BIBLIOTECA UNIVERSITARIA
DE ZARAGOZA

SIGNATURA: I - 57

Spiera, Ambrosius de. Quadragesimale de floribus sapientiae. Venetiis. 24 marzo 1481.

54-6

21.445

UNIVERSIDAD Y PROVA
BIBLIOTECA
DE ZARAGOZA

Regiſtrum

a
Incipit quadrageſi
a ſeruis
gamus
b
mellam:
intima
tot habundant
c
Chriſtus
eo a quo
ligentie
dnm
inuenit
d
in ſtupenda
ponam ſuper
quaſi confricatus
Ieſus
concluſiones
e
in cauſa
⁊ ſuper hanc
ſcriptura
coniungendus
abutuntur
f
Duodecimo
vnde damnati:
non peſtilentie
et ex alia.
dum aſſerere
g
Fulſit ab
remotiſſima
peccato cōmiſſo
glorie
dolet
h
diſtribuit
ſanati.ps.
deus ſicut
an unus
i
quidem
me in tenebris
xxij.modernorum
feci ⁊ mulieri
in futurum
k
Primo rōe
Et hoc eſt
fuerunt deo
noue legis
quare ſatis
l
non enim
correlarie
damnabitur
quicquid boni
tres huius

m
dere arbitre
ordinari de
ex noſtris
ſanus non
.i.de parte
n
gendus. Dico
particularem
voluntatem
ſunt iniquita
mirum ſi
o
non habuero
tanto magis
tertij videat
intelligit ſi
Et dñs
p
infuſa.diffu
veniam donat
prius petiit
pnia poſſum⁹
ſe omnes
q
plus vel
Accipe ſam
Et coram
recipere ↄtra
hoc confeſtim
r
ſpirit⁹ ſancti
miſerere aie
gloriabor in
hac opinione
⁊ q̄ȯ horribi
ſ
tā ſolum
inclinauit ſe
reo ipſam
deum vt eſt
quam ⁊ ioānes
t
dicens ꝙ non
fuiſſe poſſibi
vitam tuam
in retributiōe
u
autem totum
Inno.de imu.
chriſtiani
eſt ꝙ non
vero tectum
x
animi anxie
trepidat
eſt tenere
Rome in ſan
malum quod

y
diſciplinam
differentie
hoc preceptū
quoniam ſic
compaſſionis
z
ingreditur
tentis ex
tū ignorat
.ſ.excedentis
ad tēporalia
aa
ſuper Lucam
uerantes una
rupto corpor
qr tollitur
faciunt non
bb
nitur māli
dum deo
ſanctificari
peccati priua
luntate ſenſu
cc
noſtram debe
punitionis
vane aſpicien
Quintum ⁊
non erit
dd
rerum vt ado
q.iiij.c.
cibus hone
opera ſint
nephas eſt
ee
ad primam
ſola me
ſuorum donorum
turbida aqua
doctorum ⁊ ſan
ff
orta corpora
xiiij.moralium
nubat innoia
nobis eſt
ad imperialis
gg
ingratitudinē
filius naſcens
fuit dei
eſt ut inde
horibus ſter
hh
ſecundo cap.
alligatam
vltimum ére
ꝙ anima
a p.° agente

ii
cuſtoditi
nes.ignorēt
Prim⁹ mod⁹
menſurarij
beatitudo
kk
cimiterio
deputatum
uſui huius
patribus in
neceſſarium
ll
.c.epiſcopum
ſignificaſtis
res.Sed
lingua greca
vnde licet
magis nocet

Finis.

Ad laudē ⁊ honorē ſancte ⁊ indiuidue trinitatis glorioſe virginis Marie āgelorum ⁊ ſcōrū oīum huius ſubſeq̄ntis quadrageſimalis d̄ floribus ſapie 45. ſmones ↄtinētis tabulā principiando.p.° i generali circa q̄ȯ vniuſcuiuſq; ſermonis itentō pncipalr̄ ṽſet. breuiṫ p ordinē videām⁹.

In p.° nāq; de conſcientia ⁊ ſindereſi ⁊ de quibuſdam partibus anime conſideratur.
In 2.° de oratione in generali ⁊ ſpeciali
In 3.° de diuina gratia
In 4.° de ṽgis glōſe nobiliſſima nuncupatōe elegantiſſima rutilatōe ⁊ ſinglariſſima dotatione.
In quinto de ſapientia ⁊ ſcientia
In ſexto de generali iudicio
In ſeptimo de timore
In octauo de vera penitentia
In nono de ſancta fide:
In decimo de ſacris antique ⁊ noue legis
In vndecio de ṽgis glōſe ſinglari ⁊ nobili mr̄nitate amabilitate ardēti ⁊ q̄litate excellenti.
In duodecimo de predeſtinatione
In decimotertio de libero arbitrio
In.14.° de honore ⁊ dignitate ſacerdotum
In decimoquinto de voluntate ⁊ dignitate qualitate ⁊ conformitate
In.16.de remuneratione bonorum ⁊ malorum:
In decimoſeptimo de ſancta charitate
In.18.de glōſe ṽgis Marie nobili conditiōe pfecta participatione ⁊ reciproca retributione
In.19.de ſancte confeſſionis obligatione conditione ⁊ fructificatione
In.20.de confeſſione audientium conditione et obligatione ⁊ penitentium obſeruatōe:
In.21.de correctione fraterna
In.22.de conditionibus filiorum
In vigeſima tertia de ſanctificatōe.
In.24.de iudeis ⁊ aliis infidelibus
In.25.de virginis glōſe dulcoroſa ſuſceptione mirifica deſcriptione ⁊ debita ſimilatioue.
In.26.de diuina miſericordia
In.27.de honore ⁊ dignitate eccleſiarum
In.28.de temerario iudicio
In.29.de flagellis dei ⁊ vtilitate eorum
In.30.de morte ⁊ eius horribilitate
In.31.de amore ⁊ eius effectibus.
In.32.Qualiṫ ṽgo glōſa ē lux mundi ⁊ empyrei celi quo ad aīam ⁊ quo ad corp⁹
In.33.de chriſti Ieſu perfectione incontaminatione ⁊ conditione
In.34.de indulgentijs
In.35.de abuſionibus chriſtianorum
In.36.de actibus ⁊ operibus humanis per ſe vl' per reſpectum ad voluntatem
In.37.de Maria magdalena.
In.38.de conſilii opportunitate peruerſitate ⁊ imperturbabilitate.
In.39.de virginis glorioſe clarificatōne lucidatione ⁊ perluſtratione
In.40.de gloria ⁊ triūpho Ieſu chriſti.
In quadrageſimop̄mo de anime creatōne cuſtodia ⁊ honoratione
In.42.de eucbariſtie ſingulari nobilitate figurabilitate ⁊ mirabili ↄſibilitate.
In.43.de materia ⁊ forma eucbariſtie
In.44.qualiter debeat ſacerdos hoc ſacr̄mētum miſtrare ⁊ ſuſcipiēs ſe p̄parare ⁊ cōſeruare.
In.45.de paſſione chriſti.

Anteq̄ in ſpeciali ad tabulā procedām⁹: vt vnūquodq; i pticulari de q̄ i hoc q̄drageſimali agiṫ in q̄ ſermōe ⁊ in q̄ e⁹ paſſu loceṫ pergrere intendēs facilius reperiat;ẽ p.° nōndū q̄.45.ſermones in hoc volumie ↄtenti ſm curſū dierum q̄drageſime p ōdiem ſe ↄſequūtur. Et qa ſmonū q̄lȝ i tres pncipales ptes diuidiṫ: ⁊ q̄lȝ ps per tres concl'oes demonſtraṫ: ⁊ vnaqueq; ↄcl'onū in triplici ṽitate pficiṫ: Ideo vnicuiq; eorum ſeorſum q̄ in hoc libro ptractanṫ: ſm ordinē alphabeti i infraſcripta tabula debito ſuo in loco collocato: q̄tatio ſmonis ⁊ partis ⁊ concluſiōis ſic ⁊ ṽitatis. hoc ē vbi querendum ſit imediate adiicieṫ. Secūdo notandū q̄ in hac tabula p.ſ.ſermo.p.p.ps.⁊ p ↄ ↄcluſio denotaṫ. Item p a.pma ṽitas. p b.ſa: ⁊ p c.tertia ↄfiguraṫ. Quibus premiſſis ad intētū ſuum poterit quiſq; facillime puenire. Et primo.

De A.

a Ngeli an hēant dotes.ſ.4.i.p.3.ↄ.2.c.
Angeli nō iudicabūt tpe iudicij.ſ.6.p.2.ↄ.2.b.
Angeli non ſunt redempti: ⁊ q̄re.ſ.xi.p.2.ↄ.3.
Angeli habent liberum arbitrium: ⁊ quomodo ſ.13.p.2.ↄ.2.b.
Angeli ante caſum cognouerunt q̄ nunc cognoſcere non poſſumus.ſ.24.p.i.ↄ.2.b.
Angelus ⁊ anima an ſpē differāt.ſ.41.p.2.ↄ.i.a.
Angelus ſm quā partē ē anima nobilior vt.ſ.a.
Angeli quomodo mittuntur.vt ſ.b.
Angeli miſſi an diuina priuentur viſione vt.ſ.c
Angelorum cuſtodia in hoc ſtatu tm̄ eſt nc̄cia.ſ:eo.p.ea ↄ.2.a.
Angeli quō ſingulis perſonis deputenṫ vt ſ.a.
Angeli nō ceſſāt illūinare q̄s cuſtodiūt.vt ſ a.
Angeli nō ceſſant ſibi i cuſtodia deditos illuminare: vt ſupra.a.
Angeli quō dicūṫ aliq̄liṫ mentē imutare: vt ſ.a.
Angeli quo tpe dantur in cuſtodiam: vt ſ.b.
Angelorum cuſtodia eſt duplex.vt ſ.c.
Angelorum cognitio ē duplex vt ſupra. c.
Angelorum cognitio ē duplex.ſ.eo.p.ea.con. 3.a.
Angeli cuſtodiēdo an aliq̄d noui addiſcāt vt ſ.a
Angelorum cognitio an ſit cā btitudis vt ſ.a.
Angeli an mereanṫ p cuſtodiā nr̄am vt ſ.a.
Angeli an gaudeant de ſalute noſtra.vt ſ.b.
Angeli an triſtenṫ de dānatiōe cuſtodit vt ſ.b.
Angelorum cuſtodia an obſtiatī abſtrahaṫ vt ſ.b.
Angelice cuſtodie q̄druplex ē effect⁹ vt ſ.c.
Angeli dicunṫ ſtelle.ſ.4.p.2.ↄ.2.a.
Anime ſeparate an habeant loca determinata: ſ.41.p.3.co.3.a.
Anie ſepate an poſſit aliq̄ mō iuuari vt.ſ.b.
Aie in inferno an patiātur igne corporeo: vt ſ.c
Animā ds mouet tripliciṫ.ſ.3.p.2.ↄ.2.b.

Aīa q̄ttuor ventis fluctuat̄.ſ.4.p.i.cō.2.b.
Anīa habet duos oculos.ſ.5.p.i.ↄ.2.a.
Aīe ↄſideratio dʒ eſſe octuplex.ſ.eo.p.ea.ↄ.2.c.
Anīa vt videat q̄ttuor dʒ habere.ſ.eo.p.i.ↄ.3.a.
Anīa ornat̄ ſeptē artibꝰ liberalibꝰ.ſ.eo.p.3.ↄ.3.a
Anima poſt iudicium poteſt intelligi habere ma
ſus gaudium multiplicit̄.ſer.6.p.3.ↄ.2.b.
Anīa trāſformat̄ ī deuʒ triplicit̄.ſ.7.p.2.ↄ.3.b.
Anime triplex eſt potentia.ſer.9.p.3.ↄ.3.b.
Anima in ſtatu preſenti triplicit̄ cōtaminari pōt
ſer.xi.p.i.ↄ.3.a.
Anīa a deo infūdit̄ corpi in inſtāti.ſ.i3.p.i.ↄ.2.b.
Anima qñ īfundit̄ eſt libera: ⁊ q̄ libertate. vt ſup̄
p.i.ↄ.3.c.
Anima ſaluari nō pōt ſine miſericordia ad proxi
muʒ.ſer.26.p.i.ↄ.3.a.
Anima triplicit̄ illuminat̄: ſer.3i.p.i.ↄ.2.c.
Anime dolor eſt duplex.ſer.33.p.3.ↄ.i.c.
Anima eſt īmaterialis.ſer.4i.p.i.ↄ.i.a.
Anima nō eſt de dei ſubſtantia: vt ſup̄.a.
Anima eſt a deo creata ex nihilo: vt ſ̈.a.
Anime ſimilitudo ad deum. vt ſ̈.a. circa finem
Anima creat̄ corpore formato: vt ſ̈.b.
Anima creat̄ v̄tute diuina: vt ſ̈.c.
Anīa eſt tanq̄ʒ tabula raſa.ſer.eo.p.ea.ↄ.2.a.
Anima quomodo corpi humano cōuenient̄er vni
ta eſt.ſer.eo.p.ea.ↄ.3.a.
Anima vnitur corpi ſine medio: vt ſ̄.b.
Anime īmortalitas triplicit̄ ꝓbat̄: vt ſup̄.c.
Anīa a corpe ſepata an itelligat.ſ.eo.p.3.ↄ.i.a.
Anīa an intelligat ſubſtātias ſepatas: vt ſup̄.a.
Anīa an entia nālia intelligat: vt ſup̄.a.
Anima an reminiſcat̄ eorꝫ q̄geſſit ī vita: vt ſ̈.b.
Anīa poſt ſepatiōnē an habeat ſciam: vt ſup̄ b.
Anīe cognitio an īpediat̄ diſtantia locali: vt.ſ̄.c.
Anima ſepata an ſciat quid agat̄ ī hac vita: vt ſ̈
c. ⁊.ſer.22.p.3.ↄ.3.c.
Anime dānatorꝫ an videant btōs.ſ.4i.p.3.ↄ.i.c.
Anīe an poſſint exire paradiſum vel infernum.ſ
4i.p.3.ↄ.3.a.
Apparitiones que fiunt in corpe xp̄i miraculoſe
quid de eis.ſer.42.p.i.ↄ.3.a.
Apparebit chriſtus in iudicio cum cicatricibus
ſer.6.p.2.ↄ.i.c.
Altaria quare denudant̄.ſer.45.p.3.ↄ.i.f.
Apoſtaſia eſt multiplex.ſer.45.p.i.ↄ.i.a.
Apoſtoli illuſtrati fuerunt triplici lumine. ſer.5.
p.2.ↄ.2.c.
Appetitus bōis eſt duplex.ſer.i7.p.i.ↄ.2. ī p̄nᵒ
Appetitus excellentie eſt duplex.ſer.3i.p.i.ↄ.i.a.
Et de appetitu quere in lr̄a.v.§.voluntas.
Attentio ē triplex.ſer.2.p.2.ↄ.2.⁊.p.3.ↄ.i.a.
Accidie malignitas.ſer.2.p.3.ↄ.3.c.
Auaritie malignitas: vt ſup̄.c. Et q̄d ſit ⁊ ꝙ eſt cā
damnationis.ſer.35.p.i.ↄ.3.a.b.c.
Aſpicit nos deus mltiplicit̄.ſer.3.p.i.ↄ.2.c.
Aſpectus diuini q̄ttuor ſunt ſigna. vt ſ̄ in fine.
Antichriſtus dicit̄ ſtella.ſer.4.p.2.ↄ.2.a.
Aurore comparat̄ v̄go Maria ꝓpter tria.ſer.
4.p.2.ↄ.2.c.
Amorem dei duo impediūt.ſer.7.p.2.ↄ.3.c.
Amor v̄ginis ad chriſtum oīm amore fuit inte
ſior triplici ratione.ſer.xi.p.2.ↄ.i.c.
Amor dei eſt triplex.ſ.3i.p.i.ↄ.i.a.
Amans cū amato dupliciter vnitur.ſer.e.p.i.ↄ.2.a
Amans quō trāſformat̄ cū amato. vt ſup̄.ↄ.2.b.
Amoris ſeptem ſunt effectus. vt ſ̈.c.
Amor quere etiam in lr̄a.d.§.dilectio. vel in lr̄a.c
.§.charitas.
Amor dei eſt primus in ordine.ſer.eo.p.2.ↄ.i.b.
Amoris quod eſt obiectum.ſer.eo.p.i.ↄ.3.b.
Amoris ꝓprij q̄ddītas ⁊ ſpēs triplex.ſ.e.p.2.ↄ.i.a
Amoris eſt triplex fundamentuʒ. vt.ſ̈.b.
Amor ꝓprius eſt ſecūdus ī ordine.ſ.eo.p.2.ↄ.i.b
Amoris ꝓprij vtilitas. vt ſ̈.c.
Amoris ꝓprij triplex inordinatio.ſ.e.p.ea.ↄ.2.a
Amoris ꝓprij ſeptē ſigna.ſ.eo.p.2.ↄ.3.b.
Amorē verū tria in nos inducūt. vt ſ̈.c.
Amor proximi ſeptem req̄rit.ſ.eo.p.3.ↄ.3.a.
Aduerſitatis viā chriſtus elegit ꝓpter tria.ſ.7.
p.3.ↄ.2.a.
Aduerſitatis tpe q̄d eſt ncc̄ium. vt ſ̈.c.
Aduerſa dant̄ ꝓpt pcc̄a.ſ.i5.p.3.ↄ.2.in p̄ncipio.
Auerſio a deo fit per duo.ſ.24.p.i.ↄ.2.c.
Aduerſitas vel aduerſitates quere in lr̄a.t.§.tri
bulatio. vel in lr̄a.f.§.flagellum.
Abſolutio in articulo mortis fit generaliter ⁊ fie
ri pōt ⁊ quare.ſ.8.p.3.ↄ.3.b.
Abſoluere aliquem nō poteſt laicus in articulo
mortis. v ſup̄.b.
Abſoluere quere in lr̄a.s.§.ſacerdos.
Acceptator pſonarꝫ nō eſt deus.ſ.i2.p.2.ↄ.i.c.
Abbreuiat vitā regimē inordiatū.ſ.i6.p.2.ↄ.2.a.
Audire confeſſiones quere in lr̄a.s. vbi ſacerdos
⁊ in lr̄a.c. vbi confeſſio.
Adam ante peccatum cognouit quod nos nō co
gnoſcimus.ſer.24.p.i.ↄ.2.b.
Acq̄ſitū illicite dr̄ aliq̄d triplicit̄.ſ.24.p.3.ↄ.i.b.
Actus humani habēt ſe indifferēter.ſ.28.p.3.ↄ.i
b. Et de actu exteriori vide in.ſ.36.p.3.ↄ.i.c.
Actus meritorius quid req̄rit.ſ.36.p.2.ↄ.i.b. q̄re
etiā in lr̄a.o. vbi opa. ⁊ vbi opꝰ. q̄re etiā in lr̄a.d.
vbi dubia. ⁊ in lr̄a.p. vbi pcc̄a. ⁊ ibidē vbi pena.
Armigeris quare deus tantam poteſtatem cōce
dit.ſer.29.p.3.ↄ.i.b.
Aurea quid ſit ⁊ quid aureola.ſer.32.p.3.ↄ.i.a.
Et.ſer.i2.p.3.ↄ.2.a.
Adorare quomodo debemus chriſtū ⁊ q̄ua ado
ratione.ſer.33.p.i.ↄ.3.a.
Adorare quō debemus imagines. vt ſup̄.c.
Auctoritas pape ē illimitata.ſ.34.p.2.ↄ.i.a.
Aduocati quō ex auaritia dānant̄.ſ.35.p.i.ↄ.3.c.
Addiſcere d̄hemꝰ a quolibʒ docto.ſ.37.p.i.ↄ.2.c
Aſcenſionis ieſu chriſti materia bona.ſer.40.p.3.
ↄ.3.per totum.

De B.

b Eatitudo an in hac vita haberi poſſit.ſ.
4i.p.3.con.2.a.
Beatitudinē an oēs appetant. vt ſup̄.a.
Beatitudo an conſiſtat ī actibus voluntatis vl̄
intellectus. vt ſupra.b.
Beatitudinē v̄aʒ an faciat celū empyreū. vt ſ̈.b.
Beatitudo an idem ſit ꝙ dos. vt ſ̈.p.3.con.2.c.
Beatus an videat corpus xp̄i in altari.ſermone
42.p.con.3.c.
Beatitudo quid ſit.ſer.4i.p.3.con.2.a.
Beatitudo an idē ſit ꝙ vita eterna. vt ſupra.a.
Beatitudo an includat ſūmā pacem. vt ſupra.a.
Beatitudo an idē ſit ꝙ hr̄e regnum dei. vt ſup̄.a
Beatitudo an poſſit r̄periri ī rebꝰ creatis. vt ſ̈.a
Beatitudo vera anime an deus ſit.ſer.4i.p.3ↄ.
2.a puncto primo.
Beati ſunt angeli ſancti anime ſancte ⁊ corpora
ſancta per participationē. vt ſupra.a.
Beatitudo conſiſtit in actu intellectus ſpecula
tiui. vt ſupra.b. puncto ſecundo.
Beati an deum videant per eſſentiam vt ſupra
puncto quarto.
Beatitudines ſunt ſeptem.ſ.2.p.3.con.3.b.
Beatitudo multipliciter accipitur in ſcriptura.
ſer.6.p.3.con.2.a.
Beatitudo quō pōt itelligi diuerſa. vt ſupra.b.
Beatitudinis future triplex certificatō fieri po
teſt.ſer.32.p.i.con.i.c.
Baptizare quere in littera. J. vbi iudeorꝫ filij.
Baptizare nullus poteſt ſeipſum triplici ratiōe
ſer.27.p.2.con.i.c.
Baptiſmatis gratia carentes quomō puniunt̄.
ſer.28.p.i.con.3.a.
Baptiſmus quare valeat pueris ratione caren
tibus.ſer.36.p.2.ↄ.i.b.
Bona in pctō mortali an valeant.ſer.i.p.3. cō.3
⁊ an poſſit viuificari.ſer.i2.p.3.cnn.i.a.
Boni diſtinguūtur a malis ī tribus. vt ſupra.b.
Boni ⁊ mali in quibus conueniūt.ſer.3.p.i.ↄ.3.a
Bona ſunt ſex.ſer.4.p.2.con.i.b.
Boni alia cauſa fugiunt peccatum et alia mali.
ſer.5.p.2.con.3.a
Bonos quare deus peccare pmittit. vt ſ̈.c.
Bōitas ē duplex.ſ.9.p.i.ↄ.i.a. Et ſ.36.p.2.ↄ.2.a.
Bene agentes ſp̄ remunerantur.ſer.i2.p.3.ↄ.3.a.
Boni ſacerdotis miſſa melior ē.ſer.i4.p.2.ↄ.3.c
Bonorum ⁊ malorum ſacerdotum differentia:
vt ſupra.con.i.a.
Bonitas voluntatis a tribus habet ortuʒ ſer.i5.
p.i.con.i.a.
Bonum appetere ⁊ facere tria nos excitant.ſ.e.
ↄ.2.c. Et triplicit̄ adipiſci poſſuʒꝰ.ſ.34.p.i.ↄ.i.c.
Bone voluntatis ſex ſūt fructus.ſ.i5.p.2. ↄ.i. a.
Bona voluntas ſex dʒ hr̄e.ſer.eo.p.2.con.i.a.
Bonis quare dantur mala.ſer.i6.p.i.con.2. per
totum. Et ſer.29.p.2.con.3.c.
Bonum eſt triplex.ſer.i7.p.2.con.i.b.
Bonꝰ q̄lʒ p̄ſupponēdus ē.ſ.27.p.3.ↄ.2. b.
Bona temporalia tripliciter poſſunt conſidera
ri.ſer.3i.p.2.con.2.c.
Bona temporalia quō ſunt ſub ptāte nr̄a. vt.ſ̈.c
Bona matrimonij ſunt tria. vt ſupra.p.3.con.2.
c. puncto ſeptimo
Bonitas moralis quattuor requirit.ſermōe.36.
p.2.con.2.b.
Benefacere an propter ſcandaluʒ pretermitten
dum ſit. vt ſupra.con.3.a.
Beniuolentia triplex in oratione dominica ca
ptatur.ſer.2.p.3.con.2.a.
Bellum iuſtum tria faciunt.ſer.7.p.i.ↄ.3. b.
Bellare an iuſtū ſit ↄ p̄rem ⁊ quō. vt ſupra. b.
Bellare an liceat clericis vt ſupra.b.
Benefacere cōpellendi ſūt mali.ſer.7.p.2.ↄ.2.c.
Benefacere debet malus multis rationibus. ſ.
36.p.2.con.3.c.

De C.

c Onſcientia dicitur facies.ſ.i.ↄ.2.b.
Conſcientia quomodo lauatur. vt ſup̄.c
Conſcientie mltiplicitas.ſer.eo.p.2.ↄ.i.a
Conſciētie humane triplex eſt actus. vt ſupra.b.
Conſcientie nō ſemper obtēperandū ē. vt ſup̄.c.
Conſcientia quomō rectificatur. vt ſupra cō.2.a
Conſcientia quomodo conſeruata in bono au
geatur.ſer. primo.p.2.cō.2.c.
Conſciētie aſſimilatio. vt ſupra in fine.c.
Conſcientia quomodo deturpatur.ſer.eodeʒ.p.
2.ↄ.3.a.b.c.
Conſcientie duodecim fructꝰ.ſ.eo.p.3.ↄ.i.2.⁊.3.
Conſcientia eſt neceſſaria ad vitam eternam. ſ.
eodem.p.3.con.i.in fine d.
Charitas dicit̄ finis triplici ratione.ſ.i.p.3.ↄ.i.a
Charitas ē diue claritatis capaciō.ſ.7.p.3.ↄ.3.c
Charitas dupl̄r ↄſiderat̄.ſer.8.p.3.ↄ.2.b.
Charitas ſemel amiſſa quomodo non poſſit re
cuperari. vt ſupra.b.
Charitas excellit oēs virtutes.ſer.i7. p.i.con. i.
per totum.
Charitas datur diſpoſito per gratiaʒ. vt ſupra
con.2.in principio.
Charitas quomodo acq̄rat̄. vt ſupra.con.2.a.
Charitas in hoc ſeculo perfecte haberi non po
teſt. vt ſupra.b.
Charitas quomodo in ſeculo perfecta ē. vt ſ̈.c.
Charitas quomodo ab anima expellitur.ſer.i7.
p.i.con.3.in principio.
Charitas eſt forma virtutū. vt ſupra circa fineʒ.
Charitas tripliciter conſideratur.ſer.eodem.p.
2.con.i.in principio.
Charitas quomodo eſt vna vel diuerſa. vt ſ̈.a.
Charitas ſignum eſt obſeruantia legis.ſer. eodē
p.2.con.3.per totum.
Charitatis fructificatio.ſer.eo.p.3.cō.i.2.⁊.3.
Celum empyreum an faciat ad beatitudinem.ſ.
4i.p.3.con.2.b.
Celum eſt quadruplex. vt ſupra.b. Et.ſer.9.p.3.
con.3.b.
Celi quare non ſunt plures. vt ſupra.b.
Culpe actuali aſſignatur duplex locus ſer.4i.p.
3.concluſio.3.a.
Culpa habet magis rationem mali q̄ʒ pena ſer.
29.p.i.con.i.a
Corpus chriſti in altari an videatur a beatis. ſ.
42.p.i.con.3.c.
Corpus chriſti quere in littera e vbi eucharistia
⁊ in littera s vbi ſacramentum.
Corpus humanum cuſtoditur tripliciter.ſer.6.
p.i.con.3.d
Corpus humanum in vētre matris in.45.diebꝰ

910 N26

oꝛganizatur.ſ.13.p.1.cõ.3.a.
Cõmunio quere in lr̃a.e.vbi eucbariſtia. ⁊ in lr̃a o.vbi ſacramentum.
Campane quare tempoꝛe paſſionis cbꝛiſti nõ pulſant.ſermone.45.e.
Crucẽ cbꝛiſti q̃re diſcalciati adoramus.ſ.45 b.
Crucis cbꝛiſti decẽ nobilitates.ſ.40.p.3.ɔ.1.a.
Crux xp̃i quõ ſubſanata fuit.vt ſup̃.b.
Crucifixus ſi nõ fuiſſet cbꝛiſtus an moꝛtuus aliſ fuiſſet.ſ.38.p.2.cõ.2.b.
Conuerſio coꝛpoꝛis cbriſti in quibus differt ab alijs conuerſionibus.ſ.42.p.2.cõ.2.a.
Conuerſiõis pccoꝝ impedimẽtũ.ſ.37. p.3.ɔ.2.c.
Conuerſio eſt triplex.vt ſup̃.a.
Conuerſi ſtant ad pedes cbꝛiſti.vt s̃.b.
Contritionem babere nõ poſſunt anime ſeparate.ſermone.1.p.3.cõ.1.c.
Contritioni tria ſunt neceſſaria.vt.s̃.c.
Contritiõe amota nõ põt aĩa ſanari.ſ.8.p.2.ɔ.1.a
Contritio de quibus peccatis eſt babenda ⁊ quomodo eſt babenda.v s̃.c.
Contritio an debeat eſſe maioꝛ de vno q̃ȝ de alio peccato.vt ſupꝛa.c.in fine.
Confeſſio ꝙ ſit neceſſaria triplicit̃ ꝓbatur.ſer.8. p.2.cõ.2.a.
Cõfeſſio oꝛis eſt de nccitate ſalutis.ſ.19.p.1.ɔ.1.b
Confeſſionis declaratio.vt ſupꝛa.a
Confeſſiones audire quomodo poſſunt mendicantes.vt ſup̃.ɔ.2.b.
Cõfitendũ nõ eſt laico tẽpoꝛe nccitatis.vt.s̃.c.
Cõfeſſio nõ põt diuidi.ſermone. vt ſup̃.p.1.ɔ.3.c.
Cõfeſſionis multiplex cõditio.ſ.e.p.2.ɔ.1.p totũ.
Confeſſio req̃rit doloꝛẽ de tribus.vt ſupra.b.
Confeſſionis q̃druplex diſcretio nccĩa.vt s̃.b.
Confeſſionis reiteratio.ſ.eo.p.2.ɔ.2.p totum.
Confiteri qȣ nõ eſt factũ eſt peccatũ.ſ.eo.cõ.3.a.
Confeſſiõis multiplex vtilitas.ſ.19.p.3.ɔ.1.2.⁊.3.
Confeſſoꝛ debet eſſe bonus.ſer.20.p.1.cõ.1.a.
Confeſſoꝛ debet facere triplicem interrogatiõez vt ſupꝛa.cõ.2.a.
Confeſſor debet multiplices circũſtantias interrogare.vt ſupra.b.
Confeſſoꝛ dȝ peccatoꝛi recolere peccatũ qȣ ſit ꝓbabiliter cõmiſſum.ſ.eo.p.ea.cõ.3.a.
Confeſſioni vocali nõ tenet̃ mut⁹ ⁊ ſurd⁹.vt s̃.b
Confeſſio nunq̃ȝ eſt reuelanda.ſer.eo. p.2.cõ.1.a. ⁊ cõ.3.⁊ bene.
Confeſſionem reuelãti que pena debetur.ſer.eo. p.2.cõ.2.a.
Confeſſor aſtrictus de reuelatione peccati quomodo ꝓcedere debet.vt ſupra.b.
Confeſſoꝛ quomodo tenet̃ tacere que ſub ſigillo confeſſionis dicuntur.vt ſupra.cõ.2.c.
Confiteri quo tẽpoꝛe licet:vt s̃.ſ.eo.p.3.cõ.1.a.
Confeſſio debȝ fieri ex omnib⁹ peccatis vt.s̃.b.
Confeſſio generalis de omnibus peccatis eſt facienda.vt s̃ cõ.2.a.
Confeſſio eſt triplex.vt ſup̃.b.
Confiteri cui debeat papa cardinalis ⁊c̃. vt ſup̃. cõ.vltima p totum.
Confeſſio cum ꝓpoſito non cauendi non valet ſer.23.p.1.cõ.3.b.
Confiteri xp̃m oꝛe ſemp tenemur.ſ.24.p.1.ɔ.2.a
Cognitionis dei modus.ſer.3.p.1.cõ.2.b.
Cognitio eſt duplex.ſ.31.p.1.cõ.2.c.
Cognoſcere futura poſſumus p ſeptem viſionũ genera.ſ.32.p.1.cõ.1.b.
Conſideratio anĩe dȝ eſſe octuplex: ſ.5.p.1.ɔ.2.c.
Conſuetudo mala nõ eſt ſeruãda.ſ.eo.p.2.cõ.1.c.
Conſilium quid ſit:ſer.38.p.1.cõ.1.a.Et.ſ.31.p.2.ɔ 3.a.circa finem.
Conſilium eſt triplex.vt ſupꝛa.a.
Conſiliãs q̃s debet babere ɔditiones.ut s̃.b.
Conſiliũ de q̃bus eſt petendȝ:vt ſupꝛa.c.
Conſilium quãdo eſt dãdȝ.ſ.eo.p.1.cõ.2.a.
Conſilium ab omnib⁹ eſt querendũ. vt ſupra.b.
Conſiliari⁹ malus an peccet.vt ſupra.c.
Conſiliatoꝝ ciuitatum conditiones.ſer.eo.p.ea. cõ.3.a.
Conſiliũ de quibus eſt fiendum.vt ſupꝛa.b.
Conſilium q̃le in dubijs eſt dandum. vt ſupra.c.
Conſiliantes male ſunt quinq̃ȝ.ſer.eo. p.3.cõ.3.a.
Conſilia plura fecerũt pbariſei ⁊ ſacerdotes cõtra cbriſtum.vt ſupꝛa.c.
Cicatrices oſtendit xp̃s in iudicio.ſ.6.p.2.ɔ.1.c.
Clericis an liceat bellare ⁊ quomõ.ſ.7.p.1.ɔ.3.b.
Clericum furem detinẽ an ſit excõicatio.ſermõe 21.p.3.con.2.c.
Clericum ꝑcutiẽs an ſit excõicat⁹.ſ.25.p.3.ɔ.1.b.
Clerici quere in lr̃a.s.vbi ſacerdos.
Clericam debent poꝛtare ſacerdotes triplici rõe ſermone.14.p.1.cõ.2.a.
Clementie dei declaratio.ſ.25.p.2.cõ.3.a.
Clementia dei duobus tẽpoꝛibus demonſtrata eſt.vt ſupra.b.
Clemẽtia dei oĩa pccã remittunt̃.ſ.28.p.1.ɔ.3.b.
Clementia dei quere in lr̃a.m. vbi miſericoꝛdia.
Cogendi ſunt fideles ad bonum.ſ.7.p.2.cõ.2.c.
Caput totius eccleſie eſt xp̃s.ſ.9.p.2.cõ.2.b.
Caput ẽ diabolus ſex generũ bominũ.vt ſup̃.c.
Caſus ⁊ foꝛtuna quid ſit.ſer.12.p.1.cõ.3.a.
Caſus ⁊ foꝛtuna an ſint idez.vt ſupra.cõ.3.b.
Caſus ⁊ foꝛtune q ſunt effectus.ſ.12.p.1.ɔ.3.c.
Carnis pugna cum ſpiritu vnde eſt. ſermone.13. p.2.cõ.3.a.
Carnez aſſumere quomodo potuit vna perſona ſine alia.ſ.25.p.1.cõ.1.a.Et ſermone.33. p.1.cõ.1.b.
Carnem aſſumere magis cõgruũ fuit filio triplici rõe.ſ.25.p.1.cõ.1.a.Idẽ quere in lr̃a.i.§.incarnari.Et in lr̃a.b.§.bumanam naturam.
Carnem q2 aſſumpſit filius an ꝓpterea excludatur pat̃ ⁊ ſpiritus ſanctus.vt ſupra.b.
Carnem aſſumere quomodo dicũtur pater ⁊ ſpiritus ſanctus.vt ſupra ea.cõ.b.
Carnem aſſumere quare tantum diſtulit deus.ſ 33.p.1.con.2.c.
Carnis aſſumptionis que fuerit principalis cauſa.ſer.33.p.1.cõ.2.b.
Carnis aſſumptio ex virgine an fuerit in veteri lege demonſtrata.ſer.39.p.2.cõ.1.a.
Caro cbriſti fuit de quadruplici ſtatu bominũ. ſermone.33.p.1.cõ.1.a.
Carni bumãne quõmodo deus vniri potuerit vt ſupra circa finem.b
Carnem bumanã quare filius dei voluit aſſumere.vt ſupra.c.
Coactio eſt duplex.ſer.15.p.1.con.3.a.
Confoꝛmari quare in littera v vbi uolũtas nr̃a:
Cogitare de deo ẽ duplex.ſer.16.p.3.ɔ.2. b.
Correctio quid ſit.ſer.21.p.1.con.1.a.
Coꝛrectio eſt actus cbaritatis.vt ſupꝛa.a.
Coꝛrectio an ſemp ſit facienda.vt ſupꝛa.b.
Coꝛrectio tripliciter poteſt õmitti. vt ſupra.c.
Coꝛrectio peccati occulti ⁊ manifeſti quõ fieri debeat.vt ſupꝛa conclu.2.a.
Coꝛrigendi cã nulla perſona querenda ẽ.vt s̃.b.
Coꝛrectio eſt duplex.ſer.eo.p.1.con.3.in pꝛin.
Coꝛrectio ſuperioꝛum quomodo per ſubditos fieri debeat.ut ſupꝛa.cõ.3.a.
Coꝛrectio etiam per peccatoꝛes faciẽda ẽ vt s̃.b.
Coꝛripe quõ pctõꝛ poſſit ⁊ non poſſit.vt ſup̃.b.
Coꝛrectio an propter ſcandalũ õmittenda ſit vt ſupſa.c.
Coꝛripere debent epiſcopi dñõs.ſer.eo.p.2.ɔ.1.a
Coꝛrectio iudeorum ⁊ infidelium quomõ fienda eſt.vt ſupra.b.
Correctio ex negligentia pretermiſſa eſt peccatum.vt ſupra.c.
Correctionis ſex modi ſermone eodem.p.2. con.2.per totum.a
Correctio equalium ſex requirit.vt s̃.b.p totuz
Correctio propria quomõ facienda eſt.vt ſup̃.c
Correctio eſt triplex.ſer.eo.p.2.cõ.2.a.b.c
Correctio facta cum contumelia an ſit peccatũ. ſer.eo.p.2.ɔ.3.c.
Coꝛrectio quibus interdicatur.ſer.eo.p.3.ɔ.2.a.
Coꝛrectio per magiſtros facta in clericos an ſit peccatum vt ſupra.b.
Coꝛona quid ſit.ſermone.21.p.2.con.3.a
Coꝛonantur tria genera animarum.vt ſupra.b.
Contumelia quid ſit.ſer.21.p.2.cõ.3.a
Contumelia an ſit peccatum vt ſupꝛa.c.
Contrabere nõ poteſt fidelis cuȝ alia infideli uiuente.ſer.24.p.2.con.2.a.circa medium
Creata dupliciter pñt conſiderari.ſ.25.p.2.ɔ.1.b
Credulitas non debet eſſe facil̃.ſer.28.p.1.ɔ.2.a.
Credere vel credulitas q̃re in littera f vbi fides
Credebant idem antiq ⁊ moderni ſer.9.p.1.ɔ.3.a
Credunt perfectius moderni q̃ȝ antiq̃ui.ut s̃. b.
Credere contingit dupliciter.ut ſupꝛa.c.
Credere ſufficit quattuoꝛ vt ſupꝛa.c.
Credentes in idola ut pagani ſarraceni ⁊c̃.an excuſentur ꝙ in xp̃m nõ credunt.ſer.e.p.2.ɔ.2.c
Credere nos debere in cbriſtum triplex ſcriptura teſtatur ut ſupꝛa.p.2.ɔ.3.a.
Credentes in xp̃m filii dei efficiuntur.ut ſup̃. c.
Credẽ ɔtingit tripliciter.ut s̃.p.3.cõ.pꝛima.a.
Credẽda ſũt in quadruplici differentia.ut s̃. b.
Credere equaliter non omnes obligantur licet fides ſit neceſſaria ad ſalutem.ut ſupra.c.
Credenti nibil eſt difficile.ut ſupꝛa.d.
Credentes uere in cbriſtum in multis gloriant̃. ut ſupꝛa.p.3.con.1.d.
Credentes in cbꝛiſtum duodecim fructus conſequuntur.ut ſupra.p.3.con.1.2.⁊.3.per totum.
Credendum eſt Auguſtino in diſputationibus ſer.37.p.1.con.1.c.
Credendum eſt Hieronymo i trãſlatõibȝ.ut s̃.c
Credendum eſt Gregoꝛio in moralibus.ut s̃.c.
Canonizare nemo poteſt niſi papa. ſermone.33. p.3.con.2.b.
Clamauit cbriſtus in cruce duodeciȝ rationibꝰ: ſermone.33.p.3.con.3.c.
Conuiuia fieri poſſunt.quattuoꝛ de cauſis ſermone.35.p.3.con.2.a.
Continere ẽ difficile.ſer.37.p.2.con.prima.b.
Conſeruat deus res in eſſe ſuo.ſer.38.p.3.ɔ.3.b.
Concipi quare ep̃s uoluit de ꝟgie.ſ.39.p.2.ɔ.1.b

De D

Ignitates appetere utrum ſit licitum ſermone pꝛimo.p.3.con.2.b.
Deſiderium maloꝛum eſt uita pꝛeſens ſermone.3.p.pꝛima.con.3.c.
Deſiderium bumanum ad tria ſe extendit.ſermone.31.p.1.con.3.c.
Deus mouet animã tripliciter.ſ.3.p.2.cõ.2..b.
Deus eſt cauſa omnium que eueniunt ⁊ quomõ ſermone.12.p.1.cõ.3.c.
Deus nõ eſt exceptatoꝛ pſonaꝝ.ſ.e.p.2.ɔ.2.c.
Deus babet liberũ arbitriuȝ.ſ.13.p.2.ɔ.2.c.
Deus nõ req̃rit ab boie ĩpoſſibile.ſ.20.p.1.cõ.2.c
Deus quõ potuerit fieri bõ.ſ.26.p.2.cõ.1.c.
Deus quare dr̃ iuſtus ⁊ miſicoꝛs.ſ.e.p.3.ɔ.2.b.
Deus eſt vbiq̃ȝ.ſ.27.p.1.ɔ.1.a.Et.ſ.42.p.3.ɔ.2.b
Deus principaliter eſt in tribus locis.ut ſupra.b. Et ſermone.42.p.3.cõ.2.b.
Deus diligit peccatoꝛes pꝛopter quattuõ.ut s̃.b circa medium.
Deus factus eſt bomo quomodo intelligatur ſ. 33.p.2.con.3.c.in fine.
Deus require in littera u.ubi uoluntas diuina: ⁊ in littera.t.vbi tacet.⁊ in littera.b. vbi bonos. ⁊ in littera I ubi iraſcit̃.⁊ in littã p ubi ꝓuidẽtia ⁊ in littera.m.vbi malũ.⁊ in littera.d.vbi diligit ⁊ in littera u ubi uidere.
Dies ſabbati quõ ſũmit̃ i ſcriptura.ſ.4.p.1.ɔ.1.a
Die ſabbati tria ſunt ſpecialiter faciẽda.ſermo. eodem.p.1.con.1.b.
Dies ſabbati quare ꝟgini marie dedicat̃.ut s̃.c.
Dona ſunt ſex.ſermone.4.p.2.cõ.1.b.
Dona ſp̃us ſci quare dñtur ſeptẽ.ſ.25.p.3.ɔ.1.c.
Dona ſp̃us ſancti an differãt.vt s̃.c.circa mediũ.
Doꝛmire ⁊ doꝛmitare ⁊ obdoꝛmire quõ differt ſermone.5.p.1.con.1.b.
Diabolus tria facit contra animas diuina ſapia illuſtratam.ſermone.5.p.1.ɔ.3.c.
Diabolus eſt ⁊ probatur tripliciter.ſ.6.p.3.ɔ.1.c
Diabolus quos tentat.ſermone.8.p.1.con.1.c.
Diabolus ẽ caput ſex geneꝝ boiũ.ſ.9.p.2.ɔ.2.c
Diabolus triplicem moleſtiam conatur omnib⁹ morientibus inferre.ſer.16.p.2.ɔ.3.c.
Demones quare non poſſunt agere penitentiaȝ. ſer.8.p.pri.con.1.b
Demones bñt liberũ arbitriũ.ſ.13.p.2.con.2.a.

Dos ſpūalis quid ſit.ſ.41.p.3.cō.2.c.
Dos ꝛ beatitudo an idem ſint. vt ſupra.c.
Dotes habere an cōpetat chriſto. vt ſupra.c.
Dotes an habeant angeli. vt ſupra.c.
Dotalitium qd ſit. ſermone.37.p.2.cō.2.c. ī fine.
Dānatoꝝ locus eſt infernus.ſ.6.p.2.cō.1.c.
Damnatorum voluntas dupliciter pōt conſide/rari.ſ.16.p.3.con.1.b.
Dānati demeriti nō poſſunt.ſ.eodem.p.3.cō.2.a.
Damnatis nulla ē de pctis pnīa. vt ſup.p.3.cō.1.b
Damnati nō cogitant de deo. vt ſupra.cō.2.b.
Damnati ex viſione beatoꝝ an affligenť. vt ſup p.3.cō. vltima.a.
Damnati vident gloriam beatoꝝ ꝛ quāto tēpoř vt ſup.p.3.ↄ.2.c.Et ſermone.41.p.3.ↄ.1.c.
Damnati an voluntate deliberatiua nallēt non eſſe ꝙ eſſe in tormentis.ſ.16.p.3.cō.1.c.
Damnati omnes homines vellent damnari. vt ſupra.p.ea.cō.2.in principio.
Damnati minus inuident ꝓpinquis ꝙ remotis vt ſupra.in pncipio.
Damnati cogitant de ſuis peccatis ꝓpter ꝙ dam nati ſunt ꝛ de gratijs quas amiſerunt. vt ſup.b.
Damnatis an ſancti compatiant. vt.ſ.b.
Damnatoꝝ pēa an ſcīs legittimā generet. vt ſ.c.
Defenſio quando licet.ſ.7.p.1.cō.3.b.
Dilectio virginis Marie fuit maxima ad nos.ſ xi.p.2.con.2.per totum.
Dilectio virginis marie ad chriſtum fuit omni dilectione intenſior.ſ.xi.p.2.cō.1.c.
Diligenda non ſunt omnia equaliter.ſermōe.17. p.2.cō.1.poſt principium.
Diligi pōt aliquid tripliciter. vt ſupra.
Diligere quid ſit ſcđm affectum. vt.ſ.a.
Diligere quem debeamus prius. vt ſupra.a.Et.p 3.cō.2.fructu quarto.
Diligere quō debeamꝰ malos.ſ.eo.p.2.ↄ.2.a.
Diligere inimicos an teneamur ꝛ quō. vt ſup.b.
Dilectionis ſigna. vt ſupra.b.
Dilectionis ſigna octo ſunt inimicis oſtendenda vt ſupra.b.
Dilectio dei an ad oēs ſit equalis.ſ.31.p.1.ↄ.1.a.
Diligit deus quattuor genera hominū. vt ſup.b.
Diligit deus peccatores ꝓpter tria. vt ſupra.b. circa medium.
Dilectiōis dei ad nos quattuor ſigna. vt ſupra.c. Et ſermone.33.p.1.ↄ.3.a.circa finem.
Dilectionis dei ſigna ad ꝗttuor genera hominū. vt ſupra.c.
Diligens ꝛ dilectus quomodo ad inuicem cōiun guntur.ſermone.31.p.1.cō.2.a.
Dilectio quere in littera.a. vbi amor. ꝛ ī littera.c vbi charitas.
Diligere deum ex tota mente quid eſt: vt ſupra. p.1.ↄ.3.c.circa finem.
Diligendus deus an ſit ſine modo. vt ſupra ī fine
Diligere parentes debēt filios ſuos.ſ.31.p.3.ↄ.1.a
Diſpoſitio ē triplex.ſ.16.p.1.ↄ.3.circa medium.
Dolendum ē de tribus.ſ.19.p.2.ↄ.1.b. ī pncipio.
Dolor anime eſt duplex.ſ.33.p.3.cō.1.c.
Dolor duplex fuit in xp̄o.ſ.eo.p.3.cō.3.c.
Diſputatio an liceat cum infidelibus ꝛ iudeis.ſ. 24.p.1.con.3.c.
Dolor an fuerit in chriſto.ſ.25.p.3.cō.3.b.
Domus eſt triplex.ſermone.27.p.2.cō.3.a.
Deſperatio vnde ꝓueniat.ſmone.30.p.3.ↄ.2.b.
Deſperatio an ſit maius peccatum obſtinatione vt ſupra.b.
Dulia quid ſit.ſ.33.p.1.cō.3.b.in fine.
Dubia opera tria requirunt.ſ.36.p.3.cō.2.a.
Dubie ꝟitati quō ſuccurrendū eſt. vt ſupra.c.
Duplicitati ꝟboꝝ quomō ſuccurrendū ē. vt ſ.b.
Decretum an ſit approbatum.ſ.37.p.1.ↄ.2.a.
Decretalibus dictis quādo ſtandū eſt. vt ſup.b.
Deciſio queſtionū ꝑtinet ad papā. vt ſupra.ↄ.3.b

De E.

E Ucbariſtia quomodo eſt ſacramentum: ſer.43.p.2.con.1.a
Eucbariſtia quomodo figurata fuit ī ve teri lege. vt ſupra.b.
Eucbariſtia an ſit vnū ſacrꝫ vł plra.ſ.e.p.1.ↄ.1.b
Eucbariſtia an ſit nobilius ſacrm. vt ſ ea.ↄ.c.
Eucbariſtia an expreſſius demonſtrata fuerit in lege nature ꝙ in lege moyſi.ſ.eo.p.2.ↄ.1.c.
Eucbariſtia ꝓpter tria inſtituta ē.ſ.e.p.2.ↄ.2.a.
Eucbariſtie inſtitutio quo tempore facta eſt. vt ſupra eadem.con.b.
Eucbariſtia exquo eſt memoria paſſionis chriſti qř poſt paſſionē xp̄i nō fuit iſtituta. vt.ſ.ea.ↄ.c.
Eucbariſtiam in peccato mortali tripliciter pōt homo ſuſcipere. vt ſupra eadem.cō.a
Eucbariſtia an contineat verum corpus chriſti in altari.ſ.eodem.p.1.con.2.a.
Eucbariſtia an contineat verum corpus chriſti ſm totam ſuam quantitatem. vt ſupra.b.
Eucbariſtia an contineat tantū carnem chriſti ꝛ non animam. vt ſupra.b.c.
Eucbariſtie propria ſpēs an ſit apparente xp̄o in ſpecie carnis cruentate vel pueri. vt ſup.ↄ.3.a
Eucbariſtiam an ſacerdos communicare volēs ſūmere debeat apparente chriſto ī ſpecie carnis cruentate vel pueri. vt ſupra con.3.b.
Eucbariſtiam in altari an oculis glorificatus videre poſſit vt ſupra.c.
Eucbariſtia conſecrata an ſubſtātia panis rema neat vt ſupra.p.2.con.3.a.
Eucbariſtiam quattuor cōtinere credē debemꝰ vt ſupra parte.3.con.1.c.
Eucbariſtie nouē ſunt mirabilia.ſ.eo.p.3.ↄ.2.b
Eucbariſtia licet totum corpus chriſti contine/at nō tn̄ propter hoc celum deſerit. vt ſupra.b
Eucbariſtia dictis verbis cōſecrationis ſtatim conficitur vt ſupra.b.
Eucbariſtia habet quattuor ſocietates quan do conficitur. vt ſupra.b.
Eucbariſtie adminiſtratio an poſſit beatis ad augmentum glorie. vt ſupra.con.3.a.
Eucbariſtiam digne ſumentes tria bona princi/paliter conſequuntur. vt ſupra.b.
Eucbariſtia an pueris dēat adminiſtrari. vt ſ.a.
Eucbariſtia quadrupliciter mādacať. vt ſup.b.
Eucbariſtie ꝟtute quomodo peccata mortalia deleantur vt ſupra.b.
Eucbariſtiam conficiens ſeptē cōditiōes de bet habere.ſer.43.p.1.con.1.a.
Eucbariſtiam an plures ſacerdotes poſſint con ficere. vt ſupra.b.
Eucbariſtiā an laicꝰ poſſit diſpēſare. vt ſ.ↄ.2.a
Eucbariſtiaꝫ an diaconꝰ poſſit diſpēſare. vt ſ.b.
Eucbariſtiā an mendicantes ꝛ alij religioſi poſ/ſint diſpenſare. vt ſupra.c.
Eucbariſtie conſecrande materia eſt panis triti ceus.ſer.eodem.p.2.con.1.a.
Eucbariſtie materie qualitas requiſita ad con ficiendum. vt ſupra.c.
Eucbariſtie ſacramētū quare ſub duplici ſpecie datur. vt ſupra con.3.a.
Eucbariſtie ſacrm quare potius ſub ſpeciebus panis ꝛ vini dať ꝙ ſub alijs ſpeciebus. vt ſup.b.
Eucbariſtie ſacramentum quare manducatur ꝛ bibitur. vt ſupra.c.
Eucbariſtie debet neceſſario aſſignari propa fō ma.ſer.eodem.p.3.con.1.a
Eucbariſtie forma an poſſit mutari. vt ſupra.b.
Eucbariſtie forma ī q lingua tradita fuerit. vt ſ.c
Eucbariſtie que ſit forma tā corporis ꝙ ſanguinis vt ſupra.con.2 ꝛ.3.per totum
Eucbariſtiam an ſacerdos debeat dare quē ſcit eſſe in peccato mortali.ſer.44.p.1.con.1.a.
Eucbariſtiā an ſacerdos quāti dare debeat pe tenti. vt ſupra.b.
Eucbariſtiā petenti an in aliquo caſu dari debe/at hoſtia nō ↄſecrata pro conſecrata. vt ſup.c
Eucbariſtia a quo ſumi debet. vt ſ.ↄ.2.a.
Eucbariſtia an in malo ſacerdote accipienda ſit vt ſupra.c.
Eucbariſtie cōmunio an ſit de neceſſitate ſalutis ſimpliciter. vt ſupra ſer.eo.p.2.con.1.a.
Eucbariſtia quot tpibus ſumēda ē. vt ſupra.b.
Eucbariſtia quo die accipienda ſit. vt ſupra.c
Eucbariſtie communionem que ſunt impedientia vt ſupra con.2.a.
Eucbariſtie cōmunio quam preparatōez prere/quirit. vt ſupra.b.
Eucbariam qui in peccato mortali exiſtit nō ſū/mens in paſcate an peccet. vt ſupra.con.3.a.
Eucbariſtiaꝫ ſūmens nō formata conſcientia ꝙ ſit in peccato mortali an peccet. vt ſupra.b
Eucbariſtiam quis in peccato mortali vidēs an peccet. vt ſupra.c.
Eucbariſtiā ſūmens per ricidiuationem princi/paliter tria mala incurrit.ſer.eo.p.3.ↄ.pria.a.
Eucbariſtiaꝫ an ſūmere debeat qui dubitat ſe a peccato nō poſſe abſtinere. vt ſupra.b.
Et poſt hoc ſequitur de communione
Eucbariſtie ſacramentū quere in littera s vbi ſacramentum corporis chriſti.
Epiſcopi dēbēt malos dños corrigē.21.p.2.ↄ.1.a
Epiſcopus no pōt ſubditū ꝟberare.ſ.e.p.3.ↄ.1.c.
Epiſcopatum deſiderare quando bonum eſt ꝛ quando non.ſer.1.p.3.con.2.b.
Epiſcopus tria debet habere.ſer.5.p.3.ↄ.1.a.
Eccleſia eſt locus congruus orationi.ſermōe.2. p.1.ↄ.3.in fine.c.Et ſer.27.p.1.ↄ.2.c.
Eccleſia dicitur ſtella.ſer.4.p.2.con.2.a
Eccleſiaſtica dignitate illegitimi propter tria priuantur.ſer.22.p.2.con.1.a.
Eccleſia eſt domus dei.ſer.37.p.1.cō.1.c.
Eccleſia dicitur domus dei ꝓpter tria. vt ſup.c.
Eccleſia eſt veneranda ꝓpť tria. vt ſup.ↄ.3.a.
Eccleſie dignitas eſt triplex. vt ſ.con.3.a
Eccleſie triplex reuerentia ē exhibēda.ſ.e.ↄ.3.b
Eccleſiam venerantes triplicem conſequuntur vtilitatem.ſer.eo.con.3.c.
Eccleſia in veteri teſtamēto fuit multipliciter demonſtrata.ſer.eo.p.2.cō.1.a.
Eccleſia chriſti ē in ꝑpetuū duratura. vt ſ.ↄ.1.b.
Eccleſie multiplex eſt priuilegiū.ſer.e.p.2.ↄ.2.b
Eccleſiaſticaꝝ reꝝ multiplex eſt ꝑuilegiū. vt ſ.b
Eccleſiā deus triplicit̄ ihabitat.ſ.eo.p.2.ↄ.3.b
Eccleſia ē tribꝰ ſpiritibꝰ triplici rōe. vt ſ.ↄ.3.c.
Eccleſia prophanať multiplr̄. vt ſ.p.3.ↄ.1.b.
Eccleſia quādo eſt conſecranda. vt ſupra.b.
Eccleſia quando eſt reconcilianda. vt ſupra.b.
Eccleſiaſtica furari ē maximū pctm̄. vt ſ.b.ī fine
Eccleſia rōana eſt pncipaliō oibꝰ. vt ſ.p.3.ↄ.3.a.
Eccleſie priuilegium. vt ſupra.b.
Exaudit deus malos.ſ.2.p.2.ↄ.3.a
Examinatio iudicij an fiet mentalit̄ vel vocalit̄ ſer.6.p.1.con.3.a
Examinatio principaliter fiet de ſex. vt ſupra.c.
Excedit omnes ſanctos virgo maria in ſeptem ſer.4.p.2.con.1.c.
Excōmunicatio eſt duplex.ſ.9.p.2.ↄ.2.c.
Excōicatio minor quō cōtrahatur. vt ſupra.c.
Excōmunicatio nulla eſt clericum tenere qui furatur.ſer.21.p.3.con.2.c.
Ebrioſus occidens hominē an peccet. ſermōe.15 p.1.con.3.b.Et ſer.36.p.2.con.1.b.
Ebrietas tripliciter ſit.ſer.35.p.3.con.2.b.
Exitus vite bonorum quomodo differt a malis ſer.16.p.2.con.3.in principio
Elemoſyna eſt triplex.ſer.23.p.2.con.1.a.
Elemoſyna eſt potior pars ſatiſfactionis. vt ſ.c
Elemoſyne triplex conſideratio.ſ.24.p.3.ↄ.1.b.
Elemoſyna conſideratur duplr̄.ſ.26.p.1.ↄ.3.a.
Elemoſyne materia habeť. vt ſ.ſ.eo.p.1.ↄ.3.a.b.c.
Eleuatur mens triplicit̄ a ſēſibilibꝰ.ſ.31.p.1.ↄ.1.c
Excellentie appetitus eſt duplex.ſer.35.p.1.ↄ.1.a.
Euāgeliū ſolum a quattuor receptum eſt quare ſermone.37.p.2.con.3.c.

De F.

F Acies eſt triplex.ſer.1.p.1.con.2.a.
Fama eſt neceſſaria ad vitam eternam ſermone.eo.p.3.cō.1.in fine.d.
Fama mala nō ē argumētū mali.ſ.37.p.2.ↄ.3.b.
Fletꝰ ē multiplex.ſ.4.p.3.ↄ.3.a.Et.ſ.30.p.3.ↄ.1.a
Fleuit chriſtus quinquies. vt ſupra.a.
Flere mortuos poſſumus abſqꝫ peccato. vt ſ.a.
Fletus ordinatus tres conditōes dꝫ hr̄e. vt ſ.a.

Fletus ordinatus habꝫ aliquā mercedē. ſ.30.p.3.
con.1.c.
Fides diuerſimode ſumit̃. ſ.7.p.2.ↄ.2.a.
Fides an ſit neceſſaria in dei timore. ut ſupra.a.
Fides eſt quadruplex.ſermone.9.p.1.cō.2.a.
Fidei aliquid eſt formale ⁊ aliquid materiale. vt
ſupra.a.
Fidem infuſam eſt neceſſe ponere. vt ſupra eadē
conluſione.b.
Fides infuſa ⁊ acquiſita non ſunt eiuſdē ſpeciei
vt ſupra.c.
Fides fuit eadem antiquorum ⁊ modernorum.
ſermone.9.p.1.con.3.a.
Fides modernorum eſt melior. vt ſupra.b.
Fides ſimplicium qualis erat. vt ſupra.c.
Fides noſtra dicitur teſtamentum nouuꝫ ⁊ qua
re.ſermone.9.p.2.con.prima.a.
Fides antiquorum dicitur teſtamentum vetus
⁊ quare. vt ſupra.a.
Fides chriſti magis eſt obſeruanda q̃ꝫ vetus te
ſtamentum ⁊ quare.ſermone eodem.p.2.con.2.a
Fides chriſti triplici ſcriptura roboratur. vt ſu
pra.p.2.con.3.a.
Fides noſtra redditur vera multiplici teſtimonio
vt ſupra.b.
Fides chriſti multa promittit. vt ſupra.c.
Fidei multiplex vtilitas.ſer.9.p.3.cō.1.2.⁊.3.
Fides quomodo ſit in reprobis ⁊ quomodo nō.
ſermone.24.p.1.cō.2.circa medium.
Fides quomodo fuit in homine ante caſum.et
quomodo non. vt ſupra.
Fides quomodo poſſit dici maior vel minor.ut
ſupra in fine.
Fides quomodo etiam muneribus poſſit adiu
uari. vt.ſupra.p.1.ↄ.3.a.
Fides debet eſſe libera ⁊ non coacta. vt.ſupra.b
Et.ſ.28.p.1.ↄ.2.a.
Fidei diſputatio an cum iudeis ⁊ infidelibus li
ceat. vt.ſupra.c.
Fidem tenere omnes profeſſi tenentur. ſermo
ne.28.p.1.ↄ.2.a.
Fides non debet eſſe ita facilis. vt.ſupra.a.
Fame falſe tres ſunt modi.ſ.28.p.2.ↄ 2.b.
Fama mundi eſt ſpernēda propter quinqꝫ. vt.
ſupra.b. circa finem.
Filium dei concipiendo quomodo ſe habuit vir
go maria.ſermone.xi.p.2.ↄ.1.a.
Filius dei in inſtanti conceptus eſt. vt.ſup̄.b.
Filia vel filius ſpiritualis dicitur dupliciter.ſer
mone.14.p.3.ↄ.3.a.
Filij primogeniti ſex ſunt conditiones.ſermōe.
18.parte.3.con.3.
Filius quomodo poſſit ſine peccato a patre ver
berari.ſermone.24.p.3.ↄ.1.a.
Filij quot modis carnaliter generantur.ſermo
ne.22.p.1.con.1.a.
Filius illegittimus quomodo legittimatur vt.
ſupra.c.
Filij quales ſunt legittimi. vt.ſupra.b.
Filij quomodo propter peccata parentum puni
untur. vt.ſup̄.ↄ.2.b.Et.ſ.29.p.3.ↄ.2.b.
Filijs peccata parentum in quibus bonis impu
tantur. vt.ſupra.b.
Filiorum legittimorum triplex dignitas.ſermo
ne.eo.p.1.con.3.a.
Filij quomodo vel quando poſſunt hereditate
priuari.ſermone.eo.p.1.ↄ.3.b.
Filium poteſt vendere pater neceſſitate famis
vt.ſupra.c.
Filij illegittimi non poſſunt ad ſacros ordines
promoueri ⁊ quare vt ſupra.p.2.ↄ.1.a.
Filij ſpurij quomodo ſunt nutriendi.ſermone.
22.p.2.con.2.a.b.c.
Filij legittimi propter ingreſſum religionis non
priuantur hereditate. vt ſupra.concluſio.3.b.
Filij quomodo debent parentuꝫ legata ⁊ debita
cito ſoluere.ſermo.eo.p.3.con.3.
Filij quomodo ſe debent habere ad parentes.ſ.
.31.p.3.conclu.prima.b
Filiorum dilectionem multa inducunt. vt ſupra.a.
ſermone.22.p.1.con.1.c.
Filij nati ante matrimonium quomo legittimā
Filios querere non licet ſterilitatis cauſa que ē
in vxore ſer.3.p.3.con.2.b.
Filius dei quare carnem humanaꝫ aſſumere vo
luit.ſermone.33.p.1.cō.1.c.
Fortuna quid ſit.ſ.12.p.1.cō.3.a.circa finem.
Furioſus occidens hominem an peccet. ſermōe
15.p.prima.cō.3.b.
Forum eſt triplex.ſermone.19.p.1.con.1.a.
Flagella bonorum in quibus differunt a malis.
ſermone.23.p.2.conclu.3.a
Flagellorum vtilitas. vt ſupra.b.
Flagellum ⁊ ſi fiat ſine culpa nō tamē ſine cauſa
ſermone.26.p.3.con.1.b.
Flagellum non d̄bet fieri ſine cauſa vel ſine cul
pa. vt ſupra.b
Flagellauit deus Pharaonem multiplici plaga.
ſermone.29.p.1.conclu. 2.b.
Flagellorum dei tria ſunt principaliter iductiua
ſermone.29.parte.2.conclu.1.a.Et ſer.6.p.1.ↄ.1.a
Flagellorum tria remedia. vt ſupra. ſermōe.29.
parte.2.conclu.1.b.
Flagellorum dei vtilitas. vt ſupra.p.2.cō.2.c.
Flagellat deus italiam propter peccata.ſer. 29.
parte.3.conclu.1.a.
Flagelloruꝫ dei multiplex cauſa. vt ſup̄.cō.2.c.
Fidelis quomodo poſſit cum infideli manere
ſermone.24.p.2.con.2.a.
Furari an liceat chriſtiano a iudeo id quod ſibi
extorſit.ſermo.24.p.3.conclu.2.a.b.
Furtuꝫ an liceat. vt ſupra.c.
Futura an liceat a mortuis inquirere.ſermōe.30
parte.3.conclu.3.a.
Feſtis an mercari liceat.ſermone.35.p.2.ↄ.1.c.
Feſtis multa conceduntur que nō ſunt peccata.
vt ſupra conclu.2.b.
Feſtis que ſolatia ſunt licita.ſ.35.p.2.con.3.a.
Feſtis q̄ ſūt nature opera prohibita. ſermone
eodem.p.3.con.prima.a.
Feſtis a quibus abſtinendum eſt. vt.ſup̄.b.c.

De G

Ratia dei quomodo conſeruatur in ani
ma.ſermone. 44.p.3.ↄ.1.c.
Gratia eſt duplex.ſermone 3.p.1.ↄ.1.a.
Gratia ē habitus ſupnaturaliter dat᷑. vt.s.b.
Gratia dei nō poteſt abuti.ſ.eo.in fi.ↄ.1.c.
Gratia dei gubernat̃ mundus.ſ.3.p.2.ↄ.3.a.
Gratia dei eſt neceſſaria in operibus humanis
vt.ſupra.b.
Gratia dei multipliciter appellatur in ſacra ſcri
ptura.ſermone.eo.p.2.ↄ.3.c.
Gratie dei duodecim fructus.ſermone.eo.p.3.ↄ
1.2.⁊.3.a.b.c.
Gratia dei erat neceſſaria in ſtatu innocentie
ſermone.xi.p.prima.con.2.a.
Gratiarum plenitudinem habuit virgo maria
ſermone.xi.p.3.con.prima.a.
Gratia dei eſt cauſa meriti vite eterne. ſermone
12.p.3.conclu.2.a.
Gratia gratum faciens non datur niſi bonis. ſer
mone.16.p.prima.ↄclu.3.per totum.
Gratia confertur in tribus ſacramentis.ſer
mone.30.p.3.conclu.3.b.
Gratia plenus fuit chriſtus in inſtanti ſue con
ceptionis.ſermone.33.p.2.conclu.prima.a.
Gratia dei preueniens eſt potiſſimum ſignum cō
uerſionis.ſermone.37.p.3.con.prima.a.
Gratia dicta an ſint approbata.ſermone.37. p.
prima.conclu.2.a.
Gule malignitas.ſermone.2.p.3.cō. 3.c
Gule ſermo.ſer.35.p.3.conclu.2.per totum.a.
Gubernatur mundus per gratiam dei.ſermone
3.p.2.conclu.3.a
Gubernantur omnia diuina prouidentia.ſermo
ne.12.p.prima.conclu.1.a.
Gloriam maiorem debere habere animam poſt
iudiciū multipl'r declaratur.ſermōe.6.p.3.ↄ.2.b
Gloriantur ſancti in ſeptem.ſermone.9.p.3. con
clu.2.circa finem.
Gloriandū non eſt de bonis operibus. ſer.28. p.
2.conclu.1.a.
Gladio triplici percutiuntur religioſi.ſermone.
30.p.1.con.prima.a
Gaudia marie ſeptem.ſermone.xi.p.2.ↄ.3.a.
Gaudia tria precipue virginis. vt ſupra.a

De H.

Umana natura ſaluari non potuit per
ſeipſam.ſermone.ſ.3.p.2.ↄ.1.b.
Humana natura non potuit iuſtificari
per gratiam virginis marie.ſer.4.p.2.ↄ. 3. b.
Homo generatur quattuor modis.ſ.xi.p.1.ↄ.1.c.
Hominis ſtatus eſt quadruplex.ſermo.3.p 3.ↄ.2
circa medium.Et ſermo.33.p.1.con.1.a
Humanam naturam aſſumere quomodo dicat̃
diuina natura.ſermo.35.p.1.cō.1.a
Humana natura chriſto coniuncta tripliciter
poteſt conſiderari.ſer.eo.p.1.cō.3.b.
Humanam naturam an aliter deus liberare po
tuerit.ſermone.26.p.2.conclu.1.a.Et ſermo.45.
fere per totum.
Humana natura an per ſeipſam ſatiſfacere po
tuerit. vt ſupra.b.
Homo erat immortalis ante peccatū.ſermōe.30.
p.prima.conclu.2.a.
Homo ad deum decem modis regulatur.ſermo
ne.31.parte.2.conclu.3. a.
Homo factus eſt deus quomodo intelligatur.
ſermone.33.p.2.conclu.3.b.
Homicidium factum per furioſum an ſibi impu
tetur.ſermone.15.p.1.conclu.3.b.
Honoratur aliquis quinqꝫ locis.ſer.4.p.3. ↄ.1.a.
Honoris quinque ſunt loca. vt ſupra.a
Honoratus fuit chriſtus quinque modis. vt s̈.a
Honor eſt duplex.25.p.1.con.3.b.
Honor dei dupliciter poteſt conſiderari. vt s̈.b.
Honor qui debetur chriſto. vt ſupra.b.
Honorare eccleſiam quare debemus, require in
littera.e.§.eccleſia.
Honor qualis debeat̃ deo ⁊ xp̄o.ſ.33.p.1.ↄ.3.a.b.
Honoratur deus multipliciter. vt ſupra. ↄ.3.a
Honor qualis debeatur imaginibus. vt s̈.b.
Humilitas eſt triplex.ſermone.xi.p.3.ↄ.2.a
Humilitatis cauſa nemo ſe debet peccatorem di
cere.ſer.28.p.2.conclu.1.b
Humiliauit ſe xp̄s carnem aſſumendo triplicit̃
ſermone.25.p.1.conclu.3.a
Habitum mutare an poſſint ſacerdotes vel cle
rici ſeculares.ſer.14.p.3.con.1.in principio
Habitus eſt duplex.ſ.17.p.1.cō.1.in principio.
Hereditas quomodo poſſit a filijs ſubtrahi.
ſermone.22.p.1.con.3.b.
Hereditate non priuantur iudei conuerſi.ſer
24.parte.2.cō.prima.c.
Hereditate nullus priuatur religionis ingreſſu.
ſermone.22.p.2.con.3.b.
Heredes debent conpelli legata cito diſpenſare
vt ſupra.p.3.con.2.b.
Heredes tenentur reſtituere male ablata. vt s̈
parte.3.con.3.a.
Hereticꝰ dicitur quis ſeptē mōis.ſ.24.p.1.ↄ.1.b
Hereſis eſt maius pctm̄ q̃ꝫ infidelitas. vt s.c.
Hereticus an poſſit conficere.ſer.43.p.1.ↄ.1.a
Hore canonice quare dicantur in eccleſia.ſermo
ne.27.p.prima.con.3.a.
Hora completorij quibus priuilegijs priuilegi
ata eſt.ſer.42.p.2.con.2.b

De I.

Ntellectus eſt duplex.ſer.1.p.1.ↄ. 1.b.
Intellectus illuminatur ſapientia ⁊ ſciē
tia.ſermone.5.p.prima.con.2.b
Intellectus an ſit anime nobilior potentia. ſer.
5.parte prima.con.1.c.
Intellectus ratio eſt duplex.ſer.31.p.1.cō.3.c.
Intellectus humanus tria intelligere poteſt.ſer
9.parte.3.conclu.3.b.
Inuidie malignitas.ſermone.2.p.3.cō.3.c.
Iuſtificari non potuit humana natura gratia
virginis marie.ſer.4.p.2.con.3.b.
Iuſtificari ⁊ iuſtus eſſe quomodo differunt.ſer

ſermone.7.p.3.con.3.a.
Iuſtificationis declaratio.ſer.8.p.3.ↄ.1.a.
Iuſtificationi multa ſunt neceſſaria. vt ſupra.b.
Iuſtificationis impedimenta. vt ſupra.c.
Iuſtificatio eſt maximũ opus .ſ.eo.p.3.cõ.2.a.
Iuſtificatio an ſit maius opus reſurrectione pec
catoris. vt ſupra.b.
Iuſtificatio fit in inſtanti. vt ſupra.c.
Iuſtificatio prerequirit liberum arbitrium. ſer.
9.p.1.con.1.c.in fine.
Iuſtificationis quadruplex eſt diſpoſitio.ſermo
ne eodem.p.3.cõ.3.a.
Iuſtificationem precedit diuina iuſticia.ſermõe
26.p.3.cõ.prima.b.
Iuſticia dicit̃ tripliciter.ſermone 8.p.2.cõ.1.a.
Iuſticia dei eſt multũ neceſſaria in regimine mũ
di.ſermone.26.p.1.cõ.1.b.
Iuſticia ⁊ miſericordia dĩ ẽ ĩfinita. vt ſup̃. ↄ.2.b.
Iuſticia ⁊ miſericordia quomodo ſunt in omni
opere.ſermone.eo.p.3.cõ.1.b.
Iuſticia dei quandoq; conſiſtit in retributione:
ſermone.26.p.3.cõ.prima.b.
Iuſtus quare dicitur deus. vt ſupra.cõ.2.b.
Iuſticia originalis cõmunicata fuit primis parẽ
tibus.ſermone.29.p.3.cõ.2.a.
Iuſticia originalis quid ſit.ſermone.30.p. prima
cõcluſio.2.b.
Illuminatio intellectus tripliciter fit. ſermone.
.5.p.prima.ↄclu.2.b.
Illuminationis ſpiritualis eſt triplex diſpoſitio
ſermone eo.p.1.cõ.3.a.
Illuminatio ſpiritualis quomodo conſeruatur.
vt ſupra. a
Illuminat deus hominem quadruplici lumine.
ſermone.15.p.2.ↄ.3.per totum.
Illuminatur anima tripliciter. ſermone .31. p.1.
cõclu.2.c.
Illuſtrati fuerunt apoſtoli triplici lumine. ſer
mone.5.p.2.cõ.2.c.
Ignorantia eſt multiplex.ſer.5.p.3.cõ.3.b.
Ignorantia quando excuſat a peccato.ſermone.
15.p.prima. ↄclu.3.b.
Iraſcitur deus principaliter propter tria pecca
ta.ſermone.6.p.1.cõ.1.a.
Ire malignitas.ſermone.2.p.3.cõ.3.c.
Ira ⁊ turbatio quadrupliciter poſſunt conſide
rari.ſermone.33.p.3.cõ.3.b.
Iudicium vltimum futurum tripliciter probat̃
ſermone.6.p.1.cõ.1.b.
Iudicium vltimum dicitur terribile propt̃ tria
terribilia. vt ſupra.c.
Iudicium erit hominibus ignotum . ſermone.
eodem.p.ea.ↄ.2.a.
Iudicij particularis alicuius ciuitatis ſigna ſũt
ſeptem. vt ſupra.a.
Iudicij tempore erunt multa ſigna. vt ſupra.b.
Et ſermone.eo.p.2.cõ.3.a.
Iudicij tempore virtutes celorum que ⁊ quomo
do mouebunt̃ .ſer.eo.p.ea.cõ.2.c.
Iudicij examinatio an fiet mentaliter vel voca
liter.ſermone.eõ.p.1.cõ.3.a.
Iudicium generale an fiet cõtra auariciam: vt
ſupra .b.
Iudicij examinatio fiet de ſex. vt ſupra.c.
Iudicabit chriſtus in forma humana. ſermone.
6. p.2. cõlu.1.a.
Iudicabit chriſt᷒ in forma humana glorioſa . vt
ſupra.b.
Iudicij iudices erunt plures. vt ſupra.cõ.2.a.
Iudicare eſt officium bonoꝝ. vt ſupra.c.
Iudicandi dupliciter citabuntur. vt ſupra. p.2.
cõcluſio.3. b.
Iudicij triplex erit proceſſus. vt ſupra.c.
Iudicij tempore duodecim vocibus ad mortem
peccator acclamabitur. vt ſupra.p.3.cõ.1.a.
Iudicij locus vbi erit. vt ſupra.b.
Iudicia dei non vident non habentes timorem
dei.ſermone.7.p.1.cõ.3.c.
Iudicium temerarium eſt maximum peccatum:
ſermone.28.p.3.cõ.3.a.
Iudicium temerarium ex quibus oritur. vt ſup̃.
p.3.cõ.2.a.
Iudicandum non eſt ita de facili. vt ſupra.c.
Iudicium temerarium eſt contra dei potentiam
ſermone.28.p.1.cõ.1.c.
Iudicium proprium quale eſſe debet . ſermone.
28.p.2.ↄclu prima.c.
Iudicare facta alterius ex quattuor licitum eſt.
ſermone eo.p.3.cõ.1.a.
Iudicare facta proximi an ſit peccatũ. vt ſup̃.c.
Iudicantes temerarie tria mala faciunt.ſermõe
eodem.in fine.
Iudicium humanum quadrupliciter peruertit̃
ſermone.35.p.1.cõ.3.c.
Infernus eſt locus damnatorum.ſermone. 6.p.
3.cõclu.prima.c.
In inferno nulla eſt redemptio.ſermone. 26. p.
3.cõclu.3.b.
Infernus ẽ locus terribilis ⁊ terrẽdus. ſermõe.
6.parte.3.con.1.c.
Infernus ꝙ ſit tripliciter probat. vt ſupra. c.
Inferni ignis an ſit corporeus.ſermone.41.p. 3.
conclu.3.c.
Infernus multipliciter ſummitur in ſcriptura
ſermone.16.p.3.cõclu.1.in pricipio.
Infernus nõ habet dei miſericordiam. ſermone
26.parte.3.conclu.3.b.
Innouatio poſt iudicium quomodo fiet ⁊ ſecũ
dum quid.ſermone.6.p.3.a.b.c.
Incarnatiõis chriſti tempus dicitur plenitudo.
⁊ quare.ſermone.xi.p.1.conclu.1.c.
Incarnatiõis chriſti meritum.ſermone.25.p.1.
conclu.3.c.
Incarnari magis congruũ fuit filio triplici rõe.
ſermone.25.p.1 cõclu.1.a.
Incarnari quomodo dicuntur pater ⁊ ſpiritus
ſactus. vt ſupra.b.
Incarnari quare tantũ diſtulit deus . ſermone
33.p.prima.cõclu.2.c.
Incarnationis vnius perſone ſine alia poſſibili
tas.ſermone.25.p.1.cõ.1.c.Et ſermo.33.p.1.ↄ.1.b.
Incarnatio dupliciter cõſideratur.ſermone. 25
p.prima.cõclu.1.c.
Incarnationis que fuerit cauſa principalis.ſer
mone.33.p.prima.cõclu.2.b
Incarnatio ex virgine an fuerit in veteri teſta
mento demonſtrata.ſer.39.p.2.cõ.1.a
Infideles non merent̃ propter carentiam fidei.
ſermone.12.p.3.conclu.2.c.
Infidelis poteſt aliquis dici quattuor modis.
ſermone.24.p.1.con.1.a.
Infidelitas ⁊ odium dei magis deo contrarian
tur ꝙ̃ deſperatio.ſermone eodẽ.p.1.ↄ.2.c
Infidelis eſt duplex.ſermo. eo.p.2.ↄ.2.circa p̃n.
Intentionem reſpicit deus.ſermone.15.p.1.cõ.3.c
Et ibidem conclu.1.a
Intentio quere in littera v.§.voluntas.
Intentioni recte quinque requiruntur .ſermone
36.p.2.ↄclu.1.a.
Intentio in ſacramento ſiue ſit bona ſiue mala
an noceat.ſermone.43.p.1.con.1.b.
Intentio qualis requirat̃ in ſacramento. vt ſ.b.
Inimicorum dilectio require in littera.d.
Inimicis vtrum liceat vitam eternam deſide
rare.ſermone.17.p.2.conclu.2 .c.
Impoſſibile non querit deus ab homine.ſermo.
20.parte.1.conclu.2.c.
Impoſſibile dicitur quattuor modis..ſermone
25.p.2 .cõclu.1.b
Iudei quõ ñ poſſunt corrigi.ſermo.21.parte.2.
cõclu.prima. b.
Iudeo vt cõuertatur poſſunt munera dari. ſer
24.parte.1.conclu.3.a
Iudeorum cum chriſtianis duodeciꝫ prohibitõ
nes.ſermone.eodem.p.2.conclu.1.a.
Iudeorum conſortium quare eſt prohibitum.
vt ſupra.b.
Iudei conuerſi ſua non priuentur hereditate.
vt ſupra.c.
Iudeorum pena debet eſſe pecuniaria. ſermone
eodem.parte.2.conclu.3.b
Iudeis qualiter exactiones ſunt imponende . vt
ſupra.a.
Iudeorum pecunias an domini terrarum tene
re poſſint. vt ſupra.b.
Iudeorum conuerſationem habentes qua pena
ſunt puniendi.ſermone eodem.p.2.con.3.c.
Iudeorum elemoſyna an ſit recipienda. ſermõe
eodem.p.3.conclu. 1.b.
Iudeis chriſtiani ſeruire non debent . ſermone.
eo.parte.3.conclu.3.a.
Iudeorum filij an ſint inuitis parentibus bapti
zandi. vt ſupra.b.
Iudeorum filij quomodo in etate adulta ſunt
baptizandi. vt ſupra.b.
Iudeorum filios mulieres leuantes in articulo
mortis poſſunt baptizare. vt ſupra.b.in fine
Iudeorum conuerſatio in quibus licet. vt ſup̃.c.
Iudei in chriſtum tripliciter peccauerunt. ſer
mone.38.p.2.conclu.3.a.
Iudei chriſtum crucifigentes an peccauerunt.
vt ſupra.c.
Ieiunium eſt triplex.ſermone.23.p.2.conclu.1.a
Inplicatio cõtradictiõis ẽ duplex.ſ.28.p.1.ↄ.1.c.
Infamia multa mala facit. vt ſupra.c.
Infirmitatis corporalis cauſa aliquando eſt pec
catum.ſermone.29.p.2.conclu.2.a.
Inpatientes an in ſuis infirmitatibus merean
tur. vt ſupra.b.
Immortalitaſ quomodo conſideratur ſermone
30.p.prima.ↄ.2.a.
Immortalis erat homo ante peccatum ⁊ quo
modo. vt ſupra.a.
Innocentie ſtatus habuit duplicem defectum
ſermone.30.p.1.conclu.3.a.
Innocentes an fuerint veri martyres . ſermone
32.p.3.conclu.1.b.
Impeccabilem hominem an deus facere potue
rit.ſermone.33.p.2.conclu.3.a
Impotentia eſt duplex.ſermone.33.p.2.ↄ.3.c
Impaſſibilis erat diuinitas chriſto patiente.ſer
33.p.3.con.1.b.
Indulgentie deſcriptio.ſermone.34.p.1.ↄ.1.a.
Indulgentie in quo foro valeant. vt.ſup̃.b.
Indulgentie quomõ aĩam ſoluũt. vt.ſup̃.c.
Indulgentie relaxãt penam tm̃. vt.ſup̃.ↄ.2.a.
Indulgentie quam penam tollunt temporalem
vl' ſpiritualem. vt.ſupra.b.
Indulgentie putatiue an habeant aliquam r̃miſ
ſionem. vt.ſupra.c.
Indulgentie an ſumantur ſola voluntate ſiue ac
tu.ſermone.eo.p.ea.con.3.a.
Indulgentie an dentur ꝓ ſubſidio. vt.ſup̃.c.
Indulgentias an vnus pro alio aſſumere poſſit.
vt.ſupra.b.
Indulgentias an prelati alij a papa dare poſſint
⁊ quas.ſermone.eo.p.2.ↄ.1.b.
Indulgentie ſumuntur ex quadruplici theſauro
vt ſupra.ↄ.2.a.
Indulgentiaſ dare poſſunt prelati etſi ſint in pec
cato mortali.ſermone.eo.p.2.ↄ.2 b.
Indulgentias dare non poſſunt ſimplices ſacer
dotes . vt .ſupra.c.
Indulgentie quid debent habere ad hoc vt va
leant.ſermone.eo .p.2.con.3.a.
Indulgentie an valeant ad remiſſionem pene vt
ſupra.c.
Indulgentiarum quadruplex beneficiuꝫ. ſermo
ne eo .p.3. con.1 .c.
Indulgentie valent danti. vt.ſupra.b.
Indulgentie valent his qui prope ſunt. vt.ſup̃.c
Indulgentie quantum valeant.ſermone eodem
p.3.ↄclu.2.a.
Indulgentiaꝝ quadruplex ĩpedimentũ. vt ſ.b.
Indulgentia quotiens valeat. vt.ſupra.c.
Indulgentia dupliciter poteſt conſiderari . vt
ſupra. p.3.con.3.a.
Indulgentie an valeant mortuis. vt.ſupra.a.
Indulgentie an ſe extendãt ad eos qui ſunt alte
rius.parrochie. vt.ſupra.b.

Indulgentiarum effectum an chriſtus habuiſſꝫ ſi ad illas iuiſſet. vt ſupra.c
Incontinentia naturalis an ſit excuſabilis. ſermone.37.p.2.conclu.2.c.
Incontinentie tria remedia. vt ſupra.c.
Ignis inferni an ſit corporeus. ſermone.41. p.3.con.3.

De L.

Laus humana in quibus conſiſtit. ſermõe primo.p.3.cõ.2.a.
Laudat deus a nobis per decem. ſermone.32.p.prima.con.2.b.
Legati quas indulgentias dare poſſunt ⁊ vbi.ſ.34.p.2.con.i.c.
Liberatus eſt homo per mortem chriſti propter multa. ſermone.38.p.3.cõ.i.a.
Luxurie malignitas. ſermone.2.p.3.cõ.3.c.
Luxuria quid ſit. ſermone.25.p.i.ↄ.2.a.
Luxurie ſex ſpecies. vt ſupra.a.
Luxuria q̃ꝫ ſit deteſtabilis. vt ſupra.b.
Luxurie tres abuſiones. vt ſupra.c.
Lumina ſpiritualia ſunt duo. ſermõe.3.p.3.ↄ.i.a.
Liber eſt quadruplex. ſermone.4.p.2.cõ.3.c.
Libri vite cognitio. ſermone.12.p.2.cõ.3.b.
Libri vite durabilitas. vt ſupra.c.
Liber vite eſt duplex. vt ſupra.c.
Liber vite quid ſit. ſermone.12.p.2.con.3.a Et q ſcribuntur in eodem. vt ſupra.b.
Lectiones ſeptem addiſcunt̃ a xp̃o. ſ.5.p.2.ↄ.2.b
Lex vetus dicit̃ vmbra. ſermone.9.p.2.cõ.i.a.
Lex noua ⁊ antiqua in quibus differunt. vt.ſ̃.b.
Lex noua ⁊ vetus q̃re dicũt̃ teſtamenta. vt ſ̃.c.
Liberi arbitrij triplex dignitas.ſ.13.p.i.ↄ.i.a.
Libertas eſt triplex. vt ſupra.a.
Liberi arbitrij quidditas ⁊ an ſit vna potentia. vt ſupra.a.b.
Liberalis ⁊ liberi differentia. vt ſupra.c.
Liberũ arbitriuꝫ an cogi poſſit.ſ.eo.p.2.cõ.i.a.
Liberum arbitriuꝫ põt ĩpediri.6.modis. vt ſ̃.b.
Liberum arbitrium coactum quomodo peccet ⁊ quomodo non. vt ſupra.c.
Liberum arbitriũ eſt ĩ demonibus.ſ.e.p.ea.ↄ.2.a
Liberum arbitrium eſt in angelis ⁊ ſanctis ĩ patria. vt ſupra.b.
Liberum arbitrium habet deus. vt ſupra.c.
Libero arbitrio ſolo poſſumus reſiſtere tentationi. ſermone eodem.p.3.cõ.i.a.
Letantur ſancti de penis damnatoruꝫ. ſermone.16.p.13.con. vltima.c.
Legittimare quis poſſit. ſermone.22.p.2.ↄ.i.b.
Legittimatio quo ad actus ſeclares. vt.ſup̃.c.
Legittima portio que ſit. ſermone.eo.p.2.ↄ.3.a.
Legatuꝫ quid ſit. ſermone.22.p.3 ↄ.i.in pñcipio
Legata differre eſt graue peccatum. ſermone.eo.p.3.ↄ.2.a.
Latria cui debeatur. ſermone.25.p.i.ↄ.3.b.
Latria quid ſit. ſermone.33.p.i.ↄ.3.b.in fine.
Libertas eſt triplex. ſermone. 28.p.i.ↄ.2.a.
Lignum vite poſt peccatum vitam non continuet. ſermone.30.p.i.ↄ.3.b.
Lignum vite ſi non peccaſſet homo ſemper eũ in vita conſeruaſſet. vt.ſupra.c.
Ludus alearum quare ꝓhibetur.ſ.35.p.2.ↄ.3.b.
Ludi ſeptem ſunt abuſiones. vt.ſupra.c.

De.M

Orantis in peccato mortali oratio non ꝓdeſt. ſermone.2.p.2.ↄ.i.b.
Mortuis cito auxiliandum eſt et quomodo ſermone.22.p.3.ↄ.2.c.
Mortui an ſcire poſſint que hic agimus. vt ſup̃. ↄ.3.c. Et. ſermone.41.p.3.ↄ.i.c.
Mortuis an indulgentie valeant. ſermone.34. p.3.concluſio.3.a.
Mortui comõ adiuuari poſſint.ſ.41.p.3.ↄ.3.b.
Mortui an a viuis adiuuari poſſint ⁊ quomodo. ſermone.44.p.3.ↄ.2.a b.c
Miniſtrorum dei triplex debet eſſe conditio in horis dicendis. ſermone.2.p.2.ↄ.i.a.
Miniſtrorũ dei quintuplex negligentia in horis dicendis. vt ſupra.a.
Mali ⁊ boni conueniunt in gratiis gratis datis ſermone.i.p.3.conclu.3.a
Mali diſtinguuntur a bonis in tribus. vt ſup̃.b
Malorum deſiderium eſt vita preſens. vt ſ̃.c.
Mali alia cauſa fugiunt peccata et alia boni. ſermone.5.p.2.con.3.a
Mali ſunt ad bonum cogendi.ſ.7.p.2. con.2.c.
Malis dat deus proſperitatem propter duodecim. ſermone.16.p.i.conclu.i.per totum.
Mali morte mala moriuntur. ſermone.16.p.2. conclu.3.in principio.
Malos quare deus viuere ſinit.ſ.26. p.i.ↄ.i.a.
Malos non ſtatim deus punit ⁊ quar̃. vt ſupra concluſio.2.c.
Mali require in littera.p.§.peccatores.
Maulus debet benefacere decem rationibus: ſermone.36.p.2.ↄ.3.c.
Malum quare permittit deus. ſermone.12.p.i. ↄ.2.a.circa finem. Et. ſermone.36.p.i.ↄ.2.a.
Malum an ſufficienter diuidatur per culpam ⁊ penam. ſermone.29.p.i.ↄ.i.b.
Mala an oĩa ſint equalia. vt.ſupra.c.
Malum eſt triplex. ſermone.36.p.i.ↄ.2.a.
Malum an deus velit. vt.ſupra.a.
Mori voluit chriſtus pro peccatis hominum. ſermone.3.p.2.ↄ.i.a.
Mors eſt omnibus timor.ſ.7.p.2.ↄ.i.b.
Mortis hora omnibus eſt incerta. ſermone.16. p.2.ↄ.i.per totum. Et. ſermone.30.p.i.ↄ.i.c.
Mors timenda eſt. vt.ſupra.a. Et ſermone.eo. p.2.con.3.b.
Mortem appetere an licet et quando. vt.ſup̃.b.
Mors bonorum differt a morte malorum vt ſupra.ↄ.3.in principio.
Mortem anticipare nulli licet. vt.ſup̃.a.
Morientibus malis tria occurrunt prelia. vt. ſupra.c.
Mors eſt triplex. ſermone.30.p.i.ↄ.i.a.
Mortis multiplex eſt figura. vt.ſupra.b.
Mortis occaſio eſt triplex. ſermone eodem.p. prima.conclu.2.c.
Mortis diuerſi euentus. ſer.eo.p.2.conclu. i.a.
Mors eſt libenter ſuſcipienda cum deus vult vt ſupra.p.2.con.2.b.
Mortis plures euentus ſignum ſunt diuine prouidentie. ſermo.eodem.p.2.con.prima.b.
Mors mala nõ eſt reprobationis ſignum ſermone.eodem parte.2.con.i.c.
Mortis decem remedia. ſer.eo.p.3.ↄ.i.b.
Mortem propriam procurare non licet. ſermo. eodem.p.3.con.2.c.
Mortis noſtre cauſa. ſer.38.p.2.con.2.a.
Mors chriſti decem vocibus clamatur. ſermone.38.p.2.con.i.a.
Mortem chriſti aliter voluit pater ⁊ aliter iudei vt ſupra.b.
Mortem chriſti appetere an fuerit aliquibus vt ſupra.c.
Morti an chriſtus eſſet ſubiectus ſi non fuiſſet crucifixus. ſermo.eodem.p.2.con.2.b
Morte ſua chriſtus humanam naturam liberat propter multa. vt ſupra.p.3.cõ.i.a.
Mors chriſti quomodo culpam ſoluit. vt ſupra.b.
Mortis chriſti occaſio. ſer.45.p.3.con.i. I
Mirabilia ſeptem fecit chriſtus in vita iſta. ſermone.3.p.2.con.i.c.
Miraculum verum requirit quattuor. ſermõe. 33.p.2.conclu.2.b.
Miraculoſe res ſunt tres. ſermone.42. parte .3.conclu.2.a.
Motus multiplex eſt ſpecies. ſermone.24. p̃te 3.conclu.prima. a.
Mundus gubernatur per gratiam dei. ſermone 3.parte.2.conclu.3.a
Mundus renouabitur poſt iudicium. ſermone 6.parte.3.conclu.3.a.
Mundus gubernatur diuina prouidẽtia. ſmõe 12.parte.i.conclu.i.a.
Mundum non poteſt deus facere meliorem.ſ. 25.parte.2.conclu.prima.b
Marie virgini quare ſabbatum dedicatur. ſer. 4.parte prima conclu.i.c.
Maria virgo eſt nauis ad portum ꝑducens. ſer. eodem. parte.i.conclu.2.c.
Maria virgo dicitur mare. ſermone eodem.p.i. conclu.3.c.
Maria virgo omnes ſanctos excellit in ſeptem ſermone eodem.p.2.conclu.prima.c.
Maria virgo dicitur ſtella. ſermone eodem.p.2 conclu.2.a
Maria virgo habuit omnes ꝟtutes. ut ſupra.b
Maria virgo aurore comparatur. vt ſupra.c.
Maria ꝟgo fuit cauſa ne humana natura annihilaretur. ſermone.eo.p.2.con.3.a
Maria virgo habet imperium in triplici loco ſermone.eodem.p.3.conclu.i.c.
Maria virgo ſeptem modis in ſcriptura nominatur ſermone eodem.p.3.conclu.2.a.
Maria virgo fuit vera mater dei. ſermone.xi. parte prima.con.i.a.
Maria virgo negatur a quibuſdaꝫ ꝙ non ſit mater dei. vt ſupra.b.
Maria virgo liberata fuit ab omni culpa. ſermone eodem.p.prima.conclu.3.b.
Marie virginis tria ſunt priuilegia ex ſua preſeruatione. vt ſupra.c.
Maria virgo qualiter ſe habuit filium dei concipiendo. ſermone eodem p.2.conclu.prima.a.
Maria virgo concepit chriſtũ in inſtanti. vt ſ̃.b
Marie amor ad chriſtum fuit maximus ⁊ quare. vt ſupra.c.
Maria virgo pre omnibus dilexit noſtram redemptionem. ſermone eodem.p.2.cõ.2.p totuꝫ.
Marie virginis ſeptem gaudia. ſermone.xi.p̃te. 2.conclu.3.a.
Maria virgo habuit plenitudinem gratiarum: ſermone eodem.p.3.con.i.in principio.
Maria virgo tantum ſe humiliauit q̃ꝫtum poſſibile eſt. vt ſupra.p.3.cõ.2.per totum.
Maria virgo fuit pauperrima. ſermone eodem. parte.3.cõclu.3.per totum
Mariam virginẽ deus creauit maiori excellẽtia q̃ꝫ angelos. ſermo.18.p.i.cõclu.i.per totum.
Mariam virginem creauit deus mirabiliori potentia: ſermone eodẽ.cõ.2.per totum.
Mariam virgineꝫ deus creauit ſingulariori admiratione q̃ꝫ totum vniuerſum. ſermone eodẽ ↄ.3.per totum.
Marie virginis corpus quomodo miro modo deus conſeruauit. ſer.18.p.2.cõ.i.per totum.
Marie virginis magnitudo omnes ſecli magnitudines excellit. ſermone.eo.p.2.cõ.2.per totum
Maria virgo fuit cunctis indiuiduis ad dei gratiam magis diſpoſita. ſermone eodem.p.2. cõ.3. per totum.
Marie virginis vterus mirabiliori modo habuit chriſtum q̃ꝫ hoſtia. ſermone eodem. p.3. cõ. prima.per totum.
Marie vterus perfectiori modo habuit chriſtũ q̃ꝫ digne ſumentes eucbariſtiam. ſermone eodeꝫ p.3.cõ.2.per totum.
Maria virgo ſũmopere debuit fieri heres regni dei. ſermone eodem.p.3.cõ.3.per totum.
Maria virgo tripliciter ex dei potentia facta ẽ potens. ſermone.25.p.2.con.i.c.
Maria virgo multa nobis impetrat beneficia: vt ſupra.c.
Maria virgo tripliciter in ſe habuit diuinam ſapientiam deſcriptam. ſer.eo.p.2.cõ.2.c.
Mariam virginem ſpiritus ſanctus ſuper oẽs ſtatuit. ſermone.eo.p.2.cõ.3.c.
Maria virgo aſſimilatur terre triplici ratione: ſermone eodem.p.3.con.prima.b.
Maria virgo habuit triplicem diſpoſitionem: ſermone.eo.p.3.cõ.2.a.
Maria virgo habuit ſpiritum ſanctum triplici ratione. ſer.eodem.p.3.con.2.b.
Maria virgo duplicem fructum produxit. ſer.

eo.p.3.ꝯ.2.c.
Maria virgo intellexit verbum qui eſt ſapiētia dei patris.ſ.32.p.1.ꝯ.1.a.
Maria vͥgo habuit cognitiōez oīuz rez.vt.ſ̄.a.
Maria virgo futurā cognouit.vt.ſupra.b.
Maria vͥgo ſuā btitudinē pcognouit.vt.ſ̄.c.
Maria virgo habuit a deo ſeptem flammas cōtra ſeptem peccata moꝛtalia.ſ.32.p.1.ꝯ.2.a
Maria virgo deuz ſeptēplr laudauit.vt.ſ̄.b.
Marie vͥginis affectū nihil mutare potuit.vt.ſ̄.c
Maria virgo nō obliuiſcebat.ſ.eo.p.1.ꝯ.3.c.
Maria virgo ſecundum carnem fuit de domo Dauid.ſermone.eo.p.2.ꝯ.1.a.
Maria virgo deſcendit a quatuoꝛdecim regibꝰ ducibus ⁊ patriarcis.vt.ſ̄.b.
Maria virgo an concepta fuit in oꝛiginali peccato.ſermone.eo.p.2.ꝯ.2.c.
Mariam virginem quare Joſeph carnaliter nō cognouit.ſ.eo.p.2.ꝯ.3.b.
Maria virgo quare pꝛius fuerit deſponſata ꝙ̄ de ſpiritu ſancto conciperet.vt.ſ̄.c.
Maria virgo an habuerit aureolam.ſermone.eo.p.3.ꝯ.1.c.
Maria virgo an deum totaliter compꝛehenderit.ſermone.eo.p.3.ꝯ.2.a.
Maria virgo an deum omnibus ſanctis clariꝰ videat.ſer.eo.p.3.ꝯ.2.c.
Maria virgo non videt deum oculis coꝛpoꝛalibus per ſe.ſ.eo.p.3.ꝯ.3.a.
Maria virgo clarius in patria videt diuinam eſſentiam vt.ſupꝛa.b.
Maria virgo ſcōs angl'os illuminat.vt.ſ̄.c.
Marie virgini deus cōmunicauit ſuam potentiam.ſermone.39.p.1.ꝯ.1.b.
Mārie vͥgini q̄re deꝰ cōicauit ſuā potētiā.vt.ſ̄.c
Marie nominis q̄ta ſit excellētia.ſ.eo.p.1.ꝯ.2.a.
Marie nomen eſt excellentiſſimū.vt ſupra.b.
Marie nomē demonibus eſt terribile.vt ſ̄.c.
Maria virgo eſt dei templum.ſer.eo.p.2.ꝯ.2.b.
Maria vͥgo quādo facta eſt dei templum.vt ſ̄.c
Mariam virginem quomodo obumbꝛauit ſpiritus ſanctus.ſermone eo.p.3.con.1.a.
Marie virgini data eſt duplex armatura.vt ſupꝛa.p.3.cō.2.b.
Mariam virginem qualiter ſpiritus ſanctus tēpoꝛe paſſionis xp̄i foꝛtificauit.vt ſupꝛa.p.3.ꝯ.2.c.
Maria virgo a nullo potuit carnaliter concupiſci.ſermone eo.p.3.cō.3.a.
Maria vͥgo eſt diſpenſatrix donoꝝ dei.vt ſ̄.b.
Marie dona quare multi nō accipiunt.vt ſup̄.c.
Maria magdalena habuit oīa peccata.ſermone.37.p.2.cō.1.c.
Maria magdalena fuit coꝛpoꝛe coꝛrupta.ſer.eodem.p.2.cō.3.c.
Maria magdalena fuit triplici gratie ſplēdoꝛe pꝛeuenta.vt ſupꝛa.p.3.cō.1.a.
Maria magdalena ſatiſfecit ſeptēplicit̄.vt ſ̄.b.
Maria magdalena recepit ad chriſti pedes tres gratias.vt ſupꝛa.c
Maria magdalēa q̄druplicit̄ fleuit.ſ.e.p.3.ꝯ.3.a
Marie magdalene ſeptē pꝛerogatiue.vt ſ̄.b.
Maria magdalena vitam eternaz quomodo cōſecuta eſt.vt ſupꝛa.c.
Miſericoꝛdia dei q̄ta ē.ſermone.7.p.2.ꝯ.1.a.
Miſericoꝛdia dei ꝙ̄ ſit nccīa.ſ.26.p.1.ꝯ.1.a.
Miſericordia eſt magis deo accōmodata ꝙ̄ iuſticia.vt ſupꝛa.p.1.cō.2.a.
Miſīcoꝛdia dei ⁊ iuſticia eſt infinita.vt ſ̄.ꝯ.2.b
Miſericoꝛdia dei differt a bonitate dei.vt ſup̄.p.1.cō.3.c.
Miſericoꝛdie dī q̄ttuoꝛ ſūt ſigna.ſ.eo.p.2.ꝯ.2.a
Miſericoꝛdie dei quattuoꝛ effectus.vt ſupꝛa.b
Miſericoꝛdia dei omne pctm̄ tollit.vt ſupꝛa.c.
Miſericoꝛdia dei ad hoc ꝙ aliq̄s conſequatur quinqꝫ requiruntur.vt ſupꝛa.c.
Miſīcoꝛdie dei octo ſūt reſpectꝰ.ſ.eo.p.2.ꝯ.3.a.
Miſericoꝛdie dei multiplex laus.vt ſ̄.b.
Miſericoꝛdia ⁊ pietas quō differūt.vt ſupra.c.
Miſericoꝛdia dei eſt omnibus operibus dei ſociata.ſermone eo.p.3.cō.1.a
Miſericoꝛdia ⁊ iuſticia quomodo ſunt in omni opere.vt ſupꝛa.b.
Miſericoꝛdia dei eſt duplex.ſer.eo.p.3.cō.2.c.
Miſericordia dei quomō eſt in celo.vt ſ̄.c.
Miſīcoꝛdia dei ad oēs ſe extēdit.ſ.eo.p.3.ꝯ.3.a.
Miſericoꝛs quare deus dr̄.ſ.eo.p.3.ꝯ.2.b.
Miſericoꝛdie dei triplex abuſio.ſ.28.p.1.cō.3.a.
Miſericoꝛdia pꝛimi neceſſaria eſt ad ſalutem.ſermone.26.p.1.cō.3.a.
Miſericoꝛdia dupliciī ſumit̄.vt ſ̄.a.Et.cō.ea.c.
Miſericoꝛdia quelibet nō ſaluat animā.vt ſ̄.a.
Miſericoꝛdia pꝛimi quattuoꝛ reqrit.vt ſup̄.a.
Miſericoꝛdia an ſit in patria.vt ſupꝛa.a.
Miſericoꝛdie multe ſunt ſpecies.vt ſupꝛa.a.
Miſericoꝛdie tria ſunt inductiua.vt ſupꝛa.b.
Miſericoꝛdia in nobis tria impoꝛtat.vt ſupꝛa.c
Matrimoniū ꝯnotat triplex ſacrm̄.ſ.x.p.3.ꝯ.2.c
Matrimonium ⁊ virginitas quomodo ſimul ſtare poſſunt.ſermone.xi.p.1.cō.2.a.
Matrimonio nō ē vͥginitas oppoſita.vt.ſ̄.b.
Matrimoniū vͥū fuit īt̄ Joſeph ⁊ mariā.vt.ſ̄.c.
Matrimonium verum an ſit inter īfideles ſer.24.p.2.ꝯ.1.a.
Matrimonium cauſa ſtante legitima diſſolui poteſt.ſ.eo.p.2.ꝯ.2.a.circa finem.
Matrimonium quere in littera.F.§.fidelis Et in litera.c.§.contrahere.
Matrimonium fidel' ad īfidelitatē reuerētis tenet.vt.ſ̄.b.
Matrimoniū fidelis cū īfideli an fieri poſſit.vt ſ̄.c
Matrimonij declaratio.ſ.31.p.3.ꝯ.2.a.
Matrimonij ſeptem regule.vt.ſupra.a
Matrimonium ſolo cōſenſu cōtrahit̄.vt.ſ̄.a.
Matrimonium quomodo contrahetur per verba obſcura.vt.ſupra.a.
Matrimonium contrahitur alterutro conſenſu concurrente.vt ſupꝛa.a.
Matrimonium ſequens legittimat filios ante natos.vt.ſupꝛa.a.
Matrimonium culpa carnali perfectum in diſſolubile eſt.vt ſupra.a.
Matrimoniū ſurdus ⁊ mutꝰ ꝯhere pn̄t.vt ſ̄.a
Matrimonium cum meretrice contrahere piiſſimum opus eſt.vt ſupra.a.
Matrimonium contrahere nemo debet neceſſitari.vt ſupra.b.
Matrimoniū aliquibus lege diuina eſt phibitū ⁊ aliquibus lege humana.vt ſupra.b.
Matrimonium in gradu pꝛohibito contrahentes perdūt dotem.vt ſupꝛa.b.
Maritari nō poteſt mulier viro viuēte.vt ſ̄.b.
Matrimonij ſeptem ſunt neceſſitates.vt ſup̄.c.
Matrimonij tria ſunt bona.vt ſupꝛa.c.
Maritus nō debet cognoſcere vxorem ipſa nocte benedictōis.ſer.31.p.3.ꝯ.2.b
Maritati qui vere dicuntur.vt ſupꝛa.b.
Mandata dei dupliciter impleri poſſunt ſermone.13.p.3.con.2.a
Mandatū quere in littera p vbi pꝛeceptuz
Mulieres ad ſacros oꝛdines pꝛomoueri non poſſunt ſer.14.p.1.ꝯ.3.a
Mulieres leuantes filios iudeoꝛuz ī articl'o mōtis illos baptizare pn̄t.ſ.24.p.3.cō3.b.in fine
Mulier an poſſit tangere res ſacras.ſermone 27.p.3.con.1.b.
Mulier ꝙ peccet quattuoꝛdecim noticiam pꝛeſtant.ſer.37.p.2.con.2.a
Malicia quere vbi peccatum
Malicia nō perturbat efficaciam miniſtrantis.ſermone.14.p.2.con.1.a.
Miſſa bōi ſacerdoti ē meliō mali.ſ.14.p.2.ꝯ.3.c
Magiſtri poſſunt coꝛrigere ⁊ verberare ſine peccato clericos.ſer.21.p.3.con.2.b.
Maledictio quid ſit.ſer.21.p.3.con.3.a
Maledictio creatur̄ fieri pōt qnqꝫ mōis.vt ſ̄.b.
Maledictio an ſit peccatum moꝛtale.vt ſ̄.c.
Munera ſi pp̄t fidē ſint danda.ſ.24.p.1.ꝯ.3.a.
Meritum dicitur triplicit̄.ſ.25.p.3.cō.3.c.
Meritū de ꝯgruo ⁊ de condigno qd ſit.vt ſ̄.c.
Meritum eſt duplex.vt ſ̄.c.in fine
Mens eleuat̄ a ſenſibilibus triplit̄.ſ.31.p.1.ꝯ.1.c
Mentiri hūilitati cā nullus dꝫ.ſ.18.p.2.ꝯ.1.b
Martyrē verū tria faciūt.ſer.32.p.3.ꝯ.1.b
Martyres an fuerint inocentes.vt ſupꝛa.b
Mediatoꝛ quō ſit xp̄s.ſ.33.p.1.con.2.a
Mercantia vtrū ſit licita.ſer.35.p.2.con.1.a
Mercantia quō reddit̄ vitioſa.vt ſupꝛa.b
Mercari diebus feſtis an ſit licitū.vt ſupꝛa.c.
Monſtrū capit̄ duplr̄.ſermone.36.p.2.con.2.a.
Matutinū cū clamoꝛibus quare dicat̄.ſ.45.g.

De N.

Natura humana non potuit per ſeipſam ſaluari.ſer.3.p.2.ꝯ.1.b.
Natura humana ī inſtanti conceptōnis tota a verbo aſſumpta eſt.ſer.33.p.2.cō.3.c.
Natura humana quere.ſ̄.in littera b videlicet humana natura.Et ſer.45.a
Natura diuina quomodo dicitur aſſumpſiſſe naturam humanam.ſer.25.p.1.con.2.a.⁊.b.
Naturam aliam potuit ds aſſumere.ſer.26.p.2.conclu.1.c.
Numerus ſaluandoꝛum excedit numerum dānatoꝛum.ſer.xi.p.2.con.3.in fine
Natus illegittime poteſt oꝛdinari ⁊ quomodo ſer.14.p.1.con.3.c.
Non eē duplr̄ pōt ꝯſiderari.ſer.16.p.3.cō.1.c.
Negligentia ſuperioꝛum in ſubditos eſt graue peccatum.ſermone.21.p.2.con.1.c.
Neceſſitate famis pater poteſt vendere filium.ſ.22.p.1.ꝯ.3.c.
Neceſſitas an habeat legē.ſ.35.p.2.ꝯ.2.a.
Neceſſitas eſt duplex.ſ.36.p.1.ꝯ.1.a
Neceſſarium dicitur tripliciter.ſ.35.p.2.ꝯ.2.a
Nomē bonū q̄lit̄ ē ꝯſeruādū.ſ.28.p.2.ꝯ.2.a.
Nois Jeſu ⁊ xp̄i differntia.ſ.40.p.1.ꝯ.2.c.
Noia multa habuit xp̄s.ſ.eo.p.2.ꝯ.1.a.
Nominis Jeſu interpꝛetatio.vt.ſ̄.b.
Nomen Jeſus componitur ex duabus ſillabis.ſ.eo.p.2.ꝯ.2.a.
Nomē Jeſus cōponitur ex qnqꝫ lr̄is.vt.ſ̄.b.
Nomie Jeſu multi ſunt vocati.vt.ſup̄.c.
Nomine Jeſu irriſoꝛes.ſ.eo.p.2.ꝯ.3.a.
Nomen Jeſu quadripliciter honoratur.ſermone.eo.p.2.ꝯ.3.b.
Nomē Jeſu quinqꝫ nodis exaltatū eſt.vt.ſ̄.c.
Nominis Jeſu multiplex commendatio.ſermon̄.eo.p.3.ꝯ.1.c.
Nomen Jeſu quomodo ab eccleſia inſtitutum ē venerari.ſermone.eo.p.3.ꝯ.2.a.
Nomen Jeſu quare tantū veneraī.vt.ſ̄.b.
Nomis Jeſu tria bona reportat eccīa.vt.ſ̄.c.
Notitia eſt duplex.ſ.31.p.1.ꝯ.2.c.
Negligētia multiplex ⁊ quando eſt peccatum.ſ.31.p.2.ꝯ.2.b.
Notarij falſi quomodo ex auaritia damnātur.ſermone.35.p.1.ꝯ.3.c.

De O.

Ratio an ſit actus oꝛis.ſ.2.p.1.ꝯ.1.a.
Orationis diffinitio.vt.ſup̄.c.
Orationis obiectū triplex.ſ.eo.p.1.ꝯ.2.a
Oratio ē ſanctis dirrigenda ⁊ quomō.vt.ſ̄.a.
Orāt p nobis ſcti.vt.ſ̄.b.Et.ſ.4.p.2.ꝯ.1.a.
Orare nō eſt actus diuinarū perſonarū.vt.ſ̄.c.
Oratio cadit ſub pꝛecepto.ſermone.eo.p.1.ꝯ.3.a
Et.ſermone.27.p.1.ꝯ.2.a.
Orandus eſt deus pꝛopter tria.vt.ſ̄.b.
Orationis effcūs ē triplex.vt.ſ̄.b.circa mediuz.
Orationis locus congruus eſt eccleſia.vt.ſ̄.c.in fine.Et.ſ.22.p.1.ꝯ.2.c.
Oratio mali ſacerdotis an ſit moꝛtuis valida.ſ.eō.p.2.ꝯ.1.b.
Oratio facta pꝛo moꝛtuis an valeat in peccato moꝛtali.vt.ſup̄.b.
Oratio requirit attentionē.ſ.eo.p.2.ꝯ.2.a.
Orationis quid eſt cōtinuare.vt.ſ̄.b.
Orationis quintuplex conditio.vt ſup̄.c.
Oratio dn̄ica oēs excellit.ſ.eo.p.3.ꝯ.1.a.
Orationez dominicā quare fecit xp̄us.vt.ſ̄.b.
Oratiōis domīce vnꝰ tātūmodo ē fructꝰ.vt.ſ̄.c
Orationis dominice multiplex fructus.ſermon̄.eo.p.3.ꝯ.3.b.c.
Oꝛōis dominice ſeptē petitōes.ſ.eo.p.3.ꝯ.3.a.

Primogeniti ſex ſunt conditiones. ſermone.16. p.3.cō.3.circa medium.
Peregrinari non licet ſine licētia patrini.ſermone.20.p.3.ɔ.1.c.
Paṫ quō poſſit filiū ſine pcc̄o xhaṙ.ſ.21.p.3.ɔ.1.a
Paṫ pōt vendē filiū nccitate famis.ſ.22.p.1.ɔ.3.c
Parētū pcc̄a ī qb9 bōis īputāṫ filijs.ſ.22.p.1.ɔ.2.b
Parētes debēt filios diligere.ſ.31.p.3.ɔ.1.a.
Parentibus in illicitis nō eſt obediēdū.vt s̄.c.
Patri deo attribuiṫ poteſtas mittēdi. ſermone.58.p.3.ɔ.1.c.
Potentie dei diffinitio.ſ.25.p.2.ɔ.1.a.
Potētia dei ē duplex.vt s̄.a.Et.ſ.26.p.3.ɔ.2.a.
Potētia dei nō ſe extēdit ad impoſſibilia. vt s̄.b
Potentia dei eſt infinita.vt ſupra.b.
Potētia dr̄ gnq3 modis.ſ.28.p.1.ɔ.1.a.
Potētia dei tripliciṫ appellaṫ.ſ.28.p.1.ɔ.1.b.
Potētia eſt cōis tribus pſonis.ſ.39.p.1.ɔ.1.a.
Pietas r miſericordia quomodo coueniunt. ſermone.26.p.2.cō.3.c.
Punitio rn̄ fiat ſine culpa nō tamen ſine cauſa ſermone.26.p.3.ɔ.1.c.
Punitio nō d3 fieri ſine culpa vel cā.vt ſup̄.b.
Priuilegiu3 quid ſit.ſermone.27.p.2.cō.2.a.
Priuilegiu3 eſt multiplex.vt ſupra.b.
Priuilegiū eccleſie eſt multiplex.vt ſupra.b.
Priuilegio priuaṫ aliquis gnq3 modis. vt ſup̄.c.
Priuilegium eccleſie.ſermone.eo.p.3.cō.3.b.
Pueri non baptizati quō puniuntur.ſermōe.28. p.1.cō.3.a.
Pueri qn̄ habent vſu3 rōnis.ſ.36.p.2.con.1.b.
Puer ante rationis vſum cōmittens malu3 ſi debet puniri.vt ſupra.b.
Pueri egredientes ex vtero r moriētes quomō intelligunt.ſermone.41.p.3.con.1.b.
Preſumendū nō eſt de bōis oplb9.ſ.28.p.2.ɔ.1.a
Preſumptio ſuiipſius ē pctm̄.ſ.eo.p.2.cō.3.b.
Plaga multiplici flagellatus fuit pharao.ſermone.29.p.1.cō.2.b.
Peſtilētia ex tribus ꝓuenit.ſer.29.p.2.cō.1.b.
Peſtilentia tria remedia.vt ſupra.c.
Perfectum eſt duplex.ſermone.31.p.1.cō.3.c.
Proprium habere cuilibet licet. ſer.31.p.2.ɔ.2.c.
Profecit xp̄s in xtutibus.ſer.33.p.2.cō.1.b.
Pena mortis xp̄i q̄re fuit ita ğuis.ſ.38.p.3.ɔ.2.a.
Pena xp̄i interior fuit quintuplex.vt ſupra.b.
Penas maiores habere nō potuit.vt ſupra.c.
Pena eſt menſura culpe.ſer.26.p.3.con.1.b.
Pena an ſit ſcd̄m ordinem actus infligenda.ſer.36.p.3.con.3.b.
Penalitates nr̄as an xp̄s aſſūpſerit.ſ.38.p.2.ɔ.2.c
Paſſio xp̄i q̄re in lr̄a.m.§.mori r cetis ſequētib9.
Paſſionis xp̄i preparatio.ſermone.45.b.
Panis quomodo conuertatur in corpus chriſti. ſermone.42.p.1.con.2.b.
Premium eſt duplex.ſermone.42.p.3.ɔ.3.a.
Poteſtas ſpūalis ē duplex.ſ.43.p.1.con.1.a.
Peruerſio iudicij humani quadrupliciter fit.ſermone.35.p.1.con.3.c.

De Q.

Q Ueritur chriſtus multipliciter.ſermone 27.p.1.cō.1.c.in fine.
Queſtionu3 deciſio ꝑtinet ad papam. ſermone. 37.p.1.cō.3.b.
Queſita gr̄a quō ɔſeruaṫ in an̄ia.ſ.44.p.3.ɔ.1.c

De R.

R Ationis ſuperioris r inferioris declaratio ſermone.1.p.1.cō.3.b.
Rationis humane triplex operatio. ſermone eo.p.1.cō.3.a.
Ratio intellectus eſt duplex.ſer.31.p.1.ɔ.3.c.
Ratio nō conuenit brutis.ſ.13.p.1cō.2.a.
Reſpicit nos deus multipliciṫ.ſ.3.p.1.cō.2.c.
Reſurgere non pōt homo a peccato ſine gratia dei.ſ.3.p.2.cō.2.a.Et.ſ.13.p.3.con.3.ꝑ totum.
Reſurgere a pcc̄o gd ē.ſ.13.p.3.cō.3.in p̄ncipio.
Regnū celoꝝ quō acgritur.ſ.4.p.3.con.1.b.
Regnū celoꝝ gbus datur.ſ.6.p.3.cō.2.a.
Refugiū ī tribulationib9 ē triplex.ſ.4.p.3.ɔ.3.c
Raptus Pauli vſq3 ad tertiū celum quomodo intelligitur.ſermone.9.p.3.cō.3.b.
Redemptionem humani generis pre omnibus maria dilexit.ſermone.11.p.2.cō.2.per totu3.
Reſiſtere tentationi ſolo libero arbitrio poſſumus.ſermone.13.p.3.cō.1.ꝑ totum.
Regnare ꝑmittit deus dn̄um ſceleratum ꝓpter peccata populi.ſ.22.p.1.cō.2.b.
Religionis ingreſſu nullus hereditate priuatur ſer.22.p.2.cō.3.b.
Religioſi triplici gladio ꝑcutiūṫ.ſ.30.p.1.ɔ.1.a
Religioſus reſuſcitatus an teneaṫ redire ad religionem.ſ.30.p.3.cō.3.c.
Reſtituere tenētur heredes male ablata ei9 cui ſuccedunt.ſ.22.p.3.cō.3.a.
Reſtitutionū maṫia optia.ſ.35.p.1.ɔ.3.c.ꝑ totum
Rome nobilitas.ſermone.27.p.3.cō.3.c
Romane eccleſie nobilitas.ſ.eo.p.3.ɔ.3.a.b.c.
Remiſſio pcc̄oꝝ nō eſt ex̄ vlā.ſ.28.p.1.cō.3.b.
Rōne3 de gbus reddere debem9.ſ.29.p.2.ɔ.3.b
Reprobatōis ſignū n̄ ē mala mors.ſ.30.p.2.ɔ.1.c
Religas ſup̄ ſe portare an liceat. ſ.33.p.2. cō.2.c
Reatus eſt duplex ad penam.ſ.34.p.1.cō.2.b.
Rapina quid ſit.ſermone.35.p.1.cō.3.c.
Reparationis humane nature quis fuit modus cōgruentior.ſermone.45.b.c.

De S

S Cientia eſt prima ꝑfectio intellectus. ſermone.1.p.1.cō.1.a.
Scientia eſt quadruplex.ſ.5.p.1.ɔ.2.b.
Scientia dupliciter pōt haberi vt ſupra.b.
Sciētie liberales ſunt ſeptem.ſ.eo.p.3.cō.3.a
Scientie ſecularium poſſunt allegari in confirmatione ſcripture.vt ſupra.c.
Scia an poſt mortē remaneat.ſ.41.p.3.cō.1.b
Sindereſis declaratio r quomodo eſt in beatis ſermone.1.p.1.co.3.a.
Superbie malignitas.ſ.2.p.3.cō.3.c.a.
Superbia eſt origo peccatoꝝ.ſer.35.p.1.cō.1.
Superbie duplex acceptio.vt ſupra.a.
Superbia q̄3 ſit graue pctm̄.vt ſupra.a.
Superbie quadruplex ſpecies.vt ſupra.a.
Superbis vnde habet originem.vt ſupra.b.

Sabbati dies quomodo in ſcriptura ſumatur.ſermone.4.p.1.con.1.a.
Sabbati dies vide s̄ in littera.d.§.dies
Sabbatū q̄re xp̄iāī n̄ cuſtodiūt.ſ.35.p.2.con.1.c.
Sci quō orāt pro nobis .ſ.4.p.2.con.1.a.
Sancti ſplenduerūt in ſeptem donis ſpiritus ſancti ſermone.eo.p.2.con.1.b.
Sancti dicuntur ſtelle.ſ.eo.p.2.con.2.a
Sci oēs tā noui q̄3 veṫi teſtamṫi ſuſcepūt plenitudinē a xgie Maria.ſ.eo.p.2.con.2.b
Sancti in patria habent liberu3 arbitriū ſermone.13.p.2.con.2.b
Sancti letantur de penis damnatoru3 ſermone 16.p.3.con.3.b.r.c.
Sanctorū imagines quare venerari debemus. ſermone.25.p.1.con.3.b
Sancti an equaliter deū uideāt.ſ.32.p.3.con.2.b
Scificari aliud ē r ſcm̄ eē.ſ.33.p.2.con.2.a
Scificari conſideratur dupliciter.vt ſupra.a
Sanctificatio eſt duplex vt ſupra. a
Scūs n̄ d3 aligs dici dū viuit ſ.33.p.2.con.2.b.
Sanctoru3 dicta ſunt tenenda.ſer.37.p.1.cō.1.a
Sci an videāt deū ꝑ eēntiā.ſer.41.p.3.con.2.b.
Scelerati dicuntur ſtella.ſer.iiij.p.2.con.2.a.
Sapie ſṫ tres a ſe inicē differētes.ſ.5.p.1.cō. 1.a.
Sapientia eſt triplex vt ſupra.a
Sapientia diuina triplicē gratiam ɔfert.vt s̄.b.
Sapientie diuine virtus vt s̄.c.in fine
Sapientia cōſideraṫ tripliciter.ſer.eo.p.1.ɔ.2. b
Sapientia tria requirit ad ſuā illuminatiōe3 ſermone.eo.p.1.con.3.a
Sapie vere decē ſūt ſplendores ut ſupra.b
Sapia xa mltiplr ſūmitur.ſer.eo.p.2.con.1.a.
Sapia r ſcia eſt melior q̄3 hmōi carentia.vt s̄. c.
Sapientie dei declaratio ſer.25.p.2.con.2.a
Sapientia dei nō ſe extendit ad cognitionem diuine eſſentie vt ſupra .b
Sapia d̄i tres ſuſtiet errores.ſer.28.p.1.ɔ.2.c.
Sapia conſideratur triplr ſer.31.p.1.con.2.c.
Speculatio eſt duplex .ſer.5.p.1.con.2.a
Splēdor xe ſapie eſt duplex ſer.eo.p.1 cō.3 .b
Scriptura ſacra mltiplr ɔtamiaṫ.ſ.5.p.2.cō.1.b
Scripturam ſacram nullus proprio ſenſu exponere debet ſer eo.p.3.con.2.a
Scriptura ſacra oēs alias excellit vt ſupra.b
Scriptura ſacra eſt diſputāda r quō vt ſupra. c
Subditus de trib9 examinādus ē ſer.5.p.3.ɔ.1.b
Subditi quomodo verbis r factis corrigi poſſint ſermone.21.p.3.con.1.b.
Satiſfactō ē pars neceſſaria ī pn̄ia.ſ.8.p.2.ɔ.3.a
Satiſfactio de peccatis eſt neceſſaria proportōnabiliter r quomodo vt ſupra.b.
Satiſfactio quid ſit ſer.23.p.1.con.1.a.
Satiſfactionis peccatorum q̄litas.vt ſupra .b
Satiſfactio non poteſt fieri ſolum de vno peccato ſer.eo.p.1.con.3.a
Satiſfactio iniungenda d3 eē diſcreta vt ſupra.c
Satiſfactōnis ꝑtes ſunt tres ſer.eo.p.2.con .1.a
Satiſfactōis ꝑtes qr̄ ponūṫ.ſer.eo.p.2.ɔ.1.b.
Satiſfactio quere in littera.p.§.pn̄ia vbi multa
Satiſfactionis nouem fructus ſermone.eo.p.3.con.1.in principio.
Satiſfactōis duplex ē effectus.ſer.eo.p.3.con.1.i principio.
Satiſfactio an fieri poſſit ꝑ alio .ſer.eo.r vt s̄.b
Satiſfactōis actus tres vt ſupra
Satiſfactio q̄tiens ē neceſſaria ſer.eo.p.3.cō.2.c
Satiſfactio iniuncta r facta in pctō mortali an ſit neceſſe reiterari.ſer.eo.p.3.con.3.b.
Satiſfacere de peccato non potuit homo ꝑ ſeipſum.ſer.26.p.2.con.1.b
Sacrificia in veteri lege propter ſex cauſas inſtituta fuerunt .ſer.6.p.2.con.1.a.
Sacramenta antique legis quare fuerunt inſtituta.ſer.x.p.1.con.1.a.
Sacramenta noue legis qr̄ fueṙt iſtituta.vt s̄.b.
Sacr̄a noue legis nō ad oēs ſe extēdūt.vt s̄ .c.
Sacramentis non indigebat hō ante peccatum ſer.eo.p.1.con.2.a.
Sacramenta fuerunt neceſſaria tempore legis ſcripte vt ſupra.c.
Sacr̄orū q̄ ſunt eſſentialia.ſer.eo.p.1.con.3.b.
Sacr̄a noue legis ſunt ſeptē.vt ſupra.a.
Sacramenta noue legis aliquā habuerunt figuram in veteri lege.vt ſupra.c.
Sacramenta quare dantur ſub rebus ſenſibilibus.ſermone eode3.p.2.con.2.a.
Sacramentorum ſignificatio.vt ſupra.b.
Sacramenta noue legis r veteris in quo diffeṙt vt ſupra.c.
Sacramentorum que merita ſunt.ſ.e.p.2.ɔ.3.a.
Sacramenta veteris legis quid purgabant animam vel corpus.vt ſupra.b.c.
Sacramenta veteris legis quantum durauerūt ſermone eodem.p.3.con.1.a.
Sacramentis an homo indiguiſſet ſi nō peccaſſet.ſermone eode3.p.3.con.2.a.
Sacramentorū noue legis q̄ ē maior neceſſitas. vt ſupra .b.
Sacramentoꝝ noue legis nobilitas.vt ſupra.c.
Sacramenta noue legis quomodo ſunt cauſa gratie.ſer.eo.p.3.con.3.a.
Sacramenta noue legis vnde habent effectum. vt s̄.b.Et ſer.14.p.2.con.1.c.
Sacr̄a noue legis ſemper durabāt.vt ſupra. c.
Sacramenta miniſtrare quibus ſacerdotibus licet ſer.14.p.2.con.1.c.
Sacr̄orū origo vnde ē.ſer.eo.p.2.con.2.c.
Sacr̄a duplr pn̄t ɔſiderari.ſer.eo.p.2.con.3.a
Sacramenta poſſunt a malis miniſtrari.vt s̄.a.
Sacramēta non ſunt ſuſcipienda a publico peccatore.vt ſupra.b.
Sacramenta que ſunt iteranda.ſer. 30.p.3.ɔ.3.b
Sacramentum quid ſit.ſer.42.p.1.ɔ.1.a.
Sacramentum corporis chriſti propter tria inſtitutum eſt.ſer.42.p.2.con.2.a.
Sacramentum corporis chriſti quando fuit inſtitutum.vt ſupra.b.
Sacramentum corporis chriſti quare poſt paſſionem non fuit inſtitutum.vt ſupra .c.
Sacramentum corporis chriſti tripliciter ī peccato mortali ſūmi poteſt.vt ſupra.a.

Sacramenti corporis chriſti quattuor ſūt credē da.ſermone eodem.p.3.ↄ.i.c.
Sacramenti corporis chriſti nouem ſunt mirabilia.ſ.eo.p.3.ↄ.2.b.
Sacramentum corporis chriſti dictis verbis ſacramentalibus ſtatim conficitur.vt.ſ̄.b
Sacramentuʒ corporis chriſti habeat quattuor ſocietates quādo cōficit̄.vt.ſ̄.b.
Sacr̄i corpis xp̄i vtilitas.ſ.eo.p.3.ↄ.3.b.
Sacr̄m corpis xp̄i q̄drupl̄r māducat̄.vt.ſ̄.b.
Sacramēti corporis xp̄i v̄tute peccata mortalia quomodo delent̄.vt.ſ̄.b.
Sacr̄m corpis xp̄i conficiēs ſeptem conditiones debet habere.ſ.43.p.i.ↄ.i.a.
Signum quid ſit.ſ.x.p.2.ↄ.i.a.
Signoꝝ multiplex aſſignatio.vt.ſ̄.b.
Signa dicebant̄ ſacr̄a veteris legis.vt.ſ̄.c.
Saluādoꝝ numerus excedit damnādoꝝ numeruʒ.ſ.xi.p.2.ↄ.3.a.in fine.
Saluari n̄ potuit hūana nā̄ p ſeipaʒ.ſ.3.p.2.ↄ.i.b.
Saluari nō poteſt anima ſine miſicordia ad proximum.ſ.26.p.3.ↄ.i.a.
Saluare an deus poterit aliter hominē q̄ʒ ei hypoſtatice vniendo.ſ.eo.p.2.ↄ.i.a.
Salus eſſe nō pōt ſine gr̄a dei.ſ.12.p.3.ↄ.2.a.
Status hominis eſt quadruplex.ſ.13.p.3.ↄ.2.circa medium.Et.ſ.33.p.i.ↄ.i.a.
Status hominis ante pctm̄.ſ.30.p.i.ↄ.2.a.
Status innocentie habuit duplicem defectum ſermo.eo.p.i.ↄ.3.a.
Sacerdotes vt eſſent vicarij dei inſtituti ſunt.ſ.14.p.i.ↄ.i.a.
Sacerdos an pdat ptātēʒ rōe pctī.vt.ſ̄.b.
Sacerdotuʒ auctoritas in ligando ꝛ ſoluendo quomodo intelligitur.vt.ſ̄.c.
Sacerdotes nō puāt p̄rimōio ſuo.ſ.eo.p.i.ↄ.2.b
Sacerdos ſuſcipiens dignitatē vel gradū in peccato an peccet.vt.ſ̄.c.
Sacerdos malus nō impedit̄ a miniſterio ſacramentoꝝ.ſ.eo.p.2.ↄ.i.a.
Sacerdotū bonoꝝ ꝛ maloꝝ differētia.vt.ſ̄.b.
Sacerdos habet duplicēʒ actum.vt.ſ̄.c.
Sacerdotis boni miſſa ē melior.ſ.14.p.2.ↄ.3.c.
Sacerdotes ſeculares debent habere tres boneſtates.ſ.eo.p.3.ↄ.i.in p̄ncipio.
Sacerdotes ſeculares poſſunt aliquādo habitū mutare.vt ſ̄.a.
Sacerdotes q̄re ſūt honorādi.ſ.eo.p.3.ↄ.2.a.
Sacerdotes debent compati peccatoribus.ſermone.eo.p.3.ↄ.3.a.
Sacerdos ꝓprius quis dicat̄.ſ.19.p.i.ↄ.2.a.
Sacerdos quē abſoluere poſſit.ſ.eo.p.i.ↄ.3.
Sacerdos auctoritatem abſoluendi non habēs abſoluere nō pōt.vt.ſ̄.b.
Sacerdotes ſimplices indulgētias dare nō poſſunt.ſ.34.p.2.ↄ.2.c.
Simoniaci nō poſſunt ad ordies ꝓmoueri.ſ.14.p.i.ↄ.3.g.
Spurij filij quō ſūt nutriēdi.ſ.22.p.2.ↄ.2.a.b.c.
Spurij debent ſuſtentari.vt.ſ̄.ↄ.3.in fine.
Sacrilegij declaratio.ſ.27.p.3.ↄ.i.a.
Sacrilegij tres ſunt ſpecies.vt ſ̄.a.
Sacrilegij multiplex ſpecies.vt ſ̄.b.
Sacrilegiū includit multa pcc̄a.ſ.eo.p.3.ↄ.2.a.
Sacrilegij pena multiplex.vt ſ̄.b.
Sacrilegij abſolutio.vt ſ̄.c.
Similatio eſt triplex.ſermo.20.p.2.ↄ.3.a.
Suſpitio an poſſit vitari.ſermone.28.p.3.ↄ.i.c circa finem.
Senectuti tres ↄditiōes.ſermone.30.p.2.ↄ.3.a.
Senēs ꝓpter ſex ſūt honorādi.vt ſupra.b.
Senectus eſt nuncius mortis.vt.ſ̄.c.
Spiritus ſancti ſeptem ſunt effectus ſiue dona ſermone.31.p.i.ↄ.2.c.
Spiritu ſanctus quid ꝛ quomodo operatur in anima vide in lr̄a.g.§.gratia.
Sollicitudo temporalis tripliciter poteſt eſſe illicita ſermone.31.p.2.ↄ.2.c.
Sollicitudo rationalis nō ꝓhibetur ſed inordinata.vt ſupra.c.in fine.
Simonia quid ſit.ſermone.35.p.i.ↄ.3.c.
Simonia quomō committitur.vt.ſ̄.c.Et ſermone.43.p.i.ↄ.i.a.
Sepult a ecc̄iaſtica aliqb⁹ negat̄.ſ.36.p.2.ↄ.i.c.
Scandalum quid ſit ſermone.36.p.2.ↄ.3.a.
Somnia quomodo fiunt.ſ.41.p.i.ↄ.2.b.
Somnia an ſint p̄ſagia futuroꝝ.vt.ſ̄.b.
Somniū.quando eſt peccatū.vt.ſ̄.b.
Suffragium mortuoꝝ vide multa i ſermone.41.p.3.ↄ.3.b.
Sciſma quomodo ſit grauius peccatum q̄ʒ heréſis.ſermone.43.p.i.ↄ.i.a.
Sacrata an poſſit tangi a mulieribus.ſermone.27.p.3.ↄ.i.b.

De T.

Emplum dei eſt triplex.ſermone primo.p.3.ↄ.3.d.
Tēplū qd ſit ꝛ vn̄ dicat̄.ſ.39.p.2.ↄ.2.a.
Turbatio eſt duplex.ſermone.4.p.i.ↄ.2.a.
Turbatōis bone ſeptem gradus.ſ.eo.ↄ.2.a.
Turbatōis male qnqʒ gradus.ſ.4.p.i.ↄ.2.a.
Turbatio eſt duplex.ſ.21.p.2.ↄ.3.b.
Turbatio ꝛ ira poſſunt quadrupliciter conſiderari.ſermone.33.p.3.ↄ.3.b.
Tacet deus quinqʒ modis.ſ.4.p.3.ↄ.3.b.
Tacuit xp̄s in mūdo quiqʒ modis.vt ſupra.b.
Tacet hō multipliciter.vt ſupra.b.
Tacere debet ſacerdos que audiuit in confeſſione.ſermone.20.p.2.ↄ.2.c.
Tribulationū triplex refugiū.ſ.4.p.3.ↄ.3.c.
Tribulationū tp̄e quid ſit agēdū.ſ.7.p.3.ↄ.2.c.
Tribulatiōes q̄re ꝛ quomō de⁹ pmittat icurrer̄.ſ.12.p.i.ↄ.2.a.Et ſermone.29.p.3.ↄ.i.b.
Tribulationes quare dant̄.ſ.15.p.3.ↄ.2.a.
Tribulationum quas deus pmittitur tria ſunt principaliter inductiua.ſermone.29.p.2.cō.i.a.
Et ſermone 6.p.i.ↄ.i.a.
Tribulationū d̄i fructificatō.ſ.29.p.2.cō.2.c.
Tribulatoꝝ q̄druplex diuerſitas.ſ.eo.p.2.ↄ.3.a
Tentatur aīa ſeptē modis ſ.5.p.i.con.i.b.
Tentatores ſunt quattuor.ſ.8.p.i.ↄ.i.c.
Tentat diabolus meliores vt.ſ̄.c.
Temptatorum diuerſitas.vt ſupra.c.
Temptationibus ſolo libero arbitrio reſiſtere poſſumus ſermone.13.p.3.cō.i.per totum.
Temptare deum quid eſt.ſer.50.p.3.cō.3.a
Temptatur deus dupliciter.vt ſupra.a.
Timoris dei deſcriptio.ſermo.7.p.i.conclu.i.a.
Timoris multiplex differentia.vt ſupra.b.Et ſ.25.p.3.conclu.3.a.
Timoris dei nobilitas.vt ſupra.c.
Timorem dei ſeptem inducunt.ſer.eo.p.i.cō.2.a
Timenda ſunt tria.ſer.eo.p.i.cō.2.b.
Timor quō i aīa generatur.ſer.eo.p.i.cō.3.a.
Timoris dei impedimenta.vt ſupra.b.
Timorem dei nō habentes dei iudicia non timent.vt ſupra.c.
Timor dei vt in nobis ſit quid agendum eſt.ſ.eodem.p.2.con.i.a
Timor dei eſt in tota anima ꝛ non in parte.ſermone.codeʒ.p.2.cō.3.a.
Timor dei expellit peccatum.vt ſupra.b.
Timore dei ſemper viuere debemus.vt ſup̄.c.
Timor dei eſt cauſa inſtificationis.ſermone.eo.p.3.conclu.3.a
Timoris dei vtilitas.vt ſupra.b.
Timor an fuerit in chriſto ꝛ quis.ſ.25.p.3.ↄ3.a.
Teſtamentuʒ vetus ꝛ nouū in quibus differūt.ſermone.9.p.2.coclu.i.b
Teſtamentuʒ debet cito executioni mandari.ſermone.22.p.3.cō.2.a
Teſtamentū implere diſtulens peccat mortaliter.vt ſupra.c.
Tempus incarnationis quare dicitur plenitudo temporis.ſer.xi.p.i.ↄ.i.c.
Tempus pubertatis quando incipit.ſermone 36.p.2.conclu.i.b.
Tonſura ſeu clerica quare eſt portanda.ſermo.14.p.i.conclu.2.a.
Terminus vite tripliciter conſiderari poteſt.ſ.16.p.2.cō lu.2.a.in principio.
Terminum vite cunctis deus p̄fixit.vt ſ̄ i p̄n.
Ttransformatio eſt duplex amantis cū amato.ſermone.31.p.i.cōclu.2.b.
Trāſmutatio eſt duplex.ſer.42.p.2.cō.i.b.
Triſticia duplex fuit i xp̄o.ſ.33.p.3.ↄ.3.c
Theſaur⁹ vnde indulgentie aſſumuntur eſt q̄druplex.ſermone.34.p.2.ↄ.2.a.
Taberne quare inuēte ſunt.ſ.35.p.3.ↄ.2.a.
Taberne quare diebus feſtis ꝓhibent̄.vt.ſ̄.b.
Tabernas ire an ſit peccatum.vt.ſup̄.b.

De V.

Indicta vtrum ſit flenda per ſanctos.ſ.primo.p.3.ↄ.2.c.
Vindictam appetere.an ſemper ſit peccatum.ſermone.29.p.3.ↄ.3.b.
Vindicare qn̄ ſit peccatū ꝛ q̄ʒdo nō.vt.ſ̄.c.
Virtutē ſeptem ſunt.ſermone.2.p.3.ↄ.3.b.
Virtutes celoꝝ quō mouebūt̄.ſ.6.p.i.ↄ.2.c.
Virtutis diffinitio.ſermone.9.p.i.ↄ.i.a
Virtutes cardinales ſunt quatuor.vt.ſ̄.a.
Virtus theologica eſt triplex.vt.ſupra.a.
Virtus eſt duplex.ſermone.eo.p.i.ↄ.2.a.
Virtutum quomodo vna eſt dignior altera.ſermone.25.p.3.con.i.c.in fine.
Vultus dei eſt triplex.ſer.3.p.i.con.2.a.
Vētis q̄ttuor aīa influctuatur.ſ.4.p.i.ↄ.2.b.
Virgo maria omnes ſanctos in ſeptem excellit.ſermone.4.p.2.con.i.c.
Virgo maria quere in littera m.§.maria virgo.
Vita etn̄a acquirit̄ ſeptē modis.ſer.4.p.2.ↄ.i.b
Vitam eternā mereri ſine gratia nullus poteſt.ſermone.12.p.3.cō.2.a.
Vite eterne neceſſitas eſt fides.vt ſup̄.ↄ.2.b.
Vitā eternam ifideles conſequi nō pūt.vt.ſ̄.c
Vite t̄minus p̄fixus eſt.ſ.16.p.2.ↄ.2.in pricipio.
Vite duplex eſt abuſio.vt ſupra in prin.
Vite abbreuiatio vnde prouenit vt ſupra.a.
Vite prolongatio vnde eſt.vt ſupra.b
Vita cōſideratur dupl̄r.ſer.41.p.3.ↄ.2.a.
Vita quādo eſt ꝓ proxio ponēda.ſ.17.p.2.ↄ.i.c.
Vita ātiquorū quar̄ erat ſic lōga.ſ.30.p.2.ↄ.2.a
Videt anima duplici oculo.ſ.5.p.i.ↄ.2.a
Viſiōi aie q̄ttuor ſunt neceſſaria.ſ.eo.p.i.ↄ.3.a.
Viſio ē triplex.ſ.9.p.3.conclu.3.b.
Vidē deū quō poſſum⁹ ī hac vita.ſ.31.p.i.cō.i.c
Videns deum non omnia videt que deus vidʒ.ſer.32.p.3.conclu.3.b.
Videri an poſſit dina eēntia i pn̄ti.vita.ſermōe 41.p.3.conclu.2.b.
Viſiōis dine nota multa pūcta.ſ.eo.p.3.cō.3.b.
Veritas eſt triplex.ſer.5.p.3.cō.i.c.
Veritati dubie quō ſuccurrēdū ē.ſ.36.p.3.ↄ.2.c
Venit xp̄ſ ad iudiciū cū cicatricib⁹.ſ.6.p.2.ↄ.i.c
Virginitas nō eſt oppoſita matrimonio.ſermone.xi.p.i.ↄclu.2.b.
Virgininitas non pdit̄ p violentiam.ſermone 15.p.prima.ↄ.3.a.
Virginitas poteſt ſtare cum fecunditate.ſermone.32.p.2.ↄ.3.a.
Veſtimenta ꝛ habitus clarum hominem faciūt.ſermone.14.p.3.ↄ.i.circa medium.
Veſtimentorum ornatus an ſit peccatum.ſermone.35.p.i.ↄ.i.c.Et.ſermone.31.p.2.ↄ.2.a.
Voluntas bona vnde oriatur quere.ſupra.lr̄a.b §.bone voluntatis.Et.ſermone.15.p.i.ↄ.i.a.
Voluntas dannatorum dupliciter conſideratur ſermone.16.p.3.ↄ.i.a.
Voluntas mouet omnes anime potentias ſermone.15.p.i.con.i.b.
Voluntas quomodo vt ſit nobilior potentia intelligitur.vt.ſupra.c.
Volūtati act⁹ p̄ncipales q ſunt.ſ.eo.p.i.ↄ.2.a.
Voluntas ſp appetit bonum.vt.ſupra.b.
Voluntas humana quomodo efficitur ſerua diaboli.ſermone.eo.p.2.ↄ.2.per totum.
Voluntas humana quomodo ad vitandum peccatum illuminatur.ſermone.eo.p.2.ↄ.3.per totū
Voluntas noſtra quomodo debeat deo conformari.ſermone.eo.p.3.ↄ.i.in principio.
Voluntas tripliciter conſideratur.ſermone.eo.p.3.con.i.a.ꝛ.ſermone.36.p.i.ↄ.i.a.

Uoluntas xp̄i nō fuit deo contraria. vt ſupra.b.
Uoluntas dei ē duplex.ſer.eo.p.3.con.2. circa medium.Et.ſermone.36.p.i.ↄ.2.b.
Uoluntas dei que ꝛ qn̄ implet̄. vt ſupra.b:
Uoluntas nr̄a qn̄ ↄformatur diuine. vt ſupra.a
Uoluntatem in operibus noſtris principaliter reſpicit deus.ſer.eo.p.3.ↄ.3.per totuꝫ
Uolūtas pōt triplici vinculo ligari.ſ.28.p.i.ↄ.2.a
Uoluntati ſolum iputatur meritū vel demeritum. vt ſupra.a.in fine.
Uoluntates due fuerit in xp̄i.ſer.33.p.3.con.2.a
Uelle diuinum quomodo itelligit̄. ſ.36.p.i.ↄ.i.a
Uoluntas dīna an oīa velit ex nc̄citate. vt ſup̄.a
Uoluntas dei an ſit omniū cauſa. vt ſupra.b.
Uoluntatis dei an ſcit cāꝫ aſſignare. vt.ſupra.c.
Uoluntas dei an velit mala q̄ fiunt in vniuerſo ſermone.eo.p.i.ↄ.2.a.
Uolūtas dei quō eſt īmutabilis.ſ.eo.p.i.ↄ.3.a.
Uoluntatis dei qnqꝫ ſūt ſigna.ſer.e.p.i.ↄ.2.b.
Uolūtas dei an rebus nc̄citatem īponat vt ṡ.c.
Uoluntas beneplaciti ꝛ voluntas que ſit ſigni ſermone.eo.p.i.cō.3.a.
Uoluntas dei an ſemper impleat̄. vt ſupra.b.
Uoluntas coacta an peccet.ſer.eo.p.2.ↄ.i. b.
Uoluntas an pro facto reputet̄. vt.ṡ.c.
Uiolentia ē duplex.ſer.i5.p.i.con.3.a
Uenialia peccata an ſint confitenda. ſermo.i9. p.2.cō.i.a.in principio.
Ueniale pctm̄ q̄re ſupra in lr̄a.p.§. peccatoruꝫ.
Uerberare filiū ſine pccō pat̄ pōt. ſ.2i. p.3.ↄ.i.a.
Uerberare poſſunt ſuperiores ſuos ſubditos abſqꝫ peccato. vt ſupra.b.
Uſura quid ſit.ſer.35.p.i.con.3.c
Uſura quomodo cōtrabitur. vt ſupra.c.
Uſura quomodo deteſtatur. vt ſupra.c.
Uſus rationis qn̄ eſt in pueris. ſ.36.q.2.cō.i.b.

De X.

[X]Riſtus fuit quinqꝫ modis honorat᷒.ſ.4.con.3.p.i.a
Xp̄s fleuit quinquies.ſ.4.p.3.ↄ.3.a.
Xp̄s tacuit in mundo quinqꝫ modis. vt.ṡ.b.
Xp̄s elegit viaꝫ aduerſitatis ꝛ q̄re.ſ.7.p.3.ↄ.2.a
Xp̄s ſtat ꝓ nobis āte p̄reꝫ mltiplicit̄.ſ.8.p.3.ↄ.i.b
Xp̄s ē caput totius fidei.ſer.9.p.2.con.2.b
Xp̄s habuit plures voluntates.ſ.i5.p.3.ↄ.i.a.
Xp̄s debuit orare vt calix tranſiret ab eo tripli ci de cāliꝫ ſciebat ſe nō eſſe exaudiendū. vt ṡ.b
Xp̄s nō habuit rebellionē carnis. vt ſupra.c.
Xp̄s fuit in ventre virginis nobiliori modo q̄ꝫ in hoſtia altaris.ſ.i8.p.3.cō.i.ꝑ totum.
Xp̄anis cum iudeis multe ſunt inhibitiōes.ſer. 24.p.2.cō.i.a.
Xp̄iani non debent eſſe ſeruitores iudeoruꝫ. ſ. eodem.p.3.con.3.a.
Xp̄s humiliauit ſe tripliciter carnem aſſumēdo ſermone.25.p.i.ↄ.3.a.
Xp̄s q̄ honore ſit honorand᷒ ſer.eo.p.i.ↄ.3.b.
Xp̄s fuit de domo dauid.ſ.eo.p.3.cō.i.c.
Xp̄s qualem timorem habuit.ſer.eo.p.3.ↄ.3.a
Xp̄s quomodo habuit dolorem. vt ṡ.b.
Xp̄s quomodo meruit. vt ſupra.c.
Xp̄s fuit viator ꝛ comprehenſor. vt.ſupra.c.
Xp̄s fuit fili᷒ Habrae ꝛ Dauid.ſer.32.p.2.ↄ.i.c.
Xp̄i caro fuit de quadruplici ſtatu hominum.ſ. 33.p.i.con.i.a.
Xp̄s quomodo fuit mediator ſer.e.p.i.con.2.a
Xp̄s qua adoratione debet adorari.ſ.e.p.i.ↄ.3.a.
Xp̄s fuit plenus gratia in inſtanti ſue ↄceptiōis ſermone.33.p.2.con.i.a.
Xp̄s quomodo ꝓfecit in virtute vt ſupra.b.
Xp̄s an fuerit ſanctificatus.ſ.eo.p.2.cō.2.a.
Xp̄s an peccare potuerit.ſer.eo.p.2.ↄ.3.c.
Xp̄s an ſuſceperit humanos defectus ꝛ an oēs. ſermone.p.3.con.i.a
Xp̄s patiēte impaſſibilis erat diuinitas. vt ṡ.b:
Xp̄i dolor an fuerit ſecundū ratiōnē uel ſenſualitatem. vt ſupra.c.
Xp̄i volūtates an fuerit diſcordes.ſ.e.p.3.ↄ.2.b
Xp̄s an ſemp fuerit exauditus. vt.ṡ.c.
Xp̄s an habuerit carnis rebellionem.ſermo. eodem.p.3.con.3.a.
Xp̄s an fuerit aliquando turbatus. vt ſupra.b.
Xp̄s quō habuit compaſſionem. vt ſupra.c.
Xp̄s quare clamauit in cruce. vt ſupra.c.
Xp̄s habuit duplicē dolorē ſiue triſticiā. vt ṡ.c
Xp̄s an ſi iuiſſet ad indulgentias illas habuiſſet,ſermone.34.p.3.con.3.c.
Xp̄s an fuiſſet mortuus ſi nō fuiſſet cruci fixuſ ſermone.38.p.2.con.2.b.
Xp̄s quomodo liberauit per mortem ſuaꝫ gen᷒ humanum.ſ.38.p.3.con.i.a.
Xp̄s quare nō dr̄ filius ſpūs ſcī.ſ.38.p.3.ↄ.i.c.
Xp̄s qd ſit ꝛ quō fuit vnctus. ſ.40.p.i.cō.i.a.
Xp̄i multi ſunt ſic dicti vt ſupra.b.
Xp̄i aliqua nomina. vt ſupra.c.
Xp̄s quare dictus eſt ſaluator.ſer.eo.p.i.ↄ.2.a
Xp̄i ꝟtus ꝛ potentia. vt ſupra.b.
Xp̄ianoꝝ nomē vn̄ ē exortū.ſer.eo.p.i.ↄ.3.a
Xp̄ianus dicit̄ qs duobus modis. vt ſupra.b.
Xp̄iani quales ſunt boni vt ſupra.c.
Xp̄s an habuerit dotes.ſ.4i.p.3.ↄ.2.c.
Xp̄s licet ſit in altari propter verba ↄſecratiōis non tamen celū deſerit.ſer.42.p.3.ↄ.2. b.
Xp̄s an ↄpetat vbiqꝫ eſſe vt ſupra.b.
Xp̄i mortis que fuit occaſio.ſer.45.p.3.ↄ.i.I.
Xp̄i paſſionis preparatio. vt ſupra.K.

De Y.

Y Perpulia qd ſit.ſermone.33. prima conclu.3.b.in fine.
Ymagies quō adorande ſunt ſupra.c.
Ymagines quare fuerunt inuente. vt ſupra.c.
Yeſus nomen quante ſit dignitatis require i lr̄a n.§.nominis. Ieſu.

De Z.

Z Elus eſt duplex.ſermone.39.parte 3.con.2.a.
Zelus quantus fuit in virgine Maria. vt ſupra.a.

Finis Tabule.

Incipit quadrageſimale de floribus ſapiētie peroptimū editum ꝛ compilatuꝫ per egregium ſacre theologie doctorem Magiſtrum Ambroſium ſpiera taruiſinū ordinis fratrum ſeruorum ſancte Marie ad dei laudē ꝛ eius matris totiuſqꝫ curie ſuperne. Aſſit ergo principio virgo maria meo.

Degiſtis me o iuuenes haud mediocri charitate veſtra: vt hoc q̄dragesimale conficiens veſtris amoroſis affectibus ſatiſfacerem. Sic eniꝫ me veſtra ſingularis virtus: ꝛ ſtudioꝝ ſolertia: ac incredibilis (vt ita dicam) eloquentia veſtra coegerunt: vt oē quidē grande onus: leuiſſimū pondus arbitrarer. Et tanto id garriēdo mente intrepida aggredior: quāto (vt fertis) gratius q̄ꝫ dici poſſit exiſtimatis. Neqꝫ is ſum: qui veliꝫ apud ingeniū veſtruꝫ ex ꝑua admodū re: vel famā: vel nōis gloriā vendicare: queādmodū mlti inanis glīe cupidi: q cū huiuſcemodi reꝝ quicq̄ꝫ exiguū: ac prorſus nullius dignitatis in lucē ꝑduxerint: e veſtigio laudāt ꝛ extollūt. Ego ꝑfecto ab ſceleſtiſſimis his morib᷒ ſemp abhorrui: ne videar in his laudes expoſcere: i q̄bus nulla virtuſ: null᷒ amplitudinis ſplēdor eluceſcit. quo fit: vt huiuſce nr̄i opiſ tenuitatē nō in ꝑpatulo: ſed i tenebris ſuari maluiſſeꝫ. Tn̄ (vt ociū nr̄ꝫ in ſcribendo aliqualit̄ cōplerētur) hec (neſcio quo dicā nōie) germula: quibuſ ſertū ſatis exiguū ſtruerē: veſtris exquiſitis ingenijs cernēda: ac nō minus corrigēda reliq. Hunc tn̄ ordinē ſuans vobis (vt ſpero) gratū. Tres qdē oīuꝫ ſmonuꝫ ptes faciemus: ꝛ vnicuiqꝫ pti tres cōcluſiones ꝑ tria notanda: aut ꝑ tres ꝟitates: aut ꝑ triplex ꝓbandi genus diligenē ſubiungem᷒. Et q̄nqꝫ cōcluſiones ꝓpt eaꝝ euidentiā ſimplici medio probatas relinquēm᷒. Aſſit igit̄ p̄ricipio ꝟgo maria meo.

Feria quarta cineꝝ de cōſcia ꝛ ſindereſi ꝛ ꝑtibus quibuſdā aie ſermo in ordine primus.

Aciem tuam lava. Math. v. Saluberrimū quidē cariſſimi iuuenes theologoꝝ ꝑnceps. Ieſus amen᷒ hodierno die ↄſiliuꝫ antepo nit. Hoc nāqꝫ ſine miſerrimū corp᷒ plurib᷒ ſcelerib᷒ irreptitū: aiaꝫ paupculā ſua mūdana ac īfelici vita i baratrū ſempitnū ꝑdat: p̄ncipio illā lauādā edocuit: dicēs. faciē tuā laua. i. ante oīa ↄſciam aie tue purga. nec iniuria ſane. Audi Hugoneꝫ lib.ſuo.ij. de aīa. Bona (inqt) ↄſcia titulus ē religiōis: tēplū ſalomonis: ager bn̄dictionis: ortus aromatū: aureū reclinatoriū: angeloꝝ gaudiū: armariū legis: archa federis: theſaurus regis: aula patris: camera filij: hītatio ſpūs ſcī: liber ſignat᷒ ꝛ clauſus: ꝛ in die iudicij aperiendus. hec ille.

Hic bn̄dictus ille theſaur᷒ quē hodie dux nr̄ Ieſus ꝛ magr̄ i celo theſaurizādū āmonuit. hoc illud īfallibile hūanorū opeꝝ teſtimoniū de quo tubicen ille Paulus.ij.cori.ij.ait. gloria nr̄a hec ē teſtimoniū ↄſcie nr̄e. Audi Bernardū ſup cantica. Nihil (inqt) hac luce clariuſ nihil hac glorioſius: teſtimoniuꝫ ē: cū ꝟitas in mente fulget: ꝛ cuꝫ mens i ꝟitate ſe videt ꝛc. Ergo bn̄ ait dn̄s. faciē tuā laua. In qb᷒ ſacratiſſimis ꝟbis tres ↄſideratiōes videāus vꝫ.
1 Humane conſcientie notificationem.
2 Humane conſcientie deturpationem.
3 Humane ↄſcientie mundificationem.

De triplici hūane ↄſcie notificatiōe ſꝫ quā tres ordinant̄ cōcluſiones. Cōſideratio p̄ma.

[D]Ic nr̄ vt a principio diximus oīuꝫ conſiderationū noſtraꝝ ſuabit̄ ordo tres cōcluſiones aſſignantes. Accipe igitur circa primaꝫ huius ſermonis partem tres cōcluſiones videlicet. Prima cōcluſio ē iſta. Humana conſcia dictamen quoddā ē rōnis ad opus fugiendū vl̄ ꝓſequendū. Scd̄a cōcluſio ē iſta. Humana ↄſcia aie facies eſt: qua vnuſquiſqꝫ bonus vl̄ malus diſcernit̄ vl̄ iudicat̄. Tertia cōcluſio ē iſta. Humana ↄſcia eoꝝ que itelligunt̄ eſt q̄dā cōcludens ſcia. Et cōſcia eſt habitus itellectus practicj: ꝛ qd ſit itellectus practicus ꝛ ſpeculatiuus. Concluſio prima.

[A]Ccipe primā cōcluſionē videlicet. Humana ↄſcia dictamē quoddā ē rationis ad opus fugiendum vel proſequēdū. Ad cuius declaratione tria notanda ſunt. Primo notandū ē q̄ ſicut prima ꝑfectio materie ē forma ſubſtātialis: ꝛ opatio illius ſa ꝑfectio ei᷒: ita ſcia ē p̄ma ꝑfectio aie: ꝛ actualis ↄſideratio ſcd̄a ꝑfectio eius. Hoc fundamentū ſumit̄ a cōmentatore.ij. de aīa.c.ij. ſup ꝟbo illo ph̄i. Eſt aūt qdē materia potētia: forma ꝟo endelechia.i.act᷒.

Et accipit ibidē ſciaꝫ cōīr ē. largo mō.qm̄ ſcia
ꝓprie accipit ꝓ habitu cōplexo ducēte in cō
cluſionis notitiā. Quo quidē mō ſcia nō ē pri
ma aīe pfectio:qm̄ talis habit⁹ ex frequētatiſ
actib⁹ generat: vt vult phus.ij.ethicoꝝ. Se
cūdo notandū ꝙ duplex ē ītellectus.ſ. practi
cus ⁊ ſpeculatiuus. Et hi duo ītellect⁹ nō rea
liter:ſed formalit vl̄ rōne differunt: vt cōiter
ſcotizantes ferūt. Intellectus ſpeculatiuus
ſiue ſcientific⁹ circa neceſſaria ſpeculat: ⁊ ſcia
pficitur. Intellectus practicus cōtingētia: ⁊
pficitur opere. Hoc notabile colligit ꝺ mēte
Ariſtotelis. vj.ethicoꝝ. Tertio notandū qſi
ex his correlarie ꝙ ſicut ſcia prima ē pfectio ī
tellectus:ita ignorātia ē īperfectio ei⁹.oppoſi
torū enim oppoſite ſunt opatiōes ⁊ act⁹. vn̄ ex
hoc ſeqtur ꝙ ſicut ſcia in ītellectu eſt tāq̄ ſuū
pficiens:ita ignorātia q̄ ſcie eſt oppoſita ſicut
tenebra lumini eſt in ipſo eodēq̄ ītellectu ſic
ſuū īperficiens:nō tn̄ ſimul:ſ; ſucceſſiue reſpe
ctu vnius ⁊ eiuſdē ſcibilis:ſ; bene reſpectu di
uerſoꝝ:q2 cū ſcia vnius ſcibilis ſtat ignorātia
alterius ſcibilis: vt oībus in phia expertis patet.
Iſtis ſic pnotatis nr̄am hanc cōcluſionē tripli
ci medio ꝓbemus videlicꝫ rōne: auctoritate:
⁊ exēplo. Rōne ſic. Quicunq̄ alteꝝ regere
habet ⁊ gubernare: debet plurima ſapiētia ⁊
ſcia pollere. Sꝫ aīa huic miſerrimo cōpori da
ta ē vt illud gubernet: viuificet:atq̄ regat.er
go neceſſe ē illā ſcia ⁊ ſapiētia pollere. maior
huius rōnis ſatis nota. Audi Platonis ſn̄iaꝫ.
Qui.n.ingt ad tuendā rēpublicā euocātur: hi
no ſe debent pcepto munire. primū ꝙ vtilita
tē publicā ſic tueant: vt quecūq̄ agunt:ad eā
referant:ſuoꝝ cōmodoꝝ obliti. Alteꝝ huic ꝓ
ximū ē: vt totū corp⁹ reipublice curēt:ne duꝫ
ptem aliquā tueant reliquos deſerāt. Qui.n.
pti ciuiū cōſulunt: ⁊ ptem negligūt:reꝫ pnicio
ſam in ciuitatē inducunt ſeditionē atq̄ diſcor
diā. Sꝫ queſo quō iſta ſine ſcia ⁊ ſapiētia fiēt.
Si.n. cecus ceco ducatū pſtet: ambo ī foueā
cadūt. ore ſaluatoris Math.xv. Minor āt
hui⁹ rōnis clara ē ex ſn̄ia Ariſtotelis.ij.ꝺ aīa.
Aīa ingt eſt illud q̊ mouemur ſcimus ⁊ intelli
gimus: qm̄ ipa eſt actus corporis phiſici orga
nici potentia vitaꝫ hn̄tis.ergo neceſſe ē ipam
ſcia fore redimitā: vt ī eligendis ⁊ recuſandis
corpus pfecte regere noſcat. pfecta autē ſcia
aīam in agendis dirigens: ē ipſa cōſcientia or
tū hn̄s ex recto iudicio rōnis. Inde Hugo li.
ij.de aīa ɔſcientiā diffiniens ait. ɔſciētia ē cor
dis ſcia. Vn̄ ɔſcientia dr̄ qſi cū alio ſcia.qꝺ ſo
nat illa ꝑpoſitō con.qꝺ idē eſt qꝺ ſimul. Et ex
hac rōne ſeqtur ꝙ ɔſciētia ē habitus ītellect⁹
practici ⁊ nō ſpeculatiui. Nā cū ɔſciētia ſit rō
nis dictamē ad opus fugiendū vl̄ pſequēdū.
Et ſm Cōmētatorē.iij.de aīa. ⁊ phm̄.vj.ethi.
tale dictamē ad intellectū practicū ſpectet:ſe
quitur intentū.ſ. ꝙ ɔſcientia ē habit⁹ ītellect⁹
practici ⁊ n̄ ſpeculatiui. quare ⁊c̄. Scꝺo hec
cōcluſio ꝓbatur auctoritate. Audi Grego.ſu
per Ezechielē omelia nona. In oī (ingt) qꝺ dr̄
ſemp tacite recurrere debem⁹ ad mentē: ⁊ in
teriorē teſtē ⁊ iudicē. Quid.n. pdeſt ſi omnes
nos laudent: ⁊ ɔſcientia accuſet. Aut qd potit
obeſſe ſi oēs derogēt: ⁊ ſola ɔſciētia defēdat.
Audi ⁊ Aug. xj.q.iij.c.ſenti. Senti ingt qcqd
velis de Auguſtino ſola me ɔſciētia in oculis
dei nō accuſet.hec ille. Ergo ſm legē ɔſciētie
nos ipſos rgam⁹. Tertio h̄ cōcluſio ꝓbatur
exēplo.pono aīa mea ꝙ nūc tibi aliqꝺ ꝓponat
delectabile bonū: ⁊ tu cū rōne polleas:tua rō
ne diſcernes:an ſit iuſtū vl̄ iniuſtū.ſi iuſtū:tūc
ɔſcientia (de qua hic ſermo eſt) illud pfecto di
ctabit ꝓſequendū.ſi iniuſtū: ⁊ illud fugiendū
oñdet. Et hoc ītellige niſi ɔſcientia ignorātia
obtenebretur. Sꝫ ꝺ hoc in ſa pte huius ſmo
nis. Et hec dicta volo ſufficiāt pro preſenti cō
cluſione.quare ⁊c̄.

De triplici facie.ſ.diuīa diabolica ⁊ huma
na. ⁊ rōnes quare humana ɔſciētia dr̄ facies.
Et quō ɔſcientia lauanda ſit. Et ꝺ conſciētia
hypocritarum Concluſio ſecunda.

Ecipe ſecūdā cōcluſionē videlicꝫ.
a Humana ɔſcientia aīe facies ē: q̄
vnuſq̄ſ ꝫ bonus vel ſceleratus di
ſcernitur vel iudicatur. Ad cuius
declarationem tres inquiramus veritates.
Prima ꝟitas ē. Que ē facies hodie lauāda.
Scꝺa q̄re ɔſciētia humana dr̄ facies. Ter
tia quō hec facies ſit lauāda. Accipe primaꝫ
ꝟitatē videlicet: q̄ ē facies hodie lauāda. Ad
hui⁹ declarationē nota ad pn̄s ꝙ triplex ē fa
cies.ſ.facies diuina:facies diabolica: ⁊ facies
hūana. Facies ꝺi dr̄ multis modis. Qn̄q̄.n.
dei facies ē quicqd ante mūdi exordiū fuit: ⁊
quicqd poſt mūdi cōſumationē erit. Audi pul
cherrimā viſioneꝫ Iſa.vj. Vidit Iſa.duo ſera
phin ſex ale vni: ⁊ ſex alteri: due tegebant fa
ciē: ⁊ due pedes eoꝝ.duabus aūt alis medijs
volitabant. Due ale faciē eoꝝ tegentes nihil
aliud oñdunt:niſi ꝙ quicqd āte mūdi exordiū
fuit:nobis velatuꝫ eſt ⁊ occultū. Similit ⁊ qd
poſt mūdi deſtructionē ſequat. Sꝫ tn̄ q̄ ſunt
ītermedia volitādo.i. diſcurrēdo ⁊ legēdo co
gnoſcim⁹. Inde de Paulo.ij.cori.xij.dr̄ ꝙ au
diuit raptus vſq̄ ad tertiū celū archana dei q̄
nō licet homini loqui. Qn̄q̄ facies dei ꝓ cōſi
deratiōe dei accipitur.pſal.quo a ſpiritu tuo:
⁊ quo a facie tua fugiaꝫ.q.d.nullus ab oculis
dei ſe abſcōdere pōt. Hinc miſerrimi parētes
primi poſt peccatū ſe abſcōdere arbitrati ſunt
a facie dei. Gen̄.iij. Abſcondit ſe Adā ⁊ vxor
eius a facie dn̄i medio ligni paradiſi:ſꝫ neque
rūt: vt ibidē patet.xxxv.di.vj.die. Qn̄q̄ dei
facies dulcedo ɔtēplationis dr̄:quā interduꝫ
a ſuis ſuis abſcōdit deus. Iob.xiij. Cur faciē
tuā abſcōdis: ⁊ arbitraris me inimicuꝫ tuū.q.
d.tollis dulcedinē ɔtēplatōis tue ac tuus cēꝫ
acerrimus inimicus. Qn̄q̄ facies dei dr̄ vita
beata.i.cori.xiij. Videm⁹ nūc ꝑ ſpeculū ī enig
mate:tunc faciē ad faciē. Qn̄q̄ dr̄ dei ipſa be
nignitaſ.pſal. Auertēte āt te faciē tuā:oīa tur
habunt:aperiēte aūt te manū tuā: oīa īplebū
tur bonitate. Qn̄q̄ dr̄ ꝺi facies ipa diuinitaſ.
pſal. Oñde faciē tuā ⁊ ſalui erimus: hāc vide
re Moyſes dn̄ꝫ petijt. Exo.xxxiij. Oñde mi
hi faciē tuā. Et dn̄s ad eū. Nō videbit me hō
⁊ viuet. Et ſic ꝺ alijs. Scꝺa facies dr̄ diabo
li. Iohelis.ij. A facie eius.ſ. diaboli cruciabunt
populi.i.peccatores. Tertia facies dr̄ huma
na: ⁊ hec eſt duplex.ſ.corporalis ⁊ ſpiritualis.
Corporalis ē pars anterior capitis ꝺ qua Iſai
as loquit. Faciē meā nō abſcondi ab increpā
tibus ⁊ cōſpuentib⁹ in me. Facies ſpiritualis
eſt cōſcientia nr̄a. Math.v. Faciē tuaꝫ laua
⁊c̄. Quantū ad ſaꝫ veritatē dico ꝙ triplici rō
ne cōſciētia humana dr̄ facies: videlicet rōne
diſſimilitudinis:rōne denūciatiōis: ⁊ rōne diſ
poſitiōis. Primo rōne diſſimilitudinis. Nā
ſicut iter duos hoīes nō eſt dare duas facies
oīno ſimiles:ita nec duos hoīes ideꝫ oīno ſen
tientes. Quis enim ɔſcientiaꝝ diuerſitatē enu
merare ſufficit. Aliqui ſe ɔſcientiā bonā habē
putant:aliqui dubitant. Quidā bonā:quidaꝫ
malā:quidā ambiguā: quidā cauterioſaꝫ illaꝫ
hn̄t. Audi Paulū.j.corin.iiij. Nihil mihi con
ſcius ſuꝫ: ſed nō in hoc iuſtificatus ſum. Et ad
Roma.vij.de ɔſcientia ambigua iteꝝ ait. Vi
deo aliā legē in mēbris meis repugnāteꝫ legi
mentis mee: ⁊ captiuū me ducentē ī lege pec
cati. Et ſic de alijs. Scꝺo ɔſcientia humana
dr̄ facies rōne denudationis: qm̄ ſicut facies
hoīs certa cognitio ē.i. vnuſquiſq̄ ꝑ facieꝫ co
gnoſcit:ſic ꝑ ɔſcientiā vnuſquiſq̄ qualis ſit di
noſcit. eccleſiaſ.xix. Ab occurſu faciei cogno
ſcit ſenſat⁹. ⁊ Hieronym⁹ ait.facies hoīs ſimu
lachrū mentis eſt ⁊c̄. Tertio ɔſcientia dr̄ fa
cies rōne diſpoſitiōis: qm̄ ſicut facies totū ho
minē pulchrificat: vel turpefacit: ſic ɔſcientia
vnūquēq̄ nobilitat: vel vileſacit. Audi que
ſo Auguſtinū in ſmone quodā ⁊ ī decretiſ.xj.
q.iij. Quid ingt obeſt illi ſi de illa tabula cum
vult delere humana ignorantia:ſi de libro ui
uentiū nunq̄ delet ꝓpria ɔſcientia. Nā ſi bo
nū qꝺ de nobis dr̄ in mēte nō inuenit:magnā
debet nobis triſtitiā generare. Et ecōtra. Si
malū qꝺ de nobis dr̄: in nobis nō iuenit: ī ma
gnā debemus letitiā ꝓſilire. Audi ⁊ moraliſſi
mū Senecā. Cōſcientiā ingt magiſ q̄ famā at
tendo. Fallere.n.poteris fama:ɔſciētia nūq̄.
Et idē in epiſtolis. Si honeſta ſūt q̄ facis: oēs
ſciant. Si turpia:qd refert neminē ſcire cū tu
ſcias. Et ſic pꝫ ſa ꝟitas. Quantū ad tertiā
veritatē dico ꝙ quidā bene: quidā male con
ſcientiā lauant. Male qdē vt hypocrite. Cuꝫ
ieiunatis ingt dn̄s nolite fieri ſicut hypocrite
triſtes. Extermināt.n.facies ſuas vt videant
hoībus ieiunātes. Audi Greg.viij.li. moral.
Quid ingt cunctiſ opibus ſuis hypocrita ſpat
niſi honorē.reuerentiā.gl̄iam laudis. a melio
ribus metū.ſanctus ab oībus appellari. h̄ ille
Et pulchra de huiuſcemodi hoīum gn̄e ibideꝫ
dicit. Audi queſo Aug. Hypocrite īquit vo
lunt eſſe hūiles ſine deſpectu. paupes ſine de
fectu.bn̄ veſtiri ſine ſollicitudine.delicate pa
ſci ſine labore.alijs adulātes.alijſ detrahētes
mōdaces vt canes.doloſi vt vulpes. ſuperbi
vt leones. intrinſecus aūt ſunt lupi rapaces.
volūt eſſe ſine auctōitate iudices.ſine viſu te
ſtes.poſtremo falſi accuſatores: ⁊ oī veritate
carentes. h̄ ille. Hec miſſa faciam⁹:hodiern⁹
viuendi modus cuncta in lucē pādit. Quare
recte ait dn̄s. nolite cū ieiunatis fieri ſicut hy
pocrite triſtes. Scꝺo loco qdam faciem.i.
conſcientiā bene lauāt. Vbi aīa nota ꝙ ſicut
tripliciter ɔſcientia fedat.ſ.peccādo in deum.
in ſeipſum: ⁊ in proximū: ita trib⁹ modis laua
tur ⁊ purgat. Quantū ad deū ɔſcientia pur
gatur lachrymatōe. pſal. Qui ſeminant in la
chrymis ī exultatiōe metēt. Mathei.v. Bea
ti qui lugent qm̄ ipſi conſolabunt. Quantuꝫ
ad ſeipſum purgat ſatiſfactōe. Ita ꝙ ſicut ſpō
te aīam tuam illaqueaſti per delectationeꝫ ⁊
conſenſum:ita illā ſoluas per pn̄ie aſperitateꝫ
Apoc.xviij. Quantū glorificauit ſe in delitijſ
tantū illi date tormentū ⁊ luctū. Quantum
ad proximū purgat benigna compenſatione:
vt ſi proximū offendiſti in fama: in fama te ex
purges.ſi in moribus:in moribus.ſi in reb⁹ tē
poralibus:in ipſis teipſum laua. Et ſic breui
ter quo mō offendiſti: eo mō te expurga. Iſa.
Lauamini mundi eſtote:auferte malū cogita
tionum ab oculis veſtris:quieſcite agere per
uerſe:diſcite bn̄facere ⁊c̄. Et ſic pꝫ ɔcluſio ſa.

Quid ſit ɔſciētia.qd ſindereſis.qd rō ſupiō
⁊ iferiō. ⁊ an iſta ſint ī beatꝭ ⁊ dānatꝭ. ɔclo.iij.

Ecipe tertiā ɔclōneꝫ vꝫ. Humana ɔ
a ſcientia coꝝ que intelligunt: eſt q̄daꝫ
ɔcludens ſcientia. Fit.n.in mente
noſtra crebro diſputatio quedā: cui⁹ maioreꝫ
faciet ſindereſis. ⁊ dicet. Omne maluꝫ eſt fu
giendum. Minorē vero faciet ratio ſupior. ⁊
dicet.adulteriū eſt quoddā malū. quia a deo
prohibitū. Vel etiā forte hanc ipſam minoreꝫ
ratio faciet inferior. ⁊ dicet. adulteriuꝫ eſt qꝺ
dam malū quia iniuſtū vel inhoneſtū. Cōſciē
tia vero hoc audiens. vꝫ ꝙ oṁe malū eſt fugi
endum. ⁊ ꝙ adulteriū eſt quoddam maluꝫ: q2
a deo prohibitū:vel quia iniuſtuꝫ vel inhone
ſtum:concludet ergo adulteriū eſt fugiendū.
Hoc colligitur de mente beati Thome in.ij.

ꝙ defendentium. Audi Gregorium. xj. q. iij. c.
In cunctis. In cunctis inquit que in hac vita
aduerſa proueniunt ſola eſt ſicut noſtis omni
potentiſ dei diſcretio penſanda: atq̄ ad cor ꝓ
prium ſemper incurrendum eſt: vt nullius lin
gua īplicet: vbi conſcientia nō accuſat. Quē
enim conſcientia defendit liber eſt inter accu
ſatores. ⁊ liber ſine accuſatiōe eſſe non poſſet
ſi ſola que ītus adijcit conſcientia accuſet. hec
ille. Tertius actus dicitur ſoluere vel liga
re. Ubi nota ꝙ cōſcientia neminem ligat per
modum coactionis. xv. q. j. Non eſt ꝙ cuiq̄
noſtram aſſcribamus erumnam: ideſt culpaꝫ
niſi noſtre voluntati. nemo noſtrum tenetur
ad culpam: niſi propria voluntate deflexerit
⁊c. hec Ambro. Nec etiam conſcientia ligat ꝑ
modum principalis auctoris: quoniam deus
principalis auctor eſt: qui ſuis nos preceptis
ligat. Math. xix. Si vis ad vitam ingredi:
ſerua mandata. Sed ligat tantum per modū
ſuppoſitionis: vel conditionis: ideſt per modū
conſecutionis alicuius finis: vtputa niſi quis
faciat qđ conſcientia dictat finem non conſe
quetur optatum: ideſt propriam ſalutem. Po
teſt etiaꝫ intelligi ꝙ conſcientia ligat per mo
dum inſtrumentalis agentis. exemplo preco
nis qui precepta regis vel vnius domini pu
blicat eſſe ſeruanda: ſic ⁊ ratio humana prece
pta dei vel eccleſie ſciens eſſe ſeruāda per cō
ſcientiam dictat hoc eſſe fugiendū: quia a dō
vel ab eccleſia preceptuꝫ vel prohibitū. Hoc
totum ponit in ſententia dominus Bona. ſed
clarius beatus Tho. in ſa di. xxxix. Et ſic pa
tet ſecunda veritas. Quantum ad tertiam
veritatem dico ꝙ non ſemper conſcientie ob
temperandum eſt. Ad cuius declarationem
notandum ſecūdum beatuꝫ Tho. vt ſupra ꝙ
cōſcientia nō obligat in virtute propria: ſed in
virtute diuini p̄cepti. vnde dicit beatꝰ Tho.
ſic. Nō eo ipſo cōſciētia ligat ad aliquid faciē
dum: vel nō faciendum: quia ſic ſibi videatur
vel nō videatur: ſed ideo ligat: quia eſt a deo
preceptum vel prohibitum. Et ratio: quia cū
cōſcientia nihil aliud ſit q̃ applicatio ſcientie
vel notitie ad actum: ideſt cum cōſciētia nihil
aliud ſit q̃ ſcientia vel notitia illius operis ⁊
actus fiendi vel nō fiendi: manifeſtū eſt ꝙ cō
ſcientia nō ligabit niſi in notitia precepti diui
ni vel legis vel nature. Et ideo ſi aliquid a di
ctamine ratiōis apprehēdatur vt directe ſub
precepto cadens: obmittens illud mortaliter
peccat: etiam ſi ſit veniale qđ ſub precepto ca
dit. Si vero qđ ſic a dictamine ratiōis appre
henditur: nō ſit directe ſub precepto vel prohi
bitione cadens: tunc obmittens nō facit dire
cte contra cōſcientiam: ſed preter cōſcientiaꝫ.
Facere enim cōtra cōſciētiam edificat ad ge
hennam: ſed preter conſcientiam facere: vel ē
veniale: vel nullum. Sicut qđ ſub conſilio ca
dit fiendum cōſcientia dictaret. Quia non ap
prehenditur a ratione vt neceſſarium ad ſalu
tem. Nam ſi tale dictamē obmitteretur: ideſt
nō fieret qđ ſic cōſcientia fiēdum dictaret nō
eſſet peccatum mortale: niſi id fieret in contē
ptum. Audi pulcherrimuꝫ textum. xiiij. q. i. c.
qđ nullum. Quod precipitur ⁊ imperatur: qđ
imperatur neceſſe eſt fieri: ſi nō fiat penaꝫ ha
bet: vbi cōſiliuꝫ datur offerentis eſt arbitriū:
vbi preceptum neceſſitas ſeruientis. hec ille.
Sed dices cōtentor inquies pater Ambroſi.
ex his dictiſ mihi dubia quedam in mente ve
niunt. pono ꝙ aliquid fiēdum vel nō fienduꝫ
cōſcientia dictaret: ⁊ tamē ignorem an illud
ſit preceptum vel prohibitum a deo: nunquid
cōtrafaciens mortaliter pecco. Diſtiguo hic
anima cara: quia aut tale preceptum vel pro
hibitiōem ſcire obligaris: aut nō. Si nō: mani
feſtum eſt ꝙ nō mortaliter peccas. ſi ſic: certe
talis ignorantia nō excuſat vt patet. i. q. iiij. §.
vltimo in textu ⁊ gloſa. Cōtentor de hoc: ſed
pono alium caſum. Ponamuſ ꝙ cōſcientia di
ctet aliquid erroneum: quid faciendum: dico
vt colligitur ex ſentētia beati Tho. in ſo diſ.
xxxix. ꝙ q̃diu cōſcientia erronea durat ⁊ cre
ditur recta: obligat durāte illa credulitate ad
illud faciendum: vel nō faciendum: ſed ea de
poſita non amplius obligat. qui ergo fecit qđ
erronea cōſcientia dictauit nō peccauit: ſed ī
hoc minus q̃ recte fecit: quia peritos ī dubijſ
conſulendum eſt. Hic pono regulam genera
lem ꝙ quādocūq̄ quis in dubijs habēſ copiā
cōſulendi ⁊ nō facit: ⁊ ſic īpremeditate errat:
proculdubio grauiter errat. Audi Augu. Illis
inquit oīno ignoſci nō poterit: qui a quo diſce
rent copiā hn̄tes: operā nō dederūt. diſ. xxxvij.
§. vlti. Sed d̄ hoc cōcluſione tertia ſequenti.
Quare ex his ſatis pꝫ v̄itas pn̄tis cōcluſiōis.

Qualiter humana conſcientia rectificatur Concluſio ſecunda.

Ccipe ſecundam concluſionem vide
licet. Licet diuerſe conſcientie reperi
antur: vnus tamē in omnibus eſt mo
dus rectitudinis obſeruandus. Ad cuius de
clarationem tres inquiramus veritates vide
licet. Prima veritas eſt iſta: quomodo con
ſcientia humana rectificatur. Secunda q̄
modo rectificata conſeruatur. Tertia quo
modo conſeruata augeatur. Quantum ad
primam dico ꝙ tria permaxime requiruntur
ad rectificationem humane conſcientie. vide
licet diligens conſideratio ſuiipſius. Secū
do cauta ſpeculatio culpe inficientis. Ter
tio prudens acceptio medij punientis. Pri
mo inquantum ad conſcientie rectificationeꝫ
requirit diligens conſideratio ſuiipſiuſ. Tria
enim quiſq̄ in ſeipſo conſideret. ſ. mortis dieꝫ
imminentē: ſanguinem crucis recentē. ⁊ faciē
iudicis preſenteꝫ. Primo diem mortis īmi
nentem: determinatū: ineuitabilē: ⁊ irreuoca
bilem. Et tunc immediate dicere incipies. O
miſer ego infelix ad quid in hac iaceo fetenti
broda: qui īcertus ſum de craſtino. Audi Hie
re. iij. c. Leua īquit o paupercula anima in di
rectum oculos tuos: ⁊ vide vbi nunc proſtra
ta ſis. Secundo conſidera ſanguinem cru
cis recentē: quem pro humana mente excitan
da abluenda: ⁊ mollificanda pijſſimus Jeſus
tam dulciter effudit. Audi deuotiſſimū Ber
nardum. Super omnia te mihi amabileꝫ red
dit o bone Jeſu calix paſſionis tue: opus redē
ptionis noſtre. Tertio conſidera faciē iudi
cis preſentē: que eſt inflexibilis: infallibilis: et
ineuitabilis. Audi ſapientiſſimū Salomoneꝫ
eccleſiaſtes. xviij. Ante langorē adhibe medi
cinam: ⁊ ante iudiciū interroga teipſum: ⁊ in
conſpectu dei inuenies propitiationē. Hec
tria cum primo conſideraſti: caute tuas conſi
dera culpas. videlicet. earū negligentiā: earū
concupiſcentiaꝫ: ⁊ earum multiplicem nequi
tiam. Primo conſidera culpaꝝ tuarum ne
gligentiam: quantū. ſ. negligens fuiſti in male
tempus expendendo: in penitentiaꝫ procraſti
nando: ⁊ in munditia ſeruando. Secundo
conſidera tuarū culpaꝝ concupiſcentiā. vide
licet. ſi vixiſti in cōcupiſcentia voluptatis: vt
in cibis ſaporoſis. Itē ſi in concupiſcentia cu
rioſitatis: vt ire ad ſpectacula ⁊c. Itē ſi in con
cupiſcentia vanitatis: vt in precioſis veſtimē
tis: altis edificijs: multis famlīis ⁊c. Tertio
conſidera culparū tuarum multiplicē nequiti
am. vt ſcilicet ſi aliquando fuiſti in ira: ita ꝙ
deum vel ſanctos blaſphemaueris: proximuꝫ
verbo: facto: vel ſigno ſcandalizaueris. Item
fuiſti aliquādo in inuidia: que in triſtitia boni:
⁊ delectatione mali alterius conſiſtit. Et ſic d̄
alijs vitijs capitalibus. Cum hec anima cō
ſideraſti tertio loco prudēter accipe mediū ſuf
ficientē punibilitatē. Apocalipſis. xviij. Quā
tum glorificauit ſe in delitijs tāto illi date tor
mentum ⁊ luctū. Unde contra tuarū culparū
negligentiam vigilanter expergiſcere. Joeliſ
primo. Expergiſcimini ebrij vſquequo bibitiſ
vinum in dulcedine. Item cōtra concupiſcen
tiam amaritudinis prebe confidentiam. pſal.
Poculum meum cum fletu miſcebam. Item
contra multiplicē nequitiam ſumme peniten
tie ⁊ caſtigatiōis prudētiam. vt dicebat Pau
lus ad Corin. ix. Ego ſic curo non quaſi in in
certum. ſic pugno non quaſi aerem verberās
ſed caſtigo corpus meū ⁊ in ſeruituteꝫ redigo
Si ſic anima facies renouabitur vt aquile iu
uentus tua. Et ſic patet p̄ma veritas. Quā
tum ad ſecūdam veritateꝫ dico ꝙ ſeptem mo
dis conſeruat̄ rectitudo conſcientie. videlicet
Primo diligenti ſenſuum exterioruꝫ cuſto
dia. Ingreditur enim diabolus per feneſtras
has. Hiere. ix. Intrauit per feneſtras has. In
de propheta ait. Auerte oculos tuos ne vide
ant vanitatē. Audi Job. xxxj. Pepigi inq̄t fe
dus cum oculis meis: vt non cogitarem quid
de virgine. Audi Auguſtinū. xxxij. q. v. c. nec
ſolo. Nō dicatis vos habere animos pudicos
cum habetis oculos impudicos. quia impudi
cus oculus impudici cordis nuncius eſt. hec
ille. Secundo conſeruatur Chriſti in cruce
pendentis meditatione. Audi Bernardum.
Nihil inquit efficacius ad purgandum aciem
mentis: ⁊ ſanādum conſciētie vulnera: q̃ chri
ſti vulnerū ſedula meditatio. hec ille. Ter
tio conſeruatur audaci repulſione. Audi Pe
trum apoſtolū. Fratres ſobrij eſtote ⁊ vigila
te ⁊c. vſque ibi. cui reſiſtite fortes in fide.
Quarto conſeruat̄ vili deteſtatione. pſal.
Iniquitatē odio habui ⁊ abbominatus ſum:
legem autem tuam dilexi. Quinto conſer
uatur diſcreta punitione. Augu de pe. diſ. iij.
Penitētia inq̄t eſt quedā dolētꝫ vindicta in ſe
puniēs qđ dolet cōmiſiſſe. Sexto cōſeruat̄
ſancta īmolatione. i. Cor. xij. Emulamini cariſ
mata meliora. Eſt. n. talis emulatio: qdā ardēſ
appetitꝰ hn̄di quedaꝫ ſpūalia bona que in pro
ximo cernit: cū dolore quodā qđ in ſe illa non
īuenit. Inde Martha hac emulatōe de ſorōe
ſua ꝯqueſta eſt ꝙ eā laborātem nō adiuuaret
⁊c. Septīo ⁊ vltimo ꝯſeruat̄ celeſti medita
tione. Paul. Que ſurſum ſūt ſapite: nō que ſup
terrā. Quātū ad tertiā veritatē audi mira
bilē ꝯſeruationis modū. Apoc. xxj. Uidi inq̄t
Joannes ciuitatē ſanctā Hieruſalē nouaꝫ de
ſcendentem de celo: a deo paratā ſicut ſpōſaꝫ
ornatam viro ſuo. Audi quid ait. vidi inquit
ciuitatem. pſal. Glorioſa dicta ſunt de te ciui
tas dei. Tria enim ciuitas habitantibus
facit. Primo habitantes defendit. Secū
do hoſtes intrare non ſinit. Tertio quid ſit ī
ea exterius exiſtentes hoſtes videre non poſ
ſunt. Primo inquā ciuitas materialis habi
tantes defendit. Circuit enim diabolus vt di
ctum eſt die noctuq̄ querens ſuggeſtionibuſ
ſuis vt tandem tedio vincat. Bernarduſ. Aſſi
dua tentatione diabolus tentat: vt ſaltem te
dio vincat: cum reſiſtitur: audaciam in primis
perdit. Audi Criſoſtimum ſuper Math. In
primis inquit grauis ⁊ inſufferibilis eſt impe
tus diaboli: quem ſi quis forti animo ſuſtinu
erit in ſecundo inuenies eum infirmiorem.
Quanto enim plus percuſſus fuerit magis
refrigeſcit ⁊ deficit. hec ille. Scđo ꝯſciuitaſ
hoſtes intrare nō ſinit. quia muroꝝ fortitudīe
vallata eſt. Muri ꝯſcīe ſūt ſancti. pe. Mōtes

in circuitu eius. Montes: id eſt ſancti. pſal.
Leuaui oculos meos ad montes. caſtellanuſ
eſt chriſtus. pſal. dominus in circuitu populi
ſui: ⁊ ſancti cũ eo circuiunt ciuitatez. Iſa. lxij.
Super muros tuos conſtitui cuſtodes q̃ die
noctuq; nõ tacebunt laudare nomen dñi ⁊c̃.
Aque circundantes ſunt quattuor euangelio
rũ flumina. ps. flumen dei repletũ eſt aquis.
Audi Hiero. Ama ſcientiã ſcripturarũ: ⁊ car
nis vitia nõ amabis. Audi Hugo. ſuper pſal.
In ſacris ſcripturis quicquid docet veritas:
quicquid precipitur bonitaſ: quicquid promit
titur felicitas eſt. Nã deus veritas eſt ſine fal
lacia: bonitas ſine malitia: felicitas ſine miſe
ria. hec ille. Tertio ciuitas quid ſit in ea ex
terius exiſtentes hoſtes videre nõ poſſunt: ſic
demones quid intra nos ſit: quo ad intentiõz
⁊ ſinẽ rei diſcernere nõ poſſunt. Unde theolo
gi ponunt omnes ꝙ demones diligenti atten
tione humanos actus conſiderant: vt ſubtili
artificio quid intus in corde lateat intelligãt.
Quod cuz conceperint: inde tentamẽta appo
nunt: vnde mentez conſpiciunt inclinatã. Au
di Iſido. de ſũmo bono. Diabolus inquit quã
do decipere quenq; querit prius naturã vni⁹
cuiuſq; intendit: ⁊ inde ſe applicat: vnde aptũ
hominẽ ad peccandũ inſpexerit. Et ex ea par
te tentat qua eos per creſcentẽ humorez faci
le ad vitia inclinare cõſpicit. hec ille. Ecce igi
tur ex his videtur qualiter ↄſcientia humana
ciuitas dei ſit. Uidi ergo Joãnes ait ciuitatez
i. humanã cõſcientiaz in qua deus habitat. De
inde ſequitur. vidi ciuitatẽ ſanctaz. Dicitur ãt
cõſcientia bona ciuitaſ ſancta: quia ſemper cũ
timore dei opera ſua metit: qᵭ miſtice ſcribit
Apoc. xj. vbi dicitur. datus eſt mihi calamus
ſimilis virge: ⁊ dictũ eſt mihi ſurge: metire tẽ
pluz ⁊ altare. Eſt eniz cõſcientia bona recte ſi
cut calamus qui ẽ leuis ⁊ vacuus. Leuis qui
dem per deſpectuz terrenorũ ad Phi. iij. nr̃a
conuerſatio in celis eſt: vacua vero a propria
voluntate. Math. vj. Fiat voluntas tua: ſic
in celo ⁊ in terra. Et ẽ ſimilis virge: quia vir
ga ſolent inſolẽtes caſtigari. puer. iij. qui par
cit virge odit filiuz ſuũ. v. q. v. Non oſculatur
ſemper filiũ pater: ſed aliquãdo caſtigat: ⁊ cõ
ſcientia ſemper rodit ⁊ ſtimulat cũ peccamuſ.
ps. Scopebã ſpiritũ meũ. Et ſequitur dictuz
eſt mihi. ſ. per inſpiratiões bonas: per predica
tiones: ⁊ diuinas illuminationes. Surge pau
percula anima peccatis inuoluta: ⁊ metire tẽ
plũ. i. conſcientiã tuã. Paulus. An neſcitis ꝙ
membra veſtra templũ ſunt ſpiritus ſãcti. Et
metire. ſ. cuz falce cõtritionis: confeſſiõis: ⁊ ſa
tiſfactiõis: multitudinẽ: turpitudinẽ: ⁊ magni
tudinẽ culparũ tuarũ. Ecce quomodo cõſciẽ
tia dicitur ciuitas ſancta. Et nõ ſolũ ſancta: ſʒ
etiã noua per nouã inhabitantẽ gratiã ſpirit⁹
ſancti. ps. Inflãmatũ ẽ cor meuz ⁊ renes mei.
i. affectus mei cõmutati ſunt. i. inouati. Et nõ
ſolũ noua: ſed etiã Hieruſalez. i. viſio pacis. i.
dei per contemplationẽ. Et ꝙ ne a nobis ãte
dicta habere putaremus ait. deſcendentẽ de
celo. Jaco. i. oẽ datũ optimũ: ⁊ omne donum
perfectũ ⁊c̃. Et ſic patet tertia ↄditas. ↄre ⁊c̃.

Quibus modiſ conſcientia humana macu
latur ⁊ coinquinatur. Concluſio tertia.

Accipe tertiã cõcluſionẽ videlicet. Si
cut pluribuſ conſcientie diuerſifican
tur modis: ita plurimis cõtigit modiſ
deturpari. Ad cuius ↄclarationẽ anima cara
nouẽ ſubiungamus humane conſcientie fedã
di modos in tribus ternarijs diſtinctos.
Primus modus dicitur inflata elatio.
Secundus dicitur ignorans excecatio.
Tertius dicitur aſinina ambulatio.

Accipe primũ moduz videlicet inflata ela
tio. Quidã enĩ aut nobilitate generis: aut pul
chritudine corporis: vel ſimili faſtu: ⁊ pompa
ſuis agendis viros peritos cõſulere dedignã
tur. Et qᵭ ad eos ſecundũ diuerſitatẽ ſtatus
pertinet addiſcere dedignat. Audi Augu. in
quodã libello de conflictu vitiorum in taliũ per
ſona loquentẽ. Quis tu inquit: vt peiorib⁹ ob
temperes: magis te q̃ illos decuit imparare:
qui tibi nõ poſſunt ingenio vel induſtria coeq̃
ri. Inde Bernardus in quodaz ſermone ait.
Que nãq; maior ſuperbia q̃ ꝙ vnuſ homo to
ti cõgregationi iudiciũ ſuũ preferat tanq; ipe
ſolus habeat ſpiritũ dei ⁊c̃. Secundus mo
dus dicit ignorantia ceca: ſiue ignorans exce
catio. Sũt eniz pleriq; qui vt liberius peccẽt
libenter ignorant vel infirmant. Contra quoſ
ait Auguſtinuſ. di. xxxvij. §. vltimo. Illis inqt
omnino ignoſci nõ poterit qui habẽtes a quo
diſcerent operam nõ dederunt. pſal. Noluit
intelligere vt bene ageret. Et allegatur etiaz
ab Augu. in dicto. §. vlti. diſ. xxxvij. Ter
tius modus dicitur aſinina ambulatio. Audi
Auguſtinũ ſuper pſal. ↄclina a malo ⁊ fac bo
num. Due inquit ſunt partes iuſtitie inuicem
colligate: quarũ vna ſine altera fructum deo
acceptabilez nõ reddit. Prima eſt declinare
a malo: ⁊ quantum poſſibile eſt illud remoue
re. Alia facere bonuz: ⁊ omni cuz diligentia
illud adimplere. hec ille. Unde accipe regulã
generalez ꝙ quanto bonũ qᵭ negligitur pre
ſtantius eſt tanto negligentia grauior. puer.
xix. qui cuſtodit mandatuz: cuſtodit animam
ſuam. qui autẽ negligit uitam ſuã mortificabi
tur ⁊c̃. Et ſic patent tres primi modi humanã
conſcientiam inficientes.

Subdantur tres alij modi maculantes cõ
ſcientiam humanam videlicet.
Primus dicitur vitioſa inobedientia.
Secundus dicitur propria dilectio
Tertius dicitur propria reputatio.

Primus dicitur vitioſa inobedientia. Au
di Greg. xj. q. iij. quid ergo. vbi dicitur. Quid
ergo miruz ſi peccator homo obedientie in p̄
ſentis vite breuitate ſe ſubijcit: quando hanc
mediator dei ⁊ hominuz: ⁊ cum obedientes
remuneret non relinquit. ⁊c̃. hec ibi. Me
lior enim eſt obedientia q̃ victime. Nota ta
men aĩa mea has regulas generales. Pri
ma regula eſt ꝙ nunq; maioribus obediẽduz
eſt in hiſ que vidẽtur ↄtra preceptũ dñi. xxiij.
q. j. quid culpatur. in fine. ⁊ extra de tempori.
ordi. c. ad aures. glo. ij. Secunda regula ẽ
ꝙ nõ eſt ↄ neceſſitate obediendũ prelato pre
cipienti id qᵭ nõ ad eius officiũ ſpectat. extra
de tempo. ordi. c. ad aures in gloſa. Tertia
r̃gula eſt ꝙ ſuperioribus vltra modũ precipiẽ
tibus nõ eſt de neceſſitate obediẽdũ. ij. q. vij.
c. admonẽdi. Ubi dicit. Admonendi ſunt ſub
diti ne pluſq; expedit ſint ſubiecti: vt cum ſtu
dent pluſ q̃ neceſſe eſt hoĩbus ſubici compel
lantur eorũ vitia venerari. hec ibi. Et ſunt ꝟ
ba Gregorij. Quarta regula eſt ꝙ ſuperio
ribus diſcrete ⁊ rõnabiliter imperãtibus ſem
per eſt obediendũ. viij. q. i. c. ſciendũ. Ubi dici
tur. Sciendũ ſũmopere eſt ꝙ obediẽtia aliq̃ñ
ſi de ſuo aliquid cõcupiſcentie habuerit glo.
i. de propria voluntate: nulla eſt ⁊c̃. Et dicit
glo. ꝙ hic ſumitur argumentũ ꝙ remunerari
nõ debemus de eo qᵭ inuiti facimus. xx. q. j.
illud. xxxij. q. v. c. ille. hec glo. Audi capituluz
illud. Illud ſtatuẽdũ eſſe cenſemus: vt ſi ĩ mi
nore etate filij in monaſterio oblati fuerint: ⁊
ſacrã tonſurã vl' velamina ſuſceperint: dignũ
quidẽ ducimus: vt. xv. ãno a prelatis monitiſ
verbis inquirant: vtrũ in ipſo habitu permãe
re cupiant: an nõ. Si vero in monaſterio ꝓfeſ
ſi fuerint: vllũ penitẽtie locũ ãplecti poſſunt.
Si autẽ ad ſecularẽ habitũ reuerti voluerit:
redeundi licentia nullo modo deneget. Quia
ſatis inutile eſt: vt coacta ſeruitia deo preſten
tur. hec ibi. ⁊ ſunt verba Marcelli pape. Au
di ⁊. c. ille. vbi dicit. Ille autẽ famule dei que
integritatẽ pudoris oppreſſiõe barbarica per
diderunt: laudabiliores erũt in humilitate ac
verecundia: ſi ſe incontaminatis nõ audeant
cõparare virginibus. Quãuis eniz oẽ pecca
tuz ex voluntate naſcat: ⁊ potuerit corruptio
ne carnis mens inuita nõ pollui: minus tamẽ
i. nõ hoc illiſ oberit: ſi qᵭ potuerunt animo nõ
amittere doleant ſe vl' corpore perdidiſſe. Cũ
ergo hec que violẽtia paſſa eſt: pudicitiã ami
ſiſſe probari nõ põt: nullo modo conuincit for
nicationis vel adulterij crimen incurriſſe. ⁊c̃.
hec ibi. Capituluz ille. vſq; ad. §. cũ ergo. ſunt
verba Leonis. Et. §. cũ ergo ſunt verba Gra
tiani. Hoc volui notare pro ampliori materia
iſta. Et hec ſufficiant quantũ ad hunc moduz.

Secundus modus dicit propria dilectio.
Audi moraliſſimũ Senecã. Perit inqt omne
iudiciũ cũ res tranſit in affectũ. Inde auarus
quia inordinate pecuniã amat: nõ ſibi conſciẽ
tiaz format de vſuris ⁊ de alijs iniuſtis lucriſ.
Luxurioſus quia inordinate vxorẽ diligit: nõ
ſibi cõſcientiã facit de inhoneſtis geſtis de ſo
domia. ⁊c̃. Similiter ⁊ vane mulieres inordi
nato amore vanitatũ excecate nõ ſibi cõſcien
tiã faciunt de baltijs mitris: amplis manicis.
Et ſic de alijs. Et ↄ hoc amore proprio poteſt
intelligi illud Pauli ad Thi. vj. Radix oĩum
malorum eſt cupiditas ⁊c̃. Tertius modus
dicit propria reputatio: de quibuſ hodie dicit.
Cũ ieiunatis nolite fieri ſic hypocrite triſtes.
Audi Gregoriuz. Sic inquit maneat opus in
publico: ꝙ tamẽ intentio maneat in occulto.
Mathei. Cũ facis elemoſynã noli tuba cane
re ante te. Luc. xviij. duo homines aſcende
runt in templum ⁊c̃.

Subdantur alij tres modi fedandi conſciẽ
tiam humanam videlicet.
Primus modus dicit anxia perplexio.
Secundus modus dicitur fumoſa laudatio.
Tertius modus dicitur nõ vera humiliatio.

Primus modus dicit anxia perplexio. po
no caſuz. Jurauit quis hominẽ occidere: con
ſcientiã format: ꝙ ſi occidit homicida eſt. Si
nõ occidit periurus eſt. Itẽ pono aliũ caſum:
quis alterũ odit dies paſce appropinquat: for
mat hic ſibi conſcientiã: niſi comunicet ꝙ trãſ
greſſor eſt precepti. de pe. ⁊ re. c. omnis. Si co
municat diſcrimini ſe cõmittit: q̃a nõ facit qᵭ
dicit Apoſtolus. Probet autẽ ſeipſuz homo.
⁊c̃. Et ſic de alijſ perplexitatibus. Propterea
audi aĩa mea pulcherrimũ textuz di. xiij. c. i.
vbi ſic dicitur. Duo mala. ſ. que ſunt de gene
re malorũ: licet oĩno cautiſſime ſint precauen
da: tamẽ ſi periculi neceſſitas vnum ex his pa
trare compulerit: id debemus reſoluere. i. fa
cere qᵭ minori nexu. i. ligatione noſcitur obli
gare. Quid autẽ leuius ex his: quidue graui⁹
ſit: pure rationis acumine inueſtigemus ⁊c̃.
hec ibi. Ex quo textu accipit illa cõis regula:
de duobus malis minuſ eſt eligendũ. Ubi no
ta ꝙ ibidẽ Gratianus probare ĩtendit ꝑ duo
capitula ꝙ de duobus malis minus eſt eligẽ
duz. Et ponit exempluz de homicidio ⁊ periu
rio: vt quis iurauit occidere hominẽ ⁊c̃. Sed
certe anima cara vt dicit ibidem gloſa. Ne
mo ſic perplexus eſſe poteſt: vt peccatum
mortale vitare nõ poſſit. Nam ſi ex neceſſita
te id facere deberet ei peccatum non imputa
retur. xxiij. q. iiij. nabuchodonoſor. Itez inter
veniale ⁊ mortale: ⁊ inter duo venialia perple
xitas eſſe non poteſt. quia peccatum veniale
nec ligat nec implicat aliquem. Nota tamẽ
ꝙ peccandi neceſſitatem error inducit: vt. ſ.

durãte errore neceſſe hẽat hõ mortalit̃ pecca
re: puta iurauit quis ſe interfecturũ hominẽ:
credens ꝙ ſi nõ interficiat: periuriũ incurrat:
qđ nõ eſt verũ. Durante tñ errore: vel neceſſe
eſt interficere: vel periurij reus eſt: q̃m ſcđm
Auguſtinũ. oẽ qđ fit cõtra ꝯſciam edificat ad
gehennã. Sed ſi intelligit periuriũ nõ icurre
re: nõ occidendo: ſoluit̃ peccandi neceſſitaſ: q2
nõ occidẽdo: oĩno ñ peccat. xxij. q. iiij. c. ſi mu
lier. Similiter hoc ipm error temerarie volũ
tatis facit. puta aliquis eligit ꝙ homicidiũ vl'
adulteriũ faciat: ⁊ reuocari a ꝓpoſito nõ põt qn
alterũ faciat: tũc durãte h̃ error̃ neceſſe h3 pec
care. S3 ſi error dſerit̃: oĩa ſũt ĩ toto poſtergã
da. Si ãt deſeri nõ põt: minus malũ eligat̃. Et
ſic intelligit̃ dictũ capitulũ duo mala. Ego tñ
hoc cõſiliũ tibi aĩa ſaluberrimũ pſto: ut cũ aĩo
quẽq3 vacillare cõtingat: peritos iterroget.
Nã vt Augu. ait ſup pria ep'la ad corin. Erra
re in rebus ẽ mortale peccatũ: vt cũ. ſ. quis pu
tat opus eẽ bonũ qđ eſt malũ. xj. q. iij. ſi qs di
xerit. ſ. firmiter iuſtũ iniuſtũ ⁊ iniuſtũ iuſtũ ab
hominabilis ẽ vterq3 apud deu3 ⁊c̃. Scđs
modus dr̃ fumoſa laudatio. Et certe hic mo
dus peſſim⁹ eſt. p̃s. Letant̃ cũ malefecerint: ⁊
exultant in reb⁹ peſſimis. Et redarguẽs eos
ait. Ut qd gl'iaris in malicia q potens es iniq
tate. Audi Here. ix. Nõ glorieẽt inquit ſapiẽs
i ſapiẽtia ſua: neq3 fortis ĩ fortitudine ſua: n3
diues in diuitijs ſuis: ſ3 in h̃ glorieẽt qui gloria
tur ſcire ⁊ noſce me: qa ego ſũ deus q facio mi
ſericordiã ⁊ iudiciũ ⁊ iuſtitiã ĩ terra ⁊c̃. Inde ex̃
de exceſſibus prelatorũ ponit̃ regula gñalis ꝙ
publice ſe de criẽ gloriãs ab officio ⁊ bñficio
ſuſpendit̃. Ubi dicit ſic text⁹. Quã ſit graue. ⁊
ĩfra. diaconus. q publice cõfeſſus eſt ſe mulie
rẽ cognouiſſe: ꝓpter qđ maritus eius eã remi
ſit ad ꝓpria: ab officio ⁊ bñficio ſuſpẽdat̃. hec
ibi. Tertius ⁊ vltim⁹ cõtaminãdi ⁊ inficiẽ
di ꝯſciam modus dr̃ nõ v̾a humiliatio. Sũt. n.
quidã ſe r̃cte facere arbitrãtes: ſe oĩa peccata
feciſſe dicere: maximiq3 eẽ meriti: ſi cã humili
tatis dicant ſe oĩa peccata h̃re. Contra q̃s bea
tus Thomas ſcđa ſcđe. q. c. xiij. ſic ait. Si quis in
ſe vile aliqd aſſerit eſſe qđ nõ eſt: aut negat qc
piã ſtrenuũ qđ in ſe in v̾itate ꝑcipit eẽ: vterq3
peccat peccato qđ ironia dr̃. Eſt ãt ironia qñ
quis minora de ſe dicit aut maiora q̃3 ſint ĩ v̾i
tate. Et eſt ſemꝑ peccatũ vt dicit beat⁹ Tho
mas ibidẽ. vñ ponit̃ regula gñalis ꝙ nulla cã
mentiendũ eſt. xxij. q. ij. cũ humilitatiſ. vbi dr̃
Cũ humilitatis cã mẽtiris: ſi nõ eras peccator
mẽtiendo efficeris. S3 ꝯ. Audi Grego. di. v.
c. ad eius. in fine. Bonarũ ingt mentiũ eſt cul
pas agnoſcere: vbi culpa nõ eſt. Dico ſcđm glo.
ibidẽ ꝙ taliſ textus ſic d3 itelligi. Bonarũ mẽ
tiũ ẽ culpas agnoſcere. i. timere eẽ vbi culpa
nõ eſt. Et ſic aĩa ad pñs nouẽ modos habes: q

bus ꝯſcia humana ſordidari ⁊ cõquinari põt.
quare ⁊c̃. Et h̃ ſufficiãt ꝓ ſcđa pte hui⁹ ſermonis.

De duodecim fructibus bone conſcientie
Conſideratio tertia.

T ertio loco. Humãe ꝯſcie fru
ctificationẽ videam⁹. Ubi videbi
mus. xij. fructus diſtinctos ꝑ tres
cõcluſiones. Iuxta igit̃ prios quat
tuor fructus ſit h̃ prima cõcluſio v3. Pullu
lat ab ea charitas: fugit: ſtimulat: atq3 ſimpl'r
ſcã ꝯſcia viuit. Scđa cõcluſio eſt iſta: Lau
des ſpernit: honores nõ curat: indulget: ⁊ iniu
riantes ſcã ꝯſcia amat. Tertia cõcluſio eſt
iſta. Bona ꝯſcia diſtribuit: vilẽ facit: ſuſtinet:
atq3 habitatio eſt ſpiritus ſancti.

De quattuor primis bone cõſcientie fructi
bus. Concluſio prima.

A ccipe primã cõcluſionẽ ⁊c̃. In quib⁹
verbis quattuor ponunt̃ primi ſancte
boneq3 conſcientie fructus.
Primus fructus dicitur charitatiuus.
Secundus dicitur fugitiuus.
Tertius dicitur ſtimulatiuus. Et
Quartus dicitur mundificatiuus.

Primus fructus dr̃ charitatiuus: quia a ſã
cta ꝯſcia pullulat ſancta charitas: quia arbor
bona fructus bonos facit. j. Thi. i. Finis pre
cepti eſt charitas de corde puro ⁊ ꝯſcia bona
procedens. ſ. Dicit̃ autẽ charitas finis: nõ tãq3
in quo vltimate quieſcat̃: qa hic eſt deus glo
rioſuſ. Sed eſt finis quo. ſ. mediãte ĩ deo quie
ſcitur. Hec aũt charitas pullulat a corde puro
i. a uitijs purgato ⁊ ꝯſcia bona. Conſcia ãt bo
na ſcđm Bernardu3 eſt: qñ ratio dcepta eſt: nec
voluntas peruerſa: nec memoria inquinata.
Hic querit̃ quare charitas dicat̃ finis quo
mediante acquirit̃ deus: ⁊ nõ ſic fides ⁊ ſpes:
cũ ſint eque neceſſarie ad ſalutẽ ſic̃ charitas:
vt oĩbus notum eſt. Dico ſcđm Bona. in. iij. di.
xxvij. ꝙ charitaſ dr̃ finis triplici rõne: v3. Ra
tione maioris aſſimilationis. Scđo rõne per
fecte aſtrictionis. Et tertio rõne finaliſ quie
tationis. Primo rõne maioris aſſimilatio
nis. Nã ſicut deuſ ex amore tribuit oĩbus ſua
bona. Mathei. v. Pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos
ſic charitas oĩa obſequia ⁊ mandata exequit̃
liberaliter. p̃s. Uoluntarie ſacrificabo tibi: q2
ſeruitia coacta deo nõ placent. xx. q. i. c. illud
ſtatuendũ eſſe cenſemus: vt oſtenſũ eſt cõclu
ſione precedenti. Secundo charitas dicit̃
finis ratione perfecte aſtrictionis. Na3 ſicut
pater ⁊ filius nexu amoris ⁊ charitatis coniũ
guntur ſiue vniunt̃: propter qđ ſpiritus ſanct⁹
dicit̃ nexus patris ⁊ filij: ſic homo per charita
tem deo adherendo: vnus ſpiritus efficitur
per participationem cum ipſo deo. Apocali
pſis tertio. Sto ad hoſtium ⁊ pulſo: ſi quis

aperuerit intrabo: ⁊ cenabo cũ illo. ⁊ Io. xiiij.
Si quis ſermonẽ meũ ſeruabit: pr̃ meus diliget
eũ: ⁊ ad eũ veniemus: ⁊ manſionẽ apud eum
faciem⁹. Tertio charitas dr̃ finis rõne fina
lis quietationis. Nã ſola charitate ĩ deũ quie
tamur: ⁊ ſola charitate fruimur ipſo deo: ⁊ nõ
fide ⁊ ſpe: q2 fides ⁊ ſpes paradiſum nõ ingre
diũtur: ſed ꝓ fide datur clara viſio: ꝓ ſpe fir
ma tẽtio: ſola charitas celũ ĩgreditur: pulcher
rimã auctoritatẽ ꝓſpi. li. de cõtẽplatiua vita.
Et põitur de pe. di. ij. c. Radicata ẽ charitas.
Ubi dr̃ ſic. Charitas vt mihi videtur eſt recta
voluntas ab oĩbus t̃renis ac pñtibus prorſus
auerſa: iũcta v̾o deo ĩſepabilit̃: ⁊ ignita igne
quodã ſpũs ſci: a quo ẽ ⁊ ad quẽ refertur ĩcen
ſa: inquinamẽti oĩs extranea: corruptiõis ne
ſcia: nulli vitio mutabilitatis obnoxia: ſup oĩa
que carnaliter diligũtur excelſa: affectionum
oĩu3 potentiſſima: diuine cõtẽplatiõis auida:
in oĩbus ſemꝑ inuicta: ſũma actionũ bonarũ:
ſalus morũ: finis celeſtiũ preceptorũ: mors cri
minũ: vita virtutũ: virtus pugnantiũ: palma
victorũ: aĩa ſcãrũ mentiũ: cã meritorũ bonorũ:
p̃miũ perfectorũ: ſine qua deo nullus placuit:
cũ qua nec potuit aliquis peccare nec poterit
fructuoſa in penitẽtibus: leta in ꝓficientib⁹:
glorioſa in ꝑſeuerãtibus: victorioſa in marty
ribus: operoſa in oĩbus oĩno fidelibus ex qua
quicqd ẽ boni opis viuet. Hec ibi ad lr̃a3. Et
parũ infra dicit Grañ⁹. Sicut ſine via nullus
ꝑuenit quo tendit: ita ſine charitate q̃ dicta ẽ
via nõ ambulare pñt hoĩes ſ3 errare. hec ibi.
Et ſic p3 primus fructus. Secũdus fructus
dr̃ fugitiuus. Nã vbi bona ꝯſcientia ẽ ibi cha
ritas: vt dictũ ẽ. ſ3 vbi charitas ibi fuga ꝯrij.
ꝯtrariũ aũt charitati ẽ mortale peccatũ. ergo
vbi bona ꝯſcientia: ibi fuga peccati mortalis.
p̃s. Dilexiſti iuſtitiã ⁊ odiſti iniquitate3: ꝓpte
rea vnxit te deus tuus oleo letitie. Hic que
rit̃ poſtq3 bõa ꝯſciẽtia peccatũ fugit vt dicis:
quid ergo eſt cã peccati. Nã peccata ſuos de
bent h̃re auctores. c. de penis. l. ſciſſimus. ⁊ ex̃
de his q̃ fiũt a maiori pte capituli. c. q̃ſiuit.
Dico directe nec de⁹ nec diabolus ẽ cã pec
cati: ſed aĩe infirmitas eſt cã peccati. Et h̃ oĩa
tibi ꝓbabo. Et ꝓbo prio ꝙ deus nõ ẽ cã pec
cati. Et arguat̃ ſic. Illi⁹ nõ eſt auctor deus cu
ius eſt vltor: ſ3 dñs ẽ vltor peccati. ergo nõ ẽ
auctor pcci. ꝯña eſt nota cũ maiori. Minor ẽ
manifeſta. Math. xxv. Ite maledicti in ignẽ
eternũ. ergo ⁊c̃. Itẽ ſi deuſ eẽt cã peccati: aut
hoc eẽt q2 peccaret ipſe: aut q2 alterũ peccare
faceret. Iſtud ẽ optimũ mediũ: ut p3. ſed neu
trũ iſtorũ deo ꝯuenire põt: ergo nõ erit dñs cã
pcci. Et ꝓbo ꝙ nõ primũ v3 ꝙ deus peccare
poſſit. Na3 vbi ſũma bonitas: ibi nulla ĩperfe
ctio. ſed deus ẽ ſũma bonitas. ergo nulla ĩper
fectio: oĩa iſta patent. Ite3 vbi põt eſſe culpa

ibi mors: ſed dñs eſt ĩmortalis. ergo ibi nulla
culpa. Itẽ vbi ſũma charitas: ibi ſũmũ peccõrũ
odiũ: deus eſt ſũma charitas. ergo ſũme pccã
odit: ⁊ ꝑ ꝯñs ñ peccati cã. Scđo ꝓbo ꝙ dñs
nullũ peccare facit: ⁊ ſolu3 facio hanc rõnem
peccatũ eſt auerſio ab vltimo fine: ſ3 deus eſt
vltimus finis. ergo ſi deus eſt cã peccati: fac̃
auertere peccantẽ a ſeipõ. hoc aũt eſt incõue
niẽs: q2 nihil fac̃ a ſeipõ auertere. ergo ⁊c̃. Q2
aũt h̃ ſit incõueniens ĩmo ĩpoſſibile ĩpi deo ꝓ
bo. de natura ſũmi boni eſt oĩa ad ſe trahere ⁊
oĩbus cõicari p̃ ethi. ſ3 deus eſt ſũmũ bonũ. er
go oĩa ad ſe trahet ⁊ nõ r̃pellet: q̃re igit̃ ĩpoſſi
bile eſt ꝙ deus ſit cã peccati. Scđo ꝓbo ꝙ
diabolus nõ eſt cã peccati hac ſola rõne. Oĩs
cã in ſe nõ ĩpedita delectata in ꝓductione ali
cuius effectus ſemꝑ ꝓducit effectũ: ſed diabo
lus eſt cã peccati vt dicis: ⁊ nõ eſt ĩpeditus: q2
vt dicit Iob nõ eſt poteſtas q̃ cõparet̃ ei ſuper
terrã: ⁊ delectat̃ ſemꝑ in malo. ergo ſemꝑ pro
duceret illũ effectũ. ⁊ ꝑ ꝯñs ſemꝑ peccarem⁹.
Sed mãifeſtu3 eſt ꝙ nõ ſemꝑ peccamus: ⁊ nõ
ſemꝑ dño rebellamur. ergo diabolus nõ ẽ pec
cati cã. S3 dices: iſte pr̃ Ambroſi ſũt bone rõ
nes. Sed r̃ñde parumꝑ mihi. Et volo tibi pro
bare ꝙ dñs eſt cã peccati. Et ꝓbo auctorita
te ⁊ rõne. Auctoritate ſic. Audi Paulum ad
Ro. p̃. tradidit illos deus in reprobũ ſenſũ: vt
faciant q̃ nõ ꝯueniũt. Audi ⁊ Iob. xij. Immu
tat ingt cor principũ populi terre ⁊ dcipit eos:
vt fruſtra incedant. palpitant eni3 in tenebris
⁊ nõ in luce: ⁊ errare faciet eos q̃ſi ebrios. Ec
ce q̃3 clare dicũt he auctoritates. Scđo hoc
ꝓbo rõne ſic. Quicũq3 inducit aliquẽ ad pec
candũ eſt cã peccati: iſta eſt notiſſima: ſ3 deus
inducit ad peccandũ. ergo deus ẽ cã peccati.
Minor probat̃ per Augu. libro de gr̃a ⁊ libe
ro arbitrio: vbi ſic ait. Manifeſtũ eſt deũ ope
rari in cordibus hominũ iclinando eorũ volũ
tatẽ ad qđcũq3 voluerit ſiue bonũ ſiue malũ.
Sed inclinatio voluntatis ad malũ eſt pecca
tum. ergo deus eſt cauſa peccati. Q2 autem
diabolus ſit cauſa peccati probo. Audi ſap̃. ij.
Inuidia diaboli mors introiuit in orbem ter
raru3: ſed mors conſequitur ex peccato. Gen̄.
ij. quacũq3 hora comederitis moriemini. ergo
diabolus ẽ cauſa peccati. Bene vtiq3 anima
mea arguis: ſed tamẽ rationes tue nõ conclu
dunt. Ad quorũ declarationẽ eſt notandu3 ꝙ
eſſe cauſam peccati poteſt tripliciter intelligi:
vt inducens: vt ꝑmittens: ⁊ vt efficiens. Mo
do dico ꝙ diabolus eſt cauſa peccati vt quod
dam extrinſecu3 inducens per ſuggeſtionem:
⁊ nõ vt efficiens: propter rationẽ ſuperius fa
cta3. Et deus eſt cauſa peccati vt permittẽs:
vel gratiam ſuam ſubtrahens: ⁊ non vt effici
ens: quia ex quo eſt ſũmum bonum: nihil po
teſt a ſe repellere vt dictum eſt. quare ⁊c̃.

Nunc ꝟo ad tertiã ꝟitatẽ ꝓbãdã venie
mus: videlicet ꝙ ĩfirmitas aĩe eſt cã peccati.
Ad cuius declarationez nota ꝙ triplex ẽ cã
peccati. vna principalis ⁊ alie due ſecũdarie.
Cauſa pꝛicipalis peccati ẽ ipſa voluntas: qa
ſm Augu. peccatũ iõ peccatũ qꝛ voluntariũ.
Et hoc idẽ oñdit magr. ij. ſñiaꝝ di. xl. Cauſe
ſecũdarie ſũt humana ignorãtia: ⁊ humana in
firmitas. Et pꝛio oñdam qũo ignorantia eſt
cã peccati. Secũdo qũo ĩfirmitas. Eſt ergo
notandũ ꝙ p ſciam practicã hõ dirigit in ope
ribus bonis: ⁊ retrahit a malis. Cũ ergo igno
rantia huiuſmõi ſciam tollat: erit ignoꝛãtia cã
peccati tanq̃ꝫ remouens ꝓhibẽs. Et ꝓbem⁹
hoc exẽplo. Scia grãmatice ad cõgrue loquẽ
dũ dirigit. igit ⁊ ꝓhibet locutionis icõgruita
tẽ. ergo ignoꝛãtia grãmatice eſt cã incongrue
locutionis tãq̃ꝫ remouens ꝓhibẽs. Et ſimilit
in artib⁹ moꝛalibus ſcia pꝛactica dirigit. ergo
ignoꝛãtia hui⁹ ſcie erit cã pcci moꝛalis ſm mo
dũ pꝛedictũ. Scdõ notandũ ꝙ duplex ſcia
ĩ actibus moꝛalib⁹ dirigit: ⁊ ꝓhibere põt pec
catũ. ſ. vniuerſalis ⁊ pticularis. Scia vniuer
ſalis ẽ p quã iudicam⁹ aliquẽ actũ eſſe rectuz
vel defoꝛmẽ: ſicut ſcia qua iudicamus foꝛnica
tionẽ eſſe peccatũ. Et iterdũ hac ſcia hõ abſti
net ſe a peccato. Et ſi p ignoꝛãtiã talis ſcia re
moueat: talis ignoꝛantia dicet cã pcci. Scia
pticularis dirigens in actib⁹ humanis: ⁊ ꝓhi
bere potẽs peccatũ dicitur ſcia circũſtantiaꝝ
ipſius actus moꝛalis. Tertio notandũ ꝙ peꝛ
ſciam circũſtãtie vnius actus põt quis remo
ueri a peccato dupl̃r. ſ. ſimpl̃r: ⁊ ſm qd. Sim
plicit qñ total̃r ꝓhibet. ſm qd qñ nõ ſimplicit
rtrahit ſꝫ tñ a tali genere pcci. Ex^m. Si ſagit
tatoꝛ ſimpliciter ⁊ clare cognoſceret tranſeũ
tez eſſe hominẽ: nullo mõ ſagittaret. ecce ſcia
illius circũſtantie eũ ſimpl̃r a ſagittatiõe pꝛo
hibet. Sꝫ ſi ſcit ipꝫ eſſe hominẽ ⁊ illũ eẽ p̃rez:
⁊ vult interficere hoiem: ſcia huius: qꝛ ſcit trã
ſeuntẽ eſſe p̃rem ꝓhibet ipm ſagittare. Ecce
ꝙ hec circũſtantia pticularis ꝓhibet ipm a ſa
gittatione nõ ſimpl̃r: qꝛ ſi ſciret aliũ fuiſſe ho
minẽ ꝓfecto ſagittaſſet. Modo ad ꝓpoſitũ
pono ꝙ ignoꝛet tranſeuntẽ in pꝛimo caſu eſſe
hoiem: ſꝫ putet eẽ ferã: ⁊ ſagittando hoiem in
terfecit: vides ꝙ ignoꝛãtia illius circũſtantie:
qꝛ ignoꝛauit tranſeuntẽ hoiem fuiſſe: homici
dij cã fuit. Similr ĩ ꝟo caſu pono ꝙ ille ſciat
tranſeuntẽ hoiem eẽ: ſed ignoꝛet eẽ p̃rez: ⁊ ſa
gittando p̃rez occidit: vides ꝙ ignoꝛãtia hec
homicidij cã fuit. Quare igr̃ patet qũo igno
rantia eſt cã peccati. Scdõ oñdamus qũo in
firmitas nr̃a ſit cã peccati. Ad cuius dclara
tionẽ eſt ſciendũ ꝙ ĩfirmitas coꝛpoꝛal' ɔtigit
qñ aliquis humoꝛ virtuti actiue toti⁹ coꝛpõis
ñ ſubdit: vt qñ tal' humoꝛ aut ĩ caliditate aut
frigiditate excedit: vel in aliquo huiuſmodi.

Modo ad ꝓpoſitũ a ſimili qñ ẽ aliq̃ affectõ
nõ ſm rõnis regimen moderata: ſed excedit:
aut deficit: tunc aia infirmat. Et hoc pmaxie
ſm affectiones appetitus ſenſitiui ɔtingit: vt
timoꝛ: ira: cõcupiſcentia: ⁊ huiuſmõi. vñ antiq
huiuſmõi aĩe paſſiones: egritudines aĩe appel
labant: ſic patet qualit infirmitas aĩe ẽ cã pec
cati. Põt et poni alia cã peccati q̃ dicit ex pꝛo
pꝛia malicia: vt qñ ex ꝓpria induſtria vel ex
certa ſcia: ⁊ ex ꝓpꝛio motu abſq̃ꝫ aliq̃ paſſiõe
inclinãte: quis eligit peccare. Vñ peccans ex
induſtria ſiue ex malicia pꝛius eligit illã dele
ctationẽ pcci. deinde tãq̃ꝫ illi delectatiõi ɔiũ
ctã eligit defoꝛmitatẽ peccati. ſicut infirmus
pꝛimo ⁊ p ſe eligit ſanitatẽ: ⁊ medicinã amarã
ſecundario tanq̃ꝫ ſanitati ɔiunctã. Et h̃ oñdit
phus. iij. ethi. dicens ꝙ irrõnabilit eſt dicere
ꝙ aliquis cõmittere adulteriũ velit: ⁊ nõ ve
lit eſſe iniuſtus. Vñ pꝛio adulteriũ eligit: ⁊ po
ſtea qꝛ adulterio ðfoꝛmitas iuncta ẽ: eligit ſe
cundario defoꝛmitatẽ. Vñ igit cõcludam⁹ ꝙ
ſi qs adulteriũ eligat: qꝛ ignoꝛat adulteriũ eẽ
malũ: ignoꝛãtia eſt cã peccati. Si eligit adul
teꝛiũ ex aliqua paſſione ĩclinãte: tũc ĩfirmitas
eſt cã peccati. Si ex ꝓpꝛio ĩſtinctu ⁊ ĩduſtria:
tunc malicia eſt cã pcci. Et iſta ſunt ſatis ppul
chꝛa. Et ſi vis iſta videre: vide beatũ Tho. in
qõnib⁹ de potẽtia dei. q. iij. articulo pꝛio ⁊. iij.
Et iſta ſufficiant ꝓ iſto ꝟo fructu. Terti⁹ fru
ctus dicit ſtimlatiu⁹. Mira ꝓfecto ẽ natura
hoĩs: ⁊ mirabilioꝛ certe angeloꝝ natura quã
tũ ad ea que dicem⁹. Si eniꝫ angelus peccat
nõ eſt ſuſceptibilis pñie. Si hõ apt⁹ natus eſt
penitere. Ille p nature ſubtilitatẽ ad qð ſe cõ
ueꝛtit: totalit ſe cõuertit ⁊ irreuocabilit: ita vt
macula q̃ in eius ĩtellectu cecidit: nulla poſſit
pñia deleri. Homo qꝛ coꝛpoꝛeus eſt ⁊ fragilis
quãcũq̃ꝫ põt in ſe culpã ⁊ maculã pñia deleꝛe.
Audi Criſo. lib. ð reparatiõe lapſi. Nũq̃ꝫ ſper
nit deus pñiaꝫ ſi ei ſincere ⁊ ſimpliciter offeꝛa
tur: etiã ſi ad ſũmuꝫ qs pueniat maloꝝ: ⁊ inde
velit reuerti ſuſcipit ⁊ libent ãplectit eũ de⁹.
Audi pulcherrimũ textũ. xxvj. q. vj. c. ſi p̃ſby
ter. vbi ſic dicit. Si p̃ſbyt pñiaꝫ abnegauerit
moꝛiẽtib⁹: reus erit aiaꝝ: qꝛ dñs dic quacũq̃ꝫ
die peccatoꝛ cõuerſus fuerit ad penitentiã vi
ta viuet ⁊ nõ moꝛiet ⁊c̃. Pꝛofecto aia mea ſi
demones hanc gr̃am habere poſſent: vt eoꝛũ
voluntas rectificari poſſet ⁊ agere pñiaꝫ: nul
lũ eſſet tã aſperrimũ martyrij genus qð patiẽ
ter nõ ſufferrent. O grandis gr̃a. o grãde do
nũ humane nature collatũ: que cẽties milies
cadere ⁊ reſurgere põt. Math. xviij. Non di
co tibi vſq̃ꝫ ſepties: ſꝫ vſq̃ꝫ ad ſeptuageſies ſe
pties. Vbi ponit numer⁹ finitus ꝓ numero in
finito: vt dicit glo. Sꝫ querit an aĩe poſt hãc
vitã de eoꝝ peccatis cõterant. Hanc qõnem
mouet beatus Tho. in. iiij. di. xvij. ar. iiij. Et

apparet ꝙ aĩe poſt hanc vitã cõterant triplici
rõne. Arguat. n. ſic. Vbicũq̃ꝫ ẽ charitas ibi
cauſat diſplicẽtia de pctis. Sꝫ charitas rema
net in aia poſt hanc vitã: ⁊ q̃tũ ad actũ: ⁊ q̃tũ
ad hitum. i. Coꝛ. xiij. Charitas nũq̃ꝫ excidit. er
go ⁊ ibi erit diſplicẽtia de pctis qð eſſentialit
idẽ eſt qð ipſa ɔtritio. Itẽ magis dolenduꝫ
eſt de culpa q̃ꝫ de pena. ſꝫ aĩe in purgatõio do
lent de pena ſenſibili: ⁊ de dilatiõe gl̃ie. ergo
multo magis debẽt dolere de culpa cõmiſſa.
Itẽ tertio ſic. pena purgatoꝛij eſt ſatiſfacto
ria pꝛo pctõ. ſꝫ ſatiſfactio hꝫ efficaciã ex vi con
tritõis. ergo cõtritio manet poſt hanc vitam.
Aia mea iſtis nõ obſtantib⁹ rõnibus: volo
pꝛo ɔcl'one reſ̃ues: ꝙ aĩe ſiue in celo ſiue ĩ pur
gatoꝛio: ſiue in ĩferno non hñt nec hr̃e pñt ɔtri
tionẽ de eoꝝ ɔmiſſis in hac vita pctĩs. Et ꝓ
bo ſic. Cõtritio eſt ps pñie inq̃ꝫtũ eſt ſacr̃m. ſed
ſacr̃a non manẽt poſt hanc vitã. ergo nec ɔtri
tio. Itẽ cõtritio põt eſſe tãta ꝙ delet culpã
⁊ penã. ergo ſi aĩe in ĩferno vel purgatoꝛio cõ
teri pñt: ſequit ꝙ ex vi ɔtritionis eoꝝ pene rea
tus dimitti poſſent. ⁊ ſic a pẽa ſenſibili liberari
qð eſt falſuꝫ. Et ꝓpterea dico ad rõnes ĩ op
poſitũ ꝙ charitas nõ cauſat doloꝛẽ ð peccatis
niſi in his in qbus cãre põt: ⁊ qñ doloꝛis ſũt ca
paces. ſꝫ plenitudo gaudij in beatis oẽꝫ ab eis
doloꝛis capacitatẽ excludit. Et iõ q̃uis chari
tatẽ hẽant. tñ contritõe carẽt. Ad aliã rõeꝫ
dico ꝙ aĩe in purgatoꝛio dolẽt de pctis. ſꝫ do
loꝛ ille nõ eſt ɔtritio. qꝛ deeſt eis ɔtritõis effica
cia. vt declarabit in ſeq̃nti nõbili. Et p ɔñs
rñdet ad tertiã ꝙ illa pena quaꝫ hñt aĩe in pur
gatoꝛio non eſt ꝓpꝛie ſatiſfactio. qꝛ ſatiſfactio
op⁹ meritoꝛiũ reqrit: Sꝫ accipiendo ſatiſfactõ
nem large pꝛo ſolutõe ðbite pene. ſic eſt ibi ſa
tiſfactio. ſed nõ facit ad pꝛopoſitũ. Ad ðcla
rationẽ oĩuꝫ dictoꝝ eſt nõndũ ſꝫ btũm Tho.
vbi s̃. ꝙ tria ſunt in contritõe ſeruãda. Pꝛi
mũ eſt ɔtritõis genus: qð dicit doloꝛ de pctis
Scðm eſt ɔtritionis foꝛma: qð eſt act⁹ ꝟtu
tis gr̃a infoꝛmat⁹. Tertiũ eſt contritõis effi
cacia. qꝛ eſt meritoꝛi⁹ ⁊ ſacr̃alis ⁊ quodãmodo
ſatiſfactoꝛi⁹. Aĩe igit poſt hanc vitã q̃ ĩ pñia
ſunt: ɔtritionẽ hr̃e non pñt. qꝛ pp gaudij pleni
tudinem doloꝛe carẽt. Ille ꝟo que ſunt ĩ infer
no: ⁊ ſi doleant de pctis: tñ qꝛ carent gr̃a dolo
rem infoꝛmãte: contritõeꝫ non hñt. Ille ꝟo que
ſunt ĩ purgatoꝛio: ⁊ ſi doloꝛẽ hẽant de peccatis
gr̃a infoꝛmatũ: tñ non hñt contritõeꝫ. qꝛ ñ ſunt
in ſtatu meꝛendi. Sꝫ in hac vita oĩa iſta iuẽiri
pñt. iõ ſolum in hac vita põt eſſe ɔtritio. Hec
oĩa ponit btũs Tho. in. iiij. diſ. xvij. ar. iiij. q̃re
⁊c̃. Quart⁹ fruct⁹ dicit mundificatiu⁹: quia
conſcientia ſancta ſimpl̃r ſancteq̃ꝫ uiuit. Audi
Criſo. ſup illð Math. xxij. Reddite q̃ ſunt ce
ſaris ceſari: ⁊ q̃ ſunt dei deo. Nũmiſma inquit
ceſaris auꝝ eſt. Nũmiſma dei hõ eſt. In ſolidis

ceſar videt. In hoĩbus deus agnoſcit. Iõ diui
tias vr̃as ceſari date. deo autem ɔſcie vr̃e pu
ritatẽ ⁊ innocentiã reſ̃uate. hec ille. Sꝫ hic
querit qð iſtoꝝ duoꝝ ſit magis neceſſariũ ad
vitã eternã ɔſequendã: an bona ɔſcia: an bõa
fama. Dico aia mea: lꝫ vtrunq̃ꝫ ſit nobis ne
ceſſariũ. puritas qdẽ ɔſcie pp nos: bona fama
pp pꝛoximũ. Audi Aug. Crudelis qppe eſt q ɔ
fidens de ɔſcia negligit bonã famaꝫ. Tñ vbi
vtrunq̃ꝫ hẽri non põt: melioꝛ eſt ɔſcie puritas
q̃ꝫ bõe fame claritas. Audi Greg. ſup Ezech.
omelia. ix. Quid pꝛodeſt inqt ſi oẽs nos laudẽt
cum ɔſcia accuſet. Aut qd poterit obeſſe ſi oẽs
nobis derogẽt: ⁊ ſola ɔſcia nos defẽdat. Au
di pulcherrimũ textũ. xj. q. iij. c. Nõ ſunt audi
endi. Nõ ſunt inqt audiẽdi ſiue viri ſãcti ſi
ue femine: q qñ repꝛehendunt in aliq̃ negligẽ
tia. ſ. fame: p quã fit vt in malã veniãt ſuſpitõꝫ
ſ. ppl'i: vñ ſuam vitã longe. ſ. a pctõ abeſſe ſciãt
dicunt coꝛã deo ſibi ſufficere ɔſciam. Extima
tionẽ hoĩum non ſolũ impꝛudent. ſ. q̊ ad alios.
veꝝ etiã crudeliter ɔtẽnentes. cũ occidãt aĩas
alioꝝ. ſ. ɔſpicientiũ eos. ſ. blaſphemantiũ viam
dei qbus ſm ſuã ſuſpitionẽ q̃ſi turpis q̃ caſta ẽ
diſplicet vita ſcõꝝ. vel etiã cuꝫ excuſatiõe imi
tantiũ non qð videt: ſed qð putant. pꝛoinde qſ
qs a criminib⁹ flagitioꝝ aut facinoꝝ vitã ſuaꝫ
cuſtodit: ſibi bñfacit. Quiſqs autẽ etiã famaꝫ.
⁊ in alijs ẽ miſericoꝛs. Nobis. n. eſt neceſſaria
vita nr̃a: alijs fama nr̃a. hec ibi. Et glo. ſup
illo ꝟbo. vel cũ excuſatõe. ſic ait. Vt ſi vident
aliquos ſoluẽ ieiuniũ iuſta ð cã: ipſi idẽ faciũt
exẽplo ei⁹. cum tñ ignoꝛent cãm qua ille facit
⁊ ſic ſe excuſant. hec glo. Et eadẽ glo. in p̃n
cipio adducit pꝛo ɔcoꝛdantia h⁹ capl'i aliũ tex
tum Aug. de cõi vita clericoꝝ. xij. q. i. c. nolo.
Vbi ſic dicit text⁹. Nolo vt aliqs de vobis in
ueniat male viuẽdi occaſionẽ. pꝛouidem⁹ eiꝫ
bona: vt ait Apl'us nõ ſolum coꝛã deo: ſꝫ etiaꝫ
coꝛẽ hoĩbus. pp nos ɔſcia nr̃a nobis nc̃cia eſt:
pp vos fama nr̃a non pollui: ſꝫ pollet dꝫ in vo
bis. due res ſunt in vobis: ɔſcia ⁊ fama. Cõſcia
nc̃ria eſt tibi. Fama pꝛoxio tuo. Qui ɔfidẽs
ɔſcie negligit famã ſuã crudelis eſt. ⁊c̃. hec ibi
Et h̃ volo tibi ſufficiãt ꝓ p̃nti ɔcl'oe. qr ⁊c̃.
De q̃ttuoꝛ alijs bõe ɔſcie fructib⁹ ɔcl'o ꝟa.
Ccipe ꝟaꝫ ɔcl'oneꝫ vꝫ. Laudes ſpnit.
a bonoꝛes nõ curat. indulget. ⁊ iniurian
tes ſcã conſcia amat. Vbi ponũtur
alij quattuoꝛ bone cõſcientie fruct⁹ videlicet.
Pꝛimus dicitur ſpꝛetiuus.
Secundus dicitur non curatiuus.
Tertius dicitur remiſſiuus.
Et quartus dicitur amatiuus.
Pꝛim⁹ itaq̃ꝫ ſcdi q̃ternarij bone conſcie fru
ctus dr̃ ſpꝛetiu⁹. i. bõa ɔſcia laudes hũanas ſp
nit. Audi Ber. Qui ɔſcias ſuas ĩ aliẽis liguis
poſuerint: mõ pui: mõ magni: mõ nulli vident

put linguis boũꝫ eos laudare ꝉ vituperare pla
cuerit. Audi textũ.lxxxiij. di.c.nil. vbi ſic dr̄.
Nil illo paſtore miſeriꝰ:q gl'iaẜ luporꝝ. i. malo
rũ vl' laicorꝝ laudibꝰ. Quibꝰ ſi placere volue
rit:atqꝫ ab eis amari elegerit:erit hinc oībuſ
magna pernicies. Nullus igiẜ paſtor lupis pla
cere.i.malis ꝛ gregibꝰ ouiũ pōt. Perdit.n.la
borꝝ memoriã.i.pdicationis: mens ſrenis ob
ligata carceribꝰ. Sic ãt artiũ i ſuo quoqꝫ ope
re inueniẜ mr̄ inſtãtia: ita nouerca eruditioniſ
ē negligentia. ħ ibi. Et ſunt ꝟba Anacleti pa
pe. Hic queriẜ in qbus magis ɔſiſtit laus hu
mana. Dico aĩa mea ꝙ i illo magl laus hũana
ɔſiſtit in q̊ magis delectaẜ ꝛ qð poſſidet. inde
aliqui gl'iaꝫ ꝛ laudē ſuã poſuerũt in arte bellã
di: vt Hercules: Ulyxes: Aiax: Hector ꝛc̄.
Aliqui in edificiorꝝ menibꝰ: ſic Arphaſat qui
gl'iabatur in ſua potētiſſima ciuitate Judith.
Quidã in metris ꝛ carminibꝰ ut poete. Unde
Ouidiꝰ in f.ne methamorphoſeos ait. Jãqꝫ o
pus exegi qð nec iouis ira:nec ignis. Nec po
terit ferrũ:nec edax abolere vetuſtas. Cũ uo
let illa dies q̃ nil niſi corporis huiꝰ. Jus hꝫ in
certi mihi ſpaciũ f.niat eui. Parte tñ meliore
mei ſup aſtra phēnis. Alta ferar nomēqꝫ erit i
delebile nr̄m. Quaqꝫ pꝫ domitis romana po
tentia t̄riſ. Ore legar populi:p q̃ oĩa ſecula fa
ma. Si qd hñt veri vatum pſagia viuã. ħ ille.
Et ſic de alijs dicendũ ē. Scðs fructꝰ dr̄ ñ
curatiuus.i.bona ɔſcia nõ curat honores. Au
di pphetã. Dñe inqt nõ eſt exaltatũ cor meũ:
neqꝫ elati ſunt ocl'i mei. Neqꝫ ambulaui i ma
gnis:neqꝫ in mirabilibus ſup me. Expone ſic.
Dñe nõ eſt exaltatũ cor meũ excellentiã.ſ. ior
dinate appetendo tanqꝫ putãs illaꝫ me ppria
ꝟtute hr̄e poſſe. Neqꝫ elati ſunt ocl'i mei.i. vl
tra modũ leuati.ſ.putãs bona mihi a deo con
ceſſa:ſꝫ tñ meis meritis. Neqꝫ ambulaui i ma
gnis.ſ.me extollēdo hr̄e qð ñ habebã: aut pl'
q̃ꝫ habebã. Neqꝫ in mirabilibꝰ ſup me.ſ.me ſu
per alios exaltando alijs deſpectis. Hic q̄riẜ
an appetere ep̄atũ ſit laudabile ꝛ licitũ. Sil'r
ꝛ de alijs dignitatibꝰ. Dico ſm beatũ Tho.ij.
ſe.q.clxxxv.ꝙ in ep̄atu tria ðbent ɔſiderari:
finis ꝛ intentio: dignitas ꝛ altitudo: gradus: ꝛ
honor ſiue reuerētia. Finis ꝛ intētio eſt vti
litas populorꝝ. Jo.vl. Petre amaſ me. dñe tu
ſcis qa amo te. paſce oues meas. ex̄ de elec.c.
ſignificaſti. Scðo ɔſideraẜ dignitas ꝛ alti
tudo gradus. Math.xxv. Fidelis ſuuſ ꝛ pru
dens quē ɔſtituit dñs ſup familiã ſuã. Ter
tio honor ꝛ reuerētia. pria ad Thi.v. pſbyteri
ſunt duplici honore digni: ꝛ noīe pſbyteri itel
lige ep̄os. Sic.n.frequēter accipiẜ in decretl.
vt pꝫ ītuēti. Mõ ad propoſitũ dico ꝙ appe
tere ep̄atũ ſo ꝛ t̄tio mõ eſt illicitũ: ꝛ ptinēs ad
ambitionē ꝛ cupiditatē. Inde dñs ait de pha
riſeis. Math.xxiij. Amant primos accubituſ
ꝛ primas cathedras in ſinagogiſ. Et diſcipl'oſ
primatũ querentes redarguit dicēs. Math.
xx. pricipes gentiũ dñanẜ eorꝝ ꝛc̄. Sed ep̄atũ
appetere pp ppl'i vtilitatē ꝛ dei laudē virtuo
ſum eſt ꝛ laudabile. viij.q.i.c.qui ep̄atuꝫ. vbi
dr̄. Qui ep̄atũ deſiderat:bonũ opꝰ deſiderat
Exponere voluit qd ſit ep̄atus: qꝛ nomē eſt o
peris nõ honoris. grecũ.n. nomē eſt: atqꝫ inde
dictũ vocabulũ ꝙ ille qui preficiẜ illis quibuſ
preficiẜ ſupintendit curã eorꝝ.ſ.gerens. ſcopoſ
quidē intentio eſt. ergo ep̄os ſi velimꝰ latine
ſupintendentes poſſumꝰ dicere: vt itelligat ñ
ſe eē ep̄ꝫ: qui peſſe dilexerit nõ pdeſſe. Itaqꝫ
a ſtudio cognoſcēde ꝟitatis nemo phibeẜ qð
ad laudabile ptinet ociũ. locus ꝟo ſupior ſine
quo regi ppl's nõ pōt: etſi ita retineaẜ atqꝫ ad
miniſtreẜ vt decet. tñ nõ deceñẜ appetiẜ ꝛc̄. ħ
ibi. Quaſi dicat Augꝰ. in dictis ꝟbis ꝙ ſi ad
dignitatē ɔſequendã opus bonũ ſub ðſiderio
cadat: nõ ãt primatꝰ dignitatis: licitũ ē digni
tatē appetere. ſi ãt ſub deſiderio cadat prima
tus ꝛ honor ꝛc̄. nulli dubiũ ꝙ ē peccatũ appe
tere ep̄atũ ꝛ dignitatē. Inde Criſo. qui inqt ð
ſiderauerit pmatũ.i. dignitatē: vel platurã in
terra: inueniet ɔfuſionē in celo. Et qm̄ pauci
ſunt pace prelatorꝝ dixerim: q celo charitatis
appetant dignitates. Inde tp̄e ſcõrꝝ pauci re
periebanẜ q vellēt tales aſſumere dignitates
Nã Marcꝰ euãgeliſta vt indignꝰ ſacerdotio
hēreẜ policē ſibiipſi ãputauit: ut btũs Hiero.
refert. Btũs Gregorius ab oī ppl'o ꝛ clero ac
clamatus in papã occulte fugit. btũs Hieroꝰ.
cardinalatũ rome dimiſit: ꝛ vt ſacris lr̄iſ opaꝫ
daret. Betleem prexit. Btũs Ambroſius ne
a mediolanēſi ppl'o in archiep̄ꝫ eligereẜ mere
trices in domũ ſuã ire fecit vt ppl'ꝫ ab electio
ne reuocaret. Gregoriꝰ nazãzenꝰ ep̄atũ dimi
ſit vt ſapie vacaret. Auguſtinũ ſcũs Ualeriꝰ
inuitũ pſbyterũ ordinauit. btũs Martinꝰ dia
conatũ a ſcõ Hylario ep̄o noluit acceptare: i
dignũ ſe clamãs ꝛ dicens. Et ſic ð alijs: quorꝝ
inumeroſaꝫ legimꝰ multitudinē. Quare igiẜ
cõcludamꝰ ꝙ oēs tã rõnes q̃ꝫ auctoritates di
centes dignitates nõ eē appetēdas: de his in
telliguñẜ qui appetũt vt pſint ꝛ non vt pſint.
Cõcordãt btũs Tho. Ray. Hoſtiē. ꝛ Goffre.
quare ꝛc̄. Tertiꝰ fructꝰ dr̄ remiſſiuꝰ. Cũ.n.
bonos vt plimũ mali pſequãẜ. iij.q.i. nulli du
biuꝫ. bona ɔſcia remittere oēs iniurias facit.
Math.v. Dimitte nobis ðbita nr̄a: ſic ꝛ nos
dimittimus debitoribꝰ nr̄is. Et rõnē huiꝰ per
ſecutiõis aſſignat dñs. Joãnis.xv. Si ð mun
do inqt eſſetis: mũdus qð ſuũ ē diligeret. pro
pterea odit vos mũdus: qꝛ nõ eſtis de ħ mun
do ꝛc̄. Sed queriẜ an de pſecutioībꝰ debeat
p ſcõs aliqua fieri vindicta. Licet hic m'lta di
cenda eſſent ſm dñm Gratianũ. xxiij.q.iiij. p
totũ. Tñ breuiẜ dico ꝙ ſi iniuria cedit i contu
meliã dei ꝛ dedecꝰ eccl'ie ſcē: nõ ſolũ a ſanctiſ:
ſed ēt ab oībus poteſtatē iudiciariã hñtibꝰ oiſ
talis iniuria pena plectenda ē. Sꝫ iniuria q̃ in
nr̄am pſonã: aut ɔiunctarꝝ rerꝝ ꝟgiẜ: p nullũ ui
dicanda eſt: ſꝫ remittēda ꝉ diſſimulãda. Audi
Ambroſiũ.xxiij.q.iiij.ſi is. vbi dr̄. Si is q pre
latus eſt dñico ðbitori culpas ipune dimittit:
nõ mediocriẜ pfecto offendit: q ðbita celeſtis
regis ꝛ dñi ſua pſumptiõe reſoluit. Ea nãqꝫ q̃
in nobis cõmittũẜ facile poſſumus dimittere.
Ea ꝟo q̃ in deũ ſunt cõmiſſa cũ magna diſcre
tione: nec tñ ſine pñia poſſumus relaxare. hec
ibi. Et adducit glo. capl'm.ſi ea. eadem.q. ꝛ cã
vbi ſic dr̄. Si ea de quibꝰ vehemenẜ deus of
fendiẜ. inſequi ꝉ vlciſci differimꝰ ad iraſcendũ
vtiqꝫ diuinitatis patientiã puocamuſ. Nõne
Achor filiꝰ Thare pterijt mandatũ dñi ꝛ ſup
oēm ppl'm iſrael ira eius incubuit: ꝛ ille erat
vnus hõ: atqꝫ vtinã ſolus pijſſet in ſcelē ſuo. ħ
ibi. ꝛ ſunt ꝟba Augu. ꝛ hñtur in hiſtoria Joſue
vij. Et eadē glo. ſup illo ꝟbo Ambro. poſſu
mus dimittē dicit: imo iniuriã nobis factã te
nemur remittē. iniuriã.i. rancorē: ſed iniuriã.i.
ſatiſfactõeꝫ iniurie nõ tenemur: ſꝫ poſſumꝰ di.
xc.c.ſi qs contriſtatꝰ. vbi diciẜ. Si qs ɔtriſtatꝰ
noluerit recõciliari fratri ſuo ſatiſfaciēte eo q
ɔtriſtauit acerrimiſ macereẜ iedijs.i. peniſ: viꝫ
dum gratanti aĩo ſatiſfactõem recipiat. ħ ibi.
Et dicit pdicta glo. ꝙ bñ facit q iniuriã ſibi fa
ctam pſequiẜ. xlv. di.c. ꝛ q emēdat. ꝛ ſunt ꝟba
Aug. in encheridion. Sentētia illiꝰ capituli
eſt: ꝙ tam is q remittit iniuriã proxĩo q̃ꝫ q cor
ripit: vterqꝫ miam facit. vñ poſt pdicta ꝟba i
mediate Granus ſubdit. §. vnũ dicens. Sunt
n. multa gñа el'ynarꝝ. de qbꝰ Albinꝰ ait. Tria
ſunt gñа elemoſynarꝝ. vna corporalis: egenti
dare qcquid poteris. alia ſpũalis: dimitteẜ a q̊
leſus fueris. tertia delinq̄ntes corrigē: ꝛ errã
tes in viã ducē veritatis. ħ ibi. Sꝫ dubitaẜ
videẜ ex his dictis huiꝰ capl'. Et q emēdat. ꝙ
etiã propria iniuria in qbus hētur poteſtas vl
ciſci pōt qð videẜ ɔ capl'm. de occidēdis. xxiij.
q.v. vbi diciẜ: ꝙ pro ſua iniuria iudex nõ ðbet
reum occidē. Et contra capl'm. xxiij.q.iiij. iter
q̄relas. vbi diciẜ ꝙ pro ſua iniuria non dꝫ ep̄s
aliquē excõicare. Rndeẜ vt ibidē pꝫ in glo.
ſup dicto.c. et q emendat. ꝙ pro ppria iniuria
pōt qlibet poteſtatē hñs aliquē punire: dũmõ
hoc non faciat aĩo vlciſcendi. xlv. di. ſeditiona
rios. ſꝫ aut vt magis timeaẜ. xlv. di.c.p̊. aut cã
corrigēdi. vt in eodē.c. q emendat. ſatis pꝫ. Et
hoc intelligit dũmodo nõ corrigat ex indigna
tione. q̄re ꝛc̄. Ex his igr̄ pꝫ ꝙ pōt ad dubiũ
ſic formal'r r̄nderi. ꝙ aut iniuria eſt in dei ɔtu
meliã ꝛ dedecus ſancte eccl'ie: ꝛ ſic vindicta q̃
renda ꝛ ficnda eſt. vt hic in.c.ſi is. ꝛ.c.ſi ea. ſo.
aut iniuria reſpicit perſonã propriã: ꝛ ħ dupl'r
aut iniuriatus hꝫ poteſtatē in iniuriantē: ꝛ tũc
pōt. vt hic in.c.q emendat. ꝛ in r̄nſione ad du
bium in oppoſitũ. Si aũt nõ hꝫ poteſtatē: tũc
ñ lꝫ. vt hic in.c.cũ in lege.xxiij.q.iiij. Quar
tus fructus diciẜ amatiuꝰ. Bona.n. conſcia ñ
ſolũ iniuriãtibus pcit: ſꝫ amare cogit. Math.
v. Diligite inimicos vr̄os: bñfacite his q ode
runt vos. Sed queriẜ: an inimicos diligere
debeamꝰ affectu.i. volũtate tm̄: an effectu et
affectu. Uide īfra. feria ſexta ſcðe dñice in ſa
conſideratõe conclone pma ad ſcðam ꝟitatē
q̄re ꝛc̄. Et ħ ſufficiãt p pñti cõclone q̄r ꝛc̄.

De.iiij. alijs fructibꝰ hõe ɔſcie ɔcl'o tertia.

a Ccipe tertiã ɔcl'onē vꝫ. Bõa ɔſcia di
ſtribuit: vilē facit: ſuſtiet: atꝫ hītatio ē
ſpũs ſancti. Ubi quattuor alij ſubdun
tur bone conſcientie fructus: videlicet.
Primus dicitur diſtributiuus.
Secundus dicitur vilificatiuus.
Tertius dicitur ſupportatiuus.
Quartus dicitur habitatiuus.
Primus diciẜ diſtributiuꝰ. Tob.iiij.c. Si m'l
tum tibi fuerit habũdanter tribue. ſi ꝟo modi
cũ: etiã illud modicũ impartiri ſtude. O tu incõ
ſiderate vite: q bona paupibus erogãda acci
pitribus: volucribꝰ: canibus. hiſtrionibꝰ: mere
tricibus: ꝛ ceteris vilibꝰ pſonis diſtribuis. O
miſer auare qd de vino in celario: grano in hõ
reo: ꝛ ſil' hus ſupfluis facis. Clamãt pauperes
noſtꝝ eſt qð inutiliẜ expēditiſ: quodqꝫ ſupabũ
danter retinetis. Audite barbatũ Hiero. i ſuo
trãſitu. Si veſtimentũ vel aliqd vltra neceſſi
tatem poſſides: ꝛ paupi non ſubuenis: fur es ꝛ
latro. Ambro. diſ. xlv.c. ſicut hij. circa finē ca.
Neqꝫ.n. inqt minus eſt crimis pro crim̄: hñ
ti tollē: q̃ꝫ cuꝫ poſſis.ſ. dare ꝛ habundãs fueriſ
indigentibꝰ denegare. Eſurientiũ.n. pãis quē
tu detines: nudorꝝ veſtimentũ qð tu recludis
miſerorꝝ eſt redēptio. ꝛ abſolutio pecuniã quã
tu in terrã defodis. Tantorꝝ ergo te ſcias iua
dere bona: q̃ꝫtis.i. quot poſſis preſtare qð vel
i. velle debeas. ħ ibi. Sꝫ queriẜ an exiſtēs i
peccato mortali poſſit p elemoſynã a penis in
ferni liberari. Et videẜ ꝙ ſic. Prio quia diciẜ
Thob.iiij. Elimoſyna ab oī peccato aĩaꝫ libe
rat: ꝛ non patiẜ aĩas ire in tenebras. Sed in ħ
nulla ɔmēdatio el'yne eſſet: ſi illos tm̄ a tene
bris eripet: q tenebrarꝝ non erãt debitores. er
go etiã in peccato mortali ðcedēteſ: q tenebra
rũ erant debitores: a tenebris inferni liberat.
Scðo Ambro. ſup illo ꝟbo pma ad Thi.iiij.
pietas ad oĩa valꝫ. ſic ait. Pietatē ſequēs ſi lu
bricum patiaẜ carnis: vapulabit quidē. ſed nõ
pibit. ħ ille. Sed ħ de lubrico veniali intelligi
non pōt: aut de mortali: de quo aliqs conteriẜ
qm̄ etiã ſine el'ynis p illa non piret. ergo intel
ligiẜ de decedentibꝰ in mortali: ita ꝙ p el'ynã
a penis liberanẜ inferni. Sꝫ certe aĩa cara
iſtð qð pbaẜ ē falſiſſimũ. qm̄ nullꝰ a pēis iferni

liberaẗ niſi p gr̄am dei. gr̄a.n. ð̄i vita et̄na. ad Ro. vj. ſed decedens in mortali dei gr̄a caret ergo nec p elemoſynā a pena inferni liberari pōt. Itē cā pene infernaľ ē culpa mortaľ. manente āt cā manet effectus. vn̄ cuȝ a decedente in mortali nō poſſit vlterius culpa mortaľ tolli: ſicut nec a demonib⁹: q2 ait Damaſce. ꝙ hoibus mors eſt: demonib⁹ eſt caſus. Mãifeſtū eſt ꝙ p elemoſynā p exiſtētē in mortali factā in vita: nec p aliū factā in morte: a penis īferni nō potit liberari. Ad primū āt argum̄tū in oppoſitū dico ꝙ eo mō q̄ aliquis a pcc̄ō mortali liberaẗ p elyn̄ā: a penis inferni liberatur. Liberat āt elyna a pcc̄ō mortali adhuc in vie ſtatu exn̄tē dupl'r: l'ipediendo futuꝝ peccatū: ſic̄ ꝛ alia meritoria opa: q̄ in gr̄a hoiēȝ cō firmant: vl'a p̄trito liberando inquantū. ſ. euȝ diſponit: qui in peccatū incidit ad gr̄am recuperandā: ſic ꝛ alia opa de gn̄e bonoꝝ recta intentione fcā. Ad illud āt Amb. dico ꝙ illud nō pibit nō eſt ſ3 neceſſitatē ītelligendū ð lubrico mortali: ſ3 ſm q̄ndā diſpoſitiōȝ. q2 p h̄ ꝙ opibus pietatis aliqs vacat ī mortali exn̄s ad dei gr̄am ſe diſponit: vt nō facile pmittaẗ in p ditionē ire. Uel ſi intelligaẗ de veniali efficacia elyne in hoc oñdiẗ ꝙ pena vapulatōis per eā diminuiẗ: l' ipſuȝ veniale īpediẗ: ne ī mortale ſ͞here poſſit. Hec ponit btūſ Tho. in. iiij. di. xv. ar. ij. q̄re ꝛc̄. Sc̄ōs fructus dr̄ vilificatiuus. i. bona ɔſcīa ſe vilē reputari fac̄. Luc̄. v. Cū h̄ feceritis dicite ſui iutiles ſum⁹. ad phil'. iij. Oīa arbitror vt ſtercora: vt xp̄m lucri faciā. O q̄̄ bona pmutatio: pdere t̄rena breuiẗ duratura: ꝛ acqrere celeſtia ſemp pmanſura.

Sed queriẗ q̄re ſc̄i ſic ſe ipſos vilueru͞t. Aïa mea l3 plures cāe aſſignari poſſent: iſta tn̄ ē p̄cipua. ſ. ardentiſſim⁹ amor dei. Luc̄. xij. Ignē dicebat deus veni mittere ī terrā: ꝛ qd volo: niſi vt ardeat ꝛc̄. Tertius fructus dr̄ ſupportatiuus. i. ſc̄ā ɔſcīa p dei amore oīa ſufferr̄ facit ꝛ ſupportare. i. Cor̄. xiij. Charitas patiēſ eſt: benigna ē. Math. v. Bt̄i eritis cū maledixerint vobis hoïes: ꝛ pſecuti vos fuerint: ꝛ dixerint oē malū aduerſus vos mentiētes ppt̄ me gaudete ꝛ exultate: qm̄ merceſ vr̄a copioſa eſt in cel'. Actuū. v. Ibant apl'i gaudētes a ɔſpectu cōcilij: qm̄ digni hiti ſunt: p noïe Jeſu ɔtumeliā pati. Sed q̄riẗ vtrū pcutienti vnā maxillā: alt̄a ſit prebēda. Dico ſm Aug. ī epl'a de puero centurionis ꝙ p̄cepta patientie magis ad preparatiōȝ cordis q̄̄ ad op⁹ exteri⁹ referunẗ. Un̄ ſic diſtinguendū arbitror ꝙ ſi percuſſio in vnā maxillā cedit in vtilitatē fidei ꝛ laudē xp̄i: q̄ntū ad pmptitudinē aī exhibēda eſt alt̄a: nec reſiſtendū eſt malo: q2 pſecutōib⁹ reg^m lucraẗ eternū. Sed ſi nō cederet in vtilitatē fidei aut laudē dei: nec in vtilitatē aīarū: tunc nec mente nec ope prebēda eſt alt̄a. Un̄ xp̄s ſe percutiēti dixit. qd me cedis. Et Paulus pcuſſus in faciē dixit. pcutiat te deus ꝛc̄. Actuū. xxiij. q̄re ꝛc̄. Quartus ꝛ vltim⁹ bone ɔſcie fruct⁹ dr̄ hitatiuus. i. in bona ɔſcīa hitat ſpūs ſc̄ūs. i. ad Cor̄. iij. Tēpluȝ dei ſc̄m̄ eſt qð̄ eſtis vos. Et. i. ad Cor̄. vj. Neſcitis ꝙ corpora vr̄a tēplū ſunt ſpūs ſc̄ī. tollens ergo mēbra xp̄i: facies mēbra meretricis. p̄s. Dn̄s ī tēplo ſc̄ō ſuo: dn̄s in celo ſedes eius. Sed q̄riẗ quotuplex eſt dei tēpluȝ. Dico aīa mea gn̄aliẗ loquēdo ꝙ triplex ē tēplū. vȝ. infimū: mediū: ꝛ ſupremū. Infimū eſt h̄ mãle. Jo. x. Ambulabat Jeſus in tēplū in porticu Salomōis. Et ſo regū. vij. Cardines hoſtioꝝ domus iterioris ſc̄is ſc̄ōꝝ ꝛ hoſtioꝝ dom⁹ tēpli ex auro erant ꝛc̄. Tēplū mediū triplex eſt. ſ. ſc̄ā eccleſia. p̄s. Suſcepim⁹ deus miaȝ tuā in medio tēpli tui. Itē corpora nr̄a vt dictū eſt. ſ. Iteȝ ꝛ aīa nr̄a. p̄s. Dn̄s in tēplo ſc̄ō ſuo ꝛc̄. Tēplū ſupremū eſt ſimil'r triplex. ſ. celeſtis pr̄ia. p̄s. In tēplo eius oēs dicent gl'iaȝ. Et Iſaie. vj. Ea q̄ ſub ipſo erant: replebant tēplū. Itē tēplū ſupmū corp⁹ xp̄i eſt. Jo. Soluite tēplū h̄: ꝛ ī tribus diebus excitabo illud. Ipſe āt dicebat ð tēplo corporis ſui. Itē tēplū ſupremū eſt ꝟgo glioſa. Eze. xliij. Et tu fili hoīs oñde domui iſrael tēplū. Apoc̄. xij. Apertū eſt tēplū dei ī celo. i. reuelata virgo maria celeſti lucifero ꝛc̄.

Et hec volo tibi aīa ſufficiāt p pn̄ti ɔcl'oe. Faciē igitur tuā laua. hic in preſenti per gr̄aȝ ꝛ in futuro per gloriam. Amen.

Feria quinta cineꝝ de oratiōe in gn̄ali ꝛ ī ſpeciali. Sermo in ordine ſecundus.

Acceſſit ad euȝ

Centurio rogans eū ꝛ dicens. dn̄e puer meus iacet in domo paraliticus ꝛ male torqueẗ. Math. viij. Infirmus nãqȝ hodie ſpūs hūanuſ: ꝛ ad bona celeſtia ſua nã̄ inualidus: volēs hodie iux̄ materiā p̄cedētis ſmoniſ: ſanationis ſue p̄ncipiū īuenire: tot⁹ paliticus. i. totus tremulentus. i. diuina gratia p culpā precedentē deſtitutus: male tōqueẗ. i. acriẗ torqueẗ ſtimulo remordētis ɔſcie. Et ideo cū Centurione. i. cū rōne ſuperiori: q̄ ſemp ad optīa depꝛecaẗ: xp̄m glioſū a quo oīs gr̄ā venit: fidel'r orat: vt euȝ curare per gratiā veniat. Quare ð orōne tres hodie videamus concluſiones. vȝ.

Orationis congruam neceſſitatem.
Orationis condignam qualitatem.
Orationis vberrimā fructuoſitatem.

De quidditate orationis: ꝛ eiuſ neceſſitate Conſideratio prima.

Rationis primo cōgruā neceſſitateȝ videam⁹. Ubi tres concluſiōes more ſolito faciam⁹. vȝ. Pr̄ia ɔcl'o ē iſta. Oratio eſt quedā oīs rō: p quā ð̄o nr̄i cordis intima manifeſtam⁹. Sc̄ð̄a ɔcl'o ē iſta. Solus deus cui ppꝛiū eſt ſemp miſeri ꝛ pcere: ē orãdus. Ceti ꝟo ſc̄i: q p nobis ad deū iterpellant: tn̄modo ſunt deprecãdi. Tertia ɔcl'o ē iſta. Diuini l3 oculi ſole ſint lucidiores: nr̄iqȝ cordis ītima penetrēt: iuſta tn̄ cã: ſi ab eo gratiā vllā volum⁹: oportet nos illū orare.

Q2 or̄o eſt actus rōnis. Cōcluſio prima.

Capite primā ɔcl'onē ꝛc̄. Pro cuius ð claratiōe nōnda ſunt tria. vȝ. Primo notãdū eſt ꝙ or̄o nō eſt act⁹ oris niſi inſtrum̄taľr. ppꝛie āt eſt act⁹ ipſius rōnis vt dicit btūs Tho. in. iiij. di. xv. Un̄ dicit ipē. or̄o ex vi ſui noīs expꝛſſionē manifeſtationēqȝ alicuius actus rōnis: p officiū noſtri oris ſignificat. Unde rō nr̄a dictat volūtati: qd petēdū ſit. Et p officiū oris manifeſtamus: qd dn̄a voluntas petendū impauit. Inde glo. ſup illo ꝟbo pphe. Exaudi deus orōem meā. ſic ait. Oratio eſt qn̄ vota nr̄a deo pãdim⁹. i. manifeſtamus. Sc̄ð̄o nōndum ſm btūm Tho. ibidē. ꝙ ratio h3 duos p̄ncipales actus. Unus diciẗ ɔponere ꝛ diuidē. aliud diſcurrē de vno ī alið̄ noteſcendi cã. i. manifeſtãdi vel declarãdi aliqd. Tunc quidē ratio ɔponit ꝛ diuidit qn̄ ex t̄minis plurib⁹ aliqð̄ totū facit. Ut cognit] iſtiſ tribus terminis ſortes: plato: ꝛ lego: rō inuicē ɔponere iſta pōt: vt dicēdo ſortes legit platonem. Uel diuidere dicēs. ſortes nō legit platonem. Et iſte actus rōnis expꝛimiẗ p orōem. de qua p̄ piarmenias. Ar̄. dicit. Eſt aūt qdeȝ oīs orō ſignificatiua nō ſicut inſtrm̄. i. non eſt ſignificatiua ſm nãm: ſed ad placitū. ꝛ de hac orōe nō eſt ad pn̄s ſermo. Sc̄ð̄us actus rōnis eſt diſcurrē de vno in aliud noteſcēdi cã. quēadmodū dicimus ſilogiſmū eſſe orōeȝ. Et ſic orō practice loq̄ndo pro quadã dicaria ſiue narratione accipiẗ: qua p plures oratiōes acceptas primo mō: aliqua narrando diſcurrim⁹: eo mō quo apud rhetores in oratiōibus ꝛ narratiōibus ſuis dici ſolet. Uos iudices eritis. ſ. coruȝ que dicturi ſum⁹. Et de hac oratione eſt ad p̄ſens ſermo. Nam dum mente quedam nobis neceſſaria pꝛoluimus: ꝛ illa habere optamus deo omnipotēti veluti iudici noſtro: q noſtrorum actuum curã habet: petitionē ꝛ orationē noſtrā dirigimus: cui poſtulam⁹ qð̄ volumus Hinc recte ſanct⁹ ille Damaſcenus ait. Orō eſt decentiū petitio a deo. Tertio notandū ꝙ quãdoqȝ actus ratiōis actum voluntatis p̄cedit: aliquãdo ſubſequiẗ. Precedit qdē: quando per conſiliū rimaẗ quid per voluntatē elici oporteat. Electio enī ſequitur iudiciū rationiſ in agendis. iij. ethi. Electio eſt appetitus preconſiliati. Tunc vero ſubſequiẗ voluntatem quãdo per imperiū volūtatis vnicuiqȝ inſtrumento corporis: ea ipſa ratio ordinat quid agēdum ſit. Ordinat autē ſic. vt cū verba format vt fac ſic vel ſic: ꝛ mēbra obtēperãt. Nec ſolu hoc in corporib⁹ membris veritatē habet: verum in oibus viribus aïe: q2 regulat rō om̄es aïe vires ad hoc fiendū vel non fiendū. Et nō ſolum aïe vires: ſed ꝛ hoïes ad alicui⁹ operis ītenti executionē ordinat ꝛ diſponit. Unde hec regula gn̄alis concludaẗ. vȝ. qn̄ ratio inſtrum̄ta que in noſtra ſunt poteſtate opi applicat: talis applicatio impium diciẗ. Si vero non ſunt in poteſtate noſtra: tūc talis applicatio aliquãdo petitio: aliquando deprecatio diciẗ. Tunc enim petitio eſt: quãdo amicos qui nec ſupra nos ſunt: nec maioris dignitatiſ q̄̄ nos: quicq̄̄ nobis fiendū vel non fiendū poſtulamus. Deprecatio vero qn̄ aliquos ſupra nos ꝛ maioris dignitatis q̄̄ nos: aliquid fiendū vel non fiendum exoram⁹. Et tam petitio q̄̄ dep̄catio eſt ipſius rōnis actus. p̄ ethicoꝝ. Ratio ad optīa deprecaẗ. Ex quo ſequiẗ ꝙ orō eſt quidã rōnis actus applicãtis deſideriū volūtatis ad illuȝ qui nō eſt in poteſtate nr̄a: ꝛ maioris dignitat] q̄̄ nos: q eſt ipſe deus. quo fit: vt non recte dicatur peti: ſed dep̄cari. Q2 ſi quãdoqȝ dixit vt petam⁹: hoc ppter carnis aſſumpte affinitatē dixit. q2 noſter fraẗ ꝛ filīus nobis fact⁹ eſt. Hec omnia de intentōe btī Tho. in. iiij. di. xv. Quibus ſic nōtis: facio iſtas tres rōneſ. videlicet.

Primo ſic. Orō eſt quãdo deo noſtra vota pandim⁹: vt dicit glo. ſup illud. Exaudi deus orōem meã. Sed pãdere ſiue demōſtrare eſt actus rōnis. ğ oratio eſt rōis actus. Secundo ſic. oratio eſt ſm Damaſcenū. decentiū petitio a deo. tūc ſic. decentia īportat ordineȝ alicuius ad alteꝝ. ordinare aūt aliqua eſt act⁹ rōnis. ğ oratio eſt actus rōnis. Tertio ſic. oratio eſt quedã pronūciatio. p̄s. Orationē meam ante ipſum pnuncio. ſed pnunciare eſt actus rōnis. ğ oratio eſt actus ratōis. Nec te moueat aïa cara. Augu. d. Oratio eſt pi⁹ mentis affectus in deū directus: qm̄ vt dicit btūs Tho. ibidē. Dirigere mentis affectū in deum pōt eſſe duob⁹ modis. vno mō vt in ſubiectuȝ ꝛ ſic affectus direct⁹ in deuȝ eſt amor dei. Et ſic non loquiẗ Augu. de oratione. Alio mō vt in illū quo affect⁹ mentis deſiderãtis explendus eſt. Et hãc directionē affect⁹ in deū facit ipſa rō applicando. ſ. ad ipſum id qð̄ deſiderat affectus. Et illa directio affect⁹ in deum orō eſt. Hec beatus Tho. vbi ſupra. Et hec volo ſufficiant pro prima concluſione.

Qual'r orōes ſc̄is fieri ð̄beant ɔcl'o ſc̄ð̄a.

Capite ſcām ɔcl'onē vȝ. Solus de⁹ cui ppꝛium eſt miſeri ſemp ꝛ pcere: orandus eſt. Ceteri ꝟo ſancti q2 pro nobis ad deū intpellãt: tn̄mō ſunt dep̄cãdi. Circa quã ɔcl'oneȝ tres ingram⁹ ꝟitates. vȝ. Pr̄ia eſt iſta: an orōes ſanct] ſint dirigēde. Sc̄ð̄a eſt an ſc̄i orēt p nobis ī celo. Tertia an vna

pſona diuina oret aliā. vt filius pr̄em ⁊c̄. Has
q̄ōnes tangit etiā beat⁹ Tho. in. iiij. di. xv. ar.
v. ⁊. vj. Quantū ad primā pono hanc diſtin
ctionē: ꝙ triplex eſt orōnis obiectū. vȝ. Obie
ctū benigne exauditionis. Obiectū grate in
terceſſionis. Et obiectū amoroſe īpetratiōis.
Primuȝ ē ſolus deus pr̄ filius ⁊ ſpūs ſcūs.
Nō ꝟgo glīoſa: pace tua dixerim ꝟgo p̄cioſa
Nec illā egre ferre putes. Filij. n. ſui ꝓpriuȝ
ē: qui nō rapinā arbitratus ē eſſe ſe equalem
deo. ad phil̄. ij. Nec aliquis ſcūs deo quantū
libet grat⁹: tale vnq̄ȝ poterit eē obiectū. Qm̄
vt ꝓpħa ait: Grām ⁊ glīam dabit dn̄s: a q̄ oē
datū optimū: ⁊ oē donū perfectuȝ. Jacobi. p̊.
Jnde dulciſſimus Jeſus diſcipul̄ ſuis orandi
modū tradens. Math. vj. dixit: dicite ſic. pr̄
nr̄ qui es in celis. Nō ꝙ his ꝟbis ſeipſuȝ ⁊ ſpi
ritū ſcm̄ excludere doceat. cū ſint iſte tres p-
ſone vnus deus. ex̄ de ſum. tri. ⁊ fi. catho. c. fir
miter credim⁹. Sȝ ſolū pr̄eȝ tunc orandū edo
cuit: quia nōdū niſi creationiſ bn̄ficiū appare
bat qδ pr̄i attribuit. Qūis ⁊ bn̄ficiū redēptio
nis in illo ꝟbo nr̄ clā ōnderet̄: qδ attribuitur
filio. Et beneficiuȝ glīficationis in illo ꝟbo q
es in celis. vt clarius in tertia pte huius ſmo
nis ōndet̄. Et ꝑ hoc cōcludamus ꝙ pr̄ filius ⁊
ſpūs ſcūs vnū ſunt nr̄e orōnis obiectū. Jnde
eccl̄ia pr̄em ſic orat. pr̄ de celis deus miſere
nobis. Et filiū ſic. Fili redēptor mundi deus
miſere nobis. Et ſpiritū ſcm̄ ſic. Spūs ſcē ds
miſere nobis. Ecce ꝙ vnū orandi genus ſin-
gulis tribuit. Et ſi aliq̄n vni tm̄ pſone videat̄
eccl̄ia porrigere orōnes: h̄ fit ex quadā ꝓprie
tate pſonali: q̄ vni tm̄ pſone ⁊ nō pluribus ꝯpe
tit. ſic̄ pȝ cū dr̄. Nūc ſcē nobis ſpūſ. Ueni crea
tor ſpūs ⁊c̄. Hoc dicit btūs Tho. Et h̄ de pri-
mo obiecto. Scdm̄ obiectū dr̄ grate inter
ceſſionis. Et h̄ tota ſcōꝝ btā ſocietas eſt. Ubi
nō ꝙ cū ſci nihil nobis eoꝝ tanq̄ȝ ꝓpriū largi
ri poſſint: ⁊ dn̄o ſemꝑ aſſiſtāt: vn̄ oīs origo bo
noꝝ: illos tm̄ vt amicos exorabimus: vt peti-
ta ꝓ nobis conſequant̄. O q̄ȝ infelix h̄ Jtalia
eſſet: niſi ſcōꝝ orōnibuſ fulciret̄. Audi Hiero.
ſuꝑ Ezeħ. Sicut hoſti inq̄t murus opponit̄: ſic
ira dei ſcōꝝ orōnibus frāgit̄. Uide Exo. xxij.
c. Dimitte inquit me dicit dn̄s ad Moyſen ut
iraſcat̄ furor meus ꝯ eos: ⁊ deleā eos: faciāq̄ȝ
te in gentē magnā. Audi quid ait: Dimitte me
O ingens fortiſq̄ȝ ſcōꝝ ſeruor: qui dn̄m furir̄
n̄ ſinit. Moyſes āt orabat ad dn̄m dicēs. Cur
dn̄e iraſcit̄ furor tuus ꝯ ppl̄m iſtū. Et tandem
obtinuit Moyſes qδ petijt. vn̄ ſequit̄: Et pla
catus eſt dn̄s: ne faceret malū: qδ locut⁹ fue-
rat aduerſus ppl̄m ſuū. Hinc eccl̄ia aliqd a
ſcis petens ſic ait: a glīoſa ꝟgine initiū ſumēs
⁊ dicens. ſcā Maria ora ꝓ nobiſ. ſcā dei geni
trix ora ꝓ nobis. ſcā ꝟgo ꝟginū ora ꝓ nobis.
Triplici. n. noīe ſi perſpicue cernis: eaȝ ſcā ec-
cleſia nolat: vt triplex decoratū grāꝝ genus
illi a ſūma trinitate collatū ōnderet̄. Jllā nāq̄ȝ
pr̄ in ſponſam elegit: filius in mr̄em: ſpūs ſcūs
in grāꝝ ſuaꝝ p̄cioſiſſimū habitaculū. Ait igit̄
ſic eccl̄a ſcā. Scā ꝟgo ꝟginū q̄ per ꝟginitatē
eterno pr̄i placuiſti: ora pro nobis. Scā di ge-
nitrix q̄ per ſcām humilitatē ꝟbū eternū cōce
piſti: ora pro nobis. Scā Maria ſtella maris
dicta q̄ claritate tua ſpūm ſcm̄ (?) te obumbrātē
ſuſcepiſti: ora ꝓ nobis. Demū ad alios ſcōs
ſe cōuertens incipit a capite eccl̄ie Petro: ⁊
dicit. ſcē Petre ora ꝓ nobis. Et q̄ Paulus ī
eius paſſione ſocius fuit: iō ait. ſcē Paule ora
ꝓ nobis. Et ſic ſucceſſiue. Et ſic oībus dic̄ o-
ra ꝓ nobis. ⁊ nō cōcedite: vel p̄ſtate: vel miſe
rere ⁊c̄. Tertiū obiectū dr̄ amoroſe īpetra
tionis. Et hic ē glorioſus Jeſus. Cui ſȝ duaꝝ
naturaꝝ diuerſitateȝ. ſ. diuine ⁊ humane du-
plex pōt orōnis genus aſſignari. Si ad ipm̄ ī-
quantū deus ē orōnē fundimus: dicere debe
mus. Jeſu fili dei miſerere mei. Si ad ipſum ī
quantū hō tā ſanctus tā bonus ⁊c̄. dic ſicut ⁊
alijs ſanctis. ora ꝓ nobis. i. Jo. ij. Aduocatuȝ
habemus apud pr̄em ieſum xp̄m: ⁊ ipſe ē pro-
piciatio ꝓ peccatis nr̄is: ⁊ nō pro nr̄is tm̄: ſed
ēt ꝓ totius mundi. Jnde Bernar. glīoſus ait
Securū habes o hō acceſſum apud pr̄eȝ: vbi
ſtat filius ante pr̄em: mr̄ ante filiū. Mr̄ ōndit
filio pectus ⁊ vbera: filius ōndit pr̄i lat⁹ ⁊ vul
nera. Quis ḡ dubitat de venia vbi ſunt tot ī-
ſignia charitatis. quare ⁊c̄. Ex quibuſ ſatiſ ap
paret ꝙ ad ſanctos ad nr̄os tanq̄ȝ mediatoreſ
orōnes nr̄e diriguntr̄: nō tanq̄ȝ ad principales:
quia ſic ſolus deus eſt. Et ſic pȝ prima ꝟitas.
Quantū ad ſcd̄am ꝟitatē dicit beatuſ Tho.
eadē diſ. ut. ſ. ar. vj. ꝙ quidā heretici dixerūt
ꝙ ſci nos iuuare nō pn̄t orando ꝓ nobis: quia
vnuſquiſq̄ȝ accipit ſcd̄m ꝙ facit. Sed h̄ dic̄ do-
ctor eſt ꝯ articulū fidei. ſ. ſcōꝝ cōionē: q̄ fit per
charitatē. Cū āt ipſi ſint in pfectiſſima charita
te in patria: iō eis ꝓ nobis orare cōpetit: nō āt
ꝓ ſe: q̄ ei oīa ſuccedunt ad vota. Un̄ arguit
ſic dictus doctor ſci in patria magis q̄ȝ in via
feruent charitate: ſȝ charitas facit ī via vt ſci
ꝓ nobis orent. Math. xv. Dimitte illā q̄ cla
mat poſt nos. ḡ multo magis in via. Et ſi dicit̄
quicūq̄ȝ pro alio orat meret̄: ſed ſci in patria n̄
ſunt in ſtatu merendi: vt cōiter concedit̄. ergo
nec in ſtatu orādi. Ad h̄ dicit beatus Tho. qδ
quidā dixerunt ꝙ nō ſunt in ſtatu merendi q̄n
tū ad premiū eſſentiale: ſed bene quantū ad p̄
miū accidentale: ⁊ iō ēt alijs mereri pn̄t. Sed
quia meritū tm̄ viatoꝝ eſt: ideo dicit ꝙ aliud
eſt mereri: ⁊ aliud impetrare. ⁊ ideo lȝ ſancti a
liquid mereri nō poſſunt: ſuis tm̄ orōnibus ali-
quid nobis īpetrare pn̄t. vn̄ accipe iſtā regulā
generalē: ꝙ niſi ira dei per orōnes aliquoruȝ
bonoꝝ placaret̄. periret totū genus humanū.

tot abundāt ſcelera mortaliū. Experientia vi
detur ꝙ ciuitates q̄ abundant ſuis dei. magiſ
pſeruant̄ a tribulatiōib⁹. Exēplū notabile hē
tur de Abrahā orāte ꝓ ſodomitis. Gen̄. xviij:
vide hiſtoriā q̄ pulchra eſt. q̄re ⁊c̄. Quātū
ad tertiā veritatē dico ſcd̄m eundē ibidē. ꝙ orō
req̄rit diſtinctionē orātiſ ad eū qui orat̄. q̄ nul
lus a ſeipſo aliqd petit. Orō autē fit ad deum
rōne eſſentialiuȝ tributoꝝ: in q̄bus pſone non
diſtingunt̄. ⁊ iō vni pſone non ꝯpetit aliā orāe
Jtē orare īportat defectū virtutis in orante.
ſed nulli pſone diuine ineſt aliq̄ſ defect⁹. ḡ nec
orare. Jtē orō eſt ꝓprie actus latrie: q̄ ſeruit⁹
dicit̄. nulli autē pſone ꝯpetit alteri ſuire. ḡ nec
orare. Et ſic dicis: Jo. xvj. dixit xp̄s. Ego ro-
gabo pr̄em ⁊c̄. ⁊ illa ſunt ꝟba filij. ḡ filio īcūbit
orare. Dico ꝙ fili⁹ talia ꝓtulit verba non ra-
tione pſone: ſed ratione nature aſſumpte. q̄re
⁊c̄. ⁊ iſta ſufficiant pro pn̄ti concluſione.

De neceſſitate orationis concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯcl̄oneȝ. vȝ. Diuini oculi
lȝ ſole ſint lucidioreſ: nr̄iq̄ȝ cordis inti
ma penētrēt. iuſta tn̄ d̄ cā ſi ab illo grāȝ
vllā volum⁹: oȝ nos illum orare. Ubi tres inq̄
ramus ꝟitateſ. vȝ. Pr̄ia an orō cadat ſub p̄
cepto. Scd̄a quare oȝ nos orare. Tertia
quo in loco debemus orare. Quantū ad p̄
mā dico ſcd̄m beatū Tho. in. iiij. diſ. xv. ar. p̊. ꝙ
orō dupliciť cadit ſub p̄cepto. ſ. determinate ⁊
indeťminate. Determinate tenent̄ ad aliquas
orōnes: q ex officio inter deū ⁊ ppl̄m medij cō
ſtituti ſunt. ⁊ hij ſunt miniſtri eccl̄e: q̄bus in p-
ſona toti⁹ eccleſie: incūbit pro ppl̄o ad deuȝ p̄
ces fundē. ⁊ iō ex ſtatuto eccl̄ie tenent̄ ad ho-
ras canonicas. p̄s. Septies in die laudeȝ dixi
tibi. Audi ſtatutū eccleſie ex̄ de cele. miſ. c. i. ⁊
incipit. Preſbyť mane matutiali officio exple
to ⁊c̄. circa mediū. c. dicit̄ ſic. ſepties in die lau
dem dixi tibi. q ſeptenarius numer⁹ a nobis ī
plet̄: ſi matutini: p̄me: tertie ſexte: none: veſpe:
⁊ ꝯpletorij tp̄e nr̄e ſeruitutis officia pſoluam⁹
Nā de nocturnis vigilijs ipſe idē propħa ait.
Media nocte ſurgebā ad ꝯfitendū tibi. ḡ his
tꝑibus laudes creatori nr̄o ſuꝑ iudicia iuſtitie
ſue referam⁹. hec ibi de ſacerdotib⁹. Et ita ſūt
ſeptē hore ad q̄s tenent̄ ſacerdotes. de alijs ni
hil dicit. vn̄ videt̄ ꝙ non teneātur ſed tenētur
ar. ex̄ de prebē. cū ſcd̄m apl̄m. ⁊. xxj. di. c. i. ⁊. ij. h̄
glo. ibidē. vn̄ gn̄aliter oēs ſacrū ordinē hn̄tes:
tenent̄ ad canonicas horas. q̄ eos eccleſia or
dinando ad hoc miniſteriū intendit obligare.
Audi tex. cū ſcd̄m apl̄m. Cum ſcd̄m apl̄m q inq̄t. ſ.
p̄ma Cor. ix. Qui altario ſuit viuere oȝ de al
tari. ⁊ q ad onus glo. intelligit. ſ. officij dicendi
eligit̄: repelli non oȝ a mercede. pȝ a ſili vt cle
rici viuere debeāt de pr̄imonio Jeſu xp̄i: cui⁹
obſequio deputant̄. vt ipſa noīs ratio pſuadet
cum. n. a cleros: qδ eſt ſors: vel hēditas: clerici
appellent̄. Et q̄ in ſui ordinatiōe vel aſſumūt
in hereditatē dn̄i: vel aſſecunt̄ hereditateȝ in
ipſo: vt vere pſallē poſſint: cū ꝓpħa. Dn̄s pars
hēditatis mee. dignū eſt vt eccleſie ſtipendijs
ſuſtentent̄. in q̄ ⁊ pro q̄ diuinis officijs aſſcribū
tur ⁊c̄. hec ibi. Et ſic pȝ qui deťminate ad cer-
tas horas obligant̄. Seculares ꝟo obligātur
orare: nō aūt d̄terminate: ſed indeťminate. q̄
pn̄t dicere orōem dn̄icam: vel aliaſ orōnes ad
libitū. q̄n autē ſint obligati: apparet ꝙ ī dieb⁹
feſtiuis. de ꝯſe. di. i. c. miſſas. Audi tex. de con.
di. iij. c. irreligioſa. Jrreligioſa inq̄t cōſuetudo
eſt: quā vulgus ꝑ ſanctoꝝ ſolēnitates agere ꝯ
ſueuit. ppl̄i. n. q debent diuina officia attēdeř
ſaltatōibus turpib⁹ inuigilant: cantica nō ſolū
canētes: ſed ⁊ religioſoꝝ officijs pſtrepūt ⁊c̄. ⁊
dicit glo. ꝙ h̄ eſt mortale. ⁊ de ꝯſe. di. i. c. q die
dicit̄ ſic. Qui die ſolēni p̄termiſſo ad ſpectacu
la vadit: excōicetur. hec ibi. Jnde btūs Tho.
vt ſ. ſic ait. Tenent̄ ſeculares dieb⁹ feſtiuiſ di
uinis officijs intereſſe: vt miniſtris pro ppl̄o o
rantib⁹: ſuā intentōeȝ conformēt. hec ille. q̄re
ſatis pȝ ꝙ orō cadit ſub p̄cepto. Sȝ diceſ qδ ē
volūtatis nō eſt neceſſitatis: ſed orō eſt volun
tatis q̄ eſt quedā volitoꝝ petitio. ḡ n̄ eſt neceſ
ſitatis: ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō cadit ſub p̄cepto. Dico ꝙ ne
ceſſitas abſoluta vel etiā coactōis tollit volū
tatem: ſȝ nō neceſſitas ex ſuppoſitōe finis. q̄ a
mor q maxime volūtarius eſt: neceſſari⁹ eſt: ſi
q̄s velit ad ſalutis fineȝ ꝑuenire. ⁊ hoc mō orō
nec̄ia eſt: ⁊ cadit ſub p̄cepto reſpectu eoꝝ q̄rū
volūtas ſub neceſſitate p̄dicta cadit. q̄re ⁊c̄.
Quātū ad ſcd̄am ꝟitatē dico ꝙ pp tria maxie
orād⁹ ē de⁹: lȝ q̄b⁹ īdigeam⁹ clariſſime cernat.
Primo vt impleatur diuinus effectus.
Secundo vt accendatur humanus effectus.
Tertio vt ſuppleatur ingratitudiniſ deffect⁹.
Prīo vt īpleat̄ diuin⁹ effect⁹. lȝ de⁹ neceſſi
tates nr̄as cernat: tn̄ ita decreuit: niſi petātur
neceſſaria nō ꝯcedē. Petite inq̄t ⁊ accipietis.
Audi Aug. ij. de ciui. dei. c. xj. Preces inq̄t va
lent ad ea īpetrāda: q̄ ſe p̄cantib⁹ ꝯceſſuꝝ eē p̄
uidit de⁹. Audi btūȝ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. lxxxiij. Ex
diuia inq̄t ꝓuidētia diſpōit̄: n̄ ſolū q ⁊ q̄les effe
ctus fiāt: ſȝ etiā ex q̄b⁹ cauſis: ⁊ q̊ ordie ꝓueiāt
Nō. n. ſolus effect⁹ cāꝝ: ſȝ ⁊ īpe cāe illoꝝ diuie
ſubdūť ꝓuidētie. vt ēt pōit ī p̄ma pte. q. xxiij.
Nūc ex his btī Tho. dcis ſic arguaūſ. Hūani
act⁹ aliq̊rū effectuū cāe ſ'. ij. phi. Sol ⁊ hō ge-
nerāt hoieȝ. ſol vt cā vl̄is. hō vt cā ꝑticl̄aris. ḡ
ex diuia ordiatōe ad īpetrāda q̄ ab eťno ꝯceſ-
ſuꝝ ſe p̄uidit de⁹: neceſſe ē vt hic hūanus act⁹
q dr̄ orare: ad hūc ꝯcurrat effectū. q eſt hr̄e qδ
affectam⁹. Audi btūm Tho. vt ſ. ī ſcd̄a ſcd̄e. Nō
n. inq̄t deū oram⁹ vt diuinā diſpoſitōeȝ īmute
mus: ſȝ vt īpetrem⁹ qδ de⁹ diſpoſuit ⁊ ordīauit
ꝑ orōes ſcōꝝ: ſupple tāq̄ȝ ꝑ cās ſarias eē īplen
dū. Multi ꝓfecto aīa cara ſt p̄deſtiati ad vitā

quā niſi ſcōꝝ quoꝝ ꝓces īuēiſſent: minime fuiſſent aſſecuti. Audi aureliū Augu. in ſmōe ſci Stephani. Niſi inqt ei⁹ oro q̄ ꝑ inimicis orauit ī ei⁹ lapidatiōe ītueniſſet: eccl'ia dei Paulū ↄuerſuꝫ nō hēret. h ille. q̄re ꝛc̄. Scḋo orādus ē de⁹: vt accēdat hūanuſ affect⁹. Grego. ſup illo v̄bo. Dirigat oro mea. Frequēs inqt oro: ſi ignite in deū dirigat: mētē quā totā apprehendit: ī ſupni amoris ardorē penit⁹ reſoluit. vbi aīa nota ſm btm̄ Tho. ſa ſe. vt. ē. ꝙ triplex ē orōnis affect⁹. vꝫ. mereri: īpetrare: ꝛ in mēte refici. Prim⁹ effectus ſi bona fuerit ītētio: tā mētali q̄ꝫ vocali orōni cōis ē. Siliꝫ ſe hꝫ ſecūdus effect⁹. Sꝫ mētis refectio orōis mental' ꝓpriū ē. vn̄ h regl'a cōcludat. ſi ore ꝛ mēte oraueris: ꝑfecto h⁹ orōnis ꝑfectū ē genus. Tho. ſa ſe. q. lxxxxj. ar. p̄. Uerbis inquit vtimur q̄ ad deū: nō vt ei q̄ īſpector ē cordiū: nr̄os cōceptus māifeſtem⁹: ſꝫ vt nos ipſos ceterosq̄ꝫ audiētes ad ei⁹ reuerētiā īducam⁹. Sequētiq̄ꝫ arti ſubiūgit. Quecūq̄ꝫ ad effectū bominis ꝓuocādū ſunt vtilia: aſſumēda ſunt: vt cantus: cetaq̄ꝫ h⁹mōi. p diuerſas nāq̄ꝫ ſonorū melodias: aī diuerſimode diſponūt: vt ph'us ait. viij. politicoꝝ. Ideq̄ꝫ ſentit Seuerinus in ꝓlogo ſue muſice. Audi Augu. ix. ↄfeſſionū. Adducor inqt cantādi ↄſuetudinē approbare ī eccl'ia dei: vt p oblectamēta auriū: īfirmior anim⁹ in affectū pietatis aſſurgat. h ille. Sꝫ ↄ̄ inqes pr̄ Ambroſi. Gran⁹. n. di. lxxxxij. oppoſitum dic̄ i p̄. ꝛ ſo. c. Audi Hiero. ſup ep'la ad Ephe. iiij. Cantātes ꝛ pſallētes ī cordibuſ nr̄is dn̄o: audiāt h adoleſcētuli: audiāt hi q̄bus ī eccl'ia pſallēdi ē officiū: deo nō voce: ſꝫ corde cātandū: nec ī tragediaꝝ modū guttur ꝛ fauces medicamīe. i. electuario liniēde ſunt: vt in eccl'ia theatrales moduli audiāt ꝛ cātica. h ibi. Audi ſo loco. c. ſꝫ. ꝛ ſunt v̄ba Grego. In ſcā īquit romana eccl'ia: dudū ↄſuetudo ē valde rep̄hēſibil' exorta: vt q̄dā ad ſacri altaris miniſteriū cātores eligāt: ꝛ in diaconat⁹ ordine cōſtituti: modulatiōi vocis īſeruiāt: q̄s ad p̄dicationis officiū: ꝛ elymaꝝ ſtudiū vacare ↄgruebat. vn̄ fit plerūq̄ꝫ vt in ſacro myſterio dū blāda vox q̄rit: ↄgrua vox negligat: ꝛ cātor miniſter deū māibus ſtimlat: cū ppl'm vocibus delectat. Quare p̄nti decreto ↄſtituto: vt i ſede hac ſci altaris miſtri cātare nō debeāt: ſoluq̄ꝫ euāgelice lectiōis officiū inf̄ miſſaꝝ ſolēnia exoluāt. pſalmos v̄o ac reliq̄s lectiōes cēſeo p ſubdiacones: l' ſi neceſſitas exegerit p miores ordīes exhiberi. Si q̄s āt ↄ̄ h decretū meū venire tēptauerit: anathema ſit. h ibi. Aīa mea lꝫ v̄ba h videāt aliq̄lit' ān̄dictis oppugnare: tn̄ nō ſic ē. vn̄ dic̄ btūs Tho. ſa ſe. q. xcj. ꝙ ill' auctoritatib⁹ nō vitupat cāt⁹: ſꝫ hi tn̄: q in eccl'ia theatrhico mō cantāt. i. hi qui cantāt ad oſtentatiōꝫ ſecl'are: ꝛ vt mūdanā delectatōꝫ ꝓuocēt. Iſti. n. ꝑfecto vētis ꝛ aeri vocē coꝝ accōmodāt. ps. Ppl's hic labijs me honorat: cor āt eorū lōge ē a me. Et ſi glo. ſup ān̄dicta capl'a legeris: huic ſn̄ie videbis gl'. cōcordari. vn̄ glo. ſup illo v̄bo liniēde in p̄. c. ſupius allegato ſic dicit. Linire āt vt melius cantēt ꝛ ꝓnūcient: l' vti electuario laudis pctm̄ nō ē: ſi ad laudeꝫ dei ꝛ nō gr̄a laudis ↄſequende delectant. ar. xxxij. q. iiij. obijciūt. ꝓcurare. n. debēt vt clara voce nō rauca ꝓnūcient: vt. xxj. diſ. c. i. vt ppl's plane. i. māifeſte ītelligēs dicat: amē. vt xxxviij. diſ. ſedulo. Et ſup v̄bo illo theatraleſ. ſic dicit. Traiedi ſic faciebāt in theatro decātādo traiedias. Et dr̄ traiedia: a trathos: q̄ḋ ē hircus: ꝛ oda q̄ḋ ē laus: q2 hirco remunerabāt ad denotādū ꝙ nō erāt alia remuneratōe digni: pp fedā māꝫ laudis: h oīa ī dc̄a gl'. Et idē īſinuat ī ſn̄ia ſup. ij. c. Et ſic pꝫ rō ſa: q̄re orād⁹ ē deus. Tertio orādus ē ḋs: vt ſuppleat nr̄e īgratitudis ḋfect⁹. Audi Aug. ſup illḋ Mat. vj. pr̄ nr̄ ꝛc̄. Orōe inqt ꝑfiteri tua q̄ḋ accepiſ nō ſupbia ē: ſꝫ deuotio ſcā: ꝛ grāꝝ actio. Tria n. hꝫ hō dic̄ btūs Tho. ſa ſe. q. lxxxv. ḋ quib⁹ deo tributū īpēdere dꝫ. ſ. bonū exterius. ſ. bona fortune: bonū iteriuſ: vt bona corporis: bonū itimius: vt bōa aīe. Pro boniſ fortune per elymaſ ḋo gr̄as agimuſ. ps. ꝛ ꝓuer. xxxj. Manus ſuas apperuit iopi: ꝛ palmas ſuas extēdit ad paupes. Pro bōis corpōis p mortificatiōꝫ ſatiſfacim⁹. ad col'. iij. Mortificate mēbra ueſtra q̄ ſunt ſup t̄rā. Pro bōis aīe p orōnes deo gr̄as agim⁹. Audi Criſo. ſup Math. vj. ḋ orōne iquit nobis ſmo hr̄idus ē: quā ſolā q̄ſi ſpāle tributū: aīa affert ḋo ḋ viſceribus ſuis. Et ſic pꝫ ſa v̄itaſ. Q̄tū ad t̄tiā v̄itatē dico ꝙ locuſ ↄgruētiſſimuſ orādi ē eccl'ia. xlj. di. c. p ſimōiā ī fi. vbi dr̄ ſic. Et oīa q̄ ↄueniūt t̄ditiōib⁹ apl'icis: ꝛ ſcāꝝ ſcripturaꝝ p̄cepti ī eccl'ia fieri exoptāuſ. h ibi. Et gl'. ibidē dic̄: hic hēt argumētū ↄ̄ illos q dicūt melius eē orādū ī p̄uato loco: ꝛ n̄ corā hoīb⁹ q̄ꝫ i eccl'ia ex illa auc̄te. Tu āt cuꝫ orauerīſ itra cubiculū tuū: ꝛ clauſo hoſtio ora prēꝫ tuū. ſꝫ ḋ cubicl'o mn̄tis itelligit h gl'. Sꝫ ḋ h ḋo duce dicemus infra feria ſecūda quarte dominice. quare ꝛc̄. Et ſic patet iſta prima conſideratio.

De qualitate orōnis. Conſideratio ſecūda.

Ecūdo loco. Orōniſ ↄdignā qlitatē videamuſ. Et qm̄ duplex ē orō: vt dic̄ btūs tho. in. iiij. di. xv. ſ. publica ꝛ p̄uata. Publica vt illa ſacerdotū: ꝛ p̄uata quā vnuſq̄ſq̄ꝫ p ſe fac̄: ſic dixius ↄcl'oe p̄cedēti p̄ia v̄itate. Iō vt dn̄i religioſi ꝛ ſacerdotes ꝛ ſeculares ſciant: q̄d in orōnibus eorū ſuare debeant: duas primas cōcluſiones ḋ h tn̄ faciemus. tertiam vero cōem vtriſq̄ꝫ ſubiūgemus. Sit igitur prima concluſio iſta.

Tres ſumāt q̄cūq̄ꝫ faces: p alijs orare tenent ꝛ ſic dn̄m hūilit' dep̄cent. hec q̄ ad dn̄os ſacerdotes ꝛ religioſos. Scḋa ↄcl'o eſt iſta. Non attēdit de⁹ ad orōes q̄ p̄ticularit' fiūt: q2 nō recte ab hoīb⁹ porrigūtur: ſꝫ ſine regl'a dn̄m ḋp̄recant. Et h eſt q̄ ad ſecl'ares. Tertia ↄcl'o eſt iſta. Benign⁹ ille de⁹ q nobis tāta dōauit: cūctos quicūq̄ꝫ ſint orātes: attēdit ꝛ exaudit.

De ↄditōibus q̄s hr̄e debēt ſacerdotes ī dicēdis hōis cāonicis ꝛ diuis officijs ↄcl'o p̄ma.

Ccipe p̄mā ↄcl'onēꝫ ꝛc̄. Ad cui⁹ declaratōēꝫ tres ingramus v̄itates. vꝫ. Pria v̄itas q̄t conditōes oēſ miſtri xp̄i in ſuis dicēdis horis ꝛ diuis officijs habēt debēt. Scḋa an orōes ſacerdotū poſſint defunctis eē proficue. Tertia quā orōem dꝫ facere ſacerdos qn̄ ↄſecratā hoſtiā vult leuare.

Ad primā dicō ꝙ tres p̄ maxie ↄditiōes ſūt. Pria ↄditio dr̄ imaculata. Scḋa dicit' diligentia ſcā. Tertia dicit' apparētia hōeſta.

Prio inq̄ꝫ regrit' vita imacl'ata. Aug. ī reg. Cā inqt ruine popl'i ſacerdotes mali ſ. q̄s. n. ſe pro ppl'o peccāte inteceſſor obiciet ſi ſacerdos q orare debuerat: grauiora ↄmittat. Et idē in omelia. Nullū inqt ab alijs mai⁹ preiudiciū: q̄ꝫ a ſacerdotib⁹ tollerat deus: qn̄ eos q̄s ad aliorum correctōēꝫ poſuit deus dare de ſe prauitatis exēpla cernit. ꝛ plerūq̄ꝫ q̄ḋ graui⁹ eſt: ſacerdotes q ꝓp̄a dare ḋbuerāt: ēt aliena diripiunt. hec ille. Inde in ſuo paſtorali ſic ait. Taliſ regrendus eſt ad orandū q ſit idoneus ad placandū. q2 cū is q diſplicet: ad ītercedēdū mittitur. irati aīus ad deteriora ꝓuocat'. Sit igit' incōtaminatus: ſit mūdificat⁹ ſacerdos ſanct⁹. ꝛ q̄cunq̄ꝫ pro ppl'o orare decertāt luceāt opa eorum corā hoībuſ: vt inde glificent patrē q ī celis eſt. hec ille Sed q̄re ſit in ſacerdotib⁹ ꝛ dei miniſtris bōa vita neceſſaria: ſatis oñdet' feria iij. ſe dn̄ice ꝛc̄. Scḋa ↄditio dr̄ diligētia ſcā: non. n. ſincopādo. i. verſus vel lr̄as omittēdo: o ſacerdotes ꝛ vos religioſi oēs hore dicende ſunt: ex̄ de cele. miſ. c. dolēteſ referim⁹. Exemplum illi⁹ ſancti p̄ris diabolū vidētis in choro vbi decantabat' offm̄: ſepius in ſacco aliq̄d ponentis: q a ſancto p̄re interrogat⁹ quid eēt: rn̄dit. ſyllabas ꝛ v̄ſus repono q̄s fratres omittūt Ubi notate ꝙ q̄nq̄ꝫ negligentie circa diuinaſ horas cōmitti ſolent. Prima qn̄ officiuꝫ fit de ſancto abbreuiatōis cā. ꝛ omittit' feria. ꝛ h credo intelligi debē: quādo omittit' feria: ꝛ fit de ſancto: vt citi⁹ ſe expediat: ꝛ aliq̄bus negocijs nō neceſſarijs ſe implicet. Secūda eſt quādo ita velociter horas dicit ꝙ ſenſus verboꝝ non ꝑcipit. dicit tn̄ Inno. ꝙ dicens officia ſi v̄ba nō intelligat: dum tn̄ deo in corde pſallat: ꝛ verba q̄ profert propoſſe itelligat nō peccat ſed ſi mentis euagatōe: que dicit nō intelligat nō eſt ſine peccato. Nō credo tn̄ ꝙ peccet mortaliter: niſi hoc faciat in ↄtēptuꝫ. Nā cū p̄ceptū de dicendo horas ſit de iure poſitiuo: non referf' niſi ad ea q̄ ſub iudicio hūano cadē p̄nt. ꝛ iſta ſt' q̄ exercent' p actus exťiores: n̄ intiores

Tertia negligētia eſt cū dimittit' ſyllaba vl' p̄s. Nō tn̄ ꝙ qn̄ aliq̄d omittit': n̄ pp h exigit' vt a p̄ncipio officiū reaſſumat: ſꝫ tn̄ q̄ḋ omiſit dicat: ſiue ſit p̄s. ſiue v̄ſus. ſi tn̄ ex negligētia: et nō rōnabili cā omittat: ꝓculdubio mortaliter peccat: vt in dicto. c. dolētes. ſatis pꝫ. vn̄ in fi. h⁹. c. ſic ad lr̄aꝫ dicit'. Hec ḡ ꝛ ſil'ia ſub pena ſuſpenſiōis penit⁹ inhibeūs: diſtricte p̄cipiētes ī v̄tute obie vt diuinū officiū nocturnū parit' ꝛ diurnū: q̄ꝫtū eis dn̄s ḋderit: ſtudioſe celebrēt p̄iter ꝛ deuote. hec ibi. Et glo. ſup v̄bo p̄ēa dicit. ꝛ ita n̄ eſt cañ. late ſn̄ie: ſꝫ potius ferēde. vt ex̄ de iure pa. c. relatū. vbi de h. ꝛ ex̄ de loca. ꝛ con. c. i. h ibidē glo. Quarta negligētia eſt cū hīs cātat' ad oſtatōēꝫ ꝛ delectatōēꝫ mūdanā. di. xciij. c. cantātes. ꝛ. c. in ſcā. ſꝫ de h vide ↄcl'one p̄cedenti. Quīta negligētia eſt nō ſtādo cū alijs in choro: ſꝫ ſepatiꝫ officiū dicē. vnḋ accipe hāc regulā gn̄alē: ꝙ oēs clerici eiuſdeꝫ eccl'ie debēt ad illā officiādū ſil' ↄuenire. ꝛ mlto magis religioſi: niſi cā rōabilis excuſet. Audi tex. vij. q. i. c. illud. Illud iqt diuini oracl'i. i. diuinū oracl'm: mēte ſinguli. ſ. clerici p̄cauētes q̄ ſcribit': ve ſoli. q2 cū ceciḋrit nō hꝫ ſubleuātē: ſūmope nobiſ verēdū eſt ꝛ cauēdū: ne horis illis atq̄ꝫ tp̄ibus q̄buſ dn̄o pſallit' l' ſacrificat' vnicuiq̄ꝫ diuis officijs ſingul'r. i. ſoli īſiſtēti p̄nicioſa paſſio l' corpis q̄libet īualitudo occurrat: q̄ aut cōpus ſubito obrui faciat: aut mētis aliēatōe l' terrore ↄfūdat. hmōi ḡ caſibus p̄cauētes necuꝫ duxiūſ īſtituē: vt vbi tp̄is l' loci ſiue clicoꝝ copia ſuffragat'. i. vbi locus eēt dines l' copia clericoꝝ: hēat ille q̄ſq̄ꝫ ē canēſ deo atꝫ ſacrificās poſt ſe. i. ꝓpe ſe vicini ſolamis adiutorē. vt ſi aliq̄ caſu ille q īplectuſ officia accedit turbat⁹ fuerit: l' ad terrā eliſuſ. i. cadat aliq̄ accn̄te a tergo ſp hēat q ei⁹ vicē exeq̄t' itrepid⁹. h ibi. ex ↄcilio toletāo. xj. q̄re. Ex q̄b⁹ ēt v̄biſ colligi pōt q̄ꝫtū errēt hij q ex negligētia ichoato offō choꝝ itrāt: ꝛ modicū ibi ſtātes r̄cedūt. Exēplū illius monachi quē ſcūs Bn̄dict⁹ alijs frībus oñdit: p diaboli ex̄ choꝝ trahi: ſꝫ diſciplia Bn̄dictus illū expulit. vt. iij. dialogoꝝ pꝫ. Tertia ↄditio dr̄ apparētia hōeſta. heu heu tp̄ibuſ iſtis. Plus hodie inqt glo'ſus Ber. calcaria q̄ꝫ altaria fulgēt. miniſtri xp̄i eē volūt: ꝛ ſuiūt antixp̄o: honorati de bōis xp̄i icedūt: q xp̄o honorē n̄ deferūt. hec ille. De q̄ꝫ hōeſtate dicit tex. xj. di. §. i. ꝛ di. xxv. c. nc̄ p ſingl'os. ꝛ lxxxj. di. in plib⁹ capl'is. Un̄ q̄i circa me. dci. c. nc̄ p ſingl'oſ ſic dr̄. Res pene. i. q̄i ↄ̄ nāaꝫ ē: vt ſin̄ pctō aliq̄ſ ſit: ſꝫ tal' eligat': c⁹ ↄpatōe ceti grex dicant'. i. ſit dignuſ paſtorali dignitate. h ibi. Nō tn̄ ꝙ ſēp honeſtate ſeruata clerici oēs ſe̾cū quibus viuunt ↄformēt. ar. diſ. iiij. erit āt lex. Et hn̄ nō. in clemē. ḋ vi ꝛ ho. cle. c. qm̄. q̄re ꝛc̄. Quātū

ad ſcḋam ꝟitatem dico ꝙ ſacerdos aut ē ī pec
cato mōtali: aut nō. Si nō: dico ꝙ ſiue oret ꝓ
defunctis vt pſona priuata: ſiue cōis: ⁊ in pſo
na eccl'ie: ꝙ orōnes ſue ꝓſunt defunctis: qui
ſunt in ſtatu charitatis nō ꝯſumate: vt illiſ qui
ſunt in purgatorio. Si ꝟo ē in pccō mōtali: di
ſtingue: aut orat ꝓ defunctis ut pſona priua-
ta: aut vt pſona cōis. Si vt pſona cōis: nō eſt
dubiū ꝙ valent. nō. n. intelligit ꝙ ipſe oret: ſꝫ
eccl'ia in cuiꝰ pſona orat. Inde Dionyſiuſ. xiij.
celeſtis ierarchie dicit. Ille intelligit aliqd fa
cere: cuius noīe ł vice fit. Si āt vt pſona ꝑua
ta orat: certū ē ꝙ illis nō ꝓſunt aut ad exeun
dū de penis: aut ad gl'iam eternā capeſcendā
ſed forte ad aliquid aliud ⁊c̄. Uide btm̄ Tho.
in. iiij. di. xlv. de ſuffragijs mortuoꝝ. ar. ꝑ. vn̄
accipe hāc regulā gn̄alē. Pria ꝙ nullo mō
ē orandū nec a ſacerdotibus nec ab aliq̄ pſo-
na priuata ꝓ aliquo ſcō. Scḋo dico ꝙ a nł
lo ē orandū pro aliquibꝰ obeuntibꝰ in pecca-
to mortali. Tertio dico ꝙ ſolū ē orandū ꝓ
illis q ſunt ī purgatorio: aut in h mūdo quātūꝫ
cūqꝫ ſint pccōres. Pria pars huius regule no
ſtre probatˀ ex̄ de cele. miſ. c. cū Marthe, vbi
circa fi. c. ſic dr̄. Iniuriā facit martyri q orat ꝓ
martyre. Idē ē rōne conſimili de alijs ſanct. ꝯ
ſentiendū: qꝛ orōnibꝰ nr̄is nō indigēt: ꝓ eo ꝙ
ſint pfecte bti: oīa eis ad vota ſuccedunt. Sꝫ
nos potius eoꝝ orōnibꝰ indigemꝰ: quos cum
miſeri ſimuſ: vndiqꝫ mala nr̄a pturbant, vn̄ ꝙ
in plerisqꝫ orōnibꝰ ꝯtinetˀ ꝓſit ł proficiat huic
ſcō: vel illi tał oblatio ad gl'iam ⁊ honorē: ita
dꝫ intelligi: vt ad h proſit ꝙ magis a fidelibuſ
gl'ificetˀ in terris. lꝫ pleriqꝫ reputent nō īdignū
ſcōꝝ gl'iam vſqꝫ ad iudiciū argum̄tari. Et iḋo
eccl'ia īterim ſane poſſit argum̄tū eoꝝ gl'ifica
tionis optare. Uerꝫ vt in h articulo locū hēat
illa diſtinctio q̄ docetˀ ꝙ ꝺfunctoꝝ alij ſūt val
de boni: alij valde mali: alij mediocrit̄ boni: a
lij mediocrit̄ mali. vn̄ ſuffragia q̄ fiunt a fideli
bus in eccl'ia ꝓ valde bonis: actiōes ſunt gr̄a
rū. ꝓ valde malis: ꝯſolationes viuoꝝ, expia-
tiones ꝟo ꝓ mediocriter bonis: ⁊ ꝓpiciatiōeſ
ꝓ mediocrit̄ malis: tua diſcretio inueſtiget. h
ibi ad lr̄am. vbi glo. ſup illo ꝟbo inueſtiget: di
cit ſic. Sed q̄ritˀ q̄re papa ponit hunc ī hanc
dubitatiōꝫ vtꝝ locū hēat illa diſtinctio ł non:
cū Augꝰ dicat ꝙ nō ꝓ valde mał ꝓpiciatōeſ
ſunt. xiij. q. ij. tp̄s. Forte iō qꝛ dubiū ē qui me
diocriter mali appellentˀ. Si. n. illi mediocrit̄
mali appellantˀ q nō deceſſerūt in aliq̄ morta-
li pccō: ſed tm̄ in venialibꝰ pccīſ. ſed h idē ē qḋ
mediocrit̄ boni. Si āt illoſ appellaſ mediocrit̄
malos qui deceſſerūt in aliqbꝰ mortalibꝰ pec
catis: nō tm̄ valde magnis: obſtat. xiij. q. ij. pro
obeuntibꝰ, vbi dr̄ ꝙ ꝓ nullo ē orandū qui de
ceſſerit in mortali pccō. Itē ſi pces valent ꝓ
illis qui deceſſerūt in mortali: pone ꝙ alique

elemoſyne ł orōnes valeant ad tollendā ptē
illius penitentie: ſm̄ h tot pñt eſſe orōnes ⁊ e-
lemoſyne fieri ꝙ pnīa tollatˀ tota. Ad h poſſꝫ
dici ꝙ mediocrit̄ mali dicuntˀ: q multa hn̄t ve
nialia. mediocrit̄ boni qui pauca. vel meliꝰ di
cas ꝙ mediocrit̄ mali dn̄t qui mortalia cōmi-
ſerunt pccā: lꝫ leuia: ⁊ in qbus nō ē nccīa īſcri-
ptio. ff. de accu. leuia. ⁊ in qbus ꝓcurator ꝯſti
tui pōt. ff. an ꝑ aliū cau. ap. exer. poſ. l. i. Et ſm̄
h dicas: ꝙ ſi vnus ꝺnariꝰ aliquantā ptē pene
tollat ſiue quartā ſiue tertiā. Scḋe tollat tm̄
tm̄ dico in ꝓportione: ſꝫ nō tm̄ in quātitate. ſꝫ
h ēt ſi totus mundus effunderetˀ dedicatōibꝰ
eccl'iaꝝ. h glo. ad lr̄aꝫ. Ex qbꝰ ꝟbis ſatis pꝫ re
ſpōſio ad alias duas ptes p̄dicte regłe. Sꝫ ⁊
vt clariꝰ ītelligātˀ: audi p̄dictū tex. ꝓ obeūtibꝰ
xiij. q. ij. ꝓ obeūtibꝰ qppe ꝯſuluiſſe cognoſceriſ
ſi liceat ꝓ eis oblatōes offerri. Scā ſic tenet
eccl'ia vt qſqꝫ ꝓ ſuis mortuis ꝟe xp̄iāis: offe-
rat oblatōes: atqꝫ p̄ſbyrˀ eoꝝ faciat memoriā.
Et q̄uis pccīs oēs ſubiaceamꝰ: ꝯgruit vt ſa-
cerdos ꝓ mortuis catholicis mēoriā faciat: ⁊
ītcedat. nō tm̄ ꝓ ipijs: q̄uiſ xp̄iāi fuerit: tale qd
agē licebit. h ibi. ⁊ ſūt ꝟba Grego. ad Bōifa.
epꝫ. Et gl'. ibidē ſic ad lr̄aꝫ dic̄. ꝙ ſi euidēs ē a
liquē deceſſiſſe ī mortali: vt cū qs ſe ſuſpēdit: ł
p̄cipitat: ł alio mō īteficit: ꝓ illo n̄ ē orādū. xxiij
q. v. c. placuit. ⁊. q. viij. qcunqꝫ clericuſ. vn̄ ſi a
liqs ē ī ebrietate occiſus: nō oratˀ ꝓ illo. ex̄ de
religs. c. audiuimꝰ. ⁊. xxiij. q. v. placuit. h glo.
Et qm̄ h gl'. all'gat. c. placuit. xxiij. q. v. Iō au
di qd dicat. placuit igr̄: vt hi q ſibiipſis uolūta
rie: aut ꝑ ferrū: aut ꝑ venenū: aut ꝑ p̄cipiciū: a
ut ꝑ ſuſpēdiū: ł q̊libꝫ mō īfert̄ mortē. nulla ꝓ
ſus ꝓ ill'ī oblatōe ꝯmēoratio fiat: neqꝫ cū. pſ.
ad ſepl'turā. ſ. aſinoꝝ eoꝝ cadauēa ꝺducātˀ. mł
ti. n. ſibi h ꝑ ignorātiā vſurpāt. Silr̄ ⁊ ꝺ hiſ pla
cuit fieri: q ꝓ ſuis ſcelerib ꝰ moriūtˀ. h ibi. Et gl'.
dic̄ ſup ꝟbo volūtarie: ꝙ ſecꝰ eēt ſi ꝑ furorē:
qꝛ tūc n̄ iputaretˀ: vt. xv. q. i. ſi qs īſanietˀ ⁊c̄. Ex
qbꝰ oībꝰ cōcluditˀ ttia ps an̄dicte regłe: vt pꝫ.
Et h ſufficiāt q̄ntū ad ſcḋaꝫ ꝟitatē. Q̄tū ad t̄-
tiā ꝟitatē dico: vt nō. gl'. ex̄ ꝺ cele. miſ. c. ſane.
ſup ꝟbo iclietˀ: ꝙ an̄ ꝯſecratōꝫ ſic dicē potes.
tñſſubſtātietˀ res iſte ī corpꝰ ⁊ ſāguinē tuū dn̄e
ad honorē ⁊ laudē tui noīs ad ꝯfeſſiōꝫ pccōꝝ:
⁊ ad ſalutē aīaꝝ nr̄aꝝ. pꝰ ꝟo ꝯſecratōꝫ dicē po
tes. ſalue lux mundi: ꝟbū pr̄is: hoſtia ꝟa: uiua
caro: deitas itegra: verus hō, hec glo. illa ⁊c̄.

Quot ꝯditōes dꝫ hr̄e orō ꝑuata, Cōcłō ſca.
Ccipe ſcaꝫ ꝯcłonē. vꝫ. Nō attēdit deꝰ
a ad orōes q̄ ptic'laritˀ fiūt: qꝛ n̄ rcte ad
dn̄ꝫ pōrigūtˀ: ſꝫ ſine regl'a ipꝫ depcātˀ.
Ad cꝰ ꝺclaratōꝫ tres ingramꝰ ꝟitates. vꝫ.
Pria an attētio m̄tis ī orōe ſit nccīa. Scḋa
an orō debeat eē ꝯtinua. Tertia an ſint ali-
que ꝯditiones in orōne neceſſarie. Ad pri-
mā dico ſm̄ btm̄ Tho. ſca ſce. q. lxxxiij. qꝛ hoc

in loco clariꝰ dicitˀ q̄ꝫ faciat in. iiij. vbi etiā que
rit hanc difficultatē. di. xv. Dicit ḡ ſic: ꝙ neceſ
ſarium dicitˀ duobꝰ modis. vno mō ꝑ qḋ meliꝰ
ꝑuenitˀ ad finē. Et ſic attentio abſolute nccr̄ia
eſt. Alio mō dicitˀ neceſſariū illud ſine quo reſ
ſuū effectū conſeq non pōt. Et tunc diſtinguē
dum eſt ꝙ orōnis triplex eſt effectꝰ. Primꝰ eſt
mereri. 2ꝰ eſt ipetrare. 3ꝰ eſt quedā m̄etis ſpūa
lis refectio. Quantū ad primū non requiritˀ
ex neceſſitate ꝙ m̄etiſ attentio aſſit orōni per
totū. ſꝫ vis p̄me itentiōis totā orōēꝫ meritoriā
reddit. Ad ſcḋm effectū ſimilr̄ ſufficit inten
tio p̄ma: quā deus p̄ncipalr̄ attēdit. Sꝫ ad
tertiā de neceſſitate requiritˀ attentio m̄etis ꝑ
totū. i. Cor. xiiij. Si lingua orē. ſ. tm̄: menſ mea
ſine fructu eſt. Eſt autē triplex attētio que
orōni vocali pōt adhiberi. vna qua attēditˀ ad
ꝟba ne qs erret in eiſ. alia qua attenditˀ ad ſen
ſum ꝟboꝝ. alia qua attenditˀ ad finē orōnis. i.
ad deū qui oratˀ: ⁊ ad rē pro qua oratˀ. Et h vl-
tima ſummoꝑe neceſſaria eſt. quaꝫ ⁊ idiote ēt
hr̄e pn̄t. ⁊ q̄nqꝫ etiā ſic in quibuſdā augmētari
pōt: ꝙ mens oīum reꝝ obliuiſcetˀ. vt dicit Hu
go de ſcō victore. Pria ḡ attentio et tertia
eſt oībus neceſſaria tam laicis q̄ꝫ clericis: tam
doctis q̄ꝫ indoctis. ſed ſca ſolū peritis ⁊ clericiſ
in orōnibus quas pro ppl'o faciunt. ſed duꝫ vt
priuata pſona orant: ille due tm̄ attentōes req
runtˀ. hoc colligitˀ ex dictis ſuis. Un̄ Augꝰ in re
gula. pſalmis: ⁊ hymnis: ⁊ orōne dn̄ica: cū ora
tis deū: hoc verſetˀ in corde: qḋ proferrˀ in ore.
Et de clericis. c. dolētes: ex̄ de cele. miſ. dicitˀ
ꝙ officiū diuinū q̄ꝫtū in eis dn̄ſ dederit ſtudio
ſe celebrēt paritˀ ⁊ ꝺuote. h ibi in fi. c. Et ſic pꝫ
p̄ma ꝟitas. Quantū ad ſecūdā dico ſm̄ eū
dem vbi ſ. ꝙ orō ſm̄ ſe ꝯſiderata non pōt eſſe
ꝯtinua. qa opꝫ etiā alijs opibus occupari. Un̄
in. iiij. di. xv. ſic dicit: ꝙ duratio orōnis pōt du
pliciter ꝯſiderari: vel ſm̄ eſſentiā actus: vł ſꝫ
ꝟtutē. ſi q̄ꝫtū ad eſſentiā ſic non dꝫ ꝯtinue du
rare. qm̄ vt dictū eſt alijs oꝫ operā dare. ſi q̄ꝫ
tum ad ꝟtuteꝫ ſic dicit ꝙ orōnis ꝟtus p̄cipue
quantū ad ſui initiū in qbuſcūqꝫ opibuſ nr̄is
eſt: ſi ordinate fiāt. qm̄ oīa opa nr̄a ad vitā et̄-
nam ordinare debemꝰ. Et iō ꝺſideriū vite et̄-
ne qḋ eſt orōnis principiū: manet in oībus opi
bus bonis ſm̄ virtutē. Inde glo. i. Theſa. ait.
Nō ceſſat orare q nō ceſſat bn̄ agere. Sꝫ qm̄
vt Augꝰ ait. a curis vite deſideriū q̊dāmō fri
geſcit. iō certis horis orōni inſiſtimꝰ ne deſide
rium qḋ tepeſcē incepat: oīo frigeſcat. Et pp
hoc: dicit Aug. ꝙ ſine intermiſſiōe orare nihil
aliud eſt niſi beatā vitā ſine intermiſſiōe ꝺſide
rare. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ ſca ꝟitas. Quantū ad
tertiā veritatē audi aīa mea dn̄m Iohis. xvj.
dicentē. Si qd petieritiſ pr̄em in noīe meo da
bit vobiſ. Inde q̄ꝫplures qa hunc ordinē n̄ ſer
uant in petēdo: in eoꝝ petitōibꝰ nō exaudiūtˀ.

Iaco. iiij. Petitis ⁊ nō accipitis eo ꝙ male pe
tatis. i. nō debito mō. Signa igitˀ aīa mea p̄di
cta ſaluatoris ꝟba. Si qd petieritis pr̄em ī no
mine meo dabit vobis. In qbus ꝟbis q̄nqꝫ po
nuntˀ conditōes in orōe ſeruāde. Pria cōditio
dicitˀ quid petiſ. Scḋa a q̊ petis. Tertia q̊ titu
lo petis. Quarta quo tp̄e petis. Quinta pro q̊
petis. Pria eſt qd petas. qa ait. Si qd hoc ē
aliqd. ad hūc ſenſū: ꝙ in orōne tua aliqd petaſ
Et qs ille inqt tam inſanꝰ q nihil petētˀ. Certe
aīa cara oīa iſta trāſitoria atqꝫ caduca ꝑ reſpē
ctū ad et̄na atqꝫ celeſtia nihil ſunt ⁊ q̄ſi n̄ entia
Audi Aug. ſup Ioh. Quicqd preter beatā vi-
tam petitˀ: nihil petitˀ. Non qa oīo nulla res eſt:
ſed qa in tante rei ꝯparatōe quicqd aliud con
cupiſcitˀ nihil eſt. Inde Hiere. iiij. dicitˀ. Aſpexi
terrā ⁊ ecce vacua erat. Et ſap. vij. Diuitiaſ ni
hil eſſe dixi in ꝯpatōe illiꝰ. Si. n. tpalia h aliqd
dicantˀ: hoc certe eſt vt ordinantˀ ad ſpūalia et
eterna. Iuuāt. n. vt āminicula quedā ad et̄na
⁊ ſpūalia capeſcēda. Et ſm̄ hoc poſſumꝰ illa a
pr̄e eterno petere: vt. ſ. nobis illa ꝯcedē digne
tur: tanq̄ꝫ vite hūane neceſſaria: ⁊ qbus tanq̄ꝫ
āminiculis mediantibꝰ vitam eternā poſſimꝰ
ꝓmereri. hoc dic̄ ēt btūs Tho. ſca ſce. q. lxxxij.
Audi pulcherrimū dictū Criſo. ſup Mat. Si
petis inqt a deo terrena: aut difficile īpetras:
aut nō impetras. quō. n. tibi illa libentˀ preſtat
non hn̄ti: q ſi hēs āmonet vt cōtēnas. hec ille.
Scḋa cōſideratio a quo petis. qa ait. pr̄em
vt innuatˀ nō ad ſortilegos: ⁊ indiuinos: ⁊ ſiłes
in neceſſitatibꝰ eſſe recurrendū. ſicut ī Italia
miſera fieri ſolet. Inde. iiij. Reg. ꝑ. de Ocho-
zia rege iſrł dicitˀ. ꝙ dum ſup infirmitate ſua
deum Acharon conſulendū miſiſſet: ait dn̄s ꝓ
pter hoc morietˀ. Et p̊ Parali. x. dicitˀ. Mortu
us eſt Saul ꝓpter iniqtates ſuas: eo ꝙ Phi-
toniſſaꝫ ꝯſulerit: nec ſperauerit in dn̄o: ꝓpter
qḋ interfecit eū: ⁊ tranſtulit regnū eiꝰ ad Da
uid filiū Iſai. ⁊ ſic de alijs. Audi pulcherrimū
tex. xxvj. q. vij. c. āmoneant. Ammoneāt inqt
fideles ſacerdotes: vt nouerint magicas arteſ
incantatōeſ. ꝑ qbuſlibet infirmitatibꝰ hoīum
nihil poſſe remedij ꝯferre. Sed hec eſſe laq̄os
⁊ inſidias antiq hoſtis: qbus ille pfidus genus
humanū decipere nititˀ. hec ſi qs exercuerit: ſi
clericus eſt degradetˀ: ſi laicus anathematiçetˀ
hec ibi Tertio cōſidera quo titulo petis: qa
ait in noīe meo. Si. n. qcq̄ꝫ a pr̄e petis: ⁊ ī pctō
mortali: ꝟe in noīe Ieſu nō petiſ. quō. n. ī noīe
eiꝰ petis cū ſis ex̄ nomē xp̄i. Ioh. ix. Pctōres
deus nō exaudit. Ambro. ſup Bti īmaculati.
Uolare facit inqt orōem bona vita: ⁊ dat alaſ
precibꝰ ſpūales: qbus ſanctoꝝ ad deuꝫ vehatˀ
orō. pctō quidē graueſcit: ⁊ lōge fit a deo orō
ipſa. hec ille. Et ſi q̄nqꝫ peccatores exauditos
legamꝰ: h iō eſt. qa aut ī futuꝝ illos ꝯuerſuroſ
cernit deꝰ: aut ad eoꝝ dānatōꝫ. ſicut Aug. ait.

concedit aliq̄ deus iratus q̄ negat placatus.
ꝛ ſic de alijs. Quarto ꝯſidera q̊ tpr̄e petis:
qꝛ ait dabit: qđ eſt futuri tpr̄is: qđ tps eſt icer
tū: vt inuat̄ ꝙ id nobis dādū petamus qn̄ ſue
placuerit volūtati. Audi Augu. ſup Jo. Qui
igr̄ i xp̄i noīe petit: accipit qn̄ dꝫ accipe. Que
dā. n. nō negant̄: ſꝫ ut cōgruo dent̄ tpr̄e differū
tur. h̓ ille. ps. Tu das eſcā illis in tpr̄e oportu
no. Quinto ꝯſidera ꝓ q̊ petas: qꝛ ait vobiſ:
vt inuat̄ ꝙ qn̄ ſci ſui dei ſic orant ꝓ ipſis: ſē-
per exaudiunt̄ ſed nō ſic ſemp qn̄ ꝓ alijs ꝑces
fundūt: qđ crebro ꝑpt̄ indignitatē illius ꝓ q̊
orat̄: ꝯtigit. Audi Hiero. ſup illo ṽbo Hiere.
noli orare ꝓ pp̄lo iſto: qꝛ nō exaudiaꝫ. Ex qb᷒
inqt ṽbis diſcim᷒ fruſtra aliquē orare ꝓ alio:
cū ille nō mereat̄ accipere: pro quo rogat̄ đus
hec ille. Et hec ſufficiant ꝓ p̄nti cōcluſione.

Q deus oēs exaudit tā iuſtos q̄ꝫ iniuſtos:
tā fideles q̄ꝫ infideles. Concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Benign᷒ ille
a deus qui nobis tāta donauit cūctos
qcūqꝫ ſint orantes: attēdit ꝛ exaudit.
vbi tres inquiram᷒ ṽitates. Prima ē iſta:
qūo deus tn̄ iclinari pōt: vt pccōres attēdat
ꝛ auſcultet. Scđa ṽitas ē iſta: poſtq̄ꝫ dei o
mnes pccōres ſunt inimici. vn̄ ergo ē. ꝙ deus
illos ēt exaudit. Tertia ṽitas ē iſta: qūo er
go intelligit̄ dictū Jo. ix. Scimus qm̄ de᷒ pec
catores nō exaudit. Quantū ad primā di-
co aīa mea ꝙ amor dei ad nos nō eſt: ſic amō
nr̄i ad ꝓximū. Quis q̄ſo ille nr̄m tāto amore
feruens: q ꝓ ſuſceptis iniurijſ puniendū ſe tra
deret: qđ tn̄ in nr̄e redēptionis myſterio ꝑfe-
ctiſſime factū cernim᷒. Deus nāqꝫ qui ſine vl
lo pccō ſine vlla iniuſtitie neqtia etn̄itatē poſ
ſidebat pccā nr̄a i ſanguinē ſuū tr̄ſtulit. Ecce
feruens amor. Maluit. n. in ſeipſuꝫ ſeuus pu
tari q̄ꝫ in nos parꝫ clemens eē. Nō aurū đdit:
nō argentū apprehendit: nō pecuniā numera
uit: ſꝫ ſemetipſuꝫ tradidit: ſanguinē ſuū fudit:
ꝛ ꝓ nobis aīam ſuā poſuit. Dico aīa q̄ſo eſt:
nē tal̓ nr̄ ad proximū amor. nō ſane. Igit̄ clem̄
tiſſimus deus oēs tā clericos q̄ꝫ laicos: ſi r̄cte
orent: attendit. Audi beatū Hiero. de pe. di. i.
Importuna in euangelio mulier: tandē meru
it exaudiri: ꝛ clauſo cū ſr̄is hoſtio: media licꝫ
nocte: ab amico panes amicus accepit. Deus
q nulli int̄ ſe ſupari virib᷒ pōt: ꝑcib᷒ vincit̄ pu
blicani. Niniue ciuitas: q̄ pccō perijt: fletibus
ſtetit ꝛc̄. Ubi. glo. ſic ait. Caſuſ ꝓbat in h̓ capi
tulo: ꝙ inſtant̄ bona facienda ſunt: lꝫ quiſſit i
mortali pccō: vt ipetret veniā ſicut cananea:
ꝛ amicus ab amico: ꝛ alijs exēplis ꝛc̄. h̓ gloſa
Audi textū đ cōſe. di. iiij. c. qūo. Ubi dr̄. Qūo
exaudit deus homicidā deprecantē: l̓ ſuper a
quā baptiſmi: ꝛ ſup oleū: l̓ ſup eucbariſtiā: ꝛ ſu
per capita eoꝝ: quibuſ manus iponit. Que tn̄
oīa valent: ꝛ fiunt ēt per homicidas: l̓ ꝑ eos q

ēt oderunt ſr̄es. Cū nemo poſſit dare: qđ n̄ hꝫ:
qūo dat homicida ſpūm ſcm̄: ꝛ tn̄ intus ēt ba-
ptizat. Ecce ſolutio. Deus ḡ dat in baptizante
ſpūm ſcm̄. Quapropt̄ ſacramētū gr̄e dat deus
ēt ꝑ malos. ipam ṽo graꝫ: nō niſi ꝑ ſeipſuꝫ vl̓
ꝑ ſcōs ſuoſ ꝛc̄. h̓ ibi. quare ꝛc̄. Qūo āt vita bo
na neceſſaria ſit ſacerdotib᷒. vide iſra feria t̄-
tia ſe dn̄ice. quare ꝛc̄. Ad ſam ṽitatē ſatiſ
pꝫ ex dictis ꝙ đus peccatores exaudit ꝓ me
rito ſue bonitatis. Nā quos nouit idignos bn̄
ficio ꝓ ſua benignitate dignos reddit. Augu.
ſup Jo. Si pccōres inqt nō exaudit: fruſtra di
xiſſet publican᷒: deus propitius eſto mihi pec
catori: ꝛ tn̄ exaudit᷒ ē. h̓ ille. quare ꝛc̄. Ad t̄
tiā dico ꝙ in peccatore duo ꝯſiderāda ſunt. ſ.
natura: ꝛ culpa. Naturā diligit: culpā odit de
us. Si igit̄ peccator oret inquātū peccator. i.
ſꝫ deſideriū pcci: ſic nō exaudit deus pccōreſ.
Jo. ix. Scimus qm̄ pccōres deus nō exaudit.
Si oret peccator: nō ſm̄ đſideriū pcci: ſꝫ ea q̄
iuſta ꝛ honeſta ſunt: exaudit deus: nō ex debi
to: ſꝫ ſua miſicordia. Inde Criſo. ſup Math.
ait. Oīs qui petit accipit: ſiue iuſtus ſiue pec-
cator ſit. Iſta ē vna reſpōſio. Uel pōt dici ꝙ i
orōe tria ſunt merita. Primū dr̄ ipetratiuū.
Scđm ꝑmiatiuū. Et tertiū teſtificatiuuꝫ.
Primū ꝛ tertiū cōe ē bonis ꝛ malis. ſꝫ ſꝫ ſo-
lū iuſtoꝝ ē. Impetrant. n. oēs quicūqꝫ ſint o-
rantes: ſiue boni ſiue mali: dūmō in noīe ieſu
petant ꝛ orent. vn̄ ꝛ iudeo ſignū crucis ꝓfuit
vt Grego᷒. in dialogo ait. Silr̄ ꝛ teſtificari đ
fide xp̄i poſſunt tā boni q̄ꝫ mali: ꝛ miracula fa
cere. In noīe meo đmonia eiicient ꝛc̄. ait euā
geliſta Mar. c. vlti. Et de Dionyſio pagano:
poſtea Pauli cariſſimo diſcipulo legim᷒: āte
ei᷒ ꝯuerſionē Paulo ꝑdicāte dixiſſe. Si hūc
cecū in fide quā ꝑdicas illuminaueris: credā:
Et Paulus ad illum. Tu ipſe inquit ſi credis
in chriſtum: hoc facies: qđ ꝛ factum eſt: ꝛ ita
ad chriſti fideꝫ conuerſus: quare ꝛc̄. Et ſic pa
tet iſta concluſio.

De fructibus orōnis. Conſideratio tertia.

Ertio loco. Orōnis uberimā
t fructuoſitatē vidam᷒. vbi tres cō
cluſiones more ſolito ſubiūgam᷒.
vꝫ. Iſte ſequētes ꝯclōnes ꝑciſe de dn̄ica orō
ne ſenſuum hn̄t. qm̄ vt ait beat᷒ Tho. ſecūda
ſcđe. q. lxxxiij. Oratio dn̄ica omnes alias an-
tecellit. Sit igitur hec ꝑma conclō. Nulla
in toto oīum orōnum genē orō dignior eſt: no
bilior: atqꝫ ꝑſtātior oratōe ſcā dn̄ica. Secū
da ꝯclō eſt iſta. Nulla dici: cogitari: aut inue-
niri pōt orō que ſic nobis deum gratuꝫ: beni-
uolū faciat ꝛ attentū: ſic̄ oratio ſancta dn̄ica.
Tertia ꝯclō eſt iſta. Nulla tam ingens grā
ore ꝛ corde poteſt a deo impetrari: quin illaꝫ
ꝛ multo plura hec orō ſancta contineat.

Quanta ſit orōnis dn̄ice dignitas: ꝛ quare
Ieſus illā proprio ore fecerit. Cōcluſio ꝑma.

Ccipe primā ꝯclōnē ꝛc̄. Ubi ad eius
a đclarationē tres iqram᷒ ṽitates vꝫ.
Prima eſt iſta. Un̄ h̓ ē ꝙ orō dn̄ica
oēs alias orōnes excellit. Scđa eſt iſta q̄re
dn̄s Ieſus ſic eam breuē fecit. tertia eſt iſta. q̄
eſt iſti᷒ orōnis vtilitas: ſiue quā vtilitatē cōſe-
quunt̄ q illam dicūt. Quantū ad ꝑmū dico
ꝙ orō dn̄ica oēs alias excellit: ꝑpter h̓ maxie
qꝛ dn̄s Ieſus ore eā propꝛo fecit. Fecit aūt eā
dn̄s ore ꝓprio triplici rōne. ꝑ vt illi maiō reue
rentia debeat̄. ſo vt maiori cū diligētia dicet̄
tertio vt illi maior ꝯfidentia adhiberet̄. De
ꝑ. Si nanqꝫ veſtimentū xp̄i: qđ corp᷒ exteriuſ
tetigit: qđ alr̄ mortuuꝫ fuit tāta fuit reuerētia
dignū: vt etiā mlier fluxū patiēs ſanguīs: illđ
tangē nō auderet: ſꝫ tn̄ in fimbriā ei᷒ ſe ſanādā
ſparet dicēs. Si tetigero fimbriā veſtimēti ei᷒
tn̄: ſalua ero. Math. viij. Quāto magis h̓ ſcā
orō: q̄ ab ei᷒ bn̄dicta aīa q̄ viuit in eternū exi
uit: digna erit reuerētia maiore. Audi Paul̓.
ad Heb. ix. Uiuuſ eſt ſmo dei ꝛ efficax. De
ſo. Audi Criſo. ſup Math. O inqt q̄ꝫ fideliſ ꝛ
btā hec orō eſt: cui᷒ ordinē doctō vite ꝛ magr̄
celeſtis iſtituit. Ergo maxīa cū diligētia dicē
da eſt: ne dicēti eā negligent̄ dicat̄ illđ. Pp̄ls
hic labijs me honorat. cor aūt eoꝝ longe eſt a
me. De tertio. Cū. n. ex pctō primoꝝ pentū
ſim᷒ in hac miſerie vallē deiecti: vt ex oībuſ o
ꝑibus ṽtutibuſqꝫ nr̄is: nō niſi ibecillitatē col-
ligamus. ps. Inf. x᷒ ſum iu limo ꝓfundi. ꝛ non
eſt ſubā q̄. ſ. mihiipſi auxiliari queā. Jō op᷒ eſt
vt oculos mētis leuem᷒ ad celos: vn̄ vēiat au
xiliū nobis. Qđ ne qſpiā ibecillitate ꝓpria pē-
ſata: facē ꝑtimeſceret: imo cōfidēter dn̄i auxi-
lium q̄reret. Fecit hāc orōnem glīoſus xp̄s di
cens ſic orabitis. pat̄ nr̄ ꝛc̄. Inde h᷒ ꝯfidentie
forma deſcribit̄ Iudic̄. iiij. c. vbi de ſcō moyſe
dicit̄: ꝙ ꝯ amalech ſuis ſcis orōibus miro qdā
mō ꝑualuit. Audi textū ibidē. Memores iqt
eſtote moyſi ſui dei: q amalech nō ferro pugn̄
do: ſꝫ precibus ſcis deiecit. Inde glo. ſup libro
numeri ait. Plus valet vn᷒ ſcūs orādo: q̄ꝫ inu
meri peccatores preliādo. Si. n. oratio celum
penetrat: quō in t̄ris hoſteſ nō vinceret. Et ſic
pꝫ ꝑma ṽitas. Quātū ad ſaꝫ dico aīa mea
n̄ mirer] cur dn̄s hāc dn̄icā orōeꝫ ſic breuē fec̄
Solet. n. in multilogo nō deeſſe pctm̄. Et rhe-
tores in narratōibus ꝛ petitōibus: ꝓlixitateꝫ
ſmonis fugiendā edocēt. qm̄ ſmo ꝓlix᷒ ꝓcul
eſt a fauore. Inde Math. vj. dn̄s ait. Orātes
nolite multū loq. Audi q̄ſo Aug. Paucis inqt
ṽbis multiplices res cōprehendit: vt ſic cito
ſimplicitas fidei: ſufficientiā ſue ſalutiſ addiſce
ret: prudētiaqꝫ igenioſoꝝ profūditate myſte-
riorū ſtupeſcēt. Et Ambro. ſup hoc ṽbo pat̄
nr̄. Uide inqt q̄ꝫ breuis orō: ꝛ oīum plēa ṽtutū

primus ſmo q̄ꝫ te eſt gr̄e. Obđ facie tuā nō au
debas ad celū attollē: oculos tuos ad terrā đi
rigebas: ꝛ mox accepiſti graꝫ xp̄i. oīa peccata
tibi dimiſſa ſunt. Ex malo ſuo bonus fact᷒ es
filius. Jō preſume: nō de operatōe tua: ſed de
grā dei. Gra. n. dei ſaluati eſtis ait apl̓s. Non
ergo hec arrogātia eſt. ſed fides ꝑdicare qđ ac
ceperis nō eſt ſupbia: ſed ſcā deuotio. Ergo at
tolle oculoſ ad prēm q te ꝑ lauacrū genuit. ad
patrē qui te ꝑ filiū redemit: ꝛ dic. pat̄ nr̄ bona
preſūptio. ſed moderata. prēm dicis q̄ſi filius
ſed noli tibi aliqd ſpecial̓r vendicare. Solius
xp̄i pat̄ eſt ſpecialis. Nobis oībus cōis eſt pat̄
qꝛ illum ſolū genuit: nos ṽo creauit. hec ille. q̄
re ꝛc̄. Ex qbus ꝑn̄t tres formari rōnes q̄re
dn̄s orōem breuē fecit. ꝑma vt a ſimplicib᷒ fa
cilius diſceret̄. ſcđa vt prudētes in paucis ver
bis tantā excellētiā mirarent̄. Et tertia vt pec
catum in multilogo vitaret̄. q̄re pꝫ ſa veritas
Ad tertiā dico ꝙ etſi de hoc ſatis in tertia
ſequēti conclōne dicat̄. tam̄ vnus inter ceťos
ſpecioſiſſim᷒ fructuſ eſt animi dulcoratio. Au
di queſo Bernardū. Orando inquit bibit̄ vi-
num ſpūale letificans cor homīs. vinū ſpirituſ
qđ inebriat: ꝛ carnaliū voluptatū infundit o-
bliuionē: humectās interiora arentiſ cōſciētie
eſcas bonorū actuū digerit: ꝛ đducit per que
dam aīe membra: fidē roborans: ſpem cōfor-
tans: vegetans: ordinanſ ſꝫ charitatē ꝛ impin
guens mores. hec ille. quare ꝛc̄.

Quomō beniuolētia captatur ab omnipo-
tenti deo in oratione dn̄ica concluſio ſcđa.

Ccipe ſcđam vꝫ. Nulla dici: cogitari:
a aut inueniri pōt orō: que ſic nobiſ deū
gratū: beniuolū: ꝛ attētū faciat: ſicut
hec orō ſancta dn̄ica. Ubi tres inqramuſ veri
tates vꝫ. Prima ṽitas eſt hec. que beniuo
lentia eſt illa que captat̄ a deo in orōne dn̄ica.
Secūda qualiſ eſt iſta beniuolētia q̄ capta
tur a deo in orōne dn̄ica. Tertia ſi eſt neceſ
ſariū vt iſta beniuolētia captet̄ a deo in orōne
dn̄ica. Quantū ad primaꝫ dico ꝙ Tullius
in ſua rhetorica noua talē regulaꝫ ponit. Q ſi
quicq̄ꝫ ab aliq̄ cupim᷒ obtinē illū ꝑ nobis gra
tum ꝛ beniuolū faciam᷒. Et modū oſtendit di
cens. A noſtra ꝑſona inqt beniuolētiā ꝯemus
i. in vnū fiemus: ſi noſtꝝ officiū. i. qđ fecerim᷒
ſine arrogātia. i. ſine ſupbia laudabimus: aut
in rem publicā quales. i. vtiles fuerim᷒: aut in
parētes: aut in amicos: aut in eos q audiūt ali
qd referamus. dū hec oīa ad eā ipſaꝫ rē đ qua
agit̄ ſint accōmodata. i. ad ꝓpoſitū noſtꝝ ꝯmo
de adaptata. Itē ſi noſtra icōmoda referam᷒
inopiā: ſolitudinē: calamitatē. Et ſi orabim᷒ ut
nobis ſit auxilio: ꝛ ſil̓ oſtendemus nos in alijs
ſpē noluiſſe ponere ꝛc̄. Exēpla tuipſe pone: ſi
artē hanc noſti. His igit̄ ṽbis luculētiſſime
oñdit̄: ab auditore captāde beniuolētie mod᷒

Qm̄ captabim⁹: aut quāta in illū vel amicos
fecerim⁹ oñdenteſ: aut quāta ille in nos geſſit
quo fit vt in ipſo oēm ſpē nr̄am locauerimus.
Quāobrē aīa mea cū nos ipſi deo gc̄q̄ profi
cui nō fecerim⁹. qm̄ vt Apoſtolus ait: Cū hec
feceritis: dicite ſui inutiles ſumus. Ab ipſo ne
quaq̄ beniuolentiā captare poſſum⁹: q̄les in
eū fuerim⁹ recolentes. Oportet ergo vt nō i
alio q̄ ipſo ſpē voluiſſe ponere oñdam⁹. Qua
re pȝ q̄ ſit beniuolētia a deo in or̄one dñica ca
ptanda. Et ſic pȝ prīa ꝟitas. Quātū ad ſam
ꝙ triplex beniuolētia captāda a deo ē in ipſa
or̄one dñica: q̄ in ꝟbis dñicis oñdit cū dr̄. Pr̄
nr̄ qui es in celis. Prīa beniuolētia dr̄ beni
gne creatiōis. Scd̄a dr̄ amoroſe redēptōiſ.
Tertia dr̄ iocūde btīficationis. Prīa ibi.
Pr̄. Scd̄a ibi. nr̄. Tertia ibi. q es in celis.
Prīo igit̄ a deo beniuolentiā captam⁹: cū
illi bn̄ficiū creationis referim⁹: dicētes pr̄: q̄ſi
dicere velimuſ. O etne deus in nullo pter te
ſpē nr̄am ponere volum⁹: qꝛ tu es oīuȝ nr̄ȝ pr̄
p creationē. Feciſti.n.nos: ꝛ inquietū eſt cor
nr̄m: donec quieſcat i te. deutro. xxxij. Nūqd
ipe nō eſt pr̄ tuus q poſſedit: fecit: ꝛ creauit te.
Et Damaſcenus pricipali⁹ ingt. deus nr̄ ē pr̄:
q de nō entibus nos ad eſſe pduxit. Et. xij. q.
ij. qui abſtulerit. dr̄: pr̄ nr̄ ſine dubio deus eſt:
q nos creauit. mat̄ nr̄a eſt eccl'ia: q̄ nos baptiſ
mo regenerauit. Et vide rē memoria dignā:
qm̄ vt Augu. in ſmone dn̄i ait. Nūq̄ in vete
ri legit̄ teſtamēto: deū ſe patrē: ſȝ dn̄m ūn̄ ora
ri voluiſſe. dn̄s.n. ꝛ nō pr̄ iſraelitico pplo inſi
nuatus ē. Exo. xxvj. h̄ ſunt p̄cepta atq̄ iudi
cia ꝛ leges q̄s dedit dn̄s int̄ ſe ꝛ filios iſrael ꝛc̄.
Et alibi. obſuate p̄cepta mea: ego dn̄s. ꝛ ſte
tis in cerimonijs meis ego dn̄ſ ꝛc̄. Sed o icre
dule xp̄iane deū patrē appellas dicēdo. Pat̄
nr̄ qui es in cel'. Qual' naq̄ eſt iſte pat̄. Audi
aīa queſo xp̄ȝ. Jo. xvij. pat̄ ſcē ſua eoſ in noīe
tuo: q̄s dediſti mihi: vt ſint vnum ſicut ꝛ nos.
Uide aīa q̄nta hui⁹ ſit diligētia pr̄is. Math.
vj. Reſpicite volatilia celi: qm̄ nō ſerūt neq̄
metūt: neq̄ ꝯgregāt in horrea: ꝛ pat̄ veſter ce
leſtis paſcit illa. nōne vos magis plures eſtis
illis ꝛc̄. Scd̄a beniuolētia dr̄ amoroſe redē
ptionis: ꝛ hoc cū dr̄ nr̄: q̄ſi dicere intendam⁹.
O pat̄ etne deus: q oīa tuo ꝟbo creaſti: memo
rare ꝙ nr̄ p filij tui glīoſam icarnationē ꝛ paſ
ſionē effectus es. Jo. iij. Sic deus dilexit mū
dū: vt vnigenitū ſuū daret. Audi aureliū Au
gu. Nūq̄ ingt in veti teſtō p̄ceptū inuenit ꝙ
or̄oni pmitteret pr̄ nr̄. Quia p ſpiritū adoptō
nis xp̄o mediante ſuſcepim⁹. vt ſic deuſ pater
nr̄ eſt creatiōe: ſic ſit pat̄ nr̄ ſingulari dilectōe
ꝛ ꝯſolations. Criſo. Patrē ingt ſe magis volu
it dici q̄ dn̄m: vt fiduciā daret ipetrādi: qꝛ ſer
ui nō ſemp ipetrant. Et Ber. Oro ingt q̄ pat̄
no dulceſcit noīe: oīuȝ petitionū meaꝝ ipetrā
daꝝ fiduciā mihi pſtat. h̄ ille. Sed q̄re q̄ſo nō
dicimus pat̄ me⁹: ſȝ pat̄ nr̄. Audi gloſaȝ qd di
cat. Nemo ingt dicat meus: qa ſoli xp̄o cōpe
tit: q filius eſt p naturā. Inde nō imerito tp̄re
paſſionis dixit. pr̄ mi ſi poſſibile eſt trāſfer cali
cē hūc a me. Ambro. d̄ ſacramētis. c. vj. Patrē
ingt dicis qa filius. Sed noli tibi aliqd ſpālit̄
vēdicare. Solius.n. eſt xp̄i ſpālit̄ pr̄. nobis oī
bus in cōi pat̄: qa illū ſolū genuit. noſ ꝟo crea
uit atq̄ redemit ſupple ꝛc̄. Tertia beniuo
lentia dicit̄ iocūde btīficatiō. ſ. ibi qui es in ce
lis. acſi dicere intendam⁹. O etne pat̄ nr̄: im
mēſeq̄ deus in nullo alio q̄ in te ſpē nr̄aȝ pōe
re itendimus: qm̄ nō dubitam⁹ te illū ipſuȝ eē
q in cel' nos es glīficaturus. vbi nobis tue eſ
ſentie glīoſe clarā viſionē: firmā tentionē: ꝛ p
fectā dilectionē pparaſti. p̄s. Btī qui hitant i
domo tua: in ſcl'a ſcl'oꝝ laudabunt te. Et An
ſelmus in pſolodion. O inquit q h̄ bono frue
tur: quid illi erit: ꝛ qd illi nō erit. certe qcqd uo
let erit: ꝛ qcqd nolet n̄ erit. Aīa igit̄ ſi deū glī
oſū tibi beniuolū facere cupis: vt hēas qd itē
dis: ſic l' ſimili mō dicas. pat̄ etne deus: q nos
i gignēdo creaſti. p̄s. genuit nos ꝟbo ꝟitatis.
Qui nos nutriendo ꝯſeruaſ. p̄s. Jacta cogita
tū tuū in dn̄o: ꝛ ipſe te enutriet. Qui nos do
cendo inſtruis. p̄s. Lucerna pedib⁹ meis ꝟbū
tuū ꝛ lumē pedib⁹ meis. Qui nos ptegendo
defendis. p̄s. Oculi dn̄i ſup iuſtos: ꝛ aures e⁹
in preces eoꝝ. Qui nos puniēdo corrigis. p̄s.
Uiſitabo in ꝟga iniquitates eoꝝ: ꝛ i ꝟberib⁹
pccā eoꝝ. O pat̄ etne deus qui es nr̄ filiū ſuū
dando. prīa Petri. i. q pprio filio nō pepcit: ſȝ
p oībus nobiſ tradidit illū. qui es nr̄ nos lauā
do. Apoc̄. i. Lauit nos a peccatiſ nr̄is i ſangui
ne ſuo: q es nr̄ redimēdo. ad col'. i. q eripuit noſ
de poteſtate tenebraꝝ: ꝛ trāſtulit in regnū filij
adoptionis ſue. O etne pat̄ qui es in cel' ſine
tp̄re. p̄s. Tu āt idē ipſe es: ꝛ āni tui nō deſciet.
Qui es in cel' ſine mutabilitate. Boe⁹. de cō
ſola. O qui ppetua munduȝ rōne gubernas.
Terraꝝ celiq̄ ſator: qui tēpus ab euo. Jre iu
bes: ſtabiliſq̄ manens: das cūcta moueri ꝛc̄.
Qui es in cel' cū oī ſimplicitate. Aug. li. d̄ tri
nitate. Intelligam⁹ deū quantū poſſumus ſi
ne q̄litate bonū: ſine quātitate magnū: ſine in
digentia creatorē: ſine ſitu pn̄tē: ſine hitu oīa
ꝯtinentē: ſine loco vbiq̄ totū: ſine tp̄re ſempi
ternū. Audi me famulū tuū: quia nō ē ꝯfuſio
ꝯfidētib⁹ i te dn̄e. quare ꝛc̄. Et ſic pȝ ꝯcl'o ſa.
Qꝛ ſeptē ſunt or̄onis dn̄ice petitiones: ꝛ q̄
in ipſis bona ꝯtineant̄: ꝛ q̄ mala p ipſaſ ab aīa
ꝛ corpore expellāt̄: ꝛ quot ſint dona ſpūs: ꝛ q̄t
btītudines: quotq̄ virtutes. Cōcluſio tertia.
Accipe tertiā ꝯcl'onē. vȝ. Nulla tā in
gens grā corde ꝛ ore a deo impetrari
pōt: quin illaȝ ꝛ multo plura h̄ or̄o ſcā
ꝯtineat. Miro enim mō aīa mea magiſter nr̄
Chriſtus hanc orōeȝ ordinauit. nihil.n. eſt a d̄o
petēti dare poſſibile qd̄ in hac orōe n̄ ꝯtineat̄.
ſiue illud ſit pro malis āmonēdis: ſiue pro boīſ
adipiſcēdis: ſiue pro bonis ꝯſeruādis. Iſi. d̄ ſū.
bo. Fidei ingt ſimbolū ꝛ dn̄ica orō pro tota le
ge puulis eccl'ie ad celoꝝ regna ſufficit capeſ
ſcenda. oīs.n. altitudo ſcripturaꝝ in eadē orōe
dn̄ica ꝛ ſimboli breuitate ꝯcludit̄. Et hoc ideȝ
dicit btūs Tho. ſa ſe. q. lxxxiij. ar. ix. Int̄ oēs
ingt orōes orō dn̄ica pfectiſſima eſt. Ut ma
gis pn̄s ꝯcl'o lucidet̄ tres ingramus veritateſ.
Prīa eſt iſta: quot ſunt petitōes iſti⁹ ſacra
tiſſime dn̄ice or̄onis. Scd̄a quot bōa ꝯtinet
iſta dn̄ica orō ſanctiſſima. Tertia q̄t mala
tollit hec bn̄dicta orō. Quātuȝ ad primū di
co ꝙ cōiter ſeptē aſſignant̄ dn̄ice or̄onis peti
tiones: vȝ. Prīa dicit̄ ſanctificatōis. ibi. ſan
ctificet̄ nom̄. t. Scd̄a dicit̄ ſaluatōis: ibi. ad
ueniat regnū tuū. Tertia dicit̄ ꝯcordatōis.
ibi. fiat volū. t. ſi. in ce. ꝛc̄. Quarta dr̄ refe
ctōis. ibi. panē nr̄m q̄. da no. ho. Quinta dr̄
largitiōis. ibi. dimitte no. de. no. ꝛc̄. Sexta
dicit̄ auxiliatōiſ. ibi. et ne nos idu. in tē. Se
ptima dicit̄ liberatiōis. ibi. ſȝ libe. nos a malo.
Ubi aīa nō ꝙ ſufficiētia haꝝ petitionuȝ ſic
hr̄i pōt. Qm̄ oīs ad deū pr̄em dirigēda petitio
aut eſt reſpectu vite pn̄tis: aut vite future. ſi r̄
ſpectu future: aut tal' petitio ſpūm ſolū reſpic̄:
aut corp⁹ ſolū: aut vtrūq̄. ſi reſpicit ſpm̄ ſoluȝ:
ſic ē petitio pma. ſ. ſantificet̄ nom̄ tuū: qd̄ nihil
aliud dicē eſt q̄ ſanctificet̄ ſpūs nr̄ in noīe tuo
ſi reſpicit ſolū corp⁹: ꝛ ſic eſt ſa petitio. ſ. aduēi
at regnū tuū. i. adueniat corpoꝝ reſurrectio in
q̄ maxime xp̄i regnū glīoſe appebit. Si reſpic̄
vtrunq̄: ſic eſt petitio tertia. ſ. fiat volūtaſ tua
ſic̄ in celo ꝛ in t̄ra. p celū.n. ſpūs: p terrā ꝟo cō
pus intelligit̄. vt inferi⁹ oñdet̄. Et ſic hn̄t tres
petitōes. Si ꝟo petitio ſit reſpectu vite pn̄tis:
aut h̄ eſt reſpectu neceſſitatū corpis: aut ſpūs.
ſi corporis: ꝛ tūc eſt q̄rta petitio. ſ. panē noſtrū
q̄tidianū da no. ho. panis.n. hic accipit̄ pro q̄
cunq̄ vite neciō. Si reſpectu neceſſitatū ſpūſ
tūc aut hoc erit reſpectu pn̄tiuȝ: aut pteritoꝝ:
aut futuroꝝ. Si reſpectu pteritoꝝ: ſic eſt r̄miſ
ſio peccatoꝝ: ꝛ eſt q̄nta petitio. ſ. dimitte nobiſ
debita nr̄a ꝛc̄. Si reſpectu futuroꝝ. ſic petim⁹
a temptatōe non vinci: ꝛ ſic eſt ſexta petio. ſ. et
ne nos iducas in tēptatōeȝ. Si reſpectu pn̄tiū
ſic petim⁹ ab inſtāti malo liberari: ꝛ ſic eſt ſepti
ma petitio. ſ. ſȝ libera nos a ma. q̄re ꝛc̄. Acci
pe mō aīa mea pmā petitōȝ q̄ eſt petitio p grā
ſpūs ipetrāda. Et dicas. o eterne pr̄ creatiōe:
noſter redēptōe: q es in celis glorificatōe. ſan
ctificet̄ nom̄ tuū. i. ſanctificet̄ ſpūs nr̄ in nomie
tuo. qꝛ tu potes facē mundū d̄ imūdo ꝯceptuȝ
ſemie. Job. xiij. qꝛ tu es q aīam ſcificas. Hier.
xiiij. Tu aūt i nobis es dn̄e: ꝛ nom̄ ſanctū tuū
inuocatū eſt ſup nos: ne d̄relinq̄s nos dn̄e de⁹
nr̄. qꝛ tu es q trahis oēs ad te Jo. vj. Nēo vēit
ad me niſi pr̄ me⁹ t̄xēit eū. ꝛ ad Ro. ix. Nō vo
lētꝭ: nȝ currētꝭ: ſȝ d̄i miſētꝭ. ꝛ ſic pȝ pma petitō.
Accipe ſcd̄am. ſ. Adueniat regnū tuuȝ. i. ad
ueniat corpoꝝ reſurrectio. in q̄ xp̄i regnū glo
rioſiſſime appebit. qm̄ ſic̄ ſtella a ſtella differt
in claritate. i. Cor. xv. ſic corpa glorioſa. Aduc
niat igit̄ eterne pr̄ regnū tuū. qꝛ ſūme es a me
dilect⁹. Cāticoꝝ. v. Ueniat dilect⁹ me⁹ in ortū
ſuū ꝛ fluant aromata illi⁹. veniat dilect⁹ meuſ
i ortū ſuū vt comedat fruct⁹ pomoꝝ ſuoꝝ. Ad
ueniat regnū tuū. qꝛ nō video in hoc mūdi re
gno niſi miſerias ꝛ vanitates. ad Col. i. Deus
eripuit nos pro eripiet de poteſtate tenebraꝝ
ꝛ trāſtulit pro trāſferet nos in regnuȝ filij dile
ctionis ſue: in q̄ hēmus pro hēbimus redēptio
nem ꝛ remiſſionē peccatorū. Adueniat re
gnum tuū: vt tecū ſemp regnem⁹. Apoc̄. xix.
Regnauit dn̄s deuſ nr̄ omp̄s gaudeam⁹: ꝛ ex
ultemus: ꝛ dem⁹ glīam ei: qꝛ venerūt nuptie
agni: ꝛ vxor ei⁹ prepauit ſe. ꝛ datū eſt illi: vt co
opiat ſe biſſino ſplēdente ꝛ cādido ꝛc̄. Acci
pe tertiā petitionē. ſ. Fiat volūtas tua ſicut in
celo ꝛ in terra. p terrā corpus noſtrū: p celum
aīam noſtraȝ intellige. Et eſt ſenſus precor vt
corpus nr̄m. i. oēs vires corporis: ꝛ aīa nr̄a. i. o
mnes vires aīe conforment̄ cū tua ſancta vo
luntate. Fiat igit̄ volūtas tua ſicut in celo. i.
ſpūs meus cū tua volūtate ſemp ꝯcordet̄. p̄s.
Fiat cor meū imaculatū in iuſtificatōib⁹ tuis
vt nō ꝯfundar: fiat volūtas tua ſicut in terra.
i. corpus noſtruȝ cū tua volantate ꝯformatū.
Math. xij. Quicūq̄ fecerit voluntatē patris
mei q in celiſ eſt: ipſe me⁹ frat̄: ſoror: ꝛ mat̄ eſt.
Ad Eph. vj. Sitis ſerui xp̄i faciēteſ volūtatē
ei⁹ ex aīo. qm̄ vt dicit̄ Jo. ix. Si q̄s dei cultō ē
ꝛ voluntatē ei⁹ facit hūc exaudit. Ne mire
ris ꝙ celū aīam dixi. qm̄ ſicut empireū celum
eſt ſua q̄titate capaciſſimū: ſic aīa rōnalis ſuo
deſiderio imenſiſſima. Augu. p confe. Feciſti
nos dn̄e ad te: ꝛ inquietū eſt cor nr̄m donec q
ſcat in te. Et ſicut celū empireū eſt locus dei.
Jſa. lxvj. Celū ſedes mea: ꝛ terra ſcabellū pe
dum meoꝝ. ſic aīa rōnalis dei ſedes eſt p grāȝ
Sap. ij. Sapiētia in aīas ſanctas ſe trāſſert: ꝛ
amicos dei ꝛ pph̄as ꝯſtituit Jo. xiiij. Si quis
diligit me ſermonē meū ſeruabit: ꝛ pr̄ me⁹ dili
get eū: ꝛ ad eū veniem⁹: ꝛ manſionē apud euȝ
faciem⁹. Silr̄ nō temē p terrā corp⁹ hūanū
expoſuim⁹: tum qꝛ ex pncipio ei⁹ eſt: ꝛ in ipam
reuertet̄. Gen. Cinis es ꝛ i cinerē reuerterꝭ
tum qꝛ t̄renis cibis alit̄. Gen. ij. Ecce dedi vo
bis oēm fructū t̄re in cibū ꝛc̄. Tū qꝛ t̄ra a tero
teris trini tritū dr̄ ꝛ corp⁹ hūanū dȝ terē terrā
i. terrēos affect⁹. Ouidi⁹ metha. in p lib. Pro
naq̄ cū ſpectēt aīalia ceta t̄rā. Oſ homini ſub
lime dedit: celumque videre. Juſſit ꝛ erectoſ
ad ſidera tollē vult⁹. p̄s. Oīa ſubieciſti ſub pe

dibꝰ eiꝰ oues ⁊ boues ⁊c̃. Accipe quartam
petitionē.ſ. panē nr̃m quoti. da no. ho. In qua
vite pn̄tis nccīa poſtulamus. Panē igit̃ nr̃m
da nobis hodie o deus miſericordiſſime: quia
oīa te expectant: vt des illis cibū in tp̃re. ps.
Dante te ill' colligent: apiente te āt manū tuā
oīa iplebūt̃ bonitate. Panē nr̃m ⁊c̃. da nobis
bone pr̃: qꝛ oībus indigemꝰ. Job. ij. nudus e-
greſſus ſum de vt̃o mr̃is mee: ⁊ nudus reuer
tar illuc. Panē nr̃m ⁊c̃. qꝛ diuerſis telis circū
damur. ad Eph̃. vj. Nō eſt nobis colluctatio
aduerſus carnē ⁊ ſāguinē.ſ. tm̃. ſꝫ aduerſus pn
cipes ⁊ ptātes tenebrarū ꝯ ſpiritalia nequitie
in celeſtibꝰ: pp̄ qḋ accipite armaturaꝫ dei ⁊c̃.
Panē nr̃ꝫ ⁊c̃. vt te gl̃ificemꝰ. Dan̄. iij. Fac no
biſcū iux̃ manſuetudinē tuā: ⁊ ſꝫ multitudīeꝫ
miſ̃icordie tue: ⁊ erue nos in mirabilibꝰ tuis:
⁊ da gl̃iaꝫ nomini tuo dn̄e. i. da gr̃am vt gl̃ifi
cemus nomē tuū. ps. Da nobis dn̄e auxiliū d̃
tribulatione: qꝛ vana ſalus hoīs ⁊c̃. Accipe
quintā petitionē.ſ. dimitte nobis ⁊c̃. Dimitte
igit̃ nobis debita nr̃a: qꝛ multū tibi peccauiꝫꝰ
ps. Iniquitates mee ſupgreſſe ſunt caput me
um: ⁊ ſicut onus graue grauāte ſunt ſup me.
Dimitte nobis debita nr̃a: qꝛ tibi ſatiſfacere n̄
valemus. ps. Cito anticipent nos miſ̃icordie
t[u]e: qꝛ paupes facti ſumꝰ nimis. Dimitte no-
bis ⁊c̃. qꝛ tuis ſolis in manibꝰ poſita ſunt tp̃ra
nr̃a. ps. In manibus tuis opa mea. Iō delicta
iuuentutis mee ⁊ ignorātias meas ne memīe
ris. Dimitte nobis: qꝛ quotidie multiplicant̃ d̃
licta nr̃a. Eccl'. xxiij. Dn̄e pr̄ ⁊ dn̄atō vite mee
ne derelinq̄s me: ne accreſcāt ignorātie mee:
⁊ multiplicent̃ pccā mea: ⁊ delicta mea abun-
dent. Dimitte nobis ⁊c̃. qꝛ tu ſepius h̄ pmiſiſti
Hiere. xxxiij. Emūdabo eos ab oī iniquitate
ſua in q̊ peccauerint mihi: ⁊ ppitius ero cūct[i]ſ
iniqtatibꝰ eoꝝ in q̄bus deliquerunt mihi. Et
Ezech̄. xxxvij. c. Emūdabo eos ⁊ erunt mihi
in ppl'm: ⁊ ego ero eis in deū. ps. Si iniqtates
obſ̃uaueris dn̄e: dn̄e quis ſuſtinebit ⁊c̃. Ac-
cipe ſextā petitionē.ſ. ⁊ ne nos inducas in tēta
tionē. i. ne pmittas nos vinci a tētatione: quia
inimici nr̃i ſemp nos infeſtant. pr̄a Petri. p̊.
Diabolus circuit q̄rens quem deuoret. Et ne
nos inducas in tentationē: qꝛ tu ſolus oīa po-
tes. Heſt. xiij. nō eſt q tue poſſit reſiſtere volū
tati: ſi decreueris ſaluare nos. ps. Deus dn̄at̃
in v̄tute ſua in eternū. ⁊ pmi pali. xxviiij. Tu
dn̄e dn̄aris oīuꝫ. In manu tua v̄tus: magnitu
do: ⁊ iperiū oīuꝫ. Et ne nos ⁊c̃. qꝛ ex nobis r̄ſi-
ſtere nō valemus. pmi Machabe. iij. quō po-
terimꝰ ſuſtinere an̄ faciē illoꝝ: niſi tu adiuues
nos ⁊c̃. Accipe vltimā petitionē.ſ. Sꝫ libe
ra nos a malo inſtāti.ſ. corpali: tp̃ali: ⁊ ſpūali:
vt tibi fidelit̃ ſ̃uiamus. ps. Da mihi intellectū
⁊ ſcrutabor legē tuā: ⁊ cuſtodiā illā in toto cor
de meo. Libera nos a malo: qꝛ liberat̃ nos p

miſiſti. ps. Intellectū tibi dabo: ⁊ inſtruā te in
via hac q̄ gradieris: firmabo ſup te oculos me
os. Itē libera nos a malo: vt tecū regnar̄ poſ-
ſimus. Jaco. p̊. Btūs vir q ſuffert tentationē:
qm̄ cū pbatꝰ fuerit: accipiet coronā vite: quā
repromiſit deus diligentibꝰ ſe ⁊c̃. Et ſic pꝫ pri
ma dubitatio. Quantū ad ſꝫ dubiū.ſ. quot̃
bona ꝯtinet h̄ orō ſcā dn̄ica: breuit̃ dico ꝙ au
relius Augꝰ in ſ̃mone de gnꝫ ſeptenis queꝫ
habui Tarniſij p manibꝰ: ponit ī hac orōne ſe
ptē ſpiritus ſcī dona: ſeptē btītudines: ⁊ ſeptē
v̄tutes: adeoꝙ bn̄ cōpoſite illa cōnexuit: vt nl'
li ibi melius videri. ppterea tria hic aīa bre-
uiter nō. Primo. n. ſcias aīa cara ꝙ ſeptem
ſunt ſpūs ſcī dona. vꝫ. donū timoris: donū pie
tatis: donū ſcīe: donū fortitudis: donū ꝯſilij:
donū intellectꝰ: ⁊ donū ſapīe. de q̄bus Iſa. xj.
ait. Regeſcet ſup eū ſpūs dn̄i: ſpūs ſapīe ⁊ itel
lectus: ſpūs ꝯſilij ⁊ fortitudis: ſpūs ſcīe ⁊ pieta
tatis: ⁊ repleuit eū dn̄s ſpū timoris. Scd̄o a
nima nō ꝙ ſeptē ſunt btītudines. vꝫ. regnū ce
loꝝ: poſſeſſio t̃re viuentiū: ꝯſolatio: iuſtitie ſa
cietas: miſ̃icordia: viſio dei: ⁊ filatio dei. Ma
thei. v. Btī paupes ſpū. i. voluntarie: qm̄ ipſo-
rū eſt regnū celoꝝ. btī mites: qm̄ ipſi poſſide-
bunt terrā. btī qui lugēt. i. penitentiā faciunt:
qm̄ ipſi ꝯſolabunt̃. btī q eſuriunt ⁊ ſitiūt iuſti-
tiā. i. miſtrant ⁊ cupiūt: qm̄ ipſi ſaturabunt̃. btī
miſ̃icordes: qm̄ ipſi miſ̃icordiā ꝯſequent̃. bea
ti mundo corde: qm̄ ipſi deū videbūt. btī paci
fici: qm̄ ipſi deū videbūt. btī qui pſecutiōꝫ pa
tiunt̃ pp̄ iuſtitiā: qm̄ ipſi filij dei vocabūt: gau
dete ⁊ exultate qm̄ merces vr̃a ē in celis. q̄re
⁊c̃. Tertio nō ꝙ ſeptē ſunt v̄tutes. vꝫ. paup
tas ſpūs. i. humilitas: mā̃ſuetudo ſiue benigni
tas: cōpunctio ſiue dolor: ⁊ eſuries iuſtitie ſiue
deſideriū bonū: miſ̃icordia: cordis mūdicia: ⁊
pax ſcā ſiue animoꝝ vnitas. Quō āt v̄tutes
differant a btītudinibꝰ: ⁊ a ſeptē donis ad pn̄s
relinquamꝰ. Sed q̄liter iſta in orōne dn̄ica in
cludant̃: videbit̃ in dubitatōe ſequēti. Q̄tū
ad tertiā dubitatōꝫ. vꝫ. quot mala tollit h̄ orō
ſcā. Dico ſ̃m Aug. vbi. s̄. ꝙ ſicut ſeptē ſunt pn
cipales hꝰ bn̄dicte orōnis petitiones: ſic p ſe-
ptē dona ſcī ſpūs: ſeptē mortalia pccā pellunt̃
Et ad h̄ oñdendū. p̊ videamꝰ qḋ malū in aīaꝫ
ipſam pccā mortalia inducāt. Et dicit beatus
Augꝰ vbi. s̄. ꝙ tria pccā mortalia.ſ. ſupbia: in
uidia: ⁊ ira: hoīeꝫ ſpoliāt. quartū.ſ. accidia. ho-
minē ſpoliatū flagellat. quintū.ſ. auaritia: ho-
minē flagellatū eicit. ſextū.ſ. gula: hoīem eie-
ctū oī ꝯſolatione puat. ſeptimū.ſ. luxuria: aīaꝫ
ſeductā ſeruā facit. Hec oīa ſigillatim videa-
mus. p̊ ſupbia ſpoliat aīam: ⁊ ei aufert deū. ſ̊o
inuidia aufert hoī pximū. tertio ira aufert ho
mini ſeipſum. Dico ꝙ ſupbia aīaꝫ ſpoliādo au-
fert ab ipſa deū. Eſt. n. ſupbia ppīe excellen-
tie amor: q̄ mēs bonū qḋ ſingul'r diligit. i. ſine

eo a quo bonū accepit. Inde Augꝰ. vt s̄. O
ſupbia ingt qd agis. cur ſuades riuulo vt ſe a
fonte diuidat. cur ſuades radio: vt ſe a ſole a-
uertat. Quid aliū ſuades q̄rere: ⁊ īnuentū ſin
gulariter amare. Sicut. n. oē bonū veraciter
a deo eſt: ita nullū bonū extra deū vtilit̃ hēri
pōt. imo p hoc ipſum qḋ habet̃ amittit̃ q in eo:
⁊ cū eo: a q̄ eſt nō amat̃. hec ille. Inde Job. xv.
ait. Cōtra oīpotenteꝫ armatꝰ eſt: currit aduer
ſus deū extēto collo.ſ. non curās an deꝰ offen-
datur dum tn̄ honoret̃. Oſee. xiij. Adimpleti
ſūt ⁊ ſaturati: eleuauerūt cor ſuū: ⁊ obliti ſ. mei
⁊c̃. Scd̄o inuidia aufert homini pximū. cū
n. ſupbia ppīe excellētie ſit amor: vt dictū ē:
neceſſe eſt vt bonū qḋ in alio ꝯſpexerit: quāto
maiꝰ fuerit: tanto amariꝰ in eiꝰ aīo torquet̃. ex
q̊ ſequit̃ ꝙ inuidia eſt pena ſuperbie d̄putata.
Audi Augu. in q̄dam ſ̃mone. Inuidia ingt eſt
aliene felicitatis odiū: reſpectu inferioꝝ: ne ſi
bi equent̃. reſpectu pariū: qa ſibi equant̃ reſpe
ctu ſuperioꝝ: quia illis nō equat̃. Caim inuidit
Abel pſ̃pitati. Rachel Lie fecūditati. Saul
Dauid felicitati. p inuidiā pcuratus eſt mūdi
lapſus: ⁊ mors xp̄i. h̄ ille. Et idē libro d̄ doctri
na xp̄iana. Auertat ingt deꝰ inuidie peſtē ab a
nimis oīum: nec dū xp̄ianoꝝ. Inuidia. n. viciū
diabolicū eſt: q̊ ſolo diabolꝰ reus eſt. i. dānatꝰ
eſt: ⁊ inexpiabiliter. i. irreuocabil'r reus. nō. n.
dicit̃ diabolo vt dānet̃: adulteriū ꝯmiſiſti: fur-
tum feciſti: villā alienā rapuiſti: ſꝫ hōi ſtatim in
uidiſti. hec ille. Tertio ira aufert hōi ſeipſuꝫ
mox. n. vt de ſupbia inuidia nata eſt: irā de ſe
parit. qꝛ miſer aīus ppterea iā ſibiipſi de ſua ī
perfectōe iraſcit̃. qꝛ de bono alteriꝰ per chari-
tatem non letat̃. vno q̊ꝫ etiā mūno deū: ſcōſqꝫ
⁊ cuncta q̄ in eius aīum venerint blaſphemat:
atqꝫ per ipatiētie vitiū agitat̃: vt malū qḋ pa-
titur ſe meruiſſe: vel bonū qḋ hꝫ p gr̃am acce
piſſe nō cognoſcat: qꝛ nihil intus hꝫ qḋ non ſit
adultū inuidia. Audi Greg. li. mor̃. Quāta igt
ſit iracūdie pena pēſare poſſumꝰ: p quā patien
tia perdit̃: vt qd: que ordinē ſit agendū oīo ne
ſciat̃ qꝛ nimiꝝ intelligētie lucē ſubtrahit: cum
mentē pmouendo ꝯfundit. Inde poeta. Ira ī
pedit aīum ne poſſit cernē veꝝ. ⁊ ſic hēs tripli
citer aīam ſpoliatā. Quartū pctm̄.ſ. accidia
aīam ſpoliatā flagellat. Omiſſis. n. illis tribus
ſ. deo: ſeipſo: ⁊ pximo nihil ſupeſt. vn̄ īfelix ꝯ
ſcientia gaudeat. ⁊ iō p triſticiā i ſemetipa col-
lidit̃: vt q de alieno bono letari noluit: de ſuo
malo iuſte cruciet̃. Inde Ber. in ſ̃mone. Mi-
ror ingt ꝙ ad guſtū dulciſſimi cibi nauſeas: ſi
tn̄ guſtaſti q̄ꝫ dulcis eſt dn̄s. Aut certe mūduꝫ
guſtaſti: ⁊ neſcio qd ſapiat xp̄s. iō nō appetis in
expertū. aut ſi guſtaſti: ⁊ dulce nō ſapit: ſanuꝫ
non hēs palatū. h̄ ille. Quīto auaritia aīaꝫ
flagellatā eicit. nā dum aīa ſic ſe ex accidia in
felicem intꝰ ꝯſpicit: velut impfecta foris ꝯſo-

lationeꝫ īngrere ſtudet. mō domos: mō agros
mō pecuniā cumulāſ: ⁊ veluti bibens ſalſa: in-
felix aīa ſemp terrenoꝝ ſitit: ⁊ ita dū foris ꝯſo
latione q̄rit: intꝰ ampliꝰ torqueat̃. Audi gre.
li. mor̃. Auaritia deſideratis rebꝰ non extīguit̃
ſed auget̃. nā mox ignis cū ligna que ꝯſumat
excepit: excreſcit. Et Iſi. de ſum. bo. Qui hōa
mundi diligit: velit vel nolit: timoris ⁊ doloris
pene ſuccūbit. timoris: in acq̄ſitione. doloris: ī
amiſſione. q̄re ⁊c̃. Sexto gula aīam eiectā
ſeducit. nā dum gule pctm̄ aīum in exteriōibꝰ
bonis inhiantē ꝯſpicit: in pmis q̄ſi e vicino tē-
tans: nālem appetitū ad exceſſuꝫ illicit: ⁊ ita d̄
us eoꝝ venter eſt. Audi Hiero. Qui nimiū ci
bis vtunt̃: q̄to ventrē paſcunt: tanto amplius
ſenſum mētis obtundūt. Nā greci dixerūt. ex
craſſo ventre: ſubtilē ſenſuꝫ gigni nō poſſe ⁊c̃.
Septimo luxuria aīam ſeductā ſeruā facit.
Nā caro poſtqꝫ per crapulā inflata eſt: ardorē
libidinis ſupuenientē: emollitꝰ atqꝫ reſolutꝰ a-
nimus vincē non pōt: ⁊ ſic ſeruit viliſſime dn̄a
tioni. ⁊ niſi exorta ſubueniat ſaluatoris pietas
iam nō erit: vn̄ captiuo ſeruiēti amiſſa reſtitua
tur libertas. Audi Hiero. in ſ̃mone q̄daꝫ. Sē
per ſaturati vicina laſciuia eſt. vicina. n.ſ. ven
ter ⁊ genitalia. hec ille. Et idē in epl'a. O ignis
infernalis luxuria: cuiꝰ mā gula: cuiꝰ flāma ſu
pbia: cuiꝰ ſintilla praua colloq̄a: cuiꝰ fumꝰ infa
mia: cuiꝰ cinis inopia: cuiꝰ finis gehēna. hꝫ ille.
Ecce q̄ꝫ ex his claret: q̄ꝫ īmaniſſimis picul' mi
ſerrima ⁊ infelix aīa hac in vita ſuccūbat. quā
obrē ille Paul'. ad Ro. vij. clamabat. Quis
me liberabit de corpe mortis hꝰ. Et ſic pꝫ qd ī
aīa ipſa pctā mortalia cauſēt. Hij. n. ſunt fōtes
abyſſi tenebroſe: de q̄bus flūia babylonis ex-
eunt in oēm terrā deducta ſtillicidia iniquita
tis diffundūt. Iſta ſunt ſeptē vitia vaſtatoria:
⁊ vniuerſe terre integritatē corrūpentia: ſilīqꝫ
maloꝝ oīum germula pducētia. vt ingt aur[e].
Augꝰ. in ſ̃mōe de gnꝫ ſeptenis. His ſic nō
tis videamꝰ quō p̄dictis ſeptē petitōibꝰ dn̄ice
orōnis p ſeptē ſpūs ſcī dona vitia h̄ mortifera
expellant̃. Accipe igit̃ primā petitionē.ſ. ſci
ficet̃ nom̄ tuū acſi dicē intēdamꝰ. O et̃ne pat̃
da nobis p gr̃aꝫ tuā timē ⁊ venerari nom̄ tuū
q̄tenꝰ tibi p hūilitatē ſubiecti ſimꝰ q p ſupbiaꝫ
rebelles ⁊ ꝯtumaces extitimꝰ. Ad quā petitio
nē donū pmū ſpūs ſcī nobis dn̄s pſtat.ſ. donū
timoris vt ille ad cor veniēs pmā v̄tutē.ſ. hūili
tatē in ipſo creet. Que ſupbie mēbꝝ ſanet: q̄te
nus ad regnū celoꝝ qḋ pma eſt btītudo. vt vn̄
diabolꝰ cecidit p ſupbiā: hō p hūilitatē poſſit p
uenire. O q̄ꝫ pclara ⁊ ſcā h̄ pma victoria: q̄ ca
pitale viciū pmū extitit debellatū: vꝫ ſupbia.
Accipe mō ſ̃am petitōeꝫ.ſ. Adueīat regnū
tuū. i. te o et̃ne pr̄ hortor: te dep̄cor: vt oībꝰ ſa-
lutē aīaꝝ dones: q̄tenꝰ tibi p hūilitatē ſubiecti
tecū in et̃nū viuē valeamꝰ. Ad quā petitionē

donũ pietatis ad aīam celeriter mittit: vt illō
ad coꝛ veniens: bñignitatē ſeu manſuetudinē
q̄ ſḃa virtus ē: in illud accendat. q̄tenus ad et-
ne btitudīs poſſeſſionē: ad quā alios ꝑuenire
cupit: qđ inuidia nō ſinit: ⁊ ipſum ꝑuenire poſ-
ſit ⁊c̄. Accipe tertiā petitionē. ſ. fiat volun-
tas tua. i. te dep̄coꝛ o et̃ne pr̄ da nobis gr̄az tā
in nobis q̄z in alijs: quicq̄d diuina voluntas ſꝫ
ſue dignationis arbitriũ diſpenſat adiplere.
Ad quā petitionē dñs donũ ſcie p̄ſtat: vt illō
ad coꝛ veniens erudiat illud: ⁊ ſalubꝛit̃ cōpu-
gnat: vt ſciat hō malũ qđ patit̃ ex culpa ſua ꝑ
uenire. ſi quid āt boni humilit̃ ex dei miſicoꝛ-
dia ꝓcedere: ac ꝑ h̄ diſcat ſiue in bonis q̄ ñ hꝫ
ſiue in malis q̄ ſuſtinet: ꝯ creatoꝛē nō iraſci: vt
cũ cōpunctione coꝛdis ꝑ oīa diſcat patientiā
hr̄e: vt inde ꝯſolationis p̄miũ ꝯſequat̃. vt q ſe
hic ſponte corā deo ꝑ lamēta affligit illic veꝝ
gaudiũ ⁊ letitiā mereat̃. Accipe quartā pe-
titionē. ſ. panē nr̄m quotidianũ: da nobis ho-
die. i. te dep̄coꝛ et̃ne pr̄ ſollicita tua pietate: mi
hi languenti panē tuũ adminiſtra. Solet. n. aīa
triſtis quodāmō tabefacta bona interna ñ ap
petere: atq̄z oī vigoꝛe moꝛtuo: nullo ſpūali re
fectionis deſiderio hilareſcere. Ad quā petitiō
nē: donũ foꝛtitudīs dñs celerit̃ donat: vt illō
ad coꝛ veniens aīam fatiſcentē erigat: ⁊ ſtini
vigoꝛis v̄tute recepta: a defectu ſui tedij ad
deſideriũ ſupni ſapoꝛis ꝯualeſcat. ⁊ īde fames
iuſtitie oꝛiat̃: vt dũ hic ꝑ deſideriũ pietatis fō
titer accendit̃: illic ꝓ p̄mio plenā iuſtitie ſacie
tatē ꝯſequat̃. Accipe quintā petitiōꝫ. ſ. ⁊ di
mitte nobis debita nr̄a ſicut ⁊ nos dimittim⁹
debitoꝛib⁹ nr̄is. q̄ſi dicat o et̃ne pr̄ te quotidie
tm̄ offendim⁹: coꝛde: oꝛe: ⁊ ope: dimitte p̄caūr
debita nr̄a: ſicut ⁊ nos dimittim⁹ debitoꝛibus
nr̄is. Juſtũ. n. quippe ē: vt in reddēdo alijs de
bito: anim⁹ anxius eē nō debeat: qui in exigē
do ꝓ ſe noluit eſſe auarus. Et iō q̄lit̃ a nr̄o de
bito abſolui debeam⁹: appoſita eſt ſalutis cō-
ditio: vt alijs dimittam⁹. Ad quā petitionē in
fundit dñs donũ ꝯſilij: vt illud ad coꝛ veniens
edoceat in h̄ ſclō libent̃ in nos peccātib⁹: miſi
coꝛdiā nō denegare. q̄tenus cũ p̄ccis nr̄is rō-
nē reddituri ſimus: mereamur miſicoꝛdiā iue
nire. Se ne pigeat q̄ſo: dic p̄coꝛ cur huic peti-
tioni tm̄ ꝯditio appoſita eſt. ſimplr̃. n. ſi ꝯſide-
ras fieri nobis qđ volum⁹: in alijs petitionib⁹
oꝛamus: in hac āt ꝯditionē apponim⁹. Breuit̃
ad h̄ aīa mea dico ꝙ ſi alijs in petitionib⁹ dñz
ꝓ ꝓximo oꝛauerim⁹: charitas ad h̄ ipſum mo
uet: nec q̄cq̄z calculi: vt ita loquar cuz ꝓximo
facere obligamur: ſꝫ cũ ab ipſo ꝯtumelias pa-
timur: aliq̄d ꝑticulariter cũ illo nobis agendũ
ē. q̄re haud iniuſtũ ē: vt tua de libꝛo dei ſi de-
leri p̄ccā poſcis: p̄us ꝓximi e tuo libello p̄ccā
cancelles. Audi barbatũ Hiero. ſup h̄ v̄bo di
mitte nobis. o foꝛmidoloſa inq̄t ſn̄ia: ſi ꝑua fra
tribus nō dimittim⁹: magna ꝓculdubio nobis
a deo nō dimittunt̃. ꝑua quidē in nos fc̄a vo-
cat ꝑ reſpectũ ad deũ. ſi igit̃ inq̄t ille volumus
deũ ꝓpitiũ effici fratrib⁹ nr̄is: debita dimitta
mus. q̄re ⁊c̄. Cōtentoꝛ inquies pr̄ Ambꝛoſi:
ſed dic queſo: an in ſe peccanti nō dimittens: ī
hanc oꝛonē dicendo peccet: dũ dicit dimitte
nobis ⁊c̄. Et videt̃ ꝙ ꝙ ſic. Nā cũ dicit dimit-
te nobis ſicut ⁊c̄. ⁊ nō facit qđ oꝛat: ꝯ ſe deũ ꝓ
uocare videt̃: vt intuenti pꝫ. Audi Aug. Si ñ
dimittis inq̄t iniuriā q̄ tibi fc̄a eſt: nō oꝛonē ꝓ
te facis: ſed maledictiōꝫ ſup te inducis: cũ di-
cis dimitte nobis debita nr̄a ⁊c̄. Dico aīa ca-
ra ꝙ h⁹mōi v̄ba dimitte nobis ⁊c̄. tripliciť in-
telligi p̄nt. ſ. ꝯcomitatiue: cauſatiē: ⁊ ſatiſfacti-
ue. Si cōcomitatiue: tūc dico ꝙ ſic oꝛans pec
cat: nō q2 dicere illa peccet: ſed q2 nō recedit
a peccato a q̄ exire tenet̃ ꝑ ſemꝑ ⁊ ad ſemper:
dũ ſufficientē ad exeundũ ad actũ liberũ ar-
bitriũ noſcat hr̄e. Si cauſatiue: ſic ēt peccat
nō in eo qđ dicit: ſꝫ ex circūſtantia quadā. naꝫ
cũ talia dicit: occaſio illi faciendi dat̃ qđ negli
git: qđ negligendo peccat. Silr̃ peccat q2 in-
dign⁹ oꝛantis officiũ aſſumit: qđ facere nō de
beret. Si tertio mō vt. ſ. ſatiſfaciat oꝛonis d
bitũ ad qđ tenet̃: ſic ꝓculdubio nō peccat: ſed
poti⁹ meret̃: merito tñ nō ſufficienti ad vitā et̃
nā: ſꝫ ſic meret̃: vt bonũ faciens in moꝛtali. Et
tunc ad argum̄tũ in oppoſitũ dico ꝙ ſic oꝛans
petere nō intendit vt ſibi plenius dimittat̃. ſic
alijs ipſe. ſꝫ ſolũ oꝛdinē oꝛandi datũ: a q̄ quicq̄z
ſubtrahere nō licet: inſinuare intendit. Et tal̃
maledictiōꝫ ſup ſe inducit: vt dicit Augu. nō
q2 oꝛat: ſꝫ q2 negligit facere qđ deberet. vel i-
dignus oꝛantis officiũ aſſumit. Meret̃ tñ ſi o
ratiōis debitũ pſoluere itendit: q̄re ⁊c̄. Quar
ta r̄n̄ſio eſt. Dimitte nobis ⁊c̄. Sicut ⁊ nos di-
mittimus. i. dimittere tenemur. Et vt mihi ap
paret iſta eſt ſatis bona r̄n̄ſio. Accipe ſextā
petitionē. ſ. ⁊ ne nos inducas in tentatiōeꝫ. i. o
et̃ne pr̄ ne inducas in tentatiōeꝫ. i. ne ꝑmittas
nos vinci a tentatiōe. i. a peccato gule. qm̄ h̄ il
la tentatio ē: qua nos illecebꝛa carnis ſ[illegible]e per
nālē appetitũ ad exceſſum trahere nitit̃: ⁊ la-
tent̃ voluptatē ſubijcit: dũ manifeſte nobis d
nc̄citate blandit̃. Jn hanc igit̃ pr̄ et̃ne tētatiōꝫ
[illegible] te nō imergi. Ad quā petitionē infundit d
us donũ itellectus: vt illud ad coꝛ veniens in
terna v̄bi dei refectiōe: exterioꝛē appetitũ co
hibeat: ⁊ mentē ſpūali cibo roboꝛatā: nec coꝛ-
poꝛalis egeſtas frangere: nec carnis uoluptas
ſupare valeat. ꝓpterea dñs ſuo tentatoꝛi dũ
eſurienti ſibi fraudulentā de exterioꝛis panis
refectione ſuggeſtionē faceret: r̄n̄dit nō in ſo-
lo pane viuit hō: ſꝫ de oī qđ ꝓcedit de oꝛe dei
vt aperte demōſtraret ꝙ cũ mēs illo interius
pane reficit̃: nō magnope curat: ſi foꝛis ad tps
famē carnis patiat̃. dat ğ dñs ꝯ gulā ſpūm itel
ligentie vt ille ad coꝛ veniens emundet illud
atq̄z purificet: ⁊ illũ interioꝛē oculũ cognitiōe
v̄bi dei q̄ſi collirio q̄dam ſanās ſerenũ ⁊ illuīo
ſum efficiat: vt ad ipſam diuinitatis claritateꝫ
ꝯtemplandā pſpicacē efficiat. q2 beati mundo
coꝛde: qm̄ ipſi deũ videbunt ⁊c̄. Accipe ſe-
ptimā petitionē. ſ. ſꝫ libera nos a malo. i. o et̃ne
pr̄ libera nos a malo ſḃuitut[is] carnis: qm̄ d dec⁹
nō paruũ ācillā ⁊ ſeruā dñe ſue dñari. Ad quā
petitionē infundit dñs ſpm̄ ſapie: vt ipſe ad cō
veniēs amiſſa captiuitate aīe: libertatē reſtitu
at: ⁊ iugũ inique dānationis: qđ ſuis virib⁹ fu
gere nō valuit: ꝑ gr̄am adiuta euadat: ⁊ ꝑ dul
cedinē intrinſecā ſatiata: in ſemetipſa pacifica
ta: foꝛis nihil appetēs: tota ꝑ amoꝛē int⁹ q̄eſcat
⁊ tandē ad iternũ gaudiũ colligat̃. vbi pſecte
ad imaginē dei refoꝛmet̃. Qđ nobis cōcedat
bñdictus Jeſus q nobis tāta donauit. q cũ pr̄e
⁊ ſpũ ſcō regnat in ſecula glorioſus. amen.

¶ Feria ſexta cinerum de diuina gratia ſer-
mo in oꝛdine tertius.

Solem ſuum

oꝛiri facit ſuper bonos ⁊ malos
Math. v. c. Legalis nanq̄z de⁹
neminē violentat: neminē hñfa
cere cogit: ſed cupientib⁹ ⁊ petentib⁹ ſuā miſe
ricoꝛdiā nō occultat. ⁊ qđ foꝛti⁹ eſt: ⁊ inimicis
ꝓꝑꝛijs: ne tñ vt hūana audacia hoꝛtat̃: peccar̃
ſinat: ſue gr̄e lumē an̄ponit: vt vita cognita v̄i
tatis: bonũ qđ peccando ꝑdiderunt: ſectādo iu
ſtitiam ingrant: ⁊ inq̄ſitũ iueninant: ⁊ inuētũ
teneant: ⁊ tentũ poſſ[i]deant. Hoc lumē: hic ros
eſt: q̄ ſine aīa fructificare nō pōt. teſtāte ꝓph̄a
Aīa mea ſicut terra ſine aq̄ tibi. Sed q̄z muni
ficus ⁊ liberalis exiſtat in illā gr̄am dādo de⁹
audi Jeſuz Math. v. Solē ſuum ⁊c̄. Jn q̄bus
ſacratiſſimis verbis tres de diuina gratia ho
die faciamus conſiderationes. videlicet.
Diuine gratie p̄clarā notificationem.
Diuine gratie oppoꝛtunam requiſitionem.
Diuine gratie vberrimam fructificationem.
De triplici notificatōe gr̄e ꝯſideratio p̄ma.

Primo igr̄ diuine gr̄e p̄clarā notifi-
cationē videam⁹. Licet. n. aīa mea ea
ipſa diuina gr̄a q̄tum ad ei⁹ effectiuũ
p̄ncipiũ ineffabilis ſit entitatis: qm̄ vt ſic: ideꝫ
eſt qđ ipſe deus. tñ vt habit⁹ quidā in nobis no
uiter infuſus: cũ ſit q̄d creatũ: vt ſic potit aliq̄z
tiſper declarari. Ad cui⁹ declaratiōeꝫ tres
ad p̄ns accipe aīa ꝯclōnes. vꝫ. Pꝛia ꝯclō ē
iſta. Diuina gr̄a q̄dam eſt mētis q̄litas: ſiue hi
tus quidā diuinit⁹ irrigat⁹: q̄ quiſq̄z bñ ⁊ ñ ma
le vti pōt. Scđa ꝯclō eſt iſta. diuina gr̄a di
uini vult⁹ quedā emanatio eſt: qua tm̄ ſuos ſin
gl̄ari q̄dā amōe diſcernit. Tertia ꝯclō ē iſta
diuīa gr̄a excellētiſſimũ ſignũ: donũq̄z dei eſt
q̄ filij dei a filijs diaboli ꝓoptime diſcernũtur.
Q̄ diuina gr̄a q̄dā habit⁹ eſt ſupnālr̃ īfuſus
quo male vti non poſſumus: concluſio p̄ma.

Accipe primā ꝯclōnem ⁊c̄. Ad cui⁹
declaratiōeꝫ tres ingramus v̄itates.
vꝫ. Pꝛima vtrũ diuina gr̄a ſit q̄dā
habit⁹. ⁊ hoc ponit p̄ma ps ꝯclōnis. Scđa
vtrũ diuina gr̄a ſit hitus infuſus: aut exercitō
hūanoꝝ actuũ adept⁹. ⁊ h̄ innuit ſḃa ps ꝯclōnis
Tertia vtꝝ qs gr̄a diuina male vti poſſit:
⁊ hoc oñdit tertia ps an̄dicte ꝯclōnis. Qt̃ũ
ad primā v̄i. dico ꝙ gr̄a eſt duplex. ſ. creata et
increata. Jncreata eſt ipſe de⁹. q2 de⁹ charitas
eſt. Creata aũt eſt q̄dā habit⁹ mētis. i. aīe crea
te. Et hoc ꝓbat̃ duplr̃: ⁊ p̄ ſic. oē qđ eſt in anīa
aut eſt potētia: aut paſſio: aut habit⁹. Sꝫ diui
na gr̄a in aīa nō eſt potētia: neq̄z paſſio. ğ eſt hi
tus. pꝫ ꝯñtia ex ſufficienti diuiſione. maioꝛ eſt
Ar̃. ij. ethi. ſꝫ minoꝛ pōt ſic declarari. Pꝛimo
ſic. gr̄a nō eſt potētia aīe. ꝓbo: qm̄ ſcđm poten
tias nullus bon⁹ vel malus meritoꝛie iudicat̃
ſed ſḃm gr̄am ſic. ğ pꝛobat̃ minoꝛ ex ſn̄ia apl̄i p̄
ma ad Coꝛ. xiij. Si linguis hoīum loq̄r ⁊ ange
loꝝ: charitatē aũt. i. gr̄am nō hūero nihil mihi
ꝓdeſt. ſunt. n. idē realr̃: foꝛmali tñ differētia di
ſtātes: vt ſcotizātes volũt. Scđo ſic ꝓbat̃. gr̄a
nō eſt paſſio aīe. ğ eſt habit⁹. an̄s ꝓbat̃: paſſiōi-
bus nec laus nec vituperiũ aſſcribit̃: gr̄e autē
ſic. pꝛobat̃. Audi. ps. Beat⁹ quē elegiſti ⁊ aſſũ
pſiſti: hītabit in atrijs tuis. maioꝛ ē eiuſdē Ar̃.
vt s̄. ğ mō ſi gr̄a non eſt aīe potētia: nec paſſio
ſequit̃ ꝙ ſit ipſi⁹ habit⁹. ⁊ ſic pꝫ p̄ma v̄itas. Et
ſi q̄ris quō hunc habituꝫ appellas pr̄. Dico aīa
mea ꝙ etſi multiplici poſſem illũ vocabulo d
ſcribere: tñ habitũ aīe viuificatiuũ appellabis
i. aīam ipſam viuificantē. qm̄ oppoſitoꝛũ oppo
ſite ſunt oꝑationes. gr̄a aũt ⁊ p̄ctm̄ ſunt oppo-
ſita ⁊ oppoſitas hñt oꝑationes: p̄ctm̄ aũt mōs
aīe eſt. ğ gr̄a erit illi⁹ vita. Jnde aurelius ille
Aug⁹. xiij. de trinitate ait. Moꝛs aīe eſt: cum
eam deſerit deus: ſicut moꝛs coꝛpoꝛis eſt: cum
id deſerit aīa. Et ꝯfirmat̃ dicto Paul̃ ad Coꝛ.
xv. Gr̄a inq̄t dei ſum: id qđ ſum. ſed ſḃm ph̄m.
Eſſe ⁊ viuere in viuentib⁹ idem ſunt. iō q̄ non
viuunt non dicunt̃ eſſe. Et ſic patet dubiũ.
Quantũ ad ſcđam v̄i. dico ꝙ gr̄a eſt aīe ha
bitus ſupnāliter dat⁹. Ad cui⁹ declaratōeꝫ
eſt notandũ ſḃm beatũ Tho. ſcđa ſḃe. q. c. ix. Q̄
cũ deus oīa diligat: neceſſe eſt vt creatur[is] ad
ſupnāle bonum oꝛdinatis: magis ꝓuideat: q̄z
ad bonum tm̄ nāle oꝛdinatis. Sꝫ creaturis ad
bonum nāle tm̄ oꝛdinatis: ſic dicit̃ ꝓuidē: vt
non tm̄ eas ad ſuos nāles motus: ſicut pꝛimus
motoꝛ eaꝝ moueat. ſꝫ etiā virtutes foꝛmaſq̄z
quaſdā ſuaꝝ operationē: actiuũ pꝛincipiũ p̄e-
ſtat. ſḃm quas foꝛmas hmōi creature ad ſuaꝝ a
ctionũ motuꝫ nāliter inclinent̃. vnde ignis ad
ignendũ: aqua ad frigidandũ nāliter inclinā-
tur. ſicq̄z de alijs naturalibus foꝛmis. Quare

multomagis ꝑfectuꝫ videbit̃: ꝙ illie ipſis c ea
turis ad ſupnãle bonū ordinatiſ: qđ vita etn̄a
eſt: ſic ꝓuideat: vt quaſdã ſupnãles formas ſi
ue ſupnãles qualitates infundat. ſm̄ quas ab
eo facilius moueant̃ ad bonū eternū adipiſcē
dū. Sed ſupmus habitus eſt ipſa diuina gr̃a
ꝗ ꝛc̃. Inde Jo. xv. dr̃. Sine me nihil poteſtiſ fa
cere. ſed de h̄ ad plenū in ꝑa ɔclõne ꝑe partiſ.
Quantū ad tertiã ꝟitatē dico breuiter ꝙ n̄
qm̄ ſi gr̃a quis male vti poſſit: ſequeret̃ ꝙ gr̃a
n̄ eēt gr̃a: qđ ē ɔ̃dictio. Nã dū gr̃a male vtiur
gr̃a ĩ culpa mutat̃ ad ſanū ĩtellectuū. q̃re ꝛc̃.
Cꝫ gr̃a eſt diuinus quidã aſpectus: ꝛ đ m̄l
tiplici diuino vultu. Concluſio ſecunda.
a Ecipe ꝑam ɔclõnē. vꝫ. Diuina gr̃a di
uini vultus quedã emanatio eſt: q̄ tm̄
ſuoſ quodã ſingulari amore diſcernit
Ad cuius declarationē tres ingramus ꝟita-
tes. vꝫ. Pr̃ia eſt q̃ res ſit diuinus ipſe vult⁹.
Scđa eſt qũo per vultū ſuū cognitus ē đuſ.
Tertia eſt qũo deus reſpicit tm̄ ſuos. Ad
primã dico methaphorice ꝙ vultus dei eſt ad
pr̃is triplex. vꝫ. vultus ſimilationis: vult⁹ mãi
feſtationis: ꝛ vultus indignationis. Uult⁹
ſimilationis eſt filius et̃ni pr̃is: ſicut. n. vultu
vnuſquiſq; cognoſcit̃: ſic ꝛ et̃nus pr̃ ꝑ ꝟbū et̃-
nū. ps. Dn̄e in lumine vultus tui ambulabūt.
Eſt. n. eternū ꝟbuꝫ forma: ſplendor: figura: ꝛ
gloria ſui eterni pr̃is. Dico ꝙ eſt forma eterni
pr̃is. ad phil̃. ij. Qui cū in forma dei eſſet: n̄ ra
pinã arbitratus eſt eſſe ſe equalē deo. Nomie
ãt forme dicit glorioſius Aug. nãm diuinam
que tribus diuinis pſonis cõis eſt debere in-
telligi. Dico ꝑo ꝙ ē ſplendor pr̃is. ad Hebr.
p̊. Qui cū ſit ſplendor glorie ꝛc̃. Tertio di-
co ꝙ eſt figura et̃ni pr̃is. ad Hebre. vt. s̃. Cuꝫ
ſit figura ſubſtantie eius: ſedet ad dextrã ma-
ieſtatis in excelſis. Quarto eſt gloria eter-
ni pr̃is. ad phil̃. ij. Et oīs lingua cõfiteat̃: quia
dn̄s nr̄ ieſus xp̄s in gloria eſt dei pr̃is. Se-
cundus vultus dei dr̃ manifeſtationis. ꝛ hic ē
bn̄dicta humanitas ieſu xp̄i filij eius. Jn̄ Jo.
xiiij. dixit. Qui videt me videt ꝛ pr̃em meuꝫ.
ꝑ hanc glorioſam humanitatē cognouim⁹ q̃n-
tū amaret: quãtūq; nos penderet deus. Joã.
iij. Sic deus dilexit mundū: vt unigenitū ſuū
daret. Per hanc cognouim⁹ deū nobis eē pla
catū. ad Titū. ij. Apparuit bn̄ignitas ꝛ hūani
tas ſaluatoris nr̄i dei: nõ ex opibus iuſtitie: q̄
fecimus nos: ſed ſm̄ ſuã miſericordiam ſaluos
nos fecit. Per hanc glorioſaꝫ humanitatē ha
bemus in celis glorioſum aduocatū. ad Ro.
iij. Quē ɔſtituit ꝓpitiatoreꝫ ꝓ pccis noſtris.
Tertius vultus dr̃ indignationis. ps. Uul
tus ãt dei. i. indignatio dei ſup facientes ma-
la: vt pdat de terra memoriã eoꝝ. Sed de h̄
dicet̃ in t̃tia ꝟitate. Et ſic pꝫ pr̃ia ꝟitas. Cꝫtū
ad ꝑam dico ꝙ ex dictis ſatis apparet qũo co

gnitus ꝑ vultū ſuū eſt ipſe deus. Nã intelligē
tes memoriã eterni pr̃is infecundã nõ eſſe: ꝟ-
bū pr̃is eternū diximus eſſe productū. ꝛ ſic ꝑ
ꝟbū pr̃is nãm cognouimus. Jo. p̊. Jn p̄ncipio
erat ꝟbū: ꝛ ꝟbū erat apud deū: ꝛ deus erat ꝟ
bū. Et cū hic videndi ꝛ cognoſcendi mod⁹ dif
ficil̃ eſſet: vultū ſue humanitatis ad tp̄s oñdit
Jo. p̊. Et ꝟbū caro factū ē. Baruch. iij. Poſt
hec in terris viſus eſt: ꝛ cū hoībus ɔuerſatus
eſt. Hunc vultū veteres antique legis vider̃
nequiuerūt. Exo. xxxiij. Uidebis inqt dn̄s po
ſteriora mea: faciē ãt meã vider̃ nõ potis. Po
ſteriora ãt dei ſigna ſunt: ꝛ mirabilia q̄ fecit: ꝛ
figure. ꝑ poſteriora. n. qs ɔfuſe cognoſcit̃: ſic ꝑ
illa tp̄re legis cognit⁹ eſt đus. q̃re ꝛc̃. Cꝫtū
ad tertiã dico ꝙ m̄ltis modis aſpicit nos đuſ.
vnde verſus.
Aſpicit ipſe deus bona cum ſpirat ex alto.
Acceptans: liberans: patriaq; domans.
Solans: ꝛ eligens: in patriaq; coronans.
Jn his ꝟbis anima cara ſeptem ponuntur di-
uerſi diuini aſpectus.
Primus aſpectus dicitur inſpiratiuus.
Secundus dicitur acceptatiuus.
Tertius dicitur liberatiuus.
Quartus dicitur flagellatiuus.
Quintus dicitur conſolatiuus.
Sextus dicitur electiuus.
Septimus dicitur coronatiuus.
Primus dr̃ inſpiratiuus. Quo quidē mõ o
mnes xp̄ianos pccõres reſpicit cū peccauer̃t.
Eccl̃. xxxviiij. Opa oīs carnis corã deo: ꝛ nõ
eſt quicq; abſconditū ab ocul̃ ei⁹. O pccõres
qs abſcondet vos ab ocul̃ dei: q multomagis
ſole ſunt lucidiores: circūſpicientes oēs vias
hoīuꝫ: ꝛ ꝓfundū abyſſi ꝛ hoīuꝫ corda intuētes
in abſconditas ptes: vt dr̃ Eccl̃. xxiiij. Hinc
Petrus miſer cū Jeſum negaſſet: ꝛ xp̄s eū re
ſpexiſſet: recordat⁹ ē ꝟbi Jeſu qđ dixerat ꝛc̃.
Et exiuit foras ꝛ fleuit amare. Audi Auguſt.
Niſi inqt dn̄s Petrū aſpexiſſet: nunq̃ penitē
tia duct⁹ amare fleuiſſet. O miſa Jtalia q̄ ſic
in culpis p̄cipitando rotaris: q̃re nõ aſpicis mi
ſericordes diuinos oculos. Audi Aug. in ſolilo-
quijs de ſeipſo dicentē. Ue inqt caligãtib⁹ o-
culis meis: q te videre nõ pn̄t. Ue auertētib⁹
oculos: vt nõ videant ꝟitatē. Nequeūt. n. o-
culi in tenebris aſſueti: ſūme ꝟitatis radios i-
tueri. nec ſciūt aliqd de lumie exiſtimare: qrū
eſt in tenebris hitatio: tenebras vident: ꝛ tene
bras diligunt: de tenebris euntes in tenebras
neſciunt vbi corruãt. Miſeri neſciūt qd amit-
tant: qm̄ cadunt apertis oculis: ꝛ deſcendūt ĩ
infernū viuētes. h̄ ille. Scđs aſpect⁹ dr̃ ac
ceptatiuus. Gen̄. iiij. Reſpexit dn̄s ad Abel:
ꝛ munera ei⁹. vn̄ ſuborta eſt primoꝝ fratrū in
uidia: ita vt alter alteꝝ interficeret. O q̃ felix
aīa cui⁹ opa oculis ſunt grata diuinis. Audi

dn̄m iniquoꝝ opa ſpernentē. Amos. v. Odi ĩ
quit ꝛ ꝓieci feſtiuitates vr̃as: ꝛ nõ capiã odo-
rem cetuū vr̃oꝝ. Cꝫ ſi obtuleriſ mihi holocau
ſtomata ꝛ munera vr̃a non accipiã: ꝛ vota pin
guium vr̃oꝝ non recipiã. Odit aūt de⁹: ſꝫ non
ſolū odit: ſed ꝓijcit feſtiuitates eoꝝ: q non ce-
lebrant feſtiuitates dei: ſꝫ ſuas. Et poſt pauca.
Odiſſe aūt ꝛ nõ odorari ꝛ ꝓijcere: hūana loq̄t
ſilitudine: vt nos affectū dei nr̄is ſmonib⁹ ag
ſcamus. Et ponunt̃ hec ꝟba. xxiiij. q. i. c. odi ꝓ
ieci. Et ꝓpterea oēs ꝑui dei oī mane vt bono
rum opa reſpiciat deprecant̃: dicētes in p̄mis
Reſpice dn̄e in ꝑuos tuos: ꝛ in opa tua dirige
filios eoꝝ ꝛc̃. Et tp̄e paſſiõis oram⁹ dicentes.
Reſpice q̃ſumus dn̄e ſup hanc familiaꝫ tuã ꝓ
qua dn̄s nr̄ Jeſus xp̄s non dubitauit manib⁹
tradi nocentū: ꝛ crucis ſubire tormentum ꝛc̃.
Terti⁹ aſpect⁹ dicit̃ liberatiuuſ. Judith. ix.
Reſpice inqt caſtra Aſſirioꝝ nunc ſicut caſtra
egyptioꝝ videre dignat⁹ es: qm̄ poſt ꝑuos tu
os armati currebãt. Sic reſpexit dn̄s populū
dei liberando illū de manibus Pharaonis vt
pꝫ Exo. in pl̃ibus ca. Jnde iubilãtes dn̄o decã
tabant dicētes. Cantemus dn̄o: glõſe. n. egit.
Equū ꝛ aſſeſſorē ꝓiecit in mare. Fortitudo ꝛ
laus mea dn̄s: ꝛ fact⁹ eſt mihi ĩ ſalutē. Jſte de⁹
me⁹: ꝛ glorificabo eū. de⁹ pr̃is mei ꝛ exaltabo
eū. dn̄s q̃ſi vir pugnator fortis: oīpotens nom̄
ei⁹: curr⁹ Pharaonis ꝛ exercitū eius ꝓiecit in
mare. Sed ppl̃s iſte maledict⁹ vt ibidē ꝓph̄a
oñdit: nõ credidit adhuc mirabilib⁹ eius: ꝛ đfe
cerunt in vanitate dies eoꝝ: ꝛ anni eoꝝ cū fe-
ſtinatõe. cū occideret eos q̃rebant eū: ꝛ reuer
tebant̃ ꝛ diluculo veniebant ad eū: ꝛ rememo
rati ſunt q̄a de⁹ adiutor eſt eoꝝ: ꝛ de⁹ excelſus
redēptor eſt eoꝝ. ꝛ dilexerūt eū ĩ ore ſuo: ꝛ lin
gua ſua mētiti ſunt ei. Cor aūt eoꝝ nõ erat re-
ctum: nec fideles hiti ſunt in teſtõ eius ꝛc̃. hec
ꝓph̄a. O Jtalia flagellata hec cã ruine tue:
q̄a nõ es memor bn̄ficioꝝ dei: ꝛ obaudis voci
ꝟtutis ei⁹. Audi ꝓph̄am. Si ppl̃us inqt meus
audiſſet me. iſrl̃ ſi in vijs meis ãbulaſſet: ꝓ ni-
hilo forſitã inimicos eoꝝ hūiliaſſem: ꝛ ſup tri-
bulãtes eos miſiſſeꝫ manū meã ꝛc̃. Quart⁹
aſpect⁹ dicit̃ flagellatiu⁹. heu heu tp̄ibus nr̄is
quot ãnis: noſtris exigentib⁹ culpiſ: hoc modo
miſerã italiã reſpexit de⁹ illã ferro: igne: ſtrage
peſte: ꝛ cetera caſtigãdo. Audi Hiere. xxij. Da
bo inqt te in manu querentiū aīam tuã. i. vitã:
ꝛ in manu quoꝝ tu formidas facieꝫ. Et infra.
Pertrãſibūt gentes multe ꝑ ciuitatē hanc: et
dicent. Quare fecit dn̄s ſic ciuitati huic grãdi
ꝛ rñdent. Eo ꝙ reliquerint pactū dn̄i dei ſui. q̄
re ꝛc̃. Quint⁹ aſpect⁹ dicit̃ cõſolatiuus. ps.
Reſpice in me ꝛ miſerē mei: q̄a vnic⁹ ꝛ pauper
ſum ego. Sic reſpexit in orõnem Suſanne q̄ꝫ
clamãs ad dn̄m exaudita eſt. liberans eã a fal
ſo iudicio. Daniel̃. xiij. ps. Cū ipſo ſum in tribu

latione eripiã eū: ꝛ glorificabo eū ꝛc̃. Sext⁹
aſpectus dicit̃ electiu⁹. ad phil̃. p̊. Predeſtina-
uit nos in adoptionē filioꝝ dei in laudē gl̃e et
gr̃e ſue. Et ad Eph̃. p̊. Elegit nos ante mūdi ɔ
ſtitutionē. Et ad Ro. ix. Cuꝫ nundū inqt nati
eſſent: aut aliqd egiſſent boni vel mali dicit̃.
Jacob dilexi: Eſau vero odio habui. Sed de
hoc ad plenū dn̄ica ſcđa ſeq̄nti. Septim⁹ et
vltim⁹ aſpect⁹ diuinus eſt coronatiu⁹. Hic nõ
opus eſt ꝟbis: cū hoc quis aſpicit oculo: neceſ
ſe eſt vt paradiſi menia tãgat. Sꝫ aīaduerte aīa
mea ꝙ q̃ttuor ſunt ſigna hui⁹ diuini aſpectus.
Primū dicit̃ donatõis. Scđm dicit̃ ɔfirmatõ
nis. Tertiū dicit̃ approbatõis. Et q̃rtū dicit̃ ɔ
ſumatõis. Primū dicit̃ cõis donatõiſ. q̄r be
nignus deus ꝑ tam bono q̃ malo: taꝫ iuſto q̃
iniuſto ſuã gr̃am gratis datã preparare diſpo-
nit: ꝛ ſic ſolē ſuū oriri facit ſup bonos ꝛ malos
vt dicit̃ hic. Scđm dicit̃ ɔfirmatõis. qm̄ cõi
cata vtriſq; gr̃a dei: tc̃ illa bn̄: recte: ſancteq;
vtentib⁹ auget atq; ɔfirmat. Nõ bn̄ vtentib⁹
autē minuit ꝛ eneruat. Ro. viij. Scimus qm̄
diligentib⁹ deū oīa cooperant̃ in bonū ꝛc̃. Et e
cõtra argumentū eſt in malis. Tertiū dicit̃
approbatõis. qm̄ videns deus ipſe hunc bn̄: h̄c
ꝟo male: ſua gr̃a vtentib⁹: ꝛ cernēs illos pſeue
rare velle: huic gr̃aꝫ approbat ad vite eterne
premiū: ꝛ ipſum amat. Jmpiū ꝟo reprobat ꝛ o
dit: ſuppliciūq; parat. Sap. xij. Odio ſunt deo
impi⁹ ꝛ impietas ei⁹ ꝛc̃. Quartū ꝛ vltimuꝫ
ſignū dicit̃ ɔſumatiõiſ. qm̄ cernens hunc bn̄ in
gr̃a pſeuerantē ſententiat ad vitã eternã: abu
tentē ꝟo gr̃a ad mortē. Et tunc ĩpoſſibilis eſt
reuocatio. quia hunc in bono pſeueranteꝫ ne
ceſſe eſt ſaluari. illuꝫ vero in malo neceſſe eſt
damnari. Jntelligendo ſemp ꝓponens in ſen
ſu compoſito. ps. Deleãtur de libro viuentiuꝫ
ꝛ cum iuſtis non ſcribantur. quare ꝛc̃.
Quomodo per diuinam gratiaꝫ diſtinguã
tur boni a malis. concluſio tertia.
a Ecipe tertiã ɔclõnem. vꝫ. Gr̃a diuĩa
excellentiſſimū ſignū donūq; dei eſt:
quo filij dei a filijs diaboli ꝓprie di-
ſcernunt̃. Ad cui⁹ declaratiõē tres ingra-
mus ꝟitates. vꝫ. Prima eſt iſta. Jn qb⁹ boī
ꝛ mali in hac vita ɔueniunt. Scđa ꝟitas ē.
in qbus boni ꝛ mali oīo differūt. Tertia ꝟi
tas eſt: qđ eſt mai⁹ deſideriū qđ poſſint hoīes
mali hēre in hac vita. Ad primã ve. dico ꝙ
tam boni q̃ mali oībus gratijs dei grat̃ datiſ
in hac vita cõicant. Eccl̃. ix. Sūt iuſti atq; ſa-
pientes ꝛ opa eorū in manu dei: ꝛ tn̄ neſcit hõ
vtrū amore vl̃ odio dignus ſit. ſed oīa in futu
rum ſeruant̃ incerta. Eo ꝙ vniuerſa eq̄ eueni
ant bono ꝛ malo: iuſto ꝛ ĩpio: ĩmolanti victiãs
ꝛ ſacrificia ɔtēnenti. Sicut bon⁹ ita ꝛ pctõr. et
piurus ita ꝛ ille q veꝝ dicat. Hoc eſt peſſimū
inter oīa q̄ ſub celo fiunt. q̄a ea cūctis eueniãt

ħ ille. Jnde Job ille vir ſcūs de hoc ſummope
mirabaẗ.xxj.c. dicens. Quare ḡ impij viuunt:
ſubleuati ſunt:ↄfortatiq̄ꝫ diuitijs: ſemen eoꝝ
pmanet corā eis: ꝓpinquoꝝ turbe ꝛ nepotū in
ↄſpectu eoꝝ: domus eoꝝ ſecure ſunt. Nō eſt
ꝟga ſup illos. Bos eoꝝ ↄcepit ꝛ nō abortiuit
vacca pepit: ꝛ nō eſt ꝑuata fetu ſuo. Egrediūẗ
quaſi greges paruuli eoꝝ: ꝛ infantes eoꝝ ex-
ultant luſibus. Tenent timpanū ꝛ citharaꝫ: ꝛ
gaudent ad ſonitū organi. ducūt in bonos di-
es ſuos: ꝛ in puncto ad inferna deſcendūt. O
malus imo peſſim⁹ finis: o infelix letitia: o mū
di cecitas: q̄ mometaneo: vt ita dicā ioco: eter
nū tibi paras cruciatū. q̄re ꝛc̄. Quantū ad
ſcðam ꝟi. dico ꝙ boni lꝫ in plurib⁹ a malis diffe
rant: ꝛ ecōuerſo: tria tn̄ ſunt ꝑncipalis. Pri
mo in malo mō viuendi. Scðo in malo mō
t̄minādi. Tertio i malo fine cruciandi. Pri
mo inq̄ꝫ differunt in malo mō uiuendi. Et ꝑ in
viuēdo ſine timore. Eccl̄.ix. Filij hoīuꝫ abſq̄ꝫ
vllo timore ꝑpetrant mala. Scðo in ḡuādo
ſine ↄſideratione. ꝑs. Letanẗ cū malefecerit:
ꝛ exultant in reb⁹ peſſimis. Tertio in aman
do terrena cū inordinatiōe. ꝑs. Oculos ſuos
ſtatuunt declinare in terrā: ꝓpterea dilect⁹ il
le a xp̄o diſcipulus. ꝑma ep̄la.c.ij. ad dei ſuos
vociferabat. Nolite diligē mundū: neq̄ꝫ ea q̄
ſunt in mūdo: qm̄ mūdus ꝑtranſibit: ꝛ cōcupi-
ſcentia eius. Et Jeſus dulciſſim⁹ Math.x.c.
ait. Qui amat p̄rez aut m̄rem pluſq̄ꝫ me: nō ē
me dignus. Scðo differūt in malo mō t̄mi
nandi: qm̄ regula ḡnalis eſt. Qui male viuit:
male finit. ꝑs. Mors pccōꝝ peſſima. Un̄ ma-
li male viuentes de vitio in vitiū ruūt. boni ꝟ
virtute in ꝟtutē deducunẗ. Audi ꝓpħam di-
centē de malis. Tu ꝟo deus deduces eos in
puteū interit⁹. Et Apoc̄. vlt. Qui in ſordib⁹ ē:
ſordeſcat adhuc. Et Grego. Pccm̄ qð ꝑ pn̄iaꝫ
nō deleẗ mox ſuo ponde in aliud trahit. Et de
bonis idē ꝓpħa ait. Jbunt de ꝟtute in ꝟtutē
videbiẗ deus deoꝝ in ſyon. Differunt t̄tio i
malo fine cruciandi. Math.xxv. Jbunt hi in
ſuppliciū eternū. Juſti ꝟo in vitā eternā. Au-
di pulcherrimā auctoritatē Augu. de ciuitate
dei. Jn his inq̄t diſtribuendis agit quidē de⁹
opatione ſua. Nā ſi nūc oē pccm̄ māifeſta ple-
cteret pena: nil in vltio iudicio ſuari putareẗ.
Sicut etſi nullū pccm̄ puniret apta vindicta:
nulla diuina ꝓuidentia putareẗ. Et idē placuit
inq̄t diuine ꝓuidentie ꝑparare quidē iuſtis bōa
in poſterū: q̄bus nō fruerenẗ iniuſti. Mala āt
īpijs q̄bus n̄ excruciabūẗ boni. Jſta āt t̄palia
vtriſq̄ꝫ voluit eſſe cōia: vt ne bona auidi⁹ ap-
petanẗ q̄ mali quoq̄ꝫ hr̄e cernunẗ. Et ne mala
turpiter euitenẗ: q̄bus ꝛ boni pleruq̄ꝫ afficiūẗ.
ħ ille. Q̄tuꝫ ad tertiā dico ꝙ ſicut bonis ħ
vita nauſeā ḡnat: ita mali hanc vitā durare ꝑ
optant. exēplū illius diuitis: Luc̄.xij. Aīa mea

habes bona repoſita in ānos plurimos ꝛc̄. Jn̄
bonus ille Pau. ad phil̄. ꝑ. clamabat. Cupio
diſſolui: ꝛ eſſe cuꝫ xp̄o. Quis me liberabit de
corpore mortis hui⁹. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiāt ꝓ
prima conſideratione huius ſmonis.

De neceſſitate diuine ḡr̄e. Cōſideratio ſa.

Ecūdo loco. Diuie ḡr̄e op
portunā requiſitionē videamus:
Ubi tres ↄcl̄ones more ſolito ſub-
iungam⁹. vꝫ. Prima ↄcl̄o eſt iſta. Qn̄ huma-
na nā a volūtate diuina rebellauit: q̄uis i vi
ta pn̄iam feciſſet: nūq̄ꝫ tn̄ ſine dei ſpāli gr̄a ſal-
uari potuiſſet. Scða ↄcl̄o ē iſta. Q̄uis per xp̄i
mortē humana nā fuerit repata: nūq̄ꝫ tn̄ ſi di-
uina gr̄a cū bonis opibus nō cōcurreret: poſ-
ſet aīa ad eternā gl̄iam ſcandē. Tertia ↄcl̄o ē
iſta. Etſi deus cuncta q̄ ſue nō ꝺrogant digni
tati ꝑ ſeipſum facē poſſit: tn̄ ſine gr̄a ſpāli nihil
regit eorum que creauit.

Q̄ ſine gr̄a ſpāli humana natura ſaluari n̄
potuit. Concluſio prima.

Ecipe primā ↄcl̄onē ꝛc̄. Ad cuius de
clarationē tres ingramus ꝟitates vꝫ.
Prima ꝓpter q̄ pccā xp̄s pati voluit.
Scða q̄re humana nā ꝑ ſeipſaꝫ ſaluari n̄ po-
tuit. Tertia ꝙ fuerit mirabili⁹ opus: qð fece
rit xp̄s in vita iſta. Q̄tū ad ꝑmā dico bre-
uiter ꝙ xp̄s pati voluit ꝓ pccis toti⁹ humane
nāe: q̄ in ꝑ pente fuit anihilata. Nec itelligas
ꝙ ꝓ proprijs pccis mortalib⁹: in q̄bus aliquis
mortu⁹ ē: ſatiſfecerit xp̄s: ſed ſolū ꝓ pccis mō
talib⁹ primoꝝ parentū: q̄bus tō hūana nā erat
cōtaminata. Non.n. liberauit deus morte xp̄i
mortuos in pccō mortali: q2 in inferno nunq̄ꝫ
vlla fuit redēptio eoruꝫ q̄ in inferno dedicati
ſunt. Jnde Jſa.liij. ait. Uere langores nr̄os ipe
tulit: ꝛ dolores nr̄os ipſe portauit: ꝛ nos repu-
tauim⁹ eū q̄ſi leproſum ꝑcuſſum ꝛ humiliatuꝫ
a deo. Jpſe āt vulnerat⁹ ē ꝓpter iniquitates
nr̄as: attrit⁹ eſt ꝓpter ſcelera nr̄a: diſciplīa pa
cis ſup eū: ꝛ liuore eius ſanati ſum⁹ ꝛc̄. i. Pe.
ij. Qui pccā nr̄a inq̄t ꝑtulit in corpore ſuo ſup
lignū: vt pccis mortui iuſtitie viuam⁹. Et ad
Titū.ij. Apparuit bn̄ignitas ꝛ hūanitas ſalua
toris nr̄i dei: non ex opibus iuſtitie q̄ fecimus
nos: ſed ſm̄ ſuā miſericordiā ſaluos nos fecit ꝛc̄.
Quantū ad ſcðam dico ꝙ triplici rōne ꝑnci-
pali hūana nā ꝑ ſeipſam ſaluari n̄ potuit. Pri
mo rōne incongruitatis. Scðo rōne ordina-
bilitatis. Tertio rōne incompoſſibilitatis.
Prio rōne incōgruitatis. Nā ſi hūana nā ꝑ
ſeipſam ſaluari potuiſſet: ſequereẗ ꝙ xp̄s gra
tis. i. fruſtra mortuus eēt. ↄñs ē falſum ꝛ abſur
dū. ḡ ꝛ illud ex q̄ ſequiẗ. Sequela ꝓbaẗ. Quid
n. q̄ſo medicus ad nos venire voluit: vel cur
ad ſaluandū ꝛ querendū qð ꝑierat veniſſe ſe
dixit xp̄s: ſi nihil perditum: nihilq̄ꝫ qð ſanaret

inuenit. Jnterroga ſ. dū Paulū: cur fili⁹ dei in
hunc mundū venit. audi q̄d dicat. Fidelis eſt
ſermo ꝛ oī acceptatōe dignus. q2 xp̄s venit in
hunc mundū pctōres ſaluos facē: quoꝝ ꝑm⁹
ego ſum. Maluit.n. gl̄oſius de⁹ in ſeipſu ſeu⁹
putari q̄ꝫ in nos paꝝ clemens eē. O magnuꝫ
charitatis iudiciū: ꝛ oī ſuauitate repletum. O
ingens et̄ni pr̄is ardor amoris: q̄ vt nobis ꝑce
ret ꝓprio filio non pepcit: q̄ non auꝝ dedit: nō
argentū apprehēdit: non pecuniā numerauit:
ſed ſemetip̄m tradidit: ſanguinē ſuū fudit: ꝛ ꝓ
nobis oībus aīam ſuaꝫ poſuit. q̄re ꝛc̄. Scðo
rōne ordinabilitatis. Sic.n. ſanxerat deus: ut
hō ꝑ ſeipſum cadē poſſet: ſꝫ non ꝑ ſeipſum poſt
caſum releuare. qð ꝛ ꝑpulchre dn̄s oñdit in fi
gura illius hoīs ab hieruſalē in iericho deſcēdē
tis. dic textū totū. Que ꝟba Aug. ↄ̄ pelagiuꝫ
ſic exponit. hō iſte genus humanū eſt ab hieru
ſalem deſcendēs in hierico. i. de ꝑadiſo in hūc
mundū. Hieruſalez.n. viſio pacis interpretaẗ.
Anteq̄ꝫ.n. hō peccaret in viſiōe pacis erat. i. in
ꝑadiſo: vbi q̄cquid intuebaẗ pax erat atq̄ꝫ leti
tia. Jnde aūt deſcendēs humiliat⁹. i. miſ fact⁹
ꝑ pctm̄ venit in hierico. i. in hunc mundū. Hie
rico.n. luna interpretaẗ. q2 mūdus velut luna
mutaẗ. hic incidit in latrōes. i. diabolū ꝛ ange
los ei⁹. i. ꝑ inobedientiā miſerrimū genus hūa
num demonib⁹ ſe mācipauit. q̄ diſpoliauerūt
eū. i. diuinā gr̄am liberiq̄ꝫ arbitrij in bonū poſ
ſibilitatē ꝑdidit: ꝛ plagis eū totū affecerūt. q2
oēs poſteri hac ſunt plaga ꝑcuſſi: ſicq̄ꝫ oīs in
iniq̄tat h⁹ ↄcepti. Et eo ſemiuiuo relicto abie-
runt. Semi nanq̄ꝫ viu⁹ lꝫ vitalē hēat motū: ex
ſe tn̄ ambulare nec ſurgē pōt: ſic ꝛ gen⁹ hūanū
ꝑ ꝓprias vires reſurgē nō poterat. Deſcēdēs
autē ſacerdos eadē via: eo viſo ꝑtranſit. ſilr̄ ꝛ
leuita. Jn his ſane duob⁹ duo t̄pa intelligunẗ
ſ. legis ꝛ ꝓpħaꝝ. Jn ſacerdote legeꝫ ꝑ quā ſa-
cerdotiaꝫ ꝛ ſacrificia ſunt inſtituta. Et in leui-
ta vaticiniū ꝓpħaꝝ intellige: quoꝝ t̄pibus to
tū genus humanū ſanari nō potuit. qm̄ omnes
ex Adā ꝛ matre ꝑma naſcētes: tanq̄ꝫ chirogra
pho pr̄mo ↄſtricti ſtipendiū pcti moriēdo ſolue
runt. Stipendiū.n. pcti mors eſt: vt ap̄lus ait
Sacerdote aūt ꝛ leuita ꝑtrāſeūtib⁹: ſamarita
nus q̄dā iter faciēs venit ſec⁹ eū. Samaritan⁹
aūt cuſtos int̄pretaẗ. Et hic xp̄s fuit q̄ nos ſua
gr̄a defenſauit. Uenit aūt ſecus eū in ſilitudi-
nē carnis pcti. ꝛ vidēs eū miſericordia mot⁹ eſt
ſup eū. q̄d nāq̄ꝫ vidit. Uidit inq̄ꝫ gen⁹ hūanuꝫ
proſtratū. ꝛ miſericordia mot⁹ eſt: q2 in eo q̄ cu-
rari dign⁹ eſſet nullū meritū inuenit. ꝛ appro
pians alligauit vulnera ei⁹. i. dānauit pctm̄ i
carne infundēs oleū ꝛ vinū. i. cariſma ſcm̄ ꝛ ſā
guinē ſuū. Et impoſuit illū in iumentū ſuū in ad
iutoriū. vꝫ. gr̄e icarnatiōis ſue. Et duxit in ſta
bulū. i. in eccl̄iam ſuā: donās ei fidē ad creden
dū in eū. Et altā die. i. q̄ t̄pe alio. ſ. ꝑ⁹ aſcēſiōeꝫ

ꝓtulit duos denarios. vꝫ. nouū ꝛ vet⁹ teſtm̄ i
q̄ nūmiſſa dei eſt: ꝛ dedit ſtabulario. i. Paulo
ap̄lo q̄ eſt vas electōis cui ſollicitudo eſt oīuꝫ
eccleſiaꝝ. Et ait curā illi⁹ habe. i. q̄ ad fidē me
ā ꝑtinent: ꝛ quō ad verā ſanitatē venire de-
beat illū edoce. Et qðcūq̄ꝫ ſuperogaueris: duꝫ
rediero reddā tibi. i. q̄cquid ſup euangelij do-
ctrinā bonā docueris: cū rediero. ſ. ad iudiciuꝫ
reddā tibi. Quid aūt ſit illð qð ſupra legē euā
gelij Paulus erogauerit: dicit Aug⁹ puto ꝙ
ſit illud qð ad Chorinthios ait. De ꝟginib⁹ aūt
ꝑceptū dn̄i nō hēo. ↄſiliū aūt do: tanq̄ꝫ miſericō
diam ↄſecut⁹ a deo vt ſim fidelis ꝛc̄. Et ſic pꝫ
ſcða rō. Tertio rōe incōpoſſibilitatis. iſta.n.
incōpoſſibilia ſunt: vt creatura creature magi
q̄ꝫ deo ſit ſubiugata: ꝛ magis obligata. ſed hoc
fuiſſet ſi creatura ꝑ ſeip̄am ſe liberaſſet: vt pꝫ i
tuenti: qm̄ mai⁹ eſt bn̄ficiū redēptiōis q̄ꝫ crea-
tionis. q̄re ne hūana nā in amore ꝛ obligatiōe
ſūme diuidereẗ: q̄ creauit redemit: vt diẗ An-
ſel. li. cur de⁹ hō. q̄re ꝛc̄. Quantū ad tertiaꝫ
dico aīa cara ꝙ multa mirabilia fecit xp̄us in
hac mortali vita. Nōne mirabilia iſta opa fue
runt curare īfirmos: mortuos ſuſcitare: cecos
illūiare: demōes effugare ꝛc̄. Jo. vij. Si n̄ ve
niſſem ꝛ locut⁹ eis nō fuiſſem: pctm̄ nō hr̄ent.
Nōne ꝛ ꝟba mirabilia fuerūt. Math. v. Dili
gite inimicos vr̄os: bn̄facite his q̄ oderūt vos
Math. xi. c. Nunq̄ꝫ ſic locut⁹ eſt hō. Jnde di-
cebat ipſe Jo. xiiij. Opa q̄ ego facio ipa teſtio
nium ꝑhibent de me. Propterea cec⁹ Joh. ix.
dixit. A ſeculo nō eſt auditū vt aꝑiret q̄s oc̄los
ceci nati. Quāuis ḡ multis ꝟtutib⁹ in hac vita
claruerit xp̄s: tn̄ in ſeptē ſpāliter opibus et̄nus
pr̄ xp̄m filiū ei⁹ in ſeptē ꝑmaxie mirificauit: q̄
in ſeptē ſigillis Apoc̄. v. deſignanẗ. dic textuꝫ
Prio ḡ et̄nus pr̄ clarificauit ꝛ mirificauit fi
lium ei⁹ Jeſuꝫ bn̄dictū in ſua ↄceptōe. Hiere.
xxxj. Nouū faciet dn̄s ſup terrā: mulier circū
dabit viꝝ gremio vt̄i ſui. Jn q̄ gl̄ioſa ↄceptiōe
duo mirabilia fuere. Primū q2 ſine oī ꝓrſus
labe ↄceptus. ꝑs. Qui ingrediẗ ſine macula.
Scðm q2 ſine oī ꝓrſus alteri⁹ ↄmixtōe. Luc̄.
i. Qð ex ea natū eſt de ſpū ſcō eſt. Scðo in
ꝑcioſa natiuitate. ꝑs. Cātate dn̄o cāticū nouū
q2 mirabilia fecit dn̄s. Ecce mirabile magnū
ꝟgo parit filiū: ꝛ ꝟgo eſt in ꝑtu: ꝟgo poſt ꝑtuꝫ
ꝛ ꝟgo an̄ partū. Jſa. vij. Ecce ꝟgo ↄcipiet ꝛc̄.
Tertio ī deuota baptizatōe: ꝛ ī miraculoꝝ
opatōe. Luc̄. iij. Et ecce aꝑti ſūt celi ꝛ vox pr̄is
itonuit. hic eſt fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mihi bn̄ cō
placui. Jn miraculoꝝ opōe. Jo. xj. c. Nōne di-
xi tibi ſi credideris videbis gl̄iam dei. Et Jo.
vij. Si nō veniſſem ꝛ locut⁹ eis nō fuiſſeꝫ ꝛc̄.
Quarto ī trāſfiguratōe Mat. xvij. Reſplē
duit facies e⁹ ſic̄ ſol: veſtimēta aūt ei⁹ fcā ſūt al
ba ſic̄ nix. Quīto in paſſiōe. Math. xxvij.
Petre ſciſſe ſūt ꝛ mōumēta aꝑta ſūt ꝛc̄. ꝛ luc̄. xxiij.

Uere filiꝰ dei erat iſte. Sexto ī reſurrectõe
Math. xxviij. Angelus aūt dñi deſcēdit d̄ ce
lo: ⁊ accedēs ṙuoluit lapidē: et iteꝝ. Pre tiore
aūt eiꝰ exterriti ſunt cuſtodes: ⁊ fc̄i ſunt velut
mortui. Septīo ⁊ vltīo et̄nus pr̄ glorioſum
filiū ſuū hac in vita mirabilē fecit in glorioſa
aſcenſione. Actuū p̊. Uiri galilei qd admira-
mini aſpicientes in celū ⁊c̄. Et ſic pʒ iſta ɔcl'o.

Qꝛ ēt poſt reparationē hūane nāe p̄ xp̄ʒ ſi
ne alia dei ſpāli gr̄a aīa ad vite meritū ſcandē
nō poteſt. Concluſio ſecunda.

Ccipe ḣaʒ ɔcl'onē. vʒ. q̄ꝛuis p̄ xp̄i mor
a tē hūana nā fuerit repata: nunq̄ꝫ tn̄ ſi
diuina gr̄a cū boniſ opibus nō cōcur
reret: poſſet aīa ad eternā vitaʒ ſcandē. Ad cꝰ
declaratiōʒ tres ingramꝰ ꝟitates. vʒ. Pr̄a
q̄re hō ſine gr̄a ad vitā reſurgere nō pōt: ſic ⁊
ſine ipſa cadē. Sc̄da q̄uo iſta gr̄a diuina ad
ħ ɔcurrit: quē nāq̄ꝫ ordinē ḣuat. Tertia an
iſta diuina gr̄a ad tētationibꝰ reſiſtendū ſit ne
ceſſaria. Quantū ad primaʒ ꝙ triplex de ħ
rō aſſignari pōt. Prīo qꝛ ħ repugnat ſacre
ſcripture. Sc̄do qꝛ repugnat recte rationi.
Tertio qꝛ ħ repugnat manifeſte exēplifica
tioni. Prīo inq̄ꝫ hō ſine d̄i ſpāli gr̄a reſurge-
re nō pōt: qꝛ ṙpugnat ſacre ſcripture ⁊ ſacre le
ctioni. Etſi de ħ multe ſint auc̄tes. ⁊ ꝑpulchre
ħ tangat Augꝰ ꝯ pelagiū: ⁊ magr̄. ij. ſniaꝝ. diſ.
xxviij. Iſtas tn̄ tres ad pn̄s accipe auc̄tes. pri
mo Augꝰ in ꝓſolodion. c. v. ſi p̄ſumat, ingt pec
cator mūdari nō pōt: nec ex corde cōpungi: qa
niſi dn̄s Petrū aſpexiſſet: nūq̄ꝫ pn̄ia ductus a
mare fleuiſſet: qd̄ de reſpectu ſpūali intelligi
dʒ: ⁊ nō corporali: qꝛ dicit textꝰ ꝙ Petrus ēat
foris ſtans in atrio ſūmi ſacerdotis: xp̄s ꝟo in
camera tormti. Itē Iſidorus de ſūmo bono:
Poſtq̄ꝫ ingt nos pccō obligauerimuſ: ⁊ opibꝰ
diaboli: iā nos nr̄a ꝟtute reſurgē nō valemꝰ.
Et ꝓph̄a. Gr̄aʒ igt ⁊ gloriā dabit dn̄s. Et idē
Niſi qꝛ dn̄s adiuuit me: paulominꝰ hītaſſet ī
inferno aīa mea. Et idē miſicordia dn̄i ꝑueni
et me. q̄re ⁊c̄. Sc̄do ſine dei ſpāli gr̄a hō re
ſurgē nō pōt. qꝛ ħ repugnat recte rōni. Naʒ ſi
hō ſine gr̄a iuſtificari poſſet: ſequeret̄ ꝙ tā pre
miū q̄ꝫ meritū eēt hoī: nō deo attribuenduʒ: ⁊
hoī gr̄as reddendū. ɔn̄s impijſſimū. ğ ⁊c̄. ɔn̄a
nota ⁊ ſequela clara. Quis q̄ſo negare ɔtēdet
ſi gloriā ſine dei gr̄am adipiſci poſſumꝰ: ꝙ ſilr
⁊ iuſtificationē ſine gr̄a poſſimꝰ adipiſci. Sed
q̄uo ex nobis iuſtificari poterimꝰ: cū apl's di-
cat: Iuſtificati ſumꝰ p̄ fidē. i. p̄ gr̄am. Gr̄a aūt
vt dicit gl'ioſus Augꝰ. Donū dei eſt ſine meri
tis. q̄re ne ħ impiū ſequat̄: neceſſe ē vt gr̄a op
ponat̄ ⁊c̄. Itē ſi hō ſeipſuʒ creari nō pōt. ğ a fo-
tiori nec ſeipſum recreari. pʒ ɔn̄a. qꝛ magiſ eſt
iuſtificatio īpij: q̄ꝫ creatio celi ⁊ terre: vt dicit
Augꝰ. Sed p̄mū hō nō pōt: qꝛ nihil ē qd̄ ſeipʒ
gignat p̄ Aug. de trini. ğ nec ḣm. Propterea
Augꝰ de eccl'iaſticis dogmatibꝰ ait. Nullū cr̄
dimus ad ſalutē: niſi d̄o mediāte uēire. Plurs
alias poteris ſi placet formare rōnes. ſi diſtin.
xxviij. ſecūdi ſniaꝝ legeris. quas tibi cā breui
tatis obmitto. Tertio nō pōt hō ſine d̄i gr̄a
reſurgere: qꝛ ħ repugnat manifeſte exēplifica
tioni. Plura. n. de ħ ponit exēpla Augꝰ ꝯ pela
giū: ſed ad pn̄s tria colligamꝰ. Primū exem
plū ē Abrahe. Sc̄d'ʒ Moyſi. Tertiū Hie-
remie. De p̄mo ſic dicit Augꝰ. Dixit dn̄ſ ad
Abrahā. Noli timere abrahā: ego ꝓtegā te: ⁊
merces tua erit magna nimis. ꝓtegaʒ ingt te
gr̄a mea: qꝛ priuſq̄ꝫ vocares me: vocaui te: ut
exires de terra ⁊ cognatiōe tua: ⁊ inuocares
me ⁊c̄. Itē de eodē ſic ait. Si inueni gr̄am ī o
culis tuis: ne tranſeas puerū tuuʒ. p̄ gr̄am ğ q̄
nō eſt ex operibus dictū eſt ei merces tua ma
gna erit nimis: qꝛ nemo prius dedit deo: ⁊ re-
tribuet̄ ei ⁊c̄. De ḣo exēplo ſic ait Augꝰ. di
cit Moyſes ad dn̄ʒ. Ecce tu mihi dicis: d̄duc
ppl'm meū hūc: tu āt nō d̄monſtraſti mihi quē
ſimul mittas mecū. Et dixiſti mihi. Scio te p̄
oībus: ⁊ gr̄am habes apud me. Nunc ğ ſi iue-
ni gr̄am in ɔſpectu tuo: oñde mihi temetipſuʒ
manifeſte: vt videā te: ⁊ ſim inueniens gr̄am
añ te: vt ſciā: qꝛ gens tua ⁊ ppl's tuus hʒ gr̄am
apud deū. Sed ex d̄o nō ex ſe. Ecce ꝙ Moy
ſes dicit ſe inueniſſe gr̄am in ɔſpectu dei: ⁊ nō
habuiſſe ex ſe. Et cū dicit: oñde mihi temetipʒ
manifeſte ut videā te: vt ſiʒ inueniēs gr̄aʒ añ
te. Quid aliud indicat: niſi vt dū te video ma
nifeſte: cognoſcā nō mei fuiſſe meriti: ſʒ dono
gr̄e tue. Et paulo poſt ait. Niſi ipſe exeas no-
biſcū: ne me educas hinc. ⁊ q̄uo ſciret̄: qꝛ iueni
gr̄aʒ corā te: ego ⁊ ppl's tuus p̄ oībus gentibꝰ
q̄ ſunt ſup̄ terrā: q̄ſi dicat: gloriabimur: q̄uo: ñ
in nobis: ſed in te a quo accepimus gr̄am glo
riandi. ħ Augu. De tertio exēplo ſic ait Au
gu. vt. ſ̄. de Hieremia dic̄ dn̄s. Priuſq̄ꝫ te for
marē in vtero noui te: ⁊ anteq̄ꝫ exires de vē
tre ſanctificaui te: ⁊ ꝓph̄am in gentibus dedi
te ⁊c̄. Ex q̄bus ꝑfecto ꝟbis manifeſte oñdit
gratie donū nō eſſe ex operibus: que nā erant
eius opera mundū nati. Igit̄ nō ex operibꝰ: ſʒ
ex vocatione dictū eſt ei: priuſquā te formarē
in vtero noui te ⁊c̄. hec Aug. vt. ſ̄. quare pa-
tet. i. ꝟitas. Quātū ad ḣam ꝟitatē dico ḣm
btm̄ Tho. pr̄a p̄me. q. c. ix. ꝙ duplex eſt ꝑpa-
ratio voluntatis. Una ad bonū fruendū ⁊ me
ritorie operandū preparans. Alia ad hanc pri
mā diſpoſitionē habendā diſponens primā in
quit ipſe diſpōnem volūtas ſine habituali gr̄e
dono haber̄ nō poteſt: quia ſicut anima ē cor
poris vita dans ei motū ⁊ ſenſum ex ſecundo
de aīa. ſic gratia anime vita dans ei motuʒ ⁊
ſenſuʒ ad meritorie operandū: bonoq̄ꝫ eterne
fruendū. Nec ad hanc hn̄dam gr̄am: alius re
quirit̄ ſup̄additꝰ hitus: qꝛ ꝓceſſus eēt ī īfinitū
cum non eſſet potior ratio de vn̄a q̄ꝫ d̄ altera:
ſed ſufficit ad hanc preparationē hn̄dam aliqd̄
diuinū preſidiū interiꝰ ad bonū voluntatē mo
uens. q̄m nihil ſine virtute prime cauſe moue-
ri pōt. Ioh. xv. Sine me nihil poteſtis facere.
Et motio ħ eſt diſpoſitio aīam diſponens ad
gr̄am gratū facientē promerendā. Apocal. iij.
Sto ad hoſtiū ⁊ pulſo ⁊c̄. Tripliciter auteʒ
mouet ⁊ pulſat aīam deus vt gr̄am acceptet.
Primo pulſando ad rōem illā. ſ. illuminādo
vt ꝓpriam malitiā ⁊ dei bonitatem agnoſcat.
Sc̄do pulſando ad voluntatē: vt ad deum
diligenduʒ conuertat̄. Tertio pulſando ad
memoriā: ne ipſa volūtas fruſtra bonū velit.
Tua mō aīa mea intereſt apire. q̄m deus ab
initio ɔſtituit hoīem: ⁊ reliquit illū in manu cō
ſilij ſui. Eccl'. xv. Si apueris intrabit Ieſus p̄
gr̄am. q̄re ⁊c̄. Quantū ad tertiā dico breuit̄
ḣm dn̄m Bona. in. ij. di. xxvij. ꝙ aliud eſt reſi-
ſtere tētationi: ⁊ aliud vincē tentationē. Reſi
ſtere tentatōi eſt nō aſſentire diabolice ſugge
ſtioni. Uincere autē eſt oppoſitū illius inducē
qd̄ diabolus ſuggerebat. Pōt ğ qs per gr̄am
gratis datā diabolice reſiſtē ſuggeſtiōi: tamē
abſq̄ꝫ dono qd̄ deo hoīeʒ gratū reddat: diabo
lum vincē non pōt. vt. ſ. ɔtra eiꝰ mentē ꝑficiat
dignitate meriti: vel in merito ɔdigni. q̄re ⁊c̄.

Qꝛ diuina gr̄a tanq̄ꝫ cōgruenti medio deꝰ
hec inferiora regit concluſio tertia.

Ccipe tertiā ɔcl'onem. vʒ. Et ſi deus
a cuncta q̄ ſue non derogāt dignitati p̄
ſeipſum facē poſſit: tn̄ ſine gr̄a ſpāli ni
hil regit eoꝝ que creauit. Ad cuiꝰ declara-
tionē tres ingramꝰ ꝟitates. vʒ. Prima q̄l'r
hec mūdi machina diuia gr̄a gubernet̄. Se
cūda qual'r hō p̄ diuinā gr̄am in ſuis opatōibꝰ
regat̄. Tertia quot modiſ diuina gr̄a in ſcri
ptura appellet̄. Quantuʒ ad primā aſſumo
ſn̄iam cōeʒ btī Tho. p̄ma ſc̄de. q. c. xi. vʒ. ꝙ in
corporalibꝰ motibꝰ duo nc̄c'rio ɔcurrunt. prin
cipiū intrinſecuʒ. ⁊ principiū extrinſecū motꝰ.
principiū intrinſecū eſt forma ſubālis mobilis
Uñ ignis p̄ ſuā formā intrinſecaʒ hʒ ignire: aq̄
frigefacē: ⁊ ſic de alijs. Principiū ꝟo extrinſe
cum eſt motio primi mouētis. ſ. corporis ſupce
leſtis. Si. n. primi mobilis motꝰ ceſſaret: omes
motus caſſarent̄. i. oīa quieſcerent: vt tota tra
dit phiſica diſciplina. Unde q̄ꝛuis ignis p̄ ſuaʒ
formā intrinſecā ignire poſſet: tn̄ ſi motio p̄mi
mouentis nō concurreret̄: nequaq̄ꝫ igniſ aliqd̄
paſſum alteraret. Eſt autē alteratio vna ſpēs
motꝰ. vt ponit ph'us in poſtp̄dicamt'. Ergo ad
hoc vt ignis poſſ't in actū exire: nō ſolū requi-
ritur forma intrinſeca tanq̄ꝫ principiū mouēs
intrinſecū: ſed etiā motio primi mouētis tanq̄ꝫ
principiū extrinſecū. Sic ad ꝓpoſitum in re
gimine mūdi. ſi. n. deus in oībuſ rebꝰ tanq̄ꝫ pri
mus motor nō influeret: oīa penitꝰ in nihilum
tenderēt. Augu. Oīs creatura viciſſitudiaria
mutabilis eſt: q̄ niſi bonitate ſui conditoris ſer
uaretur in nihilū tenderet. Q̄ꝛuis ğ vnaqueq̄ꝫ
res p̄ ſuā formā conſeruet̄: ⁊ intrinſece mouea
tur vel conſeruet̄: tn̄ extrinſece p̄ dei gn̄alem
influentiā gubernat̄. Apoc. ix. c. Qui hʒ in ve
ſtimēto ⁊ in femore ſuo ſcriptū. Rex regū: ⁊ dn̄ſ
dn̄antium. Inde Paul'. i. Thi. p̊. Regi ingt ſe
culoꝝ īmortali inuiſibili ſoli deo: honor ⁊ gl'a ī
ſecula ſeculoꝝ. Amē. q̄re ⁊c̄. Quantū ad ſe
cundā ꝟitatē dico ex intentōe btī Tho. vbi ſ̄.
ꝙ in hūanis opationibꝰ ⁊ corporalibꝰ motibꝰ
rōnis hūane: nō ſolū requirit̄ forma intrinſeca
ut aīa q̄ opari debeat: ſed etiā reqrit̄ ipſe deuſ
vt principalis motor. Motꝰ aūt dei hꝰmōi ni-
hil aliud eſt q̄ꝫ volūtas dei. vn̄ ſi diuina volū
tas in actibꝰ extrinſecis: nō ɔcurrēt: ꝑfecto ni
hil fieret. Dicamus ğ ſic ꝙ aliqd p̄ noſ agendū
eſt: aut tale vires nr̄as excedit. aut nō. Si nō
excedat ſʒ ſit nr̄e nāe ɔforme: aut tale eſt puꝝ
nāle: aut morale. ſi puꝝ nāle: tūc non oʒ deum
aliter ad tale opus ɔcurrere q̄ꝫ vt p̄mus motō
ſicut pʒ in comeſtiōe: dormitōe: ⁊ alijs opatio
nibus pure nālibus. Si aūt illud ſit morale: tc̄
q̄a hūana nā eſt fedata ex pctō: multa operari
ſic non pōt: ſine dei auxilio ſpāli. Libeꝝ. n. ar-
bitriū ex pctō p̄moꝝ parentū aliqual'r offuſca
ri hʒ: ne ſic ſimpl'r in actū virtuoſum ⁊ moralē
exire poſſit vt vellet. Propt̄ qd̄ paul'. aiebat.
Non qd̄ volo bonū ago: ſed qd̄ nolo malū. Et
ob hanc liberi arbitrij infirmitateʒ neceſſe eſt
deū in operationibꝰ moralibꝰ humanis nō ſo-
lum vt primū motorē cōcurrere. veꝝ etiā ma
natiue. i. ꝙ ꝟtus gratuita ſup̄addat̄ ꝟtuti nāe
Et ponit idē doctor notabile exemplū de īfir
mo. q̄ licet de ſe poſſit habē motū: nō tn̄ motuʒ
ſil'em hoīs ſani: niſi auxilio ſanet̄ ſiue iuuetur
medicant' ſic. Sic ī propoſito in nā hūana ex
primoruʒ parentū peccato infirmata. p̄s. Niſi
q̄a dn̄s adiuuit me paulominꝰ habitaſſet in in
ferno aīa mea. Si ꝟo bonū qd̄ operari intēdi
mus: humane nāe facultateʒ excedat. vt ſunt
fides: ſpes: ⁊ charitas: q̄ ſunt ꝟtutes infuſe: ⁊ ñ
ex libero arbitrio cauſate: vt pʒ ī. ij. diſ. xxviij.
tūc neceſſe eſt vt ad talia adipiſcēda deꝰ habi
tum: quo ad illa diſponamur infundat. Et hic
habitꝰ dicit̄ diuina gr̄a. Inde. i. Pe. ij. dr̄. Ma
xima ⁊ p̄cioſa nobis ꝓmiſſa donauit: vt p̄ hec
efficiamur diuine gr̄e cōſortes. i. gr̄am tanquā
quoddā ſupnāle donū nobis ad diuinā perci-
piendā nām: per gl'am deus ipſe donauit. q̄re
ſatis pʒ predicta ꝟitas. Quantū ad tertiaʒ:
dico de cōi theologoꝝ intentōe: ꝙ diuina gra
tia multiplici ſolet vocabulo appellari. Aliqñ
enī dicit̄ gratia gratū faciens. aliqñ gratis da
ta. aliqñ operans. aliqñ cooperans. aliqñ ꝑue-
niēs. ⁊ alñ ſubſequēs. Gr̄a gratū faciēs ē hitꝰ
ſupnāl'r ī aīa a d̄o īfuſus: hoīeʒ ad deū ordinās

vt ſibi iungatur tanq̄ʒ vltimo fini. Et ſecūduʒ
hanc meremur vitā eternā: ⁊ ſine ipſa null⁹ ad
vitam eſt actus meritorius. de qua primo Co
rin. xiij. Si linguis hominū loquar ⁊ angeloꝝ
⁊c̄. p̄s. Anima mea ſicut terra ſine aqua tibi.
Gratia gratis data: eſt habitus quidā a deo ī
fuſus: q̄ ſupra nature facultatē ⁊ pſone meritū
concedit: ipſum hominē ad quedā ipſius vlti-
mi finis p̄paratoria ordinans: vt ſunt ꝓphetia
miracula: ⁊ ſimilia. p has. n. grās gratis datas
ordinat hō: vt vltimo fini iungat̄. p̄. Corin. xij.
Unicuiq̄ʒ dat̄ manifeſtatio ſpūs ad vtilitateʒ
alioꝝ. Ex q̄bus apparet: q̄ differentia eſt iter
grām gratis datā: ⁊ gratū facientē: qm̄ grā g
tū faciens ad proprie aīe iuſtificatiōʒ: ⁊ nō a-
lioꝝ: hoī īfundit̄. Sed grā gratis data ad alio
rū iuſtificationē ⁊ vtilitatē infundit̄. Nā poſi-
to q̄ tu aīa mea ſis in dei grā gratū faciente
ꝯſtituta: nō ꝓpter h̄ erit aīa Petri iuſtificata.
Sed poſito q̄ infuderit tibi deus prophetiaʒ:
ſpiritū miracula faciendi: ⁊ huiuſmōi: manife-
ſtū eſt hanc ipſaʒ grāʒ grandi multitudini xp̄i
anoꝝ ꝓfuiſſe. Luc̄. p̄. Ipſe multos ꝯuertet ad
dn̄m. dictū eſt de Joāne baptiſta: qđ gl̄oſus
deus quotidie facit in ſuis p̄dicatoribus: quos
niſi dn̄s mitteret: tot⁹ mundus q̄ſi ſodoma ex
titiſſet. Et nō tn̄ q̄ nō proprie grā gratis data
ordinat̄ ad iuſtificationē alioꝝ: ſʒ hn̄ ad alioꝝ
vtilitatē. vn̄ licet p miracula ⁊ p̄dicatiōes ho
mines diſponant̄ ⁊ inſtruant̄ ad fidē ſpē ⁊ cha
ritatē: ſine q̄bus hō vltimo fini iungi non pōt:
tn̄ ꝓpter h̄ nō iuſtificat̄: vt pʒ. Requirit. n. gra
tiā iuſtificatio gratū facientē p̄uiā. h̄ ī ſniā po
nit btūs Tho. p̄ma ſe. q. cix. Grā opans di
cit̄ diuinus quidā motus: q̄ voluntas mouet̄ ī
terius vt bonū velit: qđ p̄us recuſabat. Q̄uo
illuminatus fuit Paulus in damaſcū ꝯ xp̄ʒ p
gens. vn̄ percuſſus ait. Dn̄e quid me vis facē.
Grā coopans eſt quidā diuinus aſpectus q̄
aīa ad bonū mota iuuat̄: vt ad actū p̄ueniat.
Et p hanc grām aīam ipſam deus in bono ꝓ
poſito interius firmat: ⁊ exterius p̄bet facul-
tatē opandi. Aug. de li. ar. vt āt velimus opa
tur ſ͂us; vt pficiamus nobis cooperat̄. Aliq̄n
tn̄ ſtrictiori mō grā operans dr̄ habitus aīe ſu
pernāliter datus: ipſam ſanans: iuſtificans: ⁊
deo gratā faciens. Cooperans ṽo eſt idē ha-
bitus aīe infuſus: liberꝝ arbitriū adiuuans ad
bonū: qđ eſt principiuʒ actus meritorij. Et ſic
grā nō accipit̄ pro motu diuino ſeu auxilio ad
bene volendū vel agendū: ſed pro habitu aīe
a deo infuſo ⁊c̄. Grā p̄ueniens pōt dici oīs
grā: ſiue ſit diuinus motus: quo aīa mouet̄ tn̄
ſiue ſit habitus infuſus: dū tn̄ voluntatē ante
cedat ſiue operationē eius. Et de hac ait Au
gu. de nā ⁊ grā dicens. Grā preuenit vt ſane-
mur. p̄s. Miſericordia aūt dn̄i preueniet me.
Grā ſubſequens pōt ſimilr̄ dici grā q̄uō li-
bet accepta: aut propoſitū voluntatis firmās
aut opi coadiuuans: dū tn̄ voluntatē vel opa
tionē eius ſequat̄. ⁊ de hac Aug. vt. ſ. grā ſub
ſequit̄: vt ſanati vegetemur. Hec oīa de intē-
tione btī Tho. vt. ſ. Nota vt̄ʒ ipſe dicit q̄ li-
cet pluribus an̄dictis modis grā appellet̄: nō
tn̄ eſſentialiter ad inuicē differunt: ſed ſolū ſʒ
diuerſos modos accipiendi grām. Et Bona.
ſup illo ṽbo magr̄i. ij. ſniaꝝ. diſ. xxvij. vʒ. Grā
opans eſt inquantū voluntatē hoīs liberat. co
operans ṽo inquantū eandē adiuuat. dicit ſic
Grā cū vna ſit: multiplices tn̄ hʒ diuiſiones:
ſm ꝯſiderationes multas. Et facit idē doctor
hanc diuiſionē: grā pōt ꝯſiderari quantuʒ ad
ſubiectū in quo eſt: quantū ad p̄ncipiuʒ a quo
eſt: quantū ad oppoſitū ꝯ qđ eſt: ⁊ quātū ad af
fectū ad quē eſt. Sed hoc ad pn̄s relinquam⁹
vide ibi ſi placet. quare ⁊c̄.

De fructibus diuine grē. Cōſideratio t̄tia.

Tertio loco. Diuie grē vberrimā fructuoſitatē videam⁹. vbi tres a
lias cōcl̄ones ſubiūgam⁹. vʒ. Pri
ma illuminat in fide: mundana di-
ſcernere facit: cooperit delicta: ⁊ grā refrige-
rat eſtū. Scđa nudat ipſe deus: ⁊ celeſtia cu
pere facit: reſtituit bona: ⁊ ipſa decerpere fac̄.
Tertia forma nobiliſſima eſt: ⁊ in neceſſita-
tibus clamat: aīam iuuat: ⁊ tandē gloria coro
nat. In his tribus cōcl̄onibus duodecim diui
ne grē fruct⁹ ꝯtinēt̄: đ q̄b⁹ p̄ticularit̄ videaʒ⁹.

De quattuor primis diuine grē fructibus.
Concluſio prima.

Accipe primā cōcl̄onē ⁊c̄. In qua con
cl̄one quattuor ponunt̄ diuie grē fru
ctus. Primus dr̄ illuminatiu⁹. Se
cundus dr̄ diſcernitiuus. Tertius dr̄ coopi-
tiuus. Et quartus dr̄ refrigeratiuus. Pri
mus dr̄ illuminatiuus. Cū. n. ingenij nr̄i ſit ter
minata facultas: ⁊ p ꝯn̄s operis termiāti: ſi ad
quorūdā ſuaꝝ viriū excedentiū cognitionē p
tinger̄ cupit: neceſſe ē vt aliquo ſupnāli lumi
ne ⁊ dono iuuet̄. Duo āt ſunt ad pn̄s h⁹mo-
di lumina. ſ. donū intellectus: ⁊ fides. vtrunq̄ʒ
n. iſtoꝝ aīam in cognitionē dirigit. diuerſimo
de tn̄. Nam fides eſt circa alta myſteria: per
ſimplicem aſcenſum. Sed donum intellectus
per rationis aminiculum. vt dicit dn̄s Bona.
in ſe. di. xxxv. Inde fit: vt quidam alta myſte
ria tantū lumine naturali penetrari volētes:
in varios multipliceſq̄ʒ dānabiles inciderunt
errores. prima Pe. ſo. Melius inquā erat il
lis non cognoſcere veritatem: q̄ʒ poſt cognitā
veritatem retrorſum verti. Et Hiero. Qui-
cunq̄ʒ aliter ſcripturaʒ intelligit: q̄ʒ ſpiritus ſā
ctus efflagitat: a quo ſcripta eſt: licet ab eccle
ſia non receſſit: tamen hereticus appellari po
teſt. Et Augu. Nunq̄ʒ inq̄t inuenio q̄ xp̄s aut
apoſtoli ſeminauerit: q̄ xp̄s aīaʒ nō haberet.
Immo ait. Triſtis eſt aīa mea vſq̄ʒ ad mortē.
ſed orta eſt hec zizania a fetido appoliari. Nū
q̄ʒ inuenio in canone ſeminatū: q̄ xp̄s attulit
corp⁹ celeſte. ſʒ nata eſt hec zizania a toſichato
Ualētino. Nunq̄ʒ repio q̄ xp̄s fuerit pur⁹ hō:
aut purus de⁹: ſed vtrūq̄ʒ. Quia p̄us in forma
dei: poſtea in forma ſerui. ſʒ nata eſt h̄ zizania
a fetidis Eutide ⁊ Neſtorio maledictis. h̄ ille.
Nec tn̄ aīa mea his ṽbis credas pctm̄ eſſe:
hēticas ingrere opiniones: ⁊ d̄fenſare. dū tam̄
pati ſumus ſemp aſſentire ṽitati. Audi Aug.
Si qui ſniam ſuā q̄uis falſam atq̄ʒ p̄uerſaʒ: nl̄
la ptinaci aīoſitate defendūt. querūt aūt tāta
ſolicitudīe veritatē: pati corrigi cū inuenerint
nequaq̄ʒ ſunt inter hēticos ꝯputandi. hec illeꝭ.
Inde beat⁹ Tho. ſa ſcđe. q. c. lxvij. dicit q̄ vi
tium curioſitatis nō eſt circa cognitionē ṽitatꝭ
directe. ſʒ circa appetitū ⁊ deſideriū coḡſcēde
ṽitatis. Un̄ curioſitas pōt ſic deſcribi. Curioſi
tas eſt circa reꝝ cognitionē quidā ſciendi inor
dinatus appetit⁹. proptea Eccl̄. iij. dicit̄. Altio
ra te ne q̄ſieris: ⁊ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueris
⁊ in pl̄ib⁹ opibus ei⁹ ne fueris curioſus: ⁊ īfra
Multos. n. ſupplātauit ſupſtitio illoꝝ: ⁊ in va
nitate detinuit ſenſus eoꝝ ⁊c̄. Inde Aug. Cū
q̄runt inq̄t quidā: q̄d faciebat de⁹ ante mundi
ꝯſtitutionē. reſpondendū q̄ eternā gehennam
curioſis prepabat. Quare ꝯcludam⁹ q̄ diuia
grā p donū intellect⁹: aut p fidē: vel alio mō ī
tellectū illuminat ad verā ſalutꝭ viā cognoſcē
dam. p̄s. Declaratio ſmonū tuoꝝ illuminat et
intellectū dat puulis. i. hūilib⁹. q̄re ⁊c̄. Se-
cūdus fruct⁹ dicit̄ diſcernitiuus: q̄ diuina grā
mundana diſcernē facit. Un̄ nō hanc regl̄am
gnālem q̄ ſicut ſolis lum̄ eſt tenebre oppoſitū
⁊ ſua p̄ntia mediū illuminat. q̄ eſt act⁹ eius. vt
dicit̄. ij. de aīa. Lum̄ eſt actus diaphani ſm q̄
diaphanū. ſic diuina grā tenebre ſpūali: que ē
culpa ipſa mortal̄ ꝯ̄ria eſt. ⁊ ſua p̄ntia totā aīaʒ
illuminat: vt ſuū caſum quē incurrit: penā quā
meruit: gl̄aʒ quā amiſit ꝯſideret: multaq̄ʒ alia
p pctm̄ offuſcata māifeſtat. Audi Greg. libro
moꝝ. Dum inq̄t nos grā diuini reſpect⁹ illuiat
cuncta mētis nr̄e abſcōdita manifeſtat. hoc lu
mine illuſtrat⁹ filius ꝓdigus ſui peccati putre
dinē: turpitudinē: grauitatē: ⁊ multitudinē re
cognouit dicēs. Heu q̄ʒti mercenarij in domo
pr̄is mei abundāt panib⁹: ego aūt hic fame pe
reo. Silr̄ ⁊ illuminat⁹ latro in cruce pendens
vociferabat. Memēto mei dn̄e dum veneris
in regnū tuū. hoc lumē clauit. Magdalena q̄n
mūdanis abiectis: lachrymis ſuis pedes dn̄i
lauit. Luc̄. vij. Audi Aug. in ſolilogis de ſeipo
dicentē. Cōuerſus ſum: ⁊ vidi tenebras meas
in q̄bus fuerā: abyſſum tenebroſam in q̄ iacue
ram: ⁊ dixi. Ue tenebris meis in q̄b⁹ iacui. ve
cecitati mee in q̄ lumē celi videre nō poteraʒ
ve p̄terite ignorātie: qua nō te coḡſcebaʒ dn̄e
⁊c̄. Terti⁹ fruct⁹ dicit̄ cooperitiu⁹. vbi acci
pe regulā gn̄alem: q̄ ſicut veſtimentū coopit
corporis vituperiū: ſic diuina grā anime fedi-
tatem. i. Pe. iiij. Charitas coopit multitudinē
peccatoꝝ. Apoc̄. ix. Datū eſt illi. ſ. aīe vt coope
riat ſe biſſino ſplendēti ⁊ cādido: qđ eſt gratia
dei. Inde miſer nr̄ primus parens dum hanc ī
nocentie ſtolā perdidit: ſe nudū vidit. nō q̄ an̄
peccatū ſe nudū non aſpiceret. ſed illa nuditas
cū illa deformitate: ſicut poſt peccatū viſui nō
occurrit. Et ſic intelligit Aug. xi. ſup Geñ. ad
litterā: vbi ſic ait. Non pmiſit deus primos pa
rentes ſuam nuditatē aduertere: eoꝝ menteʒ
in diuina ſuſtollēs. i. eleuans: in quadā ſimpli-
ciſſima ⁊ attenta diuinoꝝ conſideratione: niſi
poſt peccatū. quia mox vt peccatuʒ conſuma-
uerunt aperti ſunt oculi eoꝝ taʒ mentis q̄ʒ cor
poris: vt ſe nudos aſpicerētꝭ. Mentis quideʒ:
vt bonū qđ amiſerāt: ⁊ malū in quo ceciderāt
viderent. Corporis quidē vt ſua verenda aſpi
cerent: ⁊ rebellionē carnis ad ſpūm ſentirent:
nec iniuria ſane. Merito. n. diuinis iuſſionib⁹
rebellanti: cuncta ei ſubdita rebellaut̄. quare
⁊c̄. Quart⁹ fructus dicit̄ refrigeratiu⁹. Un̄
accipe regulam gn̄alem: q̄ ſicut aqua refrige
rat ⁊ extinguit ſitim: ſic diuina gratia inordiā
tum appetitū habendi. De quo appetitu Boe
tium de ꝯſolatione audi metricantē. Si q̄ʒtas
inquit rapidis incitus pontus verſat arenas.
Aut quot ſtelliferis edita noctib⁹: celo ſidera
fulgent. Tantas fundat opes: nec retrahit ma
num pleno copia cornu. Hūanū miſeras haud
ideo genus ceſſet flere q̄relas. hec ille. Quan
tis queſo periculis nauigāt nautē mare. Quā
tis ⁊ mercatores in terra periculis ſe exponūt
vt habeant: ⁊ hanc mūdi miſerā ſubſtantiā cu-
mulent. Sed audi q̄d diuina grā faciat. p̄ma.
Thi. vlti. Habentes alimēta quib⁹ tegamur:
his cōtenti ſimus. Propterea Aug⁹. aiebat.
Inquietū eſt cor noſtrū dn̄e: donec q̄eſcat ī te
Hanc ſpiritualem aquā petebat bona illa mu
lier ſamaritana. Domine da mihi hanc aquaʒ
⁊c̄. Joh̄. iiij. c. ⁊ ſic patet preſens ꝯcluſio.

De quattuor alijs diuine gratie fructibus.
concluſio ſecunda.

Accipe ſecundam concluſionem. vide
licet. Nudat ipſe deus: ⁊ celeſtia cupe
re facit: reſtituit bona: ⁊ ipſa decerpe
facit. In hac concluſione alij quattuor ſubdū
tur diuine gratie fructus. videlicet. Pri-
mus dicitur manifeſtatiu⁹. Secūdus dicit̄
deſideratiuus. Tertius dicit̄ reſtitutiuus.
Et quartus dicit̄ participatiu⁹. Primus
inq̄ʒ fructus h⁹ quaternarij diuine grē dicitur
manifeſtatiuus. Unde accipe regulam gene-
ralē q̄ nūq̄ʒ dn̄s fec̄ ſup aliquē pplm̄ iudiciū
aliqđ: niſi p̄us reuelauerit ſuis ſuis. Amos. iij. c.

Nõ faciet inq̃t dñs verbuꝫ.i.operationẽ: niſi
reuelauerit ſecretuꝫ ſuuꝫ ad ſeruos ſuos pro-
phetas. Prophetia eniꝫ dicit̃ a pro qḋ ẽ ſupra
ꝛ phanos apparitio:q2.ſ. viris huiuſmodi q̃dã
a nr̃a cognitione diſtantia diuinitus reuelãt̃.
Inde dicit Iſidoꝛ⁹ ethimo. ꝙ ꝓphete appel-
lati ſunt videntes: q2.ſ.qḋ ceteris erat occul-
tũ videbant. vñ ꝛ gẽtiles eos vates appellãt
ꝛ.vj.ethi. phũs nr̃ ait: ꝓphete dici pñt ꝓpha-
toꝛes:eo ꝙ ꝓphant̃.i.a remotis phant̃:ꝛ ď fu-
turis vera p̃dicant. Ubi nõ ꝙ oĩs ꝓphetia:a-
ut eſt de p̃territo:aut de pñti:aut ď futuro. ꝑ
phetauit de p̃territo Moyſes. Geñ.ꝓ. In pn
cipio creauit deus celũ ꝛ terrã. de pñti ꝓphe
tauit Eliſabeth. Luc.ꝓ. Uñ h mihi vt veniat
mr̃ dñi mei ad me. ꝓphetauit de futuro Iſa.
vij. Ecce ṽgo cõcipiet ꝛc̃.ſicq; de alijs. ꝛ hoc
vltimo ꝓphetandi mõ intelligit̃ regula nr̃a.
Hic tu ipſe o lectoꝛ declara q̃liter añ diluuij di
em ſui coꝛdis ſecretũ dñs ſuo ſciſſimo Noe r̃-
uelauit. Simil̃r iudiciũ Sodome Loth. ꝛ ex-
cidiũ Niniue Ione deus patefecit. heu ĩfelix
Italia anteq̃ȝ tantis flagellis punireris: p q̃t
ãnoꝝ curricula p̃dicatoꝛes ſancti ꝓclamarũt
dic vt placet. Scḋs fructus dr̃ deſiderati-
uus. vñ accipe regulã gñalẽ ꝙ ſancti ꝛ quili-
bet in gr̃a exñtes:moꝛi ꝓ xp̃o deſiderant. Cu
pio diſſolui clamat Paul⁹ ꝛ eẽ cũ xp̃o. Quid
credis coꝛ illud intrepidũ Petri ꝓpulſauerit
vt xp̃o audacter diceret:paratus ſum ꝛ in car
cerẽ:ꝛ in moꝛtẽ ire. niſi h ſcã manuſ ſpũs ſcti.
Et Didimus ille vñ h ſibi vt diceret. Eamus
ꝛ moꝛiamur cũ eo. Et vñ ſancti apoſtoli ibant
gaudentes a ꝯſpectu concilij. certe nõ niſi ab
vbertate diuine gr̃e. Quis nõ infinita tollera
ret ꝓ xp̃o: qui infinita tollerauit ꝓ ꝑp̃lo xp̃ia
no. p̃ma Petri.ij. xp̃s paſſus eſt ꝓ nobis: no-
bis relinquens exẽplũ: vt ſequamini veſtigia
eius:qui pccã nr̃a ipſe ꝑtulit ſup lignũ: vt pec-
catis moꝛtui iuſtitie viuamus. ꝛ q2 oĩa mẽbꝛa
nr̃a nõ vacabant a culpa:iõ oĩa mẽbꝛa xp̃i ſu-
ſtinuerunt penã. Oculis.n.fleuit ꝛ lachꝛyma-
tus eſt: vt in ſuſcitatione Lazari. Io.xj. Auri-
b⁹ blaſphemias audiuit Math.xxvij. Uach
qui deſtruis ꝛc̃. Naribus ſpurcitias carnificũ
odoꝛatus ẽ. Totã faciẽ dedit cõſpuentibus ꝛ
velãtib⁹. Iſa.l.trenoꝝ. iij. oꝛe ꝛ gutture guſta
uit acetũ. p̃s. Dederunt in eſcã meã fel:ꝛ in ſiti
meo potauerunt me aceto. Humeriſ poꝛtauit
crucẽ:pectus pugnis fuit percuſſum: doꝛſum
flagellis ceſuꝫ: caput coꝛona ſpinea coꝛonatũ
manus pedeſq; cruci affixi : lancea latus ꝑfo-
rauit:oĩa oſſa in cruce extenſa. p̃s. Dinumera
uerunt oĩa oſſa mea:ꝑ totũ coꝛpus cruoꝛ ꝛ ſã-
guis emanauit. Et h oĩa pertulit ꝓ pccĩs tuiſ
aĩa mea:q2 ipſe peccatũ nõ fecit:nec eſt inuen
tus dolus in oꝛe eius: ꝛ p̃nceps mundi nõ ha-
buit in eo quicq;. Io.xij. dicamus ĝ ſic omneſ

O dñe ieſu mea doles vulnera nõ tua. ꝓ me
doles:qui ꝓ te nõ habebas vñ doleres. Sed
prochdoloꝛ tu vita ꝓ me in ligno moꝛieris : ꝛ
ego moꝛticiniũ ꝯ te adhuc in delitijs viuo. tu
doles:ꝛ ego gaudeo. tu ploꝛas:ꝛ ego rideo. tu
crucẽ poꝛtas:ꝛ ego equito. tu ꝓ inimicis oꝛaſ
ꝛ ego odia poꝛto. tu nudaris veſtimẽto:ꝛ ego
induoꝛ purpura. tu acetũ guſtaſ:ꝛ ego cibaria
bona. quid retribuã dño pro oĩbuſ q̃ retribuit
mihi. Audi Gregoriũ in mo. Si mens foꝛti in
tentione in deũ dirigat̃: quicq̃d ſibi in hac vi-
ta amarũ fit: dulce exiſtimat. Audi Auguſti.
de cathetizandis rudibus. Cõſtans inq̃t ꝛ ꝑfe
ctus debet eſſe amoꝛ nr̃: vt ſi neceſſe fuerit: a
moꝛe illius moꝛiamur : qui amoꝛe nr̃i placide
ac benigne ꝓ nobis moꝛi dignatus eſt. Inde
Paulus ad Ro. viij. Quiſ inq̃t nos ſeparabit
a charitate xp̃i: tribulatio: an anguſtia: an fa-
mes ꝛc̃. dic totam. Et ſic pꝫ ſecundus fruct⁹.
Tertius fructus dr̃ reſtitutiuus. vñ iſtã ac
cipe regulã gñalẽ ꝙ ſicut herba ꝛ flos ſine aq̃
paleſcit ꝛ flapeſcit: vt ita dicã: ꝛ roꝛe aut aqua
ſupueniente vireſcit ꝛ reuiuit. ſic bona fcã : ꝛ
poſtea per peccatũ moꝛtificata: ꝑ ſuperueniẽ
tẽ gr̃am reuiuiſcunt. ꝛ h de bonis añ pccm̃ fa-
ctis intellige. nõ ãt in peccatis. qm̃ talia nũq̃ȝ
vitã habuerunt ꝓpter gr̃e defectũ: q̃ vita aĩe
eſt: vt diximus. ŝ. vñ ṽſus. Illa reuiuiſcunt q̃
moꝛtificata fuerunt. Uiuer̃ nõ poſſunt: q̃ moꝛ
tua nata fuerunt. h eſt cõis theolo. ſchola. q̃re
ꝛc̃. ꝛ ſic pꝫ iſta cõclõ. Quartuſ fruct⁹ dr̃ ꝑti
cipatiuus. vñ hanc aliã accipe regulã gñalem
ꝙ ſicut hõ ob peccatũ moꝛtale velut putridũ
ꝛ infectũ membꝛũ quantũ ad gloꝛie meritũ
a coꝛpoꝛe abſcindit̃ eccl̃ie. quo fit: vt bñficio-
rũ eius influxũ nequaq̃ȝ ſuſcipere poſſit : vt ď
filio ꝓdigo pꝫ. Luc.xv. Ego aũt hic fame pe-
reo: ſic ecõuerſo per vnionẽ ad eccl̃ie coꝛpus
qḋ fit per gr̃am: neceſſe eſt ꝙ hõ particeps oĩ
um bonoꝝ q̃ in eccl̃ia fiunt. Audi prophetaꝫ.
Particeps ego ſum oĩum timentiũ te. Oiuꝫ
dicit vt totũ deſignet oꝛbẽ. p̃s. Pro hac.ſ.aĩa
in gr̃a exñte: oꝛabit ad te oĩs ſanctus ĩ tp̃e op
poꝛtuno. Nec mirũ vt Augu. ait: Chriſtiana r̃
ligio ĩ xp̃o oĩuꝫ poſſeſſoꝛe oĩa poſſidet. q̃re ꝛc̃.

De alijſ vltimis quattuoꝛ diuine gratie fru
ctibus. Concluſio tertia.

Ccipe tertiã cõclõnẽ. vꝫ. Foꝛma no-
a bilisſima eſt: ꝛ in neceſſitatib⁹ clamat
aĩam iuuat: ꝛ tandeꝫ gloꝛia coꝛonat.
In q̃bus ṽbis quattuoꝛ alij ſubdũt̃ diuĩe gr̃e
fructus. Prim⁹ dr̃ nobilitatiuus. Scḋs dr̃
inuocatiuus. Tertius dr̃ iuuatiuus. Et q̃r
tus dr̃ coꝛonatiuus. Primus inq; dicit̃ no
bilitatiuus. vnde accipe regulã generalẽ ꝙ ſi
cut nobiliſſima foꝛma in materialibus. nobiliſ
ſimã exigit in materia diſpoſitionẽ: vt pꝫ p2io
phiſicoꝝ. ꝛ ſo de aĩa. Sic nobiliſſima foꝛma ĩ

ſpiritualibus nobiliſſimã requirit in anima di
ſpoſitionẽ. Nobiliſſima autẽ ſpũalium foꝛma
eſt beatitudo ipſa eterna. Iuxta illḋ. q̃d ꝓdeſt
hõi ſi vniuerſum mundũ lucret̃: aĩe ṽo ſue de-
trimentũ patiat̃. ĝ ad hñdum hanc aĩe foꝛmaꝫ
requirit̃ nobiliſſima diſpoſitio. nobiliſſima aũt
diſpoſitio eſt ipſa diuina gr̃a. i. Coꝛ.xiij. Si lin
guis hominũ loquar ꝛ angeloꝝ ꝛc̃. Et ſubiun
ge hanc maximã ꝙ tanta eſt diuine gr̃e ṽtus:
dignitas: atq; potẽtia: vt etſi de⁹ de ſui abſolu
ta potẽtia: ſine aliq̃ foꝛmato precedẽte merito
peccata relaxare poſſit. Tam̃ de eius potẽtia
oꝛdinata hoc facẽ non põt: niſi aĩa diſpoſita re
periatur. Diſponit̃ autẽ ipſa diuina gr̃a. p̃s. A
nima mea ſicut terra ſine aq̃ tibi. ĝ ꝛc̃. Se-
cundus fructus dicit̃ inuocatiuus. vnde accipe
regulã gñaleꝫ ꝙ nullũ in creatis rebuſ eſt ita ĩ
orationib⁹ exauditionis ſingulare remediuꝫ :
ſicut ẽ hec diuina gr̃a. Ubi nota ꝙ tã boni
q̃ȝ mali deũ inuocare dicunt̃: ſed differũt in mõ
inuocandi. Boni.n. inuocãt quadrupliciter
Quidã inuocãt in neceſſitate. p̃s. In tribu-
latione mea inuocaui dñm ꝛ ad deuꝫ meũ cla
maui. Et idẽ in ꝑſona dñi ait. Inuoca me ĩ die
tribulatõis: ꝛ exaudiã te: ꝛ eripiaꝫ te. Et Luc.
xxi. Cũ ſteteritis ante reges ꝛ p̃ſides nolite co
gitare ꝛc̃. vſq; ibi. ſed ſpiritus patris veſtri qui
loquit̃ in vobis. Et eccle.xviij. Inuocaui p̃reꝫ
dñi mei: vt nõ derelinquat me in die tribula-
tionis mee: ꝛ in tẽpoꝛe ſupboꝝ ſine adiutoꝛio.
Quidã inuocãt dñm in ꝓſperitate. p̃s. In-
uocate eũ dum ꝓpe. ꝛ idẽ tibi dixit coꝛ meuꝫ
queſiui vultũ tuũ: vultuꝫ tuũ dñe requiram :
ne auertas faciẽ tuã a me. Quidã inuocant
ex maxia fide ꝛ credulitate. ad Ro.x. Quõ in
uocabũt in quẽ nõ crediderũt. Inde Io.xvj.
Quicq̃d petieritis p̃rem ĩ noĩe meo: dabit vo
bis. Et q̃rto loco oẽs boni in oĩ eoꝝ bona o
peratõe: dñm inuocãt. ad Ro.x. Oĩs.n. q̃ inuo
cauerit nomen dñi ſalu⁹ erit. Et hoc Paulus
in ꝯſilium dedit dicẽs. Oĩa quecũq; facitis in
noĩe dñi noſtri Ieſu xp̃i facite. Mali aũt dñꝫ
inuocãt ex iniq̃tate. Prouer.ꝓ. Inuocabũt et
nõ exaudiã. Et ſi q̃ñ exaudit: h facit ad eoꝛuꝫ
penã. Quedã.n. deus cõcedit irat⁹: que negat
placat⁹. Aug. Terti⁹ fruct⁹ dicit̃ iuuatiuuſ
Iuuat.n. gr̃a dei accelerare ad vitã illã: in dei
amoꝛe inflãmanda. Luc.xij. Ignẽ veni mittẽ
in terrã: ꝛ q̃d volo niſi ꝙ ardeat. ad Ro.xviij.
Cert⁹ ſum ꝙ neq; moꝛs neq; vita poterit vos
ſeparare a charitate dei: q̃ eſt in xp̃o Ieſu dño
nr̃o ꝛc̃. Quart⁹ ꝛ vltim⁹ fruct⁹ dr̃ coꝛõatiu⁹
p̃s. Beat⁹ quẽ elegiſti ꝛ aſſumpſiſti habitabit in
atrijs tuis. Et idẽ. Gloꝛia ꝛ honoꝛe coꝛõaſti eũ
ꝛc̃. Inde Ap̃lus.ij. ad Thi. vi. ait. Repoſita ẽ
mihi coꝛona iuſtitie: quã reddet mihi dñs ĩ illa
die iuſt⁹ iudex: quã ꝛ nos feliciter expectãtes
hac ipſa diuina gr̃a: de q̃ hoc in ſmõe diximu.

mediãte ꝯſeq̃ valeam⁹: xp̃m in eternũ viſuri: q̃
cũ p̃re ꝛ ſpũ ſcõ viuit glorioſus in ſecula. Am.

¶ Sabbato ferie quarte cinerum de virgine
glorioſa: ſermo in oꝛdine quartus.

e rat nauis in me

dio maris. Marci. vj. Ad laudẽ
ꝛ gloꝛiã itroniçate ꝛ ſupfeliciſſime
virgis marie: cui⁹ hũc gloſũſimuꝫ
habitũ fero: hoc in ꝓ quadrageſime ſabbato: a
liqua de ei⁹ gloꝛia ꝛ dignitate ꝓut ſua benigĩ
tate gr̃am dicendi miniſtrabit: deuote videa-
mus. Huncq; tractandi oꝛdinẽ: oĩbus in ſeq̃n
tibus ſabbatis pro poſſe obſeruabo. Reſpice
ad me queſo o regina celi: ꝛ peccatoꝝ refugi-
um: an ego homuncio expaueſcã tua tanta di
gnitate: an rerũ ſublimitate cõfundar: an mul
titudine obꝛuar. O virgo ṽga ſublimis: o vir
go ſignificata ꝑ ſtellaſ: quis mihi det: vt dign⁹
ipſe ſim p2eco tuarũ innumerabiliũ dignitatũ.
tu ipſa greſſus meoſ diriges: lumẽ pãdes. Tu
ſpes: tu vita: tu mihi dux: tu mihi nauis eris: q̃
hodie in medio hui⁹ mundi amariſſimi nobis
quaſi naufragãtibus poꝛtuꝫ ſalutis donabis.
Erat igitur nauis in medio maris. In quibus
ſacratiſſimis verbis tres de hac glorioſa vir-
ginea naue videamus. videlicet.
Uirginis glorioſe nobiliſſimã nũcupationem.
Uirginis glorioſe elegãtiſſimã rutilationem.
Uirginis glorioſe ſingulariſſimã dotationeꝫ.

De nobiliſſima nuncupatione virginis glo
rioſe conſideratio prima.

Rimo virginis glorioſe nobiliſſimaꝫ
p nuncupationẽ videam⁹. Ubi tres
moꝛe ſolito ꝯcluſiones faciamuſ. vꝫ.
Ut Chriſtifideliũ cetus virginẽ ſummope ve 1. 9.
neretur: dies ſabbatinus illi ꝯgruentiſſime de
dicatur. Hanc concluſionẽ pro tanto poſui: ne
quis miret̃: cur dies iſtos ſabbatinoſ virgini ď
dicare intendim⁹. Secunda ꝯcluſio eſt iſta
Tot ſunt tantiq; vndiq; hui⁹ mundi inſufflant 2.
periculoſi vẽti: ꝙ niſi nauis tutiſſima haberet̃
vix vnus de mille ſaluaret̃. Tertia ꝯcluſio
eſt iſta. Et ſi hoc mare qḋ cernimus mãle na- 3.
uigantibus ſit ꝑiculoſum: mare tamen ſpũale
qḋ fide intelligim⁹ guſtãtib⁹ eſt ꝑſapoꝛoſum.

¶ De die ſabbati: ꝛ quare virgini dedicatur:
concluſio prima.

Ccipe primã concluſionem. videlicꝫ.
a Ad cuius declarationẽ tres inqui
ramus veritates. videlicꝫ. Prima
veritas eſt iſta. quomõ dies ſabbati accipitur 1
in ſcriptura. Secunda quid debeant chriſti 2
ani in die ſabbati facere. Tertia eſt quare 3.
dies ſabbati virgini dedicetur. Quantum
ad primã dico ad preſens ꝙ ſabbatum triplici
citer accipitur in ſacra ſcriptura. Quoddam
eniꝫ dicit̃ ſabbatũ tempoꝛiſ. Quoddã ſabbatũ

eternitatis: ⁊ quoddam ſabbatum iniquitatis
Sabbatū tꝑis q̄tuoꝛ modiſ accipit: aliqñ.n.
ſumit ꝓ ſeptimo totiꝰ ebdomade die: aliqñ ꝓ
tota ebdomada: aliqñ ꝓ quolibꝫ die ebdoma
de: ⁊ aliqñ ꝓ quolibꝫ feſto. dico inq̄ ꝙ ſabba
tū tꝑis ꝓ ſeptīo totius ebdomade die accipi
in ſcriptura ſolet. Et h̄ modo accipit. Exo. xx.
Memēto vt diē ſabbati ſanctifices. Et ibidē
xxx.c. Septimꝰ dies erit vobis ſcūs: ſabbatū
⁊ requies dn̄i. Et leui. xxiij. Sex diebꝰ facies
opus: dies āt ſeptimꝰ qꝛ ſabbati reqes ē) voca
bit ſcūs. oē opus nō facietiſ in eo: ſabbatū dn̄i
in cūctis bitationibꝰ vr̄is. Aliqñ accipit ꝓ to
ta ebdomada. Luce. xviij. Ieiuno bis in ſab
bato. i. in ebdomada. Aliqñ ꝓ quolibet die eb
domade. Marci vlt. Ualde mane vna ſabba
toꝝ uenīūt ad monumētū oꝛto iā ſole. Et Luc.
xxiiij. Una ſabbati valde diluculo veniūt ad
monumētū. Et accipit. iiij. loco ꝓ q̄libet feſto. Le
ui. xxiij. Sabbatū regetionis ē: affligitis aiaſ
vr̄as. Et ibidē. Meſe ſeptīo p̄ma die menſis
erit vobis ſabbatū memoꝛiale clangentibus
tubis: ⁊ vocabit ſcm̄ ⁊c. Scd̄o accipit i ſacra
ſcriptura ſabbatū ꝓ ſabbato eternitatis. i. ꝓ
felicitate btītudīs et̄ne: qm̄ ſicut in die ſabba
ti quieuit deꝰ ab oī ope q̄d patrarat. Sex die
bus fecit dn̄ſ celū ⁊ trā ⁊ mare. ⁊ ſequit. Quie
uit deus die ſeptīo. Idcirco bn̄dixit deꝰ diē
ſabbati. Gen̄. vij. Sic nos in ſabbato (q̄d int
ꝑretat̄ requies et̄nitatis) ab oibuſ coꝛpoꝛalibꝰ
opibus geſcemus: ſola in diuina ſpeculatione
ſiſtentes. Apoc̄. xiiij. Amō.n.iā dicit ſpūs: ut r̄
quieſcāt a laboꝛibꝰ ſuis. Et. xxi. Abſterget in
qt deus oēs maculā ab ocul' ſcōꝝ ⁊c. Ter
tio accipit ſabbatū in ſcriptura ꝓ ſabbato ini
quitatis. Math. xxiiij. Oꝛate ne fuga vr̄a fi
at ieme l' ſabbato. i. oꝛate ne pſecutio vr̄a fiat
ieme. i. tp̄re incōpetēti ex aeris turbatiōe. vel
ſabbato. i. tp̄re rc̄ōpetēti ad fugā ex q̄cūq̄ alia
cā. Iudei.n. in die ſabbati vltra mille paſſuſ
ambulare nō pn̄t. ⁊ tunc ſabbatū tꝑis nō erit
obſeruandū: ⁊ ꝓ ꝯn̄s dr̄ ſabbatū iniq̄tatis. Itē
ſabbatū iniq̄tatis dr̄ oīs feſtiuitas in q̄ ihone
ſta ⁊ deo odioſa fiūt. Iſaie p̄. Neomeniā: ⁊ ſab
batū: ⁊ feſtiuitateſ alias nō ferā: iniqui.n. ſunt
cetus vr̄i. Amos p̄. Odi ⁊ pieci feſtiuitates
vr̄as: ⁊ nō capiā odoꝛē cetuū vr̄oꝝ. vide i p̄ce
dēti ſmone i p̄ma pte ⁊ ꝯclōne ſa. q̄re ex his
pꝫ p̄ma v̄itas. Q̄ꝫtū ad ſam breuit̄ ꝓ nunc
dico ꝙ loq̄ndo de ſabbato tꝑis: a duobꝰ per
marie declinare debemꝰ: ⁊ circa unū ſollicite
opāꝫ dare. p̄ inq̄ declinare debemꝰ ab oibuſ
opibus coꝛpoꝛalibꝰ nō neceſſarijs. Exo. xxiij.
Sex diebꝰ opaberis ⁊c. ⁊ Deutro. v. Obſua
diem ſabbati vt ſcifices illud: ſicut p̄cepit tibi
dn̄s deus tuus. ſo declinare debemꝰ ab opi
bus ſpūalibꝰ malis. Iſaie p̄. Quieſcite agere
ꝑuerſe: diſcite bn̄face. ⁊c. Inde de ſceleratis

dn̄s ait. Ezech. xxij. Sāctuaria mea ſp̄euiſtiſ
⁊ ſabbata mea polluiſtis. tertio hymnis oꝛoni
bus: ⁊ alijs bonis opibꝰ vacādū ē. Ezech. xx.
Sabbata mea ſcificate: ut ſit ſignū inter me ⁊
vos. i. vt videat̄ qs ſit ex pplō meo: ſꝫ de h̄ ad
plenū īfra dicet̄ feria tertia dn̄ice de paſſione
q̄re ⁊c. Q̄ꝫtū ad t̄tiā: vide q̄ſo aīa mea q̄ꝫ re
cte totiꝰ ebdomade dies: eccl'ia ipſa diſpenſet
. nā dies dn̄icus ſciſſime trinitati. dies lune de
functis. dies martis pccōꝛibus. dies mercurij
ſcis angel'. dies iouis ſpūi ſcō. dies veneris ſa
criſſime paſſioni. dies ſabbati dulciſſime v̄gi
ni dedicauit. Sed oībꝰ alijs diebꝰ ad pn̄s om
miſſis: tres ad pn̄s aīa accipe rōnes: q̄re dies
ſabbatinus v̄gini dedicat̄. p̄ma rō dr̄ acerbe
paſſionis. ſa rō dr̄ diuine t̄minatiōis. t̄tia ratō
dr̄ pſonal' d̄relictiōis. Pr̄ia inq̄ rō dr̄ acer
be paſſionis. ſcōꝝ.n. paſſio aīa cara eo ipſo die
ꝯſecrari ſolet: q̄ moꝛtē ꝓ xp̄o ſuſceperūt. ⁊ peꝛ
ꝯn̄s equiſſimū ē: vt ille dies v̄gini dedicet̄: q̄
ꝓ xp̄o eius dilecto filio paſſa eſt. Sꝫ die vene
ris ſcā: ⁊ ſabbato ſcō: v̄giſ paſſio ꝑdurauit. ḡ il
li duo dies deberent v̄gini dedicari: ſꝫ eccl'ia
diē veneris xp̄o eius dulciſſimo filio dedica
uit. q̄re ſabbatū merito mr̄i dedicabit̄. o aīa
mea an credis v̄ginē ſolū mēte paſſam. certe
⁊ mēte ⁊ coꝛpoꝛe: vt ānoſi Simeonis vatici
niū ipleret̄: ⁊ tuā ipſius aīam ptranſibit gladi
us. i. paſſio illius. ſ. xp̄i ptrāſibit aīam tuā. i. pe
netrabit. Et ſane vt quidā ferūt: tanto erat v̄
go tacta doloꝛe coꝛdis: ꝙ p̄ doloꝛe penitꝰ ite
riſſet: niſi eā intus ⁊ ex v̄tus ſpūs ſcī ſolidaſ
ſet ⁊c. Scd̄a rō dr̄ diuine t̄minatiōis. Duo
n. ſunt pmarie dei opa. ſ. creatio: ⁊ recreatio.
Creationis.n. opꝰ de nihilo fuit: ⁊ ſex diebꝰ t̄
minatū. i. cōpletū extitit. lꝫ de h̄ varie ſint opi
niones: vt pꝫ. xviij. diſ. ij. ſn̄iaꝝ. Sed opꝰ recre
ationis adeo opꝰ creationis excellit: ut h̄ in tē
poꝛe hō deus: ⁊ deus hō fieret. Io. j. Uerbū
caro fcm̄ ē. vn̄ ſic die ſabbati ſumꝰ opifex opa
nāe ꝯpleuit: idcirco diē ſabbati bn̄dixit: ſic ea
dē ipſa die in virgine glorioſa opera recreatō
nis perfecit. vnde ⁊ die hoc quaſi ab omnibuſ
opibus vacans: bn̄dictus Ieſus in ſepulchꝛo
quieuit: ⁊ ad ipſum locū v̄go glorioſa viſq̄ ſo
ciauit: ⁊ ibi quieſcentē reliq̄t ⁊c. Tertia rō
dr̄ pſonalis derelictiōis. Nā ſic v̄go tp̄re paſ
ſionis ſola in vltimis doloꝛoſa remanſit: ſic cō
grue illi vltimus ebdomade dies cū gaudio
ſolennit̄ dedicatur. q̄re ⁊c. Inde aurel'. Augu.
O beata (inquit) Maria: quis tibi valeat iure
gratiaꝝ ⁊ laudū. p̄conia impēdē: que tuo ſin
gulari merito ſuccurriſti mundo pdito. Quas
tibi laudes fragilitas humani generis perſol
uet: que tuo ſingulari cōmertio recuperandi
aditum inuenit. hec ille. Et ſic pꝫ pn̄s ꝯcluſio.

De tribulationibus ⁊ periculiſ mundi: ⁊ ꝙ
v̄go glorioſa eſt tutiſſima nauis. ꝯclō ſcd̄a.

[A]ccipe ſcd̄am ꝯclōnē. vꝫ. Tot ſunt tā
tiq̄ vndiq̄ huiꝰ mundi inſufflāt pick'o
ſi venti: ꝙ niſi nauis tutiſſima hēret̄:
vix vnus de mille ſaluaret̄. Ad cuiꝰ decla
ratione tres ingramus v̄itates. vꝫ. Prima
q̄ eſt iſta maris tā grandis deſcripta turbatio.
Scd̄a q ſunt hi vēti tā vehementer ꝯtrarij.
Tertia in quā nauē aſcendē debemꝰ: ne in
tantis ꝓcelloſis vndis piclitemur. Quātū
ad p̄imā diſtīguo ꝙ duplex eſt pꝛincipal' tur
batio. vna bona. ⁊ alia mala. Turbatio bona
ad pn̄s hꝫ ſeptē gradus. Primꝰ dr̄ admira
tionis. 2ꝰ appꝛobatōis. 3ꝰ compaſſionis.
Quartꝰ dr̄ coꝛrectōis. vꝰ dr̄ amariçatōis.
vjꝰ flagellatiōis. Et vijꝰ oppꝛeſſionis.
Primꝰ bone turbatōis dicit̄ admirationis
Luc̄. p̄. Que cū audiſſet turbata eſt in ſmone
eius ⁊c. Et Math. xiiij. Uidētes diſcipuli Ie
ſum ambulantē ſupꝛa mare turbati ſūt dicētes.
q̄a fantaſma eſt. Et idē. xxiiij. Cōturbati ſunt
diſcipuli ⁊ ꝯteriti exiſtimabāt ſpm̄ vidē: ⁊ dixit
eis: q̄d turbati eſtis: ⁊ cogitatōes aſcēdūt in cō
da vr̄a. Et luc̄. i. Et Zacharias turbatꝰ eſt vi
dens: ⁊ timoꝛ irruit ſup eū. Scd̄us gradus
dr̄ appꝛobatōis: ⁊ hoc mō xp̄us turbatuſ eſt in
paſſione: vt veritatē carnis appꝛobaret. Ioh̄.
xxiij. Et cū hec dixiſſet Ieſus turbatꝰ eſt ſpū:
⁊ dixit. Amē amen dico vobis vnus ex vobiſ
me tradet. Tertiꝰ gradꝰ dr̄ cōpaſſiōis. Io.
xj. Ieſus ḡ vt vidit eā ploꝛantē: ⁊ iudeos: q cū
ea venerāt ploꝛātes: infremuit ſpū: ⁊ turbauit
ſemetipm̄: ⁊ dixit. vbi poſuiſtis eū. Quartꝰ
gradus dr̄ coꝛrectōis. ⁊ hoc mō turbant̄ p̄dica
toꝛes. Iſa. xxj. Hoꝛrui cū audirē: turbatꝰ ſum
cum viderē. Que aūt ſunt illa q̄ pꝛedicatoꝛes
audiunt ⁊ vidēt. Audi Sap̄. xiiij. Oīa ꝯmixta
ſunt: ſanguis: homicidiū: furtū: fictio: cōꝛuptio
infidelitas: turbatio: periuriū: ⁊ tumultus ⁊c.
Quintꝰ gradus dr̄ amarizatiōis ſiue pn̄ie.
p̄s. Sana me dn̄e qm̄ cōturbata ſunt oīa oſſa
mea. ſ. pꝛe doloꝛe peccatoꝝ meoꝝ: ⁊ aāīa mea
turbata eſt valde. pꝛe multitudie iniq̄tatū mea
rum. Sextꝰ gradꝰ dr̄ flagellatōis. p̄s. Ful
gura multiplicabis ⁊ ꝯturbabis eoſ: ⁊ pmarie
in die iudicij. Hiere. iiij. Sēſus coꝛdis mei tur
bati ſunt in me: nō tacebo qm̄ vocē tube audi
uit: ꝑ audiet: aīa mea. tuba aūt illa erit d̄ qua
dr̄. Surgite moꝛtui venite ad iudiciū. Se
ptimꝰ gradus ad honoꝛē v̄ginis glōſe dicitur
oppꝛeſſiōis. p̄s. Auertiſti faciē tuā a me: ⁊ fcūſ
ſum conturbatꝰ. i. carnis mee infirmitas ꝯtur
bata eſt. qꝛ auertiſti faciē tuā a me. ſ. q̄ꝫtū ad
auxiliū in tribulatōibꝰ. Turbāt̄.n. ſcī in tribu
lationibꝰ: ſed nō pturbant̄. Turbari.n. opus ē
ſenſualitatis: ſꝫ pturbari eſt aīalitatis ⁊ beſtia
litatis. Nā ⁊ xp̄s turbatꝰ eſt in paſſiōe: vt dcm̄
eſt. Audi Paul'. ij. Coꝛ. i. Sup̄ moduꝫ grauati
ſumꝰ: ita vt tedēt etiā nos viuē. Sup̄ modū in

qt q̄ꝫtum. ſ. ad iudiciuꝫ ſenſualitatꝭ: ſꝫ nō q̄ꝫtuꝫ
ad iudiciū rōnis. i. Coꝛ. x. Fidelis eſt deꝰ q nō
patiet̄ vos tentari ſup̄ id q̄d poteſtis: ſꝫ faciet
cū tentatōe ꝓuentū vt poſſitis ſuſtinet̄. qm̄ in
eo in q̄ paſſus eſt ipſe ⁊ tētatus: potēs eſt ⁊ eis
q̄ tentant̄ auxiliari: vt dr̄ ad hebꝛeos. ij. c. Ind̄
Paulus. ij. Coꝛ. iiij. ait. Appiamur: ſꝫ nō deſti
tuimur. Propterea fugiēti Helie a facie ipie
Iezabell' ⁊ dicēti. Sufficit mihi dn̄e: tolle q̄ſo
aīam meāꝫ: neq̄.n. melioꝛ ſum q̄ꝫ p̄res mei: vt
dr̄. iij. R̄. xviij. Dn̄s auxiliuꝫ vaſis aq̄ ipſo ſub
iunipo doꝛmiēte nō negauit. Sꝫ q̄re dn̄s ſuoſ
i hac vita tribulari pmittat dicet̄ īfra feria. v.
ſcd̄e dn̄ice. in p̄ma ꝯſideratōe. ⁊ ꝯcluſiōe ſcd̄a.
Et h̄ de bona turbatōe dcā ſufficiāt. Scd̄a
turbatio dr̄ mala. ⁊ lꝫ maluꝫ pluribꝰ modis q̄ꝫ
bonū dicat̄. tn̄ ad pn̄ſ quīq̄ accipe male turba
tionis gradus. Primꝰ dicit̄ malignationis.
2ꝰ punitiōis. 3ꝰ ſimulatōis. Quartꝰ coꝛru
ptionis. Et quintꝰ eterne dānatōis. Pri
mus inq̄ gradus dr̄ malignatōis: quō turbāt̄
iniqui cuꝫ coꝛripiunt̄. iiij. R̄. xviij. Dixit Acab
Helie: tu ne es q ꝯturbas iſrl'. at ille ait. Non
ego turbaui iſrl': ſꝫ tu ⁊ domus pr̄is tui. Heu a
nima cara ꝓch doloꝛ hodie ip̄e q̄s vidi abuſio
nes. Ni.n. hodie p̄dicatoꝛes audientiuꝫ aures
pꝛuriāt non audiunt̄. Sꝫ ſi q̄d eoꝝ ꝯtagioſum
detexerint: mox pꝛedicatoꝛē infamāt: ⁊ expel
lunt. taceo inſidias ⁊ rome ⁊ alibi illataſ in de
uotiſſimū Bernardinū. Taceo q̄ꝫta egoipſe q
minimꝰ oium ſum ſuſtinueri iacula. Teſtimo
nium reddat: q̄cunq̄ officiū pꝛedicatiōis exer
cet. Hec miſſa faciamꝰ. Accipe ſcōꝫ gradū
ſ. punitōis. q̄ quidē mō in tribulatōibꝰ turbant̄
iniq: deū ⁊ ſcōs ſuis maledictis v̄bis trucidan
tes. p̄s. Turbati ſunt ⁊ moti ſunt ſicut ebꝛius:
⁊ oīs ſapiētia eoꝝ deuoꝛata eſt. qꝛ. ſ. p̄dūt ſen
ſum ⁊ intellectū. Tertiꝰ gradus dicit̄ ſimu
lationis. Math. ij. Audiēs autē Herodeſ rex
turbatꝰ eſt: ⁊ oīs hieroſolima cū illo ⁊c. vſꝫ ibi
vt eḡ mō veniens adoꝛē eū. Quartꝰ graduſ
dicit̄ ꝯtaminationis. q̄ mō boni a maloꝝ iniq̄s
ſmonibꝰ coꝛrūpunt̄ ⁊ ꝯtamināt̄. qm̄ coꝛrūpunt
bonos moꝛeſ colloq̄a mala. Ecc̄. xxvij. Hō ira
cūdus intēdit litē: ⁊ vir pctōꝛ turbat aīcoſ. ſ. d̄i
⁊ bonoꝝ. Quītꝰ gradꝰ dicit̄ et̄ne dānatiōis.
Sap̄. v. Uidentes turbabunt̄ timoꝛe hoꝛribili
⁊ mirabunt̄ in ſubitatōe inſpate ſalutis dicen
tes intra ſe pn̄iam agentes: ſed infructuoſam
ſupple: et pꝛe āguſtia ſpūs gemētes: hij ſunt q̄s
aliqñ hūimus in deriſuꝫ ⁊c. Que oīa aīa mea
ſi bn̄ nōſti pꝫ ſatiſ riſſio ad p̄mā v̄itatē. Quā
tū ad ſcd̄am v̄itatē. Hem q̄ſo aīa mea qs huiꝰ
mūdi ventos ingenio ꝯpꝛehendē poterit: quis
q̄tidiāos ꝯnumerabit iſultꝰ. Audi d̄uotiſſimū
Bernardū. Heu mihi dn̄e deus. vndiq̄ mihi
bella: vndiq̄ tela volant. q̄cūq̄ demū me v̄tā
nulla ſecuritas: eſuries ⁊ refectio militāt ꝯ me

Propterea ſapiēs ille Salomon. Eccl'. ij. ait. Fili accedens ad ſuitutē dei: ſta in iuſtitia ⁊ timore: ⁊ ꝑpara aīam tuā ad tētationē. Licet igit̄ innumeri quodāmō ſint circa aīe nauē periculoſi venti: q̄ttuoꝛ tñ ad p̄ns accipe fortiſſimos ventos in nauē aīe miſere inſufflātes. de qbus Daniel'. vij. dr̄. Uidebā in viſione mea nocte: ⁊ ecce q̄ttuoꝛ venti celi pugnabāt ī mari magno. Et Zacha. vj. Iſti inqt ſunt q̄ttuoꝛ venti celi q egrediunt̄: vt ſtent coꝛā dn̄atoꝛe vniuerſe t̄re. Primus ventꝰ dr̄ gaudiū fatuū. Secundus dr̄ doloꝛ beſtialis. Tertiꝰ dicit̄ ſpes īſana. Et quartus ⁊ vltimꝰ dr̄ timoꝛ carnalis. Primꝰ inq̄ꝫ vētus dr̄ gaudiū fatuū: qđ vulgariter dici ſolet alegreza deſmemoꝛati. ⁊ hic ventus nauē eoꝝ qui hunc ſecl'm ſibi paradiſū ſtatuūt: die noctuq̄ꝫ exſufflat. Job. xxj. Gaudent ad ſonitū oꝛgani ducūt in bonis dies ſuos: ⁊ in puncto ad inferna deſcendūt. Et ex h̄ nimio t̄renoꝝ gaudio: tēpeſtas oꝛit̄ intēperantie. Inde. p̄ſ. clamat. Diuitie ſi affluāt nolite coꝛ apponere. Scđs ventus dr̄ doloꝛ beſtialis: ⁊ hic p̄maxie mūdāos tribulatos uexit: qui cū q̄cq̄ꝫ nō gratū ſenſerint deſperāt ex q̄ ſequit̄ tēpeſtas ip̄atiētie. Quotquot ego ipſe vidi: qui cū illis quicq̄ꝫ aduerſi acciderit: cū deo vllū pactū volunt. p̄s. Collocauit me in obſcuris ſicut moꝛtuos ſeculi: ⁊ anxiatus ē ſup me ſp̄us meus: in me turbatū ē coꝛ meū. ſ. ꝓ multitudine tribulationū meaꝝ. Tertius ventus dr̄ ſpes inſana: ⁊ h̄ vento nauis ꝓſumptuoſe in longa vita: aut grādi miſicoꝛdia dei ſperātiū ſūmoꝑe quaſſat. Exēplū primi de diuite epulone aīe ſue dicenti. Luc̄. xij. Anima mea hēs multa bona repoſita in ānos plurios: ⁊ nocte ſequēti dictū ē ei: ſtulte hac nocte morieris. Exēplū ſecūdi de origine oēs aīas ī fine mundi ſaluāte. Et ex h̄ vento tēpeſtas īſurgit ꝓſumptiōis. vñ vt dicit magr̄ ī ſcđo di. xxvj. Sperare aliqđ ſine meritis: nō ſpes: ſed ꝓſumptio dici pōt. Inde Eccl'. xviij. dr̄. Uidit inqt ꝓſumptiōꝫ coꝛdis eoꝝ: qm̄ mala eſt: ⁊ cognouit ſubmerſionē q̄ neq̄ꝫ ē. Et Sap̄. xvij. dr̄. Semper ꝓſumit ſeua ꝑturbata ꝯſcia. Nōne ſeuū atq̄ꝫ ipiū: vt q̄s credat ſemꝑ male viuere: ⁊ tandē miſicoꝛdia dei ſaluari. nā ſi miſicoꝛs ē: ⁊ tā tūdē iuſtus ē. p̄s. Juſtꝰ dn̄s ⁊ iuſtitias dilexit ⁊c̄. Quartꝰ vētꝰ dr̄ timoꝛ carnal': ⁊ hoꝝ nauis in maxio ꝑiculo ē. ex h̄. n. timoꝛe tēpeſtas oꝛit̄ deſpatiōis. Sūt. n. quidā diuā iuſtitiā cū eoꝝ culpis ponderātes: ⁊ de pccīs trepidātes pluſq̄ꝫ expediat: cū Caym aiūt. Maioꝛ ē iniqtas mea q̄ꝫ vt veniā merear: ⁊ vna cū Juda laqueo ſe ſuſpendūt. Audi Aug. de vtilitate agende p̄nīe. Et loquit̄ de Juda. Nō tā inqt ſcelus qđ cōmiſit: q̄ꝫ q̄ꝫ indulgētie deſpatio fecit penitus interire. Et Leo papa. Sceleratioꝛ inquit oībꝰ o Juda ⁊ infelicioꝛ extitiſti: quē ī penitētie dnxit ad dn̄m: ſꝫ deſpatio traxit ad laqueū. h̄ ille. q̄re ⁊c̄. Et ſic p̄ꝫ ſcđa v̄itas. Cētū ad tertiā v̄itatē dico breuit̄ aīa cara: q̄ꝫ hīs in ꝓcelloſis fluctuatiōibꝰ: tutiſſima ſalutis nauis eſt v̄go glīoſa. ꝓuer. vlt. Fcā eſt q̄ſi nauis inſtitoꝛis de longe poꝛtans panē ſuū. hic ē ille panis qui de celo deſcendit. Jo. vj. Et ideo d̄ longe: quia de celo in terrā. ⁊ valde longe: q̄a nullis nr̄is exigentibus meritis: ſed ſm̄ ſuā miſericoꝛdiā ſaluos nos fecit: vt dictū eſt ſmone ꝑcedenti. Hanc igit̄ nauē hunc ferentē panē aīa mea ſcande: h̄ te ad poꝛtā ſalutis adducet. Audi deuotiſſimū Bernardū. O hō ſi ad cōſpectū p̄ris accedere times: ne liqueſcas quaſi cera a facie ignis: ſed vade ad mediatricem mr̄ē miſicoꝛdie: ⁊ oñde ei vulnꝰ ⁊ vlcera: ⁊ ipſa ꝓ te oñdet lac ⁊ vbera: filius oñdet p̄ri latus ⁊ vulnera: p̄r nō negabit filio: nec filiꝰ mr̄i nec mr̄ tibi. h̄ ille: Et ſic p̄ꝫ preſens concluſio.

De multiplici acceptiōe maris: ⁊ quare virgo dicitur mare. Concluſio tertia.

[A] Ccipe tertiā ꝯcl'onē. vꝫ. Etſi h̄ mare qđ cernimus māle nauigantibꝰ ſit ꝑiculoſum: mare tñ ſp̄uale qđ fide intelligimus: guſtantibꝰ ē ſapoꝛoſum. Ad cuius d̄clarationē tres moꝛe ſolito ingramus v̄itates. vꝫ. Pria quot modis accipit̄ mare in diuina ſcriptura. Scđa qual'r h̄ mare mūdi nauigare debemus. Tertia q̄re v̄go glīoſa dici pōt mare tā amarū. Ad primū dubiū dico ad p̄ns q̄ꝫ quadruplex eſt mare. vꝫ. mare gr̄e. mare mūdi: mare culpe: ⁊ mare pene. Mare gr̄e dr̄ ſacramētū baptiſmi. ⁊ rō q̄re baptiſmū ī p̄ſenti mare dico ē: qm̄ ſicut mare in ſua natura amaritudinē habet: ſic baptiſmus amaritudinē preſupponit. ſ. penitentie. Et hoc in adultis: vt dicit dn̄s Bona. in. iiij. diſ. xvj. Actuū. ij. penitentiam agite: ⁊ baptizetur vnuſquiſq̄ꝫ veſtrum: in nomine ieſu chriſti in remiſſionem peccatoꝛum veſtroꝛum: ⁊ accipietis donū ſpiritus ſancti. Et ſunt v̄ba beati Petri. ⁊ Mathei. vj. Fuit Joannes in deſerto baptizans ⁊ predicans baptiſmum penitentie in remiſſionem peccatoꝛum: propter hoc enim a penitentia baptiſmus Joannis incepit: quia in adultis penitentia baptiſmum precepit. vt dicit Bona. vt ſupꝛa. Secundū mare dicitur preſentis vite: ſiue mare mundi. Heu heu q̄ꝫ amarꝰ eſt in omnibus vijs ſuis hic miſer mundꝰ. Job tertio. anteq̄ꝫ comedam ſuſpiro: ⁊ tanq̄ꝫ inundantis aque ſic rugitus meus. Et ad Ro. vij. Semper inquit pugna eſt in coꝛpoꝛe mortis huius: hinc ⁊ bona illa ſunamit. iiij. R. iiij. dicebat. Anima mea in amaritudine eſt. Inde propheta clamabat. Saluum me fac deus: qm̄ intrauerunt aque vſq̄ꝫ ad animā meā: Nōne amara fuit turbatio mūdi: qm̄ ſurrexerūt quidā d̄ ſynagoga libertioꝝ ⁊ cirenēſiū ⁊ ꝯmouerūt plebē: ⁊ ſenioꝛes ⁊ ſcribas: ⁊ ꝯcurrentes Stephanū rapuerūt in ꝯſiliū ducētes ⁊c̄. Quid dicam de tyrānis in eccl'iā d̄i ſeuiētibꝰ: ⁊ xp̄ianorum numeꝝ fere inumerabilē occidētibꝰ. O Roma: q̄ q̄ꝫta fueris ipſa ruina docet: teſtimoniū hic redde. Nōne vndiq̄ꝫ ſanctoꝝ ſanguine madeſ. Et q̄d multis moꝛoꝛ: an hec parua fuit mūdi amā ꝯmotio: qm̄ vilis homīcio ſuū dn̄m crucifixit. Et vt oīa ꝯp̄rehendā. Quid amariꝰ q̄d turpiꝰ: q̄d inhoneſtiꝰ: q̄d nauſeā magis generans: q̄ꝫ q̄ꝫ hodiernis t̄pibꝰ totꝰ hic miſ mūdus: in dei ⁊ ſanctoꝝ blaſphemijs: ⁊ impijs maledictionibꝰ vſq̄ꝫ ad celū ſcandētibꝰ: ſine vllo timoꝛe ꝓſūpit. Iſa. p̄. Dereliq̄rūt deū: blaſphemauerunt ſcm̄ iſ: alienati ſ: retroꝛſum: Inde p̄s. Inueniat̄ manus tua. ſ. vltrix oībus inimicis tuis: dextera tua īueniat oēs q te oderunt. Tertiū mare dicit̄ mare culpe. Solent enī boni peccatoꝛes cū ſuaꝝ culpaꝝ multitudinē: turpitudinē: ⁊ grauitatē penſant: voluūt: ⁊ recogitant: in grandē amaritudis vndā mēte ꝓrūpere. Audi p̄s. Ueni in altitudīe maris ⁊ tēpeſtas demerſit me. q̄ꝛ. ſ. ex hōicidij adult'ijq̄ꝫ culpa a dei gr̄a excidi ⁊c̄. Quartū mare dr̄ mare pene. vbi oēs ſine dei timoꝛe viuentes. vñ diuerſis culpis ꝯ deum eleuant̄: ⁊ tandē ꝑ doloꝛoſā moꝛtē in penaꝝ īferni ꝓfundiſſimo pelago ſubmergunt̄. Exo. xv. opuit eos mare. i. infernꝰ amaritudine plenꝰ. q̄ꝛ ibi erit fletꝰ et ſtridoꝛ dentiū. Hiere. ix. Ecce ego cibabo populum iſtū abſcinthio: ⁊ dabo eis potū aquā fellis. Et idē. vj. c. Ecce dabo in ppl'm iſtū ruinam: ⁊ ruēt in eos frēs ⁊ filij ſil': vicinꝰ ⁊ ꝓximꝰ ꝑibunt. Et ſic p̄ꝫ p̄ma v̄itas. Ad ſcđam ve. dico q̄ꝫ hn̄tibus nobis virginē glīoſam pro naui tutiſſima: q̄ꝫuiſ ꝑiculoſū ſit hoc mūdi mare: nullum tñ aliud ſingulāe p̄ſidiū q̄ꝫ vela nr̄e volūtatis extendē diuīs hn̄placitis. Uñ ſi es in proſꝑitate: pone velū tuū ad diuinā volūtatē. p̄s. Diuitie ſi affluant nolite coꝛ apponē. Si in aduerſitate pone velū in volūtate dn̄i: ⁊ cū ſacto Job dic. Dn̄s dedit: dn̄s abſtulit: ſicut dn̄o placuit: ita factū eſt: ſit nom̄ dn̄i bn̄dictū. Et ſi qñq̄ꝫ te mergi ſentias: cū Petro clama mergēti: ⁊ dext'a dei erigiet te. Math. xiiij. quare ⁊c̄. Ad tertiā veritatē dico q̄ꝫ triplici rōe v̄go glorioſa pōt dici mare. Prio rōne redūdationis. Scđo rōne guſtatōis. Tertio rōe nauigatōis. Primo rōne redūdatōis. Nam ſicut flūina oīa intrāt in mare: ⁊ de mari redūdant. Eccl'. p̄. Sic oīū ſanctoꝝ chariſmata intrant in mariā. Nā flum̄ angeloꝝ. ſpirituū q̄ꝫ oīum beatoꝝ intrat in mariā. Flumē ꝓphaꝝ intrat in mariā. Flum̄ patriarchaꝝ intrat ī mariā. Flum̄ ap̄loꝝ intrat in mariā. Flum̄ martyrum intrat in mariā. Flum̄ confeſſoꝝ intrat in mariā. Flum̄ virginū intrat ī mariā. Flumina oīa intrāt in mare: flumina oīum gr̄aꝝ intrant in mariā. Eccl'. xxiiij. In me oīs gr̄a vite ⁊ veritatis: in me oīs ſpes vite ⁊ v̄tutis. trāſite ad me oēs qui ꝯcupiſcitis me: ⁊ a gn̄atiōibꝰ meis adimplemini. alias exponā v̄ba hec. Inde Augu. ait. Gr̄a plena es o maria: quā apud dn̄m inueniſti: ⁊ hāc ꝑ totū mundū diffundē meruiſti. q̄ꝛ ceteris ꝑ ptes in maria tota ſe īfudit gr̄e plenitudo. Scđo v̄go glīoſa pōt dici mare rōne guſtatōis. Sicut. n. hoc māle māe qđ cernimus guſtātibꝰ rōnem dulcedinis neſcit: ſic v̄go oībus cernentibꝰ amariſſima in ſui dulciſſimi filij paſſiōe amariſſima fuit. Luc̄. ij. Et tuā ipſius aīam ꝑtranſibit gladius. Audi Hiero. in ſermone. Maria inquit q̄ꝛ mente paſſa eſt: pluſq̄ꝫ martyr fuit. Nimirū ⁊ eius dilectio amplius foꝛtis q̄ꝫ moꝛs: q̄a moꝛtē xp̄i ſuam fecit. Sed de hoc infra ſermōe. xxvj. Tertio virgo dicit̄ mare ratōe nauigatōis. Nā ſicut mare nauigantibꝰ terribile eſt: ſic v̄go demonibus mundū nauigantibꝰ hoꝛribilis eſt. vſque n. ad diē iudicij hunc aerē caliginoſū volitāt: ⁊ poſt iudiciū in infernū detrudent̄: vt cōiter theologi ferunt: ⁊ magr̄ ponit in. ij. ſententiaꝝ. Qđ autē virgo demonibus ſit terribilis audi glorioſū Bernardū. Non ſic inqt timent hoſtes viſibiles quālibet caſtroꝝ multitudinē copioſā: ſicut aeree poteſtates marie patrocinium: vocabulū: ⁊ exemplū. Fluunt ⁊ percūt ſicut cera a facie ignis: vbicunq̄ꝫ inueniūt crebram huiꝰ recordationē: deuotā inuocationē ſolitāq̄ꝫ imitationē. hec ille. nec iniuria. Nā ſi terribilis demonibꝰ eſt filiꝰ: an mater illis placida erit. Audi p̄s. Dicite deo q̄ꝫ terribilia ſūt opera tua dn̄e. Et idē. tu terribilis es: ⁊ q̄s reſiſtet tibi. Audi Iſaiā. c. xxx. A voce dn̄i pauebit aſur virga ꝑcuſſus. i. diabolus ꝑcuſſus virga. i. ſancta cruce pauebit. i. timebit. quare ⁊c̄. Et hec volo ſufficiant pro preſenti ꝯcluſione. Et ſic p̄ꝫ prima pars huius ſermonis.

De eleganti rutilatōe v̄gīs ꝯſideratō ſcđa.

[S] Ecūdo glorioſe virginis elegātiſſimā rutilationem videamꝰ. Ubi tres ꝯcluſiones ſubiungamus. vꝫ. Prima ꝯcl'o eſt iſta. Iꝫ ſancti omnes ſuis meritis ⁊ oꝛatōibus hanc paupculam aīam vt ad poꝛtū ſalutis veniat: cū maxima charitate dirigant. Nullū tam̄ eſt adeo rutilans ſidus in hoc ꝑiculoſo mari nauigātibus lucens ſicut virgo glorioſa ꝑclariſſima ſtella maris. Secunda ꝯcluſio eſt iſta. quāuis cūctis ſiderū ſplendoꝛibꝰ virgo glorioſa cōparetur: ſingulariter tamē auroꝛa fulgens appellatur. Tertia ꝯcluſio eſt iſta. niſi fuiſſet hic pōtus virginis alme: vbi nō niſi ſalus ſperari pōteſt: diuerſis tempoꝛibus plures naues naufragaſſent.

De ſtellifera rutilātia v̄ginis ꝯcluſio p̄ma.

Ecipe primā cōclonē ⁊c̄. Ad cuius d
clarationē tres ꝟitates ingramus vꝫ.
Prima est iſta. Quot modis ſcī orare
ꝓ nobis poſſunt. Scd̄a quō ſcī in h mari ſ
ſplenduerūt. Tertia quō ꝟgo ſup oēs ſcōs
radios ſue lucis oñdit. Ad primā dico ꝙ tri
plicit̄ ſcī ꝓ nobis orare poſſunt. ſ. mente ore ⁊
ope. Prīo mente: ⁊ de h orandi gñe ait dñs
Math. vj. Intra cubiculū tuū: ⁊ clauſo hoſtio
ora prēm tuū. Quadruplex eſt. n. cubile: exte
rius: interius: ſupius: ⁊ inferius. Cubile exte-
rius eccl̄ia ſcā ē. Cant. p̊. Introduxit me rex i
cubiculū ſuū. Cubile iterius ſecretū ɔſcie eſt.
⁊ de h dr̄ hic Math. vj. Intra cubiculū tuuꝫ
⁊c̄. Cubile ſupius celeſtis pr̄ia eſt. Luc̄. xj. No
li mihi moleſtus eē: iā pueri mei mecū ſunt in
cubili. Cubile iferiꝰ mala ɔſcīa ē. p̄s. In cubi-
culis ſuis collocabunt̄. In hmo cubili cubat
ipſe xp̄s ⁊ requieſcit. Cant. p̊. Indica mihi vbi
paſcas vbi cubes in meridie. Et ibidē. Dū eſ-
ſet rex in accubitu ſuo: nardus mea dedit odo
rē ſuū. In cubili interiori qeſcit iuſtus. p̄s. In
pace in idipſuꝫ dormiā ⁊ requieſcā. In ſupiori
quieſcit btīs. p̄s. Btī qui hitant in domo tua
i ſcl̄a ſcl̄oꝝ laudabunt te. Apoc̄. xiiij. Amō. n.
iā dicit ſpūs vt requieſcat a laboribꝰ ſuis. In
inferiori quieſcit diabolus. Luc̄. xij. Aſſumit
alios ſpūs nequiores ſe: ⁊ ingreſſi hitant ibi. ⁊
ſic pꝫ primꝰ orādi modus. Scd̄o orare pñt
ꝓ nobis ſcī ore. p̄s. Dirigat̄ orō mea ſicut incē
ſum in ɔſpectu tuo: ⁊ ſic paupcula. Suſanna
falſo a iudicibꝰ ſenibꝰ ɔdemnata exclamauit
voce magna ⁊ exaudita ē. Daniel. xiij. Silr ⁊
xp̄s in cruce pendens. ad Hebreos. v. c. Qui
in diebꝰ carnis ſue p̄ces ſupplicationeſq3 ad
deū offerens: q poſſit eū ſaluū facere a morte
Luc̄. xxij. Factus in agonia ꝓlixius orabat.
Tertio mō orant ſcī ope. ⁊ h mō vltra oēs
ꝓ nobis xp̄s orat. ad Ro. viij. Qui ſemp int̄-
pellat ꝓ nobis ad prēm. Multa de orōne ha
bes. ſ. ſmone ſo. ꝑ totū. Et ſic pꝫ prima ꝟitas.
Ad ſaꝫ ꝟi. dico ꝙ ſcī in ſeptē donis ſpūs ſcī
ꝑmaxie ſplenduerunt. p̄s. In ſplendoribus ſcō
rū. i. i donis ſpūs ſcī: q ſcōs ſplendidos faciūt.
Actuū ſo. Apparuerūt illis diſptite lingue tā
q̄3 ignis: ſeditq3 ſupra ſingulos eoꝝ. Ubi nō ꝙ
ſex ſunt dona ꝑncipalit̄. ſ. dona nature: dona
gr̄e: dōa glīe: dona tēporalia: dona pene: ⁊ do
na culpe. Dona nāe ſunt nālia bona a deo fa-
cta: ⁊ nobis donata: vt rō ingeniū ⁊c̄. p̄s. Bñ
dictus deus in donis ſuis. h aūt dona ɔceſſit
deus ad viuendū. Geñ. p̊. Formauit deus ho
minē de limo t̄re: ⁊ inſpirauit in eū ſpiraculuꝫ
vite: ⁊ fcūs eſt hō in aīam viuentē. Dona gr̄e
ſunt in duplici gradu. ꝑmus eſt ipſe Jeſus filiꝰ
dei. Jſa. ix. Paruulus datus ē nobis: ⁊ filius
natus eſt nobis. ⁊ Jo. iij. Sic deus dilexit mū
dū vt vnigenitū ſuū daret. Scd̄s gradus
ſunt dona ſpūs. Jſa. xj. Requieſcit ſup eū ſpūs
dñi: ſpūs ſapie ⁊ itellectus: ſpiritus ɔſilij ⁊ for
titudinis: ſpūs ſcīe ⁊ pietatis: ⁊ replebit eū ſpū
timoris dñi. Et h dona dant̄ ad merenduꝫ. j.
Cori. ix. Ego ſic curro nō quaſi in incertū: ſic
pugno nō quaſi aerē ꝟberans. Et ſo Thi. p̊.
Scio cui credidi ⁊ certus ſum: qꝛ potēs ē dñs
depoſitū meū ſuare vſq3 in illū diē. Dona glo
rie eſt btītudo etña. p̄s. Qui dat ſalutē regibꝰ
⁊c̄. ⁊ idē. Btī qui hitant in domo tua in ſecula
ſcl̄oꝝ laudabunt te. ⁊ h dona dant̄ ad ꝓmian-
dū. Luc̄. xxij. Ego diſpono ſicut diſpoſuit mi-
hi pr̄ vobis regnū vt edatis ⁊ bibatis ſup mē
ſam meā in regno meo. Dona tp̄alia ſunt vt
abūdātia vini panis olei: ⁊ ſic de alijs. p̄s. Qui
dat iumētis eſcā ⁊ herbā ſuituti hoīuꝫ. Et hec
bona pccōribus tribuit ad alliciendū ad ſeipꝫ
amandū: ſꝫ vt plurimū pccōres abutunt̄ illis.
puer. p̊. vocaui ⁊ renuiſtis: extendi manꝰ me
as: ⁊ nō fuit qui aſpiceret ⁊c̄. Sed bonis ⁊ iu-
ſtis dat talia dona ad ſolatiū ł alio bono reſpe
ctu. p̄s. Nō vidi iuſtū derelictū: neq3 ſemē eiꝰ
querens panē. Dona pene ſunt aduerſitates.
Et h dona pccōribus ad corrigendū: bonis ad
purgandū tribuit. de ꝑmis audi ꝓphaꝫ. Mꝉ
tiplicate ſunt infirmitates eoꝝ poſtea accelle
rauerunt. de bonis eūdē audi. ꝟga tua ⁊ bacu
lus tuus ipſa me ɔſolata ſunt. Dona culpe ſunt
carnalia vitia: ⁊ h ſolū dat diabolus ad dam
nationē. Math. xxv. Ibunt hi in ſuppliciū et̄
nū. Mō ad ꝓpoſitū qñ queris quō ſcī in hoc
mundo ſplenduerūt: dico ꝙ ꝑmaxie in ſepteꝫ
donis gr̄e q̄ ſunt ſeptē dona ſpūs ſcī. Primo
claruerunt ſcī in dono timoris. Ec. xj. qui ſin̄
timore dei eſt: non pōt iuſtificari. Et. c. ij. ait. q
timetis deū diligite illū ⁊ illuminabit cor vr̄ꝫ
Scd̄o claruerūt in dono pietatis. Math.
xxv. Tunc dicet eis q a dextris eius erunt: e-
ſuriui ⁊c̄. ⁊. p̄s. Flauit ſpūs eius ⁊ fluxerūt a-
que. ſ. cōpaſſionis. Tertio claruerunt i do-
no ſcīe. audi dñm. Anime bone petenti da mi
hi intellectū ⁊ ſcrutabor legē tuā. qd dicat. In
tellectū tibi dabo ⁊ inſtruā te in via hac q̄ gra
dieris: firmabo ſup te oculos meos. Quar
to claruerūt in dono ſapie. Eccl̄. li. In ſa-
pientia eius luceſcit aīa mea: ⁊ ignorātias me
as illūīnauit. Quito claruerūt i dono ɔſilij
vñ ⁊ xp̄o dicebant. ecce nos reliquimus oīa ⁊
ſecuti ſumus te ⁊c̄. Sexto claruerunt i dono
intellectus. p̄s. Intellectꝰ bonus oībus faciē
tibus eū. Septio ⁊ vltio claruerunt i dono
fortitudis. ad Hebre. xj. ſcī ꝑ fidē ⁊c̄. vſq3 for-
tes facti ſūt in bello. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ ſa ꝟitas.
Quantū ad tertiā ꝟitatē dico ꝙ in ſeptē pul
cherrimis rebꝰ ſup oēs emicuit. Prīo in pre
cioſa nāli ɔditione: qꝛ fuit tota ignita. Scd̄o
in ſūma luciditate. Tertio in mag̃ illumina
tione. Quarto i ſingulari directiōe. Quito
in ſtupenda vnione. Sexto i firma duratōe
Et ſeptio i ſupma collocatōe. Prīo inquā
glorioſa ꝟgo ſup ceteros emicuit in p̄cioſa nā
li ɔditione. qꝛ tota fuit ignita ⁊ infocata diuio
amore. vñ arguat̄ ſic. d quo minꝰ videt̄ ineſſe
⁊ ineſt. g̊ de quo magis. Iſta eſt vna regula lo
gice gñalis. tūc ſic. Si Paulꝰ ex grādi charita
te auſus ē dicē ad Ro. viij. Quis nos ſepabit
a charitate dei: an āguſtia: an pſecutio ⁊c̄. q̄3ta
credimꝰ charitate gl̄oſam virginē ſup omnes
caluiſſe: ꝑfecto vt nihil creatū magl̄. Propte
rea vere dicē poterat illud Cantl̄. ⁊ ſunt ꝟba
aīe i deo philocapte. Fulcite me floribus: qa a
more lāgueo. Scd̄o ꝟgo ſup oēs emicuit i
ſūma luciditate. Cantl̄. vj. Que eſt iſta q̄ ꝓgre
ditur pulchra vt luna: electa vt ſol. Sꝫ de hoc
in ſequēti ɔcl̄one. Tertio in magna illumia
tione. qa oībus ſuaꝝ opationū ⁊ ꝟtutū exēpla
mōſtrauit. vñ xp̄us diſcipulis. Math. v. dixit
Sic luceat lumen vr̄m corā hoībus vt uideāt
⁊c̄. Quantū credis vt pr̄ filij eiꝰ dulciſſimi xp̄i
glorificaret̄ cet̄os ſcōs in bonis exēplis aīaſſe
Inde Amb. in omelia. ſup Lucaꝫ. Exurgens
maria abijt in montana ⁊c̄. dicit. Diſcite vos o
ꝟgines ſedulitatē quā pregnātibꝰ debeatl̄ ex
hibere cognatis ⁊c̄. Quātuꝫ aūt in oībus ꝟtu
tibus ceteros ſupauerit: dicet̄ ɔcl̄one ſequēti.
Quarto in ſingulari directōe. Solent eīm
naute tp̄e noctis luīe lucerne quodā ad portū
ciuitatis attingē. Sic nobis nauigātibꝰ ꝑ hoc
mare magnū ⁊ ſpacioſuꝫ in q̊ reptilia quoꝝ nō
eſt numerꝰ. i. diuerſa gña inimicoꝝ: q̄ ɔpēſato
nobiſcū agone luctant̄ ſingulariſſimū lum̄ ad
portū ſalutl̄ dirigēs eſt dulciſſima ꝟgo. qa ipa
genuit xp̄m: q illumiat omnē hoīem venientē
in hunc mundū. Quinto claruit in ſtupēda
vnione. Quis. n. deo tm̄ vniri potuit ſicut gl̄o
ſa ꝟgo. Eccl̄. xxiiij. Qui creauit me regeuit in
tabernaculo meo. Et q̄3 miro mō geuerit au-
di āgelū Luc̄. p̊. Spūs ſcūs ſupueniet i te ⁊c̄.
Sexto claruit in firma duratiōe: qa nunq̄3
ex ꝓſperitate elata eſt: ſed audi qd dicat āgelo
ipſam dei mr̄em dicēti. Ecce ācilla dñi ⁊c̄. nec
ex aduerſitate turbata eſt. Luc̄. p̊. Stabat. ſ. i
firmo ꝓpoſito iux̄ crucem maria mr̄ Jeſu ⁊c̄.
Septio ⁊ vltimo claruit in ſupma colloca-
tione. qa de nullo dicit̄ ſic exaltata eſt ſcā dei
genitrix ſup choros angeloꝝ ad celeſtia regna
q̄re ⁊c̄. Et ſic patet preſens concluſio.

De qbuſdā alijs ſplēdoribꝰ ꝟginis ɔcl̄o ſa.

Ecipe ſam ɔcl̄onem. vꝫ. Quāuis cun
ctis ſideꝝ ſplendoribꝰ ꝟgo glorioſa ɔ
paret̄: ſingulariter tm̄ aurora fulgens
appellat̄. Ad cuiꝰ declarationē tres mōe ſo
lito ꝟitates ingramus. vꝫ. Prima. ſi aliud ꝑ
ter virginē ſtella pōt appellari. Scd̄a. queꝫ
ſplendorē a ꝟgine acceperūt ceteri ſcī. Ter
tia q̄re ſup omnes ſtellas ꝟgo aurora dicat̄.
Quantū ad primaꝫ dico aīa mea ꝙ nō ſola
ꝟgo glorioſa ſtella pōt appellari. Nā ⁊ oēs an
gelici ſpūs ſtelle dicūt̄. Apoc̄. xij. Et draco cau
da ſua trahebat tertiā partē ſtellaꝝ. Itē ⁊ oēs
ſcī. Geñ. xxij. ⁊ Exo. xxxij. Multiplicabo ſem̄
tuū ſicut ſtellas celi. Et. i. Cor. xv. Stella a ſtel
la differt in claritate. i. ſcī. Itē ⁊ ſtella dr̄ eccl̄a
ſcā. Apoc̄. ij. Hec dicit q tꝫ ſeptē ſtellas in dex
tera ſua. i. ſanctā eccleſiā ſeptiformis gr̄e dei ꝑ
lucentē. Itē ⁊ ſtella dicit̄ antixp̄us. Apoc̄. viij.
Et cecidit de celo ſtella magna ardēs tanquā
facula ⁊c̄. Itē ⁊ om̄es ſcelerati ſtelle appellari
poſſunt. Math. xxiiij. Stelle cadēt de celo. i.
īpij tollent̄: ne videant gl̄am dei. Math. xxv.
Ibunt hi in ſuppliciū eternū. Sed ꝟgo gl̄oſa
ſingulari quodā mō ſtella dicit̄. Numeri. xxx.
Orietur ſtella ex Jacob. qa ſicut ſtelle māles fa
cte ſunt in ornamentū celi. Geñ. p̊. Fecit deꝰ
duo. luminaria mag̃: maius vt p̄eſſet diei: et
luminare minꝰ vt preeſſet nocti: ⁊ ſtellas q̄ lu-
cerent in firmam̄to celi. Sic gl̄oſa ꝟgo ſcā eſt
vt luce ſua decoraret totū empireū celuꝫ. p̄s:
Aſſiſtit regina a dexteris tuis in veſtitu deau
rato circūdata varietate. qr̄ ⁊c̄. Et ſic pꝫ pria
ꝟitas. Ad ſam ve. dico ꝙ oēs ſanctoꝝ ꝟtu
tes tam noui q̄3 veteris teſtam̄ti a ꝟgine pleni
tudinē ſuſcepunt. veteris quidē in ꝟgine futu
ra. Noue ꝟo legis ſcī in ꝟgine iā ſcā. Et vt cla
rius iſta videant̄ quedā ſanctoꝝ noui ⁊ veterl̄
teſtam̄ti ɔnumerari ꝟtutes pñt. Claruit nāq3
Abel in veteri teſtō ꝟtute inocentie. vñ ⁊ dñs
reſpexit ad mūera eꝰ. Geñ. iiij. Claruit Enoch
ꝟtute munditie. vñ ⁊ tulit illū deꝰ. vide Geñ.
vj. Claruit Noe ꝟtute ſpei. vñ ⁊ ſpans archa
a diluuio liberari: ex dei ſpāli mādato illā mi-
ro mō fabricauit. Geñ. v. Claruit Abrahā vir
tute fidei. geñ. xxij. Credidit abrahā ⁊ reputa-
tum eſt ei ad iuſticiā. vñ ⁊ filiū imolare voluit
vt ibidē dicit̄. Claruit Jſaac ꝟtute obediētie
vñ ⁊ pr̄i in ſui imolatōe nō ɔtradixit. geñ. xxij.
Ubi ſunt victima ⁊ holocauſtū pr̄ mi. ⁊ rñdēs
pr̄ ait. dñs ꝓuidebit fili mi ⁊c̄. Claruit Jacob
ꝟtute aīcitie. vñ ⁊ dñs ei multa ſecreta reuela
uit: vt de ſcala ⁊c̄. geñ. xxij. Claruit Job ꝟtute
patiētie. vñ nec ɔ dñm locutꝰ eſt Job. p̊. Claru
it Moyſes ꝟtute māſuetudis vñ ⁊ dño ſemp
māſuete rñdit: iō manſuetiſſimꝰ dictꝰ eſt. Nu-
meri. xij. c. Claruit Dauid ꝟtute hūīlitatis. vñ
⁊ iumentū ſe eē dixit. p̄s. vt iumentū factꝰ ſuꝫ
apud te. Claruit Salomō ꝟtute ſapie. vñ ⁊ ſa
pienter de duabꝰ meretricibꝰ iudiciū ꝺdit. iij.
Reg. iij. Claruit Ezechias ꝟtute pñie. vnd et
verſa facie ad pietē fleuit amare. Jſa. xxxviij.
⁊. iiij. Re. xx. Claruit ⁊ Daniel ꝟtute itelligētie
vñ ⁊ ſomniū Nabuchodonoſor expoſuit. Dañ.
iiij. c. Claruit Suſāna ꝟtute caſtimonie. vñ et
potiꝰ mori elegit q̄3 ſenibꝰ ɔſentir̄. Daniel. xiij.
Et iſti ſufficiāt ex vet̄i lege. Nūc ⁊ ſcōs q̊ſdam

noue legis ꝯnumeremuſ. Claruit nãq; Johẽs
baptiſta v̾tute pnie. vñ ⁊ a teneris ãnis hẽmũ
petijt. Anᷠ deſti teneris ſub ãnis ⁊c̃. de ipo ca
nit eccl'a. Claruit Petr⁹ v̾tute ꝯſtãtie p⁹ ſpũs
ſci miſſionẽ. vñ ⁊ letanᷠ ibat ad crucẽ. Claruit
⁊ paulus v̾tute fortitudis. vñ ⁊ dicebat: cũ in
firmior tũc fortior ſuz. ij. Cori. xij. Claruit An-
dreas v̾tute aĩoſitatis. vñ ⁊ crucẽ aĩoſe ſalu-
tauit: dicẽſ. Salue crux p̃cioſa ⁊c̃. Claruit Jo
ãnes euãgeliſta v̾tute doctrine. vñ ⁊ ceteris
alti⁹ ĩtonuit dicens. In p̃ncipio erat v̾bũ ⁊c̃.
Jo. p̊. Claruit Jacob⁹ frater ioãnis euãgeliſte
v̾tute credulitatis. vñ ipſe ⁊ Joãnes relict] oĩ
bus ſecuti ſũt xp̃m. Math. iiij. Alẽ Jacob⁹ v̾
tute claruit ſcitatis. vñ ⁊ ab oĩbus iuſt⁹ eſt ap
pellat⁹. Claruit philipp⁹ v̾tute ſollicitudis. vñ
⁊ fratri ſuo natanahel dixit. Inuenim⁹ meſſiã
veni ⁊ vide. Jo. p̊. Claruit Bartholome⁹ v̾tu
te p̃dicationis. vñ ⁊ multas pagrauit regiões
dei v̾bũ ſeminãdo: vt pz ĩ legẽda. Claruit ma
the⁹ v̾tute fidei. vñ ⁊ p̃mus ſcripſit euãgeliũ.
Claruit Simon v̾tute obediẽtie: vñ ⁊ Simõ
obediẽs int̃ptaᷠ. Claruit Thomas v̾tute hũi-
litatis. vñ ⁊ dño hũiliᷠ rñdit: dicens. dñs me⁹
⁊ deus me⁹. Jo. xx. Claruit Judas Tade⁹ v̾-
tute aĩoſitatis. vñ ⁊ ꝯ hereticoſ ep̃lam ſcripſit
dicẽs. hi ſunt nubes ſiñ aq̃. Judas ãt ſcarioth
ſuã v̾tutẽ pdidit. vñ ⁊ laqueo ſe ſuſpẽdit: qd ꝺ̃
alijs dicã. O ſci ⁊ ſcẽ dei: qt q̃ntiſq; v̾tutib⁹ lõ
ge a nobis diſtantib⁹ claruiſtis. Hem q̃ſo aĩa
mea audi Jſidoꝝ de ſũmo bono. li. ij. c. xj. Si
ad boni ĩgt incitamẽtũ: dina qbus monemur
p̃cepta deeſſent: p lege nobis ſcõꝝ vita ſuffi-
ceret. At ꝯ. dũ ⁊ deus p̃ceptis ſuis admoneat
⁊ vita ſcõꝝ boni opis exẽpla pponat: nulla ẽ
iã de reatu excuſatio. q2 ⁊ lex dei aures nr̃as
q̃tidie ppulſat: ⁊ ſcõꝝ documẽta nr̃i cordis inti
ma puocãt. Etſi prauoꝝ ſepe ſecuti ſum⁹ exẽ
pla: cur nõ imitamur ſcõꝝ digna ⁊ laudabilia
facta. Etſi apti ſum⁹ imitari inimicos in malũ
cur pigri ſum⁹ imitari iuſtos in bonũ. Exem-
plo igiᷠ ſcõꝝ varias ſectare v̾tutes: hũilitatis
ex xp̃o: deuotõis ex Petro: charitatis ex Joã
ne: obediẽtie ꝺ̃ Abrahã: patiẽtie de Jſaac: tol
lerãtie de Jacob: caſtimonie de Joſeph: man
ſuetudis de Moyſe: cõſtantie de Joſue: bñi-
gnitatis de Samuele: miſicordie de Dauid:
abſtinẽtie de Daniele. Sic ⁊ ceťa ſcã hore q̃ la
bore: q̃ moderamie: q̃ue intẽtõe l' cõpunctiõe
geranᷠ: vir ſcũs imitãdo ꝯſideret. H ille. Quid
igiᷠ hic de v̾gine dices: niſi ꝙ ceťis p ptes in
Maria ãt tota ſe ĩfudit gr̃e plenitudo. q̃re ⁊c̃.
Et iõ antiq in v̾gine ſcã futura ſuaꝝ v̾tutũ: ⁊
moderni ab ea iã dei mr̃e ſcã ſumpſerũt origiez
q̃re ⁊c̃. Quantũ ad tertiã v̾i. dico ꝙ triplici
rõne v̾go ſpãlr̃ auroꝛe cõparaᷠ. vz. rõne incõ-
taminate naſcibilitatis. Scõo rõe añcedẽ-
tis claritatis. Et t̃tio rõne ſũme ppingtatis.

Dr̃. n. Canᷠ. vj. Que ẽ iſta q̃ pgrediᷠ tanq; au
rora ꝯſurgẽs. dr̃ g̃ p̃ia aurora rõe incõtamia-
te naſcibilitatis. Reſpice q̃ſo auroꝛe ortũ: nõ
n. noctis t̃pꝛe: ſed añ crepuſculũ ſue claritatis
comas emittit. Sic o tu aĩa cara v̾gĩs glorio-
ſe ortũ attende nõ pfecto in nocte: ſed in cre-
puſculo fulgẽtiſſima claruit: p noctẽ originaľ
culpe fuſcedinẽ intellige. Canᷠ. iiij. Tota pul-
chra es amica mea ⁊ macula nõ ẽ ĩ te: ⁊ Sap.
vij. Candoꝛ lucis etne ⁊ ſpeculũ ſine macula.
Scõo rõe añcedentis claritatis. p̃cedit. n.
aurora ſolis ortũ: ſic ⁊ h̃ glioſa ſtella xp̃m. au-
di deuotiſſimũ Bernardũ. Recte ingt o ma-
ria auroꝛe offĩm ĩpleſti: ipſe. n. ſol iuſtitie de te
pceſſurus: ortũ ſuũ q̃dã matutinali irradiatõ
ne p̃ueniẽs in te lucis ſue radios copioſe trãſ-
fudit. H ille. Tertio rõe ſũme ppingtatiſ. vi
cinioꝛ. n. aurora ceťis ẽ ſol ſiderib⁹: ⁊ v̾go glio
ſa oĩbus ſcis deo ppinquioꝛ. Propinquãᷠ. n.
q̃dã deo p excellẽtiã cognitõe tm̃: vt pph̃e: q̃-
dã cognitõe ⁊ demõſtratõe ut xp̃i p̃curſoꝛ: q̃dã
cognitõe ꝯñſiõe ⁊ portatõe: vt ita loq̃r. ⁊ h̃ eſt
v̾go ſola. Audi Bernardũ. Nõ ingt decebat
ꝺ̃ũ aliã mr̃ez q̃ v̾ginẽ: nec v̾ginẽ aliũ filiũ q̃
deũ: q2 nec maioꝛ inᷠ mr̃eſ: nec maioꝛ inᷠ filioſ
naſci potuit. audi Anſel. dña mr̃ p quã talẽ hẽ
mus frẽm: qd gr̃aꝝ: qd laudis: tibi retribuez⁹.
H ille. q̃re ⁊c̃. Et ſic pz p̃ns cõcl'o.

De meritis v̾gĩs deus tã in nouo q̃ veťi teſtõ
plurima bñficia ꝯtulit. cõcluſio tertia.

Ccipe t̃tiã ꝯcl'onẽ. vz. Niſi fuiſſet hic
a port⁹ v̾gĩs alme: vbi ñ niſi ſalus ſpari
põt: diuerſis t̃pꝛib⁹ plures naues nau
fragaſſent. Ad c⁹ declaratõz tres ingraz⁹ v̾i.
vz. P̃ia vñ h̃ accidit ꝙ mox vt nã angelica
peccauit punita ẽ: ⁊ tñ nã hũana q̃ lõge iferioꝛ
ẽ: fuit a deo ſupportata. Scõa ſi tãta potuit
eẽ gr̃a v̾gini collocata: vt p eã nã hũana fuiſ-
ſet iuſtificata. Tertia q ſũt illi q meritis v̾giſ
ſunt ſcripti ĩ li. vite. Q̃tũ ad p̃mã v̾i. dico ꝙ
nulli dubiũ ꝙ p̃mi pentes ex ppria trãſgreſſio
ne: nõ ſolũ mortis: ſ3 ẽt anihilatõis extminiuz
meruerũt. Et dina vltio q̃ pſonaꝝ acceptõz iḡ-
rat pfecto ſicᷠ nec culpã ãgelicã: ſic nec hũanã
dimiſiſſet ĩpunẽ. S3 pp p̃cipuã reuerẽtiã ⁊ ſin
gularẽ dilectõz quã hẽbat ad v̾ginẽ: ipſoꝝ na
uẽ p̃ſeruauit: nec in et̃nũ pĩturã pmiſit. Et rõ
ẽ. q2 h̃ bñdicta puella in lũbis ade erat ſm coꝛ
pulẽtã ſubãm. Et ſicᷠ nos ſcim⁹: potẽtia pducẽ
de puelle ĩ p̃mis pentib⁹ erat ipſa: donec re-
duceret in actũ. Et de ipſa poſtea dei fili⁹ xp̃s
ieſus ĩ adã ſm corpulẽtã ſubãm ex ñs erat edu
cẽdus. Et ob hãc ẽt aĩa mea eãdẽ cãz aq̃ſ dilu
uij oẽs carnẽ nõ extmĩauit: ſ3 ĩ naui ſci Noe ĩ
columẽ p̃ſeruauit. Silr̃ ⁊ ſucceſſiue pplm̃ he-
breũ q̃uis rebellẽ ⁊ ꝯtumacẽ ptexit ⁊ guber
nauit. q2 de ipſo h̃ bñdc̃a puella erat naſcitã: ⁊
de ea fili⁹ dei. p̃s. teſtãte. De fructu vẽtris tui

ponã ſup ſedẽ meã. Cũq; t̃ps appꝛopinquaſſz
vt hec bñdicta nauis: in q̃ gñis hũani ſaluatoꝛ
trãſfretari ꝺ̃bẽt: mũdo largireᷠ: Joachim ille
vir deo grat⁹: ⁊ ãna mulier illa ſciſſima dño di
ſponente ⁊ coopante inſil' coeũtes: hanc bñdi
ctam nauẽ ꝯſtruxerũt: dieq; ſtatuto q̊ dei fili⁹
hãc ipſam nauẽ intrare debebat: vt gen⁹ hũa
num naufragantẽ ſaluaret: angelico e celiſ nũ
cio deſtinato. gubernatrice h⁹ nauis hũiliᷠ ſa
lutata: mox vt ꝯſenſit ſalubꝛiter ĩtrauit. Jo. p̊
Uerbũ caro factũ eſt: ⁊ hitauit in nobiſ. Sicq;
hũani gñiſ obtẽta ſalute: ⁊ a demõis ſuitute li
berato. Luc̃. xij. Nunc p̃nceps h⁹ mũdi eijcieᷠ
foras.: tanto hec bñdicta nauis fuit vigoꝛe ac
potẽtia firmata: vt q̃ſq̃ſ naufragari exitãs hãc
ĩpam nauẽ aſcẽderit: ad portũ pueniet optatũ
q̃a nulla gr̃a deſcẽdit de celis ad t̃ras niſi trãſ
eat p manus marie. Uñ o italia miſera tot ſce-
leribus irreptita: tanta tibi patiẽtia dei. vñ tã
ta ſupportatio. niſi q̃a hec bñdicta nauis p no
bis ſemp eſt añ filiũ: illi oĩa ſalutis nr̃e oſtẽdẽs
inſtrã: vt pect⁹ ⁊ vbera. Et vt bꝛeuiᷠ ſingula ꝯ
prehẽdã nihil eſt tã in nouo q̃ in veťi teſtõ hu-
mão gñi ꝯdonatũ: q̃ꝺ̃ merito huiuſ bñdicte na
uis nõ ſit ꝯceſſum. Quare ex his pz ꝙ meritis
glioſe v̾ginis de lũbis ade educende p̃ſeruata
fuit illeſa ⁊ p̃ſeruaᷠ in dieſ oĩs hũana nã. q̃re
⁊c̃. Quantũ ad ſcõam dico ꝙ hũana nã per
merita v̾ginis nõ potuit pprie iuſtificari q2 iu
ſtificatio redẽptionẽ p̃ſuppõebat. Quõ. n. pfe
cte iuſtificari poterat: ſi redẽpta mũduz erat.
Redimi autẽ debebat p xp̃m. g̊ ⁊ iuſtificari p
ipſum. Audi dñm Luc̃. xxij. Hic ingt calix no-
uũ teſtm̃ eſt in meo ſanguine q pꝛo multis effũ
detur in remiſſionez pctõꝝ. Ad Ro. viij. Qui
pprio filio nõ pepcit: ſ3 pꝛo oĩbus nobis tradi
dit illũ. Jo. iij. Sic de⁹ dilexit mundũ: vt vni-
genitũ ſuuz daret. Apoc̃. p̊. Lauit nos a pctĩs
nr̃is in ſanguine ſuo. ⁊ i. Pe. p̊. Nõ corruptibi
libus auro l' argento: ſed p̃cioſo ſanguine Jeſu
xp̃i redẽpti eſtis. i. Cor. vj. Empti. n. eſtis p̃cio
mag̊. q̃re pz quã ob rẽ p merita v̾ginis hũanũ
gen⁹ nõ potuit iuſtificari ⁊c̃. Q̃tũ ad tertiã
v̾i. dico ꝙ p declaratõe ꝙ q̃druplex eſt liber
vz. liber vite: liber mortis: liber lr̃e: ⁊ liber coꝛ
dis. Liber vite ẽ duplex. vz. ipe xp̃ſ. Apoc̃.
v. Uidi ĩ dexťa ſedẽtis ſup thronũ libꝛ ſcriptũ
int⁹ ⁊ foris ſignatũ ſigill'. vij. Primũ ſigillũ
⁊ ſecretũ fuit xp̃i icarnatio. Hier. xxxi. Nouũ
faciet dñs ſup t̃raz: mulier circũdabit viꝛ. Et
Math. p̊. Q̃ꝺ̃ in ea natũ eſt de ſpũ ſcõ ẽ. Se
cũdum ſigillũ fuit xp̃i natiuitas. Luc̃. ij. Uir-
go pepit filiũ ſuũ p̃mogenitũ. Jſa. vij. Ecce v̾
go ꝯcipiet ⁊ piet filiũ. Tertiũ ſigillũ fuit ba
ptiſmus. Jo. p̊. Sup quẽ videris colũbã deſcẽ
dẽtẽ hic ẽ q baptizat ĩ ſpũ ſcõ. ⁊ Ezech. xxxvij.
Effundã ſup vos aquã mundã: ⁊ emũdabimĩ
ab oĩb⁹ ingnamẽt] vr̃iſ. Quartũ ſigillũ fuit

ei⁹ glioſa paſſio. Math. xij. Sicᷠ fuit Jonas in
vẽtre ceti trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹: ſic erit fi
lius hoĩs in corde t̃re. ⁊ Mat. xxvj. Fili⁹ hoĩſ
tradeᷠ ut crucifigaᷠ. Et Dañ. ix. Morieᷠ filiuſ
me⁹ xp̃s. Quĩtũ ſigillũ fuit reſurrectõ Ma
th. xxvj. Poſt tres dies reſurgã. Et Oſee. vj.
Uiuificabit nos poſt duos dies: ⁊ in die t̃tio r̃
ſurgem⁹. Sextũ ſigillũ eſt aſcẽſio. Actuũ p̊
Cũ intuerenᷠ in celũ euntẽ illũ: ecce duo viri
aſtiterũt iuxᷠ illos ⁊c̃. Et p̃s. Aſcẽdit ſup celũ ce
li ad oriẽtẽ. Septimũ ⁊ vltimũ ſigillũ ẽ ſp̃s
ſci miſſio. Jo. xvj. Si ãt abiẽo mittã eũ ad voſ.
Joel. iij. Effundã de ſpũ meo ſup oẽm carnez.
Hũc libꝛ nemo ſoluẽ potuit: niſi ſolus xp̃s: q̃a
de ipſo ſolo h̃ in veťi teſtõ erãt p̃nũciata ⁊ p̃fi-
gurata. Inde dixit ĩ cruce pẽdẽs. Jo. xix. Con
ſumatũ eſt. Script⁹ eſt aũt hic liber int⁹ ⁊ fo
ris. Int⁹ q̃tũ ad diuinitatẽ: q2 erat ver⁹ de⁹. Jo.
x. Ego ⁊ pr̃ vnũ ſum⁹. foriſ q̃tũ ad hũanitatez
q̃a erit ver⁹ hõ. Jo. p̊. Uerbũ caro fcm̃ eſt. Ba
ruch. iij. c. Et poſt h̃ in t̃ris viſuſ eſt: ⁊ cũ hoĩb⁹
ꝯuerſat⁹ eſt. In h̃ libꝛo legit Jo. euãgeliſta ĩ ce
na: vbi mira ⁊ pfunda myſteria q̃ ñ l3 hoĩ loq a
ſpexit: ſicᷠ pz q̃ñ poſtea in ĩſula pathmoſ Apoc̃.
ꝯſcripſit. q̃r ⁊c̃. 2⁹ liber vite eſt ipſa ꝯſcia l' p̃
deſtiatio: l' memoria dei. p̃s. In libꝛo tuo oẽs
ſcribẽᷠ. Dañ. xij. In t̃pe illo ſaluabr̃ ppl's tuus
oĩs q inuẽt⁹ fuerit ſcript⁹ in libꝛo vite. In h̃ nõ
ſcribũᷠ q obſtiati ſ; in malũ: ⁊ oẽs deſpati. p̃s.
Deleanᷠ de libꝛo viuẽtiũ: ⁊ cũ iuſtis ñ ſcribãᷠ.
Scribũᷠ aũt ĩ eo plẽs: ſ3 diuerſimode. Quidã
ſm p̃ntẽ p̃deſtinatõez. Jo. x. Ego cog̊ſco oues
meas: ⁊ nemo põt eas rape ꝺ̃ manu mea. Qui
dã in eo ſcribũᷠ ſm p̃ntẽ iuſticiã: ⁊ meritoꝝ foꝛ
mã. Math. v. Gaudete ⁊ exultate: q̃m nomia
vr̃a ſcripta ſ; in cel'. Et hi aliq̃ñ delẽᷠ: vt iudaſ
⁊ ſic ꝺ̃ alijs. ſ3 p̃mi nũq; delẽᷠ. Quidã ſcribunᷠ
ſm hoĩuz reputatõez: vt oẽs hipocrite: de qb⁹
Aug⁹ ait. Multa ſcõꝝ corpa. ſ. ſ3 reputatiõez
venerãᷠ in t̃ris: q̃ꝝ aĩe cruciãᷠ in ĩfernis. ꝺ̃ q̃ꝝ
nũero ille phariſe⁹ fuit q dicebat. Gr̃as tibi a
go: q̃a ñ ſum ſicᷠ ceťi hoĩes. Luc̃. xviij. ſ3 h̃ hẽᷠ ĩ
fra ſa dñica. ĩ ſa pte ad plenũ. Accipe mõ ſ3
libꝛ p̃ncipalẽ diuiſiõis nr̃e. ſ. libꝛ mortiſ. liber
mortis eſt ꝯſcia mala: ſiue fomes pcti. ad Col'.
ij. Delẽs q̃ꝺ̃ aduerſus noſ erat chirog̃phũ ꝺ̃cre
ti: ⁊ illud ꝺ̃ medio tulit affigẽs illꝺ̃ cruci. In h̃
libꝛo legũᷠ iudaſ caiz ⁊ oẽs iniq. Jſa. xvij. Pec
catũ iude ſcriptũ ẽ ſtilo ferreo vngue adamã-
tino. 3⁹ liber dr̃ liber ſcript̃e. i. ſac̃ ſcriptura.
Apoc̃. x. Accepi libꝛ ꝺ̃ manu ãgeli ⁊ ꝺ̃uoraui
eũ: ⁊ in oꝛe meo tanq; mel dulce. Cũq; ꝺ̃uoraſ
ſem eũ amarizat⁹ eſt venᷠ me⁹. Facil' eſt. n. ad
legẽdũ ſcripta ſac̃: ſ3 ad adiplẽdũ amã. q2 arta
eſt via q̃ duc̃ ad vitã ⁊ pauci ĩgrediũᷠ p eã. Jñ
adoleſcẽti introgãti qd faciẽdo vitã et̃nã poſſi
debo. xp̃o rñdẽte. Si viſ pfect⁹ eẽ vaꝺ̃ ⁊ vẽde
oĩa q̃ hẽſ: ⁊ da paupib⁹. inuẽis ille abijt triſtis.

Math. xviiij. qꝛ durus fuit illi hui⁹ mõi ſmo.
In h li. diuina mãdata ſcribũt̃. Exo. xx. Diliges
dñm deũ tuũ ꝛc̃. honora prẽm ꝛc̃. nõ occides
ꝛc̃. Scribũt̃ diuina ↄſilia. Math. xviiij. Si vis
pfectus eẽ ꝛc̃. Et ſcriptus ẽ itus ꝛ foris. Int⁹
q̃ntũ ad vetus teſtm̃. foris quantũ ad nouuꝫ.
Quart⁹ ꝛ vltim⁹ liber dr̃ liber cordis. i. ſe-
cretũ ↄſcie. Dañ. vij. Iudiciũ ſedit: ꝛ libri apti
ſunt. i. ſecreta ↄſcie. In h libro ſcribunt̃ cogita
tiones bone ł male. Luc̃. vlt. Ut qd cogitatio
nes aſcendũt i corda vr̃a. ꝛ pſ. Iniq̃tatẽ medi
tatus ſuꝫ ĩ cubili meo: ſic̃ facẽ ſolẽt ĩamorati.
In h li. ſol⁹ de⁹ legẽ põt: ꝛ nõ ãgeli boni: nec d
mõẽs: nec ſci: nec ſcẽ: nec ipſa ꝟgo gl̃ioſa. Hie
re. xi. Tu ãt dñe q pbas renes ꝛ corda. ad He
bre. iiij. Oĩa nuda ꝛ apta ſunt oculis dei ꝛc̃.
Quibus ſic notatis ſatis claret predicta veri
tas. ꝛ hec ſufficiant pro ꝯa parte hui⁹ ſmonis.

De nobili dotatione ꝟgĩs ↄſideratio t̃tia.

T**ertio loco.** Gl̃ioſe ꝟ
gis ſingu
larẽ dotatõꝫ videam⁹. Dr̃. n. i thea
te nr̃o ꝙ h gl̃ioſa nauis ẽ ĩ medio
maris. i. ĩ medio iuſtoꝝ atq̃ʒ pccõ-
rũ: iuſtos ↄſeruãs ꝛ ptegẽs: pccõres ãt adiu-
uãs: ꝛ ad pñiaꝫ iuitãs. Ad c⁹ declaratõꝫ tres
ſubdam⁹ more ſolito ↄcl'ones. vꝫ. Pria ↄcl'o
ẽ iſta. Etſi i ſignũ pfũde hũilitatiſ ꝟgo gl̃ioſa
ſe appellauerit ãgelo nũciãte: ſũmi dei ĩfimaꝫ
ãcillã: ipſaꝫ tñ oẽs fideles venerãt̃ ut ſingl̃arẽ
dñaꝫ. Scd̃a ↄcl'o ẽ iſta. lꝫ ꝟgo bñdc̃a ob diui
naꝝ grãꝝ vberrimã capacitatẽ noĩb⁹ plurib⁹
nũcupet̃: pcipue tñ mr̃ miſicordie ab oĩb⁹ ap-
pellari dbet̃. Tertia ↄcl'o ẽ iſta. ſic ꝟgo gl̃io
ſa ĩ oĩuꝫ hoĩuꝫ medio ſtatuit: vt non niſi nõ pe
tentibus ſue gratie munera denegentur.

De ſingulari dñio ꝟginis gl̃ioſe ↄcl'o pma.

Ccipe pmã ↄcl'onẽ ꝛc̃. Ad c⁹ declara
tionẽ tres igram⁹ ꝟi. vꝫ. Pria ẽ iſta
q̊t loca ꝛ ſedes ſint i qb⁹ aliqs põt ho
norari. Scd̃a q̊t mõis ſci ſedẽ celeſtiſ p̃rie ac
q̃rere pñt. Tertia ĩ q̊ loco ꝟgo gl̃oſa dncipa
lit̃ regt̃. Qtũ ad pmã dico ꝙ lꝫ noĩa q̃daꝫ
videãt̃ ſilia ꝛ penit⁹ idẽ ſignificare. dr̃a tñ ma
xia ẽ int̃ illa. Prim⁹. n. loc⁹ honoris dr̃ ſedeſ.
Et gñalr̃ hic loc⁹ oĩb⁹ accõmodari põt. vñ ꝛ
male dicũt volentes diuitẽ honorare: tu ſede
hic: ꝛ paupi dicũt: tu ꝟo ſta illic. põt. n. tã diui-
ti q̃ʒ paupi dici ſed hic ꝛ bñ. Scd̃s loc⁹ dr̃ ca
thedra. Eſt ãt cathedra loc⁹ pprie doctorum.
Math. xxiij. Sup cathedrã moyſi ſedert̃ ſcri-
be ꝛ phariſei: q̃cũq̃ʒ dixerit. i. docẽt facite ꝛc̃.
Iñ. pſ. In cathedra inqt peſtilẽtie nõ ſedi. i. fal
ſaꝫ ꝛ erroneã doctrinã nõ tenui. Terti⁹ loc⁹
dr̃ tribunal. Eſt ãt tribunal loc⁹ iudicij. Act.
xxv. Adduxert̃ Paulũ ad tribũal Ceſariſ ꝛc̃.
vñ ꝛ de iudicio dic̃ Paul⁹ ꝙ oẽs nos oꝫ ſtare
añ tribũal eťni iudicis. Quart⁹ loc⁹ dr̃ thro-
nus. Eſt ãt thron⁹ pprie ſedes r̃gũ. p̊. pali. vlt.
Sedit Salomõ ſup thronũ p̃ris ſui: cũ. ſ. cepit
regẽ ppl'm. ꝛ puer. xxv. Miſicordia ꝛ ꝟitas
cuſtodiũt regẽ: ꝛ roborat̃ clemẽtia thron⁹ eiuſ.
Et Hiere. xxxiij. h dic̃ dñs. Nõ itrabit d Da-
uid vir q ſedat ſup thronũ dom⁹ iſrl' ꝛc̃. Qui
tus loc⁹ dr̃ ſoliũ. Eſt ãt ſoliũ ſedes diue maie-
ſtatis. Iſa. vj. Uidi dñꝫ ſedẽtẽ ſup ſoliũ excel-
ſuꝫ. Sext⁹ loc⁹ dr̃ ferculũ. Eſt ãt ferculũ ſe-
des ĩ q̃ aliqs fert̃. Cant. iij. Ferculũ fec̃ ſibi rx
Salomõ d lignis libani: colũnas e⁹ fec̃ argen
teas: recliatoriũ aureũ: aſcẽſuꝫ purpureũ me
dia charitate ↄſtrauit pp filias hierl'ꝫ. In oĩb⁹
his locis xp̃s pp duplicẽ ei⁹ nãꝫ ſedit. Prio.
n. ſedit i ſede tãq̃ʒ vn⁹ ex iudeis. Et h qñ ſemel
ĩ ſynagoga librũ Iſaie legit: ſup ꝟbo illo. Spũ
dñi ſup me: eo ꝙ vnxit me. ꝛ cũ legiſſꝫ ait: qa
hodie h ſcriptura ĩpleta ẽ ĩ aurib⁹ vr̃is. ꝛ cũ li-
brũ plicuiſſꝫ ſedit int̃ illos tãq̃ʒ vn⁹ ex ill'. Se
cũdo ſedit ĩ cathedra: qñ tãq̃ʒ doctor apperiẽſ
os ſuũ docebat eos dicẽſ. Bti paupes ſpũ ꝛc̃.
Math. v. Tertio tãq̃ʒ iudex ſedit ĩ tribũali:
qñ adduxert̃ ei mlierẽ dep̄hẽſaꝫ ĩ adultio: ꝛ eã
ñ ↄdẽnauit. Io. viij. c. Quarto ſedit ĩ throno
tãq̃ʒ rex qñ magi venert̃ cũ mũerib⁹ adorare
eũ. Apoc̃. xviiij. q hꝫ ſcriptũ ĩ veſtimẽto ꝛ ſemo
re ſuo rex regũ ꝛ dñs dñantiũ. Quĩto ſedit ĩ
ſolio tãq̃ʒ de⁹: qñ diſcipl'i cecidert̃ ĩ facies ſuaſ
cũ eiſ ĩ trãſfiguratõe diuaꝫ gl̃iã oñdit. Math.
xvij. Sexto ſedit ĩ fercl'o: qñ ĩ eccl'a di r̃gnãſ
p diſciploꝝ ora. In oẽꝫ t̃ram exiuit ſon⁹ eoꝝ.
Cõſtructa ẽ ãt eccl'ia ex lignis libani. i. ex ſcis
cãdidis p ĩnocẽtiã. Liban⁹. n. cãdidatio ĩtptat̃.
Colũne h⁹ eccl'ie ſunt p̄dicatores qb⁹ ipſa ec-
cl'ia fulcit̃ ꝛ ſuſtẽtat̃: q̃ colũne argẽtee ſunt pp
dulciſonũ ꝛ puritatẽ diui ꝟbi. pſ. Eloqa dñi
eloqa caſta ꝛc̃. h⁹ recliatoriũ. i. ps poſtrema in
q̃ q̃eſcit ẽ vita eťna. ꝛ ẽ aureũ pp ſplẽdorẽ cla-
ritatꝭ eťne: ĩ q̃ ſci p⁹ hãc uitã q̃eſcũt. Apoc̃. xxj.
Abſterget ds oẽꝫ lachrymã ab ocul' ſcõꝝ. A-
ſcẽſus purpureus ẽ paſſio xp̃i purpurata. Et
media charitate ↄſtrauit. i. cõit̃ oĩbuſ pposuit
charitatẽ. Math. v. Solẽ ſuũ oriri fac̃ ſup bo
nos ꝛ malos. q̃re ex his pꝫ pma ꝟi. ꝛc̃. Qtũ
ad ꝯaꝫ ꝟi. dico ꝙ diuerſimode r̃gnũ acq̃rit̃ ce
nũ. Quidã. n. illd mercãt̃: qdã rapiũt: qdã furã
tur: qdã lucrãt̃: qdã ↄmutãt̃: ꝛ qdã g̃tis hñt: ꝛ q
dã ad illd ↄpellũt̃. Quidã dico illd mercant̃.
Math. xiij. Simĩle ẽ r̃gnũ celoꝝ hoĩ q̃rẽti bo
nas margaritas: iuẽta ãt vna p̄cioſa margari
ta: vadit ꝛ vẽdit vniuẽſa q̃ hꝫ ꝛ emit eã. Et ibi
dẽ ſil'r ẽ r̃gnũ celoꝝ theſauro abſcondito ĩ a-
gro: quẽ q̃ iueĩt hõ abſcõdit: ꝛ p̄ gaudio illius
vadit ꝛ uẽdit uniuerſa q̃ hꝫ ꝛ emit illũ. Sup q̊
ait Grego. lo. ĩa. Celoꝝ r̃gnũ f̃res cariſſimi id
circo t̃renis reb⁹ ſile dr̃: vt ex hiſ q̃ aĩus nouit
ſurgat ad ĩcognita q̃ ñ nouit. q̃ten⁹ exẽplo vi
ſibiliũ ſe ad iuiſibilia rapiat: ꝛ p ea q̃ uſu didic̃
q̃ſi ↄfricatuſ incaleſcat: vt p h qd ſcit notũ dili
gere diſcat ꝛ icognita amare. Celoꝝ. n. regnũ
theſauro abſcõdito in agro ↄpat̃: quẽ q inenit
hõ abſcõdit: ꝛ p̄ gaudio illi⁹ vadit ꝛ vẽdit vni-
uerſa q̃ hꝫ ꝛ emit eũ. q̃ in re h q̊ꝫ nõdũ eſt ꝙ ĩ
uent⁹ theſaur⁹ abſcõdit̃ vt ꝯuet̃. qꝛ ſtadiũ cele
ſtis deſiderij a malignis ſpiritib⁹ cuſtodire nõ
ſufficit: q ab hũanis laudibus non abſcõdit ꝛc̃.
Scd̃o quidã rapiũt. Math. xi. Regnũ ce-
loꝝ vim patit̃: ꝛ violẽti rapiũt illud. Uiolẽti ſt̃
q pſeuerãter in bonis opib⁹ elaborãt. Hoc qui
dẽ mõ q ab aĩco tres panes petijt: ſua ĩportũi-
tate qd volebat obtinuit. h mõ paupcula illa
chananea filie ſanitatẽ accepit. Mat. xv. Di-
mitte illam: qꝛ clamat poſt nos. ſicq̃ʒ de alijs.
Tertio quidã furant̃: vt latro in cruce pen
dẽs. tota. n. ↄſumpſ̃at in ſcelerib⁹ vitã: ꝛ vno ꝟ
bo padiſuꝫ rapuit. Luc̃. xxiij. Memẽto mĩ duꝫ
veneris in regnũ tuũ. Quarto qdã lucrant̃
ſ. p labores: dolores: pſecutões: ꝛc̃. Act'. xiiij.
c. Per multas tribulatões oꝫ nos itroire in re
gnũ dei. p̊. Cor. xi. In labore ꝛ erũna: ĩ frigidi-
tate ꝛ nuditate: in plagis ſup̄ modũ: ĩ mortib⁹
frequẽter: in carcerib⁹ ꝛc̃. Quĩto qdã ↄmu
tãt. Math. xix. Oẽs q reliq̃rit domũ: aut agꝝ
ppter nom̃ meũ cẽtuplũ accipiet: ꝛ vitã eťnaꝫ
poſſidebit. Inde dñs Math. vj. clamat. The
ſaurizate vobis theſauros ĩ celo: vbi nꝫ erugo
nꝫ tinea dmolit̃: ꝛ vbi fures nõ effodiũt nec fu
rant̃. Sexto quidã g̃tiſ accipiũt: vt pueri ba
ptizati moriẽtes: ꝛ ſci ĩnocẽtes. Iſa. lv. Qui ñ
hẽtis argẽtũ vẽite ppate: ꝛ emite abſꝫ argẽto
ꝛ abſꝫ vlla ↄmutatõe. Septĩo ꝛ vltĩo qdã ↄ
pellũt̃: vt Paulus qñ ↄ̃ xp̃m damaſcũ feſtina
bat: vt oẽs xp̃ianos victos pducẽt in hierl'm.
cui dñs ait. Saule ſaule qd me pſeq̃ris: duꝝ ẽ
tibi ↄ̃ ſtimulũ calcitrare ꝛc̃. Act'. ix. Luc̃. xiiij.
Cõpelle itroire vt ĩpleat̃ dom⁹ mea. Et gñalr̃
pono vnã regulã gñalẽ ꝙ regnũ celoꝝ tñ vni
cuiq̃ʒ valꝫ q̃ʒtũ expẽdẽ põt. Paupcule mlieri
valuit duo miuta. Luc̃. xxv. Zacheo dimidiũ
bonoꝝ ſuoꝝ. Luc̃. xix. Ecce dimidiũ bonoruꝫ
meoꝝ do paupib⁹ ꝛc̃. Iacobo ꝛ Ioi f̃rib⁹ valu
it mr̃: pr̃: ꝛ nauis. Math. iiij. At illi relictiſ reti
bus: naui: ꝛ p̃re: ſecuti ſũt eũ. Matheo valuit
lucꝝ tholonei. Math. ix. Cũ trãſiſſet iñ Ieſus
vidit hoĩeꝫ ſedẽtẽ in tholoneo: ꝛ ait illi. Seq̃re
me: ꝛ ſurgẽs ſecut⁹ eſt eũ. Magdalene valuit
vnguentũ effuſuꝫ ſup caput dñi: ſil'r ꝛ lachry-
me. Luc̃. vij. Cetis ꝟo apl'is q̃cquid hẽbãt va
luit. Math. xix. Ecce nos reliq̃m⁹ oĩa: ꝛ ſecuti
ſum⁹ te. Alijs valuit ps pãis. Math. xxv. Ue
nite bñdicti p̃ris mei: eſuriui ꝛ dediſtꝭ mihi mã
ducare. Alijs valuit veſtimẽtũ. Math. ibideꝫ.
Nud⁹ erã ꝛc̃. ꝛ d alijs ſil'r ſeq̃re. Exẽplũ d btõ
martino de q̊ dñs ait. Martin⁹ adhuc cathe-
cumin⁹ hac me veſte ↄtexit. Ualet g̃ vnicuiq̃ʒ
r̃gnũ celoꝝ tñ q̃ʒtũ exponẽ potuit. Iñ Mar.
xiiij. Qd hũit h. ſ. magdalẽa h ꝛ fecit. ꝛ ſi nihil
hẽs valebit tibi ſola volũtas. p̊. Cor. ix. Unuſ-
q̃ſq̃ʒ put deſtinauit ex cõde ſuo ꝛc̃. Et ſic pꝫ. ij.
ꝟitas. Qtũ ad. iij. ꝟi. dico breuit̃ ꝙ ꝟgo tri
plici pncipali ĩ loco regt̃. ſ. in celo: ĩ inferno: ꝛ ĩ
mũdo. Prio in celo. p̄s. Aſtitit regĩa a dex-
tris tuis ĩ veſtitu deaurato circũdata ꝟietate
Tres. n. pulcherrĩas dignitates ppha de ꝟgie
dic̃. Prio. n. põit ꝟginẽ diuerſis gratijs co
ronatã. ibi aſtitit regĩa. Scd̃o põit ipaꝫ ĩ gl̃a
exaltatã. ibi a dextris tuis ĩ veſtitu deaurato.
Tertio ab oĩb⁹ honoratã: ibi. circũdata va
rietate. Sꝫ de h alias. Iñ Aug⁹ ait ad ꝟgineꝫ
Michael dux ꝛ pnceps militie celeſtꝭ cũ oĩb⁹
ſpiritib⁹ admĩſtratorijs tuiſ ꝟgo pet p̄ceptis: ĩ
dfẽdẽdiſ cõpe ꝛ ſuſcipiẽdiſ d cõpe aĩab⁹ fidliũ
ſpãl'r tibi o dña die ac nocte ſe ↄmẽdantiũ ꝛc̃.
Scd̃o regt̃ ĩ ĩferno. qꝛ ip̃a ↄtriuit capt̃ pncipiſ
ĩferni. Geñ. p̊. Ipſa ↄtẽt caput tuũ. i. pncipatũ
neq̃tie tue ↄſtriget: ꝛ oẽꝫ malitiã tuã ↄfutabit.
p̄s. Reges eos. ſ. demõẽs ĩ ꝟga ferrea. ferrea
ꝟga fuit ꝟginis hũilitas: q̃ ſupbiã diaboli leta
lit̃ pcuſſit. Audi Ber. duotiſ. O ꝟgo inqt ꝟga
ſublimis: ad q̃ʒtã celſitudinẽ ꝟticẽ ſcm̃ erigꝭ vſꝫ
ad ſedẽteꝫ ĩ throno: vſꝫ ad thronũ maieſtatis:
qm̃ in altũ mittꝭ radices hũilitatꝭ. h ille. Ter
tio regt̃ in mũdo: qm̃ oĩuꝫ grãꝝ q̃ mundo dari
pñt ipſa diſpẽſatrix ꝛ dña ẽ. Audi p̄fatũ Ber.
Nihil inqt nos de⁹ hr̃e voluit: qd marie ĩ mãi
bus nõ trãſiret: ꝛ ſil'r nihil ex opib⁹ nr̃is do fore
g̃tũ: niſi offerat̃ p man⁹ marie. h ille. Et idẽ. mo
dicũ illud qd offerre deſideras: gratiſſimiſ ma
rie manibus cura tradere: ſi nõ vis hẽre repul
ſam. hec ille. q̃re ꝛc̃. Et ſic pꝫ iſta concluſio.

De diuerſa ꝟginis appellatõe concl'o ſcd̃a.

Ccipe ſcd̃aꝫ ↄcl'onẽ. vꝫ. Lꝫ ꝟgo bñdi
cta ob diuaꝝ grãꝝ vberrimã capaci-
tatẽ hoĩb⁹ pl'ib⁹ nũcupet̃: p̄cipue tam̃
mr̃ miſicõdie ab oĩb⁹ appellari dbet̃. Ad c⁹
declaratõeꝫ tres igram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria
q̊t mõiſ ꝟgo gl̃oſa ĩ ſac̃ ſcripẽa appellat̃. Scd̃a
qd eſt illud nom̃ qd magiſ ꝟgini gl̃oſe ↄuenit.
Tertia qd eſt illd nom̃ qd magꭍ eťno p̃ri pla
cuit. Ad pmã dico ꝙ lꝫ ex ꝟtutũ ꝛ diuaruꝫ
grãꝝ ĩmẽſitate ꝟgo gl̃oſa multꭍ ꝛ q̃i ĩfinitꭍ noĩ
buſ poſſit appellari: tñ vl't ea q̃ dcã ſt̃ atꝫ dicẽt̃
ſeptẽ ſt̃ noĩa ꝟgĩ gl̃oſe magꭍ ppe accõmodata
vꝫ. Primũ e⁹ gl̃oſũ nom̃ ĩ ordie iſto eſt ſtella
marꭍ. Scd̃ꝫ eſt ſcala hũilitatꭍ. Tertiũ nomẽ
eſt roſa caſtitatꭍ. Quãtũ nom̃ eſt thalam⁹ pu
dicitie. Quĩtũ nom̃ tẽplũ ſcitatꭍ. Sextũ no
mẽ plẽa grã. Septimũ nom̃ eſt mr̃ mĩe ꝛ gl'o
ſiſſimi di. Primũ igr̃ nom̃ ꝟgĩ accõmodatũ
dr̃ ſtella marꭍ. vñ eccl'ia cãtat. Aue ma. ſtel. et
h triplici rõe. vꝫ. Prio rõe luciditatꭍ. Scd̃o
rõe vtilitatꭍ. Tertio rõe ĩmobilitatꭍ. Prio
rõe luciditatꭍ. Lucꝫ nãꝫ ſtella marꭍ nauigãtib⁹
ꝛ ꝟgo gl̃oſa ſua luce vniuerſũ orbẽ pluſtrauit

Nec mirū: q2 ex ipſa lum̄ indeficiens q̄ oīa il-
luminat: diua ꝟtute ꝓceſſit. Jn̄ Bernardꝰ ait
Jpſa p̄clara ē: ⁊ eximia ſtella ex Jacob orta:
cꝰ radiꝰ vniuerſū orbē illūinat: cꝰ ſplendor in
ſupnis p̄fulget: ⁊ īferos penetrat. Scd̄o rōe
vtilitatis. Stella nāq3 maris iter ſalutis naui
gantibꝰ oñdit: ⁊ ꝟgo gl'ioſa: ne dū oñdit: ſ3 īui
tat. Jn̄ Bernar. Ne auertas ingt ocl'os tuos
a fulgore ſideris: ſi nō vis obrui a ꝓcellis. Si
inſurgūt venti tētationū: ſi incurris ſcopulos
tribulationū: reſpice ſtellā: voca mariā. Nō r̄e-
cedat ab ore: nō recedat a corde: ipſaꝫ ſeq̄ns
nō deuias: ipſaꝫ rogans nō deſpas: ipſaꝫ cogi
tans nō erras: ipſa tenente nō corruis: ipſa ꝓ-
tegente nō metuis: ipſa duce nō fatigaris: ipa
ꝓpitia ad portū ꝑuenis ⁊c̄. h̄ ille. Tertio rōe
imobilitatis. Nā ſtella maris nauigantibꝰ im
mobil' ⁊ firma ſemꝑ ē: qm̄ ſi mobil' eēt: r̄cte ad
ſalutis portū dirigē nō poſſet. ꝟgo āt gl'ioſa tā
hic in via q̄3 in p̄ria ſemꝑ firma fuit. Jn via q-
dē q2 nūq̄3 pꝰ ſuſceptū ꝟbū venialit' aut mor-
talit' potuit decliare. Cōcipe. n. ⁊ parere meru
it quē ꝯſtat nl'lū habuiſſe pcc̄m. Cant. iiij. To
ta pulchra es amica mea: ⁊ macula nō ē in te.
Jn p̄ria ꝟo: q2 aīe ſcōꝝ oīuꝫ vſq3 ad gn̄alē re-
ſurrectōꝫ eoꝝ corpora appetētes ingetant': vt
cōis eſt theologoꝝ ſn̄ia. ſ3 ꝟgo gl'ioſa tā mēte
q̄3 corpore in celeſti ſede quieſcens veluti ful
gentiſſimū ſidꝰ emicat. Audi barbatū Hiero.
De nullo ingt alioꝝ ſcōꝝ credimꝰ ꝙ vltra an-
geloꝝ: aut archangeloꝝ merita tr̄ſcenderit: ſi
cut de ꝟgine indubitant' canit eccl'ia. Exalta
ta eſt ſcā dei genitrix ſuꝑ choros angeloꝝ ad
celeſtia regna. h̄ ille in ſmone aſſumptōis. Et
ſic p3 p̄mū nom̄. Scd̄m nom̄ dr̄ ſcala hūilita
tis: qm̄ ſicē ꝑ ſcalā deſcendimꝰ ⁊ aſcendimꝰ: ſic
ꝑ hūilitatē ꝟgis filiꝰ dei d̄ſcendit in vterū eiꝰ.
Reſpexit ait ipſa dn̄s hūilitatē ancille ſue: ec
ce. n. ex h̄ btām me dicēt oēſ gn̄atōes. Luc̄. p̄.
Audi Bernar. O ꝟa ingt hūilitas q̄ deū hoī
bus pepit: vitā mortalibꝰ edidit: celos inoua-
uit: mundū purificauit: ⁊ hoīuꝫ aīas a morte li
berauit. ſcā ē Marie hūilitas ſcala celeſtis: ꝑ
quā d̄s deſcendit ad t̄ras. ꝟgo quidē ꝟgītate
placuit: ſ3 hūilitate ꝯcepit. h̄ ille. Tertiū no-
mē dr̄ roſa caſtitatis. Sic̄. n. roſa de ſpinis pro
dijt: ſic ꝟgo ex ſpinis iudaice prauitatis. Jſa.
xxxiiij. Orieť in domibꝰ ſpine. i. carnis iudai-
ce plene ſpinis iniqtatis. Stipes nāq3 roſe vi-
ridis ē: ⁊ ꝟgo gl'ioſa virore virebat diue gr̄e.
Luc̄. p̄. Spūſſcūs ſuꝑuēiet i te ⁊c̄. Eccl'. xxiiij
Quaſi palma exaltata ſuꝫ in cades: ⁊ q̄ſi plā-
tatio roſe in hierico. Folia ſiue frōdes ſunt ſe-
ptē. i. ſeptē ſpūs ſci dona. Odor iſtius roſe fuit
refrāgantia caſtitatis. Audi Ambro. d̄ officiiſ
Quāta eſt ꝟgītatis gr̄a: q̄ meruit a xp̄o elegi:
ut eēt corporale dei tēplū: in q̄ corporalr̄ habi
tauit plenitudo diuinitatis. Uirgo genuit mun
di ſalutē: ꝟgo pepit vniuerſoꝝ vitam. h̄ ille.

Quartū nom̄ dr̄ thalamꝰ pudicitie. volenſ
n. d̄s: īmo ab eťno deliberans ex nr̄a maſſa ſu
ſcipere carnē: vt tandē intus ⁊ ex̄ felicitatē in
ueniret hō thalamū mirabilē ſibi oī pudicitia
plenū: ſibi ad tp̄s debitū: voluit ſibi eē d̄dica-
tū. ⁊ h̄ fuit gl'ioſa ꝟgo. Hiere. xxxi. Nouū fa-
ciet dn̄s ſuꝑ t̄rā: mulier circundabit viꝝ. Jſa.
vij. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊c̄. Luc̄. p̄. Cōcipies ⁊
paries filiū ⁊c̄. Quintū tēplū dr̄ tēplū ſcita
tis. Ezech. xliij. Cōuerti me ad viā porte: ſ. tē-
pli de q̊ paulo an̄ dixerat. Et tu fili iſr'l oſtēde
domui iſr'l tēplū: ⁊ ꝯfundant' ab iniqtatibꝰ ſuiſ
⁊c̄. Cōuerti ꝫ me ad portā. ſ. tēpli q̄ reſpiciebat
ad oriētē: ⁊ clauſa erat: ⁊ dixit dn̄s ad me: por
ta h̄ clauſa erit: nō apperiet': ⁊ vir nō tr̄ſiet ꝑ eā:
q2 d̄s iſr'l ingreſſus ē ꝑ eā: eritq3 clauſa p̄ncipi
ſ. ioſeph: q2 nūq̄3 cognouit eā: q2 ꝟgo ē i ꝑtu: ꝟ
go an̄ partū: ⁊ ꝟgo pꝰ ꝑtū ⁊c̄. Sextū nomē
dr̄ plena gr̄a. Luc̄. p̄. Aue gr̄a plena. Hieroᵃ
Ceťis ꝑ ꝑtes in maria tota ſe infundit gr̄e
plenitudo. plena quidē fuit nō tm̄ q̊ ad ſe ⁊ ad
ſufficientiā: ſ3 ēt q̊ ad alios ⁊ ad ſuꝑabundātiā
Bernar. de plenitudīe eꝰ oēs accepimus ⁊c̄.

Septimū ⁊ vltimū nom̄ dr̄ mr̄ miſcordie:
⁊ gl'ioſiſſimi dei. vn̄ canit eccl'ia. Maria mať
gr̄e mr̄ miſcordie ⁊c̄. Et de ſo Math. p̄. dr̄.
Pepit filiū ſuū p̄mogenitū. q̄re ⁊c̄. Quātuꝫ
ad ſm dico ꝙ noīa q̄ adaptāt ꝟgini: aut ꝯſide
rāť q̊ ad deū: aut q̄ ad ipſaꝫ: aut q̄ ad noſ. Quo
ad nos dico ſic: ꝙ nullū ē p̄clariꝰ nomē q̄3 mr̄
miſcordie. Nā ſi illā īꝑatricē noīes: nōne h̄ ri
goris atq3 timoris ē: h̄ āt puella mitiſſima ē: ⁊
oībus g̃ta. Si reginā dicas: ⁊ ipſa ſe ancillam
hūilē vocat. Euolue ⁊ reuolue oīuꝫ noīuꝫ ſe-
riē: nullū ita reꝑies oībꝰ cōe nom̄ q̄3 mr̄ miſi-
cordie. Miſcordia nāq3 eiꝰ fulget in celo: in
inferno: ⁊ in mūdo. Jn celo quidē ꝓ pccōribꝰ
aduocando. Jn inferno ab ipſo iuſtos p̄ſeruā-
do. Jn mūdo in nccītatibꝰ ſuccurrēdo. Quar̄
eccl'ia bn̄ cātat qd̄ diximꝰ. Maria mr̄ gr̄e: mr̄
miſcordie: tu nos ab hoſte protege: ⁊ in hora
mortis ſuſcipe. Sed de h̄ in ſmonibꝰ ſeq̄ntibꝰ
Et ſic p3 ſm dubiū ſiue ſa ꝟitas. Qr̄tū ad t̄-
tiā ꝟitatē ſatis ex p̄cedentibꝰ p3: q̄3 hūilitas ꝟ
gis fuit int' ceťa grata deo p̄ri: q2 hūilitate cō
cepit: ⁊ ē effecta mr̄ dei. Jn̄ Caſſiodorꝰ ſuꝑ p̄ſ.
Erubeſcant elati: vbi credūt locū h̄re ſuꝑbiā:
cū celū ⁊ t̄rā ab hūilitate videant occupatos.
hec ille. q̄re ⁊c̄. Et ſic p3 ſa concluſio.

Q̄ꝛo ꝟgo ē oībus grata: ⁊ compatitur cui
libet peccatori. Concluſio tertia.

Ccipe t̄tiā ꝯcl'onē. v3. Sic gl'oſa ꝟgo
in medio oīuꝫ hoīuꝫ ſtatuit: vt nō niſi
nō petentibꝰ ſue gr̄e munera denegē
tur. Ad cuius declarationē tres ingramꝰ ꝟi.
v3. Pr̄ia ꝟitas eſt iſta. ſi hō debeat flere i ſu
is aduerſitatibꝰ. Scd̄a ꝟi. ē iſta. vn̄ ē ꝙ dn̄s
Jeſus plerūq3 clamantibꝰ ſimulat: ⁊ dormire
videť. Tertia ꝟi. ē. ad quē ſcōꝝ potiꝰ in nccī
tatibꝰ clamare d̄bemꝰ. Qr̄tū ad p̄mā dico
ꝙ multiplex eſt fletus. ſ3 p̄ncipali ſui diuiſiōe
duplex ē. v3. fletus bonꝰ ⁊ fletus malus. Fle
tus bonꝰ q̄druplex ē. v3. fletus ꝯuerſiōis: cō-
paſſionis: dilectiōis: ⁊ ꝑegrinatiōis. Fletꝰ me
lus ē duplex. ſ. tribulatiōis: ⁊ deſpatōis. Pri
mus inq̄3 fletus dr̄ ꝯuerſionis. p̄s. Quia cine-
rē tāq̄3 panē mādncabā: ⁊ poculū meū cū fle-
tu miſcebā. ⁊ Joel'. ij. Scindite corda vr̄a in ie
iunio: fletu: ⁊ planctu ⁊c̄. Jnde ap'l'us ad Ro.
vj. c. ait Sicut exhibuiſtiſ mēbra vr̄a ſuire ini
qtati ad iniqtatē: ita exhibeatis ſuire iuſticie ī
ſanctificationē. O magdalena ꝑhibe teſtimo-
niū: oculis vagis mille hoīum aīas inf'eciſti: ⁊
eiuſdē p̄n̄iaꝫ feciſti ⁊c̄. Dic d̄ p̄n̄ia eiꝰ. Luc̄. vij.
Stans retro ſecꝰ pedes dn̄i lachrymiſ cepit ri
gare pedes eiꝰ ⁊c̄. Scd̄us fletus dr̄ ꝯpaſſio
nis. Luc̄. xix. Uidēs Jeſus ciuitatē fleuit ſuꝑ
illā dicens. Si cognouiſſes ⁊ tu ⁊c̄. Uide ma-
ximā xp̄i humilitatē: ⁊ ꝯpaſſioneꝫ. Nā mox vt
natus eſt plorauit miſerie nr̄e ꝯpatiens. Sap̄.
vij. Sil'eꝫ vocē hoībus emiſi plorās. Plōauit
⁊ in Lazari morte. Jo. xi. Ut aūt vidit mariaꝫ
plorantē: ſil'r ⁊ alios plorantes lachrymatꝰ eſt
⁊ ait. Ubi poſuiſtis eū. Plorauit ⁊ ſcelus Jud̄
ſue ꝯpatiendo damnatōi. Jo. xiij. Turbatꝰ eſt
Jeſus ſpū: ⁊ ꝓteſtatus eſt: ⁊ dixit. Amen amē
dico vobis: vnꝰ ex vobis me tradet. Plōauit
ſuꝑ ruiturā ciuitatē: vt dictū eſt. Cōſidera ma
gnum cōpaſſioniſ interiorē affectū. Conſidera
quāto dolore cordis affligebať: q2 cantātibus
turbis ipſe mediꝰ eoꝝ plangebat. Fleuit de-
niq3 in morte ⁊ in paſſiōe ingr̄itudini ꝯpatienſ
iudeoꝝ. Ad Hebre. v. Preces ⁊ ſupplicatōes
cū clamore valido: ⁊ lachrymis offerenſ ad de
um exauditꝰ eſt pro ſua reuerētia. q̄re ⁊c̄. Fle
tus dilectiōis eſt triplex ſicut triplex eſt dile-
ctionis obiectū. ſ. dei ſuiipſiꝰ: ⁊ ꝓximi. Fletus
dilectionis dei: eſt pre magnitudine dulcedis
dei ⁊ glorie eiꝰ: ⁊ gaudij ſpūalis qs prorūpit in
lachrymas. Audi Aug. li. de ciui. dei. Quāto ī
quit quiſq3 ſanctior eſt: ⁊ deſiderijs ſanctis ple
nior: tanto eiꝰ in orando fletꝰ vberior. Fletus
dilectōis ꝓximi eſt qn̄ quis ex charitate ꝓxi-
mi pctā deflet. Hier̄. ix. Quis dabit capiti mo
aquā: ⁊ oculis meis fontē lachrymaꝝ: ⁊ plora
bo die ac nocte īterfectos ppl'i mei. ſ. ꝓpť pec-
catū. Sil'r cū de amici aduerſitate ex charita
te dolemus: ſicut dicit' de amiciſ Job. Cuꝫ ele
uaſſent amici Job. ſ. oculos ſuos ꝓcul: non co
gnouerunt eū: ⁊ exclamātes plorauerūt. Job
ij. c. Ploratꝰ dilectōis ſuiipſiꝰ eſt qn̄ qs ex cha
ritate defectū aliquē ſuiipſiꝰ deflet. p̄s. Exitꝰ
aquaꝝ deduxerunt oculi mei: q2 non cuſtodie
runt legē tuā. Et Ezech. cōuerſa facie ad pari
etem fleuit fletu mag̃. Jſa. xxxviij. ⁊c̄. vij. Fle
tus ꝑegrinationis eſt qn̄ qs pro incolatu p̄n̄tiſ
miſie in lachrymas ꝓrumpit. p̄s. Heu mihi q2
incolatꝰ meus ꝓlongatus eſt: habitaui cū ha-
bitantibus cedar: multuꝫ incola fuit aīa mea.
Jncolatus. i. habitatio mea. prolongatꝰ eſt. ſ. a
patria. habitaui cū h̄itantibꝰ cedar. i. cuꝫ tene
broſis. Cedar. n. fuit Jſmahel filiꝰ: ⁊ interp̄tať
cedar tenebra. Jſmahelite. n. in tabernaculis
habitare ſolebāt. qa non habebāt domoſ: ⁊ vl'r
dicē h̄itaui cū ꝑſecutoribuſ eccl'ie infidelitate
nigroſ ⁊c̄. Jnd̄ Paul'. ad Ro. vij. Jnfelix ego
qs me liberabit de corꝑe mortis hꝰ. Fletꝰ tri-
bulationis eſt qn̄ quis impatiēter tribulatōes
ſuſtinens plorat. vn̄ dici ſolet. Ploratꝰ lachry
mis amiſſa pecunia. Fletꝰ deſpationiſ eſt oīuꝫ
peſſimꝰ. vt Jude Mat. xxvi. Peccaui tradēſ
ſanguinē: ⁊ abiens laq̄o ſe ſuſpendit. hic erit et
deſperatoꝝ damnatoꝝ planctus. Math. xiij.
Jbi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dentiū. His ſic notatis
apparet r̄nſio ad veritatē. qm̄ in tribulatōibuſ
plorare ex charitate ⁊ hūana conditōe non eſt
peccatū: ſed ex deſperatiōe ⁊ īpatientia: tunc
eſt illicitū ⁊ pctm̄. q̄re ⁊c̄. Quantū ad ſcd̄aꝫ
veritateꝫ dico ꝙ ex alia cā tacet deus. alia cā
xp̄s. alia cā hō. ⁊ alia cā diabolus. Tacet deuſ
quinq3 modis. v3. diſſil'ando: nō reſpondendo
non puniēdo: non vlciſcendo: ⁊ compatiendo.

Primo inquā tacet deus diſſimulādo. Jſa.
xlij. Tacui ſemꝑ ſcilui patiēs fui: ſicut ꝑturiēs
loq̄r ſupple ſi n̄ emēdaueritiſ vos. p̄s. Hec feci
ſti ⁊ tacui. i. diſſil'aui. Et iſa. lvij. O aīa ſupple
mei nō es recordata: n3 cogitaſti in corde tuo
quia ego tacens ⁊ q̄ſi non vidēs: ⁊ mei oblita
es ⁊c̄. Scd̄o tacet deꝰ non r̄ndendo. ſ. oran
ti. iſa. p̄. Noli orare pro ppl'o iſto. q2 non exau-
diam. manuſ. n. eiꝰ plene ſanguine ſunt. Et p̄s.
Ne ſileas a me dn̄e deus meꝰ. Tertio ta-
cet nō puniendo. i. penā condignā pro peccatiſ
in hoc mūdo non dādo. io. v. Pater nō iudicat
quēq̄3: ſed oē iudiciū dedit filio. ſ. i extremo iu
dicio. Math. xxv. Cū venerit filiꝰ hoīs i ſede
maieſtatis ſue ⁊c̄. Quarto tacet deꝰ non vl
ciſcendo. ſ. etiā temporalr̄: vt eternalr̄ durius
cruciet. iſa. lxiiij. Nunqd ſuꝑ his. ſ. miſerijs con
tinebis te dn̄e: tacebis ⁊ affliget nos vehemē
ter ⁊c̄. Abachuc. p̄. Quare reſpicis ꝯtēptores
⁊ taces ꝯculcante impio iuſtiorē ſe. Quinto
tacet deus ꝯpatiendo. iſa. xxxvij. propť temet
ipſum deus inclina aurē tuā ⁊ audi: aperi ocu
los tuos ⁊ vide deſolationē nr̄am. Secūdo
videamus quot modis tacet xp̄s. dico ꝙ in h̄
mundo tacuit xp̄s tribus modis. primo tacu
it voluntate. iſa. liij. Oblatus eſt quia voluit.

Scd̄o tacuit voce. iſa. ibidē. Tanq̄3 ouiſ ad
occiſionē ductus eſt: ⁊ q̄ſi agnus corā tondēte
ſe ſine uoce ſic nō aperuit os ſuū. Tertio ta
cuit ope. Math. xxvj. An putas qa nō poſſuꝫ
rogare p̄rem meū ⁊ exhibebit mihi pluſq̄3. xij.

legiones angeloꝝ. Nūc ṽo q̄ntū ad nos dī ta cere xp̄ſ: q̄ñ ſua iudicia nobis occultat. Jſa. ix. Ueniet ſuper te malum ⁊ neſcies oꝛtum eius: irruet ſup te calamitas quā nō poteris expiarī Nō ṽo q̄nq̄ꝫ bñ: q̄nq̄ꝫ male tacet. Male. n. ⁊ piculoſe tacuit Adā: q̄ñ humilit̄ pccm̄ ſuū non eſt ꝯfeſſus: ſed in mulierē retoꝛſit. dicens: mu lier quā dediſti mihi ē ⁊c̄. Geñ. iij. Periculoſe tacent iudices ⁊ miſtrantes iuſtitiā: ne maioꝛi bus aut amicis diſpliceant: aut vt pecuniā cu mulent. Jſa. p̄. Pꝛīceps tui infideles: ſocij fu rū: oēs diligunt mūera. xj. q. iij. Quattuoꝛ mo dis oē iudiciū ꝑuertit̄: timoꝛe: odio: dilectiōe: ⁊ cenſu. Periculoſe tacent oēs p̄dicatoꝛes ti mentes ppl'm increpare. Audi dn̄ꝫ Ezech. iij. Si dicente me ad ipiū moꝛte moꝛieris: ⁊ ñ an nunciaueris ei: ipſe in pccō ſuo moꝛiet̄: ſangui nē aūt eius de manu tua requirā. Jnde Jſa. xl. Dicit dn̄s ſup montē excelſuꝫ aſcende tu q euangelizas ſyon: ⁊ exalta in foꝛtitudie vocē tuā q euangelizas. Hierl'm exalta ⁊ noli timē ⁊ Math. x. dicit ieſus. Qđ in aure auditis p̄ dicate ſup tecta ⁊c̄. Et ſic de alijſ. Bñ āt tacet hō ex diſcretiōe. Eccl'. xxxvij. Audi tacens ſit ⁊ q̄rens ⁊ loqui ī medio magnatoꝝ ne p̄ſumaſ ⁊ vbi nō ſunt ſenes: nō multū loquaris. Tacꝫ q̄nq̄ꝫ ex ꝯſcia peccati. p̄s. pccōꝛi āt dicit deus. Quar̄ tu enarras iuſtitias meas: ⁊ aſſumis te ſtam̄tū meū p os tuū. Et ad Ro. ij. Qui p̄dicaſ nō furādū furaris: qui p̄dicas nō mechandū mecharis ⁊c̄. Tacet q̄nq̄ꝫ ex inſufficientia au ditoꝝ. Jo. xvj. Multa hēo vobis dicere: q nō poteſtis poꝛtare mō. ⁊ Pau. p̄. Coꝛ. iij. Nō po tui vobis loqui q̄ſi ſpūalibus: ſed q̄ſi carnali bus ⁊c̄. Tacet ēt ex ſacroꝝ veneratiōe. p̄. Co. xiiij. Mulieres in eccl'ia taceant. ⁊ ſic de alijſ Diabolus ṽo tacet q̄ñ diuerſos tētādi mōs ex cogitat. Job. Doꝛmit in ſecreto thalami in lo cis humentib' ⁊c̄. Et ſic pꝫ ſa ṽi. Tertia ṽi. dico q triplex eſt r̄fugiū ī trib' latōib'. Pri mū eſt ieſus crucifix'. Scōm eſt ṽgo gl'ioſa.

Tertiū eſt ſcūs ille quē q̄ſq̄ꝫ hꝫ in deuotiōe.

Pꝛimū iḡ refugiū ē ieſus crucifix'. Mat. xj. Uenite ad me oēs qui laboꝛatis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiā vos. p̄s. Miſicoꝛdia ei' ſub ſequat̄ me oībus dieb' vite mee. Et idē. Fa ctus eſt dn̄s refugiū in oppoꝛtunitatib' in tri bulatiōe. Jſa. xlv. Cuꝫ tn̄ſieris p ignē: flāma ñ nocebit tibi: ⁊ odoꝛ ignis nō erit in te: qꝛ ego dn̄s deus tuus ſcūs iſrl' ſaluatoꝛ tui. Scōm refugiū eſt ṽgo gl'oſa. Audi gl'ioſuꝫ Bernar. Jlle ſolus inq̄t o ṽgo btā tuas laudes ſileat: q te fidelit̄ inuocatā ſenſerit vnq̄ꝫ in ſuis neceſſi tatib' ſibi defuiſſe. Et quid mirū ſi inuocata a deſt: q ēt nō vocata p̄ſto eſt. Et idē. Maria oī bus ſinū miſicoꝛdie ſue apperuit: vt de pleni tudine ei' accipiant vniuerſi. Captiui redem ptionē: egri curationē: triſtes ꝯſolationē: pccō res veniā. iuſti grāꝫ: angeli letitiā: ⁊ deniq̄ꝫ to ta trinitas gloꝛiā: ⁊ filij p̄ſona carnis humane ſubām: Quid multis moroꝛ O nūciata floꝛē tina: q in eccl'ia ſeruoꝝ tuoꝝ tot miraculis ful ges: nr̄am hanc ꝯcl'onē ꝓba ⁊c̄. Tertiū re fugiū eſt ille ſcūs quē quiſq̄ꝫ in deuotione ſu ſcepit. Job. Ad aliquē ſcōꝝ ꝯuertere. ⁊. p̄ſ. Le uaui oculos meos in montes. i. ad ſcōs mōtes altos altitudine ꝯtēplationis: vñ veniet auxi liū mihi. Tu ḡ glorioſe deus: tuq̄ꝫ glorioſa mr̄ voſq̄ꝫ ceteri ſcī oēs: tantis in periculis h' mū di ꝯſtitutos defendite: iuuate: ⁊ ſubſidiū op poꝛtunū accomodate: vt cū xp̄o ⁊ vobiſcū in eternum regnare poſſimus. Amen.

¶ Dominica pꝛima quadrageſime đ ſapiētia ⁊ ſcientia ſermo in oꝛdine quintus:

Non in ſolo pane vi uit hō: ſed in oī ṽbo qđ pꝛocedit de oꝛe dei. Math. iiij. c. Certantis xp̄i ieſu ī đ ſerto cū pꝛincipe tenebꝛaꝝ verba ſunt iſta. Quid. n. faciet infelix peccatoꝛ: ſi dia bolus quē nullū ſciebat hr̄e pccm̄: tētare auſ' eſt: eſurientē aggredit̄: ⁊ iacula quib' gen' hu manū deuicit: hodie ī ſaluatoꝛē pꝛotendē mol litus eſt. ſꝫ quid mirū ut btūs Grego. in oīa a it. An ñ iniquoꝝ oīuꝫ diabolus caput eſt: ⁊ hu ius capitis mēbꝛa ſunt iniqui. An nō mēbꝛuꝫ diaboli fuit pilatus: an nō mēbꝛa diaboli iuđi p̄ſequentes ieſum: ⁊ milites crucifigentes eū. Quid ḡ mirū ſi ſe ꝑmiſit ab illo tētari qui ſe ꝑ miſit a mēbꝛis ēt illiuſ crucifigi. Nō eſt ḡ incō gruū redēptoꝛi nr̄o q tētari voluit: qui vene rat occidi. hec ille. Ubi ⁊ nos documentū ac cipiam' q diabolus nō tētat quos nouit quie to iure poſſidere: vt Criſo. ait. Quō. n. libidie tētat̄: qui tota die noctuq̄ꝫ eſt cū vxoꝛe. Quid n. opus haberet ad certamina exire: qui nō ꝯ ſiderat vincere. Subtilia. n. ⁊ periculoſiſſima ſunt eius tētamenta: ⁊ nerui teſticuloꝝ eius ꝑ plexi ſunt: vt ait ille expertiſſimus Job. Sed debilis eſt hoſtis qui nō uincit niſi volentem. Sūma igit̄ ad certandū cū tanto hoſte ſapien tia opus ē: ſūma ſcīa ⁊ ars: vt qui malitia aſtu tiaq̄ꝫ inſidiat̄ pꝛudenti doctrina ⁊ ſcīa vincat̄. Ecce. n. nr̄ dux belli xp̄s hodie diabolo ſugge renti dic vt lapides iſti panes fiant ſacre ſcri pture. ṽba r̄ndit dicenſ. Nō in ſolo pane viuit hō: ſed in oī eo qđ pꝛocedit de oꝛe dei. Jn qui bus ſacratiſſimis verbis tres hodie de ṽa ſa pientia ⁊ falſa ꝯſiderationes faciamus. vꝫ.
Diuine ſapientie neceſſariā requiſitionem.
Diuine ſapientie diuerſam perfectionē.
Diuine ſapientie oppoꝛtunā conditionem.

De dīna ſapīa quo ad neceſſariā requiſitio nē. Conſideratio pꝛima.

Primo diuine ſapīe neceſſariā requi ſitionē videam' vbi tres moꝛe ſolito

conclōnes faciamus. vꝫ. Pꝛima ꝯclō ē iſta A ſolo deo ṽa ſcientia dat̄: q ſine oīs infelix aīa a diabolo acerrimo pugnatoꝛe eneruatur

Scōa ꝯclō eſt iſta. Sicut monoculuſ in pu gna cū timoꝛe ſemꝑ certat de facili vinciī: ſic qui oculos mentiſ vera ſcientia non habuerit illuminatos pauidus eſt: ⁊ a diabolo de facili ſuperat̄. Tertia conclō eſt iſta. Tanta eſt di uine ſapientie virtus ⁊ magnitudo: q animaꝫ totam rutilantem ⁊ ſplendidam facit.

De vera ſapientia dei concluſio pꝛima.

Accipe pꝛimā conclōnem ⁊c̄. Ad c' declarationē tres īquiram' veritateſ vꝫ. Pꝛima que differentia eſt īter ſapīam dei ⁊ ſapīam mundi. Scōa quis mo dus tenēdus eſt ad hn̄dum veraꝫ ſapīam dei. Tertia ṽitas eſt. quā virtutē hꝫ ṽa ſapīa đi.

Quantū ad pꝛimā veritatē dico q tres ſūt ſapīe ad ſe inuicē differētes nō pax. Pꝛima ſapīa dicit̄ mundana. Scōa dicit̄ diabolica. Et tertia dicit̄ diuina. Pꝛima mundana dicit̄. Greg. Sapīa inquit huiuſ mundi eſt coꝛ machinationib' tegere: ſenſum ṽbis velare: q falſa ſunt vera oſtendē: que veꝛa ſunt falſa de monſtrare ⁊c̄. O mercatoꝛeſ vbi ſapīa veſtra vbi ſtudiū vr̄m. Audite ꝓpham. Mendaces filij hōium in ſtateris: vt decipiāt in vanitate ī idipſum. O doctoꝛes ⁊ ſcholares mundi q eſt ſapīa vr̄a: qđ ſtudiū vr̄m. Audite Jſa. x. c. Ue qui ꝯdunt leges iniquas: ⁊ ſcribētes īiuſtitias ſcripſerūt: vt oppꝛimerent in iudicio paupereſ ⁊ vim facerent humiliū popl'i mei. Audi quid dicāt. Sap̄. ij. Oppꝛimam' paupꝑem iuſtum: ⁊ non parcam' vidue nec veterāo. Job. xxxiiij. Oēs vias dei intelligē nolunt: vt ꝑuenire ad eū facerent clamoꝛē egeni: ⁊ audirent vocem paupeꝝ. Jnde idem ait. c. xxiiij. Anima vulne ratoꝛū clamauit: ⁊ dn̄s inultū abire non patit̄. Et tandē vt bꝛeuibus vtar verbis hec ṽa eſt ſapīa mundi: aliū pꝛo vtilitate ꝓpꝛia verbiſ: fa ctiſq̄ꝫ decipe. Hier̄. ix. Unuſquiſq̄ꝫ a pꝛoximo ſuo ſe cuſtodiat. q̄m omnis hō ſupplantatoꝛ eſt ⁊ oīs frater fraudulēter incedit. Jſa. v. dicitur Ue q ſapientes eſtis in oculis vr̄is: ⁊ coꝛā vo biſmetipſis pꝛudētes. Secūda dicit̄ ſapien tia diabolica. Quis. n. diabolicoſ poterit exco gitare modos: quos in fallaci pꝛudētia tētādo diabolus ſeruat. Quādoq̄ꝫ. n. in angeluꝫ lucis ſe trāſfigurat vt ſupbire faciat. vt exemplū pa tuit de duob' ſanctis patrib': q vni eoꝝ in p̄ſo na angeli deſeruiuit: ⁊ tandē euꝫ in puteū pꝛe cipitari p̄ſuaſit: vt martyrij palmā adipiſceret̄. Q̄nq̄ꝫ in foꝛma viri vel mulieris ſe tranſfoꝛ mat: ⁊ cubat cū hoībus. vl' alio mō tentat quā doq̄ꝫ vno: quādoq̄ꝫ alio mō maledicte ſue ſapi entie tela parat: vt aīam pauperculā depꝛede tur. Jnde Eccl'. xi. dicit̄. Attende tibi a peſtife ro. i. a diabolo venenoſiſſimo. Fabꝛicat enim mala: ne foꝛte inducat ſup te ſubſanationē. i. đ riſionē. Tertia ſapīa dicit̄ diuina. Sap̄. vij. Optaui ⁊ dat' eſt mihi ſenſuſ: ⁊ inuocaui ⁊ da tus eſt mihi ſpūs ſapīe. Et Eccl'. vi. Cogitatuꝫ habe in p̄ceptis dei: ⁊ ſeq̄t̄: ⁊ ipſe dabit tibi coꝛ ⁊ ꝯcupīa ſapīe dabit̄ tibi. Et. c. xv. dicit̄. Ciba bit illū pane vite ⁊ intellect': ⁊ aqua ſapīe po tabit illū dn̄s de' nr̄. Que aūt iſta ſapīa ſit au di Greg. Sapīa inq̄t iuſtoꝝ eſt falſa deuitare: bona gratis exhibē: mala libenti' tollerare q̄ꝫ facere: nullā vltionē iniurie querē: pꝛo ṽitate contumeliā ſuſtinē ⁊c̄. Hanc ſapīam mundus ſtultitiā vocat: ⁊ deus mūdi ſapīam repꝛobat. Perdā inq̄t ſapīam ſapientū: ⁊ pꝛudentiā pꝛu dentū repꝛobabo. Jſa. xxviiij. Peribit ſapīa a ſapiētibus ei': ⁊ intellect' pꝛudentiū ei' abſcō detur. Et iō Baruch. iij. dr̄. Dereliq̄ſti fontem ſapīe. Nā ſi in via dei ābulaſſes: hitaſſes vtiq̄ꝫ in pace. Et ibidē. q̄m inquit nō hūerunt ſapīaꝫ interierūt ꝓpter ſuaꝫ inſipientiā. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ p̄ma veritas. Ad ſām ṽi. dico q ꝓpha verā ſapientiā hn̄daꝫ oñdit. Audi qd dicat. Jl lumina ocl'os meos: ne vnq̄ꝫ obdoꝛmiā in mō te: ne q̄ñ dicat inimic' meus p̄ualui aduerſus eū. Tres. n. hic grās ꝓpha petit. Pꝛīa grā dicit̄ illuminatōis. Scōa dicit̄ expgefactio nis. Tertia dicit̄ ſupationis. Pꝛima grā dicit̄ illuminatōis. qꝛ illumina oculos meos. duo namq̄ꝫ ſunt humane mentis oculi: ſcilicet intellectus ⁊ affect': vt dicet̄ ꝯcl'one ſequenti quos qs illuminatos diuina ſapīa non hūerit: ꝓſus coꝛruet. p̄s. Neſcierūt neq̄ꝫ intellexerūt. i. intelligere noluerūt. Jn tenebꝛis ambulant: mouebunt̄ oīa fundamenta terre. i. terrenarū mentiū ſentimēta. Jllumina ḡ o dn̄e deuſ ocu los meos. vt. ſ. mundi vanitatē intelligā: infer noꝝ hoꝛribilitatē: ⁊ eternoꝝ iocunditatē. Jteꝫ illumina oculos meos: vt meipſum cognoſcaꝫ pctā mea conſiderē: ⁊ tēpus amiſſuꝫ excogitē Jteꝫ illumina oculos meos: ne te vnq̄ꝫ coꝛde oꝛe. aut ope moꝛtalit̄ offendā. Audi qd benig' deus r̄ndeat. Jntellectū tibi dabo ⁊ inſtruam te in via hac qua gradieris: firmabo ſup te o culos meos. Trib'. n. pꝛincipalibus modis in ſtruit deus: ⁊ oculos noſtre mentis illuminat.

Pꝛimo inſpirationib'. Secūdo pꝛedicatio nibus. Et tertio cōminationib'. Pꝛimo in ſpirationibus. Oſee. ij. Ecce ego lactabo eam ſ. aīam: ⁊ inducā eam in ſolitudinē. ſ. cōtempla tionis: ⁊ loquar ad coꝛ ei'. ſ. inſpirando. Apoc̄. iij. Sto ad hoſtiū ⁊ pulſo ⁊c̄. Scōo inſtruit pꝛedicationib'. p̄s. Lucerna pedib' meis ver bum tuū: ⁊ lumen ſemitis meis. Tertio in ſtruit ⁊ illuminat ꝯminationibus. Naum. iij. c. Ue ciuitas ſāguinū vniuerſa dilaceratōe ple na. Nō recedit a te rapina: vox flagelli ⁊ vox impet' rote. ⁊ ſequit̄. Ecce ego ad te dicit dn̄s exercituū: ⁊ reuelabo pudēda tua in facie tua

⁊ oſtendaꝫ gentibus nuditatē tuā ⁊ regnis
ignominiā tuā: ⁊ ꝓijciam ſup te abbominatōeſ
⁊ contumelijs te afficiā: ⁊ ponā te in exemplū
⁊ prodigiū cunctoꝝ. Inde Iſa. xxviij. Sola
vexatio intellectū dabit. Et Grego. Oculos
quoſ culpa claudit: pena aperit. Et ſic pꝫ pma
grā quā aīa petit ad verā ſapientiā habendā.
Scōa grā dr̄ expergefactiōis: ibi. Ne vnq̄
obdoꝛmiā in moꝛte. Differūt nāqꝫ iſti t̄mini ab
inuicē: doꝛmitare: doꝛmire: ⁊ obdoꝛmire. doꝛ-
mitare ṽbū frequentatiuū eſt. ⁊ idē ē qđ fre-
quenter doꝛmire: leui tn̄ motu expergiſcitur.
Doꝛmire āt eſt qđ cōpetent̄ quieſcē. Sed ob-
doꝛmire eſt imago moꝛtis: qꝛ moꝛs cū doꝛmi-
tione hos inſequit̄. Ex quibuſ tres collige pec
candi modos. Primus dr̄ fragilitatis. Se-
cundus dr̄ infirmitatis. Et tertius dr̄ iniqui
tatis. Primus dr̄ fragilitatis. ⁊ hi frequent̄
doꝛmiunt. i. peccant: ſed leui bone inſpiratōis
pulſu expergiſcunt̄. i. confitent̄ ⁊ dolent. Et ho
rū bona eſt conditio. ps. Dixi cōfiteboꝛ aduer
ſuꝫ me iniuſtitiā dn̄o: ⁊ tu miſiſti impietatē pec
cati mei. Scōs modus dr̄ infirmitatis. ⁊ hi
doꝛmiunt. i. cōpetenter in culpis moꝛant̄ ⁊ ge
ſcunt: qꝛ vt doleant ⁊ confiteant̄: tp̄s quadra-
geſimale expectant: ⁊ hoꝝ ēt eſt bona ↄditio.
Tertius modus dr̄ iniquitatis: ⁊ hi obdoꝛ-
miunt. i. a deo in peccatis obtenebrant̄ ⁊ ifir-
mantur: vt doꝛmiēdo pereāt: ⁊ hi peſſimi ſunt.
De his tribus peccātiū gn̄ibus dr̄. Eccl. xliij.
Flauit ventus aquilo: ⁊ gelauit criſtallus ab
aqua. Tria dic̄. ſ. gelu: criſtallus: ⁊ aqua. Per
aquā primuꝫ peccantiū genus intellige: q̄ ve-
luti aqua fluxibiles ſunt in culpis. Nec tn̄ in-
durant̄: qꝛ crebro confitent̄. Per gelu ſecūdoſ
peccantes intellige. qꝛ lꝫ hi tp̄re quadrageſi-
me confiteant̄: tn̄ primis ſunt durioꝛes. Per
criſtallū ṽo qđ aqua indurata eſt. longa. n. cō
gelatione aque criſtalluſ efficit̄: vt dicit phus.
tertiū peccantiū genus intellige. Job. xxiiij.
Ipſi rebelleſ fuerūt lumini: neſcierūt vias e⁹:
neqꝫ reuerſi ſunt p̄ ſemitas illiuſ. Et in fine ca
pituli dr̄. Dedit illi deus locū pn̄ie: ⁊ ipſe abu
ſus eſt eo: ⁊ ī ſupbia oculi eius ſunt. Tertia grā dr̄
ſupationis. ibi. Ne qn̄ dicat inimicus meus p̄
ualui aduerſus eū. In q̄bus ṽbis nō q̄ ſepteꝫ
inſultus ↄ̄ aīam pauperculā facit: ⁊ nūq̄ ↄ̄ eā
niſi in ſeptimo p̄ualet. Prim⁹ inſultus dicit̄
ſuggeſtionis. Scōs delectationis. Tertiuſ
ↄſenſionis. Quart⁹ opationis. Quint⁹ ꝓlō
gationis. Sext⁹ gloꝛiationis. Et ſeptim⁹ ex
tinctionis. Prim⁹ inq̄ dr̄ ſuggeſtionis. ubi
ꝓ maxima teneam⁹ q̄ diabolus malā cogita
tionē in nobis generare nō pōt. ſed illa ex no-
bis eſt: ſed diabolꝰ pabulū ⁊ māīm adminiſtrat
tm̄: vt male cogitemus: ſicut de occurſu oꝛna
te mulieris pꝫ: que occaſionē cōcupiſcētie pa
rat. Qui viderit. n. ait dn̄s mulierē ad cōcupi

ſcendū eā: iā mechatus eſt in coꝛde ſuo. Q̄ āt
diabolus in nobis cogitationes malas gn̄are
nō poſſit: pꝫ. qꝛ ſi poſſet: manifeſtū eſt q̄ ſemp
male cogitarem⁹: cū ſemp hominē peccare ꝑ-
optet. Suggerit ḡ diabolus: vt male cogitat̄
diſponat. Scōs inſultus dr̄ delectationis.
Si. n. anima mea ſuggeſtioni nō reſiſtis iā pa-
rate: inſurget vtiqꝫ delectatio: ſed ve tibi: qꝛ ſi
ſcires que mala ſuperuenient tibi: cū dn̄o ſup
hierlm̄. i. ſup teipſam aīam fleres. Luc. xviiij.
fleuit ſup illū dicens. Si cognouiſſes ⁊ tu ⁊c̄.
Tertius inſultus dr̄ ↄſenſionis. vbi ꝓ r̄gu
la tene q̄ prime delectatiōi poſt ſuggeſtioneꝫ
ſecute: nec meritū neqꝫ d̄meritū eſt aſſignatū:
qꝛ primi motuſ nō ſunt in poteſtate nr̄a. Scōa
āt delectatio que primā imediate ſubſequit̄ ē
pccm̄ veniale. ſed ſi vlterius perdurarit: erit
moꝛtale pccm̄. Rō āt primi eſt: qꝛ primi mot⁹
nō ſunt in poteſtate noſtra ⁊c̄. Quartus in-
ſultus dr̄ operationis: ⁊ in h̄ inſultu diabolus
ↄſentientē aīam male ſuggeſtioni grā gratuꝫ
faciente ſpoliat. Math. xij. Amice q̄uō huc ī-
traſti nō hn̄s veſtē nuptialē. Sꝫ grā gratis da
ta p̄ illud pccm̄ moꝛtale paulatine cōſumit̄. ga
hodie libꝛos: cras mercantias: ⁊ ſic de alijſ a
pccōꝛe tollit deus. Amen dicit xp̄s hn̄ti dabit̄
⁊ nō hn̄ti. ſ. grāꝫ: ēt qđ hꝫ auferet̄ ab eo. Qui
tus inſultus dr̄ ꝓlongationis: ⁊ h̄ diabolicū ē
qꝛ humanū eſt peccare: diabolicū ṽo ꝑſeuera
re. Sextus inſult⁹ dr̄ gloꝛiationis: ⁊ h̄ peſſi
mū eſt. ps. Quid gloꝛiaris in malitia q̄ potenſ
eſ iniquitate. gloꝛiant̄. n. cū maleſecerint: ⁊ ex
ultant in rebus peſſimis: ⁊ oculis ad celū ele-
uatis ait: Uſqꝫquo pccōꝛes gloꝛiabunt̄ dn̄e: ef
fabunt̄ ⁊ loquent̄ iniquitatē. Redde illos ī ini
quitate eoꝝ: ⁊ ī malitia eoꝝ diſperde eos dn̄e
deus nr̄. Septim⁹ ⁊ vltim⁹ inſult⁹ dr̄ extin
ctiōis. ⁊ hic p̄ualet inimic⁹: qꝛ ſic cū iſtis ſcele-
ratis ſuggerēdo: delectādo: ↄſentiēdo: opādo:
ꝑſeuerādo: ⁊ gl̄iando ꝓliat⁹ ē: q̄ tādē ill̄ in cul
pa īduratis ſine pn̄ia moꝛiūt̄: ⁊ ita victoꝛ iſtiuſ
pugne diabolus remanet. de q̄ pugna miſtice
Ecc̄. xv. dr̄. Perſequar. ſ. ait diabol⁹ ſuggerē
do: cōp̄hēdā. ſ. delectādo: diuidā ſpolia. ſ. ↄſen-
tiēdo replebit̄ aīa mea. ſ. opādo: euagiabo gla
diū meū. ſ. ꝑſeuerādo: īteficiet eos mauſ mea. ſ.
gloꝛiādo: ⁊ finalr̄ īpeītēdo. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ p̄a
ṽitas. Q̄tū ad tertiā ṽitatē dico q̄ etſi plu
res ſint vere ſapie virtutes: iſtas tn̄ accipe q̄s
Salomon Sap̄. viij. ca. ponit. Habeo inquit
ipſe propter ſapientiam claritatem ⁊ honoꝛeꝫ
apud ſenioꝛes ⁊ turbas: iuuenis ⁊ acutus in-
ueniar in iudicio: ⁊ in conſpectu potentium a-
mabilis ero: ⁊ facies principum mirabuntur:
me tacente ſubticebunt: ⁊ loquente me reſpi
cient: ⁊ ſermocinante me plura oꝛi ſuo manuſ
imponent ⁊c̄. Inde paralipomenon. ix. dicitur
Magnificatus eſt Salomon ſuper omnes

reges terre: in iudicijs: ſapientia: ⁊ gloꝛia ⁊
vniuerſa terra d̄ſiderabat videre ſapientiam
Salomonis. Inde de eo dicitur. Timuerunt
regē audientes ſapientiā dei eſſe in eo ad faci
endum iudiciū ⁊c̄. Et ſic pꝫ p̄ma ↄcl̄o. q̄re ⁊c̄.
De ſapientia magis in ſpāli: ⁊ de duobus o
culis anime concluſio ſecunda.
[A]ccipe ſcōam ↄcl̄onem: vꝫ. Sicut mo
noculus in pugna cū timoꝛe ſemp cer
tat: ⁊ de facili vincit̄. ſic q̄ oculos men
tis vera ſapia non habuerit illuminatos: paui
dus ſemp eſt: ⁊ a diabolo de facili ſuperat̄. Ad
cuius declarationē tres inq̄ramus veritates.
vꝫ. Prima qui ſunt hi oculi q̄s vt vē ſapiat
paupcula aīa dꝫ hr̄e illuminatos. Scōa q̄
bus luminib⁹ dꝫ oculos aīa hr̄e illuminatos.
Tertia q̄d debet homo ↄſiderare: cum fue
rit diuina ſapientia irradiatus. Ad primam
igit̄ dico q̄ duplex eſt aīe oculus. ſ. intellectuſ
⁊ appetitus. Intellectus aūt duplex eſt. ſ. pra-
cticus ⁊ ſpeculatiu⁹. Ocul⁹ dext̄ eſt intellect⁹
ſpeculatiu⁹. oculus ſiniſter eſt intellect⁹ practi
cus. Unde accipe regulā q̄ ſicut oculus de
xter ſiniſtro ꝑfectioꝛ eſt: ita ſpeculatio ꝑfectiō
actione: q̄ eſt in intellectu practico. Ubi nō q̄
duplex eſt ſpeculatio ſm̄ Tho. ſup cātica. vna
intuitiua: tm̄ tres ↄſiderans: ⁊ p̄cipue diuinas
⁊ ſpūales tm̄. Et hoc mō ph̄i deū cognouerūt:
ſed cognitū non amarūt. Ad Ro. p̊. Qui cum
cognouiſſent deū: non ſicut deū gloꝛificauer̄t
aut grās egerunt: ſed euanuerūt in cogitatiōi
bus ſuis. Quedā ṽo eſt ſpeculatio guſtatiua.
ſ. cū hō diligit quē intelligit: dulcedinē diuoꝝ
⁊ ſapoꝛē ſpūalium guſtando. Et hec ſpeculatō
tm̄ bonoꝝ fideliū eſt. Inde p̄ma Coꝛin. ij. c. ait
Paul⁹. Nihil iudicaui me ſcire int̄ vos niſi Je
ſum xp̄m ⁊ hunc crucifixū. Oculus ṽo ſiniſter
eſt intellect⁹ practic⁹. Intellect⁹. n. practic⁹ nō
ſolū vt ſciat: ſed etiā vt operet̄ inq̄rit. ps. Intel
lectus bonus oībus faciētibus eū. i. bon⁹ eſt ī
illis: q̄ non ſolū vt ſciāt intelligē querūt: ſꝫ etiā
vt faciant qđ ſciunt. Scōus aīe oculus pri
cipalis eſt affectuſ. Math. v. Bt̄i mūdo coꝛde
i. affectu: qm̄ ipſi deū videbunt. Et ibideꝫ. Si
oculus tu⁹. i. intentio tua ſimplex fuerit: totuꝫ
coꝛpus lucidū erit. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ p̄ia ṽitas.
Quantū ad ſcōam veritatē dico q̄ intelle
ctus illuminat̄ ſapia ⁊ ſcientia: ⁊ appetit⁹ dile-
ctione ⁊ amoꝛe. Primo inq̄ intellect⁹ illumia
tur ſapia ⁊ ſciētia. Pro q̊ notandū q̄ ſapia ſm̄
dn̄m Bona. in. iij. ſententiaꝝ di. xxxv. pōt con
ſiderari tribuſ modis. ponit tn̄ ipſe. iiij. modos.
ſed hi tres ad propoſitū ſufficiūt. Quedā. n. ſa-
pientia dicit̄ gn̄alis ⁊ cōis: quedā ſpecialis: ⁊ q̄
dam ſpecialiſſima. Sapia gn̄alis eſt rerū q̄
dam gn̄alis cognitio. Et ſic dicit phus q̄ ſapi
ens eſt q̄ oīa nouit. Et Aug⁹. Sapientia inq̄t
eſt: humanaꝝ diuinarūqꝫ reꝝ cognitio. Et ſm̄

hunc modū ſcientia ⁊ ſapientia non differunt.
Sapia ſpālis eſt reꝝ eternaꝝ tantū quedaꝫ
cognitio. Et ſic ait phus. Sapia eſt cauſaꝝ al-
tiſſimaꝝ cognitio. de qua aplūs. i. Coꝛ. xij. dic̄
Alij autē dat̄ per ſpūm ſermo ſapie. i. cognitio
reꝝ eternarū. quo quidē mō tam boni q̄ mali
ſapientes effici ⁊ appellari pn̄t: cum talis ſapia
ſit gratia gratis data que cū peccato moꝛtali
etiā ſtare pōt. Sapientia ſpāliſſima eſt diui
noꝛum ⁊ eternoꝝ cognitio quedā cum quadā
ſpūs dulcedine ſpeciali. ⁊ ſic eſt vnū de ſepteꝫ
donis. Iſa. xi. Requieſcet ſup eum ſpūs ſapie
Sapientia. n. ſic ſumpta idem ſonat qđ ſapida
ſcīa. quia cognitis reb⁹ eterniſ aīa delectatur
in illis. ps. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis eſt dn̄ſ
Et dicit prefat⁹ doctoꝛ q̄ ſapia ſic ſumpta eſt
quidā actus mixt⁹: ꝑtim ꝑtinens ad intellectū
⁊ ꝑtim ad affectū. Inchoatiue ſupple ē ex p̄te
intellect⁹: ⁊ ↄpletiue ex parte affectus. Eo mō
quo dicere ſolem⁹ q̄ actus fruitōis inchoatiē
eſt in intellectu. vt dicit phus. iiij. ethicoꝛū: q̄
felicitas in ſpeculatiōe cōſiſtit: ſed completiue
eſt in voluntate. Simil̄r notandū ſꝫ eundē q̄
ſcientia eſt quadruplex. Quedā. n. ſcīa eſt q̄ in
intellectu pure ſpeculatiuo ↄſiſtit: ⁊ fundatur
ſup p̄ncipia rōnis. ſ. de q̊libet eſt vel nō eſt: ⁊ d̄
nullo ābo ſimul. ⁊ hec ſcīa eſt hitus humanituſ
acquiſituſ. vt ſcientia phie: logice ⁊c̄. Inde ait
phus p̊ poſterioꝝ. Oīs doctrina ⁊ oīs diſcipli
na ex p̄exiſtenti fit cognitōe. Quedā ſcientia ē
q̄ conſiſtit in intellectu inclinato ab effectu: et
hec fundat̄ ſup principia fidei: que eſt diue ſcri
pture: quā nullus hr̄e poteſt: niſi ſalteꝫ habeat
fidē infoꝛmē. Quedā ſcīa eſt q̄ conſiſtit in ītel-
lectu ſiue rōne in quantū inclinat affectū ad o
perationē: ⁊ hec fundat̄ ſup principia iuris nāt̄
que ad vite rectitudinē ⁊ honeſtatē oꝛdinat̄: ⁊
huiuſmodi eſt ſcīa virtutis prudentie. Quedā
autē eſt ſcīa que ↄſiſtit in intellectu ſm̄ q̄ eſt ī
clinatus ⁊ inclinās. Inclinatus inquā a fide: ⁊
inclinans ad bonā operationē: ⁊ fundat̄ ſuper
principia fidei. ⁊ hꝫ oꝛtum a dono grē. ⁊ talis ē
ſcīa que eſt donū ſpūs ſancti: hec ponit p̄fatus
doctoꝛ. Sed btūs Tho. ſcōa ſcōe. q. ix. dicit
q̄ ſcīa dupl̄r hr̄i pōt. Uno mō vt ſciat̄ q̄d opoꝛ
teat credere: ⁊ diſtinguet̄ credenda a non cre
dendis. Et ſic ſcīa eſt vnū de ſeptē doniſ. Alio
mō vt nō ſolū ſciat̄ quid opoꝛteat credē: ⁊ diſti
guere credenda a nō credēdis: ſed etiā ⁊ quō
pijs opitulet̄: ⁊ ↄ̄ impios defendat̄: ⁊ ſic ſcīa eſt
q̄dā grā gratis data nō oīb⁹: ſꝫ q̄buſdā. Jn̄ Au
gu. xiij. de trini. ait. Scīa nō pollent plurimi:
q̄uis polleāt ipſa fide. Aliud ē. n. ſcire tm̄mō
quid hō credē debeat aliud ſcire queadmodū
⁊ pijs opitulet̄: ⁊ cōtra impios d̄fendat̄. h̄ ille.
Ego ṽo breuius dico ſic q̄ oīs nr̄a cognitio:
aut eſt de ſupioꝛibus. i. diuinis: aut de inferio
ribus. i. de humanis. Cognitio diuoꝝ ſapiētia:

cognitio humãoꝝ ſcia vocat̃. Qḋ ſic itelligo:
Cognitio diuinoꝝ̃ ſecundũ quã iudicamus ḋ
rebus creatis dicitur ſapientia. cognitio hũa-
noꝝ̃ vt in cognitionẽ diuinoꝝ vehit ſcia dr̃.
Sap̃. xiij. A magnitudine ſpeciei ꝛ creatur̃ po
terit ꝛ hoꝝ creator videri. Quare cõcludam⁹
ꝙ itellectus ſapiã ꝛ ſcia illuminat̃. q̃re ꝛc̃. Ap
petitus ãt dilectione ꝛ amore illuminat̃. du-
plex ãt eſt iſte amor. ſ. dei ꝛ proximi. In his. n.
duob⁹ tota pendet lex ꝛ ꝓphe. Audi Aug. li.
ꝯfeſ. Btũs qui amat te: ꝛ inimicũ ꝓpter te. O
ꝑditor mundus: q̃t hodie cernim⁹: qui nec dñ̃
ſupra ſe: nec ꝓximũ ſicut ſe vt decet: amãt. dic
de crudelitatib⁹ quas ad ſe inuicẽ ſibi faciũt
hoĩes ꝛc̃. ꝛ ſic pꝫ ka ẜi. q̃re ꝛc̃. Quantũ ad c̃-
tiã ẜitatẽ dico ꝙ octo debet vnuſquiſq̃ con-
ſiderare: qui recte cũ diabolo pugnare cũ vi-
ctoria intendit. Primo aĩa mea conſidera te
ipſam. Scḋo circa teipſaꝫ. Tertio ſupra te
ipſam. Quarto infra te ipſam. Quĩto retro
teipſam. Sexto ante teipſam. Septĩo a de
xtris tuis. Octauo a ſiniſtris tuiſ. Primo
inq̃ꝫ dico te opportet ꝯſiderare teipſaꝫ. Si cle
ricus ſis cõſidera an nomẽ ſit cõſequens rei.
clericus. n. eſt portio dei. vñ cleros grece: lati
ne dr̃ ſors: q̃ſi in ſortẽ deo datus. di. xxj. clerоſ
vbi dr̃. Cleros ꝛ pro. i. clericos hic appellatos
credim⁹: qꝛ Mathias ſorte dei electus ẽ: quẽ
primũ per apl̃os legimus ordinatũ. Cleros. n.
grece: latine ſors ł hereditas dr̃. Propterea g̊
dicti clerici: qꝛ de ſorte. i. de parte dñi ſunt: vł
quia partẽ hñt deũ. i. ꝑticeps dei. gñaliter ãt
oẽs clerici nuncupant̃: qui in eccleſia xp̄i ḋſer
uiunt. hec ibi. Si religioſus es: cõſidera ꝙ du
plici funiculo ligatus es. ſ. funiculo precepto-
rum in baptiſmo: ꝛ funiculo regule tue. Audi
Aug. xlvij. di. c. quantũlibet. circa finẽ. Sim-
pliciter inq̃t fateor charitati veſtre coraꝫ dño
noſtro: qui teſtiſ mihi eſt ſuꝑ aĩam meã: ex quo
deo ſeruire cepi. ſicut difficile ſum exꝑtus me
liores q̃ꝫ qui in monaſterijs profecerũt: nõ ſuꝫ
peiores exꝑtus q̃ꝫ qui in monaſterio defecerĩt.
Oẽs. n. religioſi mortui ſunt mundo. vt patet
xvj. q. i. c. placuit. Audi Paulũ. Mortui eniꝫ
eſtis mundo: ꝛ vita veſtra abſcondita eſt cum
xp̄o. Si es prelatus cõſidera teipſum. In iudi
cio. n. ſedeſ. vt dicit Criſo. di. xl. c. multi. Si bñ
vixeris: ꝛ bñ docueris. ppl̃m inſtruis q̃uo de-
beat viuere. Si ãt bene docueris: ꝛ male vi-
xeris: deũ inſtruis qualit̃ te debeat ꝯdemnar̃.
Audi Aug. ij. q. vij. Qui nec regiminiſ in ſe rõ
nẽ habet: nec ſua delicta ḋterſit: nec filioꝝ cri
men correxit canis impudicus magis dicẽd⁹
eſt q̃ꝫ ep̄s. Si es laicus cõſidera teipſum: quia
dñs dedit tibi iſta bona tp̄alia ad vſum: ꝛ nõ
ad abuſum. xij. q. i. c. duo. circa finẽ. vbi ſic dr̃.
Aliud eſt xp̄ianoꝝ genus vt ſunt laici. laicos.
n. grece latine ppl̃os. his licet tp̄alia poſſidẽ:
ſed nõ niſi ad vſum. Nihil. n. miſerius eſt: q̃ꝫ ꝓ
pter nũmũ deũ cõtemnere. his cõceſſum ẽ v-
xorẽ ducere: terrã fodere: inter virũ ꝛ virum
iudicare: cauſas agere: oblationes ſuꝑ altaria
ponere: decimas reddere: ꝛ ita ſaluari poterũt:
ſi vitia tñ̃ bñfaciendo ḋuitauerint. hec ibi. Et
ſunt ẜba Hieronymi. diſcurrere potes de ſta
tu ẜginali: viduali: maritali: notarijs: iudicib⁹
ſtipendiarijs: aromatarijs ꝛc̃. ꝛ eoꝝ dicere in-
honeſtã vitã ꝛc̃. Audi Bernar. in quodã ſmo
ne. Ad ſe humiliandũ nihil aĩa inuenire põt vi
uacius: q̃ꝫ ſi ſe ĩ veritate cognouerit. Nã q̃uo
nõ humiliaret ſe in vera cognitione ſui: cuꝫ ſe
perciperet peccatis oneratã: mole mortał cor
poris aggrauatã: t̃renis curis circũdatã: car-
naliũ deſiderioꝝ fece infectã: cecã: obliquã: in
firmã: vniuerſis erroribus expoſitã: ĩfinitis pi
culis ꝛ timoribus trepidã: difficultatibus an-
xiã: ꝛ ſuſpitionib⁹ obnoxiã: mille neceſſitatib⁹
erũnoſam: ꝓcliuã ad vitia: ꝛ inualidã ad ẜtu-
tes. Et ideo dicit idẽ Bernar. ĩ eodem ſermo
ne. Quãdiu meipſum conſidero: in amaritudi
ne moratur anima mea. q̃re ꝛc̃. Secundo a
nima mea conſidera circa teipſam. Iſa. xl. Le
ua in circuitu oculos tuos: ꝛ vide. ſ. circũqua
q̃ꝫ: ꝛ undiq̃ꝫ creaturas te alloquentes inueieſ.
Reſpice o anima angeli dicunt ad nos. vide
q̃ꝫ grata eſſe debeſ creatori: qui nos natura te
nobilioreſ ad tui ſeruitiũ aſſignauit. p̃s. Ange
lis ſuis deus mandauit de te: vt cuſtodiant te
in oĩbus vijs tuis. Hiero. Magna eſt digni-
tas animaꝝ: vt vnaqueq̃ꝫ ab ortu ſue natiui-
tatis habeat ſibi angelũ deputatũ. ꝛ ponũtur
etiaꝫ hec verba ẜo ſententiarũ. diſ. xj. Reſpi-
ce ad me ait t̃ra o homo corpus habes ex me:
ꝛ in me reuerteris: ex me diuitias habes. ar-
gentum ꝛ cetera metalla in tui ſeruitium ĩ me
is viſceribus porto. Animalia plura pro te pa
ſco ꝛc̃. ſicq̃ꝫ de alijs elementis ſuo modo diſ-
currere potes. Inde Bernardus ĩ quodã ſer-
mone ait. Conſidera ergo o homo quanta tibi
largitus eſt dñs ad ſuſtentationẽ quanta ad e
ruditionẽ: quanta ad conſolationẽ: quanta ad
correctioẽ: quanta ad delectationẽ: quid in-
de gratias ages ꝛc̃. Tertio conſidera aĩa
ſupra te. p̃s. Leuaui oculos meos ad montes
vnde veniet auxilium mihi. per montes ſcõs
intelligimus ſublimes ꝛ altos per altitudineꝫ
contẽplationis. dicit ergo Leuaui oculos me
os ad montes. i. ad ſanctos. quia diuerſimode
ſancti gratias a deo impetrant. vnam enĩ gra
tiam ab vno ſancto obtinebis: quã ab altero
ſancto habere nõ poteriſ. ſicut in nauigantib⁹
patet. plerunq̃ꝫ eniꝫ plures ſanctoſ inuocabũt
ꝛ nõ exaudient: ꝛ poſtea ad aliquem ſanctũ ẽt
minimũ recurrent: ꝛ mox fulgentia ſuper ar-
borem nauis apparebunt lumina. qḋ iḋo fac̃
deus: vt ẽt ſcõs minos faciat venerari. Et iõ
ait. p̃s. Unde veniet auxiliũ mihi. Quõ anteꝫ
hoc intelligendũ ſit: ſatis hũs Tho. ſcḋa ſcḋe
q. lxxxiij. oñdit dicens. Sãctis porrigit̃ orõ nõ
tanq̃ꝫ ꝑ ipſos implenda ſit: ſed vt eius meritis
orões noſtre ſortiant̃ effectum. Quarto a
nima cõſidera infra te. Iſa. li. Leuate oculos
veſtros in celũ: ꝛ videte ſub terra deorſum. i.
nõ ſolũ celeſtia: ſꝫ ẽt inferna cõſideretis. Tria
hoĩuꝫ gñã ſunt infra nos. i. in inferno. Pri-
mũ genus eſt eoꝝ qui poſt euangelij diuulga
tã doctrinã ſine baptiſmo vł alio ꝯ pctñ̃ origi
nale remedio moriẽtes: in tenebris inferni ſe-
peliunt̃ in penã perpetuã diuine viſionis caren
tiam hñtes ſine oĩ pena ſenſus. Audi Aug. li. ḋ
fide ad petrũ ꝑte. ij. c. xxiiij. Firmiſſime tene ꝛ
nullaten⁹ dubites: non ſolũ hoĩes rõne vtẽteſ
veꝝ etiã ꝑuulos: ſiue in vteris matrũ ꝗ viuer̃
incipiũt: ꝛ ibi moriunt̃: ſiue ḋ matris vẜo nati:
ſine ſacr̃o baptiſmatis ſci: qḋ dat̃ in noĩe p̃ris
ꝛ filij ꝛ ſpũs ſcĩ. de hoc ſeculo trãſierint igniſ et̃
ni ſupplicio puniẽdos. qꝛ etſi pctñ̃ ꝓp̃e actõis
nullũ hũerint originalis tñ̃ pcti dãnationẽ car
nali ꝯceptõe traxerũt. hec ille. Et intellige pe
nam illã ignis ĩproprie accipi. ꝓ carentia. n. vi
ſionis diue intelligi dꝫ: vt pꝫ de ꝯſe. di. iiij. c. nł
lam preter. Scḋm hoĩuꝫ gen⁹ infra nos exi
ſtens eſt eoꝝ: ꝗ pctĩs eoꝝ cõtritis: non tñ̃ ſatiſ-
factis: de hoc ſeculo tranſierũt. qa delictũ oĩo
deus ſine vltione non patit̃. de pe. di. i. iõ ibi r̃
cludunt̃ vt purgent̃. Audi bonũ tex. di. xxv. c.
q̃lis. paꝝ poſt principiũ. De quibuſdã inq̃t cul
pis ante iudiciũ. ſ. extremũ purgatõis credẽd⁹
eſt ignis: pro eo ꝙ ẜitas dicit. Si qs in ſpiritũ
ſanctũ blaſphemiã dixerit: nꝫ ĩ hoc ſeculo: neq̃ꝫ
in futuro remittet̃ ei. In q̃ ſnĩa dat̃ intelligi. ſ. a
ꝯrio ſenſu: quaſdã culpas in hoc ſeculo: q̃ſdam
in futuro poſſe relaxari. Qḋ. n. de vno negat:
ꝯñs intellectus pꝫ: qꝛ de quibuſdã ꝯcedit̃. h̃ ibi
Tertiũ hoĩum genus infra nos eſt oĩuꝫ dã
natoꝝ. Exemplũ de diuite epulone. Luc̃. xvi.
Audi qd dicent tp̃e iudicij de pauꝑibus: quos
in mundo ꝯtempſerũt. Sap̃. v. Hi ſunt q̊s aliq̃
habuim⁹ in deriſum: ꝛ in ſimilitudineꝫ ĩproperij:
nos inſenſati vitã illoꝝ exiſtimabam⁹ inſaniaꝫ
ꝛ finẽ illoꝝ ſine honore. Ecce quõ cõputati ſũt
inter filios dei: ꝛ int̃ ſcõs ſors illorũ eſt. Apoc̃.
xvj. Turbati ſunt ꝯ eoſmetipſos: adeo vt deſi
derarent mortẽ. i. anihilationẽ ſui ꝯſiderantes
ꝙ melius illis eſſet nõ eſſe q̃ꝫ male eſſe. Audi
Iſa. xiiij. Subt̃ te ſternet̃ tinea ꝛ opimentum
erunt ẜmes. tinea eſt ſindereſis ꝛ murmuratõ
a malo. ẜmes erunt ſtimulus ꝯſcie ꝓpt̃ penaꝫ
quã non ꝓpter deũ ſentiunt. Ecce ſcḋa pena
Iſa. xxiij. Quis poterit habitare de nobis cũ igne
deuorante: qs de nobis poterit hitare cũ ardo
ribus ſempit̃nis. q̃re ꝛc̃. Quinto reſpice aĩa
mea poſt te. i. ad pctã ꝯmiſſa: ꝛ doleas ꝛ ſatiſfa
cias. Marci. ix. Nemo mittens manũ ſuaꝫ ad
aratꝝ ꝛ aſpiciẽs retro: aptus eſt regno ḋi. Po
nere manũ ad aratꝝ ꝛ reſpicẽ retro eſt poſt aſ
ſumptã religionẽ vel pñiam: ad pctñ̃: vł ad ſe
culum redire. Hic inquã talis non eſt aptus. i.
dignus regno dei. p̃s. Odiſti omẽs qui operã
tur iniquitatẽ. ſ. verbo: mente: ꝛ facto. Uerbo
quidẽ ꝑma. Cor. xv. Corrũpunt bonos mores
colloquia mala. Mente quidẽ. Sap̃. ꝑ̊. In co
gitationib⁹ impij interrogatio erit. ſ. in die iu-
dicij. Et Hiere. iiij. Uſquequo morabunt̃ in te
cogitatiões noxie. Facto vero a fortiori. q̊niã
ſi de verbis ꝛ malis cogitationib⁹ rõem ſum⁹
reddituri: a fortiori de malis ꝛ pernicioſis oꝑi
bus ꝛ factis. q̃re ꝛc̃. Sexto cõſidera anima
mea ante te. ſ. futura ꝑicula: que tanto magis
precauenda ſunt: quãto digniori quiſq̃ꝫ fungit̃
dignitate. Audi Iſidoꝝ ḋ ſummo bono. Quã
to quiſ. ꝫ in loco preeminẽtiori eſt: tanto in ma
iori periculo eſt: tam aĩe. ſ. q̃ꝫ corporiſ. Eccł. iij.
Qui amat periculũ peribit in illo. Audi Am-
broſium in ſuo paſtorali. Magna inquit ſubli
mitas magnã debet habere cautelã. Grandiſ
honor: grandi dꝫ ſollicitudine circũuallari. cui
enĩ plus credit̃: plus ab eo exigit̃: ſicut ſcriptũ
eſt. Scienti legẽ ꝛ non facienti: grande pctñ̃
eſt. ꝛc̃. Lex. n. obſeruanda eſt. vj. q. iij. c. ſcriptũ
Et extra de voto. c. magne. q̃ſi circa mediũ ca
pituli dicit̃ de prelatꝭ ſic ad l̃ram. Quod. n. agi
tur a prelatꝭ facile trahit̃ a ſubditiſ ĩ exemplũ.
Iuxta quod dñs inquit ad Moyſem in Leui
tico. ſ. quarto. c. Si ſacerdos qui eſt vnct⁹ pec
cauerit: faciet delinq̃re ppl̃m. hec ibi. Et glo.
ſuꝑ verbo illo. a prelatiſ. dicit ſic. Prelati ſunt
tanq̃ꝫ ſignũ poſiti ad ſagittaꝫ. vnde inferiores
vitam eoꝝ reſpiciunt. infra de accuſationibuſ
qualr̃ ꝛ quãdo. hec glo. Quod capitulũ poſt o
ſtendit ꝙ inferiores debent cõrigi a ſuꝑiorib⁹
ꝛ diligenter facta inferioꝝ perſcrutari ꝓbans
illud ꝑ euangeliuꝫ de vilico diffamato. Luce
xvi. Et per textũ Geñ. xviij. vbi dicit̃. Deſcen
dam ait domin⁹: ꝛ videbo vtruꝫ clamoreꝫ qui
venit ad me oꝑe adimpleuerit. ĩmediate poſt
xviij. lineas dicitur ſic ad l̃ram in textu. Licet
autẽ hoc ſit obſeruandũ ĩ ſubditis: diligentius
tamẽ obſeruanduꝫ eſt in prelatis. qm̃ quaſi ſi-
gnuꝫ poſiti ſunt ad ſagittã ꝛc̃. Et alia pulcher
rima ibidẽ ponuntur de correctione fiẽda cir
ca inferiores. q̃re ꝛc̃. Septimo anima mea
conſidera a dextris tuis. ſ. exempla ſanctorũ:
ꝛ permaxime reſpice caput ſanctoꝝ omniuꝫ. ſ.
ad xp̄m. ſ. ad eius humilitatẽ: patientiam. etc̃.
Audi Iſidorũ de ſummo bono. Si ad boni in
citamentum ꝛc̃. vide ſupra ſermone preceden
ti conſideratione ſecunda ꝛ concluſione ſecun
da ꝛc̃. Octauo ꝛ vltimo aĩa conſidero a ſi-
niſtris tuis. ſ. punitiões q̊s ꝓ culpis nr̃is mittit
de⁹. vide q̃lr̃ mũdũ ꝑ diluuiũ flagellauit ſodo
mã gomorrã ꝑ cinerẽ: ppl̃m iſrł ꝑ captiuitatẽ:

ſudeos p diſperſionē: patrias p deſolationes:
hoies per diuerſas infirmitateſ zc. Audi ad te
clamantē dnm. O popule ſtulte. Hiere.xxiij.
Dabo vos i obprobriū ſempitnū z ignominiā
ſempitnā: q̄ nūq̄ poterit obliuione deleri. Et.
c.vj.ait. Ecce dabo in populū iſtū ruinā: z ru-
ent in eos frēs z filij: ſimul vicinus z ,pximus
peribūt zc. Hec igit aia octo ꝯſidera: z ꝯ dia-
bolū p̄ualebis. Audi Criſo. ſuper Math. In
primis inqt grauis z inſufferebil ē ipetus dia
boli: quē ſi quis forti aīo ſuſtinuerit: in ho cū i
firmiorē inueniet. q̄nto.n.plus pcuſſus fuerit
magis rfrigeſcit z deficit. Et idē ſup illo ꝟbo
mitte te deorſum ait. Nō ipulit: nō tetigit: ſed
tm̄ dixit: mitte te deorſum: vt intelligam⁹ q̄ q
obedit diabolo ipſe ſe deponit. diabol⁹.n.ſug
gere pōt: cogere āt nō pōt. hec ille. Et iſta ſuffi
ciant pro iſta ſa concluſione.

Q ꝟa ſapientia decem ſplendores in anīa
germinat z oriri facit. Conclnſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯclōnē. vz. Tanta eſt di
a uine ſapiē ꝟtus z magnitudo: q̄ aīaz
totā rutilantē z ſplendidā reddit z fa-
cit. Ad cui⁹ declaratōz tres ingram⁹ ꝟi.q̄z.
Prima eſt iſta. qūo z q̄lit debeat hō diſpōi
vt ꝟa dei ſapīa poſſit illūinari. Scda. poſtq̄
aīa ꝟa ſapīa fuerit adornata: quā vtilitatē ide
ſequit ſic irradiata. Tertia quid diabolus ꝯ
aīam ſic dina ſapīa pluſtratā facit. Quātū
ad p̄mā dico q̄ ſicut ad pfectā viſionē tria p̄n
cipalit requirunt ſz philoſophos. vz. ſubiectū
rcte diſpoſitū: mediū ſufficient illuminatū: ob
iectū cōgrue coloratū: ſic iſta tria q̄ſi neceſſa-
ria ſunt ad ꝟe ſapiē illūinationē. Inde bonus
ille Simeon. Luc.ij. clamabat. Nūc dimittis
ſuū tuū dnē ſm ꝟbū tuū in pace. quia viderūt
oculi mei ſalutare tuū. Primo inq̄ rquirit
ſubiectū recte diſpoſitū. i. oculi debita diſpoſi
tio. Ubi aīa nō q̄ q̄ttuor diſpoſitiōes reqrunt
in oculo māli: ad h vt bn̄ videat. Prio req-
rit cōcauitas z nō tumoſitas oculi. tumtes. n.
z groſſos hn̄tes oculos male certe vident ex-
perientia teſte. Rō āt ē: q: i propōtionata lux
fuſcat: ppter qō ipropria ſpera ſolē aſpicē nō
valem⁹. Oculus āt cauus lucē p̄us recipit in
cōcauitate: z oculus abſq̄ leſione aliq̄ in obie
ctū viſibile mouet. vn̄ perſpectiui fuerūt q̄ ſi
quis in meridie tpre clariſſimo in fundo pfū-
di putei eſſet: clariſſime ſtellas in celo cernēt:
q̄s tn̄ ex nullaten⁹ aſpicere aut videre poſſet.
Scdo requirit integritaſ: hz.n.oculus tuni
cas l velamina ſeptē: q̄z aliqua leſa ipedit vi
ſio: vt dicunt perſpectiui. Tertio requirit
nigribilitas. hn̄tes.n.ocuſs albos l palpebras
nō bn̄ vident ēt expientia teſte. Et recte qdē:
qm̄ albedo illa viſum hz diſgregare z debilita
re: q: ꝟtus diſgregata debilior eſt ipſa vnita:
ideo aīalia pupillā hn̄tia l nigrā l ad nigredi-
nē tendētia meli⁹ vident. Quarto requirit
oculi ſiccitaſ. lachryma.n. viſuz nimiū turbat.
Jn̄ Magdalēa p̄ lachrymaꝝ multitudie xp̄z
ei apparentē diſcernere nō potuit: ſz ortolanū
putauit. Plerīq̄z.n. lachrymis viſuz amiſerūt.
Sic ſpūalit adaptantes iſta q̄ttuor oculis aīe
requirunt: ſi ꝟo ſapiē luie dz irradiari. Pri
mo inq̄ requirit oculi cōcauitas z nō tumidi-
tas. Tumiditas.n. ſupbie ſapientiſſimū ſtultū
reddit. ad Ro.p̄. Dicentes ſe eē ſapientes ſtul
ti facti ſunt. Et Jo.xj. Cōfiteor tibi pr̄ celi z t-
re: q: abſcōdiſti h a ſapientib⁹ z prudentib⁹: z
reuelaſti ea puulis. Scdo requirit oculi in-
tegritas. ſeptē.n. tunice q̄s glioſus deus ſup o
culū nr̄e mentis appoſuit: ſunt ſeptē dona ſpi-
ritus: qbus ꝯſeruat deus ſpūalez viſionē. ps.
Cuſtodi me vt pupillā ocli: q: ſ. ſine donis grē
tue videri tanta mūdi diſcrimia nequeo. Iſa.
xj. Requieſcet ſup euz ſpūs dnī zc. Apparuit
nāq̄ in xp̄o ſpūs ſapiē: qn̄ myſteriū ſue p̄cioſe
incarnatiōis diabolo occultauit: z h qn̄ mrēm
ſponſaz hr̄e voluit: vt dicit btūs Ambro. Re
quieuit ſpūs intellect⁹ ſup xp̄z: cū brutis i ſua
natiuitate quandā cognitionē dedit. Iſa.i. Co
gnouit bos poſſeſſorē ſuū: z aſinus p̄ſepe dnī
ſui: iſrl āt me nō cognouit: z ppl̄s meus nō itel
lexit. Silr z paſtorib⁹ rudib⁹. Luc.ij. Cogno-
uerunt de ꝟbo qd dictū erat illis de puero h.
Silr z Simeoni ānoſo cū dixit. Nūc dimittiſ
ſuū tuū dnē ſm ꝟbū tuū in pace. Luc.ij. vnd
cantat eccl̄a. Reſpōſuz accepat ſimeō zc. Ap
paruit in eo ſpūs ꝯſilij qn̄ adoleſcenti dixit ſi
vis perfectus eē: vade z uende vniuerſa q̄ ha
bes: z da paupibus. Apparuit ſpūs fortitudis
cū diabolūz expulit de regno mundi. Jo.xij.
Nūc princeps hui⁹ mundi eijciet foras. Appa
ruit ſpūs ſciē: cū eſſet ānoꝝ duodecim z in me
dio doctoꝝ diſputaret. Luc.ij. Apparuit ſpūs
pietatiſ in cōpaſſione ruiture ciuitatis: z qn̄ p
pſecutoribus exorauit. Math.xxvj. Appuit
vltio ſpūs timoris in ipſa die paſſ.onis. Mat.
xxvj. Cepit ieſus pauere z terer zc. In Aug.
Hec ſunt teſtimōia tua dnē ieſu: anq̄ tibi ſter
nerent fluctus maris: z campi cederent impā
ti: anteq̄ venti te iubente ſiluiſſent: mortui te
vocāte ſurrexiſſent: ſol te moriēte paluiſſz: tra
te ſurgēte tremuiſſz: celū te aſcēdēte patuiſſz:
adhuc mr̄is manib⁹ portabaris: z dn̄s orbis a
gnoſcebaris zc. Tertio ad diſpoſitōz oculi
ſpūal reqrit nigribilitas. i. ſuiipſi⁹ abiectio. q̄n
to.n.qſ mūdo albiō ē: tāto dō abiectior: z p op
poſitū. q̄nto qs ſibiipſi vilior: tāto dō p̄cioſior.
Bernar. i q̄dā epl̄a. Mēs inqt aſſueta ōlitijſ:
nec exculta diſcipline ſarculo: multas ꝯtrahit
ſordes. Et Grego. in omelia. Tāto inqt humi
lior atq̄ ad ſeruiendū deo pmptior dz eē qſq̄
ex munere: q̄nto ſe obligatiorē eſſe conſpicit i
reddendā rōem. Quarto reqrit ocli ſiccitaſ.
hūiditas.n. mūdanoꝝ ab ocul mētis abſtergē
da ē. Jn̄ i Leuiti. p̄cipiebat: ne qs ocl̄os lippoſ
hn̄s ad dei altare accedēt: nec panez offerret.
In lippis qppe oculis pupille ſane ſunt: hūori-
bus aūt defluentib⁹ infirmate: palpebre igroſ
ſant: z ſic eoꝝ crebra pfuſiōe etiā pupilla oculi
viciat. Quō.n. oculos carnalitatib⁹ plēos hn̄s
idone⁹ ad ſacra miniſtranda erit. Inde Greg.
di.xl viiij.c. hinc eteni. dicit. Lippus qppe eſt:
cui⁹ ſenſum nā acuit: ſz ꝯuerſatōis prauitaſ cō
fundit. Et ſic pz p̄ma diſpō ex pte oculi. Se
cūdo p̄ncipalr requirit mediū ſufficient illuia
tum. Quattuor ſilr ex pte medij requirunt cō
ditōes i oi recta māli viſiōe. Prio ſubtilitaſ.
Scdo luciditas. Tertio puritas. Et q̄rto
ꝯtinuitas. Primo inq̄ requirit ſubtilitas. ſ.
medij: hoc eſt aeris. Groſſo.n. exn̄te medio: et
viſio groſſa erit. Exemplū de re in aq̄ exn̄te: q̄
groſſior q̄ ſit in ſeipſa appz. Silr z aer qn̄z ſic
ingroſſat: vt vix ſol videat. Scdo requirit
luciditas. qm̄ ſi mediū tenebroſuz erit: nō vide
mus expientia teſte. Nō tn̄ q̄ quedā media ſūt
terſa z opaca: vt ſpeculū z calibſ. quedā trāſpa
rentia z ſolida: vt vitrum. quedam tranſparē
tia z ſubtilia: vt ignis uel aer. Pria tam̄ in
ſupficie illuminant: z repſentāt ſz nō recipiunt
Scda illuminant ſm ſe tota: ſz clare nō oſtē
dunt. Tertia clare oñdunt z clare illuminā
tur: ſz diuerſimode. q: quāto mediū vicini⁹ eſt
loco vbi radij terminant: tāto lucidi⁹ eſt. Pro
pterea aer lucidior eſt circa terrā q̄ ſit ſupius:
z iō media regio dicit tenebroſa: vt pz ex nr̄a
phia. Tertio requirit puritaſ. i. q̄ mediū ab
oi accidēte ſit alienū: ita q̄ nō ſit coloratū: nec
aliq̄ repleat humōe. Qn̄.n. mediū eſt coloratū
oia vident eſſe illi⁹ coloris: vt pz trāſeūte luie
p vitrū rubeū. Et ſilr ſi mediū eſſet hūoribus
aut vaporib⁹ repletū. z inde eſt q̄ ſol aliqn̄ ſan
guineuſ: aliqn̄ rube⁹ appet: q: ſ. aer nō eſt i ſua
puritate vt expedit. Quarto requirit conti
nuitas: vt. ſ. ꝯtinuet ſpēs viſibilis p mediū vſz
ad oculū. z inde eſt q̄ ſi aliquid ponat in forti
igne nō videbit. q: ſ. mediū nō eſt continuatū
Sic ſpūaliter iſta q̄ttuor ad viſionē aīe reqrūt
Subtilitas nāq̄ medij q̄ aīa dīna z hūana ad
ſalutē necīa ſunt p̄dicatores: z ſci doctores. qa
in oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ: z in fines orbis
terre ꝟba eoꝝ. Luciditas medij eſt fides. q: ſi
ne fide ipoſſibile eſt placere deo. Puritas me
dij eſt mūdicia a pctō mōtali. qm̄ hti mūdo cō
de. Math.v. Cōtinuitas medij eſt pſeuerātia
qm̄ q pſeuerauerit vſq̄ in finē hic ſaluus erit.
Math.xx. Et ſic pz ſcda diſpō ex pte medij.
Tertia p̄ncipalis diſpō eſt ex pte ſubiecti:
vt. ſ. obiectū ſit ꝯgrue coloratū: qd.n. nullo eſt
colore coloratū nō videt: z iō aīam nec ſpm̄ o-
culis cōpeis cernim⁹. Et accipit hic colō large
vt expōit magr̄ Paul⁹ venet⁹ ſup ſcdo d aīa.
Et forte iſta fuit vna rō: q̄re ꝟbū caro fcm̄ eſt.
Nā cuz de⁹ eſſet z p ꝯn̄s inuiſibil in ppria nā:
carnē aſſūpſit vt viſibil apparēt. z hoc innuit
Aug⁹ dicēs. Propt̄ea de⁹ fact⁹ eſt hō: vt intuſ
z ex paſcua inueniret hūana nā. Intus in diui
nitate creatoris. ex in hūanitate ſaluatoriſ. Et
ſic pz p̄ma ꝟitas. Quātū ad ſam ꝟitatē di-
co q̄ ex ꝟa ſapīa decē in aīa ſplēdores gn̄ant.
Prim⁹ ſplēdor dr̄ acceleratōiſ. 2⁹ dr̄ mani
feſtatōis. 3⁹ dr̄ iubilatōis. Quart⁹ dr̄ incōta
minatōis. Quint⁹ dr̄ multiplicatōis. Se
xtus dr̄ expulſiōis. Septim⁹ dr̄ reflexioniſ
Octau⁹ dr̄ ſubtiliatōis. Non⁹ dr̄ iocūda
tionis. Et decim⁹ dr̄ penetratōis. Hos.n. ſplē
dores ad ſſlitudinē. x. ppꝛietatū lucis māl col
legi. Accipe primū ſplendorē q dr̄ accelera
tionis. Eſt.n. lucis mālis hec p̄ma conditio: vt
phus ꝯ Empedoclē. ij. de aīa. oñdit: q̄ ſubito z
nō ſucceſſiue multiplicat: nz ipceptibilr vt vo
luit Empedocles. Sic.n. ad lr̄am dicit Ariſto
tel. Et nō recte empedocles. ſ. dixit: nz ſiqſ alſ⁹
ſic dixit: q̄ ferat lum̄ z extendat in medio tre:
z ꝯtinētis. i. celi. nos aūt lateat. i. nobis nō ap-
pareat ſucceſſiue pduci. hoc.n. eſt ex eā que in
rōe fundata eſt ꝟitatē: z ex ea q̄ videt. i. appēt
ad ſenſuz. In puo.n. ſpacio latet noſ. Ab oriēte
aūt in occidēs latē mag̃ qō eſt: z ipoſſibil ima
ginatio. h ille. In qbus ꝟbis oñdit: q̄ etſi dici
poſſit q̄ lum̄ mltiplicatū i puo tpe ipceptibile
diceret: tn̄ ab oriēte in occidens multiplicatū
nō deberet dici impceptibilr. Sed hec miſſa
aīa faciam⁹. Sufficit.n. tibi h ex nr̄a phia col-
ligere: q̄ lum̄ ſubito z n̄ ſucceſſiue multiplicat
in medio. A ſſli hoc ipſum agit de⁹ in teipz dū
idoneā inuenerit aīa mea. Jo.iij.c. Spūs vbi
vult ſpirat: z vocē eius audis z neſciſ vn̄ veni
at: aut q̄ vadat. Et Aug⁹ in ſolilogis. Nō eſt i
qt abreuiata man⁹ dn̄i vt ſaluare neq̄at: neq̄
agg̃uata auris ei⁹ vt nō audiat: ſz ſemp te o bo
ne Jeſu patū exhibes: ſemp te paratū offerſ: ſi
me paratū inueneris. Inde diſcipul dat⁹ eſt r̄
pente ſpūs ſanctus. Act.ij. Quia neſcit tarda
molimina ſpūs ſci grā: vt Amb. ait. Scdus
ſplendor dr̄ manifeſtatiōis. qm̄ ſicut lum̄ māle
abſcōdita pandit. ij. de aīa. Lum̄ potētia colo-
res facit actu colores. i. actu ſenſibiles. Sic z
de⁹ p grām aduenientē pctā latentia pādit. vi
de in cruce latronē: miſicordiā poſtulātē. vide
Petrū flentē. vide Magdalenā lachrymātez
ſicq̄ de alijs. Audi Damaſcenū. Aufer inqt lu
cē: oia in tenebris erūt z ignota. Inde Paul⁹
hoc lumine p̄uatus ꝯ xp̄m militabat: ſz vt lux
de celo circūfulſit illū: mox ſuū cognouit erro
rem: z ad vocē Jeſu dicentis. Ego ſum Jeſus
quē tu pſequeris. illico rn̄dit. Dn̄e quid me viſ
facē. Abſcōdita.n. pduxit in lucē. Job.xxviij.
Greg⁹ li.moꝝ. Dū noſ grā dini reſpect⁹ illūiat
cūcta mentis nr̄e nobis abſcōdita manifeſtat.

Terti⁹ ſplēdoꝛ dr̄ iubilatōis. Sic.n.luīe ſol
oꝛto aues ī diuerſos cātuſ moduloſq̧ prūpūt
ſic ꝛ luīe ſolis xp̄i in aīa oꝛto dulces: dn̄o lau-
des pſoluit. Inde bon⁹ ille Simeō. Luc.ij.de
cātabat. Nc̄ dimittꝭ ſuū tuū ī pace ꝛc̄.pſ. Bn̄
dicā dn̄z ī oī tp̄e: ſēp laus ei⁹ ī oꝛe meo. Et idē
Cantabo dn̄o qui bōa tribuit mihi; pſallā noī
dn̄i altiſſimi. Quartus ſplendoꝛ dr̄ incōta-
minatiōis. Sicut.n.lumē p coꝛrupta tn̄ſiens n̄
maculat̄. Sic diua gr̄a pccā ab aīa tollens: n̄
coinquinat̄.pſ. Lex dn̄i imaculata: ꝯuertēs a
nimaſ: teſtimoniū dn̄i fidele ſapiaꝫ pſtans par
uulis. Et dr̄ imaculata.i.imaculatos hoīes fa
ciens: qꝛ nihil coinquinatū intrabit in regnuꝫ
dei. Math.xij. De oī v̄bo qđ locuti fuerīt ho
mīes ſup t̄rā: in die iudicij reddēt rōnē. etſi de
v̄bo: a foꝛtioꝛi de facto ꝛc̄. Quint⁹ ſplēdoꝛ
dr̄ mlt̄iplicatiōis. Lux.n.ī medio.i.in aere mlt̄
tiplicat̄: ꝛ ē ſubiectiue in illo: ꝛ lꝫ t̄ra uideat̄.nō
tn̄ ē ſubiectiue in t̄ra: ſed in aere. qꝛ in t̄ra ē ſo-
lū p̄ntialr̄ ꝛ indiſtant̄: etſi t̄ra videt̄: nō credas
ħ eē rōne lumīs ī ipſa exn̄te tāq̧ act⁹ ꝛ foꝛma
eius. videt̄ āt coloꝛe ꝑpꝛio tn̄: vt cōit̄ nr̄a edo
cet phia. Etſi diceres: elemn̄ta ſunt ſimplicia. ꝛ
p ꝯn̄s nō ſunt coloꝛata. dico ꝙ nō ē icōueniēs
elemn̄ta ex ſuā nālē diſpoſitiōꝫ eſſe coloꝛata: ſi
cut ēt ſunt odoꝛabilia ꝛ guſtabilia. Ex q̊ ſequi
tur ꝙ t̄ra nālr̄ diſpoſita nō videt̄: qꝛ nō p colo
rē ꝑpꝛiū: ex q̊.nō ē coloꝛata: nec p lumē: qꝛ nō
reciperet̄ in ea: cū nō ſit coꝛp⁹ diaphanū. i. tn̄ſ
parens. Sic ꝛ in ꝓpoſito. Subiectū lumīs di
uine gr̄e aīa ē: q̄ ſpū alis ē: ꝛ nō coꝛp⁹: qđ nāle
eſt. pōt tn̄ dici in coꝛp⁹ p q̄ndā redūdantiā. ſed
aīa ꝑpꝛie ē ei⁹ ſubiectū. Audi Aug. in li. đ ſpū
ꝛ aīa. Uita inqt coꝛpoꝛis aīa ē: vita aīe deus.
q̄re ꝛc̄. Sꝫ de ħ ſatis diffuſe in dn̄icali nr̄o ſer
mone p̊. Sext⁹ ſplēdoꝛ dr̄ expulſionis. Sic
n.lumē nāle tenebraſ pellit: qꝛ ꝯ̄ria mutuo ſe
expellūt: ꝛ tenebꝛa lumini oppoſita ē. Sic lu-
mē gr̄e tenebꝛas pccōꝝ đſtruit: ꝛ penit⁹ tollit.
Tre.iiij. Q̄uo denigrata ē facies tua ſup car-
bones ꝛc̄. Audi pulcherrimū textū. xxxij. q.i.
cū renūciat̄. vbi ſic dr̄. Cū renūciat̄ iꝑꝛobitati
i. vitio ſtati aſſiſtit̄ v̄tus. Egreſſus.n.malitie v̄
tutiſ opat̄ ingreſſuꝫ. Eodēq̧ ſtudio q̊ crimē ex
cludit̄: inocētia copulat̄. ħ ibi. Septim⁹ ſplē-
doꝛ dr̄ reflexionis. nālr̄ nāq̧ lux in ſeipſam re
flectit̄. Exm̄. ſpeculū vnū ꝯcauū accipe: ꝛ illđ
directe v̄ſus ſolis radios teneas: ꝛ ex oppoſi-
to ſpeculi v̄ſuſ ſolē ſtupa teneat̄: ꝑfecto ſtupa
ex p̄te illa q̄ ſpeculū reſpicit: ꝛ nō ſolē cōburet̄
Et ħ ꝯtingit ex radioꝝ ſolis fractōe in ſpeclo.
A ſimili ꝛ de⁹ oēꝫ aīe gr̄aꝫ in coꝛp⁹ refrangit:
vt ſimlr̄ gaudeāt in iocis: ꝛ triſtent̄ in āguſtijs.
Jn̄ Aug. in ſmone q̊dā. Si vexat⁹ ē aīus. i. ſi
ſpūs de pccīs dolet: lugeat ꝛ coꝛp⁹. qm̄ coꝛpis
vitia ſine aī cōpaſſione eē nō poſſunt: parit̄ cō
triſtent̄: vt p̄iter veniā ꝯſequāt̄: qm̄ vtroſq̧ ſiſ:

aut bn̄ficio fouerī: aut iniuria uexari neceſſe ē
ꝛc̄. ħ ille. Octau⁹ ſplēdoꝛ dr̄ ſubtiliatōis. ſic.
n.lumē nāle expientia teſte valde ſubtile eſt:
qm̄ nō eſt coꝛp⁹: nec deflux⁹ coꝛpis: vt dr̄.ij. đ
aīa. Si.n.lumē coꝛp⁹ eēt: cūꝫ coꝛpa diaphana
tn̄ſeat: vt ſtatim oñdet̄: tūc duo coꝛpoꝛa eſſent
in eodē loco: qđ oīno phiſice īpoſſibile ē. Sic
ꝛ đs aīaꝫ ſua gr̄a iuſtificās adeo ſubtilit̄ opat̄:
vt magꝭ arduū ꝛ difficile ſit ad ſanū ītellectū
iuſtificare ipiū: q̧ creat̄ celū ꝛ t̄rā: ut vult gl̄io
ſus Aug. In creatōe nāq̧ celi dixit ꝛ fc̄ā ſunt
in iuſtificatiōe āt ipij q fecit te ſine te: nō ſalua
bit te ſine te: vt idē ait. Audi Greg. ī dialogo.
Si iuiſibilia inqt penſaꝫ⁹: nī mirū ꝯſtat: qꝛ ma
ius ē miraculū p̄dicatōis v̄bo: atq̧ or̄onis ſo-
latio pccōꝛē ꝯuertē: q̧ carne moꝛtuū ſuſcitar̄.
ħ ille. Non⁹ ſplēdoꝛ dr̄ iocūdatiōis. Lum̄.n.
nāle ſua p̄ntia cūcta iocūda reddit. Thobie.
Quale mihi gaudiū eſt q ī tenebꝛis iaceo ꝛ
lumē celi nō video. Et đs gl̄ioſus luīe ſue gr̄e
aīaꝫ totā pulchrā ꝛ ſpecioſaꝫ reddit. Cant.iiij.
Tota pulchꝛa es amica mea: ꝛ macula nō ē ī
te ꝛc̄. Decim⁹ ſplēdoꝛ dr̄ penetratiōis. Sic.
n.lumē nāle coꝛpoꝛa diaphana tn̄ſit.ij.de aīa.
Lumē ē act⁹ diaphani ſm̄ ꝙ diaphanū. ſic lu
mē ſpūale coꝛpa diaphana.i. ſpū viuētia ꝛ nō
carne: tā in nouo q̧ ī veti teſtō multiplici ſplē
doꝛe penetrauit.pſ. Inflāmatū ē coꝛ meū đs:
ꝛ renes mei.i.affect⁹ ꝯmutati ſunt. q̄re ꝛc̄. Et
ſic pꝫ ſa v̄itas. Q̄tū ad t̄tiā v̄itatē dico ꝙ īt
ceta tria diabolus ꝯ̄ quēlibꝫ v̄a ſapia pollētē
opat̄. P̄ꝛio nāꝫ vniuſcuiuſq̧ ꝯſiderat. Se-
cūdo vitiū v̄tutē paliat. Tertio ꝯtinue ſe fō
tificat ꝛ armat. P̄ꝛio inq̧ nāꝫ vniuſcuiuſq̧
ꝯſiderat. Audi Iſido. de ſūmo bono. Diabol⁹
inqt qn̄ decipē quēq̧ q̄rit: p̄uſ nāꝫ vniuſcui⁹q̧
itēdit: ꝛ īn̄ ſe applicat: vn̄ aptū hoīeꝫ ad peccā
dū īſpexerit. Et Greg. li. moꝝ. Intuet̄ inqt hu
mani gn̄is vniuſcuiuſq̧ moꝛeſ: cui vitio ſint ꝓ
pinqui: ꝛ illa opponit an̄ faciē: ad q̊ facili⁹ no-
uit iclinare mētē. Et Leo papa in q̊dā ſmōe.
Nō deſinit inqt ātiquus hoſtis: vbiq̧ tētatio-
nū laqueos p̄tendē: vt q̄uo fidē credentiū va
leat coꝛrūpere. Nouit.n. cui illecebꝛas carnis
īgerat: cui virus iuidie īfundat: cui īcitamēta
luxurie apponat: nouit quē meroꝛe ꝯturbet:
quē gaudio fallat: quē metu opp̄mat: quē ad-
miratōe ſeducat: oīuꝫ diſcutit moꝛes: oīuꝫ vē
tillat cās: oīuꝫ ſcrutat̄ affect⁹: ꝛ ingrit cāſ nocē
di: vbi viderit quēq̧ diligētius occupari. ħ il
le. Scđo vitiū v̄tutē paliat ꝛ eꝯ̄. Audi Gre-
go. li. moꝝ. Hoſtis inqt nr̄i malitia tāta arte ſe
paliat: vt plerūq̧ an̄ decepte m̄tis oculos cul
paſ v̄tuteſ fingat: vt īn̄ qſq̧ q̄ſi expectet p̄mia
vn̄ eťna dign⁹ ē iuenire toꝛm̄ta. ħ ille. Et hoc
mō ſe in āgelū lucis ſepe tn̄ſfoꝛmat. xxviij. q.
i.c. pꝛimo. circa medium. Sed ſtatim moue-
bit̄ vna difficltas ſatiſ bōa. Tertio ꝯtinue ſe

foꝛtificat ꝛ armat. Audi Greg. li. moꝝ. Hoſtꝭ i
quit nr̄ q̧to magꝭ nos ſibi rebellar̄ ꝯſpic̄: tāto
aplīuſ expugnar̄ ꝯtēdit. Eos.n. pulſar̄ negligit
q̊s quieto iur̄ ſe poſſidē ſentit. Et Beda ſuper
Lucā. Sepe inqt antiquus hoſtis poſtq̧ m̄tis
nr̄e tētationū certamē īflixerit: ab ipo ſuo cer
tamine ad tp̄s recedit. Nō vt illate malitie fi
nē p̄beat: ſꝫ vt coꝛda q̄ p quietē ſecura r̄ddide
rit: repēte rediēs facili⁹ iopinatuſ irrūpat. ħ il
le. Sꝫ hic q̄rit̄ an diabolo ſe in angelū lucis
tn̄ſfigurāti fidē p̄ſtans moꝛtalit̄ peccet. dico ſi
nō leuit̄ credidit: ꝛ nihil ꝯ̄ dei legē diabolus p
ſuaſit: ꝙ credens in illū vt ī bonū angeluꝫ: nō
peccat. xxviij. q.i.c.i. circa mediū. vbi dicit̄ ſic
Diabolus nōnunq̧ ſe in angelū lucis tranſfoꝛ
mat: nec eſt p̄iculoſus erroꝛ: ſi tūc credit̄ eē bo
nus: cūꝫ bonū ſimulat ſe. Si ḡ ab aliq̊ ſimplici
quereret̄: an ſue btitudinis vellet eē p̄ticeps ꝛ
ille r̄ideret ſe in ei⁹ ꝯſoꝛtiū velle trāſire: nūqd
dicendus eſt ꝯſenſiſſe diabolice dānatiōi: an n̄
poti⁹ in p̄ticipatōe eťne claritatis ꝛc̄. Et ħ vo-
lo ſufficiāt pꝛo p̄ma cōſideratione. q̄re ꝛc̄.

De perfectiōe vere ſapīe ꝯſideratio ſcđa.

Ecūdo loco.

Sapientie vere diuerſaꝫ pfectiōeꝫ videam⁹.
Ubi tres ꝯclōnes ſubiūgamus.
Pꝛima ꝯclō eſt iſta. Etſi ī dei
gr̄a qſq̧ ſit: ꝛ puriſſime viuat: n̄ tn̄ a ſtudio v̄e
ſapīe abſtineat: neq̧ declinet. Scđa ꝯclō ē
iſta. Etſi ſuos ſuos de⁹ imenſiſſime diligat: tn̄
illos crebꝛo ſi v̄e ſapiētes ſunt diuerſimode ꝓ
bat. Tertia ꝯclō eſt iſta. Nihil tn̄ dei ſuuꝫ
ꝓbat: q̧ qn̄ toto poſſe pctm̄ moꝛtale declinat.

De ſolertia habenda circa veram ſapiētiā
concluſio pꝛima.

Ecipe pꝛimā ꝯclonem ꝛc̄. Ubi tres in
gramus v̄itates. vꝫ. P̄ꝛa que eſt
ꝑpꝛie v̄a ſapīa. Scđa quō ꝯtamīa
tur v̄a ſapīa. Tertia an pure viuētes atq̧
ſancte: debeant ſciētijs opam dare. Q̄uātū
ad pꝛimā dico ꝙ v̄a ſapīa capit̄ deceꝫ modis.
Pꝛimo pꝛo ipſo filio dei: eſt ſapientia p̄ris
i. Coꝛ.p̊. Nos aūt p̄dicam⁹ xp̄m dei v̄tutē ꝛ đi
ſapiam. Et ad Col.ij. In ipo ſūt oēs theſauri
ſapīe ꝛ ſcientie dei abſcōditi. Scđo accipit̄
p̊ v̄itate fidei. vn̄ oīs q in fide xp̄i nō dubitat
ſapiēs eſt. Greg⁹.ij. moꝝ. Sapīa inqt nr̄a fideſ
eſt: ꝓpħa teſtante. niſi credideritꝭ nō itelligetꝭ
Tertio ꝑ ipſa cognitōe reꝝ: vt ſuū creatoꝛē
rep̄tant: ꝛ ſic ſapīa dr̄ q̄ſi ſapoꝛ entiū. qa oīs
nr̄a cognitio aut eſt de ſupioꝛib⁹: aut iferioꝛib⁹
ꝛc̄. vide ꝯclōne ſa in ſcđa v̄itate h⁹ p̄me p̄tis.
Quarto ꝑ vita ī deo oꝛdiata: ꝛ totalr̄ a mū
do ſepata: ꝛ ſic oēs ſui dei v̄e ſunt ſapientes. p̊
ma Coꝛ.xiij. Si qs videt̄ int̄ vos ſapiēs eē: ī ħ
ſeculo ſtult⁹ fiat: vt ſit ſapiēs. ſ. v̄us. Et.i. Coꝛ.
iij. Nōne inqt fecit de⁹ ſtultā ſapiam h⁹ mūdi.

Greg⁹ in libꝛo moꝝ. Ad v̄am inqt ſciaꝫ vēire
non p̄nt: q falſe ſue ſapīe fiducia decipiunt̄ ꝛc̄.
Quinto ꝑ charitate inflāmata. Hugo li.iij.
de archa Noe. Charitas inqt ſapīa eſt. qa per
ipſam guſtam⁹ deum: ꝛ guſtando cognoſcim⁹
pſ. Guſtate ꝛ videte qm̄ ſuauis eſt dn̄ſ. Se
xto accipit̄ ꝑ ipſo diuio cultu. Lactanti⁹ li. in
ſtitutionū.c.iij. Sapīa inqt nihil aliud eſt: niſi
deū veris ac pijs cultib⁹ honoꝛare. Et idē dic̄
Aug⁹ li.ix. de ci. dei.c.xxij. Septio accipit̄
ꝑ oꝛdinato timoꝛe. Job.xxiiij. Timoꝛ dn̄i ipa
ſapīa eſt: ꝛ recedē a malo intelligētia. Et Ecc̄.
ij. Plenitudo ſapīe eſt timē deū. pſ. Initiuꝫ ſa
piētie timoꝛ dn̄i. Et nō intellr̄ dc timoꝛe ſuili.
qa p̄fecta charitas foꝛas mittit timoꝛē: ſꝫ eſt ti
moꝛ fidelr̄: de q̊ īfra feria.iij. Octauo ꝑ v̄a
obſuatione mandatoꝝ. Deut.x. Hec eſt v̄a ſa
piētia ꝛ itelligētia coꝛā ppl̄s: vt audiētes p̄ce
cepta hec dicēt: hem ppl̄s ſapiens ꝛ intelligēs
Et Apoc̄.xiij. Sapīa eſt ſcōꝝ ꝙ cuſtodiūt mā-
data dei: ꝛ fidē Jeſu. pſ. Uiā mandatoꝝ tuoꝝ
cucurri: cū dilataſti coꝛ meū. Nono ꝑ ꝓfun
da hūilitate q̄ ſui ꝯſideratōe cātur. Aug. in ꝓ-
hemio q̄rti de trini. Laudabilioꝛ inqt eſt aīus
cui nota eſt īfirmitas ꝓpa q̧ q ea nō reſpectā
menia mūdi: vias ſideꝝ: fundamēta t̄raꝝ: ꝛ fa
ſtigia celoꝝ ſcrutat̄. hec ille. Decimo accipit̄
ꝑ ſacra ſcriptura. de q̄ īfra dicem⁹. Audi Gre
go. li. moꝝ. Scriptura inqt ſac̄ ocul s mētis q̄i
ſpeculū quoddā opponit: vt iterna facies nr̄a
i. conſcia videat̄. Ibi.n. feda.i. pctā ibi pulchꝛa
nr̄a.i. v̄tutes ꝯſpicimuſ. Et Hiero⁹ ſup epl̄am
ad galathas. Sūt inqt diuīe ſcripture in mani
bus ſemp hn̄de: ꝛ iugit̄ mēte reuoluāt̄. nec ſuf
ficere tibi putes mādata dei memoꝛie trader̄:
ꝛ opibus obliuiſci: ſꝫ iō illa cognoſce: vt facias
qd didiceris. Nō.n. auditoꝛes legis iuſti ſunt:
ſꝫ factoꝛes. ħ ille. Et ſic pꝫ p̄ma v̄itaſ. Q̄tū
ad ſam v̄i. dico ꝙ accipiēdo ſapiam vltīo mō
an̄dicto: qnq̧ modis ꝯtaminari pōt. Silr̄ dico
de oībus ſciētijs. Pꝛim⁹ modus dr̄ elatiōis.
Scđs dr̄ obmiſſiōis. Terti⁹ dr̄ p̄hibitōiſ
Quart⁹ dr̄ exupatōis. Et qnt⁹ dr̄ idebite
relatōis. Et hi mōi colligunt̄ ex dcīs bt̄i Tho.
ſa ſe. q. clxviij. vbi de curioſitate mōi ſciendi
loquēs dicit: ꝙ qnq̧ mōis cōtingit inoꝛdinate
appetē ſcir̄. Accipe igr̄ p̄mū modū. Pꝛimuſ
dr̄ elatōis: vt pꝫ qn̄ qs ſacre ſcriptur̄: ſilr̄ ꝛ alijſ
ſciētijs dat opam vt ſupbiat. Aug. đ moꝛibus
eccl̄ e. Sūt inqt q deſtis virtutibꝫ ꝛ neſciēteſ
qd ſit deus: ꝛ q̧ta ſit eius maieſtas ſemp eodē
mō manētis nāe: magnū aliquid ſe agē putāt:
ſi vniuerſaꝫ iſtā coꝛpis molē: quā mūdū nūcu-
pamus: curioſe inteſiſſimeq̧ pquirāt. Un̄ ꝛ tā
ta ſupbia gignit̄: vt in ipſo celo đ q̊ ſepiuſ diſpu
tant: ſibimet hitare videāt̄. ħ ille. In̄ Paulus
i. Coꝛ.ij. dicebat. Pꝛedicatio mea nō eſt ī pſua
ſibilibus hūane ſapiētie v̄bis: ſꝫ in oſtenſione

ſpūs ⁊ ꝟtutis: vt fides nr̄a n̄ ſit i ſapīa hoīum:
ſed in ꝟtute dei. hec ille. Perdam inquit dn̄s
ſapiam ſapientū: ⁊ prudentiā prudentū repro-
babo. i. Cor. i. Scd̄s modus dr̄ obmiſſionis.
vt cū qs qd̄ ad ip̄m ſpectat ſcire negligit: alijs
nō opportunis īſudādo. diſ. xxxvij. ꝑ totū. Au
di Hiero. Sacerdotes inq̄t dimiſſis euāgelijſ
⁊ ꝓphetijs videmꝰ comedias legē: ⁊ amato-
ria bucolicoꝝ ꝟſuū ꝟba cātar' ⁊c̄. Sꝫ d̄ h̄ iſra
vide ꝯcl̄one t̄tia t̄tie ptis. ibi. n. ſunt pulcher-
rie auc̄tes. Tertiꝰ modꝰ dr̄ ꝓhibitōis vt cū
qs ſciētijs ꝓhibitis opam p̄bet: ſic diuatiōibꝰ
īcātatiōibꝰ: ⁊ arte notoria: de q̄ btūs Tho. ſa
ſe. q. xcvj. ceteriſq; ſimilibꝰ: q̄ oīno n̄ licēt. xxvj.
q. v. c. nō liceat. vbi dic̄ textꝰ. Nō liceat xp̄ia-
nis tenē t̄ditōes gentiliū: ⁊ obſuare l' colē ele
mēta: aut lune: aut ſtellaꝝ curſus: aut iané ſi-
gnoꝝ fallaciā ꝓ domo faciēda: l' pp ſegetes l'
arbores plātandas: l' ꝯiugia facienda. ſcriptū
ē. n. Oīa q̄ facitis: aut in ꝟbo aut in ope: oīa i
noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i facite: grāſ agētes deo. h̄
ibi. Et. xxvij. q. vij. c. nō obſuetis. dr̄. nō obſ-
uetis dieſ q dicūt' egyptiaci: aut calēdas ianu
arij: in qbus cātilene q̄dā: ⁊ comſatiōes fiūt: ⁊
adinuicē dona donāt: q̄ſi in p̄ncipio āni boni
fiat augurio: aut aliq̄s mēſes: aut tp̄a: aut di
es: aut ānos: aut lune ⁊ menſis: ſoliſq; curſus.
Quia qui ⁊ has: ⁊ q̄ſcūq; diuatiōes: aut augu
ria obſuat: aut attēdit: aut ꝯſentit obſuātibꝰ:
inutilit' ⁊ ſine cā: ⁊ magis ad ſui dānatōꝫ: q̄ȝ ad
ſuā ſalutē tēdit. h̄ ibi. Et ſunt ꝟba Aug. Et ſe-
quentiū taliū oīuȝ pena. xxvij. q. v. c. qcunq;
ponit' ad plenū. vide ibi ſi placet. Quartus
modus dr̄ exupatōis: vt cū qs ingenij ſui facl'
tatē excedit: q̄uo ⁊ heretici pierūt: vt Aug. ait.
Eccl. iij. Altiora te ne q̄ſieris: ⁊ in pluribꝰ opi
bus eiꝰ ne fueris curioſus: ⁊ ſeq̄t. Multos eiȝ
ſupplātauit ſupſtitio illoꝝ: ⁊ in vanitate deti-
nuit ſenſus illoꝝ. Et Aug. Cū q̄rūt inq̄t aliq
qd faciebat deus an̄ mūdi creationē: r̄ndēdū
ē q eternā gehēnā curioſis pabat. Jō dicit btūs
Tho. ſa ſe. q. clxvj. q ꝟtus ſtudioſitatis oībꝰ
ſtudentibꝰ pncc̄ia ē: q̄ appetitū ſciendi tēpet.
ne. ſ. ſupra ſuā facultatē ingrat: aut minꝰ rectū.
Cognitio. n. ꝟitatis ſemꝑ bona ē: pōt āt eē ma
la ꝑ accidēs. ſ. rōe alicꝰ ꝯſequētis. h̄ de intētōe
eiuſdē. q̄re ⁊c̄. Quintꝰ modus dr̄ idebite r̄
latōis: vt cū quis de ſui ingenij ſubtilitate ſuī
ꝑſpicacitate ꝯfidit: graꝝ actiōes nō deo refe-
rens: vt oꝫ. ꝓuer. iij. Ne ſis ſapienſ apd̄ temet
ipſuȝ: time deū ⁊ recede a malo. Et ad Hebr.
xj. c. Nolite eē prudētes apud voſmetipſos. ⁊
Augu. de ꝟa religiōe. Nō ē inq̄t vana ⁊ pitu-
ra curioſitas exercēda: ſꝫ gradus ad imortalia
⁊ ſemꝑ manēda fiendus. h̄ ille. Uis aīa mea
pulchrā q̄ſi oīuȝ aīdictoꝝ hoꝝ hr̄e ꝯcl̄onē. au
di glorioſuȝ Bernar. Sūt inq̄t q ſcire volunt
eo fine tm̄ vt ſciant: ⁊ turpis curioſitas ē. ⁊ ſūt
q ſcire volūt vt ſciant' ipſi: ⁊ turpis vanitas ē.
Et ſunt itē qui ſcire volūt vt ſciam ſuā vēdāt
vt ſunt. ſ. aduocati ꝓcuratores ⁊c̄. ⁊ turpis q̄-
ſtus ē. ⁊ ſunt quidā q ſcire volūt vt edificent:
⁊ h̄ charitas ē. ⁊ itē ſunt q ſcire volūt vt edifi-
cent': ⁊ ſūma prudētia ē. h̄ ille. Facit h̄ diſtictō
multū ꝓ vltia ꝯcl̄one hꝰ ſmonis. q̄re pꝫ ſa ꝟi
tas. Q̄tū ad t̄tiā ꝟi. arguūt quidā ſciam ab
horrētes: ⁊ ſcā ruſticitate pollētes: q ſāctius ⁊
vtilius ē viuē ſimplr: q̄ȝ ſcientijs operā dare:
nō ꝯſiderantes q ſcīn viuē cū ſcia ē p̄cioſa co
rona. Et h̄ oñdē tribꝰ medijs moliunt'. Prio
ſic. oē illud qd̄ occaſionē peccādi p̄ſtat: ē fugi-
endū. ſꝫ ſcia ē hꝰmōi. ḡ ꝯn̄a nota cū maiori. mi
nor ꝟo ꝓbat': qm̄ q plura ſcit: ad plura obliga
tur: q̄ ſi neſciret: n̄ ſic eēt. ḡ ſcia fugienda ē. Jo.
xv. Si nō veniſſem ⁊ locutꝰ eis nō fuiſſeȝ: pec
catū nō hērent. Et Greg' in paſtorali. Quo qſ
q; melius ſapit: eo detius delinq̄t. Et idcirco
inexcuſabilit' meret' ſuppliciū. q2 prudent' ſi uo
luiſſet: potuit uitare pccm̄. h̄ ille. q̄re minor ꝟa
⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝯcl̄o. Et ꝯfirmat'. ait. n. dn̄s pilato dū
examiaret'. ꝓptea q tradidit me tibi: maiꝰ pec
catū hꝫ. Sapiētes āt illū tradiderūt: ⁊ igrātes
occiderūt. Et ſic minꝰ q occiderūt: q̄ȝ q tradi-
derūt horribilit' peccauerūt. Et nō alia de cā:
niſi q2 tradentes ⁊ accuſantes ſcient: ⁊ occidē
teſ ignorant' peccauerūt. ḡ ⁊c̄. Scd̄o arguūt
ſic. oē qd̄ ab icōmutabili bono diſtrahit ē po-
ſtergādū. dare operā ſcie ē hꝰmōi. ḡ ꝯn̄a nō cū
maiori. minorē āt ꝓbat Hugo ſuꝑ eccliaſtes
omelia. xij. vbi ſic i expoſitōe ait. vt ſcires pru
dentiā atq; doctrinā p̄us vita ꝓpria corrigē-
da erat ꝑ circūſpectionē moꝝ: atq; deīn cetis
q̄ ex ꝓpriā nām fuerūt ſtudiū adhibēdū: vt p̄
mū intioris cordis oculi mūdent a vitijs: ⁊ pꝰ
apperiret' in ꝯtēplatōꝫ ꝟitatis. h̄ ille. Sꝫ nul-
lus a d̄o mūdari pōt: qn adhuc maculā aliquā
nō iueniat: q2 ſepties in die cadit iuſtꝰ. ḡ nūq;
a tali purgatōe ceſſandū ē: ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝯſcie tm̄: ⁊
nō lr̄is vacandū ē. Jn̄ Iſidorꝰ de ſūmo bono.
Lector ſtrenuus potiꝰ ad iplēdū q̄ legit: q̄ȝ ad
ſciendū erit ꝓmptiſſimꝰ. Mior. n. pena ē ne-
ſcire qd appetas: q̄ȝ ea q̄ noueris n̄ iplē. h̄ ille.
Tertio arguūt ſic. oē ſupbiēdi occaſionē p̄
ſtans eſt fugiēdū. q2 ſupbiſ deus reſiſtit. ſꝫ ſcia
ē hꝰmōi. ḡ ꝯn̄a nō cū maiōi. i. Cor. viij. Scia
iſlat. i. extollit ⁊ ſupbū fac̄. ḡ ⁊c̄. Jn̄ Ambr. ille
inq̄t ꝟe ſapiēs: cꝰ animꝰ in xp̄o ē: ⁊ cꝰ intior o-
culus erigit' ad ſupna. h̄ ille. Quar' aiūt meliꝰ
ſanctiꝰ q; eē ſimplr viuē: q̄ȝ ſciētijs operā dar'.
Et adeo i qbuſdā religioſis h̄ ignorātia iua
luit: vt iuuenes plimū ad ſcire capaciſſimos i
ortulꝭ ⁊ vineis: ⁊ pera occupāteſ: n̄ niſi cū eoꝝ
aiaꝝ diſcrimie vitā ꝯſumē faciūt: ⁊ ne ſtudeāt
ſub obedientia mandant ſuperiores eoꝝ: cuȝ
tn̄ nulla lex: nulla conſuetudo: nullum manda
tum contra legem nature teneat. Nā āt oēs
hoīes ſcire deſiderant p̄ metha. Q āt taleſ eo
rum ꝯſuetudines: nec ꝯſtitutiones nō ſint ſuā
de: pꝫ. xxxij. q. vij. c. flagitia. vbi hētur q ſi oēs
hoīes aliqd facerent: qd̄ ꝯ̄ ius nāle militaret: il
lud potius q̄dam corruptela q̄ȝ ꝯſuetudo eſſet
⁊ ext de ꝯſue. c. vlt. vbi dicit ſic textꝰ. Cū tanto
ſint grauiora pctā: q̄to diutiꝰ infelicē aiam d̄
tinent alligatā: nemo ſane mentis intelligit nā
li iuri: cuiꝰ tranſgreſſio periculū ſalutiſ inducit
quacūq; ꝯſuetudine dicēda eſt in hac pte ꝟiꝰ
corruptela poſſe aliquatenꝰ derogari. hec ibi.
Et ſunt ꝟba Greg. noni. Propt'ea ad aiandū
frēs oēs: vt etiā ſenes diſcē non deſiſtāt: addu
cam rōnes regine ſcie: qbus ꝓbabit' ſolerti ſtu
dio lr̄is: ⁊ ꝑmaxime diuīs laborandū eē. Et
arguit' p̄ ſic. Illud eligibiliꝰ eſt: qd̄ fini intento
ꝓpinquiꝰ eſt. ſꝫ ſcia eſt hmōi. ḡ ꝯn̄a nota. ⁊ ma-
ior declarat' exemplo. Nā ſi qs dux venetiarū
effici itendēt: mediū huic fini itēto iq̄rē debēt:
vt q eſſet ꝓcurator ſci Marci. qm̄ hoc officiū
ꝓpinquius eſt: ſm̄ venetoꝝ ꝯſuetudines. ſicq;
de alijs. Minor aūt ꝓbat'. qm̄ finiſ nr̄ dei ⁊ di
uinoꝝ contēplatio eſt. i. vita ꝯtēplatiua: quaꝫ
Maria veluti optimā ptem elegit. vita auteꝫ
ſtudij ⁊ ſcie ꝯtēplatiua eſt. ḡ fini nr̄o ꝯformior:
⁊ ꝑ ꝯn̄s eligibilior. Scd̄o arguit' ſic. Illud ē
eligibiliꝰ qd̄ maiori bono ſiꝛ' us eſt. ſcia eſt hꝰi
ḡ ꝯn̄a nota. ⁊ maior ſilr declarat' exemplo. Si
auꝝ. xxx. caracteꝝ emē velles ⁊ hr̄e nō poſſes
illud ſaltē ipſi ꝓpinquius oi recta rōne emere
debēs. vt pꝫ. Minor aūt probat'. Nā illud eſt
optimū qd̄ oīa nouit. Scia āt eſt hmōi ſiue ſa-
pientia. qm̄ ſicut ꝟtutibus moralibꝰ ꝟtuoſi di
cimur: ita ꝟtutibꝰ ſpeculatiuis ſciētes appella
mur. Inde phūs p̄ meth. recte ait. Oēs hoīes
nā ſcire deſiderāt. ſ. tanq̄ȝ qd perfectiſſimū eiꝰ:
⁊ ꝑ ꝯn̄s eligendū. Tertio arguit' ſic. illud e-
ligibiliꝰ eſt qd̄ vtiliꝰ eſt. ſed ſcia ⁊ ſapia ē hmōi
ḡ ꝯn̄a nota cū maiori. Minor aūt probat'. qm̄
illud vtiliꝰ eſt qd̄ rectiꝰ in agendis dirigit. ſcia
eſt hmōi. Qui. n. nudus oi ꝓrſus ſcia eſſet: bel
ua potiꝰ q̄ȝ hō iudicādus eſſet. ꝓpter qd̄ phūs
oēm ignorantē malū appellabat. ḡ ⁊c̄. Audi
Aug. d̄ libero arbi. Nemo inq̄t ſine ſapia bea
tus eſt. nemo. n. btūs eſt niſi ſūmo bono: qd̄ in
ea ꝟitate quā ſapientiā vocamꝰ: cernit' ⁊ tenet'
Sed pulchra etiā in tertia pte dicent'. Et ne ar
gumenta ignorātie: q̄ mr̄ oīum erroꝝ eſt: ꝯ̄ ſtu
dentes militare videant': r̄ndeamus ad argu-
menta ſcā. Et ad primū dico q ignorātia eo
rum q̄ qſq; ſcire obligat' nō excuſat. Audi Au
gu. xxxvij. §. vlt. Illis inq̄t oīo ignoſci nō pote
rit: q a q̄ diſcerēt copiā hn̄tes: opam nō d̄derūt
Propt' hoc pitī ⁊ in lege docti magis i xp̄i mō
te q̄ȝ ignorātes peccauerūt: qa ad eos ſimplr
diſcernē nō ſpectabat: an xp̄us eſſet verꝰ meſ
ſias in lege ꝓmiſſuſ. Nec tn̄ imunes ſunt a cul
pa. qa eos miraculis ⁊ doctrina de oibus xp̄s
luculentiſſime ꝑdocuit. iō ait. Si nō veniſſem
⁊ locutꝰ eis nō fuiſſem: pctm̄ nō hr̄ent. qa. ſ. ad
eoſ. ſ. iſta diſcernē nō ſpectabat. Un̄ accipe iſtā
regulā gn̄alem: q q peccat. ⁊ q pctō conſentit:
vterq; reꝰ eſt. xi. q. iij. ita corpis. Et. ij. q. i. c. ſce
lus. In qbus duobꝰ capitul' ponit' idē caſus: q̄
liter. ſ. Nicolaꝰ papa excōicauit oēſ q defende
rent malū ſiue delictuꝫ Lotharij regis. Et ibi
ponit' hoc ſummariū: q q peccat: ⁊ q pctō con-
ſentit: vterq; dānat'. q̄re ⁊c̄. Ad p̄m argumē
tum concedimꝰ ꝯn̄am cū maiori: ſed minoreꝫ
negamꝰ. Et ad auctoritatē dico q illiꝰ auctōi
tatis ſenſus eſt q vicijs vacare nō oꝫ q̄ſpiā vt
ſtudeat: ſꝫ priꝰ corrigat ⁊ regulet vitā: ⁊ poſtea
ſtudeat. Non negamꝰ bonā vitā: imo dicimuſ
q ad ꝟam ſciam ⁊ verū ſtudiū nccr̄ia eſt bōa
vita. Sap̄. i. In maliuolā aiam nō itroibit ſa-
pia: neq; hitabit in corꝑe ſubdito peccatis. Et
Ber. de conſideratōe. Quid inq̄t ꝓdeſt: ſi vni
uerſum mundū lucreris: te vnū ꝑdens. Et ſi a
lijs ſapiēs ſis: deeſt tibi ſapia ſi tibi non fueris.
Et cū dicis. nunq̄ȝ ſine culpa ſumꝰ. Dico q ve
rum eſt de veniali: nō aūt de mortali. de pen̄.
di. iij. ſepties. Septies inq̄t in die cadit iuſtus
⁊ reſurgit. ſi cadit: quō iuſtus. ſi iuſtꝰ quō cadit
Sꝫ iuſti vocabulū nō amittit q ꝑ pniam ſemꝑ
reſurgit: ⁊ nō ſolū ſepties: ſed etiaꝫ ſeptuagies
ſepties. ⁊ d̄linq̄nti ſi cōuertat' ad pniaꝫ pctā do
nantur. Cui. n. minꝰ dimittit': minuſ diligit': hec
ille. Nemo. n. ſine crimine viuit. xxv. di. §. cri-
minis. q̄re ⁊c̄. Ad tertiū dico q arguis d̄ fal
ſa ⁊ mala ſcia: nos ꝟo de bona ac ꝟa ſcia intel
ligimus. q̄re ⁊c̄. Ex qbus oibus hoc documētū
ſumamꝰ: q lꝫ meliꝰ ſit ſtudē ⁊ bn̄ viuē q̄ȝ bene
viuere tm̄: ⁊ ꝑ ꝯn̄s eligibiliꝰ: nihilominꝰ hoc d̄
idoneiſ ⁊ capacibꝰ intelligendū eſt. Inde phs
in ethicis. Phari inq̄t meliꝰ eſt q̄ȝ ditari: ſꝫ non
magis eligendū indigenti. Animemini igitur
o ſcholares mei indies: ⁊ ſtudio operam date.
Et hec ſufficiant pro preſenti concluſione.

Quomodo veri ſapiētes ꝓbant' ꝯcl'o ſcd̄a.

Ccipe ſecundaꝫ concl'onem. vꝫ. Et ſi
ſeruos ſuos deus īmenſiſſime diligat
tn̄ illos crebro ſi vere ſapiētes ſint di
uerſimode ꝓbat. Ubi tres veritates ingramꝰ
vꝫ. Prima quomō cognoſcit' qui ſunt vere
ſapientes. Secūda quis eſt liber in quo vē
ſapientes ſtudent. Tertia eſt. qui ſunt hi qui
veram ſapientiā docent. Quantū ad p̄maꝫ
dico q tribꝰ ſpāliter modis dominꝰ ieſus ſuos
ſcholares an veri ſapiētes ſint probat. Uidelꝫ
i vera humilitate: in ſcā patiētia: ⁊ in ſcā chari
tate. Dico primo q dominus ieſus ſuos ſtu
dentes probat in ſancta humilitate. Qui eniꝫ
ex ſua ſapientia inflan: non ſunt d̄ numero ſa-
pientū xp̄i. Audi Iſi. d̄ ſummo bono. Pleriq;
inq̄t accepta ſcia litteraꝝ nō ad dei gl'iam: ſed
ad ſuam laudē vtunt': dum de ipſa extollūtur.

Et ibi peccant vbi pccā emendare ꝺbuerūt.
Et hiero. ſup illud ꝓuer. iiij. Nā ego ſum fi-
lius ſui prīs ⁊c̄. Qui ingt theſauros effodit: ter
rā eijcit: foueā in altū facit: ſedulus inſiſtit: do
nec inueniat qꝺ q̄rit. Sic q̄ theſauros ſapiētie
inuenire deſiderat: oē pondus t̄renū a ſe deij
ciat: in ſe foueā hūilitatis faciat nec qeſcat do
nec inueniat. h ille. Et Eccl'. xxx. Melior eſt
q minuit ſapiā ⁊ indiget ſenſu in timore dn̄i: q̄ꝫ
qui abundat ſenſu ⁊ tn̄ſgredit legē altiſſimi. h
ille ⁊c̄. Scꝺo ꝓbat in ſcā patientia: veni tu
o tribulate q deū ſuis in opibus inculpas: ⁊ di
cis te neminē ledere: neminē affligē iniuria: ⁊
ꝑcepta ſuare: ⁊ tn̄ quotidie tribularis. Quid
ais. veni ad me: ⁊ te q̄ꝫlibent audiā. Perdo in
quies frater Ambroſi oēs facultates meas.
qd inde: ſi cū deo recte viuis l'ſentis: h nō di-
ces leſionē q dedit l' ꝑſtitit abſtulit. nunqd le-
dit te qui repetit debitū: ⁊ mutuatū argentū:
Tu ipſe qui turbaris: ledis te. O pr̄ Ambroſi
nō hēo vn̄ viuā dices. falſum ē. ſi ſic exiſtimaſ
falſe ſentis: ⁊ de deo ⁊ de ꝓxio: quot ſunt pau
perrimi qui nihil hn̄t ⁊ tn̄ viuūt. Sꝫ dices hei
mihi. Me ḡ mēdicare oꝫ vt viuā. nōne h ma-
gna miſeria ē. certe nō. Quid. n. magis fac̄ ad
rē: vt panē lucratū a me cū ſudore manducē:
q̄ꝫ vt petā ab alio. Negabit forſitan. ibo ad a
liū: diceſ erubeſco. Certe dico q̄ tota tue pau
pertatis rō in erubeſcentia cōſiſtit. Et certe h
tui: hic defectꝰ ē: ſic. n. exiſtimas: ⁊ ſic teipſum
ledis: ⁊ nō ſuas preceptū: vt te viliſſimū repu
tes ſicuti es. Nō erubuit filius dei mēdicare:
nō diſcipuli eius: nō Bartholomeꝰ nobilis: nō
Matheꝰ diues: nō Petrus papa. Nō. n. h ipꝫ
malū expti ſunt: qꝺ tu malū arbitraris: q2 ipſi
malū mendicare nō extimabāt. Cōtētor ingeſ
vincis me pr̄ Ambroſi: ſꝫ pauliſper adhuc me
audi. dic. nō tn̄ h q̄ dixi indies expior: ſed pro
fecto mala oia cū his mihi piter acciderunt. ḡ
uor infirmitatibuſ multis: heu qd deo feci. dic
q̄ſo: an deo oia licent. Et neſcis te dignū paſ-
ſionibꝰ multis: ēt maioribꝰ q̄ꝫ dicas: q2 nō fui-
ſti ſollicitus erga creatorē tuū. Si de deo re-
cte ſentires: ⁊ eū ꝟo adamares amor: nihil vl
tra q̄ꝫ deū ſentires. Etſi quouis mō corporeaſ
ſentires paſſiones: exultareſ in eis. Ille. n. qui
ardebat ī xp̄o: ⁊ h preceptū ſuauit. poſtquā. n.
ij. Corin. x. ⁊. xj. c. labores numerauit: ⁊ car-
ceres: plagas: mortes: flagella: ceſiones: lapi-
dationes: naufragia: itinera: picula fluminuꝫ:
latronū ⁊c̄. tandē cōcludenſ ait. Libenter igit̄
gloriabor in infirmitatibꝰ meis: vt inhabitet ī
me ꝟtus xp̄i. Et ad Ro. viij. pluribꝰ enume-
ratis flagell' ait. Quiſ nos ſepabit a charitate
xp̄i: tribulatio: an anguſtia: an fameſ: an pſecu
tio: an nuditas: an piculū: an gladius. Certus.
n. ſum q̄ neq̄ꝫ mors: neq̄ꝫ vita: neq̄ꝫ angeli: nꝫ
ꝑncipatus: neq̄ꝫ poteſtates ⁊c̄. poterit nos ſepar̄

a charitate dei: q̄ eſt in xp̄o Jeſu dn̄o nr̄o. O
Laurenti nōne deus te igne ꝓbauit. O Ste
phane nōne lapidibꝰ es obrutꝰ. O Paule ſcē
nōne capite es truncatꝰ. O Petre aploꝝ ꝑn-
ceps: nōne es crucifixus. Et ſic oiuꝫ ſcōꝝ ag-
mina diſcurre aia mea: ⁊ clariſſime cernes q̄
nihil tibi accidit: qꝺ multo acrius ſcis ipſis nō
acciderit. q̄re ⁊c̄. Ad Hebre. xj. Sci p fidē vi-
cerunt regna ⁊c̄. Audi hiero. illud eccl'ie ful
gentiſſimū lumē ſup epl'a ad phil'. Si quicq̄ꝫ
ingt eſt qꝺ in hac vita ſapientē teneat: ⁊ int̄ pſ
ſuras ⁊ turbines mūdi equo aio manē pſuade
at: illud eſſe primuꝫ reor meditationē ⁊ ſciam
ſcripturaꝝ. h ille. Tertio glīoſus Jeſus ſu-
os ſcholares ꝓbat in ſcā charitate. Audi Au-
gu. li. ꝯfeſ. Cōſtans ingt ⁊ pfectus dꝫ eē amor
nr̄: vt ſi neceſſe fuerit amore illius moriamur
q amore nr̄i placide ac benigne mori dignatꝰ
eſt. h ille. Propt̄ea ibant apl'i gaudentes a cō
ſpectu cōcilij: qm̄ digni habiti ſunt ꝓ noīe Je-
ſu ꝯtumeliā pati. q̄re ⁊c̄. Quantū ad ſaꝫ ꝟi
tatē dico q̄ liber in q̊ ſci doctrinat̄ ē Jeſus bn̄
dictus crucifixꝰ. Apoc̄. v. Uide in dextera ſe-
dentis ſup tronū librū ſcriptū intus ⁊ foris. eſt
āt xp̄s intuſ ⁊ foris ſcriptꝰ: q2 intus ⁊ foris p te
totus ſauciatꝰ aia mea. Ubi nota q̄ ſeptē in h
libro legūt̄ ſaluberrima documn̄ta. Primū
eſt exhortationis ⁊ iuitationis. Math. xxvj.
pr̄ ignoſce illis q2 neſciūt qd faciūt. Scꝺꝫ ꝯ
fortatiōis ibi hodie mecū eris in paradiſo. Ter
tiū eſt ꝯfirmatiōis. ibi mulier ecce filiꝰ tuus. ꝺ
inde dicit diſcipulo ⁊c̄. Jo. xviiij. Quartuꝫ
ē approbatiōis. ibi ꝯſumatū eſt. Quintū ē
cōpaſſionis. ibi heli heli. Sextū ē iocūdatō
nis. ibi ſitio. ſ. vidē ſalutē aiaꝝ meaꝝ. Et ſe
ptimū ē pacificatiōis. ibi pr̄ in manꝰ tuas com̄
do ſpūm meū. i. aiam paupculā meā p amarā
paſſionē. In ꝑmo documēto peccatores ad
pniam exhortat̄. In ſo tribulatos cōfortat.
In tertio iuſtos ꝯfirmat. In quarto ꝓphe-
tas approbat. In qnto iuſtis cōpatit̄. In ſe
xto ſcōs pr̄es letificat. In ſeptio hūanū ge-
nus pacificat. Inde clamat Auguſti. Inſpice
vulnera pēdentis: ſanguinē morietis: ꝑciū re
ſurgentis. Caput hꝫ inclinatū ad oſculādū: pe
des affixos ad te expectādū: manus aptas ad
te amplexandū: cor apertū ad te diligēdū: to
tū corpus expoſituꝫ ad redimendū. h fideles
mei quāta ſint cogitate. h ī ſtatera cordis vr̄i
appendite: vt totus ꝓ vobis figat̄ in corde q
totus ꝓ vobis fixus ē in cruce. h ille. Et idē ī
ſmone. Exinaniuit ingt xp̄s ſemetipſum for-
mā ſui accipiēs: filius erat ⁊ factus ē tāquā ſ-
uus. Nec ſolū formā ſui accepit vt ſubeſſet: ſꝫ
⁊ mali ſui vt vapularet: ⁊ ſui pcci vt penā ſol
ueret cū culpā nō hēret. h ille. Et idē in paſſio
ne ingt dn̄i tria ſpālit̄ ꝯueit ītueri: opꝰ: modū:
⁊ cām. In opē quidē patiētia: in mō hūilitas:

in cā charitas cōmendat̄. q̄re ⁊c̄. Quātuꝫ ad
ꝟitā ꝟi. dico q̄ doctores ꝑncipales qui xp̄i le-
gē gentes docuerunt: fuerunt apl'i ſci. quia ī
oēm terrā exiuit ſonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis t̄-
re ꝟba eoꝝ. Tria eteni aia cara habuerūt lu
mina apl'i ſci: vn̄ totū orbē illuminarūt. ſ. lum̄
fidei: lumen ſcīe: ⁊ lumen eloquentie. Prio
inq̄ꝫ apl'i ſci habuerūt lumē fidei: q2 pfecte in
xp̄m crediderūt. Sed ꝯ fides vt ait Aug. ſup
Joānē. eſt credere qꝺ nō vides: ſꝫ diſcipuli vi
derunt: ⁊ manibꝰ ſuis xp̄m tractauerūt. ḡ n̄ ha
buerūt fidē. Dico q̄ due erant in xp̄o nature:
vt dicit magr̄. iij. ſ. iiaꝝ. di. ij. vſq̄ꝫ ad diſtinctōꝫ
ix. p totū. ſ. nā dina: ⁊ nā humana. Audi nāꝫ di
uinā: In ꝑncipio erat ꝟbū. Audi nāꝫ humanā
⁊ ꝟbū caro factū eſt. Itē audi nām dināꝫ. ego
⁊ pr̄ vnū ſumus. Audi nām humanā: pr̄ maior
me eſt. Licet ḡ oculis corporis xp̄i humanita-
tē cernerēt: nō tn̄ diuinitatē. videbāt. n. homi-
nē ⁊ crediderūt deū. vn̄ introganti xp̄o: queꝫ
dicunt hoies eſſe filiū hois. Petrus rn̄dit tu
es xp̄s filiꝰ dei viui ⁊c̄. Scꝺm lumen fuit ſci
entie. Cōtra diſcipuli fuerūt rudes ⁊ pſone
idiote. qꝺ ꝓbo. p̊ auctoritate Aug. xxij. ꝺ ciui.
dei. c. xxij. vbi dicit ſic. Ineruditos liberalibꝰ
diſciplinis: ⁊ oio quantuꝫ ad phoꝝ attinet do-
ctrinas īpolitos: non pitos grāmatica: non ar-
matos dialetica: nō inflatos rhetorica: piſcato
toreſ cū retibus fidei: ad mare hꝰ ſeculi paucíſ
ſimos miſit: atq̄ꝫ ita ex oī gn̄e tā multos piſceſ
⁊ tanto mirabiliores: q̄ꝫto rariores: etiā ipſos
phos cepit. Et idē in quadā epl'a. Ex pauciſſi-
mis ingt: ⁊ īpitiſſimis: ⁊ abiectiſſimis: multipli
cant̄: nobilitant̄: ſublimant̄: copioſiſſima agmi
na: clariſſima īgenia: cultiſſima eloqa: doctoꝝ
auctoꝝ ac facūdoꝝ. h ille. Et idē. xxij. ꝺ ci. dei
c. v. ait. Si qd qꝺ credimꝰ dicat̄ incredibile eē:
non minꝰ incredibile eſt hoies ignobiles: īfir-
mos pauciſſimos: impitoſq̄ꝫ: reꝫ tā incredibilē
tam efficaciter mūdo: ⁊ in illo doctis pſuadere
potuiſſe vt mūduſ illud credat ſicut crediďiſſe
videt̄. Et ibidē. qd incredibiliꝰ q̄ꝫ ad legē ꝯtriā
carni ⁊ ſanguini doctores pauci ⁊ rudeſ ⁊ pau
peres poſſent pl'imos potētes ⁊ ſapiētes ꝯuer
tere. qꝺ quidē pꝫ de multis ſapientibꝰ ꝑmo fi-
dei rebellibꝰ: poſtea aduerſum ꝯuerſis: vt de
Paulo prius pſecutore: ⁊ Augꝰ prius p mani
ceos ſeducto: ⁊ poſtea doctore clariſſimo: ⁊ de
Dioniſo ariopagita priuſ pagano: poſtea Pau
li ſecretiſſimo diſcipulo: ⁊ de Cipriano priꝰ ſce
leſtiſſimo mago: poſtea martyre: doctōe ⁊ ep̄o
Quare ex his oibus apparet q̄ apl'i ſciētie lu
mine caruerunt. Abſit hoc aia mea: vt tantos
eccl'ie doctores ignaros ꝑdicemus. Un̄ argu
atur ſic. Illud qꝺ abhoiabile ⁊ horrendū eſt in
nobis ꝑdicatoribuſ: ⁊ in oibus ſacerdotibus a
ſcis apl'is oio tollendū: caſſandū: ⁊ remouēdū
eſt. ſed ignorātia eſt piculoſiſſima: ⁊ abhomia

bilis: ⁊ horribilis in ꝑdicatoribꝰ ⁊ ſacerdotibuſ
ḡ a ſcis apl'is tollendū oio: caſſandū ⁊ remouē
dum. ꝯn̄a nota cū maiori. minor aūt probat̄ ſic
Audi Aug. de pe. di. vi. Caueat ingt ſpūaliſ iu
dex: vt ſicut non ꝯmiſſit crimen neqtie: ita nō
careat lumine ſcīe. Judiciaria nāq̄ꝫ ptās h ex-
poſtulat: vt qꝺ iudicare intēdit hoc diſcernat.
⁊c̄. Et quantū ignorantia nociua ſit: habet̄ diſ.
xxxviij. in pluribꝰ capl'is. vide illa ſi placet. q̄r
⁊c̄. Propterea aia diſtinguendū eſt ꝺ duplici
ſcīa. ſ. infuſa: ⁊ acqſita. Scīa acqſita vt pl'imuꝫ
oēs diſcipuli ignorātes fuerunt: ſed nō ſciētia
infuſa. Dixerat illis. n. deus bn̄dictus Jeſus.
Ego dabo vobiſ os ⁊ ſapiam: cui non poterūt
reſiſtere ꝯtrarij veſtri. Luc̄. xxi. c. ⁊ Math. x.
Cū ſteteritis ante reges ⁊ preſideſ nolite cogi
tare quomō aut qd loquamini. dabit̄. n. vobis
in illa hora quid loqmini. nō eni eſtis vos qui
loqmini: ſed ſpūs pr̄is veſtri q loquit̄ in vobis.
ꝑs. Aperi os tuū ⁊ adimplebo illud. Nec tam̄
ex his arguendū eſt eccl'iam ⁊ xp̄i fidē nullos
habuiſſe valentes pitoſq̄ꝫ viros. Audi qd hie
ronymꝰ in fine ꝓlogi viroꝝ illuſtrīū dicat. Diſ
cant ingt Celſus: Porphiriꝰ: ⁊ Julianꝰ rabidi
aduerſum xp̄m canes. diſcant ſectatōes eorū:
q eccl'iam putant nullos habuiſſe phos: ⁊ elo-
quentes nullos habuiſſe doctores. quanti ⁊ q̄
les viri eā fundauerūt: extruxerūt: ⁊ ornauerūt
⁊ diſcant fidem nr̄am ruſtice tn̄ ſimplicitatis
arguere: ſuamq̄ꝫ potiꝰ imperitiaꝫ recog̊ſcāt. h
ille. In illo. n. libro multoſ eccl'ie ſancte docto
res enumerat. Propterea ad hanc ſanctoꝝ ꝑ
dicatoꝝ inſpiratā: ⁊ in quibuſdā ſimul acquiſi-
tam ſciam atq̄ꝫ doctrinā feſtinēt oēs. qm̄ audi
ens ſapiens ſapiētior erit: ⁊ intelligens guber
nacula poſſidebit. Prouer. ꝑ. Et idiote ſimul
ſuam ſalutē addiſcent. Iſa. xlviij. Ego dn̄s de
us tuus docens te vtilia: gubernāſ te in via q̄
ambules: vtinā attendiſſes mādata mēa. Ecce
vtilia inquit ⁊ nō ſubtilia. qm̄ talia popl'o rudi
predicanda nō ſunt. Inde dominꝰ multitudini
vt plurimū in parabolis loquebat̄. Tertiū
lumen fuit eloquentie. Act. ij. Loquebantur
varijs linguis apoſtoli: dum cōplerentur dieſ
penthecoſtes ⁊c̄. dic totum. q̄re ⁊c̄.

Quomō veri ſapientes deum offendere ti-
ment concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯcl'onem. vꝫ. Nihil tam
dei ſeruū probat: q̄ꝫ qn̄ toto poſſe ben̄
dictum Jeſum offendē timet. Ad cuiꝰ
declaratōeꝫ tres ingramꝰ ꝟitates. vꝫ. Pria
ſi vna rōne tā boni q̄ꝫ mali deū offendē timēt
an alia ⁊ alia. Scꝺa que eſt illa rō q̄re pecca
tum adeo graue extimat̄: vt pro ipo hō eterna
liter cruciet̄. Tertia eſt iſta. q̄re ſinit. i. pmit
tit deꝰ ſuos ſuoſ in pctm̄ mortale cadē. Quā
tū ad ꝑmā dico q̄ alia de cā pctm̄ boni fugiūt
⁊ alia de cā mali. Mali nāq̄ꝫ timōe pene q eſt

amor ſui τ mercenarius amor nõ peccant. de
quo ēt loquit̃ mgr̃ in.iij. di.xxxv.xxiij.q.vj.§.
ex his oĩbus. dicit textuſ. Bona faciens tiore
pene ſpũ ſcõ nõ ducit̃. Et Aug. Is reuſ ſue vo
luntatis eſt:q timore pene nõ peccat. Sꝫ de h̃
infra ad plenũ feria tertia ſequẽti. Sci ỽo p̃n
cipalit̃ ex grãdi amore quẽ hñt ad deũ τ xp̃m
ieſum: diuinã maieſtatẽ nõ offendunt. Nã etſi
ēt τ ipſi ſecũdario pp vitandã inferni penam
pccm̃ euitent: in h̃ tñ differunt: qm̃ mali ſi pẽa
nõ eſſet peccare: nõ ſiſterent. boni ỽo ēt ſi nul
la pena eẽt: ſolũ hac de cã: vt tantã dei bonita
tẽ nõ offenderent: oĩno peccare recuſarent: i-
mo poti⁹ mortẽ eligerent. Nõne τ illa paupcu
la Suſanna ne deũ offenderet mortẽ elegit.
Daniel. xiij. Anguſtie ſunt mihi vndiq: ſꝫ me-
lius eſt me incidere in manus hoĩuꝫ q̃ dereli
quere legẽ dei mei. Nõne τ paupcula illa mr̃
ſeptẽ fratrũ machabeoꝝ filios τ ſeipſam neci
expoſuit: ne legẽ iudeoꝝ de eſu carniũ porco-
rũ tñſgrederet̃: quã Antiochuſ malus ille tyrã
nus tñſgrediendã pſuadebat τ minabat̃. ij.ma
chabeoꝝ. vij.c. Nõne Petrus eccl'ie p̃nceps
τ Paulus doctor gẽtiũ p̃ncipib⁹ ſacerdotũ
p̃cipientib⁹: ne d̃ ieſu loquerent̃: audact̃ rñde-
runt. Si iuſtũ eſt vos potius audire q̃ deuꝫ
iudicate. Act. iiij. τ.c.v. Iterꝝ dixerunt obedi-
re oꝫ deo magis q̃ hoĩbus. ſicq de alijs glo
ſis ſcis. Audi Ioãnẽ Criſo. in ſmone. Quicqd
ĩ iqt terroris hꝫ mundus ɔtemno: qcqd d̃lecta-
bile irrideo: diuitias nõ cupio: pauptatẽ ñ hor
reſco: τ mortẽ nõ timeo τc̃. Et Hiero. in epl'a
Utinã inqt ob dei mei nomẽ atq iuſtitiã vni-
uerſa me fideliũ turba pſequat̃ τ tribulet: vti-
nã in opprobriũ meũ ſolidus exurgat hic mũ
dus: tñ ut a xp̃o merear laudari: τ ſue policita
tionis ſperare mercedẽ. Et idẽ p bonã τ malã
famã: a d̃xtris τ a ſiniſtris xp̃i miles graditur:
nec laude extollit̃: nec vitupatione frangit̃: ñ
diuitijs tumet: nõ ɔtundit̃ pauptate: τ leta cõ-
temnit τ triſtia τc̃. Quantũ ad ſcꝫ ỽi. dico
ad p̃ñs q pccm̃ duo includit. vꝫ. dictũ: factũ: l'
cõcupitũ ɔ̃ legẽ dei: τ ſo loco q id qd̃ fit dr̃: l'
cõcupiſcit̃: fiat: dicat̃: l' cõcupiſcat̃: ad h̃ vt fiat
l' ſit ɔ̃ legẽ dei. Poſſet.n. quis agẽ aliquid l' co
gitare l' dicere: qd̃ eſſet a deo prohibitũ: τ tam̃
q2 faciens id ad hunc finẽ nõ intẽderet. nõ eẽt
pccm̃: vt pꝫ in pueris qbus defectu etatis nõ
iputat̃ pccm̃. dr̃ ãt puer a ſeptẽnio uſq ad.xiiij
anũ. de etate τ q̃litate.c.ij. glo.i. τ in pemio ſe
xti libri ad finẽ magne glo. in p̃ncipio. τ.xx.q.
i.c.v. τ.xxij.q.ij.c. pueri. τ.i.q.i. pueri. τ.c. eſto-
te. Propterea ſi religionẽ añ iſtud tp̃s itraret
ad libitũ exire põt: τ vxorari. ex̃ de r̃gularib⁹
tñſeuntib⁹ ad religionẽ.c. ad nr̃am: vbi dic̃ te-
xtus. Ad nr̃am noueris audientiã puenſſe: q
heremite de monte fol. quoſdã pueroſ ſeduxe
runt: in tñ q quidã ſuaſionib⁹ eoꝝ aſſenſuꝫ p̃
hentes: ſtatim religionis habitũ i ipſoꝝ mõa-
ſterijs ſuſceperunt: quoꝝ vnus ſtatim penitu-
it q habitũ induiſſet. Quo circa mandam⁹ q̃-
tenus ſi ɔſtiterit q p̃fatus puer añ ɔſumatioꝫ
xiiij. ãni habitũ ſuſceptũ d̃poſuerit: aut ſi poſt
xiiij. ãnũ habitũ ſine pbatione ſuſcepit: τ ĩfra
triduũ d̃poſuerit eũ ab ipetitione p̃dictoꝝ he-
remitaꝝ denuncies abſolutũ: τ eã quã priuſ q̃
exiuit iurauit accipe vxorẽ libẽ poſſe traducẽ
ſi alia cã rõnabilis nõ exiſtat. h̃ ibi. Et dic̃ ibi-
deꝫ gloſa interlinearis ſup illo ỽbo heremite q
iſti erant religioſi pfeſſi. Et glo. ſup illo ỽbo i
fra triduũ: aſſignans rõnẽ illius abſolutionis:
quã quidã dixerunt diſpenſationẽ: qd̃ nõ ẽ ue
rũ: dicit q apud deũ q ɔſiderat cor τ nõ opuſ.
xiiij.q.v.c. ſi quid inueniſti. τ.xv.q.vj.c.i. talis
puer nõ fuit obligatus: τ iõ nec apud eccl'iaꝫ:
cũ hẽat certa iudicia de tali voto ſcõ ipetuo-
ſe: ex eo q ſine pbatione habitũ ſuſcepit: τ q2
infra triduũ penituit: τ q2 prope pueritiã fuit:
iure cõi eũ eccl'ia abſoluere debuit: τ ita ñ fu-
it obligatus quantũ ad deũ τ eius eccl'iã. ar.
xxij.q.iiij.c. vnuſqſq. ex.xv.q.i. ſane. arg.xvij.
q.iij. ſunt qui opes. τ ex̃ eo.c. ſtatuim⁹. τ.c. ad
apoſtolicã ſedẽ. h̃ oĩa in glo. p̃dicta. Relinqui
tur ḡ q in pccõ ɔſiderat̃ intentio peccãtis. Et
pp h̃ videt̃ quibuſdã dicendũ q filie Loth qñ
cũ p̃re cõcubuerũt excuſant̃ a pccõ. putarunt
n. oẽs ciuitates deſtructas eſſe: τ neminẽ niſi
ipſas τ p̃rem remanſiſſe. τ lꝫ lex nãl' dictaret
p̃rem cũ filia cõmiſceri nõ debere: alia tñ ex p
te: lex ipſa nãl' dictabat: q mundus ſine ſpetie
humana remanere nõ deberet: dũ aliq̊ modo
poſſet ɔſeruari. Et h̃ ipſum dictamen filiaſ cũ
p̃re cõmiſceri coegit: quo ēt dictamine legis:
anteq̃ mundus multiplicatus eẽt: frẽs ppri-
as ſorores in vxores legimus accepiſſe. Et re
vera mihi ita videt̃: q poſito caſu q Eua poſt
ſuaꝝ filiaꝝ gñatõꝫ mortua eſſet: licuiſſet Ade
pprias filias accipere in vxorẽ. Infra tñ pro
pter aliquos textus aliter dicemuſ. tu tñ tene
qd̃ tibi placet. Ad propoſitũ ḡ cũ querit̃: q̃ eſt
rõ q pccm̃ ita graue extimet̃: vt p ipſo hõ et-
naliter cruciet̃. dico q iõ eſt. q2 d̃us hoĩuꝫ pec
cantiũ malã τ peſſimã cernit intentionẽ: τ vi-
det q ſi ſemp viuerent: ſemp offenderẽt: ideo
euaneſcunt in cogitationib⁹ ſuis: τ morientes
in tali malo: imo peſſimo ppoſito: ſm illã eoꝝ
deprauatã intentioꝫ iudicat illos deus: τ i ſẽ-
piternũ puniendos tradit. Math. xxv. Ibũt
hi in ſuppliciũ eternũ: iuſti ãt in vitã eternã. q̃
re τc̃. Quantũ ad tertiã ỽitatẽ: etſi curioſũ
ſit iſta diſcutere. q2 iudicia de abyſſus multa:
tñ dico q deus ſuos ſcõs q̃nq errare τ labi i
mortalẽ culpã pmittit tribus rõnibus. Prĩo
vt alijs cõpatiant̃. Scdõ vt firment̃. Ter-
tio vt exemplũ oĩbus fiant. Primo vt alijſ
cõpatiãt̃. O petre cui dixit dñs: tu es Petr⁹:
τ ſup hanc petrã edificabo eccl'iam meã: q̃re p
miſit deus te in tñ ruere pctm̃ vt tuũ negães
magr̃m. Audi pulchꝝ textũ. di.l.c. ɔſiderãdũ.
Conſiderandũ inqt nobis eſt: cur oĩpotẽs de⁹
eum quẽ eccleſie p̃ferre diſpoſuerat: ãcille vo
cem ptimeſceret: τ ſeipſum negare pmiſit. i. nõ
phibuit qd̃ nimiꝝ. i. certe magne actũ pietatiſ
diſpenſatõe cognouim⁹: vt is q futur⁹ erat pa
ſtor eccleſie: in ſua culpa. i. infirmitate diſceret
q̃liter alijſ miſeri debuiſſet. hec ibi τ ſunt ỽba
Greg. in omelia dñice reſurrectionis. Iõ ſole-
bant antiq dare torturã ſuis ciuib⁹ quoſ mitte
bant rectores: vt ſcirent ɔpati reis: τ non ita d̃
facili torturã dare. Scdõ vt magis firment̃
Audi aliũ pulcherrimũ textũ eadẽ di. Fid̃liõ
inqt. i. magis ɔſtans in fide factuſ eſt Petrus:
poſtq fidẽ ſe pdidiſſe defleuit: atq iõ maiorẽ
i. digniorẽ gr̃aꝫ recepit q̃ amiſat: vt q ſibi añ
infirm⁹ fuerat. ſ. ad peccandũ fieret oĩbus fir
mamentũ. Et q ſe interrogatõis tentatiõe mu
tauerat: ceteros fidei ſtabilitate fundaret. De
niq pro ſoliditate deuotõis. i. fidei: eccleſiarũ
petra dicit̃: ſicut ait dñs. ſ. Math. xvj. Tu es
Petrus τ ſup hanc petrã edificabo eccleſiam
meã. Petra. n. dicit̃ eo q p̃mus in natõibus. i.
gentib⁹ fidei fundamẽta ppoſuerit: τ tanq ſa
xum imobile toti⁹ opis. i. eccl'ie xp̃ianitatis cõ
pagem. i. ſoliditatẽ: molẽq. i. fortitudinẽ conti
neat. hec ibi. τ ſunt ỽba Amb. Tertio ſuos
ſuos de⁹ errare pmittit: vt ſint alijs exemplũ
vt. ſ. eoꝝ exempla diſcam⁹ pñiam facẽ de pec
catis. de pe. di. iij. ille rex. vbi dicit̃. Ille rex. ſ.
Dauid tantus ac potẽs: nec exiguo quidẽ mo
mento manẽ penes ſe delicti paſſus eſt ɔſciaꝫ.
i. remorſum ɔſcie de pctõ. ſed p̃matura. i. tem-
peſtina confeſſione atq imenſo dolore reddit
pctm̃ ſuũ dño. ſ. dicẽdo peccaui. τ ĩfra. Matu
ritaſ itaq venie pſũdã regis fuiſſe pñiaꝫ d̃clã
uit: que tanti erroris offenſam traduxerit. i. de
leuerit. hec ibi. Et ſunt etiã verba Ambroſij.

De ɔditõe debita ỽe ſapie ɔſideratio t̃tia.

Tertio loco ſapiẽtie vere con
gruam conditionẽ videam⁹. Ubi
more ſolito tres ɔcl'ones ſubiun-
gam⁹. vꝫ. Tã ſupiores q̃ iferio
res: ſi d̃monũ cupiunt ſupare inſult⁹: ỽa ſapia
oꝫ eſſe ornatos. Scdã ɔcl'o eſt iſta. In ordi
ne oĩum ſcripturaꝝ. diuina ſcriptura oĩbus p̃
ſtantior eſt: τ oĩum digniſſima. Tertia ɔcl'o
eſt iſta. Nihil tam hoĩem in vita ornat: ſic̃ ſcia
τ ſacrarũ litteraꝝ ſumma intelligentia.

Que ſapia τ ſcientia tam in ſupiorib⁹ q̃ iſe
rioribus requiratur. concluſio prima.

[P]ecipe primã concluſionẽ τc̃. Ubi treſ
veritates ingramus. vꝫ. Prima eſt
iſta. Que ſcia ad ſubditos regẽdos re
quiratur in ſupioribus. Scdã que ſcia τ ſa
piẽtia requirat̃ in inferioribuſ. Tertia an
ſupiores pp̃ter ſcandalũ debeant verã ſciam
τ ſapie veritatẽ obmittere. Ad primã dimiſ
ſis ad p̃ñs ſupioribus tempalibus: vt ſunt dñi
terraꝝ: τ corpalibus: vt ſunt p̃res carnales. q2
de his fiet inferius ſatiſ mentio feria ſexta dñi
ce de paſſione. τ feria tertia tertie dñice. ſolũ
de ſupioribus ſpũalibus: vt ſunt epĩ τ oẽs cu-
ram animaꝝ hñtes dicam⁹. Et pono hãc r'lam
gñalẽ q in q̊libet prelato dꝫ eſſe ſcia ſufficiẽſ
etſi nõ poſſit eſſe ſcia excellenſ. Hec regula p
batur. ex̃ de renũ.c. niſi.§. pro defectu. vbi dr̃
ſic. Pro defectu q̃ꝫ ſcientie plerũq põt qs pe
tere ceſſionẽ. q2 cũ ipſa. ſ. ſcientia circa ſpũaliũ
adminiſtratõꝫ ſit potiſſime nec̃ia: τ circa curã
tpaliũ oportuna: preſul q dꝫ cõmiſſã ſibi eccle
ſiam regere: in vtriſ. ꝫ. ſ. tpalibus τ ſpũalib⁹ ſa
lubriter ei. ſ. eccleſie renũciat ſi ſciaꝫ in q̃ ipaꝫ
regat ignõat. Tu. n. inqt dñs. ſ. Oſee. iiij. ſciaꝫ
repuliſti: τ ego te repellã: ne ſacerdotio fũgar[i]
mihi. Qz q̃ etſi deſiderãda ſit eminẽs ſcia i pa
ſtore: in eo tñ ſit ɔpetens tolleranda. q2. ſ. pr̃ia
ſcia ſm apl'm inflat. i. ſupbire facit. ix.q.iij. ſi ãt
Charitas aũt edificat: τ iõ imperfectũ ſcientie
ſupple põt pfectio charitat[i]. hec ibi. vſq ad.§.
pp̃ter malitiã aũt plebis τc̃. Tria. n. in epõ
τ in oĩbus ad ſacros ordines pmouendos req
runtur. ſ. etatis maturitas: moꝝ grauitaſ: τ lr̃a
rum ſcia ingrenda. ex̃ de elect[i]. cũ in cunctis.
vbi dr̃ ſic ad lr̃am. Cũ in cunctis ſacris ordini-
bus. i. pmouendis ad ſacros ordines τ eccl'ia
ſticis ſint etatis maturitas: morũ grauitas: et
lr̃aruꝫ ſit ſcia inquirenda. multo fortius in epõ
hec opꝫ inquiri: qui ad curã poſitus alioruꝫ in
ſeipſo dꝫ oſtendere: qual'r alios in domo dei o
porteat cõuerſari. Ea pp̃ter ne qd̃ de qbuſdã
pro neceſſitate tẽpõis factũ eſt: trahat̃ a poſte
ris in exemplũ preſenti decreto ſtatuimus: vt
nullus in epm̃ eligat̃: niſi iam triginta annoſ e
tatis exegerit: τ d̃ legitimo matrimonio ſit na
tus. Qui etiã vita τ ſcia cõmendabilis demõ-
ſtretur. hec ibi. vſq ad.§. Cũ vero electus fue
rit τc̃. Cõcordat huic tex. d̃ eta. τ qual.c. q̃uis
vbi glo. ſup verbo defectũ dicit ſic. Tria p̃
cipue requirunt̃ in epõ: litteraꝝ ſcientia: etatiſ
maturitas: τ grauitas moꝝ. Adde quartũ. ſ. q
natus ſit de legitimo matrimonio. s. de elec.
cũ in cunctis. τ.c. eã te. τc̃. hec glo. In dicto. n.
c. q̃uis ponit̃ de q̊dam epõ q nũq audiuit grã
maticã. τ iõ decretũ eſt poſtea: vt defectus lr̃a
rum impediat electionẽ epĩ. τ ſi iam pmotus
fuerit ab pontifical' officij executõe τ admini-
ſtratione eccl'ie in q̃ promot⁹ eſt ãmoueat̃. vt i
dicto.c. q̃uis in fine. Si autẽ querat̃: q̃ ſit iſta
ſcia ſufficiẽs neceſſaria. dico q illa eſt q̃ ſcitur
modus τ ritus τ executio cuiuſlibet ſacramẽti
τ ordinis. Exemplũ. ſacerdos inquãtũ d̃puta
tus eſt ad celebrandũ diuinuꝫ offm̃ tenet̃ ſcire

tm̄ de grāmaticā ꝙ ſciat ꝟba recte formare: ꝛ
accentuare: ꝛ intelligere: ꝛ ꝙ intelligat ſaltē
ea q̄ legit. Et ꝓpter h̄ ſtatutū ē: vt in eccleſijs
certis habeat doctor theologie ꝛ liberaliū ar
tiū: ꝑſertim grāmatice logice ꝛ rhetorice q̄ p̄n
cipaliter erudiunt hoīes ad ſciam pietatis. ex̄
de magr̄is. c. i. ꝛ de ꝓuiſione fienda tā magr̄iſ
q̄ ſcholarībꝰ habet̄ ibidē per totū. In quantū
ꝟo eſt miniſter ſacramētoꝝ: ſcire tenet̄ q̄ ſit cuiuſ
libet ſacramēti debita mā: ꝛ rite diſpēſandi mo
dus. Inquantū ꝟo eſt doctor: tenet̄ ſcire ſaltē
articulos fidei. pr̄ nr̄ ꝛc̄. Inquantū ꝟo pr̄ ꝯſcie
tenet̄ ſcire diſcernere int̄ leprā ꝛ leprā. h̄ btūs
Tho. in. iiij. di. xxiiij. Et dicit ꝙ epī ſcire tenēt̄
q̄ in lege dei faciunt vl̄ facere pn̄t. q̄re ꝛc̄. Et
h̄ ſufficiant ꝓ p̄ma ꝟitate. Quantū ad ſcdā
ꝟitatē dimiſſis ēt tp̄alibus ꝛ corporalibꝰ ſub
ditis: de ſpiritualibus tm̄ ſmo bñdus eſt. vz. q̄
ſcia prediti eſſe debent qui cultui dīuo dedi-
cant̄ vel dedicari debent. Et dico ꝙ anq̄ q̄s
ꝓ alicuius ordinis ſacri aſſumptionē dīuo cul
tui dedicet̄: de tribꝰ permaxime examinādꝰ ē.
ex̄ de purgatione canonica. ꝯſtitutus. glo. iij.
vz. de natione: de natiuitate: ꝛ de fama. De
natione quidē. ſ. an ſint de illa dioceſi. ex̄ d̄ cle
ricis peregrinis. c. vlti. Scd̄o de natiuitate.
ſ. an ſit legitime natus. ex̄ de filijs pr̄ſbyteroꝝ
c. p̊. Tertio de fama. ſ. an ſit bone fame. qꝛ in
nullo debet eius opinio vacillare. xxxiij. di. c.
laici. ꝛ an ſit criminoſus. xxiiij. di. c. vlt. h̄ glo.
Qꝛ āt requirat̄ examinatio nationis dic̄ ſic
c. ſupius allegatū. Te nobis ꝓponente didici
mus: ꝙ quidā p̄lati eccl̄iaꝝ tue iuriſdictionis
in eccleſijs ſibi cōmiſſis ſine licentia tua cleri
cos de alienis ep̄atibus inſtituere nō verent̄.
attendentes igit̄ id eis nulla rōne licere: cū ſit
honeſtati ꝯriū: ꝛ a ſcōꝝ patrū inſtitutionibꝰ a-
lienū. ꝛ infra. Inquiſitioni tue talit̄ r̄ndemus:
ꝙ tibi licet eos exinde remouere: niſi aliquos
ex diſpenſatione in eiſdē eccleſijs duxeris di-
mittendos. h̄ ibi. Cōcordat decretū. lxxi. di. ꝑ
totā diſtinctionē. ꝛ. lxxij. di. ꝑ totā. Qꝛ āt illegi
time nati ordinari nō poſſunt: pz ex̄ de filijs p̄
ſby. c. i. vbi ſic dicit. vt filij pr̄ſbyteroꝝ: ꝛ ceti
ex fornicatione nati ad ſacros gradus ꝓmo-
ueant̄: ſupple ſtatuimus: vt dicit glo. Niſi aut
monachi fiant l̄ in cōgregatione canonica re-
gulariter viuentes. Prelationes ꝟo nullate-
nus habeant: ſed neq̄ ſui niſi a dn̄is ſuis liber
tati donent̄. h̄ ibi. Hec ſufficiant ꝓ pn̄ti ꝟitate
q̄re ꝛc̄. Quantū ad tertiā ꝟitatē dico ſcd̄m
btm̄ Tho. in. iiij. di. xiiij. ꝙ circa ſciam duo cō
ſideranda ſunt. ſ. ꝟitas que docet̄: ꝛ ipſe actus
docendi. ꝟitas que docet̄ nunq̄ ꝓpter ſcāda-
lū obmittenda ē: vt ꝯ. ſ. ꝟitatē quis doceat. ſꝫ
actus docendi moderādus eſt: ꝛ obmittēdus
ad tp̄s: niſi vergeret in detrimētū fidei: aut bo
nū reipublice. Nā oīa dicenda ſunt cū modo

ꝛ menſura. Nō. n. ſufficit verā ſciam docere: ſꝫ
vt ꝛ recto ꝛ debito modo doceat̄. Gloſa tn̄ de
regulis iuris. c. iij. ſic dicit. ꝟitas eſt triplex. ſ.
bone vite: ꝛ h̄ nunq̄ obmittenda eſt pp ſcāda
lū. Et h̄ ad quēlibꝫ pertinet. Alia eſt ꝟitas iu
ſtitie. h̄ ad iudicē pertinet. ꝛ alia ꝟitas diſcipli
ne. ꝛ h̄ ꝑtinet ad prelatū. In his duabꝰ q̄nq̄ a
liqua obmittunt̄ pp ſcandalū. di. l. vt cōſtitue-
ret. h̄ glo. ad l̄ram. Et glo. de tempo. ordi. c. ij.
ſic dicit. ꝟitas eſt triplex. ſ. iuſtitie. de regulis
iuris. qui ſcandalizauerit. ꝟitas doctrine ſiue
diſcipline. xj. q. iij. q̄n ergo. ꝛ ꝟitas bone vite.
xxij. q. ij. primū. in p̄ncipio. xxxij. q. v. c. ita ne.
h̄ nūq̄ dimittenda eſt pp ſcandalū. xj. q. iij. int̄
ꝟba. nec ꝟitas iuſtitie: nec ꝟitas doctrine: ſi-
ue diſcipline q̄nq̄ obmittunt̄ pp ſcandalū. ꝟi-
tas iuſtitie quo ad iudicē: doctrine ſiue diſci-
pline quo ad prelatū: bone vite ad quēlibet ꝑ
tinet. Qn̄ āt doctrine l̄ iuſtitie ꝟitas ꝓpter ſcā
dalū obmittenda ē. allegat p̄dicta gl̄. c. niſi. §.
ꝓ graui. ex̄ de renūciatione. vbi dicit ſic te-
xtus. Pro graui quoq̄ ſcandalo euitando: cū
aliter ſedari nō pōt: lꝫ epō petere ceſſionē: ne
plus tp̄alē honorē q̄ eternā videat̄ affectare
ſalutē. Memor illius qd̄ dicit aplūs. Si eſca
ſ. carnium ſcandalizauerit frēm meū: nō man-
ducabo carnē in eternū. Sed int̄ ſcandaluꝫ ꝛ
ſcandalū eſt ſubtiliter diſtinguendū: ſicut dn̄s
ꝛ ipſe diſtinxit. ſ. Math. xv. Cui. ſ. dn̄o cuꝫ di-
xiſſent apoſtoli. Scis qꝛ phariſei audito h̄ ver
bo ſcandalizant̄. r̄ndit: ſinite. ceci ſunt: ꝛ duces
cecoꝝ. Alibi ꝟo dixit. ſ. Math. xviij. Qui ſcā
dalizauerit vnū de puſillis iſtis. i. puulis qui
in me credūt: expedit vt ſuſpēdat̄ mola aſina-
ria in collo eius: ꝛ demergat̄ in ꝓfundū mari
hec ibi vſq̄ ad. §. pſone ꝟo ꝛc̄. Et dicit abbas
ꝙ h̄ de mola aſinaria intelligi debet de intru
ſione in monaſteriū. Nō ꝙ glo. ſuper illo ꝟbo
diſtinguendū. dicit ꝙ ſcandalo diſtinguendū
eſt: ſicut diſtinguit Grego. ſuper Ezec. oml̄ia
vij. Utrū ſcandalū ſine pccō euitare poſſumꝰ:
an nō. Nā inquantū poſſumꝰ ſine pccō ſcanda
lū vitare debemꝰ. Alioquin vtilius ſcandalū
naſci ꝑmittit̄: q̄ ꝟitas relinquat̄. de regul̄ iuri
q̄ ſcandalizauerit. ꝟitas bōe vite ꝛ iuſtitie nū-
q̄ deſerenda eſt: diſcipline āt q̄nq̄ ꝛc̄. hec gl̄.
Etſi hn̄ has gloſas aīaduertimꝰ: vident̄ in hac
ꝑte de ꝟitate iuſtitie diſcordare. ſed dicamus
vt dicit glo. nouiſſima: ꝙ gloſa ſeipſaꝫ corrigit
gloſa p̄ma de regulis iuris. c. qui ſcādalizaue-
rit. quā hic ad l̄ram notauimus. Et hec ſuffici-
ant pro preſenti concluſione.

De dignitate ſacre ſcripture cōcl̄o ſcd̄a.

Capitulum Scdam conclōnē. vz. In ordie oī
um ſcripturaꝝ: dīna ſcriptura oībꝰ ꝑ-
ſtantior eſt: ꝛ oīuꝫ digniſſima. Ad cꝰ
declarationem tres ingramus veritates. vz.
Pria ꝟitas ē iſta. quot modis exponit̄ dīna

ſcriptura. Scd̄a ꝟitas eſt iſta. an ſacra ſcri-
ptura ſit oībus alijs ſcientijs p̄ferēda. Ter
tia ꝟitas eſt iſta. an ſit de ſacra ſcriptura diſpu
tandū. Quantū ad primā pono hāc regulaꝫ
gn̄alem ꝙ nullus dꝫ ꝓprio ſenſu ſacrā ſcriptu-
ram exponē: ſed tm̄ ſicut eā ſacri doctores ex-
ponunt. di. xxxvij. c. relatuꝫ. vbi ſic dicit̄ circa
medietatē capituli. Sūt. n. multa verba in ſcri
pturis diuinis q̄ poſſunt retrahi ad eū ſenſum
quē ſibi vnuſq̄ſq̄ ſponte p̄ſumpſit: ſed non dꝫ.
Non. n. ſenſum extrinſecū alienū. ſ. a l̄ra ꝛ ex̄
neū debetis querē: vt quō ipſuꝫ ex ſcripturaꝝ
auctoritate ꝯfirmetis: ſꝫ ex ipſis ſcripturis ſen
ſum capere ꝟitatis. Et ideo dꝫ ab eo ſciam di-
ſcere ſcripturaꝝ: qui eā a maioribꝰ ſm̄ ꝟitateꝫ
ſibi traditā ſeruat: vt ꝛ ipſe poſſit eā quā recte
ſuſcepit ꝯpetenter aſſerē ꝛc̄. hec ibi. Hoc ꝓ re
gula p̄ſuppoſito dico ad veritatē ꝙ q̄drupl:ci
ter ſac̄ ſcriptura exponit̄. ſ. hiſtōice: anagogice
allegorice: ꝛ topologice. vide ſ̄. feria. iij. p̄me
dn̄ice in p̄ncipio. Quantū ad ſcdam veritatē
dico ꝙ nulla ſcriptura tā digna: tāq̄ ſublimis
ſicut diuina ſcriptura. ꝛ h̄ pꝫ ex tribꝰ. vz. Ex
ſubtilitate obiecti: q̄m hꝫ deū pro ſubiecto: vt
cōis eſt theologoꝝ diſciplina. Scd̄o ex ſub
limitate actꝰ: qꝛ docet acq̄rē vitam eternā. ꝛ h̄
eſt eiꝰ principaliſ intētio. Tertio ex ſublimi
tate ſcriptoꝝ. qꝛ ſupmi ꝛ ſolēnes ſunt: fuerūt: ꝛ
erunt ſacre ſcripture doctores. Audi Greg. li.
moꝝ. Oēm inq̄t ſcientiā atq̄ doctrinā ſac̄ ſcri
ptura tranſcēdit: vt taceaꝫ ꝙ me p̄dicat: ꝙ ad
celeſtē patriaꝫ inuitat: ꝙ a terrenis deſiderijs
cor legentis reuocat: ꝙ dictis obſcurioribꝰ for
tes exercet: ꝛ puulis humili ſmōe blandit̄. nō
eſt ſic clauſa vt paueſci d̄beat: nec ſic pꝫ vt vi-
leſcat: ſed vſu faſtidiū tollit. ꝛ tanto plus diligi
tur: q̄to amplīꝰ meditat̄. hec ibi. Iteꝫ ꝛ Hugo
ſup p̄s. In ſac̄ inq̄t ſcriptura quicq̄d docet̄ ve-
ritas: quicq̄d precipit̄ bonitas: q̄cquid ꝓmittit̄
felicitas ē. Nā deus ꝟitas eſt ſine fallacia: bo
nitas ſine malitia: felicitas ſn̄ miſeria. hec ille.
Ubi nō ꝙ dn̄s Gratianꝰ diſ. xx. hanc q̄ōnem
mouet. vz. Utrū ſacra ſcriptura ſit canonice ꝛ
decretaliſte p̄ferenda. Et ſoluit dicēs: ꝙ q̄tū
ad ſacrā ſcripturā exponendā theologia p̄fert̄:
ſed q̄tū ad cauſas diffiniēdas p̄ualet auctori-
tas romanoꝝ pontificū. di. i. c. i. vbi ſic ad l̄raꝫ
dicit. Decretaleſ itaq̄ epl̄e canonibꝰ cōcilioꝝ
pari iure exequant̄. Nunc aūt querit̄ de expo
ſitoribꝰ ſacre ſcripture: an exequent̄: an ſubij-
ciant̄ eis. ſ. canonibꝰ eplīs d̄cretalibꝰ. Quō. n.
quiſq̄ magis nitit̄: eo maioris eē auctoritatis
ꝟba videt̄. Plurimi aūt tractatoꝝ. i. expoſito
rum ſacre ſcripture ſic̄ pleniori gr̄a ſpūs ſctī:
ita āpliori ſcientia alijs ꝛ p̄cellenteſ rōni magiſ
adheſiſſe ꝓbant̄: ſupple q̄ alij. Un̄ nōnulloꝝ
pontificū conſtituti Auguſtini: Hieronymi: at
q̄ alioꝝ tractatoꝝ dicta vident̄ eſſe p̄ferenda

Sed aliud eſt cauſiſ terminū imponē: aliō ſcri
pturas diligent̄ exponē. In negocijs diffinien
dis non ſolū eſt nccia. ſ. ſcia: ſed etiā ptās. Unō
xp̄s dicturꝰ Petro. Q̄ d̄cūq̄ ligaueris ſup ter
ram ꝛc̄. prius dedit ſibi claueſ regni celoꝝ. In
altera dans ei ſciam diſcernēdi inter lepraꝫ ꝛ
leprā. In altera dās ei poteſtatē eijciēdi aliq̊s
ab eccleſia: l̄ recipiēdi. Cū ğ quelibet negocia
finē accipiant: vel in abſolutōe innocentiū: vl̄
in condēnatione delinquentiū. abſolutō vero
vel condēnatio non ſciam tm̄: ſed etiā ptātem
preſidentiū deſiderat: apparet ꝙ diuinaꝝ ſcri
pturarū tractatores: etſi ſcientia potificibꝰ pre
emineant: tamē quia dignitatis eorū apicem
non ſunt adepti: in ſacrarū litterarū expoſitio
nibus eis. ſ. pontificibus preponunt̄. In cauſiſ
vero decidendis ſecundū poſt eos locū merē
tur. hec ad litterā ibi. Quare concludamus ſa
cram ſcripturā omnibuſ alijs ſcripturis ꝛ ſcien
tijs anteponi. O infideles: o phi: o Italie mun
dani doctores: qui ſacrā theologiā impugnati
ꝛ dicitis illā non habere fundamentū bonum.
Audite Hieronymū barbatū viroꝝ illuſtriuꝫ
in fine prologi. Diſcant igit̄ Celſus: Porphiriꝰ
Julianus: rabidi aduerſus xp̄m canes. Diſcāt
ſectatores eoꝝ qui putant eccl̄iam nullos phi
loſophos: ꝛ eloquētes nullos habuiſſe docto-
res: q̄ti ꝛ quales viri eā fundauerint: extruxe
rint ꝛ ornauerint: ꝛ deſinant fidem nr̄am ruſti
ce tantū ſimplicitatis arguere: ſuāq̄ potiuſ im
peritiā recognoſcāt. hec ille. Quantū ad ter
tiam veritatē dico tria. Prima ꝙ de ſacra
ſcriptura diſputandū eſt vt veritas eluceſcat.
Scd̄o dico ꝙ de ſacra ſcriptura non eſt diſ-
putandū: ita vt reuocet̄ in dubiū. Tertio di
co ꝙ ſacra ſcriptura defendēda ꝛ tenenda eſt
vſq̄ ad ſanguinis effuſionē. Primū ſatis in
telligenti pꝫ: ꝛ concludit̄ clare ex concluſione
ſequenti. Secundū vero probat̄. xxvi. diſ.
c. quis neſciat. vbi dicit̄ ſic. Quis neſciat ſacrā
ſcripturā canonicā tam veteris q̄ noui teſta-
menti terminis ſuis cōtineri: eamq̄ poſteriori
bus omniū epiſcopoꝝ litteris ita preponi vt d̄
illa dubitari oīno: ꝛ diſceptari non poſſit: vtrū
verū vel vtrū rectū ſit: quicquid in ea ſcriptū
conſtiterit eſſe. Epiſcopoꝝ autē litteraſ q̄ poſt
confirmatū canonē ſcripte ſunt vel ſcribētur:
ꝛ per ſermonē forte ſapientiorē cuiuſlibet i ea
re peritioris: ꝛ per alioꝝ epiſcopoꝝ grauioreꝫ
auctoritatē doctioremq̄ prudentiā: ꝛ ꝑ conci
lia licere reprehendi: ſi quid in eis forte a veri
tate deuiatū eſt. hec ibi. Et glo. ſup illo verbo
diſceptari. dicit. ꝙ diſceptari d̄ ſacra ſcriptura
ita ꝙ in dubiū ea que ibi ponunt̄ reuocentur:
non debemus. ſed diſputari licet de eis ad ma
iorem intelligentiā. hec glo. Tertiū autem
probat̄. xxv. q. i. c. ſunt quidam. vbi ſic dicitur.
Sūt quidā dicentes Romano pontifici ſemꝑ

licuiſſe nouas condere leges. Qđ ꝛ nos nō ſo
lū nō negam⁹: ſed ēt affirmam⁹. Sciendū ꝟ́o
ſūmo pe eſt: qꝛ inde nouas leges condere pōt:
vñ euangeliſte aliquid nequaꝙ̄ dixerūt. vbi
ꝟ́o aperte dñs ł eius apoſtoli ꝛ eos ſequenteſ
ſcī pr̄es ſententialit̄ aliqđ diffinierūt: ibi nō no
uā legē romanus pontifex dare: ſed potiuſ qđ
p̄dicatū eſt vſqꝫ ad aīam. i. ad vitā: ꝛ ſanguinē
ꝯfirmare dꝫ. Si. n. qđ docuerunt aplī ꝛ ꝓphe
deſtruere: qđ abſit: niteret̄: nō ſniam dare: ſed
magis errare conuinceret̄. Sed h̄ proculdubio
ab eis: qui ſemꝑ ꝯ̄ lupoꝝ inſidias dñi eccłiam
optime cuſtodierūt. h̄ ibi. Et ſunt ꝟ́ba Urbāi
pape. Et dicit glo. Ber. ꝙ papa nō pōt diſpē-
ſare circa ea q̄ ſpectant ad articulos fidei: cir-
ca āt alia ſic: excepto voto ꝯtinētie. qꝛ forte di
cit ipſe illud diſpenſare nō pōt: qꝛ vix inuenit̄
aliquid melius in qđ poſſet cōmutari. ex̄ đ ſta
tu monachoꝝ. c. cū ad monaſteriū. hec glo. Et
hec ſufficiant pro ſecunda concluſione.

De ornatu ſapientie. Concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯcłonē. vꝫ. Nihil tā ī hac
vita hoīem ornat: ſicut ſcīa ꝛ ſacrarū
lr̄aꝝ ſūma intelligentia. vbi tres inq-
ramus ꝟ́itates. Prima ꝟ́itas ē iſta. ꝙ̄ ſit grā
de ornamentū hoīs ſcientiſ. Scđa eſt iſta. q̄n
tū ſit vituperiū hoīs ignorātis. Tertia ē iſta
an ſui dei poſſint vltra ſtudiuꝫ ſacraꝝ lr̄aꝝ li-
bris poeticis operā dare. Quantū ad p̄mā
veritatē aīa nota ſm̄ Alex. ph̄m libro đ natu-
ris reꝝ. ꝙ ſicut ſeptē planete celū ornant: ſic
ſeptē liberales artes aīam. Sunt āt liberales
artes he: grāmatica: rhetorica: dialetica: ariſ-
metrica: geometria: muſica: ꝛ aſtrologia. Se-
ptē planete ſunt. Luna: mercurius: ſol: venuſ:
marſ: iupiter: ꝛ ſaturn⁹. Grāmatica lune: Rhe
torica mercurio: Dialetica ſoli: Ariſmetrica
ueneri: Geometria ioui: Muſica marti: Aſtro
logia ſaturno operat̄. Et ſic đ ſingulis aliqua
breuiter diſcuram⁹. Grāmatica inꝙ̄ lune cō
parat̄ qm̄ ſicut luna ceteriſ planetis ē terre vi
cinior: ſic grāmatica p̄ma eſt ꝛ vicinior intelle
ctui rudi ꝛ indocto. Eſt. n. grāmatica vt Hu-
go p̄mo didaſcalon ait: ſcīa recte loquēdi ꝛ ca
uendi incōgruitatē in loquēdo. Et dr̄ grāma-
tica q̄ſi litteraliſ ſcīa. grāma. n. grece: latie ſcīa
dr̄. Inde Quintilian⁹ p̄ de oratoria inſtitutōe
Nō ſunt inqt ferendi: qui artē grāmaticaꝫ: vt
tenuē atqꝫ ieiunā cauillant̄: que niſi fidelit̄ fū-
damenta iecerit: quicqđ ſtruxeris corruit: ne-
ceſſaria pueris: iocūda ſenib⁹: dulcis ſecretoꝝ
comes: ꝛ que ł ſola oī ſtudioꝝ genere plus hꝫ
operis minus hꝫ oſtētationis. h̄ ille. Et Alan⁹
quidā maxim⁹ ph̄us roman⁹ in ſuo maiori an
teclaudiāo ait. Hec. ſ. grāmatica adhuc lactā-
tē ad vbera mr̄is infantē cibat: docet illa loq
linguaſqꝫ ligatas ſoluit ꝛc̄. Et di. xxxvij. ēt dr̄
in. c. ſi quis. ꝙ grāmatica docet recte loq. Si
quis grāmaticā artē nouerit: ł dialeticā: vt re
cte loquendi rōnē hēat: vt int̄ vera ꝛ falſa di-
iudicet: nō ip̄robam⁹. h̄ ibi. Etſi forte qs dicat
ꝙ in. c. turbat acumen. in fine. ꝙ ep̄s qui pplo
grāmaticā exponebat acriter reprehendit̄: ri-
dendū ē: vt notat Jo. lxxxvj. di. cū multa. vbi
ſuꝑ ꝟ́bo grāmaticā glo. dicit ſic. Sed qūo ex-
ponebat iſte grāmaticā pplo: qꝛ forte dicebat
cū ego dico hō: intelligas tā de mare ꝙ̄ de fe-
mina: qꝛ cōis generis eſt. ff. de ꝟ́bo. ſigni. hoīs
appellatione. Sed meli⁹ dic ꝙ grāmaticā hic
appellat ſciam auctoꝝ. Recitabat. n. in eccle
ſia fabulas Jouis: ꝛ eas moralit̄ exponebat ī
p̄dicatione ſua h̄ glo. ibi ad lr̄am. q̄re ꝛc̄. Qua
re rlinquit̄ ꝙ grāmatica prima ſcia eſt animū
ornans. Accipe ſcđam ſciam. ſ. rhetoricaꝫ. Et
hec mercurio comparat̄: qui deus eloquentie
antiquitus dicebat̄. Eſt āt oratoris officiū: vt
Tulius in rhetorica noua ait: de his reb⁹ poſ-
ſe dicere. i. habere ſciam dicendi: que res ad
vſum ciuilē. i. vtilitatē ciuiū moribus ꝛ legib⁹
ꝯſtitute ſunt. i. ordinate cū aſſenſione audito-
rū quo ad eius fieri poterit. i. quantū in ſe eſt.
Tria āt ſunt genera cauſaꝝ q̄ rcipere dꝫ o-
rator: demonſtratiuū: deliberatiuū: ꝛ iudicia-
le. Demonſtratiuū eſt qđ tribuit̄ in alic⁹ cer-
te pſone laudē: ſupple ſi ſit honeſtū: vł vitupe
ratione: ſupple ſi ſit inhoneſtū. Deliberatiuū
eſt qđ in cōſultatione. i. deliberatione poſituꝫ
ſ. eſt: ꝛ hꝫ in ſe. i. expectat ſuaſionē: ſupple ſi ſit
vtile: ꝛ diſſuaſionē: ſupple ſi ſit inutile. Judi
ciale eſt qđ poſitū in cōtrouerſia hꝫ accuſatōꝫ
ſupple ſi ſit iniuſtū: aut petitionē cū defenſiōe
ſupple ſi ſit iuſtū ꝛc̄. h̄ Tuli⁹. Propterea Ala-
nuſ rhetoricā pingit indutā veſte: varios hn̄te
colores. ꝛ dextera tuba tenentē: cornuꝙ ſini-
ſtra. Et ſic de ea int̄ cetera ſcribit. Nunc ꝟ́biſ
luce coruſcat. nunc pluit illa p̄ces. nunc laudi-
bus ibuit aures. nunc vario fluctu. i. inunda-
tiōe lachrymaꝝ vultus iundat. nūc vultū va-
riat riſus. nūc faciē aurora ſerenat ꝛc̄. Ter-
tia ſcia hominē ornans: dr̄ dialetica: ꝛ hec ſoli
cōparat̄: qm̄ ſicut ſol lumine ſuo tenebras pel-
lit: ꝛ nr̄m emiſperiū illuminat: ſic dialetica ſcīe
tia eſt veꝝ a falſo diſcernere faciens. Non ꝙ
certe ſcīe veꝝ a falſo nō diſcernant: ſed quia h̄
ſola methodus eſt atqꝫ via ſcientijs cunctis.
hanc p̄mitus Parmenides adinuenit: quā po
ſtea Plato p̄ grecis dedit: ꝛ Ariſtoteles ſuis
diſcipulis ampliauit. Nec te moueat o cano-
niſta ꝙ Gratian⁹ dialeticā ſpernit. di. xxxvij.
c. nōne. ꝛ. c. vino. ꝛ tribus capitulis ſequētib⁹.
qm̄ vt bene noſti eā etiā ibidē plurimū cōmē-
dat. vt patet in. c. ſi quis. Sed de hoc inferius
in tertia veritate ꝛc̄. Quarta ſcientia hoīem
ornans: ariſmetrica dicit̄. Et hec veneri cōpa
ratur: qm̄ ſicut venus carnalis cōiunctionis
influentiā habet: ſic ariſmetrica artē đ nūeris
coniungendis ꝛ ꝓportionādis tradit. de qua
Alanus vt ſupra ait. Ligat oīa nexu: ſingula
cōponit: mūdū regit: ꝛ ordinat orbē ꝛc̄. Qui
ta ſcīa hominē ornans dr̄ geometria: ꝛ hec Jo
ui comparat̄. de qua Seneca ad Lucilliū ait.
Me geometer docet ꝛc̄. vide ibi. ꝛ Alan⁹ vt
ſupra ſic đ ipſa ſcribit. Hec virgo virgā gerit:
qua totū circinat orbē: qua terre ſpaciū metit̄
qua mare claudit limitib⁹ certis. qua circinat
ardua celi: ꝛ docet quid ſit punctus que linea
curua: recta ł equalis: cur centrū in medio ſe-
det: cur angul⁹ oīs: aut obtuſus habet: aut ſur
ſum tendit acutus ꝛc̄. Et bene nota ꝙ ſicut a-
riſmetrica circa quantitatē diſcretā: ſic mathe
matica circa quantitatē ꝯtinuā verſatur. Eſt
aūt quantitas diſcreta vt numerus ꝛ orō: vt
docet Ari. in. c. de quātitate. q̄re ꝛc̄. Sexta
ſcia hoīem ornans: muſica dr̄. et hec Marti ꝯ
parat̄. tum qꝛ a fabro ad ignē ſedente repta eſt
tum qa inſtr̄alis muſica vt ſunt tube ꝛ alia h⁹
modi: hoīes equoſqꝫ ad belluꝫ excitare ſolent.
vt dicit Iſido⁹ li. ſuo ethimoł. Dicit tam̄ ipſe ꝙ
muſica ſic repta eſt ſm̄ veritatē. Nā poſt dilu
uium quidā teſtitudinē mortuā repit: cui⁹ tota
carne ꝯſumpta: ſoli remanſerāt nerui: q ꝓpter
ſolis deſiccationē valde extenſi erant: ꝛ amo-
tis digitis pauliſꝑ ſuꝑ neruos aliqualeꝫ ſenſit
melodiā. Et ſic ad eius ſilitudinem lira quedā
facta eſt: ꝛ Lino tradita eſt: ꝛ tandē Orpheo:
vide Senecā vbi ſ̄. ꝛ Alanū. Et de his tribuſ
etiā ſcientijs Gratianus loquit̄. di. xxxvij. c. ſiqs.
vbi dicit̄ ſic. Geometria autē ꝛ ariſmetrica et
muſica hn̄t in ſua ſcīa veritatē ꝛc̄. Septima
ꝛ vltima ſcīa dicit̄ aſtrologia. ꝛ hec Saturno
comparat̄. qm̄ ſicut Saturn⁹ ceteris planetis
altior eſt: ſic ꝛ ſcia hec de altiorib⁹ ꝙ̄ ceter̄ ſpe-
culatur. Tradit. n. noticiā de ꝯnexione celi: re
gionibus: circulis: ortu: ꝛ caſu ſignoꝝ: de nati
uitate: ꝛ morte: de fortuitis ꝛ alijſ euentib⁹ ꝛc̄.
De his oībus Seneca vbi ſuꝑ in principio ſic
ait. Meritoria artificia ſunt liberaleſ artes ha
ctenus vtilia ſi p̄parant ingeniū: nec detinēt.
Tandiu. n. iſtis imorandū eſt: ꝙ̄diu aīus nihil
maius agere pōt. Rudimenta ſunt noſtra non
opera. quare liberalia ſtudia dicta ſunt. videſ
quia hoīe digno digna ſunt ꝛc̄. Et ſic pꝫ prima
veritas. Quantū ad ſecundā veritatē dico
ꝙ ſatis ex dictis apparet: ꝙ ſi tanta eſt ſciētia-
rum: ſcientiſqꝫ dignitas decuſ: ꝛ excellentia: ꝙ
a contrario ſenſu ſatis indignitas: dedecus: et
ꝯfuſio hoīs ignorantis: ipſiuſqꝫ ignorantie de
duci pōt. Eſt autē duplex ignorantia ſm̄ ph̄m
p̄ poſterioꝝ. ſ. ignorantia negationis: ꝛ ignorā
tia diſpoſitionis. Ignorantia diſpoſitionis eſt
error ꝯtrari⁹ ſcientie. Et fit duplicit̄. ſ. ſimplici
ter ꝛ ſine ſilogiſmo: aut per ſilogiſmuꝫ. que fit
ſine ſilogiſmo: ſimplex eſt. i. vnica. qꝛ ibi tantū
ſimpliciter credit̄ aliquid qđ non eſt: aut econ
uerſo. Sed que fit per ſilogiſmuꝫ eſt plures. ł.
multipliciter fit: vt poſtea in lr̄a oſtendit: ſꝫ iſta
dimittamus. Secūdū aūt dños decretiſtaſ
duplex eſt ignorantia impediens omne bonū
ſ. ignorantia iuris: ꝛ ignorantia facti. i. q. iiij. c.
vlti. §. notandū. vbi dicit ſic text⁹. Eſt. n. igno-
rātia alia iuris: alia facti. facti: alia qđ opōtuit
eū ſcire: alia qđ oportuit eū non ſcire: ſicut ait
aplus. Si quis infideliū vocauerit vos ad ce
nam: qcquid vobis appoſitū fuerit: comedite
nihil interrogantes. ſi quis vobis dixerit hoc
idolis imolatuꝫ eſt: nolite comedē. Ecce ꝙ vo
catum ad cenā non oportebat ſcire carnes ſibi
appoſitas idoł fuiſſe imolatas: qđ oportuit eū
ſcire ſicut ignorantia iudeoꝝ ꝛ reliquoꝝ infiđ
lium: qui ea que a ꝓph̄is de xp̄o fuerant ꝓnū
ciata adhuc ignorant eſſe cōpleta. Unde a iu-
deis adhuc expectatur venturus: hec neminē
excuſat. Item ignorantia iuris alia naturalis
alia ciuilis. Naturalis omnibus adultis dam
nabilis eſt. Jus vero ciuile. alijs p̄mittit igno
rare: alijs vero non. Juris ciuilis ignorantia
nemini obeſt in damno vitando ſi negatiuum
inde contingat ꝛc̄. Et ſunt verba Ambro. Et
ꝑpulchre de hoc notat̄ in glo. Ad quoꝝ cla-
riorem noticiā eſt ſciendū ꝙ ignorātia iuris eſt
ſeptulex. ſ. Diſcreta: inuincibilis: ſimplex: diffi-
cilis: ſupina affectata: ꝛ ꝑuerſa. Ignorantia di
ſcreta eſt qn̄ quis ſcire n̄ curat q̄ ſibi ad ſalutē
neceſſaria nō ſunt. Audi Aug. de ꝟ́bis Pauli
Melior inqt eſt fidelis ig̊rantia ꝙ̄ temeraria
ſcia. Inuincibił duplex eſt. ſ. introducta ꝑ cul-
pam: ꝛ p̄ter culpā. Introducta p̄ret̄ culpaꝫ eſt
in pueris: q̄ ſimpliciter in eis iuris cognitionē
priuat. ſilr̄ ꝛ in furioſis qui oīo vſu carent rōis
Et in decrepito: ꝛ in eo qui naſcit̄ amens. Et
Et hec ſm̄ Bona. in. ij. ſniaruꝫ. excuſat a toto.
qa caret rōnis vſu. Alia eſt ignorantia iuin
cibiliſ que introducta eſt ꝑ culpā: ſicut in ebrio
qui ſe precipitauit. hec aūt non excuſat a toto
ſed a tanto. vnde minus peccat ꝙ̄ ſi non fuiſſꝫ
ebrius. ar. di. l. c. ſepe. Quidā tamen dicunt ꝙ
excuſat a toto. vnde ſi quis ex culpa ſua: vt ꝓ
pter nimiū coitum mulierū cadat in amentiaꝫ
ꝛ hominē interficiat: dicunt iſti ꝙ ſi omni pror
ſus vſu rōniſ caruit excuſatur a toto. Facit ad
hec. xv. q. i. aliquos. ꝛ. c. ſequens. ꝛ hoc proba-
bilius eſt. Eſt tamen talibus ſi ſanantur pn̄ia
aliqua imponenda. xv. q. i. c. ſi quis inſaniens.
Ubi dicit textus. Si quis inſaniens aliquē oc
ciderit: ſi ad ſanam menteꝫ ꝑuenerit: leuior ei
penitentia imponenda eſt. vn̄ ꝙ̄uis nō pecca-
uerit propter defectū rationis vſus. penitētia
ei tn̄ ad cautelam imponenda eſt: vt dicit ibi-
dem glo. di. l. preſbyteros. xxxiiij. q. ij. in lectū
ꝛ etiā ne diſciplina eccleſie deſeratur. xxiij. q.
v. c. excōicatoꝝ. Tertia ignorantia dicitur
ſimplex: vt cumquis neſcit qđ ſcire tenetur.

Laborat tñ quantũ poteſt: vt ſciat. ⁊ tũc ſi ple
ne operã dedit: vt ſciret qḋ pertinebat ad ip̄z:
proculdubio ſi errat excuſat̃ a toto. fecit. n. qḋ
potuit. ſi vero ſemiplene operaz dedit: tũc ex
cuſatur a tanto ⁊ nõ a toto: ſm̄ Bona. in centi
loquio. Quarta ignorantia dicit̃ difficilis. ⁊
hec eſt que nõ tollit totaliter vſum rõnis: ſed
aliq̃ñ tm̄. vt patet in furioſis: qui tñ quandoq̃
aliqua habent lucida īterualla. hec excuſat a
tanto ⁊ nõ a toto. Simile eſt ḋ pueris qui ſunt
doli capaceſ: ſed nõ plene. facit ad hec. xxxij. q.
vij. c. quemadmodũ. Quinta ignorantia di
citur ſuppina. vt cũ quis negligit ſcire qḋ ad i-
pſum ſpectat: ⁊ talis excuſationis rationẽ non
habet. di. xxxvij. §. vlt. Illis inquit Augu. oi-
no ignoſci nõ poterit: qui a quo diſcerẽt copiã
habentes operam nõ dederunt. ps. Noluit in
telligere vt bene ageret. ⁊ allegatur etiaz ab
Augu. in dicto. §. vlti. di. xxxvij. Sexta ig̃
rantia dicitur affectata. i. deſiderata. vt cũ q̃s
deſiderat neſcire qḋ ſcire tenetur: nõ tñ deter
minat apud ſe ꝙ teneatur illud ſcir. Et hec ſe-
cundũ Bona. Ricardũ ⁊ Alex. di. xxij. ſecũdi
ſnīaꝝ. ſic ex vna parte excuſat: ꝙ ex alia par-
te aggrauat: iquantũ affectata eſt. Audi Ber
nar. de duodecim gradibus humilitatis. Fru
ſtra ſibi inquit de infirmitate ł ignorantia blã
diuntur: qui vt liberius peccẽt: libenter igno-
rant vel infirmantur. Et Grego⁹. xxv. moꝝ.
Neſcire inquit ignorantia eſt: ſcire noluiſſe ſu
perbia eſt. Et Iſidorus de ſũmo bono. Neſci
re ſimpliciter ad ignorantiã pertinet: ſcire no-
luiſſe ad contumacẽ ſuperbiã. voluntatẽ quip
pe dñi ſui velle nõ ſcire: quid aliud eſt q̃z dñm
velle ſuperbiendo cõtemnere. Septia ⁊ vl
tima ignorantia dicitur peruerſa. vt cuz quis
non tm̄ neſcit: ⁊ vult neſcire: ſed etiã diſpoſitio
nem vel habitũ ignorantie induit: qua verita
tem non tm̄ fugit: ſed etiã perſequitur ⁊ impu-
gnat. qḋ quidẽ proprie eſt peccare in ſpiritum
ſanctũ. Job. xxiiij. Ipſi fuerunt rebelles lumi
ni: neſcierunt vias eius: ⁊ hi in eoꝝ mala volũ
tate indurantur: ⁊ penituſ excecantur. Iſa. vj.
Exceca cor populi huius: ⁊ oculos eius clau-
de: ⁊ aures eius aggraua ⁊c̃. Sap̄. ij. Exceca-
uit eos malitia eoꝝ. ⁊ hec nullam excuſationẽ
habet. Accipe modo ſecundã principalẽ ig̃-
rantiã que dicitur ignorantia facti. Et hec eſt
duplex ſm̄ Alex. vbi ſupra. prima eſt ignoran
tia facti qḋ oportuit eũ ſcire. ſecunda eſt igno-
rantia facti qḋ nõ oportuit eũ ſcire. Quãtũ
ad primã dicit ꝙ ſi fuit neceſſe ſcire factum: ⁊
fecit qḋ potuit: vt factũ ſciret: talis ignorãtia
excuſat. etſi nõ a toto: tñ a tanto. Si autez ne-
glexit ſcire: cũ ſit ignorantia ſuppina nõ ſoluz
nõ excuſatur: ſed etiã ex ignorantia tali aggra
uatur culpa. ⁊ hoc modo peccant iudei nolen-
tes hoc factum ſcire. ſ. xp̄m veruz meſſiam iã

veniſſe: cũ ex operibuſ xp̄i ⁊ diſcipuloꝝ: ⁊ aliiſ
ſignis iã pleniſſime id diſcernere poſſint. Quã
tum vero ad ſecundã ignorantiã facti. ſ. qḋ nõ
oportuit eũ ſcire: dicit ꝙ hec excuſat. ⁊ de hoc
intelligitur illud qḋ dictum eſt ſupra. i. q. iiij. §.
notandũ. c. vlti. Si quis infideliuz vocauerit
vos ad cenam ⁊c̃. Et ſunt verba apoſtoli prĩa
Cor. x. vbi ſic dicit. Si q̃s infideliũ vocauerit
vos ad cenã: ⁊ ire vultis quicquid appoſitum
fuerit vobis comedite: nihil inde interrogan-
tes propter conſciam. Alij autez ſic dicunt ꝙ
ignorantia facti eſt duplex. quia vł talis igno
rantia eſt cauſa agendi illud factum: vel nõ ẽ
cauſa facti: ſed cõcomitãs factũ. Si eſt cauſa
facti ⁊ adhibita fuit oĩs diligẽtia excuſat a to
to. ſed ſi nõ oĩs: ſed aliqualis excuſat a tanto: ⁊
nõ a toto. ꝟbi gratia. Petrus ſi ſciret illud fa-
ctum fuiſſe peccatũ: nunq̃z feciſſet. ⁊ poſtq̃z ſci
uit doluit nõ parum. dico ſi adhibuit omnẽ di
ligentiã excuſatur a toto: ſi aliqualez a tanto.
Si aũt ignorantia nõ fuit cauſa facti: ſed cõco
mitanſ ipſum. vt ꝟbi gratia. Petrus fecit hoc
factum qḋ eſt peccatũ mortale: ⁊ neſciuit: tam̃
ſi adhuc ſciuiſſet: nõ ꝓpter hoc deſtitiſſet ḋ fa
cto. iſta ignorantia nullo pacto excuſat. Oib⁹
his concordant btũs Tho. prima ſe. q. lxxvj.
Petrus de tarantaſio in ſo. di. xxij. Bona. ⁊
Ricar. ⁊ multi alij famoſiſſimi doctores. q̃re
⁊c̃. Et ſic patet ſa veritas. Quantũ ad ter-
tiam veritatẽ dico ꝙ multi diuinaꝝ litterarũ
ignari ſic abſolute ſine diſtinctione dicere ſo-
lent religioſis ⁊ diuino cultui dedicatis: omni
no vltra diuinaꝝ ſcripturaꝝ intelligentiã aliiſ
ſcientijs ⁊ permaxime pħie ⁊ poeſi operã da-
re eſſe prohibitum. Et quia forte quibuſdaz h̄
verũ fuiſſe credimus. Ideo vt huius rei veri
tas clareſiat: ex ſententijs ſcĩ Tho. ſa ſe. q.
clxvij. ⁊ Gratiani. di. xxxvij. Argumenta ĩ op
poſituz pro vtraq̃ parte adducam. ⁊ poſtea ar
gumenta ad partem negatiuaz clariſſime ſol-
uam. Volo igitur oĩno probare poetis ⁊ pħie
deo dedicatis nõ eſſe operã dandũ. Et arguo
p̊ ſic. Audi Gra. eadẽ di. c. p̊. Ep̄s inquit genti
liũ libros nõ legat. hereticoꝝ ãt pro neceſſita-
te ⁊ tp̄re: vt. ſ. ſciat improbare hereſiz. Scḋo
audi eundẽ. c. ij. Sacerdotes inquit dei obmiſ
ſis euangelijs ⁊ prophetijs: comedias legere:
amatoria buccolicoꝝ verſuũ verba cantare:
tenere Virgiliũ. ſ. in manib⁹: ⁊ id qḋ in pueris
eſt cã neceſſitatis: vt. ſ. erudiant crimẽ in ſe fa-
cere voluptatiſ. Et ſunt ꝟba Hiero. ad Dama
ſum papã de filio prodigo. Tertio audi eũ-
dẽ. c. iij. Nõne inquit vobis videt̃ in vanitate
ſenſus ⁊ obſcuritate mentis ingredi illum q in
diebus ⁊ noctibus in dialetica torquet̃. Et ſũt
ꝟba eiuſdẽ. Itẽ audi eundẽ. c. iiij. Vino inquit
inebriant: qui ſacras ſcripturas male intelli-
gunt atq̃ puertunt: vt ſunt heretici. Litera q

abutunt̃ ſeculari ſapiã. Et dialeticoꝝ tẽdicul:
que nõ tam tendicula appellãda q̃z fantaſma.
i. vmbre quedã ⁊ imagines: que cito peunt et
diſſoluunt̃. Et ſunt ꝟba Hiero. in Iſa. Et i. v.
c. redarguit ep̄os: q tales doctrinas eoꝝ filios
inſtruebãt. In ſexto ꝟo. c. adducit exemplum
btĩ Hiero. ſic dicens. Legim⁹ de btõ Hiero.
q̃ñ libꝝ cũ legeret Ciceroniſ: ab angelo corre
ctus eſt. i. ꝟberatus: eo ꝙ vir xp̄ian⁹ paganoꝝ
figmentis intendẽt. Et antedicta p. §. huic. c. ĩ
mediate ſequentẽ clare ↄfirmat. Itẽ audi btm̄
Hiero. ad Paulinũ. Nũquid ait iam nõ aĩad
uertitis o litteraꝝ auidi ⁊ ꝟitatis inſcij: an voſ
ↄuertere deceat ad artiũ tenebroſos inuẽtõeſ
⁊c̃. lege ibi q̃a pulchra dicit. Quare ex hiſ oib⁹
ſatis dz: talibus ſcientijs p dei ſeruos non eẽ o
perã dandũ. In oppoſitũ aũt ⁊ pro pte affir
matiua idẽ Gratian⁹. §. ſed obijcit̃. alia plura
c. adducit. vbi ſex rõibus oñdit ꝙ clerici ſcien
tijs ſecularib⁹ debent opam dare. Et in. c. tur
bat ſic ait. Turbat acumẽ legentiũ. i. ſubtilita
tem ingenij: ⁊ deficeŕ cogit qui eos a legẽdis
ſecularib⁹ libris oĩbus modis exiſtimant ꝓhi-
bendos. In quibus ſi qua inuenta ſunt vtilia
q̃ſi ſua ſumere lz: ⁊ non q̃ſi gẽtilia ſupple. Alio
q̃n Moyſes ⁊ Daniel ſapiã ⁊ lr̃is egyptioruz:
caldeoruq̃ non paterent̃ erudiri. Quoꝝ. ſ. gẽ-
tilium tm̄ ſupſtitiones ſilł ⁊ delitias horrebant
Nec etiã ipſe magr̃ gentiũ. ſ. ſcũs Paul⁹ aliq̊t
ꝟſus poetaꝝ ſuis ſcriptis indidiſſet ⁊ ſuis dict]
Et ſunt ꝟba Bede in li. regũ. Et ſup hoc ꝟbo
nec magr̃ gentiuz. glo. ſic dicit. Legit̃ ꝙ cum
Paulus veniſſet athenas vidit arã ignoti dĩ:
In q̊ viuimus morimur ⁊ ſum⁹. A q̃ ſcriptura
Paulus ſuã predicationẽ incepit: ⁊ aperuit illł
athenienſib⁹ ſenſuz illi⁹ ſcipture ꝓſequens de
deo nr̃o ⁊ dicens. Quẽ vos dicitiſ ignotũ ego
p̄dico: ⁊ iõ tunc Dionyſi⁹ ariopagita uideſ quẽ
dam cecũ tranſeuntez dixit. Si illuminaueris
hunc cecũ credã. ſtatĩ iuocato noĩe crucifixi p
Paulũ illuminat⁹ eſt: ⁊ ille credidit. h̄ ad lr̃am
in dicta glo. Itẽ in. c. q de menſa. ſic ait. Qui ḋ
mẽſa ⁊ vino regis. ſ. Nabuchodonoſor nolunt
comedẽ: ne poluant̃: vtiq̃ ſi ſapiãz atq̃ doctri
nam babilonioꝝ ſcirent eẽ pctm̄ nunq̃z acquie
ſcerent diſceŕ qḋ non licebat. Et ſunt ꝟba btĩ
Hiero. ad Titum. ⁊. §. cur ḡ. dicit ſic Granus.
Cur ḡ legi ꝓhibent̃: q̃ tam rõnabilŕ legenda p
bant̃. hec Gran⁹. Audi peritũ Hug. ad ꝓpoſi-
tum nr̃m quid dicat. Quicũq̃ inq̃t ad ſciam p
tingere cupit: ſi relicta veritate atriũ: reliquis
ſe ĩplicare voluerit materiã laboris: vt ñ dicã
infinitã: plurimã iueniet ⁊ fructũ exiguũ. Qua
propẽ mihi videt̃ primũ dandã eſſe operã arti-
bus: vbi fundamẽta ſunt oĩuz ⁊ pura ſimplaq̃
veritas aperiat̃. Et idẽ. Quis. n. vmbrã ꝟtutũ
induit q̃bus videm⁹ floruiſſe gẽtiles. Quis. n.
Temiſtodis diligentiã. Frontonis grauitatẽ.

Socratis ↄtinentiã. Fabritij fidẽ. Pudicitiaz
Scipionis. Longanimitatẽ Vlyxis. Catonis
pietatẽ imitat̃. qui q̃ſi quedã ſuoꝝ ſeculoꝝ ſide
ra ſplenduerũt: tp̄a ſua illuſtrãteſ ⁊c̃. Quid hic
dices aĩa mea. Reuera Granus in p̄dicta diſ.
§. cur ḡ. poptime hanc q̃õnem diſſoluit. Audi
q̃d dicat. Sz ſeculares inq̃t lr̃as q̃daz legũt ad
voluptatẽ: poetaꝝ figmentis ⁊ ꝟboꝝ ornamẽ
tis delectati. Et hi ſupple ſunt mali. Quidam
vero ad eruditionez eas addiſcunt: vt errores
gentiliũ deteſtent̃: ⁊ vtilia q̃ in eis inueniũtur
ad vſum ſacre eruditõis deuoti inuertant. ſ. in
bonã partẽ. Tales laudabiliter ſeclareſ litťas
addiſcunt. Vnde btũs Gregori⁹ quendã ep̄m
non rep̄hendit: q̃a eas didicerat: ſed q̃a contra
ep̄ale officiũ pro euangelica lectiõe gramma-
ticam populo exponebat. hec ille. Quib⁹ ſane
verbis ſatis claret quõ argumẽta in oppoſitũ
ſoli poſſunt. Sic. n. capitulũ primũ intelligit̃ ꝙ
ep̄s libros gentiliũ non legat. ſ. cã delectatiõis
Quo quidẽ mõ ⁊ capłm ſz tertiũ ⁊ quartũ ex
poni põt. Qua ex re etiã Hiero⁹ ab angelo cõ
rectus eſt: q̃r nimia. ſ. delectatiõe Ciceronẽ le-
gebat. ſicq̃ de alijs. Quidaz autẽ ad hanc q̃õ-
nem diſtinctionẽ iſtam apponunt: dicentes. A
liqui addiſcũt: vt ſcientiã tm̄: ⁊ hoꝝ finis ſuper
bia ẽ. Aliq̃ vt ſciant̃: ⁊ hoꝝ finiſ vanaglŕa ẽ. Ali
qui vt lucrent̃: ⁊ hoꝝ finis auaritia eſt. Aliqui
vt edificent̃: ⁊ hoꝝ finis prudentia eſt. Aliq̃ vt
edificent. i. inſtruant: vt ſunt p̄dicatoreſ: ⁊ hoꝝ
finis charitas eſt. Certe iſta eſt bona diſtinctio
⁊ poptime difficłtatẽ enucleat. Et vt latiſſime
hec mã habeat̃: notanda ſunt quedã dicta btĩ
Tho. ſcḋa ſecũde. q. clxvij. ĩ p̄ma. q. ad vlt. ar.
vbi ſic ad lr̃am ait. Studiũ pħie ſm̄ ſe licitum
eſt ⁊ laudabile ꝓpter veritatẽ: quã pħi perce-
perunt: deo illis reuelante. Sed q̃a pħi q̃dam
abutunt̃ ad fidei impugnationẽ: ideo apł̃uſ ad
Coł. ij. c. ait. Videte ne q̃ſ vos ſeducat p pħiaz
⁊ inanẽ ſciam ſm̄ traditionẽ hominũ: ⁊ non ſe
cundũ xp̄m. Hoc etiã voluit ⁊ Hugo ſic dicẽs
Pħi quia xp̄m non cognouerunt in cogitatõi
bus ſuis ſupbia tumeſcentes: vera humilitate
carentes: humanã głam appetentes: ⁊ ſeipſos
ſapientes exiſtimãtes ⁊ dicentes: ſtulti fcĩ ſunt
hec ille. Et Lactanti⁹ li. de falſa p̄nia. c. i. Non
potuerũt illi pħi veritatẽ cog̃ſcẽ: q̃r eũ nõ acce
perunt q potens eſſet. Iõ Granus eadẽ di. iij.
c. ſi q̃s. ſic ait. Si q̃s grãmaticã artẽ nouit ł dia
leticã: vel recte loq̃ndi. i. ↄpoſite rõem habeat
vt inter vera ⁊ falſa diiudicet: nõ improbam⁹
Geometria autẽ ⁊ ariſmetrica ⁊ muſica: hñt
ĩ ſua ſcĩa ꝟitatẽ: ſz nõ eſt illa ſcĩa pietatis. Scĩa
pietatis eſt noſcẽ legẽ: ſcripturas ſacras: ⁊ ĩtel
ligẽ ꝓphas: in euãgelio credẽ: apł̃os nõ ig̃rare
Gramaticoꝝ aũt doctrĩa põt etiã ꝓficẽ ad vi
tã: dũ fuerit in melioreſ vſus aſſumpta ⁊c̃. hec
ille. Et nota ꝙ licet geometria ⁊ ariſmetrica ⁊

musica: vt dicit hic Gran⁹ nõ ſint ſcie pietatis
vt exponit: deſeruiũt tñ ⁊ famulant̃ ſcie pieta
tis. p illas. n. clarius in diuoꝝ venim⁹ cognitõ
nẽ: vt pȝ oibus intellgentib⁹. Et iſta ſufficiant
p p̄nti mã. Studijſ igit̃ ſacraꝝ litĩaꝝ opaȝ de
mus: vt enſe doctrine diaboli laqueos pciderẽ
valeam⁹: exẽplo militis nr̃i xp̄i diabolo tẽtan
ti v̄ba ſacre ſcripture r̄ndẽtis: nõ in ſolo pane
viuit hõ ⁊c̃. cũ q̊ p grãm hic: ⁊ in futuro p gl̃iã
regnare poſſim⁹: q ẽ bñdict⁹ in ſecula. Amen.

¶ Feria ſ͂a p̃me dñice quadrageſime d̃ gñia-
li iudicio ſermo in ordine ſextus.

Enite bene dicti pr̃is mei pci-
pite regnũ: qd̃ paratũ eſt vobiſ ab
origine mundi. Math. xxv. Mel
lifluũ h̃ ſane: iocundũq̄ v̄bũ Jeſu
xp̄i nr̃i capitanei eſt: ad oẽs v̄e ſapientes: q ſic
hac in vita: dei ſibi ſapia ⁊ ſcia cõceſſa: cũ car-
ne: mundo vitijs: diaboloq̄ pugnarũt: vt nõ ĩ
iuria gl̃ie coronã mereant̃. qd̃ ⁊ Math. v. oñ-
dit dicẽs. Gaudete ⁊ exultate: qm̃ merces vr̃a
copioſa eſt ĩ celis. Et Apoc̃. iij. Eſto fidel' vſq̄
ad mortẽ: ⁊ dabo tibi coronã vite. ⁊ Jſa. xxxij.
Sedebit ppl's me⁹ in pulchritudine pacis: ⁊ ĩ
tabernaculis fiducie: ⁊ in rege opulenta. ⁊. p̃s.
Exultabũt ſcĩ in gl̃ia: letabunt̃ in cubilib⁹ ſuiſ
Ac p locũ a c̃rijs inſipientibus dicit idẽ dñs.
Jte maledicti in ignẽ eternũ. Math. xxv. p̃s.
Pluet ſuper pccõres laqueos ignis: ſulphur: ⁊
ſp̃us procellaꝝ: q̃ faciunt v̄bũ ei⁹. ⁊ idẽ. Lõge
a pccõrib⁹ ſalus q: iuſtificationes tuas nõ ex-
queſierũt. Jſa. vlt. Uermis eoꝝ non morieẽ: ⁊
ignis eoꝝ nõ extingueẽ. Uenite igit̃ o v̄i ſapiẽ
tes pcipite r̃gnũ ⁊c̃. Jn qb⁹ ſacratiſſimis v̄bis
tres d̃ extremo ⁊ generali iudicio c̃ſideratões
faciamus. vȝ.

Judicij extremi neceſſariam entitatem.
Judicij extremi ſtupendam qualitatem.
Et iudicij extremi vltimã terminabilitateȝ.

De nccitate iudicij extremi c̃ſideratõ p̃ma.

Rimo iudicij extremi neceſſariã enti
tatẽ videam⁹. vbi more ſolito tres cõ
clõnes faciam⁹. vȝ. Pria c̃clõ ẽ iſta
vt dei gubernatio oñdat̃: ⁊ irremuneratũ ni-
hil relinquat̃: neceſſe eſt vt aliq̊ ĩ tp̄re aia ⁊ cõ
pus ſiml' añ tribunal xp̄i p̄ntent̃: ⁊ finalr̃ iudi-
cent̃. Scd̃a c̃clõ ẽ iſta. Licȝ iudiciũ extremũ
ſit hoiuȝ cõitati occultiſſimũ: nõ tñ ab oib⁹ erit
pſus ignoratũ. Tertia c̃clõ ẽ iſta: Si iuſti
⁊ hñ ſcẽq̄ viuẽtes iudiciũ pauẽt extremũ: qd
facẽ debẽt miſeri peccatores: qui eternas pe-
nas debent pati in eternum.

Quibus modis probari poteſt iudiciũ ex-
tremũ futurum eſſe concluſio prima.

Ccipe. p̃mã c̃clõnez ⁊c̃. ut. s̃. vbi tres
ingram⁹ v̄i. vȝ. Pria v̄i. ẽ iſta. q̊t ⁊ q̃
ſũt illa pccã q̃ maxie iraſcit̃ d̃s. Scd̃a
v̄i. eſt iſta. An poſſit aliq̃ mõ probari q̇ d̃s ira-
tus d̃beat oẽs vl̃r iudicare. Tertia v̄i. ẽ iſta.
An vltimũ iudiciũ int̃ oia ſit horribilius ⁊ pa-
uendiſſimũ. Quãtũ ad p̃mã v̄i. dico q̇ tria
ſunt pccã p̃ncipalia: pp̄ q̃ p maxime iraſcit̃ de.
p̊. Jo. ij. Oẽ qd̃ eſt in mũdo: aut ẽ cõcupia car
nis: aut concupia oculoꝝ: aut ſupbia vite. i. oẽ
pccm̃ aut eſt luxuria: ⁊ ſpẽs luxurie: aut auari
tia ⁊ ei⁹ nã: aut ſupbia ⁊ ei⁹ c̃ditio. Scd̃m h̃
tria pccã tria ſunt horribilia iudicia dei. p̃muȝ
iudiciũ iã fcm̃ eſt c̃ angelos in eoꝝ creatiõe r̃-
belles. Apoc̃. xij. Factũ eſt p̃liũ magnũ ĩ celo
⁊ ſequit̃. Et piectus eſt ille draco ſerpens an-
tiquus q vocat̃ diabolus: ⁊ ſathanas q ſeducit
vniuerſuȝ orbẽ: ⁊ piect⁹ eſt in trã: ⁊ angeli ei⁹
cũ eo miſſi ſunt ⁊c̃. Sȝ de h̃ ſatis in nr̃o dñicali
Et h̃ iudiciuȝ p̃mũ fcm̃ eſt c̃ pccm̃ ſupbie. oẽs
n. cõiter theologici tractatores c̃cedũt. vt dic̃
ẽt dñs Bona. di. v. ſecũdi ſniaꝝ. q̇ oẽs angeli
apoſtatantes ſupbia ⁊ elatione apoſtatarunt.
Sȝ in mõ ſupbiendi fuit opinionũ diuerſitas:
vt ibi p̃fatus doctor oñdit. Quidã. n. dicũt q̇
Lucifer p̃mo ⁊ p̃ncipalit̃ ſupbiuit: diuine ñ uo
lens ſubdi poteſtati. Inferiores v̄o ſic ſupbie-
runt: q: voluntati luciferi c̃ſenſerunt: ſic̃ Adã
dr̃ ſupbiſſe: q: mulieri ſupbienti c̃ſenſit. Sed
hic modus nõ placet dño Bona. ⁊ rõ. q: nẽo ĩ
ordinate appetit aliqd̃ bonũ p̃us alt̃i q̃ ſibi: ⁊
p c̃ñs p̃us debuerunt inferiores libertatẽ ſuã
appetẽ q̃ luciferi. Quid ãt dicũt q̇ ẽt ĩferioreſ
angeli ppriã excellentiã ⁊ libertatẽ ſupbiẽdo
cõcupierũt: ſȝ intuenteſ ad illã puenire ñ poſſe
ſine ſupbia luciferi q erat eoꝝ oibus excellẽ-
tior. Jſa. xiiij. Tu ſignaculũ ſimilitudis plen⁹
ſapia pfecte pulchritudis ĩ paradiſi d̃litijs fui-
ſti: lucifero adheſerũt: ⁊ ſic ppria ſupbia pecca-
uerunt. q: ex ppria volũtate aliene ſupbie ad
heſerunt. Et h̃ placet dño Bona. Jõ nõ q̇ p̃n
ceps ſpirituũ reproboꝝ ſuoꝝ nãliũ attendens
ſtrenuitatẽ ⁊ excellentiã: ſine meritis alijs vo
luit ſpiritib⁹ dñari: nec cuipiã ſubiect⁹ eẽ. Jn-
feriores v̄o ſpũſ tm̃ appetẽ mĩme auſi ſũt: ſȝ ẽt
ipſi ſuoꝝ nãliũ ſtrenuitatẽ c̃ſiderãtes cõtẽtati
ſũt ſupbie luciferi c̃ſentire: ita q̇ ſub ũbra illi⁹
ñ cuipiã miſtrarent: ſȝ q̊dãmõ ſub illo potirent̃
volũtaria libertate qua ſub diuo dñio ſe c̃ſeq
ñ poſſe videbãt. Et ſic ppria volũtate ſupbie
rũt: q: ſine meritis voluerũt btĩficari. Et q̃uis
ñ appeterẽt p̃eſſe ſic̃ lucifer: tñ ĩdebito mõ ap
petierũt ſubeſſe: q̃ fit: vt nõ tm̃ appeterẽt deo
parificari ſic̃ lucifer: ⁊ p c̃ñſ ñ tm̃ peccauerũt ſic̃
⁊ lucifer. q̃re ⁊c̃. Scd̃ȝ iudiciũ fcm̃ ẽ. Gen.
vj. vbi dr̃. Uidẽs ãt q̇ mlt̃a malitia hoiuȝ eẽt
ĩ trã: ⁊ cũcta cogitatio hoĩs ĩtẽta eẽt ad malũ
oĩ tp̄re penituit eũ feciſſe hoiem: ⁊ ait. Delebo
hoiez quẽ creaui a facie tr̃e ⁊c̃. ⁊ introduxit di
luuiũ ad delendã omnẽ carnẽ. Sȝ q̄omõ pe
nituit deũ cũ ſine triſtitia q̊s penitẽ nõ poſſit:

dico q̇ iõ dr̃ deũ penituiſſe: q: opa penitudis
oñdit: ſic̃ ⁊ hoies penitẽ ſolẽt: qñ vidẽt opa eo-
rũ fini eoꝝ ⁊ intentõi agẽtis oio c̃rĩari: ⁊ aliq̃ ſi
gna illi⁹ penitudĩs oñdunt. Sic ⁊ ſilr̃ de⁹ hũa
nũ gen⁹ c̃ debitũ ei⁹ finẽ. ⁊ intentõi ipſi⁹ agẽtiſ
qd̃ eſt ip̄emet: cernẽs oppugnari: ſigna penitu
dinis oñdit: q̊a irati more gerẽs Noe iudiciuȝ
futuꝝ predicẽs diluuiũ ſup vniuerſaȝ terrã mi
ſit: ⁊ oĩa viuẽtia d̃leuit q̃ extra archã erãt. Sȝ
q̃ culpa dices pr̃ Ambro. paupeꝝ aialiũ vt ſic̃
diluuio pderent̃. Ne mireris aĩa mã. Fecit. n.
de⁹ hoc ipſum in maiorẽ pctõꝝ mũdi d̃teſtatio
nem. Nã cũ aĩalia non pp̄ ſe: ſȝ ppter hoiez fa
cta ſint: nõ ſolũ hoies. ſȝ ⁊ cuncta illi d̃ſuientia
voluit in ppetuũ terrorẽ ⁊ deteſtationẽ ſempi
ternã diluuio c̃ſumẽ: ⁊ piter ſumẽ. Et h̃ ipſum
iudiciũ aĩa mea factũ ẽ c̃ pctm̃ luxurie. O ma
ledicta luxuria: nõ tm̃ ppter te mũduſ diluuio
piȷt: ſȝ alia q̊dãmõ infinita ſunt ſubſecuta mala
Propter te Samſon fortiſſim⁹ a Dalida mere
trice deceptus eſt: ⁊ morte finiuit. Judicũ. vj.
Propt̃ te Dauid ſanctiſſim⁹ in Berſabẽ ſe la-
uantẽ exardeſcẽs: adulteriũ ⁊ homicidiũ c̃mi
ſit. ij. Re. xi. Propter te Salomõ ſapiẽtiſſimus
inſaniuit ⁊ idolatrauit. iij. Re. Propt̃ te ſtrenu⁹
capitane⁹ Holofernes a Judith capite eſt trũ
catus. Judith. xij. Propt̃ te duo pbiſſimi iudi
ces ſenes Suſannaȝ falſo calũniantes: gladio
perierũt. Daniel'. xij. Propt̃ te Tamar regina
q̊a ex adulterio c̃cepit igni eſt iudicata. Gen.
xxxviij. Propt̃ te Sodoma ⁊ Gomorra igne c̃
ſumpte ſunt. Gen. xix. Quid multis moror. O
greci vbi Troia mag̃? Jã ſeges vbi troia fuit
reſecãdaq̄ falce: pp̄ pctm̃ luxurie. O italia tot
ãnis flagellata peſte teſtimoniũ tuaꝝ luxuria
rum p̃be. O hõicidia ⁊ infamatõeſ: ⁊ picula in
numera religioſoꝝ ⁊ ſeculariũ q̃re ñ clamat?
Nõne hodie mũdus vndiq̄ luxuria fetet. O
nares dei quõ tantã feditatẽ ſufferre poteſt?
Miſerẽ nobis eterne de⁹. cog̃uiſti. n. figmẽtuȝ
nr̃m: recordat⁹ es: qm̃ puluis ſum⁹. Jñ Greg⁹ ĩ
dialogo ait. Carnal' delectatio mentẽ quã infi
cit obſcurat: vt vidẽ veri lumĩs claritatẽ ñ va
leat: ſed vnde inferi⁹ delectat̃: inde caliginẽ ad
ſupna patiat̃. Et ideȝ in libro moꝝ. Hodie inq̄t
filij hoium aĩe curã negligũt: curã autẽ carnis
pficiũt ĩ oĩ deſiderio. Neq̄. n. peccare metuũt
ſed puniri. Nec virtuti cordis dat̃ opera: ſȝ va
litudini corporis: imo ⁊ voluptati. hec ille. Jñ
Jnnocenti⁹ de vilitate conditõis hũane ſic in
clamorẽ prũpit. O extrema libidinis turpitu
do: q̃ non ſolũ mentẽ effeminat: ſȝ ⁊ corp⁹ ener
uat. non ſolũ maculat aĩam: ſed fedat pſonam
Oẽ nanq̄ pctm̃ qd̃cunq̄ fecerit hõ: extra cor
pus ſuũ eſt. q autẽ fornicat̃ in corpus ſuuȝ pec-
cat: ſemp illã precedũt ardor ⁊ petulãtia: ſemp
concomitant̃ fetor ⁊ immunditia: ſemp ſequunt̃
dolor ⁊ pñia. Tertiũ iudiciũ generale mũdũ
factum eſt. Expectat̃ autem maximo cũ timo
re apud dei ſeruos. ⁊ h̃ c̃ auaritiã fiet. Math.
xxv. Jte maledicti in ignẽ eternũ. p̃s. Tũc lo
quet̃ ad eos in ira ſua: ⁊ ĩ furore ſuo c̃turbabit
eos. Et idẽ. Quiſ nouit poteſtatẽ ire tue: aut p̃
timore irã tuã dinumerare. Jõ Apoc̃. vi. Dicẽt
reprobi montib⁹ cadite ſup nos: ⁊ rupib⁹ opite
nos. Et Jaco. v. Agite nũc diuiteſ plorate vlu
lantes in miſerijs vr̃is q̃ aduenient vobis. Diui
tie vr̃e putrefacte ſunt: auꝝ vr̃m eruginauit: ⁊
erugo eoꝝ erit vobis in teſtimoniũ: ⁊ mãduca
bit carnes vr̃as ſicut ignis ⁊c̃. Et de hoc iudi-
cio futuro eſt ad p̄ns ſermo. q̃re pȝ ſatis prima
veritaſ. Quantũ ad ſecũdã veritatẽ dico q̇
q̃uis ſimplici fide iudiciũ extremũ fieri debẽ
aſſentire deberem⁹: tñ vt rectius q̊rũdã rabiẽ
mundũ hunc ſibi paradiſũ c̃ſtituẽtiũ: q̇ extre
mũ iudiciũ futuꝝ ſit triplici medio declãbo. ſ.
auctoritate: rõne: ⁊ exẽplo. Auctoritate q̇dẽ p̊
veteris: deinde noui teſtĩ. Et clari⁹ quoad po
tero declarabo. Accipe p̃mã veteris teſtam̃ti
auctoritatẽ. Audi Job. c. ix. Scio inq̄t q̇ redẽ
ptor meus viuit: ⁊ in nouiſſimo die de trã ſurr̃
cturus ſum: ⁊ rurſum circũdabor pelle ⁊ carne
mea: ⁊ videbo deũ ſaluatorẽ meũ. Et idẽ. c. xx
iiij. Cunctis inq̄t dieb⁹: qbus nunc milito expe
cto donec veniat ĩmutatio mea. vocabiſ me ⁊
ego r̃ndebo tibi ⁊c̃. Scd̃o loco audi Ezech.
xxvij. c. Hec dicit dñs oſſibus his. Ecce ego ĩ
tromittã in vos ſpm̃ ⁊ viuetis: ⁊ dabo ſup vos
neruos: ⁊ ſuccreſcẽ faciã ſup vos carnes: ⁊ ſup
extendã in vobis cutẽ: ⁊ dabo vobis ſpm̃ ⁊ vi
uetis ⁊ ſcietis q̊a ego dñs. ⁊ ĩgreſſuſ eſt in oſſa
ſp̃us: ⁊ vixerũt: ⁊ ſteterũt ſup pedes ſuos exer
citus grãdis ⁊c̃. Tertio loco audi Malach.
c. iij. Ecce dies veniet ſuccẽſa quaſi camin⁹: ⁊
erũt oẽs ſupbi: ⁊ faciẽtes iniq̄tatẽ vt ſtipula: ⁊
inflãmabit eos dicit dñs exercituũ: ⁊ nõ dere
linquet eis radicẽ neq̄ germ̃. hec ille. Audi
q̊rto loco Jſa. c. lxv. Ecce inq̄t ſerui mei come
dẽt: ⁊ vos eſurietis. Ecce ſrui mei bibẽt: ⁊ vos
ſitietis. ecce ſerui mei letabunt̃: ⁊ vos c̃funde
mini. Ecce ſerui mei laudabũt p̃ exultatiõe cõ
dis: ⁊ vos clamabitis p̃ dolore cordis: ⁊ p̃ c̃tri-
tõe ſp̃us vlulabit?. Hec ſufficiãt qm̃ clariſſime
ſunt. Accipe mõ auctoritates noui teſtamẽ
ti. p̊ Math. c. xij. Uiri niniuite ſurgẽt ĩ iudicio
cum generatõe iſta: ⁊ c̃demnabũt eã. ⁊c̃. Se
cũdo Jo. c. v. Et pcedent q bona fecerũt in re
ſurrectionẽ vite: q v̄o mala egerũt in reſurre-
ctionẽ iudicij. et. c. xi. Reſurget frat̃ tu⁹. dic̃ ei
Marta. ſcio: q: r̃ſurgȝ ĩ r̃ſurrectõe ĩ nouiſſimo
die. Tertio audi aplm̃. i. Cor. xv. Ecce my-
ſteriũ vobis dico: oẽs quidẽ reſurgem⁹: ſed nõ
oẽs ĩmutabimur: ⁊ cet̃a q̃ ſequunt̃. Et ideȝ ad
phil'. iij. vñ expectam⁹ ſaluatorẽ nr̃m qui r̃for-
mabit corpus hũanitatis nr̃e c̃figuratũ corpi
claritatis ſue. Quarto loco audi euãgeliuȝ

hodiernū. Cōgregabunť an̄ eū oēs genteſ ꝛc̄: q̄ oia declarabim⁹ infra. Quare ṽitas ſatiſ clara per locū ab auctoritate. Scđo hec ṽitas ꝓbať rōne. Sed ꝓ fundamēto rōnū eſt notandū ſm btm̄ Tho. in. iiij. di. xlvij. ad riſionē pri me qōnis. ꝙ ſicut opatio ptiet ad rez̄ ꝑncipiū q̄ producunť in eē: ita iudiciū ptinet ad ťminū q̄ res ad ſuū perducunť finē. Opatio at̄ dei ē duplex. Una q̄ res ꝑmituſ ꝓduxit in eē. Geñ. i. In ꝑncipio creauit deus celū ꝛ terrā. Alia q̄ res creatas ꝛ ꝓductas gubernat. ꝑma opatō ſeptimo ceſſauit die. Geñ. i. Quieuit at̄ deus die ſeptio ab oi ope qđ patrarat. Scđa at̄ opatio nūq̄ vacat. Jo. v. Pr̄ me⁹ operať vſq̄ mō ꝛ ego operor. His dei duob⁹ operib⁹ duo iudicia corrn̄dent. Nā ſi deus oia gubernat: neceſſe eſt vt ſm vniuſcuiuſq̄ op⁹ ꝛ ſm ꝙ reſpicit ꝑfectiōz vniuerſi vnicuiq̄ tribuat. ps. Secundū opa manuū meaꝝ tribuet mihi. Et idō huic recte gubernatiōi q̄ gubernat cuncta ſ3 opa ſua: ꝛ ſm ꝙ ipſa creata reſpiciūt ꝑfectiōz vniuerſi: neceſſe eſt vt corrn̄deat iudiciū: ſm qđ tribuat vnicuiq̄ ſm ꝙ ꝯuēit vniuerſo. Et ꝓpter hanc cām cū ſit gnālis prouiſor ꝑmiatō nē vnius differt ꝓ alteri⁹ vtilitate. ſilr̄ ꝛ punitionē: vt ēt dicit ꝑfat⁹ doctor ī pria pte ſume. Et h̄ iudiciū qđ reſpicit gubernationē nō reſpicit res quantū ad eſſe totale ꝛ ſimpliciť: ſed ſolū quantū ad bn̄ eſſe. Judicat. n. ſolū de⁹ q̄ntū ad gubernationē ſm qđ eſt vtile vniuerſo. Sed cū hoc nō ſufficiat: iō o3 vt ſic gubernationi iudiciū qđ bn̄ eſſe r̄ſpicit creaturaꝝ corrn̄det: ita o3 ꝙ operi creationiſ qđ reſpicit res ſm totale eē ꝛ ſimplr̄ corrn̄deat aliqđ iudiciū gn̄ale: qđ reſpiciat totale ꝛ ſimplr̄ eē creaturarū. Jta ꝙ mundo vltīa cōpletio deť: vno quoq̄ finaliť accipiente qđ ei debeť ſm ſeipſum: ꝛ nō ſm ordinē vniuerſi. Et qđ nūc occultatur ad alterius vtilitatē: tunc ad penā propriā uel ꝓpriū premiū patefiet. Hoc ſic notabili ꝑſuppoſito ꝙ iudiciū ſit futurū. tres formo rōnes.

Prima dr̄ diuine iuſtitie clara notificatio.

Scđa dr̄ iniquitatiſ maloꝝ totalis ꝯſumatō.

Tertia dr̄ bonitatis iuſtoꝝ finaliſ ꝛ perfecta iocundatio. Prima inq̄ rō dr̄ diue iuſtitie clara notificatio. Cū. n. deus cā prima ſit: ꝛ gubernator reꝝ optim⁹: neceſſe eſt vt ꝛ potentiſſimus ſapientiſſim⁹ ꝛ iuſtiſſim⁹ exiſtat. Sed in creatione reꝝ ſatis eius potētia claruit. Geñ. p. dixit ꝛ facta ſunt. Similiť ꝛ eius ſapia in rerū gubernatione: iuxta illud Boetii. O qui ꝑpetua mundū rōne gubernas ꝛc̄. g̊ neceſſe eſt vt eius ꝯſumata ꝛ perfecta iuſtitia oñdat: ſ3 h̄ oñdi nō poſſet: niſi aliquo ſtatuto tp̄re bonos eternaliť premiaret: ꝛ iniuſtos eternalr̄ puniret: cū aliq̄n iuſti ſine totali ꝑmio: ꝛ pccōres ſine plena punitione de hac vita diſcedāt: vt videbitur in ſa rōne. Scđa rō dr̄ iniquitatis maloꝝ totalis ꝯſumatio. O clementiſſime dn̄e audi queſo vocē ſerui tui: nōne tu iuſtus in oibus operibus tuis. Juſtus dn̄s ꝛ iuſtitiā dilexit: equitatē vidit vultus eius ꝓpħa clamat. Tu blaſphematorib⁹: luxurioſis: homicidiſ: vſurarijs: ceteriſq̄ inimicis tuis inumera ꝯtinue bona largiris. Nulluſ in h̄ mundo vt plurimū felix: niſi qui tibi in oibus debellať. Nunquid ꝛ hi ſine pena q̄ſo tranſibūt? Nūgd cū tot tantiſq̄ ſceleribus ad paradiſum veniēt? Rn̄de q̄ſo dn̄e vt audiant ſerui tui. Nō turberis fili ꝑcor ait mihi ī ſpū dn̄s: qm̄ que ſeminauerit hō hec ꝛ metet. Seminauit hic ſceleratus in vita ſua ſemꝑ mala: ecce veniēt dies ꝙ mala ſemꝑ colliget in vita ſua. ſimilr̄ ꝛ boni colligent bona. ps. Retribuet mihi dn̄s ſm iuſtitiā meā. i. opera iuſta: ꝛ ſm puritatē manuū meaꝝ retribuet mihi. Et Hiere. xv. Ego dn̄s ſcrutās corda: ꝛ probans renes: q̇ do vnicuiq̄ ſm viā ſuā ꝛ iuxta fructū adinuentionū ſuaꝝ. Tertia rō dr̄ bonitatis iuſtoꝝ finalis ꝛ perfecta iocundatio. o ſciſſimi athlete martyres dei. o dei amici: pauliſꝑ ad me erigite aures. Quare tot īnumeris tantiſq̄ tormētiſ: ꝑſecutōib⁹: ꝛ auſteritatib⁹ vos expoſuiſtis: dicite nobiſ ꝑcor. Amore ieſu clamāt oēs: id pr̄ Ambro. egim⁹. S3 q̄ſo gd vobis ī hac vita ex his ꝯtribuit dn̄s. Fame inqūt: ſiti: ꝑſecutōes: tribulatiōeſq̄ mltaſ iuxť illud. Propť te mortificamur tota die: extimati ſum⁹ vt oues occiſiōis. Et tu bōe Jeſu an tu īgrat⁹ es: vt mala ꝓ bonis reddas. Abſit a te iuſto retributore: imo iuſtiſſimo. Sap. iij. Bonoꝝ dicite iuſto qm̄ bn̄: ꝛ de fructu adīuentionū ſuaꝝ comedet. ꝛ ꝓuer. x. Opus iuſti ad vitā: fructuſ at̄ īpij ad pccm̄. Et pōt addi rō quarta. ſ. ꝯgruētis nccitatis approbatio: ut arguať ſic q̄ncūq̄ repiť aliqđ extremū: ꝛ medium: đ nccitate repiť alteꝝ extremū. ſ3 repitur ſūma felicitas: vt hic in mūdo. g̊ đ nccitate dabiť alteꝝ extremū. ſ. ſūma: ꝛ extrema miſia: ſ3 h̄ nō eēt ſi corpora ſiľ cū aiab⁹ nō cruciarenť: vt p3 g̊ ꝛc̄. Et eſt rō ſumpta ex dictis Bona. in iiij. di. xliiij. q̄re ſatiſ ṽitas rōe ē clara ꝛc̄. Tertio ꝓbať pn̄s ṽitas exēplo. Legit. n. ī vitis patrū: ꝙ cū gdā ſcūs pr̄ iuuenē quēdā diſſolute viuētē vidiſſ3: dixit. corā celo ꝛ ťra rēddituri ſumus rōnē toti⁹ vite nr̄e: ꝛ tu rideſ. Nūc. n. ē locus flēdi: loc⁹ ē nūc pccā luēdi. poſtea gaudebūt: q̇ nūc ſua cria flebūt. Jn̄ Greg. ī oſia ait. Pn̄tis tp̄is ita ē agēda letitia: vt nūq̄ amaritudo ſeq̄ntis iudicij a memoria recedat. Et ſic p3 ſa ṽi. Q̄rtū ad ťtiā ṽi. dico vt colligiť đ ītentiōe Ber. ī q̇dā ſmōe ꝙ tria ſunt in nūero maxie ťribilia. v3. mors: iudiciū: ꝛ gehenna. gd n. ē horribili⁹ morte: gd ťribili⁹ iudicio: gd ītollerabili⁹ gehēna. Primū iq̄ ťribile: ſ3 poti⁹ horribile ē mors. ſ. corpaľ. Audi Ber. ī ſpeclo monachoꝝ. Sūma ꝑħia ē meditatō morť aſſidua hanc vbicunq̄ hō ꝑteriit: ſecū portet: ꝛ ī eternum non peccabit. Et Aug. in li. exhortationū Nihil inquit ſic reuocat a pctis: ſicut frequēs meditatio mortis. hec eſt. n. illa q̄ hoiem humiliari facit: oia ꝯtemnere. ꝛ pn̄iam agē. Mors n. vt diciť in libello de ꝯtemptu mūdi reſecat: oia necat: qđ carne creať. Magnificos ꝑmit ꝛ mendicos: cunctis dn̄atur. Nobiliū tenet iperiū: nulliūq̄ vereť: tam ducib⁹ q̄ꝫ principibuſ cōis hētur. Mors iuueneſ rapit atq̄ ſenes: nlli miſereť. Jlla fremit: genus oē tremit: qđ in orbe moueť. Jlla ferit: caro tota pit: dū ſub pede mortis ꝯterit: nec excipiť vir robore fortis. Nil redimit: dū mors pimit. q̇a federa nunq̄: nec preciū: nec ſeruiciū mors accipit vnq̄. S3 gd plura loquar: nulli mōs ipſa parcit: nec euadit inops: nec q̇ marſupia farcit. hec ibi. S3 de hoc ſatis īfra feria q̇nta q̄rte dn̄ice ꝑ totū. S3 ad pn̄s hec tria declarem⁹. Dico. n. ꝙ mors hominē humiliare facit: oia ꝯtemnē: ꝛ pn̄iaȝ facē.

Primo in h̄ hoiez humiliat. Acab. n. iij. R. xxj. audita ꝯminatione mortiſ ab Helia hūiliatus eſt: ita ꝙ dn̄s Helie diceret. Nōne vides Achab hūiliatū corā me. Silr̄ ꝛ Ezechias audito ab Jſaia: morieris tu ꝛ nō viues. ꝯuerſa facie ad parietē fleuit amare. Jnde ps. Sciāt inq̇t gentes qm̄ hoies ſunt: hoc eſt de limo ťre ꝓcreati: ꝛ iō nccio morituri. Eccľ. xli. Oēs q̇ đ terra ſunt in terrā ꝯuertenť ꝛc̄. Scđo mors oia ꝯtemnere facit. Hiero. Facile inq̇t ꝯtēnit oia q̇ ſe ſemꝑ cogitat moriturꝝ. Eſau q̇dez mortem ſibi iminē cernens: terrena ꝯtēpſit. Geñ. xxv. dicēs. En morior: gd mihi ꝓderunt ꝑmogenitura. Et ſapientiſſim⁹ Salomō mortē ꝯſiderans: oia mundana vanitatē aſſeruit. Audi gd dicat Eccľ. ij. c. Magnificaui inq̇t opa mea edificaui mihi dom⁹: plātaui vineas: feci ortoſ ꝛ pomeria: ꝛ ꝯſeui ea cuncti gn̄is arboribuſ: et extruxi piſcinas aquaꝝ: vt irrigarez ſiluas lig̊num germinantiū: poſſedi ſuos ꝛ ancillas: mltamq̄ familiā habui: armenta q̄3 ꝛ mag̊s ouiū greges: vltra oēs q̇ fuerunt an̄ me in Hierlm̄ Coaceruaui inde argentū ꝛ auꝝ: ꝛ ſubſtātias regū ꝛ ꝓuinciaꝝ. Feci inde cantatores ꝛ cātatrices: ꝛ delitias filioꝝ: habui ciphos ꝛ vrceoſ in miniſterio ad vina fundenda: ꝛ ſupergreſſuſ ſum opibus oēs qui fueřt ante me in Hierlm̄. Sapiā q̄3 ꝑſeuerauit mecū: ꝛ oia q̄ đſiderauerunt oculi mei non negaui eis: nec ꝓhibui cor meū quin oi voluptate frueret: ꝛ oblectarz ſe in his q̄ parauerā. Cūq̄ me ṽtiſſem ad vniuerſa opera q̄ fecerant manus mee: ꝛ ad labores ī q̇bus fruſtra ſudauerā vidi in oibus operibus vanitatē: ꝛ afflictionē animi: ꝛ nihil ꝑmanere ſub ſole. hec ille. O gloria mūdi fallax. O glīa mundi vana. O glīa mundi trāſitōia. O fragilis mūdus. O inanis mūdus. O ꝑditor mūd⁹ quot tuis blandimētis ꝑdis. O ſtultiſſima aia cur non cito ſpnis que ꝑtereuntia cernis ꝛc̄.

Tertio dico ꝙ mors pn̄iam ageř fac̄. Audi Ambro. ſuꝑ Lucā. Ue inq̄ mihi ſi pctā n̄ dn̄leuero. ve mihi ſi media nocte n̄ ſurrexero ad cōfitendū tibi dn̄e. ve mihi ſi doluz ꝓximo meo fecero. ve mihi ſi veritatē n̄ dixero: ad radicez arboris ſecuris poſita ē. h̄ ille. Et Job. x. Paucitas dieꝝ meoꝝ finieť breui. dimitte ergo me vt plangā paululū dolorē meū anteq̄ vadaz: ꝛ non reuertar ad terrā tenebroſam: ꝛ opertaz mortis caligine. Et Aug. li. de decē cordis ſic ait. Meliō eſt modica amaritudo in faucibuſ q̄ꝫ eternū tormentū in viſcerib⁹. Jnde Johes bap. in deſto ſqualiduſ Luc̄. iij. clamabat. Facite fructus dignos pn̄ie. Et ſubdit: ſecuris ad radicē poſita eſt. i. mors. Audi notabile exemplum. Legiť apud clarauallē accidiſſe: ꝙ q̇dā vir ſcūs cū in orōne eſſet: audiuit quādā vocē miſerabilr̄ lamentātē: ꝛ cū gd hoc eſſet inq̇rēt: reſpondit. Ego ſum aia cuiuſdā dānati meā infelicē deplorans perditionē. Et cū de pena e⁹ q̄reret: ait: ꝙ grandis damnatoꝝ pena erat tēporis amiſſio: in cui⁹ ꝑuula mora pn̄iam faceř potuiſſent: q̄ eos a tanta infernali pena liberaſſet. q̄re ꝛc̄. Scđm teribile eſt iudiciū extremū in q̄ oia examināda ſt̄. Sap. v. Turbabūť timore horribili: ꝑ anguſtia ſpūs gementeſ ꝛc̄. Et de h̄ eſt ad pn̄s nr̄a cōſideratio. Legiť. n. in vitis patꝝ ꝙ abbas Agaton cū moritur⁹ erat ꝑ tres horas oculis apertis īmobilis ſtetit. Et fratres cū pulſarēt clamantes: abbas vbi es? reſpondit. Jn ꝯſpectu iudicis oīuz aſſiſto. ꝛ fratres ad eū. O pr̄: ꝛ tu timeſ. ꝛ ipſe ad eos. Jntima inq̇t virtute q̄ potui dei mandata ſeruaui: ſed hō ſum: ꝛ neſcio vtrū opera mea coraz deo accepta fuerint: q̇a aliter ſunt dei: alr̄ hoīuz iudicia. Jō timeo: nec ꝯfido niſi venero an̄ deū. Eccľ. ix. Sūt iuſti atq̄ ſapientes ꝛ opa eoꝝ in manu dei: ꝛ nemo ſit vtꝝ odio ľ amore dignuſ ſit: ſed oia in futurū ſeruanť incerta ꝛc̄. Tertiū horribile ē gehēna. i. infern⁹. Job. vij. Qui deſcēderit ad infernū nō aſcēdet: nec reuerteť vltra in domū ſuā. ps. Poſuerť me in lacu iferiori: in tenebroſis ꝛ vmbra mortis. Legiť. n. in vitis patrū ꝙ cū q̇dā pr̄ ſcūs aſꝑimā vitam in heremo ducēt. interrogat⁹ cur ſic faceret: r̄ſpondit. Totus labor vite mee nō eſt idoneus ꝯparari ad vnū diē tormentoꝝ: q̄ pctōribus in futuro ſeculo ꝯſeruanť. S3 de hiſ penis ēt īfra ī h̄ ſmōe dicem⁹. q̄r ꝛc̄. Et ſic p3 nr̄a ꝑma ꝯcľo

Quibus diuinū ꝛ extremum iudicium erit occultatū. ꝛ quibus non. concluſio ſecunda.

Ecipe ſecundā ꝯcľonem. v3. Licet iudiciū extremū ſit hoīum cōitati occultiſſimū: nō tn̄ ab oibus eſt ꝓrſus ignoratū. Ad cui⁹ declarationē tres ingramus ṽitates. v3. Prima ṽitas eſt iſta. An extremū iudiciū q̄ntū ad tp̄s ſit oib⁹ ꝓrſus ignōatū.

Scḋa ṽitas eſt iſta. Si qñ erit ꝓpinquū tē-
pus iudicij erūt aliqua ſigna in celo: vt come-
ta ⁊ alia ſigna generalē mortē oñdētia. Ter
tia ṽitas eſt iſta. Quō debet intelligi illud di
ctū ſaluatoris ꝙ tp̄re iudicij ṽtutes celoꝝ mo
uebunt. Quantū ad primā ṽitatez dico ꝙ
btūs Tho. in. iiij. di. xlvij. q. iij. dicit. ꝙ deus li
cet ſit cā reꝝ per ſciam ſuā: cū ſcīa dei ſit cā re
rū: ⁊ ſcīa nr̄a cauſat̄ a rebus: ⁊ licet tā modum
cauſandi ꝙ̄ ſcīe creaturis ſuis cōicet: tn̄ ⁊ aliq̄s
effectus ſibi retinuit ad quos cōcurrere n̄ po
teſt creatura aliqua: ſicut ē creatio reꝝ: cuius
deus ſolū eſt propria cā. Similit̄ ⁊ in ſcīa aliq̄
ſibi retinuit: q̄ noſcere creatura aliqua nō pōt
⁊ h̄ eſt dies iudicij: ita ꝙ ſm̄ ipſum erit creatu
re oī totalit̄ ignotū. Et cōfirmat illud p̄ Aug.
in ep̄la de die iudicij ad Eſitiū: ⁊ h̄ in rn̄ſione
ad ſm̄ argumentū. Ego āt dico ſaluo ſemp iu
dicio meliori ꝙ tria erunt boīuz genera in illis
diebus. Primū genus erit quorūdā qbus tē
pus ⁊ dies iudicij erit oīno ignotū. Scḋz ge
nus erit quorūdā qbus generali quodāmō e-
rit aliqualiter notū. Tertiū genus erit quo-
rūdā quibus particularit̄ poterit eſſe notum.
Primū inq̄ genus erit quorūdā quib⁹ tp̄s
⁊ dies iudicij erit oīno ignotū. ⁊ h̄ genus erit
cōitas boīuz. Et h̄ multiplici rōne. Prīo vt
ſemp timeant. Scḋo vt ſemp tanq̄ de ꝓxi
mo ſe p̄parent. Tertio q̄ nō erunt digni ut
illis ſecreta dīna reuelent̄. Quarto ne mali
aut demones dīnū iudiciū impediant. Mlta
n. euenūnt: ⁊ ventura ſunt: quoꝝ euentū de-
mones ⁊ hoīes impedirēt. Poſſent alie rōnes
adduci: ſꝫ iſte ſufficiant ad p̄ns. Scḋz homi
nū gen⁹ erit quorūdā qbus erit gn̄ali quodaz
mō aliqualit̄ notū. Et qḋ de iudicio nūc dico
gn̄ali: pōt de oībus alijs dīnis futuris iudicijs
exponi. Nā a quibuſdā illūinatis mentib⁹ pn̄t
aliq̄ ſigna eē nota: qñ dīna iudicia ſup aliquez
pplm̄ l̄ patriā ventura ſunt. Signa āt talia q-
bus iſta dīna iudicia cōprehendi pn̄t: ſunt hec.
Primū ſignū eſt horribilitas pccōꝝ. Scḋz
ſignū eſt multitudo pccōꝝ. Tertiū ſignū eſt
inuerecūdia ⁊ ipunibilitas pccōꝝ. Quartuz
ſignū ē iocūditas pccōꝝ. Quītū ſignū ē ſtu-
diū pccōꝝ. Sextū ſignū ē gl̄atō pccōꝝ. Se
ptimū ſignū ē pſeuerātia pccōꝝ. Cū iſta ſeptez
cernis ſigna in aliq̄ pplō: p̄uincia: l̄ regno: p-
culdubio illis ꝺ ꝓximo aliqḋ diuinū flagellū
erit. Qñ. n. in toto t̄raꝝ orbe: vt de iudicio ex
tremo dicam⁹: horribilia pccā pullulabūt: tūc
erit primū ſignū future meſſis. Sꝫ h̄ nō ſuffic̄:
ſi h̄ horrenda pccā eēnt in paucis ſuffert deus.
Sꝫ cū multitudo pccōꝝ ſupuenerit: ſm̄ ſignū
erit future meſſis. Sꝫ q̄uis pccā horribilia: ⁊
īfinita eēnt: ſi tn̄ fierent occulte; patiētiā hēret
ꝺs. Etſi pure manifeſte fierēt: punirent̄ ad mi
nus: adhuc patientiā hēret ꝺs: ſꝫ cū ipune tn̄ſ-
eunt ad iraſcēdū: deū prouocam⁹. xxiij. q. iiij.
ſi ea. vbi dr̄. Si ea qbus deus offendit̄: inſeq̄ l̄
vlciſci differim⁹: vtiq̄ diuinitatis patientiaz ad
iracundiā ꝓuocam⁹. Multū. n. deus delecta
tur in punitione maloꝝ: vt dr̄ in. c. ſi quis. ea-
dē cā ⁊ qōne. Et q̄uis pccā iſta tā horrenda ī-
punita trāſirent: ſi tn̄ fierent cū aliquali timor̄
patientiā haberet deus: ſed cū ſine timor̄ ⁊ io-
cundatione fiūt: magis dīno iudicio ꝓpiqua
mus. Et q̄uis ēt ſine timore fierent: ſi tn̄ oīne
nr̄m ſtudiū nō eſſet in illis: patientiā hēret ꝺs:
ſed qñ oē ſtudiū in illis erit: ēt appropinquam⁹
magis. Sed ſi pur oē ſtudiū nr̄m eēt ī male ui
uendo: ⁊ hoīes tn̄ de eoꝝ pccīs nō gl̄iarentur:
patientiā hēret deus. Sed cū cernim⁹ pccōres
ī malitia gloriari: aliud clarū eſt ſignū dīni iu-
dicij. Jn̄ ꝓph̄a clamat. Quid gl̄iaris in mali-
tia qui potens es iniquitate. Sed ſi pur iſta ſi
gna eēnt: ⁊ pccōres nō pſeuerarent in illis: ad
huc patientiā hēret deus. Sed qñ hn̄dictus ie
ſus cernet in toto orbe iſta horribilia ⁊ infinita
pccā fieri ſine timore dei: publice ⁊ impune: oī
attentione ⁊ ſtudio gl̄iando ſe: ⁊ ita ſemp pſe-
uerare: nō poterit āplius hr̄e patientiaz deus.
Tūc qdē matā erit meſſis: ⁊ nl̄lo alio op⁹ erit:
niſi vt falcē dīni iudicij ſup totū orbē mittat.
Apoc. xiiij. Et ali⁹ angelus exiuit de tēplo: ⁊
exclamauit voce magna ad ſedentē ſup nubē
mitte falcē ⁊ mete: q̄ vēit hora vt metat̄: qm̄
meſſis arida ē. Angelus qdē iſte: angel⁹ ē ma-
gni ꝯſilij xp̄s: q de tēplo exit: qñ p̄ euidentiam
facti iudiciū extremū qḋ ē in tēplo. i. in archāo
mētis etni pr̄is: mūdo nūciabit: ⁊ clamabit uo
ce magna ad ſedentē ſup nubē. p̄ nubē hūani-
tatē intellige leuē ab oī culpa. Clamabit inq̄
voce magna. qñq̄. n. xp̄s tacet: qñq̄ clamat.
Tacet quidē qñ nr̄is exigentib⁹ culpis ſua no
bis iudicia occultat. Clamat ṽo: cū ſignis ⁊ a-
lijs ſuis opibus ſua iudicia manifeſtat. Et dic̄
mitte falcē ⁊ mete. Tūc quidē xp̄s falcē ī ma-
nu tenet: qñ indies ſupportat pccōres: q̄ no-
lo mortē pccōris: ſꝫ vt magis ꝯuertat̄ ⁊ viuat.
Ezech. xviij. Tūc āt falcē mittit: qñ pplm̄ pe-
ſte: fame: guerris: ⁊ alijs h⁹mōi modis flagel-
lat. Et in die iudicij extremi tunc falcē mittet
qñ recte rōis iudicio opa boīuz iuſte diſcutiet:
⁊ vnicuiq̄ ꝓut qſq̄ geſſerit bonū l̄ maluz tri-
buet. Et ne me leuitate accuſes ꝙ tibi añdc̄a
ſigna nō ꝓbauerim: ea in oī iudicio fcō l̄ futō
p̄cedē: l̄ p̄ceſſiſſe teſtō ſacre ſcripture ꝓbabo.
qm̄ vt tubicen ille Paul⁹ clamat ad Ro. xv.
Quecūq̄ ſcripta ſunt ad nr̄am doctrinā: ſcri-
pta ſunt vt p̄ patiētiā ⁊ ꝯſolationē ſcripturaꝝ
ſpē hēam⁹. Ex ſcripturis. n. ſacris hēt̄: deū nū-
q̄ ꝺdiſſe mūdo aliqḋ exterminiū gn̄ale l̄ ptic̄la
re: niſi p̄dicta ſigna p̄ceſſerit. ꝺ exterminio gn̄ali
lege Gen̄. vj. audi textū. Uidēs āt ꝺns ꝙ mł-
ta malitia hominum eſſet in terra; ac cuncta
cogitatio cordis intenta eſſet ad malū: oī tp̄re
penituit eū feciſſe hoīez. Demūq̄ ſubdit̄ ꝙ ꝺs
p̄ vniuerſale diluuiū mundū exterminauit. h̄
ṽba ſi diligenter examinent̄: p̄dicta oīa repe-
rirent̄ ſigna. Tunc. n. tp̄is multa ⁊ horrenda
pccā regnabant: ⁊ p̄maxime circa ſcelus ꝯ̄ na
turā ⁊ fetoſam luxuriā. Ait. n. Methodius hi
ſtoriographus ꝙ mulieres ſupgreſſe viris ab
utebant̄. Et dicit̄ in textu. Uidens aūt deus ꝙ
multa malitia boīuz. vbi duo p̄ma ſigna ponū
tur. Et q̄ ipune fiebāt: iō ſubdit in terra. i. mañi
feſte ⁊ ipune. ⁊ q̄ fiebant iocūde ⁊ ſine aliquo
dei timore: iō ſequit̄: ⁊ cuncta cogitatio. i. non
p̄tim neq̄ diuiſim. Et q̄ fiebant oī attentione
⁊ ſtudio: dicit̄ intenta eſſet ad malū. Nā malū
eſt pctā ꝯmittere: ſꝫ peius de illis gl̄iari. Et qa
fiebant talia pctā pſeuerāter: iō ſubdit̄. oī tpe.
Et q̄ ī hoc ſeptimo ſigno meſſis matura fuit:
iō falcē gn̄alis diluuij miſit ſup terrā: ⁊ vniuer
ſam carnē ꝺleuit. Silr̄ ⁊ quecūq̄ alia pticula-
ria iudicia diligēter cerne: ⁊ videbis p̄dicta cla
reſcer̄ ſigna. Uide Gen̄. ix. Sodome ⁊ Gomō
re iudiciū: ſi diligēter inſpexeris p̄dita ſigna r̄
peries. ſicq̄ de alijs. q̄re ⁊c̄. Tertio dixi ꝙ
erit quorūdam boīum genus qb⁹ tēpus extre
mi iudicij poterit p̄ticularit̄ eſſe notū. hoc aūt
ex ſcripturis ſacris arguere certitudinalr̄ neq̄
q̄ poſſumus. vꝫ. ꝙ nullus tēpus iudicij ſciat:
aut ſcire debeat. imo incōueniens etiaz videt̄
ꝙ nulli pſone ſpāliter r̄uelaret̄: ⁊ p̄cipue alicui
ſcē pſone: vel etiā virgini. Aliud. n. eſt ꝺ nobis
aliud de btīs q in nullo a dei pn̄t deuiare vo-
luntate. Jtē aliud eſt de cōitate boīuz: aliud ꝺ
ſingularibus ſanctis: q vnus ſpūs cū deo ſunt.
Nā reprobi lꝫ neſcirent horā aduentus diluuij
tn̄ Noe illud p̄ſciuit ⁊ familia ei⁹. Gen̄. vij. dix̄
dn̄s ad Noe. Jngredere tu ⁊ filij tui archā. ad
huc. n. poſt dies ſeptē ego pluā ſup terrā. xl. die
bus ⁊. xl. noctibus. Silr̄ Abrahe ⁊ Loth hora
ſubmerſiōis Sodome ⁊ Gomorre p̄dicta fuit
Gen̄. xviij. ⁊. xviiij. licet cōitati boīuz eēt igno
ta. Silr̄ ⁊ in ꝓpoſito: licet tēpus ⁊ hora iudicij
gn̄alis: ſit boīum coītati ignota: tn̄ poterit eſſe
aliqua ſcā pſona: cui totū erit reuelatū. Sꝫ di-
ces: durus eſt hic ſermo pr̄ Ambroſi. ⁊ a ſacris
elogis alienus. Dicit̄. n. Math. xxiiij. De die āt
⁊ hora nemo ſcit: neq̄ angeli celoꝝ: ſed pr̄ ſol⁹.
Jtē ⁊ ibidē. Uigilate inqt: q̄ neſcitis q̄ hōa do
minus veſter ventur⁹ ſit. Jtē ⁊. xxv. c. dicitur
Media nocte clamor fact⁹ ē. vbi Aug⁹ expo
nit. media nocte. i. nemine ſciente vel ſperante
Jtē ⁊ Act. i. Nō eſt inqt vr̄m noſcē tpa vl̄ mo
menta que pr̄ poſuit ī ſua p̄tāte. Jtē ⁊ Math.
xxiiij. Jō inqt ⁊ vos eſtote pati: qa qua hora n̄
putatis filius hoīs veniet. Et. i. ad Theſſal̄. v.
Dies dn̄i veniet ſicut fur. Plures etiā alie ſūt
auctoritates hoc ꝯfirmantes: vt expto pꝫ. Et
oēs pr̄ Ambroſi ꝯ̄ te. q̄re doctrina iſta tua a no
bis imitanda nō eſt. Patientiā q̄ſo habe aīa
mea pauliſp. vn̄ quidez arguis: ſꝫ tibi rn̄debo.
Et ad primū dico ꝙ nec xp̄s nec angeloꝝ quiſ
piam ſcit diē ⁊ horā iudicij. ſ. nobis reuelāduz.
q̄ hoc eſt in ſimplici dei voluntate. Ad ſm̄
dicit̄ ꝙ intelligit̄ de cōitate hominū: qbus me
rito ꝓpter rōnes ſupius adductas talis occul
tatio ſienda erit. Silr̄ ⁊ media nocte ꝙ ſit
ventur⁹ de coītate boīum intelligit̄. Ad q̄r
tum dicit̄ ꝙ diſcipulis loq̄t̄ xp̄s adhuc carnali
bus. ſicut ⁊ qñ ait Jo. xvj. Multa hēo vobis
dicere: q̄ non poteſtis portare mō. Et Math.
xx. Neſcitis qd petatis: ⁊ ſequit̄. Sedē ad dex
teram meā vel ſiniſtrā non eſt meū dar̄ vobis
ſ. ſic diſpoſitis: ſed accipietis ṽtutē ſpūs ſanti ī
vobis ⁊c̄. Jnō Pau. i. Cor. v. ait. Uos aūt frēs
nō eſtis in tenebris: vt vos dies illa tanq̄ fur
ꝯprehendat. oēs. n. vos eſtis filij lucis: ⁊ filij
dei: non ſum⁹ noctis atq̄ tenebrarū. Quibus
verbis ſatis claret illā occultationē iudicij nō
eſſe apud ſcōs ⁊ dei deuotos. Si que autē alie
auctoritates oppoſitū ſonantes inueniantur:
omnes exponant̄ vt ſ. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ prima
veritas. Quantū ad ſecundā veritatē dico
ꝙ tēpore extremi iudicij fient maxima ſigna
in ſole: luna ⁊ ſtellis. Et hoc qa quibuſdā vide
tur impoſſibile. ꝓpterea quia ſecundū aſtrolo
gos luna ⁊ ſol ſimul eclipſari nō puſſunt. ergo
dicunt ꝙ tēpore iudicij non poterit eſſe obſcu
ratio ſolis ⁊ lune. volo oſtendē rōne: auctorita
te: ⁊ exēplo: ꝙ tēpore iudicij realiter erit in ſo-
le: luna maxima obſcuratio: ⁊ ī ſtellis maxima
futuri iudicij ſignificatio ſiue oſtenſio. Rōne
arguit ſic. et eſt rō btī Tho. in. iiij. diſ. xlvij. ar.
vlti. q. ij. ⁊ arguit ſic. Lux corpoꝝ celeſtiuz or-
dinatur ad generationē inferioꝝ corporuz. ij.
phiſicoꝝ. Sol ⁊ hō generant hominē. Sol qui
dem ſupple vt cauſa vniuerſalis: homo vt cau
ſa particularis. ⁊ per iſtam lucē corpora ſupce
leſtia influunt in iſta corpora inferiora: ⁊ nō ſo
lum per motū: vt dicit Auerrois de ſubſtātia
orbis. Sed tunc generatio ceſſabit. ſ. tempore
iudicij extremi. ergo ⁊ lux in corporib⁹ ſupcele
ſtibus remanebit. ⁊ fiet per ꝯ̄ns maxia in toto
mundo obſcuritas. Auctoritate ꝓbatur. p̄
veteris teſtamenti. Audi Joel propham. c. iij.
Sol ⁊ luna obtenebrati ſunt pro erūt. accipit̄
enī preteritū pro futuro prophaꝝ more: ⁊ ſtel
le traxerunt ſplendorē ſuum: ⁊ dn̄s de ſyon ru
giet: ⁊ de Hieruſalē. i. de celo dabit vocē ſuā.
ſ. ſurgite mortui vēite ad iudiciū. Et mouebū
tur celi ⁊ terra: ⁊ dn̄s ſpes populi ſui ⁊ fortitu-
do filioꝝ iſrl̄: ⁊ ſcietis qa ego dn̄s deus veſter
⁊c̄. Jtem audi Jſa. xxxiiij. Audite gentes ⁊ au
dite populi ⁊ attendite: audiat terra ⁊ plenitu
do eius orbis: ⁊ omne germen ei⁹. qa indigna-
tio dn̄i ſup oēs gentes: ⁊ furor meus ſuper
oēm malitiā eoꝝ. Jnterfecit pro īterficiet eos

⁊ dedit ꝑ dabit eos ī occiſionē. Interfecti eo
rū ꝓijciēt: ⁊ de cadauerib⁹ eoꝝ aſcēdet fetoꝛ.
Tabeſcent montes a ſanguīe eoꝝ: ⁊ tabeſcet
oīs militia celoꝝ. i. demones: qui vt malitia ⁊
ſpurcitia celoꝝ expulſi ſunt. Et cōplicabūť ſicꝫ
liber celi: ⁊ oīſ militia eoꝝ defluet: ſicut ꝺfluit
foliū de vinea ⁊ de ficu. qm̄ ebꝛiatus eſt in ce
lo gladius meus. Ecce ſup idumeā deſcendet
⁊ ſup pplm̄ inťfectionis mee ad iudiciū: gladi⁹
n. meus repletus ē ſanguine ⁊c̄. Scđo pꝛo
batꝫ h̄ auctoꝛitate noui teſtī. Audi Apoc̄. vj c.
Et cū apparuiſſet ſigillū ſextū. i. manifeſtaſſꝫ
diē iudicij fiendū in fine ſexte etatis: ⁊ ecce te
remotus factus eſt magn⁹: ⁊ ſol fact⁹ eſt niger
tāq̄ꝫ ſaccuſ cilicin⁹: ⁊ luna tota fcā eſt ſicut ſan
guis: ⁊ ſtelle celi ceciderunt ſup terrā: ſicut fi-
cus mittit groſſos ſuos cū a uento magno mo
uet: ⁊ celū receſſit ſicut liber inuolut⁹: ⁊ omniſ
mons ⁊ inſule de locis ſuis mote ſunt: ⁊ oēs r̄-
ges ťre ⁊ ꝑncipes ⁊ tribuni: ⁊ diuites: ⁊ foꝛtes
⁊ oīs ſuus ⁊ liber abſcōderunt ſe in ſpeluncis
⁊ petris montiū: ⁊ dicent montib⁹ ⁊ petris: ca
dite ſup nos ⁊ abſcōdite nos a facie ſedētis ſu
per thꝛonū: ⁊ ab ira agni. qm̄ venit dieſ ire ma
gnus ipſoꝝ: ⁊ qs poterit ſtare. h̄ ille. Itē audi
Luc̄. xxj. Erunt inqt ſigna in ſole luna ⁊ ſtellis
⁊c̄. Tertio h̄ ꝟitas pꝛobať exēplo. Nā ſi tē
poꝛe moꝛtis alicui⁹ magni pꝛīcipis celo ſigna
fulgent: vt cometa ⁊ h⁹mōi: ſicut egoipſe vidi
tp̄e moꝛtis pape Martini eclipſim ſolis. Si-
miliť ⁊ in alijs. qd facient ſidera cuncta ī moꝛ
te totiuſ vniuerſi. certe ſtelle ⁊ planete plāgēt
oēs: ⁊ ſigna lamētationis oňdent. Et ꝓpter h̄
qm̄ moꝛtuus eſt rex regū xp̄s ieſus: fcē ſunt te
nebꝛe gn̄ales ab hoꝛa ſexta vſq̄ꝫ ad hoꝛā nonā
Eſt tñ notandū ſm btm̄ Tho. vbi. s̄. q̄ꝫ iſta ob
ſcuratio nō erit in ipſo momēto aduēt⁹ xp̄i ad
iudiciū. qm̄ credibile eſt q̄ꝫ cū maxīa claritate
veniet. ſꝫ erit añ iudiciū ſꝫ tp̄s pꝛopinquū: ita
q̄ꝫ pꝛius erit iſta obſcuritas: ⁊ poſt h̄ aduentuſ
mirabilis xp̄i ad iudiciū: vt infra videbiť. q̄re
⁊c̄. Quantū ad tertiaꝫ ꝟitatē dico ſm btm̄
Tho. vbi. s̄. q̄ꝫ ſic pōt intelligi. ꝟtutes celoꝛuꝫ
mouebunť. i. angeli mouētes celos ab effectu
ſuo ceſſabunt: vlterius. ſ. coꝛpa nō mouentes.
Sicut nec angeli qui ſunt ad cuſtodiā hoīuꝫ ꝺ
putati vlterius cuſtodie officio nō vacabunt:
nec mutatio illa variat aliquid qđ ad eoꝝ ſta
tū pertineat: ſed referť ad effectus eoꝝ: cū eo-
rū effectus mutari poſſint ſine ipſoꝝ aliq̄ mu-
tatione. Itē ⁊ ꝟtuteſ celoꝝ. i. angeli dicuntur
moueri ꝓpter admirationē nouitatis q̄ in mū
do erit. quā quidē nouitatē quā ſm ſpēs pꝛius
cōcreatas videre nō poterant. ⁊ h̄ mutatio ñ
tollit eoꝝ btitudinē. dicit. n. Augu. q̄ꝫ ds mo-
uet creaturā ꝑ tp̄a. hec btūs Tho. Et iſta ſuf
ficiant pꝛo ſecunda concluſione.

Qualis debet eſſe examinatio in die iudi-
cij. Concluſio tertia.

Capite tertiā ꝯcl'onē. vꝫ. Si iuſti bene
ſcēq̄ꝫ viuētes iudiciū pauēt extremū
qd faceŕ debent miſeri pccōꝛes: q etnas pēas
debent pati in eternū. Quantū. n. ſci venturū
iudiciū ptimeſcant ſatis ſufficit habē. Hiero.
audi quid dicat. Siue comedā: ſiue bibā: ſiue
qđcūq̄ꝫ aliud opus faciā: ſemp inſonare videŕ
ī auribus meis illa teribilis tuba: ſurgite moꝛ
tui: venite ad iudiciū. Hiero. ſup Math. Sꝫ
audi ⁊ Grego. in omlia. Quid faciet inqt vir-
ga deſerti: vbi cōcutieť cedrus paradiſi: qd fa
ciet agn⁹ vbi aries tremet. Si iuſtus vix ſal-
uabiť: impius vbi apparebit. Inde Ber. in e-
piſtola ait. Ueniet veniet inqt dies iudicij: ubi
plus valebunt pura coꝛda: q̄ꝫ aſtuta ꝟba: ⁊ cō
ſcīa bona q̄ꝫ marſupia plena: qm̄ qdeꝫ iudex il
le nec falleť ꝟbis: nec flectetur donis. hec ille.
Ad hoꝝ declarationē tres inquiram⁹ ꝟita
tes. vꝫ. Pꝛima ꝟitas eſt iſta. An examinatio
fienda in extremo iudicio debeat eē vocalis.
Scđa ꝟitas eſt. q̄re in euangelio hodierno
fit tm̄ mentio de opibus miſicoꝛdie. Tertia
ꝟitas eſt. an ſola opa miſicoꝛdie diſcutienť ⁊ ñ
alia opa mala. Quantū ad pꝛimā ꝟitatē di
co ſꝫ btm̄ Aug. xx. de ciui. dei. ⁊ ſꝫ btm̄ Tho.
in. iiij. di. xl vij. q̄ꝫ pꝛo certo hrī nō pōt: an exa-
minatio in die iudicij fienda mentaliť l' voca
liter fiet. qm̄ ſi vocaliť fieret prolixū exquiriť
tp̄s. Si mentaliť nihil obſtat q̄ꝫ in momēto fiēi
poſſit. Sed dicit btūs Tho. Pꝛobabilius tñ
videť q̄ꝫ mentaliter q̄ꝫ vocaliť fienda ſit. taꝫ q̊
ad accuſationē ⁊ diſcuſſionē maloꝝ: ⁊ quo ad
comendationē bonoꝝ: ⁊ q̊ ad ſniam vtriuſq̄ꝫ.
Si. n. vocaliter ſigillatim ſinguloꝝ fcā narra
renť: inextimabilis magnitudo tp̄is ad h̄ exi-
gereť. Nō. n. minus tēpoꝛis in legendo q̄ꝫ ī di
cendo requiriť. Etſi fcā nr̄a ſcripta ſunt ī libꝛo
dei: vt diciť Apoc̄. xx. ⁊ diceť infra in ſa parte
de facto diuturnitas tp̄is prolixitaſq̄ꝫ grādis
eſſet oppoꝛtuna. q̄re que in hoc dicuuť euāge
lio potius mentaliter q̄ꝫ vocaliter intelligēda
ſunt. Etſi diceret cōtra. xp̄s in foꝛma hominis
iudicabit: vt ab oībuſ videri poſſit. ergo eadē
rōne in coꝛpoꝛali voce loqueť: vt ab oībus ſi-
militer audiri poſſit. Dico q̄ꝫ ſimilitudo nō va
let. qm̄ apparitio coꝛpoꝛalis ⁊ viſio ſubito fiēi
poterit. nō aūt locutio que menſurať tēpoꝛe. ⁊
ideo nimiā prolixitatē exquireret temporis: ſi
vocali locutione iudiciū finale perficereť. Au
di Augu. xx. de ciui. dei. Uis inquit quedā in-
telligenda eſt diuina. q2 fiet vt cuiq̄ꝫ opa ſua
vel bona vel mala in memoꝛiā ꝛuocenť: ⁊ mē
tis intuitu mira celeritate cernentur. hec ille.
Et ſic patet pꝛima veritas. Quantuꝫ ad ſe
cundā veritatē bꝛeuiter dico q̄ꝫ ideo pꝛincipa
liter fit mentio de operibus miſicoꝛdie: vt oñ
dať hoc iudiciū fieri ꝯtra auaritiā. Audi Ber.
Si tanta inqt pena puniť: q ſua nō dediſſe cō-
uinciť: q̄ pena puniendus q aliena ꝛdarguitur
abſtuliſſe. Opa aūt miſicoꝛdie ſunt: q̄ ꝯtinenť
in h̄ ꝟſu. Uiſito: poto: cibo: redimo: tego: colli-
go: condo. Et pōt ſufficientia ipſoꝝ hoc mō ac
cipi. Indiget. n. hō hac in vita ex pte coꝛpoꝛis
ꝑmo alimento: ſine quo viuere non pōt. caloꝛ
n. nālis humidū radicale ꝯſumenſ: niſi ꝑ humi
dū cibale reſtaurareť: ⁊ ꝯuertereť in nām aliti
periret homo. vt pꝫ. ij. de aīa. c. de alimento. h̄
aūt alimentū eſt duplex: vnū eſt calidū ⁊ ſiccū:
⁊ h̄ vocať cibus. aliud eſt frigidū ⁊ humidū: ⁊
h̄ uocať potus. ꝑ̊ coꝛrńdet ꝑmū miſicoꝛdie op⁹
ſ. paſcere eſurientē. ait. n. phus. ij. de aīa. q̄ꝫ eſu
ries eſt appetitus calidi ⁊ ſicci. ſo alimēto coꝛrń
det ſm opus miſicoꝛdie. ſ. potare ſitienteſ. Ait
n. phus ibidē. Sitiſ eſt appetit⁹ frigidi ⁊ hūidi
⁊ ſic hēs duo opa miſericoꝛdie. Scđo pꝛinci
paliter indiget hō: non q̄ꝫtuꝫ ad eē: ſed quantū
ad hn̄ eſſe indumēto ⁊ domicilio in q̊ quieſcere
poſſit: ⁊ a nociuis tueri. pꝛopť hoc. n. fit domuſ
vt dicit phus: vt nos a caumatib⁹: frigoꝛibus:
niuibus: ⁊ huiuſmodi tueať. Et huic duplici in
digentie alia duo coꝛrńdent opa miſicōdie. ſ.
veſtire nudū ⁊ colligere hoſpitē. Tertio in
diget hō vt conſerueť a foꝛtuitiſ ⁊ accidentib⁹
pꝛeter intentū. Accidunt aūt aduerſa dupliciť
aut ab intrinſeco: aut ab extrinſeco. ſi ab ītrin
ſeco: ⁊ ſic infirmitas. ſi ab extrinſeco: ⁊ ſic capi
incarcerari ⁊c̄. Et q̄ꝫtum ad hec duo etiā ſunt
opa miſericoꝛdie. ſ. viſitare infirmū: ⁊ viſitare
captiuū ſiue incarceratuꝫ. Quarto cum hō
moꝛtalis ſit: indiget poſt moꝛtē ſepeliri: ⁊ ſic co
rńdet ei vltimū op⁹ miſericoꝛdie. ſ. ſepelire moꝛ
tuum. His ſic notat[is] accipe modo iſtā rl'am
gn̄alem. vꝫ. q̄ꝫ tanta eſt iſtoꝝ operū dignitas:
q̄ꝫ quicūq̄ꝫ illa amoꝛe Ieſu pꝛimo īpendit: ſibi
ipſi hoc fieri arbitreť. Ait. n. in euangelio hodi
erno. Quicqd vni ex mīmiſ meis feciſtis mihi
feciſtis ⁊c̄. De opibus autē miſericoꝛdie ſpūa-
libus nihil ad pn̄s. pꝫ ĝ ſa veritas. Quantū
ad tertiā veritatē dico q̄ꝫ non ſolū de opibus
miſericoꝛdie: ſed de oī quocūq̄ꝫ mīmo ſum⁹ rō
nem reddituri. oꝛe ſaluatoꝛiſ Math. xij. De oī
verbo qđ locuti fuerint hoīes ſup terrā: in die
iudicij reddent rōem. Ubi aīa nota q̄ꝫ de ſex r̄
bus fiet in die iudicij acerrima examinatio.
Pꝛio de aīa. Scđo de coꝛpoꝛe. Tertio ꝺ
pꝛimis. Quarto de bonis opibus obmiſſis.
Quinto de malis factis. Sexto de oīb⁹ bo
nis a deo receptis. Pꝛimo inq̄ꝫ reddēda eſt
rō ⁊ examinatio fiet de aīa noſtra. qm̄ ipſa pꝛe
ter deū ⁊ angelos ſm naturā nobilioꝛ ceteris
eſt. Audi Bernar. in libꝛo meditationū. Tot⁹
inquit iſte mundus ad vnius anime pꝛeciū ex
timari nō poteſt. Et vt Aug⁹ ait. Maius dam
num eſt in amiſſione vnius anime: q̄ꝫ mille cō
poꝛum. Audi Hugonē li. ꝺ aīa. Anima inquit
eſt inſignita dei imagine: decoꝛata ſimilitudīe
deſpōſata in fide: dotata ſpiritu: redempta ſan
guine: deputata cū angelis: capax beatitudīs
heres bonitatis: ratiōiſq̄ꝫ particeps. Quid igr̄
o aīa tibi cū carne: nunq̄ꝫ vilius ſterquilinium
inueniſti. Et iđo ſi aīa tanta nobilitate ⁊ digni
tate decoꝛať: nōne maxima pena digni: maio-
rem de caliga q̄ꝫ de aīa facientes extimatōeꝫ
Audi deuotū Bernar. vbi s̄. Cur carnē īquit
tuā pꝛecioſis reb⁹ impinguas ⁊ adoꝛnas: quaꝫ
poſt paucos dies vermes ſunt in ſepulchꝛo co
meſturi: ⁊ aīam tuā bonis opibus nō decoꝛas
que deo ⁊ angelis ei⁹ in iudicio eſt pꝛeſentan-
da. Cur ergo aīam vilipendis: ⁊ ei carnē ante
ponis: dominā ancillari ⁊ ancillā domiari: ma
gna abuſio eſt. hec ille. Et Criſo⁹ li. de repatio
ne lapſi. Si aīam negligimus: nec coꝛp⁹ ſalua
re poterimus. non. n. anima ꝓpter coꝛpus fa-
cta eſt. ſed coꝛpus pꝛo aīa factuꝫ eſt. Qui ergo
qđ pꝛimū eſt negligit: ⁊ qđ inferi⁹ eſt extollit:
vtrunq̄ꝫ coꝛrumpit. Qui vero oꝛdinē ſeruat ⁊
qđ pꝛimū eſt colit: etiā ſi negligat qđ ſecundū
eſt: per pꝛimi ſalutē ſaluabiť ⁊ ſecundū. hec ille
Inde Iob ille vir a deo ꝓbatus: pellem inqt
pꝛo pelle ⁊ vniuerſa que habet hō dabit. i. daŕ
debet pꝛo aīa ſua. ſ. ſaluanda. Inde de pe. ⁊ re
miſ. c. cū infirmitas circa finē. pꝛecipiť mediciſ
coꝛpoꝝ. Ne quid qđ ſit ꝯtra animarū ſalutem
quippiā conſulant. Et diciť ſic ad l'ram. Ceteꝝ
cum aīa multo ſit pꝛecioſioꝛ coꝛpoꝛe: ſub inter
minatione anathematis ꝓhibemus: ne qs me
dicoꝝ pꝛo coꝛpoꝛali ſalute aliqd egro ſuadeat:
qđ in periculū aīe conuertať. hec ibi. de cōſe.
di. v. c. cōtraria. cōcoꝛdat. q̄re ⁊c̄. Scđo r̄ed
denda eſt de coꝛpoꝛe. Eſt. n. nobis in caſtrum
aīe a deo datū. ⁊ ideo qualr̄ cuſtodierim⁹ aſſi
gnabimus rōem. Ber. Qui cuſtodit coꝛp⁹ bo
num opus cuſtodit. Triplici. n. via cuſtodiť
vꝫ. Cū diſcreta ſuſtentatōe nāe. Cū dulci ꝟga
diſcipline. Et cū virtuoſa operatōe. Pꝛimo
inq̄ꝫ cuſtodiendū eſt coꝛp⁹ cum diſcreta ſuſten
tatione nāe. Qui. n. ſuū ſuū delicate nutrit: po
ſtea illū ſentiet ꝯtumacē. Pꝛouer. xxviiij. Sic
⁊ coꝛpatū iſtud delicate nutritū ſpūi rebellat.
Deuť. xxxij. Incraſſat⁹ ē dilect⁹ ⁊ ꝛcalcitrauit.
Et Hiē. v. Magnificati ſunt ⁊ ditati: īcraſſati
ſt̄ ⁊ īpinguati: ⁊ ꝑterierūt ſmōes mos peſſime
Siliť ne nimis attenuādū ē vt excoꝛieť. Audi
Ber. ad frēs ꝺ mōte dei. Sūt inqt ⁊ alia cōpiſ
exercitia: ī qb⁹ ncce eſt laboꝛāe: ſic ſunt vigilie
ieiunia ⁊ hmōi: q̄ ſpūalia nō īpediūt: ſꝫ adiuuāt
ſi cū rōe ⁊ diſcretōe fiāt. Que ſi ex īdiſcretiōis
vicio ſic aganť vt l' deficiēte ſpū: l' lāguēte coꝛ
poꝛe ſpūalia īpedianť. q ſic eſt: coꝛpi ſuo abſtu-
lit boni opis effectū: ſpūi affectū: pꝛimo exem
plum: ⁊ honoꝛē deo: ſacrilegus eſt: ⁊ hoꝝ oīuꝫ
ī deū re⁹. h̄ ille. Et Greg⁹: xxx. moꝝ. Per ab-
ſtinētiā inqt carnis vicia extiguēda ſūt: ñ caro

ſed neceſſe eſt vt artē cōtinentie quiſq̄ tene-
at: qui non carnē: ſed vitia occiderit. Sepe.n.
dū in illa hoſtē iſeqmur: etiā nūc quā diligim⁹
trucidamus. h̄ ille. Diſcretio.n.eſt mater oīuz
ꝟtutū.i.q.v.c.ſi. ⁊ de off cio cuſtodis.c.p̄.cir-
ca mediū.oīa ingt cū diſcretione agant: q̄ no-
ſcit oīuz ꝟtutū mr̄ ⁊c̄.   Scđo cuſtodit corp⁹
cū dulci ꝟga diſcipline. Audi Ber.ſ.ꝑ Cant.
Jugo ingt diſcipline inſolentia moꝝ domāda
eſt. O q̄s cōpſitū dicit ipſe in ep̄la reddit diſci
plina oēm corpis ſtatū: necnō ⁊ mentis hituz
ceruicē ſubmittit: deponit ſupcilia: componit
vultū: ligat oculos: cachinos ꝓhibet: mode-
rat linguā: frenat gulā: ſedat irā: ⁊ format mor
ſum.h̄ ille.   Tertio cuſtodit corp⁹ cū ꝟtuoſa
opatione. Audi Criſo. Si mutuo ingt accepis
bouē aut equū: oparis iſtant: ⁊ dicis forte craſ
a me tollet. Quare ḡ h̄ ēt nō facis corpore qđ
facis cū equo aut boue.h̄ ille. Sic igit aīa cor
pus tuū nutrias: vt nā ſuſtentet: ⁊ vitia domē
tur.ſic ꝟga diſcipline corrigas: vt in obedien-
tia maueat: ſic ad laborē inſtruas: vt faciat di
gna pnīe opa: ⁊ finalr poſſis dn̄o bonā ⁊ per-
fectā in die iudicij reddere rōnē.q̄re ⁊c̄. Et ſic
pz p̄ns ꝟitas.q̄re ⁊c̄.

De ſtupēda qualitate iudicij ↄſideratio ſa.

Ecūdo loco.

Judicij extremi ſtupendā qualitatē videam⁹. Ubi
tres ↄclōnes ſubiungam⁹. vz. Pri
ma ↄclō eſt iſta. Cū plagis cicatri-
cibuſ ꝫ ſuis veniet xp̄s Jeſus dulciſſim⁹: bōis
bona: maliſq̄ mala finalit tributuruſ. Scđa
ↄclō eſt iſta. Mira cū ſocietate ſtupēdoq̄ mō
veniet ieſus bn̄dictus oīuz ↄſcias diſcuſſur⁹.
Tertia ↄclō eſt iſta. Miranda cū reſonanti
tuba veniet ieſus glorioſus cū voluerit cūct]
ſuꝫ merita diſpenſare.

Qr cum plagis in forma humana munduz
iudicabit. Concluſio prima.

Ecipe primā ↄclōnē ⁊c̄.ut.ſ̄. vbi tres
inquiram⁹ ꝟi. vz. Prima ꝟi. eſt iſta
an in forma humana xp̄ſ ad iudicādū
venire debeat. Scđa ꝟi.eſt iſta. an forma in
q̄ veniet erit gl̄ioſa: an infirma: ut fuit ipe mū
do iudicat⁹. Tertia ꝟi.an veniet cū plagis ⁊
cicatricib⁹: cū q̄bus ēt reſurrexit.   Quantū
ad primā dico q̄ q̄buſdā viſum eſt q̄ xp̄s de-
beat in forma diuinitatis ⁊ nō hūanitatis appa
rere. Et rō eſt iſta. Jn ea.n.forma dz xp̄s ī iu-
dicio apparere: in q̄ ipſe auctoritatē ſup viuoſ
⁊ mortuos hz. ſed hāc auctoritatē hz inquātuz
deus. ſic.n.eſt creator ⁊ oīum dn̄s. ḡ in forma
diuinitatis iudicabit. Jtē ſic. deuſ pr̄ oē iudiciū
dedit filio: vt oēſ honorificent filiū: ſicut hono
rificat⁹ eſt p̄rem: ſed honor equalis p̄ri nō de-
bet filio ſm humanitatē. ḡ nec iudicabit ſz for
mā humanitatis. Alia mea theologi oppoſitū
ſentiunt. Et rō: q̄r Jo.v.dr̄. Dedit ei poteſtatē
iudiciū facere: q̄r filius hoīs eſt. ḡ dz in forma
humana iudicare. Jtē eius eſt iudicare c⁹ eſt
ↄdere legē: ſed xp̄s in hūana nā apparens no-
bis legez dedit. ḡ ⁊ ſm eandē nām iudicabit.

Ad huius ꝟitatis declarationē ē ſciēdū ſz
btm̄ Tho.i.iiij.di.xlviij.arti.p̄.q̄ q̄cūq̄ quē
piā qs iudicare intendit: neceſſe ē vt ſupra iu-
dicandū poteſtatē habeat. Sn̄ia.n.que a ſuo
iudice nō dat: auctoritate rei iudicate nō obti
net. de pe.⁊ remi.qđ āt ↄſuluiſti. ⁊ ex̄ de iudi.
atſi clerici.cū glo.ipſa. ⁊ ex̄ đ ↄſue. cū ad nr̄az
audientiā.cū glo. vbi circa mediū capituli dr̄
ſic. Sn̄ia a nō ſuo iudice lata: nullā obtinet fir
mitatē. Et idē. C.ſi a nō cōpetenti iudice.l.ij.⁊
iij. Sed xp̄s gl̄ioſus cū ī totā nām humanaz
duplici rōne hēat poteſtatē.ſ. rōne creationiſ.
p̄s. Jpſe fecit nos: ⁊ nō ipſi nos. ⁊ rōe redēptō-
nis.ad Ro.xiiij. Xp̄s mortuus eſt ꝓ nobis ⁊
reſurrexit. Apoc̄.i. Lauit nos a pccīs nr̄is ī ſā-
guine ſuo.ↄn̄s eſt vt xp̄s bn̄dictus in h̄ ipſo iu
dicio gn̄ali: vbi aliq ad regnū celoꝝ admitti: a
liqui excludi hn̄t: in ea ipſa nā: ⁊ forma appeat
in q̄ ⁊ crucifixus eſt. Math.vl.c. Data eſt mi
hi oīs poteſtas in celo ⁊ in t̄ra. Et ꝓpter h̄ pa-
tet rn̄ſio ad argumētū primū in oppoſitum: qm̄
xp̄s ſm diuā nām hz auctoritatē dn̄ij ꝛ̄ſpectu
vniuerſalis creature de iure creatiōis. ſm āt
humanā nām hz auctoritatē dn̄ij ſup eandem
creaturā rōne paſſionis. p̄ma auc̄tas eſt nālis
⁊ eterna. ſa acquiſita ⁊ tp̄ralis ꝓpter vnionē
ad nām humanā.   Ad ſm dr̄ ſm eundē q̄ n̄
ſufficeret ad hūani gn̄is redemptiōz: ſi xp̄s pu
rus hō fuiſſet. ⁊ iō ꝓpter h̄ q̄ xp̄s ſm humanā
nām genus humanū r̄demit: ⁊ per hoc in ip̄az
iudiciariā poteſtatē conſecutus eſt: manifeſte
apparet q̄ xp̄s ipſe eſt deuſ: ⁊ ita equaliter ho
norandus cū patre: nō inquantū homo: ſed in-
quantū deus.quare ⁊c̄. Et ſic patet prima ve
ritas.   Quantū ad ſam ꝟitatē dico ſm btm̄
Tho. vbi ſupra arti.ſo. q̄ filius dei in p̄io ad
uentu hac de cauſa in mundū venit: vt ꝓ no-
bis apud patrem ſatiſfaceret.ad Gal.iiij. Cuz
venit plenitudo tp̄is miſit deus filiū ſuū na-
tum.i.naſcendū ſub lege: vt eos qui ſub lege
erant redimeret. Satiſfactio aūt penā impor
tat. deus āt ſm diuinā nām pati nō poteſt.iđo
opportuit: vt ī ipſo p̄mo aduentu in forma paſ
ſibili ⁊ infirma appareret. Jn aduentu aūt ad
iudiciū hac de cauſa veniet: vt iuſtitiā patris
in homines exequat: ⁊ ideo in forma glorioſa
apparebit: nō tn̄ ſimpliciter ſe habente. qm̄ ap
parebit maximo cū terore ⁊ ſtupore. Et cōfir-
matur. qm̄ ſicut iudicari ab alio eſt īfirmitatis
ita iudicare eſt auctoritatis ⁊ glorie. ſed in pri
mo aduentu eſt iudicatus: in ſecundo iudica-
re veniet. ergo merito in primo aduentu ī for-
ma infirma ⁊ paſſibili: in ſo aduentu in forma
glorioſa ⁊ impaſſibili debuit ⁊ debebit ↄparē.
Luc̄.xxi. Tunc videbunt filiū hoīs venientē
in nube cū poteſtate mag̃ ⁊ maieſtate. que oīa
ad gl̄oſam formā pertinēt. ḡ in forma gl̄oſa ap
parebit.   Sed dices ↄ̄. dicit.n.glo. ſuper illo
ꝟbo Jo.xix. Uidebūt in quē crucifixerūt: xp̄ſ
in ea carne ventur⁹ eſt: in qua crucifix⁹ eſt. ſed
crucifix⁹ eſt in forma infirma ⁊ paſſibili. ḡ in ta
li forma: ⁊ nō in forma gl̄oſa dz ad iudicandū
venire. Parcas mihi pr̄ Ambroſi ſi p̄ſumo ni-
mis: cupio clari⁹ informari. Dic aīa m̄a. dic au
daci aīo. ne paueas. Faciā pr̄. Arguo igit ſcđo
ſic. Jn ea forma dz xp̄us ad iudiciū venire: ſm
quā ab hoībus poſſit intueri: ſed pctōres gl̄az
xp̄i videri nō poterunt. ꝓpter īproportionem
quā oculus nō glorificat⁹ hz ad gl̄iam: ſiue ad
videndū claritatē corporis glorioſi. ḡ ⁊c̄. Et ↄ
firmat. q̄a videre gl̄am hūanitatis ꝓmittitur
iuſtis in premiū. ḡ illam pctōres non videbūt.
⁊ per ↄn̄s dz q̄ appareat in forma ſm quaz ab
oībus videri poſſit. Et hoc idē dicit glo. ſuper
illo ꝟbo Jo.v. Sicut ⁊ fili⁹ quos vl̄t iuſtificat
Jn qua ingt forma iniuſte iudicat⁹ eſt: iuſte iu
dicabit: vt poſſit ab īpijs videri. ſed iudicatus
eſt in forma īfirmitatis ⁊ paſſibilitatis. ḡ ⁊ ī ea
dem iudicabit. Jtez ⁊ Criſo⁹ ſup illud Math.
xxiiij. Appebit ſignū filij hoīs in celo: dicit ſic.
Ueniet in iudiciū xp̄s nō ſolū vulneꝝ cicatri-
ces: ſed etiā ipſam mortē exprobratiſſimā oſtē
dens. Ex q̄bus ꝟbis appet q̄ nō apparebit in
forma glorioſa. Dulciſſime pr̄ declā mihi iſta ⁊
ero ↄtenta. Faciā aīa mea qđ dicis.   Et nō
iſtam regulā q̄ vbicūq̄ aut in textu aut ī glo.
iſta veritas ponit.ſ.q̄ xp̄s in ea forma iudica-
bit: q̄ ⁊ iudicatuſ eſt. noīe forme intelligi dz nā
humana. Sed non ſequit q̄ in eadē q̄litate ap
parebit. q̄r in carne appuit infirma cū iudicāi
venit. ſz in forma gl̄oſa.i.in q̄litate gl̄oſa iudi-
care veniet. Et ex h̄ pz ſolutio ad p̄mū.   Ad
ſm dico q̄ corp⁹ gl̄oſuz hz in ſua poteſtate: vt
ſe oñdat oculo non gl̄oſo: vt dicit btūs Tho.ī
iiij.di.xliiij. Et iō xp̄s in forma gl̄oſa potit ab
oībus videri. Et qn̄ dicis: non ſic pr̄ Ambroſi.
qm̄ viſio hūanitatis glorificate dat in premiū
bonis. Dico q̄ ſicut erit hūanitas xp̄i gl̄oſa in
p̄miū bonis: ita ⁊ in ſuppliciū malis. Exemplū
de amico. Nam ei q dilígit: aīci gloria ſumma
delectatio eſt: ⁊ ꝑ oppoſitū ei q odit: ſūma diſ-
plicentia ⁊ dolor. ſic ⁊ in ꝓpoſito. Et qđ addu
xiſti de glo. ſup Jo. pz rn̄ſio ꝑ regulā ad p̄muz
argumentū poſitaz. Et ad illud Criſo. dico q̄
xp̄s oñdet mortē exprobratiſſimā: nō ſenſibilr
eam oculis ingerens: acſi illam pateret: ſed ex
iudicijs que apparebūt preterite paſſionis ho
mines in recōdationē preterite mortis īducet
Et pmaxime iudeos: ⁊ eos q eum tēpore paſſi
onis pſecuti ſunt. q̄re ⁊c̄.   Quantū ad tertiā
veritatem dico: q̄ xp̄us cum plagis ſiue ſuis
ſanctis cicatricib⁹ mundū veniet iudicare. Si
militer cū ſigno crucis. ſed erunt cicatrices in
gloriā Chriſti ⁊ oſtenſionē ſue maxime ꝟtutis
qua ꝑ paſſionis infirmitatē de hoſtibus trium
phauit. Signū autez crucis non erit in ſignuz
infirmitatis: quā tunc habuit xp̄us: ſed quam
habuit tēpore paſſionis. Et hoc vt iuſtior eoꝝ
damnatio appareat: q tantā miſericordiā con-
tempſerunt: ⁊ eorū precipue qui xp̄z iiuſte per
ſecuti ſunt. Uenite o ingrati inquiet Chriſtus
vbi meritū paſſionis mee. O paupercula aīa
nuda eras: ⁊ ego ꝓprijs exutus veſtiment] co
operui te: per ſiluas ⁊ monteſ erbaſ: queſiui te
humeris meis appoſui te: laboraui: ſudaui: eſu
riui: ſitiui: caput meū ſpinis obieci: latus lācea
perforauit. Uidete man⁹ meas ⁊ pedes meos
⁊c̄. O iudei q̄d rn̄debitis dulciſſimo xp̄o quē
ſamaritanū: diabolicū: ⁊ hipocritā nomiaſtis:
quē ita neglexiſtis. o Juda q̄d dices magiſtro
tuo: quē ita viliſſimū extimaſti: ⁊ viliter vēdi-
ſti. O Pilate quid dices tunc xp̄o tuo iudici:
quē tu ita iiuſte ſentētiaſti. O iudei miſeri q̄d
dicetis regi regū: quē ita inhoneſte deriſiſtis:
faciē velantes ⁊ cōſpuentes dulciſſimaz: ala-
phis ⁊ pugnis illā cedentes: illud precioſuz ca
put ſpinis coronantes: ⁊ corpus illud ſanctiſſi-
mum flagellātes. O crucifixores q dominuz
celi ⁊ terre nudū ⁊ vituperatū i cruce affixiſtiſ
felle ⁊ aceto potaſtis. O miſeri q̄d tunc dicet]
iudicandi iuſte ab iudicato a vobiſ iniuſte. Au
di aīa mea Criſo. ſuper Math. Plangēt ingt
ſe iudei videntes viuentē ⁊ viuificantē: quem
quaſi hoīem mortuū extimabant. Et conuicti
ſe corpore vulnerato ſcelus ſuum negare non
poterunt. Plangent ⁊ gentiles: q vanis diſpu
tationib⁹ ph̄oꝝ decepti: irrationabilē ſtulticiā
putauerūt deuz colere crucifixū. Plangēt ſe
xp̄iani pctōres q magis dilexerunt mundū q̄3
xp̄m. hec ille. q̄re ⁊c̄. Et ſic pz p̄ma ↄcluſio.

Cum qua ſocietate veniet Chriſtus ad iu-
dicium concluſio ſecunda.

Ecipe ſecundā concluſionē. vz. Mi-
ra cuz ſocietate: ſtupendoq̄ modo ve
niet Jeſus bn̄dictus omniū ↄſcientiā
diſcuſſur⁹. Ad cui⁹ declarationē tres inquira
mus ꝟitates. vz.   Prima veritaſ eſt iſta. Si
in hoc iudicio erunt alii iudices q̄3 Chriſtus.

Secūda ꝟitas eſt iſta. Si angeli erūt etiaz
iudices in hoc iudicio.   Tertia ꝟitas eſt iſta
Quō intelligit illud propħe dictū. non reſur-
gent impij in iudicio.   Quantū ad primā ve
ritatez dico ſm btm̄ Tho. in.iiij.di.xlvij. q̄ iu
dicare ꝓprie dicit q ſn̄iaz loquēdo fert in alte
rū. Ferre aūt ſn̄iam in alteꝝ duob⁹ modis eſt
Uno mō ex auctoritate ꝓpria: ⁊ hoc ſolūmō ↄ
petit illi: q in alioſ hz dominiū ⁊ poteſtatē: cui⁹
regimini ſubdunt q iudicant. ⁊ ſic iudicare eſt
ſoli⁹ dei. Et cū xp̄s ſit ver⁹ de⁹ ⁊ hō: q̄3uis tota

trinitas iudicabit: tñ ſoli xp̄o attribuit̃: q̄a ſolū
verbū in humana carne iudicatuꝝ appebit: ſi
cut ſolū carnē humanā induit. Alio mō iudi
care eſt ſniam alteri⁹ auctoritate latā ꝓnūcia
re: ⁊ hoc mō ſcī iudicabūt impios ⁊ pctōres. qꝛ
alios ducent in cognitionē diuine iuſtitie: vt
ſciant qd eis ꝓ meritis iuſte debeat: ita vt iſta
reuelatio iuſtitie iudiciū dicat̃. Un̄ facias talē
diſtinctionē. Aliqui iudicare pñt ꝑ modū au-
ctoritatis. Et ſic xp̄s ſoluſ erit iudex: qꝛ ſol⁹ au
ctoritatē ꝯſecutus ē. vnā a natura inquātū d̄ſ.
ſam a merito paſſiōis inquantū hō. Jo. v. De
dit ei poteſtatē iudiciū facere: qꝛ filius hoīs ē.
Aliqui iudicabūt vt iudices aſſeſſores: ⁊ ſic o
mnes apl̄i: ⁊ xp̄ʒ ſectātes iudices erūt. Mat.
xviiij. Uos q̄ reliquiſtis oīa: ⁊ ſecuti eſtis me:
ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes duodecim: iudican-
tes duodecī trib⁹ iſrl̄. Et ſi diceres ſolū hic fit
mentio de apl̄is. Dico q̄ de eis fit mentio ī ꝑ-
ſona oīuʒ. vn̄ Aug. xx. de ciui. dei dicit. Si ſo
lū de apl̄is ꝟba illa intelligunt̃: q̄ fuerūt duo-
decim: cū in locū Jude traditoris Mathiā le
gim⁹ ordinatū: Paulus q̄ plus aliis laborauit
vbi ad iudicandū ſedeat nō hēbit. pʒ igit̃ q̄ in
eoꝝ pſona: hoīb⁹ ſuis ſectatorib⁹ ꝓmittebat.
Sap. iij. Judicabunt ſcī nationes: ⁊ dn̄abunt̃
pplis ⁊c̄. Aliq iudicabūt opis demōſtratiōe. i.
operatione ſua oñdent iudiciū dei: qm̄ opa ma-
loꝝ oñdent bonos debē pmiari. ⁊ opa bonoꝝ
oñdent malos debē puniri. Et ſm hūc moduʒ
dicē poſſum⁹ īfideles iudices eē iudeoꝝ ⁊ ma
loꝝ xp̄ianoꝝ. Math. xij. Uiri niniuite ſurgēt
in iudicio cū gñatiōe iſta ⁊c̄. Et ſic pʒ pria ꝟi.
Quantū ad ſam ꝟi. dico ſm eundē q̄ āge
li nō erunt iudices aſſeſſores: ſed tm̄ ſniaʒ dei
approbātes: ⁊ vt nr̄i accuſatores: ⁊ nō iudices
ſiue vt iudicii erunt executores: ⁊ nō vt iudi-
ces aſſeſſoreſ. Et rō ſm btm̄ Tho. ē iſta. qm̄ iu
dices aſſeſſores debēt eē iudici ꝓportionabi
les ⁊ ꝯformeſ. Judex āt xp̄s nō in nā ſpūali: ſʒ
in nā corporali apparebit ſm quā ab oīb⁹ vid̄
ri poſſit: vt dictuʒ eſt in p̄cedenti ꝯcl̄one. idō oʒ
vt iudices aſſeſſores nām hēant humanā: ī q̄
poſſint ab oībuſ malis intueri. qd̄ angel̄ nō cō
petit. q̄re ⁊c̄. Quantū ad tertiā ꝟi. dico bre
uiter ſm eundē q̄ ſicut xp̄s ꝓ oībus mortuuſ
eſt: lʒ nō oēs effectū ſue paſſionis ꝓpter īpedi
mentū in ill̄ inuentū acceperint: ſic ⁊ cōgruuʒ
⁊ debitū atq̄ equiſſimū eſt: vt ⁊ oēs in tali iu
dicio cōgregent̃ ad iudicandū humanā nām:
ſm quā ꝯſtitutus eſt xp̄s iudex viuoꝝ ⁊ mor
tuoꝝ miro quodāmō exaltatā. Illd̄ ꝟo ꝓphe
dictū. nō reſurgent īpii in iudicio ſic exponit.
Nō reſurgent īpii in iudicio. ſ. alios iudicātes
Surgent igit̃ oēs. mali vt iudicent̃ ⁊ puniant̃:
boni vt iudicent malos ⁊ pmient̃. Et nō q̄ iſta
aſſiſtentia ſcōꝝ ad iudiciū nō erit ad ꝯſulendū
xp̄o. qꝛ ꝯſilio nō indiget ipſe: cū in ipſo ſint oēſ
theſauri ſapie ⁊ ſcie dei abſconditi: ſed potius
erit ad decorē: in retributionē ſuperogatiōis
bonoꝝ opeꝝ ipſoꝝ. q̄re ⁊c̄. Et ſic pʒ iſta ꝯcl̄o.

Quanto cū ſtupore ⁊ terore apparebit xp̄ſ
ad iudicium. Concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯcl̄onē. vʒ. Miranda cū
reſonanti tuba veniet Jeſus gl̄ioſus:
cū voluerit cūctis iux̄ merita diſpēſa
re. Ad cuius declaratōʒ treſ ingramus ꝟita.
vʒ. Prima ꝟitas eſt iſta. Quantū teribilis
erit dies extremi iudicii. Scd̄a ꝟi. eſt qualit̃
vocabunt̃ oēs ad iudiciuʒ. Tertia ꝟi. eſt iſta
q̄liter fiet ꝓceſſus diuini iudicii. Quantuʒ
ad primā ꝟi. dico q̄ anteq̄ ille vltim⁹ ſeculi di
es adueniat: aliq teribiles dies p̄ire debent:
vt oñdit btūs Hiero. quos dicit ſe in ānalibuſ
hebreoꝝ inueniſſe. Prio nāq̄ die añq̄ mū
dus finiat̃ ꝑ gñalē ſniam iudicantiſ xp̄i: eriget
ſe mare. xv. cubitis ſupra oēs mōtes: ſuoq̄ in
loco īmobile ſtabit. ex q̄ altitudie ꝓſpecta ho-
mines fugient a facie maris. Luc. xxi. Erit in
terris p̄ſſura gentiū. ſ. ꝓpter fugā. p̄s. Jn ſpū
furoris tui ꝯgregate ſunt aque. Scd̄o die
adeo mare deſcendet: q̄ vix poterit intueri.
Et h̄ cū maxio ſtrepitu. Luc. xxi. Pre ꝯfuſiōe
ſonitus maris areſcentib⁹ hoīb⁹ p̄ timore ⁊ ex
pectatione q̄ ſupueniet vniuerſo orbi. Ter
tio die marine belue vſq̄ ad celū rugituʒ da-
bunt. Sap̄. xvij. Mugiētiū belue valida he-
ſtiaꝝ vox: aut reſonās de altiſſimis echon de-
ficiētes faciebant ꝑ facient illos pre timore.
Quarto die ardebit mare atq̄ aqua. p̄s.
Jgnis ſuccenſus ē in furore meo: ⁊ ardebit vſ
q̄ ad inferni nouiſſima. Quinto die arbo-
res ⁊ herbe ſtillabūt ſāguineū rorē. Jſa. xxvij.
Reuelabit t̄ra ſanguinē ſuū. Sexto die ru
ent edificia mundi. Hiere. iij. Egyptus in de-
ſolatione erit: ⁊ idumea in deſertū ꝑditiōis ꝓ
eo q̄ inique egerūt. Septīo die lapides ad
inuicē collident̃. Jſa. xxiiij. c. Cōmouent̃ ꝑ cō
mouebunt̃ fundamēta t̄re: ꝯfractione ꝯfringet̃
t̄ra: ꝯtritione ꝯteret̃ t̄ra: cōmotiōe cōmouet̃ ꝑ
cōmouebit t̄ra. Octauo die teremot⁹ īgēs
fiet ꝑ vniuerſum. p̄s. Terra tremuit ⁊ quieuit
dū reſurgeret ī iudiciū deus. Nono die exi
bunt hoīes de cauernis: quaſiq̄ amētes ibūt:
vix ad inuicē p̄ timore loqui valēteſ. Jſa. xiij.
Cōteriti ſunt ī ſyō pccōres: poſſidebit error hy
pocritaſ. Decimo die adequabūt̃ vniuerſa
Jſa. xxx. Oīs vallis implebitur: ⁊ oīs mons ⁊
collis humiliabit̃. ⁊ p̄s. Mōtes ſicut cera flu
xerūt a facie dn̄i. Undecīo die ſtelle cadēt
de celo. i. igneas comas emittēt: ⁊ ſintillabunt
ita vt cadere videant̃. Luc. xxi. Erunt ſigna in
ſole: luna: ⁊ ſtellis. Et Apoc. vj. Stelle celi ce
ciderunt ſup terram: ſicut ficus mittit groſſos
ſuos cum a vento magno mouet̃. Et Luc. xx.
Sol ꝯuertet̃ in tenebras: ⁊ lunā in ſanguineʒ.
Duodecimo die de ſepulchris oſſa mortuoꝝ
egredient̃ ⁊ accedet vnūqd̄q̄ ad iuncturā ſuam
Decimotertio die oēs deficiēt: vt cū mortuiſ
reſurgāt: ⁊ h̄ igne fiet. qꝛ nullū eīm veloci⁹ agit
p̄s. Jgnis añ ipm cedet. Jgnis. ſ. q̄ ē ī ſpera ſua:
⁊ igniſ inferni ⁊ purgatorii ſil̄ diuina ꝟtute iun
gent̃. Et vnūqd̄q̄ ſuū exercebit offm̄: vt dicit
dn̄s Bona. in. iiij. Jgnis qdeʒ t̄reſtris purgabit
iuſtos: cruciabit maloſ: corpaq̄ īcinerabit: ⁊ cū
cta terre naſcētia ꝯſumabit. Jgnis elemētaris
elementa ſubtiliabit: atq̄ ad īnouationē diſpo
net. Jgnis purgatorii purgabit electos. illos q̄
dem dico q̄s purgari neceſſe eſt. Et igniſ īferni
iā incipiet ipios cruciare. Decimoq̄rto die ar
debit ſupficies aeris ⁊ terre: vt ſic oīa elemētis
purgatis eoꝝ ceſſet mot⁹. Decioq̄nto die fiet
celū nouū ⁊ terra noua: ⁊ reſurrectio mortuoꝝ
An tibi aīa mea iſta tremebūda videt̃. Jn Jo.
Apoc. xx. Uidi inq̄t thronū magnū ⁊ cādiduʒ a
cui⁹ ꝯſpectu fugiet t̄ra ⁊ celū. Thron⁹ cādidus
erit xp̄i īmaculata caro: in q̄ cū ad iudicādū ve
nerit: fugiet celū ⁊ terra. i. oīſ creatura pauebit
Jſa. xiij. Ululate q̄a ꝓpe eſt dies dn̄i. q̄r ⁊c̄. Et
ſic pʒ p̄ma ꝟitas. Quantū ad ſam veritateʒ
audi Paulū ad Theſſal. c. iiij. Jpſe dn̄s ī iuſſu
⁊ in voce archāgeli: ⁊ in tuba dei deſcēdet d̄ ce
lo: ⁊ mortui q̄ in xp̄o ſunt reſurgent p̄mi. Ueīet
qdem xp̄s in iuſſu vt ait hic Nicola⁹ de lira. q̄a
ſpūali voce impans mortuiſ dicet. Surgite mō
tui venite ad iudiciū. ⁊ nō ſolū mentali iuſſu d̄i:
ſʒ realit̃ ꝑ myſteriū angeloꝝ iuſſu dei gñal̄ cita
tio fiet: vt dicit Nicola⁹ de lira. Et Richar. in
iiij. ⁊ Math. xxiiij. Mittet angelos ſuos ⁊ con
gregabit electos ei⁹ a q̄ttuor ventis. i. a q̄ttuor
mūdi ptibus: ⁊ voce magna clamabūt. Surgi-
te mōtui venite ad iudiciū. Audi Hiero. barba
tum. Siue comedo: ſiue bibo: ſiue qd̄cūq̄ alid̄
opus facio: ſemꝑ auribus meis inſonare videt̃
illa teribil̄ tuba. Surgite mortui: venite ad iu-
diciū: Et ſequit̃ apl̄us. Et in tuba dei deſcēdet
de celo. Noīe tube ſm Remigiū itelligit̃ mani-
feſtatio clara. iuxta illud Math. v. Cū facis e-
lemoſynā: noli tuba canē ante. i. alicui d̄mōſtra
re. Jn tuba ḡ dei veniet xp̄s. i. manifeſte: vt ab
oībus videri poſſit. p̄s. Uidebit oīs caro ſaluta
re dei nr̄i. Et Micheas. vij. Uidebūt genteſ ⁊
ꝯfundebunt̃ ſup oī fortitudine ſua ⁊c̄. Et Job
xxi. Uidebūt oculi ei⁹ interfectionē ſuā: ⁊ de fu
rore oīpotentis bibēt. Et loq̄t de maliſ. ⁊ d̄ bōiſ
dr̄. c. xxij. Uidebūt iuſti ⁊ letabūt: ⁊ innocēſ ſub
ſanabit eoſ. Nōne ſuccīſa eſt correctio eoꝝ: ⁊ re
liquias eoꝝ deuorabit igniſ ⁊c̄. Jnde Jſa. xviij.
Cū eleuatū inq̄t fuerit ſignū in mōtib⁹ videbitiſ
⁊ clangorē tube audietiſ. Et. xxvij. c. dr̄. Et erit
in die illa: clāget̃ in tuba mag̃: ⁊ venient q̄ ꝑditi
fuerāt de terra aſſyrioꝝ: ⁊ q̄ eiecti erāt de terra
egypti: ⁊ adorabūt dn̄m in mōte ſcō in Hieruſl̄m
Et ſeq̄t Paul⁹ vt ſup̄ dicens. Mortui q̄ in xp̄o
ſūt reſurgēt p̄mi. Sʒ ꝯ idē Paul⁹. i. Cor. xv. ait
Jn momento in ictu oculi in nouiſſima tuba. ḡ
ibi nō erit p̄oritaſ. q̄a ait. reſurgēt p̄mi. Dicit Ni
cola⁹ d̄ lira: q̄ quidā dixerīt q̄ iſta p̄oritas ſit di
gnitatis ⁊ nō tpis. vn̄ ſenſus eſt iſte. Mortui q̄ ī
xp̄o ſunt reſurgēt p̄mi. i. digniores: ⁊ hi ſunt apl̄i
oēs: q̄ xp̄o iudici erūt aſſeſſores: vt dictuʒ eſt ſ̄.
Et nō aliq̄s veteris teſti. q̄r ⁊c̄. Et ſic pʒ q̄lr oēſ
vocabūt ad iudiciū. q̄re ⁊c̄. Quantū ad t̄tiā
veritatē dico q̄ tria ꝑmaxime in ꝓceſſu fient.
Primo veniet xp̄s. Scd̄o oēs ꝯparebūt.
Tertio oīum facta ⁊ libri diſcutient̃. Prio
inq̄ veniet xp̄s. Math. xxv. Cū venerit filius
hoīs in ſede maieſtatis ſue. Sedes h̄ dupl̄r itel
ligi pōt: aut ꝓ hūanitate: ī q̄ ſicut dictū ē gl̄oſe
apparebit: aut ꝓ ꝟtute dīnitatis: ſic dr̄ Math.
xxiiij. Uidebūt filiū hoīs veniētē in nubib⁹ celi
cū ꝟtute multa ⁊ maieſtate. Et ſeq̄t: ⁊ oēs āgeli
ei⁹ cū eo. ſ. ꝑꝑ honorē iudicis: ⁊ ꝑꝑ executōeʒ iu
dicii. q̄a mali ꝑ maloſ angeloſ trahent̃: ⁊ boni ꝑ
bonos ad iudiciū deducent̃. Et tūc ſedebit ſup
ſedē maieſtatis ſue. h̄ ſedes iudiciariā ſigificat
poteſtatē: q̄ data eſt hoī xp̄o: vl̄ etiā ſua iocūda
hūanitas intelligi pōt: in q̄ ei⁹ dīnitas ſic in gl̄o
ſo throno ſedet. Secūdo erit oīum ꝯuocatio
Math. xxv. Et ꝯgregabunt̃ ante eū oēs gēteſ
i. oīs caro ⁊ oīs ſexuſ. vt dic̄ glo. Et ſepabit eos
ab inuicē: ſic̄ paſtor ſepat oues ab hedis. Sepa
bit inq̄ eos loco: merito: ⁊ vocabulo. Merito
qdē: q̄a oīum merita diſcutiet: vt ſtatī videbit̃.
Loco ꝟo: q̄a diuerſa loca boniſ ⁊ malis aſſigna
bunt̃: vt dicet̃. Uocabl̄o aūt: q̄a hos hedoſ: illoſ
oues appellabit. ꝑ oues bonos intelligēs ꝑꝑ eo
rū fecūditatē: ſimplicitatē: ⁊ trucidatōeʒ. iuxta
illud. Propt̃ te mōtificamur tota die: extimati
ſum⁹ vt oues occiſiōis. Et ꝑꝑ feditatē: ſterilita
temq̄: ꝑ hedos: malos deſignāſ. Et ſtatuet qdē
oues a dextris: hedos aūt a ſiniſtris. ꝑ dexteraʒ
ſtatus gl̄e: ꝑ ſiniſtrā ſtatus eterne pene d̄ſignat̃
Tertio loco oīum facta ⁊ libri diſcutientur.
Math. xxv. Tūc dicet rex his q̄ a dextris eiuſ
erūt. Sup̄ aūt xp̄s dicit̃ fili⁹ hoīſ: hic aūt rex: vt
oñdat̃ q̄ iura ⁊ leges ꝯdē poteſtatē hʒ. ⁊ legiſ p̄
uaricatores punire: ⁊ obſuatores p̄miare. Lex
n. nō eſt poſita iuſto. ex̄ de regularib⁹. c. lʒ. circa
p̄ncipiū. vbi dr̄ ſic. Quia vbi ſpūs dei eſt: ibi li-
bertaſ. ⁊ q̄ ſpū dei agunt̃: nō ſt̄ ſub lege. q̄a lex n̄
eſt īpoſita iuſto ⁊c̄. h̄ ibi. Et idē. xix. q. ij. due ſūt
⁊c̄. Et q̄a iudex ſniare nō pōt niſi ſm allegata ⁊
ꝓbata. ij. q. i. nos aūt. Nos aūt inq̄t text⁹ ī quē
piā ſniaʒ ferre nō poſſum⁹: niſi ꝯuictū: aut ſpōte
ꝯfeſſuʒ. Jdē in. c. iudex. ⁊ in. c. nihil. ⁊. c. p̄mates
Jō xp̄s examinare īcipiet: ⁊ p̄ approbar̃ bonos
dicens. Uenite bn̄dicti p̄ris mei: ꝑcipite regnū
qd̄ vobis patū eſt ab origine mūdi. Quattuor
n. fac̄. Prio iuitat. d. veīte. Scd̄o bn̄dic̄. d. be
nedicti. Tertio ſuos īſtituit hēdes. d. poſſidete
vobis. Et q̄rto hēditatē oñdit. d. paratū a ꝯſti
tutiōe mūdi. O dulciſſima allocutio. o vox oī
ſuauitate ⁊ iocūditate plēa. Jnuitari ad āplexū

totius feliciſſime trinitat]. Audi glo͞ſum Anſel. O q̄ ſi bono fruetur: qd illi erit: ⁊ qd illi n̄ erit. certe qcqd volet erit: ⁊ qcqd nolet nō erit. Deīn ſequitur rō p̄dictoꝝ. Eſuriui ⁊ dediſt] mihi mādūcar ⁊ cetera q̄ ſequūt̄ de opibꝰ pietat]. Et tūc r̄ndebūt iuſti: n̄ q̄ſi ignorātes: ſꝫ potiꝰ admirātes. Dn̄e qn̄ te vidimꝰ ⁊c̄. dic totū. Et r̄ndēs illis rex dicet. Amē dico vobis: qđ vni ex minimis mei feciſtis mihi feciſtis. Hem q̄ſo audi qd hic dicat Petrꝰ rauēnas in q̄dā ſmone. In regno inq̄t celoꝝ corā angelis dei ī ɔſpectu reſurgētiū ꝙ Abel paſſus eſt: ꝙ fidē cuſtodiuit Abrahā: ꝙ mundū ſaluauit Noe: ꝙ Moyſes legē dedit: ꝙ Petrus reſupinꝰ crucē aſcendit: xp̄s tacet: ⁊ clamat eſuriui: ⁊ nō dediſtis mihi mādūcare. Poſito examīe iuſtoꝝ: tunc ſequit̄ examen ipioꝝ. Math. xxv. Tunc dicet illis q a ſiniſtris eiꝰ erūt: Diſcedite a me maledicti ⁊c̄. dic totū. O pauidū tremēdū q̄ ꝟbū. Repellit nāq̄ꝫ prīo dn̄s ſuos oēs a ſe rebelles: dicens. Diſcedite a me: maledicitq̄ꝫ eos dicens. maledicti. heredes penaꝝ facit: dicēs. In ignē eternū: ⁊ vile illis ɔſortiū tribuit: dicēs q parat̄ ē diabolo ⁊ āgelis eiꝰ. Si. n. reprobi dicerent: dn̄e ſi nō ſumꝰ digni poſſidē regnū: tua tn̄ ex benigna pietate ɔcede: ꝙ ad pedes tue ſanctiſſime maieſtatis ſtare poſſimꝰ. Et ipſe tūc dicet. diſcedite a me. O dn̄s meꝰ qs nouit poteſtatē ire tue: ⁊ p̄ timore irā tuā dinumerare. Itē ſi reprobi dicerent: ſi nos īfelices a te repellis: tn̄ tua bn̄dictōe effice dignos: ⁊ ipſe dicet illis. diſcedite a me maledicti. Itē ſi reprobi dicerent. O clemētiſſime dn̄e: ſi nos cū tua maledictione r̄pellis: ſaltē in aliq̄ refrigerij collocare loco digneris. Et ipſe ſubiunget. In igne. quārto ſi dicerent ſi tali ac tanto acerbo igne p̄cipis cruciari: breue p̄camur aſſigna tp̄s. ⁊ ipſe dicet: ī ignē eternū. Quīto ſi lachrymabilit̄ ſubdāt: clemētiſſime Jeſu xp̄e: ad minꝰ p̄latū nobis tribue ḡtuꝫ. Et ipſe dicet. q parat̄ eſt diabolo. Sexto ſi tādē miſeri dicerēt pccōres p̄camur: clamamus orantes ɔſortiū tribue iocundū. Et ipſe dicet. q paratꝰ eſt diabolo ⁊ angelis eiꝰ. ecce horribile ɔſortiū. Hoc facto īcipiet eos examare: dicens. Eſuriui ⁊c̄. vt. ſ. Sup q̄ ꝟbo glo͞ſus Ber. ait. Si tanta pena punit̄: q ſua nō dediſſe cōuincit̄: q̄ pena puniendꝰ: q aliena redarguit̄ abſtuliſſe. Si. n. ita ɔdēnabit̄: q eſurientē non pauit: q̄nto grauiori ſupplicio puniendꝰ eſt: q vſura: rapina: ⁊ furto abundantē diuitijs: fame ⁊ ſiti cruciat: ⁊ perire facit: aut q d̄ ꝓpria domo eijcit peregrinū ⁊ aduenā. h̄ ille. Fcā examatōe imediate ſequit̄. Math. xxv. Sn̄ia bonoꝝ ⁊ maloꝝ. qm̄. ij. q. i. c. ſic. dr̄ ſic. Sic̄ ſine iudicio. ſ. p̄termiſſo ordinarij iudicis queq̄ꝫ nolumꝰ ɔdēnari: ita iuſte q̄ diffinita ſunt. ſ. p allegatiōꝫ ⁊ ꝓbatōeꝫ: nulla patimur executione. ſ. illegitīa differi. h̄ ibi. Et intellige vt dicit glo. niſi ſit lata p falſa inſtr̄a. ex̄ de crīe falſi. ſup eo. ī gl̄. Propterea ⁊ ſn̄ia ⁊ executio ſententie oñdit̄ cū dr̄. Ibunt hi in ſuppliciū eternū: iuſti aūt in vitā etnā. Jn̄ Innocētiꝰ d̄ vilitate cōditionis hūane clamat. Quis nō timeat iſtud examen: in q̄ idē eſt accuſator: aduocatꝰ ⁊ iudex. Accuſabit. n. cū dicet. eſuriui: ⁊ nō dediſtis mihi mādūcare. Aduocabit. cū dicet. qcqd vni ex minimis meis feciſtis: mihi feciſtis. Judicabit: cū dicet. ite maledicti in ignē eternū. h̄ ille. Et hec ſufficiant ꝓ p̄nti ɔcl'one. De accuſatoribꝰ āt q erunt in die iudicij: dicā ɔcl'one ſeq̄nti. Nimia. n. ꝓlixitate q̄ꝫtū ad vnā ɔcl'onē ſpectat viſus eēꝫ: ſi illos accuſatores ī hac ɔcl'oe poſuiſſeꝫ. qr̄ ⁊c̄.

De t̄minabilitate diuini iudicij ɔſiderato t̄tia.

Ertio iudicij extrēi vltimā t̄minabilitatē videaꝫꝰ. vbi tres alias ɔcl'ones ſubiungemꝰ. vꝫ. Prīa ɔcl'o ē iſta. Lugubris miſerabiliſq̄ꝫ oīuꝫ dānatoꝝ locꝰ: nullus rectiꝰ aſſignandꝰ eſt: q̄ꝫ tartaroꝝ: ſpirituūq̄ꝫ reproboꝝ īfelix hitatio. Secūda ɔcl'o eſt iſta. Feliciſſimꝰ ameniſſimuſq̄ꝫ oīum beatoꝝ locꝰ nullus ɔueniētior atq̄ꝫ dignior q̄ꝫ ſūmi dei ⁊ xp̄i eiꝰ triūphalis empirrei celi iocūdatio. Tertia ɔcl'o eſt iſta. vltio extremi iudicij fine dato: ſic̄ cunctoꝝ fuit creatoꝝ fcā perfecta purgatio: ita poſt iudiciū erit oīuꝫ ɔgrua facta innouatio.

De loco iudicij ⁊ dānatoꝝ concluſio prima.

Ecipe p̄mā ɔcl'onē ⁊c̄. ut. ſ. Ad cꝰ declaratiōꝫ tres ingramꝰ ꝟi. vꝫ. Prima ꝟi. eſt iſta. qr ⁊ q̄ erūt voces tp̄re iudicij pccōres ad mortē: ad mortē vociferātes. Secūda ꝟi. ē iſta. in q̄ loco fiet iudicij extremi iſta rigoroſa examatio. Tertia ꝟi. ē iſta. q̄s erit poſt iudiciū oīuꝫ damnatoꝝ locus ⁊ ꝓpria hitatio.

Q̄tū ad p̄mū dico ꝙ. xij. erūt tp̄re iudicij voces clamātes oēs ad mortē: ad mortē miſeros peccatores. Prīa vox erit ꝓprie ɔſcie. Secūda vox erit oīuꝫ ſcōꝝ. Tertia vox erit oīuꝫ ſpirituū reproboꝝ. Quarta vox erit oīuꝫ opp̄ſſoꝝ. Quīta vox erit oīuꝫ infideliū. Sexta vox erit oīuꝫ āgeloꝝ. Septīa vox erit oīuꝫ elemētorū. Octaua vox erit oīuꝫ creaturaꝝ. Nona vox erit oīuꝫ ſcripturaꝝ. Decīa vox erit oīum dīnoꝝ ſecretoꝝ. Undecīa vox erit ꝓpriorum pccōꝝ. Duodecīa vox erit oīuꝫ myſteriorum.

Prīa ig̃ vox erit ꝓprie ɔſcie. ad Ro. ij. Teſtimoniū illī reddēte ɔſcia ipſoꝝ: cogitationū accuſantiū: ⁊ d̄fendētiū ī die iudicij: cū iudicabit dn̄s occulta hoīuꝫ. Et rō ſꝫ btm̄ Tho. ī. iiij. diſ. xliij. ē. qr cū de hoī ꝟbo ⁊ fcō reddēda ſit ī die iudicij rō. Math. xij. Amē dico vobis ꝙ de oī ꝟbo qđ locuti fuerit hoīes ſup t̄rā ī die iudicij r̄ddēt rōnē. Etſi de ꝟbo a fortiori de fcō: qr voces ſūt eaꝝ: q̄ ſūt ī aīa paſſionū note. p̄ piarmenias neceſſe ē: vt oīa ſcripta ſint ī cordibꝰ nr̄is. Sꝫ hic q̄ro an mali videbūt opa bona q̄ fecerīt. ſc̄o an boni videbūt pccā q̄ aliqñ cōmiſerūt. tertō an vnus potit̄ vidē q̄ erūt ī ɔſcia alteriꝰ. Ad p̄mū dico ſm btm̄ Tho. vbi. ſ. ꝙ oīa bona que vniq̄ꝫ dānati fecerīt: erūt in ꝓpa ɔſcia relucētia: nec tn̄ ex h̄ eoꝝ minuet̄ dolor: ſꝫ magis ex illoꝝ bonoꝝ ītuitiōe augm̄tabit̄ eoꝝ pena: cū cernēt oīa illa bona p̄didiſſe: q̄ꝫtū ſupple ad meritū vite etne. Sūmū. n. infortunij genꝰ eſt: vt Boetiꝰ ait. fuiſſe felicē. Ad ſc̄m dico ꝙ magr̄ ſn̄iaruꝫ fuit iſtiꝰ opīonis: ꝙ pctā p p̄n̄iam deleta: in iudicio n̄ apparebūt. Si. n. ad memoriā pctā deleta reducēnt̄: maxie in ſcis videt̄ ꝙ maximꝰ debēt ſuccreſcē dolor: qđ eſt falſū. Apoc̄. xxi. Nō erit ampliꝰ nꝫ luctꝰ nꝫ clamor ⁊c̄. Q̄ aūt d̄beat ſuccreſcē dolor: pꝫ. qm̄ cā mouēs ad flēda pctā eſt charitas. ḡ q̄ꝫtū magis creſcet: ⁊ eꝰ effectꝰ creſcꝫ ſꝫ charitas in btīs erit p̄fectior tūc tp̄is: q̄ꝫ fuēit in via. ḡ ſi ex ɔſideratiōe pctōꝝ ſuoꝝ hic in via charitas ad lachrymas eoꝝ cōda ꝓuocauit: ſeq̄tur ꝙ magis tp̄e iudicij ſua pctā deflebūt. Preterea ſi ſunt deleta quō p̄nt videri. a p̄uatōe. n. ad habitū īpoſſibil' eſt regreſſio: vt dicit ph̄us ī poſtp̄ntis. Sane aīa mea magr̄ in hac p̄te n̄ tenet̄. qm̄ ſi id veꝝ eēt: ſeq̄ret̄ ꝙ nec ēt p̄n̄ia d̄ illis pctīs p̄fecta ab eis cog̃ſcēt̄. Qđ certe m̄l'tū gl'e ſanctoꝝ: ⁊ dīne laudi derogaret: q tā mirificē dīt ſuos electos liberauit. Seq̄la ſatis nō. qm̄ ſi in gl'e augm̄tatōe p̄n̄ie ſcōꝝ tp̄e iudicij clarē d̄bēt neceſſe eēt vt ⁊ id de q̄ p̄n̄iam egerūt: qđ n̄ niſi pctm̄ eſt: clareſcēt. Nec tn̄ pp h̄ ſequit̄ ꝙ taliuꝫ culpaꝝ recordatio ſiue māifeſtatio: in dedecus ſcōꝝ reſultaret: ſicut nec Magdalene nc̄ ī celis ꝙ in eccl'ia peccatrix appellet̄. Nec. n. ut ſat]notū eſt Magdalene pctā publicant̄: vt illā ɔfundamus: ſꝫ vt audita culpa ſit ⁊ pena: glo͞ſa dn̄a iudicet̄: ⁊ fcā clariſſima. Un̄ pono hanc r'lam generalē. ꝙ ſicut in ſcōꝝ corpibꝰ ad eoꝝ gl'aꝫ cicatrices corpales remanebūt. ſic in aīaꝝ gl'am cicatrices ſp̄uales q̄ ſunt ipſa pctā: iuſte debēt remanē. Et nō ſolū in eorū gl'am tales cicatrices ſp̄uales remanebūt: ſꝫ etiā in dānatoꝝ doloris augmentū. Quis. n. ābigere pōt: reprobos ſcōꝝ pctā cernētes: ⁊ illoꝝ p̄n̄iam: ⁊ ſuoꝝ tm̄ criminū ſine p̄n̄ia: multitudinē: turpitudinē: ⁊ horribilitatem intuētes: maxīo dolore non cruciari. Audi Sap̄. v. Uidētes turbabūt̄ timore horribili ⁊c̄. Hec in ſn̄ia etiā btīs Tho. vbi ſ. ponit. Ad t̄tiū dico ſm cōeꝫ theologiā ꝙ ſic. Audi Greg. ſup illo ꝟbo Job. xxviij. Nō adeq̄bit̄ inq̄t ei aurum l' vitꝝ. Ibi q̄ppe vnuſq̄ſq̄ꝫ inq̄t: ab alt'iꝰ oculis mēbroꝝ corpulētiā non abſcōdet: ſꝫ patebit aīus. patebit etiā corpalibꝰ ocul': ipſa ēt corpōis armonia. h̄ ibi. Ex q̄bus q̄dē ꝟbis vt dicit dn̄s Bona. in. iiij. di. xlviiij. nō ſeq̄t̄ tn̄ ꝙ cōpa glo͞ſa ſint p̄uia. ī. cōpa trāſparētia: ⁊ nō t̄minātia viſū: ita vt poſſit vidē qcqd erit īt̄e. qr n̄ magis videbit̄ mēs alteriꝰ p cōpꝰ p̄uiū q̄ꝫ p cōpꝰ ſolidū. Sꝫ ſic dꝫ intelligi ꝙ ita cogitatōes ⁊ affectiōes hēbūt lucidas ī corde: vt etiā ex̄ ſint patētes. Et modū iſta vidēdi ponit p̄dictꝰ doctor dicēs. Cōpora glo͞ſa erūt ſolida ⁊ lucida ſicut cryſtallus: ⁊ erūt in p̄dictis corpibus pori minores etiā q̄ꝫ mō. p quos q̄dē poros pp limpiditatē potit̄ vnꝰ vidē in mēte altiꝰ: acſi illud corpꝰ eēt p̄uiū. hec ille. Et idē ſentit Scotus. ꝓlixe. n. d̄ hac mā dic̄ in. iiij. di. xlviiij. Idē ⁊ Ricar. Et btūs Tho. in iiij. di. xliij. ar. v. q. i. dic̄ ſic. Un̄ ɔſcie nr̄e erūt q̄ſi q̄dā libri: res geſtas ɔtinētes: ex q̄bꝰ iudiciū ꝓcedet: ſicut etiā in iudicio hūano regiſtris vtunt̄. Apoc̄. xx. Et libri inq̄t apti ſūt: ⁊ aliꝰ liber aptꝰ eſt liber vite: ⁊ iudicati ſt̄ mortui: ex his q̄ ſcripta ſunt in libris. Libri apti: vt exponit Augꝰ. xx. d̄ ciui. dei. ſignificāt libros noui ⁊ veti͞s teſti: in q̄bus deꝰ oñdet q̄ mādata fieri iuſſiſſꝫ. Un̄ ⁊ Richar. d̄ ſcō victore dic̄. Eoꝝ corda erūt q̄ſi q̄dā canonū decreta. Per libꝝ ꝟo vite ītell'īr ɔſcie ſinguloꝝ q̄ dr̄ ſingularit̄ liber vnꝰ. q̄a vna ꝟtute dīna fiet: vt cūct] ad memoriā ſua fcā r̄uocēt̄ ⁊ h̄ vis inq̄ꝫtū ad memoriā hōi reducet fcā eius liber vite dr̄. Uel p p̄mos libros ɔſcie ſingl'orū intelligunt̄. p ſc̄m ꝟo ſn̄ia iudicis in eiꝰ ꝓuidētia d̄ſcripta. Et pp h̄ dic̄ idē. q. ſe. ncc̄e eſt ſi ſn̄ia dꝫ eē iuſta vt oībꝰ nota ſit. ⁊ oībꝰ ſi iuſta ſn̄ia erit: nō oībꝰ eē nō potit: ſi merita l' demerita oībꝰ nō nō eēnt. ⁊ merita l' demerita oībꝰ nota eē n̄ p̄nt ſi oīa bona l' mala opa eēnt ig̃ta. Quare ncc̄e ē vt vnuſq̄ſq̄ꝫ nedū fcā ꝓpa ad memoriā reuocꝫ ſꝫ etiā aliena eiꝰ cognitōi ſubiaceāt: ſi iuſta ſn̄ia oībus dꝫ eē nota. Et h̄ idē dic̄ doctor: fiet dīna ꝟtute: vt ſn̄ia iudicis oībꝰ iuſta appeat. Sꝫ ad h̄ dic̄ ipſe ꝟtus intellectꝰ creati n̄ ſufficit. Et iō ſi ī ſeipſis appeāt: p̄terti pctā p ɔtritionē deleta: h̄ n̄ niſi ꝟtute dīna: pp cām aſſig̃tā: ⁊ nō ꝟtute hūa. q̄a a p̄uatōe ad hitū īpoſſibil' eſt regreſſio nāl'r loq̄ndo. Et ſi dicēs. ſi pctōres pctā ſcōꝝ ītuent̄: mag̃ erit ɔfuſio ſcōꝝ: ⁊ ɔfuſio īpioꝝ minuet̄. Dico ꝙ nō ſeq̄t̄. Nā in ſcis ipīj vidētes ſcōꝝ pctā ī alieno vitup̄io: ſuū vitup̄iū magis attēdētes: augmentabit̄ eoꝝ ɔfuſio. ⁊ in magnā redundabit gl'am ſcōꝝ: q ſuis meritis ⁊ gr̄a dei illa pctā int̄fecerūt. Et h̄ ſufficiāt q̄ꝫtū ad p̄mā vocē ɔ̄ pctōres clamātē tp̄e vindicte. Scđa vox ī die iudicij clamās ɔ̄ pctōres iuſtitia: iuſtitia a la mōte a la morte: vt ita loq̄r eēt ſci oēs a tyrānis opp̄ſſi ⁊ laniati. Apoc̄ vi. Clamabūt ſci dicētes. vſq̄ꝫ q̄ dn̄e verꝰ ⁊ inocēs: ſcūs nō iudicas: ⁊ n̄ vindicas ſanguinē nr̄m: ⁊ de his q hitant in t̄ra: ⁊ date ſūt ill' ſingule ſtole albe: ⁊ dictū eſt ill': adhuc ſuſtiēte modicū tp̄s: dōec ipleat̄ numerꝰ fratꝝ vr̄oꝝ h̄ ille. O ſci martyres. o curia celeſtis q̄ttidie ī iuriata: ſi nūc iuſtitiā vno ore clamatis: qd iudicij tp̄e faciet]: qñ oīuꝫ pctā cernet] Sap̄. v. Stabūt iuſti ī mag̃ ɔſtātia aduerſus eos q ſe āguſtiauerūt: ⁊ q abſtulerīt labōes illoꝝ ⁊c̄. dic totū. qr̄ ⁊c̄. Tertia vox vīdictā clamās erit oīum demonū. Audi Aug. ſciſſimū. Aſtabūt inq̄t oēs ān tribūal xp̄i: ⁊ p̄ſto erit diabolꝰ: ⁊ r̄citabit ꝟba ꝓfeſſiōis nr̄e. ſ. fcē in baptiſmo. Et obiciet nobis ī faciē qcqd: ⁊ ī q̄ peccauimꝰ: ⁊ in q̄ loco: ⁊ qd facē debeāmꝰ. Dicturꝰ eſt. n. ille aduerſariꝰ nr̄. Eq̄ſſime iudex iudica iſtū eē meū ob cl'pā q noluit eē tuꝰ

p grām. tuuſ p nām: me⁹ p miſiaꝫ. tu⁹ ob paſſio nē: me⁹ p ſuaſionē. tibi inobediēs: mihi aūt ꝯſentiens. A te accepit īmortalitatꝭ ſtolā: a me hanc pannoſā: q̄ indut⁹ eſt tunicā. tuā veſtē dimiſit: et cū mea huc venit. Eq̄ſſime iudex iudica ḡ iſtuꝫ eē meū: ꝛ mecū foꝛe ꝯdēnādū. h ille ꝛc̄. Quīta vox erit oīuꝫ oppſſoꝝ. O iudices. o aduocati. o notari. voſq̄ꝫ oēs ceti: q iuſtitiaꝫ miſtrāe debetis: aures erigite. oēs falſe aduocatōes: pcuratōes: tpm dilatōes: inſtrōꝝ falſificatōes: ꝛ occultatōes. oēs extoꝛſiōes: falſe ſniatōeſ: oīs ſanguis paupeꝝ p vos deuoꝛat⁹ in die diſtricti iudicij clamabunt ꝯ vos. Juſtitia. iuſtitia. Deut. xxij. Uidue inq̄t dn̄s ꝛ pupillo n̄ nocebitꝭ. Si leſeritis eos vociferabūt ad me: ꝛ ego audiā clamoꝛē eoꝝ: ꝛ īdiḡbit furō me⁹: pcutiāq̄ꝫ vos gladio: ꝛ erūt vxoꝛes vr̄e vidue: ꝛ filij vr̄i pupilli. Et Job. xxiiij. c. Agꝝ nō ſuū demetūt ꝛ vineaꝫ ei⁹ quē oppſſerūt vindemiāt. Nudos dimittūt hoīes: indumēta tollētes: qb⁹ nō eſt opimētū ī frigoꝛe: q̄s ībꝛes montiū irrigāt: ꝛ n̄ hn̄tes velamē āplexant̄ lapides. vī fecerūt depdātes pupilloſ ꝛ nudū pauperē ſpoliauerūt. Nudis icedētibus abſq̄ꝫ veſtitu tulerūt ſpicaſ. Et paꝝ īfra. Aīa vulneratoꝝ clamabit: ꝛ ds̄ inultū abire nō patitur Jpſi fuerūt rebelles numini: neſcierūt. i. neſcire voluerūt vias ei⁹ ꝛc̄. Hec q̄ntū q̄tidie i paupeſ fieri cernam⁹ aīaduertite: ꝛ p ſingula diſcurrite. Et cū his ꝯcoꝛdat glo̅ſus Ber. Ueniet inq̄t an̄ tribunal xp̄i allegatio durat: ꝛ clamoꝛ pupilloꝝ ꝛ oꝛphanoꝝ ꝛ viduaꝝ: q̄ꝝ vixere p vixerūt ſtipēdijs: nec diluere pccā. h ille. Jn Deut. i. c. ait dn̄s. Audite illos. ſ. vos ſapiētes. Et qd̄ iuſtū ē iudicate ſiue ciuis ſit ille: ſiue pegrinuſ. Nulla ē diſtātia pſonaꝝ: ita puū audietis vt magnuꝫ: nec accipietiſ cuiuſq̄ꝫ pſonā: q̄ꝛ dei iudiciū ē ꝛc̄.

Quīta vox dr̄ oīuꝫ īfideliū. Math. xij. Uiri niniuite ſurgēt ī iudicio cū ḡnatōe iſta: q̄ꝛ pn̄iaꝫ egerūt in p̄dicatōe Jone. ꝛ ecce pluſq̄ꝫ Jonas hic. Heu nobis miſis q̄tidie glo̅ſus ds̄ aures nr̄as diuinis ſmonib⁹ ppulſat: ꝛ nos tāq̄ꝫ aſpideſ ſurde: aures mētis coꝛpiſq̄ꝫ obturaꝫ⁹. audi Hiere. viij. c. Attēdi ꝛ auſcultaui: nēo qd̄ bonū ē loquit̄: null⁹ ē q agat pn̄iaꝫ ſup pccō ſuo dicēs. qd̄ feci. oēs ꝯuerſi ſunt ad curſuꝫ ſuū: q̄ſi equus ad īpetū vadēs ad p̄liū. Exēplū ī legēda ſcī Machariꝫ q̄ xp̄iani ſunt īferioꝛes ī penis q̄ꝫ iudei: ꝛ iudei īferioꝛes pagani. q̄re ꝛc̄. Sexta vox ē oīuꝫ angeloꝝ: q̄ꝝ. ſ. ꝯſilia ꝛ inſpiratōes ꝯtēpſerūt. Audi Oꝛigenē. Unuſq̄ſq̄ꝫ inq̄t angeloꝝ ī extremo iudicio aderit: pducēs illos qb⁹ p̄fuit: q̄s adiuuit: q̄s īſtruxit: p qbus ſemp faciē pr̄is vidit. Credibile ē. n. q̄ q t̄didit āgelis aīas cuſtodiendas ab eis de hmōi cuſtodia rōnē req̄ret. Et cū illi culpā d̄ pccis nr̄is haud hēant: opoꝛtebit ingrenti dn̄o culpas nr̄as accuſar̄: q noluim⁹ eoꝝ inſpiratōib⁹ ꝛ ꝯſilijs obedire. Sic̄ nulla ē culpa medici q de ptinentib⁹ ad ſe circa īfirmi curā nihil obmittit: ſi nō ſanat languidū ſibi iobediētē Hiere. lj. c. Curauim⁹ eā: inquīt āgeli loquētes de babilone ꝛ nō ē ſanata. i. q̄ntū ex nobis ē fecim⁹ vt curaret̄: ſꝫ culpa ſui fuit q̄ nō ē curata: derelīquam⁹ eā: ꝛ eam⁹ vnuſq̄ſq̄ꝫ ī t̄rā ſuā. q̄m puenit vſq̄ꝫ ad celos iudiciū ei⁹: ꝛ eleuatū ē vſq̄ꝫ ad nubes. i. vſq̄ꝫ ad ſcōs ꝛc̄. Dn̄s āt Bona. in ſo ſniaꝝ. di. xj. declarat q̄uō āgeli pp obſtinatiōeꝫ hoīs cuſtodie ſubtrahāt bn̄ficiū. Et dicit q̄ duplex ē āgeloꝝ cuſtodia. vna ex pte coꝛpis q̄ ꝯſiſtit ī hoſtis repulſiōe: ne coꝛpa oppmat. alia ē reſpectu maligni ſpūs: ne. ſ. malign⁹ ſpūs aīas oppmat ꝛ puertat. Q̄tū ad p̄mā cuſtodiā āgelus hoīeꝫ vſq̄ꝫ ad diē moꝛtis nō derelinq̄t: q̄ꝛ eū oppmi ꝉ occidi a demōe mīme ſinit: niſi alit̄ diuini iudicij ſnīa depoſcat. ſic̄ patuit in viris Sare ꝛ ſic de alijs. Sꝫ q̄ntū ad ſcdaꝫ dic̄ ipſe: q̄ꝛ tal̄ actus cuſtodie ꝯſiſtit ptim ī nobis ꝛ ptim ī āgelo q̄ntū ex ſui pte vidēs hoīs obſtinatōꝫ ſubtrahit h cuſtodie bn̄ficiū. Sꝫ h n̄ videt̄ pbabile q̄ angelus oīno ſubtrahat tale cuſtodie bn̄ficiū. Sēper. n. r̄hit hoīeꝫ a pccō q̄ntūcūq̄ꝫ ſit obſtinatus hō. Jō iſte mod⁹ nō placuit dn̄o Bona. ꝛ ponēs ſuā opinionē dic̄ q̄ āgeli cuſtodia: aut ē r̄ſpectu boni ꝯſuādi: ꝉ acq̄rēdi: ꝉ agēdi. Aut r̄ſpectu mali deſerēdi: ꝉ euitādi: ꝉ minuēdi. Dic̄ ḡ ſic. Angelus pfecto hoīeꝫ obſtīatū deſerit q̄ntū ad actū bonū: q̄ꝛ fruſtra eēt tal̄ act⁹: ſꝫ nō q̄ntū ad actū malū. q̄m ſemp hoīeꝫ r̄trahit: ne labat̄ ī pei⁹. q̄nto. n. q̄s peioꝛ: tāto ad malū pnioꝛ: ꝛ q̄nto ad malū pnioꝛ ꝛ ꝯcliuioꝛ: tāto magis īdiget retrahēte. Et rō ē. q̄ꝛ q̄ꝫdiu hō viuit: ſemp ꝯuerti poteſt Nō. n. medic⁹ relinq̄t egrotū: niſi de q̄ totalit̄ d̄ſperat. Audi Leonē papā d̄ pe. di. vij. c. nemo. Nēo inq̄t deſperand⁹ ē: dū in h coꝛpe ꝯſtitut⁹ ē q̄ꝛ nōnūq̄ꝫ qd̄ diffidētia etatis differt: ꝯſilio maturioꝛi pficit̄. h ille. Et. xxvj. q. vj. c. ſi pſ̄byt̄. ꝛ. c. cognouim⁹. acrit̄ repꝛehēdūt ſacerdoteſ: q pccōrib⁹ pn̄iaꝫ vltimā denegāt. Sꝫ hic vidē obſtīatoꝝ malignitatē. Adō. n. ſaxei ꝛ petrei vt ita dicā efficiūt̄: vt v̄bis nec dulcib⁹ nec acerbiſ emolliāt̄. Signiſ nō mouēt̄: ꝛ ſi rephēdūt̄ peioꝛs fiūt. Dulcib⁹ nāq̄ꝫ v̄biſ: Heli ſacerdos filios ſuos monēſ: nihil pfecit. ꝛ iō moꝛtui fuerūt ī bello. i. R̄. ij. Samuel nūq̄ꝫ ppl̄ꝫ ab ei⁹ mala potuit mutar̄ volūtate. i. R̄. xviij. Coꝛ duꝝ Saulis: nec Jōathe v̄bis: nec d̄i bn̄ficijs emoluit. i. R̄. xviij. Nabal dulcib⁹ v̄biſ nūcioꝝ Dauid flecti n̄ potuit i. R̄. xxv. Uiri Jude nūcios Ezechiel̄ ill̄ p̄dicātib⁹ ſubſanabāt. ij. paral̄. xxx. Coꝛ Pharaōiſ tātis ſignis p Moyſen fcīs nunq̄ꝫ emoluit. Exo. vij. vſq̄ꝫ ad decimū capl̄ꝫ īcluſiue. Judei tātiſ ſignis fcīs p xp̄ꝫ durioꝛes fiebāt. Luc̄. x. ꝛ. xviij. Caī p āmoītōꝫ dn̄i īdurauit ꝛ fr̄ēꝫ occidit. Gen. iiij. Judī Azariā eos īcrepātē crudelit̄ occiderūt ij. palipo. xxv. Stephanū āmonētē: ꝛ eos docētē: lapidauerūt. Act. vij. Et xp̄ꝫ finalr̄ occiderūt. O italia. o italia. o italia. q̄r documētis tātoꝝ ſermonꝝ d̄i: tot tātiſq̄ꝫ ſignis: tātis icrepatōib⁹ n̄ molle fieri decreuiſti: nō p̄ces: nō mine: nō guerre: nō peſtilētie: nō miracula: nō īſpiratōes bone: ſi angeli te emolire pn̄t. de oīb⁹ in die iudicij audies ꝯ te angelos vociferāteſ. Curauim⁹: ſꝫ n̄ ſanata ē ꝛc̄. Septīa vox erit oīum eloꝝ. Job. xx. Reuelabūt celi iniq̄tatē ipij: ꝛ t̄ra aduerſus eū ꝯſurget. Audi Criſo. ſup Math. Jn illo inq̄t die nihil eſt qd̄ rn̄deam⁹ vbi celū: ꝛ t̄ra: ſol: ꝛ lūa dies: ꝛ noctes ſtabūt aduerſuſ nos ī teſtimoniū pctōꝝ nr̄oꝝ. h ille. Octaua vox ē deīq̄ꝫ oīuꝫ creaturaꝝ. Sap̄. v. c. Pugābit cū illo oꝛbiſ t̄raꝝ ꝯ īſenſatos. Jbūt directe emiſſiōes fulguꝝ: ꝛ tāq̄ꝫ habene curuato arcu nubiū aduerſarij exterīabūt: ꝛ ad certū locū trāſiliēt: ꝛ a petroſa ira plene grādies mittēt̄: ꝛ cādeſcet ī illos aq̄ marꝭ ꝛ fluīa ꝯcurrēt durit̄. Cōtra illos ſtabit ſpūs v̄tutis: ꝛ tāq̄ꝫ turbo vēti diuidet eos: ꝛ ad hēmū pducet oēm t̄rā iniq̄tatꝭ eoꝝ. h ille. Et xvi. c. dr̄ Creatura tua tibi fcōꝛi deſuiēſ: excādeſcit p excādeſcet in toꝛmētū aduerſus iniuſtos. Et Greg. Si q̄ris inq̄t q̄s te accuſabit. dico totuſ mūdus.

Nona vox erit oīum diuīaꝝ ſcripīaꝝ: q̄s ipſi ītelligē noluerūt. ps̄. ix. Dixit. n. ī cōde ſuo: oblit⁹ eſt. auertit faciē ſuā: ne videāt ī finē. Et Daniel̄ xiij. Auerterūt ſenſū ſuū: ꝛ d̄clinauerūt oclos ſuoſ vt n̄ viderēt celū: nꝫ recōdarēt̄ iudicioꝝ iuſtoꝝ. Et loq̄t d̄ falſiſ iudicib⁹: q puertūt ſenſū ſcripīarū: vt ſuis vacēt voluptatib⁹ ꝛc̄. Dicē hic poteſ de hēticiſ: falſis doctoꝛib⁹ ꝛc̄. Decīa vox erit diuoꝝ ſecretoꝝ. Diua. n. ſecreta: q̄ in malū ꝯuertim⁹: diue inſpiratiōes q̄s nō attēdim⁹: ꝛ ſilīa ꝯ pctōres inſtabūt. Reddet rōneꝫ ꝯſilij Caiphas q̄ dixit. Expedit vt vn⁹ hō moriat̄ p pplo: ne tota gēs peat. Reddet rōem Judas īſpiratiōis hōe: peccaui tradēs ſanguinē iuſtū. Reddet rōnē Pilat⁹ boni ꝛ ſani itellect⁹. Ecce nullā cām moꝛtis īuenio in hoīe iſto. Reddēt rōem falſi p̄dicatōes donoꝝ ſpūs ſcī ꝛc̄. Hiē. xxiij. Si ſtetiſſent inq̄t in ꝯſilio meo: ꝛ nota feciſſent v̄ba mīa pplo meo: auertiſſē vtiq̄ꝫ eos a via ſua mala: et a peſſimis cogitatōib⁹ ſuiſ ꝛc̄. Undecīa vox erūt ppa pctā. Hiē. ij. Arguet te malitia tua: et aduerſio tua īcrepabit te. Scito ꝛ vide q̄m malū eſt ꝛ amaꝝ reliq̄ſſe dn̄m deū tuū: ꝛ n̄ eē tioꝛē dei apud te. Et pv̄. v. c. Jniq̄tates ſue capiēt ipiū: ꝛ funib⁹ pctōꝝ ſuoꝝ vnuſq̄ſq̄ꝫ ꝯſtriget̄. Jpe moꝛiet̄: q̄a nō hūit diſciplinā ꝛ ī multitudīe ſtultitie ſue decipiet̄. h ibi. ꝛ ps̄. Jn opib⁹ manuū ſuarū ꝯphēſuſ eſt pctōꝛ. Et Criſo⁹ ſup Math. Jpe cogitatōes ꝛ opa ſpālr̄ ſtabūt an̄ oculoſ nr̄os accuſātes nos an̄ deū. Et Ber. Tūc inq̄t opa nr̄a ſil̄ loq̄ntia: dicēt ad miſeꝝ pctōꝝ. Tu nos egiſti opa tua ſum⁹. Nō te deſerim⁹: tecū erim⁹: tecū ad iudiciū pgem⁹. Et Ezech. xviij. Sic̄ iuſtitia iuſti ſup eū erit: ſic ipietas ipij erit ſup eū. q̄r ꝛc̄.

Duodecīa ꝛ vltīa vox erūt myſtīa paſſionis Jeſu xp̄i. Clamabūt cicatrices. clamabūt claui lācea: coꝛōa ſpīea. clamabūtq̄ꝫ miſ̄ īa cūcta. Audi Aug. in t̄ctatu de ſymbolo. Foꝛtaſſis iq̄t dn̄ſ in coꝛpe ſuo cicatrices obſuauit: vt in iudicio pctōꝛib⁹ exꝓbꝛaret ꝛ ꝯuincēs eoſ dicat. Ecce hoīeꝫ quē crucifixiſtis. ecce deū ꝛ hoīeꝫ ī queꝫ credē noluiſtꝭ: videte vulnera q̄ īfixiſtꝭ. Ag̅ſcite lat⁹ qd̄ ipugnaſtꝭ: qd̄ pp vos apt̄ ē: ꝛ itrar̄ noluiſtꝭ. h ille. O miſi pccōꝛeſ: q̄d facietꝭ: q̄ fugietꝭ quē aduocatū hēbitꝭ. t̄ra vos n̄ capiet: ſꝫ appieſ os ſuū d̄glutiet vos. Jnfern⁹ vos expectat: mūdus tot⁹ vos accuſat: ſcōꝝ collegiū nos recuſat. audi q̄ſo aīa mea q̄d dicat Proſp d̄ vita ꝯtēplatiua quē vidi ꝛ legi ī ꝯuētu nr̄o Arimini. Cū ad illud inq̄t iudiciū venerim⁹ ab eo iudice iudicādi: q nec occultatōe criminū falli pōt. nec ad puitatē puidēdā munē alic⁹ cōrūpi: cū cepit oīa ſecreta r̄uelari: ꝛ n̄ act⁹ ꝉ v̄ba: ſꝫ ꝛ ipe cogitatōeſ oñdi. Quid faciem⁹ ſub tāti iudicis maieſtate: q̄d excuſatōis hr̄e potiꝫ⁹: q̄ noſ deſēſura ſūt opa q̄ ī hac uita n̄ fecim⁹. ad q̄s pploſ ibim⁹. ad q̄s alios ſcōs ꝯfugituri ſum⁹: q̄ꝝ exēpla ſil̄ ꝛ v̄ba cōtēpſiꝫ⁹. An foꝛte aliq̄s fragilitas nr̄a coꝛpal̄ excuſabit: ſꝫ ꝛ excuſatōes eoꝝ r̄clamabūt oīa ſcōrū exēpla: q fragilitatē carnis ī carne vicētes. Qd̄ fecerūt vtiq̄ꝫ poſſe fieri docuerūt: ꝛ paꝝ īfra. Quid ḡ r̄ſuri ſūt ipij: ſi eis dn̄s dicat. Si potuiſtis: q̄r n̄ r̄ſtitiſtꝭ pccōꝝ d̄ſiderijſ: ſi n̄ potuiſtꝭ: q̄re meū ꝯ pccā n̄ q̄ſiuiſtꝭ auxiliū: aut uulnerati: q̄re n̄ adhibuiſtis vulneri vr̄o remediū. Nūq̄d ad h obmuteſcētib⁹: ꝛ q̄d excuſatōis īferāt n̄ hn̄tib⁹: dicet. ligatꝭ pedibuſ ꝛ māib⁹: mittite eos ī tenebꝛas extioꝛes. h ille. Et h ſufficiāt q̄ntū ad p̄mā v̄itatē. Q̄tū ad ſcdaꝫ v̄i. dico ſꝫ btm̄ Tho. ī. iiij. di. lxviij. q̄ lꝫ ex diuinis ſcripturis de loco iudicij nō clareſcat: pbabilit̄ tn̄ colligi pōt: q̄ circa locū mōtis Oliueti. Act. i. quēadmodū vidiſtiſ euntē in celū: ita veniet. ſꝫ ipſe aſcēdit d̄ mōte oliueti. q p̄eminet valli Joſaphat. ḡ ꝛ circa locuꝫ illū ad iudicādū veīet. Et ſi diciſ Joel. iij. dr̄ ſic Cōgregabo oēs gētes: ꝛ deducaꝫ illas in valle Joſaphat: ꝛ diſceptabo ibi. Ecce q̄ dic̄ locū expſſe. dico q̄ accipit vallē p oī loco circūſtāti: et ꝯuenienti ad vidēdū xp̄m in aera. ita altuſq̄ꝫ erit vt poſſit ab oīb⁹ videri: vt dic̄ btūs Tho. ibidē q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad t̄tiā v̄itatē q̄ poſt iudiciū ppus loc⁹ dānatoꝝ erit īfern⁹. Et q̄m aliq̄ arbitrātur īfernū: aut nō eē: aut q̄d leuiſſimū. iō īfernū eē: ꝛ hoꝛrēdiſſimū eē locū: triplici medio pbeꝫ⁹ vꝫ. auctē: rōne: ꝛ exēplo. Auctē duplr̄. ſ. veteriſ ꝛ noui teſtī. Ex vetī accipe q̄dā. ꝛ p̄ audi. Eccl̄. xxxviiii. c. Jgnis inq̄t: grādo: fames: ꝛ moꝛſ: oīa hec ad vindictā ſt̄: beſtiaꝝ dētes: ꝛ ſcoꝛpiōes et ſpētes: ꝛ rōphea iudicās ī exīminiū ipiiſ. Scdo audi Jſa. c. v. Ue q ꝯſurgitꝭ mane ad ebꝛietatē ſectādā: ꝛ potādū vſq̄ꝫ ad veſpā: vt vino eſtuetꝭ Cithara: ꝛ lira: timpanū: ꝛ tibia: ꝛ vinū ī ꝯuiuijs vr̄is: ꝛ op⁹ dn̄i nō reſpicitꝭ: nec opa manuū eius ꝯſideratis. ppt̄ea captiu⁹ duct⁹ eſt ppl̄s me⁹ q n̄ hūit ſciam. ꝛ nobiles ei⁹ interierūt fame: ꝛ multitudo ei⁹ exaruit. ppt̄ea dilatauit īfern⁹ aīam ſuā: ꝛ apuit os ſuū abſq̄ꝫ vllo t̄mino: ꝛ d̄ſcēdēt foꝛteſ e⁹: ꝛ ppl̄s e⁹: ꝛ ſublimeſ: ꝛ glo̅ſi e⁹ ad eū. Et īfra paꝝ. Ue q dicitis malū bonū: ꝛ bonū malū. ponētes tenebꝛas lucē: ꝛ lucē tenebꝛas. ponētes

dulce amaꝝ: ⁊ amaꝝ dulce. ve q ſapiētes eſtis
ī ocul' vr̄is: ⁊ corā vobiſmetipſis prudētes. ve q
potētes eſtiſ ad bibēdū vinū: ⁊ viri fortes ad mi
ſcēdā ebrietatē. q iuſtificatis ipiū ꝓ muneribꝰ:
⁊ iuſtitiā iuſte auſertis ab eo. pp̄ h̄ ſic̄ deuorat ſti
pulā flāma: ligna ignis: ⁊ calor flāme exurit: ſic
⁊ radix eoꝝ q̄ſi fauilla erit: ⁊ germē eoꝝ vt pul
uis aſcēdet. Abiecerūt.n. legē dn̄i exercituū: ⁊ e
loquiū ſcī iſrl' blaſphemauerūt. Jdō iratus ē furor
dn̄i ī pp̄lo ſuo: ⁊ extēdit manū ſuā ſup eū: ⁊ pcuſ
ſit eū ⁊c̄. Tertio audi. p̄s. Cōuertāt pccōres ī i
fernū: oēſ gētes q̄ obliuiſcūt deū. Et idē. Cadēt
ingt ſup eos carbōes. Jn ignē dijcies eos. Jn mi
ſerijs nō ſubſiſtēt. ⁊ idē. Deꝰ ī ira ſua ↄturbabit e
os: ⁊ deuorabit eos ignis. Et idē. Pluet ſup pec
catores laq̄os ignis: ſulphur: ⁊ ſpūs ꝓcellaꝝ: pſ
calicis eoꝝ. Et iteꝝ Jſa. lxv. Et vos q dereliq̄-
ſtis dn̄z: q obliti eſtis nom̄ ſcm̄ ſuū: q pōitis fortu
ne mēſaz: ⁊ libatis ſup eā. nūerabo vos ī gladio
⁊ oēs ī cede corruet]. ꝓ eo ꝙ vocaui ⁊ n̄ rn̄diſt]
⁊ locutꝰ ſuz ⁊ n̄ audiſt]: ⁊ feciſt] malū ī ocul' meis
⁊ q̄ nolui elegiſt]. pp̄ h̄ h̄ dic̄ dn̄s exercituū. Ecce
ſerui mei comedēt: ⁊ vos eſuriet]. ecce ſui mei bi
bēt: ⁊ vos ſitiet]. ecce ſui mei letabūt: ⁊ vos cō
fūdemi. ecce ſui mei laudabūt p̄ exultatōe cor
dis: ⁊ vos clamabit] p̄ dolorē cordis: ⁊ p̄ ↄtritōe
ſpūs vlulabit]: ⁊ dimittet] nom̄ vr̄z ī iuramtū e
lectis meis. Jnterficiet te dn̄s d̄s: ⁊ ſuos ſuos vo
cabit noīe ſuo alio. Jn q̊ q bn̄dictꝰ ē ſup t̄rā: bn̄-
dicet a deo. am̄. q2 obliuiōi date ſūt āguſtie p̄o
res: ⁊ q2 abſcōdite ſt̄ ab ocul' nr̄is. Ecce ego crō
celū nouū: ⁊ t̄rā nouā: ⁊ n̄ erūt ī memoria p̄ora
⁊ n̄ aſcēdet ſupᵉ cor: ſ3 gaudebit]: ⁊ exultabit] uſ
q3 ī ſempit̄nū ī hiis q̄ ego creo. ⁊ multa alia pul-
cherria dic̄ ⁊c̄. Et idē. c. xiij. Ululate ingt q2 ꝓ-
pe ē dies dn̄i: q2 vaſtitas a dn̄o vēiet. pp̄ h̄ oēs
manꝰ diſſoluēt: ⁊ oē cor hoīs tabeſcet: ⁊ ↄ̄ficiet
⁊ ↄterent: torſiōes ⁊ dolores tenebūt: q̄ſi ꝑturiē
tes dolebūt. vnuſq̄ſq3 ad ꝓximū ſuū ſtupebit:
facies ↄbuſte vultꝰ eoꝝ. ecce dies dn̄i vēiet cru
delꝰ: ⁊ idigtōis plenꝰ: ⁊ ire furoriſq3 ad ponēdā t̄
rā ī ſolitudiez: ⁊ pccōres eꝰ ↄterēdos de ea. qm̄
ſtelle celi ⁊ ſplēdor eaꝝ n̄ expādēt lumē ſuū. ob
tenebratꝰ ē ſol: ⁊ luna n̄ ſplēdebit ī luie ſuo. Et
viſitabo ſup orbis malitiā ⁊ ī pios ⁊ iniqtates eo
rū: ⁊ quieſcē faciā ſupbiā īfideliū: ⁊ arrogātiā fō
tiū humiliabo ⁊c̄. Et idē. lviiij. Rugiemꝰ ingt q̄ſi
vrſi oēs. Et idē. xiiij. c. Detracta ē ad iferos ſupbia
tua. Et idē. xxxiij. qs habitabit ex nobis cū ardōi
bꝰ ſempit̄nis. qs poterit de vobis habitare cū igne
deuorāte. Et idē. c. vlt. Vmis eoꝝ n̄ morieṫ: ⁊ i-
gnis eoꝝ n̄ extiguet. O Jſa. dimittas horror ⁊
ptē alijs. Sū ↄtētꝰ. Audi mō Biere. ix. Ego in
gt cibabo pp̄lm iſtū abſintio: ⁊ potū dabo ei a-
quā fell': ⁊ diſpgā eos ī gētibꝰ: q̄s n̄ nouerūt ipi ⁊
p̄res eoꝝ: ⁊ mittā pꝰ eos gladiū donec ↄſumāt ⁊c̄.
Et idē. xv. c. Jgnis ſuccēſꝰ ī furore meo ſup uos
ardebit. Et idē. c. iij. Jn tenebris collocauit me
q̄ſi mortuos ſempit̄nos. Hec ſufficiāt ꝑ auctibꝰ
veteris teſti. Noui āt teſti hēs euāgeliū hodiernū.

Et Mat. xxij. Mittite eū ī tenebras exteriores
ibi erit fletꝰ ⁊ ſtridor dētiū. Et Apoc̄. xviiij. Miſ
ſi ſūt ī ſtagnū ignis ⁊ ardētis ſulphuris. Et. xvj.
c. Eſtuabūt ingt hoīes eſtu mag̃. ⁊ merito: q2 itꝰ
⁊ ex ī corpe ⁊ ī aīa dānati īcēſi erūt: ſic̄ ferrū ſuc
cēdit ī igne. q̄r ⁊c̄. Scd̄o loco hāc v̄itatē ꝓbo
rōe. Triplici āt rōe ꝓbat īfernū ⁊ pēas dānato
rū eē. Pr̄ia rō ſumit ab eēntia ⁊ q̄litate d̄mo-
nū. Scd̄a ſumit a vāietate tormtoꝝ. Tertia
rō ſumit ex ordie totiꝰ vniuerſi. Pr̄ia inq̄3 rō
ſumit ab eēntia ⁊ q̄litate demonū. Et arguitur
ſic. ſi īfernꝰ ⁊ locꝰ dānatoꝝ n̄ eēt: demōes nihil
eēnt. ſ3 d̄mōes ī reꝝ nā ſūt. g̃ īfernꝰ ē. p3 ↄñā. q2
demōes aſſignāt ꝓ ſocietate ⁊ afflictōe pccōꝝ.
Mat. xxv. Jte ī ignē et̄nū q paratus ē diabolo ⁊
āgel' eꝰ. Q2 āt d̄mōes ſint ꝓbat tripl'r. ſ. ex eorū
horribilitate: ex eoꝝ crudelitate: ⁊ ex eoꝝ ptāte
Prīo ꝙ demōes ſint ꝓbat ex eoꝝ horribili-
tate. ⁊ p̊ auctē veteris teſti. ſ̊o noui. Audi Job.
xx. Uadēt ⁊ veniēt ingt ſup eū horribiles: d̄uo-
rabit eū ignis q n̄ ſuccēdit: affliget relictꝰ ī tabē
naculo ſuo. Et idē. xvj. c. Hoſtis ingt meꝰ teribi
lis: ocul' me īruitꝰ ē. appuerūt ſup me ora ſua ex
ꝓbrātes ⁊c̄. Et. c. xlj. Deſcribit eꝰ formā ⁊ figu-
rā dicēs. Sternutatio eꝰ ſplēdor ignis: ⁊ oculi eiꝰ
vt palpebre diluculi. de ore eꝰ lāpades ꝓcedūt
ſic̄ tede ignis ſuccēſe. de naribꝰ eꝰ ꝓcēdit fumꝰ
ſic̄ olei ſuccēſi atq3 feruēt]. Anhelitꝰ eꝰ prunas
ardē fac̄: ⁊ flāma de ore eꝰ egredit: ī collo eꝰ mo
rabit fortitudo: ⁊ faciē eꝰ egeſtas: mēbra carniū
eꝰ coherētia ſibi. Mittet ↄ̄ eū fulmia: ⁊ ad lo-
cū aliū n̄ ferēt. cor eꝰ idurabit q̄ſi lapis: ⁊ ſtriget
q̄ſi malleatoris incꝰ ⁊c̄. ⁊ Sap̄. xj. ꝓ eo ingt ꝙ er
rātes colebāt mutos ſerpētes ⁊ beſtias ſupuacu
as: imiſiſti eis mltitudinē brutoꝝ aīaliū ī vidi-
ctā: vt ſcirēt ꝙ: ꝑ q̄ peccat qs: ꝑ h̄ ⁊ torq̄t. Non
n. ipoſſibil' erat oīpotēs manus tua: q̄ creauit or
bē t̄raꝝ ex mā īuiſa imittē ill' mltitudinē vrſo-
rū: aut audaces leōes: ſeu noui gn̄is beſtias ira
plēas: aut vaporē ignis ſpirātes: aut odorē fu-
mi ꝓferētes: aut horrēdas ab ocul' ſintillas e-
mittētes. q̄ꝝ n̄ ſolū leſura poterat illos extmiare:
ſ3 ꝑ aſpectus timorē occidē. h̄ ibi. Jn hiis qdē v̄bis
appet horribilitas demonū tā ex eoꝝ horribili
forma: q̄3 ex diuerſa eoꝝ appentia. q2 appent ī
diuerſis formis aīaliū: ſic̄ p3 ī legēda bt̄i Anto.
lege ibi. Scd̄o h̄ idē ꝓbo auctē noui teſti. au-
di Ber. deuotiſſimū. O ingᵗ aīa mea: qs erit ti
bi pauor cū dimiſſis oībus: q̄ꝝ tibi pn̄tia tā iocū
da: tā g̃tus aſpectus: cohitatio tā familiaris. So
la pauēs igredieris igt̄ā regionē: cū tibi catuati
deteria illa mōſtra tetria occurrēt. h̄ ille. p̄s.
Cōturbati ſūt oēs q videbāt eos: ⁊ timuit oīs hō.
Hic de q̊dā religioſo legit q nocte q̄dā ī dormi
torio iacēs: ſibilir clamare cepit. accurrūt frēs:
hūc fixe ī pariete aſpicē cēnūt: ſicq3 tota nocte mi
rabili horrorē ↄcuſſus ē. Māe fcō itrogabāt fa-
ctū frēs. dic̄ ille ſe vidiſſe diabolū. ⁊ itrogātibꝫ
cuius figure eēt: rn̄dit. n̄ poſſe deſcribi ⁊ adeo
horribil' erat: ꝙ ſi ex alta pte furnus ardēs eēt:

⁊ ex alia diabolus: ꝙ potius furnū ↄburēdus
itraſſet: q̄3 diabolū vidiſſet q̄re ⁊c̄. Scd̄o ꝙ
diaboli ſint ꝓbat ex eoꝝ crudelitate. Q2 āt de
mones ſint crudeles ſitr p3 auctē noui ⁊ veter]
teſti: ⁊ exēplo. Auctē vetis teſti audi Job. x
vi. Colligit ingt furorē ſuū ī me: ⁊ ↄminās mihi
īfremuit ↄ̄ me dētibus ſuis. Jtē audi propham
Aperuerūt ſup me os ſuū: ſic̄ leo rapiēs ⁊ rugiēs
et idez. Tēptauerūt ait me: ſubſanauerūt me ſub-
ſanatōe: frenduerūt ſup me dētibꝰ ſuis. Et Hie.
lj. Comedit ingt me: abſorbuit me ſicut draco.
Scd̄o auctē noui teſti. audi Petꝝ. i. pe. p̊. Dia
bolus tāq3 leo rugiēs circuit q̄rēs quē deuōet.
Audi ⁊ Jo. Apoc̄. xij. Ue t̄re ⁊ mari: qa deſcen-
dit diabolꝰ ad vos: hn̄s irā magnā: ſciēs q2 modi
cū tp̄s h3. Audi ⁊ Ber. in metro cātātez. O q̄3 ī
pij tortores: tūc torq̄būt pctōres. ⁊ teribiles vl-
tores: vindicabūt malos mores. Tertio hoc
etiā exēplo declāt. Refert. n. bt̄us Gregꝰ in li.
dialogoꝝ. ꝙ qdā Theodorꝰ. noīe qdē: nō re mo
nachꝰ: nedū bonā vitā ducē: ſ3 nec audire ſue ſa
lutis qcq̄3 volebat. venit tandē cū in extremis
laboraret: ⁊ frēs circūſtātes d̄uote ꝓ eiꝰ aīa ora
rēt: ille teribili voce clamare cepit: ⁊ orōnes eo
rū turbare. itaq3 dicebat. Recedite: recedite: r̄
cedite. ecce datꝰ ſum draconi deuorādus: q ob
vr̄i pn̄tiam me deglutire nō pōt. Caput meū iā
ore ſuo abſorbuit. date locū ne āpliꝰ crucier. ipi
ſum datꝰ. Sinite me ⁊c̄. tūc ad eū frēs. Quid lo
q̄ris paup: te ſig̃ crucis ſig̃. Et ille alta voce nō
poſſū ingt. q2 ſqmis hꝰ dracōis ſtimulor ⁊ p̄mor.
Audiētes h̄ frēs in t̄ra ꝓſtrati orōnibꝰ inſtāt: et
ꝓ aīa eiꝰ miām poſcūt. Jntrea ille valida voce
clamauit. Grās ago deo. ecce draco q ad me d̄
uorādū venerat: orōnibꝰ vr̄is expulſu' eſt: ⁊ oio
receſſit. q̄r ⁊c̄. Tertio ꝙ diaboli ſint ꝓbat ex
eoꝝ ptāte. Ptās aūt demōis ſitr auctē vetis et
noui teſti: ⁊ exēplo ꝓbat. Auctē qdē vetis teſti
audi Job. xliij. Nō eſt ingt ptās q̄ ↄpet ei ſup t̄rā
q ſcūs ē: vt nullū timēt. audi Ecc̄. xxxviiij. Sūt
ingt ſpūs q ad vindictā creati ſūt: ⁊ in furōe ſuo ↄ
firmauerūt tormta ſua: ⁊ in tpe ↄſūmatiōis effun
dēt v̄tutē ⁊ furorē eꝰ q fec̄ illos. Jtē audi ꝓpham
Jrruerūt in me fortes. Jtē. fortes q̄ſierūt animā
meā. Jtē. vi3 faciebāt q q̄rebāt aia3 meā. Se
cūdo auctē noui teſti. ad Eph̄. vi. Nō eſt vobis
colluctatio aduerſus carnē ⁊ ſanguinē. ſ. tm̄: ſed
aduerſus p̄ncipes: ⁊ ptātes tenebraꝝ harū3. Et
Apoc̄. xli. Nō hēbūt ingt reqē die ac nocte: q a
adorauerūt beſtiā ⁊ imaginē eiꝰ. Tertio h̄ exē
plo p3 d̄ demōiolo q totā vnā ciuitatē regebat:
⁊ cuſtodiebat. q̄r ⁊c̄. Scd̄a rō q̄ ꝓbari pōt in
fernū eē ſumit a varietate tormentoꝝ. ⁊ arguit
ſic. vbicūq3 eſt ſūma penalitas: ibi eſt locꝰ dāna
toꝝ: ſ3 in īferno eſt ſūma penalitas. g̃ infernꝰ eſt
locꝰ dānatoꝝ: ⁊ c̄ ſic. Jnfernꝰ eſt locꝰ dānatoꝝ. g̃
īfernꝰ eſt. p3 ↄñā a ꝓpōe de t̄tio adiacēte ad ſm̄
adiacēs. vt hō ē albꝰ. g̃ hō ē. Sortes currit. g̃ ſor.
eſt. Maior p̄me rōnis nō. qm̄ locꝰ dānatoꝝ non
v̄r aliud q̄3 ſūma penalitas: ſic̄ locꝰ btōꝝ ē ſūma

felicitas. Minor aūt ꝓbat ex mltiplicitate pe-
naꝝ: ex acerbitate: ⁊ et̄nitate. Prīo inq̄3 h̄ ꝓ
bat ex multiplicitate penarū. Et arguit ſic. vbi
cūq3 ſunt multa ſig̃ doloris: ibi eſt ſignū mltipli
cis pene. ſ3 in īferno ſunt ſig̃ multa doloris. g̃ ibi
ſignū multiplicis pene. Maiō nō de ſe. Minō
probat multiplici auctē: ⁊ exēplo. Audi p̄ dn̄m
Deut. xxxij. Cōgregabo ingt ſup eos mala: ⁊ ſa-
gittas meas ↄplebo in eis. p̄s. Sagitte potētis
acute cū carbonibꝰ deſolatorijs. Et ibidē. Jne-
briabo ſagittas meas ſanguie: ⁊ gladiꝰ meꝰ d̄uo
rabit carnes. foris vaſtabit eos gladiꝰ: ⁊ intꝰ pa
uor. Cōſumenṫ fame: ⁊ deuorabūt eos aues mō
ſu amariſſimo: dētes beſtiaꝝ mittā in eos cū fu
rore trahētiū ſup terrā atq3 ſerpētiū. Et Ecc̄. xx.
Ois dolō irruet in eū. Et. xv. c. Tenebit eū tri
bulatio: ⁊ āguſtia vallabit eū. Audi Soph̄. i. c.
Uox ingt clamoris a porta piſciū: ⁊ vlulatꝰ a ſa
⁊ ↄtritio mag̃ a collibꝰ. Sūt. n. in hūano corpoꝛ
qnq3 porte. i. qnq3 ſenſus ꝑ q̄s igredit pcti mors
Hie. ix. Jntrauit mōs ꝑ feneſtras vr̄as. Et Tre.
xxxi. Oculꝰ meꝰ dep̄datꝰ eſt aīam meā. Pr̄ia g̃
int has eſt viſus. ſa auditꝰ. t̄ria odoratꝰ. q̄rta gu
ſtus. ⁊ qnta tactꝰ. Erit g̃ dānat] ī die iudicij vox
clamoris a pr̄ia porta. ſ. videtes ſ iufectōez ſuā.
⁊ vlulātes a ſcd̄a. ſ. audiētes voces horribiles ↄ̄
pctōres inſultātes: ⁊ ↄtritio mag̃: ſ3 nō v̄a ſupple
a collibꝰ. Apoc̄. vi. Dicēt mōtibꝰ: cadite ſup nos
⁊ rupibꝰ vel collibꝰ opite nos. Nec tm̄ iſti duo
ſenſus patient: ſ3 oēs. Oculi. n. punient in fletu.
Math. xxij. Jbi erit fletꝰ. Auditꝰ ī clāore. Jſa.
lviiij. Rugiemꝰ q̄ſi vrſi oēs. Odoratꝰ in fetore
Apoc̄. xix. Miſſi ſunt in ſtagnū ignis ardētis ⁊
ſulphuris. Guſtꝰ in amaritudie. Hie. ix. Ego ci
babo pp̄lm iſtū abſcinthio: ⁊ potū dabo eis aq̄3
fellis. Tactꝰ in ardore. p̄s. Deuorabit eos ignis
Propt̄ h̄ ⁊ multo maiora paupes dānati ſtride
būt dētibꝰ ex itollerabili frigōe. Job. xxiiij. Ad
nimiū calorē trāſibūt ab aq̄s niuiū. Manduca
būt liguas ſuas ex itollerabili fame. Apoc̄. xvi.
Comederūt linguas ſuas p̄ dolore. Blaſphema-
būt deū cū tota curia celeſti. Apoc̄. ibidē. Bla
ſphemauerūt deū celi p̄ doloibꝰ: ⁊ vulneribꝰ ſuis
Hoc q̊3 declarat exēplo. Legit. n. in vitis patꝝ
de q̊dā hēmita: q aſprimā pn̄iaz faciebat a q̊ cu3
q̄reret cur ſe tm̄ affligēt. rn̄dit. Totꝰ uite mee la
bor ad vnū diē tormtoꝝ in alia vita q̄ pctōribꝰ
reſuāt: minime ꝓportōari pōt. Jtē ⁊ Beda ī geſt]
āgeloꝝ narrat ꝙ tp̄e Cōſtātini iunioris qdā mi
les defunctꝰ āno dn̄i. lxxxvi. diua grā ad mun-
dū reſuſcitatꝰ rediijt: q memor penaꝝ q̄s vidēat
ad hēmū fugit: cellulāq3 iux̄ fluuiū q̄ndā ſtruxit
in q̊ veſtibꝰ indutꝰ crebro igrediebat: ⁊ veſtim̄
ta ita balneata ad cāuē ↄgelari ſinebat. poſtea
v̄o balneū caldiſſimū itrabat: q introgatꝰ cā3 fa
cti rn̄dit. Si vidiſſetis q̄ ego vidi: eādē l' maiorē
mecū faceretis penitētiā. Scd̄o eadē mior. ſ.
ꝙ ī īferno ſit ſūma pēalitas: ꝓbat ex pēaꝝ ipſa
rū acerbitate. Et arguat ſic. vbicunq3 clamore
mag̃ deſiderat mors: ibi eſt ſignū alicꝰ g̃uiſſime

pene. ſ; a dānatis vocib⁹ clamoribuſq; validis
deſideraẽ morſ. ğ ibi eſt ſignū alic⁹ guiſſime peñ
dña nõ cū maiori. Mĩnõ ꝯo ꝑbaẽ aucte ⁊ exẽ
plo. Aucte gdẽ audi Jſa.lxv. Uos clamabatis
ꝑ dolore cõdiſ: ⁊ ꝑ ꝯtritõe ſpūs vlulabitꝭ. O di
ues epulo. Luc.xvi. Ueni gd dicis ꝺ penis ifer
ni. Pat̃ Abrahã igr ipſe mitte Laꝫaꝝ vt itigat
extremū digiti ſui i aq̃: vt refrigẽt linguã meã:
qa crucior in hac flãma. Apoc.xvi. Eſtuabunt
hoieſ eſtu mag̃. ps. Jgnis: ſulphur: ⁊ ſpūs ꝓcella
rū: ps calicis eoꝝ. Apoc.viij. Jn dieb⁹ illiſ q̃rẽt
hoies mortẽ: ⁊ nõ iueniẽt eã: ⁊ deſiderabūt mo
ri: ⁊ fugiet mors ab eis. Jñ legiẽ de q̃dã iuuene
delicate nutrito: q cū igreſſus eẽt religionẽ: añ
q̃; ꝓfitereẽ: a parẽtib⁹ moleſtabaẽ: ⁊ i pñtia fra
trū dū ꝓfiteri debẽt: dixerūt ei. Attẽde gd faci
as: delicate nutrit⁹ es: rigorẽ religiõis ſuſtineẽ
nõ poꝰis. q rñdit: pp ꝭ ordinẽ itraui. qꝛ ſciui me
delicatū: ⁊ nihil aſpitatis ſuſtinẽ poſſe i ꝯpatiõe
penaꝝ inferni: ⁊ iõ hanc poti⁹ ordis penã elegi:
q̃; inferni penas ſuſtinẽ. qr ⁊c. Tertio eadẽ;
minor ꝑbaẽ ex eṫnitate penaꝝ. Et arguiẽ ſic.
vbi ẽ multaꝝ ⁊ diuerſaꝝ acerbarūq; penaꝝ eṫ
nitas: ibi ẽ ſūma penalitas. ſ; in dãnatis ẽ mlta
rū diuerſaꝝ acerbarūq; penaꝝ eṫnitas. ğ ibi ſū
ma penalitaſ. Maior nõ. minor ꝯo pꝫ. vꝫ. ꝙ pe
na dãnatoꝝ ſit eṫna. ꝑbaẽ auctib⁹ multꝭ ⁊ exẽ-
plis. Audi ꝑ. dñz Deuẽ.xxxij: Jgnis ingt ſuccen
ſus ẽ ꝓ ſuccenderẽ in furore meo: ⁊ ardebit vſq;
ad iferni nouiſſima. ꝭ ẽ in ꝑpetuū ⁊ ſine fine. Jẽ
⁊ Judith.xvj.c. Dñs ingt dabit ignẽ ⁊ ꝯmẽ in
carnẽ eoꝝ: vt vranẽ ⁊ viuãt: ⁊ ſentiãt vſq; i ſem
piṫnū. Audi Jſa. vlt.c. Uermis eoꝝ nõ morieẽ:
⁊ ignis eoꝝ nõ extingueẽ. Et idẽ.c.xxxiij. Quis
poṫit ſtare cū igne deuorãte: aut qs hitabit ex
vobis cū ardorib⁹ ſempiṫnis. Et idẽ ibidẽ. Erit
ṫra ei⁹ in picẽ ardentẽ nocte ⁊ die nõ extingueẽ
in ſempiṫnū. Audi Job.x.c. vbi vmbra mortis:
⁊ null⁹ ordo: ſ; ſempiṫn⁹ horror inhitat. Audi ⁊
Apoc.xx. Diabol⁹ miſſus ẽ in ſtagnū ignis: ⁊ ſul
phuris: vbi ⁊ beſtie, i. hoies beſtialeſ: q adorauе
rūt beſtiã. i. pccm̃ hoiez beſtialẽ faciẽſ: ⁊ pſeudo
cruciabūẽ die ac nocte in ſcl'a ſcl'oꝝ. Audi ⁊ dñz
Mat.xxv. Jte maledicti i ignẽ eṫnū. Quid mlṫ
tis moror: gd multa coaceruare mõ op⁹ ẽ: omñ
ſcriptura clamat dãnatoſ cruciari in eṫnū. Exẽ
plū vnū q̃; accipiam⁹. in vitis patrū legiẽ: ꝙ q-
dã fraẽ dixit cuidã ſeni ex ſcis prib⁹. pr mi. Ni-
miū accidior ſic ꝯtinue in hac cella ſtãdo. Cui ſe
nex. Nõ vidiſti ingt futura tormẽta ꝑpetue du-
ratura. nã ſi illa i tuo corde poſuiſſes: ſi cella vſ
q; ad collū ꝯmib⁹ plena eẽt: patienẽ ſuſtineres.
O amatores mūdi. o paupes pccõres. Quid ꝓ
fuit vobis ſupbia: gd diuitiaꝝ põpa: ⁊ iactãtia:
gd ꝑcioſa corpis indumẽta: gd cõmẽſatiõeſ ⁊ cra
pule: gd riſus ⁊ letitie: gd ꝭ oĩa ⁊ ſingula nobis
ꝓfuerūt: in qb⁹ vane ⁊ inutiliẽ: imo poti⁹ dãna-
biliẽ tps nṙz expẽdimus. ꝓh dolor ſine fructu
ṫñſierẽ ꝭ oĩa tãq; fum⁹: ſ; heu heu remanſit qꝺ
cruciabit in eṫnū. qꝛ momẽtaneū ẽ qꝺ delectat:

eṫnū ꝯo qꝺ cruciat. S; dic mihi cū ignis inẽ ce
tera elemẽta ſit maxie actiuitatꝭ: ⁊ dãnati ad mi
nuſ q̃ntū ad corpa igne infernali cruciẽẽ: vt ꝭ ꝑ
totū audiuiꝫ⁹. mirꝫ ẽ ꝙ talia corpa durẽt. Dico
ꝙ dñs q nãm cūctis reb⁹ dedit: ſiẽ ſalamãdrã i
igne viuẽ faẽ ſ; nãm: vt ponit Aug⁹.xxj. de ci.
ꝺi. Sic ⁊ dãnatos q̃ntū ad iuſtã penã. Juſtū qp
pe ẽ vt pena culpe cõrñdeat. Apoc.xviij. Q̃tū
gl'ificauit ſe: ⁊ in delitijs fuit: tãto illi date torm̃
tū ⁊ luctū. Cū ãt mortalr peccãſ: ⁊ in illo morieſ
eṫnaliẽ peccet: ⁊ deū eṫnū ⁊ infinitū offendat: iu
ſtiſſimū ẽ vt ⁊ pena puniaẽ eṫna. S; ꝓ certo pr
Ambro. appme miror. ꝙ cū mltos legam⁹ pie
ſcẽq; viuẽtes: i fine tñ vite fuiſſe dãnatos. mirꝫ
ẽ vñ tãta rigoroſa oriaẽ dei iuſtitia. Legim⁹. n.
de q̃dã heremita q cū multꝭ vixiſſet ãnis: ſuper
arborẽ q̃ndã cibo illi⁹ ab auib⁹ miſtrato pñiaꝫ
faciẽs: accidit vt die q̃dã latronẽ nouiſſime cõ-
uerſuꝫ a ſocijs occidi uidẽt: ⁊ eius aiaꝫ euolaſſe
clariſſime vidit. Et itra ſe mox cogitare cepit.
Quid mihi ãpli⁹ boni poṫit ꝯferre ꝺs ꝓ tãtorū
ãnoꝝ meoꝝ auſtẽa pñia: q huic ſceleſtiſſimo ho
mini ꝓ vni⁹ medie hore ſpacio dedit vitã eṫnã.
vadã ⁊ ego: ⁊ gauꝺbo mūdo: ⁊ dū ſeneſcero pe
nitentiã faciã. Sicq; ꝺliberãs deſcẽdẽs cecidit
⁊ mortu⁹ ẽ: atq; dãnat⁹. Aĩa cara l; iudicia dei
abyſſus multa: ⁊ ꝺ hac mã tãgãẽ pulcherrie au-
ctes in dñica ſeq̃nti: tñ ad pñſ põt hic multiplici
ter rñderi. Pmo dici põt ꝙ dū cecidit: ꝯtrit⁹
ẽ: ⁊ ꝙ ꝺs pccm̃ e⁹ tali dura ⁊ crudeli morte pūi
uit. vel põt dici ꝙ iuſto dei iudicio dãnat⁹ e: ne
qs de ſeipſo ꝯfidat. l' põt dici ꝙ diua ꝓuidentia
illū i futuꝝ peſſimū fieri debẽ cernebat. ⁊ ꝑ ꝯñſ
in inferno mltã mereri penã: mia mot⁹: ne tãta
puniret pena: illū ꝑcipitari ꝑmiſit: vt ꝓ illo tãtū
pccõ puniret. Quicgd tñ de ꝭ ſit: noſcat ille cui
cūcta clareſcūt. qr ⁊c. Tertia rõ ꝑbãs infer
nū eẽ: ſumiẽ ex ordie toti⁹ vniuerſi. Nl'a. n. cõi
tas: nulli⁹ dñatio tꝑalis ſine aliq̃ iuſtitie loco ẽ
qꝺ maxie ꝑfectiõis ẽ. qm̃ ait dñs. maleficos ne
ſinas viuẽ ſup ṫrã. Ergo ⁊ in toto mūdi regno:
de q̊ null⁹ ali⁹ niſi ꝺs dñs. qm̃ dñi ẽ ṫra ⁊ plenitu
do e⁹: dꝫ iuſte aſſignari aligs loc⁹ tormẽtoꝝ: vbi
diua iuſtitia i reprobos oñdaẽ. ⁊ hic dr infern⁹.
Et ꝯfirmaẽ. poſita vna dr̃a ꝯrietatꝭ debem⁹ po
nẽ alterã. ꝯo de celo ⁊ mūdo. ſ; poniẽ ſūme feli-
citatis loc⁹ vnus: vt celū empirreū. ğ dꝫ ⁊ ſūme
calamitatis loc⁹ aſſignari. hic ãt ẽ ifern⁹. O herti-
ci. o falſi xp̃iani: q vt vr̃is voluptatib⁹ obtẽpetꝭ
dicitis ifernū nõ eẽ: gd his tãtis auctib⁹ rõib⁹ ⁊
exẽplis rñdebitis. O pr Ambr. audi ẽt nos. Le
ge Tuliū iuectiuaꝝ i cathelinaꝫ. li.iij. Audi gd
dicat. Jtaq; ut aliq̃ in vita formido iprobis eẽt
poſita: apud iferoſ hmõi q̃dã illi antiq ſupplicia
ipiſſ ꝯſtituta eẽ voluerẽ. Jdẽ Seneca traicdia
ſexta metro gnto. Uobis rñdeat doctor eccl'ie
egregi⁹ Greg⁹ i li. dialogoꝝ. Si falſuꝫ ẽ igt qꝺ
minat⁹ ẽ: vt ab iniuſtitia corrigẽt: ẽt falſa polli-
citꝰ ẽ: vt ad iuſtitiã ꝓuocaret. S; qs ꝭ dicẽ vt i
ſanuſ pſumat. Etſi minat⁹ ẽ qꝺ nõ erat ipletur⁹

dari aſſerẽ eū miſericordẽ volum⁹: fallacẽ: qꝺ
dici nephaſ eſt ꝑdicare ꝯpellimur. Uobis ꝭ oĩa
ꝯfirmẽt ſtridor hūan⁹: vlulat⁹: ⁊ gemit⁹: ceṫaq;
meſtitie ſig̃: ut põit Stati⁹ li.ij. Thebaidos. de
hitantib⁹ in achaia. vbi ẽ mõs altiſſim⁹ adeo vt
neq; vẽti: nꝫ pluuie ibi aligd poſſint: vbi talia ſe
pe audiūẽ. Et Greg⁹ li.iiij. dialogoꝝ. adduẽ mõ
tẽ ethne in Cicilia. vbi crebro audiūẽ penãtiuꝫ
voces. qr ⁊c. Et ꝭ ſufficiãt ꝓ pñti ꝯcluſione.

De loco ſaluandoꝝ concluſio ſecunda.

Ccipe ꝯam ꝯcl'onem. vꝫ. Feliciſſimus
a amenıſſimuſq; oĩum btõꝝ loc⁹: null⁹ ꝯ
ueniẽtior atq; dignior: q̃; ſūmi ꝺi ⁊ xp̃i
ei⁹ triūphal' empirei celi iocūdatio. Ad c⁹ de
claratõeꝫ tres ingramuſ ꝯita. vꝫ. An aliq̃ via ꝓ
bari ꝙ btitudo eṫna q̃ eſt vidẽ clare deū: ⁊ illo
ſempiṫnalr frui: dꝫ hñfaciẽtib⁹ in xp̃i fide ꝓ re-
tributõe meritoꝝ dari. Scꝺa ꝯi. eſt iſta. An
aĩe ſuis p⁹ iudiciū vnite corpib⁹: maiorẽ q̃; añs
hūerint felicitatẽ ⁊ gl'am ſuſcipiãt. Tertia ꝯi.
eſt. An in reg̃ celoꝝ ſint diuerſi btitudinis gd⁹.
Q̃tū ad ꝑmã ꝯi. dico ꝙ ſatis clare oñdi põt
ad deſpectū nõ credẽtiuꝫ ꝙ bñ viuẽtib⁹ in gr̃a
xp̃i ſūma empirei celi: vbi ẽ oĩuꝫ bonoꝝ aggre
gatio ꝓ retributõe meritoꝝ deẽ felicitas. Hoc
aūt tibi ꝑbo aucte: rõne: ⁊ exẽplo. S; ꝭ eſt di-
ſtinguẽdū ꝙ btitudo multiſ modis accipiẽ i ſcri
ptura. Bti. n. dici pñt qb⁹ de⁹ pctã dimittit: ⁊ nõ
labiẽ ampli⁹ in ill' de mortalibuſ intelligẽdo. qa
ſine venialib⁹ viuẽ ñ poſſuꝫ⁹. ꝑma Jo.i. ps. Bti
q̊ꝝ remiſſe ſẽ inigtateſ: ⁊ q̊ꝝ tecta ſẽ pctã. Btũs
vir cui nõ iputauit dñs pctm̃ ſuū: nec eſt in ſpū
ei⁹ dolus. Et idẽ. Btũs vir q nõ abijt in ꝯſilio i
pioꝝ: ⁊ in via pctõꝝ nõ ſtetit: ⁊ i cathedra peſti-
lẽtie nõ ſedit: ſ; in lege dñi fuit volũtas ei⁹: ⁊ in
lege ei⁹ meditabiẽ die ac nocte. Jtẽ bti dici pñt
q oẽm ſpẽ ſuã in deo ponūt. ps. Btũſ vir cui⁹ eſt
nom̃ dñi ſpes ei⁹. ⁊ nõ reſpexit in vanitateſ: ⁊ in
ſanias falſas. Et idẽ. Btũs cui⁹ de⁹ Jacob adiu
tor ⁊ ꝓtector ei⁹ eſt. Et ad Titū.ij.c. Sobrie et
pie ⁊ iuſte viuam⁹ in ꝭ ſeculo expectãtes beatã
ſpẽ: ⁊ aduẽtū gl'e magni dei. Jtez bti dici pñt q
videẽt xp̃m in ꝭ mūdo ꝑegrinū ⁊ viatorẽ Luc.
x. Cõuerſus Jeſus ad diſcipl'os ſuos dixit. Bti
oculi q vidẽt q̊ vos videtꝭ. Dico. n. vobis ꝙ mlṫ
ti ꝓphẽ ⁊ reges voluẽrt. i. appetiẽrt vidẽ q̊ vos
videtis: ⁊ nõ uiderūt: ⁊ audire q̊ vos audiſtis: ⁊
nõ audiẽrt. Jẽ ⁊ bti dici pñt q bñ. i. i gr̃a Jeſu vi
tã finiẽrt. Apoc.xxiij. Bti mortui q i dño moriū
tur. ãmõ. n. iã dicit ſpūs vt reqeſcãt a laboribus
ſuis. Jtẽ ⁊ multa alia btõꝝ gñа deſcribūẽ Ma
th.v. Bti paupes ſpū: qm̃ ipſoꝝ eſt reg̃m celoꝝ.
bti miteſ: qm̃ ipſi poſſidebūt ṫrã. bti q lugẽt: qm̃
ꝯſolabūẽ. bti q eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſtitiã: qm̃ ipſi ſa
turabunẽ. bti miſicordes: qm̃ ipſi miſicõdiã ꝯſe
quenẽ. bti mūdo cõde: qm̃ ipſi deū videbūt. bti
pacifici: qm̃ filij dei vocabūẽ. bti q ꝑſecutõeꝫ pa
tiunẽ pp iuſtitiã: qm̃ ipoꝝ eſt regnū celoꝝ. beati
eſtis cū maledixerit vobis hoies: ⁊ ꝑſecuti vos
fuerit: ⁊ dixerit oẽ malū aduerſuſ voſ mẽtiẽtes

pp me: gaudete ⁊ exultate: qm̃ merces vr̃a co-
pioſa eſt in cel'. Et mūdus miſ btõs appellat q i
delitijs: põpis: honorib⁹: ⁊ ceṫis trãſitorijs ſpem
hñt: ⁊ poſſidẽt. ps. Btm̃ dixerẽt pplm cui ꝭ ſẽ. Et
Ecc.l. Btũs q in iſtis ꝯſaẽ bonis: q põit illã in cõ
de ſuo ſapiẽs erit. Et Malach.iij. Jnferte oẽm
decimã in horreū meū: vt ſit cib⁹ in domo mea
⁊ ifra paꝝ. ⁊ btõs vos dicẽt oẽs gẽtes. S; Jſa.
iij. oñdit iſti⁹ btitudis fatuitas dicẽſ. Pp'le me⁹
q btm̃ te dicūt: ipſi te ꝺcipiūt: ⁊ viã greſſuū tuo
rū diſſipãt. Ecce falſa btitudo Sap.ij. Dixerūt
ipij nõ recte cogitãtes. exiguū ⁊ cū tedio ẽ tps
vite nr̃e: ⁊ nõ eſt refrigeriū in fine hoĩs: ⁊ nõ eſt
q agnit⁹ ſit reuerſus ab iferis. qa ex nihilo nati
ſum⁹: ⁊ p⁹ ꝭ erim⁹ tãq; nõ fuerim⁹. qm̃ fum⁹ ⁊ fla
tus eſt in narib⁹ nr̃is ⁊c. ⁊ ifra. Uẽite igr ⁊ frua
mur bõis q ſẽ: ⁊ vtamur creatura tanq; in iuuẽ
tute celeriẽ. vino ꝑcioſo ⁊ vnguẽtis ꝑcioſiſ nos
ipleam⁹: ⁊ nõ ꝑtereat nos flos tꝑiſ. Coronemus
nos florib⁹ añq; marceſcãt: nullū pratū ſit qꝺ ñ
ꝑtrãſeat luxuria nr̃a. Nemo vr̃z ſit exſors luxu
rie nr̃e: vbiq; relinq̃m⁹ ſig̃ letitie. qm̃ ꝭ eſt pars
nr̃a ⁊ ſorſ nr̃a. Opp̃mam⁹ paupẽ iuſtū: ⁊ nõ ꝑca
mus vidue: nec veṫano: nec reuereamur canos
multi tpis. Sit aūt fortitudo nr̃a lex iuſtitie. qꝺ
n. infirmū eſt: inutile iueniẽ. Circūueniam⁹ ğ iu
ſtū: qa inutil' eſt nobis: ⁊ ꝯrius eſt opib⁹ nr̃is: ⁊ i
ꝓpat nobis pctã legis: ⁊ diffamat in noſ pctã di
ſcipline nr̃e ⁊c. vide.c. qm̃ pulcherrimū eſt. Et i
fine ſic ꝯcludit. Hec cogitauẽrt ⁊ errauerūt. ex
cecauiẽ. n. eoſ malitia eoꝝ ⁊c. Uera igr btitudo
eſt oĩuꝫ bonoꝝ ſtat⁹ aggregatõe ꝑfect⁹ ſine ter
mino. Et de hac intelligit nr̃a ꝯcl'o. Q; aūt tibi
aĩe paupcl'e ex dei gr̃a ⁊ meritis ꝑcedẽtib⁹ bti
tudo deẽ: ꝑbo aucte: rõne: ⁊ exẽplo. Aucte q
dẽ noui ⁊ veṫis teſti. veṫis gdẽ ꝑ ſic. Audi Jſa.
lx. Nõ erit tibi igt ãpli⁹ ſol ad lucẽdū ꝑ diẽ: nec
ſplẽdor lũe illũiabit te: ſ; erit tibi dñs i lucẽ ſem
piternã: ⁊ de⁹ tu⁹ in gl'am tuã. Nõ decidet vltra
ſol tu⁹: ⁊ lũa tua ñ minueẽ. qꝛ dñs erit tibi i lucẽ
ſempiternã: ⁊ ꝯplebūẽ dies luct⁹ tui ⁊c. Et iterū
Oẽs igt iuſti i ꝑpetuū hẽditabūt ṫrã. ⁊.c.xxxij.
Sedebit ppl's me⁹ in mltitudie pacis: ⁊ i taber
nacul' fidutie ⁊ reqe opulẽta. Et.lv. Jn letitia e
grediemi ⁊ i pace ꝺducemi. Mõteſ ⁊ colles cã
tabūt corã vobiſ laudẽ: ⁊ oĩa lig̃ ṙgiõis plaudẽt
mãu ⁊c. Et idẽ.lviiij.c. Oculuſ ñ vidit de⁹ abſ;
te: q̊ ꝑpaſti expectãtib⁹ te. ⁊ idẽ.lvi.c. Gaudens
gaudebo i dño: ⁊ exultabit aĩa m̃a i ꝺo meo: qa
iduit me veſtimẽtis ſalutis: ⁊ tegumẽto letitie cir
cūdebit me: q̃ſi ſpõſū ꝺcoratū corõa: ⁊ q̃ſi ſpõſã
ornatã mõilib⁹ ſuiſ. Audi ꝯo loco Abacuh.c.
iij. Ego ãt i dño gaudebo: ⁊ exultabo i ꝺo Jeſu
meo: dñs me⁹ ⁊ fortitudo m̃a: ⁊ põet pedes m̃os
q̃ſi ceruoꝝ. ⁊ ſup excelſa mea ꝺducet me victor
i pſalmiſ canẽtẽ Audi ⁊ Ezech.xxxiiij. Hec diẽ
dñs. Ecce ego ipſe regrã oues meaſ: ⁊ viſitabo
eas: ſiẽ viſitat paſtor gregẽ ſuū i die: qñ fuerit i
die nubis ⁊ caliginis: ⁊ educã eas de ppl'is: et ꝯ
gregabo eas ꝺ ṫriſ ⁊ iducã eas i ṫrã ſuã: ⁊ paſcã

eas in mõtibꝰ iſrł: in riuis: ⁊ in cũtis ſedibꝰ tre:
In paſcuis vberrimis paſcã eas: ⁊ in mõtibꝰ ex
celſis iſrł erũt paſcua eaꝝ: ibi regeſcẽt in herbiſ
virẽtibꝰ: ⁊ in paſcuis pinguibꝰ paſcẽt ſuꝑ mõteſ
iſrł ⁊c̃. Ipſi.n.ſcĩ paſcenť in cognitõe ſũme ỽita
tis: ⁊ illa erũt paſcua vberrima: vt ſiue ĩgrediã
tur ad ↄtẽplãdũ diuinitatẽ: ſiue egrediãť ad ↄſiõ
rãdũ hũanitatẽ: vtrobiqꝫ ĩueniẽt plenã ſatietatẽ
Job.x. Egredieť ⁊ ingredieť ⁊ paſcua inueniet.
Itẽ paſcenť in delicata fruitiõe ſũme bõitatis.
Et illa erũt paſcua pĩguia. p̃s. Ex adipe frumti
ſatia te. Adeps hꝰ frumti eſt delectatio et ſuaui
tas: q̃ cauſať ex amore dei. p̃s. Ex h̃ adipe et pi-
guedine repleať aĩa mea. Itẽ paſcenť in etnita
te ſũme ſuauitatis: ⁊ h̃ erũt paſcua virẽtia. qm̃
nũqꝫ talia bona areſcũt: ſꝫ ſemꝑ vireſcũt. Audi
p̃s. Replebimur in bonis domꝰ tue. Et iõ ait ↄ
clu dẽs. Btũs quẽ elegiſti ⁊ aſſumpſiſti: hitabit
in atrijs tuis. Et q̃ ſit iſta electio declarať Ecc̃.
xlv. Elegit eũ ex oĩ carne: dedit illi cor ad p̃ce-
pta ⁊ legẽ vite ⁊ diſciplĩe. vbi tria ſigna electio
nis oñdunť. Primũ ẽ ſeꝑatio a mũdanis cogi
tationibꝰ. ibi. Elegit eũ ex oĩ carne. Scdõꝫ ob-
ſuatio diuinoꝝ p̃ceptoꝝ. ibi. Et dedit illi cor ad p̃-
cepta. Mat. xviiij. Si vis ad vitã ingredi: ſua
mãdata. Tertiũ p̃dicationũ freq̃ntatõ. ibi. Et
legẽ vite ⁊ diſcipline. p̃s. Lex dñi ĩmaculata ↄ
uertens aĩas. q.n. ex deo eſt: ỽba dei audit. Jo.
viij. Et he auctes ſufficiant ex ꝑte veteriſ teſti.
Ex nouo ỽo aliq̃s colligamus. Audi tubicinẽ
Paulũ. i. Cor. ij. Oculꝰ nõ vidit: nec auris au-
diuit: q̃ pauit deus diligentibꝰ ſe. Et Jacob i. p̃.
Btũs vir q ſuffert tẽtatõꝫ. qm̃ cũ ꝓbatꝰ fuerit
accipiet coronã vite: quã repromiſit d̃s diligẽti
bus ſe. Et Luc̃. vj. ⁊ Mat. v. c. Gaudete ⁊ exł
tate qm̃ merces ṽra copioſa ẽ in cel. ⁊ Math.
xxv. Ibũt hi in ſuppliciũ etnũ: iuſti ãt ĩ uitã eter
nã. Et Jo. iij. Exaltari oꝫ filiũ hoĩs: vt oĩs q cre
dit in illũ nõ ꝑeat: ſꝫ hẽat vitã eternã. Et ibidẽ q
credit in filiũ hẽat vitã eternaꝫ. Et. c. iiij. Aqua
quã ego dabo ei fiet in eo fons aque ſalientis ĩ
vitã etnaꝫ. Et p̃ma Jo. v. Hec ſcribo vobis vt
ſciatis: qm̃ vitã hẽtis etnã: q creditiſ in noĩe filij
d̃i. Et Apoc̃. ij. c. Eſto fideł vſqꝫ ad mortẽ: ⁊ da
bo tibi coronã vite. Et h̃ ſufficiant ꝓ auctibus
noui teſti. Nũc p̃dicta ỽitas rõe ꝓbeť. Et h̃ tri-
pliciť. Pria rõ ſumiť ex bonoꝝ etnaliuꝫ pul-
chritudine ⁊ claritate. Scda rõ ſumiť ex bo-
noꝝ etnaliũ multitudine ⁊ copioſitate. Ter
tia rõ ſumiť ex bonoꝝ glorie duratiõe ⁊ etnita-
te. Pria inqꝫ rõ ſumiť ex bonoꝝ etnaliũ pul
chritudine ⁊ claritate. Et arguať ſic. vbicũqꝫ re
periť ſũma pulchritudo ⁊ claritas: ibi ſũma feli-
citas ⁊ btitudo. ſꝫ in celo ẽpireo repiť ſũma pul
chritudo ⁊ claritas. g̃ ⁊c̃. ↄña nõ cuꝫ maiori. p̃s.
Dñe dilexi decorẽ domꝰ tue ⁊ locũ hitatõis glo
rie tue. Minor ꝓbať Tobie. iij. Btũs inqt ero
ſi fuerint relique ſemĩs mei ad videndã claritatẽ
Hierłꝫ. Et Sap̃. iij. Fulgebũt iuſti ⁊ tanqꝫ ſcin-
tille in arundineto diſcurrẽt. Mat. xiij. Fulge

bũt iuſti ſic̃ ſol in regno celoꝝ. Itẽ Aug. in li. de
li. arbi. Tãta inqt ẽ pulchritudo iuſtitie: tãta eſt
iocunditas lucis etne: vt ẽt ſi nõ liceret ãpliꝰ in
ea delectari qꝫ vniꝰ diei hora: ꝓꝑ h̃ ſolũ ĩnume
rabiles huiꝰ vite dies pleni delitijs ⁊ affluẽtia
bonoꝝ tꝑaliũ recte ⁊ merito deſpicerenť. Non
n. falſo aut ꝑuo affectu dictũ ẽ. Qm̃ melior ẽ di
es vna ĩ atrijs tuis ſuꝑ milia. q̃re ⁊c̃. h̃ ille. Se
cũda rõ ſumiť ex bonoꝝ etnaliũ multitudine ⁊
copioſitate. Nõ. n. aĩa cara ſũma vniꝰ boni poſ
ſeſſio btũ facit: ſꝫ oĩuꝫ bonoꝝ poſſibiliũ aggrega
tio. vñ arguiť ſic. vbicũqꝫ ẽ oĩuꝫ bonoꝝ copioſi
tas: ibi ſũma felicitas: ſꝫ in gloria btõꝝ ẽ oĩum
bonoꝝ copioſitaſ. g̃ ibi ſũma felicitaſ. ↄña nõ cũ
maiori. Etna. n. btitudo in duobuſ ↄſiſtit: vt ait
Aug. ſ. in neceſſaria abſentia oĩſ mali. ⁊ in neceſ
ſaria p̃ñtia oĩs boni. Si. n. q̃riſ qd ibi ẽ: aliť rñde
ri ñ põt. qcqd boni ẽ: ibi ẽ: ⁊ qcqd mali ẽ: ibi nuſ-
qꝫ ẽ. Minor ꝓbať. Audi Jo. Apoc̃. vlt. Oñdit
inqt mihi flumen aque vite: q ſitit veniat: q vlt
accipiat aquã uite gratis. p̃s. Replebimur ĩ bo
nis domꝰ tue. Audi Aug. de ciui. dei. Qđ d̃s p̃
parauit diligentibꝰ ſe: ſpe nõ attingiť: charitate
nõ cõp̃hendiť: deſideria ⁊ uota tñſgrediť. Acqri
põt. ſ. ꝑ grãm: nõ ꝑ nãm. extiari nõ põt. h̃ ille. Et
Ber. Merces inqt ſcõꝝ tã magna ẽ ꝙ mẽſura
ri nõ põt: tã multa ꝙ numerari nõ põt: tã copio-
ſa ꝙ finiri nõ põt: tã p̃cioſa ꝙ extiari nõ põt. h̃ il
le. q̃re ⁊c̃. Tertia rõ ſumiť ex bonoꝝ glorie:
duratõe ⁊ etnitate. vñ aĩa cara r̃gulã accipe ge
neralẽ: ꝙ ſi oĩa bona poſſideres: ⁊ illa etna ñ eſ
ſent: ſꝫ finita. certe nõ eẽs ꝑfecte btã. illa. n. ẽ ꝑ-
fecta btitudo: q̃ ẽ ſtatꝰ oĩuꝫ bonoꝝ aggregatõe
etna ꝑfectꝰ. Uñ arguiť ſic. vbicũqꝫ eſt oĩuꝫ bo-
noꝝ aggregatio ſempitna: ibi ſũma felicitas. ſꝫ
gloria q̃ dať bonis ꝓ recõpenſatõe ſuoꝝ merito
rũ: eſt aggregatõ oĩuꝫ bonoꝝ ſempitna. g̃ ibi ſũ
ma felicitas. ↄña nõ cũ maiori. Mior ꝓbatur.
Iſa. lx. Tunc inqt videbis: ⁊ afflues delitijs: ⁊
gaudijs ſẽpitnis: ⁊ mirabiť ⁊ dilatabiť cor tuũ.
Et. c. xxxij. Securitas inquit erit in ſempitnũ.
Et ꝓph̃a. Bti inqt q ãbulant ĩ domo tua ĩ ſcła
ſcłoꝝ laudabũt te. Et Greg.ꝰ in omłia martyꝝ.
Que ãt inqt lĩgua dicẽ: ł q̃s intellectꝰ cape ſuf-
ficit illa ſuꝑne ciuitatis q̃nta ſint gaudia. Ange
loꝝ choris intereſſe: cũ btiſſimis ſpiritibꝰ glorie ↄ
ditoris aſſiſtẽ: p̃ñtẽ dei vultũ cernẽ: in circũſcri
ptũ lumẽ videẽ: nullo mortis metu affici: ĩcorru-
ptõis ꝑpetue munẽ letari. h̃ ille. Tertio hec
ỽitas ꝓbať exẽplo. Legiť. n. de q̃dã viro dei: q
cũ grandi inſtãtia ſupplicaret: vt dñs ei gł̃ã pa
diſi oñdẽ dignareť: venit ad eũ auicula q̃dã: mi
ro quodãmõ decantans: quã in extaſi mẽtis ſe-
cutus. ccc. ãnis pꝰ illã p̃terijt: q ad abbatiã pꝰmo
dũ rediens: vix vt incognitꝰ receptꝰ ẽ. O miſer
mundꝰ: q iſta nõ capis. o cece mũde: q iſta nõ in-
telligis. o bone Jeſu oẽs tecũ vellẽt regnaꝛ: ſꝫ
nullus vellet tecũ laborare. tu elegiſti paupta
tes ⁊ miſiaſ: noſ voluptateſ ⁊ d̃litias. audi Ber.
naſciť d̃i filiꝰ: cꝰ arbitrio ẽat q̃dcũqꝫ vellꝫ eligẽ.

Tẽpus elegit qđ moleſtiꝰ eſt: p̃ſertim ꝑuulus ⁊
pauꝑis m̃ris filiꝰ: q̃ vix pãnos hẽret ad reuoluẽ
dũ: ⁊ in p̃ſepe reclinãdũ. ⁊ cũ tãta eẽt neceſſitas
nullã audeo facẽ pelliũ mẽtionẽ ⁊c̃. O nos ſtul
ti ⁊ tardi corde ad credẽdũ: volumꝰ hic gaudeř
cũ ſeclo: ⁊ poſtea regnãe cũ xp̃o. Audi Hiero.
in ep̃ła ad Julianũ. Difficile inqt imo ĩpoſſibile
eſt: vt q̃s ⁊ p̃ñtibꝰ ⁊ futuris fruať bonis: vt ⁊ hic
ventrẽ: illic mẽtẽ ĩpleat: vt de delitijſ ad d̃litiaſ
trãſferať: ⁊ in vtroqꝫ ſeculo p̃mus ſit: vt in celo
⁊ in t̃ra appeat glořuſ. Nã. n. negat: vt ↄ̃ria ↄ̃rijſ
miſceãť. Nõ poſſumꝰ deo ſuire ⁊ mãmõe. Aut
ego fallõꝛ: aut ipſi in fine decipienť: q mihi ñ cre
dũt cũ diuitie ſue trãſierint in egeſtatẽ. Diueſ e
pulabať q̃tidie: hic ſplẽdide idutꝰ purpura ⁊ biſ
ſo: ſꝫ mortuꝰ qđ Moiſi noluit credẽ: poſtmoduꝫ
ſenſit ĩ tormẽtis. Abrahã. n. ait diuiti epulõi. Tu
recepiſti bona ĩ vita tua: ⁊ Lazarꝰ ſilř mala: nũc
aũt hic ↄſolať: tu ỽo cruciaris. Quid dicemꝰ ad
h̃. Si talis erit finis ⁊ tale iudiciũ: vbi extrema
gaudij luctꝰ occupat: nũqd p̃ferẽda ſunt in h̃ ſe
culo mala bonis. Audi Greg. ĩ oměa. Sꝫ nos vo
lumꝰ gaudẽ cũ ſcĩs: ⁊ tribulatõeſ mũdi nolumꝰ
ſuſtinẽ cũ ilł. Qui. n. ſcõs martyres ł inqꝫtuꝫ po
tuerit: noluerit imitãi: ad eoꝝ btĩtudinẽ ñ potit
ꝑueĩre: Sic. n. ⁊ ap̃łus Paulꝰ p̃dicat diceſ. Nõ
coronabiť niſi q legitĩe certauerit. h̃ ille. O pať
Ambro. ⁊ q̃s eſt q poſſit btõꝝ martyrũ veſtigia
ſeq̃: q̃s inqꝫ taꝫ fortis: tã aĩoſus: tã ſollers. Audi
Hiero. in ep̃ła. Nullꝰ labor durꝰ: nullũ tp̃s lon
gũ videri dꝫ: q̃ gł̃a etnitatiſ acq̃riť. Audi Criſo.
ſuꝑ Math. Si q̃s viã laborioſã exiſtimat. ſue d̃
ſidie eſt accuſatõ. Si. n. pelagi fluctꝰ nautĩ: ſi tẽ
peſtates: hiemes agricolł: ſi vlnera cedeſqꝫ mi-
litibꝰ: ſi g̃uiſſimi ictuſ: plageqꝫ pugilibꝰ leueſ vi
denť ⁊ tollerabiles ſũt: ꝓꝑ ſpẽ tꝑaliũ ac ꝑeũtiũ cõ
modoꝝ: multo magis cũ celũ p̃parať in p̃miuꝫ:
nihil ex p̃ñtibꝰ aſꝑitatibꝰ dꝫat ſentiri. Maxime
laboreſ mitigat: in benignũ venire finẽ: ne aſpi
cias ꝙ via aſꝑa eſt: ſꝫ q̊ ducit. nec aliã q̃ lata. ſꝫ
vbi deſinit ⁊c̃. Et h̃ ſuff. ciãt q̃ꝫtũ ad p̃mã ỽitatẽ
Q̃tũ ad ſcꝫ ỽi. vbi q̃riť an aĩe ſuiſ pꝰ iudiciũ
reunite corꝑibꝰ: maiorẽ qꝫ añ gł̃aꝫ hẽant. Dico
ſm dñm Bõa. i. iiij. di. xlviiij. ꝙ cũ btĩtudo aĩa
rũ q̊ddã ſit gaudiũ ꝑ eẽntiã: qđ q̃druplř põt ĩtel
ligi in btĩs tũc tꝑiſ gaudiũ augm̃tari. p̃ q2 aut d̃
maiori bono gaudebũt. aut q̃ ex maiõi habitu
⁊ effectu. aut q̃ de pluribꝰ gaudebũt. aut q̃ in
tenſiõi actu ⁊ eodẽ hĩtu. Dicit g̃ ſic. Scĩ ꝓꝑ eoꝝ
vnionẽ ad corꝑꝰ nõ magis gaudebũt p̃ mõ: q̃
maiori nõ p̃ñt gaudẽ bono btĩ: tã in aĩa ſolũ: qꝫ
ĩ aĩa ⁊ corꝑe ſil: q̃ vtroqꝫ mõ ĩfinito bono gau
dẽt: ⁊ vnũ infinitũ ñ eſt maiꝰ alřo. Silř nec ſcđo
mõ. Nã gr̃a hĩtus eſt aĩe. Et cũ idẽ ſit hĩtus aĩe
ſeꝑate ⁊ corꝑi vnite: ſm talẽ hĩtũ: nõ eſt gaudiũ
maiꝰ. Si ỽo gaudiũ maiꝰ tertio mõ ĩtelligať
ſic magis gaudebit: q̃ de pluribꝰ: q̃ de gł̃a ꝓ
p̃rij corꝑis: ⁊ oĩuꝫ btõꝝ corpoꝝ. Silř ⁊ q̃rto mõ
magis gaudebit. Nã cũ aĩa ſeꝑata ſemꝑ appe-
tat ſuo vniri corꝑi: vt dicit Aug. Q̃ appetitu ĩ

q̃t corꝑis retardať: ne tõ intentõe ferať in ſũmũ
bonũ: ⁊ talis retardatio ſit ĩperfectio q̃dã: ⁊ ne ĩ
perfectũ ad ſuũ ꝑfectũ r̃ducať: neceſſe eſt vt cũ
fuerit vnita corꝑi: ĩteſiꝰ gaudeat eodẽ hĩtu ma
nente q̃ prius. Et hꝰ ſnĩe etiã eſt btũs Tho. ĩ. iiij.
di. xlviiij. Non. n. hĩtus gr̃e augeť. ſꝫ in vnione
aĩe ad corꝑꝰ oẽ impediẽs aĩam remoueť: ⁊ ita ĩ
tenſiori actu gaudẽt eodẽ habitu manẽte quo
prius. Sꝫ dic q̃ſo vnde hꝫ ortũ gł̃a corpoꝝ btõ
rũ: an a ſeipſis: an ab aĩa. Dicit dñs Bona. vbi
s. ꝙ gloria beatoꝝ corpoꝝ in ſuis dotibꝰ ↄſiſtit:
q̃s dñs illis larg.ť. Unde ſi ꝑ poſſibile aĩa a cor
pore ſepararet: adhuc corpus illđ lucidũ: agile:
ĩpaſſibile: ⁊ ĩmortale eſſꝫ. Perficiunť tñ ille do
tes ꝑ aĩam in ipſum corpꝰ. vñ ſicut in p̃ñti vita
aĩa in corpꝰ influit: ꝑ quã influentiã corpꝰ colo
ratius eſt durabiliꝰ: virtuoſiꝰ: ⁊ agiliꝰ: qꝫ ſit cuꝫ
ab eo aĩa ſeparať. ſic ⁊ in ꝓpoſito aĩa glorioſa ĩ
fluens in corpꝰ: oẽs illas dotes ꝑficiet. Et ꝑ cõ
ſeq̃ns ſi ꝑ poſſibile corpꝰ eſſet ſeparatũ: ſuas ha
beret dotes: ſed nõ ita ꝑfecte cum aĩa illi vnita
eſt. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad tertiã veritatẽ dico ꝙ
ſi habeť r̃ ꝑpectꝰ ad obiectũ beatificũ: ſic nõ ſunt
diuerſi btĩtudinis gradus. Acceperũt. n. oẽs in
via laborantes ſingulos denarios. Math. xx.
Sed quantũ ad ſubiecta beatitudiniſ: bene ſũt
diuerſi gradus. Unũq̃dqꝫ. n. ſm ꝙ ꝑ grãm ⁊ lu
mẽ gł̃e eſt magis diſpoſitũ: tãto ꝑfectiꝰ gł̃aꝫ ſu
ſcipit. et h̃ inuit dñſ cũ ait. In domo p̃riſ mĩ mã
ſioeſ mlte ſũt. Et h̃ ſufficiãt q̃ꝫtũ ad p̃ñtẽ ↄcłonẽ.

De innouatõe oĩum creaturarũ ↄcło tertia.

Ccipe tertiã ↄcłoneꝫ. vꝫ. Ultimo extre
a mi iudicij fine dato: ſicut cunctorũ fuit
creatoruꝫ facta perfecta purgatio: ita
poſt iudiciũ erit oĩum congrua facta innouatio
vbi tres inquiramꝰ veritates. vꝫ. Prima ve
ritas. Si eſt aliqua rõ ↄ̃ſuaſiua ꝙ mũdus poſt iu-
diciũ debeat ĩnouari. Scda ỽitaſ eſt iſta. An
in tali innouatõe corpoꝝ ſuperceleſtiũ motꝰ ceſ
ſabit. Tertia ỽitas ẽ iſta. An plante ⁊ aĩalia
bruta debeãt ĩnouari. Quãtũ ad p̃mã ỽitatẽ
ꝙ mũdi debeat poſt iudiciũ fieri ĩnouatio: põt
ꝓbari auctoritate: rõne: ⁊ exẽplo. Auctorita
te ſic. Audi Iſa. lxv. c. Ecce ego creo celos no-
uos: ⁊ terrã nouam: ⁊ non erunt in memoria p̃ri
ora ⁊c̃. Audi ⁊ Jo. Apoc̃. xxi. Uidi celũ nouum.
⁊ terrã nouã. primũ enĩ celũ: ⁊ t̃ra p̃ma abijt: et
mare iam non eſt ⁊c̃. Scđo rõne breuiť ſic.
Nã cũ propter hominẽ fcã ſunt: vt. ſ. hoĩ famu-
larenť: congruũ eſt: vt hoĩe innouato: oĩa ſilř ei
famulantia ĩnouenť. Sed h̃ ut dicit btũs Tho.
in. iiij. di. xlviij. non intelligiť quantũ ad ſubſtan
tiam: ſꝫ quantũ ad qualitatẽ ⁊ operatõꝫ. qm̃ ter
ra erit ſicut criſtallus: aer clarior: ignis ⁊ aqua
puriores ⁊c̃. Et hoc tñ ſꝫ bñplacitũ diuine volũ-
tatis: q̃ oĩa innouabit ad cuiuſdaꝫ hoĩs glorie
ꝑfectionẽ. Tertio pꝫ hec ỽitas exẽplo: qm̃ ſi
cut dñi terraꝝ q̃ꝫto ſunt in maiori ſtatu tãto pul
chriora edificant: ſic ⁊ deus poſt iudiciũ erit in
pulchriori ſtatu: non q̊ ad ſe: ſed q̊ ad creaturam

ſic ⁊ ꝙ ad creaturā oīa inouabūť.qr ⁊c̃. Quātū
ad ſcʒ ꝟi. dico ſcʒ btīn Tho. ⁊ cōiter loq̄ntes in
hac matia ꝙ corpa celeſtia inouabūť: qntū ad
mutatiōes ⁊ gnationes aiaꝝ ⁊ plantaꝝ. Silr ⁊
elemta q̊ ad actiōz ⁊ paſſiōz ad inicē ceſſabūt.
Nō.n.op⁹ erit tūc motu celi:cū ſit ſcūs pp ꝯſer
natioñ reꝝ ſm curſū nālē.nec erit op⁹ gnatōe
⁊ corruptōe. Audi Jo. Apoč.x. Et angeluſ iurā
uit p viuentē in ſcl'a ſcl'oꝝ: ꝙ tps āplius nō e-
rit.ſʒ ſi tps nō erit:nec mot⁹.qꝛ tps eſt menſura
mot⁹ ſm nr̄am pħiā. Et ꝯfirmat ſic. Mot⁹ celi
ē pp ꝯtinuā gnatōz. vt pʒ ſo de gnatiōe. Sʒ im
pleto nūero electoꝝ gnatō ceſſabit.g̊ ⁊ mot⁹ ce
li.qr ⁊c̃. Quātū ad tertiā ꝟi. dico ſm eundē ꝙ
cū inouatio mūdi pp hoieʒ fiat:ꝯʒ inouatiōi ho
mis ꝯformet.hoie āt inouato de ſtatu corruptō
nis ad incorruptōz tñſiet ⁊ pfectā quietē.j. Cor.
xv.oʒ corruptibile h̄ induē incorruptōz: ⁊ mor-
tale h̄ induē mōtalitatē. ⁊ iō h̄ mō inouabiť mū
dus: vt abiecta oī corruptōe ⁊ tñſmutatōe: ppe
tuo remaneat in qete. Et pp h̄ dicit ipſe ad iſtā
inouatōz nihil ordinari potit:niſi qō ordinē ad i
corruptōz hʒ: vt ſūt corpa celeſtia:elemta: ⁊ ho
mies. Corpa.n.celeſtia ſm ſui nāʒ incorruptibi-
lia ſūt:⁊ ſm totū ⁊ ſm ptes. Elemta āt ſūt corru
ptibilia ſm ptes:⁊ incorruptibilia ſʒ totū.hō āt
ē corruptibilis ſʒ ptē.ſ.ex pte matie:nō aie. aia
lia ꝟo bruta ſūt corruptibilia.ſilr ⁊ plante:ñ ſo-
lū ſm māʒ:ſʒ ēt ſm formā:⁊ ſilr oīa mineralia.⁊
iō nullo mō hñt ordinē ad incorruptōeʒ:⁊ iō p i-
gnē ꝯſumata nō inouabūť aliq̊ mō. Etſi diceret
Si elemta ⁊ corpa celeſtia inouabūť pp quādā
maiorē gloriā ⁊ ꝯſolatōz btōꝝ: videť ēt ſequi ꝙ
plante: aīalia:⁊ ceťa mineralia deberēt hac de
cā inouari.pulcherrimū.n.qd cēt talia uidē ino
uata. Dico ꝙ nō ſequiť. Et rō.qꝛ talia vt viſum
ē nullo mō ſʒ ſe pñt ppetuari: ppetuāť āt ſʒ ſpe
tiē p gnatōz ⁊ corruptōz. ⁊ iō qꝛ ceſſabit gnatio
⁊ corruptio:iō ceſſabit eoꝝ ppetuatio.⁊ p ꝯñs ñ
potuerī inouari. Etſi diceres iſta ſūt de pfectio
ne vniuerſi.g̊ debēt inouari. Dico ꝙ ſūt de per
fectōe vniuerſi ſm ſtatū iſtū:q ſubiacet gnatiōi
⁊ corruptōi: ⁊ nō ſimplr. Et h̄ volo ſufficiant p
pñti mā. Taliť igiť bñfacē ſtudeam⁹:ut nos xpſ
ieſus poſſit vocare. venite bñdicti pr̄ſ mei: qui
cū ipſo glōſus regnat in ſcl'a ſcl'oꝝ. Amen.

Feria tertia poſt pmā dñicā q̄dragesime de
timore ſermo in ordine ſeptimus.

Commota eſt vniū̄ſa ci-
nitas. Mat.xxi. Si añdicta attēdi
mus pr̄es optimi:nēo ē niſi min⁹ ho
minis ſit:q iure nō ꝯtremiſcat. Si.n.
barbat⁹ ille hiero. oī ſuo in ope iudiciū extre-
mū añ ſue mētis oculos apponebat:qd facē dʒ
miſer homūcio. Jn ſm ſenſū tropologicū in pñ-
ti euangelio dī ꝙ ingrediēte Jeſu ciuitatē.i.a-
nimā fidelē p grām:cōmota ē.ſ. p timorē dñi ⁊
extremi iudicij. Ne mireris qm̄ dixi ſm ſenſum
tropologicū. Solet.n.ſcriptura q̄ttuor mōis ex
pōi.ſ.hiſtorice:alegorice:tropologice:⁊ anago-
gice. hiſtoria ē narratio geſte rei p quā q̄ i p
territo acta ſūt iudicam⁹.i.cognoſcim⁹.hiſtoria
n.dī ab hiſtorean grece:qō latine vidē l' cogſcē
dī. Apud.n. veteres nemo ꝯſcribebat hiſtoriā:
niſi q fcō intfuiſſet:⁊ ſcribenda vidiſſet. Ale-
goria ē trop⁹ q̊ aliud dī q̄ʒ ſignificať: ⁊ dī ab a-
leon qō eſt alienū:⁊ logos qō eſt ſmo: l' qō ē di
cere:qſi alienū ab eo qō dī. Tropologia eſt
ſmo ꝯuerſus ad edificatōz aie,⁊ informatōz bo
noꝝ moꝝ docens.ſ.qd ſit agendū. Et dī a tro-
pos qō eſt ꝯuerſio:⁊ logos ſmo:qſi ſmo ꝯuerſuſ
ſ.ad edificatōz:l' ꝯuertens lectorē ad ea q̄ faci-
unt ad aie edificatōz. Anagogia eſt ſpēs ale
gorie vt cōiter ſentiť. Differūt tñ ſic alegoria ⁊
anagogia.qꝛ alegoria ē myſtic⁹ ſenſus ptinens
ad militantē eccleſiā.ſʒ anagogia ad triūphātē
Et ſic pōt deſcribi. Anagogia ē locutio de tre-
nis:q̄ p trena dat intelligē celeſtia. Et dī ab a-
na qō eſt ſurſū:⁊ goge qō ē ductio q̄ſi ſurſū du-
ctio. Exēplū de his oīb⁹ in h̄ noīe hierlm. hi-
ſtorice nāq̄ʒ nomē ē ciuitatꝫ. Tropologice tip⁹
ē aie fidelis. Alegorice nomē eſt militātiſ eccle
ſie. Anagogice tipū gerit eccleſie triūphantis.
Merito g̊ dixi ſm ſenſū tropologicū. Senſuſ g̊
pdictoꝝ ꝟboꝝ eſt:cōmota ē tota ciuitas.i.ſpūa
lis aīa tota ꝯtremuit ex ꝯſideratōe pdictoꝝ de
extrēo iudicio. Jn quib⁹ ſacratiſſimiſ ꝟbis treſ
de timore faciamus conſiderationes. vʒ.
Timoris congruam neceſſitatem.
Timoris congruam qualitatem.
Timoris congruam vtilitatem.

De neceſſitate diui timoris ꝯſideratio pma.

Pⁱ no. tīoris ꝯgruā neceſſitatē videa
mus. vbi tres more ſolito ꝯcl'ones pōa
m⁹. vʒ. Pria ꝯcl'o ē iſta. Tm̄ pfecto
ad aie ſalutē timor dī neceſſari⁹ ē: ꝙ ſine eo de
um nec pximū vt oʒ:diligē nō valem⁹. Scd̄a
ꝯcl'o ē iſta. Septēplici pungiť aīa calcarib⁹ ſpū
alib⁹: vt deū tīeat toto poſſe: ⁊ ad celeſtē hie-
ruſalē cū xpo Jeſu introducať. Tertia ꝯcl'o ē
iſta. Gradib⁹ quibuſdā:⁊ nō repētine diuin⁹ ti-
mor in aīa gnať: vt deuſ ipſe ſūmope diligatur.
Qꝛ ad anime ſalutē neceſſarius eſt diuinus
timor Concluſio prima.

Aᵃ cipe primā ꝯcl'onē.⁊c̃.ut.ſ. Ad cuiuſ
declaratōz tres ingram⁹ ꝟi. vʒ. Pria
ꝟi.ē iſta.qd ē diuin⁹ timor. Scd̄a.q̄n
tū ē neceſſarius diuus timor: Tertia. q̄ntū ē
nobilis diuuſ timor. Quātū ad pmā ꝟi.dico ꝙ
timor in gñe ſic pōt deſcribi ſm Aug. Tīor ē q̄
dā ſpālis fuga mali ne qs pdat bonū qō amat.
hec.n.duo inicē colligāť:amor ⁊ tīor. vnō ſeqť
q amat tīet:⁊ p ꝯñs.q paꝝ amat: paꝝ tīet.⁊ ecō
uerſo. Ex q̊ ſeqť ꝙ q nihil amat:nihil tīet:⁊ q ni-
hil tīet:nihil amat. Magis āt ſpāliť tīor dei pōt
ſic deſcribi. Tīor dei ē q̄dā ſpālis fuga mali: qa
diſplicibile deo : ne pdat ipſū ſūmū bonū qō a-
mat. Tīet.n.ouiſ malū: vt lupū vēiētē ne pdat
vitā quā iclinatōe nāli amat: vt dīč Tuli⁹ p̊.de
officijſ. Principio gñi aiantiū oī ē a nā tributū:
vt ſe corp⁹ vitāq̄ʒ tueať: declinet q̄ nocitura vi
dēť:⁊ q̄ ad viuēdū neceſſaria ſūt ingrat ⁊ parʒ.
Sʒ nō timet ouiſ malū qa diſplicibile deo: ſʒ qa
ppe nāe nociuū. Sol⁹ aūt timor dei ꝟus malū
timē facit:qꝛ eſt diſplicibile deo.,⁊ ex ꝯñti ne p-
dať bonū qō amať aut poſſideť. Jn audi dūotiſ-
ſimū Ber. Noueris inqt te:vt deū timeas:no-
ueris ipm: vt ⁊ ipm diligas. Jn vno initiarꝫ a ſa
piētia.in alt̄o ꝯſūmaris. qꝛ initiū ſapie timō dñi
⁊ plenitudo legis eſt charitas. Queādmodū ex
notitia tui venit i te timor dei: atʒ ex dī notitia
venit in te amor dei.ſic ecōuerſo de ignorantia
tui ſupbia venit:⁊ de dei ignorātia deſpatio. h̄
Ber.ſup cātica. Et idē in epl'a. Fugit inqt ouiſ
tremebūda ueniēte lupo.abſcōdit ſe colūba tre
mēs ancipitre viſo.⁊ de camera mus eſuriēſ:ex
ire nō audet:ābiente catto:⁊ tu vidēs furē cur
rebas cū eo.h̄ ille. Currit nāq̄ʒ cū fure q cū fure
furať:⁊ furāti ꝯſentit.ex̄ de fur.c.q cū fure. vbi
dī. Qui cū fure ptiť p ꝯſenſū ſupple: vt dīč glo.
l' accipiēdo l' occultādo:occidit aīam ſuaʒ.ñ fur
ſolū:ſʒ ille re⁹ teneť:q furti ꝯſci⁹:q̄rente poſſeſſo
re ñ indicat.h̄ ibi. Diabol⁹.n.fur eſt. qm̄ die no-
ctuq̄ʒ q̄lr aīam furari poſſit:attēdit. ille furanti
diabolo ꝯſētit:q ſuggerēti ñ obſtat. Jlle cū ipſo
furtū accipit:q ſuggeſtiōi ꝯſētit ⁊ peccat. ille oc
cultat:q pctā ſacerdoti ñ accuſat. Et rō oīuʒ iſto
rū eſt teſtāte ppħa:qꝛ nō eſt timor dei añ ocl'os
eoꝝ. viā inqt pacis nō cognerūt:nō eſt timor dī
añ oculos eoꝝ. Et Eccl'. viij. Filij hoium abſq̄ʒ
vllo timore ppetrāť mala. Et Ecc̃.p̊. Qui ſiñ ti
more eſt ñ pōt iuſtificari. qm̄ nihil meli⁹ q̄ʒ tīor
dñi.⁊ nihil dulci⁹ q̄ʒ reſpicē in mādatꝫ dei. vt dī
Ecc̃.xxiij.c. Et ſic pʒ pma ꝟitas. Quātū ad ſcʒ
ꝟi. dico ꝙ tm̄ eſt nc̄c̃ius diuuſ timor q̄ʒtū eſt ne
ceſſaria ſalus aie nr̄e. qm̄ ſine timore dei nō eſt
ſalus. Ecc̃.xxv. Timor dñi initiū dilectōis ei⁹.
⁊.c.xxvij. Si nō in timore dñi tenueriſ te iſtanť
cito ſubuerteť dom⁹ tua. Ad cui⁹ declātionē
nō ꝙ timor in cōi hʒ ſub ſe multas ſpēſ. vʒ. Qui
dā.n. timor dī criminal'.qdā mūdial'.qdā ſuilis.
qdā nālis.quidā initial'.quidā ꝟtual'.quidā filia
lis.quidā timor admiratōis.quidā exultatōis.q
dā pturbatōis.quidā ꝯfuſiōis.⁊ quidā coactōis.
Prim⁹ inq̄ʒ timor dī crimial'.i.a crimie cāť⁹
Lege Geñ.ij.c.de pmis pentib⁹ nr̄is. dī.n.ibidē
Erat aūt nudus Adā:ſilr ⁊ vxor ei⁹: nec erube
ſcebāt. Et.c.ſe.dī. Abſcōdit ſe Adā ⁊ vxor ei⁹ a
facie dñi in medio ligni padiſi. vocauitq̄ʒ dñus
Adā:⁊ dixit ei. Adā vbi es.q ait. Uocē tuā audi
ui:ſʒ timui eo ꝙ nudus eēm.cui dñs. Quiſ idica
uit tibi ꝙ nud⁹ eēs:niſi qꝛ de lig̊ de q̊ pcepā tibi
ne comedēs:comediſti. Ex q̊ pʒ ꝙ hic tīor ex in
obia cātus eſt. Silr ⁊ Caim Geñ.iiij. occiſo frē
vocauit eū dñs. Caim ecce vox ſanguis fratrꝫ
tui clamat vindictā ad me.⁊ Caim tremebūduſ
ait ad dñm. Ecce eijcies me hodie a facie terre
⁊ a facie tue abſcōdar:⁊ ero vag⁹:⁊ pfug⁹ i trā
Ois igiť q me iuenerit occidet me.qō ⁊ factū ē
qm̄ Lamech eū occidit credēs eū ferā eē. pilo-
ſus nāq̄ʒ tot⁹ fcūs fuerat: vt in.c.eodē dī. Ecce
ꝙ pp crim̄ hōicidij fugit Caiʒ a facie dñi. Silr
qñ ꝟgo ꝟgitatē pdidit:ſp timet ne ſciať. Nupta
etiā mr̄imonij fracta fide:ſp timet ne marit⁹ illō
ſentiat. Fur oēm auraʒ timet.ſicq̄ʒ alij pctōres
occulti. Uñ pōt dari tal' regula gnaliſ. q nō pec
cauit nihil timet.xi.q.iij.cuſtodi. Cuſtodi inqt in
tus innocētiā tuā: vbi nemo opp̊met cām tuaʒ.
Preualebit in te.i.ꝯ te falſuʒ teſtimoniū:ſʒ apō
hoies:ſupple nō q̊ ad deū. Nūqd apud deū va
lebit: vbi cā tua dicēda ſit. Qñ de⁹ erit iudex:a
lius teſtis q̄ʒ ꝯſcia tua non erit. Jnter iuſtū iudi
cē ⁊ ꝯſciaʒ tuā noli timē niſi cām tuā. i. peccatū
tuū.hec ibi. Audi ⁊ barbatū hiero. ad Deme-
triadē. Jnnocens inqt inter ipſa tormenta fruiť
ꝯſciētie bono. Et cū penā metuet.ſ.nāliter. de i
nocentia gloriať.h̄ ille. Et Cato poeta. Cū rc̄te
viuas ne cures ꝟba maloꝝ. Exemplū de Su-
ſanna. Daniel'.xiij.⁊c̃. vide ibi hiſtoriaʒ ⁊ bene.

Secūdus timor diciť mūdial': ⁊ eſt quo quiſ
timet caſuʒ mundialiū reꝝ ⁊ perditionē: ⁊ pec-
cat. Sicut illi miſeri iudei dicentes. Luč.xi. Si
dimittimus eū ſic: venient Romani ⁊ tollēt lo
cum nr̄m ⁊ gentē. Silr ⁊ miſer Pilatus audito
Si hūc dimittis nō eris amicus Ceſaris:magiſ
timuit:⁊ vitā condēnauit ad mortē. ⁊ hoc timo
re plen⁹ eſt hic miſer mūdus. Quidā.n.ne alicui
diſpliceant:iuſtitiā peruertūt. Quidaʒ ne aliqd
pdant:piurant.xi.q.iij.ſi qſ metu.⁊.xxij.q.ij.quī
piurare paratuſ eſt: piurus eſt anteq̄ʒ periuret.
qa deus non ex opibus iudicat:ſed ex cogitatō
nibus ⁊ ex corde.gloſa. Deus potius ꝯſiderat a
nimū q̄ʒ factū.xv.q.vi.c.i.⁊ deuſ interrogat cō
⁊ non manū.xiiij.q.v.ſi qd inueniſti.hec glo.ibi
Audi Criſo.in ſermone Jo.baptiſte. Facile iqt
deuiat a iuſtitia:q in cauſis non deū : ſed hoies
ptimeſcit. Et.c.ſi quis metu. dicit ſic. Si qs me
tu cuilibet poteſtatis ꝟitateʒ occultat: iraʒ dei
ſup ſe prouocat.qa magis timet hoiem q̄ʒ deuʒ
Et ſunt ꝟba Aug.ad Caſulanum. dilates te vt
placet. Terti⁹ timor diciť ſeruilis.hic a pctis
aīam retrahit cōſideratione pene tm̄. Sicut et
timueūt Niniuite audiētes Jonā vrbis minan
tem ruinā. Jone.iij. Uñ oēs veſtiti ſunt ſaccis a
maiore vſq̄ʒ ad minorē:⁊ ieiunauerūt oēs. ⁊ iu
menta etiā vt pʒ ibideʒ. Jnde Aug⁹ ⁊ allegať a
magr̄o in.iij.ſniaꝝ. di.xxxv. Timor inqt ſeruiliſ
eſt:cum p timoreʒ gehenne continet ſe homo a
peccato. Quō pñtiam iudicis ⁊ penā metuit et
timore facit quicquid boni facit. Non timore a
mittendi bonū qō non amat:ſed timore patiēdi
malū qō formidat. Sup quo verbo eadē di. in
ſuo tertio hanc diſtinctionē facit. ⁊ dicit ſic. Ti-
mere malū facere pp̄ter penā intelligi dupliciť
pōt.aut qꝛ deū timet ꝯſideratōe pene:⁊ tīet pec
care.aut quia nec deū timeret:nec peccare de
ſiſteret ſi pena nō eſſet. pmus timor nō eſt mal⁹
ſed dei donū eſt. Sicut.n. futuras penas credē
dei donū eſt.qa ibi eſt q̄dā cordiſ illūiatio p quā

futuras penas credit. ſic tĩere penas illas q̃s cĩdo: dei donũ ẽ: q2 ex tali dono ẽ q̃dã cordis illũĩnatio: ⁊ eiuſdẽ emolitio: ⁊ fruct⁹ ↄcupiſcẽtie r̃ſtrictio. ⁊ ſic quedã rectificatio. ⁊ ꝑ ↄñs ſequit̃ ꝙ talis timor nõ ẽ malus. ſ3 ſecũdus tĩor malus. hic enim actu peccare concupiſcit: ⁊ facto peccaret: niſi puniri timeret. ⁊ per ↄñs malus. h̃ ille. Inde ponit̃ regula gñalis. xxiij. q. vi. §. ex his oĩbus. vbi dr̃. Bona faciẽs timore pene ſpũ ſcõ ñ ducit̃. ſi aũt ſpũ ſcõ nõ ducit̃: ↄplacẽ deo minime valet. h̃ ibi, et aliã regulã põit Aug. dicẽs. Ille reus eſt volũtatis: q timore pene nõ peccat. Iñ i. Io. iiij. dr̃. Timor nõ eſt in charitate: ſ3 pfecta charitas foras mittit timorẽ. ſ. ſuilẽ. Quãtus timor dr̃ nãlis. et dr̃ nãlis. qa oĩ viuẽti datũ eſt a nã: vt vitã tueat̃ ⁊ nociua declinet: vt dixĩus in pma ꝟitate. Sic ⁊ tpe paſſiõis apl'i timuert: qa ſcriptũ erat Zach. xiij. ⁊ ponit̃ Math. xxvi. Percutiã paſtorẽ ⁊ diſpgent̃ oues gregis. tunc diſcipuli eo relicto oẽs fugiert. Sic timuit Petrus: qñ vnius uoce ancille pcuſſus uitã celeſtẽ negauit in t̃ris: cũ latro ↄfitet̃ in cruce. Math. xxvi. Tũc cepit d̃teſtari ⁊ iurare: qa nõ nouiſſ3 hoĩem. S3 ⁊ xp̃s Ieſus ſepius hoc timore expauit. Vix. n. adhuc nat⁹ vt ita loq̃r: dũ eũ Herodes ad pdẽdũ q̃reret: ipe cũ mr̃e i egyptũ fugit Mat. ij. Et iudeis illũ de ſupcilio mõtis pcipitare volẽtib⁹ ſe iuiſibilẽ fec. Luc. iiij. A lapidatorib⁹ fugit ⁊ abſcõdit ſe. Io. viij. Et nolebat palã i galileã ãbulare: q2 q̃rebãt eũ iudei iterficere. Io. x. Fugit i Effrẽ: ↄ eũ data ſñia mortis. Io. xj. Et ſic. xxxiij. ãnis t̃ circa mortẽ fugiẽdo preꝯit. S3 tãdẽ diua ꝟtus amoris quẽ eũ icarnari fecit: xp̃3 fugiẽtẽ apphẽdit. In iudeã reuerti facit: ⁊ diſſuadẽtes reditũ diſcipl'os icrepat: dicẽs nõne. xij. hore ſũt diei. Et ſpõte i die palmaꝝ pceſſit ad victimã. Mat. xxj. S3 affuit pſto tĩor mortis: ipſũq3 mãduxit ad ortũ: ⁊ prẽ3 orare cõpellit: vt tñſiret ab eo calix. Adeſt ꝟt⁹ amoris ⁊ xp̃3 aiauit: vt ad prẽ3 voce dulciſſima diceret. nõ mea volũtas: ſ3 tua fiat. S3 ſupaſtat tĩor: ⁊ iterꝝ orare xp̃3 fac. pr̃ ſi poſſibile ẽ. Aſtat charitas ⁊ ↄfortauit ⁊ dicẽ fac. nõ mea volũtas: ſ3 tua fiat. Iterꝝ t̃tio xp̃3 aggredit̃ tĩor: ⁊ clamare facit. abba pr̃ ⁊c̃. Et ſcã imagie mortis cepit pauẽ ⁊ tedẽ dicẽs. Triſtis ẽ aĩa mea vſq3 ad mortẽ. ⁊ fact⁹ ẽ ſudor e⁹: ſic gutte ſanguis decurrẽtis i t̃rã. S3 ſcã charitas mox affuit: dicẽs. O paup ieſu qd facis. ne tĩeas. nõne ⁊ tu ppl'os doctriaſti. Nolite timẽ eos q occidũt corp⁹: aĩa3 ãt nõ pñt occidẽ. Mat. x. c. Cõfortare ⁊ eſto robuſt⁹ ⁊ acceſſito ãgelo ↄfortauit eũ. Et eo ↄfortato cepit xp̃3 cũ mãu ſua: ⁊ ait. veni mecũ. ⁊ duxit eũ ꝟſus Iudã q venerat vt traderet eũ i mãib⁹ iudeorũ. Et ait xp̃s charitate mot⁹ ad pditorẽ. Amice ad qd veiſti. Et ꝟſus iudeos pgẽs: q venerãt vt eũ caperẽt: dicẽ cepit. quẽ q̃ritis. Cui cũ rñdiſſent: amorẽ diſcipuloꝝ ſue ppoſuit vite: ⁊ ait Si ğ me q̃ritis ſinite hos abire. Tãta fuit horũ hoꝝ ꝟt⁹ ⁊ charitate plena: ꝙ mox iudei abiert retrorſu3: ⁊ ceciderũt i t̃rã. qđ ⁊ ter xp̃s fec. Et tñdẽ diua charitas xp̃3 i mãib⁹ inimicoꝝ tradidit. Currit tĩor mortis ad Petrũ vt xp̃3 defendat. pcutit Malchũ gladio põtificis ſuũ. ↄuerte in qt charitas gladiũ i locũ ſuũ. Ne ↄtẽtat̃ ad Pilatũ currit: ſuadet vt xp̃3 dimittat. vñ ait. qd. n. mali fec. charitas iſtigat iudeos vt clamẽt: crucifige: crucifige eũ. Currit ad Pilatũ: ſuadet ut eũ morti t̃dat. Sñtiat xp̃3 Pilat⁹. Capit̃ ligat⁹ ducit̃ ad crucẽ. Amor aſſociat. ⁊ flẽtib⁹ mulierib⁹ rñdit. Filie Hierl'3 nolite flere ſup me: ſ3 ſup voſmetipſas flete. q2 ecce veniẽt dies ⁊c̃. Per figit xp̃s ad crucẽ. Charitas ſiniſtrã manũ apphẽdit: ⁊ crucifixã tenet. Iudei illũ crucifigunt. Aſtat charitatis ſoror patiẽtia ſcã: ⁊ d̃xtã3 xp̃i tenet. Iudei illã crucifigũt. venit alt̃a ſoror hũilitas ſcã: ⁊ xp̃i pedes tenet. Iudi illos amariſſime crucifigũt. Crucẽ ſil' capiũt: ⁊ crucifixũ leuãt in altũ. Clamãt p̃dicte ſorores. O vos q tñſitis ꝑ viã: attẽdite ⁊ videte ſi ẽ dolor ſimil': ſic dolor iſti⁹. S3 tĩor mortis currit ad xp̃3 ⁊ ait. O paup xp̃e qd facis: qr̃ prĩs tui auxiliũ ñ poſcis. Clamat xp̃s. heli: heli: heli: lamazabatãi. ⁊ ſe d̃relictũ ab oib⁹ clamat. Aſtat charitas ↄfortatq3 illũ. venit tĩor ⁊ dic̃. O celi q̃re nõ iuuatis filiũ dei: ⁊ celi lachrymare cepert: ⁊ obſcurati ſũt. dic̃ tĩor. o ieſu paup: qd vis tibi faciã. clamat Ieſus: ſitio. cui ferũt acetũ. ↄfortat eũ patiẽtia ſcã. vẽit ex alt̃a ꝑte charitas: ⁊ ſuadet vt ſpm̃ ↄmẽdet prĩ. clamat Ieſus. pr̃ i man⁹ tuas cõmẽdo ſpm̃ meũ. Accurrit hũilitas ⁊ hũiliat xp̃3. Et ipe icliato capite emiſit ſpm̃. Ecce q̃ntũ tĩor mortis xp̃3 iuaſit: nec tñ p̃ualuit: ſ3 charitas ꝓ nobis ip3 morti t̃didit. Iñ Aug. li. ↄfeſ. ait. Cõſtãs ⁊ pfect⁹ d3 eẽ amor nr̃: vt ſi neceſſe fuerit amore illi⁹ moriamur: q amore nr̃i placiđ ac bñigne mori dignatus ẽ. h̃ ille.

Quint⁹ tĩor dr̃ initial'. ⁊ ẽ q̃ q̃s abſtiet a malo ptĩ amore iuſtitie: ⁊ ptĩ tĩore pene. Et dr̃ initial' q2 p̃ncipiat ſcẽ charitati pare locũ. ꝓꝟ. j. Initiũ ſapie tĩor dñi. Et itrãte charitate pellit̃ iſte tĩor. Et q̃ntã charitas creſcit: tãto ille decreſcit. hec magr̃. Tĩor nõ ẽ cũ charitate: ſ3 pfecta charitas foras mittit timorẽ. pma Io. iiij. ſ. q̃ntũ ẽ ex ea pte q̃ abſtiet a malo pp penã. imo nullã penã expiſtiat: ſ3 dei amore ⁊ iuſtitie aggredit̃ qđcunq3 difficile. Tres. n. ſũt pulcherrie: q̃ ſcẽ charitati i aĩa peccatrice locũ pparãt. ſ. tĩor pene future: pudor cõmiſſe culpe: ⁊ amor iuſtitie. tĩor mẽtem a mala rethit. pudor veniã ipetrat. amor iuſtitie ad ſupna tñſducit. Exẽplũ de Taida meretrice i vitis patrũ: quã abbas Panuti⁹ i cella vna d̃ſerti ſolã recluſit ei q̃tidie miñſtrãs paꝝ panis ⁊ aque. ⁊ illa trib⁹ ãñ aſſociata puellis: nec oculos ad celu3 leuare audebat: ſ3 i ſuo corde dicebat. dñe q me plaſmaſti miſere mei. Et trib⁹ elapſis ãnis: reuelatũ ẽ Paulo maiori mõacho Antõij diſcipl'o: ꝙ lcũs quẽ videbat i celo: nõ erat Antonij: ſ3 Taidis meretricis. Et ita de cellula ex ↄpaſſiõe extcta. xv. tñſactis dieb⁹ q̃uit i pace.

Sext⁹ tĩor dr̃ ꝟtual'. ꝟt⁹. n. ⁊ vitiũ ſt oppoſita. Et ꝟtutes ſunt ſm nãm. q2 ſum⁹ ad illas nã apti i. diſpoſiti. vitia aũt iſeſta ſt̃ ⁊ inimica nãe. Et iõ hic ꝟtual' timor ſp pauidã aĩa3 t3: ne a vitijs cõrũpat̃. cũ mũd⁹ tot⁹ laq̃is plen⁹ ſit: vt vidit Antoni⁹. Nec ſolũ timẽ mũdi laq̃os facit: ſ3 ⁊ aſtutos diaboli decipiẽdi modos. cũ ſepe noſcamus illũ in angelũ lucis ſe trãſfigurãe. xxviij. q. i. c. i. circa mediũ. Quo timõe ⁊ diſcipuli p⁹ reſurrectionẽ xp̃m fantaſma eẽ putauert. Qui. n. ꝟehemẽs ſtudioſus eſt ſp timet: ⁊ cũcta picula p̃cauet aie ꝓ poſſe. Prou. xiiij. Timor dñi fons vite: vt d̃clinet a ruina mortis. Iñ Prou. i. dr̃. Timẽti deũ bñ erit in extreĩs: ⁊ in die d̃fũctõis ſue bñdicet̃. Et ibidẽ. Timẽti deũ bñ erit: ⁊ i dieb⁹ ↄſũmationis ſue bñdicet̃. Radix ſapie timer̃ deũ. Rami ei⁹ lõgeui ⁊c̃.

Septim⁹ timor dr̃ filial'. ⁊ eſt q̃ q̃s tñ ſe abſtinet a pctõ amõe iuſtitie: ita ꝙ ſi nl'la pena etiã ſeq̃ret̃ ex culpa: pp diuiñã iuſtitiã abſtinẽt. hic h3 duos vſus. ſ. cauẽ a pctõ: ⁊ hr̃e reuerentiã. Scõm pmũ actũ eſt hic in via: ſ3 ꝟ3 aliũ eſt tñ in prĩa. ⁊ vt eſt i prĩa: dr̃ timor reuerẽtial'. ps. Timõ dñi ſcũs pmanet in ſecl'm ſcl'i. Et hic timor ñ excludit chãitatẽ: imo chãitate robõat̃: ⁊ creſcit. Vñ ponit hũs Tho. ſcđa ſe. q. xix. hãc r̃lam gñalẽ ꝙ ncc̃e eſt vt creſcẽte charitate: creſcat timor: ſic effect⁹ creſcit: creſcẽte cã. Et iõ in prĩa vbi ẽ pfecta ⁊ ↄſũmata charitas: eſt pfect⁹ ⁊ ↄſũmat⁹ timor. Nõ ꝙ ſci in prĩa deũ pdẽ timeant: aut aliqđ incurrẽ qđ vis malũ: ſ3 ſic intell'r vt exponit Greg⁹ ſup illo ꝟbo Iob. Colũne celi ↄtremiſcũt: ⁊ pauẽt ad nutu3 dei. Dicit. n. ſic. Ipe ꝟtutes celeſtiũ: q̃ ſine ceſſatõe ↄſpiciũt: in ipſa ↄtẽplatõe ↄtremiſcũt. S3 idẽ timor: ne eis penal' ſit: nõ timoris eſt: ſ3 admiratõis. q2. ſ. admirant̃ deũ: vt ſup̃ ſe exiſtentẽ: ⁊ eis icõprehẽſibilẽ Et h̃ etiã mõ Aug⁹ ſub dubio licet relinq̃t põit timorẽ in ſcis. vñ ſic ait. Timor ille caſt⁹ pmanẽs in ſecl'm ſcl'i: ſi erit in futuro ſcl'o: nõ erit timõ exiẽs a malo: qđ accidẽ põt. ſ3 tenẽs i bono qđ amitti ñ põt. vbi. n. boni adepti amor: imutabil' pfecto ſi dici põt mali cauẽdi timor ſecur⁹ eſt. h̃ ille. Et btũs Tho. vbi ſ̃. dic̃ ꝙ h3 poti⁹ rõem reuerẽtie q̃3 timoris. qr̃ ⁊c̃.

Octau⁹ timõ dr̃ admiratõnis. Abacuch. iij. Cõſideraui opa tua ⁊ expaui. Timuit h̃ timore Maria. Luc̃. i. Ne tĩeas maria: iueniſti. n. grã3 apud deũ ⁊c̃. Timuert apl'i poſt reſurrectõe3 ſtãte xp̃o in medio coꝝ ianuis clauſis. Luc̃. vlt. Stetit Ieſus i medio diſcipl'orũ: ⁊ dixit. pax vobis: ego ſum: nolite timer̃ ⁊c̃.

Non⁹ timor dr̃ exultatõis. Geñ. xxviij. Q̃ terribilis eſt loc⁹ iſte. ꝟe nõ eſt hic aliud niſi dom⁹ dei ⁊ porta celi. ⁊ ps. Seruite dño in timore et exultate ei cũ tremõe.

Decim⁹ timor dr̃ ꝑturbatõis. Math. ult. Pre timore aũt ei⁹ exterriti ſt̃ cuſtodes: ⁊ fci ſunt velut mortui ⁊c̃.

Undecimus timor eſt ↄfuſiõis: ⁊ iſte eſt tñ dãnatoꝝ. q timor nihil aliud eſt: niſi tormẽtũ ↄſcie d̃ pẽa ignis Sap. v. Videntes turbabunt̃ timore horribili: ⁊ mirabũt̃ in ſubitatõe inſpate ſalutis ⁊c̃.

Duodecim⁹ ⁊ vltim⁹ dr̃ coactõis: ⁊ eſt iſte timor oĩu3 demõnũ. Iacobi. ij. Demões credũt ⁊ ↄtremiſcũt Et ſic p3 ꝟa ꝟitas.

Q̃tũ ad tertiã dico ꝙ tãta eſt nobilitas diuini timõis q̃tus eſt de⁹ quẽ timẽ debem⁹. ⁊ de⁹ eſt ifinit⁹. ğ ⁊ iſte timor erit ifinit⁹ obiectiue. Eccl'. i. Qui timẽt dñm prepabũt cõda ſua: ⁊ in ↄſpectu illi⁹ ſcificabũt aĩas ſuas. Et ibidẽ. Qui timẽt dñm inq̃rent q̃ bñplacita ſunt ei. Et ps. Btũs vir q timet dñm in mãdatis ei⁹ volet nimis. i. valde. ⁊ idẽ. Beati oẽs q timent dñm q ambulãt in vijs ei⁹. Vñ ſic põt argui ex dictis auct̃ib⁹. q̃ta eſt btĩtudo quã ↄſeq̃mur ex timore: ⁊ q̃tus eſt de⁹ quẽ timem⁹: tant⁹ eſt timor. ſ3 btĩtudo eſt eterna ⁊ de⁹ etern⁹. igr̃ timõ eternus. q̃re ⁊c̃. Et ſic p3 iſta prima concluſio.

De ſeptẽ ſpũalibus calcaribus q̃bus aĩa pungitur: vt deũ timeat concluſio ſecunda.

Ecipe ꝟam ↄcl'one3. v3. Septẽ pungit̃ aĩa calcãib⁹ ſpũalib⁹: vt deũ timeat toto poſſe: ⁊ ad celeſtẽ hierl'm cũ xp̃o Ieſu introducat̃: vbi tres ingramus ꝟitates. v3. Pria ꝟitas eſt iſta. Que ſunt q̃ iducũt aiam ⁊ ſtimulãt: vt deũ totis virib⁹ timeat. Scđa ꝟitas eſt iſta. Que ſunt illa q̃ magis timẽda ſũt. Tertia ꝟitas eſt. Que mala pſtãt ſine eueniunt nõ timẽtib⁹ deũ.

Q̃tũ ad pmã dico ꝙ ſeptẽ ſunt ſtimuli qb⁹ aĩa pũgit̃ iducit̃ ⁊ moleſtat̃: vt deũ timeat toto poſſe. v3. Prim⁹ ſtimul⁹ dr̃ ↄſideratio mi̇ſabil' ſtatus. Scđus ſtimul⁹ dr̃ ↄſideratio clemẽtiſſime bõitatis. Terti⁹ dr̃ ↄſideratio punitiue auſteritatis. Quart⁹ dicit̃ ↄſideratio plĩme calamitatis. Quint⁹ dr̃ ↄſideratio ardue rigoroſitatis. Sext⁹ dr̃ ↄſideratio pfunde hũilitatis. Septim⁹ ⁊ vltim⁹ dr̃ ↄſideratio ſcẽ erudibilitatis.

Primus inq3 ſtimulus dr̃ ↄſideratio mi̇ſabil' ſtat⁹. de q̃ Hiẽ. iij. Leua inq̃t in directu3 oculos tuos: ⁊ vide vbi nunc pſtrata ſis. Grandis pfecto miſeria nr̃a: vt nec cõcipi: nec naſci: nec viuẽ poſſimus ſine culpa. Heu infelix ſtatus. Ecce. n. inq̃t propha in iniq̃tatibus cõceptus ſum: ⁊ in pctĩs cõcepit me mr̃ mea. Vbi nota ꝙ triplex eſt miſeria nr̃i ſtatus. v3. conceptõis: ſubiugatõis: ⁊ lachrymationis. Conceptõis. qa oẽs ex ſemine concepti: niſi ſint de ſpãli grã p̃ſeruati: neceſſe eſt concipi in pctõ. Sic enĩ ſtatuit deus in penã peccati pmorũ parentũ: vt dicit dñs Petrus de candia in ſuo ſecũdo. de conſe. diſ. iiij. c. firmiſſime. vbi dicit̃. Firmiſſime tene ⁊ nullatenus dubites: omnẽ hoĩem q ꝑ concubitũ viri ⁊ mulieris concipitur. cũ peccato originali naſci: ipietati ſubditũ: mortiq3 ſubiectũ ⁊c̃. vide ibi. Et ſunt ꝟba Auguſtini li. de fide ad Petrũ. Et tãta fuit huius vulneris plaga grandis: ꝙ non niſi ꝑ xp̃m ſanari potuit. ⁊ poſt xp̃m nullus ſine baptiſmate eis. Ad hoc ſunt plures textus. Primus textus eſt de conſe. di. iiij. filius dei. ⁊ c. ꝑ aquam baptiſmi. ⁊ c. nulla preter baptiſmũ ſalus. ⁊ eodem. c. firmiſſime. Et nõ ſolũ a peccato originali ſ3 ⁊ mortali fit remiſſio. d̃ ↄſe. di. iiij. c. regñante. et nõ ſolũ lauat a mortali: ſed etia3 p̃ſeruat.

6 ɔſe. vi.iiij.ad h. Primū capl'ꝫ dic̄ ſic. Fili⁹ vī q
carnē pcci ſuſcepit ꝛ penā ſine culpa: vt ī carne
pcci ꝛ culpa ſolueret ꝛ pēa.p fidē ḡ baptiſmi e⁹:
hō ꝛ a pccō p iuſtificatōꝫ:ꝛ a morte liberat p re
ſurrectiōꝫ. puuli ēt baptizati int̄ fideles credē-
tes reputāt p ſacramti ꝟtutē:ꝛ offerētiū riſiōꝫ.
Qui ꝟo nō ſūt baptizati int̄ n̄ credētes iudicāt.
ex euāgelio Jo. Niſi qs renat⁹ fuerit ex aqua ꝛ
ſpū ſcō: nō pōt itroire ī regnū dei. Et ſunt ꝟba
Aug.li. de baptiſmo puuloꝝ. Et i.c.nl'la dr̄ ſic.
Nulla pter baptiſ nū ſal⁹ pmittit īfantib⁹.qꝛ in
fantes ſi p ſacrꝫ qđ ad h diuit⁹ ē īſtitutū ī credē
tiū nūeꝝ nō trāſeāt:ī tenebris manēt.h ibi. Et ſt̄
ꝟba Aug.c.firmiſſime. vid̄ īfra ſabbato ſeq̄nti
in ſa ɔcl'oe p̄me ɔſideratōis. ꝛ aliud capl'ꝫ. vid̄
dnica ſeq̄nti.ɔcl'oe p̄ma.capl'ꝫ ꝟo.regn̄āte. dic̄
ſic. Regn̄ante āt carne: tm̄mō tbit pcc̄m origīa
le. Regn̄ante āt ſpū n̄ ſolū origīaliū:ſꝫ ēt actua
liū fit remiſſio pccōꝝ.h ibi. Et ſūt ꝟba Augu.ꝛ
capl'ꝫ.ad h.dic̄ ſic. Ad h baptiſm⁹ valet vt ba-
ptizati xp̄o icorporent̄ vt mēbra ei⁹:ꝛ ɔſepeliāt
ꝛ oblati p ſacrꝫ charitatēq; fideliū r̄cōciliāt dō.
ꝛ ſunt ꝟba eiuſdē. Et ſic pꝫ p̄ma miſia. Scđa
miſia hūana dr̄ ſubiugatōis. vide q̄ſo calamita
tē nr̄aꝫ. Nūq; .n.hic ī uia pōt h tm̄ miſa caro ca
ſtigari:ꝛ tm̄ ſubiugari:ꝙ ſine culpa uiuer̄ ualea
mus. de pe. di.iij.ſepties ī die cadit iuſtus. Et.i.
Jo.i. Si dixerim⁹ qm̄ pcc̄m nō hēm⁹:nos ipſos
ſeducim⁹:ꝛ ꝟitas ī nobis nō ē. ꝛ h itelligit̄ d̄ ve
nialib⁹. Sꝫ qd dicā ꝙ ēt ī pccā mortalia horrē
diſſima legim⁹ q̄ſdā pbiſſimos viros cecidiſſe.
Nā lꝫ pentes p̄mi eēnt inocētia ſci ī loco tā emi
nēti deo tāq; pping: nihilominꝰ ceciderūt. Geñ.
iij. Loth vir ille bon⁹ egreſſ⁹ a ſodomitꝭ:cū dua
b⁹ filijs ſuis cecidit ī pcc̄m. Geñ.xviiij. Dauid dō
grat⁹ ī pcc̄m adulterij ꝛ hōicidij crim̄ icurrit.ij. R.
xi. Salomō ſapiētiſſim⁹ corruit a deo vt d̄ ei⁹ ſa
lute plurimi dubitarit.iij. R.ij. Samſō d̄ ſterili
miraculoſe concept⁹ Dalide deceptiōe cecidit:
ꝛ tādē excecat⁹ obijt. Judic̄.xvj. Hieroboā ſu p
decē trib⁹ a dn̄o ɔſtitut⁹: ppl'm ad idolatriā cō
citauit.iij. R.xij. Jeſus rex iſrl' q magno zelo p
ſecut⁹ eſt Baal ab idolatria Hieroboā nō receſ
ſit. iiij. R.x. Joſias rex iuda ſcīſſimā vitā duxit
ꝛ poſtea ɔ̄ dei volūtatē cū rege egypti pugna-
uit:ꝛ pdidit.ij.pal'.xxxv. Judas ꝛ Petr⁹ diſcipu
li dn̄i ceciderūt. Mat.xxvj. O miſa humana ɔ-
ditio. Quid faciem⁹ nos q nec tāta ſcītate:ꝛ dei
familiaritate: nec tāta ſcīa ꝛ fortitudine pollē⁹
qr̄ ꝛc̄. Tertia miſia dr̄ lachrymatōis. p̄s. Fuerūt
mihi lachryme mee pāes die a nocte. Et idē po
culū meū cū fletu miſcebā.ſ.ex ɔſideratōe mei
īfelicis ſtat⁹. Un̄ accipe iſtā r̄gulā gn̄alē. Maliū
ē ī culpa ɔcipi:pei⁹ eſt viuē nō poſſe ſin̄ veniali
ſed peſſimū viuē cū mortali. Nota tn̄ ꝙ d̄ lege
cōi ſine vēiali viuē nō poſſum⁹:ſꝫ hn̄ ſine mōta
li. Qm̄ ſi nō: ſeq̄ret ꝙ nūq; aliqđ bonū merito-
riū q; ad vitā etnā fieri poſſꝫ. qm̄ ſꝫ cōeꝫ theolo
goꝝ ſcholā hōa fcā ī pccō mortali:n̄ valēt ad vi
tā etnā.ḡ ꝛc̄. Jtē ſeq̄ret̄ ꝙ fruſtra qs hn̄ agerꝫ p
capeſcēda etna vita. Jt̄ cōit̄ tenet̄ ꝙ apl'i p⁹ miſ
ſioꝫ ſpūs ſci nūq; mortalit̄ peccauert. Sꝫ q̄uis
h ſit poſſibile:tn̄ tāta ē vis miſie nr̄e ꝙ vix aut
puo tp̄re viuim⁹ ſine mortali.p̄s. Pcc̄m meū ɔ̄
me ē ſemp.i.oī hora ɔ̄ me ē pugnās. Sꝫ nihil il
lud tā potent̄ expellit ſic̄ tior dei. Eccl'.i. Tior
dn̄i expellit pcc̄m.qr̄ ꝛc̄. Scđs ſtimul⁹ aiaꝫ ut
tieat deū pūgēs ē ɔſideratio clemētiſſime hōita
tis. Cōſidera q̄ſo q̄t mēſibus ꝛ ānis te patiēt dn̄s
ad viā vt redires iuſtitie expectauit: q̄tidie cor
tuū hōis pulſans īſpiratōib⁹. Ad Ro.ij. An ig
ras ꝙ patiētia dei ad pn̄iā te adducit.i.iuitat ꝛ
vocat.tu āt ſꝫ duritiā tuā ꝛ ipēitēs cor tuū the-
ſaurizas tibi irā ī die ire:ꝛ r̄uelatōis iuſti iudicij
dei:q reddet unicuiq; ſꝫ opa ſua. Cōſidera q̄n
tis tubis aures nr̄as q̄tidie excitat clamātibus.
Apoc̄ xiiij. Tiete deū:tiete deū:qꝛ uēit hora iu
dicij ei⁹.tu āt Jtalia miſa obaudis. Jſa.xxviij.
Erit eis ꝟbū dn̄i. Māda: r̄māda:expecta: r̄ſpe
cta modicū ibi.ſ.ī lōga patiētia dei. Modicū i-
bi.ſ.ī fructu tubaꝝ:vt vadāt ꝛ cadāt retrorſū:ꝛ
ɔterāt̄ ꝛ illaq̄ent̄:ꝛ capiāt̄. Proptea ait dn̄s Jſa.
xxx. Si reuertamini ꝛ q̄eſcatis.ſ.a via mala ſal
ui eritis. Sꝫ vid̄ maledictōꝫ Jtalie. d̄s patiēſ ē:
ꝛ nos credim⁹ ꝙ nō videat. Eccl'.vij. Etenī qꝛ
nō pfert̄ cito ɔ̄ malos ſn̄ia: abſq; tiore vllo filij
hoīꝫ ppetrāt mala. Audi Greg.xxv.moꝝ. Ex
tiabat d̄ iuiuſta acta n̄ cernē:qꝛ differebat iuſte
dānare. Et mag̃ ei⁹ patiētia q̄ſi q̄dā negligētia
putabat̄. Jniqu⁹ ipſe totiēs ſe ī pccis ſuis nō vi
deri a deo credit:qtiēs iulte peccauit. Emēdare
n̄ vult negtiā: p q̄ dignā n̄ ptulit penā. Quo pie
expectat⁹ ē:eo ē ad peccādū neqter iſtigat⁹. Et
patiāꝫ ſupne lōgamitatꝭ d̄ſpiciēs: vn̄ corigē ſuā
culpā d̄buit:iri cumlauit. h ille. Sꝫ attēdite po-
puli dure ceruicis. q̄nto.n. dīna patiā expectat
vt emēdem⁹:tāto duri⁹ pūiet. Audi Ualeriū li.
p̄. Lento.n.gdu ad vidictā ſui dīna pcedit ira:
tarditatēq; ſupplicij ḡuitate ɔpēſat. O ſui dei
hāc ſūmā ꝟitatē. Eccl'. viij. Pccōr eo ꝙ cēties
fac̄ maliū:ꝛ p patiētiā ſuſtētat̄:cog̃ui ꝙ hn̄ erit ti
mētib⁹ deū.qr̄ ꝛc̄. Terti⁹ ſtimul⁹ aiaꝫ vt deū
tieat pūgēs:ē ɔſideratio pūitiue auſteritatꝭ.au
di Petrū aplꝫ.ij.c.ij. Si ds āgel' peccātib⁹ n̄ pe
pcit:ſꝫ ī baratꝝ r̄didit illos ī iudiciū r̄ſuādos cru
ciari. Silr̄ mūdo n̄ pepcit:ſꝫ diluuiū miſit: ſodo
mitas ī cinerē ɔuertit. Quō ḡ ſupple tibi pcet:
q peccar̄ n̄ ceſſas. O miſa Jtalia:q̄t ānis peſte:
gladio:ſtrage q̄ſſati eſtꝭ:nec adhuc finis.p̄s. Ni
ſi ɔuerſi fueritꝭ gladiū ſuū vibrauit:archū ſuuꝫ
tetēdit ꝛ pauit illū:ꝛ i eo pauit uaſa mortꝭ:ſagit
tas ſuas ardētib⁹ effec̄. Et Hiere. vj. Ecce inqt
dn̄s dabo ī ppl'ꝫ iſtū ruinā:ꝛ ruēt ī eos frēs:ꝛ fi
lij.ſimul vicin⁹ ꝛ pxiꝫ⁹ pibūt. Et.c.xviiij. Dabo
inqt cadauera coꝝ eſcā volatilib⁹ celi ꝛ beſtijs
t̄re. Et.xxij.c.ait. Dabo te ī māib⁹ q̄rētiū aiam
tuā:ꝛ ī mān̄ qꝝ tu formidas faciē. Et.xxiij.c.ait
Dabo vos ī obprobriū ſempitnū:ꝛ ignominiaꝫ
ſempitnā q̄ nūq; obliuione delebit̄. Et.xxvij.c.
Ego dabo oēs t̄ras in manu regis babilōis ſui
mei. Et.xlvi.c. Dabo eos in manu q̄rentiū aiaꝫ
eoꝝ:ꝛ in manu Nabuchdonoſor regis babilōis
Multe aūt ſt̄ ꝛ alie auctes qb⁹ oñdit̄ q̄lr̄ pp ter
pctā iudicia multa fecit:ꝛ minat⁹ eſt de⁹: q̄s cā
breuitatis obmitto. Quart⁹ ſtimul⁹ eſt ɔſide
ratio plīme calamitatꝭ. Cōſidera aīa paupcula
picula mūdi. q̊t ſuffocāt in mari: q̊t necant̄ ī t̄ra:
q̊t trucidāt ī plio: q̊t pocul' venenāt̄. proch: miꝝ
tāta eſt ml'titudo. p̄s. Jnuenerūt nos mala q̊ꝝ nō
eſt numer⁹. Exēplū de ill' trib⁹ ſocijs eūtib⁹ p d̄
ſertū:q iuenerūt maſſā auri: quā p̄us ab hēmita
inuētā ꝛ fugiētē:eo ꝙ mors eēt:ꝛ ill' ſic dicēt. q
garriētes illā accepert. ꝛ tandē vno abeūte vt
victualia emēt duob⁹ remanētib⁹ ꝛ cogitātib⁹
ſociū reuertentē occidē: vt int̄ ipſos diuiderent
auꝝ.ꝛ alt̄ poculū venenās ſic oēs mortui ſt̄. O
ſtultitia mūdi.o cecitas mūdi. o peſſima ɔditio
mūdi. Audi Aug. d̄ ſingl'aritate clicoꝝ. Nimis
inqt p̄ceps eſt:q trāſir̄ ɔtēdit: vbi ɔſpexerit aliū
cecidiſſe. Et vehemter īfrenis eſt:cui nō incutit̄
timor alio peūte. Amator eſt aūt ſalutis ſue:q ꝛ
vitat aliene mortis icurſū.ꝛ ip̄e eſt pauid⁹:q ſol
licit⁹ ſit cladib⁹ cetōꝝ. h ille. Quint⁹ ſtimulus
dr̄ ɔſideratio ardue rigoroſitatꝭ. Cōſidera inq;
ꝙ de oī indebito ꝟbo:facto: ꝛ cogitatōe ſtrictā
corā iudice etno hēmus reddē rōeꝫ: de q̄ ſatꝭ di
xim⁹ añriori ſmōe.qr̄ ꝛc̄. Sext⁹ ſtimul⁹ eſt ɔ
ſideratio pfunde hūilitatis. Cōſidera q̄ſo q̄tuꝫ
debeat eē piculoſus ſtat⁹ eoꝝ:ſup q̊s lachryma
tur xp̄s. Jpſe plāgit:ꝛ pctōres cātāt ꝛ ridēt. Cre
de mihi ꝙ n̄ ſine grādi myſterio xp̄s q añ ocl'os
ciuitatis Hierl'm eximiniū hēbat: fleuit ſup illā
dicēs. Si cog̃uiſſes ꝛ tu.ſ.ſic̄ ego cog̃ſco futura
certe mecū flēs. Sꝫ q̄ſo faciam⁹ argumtū a ma
iori. Si.n.xp̄s gl'oſus ſup vnā ciuitatē tm̄ fleuit
qd credis nc̄ ſup totā Jtaliā facēt. cū oēs ſint tā
ta iniqtate repleti: vt p̄dicatiōes ꝛ myſteria dei
itelligē nolīt. Quottidie ſtudēt in pctis:iuoluūt
in tenebris:ꝛ de tenebris eūtes in tenebras:mi
ſeri neſciūt vbi cōruāt. pfecto ſine fictōe credo
ꝙ filr⁹ ſtet añ p̄rem:mr̄ cū lachrymis añ filiū: ſci
oēs añ filiū:nr̄m infelicē ſtatū deplorātes. Sed
heu dicite ſci mei:q̄ cā tāti vr̄i plorat⁹. An pctō
res vobis qcq; mali ingerūt:aut dāni. Certe non
Audi Criſo.ſup Math. Sic̄ inqt hn̄facietes: n̄
deo p̄ſtam⁹:ſꝫ nobis:ita malefaciētes n̄ deo no
cem⁹:ſꝫ nobis. dr̄ aūt nō triſtat̄ de ſuo dāno:ſed
de nr̄a pditōe. h ille. Silr̄ dr̄ d̄ ſcīs. Septim⁹
ꝛ vltim⁹ ſtimul⁹ dr̄ ɔſideratio ſcē erudibilitatis.
Et q̄uis mlte ſint auctes tā noui q; vetis teſti
ad h faciētes. Solū iſtā audiam⁹. Leuitꝭ.xxvi.
Si timētes me ait dn̄s: in p̄ceptꝭ meis ābulaue
ritꝭ:ꝛ mādata mea cuſtodieritꝭ:ꝛ feceritꝭ eā: da
bo vobis pluuiā tpib⁹ ſuis: ꝛ t̄ra gignet germē
ſuū:ꝛ pomis arbores replebūt̄. Comedetꝭ panē
vr̄m in ſatitate:ꝛ abſꝫ pauōe hitabitis ī t̄ra vr̄a
dabo pacē in finib⁹ vr̄is:dormietꝭ ꝛ n̄ erit q ext̄
reat. Qꝫ ſi n̄ timueritꝭ deū:ꝛ n̄ audieritꝭ me:nec
feceritꝭ mādata m̄a. Si ſpreueritꝭ leges meas:ꝛ
iudicia mea ɔtēpſitis:ꝛ n̄ facietis ea q̄ a me ɔſti
tuta ſt̄: vt ad irritū reducatꝭ pactuꝫ.ego q̊ꝫ h fa
ciā vobis. viſitabo vos velocit̄ ī egeſtate: frigo
re:ꝛ ardore:q ɔficiat oculos vr̄os ꝛ ɔſumat aias
vr̄as:ponā faciē meā ɔ̄ vos corruetꝭ corā oculis
vr̄is:ꝛ ſubijciemī his q oderūt vos. Fugietꝭ neīe
pſeq̄nte. h ibi. vid̄ tex. qꝛ pulcher ē. Timete igr̄
deū:qꝛ vēit p vēiet hora iudicij ei⁹. Et ſic pꝫ p̄
ma ꝟitas. Qꝫtū ad ſam ꝟi.dico ꝙ tria pma
xie timda ſt̄. vꝫ.pctā p̄terita:p̄ſītia:ꝛ fut̄a. Pre-
terita qdē ne ad iudiciū punienda reſuent̄. qm̄
horrendū eſt incidē in man⁹ dei viuētis.ad Heb.
x.c. Pn̄tia aūt timda ſt̄: ne lateāt ignorātib⁹ no
bis.p̄s. Ab occl'tis meis mūda me dn̄e. Ecc̄.ix.
Neīo ſit vtrū odio l' amore dign⁹ ſit. Et pꝟ.xx.
Quis gl'abit ſe mūdū hr̄e cor:qs pōt dicē mūdū
eſt cor meū:pur⁹ ſū a pctō. Fut̄a ꝟo pctā timda
ſt̄:ne incidam⁹ in illa.i. Cor.x. Qui ſe exiſtimat
ſtare videat ne cadat. pꝟ.xxviij. Btūs vir q ſp
eſt pauid⁹. p̄s. Jn me trāſierūt.i.in mēteꝫ venerūt
ire tue:ꝛ furores tui ɔturbauerūt me.i. plenū tio
re reddiderūt. Jn̄.ij.pal'.xix.dr̄. Sit timō dn̄i vo
biſcū:ꝛ cū diligētia cūcta facietꝭ.qr̄ ꝛc̄. Qꝫtū
ad tertiā ꝟi.dico ꝙ ſatꝭ appent mala q̄ eueniūt
n̄ timētib⁹ deū in ſeptīo ſtimulo p̄me ꝟi.hic. vn̄d̄
pōt ſic argui. Si multa bona eueniūt timētibus
deū.ḡ a ɔ̄rio ſenſu multa mala eueniēt nō timē
tibus ipſum. Et ſic pꝫ iſta ɔcl'o. quare ꝛc̄.

De gn̄atione diuini timoris cōcluſio tertia.

a Ccipe terciā ɔcl'oneꝫ. vꝫ. Gradib⁹ qb⁹
dā ꝛ non repētine timor in aīa gn̄at̄: vt
poſtea de⁹ ip̄e ſūmope diligat̄. Ad c⁹
declaratōeꝫ tres iqram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi.
eſt iſta. quō gn̄at̄ in aīa diuus tior. Scđa ꝟi.ē
iſta.q̄ ſ. illa q ipediūt diuinū timoreꝫ. vn̄ ēt orit̄
ꝙ ppl'i n̄ timēt deū. Tertia ꝟi.eſt iſta. vn̄ orit̄
ꝙ ppl'i n̄ timētes deū iudicia dei n̄ vidēt. Qꝫ
tū ad p̄mā dico ꝙ ordie nō ſuato:hic ē pceſſus
nr̄: vt ab ipfectiorib⁹ ad pfectiora pcedam⁹.p̄.
phicoꝝ. Jnnata eſt nobis via ab icertiorib⁹ ad
certiora pcedere. ꝛ pp h multū intereſt int̄ ſcir̄
nr̄m ꝛ itelligētiaꝝ. qm̄ ſine diſcurſu itelligūt:et
pfectiora p̄us. nos ꝟo cuꝫ diſcurſu ꝛ ipfectiora
p̄us.ij.metha. Sic̄ ſe hꝫ ocul⁹ nr̄ ad lum̄ ſol': ita
intellect⁹ nr̄ ad ea q̄ ſt̄ māifeſtiſſima in nā. Mō
ad ppoſitū cū ꝟtutes ī nobis ſucceſſiue gn̄ent̄.
p̄s. Jbūt de ꝟtute in ꝟtutē: ꝛ timor ſit vna ma
xia ꝟtus:imo fūdamtū oīum ꝟtutū. Ecc̄.i. Jni
tiū ſapīe timor dn̄i. hinc ē ꝙ timor qdā ipfect⁹ p̄
gn̄at̄.dein̄ pfect⁹.exēpli grā. Audiſtꝭ ſtimul' pū
gētib⁹ aiaꝫ ad d̄i timorē:gn̄at ī ea ſuil' tior:q̄ ca
uet a pctō:ꝛ hn̄ agē curat. p̄s. Declina a malo ꝛ
fac bonū. Et ſubſeq̄t̄ timor initial'. ꝛ hic ad grāꝫ
dei viā p̄pat. Et ſupueniēte charitate oīs timō
ipfect⁹ expellit̄: ꝛ adeſt tior filial' q cū chāitate
fruet ꝛ creſcit: vt viſuꝫ ē ī alia ɔcl'oe.qr̄ ꝛc̄. Qꝫ-
tū ad ſaꝫ ꝟi. dico ꝙ tres ſūt male radices. vn̄ ī
ppl'is orit̄ nō timē deū. vꝫ.lōga pax: bonoꝝ fru
galitas:ꝛ extn̄s iniqtas. Prio lōga pax qn̄.n.

vna ciuitas longo tp̄re habuit pacē:nūq̄ ſe cre
dit hr̄e guerrā. Et ſic pccā multiplicāt̄ ⁊ creſcūt
⁊ ſine tiore dei viuūt. Sicq̄ paulatine iudicia
dei parāt̄. Mittit d̄s p̄dicatores: ⁊ ipſi ſubſanāt
eos. Anq̄ .n. mitteret d̄s diluuiū: iudiciū ⁊ irā dei
p̄dicauit Noe, ⁊ ipſi lōga pace fruētes nō credi
derūt. Añ iudiciū ignis Sodome ⁊ Gomorre p̄
dicauit Loth. ⁊ ebriū ⁊ ſomnātē eū dicebāt. Nū
gd ſubuertēt d̄s hāc ciuitatē tā diuitijs opulētā
lōga pace fruentē: hn̄ populatā. ⁊ nō crediderūt
ſmonibus ei⁹: ⁊ tandē igne ↄſumpti ſunt. Gen.
xviiij. Ob hanc cām fleuit d̄s ſup Hierl̄m ⁊c̄.
Anq̄ Italia gladio: peſte: ſtrage: ferireť: p̄dica
uit ſcūs Bernardin⁹: ⁊ tandē Rome fuit: vt i
dolatra ⁊ mag⁹ accuſat⁹: ⁊ multis i ciuitatibus
ſubſanat⁹. O ſoldati. o armigeri. o ſacomani: q̊t
ciuitates: oppida: villas: loca: igne exīmiaſtis.
o puelle nubiles: poſtq̄ italia data ē i ſtipēdia-
rioꝝ man⁹: q̊t ex vobis vitupate ſunt. o marita
te. o vidue: q̊t ſubſanate. o mōaſteria. o eccleſie
q̊t eſtis in ſtabula ↄuerſe: ⁊ eq̄s deputate. o ſpūs
tartaroꝝ: q̊t aīas capitaneoꝝ ſtipēdiarioꝝ ⁊ ar
migeroꝝ pp̄ talia nephādiſſima poſſidetis. o iu
dicia dei q̄re a pplis n̄ eſtis itellecta. audi Hie
re. xxij. ptn̄ſibūt inq̄t gētes multe p ciuitatē hāc
⁊ dicz vnuſq̄ſq̄ ꝓximo ſuo. Qr̄ fec̄ dn̄s ſic huic ci
uitati tā grādi. ⁊ rn̄debūt. Eo q͛ dereliq̄rūt pa-
ctū dn̄i dei ſui: ⁊ adorauerūt deos alienos: ⁊ ſuie
rūt eis. Et. c. v. ait. Sic̄ dereliq̄ſtis me ait dn̄s:
⁊ ſuiuiſtis deo alieno i t̄ra ur̄a: ſic ſuietis dijs a
lienis in t̄ra nō vr̄a. O q̄nti q̄nti vagabūdi per
gūt p vniuerſuz expulſi ab eoꝝ ſed̄: ⁊ ſuiūt vbi
ſuiri deberēt. Hiere. xvij. Seruir̄ inq̄t te faciā
inimicis tuis in t̄ra quā ignoras. Sz dic q̄ſo pr̄
Ambr. gd req̄rit̄ ad h̄ vt bellū ſit licitū. Scd̄o
an filio liceat pugnare ↄ p̄rēz. Tertio an cleri
ci ⁊ religioſi iuſto in bello bellare poſſint. Pro-
pt̄ paupculos ſtipēdiarios: ⁊ īfelices q̄ſdā rligio
ſos q̄ hītu dimiſſo p̄liāt̄: dicā tibi aīa q̄ circa hec
ſentiūt theologi ⁊ decretiſte. Qn̄tū ad p̄mūz
dico ſm̄ btm̄ Tho. ſa ſe. q. xl. q͛ tria req̄rūt̄ ad
bellū iuſtū. ſ. p̄ncipis auctas: cā iuſta: ⁊ itētio re
cta. Pr̄io inq̄ req̄rit̄ p̄ncipis auctas. Et h̄ ſi-
ue p̄nceps ſit eccl̄iaſtic⁹: ſiue ſcl̄aris. pōt. n. p̄n-
ceps eccl̄iaſtic⁹ pugnar̄ ꝓ ↄſuatōe ſtat⁹ eccl̄ie
⁊ p̄nceps ſcl̄aris ꝓ ↄſuatōe ſui ſtat⁹. xxiij. q. i. gd
culpat̄. ⁊ q. ij. c. i. ⁊ viij. q. c. igit̄. Perſona āt p̄ua
ta bellare nō pōt: q̄ hz i iudicio ius ſuū vbi pōt
inſidiantē ↄuenire. Sz pono p caſuz q͛ q̄s i via
inſidiet̄: aut ſue res p violētiā auferāt ⁊ d̄robēt̄
nūq̄d erit ei licitū accipē arma: ⁊ bellare ↄ ip̄m.
Dico q͛ iure nāli q̄libz pōt vi vi r̄pellē: Et p ↄn̄s
dico q͛ ſi tal̄ incōtinēti: ⁊ cū moderamīe iculpa
te tutele. i. q͛ moderata illa tutela ſine culpa ſit
potīt tal̄ cū armis ſe ⁊ ſuas res d̄fendē. Sz ſi īt̄
uallū fuit tūc n̄ lz: ſz dz iudicē raptoris adire: ⁊
accuſar̄. ex̄ d̄ ho. c. ſignificaſti. v̄ſus finē. vbi dr̄
ſic. Quāuis vi vi repellē incōtinēti oēs leges ⁊
oia iura pmittūt: q̄ tn̄ id fieri dz cū moderamīe

iculpate tutele: nō ad ſumēdū vindictā: ſz ad iniu
riā ꝓpulſandā. vbi dic̄ gl̄. circa finē. Seruat̄. n.
moderamē: ſi illud tn̄ fiat: q̄ obmiſſo violētia r̄
pelli nō poſſit. Si v̄o ſic violētū ſit: ut ſine picu
lo mortis vitare nō poſſis: eū ſine pena interficis
ff. ad legē acq̄liā. l. iiij. ⁊. C. ād. l. corneliā d̄ ſicca
rijs. l. ij. ⁊ iij. ar. ex̄ de ho. c. ij. h̄ glo. Et h̄ itelligit̄
qn̄ infert̄ vis in pſona. Si āt īferret̄ vis in reb⁹
tūc potes res defendē: credo q͛ occidē nō dz: ſz
defenſare. Et nō q͛ ēt ꝓ defenſiōe pſone lz occi
dē inuaſorē: anq̄ ēt ſit illata iniuria: qn̄ alit̄ cer-
neret ſe euadē nō poſſe: vt i dc̄a. l. iiij. ff. ad. l. acq
liā. ſimilr̄. ⁊ i. l. v. Nō tn̄ q͛ lz tal̄ d̄fenſio ſit ↄceſ
ſa: nō tn̄ ē p̄cepta: imo pfect⁹ eēt ſe nō defendē
vt dicūt cōit̄ doctores iux̄ ↄſiliū xp̄i. Math. v.
c. Ego āt dico vobis nō reſiſtē malo. Et h̄ mlti
plici rōe. Pr̄io q̄ bon⁹ ide fruct⁹ patie pdit̄.
Luc̄. xxiij. In patiētia vr̄a poſſidebitis aīas ve
ſtras. Jacobi. i. Patiā pfectū op⁹ hz. Scd̄o
q̄ deo vīdicta relinq̄nda ē. Deut̄. xxxii. Da mi-
hi vindictā ⁊ ego retribuā. Tertio q̄ ↄſilio r̄
cto ↄdicit̄. ad Ro. xij. c. Noli vinci a malo: ſz vi
ce i bono malū ⁊c̄. Ego āt dico q͛ iſta ardua ſīt
vt d̄t̄minēt̄. Credo. n. q͛ ſi pōt euadē vitā abſq̄
mutilatōe ⁊ dāno ꝓximi faciat: ſin āt: d̄s ipſe il-
lūinet: gd faciēdū ſit. q̄re ⁊c̄. Scd̄o ad bellū
iuſtū req̄rit̄ iuſta: vt. ſ. mouēs bellū p̄ ſit offenſus
⁊ q̄ſierit iuſtitiā ⁊ nō iuenerit. vn̄ Aug. Juſta in
q̄t bella diffiniri debēt, q̄ vlciſcūt̄ iniurias: ſi gēs
l̄ ciuitas plectēda ē. i. puniēda: q̄ l̄ vīdicare ne-
glexerit: q̄d a ſuis iprobe fcm̄ ē: l̄ reddē q̄d p iiu
riā ablatū ē. h̄ ille. xxiij. q. ij. dn̄s nr̄. Hic ēt pz q͛
repſalie ↄcedūt̄: vt t̄ctat dn̄s Ber. i ſuo t̄ctatu.

Tertio req̄rit̄ itētio recta q̄. ſ. itendit̄ l̄ vt bo
nū ꝓmoueat̄: l̄ vt malū euitet̄. vn̄ ex odio l̄ vī-
dicta bellū fieri nō lz: ſz pp̄ iuſtitiā ⁊ charitatez.
xxiij. q. i. gd culpat̄. ⁊ idē. c. militare. vbi paꝝ p⁹
p̄ncipiū dr̄ ſic. Nocēdi cupiditas: vlciſcēdi cru-
delitas: iplicat⁹ atq̄ iplicabilis aīus: feritas re-
bellādi: libido dn̄andi: etſi q̄ ſimilia. h̄ ſūt q̄ i bel
lis iure culpāt̄ ⁊c̄. h̄ ibi. Aug⁹ ↄ Mācheos. Et
idē de v̄bis dn̄i ſup v̄bo militare dic̄ ſic. Mili-
tare nō ē pccm̄: ſz pp̄ p̄dā militare pccm̄ ē. Nec
rē publicā gerere criminoſuz ē: ſz iō agere rēpu
blicā: vt diuitias augeas: videt̄ eē dānabile. ꝓ
ptea. n. q̄dā puidētia militātib⁹ ſūt ſtipēdia ↄſti
tuta: ne dū ſumpt⁹ q̄rit̄: p̄do graſſet̄ ⁊c̄. h̄ ille. His
ſic nōtis pono hāc r̄gulā gn̄alē: q͛ q̄ iuſtū hz bel
lū q̄cq̄d capit ab hoſte l̄ a fautorib⁹ ſuis: ſiue ſub
ditis illi⁹: iuſte retinē pōt: vſq̄ dū illi de oī dāno
⁊ labore tā ſui q̄ ſuoꝝ fuerit ei plene ſatiſfactū:
l̄ donec hoſtis ſe ad ius offerat: ⁊ velit ſatiſfacer̄.
di. i. Jus gētiū. xxiij. q. vij. ſi de reb⁹. vlt̄ h̄ āt nō
dz rape: niſi forte eēt tal̄ hoſtis: c⁹ bōa pp̄ hereſiz
l̄ aliq̄d h⁹mōi forēt p edictū publicata. Et tota
p̄da q̄ vēit de bello iuſto dn̄i ē. ⁊ ipſe tenet̄ diui
dere ſm̄ portionē ⁊ qualitatē pſonaꝝ. di. iij. Jus
militare: vbi circa finē capl̄i dr̄ ſic. Itē p̄de de-
ciſio: ⁊ ꝓ pſonaꝝ qualitatibus ⁊ laborib⁹ iuſta

diuiſio ac p̄ncipis portio. ſupple eſt ius militare
vbi glo. ſup v̄bo. p̄ncipis. dic̄ ſic. Nō g̊ oia q̄ ca
piunt̄ in bello ſunt p̄ncipis: ⁊ ſic eſt ↄ. xxiij. q. v.
c. dicat. vbi dic̄. q͛ reg̃ ſīt oia. Sz dic q͛ p̄ncipis
ſunt oia: ſz ipſe tenet̄ ea diuidē ſz merita pſoaꝝ
h̄ ibi. Idē dr̄ in tex. ⁊ i glo. xxiij. q. v. dicat aliq̄s
Sz iſta relinq̄m⁹. Ad ſaz dubitatōez dico q͛
ꝓ defenſiōe patrie l̄ fidei eſt licitū etiā ↄ p̄rēz l̄
vxorē l̄ filiū bellare. de ↄuerſiōe infideliuz. c. i.
glo. iij. Dicit. n. p̄dicta glo. ſic. Pugnātes ꝓ p̄ria
⁊ fide: ob q̄uz pr̄ in filiū: ⁊ fili⁹ in p̄rēz ↄſurgē dz
ff. de religio. ⁊ ſūpt̃. funeꝝ. l. mīme. Et marit⁹ i
vxorē. xxxiij. q. i. vxor. in fi. ⁊. xxiij. q. vlt. in. c. le
gi ſiromaſtē ⁊c̄. h̄ glo. illa. q̄re ⁊c̄. Ad t̄tiū du
biū dico q͛ clericis bellare nō lz: niſi in caſu ne
ceſſitatis. xxiij. q. viij. p totū. Nā ad alioꝝ t̄rorē
pn̄t arma portare: ⁊ etiā ſi trāſirēt p loca picul o
ſa ad latronū terrorē: nō vt pcutiāt: ſz vt ſe d̄fē
dāt. xxiij. q. iij. c. Maximian⁹. ex̄ d̄ vi. ⁊ ho. cle.
c. clerici. Arma nāq̄ clericoꝝ ſunt orōnes ⁊ la-
chryme. xxxvi. di. c. fi. ⁊ ex̄ de voto. c. ex multa
glo. pel̄. Vn̄ licitū eſt ēt eis ⁊ alios pcutē: qn̄ vi
vi oportēt repellē. q̄ eſt lex nālis q̄ cōis oīb⁹ eſt
ar. ex̄ de ho. c. ſignificaſti. Sz ad ꝓpoſitū redea
mus. q̊t q̄ſo credis eē dānatos ꝓ iſtis maledict̃
guerris: q̄ fiūt in paupcula Italia: Sz h̄ nō ob
aliā cām fiūt: niſi q̄ nō eſt timor dei añ oculos
eoꝝ. Et ſic pz p̄ma cā: q̄re nō hn̄t ppl̄i timorē d̄i
⁊c̄. Scd̄a cā vn̄ orit̄ modic⁹ timor dei: eſt bo
noꝝ frugalitas. Filij nāq̄ iſrl̄ cū bonis t̄reſtri-
b⁹ abūdabāt ad idola ſe ↄuertebāt. ⁊ cū flagel-
labant̄: diluculo veniebāt ad eū. pſ. Cū occidēt
eos q̄rebāt eū: ⁊ diluculo vēiebāt ad eū. ⁊ Eze
ch. xviij. Hec fuit iniq̄tas Sodome ſoror̃ tue: ⁊
filiaꝝ ei⁹. Saturitas ⁊ abūdātia panis ⁊ ociuz.
Deut̄. xxxij. Incraſſat⁹ eſt dilect⁹: ⁊ recalcitrauit:
īpinguat⁹: dilatat⁹. Et Oſee. xiij. Adīpleti ſūt ⁊
ſaturati: ⁊ eleuauerūt cōr ſuū ⁊ obliti ſīt mī. et Job
xv. Cōtra oīpotentē roborat⁹ eſt: currit aduer-
ſus deū extēto collo: ⁊ pingui ceruice armat⁹ ē.
Et Hiē. xxij. ait dn̄s. Locut⁹ ſum ad te in abun
dātia tua: dixiſti nō audiā. q̄re ⁊c̄. Tertia cā
eſt exiſtēs iniq̄tas. Mltiplicata. n. pctā excecāt
ppl̄i intellectū vt v̄itatē itelligē neq̄ant. Sap.
ij. Errauerūt ⁊ excecauit eos malitia eoꝝ. So
pho. i. Ambulabūt vt ceci: q̄ dn̄o peccauerunt
Deut̄. xxviij. Percutiat te de⁹ amētia: ⁊ cecita
te ac furore mētis: ⁊ palpes i meridie: ſic̄ palpar̄
ſolet cec⁹ in tenebris. Tāte. n. in h̄. c. maledictō
nes dant̄ nō timētib⁹ deū q͛ legē illas expaui.
Dicit. n. ſic. Si audir̄ nolueris vocē dn̄i dei tui:
vt cuſtodias ⁊ facias oia mādata ei⁹: ⁊ cerimōi
as q̄s ego p̄cipio tibi hodie: vēiēt ſup te oēs ma
ledictōes iſte: ⁊ app̄hēdēt te. Maledict⁹ eris in
ciuitate: ⁊ maledict⁹ i agro. Maledictū horreū
tuū: ⁊ maledicte reliq̄e tue. Maledict⁹ fructus
vētris tui: ⁊ fruct⁹ t̄re tue: armēta boū tuoꝝ: ⁊
greges ouiū tuaꝝ. Maledict⁹ eris ingrediēs: ⁊
maledict⁹ egrediēs. Mittet ſup te dn̄s famē et

eſuriē: ⁊ icrepatōez in oia opa tua: q̄ facies: do-
nec ↄterat te: ⁊ pdat velocit̄ te ſub celo: pp̄ adī-
uentōes tuas peſſimas: in q̄b⁹ reliq̄ſti me. Adiū
gat tibi dn̄s peſtilentiā donec ↄſumat te de t̄ra
ad quā ingredier̃ poſſidēdā. Percutiat te dn̄s
egeſtate: febre: ⁊ frigōe: ardōe: ⁊ eſtu: ⁊ aere cō
rupto: ac rubigīe: ⁊ pſeq̄t̄ te donec peas. Sit ce
lū q̄d ſup te eſt eneū: ⁊ terra quā calcas ferrea.
Det dn̄s imbrē t̄re tue puluerē: ⁊ de celo d̄ſcen
dat ſup te cinis donec ↄteraris. Tradat te dn̄s
corruentē añ hoſtes tuos. p vnā viā egredieris
ↄ eos: ⁊ p ſeptē fugias ⁊ diſpgaris p oia reg̃ t̄re
Sitq̄ cadauer tuū in eſcā cūctis volatilib⁹ celi
pcutiat te dn̄s vlcē egypti: ⁊ pte corpis p quaz
ſtercora digerunt̄: ſcabie q̄z ⁊ prurigīe ita vt cu
rari neq̄as. Suſtineas oī tp̄e calūniā: ⁊ opp̄ma
ris violētia: nec hēas q̄ liberet te. Vxorē accipi
as: ⁊ ali⁹ dormiat cū ea. domū edifices: ⁊ nō hi-
tes in ea. plātes vineā: ⁊ nō vindemies eā. Bos
tu⁹ imolet̄ corā te: ⁊ comedes ex eo. Aſin⁹ tu⁹ ra
piat̄ i ↄſpectu tuo: ⁊ n̄ reddat̄ tibi. Oues tue dē
tur inimicis tuis: ⁊ n̄ ſit q̄ te adiuuet. Filij tui ⁊
filie tue tradant̄ alt̄i pplo̅ vidētib⁹ ocul̄ tuis: ⁊ d̄
ficientib⁹ ad ↄſpectū eoꝝ tota die: ⁊ n̄ ſit fortitu
do in manu tua. fruct⁹ t̄re tue ⁊ oēs labōes tuos
comedat ppl̄us q̄uē ignras. Et ſis ſp calūniā ſu-
ſtinēs ⁊ opp̄ſſus cūctis dieb⁹: ⁊ ſtupēs ad t̄rorē
eoꝝ: q̄ videbūt oculi tui. Percutiat te de⁹ vlcē
peſſimo in gētib⁹: ſanariq̄ n̄ poſſis a plāta pedis
vſq̄ ad v̄ticē tuū. Ducet te dn̄s i regē tuū quē
ↄſtitueris ſup te in gentē quā ignoras: tu ⁊ p̄res
tui: ⁊ ſuies ibi dijs alienis lig̃ ⁊ lapidi. Et eris p
ditus in ꝓuerbiū ac fabulā oībus pplis ad q̄s
te itroduxerit dn̄s. Semētē multā iacies i terrā
⁊ modicū ↄgregabis. q̄ locuſte oia ↄgregabūt
⁊ deuorabūt. vineā plātabis ⁊ fodies: ⁊ vinū n̄
bibes: nec colliges ex ea q̄ppiā. qm̄ vaſtabit̄ v̄-
mibus. Oliuas hēbis in oīb⁹ termīs tuis: ⁊ nō
vngeris oleo. q̄ defluēt ⁊ pibūt. Filios gn̄abis
⁊ filias: ⁊ nō frueris eis. qm̄ ducent̄ in captiuita
tem. Oēs arbores tuas ⁊ oēs fruges t̄re tue ru
bigo ↄſumet. Aduena q̄ tecū verſat̄ i terra aſcē
det ſup te: eritq̄ ſublimior. ipſe fenerabit tibi: ⁊
tu non fenerabis ei. ipſe erit in caput: ⁊ tu eris i
caudā. Et veniēt ſup te oēs maledictiōes iſte:
⁊ pſequentes apprehendēt te: donec intereas.
q̄ non audiſti vocē dn̄i dei tui: nec ſuaſti man
data ei⁹. Et multe alie ſequūt̄ ibidē maledictio
nes: quas ſcribendo ſtupebā. ſufficit has ad nr̄i
terrorē adduxiſſe ⁊c̄. Ergo oēs timeamus deū
ne his maledictionib⁹ ſuccūbamus. q̄uare ⁊c̄.

Quantū ad terciā veritatē dico q͛ tres ſunt
radices: vnde ꝓuenit q͛ non timentes deuz iu-
dicia dei non videāt. Prima dicit̄ iuſtū iudi-
ciū dei. Scd̄a iuſta pmiſſio dei. Tertia iuſta
ſubtractio dei. Prima inq̄ cauſa dicit̄ iuſtuz
iudiciū dei. Juſtū quippe ē vt nō timētib⁹ deū
iudicia dei non reueletur. q̄ indigni ſunt. Iſa.
xlvij. Veniet ſup te malū: ⁊ neſcies ortuz eius.

Jrruet ſup te calamitas:quã nõ potis expiare.
Veniet ſup te repente miſeria:quã neſcis. Et p
uer.i.ait dñs. Ego in iteritu vřo ridebo ⁊ ſubſa
nabo:cũ vobis qđ timebatis aduenerit: cũ ir-
ruerit repentina calamitas ⁊ interit⁹ q̃ſi tẽpe-
ſtas ingruerit.qñ ueniet ſup uos tribulatõ ⁊ an
guſtia:tũc inuocabũt me:⁊ nõ exandiã.mãe ↄ-
ſurgent ⁊ nõ iuenient me: eo ꝙ exoſaʒ habuerĩt
diſciplinã ⁊ timorẽ dñi nõ ſuſceperint:nec acqe
uerint ↄſilio meo:⁊ detraxerint vniuerſe corre
ctiõi mee ⁊c̃. Jñ Hiere.v.dř. Audi pp̃le ſtulte
q nõ hẽs cor:q hñtes oculos nõ videtis. Me ḡ
nõ timebitis ait dñs. A facie mea nõ dolebitis
q poſui arenã t̃minũ mari: p̃ceptũ ſempit̃nũ qđ
nõ p̃teribit. Et ſequit̃ pp̃lo aũt huic fcm̃ eſt cor in
credulũ:⁊ exaſperans:receſſerũt:⁊ abierũt: ⁊ ñ
dixerunt in corde ſuo. Metuam⁹ dñm deũ nr̃ʒ
q dat pluuiã tẽporaneaʒ ⁊ ſerotinã in tp̃re ſuo.
Propterea Jſa.vj.dñs clamat. Exceca cor pp̃li
hui⁹:⁊ aures ei⁹ aggraua:⁊ oculos ei⁹ claude;
ne forte videat oculis ſuis ⁊ aurib⁹ ſuis audiat
⁊ corde ſuo intelligat ⁊ ↄuertat̃: vt ſanẽ euʒ. q̃
ſupple iſte pp̃ls nõ eſt dign⁹ iſta vidẽ:nec audir̃
nec intelligẽ ⁊c̃. Scđa cã q̃re nõ timẽtes deũ
iudicia dei nõ vident: dř iuſta p̃miſſio dei. Ju-
ſte.n.p̃mittit đs: vt adipleant deſideria cordis
eoꝝ ⁊ poſtea: ſic gaudentib⁹ irruant mala iopi
nata. ps. Dimiſi eos ſm̃ deſideria cordis eorũʒ:
ibunt in adinuentionib⁹ ſuis. Et Job.xxj. Gau
dent ad ſonitũ organi: ducunt in bonis dies ſu-
os:⁊ in pũcto ad inferna deſcendũt. Et iteꝝ.pſ.
Deſideriũ eoꝝ attulit eis:⁊ nõ ſunt fraudati a đ
ſiderio ſuo.adhuc eſce ipſoꝝ erãt in ore ipſoꝝ: ⁊
ira đi cecidit ſup eos. Et ad Ro.i. Propter qđ
tradidit eos đs in paſſiones ignominie. nã fe͂ie
eoꝝ ⁊ maſculi eoꝝ relicto vſu nãli fe͂ie exarſer̃t
in deſiderijs ſuis ⁊c̃. Tertia cã dř iuſta đi ſub
tractio.ſubtrahit đs pp demerita pp̃li graʒ ſuã
ab eis:⁊ fiunt ſic nauis in maris medio amiſſo
clauo: velo:ancora:⁊ remis: ⁊ ad oẽm ventũ in
uoluit̃. Leuit̃.xxvj. Ponã faciẽ meã ↄ̃ vos:⁊ fu
gietis nemine pſequẽte. Subtrahit ⁊ bona ↄſi-
lia: vt dici ſolet.a chi dio vole male:a colui tole
el ſeno. Subtrahit vnitatẽ:⁊ pacẽ:⁊ occidũt ad
inuicẽ vt belue. Job.xxj. Jmmutãt cor p̃ncipũ
pp̃li t̃re:⁊ decipit eos vt fruſtra incedãt. palpi-
tant.n.i tenebris ⁊ nõ i luce:⁊ errare faciet eos
q̃ſi ebrios. Decipit aũt eos đs:qñ p̃ter eoꝝ intẽtũ
⁊ inopinatũ euentũ mittit ſup eos flagella ſua.
Sap̃.v. Subito veniet ira illi⁹: ⁊ i tp̃re vidicte
diſp̃det te. Si ḡ nõ euigilaueris o pp̃le ſtulte ait
dñs. Apoc̃.iij. Veniã ad te tanq̃ʒ fur:⁊ neſcies q̃
hora veniã.q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ prima ↄſideratio.

De qualitate diui timoris ↄſideratõ ſecũda.

Secundo loco. Diui timoris ↄgruã q̃litatẽ videam⁹. vbi tres ↄ
clõnes ſubiungaʒ⁹.vʒ. Pria ↄclõ
eſt iſta. Etſi timor dei ſit maxie ɏtu
tis:tñ ſine ſpe:⁊ miſicordie dei ĩtuitu inanis ẽ:⁊
diabolice ꝟuitutis. Scđa ↄclõ eſt iſta. Nõ põt
verus in aĩa timor gñari:ſi aĩa in fide xp̃i nolue
rit illũinari. Tertia ↄclõ eſt iſta. Jn tota aĩa ti
mendus eſt đs: vt reuera ⁊ p̃fecte poſſit ⁊ debe
at a nobis eſſe glorificatus.

Menſurari dʒ timor cũ ſpe miſericordie dei
Concluſio prima.

a Ccipe primã ↄclõnẽ. vʒ. Etſi timor dei
ſit maxime ɏtutis: tñ ſine ſpe:⁊ miſicor
die dei ĩtuitu inanis ẽ:⁊ diabolice ꝟui-
tutis. Ad c⁹ declaratõʒ tres inquiraʒ⁹ ɏi. vʒ.
Pria ɏi.eſt iſta.quẽ modũ obſuare debem⁹:
vt deũ fructuoſe timẽ poſſim⁹. Scđa ɏi.ẽ iſta
ſi ſci vnq̃ʒ ſic timuerũt: vt mori ꝓ xp̃o r̃cuſarẽt.
Tertia ɏi.eſt iſta. vñ accidit ꝙ quidã ſic timu
erũt:ꝙ vt legim⁹ ſeipſos occiderũt. Ad p̃mã
ɏi.dico ꝙ due ſunt ꝓuiſiones fiende: vt recte
ſcẽq̃ʒ viuaʒ⁹:ne in baratrũ p̃iclitemur. ſ. ꝓuiſio
timoris dei:⁊ ꝓuiſio ſpei miſicordie dei. Nã q̃
Judas timore tñ vite ſue ꝓuidit:iõ laq̃o abiẽs
ſe ſuſpendit. Caim occiſo fr̃e itidẽ faciens. Geñ.
iiij.c.ait. Maior eſt iniq̃tas mea q̃ʒ vt veniã me
rear. Et Origenes q̃ tñ de dei miſicordia ꝓ-
uidit:falſaʒ doctrinã ſeminauit:dicens. Jn fine
ſeculi oẽs ſaluari debẽ.ſʒ iuſtus dñs ⁊ iuſtitiã di
lexit:eq̃tatẽ vidit vult⁹ eius. Tu ɏo aĩa mea ti
more nõ tñ:nec ſpe miſicordie tñ tibi ꝓuideas
ſʒ vtroq̃ʒ. Nã alteꝝ ſine alťo rẽ p̃nicioſam facit
ſʒ vtrũq̃ʒ ſimul:rẽ fructuoſiſſimam parit. Audi
Greg.xxxiij.moꝝ.c.xiij. Pi⁹ inq̃t ac iuſtus eſt
ↄditor nr̃:ſʒ nemo dicat:q̃ pi⁹ ẽ venialit̃ pecco:
⁊ nemo q̃ peccauerit: dicat:q̃ iuſtus ẽ: de pcci
remiſſione deſp̃o. Relaxat.n.đs facin⁹ qđ đfle
tur.ſʒ p̃petrare qs timeat:q̃ ſi digne defleř poſ
ſit ignorat. Añ culpã igit̃ iuſtitiã metuat p⁹ cul
pã tñ de pietate p̃ſumat:neq̃ʒ iuſtitiã timeat:ut
nulla ſpei ↄſolatõe ↄualeſcat.neq̃ʒ ita ↄfidat de
miſicordia vt adhibẽ vulnerib⁹ ſuis digne pe-
nitẽtie negligat medicinã. Sed quẽ p̃ſumit ſibi
pie p̃cere:ſemper ẽt cogitet diſtricte iudicare.
Sub pietate itaq̃ʒ ſpes gaudeat p̃ccõris: ſʒ ſub
diſtrictione illi⁹ penitẽtis correctio ↄtremiſcat.
H ille. Totã me ↄſolatiõe refocilaſti: ait aĩa.pat̃
Ambro. Nũq̃ʒ p̃fecto tñ ↄtremiſcã de iuſtitia
qn miſicordiã dei mihi añ mẽtis ocťos añponã
nec econuerſo. Sʒ dic q̃ſo mihi q̃nta ẽ miſicor-
dia dei: an exhauriri aut minui põt? Aĩa mea
accipe hanc regulã gñalẽ: ꝙ tãta ẽ miſicordia
dei:q̃ntũ ẽ eẽ ipſius dei. Eccľ.ij. Scđʒ inq̃t ma
gnitudinẽ ipſi⁹:ſic ⁊ miſicordia illi⁹ cũ ipſo. Jn
H tñ differũt eẽ đi ⁊ miſicordia ei⁹. qm̃ ab et̃no
fuit eẽ dei:⁊ ab et̃no fuit cõicatũ.q̃ cui cõicare
tur hẽbat̃. H aũt fuit trib⁹ p̃ſonis. et̃nus.n.pr̃: et̃n⁹
filius:et̃nus ſp̃us ſcũs. Sʒ miſicordia dei ab et̃
no nõ fuit cõicata.q̃ ab et̃no cui cõicaret̃ ñ ad-
inuenit. Miſicordia.n.miſeriã p̃ſupponit. ſʒ añ
mundi exordiũ nlľa miſeria erat. ḡ cui cõicaret̃
ñ ẽat. Fcõ aũt mũdi eẽ:i oĩ etate diuina miſicõdia
fulſit. Ab Adã.n. vſʒ ad diluuiũ duo millia.cc.
xlij.fluxerũt ãni. A diluuio vſq̃ʒ ad Abrahã.m.
c.lxxiiij.ãni. Ab Abrahã vſʒ ad Moyſen.cccc.
xlij.ãni. A Moyſe vſʒ ad xp̃m.m.dc.⁊.xxxviij.
anni. Et ſũma iſtoꝝ ãnoꝝ eſt q̃nq̃ʒ milia q̃ngẽti:
trib⁹ ãnis min⁹. Adã legim⁹.xxx.filios ⁊ totidẽ
filias gñaſſe. Et in t̃cia etate plimi fuer̃t reges:
vt pʒ i Geneſi. Et tñ audi mirabile ɏbũ. Nũq̃ʒ
fuit aliq̃ etas in q̃ clementiſſim⁹ de⁹ ſuã miſicõ
diã occľtauerit. Nã ⁊ p̃mi p̃entes cũ ex pctõ to
talr̃ ãnihilari mẽrent̃: grãdẽ miſicõdiã ſuſcepũt
qm̃ illos in hũc mũdũ p̃niam acturos miſit: ⁊ ñ
ꝓrſus deſtruxit. Jtẽ ⁊ tp̃e diluuij in ſa etate cũ
gigãtes eẽnt in t̃ra: ⁊ multiplicata hoĩum mali-
tia eẽt:magnã miſicõdiã oñdit: dũ p archã hũa
nũ gen⁹ ſaluauit. Jtẽ ⁊ tertiã etatẽ a caldeis de
preſſã: verã fidẽ đſtruẽ volẽtib⁹: ⁊ ignẽ adorãe
miſericordia ſua nõ deſpexit: ſʒ Abrahã đ igne
caldeoꝝ extraxit:⁊ illeſũ preſeruauit. Geñ.xv.
Jtẽ ⁊ q̃rtã etatẽ nõ dereliq̃t miſericordia dei:ſʒ
multis ſignis pp̃lm ſuuʒ de manibus liberauit
Pharaõis:⁊ illũ afflictũ p deſertũ celeſti mãna
pauit:⁊ aq̃ʒ đ petra dedit. Exo.p totũ. Jn q̃nta
etate multiplicauit pp̃has q vnũ deũ adorãdũ
inſtãter p̃dicarẽt. Erãt.n.idolatre effecti hoĩes
mũdi: vt in libris regũ ⁊ pp̃his legim⁹. Jtẽ ⁊ ſe
xtã etatẽ gementẽ: vt filiũ ſuũ mittẽt de⁹:miſi-
cordie ocul⁹ nõ deſpexit:ſʒ vt ait apľs ad Gaľ.
iiij. Miſit de⁹ filiũ ſuũ natũ.i.naſcẽdũ ſub lege
vt eos q ſub lege erãt redimẽt. Jo.i. Verbũ ca-
ro factũ eſt. Et ↄſũmatis redẽptõis nr̃e myſťijs
⁊ ad celos aſcẽdẽte xp̃o:nõ pp hoc illi⁹ oblit⁹ ẽ.
Sʒ ſupuenientib⁹ imp̃atorib⁹ fidẽ xp̃i extinguẽ
volẽtib⁹:miraculť multis iuuit:⁊ tãdẽ ãpliauit ⁊
magnificauit. Et indies vt cernim⁹ infinita ſcõ
rũ miracula clareſcũt. Et tãdeʒ tp̃e antixp̃i cũ i
ſũmo H etas q̃ſſata erit:nõ deſpiciet illã de⁹:nec
ↄtiebit in ſinu miſicordias ſuas:ſʒ Enoch ⁊ He
liã ɏitatis p̃dicatores: ⁊ Joannẽ euãgeliſtã ſm̃
q̃ſdã: vt ſic đ lege nãe ſit Enoch: đ lege ſcripta
ſit Helias: de lege euãgelica ſit aq̃linus Johs:
publice xp̃i fidẽ p̃dicaturos mittet. Et finaliter
extincto antixp̃o p angelũ:⁊ igne mũdo purga
to electos in gľa collocabit. Ecce q̃ʒ mirĩ modis
diffuſa eſt p tp̃a diuerſa cleměciſſima miſicõdia
dei.ita vt ɏe dicẽ poſſim⁹ illud Deut̃.iiij. Non
eſt alia natio q̃ hẽat deos appropinquãtes ſibi:
ſic adeſt nobis de⁹ nr̃. Nõ ḡ aĩa mea de dei miſi
cordia diffidam⁹:nec ſine timore p̃ſumam⁹: ſed
t̃riti de iuſtitia: đ dei miſicordia ↄfidam⁹. vt dř
đ pe.d.i.c.null⁹ đhite.cũ glo. Jñ apľs ad Eph̃.
iiij. Hoc igr̃ dico ⁊ teſtificor in dño: vt iã nõ am
buletis ſic ⁊ gẽtes ãbulãt in vanitate ſenſus ſui
tenebris obſcuratũ hñtes intellectũ: alienati a
via dei p ignorãtiã q̃ eſt in ill̃: pp cecitatẽ cõdis
ipſoꝝ. Qui deſp̃antes ſemetipſos tradider̃t ipu
dicitie in op̃ationẽ oĩs ĩmũdicie in auaritiã. vos
aũt nõ ita didiciſtĩ xp̃ʒ ⁊c̃.qr̃ pʒ p̃ma ɏi. Qrtũ
ad ſaʒ dubitatõʒ ſiue ɏi. dico: ꝙ oẽs ſci q̃cũq̃ʒ
ſũt illi q hoĩes fuerũt mõtẽ nãlr̃ fugiẽrt: ⁊ timo
re nãli nũq̃ʒ mortẽ elegẽrt:ſic patuit i p̃ria ↄſiđ
ratõe.⁊ p̃ſertim de xp̃o ⁊ diſcipuľ ei⁹. Sʒ dices
ↄ̃.oñdã tibi tã in veťi q̃ʒ in nouo teſtõ: tã bonos
q̃ʒ malos mortẽ ⁊ q̃ſiſſe:⁊ ſũmop̃e affectaſſe. Jn
teſtõ veťi de bonis hẽtur de Thobia dicente.
Thobie.iij. Et nc̃ dñe ſm̃ volũtatẽ tuã fac me-
cũ miſicordiã:⁊ p̃cipe in pace r̃cipi ſp̃m meũ.ex
pedit.n.mihi mõi magiſq̃ʒ viuẽ. H ille. Bon⁹ ille
ſcũs ꝓp̃ha Helias fugiẽs a facie ipiiſſime Hie
zabelľ cũ ſub iunip̃o eẽt:petiuit aĩe ſue vt mõe
ret̃:dicẽs. Tolle q̃ſo dñe ſp̃m meũ.nʒ.n.ego me
lior ſũ q̃ʒ fr̃es mei.⁊ ſic đ alijs.iii.R.xix. Et Sa
ra bona illa matrona ait Thobie.iij. Peto dñe
vt de vincľo iprop̃ij h⁹ abſoluas me. Et đ malis
appet de Baalã. Nũeri.xxiij.q ait. Moriatur
aĩa mea ⁊c̃. De nouo teſtõ:ut ceťos taceã. Nõne
Paul⁹ vas electõis. Actĩ.xxi. dicebat. Nõ ſolũ
ligari:ſed mori cupio. Et crebro dicebat. cupio
diſſolui ⁊ eẽ cũ xp̃o.qr̃ ⁊c̃. Jñ Boe.p̃ đ ↄſo. ait.
Mors hoĩuʒ felix:q̃ nec ſe nec dulcib⁹ ãnis Jn
ſerit:⁊ meſtis ſepe vocata vẽit. Heu heu q̃ʒ ſur
da miſos auertit̃ aure. Et flẽtes ocťos clauder̃
ſceua negat. Quib⁹ ɏbis ſatis ap̃pʒ ꝙ multi mor
tẽ deſiderãt. Dico aĩa mea ꝙ veꝝ de oĩb⁹ dicis
Sʒ nec boni nec mali vnq̃ʒ mortẽ nãlr̃ eleger̃t
nec vnq̃ʒ eligẽt mortẽ nãli. qm̃ vltimũ eſt oĩum
terribiliũ.ſʒ iuſti mortẽ eligũt p grãm:nõ p nãʒ:
vt gloriã nõ p nãm:ſʒ p grãm in et̃nũ poſſideãt.
⁊ ſic mors hʒ rõem q̃ʒdã hõi:tãq̃ʒ qđdã remouẽs
ꝓhibẽs.ſ.corp⁹:qđ aggũat aĩaʒ ne citi⁹ ad gľaʒ
et̃nã volitet poſſidẽdã. Mali etiã in eoꝝ tribu-
latõib⁹ tñ mortẽ appetũt: ſʒ nõ p nãm:ſʒ pp pe-
nã quã morte ipſa fugẽ arbitrãt̃. Sic tp̃ibus nr̃is
de magr̃o q̃dã in ſac̃ theologia ordinis nr̃e. heu
aĩe ſue miſabľr accidit. Qui q̃buſdã tribulatõi
bus ſui cã inundãtib⁹: Jude exẽplo vitã miſrie
finiuit: oĩb⁹ poſterĩ dat⁹ in exẽplũ q̃re ⁊c̃. Qr
tũ ad t̃tiã ɏi. ſatis claret r̃nſio. ꝙ ſi legim⁹ q̃ſdaʒ
ſic timore ↄcuſſos: vt ſeipſos occiderẽt: H nulla
de cã p̃ncipaliori ⁊ vľiori eſt:niſi q̃ ſpe caruer̃t.
vñ poeta canit. Spe q metuit: morituros viuẽ
vidi. Spe duce victos:ſpe moriẽte mori.ii.R.
ij. An ignoras ꝙ deſp̃atio p̃iculoſiſſima eſt. Jñ
bon⁹ ille Job.xiij.c. Poſtq̃ʒ cõp̃e afflict⁹ erat:fi
lijs orbat⁹.reb⁹ oĩb⁹ ſpoliat⁹: dixit. Etiã ſi me oc
ciderit i ipſo ſp̃abo. Et vn⁹ ex ſeptẽ fr̃ib⁹ a tyrã
no cruciat⁹ ait. E celo iſta mẽbra poſſiđo: ſʒ pp
dei leges illa deſpicio.q̃a ipſa me recepturũ ſp̃o
Audi Greg^m libro moꝝ. Spes inq̃t in et̃nitate
aĩum erigit. Et idcirco nlľa mala q̃ exťi⁹ tollẽat
ſentit. Tãtoq̃ʒ ſpes i đo ſolidiõ ſurgit: q̃ʒto p illo
q̃s H g̃uiora p̃tulerit. q̃ neq̃q̃ʒ retributiõis gau-
diũ de et̃nitate colľr: qđ nõ hic p̃us pia tribula-
tõe ſeminat̃. H ille. Et Ber. in ſmõe. ſpes triplex
eſt. Nã de fide p̃ceptoꝝ orit̃ ſpes venie. de fiđ
ſigñ ſpes gr̃e: de fide ꝓmiſſoꝝ ſpes gľe. hec ille
Et ſi dicis ↄ̃. Spes futuri lucri nõ venit in exti
mationẽ damni. ff. ad.l.acq̃liã.l.q̃uẽadmodũ.§.
idẽ eſt in arbitriis. ḡ falſũ eſt: ꝙ ex ſpe glorie q̃ eſt
lucrũ futurũ: non dʒ extimari pro dãnis illatis.

Dico ꝙ nõ eſt ſimilitudo in lucro tꝑali ⁊ eťno: ſpes.n.lucri boni tꝑalis eſt incerta.⁊ iõ nõ exti manda. Sed ſpes lucri vite eťne eſt certa. ⁊ iõ dꝫ extimari. Et iõ qꝛ extimať:iõ ſcĩ oĩa tormẽta paſſi ſunt:cũ tormẽta finita ſint:⁊ gloria infinita. Ad Ro.viij. Quis nos ſepabit ⁊c̃. Et idẽ.ij. ad Thimo.vlt. Bonũ certamẽ certaui curſum ꝯſumaui:fidẽ ſuaui. In reliq̃ repoſita ẽ mihi corona iuſtitie: quã reddet mihi in illa die iuſtꝰ iudex. Nõ ſolũ ãt mihi:ſed ⁊ his q diligunt aduẽtũ eꝰ.q̃re pꝫ q̃ũo lex intelligenda ẽ. Et addo iſtud dictũ ſm dños legiſtas. ꝙ q̃uis ſpes futuri lucri nõ extimeť q̃tũ ad illatũ dãnũ:tñ rõ lucri ſemper hñda eſt.ff.de eo qui certo loco.l.iij. §.ſi.cũ glo.⁊ lege ſequenti. q̃re ⁊c̃.

Qꝫ verus timor in fide roborať ꝯclõ ſa.

Ccipe ſam ꝯclõnẽ.vꝫ. Nõ põt verus i aĩa timor gñari: ſi aĩa in fide xp̃i noluerit illũinari. Ad cꝰ ṽitatẽ tres ingramꝰ dubitatões. Pꝛĩa dubitatio eſt iſta. An ſine fide poſſit in aĩa verus eẽ timor. Scđa eſt iſta. An infideles ꝑ timorẽ pene ⁊ ſupplicij ſint ad fidẽ ꝯuertendi. Tertia ṽi.ẽ iſta. vtrũ ꝑ timorẽ pene ſint cogẽdi mali xp̃iãi:vt bñ viuãt. Qꝫ tũ ad primã dico ꝙ cũ timor dei ad dilectõẽ dĩ ordineť:⁊ diligẽ ľ timẽ nõ poſſimuſ quẽ ignoramus:⁊ fideſ ſit illa q̃ ignorantiã pellimꝰ:neceſſe eſt vt fide oculos illũinatos hẽamus. Jõ de fide aliq̃ videamꝰ. Nõndũ ĝ ſm magr̃m ſniaꝝ in iij.di.xxiij.ꝙ credere nõ ẽ fides:ſed actꝰ fidei: ľ pꝰ eꝰ.vñ.c.ij.hanc diſtinctõẽ ponit. Qꝫ aliud eſt credẽ deo:aliud credẽ deũ:⁊ aliud credẽ in dꝫ. qđ ꝑoptime Augu. in glo. ſup illud ad Ro.iiij. Credenti in eũ q iuſtificat impiũ. ſic exponit dicens. Attende qd dicat.ait.n.credenti in eũ ⁊ ñ ei. Nã aliud ẽ credẽ ei:⁊ aliud credẽ eũ:⁊ aliud credẽ in eũ. Scđm quẽ modũ loq̃ndi Alexan. de Ales in.iij.fidẽ diſtinguit dicens: ꝙ fides aut ſumiť ꝓ hitu acq̃ſito:aut ꝓ hitu infuſo. Si ꝓ hitu acq̃ſito:ſic fides ẽ hitus ex rõe ľ teſtimõio acquiſitꝰ. Et ſic põt elici primꝰ fidei actꝰ:q ẽ credere deo.i.dictis eꝰ ⁊ teſtimonijs fidẽ adhibeť. ſo põt ſumi fides ꝓ hitu gratuite infuſo. Et h duobꝰ modis. vno mõ qꝛ ꝑ talẽ hitũ intellectuſ eleuať ſupra ſe ad aſſeintendũ ꝑme ṽitati ꝑp ſe ⁊ talis hitus intellectuꝫ tñ mouendo ⁊ nõ affectũ ꝑ amorẽ erit informis. Et eliciť ſecũdus actus qui ẽ credẽ deũ.ſ.creatorẽ:redẽptorẽ: trinũ ⁊ vnũ ⁊c̃.q̃ oĩa nõ pñt elici ab hitu acq̃ſito:ſicut pꝫ in phis. Concedũt.n.logici hanc ꝓpoſitõnẽ. deũ trinũ ⁊ vnũ cognouit Ariſtoteles: ⁊ tñ Arꝫ. nõ cognouit deũ trinũ ⁊ vnũ. qꝛ illud ꝑdicatũ trinũ ⁊ vnũ appellat formã.⁊ ẽ ſenſuſ. Arꝫ. nõ cognouit deũ trinũ ⁊ vnũ ſub rõne q̃ trinus ⁊ vnꝰ. In ꝑma ãt ꝓpoſitõe illud trinũ ⁊ vnũ nõ appellat formã.⁊ ẽ ſenſus. deũ trinũ ⁊ vnũ cognouit Arꝫ.i.qđ ẽ trinũ ⁊ vnuꝫ cognouit Arꝫ. nõ tñ vt trinũ ⁊ vnũ:ſed vt primũ motorẽ:ľ ꝑmã cãꝫ: ľ primũ principẽ.xij.methaphiſice i fine. Entia nolunt mali diſponi. vnꝰ ĝ pnceps. Et rõ huius diuerſitatis ẽ propť quandã logice regulã dicẽtẽ:ꝙ appellatio forme ẽ acceptio ťmini in ꝓpoſitione limitati per ťminũ ꝑcedentẽ:ꝯcernentẽ actũ mentiſ:vt intelligo roſã.i.intelligo aliquid ſub rõne q̃ ẽ roſa. Sed h miſſa faciamꝰ. Qñcũq̃ igiť intellectꝰ ſupra ſe eleuať ꝑ hitũ infuſũ ad aſſentiẽdũ ꝑme ṽitati ꝓpť ſe:abſq̃ h ꝙ affectꝰ ꝑ amorẽ eleueť:talis fides dĩ informis. Et hãc fidẽ ẽt pccõres hñt:ſilr ⁊ demones. Jacobi ſo. Demones credũt ⁊ ꝯtremiſcũt. Et h ẽt põit magr̃ vbi.ſ. Si ṽo per habitũ fidei eleuať intellectus ad aſſentiendũ ꝑme ṽitati propť ſe: ⁊ cũ h ẽt affectꝰ ꝑ amorẽ eleuať ad amandũ ſũmã bonitatẽ propť ſe:tunc erit fides formata:⁊ h ꝓpe ẽ ṽa ṽtus:a q̃ ſumiť tertius actus.ſ.credẽ in dꝫ h ẽ credendo deũ amare:credẽdo in eũ ire:⁊ credendo ei adherẽ: ⁊ credẽdo eiꝰ mẽbris incorporari. Et hic amor requiriť ad timorẽ: hic amor ad ṽam fidẽ: h fides ad veꝝ amorẽ ⁊ timorẽ. Et ſic pꝫ ꝑma ṽi. Quantũ ad ſam ṽi. vide i fra feria.vj.tertie dñice in tertia ꝯclõne ꝑme ꝯſiderationis ad ſam ṽitatẽ. Jbidẽ.n.h mã perpulchre ventilať. vide ibi. Quantũ ad tertiã dico ꝙ dñs Grãnꝰ.xxiij.q.vj.mouet hanc q̃õẽ. vtrũ mali ſint ad bonũ cogẽdi. Et arguit ad vtrãq̃ partẽ.⁊ tandẽ ſoluit ſic. Et nõ intelligit de infidelibꝰ:qm̃ iã in ſa ṽitate detminať ꝙ nõ ſũt cogendi. Sed de malis xp̃ianis intelligiť rñſio Grãni ex q̃ ſolutione ⁊ alijs dictis eius ponunť iſte regule gñales. Prima regula ẽ iſta. Qeť heretici ſũt cogẽdi ad fidẽ quã ſuſceperũt.xxiij. q.vj.ꝑ totũ. Scđa regula gñalis ẽ iſta. Qeť ſolẽniter vouẽtes: ſunt ad ꝯtinentiam cogẽdi. xxvij.q.i.ſi quis ſacro.⁊.c.ſi cuſtos ṙligioſi. Sꝫ ad ſuſcipiendũ nõ ſunt cogendi.xxxij.q.i.itegritas. Ubi dĩ integritas corpis expetenda ẽ a nobis:quã ego ꝓ ꝯſilio ſuadeo: nõ iperio ꝑcipio. Sola ẽ.n.integritas q̃ ꝑſuaderi põt: ipari ñ põt. Et nõ vt dicit glo.ꝙ h dictio ſola detminat illud ṽbũ ſuaderi.⁊ ẽ ſenſus.i. ſolũmõ ſuaderi. h glo. Et in.c.ꝑſens.xx.q.iij.dĩ ꝙ monaſterialibꝰ diſciplinis nullus ſubijciať inuitꝰ. Et gñaliť poniť alia regula ꝙ oẽs fideles ad bona neceſſaria ad ſalutẽ cogendi ſunt: ⁊ maxiẽ ꝑ excõicatõnẽ.xxiiij.q.iij.tã ſacerdoteſ. vbi dĩ ſic. Tã ſacerdotes q̃ȝ reliq fideles oẽs ſũmã debẽt hr̃e curã de his q ꝑeunt:quatenꝰ eoꝝ redargutione: aut corrigant a pccĩs: aut ſi incorrigibiles apparuerint:ab ecclia ſepenť. Et ſunt ṽba Anacleti pape. Et ſic patet iſta ſecunda ꝯclõ.

De ſubiecto diui timoris conclõ tertia.

Ccipe ťtiã ꝯclõnẽ.vꝫ. Jn tota aĩa timẽdus ẽ deꝰ: vt reuera ⁊ ꝑfecte poſſit: ⁊ debeat a nobis eẽ glorificatꝰ. Ad cꝰ dclaratõẽ tres ingramꝰ ṽi.vꝫ. Pꝛĩa ṽi.ẽ iſta. vtrũ diuinuſ timor ſit in vna potẽtia aĩe:an i tota aĩa. Scđa ṽi. vtrũ aĩa per diuinũ timorẽ poſſit totaliter hic in via tñſformari in diuinũ amorẽ. Tertia ṽi.ẽ iſtaq̃ ſunt illa q̃ magis ipediũt diuinuꝫ amorẽ. Quantũ ad ꝑmã ṽi. dico ꝙ iſta a ſẽſu remotiſſima clare intelligẽ ꝑma intellectiõe nõ valemꝰ.ſed oꝫ vt ad ſenſibiliũ munuſcula ꝯuertamuſ. Et iõ diligẽter nõndũ eſt ꝙ ſicut artifex in mãlibus iſtis nunq̃ȝ recte ſtatuã ꝯponet: niſi ei tota mã cedãt: vt cera: ľ lapis: ľ metallũ. Sic ſũmus opifex deꝰ nunq̃ȝ poterit ſue charitatiſ ⁊ gr̃e formã in aĩam iprimẽ:niſi aĩa ſcđm ſe totaꝫ diſponat diuine parẽ volũtati. Nã lꝫ aĩa ſm ſui ſubſtãtiã indiuiſibiľ ſit:qꝛ ſimplex quedã forma eſt:ſimplici ⁊ iuariabili eẽntia ꝯſiſtens: vt d forma dicit auctor ſex ꝑncipioꝝ:hꝫ tñ ipſa ꝑtes poteſtatiuas.i.ſm potẽtias:q̃ ſunt memoria: volũtas:⁊ intellectꝰ. Et iõ dico ꝙ ſi in ipſa dẽat iſundi diuie charitatis forma:cũ timor ſit via ad eaꝫ oꝫ vt ipſa ſm oẽs ſui ꝑtes diſpoſita ſit ꝑ diuinum timorẽ. Jta ꝙ aĩa ſꝫ itellectũ timeat cũ aſſidua meditatõe:ſm volũtatẽ cũ feruẽti delectatõe: ⁊ ſm memoriã cũ ꝯtinua recordatõe: ⁊ ſm ſe totam cũ ſũma cordis attentõe. Ecc̃.vij. Jn tota aĩa time deũ:⁊ ſacerdotes illiꝰ honorifica.quaꝛ ⁊c̃. Qꝫtũ ad ſam ṽi. dico ſm btm̃ Tho. ſcđa ſcđe.q.clxxxij.ꝙ tripľr põt intelligi aĩam i deũ traſſormari ⁊ ꝑfectã eẽ. Uno mõ ſm totũ eẽ ſui ipſiꝰ aĩe:⁊ ſm totũ eſſe ipſiꝰ dei: vt ſit ſenſuſ. aĩa in deũ traſſormať.i.ſm totũ eſſe ſuũ: ⁊ ſꝫ oẽs vires ſuas aĩa ꝯtemplať deũ:⁊ amat q̃tũ deꝰ contẽplari põt:⁊ amari ſm ſeipſũ. Et ſic hec traſſormatio ⁊ ꝑfectio:nec ſm pñtem ſtatũ: nec futuꝝ vlli creature cõceſſa eſt. qm̃ nulla creatura ſm oẽm viꝫ ⁊ potentiã ſuã ipm deũ q̃tũ in ſe ꝯprehenſibiľ eſt:cõprehendẽ põt.hitat.n.lucẽ iacceſſibilẽ: vt ait aplſ. Solus.n.deꝰ ſꝫ ſe totũ ſeipꝫ cõprehẽdit.⁊ ꝑ ꝯñs iſta ꝑfectio ſoliꝰ dĩ ẽ. Alio mõ põt intelligi aĩam ꝑfici ⁊ in deũ traſſormari vt ſꝫ oẽs vires ſuaſ ⁊ poſſe ſuũ oĩ tpe deũ amet ⁊ contẽpleť q̃tũ deꝰ ſe contẽplandũ ⁊ amãdum cõicat. Et ſic hec ꝑfectio hñ aĩe eſt poſſibiľ: ſꝫ ñ ꝓ ſtatu vie. Eſt.n.ſcĩs oĩbus cõis ꝑfectio talis. vñ ait aplus. Cũ videbimꝰ eũ ſicuti eſt i eãdeꝫ gl̃aꝫ traſſormamur. Tertio mõ põt itelligi vt ſic in deũ traſformeť: vt q̃tũ in ſe eſt ꝓ poſſe oĩa ipedimẽta q̃ diuinã pñt ipedire dilectõeꝫ:tollat ⁊ remoueat. Et ſic aĩa in hac vita põt ꝑfecta dici:⁊ in deũ traſformari. Sꝫ ꝯgruẽtiſſimꝰ moduſ tollẽdi oĩa que ipediunt diuinũ amorẽ: ľ ipediř pñt:eſt diuus timor. Jta ꝙ q̃tũ in ſe eſt timore dei tollať hoc ľ illud ipediens diſiuncti ⁊ nõ cõiunctim. Qm̃ ſiľ oẽ ipediens remouẽ non põt:⁊ iõ dixi diſiunctĩ: vt hoc ľ illud. Prouer.xix. Timor dñi ad vitã:⁊ in plenitudiẽ cõmorabiť abſꝫ viſitatõe peſſimi.i.diaboli.qꝛ timẽtẽ deũ viſitař non põt.q̃re ⁊c̃. Qꝫtũ ad tertiã ṽi.dico ꝙ duplex eſt ipediens diuinũ amoreꝫ ſm btm̃ Tho. vbi ſ. vnũ ipediens diuinũ amorẽ ſm ſubſtãtiaꝫ. aliud ipediens diuinũ amorẽ ſꝫ feruorẽ. Primũ eſt mortale pctm̃. qꝛ cũ ſint oppoſita ſiľ ſtař nõ pñt.xxij.q.i.cũ renũtiať. vbi dĩ. Cũ renũtiať iprobitati.i.vitio:ſtatĩ aſſiſtiť ṽtus. Egreſſuſ.n. malitie:ṽtutis opať ingreſſuꝫ. Eodẽq̃ȝ ſtudio q̃ criñ excludiť inocentia copulať.hec ibi q̃re ⁊c̃. Jmpediens ṽo feruorẽ charitatis eſt pctm̃ veniale.di.xxv.c.vnũ orariũ. vbi peccata venialia numerantur.quare ⁊c̃. Et hec ſufficiant pro ſecunda conſideratione.

De vtilitate timoris cõſideratio tertia.

Ertioloco

Timõis cõgruã vtilitatẽ videamꝰ. vbi treſ ꝯclõneſ ſubiũgamus. vꝫ. Prima ꝯclõ eſt iſta. Inť oĩa ſaluberrima remedia fugãtia pccm̃:nihil ṽtuoſiꝰ q̃ȝ dĩ tior:⁊ ſuoꝝ mãdatorũ obſuatio. Scđa cõclõ eſt iſta. Nihil ſic in ṽitate ꝓbať: ſicut q timet deũ qñ diuerſimode flagellatur. Tertia concluſio eſt iſta. Nihil eſt tante virtuoſitatis:ſicut timor dei ad capeſcendam vitam eterne felicitatis.

Qꝫ pñtia diui timoris pctm̃ fugat ꝯclõ pꝛĩa.

Ccipe ꝑmã ꝯclõneꝫ. ⁊c̃. Ad cuiꝰ declãtionẽ tres ingramꝰ ṽitates. vꝫ. Pꝛĩa ṽitas eſt iſta. Quot ſť remedia ꝯ pctã. Scđa ṽitas eſt. Quõ timor dei expellit pctm̃ Tertia ṽitas eſt. Quo tpe magis eſt timor dĩ de neceſſitate. Quãtũ ad ꝑmã ṽitatẽ dico ꝙ poſſumꝰ loq de remedijſ circa pctã: aut vẽialia aut mortalia. Remedia pctõꝝ venialiuꝫ in ſpẽ ſunt.vi.vꝫ. Cõfeſſio quã ſacerdos in miſſa facit Aqua bñdicta. Jnclinatio capitis in noĩe Jeſu Reuerẽtia eucharĩſtie. Orõ dñica. Et bñdictõ ſacerdotis. vt pꝫ in.iiij.ſniaꝝ.di.xvi. Qđ declarãs btũs Tho.in eadẽ di.ad rñſionẽ ꝑmi argũ: i q̃õne iſta dicit ꝙ iſta q̃ numerata ſť dñtur pctã vẽialia remittẽ inq̃ȝtũ in actu nr̃o feruorẽ excitãt. Nã ꝓprie vẽialia ex actibꝰ nr̃is: ⁊ nõ aliẽis remittunť.qꝛ ex eiſdẽ cauſis aliqd fit ⁊ corrũpiť vt pꝫ.ij.ethicoꝝ.⁊ ex̃ de reg.iur.oĩs reſ. Sꝫ peccatũ veniale cauſať ex actu nr̃o.ĝ ⁊ ꝑ aliqd qđ i nobiſ erit remitteť.miſſa.aq̃ bñdicta ⁊c̃.ſť opa aliena.ĝ illa ꝓpe ñ remittũt:niſi vt dictũ ẽ. qř ⁊c̃ Si loq̃mur de remedijſ pctõꝝ mortaliũ: aut loq̃mur de pctĩs mortalibꝰ q̃ inſť:aut q̃ infuerũt ⁊ deleta ſť:aut q̃ pñt ineẽ: Si de eis q̃ inſť:ꝯtritio ⁊ cõfeſſio ſť eoꝝ remedia.pſ. Cor ꝯtritũ ⁊ hũiliatũ deꝰ nõ dſpicies. Et idẽ. Dixi cõfitebor aduerſũ me iniuſtitiã meã dño:⁊ tu remiſiſti ipietateꝫ pctĩ mei. Si loq̃mur d pctĩs q̃ infueřt:ſic ſingľariſſimũ eoꝝ remediũ eſt diſciplĩa ⁊ ſcã pñia. pſ. Diſciplina tua correxit me i finẽ.⁊ diſciplĩa tua ipſa me docebit. Si aũt loq̃mur de pctĩs q̃ poſſent ineẽ.tũc dico ꝙ ꝑfectiſſima remedia ſũt timor dei:⁊ obſuatio mandatoꝝ eꝰ: ⁊ preceptoꝝ eccleſie. Qꝫ ãt timor dei ꝑſeruet a pccõ:uidebiť in ṽitate ſeq̃nti. Qꝫ aũt obſeruatio mãdatoruꝫ dei:⁊ ꝑceptoꝝ eccleſie: h idẽ faciat:pꝫ pluribus auctibꝰ. Audi Aug. de li.arbi. ⁊ poniť de cõſe. di.iiij.gr̃a. Grã inq̃t q̃ per xp̃m dať nõ ſolũ ṙmiſſionẽ pctõꝝ facit:ſꝫ etiã vt lex ipleať: vt natura libereť:nec pccm̃ dñeť. Mat.xviiij. Si vis ad vitã ingredi ſua mãdata. De preceptis eccleſie Audi textũ.di.xvij.c.nulli. Nulli inq̃t fas ẽ uelle vľ poſſe trãſgredi aplĩce ſediſ ꝑcepta:nec nr̃e

diſpoſitionis miſteriũ: qð vr̃az oꝫ ſequi charita
tem.i.ſocietatẽ. Sup q̊.c. dicit Hugolin⁹ ꝙ mõ
taliter peccat q facit ꝯ iuris p̃ceptũ. Et ex̃ de ꝯ
ſtitutõib⁹.c.canonũ. Canonũ inqt ſtatuta ab oĩ
bus cuſtodiant̃: ⁊ nemo in actõib⁹ l' iudicijs ſuo
ſenſu ducat̃. hec ibi. Et glo. ſup illo v̾bo. canonũ
dicit gñaliũ.ſ. qm̃ qdã canones ſũt pſonales: ⁊ q
dam locales. xxviij. di. ſciẽdũ. Nõ ꝙ canões
pſonales ſt̃ ſtatuta l' leges q̃ fiunt p reſpectũ ad
vnã pſonã l' plures: ſꝫ nõ ad oẽs. Et canones lo
cales q reſpiciũt aliquẽ locũ: ⁊ non gñaliter oĩa
loca. tales.n. canones nõ ab oĩb⁹: ſꝫ ab ill' tm̃ p
quib⁹ facti ſunt: ſ'uãdi ſunt. ⁊ pono h̾ pp gloſaꝫ.
Et ſup v̾bo. ſtatuta. dicit gloſa: nõ abrogata. il-
la.n. ſ'uanda nõ ſunt: qualia ſunt. xxvj. di.c.i. ⁊
xxvj.q. vlt.c. vlt. Et dic. Statuta ꝯtinentia p̃-
cepta l' pbibitiones. alias ſi de cõſilio loqueret̃
nõ obligarent. xiiij.q.i. qð p̃cipit̃. Et ſup illo v̾-
bo. ab oĩbus. dicit gloſa.ſ. ſubditis: q2 papa ⁊ i-
perator legib⁹ nõ cõſtringunt̃. ff. de legibus.l.
p̃nceps: ⁊.ix.q.iij. cuncta. Tñ legib⁹ ſe velle ui-
uere pfitent̃. C. de legib⁹. digna uox ẽ. ⁊. C. de
teſtis. ex iperfecto. ⁊. ff. de legatis. iij.l. ex iperfe
cto. Et inſtituta. quib⁹ modis teſtã infirmant̃. ꝯ.
vlt. ⁊.ij.q.vij.c. nos ſi cõpetent̃. Nõ ꝙ papa
nõ ſubdit̃ legib⁹ l' iperator quas ipſi faciunt: ſꝫ
bñ ſubdunt̃ legi diue: ⁊ nãli. q2 ſi peccant ꝯ iſta
puniunt̃ a deo ſicut ⁊ nos: imo ⁊ grauius pper
dignitatẽ: ⁊ ita intelligit̃ iſta glo. ab oĩbus. Et
ſup illo v̾bo. ſuo ſenſu. dicit glo.ſ. malo: ⁊ ẽ ſimi-
le. iij.q.ix. pura. ⁊ de ꝯſtitutionib⁹: ne innitaris
prudentie tue. Et dicit ſic textuſ. prudentie ſue
initit̃: qui ea q̃ ſibi agenda l' dicenda vident̃ pa
trũ decretis p̃ponit. h̾ textus. Propt̃ea dat̃ iſta
regula gñalis ꝙ quilibet ſubdit⁹ tenet̃ ex ſupra
dictis obedire legib⁹. Et pꝫ ẽt h̾ regula. C. ð le-
gib⁹. leges. ⁊ vt. C. de vir. ⁊ fe. igno. ꝯſtitutiõeſ.
Et has ẽt legeſ adducit glo. ſup p̃dicto v̾bo. ab
oĩbus. vbi.ſ. Sub hac regula ponit̃ alia ꝙ ñ ſo
lũ legib⁹: ſed ẽt mandato epĩ ſui: ſubditi debent
obedire. pꝫ h̾ regula de maio. ⁊ obe. c.ij. vbi dr̃
ſic. Si quis venerit ꝯ decretũ epĩ: ab eccl'ia a-
bijciat̃. In libro. R̾. legit̃.ſ.ij. R̾.iij. Qui nõ obe
dierit p̃ncipi: morte moriat̃. h̾ ibi. Et ſunt uerba
Greg. noui. Et glo. p̃ma dicit decretũ.ſ. iuſtuꝫ.
ex q̊ hẽs ꝙ epſ in ſua dioceſi põt facẽ decretuꝫ
ſiue ꝯſtitutionẽ. de con. di. iij.c.i. Et glo. ſup il-
lo v̾bo. morte. dicit. nunqd eccl'ia morte punit
delinq̃ntes. Et dicit certe nõ. Sed oñdit qd in-
dex ſcl'aris facẽ debeat l' morte.ſ. et̃na. q2 pibit
pp delictũ cõtumacie niſi penituerit. Dic g̊ ſic.
Quicũq3 nõ obedierit iuſto p̃cepto epĩ: mortali
ter peccat. Sed ſi p̃ceptũ eẽt iniuſtũ ⁊ ſit mani
feſtũ nõ ẽ obediendũ. xj.q.iij. ſi deus. ⁊.c. Julia
nus. Si v̾o ſit dubiũ pp bonũ obediẽtie: tũc iſe
rior ſ'faciat qð p̃cipit. xxiij.q.i. quid culpat̃. Hec
oĩa ponit eadẽ glo. ſup illo v̾bo. morte. q̃re ⁊c̃.
Quare ſatis pꝫ ꝙ obſ'uatio mandatoꝝ dei ⁊ ec
cleſie p̃ſ'uat a pccĩs. q̃re ⁊c̃. Quantũ ad ſ'aꝫ
v̾i. dico ꝙ timor dĩ tripl'r ab aĩa peccatũ expel

lit. vꝫ. Pccm̃ qð nõ eſt ineſt: ſꝫ ineẽ põt. Scðo
pccm̃ qð infuit: ne ampli⁹ inſit. Et t̃tio pecca-
tũ qð iã induratũ in aĩa eſt. Prio inq3 expel-
lit pccm̃ qð nõ ineſt: ſꝫ ineẽ põt. Et nõ ſolũ h̾ hꝫ
v̾itatẽ de timore filiali: q ſtat cũ charitate: ſꝫ ẽt
de timore ſ'uili q nõ ſtat cũ charitate. Nã. xxiij.
q.vj. ꝯ. ſi. q incipit. Itẽ Joãnes. dr̃. ꝙ abſtinẽ a
pccõ timore gehẽne bonũ ẽ: q2 poſtea timor ca-
ſtus ſuccedit. Et de vita ⁊ ho. cle.c. vt clericoꝝ
dr̃. ꝙ q nõ timet pp amorẽ: timeat pp penã. vbi
pprie dicit ſic text⁹. Ut clericoꝝ mores ⁊ actuſ
in meli⁹ reforment̃: ꝯtinent̃ ⁊ caſte viuẽ ſtudeãt
vniuerſi. p̃ſertim.i. maxie in ſacris ordinib⁹ con
ſtituti: ab oĩ libidis vitio p̃cauentes. maxie illo
pp qð venit ira dei in filios diffidentie.i. de q̃ꝝ
ſalute diffidit̃. q̃tenus in ꝯſpectu oĩpotentis dei
puro corde ac mundo corpe valeant miſtrare.
Ne v̾o facilitas venie incendiũ.ſ. appetitũ tri-
buat delinq̃ndi: ſtatuim⁹: vt q deprehenſi fue-
rint in incõtinentie vitio laborare: prout magiſ
aut min⁹ peccauerint: puniant̃ ſ'm canonicas ſã
ctiones. Quas efficati⁹ ⁊ diſtrictius p̃cipimus
obſ'uari: vt q̊s diuus timor a malo nõ reuocat:
t̃pralis ſaltẽ pena cohibeat a pccõ ⁊c̃. h̾ ibi. O
Italia pccõꝝ plena: ſi nõ eẽt timor pene. o q̃nta
inumerabilia fcã ꝯ deũ: p̃mũ: ⁊ teipſam face-
res. Si nõ eẽt iuſtitia in vniuerſo: qd q̃lo mũd⁹
eẽt. Audi Aug. in eo de ciui. dei. Sublata inqt
iuſtitia: qd ſunt regna niſi latrocinia. Tolle a ci
uitate iuſtitiã mala multiplicant̃. Fures t̃nſeũt
ĩpunes: furant̃ oẽs: inuicẽ ſe hoĩes inficiunt: ð
p̃dant̃ pupilli: orphani: uidue clamant: m̃rimõia
violant̃: ſtupra cõmittunt̃: ⁊ relicto nãli vſu go-
morreant̃. O Italia ſentina pccõꝝ: receptacu-
lũ oĩuꝫ maloꝝ. Si in hac ciuitate ad quã nũc ſ'-
monẽ v̾to: leo aut lupus ferox intraſſet: qui q̊t
q̊t hr̃e poſſet interimeret: ꝯ illũ tota ciuitas ar-
maret̃. Et erit vn⁹ ſceleratiſſiꝫ⁹: qui totũ corrũ
pet ouile: ⁊ ad manus vr̃as pueniet o rectores
ciuitatis: ⁊ ĩpune relinq̃tis. Caſtigate illũ: caſti-
gate inq3 illuꝫ. q2 vulgarit̃ dici ſolet. chi ſpicha
limpicato: limpicato picha lui. Exodi. xx. Ma-
leficos ne ſinas viuẽ ſup terraꝫ. O deus gl'oſe
feciſti tu unq3 iuſtitiã punitiuã pp aliquot pccm̃
volue: reuolue totã bibliã: ⁊ quantã iuſtitiã fe-
cerit deus pp pccã inuenies. Nã ⁊ vt a primis i'
cipiã: pentes primi pp inobedientiã grauit̃ a ðo
puniti ſunt. Geñ. iij. Maledicta terra in opere
tuo ⁊c̃. Itẽ quidã colligens ligna in die ſabbati
ꝯ p̃ceptũ Moyſi: iuſſu dei fuit a pp'lo lapidat⁹.
numeri. xv. Itẽ q2 Saul in cede Amalech deo
inobediens fuit: a regno ẽ reprobat⁹.i. R̾. xiiij.
Itẽ quidã vir ſcũs ꝯ preceptũ dñi in domo pro
ph̾e comedẽs panẽ: fuit a leone ſtrangulatus.
iij. R̾. xiij. Nõ tñ fuit dãnatus: q2 ðs in cor ei⁹ ta
li iudicio pccm̃ ſuũ correxit: dando illi prius ſue
gr̃e lumẽ: vt de pccõ fcõ ſuã culpã diceret. Iteꝫ
pp pccm̃ luxurie totũ mundũ exceptiſ octo aĩa
bus aquis diluuij deſtruxit. Geñ. vj. Sodomã
⁊ Gomorrã in cinerem ꝯuertit. Geñ. xviij. Ex

pctõ ꝯmiſſo in vxore leuite q̃ſi tõ trib⁹ Bẽiami
fuit deſtructa. Judic̃. xx. ⁊ ſic de alijs. Itẽ ppẽ
pctm̃ ſupbie t̃tia ps angeloꝝ corruit. Apoc̃. xij.
Pharao cũ ſuis egtibuſ in mari ſubmerſus eſt.
Exo. xiiij. Propt̃ ſupbiã Dauid ſeptuagita duo
millia hoĩum mortui ſt̃. ij. R̾. xxiiij. Itẽ ſup⁹ An
tiochus: fuit g̃ui plaga pcuſſus: ita vt v̾mib⁹ ſca
turiret. ij. Mach̾. ix. Itẽ Holoferneſ militie p̃n
ceps a Judith muliẽ occiſus ẽ. Judith. iiij. ⁊. xi.
vide hiſtoriã. Itẽ Nichanor ſupbiſſim⁹ a Ma-
chabeo occiſus ẽ. ij. Mach̾. vi. Itẽ Nabuchdo
noſor rex in beluã ꝯuerſus eſt ⁊ ſeptẽnẽ pñiam
fecit: vt belua comedẽs fenũ. ⁊ ſic ð alijs. Pro
pt̃ pctm̃ v̾o idolatrie filij iſrl' vna die. xxiij. mil-
lia ceciderũt. Exo. xxij. Itẽ Nadab ⁊ Abiu: qa
ignẽ alienũ obtulerũt: egreſſus eſt igni⁹ ⁊ ðuo
rauit eos. Leuit. x.c. Quid multi mor. Si bi
bliã legeris ſtupẽda colligeſ. Longũ.n. ſingula
enarrare nimiũ eẽt: ⁊ tedioſũ. Quid dicã ð blaſ
phemantib⁹ deũ: q̊s oẽs pp'ls lapidabat. Leui.
xxiiij. Et Datan ⁊ Abiron viui in infernũ ð̃ſcẽ
derũt. Numeri. xxi. Propt̃ pctm̃ murmuriſ ſororõ
Moyſi lepra pcuſſa eſt. numeri. xij. Et in pp'lm
murmurantẽ de⁹ ignitos ſ'pentes miſit. numeri
xxi. Propter pctm̃ auaritie. O auari: Achior
cum ſuppellectili ſua pijt. Joſue. vij. Et Giezi
munera. Naamã accipiẽs lepra pcuſſuſ eſt. iiij.
R̾. v. Et Heliodor⁹ tẽplũ ſpoliẽs. o ſoldati: occi
ſus eſt. ij. Mach̾. v. Propt̃ irreuerẽtiaꝫ Oza q
archã dñi irreuerẽter tetigit: volẽs illaꝫ iuuare
a dño pcuſſus eſt. ij. R̾. vi. Et. xlij. pueri Heliſe
um ſubſanãtes: ab vrſis ſunt lacerati. iiij. R̾. ij.
Et Ozias q more ſacerdotũ ſacrificiũ voluit a
dolere: lepra pcuſus eſt. ij. Paral̃. xxvi. Quid
plura. Si cunctas veteꝝ etates voluerem⁹: vn
diq3 iuſtitiã dñi contra peccata ſentirem⁹. Sed
o Italia ſcelerib⁹ plena: quid facis. gaudes ad
ſonitũ organi: ducis in bonis dies tuos. Nũqd
⁊ tu ĩpune tranſibis. O Italia: o italia: o italia.
nunquid eſt aliqð peccatũ in te: ex quo nulla ð
te ſit ſperanda ſaluſ. O italia: qui ſunt hi filij diſ
fidentie quos ſupra allegatũ capitulũ. vt cleri-
corũ de vita ⁊ honeſtate clericoꝝ noĩauit. Cuꝫ
dixit. Et maxio illo. ppter qð venit ira dei ĩ fi-
lioſ diff dentie. Qui ſunt hi filij diffidẽtie. Audi
c. clerici. de exceſſib⁹ prelatoꝝ. Quicũq3 inquit
illa incontinentia que ꝯtra nãm eſt: ppter quã
ira dei venit in filioſ diff dentie: ⁊ quinq3 ciuita
tes igne ꝯſumpſit: dep̃henſi fuerint laborare. ſi
clerici fuerint deiiciant̃ a clero: vel ad agendã
pñiam in monaſterio detrudant̃. Si laici excõi
cationi ſubdant̃: ⁊ a cetu fideliũ fiãt penit⁹ aliẽi
hec ibi ex cõcilio lateranẽſi. Et glo. adducit ad
ſui ppoſitũ. xxi.q. vij. flagitia. Et glo. vt clerico
rũ. glo. p̃ma idẽ adducit. Et addit autenticã: vt
nõ luxurient ꝯ nãm. Col'. vi. Et debent vltimo
ſupplitio puniri.i. capite. vt dicit etiã glo. ſ'a ſup
c. clerici. allegans eandẽ autenticã. vt nõ luxu-
rient ꝯ nãꝫ. circa finẽ collatõis ſexte: in q̃ colla
tione in fine dicit̃ de ciuitatib⁹ igne crematis.

vt ſ̃. in.c. clerici. Et hoc intelligit̃ ſ'm leges ciui
les. C. de adulterijs.l. cum vir: vt allegãt dicte
glo. Ex qbus oĩbus colligat̃ regula gñalis: vt
ſup̃ dixim⁹: ꝙ timor pene mltoſ retrahit a pctĩs
que patrarent ſi ĩpune relinquerent̃. Facilitas
n. venie incendiũ tribuit delinq̃ndi. vt dicto.c.
vt clericoꝝ. Et idẽ. xxiij.q. iiij. eſt iniuſta. ĩ fine.
Et ſic via alijſ apit̃ vt malefaciãt. xxiij.q. viij.c.
loci. ⁊. lxxxiij. diſ.c. puenit. q̃re ſatis pꝫ ꝙ timor
etiã ſeruilis retrahit a pctõ ⁊ expellit qð ineſſet
ſi ĩpunitas ſperaret̃. q̃re ⁊c̃. Scðo expellit di
uin⁹ timor pctm̃ qð iam actũ eſt: ne in aĩa ãpliuſ
inſit. Prouer. xiii. Timor dñi diſciplina ſapie.
Et Prouer.i. Timõ dñi initiũ ſapie. Tertio
expellit pctm̃ qð iam ĩduratũ in aĩa eſt. ne.ſ. aĩa
in ipſo moriat̃. Ecc̃.i. Timẽti deũ bñ erit: ⁊ ĩ die-
bus ꝯſũmatõis illi⁹ bñdicet̃. qm̃ vt ait Aug⁹ li.
de doctrina xp̃iana. Nõ põt male mori q bñ vi
xerit. Et intell'r de morte eternali. q2 illa pprie
mala mors eſt. p̃s. Mors pctõꝝ peſſima. q̃r ⁊c̃.
Quãtũ ad tertiã v̾i. dico ꝙ ſemp in timõe dĩ
viuendũ eſt: ſꝫ magis diebus feſtiuis: ⁊ diebus
pñie. Sꝫ de hoc ſatis inferi⁹ colliget̃ v̾itas clã.
Et hec volo ſufficiant pro preſenti concluſiõe.

Quomodo verus timor dei in patientia pro
batur concluſio ſecunda.

a Ccipe ſ'am ꝯcl'onem: vꝫ. Nihil ſic in v̾i
tate pbatur: ſicut q timet dm̃ qñ diuer
ſimode flagellat̃. Ad cui⁹ declãtõeꝫ
tres ingramus v̾itateſ. vꝫ. Pria v̾itas ẽ iſta
Quare Jeſus tam p ſe q3 pro ſuis elegit viã ad
uerſitatis. Scða v̾itas. Que arma n̾ccia ſũt
p̃ncipal'r t̃pe aduerſitatis. Tertia v̾i. ẽ Que
ſt̃ ꝯſiderãda t̃pe pſpitatis. Q̃tũ ad p̃mã v̾i.
dico ꝙ etſi multe ad h̾ ſint rõnes: q̃re p ſe ⁊ pro
ſuis viã aduerſitatis elegit: ad p̃ñs tñ ſunt tres.
Pria eſt rõne pſpitatis. Scða rõne v̾e chãĩ
tatis. Et t̃tia rõne maioris felicitatiſ. Prio
inq3 elegit xp̃s pro ſe ⁊ p ſuis magis viã aduer
ſitatis q3 pſperitatẽ rõne ipſi⁹ pſperitatis. Nã
ſtatus pſperitatiſ eſt occaſio multoꝝ peccatoꝝ
Scðo eſt occaſio mali finis. Et tertio ẽ occaſio
falſe dilectõis. Primo inq3 pſperitas eſt oc
caſio multoꝝ pctõꝝ. Oſe. ij. Ego dedi eis frum̃
tũ: vinũ: ⁊ oleũ: ⁊ multiplicaui eiſ argentũ: ⁊ ipi
fecerũt baal. Idcirco ꝯuertar ⁊ ſumã fructũ me
um in t̃pe ſuo: ⁊ librabo lanã meã: ⁊ linuꝫ meũ q̃
opiebant ignominiã e⁹. ⁊ nũc reuelabo ſtultitiã
ei⁹ in oculis amatoꝝ ei⁹: ⁊ vir nõ eruet eam de
manu mea: ⁊ ceſſare faciã oẽ gaudiũ ei⁹: ſolẽni
tatẽ ei⁹: neomeniã ei⁹: ⁊ ſabbatũ e⁹: ⁊ oĩa feſta ⁊
t̃pa ei⁹: ⁊ corrũpã vineã ei⁹: ⁊ ficũ e⁹ ⁊c̃. Saul.n.
anteq3 in regia eſſꝫ dignitate ꝯſtitut⁹: ſũme bo
nus erat. ſꝫ accepto regno cũcta quaſi dei man
data cotẽpſit.i. R̾. xv. Hieroboã ante regiã di-
gnitatẽ bone indolis puer fuiſſe legit̃: ſed acce
pto regno vitulos adorauit. iij. R̾. xij. Manaſ-
ſes rex iuda peſſimus fuit accepto regno: ſꝫ fla
gellatus in babilone pñiam egit ⁊ bon⁹ effect⁹
eſt. ij. Paral̃. xxxij. Dauid p̃ ſcũſ adept' victõiis

multis adulteriū ⁊ homicidiū ꝯmiſit.ii.R̄.xi.et
ſic de aliis.ſꝫ etiā de h̄ ſupiꝰ dictū eſt. Scđo
ꝓſpitas eſt occaſio mali fini. Job.xxi. Gaudēt
ad ſonitū organi:ducūt in bonis dies ſuos: ⁊ in
puncto ad inferna deſcēdūt. Et Neemie.i. Mā
ducauerūt inqt ⁊ ſaturati ſunt:habūdauerūt de-
litiis te ad irā ꝓuocantes. Exempluꝫ de diuite
epulone. Luc.xvi. Et de alio diuite Luc.xii. q
dicebat. Aīa mea hēs multa bona repoſita i an
nos plurimos:gaude: epulare:⁊ bibe. Et nocte
ſeq̄nti dictuꝫ eſt ei. Stulte hac nocte morieris.
ps. Dormierūt ſomnū ſuū ⁊ nihil inuenerūt oēs
viri diuitiarū in manibꝰ ſuis. Nihil.i.pccm̄ qđ
eos in oēm nihilitatē:vt ita loquar.i. in oēm pe
nuriā ⁊ miſeriā finaliter ꝯduxit. Tertio ꝓſpe
ritas ē occaſio falſe dilectionis. Nihil.n.ſic fal-
ſos amicos oñdit:ſicut ꝓſperitas. Nā diſceden
te ea:oīa bona tp̄alia ⁊ corꝑalia cū ea pᷓiter ꝑ-
gunt:vt ait Boetiꝰ de ꝯſola. Famule dn̄amq̄
ſequunt. Job nāq̄ cū in ꝓſperitate eſſet:ab oī-
bus venerabat. ſed tactꝰ a manu dīne ꝓbatio
nis:oēs amici ⁊ cōſanguinei receſſerunt ab eo:
⁊ vxor deridebat eū: ⁊ poſtq̄ dedit dn̄s ei du-
plicia:oēs ad eū venerūt:munera diuerſa por-
tantes. Job.xlij. Sed de h̄ nihil ad pn̄s. Satis.
n.h̄ experientia docet:⁊ multa diximꝰ in h̄ qua
drageſimali hincinde. vide in tabula:⁊ oīa ſum
matim colliges. Et ſic pꝫ pria rō q̄re deus pro-
ſperitatē nō elegit:nec ꝑ ſe nec ꝑ ſuiſ. Scđa
rō q̄re xp̄s ꝓſperitatē nō elegit:eſt rōne ꝟe cha
ritatis. Si.n.deus ſolū ſuis bona tp̄alia largi-
ret:potiꝰ amore cōcupiſcentie q̄ amicitie dilige
ret:⁊ mandata eius ſuarent. pſ. Confitebit tibi
cū bn̄feceris ei. Sed noluit deus vt hoc fine a-
maret: ſed voluit vt ꝟo amore diligeret:q i tē-
pore ꝓſperitatis nō probat:ſed aduerſitatis.au
di Jſido.iij.de ſūmo bono. Jn ꝓſperitate incer
ta ē amicitia. Neſcit.n.vtrū pſōa aut ꝓſperitas
diligat. Et ibidē. Nō ſunt inquit fideles in ami
citia:quos munꝰ: nō gr̄a copulat. Nā cito deſe
runt:niſi ſemꝑ accepint. dilectio.n. q̄ munē glu
tinat:eo ſuſpenſo diſſoluit.hec ille. Et Caſſiodo
rus in ep̄la. Qui vere inqt amicꝰ eſt: oī tpe dili
git ⁊c̄. Tertio rō eſt rōne maioris felicitatis.
Audi Hiero.in quadā ep̄la.difficile ē: imo ipoſ
ſibile:vt ⁊ pn̄tibus ⁊ futuris qs fruat bonis: vt
⁊ hic ventrem:illic menteꝫ ipleat: vt de delitijs
ad delitias trāſeat:⁊ in vtroq̄ ſclo primus ſit: ⁊
in celo ⁊ in t̄ra appareat glorioſus.hec ille. Q̄
tū ad ſcđam ꝟi. dico q nil fortius oīa aduerſa vi
cens:q̄ ꝟtus patientie ſcē:⁊ regratiatio dī. Ex
vna parte exēpla habes veteris teſti: ⁊ ex alia
noui:cuiꝰ capitaneus Jeſus ē. Excecatus eniꝫ
Thobias ſtercore irundinū:patienter ſuſtinuit.
Thobie.iij. Job oībus priuatus:dn̄o gr̄as age
bat.dn̄s dedit:dn̄s abſtulit: ſicut dn̄o placuit ita
factū eſt:ſit nomen dn̄i bn̄dictū. tres pueri i for
nace ignis laudes dn̄o decantabāt. Daniel.iij.
Et de xp̄o nr̄o quid dicā:qui quaſi agnꝰ ductuſ
eſt ad victimā ſiue paupercula ouis. dic vt pla

cet. Jnde Greg.ſup Ezechielē: modū pulcher-
rimū bn̄di patientiā ponit. Tribus inqt modis
ꝟtus patientie exerceri ſolet:ſicut a tribꝰ poſſu
mus aduerſari. Alia.n.ſunt q̄ a deo:alia que ab
antiquo aduerſario:alia q̄ a ꝓximo ſuſtinemuſ.
A ꝓximo nāq̄ ꝑſecutiones: dāna: ⁊ ꝯtumelias
ſuſtinemꝰ. Ab antiquo aduerſario tētamenta.
A deo aūt flagella tolleramꝰ. Sed in his oībus
vigilanti oculo ſemetipſaꝫ dꝫ mens circūſpicē:
ne ꝯ mala ꝓximi ad retributionē mali ꝑtraha
tur.ne ꝯ aduerſarij tentamenta ſeducat ad de-
lectationē l' ꝯſenſuꝫ delicti. ne ꝯ flagella opifi-
cis ad exceſſuꝫ murmuratiōis prorūpat. h̄ ille.
Jnde Caſſio.ſup.ps. Patientia inqt eſt q̄ oīa vi
cit aduerſa:nō colluctando: ſed ſufferendo.non
murmurando:ſed gr̄as agendo. h̄ ille. Et ꝑ locū
a ꝯrijs.q ſine timore dei eſt: murmurat:iraſcit:
blaſphemat:⁊ ipatiens eſt.ps. Acuerunt liguaſ
ſuas ſicut ſerpentes: venenuꝫ aſpidū ſub labijs
eoꝝ.q̄re ⁊c̄. Quantū ad tertiā ꝟi. ad pn̄s ſuf
ficit dicere q tp̄e proſperitatis regratiet deuſ:
⁊ ꝓximus ſubueniat. Thobie.iiij. Si multū ti-
bi fuerit abundant:tribue:ſi ꝟo modicū: ēt illđ
modicum impartiri ſtude. Et hec volo ſufficiāt
pro preſenti concluſione.

Q̄ timor dei animā coronat conclo tertia.

a Ccipe tertiā conclōnē. vꝫ. Nihil eſt tā-
te ꝟtuoſitatis ſicut timor dei ad cape-
ſcendā vitā eterne felicitatis. Ad cuiuſ
declarationē tres inquiramꝰ ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi.
eſt iſta. An timor dei ſit cauſa nr̄e iuſtificatiōis.
Scđa ꝟi.ē iſta. Qđ eſt premiū veri ⁊ boni tio
ris. Tertia ꝟi. Quō faciemꝰ vt illud premiuꝫ
habeamꝰ. Quantū ad primā ꝟi.pono hāc di-
ſtinctionē q aliud eſt iuſtificāi ⁊ aliud iuſtū eē.
Juſtū.n. eſſe in plus ſe hꝫ q̄ iuſtificari. oīs.n.iu
ſtificatus iuſtus ē:ſed nō ecōuerſo. Juſtificatur
n.ille qui nūq̄ iuſtꝰ nō fuit:ſicut dr̄ de publicāo
deſcendit hic iuſtificatus in domū ſuā.qui nūq̄
ꝟo pccō ſubditus fuit:iuſtificari nō pōt: ſed iu-
ſtus dr̄:ſicut de Jeſu cēturio dixit. vere hic hō
iuſtus erat. Et iō ſolus pctōr iuſtificari dr̄: ⁊ nō
iuſtus appellari dꝫ. Solus aūt ieſus ⁊ eiuſ mater
bn̄dicta iuſtiſſimi ſunt. Jeſus per nāꝫ:ꝟgo Ma
ria per gr̄am. Etſi in ſacra ſcriptura aliq dicant
iuſti:ſicut de Job dr̄ q erat vir iuſtus ⁊ rectus
ac timens deū:⁊ de Simone ſimilr:⁊ ſic de alijs.
dr̄ qđ improprie dicunt iuſti. Uel pōt dici q di
cunt iuſti ꝑticipatione:nō nā. ſicut ēt dicunt fi-
lij dei ꝑticipatione nō nā. Hoc ſic notato: dico
q timor nō eſt iuſtificationis cā:niſi diſpoſitiue
tanq̄ quod iā remouens ꝓhibēs:ſicut aperiēs
feneſtrā eſt cā illūinationis domꝰ. Sed de iſta
mā ſatis dicet ſmone ſeq̄nti in ſcđa ꝯſideratione.
Jn̄ Eccl.i.dr̄. Qui ſine timore dei eſt:nō pōt iu
ſtificari. Jn̄ dn̄s volens legē pplo dare cū igne
⁊ tonitruo eos ꝑterruit:⁊ timorē incuſſit. Exo.
xx.c. vt ex h̄ oñderet q ad legē dei adiplendaꝫ
preuiꝰ ſit neceſſarius timor dei.q̄re ⁊c̄. Q̄tū
ad ſcđā ꝟi.dico q premiū veri timoris ē corona

glorie.ij. ad Thimo.vi. Repoſita eſt mihi coro
na iuſtitie:quā reddet mihi in illa die iuſtus iu-
dex. Et Prouer.ix. Timor dn̄i ad vitā.ſ.eternā
Sꝫ hic q̄ro tres ꝟita. vꝫ. Pria ꝟitaſ eſt. An
timentes deū in patria pro p̄mio hēant eandeꝫ
btitudinē ⁊ eq̄leꝫ an ſicut fuit i eis i vita magiſ
⁊ minus timor dei:ſit magis ⁊ minus ꝯpenſata
btitudo. Scđa ꝟitas eſt. Que ſunt māſioneſ
ille q̄ timentibꝰ deū in premiū ꝓmittūt. Ter
tia ꝟi.ē. vn̄ orit in patria ſcis diuerſitas manſio
nū. Quantū ad primā ꝟi. dico q ſicut ignis
ſubtiliſſimꝰ oīuꝫ corpoꝝ vnus ē ſpetie: ⁊ tn̄ vnꝰ
ignis altior ſubtiliorq̄ eſt alio igne. Sic ⁊ btitu
do vna eſt ſm ſpēm: tn̄ nihil ꝓhibet btitudineꝫ
vnius eē perfectiorē btitudine alteriuſ. Jſta tn̄
ꝑfectio diuerſa nō erit ex ꝑte obiecti. q2 vnum
eſt oīum obiectū beatificū.ſ. deus. Math.xx.
Acceperunt oēs ſingulos denarios.ꝑ denarioſ
enī nihil ſignificat q̄ vnū aliqđ premiū cōe oībꝰ
qđ eſt ipſa btitudo. Sꝫ iſta ꝑfectio diuerſa ſumi
tur penes diuerſitatē ſubiectoꝝ.ſ.ſm qđ ſubie-
cta erunt magis diſpoſita ꝑ lumen gr̄e:tāto ma
ior erit delectatio ⁊ gaudiū i vno q̄ in alio. Q̄
uis g° vnuſq̄ſq̄ ſm ſuā capacitatē erit ſūme bēs:
non tn̄ ſm oēm beatitudis gradū ſm ſe: licet ſꝫ
ipos ſic. Et ſic itelligit Paulꝰ.i.Cor.xv.c. Stel
la differt a ſtella in claritate:ſic erit reſurrectio
mortuoꝝ. Et ꝯfirmat ſic.premiū corrn̄det meri
to.ſed quidā ſunt excellētioris meriti alijs. g° et
excellētioris p̄mij. Sed cū btitudo ſit ꝟtutis p̄
miū:ſequit q excellentior erit in vno q̄ in alio
Sꝫ dices ꝯ.ſi vnus eſt beatior alīo.cū illa ꝑfe-
ctior btitudo habeat rōnem maioris boni: vide
tur q hēat rōnem maioris appetibilitatis. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s vnus ſcūs minor videt q debeat ꝑfectioiſ
ſci btitudinē appetē.q2 vnuſq̄ſq̄ pus ⁊ magl ap
petit bonū ſibi q̄ alteri.ſꝫ talis appetitꝰ dicit ip
fectionē.q2 eſt rōne carentie: vt dr̄ ſo de aīa.et
ꝑ ꝯn̄s ille ſcūs nō eſt ſcūs.i.btūs.qđ eſt iplicatō
ꝯdictionis.pꝫ ꝯn̄a.q2 perfecta btitudo eſt ſtatuſ
oīum bonoꝝ aggregatōe ꝑfectus ꝑ Boetiū đ
cōſo. Dico aīa mea q ibi nō erit talis appetitus
Et rō.q2 in ſcis erit ꝑfectiſſima charitas. ⁊ iō q
libet plus deū diliget q̄ ſeipſū. Et iō magiſ dili
get:qđ de ꝯuenientius eſt:q̄ id qđ erit meliꝰ ſi
bi. Et idcirco q̄uis eēt meliꝰ ſibi ſimplr eē bea
tiorē.tn̄ q2 ſic eē:in tali ſtatu:q2 āplius non me-
ruit:eſt dīne iuſtitie cōforme: ⁊ magis ꝯuenien
tius deo ꝯtentabit vnuſquiſq̄ de ſtatu ſuo. ⁊ vl
terius nō appetet ꝓpter conformitatē: vt dixi-
mus dīne iuſtitie ⁊ dīne volūtatis. q2 ampliꝰ ſe
nō meruiſſe cognoſſet. q̄re ⁊c̄. Jnde btūſ Tho.
in.iiij.di.xlviiij. Ad ſcđā dubitationē dico q
ꝑ māſiones nō intelligimꝰ niſi ſtatū ⁊ ꝑfectā ge
tem. q2 ampliꝰ non eſurient neq̄ ſitiēt. ⁊c̄. Ad
cuiꝰ declarationē eſt notādū ſm btm̄ Tho. vbi
s. q motꝰ localis eſt prior oībus motibꝰ: etiā ſm
phōſ. ⁊ iō alij motus ſumūt dilucidationē a mo
tu locali. Finis aūt motus localis eſt locus: ad
quē cū venerit aliqs in eo qeſcit ⁊ manet: ⁊ i eo

conſeruat. ⁊ talis locꝰ vocat māſio illiꝰ qđ moue
bat ad locū. Nos igit cū in hac vita ſꝑ ꝑegrine
mur: ⁊ ſemꝑ appetamꝰ felicitatē iux̄ illud Boe
tij. Oīs mōtaliū cura:quā multiplicū ſtudiorū
labor exercet: diuerſo q̄dē calle: ad vnū tn̄ finē
btitudinis nitit ꝑuenir. Aſſecutio tal' finiſ appe
titi motꝰ ꝓprie dicet māſio ⁊ collocatio. Jſta aūt
māſio reſpectu obiecti btifici vna eſt. Sꝫ multi
plex eſt ex ꝑte differētie q̄ repit in btitudine:ex
ꝑte ipſoꝝ btōꝝ. Et h̄ eſt qđ dr̄ Jo.ix. Jn domo
pr̄is mei manſiōes multe ſt̄. Et Augꝰ exponit đ
varijs dignitatibꝰ p̄mioꝝ. Et ꝯfirmat.oīs ciui-
tas pluralitate māſionū ⁊ diſtinctiōe ordinat:ſꝫ
celeſtiſ patria ciuitati ꝯpat. Apoc.xxi. Uidi ciui
tatē ſanctā Hierlm nouā deſcēdentē de celo:a
deo ꝑatā ſicut ſponſā ornatā viro ſuo.g° oꝫ ibi di
uerſas māſiōes.i. diuerſos btitudinis g̃dus aſſi
gnare.q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā ꝟi.dico ſꝫ btm̄
Tho. vbi s. q p̄ncipiū diſtinctiuū māſionuꝫ eſt
duplex.ſ. ꝓpinquū ⁊ remotū. Propinquū ē di-
uerſa diſpoſitio:q̄ eſt in btis:ex q̄ reſultat diuer
ſitas ꝑfectiōis in ope btitudinis apud eoſ. Prin
cipiū autē remotū eſt ipſum meritū q̄ ipſam bti
tudinē ꝯſecuti ſt̄. Quātū igr̄ ad p̄mū p̄ncipiū
diſtinctōiſ dico ſic. q q̄to in aliq̄ charitas fuēit
ꝑfectior tāto erit dīne claritatis capacior. ⁊ ſic
ſm eiuſ augumentū augmentabit ꝑfectio dīne
māſionis. Q̄tū aūt ad p̄ncipiū remotū dico
ſic. q diſtinctio māſionū diſtinguet ſm charita
tē vie. vn̄ q̄to maiō erit charitas i via:tāto opꝰ
magis meritoriū. ⁊ q̄to magiſ meritoriū: tanto
magis preꝑabit maior ⁊ ꝑfectior māſio. Nā nul
la ꝟtus de ſe eſt meritoria ad vitā eternā:ſed rō
merendi eſt ex charitate. Et iō tota rō in merē-
do accipit ſm diuerſitateꝫ charitatis in via: ⁊ ꝑ
ꝯn̄s charitas vie diſtinguit māſiōeſ ꝑ modū me
riti. Et iō ſm diuerſos charitatis g̃dꝰ erit diuer
ſitas graduū in gloria. Ex q̄ cōrelarie ſequit q
opa bona nr̄a ſt̄ mālia in rōne merēdi vitā etnā
Math.xxv. Dedit vnicuiq̄ ſm opera ſua. Et
ap̄lus. Unuſq̄ſq̄ accipiet ꝓut i corꝑe ſuo geſſit
ſiue bonū:ſiue malū. Chāitas aūt eſt formal' rō
merēdi.i.Cor.xiij. Si linguis hoīum loq̄r ⁊ āge
loꝝ:charitatē aūt nō habuero ⁊c̄. Et cōfirmat.
Quāto qs erit magis deo ꝯiunctꝰ tāto beatior.
ſed ſm modū charitatis eſt moduſ ꝯiunctōis ad
deū.g° ſm differentiā charitatis erit diuerſitas
graduū btitudis ⁊ māſionū. Sꝫ dices ꝯ arguo
ſic. Premiū debet actui ⁊ n̄ habitui. ſꝫ btitudo
eſt premiū.g° dat actui ⁊ nō habitui. Charitaſ aūt
eſt hitus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s diuerſitas btitudinis erit ſm
diuerſitatē actuū. ꝯn̄a nota cū maiori.ꝑ Ariſto
telē p° ethicoꝝ. Et ꝑ ap̄lm.ij. Thimot.ij. Nō co
ronabit niſi q legitīe certauerit. Minor eſt nō.
g° ⁊c̄. Dico aīa mea q veꝝ dicis. Un̄ pono iſtaꝫ
regulā q dato q charitas nō ſit meritū:cui de
beat premiū.eſt tn̄ principiū ⁊ rō merendi i ope
⁊ actu. Et iō ſꝫ eꝰ diuerſitatē premia diſtiguūt.
Et dicit btūs Tho. q q̄uiſ ex ipſo gn̄e actꝰ poſ
ſit aliqs g̃dus in merēdo ꝯſiderari: nō tn̄ reſꝑcū

premij eſſentialis: qđ eſt gaudiũ de deo: ſed hõ reſpectu alicui⁹ ꝓmij accñtalis: qđ eſt gaudiũ đ aliquo bono creato. ſic pꝫ de Aureola q̃ daṫ actui pugne: nõ habitui. vt dicit ẽt dñs Richar. in. iiij. di. xlviiij. q̃re ⁊c̃. Ad tertiã ꝟi. ꝑncipalẽ ſatis pꝫ ex dictis. q̃re ⁊c̃. Intrante igiṫ Ieſu ꝑ grãm in aiam fidelẽ cõmota eſt tota ciuitaſ. i. aĩa ipſa per filialẽ timorẽ: vt cũ Ieſu benedicto regnare poſſit: q ẽ bñdict⁹ i ſcl'a ſcl'oꝝ. Amen.

Feria quarta prime dñice quadrageſime đ vera pnĩa Sermo in ordine octauus.

PEnitentiaz Egerunt in predicatiõe Ione. Math. xij. Mira profecto hodierne lectionis dñice ſnĩa. Iudeiſ n. iã ſignis ⁊ miraculis in xp̃m credẽ nolentib⁹ quodãmõ iã ꝑſcitis ⁊ reprobatis niniuitaꝝ pñiam ad memoriã reducit: vt tandez de eis verificeṫ: qđ Hiere. v. dr̃. Pp'lo huic ſcm̃ ẽ cor incredulũ ⁊ exaſperãs: receſſerũt ⁊ abierũt retrorſuz. Nos ꝟo dilectiſſimi iaz diuino timore diſpoſiti pñiam facẽ de culpis nr̃is viriliṫ diſponam⁹. qm̃ ⁊ niniuite egerunt pñiaz in ꝑdicatiõe Ione. Circa que ꝟba hodie đ ſancta ac vera penitẽtia tractaturi tres cõſideratões faciaz⁹. vꝫ.
Sanctiſſime pnĩe ſubtilem inquiſitionem.
Sanctiſſime pnĩe adequatam conditionem.
Sanctiſſime pnĩe condignã retributionem.

De ſubtili inqſitione pnĩe ꝯſideratio prima.

PRimo ſanctiſſime pnĩe ſubtilẽ inqſitõꝫ videam⁹. vbi tres cõcl'ones more ſolito faciam⁹. Prima cõcl'o ẽ iſta. Sicut ꝓ corꝑalibus maculis abſtergendis aqua: aut alio lauandi mõ plurimũ indigem⁹: ſic pro abluendis ſpũalibus culpis ſcã pnĩa ꝑmaxie opus habem⁹. Scđa cõcl'o ẽ iſta. Tanta fortitudine ſcã pnĩa roboraṫ: vt a nullo quantũcũqꝫ grandi pccõ vincaṫ. Tertia cõcl'o ẽ iſta. Nõ tm̃ pccã ꝓpria pñt pnĩa lauari: ſed ẽt charitate aliena purgari.

De quidditate ſcẽ pnĩe concluſio prima.

ACcipe primã cõcl'onẽ. ⁊c̃. ut. ſ. Ad c⁹ declarationẽ tres inquiram⁹ ꝟita. vꝫ. Prima ꝟi. eſt iſta. Quid ſit pnĩa an. ſ. ſacrm̃ an virtus. Scđa ꝟi. ẽ iſta. Que ſunt incitantia ad pñiam. Tertia ꝟitas. Quõ probatur vera pnĩa. Quantũ ad primaz ꝟi. dico q̄ hec tres importata ꝑ hoc nomen pnĩa: quadrupliciter põt ꝯſiderari. Primo ꝓ quadã cordiſ ꝯfeſſione: qua diabolo pccõ: mũdo ⁊ pompis e⁹ renunciam⁹. Et hoc mõ pnĩa ꝟtus eſt: ⁊ non ſacrm̃: vt dicit dñs Bona. in. iiij. di. xvj. Que quidẽ pnĩa ante baptiſmũ in oĩbuſ adultis neceſſaria eſt. oꝫ. n. vt quilibet baptizandus adult⁹ corde confiteaṫ oĩbus predictis libere ⁊ ſponte renunciare. In pueris ãt ſufficit ſponſio tenentiũ ad baptiſmũ: qđ poſtea dũ fuerint in adulta etate opere teneñṫ adimplere. de conſe. di. iiij. c. paruuli. ⁊ c. mater eccleſia. Et ꝓpter hoc Ioãnis ꝑdicatio a pnĩa ⁊ nõ a baptiſmo incepit. Et talez rõnem aſſignat btũs Tho. in. iiij. di. xvj. dicens q̄ cũ in baptiſmo grã infundaṫ: ⁊ grã vbi ẽ peccatũ mortale vel fixa voluntas ad illud introduci nõ poſſit: cũ ſint ꝯria. xxij. q. i. cũ renunciaṫ hinc neceſſe eſt: vt ante baptiſmũ deteſtatio cõmiſſi ſceleris ⁊ propoſitũ deſtructionis ei⁹ antecedat. Hec ãt deteſtatio pcci pnĩa dr̃: que ẽ virtus vel actus ꝟtutis ſꝫ quoſdã. Scđo modo pnĩa ſumi põt pro quadã doloratione vite pñtiſ momentanee ⁊ caduce ꝓueniente ex deſiderio vite btẽ quomõ pñiam faciebat Paulus diceſ ad Ro. vij. Infelix ego quis me liberabit đ corpore mortis huius. Et hec ſimiliṙ nõ eſt ſacrm̃: ſꝫ ꝟtus vel actus ꝟtutis. Tertio põt pnĩa accipi ꝓ aliqua penali inflictione ab aliquo ſupioṙ poteſtatẽ habente alicui ꝓ peccatis inflicta ſiũ aſſignata. Et hec diuidiṫ in duos gradus. q̃daz n. diciṫ pnĩa ſolẽnis: quedã priuata. Penitentia ſolẽnis eſt que daṫ ꝓ publico ⁊ enormi pccõ cũ ſolẽnitate illa de qua in decretis. di. l. in capite. Que iuuenib⁹ iponenda nõ eſt. eadẽ di. c. penitentes. in fine. vbi dr̃ ſic. Iuuenib⁹ ẽt pnĩa ꝓpṫ etatis fragilitatẽ nõ facile cõmittenda ẽ. Ibi. Que ẽt clericis iponenda nõ eſt. di. lxxxij. c. ſi. qđ incipit. preſbyter ſi fornicationẽ fecerit. Et hoc iđ: vt dr̃ ibi: ne grex fidelis in eos ſcandalũ patiaṫ. Et de hac pnĩa plura capitula notaṫ. eadẽ di. l. Et nota hanc regulã gñalẽ. Quicũqꝫ ſolẽnẽ pñiam fecerit: nec clericus nec miles fieri põt. Patet hec regula. di. l. c. ſi quis poſt remiſſionẽ pccõꝝ. ⁊. xxxiij. q. ij. c. latorẽ. Et hoc de ꝑmo gradu. Secũdus gradus dr̃ pnĩa ꝑuata. Pnĩa ãt priuata eſt q̃ cuilibet penitenti a ſacerdote priuate imponiṫ. ad quaz cuilibet doli capax teneṫ ſingulis ãnis. de pe. ⁊ re. c. oĩs vtriuſꝫ ſexus. Et hec pnĩa nulli neganda ẽ: ẽt ſi infirm⁹ loqui nõ poſſet: ſi tm̃ illã ſignus querat. de pe. di. i. c. multiplex. q̃re ⁊c̃. Quarto põt pnĩa ſumi ꝓ quadã voluntate a ſeipſo aſſumpta punitiõe ꝓ ſuis pccis. de q̃ Ambro. in quodã ſmone. penitentia inqt eſt quedã dolentis vindicta: ſemꝑ puniens in ſe qđ dolet cõmiſiſſe. de qua habet i iiij. di. xiiij. per totũ. Et de hac theologi diuerſimode loquũṫ. Quidã. n. illã đſcribunt per actũ primũ ⁊ principalẽ: quidã per actũ pncipali annexũ: quidã per effectũ: vt pꝫ intuenti magr̃i in littera. Ego ꝟo in hac pte ⁊ in ſingulis diuino ꝑſidio innocato ex multis quedã colligã: ⁊ hui⁹ penitentie quarto mõ ꝯſiderate: qm̃ de ea ꝓprie ſmo eſt in hac prima pte: ꝓ poſſe cõpletã ponã deſcriptionẽ. Et dico ſic. pnĩa eſt triſtitia q̃dam voluntatis de pccõ cõmiſſo: qꝛ đformie ⁊ diſplicibile deo: cũ ꝓpoſito cõfitendi ⁊ ſatiſfaciendi: ⁊ in poſterũ abſtinẽdi. In hac pnĩe deſcriptione aliquid poniṫ loco gñis: ⁊ aliquid loco differentie. Loco gñis triſtitia poniṫ. qꝛ oĩſ pnĩa triſtitia quedã eſt: ⁊ nõ ecõuerſo. Loco differẽtie ponũṫ cetera in diffinitione poſita. Poniṫ. n. voluntaſ ad differentiã triſtitie q̃ eſt i appetitu ſenſitiuo: qui eſt in brutis: ſicut muluſ qñ de mr̃e abſente dolet. Poniṫ ꝟo de pccõ cõmiſſo: ad differẽtiaz triſtitie vicioſe vel vane: ſicut triſtitia mechi qꝛ mechari nõ potuit. Tertio poniṫ q̄a diſplicibile deo: ad differentiã triſtitie: q̃ eſt de pctõ ꝯmiſſo: non qꝛ diſplicibile đo: ſꝫ qꝛ nociuũ ſibi ṫ alicui: ſicut triſtitia furis qꝛ ſuſpendiṫ. ⁊ homicide: qꝛ đcapitaṫ. Quarto addiṫ cũ ꝓpoſito ſatiſfaciendi ⁊c̃. ad differentiã triſtitie q̃ oĩa ꝑcedentia hꝫ: ⁊ ſibi ſolã ꝯtritionez ſufficere credit. qđ non eſt verũ: vt in ſermõe de cõfeſſione dicem⁹ dñica tria ⁊ feria ꝑma eiuſdẽ. q̃re ſatis pꝫ ꝑma ꝟitas. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad ſcdam veritatẽ dico q̄ incitantia ad pñiam ſit plures voces q̃ oẽs clamãt. ad pñiam: ad pñiam: ad pñiam. Pria vox eſt ſacra ſcriptura. et ꝑ audi Iob. xxi. c. Audite q̃ſo ſmões meoſ: ⁊ agite pñiam. ⁊c̃. et Ezech. xviij. Cõuertimini ⁊ agite pñiaz: ⁊ nõ erit vobis i ruinã iniqtas. ꝓijcite a vobis oẽs ꝑuaricatões veſtras in qbus ꝑuaricati eſtis: ⁊ facite vobis cor nouũ ⁊ ſpũm nouuz. Et q̃re moriemini domus iſrl': qꝛ nolo mortẽ innocẽtis dicit dñs. Et idem paꝝ ante hec ꝟba ſic ait. Si aũt ipiuſ egerit penitentiã ab oĩb⁹ pctĩs ſuis q̃ opatus eſt: ⁊ cuſtodierit vniuerſa ꝑcepta mea: ⁊ fecerit iudiciuz ⁊ iuſtitiã: vita viuet ⁊ non morieṫ. oĩum iniqtatũ ei⁹ quas opatus eſt non recordabor. In iuſtitia ſua quã opatus eſt viuet. Nũqd volũtatiſ mee eſt mors ipij dicit dñs: ⁊ nõ vt conuertaṫ a vijſ ſuis ⁊ viuat ⁊c̃. Itẽ audi ⁊ eundẽ. xxxiij. c. Si ãt dixero ipio ait dñs morte morieris: ⁊ egerit penitentiã a pctõ ſuo: feceritqꝫ inditiũ ⁊ iuſtitiaz: vita viuet ⁊ nõ morieṫ ⁊c̃. Itẽ Ecc̃. ij. Si pñiaz nõ egerim⁹ incidem⁹ in man⁹ dei: ⁊ nõ in man⁹ hominũ. Et. c. xi. ait. Altiſſimus hꝫ odio pctõreſ ⁊ miſert⁹ eſt penitẽtib⁹. Et. c. xvij. Penitẽtibuſ inqt dedit deus viã iuſtitie. i. vite eṫne. Et pulcherrimã auctẽ audi. ij. Parał. vij. Si clauſero celũ ait dñs. ⁊ pluuia nõ fluxerit: mãdauero et ꝑcepo locuſte: vt deuoret terrã: miſero peſtilentiã in populũ. ⁊ ꝯuerſus pp'lus me⁹: ⁊ clamauẽit ad me: ⁊ egerit pñiam a vijs ſuis peſſimis. ꝓpitius ero pctĩs eoꝝ. Inde Iſa. lviij. ait. Diſſolue colligatões impietatis: ſolue faſciculos deꝑmẽtes dimitte eos q cõfracti ſunt liberos: ⁊ oẽ on⁹ dirũpe. Frange eſurienti panẽ tuũ. egenos vagoſqꝫ induc in domũ tuã: cũ videriſ nudũ operi eũ: ⁊ carnẽ tuã ne deſpexeriſ. Tũc erumpet q̃ſi mane lumẽ tuũ: ⁊ ſanitas tua citius orieṫ: ⁊ anteibit faciẽ tuã iuſtitia tua: ⁊ glõia dñi colliget te tũc innocabis ⁊ dñs exaudiet. clamabiſ ⁊ dicet aſſum. qꝛ miſericors dñs ſum de⁹ tuuſ ⁊c̃. Et nõ ſolũ ſcriptura antiq̃: ſꝫ etiaz noua clamat. Audi Math. c. iij. Pñiam agite: appropinq̃bit vobiſ regnũ celoꝝ. Et. c. iiij. ait. Facite fruct⁹ dignoſ pnĩe. Et Mar. vi. Euntes diſcipuli ꝑdicabant ut pñiam agerent. Luc̃. v. c. Nõ veni vocaṙ iuſtos: ſed pctõres ad pñiam. Et. xv. Gaudiuz inqt eſt angeliſ dei ſuꝑ vno pctõre pñiam agente. Et tu o paup ⁊ nudus in deſto: qd clamas: quiſ tu es: Ego vox inqt clamãtis i deſerto dirigite viam dñi: rectas facite ſemitas dei nr̃i. Math. iij. Ego vos baptizo in aq̃ in pñiam. ⁊ Mar. i. Fuit Iohes in deſto ꝑdicans pnĩe baptiſmũ: ⁊ ꝑdicanſ in remiſſionẽ peccatoꝝ. Et Luc̃. iij. Uenit Iohs in oẽm regionẽ Iordanis: ꝑdicãs baptiſmũ pnĩe i remiſſionẽ peccatoꝝ. Hec ſufficiaṫ pro ꝑma voce. Scđa vox ad pñiam clamãs eſt ꝑdicatoꝝ. Iſa. lviij. Clama: ne ceſſes: q̃ſi tuba exalta vocẽ tuã: ⁊ ãnuncia pp'lo meo ſcelera eoꝝ. Tubiſ. n. ad tria ꝑmaxime vtebãṫ antiqui ſ. ad ꝯuocandũ pp'lm. Numeri. x. Qñ inquit cõgregandus erit pp'lus: ſimplex tubaꝝ clangor erit. Itẽ ⁊ ad mouẽda caſtra. Nũeri. x. c. Si exieritis ad bella de t̃ra vr̃a: ꝯ hoſteſ clangetiſ: vlulantes tubiſ: ⁊ erit recordatio vr̃a corã dño deo vr̃o. Itẽ tubis vtebãṫ in ꝯuiuijs feſtis: ⁊ calendis: Numeri. x. Si qñ habebitis epuluz: ⁊ dies feſtos ⁊ calẽdas: canetis tubis: ſuꝑ holocauſtis ⁊ pacificis: vt ſint vobis in recordationẽ đi vr̃i. Sic ⁊ h' offiñ ſeruãt ꝑdicatoreſ xp̃i: pp'lm clamãdo vniunt: qm̃ fides ex auditu. auditus autez ꝑ verbũ xp̃i. ad Ro. x. O tuba mag̃ Paule. o ſanctiſſimi buccinatores xp̃i: apl'i ſci quot ad fidez xp̃i adunaſtis: Una. n. die apl'i ꝑdicando i Hieruſalẽ tria milia: ⁊ alia die qnqꝫ milia ad fidem ꝯuerterũt. Actꝯ. iiij. c. ⁊ ꝑs. In oẽm terrã exiuit ſonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis t̃re ꝟba eoꝝ. Mar. vlt. Ipſi aũt ꝓfecti vbiqꝫ ꝑdicauerunt dño cooperãte ⁊ ſermonẽ cõfirmante ſeq̃ntib⁹ ſignis. Ad vocẽ predicatoꝝ moueñṫ caſtra nr̃a verſuſ terrã ſcãm: ⁊ clamant oẽs. A vita eterna. a vita eterna. a vita eterna. Et hec tuba aĩat oẽs ꝯtra fidei hoſtes. ꝑs. Bñdictus dñs q docet manus meas ad ꝑlium: ⁊ digitos meoſ ad bellũ. Et idẽ Si ꝯſiſtant aduerſũ me caſtra: non timebit cor meuz. Inde de apl'is diciṫ Actꝯ. iiij. Ibant apl'i gaudenteſ ⁊c̃. Cõuocant fideleſ in ꝯuiuijs ſpũalibus ⁊ feſtis: vbi xp̃s eſt panis viuus q de celo deſcẽdit. Io. vi. vt ſit in uoce exultatiõis ⁊ ꝯfeſſionis ſonus epulãtiſ. Nam ſicut qđ terrenũ eſt terreno cibo aliṫ. Geñ. i. Ecce vobiſ dedi ⁊c̃. ſic qđ ſpũale eſt ſpũali cibo reficiṫ. Ex quo fit q̄ ſicut corpus humanũ abſqꝫ corꝑali cibo uiuere ñ põt. vt pꝫ ꝟo de aĩa. c. de alimẽto. ſic aĩa que ſpiritus eſt: ſine ſpũali cibo viuere ñ põt. Math. iiij. Nõ in ſolo pane viuit hõ: ſed in oĩ uerbo qđ ꝓcedit đ ore dei. Figura hẽtur Ezech. xxxvij. de campo pleno oſſib⁹ mortuoꝝ. Exẽplũ illoꝝ duoꝝ ſanctoꝝ patrũ q in ſero ſiṫ cenanteſ: intea de cibo ſpũali inuicẽ conferẽtes: cibo obliti cõporali: in dulci tali eloquio: vſqꝫ mane inaduertenter ꝑdurarunt. ꝑs. Q̃ dulcia faucibus meis eloq̃a tua ⁊c̃. Inde Hiere. iij. ait dñs. Uade et clama ſermones iſtos ꝯtra aquilonẽ: ⁊ dices. reuertere aduerſatrix iſrl' ait dñs. Et dicite ꝯgregamini ⁊ ingrediamur ciuitates mũitas. Unde pono hanc regulaz generalẽ: o ꝑdicatores: q̄ ſi ueſtra negligẽtia perierit aĩe: in die iudicij dño reddetis rõnem. Audi dñm Ezechieliſ. iij. c. Si dicente me ad impium. morte morieris ⁊ non

annunciaueris ei: neq̧ locutus fueriſ: ut auerta
tur a uia ſua ĩpia: ⁊ uiuat. ⁊ ipſe ĩpiuſ in iniquita
te ſua moriat̃: ſanguinẽ aũt ei⁹ de manu tua req
ram. Si autẽ tu ãnunciaueris ĩpio: ⁊ ille nõ fue
rit auerſus ab iniq̃tate ſua: ⁊ a uia ſua ĩpia. ipſe
quidẽ in iniq̃tate ſua morieť: tu aũt aĩam tuaꝫ li
beraſti ⁊c̃. hec ibi. Qui ãt ſint illi q̃ p̃dicare p̃nt
notat̃ de ſtatu mõachoꝝ. c. q̧ dei. glo. ſi. ubi dic̃
ſic glo. Nemo oꝫ p̃dicare niſi ſit ei ꝯmiſſum ab
ep̃o loci: uel ap̃lica ſede. ĩfra de hẽticis. excõica
mus. §. q̃a ꝟo. ⁊. c. cũ ex iniũcto. Et illi q̃ ad hoc
p̱ electionẽ eligunt̃. hec glo. §. aũt q̃a ꝟo. qui hic
allegat̃ dicit ſic. Quia ꝟo nõnulli ſub ſpecie pie
tatis virtutẽ eius qđ apoſtolus ait: abnegãtes:
auctoritatẽ ſibi vẽdicant p̃dicandi. Cũ idẽ apo
ſtolus dicat: q̃uõ p̃dicabũt: niſi mittant̃. ad Ro.
x. Oẽs qui prohibiti vel nõ miſſi preter auc̃teꝫ
ab apoſtolica ſede: vel catholico ep̃o loci ſuſce-
ptã publice vel p̃uatim p̃dicationiſ officiũ vſur
pare p̃ſumpſerint: excõicationis vinculo ĩnodẽ
tur. hec ibi. Et melius de hoc dr̃. de religioſis
domibus. c. i. ſup ꝟbo predicent. in glo. ĩ clemẽ
tinis. Accipe tñ hãc regulã gñalem: q̧ null⁹ au-
dere debet predicatiõis officiũ exercere: niſi ſit
ſacerdos. Patet hec regula ĩ eodẽ. c. cũ ex iniũ
cto. ⁊. c. excõicamus. extra de hereticis. ⁊. c. ſic̃ ĩ
vno corpore. ⁊. xvj. q. i. adijcimus per Jo. Et rõ
q̃re laici predicare nõ poſſunt: vt dr̃ ĩ predicto.
c. excõicamus. §. qꝛ ꝟo. ⁊ in dicto. c. ſicut. eſt: ne
ſub ſpecie ꝟtutũ occulte uitia ſubintrẽt. ubi gl̃.
dicit. Sub p̃textu pietatis: nõ eſt impietas cõ-
mittẽda. xxx. q. i. noſce. Et ita nullus põt predi-
care: niſi imitat̃. Uñ dñs diſcipulis ſuiſ dixit: eũ
tes predicate euãgeliũ oĩ creatur̃. ⁊ iubẽte dño
ĩ toto orbe diſperſi ſunt. xxj. di. ĩ nouo. Uñ Jſa.
l. c. vj. ait. Ecce ego mitto me. viij. q. i. c. in ſcri-
pturis. ⁊. xvj. q. j. §. hoc idẽ. hec ĩ dc̃a glo. ⁊ glo.
ſ͛a ſuper ꝟbo ap̃los. in fine ait. Laici ḡ cuiuſcũ
q̧ ordinis vel meriti ſint p̃dicandi offĩm nõ de-
bent aſſumere. hec ibi. ⁊ glo. Ber. q̃re ⁊c̃. Et h̓
ſufficiant p̱ ſ͛a voce. Tertia vox ad pñiam ĩ
uitans eſt nature hũane ꝯditio. vide mirabileꝫ
dei ordinẽ. aliqua. n. creauit: quib⁹ deus dedit
tñ̃ eſſe: vt in aĩata: q̃buſdã eſſe ⁊ viuere: vt plã-
tas. quibuſdã eẽ viuere ⁊ ſentire: vt aĩalia bru-
ta. quibuſdã eſſe viuere ſentire ⁊ intelligere cũ
fantaſmate: vt hoĩeꝫ. quibuſdã eſſe viuere ſenti
re ⁊ intelligẽ ſine fantaſmate ⁊ ſine diſcurſu: vt
angelos. Et ſolũ hoĩes rõe dotauit. vt. ſ. agerẽt
per rõnẽ. ſ. h̓ ⁊ angelos. Et talis eſt inter iſta or
do: q̃ntũ ad bene vel male operandũ. q̃m nec h̓ñ
hñtes eſſe tñ̃. nec hñtes eſſe ⁊ viuere. nec hñteſ
eſſe viuere ⁊ ſentire poſſunt peccare ł nõ pecca
re. Solis ãt hoĩbus ⁊ angeliſ poſſe dedit pecca
re ⁊ nõ peccare. Sed hec fuit int̃ eos differẽtia
qꝛ angelis in p̃ma ſua creatione h̓ dedit vt pec-
care ⁊ nõ peccare poſſent: ſed q̃ peccarent ãpli⁹
ꝯuerti nõ poſſent. Et qui nõ peccarent ita ĩ gr̃a
firmarent̃: vt nũq̧ ampli⁹ peccare poſſent. Ho
mini ãt hanc naturã dedit: vt peccare poſſꝫ: ⁊ p̱

penitentiã ⁊ conuerſionẽ ad ſũmũ bonũ reſur-
gere poſſet. Mat. xviij. Quotiens peccabit in
me frater me⁹: dimittã ei vſq̧ ſepties. ⁊ ego di-
co tibi: nõ vſq̧ ſepties: ſed vſq̧ ſeptuageſies ſe-
p̃ties. Quare igit̃ aĩa dormiſ. Johelis p̊. Exper
giſcimini ebrij. Nobilitaſ nature tue te ad peni
tentiã inuitat. Nõ. n. es in ſtatu: ſicut angeli re-
probi: qui ita pccõ adheſerunt: vt reſurgere ne-
quaq̧ poſſint. Cadit. n. ſepties ĩ die iuſt⁹: ⁊ ſepti
es reſurgit. de pe. di. iij. ſeptieſ. Sed dic pr̃ Am
bro. q̃re angeli pñiaꝫ facẽ nõ poſſunt. Uidetur
n. q̧ poſſint penitere. Nã in eis ẽ magn⁹ timor
dei. Jacobi. i. Demones credũt ⁊ ꝯtremiſcũt. ḡ
poſſunt penitẽ. pꝫ ꝯñ̃a. qꝛ timor eſt initiuꝫ pñie.
vt dicunt doctores oẽs. circa. iiij. ſniaꝝ. di. xiiij.
Jtẽ vnũquodq̧ facilius mutat̃: in id qđ eſt ſ͛m
eius nãm q̧̃ in id qđ eſt ꝯ̃ ſuã nãm. ſicut pꝫ de a
qua per uiolentiã calefacta: que p̱ ſeipſaꝫ ad na
turalẽ diſpoſitionẽ redit. ſed angelus põt muta
ri in pccm̃: qđ eſt ꝯ̃ oẽm nãꝫ eoꝝ. ḡ multo forti⁹
poſſunt reuocari in id qđ eſt ſ͛m nãm. Sed h̓ fa
cit pñia. ḡ poterunt penitere. Jtẽ ſi h̓ fieret: hoc
eẽt diuine miſ͛icordie magna laus. ḡ videt̃ q̧ d̃
buerint poſſe penitere. Anima cara ſi hoc verũ
eſſet: cũ per pñiam homo reparet̃ ad uitã: ſeque
retur q̧ demones aliq̃n ſaluarent̃ contra catho
licã diſciplinã. Et beatus Damaſcenus dicit: q̧
homo pñia fungit̃ p̱pter corporis infirmitateꝫ.
angeli ꝟo cũ ſint incorporei: vt determinat̃ in
ſ͛o ſniaꝝ: ſequitur q̧ penitere nõ poſſunt. Et ti-
mor ille quem habent: nõ eſt timor virtuoſus: ſꝫ
propter penã tantũ: ⁊ ideo infructuoſus. Et eo-
rũ liberum arbitriũ adeo eſt in malitia obſtina
tũ: vt nullo modo poſſint retrouerti. Et ideo q̧̃
uis motus eoꝝ naturalis ſit ſemper bonuſ: tañ
quia actus ꝟtutis ⁊ vitij nõ cõſequũt̃ inclinatõ
nẽ nature: ſꝫ magis liberi arbitrij: ideo nõ opor
tet q̧ q̧̃uis naturaliter ĩclinent̃ ad bonũ q̧ mo
tus ꝟtutis in eis ſit vel eſſe poſſit. Ad quoꝝ d̃
clarationem eſt notandum ſecundum beatum
Tho. in. iiij. di. xiiij. q̧ penitentia dupliciter in
nobis accipi poteſt. vno modo ſ͛m q̧ eſt paſſio
quedam: ⁊ ſic nihil aliud eſt q̧̃ triſtitia de ma-
lo cõmiſſo: ⁊ ſic eſt in concupiſcibili: ſicut amor
⁊ alie paſſiones que ſũt ĩ appetitu intellectiuo
alio mõ poteſt accipi vt eſt virtus: ⁊ hoc modo
eius actus eſt deteſtari malũ commiſſum cum
emendationis propoſito: ⁊ intentione expiandi
vel deũ placandi. Modo dico ſic: q̧ deteſta
tio mali ⁊ habere inclinationẽ ad bonũ eſt con
ditio naturaliſ: ⁊ nulli creature totaliter tollitur
⁊ ideo talis deteſtatio ⁊ inclinatio eſt etiã in de
monibus ⁊ etiam in damnatis. Et per ꝯſequẽſ
remanet in eis pura paſſio vel ſimilis. Sap. v.
c. Jntra ſe pñiam agentes. Non auteꝫ eſt in eis
pñia que eſt virtus: p̱pter defectũ liberi arbi
trij obſtinati in malũ. Ex quo ſequit̃ q̧ in bonis
angelis nõ eſt talis paſſio. qꝛ ĩ eis nulla peccata
p̃ceſſerunt de quibus triſtari debeant q̃re ⁊c̃.
Sed dices: quare eoꝝ liberꝫ arbitriũ eſt ita ob

ſtinatũ: Dico obmiſſis multis modis dicẽdi q̊s
tangit dñs Bona. in. ij. ſniaꝝ. di. vij. de eoꝝ irre
mediabilitate. q̧ rõ eſt iſta. qꝛ ſtatus merendi ⁊
tẽpus meriti angelis p̃fixus erat uſq̧ ad p̃maꝫ
op̱ationẽ bonã uł malã. Et iõ qꝛ tp̃s merendi p̱
tranſit: ampli⁹ in bonũ ꝟtuoſuꝫ ⁊ meritoriũ traſ
ire non p̃nt. Audi Aug. de fide ad Petrũ. Sic
ĩgt creauit deus ãgeloſ: ut q̃ uellent p̱petuo bo
ni eſſent: ⁊ q̃ noluerint: nũq̧ diuino munere rep̱a
rent̃. hec ille. Et ſi iteꝝ queris: q̃re p̃fixit de⁹ ita
modicũ tẽpus merendi: ut non hẽrẽt ſpaciuꝫ re
deundi. Dico q̧ diuina ſapĩa facere decreuit du-
plicẽ nãm rõnalẽ: ut vniuerſuꝫ p̱fecte cõpleret̃.
vnã corpi vnitã: ut aĩam rõnalem. ⁊ aliã abſolu
tam ⁊ pure ſpũalem. Quia ḡ nã ſpũalis oĩo in
gñabilis ⁊ incorruptibilꝭ eſt: nõ potuit vnus an-
gelus ex alio p̱duci. iõ ſimul p̱ducti ſunt. ⁊ ita ſi
mul diſpoſiti ad ſiꝭ glorificari. ⁊ ita de proximo
ad gl̃am diſpoſiti. ⁊ p̱ ꝯñs tẽpus merẽdi eis bre
ue p̃fixum. Hõ uero qꝛ condit⁹ eſt iu corpe aĩa
li ad p̱creandũ p̱lem ad cultũ dei: ⁊ ita in diſpo
ſitõe remotiori ad glorificari: datuꝫ eſt ei tẽpus
diurnũ ad merendũ. Jn quoꝝ ſignũ deuſ ange
los ĩ empireo celo creauit: ut ĩueꝛet qđ de p̱xi
mo diſpoſiti erãt ad gl̃am eternã p̱merẽdã. ho
minẽ uero in p̱adiſo terreſtri: tanq̧ ĩnueret q̧ r̃
motior erat ad gl̃am p̱merendã diſpoſit⁹. q̃r ⁊c̃
Et ſic pꝫ tertia vox. Quarta uox eſt diuine gr̃e
frequẽs uiſitatio. Frequẽter bonis ĩſpiratõib⁹
noſ uiſitat de⁹: ⁊ ut ꝯuertamur illumĩat. Apoc̃.
iij. Sto ad hoſtiũ ⁊ pulſo: ⁊ cũ hõ ab initio ſit ĩ li
bero arbitrio ꝯſtitut⁹. Ecc̃. xv. Deuſ ab initio ꝯ
ſtituit hoĩem: ⁊ reliq̃t illũ ĩ manu ꝯſilij ſui ⁊c̃. ad
ipſum p̱tinet inuitãtis ⁊ vocãtis dei gr̃am acce
ptare. Nihil. n. aliud eſt penitẽ: niſi viſitanti gr̃e
ꝯſentire. O luxurioſe q̃re nõ intrat ad te gr̃a d̃i
qꝛ firmaſti hoſtiũ cordis tui vectib⁹: ⁊ ſeris: ca-
thenis: ⁊ peſſulis. i. malis p̱poſitis ⁊ oblectamẽ
tis. Et poſuiſti hoſtiariã peſſimã vitioꝝ uolupta
tem dñam luxuriã cũ tota ſua legiõe carnaliuꝫ
voluptatũ. Et tu auare: dñaꝫ auaritiã cũ omni
turba mũdanaꝝ cupiditatũ. Et tu ãbitioſe: do-
minã monſtruoſã ſup̱biã cũ oĩ turba mẽtaliũ ſu
p̱ſtitionũ. Et ſic d̃ alijs. Et hec de q̃rta uoce. Et
breuiter ne nimia p̱lixitate utamur. oĩa clamãt
ad pñiam. ad pñiaꝫ. Clamat gl̃a eterna ad quã
creat⁹ eſt hõ vt acceleret. Clamat culpa p̱p̱ quã
p̃uatus eſt hõ gr̃a dei. Clamat deus q̃ tanta di-
xit ⁊ fecit vt ad gl̃aꝫ: ex qua hõ exciderat reuo
caret. Clamat angelus: q̃ ad nr̃i cuſtodiã eſt de
putat⁹. Clamant creature oẽs mundi: que obe-
diunt ſuo creatõi. Clamat purgatoriũ: qđ eſt lo
cus maxie pene. Clamat infern⁹: q̃ in ſempit̃nũ
durat. pñia: pñia: pñia. qꝛ non coronabit̃ niſi qui
legitime certauerit. q̃re ⁊c̃. Et ſic pꝫ 2ª veritas.

Quantũ ad 3^am veritatẽ dico q̧ pñia vera ⁊
bona p̱batur tentatõe. Ecc̃. ij. Fili accedẽs ad
ſeruitutẽ dei: ſta in iuſtitia ⁊ timore: ⁊ aĩam tuã
prep̱a ad tẽtationẽ. Jacobi. i. Btũs uir q̃ ſuffert
tentationẽ. q̃m cum p̱bat⁹ fuerit accipiet coro

nã vite. Sꝫ ad declarationẽ materie de tẽtatio
ne eſt ſciendũ q̧ q̃ttuor ſunt tentatões. Tentat
n. hõ. tentat caro. tentat deus. ⁊ tentat diabol⁹.
Tentat quidẽ hõ: vt experiat̃. i. Corin. xiij. Uos
ipſos tẽtate ſi eſtis in fide xp̃i. Et Act̃. ix. Cum
veniſſet Saulus Hierl̃m: tentauit ſe iungẽ cũ
diſcipulis: ⁊ oẽs timebant eũ credẽtes q̧ ñ eſſꝫ
diſcipulus. Et Daniel̃. x. ait. Tẽta nos obſecro
diebus decẽ ⁊c̃. Talis ḡ tentatio ñ eſt niſi exp̱i
mentatio quedã alicui⁹ rei: de qua hõ certiõ fie
ri cupit. Et hanc dimittam⁹. Sc̃do tentat ca
ro vt delectet ⁊ alliciat. Jacobi p̊. Unuſq̃ſq̧ tẽ
tatur a ꝯcupiſcentia ſua. de qua etiã Paul⁹ ait.
Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpũm: ⁊ ſpũs aduerſus
carnẽ. Tertio tẽtat deuſ vt p̱bet. Exodi. ix.
Tentat vos deus vr̃: vt ſciat ſi diligitiſ eũ. i. vt
euidẽter appareat alijs: q̃bus dati eſtiſ in exem
plũ ſi diligitiſ eũ. Oĩa. n. nuda ⁊ ap̱ta ſunt ocuł
dei: nõ quo ad ſe: ſed q̊ ad noſ vtit̃ exp̱ientia. Jõ
de Thobia excecato dr̃. Thobie. ij. Hanc autẽ
tentationẽ iõ p̱miſit deus: vt poſteris daret̃ ex
emplũ patie eius. Quarto tẽtat diaboluſ ut
decipiat. Geñ. iij. Serpenſ decepit me. ⁊. i. Cor.
iiij. Non. n. ignoram⁹ aſtutias ei⁹. Et p̱p̱e ⁊ per
antonomaſiã diabolus dr̃ tentator. Math. iiij.
Accedens tẽtator dixit ei. Et. i. ad Theſał. iij.
Miſimus ad vos Timotheũ frẽm nr̃m ⁊ mini
ſtrũ dei in euãgelio xp̃i ad ꝯfirmãdos vos ⁊ ex
hortandos: pro fide noſtra. vt nemo moueat̃ in
tribulatõibus iſtis. Jpſi. n. ſcitis q̧ in hoc poſiti
ſumus. nã ⁊ cum apud uos eſſemus p̃dicabam⁹
vobis paſſuros vos paſſiones ⁊ tribulatões: ſi
cut ⁊ factũ eſt: ⁊ ſcitis. p̱pterea ⁊ ego amplius
non ſuſtinens miſi ad cognoſcendã fidẽ vr̃am:
ne forte tẽtauerit vos is q̃ tentat: vt inanis fiat
labor vr̃. Et q̃m nunq̧ hñfacientes tẽtare ſinit
pono aliquas regulas de hac peſſima tentatõe

Prima regula ẽ iſta. Q̧ diabolus hos tẽtat
quos nouit eſſẽ meliores: in fideq̧ xp̃i feruẽtio
res. Jſta regula patet. ij. ad Thimo. iij. Omneſ
q̃ pie viuere volunt in xp̃o Jeſu: p̱ſecutiões pa
tiũt̃. Et ibidẽ enumerat paſſiones quas ipſe p̱
xp̃i amore paſſus eſt. Et. iij. q. i. c. Nulli dubiũ.
ubi ſic dr̃. nl̃li dubiũ q̧ hoĩ a malꝭ p̱ſequũt̃ ⁊ tri
bulãt̃. gr̃ama⁴ antiq̃ eſt. p̱p̱ qđ opꝫ nos hũiliari
ſub potẽti mãu dei: vt liberet nos in tp̱e tribu-
latõis. Nã ⁊ diabol⁹ nõ ceſſat circuire q̃rẽs quẽ
deuoret: ⁊ q̃rẽ q̊s ex fidelib⁹ p̱dat: ⁊ maxie illos
q̊s ardẽtiores ĩ ſ͛uitio dei: eiq̧ familiares inue
nerit. hec ibi. Et ſunt verba Alex. pape: veniat
de teſtõ veteri ſcũs Job cui non erat ſimilis in
terra: ⁊ ſollicitudinẽ tẽtandi demõis dicat. Tẽ
tauit. n. illũ: p̃mo ĩ reb⁹ mobilib⁹. Job. i. Boueſ
arabãt: ⁊ aſine paſcebãt̃ iux̃ eos: ⁊ irruerũt ſab-
bei: tollerũtq̧ oĩa: ⁊ euaſi ego ſol⁹ vt nũciarẽ tibi
Et ibidẽ. Jgniſ cecidit d̃ celo: ⁊ tactas oueſ pue
roſq̧ ꝯſũpſit. Et ibidẽ caldi fecerũt tr̃s t̃mas: ⁊ ĩ-
uaſerũt caelos: ⁊ tulerũt eos ⁊c̃. 2° tẽtauit eũ ĩ re
b⁹ ĩmobilib⁹. Job. i. Repẽte uẽt⁹ vehemñſ irruit
a r̃giõe deſ͛ti: ⁊ ꝯcuſſit q̃ttuor ãgulos dom⁹ ⁊c̃.

Tertio tentauit i familia. Job.i. Necnō ⁊ pu
eros ꝑcuſſerūt gladio: ⁊ effugi ego ſolus vt nū
ciarē tibi. Quarto tentauit in filios ſuos Job
i. Filijs tuis ⁊ filiab⁹ veſcētib⁹ in domo fris tui
ꝑmogeniti: domus corruēs oppſſit filios tuos:
⁊ mortui ſunt. Et tandē tentauit eū in ꝓꝓo cor
pore. Job.ij. Egreſſus igiť Sathan a facie dñi
ꝑcuſſit Job vlcē peſſimo: a planta pedis vſ ad
verticē totū.ſ.corpus. ita vt nec aliq̄ ps corꝑis
integra remanēt. Sexto tentauit eū in vxore
Job.ij. Dixit aūt illi vxor ſua. adhuc tu ꝑmães
in ſimplicitate tua. bñdic dño ⁊ morere. cū etiā
pellē ꝓ pelle: ⁊ cuncta q̄ habuit hō dedit ꝓ aīa
ſua.i. vita ſeruanda. ⁊ rñdit Job. Quaſi vna de
ſtultis mulierib⁹ locuta es. Si bona ſuſcepim⁹
de manu dñi: mala āt quare nō ſuſtineam⁹. dñs
dedit: dñs abſtulit. ſicut dño placuit ita factū ē
ſit nomē dñi benedictū. Et in oībus his nō pec
cauit Job labijs ſuis: neq ſtultū qd ꝯ dñz locu
tuſ eſt ⁊c. Pro teſtō nouo veniant oēs ſci. ve
niat Antoni⁹ baro: ⁊ teſtimoniū reddat. dic vt
in legēda ei⁹ habeť. Et quid mir ſi nos aſſidue
tētare audet: cū magrm nr̄ exercitus capita
neū xp̄m Jeſuz tētare auſus eſt. Mat.iiij. ⁊ ac-
cedens tētator ⁊c. Scda regula ē iſta. ꝙ nō
ſolū in vno loco: ſed vbiq tētat. vis grandē de
monis videre audaciā. Angelos.n. in celo tēta
uit: ⁊ cauda ſua tertiā partē eoꝝ traxit. Apoc.
xij. Primos parentes in paradiſo de ſuperbia:
gula: ⁊ auaritia. Geñ.iij. Cur ꝑcepit vobis de⁹
ne de ligno qđ eſt i medio paradiſi comederet]
⁊c. Caim tētauit i agro. Geñ.iiij. Cumq egreſſi
fuiſſent i agro: cōſurrexit aduerſus Abel: ⁊ inť-
fecit eū. Cam tētauit in antro: qñ iebriato Noe
deriſit verenda pr̄is. Geñ.ix. Loth in mōte: qñ
inebriatus cū duab⁹ filijs cōmiſit inceſtū. Sed
q̄liter hoc intelligiť declaraui3⁹.ſ. Geñ. xviiij.
Jacob in ciuitate: qñ exiuit vt videret mulier s
regionis illius. Geñ.xxxiiij. Judā in itinere: qñ
inuenit Thamar ⁊ cognouit ea3. Geñ.xxxviij.
Et ſic đ alijs veteris teſtī. In nouo āt teſtō dñz
nr̄m tētauit in deſerto. Mat.iiij. Zacheū in ꝑn
cipatu publico: quia erat ꝑnceps publicanorū.
Luc.c.xviiij. Matheū in tholoneo: vbi mltoſ
decepat. Mat.ix. Magdalenā in ciuitate: qa
erat mulier in ciuitate peccatrix. Luc.vij. Pe-
trū in atrio Cayphe: vbi xp̄z negauit. Jo.xviij.
Latronē in cruce: cū ait. ſaluū fac temetipſum.
Luc.xxiij. Et ſic de alijs. Tertia regula ⁊ ul
tima ē iſta. Licet oēſ tenteňť qui ſunt doli capa
ces: nō tñ vincunť oēſ. Ubi nota iſtā diſtinctoꝫ.
Qr quidā nec tentanť: nec mouenť: nec inducū
tur in tētationē: vt paruuli baptizati. Apoc.
Ambulabūt mecū in albis: qr digni ſunt. Qui-
dā tentanť: ſed nec mouenť: nec inducunť in ten
tationē. Et hi ſunt qui cū tentanť: ſtatim rñſtūt
⁊ repellunt.i. Pe.v. Cui reſiſtite fortes in fide.
ps. Man⁹ pccōris nō moueat me. Tales.n.nť
lo motu mouenť. Et hoꝝ ꝑncipalis fuit xp̄s: qui
cū a diabolo tentareť: mox reſiſtebat. vt patet
Math.iiij. Quidā tentanť: ⁊ aliquo mō moueť
i. veniali motu: ſed nō inducunť in tentatoꝫ. ps.
Si dicebā motus ē pes meuſ: miſicordia āt tua
adiuuabit me.i. Jo.i. Si dixerim⁹ qm̄ pccm̄ nō
habemus: noſipſos ſeducim⁹ ⁊c. Quidā tentanť
mouenť ⁊ inducunť in tētatoꝫ: vt īprobi morta
liter peccantes. ps. Noluit intelligere vt bene
ageret. Prouer.ij. Delectanť cū malefecerit: ⁊
exultant in rebus peſſimis ⁊c. Et hec volo ſuf-
ficiant pro prima iſta concluſione.

De potentia ſancte pnie concluſio ſecunda.

Ecipe ſcdam conclōnē. vz. Tāta fortitu-
dine ſcā penitentia roborať: vt a nullo
quantūcūq grādi peccato vincať. vbi
tres ꝟitates inquiram⁹. vz. Prima ꝟi. eſt iſta.
Utrum ſine pnia poſſit eſſe peccatoꝝ remiſſio.
Scda ꝟitas eſt iſta. An penitētia ſit ſecūda ta
bula poſt naufragiū. Tertia ꝟi. eſt iſta. An ſit
aliqđ tā grande pccm̄: qđ pnia deleri nō poſſit.
Quātū ad primā ꝟi. dico aīa mea ꝙ ſine pe-
nitentia ſalus eē nō poteſt in pccōre. Salus.n.
aīe eſt iuſtificatio ⁊ pacificatio ei⁹ cū deo: que3
peccando offendit. Juſtificatio āt ⁊ pacificatio
ſine gr̄e infuſione eē nō poſſunt. Infuſio gr̄e ſiū
expulſione culpe. expulſio āt culpe fit per dolo
rē: ⁊ ceteris reqſitis. dolor aūt nō eſt niſi pnia. ꝰ
ſalus eſſe nō pōt ſine pnia. Sed ꝯ: dices. arguo
ſic. Sicut ſe h3 auerſio a deo ad dānationē: ita
conuerſio ad deū ad ſalutē. ſed auerſio a deo ſi
ne oī delectatione pōt eſſe cā dānationis: vt p3
in blaſphemante. ꝰ conuerſio ad deū ſine oī do
lore peccati poterit eſſe cā ſalutis. ꝯña nota cu3
minori. qm̄ in blaſphemia uulla delectatio ē: ſ3
tm̄ iniquitas: vt alias eſt oñſum ⁊ expientia no
tū ē. q̄re ⁊c. Scdo arguo ſic. Mot⁹ fidei qui
precedit pniam tm̄ intendi poſſet: ꝙ ſufficienter
diſponeret ad gr̄am. Sed gr̄a ſufficit ad ſalutē.
ꝰ ſine penitētia poterit eē ſalus. Preterea poſ
ſibile ē ꝙ in vltimo inſtanti vite peccatori īfun
datur gr̄a. poſt qđ inſtans nō remanebit aliqđ
inſtans: in quo poſſit fieri ſalubris pnia. ꝰ omni
actu pnie ceſſante poterit eē ſalus. Declara mi-
hi pr̄ iſta tria puncta ⁊ ero cōtenta. Cōtentor a-
nima mea. Et dico nō obſtantib⁹ iſtis rōnibus
ꝙ concluſio nr̄a vera eſt. Et eā tibi rōne ⁊ au-
ctoritate ⁊ exēplo ꝓbabo. Rōne quidē ſic. Si
cut baptiſmus ordinatur ad peccatū originale:
ſic penitentia ad peccatū mortale. iſtud conce-
dunt oēs: ⁊ eſt expreſſa ſnīa magiſtri in.iiij. ſnīa
rū. di.xiiij. Sed nemo poteſt ab originali mun-
dari ſine baptiſmo uel equiualente. Jo.iij. Niſi
quis renatus fuerit ex aqua ⁊ ſpiritu ſancto: nō
poteſt intrare regnū dei. ergo nec peccatū mor
tale ſine penitentia. Et confirmať. quia omnes
ponunt penitentiā eſſe ſacramentū neceſſitatiſ:
qđ nō eſſet: ſi ſine ea poſſet eſſe ſalus. Scdo
probať auctoritate. Audi Aug.li. de pnia. Ne-
mo inquit ſue uolūtatis arbiter cōſtitut⁹: poteſt
inchoare nouam vitam: niſi peniteat eum ve-
teris vite. vetus vita eſt vita viciorū. ergo ⁊c.

Jſidor⁹ de ſūmo bono. Pnīa inqt eſt medicam̄
tum vulneris: ſpes ſalutis: ꝑ quā pctōres ſaluāť
ꝑ quā deus ad miſericordiā ꝓuocať. que nō tp̄e
penſať: ſed ꝓfunditate luct⁹ ⁊ lachrymaꝝ. qr̄ ⁊c.
Tertio h exēplo p3. qr nec in nouo nec i ueťi
teſtō legiť ꝙ quis ſaluat⁹ fuerit ſine pñia. Inde
in decret]. de pe. di.i.c. menſurā. ꝑ Jo. poniť pul
chra regula. ꝙ pnia q̄ntūcūq modica a ſacerdo
te iniūcta ſufficit ad ſalutē. Jō qr Ezechias fle-
uit: tranſtulit dñs pctm̄ ſuū. Iſa.xxxviij. Quia
niniuite fecerūt pniam: ⁊ ieiunauerť. pepcit illiſ
de⁹. Jone.ij. Quia Dauid doluit de pctō: dicēs
Fuerūt mihi lachryme mee paneſ die ac nocte
iō remiſit dñſ impietatē pctī ſui. Quia cananea
defleuit: iō ſanata eſt filia ei⁹. Math.xv. Quia
mulier depħenſa in adulterio doluit đ pctō: di-
xit illi dñs. vade ⁊ noli āpli⁹ peccāe. Quia Ma
gdalena paupcula lachrymauit: iō dixit dñs. re
mittunť tibi pctā tua. Quia ſūm⁹ apłoꝝ Petr⁹
fleuit amaŕ: iō dñs eū poſt reſurrectionē viſita
uit. ⁊ ſic de alijs. Hec igr̄ medicina aīa mea eſt
nccīa ad ſalutē. Et ad tuā primā rōnem dico
ſcdm btm̄ Tho. in.iiij. di.xiiij. arti. vlt. ꝙ in auer-
ſione a deo ſemꝑ ē ꝯuerſio ad bonū ꝯmutabile
⁊ q̄uis ibi nō ſit delectatio ſenſibiľ. eſt tñ ſemꝑ
quedā placentia volūtatis. ⁊ ꝑ ꝯñs in blaſphe-
matore eſt delectatio volūtatis. niſi.n. placeret
volūtati nō aſſentiret pctō. Et ꝓpter h qr ſemꝑ
in auerſione eſt ad min⁹ placentia volūtatis: o3
vt in cōuerſione ſit ad minuſ diſplicētia volūta
tis. talis aūt diſplicētia non pōt eſſe ſine pena ⁊
dolore. talis autē dolor ſine pena eſt pñia. ꝰ o3
ꝙ ſemꝑ ſit in curatōe pctī mortalis: medicīa pe
nitentie: q̄re ⁊c. Ad ſcdam rōnem tuā dico ſcdm
eundē: ꝙ nūq motus fidei poteſt tm̄ intendi: ꝙ
gratie continueť: niſi pñia ſubſequať. Et iō illa
tua maior aīa mea eſt falſa. Ad tertiā rōnem
dico ſcdm eundē: ꝙ poſſet negari ꝙ dať vltimu3
inſtans vite: ſ3 bene dať primū inſtans mortis.
alias inť penultimū inſtās vite: ⁊ primū inſtans
mortis: cū ſint aliud ⁊ aliud inſtās: eſſet tp̄s me
diū: vt p3 in pħia exptis. Uel dicať ꝙ poſito ꝙ
ſit vltimū inſtans vite. dico ꝙ in illo eodē inſtā
ti ⁊ gr̄a infundiť: ⁊ moriēs motū pñie habebit. ⁊
talis pñia ſufficit ad ſalutē. vt dicit Aug⁹ in li. đ
eccłiaſticis doguatib⁹. vñ ſicut ex mera volū-
tate dei: pōt gr̄a i aīa infūdi: ſic ex eadē pctōri
dabiť gr̄a motuſ ad pniam: q̄ nihil aliud erit niſi
diſplicētia de pctīs. ⁊ de h etiā diceť i ꝟitate ter
tia ſeq̄nti. q̄re ⁊c. Qn̄tū ad ſcdaz ꝟitatē dico ꝙ
btūs Hiero. vt poniť in.iiij. ſniaꝝ. di.xiiij. deter
minat. ꝙ pñia ſit ſcda tabła poſt naufragiū. Nau
fragiū.n. aīe tūc factū eſt: cū parentes ꝑmi pecca
uerūt: q ne totałr piclitarenť: ꝑma illť tabula da
tā eſt.ſ. baptiſm⁹ ſcūs. S3 qr poſtmodū ꝑ culpā
a dei gr̄a ꝑ baptiſmū adepta: decidim⁹ indies:
ne totałr ſubmergamur ſcda nobis tabula data
eſt: q̄ eſt pñia ſac. Et h pñia vt dicit btūs Tho.
cū ſit vnū de ſeptē ſacris: in diſpenſatōe miſtro
rū eccleſie cōſiſtit: qr ſacra nō niſi illis q đ eccłie
gremio ſunt: nec niſi ꝑ illos qbus datū eſt: diſpē
ſari pñt. Et nota ꝙ l3 alia ſacra ſubueniant nau
fragiū paſſis ꝑ pctm̄ mortale: nō tñ ſine pnia: ut
etiā dicit btūs Tho. vt ſ. Et ſi dicis. ꝯtra. btūs
Petr⁹ Act].ij. dicit. pñia3 agite: ⁊ baptizeť vn⁹
qſq vr̄m. ex q̄ ſequiť ꝙ pñia nō eſt ſcda tabula p⁹
baptiſmū: ſed poti⁹ ecōuerſo. Dicit btūſ Tho. ꝙ
Petrus ibidē loquiť de pñia que requiriť i adł
tis ad baptiſmū ſuſcipiendū. ⁊ hec pñia eſt virt⁹
vt dixim⁹ in ꝑma ꝟitate ꝑme ꝯcluſionis. Sed
pñia que eſt ſcda tabula: eſt pñia que eſt ſacm̄: q̄
de neceſſitate requiriť ad ſalute3 aīe facto: vel
ꝓpoſito. vt diximus dñica tertia ſequēti. qr̄ ⁊c.
Et ſic p3 ſcda veritas. Quantū ad tertiā ꝟita
tem dico ꝙ nullū eſt tā grande ſcel⁹ qđ ꝑ pñia3
mūdari nō pōt. Et hoc ꝓbo tripłr.ſ. auctē: rōne:
⁊ exēplo. Auctē quidē ꝑ ſaluatoris. Math.x
viij. Interrogāte nāq Petro. Quotienſ pecca
bit in me frater me⁹ dimittā ei: vſq ſepties. di
xit ei Jeſus. Nō dico tibi vſq ſepties: ſed vſq
ſeptuageſies ſepties. vbi poniť numer⁹ finitus
pro numero infinito ſcdm glo. Scdo audi Criſo
ſtomū de repatione lapſī. Nūq inqt ſpnit deuſ
pñiam: ſi ei ſincere ⁊ ſimpliciť offerať. Etiā ſi qs
ad ſūmū ꝑueniat maloꝝ: ⁊ inde velit reuerti: ſu
ſcipit eū ⁊ amplectiť libēter de⁹. Tertio audi
Aug. li. de eccłiaſticis dogmatib⁹. Pñia inqt a
boleri pctā indubitāter credim⁹: etiā in vltīo vi
te ſpū: ſi admiſſoꝝ pēiteat. Quarto audi Pe.
rauēnas in q̄dā ſermōe. Quis inqt i ſecło pecca
uit enormi⁹ Paulo: qs in religiōe ꝑui⁹ Petro:
illi tñ ꝑ pñiam meruerūt aſſeq nō ſolū miniſteri
um. ſ3 ⁊ magiſteriū ſcītatis ⁊c. Quinto audi
⁊ Criſo. vbi ſ. Latro inqt ille: q pēdebat in cru
ce: nō eguit ꝓlixitate tpiſ: vt ingreſſū padiſi me
rereť. Sed tñ ei ſuffecit q̄ntū expēdi potuit: do
nec vnū poſſet ꝓferre ſmonē. Ita vt inť mom
tū tpis: toti⁹ vite ſcelerib⁹ abſolut⁹ ꝑcedere ad
padiſū etiā apłos merereť. Propter h decreta
ſanxerūt. xxvi.q.vi.c. ſi pſbr̄. vt nūq pctōri pe
nitētia deneget. Ubi dicit ſic text⁹. Si preſbiť
pñiam abnegauerit moriētib⁹: reus erit aīaru3
qr deus ait. Quacūq die pctōr ꝯuerſus fuerit
ad pñiam: vita viuet: ⁊ nō morieť. Uera.n. cōfeſ
ſio in vltimo tp̄e pōt eſſe. qr non ſolū tpiſ: ſ3 etiā
cordis inſpector eſt de⁹. Sicut latro vni⁹ momē
ti pñia meruit eſſe in padiſo in hora vltima con
feſſionis ⁊ ſunt ꝟba Juliani pape. Et.c. cogno-
uimus. diciť ſic. Cognouim⁹ pñiam moriētibus
denegari: nec illoꝝ deſiderijs ānui: q obitus ſui
tp̄e hoc aīe ſue cupiūt remedio ſubueniri. Hor
remus fateor tante īpietatis aliquē repiri: vt đ
dei pietate deſperet: quaſi non poſſit ad ſe quo
uis tēpore concurrentib⁹ ſubuenire: ⁊ periclitā
tem ſub onere peccatoꝝ hominē redimere: qui
ſe velle expediri đſiderat ⁊ liberari. hec ibi. Et
multa alia pulchra ſequuntur in eodem.c. vide
ſi placet. Inde Hieremiaſ. xxvi.c. ait. Bona fa
cite vias vr̄as ⁊ ſtudia vr̄a: ⁊ audite voce3 dei
veſtri: ⁊ penitebit dominū mali qđ locutus eſt

facē aduerſus vos. Nouit.n.dñs mutare ſniaȝ
ſi tu noueris mutare ꝓpoſitū. Et idem.c.xviij.
Si pniam egerit genſ illa a malo ſuo qđ locut⁹
eſt aduerſus eā:agam ⁊ ego pñiaȝ ſup malo qđ
cogitaui vt facerē ei.q̄re ⁊c̄. Scđo hec ṽitas
ꝓbatur rōne. Et breuiť arguo ſic. Qñcunq̧ eſt
aliqđ agens non īpeditū:⁊ aliqđ paſſum ꝓpor-
tionatū illi agenti ꝓportione vitalis imutatōis
q̄ nihil aliud eſt q̄ȝ illud paſſū ab illo agente pa
ti:tūc de neceſſitate ſequiť actio. Sed deus eſt
agens non impeditū:⁊ potenſ ex grā ſua remittē
quodcūq̧ peccatū:⁊ hō qñcunq̧ vult:eſt ſuffici
ens paſſū valēs ſe diſponē ad illā remiſſionē. ğ
de neceſſitate pōt ſequi talis remiſſio.ↄña eſt ſa
tis intelligēti nota. Et exemplū pȝ in igne ⁊ ſtu
pa debite diſpoſitis ⁊ ꝓportionatis ⁊ approxīa
tis:vbi ſequiť cōbuſtio. Minor eſt nō q̄ȝtuȝ ad
ṗmā partē.ſ.ꝙ deus ſit ſufficiēs agens potens
cauſare talē remiſſionē. Nulli.n.dubiū ꝙ h̄ poſ
ſit. Et ſc̄a pars probať. Quia ſi hō non poſſet ſe
diſponē adiut⁹ diuina grā ad poſſe ſuſcipe oīuȝ
ſuoꝝ pccōꝝ remiſſionē:ſequereť ꝙ dictū dñi eſ
ſet falſū.quacūq̧ hora ingemuerit pccōr ⁊c̄.ſed
h̄ eſt incōueniens.ğ pōt ſe hō diſponē ad ſuorū
pccōꝝ remiſſionē. Et ſi hō ſe diſponit ⁊ facit qđ
in ſe eſt: ⁊ deus illā donare nō vellet:h̄ nihil ali
ud eſſet q̄ȝ eius miſīcordiā denegare: vt in dc̄o
c.cognouim⁹.xxvj.q.vj. q̄re ⁊c̄. Tertio hoc
idē pȝ exēplo taȝ noui q̄ȝ veteris teſtī. Nam de
Manaſſen legim⁹:ꝙ cū propť ſua pccā in babi
lonē ductus eſſet:qm̄ penituit: dñs illū bñigne
recepit:⁊ in gradu priſtino collocauit.ij.pali.33.
Similiter ⁊ de niniuitis:qđ dñs in hodierno e-
uangelio in exēplū adducit. Quid dicā đ Ma
gdalena peccatrice: quā dñs tā benigne grati-
ficauit. Et ſuo ore xp̄s dixit. gaudiū eſt angelis
dei ſup vno pccōre pniam agente. Luc.xv. Et
audi mirabile ṽbū. Dicunt.n.ſcī ꝙ dñs bēigne
pniam Jude acceptaſſet: cū dixit. peccaui tra-
dens ſanguinē iuſtū:ſeipſuȝ laqueo nō ſuſpēdiſ-
ſet.ps. Miſīcordia dñi plena ē terra. Sȝ dices
pr̄ Ambro.iſta pulcherrima ſunt:ſed hēo mltas
auctoritates in ↄ̄riū. Habeť.n.ṗ. Macha.ix. đ
Antiocho ſceleſtiſſimo viro. ꝙ dū flagellis dñi
torquereť:orabat dñm vt cōpatereť illi. ⁊ dicit
ibi textus. Orabat ſceleſtus deū a quo nō erat
miſīcordiā ↄſecuturus. Itē Sap.v. đ reprobis
dr̄.dicent intra ſe pniam agentes: ⁊ ṗ anguſtia
ſpūs gementes:⁊ tñ pnīa illa erit infructuoſa ſe
cundū oēs. ğ ⁊c̄. Itē Iſidor⁹ de ordine creatu-
raꝝ dicit. Angeli mali ñ penituerūt.⁊ſi penituiſ
ſent:veniā minime īueniſſent. Et fortiſſima au-
ctoritas poniť. Mat.xij. vbi ait dñs. Eſt pccm̄ ī
ſpm̄ ſcm̄ qđ nō remittit:neq̧ in hoc ſeculo:neq̧
in futuro. Ex quib⁹ oībus apparet ꝙ eſt aliqđ
pccm̄:qđ per pniam deleri nō pōt. Hilareſcas a
nima cara:⁊ nihil dubites. Regula gñalis ⁊ in-
fallibilis ē. quacūq̧ hora ingemuerit pccōr nō
recordabunť iniqtates illiuſ. Ezechielis.xviij.
Et btūs Tho. pte tertia.q.lxxxvj.artī.i. dicit.

Nō eſt tā graue pccm̄ in hac vita: qđ per pniaȝ
deleri nō poſſit. Sed pp argumēta in oppoſituȝ
facta eſt.ſciendū ꝙ ſi pccā per pniam ab aīa de
leri debent:tria iſta neceſſaria ſunt.ſ.firma fidꝭ
ↄſtans ſpes:⁊ ardens amor. Firma fides: vt.ſ.
peccator firmiter credat deū poſſe ſibi quantā
cūq̧ culpā rmittere: dū ipſe ex parte ſua fuerit
qđ potuit:⁊ diſpoſuerit quantū ualuit:q̄ ſine fi
de īpoſſibile eſt placere do. Secūdo requiriť
firma ſpes: vt.ſ.ſpet ꝙ nullū ſit adeo graue pec
catū qđ miſīcordia dei deleri nō poſſit. Augu.
Qui gaudet ingt in ſpe tenebit ⁊ rē. qui āt ſpeȝ
nō habet:ad rē peruenire nō pōt. Tertio re-
quiriť ardens amor: vt.ſ.peniteat amore dei: ⁊
nō timore pene aut afflictiōis. Ex quib⁹ poſtea
aīa hanc ↄclōnē collige. ꝙ ſi oīum nr̄m mēbra
verterenť ī culpis:ſilr̄ ⁊ maris arena ⁊ ſtelle ce
li:⁊ arboꝝ frondeſ:⁊ lapilli terre:⁊ oīa ſimiliter
mineralia: ⁊ tu aīa tribus illis cōditionib⁹ hūili
ter dño miſīcordiā ⁊ veniā poſtules:tm̄ gratio-
ſus ⁊ benignus ē:ꝙ oīa ſolo illo actu pccā rela-
xabit.nec vltra illoꝝ memorabiť: vt notant au
ctoritateſ Ezechielis.xviij.s̄.in prima ṽitate ṗ
me ↄſideratōis. O gratioſus ⁊ exuiſcerat⁹ amō
⁊c̄. Ad argumēta āt in oppoſitū dico ꝙ dolere đ
pccis dupliciter ↄtingit. vno mō: q̄ inde ſequiť
penalis leſio: ⁊ ꝓprie nature detrimentuȝ. alio
mō:q̄ ↄſiderať offenſa dei: ⁊ diuine iuſtitie rcti
tudo. Prīo intelligunť argumēta in oppoſi-
tū facta. Nā dolent iniqui: dolentq̧ dānati de
pccis. nō ꝓpter dei offenſam: ſed ꝓpter penas
eoꝝ. De pccō āt in ſpm̄ ſcm̄ dico ꝙ proprie tale
pccm̄ finalis īpenitētia eſt: Et hoc verū ē nō di
mitti:nec facit ad propoſitū. q̄ finalr̄ īpeniten-
tes nō dicunt ſuā culpā:qđ ad miſīcordiā conſe
quendā de neceſſitate requiriť. Sed ſi quis de
pccis dolet:q̄.ſ.incurrit diuinā offenſaȝ: ꝓcul-
dubio nulla eſt tā grauis culpa que per pniam
⁊ dei miſericordiā non deleatur. quare ⁊c. Et h̄
ſufficiant pro preſenti concluſione.

a Ccipe tertiā ↄclōnē. vȝ. Nō tm̄ pccā ꝓ
pria pñt pnīa lauari.ſed ex charitate et
aliēa purgari. Ad cui⁹ declaratōȝ tres
inquiram⁹ ṽitates. Prīa ṽi.eſt iſta. vtrū pnīa
ſit prima ṽtutū. Scđa ṽi.ē. vtrū pnīa ſit fūda
mentū oīuȝ ṽtutuȝ. Tertia ṽi.ē. vtrū ex chāi
tate vn⁹ ꝓ alio poſſit pniam facē. Q̄ttū ad ṗ
mā ṽi. dico ſm btm̄ Tho.in.iiij.di.xiiij. ꝙ ṽtu-
tes oēs ſimul infundūť q̄ntū ad habit⁹. Sed ꝙ
vna dicať ṗor alťa:h̄ ē ſm ordinē ↄſideratū ī ea
rū actib⁹. cū āt ꝑ act⁹ ipſaꝝ ṽtutū nō tendat in
deū:oȝ ordinē ↄſiderari ſm ordinē eoꝝ q̄ ī mo-
tu ſunt. Motū āt volūtatis cuiuſmodi ē motuſ
ṽtutū moraliū ṗcedit mot⁹ cognitiōis. q̄ appe
tibile imaginatū ť intellectū mouet appetituȝ:
vt dicitur in tertio de anima. Et iterum exti-
matio eſt poſſibilitatis: quia electio que eſt pri
cipalis motus virtutis non fit de impoſſibili ex
timato. Motus autem appetitus in duobus
cōſiſtit:ſcilicet in fuga mali: ⁊ proſecutiōe boni.

Hec aūt duo diuerſimode ordinanť. qñq̧ enīȝ
quis fugit malū ꝓpter deſideriū boni. qñq̧ aūt
ecōtra. Et hic motus eſt vt plurimū in reuerſio
ne pctōris ad deū ꝑ pniam. Et ꝓpter hoc mot⁹
fidei ṗcedit motū pñie: q̄ accedentē ad deū oȝ
credere.ad Hebre.xi. Et iteꝝ motus ſpei ↄiun
ctus motui timoris ꝑ quē fit extimatio de poſſi
bilitate venie cōſequende. Et iđ dicit Greg⁹ ꝙ
penitēs moueť inter ſpem ⁊ timorē: deinde vt ī
plurib⁹ ſequiť motus pñie: ⁊ deinde motus cha
ritatis ⁊ aliaꝝ virtutū ꝑ ordinē. Qñȝ etiā mot⁹
amoris motū pnīe precedit: ſed ille amor nō eſt
charitatis. q̄ charitas nō recuperať niſi ꝑ cōtri
tionē đ pctīs ṗcedētib⁹: que eſt mot⁹ penitētie
ṽtutis. Et ſm hoc dicendū ꝙ pñia prior eſt qui
buſdā.ſ.charitate ⁊ ſequentib⁹ ipſam: ⁊ poſteriō
alijs.ſ.fide ⁊ ſpe. hec beat⁹ Tho. ad lr̄aȝ. Q̄ttū
ad ſc̄am veritatē dico ꝙ fundamentū ī ſpūalib⁹
diciť ad ſimilitudinē in tēporalibus ſiue in cor-
poralibus. Corpale aūt fundamētū duas habȝ
ꝓprietates. ṗma eſt ꝙ ipſuȝ eſt ṗma ps edificij
alia eſt ꝙ ꝑ fundamentū totū edificiū ſuſtentať
Silr̄ dicitur in ſpūalibus: ꝙ aliquid pōt dici fū
damentū: aut rōne prioritatis: aut rōne ſuſtēta-
tionis vel conſeruatōis alioꝝ: aut rōne vtriuſq̧
Si rōne prioritatis. ⁊ hoc dupliciť: aut q̄ȝtuȝ ad
diſciplinā ſpūaliuȝ: aut q̄ȝtum ad vitam ſpūalē.
Si q̄ȝtum ad diſciplinā ſpiritualiū: ſic illa que ṗ
occurrunt docenda in fide xp̄iana dicunť fūda
mentū. Quantū vero ad vitā ſpūalem: ſic fi
des diciť ſimpliciť fundamentū primū: ⁊ pnīa ⁊
timor ī genere eoꝝ que ad fugā mali ptinēt. Et
charitas q̄ȝtū ad ꝓſecutionē boni ē ṗmū funda
mentū. ad Eph̄.iiij. In charitate radicati ⁊ fun
dati. Si autē conſiderať fundamentū q̄ȝtuȝ ad
rōnem ſuſtentatiōis: tunc in ꝓſperis humilitas
erit fundamentū: in aduerſis ṽo fortitudo. In
recedendo a malo dixi ꝙ timor ⁊ pnīa ſunt fun
damentū: ſed diuerſimode. qm̄ timor eſt primū
fundamentū in iſto generē: qđ eſt recedē a malo
Sed pnīa eſt primū fundamentū: q̄ȝtū ad hanc
ſpēm que eſt recedere a malo. Et ideo timor ṗ-
cedit etiā penitentiā: ſicut principia generiſ pre
cedunt principia ſpeciei. q̄re ⁊c̄. Hec ſm beatū
Tho. vbi s̄. Quantū ad tertiā veritatē dico
ꝙ tanta eſt benignitas dei ꝙ q̄ñ vnus non pōt
pniam facere de ſuis peccatīs: ſi erit aliquis qui
velit in bona charitate iuuare illū: ⁊ penitētiaȝ
pro ipſo facē acceptabit deus ꝓ illo pñiam. Et
caſu poſſibili poſito ꝙ ille oēȝ đbitā pniaȝ facēt
pctōr ille ꝓ q̄ ſatiſfactū eſt euolaret ad pñiam ſi
ne aliq̄ pena. Et hanc pulcherrimā veritatē ꝓ
bo tibi auctē: rōne. ⁊ exēplo. Auctē qdē audi ṗ
aplm̄ ad Gal. vi. Alť ingt alteriuſ onera pōtate
⁊ ſic adīplebitis legē xp̄i. Sȝ que g̃uiora onera
q̄ȝ pñia ad quā qs obligať poſt culpe dimiſſiōeȝ
ps. Iniqtates mee ſupgreſſe ſūt caput meū: ⁊ ſic
onus g̃ue g̃uate ſūt ſup me.ſ.pp pene obligatio
nem. Et q̄ eſt lex xp̄i niſi h̄. Hoc eſt preceptuȝ
meū vt diligatis inuicē ſicut dilexi voſ. Dilexit

aūt nos xp̄s. q̄ pctā nr̄a.ſ. penā pctōꝝ noſtrorū
in corꝑe ſuo ipe ꝑtulit.ſ.ſuſtinuit ſup lignū. prīa
Pe.ij.c. Et ꝑ ↄñs cōcludiť ſicut ipſe ex charita-
te penā noſtroꝝ peccatoꝝ ſuſtinuit: ita ⁊ nos pe
nitentiā pro pctīs ꝓximoꝝ facientes: legeȝ xp̄i
adimplebim⁹. Scđo audi Caſſiodoꝝ in q̄daȝ
epl̄a. Neceſſitas ingt amicū ꝓbat: ⁊ intime cha
ritatis ardorē ſplendor exhibite ſubuentōis elu
cidat. hec ille. Sed q̄ maior neceſſitas q̄ȝ ſtatus
pnie: ꝓfecto nulla. Ergo ibi ſubuētio maxime
nccīa eſt. Et pp hanc cām btūs Aug⁹ in Enche
ridion.c.xij. Et dñs Gr̄anus.xiij.q.ij. Et magr̄
ſniaꝝ in.iiij.di.xvij.c.ij. ſic cōcordiť aiunt. Non
eſt negandū defunctoꝝ aīas pietate ſuoꝝ viuē
tium reuelari poſſe: cū pro ipſis mediatori ſacri
ficium offerť. hec ibi. Et ſi charitate id efficiť ut
aīe defunctoꝝ in eaꝝ pñia iuuari poſſint: ita vt
euolēt ad patriā: q̄re nō aīe viuentiū: q̄re vide
tur magis conſonū ꝙ hic in via inuicē cōtcam⁹
poſſimus nos inuicē in noſtris pñijs adiuuare.
Tertio audi aplm̄. Sumus oēs inot inuiceȝ
mēbra. ğ ſi vnū membꝝ alteri cōpatiť: ſic ⁊ nos
alter alteri compati debem⁹. q̄re ⁊c̄. Scđo h̄
ṽitas probať rōne. Magis preualē dȝ charitaſ
apud deū q̄ȝ apud hoīes. Sȝ apud hoīes vnus
pōt alteri⁹ debita ſatiſfacē. ğ a fortiori apđ deū
ↄña nota cū maiori: ⁊ minor ſilr̄ nota eſt. qr̄ ⁊c̄.
Tertio ꝓbatur exemplo. Legiť.n. in quodā
libro q̄ Panteon dr̄. ꝙ mulier q̄dā defūcto ma
rito metrix effecta eſt: que cū ſenuiſſet: ab oīb⁹
amatorib⁹ ſpreta eſt. Cui diabolus apparuit di
cens. Si meis ingt obtēꝑabis mādatis: ditabe
ris: teq̧ venerabunť oēs. contentať vetula. pro
ponit diabolus qđ intēdit. Uolo ingt vt iſta mi
hi obſerues. Primo vt q̄ſcūq̧ potes religio
ſos hoſpitio introducas: ⁊ tecū fornicari faciaſ.
Scđo vt paupes veros nō accepteſ. Ter
tio vt in eccleſia orantes diſturbes. Quarto
vt nunq̧ de talib⁹: nec pniam nec ↄfeſſioneȝ fa
cias. Qđ ⁊ ꝓmittit ⁊ fecit. accidit vt egrotaret
ad mortē. fili⁹ quē habebat clericuȝ. matrē đ cō
feſſiōe hortať. Nihil ſe facturā poſſe ait. qm̄ dia
bolo ſe ita tradidit vt confeſſionē nunq̧ facēt.
Inſtat fili⁹: ⁊ matrē lachrymis hortať: ⁊ ꝓmittit
pro ipſa pniam ſe facturꝝ. Contentať ⁊ ait. voca
ſacerdotē. Audiui.n. dici ꝙ grandis eſt miſīcō
dia dei: ⁊ maior culpa m̄a. Interea dū acceſitū fi
lius ſacerdotē accelerare: aſtant illi vetule de
mōes: ⁊ horribilib⁹ aſpectib⁹: ⁊ vlulatib⁹ ⁊ miniſ
īfeſtātes illā: ⁊ ṗ tantoꝝ timore obijt. Reuertiť
fili⁹: ⁊ cū factū ↄperit: mox ad pedes ſacerdotis
ꝓnus cū lachrymis pccm̄ ↄfeſſus ē m̄ris. Et ſe-
ptennē ꝓ ipſa pniam acceptās ⁊ ꝑficiens: poſt đ
curſuȝ tp̄is m̄rem vidit lucidiſſimā: de ſui ſalu
te ſibi grās referēteȝ. Et ſic pȝ ↄclō nr̄a: auctē:
rōne: ⁊ exēplo. Sȝ dices ↄ̄ pr̄ Ambro. Dicit eni
btūs Amb. ⁊ pōiť ī.iiij. ſniaꝝ.di.xiiij. ꝙ pnīa ē ṗ
ťita mala plāgē: ⁊ plāgēda iteꝝ ñ ↄmittē. qm̄ vt
ait.b. Aug. Inaīſ ē pñia quē ſequť clpa coīqnat
Et mgr̄ ī.iiij.xv. di. dic̄ ꝙ h̄ duo pñiā itegrāt.ſ.

emēdatō pterite culpe: ꝛ ꝓpoſitū euitādē fute.
Sed cōſtat ꝙ alter ꝓ altero iſta iplere nō pōt. ꝰ
tua cōclo non bn̄ poſita. Ad h̄ tibi aīa rn̄deo ſm
doctrinā bti Tho. in. iiij. Et dico ꝙ pn̄ia dupl̄r
pōt cōſiderari: aut quantū ad abſolutiōꝫ debiti
tm̄: aut quantū ad remediū ſequētis culpe. Q̄
tū ad primū alt' alteri⁹ dū mō ſit in charitate pe
nitentiā facē pōt. qm̄ ſi nō eēt in charitate: nō ſa
tiſfaceret pro debito alteri⁹ ſꝫ opinionē e⁹. Tn̄
forte aliter diceret ſm Scotū in. iiij. di. xv. vbi
uult ꝙ pn̄ia ēt in pccō mortali fcā quantum ad
ſolutionē debiti ſatiſfaciat: lꝫ nō quantū ad ami
citiaꝫ dei: ſed de hac alias. Sufficit ad pn̄s ꝙ ſi
quis ē in charitate pōt alteri⁹ iniunctā pn̄iaꝫ fa
cere ꝛ explere quantū ad debiti ſolutōꝫ. Et ad
dit btūs Tho. ꝙ nō expedit ꝙ maior pn̄ia īpōa
tur illi q pro altero facit q̄ꝫ principali: vt quidaꝫ
dixerunt: hac rōne moti. q2 propria pn̄ia magis
ſatiſfacit q̄ꝫ aliena. Dicit btūs Tho. ꝙ rō ſatiſ-
faciendi in pn̄ia ē charitas. ꝛ q2 maior apparet
charitas in ſatiſfaciente ꝓ alio q̄ꝫ ꝓ ſeipſo: ideo
illi maior nō eſt iponenda pn̄ia. Si āt ſumat pe
nitentia quantū ad remediū culpe ſeqn̄tis: cla-
rū' ē ꝙ vnus ꝓ alio ſatiſfacē nō pōt. Qm̄ ex ie-
iunio vni⁹ caro alteri⁹ nō domat. Nec ex actib⁹
vni⁹: alter bn̄ agere cōſueuit: niſi forte per accn̄ſ
inquantū. ſ. aliquis: p opera bona pōt effectum
grē alteri ꝓmereri: que ē efficaciſſimū rmediū
ad culpā mortalē euitandā. Sed h̄ ē per modū
meriti magis q̄ꝫ per modū ſatiſfactōis. Accipe
tn̄ pro regula gn̄ali ꝙ nunq̄ꝫ permittendū ē vt
alter ꝓ altero pn̄iam faciat: niſi in penitēte de-
fectus appareat: ſiue ſit corpalis ſiue ſpūalis ut
q2 īpotens: l' q2 nō eſt ita prompt⁹ ad illā pn̄iam
exequendā. Hoc ēt ſeruat in penitentijs ꝛ debi
tis mundi. qm̄ vnus nō ſoluit alterius debita:
niſi ille īpotens ſit ꝛc̄. Et hec ſufficiant pro pria
parte huius ſermonis.

De integritate vere pn̄ie conſideratio ſa.

[illegible] Ecundo loco de pe nitētie adequatā cōditionē videamus. vbi tres cōclōnes ſubiungam⁹. vꝫ. Pri ma cōclo ē iſta. vꝫ. Quicūq̄ꝫ aīaꝫ ſuā
pccīs ſauciatā ſanare cupit: opus ē: vt corde ſū
mope conterat: ꝛ amare lachrymet. Scđa cō-
cluſio ē iſta. Dolore pcci aīa diſpoſita ad dei vi
cariū ꝓperet: ꝛ illa manifeſtet. Tertia cōclo ē
iſta. Uulnere patefacto diſciplinā ſumat: ꝛ car-
nem pro poſſe diſcreto caſtiget.

Q̄ i vera penitētia d' omnibus peccatis do
lere oportet concluſio prima.

a Ccipe primā cōclōnē ꝛc̄. ut. ſ. vbi tres i
quiram⁹ dubitates. vꝫ. Prima dubi. ē iſta
An ad pccōꝝ delectionē ſit neceſſaria
cōtritio. Scđa dubi. ē. An requirat cōtritio d' pec
cato originali. Tertia dubi. ē. An requirat con-
tritio tā de pccīs oblitis q̄ꝫ de alijs. Quantū
ad primā dico ꝙ nūq̄ꝫ poterit aīa ſanari: niſi de
pccīs ſuis: vel quoꝝ fuit cā ſiue occaſio: amariſ

ſime doleat ꝛ conterat. Et hanc dubitatē oſ̄do ti-
bi auctoritate: rōne: ꝛ exēplo. Aucte primo ſic.
Audi ꝓpham. Sacrificiū deo ſpūs cōtribulat⁹:
cor contritū ꝛ humilitū deus nō deſpicies. vbi
glo. ſic ait. Spūs cōtribulatus ꝛ cōtritus ē ſacrifi
ciū in quo pccā ſoluūt. Scđo audi Ezechie-
lē. xviij. c. Cōuertimini inqt ꝛ agite pn̄iaꝫ ab oi
bus iniquitatib⁹ vr̄is: ꝛ non erit in ruinā vobis
iniqtas: pijcite a vobiſ oēs puaricationes vr̄aſ
in quib⁹ puaricati eſtis: ꝛ facite vobiſ cor nouū
ꝛ ſpm̄ nouū. Et idē paꝝ an̄. Si auerterit ſe iuſt⁹
a iuſticia ſua: ꝛ fecerit iniquitatē ſm abbomina
tiones q̄s opari ſolet īpius: nunqd viuet? Oēs
iuſtitie ei⁹ quas fecerit: nō recordabunt. In pre
uaricatione q̄ preuaricatuſ eſt: ꝛ in pccō ſuo qđ
peccauit in ipſo morieť. Ergo per locū a cōrijs ſi
deplorabit pccā ſua: vita viuet ꝛ nō moriet: vt
ēt ibidē idē ꝓpha oſ̄dit. Itē audi pulcherrimā
auctem decretoꝝ. xxxiij. q. iij. ſicut Achab. Si-
cut inqt Achab rex iniquus a ꝓpha reprehēſuſ
cū cō ſe diuinā ſn̄iam audiſſet: ptimuit: ꝛ magno
merore dephenſus ē. ita vt ꝓphe ſuo dn̄s dicēt
Nōne vidiſti Achab humiliatū corā me. Quia
humiliatus ē. ꝰ cā mei nō inducā malū in dieb⁹
eius. In quib⁹ dei dubis penſandū eſt: quō ei in
electis ſuiſ meror amaritudinis placeat: q amit
tere timet deū. i. offendere. ſi ſic ei ꝛ in reprobo
pn̄ia placuit: q timebat pdere pn̄s ſeculū. h̄ oīa
ibi. Et ſunt dba Greg. omlia. x. ſup Ezechielē.
Hic pone illos textus infra notatos dn̄ica ter-
tia in ſa cōſideratiōe: ꝛ in prima cōclōne ad ſam
dubitatē. Textus incipit. dolendū ꝛc̄. Scđo h̄
nr̄a cōclo probat rōe. Et arguo ſic. Sicut potē-
tie nāles ſunt ad ipſū agē: ſic dtutes ſunt ad ipꝫ
bn̄ agere: ꝛ vitia ad male agē. ꝰ ſicut per vitia
dicimur mali ꝛ iniqui: ita per dtutes dicemur
boni ꝛ iuſti. Sed nūq̄ꝫ p vitia dicimur mali ni-
ſi cū delectamur in malo. ꝰ nūq̄ꝫ dicemur boni
niſi cū triſtamur de malo. ſꝫ h̄ triſtitia nō eſt ali
ud niſi cōtritio. ꝰ ꝛc̄. Et cōfirmat ſic: oppoſita op-
poſitionis curant. ſed delectatione pcci aīa ſau
ciat ꝛ vulnerat. ꝰ ꝛ triſtitia eiuſdē aīa ſanat: ꝛ in
grā reſtituit. Itē ſic. quanto. n. aliquid placet: tā
to eius cōriūꝫ diſplicet: vt ēt dicit btūs Tho. in
iiij. di. xvij. deus āt qui ē vltimus fin s ſup oīa
placet: cuꝫ oīa ꝓpter ipſum deſiderent. ꝰ pccm̄
qđ ab vltimo fine auertit: debet ſūme diſplice-
re. Hec autē diſplicentia voluntatis eſſentialit
vt idē doctor dicit nō eſt niſi contritio. ergo ad
ſalutē anime eſt neceſſaria contritio. quare ꝛc̄.

Tertio hec concluſio probat exemplo. lege
Iſa. xxxviij. c. vbi ad litterā ſic dicitur. In die-
bus illis egrotauit Ezechias vſq̄ꝫ ad morteꝫ: ꝛ
introiuit ad eū Iſaias filius Amos ꝓpha: ꝛ di-
xit ei. hec dicit dn̄s: diſpone domui tue: q2 mo-
rieris tu ꝛ non viueſ. Et conuertit Ezechias fa
ciem ſuaꝫ ad parietem: ꝛ orauit ad dn̄ꝫ: ꝛ dixit.
Obſecro dn̄e memēto queſo quomodo ambu
lauerim corā te in veritate ꝛ corde perfecto: ꝛ
qđ bonum eſt in oculis tuis fecerim: ꝛ fleuit

Ezechias fletu magno. Et factū eſt verbū dn̄i
ad Iſaiā dicenſ. Uade ꝛ dic Ezechie. Hec dicit
dn̄s Dauid pr̄is tui. Audiui orōnem tuā: ꝛ vidi
lachrymas tuas. ecce ego adijciā ſup dieſ. xxv.
ānos. ꝛ de manu regis aſſyrioꝝ eruā te: ꝛ ciuita
tē iſtā ꝓtegā ꝛc̄. q̄re iſta dubitas ſatis nō. Q̄tū
ad ſam dico ſꝫ btm̄ Tho. in. iiij. di. xiiij. ꝙ pn̄ia
vt eſt dt⁹ pōt dupl̄r cōſiderari. ſ. ꝓprie ꝛ improprie
Proprie pn̄ia dolorē importat de pteritis clpiſ
a nobis cōmiſſis. ꝛ ſic nō eſt nccr̄ia cōtritio d' o
riginali. qa a nobis cōmiſſuꝫ nō eſt: ſed in nobis
eſt ex pctō primoꝝ parentū. d' cōſe. di. iiij. firmiſ
ſime. vbi dicit ſic. Firmiſſime tene ꝛ nullaten⁹
dubites: oēm hoīem q p concubitū uiri ꝛ mulie
ris concipit: cū pctō originali naſci. h̄ ille. Et ſūt
verba Aug. ad Petꝝ diaconū. Si aūt accipia
tur pn̄ia improprie: tūc oīs diſplicētia pcti cōmiſſi
aut a nobis: aut nā nobis cōiūctiſ dici pōt pn̄ia
Et ſic de originali poteſt eē cōtritio ꝛ pn̄ia tāq̄ꝫ
de obſtaculo ipediente vitā eternā. Nec tn̄ de
ipſo pn̄ia imponi dꝫ. qa originale pctm̄ reſpicit
penā damni: ꝛ ſatiſfactio penā ſenſus. quare ꝛc̄.

Q̄tū ad tertiā dubitatē dico ſm eundē in. iiij.
di. xvij. ꝙ obliuio pōt eſſe dupl̄r. vꝫ. aut q2 illō
totalr̄ a mēte excidit: aut ptim tm̄: q2. ſ. aliqd illi
us memorie trado. Recolo. n. hoc ſic fuiſſe i ge
nerali: ſed in ſpāli ꝓrſus ignoro. Si totalit a me
moria receſſit: tunc agēdū pro virib⁹ eſt: vt ad
memoriā reducat. ſi fecit qđ potuit nec ad men
tē reduxit: eo mō d' ipſo doleat ſicut illi⁹ notitiā
hꝫ. Et q2 in gn̄ali nouit: in generali doleat. Si
autē ptim a memoria excidit: ꝛ fecit qđ potuit:
vt reſiduū ad memoriaꝫ reduceret: nec potuit:
tunc illi⁹ cuius recordat doleat: ꝛ de oblito ſuf-
ficit generalis cōtritio. Sꝫ ſi poſt tpis interual
lum reſidui memoret: tunc de toto ſpāliter con
terat. Exemplū de paupe q ſoluere nō potuit: q
excuſat: ꝛ tn̄ q̄ꝫ primū ſoluē poſſit: obligat ſoluer
Sed amore dei dic mihi pr̄. an oporteat me de
ſingulis pctīs ſpāliter dolē: ꝛ p ſe d' vnoquoq̄ꝫ?
Dico ꝙ ſicut in q̄libet pctō mōtali ē actualiſ a-
uerſio volūtatis a bono incōmutabili: ꝛ actual'
cōuerſio ad bonū cōmutabile: ſic oꝫ vt in oīn re
miſſione pcti ſit ſpālis auerſio a cōmutabili bo
no: ꝛ ſpālis cōuerſio ad incōmutabile bonū: qđ ē
ipſe de⁹. Hoc aūt auerti ꝛ cōuerti nihil aliud eſt
q̄ꝫ cōteri de malo. Dicit tn̄ btūs Tho. in. iiij. diſ.
xvij. ꝙ dolō ſiue cōtritio pōt dupl̄r conſiderari.
aut q̄tū ad pncipiū. aut q̄tū ad terminū. Si q̄ꝫ
tū ad pncipiū. ſ. cū qs d' pctīs ſuis cogitat: ſic oꝫ
vt de ſingul' doleat. ſiue p cōtritionē: ſiue p attri
tionē. Si aūt cōſiderat q̄tū ad terminū q nihil a
liud eſt niſi dolor grā iformat⁹: ſufficit vna cōiſ
cōtritio de oibuſ. Et ille mot⁹ agit in dtute oīuꝫ
pcedentiū diſpoſitionū. h̄ ille. Cōtētor inqes: ſꝫ
adhuc dic mihi pr̄. An iſte dolor debeat eē ma
ior de vno pctō q̄ꝫ de alio? Aīa nolo me āplius
de h̄ ingraſ. dicem⁹. n. tibi etiā in dn̄ica tertia ſe
quēti aliq̄ pulcherria. Ad h̄ aūt qđ q̄ris dico ti
bi ſm Petrū de tarātaſio i ſuo. iiij. di. xvij. Q̄

ſicut maior ē delectatio de vno pctō q̄ꝫ de alio
ſic dꝫ eē maior dolor de vno q̄ꝫ de alio. Et n̄ ſūt
tm̄ dolor iteriō q eſt diſplicētia volūtat d' pctō
ſꝫ etiā exterior. ſ. penal' ꝛ ſenſibil'. Et h̄ ſiue ſit i ge
nerali ſiue in ſpāli. Nā de pctīs in cōi inq̄ꝫtū ſūt
offenſa dei dꝫ eē cōtritio de maiori pctō hitualr̄
nō actualr̄. Et in ſpāli ſilr̄: eo ꝙ hꝫ maiorē rōeꝫ
dolēdi i maiōi pctō q̄ꝫ i miori. ꝛ maiōi offēſe ma
ior pēa dꝫ. q̄r ꝛc̄. Et h̄ ſufficiāt ꝓ pn̄ti cōclōne.

Q̄ in vera penitentia que eſt ſacramētū re-
quiritur confeſſio concluſio ſecunda.

a Ccipe ſaꝫ cōclōneꝫ. vꝫ. Dolore pcti aīa
diſpoſita: ad dei vicariuꝫ ꝓperet: ꝛ illa
manifeſtet. vbi treſ inqram⁹ dubitateſ vꝫ
Pria dubitas eſt iſta. Utꝝ ad verā pn̄iaꝫ reqrat
cōfeſſio. Scđa dubitas eſt iſta. Utꝝ veniale poſ
ſit ſine cōfeſſiōe ꝛ grē infuſiōe lauari. Tertia
dubitas. Utrū ad verā pn̄iam requirat ꝓpoſituꝫ
cauēdi in futuꝝ. Quantū ad primā dubitatē di
co ꝙ ad verā pn̄iam requirit de neceſſitate cō-
feſſio. Et hoc triplicit ꝓbo. ſ. aucte: rōne: ꝛ exē-
plo. Auctoritate quidē. audi p' ꝓpham. Dixit in
quit cōfitebor aduerſū me iniuſtitiā meā dn̄o: ꝛ
tu remiſiſti impietatem pcti mei. Ubi nota ſup
illo dbo. dn̄o. ꝙ in veteri lege nō tenebāt hoīeſ
ad confeſſionē ſpecialē ſuoꝝ peccatoꝝ ꝛ diſtin-
ctam: ſed ſolū ad generalē ꝛ indiſtinctā: quā dn̄
debant per determinatā ſacrificiorū inſtitutio-
nem. Nam offerentes ſacrificia pro peccatiſ eo
rum: deo ſua pctā profitebant. Sed in lege no-
ua: q2 deus viſibilis apparuit: viſibilis eſt deo:
ꝛ diſtincte fienda cōfeſſio. Sed cū ipſi viſibilit
loqui non poſſim⁹: vicario ei⁹ oīa confitēda ſt.
Math. xviij. Quodcūq̄ꝫ ligaueris ſup terram
ꝛc̄. xxiiij. q. i. quodcūq̄ꝫ. Eſt eni papa vicari⁹ xpi
in terris. ꝛ qcquid facit. facit aucte dei. extra d'
trāſlatione epi. c. corporalia. cū glo. ſup dbo. di
uina. ꝛ c. q̄ꝫto. vbi in glo. dr̄ de poteſtate pape.
Unde textus parū poſt principiū dicit ſic. Cū ꝰ
fortius ſit ſpūale vinculū q̄ꝫ carnale: dubitari n̄
debet: qn oīpotenſ ds ſpūale cōiugiū qđ eſt int
epm̄ ꝛ eccleſiā ſuo tm̄ iudicio reſuauerit diſſol-
uendū. Qui. ſ. deus diſſolutionē etiam carnaliſ
cōiugi qđ eſt inter viꝝ ꝛ feminā: ſuo tm̄ iudicio
reſeruauerit precipiēs: vt quos deus cōiunxit
homo nō ſeparet. Non. n. hoc humana: ſꝫ potiuſ
diuina poteſtate coniugiū ſpūale diſſoluit: cuꝫ
p tranſlationē: depoſitionē: aut ceſſionē auctc-
ritate Romani pontificis quē conſtat eſſe uica
rium Ieſu xpi: epūs ab eccleſia remoueat ꝛc̄.
longū capitulū eſt. Et glo. ſuper verbo. diuina
dicit ſic. Qđ fit auctoritate pape: dicit fieri au-
ctoritate dei. Et h̄ eſt verū ſi iuſta cā fiat. xxiiij.
q. i. quodcūq̄ꝫ. q. iij. ſi quis non recto. Et caplm
q̄ꝫto. parū ante medietatē capituli. ſic dicit. Nō
eni homo ſed deus ſeparat: quos Roman⁹ pon
tifex qui non puniri hominis: ſed viceꝫ veri dei
gerit in terris eccleſiarū neceſſitate: vel vtilita
te penſata: non humana ſed dīna potius aucte
diſſoluit ꝛc̄. h̄ ibi. Et ſunt dba Innocētij tertij.

Quantū ad p̄mā ꝗ̄. dico ꝙ eū ſatiſfactio ſit
ꝑs pn̄ie. vt pꝫ in.iiij. di.xvj. Et totū n̄ ſit ꝑfectū
ſine ſuis ꝑtibus ſequit̄ ꝙ pn̄ia ꝟa req̄rit pꝰ ꝯfeſ
ſionē ſatiſfactōꝫ. Nā lꝫ ꝑ ꝯtritiōꝫ ⁊ ꝯfeſſiōꝫ nob̄
culpa dimittat̄: tn̄ ꝓpt̄ dei iuſtitiā q̄ nil inultū
abire ꝑmittit: adhuc ꝙ pccō ad aliquantā penā
obligamur. Et h̄ obligatio ſm̄ doctores reatꝰ
pcci dr̄. Jn̄. ps. Apprehendite inq̄t diſciplinā: ne
q̄n iraſcat̄ dn̄s: ⁊ pereatis de via iuſta. ſ. quā cō
ſecuti eſtis ꝑ ꝯtritōꝫ ⁊ ꝯfeſſiōꝫ. Etſi dr̄ ꝯ. Nullū
ſimplex hꝫ ptē ſm̄ Ambro. Oē ſacr̄ꝫ ē ſimplex.
ḡ nō hꝫ ptes. ſꝫ pn̄ia eſt ſacr̄m. ḡ nō hꝫ pteſ. Dicit
btūs Tho. in. iiij. dī. xvj. ꝙ dubitat̄ an illa au-
c̄tas ſit Ambro. ſed poſito ꝙ ſic. dicat̄ ꝙ ſacr̄m
eſt ſimplex rōe effectus p̄ncipalis ⁊ ꝟtutis ſim
plicis q̄ operat̄. ſed mā̄le in ſacro pōt eē cōpo-
ſitū: ſicut pꝫ in ꝯfirmatōe ⁊ eucharistia. vn̄ i pe-
nitentia āt actꝰ hūani ſunt mat̄ia: q actus ꝑ q̄n-
dā recōpenſatōꝫ tollunt offenſā culpe p̄cedētiſ.
Et cū in actibꝰ hūanis ſit gradus quidā ad ꝑfe
ctōꝫ ꝑtingēdi ꝑꝑ diuerſas hoīs ꝑtes: quaꝝ vna
aliā mouet: oꝫ ꝙ diuerſa ſm̄ ordinē ad ꝑfectiōꝫ
pn̄ie ꝯſiderent̄. h̄ āt diuerſa dicūt ptes pn̄ie. Et
ſic pꝫ ꝙ ptes pn̄ie aſſignant̄ ſꝫ mā̄ꝫ pn̄ie. q̄r ⁊c̄.

Quantū ad ſc̄am ꝗ̄. dicunt quidā ꝙ n̄ ē poſ-
ſibile ꝙ detꝰ ſufficiens pn̄ia ꝑ reſpectū ad q̄ntita
tē culpe. ⁊ rō: q̄r culpa n̄ra infinita: oīs n̄ra opa
tio finita. ſed finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio.
ḡ nō videt̄ aliq̄ n̄ra ſatiſfactio ſufficiens. Ego āt
dico ſic ꝙ duplex ē ꝓportio: ſicut duplex eſt e-
q̄litas. Nā quedā dr̄ eq̄litas q̄ntitatis: ⁊ quedā
eſt eq̄litas ꝓportionis. Equalitas q̄ntitatis eſt
ſicut int̄ duas lineas pedales: q̄ adequāt̄ ad inui
cē ſm̄ quantitatē. ⁊ iſto mō vna magna q̄ntitaſ
minori adeq̄ri nō pōt. Eq̄litas ꝓportionis eſt o
cto ad q̄ttuor: ⁊ q̄ttuor ad duo. q̄ adequant̄ in ꝓ
portione dupla. ⁊ ſic maxia q̄ntitas mīme ꝯpa
ri pōt: ſicut octo ad q̄ttuor: ⁊ ecōuerſo. q̄m vtro
biqꝫ eſt ꝓportio dupla. Mō ad ꝓpoſitū dico
ꝙ lꝫ opa n̄ra adequari diue offenſe nō poſſint e
q̄litate ſm̄ q̄ntitatē: bn̄ tn̄ ſm̄ eq̄litatē ꝓportōiſ
vn̄ lꝫ h̄ elemoſyna l' orō ſit finita. ⁊ offenſa infini
ta ſm̄ q̄ntitatē: pōt tn̄ eē īfinita ſꝫ ꝓportionē.
q̄m tn̄ erit valor illiꝰ rōne alicꝰ adiuncti ꝙ ipſa
erit infinita. h̄ āt adiunctū charitas eſt: rōe cuiꝰ
oīs n̄ra opatio meritoria ē. Dicit tn̄ btūs Tho.
ꝙ ſicut offenſa hꝫ quandā infinitatē ex pte di-
uine maieſtatiſ. ita opa n̄ra hn̄t quandā infinita
tē ex pte diue miſicordie. q̄re ⁊c̄. Quātū ad
tertiā ꝗ̄. dico ꝙ difficile eſt poſſe aſſignare de-
bitā penā ꝓ pccīs: tn̄ ſi ſacerdos debitā diligen
tiā adhibuit: ⁊ penitēs paratꝰ eſt facē totū: ⁊ ex
rōnabili cā: vt debilitate l' ſimili ſacerdos nō i-
ponit ꝯ̄bitā penā: illa q̄ hic nō ſufficit: ſupplebit̄
in purgatorio. ⁊ forte illud modicū in tāta chari
tate fiet ꝙ ſtatim euolabit. Magis. n. pēſat̄ cū
q̄nta charitate aliq̄d fiat q̄ꝫ ꝙ fiat. q̄re ⁊c̄. Sed
volo notare hic vnū dictū ꝑꝑ ſupradicta i pria
ꝟitate. ꝙ ꝯtritio: ꝯfeſſio: ⁊ ſatiſfactio ſunt ptes
pn̄ie ſacri ⁊ nō ꝟtutis. Et ſic in ſatiſfactiōe actꝰ
n̄ri q ſe hn̄t ꝑ modū mat̄ie: ſunt ptes ſatiſfactōis
pn̄ie ſacri ⁊ nō ꝟtutis. Et hanc rōnē aſſiḡt btūſ
Tho. i. iiij. di. xvj. Q̄m illud qđ ſequit̄ rē nō cō-
ponit illā. q̄m ptes ſunt p̄ores toto. vn̄ cū actuſ
n̄ri ſint poſteriores ꝟtutibꝰ: a quibꝰ eliciunt̄ di-
uerſi actꝰ: q ſꝫ ordinē a ꝟtute aliq̄ ꝓgrediūtur:
nō faciunt cōpoſitōꝫ aliquā in ꝟtute. ⁊ iō p̄dc̄a
tria nō ſunt ptes pn̄ie ꝟtutis: ſꝫ pn̄ie ſacri. q̄r ipſi
actꝰ ſunt q̄i mā ſacri: ⁊ penes mām: ſeu peneſ di
uiſionē mē ptes reſumunt̄ q̄nqꝫ. Et ſic dr̄ ꝯ. Ju
ſtitia exigit vt ꝑ q̄ quiſ peccat: ꝑ illa puniat̄. Sꝫ
hec tria q̄ aſſignat̄ ptes pn̄ie: ſūt quedā pene cō
rn̄dentes illis quibꝰ peccamꝰ. ḡ ad ꝑfectiōꝫ iu-
ſtitie exigunt̄: ſꝫ nō niſi ad partē illā: q̄ pn̄ia dr̄.
ḡ illa tria ſunt ptes pn̄ie ꝟtutis. Dic̄ btūs Tho.
ꝙ veꝝ eſt: ꝙ iſta tria requirunt̄ ad pn̄iam ꝟtu-
tē: nō tn̄ vt partes eius: ſꝫ bn̄ vt actus pn̄ie ꝟtu
tis. q̄r in oībus illiſ tribus actibꝰ. ſ. ꝯtritiōe: ꝯfeſ
ſione: ⁊ ſatiſfactione inueniunt̄ oēs circūſtantie
quibus integrat̄ medium ꝟtutis. Et hec ſuffici-
ant pro ſecunda parte huius ſmonis.

De iuſtificatōe aīe peccatricis ꝯſideratō. 3ª.

Erito quidē poſt ve
rā pn̄iam
aīe paupcule: q̄d ſequat̄ videndū ē:
⁊ q̄ ē ꝯdigna retributio. Juſtū q̄ppe
⁊ eq̄ſſimū ē: vt remoto lucis obſta-
culo lux in aīam ingrediat̄: ⁊ alio mō habituata
⁊ veſtita reperiat̄. Jō h̄ pꝰ p̄dicta de iuſtificatōe
aīe peccatricis videamꝰ. Ad cuiꝰ declarationē
tres ꝯclōnes ſubiungamꝰ. vꝫ. Prima ꝯclō eſt
iſta. Sicut ꝑ mortalē culpā efficit̄ aīa dō rebel-
lis ⁊ inimica: ſic ꝑ verā pn̄iam iuſtificat̄: ⁊ dī fit
amiciſſima. Scd̄a ꝯclō eſt iſta. Maiō ⁊ mira
bilior res eſt aīe peccatricis iuſtificatio q̄ꝫ mun
di creatio: ⁊ Lazari aliorūqꝫ mōtuoꝝ ſuſcitatō.
Tertia ꝯclō eſt iſta. Licet q̄diu aīa eſt in hac
vita corpi vnita poſſit penitere: nō tn̄ tutū ē vi
te terminum expectare.

Quō aīa iuſtificatur concluſio prima.

A
Ccipe p̄mā ꝯclōnē ⁊c̄. Satis. n. aīa ca
ra ex dictis apparꝫ ꝙ ex pccō amicitia
dei perdat̄. iō illud tanq̄ ꝑ ſe notū reli
quamꝰ. Oꝫ āt ꝑ pn̄iam amicitiā diuā ꝯ̄hamꝰ aſ-
ſidue meditandū duximꝰ ⁊ probandū. Ad cuiꝰ
declaratōꝫ tres more ſolito ꝗ̄ta. ingramus. vꝫ.
Pria ꝗ̄. eſt iſta. Quid ē aīe iuſtificatio. Se-
cūda ꝗ̄. eſt. Quot req̄rūt̄ ad aīe iuſtificatiōem.
Tertia ꝗ̄. ē. Quot impediūt aīe iuſtificatōꝫ.
Q̄tū ad p̄mā ꝗ̄. dico ꝙ iuſtificatō eſt pctoꝝ
r̄miſſio: ⁊ bonoꝝ opeꝝ ꝯſumatio. Hec diffinitio
ſiue deſcriptio tollit̄ ex glo. ſup ep̄lam ad Ro.
viij. vt ponit btūs Tho. in. iiij. di. xvij. Ad cuiꝰ
declātōeꝫ nōndū ſm̄ btūm Tho. ibidē. ꝙ iuſtifi
catio de ſui rōne iportat motū ad iuſtitiā. Juſti
tia āt vt ponit ph̄us. v. ethicoꝝ tribꝰ modis dr̄.
Uno mō inq̄tū eſt q̄dā ſp̄alis ꝟtus eq̄litatē ꝯſti
tuens ⁊ ſuans in ꝯmutatiōibꝰ fiēdis: l' diſtribu
tiōibꝰ fiēdis bonoꝝ cōicabiliū q̄ ſc̄ nccīa i vita.
Nā q̄n q̄s bona que deberent cōmunicabiliter
diſtribui: vel ꝯmutari indebite. i. nō ſuata eq̄li-
tate ꝑſonaꝝ diſtribuēt l' ꝯmutaret: ꝑfecto iniu
ſtus diceret̄. Et iſte eſt vnꝰ modus accipiēdi iu
ſtitiā. Alio mō capit̄ iuſtitia inq̄tū eſt quoddaꝫ
nomē gn̄ale ad oēs ꝟtutes: inq̄tū. ſ. actus earū
ad bonū cōe ordinat ſm̄ directionē legis. Et h̄
iuſtitia legal' dicit̄. ſm̄ quā oēs leges iuſte q̄dā-
mō dicunt̄: vt dicit ph̄us ī lr̄a. Tertio mō capit̄
iuſtitia methaphōice: inq̄tū. ſ. dicit quēdā ſtatū
rectitudis in hoīe q̄tū ad ptes ipſiꝰ: vt q̄n aliq̄
ps aīe ſubdit̄ ſupiori pti: vel ipſi deo. Et dr̄ hec
iuſtitia methaphorica: eo ꝙ diuerſe ptes hoīs ꝯ
cipiunt̄: ſicut diuerſe ꝑſone. Jſta āt rectitudo et
iuſtitia q̄ inferiores vires ſubdunt̄ ſupioribꝰ: vl'
ipſi deo: tollit̄ ꝑ mortale pctm̄: ⁊ ꝑ grām recupa
tur. Jſte ḡ motus q̄ aīa a pctō recedit: ⁊ adheret
incōmutabili bono dr̄ iuſtificatio. Nā in q̄libet
motu eſt receſſus a t̄mino a q̄ ⁊ acceſſus ad ter
minū ad quē. ⁊ iō in iuſtificatōis diffinitōe dicit̄
remiſſio pctōꝝ tāq̄ꝫ receſſus a t̄mino a q̄. Et bō
noꝝ opeꝝ ꝯſumatio: tanq̄ꝫ acceſſus ad terminū
ad quē. Et nō ꝙ lꝫ iſta rectitudo originalit̄ ſit a
volūtate: q̄ eſt p̄nᵐ merendi ⁊ demerēdi: eſt tn̄
in oībus ptibus aīe q̄ſi rectificatis ſicut in ſubō
Sꝫ dubitat̄. Non. n. videt̄ mihi ꝙ iuſtificatio
ſit remiſſio pctōꝝ. q̄r remiſſio pctōꝝ eſt effectuſ
diue gr̄e ⁊ non iuſtificatōis. Dico ꝙ iuſtificatio
pōt dupl'r ſumi. aut vt reſpicit ad iuſtificari. aut
vt reſpicit ad iuſtificatū eē. Si vt reſpicit ad iu-
ſtificari: ſic iuſtificatō nihil aliud eſt niſi motꝰ ad
iuſtitiā p̄dictā. ſ. ordinatio ⁊ diſpoſitio viriū aīe
inferioꝝ ad obediendū viribꝰ ſupioribꝰ vel ipſi
deo. Si aūt reſpicit ad iuſtificatū eē: ſic eſt effe
ctus p̄dicte iuſtitie. Nā ꝑ talē iuſtitiā aīa dr̄ iu-
ſtificata: ſicut albedine aliq̄d dr̄ albatū. Talis
aūt rectitudo ⁊ iuſtitia fluit a diua gr̄a. q̄m gr̄a
dei eſt illa q̄ dirigit ⁊ illūīat īferiores vires: ut
ſubdant̄ ſupioribꝰ: vel ipſi deo. Nā ſicut ab eēn
tia aīe fluūt potētie aīe: ita rectitudo potētiarū
ab ipſa gr̄a: q̄ eſt ꝑfectio eſſentie ipſiꝰ aīe. ⁊ inter
potētias ipſius aīe: diua voluntaſ q̄ aliaſ ꝟtuteſ
ad opationē mouet: p̄dictā rectitudinē alijs po
tētijs largit̄. Ex q̄bus appet ꝙ p̄dicte iuſtitie ⁊
rectitudis cā pᵃ eſt gr̄a dei: ⁊ ꝯ̄iter charitaſ que
volūtatē ad finē ꝑducit: a q̄ eſt rectitudo p̄dicta
Et ꝓpter h̄ ipſa iuſtificatio eſt effectꝰ p̄dicte iu-
ſtitie: ſil'r ⁊ pctōꝝ r̄miſſio: ſicut cāe formal' ꝓxie.
⁊ etiā effectꝰ gr̄e ⁊ charitatis: ſicut cāe q̄ prima
eſt cauſe ꝓxie. ſ. ipſi iuſtitie. Et q̄r a ꝓximis cau
ſis l' terminis dꝫ fieri denoīatio: iō p̄dictꝰ motꝰ
vel ꝯ̄terſatio motꝰ: qđ eſt ipſa iuſtificatio: magꝭ
denoīat̄ a iuſtitia: ⁊ dr̄ iuſtificatio: q̄ꝫ a chāitate
vel gr̄a. q̄r nō dr̄ gratificatio. Et ſic ex his pꝫ ꝙ
pctōꝝ remiſſio ⁊ iuſtificatio qđ idē eſt: eſt effcūſ
iuſtitie: ⁊ gr̄e: ⁊ charitatis. ſꝫ iuſtitie vt cāe ꝓxie
⁊ charitatis ⁊ gr̄e: vt cauſe ꝓxie: ipſi cāe ꝓxie. ſ.
ipſi iuſtitie. Hec poſui de itentōe bt̄i Tho. i. iiij.
di. xvij. ar. i. Et h̄ ſufficiāt ꝑ p̄ᵃ ꝟitate. Q̄tū ad
ſc̄aꝫ ꝗ̄. dico ꝙ ad pn̄s ſex req̄rūt̄ ad iuſtificatiōꝫ
aīe. vꝫ. Prio g̃ta ⁊ benig̃ volūtaſ dei amoroſa
Scd̄o dulciſſima xp̄i Jeſu īterceſſio ſpecioſa.
Tertio expulſio pcti ⁊ gr̄e infuſio vigoroſa.
Quarto motio liberi arbitrij aīoſa. Quito
fides ſcā illūīnoſa. Sexto cōtritio ꝟa ⁊ opoſa.
Nō cures ſi in declarādo aliq̄ p̄ponat̄ l' poſtpo-
nat̄. Accipe p̄mā ꝯditionē q̄ req̄rit̄ ad aīe iuſti
ficationē: ⁊ dr̄ grata ⁊ benig̃ volūtaſ dei amoro
ſa. Cū. n. dꝰ ſit cā p̄ma ⁊ vl'iſ q̄rūcūqꝫ effectuū: ne
ceſſe eſt: vt ⁊ ad hūc effecū ꝯcurrat. Jo. p̄. Oīa
ꝑ ip̄m fc̄ā ſūt: ⁊ ſine ipſo factū ē nihil. Audi Aug.
in ꝓſolodion. c. v. Si volūtate inq̄t ſua p̄ſumat
pctōr: mūdari nō pōt: nec ex cōde ꝯpūgi. q̄r Pe
trus niſi eū xp̄s aſpexiſſꝫ: nūq̄ꝫ pn̄ia ductꝰ amar̄
fleuiſſet. Et intell'r de reſpcū ſpūali ⁊ n̄ corpali
vt ſepe oñdimus. q̄r xp̄s erat in camera tormti:
⁊ Petrꝰ foris ī atrio ſtās. Jtē audi ⁊ eūdē in liᵒ
ꝯ̄ p̄deſtinatōe ſcōꝝ. c. iij. Deꝰ inq̄t eſt q iuſtificat
ipiū: nō p̄uentꝰ hūaᵃ volūtate: ſꝫ ipſe p̄ueniēſ hu
manā volūtatē ſua mīa. Et magr̄ i. iiij. di. xviij.
Solꝰ inq̄t deꝰ mūdat hoīeꝫ iteriꝰ: ⁊ a debito et
ne mortis abſoluit: q ꝑ ꝓph̄az ait. Ego ſolꝰ ꝯ̄leo
iniq̄tates ⁊ pctā ppl'i. Et nō hanc r'lām gn̄alē q̄ꝫ
tū ex pte dī. ꝙ nulla rō bōitatis hūane deū mo
uet ad pctōrem iuſtificādū: nec vlla malitia mo
uet ad eūdē reprobādū. ſꝫ ſola diua mīa mouet
deū ad diligēdū pctōrem ad vitā. Et ſola iuſtiᵃ
dei mouet ad pctōrem reprobādū ad mōtē. Et
ita intell'r ꝙ deꝰ ſine meritis iuſtificat: ⁊ dānat.
ad Ro. ix. Nō eſt volētis nꝫ currētis: ſꝫ dei mi-
ſerētis. vt illud ſine meritis determinet ꝟbuꝫ a
pte ſuppoſiti. Si aūt detminaret ꝟbū a pte ap-
poſiti: tūc deꝰ nullū eligit ad vitā: l' reprobat ad
mortē ſine meritis. Jſta expoſitio eſt Nicolai ꝯ̄
lira ſup ep̄las Pauli ſup illo ꝟbo. nō volētis nꝫ
currētis. ad Ro. ix. Et ſic pꝫ p̄ᵃ ꝯditio. Scd̄a
ꝯditio eſt dulciſſima Jeſu xp̄i int̄ceſſio ſpecioſa
Sicut. n. paſſio xp̄i nos iuſtificauit a pctō p̄rum
pentū. Apoc̄. i. Lauit nos a pctīs n̄ris in ſāguie
ſuo: ſic ꝑ eꝰ int̄ceſſionē a pctīs liberamur ⁊ iuſti
ficamur. ad Ro. iij. Oēs peccauer̄t ⁊ egēt glīa
dei: iuſtificati gratis ꝑ gr̄am ipſiꝰ ꝑ redēptōeꝫ q̄
eſt in xp̄o Jeſu. quē deꝰ poſuit ꝓpiciatorē ꝑ fidē
ī ſanguīe eiꝰ: ad oñſionē iuſtitie ſue: ꝑꝑ remiſſio
nē p̄cedētiū delictoꝝ. Ubi nō ſm̄ Nicol'. ꝯ̄ lira:
ꝙ xp̄s Jeſus multiplici mō ſtat ꝓ nobiſ an̄ p̄reꝫ
Prio vt n̄r redēptor. Job. ix. Scio ꝙ redem
ptor meꝰ viuit ⁊c̄. Et ps. Redēptionē miſit dn̄ſ
ī ppl'o ſuo ⁊c̄. Scd̄o vt mediator. i. Thimo. ii.
Mediator dei ⁊ hoīuꝫ hō xp̄s Jeſus Tertio
vt doctor ⁊ magr̄. Johel'. ij. Letamini ī dn̄o dō
vr̄o: q̄r dedit nobiſ doctorē iuſtitie. Et ipſe dice
bat diſcipul'ſuis. vos vocatiſ me magr̄ ⁊ dn̄e: ⁊
bn̄ dicitis. ſum etenī. Quarto vt aduocatꝰ n̄r.
i. Jo. ij. Aduocatū hēmus apud p̄reꝫ Jeſū xp̄m
iuſtū: ⁊ ipſe eſt ꝓpitiatio ꝓ pctīs n̄ris: ⁊ nō ꝓ n̄riſ
tm̄: ſꝫ etiā totiꝰ mūdi. Quīto vt defenſor. Jſa.
xix. Jn illa die erit altare dn̄i in medio egypti. ⁊
parū infra. Clamabūt. n. ad dn̄m a facie tribu-
lantis: ⁊ mittet eis ſaluatorē ⁊ propugnatorem
qui liberet eos. ps. Dn̄s defēſor vite mee a quo

trepidabo. Sexto vt teſtis nř. Apoc.iij. Hec
dicit q̄ ē teſtis fidel'z ver⁹ q̄ eſt pncipiū creatur̄
Et Malachie.iij. Accedā ad vos in iudicio: z e
ro teſtis velox maleficis: adulteri ꝑiuris: z q̄ ca
lūniant̄ mercedē mercenarij: viduas: z pupillos
z opprimūt pegrinū: nec timuerūt me dicit dn̄s
exercituū zc̄. Septio ſtat vt iudex nř. Act̄.x.
Ipſe eſt q̄ ꝯſtitutus eſt a deo iudex viuoꝝ z mō
tuoꝝ. Octauo ſtat vt ꝑpiciatoꝛ: vt dixit ſup̄
apl's ad Ro.iij.c. Nono cū bn̄dictōe dei ſtat.
Jeſus añ p̄rem: vt nř ſaluatoꝛ. ad Phil.iij. Sal
uatorē expectam⁹ dn̄m nřm Jeſū xp̄m: q̄ refoꝛ-
mabit corp⁹ nřm ꝯfiguratū corpi claritatis ſue
B̄ Nicolaus de lira ſup epl'am ad Ro.iij. Et nō
q̄ tant⁹ ē amoꝛ dei q̄uē ad pccōres hz: dū ſūt in
hac vita: tātaq̄ʒ ei⁹ miſericordia z charitas: q̄ nū
q̄ʒ pōt pccōꝝ obliuiſci: ſʒ eoꝝ crebro memorat̄.
p̄s. Nunqd obliuiſcet̄ miſereri de⁹: aut ꝯtinebit ī
ira miſericordias ſuas. q̄ſi dicat nō. Et adeo grā-
dis ē miſericordia iſta q̄ nulli tā graui pccōri tol
li poſſit. Abacbuch.iij. Cū irat⁹ fueris miſericoꝛ-
die recordaberis. Itē nec tp̄re mēſurat̄. p̄s. Mi
ſericordia dn̄i in eternū manet: z in ſcl'm ſcl'i. Itē
nec t̄minis claudit̄. p̄s. Miſericordia dn̄i plena ē
t̄ra. q̄m ꝑpriū dei ē miſereri ſemp z pcer̄. q̄re zc̄.
Tertio ad aīe iuſtificatōʒ fides lūinoſa. Ja-
cobi.i. Sine fide īpoſſibile ē placē d̄o. z ad Ro.
iij. Juſtificati eſtis p̄ fidē. Cū.n. volūtas ñ ferat̄
in incognitū: neceſſe ē vt moueat̄ ab obiecto p̄
cognito: z a potētia cognoſcēte. Nā obiectū co
gnitū l' imaginatū l' intellectū dr̄ obiectū volū
tatis: vt ſepe diximus: z ē doctrina Ariſtotel'.iij.
de aīa. Mot⁹ āt in deū amādū ē fides. ad Ro.
x. Corde.n. credit̄ ad iuſtitiā: ore āt ꝯfeſſio fit ad
ſalutē. dicit.n. ſcriptura. Oīs q̄ credit in illū nō
ꝯfundet̄. Et notant̄ dicit in illū z nō illi l' illū: cū
ſint diuerſi act⁹ credendi: vt dictū ē.ſ̄. ſmōe ſe-
ptimo. Reqrit̄ ḡ fides tanq̄ʒ quoddā dirigens ī
deū amandū. Jo.xj. Si q̄s ābulauerit in die nō
offendit. q̄ꝛ lucē h⁹ mūdi videt. q̄re zc̄. Quar
to requirit̄ mot⁹ liberi arbitrij. q̄m̄ q̄ fecit te: ſiñ
te: nō ſaluabit te: ſine te. vt Aug. ait. Nullus.n.
īnuite fit bon⁹ aut malus. xv.q.i. nō ē. Nō eſt̄ in
quit q̄ cuiq̄ʒ nřam aſcribam⁹ erūnā.i. culpā: ni
ſi ꝑprie voluntati. Nemo nřm tenet̄ ad culpaʒ
niſi ꝑpria volūtate deflexerit. volūtariū.n. mi
litē ſibi eligit deus: volūtariū ſuū diabolus a-
ctionat̄. h̄ ibi. Et ſūt v̄ba btī Ambro. ſup p̄s. vo
luntarie ſacrificabo tibi. Quinto reqrit̄ con-
tritionis mot⁹ liberi arbitrij in pccm̄.i. diſplicē-
tia pcci. p̄s. Sacrificiū deo ſpūs ꝯtribulat⁹. ſʒ d̄
h̄ diximus in ſa ꝯſideratōe p̄cedenti. Sexto r̄
quirit̄ culpe expulſio z gr̄e infuſio. iſta ē ꝑpinq̄
cā. Et ꝑbat ſic btūs Tho. in.iiij. di.xvij. Actus
hūani q̄ ad vitā btām capeſcēdā ſunt neceſſarij
cū ſint finite v̄tutis: neceſſe ē vt ad infinitā glo
riā adipiſcendā quodāmō īfinitent̄: z ſupra coꝝ
nām vigorent̄. h̄ āt facit diuina gr̄a: q̄ idē ē realit̄
cū charitate: lʒ differāt formalit̄ ſm Scotiſtas:
l' rōne ſm alios. vbi āt ē charitas ibi pccm̄ mor

tale eē nō pōt. q̄ expellit ſuo aduentu pccm̄ mō
tale: ſicut lumē tenebrā. Ex his ḡ infero tres v̄i
tates. Pria v̄i. ē iſta. Q̄ ſicut in gn̄ationibus
nālib⁹ duplex r̄quirit̄ diſpoſitio: vbi vna forma
pʒ introduci: z alia corrūpi. vna diſpoſitio p̄ quā
p̄exiſtens corrūpat̄: alia diſpoſitio p̄ quā forma
gn̄anda introducat̄: vt pʒ expꝛtis in phia: ſicī iu
ſtificatione īpij vbi dei amicitia ꝯbit̄: z ꝯbendo
culpa mortalis expellit̄: z dei gr̄a introducit̄: oʒ
eē diſpoſitōʒ ſm ꝑpriū actū ad vtrūq̄ʒ. Et ideo
ſicut ē motū liberi arbitrij in deū amanduʒ ad
gr̄am obtinēdā diſponit̄ aīa iuſtificanda: ſic per
motū liberi arbitrij in pccm̄: q̄ nihil aliud ē niſi
ꝯtritio: oʒ ad culpe deletionē aīa diſponat̄. q̄re
zc̄. Scdō ſequit̄ iſta v̄i. q̄ nō eodē mō ē iuſti-
ficatio īnocētis z pccōris. q̄m̄ ad iuſtificatiōʒ in
nocētis vna ſola diſpō reqrit̄. ſ. diſpō ad d̄i gr̄aʒ
introducendā: q̄ ē motio liberi arbitrij in deuʒ:
Sʒ ad iuſtificatōʒ pccōris reqrit̄ duplex diſpō.
vna p̄ quā diſponat̄ ad culpe deletōʒ. z h̄ ē ꝯtri
tio. z alia p̄ quā diſponat̄ ad gr̄am ſuſcipiendā. z
h̄ dr̄ mot⁹ liberi arbitrij in deū amādū. Has du
as v̄ita. collegi ex dict̄ btī Tho. in.iiij. di.xvij.
Tertia v̄i. q̄ ſequit̄ ex dict̄ ē. q̄ quantūcūq̄ʒ
q̄s ſe dei ſuū ſentiat: neq̄q̄ʒ tn̄ ſine pnīa viuē dʒ.
nā lʒ Job in dei gr̄a eēt: crebro tn̄ dicebat̄. ego
ago pnīaʒ ī fauilla z ciner̄. Job.xlij. Et Joānes
baptiſta in v̄to ſcīficat⁹: ſpeculū illud pnīe a p̄-
meua etate in deſerto aſprimā vitā duxit. Mat.
iij. Et ſaluatoꝛ nř q̄ pccm̄ ñ fecit: nec īuent⁹ ē do
lus ī ore e⁹. xl. dieb⁹ z noctib⁹ totidē ieiunauit.
Mat.iiij. nec talis ſit pnīa: ut q̄cq̄ʒ ī ſuis d̄i pur
get: ſʒ vt in gr̄a ꝯſuēt: ne cadāt. q̄.n. putat ſe ſtar̄
videat ne cadat ait apl's. q̄re zc̄. Et h̄ ſufficiāt ꝑ
ſa v̄i. Q̄tū ad t̄tiā v̄i. dico q̄ multa īpediūt
iuſtificatōʒ aīe. Prio.n. difficultas viuēdi in
h̄ mūdo multū aīe iuſtificatōʒ īpedir̄ hʒ. q̄m̄ bn̄
viuē certe ē ualde difficile. Quid.n. ī mūdo niſi
vanitas? Eccl'.i. vanitas uanitatū z oīa vāitas.
Quid ī mūdo niſi malignitas? p⁴ Jo.ij. Oē qd̄
ē in mūdo aut ē ꝯcupiſcia carnis: aut ꝯcupīa o-
culoꝝ: aut ſupbia vite. Quid ī h̄ mūdo niſi iſta-
bilitas? p⁴ Jo.ij. nolite diligē mūdū: neq̄ʒ ea q̄ ſt
in mūdo. q̄m̄ mūd⁹ trāſit z ꝯcupīa e⁹. z ſic d̄ alijs.
Q̄r neceſſe ē iſtis aduerſari mūdāis: ſi iuſtificāi
optam⁹. ad Titū.ij. Abnegātes īpietatē ſobrie
iuſte z pie viuam⁹ in h̄ ſcl'o. expectātes btāʒ ſpē
z aduentū magni dei: z ſaluatoris nři Jeſu xp̄i:
q̄ dedit ſemetipʒ ꝑ nobis: ut nos redimēt ab oī
iniq̄tate: z mūdaret ſibi ppl'ʒ acceptabilē ſecta-
torē bonoꝝ opeꝝ. zc̄. Impedit ſo loco mūdi
fauō. ad Gal'.i. Si hoīb⁹ inq̄t placerē xp̄i ſu⁹ ñ
eēm. Jacobi.iiij. Adulti neſcitis q̄ amicitia h⁹
ſcl'i inimica ē deo. q̄cūq̄ʒ ḡ voluerit eē amic⁹ h⁹
ſcl'i: inimic⁹ d̄i ꝯſtituet̄ zc̄. Et Mat.vj. nō.n. po
teſtis ſuire deo z māmone. Et Math.iiij. dn̄m
deū tuū adōabis: z illi ſoli ſuies. Impedit 3⁴
mūdi erroꝛ. Malachie.iij. Dixiſt̄ van⁹ ē q̄ ſuit
deo. z qd̄ emolumtū: q̄ꝛ cuſtodiuim⁹ mādata e⁹
q̄ſi dicat. q̄ ſuiūt deo abiecti ſūt: ab oībuſq̄ʒ ſub

ſanati. p̄s. Extimati ſum⁹ vt oues occiſiōis. Sʒ
nō eſt ſic. Sʒ ꝯuertimini dicit ibidē Malach.
z videbitis qd ſit int̄ iuſtū z īpiū: z inter ſuientē
deo z nō ſuiētē. h̄ ille. Impedit q̄rto īfidelitas
p̄s. nec fideles hiti ſunt ī teſtō ei⁹. Uide italicaʒ
infidelitatē. q̄m̄ in q̄buſcūq̄ʒ nřis neceſſitatibus
ad auriolos z īcantatrices currim⁹: qd̄ ē ꝑhibi
tū ab oī lege. Audi apl'm Jacobū. c.v. Helias
inq̄t erat ſilis vobis paſſibil': z orōne orauit: vt
nō pluēt ſup terrā: z nō pluit ānos tres z mēſes
ſex. z rurſū orauit: z celū d̄dit pluuiā: z t̄ra d̄dit
fructū ſuū: q̄ſi dicē velit. Sic facite vos ī tribu
latōib⁹ z neceſſitatib⁹ vřis. Hic rep̄hēde mlīēs
q̄ꝛ oīa faciūt cū hiſtrionib⁹ z vetul'. z ſpōſalitia:
z oīa opa eaꝝ. Impedit q̄nto deſpatōis timō
ſ. ne poſſit ſaluari. ꝯ q̄s audi apl'm ad Ro.v.c.
Cōmendāt inq̄t de⁹ ſuā charitatē in nobis. q̄m̄
adhuc cū eſſem⁹ pctōres xp̄s ꝑ nobis mortuus
eſt. multomagis igr̄ iuſtificati nūc in ſāguie ipi⁹
ſalui eriʒ⁹ ab ira p̄ ipſū. p̄s. Illic trepidauert̄ ubi
nō erat timoꝛ. Impedit ſexto īuidie liuoꝛ. Ja
cobi.iiij. Uñ bella z lites in vobis. nōne hinc ex
ꝯcupiſcētijs vřis: q̄ militāt in mēbris. Cōcupiſci
tis z nō hētis. Occiditis z zelatis: z nō poteſt̄ a
dipiſci. Litigatis z belligeratis: z nō hētis: ꝑpt̄
qd̄ nō poſtulatis: petitis z nō accipit̄is: eo q̄ ma
le petat̄. h̄ ille. Impedit pug̃ carnis. ad Gal'.
v. Caro ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄: z ſpūs aduerſus
carnē. i. Pe.ij. Obſecro vos tāq̄ʒ aduenas z pe
grinos: abſtinete vos a carnalibus deſiderijs: q̄
militāt aduerſus aīaʒ. Itē īpedit diabol⁹. Ber.
Aſſidua tētatiōe diabol⁹ tētat: vt ſaltē tedio vi
cat. ad Eph.vi. Induite vos armaturaʒ dei: vt
poſſitis ſtare aduerſus īſidias diaboli. Iteʒ ī
pedit obauditio v̄bi dei. p̄s. Obturauert̄ aures
ſuas ſic ſpētes. et idē. Noluit ītelligē ut bn̄ agēt
Mlta a° ſ. īpedimta q̄ cā breuitat̄ reliq̄. q̄r zc̄.
Q̄ mirabilioꝛ eſt peccatoris iuſtificatio q̄ʒ
mortuorum ſuſcitatio. concluſio ſecūda.

Ccipe ſam ꝯcl'oneʒ. vʒ. Maioꝛ z mira
a bilioꝛ res eſt aīe peccatricis iuſtificatō
q̄ʒ mūdi creatio. z Laçāi mōtuoꝝq̄ʒ oī
um ſuſcitatio. vbi tres īq̄ram⁹ v̄itates. vʒ. Pri
ma v̄itas eſt iſta. Utꝝ ſit maioꝛ res iuſtificatio
pctōris: q̄ʒ mūdi creatio. Scda v̄i. eſt. Utꝝ ſit
mirabilioꝛ z ſtupore dignioꝛ pctōris iuſtificatio
q̄ʒ mōtuoꝝ ſuſcitatio. 3⁴ v̄itas eſt. Utꝝ iuſtifica
tio pctōris ſit in īſtāti l' ſucceſſiue. Quātū ad
p̄mā v̄itatē dico q̄ maioꝛ res eſt vni⁹ aīe pecca
tricis iuſtificatio: q̄ʒ creatio toti⁹ mūdi. Ad c⁹
d̄clāratōeʒ nōndū ē ſʒ btm̄ Tho. pte 2⁴. q.cxiij.
ar.x. q̄ duob⁹ modis aliqd̄ opus dr̄ magnū. vno
mō ex pte modi agēdi. a° mō ex pte rei q̄ ſit. Si
ex pte modi agēdi: tūc iſta ꝑpoſitio eſt falſa. ma
ioꝛ res eſt iuſtificatio pctōris: q̄ʒ creatio mūdi.
q̄m̄ ex nihilo mūdus creat⁹ eſt: vt illud. de nihilo
etiā dicit ordinē duratōis. q̄ꝛ oīa incepert̄ p̄ ſim
plicē dei volūtatē. z nihil eſt eternū p̄ter p̄maʒ
cām: vt theologoꝝ ſchola tʒ. Pctōris aūt iuſtifi
catio: ex aliq̄ ſcō eſt: vt ex gr̄a. ad Ro.iij. Juſti-
ficati eſtis p̄ fidē. Fides aūt ex dei gr̄a eſt: vt di
cit magr̄ in.ij. ſnīaꝝ. Si aūt magnū ꝯſiderat̄ ex
pte rei q̄ ſit: tūc iuſtificatio eſt maximū opū dei
q̄ꝛ iuſtificatio īpij t̄minat̄ ad bonū eternū: z ad
ꝑticipatōeʒ diue bōitatis. alia aūt q̄ ſt in mūdo
ad bonū ꝯmutabile terminat̄. Uñ iſta ꝑpō ma
ioꝛ ē iuſtificatio zc̄. q̄ñ eſt ex pte rei: pōt haber̄
ples ſenſus. Prim⁹ ſenſus ē iſte. Maioꝛ ē iu
ſtificatio pctōris q̄ʒ creatio mūdi: q̄ꝛ ad mai⁹ bo
nū terminat̄ vt dictū eſt. Scds ſenſus ē iſte.
Maioꝛ eſt iuſtificatio. q̄ꝛ eſt mai⁹ bonū qd̄ de⁹
facē poſſit. nihil.n. vtili⁹ facē pōt q̄ʒ īpios pios fa
cē: z īiuſtos iuſtos. Terti⁹ ſenſus ē. Maioꝛ ē
iuſtificatio. i. iocūdiō. Luc̄.xv. Gaudiū mai⁹ eſt
angel' dei ſup vno pctōre pnīaʒ agēte: q̄ʒ ſup no
naginta nouē iuſtis q̄ nō indigēt pnīa. Ñ Aug.
ait. Judicet q̄ pōt. vtꝝ mai⁹ ſit iuſtos āgelos cre
are q̄ʒ īpios iuſtificare. Certe ſi eq̄lis eſt vtrūq̄ʒ
potētie: h̄ maioris eſt mīe. O Dauid magne rex
teſtimoniū de dei miſericordia p̄be. q̄ꝛ dixiſti. pec
caui. mox dn̄s Nathā ꝑphaʒ ad te mittēs dixit
trāſtulit dn̄s pctm̄ tuū. ij. Re.xij. Quid tibi ait o
Ezechias grādiſſimo pctōri miſericōs de⁹. p̄ Iſa.
Uidi inq̄t lachrymā tuā: z audiui orōnē tuā zc̄.
Iſa.xxxviij. O Magdalena miſa qd tibi ait la
chrymāti magr̄ bon⁹ Jeſus? Remittūt̄ tibi pctā
tua. Luc̄.vij. O mag̃ miſericordia dei. Audi Cri
ſo. ſup Math. Quattuoꝛ mirabiles mutatiōes
fecit de⁹. De piſcatore p̄mū eccl'ie paſtorē. De p̄
ſecutōe magr̄m gētiū z doctorē. De publicano
p̄ⁿ euāgeliſtā. Et de latrōe p̄ᵐ celicolā. h̄ ille. z
gl'oſus Ber. tāte refragātie ſentiēs odorē excla
mat. O bōe ieſu ī odorē vnguētoꝝ tuoꝝ curri-
m⁹: audiētes q̄ꝛ nō ſpnas paupē: pctōrē ñ abhō
reas. Nō.n. horruiſti lachrymātē peccatricē: nō
ſupplicātē publicaⁿᵐ: nō ſedētē ī tholoneo: ñ ne-
gātē diſcipl'm: nō p̄ſecutorē diſcipl'oꝝ: nō ipſos
crucifixores. In odorē oīuʒ boꝝ tuoꝝ currim⁹
h̄ ille. Et ſic pʒ p̄ᵃ v̄itas. Q̄tū ad ſaʒ v̄i. dico
q̄ ꝑculdubio mirabilioꝛ res ē pctōris iuſtificatō
q̄ʒ oīum mortuoꝝ ſuſcitatio. Ad c⁹ declāratiōeʒ ē
nōndū ſm btm̄ Tho. pte 2⁴. q.cxiij. ar.x. Et ſm
eūdē in.iiij. di.xvij. q̄ aliq̄d dr̄ mirabili⁹ z ſtupē
di⁹: z magis miracl'oſū trib⁹ mōis. Uno° q̄ñ fō
ma īroducit̄ in mā l' in po³ nāli ſup nāʒ ipſi⁹. ſic̄
ſi in corpe mortuo: qd̄ ſm nālē diſpōeʒ aīaʒ ſibi
ꝯferētē vitā ſuſcipe ñ pōt: niſi aīa iteꝝ reuniret̄
z illā vitā dāet. Scdō° pōt dici mirabili⁹ z ma
gis miraculoſū. q̄ꝛ p̄ter ꝯſuetū modū nē: ſic̄ cū ī
firm⁹ a medicis delict⁹ in puo tp̄e ſanat̄. l' ſic̄ aq̄
ſi ꝯuertet̄ in vinū: vt ī mira° xp̄i p̄ ſcō corā diſci
pul' ſuis. Tertio pōt mirabili⁹ dici z mag̃ mi
raculoſū. qd̄ p̄ nl'l'aʒ creataʒ po⁴ᵐ fieri pōt: nec
ad illud ſua v̄tute attingē. vt eſt gl'a ſcōꝝ ī reſur
rectōe l' ſil'e. Ad ꝑpoſitū dico q̄ iuſtificatio īpij
nō eſt mirabilioꝛ l' magis miracl'oſa p̄ mō. q̄ꝛ gr̄a
dei q̄ ē formal'r iuſtificās: nō ē ſup nāʒ aīe recipiē
tis: q̄ʒuis mod⁹ recipiēdi ſit ſup nāʒ e⁹. Aīa.n. ex
iſtēs in pctō mortali nō eſt apta nata ad gl'aʒ ꝑ
merēdā nec recipiendā: z ſic ſʒ modū recipiēdi

poſſet iuſtificatio dici mirabilis ꝛ miraculoſa.
Silr nō ē mirabilioꝛ aut miraculoſioꝛ ꝯo mō. ſ.
ꝙ ſit ꝑter ꝯſuetū modū nāe. qꝛ iuſtificatio icon
ſueta nō ē:ſꝫ cōis. Erit ḡ mirabilioꝛ ꝛ miraculo
ſioꝛ 3° mō. qꝛ nulla potētia creata ad talē actuꝫ
ꝯcurrere pōt.i.ad tm̄ meritū: vt de ꝯdigno poſ-
ſit iuſtificari. Que.n.potētia crata poſſit ꝟtute
ꝓpria pccm̄ expellē:ꝛ grāꝫ in aiam introducerē.
ꝭ.n.ſoli⁹ dei ē. De pe.di.i.ꝟbū. vbi dr̄. ꝟbū di
dimittit pccā. vbi glo.ſic dicit. ꝟbū.i.fili⁹ dei: q
dr̄ ꝟbū.qꝛ ſicꝫ p ꝟbū manifeſtat voluntas alicui⁹
ita p filiū voluntas pr̄is.ar.xxij.q.ij. Js āt. Et nō
dicit iſta glo.ꝙ lꝫ dicat ꝟbū:nō tm̄ pp ꝭ excludi
tur ſpūs ſcūs:p quē et dicūt pccā dimitti.i.q.i.ſ
miſſiōꝫ. Nec pr̄ qꝛ inſeꝑabilia ſūt opa trinitatis.
de ꝯſe.di.iij.oēs. Qñqꝫ et charitas dr̄ dimittere
pccā. de ꝯſe.di.iiij.eccl'ie charitas.ꝭ glo. Sꝫ in-
tellige ꝙ charitas dimittit pccā: vt cā formalis.i.
delet:ꝛ ds vt cā efficiēs. Sꝫ dubitat. videt.n.
ꝭ ꝯdicē ꝯe ꝟitati añcedētꝭ ꝯcl'onis. vbi ꝯtritio:
libeꝝ arbitriū:ꝯfeſſio ꝛc.ꝯcurrūt ad iuſtificatō
nē:ſꝫ iuſtificatō nō ē aliud ꝙ̄ pccōꝝ remiſſio:ut
dic ꝑma ꝟitas dicte ꝯcl'onis.ḡ libeꝝ arbitriū ꝛ
ꝯtritio remittūt pccā:ꝛ poſſunt attigē ad gr̄e in
fuſiōꝫ.qd ē ꝯ dicta. Aia mea dico ꝙ etſi añdca
ad iuſtificatōꝫ cōcurrāt: ꝭ de ꝯgruo eſt vt me-
reāt ipij iuſtificatōꝫ: nō āt de ꝯdigno. vel dicat
ꝙ ꝯtritio ꝛ mot⁹ liberi arbitrij in deū amādū ꝯ
currūt ex pte hoīs: vt.ſ.faciat qd diūa ſapia i or
dine reꝝ diſpoſuit:q̄ detmīauit cās ꝯas cōcurre
re ad aliq̄s effect⁹ cū ipſa diūa volūtate. Culpe
āt remiſſio.ꝛ gr̄e īfuſio ex pte dei cōcurrūt. Ad
q̄ duo nulla creata potētia attingē pōt. Iſtd ēt
colligit ex dcis btī Tho.in.iiij.di.xvij. Mirabi
liſſima ḡ ꝛ miraculoſiſſima res ē pctōꝛis iuſtifi-
catio.qꝛ nulla ad ipam creata potētia ꝯcurrere
pōt:l' illā attingē. Jn̄ Aug.ſup Jo. Plus ingt ad
ſalutē nr̄am ē ꝙ ds ſcūs ē hō pp hoīeꝫ:ꝙ̄ ꝙ mi-
racula fecerit int hoīes. Et plus ē ꝙ vitia ſana
uerit nr̄aꝝ aiaꝝ:ꝙ̄ ꝙ ſanauit lāgores corporuꝫ
morituroꝝ.ꝭ ille. Qꝫ āt mirabilioꝛ ꝛ miraculo-
ſioꝛ ſit iuſtificatio ꝙ̄ mōtuoꝝ ſuſcitatio: hac tm̄
rōe ꝓbat. Nā in mortuoꝝ ſuſcitatiōe nihil diue
potētie oppugnare pōt. Jn̄ Jo.xi.voce mag̃ im
pando clamauit. Laçare veni foras. Et in ſuſci
tatōe filij uidue iteꝝ nō minori voce clamauit
Adoleſcēs tibi ſurge. In pctōꝛis āt iuſtificatiōe
de potētia ordiata loq̄r:nō pōt ſua volūtate ꝛ ī
pio vti:niſi ꝛ hūana volūtas velit ꝯſentire. Ecc.
xv. De⁹ ab initio ꝯſtituit hoīeꝫ: ꝛ reliqt illū i ma
nu ꝯſilij ſui.ꝛc.xv.q.i.c.nō eſt.i fine. volūtariuꝫ
militē elegit ſibi ds. Et Aug. Qui fec igt te: ſiñ
te:nō ſaluabit te ſine te.q̄re ꝛc. Sꝫ care pat: dic
mihi aīa ait. Audio ex dictꝭ ꝙ p pniāꝫ: diūa gr̄a
mediāte ꝛ amicitia dei:p pctm̄ amiſſa recupat:
ſꝫ nūqd recupant oīa merita p pctm̄ pdita? Di-
co aīa mea ꝙ nō. Nā ꝟgo corrupta lꝫ amicitiā
dei p pniam rehr̄e poſſit:nō tm̄ certe ꝑmiū qd p
didit ꝟgītatis.ſ.aureolā q̄ ꝟgib⁹:martyrib⁹:ꝛ ſā
ctis ꝑdicatorib⁹ dat in ꝑmiū:poſſit rehr̄e. Sicut
nec p pniam integritatē carnis poſſit recupare.
Jn̄ Hiero⁹ ad Euſtochiū. Audact loq̄r : cū oīa
poſſit ds:ſuſcitare ꝟginē nō pōt p⁹ ruinā. Valet
i.pōt liberare de pena:ſed nō uult coronare cor
ruptā.ꝭ ille. Cōcordant Richar.i.iiij.di.xlviiij.
ꝛ cōiter alij doctores theologice ſacre. Cōtēta-
ris inqꝫ aia? Cōtentoꝛ ingt:ſꝫ vnū mihi ex dictꝭ
grāde dubiū venit in mētē. Dixiſti.n.crebro ꝙ
gr̄a p pccm̄ pdit. ꝭ ſalua reuerētia n̄ videt veꝝ.
Ait.n.apl's p⁴ Cor.xiij. Charitas nūq̄ꝫ excidit.ḡ
ſequit ꝙ nūq̄ꝫ amitti pōt. It ꝛ Aug⁹ ad Julia[m]
comitē. Charitas ingt q̄ deſeri pōt:nūq̄ꝫ ꝟa fuit
ḡ ꝓpoſitū. Itē ꝛ idē ſup epl'aꝫ Jo. Radicata ē
ingt charitas.ſecur⁹ eſto.nihil mali ꝓdē pōt. It
Greg⁹ li.moꝝ.x. Valida ē vt mors dilectio tua
ꝟtuti.n.mortis:dilectio cōpat. Quia nimiꝝ mē
tē quā ſemel cepit a dilectōe mūdi fundit⁹.i.to
talit occidit. Itē ꝛ Aug⁹ ſup epl'am Jo. vnctio
inuiſibil' charitas ē. Que in q̄cūq̄ꝫ fuerit : radix
illi erit:q̄ ardēte ſole areſcē nō pōt. Nutrit calo
re ſolis:nō areſcit.ꝭ ille. Et multis ēt auctib⁹ a
lijs ꝭ ꝯfirmari pōt. Idē ꝓbat.de pe.di.ij.§.iteꝫ
ſine charitate.qd ē dictū btī Aug.ſ.allegatuꝫ.
Radicata ē charitas ꝛc. Et ibi īmediate ſequit
illud dictū Greg.in moꝝ. Valida ē vt mors.ꝛc.
Et plures auctes ponūt in eodē.§. Itē ſiū chāi
tate. Crede mihi pr̄ Ambꝛo.multe ſūt auctes ꝯ
te ꝓbātes ꝙ chāitas ſemel hīta nūq̄ꝫ amitti pōt
Aīa cara iſta fuit opinio q̄rūdā āt̄iq̄ꝝ ꝙ chāitas
ſemel hīta amitti nō pōt: q̄ ponit a magr̄o ſniaꝝ
di.xxxi.ctij.ꝛ īꝓbat ab eodē ibidē aucte ꝛ rōe
Et ē ſnia cōis oīuꝫ theologoꝝ. Et ut mihi cr̄das
ꝭ tibi ꝓbare ītendo aucte:rōe:ꝛ ex°. Sꝫ añq̄ꝫ ꝭ
tibi ꝓbē: volo p̊ vt diligent notes: ꝙ charitas
pōt dupl'r ꝯſiderari : aut ꝓut ē in p̄ria: aut ꝓut
ē in via. Si ꝓut ē i p̄ria:ſic illa nūq̄ꝫ pdit. eo qꝛ
ſum⁹ in tmino vite nr̄e ꝯſtituti. Et p ꝯn̄s vacil-
lare ꝗpli⁹ nō poſſumus:nec ruere a dei gr̄a aliq̊
mō valem⁹. Dotata ē.n.ibi aīa q̄ntū ad oēs po-
tētias ſuas.qꝛ itellect⁹ clare diuā eēntiā intuet
volūtas pfecte diua pfruit bonitate:ꝛ memōia
firma tentōe iocūdat. qꝛ iuſtitia iuſti māet i ſcl'ꝫ
ſcl'i. Si ꝟo charitas ꝯſiderat ꝓut ē i nobis i uia
tunc pōt ꝯſiderari tripl'r: aut q̄ntū ad ſufficiētiā
aut q̄ntū ad effectū:aut q̄ntū ad pſeuerātiā. Si
ꝯſiderat quantū ad ſufficientiā : ſic dico ꝙ ꝙ̄tū
cula charitas ſufficit ad aīe iuſtificatōꝫ.ar.d pe.
di.ij.c.talib⁹. Si ꝯſiderat q̊ ad effectū:tūc dico
ꝙ ipſa ē q̄ diſponit hoīeꝫ ad velle mori ꝓ xp̄o.
de pe.di.ij.ſi qs tantā vbi dr̄. Si qs tantā hūerit
charitatē vt pat⁹ ſit ēt ꝓ frīb⁹ mori:pfecta ē in
illo charitas ꝛc. Si ꝯſiderat q̊ ad pſeuerantiā:
tunc dico ꝙ ipſa ē q̄ pſeuerare facit in via dei.
Mat.x.q pſeuerauerit vſq̄ꝫ in finē hic ſalu⁹ ēit
Hoc ſic nōto dico ꝙ q̄uocūq̄ꝫ accipiat charitas
hic in via p pccm̄ mortale pdi pōt. Et ꝭ ut di-
xi ꝓbo aucte:rōe:ꝛ ex°. Aucte qdē. audi Pau-
lū p⁴ Cor.ix. Qui ſe putat ſtar videat ne cadat
ſed nō loquit niſi de ſtatu gr̄e.ḡ ab ea qs cader
pōt. Itē audi Aug. Mors ingt aīe ē:cū eā deſerit
deus.ſicut mors corꝑis eſt:cuꝫ id dſerit aīa. Et
Luc.xv.de filio ꝓdigo dr̄ ꝙ abijt in regionē lō
ginquā:ꝛ ꝯſūmauit oēm ſubām ſuā. Quo māiſe
ſte pꝫ ꝙ pdidit gr̄am dei. Hoc idē detminat i d
cretis.de pe.di.ij.§.nō eſt miꝝ. Rōne ꝓbat ſic
vbicūq̄ꝫ eſt ꝟtibilitas: ibi pōt eē pctm̄. ſꝫ q̄ꝫdiu
hō eſt in vita:in eo eſt ꝟtibilitas. ḡ in eo pōt eē
pctm̄. Sꝫ vbi eſt pctm̄ mortale:ibi gr̄a ꝛ chāitas
eē n̄ pn̄t:cū ſint opp⁴.xxxij.q.i.cū renūciat.ḡ ꝛc
Itē fruſtra nos tētaret īimic⁹ hūane nē:ſi a cha
ritate excidē nō poſſem⁹.ſꝫ ipſe aſſidue tētat vt
tota ſcriptura ꝛ expiētia clamat.ḡ. Tertio ꝓ
bat exēplo. Nā Petr⁹ diſpoſit⁹ erat ꝓ xp̄o mōi
Parat⁹ ſū ingt ꝛ in carcerē ꝛ in mortē tecū ire.
Et tm̄ xp̄m trina negatōe negauit:ꝛ gr̄aꝫ pdidit
Nicola⁹ aduena diſcipl's Petri ſil' cū alijs ſpm̄
ſcm̄ recepit ꝛ i fine apoſtatauit: ꝛ xp̄i gr̄am pdi-
dit:ꝛ miſabl'r vitā finiuit. Silr ꝛ pl'es in li° vite
ſculpti ꝛ ſcripti fuerēt: q dānati poſtea ſūt. Audi
Ambꝛo.ſup epl'am ad Cor. Et ꝭ etiā pōit magr̄
i lr̄a. Quibuſdā ingt gr̄a data ē ad vſū: vt Sau
li: Jude:ꝛ ill' diſcipul' qb⁹ dn̄s dixit Luc.x. Ecce
noīa vr̄a ſcripta ſt in cel':ꝛ p⁹ abierūt ret°.ꝭ ille.
Et magr̄ vt ſ.declār:quō erāt ſcripti ex intētōe
eiuſdē btī Amb.dicēs ſic. Sꝫ ꝭ dixit.hoc.ſ.ecce
noīa vr̄a ſcripta ſt in cel':ſupple pp iuſtitiā cui d
ſeruiebāt.qꝛ boni erāt. Freq̄nter.n.añ ſt mali:q
futuri ſūt boni. Et aliq̄tiēs ꝑus ſūt boni q futuri
ſt:ꝛ ꝑmāſuri mali.ꝯm qd dn̄r ſcribi in li.vite:ꝛ d
leri.ꝭ ille. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dico ꝯm beatū
Tho.in.iiij.di.xvij.ꝙ forme ſt in triplici gradu
Quedā.n.ſunt q̄ recipiūt magis ꝛ min⁹ ꝯm elon
gationē a ꝯtrio:ꝛ ꝯm acceſſū ad cāꝫ ꝓpriā. Et ta
les forme ſucceſſiue recipiūt in ſubō:ꝛ poſtq̄ꝫ ſu
ſcepte ſt:adhuc pn̄t intēdi ꝛ remitti.ſic albedo ꝛ
nigredo ꝛ hmōi. Nā albedo q̄ꝫto magis diſtat a
nigredie qd eſt ſuū ꝯtriū:tāto eſt intēſioꝛ albedo
ꝛ p ꝯn̄s ꝭ ſucceſſiue ſuſcipit in ſubō. ꝛ poſtq̄ꝫ ad
huc ſuſcepta ē: pōt ſucceſſiue intendi ꝛ remitti.
Quedā ſt foꝛe q̄ nec in ſubō recepte pn̄t ſucceſſi
ue itēdi nec remitti.nec etiā dū in ſubō ſuſcipiū
tur ſucceſſiue ſuſcipiūt.ſic foꝛe ſubāles. Nō.n.fō
me ſubāles ſucceſſiue ſuſcipiūt in ſubō. qꝛ i indi
uiſibili ſt in eo.nec poſtq̄ꝫ ſuſcepte ſt: intēdi l' re
mitti pn̄t. Quedā ſūt foꝛe q̄ medio mō ſe hn̄t. vꝫ
ꝙ nūq̄ꝫ recipiūt magꝭ ꝛ min⁹ ꝯꝫ elōgatōeꝫ a ſuo
ꝯtrio:eo ꝙ nūq̄ꝫ ſuo ꝯtrio ꝯmiſceri pn̄t. ꝛ in ꝭ ꝯue
niūt cū foꝛa ſubāli. Sꝫ tm̄ ſuſcipiūt magꝭ ꝛ min⁹
q̄ꝫtū ad acceſſū ad ſuā cām.ſic pꝫ d luce. Et iſta
fōma nō recipit ſucceſſiue in ſubō: ſic nec fōma
ſubālis.ſꝫ poſtq̄ꝫ ſuſcepta ē:intēdi ꝛ remitti pōt.
ꝛ in ꝭ ꝯuenit cū foꝛa accn̄tali hn̄te ꝯtriuꝫ. Diua ḡ
gr̄a cū ſit q̄dā forma aliq̊ iſtoꝝ mōꝝ erit: ſꝫ nō p̄
qꝛ nullā ꝯmixtōꝫ patit cū ſuo ꝯtrio:eo ꝙ ſil' ꝯpa-
ta gr̄a ad ſuuꝫ ꝯtriū qd eſt pctm̄ mortale: ipſa hꝫ
magis rōne ꝑuatōis q̄ꝫ poſitōis ꝛ eꝯ.ſic tenebꝛa
lumi. Et ꝯuenit in ꝭ cū foꝛa ſubāli.ꝛ p ꝯn̄s oꝫ ut
ſubito recipiat in ſubiecto:ſicut forma ſubālis.
Nec etiā gr̄a eſt foꝛa ſubālis:qꝛ gr̄a pōt intēdi ꝛ
remitti ꝯꝫ acceſſū ad ſuā cāꝫ.iō ſapit nām foꝛaꝝ
3° mō ſe hn̄tiuꝫ. Quare ꝯcludam⁹ ſic. ꝙ ſic i iſtā-
ti eſt itro⁹ foꝛe ſubālis in mā:ꝛ in eodē inſtāti ex
pulſio alteri⁹ foꝛe:ꝛ in eodē inſtāti ꝯpleta diſꝑō
q̄ eſt nccitas ad formā:ꝛ p ſe termin⁹ alteratōis
ita īfuſio gr̄e eſt i inſtāti: ꝛ in eodē inſtāti eſt re-
miſſio culpe:ꝛ mot⁹ liberi arbitrij q eſt q̄ſi diſpō
ꝯpleta ad ſuſcipiēdaꝫ gr̄aꝫ. Et p ꝯn̄s totū qd ad
iuſtificationē reqrit eſt in inſtāti. Quāe iuſtifica
tio nō eſt ſucceſſiua:ſꝫ ſubita. Iſta non oīb⁹ ſunt
predicanda:ſed ꝯm auditoꝝ audientiā. Moue
rem hic aliqua dubia:ſed ne tedium inferaꝫ: vo
lo ꝙ iſta ſufficiant pro preſenti concluſione.

De ſerotina penitentia concluſio tertia.

Accipe etiā ꝯcl'onē. vꝫ. Licet q̄ꝫdiu aīa
eſt corꝑi vnita poſſit penitē: nō tm̄ tutū
eſt vite terminū expectare. vbi tres ing
ramus ꝟitates. vꝫ. Prīa ꝟi.eſt iſta. Vtꝝ pnīa
fcā i vltio fine vite:ſit ꝟa ꝛ bona: ꝛ ſignū ſalutis
2ª ꝟi.eſt iſta. Vtꝝ ſacerdos i fine vite poſſit ab
ſoluē penitētē a q̄cūq̄ꝫ caſu papali ꝛ epāli : ꝛ ab
oīb⁹ caſib⁹ reſuatis. 3ª ꝟitas eſt. An final'r pe
nitēs in alio mūdo.ut i purgatorio ſoluat dbitū
ſuoꝝ pctōꝝ. Q̄tū ad p̄ª ꝟi.dico ꝙ q̄ꝫdiu hō
pōt li° arbitrio vti:nōdū eſt obſtinat⁹ i malū. Et
q̄ꝫdiu pōt vti li° arbitrio pōt ſe diſponē ad gr̄aꝫ
dolēdo de pctis.ꝛ p ꝯn̄s cū i fine vite hō poſſit
adhuc li° arbitrio vti : pꝫ ꝙ pōt ſe diſponē ad vi
tā.ꝛ p ꝯn̄s ſuſcipe remiſſionē ſuoꝝ pctōꝝ. Faci
at.n.hō tūc tpis qd pōt.qꝛ mīa dn̄i arcēda nō ē:
nꝫ reſtrigēda. Audi pulcherrimū textū.xxvi.q.
vi.c.ſi pſbr̄: vbi dr̄ ſic. Si pſbr̄ abnegauerit pe
nitentiā morietib⁹:res erit aīaꝝ. Quia dn̄s dic
Quacūq̄ꝫ hora ꝯuerſus fuerit pctōꝛ ad pniam :
vita viuet ꝛ nō moriet. Vera.n.ꝯfeſſio in vltio
tpe pōt eē.qꝛ nō ſolū tpis:ſꝫ ꝛ cordis īſpectoꝛ eſt
de⁹. Sic latro vni⁹ momēti pnīa meruit eē i pa
diſo:in hora vltie cōfeſſiōis.ꝭ ibi. Idē.c.cogui-
mus. vide dn̄ica 3ª ſeq̄nti ꝯcl'one vltia. Sꝫ acci
pite hāc regulā gn̄alē. Oēs q in pnīa ꝓcraſtiatꝭ
ꝛ more corui viuitis ad cadauera volitātis: ꝛ di
cētis cras bn̄ faciem⁹. Qꝛ lꝫ pnīa in vltio fiñ hn̄i
poſſit ꝛ acceptare dēat.nō tm̄ eſt certū vtꝝ bōa
ſit ꝛ deo g̃ta. Et creb°.n.hn̄i nō pōt. Et ꝙ ſit ual
de dubia ꝛ icerta:ego aucte:rōe:ꝛ exēplo ꝓba
bo. Aucte qdē audi p̄ tex.de pe.di.vij.qd ꝗuis
Timēdū ingt eſt de pnīe ſero.quē.n.morb⁹ vrgꝫ
ꝛ pena terret: vix ad verā ſatiſfactionē veniet.
2° audi aliū tex.de pe.di.vij.c.null⁹. vbi ſic dr̄
nullus expectet qn̄ peccare nō pōt. Arbitrij.n.
ſui q̄rat libertatē vt dlē poſſit ꝯmiſſa n̄ nccitate
Qui ꝑus itaq̄ꝫ a pctis relinqt q̄ꝫ ipſa relinq̄t:nō
ea libē:ſꝫ q̄ſi neceſſitate relinqt.ꝭ ibi. 3° audi a
liū textū pulcherrimū.de pe.di.vij.§.quāq̄ꝫ. et
ponit etiā a magr̄o ſniaꝝ. di.xx.q̄rti. vbi dr̄ ſic.
Si qs poſit⁹ in vltīa neceſſitate: voluēit accipe
pniam ꝛ accipit:ꝛ mox recōciliabit: ꝛ hic vadit:
fateoꝛ vobis nō illi negam⁹ qd petit.ſ.ſacramt̄a
eccleſie: vt eucharistiā ꝛc.ſupple:ſꝫ nō pſumim⁹
ꝙ bn̄ hinc exit. Si ſecur⁹ hinc exierit neſcio. pe
nitentiā dare poſſum⁹:ſecuritatē ꝟo nō. nunqd

dico dãnabiť: ſed nec dico liberabiť. vis ğ a du
bio liberari. Age pniam dũ ſanꝰ es. Si ſic agis
dico ꝙ ſecurꝰ es. qꝛ pniam egiſti tp̄e q̄ peccaȓ
potuiſti. Si vis agẽ pniam qñ iã peccare nõ po
tes. pccã te dimiſerũt: nõ tu illa. H ibi. Et magȓ
in lr̃a ſequiť ſic. Sunt tñ ỽba Aug. in li. de pnia
Et oia ẽt ſupradicta ſũt ỽba eiuſdẽ Aug. Sed
magȓ in lr̃a aliqñ inſpõit aliq̃ ỽba: int̃ ỽba Au
gu. vt pʒ in lr̃a. Dicit ğ ſic magȓ ſequens p̄dicta
ỽba Aug. Et ponunť ẽt in decretis pꝰ ſup̄dicta
ỽba paꝝ pꝰ. Due res ſunt: aut ignoſciť tibi: aut
nõ ignoſciť. Quid hoꝝ tibi futuꝝ ſit: neſcio. Er
go tene certũ: ⁊ dimitte incertũ. H ibi. Sed noli
vlteriꝰ ꝓgredi pȓ Ambro. Ego hic appõne du
bito. Arguo ſic neceſſitas nõ hʒ legẽ. de reguliſ
iuȓ. qꝺ nõ ẽ. ubi dȓ. qꝺ nõ ẽ lege licitũ neceſſitaſ
licitũ facit. Sed ex iſtis auctibus habeť ꝙ peni
tenſ in fine: ex neceſſitate pccã relinqt. ſi ex neceſ
ſitate. ğ de eo nõ ẽ ſperanda ſalus: aut dʒ excu
ſari. voluntariũ. n. militẽ eligit ſibi dꝫ: ⁊ nõ coa
ctũ. xv. q. i. nõ ẽ ꝙ cuiq̃ nr̃am aſcribamꝰ erum
nã. i. culpã. Dico ꝙ illa neceſſitas nõ ẽ ex pte li
beri arbitrij: imo liberꝝ arbitriũ ſponte illa reli
qt. qꝛ ſi cogereť: nõ eſſet meritũ. ſed neceſſitas il
la intelligiť ex pte finis vite: vt ſit ſenſus. de ne
ceſſitate cũ moriť pccã relinqt: ſed tñ volũtarie
de illis dolet adiutꝰ huic diue gr̃e. Et ſic ẽt itel
liguntur ỽba eiuſdẽ Aug. ſic dicentis. Illi qui cũ
potuerũt: nũq̃ auerti voluerũt: ꝯfitentes cũ iã
peccaȓ nequeũt: nõ ſic facile acqrunt qꝺ voluũt
H ille. Patet ğ ꝙ Augꝰ nõ negat pniam: ſed an
certꝰ ſit: dicit ſe neſcire: ⁊ dat ꝯſiliũ: vt qñ pecca
re poſſumꝰ: pniam facẽ ſtudeamꝰ. Et ſic pʒ iſta
ỽitas auctẽ noui teſtĩ. Scꝺo probať auctibꝰ
veteris teſtĩ. Audi Ecc̃. v. c. Ne tardes cõuerti
ad dñm: ⁊ ne differas de die in diẽ. ſubito. n. ve
niet ira eꝰ: ⁊ in tp̄e vidicte diſperdet te. Et Ec
cľ. viij. Nõ ẽ in hoīs dictione ꝓhibere ſpm̃ ſuũ:
nec hʒ poteſtatẽ in die mortis ſue. Et Job. xxiiij.
Dedit ei dñs locũ pnie: ⁊ ipſe abutiť eo in ſupbiã
q̃re ⁊c̃. Scꝺo probo hãc ỽitatẽ rõe. ⁊ arguo
ſic. Ubicũq̃ iminent plura picula: ibi valde fa
tuũ ẽ ſperare ſalutẽ. Sed in puncto mortis imi
nent plura picula. ğ ẽ valde fatuũ tunc ſperare
ſalutẽ. ꝯña nõ. ⁊ maioꝛ pʒ. Ecc̃. iij. Coꝛ durũ ma
le habebit in nouiſſimo: ⁊ qui amat periculũ il
lo peribit. Minoꝛ ãt probať multipliciť. Pᵒ. n. i
penitente ſero ẽ periculũ maloꝝ habituũ. gñať
n. habitus ex freq̃ntatis actibꝰ. ⁊ ẽ habitꝰ quali
tas de difficili mobilis. ꝓpterea habitꝰ pccõꝝ
⁊ vitioꝝ in corde firmata radix ꝑ aſſuefactõꝫ ⁊
ꝯſuetudinẽ: linguã pccõris ligatã tenet: intelle
ctũ ſuffocatũ: memoriã obnubilatã: voluntateʒ
excecatã: vt nec oꝛe pniam petẽ aut lingua poſ
ſit. Suffocatꝰ intellectꝰ in ꝯtemplationẽ exire
nõ põt. memoria obnubilata bñficia dei: ⁊ ſuaʒ
ingratitudinẽ ⁊ pccõꝝ multitudinẽ ad mentẽ r̃
ducere nõ põt: aut recordari. voluntas exceca
ta in amorẽ dei reſurgẽ nõ põt. Sed in quibꝰ ỽ
ſať paupercula illa aĩa? Nã ꝓfecto experiẽtia
teſte ea que verſata ſunt in mente viuentis: ỽ
ſanť in mente morientis. Exᵐ illius qui dũ a ſa
cerdote querebať de ſalute aĩe ſue: ⁊ ipſe dice
bat. quantũ valet granuʒ in platea ⁊c̃. Et vide
grandẽ hominũ ſtultitiã. qꝛ qñ aliquis iſtoꝝ pin
guiũ infirmať: vix inueniť aliquis qui de ſalute
aĩe ſue loqui audeat. Executoreſ ſollicitant cir
ca diuitias. Cõtra corpis infirmitatẽ medici pa
rant medicinaſ. Amici: vxoꝛ: filij ſpẽ illi ponunt
ſalutis: tp̄s currit: ⁊ ſic intricatuſ miſer peccatoꝛ
ad mortẽ feſtinat. Aliud periculũ ẽ in repreſẽ
tationibus mundanoꝝ. Uidet. n. miſer peccatõ
affluẽtiã tp̄aliũ: natos peritos: familiã pulchrã
horrea plena: apothecas habitare ⁊c̃. Cõſpicit ĩ
felix ſe derelinquere orbatos filios: quos tñ di
lexit: ⁊ ꝙ propť ipſos aĩaʒ ſuã dãnauit: videt la
chrymantẽ vxorẽ: familiã meſtã. Conſpicit bre
ui puncto ſe his oībꝰ in eternũ priuari debere.
O quantꝰ doloꝛ. o q̃ntus horroꝛ. o q̃ntꝰ meroꝛ.
Audi Job. xx. c. Si aſcenderit vſq̃ in celũ ſup
bia eꝰ: ⁊ caput eius nubes tetigerit: quaſi ſterq
liniũ in fine perdeť. Tertiũ periculũ eſt dĩmo
nũ inſidiatio. Scꝺm. n. Greg. diabolus tẽtatio
nes ingerit acriores: q̃nto magis pccõrem fini
ꝯſpicit appropinquare. Inſidiať. n. in abſcõdito
quaſi leo in ſpelunca ſua. vt ꝓpħa ait. Inſidiať
vt rapiat pauperẽ. rapere pauperẽ dȓ dũ attra
hit eũ. In laqueo ſuo humiliabit eũ. vñ ſicut muri
legus inſidiať muri ad foramen: ita diabolus ꝓ
pe exitũ aĩe inſidiať infelici. Unꝺ arguiť ſic. Si
miſer peccatoꝛ nõ potuit tollerare impias ten
tationes: ni caderet qñ erat ſanꝰ: quõ grauioreſ
tollerabit cũ erit infirmꝰ. grandis ꝓfecto inſa
nia velle expectare pugnaȓ cũ diabolo tã acer
rimo pugnatore: qñ nec te erigere potes: nec v
nũ vix proferre ſmonẽ. ad Ephe. vj. Nõ eſt vo
bis colluctatio aduerſus carnẽ ⁊ ſanguinẽ: ſup
ple tm̃: ſed aduerſus principes ⁊ poteſtateſ: ⁊ ad
uerſus mundi rectoreſ tenebraꝝ haꝝ. pᵃ Petri
v. Uigilate qꝛ aduerſarius vȓ diabolus tãq̃ leo
rugens circuit: querens quẽ deuoret. Cui reſi
ſtite fortes in fide. Quare igiť cõcludamꝰ ꝙ ħ
aĩa eſt in periculoſo ſtatu. Ab vno. n. latere mũ
dus: vt vxoꝛ: filij: familia: diuitie. Ab alio mala
diſpoſitio ſuiipſius ab intra. Ab alio latere dia
bolus ĩpugnans ĩfelicẽ aĩam: ⁊ ipſa a cogitatio
ne ſuiipſius diſtrahiť: ⁊ de ſalute ſua nõ recorda
tur. Qm̃ hac animaduerſione percutiť peccatõ
vt moriens obliuiſcať ſui: qui dũ viueret oblitꝰ
eſt dei. Quid ğ cogitabat infelix peccatoꝛ mo
riens? quid penſabit? quid diſpõet? vulgariter
n. dȓ. La va la lingua doue el dẽte dole. Cogi
tabit ğ mundana ⁊ vana q̃ in vita dilexit. Ma
tħ. xij. Malus hõ ꝺ malo cordis ſui profert ma
la: quia vbi eſt theſaurus tuus: ibi ⁊ coꝛ tuũ eit.
Mat. vi. c. Inde dñs clamat. Mat. vj. Theſau
rizate vobis theſauros in celo ⁊c̃. Tertio ħ
ỽitas probať exẽplo. ponamꝰ ꝙ ſit aliquis ꝓcu
ratoꝛ oium bonoꝝ mobiliũ ⁊ ĩmobiliũ cuiuſdã
potentiſſimi dñi per quadraginta ãnos. labitur
annus vnus. labunť duo. decem. viginti ꝙ dñs
nullã de ſuis rebus adminiſtratis per illũ petit
fieri rationẽ. Qꝺ videns ꝓcuratoꝛ de cetero ñ
curauit aliquid ſcribẽ de ꝯmiſſiſ. labunť ãni alij
decẽ: ⁊ nulla petiť rõ. Cũq̃ ſic tot annis oĩa ſine
rõne tranſiſſent: vno ſtatuto die vocat dñs pro
curatorẽ: ⁊ ait. Fac ꝙ ꝑ totũ diẽ hodiernũ tuoſ
adoptaueris libros. qꝛ cras volo vidẽ rationeʒ
redditnũ meoꝝ quos tot annis miniſtraſti. Co
gitur a dñ̃o vt die ſtatuto rõneʒ reddat. Nũqd
q̃ſo poterit talis oĩuʒ recordari. Sic ad ꝓpoſitũ
o inſenſate. xxx. L. xl. vľ. lx. ãnis ſine calculo tue
vite ⁊ ſine ꝯfeſſiõe viues: ⁊ vno extremo pũcto
tuoꝝ oĩum peccatoꝝ crederis recordari? Inde
Ecc̃. xij. diciť. Memẽto creatoris tui in tp̄e iu
uentutis: anteq̃ obtenebreſcat ſol. i. intellectuſ
⁊ luna. i. corpꝰ: ⁊ ſtelle. i. ſenſus corpis. Et reuer
tanť nubes poſt pluuiã. i. cecitas oĩum diuinaꝝ
gr̃aꝝ. p̄s. Uiuens viuens inqt cõfitebiť tibi. Et
noli expectare tp̄s qñ nihil aliud dicẽ lingua po
teris. niſi habla. heble. ach. och. hey. hey hen ⁊c̃
Audi pulcherrimũ dictũ Ber. deuotiſſimi. Nõ
eſt tẽpus vite ĩpenſuʒ: qꝺ nõ exigať q̃lr ſit expẽ
ſum. q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ iſta ỽitas. Scotus de hac
mã hñ dicit in. iiij. ſniaꝝ. di. xx. q̃re ⁊c̃. Circa
ad ſcdam ỽitatẽ rideť ſm btm̃ Tho. in. iiij. di. xx.
ꝙ qlibet ſacerdos q̃tũ eſt ꝺ ỽtute clauiũ hʒ po
teſtatẽ indifferẽter in oẽſ: ⁊ q̃tũ ad oia peccata
Sʒ ꝙ nõ poſſit oẽm ab oībꝰ abſoluẽ: ħ eſt qꝛ ꝑ
ordinationẽ eccľie hʒ iuriſdictõeʒ limitatã: ľ oīo
nullã. Sʒ qꝛ neceſſitas legẽ ñ hʒ. de reg. iur. qꝺ
nõ eſt. ⁊ de ꝯſe. dj. v. diſcipuloſ. iõ iminẽte neceſ
ſitatis arᵒ ꝑ eccleſie ordinationẽ non ĩpediť: qꝺ
dñs oībuſ gñaliter ꝯceſſit. Audi tex. de pe. di. i.
c. deus. Deꝰ inqt diffinitionẽ nõ facit. i. diſtictio
nẽ pſonaꝝ: q miſicordiã ſuã. i. remiſſionẽ pctõꝝ
a ſe ꝑ miſicordiã ꝯferendã oībus ꝓmiſit. ſ. vere
penitẽtibꝰ: ⁊ relaxãdi licẽtiã. i. penã pctã dimit
tẽdi ſacerdotibꝰ ſuis ſine vlla exceptiõe ꝯceſſit
ſ. Math. xvi. Quodcũq̃ ligaueris ſup t̃raʒ ⁊c̃.
Unꝺ accipe iſtas rľas. Pꝛĩa eſt. ꝙ ois abſolo
q̄ reſeruať pape: intelligiť piculo mortis non ob
ſtante. pʒ iſta rľa ꝺ ĩmuni. eccľia. c. cleric] li. vi.
⁊ de ſnia excõi. q̃uis. Et qꝛ dicať in mortis arᵒ
notat glo. q̃ caſu. de offi. ordi. paſtoraľ. ⁊ ibi In
nocẽtius. Uerba glo. nũc iſeriꝰ ponã. Scꝺa
regula ẽ iſta. Abſolutꝰ ꝓpter iminẽs piculũ ab
eo a q̃ alr̃ abſolui nõ poterat: ceſſante ĩpedimẽto
ſi ſe nõ p̄ñtat ei a q̃ abſolui debebat: icidit in eã
dẽ ſniam. pʒ hec rľa. de ſen. excõi. eoſ q libro. vi.
Tertia rľa eſt iſta. ꝙ lʒ in mortis arᵒ qꝛ poſſit
laico ꝯfiteri: tñ in illo caſu ñ põt a laico abſolui.
pʒ hec rľa. de offi. ordi. paſtoraľ. in glo. q̃ caſu. ꝺ
pe. di. i. quẽ penitet. ỽſi. tãta itaq̃. ⁊ di. vi. q ult.
in p̄n. Glo. ğ quo caſu. ſup ỽbo. pterq̃ in mortis
articulo. dicit ſic ad lr̃am. Quo caſu de q̃lʒ gñe:
⁊ de excõicatiõe: ⁊ a q̃libet etiã laico põt abſol
ui. ar. xvij. q. iiij. c. ſi qꝛ ſuadẽte. ⁊ ꝺ ſen. exco. qꝺ
de hiſ. ar. ad hoc. de ꝯſe. di. iiij. c. ſcm̃ ẽ baptiſmũ
Sʒ nũqd in obſidione poſitũ: vľ trãſfretare vo
lentẽ: lʒ abſoluẽ? Uincentꝰ dicit ꝙ ſic. qꝛ iã im
minet periculũ mortis. Sed hic videndũ eſt: an
ĩmineat periculũ mortis vel naufragiũ. Nõ. n.
ſtrando mare: ſemꝑ iminet naufragiũ qꝺ ſi eẽt:
nullus trãſfretaret. Sed cũ ſunt in naufragio ꝉ
periculo mortis: tunc ſatiſ põt dici ꝙ liceat. vel
ſi intret bellũ campeſtre ꝯtra ſarracenos. vel a
lias iuſtũ manifeſtũ apparet periculũ mortis: lʒ
abſoluẽ etiã laico. argumento p̄dicti capituli. ſa
ctum eſt. Quidã dicunt ꝯ̃rium ꝙ nunq̃ laico lʒ
abſoluẽ a tali excõicatione. qꝛ poteſt ei ſuccurri
poſt mortẽ cuʒ ꝯſtet per aliquẽ de cõfeſſione ꝑ
euidentia ſigna. ĩfra de ſen. excõ. a nobis. Sed
hoc non poſſet ita hr̃e locuʒ in naufragio: ſi oẽſ
ſubmergerenť. qꝛ tunc cõe eſt piculũ omniũ de
naui. Etſi p̄ma opinio benignioꝛ eſt ⁊ ſecurioꝛ.
Et ſic põt laicus in neceſſitate iniũgere pniam
vel abſoluẽ ab alijs peccatis mortalibꝰ: duʒ re
cipit ꝯfeſſionẽ illꝰ: q̃re nõ eodeʒ mõ ab excõica
tione. Non videť rõ q̃re potiuſ in vno q̃ in alio
Uel dic ꝙ laico põt qꝛ confiteri in neceſſitate:
ſed laicꝰ non põt ipſum abſoluẽ vel ligare. quia
non hʒ claues. hec oia ad lr̃am in p̄dicta glo. Et
ỽſiculus. tanta. de pe. di. i. c. quẽ penitet. ſup̄ al
legatũ dicit ſic. Tanta itaq̃ eſt vis cõfeſſionis:
vt ſi deeſt ſacerdos: confiteť ꝓximo. i. cuicunq̃
fideli. Sepe. n. ꝯtingit ꝙ penitens nõ poteſt ve
recundari. i. peccata ſua cũ verecũdia coram ſa
cerdote dicere. Quẽ. ſ. ſacerdotẽ: nec locuſ: nec
tẽpus poteſt offerre. Et ſi ille cui confiteť pote
ſtatem ſoluẽdi nõ habet. ſ. ex officio: fit tñ dignꝰ
venia ex deſiderio ſacerdotis: q confiteť ſocio
turpitudinẽ criminis ⁊c̃. hec ibi: Et hec ſufficiãt
q̃tum ad iſtam veritatẽ. Quantũ ad tertiaʒ
dico ſm btm̃ Tho. in. iiij. di. xx. ꝙ rõ quare poſt
remiſſionẽ culpe exigiť pena eſt: vt ineq̃litas in
iuſtitie ꝯmiſſe per peccatorẽ ad equalitateʒ re
ducatur. Equalitas autẽ quantitatẽ conſequiť
vnde ſicut ad ordinationẽ culpa exigit ꝙ pena
pro culpa inferať: ſic exigiť ꝙ pro tãta culpa tã
ta pena inferať. Et iõ cũ peccatũ inordinatũ re
manere nõ poſſit: q̃uis reatus pene ꝑ contritio
nem confeſſionẽ ⁊ abſolutionẽ ſit diminutꝰ: ne
ceſſe adhuc eſt: vt penitens q in hac vita ſatiſfa
ctionẽ non implet poſt hanc uitã puniať. niſi tan
ta fuerit contritio ꝙ ab omni pena purget. qꝺ
quandoq̃ cõtingere põt: vt. xiij. di. expreſſe idẽ
btus Tho. declarauit. q̃re ⁊c̃. Et hec ſufficiant
pro p̄ñti ſermone. Penitentiã igȓ agite: ⁊ culpe
vr̃e dimittenť: hic ꝑ gr̃am: ⁊ in futuro ꝑ gľiam.

¶ Feria quinta p̄ime dominice ꝺ ſancta fide
ſermo in ordine nonus.

[M]agna eſt fides

tua. Math. xv. Utinã dilectiſſimi
de q̃libet fideli diceť in ỽitate poſ
ſemuſ: qꝺ hodie huic mulieri magȓ
dixit ỽitaſ. Magna eſt fides tua. maxia hodie
ps xp̄ianoꝝ: vt iudeos relinq̃mus: qꝛ ſatis nob
erit reducẽ xp̄ianos: nec timorẽ habʒ: nec ſigna

pnīe oſtendit. Et ſi q tñ aliquātulā pnīam agūt:
ſine ſapore ⁊ guſto illā faciūt. Et qđ peiꝰ eſt fidꝰs
xpianoꝝ decreſcit ⁊ indies ad nihilū tendere ui
demus. ita vt non dicā ꝙ magna ſit fides nr̄a:
ſed nec quidē uncia uere fidei apparet in nobiſ.
Etſi qui illā ſe hr̄e oſtēdant: tñ cū ad probationē
deuenerint: vt in bello tribulationū illā ꝓmāt:
leui tentationis vento mouent̄: ⁊ velut pallea
tollunt̄ ex area. hi credunt ad tp̄s: ⁊ in tp̄e tēta
tionis recedunt. Quidā fidē tenent: ſed ſm̄ fidē
viuē nolunt. pſequunt̄ moribꝰ qđ confitent̄ ore.
Quare vt eos ad verā fidē reducamꝰ: ⁊ ea illu
minati pnīaȝ faciant laude dignā: q̄ mediāte iu
ſtificari poſſint: de fide hodie ſmonē faciamuſ.
vbi tres more ſolito ꝯſideratōes faciamꝰ. vȝ.
Sanctiſſime fidei ſuā preclaram entitatem.
Sanctiſſime fidei ſuam perfectam ſtabilitatē.
Sanctiſſime fidei ſuam fructuoſam vtilitateȝ.

De entitate fidei conſideratio prima.

P Rimo ſanctiſſime fidei ſuā preclaram
entitatē videamꝰ. vbi tres more ſolito
ꝯcl'ones faciamꝰ. vȝ. Pria ꝯcl'o ē iſta
Inter oēs ꝟtutes regulātes aīam in via dei er
rantē: eſt ſcā fides: que perfecte dirigit oēm pe
nitere volentē. Scđa ꝯcl'o eſt iſta. Tanta ē ꝟ
tutis ſcē fidei preclara entitas: ꝙ tā in bonis q̄
in malis ſm̄ ſe nulla eſt diuerſitas. Tertia cō
cl'o eſt iſta. Quis duplex teſtm̄ i fide xp̄i appro
bet̄: vna tñ fiđ ſaluāur nos: ⁊ ātiq pr̄eſſaluabāt̄.

Q̄ḡo fides ē ꝟtus concluſio prima.

A Ccipe primā ꝯcl'onē ⁊c̄ ut. s̄. vbi tres i
quiramꝰ ꝟitates. vȝ. Prima ꝟitas eſt
Quid ſit virtus. Scđa ꝟitas ē. Q̄ḡo
ſcā fides ſit ꝟtus. Tertia ꝟitas ē. Q̄ḡo fides
ſit prima ꝟtus. Quantū ad primā ꝟi. dico ꝙ
ꝟtus eſt que bonū facit habentē. vt dicit ph̄us
in ethica ſua. Ad cuiꝰ declarationē ē notandū
ꝙ duplex eſt bonitas. ſ. bonitas nālis: ⁊ bonitaſ
moralis. In bonitate nāli nō eſt diſtinctio latini
⁊ greci: iudei ⁊ xp̄iani: ⁊ ſic de alijs. Nā bonitaſ
nālis reſpicit ordinē materie: ꝓut a deo cōdita
ē. Et qꝛ cuncta a deo bona creata ſunt: iō vt ſic
oīa bona ſunt. Gen̄. p̄. Uidit cuncta q̄ fecerat: ⁊
erant valde bona. Alia dr̄ bonitas moralis: ⁊ h̄
reſpicit ordinē liberi arbitrij. ſm̄. n. motū liberi
arbitrij ꝟtutes ꝯſideranl̄: ⁊ non ſm̄ motꝰ nāles
ut dicit ph̄us in ethicis: ⁊. b. Tho. in. iiij. ⁊ in plu
ribus alijs locis. Et ſic oīs ꝟtuoſus dr̄ bonuſ: ⁊
oīs vicioſus dr̄ malus: ⁊ oīs bonus dr̄ iuſtus: ⁊
oīs malus dr̄ iniuſtus. v. ethicoꝝ. Uirtꝰ āt mo
ralis diuidit̄. qm̄ aliqua dr̄ ꝟtus theologica: ⁊ a
liqua cardinalis. Uirtus theologica dr̄ a theos
grece: qđ ē deus latine: ⁊ logos ſmo: quaſi diui
nus ſermo. quia habet deū ꝓ obiecto: ꝓut ē vl
timus finis. Et hec ē triplex. ſ. fides: ſpes: ⁊ cha
ritas. obiectū fidei ē vltimꝰ finis increate ꝟita
tis. obiectū ſpei ē vltimꝰ finis in rōne increate
maieſtatis. obiectū charitatis ē vltimꝰ finis in
create bonitatis. Uirtutes cardinales ſunt q̄t
tuor. ſ. prudētia: iuſtitia: fortitudo: ⁊ tempantia.

Et dicunt̄ cardinales a cardine. qm̄ ſicut cardo
hoſtiū vehit. i. hinc inde conducit̄: ſic he ꝟtutes
aīam vehunt. i. regulant in operationibus ſuis.
Un̄ nota hanc regulā gnālē ꝙ eadē eſt mā de
cē preceptoꝝ ⁊ virtutū. Sed precepta r̄ſpiciūt
ad qđ agendū ē: virtutes vero qualiter agen
dū eſt. vnde ꝟtutes ſunt ad mouendas difficul
tates circa bonū. Quia vnū bonū multa mala
circūſtant. Unde tertio ethicoꝝ exempla ponū
tur de centro ⁊ circūferentia. qꝛ bonū eſt i indi
uiſibili: malū vero omnifariā. Ordo aūt iſtarū
virtutū ſic eſt. qm̄ prudentia in agendis cōſiliū
preſtat. Saluſtius. Priuſq̄ incipias conſulto: ⁊
poſtq̄ ſaluberius conſuleris mature opus faci
to. Iuſtitia in agendis dirigit: vt recte qđ cōſu
luimus agamus: ne. ſ. turpiter in opuſ nr̄m nos
ingeramus: vel alienū vſurpemus. Fortitudo
dirigit ne bene agere propter impetuȝ aduerſe
fortune deſiſtamus. Tempantia dirigit ne i ꝓ
ſperis extollamur. q̄re ⁊c̄. Hec ſolū in cōi đ vir
tutibus diximus: qꝛ longū eſſet đ vnaquaq̄ di
cere in ſpāli. Et ſic patet prima ꝟitas. Quan
tū ad ſam ꝟitatē in qua querit̄. vtrū fides ſit ꝟ
tus. dico ꝙ ad huiꝰ declarationē tria notanda
ſunt. Primo notandū eſt ꝙ fides ſm̄ ꝙ mul
tipliciter conſiderat̄: ſic multipliciter notificari
⁊ declarari poteſt. Q̄nq̄ eni conſiderat̄ quātuȝ
ad propriū genus. Et tunc d̄ſcribitur ſic ab Au
gu. Fides eſt uirtus qua creduntur que non ui
dentur. Et non de omnibus que nō videntur:
vt dicit magr̄ in littera: ſed de his que neceſſa
ria ſunt ad ſalutem. Et idē Augꝰ ſup Io. Quid
eſt ingt fides: niſi credē qđ nō vides. Q̄nq̄ ꝯſi
deratur fideſ quantū ad finē. Et ſic ab ap̄lo ad
Hebre. xi. deſcribit̄. Fides eſt ſubſtantia reruȝ
ſperandaꝝ argumentū nō apparentiū. i. fides ē
habitus ſuſtentans nos ad poſſidendū beatam
vitam: quam in hoc mundo ſperantes: credimꝰ
in futuro poſſidere argumentū nō apparentiū.
Quia vt dicit hic Nicolaus de lira: fide tantuȝ
intelligimus. Iſa. iij. c. Niſi credideritis nō intel
ligetis. Tertio q̄nq̄ fides ꝯſideratur quātū
ad obiectuȝ ſiue ad principiū motiuū. Et ſic ab
Augu. ad Creſcentiū deſcribitur. Fides eſt pri
ma illuminatio mentis ad ſūmā veritatē. Quo
modo autem fides ſit prima mentiſ illuminatō
declarabit̄ in tertia ſequēti veritate. Quar
to q̄nq̄ conſideratur fides quantū ad actum ꝓ
prium. Et ſic a Damaſceno li. iiij. c. iij. deſcribit̄.
Fides eſt non inquiſitus conſenſus circa p̄maȝ
veritatē. Quinto quando cōſideratur fides
quantū ad ſubiectū. ⁊ ſic a Dionyſio li. de diuiſ
nominibus. c. vij. deſcribitur. Fides ē vnicū cr̄
dentiū fundamētū eos collocans ꝟitati. Se
xto cōſiderat̄ fides quantū ad hitū diſpatū. Et
ſic ab Hugone li. de ſacris deſcribitur. Fides
eſt certitudo q̄dā de rebꝰ abſētibꝰ ſup opinionē
⁊ infra ſciaȝ ꝯſtituta. Opinio enim ſcia ⁊ fides
ſunt habitus diſpati: vt pȝ intelligenti. q̄re ⁊c̄.
Scđo notādū ꝙ fides vltra p̄dictos modos

pōt ꝯſiderāi ēt tripl'r: vt pȝ p magr̄ȝ i. iij. di. xxiij
Uno mō ꝯſiderat̄ ꝓ hitu fidei ꝑ quā credimꝰ
Scđo ꝓ actu credēdi q dr̄ credē. Tertio mō
ꝓ obiecto credito. i. ꝓ re q̄ credit̄: ſic ſūt articuli
fidei. q̄re ⁊c̄. Tertio nōndū ꝙ ex his ſic nōtiſ
quō fides ſit ꝟtus: māifeſtū eſt. qm̄ fides nec ut
capit̄ ꝓ actu: nec ꝓ obō eſt ꝟtus: ſȝ tm̄ vt capit̄
ꝓ hitu q̄ aſſentimꝰ p̄me ꝟitati ꝓpter ſe. Et nōn
ter dicit̄ ꝓpter ſe. qm̄ demones etiā credūt ⁊ aſ
ſentiunt p̄me ꝟitati: ſȝ non ꝓpter ſe: ſed ꝑ aliq̄s
expientias: vel rōnes: vl' miracula. Et ꝓpterea
eoꝝ fides nō eſt ꝟtꝰ. Et ſic pȝ 2ᵃ ꝟitas. Q̄tū
ad tertiā ꝟitatē. vȝ. quō fides ſit p̄ma ꝟtus. Ad
declarationē huiꝰ tria notāda ſt̄. Priō nōndū
eſt ſm̄ dn̄m Bona. in. iij. di. xxiij. ꝙ ſicut nulluſ
volūtatis affectꝰ dr̄ regularꝰ niſi adhereat p̄me
bonitati ꝓpter ſe. Ita nullus intellectꝰ dr̄ regu
latus ⁊ iuſtus niſi adhereat p̄me ꝟitati ꝓpter ſe
qm̄ vt dicit btūs Tho. ſa ſe. q. i. ꝟitas p̄ma eſt
formalis rō oium veritatū. Due autē potentie
ſ. intellectꝰ ⁊ volūtas ita ordinant̄: ꝙ rectitudo
volūtatis inſequit̄ rectitudinē intellectꝰ. Nūq̄
n. voluntas aſſentit ſūme bonitati ꝓpter ſe: niſi
intellectus adhereat ſumme veritati ꝓpter ſe.
Augꝰ. Inuiſa diligē poſſumꝰ: incognita nequa
q̄. Sȝ intellectꝰ non pōt in cognitionē p̄me ve
ritatis tendē: niſi aliq̄ lumine dirigat̄: cū ſit tāq̄
tabula raſa ex. iij. de aīa. Inter cetera aūt lūia
potiſſimū eſt fides. ḡ neceſſariū ēſt vt fide illuīe
tur. Ideo dixit ſupra Augꝰ ꝙ fides eſt p̄ma illu
minatio mentis ad ſummā veritatē. Et Iſa. iij.
Niſi credideritis nō intelligetis. Scđo notā
dū ꝙ fides dr̄ lumē intellectꝰ ꝓpter tria princi
paliter. vȝ. Primo ꝙ a ſūmo ſole oꝛit̄. 2° quia te
nebras pellit. 3° qꝛ abſcondita māifeſtat. Pri
mo inq̄ dicit̄ lumen intellectꝰ. qꝛ a ſūmo ſole o
ritur. qm̄ ſicut māliſ lux a ſole māli eſt p̄ncipal'r
ſic fides a ſolo deo: vt ꝓbat magr̄ in 3°. Et pria
Cor. xij. Unicuiq̄ dat̄ manifeſtatio ſpūs ad vti
litatē. alij quidē ꝑ ſpm̄ datur ſermo ſapientie. a
lij ſermo ſcie ſm̄ eundē ſpm̄. alij fides in eodem
ſpiritu ⁊c̄. Et. i. Cor. ij. Sermo inquit meus: ⁊ p̄
dicatio mea nō eſt in pſuaſione humāe ſapiētie
⁊ verbis: ſed in oſtenſione ſpirituſ ⁊ virtutis: vt
fides noſtra non ſit in ſapiētia hoīuȝ: ſed in ꝟtu
te dei. Scđo fideſ eſt lumē intellectꝰ. qꝛ tene
bras pellit. qm̄ ſicut lum̄ māle eſt tenebre fuga
tiuū: aereq̄ purificās. ſic ⁊ ſcā fides. Prou̇. xv.
Per fidē ⁊ pnīam purgātur pctā. ⁊. ij. Cor. iiij. ⁊
deus q dixit de tenebris lum̄ ſplēdeſcē: illuxit ī
cordibꝰ nr̄is ad illuminationē ſcie claritat] dei.
Tertio dr̄ lum̄ intellectꝰ. qꝛ abſcōdita māife
ſtat. qm̄ ſicut lux māliſ abſcōdita d̄nudat. iij. Re.
iij. de illis duabꝰ mētricibꝰ dicit̄: ꝙ vna eaꝝ di
xit Salomōi. Diligētius intuēſ clare luce ꝯpre
hendi nō eſſe meū quē genuerā. Sic ⁊ ſcā fides
ad Hebre. xi. Fides eſt ſubā ſperandaꝝ reꝝ ⁊c̄.
Tertio ⁊ vltio notandū ſȝ btm̄ Tho. ſa ſe. q.
iiij. ꝙ theologice ꝟtutes ſūt p̄oreſ alijs ꝟtutibꝰ
qm̄ ipſi hn̄t deū pro obiecto: qđ eſt pᵐ ſimplicit̄

Alie aūt ꝟtutes nō: vt pȝ. qm̄ prudētia eſt i p̄ca
uendis īſidijs: vt dic̄ Boe. de ꝯſo. Rex̄ exitus
prudētia metit̄. Fōtitudo in ſufferēdiſ moleſtijſ
Tpantia in cohercēdis delectatōibus prauis.
Iuſtitia in reddēdo vnicuiq̄ qđ ſuū eſt. Et hec
oīa ſunt creata. ꝟtutes aūt theologice hn̄s deū
ꝓ obiecto: vt pȝ in p̄ᵃ ꝟitate. ḡ ipſe ſunt p̄oreſ a
lijs. Inter ꝟtuteſ aūt theologicas fides ē oium
p̄ma. Nā poſtq̄ finis vltimꝰ eſt ipſaꝝ obiectuȝ:
neceſſe eſt vt ſit p̄ in itellectu ipſe finis: q̄ in vo
lūtate. qꝛ vt dcm̄ eſt volūtas nō fert̄ in aliqd ni
ſi ſit ab itellectu apprehenſū. ſȝ tale obm̄ nō eſt ī
itellectu niſi ꝑ fidē. qꝛ nō pōt ꝑ nālem cognitio
nē attingē deū. ꝓut tendit in ip̄m ſpes ⁊ chāitaſ
ḡ fides eſt p̄ma ꝟtutū. Et iō ſmone p̄cedenti di
ximus in pte 2ᵃ. ꝙ ad iuſtificatōeȝ pctōris reqri
tur actꝰ fidei: vt dicebat etiā Paulꝰ ad Ro. iij.
Iuſtificati ſumꝰ ꝑ fidē. non ꝙ fides ſit forma iu
ſtificatōis ꝓprie. qꝛ hec eſt charitas q̄ eſt forma
oium virtutū. ſed iō fides dr̄ iuſtificare: qꝛ motꝰ
liberi arbitrij reqrit̄ ad iuſtificationē. qm̄ donū
gr̄e abſq̄ ꝯſenſu recipiētis eſſe n̄ pōt. vt dic̄ glo
ſus Ber. ⁊ Augꝰ. Qui fecit te: ſine te: nō ſalua
bit te ſine te. Et qꝛ hunc motū liberi arbitrij in
deū ſequit̄ iuſtificatio. ⁊ p̄mus motꝰ in iſta iuſti
ficatōe ſit motꝰ intellectꝰ: poſtea motꝰ affectus.
qꝛ bonū imaginatū vl' intellectū mouet affcūȝ
vt diximꝰ: ⁊ pȝ ex 3° de aīa. Et motꝰ intellectus
in deū ſit ꝑ fidē. iō dicit̄ ꝙ iuſtificati ſumꝰ ꝑ fidē
tanq̄ ꝑ virtutē primā mouentē itellectū. Hoc
etiā ponit btūs Tho. in. iiij. di. xvij. Dicit tñ ideȝ
doctor ſa ſe. q. iiij. ꝙ ꝑ accn̄s alique ꝟtuteſ pn̄t
dici priores ipſa fide. Inq̄tū. ſ. remouent impe
dimenta credendi. Sicut fortitudo remouet in
ordinatū timorē īpedientē fidē. ⁊ ſic đ alijs. Re
mouere autē ꝓhibens ptinet ad cām ꝑ accidēs
vt pȝ. viij. phi. Et h̄ ſufficiāt ꝓ p̄ᵃ ꝯcluſione.

Q̄ fides ē vna tā in bōis q̄ in mal' ꝯcl'o 2ᵃ.

A Ccipe ſam ꝯcl'onem. vȝ. Tāta eſt ꝟtuſ
ſcē fidei: ⁊ p̄clara entitas ꝙ tā in bōiſ q̄
in malis ſm̄ ſe nulla eſt diuerſitas. vbi
tres inq̄ramus ꝟitates. vȝ. Pria ꝟi. eſt. Utrū
vna ſit fides tā bonis q̄ malis cōis. 2ᵃ ꝟi. ē iſta
Utꝝ ſit de neccitate ponē fidē īfuſaȝ. 3ᵃ ꝟi. eſt.
Utꝝ fides īfuſa differat a fide acq̄ſita. Q̄tū
ad p̄mā ꝟi. dico ꝙ vna ē fiđ cōiſ tā bōis q̄ mal'
Ad cꝰ declātōeȝ tria nōnda ſt̄. Priō nōnduȝ
eſt ꝙ q̄druplex ē fides. vȝ. fideſ extorta: fiđ mō
tua: fides modica: ⁊ fides mag̃. h̄ pōit Nicolauſ
đ lira ſup ep̄l'as Pauli ad Heb. iij. Fides extor
ta eſt fides demonū. Iacobi. iij. Demōeſ credūt
⁊ ꝯtremiſcūt. Fides mortua eſt pctōꝝ. ad Titū
p̊. Cōfitent̄ ſe noſſe deū: factis āt negāt. ⁊ Iaco.
ij. c. Fides ſine opibꝰ mortua ē. Fideſ modica ē
fideſ īꝑfectoꝝ. Math. xiij. Modice fidei qr̄ du
bitaſti. Fides mag̃ eſt fideſ ꝑfectoꝝ. Mat. xv.
Mulier mag̃ eſt fideſ tua. Scđo nōndū ꝙ oīſ
fides reducit̄ ad iſta duo mēbra. qm̄ aut fides ē
īformis: aut formata. Fides īformis ē ſine cha
ritate. Fiđs forata ē fideſ cū chāitate. i. cor. xiij

Si habuero oēm fidē: charitatē autē non habe
am ⁊c̃. Tertio notandū q̄ virtus duplex eſt
ſ. cōis ⁊ propria. hoc ponit dñs Bona. in. iij. diſ.
xxiij. Uirtus ꝓprie dicta eſt habitus dirigens ī
finē ꝓpter ſe. Et ſic fides informis nō eſt virtuſ
vt dicit btūs Tho. ſa ſe. q. iiij. qm̄ fides iformiſ
nō credit p̄me ꝟitati ꝓpter ſe: ſʒ ꝓpter aliquas
expientias ⁊ rōes ⁊ miracula. ꝟtus cōiter dicta
eſt habit⁹ rectificans aliquā potentiā: aliq̄ recti
tudine iuſtitie: ⁊ vigorās eaʒ circa op⁹ difficile:
q̄uis nō pducat eā in finē. Et h̄ mō fides infor-
mis dr̄ ꝟtus. q2 p habitū fidei q̄dāmō rectificaſ
intellect⁹: ⁊ cū captaſ in obſequiū xp̄i ad aſſentiē
dū p̄me ꝟitati ꝓpt̄ ſe: ⁊ ſup oīa. Et p ipſuʒ hituʒ
ēt vigoraſ vt credat ꝟa nō appentia: ⁊ vitet er
ronea: ſic̄ expientia pʒ in multis xp̄ianis carēti
bus charitate: q libent̄ attēteq3 audiūt ꝟba ſpe
ctantia ad doctrinā fidei: ⁊ ꝯſtāt̄ firmiteq3 abhor
rent hereticā prauitatē. Ex his ḡ tria corelaria
inferunt̄: q̄ ſunt ēt d̄ mēte btī Tho. ſa ſe. q. vij.

P^m corelariū ē iſtud q̄ fides formata ⁊ in-
formis nō differūt ſpecie: ſic̄ albedo ⁊ nigredo:
ſed ſic̄ pfectū ⁊ iperfectū. Scd̄m corelariuʒ
eſt q̄ fides bonoꝝ ⁊ maloꝝ nō ē vna nūero: ſed
vna ḡne l' ſpecie. Nā cū fideſ ſit habit⁹: ⁊ habit⁹
plurificeſ ſm̄ ſubiectū: pʒ q2 ali⁹ ē habit⁹ fidei ī
me: ⁊ ali⁹ in te: q̄ nō ē vna fides nūero in me ⁊
in te. 3^m corelariū ē. q̄ lʒ vnuſ ſit hitus fidei
bonoꝝ ⁊ maloꝝ: nō tñ eodē mō. qm̄ boni illā hn̄t
charitate ꝯfirmatā. ⁊ p ꝯñs meritoriā: nō ſic aūt
mali. Nec tñ itelligaſ q̄ charitas ſit fidei forma
tanq̄3 ſubiecti l' marie: ſed q2 p illā fit de nouo
meritoria q̄ añ nō erat. In malis āt fides ē ifor-
mis. ⁊ p ꝯñs nō meritoria. Nō. n. dr̄ informis eo
q̄ careat forma: ſed q2 caret forma gratū faciē
te. Nōn^m tñ hic ⁊ hñ q̄ in fide aliqd ē mal̄e: ⁊ a
liquid ē formale. Mal̄e fidei ē illud qd̄ credē d̄
hem⁹. ⁊ h̄ hr̄e nō poſſum⁹ ſine auditu l' inqſitōe
ſm̄ legē cōem. iō dicebat Paul⁹ ad Ro. x. Fi-
des ē ex auditu: audit⁹ āt p ꝟbū xp̄i. Et h̄ repiī
tā in fide informi: q̄3 formata. Formale fidei eſt
illud q̄ quis inclinaſ ad aſſentiendū illis de qb⁹
cogitauit l' doct⁹ ē. ⁊ h̄ pōt dupl'r eē: aut p acqſi
tionē: aut p infuſiōʒ. ⁊ ſic quedā diceſ fides acq
ſita: quedā infuſa. Fideſ acqſita eſt qñ aſſentiʒ⁹
p̄me ꝟitati: aut p amorē ⁊ reuerentiā dicētis: a
ut pp miracula: aut ꝓpt̄ rōes ⁊ argūnta ⁊ ſilia
⁊ talis fideſ vt ſic nō hʒ meritū. q2 vt dic̄ Greg.
Fides nō hʒ meritū: vbi humana rō p̄bet expi-
mentū. Fides infuſa ē qñ aſſentim⁹ ꝟitati p di
nā illuſtratōʒ. Et h̄ duob⁹ modis: q2 aut aſſenti
m⁹ p̄me ꝟitati pp ſe: ⁊ ſup oīa: ⁊ ſum⁹ in charita
te. ⁊ iſta ē ꝟa fides: q̄ ſoli boni xp̄iani credūt. A-
ut aſſentim⁹ p̄me ꝟitati pp ſe: ⁊ ſup oīa: ⁊ nō ſu
m⁹ in charitate. ⁊ ſic fides ē donū dei: q̄uis ſit ī
formis. q2 ⁊ in malis dei dona ſūt: vt dic̄ magr̄
di. xxiij. c. iiij. in fine capl̄i. ⁊ h̄ idē dicit Bona. ī
ſūi. ea. di. q̄re ⁊c̃. Et ſic pʒ p̄^a ꝟitas. Q̄tuʒ ad
ſam ꝟi. dixerūt quidā nō eſſe de neceſſitate po
nē fidē infuſā. Et rō. q2 pluralitas nō ē ponenda

ſine neceſſitate. ſʒ poſita fide acqſita n̄ videtur
neceſſitas ponēdi fidē infuſā. qm̄ hitus ponit̄ ꝓ
pter actū. ſed act⁹ fidei ē credē. poſſum āt ita cr̄
dē p fidē acqſitā ſic̄ p infuſaʒ. ſic̄ de hoie q nūq̄3
vidit Romā: ⁊ ex auditu tñ credit Romā eſſe.
Sʒ dilectiſſima aia iſta opinio nō ē ſana. Et q̄
ſit de nccitate ponē fidē infuſā: ꝓbo tibi aucte
rōe: ⁊ ex^o. Aucte quidē ſic. Sine fide inqt apl'uſ
ipoſſibile ē placē deo. q̄ro de q̄ fide intelligat: ⁊
nō de fide acqſita. q2 puuli baptiçati d̄o placēt.
⁊ nō p fidē acqſitā. ḡ loquiſ d̄ ifuſa. Scd̄o au
di aplm̄. i. Cor. xiij. Nūc manēt fides: ſpeſ: ⁊ cha
ritas. ſed ē ponē charitatē infuſaʒ. ḡ ⁊ fidē ifuſā.
Scd̄o ꝓbo rōe ſic. Sic̄ volūtas eleuaſ ad bo
nitatē ſupnālē ſic̄ ad finē: ita intellect⁹ ad obie-
ctū ſuū ſupnāle vt ad finē. ſʒ volūtaſ eleuaſ per
charitatē infuſā. ḡ ⁊ intellect⁹ p fidē infuſā. Et ꝯ
firmaſ. Sic̄ volūtas feruenti⁹ eleuaſ in dilectō
nē dei p charitatē infuſā: ſic intellect⁹ cū maiōi
aſſenſu ī credulitatē dinoꝝ p fidē infuſā. 3° h̄
ꝓbaſ ex^o. Nā Adā in ſtatu inocētie habuit fidē
infuſā ⁊ nō acqſitā. ḡ daſ fides ifuſa. Sʒ in ꝟita
te iſta indigēt altiori ſpeculatiōe. iō aia mea ſic
teneam⁹. q2 cōiter doctores tenēt q̄ daſ fides
infuſa. Et argu^m in opp^m ſoluiſ ſic: negādo mio
rē. Et qñ dr̄. habit⁹ poniſ pp actū. Dico q̄ fideſ
acqſite pōt ſubeē aliqd̄ falſū: ſic̄ pʒ de heretico:
q hʒ fidē acqſitā circa vnū arg^m. tm̄ ſtōi. fidei āt
infuſe nō pōt ſubeē aliqd̄ falſū: cū deſ a deo. ḡ n̄
ē veꝝ q̄ ita tu potes credē p fidē acqſitā: ſic̄ p ī
fuſā. Iſta ponit Scotell⁹ in. iij. di. xxj. Et h̄ uolo
tibi ſufficiāt ꝓ ſa ꝟitate. Q̄tū ad tria ꝟitatē
dico q̄ fides ifuſa ⁊ acqſita nō ſunt eiuſdē ſpēi ⁊
rōis. q2 ſi eſſent eiuſdē rōiſ vna ſupflueret: qd̄ ē
incōueniens. qm̄ fruſtra fit p plura: qd̄ eque bñ
pōt fieri p pauciora p̄ phiſicoꝝ. Dico tibi tñ q̄ i-
ſta r̄liq̄re poteſ q̄tū ad actū p̄dicatōiſ. Sʒ ut or
do ſuaret iſta nōui. Et iſta ſufficiāt ꝓ p̄ūti ꝯ^o ne.

De fide antiquoꝝ concluſio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vʒ. Q̄uis duplex
teſtm̄ in fide xp̄i approbeſ: vna tñ fide
ſaluamur nos: ⁊ antiq p̄res ſaluabanſ.
vbi tres inquiramus ꝟitateſ vʒ. Prima ꝟitaſ
eſt iſta. Utrū vna eſſet fides antiquoꝝ ⁊ moder
noꝝ. Scd̄a ꝟitas eſt. Quare fides modernoꝝ
eſt perfectior fide antiquoꝝ. Tertia ꝟitaſ eſt.
Quomodo ſimplices quibus nō erant reuela-
ta myſteria de xp̄o in teſtō veteri ſaluabantur.

Quantū ad primā ꝟitatē dico ſm̄ magr̄m ſē
tentiaꝝ in. iij. di. xxxv. q̄ ſicut nunc nullus ſal-
uari poteſt niſi ī fide xp̄i: ſic nec in veteri teſtō.
vnde ait ſic magr̄. Sine fide mediatoris nulluʒ
hominē vel ante vel poſt fuiſſe ſaluū auctorita
tes ſanctoꝝ nō teſtanſ. vnde Aug⁹ ad optatuʒ.
Illa fides ſana eſt: qua credimus nullū hominē
ſiue maioris ſiue minoris etatis liberari a con-
tagio mortis: ⁊ obligatione pcc̄i: qd̄ prima nati
uitate contraxit: niſi per vnū mediatoreʒ dei ⁊
hoiuʒ Ieſū ⁊ xp̄m. Cui⁹ hois eiuſdēq3 dei ſalu-
berrima fide: etiam illi iuſti ſalui facti ſunt: qui

priuſ q̄3 veniret in carneʒ: crediderunt in carne
venturū. Eadem. n. eſt fides noſtra ⁊ illorum. ⁊
infra. Et ſunt verba etiā Augu. Nemo inquit
liberatur a damnatione que facta eſt p Adam
niſi p fidē Ieſu xp̄i. Et idē. ſ. d̄ nuptijs ⁊ ꝯcupiā.
Eadē inqt fides mediatoris q̄ nos ſaluat: ſaluoſ
iuſtos faciebat antiq̄s puſillos cū magnis. q2 ſi
cut credim⁹ xp̄m in carne veniſſe: ita ⁊ illi ven
tuꝝ. ⁊ ſic̄ nos mortuū: ita illi morituꝝ. ⁊ ſic̄ nos r̄
ſurrexiſſe: ita illi reſurrectuꝝ. ⁊ nos ⁊ illi ad iudi
ciū viuoꝝ ⁊ mōtuoꝝ vētuꝝ. Et Greg⁹ ſup Eçe
ch. Et q p̄ibāt ⁊ q ſubſeq̄bāt clamabāt dicētes.
Oſanna fili Dauid ⁊c̃. q2 oēs electi: q ī iudea eē
potuerūt. ſiue q nūc in eccl'ia ſ: ꝟin mediatorē dei
⁊ hoiuʒ crediderūt: ⁊ credūt. h̄ magr̄ ad l'ram. Et
ita ex his ꝟbis ſatl̄ appʒ q̄ in vna fide ſaluabāſ
antiq ⁊ ſaluamur noſ. ſʒ fides antiq̄ꝝ q̄tū ad ea
q̄ ſpectāt ad redēptionē erat de ſuto. nr̄a ꝟo de
pterito. Qd̄. n. illi credebāt futuꝝ: nos credim⁹
fuiſſe. ⁊ ea q̄ nondū fuerūt credim⁹ de ſuto ſic̄ et
ipſi: vt d̄ iudicio extre^o. Iob. ix. Credo q̄ redem
ptor me⁹ viuit: ⁊ ī nouiſſimo die de t̄ra ſurrectu
rus ſū ⁊c̃. ⁊ ſic pʒ ꝟitas p̄^a. Q̄tū ad ſaʒ ꝟi. di
co q̄ q̄to hūana nā appropinq̄uit myſerijs xp̄i:
tāto fides erat pfectior: ſʒ fides nr̄a pfecte ap ꝓ
pinq̄uit myſterijs xp̄i. ḡ eſt pfectior. Ad c⁹ d̄clā-
tionē eſt nōndū ſm̄ btūm Tho. ſa ſe. q. i. q̄ ali⁹ ē
ordo in cauſ mālib⁹: ⁊ ali⁹ in cauſ efficientibuſ.
In cauſ. n. agentib⁹ nāl'r p̄us eſt: qd̄ pfecti⁹ eſt.
⁊ p ꝯñs nā: vt dic̄ Boe. d̄ ꝯſo. Nā ſp a pfectl̄ ini
tiū ſumit. In cauſ aūt mālib⁹ eſt p oppo^m. illud
p̄us eſt qd̄ ipfecti⁹ eſt. ⁊ ſm̄ h̄ nā ꝓcedit ab ipfe
cto ad pfectū. vt pʒ etiā in artificialib⁹. Ad ꝓpo
ſitū ḡ q̄tū ad māifeſtatiōeʒ fidei. de⁹ eſt ſic̄ cā a
gēs: hō aūt ſic cā mālis ⁊ patiēs. i. recipiēs iflu-
xū dei agētl̄. Et p ꝯñs q̄tū ex pte hois opōtuit
q̄tū ad manifeſtatōeʒ fidei ab ipfectis ꝓcedeſ
ad pfecta. Magis aūt pficiebāſ ī fide: q̄to ma
gis ad veꝝ lum̄ qd̄ eſt ipſe xp̄s appropinq̄bāt. ⁊
q2 fideſ nr̄a multū ꝓpinq̄ fuit: iō pfectiſſima. Iñ
Greg⁹ ait. Q̄to aduētui xp̄i hoies viciniores e
rāt: tāto ſacr̄a ſalutis plenꝰ recepūt. Sʒ d̄ h̄ ifra
in ſa pte ad plenū. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dic̄ ma-
giſter di. xxv. in 3°. c. iiij. q̄ ſimplices qb⁹ myſt̄ia
xp̄i nota nō erāt ſiue reuelata: ī fide iplicita ſal-
uabanſ. Sic̄ ⁊ xp̄iani ſimpliceſ diſtinguē neſciē
tes: an iſte articul⁹ ptineat ad diuinitatē: an ad hu
manitatē: credētes tñ ꝟa eē oīa q̄ in ſymbolo ꝯ
tinenſ: ⁊ q̄ eis a maiorib⁹ p̄dicanſ: ī fide hac ipli-
cita ſaluāſ. Et illa qb⁹ myſteria reuelata erāt in
fide explicita ſaluabāſ. Quattuor aūt explicite
credebāt. ſ. natiuitatē: mortē: reſurrectōeʒ. ⁊ ad
uētū ad iudiciū. Alia āt iplicite credebāt. Ueꝝ
eſt q̄ magr̄ in. c. dcō duas adducit opiones. Sʒ
q̄ dicta ē ſanior ē iudicio mō. Uñ dicit ſic text⁹.
Sʒ q̄riſ cū ſine fide mediatoris antiqſ nō fuerit
ſalus: ſic̄ nec modernis: veꝝ oportuerit illoſ cre
dē oīa d̄ mediatōe q̄ nc̄ credim⁹? Quibuſdā vr̄
q̄ ſuffecerit ill' q̄ttuor tm̄ credē. ſ. natiuitatē: mō
tē: reſurrectiōeʒ: ⁊ iudiciū. Qd̄ ex p̄miſſis ꝟbis

Aug. colligūt. ſupple in. c. iij. aucte 3^a. qd̄. c. p⁹ h̄
notaſ. Et ſeqr̄. Alijſ aūt videſ hita fide trinitatl̄
id de myſterio incarnatōis ſuffeciſſe: vt d̄i filiuſ
credēſ naſcitur⁹ d̄ hoie ⁊ iudicatur⁹. Qui d̄ Io.
baptiſta documētū aſſumūt h⁹ rci: q de xp̄i mōte
⁊ deſcēſu ad iferos in euāgelio dubitaſſe vr̄ ſʒ
expōem Greg. qñ introgabat p diſcipl'os. tu es
q vētur⁹ es: an aliū expectaʒ⁹? q̄ſi. es tu p teip̄ʒ
deſcēſur⁹ ad infernū: ad aliū ad h̄ ſacr̄a miſſur⁹
es? Quidā tñ dicūt eū nō dubitaſſe de igr̄ātia:
ſʒ de pietate. i. dubitare ſe oñdiſſe. nō q2 ignora
uerit: ſʒ pietatis affectu ꝯpaſſū eē xp̄o: ⁊ eſ⁹ hūa
nitatē admirādo iſinuaſſe. h̄ ille. Ex qb⁹ ꝟbiſ ap
pet magr̄m tacite magl̄ approbāe p̄^{am} opiōem
q̄r ⁊c̃. Et h̄ ſufficiāt ꝓ p̄ma pte hui⁹ ſermōis. Et
nota q̄ oīs iſta pars p̄ma non eſt ſatis p̄dicabil'
niſi vbi magna audientia eēt. quare ⁊c̃.

De ſtabilitate ⁊ permanentia fidei xp̄iane
conſideratio ſecunda.

Ecundo loco Sācti-

ſſime fidei pfectā ſtabilitatē uideaʒ⁹
vbi tres ꝯcl'ones ſubiūgamus. vʒ.
Pria ꝯcl'o ē iſta. Nō credāt xp̄iāi veterē legē
eē reprobatā: ſʒ tāq̄3 vmbra p̄cedens nūc ē deſ
minata. Scd̄a ꝯcl'o ē iſta. Xp̄ianoꝝ fide nll'a
eſt magis obſuāda: ⁊ q in eccl'ia catholica cui⁹
xp̄s caput ē nō iueniet: ꝓcl'dubio ī hāt^o ſepitno
ſepeliēſ. 3^a ꝯcl'o eſt iſta. Tātis poptimis fūda
mētis fides xp̄i ē robōa^a: ⁊ ī dies roboraſ: q̄ oī
no credo: q credūt in eam oēs filij dei efficianſ.

De veteri lege ⁊ noua concluſio prima.

Ecipe p̄mā ꝯcl'onē vʒ. Nō credāt xp̄ia
ni veterē legē eē reprobatā: ſʒ tāq̄3 vm
bra p̄cedēs nūc eſt deteriata. vbi treſ ī
gram⁹ ꝟitates. vʒ. Pria ꝟi. ē iſta. Q̄r fideſ nr̄a
dr̄ teſtm̄ nouū: ⁊ antiq teſtm̄ vet⁹. 2^a ꝟi. ē iſta.
Quō differt teſtm̄ nouū ⁊ teſtm̄ vet⁹. 3ª ꝟitas
Q̄r dñtur he due fides duo teſtā. Q̄tū ad p̄
mā ꝟi. dico q̄ antiquoꝝ fides diciſ teſtm̄ vetuſ
triplici rōne. vʒ. Rōne p̄cedentis ſignificatōiſ
Scd̄o rōne p̄cedentis figuratōis. Tertio rō
ne antiq̄ conceſſiōis. Prio inq̄3 diciſ fideſ an
tiquoꝝ vet⁹ teſtm̄: rōne p̄cedentis ſignificatōis
Nā cū antiq̄ fides ⁊ preſerti ſacrificioꝝ patrib⁹
data eēt vt vmbra ⁊ nubes. i. Cori. x. Pr̄es nr̄i
ſub nube fuerūt. Et iterū. Oīa in figura cōtin-
gebāt illis. ⁊ figura ſignificabat figuratū: ⁊ vm
bra ſit ſignū noctis ⁊ futuri dici. Ideo teſtm̄ ve
tus tanq̄3 nouū precedēs: diciſ antiquū ⁊ vetuſ
Ubi nō q̄ Nicola⁹ de lira ſup p̄^a epl'a ad Thi-
motl̄. c. i. dicit q̄ triplici rōne lex vetus dr̄ vm-
bra noue legis. vʒ. Propter inſtabilitatē. Pro
pter occultabilitatē. Et ꝓpter infructuoſitatē.
Prio ꝓpter inſtabilitatē. qm̄ ſicut vmbra ad
ueniente ſole euaneſcit. ſic nato xp̄o ſole: nebl'a
legis euanuit. Hiere. xxxi. Ecce dies veniunt
dicit dñs ⁊ conſūmabo ſup domū iſrahel: et ſup
domū Iuda teſtimoniū nouū: non ſm̄ teſtamē
tū qd̄ feci p̄ribus eoꝝ in die q̄ app̄hendi manuʒ

coꝝ: vt educerem illos ð t̃ra egypti. Daniel. ix.
Cũ venerit ſcũs ſcõꝝ ceſſabit vnctio vr̃a. Trã-
ſlato. n. ſacerdotio necc̃e ẽ vt ⁊ legiſ tranſlatõ fiat.
vt dicit Nicola⁹ de lira. ⁊ ad Hebꝛe. x. c. ⁊ ex̃ ð
ꝯſtitutõib⁹. c. trãſlato. Scd̃o ꝑꝑ occultabilita
tẽ. Nã ſicut vmbꝛa diminute repn̄tat rẽ cui⁹ eſt
vmbꝛa: ſic ⁊ lex antiq̃ verã xp̃i fidẽ ſub figuris
occl̃tabat: ⁊ diminute oñdebat. ad Ro. xiij. Nox
p̄ceſſit: dies aũt appꝛopinquit. ꝑ noctẽ ſm̃ vnũ
ſenſũ legẽ ãtiq̃: ⁊ ꝑ diẽ legẽ nouã itellige. Iſa.
ix. Ppl̃s q ãbulat ĩ tenebꝛis vidit lucẽ magnã
ps. Exoꝛtũ eſt lum̃ rectis coꝛde: miſicõs ⁊ miſe
toꝛ dñs ⁊c̃. Iſa. lx. Surge illũinare Hierl̃m: qꝛ
venit lum̃ tuũ: ⁊ gl̃ia dñi ſup te oꝛta ẽ. ⁊ ambu-
labũt reges in luie tuo: ⁊ reges in ſplẽdoꝛe oꝛt⁹
tui ⁊c̃. Luc̃. ij. Claritas dei circũfulſit illos. Io.
p̊. Erat lux v̈a q̃ illũinat ⁊c̃. Tertio ꝑꝑ ĩfru-
ctuoſitatẽ. qm̃ ſic̃ vmbꝛe loc⁹ modice ẽ fructifi
cationis: ſic tp̃e antique legis hoĩes paꝝ fructi
ficabãt. Nã mõ ad idola ꝯuertebãt: mõ de deo
murmurabãt: mõ blaſphemabãt. ps. In oĩbus
peccauerũt adhuc: ⁊ nõ crediderũt in mirabili-
bus e⁹: ⁊ defecerunt in vanitate dies eoꝝ: ⁊ ãni
eoꝝ cũ feſtinatõe. cũ occideret eos q̃rebant eũ
⁊ reuertebant: ⁊ diluculo veniebãt ad eũ: ⁊ re-
memoꝛati ſũt: qꝛ ð̃s adiutoꝛ eoꝝ ẽ: ⁊ ð̃s excelſuſ
redẽptoꝛ eoꝝ ẽ. Et dilexerũt eũ in oꝛe ſuo: ⁊ lin
gua ſua mẽtiti ſũt ei. Coꝛ ãt ipſoꝝ nõ erat rectũ
nec fideles hĩti ſũt in teſtõ e⁹. H̃ ille. q̃re pꝫ p⁴ rõ.
q̃re lex vet⁹ dr̃ teſtm̃ vet⁹. ſ. rõe p̄cedẽtis ſigni-
ficatõis. Scd̃o fideſ ⁊ lex antiq̃ꝝ dr̃ teſtm̃ ue
tus rõe p̄cedẽtis figuratõis. Ubi nõ ꝙ Nicola
us de lira ſup ep̃l̃as Pauli ad Hebꝛe. x. ⁊ p̃ia
Thimo. i. ſex ponit p̃ncipaleſ rões: q̃re ſacrific⁴
in veti lege inſtituta ſũt vꝫ. ꝑꝑ idolatrie deletõ
nẽ. Propt̃ veri ſacrificij nouã figuratõꝫ. ꝓpter
viroꝝ ſp̃ualiũ ꝯſolatõꝫ. ꝓpter iudeoꝝ diſtictõꝫ
ꝓpt̃ xp̃ianoꝝ eruditõꝫ. ⁊ ꝓpt̃ ſupboꝝ domatõꝫ.
Pꝛio ꝑꝑ idolatrie deletõꝫ. Leuit. xvi. Ado-
lebũt adipẽ ſuauitatis dño: ⁊ neq̃q̃ ĩmolabunt
vltra ſacrificia ð̃mõib⁹. ps. Holocauſta modu-
lata offerã tibi cũ icẽſo arietũ: offerã tibi boues
cũ hircis. Sꝫ de h̃ ſmõe ſeq̃nti. Scd̃o ꝑꝑ ve
ri ſacrificij nouã figuratõꝫ. i. Coꝛ. x. oĩa ĩ figura
ꝯtingebãt illis. oblatio. n. agni paſcal̃: xp̃i ſigni-
ficabat oblatõꝫ futurã: vt dicet̃ ibidẽ. ⁊ ſic de a
lijs. Tertio ꝑꝑ vitioꝝ ſp̃ualiũ ꝯſolatõeꝫ. viri
nãq̃ ſp̃uales expectãtes b̃tãꝫ ſpẽ: ⁊ aduẽtũ ma
gni dei illoꝝ ſignoꝝ p̄ñtia: interĩ de abñtia ſigti
⁊ figurati ꝯſolabant̃. Macha. iiij. Obtulerũt ho
locauſta cũ leticia. Has tres rões ponit ſup e-
pl̃am. ad Hebꝛe. x. Tres alias rones põit. i. ad
Thi. p̊. Quarto ſacrificia inſtituta ſũt ꝑꝑ iu-
deoꝝ diſtinctõꝫ. ps. Nõ fecit talit̃ oĩ natiõi: ſup-
ple ſic̃ fec̃ ppl̃o iudeoꝝ: ⁊ iõ ppl̃s dei dictus eſt.
Quinto ꝓpt̃ xp̃ianoꝝ eruditõeꝫ. ad Gal. iij.
Lex. ſ. vet⁹ pedagog⁹ fuit in xp̃o. pedagog⁹ dr̃
a pedos qd̃ ẽ puer: ⁊ gogos qd̃ ẽ ductio. In pe-
dagog⁹ dr̃ q̃ſi ductoꝛ pueroꝝ. Iudeos. n. pue-
ros appellabat. qꝛ moꝛe pueroꝝ illos ab illicit̃
tioꝛe pene legiſ: ꝑ viã verã dirigebat. Lex g̃ ue
tuſ pedagog⁹ fuit: ⁊ nõ ſolũ iudeoꝝ: ſꝫ ẽ nr̃ ĩ xp̃o
i. in exeq̃ndis mãdatis xp̃i. At vbi vẽit fides: di
cit apl̃us. iã nõ ſum⁹ ſub pedagogo. i. poſtq̃ fideſ
q̃ occulta p̄rib⁹ erat. iã. i. in p̄ñti vita hẽꝫ⁹ a fide:
ꝙ nõ ſum⁹ ſub pedagogo. i. ſub actõe ⁊ ſuitute
legis: ſꝫ ſub euãgelij libertate. Mat. xj. Lex ⁊
ꝓphe vſq̃ ad Ioñnẽ. Et Io. viij. Si fili⁹ vos li
berauerit: vere liberi eritis. Hoĩa dicit Nicola
us de lira ad Gal. iij. Sexto ⁊ vltiõ ſacrific⁴
inſtituta ſũt ꝓpt̃ ſupboꝝ domatõꝫ. ps. Tũc ac-
ceptabis ſacri͂ᵐ iuſtitie: oblatões ⁊ holocauſta:
tũc ĩponẽt ſup altare tuũ vitulos. q̃re ⁊c̃. Ter
tio fides antiq̃ꝝ dr̃ teſtm̃ uet⁹: rõe antiq̃ ꝯceſſio
nis. nã in ipſa q̃dã antiq̃ man⁴ data ſũt: ut oculũ
ꝓ oculo: dẽtẽ ꝓ dẽte ⁊c̃. q̃ mõ ceſſauerũt. Leui.
xxvj. Supueniẽtib⁹ nouis: veta abicietl̃. qr̃ ⁊c̃.
Viſo q̃re fides ãtiq̃ꝝ dr̃ vet⁹ teſtm̃: nũc videa
mus q̃re fideſ xp̃i dicat̃ nouũ teſtm̃. Dr̃ ãt nouũ
teſtm̃. viij. ð̃ cauſis. Pꝛio qꝛ nou⁹ rex fcũs ẽ.
Gen̄. xlviij. Nõ auferet̃ ſeptrum de Iuda: nec
dux de femoꝛe e⁹: dõec vẽiat q mittẽd⁹ ẽ. Ma
th̃. ij. Ubi ẽ q nat⁹ ẽ rex iudeoꝝ. Scd̃o qꝛ no
ua gr̃a ſp̃us ſci data ẽ. Ezech̃. xxv. Dabo vobiſ
coꝛ nouũ ⁊ ſp̄m nouũ. Tertio qꝛ dedit nouũ
p̄ceptũ. Io. xiiij. Mãda͂ᵐ nouũ do vobis vt di
ligatis inuicẽ ſic̃ dilexi voſ. Quarto qꝛ nou⁹
viuẽdi mod⁹ oñdit̃. ad Ro. vj. In nouitate uite
ãbulem⁹. Quito qꝛ noua ꝓmittũt. Apoc̃. ij.
Vicẽti dabo mãna abſcõditũ. Et Mat. xviiij.
Centuplũ accipietis ⁊ vitã ⁊c̃. Sexto qꝛ res
noua fcã ẽ: imo nouiſſima. Hie. xxxiij. Nouũ fa
ciet dñs ſup t̃rã. mulier circũdabit viꝝ. Se-
ptio qꝛ noua pax fcã ẽ. ad Col. i. Pacificãs q̃ in
cel̃ ⁊ q̃ in t̃ris. Luc̃. ij. Gl̃ia in excelſis deo: ⁊ in
t̃ra pax. Octauo qꝛ ad celũ aſcẽdẽs nouũ te-
ſtm̃ fecit. Mat. v. Bt̃i paupes ſpũ: qm̃ ipſoꝝ ẽ r̃
gnũ celoꝝ. bt̃i mites ⁊c̃. dic totũ uſq̃ ibi. gaude
te ⁊ exultate: qm̃ merceſ vr̃a copioſa ẽ ĩ cel̃. Et
h̃ volo ſufficiãt q̃ntũ ad p̃mã v̈i. Q̃tũ ad ſaꝫ
dico ꝙ dato ꝙ ex dictis in p⁴ v̈i. ſatis patẽ poſ-
ſit q̃uo teſtm̃ nouũ ⁊ vet⁹ differãt: dico tñ ꝙ plu
res alie ſũt differẽtie int̃ ipſa. P⁴ differẽtia eſt.
qꝛ p̃mũ datũ fuit ſcriptũ in duab⁹ tabulis lapi-
deis. Deut̃. x. In illo tp̃e dixit dñſ ad me. dola
tibi duas tabulas lapideas: ſic̃ poꝛes fuerũt: ⁊ a-
ſcende ad me: ⁊ ſcribã ĩ tabul̃ v̈ba q̃ fuerũt ĩ his
q̃s añ ꝯfregiſti. Et p⁹ pauca. Scripſitq̃ in tabu
lis iux̃ qd̃ p̄us ſcripſ͛at v̈ba decẽ ⁊c̃. Teſtm̃ ãt
nouũ ſcriptũ ẽ in cõdib⁹ nr̃is. ij. Coꝛ. iij. Dabo le
ges meas in coꝛda eoꝝ: ⁊ in mẽtes eoꝝ ſcribaꝫ
eas. nec ſine g̃ndi myſterio ſcripſit ð̃s legẽ vetiſ
teſti in lapideis tabulis. Ex h̃. n. ĩſinuabat̃ ꝙ po
pulus ille dure ceruicis erat. Exo. xxxij. Cerno
ꝙ iſte ppl̃us dure ceruicis ſit. dimitte me vt de
leã eos: faciam te ĩ gẽtẽ magnã. Sed ppl̃s xp̃ia
nus ĩ auditu aur̃ obediuit dño. ps. Ppl̃s quẽ ñ
cog̃ui ſuiuit mihi: ĩ auditu aur̃ obediuit mihi.
Scd̃o teſtm̃ vet⁹ datũ eſt in mõte ſynai: ⁊ te
ſtm̃ nouũ in mõte ſiõ. ad Gal. iiij. Scriptũ ẽ qm̃
Abꝛahã duos filios hũit. vnũ de ãcilla: ⁊ alteꝝ
ð libera: q̃ ſunt ꝑ allegoꝛiã dcã. h̃. n. ſt̃ duo teſtã.
vnũ q̃dẽ in mõte ſynai ⁊c̃. ⁊ᵐ ĩ mõte ſion. Iſa. ij.
qꝛ de ſion exibit lex: ⁊ v̈bũ dñi de Hierl̃m ⁊c̃.
Tertio teſtm̃ vet⁹ datũ fuit ſub velaĩe. i. ad
Coꝛ. x. Pr̃es vr̃i ſub nube fuerũt ⁊c̃. Teſtm̃ no
uũ ſine velaĩe q̃tũ ad ea q̃ figurabãt̃ in veteri.
Luc̃. viij. Uobis datũ ẽ noſcẽ myſteriũ ð̃i: ceťis
aũt in ꝑabol̃. In in h⁹ rei ſignũ: qñ Moyſes de
mõte deſcẽdit: poſuit uelam̃ ſup faciẽ ſuã: qꝛ filij
iſrl̃ nõ poťant ĩtendẽ in gl̃am vult⁹ e⁹. qꝛ velam̃
lr̃e vet⁹ opit teſtm̃: ne carnal̃ ppl̃s gl̃am ei⁹. i. ſpi
ritualẽ ĩtelligẽtiã poſſit aſpicẽ. Quãto teſtm̃
vet⁹ bonũ ⁊ iuſtũ ⁊ ſcm̃ eſt. ad Ro. vij. Lex q̃dẽ
ſcã: ⁊ mãdatũ bonũ ſcm̃ ⁊ iuſtũ. Sꝫ teſtm̃ nouũ
eſt meli⁹. ad Heb. ix. Nũc aũt meli⁹ ſoꝛtit⁹ ẽ mi
niſteriũ q̃to ⁊ melioꝛis teſti mediatoꝛ ẽ. Quĩ
to ⁊ vltiõ ad p̄ñs teſtm̃ vetuſ ꝓmittit tp̃alia. vt
põit glo. ſup v̈bo. ſpõſiõe. i. c. trãſlato: ð ꝯſtitutõi
bus. ⁊ all̃at tex. Deut̃. vi. Audi iſrl̃ mãdatã vite
⁊ ſ͛ua ea in coꝛde tuo: ⁊ dabo tibi t̃rã fluẽteꝫ lac
⁊ mel. Nouũ ãt teſtm̃ celeſtia. ad Heb. ix. Et iõ
noui teſti mediatoꝛ ẽ vt mõte intueniẽte repꝛo
miſſionẽ accipiãt q vocati ſt̃ et̃ne hẽditat̃ ĩ xp̃o
Ieſu dño nr̃o. ⁊ ſic pꝫ iſta v̈itaſ. Q̃tũ ad ꝫᵃᵐ
dico ꝙ iõ iſte due legeſ dicũt̃ duo teſtã. qꝛ ĩ ipiſ
ꝯdẽdis repiunt̃ oẽs ꝯditões q̃ ad teſtã req̃runt̃.
Nã charta vbi ſcripta ſt̃ ĩ teſtõ veti fuerũt tabl̃e
due de q̃b⁹ diximꝰ. ſcripta fuit ipſa lex obſ͛uãda
Exo. xxxij. Reuerſus ẽ Moyſes de mõte poꝛ-
tãs duas tabl̃as teſtimõij mãu ſcriptas ex utra
q̃ pte. Notari⁹ fuit ſcũs Moyſes q p̄dict̃ oĩb⁹
intſ͛uit. Exo. xix. Deſcẽdit Moyſes ſup mõtem
ſynai ĩ ipſo mõtis v̈tice ⁊ vocauit Moyſen ĩ ca
cumẽ e⁹. Et. c. xx. dr̃. Stetit ppl̃s ð lõge. Moy
ſes acceſſit ad caliginẽ: ĩ q̃ erat dñs. Calam⁹ ſcri
bẽs h̃ teſtm̃ fuit digit⁹ dei. Exo. xxxi. Dedit dñſ
duas tabulas ſcriptas digito ð̃i. Teſtis h⁹ teſti
fuit obligatio illa ⁊ ꝓmiſſio ppl̃i: q̃ ſe illa q̃ ſcrip
ta erãt: ſ͛uare ꝓmiſit. Exo. xxiiij. Uenit g̃ Moy
ſes ⁊ narrauit plebi oĩa v̈ba dñi atꝫ iudicia. Rñ
dit cũct⁹ ppl̃s vna uoce. oĩa v̈ba q̃ locut⁹ ẽ facie
m⁹. Et ſic gl̃oſus ð̃s lꝫ tũc nõ moꝛet̃. qꝛ ſm̃ nãm
dinã moꝛi nõ poťat: moꝛiebat̃ tñ figura: qm̃ oſtẽ
debat ſe aliq̃ñ moꝛituꝝ ſꝫ nãm hũanã quã aſſu
mẽ debebat. Et h̃ figuratũ eſt ꝑ agnũ ĩmolatũ.
Exo. xij. Decima die mẽſis h⁹ tollat vnuſq̃ſq̃ a
gnũ ⁊c̃. Et ſic ĩ alijs figur̃ oñdebat̃ ĩmolatõ xp̃i
Sꝫ iſtõ teſtm̃ ñ erat ꝑmãſuꝝ. qꝛ aduenĩete v̈ita
te: ceſſit figura: vt dr̃ in. iiij. ſñiaꝝ. Iõ adueniẽte
xp̃o q v̈e moꝛitur⁹ erat: necc̃e fuit vt aliud ꝯdẽt
teſtm̃: ⁊ h̃ dicẽt̃ teſtm̃ nouũ: in q̃ e⁹ vltĩa voluntaſ
ponẽt̃. Tabule ſiue charta vbi ſcriptũ eſt: cõda
oĩum fideliũ ſt̃: ⁊ ꝑmaxie illoꝝ q̃b⁹ xp̃s p̄dicauit
ij. Coꝛ. iij. Nõ in tabul̃ ingt lapideis: ſꝫ in tabuliſ
coꝛdis carnalib⁹ ĩpꝛeſſio figuraꝝ ſcripta eſt: ⁊ fi
gure q̃s ſp̄us ſcũs ĩpꝛeſſit cõdib⁹ diſcipuloꝝ qñ
apuit ill̃ ſenſũ vt ĩtelligerẽt ſcripťas. Et ibidem
Lr̃a nr̃a vos eſtis: ſcripta nõ atram̃to: ſꝫ ſpũ dei
viui. Et vt illud teſtm̃ magis eẽt autẽticũ: non
vn⁹ tm̃ intſ͛uit nõri⁹: ſꝫ q̃ttuoꝛ elegãtiſſimi. ſ. iiij.
euãgeliſte. Zach̃. vi. Uidi ⁊ ecce q̃ttuoꝛ q̃drige
egrediebãt̃ de medio duoꝝ mõtiũ. ſ. diuinitatiſ ⁊
hũanitatis xp̃i. alti certe mõtes ꝑ ꝯtẽplatõeꝫ: hi
q̃ttuoꝛ notarij p̄ñtes fuerũt. Act̃. iiij. Nõ poſſuꝫ⁹
nõ loq̃ q̃ vidim⁹ ⁊ audiuiꝫ⁹. ⁊ Io. xx. M̃lta q̃dẽ
⁊ alia ſig̃ fecit Ieſus: q̃ nõ ſt̃ ſcripta ĩ li⁰ h̃. h̃ aũt
ſcripta ſt̃: vt credẽtes vitã a btis ĩ noĩe ei⁹. Te
ſtes aũt fuerũt oẽs diſcipuli. Luc̃. ix. c. Erit̃ mihi
teſtes in Hierl̃m: ⁊ in oĩ iudea: ⁊ ſamaria: ⁊ vſq̃
ad ultimũ t̃re. Multa legata ſp̄alia in h̃ teſtõ fe
cit xp̃s. Pꝛio religt̃ Petro p̃ncipatũ ⁊ magiſte-
riũ. Math̃. xviij. Tu es Petr⁹ ⁊ ſup hãc petrã
edificabo eccl̃iam meã: ⁊ tibi dabo claues r̃gni
celoꝝ: ⁊ qd̃cũq̃ ligaueris ſup terrã ⁊c̃. di. xxi. in
nouo teſtõ. ⁊. xxiiij. q. i. qd̃cũq̃. Et Io. vl. ⁊ Lu
ce. xxij. Paſce oues meas. Ioãni religt̃ ſp̄aleꝫ a
moꝛiſ ĩdicationẽ. Io. vlt. Hic ẽ diſcipl̃s ille quẽ
diligebat Ieſus. Itẽ religt̃ oĩb⁹ diſcipul̃ g̃nalit̃
palmã martyrij. Io. xv. Si me ꝑſecuti ſt̃: ⁊ vos
ꝑſequẽt̃: ⁊ poſtea fecit ip̃os hẽdeſ vite et̃ne. Lu
ce. xxij. Uos eſtis q ꝑmãſiſtis mecũ ĩ tribulatõi
bus meis: ⁊ ego diſpono vobis reg͂ᵐ. ſ. et̃nũ ⁊c̃.
Quãe ex his pꝫ q̃re iſta duo teſtã dicãt̃. ſ. lex no
ua ⁊ lex vet⁹. q̃re ⁊c̃. Et h̃ ſufficiãt ꝓ p̃⁴ ꝯcl̃one

Q̃ fides xp̃i eſt magiſ imitanda ꝯcl̃o ſcd̃a.

a Ccipe ſ͛am ꝯcl̃oneꝫ. vꝫ. Xp̃ianoꝝ fide
nulla ẽ magis obſ͛uãda: ⁊ q ĩ xp̃i eccl̃ia
cui⁹ ipſe caput ẽ nõ inueniet̃ ꝓcl̃dubio
in bãtro ſẽpitno ſepeliet̃. vbi tres ingram⁹ v̈ita
tes. vꝫ. Pꝛia v̈i. ẽ iſta. Q̃r fides xp̃i magiſ obſ͛
uãda eſt. ⁊⁴ v̈i. eſt iſta. Quis ĩ eccl̃ia dei ẽ capi
tane⁹ ⁊ caput. ꝫ⁴ v̈i. ẽ. Qui ſt̃ illi q nõ ſt̃ ſub capi
tãeo crucifixi. Q̃tũ ad p̃⁴ᵐ v̈i. lꝫ pl̃es ſint rõ
nes q̃r fides xp̃iana ſit magis imitãda. tñ aliq̃s
ad p̄ñs videam⁹. Pꝛia igr̃ rõ: qꝛ mag̃ appꝛo
bata eſt: ut dicet̃ ꝯcl̃one ſeq̃nti. ꝑꝑ qd̃ ꝓp̄e via
dei dici põt. Ecc̃. xx. Qui timẽt dñꝫ ingrẽt q̃ hñ
placita ſt̃ ei: ⁊ q diligũt eũ replebũt̃ lege ip̃i⁹ ps.
Uiã mãdatoꝝ tuoꝝ cucurri: cũ dilataſti cõ me
um. Ecc̃. xxiij. Nihil dulci⁹ q̃ reſpicẽ in mãdata
dñi. gl̃a mag̃ eſt ſeq dñm. O aĩa mea q̃d dulci⁹
v̈bis iſtis: Diliges dñm tuũ ex toto coꝛde tuo:
⁊ ꝓximũ tuũ ſic̃ teip̄m. Tota fides iſta xp̃i ĩ cha
ritate fũda⁴ ẽ: dicẽte dño Io. xij. Ignẽ vẽi mit
tẽ in t̃rã: ⁊ q̃d volo niſi vt ardeat. Per hãc fideꝫ
cog̃ſcim⁹ deũ nos velle hr̃e cõſoꝛtes. qꝛ ip̄e nr̃e
miſ͛ie cõſoꝛtiũ inijt. ⁊ qd̃ mai⁹ eſt: tã acerbiſſimã
moꝛtẽ ſuſtinuit. Quid ĩſup mẽtes nr̃aſ ad ſpẽ ue
nie mag̃ allicẽ potuit ⁊ deũ mĩe cog̃ſcẽ largito
rẽ: q̃ ꝑ h̃ ꝙ pr̃ miaꝝ ꝓꝓo filio vt nobis ꝑcẽt nõ
pepcit ⁊c̃. ⁊ᵒ ẽ magis imitãda rõne maior̃ ho
neſtatis. Nulla. n. ſecta alia ab iſta hõeſtioꝛ eſt.
Quid q̃ſo hõeſti⁹ q̃ dicẽ illd̃ Mat. v. Quecũq̃
vultis faciãt vobis hoĩes: hoc facite illiſ. Quid
hõeſtatiſ o ð̃ceptiſſimi ſarracẽi adducẽ poteſt̃.
Quid ille viliſſim⁹ poꝛc⁹ Machumet⁹ ꝑ ſecta
ſua appꝛobãda adducẽ poťit hõeſtat̃. Quid. n.
inhoneſti⁹: turpi⁹: ⁊ vituꝑoſi⁹ q̃ gulã: coituꝫ: ⁊ o
mnẽ laſciuiã ꝑ vltĩa felicitate ſuis ſectatõib⁹ ꝓ

mitte. O porciſſimi ꝛ carnalaci Machumetiſte: vtinã ad vos ſmo nr̃ euolaret. O paupcule vr̃e aīe excecate. O īſania mag. nã ꝛ Auicẽna vr̃ q illi⁹ fuit ſecte: hãc felicitatẽ cõdẽnauit. Ait.n. v. ſue methaphiſice ſic. Lex nr̃a quã dedit Machumetus: oñdit pfectões felicitatis ꝛ miſie q̃ ẽ ſꝫ corp⁹. Eſt aũt pmiſſio q̃ appbẽdit itellcũ. Quid dicem⁹ de multis variſq; phoꝝ doctrinis: mlta irrõnabilia ꝯtinẽtib⁹. Et pſerti de politicis diuerſis varijs modis ordiatl. Ariſtoteles.n. phorũ parẽſ: mira cũ aĩ attẽtõe logicã: phiã rõnalẽ moralẽq; ꝯpoſuit. Et cũ ad mores politicos deueniſſet: aliqd ĩhoneſti in ſua politica ꝯſtruxit. Inqt.n. ſic. Expedit qdẽ ad tẽpantiã coitũ hr̃e ĩ ſenib⁹. Et hõrẽdã iſaniã ſupaddit. Si q̃ igr gñauerit filios vlt̃ ſufficiẽtiã diuitiaꝝ: anteq̃ ſentiat fiat abort⁹. Et mlta de hac mã põit Scot⁹ ĩ plogo pmi libri ſup ſnĩas. Nlla igit̃ ſecta vt als cã breuitatl taceam⁹ hõeſtior ẽ q̃ ſecta xp̄iana. g̃ magl imitãda. Mat. xviiij. Si vis ad vitã ingredi ſua man⁴.ſ. Jeſu xp̄i. Tertia rõ ẽ rõne pfecte iſtructõis. Quecũq;.n. q̃ ſcripta ſũt ĩ euãgelijs: epl̃is: actib⁹ apl̃oꝝ: ꝛ ĩ alijs oĩb⁹ ſcẽ ſcripture locĩſ: ad nr̃aꝫ eruditõꝫ ſcripta ſũt. ad Ro. xv. Quecũq; ſcripta ſt̃ ad nr̃aꝫ doctrinã ſcripta ſũt: vt p patiẽtiã ꝛ ꝯſolatõꝫ ſcripturaꝝ ſpẽ hẽaꝫ⁹ Et Jo. xx. Hec aũt ſcripta ſũt vt credatl: ꝛ vitaꝫ hẽatis ĩ noĩe e⁹. Que aũt ſint illa q̃ ſcripta ſũt in lege xp̄i. Nicolaus de lira ſup epl̃as Pauli ad Ro. xv. plura põit. Scripta.n. p̊ ſũt ſciſſima p̄cepta dei vt bonũ faciam⁹. Deut. vj. Erũt v̄ba h̄ q ego p̄cipio tibi ĩ corde tuo: ꝛ narabiſ ea filijſ tuis ꝛ meditaberis ĩ domo tua ſedẽs: ꝛ ãbulanſ ĩ itinere: dormiẽs atq; ꝯſurgẽs ꝛc̃. Et Joſue. i. Nõ recedat volumẽ legis h⁹ ab ore tuo: ſꝫ meditaberis ĩ eo dieb⁹ ac noctib⁹. Et Ecc̃. iij. Altiora te ne q̃ſieris: ꝛ fortiora te ne ſcrutat⁹ fueriſ: ſꝫ q̃ p̄cipit d̃s tibi: h̄ cogita ſemp. Et Ezech. xx. ait dñs. Dedit eis p̄cepta mea: oñdi eis q̃ faciat hõ: ꝛ viuat ĩ eis ꝛc̃. Et idẽ ĩ. c. xj. Auferã cor lapideũ de carne eoꝝ: ꝛ dabo eis cor carneũ: vt ĩ p̄ceptl meis ãbulẽt ꝛc̃. Itẽ ſcripta ſũt ibi bñficia dĩ vt deũ laudeꝫ⁹. Neemie. ix. Surgite bñdicite dño deo. Et p̄s. Bñdicã dñꝫ q tribuit mihi ĩtellectũ. Et idẽ. Bñdicã dñm ĩ oĩ tp̄e: ſemp laus e⁹ ĩ ore meo. Et oẽs creaturas inuitat: vt dñm deũ laudẽt. Bñdicite inqt oẽs ãgeli e⁹ potẽtes v̄tute q facitis v̄bũ e⁹ ad audiẽdã vocẽ ſmonũ e⁹. Itẽ dño bñdicite oẽs v̄tutes e⁹ miniſtri e⁹ q facitl volũtatẽ e⁹. Itẽ bñdicite oĩa opa e⁹ ĩ oĩ loco dñatõiſ e⁹. Et ad aĩaꝫ ſuã ait. Bñdic aĩa mea dñm: ꝛ noli obliuiſci oẽs retributões eius. O blaſphematores q acuiſtis liguaſ vr̃as ſicut ſerpẽtes: ꝛ ĩ celũ poſuiſtis os vr̃m. Bñdicite igr ꝓpha ꝛ nolite maledicẽ. Itẽ ſcripta ſũt ibi exẽpla ſcõꝝ ut ſilr̃ faciam⁹. q: ait xp̄s. ex^m.n. dedi vobis. Itẽ ſcripta ſũt p̄mia ecña: vt illa appetam⁹. Apoc̃. xiiij. Bti mortui q ĩ dño moriũt. Oĩa g̃ q̃ ĩ ea ſcripta ſũt ad nr̃am doctrinã ſcripta ſũt. g̃ iſta fides ſup oẽs fũdata ẽ. q̃re ꝛc̃. Q̃tũ ad

ſam dubitatõꝫ dico q capitane⁹ toti⁹ eccl̃ie ſcẽ ꝛ caput ẽ xp̄s Jeſus rex regũ ꝛ dñs dñantiũ: ꝛ vexillũ ẽ lignũ ſcẽ crucis rubicũdatũ ſanguine xp̄i. Hec v̄itas q̃ñ fidei vnũ ẽ fũdamẽtũ: pbat̃ auctẽ: rõe: ꝛ ex⁹. Auctẽ qdeꝫ vetis ꝛ noui teſtĩ. Vetis qdẽ p̊ ſic. Audi ꝓphaꝫ. pſal. ix. Dñs inqt regñbit ĩ ecñũ: ꝛ ĩ ſclm ſcl̃i. Et ne dicas h̄ de diuinitate tñ itelligi debẽ. ĩ pſal. xcv. Oñdit h̄ ẽt ſm hũanitatẽ debẽ itelligi dicẽs. Dicite ĩ gẽtib⁹ q: dñs regñbit: h̄ aũt itelligi ñ põt ſm diuinã nam. q: ſꝫ illã ſemp regñt. g̃ ſi regñbit ĩ futuꝝ. dꝫ itelligi d̃ aliq̃ nouo reſpectu adueniẽte: ſꝫ h̄ ñ ẽ niſi ſm hũanitatẽ ſm quã regñre icepit. g̃ ꝛc̃. Et idẽ. p̄s. xcij. Dñs regnuit ꝛ decorẽ iduit ꝓ iduet. decor iſte hũmãitas ẽ: q̃ ẽ decor ꝛ ſublimitas toti⁹ regni celeſtis. Iñ ĩ figura h⁹. i. Macha. iij. dr̃ q cũ Jeſus naue iplẽt ſmonẽ ſcũs ẽ rex iſrl̃. Ubi nõ q treſ fuerũt ĩ veti teſtõ qb⁹ ipoſitũ fuit h̄ nom̃ Jeſus: q ex v̄tutib⁹ eoꝝ figurabãt xp̄ꝫ. Prim⁹ fuit Jeſus naue fortl ĩ plio. Ecc̃. xlvj. Fortiſ ĩ bello Jeſus Naue. 2⁹ fuit Jeſus fili⁹ Jodech ſacerdos ſãctiſſim⁹. d̃ q̃ Agei. ij. c. 3⁹ fuit Jeſus Sirach doctor ſapiẽtiſſiꝫ⁹. Hi oẽs xp̄i Jeſu figura fuerũt. Fuit.n. Jeſuſ vir fortiſſim⁹. q: brachio fõti ꝛ mãu iermi debellauit aereas poteſtates: ut diĉ Aug. fuit ſacerdos ſãctiſſiꝫ⁹. pſ. Tu es ſacerdos ĩ ecñũ: ſꝫ ordinẽ Melchiſedech. fuit vir ſapiẽtiſſim⁹: q: aſtutia ſua debellauit ſupbũ. i. diabolũ: q p ãtonomaſiã dr̃ caput ſupbie. Job. xxvj. prudẽtia e⁹ pcuſſit ſupbũ. g̃ dñs nr̃ rx ẽ ꝛ dñſ dñantiũ. Geñ. xlviiij. ñ auferet̃ ſeptrũ d̃ Juda: ꝛ dux de femore e⁹: doñec vẽiat q mittẽd⁹ ẽ. Nc̃ v̄o ꝓbem⁹ p auctẽſ noui teſtĩ. Et p̊ audi Apoc̃. xj. ſcm̃ inqt ẽ regnũ mũdi h⁹ dñi nr̃i Jeſu xp̄i: ꝛ r̃gbit ĩ ſcl̃a ſcl̃oꝝ. Sꝫ quõ h̄ ſtãt ſiml̃ q regnũ h⁹ mũdi ſit dñi nr̃i ieſu xp̄i: ꝛ alio ĩ loco Pilato tp̄e paſſiõis dicẽte. g̃ rex es tu. r̃ndit Jeſ⁹. reg^m meũ ñ ẽ d̃ h̄ mũdo. ſi reg^m meũ eẽt d̃ h̄ mũdo: miniſtri mei vtiq; d̃certarẽt: vt ñ t̃derer iudeis. Dico aĩa cara q dñi nr̃i ieſu fuit: ẽ: ꝛ ſẽp erit reg^m toti⁹ mũdi. q: dñi ẽ t̃ra ꝛ pleĩtudo e⁹. ſꝫ h̄ ĩ mũdo expſſe ñ oñdit p pleãriã poſſeſſiõꝫ: ſꝫ p ſuoꝝ opatõnũ clarã oñſiõꝫ. An ñ oñdit ſe dñꝫ marl ꝛ aq: qñ ſup aq̃s ãbulauit: ꝛ illas ꝯuertit ĩ vinũ? An ñ aeris: qñ vẽtl ipabat? An ñ t̃re: qñ maledixit ficl̃nee: ꝛ ſtati aruit? An ñ oĩuꝫ hoĩuꝫ: qñ ſola voce hoĩes p⁹ ſe vẽiñ faciebat? An ñ oĩuꝫ ĩfirmitatũ qñ oẽs lãgorẽs curabat? An ñ oĩuꝫ ſpirituũ maloꝝ: qñ ſuo ipio d̃ hoĩuꝫ corpib⁹ exibãt? An ñ inferni: qñ filiũ vidue ꝛ Lazaꝝ ſuſcitauit? An ñ oĩuꝫ hõꝝ ãgl̃oꝝ: qñ ei ĩ d̃ſto miniſtrabãt: ꝛ tp̄e paſſiõiſ ꝯfortabãt? An ñ oĩuꝫ plãetaꝝ ꝛ ſtellaꝝ: qñ ĩ mõte ſua lucis ſue claritatẽ abſcõderũt: ꝛ ſintillas fulguraq; ĩnumera emiſerũt? An ñ dñm celi: qñ latroni eternũ regnũ pmittebat? Dñs g̃ nr̃ Jeſus xp̄s rex ꝛ ĩpator fuit: eſt: ꝛ ſemp erit vniuerſi orbis: ſꝫ nõ ſemp iſto dñio vſus eſt. Qui.n. venerat ad celeſtia reg̃ vocare: mũda⁴ noluit poſſidere. Impoſſibile eſt.n. purpura fulgẽ ꝛ ñ ſupbire. Iñ idẽ Johẽs aglinus Apoc̃. xix. clamat.

Regnauit dñs de⁹ nr̃ oĩpotens: gaudeam⁹: et exultem⁹: ꝛ demus glĩam ei. Et. xxij. c. ait. Nũc aũt facta eſt ſalus ꝛ v̄tus ꝛ regnũ xp̄i ei⁹: q: ꝓiectus eſt draco accuſator fratꝝ nr̃oꝝ. Quãe ꝯcludam⁹ q regnũ dñi nr̃i Jeſu xp̄i: eſt reg^m oĩuꝫ ſeculoꝝ. ut dicit p̄s. cxliiij. Et q̃uis oĩum ſit rex ꝛ dñs: p ãtonomaſiã ẽ dñs ꝛ rex xp̄ianoꝝ. Que n. natio tã grandis: q̃ hẽat de⁹ appropinquãtes ſibi ſicut adeſt nobis dñs de⁹ nr̃. Exo. xv. Dux fuiſti in miſericordia tua pplo tuo quẽ redemiſti. q̃re ꝛc̃. Et nõ ſolũ eſt dux nr̃ ꝛ dñs: ſꝫ etiã magr̃ Jo. iij. Rabbi ſcim⁹ q: a deo veniſti magr̃. Et Math. xxiiij. Unus ẽ.n. magr̃ vr̃. iõ ut plĩmuꝫ eũ diſcipuli rabbi vocabãt: qd̃ ideꝫ eſt qd̃ magr̃ Jo. ix. c. Rabbi qs peccauit hic: an pentes eiuſ ꝛc̃. ꝛ. c. iiij. Rogabãt eũ diſcipli e⁹ dicẽteſ. Rabbi mãduca. ꝛ. c. x. Rabbi nũc q̃rebãt te iudei lapidare. Et xp̄us dicebat. Uos uocatl me magr̃ ꝛ dñe: ꝛ bñ dicitis: ſum eteñ. q̃re pꝫ iſta veritas auctẽtibus. Itẽ ad Ephe. i. Ipſũ dedit caput ſup oẽm eccl̃iam. Et p̊⁴ Petri. v. dr̃. Cuꝫ appuerit p̄nceps paſtoꝝ pcipietis ĩmarceſſibilẽ gl̃e coronã. Et Apoc̃. p̊. Ego ſuꝫ alfa ꝛ o. p̄ncipiũ ꝛ finis Et Jo. x. Ego ſum hoſtiũ. p me ſi qs itroierit ſaluabit̃. ꝛ paſ. iue. ituſ ꝛ foris. Et ñ ſolũ caput ẽ hominũ: ſed ãgeloꝝ. Math. iiij. Et ecce angeli acceſſerũt ꝛ miniſtrabãt ei. ſo iſta v̄itas pbat̃ rõne ꝛc̃. Scd̃o iſta v̄itas ꝓbat̃ rõne. Triplici.n. rõne ꝓbat̃ q xp̄us dñs rex ꝛ capitaneus eſt: p̄ſertim xp̄ianoꝝ. Pria rõ dicit̃ rõnabil̃ honeſtas. Scd̃a dicit̃ vniuerſal̃ charitas. Tertia dicit̃ ſingularis p̄ncipalitas. Prima inq̃ rõ dr̃ rõnabilis honeſtas. Et arguit̃ ſic. Maior hõeſtas ꝛ rõnabilior res eſt eligẽ capitaneũ: q nũq̃ fuit ab inimicis ſupatus: ſꝫ ſemp ab eis victorioſus exiuit: q̃ eligẽ q ſemp pdit: aut aliqñ fuit ab inimicis ſupatus: ſꝫ nunq̃ fuit nec in veti nec ĩ nouo teſtõ quiſpiã: q ñ fuerit aut a mũdo: aut a carne: aut a diabolo ſupat⁹. ꝛ xp̄us Jeſus nũq̃ ab aliq̃ iſtoꝝ fuit ꝯtaminat⁹. g̃ rõnabilior res eſt et ꝯgruentior honeſtaſ q ipſe eligat̃ ꝛ ſit xp̄ianoꝝ turchoꝝ: ſarracenoꝝ: iudeoꝝ: ꝛ oĩum viuẽtium ꝛ nõ viuentiũ dux dñs ꝛ capitane⁹: q̃ aliquẽ d̃ ſecta iudeoꝝ: ſarracenoꝝ: ꝛ ſic d̃ alijs ſectiſ. ꝯña nota cũ maiori. Minor aũt p ſingulos taꝫ noui q̃ veteris teſtĩ ſcõs diſcurrat̃: nulluſ vnq̃ potit repiri q totalr̃ imunis fuẽit a culpa. O ſcẽ Job an fuiſti tu ſiñ culpa? Sũ pr̃ Ambr. vbi h̄ dicis? Dico. xliij. c. mei dicti. Mundus inqt ſuꝫ: ꝛ ſine pctõ: ꝛ nõ eſt in me iniqtas. De q̃ pctõ intelligis te eẽ mũdũ? Dico d̃ pctõ mortali: ꝛ nõ de vẽiali q: de his plen⁹ ſum. Job. xiiij. Q̃tas hẽo iniqtates ꝛ pcã ꝛ ſcelera oñde mihi. Et tu Dauid fuiſti tu mũdus a pctõ? Nõ pr̃ Ambro. Audi qd ipſe dicat. p̄s. xxiij. Propt̃ nom̃ tuũ ꝓpitiaberl pctõ meo: multũ eſt eñ. Et idẽ pſalmo. l. Ampli⁹ laua me ab iniqtate mea: ꝛ a pctõ meo mũda me. Et ibidẽ. Ecce.n. ĩ iniqtatib⁹ ꝯceptus ſũ: ꝛ ĩ peccatis meis ꝯcepit me mat̃ mea. Et tu Salomõ fuiſti ſine pctõ? Audi qd r̃ndeat. Eccl̃. v. Non ẽ

n. hõ iuſtuſ in terra q faciat bonũ ꝛ ñ peccet. Et tu Iſa. qd ais? Audi qd dicat ad dñm. c. 38. Tu aũt eruiſti aĩam meã vt nõ piret: pieciſti p⁹ tergũ tuũ oĩa pctã mea. Et breuit̃ nullũ inuenies aliq̃ mõ nõ fuiſſe ſine pctõ ĩ veti teſtõ. Quid dicã de ſcĩs noui teſtĩ? Audi Aug^m. Si oẽs inqt ſcõs ꝛ ſcãs ꝯgregarem⁹ in vnũ: ꝛ intrrogare poſſem⁹: an eẽnt ſine pctõ. vtiq; r̃nderent illud Jo. Si dixerim⁹ q̃ñ pctm̃ nõ hẽmus noſipſos ſeducim⁹: ꝛ v̄itas in nobis nõ eſt. Quis g̃ ali⁹ hõ a culpa imunis repiet̃. qs aliq̃ mõ aut mũdo: aut carni: aut diabolo nõ ſuccubuit. qs in pugna ſemp illeſus exiuit: ꝛ nũq̃ pdidit niſi Jeſus gl̃oſ⁹. Jo. viij. Quis arguet me de pctõ. q̃ſi dicat: nullus. ĩ. Pe. i. Qui pctm̃ nõ fecit nec inuent⁹ eſt dolus ĩ ore ei⁹. ꝛ ad Gal̃. vi. Nũqd xp̄s pcti miniſter ẽ q̃ſi dicat nõ. Quare merito oĩum tã vetiſ q̃ noui teſtĩ xp̄s Jeſus dux: capitane⁹: ꝛ dñs eſt. Sꝫ tñ ñ oẽs illũ ſequũt̃: ꝛ peccãdo faciẽ ſuã auertũt Audi dñm Hie. ij. c. Uerterũt inqt ad me tergũ ꝛ nõ faciẽ. In tp̄e tribulatõis ſue dicẽt. ſurge libera nos. Ubi ſt̃ dij tui: q̃s feciſti tibi. ſurgãt ꝛ liberẽt te in tp̄e afflictõis tue ꝛc̃. Et ſic pꝫ p̊⁴ rõ.

Scd̃a rõ q̃re xp̄us oĩuꝫ pmaxie xp̄ianoꝝ dꝫ merito eẽ dux: capitane⁹: ꝛ dñs: dr̃ vniuerſalis charitas. Ille.n. merito dꝫ coronari ꝛ p̄ncepſ vni⁹ ppl̃i eẽ: q ſe ſpõte ꝓ ppl̃i liberatõe ad mõtẽ põeret. Sꝫ xp̄s ſpõte ſe ad mõtẽ obtl̃it ꝓ liberatõe toti⁹ ppl̃i. g̃ ipe dꝫ poti⁹ coronari ꝛ p̄nceps ppl̃i eẽ ꝯña pꝫ cũ maiori. nã ꝛ Romãi maxis extollebãt triũphis: q̊s ꝓ p̄rie liberatõe pugñſſe cernebant. vt pꝫ Rome ĩ edificijs adhuc ĩ eoꝝ memoria erectis. vide Ual̃. de amore p̄rie. Minor aũt pꝫ Iſa. liij. Nõ eſt ei ſpẽs nꝫ decor: ꝛ vidim⁹ eũ ꝛ ñ erat aſpect⁹. Et d̃ſiderauim⁹ eũ d̃ſpectũ ꝛ nouiſſimũ viroꝝ uiꝝ doloꝝ ꝛ ſciẽtem ĩfirmitatẽ: ꝛ q̃i abſcõdit⁹ vult⁹ ei⁹: ꝛ d̃ſpect⁹. vñ nec reputauiꝫ⁹ eũ. v̄e lãgores nr̃os ipſe tulit: ꝛ dolõres nr̃os ipe põtauit. Et nos putauim⁹ eũ q̃ſi leproſũ: ꝛ pcuſſũ a deo: ꝛ hũiliatũ. Ipſe vulnerat⁹ eſt pp iniqtates nr̃as: attrit⁹ eſt pp ſcelera nr̃a. diſciplĩa paciſ nr̃e ſup eũ: ꝛ liuore e⁹ ſanati ſum⁹. Oẽs nos q̃ſi oues errãtes errauim⁹: ꝛ vnuſq̃ſq; in viã ſuã d̃clinauit. Et dñs appoſuit ĩ eo iniqtateſ oĩuꝫ nr̃ꝫ oblat⁹ eſt q: ipe voluit: ꝛ ñ apuit os ſuuꝫ. Sic̃ ouis ad occiſionẽ ducet̃: ꝛ q̃ſi agn⁹ corã tõdẽte ſe obmuteſcet: ꝛ nõ apict os ſuũ. de ãguſtia ꝛ d̃ iudicio ſublat⁹ ẽ. gñationẽ ei⁹ qs enarrabit. q: abſciſus ẽ d̃ t̃ra viuẽtiũ. pp ſcel⁹ ppl̃i mei pcuſſi eũ ꝛ dabit ipios ꝓ ſepulta: ꝛ diuiteſ ꝓ mõte ſua: eo q iniqtatẽ ñ fecerit: nꝫ dol⁹ fuerit ĩ ore e⁹. h̄ ille Et q̃tũ huic nr̃o ꝓpoſito h̄ v̄ba faciãt: tuipſe pẽſa. Sꝫ ꝛ h̄ ẽt Gran⁹ oñdit. de ꝯſe. di. ij. c. ſel̃. vbi ſic diĉ. Semel imolat⁹ eſt ĩ ſemetipõ. i. ĩ ꝓpa p⁴ xp̄ſ. Et tñ q̃tidie imolat̃ ĩ ſac⁹. Qd̃ ita itelligẽ^m ẽ: q: ĩ mãifeſtatõe ſuoꝝ oĩuꝫ v̄uſ d̃s ꝛ v̄uſ hõ ſeꝫ tñ ĩ cruce pepẽdit: offerẽs pr̃i ſeipꝫ hoſtiã viuã ꝛ paſſibilẽ mortalẽ viuoruꝫ ac mortuorũ redẽptionis efficacẽ. Eorũ.ſ. quos altitudo diuini ꝯſilij redimẽdos iudicauit: preſciuit: p̄deſtinauit:

vocauit modis atqʒ tꝑib' quibꝰ id fieri ↄgrue
bat. Ꝥ ibi. Ubi gl. ſup illo ꝟbo. altitudo. dicit ꝙ
xp̄s pro oībus mortuꝰ ē: quo ad ſufficientiā: nō
q̄ ad effectū. i. xp̄i mors ſufficiens erat ꝓ oībus
ſed nō oēs illiꝰ effectū ſuſcipe apti nati fuerūt.
ſicut pʒ de dānatis. Idē dr̄. viij. q. i. in ſcripturiſ
ſuꝫ prinᵐ. Et ſic pʒ ſc̄a rō. Tertia rō q̄re xp̄s
dʒ eē oīum: ⁊ ꝑmaxime xp̄ianoꝝ caput: dux: ⁊
dn̄s: dr̄ p̄ncipalitas. vn̄ arguat̄ ſic. Ille merito
dʒ eſſe oīuʒ caput: ⁊ ꝑmaxie xp̄ianoꝝ qui ē p̄n
cipalis oīum. Sʒ Jeſus bn̄dictꝰ eſt oīum princi
palis. ġ dʒ eē merito oīuʒ caput. ↄn̄a pʒ cū ma-
iori. Nā ſemꝑ maior ⁊ p̄ncipalis in domo: ſi ſen-
ſatus ⁊ bn̄ moratꝰ ſit: rector domꝰ eſt ⁊ caput.
Minor āt ꝓbat̄. Audi apl̄m ad Col. i. Oīa igr̄
ꝑ ip̄m ⁊ in ipſo creata ſūt: ⁊ ipſe eſt an̄ oēs: ⁊ oīa
in ipſo ↄſiſtūt: ⁊ ipſe ē caput corꝑis eccl̄ie: q eſt
p̄ncipiū p̄mogenitꝰ ex mortuis: vt ſit ipſe in oī-
bus p̄matū tenēs: qꝛ in ipſo cōplacuit oēʒ pleī-
tudinē diuitat' hītare corporalr̄: ⁊ ꝑ eū recōcili
are oīa. In ipſo pacificās ꝑ ſanguinē crucis eiꝰ:
ſiue q̄ in celis: ſiue q̄ in t̄ris ſunt. Ꝥ ille. Et glo. di
cit ꝙ xp̄s Jeſus caput eccl̄ie eſt ſcḋm hūanā nāʒ.
qꝛ ſcḋm diuā oīum ē caput. Et Nicolaus de lira
ſuꝑ epl̄as Pauli exponēs anḋicta ꝟba dic̄ ſic.
Diuitas viuendo ſibi hoīeʒ. i. hūanā nām illā tā
q̄ʒ caput regens: ⁊ in ea influēs ꝑ modū meriti:
oēs ſenſus ſp̄uales in xp̄o eē voluit. i. oēm ꝑfe-
ctōʒ ſenſuū ſp̄ualiū ꝑ modū capitis. ad Ephe. i.
Ipſū dedit caput ſuꝑ oēm eccl̄iā. Et dr̄ p̄mogē
nitus ex mortuis. i. p̄mus ex mortuis ad īmorta
litatē reſurgēs. Apoc̄. i. p̄mogenitꝰ mortuoꝝ: ut
ſit ipſe in oībꝰ tā p̄cedentibꝰ q̄ʒ ſeq̄ntibꝰ p̄matū
tenens. qꝛ caput ipſe ē tā antiq̄ꝝ q̄ʒ modernoꝝ
ꝑ fidē incarnatōis ꝓmiſſe ⁊ exhibite. Et merito
Ꝥ eſt: qꝛ in ipſo ↄplacuit. i. toti trinitati ſimul pla-
cuit: oēm plenitudinē. ſ. nature: gr̄e: ⁊ glorie hī-
tare. Nature quidē: qꝛ d̄s. gr̄e. i. oīum ꝟtutū in
quantū viator. glorie inq̄ntū cōꝑhenſor. Ꝥ ille.

Nōnᵐ ꝙ xp̄s dr̄ caput eccl̄ie ad ſimilitudi-
nē hūani capitis. In q̊ tria poſſumꝰ ↄſiderare. ſ.
ordinē: ꝑfectōʒ: ⁊ ꝟtutē. Ordinē qꝛ ē p̄ma ꝑs cō
poris: icipiendo a ſuꝑiori. Et inde eſt ꝙ oē p̄nᵐ
ſolet vocari caput. ſcḋm illud Hiere. ij. Ad oē ca-
put vie poſuiſti me lupanar tibi. Perfectōʒ: qꝛ
in capite vigent oēs ſenſus interiores ⁊ ext'iorſ
Cū in ceťis ſit ſolus tactꝰ. Iñ dr̄ Iſa. ix. Senex
⁊ honorabil' ipſe ē caput. Uirtutē: qꝛ ꝟtus ⁊ mo
tus ceťoꝝ mēbroꝝ ⁊ eoꝝ gubernatio: eoꝝ actu
um ē a capite ꝑꝑ vī ſenſitiuā ⁊ motiuā ibi dn̄an
tē. vn̄ rector dr̄ caput ꝑpl'i. i. Re. xiij. Cū eſſes ꝑ-
uulus in oculis tuis caput in tribubꝰ iſrl' factus
es. Hec āt tria cōpetunt xp̄o. p̊ ſcḋm ꝓpinq̄tateʒ
ad deū: qꝛ eiꝰ gr̄a ceťis altior fuit. Ro. viij. vid̄
ſcḋm ibi. ſc̄o ꝑfectōʒ ꝑꝑ plenitudinē oīuʒ gr̄aꝝ.
Jo. p̊. Uidimꝰ eū plenū gr̄a ⁊ ꝟi. tertio ꝟtutē hʒ
influēdi in oīa mēbra. Jo. p̊. De plenitudine eiꝰ
oēs accepimꝰ. Et ſic pʒ ꝟitas rōe ꝓbata ⁊c̄. Eſt
igit̄ caput. nō oīs īfluit grām. auctoritate: vt d̄s
Inſtrumētalr̄: vt hō ⁊c̄. Tertio ꝓbat̄ Ꝥ ꝟitas

exꝰ. Nō: n. ſine grādi myſterio a deo inſpiratuſ
Pilatꝰ cū Jeſuʒ ſn̄iaſſet ad mortē: voluit vt ſu
pra caput xp̄i tabula apponeret̄: vbi ſcriptū lr̄iſ
grecis eēt latinis: ⁊ hebraicis. Jeſus naçarenuſ
rex iudeoꝝ. Ubi nō ꝙ int̄ gn̄a liguaꝝ q̄ in nūe
ro ſunt. lxxij. tria gn̄a p̄ncipalia erant. ſ. Latina
ꝑꝑ nobilitatē Romani ip̄ij. Luc̄. ij. Exijt edc̄m
a Ceſare Auguſto: vt deſcriberet̄ vniuerſus or
bis. Greca ꝑꝑ ſapiām. i. Cor. i. Judei ſigᵃ petūt:
⁊ greci ſapiam q̄runt. Hebrea ꝑꝑ p̄matū: qm̄ Ꝥ
p̄ma ligua fuit: ⁊ q̄ſi oīuʒ aliaꝝ linguaꝝ mater.
Nā vſqʒ ad edificatōʒ turris Babel: ſola ligua
hebrea fuit. qḋ pʒ. qꝛ noīa q̄ legunt̄ vſqʒ ad diui
ſionē linguaꝝ: hebrea ſūt. Gen̄. xi. Ecce vnꝰ eſt
ꝑpl's ⁊ vnū labiū oībꝰ ⁊c̄. Uenite ġ deſcendaʒꝰ
⁊ ↄfundamꝰ ibi linguā eoꝝ: vt nō audiat vnuſ-
q̄ſqʒ vocē ꝓximi ſui. i. nō itelligat. Idcirco vo-
catū ē nomē eꝰ Babel. qꝛ ibi ↄfuſuʒ ē labiū vni-
uerſe t̄re. Ꝥ ibi. Titulus ġ xp̄i ſcriptꝰ erat his tri
bus linguis: vt haꝝ triū p̄ncipaliū linguaꝝ ho-
mines q ↄuenerāt ad feſtū illud legē poſſent ⁊ i
telligē. Utrū āt p̄nᵐ tituli illis tribꝰ linguis ſcri
ptū eēt incertū ē. Sed finis iſte. rex iudeoꝝ. hn̄
ſic ſcriptꝰ ē. hebraice quidē ſic. malcꝰ iudeoruʒ.
grece ſic. baſilios exomoleō. latine ſic. rex ↄfitē
tiū. Crux. n. xp̄i deſuꝑ p̊ lignū t'nſuerſū nō hēbat
ſed tm̄ hēbat formā Thau. Sed Pilatꝰ ta-
bulā affixā deſuꝑ poſuit: ⁊ ſuꝑ illā alia tabula in
t'nſuerſo erat ↄfecta in hanc formā. ⁊ i ipſa
t'nſuerſa ſcriptꝰ erat titulꝰ illis tribꝰ linguis ſcri
ptus. Jo. xviiij. Scripſit āt ⁊ titulū Pilatꝰ: ⁊ po
ſuit ſuꝑ crucē. Erat āt ſcriptꝰ. Jeſus naçarenus
rex iudeoꝝ. hunc ġ titulū multi iudeoꝝ legerūt
qꝛ ꝓpe ciuitatē erat locꝰ vbi crucifixꝰ ē Jeſus.
Et erat ſcriptꝰ hebraice: grece ⁊ latine. Dicebāt
ġ Pilato pōtifices iudeoꝝ. Noli ſcribē. rex iu-
deoꝝ: qꝛ ipſe dixit. rex ſū iudeoꝝ. rn̄dit Pilatuſ
qḋ ſcripſi: ſcripſi. Et Luc̄. xxiij. Erat āt ⁊ ſuꝑſcri
ptio ſcripta ſuꝑ eū lr̄is grecis latinis ⁊ hebraiciſ
hic eſt rex iudeoꝝ. Et Mat. xxvij. Et īpoſuerūt
ſuꝑ caput eiꝰ cām ipſiꝰ ſcriptā. hic ē Jeſus rex iu
deoꝝ. i. iō crucifixus eſt: qꝛ erat rex iudeoꝝ. Et
Marci. xv. Et erat titulꝰ cāe eiꝰ inſcriptꝰ. hic ē
rex iudeoꝝ. Ecce ꝙ oēs euāgeliſte de Ꝥ titulo
teſtant̄. Quia igit̄ Ꝥ tribꝰ linguis ſcriptū erat: in
huiꝰ rei memoriā eccl̄ia ſtatuit: ut in miſſa d̄ tri
bus iſtis linguis aliq̄ ꝟba ponant̄. Grece. n. po
nunt̄ Kyrieleyſon: xp̄eleyſon: Kyrieleyſon. tri-
plicant̄ āt p̄dicta ꝟba: qꝛ miſcordiā ſc̄e trinita
tis inuocāt celebrantes an̄q̄ʒ orōnes ꝓ ꝑpl'o fū
dant. Interp̄tat̄. n. Kyriel. dn̄e miſere. Nā ky-
rie ſonat dn̄e: eleyſon miſere. ⁊ xp̄eleyſon. i. xp̄e
miſere. Et dr̄ nonies ſcḋm vnū modū exponēdi
ↄ nouē gn̄a pccōꝝ. primū genꝰ ē origīalis pccm̄.
ſcḋm venialis. 3ᵐ mortalis. Itē pccm̄ cogitatōis
locutionis ⁊ opatōis. Itē pccm̄ fragilitatis: ſim
plicitatis: ⁊ malignitatis. vn̄ nonies dicimꝰ q̄ſi
de oībus iſtis gn̄ibuſ pccōꝝ miſcordiā poſtule
mus. Sed Ꝥ t'nſeamꝰ. Hebraice ꝟo ī miſſa po
nit̄. alleluya. Eſt āt alleluya angelica laus: ſn̄ia

quidē breuis magnū ↄtinens iubilū. Et vt dixi
alleluia hebraicū nomē eſt potiꝰ q̄dē ſignificās
q̄ʒ exprimēs ieffabile gaudiū ab hac vita ꝑegri
nū. gaudiū. ſ. angeloꝝ ⁊ hoīuʒ in et'na felicitate
letātiū ꝓpter merita paſſiōis xp̄i. ad Col. i. Pa
cificans q̄ in cel' ⁊ q̄ in t̄ris. Augꝰ aūt ſc̄is alleln
ia ſic exponit. al. i. ſaluū. le. i. me. lu. i. fac. ia. i. ad
dn̄m. Hiero. ſic. Alle. i. cātate. lu. i. laudē. ia. i. ad
dn̄m. Gregꝰ aūt ſic. alle. i. pr̄. lu. i. filiꝰ. ia. i. ſpiritꝰ
ſc̄uſ. Ul' alle. i. lux lu. i. vita. ia. i. ſalꝰ. Magr̄ Pe
truſ altiſiodorēſis ſic exponit. al. i. altiſſimꝰ. le. i.
leuatꝰ ī cruce. lu. i. lugebāt apl'i. ia. iā reſurrexit
Et dicit btūs Augꝰ ī glo. pſalterij ꝙ alleluia ē
ꝟbū ipatiui modi. ⁊ ſonat alleln. i. laudate. ia. i.
vniuerſalē. ſ. deū. vel. i. vniuerſalr̄: q̄ſi dicat̄ vni
uerſalr̄ laudate deū. Tranſeamꝰ iſta: qꝛ ī ſer-
monibus de ſacris quos deo duce poſt Ꝥ opus
ↄponere intēdo iſta mā diffuſiꝰ declarabit̄. Ce-
tera ꝟo que in miſſa dicunt̄: in latina ligua exꝓ
munt̄: vt pʒ. Quare ex his ſatiſ euidēter ↄcludē
poſſumꝰ: ꝙ Jeſus gl'oſus dux ⁊ dn̄s ⁊ caput eſt
totiꝰ xp̄iani exercitꝰ. Et ſic pʒ 3ᵃ ꝟitas. Q̄ꝫtū
ad tertiā ꝟi. dico ꝙ ſex ſunt gn̄a hoīum quoruʒ
xp̄s nō eſt caput: ſʒ diabolꝰ infernal'. vʒ. Pagāi
iudei: hētici: excōicati: peccātes mortalr̄ ⁊ n̄ pe-
nitētes: ⁊ finalr̄ oēs dānati. Primū inq̄ʒ ge-
nus cuiꝰ dux ⁊ caput diabolꝰ eſt: ſunt oēs paga
ni. Audi Paulū p̊ᵃ Cor. vi. Quid ad nos de his
q foris ſ̄. ⁊ infra. Neſcitis qm̄ corꝑa vr̄a mēbra
ſunt xp̄i. Tollēſ ġ mēbra xp̄i faciā mēbra mere
tricis? abſit. An neſcitiſ qm̄ q adheret meretrici
vnū corpꝰ efficit̄. Erūt inq̄t duo in carne vna. q
aūt adheret deo vnus ſp̄us eſt. hec ille. Ex qbꝰ
ꝟbis arguo ſic. Quicūqʒ nō vnit̄ ꝓprio capiti: n̄
pōt verā vitā hr̄e. ſed xp̄us eſt veꝝ caput oīum
vt eſt oſtn̄ſum in alia ꝟitate. ġ q nō vnit̄ ei: nō pōt
verā vitā hr̄e. Tūc vltra. pagani nō vniūt̄ xp̄o.
ġ vitā verā non hn̄t. Itē arguit̄ ſic. Quicūqʒ nō
eſt deſpōſatus ꝟo ſpōſo: eſt in adulterio. ſʒ verꝰ
ſpōſus eſt xp̄us Jeſus. Oſee. ij. Et ſpōſaui te mi
hi in fide. ġ q nō eſt ei deſpōſatꝰ: eſt in adulterio.
Tūc vltra. pagani nō deſponſant̄ xp̄o. ġ ſunt in
adulterio. Sūt in adult'io. ġ in mortali pctō. ⁊ ꝑ
ↄn̄s dānati. Sʒ q̄rit̄ an pagani ad quos apl'oruʒ
p̄dicatio nō ꝑuenit: aut vbi nō p̄dicat̄ alia fideſ
ꝓpter iguorātiā fidei xp̄i excuſari poſſint? Cer-
te dico ꝙ apl'i in oībus ꝑtibꝰ p̄ncipalibꝰ mundi
fidē xp̄i p̄dicauerūt: vbi oēs vicine ciuitates ↄ
uenire poterāt. qꝛ in oēm terrā exiuit ſonuſ eoꝝ
⁊ in fines orbis terre ꝟba eoꝝ. ⁊ iō nullus tunc
tp̄is excuſatus eſt. Silr̄ nec nūc. qꝛ vbiqʒ fides
xp̄i noiat̄. Pn̄t ġ pagani illaʒ inquirē ⁊ ſectari ſi
vellēt. Audi pulcherimū textū. di. xxxvij. §. vt
itaqʒ. ⁊ c. ſi. in fine dr̄ ſic. Nō. n. oīs ignorantia ē
īmunis a culpa. Sʒ ignorāſ pōt excuſari. ſ. a pēa
eterna: q q̄ diſceret nō inuenit. Illis aūt oīo igno
ſci nō poterit: q a quo diſceret copiā hn̄tes. opā
nō dederūt. Et ſt̄ ꝟba bt̄i Aug. q̄re ⁊c̄. Scḋm
genꝰ cuiꝰ diabolꝰ caput eſt: ſunt oēs hētici. Au
di ꝓpham. Qui videbāt me. ſ. in lege ⁊ euāg'lio

foras fugierūt a me. ſ. ꝑ eoꝝ male intellecta. A
male itellectis interp̄tatiſqʒ ſcripturis tanta hē
ticoꝝ multitudo initiū ſumpſit. vt dic̄ Augꝰ d̄ ci.
dei. Inde Paulus ad Ro. xvi. Obſecro inquit
vos fr̄es: vt obſeruetis eos: q diſſenſiōes ⁊ offē
dicula p̄ter doctrinā quā didiciſtis faciūt: ⁊ de
clinate ab illiſ. Huiuſmodi. n. xp̄o nō ſeruiūt: ſed
ſuo ventri. Et ꝑ dulces ſermones ⁊ blanditiones
ſeducūt corda innocentiū. i. ſimpliciū. Hi ſt̄ falſi
ꝓphete de qbuſ dn̄s ait. Math. vij. Attēdite a
falſis ꝓphis. Plus. n. ait Ber. ſuꝑ Cant'. longe
nocet falſus catholicꝰ q̄ʒ ſi veruſ appareat here
ticus. Math. vij. Ueniūt ad vos in veſtimētis
ouiū: intrinſecus aūt ſunt lupi rapaces. Multa
dici poſſent circa iſtā mām: tn̄ alibi etiam iſtam
mām tangimꝰ. Accipiamꝰ ꝓ oībus hēticis iſtaʒ
regulā gn̄alē: q̄ ponit̄. xxiij. q. iij. c. q. vbi dicit̄ ſic.
Qui in eccl̄ia xp̄i mōbidū aliq̄d prauūqʒ ſapiūt
ſi correcti vt ſanū rectūqʒ ſapiūt: reſiſtūt ↄtuaci
ter: ⁊ ſua peſtifera ⁊ mortifera dogmata emēda
re nolūt: ſed defendē ꝑſiſtūt: hētici ſt̄. Ꝥ ibi. Et ſt̄
ꝟba Aug. ↄ māicheos. Et ita ſupple vt heretici
puniēdi ſunt. q̄re ⁊c̄. Tertiū genꝰ cuiꝰ caput ⁊
capitaneꝰ diabolꝰ eſt: ſūt oēs excōicati. Ubi no
tandū ꝙ duplex eſt excōicatio. ſ. maior ⁊ minor
Maior ē ſeꝑatio a cōione fideliū. Minor a cō
munione ſacroꝝ. Maior a canōe diuerſis mōiſ
infligit̄. Prīo oēs q iniecerit manꝰ violētas ī
clericū: ſ. maiori excōicatōe ꝑcuſſi. xvij. q. iiij. ſi
qs ſuadēte. Et de ſen. excō. n̄ dubiū. Itē oēs in
cēdiarij. ex̄ de ſen. excō. ex tua. ⁊ ſic d̄ alijs. q̄ vi
dē in Piſanella poteris ſi placʒ. Excōicatio mi
nor pluribꝰ modis ↄtingit. Prīo hac excōica
tōe excōicatus eſt oīs mortalr̄ peccans. xi. q. iij.
audi. vbi dr̄. Audi deniqʒ apl̄m dicentē d̄ eo q
peccauerat. Tradidi inq̄t hmōi hoīem ſathane
in iteritu carnis: vt ſp̄us ſaluus fiat in die dn̄i. Ꝥ
ibi. Et Ꝥ excōicatio ꝓ pctō mortali infligit̄ a d̄o
ipſo. Itē oēs ꝑticipāteſ cū excōicato: in comedē
do: bibēdo: loquēdo: ⁊ hmōi. dūmodo nō ſit ꝑti-
ceps crimis ꝑ ↄſenſū: auxiliū: ↄſiliū: l' fauorē. xi.
q. iij. cū excōicato. vbi dr̄ ſic. Cū excōicato neqʒ
orare: nʒ loq̄ niſi q̄ ad eādē excōicatōeʒ ꝑtinent
nec veſci lʒ. Si qs. n. cū eo aut palā aut abſcōſe
locutꝰ fuerit: ſtati cū eo cōem excōicatōis ↄhat
penā. Ꝥ ibi. Pn̄t tn̄ tales a ſimplici ſacerdote ab
ſolui. ex̄ de ſen. excō. nuꝑ. Itē hac excōicatōe fe
riunt̄ oēs notorij ſimōiaci. i. q. i. reꝑiunt̄ q̄ʒplimi
vbi de ordinatis ſimōiace dr̄. ⁊ ſic de lijs. Pōa
mus ġ iſtā regulā gn̄alē. Qꝛ q̄ncūqʒ qs publice
excōicatus itraret eccl̄iaʒ vbi diuīa officia cele
brarent̄: oēs q ibi ſūt tā laici q̄ʒ clerici in teſtimo
niuʒ ꝙ ſunt mēbra diaboli: dn̄t ſine mora offm̄
dimittē ⁊ fugē de eccl̄ia: aut ip̄m expellē ſic̄ fe-
cerūt iudei cecū natū ↄfitētē xp̄m. Jo. ix. Hec
regl'a declāt̄. xxiiij. q. i. oīs q. ⁊. xi. q. iij. ſic apl'i. ī
gl. vbi dr̄ ſic. Sic apl'i ſtatuerūt dicētes: cū excōi
catis n̄ eſt cōicaudū. Et ſi qs cū excōicato auer
tēdo r'las. ſ. eccl'iaſticas. i. canōes ſcient̄ ī domo
ſil' locutꝰ fuerit l' orauerit: ille cōione ꝑuet̄. Ꝥ ibi.

vbi glo.ſic ait. Si ḡ excõicat⁹ ītrat eccl'iaȝ oẽs
exibūt.xxiiij.q.i.oĩs q. Et notant̄ dixi. ſi qs pu-
blice excõicatus ītrauerit eccl'iaȝ.q2 ſi eēt occl'
tus ꝛ nõ public⁹ ſolū illi exire dīt qbus ħ notuȝ
fuerit: ꝛ honeſte ne alios ſcādaliçēt. Facit ad ħ
c.ſi tñ. vi.q.ij. vbi dr̄. Si tñ ep̄s alieni ſceleris
ꝯſciū nouit: q̄diu ꝓbare nõ põt: nihil ꝓferat: ſȝ
cū ipſo ſecretis ad ꝯpūctōeȝ ei⁹ correctōib⁹ ela
boret. hec ibi. Idē cū p̄ma glo.h⁹ capl'i. ꝛ.ij.q.i.
ſi peccauerit. ꝛ.xlvi.di.c.cleric⁹ q. ſm Archi. ꝛ ī
Clem̄.fa. de ſen.excõ.in glo.ſup ṽbo. publice.
cū glo.ſeq̄nti. Sȝ hic q̄ro tria: Pri^m^.pono per
caſū q̄ p̄ſbyter incepit miſſaȝ: ꝛ dixit orōnes ꝛ
ep'l'am ꝛ euangeliū: ꝛ publice excõicat⁹ eccl'iaȝ
intrat: oēſ aſtantes fugiūt: qd faciet p̄ſbyter: di
cit glo.ſup dicto.c.ſicut q̄ apl'i.q̄ ſi ſacēdos miſ
ſaȝ incepat: nõ exibit ipſe. q2 nõ dȝ relinq̄re offi
ciū incōpletū. hec glo. Dñs Inno.de ſen.excõ.
c.nup.exponit iſtā glo. ꝛ dicit q̄ ħ dȝ intelligi ſi
canonē incepat: alit nõ. Scdo q̄ro an excõi-
cat⁹ poſſit intrare eccleſiā ad dicendū ſuas o-
ratiōes: ꝛ faciendū ſuas deuotōes. Dico q̄ ſic.
dūmõ tali hora intret q̄ dĩna officia nõ celebrā
tur.pȝ hec r̄nſio.i.q.i.q ſtudet.in glo. Tertio
q̄ro an excõicat⁹ qñ p̄dicat̄ ꝛ intrans eccl'iam ꝛ
audit predicatorē debeat expelli: ꝛ p̄dicator ñ
p̄dicare. dico q̄ nec expelli: nec p̄dicator a ſua
p̄dicatione deſiſtē dȝ.pȝ iſta r̄nſio de con.di.i.c.
ep̄s. vbi dr̄. Ep̄s nullū ꝓhibet ingredi eccl'iam
ꝛ audire ṽbū dei: ſiue gentilē: ſiue hereticū: ſiuē
iudeū ꝛc̄. Et ex̄ de ſen.excõ.c.r̄nſo. ꝛ.c.cū volū
tate. Capl'm r̄nſo dicit ſic. R̄nſo nr̄o poſtulas e-
doceri: an cū ferrarienſes ciues excõicationiſ ꝛ
īt̄dicti ſententijs ſint ligati: liceat tibi viros ꝛ
mulieres ſemel in ebdomoda l' menſe apud ali-
quā eccl'iam cõuocare: quib⁹ p̄dices ṽbū dei:
vt eoſdē ad correctōȝ inducas. Sup q̄ r̄ndemuſ
q̄ ſine ſcrupulo ꝯſcie ħ facē poteris: cū videris
expedire: dūmõ circa formā īt̄dicti nullū eiſ di
uinū offm̄ celebret̄ ꝛc̄. Et glo.ſup ṽbo.cū vide-
ris expedire.adducit.xj.q.iij.añceſſor. ꝛ.ſ.dēm
c.cū voluntate.qd̄ dicit ſic. ꝛ facit multū ꝓ ſup
dictis. Cū volūtate inq̄t ac ꝓpoſito maleficia di
ſtinguant̄: excõicatōis ſn̄iam nõ incurrit: q excõ
municato.ſ.maiori excõicatōe ſupple in hiſ q̄ ad
abſolutōȝ l' alias ad ſalutē aīe ꝑtinēt: in locutō-
ne ꝑticipat. lȝ ēt alia ṽba incident̄ vt apud euȝ
magis ꝓficiat inſ̄ponat. Predicatores q̄ȝ q pe-
nes excõicatos l' alios alienaꝝ reꝝ detentores
in p̄dicatōib⁹ ꝛ ꝯfeſſiōib⁹ q̄ſi gerūt cām eoꝝ ad
q̄s res p̄dicte ſpectare noſcunt̄: elemoſynas pñt
ab ill' licite recipe. p̄ſerti ſi alias nõ valeāt i illo
loco ſuſtentatōȝ h̄re ꝛc̄. Et glo.ſup ṽbo ad ſalu
tē.dicit q̄ oīb⁹ modis quib⁹ ꝓficē poſſum⁹ ad
ſalutē aīe: lȝ cū excõicato ꝯuerſari ꝛ ꝑticipare: a
lias nõ. ꝛ ē glo. Bernar. Et hec ſufficiāt ꝓ p̄nti
mā. Quintū gen⁹ hoīuȝ: q̄ꝝ diabolus caput
ē: ſunt oēs in pc̄cis mortalib⁹ ꝑſeuerantes. i. ad
Cor.vj. An neſcitis q̄ iniq regnū dei ñ poſſide-
būt: nolite errare: neq̄ʒ fornicarī: neq̄ʒ idolis ſ-
uiētes: neq̄ʒ adulteri: neq̄ʒ molles: neq̄ʒ auari: nȝ
ebrioſi: neq̄ʒ maledici: neq̄ʒ rapaces regnuȝ dei
poſſidebūt. ħ ille. Et ad Gal.v. Manifeſta ſūt
opa carnis: q̄ ſūt fornicatio: īmūdicia ꝛc̄. ꝛ ſeq̄t.
Qui talia agūt reg^m^ dei ñ ꝯſeq̄nt. Et ad Ephe.
v. Scitote ītelligētes q̄ oīs fornicator: aut im-
mūdus aut auar⁹: qd̄ ē idoloꝝ ſuit⁹: nõ hȝ hēdi-
tatē in regno xp̄i ꝛ dei. ħ ille ꝛc̄. Sextū ꝛ vl-
timū gen⁹ ſūt oēs dānati. Mat.xiij. Bonos e-
legert̄ in vaſa ſua: malos āt foras miſerunt. Et
Greg.ſup Mat. Caput oīuȝ maloꝝ ē diabol⁹:
ꝛ h⁹ mēbra ſūt iniq. ꝓprie tñ iniq ſūt oēs dānati
q nunq̄ʒ bñ faciunt. quare ꝛc̄. Et iſta ſufficiāt ti-
bi anima mea pro preſenti conclōne ꝛc̄.

De fundamētiſ ꝛ roboratione fidei conclo 3^a^.

Ccipe tertiā ꝯclōȝ. vȝ. Tātis poptimis
fundamētis fides xp̄i ē roborata: ꝛ robo
rat̄ indies: q̄ oīno credo: qcūq̄ʒ in illam
credūt filij dei efficient̄. vbi tres ingram⁹ ṽita.
vȝ. P^a^ ṽi.ē. Qūo fides xp̄i ē roborata. 2^a^ ṽi
tas. Qūo fides xp̄i ē ſublimata. 3^a^ ṽi.ē. Qūo
fides xp̄i credētib⁹ ſit accōmodata. Quantū
ad primā dico q̄ fides triplici roborat̄ fundam̄-
to. vȝ. fundamēto ſacre ſcripture: fūdamēto imita
tōis ſcōꝝ: ꝛ fundamēto multiplicatōis ſignoruȝ.
Pri^m^ inq̄ʒ funda^m^ ē ſacre ſcripture. Triplex
ſcriptura corroborat ꝛ fortificat fidē gl'oſi Ieſu
vȝ. ſcriptura euāgelica: ſcripta canonica: ꝛ ſcri-
ptura ciuil'. P^o^ ſcripta euāgelica. Audi Io.
xij. ꝛ fuert̄ ṽba xp̄i. Ambulate dū lucē habetiſ:
vt ñ vos tenebre cōphēdāt. q ābulat in tenebriſ
neſcit q̄ vadat. dū lucē habetis credite in luceȝ
vt filij lucis ſitis. Ego lux veni in mūdū: vt oīs
q credit in me in tenebris ñ maneat. O doctor̄ſ
ad quē ſenſū trahi debēt iſta ṽba: an ad ſenſuȝ
ꝓprij cerebri: an ad ꝓpriū ſenſū. Audi pulchrū
tex^m^: di.xxxvij.c.relatū. vbi ſic circa medieta-
tē capl'i dr̄. Sūt.n.multa ṽba q̄ in ſcripturis di
nis pñt rethi ad eū ſenſū quē ſibi vn⁹qſq̄ʒ ſpōte
p̄ſūpſit. ſed ñ dȝ. nõ.n.ſenſus extrinſec⁹ alienū.ſ.
a lr̄a ꝛ extneū debetis q̄rere: vt qūo ipſū ex ſcri-
pturaꝝ auc̄te ꝯfirmetis: ſȝ ex ipſis ſcripturis ſē
ſū capē ṽitatis. Et iō dȝ ab eo ſciaȝ diſcē ſcriptu
raꝝ: q eā a maiorib⁹ ſm ṽitatē ſibi traditā ſuat:
vt ꝛ ipſe poſſet eā quā recte ſuſcepit: ꝯpetent̄ aſ
ſerere ꝛc̄. Fac.c.ne īniteris prudētie tue. ex̄ de
ꝯſti. Ex his ṽbis apparet q̄ null⁹ ſacras ſcriptu
ras ꝓprio ſenſu audeat exponē.ſ.malo: ſȝ ſȝ qd̄
a ſcīs doctorib⁹ ē declaratū. Qūo ḡ debeȝ⁹ ex
ponē xp̄m eē lumē veꝝ illūinans oēm hoīeȝ ve
nientē in hunc mūdū: ꝛ q ipſū ſequit̄ in tenebris
ñ maneat. Certe xp̄s nr̄m lumē ē ꝑ fidē: q2 fideſ
hitus ē illūinans intellectū ad aſſentiendū prie
ṽitati pp ſe. ḡ q fidē xp̄i nõ hȝ: in tenebris ē. ꝛ q ī
tenebris ē: neſcit q̄ vadat: vt dicit hic text⁹ Io.
Et ꝯfirmat̄ ſic. Leges gn̄ales ab oībus ſubditiſ
debent ſuari: ſed xp̄i lex ſup̄ poſita ē lex vniuer
ſalis.ſ. ordinās vt oēs eredē debeāt i eū. ḡ dȝ ab
oīb⁹ obſuari. ꝯña nõ. ꝛ maior ſatis nõ. ex̄ de cõ
ſti.c.i.cū glo. Minor pȝ: q2 dicit. oīs q credit in
me in tenebris nõ maneat. Itē ꝛ Io.iij.dr̄. Niſi
qs renat⁹ fuerit denuo: nõ põt intrare in regnū
dei. ḡ q in xp̄i fide nõ ē: ſaluari ñ põt. Itē Mar.
vltimo dr̄. Eūteſ ꝑ vniuerſū mūdū p̄dicate euā
geliū oī creature: baptiçātes eos in noīe p̄ris ꝛ
filij ꝛ ſp̄ūs ſci. q crediderit ꝛ baptiçat⁹ fuerit ſal
uuſ erit. q ṽo nõ crediderit ꝯdemnabit̄. Quid ḡ
obſtaculi eſt: ex q̄ gn̄aliter dr̄. q nõ crediderit ꝯ
demnabit̄. Plēs ſunt alie euāgelice auc̄teſ: ſed
iſte ſufficiāt. Scdo fides nr̄a corroborat̄ au-
ctoritate canõica. audi tex. pulcherri^m^. xxiiij. q.
iij.c.oīs. vbi dr̄ ſic. Oīs q recedit ꝛ nõ ꝑmanet ī
doctrina xp̄i: deū nõ hȝ. Qui ꝑmanet ī doctrīa
xp̄i: hic ꝛ filiū ꝛ p̄rem hȝ. Si qs venerit ad vos
ꝛ hāc doctrinā nõ affert: nolite eū recipe in do^a^
glo.interli. ſi dixerit ſe eē p̄dicatorē. nec aue ei
dixeritis. q2 ſupple eſt excõicat⁹. q2 q dicit illi a
ue: cõicat opib⁹ e⁹. ħ ibi. Audi aliū tex. lxxxiij.
di.c.q cathedrā. vbi dicit text⁹. Qui cathedraȝ
Petri ſup quā fūdata eſt eccl'ia deſit: in eccl'ia
ſe eē nõ ꝯfidat. Et ſunt ṽba Cypriani. Idē in.c.
teneam⁹ fratꝝ vnitatē.i.q.i. Itē audi aliuȝ tex.
di.xxi.c.in nouo teſtō. vbi ſic dr̄. In nouo teſtō
poſt xp̄m dñm a Petro ſacerdotal' cepit ordo.
q2 ipſi primū prim⁹ põtificat⁹ in eccl'ia xp̄i dat⁹
eſt: dicēte dño ad eū. Tu es Petruſ ꝛ ſup hanc
petrā edificabo eccl'iam meā. ꝛ porte inferi non
p̄ualebūt aduerſus eā. ꝛ tibi dabo claueſ regni
celoꝝ. Hic ḡ ligādi ſoluēdiq̄ʒ p̄tātem p̄muſ acce
pit a dño. p̄muſq̄ʒ ad fidē pp'lm ṽtute ſue p̄dica
tōis adduxit. Ceteri ṽo appl'i cū eo pari ꝯſōtio:
honore: ꝛ p̄tāte: non tñ in diſpenſatōe. dicit glo.
īterli. accepert̄ ip̄m: p̄ncipēq̄ʒ eoꝝ eē voluert̄. q
ꝛ iubente dño: in toto orbe terraꝝ diſpſi: euāge
lia p̄dicauert̄. Ipſis q̄ȝ decedentib⁹ in eoꝝ loco
ſurrexert̄ epi: q̄ꝝ ordinatio p̄taxato.i.p̄dicto or
dine ꝛ mõ fieri dȝ: q̄s q recipit: ꝛ ṽba eoꝝ: deuȝ
recipit. Qui aūt ſp̄nit eos: eū a q̄ miſſi ſt̄ ꝛ c⁹ fun
gunt̄ legatōe ſp̄nit. ꝛ ip̄e īdubitāter ſp̄net̄ a dño
Uidētes aūt ꝛ ipſi apl'i meſſeȝ multā ꝛ oparios
paucos: rogauert̄ dñm meſſiſ vt mittēt oparioſ
in meſſē ſuā: vt ab eis electi ſt̄. lxxij. diſcipl'i q̄rū
tipū gerūt p̄ſbyteri: atq̄ʒ in eoꝝ loco ſt̄ ꝯſtituti ī
eccl'ia. ħ ibi. Et ſt̄ ṽba Anacleti pape. Idē i.c.
ſe. qd̄ incipit. q̄uiſ. Itē.c.oīs. ꝛ.c.ſeq̄nti. Et ꝯfir
mant̄ oīa ꝑ tex. trāſlato ſacerdotō. ex̄ d̄ ꝯſti. ubi
ſic dr̄. Trāſlato ſacerdotio: neceſſe ē vt ꝛ legis
trāſlatio fiat. q2 ſil' ꝛ ab eodē ꝛ ſub eadē ſpōſiōe
vtraq̄ʒ data ſūt. qd̄ d̄ vno dr̄: nc̄ce eſt qd̄ d̄ alt'o
intelligat̄. hec ibi. Et eſt ſenſus iſtoꝝ ṽboruȝ. q̄
ex q̄ ſacerdotiū a iudeis trāſiuit i Petꝝ: neceſſe
eſt vt ꝛ lex trāſeat in Petꝝ. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſȝ legē Pe
tri viuē. Et rō. q2 ab eodē: ꝛ eod̄ tp̄e: ꝛ eadē ſpō
ſione: ābo data ſūt. ꝛ de ſilib⁹ ad ſilē valȝ arg^m^.
iō neceſſe ē: qd̄ de vno dr̄: de altero intelligat̄.
Glo. aūt ſa ſup ṽbo trāſlato. declāt qñ fuit trāſ
latū ſacerdotiū in Petꝝ. Et ponit duas expōeſ
Pria expō dicit q̄ tunc trāſlatū eſt: qñ xp̄s di
xit Petro. Paſce oues meas. d̄ electōe ſigifica
tiū. Scda expō dicit q̄ tūc trāſlatū eſt: qñ xp̄uſ
dixit. Ite docete oēs gentes. de ꝯſe. di. iiij.c. ꝓ
prie. Et cõcludit glo. Nõ eſt ḡ lex apud iudeos:
ſed apud Petꝝ ꝛ ſuos. Et q̄ fuerit trāſlatuȝ pȝ
di.xxi. In nouo teſtō. qd̄ ego adduxi paulo añ.
Hec dicit iſta glo. Et glo. ſup ṽbo. ſacerdotio. d̄
clarat qd̄ fuit illud ſacerdotiū trāſlatū. ꝛ dic̄ q̄
nõ fuit illud Melchiſedech. q2 Melchiſedech
bene ꝑ qngentos annos fuit ante legē. Si.n. d̄
illo intelligeret̄ text⁹ eſſet falſus: cū dicat q̄ eo
dem tēpore vtraq̄ʒ data ſunt. Intelligit̄ ergo d̄
ſacerdotio leuitico. qd̄ cuȝ lege ſimul Moyſi a
dño datū eſt in mõte: ꝛ eadē ſponſiōe. qm̄ data
lege dixit fili⁹ iſr'l ꝑ Moyſen. Audi iſr'l mādata
mea ꝛ ea ſerua in corde tuo. dabo tibi terrā flu
entē lac ꝛ mel ꝛc̄. ꝛ tūc ibi ꝓmiſerunt ſeruare le
gem ꝛ ſacerdotiū. ꝛ iō dixit ſub eadē ſponſione.
Hec ponit glo. ſup verbo ſponſiōe. Et hec ſuffi-
ciant q̄tum ad legē canonicā. Tertio robo-
ratur fides xp̄iana ꝑ ſcripturā ciuilē: ſiue per le
ges ciuiles. Tot.n. potentiſſimi īperatores p̄ce
dentes: in ſuis legib⁹ ſemꝑ ꝓfitent̄ fidē xp̄ianā.
Audi quid dicat impator in d̄cretis notatū. di.
xix.in.c.in memoria. vbi dicit̄ ſic. In memoria
btī Petri honorem⁹ ſanctā Romanā eccl'iam
ꝛ apl'icam ſedē: vt que nobis ſacerdotalis mat̄
eſt dignitatis: debeat eē eccleſiaſtice magiſtra
inſtitutōis. qua de re ſeruāda eſt cū manſuetu-
dine humilitas. Et licet vix ferendū ab ipſa ſan
cta ſede imponat̄ iugū: tamen feram⁹: ꝛ pia de-
uotione tollerem⁹. hec ibi. Et vide maximā po-
teſtatē q̄ impatores nõ poſſunt facē de iure le-
ges: que eſſent ꝯtra ius diuinū vl' eccleſiaſticū
Audi tex. di.x. leges imperatoꝝ. vbi parū poſt
principiū dicit̄ ſic. Lex imperatorū nõ eſt ſupra
legē dei: ſed ſubtuſ. Imperiali iudicio nõ poſſūt
iura eccleſiaſtica diſſolui ꝛc̄. Et.c. non licet dici
tur ſic. Non licet impatori nec cuiq̄ʒ pietatem
cuſtodienti.i.fidei religionē: aliquid cõtra dĩna
mādata preſumē: nec quicq̄ʒ de euāgelicis: pro
pheticis: aut apoſtolicis regulis ob vim agere.
hec ibi. Aduertendū tamē q̄ leges impatoꝝ
non ꝓpter hoc legib⁹ eccleſiaſticis credas con
tradicere. qm̄ vtrūq̄ʒ iuſ rationabil'r conſtitutū
eſt. ar. capl'i. certū eſt. di.x. Sed intelligunt̄ ver
ba predicta quo ad cauſas ſp̄ūales: ꝛ ſalutē aīe
ꝯcernentia. Quia alia eſt ratio ſeculariū: ꝛ alia
diuinaꝝ cauſaꝝ. vt patet de conſe. di. iiij.c. cele
britatē. in fine. Nam ꝛ canon leges ciuiles vo-
cat leges venerādas. vt pȝ. xxx.q.iij.c.i. Sȝ an
papa poſſit tollere leges īpiales: notat̄ d̄ regul'
iuris.c.ij.glo.i.li.vi. Unde igit̄ accipiam⁹ iſtam
regulā gn̄alem. q̄ ſicut leges nõ dedignant̄ ſa-
cros imitari canones. ex̄ de iudicijs.c.clerici. et
de noui operis inchoatiōe.c.i. ꝛ in autentica. vt
clerici apud ꝓprios ep̄os. §. penl'. col'. vi. Ita et
ſacroꝝ ſtatuta canonū: principū conſtitutōibus
adiuuant̄. vt pȝ in eodē.c.p̄. de noui operiſ icho
atione. vbi dicit ſic text⁹. Quia ṽo legeſ nõ de
dignant̄ ſacros canones imitari: ita ꝛ ſacroꝝ ſta
tuta canonū: principū conſtitutōibus adiuuant̄

Et glo. ſuper h̄ ẟbo adiuuant̄ dicit ꝙ ex hoc in
cā eccleſiaſtica leges poſſumuſ allegare. etſi ca
nones deficerent in cā iudicanda: poſſum⁹ iudi
care ſm̄ leges. ꝛ allegat p̄dicta glo. c. lege. x. di.
ꝛ. c. ſi in adiutoriū. xxxiij. q. ij. hiſtoria. ꝛ. liiij. diſ.
ex antiquis. Et ſic ſatis pꝫ quō ſanctiſſima xp̄ia
na fides roboraſ per triplicē ſcripturā. De an
tiqua ſcriptura ad preſens nō facim⁹ mentionē.
qm̄ illa vmbra fuit noue: vt antea in p̄ma parte
huius ſmōis dixim⁹. quare ꝛc̄. Scd̄o ſanctiſ
ſima fides roboraſ ſanctoꝝ imitatione. Nōne
hoc eſt maximū nr̄e fidei fundamētū ꝙ tot ꝛ tā
ti viri: tanteqꝫ generoſe mulieres: ꝛ antiquo ꝛ p̄
ſenti tēpore pro xp̄iana fide tot ſpernāt: ꝛ ſpre
uerint vniuerſa q̄ laute poſſidebant: ꝛ xp̄m pau
perculū ſint imitati. Et nō tm̄ mundana: ſed ꝛ p
p̄iā vitā ſpreuerit: ꝛ pro xp̄i amore interierint. ad
Hebre. xi. Sancti per fidē vicerūt r̄gna ꝛc̄. dic
totū textū. Hic veniat Paulus p̄us xp̄iane fi
dei acerrim⁹ p̄ſecutor: q poſtea pro xp̄i noīe ca
pite truncari maluit: qꝫ ſine ei⁹ fide viuere. Ue
niat Petrus crucifixus. Ueniant tot reges: tot
p̄ncipes: q pro xp̄i noīe corona martyrij corona
ti ſunt. Ueniat ille clariſſiꝫ⁹ eccleſie lumē ꝛ ſplē
dor Aug. q prius fuerat p manicheos ſeductuſ:
ꝛ poſtea xp̄i doctiſſim⁹ doctor. Ueniat ꝛ Diony
ſius prius pagan⁹ ꝛ philoſophus maxim⁹: ꝛ po
ſtea Pauli ſecretiſſim⁹ diſcipul⁹. Ueniat Cyp̄a
nus prius ſceleratiſſim⁹ mag⁹: ꝛ poſtea ſciſſim⁹
martyr doctor ꝛ ep̄s. Quid multis moror: Ac
cipe aīa mea barbatū Hiero. ꝛ lege libellū vi
roꝝ illuſtriū quantā nobilē multitudinē ꝛ cetū
ſcōꝝ fidei xp̄iane cōnumeret. Inde Aug. ꝯ epi
ſtolā fundamēti. Quis inqt tantā multitudineꝫ
p̄onā ad legē ꝯriā carni ꝛ ſanguini ſuandā idu
ceret: niſi ſolus de⁹. q̄re ꝛc̄. Tertio ſciſſima fi
des roboraſ ſignoꝝ multiplicatōe. Dicite q̄ſo q̄
nā illa ſecta q̄ miracula habeat: ſicut fides xp̄ia
na. Nā ab ipſo Abel vſqꝫ ad legē datā p Moy
ſen: ꝛ in gente hebreoꝝ ab exitu egypti vſqꝫ ad
ingreſſum terre p̄miſſionis: in fide xp̄i venturi
miracula inumera claruerunt. Nec vnqꝫ pp̄l̄m
hebreū: donec ipſi in fide p̄manſerūt: miracula
dereliq̄runt. Et cū fides in apoſtolis ꝛ alijs cre
dentib⁹ in xp̄m tūflata eſt: ita per dei grām mi
racula ſubſecuta ſunt: ꝙ poſita fide videant̄ mi
racula apponi: ꝛ ea ī mota remoueant̄. Neqꝫ. n.
idolatre quos paganoſ vocaꝫ⁹: neqꝫ gens Ma
chumeti quā dicim⁹ ſarracenos: neqꝫ iudei miſi
neqꝫ heretici legū aut ſectaꝝ ſuaꝝ miraculū ali
quot hn̄t. Miranda tn̄ fidei nr̄e preter oēm na
ture curſū miracula clareſcūt: vt ſuſcitationes
mortuoꝝ: illūiationes cecoꝝ: liberatōes d̄mo
niacoꝝ: ꝛ ſilia: q̄ non niſi ẟtute diuina fieri poſ
ſent. Et qd̄ mirabilius apparet: nō ſolū in viuis
ſed ēt ī mortuis: in hac nr̄a fide miracula fulgēt
Infideles āt oēs ſicut nec viui aliquid poſſunt:
ſic nec mortui. nec poſſunt ſe nec alios iuuare.
gaudeant ḡ in ſectis ſuis: ego āt gaudebo in d̄o
Jeſu meo. Quid dicā de miſeris iudeis: Si. n.
dn̄s Jeſus xp̄s ex vero ꝛ recto celo: fuit ab eis
reprobatus: tunc ſꝫ legē ꝛ prophetaꝝ promiſſa
debuerunt tā ſpiritualiter qꝫ corꝑaliter a d̄o ſo
ueri: ꝛ plus qꝫ ante. Quomodo ḡ ꝛ ex qua cau
ſa a tēpore illo ꝛ citra ſunt captiuati ꝛ ſpiritualr
a grā dei d̄ſtituti: ꝛ a ſpirituali intellectu diuo
rū: ꝛ a dei regimine deſtituti: q̄diu ī fide xp̄i vē
turi ſteterunt: exaltauit illos deus. poſtqꝫ autē
filiū dei negauerunt: nulla gens fuit adeo de
preſſa: ꝛ obiecta oppreſſionib⁹ tyrānoꝝ: perſecu
tionibuſ: gladio: fame: captiuitate: ſtrage: nece:
ſeruitute: venditione: deriſione: deſpectione: ſi
cut legiſ eueniſſe ſuper eos. Nā tēpore Titi ꝛ
Ueſpaſiani capta Hierl̄m: oēs fuerunt capti: ꝛ
xxx. pro vno denario dati ſunt. In captiuitate
illa libros legis hr̄e non poterant: ꝛ filios nō cir
cūcidere cogebant̄. Qn̄ ēt ꝯhebant: anteqꝫ eo
rū vxores cognoſcerent: ſub pena capitalis ſen
tentie eas ad gentiles iudices adducebant: vt
eas violētando cognoſcerent: ꝛ alijs traderent
l ipſi haberent quantū vellent. Hec oīa cerneſ
poteris: ſi finē ꝛ libros legeris egiſippi. Etſi oīs
ſcriptura deficeret: h̄ oībus ſaltē clariſſime pꝫ:
ꝙ gens iudaica que clariſſima fuit: pulcherria
atqꝫ decora: mō eſt viliſſima ꝛ abiectiſſima: tur
piſſima: debilis: ꝛ meretricula vltra oēs alias
nationeſ. O igiſ fideſ p̄clariſſima xp̄ianoꝝ: que
ſcripturis: miraculis: ꝛ ſignis īnumeris coruſcaſ
indies. Erigite o xp̄iani aures. audite Richar.
li. i. de trini. c. ij. Uti nā inqt attenderēt iudei. uti
nā aduerterent pagani: cū quāta ꝯſcie ſecurita
te pro hac p̄te ad diuinū iudiciū poterim⁹ accedē.
Nōne cū oī ꝯfidentia deo dicē poterim⁹. dn̄e ſi
error ē in nobis: a teipſo decepti ſum⁹: Nā iſta
tantis ſignis ꝛ p̄digijs ꝯfirmata ſunt: ꝛ talib⁹ ꝙ
nō niſi p te fieri poſſent. Et certe a ſūme ſcitatiſ
viris nobiſ tradita ſunt: cū ſūma ꝛ autentica te
ſtatione probata: teipſo coop̄ante ꝛ ſermonē cō
firmāte ſeq̄ntibus ſignis. hec ille. Et h̄ volo ſuf
ficiant pro prima ẟitate. Quantū ad ſ̄aꝫ ẟi.
intendentes de ſublimitate fidei xp̄iane ſcribē
te hortor aīa mea diligent̄ aures ſmōnib⁹ nr̄is
accōmodeſ. Ubi nō ꝙ tria reddunt xp̄ianā fidē
ſublimiſſimā ꝛ altiſſimā. vꝫ. fidei xp̄iane teſtifi
catio. Scd̄o fidei xp̄iane p̄duratio: ꝛ fidei xp̄i
ane coronatio. Reddit igiſ primo fidē xp̄ianā
ſublimiſſimā ꝛ altiſſimā: clara veraqꝫ fidei nr̄e
teſtificatio. Ubi accipe iſtā regulā generaleꝫ ꝙ
oīs res tā creata qꝫ increata: tā corporaliſ qꝫ ſpi
ritualis: vt ſublimitatē fidei xp̄iane oñderent:
de ipſa teſtimoniū reddiderunt. Et ipſa oīa con
numerem⁹ ꝛ probemus. P̄rio nāqꝫ fidei xp̄i
ane teſtimoniū reddit tota ſciſſima trinitas. 2⁰
mltitudo āgeloꝝ. 3⁰ multitudo hoīuꝫ. Quar
to mltitudo mulieꝝ. Quīto puuloꝝ. Sexto
viroꝝ. Septīo ſenū. 8⁰ ẟginū. Nono cōiu
gatoꝝ. x⁰ continentiū. xi⁰ laſciuoꝝ. xij⁰ ſuo
rū. xiij⁰ liberoꝝ. xiiij⁰ regū. xv⁰ populorum.
xvj⁰ militū. xvij⁰ ruſticoꝝ. xviij⁰ oīuꝫ p̄ſco
rū. xix⁰ nautaꝝ. xx⁰ mercatoꝝ. xxi⁰ antiq̄ꝝ.
xxij⁰ modernoꝝ. xxiij⁰ gentiliū. xxiiij. iudeo
rū. xxv⁰. grecoꝝ. xxvi⁰ patriarchaꝝ. xxvij⁰
apoſtoloꝝ. xxviij⁰ maloꝝ. xxix⁰ bonoꝝ. xxx⁰
auiū. xxxi⁰ piſciū. xxxij⁰ brutoꝝ. xxxiij⁰ īſen
ſatoꝝ. xxxiiij⁰ elementoꝝ. xxxv⁰ ſacerdotuꝫ.
xxxvi⁰ leuitaꝝ. xxxvij⁰ p̄curſoꝝ. xxxviij⁰ di
ſcipuloꝝ. xxxviiij⁰ euāgeliſtaꝝ. xl⁰ ſolis. xli⁰
ſtellaꝝ. xlij⁰ lucis. xliij⁰ tenebraꝝ. xliiij⁰ viuo
rū. xlv⁰ mōtuoꝝ. xlvi⁰ oīuꝫ p̄phaꝝ. Et. xlvij⁰
totus mūdus. Iſta oīa numera p̄bemus. ꝛ eru
beſcant poſtea q in xp̄m Jeſuꝫ crucifixū credē
nolunt. Primo inqꝫ dico ꝙ teſti^m reddit fidī
xp̄iane tota ſanctiſſima trinitaſ. i. Jo. v. Tres ſt̄
q̄ teſti^m dant in celo: pater: verbū: ꝛ ſp̄us ſcūſ
Et tres ſunt q teſti^m dant in terra: ſp̄us: aqua: ꝛ
ſanguis. Expone ſic. Tres ſunt q teſti^m dant in
celo. i. de celo. i. de diuitate xp̄i Jeſu. ſ. pat̄: ẟbū
ꝛ ſp̄us ſanctus. Q̄ iō aūt teſti^m reddiderint: ſta
tim dicā. Et tres ſunt q teſti^m dant in t̄ra. i. de t̄
ra. i. de hūanitate. ſ. ſp̄us. i. aīa. In man⁹ tuas cō
mendo ſp̄m meum. Et aqua: ꝛ ſanguis. Jo. xix.
Unus militū lancea latus e⁹ p̄forauit: ꝛ ꝯtinuo
exiuit ſanguis ꝛ aq̄. Uideamus quō p̄r teſti^m p
hibuit d̄ xp̄o. Jo. viij. Qui miſit me p̄r ip̄e teſti
moniū p̄hibet de me. i. Jo. v. Hoc teſti^m qd̄ ma
ius eſt: qm̄ teſtificat⁹ eſt de filio ſuo. Triplr̄ aūt
teſtificat⁹ eſt p̄r de Jeſu filio eius q̄ntū ad p̄ns.
vꝫ. In baptiçatōe. In tranſfiguratōe. Et in paſ
ſione. Primo in batiçatōe. Naꝫ dū a Joāne
in iordane batiçareſ: vox de nube venit dicēs.
Hic ē filius me⁹ dilectus: in q̄ mihi bn̄ ꝯplacui.
Scd̄o in trāſfiguratōe. Math. xvij. Adhuc
eo loquēte: ecce nubes lucida obumbrauit eos
ꝛ ecce vox patris intonuit dicens. Hic eſt filiuſ
meus dilect⁹ in quo mihi bene ꝯplacui. p̄s. Fi
lius me⁹ es tu: ego hodie. i. ſēp genui te. Ter
tio appropinquāte paſſiōe. Jo. xvij. Ipſe eleua
tis oculis in celū dixit. Pater venit hora clarifi
ca filiū tuū: vt ꝛ filius tuus clarificet te. Et poſt
pauca. Pater ego te clarificaui ſup terrā: opus
ꝯſūmaui qd̄ dediſti mihi ut faciā. Et nunc clari
fica me tu pater apud temetip̄m claritate: quā
habui priuſ ꝗ mūdus fieret apud te. Et Jo. xij.
diciſ ꝙ vox patris in celo audita eſt. Et clarifi
caui: ꝛ iteꝝ clarificabo. Ecce quō pat̄ teſti^m red
didit xp̄o: qm̄ filius ei⁹ erat ab eo generat⁹. Nē
videam⁹ quō ipſemet filiuſ reddidit teſti^m fidei
ſue. Nec mireris qm̄ ſic tota trinitas teſtificat̄.
qm̄ op̄a trinitatis ab ex̄ ſunt indiuiſa: vt dic̄ Au
guſtin⁹ de trini. ꝛ de ꝯſe. di. iij. c. oēs quos legeꝛ
potui. Et ſc̄ verba Aug. li. d̄ trinitate. Triplicit̄
aūt reddidit filius teſti^m de fide ſua. ſ. In diuita
tis oñſione. In miraculoꝝ operatōe. Et in hūa
nitatis vera p̄batione. Primo in diuinitatis
oñſione. Jo. x. Pater meus qd̄ dedit mihi mai⁹
oībus eſt: ꝛ nemo pōt rapē de manu patris mei
ego ꝛ pater vnū ſumus. ſ. in diuinitate. Dicit. n.
vnū ꝛ non vnus. qꝛ adiectiuū in neutro genere
dicit nām. ꝛ in maſculino vl̄ feminino dicit per
ſonā. ꝛ iō diciſ alius pater. alius filius. ali⁹ ſp̄us
ſcūs. ꝛ non aliud. qꝛ diſtincte ſunt p̄ſone: non nā
iō dicit vnū: ꝛ non vn⁹. Et Jo. viij. dicebat. Eſt
pater me⁹ qui glorificauit me: quē diciciſ ꝙ d̄s
veſter ē: ꝛ nō cognouiſtis eū. ego autē noui eū.
ꝛ ſi dixero qꝛ nō noui eū: ero ſilis vobis mēdax
ſed ſcio eū ꝛ ſermonē eius ſeruo ꝛc̄. Scd̄o in
miraculaꝝ operatōe. Jo. x. Opera que ego fa
cio ipſa teſtimoniū perhibent de me. ſed voſ nō
creditis: quia non eſtis ex ouib⁹ meis. Si mihi
non vultis credere opibus credite: vt ſciatis et
credatis: qꝛ ego in patre: ꝛ p̄r in me eſt. Sꝫ que
nā ſunt op̄a iſta: Audi Iſa. xxxv. Tūc aperient̄
oculi cecoꝝ: ꝛ aures ſurdoꝝ patebūt. tūc ſaliet
ſicut ceruu⁹ in montib⁹ claudus: ꝛ apta erit lin
gua mutoꝝ ꝛc̄. Et vbi reperiſ iſta xp̄m feciſſe:
lege Math. xi. Ite renūciate Joāni q̄ audiſtis
ꝛ vidiſtis: dixit Jeſus diſcipulis Joāniſ. Ceci vi
dent. claudi ambulāt. leproſi mūdant̄. mortui re
ſurgunt. paup̄eſ euangeliçant̄. i. euāgelio iſtruū
tur ꝛc̄. Et iō Jo. xv. dicebat. Si nō veniſſeꝫ: et
locut⁹ eis nō fuiſſeꝫ: pc̄tm̄ non hērent. Et iterū.
Si nō feciſſem eis op̄a q̄ nunqꝫ ali⁹ fecit: pc̄tm̄
nō hērent. nūc autē excuſationeꝫ non hn̄t ſuper
pc̄tō ſuo ꝛc̄. Tertio reddidit teſti^m fidei ſue ī
hūanitatis vera p̄batione. Nā creſcebat etate
Luc̄. ij. Proficiebat Jeſus ſapia ꝛ etate apud
deū ꝛ hoīes. Eſurijt Math. iiij. Et cū ieiunaſſꝫ
xl. dieb⁹ ꝛ. xl. noctib⁹ poſtea eſurijt: laſſus fuit.
exemplū de ſamaritana: ꝛ ſic de alijs paſſiōib⁹
nālibus hūane nē conuenientib⁹. Nō. n. eēt ve
rus hō: ſi ea q̄ ſunt hoīs non hēret. Tertio vi
deam⁹ quō ſp̄us ſanct⁹ reddidit teſti^m fidei xp̄i.
Tripliciter etiā ꝛ ipſe teſtificat⁹ eſt. In xp̄i cōce
ptione. In xp̄i batiçatiōe. Et in ſuoꝝ donoꝝ re
pletione. Primo in xp̄i ꝯceptōe. qm̄ ip̄e māꝫ
pro introducēda forma in carne ẟginis p̄fecte
diſpoſuit. Luc̄. i. Sp̄us ſcūs ſup̄ueniet in te: ꝛ ẟ
tus altiſſimi obūbrabit tibi. Scd̄o in baptiça
tione. Jo. i. Sup quē videris ſp̄m ſcm̄ d̄ſcēdētē
hic eſt q batiçat in ſp̄ū ſcō. Tertio in donorū
ſuoꝝ repletōe. Iſa. xi. Regeſcet ſup eū ſp̄us dn̄i
ſp̄us ſapie ꝛ intellect⁹: ſp̄us ſcie ꝛ pietatis. ſp̄us
ꝯſilij ꝛ fortitudinis. ꝛ repleuit eū dn̄s ſp̄ū timo
ris. Jo. i. Plenū gratie ꝛ ẟitatis. Et ſic pꝫ p̄mū
teſti^m fidei xp̄iane. Scd̄m teſti^m eſt angl̄oꝝ.
Multiplr̄ autē angeli de xp̄o teſti^m reddideꝛ
Primo in ſua ꝯceptōe. qm̄ qn̄ concipi d̄bebat
olim ſaluator miſſus eſt angelus Gabriel a d̄o
in ciuitatē galilee ad virginē deſponſatā viro:
cui nom̄ erat Joſeph ꝛc̄. vſqꝫ ibi. Ipſe eni ſaluū
faciet pp̄l̄m ſuū a pc̄tis eoꝝ. Luc̄. i. Itē ī ſua na
tiuitate. Luc̄. ij. Gloria in excelſis deo ꝛc̄. Itē
in ſua manifeſtatiōe. Luc̄. ij. Annūcio vob̄ gau
dium magnū: qꝛ natus eſt vobis hodie ſaluator
mūdi. Itē in ſua prima Herodis p̄ſecutōe. Ma
th. ij. Apparuit angelus dn̄i in ſōnis Joſeph: di
cens. Surge ꝛ accipe pueꝝ ꝛ matrē ei⁹: ꝛ fuge
in egyptum: ꝛ eſto ibi vſqꝫ dum dicam tibi. Itē
in ſua ab egypto reuerſione. Math. ij. Appuit
angelus Joſeph dicens. Surge ꝛ vade ī terrā

iſrl'. defuncti.n.ſunt q q̄rebant aīam pueri. Nec
ſine grandi myſterio iſte paup ſenex datꝰ ē i ſpō
ſū puelle v̄gini. nā ſolā vagare ō iſrl' in egyptuꝫ
⁊ eē honeſtū mīme fuiſſet. Et ne illā Joſeph q2
v̄go grauida erat: i vxorē timeret accipe: moꝝ
apparuit illi angelus in ſomnis: dicēs. Noli tīe
rē accipe Mariā vxorē.i. in vxorē tuā. qđ.n. in
ea natū eſt: de ſpū ſcō eſt. In ſua acerba penitē-
Mat.iiij. Cū ieiunaſſet.xl. diebꝰ ⁊c̄. ⁊ i fine dia
bolice pugne dr̄: ꝙ angeli tāq̄ gaudentes ac-
ceſſerunt ⁊ miſtrabāt ei. quia ꝓpheta ait. An-
gelis ſuis deus mandauit de te: vt cuſtodiāt te
in oībus vijs tuis. Itē in ſua deuota orone. pat̄
mi ſi poſſibile eſt ⁊c̄. dic totū. ⁊ fcā orone fcūs ē
ſudoꝛ eius ſicut gutte ſanguinis decurrētis in t̄
rā. apparuit āt illi angelꝰ ꝯfortans eū. Luc̄.xxij.
Itē in ſua paſſiōe. Hiere. Angeli pacis ama
re flebunt. Itē in ſua reſurrectione. ⁊ h̄ pluribꝰ
vicibꝰ. vt pꝫ Mar. vlti. Viderūt iuuenē ſeden-
tē in dextris coopertū ſtola candida: ⁊ dixit ill'.
Nolite expaueſcē. Jeſū q̄ritis naçarenū. ſurre-
xit. nō eſt hic. Idē Luc̄. vlti. Itē in ſua aſcenſio-
ne. q2 letantibꝰ angelis aſcendit ⁊c̄. Quid plura
ſemꝑ angeli xp̄m comitati ſunt tanq̄ eoꝝ dn̄m
⁊ regē ⁊c̄. Tertiū teſtimoniū ē multitudo ho
minū. nā hoīes illi quibꝰ miracula fecerat: cum
vidiſſent qđ fecerat ſignū: voluerunt eū facere
regē. Jo.vj. Quartū teſtim̄ eſt m̄ltitudo mu-
lieꝝ. Et h̄ pꝰ in ſua paſſione: qn̄ pꝰ eū ploꝛantibꝰ
dixit. Filie Hierl'm nolite flere ſup me ⁊c̄. ⁊ ho
in ſua reſurrectione. Math.xvj. Maria Ma-
gdalene: ⁊ Maria Jacobi ⁊ Salome emerunt
aromata ⁊c̄. Quintū teſtim̄ eſt multitudo par
uuloꝝ īnocentiū: quoꝝ adhuc coꝛpa videmꝰ ſup
terrā. vox.n. in rama audita eſt: ploꝛatꝰ ⁊ vlula
tus multꝰ. ploꝛatū ad filios referas: vlulatū ad
matres. Itē illi ſci pueri in die palmaꝝ: laudem
dn̄o decantātes. Oſanna filio Dauid ⁊c̄. claruꝫ
xp̄o teſtim̄ reddiderunt. ps. Ex oꝛe infantiū ⁊ la
ctentiū ꝑfeciſti laudē. Et increpantibꝰ xp̄m iu-
deis ait ipſe. Amen dico vobis ſi tacebūt: lapi-
des clamabūt. Sextū teſtim̄ ē multitudo di-
roꝝ: q̄ ꝯuertebat̄ tp̄e xp̄i: ⁊ tp̄e p̄dicationis diſci
puloꝛuꝫ. vna.n. die tria milia: ⁊ alia die. v. milia
Petrus ⁊ Paulus in ſuis p̄dicationibꝰ ꝯuerte
runt. Act.ij. ⁊ ēt multitudo q̄ nunc ē xp̄ianoꝛuꝫ
teſtim̄ ꝑhibet. q̄ q̄uis minoꝛ ſit infideliū: tn̄ pul-
chꝛioꝛ ⁊ v̄tuoſioꝛ: honeſtioꝛq̄ ē: vt ex p̄cedenti-
bus pꝫ. Septimū teſtim̄ ē multitudo ſenū: ex
quibus duos clare ſcimꝰ. veniat Zacharias qd
dixiſti de xp̄o qn̄ angelo nō credidiſti: Luc̄. p.
Apertū ē āt illico os Zacharie: ⁊ ꝓphetauit: di
cens. Bn̄dictus dn̄s deus iſrl': q2 viſitauit ⁊ fec̄
redēptionē plebis ſue. Et tu pr̄ ſcē Simeon qd
dixiſti qn̄ xp̄m paruulū in ulnas tuas accepiſti:
audi Luc̄.ij. Nunc dimittis dn̄e ſuū tuū i pace
⁊c̄. Octauū teſtim̄ ē multitudo v̄ginū: quaꝝ
caput ē glorioſa Maria: ⁊ Urſula vexillū poꝛ-
tat ⁊c̄. Nonū teſtim̄ ē multitudo ꝯiugatoꝛuꝫ:
Nā ⁊ ſocrus Simonis tenebat̄ magnis febribꝰ:

⁊ ſtans ſup illā īpauit febri: ⁊ dimiſit illaꝫ. Luc̄.
iiij. ⁊ Petrꝰ apoſtolꝰ ꝯiugatꝰ firmiſſimū dedit ō
xp̄o teſtim̄. Mat.xv. dicens. Tu es xp̄s filiꝰ dī
viui. Decimū teſtim̄ ē multitudo ꝯtinentiū. ⁊
int̄ oēs ē illa ſciſſima Anna: q̄ ꝯfitebat̄ dn̄o: ⁊ lo
quebat̄ de illo oībus: q expectabant redemptō
nē iſrl'. Luc̄.ij. Nā ſeptē ānis h̄ cū viro vixit: ⁊ a
v̄ginitate ſua vidua erat: vſq̄ ad ānos.lxxxiiij.
q̄re ⁊c̄. Undecimū teſtim̄ ē multitudo laſciuo
rū: quoꝝ caput eſt Magdalena. Luc̄.vij. Erat
mulier in ciuitate peccatrix ⁊c̄. dic modū queꝫ
tenuit ⁊c̄. Duodecimū teſtim̄ ē multitudo ſer-
uoꝝ. veniat Malchus ſuus pontificis cui dn̄s
p Petrū abſciſaꝫ auriculā bn̄dictione reſtituit.
Jo.xviij. Et vēiat illa filia.i. ſua Archiſina go-
gi a xp̄o ſuſcitata: ⁊ teſtimom̄ reddat. Mar.v.c.
Decimūtcīm̄ teſti.ē m̄ltitudo liberoꝝ. Jo.iiij.
Cognouit ḡ pr̄ q2 illa hoꝛa eſſet q̄ dixit ei Jeſus.
filiꝰ tuus viuit: ⁊ credidit ipſe ⁊ domꝰ eius tota.
Decimūquartū teſtim̄ ē multitudo regū: ⁊ ꝑ-
ſertī illi tres ſciſſimi magi reges. Mat.ij. Ubi ē
q natꝰ ē rex iudeoꝝ. Itē ⁊ rex Herodes q turba
tus ē: ⁊ oīs Hieroſolia cū illo ⁊c̄. Decimūqn
tū teſtim̄ ē multitudo ppl'oꝝ. Jo.xij. Teſti ꝑ-
hibuit turba: qn̄ Laçaꝝ vocauit a monumēto. ⁊
Mat.xxj. Timuerūt turbā: qm̄ ſic ꝓpham eum
hēbant. ⁊ Mar.xj. Turbe āt dicebāt. hic ē ieſꝰ
a naçareth ⁊c̄. Decimūſextū teſtim̄ ē multitu
do militū. ⁊ ꝑſertī ille ſcūs Longinꝰ. Jo. xviiij.
vnꝰ āt militū lancea latꝰ eꝰ ꝑfoꝛauit: ⁊ ꝯtinuo e-
xiuit ſanguis ⁊ aq̄. Et ille magnꝰ Cēturio. Luc̄.
xxiij. Audiēs āt Centurio ⁊ q cū eo erāt: ait. ve
re filiꝰ dei erat iſte. ⁊c̄. Decimū ſepm̄ ē multi-
tudo ruſticoꝝ. Luc̄.ij. Paſtoꝛes q erāt in regiōe
eoꝝ cuſtodiētes vigilias noctis ſup̄ gregē ſuū:
venerūt ⁊ īuenerūt ſic dictū erat ill' de puero h̄
⁊c̄. Decimūoctam̄ teſtim̄ ē multitudo oīuꝫ po-
puloꝝ. Luc̄. vlti. Erat potēs corā deo: ⁊ oī pplo
vn̄ nō ſolū ſui: ſed ēt extnei cupiebāt xp̄m vider̄.
vn̄ ⁊ extnei venerūt ad Philippū dicētes. voluꝫꝰ
Jeſū vidē. Jo.xj. Decimūnom̄ teſtim̄ ē m̄ltitu
do nautaꝝ. vn̄ vidētes naute ꝙ xp̄s īꝑabat vē-
tis ⁊ mari: ⁊ tn̄qlitatē faciebat ad libitū: dicebāt.
Qual' ē hic q2 vēti ⁊ mare obediūt ei: ⁊ Petrꝰ
magnꝰ nauta ⁊ piſcatoꝛ: ⁊ alij q̄pluresreliet̄ na
uibꝰ: ⁊ rhete dn̄m ſeq̄bāt. Mat.iiij. xx. teſti.ē
m̄ltitudo mēcatoꝝ: ⁊ ꝑmaxie Mathꝰ. Mat.
xviiij. Uidit hoīeꝫ ſedētē in tholoneo: ⁊ ait. ſeq̄-
re me: ⁊ ſecutꝰ ē eū. Et Zacheꝰ. Luc̄.xviiij. Et
Zacheꝰ erat p̄nceps publicanoꝝ: ⁊ ipſe diues: ⁊
ait. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do paupi-
bus: et ſi queꝫ defraudaui reddo q̄druplum ⁊c̄.
xxj. teſti.ē multitudo āntiq̄ꝝ. Jo. viij. Abrahā
exultauit vt videret diē meū: vidit ⁊ gauiſus ē
⁊c̄. xxij. teſti.ē multitudo modernoꝝ. Luc̄.x.
Bt̄i oculi q vidēt q̄ vos videt̄. Antiqs.n. oīa ꝯ
tīgebāt i figuris.i. Coꝛ.x. Oīa i figura ꝯtigebāt
ill'. xxiij. teſti.ē m̄ltitudo gētiliū. Jo.iiij. M̄l-
ti ſamaritanoꝝ crediderūt in eū pp v̄bū m̄lieris
teſtimoniū ꝑhibētis. q2 dixit mihi oīa. quecūq̄

feci. ⁊ mulieri dicebāt. q2 iam n̄ ꝓpter tuā loq̄lā
credimꝰ tibi. Ipſi.n. audiuimꝰ ⁊ ſcimꝰ: q2 hic eſt
ſaluatoꝛ mūdi. Et Math.xxi. Auferet̄ a vobis
regnū dei: ⁊ dabit' genti facienti fructꝰ eius. Et
Act̄.xiij. Quia repuliſtis v̄bū dei: ⁊ indiḡs vos
iudicaſtis. Ecce ꝯuertimur ad gentes. Quid di
cā de tātis ſibyllis de q̄bus Lactantiꝰ tāta dic̄:
q̄ de xp̄o venturo tanta dixerūt. Sibylla nāq̄ ti
burtina multa cū Romanis vētura dixiſſet int̄
alia ſic repit̄ ꝓphaſſe. Judicij ſignū tellꝰ ſudoꝛe
madeſcet: E celo rex aduenit ꝑ ſecula futurus
Scilꝫ in carne p̄ſens: vt iudicet oꝛbē. vn̄ deum
cernēt incredulꝰ atꝫ fidel' ⁊c̄. Fecit.n. ſibi ō xp̄o
vēturo ad iudiciū v̄ſus.xxvij. Decē.n. repio fu
iſſe ſibyllas. Pr̄ia de pſis. 2ᵃ libica. 3ᵃ dlphi
ca: q̄ ante troiana bella vaticiata ē. iiijᵃ chime
ra: ⁊ hec fuit in italia. vᵃ herithea in babilōia
oꝛta. Dicta eſt herithea ab inſula in q̄ eius dicta
ſunt carmina. viᵃ ſammia. a ſamo inſula ſic vo
cata. vijᵃ cumea. viijᵃ helleſpontica. ixᵃ fri
gia. xᵃ tiburtina grece. abulnea latine vocat̄.
ex cuiꝰ carminibꝰ multa de xp̄o h̄nt̄ur. Hec cir
cuēs multas ꝓuincias ⁊ ꝑtes oꝛbis: aſſiriā p̄di-
cauit: macedoniā: vſq̄ tādē palermū. Sexdecī
mūdi regna ſiue ꝓuintias ꝓphando ⁊ p̄dicā do
diſcurrit. Audiētes aūt famā eiꝰ Romani p̄nci
pes: Traiano īperatoꝛi nūciarūt. Quā cū mag̃
honoꝛe legatōe miſſa Romā veniri fecit. ⁊ cen
tū viris Romanis vna nocte ſil' vnū ſōniantes
vꝫ nouē ſe vidē ſoles in celo: q ſigillati diuiſi di
uerſas in ſe figuras hēbant. p̄mus valde lucēs.
2ꝰ lucidiō. 3ꝰ ſanguineꝰ: igneꝰ: ac teribil': ⁊ ſplen
didꝰ ſat̄ ⁊c̄. Et tādē oīa explananit ⁊c̄. xxiiij.
teſtim̄ eſt multiꝰ iudeoꝝ. Et xxvm̄ teſtim̄ ē mul
titudo grecoꝝ. de q̄bus Act̄.xiiij. dr̄. Factuꝫ ē
aūt iconij: vt ſil' introirēt ſinagogā iudeoꝝ ⁊ lo
querent̄. Ita vt credēt iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ copio
ſa multitudo. ad Ro.x. Nō.n. eſt diſtinctio iudi
⁊ greci ⁊c̄. xxvim̄ teſti. eſt m̄ltitudo p̄iarcha
rū. Math.xxij. Ego ſuꝫ deꝰ Abrahā. deꝰ Iſaac
deꝰ Jacob. Exo.iij. Hoc nom̄ eſt mihi in eternū
q2 hi tres teſtes viuūt in eternū ⁊c̄. xxvijm̄ te
ſtimoniū eſt m̄ltitudo apl'oꝝ. Luc̄. vlt̄. Uos e-
ritis inq̄t dn̄s teſtes hoꝝ. Jo.xix. Qui uidit teſti
moniū ꝑhibuit ⁊c̄. Et alibi. Eritis mihi teſtes in
oī iudea ⁊ ſamaria ⁊c̄. xxviijm̄ teſti. eſt multi
tudo maloꝝ. Math.xxij. Magr̄ ſcimus q2 v̄ax
es: ⁊ viā dei in v̄itate doces. Iō ⁊ cū illis mādu
cabat ⁊ bibebat. Math.ix. Quare cū publica
nis ⁊ pctōꝛibus māducat magr̄ vr̄ ⁊c̄. xxixm̄
teſti. eſt m̄ltitudo bonoꝝ. ps. Innocētes ⁊ recti
adheſerūt mihi. Luc̄. Qui ex deo eſt: v̄ba dī
audit. ꝓpterea nō auditis q2 ex deo non eſtis.
xxxm̄ teſti. eſt multitudo auiū: ⁊ ꝑſertī colum
be in baptiſmo. Luc̄.iij. xxxim̄ teſti. eſt multi
tudo piſciū. Luc̄.v. Duc i altū rhete. ⁊ īfra. Rū
pebat̄ aūt rhete p̄ m̄ltitudīe piſciū ⁊c̄. xxxijm̄
teſti. eſt multitudo brutoꝝ: ⁊ ꝑſertī bouis ⁊ aſini
Iſa.i. Cognouit bos poſſeſſoꝛē ſuū: ⁊ aſinꝰ p̄ſepe
dn̄i ſui: iſrl' aūt me nō cognuit. xxxiijm̄ teſti. eſt

m̄ltitudo īſenſatoꝝ. Math.xxvij. Petre ſciſſe
ſūt ⁊ monumēta apta ſt̄. xxxiiijm̄ teſti. eſt oīuꝫ
el'oꝝ. teſtimoniū ꝑhibuit aq̄: qn̄ ſiccis pedibꝰ ſuꝑ
ipſā ābulauit. Math.xiiij. Et qn̄ ipaꝫ ꝯuertit in
vinū. Jo.ij. Terra ꝑhibuit qn̄ in moꝛte eiꝰ ꝯtre-
muit: ⁊ i reſurrectiōe. ps. Terra tremuit ⁊ quie
Aer qn̄ obſcuratꝰ eſt. A tertia.n. hōa vſq̄ ad ho
rā nonā facte ſt̄ tenebꝛe ſup vniuerſā t̄rā. Ignis
qn̄ ſpūs ſcūs in foꝛma ignis in die pēthecoſten d
ſcēdit. Act̄. Ignis a facie eꝰ exarſit.i. exardē
do deſcēdit: ⁊ carbōes.i. diſcipuli diſpoſiti ſicut
carbōes ſuccēſi ſt̄ ab eo. xxxvm̄ teſti.ē multiꝰ
ſacerdotū. Oēs.n. ſacerdotes magni in teſtō ve
tī: vt Aaron. Melchiſedech. ⁊ alij figura fuerūt
xp̄i ſūmi ſacerdotis. ps. Tu es ſacerdos in et̄nū
⁊c̄. xxxvjm̄ teſti. eſt multiꝰ leuitaꝝ. ⁊ ꝑſertim
ille Laurētiꝰ ſcūs dicebat. Accuſatꝰ nō negaui
⁊ aſſatꝰ gr̄as ago ⁊c̄. xxxvijm̄ teſti. eſt multiꝰ
p̄curſoꝝ: ſꝫ n̄ clariꝰ q̄ Johs baptiſta q̄ſq̄ ꝓpha
uit. dixit.n. Ecce agnꝰ dei: ecce q tollit pctā mū
di. hic eſt de q̄ dicebā vobis. q pꝰ me venit ante
me factꝰ eſt: cuiꝰ nō ſum ego dignꝰ eiꝰ coꝛrigiaꝫ
calciamēti ſoluē. Iō merito a dn̄o pluſq̄ ꝓpha
vocatꝰ eſt. xxxviij. teſti. eſt multiꝰ diſcipl'oꝝ.
Act̄.iiij. Nō poſſumꝰ n̄ loq̄ q̄ vidimꝰ ⁊ audiuīꝰ
oꝫ deo magis obedire q̄ hoībꝰ ⁊c̄. xxxviiij. te
ſti. eſt multiꝰ euāgeliſtaꝝ. Mathꝰ d̄ſcribit hūa
nitatē. Liber inq̄t gn̄atōis Jeſu xp̄i ⁊c̄. Iō i foꝛ
ma hūana depingit̄. Marcꝰ reſurrectiōeꝫ: iō in
foꝛma leōis ē. Lucas ſingulariſſime ſcribit paſ-
ſionē: iō in foꝛma bouis pingit̄: qđ ad ſacrificiuꝫ
erat oꝛdinatū. Johs eiꝰ dīnitatē alte volās: iō i
fōma aq̄le deſiḡt̄ ⁊c̄. xl. teſti. eſt ſol'. q2 i paſſio
ne dn̄i obſcuratꝰ eſt. Et. xli. teſti. eſt ſtellaꝝ. q2
noua ſtella i natiuitate dn̄i apparuit. Math.ij.
xlij. teſti. eſt lucis. q2 qn̄ paſtoꝛibꝰ āgelꝰ appuit
claritas circūfulſit illos. Math.ij. Et in trāſfi-
guratōe reſplēduit facies eꝰ ſic ſol. Math.xvij.
xliij. teſti. eſt tenebꝛaꝝ: ut dictū eſt. Tenebꝛe
facte ſt̄ ſup vniuerſā terrā i xp̄i paſſiōe: Math.
xxvij. xliiij. teſti.ē oīuꝫ viuoꝝ. Luc̄.iiij. Oēs
teſtimoniū illi dabāt: ⁊ mirabāt̄ de v̄bis q̄ ꝓce-
debāt de oꝛe eiꝰ. xlv. teſti.ē moꝛtuoꝝ: vt filiꝰ
vidue. Laçarꝰ ⁊c̄. xlvi. teſti.ē oīuꝫ ꝓphaꝝ. Nl
lus.n. fuit ꝓpha q nō dixerit aliq̄ de xp̄o. Et vo
lo ꝙ audias aliq̄ eoꝝ dcā. Et icipiamꝰ a Dauid
q fuit rex magnꝰ in iſrl' ⁊ ꝓpha eximiꝰ q ꝑ q̄dā
antonomaſiā ꝓpha dr̄. Audi q̄ta de xp̄o ꝓpha
uerit. Audi p̄ qd dicat. Deꝰ inq̄t nr̄ an̄ ſcl'a opatꝰ
eſt.i. ab et̄no diſpoſuit opari ſalutē i medio t̄re.
Itē foderūt manꝰ meas ⁊ pedes meos: ⁊ totuꝫ
illū pſalmū. Deꝰ deꝰ meus reſpice in me. dic. qa
pulcherrimꝰ eſt. Itē terra nr̄a.i. v̄go gl'oſa ō t̄ra
i. ꝓgenie nr̄a dedit fructū ſuū. Itē aſcēdit deus
in iubilatōe. Et dn̄s in uoce tube.ſ. d̄ſcēdet. Itē
Dixit dn̄s dn̄o meo: ſede a dextris meis. Itē con
fregit poꝛtas ereas: ⁊ vectes ferreos cōfregit.
Itē Attollite pōtas p̄ncipes vr̄as. Itē Exoꝛtū
eſt in tenebꝛis lum̄ rectis.i. ſcīs pr̄ibꝰ. ⁊ cet'a m̄l'
ta. Uides aīa mea ꝙ plura hic ꝓpha dixit: ⁊ tn̄

clariſſime inť cetã ꝺe xp̄i paſſiōe locutꝰ ē. Et ſi
ego auctes ⁊ eiꝰ dicta ſm acta ⁊ ordinē geſtoꝝ
nō poſueri: ordina tñ tu vt placet. Nā vbo videa
mus Iſa. dicta. Hic ſane ꝓpħa inť cetã ꝺ vgie
gl'oſa plura dixit. Audi ipm.c.xi. Egredieť inqt
vga de radice Ieſſe: ⁊ flos ꝺ radice eiꝰ aſcēdet:
⁊ requieſcet ſup eū ſpūſ dñi ⁊c̄. Per vgā vginē: ꝑ
florē intellige xp̄m. Et.c.vij.ſic ait. Ecce alma
i.vgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabiť nom̄ eius
emanuel.qꝺ inťpretať nobiſcū ꝺs. hebrei alma
hñt: qꝺ latine dr̄ femina. qꝺ ſi intelligereť ꝺ cor
rupta: cū ibi ꝓpħa de Meſſia loquať: vt ⁊ ipſi
fatenť nullū miraculū eēt ſi de corrupta Meſ-
ſias naſcereť. qꝛ Hiere.īfra dicet. Nouū faciet
dñs ſup terrā: qꝺ miraculū exprimiť ꝑ illud ad-
uerbiū admirãdi: ecce. Propťea Hieroꝰ potiuſ
ſenſū q̄ʒ vba ꝯſiderans: latine ꝑdicta vba expo
nens: dixit. Ecce vgo ꝯcipiet ⁊c̄. Et de xp̄o ait.
c.ix. Paruulꝰ natꝰ ē nobis: ⁊ filiꝰ datꝰ ē nobis:
⁊ fcūs eſt ꝓncipatꝰ ſup humeꝝ eꝰ: ⁊ vocabiť no
men eꝰ admirabilis ꝯſiliariꝰ ꝺs fortis: pr̄ futuri
ſcłi: ꝓnceps pacis: ⁊ multiplicabiť eꝰ īpiū: ⁊ pa-
cis eꝰ nō erit finis. q̄ oīa vificata ſunt in puulo.
i.hūili xp̄o. Et qꝛ pacis tp̄e naſci debebat: ait.c.
ij. Conflabūt gladios ſuos in vomeres: ⁊ lãceas
ſuas in falces: ⁊ nō leuabit gens ꝯ gentē gladiū
nec exercebunť vlteriꝰ ad pliū. Et.c.xj.ait. Hi-
tabit lupꝰ cū agno: ⁊ pardꝰ cū hedo accubabit.
vitulus leo ⁊ ouis ſimul morabunť: ⁊ puer puuſ
minabit eos ⁊c̄. Et de miraculis xp̄i ſic dixit.c.
xxxv. Tunc aperienť oculi cecoꝝ: ⁊ aures ſur-
doꝝ patebunt. tūc ſaliet ſic ceruꝰ in mōtibꝰ clau
dus: ⁊ apta erit lingua mutoꝝ ⁊c̄. Et de paſſiōe
xp̄i q̄nta dixit. Nōui.n.ſupiꝰ eꝰ dicta.c.liij. i ſa
ꝯclone ſe ptis in ſa rōe. vide ibi ⁊c̄. Itē veniat
Hieremias. Audi ꝑ qd dicat de incarnatōe xp̄i
Hiere.xxxj. Nouū faciet dñs ſup terrā: mulier
circūdabit viꝝ. duo noua hic ſūt.ſ.qꝛ vgo ꝯcipi
at: ⁊ hō ꝯceptꝰ ſit vir.i.pfectꝰ oī vtute: qꝺ deno
tať ꝑ viꝝ. Et idē.c.xxxj. Ecce dies veniēt dicit
dñs: ⁊ ſuſcitabo Dauid germē iuſtū: ⁊ regbit rx
⁊ ſapiens erit: ⁊ faciet iuſtitiā ⁊ iudiciū in terra.
Idē dič.xxxiij.c.q̄ oīa exponūť ꝺ xp̄o. Et ꝺ paſ
ſione xp̄i q̄nta dixit in trenis.i.in lam̄tatōe ſua.
Treno.ꝑ. O vos q̄ tranſitis ꝑ viā attēdite ⁊ vide
te ſi ē dolor ſimiľ ſic dolor meꝰ. Et.c.iij. Recor
dare pauptatis mee: ⁊ tranſgreſſionis mee abſin-
thij ⁊ fellis. ⁊ multa pulchra ponūť ibi. Et ꝺ gl'o
ſa eꝰ reſurrectione ait.c.iiij. Aſcendit leo de cu-
bili ſuo: ⁊ ꝑdo gentiū leuauit. veniat Ezechias.
Ipſe ꝓprie de vgitate Marie gl'oſe locutꝰ ē.
c.xliiij. Cōuerti me ad vnā portā ſanctuarij ex-
terioris q̄ reſpicit ad orientē: ⁊ clauſa erat. ⁊ di-
xit dñs ad me. h̄ clauſa erit: ⁊ nō aperieť: ⁊ uir n̄
ingredieť ꝑ eā: qꝛ dñs ꝺs iſrľ ingreſſus ē ꝑ igre
dieť ꝑ eā. pōta tēpli.i.ecclie vgo ē: q̄ clauſa fuit.
qꝛ vgo fuit añ partū pꝰ partū ⁊ i ptu. ⁊ a ſpū ſcō
ꝯcepit ⁊c̄. Ueniat Daniel.audi.c.ix. Cū venerit
ſcūs ſcōꝝ ceſſabit vnctio vr̄a. Et multa de de-
ſtructione regni iudeoꝝ ibidē dixit: vt expoſui

mus in nr̄o dñicali ⁊c̄. Ueniat Oſeas.c.xiij. De
manu mortꝭ liberabo eos: ⁊ de morte redimā e
os. Ero mors tua o mors. ero morſus tuꝰ īfer-
ne. q̄ oīa vificata ſūt in xp̄o ⁊c̄. Ueīat Iohel.c.
ij. Filii Sion exultate ⁊ letamini in dño ꝺo nr̄o.
qꝛ dedit ꝑ dabit vobis doctorē iuſtitie. Iō di-
cebat Ieſus vos vocatꝭ me magr̄ ⁊ dñe: ⁊ bñ di
citis. ſū eteni ⁊c̄. Ueīat Amoſ.c.i. Sup tribꝰ ſce
leribꝰ iſrľ: ⁊ ſup q̄ttuor n̄ ꝯuertā eū: ꝓ eo qꝛ ven
diderit argēto iuſtū ⁊c̄.i.xp̄m iuſtū: q ꝑ antono-
maſiā dr̄ iuſtꝰ. Prīm ſcelꝰ ſm vnā expoſitōez
fuit: qñ veniētes in t̄rā ꝓmiſſiōis ⁊ comedētes
mãna: ꝯ dñz murmurabãt recolētes ollas car-
niū: ⁊ dicētes. vtinā eſſemuſ in egypto ⁊c̄. 2m
ſcelꝰ fuit: qñ vitulū feceꝛt ⁊ adorauerūt: dicētes.
hi ſūt dij tui iſrľ ⁊c̄. 3m ſcelꝰ fuit occiſio tot ꝓ-
pħaꝝ hūc lapidãtes: hūc ſecãtes ⁊c̄. vel ſm Ni-
colaū de lira ſup.xij. ꝓpħas. Alij ſic exponunt.
Prīm ſcelꝰ fuit vēditio Ioſeph. 2m adoratō vi
tuli. 3m negatio domꝰ Dauid. qꝛ qñ Hieroboā
fcūs ē rex: oēs tribꝰ receſſeꝛt excepta tribu Iu
da.iij. Re.xij. Et q̄rtū ſcelꝰ fuit morſ xp̄i. ⁊ circa
h̄ n̄ ꝯuertet ãpliꝰ eū. In oībꝰ.n.ſceleribꝰ tribꝰ fe
cit pacē ꝺs: aut ꝑ inťceſſiōz Moyſi: aut altius
ꝓpħe. vn̄ dicebat Moyſes: aut pce pp̄ło tuo:
aut dele me de libro vite. Et Iohel alta voce:
c.ij. clamabat. Parce dñe: parce pp̄ło tuo: ⁊ ne
des hr̄ditatē tuā i opprobriū ⁊c̄. Et pꝰ pauca ri
dit dñs: ⁊ dixit pp̄ło ſuo. ecce ego mittaʒ vobis
frum̄tū: vinū: ⁊ oleū: ⁊ r̄plebimini: ⁊ nō dabo ul
tra vos in opprobriū in gentibꝰ ⁊c̄. Sʒ adeo ꝓp
q̄rtū ſcelꝰ iratꝰ ē dñs: vt nūq̄ʒ fecerit pacē: ſʒ eoſ
ꝓfugos ⁊ errãtes diſpſit ꝑ orbē. vt ſup oñdimꝰ.
q̄r ⁊c̄. Ueīat abdiaſ.c.i. In mōte Siō erit ſalua
tio: ⁊ erit ſcūs. Nō.n.itelligēdū ē qꝛ i mōte ſion
fuerit ſaluatio nr̄a. qꝛ h̄ fuit in mōte Caluarie: ſʒ
i mōte Siō fuit pfecta ꝯſumatio ſalutis nr̄e. qꝛ
ibi celos aſcēdit ⁊c̄. Ueīat Ionas: q in figura ſe
pulture xp̄i tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ fuit i vē-
tre ceti ⁊c̄. Ueīat Micheas.c.v. Et tu Bethle
eʒ t̄ra effrata neq̄q̄ʒ es mima i ꝓncipibuſ Iuda.
Ex te mihi egredieť q ſit dñator i iſrľ: ⁊ egrdieť
ab initio a diebꝰ et̄nitatꝭ. ꝓp h̄ dabit dñs eoſ vſ
q̄ʒ parturiēs piet ⁊c̄. In Bethleē.n.natꝰ ē xp̄uſ.
Mat.ij. Cū natꝰ eēt Ieſus i Bethleē ⁊c̄. Ueīat
Nauʒ ꝓpħa.c.i. Et nūc ꝯterā vgā eiꝰ de dorſo
ſuo: ⁊ vicula tua dirūpā vga q̄ erat i dorſo hūa
ne nãe: poteſtas erat diaboli: vicula vo reatus
pcci ꝓmoꝝ pentū. ad Ro.iij. Oēs i Adā pecca
ueꝛt: ⁊ egēt gl'ia dei ⁊c̄. Ueīat Abacuch. c.iij.
Ego inqt in dño gaudebo: ⁊ exultabo i deo Ie
ſu meo. Ueīat Sophōias.c.iij. Hec dicit dñs.
Lauda filia ſion: iubila iſrľ: letare ⁊ exulta in oī
corde tuo filia Hierłm. Abſtulit dñſ iudiciū tu
uʒ: auertit ꝑ auertet inimicos tuos. rex iſrľ dñs
i medio tui: n̄ timebis malū vlť. In die illa diceť
Hierłʒ. Noli timē ſiō: n̄ diſſoluãť manꝰ tue. dñs
ꝺs tuꝰ i medio tui fortꝭ: ipſe ſaluabit te. Et de r
ſurrectōe xp̄i: ⁊ iudicio ſimľ ibidē ēt locutꝰ ē: di-
cēs. Expecta me dič dñs. i die reſurrectōiſ mee

in futuꝝ: qꝛ iudiciū meū eſt: vt cōgregē gēteſ ⁊
colligā reg ⁊c̄. Ueniat Aggeꝰ.c.ij. Adhuc vnū
modicū ego ꝯmouebo celū: ⁊ terrā: ⁊ mař: ⁊ ari
dā. ⁊ mouebo oēs gētes: ⁊ veniet deſideratꝰ cū
ctis gentibꝰ. ⁊ iplebo domū iſtā gl'a dicit dñſ ex
ercituū ⁊c̄. Ueīat Zacha. Iſte pl'a dixit. ⁊.c.ix.
ait ſic. Exulta ſatis filia ſion: iubila filia hierłm
Ecce rex tuꝰ venit tibi iuſtꝰ ⁊ ſaluator: ⁊ ipē pau
ꝑ ⁊ aſcēdēs ſup aſinū: ⁊ ſup pullū filiū aſine. Et
ibidē. Tu q̊ʒ in ſanguie teſti tui emiſiſti victos
de lacu in q nō erat aq̄. Et c xi dicit ſic. Si bom
eſt in oculis vr̄is afferte mercedē meā. ⁊ ſi non
geſcite. ⁊ appēdeꝛt mercedē meā. xxx. argēteoſ
⁊ dixit dñs ad me. Proijce eos in ſcūariū deco
rū ꝑciū q̊ app̄ciatꝰ ſuʒ ab eis. Et tuli. xxx. argē-
teoſ: ⁊ ꝓieci illoſ i domū dñi ad ſcūariū ⁊c̄. Que
oīa vificata ſc in xp̄i vēditōe. Et.c.xij.ait. Et aſ
piciēt in me quē ꝯfixerūt: ⁊ plangēt eū plãctu: q̄
ſi ſup vnigenitū. ⁊ dolebūt ſup eū: ut dolēi ſolet
in morte ꝓmogeniti ⁊c̄. Ueniat Malach.c. iij.
⁊ loqť de ꝑcurſore. Ecce ego mitto ãgelū meū:
⁊ ꝑparabit viā ante faciē meā: ⁊ ſtati veniet ad
tēplū ſcm̄ ſuū dñator: quē vos q̄ritꝭ. ⁊ ãgelꝰ teſti
quē vos vultꝭ. Ecce veniet dič dñs exercituū.
Et qs potit cogitare diē aduentꝰ eiꝰ: ⁊ qs ſtabit
ad videndū eū: ipſe.n.q̄ſi ignis ꝯflans: ⁊ q̄ſi her
ba fullonū: ⁊ purgabit filios leui: ⁊ colabit eoſ q̄
ſi auꝝ ⁊ q̄ſi argentū: ⁊ erūt offerētes ſacrificiū i
iuſtitia ⁊c̄. Et hic eſt finis ꝓpħaruʒ. Et Iob ille
vir ſcūs q̄ʒ bñ de xp̄o aliq̄ ſentit. Ait.n.c.xx. Ul
nerauerūt me lãcea: ꝯcidit me vulnē ſup vulnꝰ
ſatiati ſc penis meis. Et.c.ix. de gl'a redēptioniſ
nr̄e ait. Scio qꝛ redēptor meꝰ viuit: ⁊ de t̄ra ſur
recturꝰ ſum: ⁊ in carne mea videbo deuʒ ſalua-
torē meū ⁊c̄. Ultimū teſtm̄ xp̄iane fidei ē to-
tus mūdus. Eſt.n.ꝑ totū mundū ipſa xp̄iana fi-
des. Et ſci illā in manibꝰ nr̄is in bono ſtatu reliq̄
runt. Nos aūt illā ſuare neſciuimꝰ. In oēm eni
terrā exiuit ſonꝰ eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre vba
eoꝝ. vt ait. ꝑs. Un̄ vere ꝯcludē poſſumus. Dñe
dñs nr̄ q̄ʒ admirabile eſt nom̄ tuū in vniuerſa t
ra. Et ſic ſatis ex his appet quō fideſ xp̄i ſit ſub
limata. q̄re ⁊c̄. Quartuʒ ad vltimā vitatē pono
iſtā regulā gn̄alē qꝛ nulla fiꝺs ꝓmittit vitā eter
nā niſi fides xp̄iana. Nā ut Machumeti ſectaʒ
q̄ nō niſi carnis voluptatē ꝓ vltīa felicitate ſta
tuit: relinq̄mꝰ: ⁊ de hebrea ⁊ xp̄iana videamus
Nā in lege vetī bona tm̄ tpalia ꝓ obſuatiōe le-
gis ꝓmittebãť. ſʒ in xp̄iana fide bona ſpūalia et
et̄na. hoc pʒ in glo. de ꝯſtitutōibꝰ.c. trãſlato ſa-
cerdotio. ſup vbo. ſpōſione. ⁊ ꝑ ꝯcordãtia addu
cit.c.cum Marthe. de cele.miſ. Scꝺo pono
iſtā regulā gn̄alē qꝛ oēs credētes in xp̄m filij ꝺi
efficiunť. Io.i. Dedit eis ptãtem filios dei fieri.
Ubi nō qꝛ tripľr qs pōt dici filiꝰ dei.ſ. ꝑ nãlē ge
neratōez. ꝑ tpalē adoptionē. ⁊ ꝑ eternalē ꝑdeſti
nationē. Prīo ꝑ nãlē gn̄atōez. ⁊ ſic ſolus xp̄s
filiꝰ dei eſt. ꝑs. Dñs dixit ad me: filiꝰ meꝰ es tu:
ego hodie genui te. vn̄ ſicut ꝑ carnē ē verꝰ filiꝰ
virgis. Math.i. Pepit filiū ſuū ꝓmogenitū ſic

⁊ ꝑ eternā gn̄ationē ē filiꝰ et̄ni pr̄is ⁊c̄. Scꝺo
dr̄ filiꝰ dei ꝑ tpalē adoptionē. ad Gal.iij. Oēs
n. filij dei eſtiſ ꝑ fidē in xp̄o Ieſu. ⁊ ſic capiť in ꝓ
poſito. Itē ꝑ charitatē dr̄ hoc mō etiā filiꝰ ꝺi. ad
Eph.v. Eſtote imitatores dei ſic̄ filij chariſſimi
⁊ ãbulate in dilectōe ſicut ⁊ xp̄s dilexit vos. et
tradidit ſemetipm oblationē ꝓ nobis: ⁊ hoſtiaʒ
deo in odorē ſuauitatiſ. Itē ꝑ pacē i ꝯuerſando
Math.v. Bt̄i pacifici: qm̄ filij dei vocabūtur.
Itē ꝑ patiētiā in ſufferēdo. ad Heb.xij. Fili mi
noli negligē diſciplinā dñi: nʒ fatigeriſ cū ab eo
corripieris. quē.n. diligit dcꝰ caſtigat. flagellat
n. oēm filiū quē recipit ⁊c̄. 3ʼ filiꝰ dei diciť ꝑ
eternalē ꝑdeſtinationē. ⁊ iſti pauci ſūt. Math.
xx. Multi ſc vocati ⁊c̄. Hec pōit Nicolaꝰ ꝺ lira
ad Ro.ix. Et ſic pʒ iſta ꝯcło ⁊ ſa cōſideratio.

De fructibus fidei conſideratio tertia.

TERTIO Uirtutis ſcē fidei fru-
ctuoſā vtilitatē videa-
mus. Et lʒ innumeri ſint fidei fructus
duodecī tñ ꝑ tres ꝯcłones diſtigua
mus. vʒ. Prīa ꝯcło. Fideſ nr̄e eſt ſalutꭗ initiū
clara lucens: neceſſariaq̄ʒ cūctis: ⁊ oīa credenti
poſſibilia facit. Scꝺa ꝯcło ē iſta. Martyres
fides roborat: aduerſa vincit: deū querē ⁊ i ipo
gl'ari fač. Tertia ꝯcło ē. Propitiat deū fiꝺs
rapit: ſtabilitat: ⁊ arbitrari fač vt ſtercōa cūcta.

De q̄ttuor ꝓmis fructibꝰ fidei ꝯcło ꝓma.

ACcipe ꝓmā ꝯcłonē. vʒ. Fiꝺs nr̄e ⁊c̄. In
hac ꝯcłone ponūť ꝓmi q̄ttuor fidei fru-
ctus. vʒ. Primꝰ dr̄ initiatiuꝰ. 2ʼ dr̄ di
rectiuꝰ 3ʼ dr̄ obligatiuꝰ. iiijꝰ dr̄ ꝓbatiuꝰ. Ac
cipe ꝓmū. vʒ. Initiatiuū.i. fideſ eſt nr̄e ſalutꭗ ini
tiū. Actꭗ.xv. Fide purificãſ corda eoꝝ. ad Ro.
v. Iuſtificati igr̄ ex fide: pacē hēamus ad deuʒ
ꝑ dñm nr̄m Ieſuʒ xp̄m: ꝑ quē acceſſū hēmꝰ per
fidē i grãm iſtā. Ubi aīa ꝑ nō ſm Nicolauʒ ꝺ
lira. ad Ro.x. qꝛ qdā nec ore nec corde deū ꝯfi-
teť. Io.iij. Qui aūt n̄ crediderit iã iudicatꝰ ē. ꝑs.
Nō crediderūt i deo: nec ſpaueꝛt i ꝺo ſalutãi ſuo
Quidā fateť ore: nec tñ cōde credūt. ad Titū.i.
Cōfiteť aūt ſe noſcē deū: fcis aūt negant. de pe.
di.ij. ſciēti. vbi dr̄ paꝝ pꝰ ꝓncipiū. Sciēti bonū
⁊ n̄ faciēti illꝺ: pctm̄ ē. Quō.n. cōpꝰ ſine ſpū mor
tuū. ſ.ē: ſic fides ſine opibꝰ mōtua ē. Nec grãde
putezꝰ vnū deū noſcē: cū ⁊ ꝺmōeſ credãt ⁊ ꝯtre
miſcãt: q dič ſe i ipſo manē: dʒ ſic ille ãbulauit ⁊
ipſe ãbulare. h̄ ibi. Hieroꝰ. Quidā corde credūt
ſʒ n̄ ꝯfiteť ore. ꝺ qbꝰ īfra. Quidā vtroq̄ʒ mō ſe ha
bēt. vt hōi xp̄iani. ad Ro.x. Corde.n. crediť ad
iuſtitiā: ore āt ꝯfeſſio fit ad ſalutē. 2ʼ nōndū ſm
btm̄ Tho. ſa ſe.q.xliiij. qꝛ ꝯfeſſio fiꝺi cū ꝑceptū
affirmatiuū ſit: n̄ obligat ꝓ ſp: ſʒ loco ⁊ tp̄e. Acci
dē nãq̄ʒ poſſʒ vt ſi qs deū n̄ ꝯfiteť ore q̄uis cor-
de credꝫt mōtaľr peccaret. vt ꝺ capto inť īfide-
les. vn̄ Aug. i glo. ſr Mat.xxvi. ꝺ negatōe Pe
tri ſic ait. nihil ꝓdeſt h̄ eē in corde qꝺ veꝝ ē ſi h̄
dr̄ ore qꝺ falſū ē. Et.xi.q.iij. n̄ ſolū dr̄. nō ſolū il
le abnegat xp̄ʒ. ſʒ ēt ille q cū ſit ſe negat eē xp̄ia
nū. h̄ ibi Aug. Et ibidē. Timēdo mōtē cãniſ tue

dabiſ mortē aīe tue. ꝙ̄ta.n. vita ē ↄſiteri xp̄z:tā
ta ē mors negare ip̄m. An apl̄s Petr⁹ ſic eū q-
dā fauore pũerſo excuſare nitit̄: xp̄z ñ negauit
qꝛ ītrogat⁹ ad ancillā:hoīez ſeſe ñ neſcire rn̄dit.
Et.c.ſeq̄nti dr̄. Nolite timē eos q occidūt cōp⁹
ne libere dicat̄ qđ audiſt̄.ſ.ab alijs ⁊ fiducial̄r
p̄dicet̄ oīb⁹ qđ ī aure audiſt̄.ſ.p reuelatōz. Si
ḡ ex his ṽbis oñdit̄ ꝙ nō ſolū ille ꝑditoꝛ ē ṽitat̄
q trāſgrediēs ṽitatē ꝑ ṽitate palā mēdaciū loq̄t̄
ſꝫ ēt ille q nō libere ṽitatē ꝑnūciat:quā liber̄ ꝑ
nūciare oꝫ:aut nō libere ṽitatē ꝺfēdit:quā libe
defendē ↄuenit ꝑditoꝛ ē ṽitat̄.h ibi Criſoſtoꝫ⁹
Et nō h ꝙ ſequit̄. Nā ſic ſacerdos debitoꝛ ē vt
ṽitatē quā audiuit a deo:libere p̄dicet:ſic laic⁹
debitoꝛ ē: vt ṽitatē quā audiuit a ſacerdote ꝑ-
batā quidē ſcripturis defēdat fiducial̄r. qđ ſi ñ
fecerit: ꝑdit ṽitatē. Corde.n.credit̄ ad iuſtitiā:
oꝛe āt fit ↄfeſſio ad ſalutē.h oīa ī dicto.c. nolite
Nō tñ ꝙ tal̄ ṽitatē trāſgrediēs nō ē dicēd⁹ a-
poſtata:nec h̄tic⁹: vt dic̄ glo.allegās Hugoli^m
Sꝫ ſup.c.nō ſolū dubitat glo.de.n.coꝛ ⁊ nō ma
nū reſpicit.xiiij.q.v.ſi qđ īueniſti.ī fine. ḡ q deū
ↄſitet̄ corde ⁊ nō oꝛe nō peccat. Et rn̄det glo.di
cēs.ꝙ nulla ↄditōe dꝫ qs ꝺduci ad negādū xp̄z
xxij.q.ij.p̄mū. vbi dr̄. Pri^m ⁊ capitale mēdaciū
⁊ lōge fugiēdū:qđ fit ī doctrina religiōis:ī hiſ.ſ.
q̄ ptinēt ad articulos fidei: vt dicit gl̄.inſ̄li. Ad
qđ mēdaciū nulla ↄditōe ēt.ſ.mort̄: qſ dꝫ addu
ci ⁊c̄.h ibi. Ex quib⁹ oīb⁹ ↄcludit̄ iſta ṽitas.ꝙ
nullo timoꝛe xp̄i fidē occultare debem⁹.p̄dica-
toꝛes illā publice p̄dicēt:ſcl̄ares ⁊ potētes illaꝫ
armis fiducial̄r defendāt. O ↄfuſio. o igm̄inia
xp̄ianoꝝ: ꝙ melioꝛes reliḡe xp̄ianoꝝ tenēt ſar-
raceni. vtinā o gl̄oſe ꝺs : tot ānis bellis: armis:
ſtrage:nece:depopulatōib⁹ ⁊c̄. ꝑ tua ſcā fide fe
ciſſent:cumulaſſēt:⁊ expēdiſſent xp̄iani:qt ⁊ q̄n
ta fecerīt ꝑ rabiata caninaq̄ȝ ſupbia. O īferne
ſi ſic xp̄iani bellaſſent: hēres ne tot milia armi-
geroꝝ:peditū:militū:ſcopetoꝝ:baliſtarioꝝ:ca-
pitaneoꝝ ⁊c̄.' Rn̄de mihi.' dic alti⁹.' ꝑfūdus ē
loc⁹ tuus:nō te ītelligo. Nō:nō:nō. Et q̄re.' dic
vt te ſinguli ſupbi intelligāt.' qꝛ oēſ eoꝝ aīe euo
laſſent ad celū.qꝛ lex dicit.xxiij.q.v.noſce.oīuꝫ
īngt vr̄m volum⁹ ſcire charitatē:ꝙ qſq̄ȝ ī h bel-
li certamine fidel̄r mortu⁹ fuerit:regna illi cele
ſtia mīme negabūt̄.h ibi. Certe h ē grāde dēm.
Sꝫ dic q̄ſo. Eſſent ne hōicide xp̄iani ſi oēſ īfide
les occidiſſent.' Nō:nō. Et q̄re.' qꝛ lex dic̄.xxiij.
q.v.excōicatoꝝ.paꝝ p⁹ p̄ncipiū. Nec.n. eoſ hōi
cidas arbitramur:qs aduerſuſ excōicatos çelo
catholice mr̄is ardētes aliq̄s eoꝝ trucidaſſe ↄ-
tigerit.h ibi.⁊ ſic pꝫ p̄m⁹ fruct⁹. 2⁹ fruct⁹ dr̄ di
rectiu⁹.i.fides xp̄i dirigit ⁊ māu ducā vitā eťnā
Jſa.vij.niſi crdideritis nō ītelliget̄.ſ.viā ſalut̄.
Ubi nō ꝑꝫ Hug.pte.i.q.iij.arti.xxxiiij.ꝙ oīa cr̄
dēda. Quedā ſūt ex̄ rōnē: vt nccīa ꝙ.n. igniſ ca
lid⁹ ſit:⁊ ꝙ currēs moueat̄:credē ñ oꝫ. Quedaꝫ
ſt ex rōe:vt ꝑbabilia.i.q̄ ꝑbari p̄nt. Quedā ſup
rōnē: vt mirabilia. vt de Moyſe tpe Pharaōiſ
Exo.ī pl̄ib⁹ capitul̄. Quedā ſt ↄ rōnē.i. q̄ nullā

hn̄t credibilitat̄ rōnē: vt īcr̄dibilia. Duo iſta ex
trema.ſ.nccīa:⁊ q̄ ↄ rōnē ſt:credē ñ oꝫ. vt ꝙ nix
alba ſit.qꝛ pꝫ ad ſēſū.aut ꝙ hō ſit lapis l̄ aſin⁹ ⁊
ſīl̄ia q̄ nullā hn̄t rōnē credibilitat̄: credē nō oꝫ.
Solū āt illa duo media.ſ.q̄ ſt ex rōe:⁊ ſup rōnē:
fidē capiūt.nā fideſ rōe iuuat̄. Etſi aliq̄d aſſere-
ret:qđ rōe iuuari ñ poſſet:ſꝫ ſup rōnē exiſtēt:ſuf
ficit ad illđ credē:ꝙ ip̄m rōi ñ oppugnet : ꝙ̄uis
ꝑ rōꝫ hñi ñ poſſit:ex ꝺbilitate capacitat̄ nr̄e. vn̄
accipe rl̄am gn̄alē. Oꝫ q̄ rōe hūana īueīri ñ p̄nt
nec iuuari:ex diua reuelatōe noſcūt̄. vt īcarna
tio:paſſio:reſurrectio:ꝙ ṽgo ſit p̄gnās:⁊ gn̄et ī
tacta:⁊ hiſ ſīl̄ia. 2⁹ nōndū ꝙ ſic oīs creatā rōa
lis ex ꝺbito ⁊ ordīato motu tā nāe ꝙ̄ȝ grē ſūmā
dꝫ dilig̃ē hōitatē. Et ex ꝺbito morali tā ſpūal̄r
ꝙ̄ȝ tpalit̄ ſūmā dꝫ reueriri maieſtatē. Sic ex ꝺbi
to ⁊ ordīato motu ītellect⁹ tā nālit̄ ꝙ̄ȝ ſupnāl̄r e
leuati:dꝫ p̄hē aſſēſū ad cog̃ſcēdā ſūmā ⁊ p̄mā ṽi
tatē.q̄ ē ꝺs. Jſta ↄpatio optia ē pp ꝑpoꝛtōz quā
ad ſe īuicē hn̄t añdc̄e potētie. Mō ad ꝑpoſitū
ītellect⁹ ↄiūct⁹.i.hic ī via:ñ pōt p̄mā ⁊ ſūmā ṽi-
tatē acq̄rere ex p̄ncipijs ⁊ cauſis qb⁹ acq̄rit̄ ſcīa
ꝑp̄e dc̄a.ꝺ qb⁹ Ar.p poſterioꝝ.c. de ſcire. nec
ſil̄r ꝑ ſilogiſmū alio mō diſcurſiuū: l̄ ꝑ aliā hūa-
nā īueſtigatōz.ḡ vt cogitatōz talē p̄ie ṽitat̄ ac
q̄rat:req̄rit̄ fides:q̄ nihil aliud ē niſi apph̄ēſio fir
ma:⁊ aſſēſus firm⁹ circa p̄mā ṽitatē: vt dic̄ Da
maſcen⁹ li°. iiij.c.iij. Et duas rōnes aſſig̃t Hu-
go de ſcō victoꝛ:qꝛ ītellect⁹ ↄiūct⁹ ꝑ p̄ncipia nā
lia ñ pōt aſſētire p̄me ṽitati pp ſe. vꝫ. Propt̄ p̄-
me ṽitat̄ maximā excellētiā.qm̄ ītellect⁹ nr̄ ad
illā ſe hꝫ: vt ocul⁹ nocticoꝛacis ad lum̄ ſol̄: vt ēt
oñdit ph̄us ꝑo methaphiſice. 2⁹ pp ībecilitateꝫ
nr̄i ītellect⁹ q ē īfimū ītelligibiliū ꝑꝫ ph̄m.iij. de
aīa. Et ſic pꝫ q̄uo fides ē lum̄ lucens ad viā nr̄e
ſalut̄ oñdēdā. Mar.xvj.q crediderit:⁊ baptiça
t⁹ fuerit:ſalu⁹ erit. q ṽo ñ crediderit ↄdēnabit̄.
3⁹ fidei fruct⁹ dr̄ nr̄e ſalut̄ obligatiu⁹. vbi acci
pe hāc rl̄am gn̄alē:ꝙ etſi fideſ nccīa ſit ad ſalu
tē:ñ tñ eq̄lit̄ oēs credē obligāt̄. Quā rl̄am btūs
Tho.ꝑa ꝑe.q.ij.ſic declarat:dicēſ. Maioreſ ad
q̄s alios erudir̄ ↄuēit: vt ep̄i ī ſua dioceſi:eccl̄ia
rū r̄ctoꝛes: ⁊ publice ad ppl̄z p̄dicātes: ⁊ ſilēs:
plenā notitiā hr̄e tenēt̄ ꝺ crdibilib⁹ r̄uelat̄:⁊ de
oīb⁹ articul̄ fidei. Et rō.qm̄ tales ñ ſolū ppl̄os ī
ſtruē:ſꝫ ēt oīb⁹ fidē īpugnātib⁹: ſcir̄ rn̄dē tenēt̄:
vt pōit barbat⁹ Hier⁹ exp̄ſſe ſup Exo. Jnferio
res ṽo myſt̄ia xp̄i q̄ p̄ſ̄ti ī eccl̄ia ſolēniçāt̄:expli
cite ſcir̄ tenēt̄: vt ſt articl̄i ꝺ īcarnatōe:paſſiōe:r̄
ſurrectōe:aſcēſiōe:⁊ die iudicij. Et qꝛ oīa expli
cite crdi ñ p̄nt ſine fiđ trinitat̄. dic̄ idē doctoꝛ ꝙ
oꝫ ēt eos fidē trinitat̄ explicite crdē. nā cū ī īcā
natōe dicat̄ ꝙ ṽbū carnē aſſūpſit. Jo.i. ṽbū ca
ro fcm̄ ē.iō ṽbi etn̄i notitia nccīa ē.⁊ ſic ꝺ alijs.
Qđ eccl̄a rudib⁹ atꝫ ſimplicib⁹ cūct̄ ꝑſitēdū ſig
crucis oñdit: docet atq̄ȝ declarat.cū dic̄. ī noīe
patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti amē. Alia ṽo q̄ ſubti-
lia ⁊ altiſſima ſunt circa fideꝫ. ⁊ que ſequuntur
notitiā trinitatis explicite credere ⁊ inueſtigare
nō opōtet.ſꝫ ſufficit illa tm̄ ſimplicitate credē.h

de ītentōe ſcī Thome vt ꝺ. Cōcoꝛdāt̄ oēs theo-
logi ⁊c̄. Quart⁹ ſcē fidei fruct⁹ dr̄.ſalutiſ nr̄e
ꝑbatiu⁹. Ubi accipe hāc r̄gulā gn̄alē. ꝙ nihil ē
tā difficile poſſibile arduū qđ credēti nō ſit faci
le. Certe hāc regulā ſaluatoꝛ edocuit:cuꝫ dixit.
Si hūeritis tantā fidē ꝙ̄tū eſt granū ſinapis:et
dixeritis huic monti trāſfer te ad talē locuꝫ ⁊c̄.
Credit centurio:⁊ ſanat⁹ eſt ꝑu⁹ e⁹. Math. viij.
Credidit leproſuſ dicēſ. Dn̄e ſi vis poteſ me mū
dare:⁊ curat⁹ ē. Luce. v. Credidit cananea: ⁊ fi
lia ei⁹ liberata ē. Math.xv.⁊ ſic ꝺ alijs. Mar.
vl. Sig̃ eos q crediderīt h q̄ ſeq̄nt̄. Jn noīe meo
demōia eijciēt:līguis loquent̄ nouis. ꝑpētes tol
lēt. ⁊ ſi q̄d moꝛtifeꝝ biberit nō eis nocebit. ſup e
groſ man⁹ īponēt:⁊ bn̄ hēbūt. h oīa ī actib⁹ apl̄o
rū ⁊ vita ſanctoꝝ legētib⁹ patēt. Et ſic fidei no
ſtre primi ſanctiſſimi fructus patent. q̄re ⁊c̄.

De alijs q̄ttuoꝛ fidei ſcē fructib⁹ ↄcl̄o 2^4.

Ddant̄ alij q̄ttuoꝛ ſcē fidei fruct⁹:in hac
2^4 ↄcl̄one ↄtenti. vꝫ. Martyres fiđs ro
boꝛat:aduerſa uincit:deū querē:⁊ ī ip̄o
gloꝛiari fac̄. Prim⁹ fructuſ dicit̄ roboꝛatiuus.
2⁹ dr̄ ſupatiu⁹. 3⁹ dr̄ iq̄ſitiu⁹. iiij⁹ dr̄ gl̄atiuuſ
Prim⁹ inq̄ȝ fidei fruct⁹ dicit̄ roboꝛatiu⁹. p̄s.
Uerbo dn̄i celi.i.hoīes celeſtes.i.ſcī firmati ſūt
⁊ ſpū oꝛis ei⁹ oīs ṽtus eoꝝ.ad Ephe.iij. Det uo
bis ꝑm diuitiaſ gl̄e ſue ṽtutē coꝛroboꝛari ꝑ ſpm̄
ei⁹:in īterioꝛi hoīe hītare xp̄m ꝑ fidē in coꝛdib⁹
vr̄is. Que ṽba ſic nicola⁹ ꝺ lira expōit. Det vo
bis ꝑm diuitiaſ gl̄e ſue.i.ꝑꝫ qđ ip̄m diuitē ⁊ gl̄o
ſum decet.qꝛ ſic nō ↄuenit ei modicū ⁊ īpfectū:
ſꝫ ꝑfectū ⁊ grāde donū ↄcedē. Jaco.i. Oē datū
optimū:⁊ oē donū ꝑfectū eſt deſcēdēs a pr̄e lu-
minū. Det inq̄ȝ vobis ṽtutē:q̄ ꝑ ſpm̄ ei⁹ cōroboꝛ
rari poſſitis ad modū ignis ī intioꝛe hoīe:nō ext̄
ioꝛe.qm̄ roboꝛatio extioꝛis q̄nꝫ eſt intioꝛiſ robo
ris īpedimētū.ſic ex oppoſito īfirmitaſ ē iuuamē
tū.ij.Coꝛ.xij. Cū īfirmoꝛ tūc foꝛtioꝛ ſuꝫ.ſ.in intio
ri hoīe.i.in ſpū. caro.n.⁊ ſpūs inuicē aduerſant̄.
⁊ roboꝛatio vni⁹:alteriuſ debilitatio eſt. Et det
etiā xp̄m hītare in coꝛdib⁹ ei⁹ ꝑ fidē:que.ſ. puri
ficat habitaculū coꝛdis. Act̄.xv. Purificēs fiđ
coꝛda eoꝝ. Sic igit̄ fideles coꝛroboꝛati: a nullo
terribili ꝑ xp̄i noīe ꝑterreri poterūt.ad Ro. viij.
Quis nos ſepabit a charitate xp̄i.' an ꝑſecutio.'
an nuditas.' an ꝑiculū.' an gladi⁹ ⁊c̄. Cert⁹ eteni
ſum ꝙ nꝫ moꝛſ:nꝫ vita ⁊c̄. poterūt nos ſepare a
charitate dei q̄ eſt in xp̄o Jeſu dn̄o nr̄o.i.ꝑ xp̄m
nobis accōmodata. Jnde barbat⁹ ille Hiero⁹
in ep̄l̄a ait. Per bonā ⁊ malā famā a dextris et
a ſiniſtris xp̄i miles gradit̄:nec laude extollitur
nec vituperatōe frangit̄:nō diuitijs tumet:nō ↄ
fūdit̄ pauptate:⁊ leta ↄtēnit ⁊ triſtitia. h ille. Et
i. Petri.i. Ut ꝑbatio fidei vr̄e multo precioſioꝛ
ſit auro qđ ꝑ ignē ꝑbat̄. Et Ja.i. Probatio fiđi
nr̄e patiam opat̄. Jnde dn̄ſ Luce.xxi.ait. Jn pa
tientia veſtra poſſidebitis aīas vr̄as. qm̄ beati
q perſecutionē patiunt̄ ꝑpter iuſtitiā: qm̄ ipſoꝝ
eſt regnū celoꝛuꝫ. Math. v. Dic de conſtantia
martyrū ſi placet. Et ſic patet primus fructus.

Scđs fruct⁹ dicit̄ ſupatiu⁹. Audi apl̄m Pau
lū. Hec eſt victoꝛia q̄ vincit mūdū fideſ nr̄a. Jn̄
cū mag̃ fide Jonatas armigero ſuo dixit. Non
eſt deo difficile ſaluare in multis uł in paucis. ⁊
ſic poſtea victoꝛioſus fuit.i. R̄.xiiij. Jn hac cā fi
de audaci aīo dixit Dauid ad Goliath. Cur ve-
nis ad me cū gladio haſta:⁊ clipe.' ego āt venio
ad te ī noīe dn̄i. ⁊ ſic triūphauit ī pug̃ p̊. R̄.xvij.
Jn hac fide pl̄es uictoꝛias Judas machabe⁹ cū
ſocijs ſuis obtinuit.i. Macha.iij.c. Jn hac fide
Joſaphat exercitui ſuo dixit. Credite in dn̄o ꝺo
⁊ ſecuri eritis.ij. Paral̄.ij. Jtē Eſdras ꝑ ꝑiculo
ſam viā Hierl̄m vētur⁹:a nullo ſubſidiū petēs:
oꝛōnib⁹ tm̄ ⁊ ieiunijſ auxiliū a dn̄o petijt. Eſdre
viij.c. Magna cū audacia ī hac fide dixerīt pu-
eri regi. De⁹ poťit nos eripe ꝺ māib⁹ tuis. Dan̄.
iij. Oēs iſtas hiſtoriaſ ī locis ſuis lege. Sꝫ quid
dicā de fidelibuſ xp̄i. Audi apl̄m ad Hebre.xi.
Scī ꝑ fidē vicerūt reg̃:opati ſt iuſtitiā: adepti ſt
repꝛomiſſiōes ⁊c̄. Singl̄is gloſatoꝛ Nicola⁹ de
lira h ṽba Pauli de antiq̄ſ etiā ꝑbat: ⁊ ſic expo
nitur. Scī ꝑ fidē vicerīt reg̃:ut Gedeon q q̄ttuoꝛ
reges ꝺuicit. Judic̄.vij. Joſue.xxxi.⁊.xij. Opa
ti ſunt iuſtitiā.i.equū iudiciū reſpcū ſubditoꝛuꝫ:
vt Dauid ⁊ iudices. Adepti ſt repꝛomiſſiōeſ. ⁊ h
q̊ ad deū.i.ea q̄ eis ꝑmittebant̄: vt victorie ⁊ h⁹
mōi.⁊ Dauid ꝑmiſſionē de ſucceſſiōe regni. Ul̄
repꝛomiſſiōeſ.i.frequent̄ factas ꝑmiſſiōeſ ꝺ tra
lacte ⁊ melle manāte. q̄ ꝑmiſſiōes facte fuerūt
pr̄ibus antiq̄s.ſ. Abꝛahā ⁊c̄. Nec tam̄ iplere. ad
Hebꝛe.xi. Defūcti ſūt oēs nō acceptiſ repꝛomiſ
ſiōibus. Obturauerīt oꝛa leonū. qꝛ ñ tm̄ ↄ hoīeſ
ſꝫ etiā ↄ beſtias pug̃uerūt ⁊ p̄ualuerīt. Et ꝑꝫ glo.
ponit̄ plurale ꝑ ſingulari. qꝛ nō legit̄ niſi ꝺ Dani
ele:ꝙ clauſit oꝛa leonū. Daniel̄.vi.⁊.xiiij. Exti
xerunt īpetū ignis. vt tres pueri. Dan̄.iij. Effu-
gauerūt aciē gladij.i.exercitū accinctū gladijs
vt pꝫ in libꝛis Reg. alijſq̄ȝ plurib⁹ ī locis. Cōua
luerūt de īfirmitate. vt Eçechias. Jſa. xxxviij.
Foꝛtes fcī ſt in bello Jeſus Naue:⁊ Judaſ ma
chabeus.i. Macha.iij. Silis fact⁹ eſt leōi ī opi-
bus ſuis. ⁊ alij pl̄es. Caſtra ṽtcrūt in fugā exto
rū.i.inimicoꝝ. vt Judic̄.viij.⁊ Macha.xij. Ac-
ceperūt mulieēs de reſurrectōe moꝛtuos ſuos.i.
reſuſcitatos.ſic factū eſt ꝑ Heliā.ij. R̄. xvij. ⁊ ꝑ
Heliſeū.iiij. R̄.iii. Alij āt diſtēti ſt.ſ.ī eculeo ⁊ a
lijs toꝛm̄tis. vt de mulierib⁹ circūcidētib⁹ filios
ſuos.i. Macha.i.⁊ ꝺ ſeptē frib⁹.ij. Mach. viij.
Nō ſuſcipiētes.ſ.ipſi redēptiōeꝫ.i.p̄ntē ꝺ manu
inimicoꝝ euaſionē ut melioꝛē īuenirēt reſurre
ctionē.melioꝛē.ſ.illa liberatōe.i. vitā etn̄ā. Alij
aūt ludibꝛia expti ſt.ſ. ꝙ̄tū ad ↄfuſionē ⁊ ṽbera
ꝙ̄tū ad doloꝛē. Jnſup.ſ.eiſdē pſōis vincl̄a ⁊ caꝛ
ceres qb⁹ detinebant̄. vt pꝫ de Hiēmia. Hieꝛe.
xxxviij.⁊ de Micha.iiij. R̄. vlt. Lapidati ſt. vt
Hieremias: q cū lapides ſub poꝛta dom⁹ Pha
raonis ſuppoſuiſſet:in ſignū ꝙ res babylōis ibi
tronū ſuū poneret:⁊ iudeos q ibi tranſfligerent
captiuaret:a iudeiſ eiſdē lapidib⁹ obꝛut⁹ ē. Sil̄r
Zacharias fil⁹ Joiade:qui arguēſ regē Johas

lapidat⁹ eſt.ij. pali. xxiiij. Silr Stephan⁹ tunc tpis lapidat⁹ erat. Act. viij. Secti ſūt: vt Iſaias quē manaſſes e⁹ nepos ſerra lignea ſecari fecit. Tētati ſunt.ſ. pmiſſiōib⁹ anteq̄ occiderent. vt ſeptē frēs.ij. Macba. vij. Et q̄ pmiſſiōib⁹ non acqeuerūt: tandē in occiſione gladij mortui ſūt vt Ioſias.iiij. Reg.xxiiij. Circuierūt.ſ. diuerſaſ mūdi ptes in melotis.i.in veſte de pilis camelorū facta. cuiuſmodi erat veſtis Iobis baptiſte. Math.iij. Uel i melotis.i.i veſtib⁹ factis d̄ melo.i.taſſo. In pellibus caprinis.i.factis de bmōi pellib⁹. vt Helias.iiij. R.i. Egentes.ſ.nccijs q⁹ ad victū. Anguſtiati.ſ.cura aīmi. afflicti laboribus corporis. Quib⁹ dign⁹ nō erat mūd⁹. ⁊ duobus modis exponiṫ. vt li quib⁹ ꝑ ſit ablatiui caſus. ⁊ ſit ſenſus: qbus.i.quoꝝ ꝯuerſatōe dignius nō erat mūdus. ſ ſic. vt li quib⁹ ſit datiui caſus. ⁊ eſt ſenſus. quib⁹.i.quoꝝ ꝯuerſationi dign⁹ nō erat mūdus.i.digni nō erāt mundū inbitaṙ. qm̄ ita a mūdo viles reputabāt: vt nō eēt eis ad babitandū dign⁹. In ſolitudib⁹ errātes.ſ. ꝑ deuia ābulando. vt Dauid cū ſocijs.i. R.xxiij. ⁊ Iudas machabe⁹.ij. Macba.v. In mōtib⁹ ſic Dauid quē Saul pſeq̄baṫ in mōtib⁹ ⁊ collib⁹.i. R.xxiij. Et in ſpelūcis.ſ.cōmorātes. ſpelunca ē locus a nā fcūs. vt Helias.iiij. R.xviiij. Et filij ꝑphaꝝ ſub Jeçabel.iij. R.xviij. ⁊ Dauid cū ſocijſ i. R.xxiiij. Et in cauernis tre. cauerna ē loc⁹ a caſu fcūs: vt iundatōe aq̄ꝝ l bmōi. Et bi oēs teſtimonio fidei.i.teſtimonio qd̄ fides de eis pbibuit: q̄ſi dicat mlta opati ſūt ꝑ fidē. pbati ꝑ ap pbati a deo in xp̄o Jeſu dn̄o nr̄o ⁊c̄. Ecce aīa cara q̄tū ex bis v̄bis claret antiq̄ tpe dei fuos multa ppeſſos. Sꝫ certe nō minorib⁹ ſignis fulget eccl̄ia. qs enarrare ſufficit ſcōꝝ pſecutioneſ tormēta: ſubſanatōes: mortis gn̄a ⁊ bmōi. Lapidat⁹ eſt Stephan⁹: aſſat⁹ Laurenti⁹: excoriat⁹ Bartholome⁹: crucifix⁹ Petr⁹: d̄capitat⁹ Paulus: ⁊ ſic de alijs. O glīoſi victores q̄tū diſtatiſ a mō nr̄o viuēdi. Jn̄ Aug. ait. Solēnitates eni martyꝝ exbortatōeſ martyrioꝝ ſc̄: ut imitari nō pigeat: qd̄ celebrare delectat. ſꝫ nos volumus gaudē cū ſcis: ⁊ tribulatōes mūdi nolum⁹ ſuſtinere cū illis. Qui.n.ſcōs martyres inquātū ponerit: noluerit imitari ad eoꝝ btitudinē nō poterit ꝑuenire. Et ifra. Sꝫ dicet aliqs. ⁊ qs ē qui btōꝝ mātyꝝ poſſit veſtigia ſeq. Huic ego rn̄de o: q̄ nō ſolū martyres: ſed ip̄m dn̄m cū ipſi⁹ adiutorio ſi volum⁹: poſſum⁹ imitari ⁊c̄. Uide i ſmōe plurimoꝝ martyꝝ. q̄re ⁊c̄. 3⁹ fruct⁹ dr̄ i q̄ſitiu⁹. Jn̄ Cant.i. Aīa fideliſ ad xp̄m ardoris ſide plena ait. Indica mibi quē diligit aīa mea ubi paſcas: vbi cubes in meridie: ne vagari incipiā p⁹ greges ſodaliū tuoꝝ. Tria ad deū q̄rendū iueniendūq̄ ſunt oportuna. vꝫ. loc⁹: modus: ⁊ tp̄s. Aīa mea vis dilectū iuenire ſponſū: nō illū in lecto q̄ras: q̄ nō iuēies. Cāt.iij. In lectulo meo.i.in ꝯcupiſcētia carnis q̄ſiui quē diligit anima mea q̄ſiui illū ⁊ nō iueni. Nō illū q̄ras in foro.i.in ꝯcupiā oculoꝝ. Canti.iij. Per plateas q̄ſiui illū ⁊ nō iueni. Oſee.v. In gregib⁹ ſuiſ ibūt ad q̄rendū dn̄m ⁊ nō iuenient. Nō q̄ras illuꝫ in pōpis: q̄ nō inuenies. q̄ paupꝛim⁹ ē. Mat.xij. Uulpes foueas bn̄t: ⁊ volucres celi nidos. filiuſ āt bois nō bꝫ vbi caput ſuuꝫ reclinet. Hem q̄ſo audi aīa dulciſſimi Jeſu diuitias. Pꝛio familiā paupꝛimā tanq̄ min⁹ occupatā elegit. Iſa.xlviij. In camino paupꝛtatis elegi te. nemo.n.pōt duob⁹ dn̄is ſuire. Mat.vj. Scd̄o paupes ad cuſtodiendū ſuſcepit. ps. Tibi derelict⁹ ē paup: orphano tu eris adiutoꝛ. Et idē. Oculi e⁹ i pauperē reſpiciūt. Iſa.vi. Ad quē reſpiciā: ſup quē regeſcet ſpūs me⁹: niſi ſup pauperē ⁊ bumilem. Quid dicā d̄ paupꝛia mr̄e: q̄ natū filiū pānicelliſ capitis inuoluit. Mat.p. Pānis eū inuoluit: ⁊ rclinauit in p̄ſepio. O paup xp̄e pauperē mr̄eꝫ bēſ: paupꝛimū locū: vile ꝯſortiū: pauperē turbā pauperē crucē: q̄ nudus in illa pendes. O āoꝛ me⁹. o vita mea. Tre.iij. Recordare paupꝛtatis mee abſinthij ⁊ fellis: ⁊ tu aīa peccatrix: aīa dn̄iata: xp̄m iuenire credis: in iocis: cantis: tripudiis: epulis: luxurijs: ꝯtrīb⁹ falſis: rapinis: ⁊ bmōi. ſed nō ſic ipij: nō ſic. Job.xxj. Gaudent ad ſonitū organi: ducūt in bonis dies ſuos: ⁊ in pūcto ad inferna deſcendūt. Scd̄o ad deū q̄rendū inueniendūq̄ reqriṫ mod⁹. ⁊ h̄ eſt: vt illū toto te ipſo q̄ras. lingua tua illū ingrat ꝑ deuotā oroꝫ. Canti.iij. Nūquid quē diligit aīa mea vidiſtis. Oculuſ tu⁹ ꝑ rectā intentōꝫ. Sap.i. In ſimplicitate cordis vr̄i querite illū. pes tu⁹ ꝑ feruenteꝫ affectōꝫ. Ex^m de Magdalena cui xp̄s. Jo.xx. Mulier qd ploꝛas: man⁹ tue ꝑ bonā opationē. ps. Exquiſiui dn̄m manib⁹ meis: ⁊ oībus virib⁹ tuis illū pſeueranter q̄ras. ps. Querite faciē e⁹ ſemp. 3⁹ requiriṫ tp̄s. q̄ras illū in die: q̄ vix i nocte inueniri pōt. Canti.iij. Per noctes q̄ſiui quē diligit aīa mea: q̄ſiui ⁊ nō iueni. Et bn̄ dicit ꝑ noctes.ſ.tā mortis q̄ꝫ culpe. Iſa.xxj. Si q̄ritis i. q̄rere diſponitis: q̄rite in mane. Nūc.n.anima mea ē tp̄s mifendi. Nūc oīs q petit accipit. Jo.viij. Sꝫ o miſa Italia: q̄uō deū q̄ris: Attendi ⁊ auſcultaui ingt. Hiere.viij.c. Nemo qd̄ bonū ē loquiṫ null⁹ ē: q agat pn̄iam ſup pccō ſuo dicēs. qd feci: oēs declinauerūt ad curſū ſuū: ſic equus ad ipetū vadens ad p̄liū. ps. Oēs declinauerūt ſimul inutiles fci ſūt. Nō eſt q faciat bonū: nō ē vſq̄ ad vnū. Quidā.n.in pccis iacēt. q̄ exire ñ curāt. Jobel.i. Cōputruerūt iumēta.i.boieſ beſtiales in ſtercore ſuo.i.in delitijs ſuis: q̄ſi ſci arbitrātur vt ſtercora. ad Phil.iij.c. Quidā ſedēt: q̄ aliqn̄ ſurgūt ꝑ grām ⁊ ꝯtritōꝫ. ps. Illūinare biſ q in tenebꝛis ⁊ umbꝛa mortiſ.i.pccōꝝ ſedēt. ſic filij iſrl in egypto ſedebāt ſup ollaſ carniū. Exo.xiij. Quidā ſtāt: q̄ a futuris pccis cauēt: ſꝫ d̄ pteritiſ ñ dolēt. Mat.xx. Quid ſtatiſ bic tota die ocioſi ſic ſtabāt Datan ⁊ Abirō. nūeri.vj. Quidā ābulāt: q̄ paulati i pccis pficiūt. ps. Cōfringet de⁹ capita inimicorum ſuorum: verticeꝫ capilli perambulantium in eis. Quidam currunt. quia ſemper peccant. Job.xv. Currit aduerſus deum extento collo. ps. Pedes eoꝝ ad malū currūt: ⁊ feſtināt ad effūdēdū ſāguinē. Heu: heu igiṫ: qs oēs declinauerūt: ſimul iutiles fci ſūt ⁊c̄. vt dicit ſup̄ ppha. Quart⁹ fruct⁹ dr̄ glatiu⁹: q̄ gliāṫ fideles in Jeſu ſaluatore ſuo. tu dn̄e inquit. ps. Suſceptoꝛ me⁹ es: gloꝛia mea. Hiere.ix.c. Nō glieṫ ſapiēs i ſapiētia ſua ⁊c̄. ſed in boc gloꝛieṫ: qui gloꝛiaṫ ſciṙ ⁊ noſſe me. ſ. ꝑ fidē. vbi nō q̄ veri fideles i octo p̄cipue gloꝛiāṫ. Et p̄ i pfectu alioꝝ. cū.ſ.alios pficē in dei fide ꝯſpiciūt. Audi ap̄lm theſſalōitēſib⁹ ſcribēs.i. Theſſal.ij. Que ingt ē nr̄a ſpes ⁊ gaudiū aut corona glie: nonne vos añ dn̄m nr̄m Jeſuꝫ eſtis in aduētu e⁹: vos n.eſtis gl̄a nr̄a ⁊ gaudiū. Et ad Phil.iiij. Itaq̄ frēs mei chariſſimi ⁊ d̄ſideratiſſimi: gaudiū meum ⁊ corona mea. Scd̄o glanṫ fideleſ: ſiue fides ſcā glari facit in ꝯuerſiōe pctōꝝ: ſic p̄nceps in ſubiugatōe boſtiū. Iſa.ix.c. Letabunṫ igt corā te: ſicut q letanṫ i meſſe. ſicut exultāt victōes capta p̄da: qn̄ diuidūt ſpolia. Tertio glanṫ i futura gl̄a beatoꝝ: tāq̄ de bono ꝑp̄o. ad Ro.v. Gl̄amur in ſpe filioꝝ dei. Quarto glanṫ in eoꝝ bona itentōe: ⁊ bonoꝝ opeꝝ fructificatiōe. ps. Letamini in dn̄o ⁊ exultate iuſti: ⁊ glamini oēſ recti corde. Et Sap.iij. Bonoꝝ labioꝝ gl̄oſus eſt fruct⁹. Quinto in eoꝝ tribulatione.ij. Cor.xi. Libēter glaboꝛ in īfirmitatib⁹ meis: vt inbitet in me v̄tus xp̄i. Inde glo. ſup Jo.xv. ait Felix illa in iniuria cui⁹ de⁹ ē cā. Sexto gloriānṫ in pctōꝝ ſupatiōe. ps. Aīa nr̄a ſicut paſſer erepta eſt de laq̄o venātiū. laq̄us ꝯtritus eſt. ſ. ꝑ dei grām: ⁊ nos liberati ſum⁹. In cui⁹ figuram ppl̄us bebꝛe⁹ trāſacto mari: ⁊ a Pharaōis ſuitute liberati: cātare ceperūt. Cantem⁹ dn̄o. glōſe eni egit ⁊c̄. Exo.xv. Et iteruꝫ iudei Ariſtobolo ſcripſerūt.ij. Macba.i. De magnis ꝑiculis a d̄o liberati: ipſi grās agim⁹. Et iteꝝ. Judas machabeus hita victoꝛia: ⁊ mūdato tēplo: bn̄dixerūt oēs deū celi.i. Macba.iiij. Silr hētur.ij. Macba.x. de victoꝛia Jude aduerſus Thimoteuꝫ. Septio glianṫ i mltaꝝ graꝝ largitōe. ⁊ ſic bn̄ dixit ⁊ laudauit dn̄ꝫ Anna ꝑ ſublato ſterilitatiſ obpꝛobꝛio.i. Reg.ij. Treſ pueri liberati d̄ camino ignis bn̄dixerūt dn̄m. Daniel.iii.c. Daniel d̄ multis bn̄ficijs a deo ſibi collatis: dicebat. Sit nom̄ dn̄i bn̄dictū. Daniel.ij. Silr ⁊ Paul⁹.i.ad Thi.i. Grās ingt ago ei q me ꝯfortauit.i.robōauit in xp̄o Jeſu dn̄o nr̄o. q̄ fidelē me exiſtimauit ponēs in miniſterio: q p̄us fui blaſphem⁹: ⁊ ꝑſecutoꝛ: ⁊ ꝯtumelioſus. ſꝫ miſicoꝛdiā ꝯſecut⁹ ſuꝫ q̄ ignorās feci in icredulitate. ſupabundauit āt gr̄a dn̄i nr̄i cū fide ⁊ dilectōe: q̄ eſt in xp̄o Jeſu. Et vt ꝯcludam⁹ accipe v̄ginē glōſaꝫ q̄ꝫ magnifice deū laudauerit de gratijs collatiſ. Magnificat ingt aīa mea dn̄m: et exultauit ſpūs me⁹ i deo ſalutari meo. Octauo ⁊ vltio glanṫ ſci in crucis Jeſu ſapoꝛatōe. ad Gal.vi. Mibi abſit glari: niſi in cruce dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i. Et rō. q̄ i ea pepēdit gl̄a dei.ſ.fili⁹ etern⁹. ad Heb.i. Qui cū ſit ſplēdoꝛ ⁊ figura ſubē ei⁹: portāſ oīa verbo v̄tutis ſue ⁊c̄. Scd̄o q̄ crux fuit gl̄a celi. Iſa.xxij. Dabo clauē dom⁹ Dauid ſup bumeꝝ eius: ⁊ aperiet: ⁊ nō erit q claudat. ⁊ claudet: ⁊ nō erit q aperiat. ⁊ figā illū paxillū in loco fideli. ⁊ erit i ſoliū glie domui p̄ris ſui. et ſuſpēdā ſup eū omnē glām dom⁹ p̄ris ei⁹. Et paꝝ infra. In illa die dicit dn̄s exercituū auferet paxill⁹ q fix⁹ fuerat i loco fideli: ⁊ frangeṫ ⁊ cadet: ⁊ pibit qd̄ pepēderat in eo. qa dn̄s locut⁹ eſt. alias diffuſi⁹ exponā. Tertio q̄ crux eſt myſteriū nr̄e redēptōis. ad Phil.ij. Hūiliauit ſemetip̄m fact⁹ obediēs vſq̄ ad mortē: mortē aūt crucis. Jō eccl̄ia ei⁹ iuētōꝫ ſtatuit celebrari. d̄ ꝯſe. di.iiij.c. crucis dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i. Sup boc v̄bo. crucis. q̄rit glo. q̄re feſtuꝫ crucis celebꝛaṫ cū in ea fuerit debōneſtat⁹. ⁊ nō feſtū aſine: in q̄ dn̄s fuit bonōat⁹. Et diṫ q̄ laus q̄ in aſina dn̄o ipenſa eſt: fuit mūdana laus de q̄ curandū nō eſt. ſꝫ debonoꝛatio xp̄i in cruce: nr̄a fuit redēptio. q̄re ⁊c̄. Et ita ex bis octo bēs aīa mea ſcē fidei gl̄oſiſſimos fruct⁹. q̄r ⁊c̄.

De q̄ttuoꝛ alijs ſcē fidei fructib⁹ ꝯcl̄o tertia.

[A]ccipe tertiā ꝯcl̄onē. vꝫ. Propitiat deū fideſ: rapit: ſtabilitatq̄: ⁊ arbitrari facit vt ſtercoꝛa cūcta. In qua ponunṫ quattuoꝛ vltimi ſcē fidei fruct⁹. vꝫ. Prim⁹ fructus diciṫ ppitiatiuus. Scd̄s diciṫ eleuatiu⁹. Tertius diciṫ firmatiu⁹. Quart⁹ diciṫ deſpectiu⁹.

Prim⁹ inq̄ꝫ bui⁹ tertij q̄ternarij fructuſ diciṫ ppitiatiuus.i. q̄ fides deū ſibi ppitiū facit. ps. Oculi dn̄i ſup iuſtos: ⁊ aures ei⁹ in p̄ceps eoꝝ. Ubi no: a ſm̄ Nicolaū de lira. ſup ep̄la ad Hebꝛe.viij. q̄ ad deū ſibi ppitiandū: q̄ttuoꝛ cauſe reqrunṫ.ſ. efficiēs finis: foꝛma: ⁊ mā. Pꝛio requiriṫ cā efficiens. ⁊ bic eſt fili⁹ dei: q iō in bunc mūdū venit: vt pro nobis apud p̄rem ppitiaret i. Jo.iiij. In h̄ apparuit charitaſ dei. non q̄ dilexerimus eū: ſed q̄ ipſe p̄oꝛ dilexit nos. ⁊ miſit filium ſuū ppitiatoꝛē ꝑ pctis nr̄is. Et ad Ro.iij. Quē ppoſuit nobis ppitiatoꝛē per fidē in ſāguine e⁹. Et.i. Jo.ij. Aduocatū hēmuſ apd̄ p̄reꝫ Jeſum xp̄m. ipſe eſt ppitiatio pro peccatis noſtriſ. Et ps. Propṫ nom̄ tuū dn̄e ppitiabēiſ pctō m̄o. multū eſt eni. Scd̄o requiriṫ cā finalis. ⁊ bec eſt vtilitas bois. nā xp̄s ppitiando pro nobis apud patrē: ſanat iniq̄tates nr̄as. ps. Qui ppitiaṫ oībus iniquitatib⁹ tuis. q ſanat oēs infirmitateſ tuas. Itē remittit debitū gebenne. ps. Ipſe eſt miſericoꝛs ⁊ ppitius peccatis eoꝝ: ⁊ non diſperdet eos dn̄s deus nr̄. Itē non derelinqt fideles ſuos. Neemie.ix. Tu aūt dn̄e ppitius ⁊ clemēs nō dereliq̄ſti nos. Tertio reqriṫ cā foꝛmal. et h̄ eſt ex pte bois aliq̄ diſpoſitio. q̄ act⁹ actiuoꝝ ſt in patiēte bn̄ diſpoſito.ij. de aīa. Triplex ē āt in nobiſ diſpoſitio nccīa. Scilꝫ ꝯ pctm̄ ꝯtra idig̃tio. Hiē.xxxvi. Reuertaṫ vnuſq̄ſq̄ a via ſua peſſima: qm̄ magn⁹ furoꝛ ⁊ idig̃tio ē: quā locut⁹ eſt dn̄s aduerſus ppl̄m būc. Scd̄o vera cōuerſio ad deū. Exēplū de publicano. Luc.xviij. Deus ppiti⁹ eſto mibi pccōꝛi. ps. Quia apd̄ te ppiciatio ē. 3⁹ d̄uota ſuoꝝ d̄i ſupplicatio. Leuiṫ.iiij.

Rogāre ꝓ eis ſacerdote: ꝓpitiuſ erit ei dñs ⁊c̄.
Quarto requirit cā malis. ⁊ hec eſt defectus hoīs: q maxie indiget ꝓpiciatione. Triplex ē āt hoīs defectꝰ. ſ. culpe lapſus. Prouer. Septies in die cadit iuſtꝰ. Scd̄s defectꝰ: reatus ad penā tp̄ralē. ps. Qm̄ ad flagella paratꝰ ſū: ⁊ dolor meꝰ in ꝯſpectu tuo ſemꝑ. Tertiꝰ defectus infirmitas ad bonū: ⁊ ꝓnitas ad malū. ps. Infixus ſū in limo ꝓfundi: ⁊ nō ē ſubſtantia. Scd̄ſ fructꝰ dr̄ eleuatiuꝰ. Ezech. Eleuauit me dñſ int̄ celū ⁊ terrā. Audi Pau. ij. Cor. xij. Ueniā in quit ad viſiones ⁊ reuelatōes dñi. Scio hoīez in xp̄o an̄ ānos. xiiij. ſiue in corpore neſcio: ſiue ex̄ corpꝰ neſcio: deus ſcit. raptū huiuſmodi vſq̄ ad tertiū celū. Et ſcio hꝰmodi hoīez ſiue in corpore neſcio: ſiue ex̄ corpꝰ neſcio: ds̄ ſcit: qm̄ raptus ē in paradiſū: ⁊ audiuit archana v̄ba: q̄ nō lz hoīi loqui. In qbꝰ ſacratiſſimis v̄bis tres notant̄ ꝯſideratōes. Prima Pauli eleuatio vſq̄ ad tertiū celū. Scd̄a Pauli eleuatio vſq̄ ad paradiſū. Tertia Pauli eleuatio vſq̄ in archana v̄ba dei. Pria eleuatio ꝑtinet ad ꝯtēplatiōz intellectꝰ. Scd̄a ad delectatōez affectꝰ. 3ᵃ ad vtrāq̄. Expone ḡ ſic lr̄am. ſcio hoīez. ſ. ſeip̄m nec nom̄ ſui exprimit: vt iactantiā euitare dm̄ō ſtret. Aug. Nihil inqt deperit v̄tutiſ: qn̄ res ipa dr̄: ⁊ dicenda iactantia quodāmō euitat̄. Dicit ḡ ſcio hoīem in xp̄o. ſ. manentez ꝑ grām. alit̄. n. ad glīoſā viſionē aſcēdē nō potuiſſet: ſi in xp̄o per grām nō manſiſſet. An̄ ānos. xiiij. i. xiiij. ānis an̄ p̄ntem reuelationē. tot. n. fluxert̄ āni int̄ viſiōez ⁊ narrationē. ex q̄ ſatis pz q̄ ad narrationē n̄ iactantia ſz neceſſitate cōpulſus ē. Ecc̄. xxi. Sapiens tacebit vſq̄ ad tp̄s. Credit̄ āt q̄ iſte raptus fuerit in ꝯuerſione ſua: qn̄ tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ nō fuit comedens neq̄ bibens. Act. ix. c. ſiue in corpe. ſ. manente aīa: nō tn̄ corpis orgāiſ vtente: ſiue ex̄ corpꝰ. ſ. aſſumpta: ⁊ poſtea corpi reſtituta. neſcio: deꝰ ſcit. q. ſ. vtrūq̄ facē poteſt. Raptū huiuſmōi. i. eleuatū vltra legē nature q̄ſi violenter ꝑ grām. Et lz Paulus dicat ſe neſcire: an fuerit in corpe an ex̄ corpuſ: probabilit̄ tn̄ credimꝰ q̄ aīa in corpore manente: eiꝰ ſp̄us fuerit ſup̄ ſe eleuatuſ. Triplex. n. eſt potentia aīe. ſ. vegitatiua: q̄ corpꝰ viuificat. ſenſitiua q̄ corpuſ mouet. intellectiua q̄ ipſa aīa intelligit ⁊ ꝯſiderat. Cuius ḡ aīa Pauli in raptu corpꝰ viuificaret: ab operibꝰ tn̄ ſenſitiue. ſ. ſenſus ⁊ motꝰ oīno erat abſtracta. In q̄ abſtractione eꝰ intellectus ad vltimū gradū poſſibilitatis intellectꝰ hūani erat abſortꝰ. Tria. n. intelligē pōt intellectꝰ hūanus. ſ. illa q̄ infra ſe ſunt: vt oīa corꝑalia q̄ itelligit per ſuas formas. Scd̄o illa q̄ ſunt iux̄ ſe. i. ſibi ſimilia: vt angelos ⁊ alias aīas. Et tertio illa q̄ ſunt ſupra ſe: vt diuinā eſſentiā ⁊ ꝑſonas. Et hec ē t̄ hn̄t triplicē cognitionis gradū. ſ. nālē: q̄ oībus ſm̄ Boetiū dei cognitio ē nāliter īſerta. ⁊ ſic deū ph̄i cognouerūt. ait. n. ph̄uſ. xij. metha. in fine. Entia nolunt male diſponi. vnus ḡ ꝑnceps. Scd̄o q̄ ſunt ſup̄ nos: pn̄t ab intellectu cognoſci ꝑ fidē. ⁊ h̄ mō cognoſcimꝰ nos. 3ᵒ per ſimplicē viſionē intuitiuā diſpoſiti per lum̄ glorie. ⁊ hoc mō bt̄i cognitionē hn̄t de deo. Hic vltimus ē in via īpoſſibilis niſi dīna v̄tute mirabili quodāmō intellectꝰ abſorbat̄: eleuet̄: ⁊ rapiat̄. Dicit ḡ Paulus q̄ raptꝰ eſt vſq̄ ad tertiū celū: in q̄ Pauli eleuatio vſq̄ ad tertiū celū denotat̄. Ad cꝰ declarationē ē notandū q̄ celuz capit̄ quattuor modis. Prīo capit̄ ſm̄ diſtictōnē locoꝝ. 2ᵒ ſm̄ diſtictionē modi vidēdi. 3ᵒ ſz diſtinctionē videntiū. Quarto ſm̄ diſtinctiōz reꝝ viſaꝝ. Primo igit̄ celū capit̄ ſm̄ diſtictōnē locoꝝ. ⁊ ſic intelligit̄ celū corꝑale. ⁊ h̄ eſt triplex. ſ. celū aereū in q̄ ſtant aueſ. Mat. xiij. Uolucreſ celi comederūt illud. Scd̄m ē ſidereū qd̄ dr̄ firmamentū: in quo ſunt ſtelle. Gen̄. prīo. Uocauit ds̄ firmamentū celū. Tertiū ē empireū: in quo ſunt bt̄i. ⁊ dr̄ empireū nō a colore: ſed a ſplendore. dr̄ ēt ſp̄uale: q̄ locus ſpirituū: cū tn̄ reuera ſit corꝑale. Gen̄. i. In ꝑncipio creauit deus celū ⁊ terrā. Scd̄o mō capit̄ celum ſm̄ diuerſitatē modi videndi. Triplex āt ē viſio ſm̄ Aug. ⁊ quelibet dr̄ celū. ſ. viſio corꝑalis viſio imaginaria: ⁊ viſio intellectiua. Uiſio corporalis eſt qn̄ aliq̄ cōporalit̄ vident̄ ex ſp̄ali munere dei: q̄ aliqui p̄ntes videre nō pn̄t. ſic Baltaſar vidit manū ſcribentē in pariete. Danie. v. Et iō hec viſio dr̄ celū: q̄ aliq̄ ſic vident̄ q̄ etiaz p̄ntibus occultant̄. Uiſio imaginaria ē q̄ i ex a ſi t̄ſomno nō corpora: ſed imagines corpoꝝ diuina reuelatione vident̄: ſic Petrus vigilans diſcū plenū ſerpentibꝰ vidit. Act. x. ⁊ Pharao dormiens vaccas ⁊ ſpicas ſeptē vidit. Gen̄. xl. Uiſio intellectualis ē qn̄ nec corpꝰ nec imagīes cōpoꝝ vident̄: ſed mentꝭ intuitꝰ in incorporeis ſubſtantijs figit̄. ⁊ h̄ mō vident̄ res q̄ imagines vel ſimilitudines ſui nō hn̄t ⁊c̄. 3ᵒ mō capit̄ celum ſm̄ diſtinctionē videntiū. Et h̄ ē triplex. ſ. īfima hierachia: vbi ſunt angeli: archangeli: ⁊ v̄tutes media hierachia vbi ſunt ꝑncipatꝰ: poteſtates: ⁊ dñationes. Suprema hierachia: vbi ſunt troni: cherubin: ⁊ ſeraphin. Et limpidiores dicunt̄ celi illi q̄ ſunt ſupreme hierachie q̄ alij. Illūināt n. illos medie hierachie: ⁊ medij illos infime ſm̄ doctrinam bt̄i Dionyſij de angelica hierachia.
Quarto capit̄ celū ſm̄ diuerſitatē reꝝ viſarū. Et h̄ ſimilit̄ ē triplex. Primū dr̄ cognitō celeſtiū corpoꝝ. Scd̄m cognitio celeſtiū ſpirituum. Tertiū cognitio ſupceleſtiū ꝑſonaꝝ. His igit̄ ſic notatis dr̄ q̄ vſq̄ ad tertiū celū raptus eſt Paulus. Prīo q̄ vſq̄ ad celū empireuz vbi ē ſedeſ dei. Scd̄o vſq̄ ad celū itellectuale: q̄ nō corporalit̄ t̄ imaginarie: ſed intellectualiter fuit eleuatꝰ. Tertio vſq̄ ad celū ſup̄me hierarchie. Et quarto vſq̄ ad celū cognitionis diuine eſſentie ⁊ perſonarum: quia deuz vidit in intellectu: non in aliqua figura corporali ſicut vidit Moyſes. Exo. xxxiij. Uidi dñm ⁊c̄. ſed vidit eſſentiā diuinaz: ſicut ⁊ bt̄i. excepto h̄ q̄ in tali viſione non ꝯcurrit lum̄ glorie: qd̄ concurrit in beatis ſz bt̄m Tho. in. iiij. qm̄ ſi tale lumen fuiſſet tūc in Paulo: ipſe fuiſſet beatuſ: qd̄ nulli vnq̄ viatori ꝯceſſum eſt: excepto xp̄o. Et ſic pz pᵃ cōtēplatio hꝰ benedicti raptꝰ. Scd̄a ꝯtemplatio eſt. quō Paulus raptꝰ fuit vſq̄ ad paradiſū. Dico breuiter ſz glo. q̄ raptꝰ eſt in paradiſum. i. in ea tranqlitate qua fruunt̄ illi de padiſo. Apoc̄. ij. Uincenti dabo edē de liḡ vite: qd̄ ē in medio padiſi dei mei ⁊c̄. Tertia ꝯtēplatio eſt: quō Paulus fuit raptuſ ad archana dei. Et dico q̄ Paulus audiuit archana v̄ba. i. ꝑcepit diuinā eſſentiā q̄ſi ꝑ archana v̄ba. i. ꝑ ſecretā et altā reuelatiōez. Sz dubitat̄. dic q̄ſo an Paulꝰ poſt talē viſionē: qd̄ viderat retinuerit: an nō? vt poſtq̄ in ſe reuerſuſ eſt: oblitꝰ fuerit q̄ vidēat. Dicit Nicolaꝰ de lira h̄ in loco q̄ Paulꝰ poſt viſionē retinuit qd̄ viderat q̄tum ad rē viſam vt̄ ſcitā: non tn̄ q̄tum ad modū ſciendi: nec eā narrare poterat. q̄ multi ſciri pn̄t: q̄ nō pn̄t narrari ſicut ſunt: ſicut pz in iubilo. Et ſi querat̄ quō retinuit iſta? aut ꝑ eſſentiā: aut ꝑ ſilitudinē. ſi per eſſentiā ḡ poſt viſionē adhuc deū videbat: qd̄ ē falſū. q̄ illū non vidit niſi in raptu: ⁊ non ſꝑ fuit raptꝰ. ḡ non ſemꝑ deū ꝑ eſſentiā vidit. Nec etiā ꝑ ſilitudinē. q̄ vt dictū eſt ſup̄: deū ꝑ ſilitudinē in raptu nō viderat. ḡ nec diſcedēte raptu retinuit qd̄ viderat ꝑ ſilitudinē. R̄ndit idē doctō q̄ retinuit in memoria qd̄ in raptu uiderat: non ꝑ ſpēm habitā. q̄ vt dictū eſt nude eēntiam diuinā vidit: ſed ꝑ ſpēm nouiter in receſſu viſiōis infuſam ⁊ derelictā. Et ſi me lector in hac parte obiurges: qm̄ alibi dixeri Paulū non nude ſed alio mō diuinā eēntiam vidiſſe. Nūc iſtud teneas q̄tum ad rē: ibi tūc illius fui opīonis. Et iſta ſufficiāt q̄tū ad ſm̄ fructū ſcē fidei fructꝰ hꝰ c̄tii q̄ternarij. Tertiꝰ ⁊ penultimꝰ ſcē fidei fructꝰ dicit̄ firmatiuꝰ. Firmat. n. deus ſuos fideles: ne crebris tentatōibus ſuccūbant. i. Cor. x. Fideliſ deus q̄ non patit̄ vos tētari ſup̄ id qd̄ poteſtiſ: ſz faciet cū tētatione ꝓuentū. i. v̄tutis augmentū. Iſa. xl. Dat laſſo virtutē: vt poſſitis ſuſtinet̄: ne ſ. deficiatis in puḡ. Uide q̄ſo ſi cām hēs tētatiōibus ſuccūbē o aīa mea: ⁊ tuū dulciſſimū Jeſuz offendere. Nā venit dulciſſimꝰ Jeſus in mūdū vt pctōres ſaluoſ facēt. i. Thimo. i. ⁊ Jo. iij. Scitis q̄ iſte apparuit vt tolleret pctā. Et tu ingrata iteꝝ ad vomitū redire intendis. Tecū xp̄us cōuerſatus ē. Math. ix. Quare cū publicanis et pctōribus māducauit magr̄ veſter? Te uocare ad pniam venit. Math. ix. Non. n. veni vocāe iuſtos: ſed pctōres. Et Jo. xv. Si nō veniſſem ⁊ locutus eis nō fuiſſem: pctm̄ non hērent. Et tu ingrata ad pctm̄ velud puſillanimis redibis? Et ſi aīa mea fragilitate peccaſti: nōne cōſideras q̄ta benignitate Jeſus lento gradu tuā pniam expectauit? Exempluz filij ꝓdigi. Uide q̄ſo qd̄ in cruce pendēs ille bn̄dictus ſanguinolētꝰ xp̄s clamet. Nōne audis: miſericordiā volo ⁊ nō ſacrificium. ad Hebre. xij. Acceſſiſtis ad ſanguis aſperſionē meliꝰ loquentē q̄ Abel. Nā ille aīa mea vindictā: iſte miſericordiaz clamauit. Ecce xp̄s caput inclinat in ſignū offenſiōiſ parcende. Exiuit ſanguis ⁊ aq̄ de latere in ſignū pene abſtergende. O aīa mea: hic bn̄dictus ſanguis ꝓ te fuſus: dirigit oculos tuoſ ad tanti aīci amorē ꝯſūm meditandū. ad Ro. v. Cōmendat āt ſuā charitatē deus in nobis. qm̄ cū adhuc pctōres eſſemus xp̄s pro nobis mortuꝰ eſt: Clamor i cruce factus allicit ad diligendū. ad Hebre. v. Cū clamore valido ⁊ lachrymis offerēs exauditꝰ ē pro ſua reuerētia. Lamentatio eꝰ dum dicit. ds̄ deus meꝰ ⁊c̄. allicit ad ꝯpatiēdū. Trenoꝝ. i. Audierūt q̄ ingemiſco ego: ⁊ nō eſt q̄ conſolet̄ me. oēs inimici mei audiert̄ malū meū: ⁊ letati ſunt qm̄ tu feciſti. i. me iſtis peniſ tradidiſti. Et ſic de actibꝰ diſcurrē aīa mea poteſ. Que oīa te aīa ꝑſuadent vt fortis in tētatiōibꝰ ꝑmaneas: ne tuū amoroſum xp̄m offendas. Exemplū d̄ Suſāna Daniet̄. xiij. Anguſtie inqt mihi ſunt vndiq̄. ſed melius. i. minus malū eſt incidē in manus v̄ras q̄ derelinquē legē dei mei. q̄re ⁊c̄. Quartus ⁊ vltimꝰ fructuſ in noīe dei dr̄ deſpectiuꝰ. Tanta. n. eſt fidei ſcē virtus: vt ꝓ amore Jeſu cūcta vt ſtercora faciat arbitrari. ad Phil̄. iij. Propt̄ quē. ſ. xp̄m oīa detrimētū feci: ⁊ arbitror vt ſtercora: vt xp̄m lucrifaciā. ſ. in futuro. ⁊ in p̄ſenti inueniar in illo. Oīa. n. mundi oblectamēta ſunt paradiſi ſtercus. Mal̄. ij. Diſperdā ſup vos ſtercus ſolēnitatū veſtrarū. Inde ad Phil̄. ij. idem aplus dicebat. Mihi viuē xp̄s eſt ⁊ mori lucꝝ q̄re ⁊c̄. Et ſic hēs aīa mea duodecī ſancte fidei fructus: collige illos. q̄ dulces ſūt gutturi meo. Tu v̄o glorioſe xp̄e q̄ es via veritas ⁊ vita: ſic nos dirige: ſic illumina: ſic robur ſanitatis p̄ſta: vt nos tua ſcā fides ſic tua gratia ſanctificet vt te tanq̄ fideles tui videre ⁊ poſſidere poſſimus cū ſpiritibꝰ ⁊ corꝑibus illis ſcīs: qui cuz patre et ſpiritu ſancto viuis in ſecula glorioſus. Amen.

Feria ſexta ꝑme dñice de ſacramentis antique ⁊ noue legis ſermo in ordine decimus.

[J]acebat multitudo magn̄ lāguētiū cecoꝝ. claudoꝝ [..]aridoꝝ: expectātiū aq̄ motū. Jo. v. [..]c. Cū fidei catholice dignitas ⁊ claritas fulgeat ex an̄dictis aīa cara cernis. vnd̄ h̄ euidēᵃ collr̄ q̄ ſecte alie q̄ ab ipa diſcōdāt nihil aliō q̄ laq̄i ſathāe ſt̄ ⁊ ſemite ꝑditōis etne. Audi Greg. ſr̄ Mat. ⁊. xxiiij. q. i. c. q̄cūq̄. Quicūz iḡt ab vnitate fidi t̄ ſocietatꝭ Petri apl̄i quolz ſeipſos ſegregauerit: tales nec vīcul̄ pctoꝝ abſolui nec pn̄t ianuā celeſtꝭ regni īgredi. Cōcōdat. c. q̄ cathedrā. xciij. di. Qd̄ hodie myſtice ī piſcīᵃ oñr. ꝑ quā ſacra noue legꝭ figurāt̄ ⁊ uetīſ. Quid. n. dicē volūt h̄ euāgl̄ica v̄ba. vz. Angelꝰ dñi ad tp̄s d̄ſcēdebat ī piſcinā: ⁊ mouebat̄ aq̄: ⁊ vnꝰ ſaluꝰ fiebat a q̄cūq̄ detinebat̄ infirmitate: niſi q̄ verbum eternū magni conſilij angelus veraz cum venit plenitudo tēporis in piſcinam. i. in fidem catholicam veram piſcinam venit: et turbata

eſt aqua.i. Herodes ⁊ oīs hieroſolima cū illo.⁊
iacebat ibidem multitudo languentiū.i.ſancto
rū patrum clamātiū ⁊ expectantiū aque motū.
ſ.xpi aduentū in carnē. ⁊ tandē vnus ſolus pi-
ſcinā ingreſſus eſt.ſ. pplūs gentilis hebreoꝝ po
pulo reprobato: qui ſanat⁹ ē a q̄cunq̄ detiebat
infirmitate. Apoc.p̄. Lauit nos a peccatis nr̄is
in ſanguine ſuo. Jacebat ḡ multitudo.ſ.patrum
ſanctoꝝ languentiū ꝓpter longā morā incarna
tionis cecoꝝ: ꝓpter carētiā veri luminis arido
doꝝ: propter defectū veri amoris expectantiū
aque motū.i.miſſionē eterni verbi in carnē. In
quib⁹ ſacratiſſimis verbis tres de noua ⁊ vete
ri lege cōſiderationes faciamus. vȝ.

Antique ⁊ noue legis neceſſitatem.
Antique ⁊ noue legis vtilitatem.
Antique ⁊ noue legis terminabilitatem.

De neceſſitate noue ⁊ antique legis Conſi-
deratio prima.

PRimo antique ⁊ noue legis neceſſita-
tē videam⁹. vbi tres conclōnes ſubiun
gamuſ. vȝ. Prima conclō ē iſta. Rō-
nabili de cā glorioſus deus qui fruſtra nihil a-
git: ſacramēta antique legis conſtituit ⁊ ordia-
uit. Scḋa conclō ē iſta. Licet ſacramēta anti-
que legis ex rōnabili cā fuerunt inſtituta: nō tñ
omni tp̄e fuerunt neceſſaria. Tertia conclō ē
iſta. Etſi lex ſcripta fuerit noue legiſ figuratiua
non tñ oīa noua ſacramēta in veteri lege fuerīt
demonſtrata.

Quare ſacr̄a fuerunt inſtituta conclō p̄ma.

ECipe primā conclōnē ⁊c̄.ut.ſ. vbi tr̄s
inquiram⁹ ṽitates. vȝ. Prima ṽi. eſt
iſta. Quare deus ſacr̄a antique legis i
ſtituit. Scḋa ē iſta. Quare ſacr̄a noue legis ſu
peradiunxit. Tertia ṽi. ē iſta. An ſacr̄a antiq̄
legis ad totū populū ſe extenderēt: an ad aliq̄s
perſonas ſpeciales tm̄. Quantū ad primā ṽi
tatē dico ſm̄ btūm Tho.p̄ma.ij.q.cij. ꝙ inſtitutō
nis cā ſacroꝝ antique legis fuit duplex.ſ. ordīa
tio populi ī diuinū cultū: ⁊ remotio ab idolatria
prima rō ē moralis. ſecūda litteralis. Et addat
tertia rō.ſ. vt eſſent figura myſterioꝝ xpi. ⁊ dici
tur rō figuralis. Tres ḡ ſunt rōnes quare ſacr̄a
antique legis inſtituta ſunt.ſ.rō moralis: rō litte
ralis: ⁊ tertia dr̄ rō figuralis. Prima rō dicit̄
moralis: vt.ſ.populus in diuinū cultū ordinare
tur. Nā cū omnis homo ī vita de cōi lege ſit ad
malū magis q̄ȝ ad bonū maxime inclinatus: vt
in prohemio decretoꝝ.⁊.xxj.q.i.c.oīs etas. ⁊ in
auten⁴. de monachis. §.ſi quis igit̄. coll̄.i. Ne-
ceſſe erat vt homo per aliquid iuuaret̄: ⁊ ad de-
uȝ amandū ⁊ colendū induceret̄. H autē recte fa
ctū fuit per illa ſenſibilia ſigna ⁊ ſacramēta. qm̄
excitabant̄ per illa ad feruorē ⁊ deuotionē. ⁊ ꝑ
conſequens ad diuinā dilectionem. quare ⁊c̄.

Scḋa ratio ē litteralis. Inſtituta.n.ſūt talia
ſacramēta: vt populus hebreuſ ab alijs tanq̄ȝ fi
deliſſimus diſtingueret̄. Ideo Abrahā prim⁹ pa
triarcha ⁊ prim⁹ ab infidelib⁹ a dn̄o vocatus ⁊
ſeparatus: de cognatione ſua exiens: prim⁹ a do
mino circuncisionis ſignū accepit. Ad Ro.iiij.
Signū accepit circūciſionē: ſignaculuȝ inſtitie
fidei: qḋ ⁊ tradidit iudeis omnib⁹ in ſignū vere
fidei. Et Geñ.xvij. Erit pactū in carne veſtra i
fedus eternū. Fiebat aūt circūciſio die octaua
q2 ante tēp⁹ hoc puer valde tenellus erat: nec
quaſi bene ſolidatus arbitrabat̄: imo nec aīalia
ante predictū diē offerebāt̄. Nec vltra octauū
diē differebat̄ ne dolore aliqui ſignū circunci-
ſionis effugerent. Uiri autē nō mulieres circū-
cidebant̄. quia peccatū originale quantū ad cul
pā ⁊ reatū: vt dicit prefatus doctor: a viro ⁊ nō
a muliere deſcendit: quia vir ē cā efficiens ī ge
neratione: ⁊ mulier ſolū materiā miniſtrat. Sȝ
qualiter hoc fiat: latiſſime notaui in ſcripto nr̄o
ſuper ſc̄o ſententiaꝝ. Circūciſio āt data eſt in re
mediū peccati originalis ſ̄ȝ Augu. ⁊ per ꝯn̄s il-
le a quo ortū habuit tale peccatū debuit circū-
cidi. ⁊ hic fuit uir. Mulieres autē per alia ſacri
ficia purgabant̄: vt patet in.iiij.di.i. Offerebāt̄
enī.xiiij. die.ī templū. Leuit̄.xij. Similit̄ ⁊ alia
ſacr̄a ſuā litteralē rōneȝ habent. quare ⁊c̄. 3ª
ratio eſt figuralis. Inſtituta enī ſunt talia ſacr̄a
vt myſteria dn̄i nr̄i ieſu xp̄i prefigurarent. Naȝ
circūciſio de qua nunc dixim⁹: ablutionē cor-
ruptionis humane nature fiendā per xp̄m figu
rabat. propter qḋ Paulus dicit xp̄m miniſtruȝ
fuiſſe circūciſionis. Et ideo cū terminata iā ſit:
amplius fieri nō licet. extra de baptiſ.c. iij.§.ad
id. vbi dicit textus. Ad id autē taliter rn̄demuſ
ꝙ baptiſma circūciſioni ſucceſſit. Abſit enī vt ī
illā damnatā hereſim incidam⁹: que perperā af
firmabat legē cū euangelio: ⁊ circūciſionē cuȝ
baptiſmo ſeruandā. qm̄ ſm̄ apoſtolū dicentē ad
Gal̄.ſ.v.c. Si circūcidimini xp̄s: nihil vobis ꝓ
deſt ⁊c̄. Cōcordat gloſa prima in caplo. tranſla-
to. de ꝯſtitutiōib⁹. vbi dicit ſic glo. Quidam he
brei licet facti ſint xpiani: legem tñ ſeruare vo-
lebant: que dicebat ſabbatū cuſtodiri: ⁊ circūci
ſionē eſſe ſeruandā. que hodie ad litterā ſeruari
nō debet. hec illa glo. Similiter de alijs ſacr̄is
vnūquodq̄ȝ enī aliquid xp̄i figurabat: vt eſus a
gni de quo in ebdomada ſcā clare dicemus. Et
ſic patet prima ṽitas. Quantū ad ſ̄am ṽita
tem dico ꝙ magr̄ ſniaꝝ l.iiij.di.i.in.c. triplici āt
ex cauſa. tres cauſas ponit quare ſacr̄a noue le
gis fuerunt inſtituta. vȝ. ꝓpter verā humiliatō
nē: ꝓpter verā eruditionē: ⁊ propter verā exer
citationē. Primo ꝓpter verā humiliationē: vt
dū homo rebus ſenſibilibus q̄ natura infra ipȝ
ſunt: ex precepto creatoris ſe reuerendo ſubijc̄:
ex hac humilitate ⁊ obedientia deo magis pla-
ceat: ⁊ apud eū mereat̄: cuius imperiū ſalutem
querit in inferioribus ſe. ⁊ ſi nō ab illis: ſed ꝑ illa
a deo. Iſta ſunt verba magiſtri. Scḋo propt̄
verā eruditionē: vt.ſ.mēs per id qḋ ſenſibiliter
cernit: ad inuiſibilem virtutem erudiatur. hec
ſunt verba magiſtri. Et ponit ibidem magi-
ſter de viſione quam habuit homo in ſtatu

innocentie: ⁊ dicit ꝙ diuinam eſſentiam vidit
ſine medio. Sed hoc qualiter itelligatur ad ple
num diximus in noſtro reſcripto ſuper ſc̄o ſen
tentiarū. di.xxiij. Tertio ꝓpter verā ⁊ vtilē
exercitatōeȝ. Utilis nāq̄ȝ ⁊ ſalubris in ſacr̄is no
ue legis ꝓponit̄ exercitatio. q2 variā noxiamq̄ȝ
declinam⁹ occupationē: ⁊ qḋ inter cet̄a optimū
eſt: ut Hiero⁹ in ep̄la ad ruſticū monachū q̄ſi in
p̄ncipio ait. eſt ꝙ non ita a tētatore facil̄r capit̄
ꝗ bono vacat exercitio. Audi Hiero. Semp ali
ꝗd facito: vt diabol⁹ te occupatū inueniat. Hēſ
igit̄ aīa mea tres rōnes q̄re ſacr̄a noue legis in-
ſtituta ſunt. Sȝ pauliſꝑ me audias ait aīa pater
Amb°. Aliqua.n.ꝑ mentē vagant̄ q̄ idigēt apḋ
me declaratōe. Et volo tibi ꝓbare ꝙ iſta ſacr̄a
noue legis non fuerīt nc̄cia. Scḋo ꝙ nulla illaꝝ
cāꝝ ſufficienſ eſt ad oñdendā hoꝝ ſacroꝝ nc̄cita
tem. Arguo ḡ ſic q̊ ad p̄mū. ⁊ ſuppono mihi ali
q̄. P° ſuppono ꝙ ſacr̄a ſunt quedā ſig̃ futuro
rū ſacroꝝ. hec patent ex lr̄a magr̄i dum ait. Sa
cramentū eſt ſacre rei ſignū. 2° ſuppono ꝙ ſta-
tus legis ſcripte differt a ſtatu legis gr̄e. H ſatis
pȝ. 3° ſuppono ꝙ ſacr̄a inſtituta ſ̄t in remediuȝ
ſanitatis. H etiā pȝ ex ſnia magr̄i in lr̄a. in.iiij. vt
ſup̄. His p̄ſuppoſitis arguo ſic. Sacr̄a ſūt ſigna
ſacroꝝ futuroꝝ. ſed veniente ṽitate ceſſat figu
ra. ⁊ tp̄e legis gr̄e venit ṽitas. ḡ debuit ceſſare
figura: ꝯn̄a nota cū maiori. ⁊ minor pȝ ꝑ p̄ᵃ pte.
⁊ 1ᵃ ꝓbat̄. Jo.p̊.c. Lex inq̄t ꝑ Moyſen data eſt
gr̄a ⁊ ṽitas ꝑ Jeſum xp̄m facta. quar̄ ⁊c̄. 2° ar
guo ſic. Stat⁹ gr̄e differt a ſtatu leg] ſcripte. ſed
tp̄e legis ſcripte viuebat̄ ſub figuris. ḡ tp̄e legis
gratie nō ſic. ꝯn̄a nota cū maiori ex preſuppoſi
to. minor pȝ. ad Gal̄.iiij. vbi ſic ait. Dico āt q̄ȝto
tp̄e heres puul⁹ eſt: nihil differt a ſ̄uo cū ſit dn̄s
oīum: ſȝ ſub tutorib⁹ eſt vſȝ ad p̄finitū tp̄s a pr̄e
Itaq̄ȝ ⁊ nos cū eſſemus puuli ſub elemētis mū
di eramus ſeruiētes. At vbi venit plenitudo tē
poris miſit filiū ſuū factū ex mulie: factū ſub le-
ge: vt eoſ ꝗ ſub lege erant redimēt vt adoptōeȝ
filioꝝ dei reciperemus ⁊c̄. 3° arguo ſic. Sacr̄a
inſtituta ſ̄t in remediū ſanitatis: ſȝ hō ſanari pōt
ꝑ alia q̄ȝ ꝑ ſacr̄a. ḡ ipſa fruſtra ſ̄. ꝯn̄a nota. q2 fru
ſtra fit ꝑ plura qḋ pōt fieri ꝑ pauciora. maior pȝ
ex p̄ſuppoſito. minor pȝ. q2 hō pōt ſanari per ṽtu
tes. Compat.n.2° ethicoꝝ Ar]. ṽtutē ſanitati cō
porali. ḡ ṽtus ſanitas q̄dā eſt. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vbicunq̄ȝ
erit ſanū reddet. Quarto arguo ſic. Cōtraria
ꝯtrarijs curant̄: iſta eſt regula gn̄alis. ſȝ hō pec-
cando ſubiugauerat ſe reb⁹ malibus. ḡ n̄ videt̄
ſanari ꝑ ſubiugatōeȝ reꝝ malū. imo in q̄onibuſ
de aīa q̄oe ultīa ait btūſ Tho. ꝙ maxīa pena ē
aīe poſt hanc vitā ꝯſtringi. ⁊ ſub reꝝ malū ſ̄ui-
tute teneri. ḡ non videt̄ ꝑfecta curatio: ꝙ ēt ſub
ſ̄uitute iſtoꝝ ſacroꝝ hō ſubiuget̄. cum iſta ſacr̄a
ſint ſenſibiliū. q̄r ⁊c̄. Et ſic pȝ ꝙ ſacr̄a noue legiſ
ſupflua ſunt. Scḋo arguo ꝙ non ꝓpter aliq̄ȝ
iſtaꝝ cauſaꝝ quas ſupius aſſig̃ſti pr̄ Amb. ſacr̄a
noue legis debuerīt inſtitui. Et p̊ arguo ꝙ n̄
ꝓpter humiliationē ſic. vnū ⁊ idē reſpectu vni⁹
⁊ eiuſdē non pōt inducē diuerſos ⁊ varios effe-
ctus. ſȝ hō ſubdēdo ſe reb⁹ ſenſibilib⁹ dei gr̄am
ꝑdidit. ḡ eiſdem ſe iteꝝ ſubdēdo qḋ fit in ſacr̄is.
gr̄am dei nō inueniet. ſȝ ꝯn̄s eſt falſū: vt pȝ per
magr̄m in.iiij. di.i. ⁊ declarabit̄ inferi⁹. ḡ ⁊c̄. 2°
arguo ꝙ nō ꝓpter eruditionē ſic. Qḋ eſt cā erro
ris non ꝓdeſt ad eruditionē. ſed ordīare ⁊ tradē
ſpūalia ſub ſignis corꝑalibus eſt cā erroriſ. ḡ ⁊c̄.
maior pȝ. minor pȝ illiſ ꝗ deū credebāt ꝑ lineam̄
ta corꝑalia diſtingui ꝑ modū loquendi ſymboli
mū in ſcripturis. q̄re ⁊c̄. 3° arguo ꝙ non ꝓpt̄
exercitationē ꝑ Paulū.i.ad Thimot. vi. Corpa
lis inq̄t exercitatio ad modicū vtilis eſt. Sȝ ex-
ercitatio in ſacr̄is eſt corꝑalis vt pȝ. ḡ ⁊c̄. Hiſ du
bitationib⁹ mihi reſpondeas pr̄ Ambro. ⁊ ero ꝯ
tenta inq̄t aīa. Faciā aīa mea qḋ hortariſ. Sed
pro declaratōe dictoꝝ eſt notandū ꝙ ſacr̄a nō
ſunt nc̄cia ad ſalutē aīe neceſſitate abſoluta ſic̄
iſta deus eſt. patet. qm̄ inſtituta ſunt ordinatiōe
diuina: ſed ſunt neceſſaria neceſſitate finis: ad
hunc ſenſum.ſ. ꝙ his ſacr̄is facilius fit hominis
reparatio ⁊ ſanitas. ſicut equus dicit̄ neceſſari⁹
ad iter. quia.ſ. facilius hō itinerat. Infirmat⁹.n.
erat homo ex peccato primi pentis quo ad tria
principaliter.ſ. quo ad cognitionē: quo ad effcm̄
⁊ quo ad operationē. Cognitio.n. ita iſta ſenſibi
lia cernebat vt quidā ſic cecarent̄: ꝙ extra ſenſi
bilia nihil eē credēnt. ⁊ ſi qui ad itelligibiliū co-
gnitionē ꝑuenirent: ea tñ ſm̄ modū rerū ſenſibi
lium iudicabant. Sil̄r affectus adeo circa ſenſi
bilia erat occupat⁹: vt de ſpūalibus paruicura
ret. Ex quibus ſequit̄ ꝙ ⁊ ipſis rebus ſenſibili-
bus abuterent̄. quare opus erat ꝙ tēpore legiſ
gratie qḋ erat tempus ꝯficiendi perfectā medi
cinam: homo per aliqua ſenſibilia ſic ordinaret̄
vt intellectus vere illuminaret̄: affectus vere i
flammaret̄: ⁊ circa operabilia optime regulare
tur. Hoc autē perfectiſſime factū eſt per viam
ſacramentorū. ⁊ hoc voluit oſtendere magiſter
cum dixit. Triplici autē ex cauſa inſtituta ſunt
ſacramēta: quas ſuperius adduximus. Pono ḡ
iſtam regulā generalē. ꝙ ſacramēta noue legis
fuerūt neceſſaria neceſſitate finis.i. nō ꝙ deus
ſine ſacramentis hominē ſanare non potuiſſet.
ſed quia cōgruentius fuit homis facta ſanatio.
ſicut dicimuſ. Paſſio xp̄i fuit neceſſaria: non ꝙ
deus aliter homineȝ ſaluare non potuiſſet: ſed
quia ꝯgruentius id factū eſt. Et probo hanc re-
gulam hac ratione. Sicut ſe habebant ſacram̄
ta antique legis ad noua: ita noua ſacramenta
ad ſtatū glorie. ſed ſacramēta antique legis fu-
erunt inſtituta vt ſacramēta noue legis figura
rent. ḡ tēpore legis gratie fuit neceſſe vt ſacra-
menta aliqua inſtituerent̄: ſtatum patrie figurā
tia. ꝯn̄a nota cum maiori per Dionyſiū de eccle
ſiaſtica hierarchia. vbi oſtendit ꝙ ſtatus legis
gratie eſt ſtat⁹ medius inter ſtatū legis ſcripte:
⁊ ſtatū glorie. minor autē patet ꝑ magr̄m in.iiij.
di.i. ⁊ dictum fuit in prima veritate. quare ⁊c̄.
Inde Paulus p̄ma ad Cor.xiij. Uidemus nūc

per ſpeculũ ĩ enigmate. tunc aũt facie ad faciẽ.
Ubi Nicolaus ð lira in his ỽbis ait. Tria apo-
ſtolus oñdit. ſ. ſtatũ viatoris: cũ ait. videm⁹ nũc
ħ. n. aduerbiũ nõ dicit ſtatũ vie ⁊ ñ patrie. ꝯo po
nit cognitionis ipſius ſtatus iperfectionẽ: cũ ait
per ſpeculũ in enigmate. i. nõ clare. 3⁹ ponit ſta-
tũ perfectoꝝ: cũ ait. facie ad faciẽ. qm̃ vt ibidez
apoſtolus ſubiungit. Tũc lingue ceſſabũt: tunc
ſcia deſtruet: tunc ꝓphetie euacuabũt ⁊c̃. Et e
legans ỽbũ ponit Dionyſius vt ſupra dicẽs ꝙ
triplex eſt ſtatus. ſ. ſtatus vmbre ſine veritate:
⁊ ſtatus vmbre cũ ỽitate: ⁊ ſtatus ỽitatis nude
⁊ apte. prim⁹ fuit ſynagoge. ſecund⁹ ẽ eccleſie.
⁊ tertius erit patrie. Et accipe exem̃. Cirotece
ſine manu: q̃ eſt figura man⁹ ⁊ nõ in ỽitate ma-
nus. ⁊ poſtea cirotece cũ manu: q̃ eſt figura ma
nus cũ ỽitate man⁹: ⁊ tertio loco manũ ſine ci-
roteca: q̃ eſt in ỽitate manus ſine aliq̃ vmbra:
ſed nuda ⁊ aperta man⁹. Sic ad ꝓpoſitũ. q̃re ſa
tis pꝫ ꝙ ſacr̃a noue legis fuerũt neceſſaria. His
ſic declaratis rñdeo ad primã rõnẽ ꝑme ꝓpoſi
te q̃onis. Et dico ꝙ ſacr̃a noue legis ſunt ỽitas
reſpectu ſacroꝝ antiq̃ legis: ſed ſunt figura ſta-
tus patrie. Ad ꝯm dico ꝙ ſacr̃a antiq̃ legis
gr̃am nõ ꝯtinebant: vt oñdet. ⁊ iõ vacua erant
⁊ egena. ⁊ ꝑ ꝯñs qui eis ſubdebant erant ſub e-
lemẽtis pure corpalib⁹. ſed nõ ſic in ſacr̃is noue
legis: que gr̃am ꝯtinent: vt oñdet. Ad 3ᵐ di-
co ꝙ ỽtutes formalit̃ ſanant ſic̃ ſanitas: ſꝫ ſacr̃a
noue legis q̃dãmõ effectiue: ſic̃ medicine q̃daꝫ.
vñ ſicut nõ ſequit̃. ſanitas ſanat. ğ medicine nõ
ſunt neceſſarie: ita in ꝓpoſito. gr̃a ſanat. ğ ſacr̃a
nõ ſũt neceſſaria. ꝯñ nõ valet. Ad quartuꝫ
dico ꝙ ꝑ eadẽ ꝯrio mõ accepta fit ỽtus: ⁊ ỽtu
tis corruptio. vt pꝫ ꝯo ethicoꝝ. Ex q̃ ſequit̃ ꝙ ſi
cut in hoĩe ỽtutis corruptio fcã eſt: reb⁹ ſenſibi
lib⁹ viriliṫ ſe ſubdẽdo: ita eiſdẽ ꝑꝑ dei reueren-
tiã ſe ſubdendo ⁊ humiliãdo ꝯuenient̃ fit rep̃atõ
ỽtutis. Quare ꝑme tue dubitatõi aĩa mea vid
tur ſatiſfactũ. Et hec ẽt in ſnĩa ponit btũs Tho.
in. iiij. di. i. arti. ij. Quantũ ad ꝯm dubiũ ad ꝑ
mã rõnẽ dico ſicut dixi ĩ quarta rñſione hic. vꝫ.
ꝙ ꝑ eadẽ ꝯrio mõ habita fit ỽtus ⁊ cõrũpit̃ ⁊c̃.
Illa rñſio ẽt huic argumẽto ſatiſfaciat. Ad ꝯaꝫ
rõnẽ dico ꝙ inſenſibilib⁹ tñ remanẽtib⁹ ⁊ ſen-
ſibilia tñ ſpeculantib⁹. veꝝ eſt ꝙ ſenſibilia ſunt
eis cã erroris. ⁊ ab huiuſmõi diuĩa occultare pfe
ctiſſimũ eſt ⁊ ꝯgruũ. vt dicit Dionyſi⁹ ꝑ eccl̃ia
ſtice hierarchie. Sed his q ſenſibilia ꝯſiderant:
nec in ipſis cognitionẽ figũt: ſed ex illis vlteri⁹
ſpũalia meditant̃. mod⁹ cognoſcẽdi ꝑ ſenſibilia
ꝯgruus valde ẽ ⁊ optim⁹. Uñ ꝓpheta delectaſti
inqt me in factura manuũ tuaꝝ. Ad rõnẽ t̃-
tiã dico ꝙ corpalis exercitatio ꝯm ſe accepta in
cõparatione ad pietatẽ modicũ vtilis eſt. ⁊ ſic apo
ſtolus intelligit. ſed ſi ei pietas adiungat̃: ſic̃ fit ĩ
ſacr̃is: q̃ ad religionis pietatẽ ptinent: exercita-
tio talis valde vtil' eſt. q̃re ⁊c̃. Hec ſufficiãt tibi
aĩa cara ꝑ p̃nti ỽitate. Q̃tũ ad t̃tiã ỽi. dico
ꝯm btũ Tho. ꝑ⁴ ꝯe. q. cij. ꝙ ſacr̃a antiq̃ legis q̃-
dã erant gñalia: ⁊ quedã ſpãlia. gñalia dicebãt̃
q̃ ſe ad totũ ꝑplm̃ extendebãt. ſpãlia q̃ ad aliq̃s
ꝑſonas tñ. Et ħ ſimilis diſtinctio in ſacr̃is repit̃
noue legis. Gñalia ſunt vt baptiſm⁹: ꝯfirmatio
⁊ extrema vnctio. Spãlia ſunt: vt eucharĩſtia:
ordo: mr̃imoniũ: poteſtas ligandi atq; ſoluendi.
Gñalia antiq̃ legis erant circũciſio: ſine q̃ ad a-
liqd legaliũ nullus admittebat̃ eſus agni paſca
lis: ad quẽ null⁹ incircũciſus accedebat: nec ꝑ-
mittebat̃. Spãlia ſunt q̃ ſpãlibus ꝑſonis deputa
bant̃: vt ſacerdotib⁹ ⁊ leuitis: victimaꝝ oblatõ
eſus panũ ꝓpoſitionis: ⁊ alia q̃ erãt vſib⁹ ſacer-
dotũ deputata. Et qꝛ null⁹ ĩmund⁹ ad diuĩũ cul
tũ accedẽ debz: iõ quantũ ad ꝑplm̃ q̃dã exteriores
purificationes erant inſtitute: vt munditiã oñ-
derent interiorẽ: ſ. a pccĩs. quantũ ỽo ad mini-
ſtros ablutio manuũ ⁊ pedũ ⁊ raſio pilloꝝ inſti
tuta erant. ħ oĩa idẽ doctor. Et hec ſufficiãt q̃n-
tum ad p̃tem primam conclõnem.

De duratõe ſacroꝝ antique legis ꝯclõ ꝯa.

Ccipe ꝯam ꝯclõnẽ. vꝫ. Licet ſacr̃a an-
a tique legis rõnabili cã fuerint inſtituta
nõ tñ oĩ tp̃e fuerunt neceſſaria. vbi tres
inquiram⁹ ỽi. vꝫ. Prima ỽi. eſt iſta. An añ pec
catũ hõ ſacr̃is indiguiſſet. Scđa ỽi. eſt. An in
ſtatu legis nature erant neceſſaria ſacr̃a. Ter
tia ỽi. eſt. An tp̃e legis ſcripte erant neceſſaria
ſacr̃a. Q̃tũ ad ꝑmã ỽi. dico ꝙ ñ. Et rõ. qꝛ ſa-
cramẽta data ſunt in medicinã pccõꝝ. ſed ſanis ñ
eſt op⁹ medicina: ore ſaluatoris. ğ ſanis nõ ſunt
neceſſaria ſacrã. ꝯñ bona. ⁊ maior ẽ Hugonis
de ſcõ Uictore in li. de ſacr̃is. pte. ix. c. iiij. Mi-
nor eſt xp̃i Jeſu. Mat. ix. c. Nõ eſt opus valẽti
bus medic⁹: ſed male habentibus. tunc vltra.
Sanis nõ eſt neceſſaria medicina. ſed humana
nã ante pccm̃ erat ſana: vt mãifeſtũ eſt. ğ ſacr̃a
ei non erant neceſſaria. Sed contra inquit aĩa
pater Ambro. arguo ſic. homo in ſtatu inocẽtie
indigebat gratia dei: vt expreſſe deẽminat ma
giſter in. ij. ſniaꝝ. di. xxvj. Utrũ Adam indigue
rit gratia operãte ⁊ cooperãte. dicit ꝙ oĩno in
diguit oĩ gratia ⁊c̃. ſed ſacr̃a ad gratiam acqui-
rendã ſunt inſtituta: vt ponit idẽ magiſter. ĩ. iiij.
di. i. ğ ⁊c̃. Itẽ matrimoniũ eſt vnũ de ſacramẽtis
⁊ fuit inſtitutũ in ſtatu ĩnocentie. Geñ. ij. Creſci
te ⁊c̃. ğ matrimoniũ ex quo a deo inſtitutũ: fuit
in ſtatu ĩnocentie neceſſariũ. Anima rñdeo bre
uiter. ⁊ dico ad primũ ꝙ gratia poteſt dupliciṫ
conſiderari. primo vt ſanans ⁊ iuſtificans. alio
mõ vt ratio ⁊ cauſa meriti. tunc dico ꝙ homo ĩ
ſtatu ĩnocentie non indigebat gratia: ut ſanãte
⁊ iuſtificante. qa nulla adhuc erat infirmitas q̃
ſanari deberet: aut impiũ qđ iuſtificar̃ oporte-
ret. Sed bene indiguit gratia ſecũdo modo. qꝛ
ſine gratia vitam eternã mereri nõ poterat. hu
ius ſententie eſt Bonauẽ. in. ij. ⁊ beatus Tho. ĩ
iiij. di. i. arti. ij. q. iiij. rñdens ad hoc argumentũ.
Ad ſecundũ dico ꝙ matrimoniũ in ſtatu ĩno
cẽtie fuit ĩſtitutũ ĩ offm̃ nature: ⁊ ñ ĩ e⁹ r̃mediũ.
Et quia ſacramenta remedia ſunt: iõ ꝓprie ma
trimoniũ tunc nõ fuiſſet ſacr̃m: niſi forte inq̃tũ
rem ſacrã ſignificabat. ſ. vnionez xp̃i ⁊ eccleſie
Non tñ intelligas ꝙ hõ ex mr̃imonio illã ſacrã
rẽ cognouiſſet: ſed poti⁹ ex illa ſacra vnione ſcita
tem ⁊ ꝯuenientiaꝫ mr̃imonij accepiſſet. q̃re ⁊c̃.
Q̃tũ ad ꝯam ỽi. dico ꝙ tp̃e legis nẽ fuerũt
nccĩa ſacr̃a. Et rõ. qm̃ qñ fuit morbus fuit nccĩa
medicĩa. ſꝫ tp̃e legis nẽ fuit morbus. ğ fuit nccĩa
medicina. ſacr̃a aũt in remediũ ĩſtituta ſt̃. vt ait
magr̃ ĩ lr̃a in. iiij. di. i. ait. n. ſic. Sacroꝝ remedia
de⁹ inſtituit. Et btũs Tho. in. iiij. di. i. ait. ꝙ legi
nãe tp̃e: nõ ſolũ opa q̃ de dictamine legis nãlis
eẽnt: nccĩa erant: ſꝫ etiã aliq̃ q̃ ꝓteſtatiões eẽnt:
⁊ ſigna eoꝝ q̃ ad rep̃ationẽ ꝑtinebãt. cũ etiaꝫ in
ipſo ſtatu nã hũana infirma rep̃iret̃. Et ſi q̃ris
q̃ erant ill' tp̃ibus ſacr̃a: dico ꝙ erãt ſacrificia: ð
cime: oblatões: ⁊ hmõi. q̃ oĩa erant ſig̃ rep̃atõis
Et ſi dicis. quõ eſt veꝝ pr̃: qꝛ tp̃e legis nãe nõ
ſunt data alia p̃cepta ſup̃ p̃cepta nãe. ğ videt̃ ꝙ
etiã ſacr̃a non debuerũt ſup̃addi ad bñ viuendũ
in ſtatu legis nãe. pꝫ ꝯñ. qꝛ nõ min⁹ ad bñ viuẽ
dum videt̃ fuiſſe nccĩa eruditio p̃ceptoꝝ q̃ꝫ eru
ditio ſacroꝝ. ſꝫ p̃cepta alia nõ ſup̃addita ſunt: ſꝫ
ꝯm rõnis dictam̃ viuebat̃. ğ a ſili de ſacr̃is. Dico
aĩa mea ꝙ ſilitudo ⁊ ꝯña nõ valet ad bñ viuen
dũ rõ nãlis ſufficiebat. qꝛ nõdũ ꝑ ꝯrĩam ꝯſuetu-
dinẽ hũana cognitio erat obtenebrata: ⁊ iõ ñ fu
erunt alia ſup̃addita p̃cepta. ſꝫ q̃tũ ad diuinoꝝ
cognitionẽ hñ hũana ĩtelligẽtia erat obtenebra
ta. ⁊ iõ ſacr̃a q̃ ad diuinoꝝ intelligẽtiã aſſuefacē
rent ⁊ diſponerẽt fuerũt nccĩa. Iſta eſt ſnĩa oĩum
theologoꝝ. Sꝫ iteꝝ ꝯ arguo ſic. Si ſacr̃a erant
nccĩa in ſtatu legis nẽ. ğ talia debebãt dici ſacr̃a
nãlia. ſꝫ qđ nãle eſt alicui ſpẽi oĩbus ineſt illius
ſpẽi. ſacr̃a aũt nõ erãt cõia oĩbus: vt pꝫ. ğ ⁊c̃. Ad
ħ dico ꝙ ante legẽ ſcriptã aliq̃ ſacr̃a fuerũt neceſ
ſitatis: ⁊ quedã volũtatis. neceſſitatis tria erãt
Unũ in remediũ pc̃ti originaľ: ⁊ ħ erat ſacr̃m fi
dei: q̃ ꝑ latrie religionẽ deo ſubdebant̃. Scđm
erat in remediũ pc̃ti actuaľ: ⁊ ħ erat pñia. Ter
tiũ in remediũ multiplicatõis ꝓlis: vt matrimo
nium. Uoluntatis ſacramẽta erant: vt ſacrificia
oblatões: ⁊ hmõi. q̃ erant nccĩtatis in cõi: ſꝫ vo-
lũtatis in ꝑticulari. Uñ in cõi neceſſe erat vt ali
qd fierẽt in ꝓteſtationẽ fidei ſue: q̃ ꝑ latrie reli-
gionẽ deo ſubijciebant̃. Sꝫ in ꝑticulari ⁊ ĩ ſpãli
qd eẽt illud qđ facẽ debẽnt. ſ. an oblatões: an ſa
crificia: vel aliqd hmõi. idipm̃ volũtatis erat. po
terãt. n. ad libitũ facẽ qđ vellẽt. dũ tñ id facẽnt
in ſue fidei ꝓteſtationẽ. Et ħ oĩa erant ill' ĩ ſacr̃a
Et ꝑ hec pꝫ rñſio ad argᵐ tuũ. Cõcludam⁹ ğ ꝙ
in ſtatu legis nãe erãt nccĩa ſacr̃a. Et audi vnã
bonã rõnem quã facit btũs Tho. in. iiij. di. i. ar.
ij. q. iij. dicit. n. ſic. Ea q̃ ab hoĩe fiũt: a cognitiõe
ortũ hñt. alr̃ ñ dicerent̃ hũana opa. Et ꝑ ꝯñs oꝫ
ꝙ opõ cognitioni rñdeat: ſic̃ effect⁹ cẽ. In ſtatu
aũt legis nãe ñ ſufficiebat ad ſalutẽ ſolũ cogni⁹
nãlis: ſꝫ exigebat̃ fides aliq̃ꝝ q̃ ſup̃ rõnem ſunt.
⁊ poſt lapſũ exigebat̃ fides de rep̃atõe: ꝑ quã e
rat medicina morbi. Et iõ in ſtatu illo nõ ſolum
erãt nccĩa opa que ſt̃ de dictamĩe legis nãlis: ſꝫ
etiã aliq̃ que eẽnt ꝓteſtatões ⁊ ſigna eoꝝ: q̃ ad
rep̃ationẽ ꝑtinebãt. ⁊ hec erant illo tp̃e ſacr̃a: ſi
cut ſunt ſacrificia: decime oblatiões: ⁊ hmõi. q̃r
⁊c̃. Q̃tũ ad tertiã ỽi. dico ꝯꝫ btũ Tho. vt ꝯ
q. iiij. ꝙ cũ ſacroꝝ vſus fidei ꝓportiõabiľr rñde
at oꝫ vt ꝯꝫ diuerſũ ſtatũ fidei ſacr̃a tradẽnt̃. Fi
des aũt q̃tũ ad articloꝝ explicationẽ ſp̃ magis
ac magis creuit: ꝯm ꝙ magis appropinq̃bat̃ tp̃i
legis gr̃e: vt dict⁹ doctor declãt in. iiij. dis. xxv.
Et ꝯm hanc appropinq̃tionẽ oportuit vt magis
ac magis determinarent̃. Et iõ qꝛ in Abrahaꝫ
fides q̃dãmõ habuit q̃titatẽ: vt ꝓpter fidei reli
gionẽ ab alijs ſep̃aret̃. vñ ⁊ pr̃ fidei dr̃. qꝛ fidei ſi
gnaculũ ſiue ſacr̃m ſibi ðterminatũ fuit. ſ. circũ
ciſio. Et qꝛ Moyſi iã fides ad totã q̃titatẽ ðue
nerat: vt nõ ſolũ in vno hoĩe l' ĩ vna familia. ve
rũ etiã in vna gente ⁊ ꝑplõ refulgeret: data fu-
it tali ꝑplõ lex: in qua neceſſe fuit ſacrificia det̃
minari. ſil'r oblationes: ⁊ decimas: q̃tuꝫ ad oẽs
ſingulares circũſtantias: ⁊ mr̃imonia ordinari:
⁊ pñie ſatiſfactões diſtingui. hec btũs Tho. Sꝫ
ꝯtra pr̃ Amb⁹. Tu dicis ꝙ q̃to magis appropi
quabam⁹ ſtatui gr̃e: tanto magis ſacr̃a determi
nabant̃: ⁊ clariora erant. mõ ſic. In lege nature
fuit vnũ ad minus ſacr̃m clariſſimũ: vt oblatio
Melchiſedech: q̃ perfecte oſtẽdebat ſacrificiũ
eucharĩſtie. ⁊ nullũ tale tp̃e legis fuit q̃tum ad
hoc ita clariſſimũ. ğ nõ oportuit ad min⁹ q̃tum
ad hoc aliud ſacr̃m tẽpore legis ſcripte ſup̃addi
Dico aĩa mea ꝙ quãuis q̃tum ad mãm oblatio
Melchiſedech p̃fectiſſime nr̃m ſacrificiũ rep̃ñ
taret: tñ quia alie circũſtantie: ⁊ mod⁹ ſumẽdi ĩ
nr̃o ſacrificio non erãt. iõ aliquid ordinari opor
tuit in lege ſcripta qđ has circũſtãtias repreſen
taret. ⁊ hoc fuit eius agni paſcalis. q̃re ⁊c̃. Et ħ
ſufficiant anima pro preſenti concluſione.

De concordantia ſacramentorum antique ⁊
noue legis concluſio tertia.

Ccipe tertiã ꝯclõnem. vꝫ. Etſi lex ſcri
a pta fuerit legis noue figuratiua: nõ tñ
oĩa noua ſacr̃a in veteri lege fuerũt ð
monſtrata. vbi tres inquiramus veritates. vꝫ.
Prima ỽitas eſt iſta. Quot ſunt ſacr̃a noue
legis. Scđa ỽitas eſt. An ſacr̃a ꝯſiſtant in ỽ
bis ⁊ rebus mãlibus tñ. Tertia ỽitas eſt. An
oĩa ſacr̃a noue legis: fuerint figurata in lege ſcri
pta. Quãtũ ad primã ỽitatẽ dico ꝙ ſacr̃a no
ue legis ſunt ſeptẽ. Unde dat̃ iſte ỽſus. Abluo:
firmo: cibo: dolet: vngit: ordino: iungo. i. baptiſ
mus: cõfirmatio: eucharĩſtia: pñia: extrema vn-
ctio: ordo: ⁊ matrimoniũ. Sufficientia autẽ iſto
rum ſic oſtendi põt. Nã poſtq̃ꝫ hõ ꝑ xp̃i paſſionẽ
rep̃atus eſt ad ſpũalem vitã: ꝯgruũ erat vt mo
dus quo in dicta vita conſeruaret̃ hõ: ordinare
tur. Et qꝛ hõ in penã morteꝫ accepit: ita ꝙ mori
neceſſe ſit. ad Heb. ix. Statutũ eſt hoĩ ſel' mõi
⁊ vita ſpũalis ſine corpali in hac vita nõ ſit: glo
ſus de⁹ matrimoniũ inſtituit: vt vita nãlis ꝯſua
ret̃. ⁊ ſic hẽmus vnũ ſacr̃m. Ulterius quia gñari

a parentibus p mrimoniũ in penã pcci primoꝝ
parentũ:ſub pccõ originali naſcimur oẽs. iõ ne
illud vitã ſpũalẽ ipediret:bapti^m ordinauit:q a-
nimã a tali pẽa lauat. Et qꝛ ſic lauati ꝛ purgati:
roborari indigem⁹:ne in pccis iuoluamur. iõ ꝯ
firmatõz ordinauit. Et qꝛ ſic roborati in h mun⁹
intram⁹ vt opemur:ne in mũdi laqueis icidaz⁹:
ꝛ ab e⁹ fatigationib⁹ ipediamur:ꝛ pſeueremuſ.
iõ eucbariſtie ſacr̃m inſtituit:qđ eſt vite ſpũalis
nutrimẽtũ. Et qꝛ a vita ſpũali p pccm̃ diſcederẽ
poſſum⁹.ſi forte h acciderẽ:vt nos recupem⁹:pe
nitentiã inſtituit:q̃ eſt ſa tabula p⁹ naufragiuz:
vt dicit magr̃ in.iiij.di.xiiij. Et cũ p⁹ pniam re-
maneãt adbuc aliq̃ relige pccĩ pcedẽtis ordina-
uit ds extremã vnctiõz:q̃ eſt vite ſpũalis medi-
camentũ. Jtẽ qꝛ bõ dũ peccat a ſpũali officõ ca
dit:qđ deo aſſiſtẽ ꝛ ipm̃ laudare: vt oñdim⁹ fe-
ria.ſa pme dñice.iõ ſacr̃m ordis inſtituit: qđ eſt
ſublimatio ad diuinũ myſteriũ i vita ſpũali. Sz
vt h clari⁹ intelligam⁹ aliq̃ de vnoq̃z dicam⁹.
Primo ğ dixim⁹ q̄ ds vt bõ in vita corpali
ſiue nãli viuẽ poſſet:mrimoniũ inſtituit. de boc
ponit.xxvij.q.ij.c.i.p totũ. Jn q̃ cã Fran⁹ duaſ
qõnes ponit. Jn pma q̃rit an ꝯiugiũ eẽ poſſit i-
ter vouentes. Et ſoluit q̄ nõ ſi votũ fuerit ſolẽ-
ne.ſec⁹ ſi fuerit ſimplex. Jn ſa qõne q̃rit an lice
at ſponſe a ſponſo recedẽ:ꝛ alij nubẽ. ꝛ ſoluit q̄
nõ:ſi deſponſatio fuerit de pñti. Sed h mã po-
ptime dilucidat in.iiij. ſniaꝝ a btõ Tbo. in diſ.
xxvij. vſq3 ad.xxxvi.incluſiue. Scõo iſtituit
deus bapti^m. Jo.iij. Niſi qs renat⁹ fuerit ex aq̃
ꝛ ſpũ ſcõ:nõ põt introire in regnũ dei. Et babet
text⁹ de ꝯdi. di.iiij.c.q̃uis. vbi dr̃ ſic. Q̃uis v-
nũ baptiſma ſit bereticoꝝ eoꝝ.ſ.q in noĩe pr̃iſ ꝛ
filij ꝛ ſpũs ſcĩ baptiſant: ꝛ ecclie catbolice. tñ q
foris.i. q ex̃ eccleſiã bapticant:ſumũt baptiſmũ
ad ſalutẽ.ſz ad pniciẽ bñtes nimiꝝ formã.i.ſub-
ſtantiã ſacri:ṽtutẽ ãt e⁹ abnegantes.i.effectuz.
Et iõ eccleſia eos nõ rebapticat: qꝛ in noĩe ſcẽ
trinitatis baptiçati ſunt. ꝛ ipſa pfecto ẽ forma
baptiſmi. Jõ cũ reuerſi fuerint:accipiunt ṽtutẽ
ſpũs ſci:quã bi q foris eccleſiã bapticant nondũ
bñt. h ibi. Et ſunt ṽba Aug. ad Oroſiũ. Et glo.
ſup ṽbo. ad ſalutẽ. ſic dicit. h dr̃ de illis q ſciẽter
ab bereticis bapticant: ꝛ eoꝝ errores imitant.
Sed in neceſſitate mortis meli⁹ eẽt a tali bapti
ſmũ accipe:q̃z ſine tanti ſacri ſuſceptõe decedẽ.
h glo. Et tanta ẽ dignitas b⁹ ſacri: vt ianua oĩ-
um ſacroꝝ ſit. vt pz ex̃ de pr̃ſbytero nõ baptica-
to.c.i.cũ gl̃.ꝛ.c.ij. Et qd ſit baptiſm⁹:q̃ e⁹ forma
qñ fuit inſtitut⁹:ꝛ q̃t ſint e⁹ gñra:ꝛ q ſi ali⁹ liquor
aque miſceat:poptime notat. de ꝯſe.di.iiij.c.i.ꝛ
c.baptiſmi. Et de pr̃ſby. nõ bap.c. ij.glo.i. ponit
q̄ triplex eſt baptiſm⁹. Et qd ꝯferat puulis: no
tat in clemẽtina pma de ſũma tri.§.ſi.cũ glo. ꝛ
de ꝯſe.di.iiij.c.baptiſmi. Et qd ſi dubitat an p-
uulus ſit baptiçat⁹: notat ea.di.c.puulos.ꝛ duo
bus caplis ſeq̃ntib⁹.ꝛ ex̃ de bap.c.ij. Multa d
bac mã nõnt p tbeologos.ꝛ p magrm in.iiij.diſ.
iij. vſq3 ad diſtinctõz. vj.incluſiue. Tertio in
ſtituit deus ꝯfirmatõz. de q̃ babet text⁹. de ꝯſe.
di.v.c.oẽs fideles. vbi dr̃. Oẽs fideles p man⁹
epoꝝ ipoſitiõz: ſpm̃ ſcm̃ p⁹ baptiſmũ accipẽ dñt
vt pleni xp̃iani inueniant.ſ.q̃ ad oĩa ſacr̃a. qꝛ cũ
ſpũs ſcũs infundit: cor fidele ad prudentiã ꝛ cõ
ſtantiã dilatat. h ibi. Et ſunt ṽba Urbani pape
oĩbus xp̃ianis. Ex quib⁹ ṽbis appet q̄ i bapti
ſmo dat ṽtus ſpũs ſcĩ regnatiua ꝛ ſcĩficatiua. ſz
in ꝯfirmatõe dat ṽtus ſpũſſci roboratiua ꝯ dia
boli inſidias:a q̃ q̃zdiu viuim⁹ moleſtamur. h⁹
dicit capl̃m ſeq̃ns qđ incipit ſpũs ſcũs q ſup aq̃ſ
bapticati ꝛc̃. Jn dicta diſtin. v.c.de ꝯſe. Fran⁹
tractat de bac mã.ꝛ de ieiunio. Et btũs Tbo. i
iiij.di. vij.plures qõnes facit. Quarto in au-
xiliũ ꝯfirmate bũane nãe inſtituit deus eucba-
riſtie ſacrm̃. de q̃ bẽt text⁹. de ꝯſe.di.ij.c. añ bñ-
dictionẽ. vbi dr̃ ſic. Añ bñdictionẽ alia ſpẽs.i.rẽ
noĩat.p⁹ bñdictionẽ xp̃i corp⁹ ſignificat. Jtẽ i i⁹
ſacr̃o xp̃ſ ẽ.i.ſub illo. Qui mãducauerit.ſ. digne
h corp⁹ fiet ei remiſſio pccõꝝ. h ibi. Et ſunt ṽba
btĩ Ambro.li. de offi. De bac mã multa notant
doctores nr̃i ſup.iiij.ſniaꝝ. di. viij. vſq3 ad.xiij. i
cluſiue. Et pulcbra quedã notabim⁹ in ebdoma
da ſcã in.iiij.ſmonib⁹ ſatis diffuſe. Quinto i-
ſtituit pniam. Mat.iij. Pniaz agite ꝛc̃. ꝛ d bac
tractat de pe. di. iij. ꝛ a magr̃o in.iiij.ſniaꝝ. diſ.
xiiij. Et ſupra plura notauim⁹ feria.iiij.pme dñi
ce. Sexto inſtituit extremã vnctionẽ. d q̃ ba
bet text⁹.xxvj.q.vij.ab infirmis. vbi dr̃ ſic. Ab
infirmis in piculo mortis poſitis pura eſt ingrẽ
da ꝯfeſſio pccõꝝ. Nõ tñ illis iponenda eſt pnie
q̃ztitas:ſed inoteſcenda. Et cũ amicoꝝ orõnib⁹
ꝛ elemoſynaꝝ ſtudijs pondus pnie ſubleuandũ
ſi forte migrauerint ne obligati.ſ.ad ꝯfeſſionẽ:
a cõione ꝛ ꝯſortio venie fiant alieni. A quo pe-
riculo ſi diuit⁹ erept⁹ ꝯualuerit:pnie modũ a ſa
cerdote ſibi ipoſitum diligent obſuet. ꝛ ſm di-
gnitatẽ canonicã:ne illis ianua pietatis clauſa
videat orõnib⁹:ꝯſolationibus eccleſiaſticis:ſac
vnctione olei iniuncti ſm ſtatuta canonũ ſcõrũ
patrũ cõione viatici reficiant. h ibi ad lr̃am. De
bac mã tractat i.iiij. di.xxiij.ꝛ pulcberrimas qõ
nes mouet ibidẽ btũs Tbo. q̃re ꝛc̃. Septio
ꝛ vltio inſtituit ſacr̃m ordis. de q̃ di.lxxvj.p to-
tũ.ꝛ ſũt circa.iiij. capl̃a. de q̃ mã tractat in. iiij.
di.xxiiij.ꝛ xxv. ꝛ aliq̃.s. dixim⁹ feria 3^a ſe dñi-
ce. Et bec ſufficiant q̃ztũ ad primã ṽitatẽ. Q̃-
tũ ad ſam ṽi. dico q̄ magr̃ ſniaꝝ in.iiij. di.i.i. c.
duo ãt ſunt. mouet banc ipſam qõnem.ſ.in q̃buſ
ꝯſiſtat ſacrm̃. Et rñdet q̄ in duob⁹.ſ.in ṽbis ꝛ i
reb⁹. Jn ṽbis: vt inuocatio trinitatis. Jn rebuſ
vt in aqua ꝛ oleo. Jn ṽbis quidẽ formalit. Jn r̃
bus malit. Ad quoꝝ intelligentiã eſt nõnduz
q̄ h eſt cõe in oĩbus ſacr̃is: vt.ſ.oĩa ſacr̃a ꝯſiſtãt
in viſibilib⁹ reb⁹ inuiſibilẽ grãm ſignificantib⁹
Sed q̄ reb⁹ ṽba addãt: h eſt ſpãle ſacr̃is noue
legis: vt ait Aug. Accedit inq̃t ṽbũ ad elem̃tũ
ꝛ fit ſacrm̃:ꝛ.i.q.i. detrabe ṽbũ: qd ẽ aq̃ niſi aq̃:
Addũt ãt ṽba ſacm̃ẽtis noue legis triplici rõe
vz. rõe emanatõis:rõe ſignis: ꝛ rõne ſcĩficatõis

Et boc eſt gñaliter veꝝ in oĩbus cognitiõibus
reꝝ ſenſibiliũ. ꝛ boc mõ itelligit pbus q̄ effect⁹
ſunt ſigna cauſaꝝ. q̃re pz q̄ illa ppoſitio non eſt
gñaliter uera. Accipit ğ magr̃ ſignũ pro re ſenſi
bili ꝛ nõ intelligibili tm̃. Ad tertiũ dico q̄ nõ
eſt gñaliter veꝝ q̄ oĩs locutio ſit ſignũ. vñ locu
tio angeloꝝ eſt p ea q̃ ſunt notiora ſimplr̃:ꝛ non
pcedit ab effectu ad cãm. iõ non oz q̄ vtant ali
qua ſpẽ ſenſibili. vñ ea quib⁹ ad inuicẽ loquunt
non pprie dicunt ſigna:ſz ſolũ largo mõ: vt.ſ.ſi-
gnũ accipit p oĩ eo qđ ducit in alicui⁹ noticiaz
pprie ğ ſignũ eſt in re ſenſibili. Et bec ſufficiant
pro pma ṽitate. Q̃tũ ad ſam ṽitatẽ eſt nõn
dũ ſm magr̃m ſniaꝝ in.iiij. di.i.in dicto.c.ſignũ
q̄ ſignoꝝ aliq̃ ſunt nãlia. aliq̃ ad placitũ. Nãlia
vt fumus q nãliter eſt ſignũ ignis. ad placitũ.i.
q̄ ita placuit inſtituenti: vt res talis talr̃ ſignifi
caret: q̃uis boc a nã non bẽret. vt circul⁹ añ ta
bernã. Et boc mõ ſacr̃a dicunt ſigna. vñ nõ oĩa
ſigna ſunt ſacr̃a:ſed in plus ſe bz ſignũ q̃z ſacrm̃.
Nec etiã oĩa ſigna ad placitũ ſunt ſacr̃a:ſz ſoluz
illa q̃ ſilitudinẽ reꝝ bñt quarũ ſunt ſigna. vnde
dicit ſic magr̃ ibidẽ. Si.n.ſacr̃a nõ bẽrent ſilitu
dinẽ reꝝ quaꝝ ſunt ſacr̃a:nõ pprie ſacr̃a dicerẽ
tur. vnde põt eſſe aliqđ ſignũ ad placituz qđ tñ
ſilitudinẽ non bẽbit cũ eo qđ ſignificat l̃ ſignat
ſic pz d circulo añ tabernã. nã licet vinũ ſignet:
non tñ ſilitudinẽ vini gerit. Sacrm̃ aũt nõ ſolũ
ſignat:ſz etiã ex ſilitudine repñtat. Semp.n.ad
boc vt aliqđ ſignũ dicat ſacrm̃: oz vt ſilitudinẽ
rei bẽat cui⁹ eſt ſacrm̃. bec oĩa colligunt ex ſnia
magr̃i. His ſic notatis: vt intelligat quõ ſacr̃a ſi
gna ſint: vnũ mõ diſtinctionẽ ſignoꝝ magiſ gñia
lẽ ſubiũgam⁹. ꝛ bec magiſ ad pdicationẽ ptinet.
Dicamus ğ ſic. Signa aliqua dicunt miraculo
ſa. Aliqua timoroſa. Aliqua uitioſa. Aliq̃ gl̃oſa.
Signa miraculoſa ſunt aliq̃ res q̃ prope ſup̃
nãm fiunt. vt tpe Moyſi ad Pbaraonez. Exo.
iiij.c. Uirgã q̃z banc ſume i manu tua:in q̃ factu
ruſ es ſigna. Jtẽ ꝛ tpe xp̃i ꝛ diſcipuloꝝ mirac̃la
dicta ſunt ſigna. Jo.iij. Nemo põt bec ſig facerẽ
q̃ tu facis:niſi fuerit de⁹ cũ eo:ait Nicodem⁹ ad
Jeſũ. Et Mar. vl̃t. Signa aũt eoſ q crediderĩt
bec ſeq̃nt. in noĩe meo demonia eijciẽt ꝛc̃. Si
gna timoroſa ſunt ſig iudicij extremi: de qb⁹ di
ximus feria ſa pme dñice. Luc.xxi. Erunt ſig i
ſole luna ꝛ ſtellis ꝛc̃. Et Geñ.ix. Hoc eſt ſignuz
federis qđ do inter me ꝛ vos. Arcũ meũ ponaz
in nubib⁹ celi:ꝛ erit ſignũ federis inẽ me ꝛ t̃raz.
De arcu boc diuerſe ſunt opiniõeſ. Quidã ad lit
terã dicũt arcũ refulgẽtie ſolaris in nubib⁹ gñia
tũ: dediſſe deũ pro ſig diluuij ñ vẽturi. Aiũt.n.
q̄ añ diluuiũ non fuerũt nubes nec pluuie. ꝛ p
ꝯñs nec talis arcus. Q̃ñcũq3 aũt arcus apparz
ſignũ eſt nõ magne:ſz pue irroratõis. qꝛ arc⁹ iſte
nõ gñiatur in nube:niſi qñ ex ea emanat ſubtile
ꝛ paruũ ſtillicidiũ. qđ fieri non põt qñ totus aer
eſt nubib⁹ denſis ꝛ pluuijs magnis optuſ. Et di
cũt etiã q̄ arc⁹ bic ſignũ eſt nõ cito vẽturi iudi-
cij p vniuerſalẽ ꝯflagrationẽ igniũ fiẽdi. Quia
diſpoſitio oĩuz ignitaꝝ impreſſionũ ꝛ mã eſt ex
altatio calida ꝛ ſicca:cui⁹ oppoſitũ arc⁹ iſte deſi
gnat. qꝛ nõ fit in nube ſicca:nec in tpe ſicco:ſz in
nube aquoſa:ꝛ in tpe aliquãtulũ pluuioſo. Sed
licet iſta appareãt pbice bñ dcã: arguo tñ ꝯ eos
ſic. Nõ.n.certũ nec veriſil̃e eſt q̄ ante diluuiuz
non fuerẽt nubes:nec pluuia:nec talis arc⁹. Nũ
qd terra pmiſſionis ꝛ multe alie tũc pluuia indi
gebant irrigari:ꝛ fecũdari:ꝛ cõtra nimiũ pluri-
mũq3 eſtũ refrigerari: Nũqd etiã p calorẽ ſolis
tũc vapores de terra ꝛ aq̃ eleuabãt ſic nũc: qđ
ſi ſic erat nubeſ utiq3 tc̃ fiebãt ſic ꝛ nc̃. Preterea lz
iſte arc⁹ pluuiã exigat tẽpatã:non tñ ppter boc
ſufficiẽs ſignũ eſt aut argumentũ q̄ de⁹ nõ dele
at mũdũ p diluuiũ aque l̃ ignis:cũ dei potentia
l̃ actio nõ depẽdeat ab aeris diſpõne ul̃ nubiũ:
qu potius talia iudicia facit:ꝛ factur⁹ eſt tpe du
bio ꝛ incerto. Nec obſtat q̄ de⁹ illũ arcũ Noe i
ſignũ federis dederit. qm̃ tale ſignũ poti⁹ eſt nã
le q̃z ſpãlis grẽ ſiue alicui⁹ pacti. Ponit aũt illũ
de⁹ pro ſigno quodaz ſpãlis federis ſui ad Noe
ꝛ ſtirpẽ ei⁹. Dico ğ ſaluo ſemp iudicio meliori: q̄
ex ſilitudine arcus aeris tẽperiẽ nãliter exigẽtẽ
voluit clã formale ꝛ pncipale exẽplar ꝛ ſignũ in
uiolabilis firmitatis federis ſui ad gen⁹ bũanuz
ſaltẽ quo ad electos ſignificare. Et bec firmitaſ
ex q̃ttuor ortũ ſumit. Fũdam̃talr̃ ab imenſa dei
pietate ad gen⁹ bũanũ. 2° ex ifallibili ṽitate ſua
rũ pmiſſionũ tam ſcriptaꝝ q̃z inſpirataꝝ:ꝛ voce
pmulgataꝝ. 3° ex imenſa cbaritate xp̃i in paſſio
ne oſtẽdenda. Quarto ex magna cbaritate ſan
ctoꝝ patrũ ꝛ electoꝝ:qs merito xp̃i ſaluari cer-
nebat ipſe de⁹. Unde lz deus a nullo obiecto cã
liter moueat:nibilomin⁹ in ſup̃dictaꝝ rerũ viſio
ne quã babuit:nõ de nouo: ſz ab eterno recorda
tus eſt federis:qđ ex mera grã cũ electiſ pepigit
Et ſic cũ venit plenitudo tpis:viſuſ eſt arc⁹.ſ. cũ
diuinitas ad infima nr̃a arcualr̃.i. bumanãdo d
ſcẽdit:ꝛ brachia in modũ arcus in cruce extẽdit.
vnã manũ iuſtis:aliã petõrib⁹ porrigẽs. q̃re ꝛc̃.
Aliq̃ ſigna dicũt vitioſa. Mat. vij.c. A fructib⁹
eoꝝ cognoſcetis eos. qꝛ non põt arbor mala fru
ctus bonos facẽ. Aliq̃ ſigna ſũt gl̃oſa. Apoc̃.xij.
Signũ magnũ apparuit in celo: mulier amicta
ſole ꝛ luna ſub pedib⁹ ei⁹ ꝛc̃. ꝛ exponit de ṽgine
glorioſa: vt alias oſtendet. q̃re ꝛc̃. Et bec ſuffici
ant p iſta ṽitate. Q̃tũ ad tertiaz ṽitatẽ dico
q̄ q̃uis in ſequẽtibus dr̃am ſacroꝝ noue ꝛ ve-
teris legis ꝯcludamuſ. bec tñ vt ponit magr̃ vbi
ſup̃:potiſſima eſt. qꝛ ſacr̃a antique legis figura e
rant ſacroꝝ noue legis. Propterea dicit magr̃
q̄ ſacramẽta noue legis ſignificãt ꝛ ſcĩficant: ve
tera aũt ſignificant tm̃. Sed de h iſra. q̃re ꝛc̃.

De dr̃a ſacramentoꝝ concluſio ſecũda.

a Ccipe ſam ꝯclõnez. vz. Ex quo ſacram̃
ta antique legis ſigna erant clarũ eſt q̄
non paꝝ differebant. vbi tres ingram⁹
ṽitates. vz. Prima ṽitas eſt iſta. Quare ſacr̃a
ordinata ſunt: vt p ſenſibilia fierent. Scõa ṽi
tas eſt. Quid ſacr̃a ex ſua rõne ſignificẽt ꝛ repre

ſentent. Tertia ꝟitas eſt. Quõ ſacra a ſe inuicē differāt. Qͣtũ ad pmã dico. ꝙ iõ ſacra ſub reb⁹ ſenſibilib⁹ dant̃: vt p ſenſibilia in diuinoꝝ cognitõꝫ venirem⁹. Rõnales.n.ſum⁹. ⁊ iõ ſꝫm modũ ītelligendi rõis intelligẽ debem⁹. modus āt ītelligendi ꝯſequit̃ modũ eſſendi. mod⁹ āt nr̃ eſſendi q̊ ad aiam ē vt ſit iūcta cũ re ſenſibili.ſ.cũ corpe qð eſt ſenſibile. qꝛ eſt act⁹ ei⁹. vt dr̃.ij. de aīa. Jõ mod⁹ intelligendi nr̃ oꝫ eſſe p rē ſenſibilē. ⁊ h̄ oñdit pħus nr̃.iij. de aīa. Neceſſe eſt ītelligentē fantaſmata ſpecl'ari. ⁊ in li. de ſenſu ⁊ ſē. Nihil inqͥt eſt in intellectu qn p̄us fuerit i ſenſu. Quare g̊ oꝫ p ſenſibilia ad īſenſibiliũ cognitiõꝫ deuenire. Jñ Jſido. de ſũmo bono. Quibuſdaꝫ inqͥt gradib⁹ intelligētie pgredit̃ hõ ad intelligendũ deũ creatorē. Qð ⁊ Paulus nr̃ ꝯfirmat ad Ro.i. Jnuiſibilia inqͥt dĩ p ea q̄ fcã ſunt itellecta ꝯſpiciunt̃. Qð vt facili⁹ fieret: ſacra ordinata ſũt: vt p ſenſibilia fierent. Et iõ ſꝫm diuerſa ſenſibilia: diuerſa eſt acceptio ſacri. Aliqñ.n.ſacramentũ īportat rē q̄ſi ꝯſecrātē. ⁊ ſic paſſio xp̄i dr̃ ſacr̃m: qꝛ lauit nos a pccis nr̃is in ſanguine ſuo. Apoc.p.c. Aliqñ dr̃ ſacr̃m ſolũ ſacrũ ſignificans ⁊ nõ efficiēs. ⁊ h̄ mõ ſacra antiq̄ legis dicunt̃ ſacr̃a. ſignificant.n.q̄ in xp̄o geſta ſũt: ⁊ ēt ſignificant ſacra noue legis. Aliqñ ſacr̃m facit qð ſignificat. ⁊ h̄ mõ ꝑprie ſacra noue legis ſacra dicũt̃ vt dicit magr̃ in.iiij. di.i.c. ſignũ. in fine. Sacrꝫ.n. inqͥt ꝑprie dr̃ qð ita ſignũ eſt gr̃e dei: ⁊ inuiſibilis gr̃e forma: vt ipſi⁹ imaginē gerat ⁊ cã exiſtat. Primũ modũ accipiēdi ſacra nõ ꝯſiderat magr̃ in.iiij. qñ de ſacr̃is loquit̃: ſed tñ ſꝫm ⁊ t̃tiũ modũ. Tã.n. ſecũdus q̄ꝫ terti⁹ modus accipiēdi ſacr̃a fit p res ſenſibiles. qm̄ vnũqðq; ſuã mãꝫ ⁊ formã hꝫ. vt pꝫ p ſingula diſcurrēdo. Et h̄ rcte: vt dictũ ē. qm̄ p illa ſenſibilia in cognitiõꝫ diuinorũ myſterioꝝ deuenim⁹. Nec tñ credas oīa ſenſibilia poſſe dici ſacra: q̄ꝫuis illa repñtent diuina: vtputa deũ creatorē ſuuꝫ: vt.p̄s. ait. Delectaſti me in factura manuũ tuaꝝ: qm̄ de rõe ſacramēti eſt: nõ tm̄ rē ſacrã ⁊ diuinã repñtare: ſed rē ſacrã ⁊ ſacrãtē. vñ vis vocabuli ſonat. ſacr̃m ē ſacrãs mentē. Res āt ſenſibiles q̄ nõ ſũt ſacra: rē ſacrã tm̄ repñtãt: ⁊ nõ ſacrantē. iõ ꝑprie ñ ſũt ſacra. Et hanc diſtinctõꝫ facit btũs Tho. in.iiij. di.i. arti.i.q.i. ad rñſiõꝫ ſecũdi argumñti. q̄re ⁊c̄. Qͣtũ ad ſcꝫ ꝟi. dico ꝙ cõis ſignificatio ſacr̃oꝝ eſt ꝙ ſint viſibiles forme inuiſibil' gr̃e: vt ponit mgr̃ in.iiij. ⁊ ſũt ꝟba Aug. Ponit̃ āt viſus p ſenſibili in cõi. qm̄ ſicut res ſũt viſibiles: ita ⁊ ꝟba ſũt audibilia. Cũ āt tã res q̄ꝫ ꝟba ſint de eſſentia ſacr̃i vt dictũ eſt. ſ. videt̃ ꝙ ſacr̃a nõ ſolũ ſint viſibiles forme: ſed ēt audibiles. Et iõ dic̄ btũs Tho. ꝙ viſus ponit̃ p ſenſibili in cõi. Sed poti⁹ dr̃ forma viſibilis: q̄ꝫ audibil'. qꝛ viſus eſt pfectioꝛ cũctis alijs ſenſib⁹. vt dr̃ p̊ methaphiſice. ⁊ p̄ poſterioꝝ. q̄re ⁊c̄. Qͣtũ ad tertiã ꝟi. dico ꝙ ſacramenta antiq̄ legis ſũt ſacra ſꝫm qd: ſacra āt noue legis ſimplr̃ ⁊ ꝑprie. De rõe.n. ꝑprie ſacr̃i ē qð figurat ⁊ ſignificat ēt facē ⁊ cãre. qð ꝑpriũ eſt ſacr̃oꝝ noue legis. Et ꝑpter h̄ dicit btũs Tho. ꝙ diuiſio ſacr̃i in ſacra noue ⁊ antiq̄ legis nõ eſt ſicut diuiſio gñis in ſpecies: ſꝫ ſicut anologi i ſuas ptes. vt ē diuiſio ſani in ſignificãs ſanitatē ⁊ hñs eã. Magr̃ āt in.iiij. di.i. q̄ttuor differentias ponit int̃ ſacra noue ⁊ antiq̄ legis. Pr̃ia dr̃a ē. qꝛ noua ſignificãt ⁊ ſcĩficãt. vet̃a āt ſignificãt tm̄. Et ꝑpt̃ h̄ dicim⁹ ꝙ noua efficiũt qð ſignificant: vetera āt nõ. Noua aiam iuſtificãt: vet̃a āt carnē mũdãt. 2° differētia ē. qꝛ noua ſpũalia ſũt: vetera carnalia tm̄. qꝛ ſꝫm aliq̄s ſolũ carni ꝯferunt. l' qꝛ carnaliter ſꝫm nudã carnē intelligunt̃. 3ª differētia eſt. qꝛ noua poſita ⁊ inſtituta ſũt in libertateꝫ: vetera in onus ⁊ ſuitutem. Quarta dr̃a eſt. qꝛ noua ſunt ꝑprie ſacra vetera āt ſꝫm qd. Hec oīa ponit magr̃ in lr̃a. quar̃ ⁊c̄. Et clarius patebũt in concl'one ſeq̄nti.

De effectib⁹ ſacr̃oꝝ antiq̄ legis ꝯcl'o tertia.

[A]ccipe tertiã ꝯcl'onē. vꝫ. Q̄uis ſacra antiq̄ ⁊ noue legis differant: ꝯgruũ tñ eſt: vt vnũqðq; ſuũ ꝑpriũ effectũ hēat. vbi tres ingram⁹ ꝟi. vꝫ. Pri⁴ ꝟi. ē iſta. An vſus ſacr̃oꝝ veteris legis eſſet meritori⁹. 2ª ꝟi. eſt. An ſacra veteris legis aiam aliq̄liter purgarēt an corp⁹ tm̄. 3ª ē. An talia ſacra grãꝫ ꝯferr̃ poſſent. Qͣtũ ad primã ꝟi. dico ꝙ de h̄ fuit duplex opinio. Pri⁴ dicit ꝙ quantũcũq; in charitate fierent: tñ nullo mõ erãt meritoria. Et h̄ pp aliq̄s rões. Prĩo qꝛ nihil ē meritoriũ: niſi ſit dõ gratũ. i. Cor. xiij. Si linguis hoĩuꝫ loq̄r ⁊c̄. ſꝫ ſacra antiq̄ legis nõ erant deo accepta. g̊ ñ erãt meritoria. ꝯñа nõ cũ maiori. ⁊ minoꝛ pꝫ. Jſa.i. ſãguinē hircoꝝ nolui. vbi gl'. ſic ait. Preterito ytens tpe oñdit ſe nũq; ſacrificia iudeoꝝ amaſſe. 2° ſic. nullũ opus inutile eſt meritoriũ. ſꝫ ſacra antiq̄ legis erant inutilia. g̊ nõ erant meritoria. ꝯñа nõ cũ maiori. minoꝛ pꝫ p dicta in alia ꝯcl'one. nõ.n. efficiebant qð figurabãt: vt dicit etiaꝫ magr̃ in lr̃a. 3° ſic. ait.n. Origenes ꝙ ea rõne q̄ libellũ repudij pmiſit dẽs: ēt ſacrificia fieri permiſit. Sed notuꝫ ē ꝙ libellus repudij fuit ſemp malus ⁊ nũq; meritorius. g̊ ſilr̃ talia ſacra. Jſte rões ſufficiant ad pñs. Et certe aīa cara iſti⁹ opinionis videt̃ fuiſſe magr̃ ſnīaꝝ in.iiij. di.i. Alia opinio dicit ꝙ ſi fiebant a pſonis in charitate ꝯſtitutis ꝙ vſus eoꝝ erat meritori⁹. Abſurdũ.n. eſt dicit btũs Tho. in h̄ paſſu ꝙ labores ſcõꝝ patrũ in hmõi ſacr̃is deo accepti nõ eſſent. Quidã tñ magiſtrũ excuſant dicentes ꝙ ipſe intellexit ipſa opa opata nõ iuſtificare: q̄ꝫtũcũq; i charitate ⁊ ex charitate fierēt: q̄uis ipſa opatio ex charitate fcã poſſit eſſe meritoria in eo qui ē in ſtatu merendi. Et certe iſtud põt ſuſtētari. Ad primũ g̊ alteri⁹ opinionis: qm̄ ſꝫa a doctorib⁹ ſuſtentat̃: rñdeam⁹. Et dico ꝙ gr̃a põt duplr̃ ꝯſiderari: aut p reſpectũ ad op⁹ operatũ. i. ad ſacrꝫ aut ad operantē. p° mõ nõ erãt meritoria. quia gr̃am nõ ꝯferebant: vt videbit̃ in 3ª ꝟitate. Sꝫ hñ ſo mõ: ⁊ h̄ ꝑpt̃ charitatē q̄ erat in operãtib⁹. Sic g̊ intelligam⁹ illud dictũ: ſacra antiq̄ nũq; fuerunt deo grata. i. nunq; gr̃am habuerũt nec ꝯferrebant: p quã aliquid eſt deo gratũ. Erant aũt grata ⁊ accepta p accñs. ſ. ꝑpter charitatē ⁊ deuotionē offerentiũ. Ad ſꝫm dico ꝙ cũ dẽs ſit pfectiſſimũ agens: neceſſe eſt vt res q̄s ordinat ad pfectũ fineꝫ in ſuo gñe ordinet. De nã āt boni agētis eſt: vt agat ꝑpter finē. deus aũt p pr̃es vet̃is teſti illa ſacr̃a inſtituit. g̊ neceſſe fuit vt ꝑpter aliquē debitũ finē illa inſtitueret. Ordinauit g̊ illa p̊ ſupbis ⁊ duris i flagellũ ⁊ onus vt. ſ. diuis ſacrificijs onerati nõ placeret eis ad idola declinare. Scðo data ſunt bonis ⁊ pfectis in ſignũ myſterioꝝ futuroꝝ. Et 3° data ſt̃ puulis in pedagogũ. Et qꝛ finis iſte bonus eſt: ſacr̃a illa fuerũt vtilia. Jnutilia aũt dicta ſũt pp defectũ gr̃e quã non ꝯferebãt. Ad tertiũ dico ꝙ Origenes loquit̃ de ſacrificijs illis q̄ habebãt aliquã rõneꝫ diſplicētie: ex hoc. ſ. ꝙ idol' imolabant̃. ⁊ q̄ꝫtum ad hoc nõ hēbant rõnē meriti. Qͣtũ ad 2ᵃᵐ veritatē dico ꝙ intētio dei in veteri lege erat hominē ad timorē ⁊ reuerētiã diuinoꝝ inducē: ⁊ a carnalib⁹ ad ſpũalia trahere paulatī. Et vt hoc ꝯgruenter facere poſſꝫ ſacr̃a iſtituit: ⁊ ad illa miſtrãda multa īpedimñta appoſuit: q̄ īmunditie carnis dicebãt. vt q illas hēret ad illa miſtranda nõ eſſet idone⁹. vnð iſte erant q̄ ſacerdotib⁹ dabant̃ in p̄ceptis. Prĩo vt ſacerdotes nulla debilitate ſegnes ſint. i. pigri. nec ceci. nec claudi. nec puo. l' grãdi. nec torto naſo. nec fracto pede aut manu. nec gibboſi. nec lippi. nec albuginē hñtes in oculo. nec īgentem ſcabiē. nec īpetiginē in corpe. nec põderoſi. Jſta oīa patent Leuitꝭ. xxi.c. Ex q̊ pꝫ ꝙ ille immũditie carnis nõ erant aliq̄ ſpũales macule in aīa ex carne derelicte: ſed erãt quedã ꝑhibitiones a ſacris reb⁹ ꝑhibentes. Nec tñ vacabant hec a myſterio. Nã cecus ſacerdos eſt q ſcripturã non ītelligit. Et q̊ greſſus doctrine l' opis dirigat ⁊ porrigat p ſegnitiē. i. p ignorantiã neſcit. Claudus eſt q qð decet intelligit: ſed tñ id ñ ope īplet. Paruo naſo: q ad diſcretiõis menſurã idoneus nõ eſt. Grãdi ⁊ torto naſo: q furibũdus et cũ ſupbia ⁊ arrogãtia: l' īmoderata diſcretiõe ē. Fracto pede l' manu eſt: q viã dei quã docet ñ ſequit̃. Gibboſus eſt: q terrene cupiditatis põdē premit̃: ⁊ tardus ad ſupna eſt. Lipp⁹ eſt: q ingenij acuitate doctrina ſcã pollet: ſꝫ carnalit̃ viuēdo obſcurat. Albuginē hꝫ in oculo: q arrogãtia ſapiētie l' alterius excecat̃. Jngentē ſcabieꝫ hꝫ cui carnis petulãtia ſine ceſſatõe dñatur. Jmpetiginē q̄ꝫ hꝫ in pectore: q auaritia cõtaminat̃ in mente. Põderoſus eſt: q etſi turpitudinē corpe nõ exerceat: ab hac tñ ꝯtagiõe ꝯtinua ſine moderatione grauat̃ in mente. Talis g̊ nec ſcã igredi: nec nomē antiſtitis poterit poſſidere. quia in terrenis grauat̃ deſiderijs: ⁊ expſ eſt ſcie ꝟitat[is]. Ad ꝑpoſitũ g̊ redeũtes dico ꝙ ſacra antique legis ſolũ carnē purgabãt ⁊ lauabãt. non aũt mētem ꝑpter gr̃e defectũ. vt dictũ eſt. ⁊ dicet̃ ꝟitate ſeq̄nti. Sꝫ tñ lotio talis figura erat purgationis culpe fiende p xp̄m ⁊ eius ſacr̃a. Multa igit̃ cerimonialia tũc tpis obſeruabant̃ p ſacerdotes vt oñderet̃ q̄ꝫta cũ nitiditate noue legis ſacerdotes ad xp̄i ſacra miniſtrãda accedē hērēt. q̄re ⁊c̄. Qͣtũ ad tertiã ꝟitatē p̄ pono qndã cõem diſtinctionē: quã etiã ponit btũs Tho. in.iiij. di.i. arti.i.q.i. ꝙ in ſacr̃is duo ꝯſiderãda ſt̃. ſ. ſacr̃m ipſuꝫ: ⁊ vſus ſacr̃i. Jp̄m ſacr̃m cõiter appellat̃ ipſum op⁹ operatũ. vſus āt ſacr̃i ipſa opatio. Qñ g̊ q̄rimus an ſacra antiq̄ legis gratiã cõferrent: referendũ eſt ad op⁹ opatũ. i. ad ſacr̃m in ſe: ⁊ nõ ad vſum. i. ad ipſam opationē. Et tũc dico ꝙ de hac mã ſunt due opiniões. Pr̃ia ait ꝙ ex quo ſacra antique legis fienda p xp̄m ⁊ e⁹ paſſionē ſignificabãt: ⁊ ex paſſione xp̄i ſacra noua efficaciã ⁊ virtutē hēant: nõ incõueniens eſt dicē ipſa ſacra antiq̄ legis idirecte ⁊ q̄ſi p accñs gr̃am ꝯferre: ⁊ aiam iuſtificare. vñ nõ in ꝟtute ꝑpria: ſꝫ noſtroꝝ ſacr̃oꝝ ⁊ xp̄i paſſiõe ſcĩficabãt. Noſtra aũt ſacra directe ſcĩficabãt. qꝛ ad hoc iſtituta ſunt: vt oñdetur ꝯſideratõe ſeq̄nti. ⁊ idõ illa antiq̄ q̄ſi mediantib⁹ nr̃is iuſtificabãt ⁊ gratiam ꝯferebãt. Et iſta opinio fuit Hugõis d̄ ſcõ victore. Sꝫ iſta opinio cõiter non tenet̃. qꝛ ſcõꝝ dictis non ꝯcordat. Qm̄ ſi ſic eſſet pua aut modica dr̃ia eſſet int̃ ſacr̃a noue ⁊ veteris legis. qꝛ etiã ſacra noue legis a fide Jeſu xp̄i efficaciam hñt. Vñ dicit btũs Tho. ꝙ meli⁹ dicũt aſſerentes ſacra antiq̄ legis gr̃am nõ ꝯferre. ſꝫ ſolũ ad illã diſponebãt ſicut baptiſm⁹ Johis diſpõebat ad baptiſmũ xp̄i. Quo etiã intellectu dici poterant medicine: nõ q̄a gr̃am ꝯferrent directe vl' indirecte: ſed qꝛ diſponebãt ad verã medicinã: ⁊ illã figurabãt. Et adde hoc ꝙ qñ dicit ꝙ ſacr̃a antiq̄ legis nõ iuſtificabãt: nec purgabãt aiam a culpa. dic hoc eē veꝝ in oībus: circũciſiõe excepta. qm̄ circũciſio aiam a culpa originali purgabat. ⁊ p ꝯñs ex ꝯñti grãꝫ ꝯferebat. Nec tam̄ dicas baptiſmũ ſupfluũ eſſe. qm̄ circũciſio: lꝫ a culpa purgaret originali: non tñ liberabat a pena. ſed baptiſmus vtrũq; facit. quare ⁊c̄. Et iſta ſufficiant q̄ꝫtum ad ſꝫam conſiderationem.

De t̃minatõe antiq̄ ⁊ noue legis ꝯſiðratio 3ª

[H]unc tertio loco

[n] antique ⁊ noue legis terminabilitatē videamus. vbi tres ꝯcl'ones ſubiungamus. vꝫ. Pr̃ia ꝯcl'o eſt iſta. Sacr̃a ⁊ legalia cuncta antiq̄ legis: xp̄i euãgelio diuulgato merito debuerũt eſſe finita ⁊ termiata. 2ª ꝯcl'o eſt iſta. Licet antiq̄ ſacra ſint termiata: noua tñ ſunt firmiora ⁊ q̊tidie p mundũ publicata. 3ª cõcl'o eſt iſta. Licet finis mundi ſit nobis ignotus. tam̄ noua ſacramēta ſunt tantũ duratura q̄ꝫtum mundus non erit exterminatus.

Q[uod] antiqua ſacra ſunt terminata ꝯcl'o p̄ma.

[A]ccipe primã ꝯcl'onē ⁊c̄. Vbi tres ingramus ꝟitates. vꝫ. Pr̃ia ꝟitas eſt iſta. Qñ ſacra antiq̄ legis terminata fuerũt. 2ª ꝟitas eſt. Quare nõ ita ſunt mutata p̄cepta

legis:ſicut ſunt mutata ſacra̅. 3ª ꝺi.eſt iſta. qr
legalia fuerunt t̅minata. Q̄tū ad primā ꝺi.
dico ꝙ ſacra antiq̄ legis ⁊ legalia qn̄q3 fuerunt
viua:ſalutifera ⁊ nccīa qn̄q3 fuerūt mortua: ſed
non mortifera.qn̄q3 mortua mortifera ⁊ vene-
noſa. Tunc.n.viua ſalutifera ⁊ nccīa fuere: qm̄
deus illa inſtituit:⁊ illa duratura eſſe vſq3 ad di
lectiſſimi filij ſui paſſionē. Sed xp̄o crucifixo ⁊
mortuo tādiu illa ɔgruit durar̄ debē: q̄3diu xp̄i
euangeliū nō erat pmulgatū.qm̄ lex an̄ ſuā p-
hibitionē nō ligat. de ɔſti.c.cognoſcētes. vbi di
cit ſic text⁹.Cognoſcētes.⁊ īfra. Rē q̄ culpa ca
ret:in damnū vocari nō ɔuenit. Quotiens ꝺo
quid nouū ſtatuim⁹. Ita ſolet futuris formā im
ponē:vt diſpendijs.i.dānis p̄terita nō cōmēdet
ne detrimentū an̄ prohibitōꝫ poſſint ignorātes
incurrere: qđ eos poſtmodū dignū eſt vetitos
ſuſtinē.hec ibi. Et ſunt ꝺba Grego. in regiſtro.
Quare ſequit̄ ꝙ an̄ pmulgationē euāgelij lex
noua nō oēs ligabat. q2 nō ignorantes. Et per
ɔn̄s a iudeis nouit̄ ɔuerſis ad fidē poterāt obſ
uari. Nō tā̄q3 ſpē ſuā in illis ponētes:q̄ſi alicui⁹
ꝺtutis eſſent:aut quaſi ſine eis grā xp̄i nō ſuffi-
ceret ad ſalutē. Sed ne antiq̄ lex mox videret̄
reprobanda:ſi ſtatī q̄ſi idolatria fugeret̄. Erat.
n.ſcā ſynagoga ducenda ad tumulū:⁊ ſepelien-
da cū honore. Ex quib⁹ ſequit̄ alia diuiſio tpis
ſacrōꝝ.ſ.qn̄ fuerunt mortua: ſ3 nō mortifera. et
h̄ a morte xp̄i vſq3 ad euangelij pmulgationē.
Mortua quidē:q2 xp̄s illa morte ſua ſciſſima ī
terfecerat.q2 moriēdo ea adimpleuerat: ita ut di
ceret in cruce pendens.ɔſumatū ē. Mortifera
āt nō erant: q2 ex quadā adhuc ɔgruitate licē-
bant:ne.ſ.ita repentine tan̄q3 erronea reproba
rent̄. Iō Paulus voluit circūcidē Thimoteū3:
q2 ex mr̄e iudea genit⁹ erat. Titū āt nō: q2 ex gē
tilib⁹ parentib⁹ erat. Nā gentilitatis ritus oīno
erat illicit⁹:⁊ a deo ſemp prohibit⁹. Ritus āt le
gis antiq̄ nō ſemp:ſ3 vſq3 ad tp̄s qđ dixim⁹. Tē
āt ⁊ mortua:mortifera:⁊ venenoſa fuerūt:qn̄ ī o-
mnē terrā exiuit ſon⁹ diſcipuloꝝ.ad Gal.v. Si
circūcidimini xp̄s nihil vobis pdeſt. De h̄ ē bo-
nus textuſ.xxxv.di.c.ab exordio. vbi dr̄ ſic.ab
exordio ɔditōis hūane.i.a p̄ncipio mūdi:nec cā
nib⁹ veſcebamur:nec dabam⁹ repudiū: nec p̄-
putia nobis eripiebant̄ ī ſignū. Et h̄ curſu ad di
luuiū vſq3 puenim⁹. Poſt diluuiū āt de datiōe
legis.ſ.moſaice:quā iplē nullus potuit.ſ.q̄ ad ſa
lutē eternā:carnes ingeſte.i. ɔceſſe ad veſcēdū
ſunt:⁊ repudij ɔceſſa diuortia: ⁊ cultell⁹ circūci
ſionis apposit⁹. Poſtq3 āt xp̄s venit in fine tem
poꝝ.ſ.antiq̄ legis reuolat.ad. A.i.extremitatē ī
traxit ad principiū.h̄ eſt reduxit xp̄s modu3 vi-
uendi ſicut in p̄mo ſtatu.⁊ h̄ eſt dicē reuolat ad
A.qm̄. A.eſt p̄ma lr̄a nr̄a. Nec repudiu3 nobis
dare pmitti̅:nec circūcidimur: nec comedimuſ
carnes.i.ſuademur nō comedē dicēte aplo. bo
nū eſt vinū nō bibē:⁊ carneſ nō comedē.i. abſti
nē a vino ⁊ carnib⁹.q2 h̄ eſt đ ɔſilio ⁊ nō de pre-
cepto. Nec tm̄ aīa credas Gratianū hunc textum

ad propoſitū h̄ ad qđ adduxim⁹ nos adduxiſſe.
qm̄ ibi de ſacris nō tractat. Sed pp illud vltī
apoſtoli ꝺbū appoſuit.ſ. nō comedim⁹ carnes.
tractat.n.ibi Gran⁹ ꝙ potationib⁹ vacare xp̄ia
nis nō l3:vt p3.c.ſe. vbi ſic dr̄. Luxurioſa res eſt
vinū:⁊ ɔtumelioſa ebrietas. Ois āt qui cū his
miſcet̄.ſ.ɔſuete:ſapiens nō eſt. hec ibi. Et tā p̄ⁱ
q̄3 ſm caplm hic allegata ſūt bti Hierony. ꝺba
Patet ḡ qđ dixim⁹ ꝙ ſacra antiq̄ legis vſq3 ad
xp̄i paſſionē mortua fuerūt:ſed nō mortifera. S3
p⁹ euangelij diuulgationē tā mortua q̄3 morti-
fera fuerūt. Et iſta eſt expoſitio bti Aug. Licet
Hiero⁹ aliter exponat. S3 btūs Tho.in.iiij.ait
ꝙ expoſitio Aug.melior ē. Et h̄ idē dicit Tho.
ſa ſe.q.iiij. S3 dices ɔ pr̄ Ambro. Semel Pau
lus Petrū redarguit:eo ꝙ ritū iudeoꝝ obſua-
bat. Dico nō iō redarguit.q2 obſuabat:ſed q2 ni
miā circa illa diligentiā adhibebat. videbat.n.
ex illa obſuatione gentiliū ad quos xp̄i fides p
uenerat:ſcandalū ſuboriri. Et ſic pōt ɔcedi Pe
trū aliq̄ leui culpa peccaſſe.q̄re ⁊c̄. Sic ēt rn̄d3
btūs Tho.in.iiij.dicto argu. Q̄tū ad ſa3 ꝺi.
eſt notandū ſm btm̄ Tho.p̄ª ſe.q.ciiij. Q. p̄ce-
pta quedā ſūt moralia: quedā ceremonialia: ⁊
quedā iudicialia. Precepta moralia ſunt illa
q̄ hn̄t vim obligandi hoīe3 ex dictamine rōnis.
qm̄ rō nālis dictat h̄ eſſe debitū fieri ⁊ imitari.
Et dicunt̄ moralia q2 informant mores q̄ꝝ pri
cipiū eſt rō ipſa. Precepta ceremonialia ſūt il
la p q̄ hō ordinat̄ in deū: ſiue p que deū colit: q̄
hn̄t vi3 ex inſtitutōe diuina. Et ſunt hmōi p̄cepta
q̄ſi quedā determiatōes moraliū p̄ceptoꝝ. Pre
cepta iudicialia ſūt p q̄ hō ordinat̄ ad pximū: ⁊
hn̄t vim obligandi ex inſtitutōe diuina ul' hūana.
Dico ḡ ꝙ cū ceremonialia ⁊ iudicialia antiq̄ le-
gis:poſtq3 xp̄s nat⁹ eſt ⁊ mortu⁹:nulli⁹ ſint ſigni
ficatiua ⁊ figuratiua:nec ſilr̄ aliquid de geſtib⁹
eoꝝ.qm̄ ſtatī ceſſauit iudaici pp̄li ſtat⁹ eē pphe
ticus ⁊ figuralis. ⁊ p ɔn̄s ceſſauerūt ceremonie o
mnes ⁊ eoꝝ ſacra. Precepta āt moralia cū nihil
figure ɔtinerent:ſ3 tm̄ hoīes ad bn̄ viuendū or-
dinarēt: rōq3 nālis ad ea ſuanda dictet nō fuit
op⁹ ipſa ceſſare aut mutare. Et ſi q̄rīs q̄re ḡ alia
p̄cepta ſupaddidit xp̄s? Dico ꝙ p̄cepta ⁊ ɔſilia
xp̄i appoſita ſūt:nō ad oſ̄dendā diminutōꝫ: ul' ī
pfectōꝫ dictoꝝ p̄ceptoꝝ: ſ3 poti⁹ ad eoꝝ diluci-
dationē. Etſi iteꝝ q̄ris. iſte due leges ſūt ne di-
uerſe? Dico ſm btm̄ Tho. vbi.ſ. ꝙ due leges
pn̄t dici diuerſe duob⁹ modis.aut quia ordināt
ad diuerſos fines:⁊ ſic ſunt diuerſe:q2 motuſ di
uerſificant̄ ſm diuerſos fines.alio mō nō:q2 or-
dinant ad diuerſos fines:ſed q2 vna eſt magiſ p
pinqua ipſi fini. Et ſic mot⁹ capit differentiā ſ3
magis perfectū ⁊ min⁹ perfectū. Mō ad ppo-
ſitū dico ꝙ lex antiqua ⁊ noua nō dicuntur di-
uerſe eo ꝙ ordinent ad diuerſos fineſ.q2 ambe
ordinant in deū ⁊ proximū. Sed ſūt diuerſe ſ3
magis perfectū ⁊ minus perfectū. q2 noua lex
propinquius: ⁊ antiq̄ diſtanti⁹ hoīem ordinat ī
deū ⁊ proximū. Et ſm h̄ oēs differentie antiq̄ ⁊

noue legis accipiunt̄. ⁊ p ɔn̄s lex antiqua noue
legis pedagoguſ eſt.lex noua pfectionis eſt.ad
Gal.iij. Lex noua vinculū pfectiōis eſt. Et rō
eſt.q2 oīa que in euāgelio ſcripta ſunt: aut ſt̄ vt
diſpoſitiua ad grām:aut vt ordinatiua ad vſu3
grē. Diſpoſitiua ad grām ſunt documēta fidei:et
que ptinēt ad ɔtemptū mūdi.p fidē.n.⁊ mūdi ɔ
temptū fit hō capax grē dei. Ordinatiua ꝺo ad
vſum grē:ſunt opa virtutū: ad q̄ ſcriptura noui
teſtī excitat hoīes multiplr̄ ⁊ hortat̄. Hoc ponit
btūs Tho. vt ſ.q.vi.q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertia3
ꝺitatē dico ꝙ q̄3uis ex nūc dictis mīſio pateat:
tam̄ tres pono formales rōnes ſm btm̄ Tho.in
iiij.q̄re legalia ceſſauerūt. Pria rō dicit̄ ſigi
ficatōis.qm̄ lex inſtituta fuit ad ſignificandum
grām noui teſtī.que p Jeſum xp̄m facta eſt: vt
dicit aplus. Et iō adueniente xp̄o ceſſare đbue
runt:ſicut veniēte corpe ceſſat vmbra. Et hāc
rōnem tangit aplus.ad Heb.x.c.ibi. Umbram
hn̄s lex futuroꝝ ⁊c̄. Scđa dicit̄ impfectiōis.
qm̄ talis lex grām non ɔferebat q̄3tam oporte-
bat in veteri teſtō dari. Nā ſicut ꝺtus nālis rei
nāli pportionat̄:ita virtus ſacr̄alis ſacr̄o. Unde
oportuit alia ſacra inſtitui: in q̄bus āplior grā ɔ
ferret̄. Et hāc rōnem tangit aplus ad Hebreoſ
vij.c.ibi. Reprobatio quidē fit p̄oris mādati p
pter infirmitatē ⁊ inutilitatē. Tertia rō dicit̄
manu ductōis.qm̄ humanū genuſ qn̄ data fuit
ei lex:erat paruulū: ⁊ nō adhuc in pfecta etate
ɔſtitutū. ⁊ iō debuit p aliq̄ legalia paulatī a cul
tu idolatrie retrahi.ſed cū ad pfectā puenit eta
tem:q̄ fuit tpe xp̄i:debuit a talib⁹ obſeruātijs li
berari. Et hanc rōnem tangit apluſ ad Gal.iij.
⁊.iiij.⁊ btūs Petrus Actꝫ.xv. vbi oſtendit̄ illa
legalia in on⁹ iudaico pplo data eſſe.⁊ ēt oſ̄di3⁹
in ſupiorib⁹.q̄re iſta ſufficiant p p̄ma ɔclone.

De māifeſtatiōe ſacroꝝ noue legꝫ ɔclo ſcđa.

Ccipe ſam ɔclone3. v3. Licet antiqua
ſacra ſint terminata: noua tm̄ ſūt firmio
ra:⁊ q̄tidie p mūdū publicata. vbi tres
ingram⁹ ꝺitates. v3. Pria ꝺitas ē iſta. Utꝝ ſi
hō nō peccaſſet:⁊ fili⁹ dei carne3 aſſūpſiſſet: vt
tenēt Scotiſte:xp̄s inſtituiſſet aliq̄ ſacra. 2ª ꝺi
taſ eſt iſta. Poſtq3 inſtituta ſt̄ iſta ſeptē ſacra no
ue legis:qđ ipſoꝝ eſt magis neceſſariū. 3ª eſt.
Qđ ipſoꝝ eſt magis dignū ⁊ notabile. Q̄tū
ad p̄mā ꝺi. dico ꝙ de hoc due ſunt opiniones.
Prima dicit ꝙ ſicut pp̄ter hoīs pfectā felici
tatē ɔſumandā:hō q̄3uis nō peccaſſet: verbū di
uino incarnatū eſſet. vt.ſ.hō ſiue ingrederet̄ ſiue
egrederet̄ paſcua iueniret. Ingrederet̄ in cōtē-
platione diuinitatiſ. egrederet̄ in ɔtemplatōe hu
manitatis. vt Aug.ait. Sic Jeſus glorioſus ēt
ſi hō nō peccaſſet:aliq̄ ſacra dediſſet: non ad cu
randū vulnus:ſed ad iuuādū eū ad glām. Na3
l3 nō peccaſſet hō:⁊ vt ſic in ſtatu grē fuiſſet: tm̄
ex meritis pprijs:⁊ ipſa diuina grā ei opus erat:
vt glām adipiſcēt̄. vnde p illa ſacra ⁊ ſenſibilia
edoct⁹ ad bn̄ opādū:⁊ ſpūalia ɔtēplāda iuuaret̄
Scđa opinio quā inſequunt̄ cōiter oēs:dicit

ꝙ ſi hō nō peccaſſet:⁊ poſito p poſſibile ꝙ deuſ
incarnat⁹ eſſet:nulla ſacra data eēnt. Nā ſacra
data ſunt:vt p ſenſibilia hō in cognitionē ſpūa-
liū deueniret:vt oēſ ɔcedūt.ſ3 ſi nō peccaſſ3: nl'
lā cognitionē accepiſſet a ſenſibilib⁹:ſ3 magꝫ ex
influentia diui luminis. vt dicit btūs Tho.in.iiij.
di.i.arti.i.q.iiij.⁊ p ɔn̄s nō fuiſſent nccīa ſacra.
Un̄ in ſtatu innocētie: l3 hō in padiſo ad opādū
poneret̄:hoc tm̄ non vt diſcēt:ſ3 vt qđ ſciebat ex
pirēt̄ factū ē. S3 ſi q̄s p̄mā opinionē tenē vellet
appet ꝙ ex dcis ſcđe opinionis īfert̄ ppoſitu3.
Nā poſito ꝙ a ſenſibilib⁹ cognitōe3 nō accipet
tm̄ ex expientia ſenſibiliū aliq3 nouā cognitiōe3
hēret.ſicut dicim⁹ de xp̄o ꝙ pficiebat ſapīa ap̄
deū ⁊ hoīes.ſ.qđ ſimplr̄ ſciebat:expiētia diſcet
vn̄ dn̄s Bona.in.iij.di.xiij.gloſādo auctē3 Am
bro.dicētis xp̄m pfeciſſe ſm humanū ſenſū. di
cit ꝙ ſenſus xp̄i exterior veracit̄ pfecit q̄3tum
ad cognitionē expientie:vt p hoc in ipſo pbare
tur ꝺitas hūane nāe. Quare ɔcludē poſſum⁹ ꝙ
ſicut xp̄s nō pfecit q̄3tū ad cognitionē ſimplicꝫ
notitie.tm̄ q2 ſenſus exterior ad aliq̄d đ nouo cō
uertebat̄:ad qđ.ſ.p̄us ɔuerſus n̄ fuerat: iō q̄3tū
ad cognitionē expientie dicet̄ pfeciſſe. Sic et
hō ſi nō peccaſſet: l3 ex ſenſibilib⁹ cognitionē n̄
accepiſſet.ſimplr̄ tm̄ ex illis plura expientia di-
diciſſet.ex q̄ expientia feruēti⁹ in bonū merito
rium cū grā dei pfeciſſet. Tm̄ q2 dr̄ in hiſtorijs
ſcolaſticis p magiſtꝝ Meli⁹ eſt pie dubitare q̄3
temē diffinire ad pn̄s tibi aīa relinque hāc diffi
cultatē trutinandā.q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ſam ꝺi.
dico ꝙ licet in p̄ª ɔclone p̄me ɔſideratōis đ ne
ceſſitate ſacroꝝ abſolute dixerim⁹: tm̄ q2 hic q̄ri
tur ɔpando ea int̄ ſe qđ ipſoꝝ eſt magis nccīu3
rn̄debo duplr̄.p̄ ſm decretales.2° ſ3 theologos
quoſdā. Quo ad primū rn̄det glo.p̄ª de tranſ
actionib⁹.c. veniēs. vbi ſic dicit. Quedā ſacra
ſunt nccīa:⁊ quedā volūtaria. hec diſtictio po
nitur.i.q.i.§.ſi ḡ.ꝺſi.ſ3 notādū eſt. Sacra neceſ
ſitatis ſt̄ iſta. baptiſmuſ.ɔfirmatio.pnīa. vltima
vnctio. ⁊ corp⁹ xp̄i. Et iō dicunt̄ neceſſitatis:q2
ſine iſtis hō ſaluari nō pōt. ſi ex ɔtēptu obmittā
tur:⁊ hēri poſſint. Sacr̄m ꝺo baptiſmi a q̄cū
q3 pōt recipi:dūmodo ī forma eccl'ie ɔferat̄. de
ſūma trini.⁊ fi.ca.c.i.in fi.⁊ de ɔſe.di.iiij.a q̄da3
Et pnīa. Et ɔfiteri poſſū cuilibet ex neceſſitate
iux̄ verbū illud. Cōfitemini alterutꝝ pct̄ā vr̄a.
Sacra ꝺo volūtatis ſunt q̄ obmittē n̄ ē pctm̄
q̄ dicunt̄ ſacra dignitatis: vt in dicto.§.ſi ḡ. ꝺſi.
ſ3 notādū eſt. vt ſunt ordīes. q2 a dignorib⁹ ɔfe
runt̄.i.epis.l' q2 nō niſi digni ad ordines aſſumē
di ſunt. Itē matrimoniū ſine hmōi ſacro bn̄ poſ
ſum⁹ ſaluari.xxij.q.iiij.§.vlt.ad fine3.hec dicta
glo.ad lr̄am. Et huic gloſe ɔcordat glo.ij. de cō
iugio ſuoꝝ.c.i. Et h̄ q̄3tū ad decretales ſ3 iſtas
duas glo. Scđm ꝺo theologos q̄dā dat̄ vna
diſtinctio de ipſa neceſſitate: dicētes ꝙ neceſſi
tas q̄dā eſt abſoluta.q̄dā determinata. q̄dā ɔdi
tionata.⁊ q̄dā circūſtantionata. Tunc dicūt ꝙ
neceſſitate abſoluta ſolum ſacr̄m baptiſmu3 eſt

ſacrm̃ tum. q̃ ſine ipſo non ſaluat̃. Jo. iij. Niſi q̃s
renatus fuerit ex aq̃ ⁊ ſpũ ſcõ ⁊c̃. Neceſſitate
determinata ſũt duo. ſ. pnĩa ⁊ eucbariſtia. q2 ad
ea ſuſcipiẽda q̃libet fidelis in ãnis diſcretõis de
terminat̃: vt in. c. oĩs. de pe. ⁊ re. De nccitate
ↄditionata ſic etiã ſunt duo. ſ. matrimoniũ ⁊ or-
do. vt p votũ aut iuramẽtũ. qñ. n. cũ illis ↄditio
nibus ſũt obligãt. vt pȝ i. iiij. ſniaꝝ in locis ſuis
De nccitate circũſtantiõata ſic etiã ſũt duo. ſ.
ↄfirmatio ⁊ extrema vnctio. qñ ſi q̃s tp̃s babuit
nec neceſſitas ipediuit: ⁊ inunct' nõ fit: in picl'm
aĩe cedit. vt dicit cõmẽtator ꝺ regul' theologie
regula. cxiiij. q̃re ⁊c̃. Q̃ntũ ad tertiã ꝟi. dico
q̃ diuerſis reſpectib' ſacra ſe inuicẽ excedunt.
Nã r̃ſpectu efficacie ſacrm̃ baptiſmi oĩa alia ſu
perat. de con. di. iiij. p baptiſmũ. Nã oĩa in eius
ꝟtute pccã dimittunt̃. de con. di. iiij. q. c. regene
rãte. Reſpectu dignitatis ⁊ ſcitatis eucbariſtia
eſt pſtantius ſacrm̃. de con. di. ij. c. nibil. Reſpe-
ctu ꝟo ↄferentis ↄfirmatio eſt pſtantior: q2 ↄfer
tur a ſolo epõ. de con. di. v. man' q̃ȝ ipoſitiõis.
Reſpectu ꝟo ſignificationis mr̃imoniũ eſt pre
ſtantius. ſignificat. n. vnionẽ xp̃i ad eccleſiã per
vnionẽ diuĩe ⁊ bumane nãe. ex̃ de bigamis. c. ꝺ
bitũ. Debitũ inq̃t paſtoralis officij. ⁊ infra. Fr̃ni
tati tue duxim' r̃ndendũ. q̃ cũ duo ſint in ↄiu-
gio. vȝ. ↄſenſus aioꝝ ⁊ cõmixtio corpoꝝ: quorũ
alteꝝ ſignificat cbaritatẽ q̃ ↄſiſtit in ſpũ int' deũ
⁊ iuſtã aĩam. ad qꝺ ptinet illud qꝺ dicit aplus.
Q̃ui adberet deo: vn' eſt ſpũs cũ eo. Reliquũ
ꝟo deſignat ↄformitatẽ q̃ ↄſiſtit in carne: inter
xp̃m ⁊ eccl'iam. ad qꝺ ptinet illud qꝺ euangeli-
ſta teſtat̃. Uerbũ caro fcm̃ eſt: ⁊ babitauit i nob̃
Profecto ↄiugiũ illud qꝺ nõ eſt in ↄmixtiõe cõ
poꝝ ↄſumatũ nõ ptinet ad illud ↄiugiũ deſignã
dũ qꝺ inter xp̃m ⁊ eccl'iam p incarnationis my
ſteriũ eſt ↄctũ. Juxta qꝺ Paul' exponens illꝺ
qꝺ dixerat ꝓtboplauſtus. B nũc os eſt ex oſſib'
meis: ⁊ caro de carne mea. ⁊ ꝓpter B relinquet
bõ pr̃em ⁊ mr̃em: ⁊ adberebit vxori ſue: ⁊ erunt
duo: in carne vna. ſtatĩ ſubiungit. Doc ãt dico
magnũ ſacrm̃ in xp̃o ⁊ eccl'ia ⁊c̃. ibi. Et ſũt ꝟba
Innocentij tertij. Et glo. exponit quid ſit ꝓtbo
plauſtus. ⁊ dicit ꝓtboplauſtus. i. Adã pmo pla-
ſmatuſ. Et iteꝝ glo. ſup ꝟbo ſacri. qꝺ poniť poſt
illa ꝟba q̃ adduxim'. q2 totũ capl'm nõ poſuim'
ponit bonã doctrinã ſic dicens. Triplex ſacr̃ꝫ ꝺ
ſignat̃ i mr̃imonio carnali copula ↄſumato. Pri
mũ eſt vnio fidelis aĩe ad deũ per dilectionẽ ⁊
cbaritatẽ. ⁊ B ꝺſignat̃ p ↄiunctionẽ aioꝝ in ipa
prima deſpõſatõe: cũ alter per mutuũ ↄſenſũ ↄ-
ſentit in alteꝝ. de B ſacr̃o fit mentio ibi. alteꝝ ſi
gnificat cbaritatẽ ⁊c̃. Scõȝ eſt bũane nãe ad
deũ: q̃ facta eſt in vtero ꝟginali p incarnationẽ
ꝟbi dei. ⁊ B deſignat̃ per carnalẽ ↄiunctiõꝫ viri
⁊ vxoris. ⁊ de B fit ibi mẽtio. Reliquũ deſignat
ↄformitatẽ q̃ ↄſiſtit in carne int' xp̃m ⁊ ſcãm ec-
cleſiã. Pri'' ẽ vnio volũtatis. Scõm eſt nãe ↄ-
formitas. vt. xxvj. di. acuti'. ⁊ de con. di. ij. i xp̃o
vbi bẽs de ↄformitate nãe diuine ⁊ bũane. Et
nõ intelligas q̃ iſte actuſ corpalis deſignet boc
ſacrm̃: ſed pp actũ ↄſumatũ ſacrꝫ ſignificat̃. 3''
ſacrm̃ eſt vnitas eccl'ie ex oĩbus gentib' colle-
cta: ⁊ vni viro xp̃o ſubiecta. B ſacrm̃ ſignificat̃ p
illũ ↄiugatũ q̃ vnicũ tm̃ mr̃imoniũ ꝯuauit. Sed
vbi ſm̃ mr̃imoniũ ↄtrabit̃. i. q̃ bigam' fieret: boc
ſacrm̃ tertiũ nõ bȝ locũ. q2 recedit ab illa vnita
te q̃ pmo ſignificabat̃ p vnicũ mr̃imoniuꝫ. q2 in
ſo mr̃imonio diuiſit carnẽ ſuã in plures. vñ vni
tatẽ ſignificare nõ põt ⁊c̃. Multa alia dicit bec
glo. de B tertio mr̃imonio. Et B ſolũ vt oñderet
intentionẽ text'. ſ. bigamũ nõ eſſe ordinanduꝫ.
Et in fine cõcludit q̃ lȝ vnigam' poſſit ordiari:
tñ qui nũq̃ꝫ vxorẽ babuit: libenti' ꝓmouet̃: q̃a
ab vnitate non receſſit: ſed in vnitate pmanſit.
bec glo. Et ſic patet iſta veritas.

De duratione ſacroꝝ noue legis ↄcl'o ẽtia.

a Ccipe tertiã concl'onẽꝫ. vȝ. Licet finis
mũdi ſit nobis ignot': noua tñ ſacra ſũt
tm̃ duratura q̃ñtũ mũdus nõ erit exter
minat': vbi tres ingram' ꝟi. vȝ. Pria ꝟi. ẽ iſta
An ſacra noue legis ſint aliquo mõ cãe: ut i aĩa
diuina gr̃a gñet̃. 2ª ꝟi. ẽ. vñ ſacra noue legis tan
tã ꝟtutẽ ⁊ efficaciã bẽant. 3ª ꝟi. eſt iſta. Q̃tuꝫ
durabunt ſacra iſta. Q̃ntũ ad primã ꝟi. dico
ſm̃ btm̃ Tbo. in. iiij. di. i. q̃ eẽ cãm gr̃e põt intel
ligi duob' modis: aut vt pncipale agenſ: aut ut
inſtr̃m. Sacra ſunt cã gr̃e: nõ vt pncipale agenſ
q2 gr̃am ⁊ gl'am dabit dñs. Sed ſunt ſicut inſtr̃a
ſicut dicim' q̃ vas aq̃ plenuꝫ ẽ cã purgationis
ſordiũ qñ man' lauant̃. Nec tñ vtit̃ de' ſacr̃iſ in
gr̃am ↄferendã ⁊ aĩam iuſtificandã tãq̃ꝫ idigeat
medio: ſed bic eſt ex pte nr̃a tãq̃ꝫ ↄgruẽtior mo-
dus nobis vt dixim'. ſ. Ex quo ſequit̃ q̃ ſacra
duos effect' bñt. vnũ inq̃ntũ ſunt entia q̃dã na
lia: vt aq̃ corp' abluit. Aliũ inq̃ntuꝫ ſunt inſtr̃a
diuĩe gr̃e. i. quib' de' vtit̃ tanq̃ꝫ ↄgruentiſſimis
inſtr̃is nobis ad infundendã diuinã gr̃am in aĩa
nr̃a ⁊ illã iuſtificandã. Nõ tñ dicit btũs Tbo. q̃
ſacra noue legis nec inſtr̃aliter cõcurrũt: ut cãe
efficientes: ſed ſolũ vt diſponẽtia q̃dã. Et B inu
ere videt̃ magr̃ in l'ra cũ ait. bõ nõ q̃rit ſaluteꝫ a
ſacr̃is q̃ſi ab eis: ſed p illa a deo. qꝺ exponens p̃
dictus doctor ſic ait. Iſta ppõ. a. denotat pnci-
pale agens qꝺ eſt ipſe ꝺs. Sed B ppõ. p. cãm de
notat inſtr̃alẽ: nõ. ſ. q̃ efficiant aliquo mõ gr̃aꝫ:
ſed ſunt e' optime diſpõnes. Poſſet tñ ſine er-
rore dici: q̃ lȝ ſacra nõ ſint cãe gr̃e vt ſic: tñ ſũt
cãe gr̃e: vt ipſa gr̃a inſit. ſ. in aĩa. Et bec ſufficiãt
q̃ntũ ad primã ꝟitatẽ. Q̃tũ ad ſcʒam ꝟi. dico
ſm̃ btm̃ Tbo. vbi. ſ. q̃ efficacia ſacroꝝ a tribuſ
ortũ capit: vȝ. ex inſtitutiõ diuina: ex paſſiõe xp̃i:
⁊ fide eccleſie. Primo inq̃ꝫ ex diuina inſtitutõ
ne tanq̃ꝫ ex pncipali cã agente. Oĩs. n. tã pBoꝝ
q̃ꝫ theologoꝝ ſcbola clamat: q̃ oĩs cã ſcʒa agit in
ꝟtute pme cãe: ⁊ q̃ plus influit in effectũ pma
q̃ꝫ ſcʒa: vt pȝ ex pma ꝓpõne de cauſis. Qꝺ ⁊ xp̃ſ
ꝓprio ꝟbo ꝺclarat. Jo. i. Sine me inq̃t nibil po
teſtis facere. ⁊ btũs Jacob' in ſua epl'a canoni
ca ait. Oẽ datũ optimũ: ⁊ oẽ donũ perfectũ ⁊c̃.

Quare ſatis pȝ q̃ ſi ſacra vim ⁊ efficaciã bñt: B
a pma cã que eſt ipſe de' tollũt. Scꝺo effica
ciã bñt a paſſiõe dulciſſimi Jeſu xp̃i. B pȝ p glo.
ad Ro. v. c. ſup illo ꝟbo. Siĩitudinẽ p̃uaricatõ
nis Ade. vbi ſic ait. Ex latẽ xp̃i ꝓfluxerũt ſacra:
p q̃ ſaluata eſt eccl'ia. B aũt factũ fuit in paſſiõe.
ꝫ ex paſſiõe efficaciã bñt. Et põt fieri rõ tal'. ſacrã-
mẽta ſunt q̃dã medicĩe ↄ pctã. ſȝ p xp̃i paſſioneꝫ
pctã ſunt ablata. Apoc̃. p̃. Lauit nos a peccatis
nr̃is in ſanguĩe ſuo. Et ad Ro. v. Mortu' ẽ pp
delicta nr̃a. q̃re ⁊c̃. Tertio efficaciã bñt a fiꝺ
eccl'ie ſicut ex q̃daꝫ ↄtinuãte inſtr̃m cũ pncipali
agẽte. qñ p fidẽ eccl'ie ad pncipalẽ cãm q̃ ẽ ipe
de' ↄtinuant̃ ſacra: p que boĩes ad diuinam gr̃aꝫ
diſponunt̃. ⁊ oẽs illa ſacra ſuſcipiẽdo gr̃am illaꝫ
ſuſcipiũt: niſi ſit defect' ex pte ſuſcipiẽtĩ. q̃re ⁊c̃.
Sȝ pr̃ Ambro. valde mibi ãbiguuꝫ eſt q̃ ſacra
ex paſſiõe xp̃i efficaciã bẽant. Prĩo q2 xp̃us i
q̃ntuꝫ bõ non dat ſpm̃: nec gr̃am cauſat: vt clare
oñdit p̃ ſniaꝝ. di. xiiij. Sȝ paſſio ↄuenit xp̃o ſȝ
q̃ bõ: vt pȝ. ꝫ non põt dare ex paſſiõe ſpm̃ neq̃ꝫ
gr̃am ipſis ſacr̃is. Scꝺo ſic. Sacra dñt babẽ
efficaciã ab eo p qꝺ iuſtificati ſum'. ſȝ iuſtificati
ſum' p xp̃i reſurrectiõeꝫ. ꝫ magis efficaciã bẽre
debuerũt a xp̃i paſſiõe. Et ↄfirmat̃. q2 ſacra bñt
efficaciã a fide vt tuipſe dicis. ꝫ nõ a paſſiõe. pȝ
ↄñia. q2 fides nõ reſpicit tm̃ paſſionẽ. Bñ aĩa
arguis: ſȝ breuiter tibi r̃ndeo. Et dico ad pmuꝫ
q̃ xp̃s inq̃ꝫtũ bõ eſt cã meritoria nr̃e iuſtificatio
nis. Meruit. n. p paſſionẽ ſuã iuſtificatõem aĩe
nr̃e: vt pȝ in. iiij. ſniaꝝ. di. xviii. Sȝ inq̃ꝫtũ deus
eſt cã influẽs gr̃am ⁊ illã efficiens. verũ ꝫ eſt q̃
xp̃s inq̃ꝫtũ bõ non cauſat gr̃aꝫ: ſicut pncipale a
gens efficiẽs: ſȝ ſicut pncipale agẽs meritoriuꝫ.
q2. ſ. meruit ſuo p̃cioſiſſimo ſanguĩe ſacrã bñent
banc ꝟtutẽ: vt ad gr̃am quã cauſat ipſe inq̃ꝫtuꝫ
deus diſponerẽt. Ad ſm̃ dico q̃ reſurrectio
eſt cã iuſtificatõis tãq̃ꝫ ad terminũ ad quẽ: ⁊ paſ
ſio tanq̃ꝫ termin' a q̃. Mõ ſacra reſpiciũt termi
nũ a q̃. ⁊ iõ directi' reſpiciũt paſſiõeꝫ q̃ ad pcti ꝺ
letionẽ q̃ſi ſatiſfactio ordinat̃. Ad tertiũ dico
q̃ fides dat efficaciã ſacr̃is: ſic quoddã ↄtinuati
uum pncipali agẽti qꝺ eſt ipſe deuſ. Et iõ fides
paſſiõis a q̃ imediate ⁊ directe ſacra efficaciam
bñt: eiſdẽ ſacr̃iſ efficaciã largit̃. q̃re ⁊c̃. Iſta ẽ ſen
tentia bti Tbo. vt ſ. q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad tertiaꝫ
ꝟi. dico q̃ ſacra noue legis vſꝫ ad finẽ mũdi du
ratura ſũt. Audi xp̃m Matb. xxiiij. Celũ ⁊ t̃ra
trãſibunt: ꝟba aũt mea nõ preteribũt. ꝟba aũt
xp̃i ſunt in ſacr̃is. vt pȝ. ꝫ ⁊c̃. Et ibidẽ ait. Amẽ
dico vobis. non p̃teribit gñatio bec: donec oĩa
fiant. Et p bãc gñatõeꝫ Criſo' gñatõeꝫ fideliũꝫ
exponit. Nõ tñ bic q̃ btũs Tbo. pª ſcʒe. q. clx. p̃-
dicta ꝟba. celũ. ſ. ⁊ terra trãſibũt. dupl'r expõit:
Uno mõ q̃ꝫtũ ad variatõeꝫ ſtat'. Alio mõ q̃ꝫtũ
ad variatõeꝫ ipſi' modi viuẽdi. Q̃tũ ad va-
riatõeꝫ ſtat': mũdus in fine ſeculi nõ erit. q2 i fi
ne ſeculi null' alius ſtat' ſuccedet ſtatui fidei ſi
ue legis noue. Et rõ. qñ nullus eſt ſtat' pfectiõ
ſtatũ noue legis. Cũ nibil poſſit eſſe ꝓpinquius
vltimo fini: q̃ꝫ illud qꝺ in finẽ vltimũ imediate
introducit. B aũt lex xp̃i eſt. ad Hebr̃. x. Habẽteſ
itaq̃ꝫ fr̃es fiduciã in itroitu ſcõꝝ in ſanguĩe xp̃i:
quã initiauit nobis viã nouã. q2. ſ. nulluſ aſcẽdit
ante eũ. Micbee. ij. Aſcẽdit iter pandẽs añ eoſ
Et ſequit̃ Paulus p viã nouã ⁊ viuentẽ. i. ñ de
ficientẽ: ſȝ pmanẽtẽ. q2 ꝺ celo ñ claudet̃. Apoc̃.
v. Aperit ⁊ nemo claudit. Luc̃. xxij. ait dñs Pe
tro. Ego p te rogaui Petre vt ñ deficiat fides
tua. Et ſm̃ bunc ſenſũ intelligit̃ q̃ lex xp̃i dura
tura eſt in eternũ. Alio mõ põt intelligi mũduꝫ
variari ſm̃ variatõeꝫ modi viuendi: vt. ſ. q̃ bo-
die meli': cras pfecti' boĩes viuãt. Et B mõ q̃ti
die mutat̃ bũanuſ nãe ſtat'. cũ q̃tidie boĩes ipſe
cti' ſe bẽant ad dei obſuãda mãdata. Prouer.
x. c. Uia pctõꝝ tenebroſa. neſciũt miſeri vbi cor
ruant. q̃re ⁊c̃. Tu clemẽtiſſime Jeſu xp̃e q bec
ordinaſti ſacra: ⁊ tua ſcĩſſima paſſiõe cõroboaſti
illumina corda noſtra vt tua valeamus iplere
p̃cepta. bic per gr̃am ⁊ in futuro p gl'am. Amẽ.

Sabbato prime dñice quadrageſime ꝺ vir
gine glorioſa ſmo in ordine vndecimus.

Hic ẽ filius meus

b dilectuſ: in q̃ mibi bñ ↄplacui. Ma
tb. xvij. Uerba bec aĩa mea in trãſ
figuratõe clemẽtiſſimi filij altiſſimi ꝺi pr̃is dcã
ſunt. Nec B pr̃is eterni ꝟba intelligẽda ſunt de
gñatione tpali: ſȝ eternali. ꝺ q̃ Jo. p̃. In pncipio
igt erat ꝟbũ: ⁊ ꝟbũ erat apud deũ. Nã cũ nibil
ſit apud ſeipm: ſubtili myſterio pr̃iſ ⁊ filij pſoalẽ
diſtinctionẽ oñdit: cũ ait: ⁊ ꝟbũ erat apud deũ.
Sȝ cũ bũanando: fili' etiã ſit fact' gl'oſe ꝟginis
ſm̃ carnẽ. Jo. p̃. ꝟbũ caro factũ eſt. poterit ⁊ ea
dẽ mater gl'oſa ꝟgo dicẽ: aĩa fidelis attẽde. qm̃
bic eſt fili' me' dilect' in q̃ mibi bñ ↄplacui. In
q̃bus ſacratiſſimis ꝟbis tres de gl'oſa ꝟgine fa
ciam' ↄſideratõẽs. vȝ. Gl'oſe ꝟginis ſingula
rẽ ⁊ nobilẽ mr̃nitatẽ. Glorioſe mr̃nitatis ar-
dentem amabilitatẽ. Glorioſe maternitatis
excellentem qualitatem.

De ſingl'ari mr̃nitate ꝟginis gl'oſe ↄſide' pª.

g Lorioſe ꝟginis p̃ ſingularẽ ⁊ nobilem
mr̃nitatẽ videam'. vbi treſ more ſolito
ↄcl'ones faciam'. vȝ. Pria ↄcl'o ẽ iſta
Uirgo Maria p̃cioſiſſima: nõ ſolũ fuit mr̃ boĩſ
xp̃i: ſȝ etiã mr̃ gl'oſiſſimi dei. Scꝺa ↄcl'o ẽ iſta
Q̃uis ꝟe ⁊ reali'r fili' dei bõ nat' de ꝟgĩe fuẽit
tñ illa ſcã ꝟginitas ex tãta ⁊ tali fecũditate non
fuit aliq̃ mõ ↄtaminata. Tertia ↄcl'o eſt iſta.
Nõ ſolũ ꝟgo gl'oſa: nõ fuit ex fecũditate in ſua
puritate carnis contaminata: ſed nec ante: nec
poſt fuit aliq̃ modo q̃ꝫtula macula polluta.

Q̃ ꝟgo glorioſa vere fuit mr̃ dei: ↄcl'o pª.

a Ccipe pmã ↄcl'onem ⁊c̃. vbi tres ingra
mus ꝟitateſ. vȝ. Pria ꝟitas ẽ iſta. An
poſſit aliq̃ mõ ꝓbari ꝟginẽ gl'oſaꝫ fuiſ
ſe ꝟe mr̃em dei: ⁊ nõ denoĩatiue tm̃. Scꝺa ꝟi.
eſt iſta. Qui ſunt illi bẽtici q̃ negãt gl'oſaꝫ ꝟginẽ
eẽ mr̃em dei. Tertia ꝟi. eſt. Q̃ñ ꝟgo glorioſa

facta eſt mr̄ dei. Q̄tū ad primā ꝟi. dico ꝙ de
hac mā pulchꝛa dicem⁹ ſabbato dn̄ice ſeq̄ntis.
Tn̄ quātū ad p̄ns ſpectat: dico ꝙ p̄dicta ꝟitas
pōt ꝓbari auctib⁹: ꝛ rōe. Auctibus arguit̄ ſic.
Audi p̄ Aug. in vigilia ephie. Qui nat⁹ inq̄t eſt
ſine mr̄e in celis: hodie nat⁹ eſt ſine pr̄e in terriſ.
O ꝓdigia. o miracula: pr̄es cariſſimi nāe iura
mutant̄. In hoīe deus naſcit̄: ꝟgo mr̄ fcā: ſed in
coꝛrupta. Uirgo hn̄s filiū: neſciēs viꝝ. ſemꝑ cla
uſa: ſed nō ſemꝑ infecunda. hec ille ꝛc̄. 2° audi
Origenē in omel. ntātiſ dn̄i. Mr̄ inq̄t intacta
mr̄ īmaculata: mr̄ e⁹. Cui⁹ ei⁹: mr̄ dei vnigeniti
dn̄i ꝛ regni oīum plaſmatoꝛis: ꝛ creatoꝛis cūcto
rū. Illi⁹ qui in celis ē ſine mr̄e: ꝛ in t̄ris eſt ſine
pr̄e. Ipſi⁹ q in celis ſm diuinitatē: in ſinu eſt pr̄is:
ꝛ in t̄ris ſm coꝛpis ſuſceptōē: in ſinu eſt mr̄is. O
magne admiratōis gr̄a. O inenarrabilis ſuaui
tas. O ineffabile magnūq; ſacr̄m. Ipſa eadēq;
ꝟgo. ipſa eadēq; mr̄. ipſa ꝛ genitrix. ipſa eius an
cilla: plaſmatio ei⁹. i. creatura eius. ipſaq; genu
it. qs inq̄ ista audiuit. qs vidit talia. qs h̄ exco-
gitare potuit: vt mr̄ ꝟgo eēt: ꝛ intacta gn̄aret: q̄
ꝛ ꝟgo ꝑmanſit ꝛ genuit. hec ille. 3° audi Da-
maſ. li. iij. c. xij. Theototon inq̄t. i. dei genitricē
p̄ncipalr̄ ꝛ vere ſcāȝ Mariā p̄dicamus ꝟginē.
Sic. n. ver⁹ d̄s ē q ex ipſa nat⁹ eſt: ita ꝟe Theo
totos. i. dei genitrix eſt q̄ veꝝ deū ex ipſa incar-
natū genuit. h̄ ille. Hanc ſniam poptime diluci
dant dn̄s Bona. ſuꝑ. iij. ſniaꝝ. di. iiij. ꝛ Cirill⁹ do
ctoꝛ ille grec⁹ maxim⁹: vt videbit̄ infra. 2° h̄
ꝟitas ꝓbat̄ rōe. Arguo. n. ſic. Actiones ſūt ſup-
poſitoꝝ ex ſo de aīa. ſed hoīs xp̄i: ꝛ xp̄i dei ē v-
nicū ſuppoſitū: ſiue vnica ꝑſona. ſ. diua. ḡ opatō
iſta ꝛ act⁹ gn̄ationis erit ꝑſone diue. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝟ-
go genuit ꝑſonā ꝟbi: ꝛ ꝑſona ꝟbi eſt d̄s. ḡ genu
it deū. ḡ eſt mr̄ dei. ꝯn̄a nō cū maioꝛi. q2 ē ꝓpō
Ariſtote. ſo de aīa. Minoꝛ pȝ ex cōi ſnia theo-
logoꝝ dicentiū in xp̄o vnā ꝑſonā eē: duas nās
ſuppoſitantē. ſ. nām diuā: ꝛ humanā. vt pȝ. iij. ſē-
tentiaꝝ. di. v. q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ſaȝ ꝟi. dico ꝙ
impijſſim⁹ heretic⁹ verā dei mr̄nitatē in ꝟgine
negans eſt Eluidi⁹ heretic⁹: q ſuis quibuſdā rō-
nibus ſophiſticis: ꝛ erroneis nitit̄ ꝓbare ꝑfiduȝ
mentis ſue venenū: ꝛ iniquū ꝓpoſitū. Arguit.
n. ſic. Pr̄ eſt q d̄ ſubā ſua genuit ſibi ſimilē ī ſpe-
cie. Similr̄ dicat̄ de mr̄e. ſed fili⁹ dei nūq; acce
pit ſubām diuā a ꝟgine: ſed ab eťno pr̄e. ḡ ꝟgo
nō pōt dici mr̄ dei: ſed ſolūmō hoīs: q2 hoīem a
ꝟgine accepit. ꝯn̄a nō. ꝛ maioꝛ ē de cōi ſentētia
phoꝝ: ꝛ colligit̄ ab Aꝝ. ſo de aīa. Naliſſimū. n.
opeꝝ viuentiū: quecūq; nō ſūt oꝛbata: neq; ge-
nerationē ſpontaneā hn̄tia: eſt gn̄are ſibi alterū
q̄le ipſū eſt. vt hō hoīeȝ: ꝛ planta plantā. Mioꝛ
ēt eſt clara. ḡ ꝛc̄. Itē arguo ſic. Mr̄ eſt p̄cipiū
filij. mr̄ nō eſt principiū dei. ḡ nō eſt mr̄ dei. ꝯn̄a
nō cū maioꝛi. ꝛ minoꝛ pȝ. Io. p̄. In p̄ncipio erat
ꝟbū. i. ab eťno. q̄re ꝛc̄. Itē mr̄ ē pꝛioꝛ filio. ꝟgo
nō eſt pꝛioꝛ deo. ḡ ꝟgo nō eſt mr̄ dei. Alias rōeſ
relinquam⁹. O dulciſſima mr̄ dei adiuua cre-
dulitatē nr̄am: poꝛrige lum̄: vt te verā dei mr̄eȝ

dn̄dā. Ne timeas inq̄t fili mi: ego tecū ſum: ꝛ te-
cū laboꝛo. lege Cirillū doctoꝛē meū quē ſupius
noīaſti: hic tibi oīa me iuuante pandet. Inq̄t.
n. ſic. mr̄es terrenoꝝ filioꝝ miſtrant paulatī cā-
nē ꝑficienda ſpē humana: imittit āt aīalē ſpm̄ d̄
us. Sed lȝ iſte ſint terrenoꝝ coꝛpoꝝ mr̄es: atti
pientes: totū aīal: ꝛ nō ꝑtē pepiſſe dicunt̄. Tale
āt aliquid geſtū ꝑcipim⁹ in gn̄atione Emanuel.
Natū. n. eſt ex dei ſubā dei ꝟbū. q2 ꝟo carnē aſ
ſumpſit pꝛopꝛiā cā faciens: neceſſariū eſt ꝯfiteri
q2 natus eſt ſm carnē ꝑ mulierē. q2 igit̄ ꝛ deus
vere eſt: quomō dubitabit quiſpiā ꝟginē dei di
cere genitricē. h̄ ille. Ex quib⁹ ſane ꝟbis appet
q̄uo dei eterni pr̄is filius ſit: hn̄s mr̄em in terriſ
ſine pr̄e: ſic in celis hȝ pr̄em ſine mr̄e. quo quidē
mō: ꝛ catholice credim⁹ ꝟbū aſſumpſiſſe eē: q̄-
uis eſſet eternū. Similiter ſm hunc ipſū ſenſuȝ:
ꝙ poſterioꝛ fuit: q an̄ oīa creata fuit ſm diuer-
ſas nās. ſ. diuinitatis ꝛ hūanitatis q̄ in ipſo erant.
ꝛc̄. vt pȝ intuenti. Et ſic pȝ ſa ꝟitas. Q̄tum
ad tertiā ꝟi. dico ꝙ nō ſufficit aliquid fieri: niſi
fiat tp̄e cōpetenti. vt pȝ de electōe in. c. cū in ue
teri. iō fuit neceſſe: vt ꝟgo glōſa tp̄e ꝯpetenti fi
eret mr̄ dei. Tp̄s āt ꝯpetens fuit: qn̄ tp̄is pleni-
tudo fcā eſt. de q̄ Paul. ad Gal. iiij. ait. Cū ve-
nit plenitudo tp̄is: miſit de⁹ filiū ſuū ꝛc̄. Dr̄ āt
tp̄s incarnationis plenitudo tp̄is ꝑꝑ ſex rōes ſȝ
dn̄m Bona in. iij. di. i. Pꝛio rōne eťne ꝓuiſio-
nis. 2° rōe iplete ꝓmiſſionis. 3° rōe finite figu
rationis. Quarto rōe plene ꝑfectionis. Qui
to rōe ꝑfecte gn̄atōis. Et ſexto rōe oiuȝ etatū
ꝑfecte t̄minationis. Pꝛio dr̄ plenitudo tp̄is
rōe eterne ꝓuiſionis. Nā de⁹ ipſe cui⁹ oculi oīa
cernunt an̄q; fiant: debito oꝛdine tp̄e: ꝛ mēſura
ꝑficit quecūq; fienda ꝓuidit. Cū ḡ h̄ magnū op⁹
ꝛ nouū inter oīa fieri decreuiſſet. ſ. carnē huma
nā aſſumere. Hiere. xxxj. Nouū faciet dn̄s ſuꝑ
terrā: mulier circundabit virū. Neceſſe fuit vt
perfectū tempus oꝛdinē ꝛ menſurā ꝯſideraret.
que oīa qn̄ in puncto fuerunt: ipſi ſoli nota erāt.
Queris ergo quare tempus incarnationis: tp̄s
plenitudinis dicat̄. Rn̄deo: q2 tp̄s aduenerat
qd̄ p̄finierat deus. Et hec rō colligit̄ ex glo. ſuꝑ
p̄dicta apoſtoli ꝟba. Cum venit plenitudo ꝛc̄.
vbi ſic ait. Completum eſt tp̄ſ qd̄ finierat pateꝛ
qn̄ mitteret filium ſuum. Secundo rōne im-
plete ꝓmiſſionis. q2. ſ. nobis ille datus eſt: q fue
rat repꝛomiſſus. Hec rō colligitur ex glo. ſuꝑ il
lud Io. p̄. Plenū gr̄e ꝛ ꝟitatis. glo. quo ad ple-
nitudinem pꝛomiſſoꝝ. 3° ratione finite figu-
rationis. q2. ſ. in xp̄i aduentu figure ille veteris
teſtamenti implete ſunt veritate. Et hec rō col
ligitur ex dicto xp̄i. Mat. v. Non veni ſoluere
legem: ſed adimplere. Qd̄ exponēs hr̄is Tho.
in. iiij. di. i. ait in reſponſione cuiuſdam argumē
ti. In hoc xp̄s legem impleuit: quia moꝛalibus
pꝛeceptis conſilia appoſuit: ꝛ pꝛecepta magis e
lucidauit. Sed figuris ceremonialium ꝟitateȝ
appoſuit: ꝛ ea ī ſeipſo ſuſcepit. hec ille. Quar
ta rō eſt plene perfectionis. quia. ſ. in aduentu

xp̄i fuit tempus gr̄e: quē fuit oīum plenitudinū
pꝛincipiuȝ. Et hec rō colligitur ex ſnia Apl̄i ad
Col. ij. c. vbi ſic ait. Uidete ne qs vos ſeducat ꝑ
phiam: ꝛ inanē fallaciā: ſm traditōeȝ hoīum: ſȝ
elemēta mūdi: ꝛ non ſm xp̄m. q2 in ipſo inhitat
oīs plenitudo diuinitatis coꝛpalr̄. ꝛ eſtis in illo re
pleti: q eſt apud oēs p̄ncipat⁹ ꝛ poteſtates: in q̄
circūciſi eſtis: circūciſione nō manu facta: in ex
poliatione coꝛpis carniſ: ſȝ in circūciſiōe xp̄i ꝛc̄.
Quita rō dicit̄ ꝑfecte gn̄atōis. q2. ſ. in tali gn̄a
tōe ꝟbi datus eſt vltim⁹ modus gn̄andi. ſ. d̄ mu
liere ſine viro. q modi ſunt q̄tuoꝛ. Pꝛim⁹. n.
modus hoīeȝ deducēdi ī eē: fuit ſine viro ꝛ mu
liere. vt Adā. q2 foꝛmat⁹ eſt d̄ limo t̄re. Scd̄s
de viro ſine muliē. vt Eua. q2 de coſta viri foꝛ-
mata ē. Terti⁹ de mulieř ꝛ viro. vt gn̄amur
nos oēs. Quart⁹ d̄ muliē ſine viro. vt gn̄at⁹
eſt xp̄s. pȝ ꝙ nō pōt recte ali⁹ modus aſſignari.
ḡ bene dr̄ plenitudo ꝛ finis oīum modoꝝ gn̄an
di. Sexta ꝛ vltia rō dicit̄ ꝑfecte terminatōis
Nā ſicut mūduſ in ſexto die extitit ꝯſumat⁹: ita
ꝯgruū fuit: vt in ſexta etate eēt repatus. P⁴
n. etas fuit ab Adā vſȝ ad Noe. Scd̄a a Noe
vſq; ad Abꝛahā. Tertia ab Abꝛahaȝ vſq; ad
Moyſen. Quarta a Moyſe vſq; ad Dauid.
Quinta a Dauid vſq; ad xp̄m. Sexta a xp̄o
vſq; ad finē mūdi. Et iſtas ſex mūdi etates: ꝛ ſi-
milr̄ hoīs vide in ꝓemio ſexti. c. ſacroſcē. in glo.
Et Archi. de reſcrip. in. c. ſi eo. li. vi. in glo. Eta
tes hoīs ſunt. vt īfantia. pueritia. adoleſcentia.
iuuentus. virilis etas. ꝛ ſenect⁹: ſiue ſeenectus.
ꝓ quinta etate. ꝛ decrepita etas pꝛo ſexta. Sȝ
de his ſatis dicta ſufficiant. quare ꝛc̄.

De ſingulari fecunditate: ꝛ incontaminatōe
virginis. concluſio ſecunda.

Ccipe ſam ꝯclōnē. vȝ. Q̄uis vere ꝛ re
aliter dei fili⁹ hō nat⁹ de ꝟgine fuerit.
tn̄ illa ſcā ꝟginitas ex tāta ꝛ tali fecūdi
tate: nō fuit aliq̄ mō ꝯtamiata. vbi treſ ingram⁹
ꝟitates. Pꝛia quō ſit poſſibile ꝙ ꝟgo pariat:
ꝛ cōruptōis ſit ignara. 2ᵃ an ꝟginitas ſit oppo
ſita mr̄imonio. 3ᵃ eſt an ꝟginis ꝛ Ioſeph fueit
veꝝ mr̄imoniū. Q̄tū ad p̄mū dico ꝙ talis ī
terrogatio nō ꝑue eſt difficultatis. Ad cui⁹ de
clarationē p̄ nōndū ē ꝙ p̄uatio multis modis
capit̄. vt pȝ ꝑ phm̄. v. metha. Pꝛīo mō p̄ua
tio dr̄ carētia alicui⁹ fōme ī aliq̄ ſubiecto: ī quo
nec ſm ſpēm: nec ſm gen⁹ ꝓpiquū nata ē eſſe il
la foꝛma. Et ſic plāta dr̄ p̄uari viſu. q2 nec ſcd̄ȝ
ſpēm plāte: nec ſȝ gen⁹ ꝓpiquū ei⁹ nata illi plā-
te foꝛma viſibilitatis ineſſe. Secūdo mō dr̄
carētia fōme in ſbo: in q̄ nō eſt nata in eē ſȝ ſpēȝ
ſȝ hn̄ ſȝ gen⁹ ꝓpinquū. ꝛ ſic talpa dr̄ p̄uari viſu.
Tertio mō dr̄ p̄uatio carētia foře in ſubō: in
q̄ nō eſt nata ineſſe ſm indiuiduū. ꝛ ſic hō cecus
dicit̄ p̄uari viſu. Et h̄ ſm nām intellige ꝙ n̄ pōt
tali ſubō īdiuiduali foꝛma uiſibilitatis ieſſe. Nā
lȝ hic cec⁹ ſm ꝙ hō: aut ſm ꝙ aīal poſſit foꝛma
viſibilitatis īfoꝛmari: nō tn̄ ſm ꝙ tale īdiuiduū
cecū. ꝛ h̄ ſm nām. vt dictū eſt. q2 a p̄uatione ad

habitū īpoſſibilis ē regreſſio. Quarto mō dr̄
p̄uatio carētia alic⁹ foꝛme in ſubō: in q̄ n̄ ē apta
nata ineſſe actu: ſȝ in potētia tm̄. q̄ potētia aliqn̄
reducet̄ ad actū. ꝛ ſic catul⁹ ante nonū diē dicit̄
p̄uari viſu. Iſta oīa patent in phia doctis. ꝛc̄.
Scd̄o notandū eſt ꝙ difficili⁹ eſt alicui ſubō
p̄uato aliq̄ foꝛma actu ꝛ habitu introducē talē
foꝛmā que pꝛiuatū eſt: q̄ȝ ītroducē illā foꝛmā: ut
ſibi ſilr̄eȝ in ſubō p̄uato actu ꝛ hitu. i. potētia ad
illā. Declaro h̄ tibi ꝑ exēplū. Sit hic ſoꝛ. cec⁹. et
ex alia pte catul⁹ an̄ nonū diē: ambo h̄ ſubiecta
viſu ſeu fōma viſibilitatꝭ p̄uari dicūt̄: ſȝ differē
ter. qm̄ ſoꝛ. p̄uat⁹ eſt actu ꝛ hitu ſm nām. ꝛ catu
lus actu tm̄: dic q̄ſo qd̄ difficili⁹ eēt: an introdu-
cere foꝛmā viſibilitatis in ſoꝛte: an in catlo. Ni
miꝝ ꝙ in ſoꝛte. Sic ad ꝓpoſitū in ſac̄ ſcriptā le-
gimus aliq̄ ſubiecta foꝛma gn̄atōiſ: ꝛ potētia ge
nerādi p̄uata. qbus tn̄ de potentia ſua abſoluta
magn⁹ de⁹ vim ꝛ potentiā dedit gn̄andi. ſic Sa
re. Eliſabeth. ꝛ multis alijs: q̄ iam nālr̄ gn̄are n̄
poterāt. qm̄ ꝓceſſerāt in dieb⁹ antiq̄s. ḡ a foꝛtio
ri poterit de⁹ vim ꝛ potētiā gn̄andi: ſiue foꝛmaȝ
d̄ ſua potētia abſoluta dare alicui ſubō illa foꝛā
p̄uato ſm actū tm̄: ꝛ nō ſm potentiā. Sȝ h̄ glo-
ſius de⁹ fecit in ꝟgine bn̄dicta quā potētiā volu
it reducē ad actū ſine viro ꝓpter dignitatē con
cipiēdi eterni ꝟbi. Ezech. xliiij. c. Poꝛta h̄ clau
ſa erit in eternuȝ: ꝛ vir nō ingredict̄ ꝑ eam: quia
dominus deus ingreſſus eſt per eam. Et acci-
pit p̄teritū ꝓ futuro ꝓphetico moꝛe. Ex qb⁹ ſa
tis ītelligē potes p̄mā ꝟitatē. Perpulchꝛe de h̄
t̄ctat exīmi⁹ doctoꝛ ſacre theologie magr̄ Frā
ciſcuſ de marchia oꝛdis minoꝝ. in. q. ſr̄ Math.
q̄ e ꝛc̄. Q̄tū ad ſam ꝟitatē dico ꝙ ꝟginitaſ
nō eſt oppoſita mr̄imonio. qm̄ carnal̄ copula n̄
eſt de eēntia mr̄imonij: ſȝ ſolū motu⁹ ꝯſenſus ꝑ
ꝟba de p̄nti: l̄ ꝑ aliq̄d equalens ꝟbiſ. vt pȝ ī. iiij.
ſniaꝝ. di. xxviij. Un̄ hr̄is Tho. in. iiij. eadē diſ-
ponit iſtud ꝟbū dicēſ. Mr̄imoniū nō eſt eēntia
liter ipſa copula carnal̄: ſȝ q̄dā aſſociatio viri et
vxoꝛis in oꝛdie ad carnalē copulā. ꝛ alia q̄ ex ꝯ
ſeq̄nti ad viꝝ ꝛ vxoꝛē ꝑtinēt: ſm qd̄ dat̄ eiſ pote
ſtas in inuicē reſpectu carnalis copule. ꝛ hec aſ
ſociatio ꝯiugalis copula dicit̄. vn̄ patet ꝙ bene
dixerūt illi q dixerūt ꝙ cōſentire in matrimo-
nium: eſt cōſentire in carnalē copulā iplicite: nō
explicite. Nec dȝ intelligi ſic̄ implicite ꝯtinetur
effect⁹ in ſua cā. q2 ptās carnaliſ copule in quaȝ
ꝯſentit̄ eſt cā carnal̄ copule. ſic̄ ptāſ vtēdi re ſua
eſt cā vſus. Sȝ de hac mā ſatis dicem⁹ feria ſe-
xta dn̄ice. iiij. ꝛ ſabbato eiuſdē dn̄ice in 2ᵃ ꝯſide
ratione. Quare ꝯcludit̄ ꝙ ſolū ꝯſenſus ꝑ ꝟba d̄
p̄nti vel equalentie eſt de eēntia mr̄imonij. Sȝ
ꝑ talē ꝯſenſū dat̄ poteſtaſ legitima carnalr̄ ꝯmi
ſceri. ita ꝙ carnalis copula actualiſ eſt ꝯn̄s ad ꝯ
ſenſum: q matrimoniū facit. Pōt ḡ vir carnalr̄
ꝯmiſceri ſi vult. ꝛ ſi n̄ vult: nō ꝑꝑ h̄ diſſoluit̄ mr̄i
moniū. Ex qb⁹ ſeq̄t̄ ꝙ lȝ carnal̄ copl̄a int̄ ꝟginē
ꝛ Ioſeph n̄ interuenerit. tn̄ q2 vtq; ꝑ ꝟba de p̄nti
conſenſit: verum inter eos fuit matrimonium.

Uide plene in ſabbato. iiij. dñice. q̄re ꝛc̄. Audi
Ambro.li. de Marie ꝑpetua ṽginitate ſuanda.
Nō te inq̄t moueat ꝙ Joſeph accepit Mariaʒ
ꝯiugē ſuā: ꝛ pfect⁹ eſt in egyptū. Deſpōſata.n.
viro ꝯiugiſ nomē accepit. nō.n. defloꝛatio ṽgita
tis cōiugiū facit: ſʒ pactū cōiugale. h̄ ille. qr ꝛc̄.
Qūtū ad tertiā ṽi. dico ꝙ pʒ ſatis ꝑ̄miſſo ꝑ p̄ce
dentē ṽitatē. Sʒ vt iſta clari⁹ intelligant̄: volo
ꝓbare ꝙ inter ṽginē ꝛ Joſeph nō fuit veꝝ mr̄i
moniū. Arguo.n. ſic. Uotū ꝯtinentie ipedit mr̄i
moniū: vt pʒ. xxvij. q. i. ꝑ totū. Jn̄ Hiero. Uouē
tibus inq̄t ṽginitatē: nō ſolū nubē: ſed velle nubē
dānabile eſt. Sed ṽgo glo̾ſa vouerat caſtitatē
Luc̄. i. Uirū n̄ cognoſco. i. nō cogniturā ꝓpono.
votū.n. nihil aliud eſt: niſi alic⁹ boni cū delibēa
tione fcā ꝓmiſſio. xxviij. q. i. de viduis. el ꝛ°. g̃ ṽ
ginis ꝛ Joſeph nō fuit veꝝ mr̄imoniū. Hic qdā
ꝛn̄dēt ꝙ uotū ſolēne ipedit mr̄imoniū: ꝛ dirimit
iā ꝯctū: vt pʒ. xxvij. q. i. ꝛ di. xxvij. c. vouentib⁹.
Uouentib⁹ inq̄t ꝑ ṽba de p̄ntī. ſ. ſolēniter: nō ſo
lū nubē. ſ. de fcō: ſed ēt velle damnabile eſt ꝛc̄.
Et dicūt ꝙ ṽgis votū nō fuit ſolēne: ſed ꝑuatū
Et lʒ votū priuatū ipediat mr̄imoniū: nō tn̄ di-
rimit iā ꝯctū. Nō peccauit āt ṽgo ꝯhendo ꝓpt̄
diſpēſatōʒ diuā. Luc̄. ij. Noli timē accipe Ma
riā coniugē tuā. Et ſic h̄ expoſitio quibuſdā ſa-
tiſfaciat: iudicio ſaluo ſemꝑ melioꝛi. Ego tn̄ di-
cerē ſic. Qꝛ ṽginis votū nō tm̄ fuit priuatū: ſed
ēt ſolēne. nō ꝙ in cōſpectu ſynagoge caſtitateʒ
vouerit. ſic̄ nunc ſolēniter vouem⁹ qn̄ in cōſpe-
ctu eccl̄ie ꝯtinentiā ꝓfitemur: ſed qꝛ ſic firmit̄ ſ
uare caſtitatē votūt: acſi in cōſpectu ſynagoge
vouiſſet. Uel foꝛte ꝛ meli⁹ dicas ꝙ iō ſolēne e⁹
dr̄ votū. qꝛ in cōſpectu ſciſſime ꝑſone Gabriel
votū ſuū ſic firmit̄ ꝯfirmauit: acſi in p̄ntia diuʒ
ſacerdotū ꝛ religionū vouiſſet. Nā ſm̄ doctoꝛ̄
eſt ēt ſolēne votū: qn̄ in conſpcū alic⁹ ꝑſone reli
giōis approbate aliqd vouem⁹. Religioſiſſima
āt ꝑſona fuit Gabriel. g̃ ꝛc̄. Jn̄ Bernar. Mitti̾
inq̄t angelus ad Mariā ṽginē: ṽginē coꝛpoꝛe:
ṽginē mente: ꝛ ṽginē ꝓfeſſione: hec ille. Etſi di
cas ſi fuit ſolēne. g̃ nō fuit veꝝ mr̄imoniū eius.
Dico ꝙ niſi diſpenſatio diua inteueniſſet de fcō:
dubiū eēt: ſed ds̄ h̄ diſpenſauit. Et h̄ triplici rōe
vʒ. Rōe maioꝛis dignitatis: maioꝛis ſingulari-
tatis: ꝛ maioꝛis cōgruitatis. Pꝛio rōne ma-
ioꝛis dignitatis. Nulli.n. dubiū eſt ꝙ ṽgitas ui
duitate: ꝛ quolibet alio ſtatu p̄ſtantioꝛ eſt. ſicut
p̄ſtanti⁹ eſt puꝝ q̄ʒ ipuꝝ: incoꝛruptū q̄ʒ cōꝛruptū
ſimplex q̄ʒ mixtū. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſtatus ṽgitatis fuit ꝯ
ceptioni filij dei ꝯgruentiſſim⁹. Jſa. vij. Ecce ṽ
go cōcipiet ꝛ pariet filiū ꝛc̄. ꝛ° rōne maioꝛ ſin-
gularitatis. Ecce p̄cipua ſingularitas. nā ſic̄ ṽ-
bū in gn̄atione eterna eſt filius ſine mr̄e: ita de
buit in gn̄atione tꝑali eſſe filius ſine p̄re. Et ſic̄ i
gn̄atione eterna nullus fili⁹ p̄ſtantioꝛ repiri pōt
nec p̄ſtantioꝛ p̄r: ita in gn̄atione tꝑali decuit: vt
nullus eēt p̄ſtantioꝛ fili⁹: nec vlla eēt p̄ſtantioꝛ
mr̄. p̄ſtantioꝛ āt mr̄ eſt: vt ṽgo ꝛ mr̄ dicat̄: q̄ʒ mr̄
ſolū: cū plures ꝯueniant in h̄ noīe mr̄: ꝛ nō in h̄
ṽgo mr̄. q̄re ꝛc̄. ꝫ° rōe maioꝛis ꝯgruitatis. nō
n. fas eſt: vt ꝑ e⁹ aduentū violaret̄ integritas q
venerat ſanare coꝛrupta. vt ait aureli⁹ Augu.
in ſmone. Et hec ſufficiant pro preſenti ꝯcl̄one.

De puritate virginis concluſio tertia.

Ecipe tn̄ā ꝯcl̄onē. vʒ. nō ſolū ṽgo glo-
rioſa nō fuit ex ſua ſcā fecūditate in ſua
puritate carnis cōtaminata. ſed nec an̄
nec poſt fuit aliquo mō q̄ʒtula macula polluta.
vbi tres ingram⁹ ṽi. Pri⁹ ē iſta. q̄t modis aīa
rōnalis in hac vita ꝯtaminari pōt. ꝛ⁴ ṽi. ē. ſi ꝓ-
bari pōt ṽginē nūq̄ʒ fuiſſe ꝯtaminatā. ꝫ⁴ ṽi. qō
priuilegiū habuit ṽgo glo̾ſa: qꝛ ſic fuit p̄ſuata.
Qūtū ad p̄mā ṽi. dico ꝙ triplicit̄ aīa ꝯtamia
ri pōt. vʒ. culpa originali: culpa veniali: culpa
moꝛtali: ꝛ malo penali. Pꝛio inq̄ʒ ꝯtaminat̄
culpa originali. Sol⁹.n. hō naſcit̄ i pccīs. nō hoſ̄
nō lupus: nō aſin⁹. ꝛ ſic de alijs. Organiçato.n.
hūano coꝛpe: ꝛ aīa rōnali introducta: mox i pe-
nā pcci p̄moꝝ parentū: culpā cōtrahit originalē
vt oñdit btūs Aug⁹ li. de fide ad Petrū pte ſa
q. xxiiij. ꝛ canoniçat̄ in decretis. de cōſe. diſ. iiij.
c. firmiſſime. vbi dicit text⁹. Firmiſſime tene ꝛ
nullaten⁹ dubites oēʒ hoīeʒ q ꝑ concubitū viri
ꝛ mulieris concipit̄ cū pccō originali naſci: ipie
tati ſubditū moꝛtiq̄ʒ ſubiectū. Et ob h̄ ire naſci
filiū. de q̄ dicit Apl̄us. Eram⁹.n. nā filij ire: ſic̄
ꝛ ceteri. A q̄ ira nullus liberat̄ niſi ꝑ fidē media
toꝛis hoīs Jeſu xp̄i. q ſine pccō cōcept⁹: ſine pec
cato nat⁹: ſacrificiū deo fc̄us pro pccīs nr̄is ꝛc̄.
Firmiſſime tene nō ſolū hoīes rōe vtentes: ue
rū ēt puulos: q ſiue in vteris matrū viuē incipi
unt: ꝛ ibi moriunt̄: ſiue iā de mr̄ib⁹ nati ſine ba-
ptiſmi ſacr̄o: qō dat̄ in noīe p̄ris ꝛ filij: de h̄ ſcl̄o
tranſeūt: ſempit̄no igne puniēdos. qꝛ etſi pccm̄
ꝓprie actionis nullū hn̄t: originalis tn̄ pcci dā-
nationē carnali cōceptōe ex ntītate traxerunt.
h̄ ibi. Quē certe lachrymabilē ſtatū deploꝛans
qlibet hō naſcēs ait. ha. ha. he. q̄ſi dicē velit. O
q̄ʒti guai: q̄tq̄t naſcunt̄ ab Eua. ꝛ° cōtaminari
pōt aīa culpa veniali: ꝛ iteꝝ in penā nobiſ datū
eſt: vt ſine veniale culpa viuē nō poſſim⁹. i. Jo.
i. Si dixerim⁹ qm̄ pccm̄ nō habem⁹: noſipſos ſe
ducim⁹: ꝛ ṽitas in nobis nō eſt. ꝫ° cōtaminat̄
culpa moꝛtali: ꝛ hāc fugē poſſum⁹ ſi volum⁹: cū
in nr̄a reliq̄rit poteſtate nos ds̄ ipſe. Quarto
cōtamiat̄ malo penali. ſ. i iferno. qꝛ p⁹ culpā rma
net reat⁹ ad penā. De oīb⁹ iſtis plene dicem⁹ fe
ria ſexta. iiij. dñice. cōſideratōe p̄⁴. Breuit̄ hic di
xim⁹ q̄ʒtū tn̄ ſufficit ad ꝓpoſitū. Qūtū ad ſʒ
ṽi. dico ꝙ ſic. ſʒ ad p̄ns breuit̄ diſcam⁹. Sabba
to.n. q̄rte dñice ad plenū iſta mā ṽtilabit̄. Di-
co g̃ ꝙ ṽgo glo̾ſa ab oīb⁹ p̄dictis fuit icōtamia
ta. qō gloſus Augu. oñdēs ait. Cū de pccīſ agit̄
nullā pꝛoſſus volo de Maria facere mentōeʒ.
Et canticoꝝ. iiij. c. Tota pulchꝛa es amica mea
ꝛ macula non eſt in te. Et Sap̄. vij. c. Cādoꝛ lu-
cis eter̄ne: ꝛ ſpeculum ſine macula: que omnia ut
intuenti pʒ magis de ṽgine glorioſa q̄ʒ aliquo
alio ſcō ṽitatē hn̄t. Et ea duab⁹ rōib⁹ cōfirmo.

Pꝛia rō eſt iſta. Si.n. virginē glo̾ſaʒ talibus
macul̄ ꝯtaminatā aliq̄ mō dicerem⁹: ſequit̄ ꝙ i
iuriā facim⁹ filio dei. ſʒ hoc eſt incongruū. g̃ ꝛc̄.
Seq̄la ꝓbat̄. qm̄ dei fili⁹ ſibi mr̄em incōtamia
tā elegit. ꝛ tu ponīſ eā ꝯtaminataʒ. g̃ male. p̄⁴ ps
an̄cedentis pʒ canti. ij. c. Sicut inq̄t liliū int̄ ſpi
nas: ſic aica mea int̄ filias. Spine aūte ſunt oīa
pctōꝝ. gr̄ia q̄ aīam pungūt. vt dicit btūs Greg.
ſup illud Math. Aliud ſemē cecidit int̄ ſpinas.
q̄re ꝛc̄. Et ꝯfirmat̄. Maioꝛis.n. ꝯgruitatis ꝛ di
gnitatis erat filio dei mr̄em eligē ſemꝑ incōta-
minatā: q̄ʒ ꝯtaminatā: ꝛ poſtea ſcificatā. ſed h̄ n̄
fuiſſet ſi ponim⁹ eā ꝯtaminatā. g̃ ꝛc̄. Scd̄a rō
eſt iſta. Ponam⁹ vt qdā aiūt ꝙ ṽgo fuerit i pec
cato originali ꝯcepta: ſʒ ſcificata: tūc q̄lo quāp-
rogatiuā mr̄i ꝯtuliſſet: quā etiā nō ꝯtuliſſet alijſ
ſcis. Nā ſicut in t̄ris nulla nobilioꝛ eſt ṽginiſ mr̄
nitate: ita decuit nobilē ꝯcedere mr̄i p̄rogatiuā
anteq̄ʒ in illa qeſceret. n̄ pōt aūt dici ꝙ fuerit ſci
ficatio a pctō originali. qa etiā Sāſon. Hiemias
Jo. baptiſta. h̄ a deo in munē acceperunt. g̃ d̄buit
p̄ſeruari ex p̄uilegio ſpāli ne ꝯtaminata fuiſſet.
Eccl̄. xxiiij. Qui creauit me. ſ. talē regeuit in ta
bernaculo meo. Nec etiā hoc ſufficiebat ad di-
gnitatē maternā dei: ſʒ opoꝛtuit vt illeſā a pctō
veniali: ꝛ moꝛtali etiā p̄ſernaret. nā ſi ſcōs ſuos
a moꝛtali p̄ſeruauit: q̄ʒto magis decuit matreʒ.
Etſi a moꝛtali ꝛ nō veniali: qd magis matri cō-
tuliſſet q̄ʒ militib⁹ ſuis. q̄re ꝯcludam⁹ fuiſſe ne-
ceſſariū mr̄em dei oīno ab oī culpa eē incōtaia
tā. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ab oī reatu. ꝛ ſic ab oī pena iſernali.
q̄re ꝛc̄. Qūtū ad tertiā ṽi. dico ꝙ tria maxie
p̄uilegia ex p̄dicta p̄ſeruatōe ṽgini ꝯceſſa ſunt
vʒ. Audacia intpellādi. Gr̄a ipetrādi. Et gr̄a di
ſpenſādi. Pꝛio ei ꝯceſſa eſt audacia intpellā-
di. Audaci⁹.n. corā iudice loq̄t: q nūq̄ʒ in crimie
dep̄hēſus eſt: q̄ʒ q aliqn̄ coꝛruit: iſta ſatis nota ē
Sʒ ṽgo nūq̄ʒ fuit in aliq̄ crimie dep̄hēſa: vt pʒ
ex p̄cedēti ṽitate. g̃ ꝛc̄. Jnō gloſus Ber. ait. Jn
cel̄ ſecuros nos aduocatos hēre dicēs. Secuꝝ
aduocatū ꝓ hō hēs apud p̄rem: vbi fili⁹ ſtat āte
p̄rem. mr̄ an̄ filiū ꝛc̄. ꝛ° ei ꝯceſſa eſt gr̄a ipetrā
di. qm̄ null⁹ citi⁹ ꝓ pctōꝛib⁹ apud deū gr̄am ipe
trat q̄ʒ glo̾ſa ṽgo. iō magis ꝑ oꝛbē ei⁹ miracula
clareſcūt q̄ʒ alti⁹ ſci. vt pʒ expīis. ꝫ° ei ꝯceſſa ē
gr̄a diſpēſādi. Fcā eſt.n. graꝝ diſpēſatrix. vt hā
bat⁹ Hiero. oñdit. Nulla inq̄t gr̄a deſcēdit d̄ ce
lis ad t̄ras: niſi trāſeat ꝑ man⁹ Marie. q̄re ꝛc̄.
Et iſta ſufficiant pro pꝛima conſideratione.

De dulciſſimo amōe ṽginis ꝯſideratio ſcd̄a.

Ecundo loco

De ar-
denti a
more ṽginis videam⁹. vbi treſ ꝯcl̄o
nes ſubiūgam⁹. vʒ. Pꝛia ꝯcl̄o eſt
iſta. Nūq̄ʒ fuit: aut nūq̄ʒ erit aliqō indiuiduum
maternū: qō adeo itenſe amaret filiū: l̄ filiaʒ: ſic̄
glo̾ſa ṽgo toto coꝛde dilexit ſuū dilectiſſimū fi
liū. ꝛ⁴ cōcl̄o eſt iſta. Nūq̄ʒ fuit: aut nūq̄ʒ erit a
liqō idiuiduū: qō ſic gn̄is hūani redēptōeʒ ama
ret: ſic̄ totis virib⁹ amauit glo̾ſa ṽgo ꝛ ſingula
riter expectauit. ꝫ⁴ cōcl̄oꝛ̄ iſta. Nūq̄ʒ fuit: aut
nūq̄ʒ erit mr̄: q̄ tātā cōſolatōeʒ ꝛ letitiā hūerit d̄
filio: ſic̄ glo̾ſa ṽgo hūit d̄ dulciſſimo Jeſu xp̄o.

De dulciſſimo amōe ṽgis ad xp̄m ꝯcl̄o p̄⁴.

Ecipe p̄mā cōcl̄onē ꝛc̄. vbi tres ingra-
mus ṽitates. vʒ. P⁴ ṽitas ē. Quō ṽ
go ſe hūit in cōcipiēdo filiū dei. ꝛ⁴ an
ſucceſſiue l̄ ſuāito cōcept⁹ fuerit fili⁹ dei. ꝫ⁴ q̄ʒ
tus fuit amoꝛ ṽginis ꝛ xp̄i filij eiuſ. Qūtū ad
p̄mā dico breuit̄ ꝙ de h̄ eſt apud doctoꝛes nr̄oſ
nō modica diuerſitas. vt declarat dn̄s Bona. i
iij. di. iiij. Pꝛio.n. btūs Tho. pte. iij. q. iij. artī.
iiij. dicit ꝙ ṽgo in dei filiū concipiendo paſſiue
tm̄ ſe habuit in materiā miniſtrādo: ꝛ nō actiue.
qm̄ mr̄ in gn̄atione ꝓlis ſe hʒ ſicut principiū mā
le. ꝛ ſemē viri ſicut actiuū: ꝛ coopatiuū. vn̄ coo
perat̄ tale viri ſemē ad ſemē mulierꝭ: ſic̄ artifex
ad ſuā mām. Mulier ṽo nō facit aliud q̄ʒ mām
miniſtrare: ꝛ exteri⁹ fouē. Et hoc fuit in virgine
ꝓpterea ṽa dicit̄ mr̄. qm̄ ꝑ rōneʒ illā mulier dr̄
mr̄. ſicut ꝑꝑ effectiuū p̄ncipiū ſemiſ viri: ipē vir
dr̄ pat̄. Dn̄s āt Bona. Scot⁹ ꝛ oēs illū ſeq̄ntes
dicūt ꝙ nō ſolū mām miſtrauit: ſʒ ṽtute q̄ʒdaʒ
etiā actiuā a ſpū ſcō ſuſcepit: vt etiā actiue con-
curreret. vnde dicit ipſe potētia gn̄atiua i ṽgie
a ſpū ſcō excitata fuit ꝛ eleuata ſup̄ poſſe ſuum.
Excitata quidē: vt poſſet cōceptui mām p̄repa
re: ſm̄ ꝙ cōpetit ſexui muliebꝛi. ſʒ ſupꝛa nām fu
it eleuata: dū ei ptās data ē ſiue potētia: vt ma
teriā p̄pararet ſʒ ꝙ cōpetebat: tā nobili ꝛ pfectiſſi
me cōceptioni. ꝛ iō habuit potentiā ſup̄ nām et
ſm̄ nām. Erat.n. ſup̄ nām ꝙ ṽgo ꝑ ſe ſolā mām
miniſtraret: q̄ʒtā miniſtrat mulier cōiuncta uiro
ſm̄ nām ṽo potētiā hēbat. qꝛ cōſonū erat: vt hu
moꝛē ſufficiētē ad cōceptū: q̄ʒtū. ſ. miſtrat ſexus
mulieriſ ṽgo ipſa miſtraret. Et meo iudicio iſta
eſt ṽioꝛ opi. Jpſa tn̄ clare oīa nouit: ipſa nob ſen
ſum apiat. q̄re ꝛc̄. Qūtū ad ſʒ dico ſʒ Aug.
magr̄m ſen. in. iij. di. iij. ꝛ Bona. ibidē. ꝛ cōit̄ do
ctoꝛes oēs ꝙ cōceptio xp̄i fuit facta in inſtanti:
ita ꝙ ſubito concept⁹ eſt: ꝛ pfecta diſtinctio mē
bꝛoꝝ facta eſt. Et aſſignat dn̄s Bona. tres rō-
nes. Pꝛia ex pte aſſumētiſ. Non decebat.n.
deū partē hūane nāe accipe: vt eēt aliqn̄ hō ſʒ
qd. Tota aūt hūana nā in carne ꝛ aīa ſil̄ vnita
cōſiſtit. ꝛ qa aīa non vnit̄ coꝛpi: niſi pfecte oꝛga
niçato: opoꝛtuit vt in ipſa filij dei cōceptiōe coꝛ
pus eſſet pfecte oꝛganiçatū. Scd̄a rō eſt ex
pte ṽtutis opantiſ: q̄ erat ṽtus ſpūs ſci: q̄ tarda
molimina neſcit. Jnaudita.n. res ē vt ṽgo cōci
piat ſine virili ſemīe. ꝛ iō vt mai⁹ appēret mira
culū ſubito ē oꝛganiçatū coꝛp⁹. ꝫ⁴ eſt ex pte
ṽginis. qm̄ mox dū cōſenſit ṽgo: repleta ē ſpū
ſcō: ꝛ mox cōcepit. Deo āt n̄ cōgruebat vniri cā
ni: niſi eēt oꝛgāiça⁴. qr̄ ꝛc̄. Nō tn̄ ꝙ n̄ ſubito ino
tuit ꝓpt̄ q̄ʒtitatꝭ puitatē. ſʒ poſt. xl. dies: ita ad ꝑ
fectā q̄ʒtitatē creuit: vt aſpectib⁹ hoium patere
poſſet. Sic enī magr̄ in l̄ra exponit auctoꝛitatē
Aug. li. iij. de trini. ſup ṽbo illo. ſoluite tēplū h̄.
Ex qb⁹ pʒ ꝙ lʒ ꝯceptio ꝛ oꝛganiçatio fcā fuerit

lā inſtāti. pfectio tñ q̄ntitatis ſucceſſiua fuit. τ h̄ vt ꝯitatez carnis oſtēderet. vt dicit dñs Bona. vt s. q̄re τc̄. Quātū ad tertiā dico ꝙ amor vir ginis fuit inteſior oī amore mūdi. Et h̄ ꝓbo tri plici rōne. Prio rōne pfecte ſilitudinis. Naꝫ ſicut in ḡnatōe eterna nulla pōt repiri pfectior aut eq̄lis ipſa ḡnatione ꝟbi: qd̄ idē eſt eēntialr q̄ qd̄ eſt pr̄: lꝫ ſit a pr̄e pſonalr̄ diſtinct⁹. Iſa. l. ge nerationē ei⁹ q̄s enarrabit. ita ī ḡnatōe tp̄ali nl̄ la reperit̄ potior hac q̄ ꝟbuꝫ caro fcm̄ eſt. Io. i. Ex q̄ ſequit̄ ꝙ ſicut in ḡnatione eterna nullus re perit̄ pr̄ filiū intenſi⁹ diligens: ſicut pr̄ eternus ꝟbū. Mat. xvij. Hic eſt fili⁹ meus dilect⁹: in q̄ mihi bñ ꝯplacui. Sic in ḡnatione tp̄ali: nulla po teſt repiri mr̄: q̄ ſic intenſe diligeret filiū: ſic glo ſa ꝟgo dulciſſimū xp̄m. 2° rōe ꝯplete ḡnatōis. Nā ſicut īpoſſibile eſt perſonā ꝟbi aut ſpūs ſcī ḡnare deū. q2 in eis nō eſt nā cū ꝑmitate fecūdi tatis: τ intellect⁹ cū actu dicē: ſicut eſt in pr̄e. τ ſicut īpoſſibile eſt pr̄i eēnō aliud ꝓducē ꝟbū. q2 ꝟbū dei eſt pfectiſſimū: τ totā potentiā ḡnandi exhauſit in pr̄e: vt dic̄ Petr⁹ aureol⁹. Et q2 ī filio eſt termin⁹ adeq̄tus illi⁹ ḡnationis: vt dic̄ Scō tus. Sic īpoſſibile eſt aliquā mulierē parer̄ de um: niſi ꝑ nouā potentiā collatā a deo: qd̄ certū eſt deū nunq̄ʒ facturꝫ. q2 potētia ꝯcipiendi τ pa riēdi deū: q̄ hūane nāe copulata fuit ſm̄ ꝙ xp̄s dicim⁹ in lūbis fuiſſe Ade ſm̄ corpulētā ſubām τ deſcendiſſe ab Adā vſq̄ʒ ad ꝟginē: τ fuit īpoſ ſibile illā potentiā deduci ad actū in aliq̄ mlīere: niſi in Maria ꝟgine: q̄ poten⁴ in nītate xp̄i ita exhauſta ē: ꝙ q̄cūq̄ʒ dicēt aliquā pſonā eē hūa nandā in aliq̄ ſm̄ corpulentā ſubām: eēt ipiſſiꝫ⁹ hereticꝰ. Ḡ ſic pr̄ etern⁹ ꝑꝑ dictā potentiā ḡnan di in filio: ſic exhauſtā ſūme diligit filiū: vt nihil magis. Sic τ gl̄oſa ꝟgo: q2 in ḡnatione filij ſui exhauſta ē potentia tal̄. ſ. poſſē ḡnare talē filiū: ſūme diligit illū: ita vt nihil magis. 3° rōe pfe cte plenitudis. vñ arguat̄ ſic. Quāto magis vo luntas pfectiori mō mouet̄ ab obō ſub rōe bōi: tāto ardētiori mō ſi nō ē īpedita figit̄ in illud. ſꝫ volūtas ꝟgīs pfcē mouebat̄ a dīnō ꝟbo: τ nō e rat īpedita. ḡ pfectiſſimo mō figebat̄ in illō. ꝯña nō. τ maiorē declaro ꝑ ex^m. Si. n. obm̄ ſub du plici gradu bonitatis cognitū trahit volūtatez ad amandū: a fortiori magis trahet ſub triplici τ ita ſub q̄druplici. Minor ꝓbat̄. q2 volūtas ꝟ gīs ꝑꝑ grāꝝ ſpūs ſcī cariſmatū plenitudinē: nō erat īpedita: τ dīnū ꝟbū eā pfectiſſime mouere poterat: τ de ſcō mouebat: q2 nō videt̄ alia volun tas creata quā pfectiori mō mouē deberet q̄ʒ i pſā ꝟgīs. ḡ pfectiſſime illā trahebat ad eū dili gendū. Et adeo grādis tal̄ amor erat: vt nūq̄ʒ potuiſſet nō amare. Sic ēt hūls Tho. dicit ī ꝑ ſniaꝝ. de btīs. ſ. ꝙ eoꝝ volūtas adeo ē imerſa ī ꝯſideratōe infiniti boni: vt ēt ſtāte libertate uo luntatis: ipſa nō poſſit deū nō amare. Sic ad ꝓ poſitū. Et nō curem⁹ ad pñs ingrere: vtrū volū tas poſſit ſuſpendē actū ſuū: vt mlōriſte ingrūt. q̄re τc̄. Et ꝯfirmat̄ pdicta ꝟi. auctē. Audi Ber.

ſup cūctos. Eſt ingt ſꝑ gīcus amor xp̄i: q̄ Marie ꝟgīs aīam nō mō ꝯſtrinxit: ſed ēt ꝑtranſiuit: vt nl̄ lā in pectore ꝟginali ꝑticulā uacuā amore reli q̄ueret. Itē audi Aug. Tant⁹ ingt vnuſq̄ſq̄ʒ eſt q̄ntū amat: ſi parꝝ diligit paruꝰ ē. ſi magnē amat: magn⁹: τ maxim⁹ ē. ex q̄ ſequit̄ cū ꝟgo maria ſit teſtante Grego. Quib⁹ te laudib⁹ referā neſcio: ꝙ amor e⁹ ēt maxim⁹ fuit. Itē audi Greg. xxxj. li. morꝝ. Sine ingt dolore amittit̄: qd̄ ſine amore poſſidet̄. q̄ ꝟo ardent̄ diligim⁹: grauit̄ ſuſpiram⁹ ablata. Sꝫ gl̄oſa ꝟgo in amiſſiōe filij: maxime doluit. Luc. ij. Ego τ pr̄ tu⁹ dolētes q̄rebamus te. ḡ ſūme τ maxīe dilexit illū. Et ꝯfirmat̄ ex°. Si n. mr̄es trenōꝝ filioꝝ q̄ modicā ſue carnis ꝑticu lā ꝑbent: ſit cū viris tā itenſiſſime filios diligūt: qd̄ facē debuit ꝟgo gl̄oſa erga xp̄m ī quē ꝯcipi endo null⁹ hūit ꝑtē: niſi ipſa ſola. Luc. ꝑ. Ecce ꝯcipies τ paries filiū. τ tā dulcit̄ de ſuo lactauit lacte. Luc. xi. Btūſ vent̄ q̄ te portauit: τ v bera q̄ ſuxiſti. Certe nulla ligua exꝑmē ſuffic̄: q̄ʒ tene ra dilectōe ꝟgo amaret dulciſſimū xp̄m. q̄r τc̄.

De deſiderio virginis circa xp̄i aduentuꝫ cō cluſio ſecunda.

Ecipe ſcam ꝯclōnē. vꝫ. Nunq̄ʒ fuit aut nūq̄ʒ erit aliq̄d īdiuiduū qd̄ ſic amaret ḡnis hūani redēptōꝫ: ſic totis virib⁹ a mauit gl̄oſa ꝟgo: τ ſingularit̄ affectauit. Has ꝯ clones ſeq̄ntes hui⁹ ſmonis tm̄ ꝓhem⁹. Pro bat̄ ḡ h̄ ꝯclō triplicit̄. ſ. rōe: auctē: τ ex°. Rōne triplicit̄. Prio rōe ꝯſecutōis. Nā h̄ gl̄oſa ꝟgo hūanā redēptōꝫ tāto āpli⁹: q̄ʒ aliq̄s ſcōꝝ patruꝫ affectabat: q̄to qd̄ illi lōgo tp̄e expectarūt: ipa de ꝓpinq̄ ſētiebat. Auide. n. hāc rdēptōꝫ Abra hā pr̄iarcha affectabat dicēs. Mihi q̄ʒ filiū nō dediſti. ſupple: τ q̄ūo in ſemine meo bñdicēt̄ oēſ gētes ſic̄ ꝓmiſiſti. Auidi⁹ Moyſes dicēs. Mit te quē miſſur⁹ es. Auidiſſime ſcī ꝓphē. Iſa. lxiiij. Utiꝫ dirūpes celos τc̄. τ ſic de alijs ꝓphetiſ. Et h̄ ſolū: q2 in ſpū hūane nāe liberatōꝫ itelligebāt. Quid ḡ ꝟgo gl̄oſa facē debebat q̄ τ intellige bat. τ ab āgelo in ſeipſa eſſe h̄ īplendū audiebat τc̄. Ecce ingēs deſideriū. Fiat ingt mihi ſm̄ ꝟ bū tuū. Crebro. n. credo illā ſic an e⁹ filij aduen tū apō ſemetipſā ſic vulgarit̄ fuiſſe locutā. Nō ē humana creatura degna: dauere gratia da te o alto ſegnore. De nō reſguardare al noſtro grā de error̄. Ma volgi a noi la tua pieta benigna. 2° h̄ ꝯclō ꝓbat̄ rōe ꝯminatōis. Eſt. n. apō phōs ꝑitoſq̄ʒ oēs regula ḡnalis ꝙ oīs mot⁹ velocior ē ī fine q̄ʒ ī ꝑncipio. ſꝫ ꝟgo gl̄oſa oīb⁹ īdiuiduis mūdi aduētui xp̄i erat vicinior. ḡ necē ē ꝯcedē illō veloci⁹ affectaſſe. τ mlto āpli⁹ q̄ʒ Zachariaſ q̄ ſcā ſcōꝝ īgreſſus: nihil aliud poſtulabat. ſic̄ ꝟ ba euāgelij ibidem īſinuāt. Exaudita ē orō tua cū cetīs q̄ ſequit̄. Luc. i. τc̄. 3° rōe mutue di lectōiſ. Sic̄. n. xp̄i τ ꝟgīs erat una caro ſꝫ Aug. Ita ꝟgīs τ xp̄i erat vn⁹ amor. ſꝫ xp̄s ſup oēs di lexit ſuā mr̄ez. vt pꝫ ī paſſiōe. ḡ τ ꝟgo ſūme dile xit xp̄m. ſꝫ xp̄s ſūme amauit τ affectauit hūani ḡnis redēptōꝫ. quia ſponte ſe obtulit. ad phil̄. ij.

Humiliauit ſemetip̄m fact⁹ obediēs vſꝫ ad mort̄ ḡ τ ꝟgo ſūme debuit idē affectar̄ τ amar̄. q̄r τc̄.

Scd̄o ꝑncipalr̄ hec ꝯclō ꝓbat̄ auctē. Audi Ber. in q̄dā ſmone. Hec eſt ingt q̄ toti⁹ mundi ſalutē obtinuit: reparatōez oīuꝫ īpetrauit. Cōſtat n. ipaꝫ ꝓ hūano ḡne fuiſſe ſollicitā: cui dcm̄ fuit Inueniſti grām apud dñm. grāꝫ vtiq̄ʒ quā q̄re bas. h̄ ille. Tertio hec ꝯclō ꝓbat̄ exēplo. Si n. xp̄s in vētre adhuc exñs mr̄iſ Joāni baptiſte tantū ꝯtulit lumē: vt ī vtero mr̄is exultaret: ſā ctoꝝ patrū deſideriū ꝑ xp̄m ſentiēs adimpleri: q̄to magis in ꝟgine debebat eē cum xp̄o cōio aioꝝ. Ob h̄. n. ꝟbū eternū hūanauit: ꝑꝑ nimiaꝫ charitatē: quā erga nām hūanam hēbat. nec ho rā videbat vt hūanaret. Quod cū hūanaſſet: q̄ʒ tum credis in ꝟgine deſideriū illud pficiēdi fu iſſe augmētatū. Certe nihil magis. vnde q̄ʒ re cte hic exclarare libet illud Luce. xi. Beat⁹ vē ter qui te portauit: τ vbera que ſuxiſti. Et hec ſufficiant pro ſecunda concluſione.

De gaudijs virginis concluſio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Nūq̄ʒ fuit aut nūq̄ʒ erit mr̄ que tantā ꝯſolatōez τ leti tiā hēret de filio ſic̄ glorioſa ꝟgo d̄ ſuo dulciſſimo Jeſu xp̄o. Septē ſolēt in ḡnali vir giniſ aſſignari gaudia. Primū gaudiū dr̄ ſalu tatōis. Scd̄m dr̄ viſitatōis. Tertiū dr̄ exul tatōis. Quartū dr̄ adoratōiſ. Quintū dr̄ pre ſentatōis. Sextū dicit̄ inuentōis. Septimū dr̄ glorificatiōis. Primū dr̄ ſalutatiōis. q̄ñ. ſ. angelus ad eā venit dicēs. Aue grā plēa Luc. ꝑ. Scd̄m dr̄ viſitatōiſ. q̄ñ. ſ. ꝑ gaudio ſue gra uidatōis viſitauit Eliſabeth. Luc. ꝑ. Exurgēs Maria τc̄. Tertiū dicit̄ exultatōiſ. q̄ñ. ſ. filiū pariēs: cantātes audiuit angelos. Gloria in ex celſis deo. Luc. ij. Quartū dr̄ adoratiōis. q̄ñ tres reges. ſ. venerūt cū munerib⁹ adorare dñꝫ Math. ij. Quintū dr̄ pſītatōis. q̄ñ. ſ. xp̄m ī tē plo pſītans. Simeonē annoſū cantantē audiuit Nūc dimittis τc̄. Sextū dr̄ inuentiōis. q̄ñ. ſ. xp̄m in medio doctoꝝ ſedentē inuenit. Luc. ij.

Septimū dr̄ glorificatōis. q̄ñ. ſ. gl̄oſa ī corpe τ aīa in celis fuit exaltata: τ cum filio ſuo gl̄oſe ſublimata: vt tꝫ fides nr̄a. Hec ſūt cōiter ſepteꝫ gaudia: q̄ de xp̄o Jeſu hūit hec dulciſſima ꝟgo. An credis aīa mea plura q̄ʒ ſeptē gaudia fuiſſe. Ubi gaudiū q̄ñ xp̄ſ reſurrexit? Pie. n. credim⁹ xp̄m ipſam ꝑ oībus uiſitaſſe: vt deo duce dicet̄ Ubi gaudiū q̄ñ illū ſiſ̄ cum diſcipul̄ vidit celos gl̄oſe aſcendē. Propterea int̄ oīa ꝟginis gau dia de xp̄o: tria ſingula⁴ volo aīa m̄a notes: mē tiq̄ʒ tradas. Primū fuit ſcē electōis. Scd̄m fuit ſcē liberatōis. Tertiū fuit ſcē repationis.

Primū inq̄ʒ ſingulare gaudiū qd̄ ꝟgo gl̄oſa hūit: fuit ſcē electionis. Quale q̄ſo putas fuiſſe gaudiū: q̄ñ ſe ī matrē dei: lꝫ ſe r̄putaret indignā electā audiuit. venit nāq̄ʒ āgelus ad eā facie ru tilāti: ſmone teribili. i. ꝯſueto: ad ꝟginē hūilimā τ ꝯtemplantē: τ ait. Aue grā plena. Et nō dixit aue Maria. Et hoc triplici rōne. vꝫ. Prio ꝑꝑ

ꝟginis excellentiā. Scd̄o ꝓpter ꝟginis digni tatē. Et tertio ꝓpter ꝟginis ſingularitatem.

Prio ꝓpter ꝟginis excellentiā. Excellenteſ n. pſonaſ cū ſalutam⁹ nomē tacem⁹: τ eoꝝ excel lentiā noīamus. vt aue rex. ſalue pat̄. Excellen tia aūt ꝟginis erat grē plenitudo: q̄ tota ſe infu dit: τ ceteris ꝑ partes: vt dicūt ſancti oēs. iō ait. Aue grā plena. Scd̄o nomē tacuit ꝓpt̄ ꝟgīs dignitatē. Cū. n. q̄s ad dignitatē ꝓmouet̄: vſita tū nomē relinquit̄: τ nom̄ dignitatis ꝓmotū vo camus. vt hic eſt prior. hic eſt abbas. hic eſt ep̄s τc̄. Excellentia aūt ꝟginis erat grē plenitudo. iō merito ait. Aue grā plena. Tertio nomen tacuit ꝓpter ꝟginis ſingularitatem. Non. n. ad virginē miſſuſ eſt āgelus ſicut ad Mariā: ſꝫ ad grā plenā. iō ait. Aue grā plena. Sꝫ eccleſia in hac ſalutatōe nomē addit. q2 Mariā ꝓ ſuo ſin gulari ſidere tꝫ. Maria. n. idē ſonat qd̄ illūiata. Tu igit̄ hic aīa ꝯſidera q̄to gaudio qd̄ explica re nō poſſuꝫ: ſpūs ꝟginis exultare d̄bebat. Au di mirā exultatōez. Magnificat aīa mea dñm. Et exultauit ſpūs meus ī deo ſalutari meo. O felix exultatio. Hāc Adā cū ceteris ſuiſ poſter] flagitabant: expectabāt: τ ſūmopere cupiebāt. Credo profecto aīa cara: ſi ſancti patres diſpu tationē virginis cuꝫ angelo audiſſent: vno ore clamaſſent. O virgo glorioſa reſponde verbū τ ſuſcipe verbū. profer verbū trāſitoriū: τ ſuſci pe eternū. tuū corruptibile: iſtud eternū. Qd̄ ē iſtud tam expectatū verbū. Ecce ancilla dñi: fi at mihi ſecundū verbū tuuꝫ. quo in inſtanti: vt dicunt ſancti formatū fuit xp̄i corpus τ anima: ſimulq̄ʒ eodē in inſtanti verbo vnita: τ corpori infuſa. ita ꝙ non prius tempore fuit caro facta q̄ʒ verbū vnituꝫ. nec prius aīa creata τ infuſa: q̄ʒ caro aſſumeret̄. ſed ſimul generato corpore τ aīa creata: τ verbo vnita τ aſſumpta. vt docꝫ aurelius Aug. ī li° de fide ad Petruꝫ. τ ponit̄ in tertio ſententiaꝝ. di. v. quare τc̄. Et ſic hēs primū gaudiū. Secundū principale gaudiū glorioſe virginis fuit ſancte liberationis. Quā tam credis letitiā in cōde virginis ſubortā: quā do conferenſ in corde ſuo ꝯſiderabat ex fructu ventris eius totū genus humanū liberari? Nā ſi magnū gaudiū eſt angelis dei: ſuper vno pec catore penitentiaꝫ agente. Luce. xv. Quantū maius reſultare debebat ſuper totā naturā hu manā reconciliatā. Quid. n. Luc. xv. per ouem perditā: dominus inſinuare voluit: τ inuentam niſi humanū genus: qd̄ ad vnitatez ſuppoſiti aſ ſumpſerat: τ ſaluauit qd̄ perierat. O ingratum humanū genus. Audi Aug. cōtra quinq̄ʒ hēſes. Cū eſſes inimicus patri ait Jeſus: reconciliaui te per me. cū inter montes τ ſiluas errareſ: que ſiui te. hūeriſ meiſ appoſui te. patri meo reddidi te. laboraui. ſudaui. caput meuꝫ ſpinis oppoſui. man⁹ m̄as clauiſ obieci. Lācea pect⁹ meū apuit tot nedū iniurijs ſed aſpitatib⁹ laceratus ſum. Sāguinē meū fudi. aīaꝫ meā. i. vitā meā poſui: ut ꝯiūgerē te mihi. τ tu diuiſiſti a me o paupcla

ſia zc. Tertium gaudium virginis glorioſe fuit ſancte reparationis. Ingenti nãq3 gaudio ſpiritus virginis exultabat qñ ſe mrẽm dei electã audiuit: ꝙ fructu eius humanũ gen⁹ captiuũ liberaret: ſed ſũmopere exultauit ꝙ eius fructu ãgeloꝝ ruïa rſtaurari d̃bebat. ad col'. iij. Pacificãs p ſaguinẽ ſuũ: q̃ i celis: z q̃ in terris. Que in terris. i. humanũ genus. p⁴ Jo. iiij. In h⁹ cognoſcim⁹ charitatẽ dei. qñ ipe p nobis poſuit: z miſit filiũ ſuũ propitiatorẽ pro peccatꝭ noſtriſ. Et ante hoc ſic ait. In hoc apparuit charitaſ d̃i in nobis. qm̃ filiũ ſuum vnigenitũ miſit deus in mundũ: vt viuamus per eũ. Sc̃do pacificauit que in celis. i. ruinã angelicã. ad Hebre. ix. Per ꝓpriũ ſanguinẽ itroiuit. Et nõ ꝙ licet p ſanguinẽ ſuũ angelicã ruinã reparauerit: nõ tñ angelicã nãm liberauit. ad Hebre. ij. c. nuſq̃. n. ãgelos apprehendit: ſed ſemen Abrahe. Qd̃ Nicolaus de lira ſic exponit. nuſq̃. n. angelos apprehẽdit i. in nulla ſcriptura legiẽ angelicã nãm apprehẽdiſſe. vñ nec ẽt nãm angelicã liberauit. Et hui⁹ rei aſſignat imediate plures rõnes dicẽs. Prima rõ quare angelicã nãm nõ liberauit: fuit. qꝛ angelus per ſe ſine alio inſtigante cecidit. iõ nõ debuit per aliũ reuelari. Sc̃da rõ. qꝛ tota nã humana cecidẽat: z ita fruſtraretẽ hõ totaliẽ ſuo fine: niſi humana nã repareẽ. nõ ſic tota angelica nã cecidit: ſed in pte. Tertia rõ. qꝛ repatõ angelice nature nõ ꝓficeret vniuerſitati: ſicut reparatio humane nature. In h̃. n. ꝙ nã hũana reparaẽ: quaſi tota vniuerſitas reparaẽ. qꝛ hõ ẽ oïs creatura in gñe. nõ ſic angelus. Quarta rõ. qꝛ angelus non põt eſſe ſine propria pſonalitate. Ex duab⁹ ãt pſonis nihil fit. hõ ãt põt eẽ ſine propria pſonalitate. z iõ põt nã humana ſubſiſtere in pſona dĩna: z ex ipſis fieri unũ. Iſtiſ. n. rõnibus nuſq̃ angelos apprehendit: ſed ſemen Abrahe. i. carnẽ de Abrahã apprehendit. q̃ſi. ſ. longe fugientẽ. Iſa. xlj. Semen Abrahe amici mei: in q̃ apphendi te. Et dicit Abrahe poti⁹ q̃ alteri⁹. qꝛ ei p̃mo fcã eſt ꝓmiſſio. Geñ. xv. In ſemine tuo benedicenẽ oẽs gẽtes. hec ad litteraꝫ ponit Nicolaus. Ex qbus oïbus pꝫ ꝙ nãm angelicã lꝫ reparauerit: nõ tñ liberauit. Sed q̃riẽ an numer⁹ ſaluandoꝝ ſm̃ numerũ ruentiũ angeloꝝ eſſe debeat: an maior. Et hãc. q. mouꝫ magiſter in tertio di. ix. Et vere ſi Aug. i enchiridion intueor: mihi apparet hanc nõ determiare q̃õnẽ. Ait. n. ſic. Supna Hierlm mr̃ nr̃a ciuitas d̃i: nulla ciuiũ ſuoꝝ numeroſitate fruſtrabiẽ aut vberiore ẽt copia fortaſſis regnabit. Neq̃ n. numeꝝ: aut ſcõꝝ hoïuꝫ: aut imundoꝝ d̃monũ nouim⁹: in quoꝝ locũ ſuccedentes filij catholice mr̃is: q̃ ſterilis apparebat in terriſ in ea pace de qua illi ceciderunt ſine vllo tpis termino ꝑmanebunt. Sed illoꝝ ciuiũ numerus: ſiue q eſt ſiue qui fuit: ſiue qui futurus ẽ: in ↄtemplatiõe eius artificis eſt: qui vocat. i. nominat ea q̃ ſũt: tanq̃ ea que nõ ſunt. hec ille. Super quã partẽ dñs Bona. dicit ꝙ numerus ſaluandoꝝ: excedit numeꝝ ſpirituũ reproboꝝ. Et h̃ probat tali rõne: cũ in hac mortali vita quidã ad tantã meritoꝝ excellentiã nõ peruenerint: vt exaltẽtur ad angeloꝝ choros: ſed meritis xp̃i ſaluati decimũ gradũ tenent. ↄſequenſ ẽ: vt vltra angeloꝝ choros decim⁹ aſſigneẽ chorus. Alij vero q̃ meritis proprijs diuina gratia ſuffulti coronã rgni adepti ſunt: ſm̃ qd̃ maiora gratuita dona ſuſcipiunt in vita: ſic z in gloria ſcõꝝ angeloꝝ vacuas ſedes replent. vñ ſicut de ſingulis ordib⁹ aliqui ceciderunt: ſic z ſinguli ordines p hoïes reſtaurabunẽ. q̃re zc. Et ſic hẽs tres iocundatões z exultationes ꝟginis glorioſe. q̃re zc. Et h̃ ſufficiant pro h̃a parte huius ſermonis.

De ſublimi ↄditione z qualitate ꝟginis glorioſe conſideratio tertia.

Tertio loco gloſe mĩnitatis excellẽtẽ qualitateꝫ videamus. vbi ẽt tres faciamus more ſolito cõclões. vꝫ. Prima conclõ eſt iſta. Ex hac ſingulari maternitate glorioſa ꝟgo tantã ſuſcepit grãm: q̃ta eſt poſſibilis humane creature ſuſcipere: z deo glorioſo infundere. Secunda concluſio eſt. Et licet gradus dignitatis faciat ſupbire: tñ ꝟgo glorioſa tñ ex hac maĩnitate ſe humiliauit: q̃tũ humane nature eſt poſſibile imaginari. 3ᵃ conclõ. Et licet ꝟgo glorioſa regẽ oĩum genuerit: z eius ſit mr̃ precioſa: tñ nũq̃ fuit: aut nunq̃ erit indiuiduũ humanũ pauperius.

De plenitudine grẽ ꝟginis conclõ prima.

Recipe primã conclõnẽ zc. ut. s. Hec cõclõ probaẽ rõne: auctẽ: z exẽplo. Rõe ſic. quandocunq̃ eſt aliquot agens: potẽs agere in aliquot ſubiectũ: tanto perfectius agit: ſi nõ eſt impeditum: quanto ſubiectũ perfectius erit diſpoſitũ ad illud agere. ſed deus ẽ perfectiſſimũ agens: potens omne qd̃ nõ implicat ei contradictionẽ: z virgo glorioſa eſt ſubiectum ſufficienter diſpoſitũ ad poſſe recipẽ oẽm diuine gratie influxum: z nõ eſt impedita. ergo omnẽ grãm poſſibilem deo creature infundeẽ virgo glorioſa ſuſcepit. z nõ videtur ꝙ in alio actu q̃ hoc eſt facta mater dei. ergo zc. ↄñã nõ. z añs declaratur exemplo ſolis. quanto enĩ ſubiectum eſt diſpoſitum: tanto magis formã lumis z lucis imprimit. ideo aquila altiſſime volitans in lumine ſolis confortaẽ: z veſpertilio illud horret. Sic z bñdictus deus ſm̃ creataꝝ reꝝ diſpoſitionẽ ſue lucis graꝝ cõmunicat claritatẽ. qm̃ nihil aliud diuina gratia eſt q̃ quidã diuine bonitatis radius diuerſimode creaturis cõmunicatus. Quibuſdam enim creaturis gratie ſue copiam cõmunicat: illis dando eſſe: z conſeruãdo. quibuſdam dando eſſe z viuere. quibuſdaꝫ eſſe viuere z ſentire. quibuſdaꝫ eſſe viuere ſentire z intelligere. nõ tñ ſic cõmunicat: vt ea vſq̃ ad intima tranſeat cognitionis lucem largiendo. quia non eſt eis capacitas nature data ſicut z ſol q̃uis lapideꝫ illuminet: nõ tamen ſic ut cognoſcat. quia oculos non habet. Soli autẽ homini lucem ſue claritatis oſtendit et tribuit cognitiuã. z ſm̃ h̃ hõ diciẽ oïs creatura in generẽ. vt dictũ eſt in ↄclõne p̃cedenti. Nã cũ lapidib⁹ cõïcatur hõ in pticipatõe eſſendi: cũ plantis ĩ viuere: cũ aïalib⁹ z beſtijs in ſentire: ſed cũ ſeipſo z angelꝭ pticipẽ facit in intelligẽ. vñ qlibet hõ nã ẽ intelligẽs. i. ad intelligendũ apt⁹. z niſi hõ obicẽ ponat: tãta põt intelligẽtia irradiari. vt ſup hũanũ ſenſũ z nẽ capacitatẽ plura cog̃ſcet. Q̃obreꝫ peccatores paꝝ aut nihil de diuis intelligũt. qa ſue mẽtis oculis obicẽ ponũt. ſicẽ z hõ oculos obſtruſos tenẽs nõ videt: qa vidẽ ñ placet: z obicẽ ponit. Propẽea diciẽ. i. Cor. xiiij. Qui ignorat ig̃norabiẽ. ſ. ante iudicẽ. z p̃s. Noluit intelligẽ vt beñ ageret. Quare manifeſtũ eſt ꝙ bñdictus de⁹ ſꝫ ſubiectoꝝ diuerſoꝝ capacitatẽ: gratiaꝝ ſuaꝝ lucẽ nõ occltat. Et poſtea accipiaẽ minor. ſ. ꝙ ꝟgo fuit ſubiectũ ſufficiẽter diſpoſitũ ad poſſe recipe oẽm diuine grẽ influxũ. ſ. creatuẽ poſſibilẽ. Nũq̃ hec ꝓfecto bñdicta ancilla diuinis luminibuſ obicẽ poſuit: nec deũ aliq̃ vnq̃ peccatoꝝ generẽ q̃uis mõ offendit: vt dictuꝫ eſt in 3ᵃ ↄclõne p̃me ptis h⁹ ſmonis. g̃ neceſſe ẽ ↄcedẽ: vt ſup oẽs grã diuini lumis ei⁹ aïaꝫ ꝑluſtrauerit. iõ Maria illuminata dr̃. Sc̃do hec ↄclõ ꝓbaẽ auctẽ. Audi Hiero. in ſmone de aſſũptione: Ceteriſ ingt per ptes grã: Marie ꝟo ſe totã infudit grẽ pleĩtudo. Audi Ber. in ſmone. Per te ingt ꝟgo ſcã celuꝫ ĩpletũ eſt: infern⁹ euacuat⁹ eſt: reſtaurate ruine celeſtis Hierlm: expectãtib⁹ miſeris vita pdita data eſt. Ex qbus correlarie inferunẽ treſ ꝟitates. Prima eſt iſta. Q̃ oẽs ob h̃ fulgẽti ſidereẽ lum̃ ſuſcipiũt. Nã p illã tubã Joãniſ bap. dicẽtẽ. Ecce agnus dei. Andreas credidit. per Andreã Petrus. p Petꝝ Roma. p Romã credidit vniuerſus mundus. g̃ a p̃ ad vlti.ᵐ p Joãnẽ credidit vniuerſuſ mũd⁹. ſꝫ a q̃ Joãnes lum̃ accepit niſi a ꝟgine in ventre portãte ſolẽ: dũ Eliſabeth eius matrẽ ꝟgo glorioſa viſitauit. vñ z in vẽtre exultauit. Luce p̃. O glorioſa illuſtratio: nondũ erat nat⁹: z iã ſanctificat⁹: z ꝓpheta: z pluſq̃ ꝓpheta fact⁹ zc. Sc̃da ꝟitas eſt ꝙ virgo p grãm deo fuit magis vnita q̃ aliqs ſanct⁹. Nã ſolus xp̃us deo vnit⁹ eſt p vnionẽ hipoſtaticã: alij ꝟo oẽs p graꝫ. alio z alio mõ. Quidã cognitõe tñ. vt Hie. q clariſſime de deo ꝓphauit. z iõ ĩ vtero meruit ſcificari. Quidã cognitõe z d̃mõſtratõe: vt Joãnes baptiſta: q xp̃m ĩ vtero cog̃uit: z ad Jordanẽ xp̃m digito demõſtrauit. z iõ in vẽtre matris ſcificatus eſt: z pluſq̃ ꝓpha appellat⁹ eſt. Et ſic d̃ alijs. Uirgo aũt glorioſa: z fide cognouit: z digito z manu tetigit: z deũ verũ ſuo ĩmaculato vtero portauit. iõ nõ fuit in vẽtre ſcificata. qꝛ nlla erat ſanctificatõis cã. ſꝫ ab oĩ pctõ pſeruata. vt differret a p̃mis. z poſtea plena grã facta: vt ſemp ſtaret ĩmaculata. O q̃ bñ igiẽ diciẽ. gratia plena.

Tertia ꝟitas eſt ꝙ in xp̃o z in Maria: z ĩ mltis ſanctis fuit gratie plenitudo: ſꝫ alio z alio mõ In xp̃o per excellentiã tanq̃ in capite. In Stephano z alijs ſanctis per ſufficientiã tanq̃ in mẽbris: ſed in virgine per ſuperabundantiã: tanq̃ ĩ collo tranſeunte. Et hanc veritatẽ etiã oſtendit barbatus Hiero. in ſermone aſſumptiõis. Et ſic veritas iſtius ↄcluſiõis patet auctoritate z rõne.

Tertio eandẽ confirmemuſ exemplo. Legiẽ enĩ de beato Dionyſio: cũ ſemel vt virginẽ videret a domino ſuppliciẽ petiſſet: vt z ipſe in q̃daꝫ epiſtola ſua Joãni euãgeliſte directa oſtendit. z tandẽ obtenta gratia ſic dixit. Si diuinis littis eruditus nõ eſſem: z fide illuminatos oculos nõ haberẽ: aliud lumen ſub deo eſſe non crederẽ. h̃ ille. qr̃ zc. Et hec ſufficiant ꝓ preſenti ↄclõne.

De maxima ꝟginis humilitate ↄclõ 2ᵃ.

Recipe ſcḋam ↄclõnem. vꝫ. Etſi gradus dignitatis faciat ſupbire. tamẽ ex hac glorioſa maternitate virgo bñdicta ſe tantum humiliauit: q̃tuꝫ eſt poſſibile hũane menti imaginari. Primã huius ↄclõniſ partẽ tanq̃ per ſe notã noſtris tẽporibus relinquamuſ. Job xv. Ambulauerũt extento collo. Sed ſcḋam ꝓbemus. Et hoc tripliciter. ſ. rõne: auctoritate. z exemplo. Sed anteq̃ ad hec veniam⁹ prio diſtinctionẽ quandã humilitatis videamus. Eſt enĩ quedã humilitas mala: falſa: z deo inimica. z quedã bona. vera. z deo amiciſſima. z aliq̃ ptim falſa. z ptim mala. z ptim deo inimica. Humilitas tota mala z deo inimica eſt triplex. ſ. deiectionis. puſillanimitatis. z malignitatis. Deiectionis: vt cũ flagellis deus ſuperbiã mũdi ſternit. Iſa. xxv. Humiliabit gloriã Moab cuꝫ alliſione manuũ eius: z munimenta ſublimiũ murorum tuoꝝ concident: z humiliabunẽ z detrahentur ad terrã vſq̃ ad puluerẽ. z Oſee. vij. Humiliabitur iſrahel in facie eius: nec reuerſi ſunt ad dominũ deũ ſuũ: z non queſierũt eum zc. Secunda diciẽ puſillanimitatis. vt cũ quis veritatem dicere ptimeſcit: vel contra illã impugnantibus reſiſtere nõ audet. Eccl'. iiij. Noli eſſe humilis in ſapiẽtia tua: ne humiliatus in ſtultitiam ſeducaris. Inde. xi. q. iij. c. nolite. parã poſt principium dicitur. Non ſoluꝫ ille proditor eſt ꝟitatis qui tranſgrediens veritatẽ: pro veritate palam mendaciũ loquiẽ: ſed etiã ille qui non libere veritatẽ pronunciat: quã libere pronunciare oportet. aut non libere veritatẽ defendit: quã libere defendere cõuenit: proditor eſt veritatiſ. hec ibi Et ſunt ꝟba beati Criſoſto. Tertia mala humilitas diciẽ malignitatis. Eccl'. xix. Eſt qui neq̃ter ſe humiliat: z interiora eius plena ſunt dolo. p̃s. Pacem loquiẽ cuꝫ proximo: z occulte ponit inſidias. Humilitas tota bona eſt virtus queda: qua paſſio tendens ad magna: recta ratõe regulatur: ne paſſio irruat ſiue ratiõe in magna ſicut magnanimitas eſt qua regulaẽ paſſio ne d̃ſperatione retrahaẽ: ſꝫ recta rõne ꝓſequaẽ mag̃. Magnanimitas g̃ ĩpelit: z humilitas retrahit. Et de h̃ audi Ambro. ſup. p̃s. Qui pauptate inquit ↄtent⁹ ẽ: nõ ẽ ↄtent⁹ iniuria. z q põt pferre verbeꝝ penas: exagitaẽ ꝟbo ↄtumelie. z q põt

admiſtrationes ɔtēnere: volet ſibi aliquē honorificētia eē ꝑlatū. grande eſt in oīb⁹ tenē hūilitatis mēſuras. bona hūilitas: q̄ nihil appetēdo totū qḋ ɔtēnit adipiſcit̄. Et q2 deſideriū tendēt ad magna: inquātū eſt inordinatū: ē origo oīuꝫ maloꝝ. ꝑ ad Thi. iiij. Radix oīum maloꝝ eſt cupiditas. īo humilitas dr̄ retractiua oīum vicioꝝ: ſm quā quidē rōnē humilitas oīuꝫ ꝟtutū dr̄ fūdamentū. Audi Rabanū ſup Math. Cogitas inqt magnā fabricā ɔſtruē celſitudis: de fundamento ꝑus cogita hūilitatis. ⁊ quanto mai⁹ erit edificiū. tanto alti⁹ fodit̄ fundamētū. ⁊ Grego. omel. vij. Qui ſine hūilitate ꝟtutes ɔgregat: in ventū puluerē portat. Radix āt hui⁹ ſciſſime ꝟtutis ꝑncipal' int̄ oēs eſt ſuiipſius cognitio: ⁊ ꝯparatio illi cognitioni corrn̄dens. vn̄ ſatis hūilis ē q̄ eiꝑm hoīem ē cognoſcit: ⁊ viuit vt hō. qs q̄ſo: vt Criſo. ait. Beſtialiō hoīe rōnē hn̄s: ⁊ rōne nō vtens. ⁊. ꝑs. Hō cū in honore eēt: nō intellexit: cōparatus ē iumētis inſipientib⁹: ⁊ ſimil' fcūs eſt illis ⁊c̄. Hūilitas mixta eſt quedā corꝑalis demōſtratio: q̄ quis exteri⁹ nō interi⁹ hūiliatur: vt hoīb⁹ placeat: vt eſt hūilitas hypocritaꝝ. de q̄ dn̄s ait. Attendite a falſis ꝓphetis: q veniūt ad vos in veſtimētis ouiū: intrinſec⁹ āt ſunt lupi rapaces. ⁊ dr̄ mixta: q2 non totalit̄ eſt mala: nec totalit̄ deo inimica. Min⁹. n. malū eſt hūilitatē oſtēdere cū malicia: q̄ꝫ iniquitatē publice oſtēder̄. Propterea ꝑ occultis crib⁹ pn̄ia arbitraria ē. xxvj. q. vij. c. tēꝑa penitudis. ⁊ de pe. ⁊ re. c. iij. glo. ij. In manifeſtis āt ſuant̄ ſtatuta iuris. d̄ pe. ⁊ re. c. i. ⁊ ij. Dicit. n. ꝑmū. c. ſic. Manifeſta pccā nō ſunt occulta correctione purgāda. Sed iſta miſſa faciam⁹. His ſic notatis hūilitatē ꝟginis ꝓbem⁹. ſ. rōne: auc̄te: ⁊ ex°. Rōne ꝑ° ſic. quanto qs ꝟtuoſior ē: tāto dr̄ xp̄o eſſe ſimilior. ſed ꝟgo glo'ſa fuit ꝟtuoſiſſima: vt patuit in ɔcl'one ꝑcedenti. g̊ xp̄o debuit eē ſimilior. ſed int̄ cetās xp̄i ꝟtutes hūilitas ſcā potiſſima eſt. Math. xj. Tollite iugū meū ſup uos: ⁊ diſcite a me: q2 mitis ſū ⁊ hūmilis corde. vbi btūs Aug. ait. Nō dixit: diſcite a me mortuos ſuſcitare: ſiccis ꝑdib⁹ ſuper aq̄s ābulare: ſꝫ qḋ ait. Quia mitis ſū: ⁊ humilis corde. g̊ in h̄ ꝟgo debuit filiū imitari. ⁊ ſic in ceteris ꝟtutib⁹ excellentior ē: ſic in iſta excellat.

2° arguit̄ ſic. q̄nto qſq3 ꝑ grām deo ꝓpingor eſt: tāto ſibiipſi abiectior ⁊ hūilior. ſed ꝟgo glo'ſa oībus puris creaturis erat deo ꝓpingor. g̊ oībus hūilior. ɔn̄a nō cū maiori ꝑ btm̄ Greg. in li. moꝝ. Tāto inqt fit qſq3 vilior deo: q̄to ꝑcioſior ſibi. ⁊ tanto ꝑcioſior deo: q̄to ꝑꝑ eū vilior ſibi. Minor āt hui⁹ rōnis pꝫ ex ɔcl'one ꝑcedēti. Audi Iſido. de ſūmo bono. Paruulus inqt in ocul' tuis eſto: vt ſis magn⁹ in oculis dei. Tanto enī eris apud deū ꝑcioſior: q̄to fueris an̄ oculos tuos deſpectior. g̊ ⁊c̄. 3° arguit̄ ſic. Sūma vicia ſūme ſūt deteſtāda. g̊ ꝑ locū a ɔ̄rijs ſūma ꝟtus eſt āplectenda: Sūmū āt viciū eſt ſuꝑbia. q2 ſuꝑbis d̄s reſiſtit. g̊ hūilitas q̄ illi opponit̄ maxima eſt ꝟtutū. maxie āt ꝟtutes: maximū viꝫ decent. ſꝫ ꝟgo fuit oīuꝫ maxia. g̊ illi maxie hūilitas ſcā decuit. Audi Caſſio. ſup ps. Erubeſcāt inqt elati: vbi credūt locū hr̄e ſuꝑbiā: cū celū ⁊ trām videant ab hūilitate occupatū. Et idē ſuꝑbia inquit de angelo diabolū fecit: ⁊ hoīuꝫ mortē intulit: ⁊ ɔceſſa btītudine vacuauit ⁊c̄. 2° ꝑncipaliter h̄ ɔcl'o ꝓbat̄ auc̄te. Audi Bernar. Uirgo ꝟgitate placuit: ſed hūilitate cōcepit. Fcā ē Marie hūilitas ſcala celeſtis ꝑ quā de⁹ deſcendit ad terras. Itē audi Bedā in omel. Decebat inqt: vt ſicut ꝑ ſuꝑbiā Eue mors intrauit: ita ꝑ hūilitatē Marie uite introit⁹ panderet̄. Audi ⁊ btm̄ Hiero. in trāſitu ſuo. Maluit inqt de⁹ de btā Maria incarnari ꝑꝑ hūilitatē q̄ꝫ ob aliā q̄ꝫ tācūq3 ꝟtutē. Sic̄. n. ex ſola ſuꝑbie radice oīa oriūt̄ mala: ſic ex ſola radice hūilitat̄ oīa gn̄āt̄ bona. Audi ⁊ ipſā de ſeipſa teſtantē. Luc̄. i. Reſpexit hūilitatē ancille ſue. i. approbauit. 3° h̄ ɔcl'o pꝫ ex°. Nā eū viſitans angel⁹: mr̄ꝫ dn̄i uocat: ⁊ ipſa ſe humilē dn̄i ancillā ꝓfitet̄. Luc̄. ꝑ. c. Ecce ācilla dn̄i fiat mihi ſm ꝟbū tuū. Iō dicit poeta vulgaris. Quando deſti riſpoſta al meſſo ſancto. Ecco lācilla del ſignor dicendo. Le terrena ꝟita ſuo carnalmāto. Fece del ſangue del tuo cor prendendo. Sopra di te tanta grā infōdendo. Che ciaſcun āgel della ſoma altura. Ti ſe ſubiecto come bon fameglio. ⁊c̄. Et iſta ſufficiant pro preſenti concl'one.

De magna ꝟginis paupertate concl'o t̄tia.

a Ccipe t̄am ɔcl'onē. vꝫ. Et lꝫ ꝟgo glo'ſa regē ⁊ oīuꝫ dn̄m genuerit: ⁊ e⁹ ſit mr̄ ꝑcioſa: tn̄ nūq̄ꝫ fuit: aut nūq̄ꝫ erit idiuiduum ipſa pauperi⁹. Hec ɔcl'o ſilr̄ triplicit̄ ꝓbat̄. ſ. rōe: auc̄te: ⁊ ex°. Rōe breuit̄ ſic. Xp̄s fuit filius pauꝑrim⁹: ⁊ ſūme diligēs pauꝑtatē. Math. xij. Uulpes foueas hn̄t: ⁊ volucres celi nidos: fili⁹ āt hoīs nō hꝫ vbi caput ſuū reclinet. g̊ ⁊ mr̄ pauꝑrima eē debuit. Itē arguit̄ ſic. Boni diſcipuli bonā d̄bēt diſciplinā imitari magr̄i. ꝟgo Maria bōa: imo optīa fuit dn̄i diſcipula. g̊ magr̄i d̄buit imitari doctrinā. ɔn̄a nō cū maiori ⁊ minor tāc ſic. Hec āt fuit xp̄i optīa diſciplīa. niſi qs renūciauerit oīb⁹ q̄ poſſidet: n̄ pōt eē me⁹ diſcipul⁹ g̊ ⁊c̄. Audi Aug. d̄ cathecizādis rudib⁹. Eſuriuit xp̄s: q oēs paſcit. ſitiuit: ꝑ quē cauſat̄ ois pot⁹: ⁊ q ſpiritalit̄ panis ē eſurientiū: fonſq3 ſitiētiū. ab itinere t̄reſtri fatigat⁹ ē: q ſeipſū nobis viā fec̄ i celū: velut ouis obmutuit ⁊ obſurduit corā ɔuiciātib⁹: ꝑ quē mut⁹ locut⁹ ē: ⁊ ſurd⁹ audiuit. uict⁹ ē q de vicul' iſti mitatū nos ſoluit. flagellat⁹ eſt q oīuꝫ flagella doloꝝ ab hoīuꝫ corꝑibus expulit mortu⁹ ē: q mortuos ſuſcitauit ⁊ r̄ſurrexit nūq̄ꝫ moritur⁹ ⁊c̄. h' ille. Et ex h̄ꝫ⁴ rō formar̄ ſic. Ois ꝟe xp̄ian⁹ xp̄ꝫ imitari dꝫ. ſꝫ ꝟgo fuit ꝑfecta xp̄iana. g̊ xp̄ꝫ d̄buit imitari. Xp̄s āt fuit pauꝑrimus vt dc̄ꝫ ē. g̊ ⁊c̄. oīa iſta d̄ ſe patēt. Iñ Aug. ſic ait in li. de vita xp̄iana. Nomen inquit ille fruſtra xp̄iani ſortit̄: q xp̄m minime imitat̄. Quid enim prodeſt tibi vocari qḋ nō es: ⁊ nomen vſurpare alienū. ſꝫ ſi te xp̄ianū eſſe delectat q̄ xp̄ianitatis ſunt gere: ⁊ merito tibi nomē xp̄iani eſt ⁊c̄. 2° ꝑncipalr̄ hec ɔcl'o auc̄te ꝓbat̄. Obtulerūt pro dn̄o par turturū: aut duos pullos colūbaꝝ. qḋ pauꝑeꝝ erat ſacrificiū. 3° ꝓbat̄ exēplo. Nā ex bonitate fruct⁹ ⁊ q̄litate: q̄litas arboris ⁊ bōitas arguit̄. Math. vij. Bona arbō fruct⁹ bonos facit. ſꝫ xp̄us fuit fruct⁹ vētris Marie. Luc̄. i. Et bn̄dictus fruct⁹ vētris tui. ⁊ fuit pauꝑrimus. g̊ ⁊ arbor dꝫ eē pauꝑrima. ⁊ ſic pꝫ ɔl'o pn̄s. Bn̄ igit̄ dicere pōt hec glo'ſa ꝟgo. Hic ē fili⁹ me⁹ dilect⁹ in quo mihi bene cōplacui: q bn̄dictus cū patre ⁊ ſpiritu ſcō regnat in ſecula ſecl'oꝝ. Amen.

¶ Dn̄ica 2ª. xl. de ꝑdeſtinatōe ſmo in ordie. xij.

a Sſumpſit Jeſus

a Petrū Jacobū ⁊ Joānē: ⁊ duxit illos in mōtē excelſū ⁊ trāſfigurat⁹ ē an̄ eos. Math. xvij. Mira eſt dilectiſſimi hodierni euāgelij doctria. Plēs. n. xp̄s hēbat diſcipl'os. ⁊ tn̄ ad ſue trāſfiguratōis pādēdū ſecretū nō niſi tres. ⁊ nō q̄ſlibet tres. ſꝫ Petruꝫ. Jacobū. ⁊ Joannē aſſūpſit. Petr⁹ cognoſcēs interꝑtat̄. Jacob⁹ ſupplātatō. Joānes in q̄ eſt grā dei. vt myſtice ad ſupnā patriā ſcādendā iſinuet illa tria ſūmoꝑe eē nc̄cia. q̄s cū ſic viderit eligit ⁊ grām ꝑſtans ꝑdeſtinat ad vitā. Inde Aug. li° de ꝑdeſtinatōe ſcōꝝ ait. Predeſtinatio eſt diuine volūtat̄ ꝑ grām electio. Audi Paulū ad Ro. viij. Scim⁹ inqt q̄m diligētib⁹ deū oīa coopāt̄ in bonū: his q ſm ꝓpoſitū vocati ſc̄ ſci. Nā q̄s ꝑſciuit ⁊ ꝑdeſtiauit ɔformes fieri imagini filij ſui: vt ſit ipſe ꝑgenit⁹ in multis frīb⁹. Quos autē ꝑdeſtinauit hos ⁊ vocauit: ⁊ q̄s vocauit: hos ⁊ iuſtificauit. q̄s aūt iuſtificauit: illos ⁊ glorificauit. Et ad Eph. ꝑ. Elegit nos an̄ mūdi ɔſtitutiōeꝫ. ⁊ Jo. xv. ait dn̄s. Nō vos me elegiſtis: ſꝫ ego vos elegi. Altiſſimū. n. eſt h̄ negociū aīa cara: ⁊ non ꝑus indigēs inq̄ſitōe. De hac igit̄ ꝑclara ⁊ ſublimi ꝑdeſtinatōis mā: tres hodie faciam⁹ pulcherrimas ɔſideratōes. vꝫ. Scē ꝑdeſtinatōis āntecedētē ꝓuiſionē. Scē ꝑdeſtiatōis ſubtilē inueſtigatōeꝫ. Scē ꝑdeſtiatōis poſſibilē ruinatōeꝫ.

De diuina ꝓuidentia conſideratio prima.

f Ancte ꝑdeſtinatōis ꝑ ancedentē ꝓuiſionē videam⁹: Ubi tres ɔcl'ones faciam⁹. Pria ɔcl'o eſt iſta. Tāta eſt cūctoꝝ creatoꝝ ſūmi dei diligēs cura vt nihil dari poſſit: aut iueniri: qḋ ſua ꝓuidētia n̄ regat̄ ⁊ gubernet̄. Scōa ɔcl'o eſt iſta. Oia mala: vt guerre peſtilētie ⁊c̄. diuia ꝓuidētia eueniūt. Etſi ill' particularit̄ non ꝓuidet. nō tn̄ dicēdus eſt male ſeculū gubernare. Tertia ɔcl'o eſt iſta. Etſi cūcta diuia ꝓuidētia guberneīt̄: nō eſt tn̄ incōſonū ſi aliq̄ dicant̄ a caſu ⁊ a fortuna contingere.

Q cūta diuia ꝓuidētia gubernant̄ ɔcl'o ꝑ ͣ.

a Ccipe primā ɔcl'onē. ⁊c̄. vt ſ. Pro c⁹ ɔcl'onis declaratōe tres igram⁹ ꝟitates. Pria eſt. Quid eſt ꝓuidētia dei. 2ª Quō de⁹ cūctis reb⁹ ꝓuidē itelligat̄. 3ª ꝟitas Quō diuia ꝓuidētia dr̄ adipleri. Accipe ꝑᵃᵐ ſ. qḋ eſt ꝓuidentia dei. Dico ſꝫ Boet. in. iiij. de ɔſo. Prouidētia eſt illa ipſa diuia rō i ſūmo oīu ꝑncipe ɔſtituta: q̄ cūcta diſponit. Quā diffinitionē btūs Tho. in ſūma ɔ̄ gētiles declarādo diffinitionem fati a Boetio datā: ſic exponit dicens Ordinatio reꝝ in finē ſm ꝙ eſt i mēte diuia: nōdū reb⁹ īpſſa ꝓuidētia eſt. ſꝫ ꝟo ꝙ ē explicata i reb⁹ fatū dr̄. Et Dama. li. ij. c. xliij. Prouidētia i qt eſt volūtas dei ꝓpter quā oīa q̄ ſunt: ɔuenientē deductōeꝫ ſuſcipiūt. Et Aug. lxxxiij. q. iiij. ait. Prouidētia eſt lex eterna incōmutablr̄ manēs: q̄ tn̄ oīa mutabilia pulcherria gubernatōe moderat̄. Et Boeti⁹ vt ſ. De⁹ inqt ex alta ꝓuidētie ſpeculatiōe reſpic̄: ⁊ q̄cqḋ vnicuiq3 ɔueīat cognoſcit: ⁊ q̄ cōuenire nouit accōmodat. Quō h̄ fiāt: ⁊ quō diuia rō ⁊c̄. Quō diuia rō res ordinet i finē: oſtēdit Greg. li. xij. moꝝ. ſup illo ꝟbo Job. xiiij. Cōſtituiſti terminos ei⁹: q p̄teriri nō poterūt. dicēs. Nulla q̄ in h̄ mūdo hoībus fiunt abſq3 oīpotentis dei occulto iudicio eueniunt. Nā cūcta de⁹ ſecutura ꝑſciens an̄ ſecl'a: d̄creuit q̄liter ꝑ ſecula diſponant̄. Statutū qppe ē q̄tū huic mūdi ꝓſperitas ſequat̄: l' q̄tū aduerſitas feriat: ne electos ei⁹: aut imoderata ꝓſperitas eleuet: aut nimia aduerſitas grauet. Statutū q̄q3 eſt q̄tuꝫ in ipſa vita mortali tēporalr̄ viuat ⁊c̄. h' ille. Inde dn̄s ait. Math. vi. Ne ſolliciti ſitis aīe vr̄e qḋ māducetis: aut corꝑi vr̄o qḋ induamini. Nōne plus corꝑ⁹ q̄ꝫ eſca. ⁊ iſra. Reſpicite volatilia celi: q̄m nō ſerunt neq3 nent: ⁊ tn̄ de⁹ paſcit illa. Ex quib⁹ appet ꝙ oīa diuia ꝓuidētia gubernent̄: ſiue ſint nc̄cria: ſiue ɔtingētia: ſiue nālia. ſiue libera. ſiue bona. ſiue mala. ſiue caſualia. ſiue fortuita. Sap. xiiij. Tu aūt pater oīa gubernas prudētia. ⁊ Hiere. x. Qui fecit inqt terrā in fortitudine ſua: ꝑparat orbē in ſapīa ſua: ⁊ extendit celos prudētia ſua. Ad vocē ſuā dat mltitudinē aquaꝝ in celo. ⁊ eleuat nebulas ab extremitatibus terre. fulgura in pluuiā fecit: ⁊ educit ventos de theſauris ſuis. hec ibi. Inde Aug. li. viij. iij. q. ait. Sūmo deo cūcta bn̄ adminiſtrāte q̄ fecit: nīl inōdinatū in vniuerſo: nīl iniuſtū eſt: ſiue ſcientib⁹ nobis: ſiue neſciētibus. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ ꝑma ꝟitas. Scōa ꝟitas eſt quō de⁹ oībus rebus ꝓuidere intelligat̄. Pro cui⁹ declaratione nōnduꝫ ꝑ ſm btm̄ Tho. i. ꝑte ſūme. q. xxij. ꝙ oē bonū qḋ in reb⁹ creatis eſt: creatū ⁊ finituꝫ eſt. Tale aūt eſt duplex. ſ. bonū ſm ſubām. ⁊ bonuꝫ ordinis. Bonū ſm ſubām eſt ꝙ de⁹ creatis bonitatē impſſit. Gen̄. ꝑ. Uidit cuncta q̄ fecerat: ⁊ erant valde bona. ſ. ſm ſubām bonū ordinis eſt q2 oīa creata ad bonū finē ordīauit. Nō. n. ſufficeret: vt bona oīa creaſſet ſm ſubām: niſi ēt ad bonū finē ordinaſſet. 2° nōndū ſm eūdē ibidē. ⁊ vt etiā ꝓbat. xiiij. q. ar. v. ꝙ de⁹ eſt cā reꝝ ꝑ intellectū. Un̄ in h̄ differt nr̄m ſcire a ſcīa dei. q̄m ſcīa nr̄a cauſat̄ a reb⁹: ⁊ ſcīa dei eſt cā reꝝ. Si g̊ deus res ꝑ itellectū cāt: neceſſe eſt vt ordo reꝝ in finē ſit itellectū dei ꝑexn̄s. Hic aūt ordo reꝝ in finē: vt eſt intellectū dn̄o ꝑexn̄s ꝓuidētia dr̄

Et ſic ꝓuidentia ē ps prudētie:c⁹ ē ꝓpriū ordi nare aliq̄ in finē. vt ēt dicit pħus. vj.ethi. 3⁹ nōndū ſm eundē ꝙ ordinare aliq̄ in finē ↄtigit duplr. vno mō:qꝛ talia ordinat̄ in finē ſuipſi⁹. ⁊ h̄ mō bō dr̄ prudēs:q ſuos act⁹ recte ordinat ad finē vite ſue. ⁊ h̄ mō nulla ē in deo ꝓuidentia l̄ prudētia.qꝛ nihil ē in deo ordiabile in finē.imo oīa ordinat̄ in ip̄z:cū ſit vltim⁹oīuz finis. Alio mō dicunt̄ ordinari in finē reſpectu ſibi ſubdito rū: vt familia:regno:l̄ ciuitate. ⁊ ſic pr̄ filios ⁊ fa miliā caſtigando: docendo: monēdo dirigēs in finē bonū dr̄ prudens. Silr̄ dn̄i iuſte ⁊ ſcē ī tīor dn̄i pplos gubernātes:prudenter dn̄t. Math. xxiiij. Fidelis ſu⁹ ⁊ prudens:quēz ↄſtituit dn̄s ſup familiā ſuā. Et h̄ mō dr̄ eſſe ī deo ꝓuidētia. qꝛ p̄dicationib⁹:lectōib⁹:inſpiratōib⁹:caſtigatō nib⁹:⁊ ſimilib⁹ hoīes dirigit in finē. Et ſic pꝫ ſa ꝟitas. 3ᵃ ꝟi.eſt qūo dīna ꝓuidentia dr̄ adim pleri. Ad h̄ dico ſm eundē ꝙ lꝫ diſpoſitio reꝝ ī finē ſit a deo:tn̄ executio illi⁹ diſpōnis ⁊ ordinis eſt a reb⁹ creatis. Nā lꝫ ds qbuſdā cauſis ſecun dis ꝟtutē ꝓducēdi q̊ſdā effect⁹ dederit.tn̄ cū in ſuo itellectu hēat rōnē ēt minimoꝝ q̄ fiūt. ncc̄e eſt ꝙ ordinē illoꝝ effectuū in ſua rōe p̄habuerit ⁊ ſic nō ſolū res:ſꝫ ēt ordo ipſaꝝ in finē ē ſub di na ꝓuidentia. vn̄ qcq̄d fiet:⁊ q̊ ordīe fiet: ⁊ qūo fiet:oīa ſūt i intellectu dīno. ⁊ ſic intelligit̄ oīb⁹ ꝓuidē. Cētū āt ad executōꝫ illi⁹ ordīs ſic nō im mediate ꝓuidē dr̄. ſed ſūt aliq̄ media dīne ꝓui dentie.qꝛ inferiora p ſupiora gubernat:nō pp d̄ fectū ſue ꝟtutis:ſed pp abundantiā ſue bōitat̄. vt.ſ. dignitatē cāſitatis ēt ſuis creaturis cōicet. ⁊ vide mirabilē ordinē. Quibuſdā.n.reb⁹ cāas aſ ſignauit ncc̄ias: vt ncc̄io eueniāt. qbuſdā cās ↄ tingētes. vt ↄtingent̄ eueniāt. Et ſic qd̄ ds ordi nauit ncc̄io euenire:ncc̄io eueniet. ⁊ qd̄ ↄtingēt̄ ſilr̄ ↄtingent̄ eueniet. Hoīs āt libꝫ arbiᵐ ↄtin gens fecit. Eccl̄.xv. De⁹ ab initio ↄſtituit hoīeꝫ ⁊ reliq̄t illū in manu ↄſilij ſui ⁊c̄. ģ ⁊ e⁹ effectus erit ↄtingēs. Un̄ nō iſtā regulā gn̄alem. deus ſic hoīem ordinauit ī finē: vt gl̄a perfruat̄ etn̄a. ut dicit Aug. Executio ꝟo iſti⁹ ordīs a nobis eſt. Et do tibi h̄ exᵐ. Accipe vnū q p cōitatē aſſig tus ſit ſup vnā turrī ciuitatis: vt int⁹ ⁊ ex̄ ciuita tē videat: ⁊ picula futura ↄſideret. hic ꝓſpiciēs ecce ab vna pte ciuitatis ingens bellū erga ci uitatē venire ↄſpicit. cāpanā pulſat: ⁊ clamat. a larme: alarme. Itē ſi viderit accenſū in aliq̄ do mo ignē: imediate currit ad cāpanā ⁊ ſonat: cla matq̄ꝫ. fuocho: fuocho. Sicq̄ꝫ de alijs caſib⁹ poſ ſibilib⁹. Hic hō pulſando ⁊ vociferādo ſaluti ꝓ uidet ciuitatis. Sed executio iſti⁹ ciuitat̄ incū bit pplo. Sic ad ꝓpoſitū ſtat gl̄oſus ſūmuſq̄ꝫ cū cta ꝓſpiciens ex alto: ⁊ die noctuq̄ꝫ ad ↄſcie ho ſtiū clamat: vociferat: pulſat. Apoc̄. iij. Sto ad hoſtiū ⁊ pulſo. ⁊ q̄d ait. Reuertē: reuertē: reuer tē ſunamit̄.i.aīa deſuiata. Reuertē iq̄ꝫ a pccō cogitatōis: reuertē a pccō locutōis. reuertere a pccō opis. reuertē a pccō p̄ue ↄſuetudis: ⁊ ītuea mur te. ps. Oculi dn̄i ſup iuſtos: ⁊ aures eius in

p̄ces eoꝝ. Et dicit reuertē. qm̄ pccm̄ ē auerſio ab incōmutabili bono: ⁊ adheſio ad ↄmutabile bonū ſm Aug. Ecce aīa cara ꝙ ds tue ꝓuidet ſaluti. tua mō īteſt iſtā ꝓuidentiā executiōi mā dare. Et ſic ds clamat: ⁊ obaudis: ⁊ p dīuia pgis ⁊ dānaris. c⁹ q̄ſo culpa. ꝓuer. p. Uocaui inq̄t dn̄s ⁊ renuiſtis extendi man⁹ meas: ⁊ nō fuit q aſpi ceret. oē ↄſiliū meū deſpexiſtis: ⁊ increpationes meas noluiſtis. Ego q̊ꝫ in interitu vr̄o ridebo ⁊ ſubſanabo vos. Cū vobis qd̄ tīebatis aduenēit cū venerit repētina calamitas: ⁊ interit⁹ q̄ſi tē peſtas ingruerit. qn̄ venerit ſup vos tribulatio ⁊ āguſtia. Tūc inuocabūt me: ⁊ nō exaudiā. ma ne ↄſurgēt: nō inuenīēt me: eo ꝙ exoſā hūerūt diſciplinā: ⁊ timorē dn̄i nō ſuſceperūt: nec acq̄e uerūt ↄſilio meo. ⁊ detraxert̄ uniuerſe cogitatō ni mee. Comedēt igit̄ fruct⁹ vie ſue ſuiſq̄ꝫ ↄſilijs ſaturabūt̄ ⁊c̄. Et c⁹ erit defect⁹. nōne tu⁹: q ob audiſti vocē dn̄i. ps. Nō audiuit ppl̄s vocē me am: iſrl̄ nō ītendit mihi. Iñ ꝓpħa dn̄ꝫ exorabat dicēs. Da mihi intellectū ⁊ ſcrutabor legē tuā: ⁊ cuſtodiā illā in toto corde meo. Et dn̄s rn̄det. Intellectū tibi dabo: ⁊ īſtruā te: firmabo ſupeꝛ te oculos meos. Sꝫ ſi hodie hoīes incōſiderate viuūt: nec p̄dicatōes freq̄ntāt: nec fidelia ↄſilia q̄runt: ſed ocul̄ clauſis dīnā ꝓuidētiā executiōi mādare puicurāt: ⁊ poſtea in baratrū mergunt̄ dānati. Cui⁹ q̄ſo culpa. an dei. Uult.n. ds oēs hoīes ſaluari. i. Thi. ij. ⁊ neminē violētat: nemi nē bn̄facē cogit. ſꝫ oīb⁹ volētib⁹ miſicordie ſue lum̄ nō occultat. Exēplo ſolis. q lꝫ oēs illūinare ſit apt⁹. tn̄ q oculū claudit. lum̄ nō recipit ſolis. Sic ds inquantū in ſe ē: patus ē ſaluare oēs. ⁊ gn̄alr̄ oīb⁹ de mō ſaluādi ꝓuidet. tn̄ hoīes q ob ſtaculū ponūt neq̄q̄ꝫ ſaluat. Quare ex his ſatis claret q̄liter oīa dīne ꝓuidentie ſubdant̄. Et ſic pꝫ conclo prima in nomine dei.

Qualiter deus tribulationes ⁊ flagella cur rere ſinit. nec tn̄ propter hoc non dicitur rebus non prouidere conclo ſa.

a Ccipe ſam conclōnē. vꝫ. Oīa mala vt guerre peſtilētie ⁊c̄. dīna ꝓuidētia eue niūt. ⁊ſi ill̄ pticularit̄ nō ꝓuidet. non tn̄ dicend⁹ ē male ſcl̄m gubernare. Mirāt̄.n. plu rimi dicētes. Si ds cūcta q̄ futura ſūt. anq̄ꝫ ſint p̄uidet. q̄re ill̄ ne fiāt nō ꝓuidet. Meli⁹.n. ē āte tp̄s occurrere q̄ꝫ p⁹ vuln⁹ datū rmediū adhibē. vt dicit Seneca de morib⁹. ⁊ Boeti⁹. iiij. de cō ſola. ait. Nō qd̄ an̄ oculos ē ſuffic intueri. reruꝫ exit⁹ prudētia metit̄. Et Ar. d̄ ſecretis ſecretoꝝ ad Alexanᵐ ait. Sis ꝓuid⁹ in ꝓuidēdo q̄ pn̄t ↄ tingē. nā cū euenerit. tūc ſciēt hoīes ꝙ oculi tui ꝓcul videāt. ⁊ pp h̄ tuā laudabūt ſapiāꝫ ⁊ caue būt tuā offende maieſtatē. Cur igit̄ oīa mala ex cidia depopulatōes ⁊ hmōi mala cernat. ēt cla rius q̄ꝫ i ſeipſis ſint. q̄re ds nō adhibet reb⁹ his. vt poſſet rectū ipedimētū. Si.n. q̄ſdā ocul̄ cer neres anīa mea depopulatas Italie ciuitates vix lachrymas ↄtineres. Nōne ds me⁹ an̄ ipoꝝ euentū cernebat illa. An oculi tui caliginoſi ſūt

non.n. bono ⁊ recto ſufficit ꝓuiſori vtilitatē q̄rē reꝝ: ſꝫ etiā oꝫ ⁊ q̄ pōt ipedimēta: ⁊ cūcta nociua ſubmoueat. ⁊ ne fiant alia obicē ponē. vt pꝫ ↄſi derāti. Quare cū de⁹ bon⁹ ſit ſecl̄i rector videt̄ illū non tn̄ ſuaꝝ creaturaꝝ ſalutē querē debēt. ſed etiā nociua tollē: ⁊ ↄ poſſibilia incōmoda re mediū adhibē. ģ aut nō videt incōmoda iſta an̄ q̄ꝫ fiant: aut male illis dicit̄ ꝓuidē. Sꝫ abſit aīa alteꝝ aut vtrūq̄ꝫ iſtoꝝ de deo affirmari. Reſpi cit.n. de⁹ vias hoīs: ⁊ oēs greſſus illi⁹ ↄſiderat. Prouer. v. Qm̄ oculi ei⁹ mlto plus ſunt lucidio res ſole: ⁊ circūſpiciētes oēs vias hoīum: ⁊ ꝓfū dum abyſſi: ⁊ hoīum corda intuētes in abſcōdi tas ptes. Eccl̄iaſtes. xxiij. Proptēa nō aīa ſm hm̄ Tho. i. pte ſūme. q. xxij. ꝙ aliud ē iudicādū de ꝓuiſore vl̄i: aliud de pticulari. Particl̄aris n. ꝓuiſor q̊ad pōt p̄cauet: ne hiſ q̄ꝝ curā gerit qc q̄ꝫ accidat incōmodi: aut qcq̄ꝫ ſiniſtꝝ ſubrepat. Prouiſor aūt vl̄is quoſdā defect⁹ in aliq̊ pticu lari currē: aut accidē ſinit: ne ipediat̄ bonū toti⁹ vniuerſi. vn̄ alia ⁊ alia eſt rō vtriuſq̄ꝫ: ⁊ alt⁹ ꝓui dendi modus. Quare hāc accipe regulā gn̄alē. Q lꝫ mala q̄ fiunt ↄ nām pticularē ſinit. non tn̄ ↄ nām vl̄em toti⁹ vniuerſi. Defect⁹.n. vni⁹ ī bo nū cedit alteri⁹. l̄ etiā vniuerſi. Nā gn̄atio vni⁹ eſt corruptio alteri⁹. ⁊ ſic ſpēs reꝝ ↄſeruat̄ in eē O popule ſcelerate: q̄d guerre: q̄d peſtilētie h⁹ vel h⁹ ciuitatis. Quid ſtipēdiarij: ⁊ ſilia cuncta. Certe mala oīa ſunt: ⁊ heu qbus illa accidunt. Sꝫ optima ⁊ ſcā bona ſunt p reſpectū ad alia lo ca. qa illis flagell̄ āmoniti ppl̄i vicini: exēplo di ſcunt: ⁊ cauēt a dinis offenſis: qbus exigētibus tot mala accidē ſinit. O ppl̄e ſtulte. O gēs ceca audite q̄d nō timentib⁹ deū. p Hiere. c. v. dn̄s ↄ minet̄. Ecce inq̄t ego adducā ſup vos gentē de lōginq̄ dom⁹ iſrl̄. gentē robuſtā. gentē cui⁹ igno rabitis linguā: nec intelligetis q̄d loquat̄. Fare tra eius q̄ſi ſepulchꝝ patēs. vniuerſi fortes. ⁊ co medet ſegetes tuas. ⁊ panē tuū d̄uorabit. filios tuos: ⁊ filias tuas comedet. gregē tuū: ⁊ arm̄ta tua comedet vineā tuā: ⁊ ficū tuū. Et ↄteret vr bes mūitas tuas: ī q̄b⁹ tu hēs fiduciā gladio. Q ſi dixeritis. q̄re fecit dn̄s de⁹ nr̄ h̄ oīa. dicet̄ ad eos. Sic dereliq̄ſtis me: ⁊ ſuiſtis d̄o alieno ī tra vr̄a: ſic ſuietis alienis in tra nō vr̄a. Annūciate h̄ domui Iacob: ⁊ auditū facite in Iuda dicen tes. Audite ppl̄e ſtulte: q nō hēs cor q hētes o culos nō videtis: ⁊ aures ⁊ nō auditis. Me ģ n̄ timebitis ait dn̄s: ⁊ a facie mea nō dolebitis: q poſui arenā terminū mari: p̄ceptū ſempit̄nū: qd̄ nō p̄teribit. ⁊ ↄmouebunt̄ ⁊ nō poterūt. ⁊ ītume ſcent fluct⁹ eius: ⁊ trāſibunt illud. Populo autē huic factū eſt cor incredulū ⁊ exaſpans. receſſe rūt ⁊ abierūt ⁊ nō dixert̄ in corde ſuo: metuam⁹ dn̄m deū nr̄m: q dat nobis pluuiā tēporaneāꝫ ⁊ ſerotinā in tp̄e ſuo. plenitudinē meſſis cuſtodien tē nobis. Iniq̄tates nr̄e declinauerunt h̄: ⁊ pctā nr̄a ꝓhibuerūt bonū a nobis. h̄ ibi. Ecce ſatis ex his ꝟbis oñdit̄ ꝙ de⁹ gl̄oſus multa mala eue nire ſinit ꝓpter bonū vniuerſi. lꝫ nociua ⁊ dāno

ſa ſint qbus ↄtingūt. Inde Aug. in Encheridion ait. Oīpotens de⁹ nullo mō aliqd̄ malū ſinere: in opibus ſuis: niſi vt bn̄facēt etiā de malo. Et lꝫ hec ſatis clareāt exēplo. tn̄ h̄ etiā declaremus Quidā ciuitatis dn̄s p̄uidet ꝙ ſi vnū ciuē ſue ci uitatis gladio exponat. i. illū interficē ſinat: tota ſaluabit̄ reſpublica: ⁊ regni ſtat⁹. qd̄ ſi īpedierit cūcta fundit⁹ euertent̄. Manifeſtuꝫ eſt ꝙ hui dn̄o lꝫ illud hoīcidiū nō turbare: vt ppl̄s ſaluus fiat: ⁊ ſtat⁹. Debuit.n. vt gn̄alis ſui regni ꝓuiſor defectū illū non īpedire: vt in bonū cedet cōita tis. Sic ⁊ de⁹ multa mala in pticulari euenīr ſi ſinit: ne bonū īpediat vniuerſi. Ob quā ēt cām pentes p̄mos lꝫ caſuros p̄uiderit vt bonū incar natōis ꝟbi etn̄i gn̄ale eēt: nō īpediuit. Silr̄ ⁊ in de ꝓdimentū: iudeoꝝ ↄſiliū: xp̄i ↄprehēſionē: li gationē: ⁊ tādē mortē nō turbauit: vt cōe bonū redēptōis hēret̄. Sicq̄ꝫ de martyrib⁹ ſcīs alijſq̄ꝫ hmōi dicat̄. Et ſic pꝫ hec pn̄s conclo. quare ⁊c̄.

Q aliqua a caſu ⁊ fortuna eueniant: ⁊ quid ſit caſus ⁊ fortuna concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ↄcl̄onē. vꝫ. Etſi cūcta diui na ꝓuidētia gubernent̄. nō eſt tn̄ incon ſonū ſi aliq̄ dicant̄ a caſu ⁊ a fortuna ↄ tingē. Et hāc ↄcl̄onē itellige q̊ ad nos: ⁊ nō q̊ ad deū. qm̄ nihil ī deo cadit a caſu. Circa hāc ↄcl̄o nē tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟitas ē iſta. Quid ſit caſus ⁊ fortūa. 2ᵃ ꝟitas. An ſint idem caſus ⁊ fortūa. 3ᵃ ꝟitas. Qui ſint illi effectus q ꝓueniūt a caſu ⁊ a fortūa. Pria inq̄ꝫ ꝟi. ē iſta. Quid ſit caſus ⁊ fortūa. Ad cui⁹ declaratōeꝫ nō ſm pħm. ij. phi. ꝙ d̄ caſu ⁊ fortūa tres fuert̄ opi. Pria eſt negātiū ſimplr̄ fōtunā ⁊ caſū. dicētes nihil a caſu ⁊ fortuna ↄtingē. Et hēbāt duo mo tiua. vt ponit pħs ibidē. Primū motiuū erat Oē qd̄ fit: a cā d̄terminata fit. ģ nihil fit a caſu et fortuna. Et ſic an̄s ꝓbare itēdebāt. Si.n. aliq̄d a caſu ⁊ a fortuna fiēt: maxīe eēt inuētio debito ris. ſꝫ hoc nō: imo eſt a cā det̄minata. ꝓbat̄. qm̄ ſi ad foꝝ pgo emēdi l̄ vendēdi qcq̄ꝫ cā: ⁊ in foro debitorē inueniā. hmōi iuētio cām hꝫ det̄miatā ſ. me ad foꝝ iuiſſe emēdi l̄ vēdendi cā. Si.n. nō iuiſſē ad foꝝ debitorē nō inueniſſeꝫ. ģ nihil fit a caſu l̄ fortuna. Scd̄m motiuū eoꝝ tale erat. Quia ſapiētes antiq̄ nihil de caſu ⁊ fortūa dixe rūt. ģ nō ſunt ponēda. Phs aūt ibidē hanc de ſtruit opi. ⁊ negat ↄn̄aꝫ p̄mi motiui. ⁊ ↄcedit an̄s Et cā q̄re ↄn̄aꝫ negat eſt h̄. qm̄ oꝫ dicē ꝙ illa cā det̄minata ſit ſemp l̄ freq̄nt̄. ⁊ ꝙ poſita tali cā ſp det̄minato mō ſeq̄tur tal̄ effect⁹. qd̄ deficit in ꝓ poſito ſui argumēti. Nec valꝫ ſi antiq̄ d̄ h̄ tacue rūt. qm̄ in h̄ oñdit̄ illos fuiſſe diminutos. Et ſub dit ꝙ ex dcis Empedocl̄ antiq̄ putauert̄ fōtūaꝫ eē. Dixit.n. Empedocles aerē qn̄ꝫ ml̄tū ↄdēſari ⁊ h̄ maxīe in p̄n⁹ gn̄atōis mūdi. ⁊ h̄ dixit eē a for tūa. Scd̄a opi. pħoꝝ fuit. ꝙ caſus ⁊ forᵃ ma xīe ponēda erāt ī celo. ⁊ dicebāt caſū ⁊ fortunā eē cām mot⁹ celi. q̄r. ſ. mot⁹ celi mag̃ mouet̄ ab oriēte q̄ꝫ ab occidēte. l̄ eo⁹. Et dic̄ pħs h̄ eē fl̄m qm̄ ſi ī iſt̄ īferiōib⁹ ī ml̄tis n̄ repit̄ caſus nec forᵃ

a fortiori nec in celo. añs probat. qm̄ aial nõ gē neraꝛ ex quocūqꝫ ſemine. nec a quocūqꝫ agēte. ſed ex deṫminato ſemine ⁊ deṫminato agente. ſimilr̄ de oliua. ⁊ ſic de alijs. Et ꝯňam ꝓbat. qꝛ corpa celeſtia ſunt diuturniora ⁊ nobiliora his inferiorib⁹. ꝗ ſi nõ eſt caſus in illis nec ĩ iſtis. 2ᵒ arguit phūs ſic. motus celi ſm̄ iſtos eſt a caſu ⁊ a fortuna. ꝗ a fortiori erit ĩ iſtis ĩferiorib⁹ caſus ⁊ fortūa. 3ᵃ opinio dixit ꝙ caſus ⁊ fortūa ſunt entia dĩna occulta nobis. ⁊ nihil felici⁹ eſt ꝗ̃ caſus ⁊ fortūa. Et hãc opiniõꝫ ibi ñ improbat phs ſed tm̄ ĩferius. vt pꝫ dicta ei⁹ ꝯſideratī. 2ᵒ notādum ſm̄ eūdē ꝙ eoꝝ que fiūt q̄dā fiūt ſic ſemper ꝉ frequēter ⁊ eodē mõ. quedā raro ⁊ ñ ſemp ꝉ frequēter. exēpluꝫ. ſemp ſic eſt ꝙ hõ gñat hominē. ⁊ equus equū. ſo phi. Sol ⁊ hõ gñant hominē. ⁊ ſo de aīa. Naturaliſſimū. n. opeꝝ viuētiuꝫ quecūqꝫ ñ ſūt orbata neqꝫ gñatõꝫ ſpõtaneā hñtia. eſt gñare ſibi alteꝝ quale ipſum eſt. vt hõ hoiem. plāta plātaꝫ. Et fiūt iſta ſemp. i. ſemp dū hõ gñat. hoiem gñabit. Ex⁰ de his q̄ frequēter fiūt. Nã ita eſt ꝙ magna caliditas viget dieb⁹ canicularib⁹. Ex⁰ de his que fiūt raro. Naꝫ raro ħ accidit vt fodiēs theſauꝝ ĩuēiat. 3ᵒ notādū ꝙ eoꝝ q̄ fiūt. aut ſiūt ſm̄ propoſitū. aut nõ. i. eoꝝ que fiūt. quedā ſiūt ab agēte hñte ītellectū quedā a nõ hñte ītellectuꝫ. vel nõ intelligente.

Quarto nõndū ꝙ eoꝝ q̄ fiunt: aliq̄ fiunt pp ħ: ⁊ aliq̄ nõ. Et nõ expono hic illõ pp ħ. i. ꝓpter finē. ſed ſic. aliq̄ fiunt pp ħ. i. ſunt notabilis bonitatis ꝉ malicie. Aliqua nõ. i. nõ ſunt nõbilis bõitatis ꝉ malicie. Quinto eſt nõndū ꝙ eorū q̄ fiunt: q̄dā fiunt a cā ꝑ ſe: q̄dā a cā per accidens. vt domus ꝑ ſe fit a domificatore ꝑ accidenſ ab hoc albo. Iſta notabilia ſunt ꝺ mēte phi. ſo phiſicoꝝ in lr̄a. His ſic hītis: dico de ītentiõe Ar. ibidē. Qꝛ fortuna eſt cā ꝑ accñs in agentibus a ꝓpoſito. i. ſm̄ intellectuꝫ. ex̄ ſemp ⁊ freq̄nter in his q̄ propter ħ fiunt. In q̄ diffinitione ponunꝛ q̄ttuor ꝯditiones fortune. Pña ꝯditio ē ꝙ fortuna eſt cā ꝑ accñs: ⁊ ꝑ ħ excludiꝛ cā per ſe. qm̄ cā per ſe ꝓducit ſuū effectū per ſe: ⁊ nõ põt ab alia cā ꝑ ſe ꝓduci ĩ eodē gñe cāe. effectus āt cāe ꝑ accñs põt ab infinitis cauſis ꝑ accñs ꝓduci. vt edificatio põt fieri a muſico: albo: ⁊ ſic de alijs. i. põt edificator q eſt cā ꝑ ſe dom⁹ eſſe muſicus: albus: niger. ⁊ tunc albū ⁊ muſicū ſūt cāe ꝑ accñs edificationis. qꝛ accidit ꝙ domificatõ ſit albus ꝉ muſic⁹. 2ᵃ ꝯditio ē in agentib⁹ a ꝓpoſito. i. ſm̄ intellectū. ⁊ ꝑ ħ apparet ꝙ agētia q̄ ñ hñt intellectū: nõ ꝓducūt effectū a fortuna uꝉ a caſu. Vñ dicit Ar. ꝙ fortuna aut eſt ipſe itellect⁹: aut nõ ē ſine intellectu. agens. n. a ꝓpoſito ē ipſe intellect⁹ human⁹. 2ᵒ appet ꝙ nõ qlibet intellect⁹ eſt fortuna: ſꝫ intellect⁹ opans: ⁊ ꝓpter ħ dicit phūs ibidē ꝙ pueri nõ ſūt fortunati qꝛ nõ agūt a ꝓpoſito. 3ᵃ ꝯditio eſt. fortuna ē eoꝝ q̄ fiunt ex̄ ſemp ⁊ freq̄nter. i. raro. qꝛ ſi frequenꝛ ꝉ ſemp fierēt: nõ eēnt a fortuna. oꝫ ꝗ ꝙ raro fiant. Quarta ꝯditio eſt. ꝙ fortuna ē eoꝝ q̄ fiunt pp ħ. i. eoꝝ q̄ ſūt notabilis bonitatis: vꝉ malicie. qm̄ ſi nõ eſſet tale: non eēt a fortuna. vt cõburere illud ſtramē: ꝉ leuare illā feſtucā. ⁊ pp ħ nõ dicim⁹ illū eē fortunatū: ob ħ ꝙ p̄ter itentionē frangat vnū ſtramē. ſed ſi accidat illi p̄ter intentõꝫ aliqõ notabile bonū diceꝛ fortunatuſ: ꝉ aliqõ notabile dāmnū diceꝛ ĩfortunat⁹. ħ ego heu infelix expert⁹ ſū: ãno dñi. Mcccclj. ſit bñdict⁹ de⁹. Et dicit phūs ꝙ iſta diffinitio cõiſ eſt fortune ⁊ caſui. Et ſic pꝫ pma ỽitas hui⁹ ꝯclõnis. 2ᵃ ỽi. eſt. An caſus ⁊ fortuna ſint ideꝫ. Et dico breuiꝛ ꝙ nõ. Pmo qꝛ fortuna eſt ſolū in hñtibus intellectū. vñ ſolū hoies dicunꝛ fortūati. Caſus āt reperiꝛ tā in hñtib⁹ intellectū ꝗ̃ non hñtib⁹. Et iõ caſus in plus ſe hꝫ ꝗ̃ fortuna. ⁊ nõ in qbuſcūqꝫ hñtib⁹ intellectū repiꝛ fortuna: ſed ĩ hñtib⁹ intellectū practicū. qꝛ infans nõ hꝫ intellectū practicū: ⁊ iõ nec fortunat⁹ ut ēt dictū eſt pri⁹. Et ſi dicaꝛ ħ erit methaphorice. Caſus aūt repiꝛ tā in rebus aīatis ꝗ̃ inaīatis. vñ deridet phs ſo phi. phm quendā dicētē q̄ſdā lapides eē fortunatos: vt ſūt lapides altariū: ꝉ lapides ſup q̄s veteres ĩmolabāt: q oſculabanꝛ ꝉ venerabāt. Alios ỽo lapides ꝑ viā reptos: qꝛ ꝯculcanꝛ: dixit ĩfortunatos. Nõ ē ꝗ fortunat⁹ ꝉ infortunat⁹: niſi hõ. Alia aūt q̄ agūt: a caſu agē dicūꝛ. Et nõ ꝙ ſup añdictā diffinitõꝫ oꝫ intelligē ꝙ ageſ a caſu: ꝉ a fortuna agat p̄ter intentū. vt fodiēs terrā theſauꝝ q̄s ĩuenit: q ñ pp ħ fodit vt theſauꝝ ĩueniret. ħ ēt ponit phs in textu. vñ q̄ñcūqꝫ aliqd euenit a ꝓpoſito p̄ter itentõꝫ illi⁹: tūc intellectuſ ē fortuna. ſꝫ q̄ñ euenit cū intentõe: tūc reſpectu illi⁹ effect⁹ nūqꝫ intellect⁹ diceꝛ fortuna. Silr̄ dico de caſu: cū. n. a nā nālr̄ opante: nõ vt ageſ volūtariū ē: euenit aliqd ſm̄ intentõꝫ nāe: tc̄ nā illa nūqꝫ dr̄ caſus. vt ſi planta intendēt ꝓduceꝛ plantā: ⁊ ſic ꝓducēt vt intendit: talis nā plante nõ ē caſus reſpectu plante ꝓducte. ſꝫ q̄ñ ĩ actõe nāe aliqd euenit p̄ter inclinatõꝫ nāe: nõ intētuꝫ a nā: ac ſi nā cognoſcēt: ſicut q̄ñ gñaꝛ mõſtrū: tc̄ nā dr̄ caſus reſpectu talis effect⁹. ⁊ pp ħ appet ꝙ caſus hꝫ prīn^m interi⁹: ⁊ fortuna hꝫ prīn^m exteri⁹. qꝛ intellect⁹ practic⁹ referꝛ ad artē: ⁊ artificialia dicunꝛ hr̄e prīn^m ex̄. hic ē ꝙ fortuna dr̄ intellect⁹: ⁊ hꝫ prīn^m ex̄. Sed aīa mea iſta ſūt alte ꝯſideratõis: ⁊ p̄ſerti populis ꝓdicanda. tu ỽo vt prudens accipies ꝓut auditorib⁹ videris eē oportunū. Et ħ ſufficiant ꝑ ſa ỽitate. 3ᵃ ỽi. ē iſta. q ſint illi effect⁹ q a caſu ⁊ a fortuna ꝓueniant. Dico breuiꝛ ꝙ effect⁹ caſualis ꝉ fortuit⁹ dr̄ eſſe oīs ille effect⁹ q eſt alic⁹ notabilis bonitatꝭ: ꝉ malicie: nõ intent⁹ ab agente ex̄ ſemp ⁊ freq̄nter. i. raro: ⁊ nõ de neceſſitate ſeq̄ns talē cām. qꝛ ſi de neceſſitate ſequereꝛ talē cām: taliſ cā diceref ꝑ ſe ⁊ deṫminata: ⁊ nõ a caſu. ⁊ ꝙ fiat ab agēte a ꝓpoſito. ita ꝙ tale agens nõ dicaꝛ mer nāle: in quo dr̄ eſſe prīn^m ſui motus ⁊ quietis. ſꝫ dicaꝛ agens voluntariū. Has oēs ꝯditiones põit phūs ſo phi. in lr̄a. Et ſic habes aīa treſ phiſicales ỽitates. Ex quib⁹ inferunꝛ quedā ꝯclõnes correlarie. Pma ꝯclõ eſt. ꝙ dicētes fortūaꝫ eē felicitateꝫ: nõ bene dixerīt. niſi hoc intelligāt more vulgariū dicētiū: ꝙ cū aliqõ bonū alicui inopinate acciderit illū talē eē felicē. felicitateꝫ in bonis exteriorib⁹. vt diuitijs ⁊c̄. cõſiſtere arbitrāteſ. qõ tm̄ nõ eſt veꝝ. vt pꝫ ex ᵒ ethi. Felicitas. n. ſm̄ phos in ſpeculatõe ꝯſiſtit. Scḋa cõcluſio ē iſta. ꝙ marie erāt credētes fortunaꝫ eē illā q̄ tribuit hoībus bona ꝉ mala. ⁊ fingētes fortune ſtatuā fabricāt: ⁊ inter deas ꝯnumerāt. vt ponit gl̄oſus Aug. iiij. de ciui. dei. de qua Boe. ij. de cõſo. ꝓſa ᵖ ſic ait. Opes honores ceteraqꝫ taliū noſtri iuris ſūt. dñaꝫ famule cogſcūt. Mecū veniūnt. me abeūte diſcedūt. audacter affirmē ſi tua forēt que amiſſa ꝯquereris: nullõ mõ ꝑdidiſſes. An ego ſola meū ius exercē ꝓhibeor lꝫ celo ꝓferre lucidos dies: eoſdē de tenebroſiſ noctib⁹ cõdere. Et infra paꝝ. Hūc ꝯtinuū ludū ludim⁹. ſūma infimis: iſima ſūmis mutare gaudem⁹. Aſcēde ſi placꝫ: ſꝫ ea lege: ne vti ꝓ poſtqꝫ cū ludicri mei rõ poſſet deſcendē. iniuriā putes. ħ ille. Et qbus ỽbis ſatis appet ꝙ loqꝛ more antiquoꝝ: q fortunā reginā quādā figurabāt in medio rote. ⁊ circa rotā q̄ttuor hoīes depingenteſ. Vnū ex p̄te ſupiori ⁊ ridentē. Aliū ex p̄te ĩferiori miſeꝝ: nudū ⁊ egentē. Aliū a latē vno ſurſum manib⁹ pedibuſqꝫ raptantē. Aliū alio ex latere deꝑſſuꝫ: pedib⁹ eleuatiſ ad ima corruentē. Et ħ carmē ſcripſerūt. Regno: regnaui: regnabo: ſū ſine regno. que tm̄ lꝫ ſunt appentia. tm̄ oīa q̄ eueniūt bona ꝉ mala ſt̄ a deo. bona effectiue. mala ỽo ꝑmiſſiue. q̄re ⁊c̄. Tertia ꝯclõ eſt iſta. ꝙ lꝫ ea q̄ fiunt a caſu ⁊ fortuna fiant p̄ter intētiõeꝫ agentis ꝑticularis cāe. nõ tm̄ p̄ter itentiõeꝫ cauſe vlis: q̄ eſt ipſe de⁹. Si. n. tales effect⁹ intelligēntur fieri p̄ter intentõeꝫ cuiuſcūqꝫ cāe. tales effectus oīno nihil eēnt. Qõ. n. ex nullis cāis oritur oīno nihil eſt: vt dicit Boet. v. de cõſo. Quaꝛ ꝗ pꝫ ꝙ effect⁹ fortuiti fiunt p̄ter intentõeꝫ agentiſ ꝑticularis ⁊ ñ vliſ. Iñ Lactāti⁹: q de hac mā bñ tāgit li. iij. ait. Qꝛ fortūa ē accidētiū reꝝ ſubit⁹ ⁊ inopinat⁹ euēt⁹. Et ħ tibi aīa cara ſufficiāt ꝓ pñti ꝯclõne. ⁊ ſic pma ꝯſideratio patet. q̄re ⁊c̄.

De predeſtinatione conſideratio ſcḋa.

Secundo loco ſacte ꝓdeſtinationis ſubtilē ĩueſtigatõeꝫ videamus. vbi tres ꝯclõnes ſubiungam⁹. vꝫ. Pma ꝯclõ eſt iſta. Nūqꝫ q̄s poterit eē ſaluatus: niſi ſit a deo ꝓdeſtinat⁹. ⁊ ecõuerſo. Nūqꝫ q̄s poterit eſſe dānatus niſi ſit a deo reprobatus. Scḋa ꝯclõ. Tāta eſt dĩne ꝓdeſtinatiõis rõ: vt q ſaluādi: aut reprobādi ſint: ſolū apõ gl̄oſum deū ſit clara notitia. Tertia ꝯclõ eſt iſta Quicūqꝫ a deo fuerit ꝓdeſtinatus: mox gl̄oſus de⁹ cui ꝓpriū eſt oīa hūana fcā approbare ⁊ reꝓbare: illū facit ĩ libro vite ꝺſcribē atqꝫ notāi.

Quid ſit ꝓdeſtiatio ⁊ q̄lis cõclõ pma.

Accipe pmā ꝯclõnē. ⁊c̄. Ad cui⁹ declarationē videam⁹ treſ pulcherrias ỽitateſ vꝫ. Quid eſt ꝓdeſtinatio. Qualr̄ ſit ꝓdeſtinatio. Qualis ſit ꝓdeſtinatio. Pma ỽitaſ ē qd ſit ꝓdeſtinatio. Si tibi aīa mea dicā ꝙ ꝓdeſtinatio eſt illa ipſa p̄ſcientia dei reſpectu ſaluandoꝝ in gloria finali: nõ me intelligiſ. Mox. n. a me q̄res. Et qd eſt p̄ſcientia dei. ſi dixero. Preſciētia dei eſt certa cognitio dei. dūtaxat futuroꝝ bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Iteꝝ nõ te intelligo inq̄es. dic mihi qd eſt ſcīa dei. Dico tibi aīa cara. Qꝛ ſcīa ꝺi ē certa cognitio dei preteritoꝝ. pñtiuꝫ. ⁊ futuroꝝ ⁊ fieri poſſibiliū bonoꝝ ⁊ maloꝝ. Ecce aīa cara ꝙ iſta res q̄ ꝓdeſtinatio diciꝛ: oīa iſta includit. ⁊ oīa hec in deo idē relr̄ ſunt: lꝫ formalr̄. vel rõne differāt. Alia. n. rõne reſpicit res qualr̄ euenire poſſunt: ſunt. vel fuerūt. ⁊ alia rõne reſpicit res q̄liꝛ ſolū euenire poſſūt. ⁊ alia rõne r̄ſpicit res futuras inq̄tum ordinanꝛ ad vitā eternā. ⁊ aliter inquantū ordinanꝛ ad ignē eternū. Inq̄tum. n. reſpicit res vt ordinanꝛ ad vitā eternā: diciꝛ predeſtinatio. Inq̄tū reſpicit vt ordinanꝛ ad igneꝫ eternuꝫ. diciꝛ reprobatio. Huic ſnīe concordat Ricar. in. iiij. ⁊ cõiter oēs. Et vt hui⁹ rei claraꝫ q̄tum poſſum⁹ ſcientiā capiam⁹: oēs ceteraſ doctoꝝ alioꝝ ſnīas ad pñs cõglutinantes. gl̄oſum doctorē ſanctū Tho. in ſua ᵖ p̄te. q. xxiij. ꝓ duce noſtro hoc in loco accipiam⁹. nec ſmones ei⁹ qm̄ duri ſunt: ſꝫ ſnīa utar clariorib⁹ ꝗ̃ potero ỽbis. Quid igiꝛ aīa mea ſcire intēdis: Pr̄ Amb. quid ſit ꝓdeſtinatio: quoq̄ tibi poſſibili mõ ſcire ꝓpto. Libenti aīo faciā. Dico igiꝛ de mente p̄fati doctoris. Qꝛ ꝓdeſtinatio nihil aliud eſt: niſi alicui⁹ ꝑſone. vel aliquaꝝ ꝑſonaꝝ ad vitā eternā: q̄daꝫ trāſmiſſio certa. Cū. n. rõnaliſ creatura ſit vite eterne capax: ⁊ ỽtute ſua ad hoc ſignuꝫ ꝑuenire nõ poſſit: neceſſe eſt ut a deo ſibi dante virtutē tranſmittaꝛ. ſicut ſagitta a ſagittāte mittitur ad ſignū. ad qõ ſua ỽtute nūqꝫ deueniſſꝫ ⁊ ꝓprie vulgari ſmone trāſmiſſio talis dici põt Vno balçare de dio de q̄ſto: ⁊ de coſtui a vita eterna. Et nõ: dicit idē doctõ. ꝙ ſicut rõ ordiniſ oīum reꝝ in finē diciꝛ ꝓuidentia: vt dictū eſt in ᵖ p̄te hui⁹ ſmonis. ſic rõ huius trāſmiſſiõis ad vitā eternā diciꝛ predeſtiatio. Ex quo ſequiꝛ ꝙ ꝓdeſtinatio q̄tum ad obiecta erit ꝑs ꝓuidētie vt manifeſtū eſt. Et ſic habes qd ſit ꝓdeſtinatio

Scḋo videam⁹ qualr̄ ſit iſta ꝓdeſtinatio. i. q ſit ei⁹ ordo. Dico aīa mea ꝙ mirabiꝉ eſt eius ordo. Audi Paul. ad Ro. viij. vt etiā diximꝰ ĩ pncipio. Quos inqꝛ ꝓdeſtinauit. i. ab eṫno ad graꝫ elegit: hos ⁊ vocauit. ſ. ad fidē adducēdo. ⁊ hoc duob⁹ modis. aut exteri⁹. aut interi⁹. Exterius per predicationē: vel ſiꝉe. Interi⁹ ꝑ inſpiratõeꝫ Et quos vocauit: hos ⁊ iuſtificauit. ſ. peccatorū remiſſione: ⁊ bona operatõe. Quos autē iuſtificauit. ſ. peccata remittēdo: illos ⁊ magnificauit ſ. ỽtutibus ampliando. vel in gl̄a exaltādo. Ex qbus ỽbis ſatis pꝫ: ꝙ deus nūqꝫ diciꝛ ad vitā eternā ꝓdeſtinare: niſi illū prius eligat inter ceteros. ⁊ nõ eligit niſi prius diligat. ⁊ nūqꝫ diligit niſi prius diligere velit. ⁊ q̄s vult diligē vocat.

⁊ quos vocat iuſtificat. ⁊ quos iuſtificat: hos et
magnificat. Audi Paul. ad Gal. i. d̄ ſeipſo ſcri-
bentē. Cū aūt placuit ei q me ſegregauit ex ute
ro matris mee: ⁊ vocauit p grām ſuā: vt reuela
ret filiū ſuū in me: vt euāgeliçarē eū in gentib⁹
ↄtinuo nō acqeui carni ⁊ ſanguini. Unī ſeqt̄ h̄ re
gula gn̄alis: ꝙ deus volens humanā creaturaꝫ
ad finē eternū beatū pducere: aliquoſ ab h̄ fine
errare pmittit. ⁊ hos dicit̄ reprobare. ⁊ aliquos
ordinat ad illū finē. ⁊ hoſ dicit̄ p̄deſtinare. 2ᵃ re
gula ē iſta. vꝫ. Oēs p̄deſtinati ſunt a deo electi
⁊ dilecti. ⁊ oēſ p̄sciti ſūt a deo reprobati ⁊ oditi.
3ᵃ regula eſt iſta. lꝫ d̄s oīa diligat: non tñ oēs
ſic diligit: vt oībus h̄ bonū velit: qd̄ eſt dar̄ vi-
tā eternā. qm̄ inquantū h̄ bonū: qd̄ eſt dare vi-
tā etnā aliquib⁹ vult: illos dr̄ p̄deſtinare. Inq̄n
tū ṽo aliquib⁹ nō vult: illos dr̄ reprobare. Et lꝫ
glo̾ſus deus ſuā bonitatē oībuſ abſolute cōicet
nō tñ abſolute cōicat oībus h̄ bonū: qd̄ ē dar̄ ui
tā eternā: ſed ſolū illis quos eligit. Iñ btūs Da-
maſcenus ſup illud apli. i. Thi. ij. Deus vult oēſ
hoīes ſaluos fieri. duplicē dei diſtinguit volun
tatē. ſ. añcedentē ⁊ ↄ̄ntē: ſiue abſolutā ⁊ ↄditiōa
lē. Uoluntate abſoluta ⁊ añcedenti reſpicit de⁹
ordinē nāe: ꝑut ab ipſo ↄdita eſt. Et qꝛ oīe bo
nū eſt a deo volitū. ⁊ hoīes ſalutē eternā obtīe
re: eſt quoddā ſingulare bonū. iō inquantū in ſe
eſt: vult oēs hoīes ſaluos fieri. Uoluntate āt r̄-
ſpectiua ⁊ ↄditionali reſpicit d̄ſ ordinē pſone ex
pte liberi arbitrij. ⁊ qꝛ nō eſt bonū oēs homies
ſaluari: niſi ſub ↄditōe iſta. ſ. qui ſaluari ↄſentiūt
⁊ volūt: iō hi tm̄ ſaluant̄: q volunt ⁊ executioni
mandant: ⁊ ſic nō oēs hoīes vult de⁹ ſaluos fiēi
vt renitentes ſue grē: ⁊ auertentes a lege ſua.
ſicut in pte pria hui⁹ ſmonis exēplificatū eſt de
ſole: qui oēs illūinar̄ eſt apt⁹: ſed nō illos q radi-
os e⁹ nolunt intueri: qd̄ nō culpa ſolis: ſed reci-
pere nolentiū eſt. Et ſic pꝫ ṗa ṽitas. 3ᵃ ṽi. eſt
qualis ſit p̄deſtinatio: vtꝝ. ſ. ſit nccīa: aut ↄtīgēſ
i. an īponat neceſſitatē: ita ꝙ p̄deſtinat⁹ nō poſ-
ſit dānari: aut nō. i. ꝙ p̄deſtinatus poſſit r̄proba
ri. Et breuit̄ aīa ſcias ꝙ oīs theologoꝝ ſchola p
tē negatiuā tenet. ſ. ꝙ nō ponat neceſſitatē. qd̄
ꝓbari poſſet rōnib⁹ multis. ſed aliq̄s adducaꝫ⁹
ad p̄ns. Et p̄mo arguit̄ ſic. Sicut ꝓuidentia d̄i
reb⁹ oībus nō īponit neceſſitatē: ſic ordo p̄deſti
nationis nō tollit libertatē. ḡ ↄcl̄o ṽa. Nā notū
eſt ex dictis in p̄ma pte h⁹ ſmonis ꝙ non oīa q̄
dīne ſubdunt̄ ꝓuidentie neceſſaria ſūt: ſꝫ ēt q̄-
dā ↄtingentia. i. q̄dā nccīo: q̄dā ↄtingent̄ eueni-
unt ſꝫ ↄditōꝫ cāꝝ ꝓrimaꝝ: quas ad talē effectū
dīna ordinauit ꝓuidentia. Q̄ āt ordo p̄deſtina
tionis nō tollat libertatē. i. ꝙ effect⁹ p̄deſtinatō
nis ↄtingent̄ eueniat: ꝓbo fortiſſimo argūnto
ſic. Qñcūqꝫ aliq̄s effect⁹ ꝓuenit a duab⁹ cauſis
quaꝝ vna eſt nccīa: ⁊ alia ↄtingēs: ſemp ille ef-
fect⁹ erit ↄtingēs: ſed p̄deſtinatio eſt effect⁹ ꝓue
niens a duab⁹ cauſis: q̄ꝝ vna eſt nccīa: ⁊ alia ↄ
tingens. ḡ ſemp p̄deſtinatio erit ↄtingēſ. ↄ̄ña nō
cū maiori apud oēs. Et pꝫ ex^m de ↄcl̄one ꝓue-
niente ex p̄miſſa nccīa ⁊ ↄtingenti: q̄ ſemp erit
ↄtingens. qm̄ ↄcl̄o ſemp debiliorē ptem ſequit̄.
Minor ṽo ꝓbat̄. qm̄ ad p̄deſtinatōꝫ ↄcurrit di
na voluntas tanq̄ꝫ cā vl̄is ⁊ nccīa ad p̄deſtina-
tionē ⁊ libeꝝ arbitriū qd̄ ē cā ↄtingēs. ḡ effect⁹
erit ↄtingens. Sic. n. dīna ꝓuidētia ordinauit:
vt cōcurraꝫ⁹ ad p̄deſtinatōꝫ tanq̄ꝫ cā pticularis
Ecc̄. xv. De⁹ ab initio ↄſtituit hoīeꝫ: ⁊ reliqt illū
in manu ↄſilij ſui. Appoſuit an̄ eū ignē ⁊ aquaꝫ:
vitā ⁊ mortē: vt ad qd̄cūqꝫ voluerit manū extē
dat. de q̄ ēt dicem⁹ ſmone ſeq̄nti. 2ᵃ rō ē iſta.
Si p̄deſtinatio īponat nccītatē: ſequit̄ ꝙ hō de
neceſſitate ſaluabit̄. ⁊ ↄ̄ns nūq̄ꝫ poterit a grā d̄i
excidē. ↄ̄ns eſt ſ̄m expientia. Qm̄ multi ſci uiri
peccauer̄t mortalr̄. ḡ ⁊c̄. Itē nullus peccat ī eo
qd̄ vitare nō pōt. p Aug. ſed ſi p̄deſtinatio nccī
tatē īponit. ḡ ⁊ r̄probatio nccītatē īponet. ⁊ per
ↄ̄ns ſicut p̄deſtinatū neceſſe ē ſemp bn̄facē: ita
⁊ reprobatū neceſſe erit ſemp malefacē. ↄ̄ns eſt
incōſonū ⁊ abſurdū: vt quis vi ſaluet̄: ⁊ vi dāne
tur. qꝛ aliter facē nō potuit. ḡ ſibi nō eſt īputādū
ſi dānet̄ aut ſaluet̄. Oīa āt iura clamant: vt vo
luntati pccm̄ īputet̄. xv. q. i. p totum. ḡ ⁊c̄. Audi
Aug. ad Petrū diaconū: ibi in decretis notatū
Firmiſſime inqt tene ⁊ nullaten⁹ dubites. exce
ptis illis q ꝓ noīe xp̄i ſuo ſanguine baptiçant̄. ſ.
ſi ſunt in charitate. alit̄ nō: vt dicit glo. nullū ho
minē accepturꝝ vitā eternā: q nō hic a malis ſuiſ
fuerit p pn̄iam. ſ. interiorē. fidēqꝫ ↄuerſus: ⁊ p ſa
crm̄ fidei. i. p baptiſmū liberat⁹. Et maiorib⁹ q-
dē. i. adultis neceſſariū eē: ⁊ penitentiā de malſ
ſuis agē: ⁊ fidē catholicā ſ̄m regulā ṽitatiſ tenē
⁊ ſacrm̄ baptiſmatis accipe. Paruulis ṽo q nec
dū ꝓpria volūtate credē: nec pn̄iam ꝓ pccō qd̄
originalr̄ trahūt: agē poſſunt ſacrm̄ fidei: qd̄ eſt
ſcm̄ baptiſma: c⁹ durationis etas eoꝝ capax eē
nō pōt: ſufficere credim⁹ ad ſalutem. h̄ ibi. Audi
⁊ Ambro. in exameron. ibidē in decretiſ allega
tū. Illa inqt cauenda ſunt: q̄ ex volūtate nr̄a ꝓ
deunt delicta iuuentutis: ⁊ irrōnabiles corpis
paſſiones. qꝛ iuuenes magis q̄ꝫ ſenes delinq̄re
ↄſueuerūt. dicit glo. interlinearis. Quoꝝ igit̄ nos
ſum⁹ dn̄i. i. actores eoꝝ p̄ncipia. i. cāa extrīſecuſ
nō requiram⁹. ſ. in alteꝝ. Nec deriuem⁹ in alioſ
i. nō aſſcribam⁹ alijs: vt Adā fecit. dicit glo. in-
terli. Sed agnoſcam⁹ que ꝓpria nr̄a ſunt. i. nr̄a
voluntate cōmiſſa: q̄ poſſum⁹ nō facē ſi voluꝫ⁹.
Hui⁹ electionē mali nobis poti⁹ debem⁹ aſſcri
bere q̄ꝫ alijs. ideo ⁊ in vitijs iſti⁹ mōi volūtarioſ
reos nō ex neceſſitate. ſ. abſoluta cōpulſos: cul-
pa ↄſtringet: pena dānat. Neqꝫ. n. ſi per furoreꝫ
aliq̄s inocentē pimat: obnoxius eſt morti: qn̄ ēt
ipſi⁹ dīne legis oraculo. i. mi̾ſo. Si quis p violē-
tiā intulit: necē accipit īpunitatis ſpem: ⁊ r̄fugij
facultatē vt poſſit euadere. Mala. n. nō ſunt: q̄
nec crimine mentē implicant. nec ↄſciam ligāt.
hec ibi. Itē ſi p̄deſtinatio neceſſitatē īponit. ſilr̄
⁊ reprobatio. ſequit̄ ꝙ nō eſt nccīa lex. neqꝫ con
ſiliū. neqꝫ eruditio. neqꝫ p̄dicatio ⁊c̄. qꝛ ſi iſte eſt
p̄deſtiat⁹ ſaluabit̄. velit l̄ nolit. ſi iſte ē r̄probat⁹
dānabit̄: velit vel nolit. ſꝫ q̄ꝫ iſta incōſona ſint.
cuilibet diſcreto pēſanda relinq̄mus. ſꝫ lex ꝓpt̄
trāſgreſſores poſita ē. xix. q. ij. due ſūt. Duc ſunt
igt̄ leges. vna publica ⁊ altera p̄uata. Publica
lex eſt q̄ a ſcīs patrib⁹ ſcripta eſt ⁊ cōfirmata: vt
lex canonū. que quidē ꝓpter trāſgreſſores tra-
dita eſt. h̄ ibi. Silr̄ dicendū de correctiōibus. ꝓ
dicatōibus. ⁊ ſilibus. Iſa. lviij. Clama ne ceſſes
⁊ q̄ſi tuba exalta vocē tuā. ⁊ ānuncia pplo ſcele
ra eoꝝ ⁊c̄. ſed iſta nō regrerēt̄ ſi neceſſitate qſqꝫ
dānaret̄ ⁊ ſaluaret̄. vt pꝫ intuenti. ḡ p̄deſtinatio
nec reprobatio nō imponūt neceſſitateꝫ. Et ita
ex his relinq̄mus notū pteꝫ ṽitatis negatiuam
ṽam. Ex his correlarie vnā regulā gn̄alē ↄclu-
damus. vꝫ. ꝙ p̄deſtinatio nunq̄ꝫ pōt īpediri: ſed
bene effect⁹ predeſtinatōiſ. Et hāc regulā ponit
btūs Tho. vbi ſ̄. Nā effect⁹ ſiue executio p̄de-
ſtinatōis eſt a nobis et in nobis paſſiue. ſꝫ rō p̄
deſtinatiōis eſt in dīna volūtate. dīna volūtas
nūq̄ꝫ fallit̄: lꝫ alr̄ eueniat: q̄tum ad ordineꝫ cāꝝ
ſcd̄aꝝ. qm̄ dīna volūtas ſicut dicit ideꝫ doctor
q. xix. cū oīum reꝝ ſit cā vl̄is: īpoſſibile eſt ꝙ ſuū
effectū non cōſequat̄. vnde qd̄ recedit a diuina
volūtate ſ̄m vnū ordinē: relabit̄ in ipſaꝫ ſ̄ꝫ aliū
ordinē. Nā peccator inq̄tū in ſe eſt: peccādo: ſic
a diuina uolūtate recedit: ſic p iuſtitiā in ordinē
dīne incidit volūtatis. dū. ſ. p eius iuſtitiā punit̄
Quare ad ꝓpoſitū nr̄m dico ꝙ dīna voluntas
cū ſit cā vl̄is vult te ſaluari. hec tñ ſalus tua per
cāas ſcd̄as īpediri pōt. nec tñ ſequit̄ ꝙ ſcia dei ſit
fallibil̄. qꝛ ſic ordinauit de⁹ ad tuā ſalutē ↄſeq̄n-
dā ꝙ libeꝝ arbitriū tuū ↄcurrat: qd̄ eſt cā cōtin
gens. iō ↄtingent̄ euenit p̄deſtinatio. ⁊ neceſſe ē
ꝙ ↄtingenter eueniat. Frāciſcus tñ maronis in
ↄflatili. di. xli. dicit ꝙ iſta ꝓpoſitio p̄deſtinatus
pōt dānari: ⁊ p̄ſcitus pōt ſaluari. in ſenſu ↄpoſito
eſt falſa. qꝛ adeq̄te ſignificat ꝙ p̄deſtinatus pōt
dānari: vt ſic. qd̄ eſt īpoſſibile. In ſenſu aūt diui
ſo eſt ṽa. qꝛ ſignificat ꝙ ille q eſt vl̄ eſſe pōt p̄de
ſtinatuſ: pōt dānari. ⁊ hoc eſt veꝝ. vt oībus logi
cis pꝫ. Et hec tibi ſufficiāt pro pn̄ti cōcluſione.
Q̄ q ſint p̄deſtinādi: q reprobādi ſoli deo pꝫ:
qd̄ tñ a nobiſ ↄiecturari p ſig̃ q̄dā pōt ↄcl̄o ſcd̄a.
Ecipe ṗam ↄcl̄onē. vꝫ. Tāta eſt dīne p̄
deſtinatōiſ rō: ut q ſaluādi: aut reprobā
di ſint: ſolū apud deū glo̾ſū ſit h⁹ rei cla
ra notitia. Ad cui⁹ declaratōeꝫ tres ingram⁹ ṽi
tates. Pria ṽi. eſt iſta. Quare hūc deus dicit̄
p̄deſtinare: ⁊ nō illū vel illū ⁊c̄. 2ᵃ ṽi. An poſſi-
mus p ſigna: q dānandi: aut q ſaluādi ſint: facer̄
cōiecturā: ⁊ certā hēre notitiā. 3ᵃ ṽi. An p h̄ ꝙ
hunc ad vitā eligit. hūc reprobat. ſit apud euꝫ p
ſonaꝝ acceptio. Ad p̄mū breuit̄ dicit̄ ꝙ rō q̄
re hunc eligat. hūc reprobet: diuini eſt ſecreti ↄ
ſilij: ⁊ apud aliū certa notitia hēri nō pōt. Diuīe
n. ſic eſt placitū voluntati: vel placet. nulla alia
rō reddenda ē. multū ad hoc facit qd̄ notabit̄ in
fra feria q̄rta dn̄ice d̄ paſſiōe. in 2ᵃ ↄcl̄one p̄me
ptis in 3ᵃ ṽitate. Et lꝫ hoc ꝙ ad p̄ns notam⁹ plu
ribus poſſit modis ꝓbari. tñ tripl̄r volo ꝓbare
nūc. p̄ auc̄te. 2° rōne. 3° exēplo. Audi ḡ p̄ Aug.
doctorē eximiū ↄ̄ Pelagiū. Inſcrutabilia inqt
⁊ incōprehenſibilia nolo vt interroges. qa qd̄ lego
credo ⁊ veneror. nō aūt diſcutio. Quis eſt autē
hō qui rn̄deat deo. Nunqd dicit figmentuꝫ ei q
ſe finxit: q̄re me ſic feciſti? Hēt. n. ptāteꝫ figuluſ
luti ex eadē maſſa: aliud qdē vas facē ī honorē:
aliud in cōtumeliā. ſꝫ interroga eū q dixit. Nemo
venit ad me niſi pr̄ meus traxerit illū. ⁊ non oēſ
capiūt ṽbū: niſi cui datū eſt. ⁊ uobis datū ē no-
ſcere myſteriū regni celoꝝ. ceteris aūt nō ē da-
tū. ⁊ iteꝝ. Nemo nouit filiū niſi pr̄: ⁊ p̄rem qſ no
uit niſi fili⁹: ⁊ cui voluerit fili⁹ reuelare. ⁊ ſic pat̄
ſuſcitat mortuos: ⁊ viuificat: ita fili⁹ quos vult
viuificat. ⁊ qꝛ ſpūs vbi vult ſpirat. ⁊ qꝛ ñ pōt hō
a ſe facē qcq̄ꝫ: niſi illi datū fuerit deſup. Et iteꝝ
interroga illū q dixit. Uobis datū eſt pro xp̄o ñ
ſolū vt meū credatis: ſꝫ etiā pro illo patiamur. ⁊
nō volentis neqꝫ currētis: ſꝫ miſerentis ē dei: et
cui vult miſeret̄: ⁊ quē vult īdurat. Et ſpūs ſcūſ
dona cariſmatū ſuoꝝ diuidit ſingulis ꝓut vult
nō ꝓut volūt. ⁊ qbus volūt: ⁊ nō q voluerunt.
hec Aug. vbi ſ̄. Et in Encheridion ſic ait. Nul
lus igt̄ fit ſaluus: niſi quē vult deus ſaluari: ⁊ iō
rogandus ē vt velit: qꝛ nccē ē fieri ſi voluerit.
h̄ ille. 2° loco audi glorioſuꝫ Greg. xxix. li. mo
rū. c. xij. Multos inqt videmus quotidie q iuſti
tie luce reſplendēt: ⁊ tñ ad finē ſuū neq̄tie obſcu
ritate tenebrant̄. ⁊ multos cernim⁹ pccōꝝ tene
bris obuolutos. ⁊ tñ iux̄ vite ſue terminū repen
te reddi iuſtitie ſue liberos. Multos. n. nouim⁹
ſemel īuenta via iuſtitie illibate vſqꝫ ad obituꝫ
tenuiſſe ⁊ pleroſqꝫ ↄſpexim⁹. vſqꝫ ad obitū cep
ta ſimul crimīa ſiue ceſſatiōe cumulaſſe. Quis
ḡ int̄ iſta occl̄toꝝ iudicioꝝ nubila. mētis ſue ra
diū mittat. vt aliq̄ ↄſideratione diſcernat. vl̄ qſ
pduret ī malo. vl̄ qs pſeueret in bono. vl̄ qs ab
infimis ↄuertat̄ ad ſūma. vl̄ qs reuertat̄ a ſūmiſ
ad īfima. Latent hec ſenſus hoīuꝫ. nec qcq̄ꝫ de
cuiuſlibet fine cognoſcit̄: qꝛ diuinoꝝ iudicioruꝫ
abiſſus hūane mētis oculo nullatenus penetra
tur. Uidem⁹ nāqꝫ ꝙ dei aduerſa gētilitas: iuſti
tie luce pfuſa ē. ⁊ Judea dudū dilecta pfidie ē
nocte cecata. Scim⁹ etiā ꝙ latro d̄ patibulo trā
ſiit ad regnū. Judas de aplatus gloria eſt lapſ⁹
in tartaꝝ: ⁊ ſeqt̄. Quis ḡ diſcutiat in q̄ via ha
bitat lux ⁊ tenebraꝝ qs locus ſit: vt ducat vnū
qd̄qꝫ ad terminos ſuos ⁊ intelligat ſemitas do-
m⁹ eius. ⁊ infra. video Pau. ex illa pſecutionis
ſeuicia ad grām aplatus vocatū. ⁊ tñ ſic int̄ iu-
dicia occulta formidat: vt reprobari ſe etiā p⁹ q̄ꝫ
vocatus eſt timeat. ait. n. ſ. i. Cor. xi. Caſtigo cor
pus meū ⁊ ſeruituti ſubicio: ne forte alijs predi
cans ipſe reprobus efficiar. ⁊ īfra. ve miſeris no
bis q de electione nr̄a: nullam adhuc dei vocē
cognoſcimus: ⁊ ideo in ocio q̄ſi de ſecuritate tō
pemus. dꝫ ꝓfecto in ſpe eſſe ſecuritas: ſed etiaꝫ
amor in ↄuerſatione. vt ⁊ illa certantes foueat
⁊ iſta torpens pungat hec ille. Audi t̄tio loco
vas electionis Paul. ad Ro. ix. c. Uolens igt̄

deus oñdere irã.i.vindictã iuſtitie ⁊ notã facer̄
potentiã ſuã.i.miſicordiã ſuſtinuit.i.pmiſit ĩ mlˀ
ta patientia: vaſa ire apta in interitũ: vt oñderꝫ
diuitias glˀe in vaſa miſicordie:q̃ ppauit ĩ glaꝫ.
⁊ multa de h̄ narrat Paulˀ.ibidẽ.vide ſi placet.
 2° hec ṽitas pbaẽ rõe.⁊ p̊ ſic. agens ñ limita
tũ:neqꝫ ligatũ:põt cui placet ſue bonitatis dõa
ꝯcedẽ.ſed ds̄ eſt agens illimitatũ : nec ligatũ. g̊
cui placet põt ſue bonitatis ⁊ glˀe dona ꝯceder̄.
maior eſt nõ. Mat.xx. Amice nõ facio tibi iiu-
riã:tolle qd̄ tuũ eſt ⁊ vade.minor eſt manifeſta.
qm̃ deˀ nec limatˀ eſt:imo infinitˀ.nec ligatus:
imo nlli obligatˀ ẽ.⁊ p ꝯñs põt glaꝫ ſuã daẽ cui
placet.q̃re ſi Paulũ aplˀm fecit:⁊ nõ aliũ. voca
uit Magdalenã:⁊ nõ te.qd inde : ſufficiat tibi :
ꝙ plus q̃ꝫ mercaris accepiſti.grandis g̊ dicenti
um ſic ingratitudo: q̃re me nõ fecit ſic ⁊ ſic. tot
diuitias dedit huic ⁊ nõ mihi ⁊c̃.Cogita paulisp
q̃re te fecit aial ⁊ nõ lapidẽ.q̃re hoiem ⁊ nõ aſinũ
⁊ ſilia:cui.n.ds̄ obligatˀ erat vt ſic lˀ ſic faceret.
 2° probaẽ ſic.qd̄ ex gr̃a daẽ:ad libitũ dãi ⁊ do
nari põt.ſed vita eĩna daẽ ex gr̃a. g̊ ad libitũ da
ri põt.maior eſt nõ. Mat.xx. an nõ lꝫ mihi facẽ
qd̄ volo.minor pꝫ p Aug.ꝯ Pelagiũ.g̊ ⁊c̃.Et ꝯ
firmaẽ teſtimonio. Pauli ad Ro.viij. Exiſtimo
inq̄t ꝙ nõ ſunt ꝯdigne paſſiones hˀ ſclĩ ad futu
rã glãm q̃ reuelabiẽ in nobis. g̊ glˀa daẽ gratis.
ſi daẽ gratis.g̊ ad dantis ſtat arbitriũ.g̊ ⁊c̃. 3°
hec eadẽ ṽitas pbaẽ exˀ.⁊ p̊mo exˀ phi. Sicut
n: mã cũ ſit vna in oĩbus gñabilibˀ ⁊ corruptibi
libus ex p̊ phi.nõ põt aſſignari rõ: q̃re vna eius
ps ſit ſub forma hoiſ:alia ſub forma equi:niſi di
nã voluntas. Silˀr q̃re deus hunc eligat : hunc
reprobet:nõ eſt alia rõ niſi dina voluntas. Au-
di Paulˀ.loquentẽ de Eſau ⁊ Jacob ad Ro.ix.
Cũ.n.inquit nondũ nati fuiſſent : aut aliquid e-
giſſent boni aut mali:ſed ſm̄ electõꝫ ppoſitum
dei maneret:nõ ex opibus: ſed ex voluntate di
ctũ eſt ei.ſ. Jſaac:q2 maior fuiet minori: ſic̃ ſeri-
ptũ eſt. Jacob quidẽ dilexit. Eſau ṽo odio hũit
h̄ ille. 2° probaẽ exˀ artificiali. ⁊ h̄ ponit beatˀ
Tho.pte p̊ma.q.xxiij.dicens. Sicut ad cõple-
mentũ vniuerſi reꝝ diuerſi gradus requiruntẽ:
quaꝝ aliqua altũ:aliqua infimũ tenẽt gradũ in
vniuerſo. ⁊ ob h̄ multa mala pmittit deˀ in vni
uerſo: vt dictũ eſt in p̊ma pte hˀ ſmonis. ſic ĩ to
to hũano gñe voluit deus aliquibˀ ſuã bonita-
tẽ oñdẽ:ſeu repñtare p modũ miſicordie pcen-
do:⁊ hos dr̄ p̄deſtinare. aliquibˀ illã repñtare p
modũ iuſtitie puniẽdo:⁊ hos dr̄ reprobare. Si-
milr̄ põt dici ꝙ nõ põt alia aſſignari rõ: q̃re iſte
lapis ſit in pte illa pietis:⁊ ille in alia:niſi volun
tas artificis ſic ⁊ q̃re hic ſit p̄deſtinatˀ:ille nõ:nlˀ
la eſt alia rõ niſi dina voluntas.ad Ro.ix. Nõ
eſt volentis neqꝫ currentis:ſed dei miſerentis.
 3° h̄ põt probari exˀ vitri. Sicut.n.nõ põt alia
rõ aſſignari:qr̄ artifex ex eadẽ maſſa uitri h̄ vaſ
fecit pro criſmate ſcõ:lˀ ad tenendũ vinũ in men
ſa regis:aliud ṽo vas fecit in ꝯtumeliã ⁊ in ho-
norẽ: vt vrinale lˀ ſilˀe niſi voluntas magr̃i. Sic
nec in ppoſito qr̄ deus hunc eligat:hunc repro
bet:nulla eſt alia rõ niſi dina voluntas.qr̄ ⁊c̃. ⁊
ſic pꝫ p̊ma hˀ ꝯclõnis ṽitas. 2ᵃ ṽi. eſt.ñ aliq̃
poſſunt eſſe euidentia ſigna p̄deſtinationis,⁊ re
pbationis. Breuiẽ dico ꝙ ſicut de ꝯdigno nul
la eſt alia cã p̄deſtinationis:aut reprobatõis:ni
ſi dina voluntas: ſic nec de ꝯdigno ſunt aliq̃ hˀ
mõi ſigna. Nullũ.n.eſt ꝯdignũ oñſiuũ ſignũ p̄-
deſtinatõis aut reprobationis.ſꝫ de ꝯgruo dico
ꝙ pñt eẽ ſigna pbabilia quedã. Quattuor.n.ſi
gna Alex. de ales de p̄deſtinatõe ſcõꝝ inẽ ceta
ponit. Primᵐ ſignũ dr̄ p̄parantis. 2ᵐ ſignũ dr̄ cõ-
firmantis. 3ᵐ ſignũ dr̄ approbãtis. Quartuꝫ
ſignũ dr̄ ſtabilientis. Accipe p̊mũ ſignuꝫ qd̄
dr̄ p̄parantis. Nã glõſus deˀ cũ oĩa vlˀr diligat.
ps. Nihil odiſti eoꝝ q̃ feciſti.hic eſt ꝙ p̊mo ⁊ p̊n
cipalr̄ gr̃am ſuã oĩbus cõicandũ parat:tã bono
q̃ꝫ malo:tã iuſto q̃ꝫ ipio. Mat. v. Solẽ ſuũ oriri
facit ſup bonos ⁊ malos. 2ᵐ ſignũ dr̄ ꝯfirmã-
tis.qm̃ cõicata gr̃a gratis data vlˀiter oĩbus: tc̃
hñ illa vtentibˀ ꝯfirmat illã ⁊ auget. Male ãt
vtentibˀ:nec ꝯfirmat:nec auget:imo paulatim
decreſcit. Sap.xij.c. Odio ſũt deo ipius: ⁊ ipie
tas eius. 3ᵐ ſignũ dr̄ approbantiſ. qm̃ cernẽſ
deus hunc gr̃a gratis data ⁊ aucta pſeuerante⁊
hñ vti:illã approbat ad vite eĩne meritũ: ⁊ ſum
me hunc talẽ amat.alteꝝ ṽo male vtẽtẽ eaſpa
gr̃a ⁊ pſeuerantẽ nõ approbat eã:nec amat. Sa-
pieñ.xij.vt.ſ. Quartũ ſignũ dr̄ ſtabilientis.
qm̃ deus videns hũc pſeuerantẽꝫ in mente ſua
firmat illi dare vitã eternã. Huic ṽo in malo p
ſeueranti pponit firmiẽ dare penã eternaꝫ. ps.
Retribuet mihi dñs ſm̄ iuſtitiã meã: ⁊ ſm̄ puri
tatẽ manuũ meaꝝ retribuet mihi. Et puer. x.
Opˀ iuſti ad uitã:fructˀ ãt ipij ad pccm̃.q̃re ⁊c̃.
Et ſic pꝫ ſa ṽi. 3ᵃ ṽi.ẽ.an p h̄ ꝙ deus hũc eligit
illũ ṽo reprobat:ſit apud deũ pſonaꝝ acceptõ.
Et certe appꝫ ꝙ ſic. Audi Aplˀꝫ ad Ro.ix. Cui
vult inq̄t miſereẽ: ⁊ quẽ vult idurat.ſnĩa iſta cla
ra eſt. Abſit h̄ aĩa vt ptialẽ deũ dicamˀ. Nõ.n.ĩ
telligendũ ẽ vt ds̄ ita queqꝫ induret: q̃ſi pecca
re cogat.ſed tm̃ q2 quibuſdã pccõribˀ miſicordi
am iuſtificationis ſue nõ largiẽ:indurare dr̄. nõ
q2 ꝯpellat vt peccent. ⁊ eoꝝ miſereẽ quibˀ gr̃aꝫ
nõ eſſe p̄bendã eq̃tate occultiſſima: ⁊ ab hũaniſ
ſenſibˀ remotiſſima iudicat. Propterea ẽ notã
dũ ſꝫ btm̃ Tho. ſa ſe.q. lxiij.ꝙ acceptio pſona
rũ eſt qñ diſtribuiẽ aliq̃ dignitas ñ inſpecto pſo
ne merito.i.an talˀ dignˀ ſit:ſed tm̃ q2 ẽ Petrus
lˀ Martinˀ. Exᵐ. Si q̃s pmoueaẽ ad magiſte-
riũ pp ſcie ſufficientiã:hic attendiẽ cã debita:nõ
pſona.ſꝫ ſi ad dignitatẽ talẽ nõ attento merito
pmoueret:hic attendiẽ acceptõ pſone. Mõ ad
ppoſitũ cũ in nobis nõ ſit aliq̃d meritũ vt digni
efficiamur p̄deſtinari:non oꝫ ꝙ deus cõſideret
hic mereẽ:lˀ nõ mereẽ. vñ ſi ĩ te merita eẽnt p̄de-
ſtinationis. ⁊ nõ p̄deſtinaret te deˀ:ſꝫ aliuꝫ loco
tui:certe h̄ eẽt acceptio pſonaꝝ. ſꝫ cũ oĩa nr̃a
ſua ſint.q̃d.n.hẽs qd̄ nõ accepiſti: nullũ ĩ nobis
erit meritũ quo illũ nobis obligatũ faciamuſ. g̊
q̃cquid boni ĩ nobis impẽdit ñ ex nr̃is meritiſ: ſꝫ
ex ſua gr̃a ⁊ benignitate donat. q̃re in eo nulla
põt eſſe acceptio pſonaꝝ. Gaudete tñ oẽs ⁊ exlˀ
tate.qm̃ etſi nihil in nobis ſit qd̄ illi ñ debeamˀ
tñ hoc pactũ nobiſcũ fecit. Quicũqꝫ hñ egerit ĩ
charitate ⁊ pſeuerãter: glˀam eternã illi dabit. ſi
ãt male: penã aſſigbit eternã. ⁊ h̄ mõ dicẽ poſſu
mus ꝙ in deo cãm hẽmus: vt nos p̄deſtinet lˀ re
probet. Jñ Geñ.iiij.c.dixit dñſ ad Caim. Nõne
ſi hñ egeriſ recipieſ.ſin autẽ male ſtatĩ pctm̃ tuũ
in foribˀ eſt. Nrm̃ igr̄ hñ agẽ in deo: dicit cauſã
nr̃e p̄deſtiatiõis. ⁊ nr̃ꝫ male ageẽ ĩ deo dicit cãꝫ
nr̃e rp̄robatõis ⁊ dãnatiõis ⁊c̃. Et h̄ mõ expõit
glˀ.illd̄ aplˀi.ad Eph̄.vj. Nõ ẽ acceptõ pſoaꝝ ap̄
deũ.q2 iudex dicit glo.reſpicit cãs nõ pſonas. ⁊
h̄ ſm̄ ordinẽ oblatũ.q2 lꝫ in deo nullã hẽamˀ cãꝫ
nr̃e ſalutis d ꝯdig. vt declaratũ eſt. tñ d ꝯgruo
pp ordinẽ ſtatutũ a deo. vt.ſ.ad nr̃am ſalutẽ lˀ re
probatõeꝫ ꝯcurramˀ p libeꝝ arbitriũ cãm ĩ deo
nr̃e ſalutis lˀ reprobatõis hẽmˀ. Propt̃ea aplˀuſ
Petrus p̊ma ſua eplˀa.c.ij.ait. Satagite vt per
veſtra bona opera certã veſtrã vocatiõeꝫ facia
tis. Et hec tibi ſufficiant pro pñti ꝯclõne.

Qꝫ omnes predeſtinati ſcribuntur in libro vi
te ⁊ reprobati nõ concluſio tertia.

a Ccipe tertiã ꝯclõnẽ. vꝫ. Quicũqꝫ a dõ
fuẽit p̄deſtiatˀ mox glõsˀ ds̄:cui ppriũ
ẽ oĩa hũana fcã approbare lˀ rp̄robare
illũ facit deſcribẽ atꝫ notari. Audi pp̄haꝫ. Et ĩ
libro tuo oẽs ſcribãẽ.ſ.iuſti. Et d reprob ait. De-
leanẽ de libro viuẽtiũ ⁊ cũ iuſtis ñ ſcribãẽ. ⁊ Da
nielˀ.xij. Jn tp̄e illõ ſaluabiẽ ols q inuentˀ fuerit
ſcriptˀ in libro vite in Hierlˀm. Ad cˀ declãtõeꝫ
tres ingramˀ ṽitates. Pria ṽi.eſt. Quid ſit lib.
vite. 2ᵃ Qui ſc̃ bi q ſcribunẽ in libˀ vite. 3ᵃ An
ſcriptˀ in liˀ vite poſſit de ipſo deleri. Accipe
p̊mã ṽi.ſ.q̃d ſit liber vite. Et breuiẽ dico ſꝫ btm̃
Tho.pte pᵃ.q.xxiiij.methaphõice dr̄ ſm̄ ſilitu-
dinẽ a rebˀ hũanis acceptã. Eſt aũt apud hoies
ꝯſuetũ: vt hi q ad aliq̃d agẽdũ eligũẽ: ⁊ pſerti ad
p̄liãdũ ſcribãẽ in liˀ vt ſtipẽdiariſ. lˀ etiã ad ꝯſulẽ
dũ. ⁊ ſm̄ h̄ dicebãtur antiq̃ˀ preſ ꝯſcripti. Sic ⁊
ĩ ppoſito oẽs a dõ electi ad vitã eternã: ⁊ ad pu
gnandũ cũ hoſtibˀ eiˀ:ſcribunẽ in liˀ vite. Liber
aũt vite nihil aliud ẽ niſi illa bonoꝝ electio: ⁊ cõ
ſcriptio eoꝝ in mẽte dei. Sicut.n.id methapho
rice ſcriptũ dr̄ qd̄ q̃ſqꝫ ĩ memoria firmiẽ tꝫ. Pro
uer.iij. Ne obliuiſcaris legis mee: ⁊ p̄cepta mã
cor tuũ cuſtodiat. ⁊ pˀ pauca. Scribe ea in tabu
lis cordis tui.i.firma ĩ memoria teneas. Sic ⁊ ĩ
ppoſito illa ſimplex notitia dei q̃ nouit p̄deſtia
tos dr̄ ꝯſcriptio iuſtoꝝ in mẽte dei. Qr̄ ex hiſ pꝫ
ꝙ liber vite nihil aliud ẽ q̃ꝫ ꝯſcriptio q̃dã in mẽ
te dei eoꝝ q eligũẽ ad vitã. Et ſic pꝫ pᵃ ṽi. 2ᵃ
ṽi.eſt. Qui ſc̃ bi q ſcribũtur ĩ liˀ vite. Dico breuiẽ
ꝙ ſic̃ apud nos nõ eſt certa notitia p̄deſtiatiõis
nec alia cã niſi dina volũtaſ abſolute loq̃ndo ut
oñſuꝫ eſt in p̄cedẽti ꝯclõne:ſic nec apud nos eſt
notitia certa q ſint ſcribendi ĩ liˀ vite:nec alia cã
niſi dina volũtas. Jo.xv. Nõ vos me elegiſtis
ſꝫ ego elegi vos. ⁊ Eccliaſtes.ix. Nemo ſit vtꝝ
odio lˀ amore dignˀ ſit:ſꝫ oĩa ĩ futuꝝ ſuãtur ĩcer
ta. Et ſic̃ p̄deſtinatõis nr̃e poſſumˀ rõem p ſig̃ p
babilia cogſcẽ:ſic ⁊ p pbabilia ſig̃ q ſcribẽdi ſint
ĩ liˀ vite p ſig̃ poſſumˀ ꝯiectari. ⁊ h̄ ẽt ponit btũs
Tho.in q̃õnibˀ de ṽitate.q.xxvij. Sũt ãt plura
ſig̃ p q̃ ꝯiecturari põt:q ſit in liˀ vite ſcribẽdi. vꝫ.
 Pᵐ ſigᵐ dr̄ d̃ſideriũ mortĩ p xp̄o. 2ᵐ dr̄ d̃ſide
riũ viuẽdi cũ xp̄o. 3ᵐ ſigᵐ dr̄ mũdi neglectio
pp xp̄m. iiijᵐ ſignũ dr̄ cordis mũditia in xp̄o.
 vᵐ ſignũ dr̄ ſcã vigilatio pp xp̄m. vjᵐ ſignũ
dr̄ opatõiſ pfectio ĩ xp̄o. vijᵐ ſignũ dr̄ oĩuꝫ ſen
ſuũ ſenſatio ĩ xp̄o. Hec.vij.ſig̃ vid̃amˀ ad laudẽ
ṽginis glõſe.lꝫ nullã eoꝝ dicat certitudineꝫ. vt
videbiẽ.nꝫ nccitatẽ iportãt. Primᵐ igr̄ ſignũ
dr̄ deſideriũ mortis p xp̄o. Audi aplˀꝫ ad Phil.
i. Mihi uiuẽ xp̄s ẽ: ⁊ mori lucꝝ. Duo dic̃. vꝫ. Qꝫ
xp̄s eſt eiˀ vita: ⁊ ꝙ mori p xp̄o eſt ſibi lucꝝ. Qꝫ
ãt xp̄s vita ſit iuſti.audi Paulˀ.ad Colˀ.iij. Mõ
tui.n.eſtĩ.ſ.mũdo: ⁊ vita nr̃a abſcõdita ẽ cũ xp̄o
Et dic̃ abſcõdita:q2 ñ hẽtur certitudo rei: vt di
ctũ ẽ. Eccliaſtes.ix. Nemo ſcit vtꝝ odio lˀ amo
re dignˀ ſit. Qꝫ aũt iuſti ⁊ ſcribẽdi in liˀ vite de-
ſiderẽt mori p xp̄o. Audi aplˀos tp̄e paſſiõiſ xp̄i
Jo.xi. Eamˀ ⁊ moriamur cũ eo. Et Petrˀ auda
cter dixit. Tecũ ſum patus ĩ mortẽ ⁊ ĩ carcereꝫ
ire. Jñ Greg.ĩ ſmõe ait. Quales nãqꝫ doctões
ſcẽ eccliẽ anñ aduẽtũ hˀ ſpũs fuerit:ſcimˀ ⁊ pˀ ad
uentũ illiˀ cuiˀ fortitudis ſint ſci ꝯſpicimˀ. Cer-
te ipſe eccliẽ paſtor Petrˀ q̃ꝫte debilitatis:q̃ꝫte
qꝫ formidiſ anñ aduẽtũ hˀ ſpũs fuerit:ãcilla hoſtia
ria regſita dicat. Una.n.mulieris voce pcuſſuſ
dũ mori timuit:vitã negauit. Et tc̃ Petrˀ nega
uit ĩ terra:cũ latro ꝯfitebaẽ in cruce. Sꝫ vir iſte
tãte fortitudis:q̃lis pˀ aduentũ hˀ ſpũs extiterit
audiamˀ. Fit ꝯuentˀ magr̃atuũ ⁊ ſenioꝝ. Ceſis
denũciaẽ aplˀis ne ĩ noie Jeſu loq̃ dbeãt. Petrˀ
mag̃ aucte rñdit. Obedire oꝫ deo magiſ q̃ꝫ hoĩ
bus. Et rurſũ. Si in ꝯſpectu dei iuſtũ eſt voſ po
tius audiẽ q̃ꝫ deũ iudicare. h̄ ille. Et ponit ẽt ibi
exẽplũ de btõ Andrea ⁊c̃. Et vt h̄ ſignũ iſuffici
ens.i.icertũ oñdereẽ oẽs tp̄e paſſiõis eo relicto
fugieẽ. ⁊ Petrˀ vna mulieris voce pcuſſus dũ
mori timuit:xp̄m negauit. ⁊ Dauid pp̄ha poſtq̃ꝫ
dixit. Ego aũt in abũdãtia mea ñ mouebor ĩ eẽ
nũ:mox in pctm̃ adulẽij ⁊ hõicidij irruit: ⁊ dei aĩ
citiã pdidit.iõ ait aplˀuſ. Qui ſe putat ſtare: vide
at ne cadat. ⁊ ps. Niſi q̃a dñs adiuuit me:paulo
minuſ hitaſſet in iferno aĩa mea ⁊c̃. Scdm̃ ſi
gnũ dr̄ d̃ſideriũ viuẽdi cũ xp̄o. Audi aplˀꝫ.ij.ad
Cor.v. Scimˀ.n.qm̃ ſi treſtris domˀ nr̃a hˀ hita
tõis diſſoluaẽ: ꝙ edificatõeꝫ ex deo hẽamuſ: do
mũ nõ manufactã eternã ĩ celˀ. Nã ⁊ in h̄ igemi
ſcimˀ hitatõeꝫ nr̃am q̃ de celo ẽ:ſupindui cupiẽ-
tes:ſi tñ veſtiti ⁊ nõ nudi iueniamur. Nã ⁊ q ſu-
mus in h̄ tabernaclˀo igemiſcimˀ grauati:eo ꝙ no
lumˀ expoliari:ſꝫ ſupueſtiri:ut abſorbeaẽ qd̄ mõ
tale eſt e vita. Quis autẽ efficit noſ in hoc ipm̃.
deˀ q dedit nobis pignˀ ſpũſ. Audẽteſ igr̄ ſemp
⁊ ſciẽtes. qm̃ dum ſumˀ in corpe pegrinamur a

dño ⁊c̄. Expone h̄ v̄ba ſic ſm Nicolaū de lira.
Scimꝰ .ſ. p certitudinē ſpei. ꝙ ſi terreſtriſ domꝰ
nr̄a hꝰ habitatōis diſſoluat̄ .i. corpꝰ nr̄m in q̄ ha-
bitat aīa mōiat̄. ꝙ edificatōēꝫ .i. habitatōēꝫ hēa
mus ex deo opifice. domū nō manufactā .i. non
hūane ḡnatōis ope ꝓductā ⁊ formatā. eternā .i.
ab eťno p̄deſtinatā in cel. Nā ⁊ in h̄ ingemiſcimꝰ
.i. itus ī corde gemimꝰ. habitatōēꝫ nr̄am .i. corpꝰ
noſtꝝ in q̄ h̄itat aīa: q̄ de celo eſt .i. celeſtibꝰ ſilēꝫ
.ſ. īpaſſibilē: clarā: ſubtilē: agibilem. Math. xiij.
Fulgebunt iuſti ſicut ſol. ſupīdui cupientes .i.
ſup veſtimentū aīe: qđ eſt indumentū v̄tutū: in
dui cupientes: qđ ſupple fiet. ſi tn̄ veſtiti .ſ. chari
tate: ⁊ alijs v̄tutibꝰ: ⁊ nō nudi iueniamur. Apoc.
xvj. Btūs qui cuſtodit veſtimēta ſua: ne nuduſ
appareat. Mat. xxij. Quō huc itraſti nō hñſ ue
ſtē nuptialē. Nā ⁊ nos qui ſumꝰ .i. eſſe adhuc uo
lumus ī h̄ tabernaculo .ſ. corpis. ⁊ loqt̄ Paul. in
pſona īperfectoꝝ: vt faciliꝰ alios ad bonū ꝓuo
cet. ingemiſcimꝰ .ſ. celeſtis h̄itationis deſiderio
grauati eo corpe. qꝛ corpus qđ corrūpit̄ aggra
uat aīam. Sap. ix. Qđ corpꝰ lꝫ eo grauati ſimꝰ
nolumꝰ expoliari .ſ. quo ad nām. lꝫ quo ad corru
ptionē hr̄ vellēꝫꝰ. ſed ſupueſtiri .i. ſup veſtē nāe
corpis: ſtola glorie ⁊ īmortalitatis indui. Eccl.
xv. Stola gl̄e induit eū. ita tn̄ ſupple vt abſor-
beat̄ qđ mortale eſt e vita: vt .ſ. nō fiat iiuria ue
ſtimento celeſti. Quis āt efficit nos in h̄ ipſū: id
eſt qs h̄ efficit: vt expoliati corpe: īmortalitate
veſtiamur. deꝰ eſt q dedit nobis pignuſ ſpūs .i.
ſpm̄ ſcm̄ in pignꝰ. qđ eſt ſignū ꝙ nos ſaluare in-
tendit: ſi tā grande pignꝰ dedit. Audentes igit̄
.ſ. fiduciā magnā hn̄teſ: ⁊ cū fiducia opanteſ ⁊ ſci
entes: qm̄ dū ſumꝰ in h̄ corpe mortali pegrina-
mur .i. remoti ſumꝰ a dño: ⁊ ſemp tendētes ī eū:
vt pegrini ad pr̄iam. Hebre. xj. Peregrini ⁊ ho
ſpites ſunt ſup terrā. q̄re ⁊c̄. 3ᵐ ſigᵘᵐ dr̄ mūdi
neglectio pp xp̄m. ad Phil. iij. ꝓpter quē .ſ. xp̄ꝫ
oīa detrimentuꝫ feci: ⁊ arbitror vt ſtercora: vt
xp̄m lucrifaciā .ſ. in futuro: ⁊ in p̄nti inueniar ī il
lo. Exᵐ aplorꝝ ⁊ ſcōꝝ oīa relinq̄ntium pp xp̄m.
Quartū ſigᵐ dr̄ cordis munditia ī xp̄o. Ma
th. v. Btī mundo corde: qm̄ ipſi deū videbunt.
Multiplicit̄ āt maculat̄ cor ſm Nicolaū de li-
ra ſup epl̄a ſa ad Thi. iij. c. Primo mō p falſam
doctrinā .i. Cor. xv. Corrūpūt bonos mores col
loquia praua. 2° p prauā intentōꝫ. ad Gal. v.
Modicū fermenti corrūpit totā maſſā .i. modi-
ca mala intētio totū bonū opus corrūpit. 3° p
ſenſuū incautā ꝯſideratōꝫ .ij. Cor. xj. Timeo ne
ſicut ſerpens ſeduxit Euā aſtutia ſua: ita corrū-
pant̄ ſenſus nr̄i: ⁊ excidant a ſimplicitate: que ē
in xp̄o Jeſu. Et h̄ ſufficiant ad p̄nſ de h̄. Quī
tū ſigᵐ dr̄ ſcā vigilatio ꝓpter xp̄m .i. Pe. v. Ui-
gilate: qꝛ aduerſarius vr̄ diabolus tanq̄ꝫ leo ru
gens circuit querēs quē deuoret. ⁊ Mat. xxv.
Uigilate ⁊ orate: ne intretis in tētatōꝫ. Eccleſi.
xxix. Juſtꝰ cor ſuū tradet ad vigilandū dilucu-
lo. Luc. xij. Hoc āt ſcitote: qm̄ ſi p̄rfamiliaſ ſcirꝫ
qua hora fur venturuſ eſſet: vigilaret vtiq̄ꝫ ⁊c̄.

Sextū ſignū dr̄ opationis pfectio in xp̄o .i.
Petri .i. Succincti lūbos mētis vr̄e: ſobrij ⁊ p-
fecti: ſperate in eā: q̄ offert̄ uobis grāꝫ. Si qs .n.
in ſeipſo experiat̄ ꝙ v̄ba inhoneſta ſibi diſplice
ant: ꝙ libent̄ p̄dicationes audiat: ⁊ in ipſis dele
ctat̄: ſentit ꝙ eiꝰ voluntas ī h̄ fundata eſt: ꝙ po
tius vellet eťnaliter dānari: q̄ꝫ deū offendē. vi-
det ſe dolere de cōmiſſo: ergo proximuꝫ ſe hēre
charitatē: ⁊ ſic de alijs cōiecturis ⁊ bonis opeꝝ
fructibꝰ: poterit ꝓbabilit̄ arguē ſe de nūero eē
illoꝝ q ſunt in libro vite. Septimū ⁊ vltimū
ſigᵐ dr̄ oīum ſenſuū in xp̄o dulcis ſenſatio. Sē-
ſus .n. auditꝰ ſcribendoꝝ in liᵒ vite: dꝫ ſpūaliter
meditari xp̄i gl̄oſuꝫ clamorē. Jo. penl. Jeſꝰ cla
mans voce magna emiſit ſpm̄. Hiere. iij. Sēſuſ
cordis mei turbati ſunt in me. qm̄ voceꝫ tube .i.
xp̄i audiuit aīa mea. Senſus viſus ꝯtemplet̄ li
uidū xp̄i colorē. Jſa. liij. Nō eſt ei ſpēs neq̄ꝫ de-
cor: ⁊ vidimus eū: ⁊ nō erat ei aſpectuſ: ⁊ deſide
rauimus eū deſpectū. Senſus olfactus ſuauita
tē paſſionis īmolati xp̄i odoret. Eph. v. c. Tra-
didit ſemetipſuꝫ ꝓ nobis hoſtiā deo in odorem
ſuauitatis. Senſus guſtus ſuaueꝫ xp̄i guſtet a-
morē. qm̄ dilexit nos: ⁊ lauit nos a pccīs nr̄is in
ſanguine ſuo. Senſus tactꝰ xp̄i dolorē ſentiat a
ſperrimū. Tre. i. O vos q tranſitis per viā: attē
dite ⁊ uidete ſi eſt dolor ſimilis: ſicut dolor meꝰ.
Sentiat ḡ auditꝰ credendo p fidē. ſentiat viſus
intuendo p meditationē. ſentiat olfactus attra
hendo p deuotionē. ſentiat guſtus ꝯdolendo p
amorē. ſentiat tactꝰ imitando p ſufferētiā: ⁊ ſup
portationē. His igit̄ ſignis aīa argue ſi illa in te
ſentis: ꝙ de numero eris exñtiū ī liᵒ uite. Apoc.
xxj. in fine. Nec intrabit in eā .ſ. ſcām Hierlm a
liquid cōgnatū: ⁊ faciens abbominationē ⁊ mē
daciū: niſi q ſcripti ſunt in libro vite agni. qr̄ ⁊c̄.
Et ſic pꝫ ſa v̄i. huiꝰ tertie ꝯclōnis. 3ᵃ v̄i. eſt. ſi
hi q ſcripti ſūt in liᵒ vite poſſint deleri ⁊ radi ſiū
cācellari. Et breuit̄ dico ꝙ nō in rei v̄itate. Jo.
x. Ego cognoſco oues meas: ⁊ nemo pōt eas ra
pere de manibꝰ meis .ij. Thi. ij. Nouit dñs qui
ſunt eiꝰ. ſed dicunt̄ deleri ſolū ſm opinionē ho-
minū: vt dicit hūſ Tho. pte. i. q. xxiiij. vñ ſcribi
ſm opinionē hominū in liᵒ vite eſt: qn̄ p̄ntē iuſti
tiā in aliquo ł aliquibus videt̄. ⁊ deleri de liᵒ vi
te ſm opinionē hoīuꝫ eſt: qn̄ ī eis ꝯ̄riū iuſtitie ap
paret. Nō tn̄ ꝙ inquantū cōſcriptio in liᵒ vite ꝓ
uenit ex ordine diue p̄deſtinationis: ſic nunq̄ꝫ a
liquis deleri pōt de liᵒ vite. Jnquantū v̄o dr̄ ꝓ
uenire ex grā q̄ dignꝰ eſt: vt ſcribat̄ in liᵒ vite: qꝛ
iſta ordinatio interdū deficit: ⁊ h̄ p pccm̄ morta
le: iō ſm ordinatiōꝫ diue grē a q̄ exciderūt aliq
p pccm̄ mortale: ſolū dr̄ deleri de libro vite: nō
ꝙ deletio ad diuā notitiā referat̄: q̄ſi aliquid ꝯ̄ſ
pſciat: ⁊ poſtea neſciat. ſꝫ referat̄ ad rē ſcitaꝫ. vt
ꝙ deꝰ ad eternā vitā ſcit aliquē ordinari: ⁊ po-
ſtea nō ordinari cū deficit a grā. Et dicit idem
doctor ꝙ hi q ſic ex grā ſcribūt̄ in liᵒ vite dicūt̄
ſcripti ſm qd. q v̄o ſcribūt̄ ex ordine p̄deſtiatōis
hi ſimplr̄ ſcribūt̄ in liᵒ vite. Et ſic hēs aīa cara

tres huius ꝯcluſionis v̄itates. Et hec pro 1ᵃ pte
huius ſermonis dicta ſufficiant ⁊c̄.

De ruina ⁊ auxilio p̄deſtinatiōis ꝯſideraᵗ 3ᵃ.

Ertio loco Sēē p̄deſtia tionis poſſibi lē ruinatiōēꝫ videamꝰ. vbi tres ſub-
iungamꝰ ꝯclōnes. vꝫ. Pria ꝯclō
eſt iſta. Etſi hō a ſcā p̄deſtinatōe ⁊ libri vite ſcri
ptōe cadē poſſit: nō tn̄ de nccitate dānabit̄: ſꝫ p
pniam reſurgē pōt: ⁊ ſic p grām ⁊ dei miſīcōdiā
liberabit̄. Scđa ꝯclō ē iſta. Etſi īfideles ſint
a deo reprobati: tn̄ in ſuis bonis opibꝰ apud mi
ſericordiſſimū Jeſuꝫ aliqđ merent̄. Tertia ꝯ
cluſio eſt iſta. Etſi exñtes in pctō mortali ſemp
vt ſic a deo reprobentur: tamen bene agentes
de eoꝝ bene agere ſemper aliquid reportant.

Qꝫ preſcitus ⁊ reprobatus per penitentiam
fructuoſam reſurgere poteſt concluſio prima.

Ccipe primā ꝯclōneꝫ. vꝫ. Etſi hō a ſcā
dei p̄deſtinatōe ⁊ libri uite ſcriptiōe ca-
dere poſſit: nō tn̄ ꝯ̄ neceſſitate dānabit̄
ſed p pniam reſurgē pōt: ⁊ ſic p grām ⁊ dei miſi
cordiā liberabit̄. Et itellige hꝰ ꝯclōnis ſniam in
ſenſu diuiſo: ⁊ nō in ſenſu ꝯpoſito. qm̄ p̄deſtiatuſ
⁊ in liᵒ vite ſcriptꝰ in ſenſu ꝯpoſito nō pōt morta
liter peccare. nec p ꝯñs a dei grā cadē: ſꝫ de ne-
ceſſitate ſaluabit̄. vt ponit Frāciſcuſ maronis ī
ꝯflatili. di. xli. vt oñſum eſt ſ. in ſa pte hꝰ ſmōis
Hēt ḡ v̄itatē in ſenſu diuiſo. Audi ꝓphaꝫ. Dixi
cōfitebor aduerſū me iniuſtitiā meā dño: ⁊ tu re
miſiſti īpietatē pcti mei. Exēpluꝫ Magdalene
Luc. vij. remittunt̄ tibi pctā tua. Exēplū Petri
apl̄i. ⁊ ſic de alijs peccatoribꝰ reuerſis diſcurre
Audi dñm Ezech. xviij. Si ipiuſ inqt egerit pe
nitentiā ab oībus pctīs ſuis q̄ opatus ē: ⁊ cuſto-
dierit vniuerſa p̄cepta mea: ⁊ fecerit iudiciuꝫ et
iuſtitiā: vita viuet ⁊ nō morietur: oīum iniqtatū eꝰ
q̄s operatꝰ eſt nō recordabor. Jniuſtitia ſua quā
opatus eſt viuet. Nūqđ voluntatis mee ē morſ
īpij dicit dñs: ⁊ nō ut ꝯuertat̄ a vijs ſuiſ ⁊ viuat
Si aūt auertit ſe iuſtꝰ a iuſtitia ſua: ⁊ fecerit iniq
tatē ſm oēs abominatōes quas opari ſolet īpiꝰ
nunqđ viuet: Oēs iuſtitie eiꝰ q̄s fecerit non re
cordabunt̄: ⁊ in pctō ſuo qđ peccauit in ipſo mo
riet̄. ⁊ dixiſtis nō eſt eq̄ via dñi. Audite domus
iſrl̄. Nunqđ via mea nō eſt eq̄: ⁊ magis vie vr̄e
praue ſt̄ ⁊c̄. Ad cuiꝰ ꝯclōnis declaratōēꝫ tres in
gramus v̄itates. Pria v̄itas eſt iſta. Quō itel
ligit̄ ꝙ p̄deſtinatuſ in ſenſu ꝯpoſito nō pōt a dei
grā cadē. ⁊ in ſenſu diuiſo pōt cadē: ⁊ p pniāꝫ re
ſurgē. 2ᵃ v̄itas. An p̄deſtinatꝰ a grā cadēſ: ⁊ po
ſtea p pniāꝫ reſurgēſ: ſcimꝰ etiā bona p peccatū
amiſſa reſurgāt. 3ᵃ v̄itas eſt. An opa ſcā ī pctō
mortali poſſint p ſeq̄ntē pniāꝫ viuificari. Ac
cipe primā v̄itatē. vꝫ. Quō intelligit̄ ꝙ p̄deſtia
tus in ſenſu ꝯpoſito ñ pōt a dei grā cadē: ⁊ ī ſen-
ſu diuiſo pōt cadē: ⁊ p pniāꝫ reſurgē. Dico breui
ter ꝙ ſenſus hꝰ v̄itatis eſt talis. Predeſtinatus
in q̄ꝝtum p̄deſtinatꝰ nō pōt cadē a dei grā. Et po
no h̄ exemplū. Sortes ł plato abſolute q̄ꝝtuꝫ in
ſe pōt ſtare vel currē: tn̄ dum ſortes ł plato cur-
rit: neceſſe eſt ipſum moueri. ſic q̄cūqꝫ hō pōt eſſe
p̄deſtinatus: ł non p̄deſtinatꝰ: abſolute tn̄ qn̄ eſt
p̄deſtinatus: vt ſtat p̄deſtinatꝰ nō pōt reprobari
Qñ ī ḡ eſt p̄deſtinatus: ⁊ poſtea nō pſeuerat ī bo
nis operibus tunc a diuina grā cadit: ad quā ſi re
ſurgere tēdit: nccīa eſt pnīa. Ad cuꝰ declaratiōēꝫ
eſt notandū ſm btm̄ Tho. in. iiij. di. xiiij. Qꝫ ex ī
fluentia diuini lūīs cauſant̄ in aīa nr̄a dei grā
⁊ quecūq̄ꝫ v̄tutes. ps. Grām ⁊ glām dabit dñs

Scđo notandū ſm eundē ꝙ ſicut nubes int̄
ponit̄ int̄ noſ ⁊ influentiā luminis ſolis: ſic pccm̄
mortale interponit̄ int̄ aīam ⁊ influentiā diuini
lūīs. Jſa. lviiij. Peccata vr̄a diuiſerūt int̄ voſ
⁊ deū vr̄m: ⁊ pctā vr̄a abſcōderūt faciē eꝰ a vob
ne exaudiret. Manꝰ .n. vr̄e pollute ſunt ſāguie
⁊ digiti vr̄i iniqtate. Labia vr̄a locuta ſunt mē
daciū: ⁊ lingua vr̄a iniquitatē fatet̄. Nō eſt qui
vocet iuſtitiā: neq̄ꝫ q iudicet v̄e: ſed cōfidunt in
nihilo .i. in pctō: qđ vere nihil facit: ⁊ loquuntur
vanitates. ⁊ paꝝ infra. Opera eoꝝ opera inuti
lia: ⁊ opus iniqtatis in manibꝰ eoꝝ. pedes eoruꝫ
ad malū currūt: ⁊ feſtināt vt effundāt ſanguinē
innocentē. Cogitatōes eoꝝ cogitatōes iutiles.
Et īfra. Propter h̄ elongatū eſt iudiciū a vobiſ
⁊ nō apprehendet vos iuſtitia. Expectauimꝰ lu
cē ⁊ ecce tenebre: ſplendorē, ⁊ in tenebris ābula
uimus. Palpauimꝰ ſicut ceci parietē: ⁊ q̄ſi abſꝫ
oculis attractauimꝰ. Jmpegimꝰ in meridie q̄ſi
in tenebris: ⁊ in caliginoſis q̄ſi mortui ⁊c̄. Ter
tio ꝯ notandū ꝙ ſicut ventꝰ tenebras pellit: ⁊ ra-
dij ſolis ad nos fluūt: ſic pnīa pctm̄ pellit: ⁊ diue
grē ad aīam veniūt. Ex q̄ ſequit̄ ſicut in eodem
inſtāti p ventū remouet̄ nubes: ⁊ lumē ꝯſequit̄
ſic in eodē inſtāti in q̄ eſt actus pnīe: peccatū re
mouet̄: ⁊ dei grā reſtituit̄. ⁊ ſic pnīa ē cā p accñs
qꝛ tanq̄ꝫ remouens ꝓhibens. Jnde Ambroſiuſ
ait. Penitētia res optima eſt: q̄ oēs defectꝰ re-
uocat ad pfectū. Et ſic pꝫ pᵃ v̄itas. Scđa ve
ritas ē iſta. An ſit̄ bona p̄deſtinati p pctm̄ amiſ
ſa: p pniam cū grā reſurgāt. Dico aīa breuit̄ ſm
btm̄ Tho. vt ſ. ꝙ aliud eſt eſſe mortificatū: aliđ
eſſe mortuū. Jllud .n. mortuū eſt qđ oī prorſus
opatōe priuat̄: vt ſentire. intelligē ⁊c̄. Jllud aūt
eſt mortificatū qđ aliqn̄ fuit uiuū: ſed poſtea uir
tutē operādi amiſit: vt opari nō poſſit. Mō ad
ꝓpoſitū dico ꝙ illa opa nr̄a que facultateꝫ hñt
nos ꝓducendi ad vitā: viua dicunt̄ eſſe. que aūt
hoc facere nō pñt mortua ſunt. Opera autē illa
hanc facultatē hñt: q̄ facta ſunt in charitate. qm̄
charitas oīum bonoꝝ operuꝫ vita ē .i. Cor. xiij.
Si linguis hoīum loqr ⁊ angeloꝝ: charitatē aūt
non habeā: nihil mihi ꝓdeſt. Et Augꝰ ſup Jo. ſ
mone. ix. Tāta inqt eſt v̄tus charitatis. qm̄ ſi ipa
deſt fruſtra hñtur cetera. ſi adſit recte hñtur oīa
Que v̄o extra charitatē facta ſunt: nunq̄ꝫ habu
erunt vitā. ⁊ p ꝯñs nunq̄ꝫ poſſunt vel poterunt
ꝓducere ad vitā. Si queras extra charitateꝫ q̄
bona fiant: Dico ꝙ illa ſunt que fiūt in peccato
mortali: ⁊ hec mortua ſunt: vt dictū eſt. Sꝫ bōa

que ſiunt in gr̄a viua ſunt:ſ3 p pctm̄ mo͠ꝛtale mo͠ꝛtificari dicunt̄:nō moꝛi.q2 habuerīt vitā. ſed poſtea nō dicunt̄ totalr̄ extingui p pctm̄: ſed extinguunt̄ ne ꝟtutē hēant pducendi ad vitā. Et hec hmōi bona aīa cara adueniēte gr̄a p pn̄iam viua ſiūt. Et h̄ ꝑpulchꝛe p3 de peni. di. iiij.c. interimētes.⁊.c.ſi auerterit ſe iuſt⁹.⁊.c.h̄ nobis.⁊.n.ꝺ ſacculo ꝑtuſo. Dicit.n.ſic.c.interimētes. Interimentes ſermonē inchoatōis xp̄i.i. in q̄ xp̄s icboat eſſe in nobis p fidē:feramur ad ei⁹ ꝑfectionē nō rurſus iaciētes fundamentū pn̄ie ab opibus mortuis: dicēs opa mortua p̄oꝛa bōa ſignificat Apl'us q̄ p ſequēs pctm̄ erāt mortua.i. mortificata. q2 hi ꝙ peccando irrita bona p̄oꝛa fecerīt. Hec ſicut in peccando fuerūt irrita: ita p pn̄iaz reuiuiſcunt: ⁊ ad meritū eterne btītudis ſingl'a ꝓdeſſe incipiunt. h̄ ibi. Ex quib⁹ ꝟbis hanc regulā nō ꝙ opa in charitate fcā ſemꝑ apud deu3 efficaciā hn̄t: ⁊ ſic quantū in ipſis ē ſemꝑ viua ſt̄. Si ꝟo in faciente pp ſequens pccm̄ efficacia3 n̄ hēant pducendi ad vitā: h̄ p accn̄s eſt pp pccm̄ qꝺ ipſū facientē indiſpoſitū facit ad pcipiendū ipſoꝝ meritū. Nō āt pp h̄ ꝙ aliquid ab ipſiſ opibus diminuat̄. Nā cū ſemel a charitate fuerint elicita: nō pōt ab eis p pccm̄ tolli qꝺ ſuū eſt. ⁊ iō indiſpoſitione a pccōꝛe remota: qꝺ fit p pn̄iam: dicta opa ſuū ſoꝛtiūt̄ effectū. ⁊ ſ3 h̄ viuificari dicunt̄. Opa āt q̄ in mortali fcā ſūt: ſic nū͠q viua fuerunt: nec efficaciā pducēdi ad vitā habuerīt: ſic nec ꝑſequentē pn̄iam viuificari pn̄t. q2 pn̄ia nō eſt cā p ſe viuificationis opeꝝ: ſed p accn̄s ſicut remouens ꝓhibens: vt dictū ē. gr̄a āt l' charitas eſt cā p ſe. ⁊ p ↄn̄ſ opa bona in mortali peccato fcā: cū nō habuerint aliqn̄ cā3 p ſe: vt viua eſſent: nō poterūt viuificari p cām p accn̄s: ſic ē ipſa pn̄ia. Ex hac declaratione p3 rn̄ſio ad t'tia3 ꝟitatē. v3. ꝙ opa in mortali pccō p ſequentē penitentiā nō reſurgūt: cū nun͠q fuerint a charitate elicita ul' imperata. ⁊ per ↄn̄s ſemper mortua ⁊ nullo modo poſtea viuificanda. quare ⁊c̄.

Q2 infideles bene operando apud deum aliquid merentur concl'o ſ'a.

Ccipe ſ'am concl'onē. v3. Etſi infideles ſint a deo reprobati: tn̄ in ſuis boniſ opibus apud miſ'icoꝛdiſſimū Jeſū aliquid merent̄. vbi aīa aīaduerte ꝙ circa factū merendi diuerſe fuerūt opiniones. Pꝛīa opinio fuit. Pelagij monaci: ⁊ multoꝝ ſequentiu3 ꝙ ex puris nālibus ſine gr̄a alia dei ſupaddita: hō vitā eternā mereri poſſit. Et h̄ eſt vna int̄ aliaſ potiſſima rō. vnū qꝺq3 inqt ipſe pōt finē ad quē eſt oꝛdinatū adipiſci. Finis āt hoīs ad quē oꝛdiat⁹ eſt: vita et̄na ē. ꝫ poterit illud adipiſci. ↄn̄a nota cū maioꝛi. qm̄ ſi nō poſſet ex ſe illud adipiſci: fruſtra tale factū vidꝛet̄ ad finē: quē ex ſe adipiſci nō poſſet. Minoꝛ āt p3 p magr̄m libꝛo.ij. di.i.c. vi. Iñ Aug. ait. Fecit deus rōnalē creaturam: vt ſūmū bonū intelligeret: intelligēdo amaret: ⁊ amādo frueret̄. Sed certe aīa cara ſi h̄ opīo ī recte ꝓcederet: oīno reprobabilis nō eēt. verum nāq3 eſt: ꝙ ſi hō ſuis nālibus virib⁹ ſūmū bonū qꝺ eſt ipſe de⁹: ſtudeat inuenire: deus q ꝑſto oībus bonū agē cupientib⁹: ne laboꝛ ille ſit in vanū: mox gr̄am infundet: q̄ mediante ↄſequet̄ vitā eternā. Sed Pelagius ſic nō intellexit. voluit.n. hoīem puris ex nālibus vitā eternā mereri poſſe. qꝺ oīno falſum dixerunt oēs catholici tractatoꝛes. Et ad rōnē eius dico: ꝙ quelibet creatura ex puris nālibus pōt finē nālē adipiſci. ſed ſupnālē nō pōt ſine gr̄a dei. vn̄ Linconienſis ꝑ poſter̄.c.xvij. dicit. Q2 illa nā ꝑfectioꝛ ē: que ꝑfectius in ſuū finē pōt. Finis āt hoīs eſt duplex. ſ. nālis: ⁊ ſupernālis. Ex puris ꝫ nālibus pōt hō adipiſci finē ſuū nālem: ſicut ē ſcire: vel aliquid aliud: nō āt finē ſupnālem: niſi ſupernālr̄ fuerit adiutus per gr̄am. ⁊ q2 de quolibet fine Pelagius intelligit. iō tan͠q erronea ab eccl'a eius opinio r̄pꝛobat̄. xxiiij.q.iij. pelagiani. Pelagiani inquit a Pelagio monaco exorti. hi liberꝝ arbitriū diuine gr̄e anponunt: dicentes ſufficere uolūtatē ad implenda diuina iuſſa. hec ibi. Et h̄ idem ↄfirmat magr̄ ſn̄iaꝝ. di. xxviij. ſecūdi. Scꝺa opinio ē ꝙ ſine gr̄a dei nō pōt hō mereri vitam eternā: ſed bn̄ pōt mereri aliud a vita eterna. ſic p3 de infideli: ⁊ exn̄te in pccō mortali: qui qn̄ aliquid boni agunt: qꝺ nec fidi: nec bonis morib⁹ repugnat: nō videt̄ rō: quare nō debeant apud deū aliquid mereri. q2 ſi nō: fruſtra eoꝝ eſſ3 bona operatio: ſed p Aug. nullū bonū irremuneratū. ꝫ ⁊c̄. Huius opi. eſt dn̄ſ Bona. ſup ſ'o ſn̄iarū. diſ. xlj. Et ꝗplures alij: ⁊ ſimlr̄ ego: vt p3 ex concl'one poſita. 3ᵃ opi. dicit ꝙ nullo mō contingit apud deū aliquid mereri ſine gr̄a dei. Et h̄ fundant dicto quodā magr̄i in l'ra. vt. s̄. vbi ait ꝙ oīs vita infidelium eſt pccm̄.i. ſine meritis. Sed certe iſta opi. crudelis ē: nec magr̄ h̄ ibidē intendit: ſed ſic exponit̄. Oīs vita infideliu3 eſt pccm̄.i. nō eſt ſine pccō. q2 q̄diu in īfidelitate ꝑſiſtunt per eoꝝ operationē a culpa nō liberant̄. ⁊ h̄ ēt intelligit Aug. dicens. Nō ſunt bona opa ſupple ad merendū vitā eternā: q̄ per fidē ⁊ dilectionē nō fiunt. q2 alteꝝ ſine altero nullius ꝟtutis fructū parit. ſ. ad vitā eternā effectiue. Audi Caſſio. in epl'is ſuis. Ualde inquit iniuſtū: ⁊ maloꝝ oīum pꝛobat̄ extremū: vt inde quis cogat̄ detrimenta ſuſcipere. vnde credebat auxilia ꝑuenire moleſtiam pati ſine cauſa: penā ſine culpa: damna ſine debitis. hec ille. His tribus ſic recitatis opinionibus tres inquiramus veritates. v3. Pꝛima veritas eſt iſta. Que eſt ratio ꝙ ſine gratia non poſſit homo mereri vitam et̄nam. Secūda veritas eſt an aliud vltra gratiam gratum facientem requiratur ad vita3 eternam. Tertia veritas an propter charitatis defectum infideles alias virtutes habentes poſſint virtuoſi appellari. Ad pꝛimam dico ꝙ ideo anima non poteſt vitam eternam mereri ſine gr̄a gratū faciēte: triplici rōne. P° ꝓpter eēntie bonitatē. 2° ꝓpter bonoꝝ ipꝛopōtionabilitatē. 3° ꝓpter diuinā oꝛdinabilitate3.

Pꝛimo ꝓpter eēntie bonitate3. Nā nihil pōt eē ſine eo qꝺ eſt ꝺ eſſentia e⁹. ſicut hō nō pōt eē ſine ſua diffinitōe. q2 diffinitio ⁊ diffinitu3 ↄuertunt̄. gr̄a aūt dei ē de eſſentia bōitat' hūane. q͡a bonitas hūana nulla pōt eē ſine gr̄a dei. i. Coꝛ. xv. Gr̄a dei ſum id qꝺ ſu3: ⁊ gr̄a ei⁹ ī me vacua nō fuit. Pꝛopt̄ hoc aīa nota ꝙ duplicē habitum in gn̄e hēmus. Pꝛim⁹ eſt de eſſentia bōitatiſ hūane. ⁊ hic reddit hoīe3 ſimplr̄ bonū meritōie loquēdo. ⁊ hic hitus dr̄ charitas ſine gr̄a gratū faciēs. Ali⁹ hitus ē q nō eſt de eēntia bōitatis hūane. Et hic ē triplex. Quidā p̄ſuppoſit⁹ a charitate ꝺ lege cōi. vt fides: ⁊ ſpes. Quidā p̄ſupponēs charitatē. ſicut ē ille hitus p que3 aureola3 q̄s ꝓmeret̄. Eſt aūt aureola gl'a qdā accn̄talis ꝺ opib⁹ a ſe fcis rōne hīte excellentis victoꝛie. vt dicit Ricar. in. iiij. di. xl viiij. Quidā eſt hit⁹: nec nccīo p̄ſuppoſit⁹ a charitate. nec nccīo illā p̄ſupponēs. ſic gr̄a ꝓphie. reuelatōeſ. viſiōeſ. ⁊ ↄſil'ia multa: que pn̄t etiā exn̄tib⁹ in culpa mortali cōicari. Cū igit̄ charitas ex dictis ſit de eēntia bōitatis hūane meritoꝛie loq̄ndo: iō bona meritōia ſine charitate eē nō pn̄t. Iñ Aug. ſup p̄ᵃ canonica Iohis homel'. viij. ait. Quicqd hēs charitatē ſolū nō hēas: nihil tibi ꝓdeſt. hāc habe: ipleuiſti legē. puto iſtā margaritā eē illā quā hō negociatoꝛ q̄ſiſſe in euāgelio deſcribit̄. Qui īuenit vna3 p̄cioſa3 margaritā: ⁊ vēdidit oīa q̄ hēbat ⁊ emit eā. Hec p̄cioſa margarita charitaſ ē: ſine q̄ nihil tibi ꝓdeſt q̄cun͠q laboꝛaueris: qua3 ſi ſolā hēas tibi ſufficit. ſ. ad meritū vite et̄ne. h̄ ille. 2° hō mereri nō pōt ſine gr̄a vitā et̄nā ꝓpt̄ bonoꝝ nr̄oꝝ ipꝛopoꝛtōabilitatē. Non.n. tāti ſt̄ p̄cij act⁹ nr̄i: tā͠q ꝟtut': ut ad uitā capeſcēdā ſufficiāt. ad Ro. viij. Nō ſunt ↄdigne paſſiōes h⁹ ſeculi ad futa3 gl'am q̄ reuelabit in nobis. Nā he ſūt pue. i. Petri vl. In xp̄o Jeſu modicū paſſos: uita aūt eterna mag̃ eſt. ꝑs. Mag̃ eſt gl'a ei⁹ in ſalutari tuo. he finite. illa īfinita ⁊c̄. Tertio nō pōt hō mereri vitā eternā ſine dei gr̄a ꝓpter diuinā oꝛdiabilitatē. q͡a ſic. ſ. de⁹ oꝛdinauit: vt illā adipiſci ſin̄ ei⁹ gr̄a nō poſſem⁹: vt illi ſolū gr̄as pſoluerem⁹. Sicut ille bon⁹ exuſt⁹ Laurēti⁹ dicebat. Gr̄as tibi ago dn̄e. q2 ianuas tuas ingredi merui. q̄re ⁊c̄.

Scꝺa ꝟi. eſt. An aliud vltra chāitatē ad vitā et̄nā capeſcēdā req̄rat̄. Et dico breuit̄ ꝙ ꝺ lege cōi etiā req̄rit̄ fides. q2 ſine fide ipoſſibile ē placere deo. Jaco. i. Nā fides icboatiue ē p̄nᵐ act⁹ meritoꝛij: ſ3 charitas ↄpletiue. Itē req̄rit̄ ēt ſpes q2 ꝙ ſperāt in dn̄o nō erūt icredibiles ꝟbo illius ⁊ p oppoſitū. q nō ſperāt in dn̄o erūt icredibiles. Hec.n. ꝟtutes de nccitate req̄runt̄ ſ'm tres aīe vires. Nā fides īfoꝛmat intellectū. ſpes memoriā. ⁊ charitas ſcām volūtatē. q̄re ⁊c̄. Tertia ꝟi. eſt. An ꝓpter charitat' defectū īfideles aliaſ ꝟtutes hn̄teſ: poſſint ꝟtuoſi nūcupari. Ad h̄ aīa duas tibi famoſas opiniones adducā: ⁊ ipſis nō alr̄ ipꝛobatis: qd mihi videat̄ poſtea ſubiungā. P^a opi. eſt. ꝙ l3 īfideles charitate careāt: aliaſ tn̄ ꝟtutes hēre pn̄t: ⁊ moralr̄ viuer̄ valēt. q̄ opi. ſūmi pōt ex dictis gl'oſſ Aug. ↄ Julianū hēticu3 li. iij. c. iiij. ⁊ in li° de ꝟa īnocētia: ſiue ꝺ ſn̄ijs ꝓſpi qꝺ idē eſt: ꝓpōne ſeptīa. vbi ſic ait. Dilectio dei ⁊ pximi ꝓp̄a ⁊ ſpālis ꝟtuſ eſt pioꝝ atq3 ſanctoꝝ cū cete ꝟtutes bonis ⁊ mal' poſſint eſſe cōes. et Hiero. ait. Uirtutib⁹ romani meruerūt īperiu3. Et poſſt multiplr̄ ↄfirmari: ſ3 ad pn̄s t'rāſcamus.

Scꝺa opi. quā multi īſecuti ſt̄: ⁊ hacten⁹ g̃ta ē tal' eſt. ꝙ īfideles nullā ꝟtutē hn̄t: ſed oīs eoꝝ uita eſt pctm̄. Et pōt hec opi. ex Aug. dictis vt s̄. roboꝛari. vbi de itētōe ſua loq̄t̄. Et pōt ſic argui Quicqd nō eſt factū ſ'm rectā itentōe3 eſt pctm̄. Oīs act⁹ infideliū eſt fact⁹ ↄ rectā intentiōe3. ꝫ oīs act⁹ infideliū eſt pctm̄. Uoco aūt h̄ rectā itetionē: q̄ ſ3 legittimū agit̄ ⁊ debitū finē. Finiſ āt debit⁹ ſ'm oēs: eſt cui⁹ gr̄a oīa fiūt. vel fieri dn̄t ad quē ſingula referūt̄. vt dic̄ Auicē. p̄ ſue ſufficiētie. c. xv. ⁊. ij. metha. phs ait. Finis eſt qꝺ nō eſt alic⁹ cā ſ3 alia illi⁹. Et Com̄. ibidē com̄to. viij. dicit ꝙ deſcriptio cāe final' eſt vt nō ſit ꝓpt̄ aliā cām. Cū aūt oīs opatio īfideliū nō ſit ꝓpter hūc finē fcā. ꝫ ipſoꝝ opatio ſ'm rectā itentiōe3 minīe eſt. ⁊ p ↄn̄s nulla eoꝝ opatio eſt ꝟtus. ⁊ p ↄn̄s ē pctm̄. ⁊ h̄ voluit magr̄ in l'ra oñdere: cū s̄. dixit. Oīs uita infideliū eſt pctm̄. Audi Aug. ↄ Julianū. li. iiij. c. xiij. Noueris inqt n̄ officijs: ſ3 finib⁹ a vitijs diſcernēdas eē ꝟtutes. Officijs aūt ē qꝺ faciendū eſt. finis ꝟo ad qꝺ faciendū eſt. Cū igr̄ hō aliqd facit vbi peccare nō videt̄: ſi nō ꝓpt̄ h̄ facit: ꝓpt̄ qꝺ facē d3: peccāe ↄuincit̄. ⁊ paulo p⁹ ait. Quicqd boni fit ab hoīe ⁊ n̄ ꝓpter h̄ fit. ꝓpt̄ qꝺ fieri ꝟa ſapīa p̄cipit: ⁊ ſi officio videat̄ bonū: ipſo nō recto fine pctm̄ eſt. Et in eodē li° ↄ Jul'. multiplr̄ Brictiū cōmendantē dicit Brictium non fuiſſe virtuoſū. q̄re ⁊c̄. Uides ꝗ optimiſ inītant̄ he opiniones fundamentis aīa cara: non aliter de ipſis ad p̄ſens exponens: vna3 tantū regulam pono. v3. Q2 dato ꝙ infidelis ꝟtuoſi moraliter ſint: vt ait opinio p̄ma: ſiue non: vt dicit ſcꝺa opinio. ſufficit ſ'm oēs theologicos tractatoꝛes. oēs infideles mortuoſ eſſe: ꝗtum ad vite eterne meritū. Et ſic credo Aug. itellexiſſe oēs infideles ꝟtuoſos non eſſe. ſ. ꝗtum ad meritu3 vite eterne. Inde Aug. xiij. de trini. in fine ait. Juſtus ex fide viuit: que fides per dilectionem operatur: ita vt ꝟtutes quecq3 ipſe q̄b⁹ prudent̄ foꝛtit̄: temperant̄: iuſteq3 viuit̄: oēs ad eandē referant̄ fidem. non eni aliter poteꝛūt eſſe ꝟtuteſ: ⁊ ſic pōt ↄcludi ꝙ nō ſūt vere ꝟtutes: ſed ꝟtutū imagines. Nā ſicut imago os nō habet: ſed oꝛis ſimilitudinē habet: ſimilitudinē oculoꝝ: nec tn̄ oculos h3: ⁊ ſic de alijs membꝛis: ſic infidelium ꝟtutes. virtutes non ſunt ſed imagineſ virtutū vn̄ ſicut ſequit̄: iſte eſt homo mortuus. ꝫ nō ē hō ſic iſta: eſt virtus infidelis. ꝫ non eſt ꝟtus. quia infidelitas moꝛs iuſti eſt. quonia3 iuſtus ex fide viuit. Tunc vltra. ꝟtus infidelis nō eſt ꝟtus. ꝫ eſt pctm̄. Un̄ glo. ſup Math. c. viij. ait. Quicqd facis: aut dei amoꝛe: aut diaboli facis. ſ'uir̄ diabolo eſt pccm̄. ꝫ ⁊c̄. Et Aug. de ꝟa inocentia ꝓ

poſitione.cvi. Ois ꝟtus infideliū eſt pccm̄ ⁊ ni
hil eſt bonū ſine ſūmo bono. vbi deeſt cognitio
incōmutabilis ꝟitatis: falſa ꝟtus eſt: ēt in opti-
mis morib⁹. Et Paul. ad Ro.xiiij.ait. Oē qđ
nō eſt ex fide pccm̄ eſt. Intelligunt tñ oia h̄ qn-
tū ad meritū vite eterne: vt ſic. Oīi vita infide
liū eſt pccm̄. i. nō eſt ſine pccō: vt exponit dñs
Bona.ſup ꝫo ſniaꝝ.di.xlj. vñ ſic ait. Nō eſt ſic i
telligendū ꝙ ois opatio quā agunt infideles in
tota vita ſua ſit culpabilis ⁊ demeritoria: ſed iō
dr̄ oēm vitā eoꝝ eſſe pccm̄. qꝛ p nullā operatōꝫ
quā agunt liberant̄ a culpa: q̄diu in fidelitate
perſiſtunt. Et ſic ex his concludit̄ ꝙ q̄uis infi-
de: iū opera ſint ſine fide ⁊ charitate: tñ eoꝝ ope
ra fidei nec bonis morib⁹ repugnantia ſcꝫ pō
tant remunerationis cā: nō quantū ad vitā et̄-
nā: ſed quantū ad aliud. ſicut de exñtibus i pec
cato mortali dicet̄ conclone ſequenti. Et h̄ ſuf-
ficiant pro pñti conclone.

Qꝫ exñtes in pccō mortali bñfacientes tñ a-
liquid apud deū merent̄ conclo tertia.

a Ccipe tertiā conclonē. vꝫ. Etſi exñtes
in peccato mortali ſemꝑ vt ſic a deo re
probent̄: tñ bñ agentes de ſuo bñ ager̄
aliquid reportant. Ubi aīa nō ſm btm̄ Tho. ꝑ
ma ſc.q. vlt. argu. vlt, ⁊ pte tertia.q. penul. Et.
iiij. ſniaꝝ. di. iiij. multiſq₃ alijs in locis: ⁊ oēs fide
les tractatores in h̄ vnanimes ſunt: ꝙ glōſus
deus qui nihil irremuneratū relinquit: bñfactū
bonū in pccō mortali copioſiſſime remunerat:
ſed qm̄ ſic in culpa iacens mortuuſ eſt q̄. ad deū
⁊ ſpūalia bona: pmiat̄ tñ in bonis tpalibus: ⁊ ñ
eternis. ⁊ declaro per exm̄. Joannes eſt in pccō
mortali: ⁊ amore dei vnā elȳnā tribuit pauperi
ieiunat in. xl^a. ⁊c̄. quid hec ſibi bona ꝓſunt. Di-
co aia mea ꝙ illis tribuit ds multa tpalia bona
reddit nāq₃ illi ds ꝓ elȳna diuitiaꝝ augmenta
tionē: ꝯſuatōꝫ: ⁊ hmōi. ꝓ ieiunio corpiſ ſanitatē
periculoꝝ euitationē ⁊c̄. O ciuitas opulenta.
N. qd te ab ira dei tanto tpe pſuauit: certe ele
moſyne ecctiaꝝ: edificia ⁊c̄. Dicit. n. barbatus
Hiero. ꝙ Sibyllis ēt paganis merito ꝟgītatis
ds ſpm̄ ꝓphie ꝯtulit. Itē crebro ꝯtingit ꝙ ꝓpt̄
bona in pccō mortali ſcā quis ad tps dei grā il
luminat̄: ⁊ de pccō exit. ſic legit̄ d Cornelio A-
ct. x. Uir āt quidā erat in Ceſarea noīe Corneli
us religioſus ac timens deū cū oī domo ſua: fa-
ciens elȳnas multas plebi: ⁊ depcans deū ſem
per vidit in viſu manifeſte qſi vna hora diei an
gelū dei introeuntē ad ſe: ⁊ dicentē ſibi. Corne
li. At ille intuens cū tiore correpť dixit. Quis
es dñe: Dixit āt illi. Orōnes tue ⁊ elȳne tue a-
ſcendert̄ in memoriā in ꝯſpcū dei. ⁊ nunc mitte
viros in Jopē. ⁊ accerſe Simonē q cognomiat̄
Petrus: ⁊ ille dicet tibi quid te oporteat facē.
Cūq₃ diſcēdiſſet angelus vocauit duos dome
ſticos ſibi: ⁊ militē metuentē deū ex his q illi pe
bant. i. obediebant. Quib⁹ cū narraſſet oia mi-
ſit illos in Jopē. Poſtera āt die iter illis facien
tib⁹ ⁊ appropinquantib⁹ ciuitati: aſcendit Pe-
trus in ſupiora: vt oraret circa horā ſextā ⁊c̄. Et
infra in ſnia dr̄ ꝙ accedētib⁹ illis ad domū Pe
tri introgātes vbi Petr⁹ moraret: ⁊ ꝯperto ipꝫ
eē quē qrebant: narrāt ſcm̄: hoſpitant̄ illa die ſi
mul. alta die veniūt in Jopē. occurrit Corneli⁹
cū amicis ſuis ⁊ ſalutāt ſe iuicē. cām accerſiōis
q̄rit Petrus. narrat ſeriati Corneli⁹ qđ accide-
rat. Tūc Petr⁹ ait. In ꝟitate cōperi: qm̄ nō eſt
pſonaꝝ acceptator ds: ſed in oī gente q tiet eū ⁊
⁊ operat̄ iuſtitiā accept⁹ eſt illi. Et ſic Petr⁹ de
fide xp̄i Cornelio informato: baptiçauit eū cuꝫ
copioſa multitudine. lege textū ſi placet. Ecce
ex his ꝟbis apparet Corneliū centurionēꝫ ſuis
bonis operib⁹ ſanitatē aīe ſuſcepiſſe: qđ nō fuiſ
ſet aſſecut⁹ ſi ſemꝑ male egiſſet. Quid de Tra-
iano ipatore dicā: q ꝓp iuſtitiā ⁊ pietatē quā er
ga mulierē viduā exercuit orōnib⁹ Gregorij a
penis inferni. in quib⁹ erat: liberat⁹ ē: vt habet̄ i
legēda btī Gregorij. vid ibi qꝛ pulchra ē. Quid
de Cōſtantino ipatore: q intuitu pietatis infan
tib⁹ occidendis pepcit: graꝫ viſionis vt ad btm̄
Silueſtrū pgēret: q ei piſcinā in q̄ mundand⁹ e
rat oñderet: hr̄e meruit ⁊c̄. O igit̄ felices iuſti
bñ opantes: q nō ſolū pmia tpalia: ſed ēt etna di
grā merent̄. de h̄ plixius nō dicā. Habes. n. de
hac mā ad plenū in dñicali nr̄o ſmone. vij. arti-
culo. i. c. iij. ibi. n. ꝓpulchra inuenies. Qr̄ dilectiſ
ſimi bñ agē ſtudeam⁹: ⁊ ſic tandē pſeuerantib⁹
dei grā mediante: montē excelſū padiſi xp̄ꝫ Je
ſū mirabilr̄ tranſfiguratū. i. glōſū clare conſpi-
ciem⁹ glōſe regnantē cuꝫ pr̄e ⁊ ſcō ſpū in ſecula
ſeculorum. Amen.

Feria ſecunda ſecunde dñice q̄dragēſime d
libero arbitrio ſermo in ordine. xiij.

I N peccatis Uris mo-
riemi. Jo.
viij. Quā felix ſit pdeſtinatoꝝ ſtatus:
q̄q₃ iocund⁹ heſterno ſatis in ſmōe
cōprehendē valem⁹. nec a miſterio
vacat ꝙ xp̄s hodie iudeis audire nolētib⁹: ⁊ o-
culos auertētib⁹ ne viderēt ⁊ itelligerēt ꝟita-
tē: iteratis vicib⁹ dixit. In pccis vr̄is moriemi:
nō mei defectu: ſꝫ vr̄a malignitate. qm̄ aia que
peccauerit ipſa morie. Ezech. xxxviij. Sic. n. i-
ſtituit ds vt q ſpōte bñ agerēt pdeſtiarēt: q ꝟo
male i eoꝝ pccis mōrēt. Eccl. xv. De⁹ ab initō
ꝯſtituit hoiēꝫ: ⁊ reliqt illū i manu ꝯſilij ſui. appo
ſuit añ eū ignē ⁊ aquā: vitā ⁊ mortē: vt ad qđcū
q₃ voluerit manū extēdat. De libero igit̄ arbi-
trio hodie dilectiſſimi tractare itēdo. de q tres
ꝯſideratōes faciaꝫ⁹. vꝫ. Liberi arbitrij nobi-
lē entitatē. Liberi arbitrij pclarā qualitateꝫ.
Liberi arbitrij fructuoſam vtilitatem.

De nobili ētitate liberi arbitrij ꝯſideratō p^a.

a L Iberi arbitrij nobilē entitatē videaꝫ⁹.
vbi tres ꝯclōnes more ſolito pōamus.
Pria ꝯ^o ē iſta. Tāta ē liberi arbitrij p
clariſſima dignitas: vt nihil pclarius humane
natiure ab ipſo omnipotenti deo dari potuiſſet.
Scđa ꝯclo ē iſta. Tāta ē liberi ar. nobiliſſima
entitas ꝙ alijs aīalib⁹ de⁹ hndictuſ ꝯcedē dedi
gnaſſet. Tertia ꝯclo eſt iſta. Tāta eſt liberi ar
bitrij pclara bōitas: vt nō ꝑtim ⁊ ꝑti: aut ſucceſ
ſiue anime concedatur. ſed ea creata ⁊ corpori
vnita in eodem inſtanti ipſi cōicatur.

De triplici ſpāli nobilitate liberi arbitrij ꝯ^o p^a.

a Ccipe pmā ꝯclonē. ⁊c̄. Tres. n. pcipue
ſc liberi arbitrij dignitates. vꝫ. P^a di
gnitas dicit̄ libertatiſ. 2^a dr̄ ꝑticipatōiſ
3ª dicit̄ electōis. Pria inq₃ dicit̄ libertatis.
Si tibi o aia mea ter q̄terq₃ milia talēta largi-
rētur: ⁊ in ꝯpedib⁹ duriſſimo i carcē aſpimo vi
ctu viuēs: qd q̄ſo dignitatis opū illaꝝ āplitudo
pſtaret: ſicq₃ de aliſſ dignitatib⁹ nō libertati da
tis diſcurrē poteſ. certe paꝝ aut nihil. Nō. n. bñ
ꝓ toto: vt Poeta ait. libertas vēdit̄ auro. Hoc
celeſte bonū pterit orbis opes. Iñ magr̄ i 2° ſen
tentiaꝝ. di. xxv. triplicē libertateꝫ ponit in. c. eſt
autē libertas. Quedā. n. dr̄ libertas a nccītate.
quedā a pctō. ⁊ q̄dā a miſia. Libertas a ncci
tate eſt qñ aliqd a nullo ſimplr̄ cogi pōt. ⁊ h̄ mō
liberꝝ arbitriū dr̄ liberꝝ tā añ peccatū q̄₃ poſt: ita
in bonis ſicut i mal. Sicut. n. volūtas añ pctm̄
cogi nō potuit: ſic nec poſt pctm̄. Eſt. n. libera li
bertate ꝯdictōis. vt pꝫ 3° de aia. Scđa liber
tas dr̄ a pctō. ſ. mortali. qm̄ a veniali liberari ne
quaq₃ poſſum⁹: niſi grādi ſpāli dono: ſic fuit i uir
gine. i. Jo. p. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ nō hēmus. g
d mortali itelligit̄. ij. ad Cor. iij. Ubi ſpūs dñi ibi
libertas. ex̄ de regularib⁹. c. lꝫ. circa pn^m. ⁊. xix.
q. ij. due ſc. Sicut. n. pctm̄ mortale ſuitutē iduc.
Jo. viij. Qui facit pctm̄ ſuus eſt pcti: ita grā lib
tatē. Tertia libertas dicit̄ a miſia. ⁊ h̄ ſolū ē
in pria. qm̄ in mūdo ñ niſi miſis eſt. ad Ro. viij.
Ipſa inqt creatura liberabit̄ a ſuitute corruptō
nis in libertatē filioꝝ dei. Et dic magr̄ vt ſ. hāc
libertatē habuit hō ante pctm̄. qa oī carebat mi
ſeria: ⁊ nulla tāgebat̄ moleſtia. ⁊ plen⁹ hēbit in
futura btītudine: vbi miſer eē nō potit. ſꝫ in hac
vita q̄ eſt iter pmā pctm̄ ⁊ vltimā ꝯfirmatiōem:
nemo a miſeria liber eſt. qꝛ pena pcti nō caret. h̄
ibi. Et ſic pꝫ p^a liberi arbitrij dignitaſ. Uide ibi
magrm̄ de dignitatib⁹ pmi hoīs añ pctm̄: q̄re d
pmie logr̄. Scđa dignitas liberi arbitrij dr̄
pticipatōis. Q̄to. n. aliqd vberi⁹ ipm bonū pti-
cipat: tāto pfecti⁹ eſt. h̄ clariſſima ꝓpoſitio eſt. ſꝫ
iſte due potētie hōis. ſ. intellect⁹ ⁊ volūtas vbe
rius pticipant ipm bonū. g erūt potētie pfectiſſi
me. qm̄ itellect⁹ pticipat ſūmū bonū in rōne ifal
libiſ ꝟitatis. volūtas in rōne ifaſtidibiſ bōitatiſ
g ſc pfectiſſime. Tūc vltra. Intellect⁹ ⁊ volūtaſ
uberrie ipſo ſūmo bono pticipāt. ſꝫ liberꝝ arbitri
um de iſtis duab⁹ potētiiſ pticipat. g liberꝝ arbi
triū q̄dā erit res pfectiſſima. Minor pꝫ p magi
ſtrū in lr̄a dicentē. Liberꝝ arbitriuꝫ eſt facultas
rōnis. i. itellect⁹ ⁊ volūtatis. ſꝫ de hac clari⁹ in ꝟi
tate p^a h⁹ ꝯclonis declarabit̄. Tertia digni-
tas dr̄ electōis. Licet. n. de⁹ vt pma cā p gratiā
ſuā moueat volūtatē: vt ipſa bonū eligat: nō tñ
tollit qn libē ipſa illud bonuꝫ eligē poſſit. vñ ſic
de⁹ mouendo cās nāles nō tollit qn act⁹ earum
ſint nāles: ſic mouēdo cās volūtarias ⁊ liberas
nō tollit qn act⁹ eaꝝ ſint liberi ⁊ uolūtarij. Opa
tur. n. de⁹ in vnoq₃ ſm ei⁹ ꝓprietateꝫ. ad Phil.
vij. De⁹ opat̄ in nobiſ ⁊ velle ⁊ pficē. Et Prov.
xxi. Cor regiſ in manu dei q̄cūq₃ voluerit ꝟtet
illud. Et btūs Tho. pte p^a. q. lxxxi. ar^o p. decla-
rans illud aptī ſ. dicit. Opat̄ de⁹ in nobis velle
vt illud velle eſt qdā act⁹ nālis. ⁊ de⁹ ſic mouet
vt cā vliſ oīum motuū. qꝛ ſuo īfluxu oia mouet
ſed inq̄tū de⁹ opat̄ in nobis velle nō ſolū vt eſt
act⁹ nālis: ſed vt eſt act⁹ meritori⁹. tūc de⁹ non
ſolū opat̄ illud velle meritoriū tanq₃ prim⁹ mo
tor. ſed etiā hoc ſpālr̄ p influxū ſue grē agit. qm̄
volūtas ad actū meritoriū: vel velle meritoriū
ſine ſpāli diue grē influxu moueri nō poſſet. p^a
Cor. xv. Grā dei ſum id qđ ſum. Et ſic hēs tres
liberi arbitrij dignitates. Pro clariori notitia
hic tres inq̄ramus ꝟitates. Pria eſt qd liberꝝ
arbitriū. Scđa an liberꝝ arbitriū ſit vna potē-
tia ł plures. Tertia eſt q̄ dria eſt int̄ eſſe liberꝝ
⁊ eē liberalē. Q̄tū ad primā dico ꝙ de qddi
tate liberi arbitrij diuerſi modi dicendi fuerūt.
Aliq. n. ſic dixerūt ꝙ liberꝝ arbitriū eſt facltas
rōnis ⁊ volūtatis: q̄ volūtario ⁊ ſpōtaneo appe
titu ferri qs pōt ad ea q̄ bona ł mala iudicat: vł
iudicare valet. Hāc diffinitōēꝫ tangit magr̄ di.
xxv. ſcđi. c. iā ꝟo. in pncipio capli. Et arguit ma
giſter iſtā nō eſſe bonam triplici medio. Et p ſic.
Iſta diffinitio nō ꝯpetit deo q eſt ſūme liber. g ñ
eſt bona. ꝯña pꝫ. ⁊ añſ probat̄. qm̄ deus q̄uis ſit
ſūme liber: nō tñ ad malū flecti pōt. Audi Aug.
xxij. de ci. dei. Certe ipſe de⁹ nūqd qm̄ peccare
nō pōt: iō liberꝝ arbitriū hēre negādus eſt: q̄ſi di
cat nō. Scđo magr̄ arguit ſic. Iſta diffinitio ñ
ꝯpetit angelꝫ q liberi ſūt. g nō eſt bona. ꝯña nō. ⁊
añs ꝓbat̄. qm̄ angeli in grā ſtabiliti: nequaq₃ ad
malū flecti pñt. Audi Aug. vt ſ. Sicut p^a imor
talitaſ quā peccando Adā pdidit fuit poſſe non
mori: ſic pmū liberꝝ arbitriū poſſe ñ peccare. no
uiſſimū ꝟo non poſſe peccare. g ⁊c̄. Tertio ar
guit ſic. Q̄to liberꝝ arbitriū magis īmune eſt a
ſuitute creata: tāto ē liberi⁹. ſꝫ liberꝝ arbitriū q̄₃
to minus pōt flecti ad malū: tāto eſt magſ imūe
a ſeruitute. g eſt magis liberi⁹. Et minorē ⁊ ma
iorē probat magr̄ in. c. illo. multo qppe liberali⁹
⁊c̄. Aliq dixerūt ut phi. ſicut idē magr̄ ibidē dic
Liberꝝ arbitriū eſt liberꝝ de voluntate iudiciū.
qa ptās ipſa ⁊ habilitas volūtatis ⁊ rōnis q̄ ideꝫ
eſt ſꝫ rē qđ liberꝝ arbitriū libera eſt ad vtrūlibꝫ
quia libere pōt moueri ad hoc: vel ad illud. Am
broſius ꝟo dicit. Liberꝝ arbitriū eſt poteſtaſ cō
ſeruandi rectitudinē ꝓpter ſe. ⁊ q̄to quis magſ
vtit̄ in bonū ſuo libero arbitrio: tanto magiſ eſt
liberior. Audi Aug. Tantū eſt liberꝝ arbitrium
magis liberꝝ: q̄to qs magiſ vtit̄ bono. ſicq₃ mul
ti multa dixerūt. Nos ꝟo accipiam⁹ diffinitōēꝫ
ꝯpletiorē. Audi Aug. ⁊ pꝫ etiā i lr̄a magrī. Libe
rū arbitriū eſt facultaſ rōnis ⁊ volūtatiſ: q̄ bonū
eligitur grā aſſiſtente: ⁊ maluꝫ gratia deſinente

In hac diffinitione pon āt tres ꝑticule. Pri
ā dicit ꝙ liber arbitriū eſt facultas.i. potentia
expedita ꝛ libera rōnis ꝛ voluntatis. Per h̄ qḋ
dicit potentia declarat ꝙ liber arbitriū nō ē a
ctus rōnis ꝛ volūtatis:q꞉ act⁹ nō ſemꝑ manet ī
hoīe:ſ꞉ tranſit. Liber arbitriū āt ſemꝑ manet.
Itē ꝑ h̄ qḋ dicit potentia ēt innuit ꝙ liber arbi-
triū nō eſt habit⁹ rōnis ꝛ voluntatis.q꞉ hitus di
cunt̄ ſm quos dicimur boni l' mali circa act⁹ ul'
paſſiones.ij.ethi. vt pꝫ. qm̄ ꝑ habitū tēperantie
nos bn̄ hēmus circa cōcupiſcentias.ꝑ intēperā
tiā āt male.ꝑ habitū ſcie nos bn̄ habe꞉⁹ ad actū
intellect⁹:dū ꝑ ſciam cognoſcim⁹ ver.q꞉ ſcire ē
adequatio rei intellecte ad intellectu꞉.ꝑ hitum
āt ꝯriū qui eſt ignorantia nos male habem⁹ ad
actū intellect⁹.ꝛ ſic de alijs. Liber āt arbitriu꞉
indifferent̄ ſe h꞉ ad utrūq꞉.ſ.bn̄ l' male.ꝛ loquor
hic in via.ğ liber arbitriū nō eſt hitus volūtatꝭ
ꝛ rōnis. Si igit̄ nō ē actus:nec hitus.ğ ē poten.

2ᵃ ꝑticula diffinitionis ē rōis ꝛ voluntatis ex
q̄ dat̄ intelligi ꝙ nō ē vna ſimplex potentia.ſed
qd cōpoſitū ex rōe ꝛ voluntate. Et rō h⁹ eſt.qm̄
iō dicimur liberi.q꞉ de duobus vnū eligē poſſu
mus alio recuſato. Nō ad verā electionē duo
neccio cōcurrūt. Primo vt cognoſcam⁹ qḋ r̄cte
debem⁹ eligē:ꝛ ꝙ appetam⁹ qḋ eligē intendi꞉⁹
Et ad h̄ vt cognoſcam⁹ quid recte eligendū ſit
ꝯſiliū requirit̄ in ꝑte intellectiua ꝑ qḋ diiudicat̄
quid ſit in electione ꝑ̄ferendū. Ex ꝑte āt effect⁹
requirit̄ ꝙ acceptet̄ qḋ ꝑ rōnis iudiciū diiudica
tū eſt. Nullus.n.bn̄ eligit: niſi eligendū cogitat
ꝛ q꞉ liber arbitriū ex electione ē:ꝛ in electione
requirit̄ intellect⁹ ꝛ appetitus:iō dicit ꝙ liberū
arbitriū ē facultas rōnis ꝛ voluntatis. 3ᵃ ꝑti
cula ē iſta:q̄ bonū eligit̄ gr̄a aſſiſtente: ꝛ malu꞉
gr̄a deſinente. Nā liber arbitriū ſi cōꝑat̄ ad a-
ctū ſuū: vt actus nālis ē:ſic mouet̄ a deo: vt ge
nerali motore:nullo alio habitu ſuꝑinfuſo impſ
ſo.ſed ſi conſiderat̄ ad actū ſuū: vt dr̄ meritoriū
ſic mouet̄ a deo ꝑ ſpecialē habitū ſuꝑinfuſum.ꝛ
hic eſt gr̄a.qr̄ concludit̄ ꝙ actū meritoriū nō eli
git liber arbitriū ſine ſpeciali gr̄a.qr̄ ꝛc̄. Et ſic
pꝫ prima ꝟitas. 2ᵃ ꝟi.ē iſta. an liber arbitriū
ſit vna potentia:l' plures. Et dico breuit̄ ꝙ nō.
vt dictū eſt in ſc̄da ꝑticula diffinitiōis. Pro c⁹
declaratione nōndū ſm btm̄ Tho.ꝑte ꝑ̄ma.q.
viij.arti.iiij. ꝙ potentie appetitiue ꝓportionat̄
potentijs apphenſiuis.ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſic ex ꝑte apphē
ſionis ſe h꞉ intellectus ꝛ rō: ita ex ꝑte appetitꝰ
intellectiui ſe h꞉ voluntas:ꝛ liber arbitriu꞉ qḋ
nihil aliud ē q̄ꝫ ꝟtus electiua. ꝛ ſic intelligē ipō
tat ſimplicē apphenſionē rei:ꝑꝑ qḋ dicim⁹:ꝙ ꝑ̄
ma ꝑ̄ncipia ſunt intellectus.q꞉ illis īmediate no
tis terminis aſſentimus. rōcinari āt iportat vni
us cognitionē. vt ducit in cognitiō꞉ alteri⁹. ita
ex ꝑte appetitus velle iportat ſimplicē appeti-
tū alic⁹ rei: vt finē.q꞉ voluntas ē reſpectu finis
q ꝑꝑ ſe appetit̄. Eligē āt eſt appetere aliquid ꝑꝑ
aliquid ꝯſequendū. q꞉ ꝓprie eligē eſt eoꝝ que
ſunt ad finē. Vn̄ breuiter arguat̄ ſic. ſicut ſe h꞉ ī

tellect⁹ ad rōnē:ita volūtas ad vim electiuam:
ſiue liber arbitriū. ſed intelligē ſiue intellect⁹:
ꝛ rōcinari ſunt eiuſdē potentie: vt ꝓbat beatus
Tho.ꝑte ꝑ̄ᵃ.q.lxxix.ğ ſic velle ꝛ eligē erūt vni
us potentie.ſ.volūtatis:ſicut intelligē ꝛ rōcināi
ſūt vni⁹ potentie.ſ.intellect⁹.ſed qm̄ tale eliget̄
ſine cognitōe fieri n̄ pōt:neceſſe ē ꝑcognoſci qḋ
recte ſit eligendū. Ad recte āt eligendū reqrit̄ ꝯ
ſiliū: qḋ eſt ī rōe. iō ad liber arbitriū ꝯcurrit rō
ꝛ voluntas. Ex quo ſequit̄ ꝙ liber arbitriū nō
eſt vna potentia ſimplex:ſ꞉ qdā cōpoſita ex rōe
ꝛ volūtate. Jn̄ phs. vj.ethi. An electio ꝑtineat
ad vim cognitiuā l' appetitiuā ſub dubio relīqt.
Dicit.n.ꝙ electio ē l' intellect⁹ appetitiu⁹ l' appe
titus intellectiu⁹. Sed in.iij.ethi.magis declia
re videt̄ ꝙ ſit appetit⁹ itellectiu⁹:nominās ele-
ctō꞉ deſideriū ꝯſiliabile.ꝛ rō.q꞉ obiectū electō
nis ē id qḋ eſt ad finē.ꝛ h̄ inquantū tale h꞉ rōnē
boī qḋ dr̄ vtile. Et cū bonū iquātū bonū ſit ob-
iectū appetit⁹:ſequit̄ ꝙ electio ſit ꝑ̄ncipalr̄ ap-
petitiue ꝟtutis.ꝛ ꝑ ꝯn̄s liber arbitriū ē poten
appetitiua.ꝛ h̄ ꝑ̄ncipalr̄. Ex quo tn̄ nō ſequit̄ ꝙ
nō ſit ēt rōis:lꝫ ſit ꝑ̄ncipalr̄ volūtatis. Et ſic pꝫ
ſc̄a ꝟitas. 3ᵃ ꝟi.ē q̄ dr̄ia eſt int̄ eē liber ꝛ eē li
beralē. dico ꝙ eē liber nihil aliud eſt q̄ꝫ nō eſſe
coactū.ſed eē liberalē ſpectat ad ꝟtutē magna
nimitatis. vn̄ ille dr̄ liberalis: q liberalr̄ ꝛ mo-
deſte ſua cōicat.q꞉ ſi modeſte ꝛ regulate nō fie-
ret:tranſcenderet in vitiū ꝓdigalitatis. Vn̄ ꝑ r̄
gula accipe aīa cara ꝙ liberal' dꝫ eē in ſubueni
endo amicis ſine mora.q꞉ qui cito dat:bis dat.
Jn̄ qdē viri boni de iſrl' captiuos veſtierūt iu-
deos: ꝛ q ābulare nō poterāt ex nimia liberali-
tate iumētis ipoſuerūt.ſc̄o pali.xxviij. Et Dauid
rex ꝑ̄cepit: vt Mefiboſeth q fuerat regiſ nepoſ
vna ſemꝑ ī ſua mēſa comederet.ij. R.xix. ꝛ idē
Dauid multū gratū habuit:qm̄ Berçelai exerci
tui e⁹ neccia detulerunt.ſ. R.xviij. Et ad nr̄a ve
niam⁹ magi dn̄o liberalr̄ dona obtulerūt. Ma
th.ij. Liberalr̄ pauit dn̄s turbā. Math.xv. Et
qḋ ocul' nr̄is vidimus liberaliſſime Philippus
Maria:regē Aragonū:ꝛ regē Nauarre: alioſ
q꞉ dn̄os:ifinitos ēt milites ꝑ Januēſes cū coꝝ
claſſib⁹ debellatos ꝑ̄ſtine r̄ſtituit libertati. ꝛ ſic
ꝺ alijs. Et h̄ volo tibi aīa ſufficiāt ꝑ ꝑ̄nti ꝯcl'oe.

Qr lꝫ aīalia irrōabilia qd eiſ ꝓficuū ꝛ nociuū
ſit diſcernāt ꝛ eligāt:nō tn̄ i eis ē liber arbitriū
ſed ſolū rōe vtētibus eſt cōceſſum concl'o ſc̄a.

Ecipe ſc̄a꞉ ꝯcl'onē. v꞉. Tāta ē liberi ar-
a bitrij nobiliſſima entitaſ ꝙ alijſ aīalib⁹
bn̄dict⁹ ds ꝯcedē ꝺdignat̄ ē. vbi aīa nō
ꝙ lꝫ aīalia bruta bonū eligē ꝛ malū refugē vi-
deāt:h̄ ī eis ꝓ tāto n̄ ē vt libero fūgāt arbitrio:
ſ꞉ ſolū nāli quadā inclinatōe abſq꞉ oī rōe diſcur
ſiua hoc eligūt:illḋ ꝟo r̄cuſāt. Ouiſ.n.extiatiua
lupū veiētē videt ꝛ fugit. videt paſcua ſue nāe
ꝯformia:ꝛ illa ꝓſeqt̄ nō diſcuſiua rōne: vt dicat
h̄ mihi ē nociuu꞉. ğ illud fugiā. aut hoc eſt mihi
proficuū.ergo illud ꝓſequar. ſed hoc tn̄ quadā
nāli inclinatione contingit. Inde magr̄ in ſc̄do

di.xxv.c.iā uero.ait. Liber arbitriū ab arbitrā
do nomē accepit. Arbitrari aūt ad iudiciū ꝑtiet
rōnis:ad cui⁹ nutū ꝛ regulā oēs alie mouentur
ꝟtutes ꝛ obediūt. Judicare aūt ſm rectā rōne꞉
ꝑtinet ad illud qḋ inter iuſtū ꝛ iniuſtū: inter ꝓꝑ̄
ūm ꝛ alienū diſcernē nouit. Nulla āt eſt alia po
tētia q̄ hmōi diſcernē noſcat: niſi potētia rōniſ.i.
intellect⁹. Potētia aūt rōnis brutis nō cōuenit
Et hoc ꝓbat tripl'r.ſ. ex ꝑte dei. ex ꝑte nr̄i.ꝛ ex
ꝑte vniuerſi. Ex ꝑte dei ꝑ̊. Illud.n.qḋ ē ſūme
trinitati nobiliſſimū: nō ꝺbuit viliſſimis creatu
ris cōicari.ſed intellect⁹. volūtas. ꝛ memoria.ſ̄t
in deo nobiliſſime ꝟtuteſ. Nā memoria fecūda
cū actu dicēdi ꝓducit verbū. Diuina volūtaſ ē
ꝑ̄ncipiū ꝓductiuū ſpūs ſancti:q̄ ſunt nobiliſſima
inter oīa diuina. Aīalia aūt bruta ignobiliſſima
ſunt.paſtūq꞉ de terra q̄rentia: ğ idecētiſſimū fu
iſſet rōnem ꝛ intellectū illiſ cōicari. Sc̄do ex
ꝑte nr̄i ſic. Indecentiſſimū fuiſſet brutiſ cōicari
id in q̄ ſiles deo ſum⁹. ſed ſm itellectū oēs ſum⁹
ſiles deo. Faciam⁹ dixit deus hoīem ad imagi
nē ꝛ ſilitudinē nr̄am.qḋ nō intelligit̄ niſi ſ꞉ tres
ꝟtutes aīe.ſm Aug.in li° ꝺ trinitate. Nā in itel
lectu relucet forma ꝛ ſilitudo filij. in voluntate
imago ꝛ ſilitudo ſpūs ſc̄i. in memōia imago ꝛ ſi
militudo pr̄is eterni.ğ tam nobile talentū inde-
centiſſimū fuiſſ꞉ brutꝭ fuiſſe cōicatū. Tertio
hoc ꝓbat̄ ex ꝑte vniuerſi. Decus.n.ꝛ pulchritu
do ordinis vniuerſi expoſtulat rōnem brutiſ nō
eſſe cōicandā. Attēde ordinē vniuerſi. Quedā
n.ſic fecit de⁹ vt agāt ſine iudicio.ſicut lapiſ ꝺū
deorſū tēdit.ſicq꞉ de alijs cognitōe carentibuſ.
Aliq̄ agunt iudicio:ſed nō libero. vt bruta. Ju-
dicat.n.ouis lupū fugiendū eſſe nāli inclinatōe
ꝛ iudicio:ſed nō libero. vt dictū ē. Quedā agūt
iudicio libero: vt hoīes. q꞉ ꝑ vim cognoſcitiua꞉
iudicam⁹ aliqd fugiendū ꝛ ꝓſequendu꞉ eē. S꞉
qa hocipm̄ iudiciū nō eſt ex nāli inſtinctu in ꝑti-
culari oꝑabili.imo ex collatōe quadā rōnis:iō꞉o
agim⁹ libero iudicio:potēteſ in obiecta diuerſa
Rō.n.circa ꝯtingentia ad oppoſita viam h꞉. vt
pꝫ in dialeticis ſilogiſmis:ꝛ ꝑſuaſionib⁹ rhetori
cis. Particularia aūt oꝑabilia ſunt q̄dā ꝯtingē
tia.iō iudiciū rōnis ſe h꞉ ad diuerſa. Et qꝛ volū
tas ſequit̄ iudiciū rōnis:neceſſe eſt voluntatem
eſſe liberā libertate ꝯ̄dictionis. alias fruſtrarēt̄
ꝯſilia.exhortatōes.ꝛ ſilia. Solus igit̄ hō in ſuis
agendis reb⁹ vtit̄ rōne. Inde phus in proemio
phie ꝑ̄me ſic ait. Aīalia imagiatōib⁹ ꝛ memōijſ
viuūt:exꝑimenti aūt paꝝ ꝑticipant. hoīum aūt
gen⁹ arte ꝛ rōnibus viuit. Ad hoc etiā facit illḋ
qḋ dicit Tullius ꝑ̊ de officijs. In ꝑ̄mis inquit
hoī eſt ꝓpria veri inqſitio:atq꞉ inueſtigatio. Ita
q꞉ cū ſumus neccijs negocijs:curiſq꞉ vacui:tunc
amam⁹ aliqd vidē.audire.addiſcē: cognitōe꞉q꞉
reꝝ:aut occultaꝝ:aut mirabiliū ad beate viuē
dum neccīam ducim⁹. Ex q̊ intelligit̄ ꝙ ver ſim
plex ſincerūq꞉ illud ēe nē hoīs aptiſſimū. h̄ ille.
Et Ouidius ꝑ̊ methamor. Pronaq꞉ cū ſpectēt
aīalia cetera terrā. Os hoī ſublime dedit: celū

q꞉ vidē. Juſſit ꝛ erectos ad ſidera tollē vultus.
hec ille. Et hec tibi ſufficiāt ꝓ ꝑ̄nti cōcluſiōe.

Qr ī eodē iſtāti creatiōis aīe liber arbitriū ī
ē ei:ꝛ ī eode꞉ iſtāti ī q̊ creat̄ corꝑi vniat̄ ꝯcl'o 3ᵃ.

Ecipe tertiā ꝯcl'onem. v꞉. Tāta eſt libe
a ri arbitrij ꝑ̄clara bonitas: vt nō ꝑtim ꝛ
ꝑtī:ſiue ſucceſſiue aīe ꝯcedat̄.ſ꞉ ea crea
ta ꝛ corꝑi vnita in eodē inſtāti ipſi cōicat̄. Ad c⁹
ꝯcl'onis declarationē tres inquiramuſ ꝟitates.
Pria eſt. Quot ī dieb⁹ organiçat̄ corp⁹ hūanū
in ventre mr̄is. 2ᵃ ꝟitas. Quādo infundit̄ aīa
in ventre matris. 3ᵃ ꝟitas. An aīa ſit libera li-
bertate ꝯ̄dictionis in vētre matris. Ad ꝑ̄mā
dico breuiter:qm̄ mā iſta nimia nō indiget ſpe-
culatione ꝓpter mulieꝝ honeſtate꞉:ꙩ mā ex q̄
format̄ hō:ꝑ ſex dies ſtat ſub forma lactiſ. nouē
ſub forma ſanguinis. duodeci ſub forma carnis
ꝛ.xviij. diebus mēbra figurant̄. Vn̄ ꝟſus. Sex
in lacte dies.tres manēt in ſanguine terni. Bis
ſeni carne.ter ſeni mēbra figurāt.q̄re ꝛc̄. Ad
ſc̄am ꝟitate꞉ dico ꝙ organiçato corꝑe ꝛ debite
diſpoſito pro introductōe aīe intellectiue: creat
deus bn̄dictus vnā ſingularē ꝛ particularē ani
mā in celis:ad imaginē ꝛ ſilitudinē ſuā. ꝛ ī eodē
inſtanti creatōis illa꞉ corpori infundit. Ita ꝙ in
eodē inſtanti creādo īfundit:ꝛ infundēdo creat.
O heretice comētator pace dixeri phoꝝ:q vni
cū mendaciter aſſignaſti in hōibus cunctis itel
lectū. Et tu o miſer Johes de giandino: q tuo
in opere in qōne.de vnitate intellect⁹ in fine ita
dicis. Sed lꝫ iſta ſit poſitio Ariſtotel' ꝛ comēta
toris: ꝛ lꝫ nō poſſit remoueri rōnibus demōſtra
tiuis.tn̄ ego dico aliter. ꝙ intellect⁹ non eſt vn⁹
numero in oībus hoībus:imo eſt numerat⁹ ī di
uerſis ſm numerationē corpoꝝ humanoꝝ: et ꝑ
fectio dans eſſe ſimpl'r. hoc aūt non ꝓbo aliqua
rōne ꝺmōſtratiua. q꞉ nō ſcio hoc eē poſſibile. q꞉
ſi qs hoc ſciat gaudeat. Hec ſunt ꝟba ei⁹. O mi
ſerrimi ſcholares hui⁹ opinionis ſectatores: an
hec potiſſima rō. Quō queſo viri ſancti de eoꝝ
hōis opibus premiarent̄: aut ſcelerati ſemꝑ ma
le viuentes punirent̄.nō in aīa cogitatiua qua꞉
ponit Comētator ꝑ̄fectiſſimā in gn̄e formaꝝ ab
ſtractaꝝ de potentia māe.qm̄ illa cū ſit ꝺ potē-
tia māe extra ducta:corrumpit̄ ad corruptionē
māe.non in corꝑe ꝑ̄miant̄:nec puniunt̄. qm̄ hōī
mala pl'ima ꝓpter deū patiunt̄. ꝛ impij letātur
cū malefecerint:ꝛ gaudent in hoc mūdo. Sitit̄
nec in iſto intellectu vnico. qa ſic ſimul triſtaret̄
ꝛ gauderet. Quomō ğ ſaluabis iuſtitiā dei: que
dat vnicuiq꞉ ſecundū opera ſua. An deū dices
iniuſtū.an non conſiderantē iſta: qui cuncta gu
bernat. O q perpetua mundū rōne gubernas.
inquit Boet. de ꝯſo. Terraꝝ celi ſator qui tp̄s
ab euo. Ire iubes: ſtabiliſq꞉ manēs dat cuncta
moueri. Audite phi omnes Job.xxi. de mal' lo
quentē. Gaudent inqt ad ſonitū organi. ducūt
in bonis dies ſuos.ꝛ in puncto ad inferna deſcē
dunt. Et ps.xxxvi. Pones inqt eos vt clibanū
ignis ī tp̄e vult⁹ tui.ſ.ad iudiciū. dn̄s ī ira ſua.i.ī

modū irati: ↄturbabit eos: ⁊ ðuorabit eos ignis
⁊ Jſa. v. Propterea īquit dilatauit īfernuſ aīaꝫ
ſuā: ⁊ aperuit os ſuū abſq3 vllo termino. ⁊ deſcē
derūt fortes ei⁹: ⁊ pplꝰs ei⁹: ⁊ ſublimes: glorioſiq3
eius ad euꝫ. Audite qd de bonis dicat̄. Jſa. lxi.
Nō eſuriēt: neq3 ſitiēt ampli⁹: neq3 cadet ſuper
eos ſol: neq3 vllus eſt⁹. qa miſerator eorū reget
eos: ⁊ ad fontes aquarū potabit eos. Et. c. lxij.
ait. Induit ꝓ iduet me veſtimēto ſalutis: ⁊ idu
mento iuſtitie circūdedit me: q̄ſi ſpōſum decora
tū corona: ⁊ q̄ſi ſpōſam ornatā monilib⁹ ſuis. et
vn̄ iſta p̄miādi diuerſitaſ. Audi dn̄ꝫ Ezech. vij.
Secūdū uiā eoꝝ facies eis: ⁊ ſm̄ iudicia eoꝝ iu
dicabis eos. ḡ iudicātes aīam vnā eſſe itellecti
uā in oībus hoībus male iudicarūt. igit̄ ⁊ in ma
lo iudicabunt̄. Ego inqt de⁹ Hiere. xv. ſum dn̄s
ſcrutās corda: ⁊ pbans renes: q do vnicuiq3 iux̄
viā ſuā. ſ. bonis bona: ⁊ mal' mala. qre ⁊c̄. Ac
cipe tertiā ꝟitatē. vꝫ. An aīa ſit libera libertate
ↄdictōis ī vētre mr̄iſ. Dico ꝙ de libero arbitrio
poſſum⁹ dupl'r loqui: aut ꝓut dicit potētiā: aut
ꝓut dicit actū: ⁊ vſum liberi arbitrij. Si dic̄ po
tentiā. dico ꝙ in eodē inſtāti in q̄ īfundit̄ ⁊ creat̄
aīa: eſt ſemp libera. qꝛ cū libeꝝ arbitriū ſit facl'
tas rōniſ ⁊ voluntatis: vt oñſum eſt. ⁊ intellect⁹
⁊ voluntas nō ſint due aīe: ſed due potentie v-
nius aīe. ⁊ eēntial'r ⁊ realit̄ vna aīa ſm̄ Augu.
ſequit̄ ꝙ qn̄cūq3 ⁊ vbicūq3 repit̄ aīa ſemp libe-
ra ſit ⁊ inueniat̄. Si āt libeꝝ arbitriū dicit actū
⁊ vſū liberi arbitrij: ſic dico ꝙ libeꝝ arbitriū nō
ineſt hōi: niſi diſcretionis tpe. Jn̄ puulis nō'ē da
tū meritū l' demeritū: niſi cū ad etatē puberta-
tis. i. diſcretionis ꝑuenerint. Pubertas āt ī ma
ſculis eſt infra. xiiij. ānū. ⁊ mulierib⁹ infra. xij. ex̄
de deſponſatōe ipubeꝝ. c. ex l'ris tuis. ex̄ de re-
gularib⁹ ⁊ tranſeuntib⁹ ad religionē. c. ſignifica
tū. vbi dr̄. Significatū. ⁊ infra. Qui infra ānos
a parentib⁹ ablat⁹ in monaſterio vſq3 ad ānos
pubertatis dꝫ ibi expectare: ſed poſtea pōt egr̄
di. ſi nō oblat⁹ infra. xiiij. ānū pōt exire: nō obſtā
te ꝓfeſſione a ſe fcā. Idē. c. cū ſum⁹. Cū ſum⁹ in
quit. ⁊ infra. Si qs intranſ monaſteriū fecerit fi
liū ſuū infra ānos habitū ſuſcipe puer pōt cū ue
nerit ad etatē exire: ⁊ bona q̄ ei ex ſucceſſiōe ꝓ
ueniunt poſtulare. h ibi. Quib⁹ ſane ꝟbis con-
cludit̄ ꝙ puer liber nō eſt: niſi dū ad diſcretiōis
peruenerit ānos. qre ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro p̄
ma parte huius ſermonis.

De qualitate ⁊ conditione liberi arbitrij con
ſideratio ſecunda.

Ecundo loco Liberi arbitrij p̄clarā qualitatē. i. ↄditionē videaꝫ⁹ vbi treſ concl'oneſ more ſolito ſubiūgamus. Pria concl'o ē iſta. Nulla eſt potentia: nullaq3 tā ingēs ꝟtus: nihilq3 tā arduū: qđ libeꝝ arbitriū cogē poſſit. 2ª concl'o ē iſta. Etſi multū interſit. i. multa dr̄ia ſit int̄ creatorē ⁊ creaturā: tn̄ h liberi arbitrij p̄clara ꝟtus ē in deo ⁊ in creatura eq̄liter cōicata. 3ª cōcl'o
ē iſta. Etſi vnuſquiſq3 libero fungat̄ arbitrio: tn̄
in pc̄ci p̄mi penā in hac vita ꝑegrinantes: ſenti
mus carnē ⁊ ſpiritum inuicem altercantes.

Qꝛ lꝫ libeꝝ arbitriū cogi ſimpl'r n̄ ō poſſit: tn̄
a multis īpedit̄: ne libere exire poſſit ↄcl'o p̄ma.

Accipe p̄mā ↄcl'onē. vꝫ. Nulla ē potētia nullaq3 igens. i. potēs ꝟtus: nihilq3 taꝫ arduū: qđ libeꝝ arbitriū cogē poſſit. ⁊
itellige ſimpl'r. qm̄ ſꝫ qd nō incōuenit. Cogi. n.
ſimpl'r ē: qn̄ qs ab actu ſub nullo mō reſilir pōt.
i. n̄ pōt alit̄ facē. ⁊ ſic qn̄ qs cogeret̄ aliqđ maluꝫ
facē: n̄ illi iputaret̄ ī pccm̄: vt Aug. ait. Et h mō
nūq3 libeꝝ arbitriū pōt adeo cogi: vt pccm̄ uita
re nō poſſit. Jn̄ magr̄ in ſo. di. xxv. ait. Jō volū
tas ſemp a dn̄o merito iudicat̄: qꝛ ſemp a neceſ-
ſitate libera ē: ⁊ cogi nō pōt. Ubi. n. nc̄citas eſt:
ibi libertas nō ē. ⁊ vbi libertas nō ē: nec volun-
tas ē: ⁊ iō nec meritū. hec ille. Cogi ꝟo ſm̄ qd ē:
qn̄ qs ad actū ita mouet̄ ⁊ ipellit̄: vt cū difficul-
tate ꝛſiſtat. ⁊ h mō libeꝝ arbitriū cogi pōt: quia
multiplicit̄ inclinari pōt ⁊ induci: vt cū difficul-
tate reſiſtet: ⁊ aliqn̄ ad aliqd agendū: l' nolēduꝫ
detminabit̄. Circa iſtā concl'onē tres ingramus
ꝟitates. Pria ē iſta. an poſſit ſufficiēti rōe pro
bari libeꝝ arbitriū ſimpl'r cogi nō poſſe. 2ª ꝟi.
Que ſunt illa tā ingentis. i. magne ꝟtutis qbus
libeꝝ arbitriū ſꝫ qd cogi poſſit. 3ª ꝟi. ē iſta. an
libeꝝ arbitriū coacte malum eligendo peccet.

Qūtū ad p̄mā ꝟi. dico ꝙ multipl'r ꝓbari pōt
libeꝝ arbitriū cogi ſimpl'r n̄ poſſe. Et ad pn̄ſ tri
plicit̄ ꝓbat̄. ſ. rōe: aucte: ⁊ ex°. Et p̄° rōe ſic. Acti
bus hūanis vnā cāꝫ ꝓpriā ⁊ imediatā aſſignar̄
oꝫ. Cā āt imediata nō pōt eē ipſe ðs. qm̄ q̄ ſunt a
ðo imediate: niſi bona eē n̄ pn̄t. act⁹ āt hūani ali
qn̄ boni ſūt: aliqn̄ mali. ḡ ðſ nō ē ipſoꝝ imediata
cā. Jtē nec nc̄citas pōt eē imediata eoꝝ cā. qm̄
q̄ ex nc̄citate eueniūt: ſemp eodē mō ſe hn̄t: vt
ort⁹ ſol' ⁊ h⁹mōi. Sed actuſ hūani inumerabilit̄
variant̄. ḡ neceſſitas nō eſt eoꝝ imediata cā. Jt̄
nec dicē poſſum⁹ ꝙ fatū l' diſpoſitio ſtellaꝝ ſit
eoꝝ imediata cā. qꝛ q̄ ex ↄſtellatione eueniūt: ð
neceſſitate fiunt. ⁊ ſic periret tota moralis ph̄ia
⁊ ordo politicus: vt clare pꝫ. ḡ nō ē eoꝝ imedia
ta cā: ⁊ expreſſe reprobat̄. xxvj. q. iiij. c. Jgit̄ ge-
nus diuinationis. quaſi in fine capl'i. vbi ſic dicit̄.
Aſtrologi dicti ſunt eo ꝙ in aſtriſ augurianttur.
Genethliaci appellati ſunt propter natalicioꝝ
ↄſiderationes dieꝝ. Geneſes. n. hominū. i. nata
licia hominū per duodecim ſigna celi ðſcribūt:
ſideꝝ curſus: naſcentiū mores: actus: ⁊ euentuſ
p̄dicere conant̄. i. quis quali ſigno fuerit natus:
aut quē effectū habeat vite qui naſcit̄: interpre
tant̄. hi ſunt qui vulgo mathematici dicuntur:
cuius ſuperſtitionis genus conſtellationes lati
ni vocant. i. nationes ſideꝝ qūo ſe habeant cuꝫ
quis naſcit̄. Primū āt gen⁹. i. ſtellaꝝ interpreteſ
magni nuncupant̄. ſicut ð his legit̄ in euāgelio.
Natū xp̄m ānunciauerūt. poſtea h nomine ſoli
mathematici dicti ſunt: cuius artis ſciētia vſq3
ad xp̄m fuit cōceſſa. vt xp̄o edito. i. nato: nemo
exinde natiuitatē alic⁹ ð celo iterp̄tet̄. Horoſco
pi dicti ꝙ horas ntītatis hoīuꝫ ſpeculāt̄ diſſili ⁊
diuerſo fato. h ibi. Ad ꝓpoſitū ḡ fatū: aut ſidēa
nō erunt humanoꝝ actuū imediata cā. Jtē nec
fortuna l' caſus erūt imediata cā. qa eoꝝ q̄ raro
eueniūt tn̄ cauſe ſt̄. vt pꝫ. ij. phi. vt declarauim⁹
ātecedenti ſmone. pte p̄ª. ↄcl'one 3ª. Actus aūt
humani nō raro eueniunt: nec p̄ter intentiōeꝫ a
gentis. ḡ non ſunt eoꝝ imediata cā. Quare reli
quit̄ ꝙ nulla alia erit hūanoꝝ actuuꝫ imediata
cā: niſi ipſemet hō. Sed hō ad actū ſuuꝫ ꝓcedit:
vbi eſt diſcretio. ⁊ vbi eſt diſcretio: ibi ⁊ electio.
qa que diſcernit eligit. ⁊ electio nihil aliud ē q̄3
duoꝝ alteri⁹ acceptatio: alt'o recuſato. Eligere
aūt vnū ⁊ omittē aliud ad libeꝝ arbitriū ptīet.
ḡ hō in ſuis opibus eſt liber q̄tum in ſe eſt. Sed
ſi ſimpl'r cognoſci poſſet: non eſſet a nā liber. qa
qđ a nā eſt: ſemp eſt. ḡ cogi ſimpl'r nō pōt. 2° h
ↄcl'o ꝓbat̄ aucte. Et p̄ Ariſtotel. iij. de aīa. in fi.
vbi dicit voluntatē eſſe appetitū deliberatiuū
qꝛ ꝑ electionē deliberat hoc eſſe ꝓſequendū: il
lud vero fugiendū. 2° ꝓbatur auctōitate. Ecc̄.
xv. Deus ab initio cōſtituit hoīem ⁊c̄. vt dictuꝫ
eſt in p̄ncipio huius ſmonis: 3° ꝓbatur auctori
tate barbati Hiero. ↄ Jouinianū. vbi ſic ait. Li
beri arbitrij nos cōdidit deus. nec ad vitia. nec
ad ꝟtutes ð neceſſitate trahimur. alioquin vbi
neceſſitas: ibi nec corona. Et. xv. q. i. c. non eſt.
Non eſt cuiq3 ꝙ nr̄am aſcribamus erumnaꝫ. i.
culpā: niſi nr̄e volūtati. Nemo nr̄m tenetur ad
culpā: niſi ꝓpria volūtate deflexerit. Non hn̄t
crimen q̄ inferunt̄ reluctantib⁹. i. ex toto diſſen
tientibus. Uoluntaria tn̄ cōmiſſa. i. peccata ſeq
tur inuidia. i. pena delictoꝝ quā in alios deriua
mus. i. damus alijs exemplū. Uoluntariū enim
militē elegit xp̄s. voluntariū ſeruū ſibi diabol⁹
actionat̄. i. emit vel per actionē petit. Nemineꝫ
ſibi iugo ſeruitutis aſtrictū poſſidet: niſi ſe priuſ
peccatoꝝ ere. i. delectationib⁹ vendiderit. h ibi
facit capitulū. Jlla cauenda ſunt. xv. q. i. notatū
infra. Et ſunt ꝟba beati Ambroſij de btā vita.
Et Ari. v. ethi. c. vij. ait. Juſtū opari oē uolunta
rium eſt. Et. iij. li. c. iij. Uirtus voluntariū eſt. et
nihilomin⁹ ⁊ malitia voluntariū eſt. Et Seneca
li° de morib⁹. Oē peccatū actio voluntaria eſt.
Et Saluſtiuſ in Jugurtino ait. Dux atq3 ipator
vite moliuꝫ aīus eſt. Et. v. de ci. dei. c. x. Sunt
nr̄e voluntates in nobis ⁊ ipſe faciunt qcqd vo-
lendo facim⁹. ſiue bonū. ſiue malū. Tulius ī. ij.
rheto. Uoluntatē in oībus rebus ſpectare ↄue
nit. Gratian⁹ de pe. di. ij. c. ſi. n. §. liberi arbitrij.
Nec ad virtutem nec ad vitia neceſſitate trahi
mur. ſed voluntate. Sen̄. ad Lucillū. Ualētior
oī fortuna aīus eſt. ⁊ ī vtrāq3 partē ipſe res ſuaſ
ducit. beateq3 ac miſere vite ſibi cā eſt. Jteꝫ hē
tur de ſn̄ia excōica. c. cū voluntate. Et in ciuili
lege. ff. de furtis. l. qui in iure. in p̄nci°. Et ſic pꝫ
auctoritate ꝙ libeꝝ arbitriū cogi n̄ pōt. Ter
tio hec eadē veritas ꝓbatur exemplo notabili
xxiij. q. iiij. c. nabuchodonoſor. vbi dicit̄. Nabu
chodonoſor penitentiā meruit fructuoſā. nonne
poſt innumeras ipietates flagellatuſ penituit:
⁊ regnū qđ ꝑdiderat rurſus accepit. Pharao āt
in illis eſt flagellis durior effect⁹ ⁊ perijt. hic mi
hi rōnem reddat q diuinū conſiliū nimium alto
ſapientiq3 corde iudicat. cur medicamentū vni
us medici confectū: alij ad interituꝫ. alij valuit
ad ſalutē: niſi qa xp̄i bonus odor: alijs eſt odō ui
te in vitā: alijs eſt mortis in mortē. Quantū ad
nāꝫ ambo hoīes erant. q̄tum ad dignitatē ābo
reges. q̄tum ad cām ambo captiuū dei populū
poſſederant. q̄tum ad penā ambo clemēter fla
gellis āmoniti. Quid ḡ fines eoꝝ fecit eē diuer
ſos: niſi ꝙ vnus dei manū ſentiens in recorda-
tione ꝓprie iniqtatiſ ingemuit. alter libero ↄtra
dei miſericōdiſſimā veritatē pugnauit arbitrio
hec ibi. Et ſunt ꝟba beati Aug. Exempla pluri
ma vide in Ualerio li. vi. de mutatione moꝝ. ⁊
fortune Luciuſ ſylla ⁊c̄. Et ibidē legit̄ de The-
miſtode q adoleſcens infamia pollutus orat. vi
de ibi. Accipe ſm̄ ꝟitatē. vꝫ. Que ſunt illa tā
ingentia. i. magne ꝟtutis: qbus libeꝝ arbitriuꝫ
ſm̄ quid cogi poſſit. Et lꝫ multa eē poſſint libe-
rū arbitriū ipellētia ad aliquid determinate uo
lendū: vel nolendū. ſex tamē ad pn̄s ponamus.

Primū ligās libeꝝ arbitriū eſt aliqua paſſio
vel habit⁹. ſicut cū per habitū timoris gehenne
homo ſe abſtiet a malis operib⁹ ⁊ peccat̄. xxiij.
q. vi. §. ſi. vbi dicit̄. Cum per timorē gehenne ↄ
tinet ſe hō a peccato fit cōſuetudo iuſtitie: ⁊ inci
pit qđ durū erat amari: ⁊ incipit excludi timō a
charitate: ⁊ ſuccedit timor caſtus. hec ibi. Et ſic
de alijs habitib⁹ ⁊ paſſionib⁹. Scōm ligans
libeꝝ arbitriū eſt obiectū. Quādo. n. reperit̄ ali
quod obiectū in quo nulla eſt rō mali: tunc vo-
luntas per bonitatē illiuſ obiecti inclinat̄: ⁊ quo
dāmodo tenet̄ vt illud obiectū determinate ve
lit: quomō dicit̄ de beatis: q rōne bonitat̄ ſūmi
boni quodāmodo vinculāt̄: ⁊ ↄſtringunt̄: vt illđ
ſūmū bonū velint: q̄uis ex nā ſue potētie libe͛i
ſint. non ꝙ poſſint odire: aut non amare: ſed ſm̄
Scotū poſſent actū ſuſpendē n̄ amādo nec odiē
do obm̄ tale. Ul' dicēdū ꝙ q̄uiſ ex bōitate illi⁹
obiecti libeꝝ arbitriū totalr̄ icline͛t ad illđ obm̄
velle: nō tn̄ ita determinat̄ qn nō poſſit vt libeꝝ
eſt: ex nā ſue potētie ab actu reſilire: q̄uis nūq3
reſiliet ꝓpter ordinationē factā int̄ talē potētiā
⁊ obiectū. qꝛ ſi reſiliret eēt deordinata. Dicit tn̄
btūs Tho. ꝙ volūtaſ nec reſilire nec ſuſpēdere
actū quoq̄mō pōt. ſꝫ dicit ꝙ ð neceſſitate potē-
tia fert̄ in illud obiectū. ita ꝙ nō poſſet nō velle
illud. nec ꝓpter hoc dicit ipſe tollit̄ voluntatis
nr̄e libertas. Cū. n. ꝑ lumē glorie voluntatē no
ſtram imutat: nō cogit eē: ſed facit vt p̄cedenti
inclinatōe alia inclinatio ſuccedat. ⁊ ita p̄ma ex
pellit̄ ⁊ ſa introducit̄ ⁊ manet. ꝟbi grā. Lapidi
rōne ſue ḡuitatiſ ineſt inclinatio ad locū deorſū
hac āt inclinatione manēte ſi lapis ſurſū ꝓijciat̄
mot⁹ ille violēt⁹ erit. Si āt deus auferet lapidi
inclinatōeꝫ ḡuitatis: ⁊ iclinatiōeꝫ daret leuitat̄

tunc ferri ſurſū nō erit ei violentū. Et per hunc
modū intelligē debem⁹ ꝙ deus īmutat volun
tatē abſq₃ h̄ ꝙ cogat eā. q₂ pōt in oēȝ nām opa
ri deus vt vult. Hoc de intentōe btī Tho. in q̄
ſtionib⁹ de ṽitate. q. xxij. Et ſicut dixi de obie
cto in q̄ nulla repiť malicie rō: ꝙ voluntas deť-
minať ad volendū ſic: ita ꝓportionabiliť dico d̄
obiecto: in q̄ nulla repiť rō bonitatis ꝙ volūtaſ
determinať ad fugiendū ľ nolendū ipſū. vñ cōi
ter dicim⁹ ꝙ nullus pōt velle nō eſſe felix; nec
vllus pōt velle eē miſer. q₂ in felicitate includi
tur rō oīs boni: in miſeria āt rō oīs mali. Et lo-
quor de felicitate ₇ miſia ↄſumata. Sed circa
dicta ego dubito. Si. n. de⁹ ſic voluntatē imu-
tat. q₂ tollit primā inclinatōȝ: ₇ aliā īprimit. Jaȝ
nō videť mihi ꝙ uoluntas remaneat in ſua nālī
inclinatōe. nec ꝓprie eēt volūtas: ſed poti⁹ po-
tentia nālis: q̄ nāliter ₇ nō libere agē poſſȝ. nec
ſimilitudo de lapide valet: q₂ facit illud de po-
tentia abſoluta: cui nihil eſt īpoſſibile: qđ nō im
plicat ↄ̄dictōȝ: qđ cōcedo ₇ fieri poſſe in volun-
tate. ſed manentib⁹ ↄditionib⁹ nālib⁹. ₇ dei po-
tentia ordinata: appet ꝙ deus h̄ nō faciat. Jđo
videť mihi ꝙ ali⁹ moduſ dicendi ſit rōnabilior.
Tu ṽo tene exponeq₃ vt placet: ₇ ē tibi gratū.
3^m īpediens libeꝝ arbitriū: ne ita faciliter a-
gat in oppoſita: eſt ipſe d̄s. Et h̄ dupliciter; vno
mō qñ ſine īpreſſione alic⁹ habit⁹ mouet ipſū ad
aliquid volendū ₇ eligendū qđ pri⁹ noluit: ľ nō
elegit. ꝓuer. xxj. Cor regis in manu dei: ad qđ-
cūq₃ uoluerit ṽtet illđ. Et h̄ mō mutauit Pau-
lū aplm in ei⁹ ↄuerſione dū dixit. Dñe quid me
vis facē. Act. ix. c. ₇ Gal. p̊. 2° mō pōt de⁹ mo
uere voluntatē īprimēdo aliquā formā in ipſa:
qua ipſa voluntas inclinať in h̄: ľ h̄ obiectū ₇c̄.
Et h̄ duob⁹ modis fieri pōt: aut pfecte: aut īper
fecte. Jmpfecte cū dat grām viatorib⁹ d̄ nouo
q̄ volūtaſ inclinať ad aliqd volendū. ₇ h̄ mō mo
uet voluntatē oīuȝ penitentiū. Perfecte ṽo tē
īprimendo formā. i. grām ſuā: voluntatē mouet
qñ ↄfert aīe gloriā. ₇ h̄ mō mouet voluntatē in
btīs: in quib⁹ voluntas ſemp inclinať p charita
tē pfectā in ipſū ſūmū bonū. nō ſolū vt vltimuȝ
finē: ſed ēt quantū ad ea q̄ ſūt ad finē. Hec de i
tentione btī Tho. ut. s̄. Quartū īpediens li-
beꝝ arbitriū: ne ita libere eligat ſicut debēt: eſt
demon infernať. ₇ h̄ pp īnſtigatōȝ alic⁹ appen-
tis boni: pp qđ duciť voluntaſ ad deťminate uo
lendū h̄ ľ illud ₇c̄. Quintū īpediens eſt ange
lus qui p inſpirationē bonā mouet voluntateȝ:
vt deťminate h̄ ľ illud velit. ps. ₇ Mat. iiij. An
gelis ſuis d̄s mandauit de te: vt cuſtodiant te ī
oībus vijs tuis. Sextū īpediens ē ↄſcia: q̄ p
ↄtinuū ſtimulū uoluntatē mouet ad deťminate
volendū h̄ ľ illud. Et iſta ſufficiāt ad pñs: lȝ plu-
ra alia ſint quib⁹ moueť volūtas ad deťmiate
volendū h̄ uľ illud. Ad ťtiā ṽi. dico breuiť ꝙ
cū voluntas ſimplr̄ ligari nō poſſit: iō ſemp illi
dū eſt in ſtatu vie īputať meritū ľ demeritum.
xv. q. vj. c. ſi a ſacerdotib⁹. in fine. vbi dr̄. Non
tm̄ attendenda ſūt q̄ fiunt: q̄ȝto quoue aio. i. vo
luntate fiant. Ampli⁹. n. d̄s reſpicit ad cogitatō
nes ₇ ſpontaneas volūtates q̄ȝ act⁹: q p ſimplici
tatē aut neceſſitate fiunt. Hoc tm̄ intellige niſi
obligeť hō ad oñdendū actū ſimul cū volūtate
vt decapto ab infidelib⁹: ſicut declaratū eſt. s̄.
ſmone nono. ↄcľone p̄ma. ↄſideratōis tertie. q̄
re ₇c̄. Et hec ſufficiant pro pñti concľone. qr̄ ₇c̄.
Q₂ libeꝝ arbitriū eſt equaliter in deo ₇ ī crā
tura rōnali concľo ᵹa.
a Ccipe ᵹam concľonē. vȝ. Etſi multū in
terſit. i. multa dr̄a ſit inť creatorē ₇ crā-
turā: tm̄ hec p̄clara liberi arbitrij ṽtus
eſt in deo ₇ in creatura eq̄liter cōicata. Ad c⁹ d̄
claratōs tres inquiram⁹ ṽitates. Pria ſi in d̄
monib⁹ ſit libeꝝ arbitriū. 2^a ṽi: ſi in angelis eſt
libeꝝ arbitriū. 3^a ſi in deo eſt libeꝝ arbitrium.
Q₂tū ad primā dico ꝙ in demonib⁹ eſt libe-
rū arbitriū: ſed illud ē obſtinatū in malū. vñ nō
ꝙ obſtinatio īportat quādā aī firmitatē pcc̄i: a
q̄ reuerti nō pōt. Nō poſſe āt reuerti a pccō eſt
dupliciť: aut q₂ d̄ h̄ vires nō ſufficiūt: vt. ſ. a pec
cato totaliť libereť. ₇ h̄ mō oēs exñtes in morta
li pccō rcuerti nō poſſunt. vñ Jſidor⁹. Cū iā noſ
pccis obligauerim⁹ ₇ opib⁹ diaboli: iā nr̄a ṽtu
te reſurgē nō valem⁹: ₇ h̄ mō nō dr̄ ꝗa obſtiat⁹.
2° mō accipiť firmitas in pccō: qñ ꝗs coopari nō
pōt: vt a pccō reſurgat. Et h̄ duob⁹ modis. vno
mō; q₂ nō pōt coopari. i. nō de facili pōt coopari
vt a pccō reſurgat. ₇ iſta obſtinatio īperfecta ē.
₇ pōt in vita pñti repiri. ſicut patuit de Pharao
ne: ₇ alijs adeo aſſuetis ī pccis: ꝙ cū magna dif
ficultate poſſent reſilire. Scđo mō intelligiť ñ
poſſe coopari: vt a pccō reſurgat: ſimpliciť ītel-
ligendo: ita ꝙ nullo mō poſſit coopari: vt a pec
cato reſurgat. ₇ h̄ mō demones ꝓprie dicūť ob
ſtinati: q₂ nullo mō a malo pñt reuerti: adeo in
malo ſūt īmerſi. vt patȝ p magrm in. iiij. di. vi.
c. hic āt oriť qđ ex p̄miſſis hñſ originē. uide ſi pla
cet. ₇ hac obſtinatōe null⁹ in vita pñti dr̄ oſtia-
ri. Audi Aug. ſup illud ad Ro. ij. Tu āt ſm du-
riciā tuā: ₇ īpenitēs cor tuū ₇c̄. De nullo igt de-
ſperandū ē: q̄ȝdiu patiētia dei ad pniam addu-
cit: ₇ ſubdit. Pagan⁹ ē hodie: īfideľ ē hodie: iu-
de⁹ ē hodie: heretic⁹ ē hodie. ſciſmatic⁹ ē hodie.
Quid ſi craſ āplectať catholicā fidē: ₇ ſeq̄ť catho
licā ṽitatē? Quid ſi iſti q̄s in q̄cūq₃ gñe erroris
dānas tāq₃ deſpatiſſimos: añq₃ vitā iſtā finiant
agāt pniaȝ: ₇ ī futuro īueniāt verā vitaȝ? Audi
₇ Leonē papā. Nēo ingt ē deſpand⁹: dū ī h̄ cor
pore ↄſtitut⁹ ē. q₂ nōnūq₃ qđ diffidētia etatꝭ dif
ferť: ↄſilio maturiori pficiť. de pe. di. vij. c. nēo.
Et ſic pȝ ᵹa ṽitas. Ad ᵹaȝ dico ſimilr̄ ꝙ ī an
gelis eſt libeꝝ arbitriū: ſimiliť ₇ in beatis: ſed ē
confirmatū in bono p grām dei. Ubi nō ꝙ eē ↄ
firmatuȝ in grā poteſt dupliciter intelligi. vno
mō cū libeꝝ arbitriū nullo mō poteſt flecti ad
malum ſine lumine glorie: ₇ hoc modo ṽgo glo
rioſa ꝓpter mr̄nitatis priuilegiū fuit in grā cō-
firmata: ut nullo mō peccare poſſȝ: vt Aug. ait.

Cū de pctīs agiť: nullaȝ volo ꝓrſus de Maria
facē mentionē. Aplī ṽo poſt ſpūs ſcī miſſionē ī
grā tm̄ ↄfirmati ſūt: vt mōtalr̄ peccare ñ poſſēt
ſȝ nō vt venialr̄. i. Jo. i. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ ñ
hēmus ₇c̄. Alio mō libeꝝ arbitriū eſt firmatū ī
grā cū ſeq̄nti lumie glē. ₇ h̄ mō ſolū angeli ₇ btī
libeꝝ arbitriū hñt in grā ↄfirmatuȝ. p̄s. Timor
dñī ſcūs pmanet ī ſeculū ſeculi. q̊ qdē mō nulluſ
ī hac vita fuit in grā ↄfirmat⁹. excepto xp̄o. q ꝓ
pter duplicē nām in vnā pſonā ſuppoſitatā erat
pfect⁹ viator ₇ ↄprehēſor. Et ſi dr̄. Si grā ī btīs
facit vt peccare ñ poſſint. videť ꝙ ab eis tollať
rō liberi arbitrij. Dico ꝙ flecti ad malū eſt defe
ctus liberi arbitrij. q tolliť p grām. vñ grā ñ tol-
lit aut corrumpit naturam. ſȝ pficit. vnde cū li-
bertate liberi arbitrij ſtat īflexibilitas ad malū
ꝓpter grāȝ pficiēteȝ libeꝝ arbitriū. Et ſic pȝ ᵹa
ṽitas. Q₂tū ad ťtiā ṽi. dico ꝙ in deo ē libeꝝ
arbitriū. ſȝ nō eſt in grā ↄfirmatū. ꝗa nunq₃ fuit
inſtās in q̄ de⁹ fuerit ṽtibiliſ aut poſſibiľ ad poſ
ſe ṽe ad malū. iō nō indiguit ↄfirmatōe aliq̄. Et
ponam⁹ ꝙ eēt ↄfirmatū d̄i libeꝝ arbitriū ī grā
q̄ro a q̊? Cōfirmari. n. dicit ab aliq̄ firmari. nō ē
g̊ firmatū aut cōfirmatū in grā. ſȝ eſt ipā grā. ₇ a
quo oīs grā. Et ſic pȝ 3^a ṽitas. Mō ad ꝓpoſi-
tū ↄcľonis: vt intelligam⁹ q̊mō libeꝝ arbitriuȝ
ſit in deo ₇ in nobis eq̄lr̄. Nōnduȝ ꝙ libeꝝ arbi
triū tria īcludit. vȝ. īmunitatē coactōis. dignita
tē ſublimatōis. ₇ 3° facultatē electōis. Q₂tuȝ
ad īmunitatē coactōis ſic libeꝝ arbitriū eſt ī oī
bus equalr̄. tā in creaturis q̄ȝ in creatore. Una
queq₃. n. volūtas libera eſt: ₇ cogi nō pōt. Hoc
n. a nā ſic vnaqueq₃ hȝ. Q₂tū ad dignitatem
ſublimatōis ſic nō eſt in deo ₇ creatura equalr̄.
Nemo. n. eſt q neſciat ꝙ digniori mō eſt in crea
tore q̄ȝ in creatura. ₇ in creaturis ſm dignitatē
eſt in oībuſ equalr̄. qm̄ oē libeꝝ arbitriū ſub d̄o
eſt ↄſtitutū. ₇ in h̄ nō differūt. Q₂tū ṽo a facľ
tatē electōis ₇ poteſtatē iuſtitie ᵹuande: ñ ſoluȝ
eſt in deo ₇ ī creaturis ineq̄lr̄. ſed etiā in creatu
ris ad ſe inuiceȝ ↄpatis. Una. n. creatura multo
potētiō eſt alťa in rectitudine ᵹuanda: ſic beata
q̄ȝ miſera. Audi Anſelmū li° de libero arbitrio.
Libertas ingt liberi arbitrij alia qdē a ſe: q̄ nec
eſt facta: nec ab alia accepta: q̄ eſt ſoli⁹ dei. alia
eſt a deo fcā ₇ accepta: q̄ eſt āgeloꝝ ₇ hoīuȝ. Et
h̄ quidē: alia hñſ rectitudinē quā ſentiret: alia ca
rēs. hñs rectitudinē: alia tenet ſepabilr̄: alia īſe-
parabilr̄. carēs rectitudine. alia caret recupabi
liť. alia irrecupabiliter. hec ille. auťtas illa clara
eſt. Et hec tibi ſufficiant pro ſcđa concľone.

De pugna carnis contra liberum arbitrium ₇ bene concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ↄcľoneȝ. vȝ. Etſi vnuſqſq₃
libero fungať arbitrio. tm̄ in pctī p̄mi pe
nā in hac vita pegrinantes: caro īpugn̄t
libeꝝ arbitriū: vt nō q̄cunq₃ velim⁹ illa faciaȝ⁹.
Audi aplm ad Gal. v. Caro concupiſcit aduer
ſus ſpm̄: ₇ ſpūs aduerſus carnē. Hec. n. ſibi inui
cē aduerſanť: vt nō q̄cunq₃ vultis illa faciatis.
Pro declaratōe hui⁹ tres inquiramus ṽita tes.
Pria eſt. Que eſt iſta pugna carnis aduer ſus
ſpm̄. 2ª eſt. Qui ſunt hi q cū carne pugnāt. 3^a ē.
Quid regriť ad viriliter pugnādum cū car ne.
Q₂tū ad p̄mā breuiter tibi aīa rñdeo ꝙ glo-
ſus Aug⁹ in libro de ↄflictu vitioꝝ ₇ ṽtutū: illā
poptime declarat. Audi Aug. Si aliqñ ingt di-
cat ſpūs carni. Mēmēto ꝗa cinis es: ₇ ad hūili-
tatē inducat. ſtatī obſtat caro ₇ ait. Multꝭ īmo
pene oībus melior es. ṽbo. ſcia. diuitijs. honori
bus. ₇ hmōi. g̊ te coḡſce: ₇ nō te deſpicias pl uſq₃
opȝ. deſpice cūctos. ₇ p̄emine oībus. Si rñdeat
ſpūs. Cūcta hec ſunt a deo: ſȝ vana ſunt. Querē
da ſunt celeſtia ſolū. in occulto eſt opādū ut de⁹
in occulto p̄miū reddat. Statī caro rñdet. Non
ſic: ſed oñde qđ agiſ. Laudeť de⁹ in opibus tuis
videāt oēs ₇ addiſcāt. ₇ q̄re occultare debe s bo
na q̄ facis? Si dicat ſpūs. pcendu₃ eſt inim icis.
Obuiat caro. reputabiť puſillanimitas. dabis
cām ceteris te iniuriādi. ꝗa vindictas nō ſumis
₇ ſic cā eris peccati. Si ſpūs dicat opare. q₂ na-
ſciť hō ad laborē. Obſtat caro. Quid ꝓdeſt ſe ni
mis affligē? Quare ad mortē añ tēpus vis cur
rere? labor nimius facit hoīem ſuīipſius homici
dā. g̊ qeſce. Si ſpūs ait. Largire bona q̄ hēſ pau
peribus: vt habeas vitā eternā. Prudētia cāniſ
ad hec. q̄ȝ malū eſt hoc. Nā ſi null⁹ daret elꝰynaſ
oīs hō conareť lucrari. Nunc aūť ꝗa damuſ mľ
ti ſunt ocioſi. debes pluſ te diligē q̄ȝ proximuȝ.
Cuſtodi g̊ pro te. neſcis futuros caſus. Si dicit
ſpūs. Non loquariſ malū de aliquo. dicas ſemp
bonū. oīs murmuratio mala eſt. Ait prudentia
carnis. Nunq₃ malū eſt loq cōtra vitia. non eſt
murmuratio: ſȝ peccati reprehēſio. Quid ſi oēs
laudabis? nōne falſuȝ dices? ₇ hoc eſt peccatū.
Quid ꝓdeſt de alijs bona dicere: ₇ ſic in vanā
glām ſurgant? Si dicat ſpūs. Abſtinendū eſt a
cibis ₇ a potu. Ait prudētia carnis. Quare de⁹
creauit delitioſa: niſi vt comedamus? Non cre
aſſet ſi noluiſſet eis nos vti. deo ᵹuienduȝ eſt in
hilaritate. Abſtinētia facit hoīem melācolicū ₇
pigrū. Et demū ſꝭ ſeq̄reť īfirmitaſ: nōne magnū
eēt peccatū nō poſſe deo ᵹuire? Si dicat ſpūs.
Caſte viuēdū eſt: ľ ī ṽginitate. Prudētia cānis
rñdet. Si oēs ṽgines eēt: mūdus deſtrueť. ₇ q̄-
re dȝ deo diſplicē qđ nāle eſt. Et ſic multa alia
ſapiā carnis his qb⁹ dñať: rñdet: ₇ ad mortē duč
Et ſepenūero h̄ prudētia carnis de altiſſimis re
bus diſputat dicēs. Quare fecit de⁹ hoīeȝ quē
ſciebat eē peccatuꝝ? q̄re ñ fecit eū īpeccabilē?
q̄re ſinit tot mala fieri? q̄re iniqtas pſperať: ₇ iu
ſtitia dānať? Quare hoc? ₇ q̄re illud? O ſtolida
hoīuȝ īueſtigatio. Quis vr̄m ait: xp̄s pōt ad ſta
turā ſuā cubitū vnū addē? ₇ multa alia adducit
q̄ pulchre ſꝭ meditatōis. Lege ibi ₇ videb̄ mľta
tibi q̄tiſſima ₇c̄. Et ſic pȝ p̄^a ṽitaſ. Accipe ᵹaȝ
ṽi. vȝ. q ſūt hi q cū carne pugnāt. Dico ꝙ tria ſꝭ
p̄ncipalr̄ hoīuȝ gñā q cū cāne pugn̄t. Quidā. n.
ſic pugnāt: vt cānē vicāt: ₇ nľlo mō ſēti^{ri} carnis
hñt. qdā pugn̄t ₇ uicūt ₇ maxie cāniſſenti^{m} hñt.

Quidā pugnāt nec vincūt: ſed carnē ſpūi dñaz faciunt. Accipe primū gen⁹. Et dico ꝙ gdā ſic cū carne pugnant vt carnē vincant: ꝛ nullo mō ſentimētū carnis hñt. ꝛ hoꝝ paucoꝝ eſt numerus. Et ad xpianoꝝ ꝯfuſionē nota exēplum cuiuſdā phī: vt recitat valeri⁹ maximus li. iiij. c. iij. de Xenocrate phō. Fecerūt nāqꝫ iuuenes q dā tunc tpis cū meretrice quadā pactū: vt phm illū ad peccandū induceret in pccō carnis. Acceſſit meretrix ſmonibus blandis ꝛ dormire dixit ſecū ſe velle. ꝯſentit phus: blandis vtit ṽbiſ: ꝛ factis magis. imobilis ꝛ ꝯſtans phus pdurat. ꝛ victa tādē phī caſtitatē: ꝯfuſa abijt meretrix. dicunt iuuenes meretrici. pdidiſti: nō potuiſti opus qđ ꝑmiſiſti pficē. Cui illa. pactū ingt ꝺ homine feci: hic āt nō hō: ſed imobile lignū. Simile qꝫ exēplū de btā Agatha in legenda legitur vñ de ea dictū eſt. Facili⁹ poſſunt ſaxa molliri: ꝛ p⁹ ubi duricies in molliciē ꝯuerti: qꝫ cor ei⁹ ali quib⁹ inhoneſtis deturpari. ꝛ ſic de alijs. 2ᵒ aliqui cū carne pugnant ꝛ vincūt: ꝛ tñ maximuz ſentimentū carnis hñt. ꝛ hi incipiētes oēs ſunt. qm̄ in ꝑncipio caro fortior eſt qꝫ ſpūs. ꝛ nondū ſpū feruentes: caro eos acrit̄ in ſpū moleſtat: adeo vt crebro ſpūſ debilitet̄: ꝛ pigrior fiat ad ꝺi mandata. nec tñ ob h̄ q̄ carnis ſunt ſectant̄. Et certe h̄ eſt maxīa pugna incipientiū oīuz. In q̊rū pſona glōſus Anſelmus in ſuis meditatōib⁹ dicebat. Aīa ſterilis: qd agis? Quid torpes aīa peccatrix? Aīa tepida ꝛ digna euomi: quid dormitas? Arbor infructuoſa: vbi ſunt fruct⁹ tui? Arbor digna ſecuri: ꝛ igne digna ſuccidi ꝛ ſuccendi: q ſunt fruct⁹ tui? vtiqꝫ ſpine pungentes ꝛ amara pccā. h̄ ille. Sed hanc regulā nō: ꝙ quāto longi⁹ ſpūs pugnat ꝛ vincit: fit tandē: vt i talibus carnis ṽtus debilitet̄. nec tñ totalit̄ liberant̄: ſꝫ quotidiana illa pugna pdurat: nō tñ ſentimentū carnis hñt. Ex.ᵐ de btō Hieronymo q in epl̄a. lxxxiij. ſe plurīas abſtinētias feciſſe narrat: ꝛ tñ in mortua carne adhuc libido viuebat. Simile habet̄ de Paulo ad Ro. vij. Ego āt carnalis inquit hō ſū venūdatus ſub pccō. qđ. n. operor: nō itelligo. nō. n. qđ volo bonū: h̄ ago ꝛc̄.

3ᵒ aliqui ſunt q pugnant: nec tñ vincunt: ſꝫ carnē ſpūi dñam faciūt. ꝛ hoꝝ mala eſt ꝯditio. Ad Ro. viij. Qui in carne ſunt. ſ. ſubmerſi: deo placē nō poſſunt. Ex quo ſequit̄ ꝙ q deo placē volūt carnē ſubdē ſpūi conent̄. ad Gal. v. Qui xpi ſunt carnē ſuā crucifixerunt cuꝫ vitijs ꝛ ꝯcupiſcentijs. ꝛ ad Ro. viij. Qui. n. ſm̄ carneꝫ ſunt: q̄ carnis ſunt ſapiunt. q ṽo ſm̄ ſpm̄: q̄ ſpūs ſunt ſētiunt. nā prudentia carnis mors eſt: prudentia ſpūs vita ꝛ pax. qm̄ ſapientia carnis inimica eſt deo ꝛc̄. Et ſic pꝫ ſᷓa ṽitas. Ad tertiā ṽitatem dico ꝙ tria pmaxime r̄quirunt̄. vꝫ. cogitatio ṽtuoſa: caſtigatio vigoroſa: ꝛ attētio aīoſa. Primo inqꝫ requirit̄ cogitatō ṽtuoſa. Tria. n. debꝫ cogitare quicūqꝫ deo militare intendens. ſ. tpalia: eterna: ꝛ infernalia. Tpalia ꝛ ſic inueniet illa mendacijs: piurijs: luxurijs: ꝛ oīb⁹ pccis plena. Nauū. iij. Ue ciuitas ſanguinū vniuerſa dilaceratione plena. Non recedet a te rapina: vox flagelli: ꝛ vox ipetuſ rote. ꝛ ſequit̄. Ecce ego ad te dicit dñs exercituū: ꝛ reuelabo pudēda tua i facie tua: ꝛ oñdā gentibus nuditatē tuā: ꝛ r̄gniſ ignominiā tuā: ꝛ ꝓiciā ſup te abhominationes ꝛ ꝯtumelijs te afficiā: ꝛ ponā te in ex.ᵐ: eteni oīſ qui viderit te: reſiliet a te. Et ita ꝺ ſcō eſt: ꝙ qñ alicui dñs tñ lumen cognitōis pſtat: vt mundi cognoſcat calamitates ꝛ iniqtates: a ſe cunctos ſic cogitantes reſilire facit ꝛ fugere. qm̄ qd prodeſt hōi ſi vniuerſū mundū lucret̄: aīe ṽo ſue ꝺtrimentū patiat̄? Scđo dꝫ cogitare eterna ꝛ illa amare. ꝑs. Uiā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dilataſti cor meū. ꝛ dicit cucurri: vt ſollicitudo bñfaciendi oñdat̄. Tertio infernalia: ꝛ illa timere. ꝑs. Tior ꝛ tremor venert̄ ſup me timor i aīa: tremor in corꝑe. Scđo r̄quirit̄ in hac pugna caſtigatio vigoroſa. Caſtigo ingt Paulus corp⁹ meū: ꝛ in ſuitutē redigo: cū diſcretiōe tñ. Audi Hiero. in quadā epl̄a. Corꝑis ingt debilitas nimia: ꝛ vires aīe frangit: mentis qꝫ igeniū marceſcē facit. Quicqd cū mō ꝛ tempamēto fit ſalutare eſt. Optim⁹ in oī re modus: laudabilis vbiqꝫ menſura. h̄ ille. Sꝫ heu nobis talis diſcr̄tio nō eſt op⁹: ſed carnē moriturā ipinguamus: ꝛ aīam in eternū victurā pdimus. Audi Hug. de clauſtro aīe. Cur ingt carnē tuā ꝑcioſis reb⁹ ipinguas: ꝛ adornas: quā poſt paucos dies vermes deuoraturi ſunt in ſepulchro? ꝛ aīam tuaꝫ nō adornas bonis operib⁹: q̄ deo ꝛ angelis eiuſ pñtanda eſt in iudicio. Cur ḡ aīam tuā vilipēdiſ ꝛ ei carnē ꝑponis? Dñam ancillari: ꝛ famulam dñari magna abuſio ē. h̄ ille. 3ᵒ requirit̄ attētio aīoſa. vñ vulgarit̄ dici ſolꝫ. mala guarda fa chi dorme. Jñ. Petrus aplūs ait. Fr̄es ſobrij eſtote ꝛ vigilate ꝛc̄. Nā ſi blandimētiſ ꝛ ſuggeſtionibus nō reſiſtit̄. ſuggeſtio delectationē parit. ꝺlectatio ꝯſenſū. ꝯſenſus opuſ. opus ꝯſuetudinē. ꝯſuetudo neceſſitatē. neceſſitas deſpationē. ꝛ ꝺſperatio mortē. Principijs ḡ obſta: ſero medicina parat̄. Et hec ſufficiat tibi ꝓ ſᷓa pte h⁹ ſmōis.

De fructuoſa vtilitate liberi arbitrij conſideratio tertia.

Ertio loco Liberi arbitrij fructuoſā vtilitatē videam⁹. vbi tres ꝯclōnes more ſolito ſubiūgam⁹. vꝫ. Prima ꝯclō ē iſta. Solo libero arbitrio ꝛ abſqꝫ dei noua ſupueniente grā pōt aīa hac i vita tentationib⁹ reſiſtē. ꝛ illis viriliter r̄pugnare. 2ᵃ conclō ē iſta. Solo libero arbitrio ꝛ ſine alio diue grē nouo adueniente ſubſidio. pōt aīa pegrina dei mandata iplere. 3ᵃ conclō ē iſta. Neqꝫ ſine diue grē nouo adueniēte reſpectu pōt aīa cū ceciđit ſolo libō arbitrio ſubleuāi.

Q ſolo libero arbitrio poſſumus tentationibus reſiſtere concluſio prima.

Ccipe primā conclonem ꝛc̄. ut. ſ. Et ne anima cara me i pelagianū errorē incidere arbitreris: hanc accipe diſtinctionē: quam ponit Bona. eximi⁹ cardinal̄ ſup 2ᵃ ſniaꝝ. di. xxviij. Aliud eſt reſiſtē tētatōi: ꝛ aliud vincē tentationē. Plus. n. iportat uictoria qꝫ reſiſtētia. Reſiſtere nāqꝫ cōſiſtit in hoc ꝙ quis ſuggeſtiōi diabolice nō ꝯſentiat. ſꝫ eſſe victorē ꝯſiſtit in oppoſitū ei⁹ ꝯſeq̄ndo: qđ diabolus ſuggerebat vł intēdebat. Intētio diaboli eſt hoieꝫ a bono retrahere: ꝛ illū deo inimicari: ꝛ etno dignū facē ſupplicio. Tūc igit̄ vicit̄ qñ ſic ei r̄ſiſtit: vt e⁹ oppoſitū, qđ intēdebat facim⁹. ꝛ amicabiliores deo efficimur. ꝛ ꝑmio etno appropinq̄m⁹ merito ꝯgrui ꝛ qm̄ hoc ſine ſpāli dei grē dono gratū faciētis premiū eternū mereri nō poſſumuſ. p⁹ᵃ Cor. xiij. Si linguis hoīum loq̄r ꝛc̄. Que tñ non requirit̄ ad h̄ vt reſiſtat. Ecc̄. xv. Appoſuit añ eū ignē et aquā. vitā ꝛ mortē: vt ad q̄dcūqꝫ voluerit manū extēdat. Jō ꝯcedendū eſt ꝙ ſolo libero arbitrio cū grā gratis data ſine alia grā gratū faciente de nouo ſupueniente poterit hō tētationib⁹ reſiſtere: vt illiſ nō ꝯſentiat. qđ tñ facē nō poterit vt vincat. Nō tñ ꝙ ſi ſolo libero arbitrio cū diabolo pugnarem⁹: nec alio ſubſidio diue grē iuuar̄mur: pfecto ſuccūbēm⁹. Uñ glo. ſup illud Tre. iij. Miſericordie dñi multe: qa nō ſum⁹ ꝯſumpti: qa nō defecerūt miſatōes ei⁹. Ait ſic. Non pōt hō diu ſtare ꝯ̄ diaboli inſult⁹: niſi miſericordia dñi adiuuet̄. Exēplū de pugilatore q cum ex vna ſe pte ſcuto coopit: alia ex pte remanet diſcopt⁹: ꝛ a magis expto pugilatore vulnerat̄. q̄re ꝛc̄.

Q libero arbitrio ſolo mandata dei impler̄ poſſumus concluſio ſecunda.

Ccipe ſᷓam ꝯclonē. vꝫ. Solo libero arbitrio: ꝛ ſine alio diue grē nouo adueniente ſubſidio: pōt aīa pegrina dei mandata iplere. Ad cui⁹ declaratiōeꝫ notāduꝫ ſm̄ dñm Bona. ꝙ dei mādata iplere pōt duplr̄ intelligi. ſ. aut q̄ꝫtum ad gen⁹ opis: aut q̄ꝫtum ad itentōeꝫ mandātis. Implē mādata q̄ꝫtum ad genus opis eſt facē ł nō facē: qđ ꝑcipit̄ vel ꝓhibet̄ nō ꝯſiderata ꝑcipientis intētōe. ſ. q̄re ꝑcepit ſic: vel ꝓhibuit. Implē q̄ꝫtū ad intentōeꝫ mādātis eſt nō ſolū ꝑceptū adimplē: ſed etiā attendē ꝑcipientis itentōeꝫ. Precepit. n. de⁹. Nō adorabis deos alienos ꝛc̄. ad hoc ut ꝯſeq̄mur vitā eternā Mō ad ꝓpoſitū dico ꝙ ex nāli q̄dā inclinatiōe poſſum⁹ dei mādata implē q̄ꝫtum ad gen⁹ opis vñ nālis inclinatio dictat: vt pentes honorem⁹ homicidia vitem⁹: ꝛ hmōi. Sꝫ ſine grā gratum faciēte nō poſſum⁹ dei mādata iplē q̄ꝫtū ad intētionē mādantis. Cū deus illa ꝑcipiat: vt diue ꝯformemur volūtati: ꝛ ſic glām eternā ꝯſeq̄mur qđ ſine charitate fieri nequaqꝫ pōt. Uñ beatus Tho. pᵃ ſcđe. q. cix. c. ix. dic̄. Q ſi hō ad dei mādata impléda q̄ꝫtū ad gen⁹ opis: diua indigeat grā. hoc nō eſt ex nāe defectu: ſꝫ ex defectu pcti Ante. n. pcm̄ potat hō ꝺi mādata p nālia dona iplere. Aliogn vt dicit ipſe: nō potuiſſet hō i illo ſtatu nō peccare. Cum nihil aliud ſit peccare qꝫ trāſgredi diua mādata. Sꝫ in ſtatu nāe cōrupte grā gratis data: idiget hō vt dei mādata poſſit iplere. Ex qbus ṽbis apparet ꝙ alr̄ ꝯueniebat hōi libeꝝ arbitriū in ſtatu innocētie: ꝛ alr̄ nunc:

Ponit. n. magr̄ ſniaꝝ in. ij. di. xxv. q̄druplicē hōis ſtatū. Prim⁹ añ pctm̄. 2⁹ poſt pctm̄ ꝛ ante repationē grē. 3⁹ poſt repationē grē: ꝛ añ cōfirmationē. iiij⁹ poſt cōfirmatōeꝫ: ꝛ aſſumptā gloriā. In ꝑ ſtatu ſic liber erat hō vt nihil ad bonū faciendū hēret: q̄ impediret̄: nec ad faciēduꝫ malū: q̄ impelleret̄. Et ſic ſine errore poterat iudicare: ꝛ volūtas ſine difficultate bonū appetē

In ſcđo ſtatu q̊ impelleret̄ ad peccanduꝫ habuit hō. qm̄ rō a ꝯcupiſcētia ꝑmebat̄ ꝛ vincebatur. Et ideo in tali ſtatu nō poterat nō peccare.

In 3ᵒ ſtatu hūit ad peccandū ipellens: ſꝫ rōeꝫ nō vincēs. ita ꝙ pōt hō mortalr̄ nō peccare: ſed nō pōt venialr̄ nō peccare ꝓpter ifirmitatē carnis: nōdū p grām abſorptā: ꝛ pfecte ꝯſumatam.

In q̄rto ſtatu hēbit hō libeꝝ arbitriū ꝯfirmatū in bono: ita vt p grām ꝯſumatā oīno peccare nō poſſit. ꝛ hoc non hꝫ p nām: ſed p grām. qr per nām ſemp hꝫ hō vt poſſit peccare: ꝛ nō peccare ſed p grām hꝫ vt nō poſſit peccare. Ex.ᵐ corpus humanū dicit̄ corruptibile p nām: ꝛ fit incorruptibile p grām. p⁹ᵃ Cor. xv. Seminat̄ corp⁹ cōruptibile: ſurget incorruptibile ꝛc̄. Et tam̄ ex eo ꝙ incorruptibile p grām fiat: nō ſequit̄ ꝙ nō ſit humanū. Sic ꝛ libeꝝ arbitriū hoīs flexibile eſt in malū per nām: ꝛ tñ p grām poterit ꝯfirmari: vt bonū ſemper velit: ꝛ malum nunqꝫ poſſit velle. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiant pro ſᷓa concluſione.

Q ſine gratia a peccatis reſurgere non poſſumus concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯclonē. vꝫ. Nequaqꝫ ſine diue gratie nouo adueniente reſpectu aīa cū ceciderit: ſolo libero arbitrio poterit ſubleuari. Audi Iſido. de ſūmo bono. Cuꝫ nos ingt pctō obligauerim⁹: ꝛ opibuſ diaboli: iā nr̄a ṽtute ſurgē non valem⁹. Audi ꝓpham. Niſi qa dñs adiuuit me: paulomin⁹ hitaſſet in iferno aīa mea. Qm̄ q facit pctm̄ ſuus ē pcti. Ad cui⁹ declaratōeꝫ eſt ſciendū ꝙ reſurgē a pctō nihil aliud eſt: qꝫ ad ea reſtitui q̄ p pctm̄ amiſerat. Tria aūt amittit ꝑncipalr̄ hō p pctm̄. Primo quādā diuini lumis ſilitudinē. ſicut pꝫ p Aug. ſr̄ Jo. tractās illud ṽbū. Et tenebre eū nō ꝯprehēderūt. 2ᵒ irruit in ānihilatiōem grē. 3ᵒ amittit idoneitatē ad vitā eternā. Nullū aūt iſtoꝝ ſine grā reſtitui pōt. qr ait ꝓpha. Eſt ſpūs vadens ꝛ nō rediens. Jō ad hoc vt libeꝝ arbitriuꝫ a pctō reſurgat: non ſolū eſt nccīa grā ſm̄ ꝙ dicit̄ ḡtuita volūtas dei. nec ſm̄ ꝙ dr̄ gratuita paſſio xpi Sed etiā ſm̄ ꝙ grā dicit̄ hitus animi. Gratuita n. voluntas dei cōcurrit ad hoc vt fiat offenſe r̄miſſio. qr volūtarie ꝯdonat offenſā. Liberalis ꝛ ḡtuita paſſio xpi ꝯcurrit ad h̄ vt fiat morbi curatio: ꝛ imaginis reformatio. Hitus aūt grē ad hoc ꝯcurrit: vt idoneū ad glīam faciat. Q̄r oīo ad culpe delectōem neceſſaria eſt dei grā ḡtuꝫ faciēs. Audi Aug. de ꝑdeſtinatōe ſcōꝝ. De⁹ igt

Quidā pugnāt nec vincūt: ſed carnē ſpūi dn̄az faciunt. Accipe primū gen⁹. Et dico ꝙ qdā ſic cū carne pugnant vt carnē vincant: ⁊ nullo mō ſentimētū carnis hn̄t. ⁊ hoꝝ paucoꝝ eſt numerus. Et ad xp̄ianoꝝ ꝯfuſionē nota exēplum cuiuſdā ph̄i: vt recitat valeri⁹ maximus li. iiij. c. iij. de Xenocrate ph̄o. Fecerūt nāqꝫ iuuenes qdā tunc tp̄is cū meretrice quadā pactū: vt ph̄m illū ad peccandū induceret in pcc̄ō carnis. Acceſſit meretrix ſmonibus blandis ⁊ dormire dixit ſecū ſe velle. ꝯſentit ph̄us: blandis vtit̄ ṽbis: ⁊ factis magis. īmobilis ⁊ ꝯſtans ph̄us ꝑdurat. ⁊ victa tādē ph̄i caſtitatē: ꝯfuſa abijt meretrix. dicunt iuuenes meretrici. ꝑdidiſti: nō potuiſti opus qd̄ ꝓmiſiſti ꝑficē. Cui illa. pactū ingt d̄ homine feci: hic āt nō hō: ſed īmobile lignū. Simile qꝫ exēplū de btā Agatha in legenda legitur vn̄ de ea dictū eſt. Facili⁹ poſſunt ſaxa molliri: ⁊ plūbi duricies in mollicīē ꝯuerti: q̄ꝫ cor ei⁹ aliquib⁹ inhoneſtis deturpari. ⁊ ſic de alijs. 2⁹ aliqui cū carne pugnant ⁊ vincūt: ⁊ tn̄ maximuꝫ ſentimentū carnis hn̄t. ⁊ hi incipiētes oēs ſunt. qm̄ in p̄ncipio caro fortior eſt q̄ꝫ ſpūs. ⁊ nondū ſpū feruentes: caro eos acrit̄ in ſpū moleſtat: adeo vt crebro ſpūs debilitet̄: ⁊ pigrior fiat ad d̄i mandata. nec tn̄ ob h̄ q̄ carnis ſunt ſectant̄. Et certe h̄ eſt maxīa pugna incipientiū oīuꝫ. In q̄rū ꝑſona glo̾ſus Anſelmus in ſuis meditatōib⁹ dicebat. Aīa ſterilis: qd agis? Quid torpes aīa peccatrix? Aīa tepida ⁊ digna euomi: quid dormitas? Arbor infructuoſa: vbi ſunt fruct⁹ tui? Arbor digna ſecuri: ⁊ igne digna ſuccidi ⁊ ſuccendi: q ſunt fruct⁹ tui? vtiqꝫ ſpine pungentes ⁊ amara pcc̄ā. h̄ ille. Sed hanc regulā nō: ꝙ quāto longi⁹ ſpūs pugnat ⁊ vincit: fit tandē: vt ī talibus carnis ṽtus debilitet̄. nec tn̄ totalit̄ liberant̄: ꝫ quotidiana illa pugna ꝑdurat: nō tn̄ ſentimentū carnis hn̄t. Ex̄ᵐ de btō Hieronymo q in ep̄la. lxxxiij. ſe plurias abſtinētias feciſſe narrat: ⁊ tn̄ in mortua carne adhuc libido viuebat. Simile habet̄ de Paulo ad Ro. vij. Ego āt carnalis inquit hō ſū venūdatus ſub pcc̄ō. qd̄. n. operor: nō itelligo. nō. n. qd̄ volo bonū: h̄ ago ⁊c̄.

3⁹ aliqui ſunt q pugnant: nec tn̄ vincunt: ſꝫ carnē ſpūi dn̄am faciūt. ⁊ hoꝝ mala eſt ꝯditio. Ad Ro. viij. Qui in carne ſunt. ſ. ſubmerſi: deo placē nō poſſunt. Ex quo ſequit̄ ꝙ q deo placē volūt carnē ſubdē ſpūi ꝯuenit̄. ad Gal. v. Qui xp̄i ſunt carnē ſuā crucifixerunt cuꝫ vitijs ⁊ ꝯcupiſcentijs. ⁊ ad Ro. viij. Qui. n. ſm̄ carneꝫ ſunt: q̄ carnis ſunt ſapiunt. q ṽo ſm̄ ſpm̄: q̄ ſpūs ſunt ſētiunt. nā prudentia carnis mors eſt: prudentia ſpūs vita ⁊ pax. qm̄ ſapientia carnis inimica eſt deo ⁊c̄. Et ſic p̄ꝫ ſc̄a ṽitas. Ad tertiā ṽitatem dico ꝙ tria ꝑmaxime r̄quirunt̄. vꝫ. cogitatio ṽtuoſa: caſtigatio vigoroſa: ⁊ attētio aīoſa. Primo inq̄ꝫ requirit̄ cogitatō ṽtuoſa. Tria. n. debꝫ cogitare quicūqꝫ deo militare intendens. ſ. tp̄alia: eterna: ⁊ infernalia. Tp̄alia ⁊ ſic inueniet illa mendacijs: piurijs: luxurijs: ⁊ oīb⁹ pcc̄is plena. Naū. iij. Ue ciuitas ſanguinū vniuerſa dilaceratione plena. Non recedet a te rapina: vox flagelli: ⁊ vox īpetus rote. ⁊ ſequit̄. Ecce ego ad te dicit dn̄s exercituū: ⁊ reuelabo pudēda tua ī facie tua: ⁊ oñdā gentibus nuditatē tuā: ⁊ r̄gnis ignominiā tuā: ⁊ ꝓiciā ſup te abbominationes ⁊ ꝯtumelijs te afficiā: ⁊ ponā te in exᵐ: etenī oīs qui viderit te: reſiliet a te. Et ita d̄ fcō eſt: ꝙ qm̄ alicui dn̄s tm̄ lumen cognitōis p̄ſtat: vt mundi cognoſcat calamitates ⁊ iniq̄tates: a ſe cunctos ſic cogitantes reſilire facit ⁊ fugere. qm̄ qd prodeſt hōi ſi vniuerſū mundū lucret̄: aīe ṽo ſue d̄trimentū patiat̄? Scd̄o dꝫ cogitare eterna ⁊ illa amare. p̄s. Uiā mandatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dilataſti cor meū. ⁊ dicit cucurri: vt ſollicitudo bn̄faciendi oñdat̄. Tertio infernalia: ⁊ illa timere. p̄s. Tior ⁊ tremor venerūt ſup me timor ī aīa: tremor in corpe. Scd̄o r̄quirit̄ in hac pugna caſtigatio vigoroſa. Caſtigo ingt Paulus corp⁹ meū: ⁊ in ſuitutē redigo: cū diſcretiōe tn̄. Audi Hiero. in quadā ep̄la. Corpis ingt debilitas nimia: ⁊ vires aīe frangit: mentis q̄ꝫ igeniū marceſcē facit. Quicqd cū mō ⁊ tempamēto fit ſalutare eſt. Optim⁹ in oī re modus: laudabilis vbiqꝫ menſura. h̄ ille. Sꝫ heu nobis talis diſcr̄tio nō eſt op⁹: ſed carnē morıturā īpinguamus: ⁊ aīam in eternū victurā ꝑdimus. Audi Hug. de clauſtro aīe. Cur ingt carnē tuā p̄cioſis reb⁹ īpinguas: ⁊ adornas: quā poſt paucos dies vermes deuoraturi ſunt in ſepulchro? ⁊ aīam tuaꝫ nō adornas bonis operib⁹: q̄ deo ⁊ angelis eius p̄ntanda eſt in iudicio. Cur ḡ aīam tuā vilipēdis ⁊ ei carnē p̄ponis? Dn̄am ancillari: ⁊ famulam dn̄ari magna abuſio ē. h̄ ille. 3⁹ requirit̄ attētio aīoſa. vn̄ vulgarit̄ dici ſolꝫ. mala guarda fa chi dorme. Ifi. Petrus ap̄lus ait. Fr̄es ſobrij eſtote ⁊ vigilate ⁊c̄. Nā ſi blandimētis ⁊ ſuggeſtionibus nō reſiſtit̄. ſuggeſtio delectationē parit. d̄lectatio ꝯſenſū. ꝯſenſus opus. opus ꝯſuetudinē. ꝯſuetudo neceſſitatē. neceſſitas deſpationē. ⁊ d̄ſperatio mortē. Principijs ḡ obſta: ſero medicina parat̄. Et hec ſufficiāt tibi ꝓ ſc̄a pte h⁹ ſmōis.

De fructuoſa vtilitate liberi arbitrij conſideratio tertia.

Ertio loco Liberi arbitrij fructuoſā vtilitatē videam⁹. vbi tres ꝯclōnes more ſolito ſubiūgam⁹. vꝫ. Prima ꝯclō ē iſta. Solo libero arbitrio ⁊ abſqꝫ dei noua ſupueniente gr̄a pōt aīa hac ī vita tentationib⁹ reſiſtē. ⁊ illis viriliter r̄pugnare. 2ᵃ conclō ē iſta. Solo libero arbitrio ⁊ ſine alio dīne gr̄e nouo adueniente ſubſidio. pōt aīa pegrina dei mandata iplere. 3ᵃ conclō ē iſta. Neq̄ꝫ ſine dīne gr̄e nouo adueniēte reſpectu potīt aīa cū cecidēit ſolo libō arbitrio ſubleuāi.

Q ſolo libero arbitrio poſſumus tentationibus reſiſtere concluſio prima.

Ccipe primā conclōnem ⁊c̄. ut. s̄. Et ne anima cara me ī pelagianū errorē incidere arbitreris: hanc accipe diſtinctionē: quam ponit Bona. eximi⁹ cardinal̄ ſup 2ᵐ ſniaꝝ. di. xxviij. Aliud eſt reſiſtē tētatōi: ⁊ aliud vincē tentationē. Plus. n. iportat uictoria q̄ꝫ reſiſtētia. Reſiſtere nāqꝫ cōſiſtit in hoc ꝙ quis ſuggeſtiōi diabolice nō ꝯſentiat. ſꝫ eſſe victorē ꝯſiſtit in oppoſitū ei⁹ ꝯſeq̄ndo: qd̄ diabolus ſuggerebat vl̄ intēdebat. Intētio diaboli eſt hoieꝫ a bono retrahere: ⁊ illū deo inimicari: ⁊ eīno dignū facē ſupplicio. Tūc igit̄ vicit̄ qn̄ ſic ei r̄ſiſtit̄: vt e⁹ oppoſitū, qd̄ intēdebat facim⁹. ⁊ amicabiliores deo efficimur. ⁊ p̄mio eīno appropinḡm⁹ merito ꝯgrui ⁊ qm̄ hoc ſine ſpāli dei gr̄e dono gratū faciētis premiū eternū mereri nō poſſumus. p̄ᵃ Cor. xiij. Si linguis hoīum loq̄r ⁊c̄. Que tn̄ non requirit̄ ad h̄ vt reſiſtat. Ecc̄. xv. Appoſuit an̄ eū ignē et aquā. vitā ⁊ mortē: vt ad qd̄cūqꝫ voluēit manū extēdat. Jō ꝯcedendū eſt ꝙ ſolo libero arbitrio cū gr̄a gratis data ſine alia gr̄a gratū faciente de nouo ſupueniente poterit hō tētationib⁹ reſiſtere: vt illis nō ꝯſentiat. qd̄ tn̄ facē nō poterit vt vincat. Nō tn̄ ꝙ ſi ſolo libero arbitrio cū diabolo pugnarem⁹: nec alio ſubſidio dīne gr̄e iuuaremur: pfecto ſucūbēm⁹. Un̄ glo. ſup illud Tre. iij. Miſicordie dn̄i multe: q nō ſum⁹ ꝯſumpti: q nō defecerūt miſatōes ei⁹. Ait ſic. Non pōt hō diu ſtare ꝯ diaboli inſult⁹: niſi miſicordia dn̄i adiuuet̄. Exēplū de pugilatore q cum ex vna ſe pte ſcuto coopit: alia ex pte remanet diſcopt⁹: ⁊ a magis expto pugilatore vulnerat̄. q̄re ⁊c̄.

Q libero arbitrio ſolo mandata dei implere poſſumus concluſio ſecunda.

Ccipe ſc̄am ꝯclōnē. vꝫ. Solo libero arbitrio: ⁊ ſine alio dīne gr̄e nouo adueniente ſubſidio: pōt aīa pegrina dei mandata iplere. Ad cui⁹ declaratiōeꝫ notāduꝫ ſm̄ dn̄m Bona. ꝙ dei mādata iplere pōt dupl̄r intelligi. ſ. aut q̄ſtum ad gen⁹ opis: aut q̄ſtum ad ītentōeꝫ mandātis. Implē mādata q̄ſtum ad genus opis eſt facē l̄ nō facē: qd̄ p̄cipit̄ vel ꝓhibet̄ nō ꝯſiderata p̄cipientis intētōe. ſ. q̄re p̄cepit ſic: vel ꝓhibuit. Implē q̄ſtū ad intentōeꝫ mādātis eſt nō ſolū p̄ceptū adimplē: ſed etiā attendē p̄cipientis itentōeꝫ. Precepit. n. de⁹. Nō adorabis deos alienos ⁊c̄. ad hoc ut ꝯſeq̄mur vitā eternā. Mō ad ꝓpoſitū dico ꝙ ex nāli q̄dā inclinatiōe poſſum⁹ dei mādata implē q̄ſtum ad gen⁹ opis vn̄ nālis inclinatio dictat: vt pentes honorem⁹ homicidia vitem⁹: ⁊ hmōi. Sꝫ ſine gr̄a gratum faciēte nō poſſum⁹ dei mādata iplē q̄ſtū ad intētionē mādantis. Cū deus illa p̄cipiat: vt dīne ꝯformemur volūtati: ⁊ ſic gl̄am eternā ꝯſeq̄mur qd̄ ſine charitate fieri nequaq̄ꝫ pōt. Un̄ beatus Tho. p̄ᵃ ſcd̄e. q. cix. c. ix. dic̄. Q ſi hō ad dei mādata implēda q̄ſtū ad gen⁹ opis: dīna indigeat gr̄a. hoc nō eſt ex nāe defectu: ſꝫ ex defectu peti Ante. n. pctm̄ potat hō d̄i mādata ꝑ nālia dona iplere. Aliogn vt dicit ipſe: nō potuiſſet hō ī illo ſtatu nō peccare. Cum nihil aliud ſit peccare q̄ꝫ trāſgredi dīna mādata. Sꝫ in ſtatu nāe corupte gr̄a gratis data: idiget hō vt dei mādata poſſit iplere. Ex qbus ṽbis apparet ꝙ alr̄ ꝯueniebat hōi libeꝝ arbitriū in ſtatu innocētie: ⁊ alr̄ nunc.

Ponit. n. magr̄ ſniaꝝ in. ij. di. xxv. q̄druplicē hōis ſtatū. Prim⁹ an̄ pctm̄. 2⁹ poſt pctm̄ ⁊ ante repationē gr̄e. 3⁹ poſt repationē gr̄e: ⁊ an̄ cōfirmationē. iiij⁹ poſt cōfirmatōeꝫ: ⁊ aſſumptā gloriā. In p̄ ſtatu ſic liber erat hō vt nihil ad bonū faciendū hēret: q̄ impediret̄: nec ad faciēduꝫ malū: q̄ impelleret̄. Et ſic ſine errore poterat iudicare: ⁊ volūtas ſine difficultate bonū appetē.

In ſcd̄o ſtatu q̄ impelleret̄ ad peccanduꝫ habuit hō. qm̄ rō a ꝯcupiſcētia p̄mebat̄ ⁊ vincebatur. Et ideo in tali ſtatu nō poterat nō peccare.

In 3⁹ ſtatu hūit ad peccandū īpellens: ſꝫ rōeꝫ nō vincēs. ita ꝙ pōt hō mortalr̄ nō peccare: ſed nō pōt venialr̄ nō peccare ꝓpter īfirmitatē carnis: nōdū ꝑ gr̄am abſorptā: ⁊ pfecte ꝯſumatam.

In q̄rto ſtatu hēbit hō libeꝝ arbitriū ꝯfirmatū in bono: ita vt ꝑ gr̄am ꝯſumatā oīno peccare nō poſſit. ⁊ hoc non hꝫ ꝑ nām: ſed ꝑ gr̄am. q̄r per nām ſemp hꝫ hō vt poſſit peccare: ⁊ nō peccare ſed ꝑ gr̄am hꝫ vt nō poſſit peccare. Exᵐ corpus humanū dicit̄ corruptibile ꝑ nām: ⁊ fit incorruptibile ꝑ gr̄am. p̄ᵃ Cor. xv. Seminat̄ corp⁹ cōruptibile: ſurget incorruptibile ⁊c̄. Et tam̄ ex eo ꝙ incorruptibile ꝑ gr̄am fiat: nō ſequit̄ ꝙ nō ſit humanū. Sic ⁊ libeꝝ arbitriū hoīs flexibile eſt in malū per nām: ⁊ tn̄ ꝑ gr̄am poterit ꝯfirmari: vt bonū ſemper velit: ⁊ malum nunq̄ꝫ poſſit velle. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro ſc̄a concluſione.

Q ſine gratia a peccatis reſurgere non poſſumus concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Nequaq̄ꝫ ſine dīne gratie nouo adueniente reſpectu aīa cū ceciderit: ſolo libero arbitrio poterit ſubleuari. Audi Iſido. de ſūmo bono. Cuꝫ nos ingt pctō obligauerim⁹: ⁊ opibus diaboli: iā nr̄a ṽtute ſurgē non valem⁹. Audi ꝓph̄am. Niſi q dn̄s adiuuit me: paulomin⁹ hitaſſet in īferno aīa mea. Qm̄ q facit pctm̄ ſuus ē pcti. Ad cui⁹ declaratōeꝫ eſt ſciendū ꝙ reſurgē a pctō nihil aliud eſt: q̄ꝫ ad ea reſtitui q̄ ꝑ pctm̄ amiſerat. Tria aūt amittit p̄ncipalr̄ hō ꝑ pctm̄. Primo quādā diuini lumis ſilitudinē. ſicut p̄ꝫ ꝑ Aug. ſr̄ Jo. tractās illud ṽbū. Et tenebre eū nō ꝯprehēderūt. 2⁹ irruit in ānihilatiōem gr̄e. 3⁹ amittit idoneitatē ad vitā eternā. Nullū aūt iſtoꝝ ſine gr̄a reſtitui pōt. q̄r ait ꝓph̄a. Eſt ſpūs vadens ⁊ nō rediens. Jō ad hoc vt libeꝝ arbitriuꝫ a pctō reſurgat: non ſolū eſt ncc̄ia gr̄a ſm̄ ꝙ dicit̄ ḡtuita volūtas dei. nec ſm̄ ꝙ dr̄ gratuita paſſio xp̄i Sed etiā ſm̄ ꝙ gr̄a dicit̄ hitus animi. Gratuita n. voluntas dei cōcurrit ad hoc vt fiat offenſe r̄miſſio. q̄r volūtarie ꝯdonat offenſā. Liberalis ⁊ ḡtuita paſſio xp̄i ꝯcurrit ad h̄ vt fiat morbi curatio: ⁊ imaginis reformatio. Hitus aūt gr̄e ad hoc ꝯcurrit: vt idoneū ad gl̄iam faciat. Q̄r oīo ad culpe delectōem neceſſaria eſt dei gr̄a ḡtuꝫ faciēs. Audi Aug. de p̄deſtinatōe ſcōꝝ. De⁹ igt

eſt qui iuſtificat impiũ: nõ ꝑuentus hũana volũ
tate: ſed ipſe ꝑueniens hũanã voluntatẽ ſua mi
ſericordia. Et ꝓs. Miſericordia dñi ꝑueniet me.
Et hec tibi aĩa ſufficiant ꝓ p̃nti ad dei laudez ⁊
ſue glõſe matris: q̃ ſic pro nobis filiũ exoret: vt
ab ipſo ad bene agere moueamur in p̃nti ꝑ gra
tiam: ⁊ in futuro per gloriam. Amen.

¶ Feria tertia ſecunde dominice quadrageſi-
me de honore ſacerdotum ſermo. xiiij.

OMnia que cũq; vobis
dixerint fa
cite ⁊ ſuate: opa ãt eoꝝ nolite facerẽ
Mat. xxiij. Grandẽ nr̃is tpibus oc
currentẽ errorẽ in ꝓ̃tactis ſbis ſol-
uit magr̃ nr̃. Plurimi.n. vitã clericoꝝ ac r̃ligio
ſoꝝ nõ ſatis honeſtã intuentes: crebro p̃dicato-
ribus nõ credunt. ⁊ q̃ p̃dicant: ſomniaſſe illoſ ar
bitrant̃. Hi ꝑmaxime fallunt̃: inter gradũ ⁊ fra-
gilitatẽ diſtinguere neſcientes. Gradus.n. ſciſ-
ſimus eſt: lz plerũq; vili in ꝑſona collocet̃. Et ſz
gradũ ⁊ nõ perſonã ſacerdotes appellant̃. Sa-
cerdos.n. idẽ ſonat qđ ſacrũ dans. xxj. di. c. cle-
ros. Iõ merito honorandi. Eccl. vij. In oĩ ſubã
tia tiue deũ: ⁊ ſacerdotes illi⁹ ſanctifica. i. vt ſã
ctos reuerearis: ⁊ vt de ſanctis loquere. Et ne
tibi vitã eoꝝ tuis oculis anponas: ⁊ eoꝝ exem
plo malefaciaſ ait dñſ. Oĩa quecũq; dixerit uo
bis facite ⁊ ſuate: opa ãt eoꝝ nolite facere. In
quibus ſacratiſſimis ſbis tres ɔſideratões fa-
ciamus. vz. Oĩum clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ no-
bilẽ dignitatẽ. Oĩum clericoꝝ ⁊ religioſorũ
ɔgruã honeſtatẽ. Oĩum clericoꝝ ⁊ religioſo
rũ digniſſimã familiaritatẽ.

De dignitate ſacerdotũ conſideratio p̃ma.

PRimo oĩum clericoꝝ ⁊ religioſoꝝ no-
bilẽ dignitatẽ videam⁹. vbi tres ɔclõ-
nes more ſolito faciam⁹. vz. Pña con
clõ ẽ. Tanta ẽ dignitas tantaq; p̃clara in terriſ
oĩum ſacerdotũ nobilitas: vt in eccl̃a dei xp̃i ie
ſu poſſideant vicẽ: ac teneant locũ. 2ª conclõ
ẽ iſta. In ſignũ maxime dignitatiſ ſacerdotes o
mnes caput raſũ in corone modũ ſine ruborẽ põ
tare debent atq; tenent̃. 3ª ɔclõ ẽ iſta. Et licz
ſacerdotũ nobiliſſim⁹ ſit gradus ⁊ dignitas: nõ
tñ oẽs illũ poſſunt ſuſcipere ⁊ ſacerdotes eſſe.

Qꝛ ſacerdotes vicẽ xp̃i tenẽt in t̃ris ɔ° p̃ma.

ACcipe primã conclõnẽ ⁊c̃. ut. ſ. Ad cui⁹
declarationẽ tres inquiram⁹ ſita. vz.
Prima ſi. ẽ. Qñõ ⁊ qr̃ inſtituit bñdi-
ctus Ieſus ſacerdotes ſui vt eſſent vicarij in t̃-
ris. 2ª eſt. An vita ⁊ hoĩs iniquitas dignitati ꝑ
iudicet ⁊ ɔriet̃. 3ª ſi ẽ iſta. An ſacerdos qđcũ-
q; ſoluit t̃ ligat in terris: ſit ligatũ t̃ ſolutũ in ce-
lis. Quantũ ad primã dico ꝙ xp̃s Ieſus ſue
paſſionis conſumatio myſterio: ⁊ reſurrectionis
ſitate declarata celũ aſcendere volens: vt no-
bis ſacrã miniſtrarent̃: ⁊ in fide doceremur: vi-
carios ſuos ſuper h̃ inſtituit: ⁊ eis Marci vlt. p̃
cipiendo mandauit: dicens. Euntes ꝑ vniuerſũ
mundũ p̃dicate euangeliũ oĩ creature. Et ſum
mũ oĩum ſacerdotũ Petrũ inſtituit. Io. xxj. Si
mõ Ioãnis amas me: Dicit ei Petrus. Dñe tu
ſcis qꝛ amo te. Dicit ei Ieſus. Paſce oueſ meaſ.
Et poſtea dedit ei poteſtatẽ ligandi ⁊ ſoluendi
in celis ⁊ in terris. Mat. xviij. Qđcũq; ligaue
ris ſuper terrã erit ligatũ ⁊ in celis. ⁊ qđcũq; ſol
ueris ſuper terrã erit ſolutũ ⁊ in celis. Similit̃ ⁊
alijs. xxiiij. q. i. c. qđcũq;. Ex quibus ſbis dubi
tari põt qñ Petruſ vicariatũ accepit. glo. ſuper
c. tranſlato. de ɔſtitu. ſup ſbo. tranſlato. in glo.
ſa. declarans qñ auctoritatẽ ſuã dedit eccleſie:
dicit ꝙ tũc accepit auctoritatẽ: qñ xp̃s ait. Pa
ſce oues meas. ex̃ de electione. c. ſignificaſti. vl̃
qñ dixit. Ite docete oẽs gentes. de con. di. iiij.
c. ꝓprie. Et alij doctores in eadẽ glo. ſup ſbo.
Petrũ. dicit ꝙ tũc accepit: qñ dixit. Tu es Pe
trus. Vel per illa ſba. Qđcunq; ⁊c̃. Tanta eg-
dẽ aĩa mea ẽ iſta ſacerdotalis dignitas: vt ne-
dũ tpibus nr̃is: ſed ẽt tpe Romanoꝝ ⁊ magno
rũ magiſtratuũ nulli iperatores aut reges fie-
rent niſi ſacerdotes. Vñ in. c. cleros. di. xxj. cir-
ca primã columnã: qꝛ magnus textus eſt: dr̃ ſic
ad l̃ram. Ante ãt qui pontifices erant ⁊ reges e
rant. Nã maioꝝ hec erat ɔſuetudo: vt rex eſſet
⁊ ſacerdos pontifex. Vñ ⁊ Romani iperatoreſ
⁊ pontifices dicebãt. h̃ ibi. Sed an iſtã auctori-
tatẽ habuerit ante paſſionẽ t̃ poſt: vide infra in
ſa ɔſideratione ſe partiſ in p̃ma ſitate. Ibi. nõ
tñ ꝙ per illa ſba ⁊c̃. Pone hic illos decretorũ
textus qui ponũt̃ ſupra ſmone. ix. ɔſideratiõe
ſa. conclõne tertia. Ibi. In nouo teſtõ ⁊c̃. Opti
me.n. ad propoſitũ facit. Et hec de prima ſita-
te. Quantũ ad ſaz ſitatẽ dico ponendo hãc
regulã generalẽ ꝙ glorioſus deuſ qui ſolẽ ſuũ
oriri facit ſuper bonos ⁊ malos: puicurat an bõ
ſit bonus vel malus: hereticus t̃ ſciſmaticus: ul̃
excõmunicatus. ſi tñ hõ ſit ſacerdos: ⁊ ſacerdo
tij caracterẽ habeat: poterit quilibet ſacrm̃ cor
poris xp̃i ⁊ ſanguinis in rei ſitate ɔficere. O p̃
clara dignitas: ⁊ nõ minus ſtupenda dei magni
tanta bonitas. Hanc regulã ponit btũs Tho. i
iiij. di. xiij. Cui concordat Petrus de Taranta
ſio in. iiij. ⁊ cõiter oẽs. Et rõ btĩ Tho. eſt. Quia
ſicut baptiſmus qui ꝑ conſecrationẽ dat̃ nunq;
amittit̃ quantũcunq; in hereſim labat̃: t̃ ſciſma
t̃ excõmunicationẽ: ſic nec ſacerdotalis ordo a-
liquo mõ amitti põt. Et iõ qꝛ poteſtas ɔficiendi
ſacrã ordinẽ conſequit̃ ſacerdotalẽ: a quocunq;
conficiat̃ ſacerdote erit in ſitate confectuz. Et
dicit idẽ doctor. diſ. xxiiij. ꝙ in quolibet ordine
ſpecialis confert̃ poteſtas. vt ſacerdoti poteſtaſ
ɔficiendi corpus ⁊ ſanguinẽ dñi. Diacono euan
geliũ legendi: ſacrã diſpenſandi in caſu neceſſi-
tatis. ⁊ hoc de mandato epi. Subdiacono con-
fertur poteſtas ſacra tangendi ⁊ p̃parandi. Et
ſicut dat̃ ſingulis ſpecialis poteſtas: ita ſinguliſ
ſpecialiſ caracter imprimit̃. Et nota ꝙ caracter
vnius ordinis nõ preſupponit caracterẽ altius
ordinis. Vñ ſi quis ſuſcepto ordine poſteriori ꝑ
termitteret ordinẽ priorẽ: nõ propter h̃ in priori
ordinari debẽt. pz hoc in decretali. de clericis
ꝑ ſaltuz ordinatis ſatis clare. Et ſic pz 2ª ſitas.

Qntũ ad tertiã dicit dñs Raimũduſ in ſũma
ſua ꝙ auctas illa. Quecũq; ligauerit] ſup terrã
⁊c̃. nõ ſimpl̃r intelligẽda eſt: ſed cũ ɔditõe. ſ. ſi ſa
cerdos iuſte ſoluit t̃ ligat: ita ꝙ claui nõ erret.
Quodcũq; igit̃ ſolueritis ſup terrã claue nõ er-
rante: erit ſolutũ ⁊ in cel̃. i. approbatũ. xxiiij. q. i.
c. manet. Manet ingt Petri p̃uilegiuz. i. ligat:
vbicũq; ex ipſius eq̃tate fert iudiciũ. i. ſentẽtiã
ga ſñia iniuſte lata nõ tenet: vt dicit glo. Et hic
arguit̃ de ſñia q̃ ad deũ nõ q̃ ad eccl̃iam: ſz illa
qñq; nõ tenet. ex̃ de ſen. ex. ꝑ tuaſ. h̃ in glo. Põt
n. papa errare: vt pz di. xl. c. ſi papa. Si papa ſue
⁊ ſr̃ne ſalutis negligẽs dep̃hendit̃ inutil̃ ⁊ remiſ
ſus in opibus ſuis ⁊c̃. Et nõ iſtũ textũ: qꝛ etiã fa
cit ad ꝓpoſitũ. xxi. di. c. Inferior. vbi dr̃. Inferi
or ſedes porẽ ſoluẽ non põt. Sola.n. potior. i. ſu
perior inferiorẽ ɔuenieter. i. de iure abſoluit. Hic
ligãdo ꝓuidet̃. qꝛ quẽ nõ põt abſoluẽ: non põt iu-
dicio. ſ. ſuo inferior potiorẽ ligare. Vñ ꝓph̃a ait
ſ. Iſa. Nũquid gl̃abit̃ ſecuris. i. ſeca: ɔ eũ q ſecat
in ea. aut exaltabit̃ ſera ɔ eũ qui trahit eã. His
ita ex diuinis ſcripturis. ſ. ꝓpheticis ɔmemõat]
ſole clari⁹ exhibuim⁹ queq; qui minoriſ auctis ẽ
eũ qui maioris ptãtis eſt iudicijs addicẽ. i. adiu
dicare: aut ꝓprijs diffinitõibus ſubiugare. ſ. con
dẽnando t̃ abſoluẽdo. hec ibi. Ex qbus ſbis pz
ꝙ illa auctas ſacerdotib⁹ ɔceſſa. qđcũq; ligaue
rit] nõ eſt abſoluta: ſz ɔditõe itellecta. Ita ꝙ ſit
ſenſuſ. Qđcũq; ligauerit] ⁊c̃. ſupple claue nõ er
rante: t̃ hñtes ptãtez. q̃re ⁊c̃. Et ſic pz p̃ª ɔcluſio.

Qꝛ ſacerdotes apertaz. i. manifeſtam debẽt
portare tonſuram: ⁊ quare. concluſio ſcđa.

ACcipe ſam ɔclõnez. vz. In ſignũ maxi-
me dignitatis ſacerdotes oẽs caput ra
ſum ĩ corone modũ ſine rubore portãe
debẽt atq; tenent̃. Ad cui⁹ declarationẽ tres in
gramus ſitates. Pña eſt. Que eſt rõ ꝙ iſtitu
tũ eſt vt iſta tõſura capitis portet̃. 2ª an põtãteſ
iſtã tonſuraz priuent̃ hẽditate patrimoniali. 3ª
ſitas eſt. An ſuſcipiens tantã dignitatẽ in mõta
li peccato mortali peccet. Qntũ ad primã di-
co de mente btĩ Tho. in. iiij. di. xix. ꝙ tres ſt̃ rõ-
nes q̃re ſacerdotes ⁊ ordinati in ſacris deferre
tonſurã debent. Pño in ſignũ regie dignitatiſ
2° in ſignũ tẽpalis vtilitatis. 3° in ſignũ appro
bate ſitatis. Prima rõ eſt in ſignũ regie di-
gnitatis. Nã ſacerdotes ad dĩna myſteria ⁊ re-
gis eterni ſacrã miniſtrãda electi ac ordinati: đ
putati ſunt. Iõ ſignũ regis eterni deferre đbẽt
qđ eſt ipſa capitiſ corona. Iõ dij tã in nouo q̃z in
veteri teſtõ ſepius appellant̃. Exo. xxij. Dijs ñ
detrahes. Et ꝓs. Nõne dixi dij eſtis: ⁊ filij excel
ſi oẽs. ſ. ad quos ſmo dei factus eſt. Luc. xix. c.
Scđo tonſurã deferre debẽt in ſignũ tẽporal̃
vilitatis. Quid.n. piloꝝ raſio circũcirca tẽpora
⁊ ſupra caput capilloꝝ abraſio aliud ſignificat:
q̃z ꝙ diuinis dedicati inferius radant̃ circa tem
pora. i. inferiorib⁹ negocijs non implicent̃. et in
ſtice capitis capillũ nulluz deportent: vt toti ɔ
templatiõi dedicent̃. ij. ad Thimo. ij. Nemo mi
litans deo iplicet ſe negocijs ſecularib⁹. qa ne-
mo poteſt duob⁹ dñis ſeruire. Math. vi. Audi
barbatũ Hiero. in decretis. lxxxviij. di. Nego
ciatorẽ clericũ: ex inope diuitẽ: ex ignobili glõ-
ſum: tanq; peſtẽ fuge. In qbus ſbis tria hoĩum
gñã fugienda deſcribit. Primo clericus nego
ciator. Scđo paup fact⁹ repentine diues. Et
ruſticus in dominio ⁊ ſtatu exaltat⁹. Audi pul-
cherrimũ textũ in decretali. ne clerici t̃ monaci
ſecularib⁹ negocijs ſe imiſceant. c. p̃. vbi ſic dr̃.
Multa negocia. ⁊ infra. Secularia ad q̃ ptinet
oĩs carnalis ɔcupiſcentia qcunq; plus iuſto ap-
petit hõ: turpe lucꝝ eſt. Munera iniuſte accipẽ
vel etiã dare pro aliq̃ ſeculari q̃ſtu. p̃cio aliq̃ cõ
ducere cõtentões vel lites amare. in placitis ſe
cularibus diſputare: excepta defenſione pupil-
loꝝ vel viduarũ. cõductores vel ꝓcuratores ſe
culariũ reꝝ. turpis verbi vel facti ioculatores:
vel iocũ ſeculare diligere. aleas amare. põdera
iniuſta vel mẽſuras habere. negociũ iniuſtũ ex
ercere. canes vel aues ad venandũ ſequi. orna
mentũ incõuenieẽs ꝓpoſito ſuo q̃rere. in đlitijs
viuẽ. gulas ⁊ ebrietates ſeq. Ecce talia ⁊ his ſi-
milia miniſtris altaris dñi ⁊ monaciſ oĩno inter
dicimus. hec ibi. Vis tu aĩa tam de p̃ª q̃z de ſa
rõne pulcherrimuz audire textũ. xij. q. i. c. duo.
Duo ingt ſunt genera xp̃ianoꝝ. Eſt autẽ vnum
genus qđ mancipiũ eſt: diuino officio ⁊ debitũ
ɔtemplatõi ⁊ orõni ab oĩ ſtrepitu tẽpaliũ ceſſar̃
ɔuenit: vt ſunt clerici ⁊ deo deuoti. vz cõuerſi.
Cleros.n. grece latine ſors. Inde h̃modi hoĩes
vocant̃ clerici. i. ſorte electi. ſ. ſpũaliter. Oẽs enĩ
deus ſa ſuos elegit. Hi nanq; ſunt reges. glo. i.
eẽ debẽt. i. ſe ⁊ alios in virtutib⁹ regẽtes. ⁊ ita ĩ
deo. i. in eccleſia regnũ habẽt. ⁊ hoc đſignat co-
rona in capite. hanc coronã hñt ab iſtitutõe Ro
mane eccleſie: ⁊ in ſignũ regni qđ in xp̃o expe-
ctatur. Raſio ſo capitiſ eſt tẽpaliũ oĩum depo
ſitio: illi victu: ⁊ veſtitu ɔtenti nullã inter ſe ꝓp̃e
tatẽ hñtes. ſ. in rebus eccleſiaſticis debẽt oĩa
habere cõia. ſed hoc veritatẽ habuit in p̃mitiua
eccleſia. Aliud ſo ẽ genus chriſtianoꝝ: vt ſunt
laici. Laicos.n. grece: latine populos. his licet
tẽpalia poſſidere ſed nõ niſi ad vſum. Nihil enĩ
miſeri⁹ eſt q̃z ꝓpter nũmũ deũ cõtemnẽ. his cõ
ceſſum eſt vxorẽ ducẽ: terrã fodere: inter viruz
⁊ viꝝ iudicare: cãs agere: oblatiões ſup altaria
ponere: decimas reddere. ⁊ ita ſaluari poterunt
ſi vitia tñ benefaciẽdo deuitauerint. hec ibi. Et
ſunt verba beati Hiero. Tertia rõ dicit̃ in ſi-
gnũ approbate ſitatis. Veteꝝ.n. ritus cũ noui
teſtamẽti vmbre eſſent: vt oñſum eſt ſmone. x.
Hinc eſt ꝙ que in veteri fiebant teſtõ impfecte
in nouo pfecte fieri opõtet. In veteri nanq; lege
naçarei licet deputati nõ eſſent ad dĩna myſte-
ria: ſicut leuite: tñ in oſtentationẽ tpaliũ ɔtẽpt⁹
comas non đferebant: ſed oĩno caput ſibi rade-
bant: ſicut ⁊ apud regulares cõuerſi caput raſũ

ferūt vel ferre debent: ⁊ nō coronā. qa ipſi diuinis
myſterijs non ſunt deputati: in qbus diuina eos
ↄtemplare oporteat. Sȝ clerici ordinati ⁊ maxi
me ſacerdotes: qa ad diuina myſteria dedicātur:
coronā portare debent: in ſignū ꝙ diuinis ſunt
ordinati myſterijs. Et dicit btūs Tho. in. iiij. di.
xxiiij. ꝙ naçarei coronā nō deferebāt: quia nōdū
tp̄s erat regalis ⁊ perfecti ſacerdotij. Sed q̄ro
an laici peccent coronā portātes. Dico ꝙ ſic: vt
pȝ de clericis cōiugatis. c. Joānes. i fine. vbi ſic
dr̄ in ſnīa. in fine capituli. Accolit⁹ ſi cōtraxerit
nō tenet̄ deferre tonſurā: dū nō babeat bn̄ficiū
eccleſiaſticū: qȝ ſi exercēs ſecularia negocia tō-
ſurā deferret: in vituperiū nr̄i miniſterij redun-
daret. Et ſunt v̄ba Alexandri pape. iij. Et h̄ ſuf
ficiant quātū ad primā v̄itatē. Dic de faciētib⁹
clericulas beſtijs ⁊ fatuis. qđ quantū ſit fidei ꝯ
decus tuipſe penſa. Quātū ad ſcđam v̄itatē. An
ſ. coronas ferētes bereditate priuent̄ p̄rimonia
li: ita ꝙ nec poſſeſſiones ꝓprias l̄ domos bēre
poſſint. Et videt̄ ꝙ nibil proprij bn̄e poſſint. Et
h̄ probatur rōne: ⁊ auctoritate: ⁊ ex°. Rōne ſic.
Miniſtroꝝ noui teſti iuſtitia abundare dȝ in-
ſtitiā miniſtroꝝ veteris teſti. ſed leuite nō acce-
perunt bereditatē cū fr̄ibus ſuis. ḡ nec miniſtri
noui teſti debent bereditare. Itē Hugo ait. Ex
poſtq̄ȝ quis clericus effectus eſt: debet de ſtipē
dijs eccleſie ſuſtentari. ſed h̄ nō eſſet ſi p̄rimoni
um ſuū retineret. ḡ videt̄ ꝙ abrenūciet in eo ꝙ
clericus eſt. 2° boc pȝ aucte ſuperi⁹ bic allega
ta in p̄ma v̄itate. ibi duo ſunt genera xp̄ianorū
in fine capl̄i. 3° pȝ ex°. qm̄ xp̄s nibil proprium
retinuit. ḡ pariformiter ſuis officijs dedicati ni-
bil debent bn̄e proprij. Un̄ dicebat eis. Nolite
cogitare de craſtino. Ad banc v̄itatē licet ſint
plures alij modi r̄ndendi: tn̄ bic mibi gratior ē.
Ex q̄uis clerici coronā accipient: ſimil̄r ⁊ ſacer
dotes: nō tn̄ p̄rimonio renunciant: neq̄ȝ alijs tē
poralib⁹ rebus. qȝ terrenoꝝ poſſeſſio non ↄriat̄
diuino cultui: ad quē clerici deputant̄: ſed bene
nimia eoꝝ ſolicitudo. qȝ vt dicit Greg. Affect⁹
in crimine ē. Et ad illud qđ dr̄ de leuitis. Dico
ꝙ leuite bēbant ius in bereditate p̄rna. ſed ideo
nō acceperūt partē cū alijs tribub⁹: qȝ ipſi erāt
p oēs tribus diſpgendi. qđ fieri nō potuiſſet: ſi
tn̄ unā partē terre accepiſſent ſicut alie tribus.
Ad illud Hugo. Dico ꝙ ſic intelligit̄. Ex ſi cleri
ci ſunt indigentes: ⁊ ad ſacros ordines ꝓmoti:
ep̄s qui eos promouit eis prouidē tenet̄: alias n̄.
Ipſi āt promoti ex ordine ſuſcepto tenent̄ eccle
ſie miniſtrare. Si. n. clerici nō poſſent bn̄e poſſeſ
ſiones in particulari: nō videret̄ dr̄ia inter eos
⁊ religioſos. Hec btūs Tho. in. iiij. di. xxiiij. Ad
declarationē tn̄ clariorē: qm̄ ſunt plurimi decre
toꝝ textus: qui pro vtraq̄ȝ parte ſonare videt̄.
Quandā regulā pono ꝙ clerici oēs q proprijs n̄
renunciauerūt: bn̄e poſſunt ꝓprias domos: poſ
ſeſſiones: ⁊ ſic alia bona tēporalia propria: ut pȝ
xij. q. i. c. ep̄i. ⁊ duob⁹ ſeq̄ntibus capl̄is. Eis āt q
proprijs renūciauerint ſolēniter: l̄ ēt voluntarie:

ſue: ⁊ in ipſo ſe ſuaq̄ȝ monaſterio tradiderint: ꝓ-
priū bn̄e nō licet: vt in. c. nō dicatis. xij. q. i. vbi
dr̄. Nō dicatis nos bn̄e aliquid propriū: ſed ī no
bis oīa cōia. Qui v̄o nō ſolēniter: ſed ſimplicit̄
ꝓprijs renunciauerit: ꝓpriū quidē bn̄e pōt: ſed
nō ſine pccō mortali: niſi cū ipſo fuerit diſpenſa
tū. Inde clerici ī ſignū ꝙ tp̄alia propria bn̄e poſ
ſunt: paruā tonſurā portant. Religioſi v̄o ⁊ mo
naci modicū bn̄t de capillis: ⁊ tonſurā maiorem
portant: qȝ oībus proprijs r̄nunciarūt. ⁊ quicq̄d
eis concedit̄: datur ad eoꝝ vſū. ⁊ poſt eoꝝ mor-
tē ſunt oīa monaſterij. nō ſic āt clerici. qȝ ſolum
bona eccleſie: eccleſie r̄manēt. que āt ſunt ꝯ pa
trimonio aut induſtria: poſſunt cui placet largi
ri ⁊ legare. H̄ de tonſura maiori ⁊ minori colligi
tur ex gl̄. c. duo ſunt. xij. q. i. ſuper illo v̄bo. diuȝ
depoſitio. Ex āt poſſint propria legare ⁊ donar̄
⁊c̄. pȝ eadē. q. c. ep̄i. ⁊. c. manifeſta. ⁊. c. ſeq̄nti. au
di. c. ep̄i. Ep̄i inquit de reb⁹ ꝓprijs ul̄ acquiſitis
l̄ quicq̄d de proprio bn̄t beredib⁹ ſuis ſi volue-
rint: derelinquāt. Quicq̄d v̄o de prouiſione ec-
cleſie ſue: ſiue de agris: ſiue de frugib⁹: ſiue de
oblationib⁹ oīa in iura eccleſie reſeruare cēſui-
mus. Et ſic pȝ ſcđa v̄itas. Quantū ad tertiā v̄i
tatē dico ꝙ pecāt ſiue fuerit occultū: ſiue mani
feſtū quicunq̄ȝ in illo ordinē ſuſcipiunt: mortal̄r
peccant. vt pȝ. xj. q. iij. Audi Apl̄m. Idē ſentit
btūs Tho. i. iiij. di. xxiiij. Et dic̄ ibidē btūs Tho.
ꝙ non pōt talis ordine ſuſcepto vti ſine mortali
pccō. Indigne. n. ſacrū pertractat. neq̄ȝ in h̄ ali-
quis diſpenſare pōt. qȝ de iure nāli eſt: ut bomo
ſancta ſancte pertractet. Deutro. xvj. Iuſte qđ
iuſtū eſt exequeris. Ex quo ſequit̄ ꝙ totiēs pec
cat: quotiens ſacra tangit: aut miniſtrat. Et h̄ in
tellige ſi neceſſitate nō cogeret̄: vt ſacra tange-
ret: vel exequeret̄. in quo ēt caſu laicis liceret.
vt ſi neceſſitate baptiçaret: uel corpus xp̄i ꝯ ter
ra colligeret. Cōcordant Alan⁹ ⁊ Raymūd⁹. q̄r
⁊c̄. Et bec tibi aīa ſufficiant ꝓ p̄nti concl̄one.

Qui poſſunt legittime ordinari: ⁊ q nō ↄ° 3ᵃ.

[a]Ccipe tertiā concl̄onē. vȝ. Et licȝ ſacer
dotū nobiliſſimus ſit gradus ⁊ dignitas
nō tn̄ illū oēs ſuſcipere poſſunt: ⁊ ſacer-
dotes eſſe. Pro declaratione buius ſeptē inq̄-
ramus v̄itates. vȝ. Prima v̄i. eſt iſta. An mu-
lier poſſit ad ordines promoueri. Scđa v̄itas
An carentes rōnis vſu poſſint ad ordines pro-
moueri. 3ᵃ v̄itas. An ſeruus poſſit ad ordines
promoueri. Quarta v̄itas ē. An bomicida poſ
ſit ad ordinē promoueri. Quinta v̄itas ē. An
illegittime nati poſſint ad ordines promoueri.
Sexta v̄itas eſt. An defectū membroꝝ bn̄tes
poſſint ad ordines ꝓmoueri. Septima ⁊ vltīa
v̄itas ad laudē v̄ginis glorioſe eſt. An ſimonia
cus ad ordines poſſit ꝓmoueri. Quantū ad
primā v̄itatē arguunt dn̄e mulieres dicentes.
Quare ⁊ nos ep̄iſſe: ⁊ ſacerdotiſſe: diacōiſſe ⁊c̄.
ꝓmoueri nō poſſumus. Nā poteſtas ordinis nō
conſiſtit in ſexu: ſed in anima. ergo diuerſitas ſe
xuū nō facit ad ordinū ſuſceptionē. Itē multe

ex noſtris ſūt abbatiſſe: q̄ eſt quedā p̄latio. ḡ ſic
ex nr̄is eſſe potuerīt ep̄iſſe: ⁊ ſacerdotiſſe. Item
offīn ꝓpbete eſt mai⁹ officio ſacerdotis. qȝ ꝓpb̄a
eſt mediū inter deū ⁊ ſacerdotē: ſicut ſacerdos ī
ter deū ⁊ populū. ſȝ multe ex nr̄is fuerīt ꝓpb̄iſſe
vt pȝ de ſibyllis de qbus Aug⁹ ⁊ Lactanti⁹ mē
tionē faciūt. ḡ ⁊ poterunt eſſe ſacerdotiſſe. Sed
dn̄i uiri r̄ndentes dicūt. Nō ſic dn̄e muliēs. Nā
in ordinandis p̄exigit̄ corona: q̄uis nō de neceſ
ſitate ſacr̄i. Cōſiderate q̄d in ↄſpectib⁹ boīuȝ eēt
vos tōſatas eſſe. nec vos moueat ꝙ multi cleri
coꝝ comas nutriunt: ⁊ clericulā vix apparentē
ferūt. qđ fieri non dȝ: vt oñdet̄ pte ſeq̄nti buius
ſmonis. Propterea doctrinā bti Tho. in. iiij. di.
xxv. accipiam⁹. vbi ſic ait. Quedā ſunt q̄ reqrūt̄
de nccitate ſacr̄i in ſuſcipiēte: qb⁹ carentib⁹ nec
ſacr̄m: nec res ſacr̄i ſuſcipit̄. Quedā requirunt̄ n̄
de neceſſitate ſacr̄i: ſed de neceſſitate p̄cepti ꝓp
ↄgruitatē ad ſuſcipiendū ſacr̄m. ⁊ ſine bis ſuſci-
pit̄ ſacr̄m: ſed non res ſacr̄i. Illa q̄ de neceſſitate
ſacr̄i reqrunt̄ ſunt q̄ttuor. ſ. debita mā. debita p
ſona. debita forma v̄boꝝ. ⁊ debita intētio. Per
ſona aūt ſuſcipiēs ordinis caracterē eſt vir: ⁊ nō
mulier. quapropt̄ ſi oīa q̄ in ordinib⁹ fiunt: ī mu
lierē fierēt: ordinē illa nō ſuſciperet. vnde nō tātū
ordinē ſacerdotalē ſuſcipe nō p̄nt. imo etiā ſi ſac̄
te ſunt tante pauciſſime ſunt dignitatis muliēs
oēs. pace vr̄a dixerim o dn̄e: ꝙ nec vaſa ſac̄ cō
tingere p̄nt. vt pȝ. xxiij. di. c. ſacratas. Sacratas
deo feminas l̄ monacas ſacra vaſa: l̄ ſac̄tas pa
las. i. corpalia penes vos ↄtingere: ⁊ incenſū cir
ca altaria deferre: platū eſt ad apl̄icam ſedē: q̄
oīa repb̄enſione ⁊ vituparōe plena eſſe: nulli re
cte ſapiētū eſt dubiū. Quapp b⁹ ſancte ſedis au
ctoritate: bec oīa vobis reſecare fundit⁹ q̄to ci
tius poteritis cenſem⁹: ⁊ ne peſtis bec latius di-
uulget̄: p oēs ꝓuintias abſtergi citiſſime māda
mus. bec ibi. Sȝ ↄtra inquit dn̄e mulieres. in
decretis. xxvij. q. i. c. diaconiſſa. fit mētio ꝯ mu
liere ordinata in officio diaconat⁹. vbi dicit tex
tus. Diaconiſſaȝ ante ānos. xl. non debē ordina
ri ſtatuim⁹. ⁊ in. c. ſi qs rapuerit: vl̄ ſollicitauerit
diaconiſſā. etiā ibi mētio fit de diaconiſſa. ⁊ in
c. p̄ſbyterā. di. xxxij. mētio fit de p̄ſbytera. Q̄r
ex bis videt̄ muliēs ad ſacros ordines ꝓmoueri
poſſe. Dico bic ſm dn̄m Bona. in. iiij. di. xxv. ꝙ
diaconiſſe vocabant̄: q̄ cū diacono in aliq̄ actu
pticipabāt. ſicut ille q̄ in eccl̄ia bomeliā legebāt
qđ offīn diaconi eſt. Quib⁹ fiebat aliq̄ bn̄dictio
Preſbytere v̄o dicebāt̄ vidue ⁊ ſeniores ⁊ ma
trone: vt etiā colligit̄ ex dicto. c. p̄ſbyterā. vt pȝ
intuēti. Dicit. n. ibi text⁹. Preſbyterā v̄o quam
debeam⁹ accipe: Lugdunēſe ↄciliū oñdit. Mu
lieres q̄ apud grecos p̄ſbytere appellant̄: apud
nos vidue: ſeniores: ⁊ mater curie. i. bn̄tes curā
de rebus eccl̄ie appellant̄. bec ibi. Preſbytera
etiā pōt dici vxor p̄ſbyteri: vt. c. p̄ſbyter q̄dam.
Quare ex bis pȝ ꝙ nō ſolū de iure: ſȝ nec de fcō
mulieres ad ordines ꝓmoueri p̄nt. Et boc bac
rōne ↄfirmo. Sacerdos ⁊ q ordinat̄ ī ſacris xp̄m

mediatorē rep̄ntat: vt uiſum eſt in p̄ma ↄcl̄one.
Mediator aūt ſolū bō ⁊ nō mulier fuit. ſ. xp̄us
glorioſus. q̄re ⁊c̄. Et iō dn̄e mulieres ad rōnes
vr̄as r̄ndemus. Et p̄ ad p̄mā dicim⁹ ꝙ ordo n̄
reſpicit aīam abſolute: ſed aīam vt corpi cōiun-
ctam. Corpus autē virile vnitū aīe eſt pſona ad
ordinū ſuſceptionū idonea ⁊ reqſita: vt viſuȝ eſt
q̄re rō vr̄a nibil valet. Ad illud de abbatiſſis
dicimus ꝙ abbatiſſe locū p̄lationis ordinarie n̄
bn̄t: ſed q̄ſi loco abbatū ſunt ſubſtitute ꝓpt̄ peri
culū cobitandi cū viris. vnde eis pōt ↄpetē regi
mē: ſȝ nō ordo. ⁊ iō nec ligar̄ nec ſoluē p̄nt. Ad
illud de ꝓpbetia dr̄. ꝙ ꝓpbetia dei donū eſt: ⁊
nō ſacr̄m: ⁊ qa in ſuſceptōe ordīs caract̄ imp̄mit̄
nō aūt in ꝓpbetie dono, iō non eſt ſilitudo. Con
tētemini igit̄ dn̄e mulieres. volo ꝙ bec ſufficiāt
ꝓ p̄ma v̄itate. Quātū ad ſcđam v̄itatē breuiter
dico ꝙ ad ordinis ſuſceptōeȝ nō requirit̄ ratōis
vſus: niſi ꝓpter ſacr̄i dignitateȝ. ⁊ iō nō expedit
de nccitate ſacr̄i vel p̄cepti. Notanduȝ tn̄ ꝙ ad
ſuſceptioneȝ ordinis requirit̄ ꝓfeſſio caſtitatis:
vt pȝ ex̄ de etate ⁊ q̄litate. ⁊. a multis. ⁊ nō dico
de grecis: ſȝ de latinis. vnde glo. in. c. de bis. di.
xxviij. ſup illo v̄bo. octauū decimū. dicit. ꝙ ī cle
rico ſeculari requirit̄ votū ↄtinentie in decimo
octauo āno: vt pȝ dicto. c. de bis. ⁊. lxxvij. di. in
ſingulis. ſed in monaco in. xv. āno. vt pȝ. xx. q. i.
c. illud. qđ iō fit ne monacal̄ bitus pp nuptias ꝯ
ferat̄: niſi vbi dura eſt ↄuerſatio: ut in inſul̄. ex̄ ꝯ
regula. c. qa in inſul̄. bec ī glo. Sȝ de h̄ aliq̄ nūc
īmediate ſubiūgam⁹. Dico ḡ ꝙ cū ad ordinis ſu
ſceptionē reqrat̄ ꝓfeſſio caſtitatis: q̄ ſeruāda ē:
iō doctores decretoꝝ ⁊ theologi ſanxerūt: ꝙ ad
ordines miores poſſit ꝓmoueri qs an̄ tp̄s puber
tatis: dū. ſ. nccitas adſit: ⁊ ꝓfectus bonus ſperet̄
qa q̄uis tūc idonei nō ſint ad officia q̄ eis ↄmit-
tunt̄: tn̄ ꝓpter aſſuefactionē idonei reddentur.
Ad ordinū aūt maioꝝ ſuſceptioneȝ reqrit̄ rōnis
vſus ꝯ boneſtate ſacr̄i: ⁊ de nccitate p̄cepti. ⁊ h̄
ꝓpter ↄtinentie votū qđ bn̄t annexū: vt dictuȝ
eſt. ⁊ etiā qȝ eis ſacra tractāda ↄmittunt̄. Hec ēt
in ſnīa ponit btūs Tho. in. iiij. di. xxv. Unde a ſe
ptimo āno vſq̄ȝ ad. xij. pōt quis p̄mā tonſurā ac-
cipere: ⁊ ad minores ordines ꝓmoueri: p̄ter ac-
colitatū: quē poſt. xij. tm̄ annū recipiet. vt patet
lxxvij. di. c. in ſingulis. Subdiaconatū v̄o reci-
pe pōt in. xviij. āno. Diaconatū in. xx. āno. Pre
ſbyteratū in. xxv. āno. ⁊ ſufficit attigiſſe illud tē
pus. argu^m ex̄ de electōe. c. cū in cūctis. Sȝ ep̄a
tū nō niſi poſt ↄpletuȝ. xxx. ānū. ut in dicto. c. cū
in cūctis. in p̄ncipio. vbi ſic dicit̄. Cū ī cūctis ⁊c̄.
Nullus in ep̄m eligat̄: niſi prius. xxx. annuȝ exe
gerit: ⁊ de legittimo m̄rimonio ſit natus: vita ⁊
ſcīa ↄmendabilis. poſt cui⁹ ↄfirmationē bn̄ficia
q̄ babitat is ad quē ſpectāt: poterit ↄſeruar̄ alij.
Inferiora v̄o miniſteria que curā babent aīaꝝ
annexā nullus accipiat infra. xxv. annū. ſciētia
⁊ moribus ↄmendabilis: ⁊ tpe ↄgruo arcbidiaco
nus: decan⁹: ⁊ reliḡſi in ſacerdotes ordinēt̄. alioq̄n
ab ipſis officijs āmoueant̄. Qui ↄ formaȝ iſtam

eligerint: eligẽdi p̃tãte ꝑuenẽ: ⁊ a bñfici. ſ. eccłia
ſticis triẽnio ſint ſuſpẽſi. h ibi. Et ſunt ṽba Ale-
xandri. iij. Sʒ qm̃ ambiguũ ſupra relĩq de voto
ↄtinentie: ad ↄ̃clarationẽʒ capłoꝝ que. xxviij. di.
notanẽ: glo. ibidẽ ſic dicit. Nobis ꝙ in orietali
eccłia ⁊ occidẽtali licitẽ ↄ̃bit in minorib⁹ ordib⁹.
vt. xxxij. di. ſi qs eoꝝ. ⁊. c. lectores. ⁊. c. placuit. ſʒ
ↄſtituti in ſupiore ordine. ſ. a ſubdiacono ſupra:
nec apud nos: nec apđ grecos pñt ↄ̃here. nec po
terant a tpibus apłoꝝ. ⁊ ſi ↄ̃bant nõ eſt mr̃imo-
niũ. h pʒ ex. vj. ſinodo. q̃ in oriente fuit celebra-
ta: ⁊ regulã ſtatuit eis. vt. xxxij. di. ſi quis eorũ.
⁊. xxxj. di. in cena. ⁊. lxxxiiij. di. cũ in p̃terito. In
h ãt eſt diſtinctũ inter eos ⁊ nos. Ipſi. n. ſiue ſint
ↄiugati: ſiue nõ: ꝓmouenẽ ad ſacros ordines nõ
ꝓmiſſa ↄtinentia: vt. xxj. di. c. qm̃. ſed occidẽta-
les nũq̄ꝫ ꝓmouent: niſi ↄtinentia ꝓmiſſa: vt pʒ
xxviij. di. c. nullũ. ⁊. c. aſſumi aliquẽ. A tpe autẽ
Firmi ⁊ Innocentij nõ licuit occidentalib⁹ ad
diaconatũ: vel ſup̃. i. p̃ſbyteratuʒ ꝓmoueri: niſi
ꝓmiſſa ↄtinentia: vt pʒ. lxxxij. di. c. ꝓpoſuiſti. ⁊
c. plurimos. ſed ſubdiaconib⁹ vſq̄ꝫ ad tp̃s Greg.
licuit. vt. xxxj. di. c. añ triennũ. Occidentales ĝ
licite vtunẽ mr̃imonio ↄ̃cto añ ordines ſacros:
poſtea in ſacris ordinib⁹. vt pʒ. xxxj. di. c. qm̃. ⁊
c. aliter. ⁊ ex̃ de clericis cõiugatis. c. cũ olim. ſed
poſt receptũ ſacratũ ordinẽ nõ poſſunt ↄ̃herẽ. vt
ibidẽ dr̃. Hec oĩa in glo. ad lr̃am. q̃r ⁊c̃. Et h vo
lui dicere pp̃ clariorẽ notitiã. ⁊ vidi dicta oĩa al
legata capła in locis ſuis. ne phorreſcas illa p̄di
care. Et hec tibi ſufficiant ꝓ p̃ͣ ṽitate. Q̃tũ
ad tertiã ṽitatẽ dico ſʒ btm̃ Tho. i. iiij. di. xxv.
ꝙ nullus alteri obligat⁹: ⁊ q ſui poteſtatẽ nõ hʒ:
ad ſacros ordines ꝓmoueri põt. ſi tñ ꝓmoueãt:
ordinẽ ſuſcipiunt: qm̃ libertas nõ eſt de neceſſi-
tate ſacri: licet ſit de rõne p̃cepti. Hoc ↄfirmaẽ.
di. liiij. c. nullus. Nullus inq̄t epoꝝ ſeruũ altius
ad clericat⁹ officiũ ꝓmouere p̃ſumat: niſi forte
eoꝝ petitio aut voluntas acceſſerit: ſupple etiã
tacita: vt dicit glo. eadẽ di. c. ſi ſeruus. Qui ali-
quid ſibi in eo. ſ. ſuo vẽdicant poteſtatis. Debet
n. eſſe imunis ab alijs qui diuine militie eſt con
gredand⁹: vt a caſtris dñicis. i. eccleſijs: quibus
nomen e⁹ aſcribiẽ: nullius neceſſitatis vinculis
abſtrahaẽ. Et ſunt ṽba Leonis pape. Idẽ dr̃ in
capło. nulli. vbi dr̃. Nulli de ſeruili ↄditione ad
ſacros. i. eccleſiaſticos ordines ꝓmoueanẽ: niſi
prius a dominis ꝓprijs. i. priuatis legittimã li-
bertatẽ ↄſequanẽ. Cuius libertatis charta ãte
ordinationẽ in albone. i. pulpito publice legaẽ.
Etſi nullus ↄ̃dixerit: rite conſcribunẽ. i. ordinãẽ.
De hac mã. vide in Piſanella. ſuus ſo. ꝑ totuʒ.
Et h quantũ ad tertiã ṽitatẽ. Q̃tũ ad quar-
tã ṽitatẽ dico ſm̃ btm̃ Tho. vbi. ŝ. ꝙ nullus ho
micida ł reus ſanguinis ad ordines eccleſiaſti-
cos ꝓmoueri põt. Et rõ e⁹ eſt talis. Qm̃ oẽs or
dines ad eucharistie ſacrm̃ referunẽ: qđ pacis
nobis facte per xp̃m eſt ſacrm̃. Et cũ homicidiũ
paci ↄ̃rieẽ: ⁊ tales occidentib⁹ xp̃m ↄformenẽ: ⁊
nõ xp̃o: cui ꝑmaxime oẽs eccleſie miniſtri ↄ̃bẽt
ↄformari. iõ de neceſſitate p̃cepti eſt: ꝙ homici-
da ł reus ſanguinis nõ ordineẽ: q̃uis ñ ſit de ne
ceſſitate ſacri. Vñ regulariẽ tenendũ eſt ꝙ oẽs
ꝑticipes in cã ſanguinis ad ſacros ordines ꝓmo
ueri nõ poſſunt: vt iudex: aduocat⁹: ſiue ꝓ acto
re ſiue ꝓ reo. Itẽ aſſeſſor: officialis: teſtis: nota
rius: ſn̄iam ſcribẽs ł ꝓferens: ł qui ſcribit atte
ſtationes: ł legit eas dũ publicanẽ. Itẽ q ſcribit
ł dictauerit lr̃as ꝓ tali mã ſanguinis: oẽs hi ir-
regulares efficiunẽ: ⁊ nõ pñt ꝓmoueri. Hec oĩa
ↄfirmanẽ. di. l. c. ſi quis poſt remiſſionẽ. ⁊ di. l. c.
aliquãtos ex his. ⁊ ex̃ ne clerici ł monaci. c. ſn̄iaʒ
vbi dr̃. Sn̄iam ſanguinis nullus clericus dictet
ł proferat: nec lr̃as ſcribat: nł dictet ꝓ vindicta
ſanguinis deſtinãdos: ſed nec vindictã ſanguĩs
exerceat: ł vbi exerceẽ interſit. h ibi. Et ſic patet
quarta ṽitas. Q̃tũ ad quintã ṽitateʒ breuiẽ
dico ꝙ de neceſſitate p̃cepti ẽ ꝙ ordinandus ſit
legittime nat⁹: põt tñ per papã diſpenſari. ⁊ tãto
difficilior eſt diſpenſatio: q̃nto eoꝝ origo ẽ turpi
or. Nõ tñ ꝙ ſi tales religionẽ ingredianẽ ↄ̃ iurẽ
cõi ad ſacros ordines ꝓmoueri poſſunt. ſʒ Ray
mundũ. Et de h perpulchre dr̃. di. lvj. c. i. ⁊. §. i.
vbi ſic ad lr̃am dr̃. Preſbyteroꝝ filios. glo. inte-
li. ſuſceptos. ſ. ex illicito coitu: ł poſt ſuſceptũ ſa-
cerdotiũ a ſacris ordinib⁹ reuocem⁹. i. ab eccłia
ſticis officijs: niſi aut monacus: aut in canonicis
ł regularib⁹ religioſe ꝓbati fuerit ↄuerſari. Sʒ
h intelligendũ eſt. iſte. §. ad principiũ capłi r̃ferẽ
dicit glo. de illis q p̃rñe incõtinentie imitatores
fuerint. Veꝝ ſi moꝝ honeſtas eoꝝ cõmendabi
lis fuerit exẽplis ⁊ auctẽ: nõ ſolũ ſacerdotes: ſʒ
ſũmi ſacerdotes fieri poſſunt. ſ. ex diſpenſatiõe:
Felix. n. tertius natione Roman⁹ ex p̃re Feli-
ce p̃ſbytero fuit. Itẽ Gelaſius natõe Affer: ex
p̃re Valerio epo nat⁹ ẽ. Itẽ Agapit⁹ natõe Ro
man⁹ ex p̃re Gordião p̃ſbytero originẽ duxit.
Q̃plures ẽt alij inueniunẽ q de ſacerdotib⁹ na
ti aplice ſedi p̃fuerunt. Et capło ſeq̄nti rõnẽ aſ
ſignat ꝑ Aug. dicẽtẽ. Vndecũq̄ꝫ. i. ex quocũq̄ꝫ
p̃re hoies naſcunẽ: ſi parentũ vitia nõ ſectanẽ:
honeſti ⁊ ſalui erunt. ſ. in vita eterna. Semẽ. n.
hois ex qualicũq̄ꝫ hoie dei creatura. i. factura
eſt. ⁊ eo male vtentibus male erit: nõ ipſũ aliqñ
malũ erit. hec ibi. Et h ↄfirmat plurib⁹ capłis ſe
quentib⁹: vſq̄ꝫ ad capłm. ſm̃ quoſdã. Sed acci-
pe documentũ correlariũ ex his ꝙ nullus illegit
time nat⁹ manẽs in ſcło: nec ad ordinẽ: nec ad
p̃laturã poſſit ſine diſpenſatione ꝓmoueri. h ſa
tis claret ex dictis. De hac mã vide in Piſanel
la. Illegittime nat⁹. ꝑ totũ. Ad ſextã ṽitateʒ
ſimiliẽ breuiter dico ꝙ ſi ſit defectus q in corꝑe
nõtabilẽ maculã inferat: vt abſciſio naſi: ł ſimi-
le nõ poſſunt huiuſmõi ad ordines promoueri.
Exigiẽ. n. de neceſſitate p̃cepti mẽbroꝝ integri
tas. Jñ di. lv. dr̃. Si quis per egritudinẽ nãlia.
i. virilia ſic⁹ dicta ꝓpter vſũ in ꝓpagando a me
dicis ſecta habuerit. ſimilr ẽt q a barbaris: aut
a dñis ſuis caſtrati fuerint: ⁊ morib⁹ digni inue
niunẽ: hos canon admittit ꝓmoueri. Siqs aũt
ſanus. nõ ꝓpter diſciplinã religionis ⁊ abſtinẽtie
ſed ſupple pp̃ hipocriſim. vt. ſ. videanẽ ab hoĩb⁹
vt dicit glo. ſed ꝓpter abſciſiõeʒ a deo plaſmati
cõꝑis exiſtimat poſſe a ſe carnales ↄcupiſcẽtias
ãputare ⁊ iõ ſe caſtrauerit nõ eũ admitti ↄ̃creui
mus ad aliqđ clericatus officiũ. Q̃ ſi iaʒ fuerit
ꝓmotus ad clerũ ꝓhibitus a ſuo miniſterio de
ponaẽ. hec ibi. De hac mã vide in Piſanella. c.
vitiatus corꝑe per totũ. Ad ſeptimã ṽitateʒ
dico ſm̃ btm̃ Tho. vbi ŝ. ꝙ efficacia ſacr̃oꝝ nõ
eſt ex humano merito. ⁊ iõ ꝑ pctm̃ hominis non
impediẽ. ⁊ ꝑ ↄñs pctm̃ ſimonie non ĩpedit ꝓmo
uendũ. nec iam ꝓmotũ. Diſtingue tñ ſic. ꝙ ſi di-
catur ſimoniac⁹ ex hoc ꝙ r̃cipiat ordinẽ ꝑ ſimo
niã. tunc talis nõ recipit executionẽ ordinis. ſed
eſt ipſo iure ſuſpẽſus: ⁊ q̊ ad ſe ⁊ q̊ ad alios. ⁊ pu-
niri dʒ ꝑ depoſitõeʒ qñ ↄſtiterit de crimine iudi
ci. Si aũt dicaẽ ſimoniac⁹ q2 ↄtulit ordinẽ ſimo
nniace: ł q2 mediator fuit ſimõie. Si ſit occultũ
ſuſpẽſus eſt ipſo iure q̊ ad ſe. ſi autẽ manifeſtuʒ:
tũc eſt ſuſpẽſus quo ad ſe ⁊ q̊ ad alios. Et iterũ
ille q recepit bñficiũ ꝑ ſimoniã teneẽ ad reſtitu-
tionẽ oĩum fructuũ p̃ceptoꝝ: ⁊ bñficio renũcia
re. Hec btũs Tho. vt ŝ. Et ſic patent p̄dicte ṽi
tates. Et vide de hac mã in Piſanella. ordinan
dus. Et iſta ſufficiãt ꝓ p̃ma parte hui⁹ ſmonis.

De honeſtate ſacerdotũ cõſideratio ſcđa.

Ecundo loco

Oium clicoꝝ ⁊ religioſoꝝ ↄgruã honeſtatẽ videa
mus. vbi tres more ſolito ↄcluſiões
faciam⁹. vʒ. Pria ↄcło eſt. Malitia ⁊ pctm̃ ꝑ-
ſone: etiã ſi ad cumulũ malorũ ꝑuenerit: ṽtuti ñ
nocet ſacri: nec eẽntiaʒ ei⁹ nec efficaciã hʒ diſtur
bare. Scđa ↄcło eſt iſta. Magna cũ ſcitate di
uina ſacra fuerũt iſtituta: ⁊ mag cũ ſcitate ſiẽ ex-
ercẽda: ⁊ popułi miniſtrãda. Tertia ↄcło ẽ iſta
Etſi plures repianẽ clerici ⁊ religioſi poti⁹ anti-
xp̃i q̃ꝫ Jeſu xp̃i miniſtri: tñ q̃dĩu ab eccłia tolle
ranẽ: non ſunt in eorũ officijs euitandi.

De vita inhoneſta clericorum ſacramentis
non nocet concluſio prima.

Ccipe p̃mã ↄcłonẽ vʒ. Malitia ⁊ pctm̃
ꝑſone: etiã ſi ad cumulũ maloꝝ ꝑuenẽit
ṽtuti nõ nocet ſacri: nec eẽntiaʒ ei⁹ nec
efficaciã hʒ diſturbaẽ. Et vt dilectiſſimi errorẽ
q̃rũdã eneruem⁹: ſacra nõ eẽ credẽtiũ: q̃ a ſcele
ratis clericis miniſtranẽ: ad fundamentũ dicen
doꝝ: hoc falſũ eẽ: ⁊ practice: ⁊ auctib⁹ ↄfirmeʒ⁹.
Mũdus. n. cec⁹ inter ꝑſonã ⁊ gradũ diſtingueẽ
neſcit. O mei mercatores nõne caripẽderetis e
doceri in oĩbus mercib⁹ vr̃is lucꝝ ſine dãno cu
mulandũ: Tanto igiẽ magis ſit gratũ in ſpũali-
bus lucrandũ ãmoneri. Gradus igr̃ ſpũales di
ſtingue. ⁊ accipe papã. cardiales. epos. p̃ſbyt̃os
frẽs. ⁊ clericos. deniq̄ꝫ ⁊ ſpũales oẽs. Et ĩ his oĩ
bus ex vna p̃te ꝑſonã: ⁊ ex alia graduʒ ↄſidera.
Q̃tũ ad p̃ᵐ claꝝ eſt: ꝙ hi oẽs ita peccare pñt ſi
cut tu. imo magis. qm̃ in altiori ⁊ piculoſiori ſiẽ
ſtatu. xi. q. iij. nulli dubiuʒ. vbi dr̃. Nulli dubiũ
ꝙ diabol⁹ tẽtat: quos nouit eẽ meliores. Si gra
dũ ↄſideras eos peccare ĩpoſſibile eſt. qm̃ null⁹
peccaẽ põt. vt papa: nec ut epus ⁊c̃. ſed hñ ut hõ
iõ diſcas hoc vulgare ꝓuerbiũ. Piglia el bono
del hõ: e el catiuo laſſa ãdare. ſic de ſpina collig ł
roſã ⁊c̃. Hoc p̃ſuppoſito ṽitas hui⁹ nr̃e ↄcłonis
pʒ. Virt⁹. n. ſacr̃oꝝ nõ eſt a tali ſacerdote: vt hic
hõ: ſʒ vt hic ſacerdos. q2 ſi hic hõ: vt hic hõ ſacr̃is
virtutẽ daret: q̃libet hõ hoc ipm̃ facẽ poſſet. ſed
hoc fieri nõ põt. qm̃ ſolis p̃ſbyteris ⁊ in ſacris or
dinatis ſm̃ eoꝝ gradus id ↄgruit. ĝ ṽtus ſacr̃oꝝ
⁊ efficaciã nõ eſt ab hoc hoie: vt hic hõ: ſed ab h
hoie ſacerdote: ł alio hoie miniſtrãte in ſacris ṽ
tute xp̃i. Et hoc ↄfirmaẽ auctibus plurimis de-
cretoꝝ. i. q. i. c. ſacr̃a. ⁊. c. neq̄ꝫ. ⁊. c. ĩme ſodomite.
⁊. c. veꝝ p̃ncipia. §. porro ad hec. xxxij. di. Audi
iſtud. c. veꝝ p̃ncipia. Veꝝ inq̄t p̃ncipia haꝝ au-
ctoritatũ. i. duoꝝ p̃cedentiũ capłoꝝ dicit glo. ↄ̃
ire videnẽ. Aug. Hiero. ⁊ cet̃is glo. vt Greg. i.
q. i. multi. ⁊ Nicolao. xv. q. vi. c. vi. qui xp̃i ſacr̃a
neq̄ꝫ in bono: neq̄ꝫ in malo hoie fugienda ↄ̃mõ-
ſtrãt. ſicut ſubſequẽs cã ſimoniacoꝝ pleni⁹ oñdit
ſʒ Vrban⁹ 2⁹. in epła ↄ̃ſtinata ꝓpoſito ſci Vincẽ
tij hanc ↄ̃rietatẽ detmĩnat dicẽs. Ad hoc ṽo qđ
ſubiungiẽ in eadeʒ epła. ſ. miſſa tibi: ⁊ a te mihi.
dicit glo. veꝝ ſit vtẽdũ ordinatiõib⁹ ⁊ religs ſac̃
mẽtis a criminoſis exhibitis. vt ab adult̃is: ⁊ ſci
monialiũ violatorib⁹. ł ab hmõi. glo. vt hẽticis.
ſciſmaticis. ſimoniacis. ⁊ fornicatorib⁹. Ad hoc
inq̄ꝫ r̃ndemus ſi ſciſmate ł hẽſi ab eccłia ñ ſepan
tur: ſed ſupple tolleranẽ eorũdẽ ordinatões: ⁊ re
liqua ſacr̃a ſcã ⁊ venerãda nõ negam⁹ ſeq̄ntes
btm̃ Aug. q ſuꝑ Joãnẽ de hmõi. ſ. mã tã copioſe
tãq̄ꝫ veraciter aſſerit. Ait. n. Babtiçat ſuus bo
nus ſiue mal⁹. neſciat ſe ille q baptiçaẽ baptiçãi
niſi ab eo q dedit ſibi p̃tãteʒ baptiçãdi. q2. ſ. deus
dedit. Et paulo p⁹. Non horreat. glo. adhuc iſta
ſunt ṽba Aug. colũba. glo. Quilibet bonus vel
eccłia miniſterioꝝ malorũ. i. oſſm̃: r̃ſpiciat dñi
poteſtatẽ. Attamẽ ãteceſſores nr̃i Greg. ⁊ Ni-
colaus a miſſis ſacerdotũ: quos tales reuera eẽ
ↄſtiterit: fideles abſtinẽ decreuerñ: vt ⁊ peccãdi
licentia ceteris auferrẽt. ⁊ hmõi ad digne pnie
lamẽta reuocareẽ. ſ. ꝓpter verecũdiaʒ. Scribit
n. p̄deceſſor Greg. Radulfo ⁊ Betulfo ducib⁹
inter cet̃a. Oĩum ſimoniacorũ ⁊ in fornicatiõe
iacentiũ. ſ. poſt ãmonitionẽ: nullo. ſ. mõ recipiat ł
⁊ q̃ꝫtum poteſtis: tales a ſcis miniſterijs: vt opõ
teret ꝓhibeatis. hec ibi. Et ↄfirmaẽ ↄ̃ ↄſe. di. iiij.
c. q̊mõ. Quõ inq̄t exaudiet de⁹ homicidã. ſ. ſacer
dotẽ dep̃cantẽ: ł ſuꝑ aquã baptiſmi qi: ł ſuꝑ oleuʒ
ł ſuꝑ euchariſtiã: ł ſuꝑ capita eoꝝ quibus manus ĩ
poniẽ. i. recõciliatoꝝ. q̃ tñ oĩa fiunt ⁊ valẽt: etiaʒ
ꝑ homicidas. i. ꝑ eos q oderũt frẽs: etiã in ipſa in
tus eccłia. cũ nemo dare poſſit qđ ñ hʒ: quõ dat
hõicida ſpm̃ ſcm̃: ⁊ tñ it⁹ etiã baptiçat. ſ. malus.
De⁹ ĝ dat: iſta ẽ ſolo: in ipſo baptiçante ſpm̃ ſcm̃.
Quapp̃ ſacrm̃ gr̃e dat de⁹ ẽt ꝑ malos: ipſam ṽo
gr̃am ñ niſi ꝑ ſeipm̃: ł ꝑ ſcõs ſuos. ⁊ iõ remiſſiõeʒ
pctõꝝ ł ꝑ ſeipm̃ facẽ: ł illi⁹ colũbe mẽbra: qb⁹ ait.

Etiā ſi cui dimiſeritiſ dimittēt. glo. ſup h̄ v̄bo di
cit in fine. Solus xp̄s dat remiſſiōz pccōꝝ p au
ctoritatē: bon⁹ dat p miſtratōiſ meritū: mal⁹ v̄o
dat p miſteriū. h̄ glo. Quib⁹ oībus ex v̄bis hēs
ꝙ vita ſcelerata n̄ ipedit eſſentiā ſacr̄i: nec v̄tu-
tē. Ad c⁹ declaratōz tres ingram⁹ v̄i. vz. P⁴
v̄i. ē iſta. Si mala vita nō ē ſacr̄oꝝ efficaciā ꝛ eſ
ſentiā ꝑturbatiua: ad qd ḡ ē nccīa bona vita i ſa
cr̄is. 2ᵃ v̄i. Poſtq̄ v̄tuſ ꝛ efficacia ſacr̄oꝝ tā bo
nis q̄ malis cōicat: q̄ ḡ dr̄ia eſt int̄ ſacra bonorū
ꝛ maloꝝ. 3ᵃ v̄i. ſi oēs q ſunt ſacerdotes poſſint
h̄ ſacra miſtrare. Q̄tū ad primā v̄ita. dico ꝙ
bonitas vite pōt dupl̄r ꝯſiderari: aut q̄ntuz ad
nccītatē ſacr̄i: aut quātū ad nccītatē p̄cepti. Si
q̄tū ad nccītatē p̄cepti: ſic dico ꝙ vite bonitas
oībus tā ꝯſtitutis q̄ ꝯſtituēdis i ſacris nccīa ē.
Mat. v. Luceat lum̄ v̄r̄m coraz hoībus ꝛc̄. ꝛ p̊
ad Thi. iij. Oz ingt ep̄m eē irrep̄heſibilē: ſobri
uz: caſtū: pudicū: ornatū ꝛc̄. Et eadē v̄ba ponūt
di. xxv. c. nūc p ſingulos. circa mediū capl̄i. Et
ibidē adducūt ēt v̄ba ad Titū. vz. Oz ep̄m eſſe
ſine crimine. i. ſine pccō q̄ poſſit accuſari: vt ad
adulteriū l̄ ſīle. vt dicit glo. intli. Et ꝯfirmat di
cta v̄ba p barbatū Hiero. ad Occeanū ſcribē-
tē. Res pene. i. q̄ſi ꝯ nām eſt: vt ſine pccō aliqs
ſit. ſ. veniali: ſed tal' eligat̄ c⁹ ꝯpatōe ceteri grex
dicant̄. vbi glo. ſic dicit. Gr̄anus volens expōe
re auctem apl̄i. oz ep̄m eē ſine crīe. aſſignat hic
plures ſignificatōes h⁹ nois crimē. Et hic qdaz
qnq̄ ſignificatōes aſſignāt: ſed ego non aſſigno
niſi q̄ttuor. Dr̄. n. qn̄q̄ crim̄ oē delictū: ſiue ve-
niale: ſiue mortale: ſiue ex deliberatōe p̄cedat:
ſiue ex ignorātia. ſm̄ ꝙ dr̄. Nēo ſine crīe viuit.
ꝛ hāc ſignē inuit ibi. noīe āt crīs ꝛc̄. Qn̄q̄ dicit̄
crim̄ infamia p̄cedens ex crīe ꝑut ibi ſumit̄. Jn
ep̄la v̄o ad Titū dr̄. crim̄ id qd̄ ex deliberatiōe
p̄cedit: ſiue veniale ſiue mortale ꝑut ibi ſumit̄
crīs appellatio ꝛc̄. Et q̄rto mō dr̄ crim̄ ſolū illd̄
qd̄ eſt dignū depoſitōe ꝑut ibi ſumit̄. al's h̄ eād̄
hic vidē poteris: q̄lit̄ dixi in carmibus h̄ oīa i di
cta glo. ꝛ carmina q̄ dīc notaſſe ſūt iſta. vz. Cri-
mē ipſa infamia crīalis pcci: vt ibi. i ep̄la v̄o ad
Thi. Qd̄libet pccm̄ ex ignorātia l̄ deliberatōe
cōmiſſū. vt ibi nom̄ āt crīs. Qd̄libet pccm̄ qd̄ ſe
mel cōmiſſū ſufficit dānatōz. ibi crīs appellatio
Qd̄libet pccm̄ ex deliberatōe ꝯmiſſū: vt ibi. al'
ea demū. Qd̄libet pccm̄ crīale qd̄ infamat. vt
ibi. al's mea tm̄. Hiſ qnq̄ noīb⁹ accipit a Gr̄ano
ſicut pōt facile diſtigui. h̄ glo. De h̄ ēt hēt. 8i. di.
p totū. vbi agit̄ q̄ta ſc̄itate dn̄t eē ep̄i: ſacerdo-
tes ꝛc̄. Qr̄ ex his ſatis pz ꝙ vita honeſta multū
nccīa eſt cuilibet in ſacris ordibus ꝯſtituto d̄ ne
ceſſitate p̄cepti. Si āt uita bona ꝛ honeſta ꝯſide
rat̄ q̄tū ad neceſſitatē ſacr̄i: manifeſtū eſt ex di
ctis ſup̄ ꝙ nō eſt nccīa. qm̄ ſacr̄a nō ſuſcipiūt ef-
ficaciā ex merito hoīſ: vt oñſū eſt. Et ſic pz p̄ma
v̄i. Q̄tū ad ſ̄az v̄i. dico ꝙ iſta ē ex potiſſimiſ
differentijs vna. vz. ꝙ boni ꝯficiunt ꝛ miſtrant
ſacr̄a in charitate ꝛ cū charitate. ſed nō ſic mali.
Audi Aug. i. q. i. c. multe. Multe āt opatōeſ ſpi

ritus ſcī ſunt. i. multa ſūt dona q̄ ſp̄us ſcūs opat̄:
q̄s cū quodā loco. ſ. i. ep̄la ad Cor. apl̄us cōme-
moraſſet: ita ꝯcluſit. Oia āt h̄ operat̄ vnuſ atq̄
idē ſp̄us: diuidēs ꝑpria vnicuiq̄ ꝑut vult. Cū
ḡ aliud ſit ſacr̄m qd̄ hr̄e ēt Simon magus potu
it. Aliud ꝓphetia q̄ in mal' hoībus fieri ſolet: vt
in Saul. gloſa. ꝛ in Caypha. expedit vt vnuſ hō
moriat̄. i. q. i. c. ꝓphetauit. Aliud opatio eiuſdez
ſp̄us: quā niſi boni hr̄e n̄ pn̄t. i. charitas. Cū qd̄li
bet hoꝝ heretici ꝛ ſciſmatici accipiāt. charitas
tn̄ q̄ opit multitudinē pccōꝝ ꝑpriū donū eſt ca
tholice vnitatis ꝛ pacis. nec e⁹ donū in oībus ē.
q̄re nec oēs ſunt ei⁹. h̄ ibi. Et ſic pz ſ̄a v̄i. Q̄-
tū ad tertiā v̄i. dico ſm̄ btm̄ Tho. i. iiij. di. xxiiij.
Q̄ ſacerdos duos actus hz. ſ. primariū: ꝛ ſecū-
dariū. Primari⁹ eſt reſpectu corꝑis xp̄i v̄i. Se-
cūdari⁹ ē reſpectu corꝑis xp̄i miſtici. 2⁹ depēdet
a p̄mo. Et corp⁹ xp̄i miſticū oēs xp̄i fideles ſūt.
Mō ad propoſitū dico ꝙ ſacerdotū qdā q̄tū
ad actū primū tm̄: quidā ad vtrūq̄ ꝓmouent̄.
Religioſi. n. ſolū ad ſacerdotiū promouēt̄ q̄tū
ad primū actū: ſacerdotes v̄o ſeculares q̄tū ad
ſm̄ actū: ſiue q̄tū ad vtrūq̄. His. n. ſacr̄a de iu
re miſtrare incūbit: ꝛ nō religioſis ſine licentia
ꝑprij ſacerdotis. i. parochial' aut pape. Hoc pz
ex de priuilegijs in clem̄tinis. c. religioſi. vbi dr̄
Religioſi q clericis: aut laicis ſacr̄m vnctionis
extreme l̄ eucharīſtie miſtrare: mr̄imonia ve ſo
lēniçare nō habita ſup his parochialis p̄ſbyteri
licentia ſpāli: aut q excōicatos a canone p̄terq̄
in caſib⁹ a iure exp̄ſſis: l̄ p priuilegia ſedis ap̄li-
ce ꝯceſſis eiſdē: l̄ a ſententijs p ſtatuta ꝓuincia
lia aut ſinodalia ꝓmulgatis: ſeu vt v̄bis eoꝝ u-
tamur a pena ꝛ a culpa abſoluē queq̄ p̄ſumpſe
rint: excōicationis ſn̄iam icurrāt ipſo fcō: p ſedē
dūtaxat ap̄licā abſoluendi. qs ēt locoꝝ ordiarij
poſtq̄ eis de h̄ ꝯſtiterit excōicatos faciāt publi
ce nūciari donec de abſolutōe ipſoꝝ fuerit fcā
fidēs. h̄ ibi. Et h̄ ſufficiāt p p̄nti ꝯcl̄oe. q̄r ꝛc̄.

De origine ordinū ꝛ ſacr̄oꝝ concl̄o ſ̄a.

a Ecipe ſ̄am ꝯcl̄onē. vz. Magna cū ſcī-
tate dīna ſacr̄a fuerīt inſtituta: ꝛ magna
cū ſcītate ſūt exercēda: ꝛ ppl̄is miſtran
da. Pro declaratōe h⁹ tres iquiram⁹ v̄i. P⁴
v̄i. eſt iſta. vn̄ ſacri ordines ſumpſerīt originē. 2⁴
v̄i. eſt. quot ſūt officia: ul' q̄ cuiuſlibet ordis. 3⁴
v̄i. eſt. q̄ fuit cā ꝙ ſacr̄a fuerīt inſtituta. Q̄tuz
ad primā dico ꝙ ordines ſacri a nulla pura cr̄a
tura ſumpſerīt originē: ſed a xp̄o Jeſu. h̄ pz cum
Petro p̄ ſacerdotē ordinauit: ꝛ caput eccl̄ie in-
ſtituit: dicens. Tu es Petrus: ꝛ ſup hanc petrā
edificabo eccl̄iam meā: ꝛ tibi dabo claues r̄gni
celoꝝ. Et poſtea alioſ ſimiliter apl̄os ordinauit
Mat. xviij. Qd̄cūq̄ ligaueritis ſup terrā ꝛc̄. ꝛ
h̄ clare ꝓbat̄ di. xxi. p totū. Jn̄ oēs q i xp̄i eccl̄a
ſuiunt clerici appellant̄. eadē di. c. cleroſ. vbi dr̄
Cleros ꝛ clericos hinc appellatos credim⁹. q̄a
Mathias ſorte dei elect⁹ eſt: quē primū p apl̄os
legim⁹ ordinatū. Cleros. n. grece latine ſors ul'
hēditas dr̄. Propterea ḡ dicti clerici: q2 d̄ ſorte

i. de p̄te ſunt dn̄i. vel q2 partē hn̄t deuz. i. parti-
cipes dei. general̄r autē clerici nuncupant̄ oēs
q in eccleſia xp̄i deſeruiunt. hec ibi. Et. c. q̄uis.
dicit Pelagi⁹ papa. Quāuis vniuerſe p orbem
eccleſie catholice vnus thalam⁹. i. vna eccleſia
xp̄i ſint. tn̄ ſcā Romana eccl̄ia catholica ꝛ apl̄i
ca nullis. ſ. a p̄ncipio ſinodicis ꝯſtitutis: ceteris
eccleſijs p̄lata eſt. ſz euāgelica voce dn̄i ꝛ ſalua
toris noſtri primatū obtinuit. Tu es. n. ingēs dn̄s
Petrus: ꝛ ſup hanc petraz edificabo eccleſiam
meā. Cui data eſt etiā ſocietaſ beatiſſimi Pauli
q fuit vas electōis: q non diuerſo. ſ. tp̄e ſic hētici
garriūt. ſz vno tp̄e: vno eodē die glorioſa mōte
cū Petro in vurbe Romana ſub Ceſare Nero
ne agoniçans. i. pugnāſ coronat⁹ eſt. Et ſup̄dcāz
romanā pariter eccleſiā xp̄o dn̄o cōſecrarīt. glo.
ſic. eccleſia ꝯſecrat̄ ſanguine alic⁹. ſicut aliqs in
ſanguine baptiçat̄ ſuo. de ꝯſe. di. iiij. baptiſmi vi
cem. Eamq̄ vrbib⁹ oībus. ſ. vniuerſo mūdo ſua
p̄ſentia atq̄ venerādo triūpho p̄tulerunt. Eſt ḡ
p̄ma. ſ. dignitate apl̄i Petri ſedeſ: romana eccle
ſia non hn̄s maculā neq̄ rugā. i. neq̄ mōtale nz
veniale pctm̄: neq̄ aliquid hmōi. hec ibi. Et di-
xi p̄ma. ſ. dignitate. qm̄ tp̄e antiochena preceſſit
eā. xxiiij. q. i. rogam⁹. vt ponit glo. Ex qbus ver
bis ſatis apparet ꝙ ordines a xp̄o originē ſum-
pſerunt: q p̄ Petruz ordinauit: ꝛ poſtea alios. et
Mathias p̄mus fuit ab apl̄is ordinat⁹: vt dcm̄
eſt. Nota tn̄ ꝑpter illa v̄ba, Tu es Petus ꝛc̄.
ꝙ hūis Petrus nō fuit paſtor eccleſie ante paſ
ſionē: ſed poſt paſſionē tm̄. An e. n. paſſionē fuit
apl̄us tm̄: ſed poſt paſſionē fuit paſtor creatuſ p
illa v̄ba. Si diligis me paſce oues meas. Et ꝙ
añ nō fuerit paſtor clare pz di. l. c. ꝯſiderandū. et
c. fidelior vbi dicit̄. Conſiderandū nobis eſt cur
omp̄s deus eū quē cuncte eccleſie p̄ferre diſpo
ſuerat: ancille voce ptimeſceret: ꝛ ſeip̄m negar̄
pmiſit. i. nō ꝓhibuit. Qd̄ nimiꝝ. i. certe magne a
ctū pietatis diſpenſatōe cognouim⁹: vt iſ q futu
rus erat paſtor eccl̄ie: in ſua culpa. i. infirmitate
diſcēt qual̄r alijs miſereri debuiſſet. hec ibi. Et
ſunt v̄ba beati Gregorij in homel. dn̄ice reſurr̄
ctionis. Et. c. fidelior dr̄ ſic. Fidelior fact⁹ ē Pe
truſ poſtq̄ fidē ſe pdidiſſe defleuit. atq̄ iō maio
rem gratiā receperit q̄ amiſerit. vt q ſibi ante i
firmus fuerat. ſ. ad peccādū: fieret oībus firma-
mentū. ꝛ q ſe interrogatōis tētatiōe mutauerat
ceteros fidei ſtabilitatē fundaret. Deniq̄ pro ſo
liditate deuotōis. i. fidei eccleſiaꝝ petra dicit̄: ſi
cut ait dn̄s. ſ. Math. xvi. Tu es Petrus: ꝛ ſup
hanc Petrā edificabo eccl̄iam meā. Petra eni
dicit̄ eo ꝙ primus in nationib⁹. i. gentilib⁹ fidei
fundamēta ꝓpoſuerit: ꝛ tāq̄ ſaxū imobilē toti⁹
opis. i. eccl̄ie xp̄ianitatis ꝯpagē. i. ſoliditatē: mo
lēq̄. i. fortitudinē ꝯtineat. hec ibi. Et ſūt verba
Ambroſij. Ex qbus v̄bis app̄et ꝙ hūiſ Petruſ
poſt negationē paſtor eccleſie a dn̄o ſit inſtitut⁹
Et iſta ſunt etiā v̄ba Gratiani. di. l. ante dcm̄. c.
conſiderādū. qd̄ etiā plene inſinuare videt̄ xp̄s
cū ait Petro. Tibi dabo claues. qd̄ nihil aliud

eſt q̄ ſibi ꝑmittē: dicit glo. q̄re ꝛc̄. Et ſic pz p̄ma
v̄itas. Q̄tū ad ſ̄am v̄i. tria ingram⁹. P̄rio
q̄ ſint noīa ordinū. Scd̄o q̄ ſint ſignes eorūdē
nominū. Tertio q̄ ſint officia ſinguloꝝ. Q̄
tū ad primū dico ꝙ oium clericorū dino cultui
dedicatoꝝ noīa ſunt hec. vz. Hoſtiari⁹. Pſalmi
ſta. Lector. Exorciſta. Accolit⁹. Subdiaconus
Diacon⁹. Preſbyt̄. Ep̄us. Et hic eſt q̄druplex.
vz. Pr̄iarca. Archiep̄us. Metropolitanus. ꝛ et
Ep̄us. Hec oīa. di. xxi. c. cleros. Et dicit ibi tex.
ꝙ oēs ſupius deſiḡti ordines. ſ. Patriarca ꝛc̄.
uno eodēq̄ vocabulo Ep̄i noīant̄. ſed iō p̄uato
i. appropriato noīe qdā vtunt̄: ꝑp̄t diſtinctiōem
poteſtatū. i. dignitatū. ul' p̄latiōnū: quā ſingula-
riter accepunt. Pr̄iarca patrū p̄nceps dicitur
Archos. n. p̄nceps interpretat̄. q̄a primū p⁹ apl̄i
cū tenet locū. ꝛ iō q2 ſūmo honōe fungit̄: tali no
mine cenſet̄. Sicut Cōſtantinopolitan⁹. Antio-
chen⁹. Alexandrin⁹. Archiep̄s p̄nceps ep̄oꝝ dr̄
ꝛ p̄mus archiep̄us eſt papa. q2 eſt ſūmus ep̄oꝝ.
Tenet. n. vicē ap̄licam: ꝛ p̄ſidet tā metropolita
nis q̄ ep̄is ceteris. Metropolitan⁹ a mēſura ci
uitatū dr̄. Metros. n. idē eſt qd̄ mr̄: ꝛ polis ciui
tas eſt. q̄a alijs ciuitatib⁹ eſt vti mr̄: vt dicit glo.
interli. Nā metropolitani ſingulis ꝓuintijs pre
eminent: quoꝝ aucte ꝛ doctrīe ceteri ep̄i ſubie
cti ſunt: ſine qbus reliquis ep̄is nihil agere lz. ſ.
qd̄ ſpectet ad totā ꝓuintiā. Solicitudo. n. totiuſ
ꝓuintie ipſis ꝯmiſſa eſt. Ep̄us autē grece latīe
ſpeculator interpretat̄: eo ꝙ ſpeculet̄ atq̄ ꝓſpi-
ciat ppl̄oꝝ infra ſe poſitorū mores ꝛ vitā. Hec
Gr̄anus ſic p̊ declarauit in dicto. c. cleros. ꝛ po
ſtea v̄ſus finē capl̄i declarat alios ordines p̄ce
dentes. Nos v̄o ordine recto illos ſic declarez⁹.
Et p̊ dico ꝙ hoſtiarij ſiue ianitores ſunt q in ve
teri teſtō electi ſunt ad cuſtodiā tēpli: vt non in-
grederet̄ imūdus in oī re. i. ab oī re q̄cūq̄ ſit illa
Hoc ponit in fine capl̄i Gr̄anus. Pſalmiſte
a pſallēdo ſunt vocati. Jpſi. n. canūt vt ad deuo
tionē excitēt oēs audiēteſ. Lectores a legen
do dicti ſunt. Jpſi. n. p̄dicant. i. legūt: recitādo n̄
exponēdo: l̄ predicādo ppl̄is qd ſequant̄. vt pz i
legēda Geruaſij ꝛ Protaſij. Hec in textu ꝛ gl'.
Exorciſte ex greco in latinū adiurantes ſiue
increpantes vocant̄. Jnuocant. n. ſup cathecu-
minos: vel ſup eos qui hn̄t ſp̄m̄ imundū nomen
dn̄i adiurantes eū p Jeſuz vt egrediat̄ ab eis. ſ.
ſp̄us imundus. Hoc ponit Gratianus ꝓpe fi. c.
Accolit⁹ grece latine cirophonarij dicunt̄ eo
ꝙ ordinant̄ ad portandū cereos qn̄ legit̄ euāge
lium: aut offert̄ ſacrificiū: vt ſub tipo. i. figura lu
minis corporalis illa lux oñdat̄: de qua in euan
gelio legit̄. Erat lux v̄a que illuminat oēm ho-
minē venientē in hunc mundū. Hec ponit Gra
tianus ante delarationē exorciſtaꝝ. Subdia
conus ſiue hipodiacon⁹ dicit̄: q2 ſubiacet officijſ
ꝛ p̄ceptis diaconi. Jpſi. n. oblationeſ. i. hoſtias n̄
ꝯſecratas in tēplo dn̄i a fidelib⁹ ſuſcipiunt: ꝛ le-
uitis. i. diaconib⁹ ſupponendas altarib⁹ deffert
Hi apud hebreos nathim. i. miniſtri miniſtrorū

vocanꝭ. Hoc ponit Gratianus retrograde ſic pro cedendo. Diaconus leuita grece dr̃. qm̃ leuite in tẽplo dei myſtici ſacri miniſteria explebãt qꝛ ſicut in ſacerdote ẽ ꝯſecratio: ita in diacone miniſterij diſpẽſatio.i. diſpoſitio. Hec Gratianus ſic ſucceſſiue. Preſbyter grece latine ſenior interpretaꝭ. non mõ.i.nõ ſolum ꝓ etate l' decrepita ſenectute: ſed ꝓpter honorẽ ⁊ dignitatẽ quã acceperũt: preſbyteri vocanꝭ. Jõ preſbyteri ⁊ ſacerdotes vocanꝭ. qꝛ ſacꝛ dãt ſicut epi. qui.ſ. preſbyteri lꝫ ſint ſacerdotes: tñ pontificatꝰ apicem non hñt. qꝛ nec criſmate frontẽ ſignãt: nec paraclitũ dãt ſpũm. qð ſolis epis deberi lectio actuũ aplõꝝ demonſtrat. Uñ apud veteres idẽ epi ⁊ pſ byteri fuerunt. qꝛ illud nomẽ.ſ. pſ byteri dignitatis eſt: ⁊ nõ etatis. Hec Gratianus circa mediũ capl'i. Et añ h' ponit ꝙ papa eſt ſũmus ſacerdos ⁊ ſũmꝰ pontifex. Pontifex.n. vt ibidẽ dicit ẽ princeps ſacerdotũ. glo.ſ. minoꝝ. Sed papa dr̃ ſummus pontifex ⁊ ſũmus ſacerdos: qꝛ ipſe efficꝭ ſacerdotes atqꝫ leuitas. ipe oẽs eccl'iaſticos ordines.i. dignitates diſponit.ſ. ꝯferẽdo. Jpſe.n. qd vnuſquiſqꝫ facere debeat oñdit. Añ ãt.i. antiq tpe põtifices ⁊ reges erant.i. dicebanꝭ: vt di.x. de capl'is. Nã maioꝝ hec erat ꝯſuetudo: vt rex eſſet: ⁊ ſacerdos: ⁊ pontifex. Uñ ⁊ Romani ĩperatores pontifices dicebanꝭ. Aliqñ papa dr̃ antiſtes eo ꝙ añ ſtat. Primus enĩ in ordine eccl'ie eſt: vt ſupra ſe nullũ habeat. Aliqñ ẽt dr̃ ſacer dux ⁊c̃. Hec oĩa ad lr̃am ponit Gratianus ĩ dicto c. cleros. Quantũ ad tertiũ qð queriꝭ huius pncipalis ꝑe: ꝟitatis breuiter dico ꝙ ſatꝭ ex his nunc poſitis apparere põt q̃ ſint officia ſingulorũ. tñ adhuc vt clarius hec materia clareat: dc̃a Gratiani ponemꝰ nõta di.xxv.c. plectis. ubi ſigilatim officia ſinguloꝝ connumerat. Ait.n. ſic. Ad hoſtiariũ nãqꝫ ptinent claues eccleſie vt claudat ⁊ aperiat templũ dei: ⁊ oĩa q̃ ſunt intra exqꝫ cuſtodiat: fideles recipiat: excõicatos ⁊ infideles excipiat. Ad exorciſtaſ ptinet exorciſmoſ memoritis retinere: manuſqꝫ ſup merguminos ⁊ cathecuminos in exorcizando poneꝭ. glo. hic interlinearis dicit ꝙ ex hac lr̃a habeꝭ ꝙ adiuratões q̃ fiunt baptizandis in exorciſmo ptineant ad exorciſtã: lꝫ in aliquibꝰ locis tñ p preſbyteꝝ fiant. hec glo. Ad accolitũ ptinet pparatio luminarioꝝ in ſecrario. Jpſe cereũ portat. ipſe ſuggeſta ꝓ eucharistia parat.i. q̃ ordinata ſunt pro hoſtia pparanda: vt dicit glo. intl'i. Ad pſalmiſtã ptinet officiũ canendi: dicere bñdictões.i. bñdicamꝰ dño. laudẽ.ſ. ſanctus ſcũs: ſacrificiũ.i. offertoriũ: ⁊ agnus dei: ⁊ cõionẽ: ⁊ riſſoria: ⁊ qcqd ad cantandi peritiã ptinet. Et hos vocamꝰ nos cantores: qꝛ faciunt cantoriã. Ad lectorẽ ptinet lectiones ꝓnunciare: ⁊ ea q̃ ꝓphete vaticinauerunt ppl'is p̃dicare. nõ exponendo: ſed rcitando intellige. qꝛ exponere eſt officiũ ſacerdotis. dicit glo. intl'i. ſicut ẽt expoſuimus hic ante hanc ꝟitatẽ. Ad ſubdiaconũ ptinet calicez ⁊ patenã ad altaria xp̃i deferre: ⁊ leuitis tradere: eiſqꝫ miniſtraꝭ: urceolũ quoqꝫ aquã ⁊ manutergiũ tenere: ep̃o ⁊ preſbyteris ⁊ leuitis pro lauãdis ante altare manibuſ aquã p̃bere. Ad diaconũ ptinet aſſiſtere ſacerdotibus: ⁊ miniſtrare in oĩbus q̃ aguntꝭ in ſacꝭo xp̃i: in baptiſmate: in criſmate: in patena: in calice.i. in ſacr̃is altaris: oblationes quoqꝫ inferre.i. oblatas hoſtias cõponere.i. ornare ⁊ diſponere. Cõponere.i. ornare ẽt menſam dñi atqꝫ veſtire.i. altare: crucem ferre.ſ. in ꝓceſſionibꝰ. hoc in paucis locis obſeruaꝭ. dicit glo. interli. ⁊ euangeliũ predicare. Nã ſicut lectori.i. ſubdiacono vetus teſtm̃: ita diaconibus nouũ predicare preceptũ eſt. Ad ipſuz quoqꝫ ptinet officiũ precũ.i. dicendi letanias.ſ. xp̃e audi nos. ⁊ recitatio nominũ.i. ordinandoꝝ baptizandoꝝ: ⁊ mortuoꝝ: ⁊ excõicatoꝝ. Jpſe p̃monet aures hr̃e ad deũ.ſ. cũ dicit. flectamꝰ genua. Jp̃e hortaꝭ clamare.ſ. kyrieleiſon in rogationibus. Pacẽ ipſe donat.ſ. cũ dicit dñs vobiſcũ. Et ãnunciat.ſ. feſtiuitates. Ad preſbyteꝝ ptinet ſacr̃m corporiſ ⁊ ſanguinis dñi in altario dñi conficere: or̃ones dicere: ⁊ dei dona bñdicere. Ad ep̃m pertinet baſilicaꝝ conſecratio: vnctio altaris: ⁊ cõfectio criſmatis. glo. alia plura ſpectant ad ep̃m: vt pꝫ. lxviij. di.c. quis. Jp̃e predicta officia ⁊ ordines eccleſiaſticoſ diſtribuit. ipſe ſacraſ uirgines benedicit. Multa alia omittamus: que ſi legere velles. vide di.xxv.c. perlectis. Huiuſmodi.n. officia ibidem ponunꝭ ad lr̃am. Et hec volo tibi ſufficiant pro ꝑa ꝟitate principali huius concluſionis. Quantũ ad tertiã principalem ꝟitatẽ huius cõcl'onis.ſ. que fuit cauſa ꝙ ſacr̃a fuerunt inſtituta: dico vt colligitur de conſe. di.ij. Jnſtitutio. vt glo. ſatiſ clare ponit ꝙ triplici fuerunt de cauſa inſtituta.ſ. propter humiliationẽ: eruditionẽ: ⁊ propꭞ exercitationẽ. Primo propter humiliationẽ. Nã dum homo ex dei precepto ſe rebus inſenſibilibus ⁊ ſe inferioribus reuerenter ſubijcit: ex hac obedientia apud deũ magis meretur. Scdõ propter eruditionẽ vt p id qð foris in ſpecie viſibili creditur: ad inuiſibilẽ virtutẽ que intus ẽ agnoſcenda mens erudiatur. Hoc pꝫ de conſe. di.ij.c. qꝛ corpus. Tertio propter exercitationẽ: quia cũ homo ocioſus eſſe nõ debeat: proponiꭞ ei vtilis ⁊ ſalubris exercitatio in ſacr̃is: que vanã ⁊ noxiã declinet occupationẽ. Hoc patet de conſe. di. v.c. nunqꝫ. vbi notabilia hũana exercitia declaranꭞ. Hec ſufficiant ꝓ p̃nti cõcl'one. Tu collige ex hac concluſione qð placꝫ: mlꭞta poſui bono reſpectu ⁊ intentione recta.

Q mali religioſi ⁊ inhoneſti clerici non ſunt in eoꝝ officijs euitãdi q̃diu ab eccleſia tollerãtur concluſio tertia.

Ecipe tertiam conclõnem. vꝫ. Etſi plures reperiantur clerici: ⁊ religioſi potiꝰ antixp̃i q̃ xp̃i miniſtri: tamen q̃diu ab eccleſia tollerantur: non ſunt in eorum officijs euitandi. Primam huius concluſionis partẽ pro manifeſta relinquamus. Audi Bernardũ. Miniſtri inquit xp̃i ſunt ⁊ ſeruiunt antixp̃o. honorati de xp̃i bonis incedũt: q xp̃o honorẽ nõ d̃ferunt. hiſtrionicus eoꝝ eſt habitꝰ: ⁊ regiꝰ apparatus. plus calcaria q̃ altaria fulgent. Miror de clericiſ q aliud ſunt aliud videri volũt. Hitu milites. queſtu ruſtici: ⁊ actu neutruꝫ exhibent. qꝛ nec vt milites pugnãt: nec vt ruſtici laborãt. hec ille. Sed iſta relinquamꝰ. Quãtuz ad ꝑam partez quero tres ꝟitates. Pr̃ia eſt. An ſacr̃a ſint recipienda a publico pctõre ſacerdote l' religioſo. Scdã eſt. An ſacerdotes ⁊ religioſi ſcelerati ſint in eoꝝ officijs euitãdi. Tertia ꝟitas eſt. An miſſa boni ſacerdotis ſit melior q̃ miſſa mali ſacerdotis. Quãtũ ad primã pono caſuz in terminis. Jnſtat nunc q̃dragefime tẽpus: ⁊ veniet dies ſanctꝰ paſce. ⁊ cuilibet fideli in etate diſcretionis precipiꭞ vt cõfiteaꭞ: ⁊ eucharistiã ſumat. de pe. ⁊ re.c. oĩs vtriuſqꝫ ſexus. Et ſcis ꝙ tuus ꝓprius ſacerdos eſt publicꝰ pctõr: tunc aio pplexus es: ſi huic non ꝯfiteris: ⁊ ab eo cõionez nõ accipias: eccleſie te noſcis ꝯire p̃cepto. ſi aũt facias: oĩno id indeuote facies. Quid hic agendũ? Hic tria facẽ intẽdo. Primo quandã diſtictionẽ ponẽ. Scdõ quandã opinionẽ nõ bonã recitare. Tertio ad ꝟitatẽ rñdere. Primo diſtinctionẽ inqꝫ iſtã ponere intẽdo: ꝙ ſacram̃ta poſſunt dupl'r ꝯſiderari. Uno mõ q̃tuz ad ea q̃ ſunt de neceſſitate. Alio mõ q̃tum ad ea q̃ ſunt de idoneitate. Quãtũ ad ea q̃ ſunt de neceſſitate ſic dico ꝙ ſacramẽtis ſufficit donũ ſpũs ſancti ꝑm gratiã gratis datã. qð quidẽ donũ ex diuia inſtitutõe daꭞ tam bonis q̃ malis. Et rõ qꝛ tale donũ iniqtati nõ repugnat: ita ꝙ cũ ea ſtare nõ poſſit. ſicut pꝫ in ſcia: poteſtate ligãdi vel ſoluẽdi: ⁊ ſic de alijs ſpũs ſancti doniſ. Et rõ eſt: quia talia dõa ad vtilitatẽ alioꝝ ordinanꭞ. ꝓpter qð ⁊ dñs Jeſus ꝓhibere eũ noluit: qui in noĩe eiuſ demonia eijciebat: q̃uis eũ nõ ſequereꭞ. Si ꝟo ſacramenta ꝯſideranꭞ q̃tuz ad ea q̃ ſunt de idoneitate. tunc dico ꝙ ad debitũ vſum ſacroꝝ cõcurrit meritũ: ita ꝙ prelatiõis auctoritas dꝫ eẽ in ſanctitate. iõ miniſtrans dꝫ eſſe ſanctus ⁊ bonus. Naꝫ cũ ſit mediator pctõris ad deũ nulluſ in culpa mortali exiſtens: vt ſic poterit bonꝰ mediator eſſe: cũ ipſe ſit inimicꝰ dei. ⁊ quomõ poẽt amicitiã inter deũ ⁊ peccatorẽ ꝓcurare? de ꝯſe. di.iiij.c. quõ. Ex qua diſtinctõe apparet ꝙ etiaꝫ mali pñt miniſtrare ſacr̃a. Quãtũ ad ꝑaꝫ ꝟitatẽ dico ꝙ quorũdã fuit opinio: ꝙ q̃tũcũqꝫ malus ⁊ ſceleratꝰ poteſt ſacr̃a miniſtrare. ⁊ p ꝯñs licitũ erit ab eo illa ſuſcipe. Et hoc ꝓbant multiplici medio. Primo qꝛ vita bona nõ eſt neceſſaria ſacram̃tis q̃tum ad neceſſitatẽ: licet q̃tum ad idoneitatẽ. g a quocũqꝫ miſtrenꭞ ſacramẽta ꝟa ſunt. Scdõ qꝛ ſacr̃a non hñt efficaciã ex mẽito hominis: ſed in ꝟtute dei ⁊ xp̃i filij eius. Tertio hoc ꝯfirmaꭞ p illa capl'a ſupius allegata in p̃ia ꝯcl'one huius ſcd̃e ptis. Quare oẽs ſancti clamant ꝙ neqꝫ in hoĩe bono: neqꝫ in hoĩe malo qſ ſacram̃ta dei fugiat. Sed vere cariſſimi non ſic. Aliud eſt.n. dicere. malus miniſter põt ſacr̃a ꝯficere ſicut ⁊ bonꝰ. ⁊ aliud eſt: an a malo miniſtro ſacr̃a ſuſcipienda ſint? Uerꝫ.n. dicunt ſancti ꝙ a q̃cunqꝫ hñte ptãtez ſiue bono ſiue malo ſacr̃a ꝯfici pñt. nec quiſq̃ ſacr̃a mali fugiat tãqꝫ credẽs illa nõ eſſe vera ſacr̃a. Non tñ ex hoc cõcludere poſſumus ꝙ ſi aliter fieri põt: oĩno ab eis ſacr̃a recipiamꝰ. Propterea dico ꝙ a publico pctõre ſacr̃a non ſunt recipiẽda. Publico dico ꝙ nulla põt occultatõe celari: vt nunc declarabiꭞ in ꝑa ꝟitate. Et hoc etiã põit btũs Tho. in. iiij. di. xiij. Et clare poniꭞ ex̃ de coha. cle. ⁊ mulie.c. q̃ſitum ⁊ capl'is etiã p̃cedentibꝰ.ſ.c. ſicut ad extirpãdaꝫ ⁊.c. ſi aũt clerici. ⁊.c. tua nos. vidi oĩa iſta capl'a ad lr̃am. Ab alijs aũt pctõribus occultis pñt ſacramẽta recipi. Potuit.n. in inſtanti diuina gr̃a mediãte emẽdari. Difficile eſt.n. ꝯſcias hoiuꝫ p̃uatas iudicaꭞ. xi. q.i.c. ſacerdotibꝰ. in fine. vt pꝫ in ꝯcluſione ſeq̃nti. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad ꝑam ꝟitatem que ĩmediate ad iſtã p̃cedentẽ ſubſeqtur.ſ. an tales publici pctõres debeant in eoꝝ officijs euitari? Dico ad hoc breuiꭞ. aut tales ſunt publici ⁊ notorij: aut priuati. Si priuati: tũc q̃diu ab eccleſia ſuſtentanꭞ non dñt in officijs euitari. qa ſic nõ ſunt ſuſpenſi niſi q̊ ad ſe: ſicut ⁊ qlibet exñſ in pctõ mortali. Si aũt ſũt notorij: tũc in tali caſu cũ non ſint tñ ſuſpenſi q̊ ad ſe: ſed etiã quo ad alios: dico ꝙ ſic ſunt ĩ eoꝝ officijs euitãdi. Hãc rñſionez ad lr̃am habes ex̃ de coha. cle. ⁊ mu.c. q̃ſitũ. Queſitũ eſt inqt de clericis in fornicatõe ꝓlapſis: ſi eoꝝ ſit offm̃ priuſqꝫ penituerit audiẽdũ. Uerꝫ etſi quẽlibet ꝓ mortali pctõ q̊ ad ſeipſꝫ ꝯſtet eẽ ſuſpẽſuꝫ: non dꝫ tñ in officijs euitari. qꝛ q̃tũ ad alios in caſu ꝓpoſito ſuſpẽſus nõ eſt: niſi pctm̃ hꝰ ſit notoriũ p ſñiam ſeu ꝯfeſſionẽ factã ĩ iure: aut euidẽtiã rei q̃ tergiuerſatõe aliq̃ celari ñ poſſit. h' ibi. Et ſũt ꝟba bti Greg. De hoc etiã textus. xxxij. di.c. nullus. ubi dicit ſic. Nullꝰ miſſam audiat pſ byteri quẽ ſcit indubitãter ꝯcubinã habẽ: aut ſubintroductã mulierẽ. Unde etiã ipſa ſancta ſinodus hoc capl'm ſub excõicatione ſtatuit: dicens. Quicunqꝫ ſacerdotũ diaconorũ ⁊c̃. hec ibi. Nicolaus papa oĩbus epis. glo. ibi exponit ſicut hic dictũ eſt. Hoc idem ponit beatus Tho. in. iiij. di. xiij. Et eſt omniũ Theologorũ generalis doctrina. q̃re ⁊c̃. Et iſta ſufficiant pro ſecũda veritate. Quantum ad tertiã dico ꝑm btm̃ Tho. in. iiij. di. xiij. ꝙ de miſſa poſſumus dupliciꭞ loqui. Uno mõ q̃tum ad id quod eſſentiale in ea ẽſt.ſ. corpꝰ xp̃i. Et ſic a quocũqꝫ dicatur equal'r bona eſt. qꝛ opus operatũ equaliter bonũ eſt ⁊ virtuoſuꝫ. Scdõ mõ põt ꝯſiderari q̃tum ad illud qð eſt annexũ ſacramẽto: ⁊ q̃ſi ſecundariũ. Et ſic miſſa boni melior eſt q̃ mali ſacerdotiſ. qꝛ nõ ſolũ ex opere opato efficatiã hꝫ ſed etiã ex operãte.ſ. ex eiꝰ deuotione l' ꝟtute. ⁊ iõ ceteris paribꝰ melior eſt audire miſſã boni ſacerdotis. Jdẽ dicit Petrꝰ de tarãtaſio addẽs ꝙ ideo dicitur ceteriſ paribus. quia obedientia cogere poſſet audire miſſam mali ſacerdotis.

Et ſic ꝓpter obedientiã meli⁹ eſſet audire eius
miſſa3. qm̃ obediẽtia melior eſt ꝙ̃ victima. Iſta
ſunt bñ dicta ⁊ ſane. S3 qd facient parrochiani
vnũ tm̃ preſbyteꝝ hñteſ: ⁊ ille ſceleſtiſſimus ſit.
Puto hic rñdendũ ſicut dictũ eſt. in. c. qſituꝫ. v3
ꝙ ſi pctm̃ eius ſit ꝓuatũ ⁊ occultũ: tũc eſt ꝓuat⁹
quo ad ſe. ⁊ ſic nõ d3 in eius miſſa euitari. Si ãt
notoriũ ſit: eo mõ quo notoriũ in pdicto. c. qſitũ
accipit̃ vt q2 dãnatus eſt de illo: aut inſpõte i iu
re ↄfeſſus ẽ. ł eſt euidentia facti: q̃ nulla poſſit t̃
giuerſatõe celari. vtputa q2 mlierẽ valde ſuſpe
ctã tenet. aut q2 inde apparent argumẽta gradiẽ
tia ſup terrã. cũ talis tã quo ad ſe ꝙ̃ q̃ ad alios ſu
ſpenſus ſit: eius miſſa audiri nõ d3: ſed dẽbẽt par
rochiani ad aliã eccliã auditũ miſſam acceder̃.
Iñ di. xxxij. c. nullus. dr̃. Nullus miſſã audiat p̃
ſbyteri quẽ ſcit concubinã indubitant̃ hr̃e. Sa-
nũ ego hic ↄſiliũ darẽ: ꝙ potius vadant ad ec-
cleſiã cathedralẽ. q2 ibi oẽs gñaliter illi⁹ epatuſ
pñt ſacr̃a recipere: ex̃ de officio archipſ byteri.
c. officiũ. in glo. Ergo a fortiori ibi miſſã audire
ł ẽt ad eccłias religioſoꝝ ire. Nec h̃ ↄdicit decr̃
tali. ex̃ d̃ parrochijs. c. ij. vbi dr̃. ꝙ qui ↄtẽpto ꝓ
prio ſacerdote audit miſſã in alia eccłia: debet
expelli ⁊ remitti ad eccłiam propriã. qm̃ h̃ nõ fit
in ↄtemptũ: ſed q2 eccłia ⁊ ſacri canones ita ſta
tuerunt publicũ pccõrẽ in officijs euitari debẽ:
cũ ſuſpenſus ſit q̃ ad ſe ⁊ q̃ ad alios. qr̃ ⁊c̃. Et h̃
ſufficiant pro ſa parte huius ſermonis. qr̃ ⁊c̃.

De hõeſta ↄuerſatõe clericoꝝ ↄſideratio 3ᵃ.

Ertio loco Oium cleri-
coꝝ ⁊ religio
t ſoꝝ dignitſſimã familiaritatẽ videa-
mus. vbi tres more ſolito ↄcłones
ſubiungaz⁹. v3. P̃ ↄcło ẽ iſta. Cle-
rici ⁊ religioſi oẽſq3 diuino cultui d̃dicati: ſũma
cũ honeſtate cũ ſecularibus ↄuerſent̃: vt Jeſus
dulciſſim⁹ in ipſis glorificet̃. 2ᵃ ↄcło ẽ iſta. Sũ
ma cũ reuerentia ſcłares oẽs: ⁊ qui ad diuina my
ſteria nõ ſunt electi: clericos: r̃ligioſos: oẽſq3 ad
diua officia deditos: ſ3 pſonaꝝ diuerſos grad⁹
venerent̃ ⁊ d̃fendant. 3ᵃ ↄcło eſt iſta. Bñigne
ſe habeant ſacerdotes oẽs: ſi qs deliq̃rit ex ſcła
ribus: vt poſſint facili⁹ eis aſſigtã pficẽ pniam.

Quomodo clerici ⁊ religioſi debent cũ ſcła
ribus conuerſari conclo prima.

Ccipe primã conclõnẽ. ⁊c̃ ut. ſ. Ubi nõ
a ꝙ oẽſ añdicti ⁊ pmaxime clerici ſcłareſ
qm̃ religioſi ſtrictius viuunt: nec ita ad
eoꝝ libitũ diſcurrere pñt oẽs infraſcriptas hõe
ſtates hr̃e ⁊ obſuare tenent̃. Pria honeſtaſ ẽ
cũ mulierſbus. qm̃ mulier ſagitta ... ↄoli ẽ: ⁊ o-
mnia fere ſcandala q̃ in clericiſ ⁊ religioſis acci
dunt: a ſceleratiſſimis mulierib⁹ ortũ hñt. Heu
heu quib⁹ accidunt inopinata. Debent igit̃ con
uerſationẽ mulieꝝ ꝓ poſſe fugere: ⁊ eaꝝ cohita
tionẽ declinare. xxxiij. di. hoſpitiolũ. ⁊. 8i. di. c. le
git̃. vbi dr̃. Legitis. ſ. in regula hti Aug. ꝙ htũſ
Aug. nec cũ ſorore hitare ↄſenſerit: dicẽs. Que
cũ ſorore mea ſũt: ſorores mee nõ ſunt. glo. q2 ſo

cius ſocij mei: ſocius me⁹ nõ ẽ. Nã cohitatio qñ
ꝙ̃ eſt adulterij occaſio: vt p3. xviij. q. ij. c. diffini
mus. vbi circa mediũ capłi ſic dr̃. Adulteriũ. n.
inc̃cipit. i. inuadit cohitationẽ ſi hẽat. Ibi. n. mł-
ta de monialib⁹ ⁊ monacis ponũt̃. vide ſi placz.
Excipiunt̃ oẽs iſte. vt mr̃: ſoror: amita: materte
ra: ⁊ gñaliter p lineã tñſuerſalẽ oẽs ↄſanguinee
q̃ ſunt infra ſm gradũ. ar. 8i. di. cũ oibus. Cũ oi
bus ingt clericis extnee ſemine nõ cohitent: ſ3 ſo
le mr̃es: auie: mr̃tere ⁊ amite: ſorores: ⁊ filie fratꝝ
⁊ ſoroꝝ: ⁊ q̃cũq3 ex familia domeſtica necitate.
i. ↄſanguinitate ł affinitate ⁊c̃. h̃ ibi. Sed p line-
am aſcendẽtiũ ⁊ deſcendentiũ vſq3 ad quartu3
gradũ. ar. ex̃ de ↄſan. ⁊ affi. c. nõ d3. ⁊ eodẽ. c. cũ
oibus. 8i. di. ⁊. xxxij. di. c. Inter oia dixit. vbi dr̃
Int̃ oia dixit. i. ſtatuit ſinodus ſcã: nõ epõ: ñ dia
cono: nõ ſubdiacono: nõ alicui oino: qui in clero
eſt: licere ſubĩtroductã hr̃e mulierẽ: niſi forte a-
ut mr̃em: aut ſororẽ: aut amitã: aut ẽt idoneas p
ſonas q̃ fugiunt ſuſpitõẽs. h̃ ibi. Sed certe ſi qs
poſſet oẽs gñaliter declinare: deberet. q2 mun-
duſ tot⁹ in malo ligno poſit⁹ eſt. Audi Hiero. di.
xxxiij. c. hoſpitiolũ. vbi dr̃. Hoſpitiolu3 tuũ aut
raro aut nũq3 mulieꝝ pedes tangant ł terãt. q2
nõ põt toto corde hitare cũ deo q feminaꝝ ac-
ceſſibus copulat̃. Et paꝝ infra. Nũq3 de mlie-
ris formis diſputes. femine nomẽ tuũ neſciãt. fe-
minã quã bñ videris ↄuerſantẽ: mente dilige: ñ
corpali freq̃ntatõe. Si bonũ eſt mulierẽ nõ tan
gere. malũ ẽ g̃ tangẽ. h̃ ibi. Et ſic habes primaz
honeſtatẽ clericoꝝ ⁊ oĩum religioſoꝝ. 2ᵃ eoꝝ
honeſtas ẽ in capillis. xxiij. di. c. ꝓhibete. vbi dr̃
Prohibete frẽs p vniuerſas regionũ vr̃aꝝ ec-
cleſias: vt clerici iux̃ Apłm comã nõ nutriant:
ſed deſup caput in modũ ſpere radãt. Et de hoc
xij. q. i. duo ſũt. qd̃ notatũ ẽ. ſ. in pma conclõne
pme ptis h⁹ ſmonis. Et. c. clerici. eadẽ di. xxiij.
dr̃. Clerici qui comã nutriunt: ab archidiacono
ẽt ſi noluerint: inuiti detõdeant̃. h̃ ibi. Hoc ide3
ↄfirmat̃ de vi. ⁊ ho. cle. c. clericus. ⁊. c. clericis.
Clericis inquit. ⁊ infra. clerici qui comã nutriũt
ẽt inuitis a ſuis archidiaconis tondeant̃. qr̃ ⁊c̃.
Et in. c. cleric⁹. dr̃ ẽt de barba. 3ᵃ honeſtas ẽ
in veſtimentis: vt. ſ. veſtimenta honeſta portẽt:
ſimił̃r ⁊ calciamẽta. di. xxiij. c. clerici. vbi poſt ꝟ
bum detondeant̃ imediate ſubiungit̃. Ueſtimẽ
ta eis vel calciamenta niſi que religionẽ d̃ceãt
uti aut hr̃e nõ liceat. ſ. ad vtendũ. Et confirmat̃
xxj. q. iiij. in ſnĩa. Dicit. n. primu3 capitulum ſic.
Omnis iactantia ⁊ ornatura corporalis aliena
eſt. i. aliena eſſe debet a ſacrato ordine. ſ. clerico
ru3. Et ibi alia plura ponũt̃. Idẽ i. c. nullus. vbi
dr̃. Nullus eoꝝ qui numeratur in clero veſtimẽ
tum indecens habeat: ſiue ſit in ciuitate degẽs
ſiue in itinere ambulans: niſi fuerit. dicit glo. iu
ſta cauſa timoris. vt patet extra de vi. ⁊ hone.
cle. c. clerici. Et. c. epi. xxj. q. iiij. dicitur. Clerici:
preſbyteri: diaconi: ⁊ clerici omnes: ut dicit glo
ſa interlinearis confirmans per ſupradictum. c.
omnis. ſecularibus indumentis non vtantur:

niſi vt decet tunica ſacerdotali. ſed neq3 dũ am
bulauerit in ciuitate: aut in via: aut in plateis ſi
ne opimẽto. i. capa ł palio. vt dicit glo. inſtĩ. pſu
mat ãbulare: ꝓterq̃ ſi in itinẽ lõgo ãbulauerit.
q2 ſicut mulier orãs in eccłijs nõ velato capite
deturpat caput ſuũ: iux̃ apłcã vocẽ. ſ. i. ad Cor.
xi. Ita ſacerdos ſine opimẽto deturpat ſacerdo
tiũ ſuũ. Ex his pono tres regulas gñales. Pᵃ
eſt ꝙ ſi clericis ex cã pegrinatõis ł timoris: vel
alia ſili d̃ cã licitũ ẽ hitũ traſformãe. h̃ p3 ex dcõ
c. clerici. de vi. ⁊ ho. cleri. ⁊ ex dicto. c. epi. xxi. q.
iiij. Scd̃a regła eſt iſta: ꝙ clerici q̃ntũ pñt i ve-
ſtimẽtis ⁊ alijs morẽ pr̃ie ſuent. dũmõ nõ exce-
dat̃. Nec põt in talibuſ forma certa dari: maxie
cũ ſecularium cult⁹ q̃ttidie variet̃ quẽ ſeq oꝫ. Uñ
Hiero⁹. Cult⁹ ipſe pr̃ie morẽ ſeq̃ns: nulla ſit di-
uerſitate variabił: ne pterẽuntiũ digitis d̃mon
ſtret̃. Tertia regula ẽ ꝙ ſi qs ex ſupbia habitũ
pciosũ ferret: q̃ntũcũq3 i dignitate eẽt ⁊ g̃dui ſuo
ↄueniret: nec ſuã facultatẽ excedẽt: mõtałr pec
caret. Audi Greg. Si cult⁹ ingt pcioſaꝝ veſtiũ
culpabił nõ eẽt: ſmo dei nõ tã vigilãter diceret
ꝙ diues purpura ⁊ biſſo indut⁹: irremediabilit̃
torq̃ret̃. Quare ſeqt̃ ꝙ ſi ſit i dignitate ↄſtitutuſ
⁊ veſtimẽta portat pcioſa ſm ↄſuetudinẽ cũ qbuſ
viuit: vt honorabilior hẽat̃: ⁊ magis timeat̃: nõ
erit mortale pctm̃: ⁊ maxie hodiernis tẽpib⁹. qm̃
ueſtes poti⁹ ꝙ̃ ꝟtus hoiem claꝝ faciũt. ar. xvi.
q. i. c. pcipim⁹. Ubi dr̃ ꝙ młtitudo fideliũ ex vi-
gore apłice ſedis ordinet̃ in epoſ: pia tñ modera
tõe ne vileſcat dignitas epatus. ſic a ſili tãta eſt
hodiernis tẽpibus eccłiaſticoꝝ pua aut nulla r̃
uerẽtia: ꝙ ſi plati more antiq̃ in talari veſte icẽ
derent: ſic p3 di. xxiij. c. nõ liceat. vbi paꝝ p⁹ pn-
cipiũ dr̃ ſic. Nec o3 clericos coma3 nutrire ⁊ ſic
miniſtrare: ſ3 a tõſo capite patẽtib⁹ aurib⁹: ⁊ ſcd̃m
Aaron talarẽ veſtẽ induẽ: vt ſint i hitu ordiato
h̃ ibi. ex ↄcilio Martini pape. ꝑfecto dignitat]
g̃dus vileſcẽt. Quare ſic dñi mei plati veſtibus
⁊ alijs ornamẽtis vtant̃. vt pp eoꝝ vilitatẽ digi
tas nõ ↄtẽnat̃: ⁊ nimia ſuptuoſitate pplus fidel
nõ ſcãdaliçet̃. qm̃ vt dr̃. xxi. q. iiij. c. oiſ circa finẽ
Dẽ qd̃ nõ pp necitatẽ. i. ↄmoditatẽ ⁊ hõeſtate3
ſuã: ſ3 pp venuſtatẽ accipit̃: elatõis. i. ſupbie caluũ
niã h3. Uñ gñałr ↄcludaz⁹ ꝙ nulł⁹ q̃ntũcũq3 ſit i
dignitate cłicali ↄſtitut⁹ ueſtes iciſaſ ⁊ frãbadaſ
n3 varij coloris: n3 virides: n3 rubeas: n3 nimis
lõgas ł nimis breues deferat. ſilr̃ nec de ſerico:
ſic de hto Baſilico dic̃ text⁹. xxi. q. iiij. c. ois. i fi.
vbi dr̃. S3 n3 ex ſericis texturis ueſtẽ variatam
qs induebat: n3 apponebãt coloꝝ varioꝝ ornamẽ
ta in ſũmitate veſtimẽtoꝝ. Audierãt. n. ſ. Math.
xi. ꝙ q molib⁹ veſtiunt̃ in domib⁹ regũ ſũt. h̃ ibi.
Et ſic p3 3ᵃ clericoꝝ honeſtaſ. Sũt aũt ⁊ alie plu
res hõeſtates: qs tuipſe vidẽ poteriſ in Piſanel
la. c. cleric⁹. ij. p totũ. Que i ſnĩa ponũt̃ ex̃ d̃ vi. ⁊
hõe. cle. c. cłici vbi ſic ad lr̃a3 dr̃. Clerici officia ⁊
ↄmertia ſecularia: ⁊ maxie ihoneſta ñ exerceãt.
ioculatores euitẽt ⁊ tabernaſ: niſi in itinẽ. ad ale
as ⁊ taxillos nõ ludãt: nec hmõi ludiſ iterſint. tõ

ſurã ⁊ coronã hẽant ↄgruentẽ. clauſa deſup d̃fe
rant indumẽta: n3 nimia breuitate ł longitudine
notãda. pãnis rubeis. viridib⁹. manicis cõſutis.
ſubtelarib⁹. ł frenis. ſellis. pectoralib⁹. calcarijs
deauratis: capis manicatis nõ vtant̃. maxie ſa-
cerdotes ł pſonat⁹ hñtes. niſi cã timoris. iuxta ſi
bulas ł corrigias auri ł argẽti ornatã hñtes nõ
ferãt. nec ãnulos: niſi qbus ex dignitate ↄpetit.
Epi in publico ⁊ i eccłia lineis vtant̃ indumẽtiſ
niſi monaci ſint: qs o3 ferre habitũ monacalem
pallijs vtant̃ in publico fibulatis poſt collũ: vel
ante pectus hincinde ↄnexis. hec ibi ad lr̃a3. Et
hec tibi ſufficiant pro prima pñti ↄcluſione.

De honore ſacerdotum concloſio ſecunda.

Ccipe ſam ↄcłonẽ. v3. Sũma cũ reue-
a rẽtia ſeculares oẽs: ⁊ q ad diuina ñ ſunt
electi. clericos. religioſos. oẽſq3 ad diui
na officia deditos ſm pſonaꝝ diuerſos g̃dus ve
nerent̃ ⁊ d̃fendãt. Septẽ aũt rõnib⁹ aĩa nota ꝙ
ſeculares oẽs clericos: ⁊ pſertim ſacros ſacerdo
tes ſũme venerari dñt. v3. Rõne inſtitutionis
Rõne mediatõis. Rõne filiatõis. Rõe fru
ctificatõis. Rõne ſignificatõis. Rõne exem
plificatõis. Rõne vigoratõis. Prio inq3 ſa
cerdotes oẽs ſunt honorãdi rõne iſtitutõiſ. Ois
n. ptãs ⁊ dignitaſ a dño deo eſt: ſiue ſit in hõis ſi
ue i mał. g̃ oẽs ſiue boni ſiue mali ſint ſũt hono-
rãdi. i. Pe. ij. Serui ingt ſubditi eſtote in timõe
dñis: nõ tm̃ bonis ⁊ modeſtis: ſ3 etiã diſcolis. xi.
q. iij. Qui reſiſtit ptãti diue ordinatõi r̃ſiſtit. S3
de q̃ minus videt̃ ineſſe ⁊ ineſt. g̃ de q̃ magiſ. Et
p ↄñs cũ pſ byti ⁊ clerici ſint ipſis dñis ſeculari
bus digniores. qm̃ dñi ſeculares corpib⁹ ſubdi
toꝝ. pſ byteri ⁊ q̃cũq3 claues eccłie hñt: aĩab⁹ ⁊
nõ corpib⁹ tm̃ dñant̃ ad Ro. xiij. Dei miniſter ẽ
Iñ Remigi⁹ ſupradicta ꝟba ↄfirmãſ ait. Itaq3
q reſiſtit ptãti: dei ordinatiõi reſiſtit. ſiue hõa ſit
illa ptãs ſiue mala: q̃cũq3 ei reſiſtit: ſubtrahẽdo
ab ea ſuitiũ: denegãdo tributũ: ⁊ honorẽ nõ pre
hẽdo quẽ d3 ei pbere: dei ordinatiõi reſiſtit ⁊ di
ſpoſitõi. Cui⁹ diſpoſitõe ille pncipat̃. i. eſt i ptãte
ↄſtitut⁹. h̃ ille. Per me. n. ingt dñs reges regnãt
⁊ pncipes decernũt iuſtitiã. Quare igit̃ relin-
quit̃ cũ ſacerdotes omẽs dei miniſtri ſint: ⁊ eiuſ
locũ tenẽtes in terris. vt dictũ eſt in pᵃ ↄcluſiõe
pme ptis. ſiue ſint boni ſiue mali ſũme ſunt ho-
norandi. Scd̃o ſũme honorãdi ſunt rõne me
diationis. Sunt. n. mediũ inter nos ⁊ deũ. vt ẽt
dicit htũs Tho. in. iiij. di. xiij. ⁊. xxv. Et orant ꝓ
nobis: vt deus nr̃i miſereat̃ ⁊ nobiſcũ pacificet̃.
d̃ cele. miſ. c. pſ byter. ⁊. xxi. di. c. i. ⁊. ij. Et vt pra
ctice loquar. Sunt. n. ſacerdotes totius populi
q̃ſi os quoddã. ⁊ ideo ſemp in orõnibus ſuis pu-
blicis dicunt q̃ſumus: ⁊ nunq3 queſo. Inde ma-
giſter in. iiij. di. xix. c. iij. adducit Aug. vbi ſic in-
quit. Dictũ eſt a dño in numeris ad Moyſẽ ⁊
Aarõ ſacerdotes. Uos põite nomẽ meũ ſ. ſ. filios
iſrł: ego dñs bñdicã eoſ. Ergo ſũme ſũt honorãdi
Tertio ſũt honorãdi rõne filiatõis. Honora in
qt dñs prẽm tuũ. ſ3 ſacerdotes ſũt oĩum fidelium

pſes. ſūme honorādi. oīa nō. ⁊ maior. q̄ꝛ dei ꝓ-
ceptū ē. Minor ꝓbat̄. xcvi. di. c. ſi q̄s dubitet. vbi
dr̄. Quis dubitet ſacerdotes xp̄i: regū ⁊ p̄ncipū
oīumq̄ȝ fideliū p̄res ⁊ maḡros cēſeri. Nōne mi
ſerabilis īſanie eē cognoſcit̄ ſi fili⁹ p̄rem: ſi diſcipl'us
maḡrm ſibi conat̄ ſubiugare: ⁊ iniq̄s obligatiōi
bus ſubiacē illū ſue p̄tāti: a q̄ credit non ſolū in
t̄ra. ſȝ ēt i cel' ligari poſſe ⁊ ſolui. Et ſūt ỽba btī
Grego. Quarto ſūt honorādi rōe fructifica-
tōis. O vos diſcole ⁊ vane lingue q̄ die noctuq̄ȝ
nil aliud cogitatis niſi q̄uō poſſitis dilacerare
pauperē ſacerdotē. Quis. n. q̄ſo veſtrū in ſua ne
ceſſitate ⁊ mortis t̄pe candelā b̄n̄dictā accenſāȝ
crucē ſ̄ctā: aquā b̄n̄dictā. eucbariſtiā. extremā
vnctionē ſpernit. Hec t̄n oīa ⁊ ſimilia nō niſi ꝑ
manus ſacerdotis fieri p̄nt. Deſpicitis eos: ſine
quib⁹ viuere nō poteſtis. Audi textū. vj. q. i. c.
ſacerdotes. Sacerdotes q̄ ꝓprio oꝛe ſupple lȝ n̄
ꝓpria ỽtute corp⁹ dn̄i ꝯficiūt ab oīb⁹ ſunt obe
diendi ⁊ timēdi: n̄ dilacerandi aut detrahēdi. q̄ꝛ
a quib⁹ ſe dn̄i ppl'us b̄n̄dici: ſaluari: ⁊ inſtrui cu-
pit: nullaten⁹ eos dȝ arguē: nec vulg⁹ in eoꝝ ac
cuſatōȝ ſuſcipi. Popul⁹. n. ab eis docend⁹ ē: nō
ipſi ab eo. q̄ꝛ nō ē diſcipul⁹ ſup maḡrm. Dei ḡ or
dinatōȝ accuſat: q̄ eos q̄ ab eo ꝯſtituūt̄ ſacerdo-
tes accuſare l' dānare cupit. h̄ ibi. Et in. c. oues.
dr̄ ſic. Oues paſtorē ſuū n̄ rep̄hendāt. plebs ep̄ȝ
n̄ accuſet: nec vulg⁹ eū arguat. q̄ꝛ n̄ eſt diſcipul⁹
ſup maḡrm. Ep̄i. n. a deo ſūt iudicādi: q̄ꝛ eos ſi-
bi oculos elegit. Nā a ſubditis aut ꝑue vite hoī
bus n̄ ſunt accuſandi: l' arguēdi: l' lacerādi. Ne-
mo bonū faciēs: alteri ỽbo aut fcō necē vult. i.
velle dȝ. Et paꝝ infra. Oīs ſuſpitio poti⁹ ē r̄pel
lenda: q̄ȝ approbāda l' recipienda. h̄ ibi. Qui
to ſūt honorandi rōe ſiḡificatōis. Nā ſi in vete-
ri teſtō ſacerdotes in tāta ſūma veneratōe erāt
pp figurā ſacrificioꝝ quā māib⁹ t̄ctabāt. Quid
obſtat q̄ ⁊ nūc n̄ ſūme venerent̄ pp ỽitatē ſacr̄i
quā tangūt ⁊ miſtrant? Propterea dn̄s Jeſus
cū decē curauit leproſos: dixit. Jte oſ̄dite vos
ſacerdotib⁹. Luc. xvij. Audi text. xciij. di. c. dn̄s
nr̄. Dn̄s nr̄ Jeſus xp̄s rex: iudex: ⁊ ds̄ nr̄: vſq̄ȝ ad
paſſionis diē ſeruauit honorē pontificib⁹ ⁊ ſacer
dotib⁹: q̄uīs illi nec timorē dei: nec agnitiōȝ xp̄i
ſeruaſſent. Nā cū leproſū mundaſſet: dixit illi. va
de ⁊ monſtra te ſacerdoti: ⁊ offer donū. Hūilita
tē nos hūilis docuit. Sacerdotē adhuc appel-
lat quē ſciebat eē ſacrilegū. Jtē ſubdit⁹ paſſioni
cū alaphā accepiſſet: ⁊ ei diceret̄ ſic r̄ndes pōti-
fici. Nihil ille ꝯtumelioſe locut⁹ ē in pſonā pōti
ficis: ſed ſic magis tut⁹ eſt. i. defēſauit inocētiāȝ
ſuā. Si male locut⁹ ſū exproba me de malo: ſi āt
bn̄: cur me cedis? Que oīa iō ab eo fcā ſūt hūilit̄
atq̄ȝ patient̄: vt nos hūilitatis atq̄ȝ patiētie hēa
mus ex^m. Decuit. n. ſacerdotes ỽos legittime ⁊
plene honorari: dū circa falſos ſacerdotes ip̄e ta
lis extitit. h̄ ibi. Sexto ſūt ſūme honorādi rōe
exēplificatōis. Sumāt obſecro miores exēpla
maioꝝ. ſicut poeta canit. A boue maiori diſcat
arare minor. Legit̄. n. de Alexādro macedone:

q̄ dū hieru̇ſalem ꝑgeret: ⁊ ſūmū ſacerdotē pontifi
calib⁹ indutū ornatuq̄ȝ vidiſſet: mox de equo d̄
ſcendens: illū protin⁹ adorauit. Qui cuȝ ſup h̄ a
ſuis militib⁹ argueret̄: dixit. Hūc mihi videnȝ
nocte hac ſūma pietas demōſtrauit. Uis tu aīa
mea plura ex^a. Audi tex. xcvj. di. c. duo ſūt. vbi
ſic dr̄. ⁊ ſūt ỽba Gelaſij pape Anaſtaſio īpatōi.
Duo ingt ſūt īpator Auguſte: quib⁹ p̄ncipal'r hic
mund⁹ regit̄. auctas ſac̄ pontificū: ⁊ regalis po
teſtas. Jn quib⁹ tanto graui⁹ ē pond⁹ ſacerdotū
q̄ȝto pro ipſis regib⁹ hoīuȝ in diuino ſūt reddituri
examine rōȝ. Nos itaq̄ȝ int̄ h̄ ex illoꝝ. ſ. ſacerdo
tū pendē iudicio. ſ. q̄ ad ſpūalia: n̄ illos ad tuam
poſſe redigi volūtatē. Talib⁹ igit̄ inſtitutis: tali
buſq̄ȝ fulti auctib⁹: plerīq̄ȝ pontificū: alij reges:
alij īpatores excōicauert̄. Nā ſi aliqd ſpāle d̄ ꝑ-
ſonis p̄ncipū exquirat̄. Ex^m btūs Jnnocēti⁹ pa-
pa Archadiū īpatorē: q̄ꝛ ꝯſenſit vt ſcūs Joānes
Criſoſtom⁹ a ſua ſede pelleret̄: excōicauit. Btūs
ēt Ambroſi⁹ lȝ ſcūs: nō t̄n vniuerſal' ep̄s eccl'ie.
ꝓ culpa q̄ alijs ſacerdotib⁹. i. ep̄is nō adeo ḡuis
videbat̄. Theodoſiū magnū īpatorē excōicans
ab eccl'ia excludit. q̄ ēt i ſuis ſcriptis oſ̄dit q̄ au
rū n̄ tā pcioſi⁹ ſit plūbo: q̄ȝ regia poteſtate ſit al-
tior ordo ſacerdotal'. h̄ mō circa p̄n^m ſui paſtora
lis ſcribēs. Honor frēs ⁊ ſublimitas ep̄al' nll'is
pōt cōpatōib⁹ adeq̄ri. Si regū fulgori cōpes:
⁊ p̄n^m diademati. i. regie p̄tāti: lōgo erit inferi⁹:
q̄ſi plūbi metallū ad auri fulgorē ꝯpet̄. Quippe
cū videas regū colla ⁊ p̄ncipū ſubmitti genib⁹
ſacerdotū: ⁊ oſculata eoꝝ dextra: orōnib⁹ eorū
credāt ſe excōicari. h̄ ibi. Sȝ q̄rit gl'. q̄uō potuit
Ambroſi⁹ īpatorem excōicare cū nō eēt papa.
Quidā dicūt q̄ auctitate ꝯcilij h̄ fecit. Nos ỽo
dicim⁹ q̄ q̄libet ep̄s pōt excōicare regē: l' īpato
rē: ſi eēt parochian⁹ e⁹ rōe domicilij: ul' rōe deli
cti. vj. q. i. c. placuit. h̄ gl'. Et ſup oīa aīa mea nō
ſilū textū eadē di. xcvj. c. Jn ſcripturis. vbi ſic
dr̄. Jn ſcripturis narrat̄ Cōſtantinū īpatorē di-
xiſſe. vere ſi ꝓprijs ocul' vidiſſeȝ ſacerdotē dei:
aut aliquē eoꝝ q̄ monaſtico hītu circūamicti ſūt
peccātē: clamidē meā expoliarē: ⁊ coopirē eum
ne ab aliq̄ videret̄. Ubi glo. dicit q̄ h̄ intelligit̄
de occult̄. ij. q. i. c. ſi peccauerit i te frat̄ tu⁹. De
māifeſtis āt tenet̄ accuſare. i. denūciare: ꝑmiſſa
t̄n āmōitōe. iij. q. vij. q̄ꝓpt̄. q̄r ⁊c̄. Septio ⁊
vltio ſūt honorādi rōe vigoratōis. Si vnq̄ȝ aīa
mea aliqd nōſti: h̄ ad p̄ns aīaduerte. Tāta ē. n.
p̄tās ſacerdotū ⁊ ỽtꝰ q̄ oēs īfernales d̄mōes ſu
perāt. ⁊ t̄n vn⁹ ex eoꝝ mīmis maiorē hȝ p̄tātē q̄ȝ
oēs hoīes mūdi. ⁊ vn⁹ mīm⁹ ſacerdos maiorē hȝ
ỽtutē oīb⁹ ill'. Si. n. un⁹ pccōr eēt a ſacēdote ab
ſolut⁹: tot⁹ īfern⁹ illi pccōri p̄adiſū clauſū tenē n̄
poſſȝ. Qd̄ innuit dn̄s Petro. cū dixit. Tibi dabo
claues r̄gni celoꝝ: ⁊ pōte īferi n̄ ꝑualebūt aduer
ſus eā. Jt maior ē vni⁹ mīmi ſacēdot̄ p̄tās q̄ȝ oī-
uȝ ſpūuȝ btōꝝ. ꝓbo. Nūq̄ȝ. n. aliq̄s btōꝝ ſpūum
xp̄m in terris deſcēdere facē poſſet. ⁊ q̄libet mi
nimus ſacerdos dū rite celebrat: xp̄m gl'oſuȝ d̄
celis ſuis tractādo māib⁹ deſcendē facit. Et po

n̄it in. iiij. ſnīaꝝ. di. xi. Et ſunt ỽba btī Greg. vbi
ſic dicit. Quis fideliū ignōare valet in ipſa imo
lationis hora celos apiri: ⁊ angelorū choros ad
eſſe: ſūma imiſq̄ȝ ſociari. h̄ ille. Jtē maior ē p̄tās
vnius mīmi ſacerdotis q̄ȝ ſit p̄tās ỽginis gl'oſe.
O ỽgo glorioſa egre aut moleſte nō ferat̄. dico
ego? R̄nde mater. dic iquit fili mi. Scio te oīa
bn̄ dictuꝝ. Maior certe q̄ſi incōꝑabilit' eſt p̄tās
vni⁹ mīmi ⁊ pauꝑculi ſacerdotis q̄ȝ p̄tās ỽginis
gl'oſe. O o o quid hoc ē? q̄d audio hodie? Nūq̄ȝ
huiuſcemodi ſmo predicatus eſt. Certe aīa mea
ſic eſt. nec mireris: ⁊ exēplo declarem⁹. Pono ꝑ
caſum. hic eſt vna ſera. vna clauis quinq̄ȝ illam
reuolutiōib⁹ apit. alia ỽo ſeptē: ⁊ nō pauciorib⁹
nōne q̄ſo p^a potētior eſt q̄ȝ ſcda. Sic ⁊ in ꝓpoſi-
to. añ īcarnatōeȝ filij dei celi porta clauſa erat.
Aſt cū plenitu⁹ tēpis veniſſet: vt dicit Apl's ad
Gal. iiij. vt de⁹ filiū ſuū mittē debēt in t̄ris. ⁊ an
gelus ad ỽginē mittet̄: q̄ de ea ỽbū īcarnandū
nūciaret. dic q̄ſo quō illa b̄n̄dicta āncilla celi por
tā apuit? Certe liḡua ſua. Quō q̄ſo? Septē ỽbis
q̄ſi reuolutiōib⁹ ſepteȝ. vȝ. Ecce ancilla dn̄i fiat
mihi ſm̄ ỽbū tuū. Sacerdos aūt etiā mīm⁹ dū
corp⁹ xp̄i ꝯficit. qnq̄ȝ t̄m reuolutōib⁹ celos apit:
⁊ ſuis in manib⁹ veꝝ deū deſcēdē facit. Et mira
biliori mō venit i manib⁹ ſacerdotis: q̄ȝ fecerit i
vteꝝ ỽginis. Uenit nāq̄ȝ in ỽgine paſſibil' ⁊ im
mortal'. i manib⁹ ſacerdotis īpaſſibil' ⁊ īmortal'.
Jn ỽgine ſemel t̄m: nec āpli⁹ venire pōt: in māi
bus ſacerdotis q̄ttidie ⁊ ſemꝑ dū celebrat. Jnō
exclamare libet cū deuoto illo Ber. O ꝑclara
⁊ venerāda p̄tās vr̄a o ſacerdotes. cui nihil i ce
lo l' in t̄ra ꝯpari pōt. vos poteſtis ꝯſecrare corp⁹
⁊ ſanguinē dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ſup p̄tāte ⁊ ꝑuilegio
oīs creature. Stupet cor: mirat̄ terra: ꝯtremiſcit
hō: ⁊ reueret̄ vt plūmuȝ āgelica celſitudo. h̄ ille.
O igit̄ maledicte lingue. vos nō dicā de pauꝑ-
cul' frib⁹ ⁊ clericis murmurare de viſis: imo vt
eos q̄ttidie deuoret̄: nephādiſſima ſōniat̄. Heu
heu. heu. aīabus vr̄is. Hinc. n. in ſcōꝝ legim⁹ ge
ſtis q̄ ſcī āgelo ⁊ ſacerdoti obuiātes: poti⁹ ſacer
doti q̄ȝ āgelo reuerētiā exhibuert̄. Audi pl'cher
rimū tex. xi. q. i. c. ſacerdotib⁹. vbi ſic dr̄. Sacer
dotib⁹ aūt n̄ ex t̄rena p̄tāte dn̄s nr̄. i. īpator citi⁹
īdignet̄: ſȝ excellēti ꝯſideratiōe pp eū e⁹ ſerui ſt. ſ.
dei. ita eis dn̄et̄. ſ. i t̄palib⁹: vt ⁊ d̄bitā reuerātiā
īpēdat. ſ. i ſpūalib⁹. Nā i diuinis eloq̄is ſacerdotes
aliq̄n dij: aliq̄n āgeli vocāt̄. Nā ⁊ ad Moyſen d̄
eo q̄ ad iuramētū deducēd⁹ eſt. ſ. Exo. ij. dr̄. Ap
plica illuȝ ad deos. vȝ. ad ſacerdotes. Et rurſus
ſcriptū eſt. ſ. Exo. ibidē. Dijs nō detrahet̄. i. ſacer
dotib⁹. Et ꝓph̄a. ſ. Malach. ij. ait. Labia ſacer
dotis cuſtodiūt ſciam ⁊ iuſtitiā: ⁊ legē req̄rūt ex
ore e⁹. q̄ꝛ āgelus dn̄i exercituū ē. Quid igr̄ miꝝ
ſi pietas nr̄a illos digner̄ honorare q̄b⁹ i ſuo elo
q̄o honorē tribuēs: vt eos āgelos aut deos etiā
appellat de⁹. Eccl'iaſtica q̄ȝ teſtat̄ hiſtoria. dicēs
q̄a cū pie memōie Cōſtātino p̄ncipi i ſcripto ob
late accuſatōes ꝯ ep̄os iuiſſet. libellos q̄dē accu
ſatōis accepit: ⁊ eoſdē q̄ accuſati fuerāt ep̄os cō

uocās. in eoꝝ ꝯſpcū libellos q̄s accepat icēdit:
dicēs. Jte ⁊ int̄ vos cās vr̄as diſpōite. q̄ꝛ dignū
nō eſt vt nos iudicem⁹ deos. i. ep̄os. Jn q̄ ſn̄ia ſi
bi magis ex hūilitate q̄ȝ ill' aliqd ꝑſtitit ex reue-
rētia īpēſa añ eū. Jſtud ē aliud exēplū q̄ppe pa
gani i re publica p̄ncipes fuert̄. q̄ veꝝ deū neſci
entes: d̄os ligneos ⁊ lapideos colebāt: ⁊ t̄n eoꝝ
ſacerdotib⁹ honorē maximū tribuebāt. Quid ḡ
miꝝ ſi xp̄ian⁹ īpator ỽi dei ſacerdotes honōet?
dū pagāi ut p̄dixim⁹ p̄ncipes honorē īpēderent
eoꝝ ſacerdotibuſq̄ dijs ligneis ⁊ lapideis ſuie
bāt. Hoc ḡ nō t̄m ſpāl'r. ſ. ꝑ hōis: q̄ȝtū gn̄al'r ꝓ oī
bus aſſerim⁹ ſacerdotib⁹. q̄m adhuc neſcim⁹ q̄s
in t̄ribili dei iudicio q̄lis ſit futur⁹. Eteni Paul⁹
egregi⁹ p̄dicator dic̄. ſ. i. ad Cor. iiij. Nolite ante
t̄ps iudicare: q̄aduſq̄ȝ vēiat dn̄s: ⁊ reliq̄. ſ. q̄ h̄ n̄t.
xxx. q. vi. c. Jncerta. Nā ſt m'lta q̄ d̄ iudicio illi⁹
hoīs iḡrāt. q̄ꝛ fortaſſe q̄ vos laudat̄: ille rep̄hen
dit: ⁊ q̄ vos rep̄hēdit̄: ille laudabit. Hec oīa ibi
ad l'ram. O p̄r Ambroſi: iā nos hīs tuis ỽbis ob
tūderis. Si nos ita aſcēdē pulpitū poſſeȝ⁹ d̄ vo
bis mirāda dicēm⁹. Patiaris paulīſp audire p̄r
Cōtētor. Quid dicit̄. An ne vides p̄r Amb. ſa-
cerdotes: religioſos: clericos: ⁊ hmōi xp̄iane re-
ligiōi aduerſari: ⁊ pei⁹ aliq̄ xp̄o inferūt q̄ȝ iudei.
Quia illi ſemel xp̄m crucifixert̄: iſti q̄ttidie duȝ
i pctō mortali celebrāt. Jlli xp̄m. xxx. argēteis
emerūt: iſti duob⁹ denarijs eū vēdūt. ⁊ ſepe n̄ ce
lebrarēt: niſi p̄ciū ſāguis expectarēt. Jlli ad pe-
des crucis reuertētes ꝑcutiebāt pectora ſua: iſti
nūq̄ȝ oſ̄dūt peniten̄: ⁊ vix ſemel i āno ꝯfitēt̄. Jlli
xp̄m paſſū de cruce d̄poſitū i mōumto nouo po
ſuert̄: iſti xp̄m gl'oſuȝ ꝓijciūt i latrias ſuoꝝ pctō
rū. O ꝯfuſio babylōis. o abhoīatio i tēplo d̄i. ui
dent̄ xp̄s ⁊ ſt diabol⁹. vident̄ de⁹: ⁊ ſt iudas. vnr
xp̄iani: ⁊ ſt iudei. Heu dico cū venēabili Hugo
ne d̄ foleto. li. de. xij. abuſiōib⁹ clauſtri. circa fi.
ꝑmi li. Corā dn̄o ꝯſiſto ad altare: extēſis māib⁹
q̄ cruci affix⁹: crucē ſi'ans. c⁹ crucē? forſitā lat^o
nis. Sȝ utinā illi⁹ cui dictū ē. Hodie mecū eris i
p̄adiſo. ſȝ mali latrōis crux: crux ē diaboli. h̄ ille.
Audi Ber. li. iiij. d̄ ꝯſideratiōe ad Eugeniū i fi.
Mirō ingt c⁹ ordinis ſint nr̄i clerici. Nā in ꝯgre
gatōe t̄paliū ſe hn̄t ut laici. i appatu nobiliū vt
milites: i acq̄ſitōe r̄dditū vt clerici. ſȝ n̄ vt laici
laborāt: nec vt milites pugnāt: nec euāgeliȝāt ut
clerici. Et cū vtri⁹q̄ȝ ordīs eē cupiūt: vtrūq̄ȝ ꝯfū
dūt. h̄ ille. Cōcedo cariſſimi q̄d̄ fert̄: ſȝ rōib⁹ aſſi
gnat̄ illos honorate. q̄m xp̄ȝ i eoꝝ pſōa honōat̄
vt dictū ē i p̄n^o. c. ſacerdotib⁹ āt. xi. q. i. honorāe
n: oȝ ſuū pp dn̄ȝ. dr̄ i p̄n^o illi⁹. c. Ecce dn̄s hodier
na i lectōe docȝ. Quecūȝ ỽo dixerit vob̄ facite
⁊ ſuate: opa āt eoꝝ nolite facē. ⁊ h̄ ſuf. ꝓ p̄n̄. ꝯ^o e.

De ſacerdotib⁹ ſecularibus errantibus ꝯpati
debent ſuā infirmitatē cognoſcentes ꝯcl'o ꝫ^a.

Ccipe t̄tiā ⁊ vltimā h⁹ ſmōis ꝯcl'ōȝ. vȝ.
a Bn̄igne ſe hēant ſacerdotes oēs ſi q̄s d̄
4 liquerit ex ſecularibus: vt poſſint faci-
lius eis aſſignatam ꝑficere penitenitentiā. Nā
dilectiſſimi cū oēs in hac vita pccis ſubdamur:

ꝑ ſacerdotes: ꝛ clerici: religioſiq̃ nōnulli grauiť delinq̃nt: vt ex p̄cedenti patuit ↄclōne: neceſſe eſt ↄcedē: vt cū quidā laicoꝝ ad eoꝝ man⁹ ꝓ abſolutōe ſuoꝝ pccōꝝ acceſſerint: erga illos miſicordiť ſe bēant: ꝛ q̃ntū p̄it in ſeipſis hūanā fragilitatē cernāt. Null⁹.n. q̃ntūcūq̃ bon⁹ de ſua ſtabilitate ↄfidat. qm̄ qui ſe putat ſtare videat ne cadat. Audi nōbile ꝓpoſitū. vj.q.i.c. imitať. circa mediū capľi. Nā etſi Petr⁹ lapſus eſt inq̃t textus q̄ dixit. Etſi oēs ſcandaliçati fuerint: ſed ñ ego. Quis ali⁹ iure de ſe p̄ſumat: q̄ſi dicat: nullus. Deniq̃ ꝛ Dauid q̄ dixerat. Ego dixi ī abūdantia mea: nō mouebor ī eternū. Eā ſibi iactātiā offuiſſe ↄfiteť: dicens. Auertiſti faciē tuā a me: ꝛ fact⁹ ſū ↄturbat⁹. hec ibi. Quare o ↄfeſſores miam in pccōres ſclāres diſpenſate cū moderata iuſtitia. Indecens.n. ē p̄rem piū filiū hr̄e crudelē. Pi⁹ eſt.n. d̄s tibi alijs eſto clemēs. Iñ Aplūs ait. Fr̄es ſi quis p̄occupat⁹ fuerit in aliq̃ delicto: vos q̄ ſpūales eſtis hmōi inſtruite ī ſpū lenitatis: ↄſiderans teipſū ne ꝛ tu tēteriſ ꝛc. Sz hic unū dubiū tm̄ ingram⁹. vz. An ↄfeſſoribuſ ꝛ īponentib⁹ pnīas graues: ſit ꝑ oīa obediendū. Dico q̄ aut īponit pnīaz a iure taxatā: aut arbitrariā. Si a iure taxatā: debes etſi grauis ſit illā pficē. Multi.n. ſunt pnīe a iure taxate ſm̄ q̄litatē crimis ꝛ pſone. Epō.n. fornicario. ſ. cū illa ſpūali pena. xv. ānoꝝ īponiť: pſbyto vo. xij. ānorū. xxx.q.i.c. Si qs. ꝛ.c. nō dz. vbi dicit textus. Si qs ſacerdos cū filia ſpūali fornicat⁹ fuerit: ciat ſe graue adulteriū cōmiſiſſe. ſ. ſi femina cōiugata eſt. Iō femina ſi laica ē: oīa derelinq̃t: ꝛ res ſuas paupibus tradat: ꝛ ↄuerſa ī mōaſterio d̄o vſq̃ ad mortē ſuiat. glo. dicit. nō tñ erit monaca: q̄ h̄ eſt volūtatis: ſed tenebiť ibi rōe delicti. xx.q.i. ſic. Et ſequiť text⁹. Sacerdoſ āt q̄ malū ex^m dedit hoībus ab oī officio deponať: ꝛ pegrinando. xij. ānis peniteat. poſtea vo ad monaſteriū vadat: ibiq̃ cūctis dieb⁹ vite ſue d̄o ſuiat. Et.c. nō dz. dr̄ ſic. Nō dz epē aut pſbyter cōmiſceri mulierib⁹ q̄ ei ſua fuerūt ↄfeſſa pccā. Si forte h̄ qd̄ abſit ↄtingeret: ſic peniteat qūo d̄ filia ſpūali epē. xv. ānis. pſbyter. xij. ꝛ deponatur tñ ſi in ſnīaz ppľi deuenerit. glo. q̄ nō eſt d̄ponēdus: niſi ꝓ publico crīe. Et dicit gl. q̄ magl peccat ſacerdos cognoſcēdo filiā ſpūalē q̄ꝫ vxorez alteri⁹. q̄ ꝓ vxore īpōiť pnīa. x. ānoꝝ tm̄. lxxxij. di.c. pſbyter. Eſt āt filia ſpūalis p̄ q̄ baptiçatur xxx.q.i.c. filia. vo q̄ in ↄfeſſione audiť ꝛ abſoluiť xxx.q.i.c. ſi quis ſacerdos. ꝛ.c. oēs ꝛc. Alias aūt pnīas a iure taxatas q̄re in nr̄o dn̄icali ſmone. viij. arti. iij. ꝑ totū. q̄s ēt magr̄ Marc⁹ de ripa ī ſuo q̄dragēſimali in hac feria in ſuis dubijs breuiter ponit. vide ibi ſi placet. Si āt h⁹mōi pnīa arbitraria fuerit: vt ſūt cōiter oēs. q̄ cōiter oēſ arbitrio relinquūť ſacerdotis. tūc dico q̄ ↄfeſſō diligenť caueat: ne indiſcretā pnīaz aſſignet cōfitenti: cū illa magis obſit q̄ꝫ ꝓficiat. xxvj.q.vij c. alligāt. vbi circa mediū capľi ſic dr̄. Sic.n. faſcē ſup hūeros adoleſcētis quē nō pōt baiulare poſueris: neceſſe ē vt aut faſcē reijciat: aut ſub pondē ↄfringať. Sic ꝛ hō cui graue pōdus pnīe īponis: aut pnīam reijciat: aut ſuſcipiēs dū ſufferre ñ pōt: ſcandaliçat⁹ āpli⁹ peccat. Deīn etſi erram⁹ modicā penā īponētes: nōne melius ē pp miam rōnē dare q̄ꝫ pp crudelitatē. Ubi.n. pr̄ ſilijs larg⁹ ē: diſpenſator ñ dz eē tenax. Si d̄s benign⁹ ad qd ſacerdos e⁹ auſter⁹ vult apparere. h̄ ibi. Et ſūt vba bt̄i Ioānis Criſoſtomi. glo. hic ſic dicit. Hic argumtū eſt q̄ iudex poti⁹ ſuabit miam q̄ꝫ rigorē. di. l. pōderet. in fine. ꝛ. lxxxvj.c. nō ſatis. xj.q.iij. nēo pītoꝝ. ꝛ ex̄ de ſortillegijſ.c. ij. Qñq̃ āt poti⁹ ſuať rigor q̄ꝫ mia. Et h̄ ibi ē vbi ſpes correctionis ñ eſt. xxiij.q.iij. eſt ēt alia cā vbi dr̄. Eſt āt alia cā q̄ correctio vboꝝ ľ vberū videť. i. apparet eē inutilis ľ ſupflua. Predeſtinati.n. ad vitā ſine correctōe vboꝝ mutāť. i. d̄ malo in bonū ↄuertunť. ſic Petr⁹ quē dn̄s reſpiciēſ nemine corripiēte cōmouit ad lachrymas. ſ. Mat. xxvj. Preſciti ad mortē inť flagella deteriores ſiūt. Sic Pharao. ſ. Exo. vij. cū ſeq̄ntib⁹ capľis. Bonis ḡ ſupflua: dānatis h̄ eē inutilia īueniūť. h̄ ibi. Sed de h̄ dicem⁹ ſmōe. xxj. Q̄ri igiť ↄcludam⁹ q̄ q̄cūq̃ tales pnīas īportabiles acceptauerit: ad eūdē ľ ſupiorē ↄfeſſorē ꝓ mutatōe aut mitigatōe feſtinet. Oīa ḡ q̄cūq̃ dixerint vobis portabilia. iuſta: ꝛ honeſta: facite ꝛ ſuate: opa āt eoꝝ nolite facē. ſ. q̄ mala ſunt. Sed eos dei ꝛ xp̄i amore honoremus hic in preſenti per gratiam: ꝛ in futuro per gloriam. Amen.

¶ Feria q̄rta ſe dn̄ice d̄ uolūtate ſmo. xv.

Poteſtis bibere calicē quē ego bibitur⁹ ſū.

Mat. xx. Qm̄ dilectiſſimi volūtate ꝓpria vnuſq̄ſq̃ miſer efficiť: vt ait aureli⁹ Aug. li. de trini. Et ea vnuſq̄ſq̃ bon⁹ ē: vt idē ait d̄ va religiōe. Bona inq̃t volūtaſ ē q̄ recte honeſteq̃ appetim⁹ uiuē: ꝛ ad ſūmā pnīaz pueīre. Que niſi recta ſit: nihil qd̄ appetim⁹ aut poſtulam⁹: obtinem⁹. Hinc hodierno ī euāgelio paupcula mr̄ filioꝝ çebedi deſcribiť. q̄ xp̄m audiēs ſe p⁹ paſſiōz ſuā reſurrectuꝝ ſimplici q̄dā mr̄no affectu ad xp̄m acceſſit dicēs. Dic vt hi duo filij mei vn⁹ ſedeat ad dexterā tuā: ꝛ ali⁹ ad ſiniſtrā tuā in reḡ tuo. Sz q̄ īpmediate petitiōe xp̄s ait. Neſcitꝭ qd petatis. poteſtꝭ bibē calicē quē ego bibitur⁹ ſū. i. paſſiōz vt intuē vellet q̄ ñ dať glīa ꝓ volūtate bōa tm̄ ſz ꝓ volūtate ꝛ ope. Igiť ut ꝛ nos r̄cte appetē ꝛ uelle diſcaz⁹: hodie d̄ hūana volūtate r̄ctabim⁹ vbi tr̄s ↄſideratōes faciaz⁹. vz. Hūane voluntatꝭ ſūmā dignitatē. Hūane volūtatꝭ nobilez q̄litatē. Hūane volūtatꝭ opoꝛtunā ↄfōmitatē.

De dignitate uolūtatis hūane ↄſideratio p̄⁴.

Nolūtatꝭ hūane p̄mo ſūmā dignitatē uideaz⁹. vbi mor ſolito tr̄s ↄclōnes ſubiūgaz⁹. vz. P⁴ ↄ⁰ ē. Licz plureſ ſint aīe vtutes: nll'a tñ ipa uolūtate digniō ē: aut nobiliō r̄piť. 2⁴ ↄ⁰ ē. Tāta ē hūane uolūtatꝭ nobil' ꝛ ſingularis r̄ctitudo: vt nā ſua ſp in bonū tendat ꝛ illud ſemp querat. Tertia ↄcluſio eſt iſta. Tāta eſt hūane volūtatis p̄cipua egregiaq̃ dignitas: vt nulla alia aīe virtus ſit dn̄a ſui actus.

Q̄ voluntas omnium virium anime nobiliſſima virtus ꝛ potentia eſt concluſio prima.

Accipe primā ↄclōnez. vz. Licet plures ſint aīe vtutes: nulla tñ ipſa voluntate dignior aut nobilior reperiť. Circa iſtaz ↄclōnem tres ingramus vitates: q̄bus dcā ↄclō pateſiet. Pr̄ia vitas eſt. Uñ oriať bonitas voluntatis. Scd̄a vitas eſt. Que ſit prior virtus aīe: an intellect⁹: an volūtas. Tertia vitas eſt Que ſit nobilior ꝛ dignior potentia in toto reḡ aīe. Q̄ūtū ad primā dico ad pn̄s q̄ bōitas voluntatis a tribus oriū hz. vz. ex obiecto: ex rōne ꝛ ex lege etn̄a. Primo inq̃ bonitas volūtatis oriť ex obō. Ubi nō ſm̄ phm̄. vij. ethicorū. q̄ ſic iuſtitia eſt ſm̄ quā aliq̄ iuſta volūt: ſic ꝛ virtus q̄ aliq̄ bōa uolūt. ḡ ſi volūtas uult bōa ipa d̄ neceſſitate erit bōa. Bonū aūt duplex ē. ſ. bonū veꝝ ꝛ bonū apparēſ. In quocūq̃ eoꝝ volūtas ferať ipſa bona erit: ſed differēter. qm̄ ſicut bonū ī qd̄ ferť erit: ita ꝛ ipa bōa eſt. Propťea nō q̄ ad hoc vt volūtas bona ſit ex obiecto: oz vt in bonum ferať ſm̄ rōnem: ꝛ in appetēdo debitas circūſtātias ſuet. Si qs.n. uult bonū qd̄ non dz: aut mala intentōe vel fine: illa malā reddūt volūtatez lz ipſa ferať in bonū. In bonū.n. ferť: ſed ñ bene q̄re apparet quō bonitas volūtatis ſit ex obō.

Scd̄o bonitas volūtatis eſt ex rōne. Bonū n. intellectū eſt obiectū voluntatis ſibi ꝓportionatū. Uñ hanc accipe regulā ḡnalē q̄ voluntaſ ꝓportionabiľr ſe hn̄s ad intellectū veꝝ ē bona ꝛ ꝓportionabiľr ſe hn̄s ad ītellectū falſū ē mala Uñ illud qd̄ in intellectu eſt veꝝ: in voluntate eſt bonū. ꝛ qd̄ in intellectu eſt falſū: in volūtate eſt malū. ꝛ qd̄ in ītellectu eſt affirmatio ľ nega⁹: in volūtate eſt fuga vel pſecutio. Hec oīa ī ſnīa ponit btūs Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. xx. Et phs. vi. lib⁹ ethicoꝝ. Scd̄o accipe aliā regulā. vz. q̄ obm̄ ſenſibile ſiue imaginatū nō eſt ꝓportionatū uolūtati. qm̄ oē ſenſibile ē pticulare. ꝛ ꝑ ↄn̄s determinatū. Uoluntas autē indeterminata eſt: ꝛ potēs in oppoſita: vt inferi⁹ declarabiť. Sed tale obiectū ſenſibile ē obm̄ appetit⁹ ſenſitiui: q̄ hec ſingularia cogſcit: vt pz ꝑ phm̄. iij. de aīa. Et h̄ regula multū facit ꝓ eis q̄ dixi d̄ ↄformitate obiecti. Tertio bōitas volūtatis oriť ex lege etna. Bōitas.n. etn̄a a nulla alia bōitate depēdet. ſz oēs alie ab ipſa. Iō q̄cq̄d bōitatis eſt ī volūtate: a bōitate dina eſt. ps. Signū eſt ſup nos lumē vult⁹ tui dn̄e. Signuit.n. de⁹ in aīa nr̄a rōem: vt illa bonū ľ malū diſcernē poſſum⁹. Signuit uolūtatē: vt bonū ľ malū eligē poſſem⁹. ḡ ſeq̄ť q̄ bōitas rōnis: ꝛ bōitas volūtatiſ eſt ex bōitate dina p̄ncipaľr ītellige. Oīs.n. cā p̄⁴ plus influit ī effectū q̄ꝫ ſa. ex p̄⁴ ꝓpōne de cauſis. Et ob h̄ oz vt qñ rō deficit nālis ſiue hūana: ad rōnem eternā recurrať. q̄ lz ſit nobis ignota ſz q̄ eſt in mente dina: īnoteſcit tñ nobis ꝑ nālem rōnem: que ab ipſa vt ꝓpria imago deriuať. vel ꝑ aliquā reuelationē ſupadditaz: vt aliud ſilē. Et ſic pz p̄⁴ vi.

Q̄ūtū ad ſam vitatē dico q̄ vtutes aīe q̄ꝫtū ad eſſentiā aīe ſunt eq̄les. qm̄ eq̄ľr ſundāť in aia q̄ꝫtū vo ad ↄpatōem inť ſe: ſic rō eſt prior voluntate aſpectu recto. Mouet.n. rō volūtatē. quo ſit vt appetē nō poſſit incognitū. vt ait Auguſtinus. Inuiſa diligē poſſum⁹: incognita nequaq̄ꝫ Mouēs aūt eſt prius moto. Qualľr autē rō voluntatē moueat: oſ̄dit btūs Tho. pte. i. q. lxxx. ar. iiij. dicēs. Aliq̄d ab alio moueri dupľr diciť. aut ꝑ modū finiſ. aut ꝑ modū agēti. Si ꝑ modū finis tūc intellect⁹ mouet voluntatē. q̄ bonuz ītellectū eſt obiectū volūtatis: ꝛ ipſaz mouet vt finis. Si ꝑ modū agētis ſicut alterās mouet alteratū. ꝛ impellēs ipulſuz. ꝛ hoc mō volūtas intellectū mouet: ſilr̄ ꝛ oēs alias aīe vires: vt dicit btūs Anſelm⁹ li. de ſilitudine. Et rō q̄re ſic voluntas oēs aīe vires mouet eſt. qm̄ in oibus potētiis ordinatis actiuis: potētia illa q̄ finē vľem reſpicit oēs alias potētias mouet q̄ reſpiciūt finē pticularē. ꝛ hoc tā in nālibus q̄ꝫ in politicꝭ pz Celū.n. qd̄ agit ad ↄſeruatiōem ḡnabiliū ꝛ corruptibiliuz: oīa corpa inferiora mouet. quoꝝ vnū quodq̃ agit ad ↄſeruatōem ꝓprie ſpeciei ľ idiuidui. Silr̄ in politicis. Rex.n. q̄ bonū cōe totius regni intēdit: ſingules p̄poſitos ciuitatis ꝑ īpiū mouet q̄ ſingulis illis ciuitatib⁹ regni curā īpendunt. Mō ad ꝓpoſitū obiectū voluntatiſ cū ſit bonū: vt declarabiť ↄclōne ſeq̄nti. ꝛ tale bonuz nō ſit aliqd̄ pticulare bonū: ſed vľe in rōne finis ꝛ q̄libet alia potētia ↄpeť ad aliqd̄ bonū pticlare ſibi ↄueniēs. ſicut viſus ad pfectiōem colōis intellectus ad cognitōem rei. Iō volūtas ꝑ modū agentis oēs aīe potētiaſ mouet ad ſuos act⁹ p̄ter vires vegetatiue ptis. q̄ nr̄o impio nō ſubdunť ex ordinatōe diuina: q̄ ſic ſtatuit vt vita ꝛ mors ſit in manu ei⁹ ꝛ non nr̄a. Hec ille doctor vbi ſ. Et hec q̄ꝫtum ad ſam vitatē. Q̄ūtū ad 3^am dico q̄ ñ pua eſt apud ītelligētes difficltas q̄ iſtaꝝ duaꝝ potētiaꝝ aīe ſit nobilior. ſ. an intellect⁹ volūtate. an volūtaſ ipſo ītellectu. Quidā n. volūt q̄ intellect⁹ altior potētia ſit in toto aīe reḡ: ꝛ arduis mouēť rōnibuſ. Aiūt.n. ſic. Illa potētia altior ꝛ nobilior ē: cui⁹ obm̄ eſt abſtracti⁹: iſta ꝓpō notiſſima ē. ſz obm̄ ītellect⁹ ē abſtracti⁹ obō uolūtatis. ꝓbo. Obm̄ intellect⁹ ſm̄ cōem modū loquēdi eſt veꝝ: obm̄ volūtatis eſt bonū ſed bonū in oībus reb⁹ reperiť. veꝝ aūt ſoluz in aīa. ḡ obm intellect⁹ eſt abſtracti⁹. Iō. vj. methaphiſice phus ait. Bonū ꝛ malū ſunt ī reb⁹. veꝝ ꝛ falſuz ſunt in aīa. Itē mouēs eſt nobili⁹ moto: ꝛ agēs p̄ſtanti⁹ paſſo. iij. de aīa. ſed ītellect⁹ mouet volūtatē. q̄ nō pōt ferri ī bonū niſi cognitū ꝑ intellectū: vt dictū eſt. ḡ ītellect⁹ erit nobilior ꝛ altior aīe vtus ꝛ potētia. Alias rōnes reliquamus. Quidā vo alteri⁹ ſunt opiniōis: ꝛ dicunt q̄ volūtas nobilior eſt potētia. Qm̄ illa potētia nobilior ē q̄ nobiliori īformať hītu. volūtaſ nobiliori informať hītu q̄ꝫ ītellect⁹. ḡ nobilior ē. Nā

voluntaſ charitate:intellectꝰ fide informat. mō
charitas nobilior eſt fide. qꝛ ipſa eſt forma oīuꝫ
ꝟtutū.i.Cor.xiij. Si liguis hoīuꝫ loqr:ꝛ āglorꝫ
ꝛc̄.ḡ ipſa eſt nobilior intellectu. Nolo aīa mea
vt hanc mām diſputemꝰ.has tibi rōnes adduxi
vt altitudinē huiꝰ mãe ꝯſideres. Et vt vera fa
tear phiſice ſi quis has duas potentias ꝯſideꝛꝫ
intellectꝰ erit pſtantior ꝛ nobilior volūtate. Et
phs.x.ethicoꝝ intellectū ponit altiſſimā poten-
tiā:vt pꝫ intuenti. Theologice ꝟo loqndo vbi
merita ꝛ demerita ꝯſideranꝭ: certe volūtas no
bilior ꝛ altior erit. qm̄ ſm̄ voluntatē iputaꝭ pec
catū.ꝛ per ꝯñs meritū ꝉ demeritū: vt in vltima
huiꝰ ſmonis ꝯclōne oñdeꝭ. ꝛ p ꝯñs ipſa erit di-
gnior. Vñ ad eiꝰ iperiū intellectꝰ ꝛ oēs aīe vires
ꝛ ipſa ēt aīa tota ſaluanꝭ ꝛ dānanꝭ. Nō.n.dānaꝭ
quis ob h̄ qꝛ malū intelligit:aut ſaluaꝭ: qꝛ bonū
diſcernit.ſed eo dānaꝭ:qꝛ voluit malū: ꝛ ſaluaꝭ:
qꝛ voluit bonū. Audi aureliū Augu. de ci.dei.
Cū inquit voluntas relicto ſupiore ad inferiora
ꝯuertit:efficiꝭ mala.nō qꝛ malū eſt quo ſe ꝯuer-
tit:ſed qꝛ pūerſa ē ipſa ꝯuerſio. Nō tn̄ ꝙ nunq̄
vellet id qđ ſue dānationis ē: niſi id priꝰ intelli-
geret.ſimilr̄ nec qđ ſue ſaluatōis ē. ꝛ p ꝯñs dā-
natio ꝛ ſaluatō ptinēt ēt ad itellectū ſic̄ ꝛ ad uo
luntatē. Sed h̄ dñia ē.qꝛ incohatiue ptinet ad ī
tellectū:cōpletiue ꝟo ad voluntatē. Et ex h̄ ap
paret quō phi intelligant dicentes felicitatē in
ſpeclatōe ꝯſiſtē: vt pꝫ.iiij.ethicoꝝ. Et illđ Pau
li. Viſio eſt tota merces:ut ēt deducit Augu.in
eo de trinitate.ꝛ Jo.xvij. Hec eſt vita eťna vt
cognoſcant ꝛc̄.qm̄ initiatiue in intellectu:ꝯple-
tiue ꝟo in voluntate felicitas ꝯſiſtit. Et eſt vna
rñſio Scotelli. Sanctꝰ ꝟo Tho.pma parte ſū-
me dicit ꝙ abſolute intellectꝰ pfectior ē ꝛ altiđ
potentia volūtate. ſꝫ volūtas ſm̄ qd:eo ꝙ obie
ctū volūtatis in altiori re repiꝭ. Et ponit exm̄ đ
auditu ꝛ viſu. Nā poſſumꝰ dicē auditā nobilio
rē eē viſu ſm̄ qd:inquātū.ſ.res aliq̄ cꝰ eſt ſonus
nobiliđ ē aliq̄ re cꝰ ē color:q̄uis color ſit ſimplr̄
nobilior ſono. Similr̄ ad propoſitū. actio itelle
ctus ꝯſiſtit in h̄ ꝙ rō rei intellecte ē i intelligēte
actio volūtatis pficiꭍ in h̄ ꝙ volūtas iclinaꝭ ad
ipſā rē put in ſe ē. Jn̄ phs. vj.metha.dicit ꝙ bo
nū ꝛ malū q̄ ſūt obiecta volūtatis ſūt ī rebꝰ. ve
rū ꝛ falſū q̄ ſūt obiecta intellectꝰ ſūt ī aīa. Cuꝫ ḡ
obiectū volūtatis pfectiſſime ſit ī deo: ꝛ volun
tas illo fruaꭍ.iđ ſm̄ h̄ volūtas erit nobilior. ſed
ego nolo vt dixi diſputare. ſufficit tibi aīa cara
ꝙ bona volūtas paradiſū:mala volūtas infer-
nū adipiſci facit. Et hec ſufficiāt p pma ꝯclōe.

Qꝛ voluntas quicqd appetit ē rōe boni ꝛ ꝙ
multa ipſā ſtimulāt vt ſemp bonū velit ꝯꝰ ſa.

a Ccipe ſaꝫ ꝯclōnē.vꝫ. Tāta ē hūane uo
lūtatis nobilr̄ ꝛ ſingularis rectitudo:vt
nā ſua ſemp in bonū tēdat: ꝛ illđ ſemp
q̄rat. Pro cꝰ declaratōe tres ingramꝰ ꝟi. pa
ꝟi.ē iſta. Qui ſūt pncipales actꝰ ipſius volūta-
tis. 2a ꝟi.ē. Si volūtas appetit ſemp bonū. 3a
ꝟi.ē. Que ſūt illa q̄ volūtatē adiuuant vt velit
bonū. Qꝫtū ad primā dico ꝙ pncipales actꝰ
volūtatis ſūt uelle ꝉ nolle:frui ꝉ vti:ꝛ intendē ſi
ue eligē ꝉ recuſare. Et rō ē.qm̄ cū actꝰ volūtatꝭ
ſit reſpectu finis vt cōiter ꝯcedimꝰ: volūtas re-
ſpectu finis potiꭍ ſe hr̄e triplr̄. Qm̄ aut eſt reſpe
ctu finis abſolute.ꝛ ſic actꝰ eꝰ erit velle ſiue vo
litio. Aut volūtas ē reſpectu finis nō abſolute:
ſꝫ vt in fine q̄eſcit.ꝛ tūc ē ſecūdus actꝰ q dr̄ frui
tio. Aut ē reſpectu finis:ſm̄ ꝙ ē ťminus alicuiꝰ
qđ in ipſū ordinaꭍ.ꝛ tūc talꝭ actꝰ dr̄ intentio ſiue
electio. Nō.n.dicimur itendē ſanitatē: qꝛ volu
mꝰ eā:ſed qꝛ volumꝰ p aliqd aliud ad eā puenirꭍ
vt p medicinā. Hec de ſniā ſci Tho. pma ſe. q.
xij.arti.p. De ſingulꝭ āt iſtis longū eēt enarrare.
qr̄ iſta ſufficiāt p pma ꝟitate. Qꝫtū ad ſaꝫ ꝟi
tatē ꝙ ſemp volūtas ferꭍ in bonū ꝛ nūq̄ ī ma-
lū:imo malū refugit. Et dic̄ btūs Dionyſiꝰ.iiij.
de diuis noībus ꝙ malū pter volūtatē ē. Vnđ
ſic ait. Nullꝰ aſpiciēs ad malū facit qđ facit. qa
malū ſm̄ ꝙ tale:ē pter volūtatē. Nec tn̄ oē bo
nū voluntatē mouet: ſed bonū poſſibile ꝛ opa-
bile: vt dicit phs.iij. de aīa. Nā lꝫ deitas ſit qđ-
dā bonū:nō tn̄ mouet volūtatē.qꝛ ipoſſibile eſt
illā adipiſci.ſed bonū poſſibile tm̄ ipſaꝫ mouet.
qr̄ ꝛc̄. Qđ āt ſit illud bonū dicūt oēs ꝙ ē bonū
verū:ꝉ apparens bonū. Hoc.n.oñdit Diony. ut
ſ. Et Egidiꝰ hn̄ circa h̄ pcedit in p ſniaꝝ. di. xl
vij. Et Arꝫ.iij.de aīa id ēt ponit. Vñ ſic ait. Qđ
eſt motiuū appetitꝰ nō refert vtꝝ ſit bonū ꝉ ap
parens bonū. Qđ declarans btūs Tho. ſa ſe.
q. viij.ar.i.ſic ingt. Volūtas cū ſit quidā rōnalis
appetitꝰ:nō poterit appetē niſi ꝯueniens. bonū
āt eſt ꝯueniens oī rei.i.ethi. Oīa bonū appetūt
ḡ ipſa erit circa bonū:nec aliud appetē poterit.
Vñ duo ſunt gn̄a appetitus. vnꝰ nālis. ꝛ aliꝰ rō
nalis. Appetitus nālis tm̄ ꝯſequiꭍ formā in nā e
xiſtentē. Appetitꝰ āt rōnalis qui eſt ipſa volūtaſ
ꝯſequiꭍ formā apphenſā.ſm̄.n.ꝙ voluntas p in
tellectū apphendit:ita appetit. Et qꝛ aliqn̄ app-
hendit apparens bonū:ꝛ nō bonū in re:iđ bonū
qđ appetit aliqn̄ eſt bonū apparenſ:aliqn̄ bonm̄
veꝝ. Jn̄ phs ſo phiſi.dicit ꝙ finis eſt bonū ꝉ ap
parens bonū. Quantū ḡ ad nām abſolutā volū
tatis ſic ſemp ipſa bonū appetit abſolute:ſiū ſit
bonū:ſiue apparenſ bonū. Malū āt ſemp fugit
Vñ dicit phs. v.ethi. Carere malo hꝫ rōnē boni
iđ illud fugit. Quare igiꭍ ꝯcludiꭍ ꝙ quicqd ap-
petit voluntas hꝫ rōnē boni. Sed ꝟgo dei: vñ
ḡ eſt ꝙ peccat:ˀ cū pccm̄ tā graue ſit malū: ꝛ nl-
lo mō hēat rōnē boni:imo dr̄ nihil. qꝛ nihil aīaꝫ
reddit. Certe aīa cara vt dixi: volūtas nō appe
tit niſi cognituꝫ. ꝛ qꝛ intellectus pccm̄ oñdit vt
apparens deceptꝰ a ſenſualitate: ſicut mercato
res decipiunꭍ ſupficie reꝝ: ꝛ illud voluntati oñ
dit.ideo voluntas illud voluit vt bonū: non vt
malum. Nec tn̄ ſequiꭍ ꝙ ei imputari nō debet
ex quo decepta eſt.qm̄ cū ipſa in toto aīe regno
dn̄a ſit: vt oñdeꭍ:ipſa intellectui mandare dhe-
bat:vt rimareꭍ: an illud eſſet veꝝ bonū:ſic̄ ſen-
ſualitas uel demon pſitauit:ꝛ non fecit.iđo ſibi
imputādū. Damnū.n.qđ quis ſua culpa ſentit:
ſibi iputet:dicūt iura. De h̄ eſt bonuſ tex.xv.q.
i.c.merito. Et ſic pꝫ 2a ꝟitas. Qꝫtū ad tertiaꝫ
dico ꝙ tria nos maxie ſtimulāt vt bonū velimꝰ
ſ.deus ſup nos.angelus nr̄ bonꝰ in cuſtodiā de
putans iuxta nos.ꝛ ꝯſcia nr̄a intra nos. Primū
eſt grā diuini luminis ſupra nos.ps. Legē pone
mihi dn̄e viam iuſtificationū tuaꝝ: ꝛ exquiram
eā ſemp.da mihi intellectū. Et dn̄s rńdet. Jntel
lectū tibi dabo:ꝛ inſtruā te in via hac q̄ gradie-
ris:firmabo ſup te oculos meos. Ad cuiꝰ đclara
tionē nō ſm̄ btīn Tho pa ſcđe.q.x.ar.iiij. Qꝛ cū
deus ſit oīum vlis cā:eo mō reſ mouet q̄ modo
eas ꝯdidit. qm̄ ad ipm ptinet res ſuas ꝯſeruare
nō corrūpere. Cōdidit aūt deꝰ quedā in vniuer
ſo qbus cās neceſſarias dedit: vt eaꝝ effectꝰ ne
ceſſario euenirēt. Quedā qbus cās ꝯtingentes
dedit: vt ꝯtingenꭍ euenirēt. h̄ dicit idem doctor
pte pa.q.xxij. Quare ex his ſeqniꭍ ꝙ deꝰ cauſas
neceſſarias nccrio mouet: vt ex illis ſequantur
effectus nccij. Et cās ꝯtigētes ꝯtingenꭍ mouet
vt ex illis ꝯtingentes ſequanꭍ effectꝰ. Voluntaſ
autē cū nō ſit determinata ad vnū: ſed ſe hēat ī
differēter ad plura: vt dictū eſt feria 2a pcedētiſ
dn̄ice.ſequiꭍ ꝙ deus ī mouēdo volūtatē ad bo
nū:nō ita eā determinat qn illud recuſare ñ poſ
ſit.qm̄ libera eſt.igiꭍ eaꝫ libere mouet. Ecc̄.xv.
Deꝰ ab initio ꝯſtituit hoīem ꝛc̄. 2o mouet volū
tatē in bonū angelus iuxta nos. Si.n.qlibet ab
ortu ſue natiuitatis hꝫ ſibi angelū deputatū in
cuſtodiā:ꝯñs eſt vt āgelus ille bonuſ in bonū ſp
ſtimuleꝝ. Hāc rōnem pōit magr̄ in lr̄a.di.xi.ſcđi
quā ex dictis btī Greg.collegit: vt pꝫ intuenti.
Jn̄ Ber.in ſmōe q̄dragesime ſup illo ꝟbo. An-
gelis ſuis deꝰ mādauit đ te:ait. Bn̄dictꝰ es dn̄e
q nō es ꝯtentꝰ nr̄a fragilitate muroꝝ: ſꝫ ipſis ho
minū cuſtodibꝰ angelicā cuſtodiā ſupponis. Et
Origenes ſup libꝝ numeroꝝ ait. Adeſt cuilibꝫ
nr̄m etiā minimis q ſunt in eccl̄ia dei angelꝰ bonꝰ
angelus dn̄i q regit:q mouet:q gubernat: q pro
actibꝰ nr̄is corrigēdis ꝛ miſeratiōibꝰ expaſcēdis
q̄tidie videt faciē prīſ q ī celꝭ ē. Et idē Ber. vbi
ſ. ꝯcludens ait. Caute ḡ ābula vbi ſunt āgeli in
q̄uis diuerſorio: in q̄uis angulo āgelo tuo ſemp
reuerentiā habe. ꝛ ne audeas illo pn̄te facē: qđ
me pn̄te facē nō audēs. h̄ ille. Tertiū qđ no-
ſtrā voluntatē ad bonū ſtimulat eſt cōſcia ipſa.
Quādo aliqđ malū ſibi repn̄tari uides aīa mea
nōne q̄ſo vocē quandā in teipa audis: noli.noli
noli.ſ.hoc vel illud facē. Cuiꝰ q̄ſo vox illa aīa ca
ra: certe ꝯſcie tue.ij.Cor.i. Glīa nr̄a hec eſt teſti
moniū ꝯſcie nr̄e. Audi moraliſſimuꝫ Senecam
Cōſcientiā ingt magꝭ q̄ꝫ famā attēde:fallē nāq̄
poteris famā:ꝯſcia nūq̄. vide ſ feria.iiij. cineꝝ
ꝯclōne 2a pe ptis. Et h̄ tibi ſufficiāt p 2a ꝯclōne

De libertate voluntatis concluſio tertia.

a Ccipe tertiā cōclōnē.vꝫ. Tāta ē hūane
volūtatis pcipua egregiaq̄ dignitas:
ut nulla alia aīe ꝟtus aut potētia ſit ſui
ipſiꝰ actus dn̄a. Nā lꝫ plres ſint volūtatis ppriꝭ
actus: vt dictū eſt cōclōne pcedenti ī pa ꝟitate
tn̄ iſti.ſ. velle ꝛ nolle ſunt actꝰ eiꝰ ppriiſſimi. et
hoꝝ potiſſime dn̄a eſt.qꝛ cogi nō pōt. Pro cuiuſ
declaratōe tres ingramus ꝟitateſ. Pria ē iſta
An ꝟgo ꝟginitatē pdens corporalē violētia: p
dat ſue ꝟginitatꭍ meritū. 2a An furioſus hoīeꝫ
occidēs mortalr̄ peccet. 3a ꝟitas. An vi thura
diis imolans ſit idolatra. Qꝫtū ad pmā dico
ꝙ duplex eſt coactio.ſ.intrinſeca: aut extrīſeca
Extrinſeca eſt qn̄ ſic extrinſece cogimur ut aliđ
facere nō poſſumꝰ. vt ſi qs ligatis manibꝰ ꝛ pe-
dibus ꝉ ſiti mō ꝟginē carnalr̄ cognoſcēt. Jntrī-
ſeca ꝟo violētia eſt qn̄ ita volūtas captiuaꭍ: vt
nullo mō poſſit reſiſtē. Primo mō pꝫ ꝙ hō cogi
pōt:ſed ſcđo mō nō. Nihil.n.adeo voluntatē co
gē pōt: vt ſui actus dn̄a nō ſit. vt oñſum eſt ſ.ſer
mone.xiij.cōclōne pa. Mō ad ppoſitū dico ꝙ
ꝟgo violata exteriꝰ:interiꝰ nō cōſentiēs:ſue vir
ginitatꭍ meritū nō pdit. Vñ ſcā Lucia Paſcaſio
dicebat. Si me inuitaꝫ feceris violari: caſtitas
mihi duplicabiꭍ ad coronā. Nō.n.corrūpiꭍ cōpꝰ
ſ.q̄ntū ad meritū:niſi de cōſenſu mētis. Vñ acci
pe hāc regulā gn̄alē ꝙ ſi itegritaſ mētis remāet
q̄uis itegritas corpis violeꭍ: meritū ꝟginitatiſ
nō pdiꭍ.xxxij.q.v.magis timeamꝰ. ꝛ.c.non pōt
corpꝰ. Magis ingt timeamꝰ ne ſenſu interiore
corrupto pereat caſtitas fidei: q̄ꝫ ne femine con
ſtuprenꭍ violēter in carne.qꝛ violētia nō violaꭍ
pudicitiā ſi mēte ſuaꭍ. Qm̄ nec qs in carne vio
laꭍ:qn̄ volūtas patientis turpiꭍ carne nō vtitur
ſed ſine cōſenſiōe tolleraꭍ qđ alius opaꭍ. Et ſūt
ꝟba btī Aug.ad Honoratū epm̄. Et.c.non pōt
dr̄. Nō pōt corpꝰ corrūpi:niſi corruptꝰ aīus fue
rit. Mūda nāq̄ a cōtagione aīa: caro ñ peccat.
Et ſunt ꝟba btī Jſidōi. Et ecōuerſo accipe aliā
regulā gn̄alē. Si itegritas mentis pdiꭍ q̄uis in
corpe maneat:pmiū ꝟginitatis nō acqrit. eadē
q.c. Sꝫ Paulꝰ. vbi poſt pncipiū paucis infiectiſ
dr̄. Cū oīa poſſit deuſ: ſuſcitare ꝟginē uō poteſt
poſt ruinā. Valet qdē liberare de pena: ſed non
valet coronare corruptā. Timeamꝰ illā pphiaꝫ
ne in nobis etiā cōpleaꭍ.ſ. Jſa.liij. Et ꝟgines bo
ne deficiēt. Obſua qd dicat. Et ꝟgines bone đ
ficiēt:qꝛ ſunt ꝛ ꝟgineſ male. Qui viderit inquit
mulierē ad ꝯcupiſcēdū eā: iā mechatꝰ eſt ī cōde
ſuo. Mat. vi. Perit ḡ ꝛ mēte ꝟginitas. Jſte ſūt
ꝟgines male: ꝟgines carne ñ ſpū. ꝟgines ſtulte
q̄ oleū ñ hn̄tes excludunꭍ a ſpōſo. Si aūt ꝛ ille q̄
ꝟgines ſt:ob alias tn̄ culpas ꝟginitate corporū
ñ ſaluanꭍ: qd fiet illis q̄ pſtituerūt mēbra xpi: et
mutauerūt tēpluꝫ ſancti ſpūs in lupanar ꝛc̄. Et
ſunt ꝟba beati Hiero.ad Euſtochiū. Et multa
alia pulchra ibi ponūꭍ q̄ cā breuitatis omittamꝰ
Et ſic pꝫ pa ꝟitas. Qꝫtū ad ſam ꝟitatē dico
ꝙ duplex eſt hic doctoꝝ opinio. Quidā dicunt
ꝙ nō peccat:ſed tn̄ dꝫ illi ad cautelam quedam
leuis pn̄ia aſſignari.xv.q.i.c. ſi qs inſaniēs. vbi
dr̄. Si qs iſaniēs aliquē occiderit:ſi ad ſanā mē
tē puenēit:leuiđ ei pn̄ia iponēda ē.ſ. ad cautelā
Quidā dicūt diſtiguētes: ꝙ aut talꝭ ex ſua culpa

inciditin furiā l'amentiā. aut nō. Si ex ſua culpa dicunt illi īputari pccīm. qꝛ cām dedit. qꝛ vt dictū eſt. damnū qđ quis ſua culpa ſentit ſibi īputet. Si āt nō ex ſua culpa. manifeſtū ē ꝙ ſibi īputari nō debet. Et ponit iſta opinio. xv. q. i. §. Sed h imediate poſt. c. ſi quis inſaniens. vbi ſic dr. Sed h forte intelligit de eo qui ꝓpria culpa ad furorē ducit. Ubi glo. dicit ꝙ hec opinio nō eſt approbanda. qꝛ ſatis ipſo furore punit. iij. q. ix. Indicas. Ergo prima opinio verior eſt. Idē dico de ebrioſo ꝛ ſimilib⁹. Et pono hanc rgulā generalē. Qđ mente alienatū fit. nō imputat faciēti ad pccm̄. ſed ſolū ad ꝓmotionē. vt. xv. q. i. c. vl. Et ponit ibi pulcher caſus. vñ ſic dr. Si quis nō irat⁹: ſed pp diſciplinā palmā alicui dederit: ꝛ caſu occiderit vt fieri ſolet: q̄tū ad grāz ſ. dei inocens ē. qꝛ voluntatē nō op⁹ requirit. q̄tū āt ad legē. ſ. ꝓmotionis reus eſt. qꝛ opa q̄rit lex. Itē ſi in pſecutōe vgo fuerit oppſſa lege repellit. glo. ſ. canonica. qꝛ ñ pōt inter vgines cōſecrari. xxxij. q. v. c. ille. qꝛ opus inſpicit: nō voluntatē. In grā āt q̄ſi vgo ſuſcipit. glo. qꝛ nō peccauit. qꝛ nō opa q̄rit: ſed volūtatē. Si ḡ q pp diſciplinā caſu homicidiū facit q̄tū ad legē. ſ. promotionis reus ē. q̄tū ad grām. ſ. dei innocens. Sic iſte ſacerdos q furore homicidiū fecit q̄tū ad culpā inocens ē. q̄tū ad ſuſcepti muneris executionē reus ꝓbat. hec ibi. Et ſic pꝫ fa ꝯitas.

Q̄tū ad tertiā. vꝫ. An vi dijs thura imolans mortalr peccet: ꝛ idolatra efficiat. Dico diſtinguendo de coactione ſicē de vgine dictū ē. qm̄ de ſenſib⁹. i. intentōib⁹ ꝛ voluntatib⁹ iudicat ꝯ. xxxij. q. v. §. i. in fine. Et hec ſufficiant pro iſta ꝯcl'one. Et ſic pꝫ prima pars huius ſermonis.

De ꝯditōe volūtatis hūane ꝯſideratō fa.

SEcundo loco Voluntatꝭ humane nobilē qualitatē videaꝫ⁹. vbi tres ꝯcl'ones ſubiungam⁹. vꝫ. Prima ꝯcl'o ē iſta. Licet bonā q̄nīi in ſe ē de⁹: rectāq; fecerit voluntatē: tñ ad h vt in actibus ſuis meritū reportet: ꝛ bōa meritorie ſit: oꝫ vt plures reſpect⁹ hēat: ꝛ ꝯditiones. 2ᵃ ꝯ ē iſta. Etſi voluntas oībus iferiorib⁹ aīe potētijs dñet: tñ ſi cauta nō fuerit ſua diaboli multꝭ modis efficiet. 3ᵃ ꝯcl'o ē iſta. Si uoluntas hūana q̄nq; ceciderit ꝛ fuerit diabolo ſubiugata: tñ dñs gl'oſus illūinat feſtināt vt ð pccō exeat: ꝛ ſaluet.

Q̄uo rectificat voluntas ꝯcl'o prima.

Ccipe primā ꝯcl'onē ꝛc̄. ut. ſ. vbi nō ꝙ ſex ſunt gēme bone voluntatis meritorie. vꝫ. Arrogatiōis ſepatio. Deceptionis ſegregatio. Infectionis purificatio. Retributionis alienatio. Afflictionis imp̄meditatio. Glorie irretributio. Pria igꝭ gēma bone voluntatis meritorie ꝺr arrogationis ſeparatio. Nō. n. te credas aīa cara: voluntate bona: aut opere bono tanq̄ꝫ merito tuo: gl'am apud deū poſſe mereri. ad Ro. viij. Nō ſunt cōdigne paſſiones hui⁹ ſeculi ad futurā gl'am. qm̄ finiti ad infinitū nulla eſt ꝓportio. Sicut. n. creatura eſſe finiti ē: ita ꝛ q̄libet eius opatio. p̄miūꝫ āt eternū eſt infinitū: qr ꝛc̄. De h poptime dcm eſt ſupra ſmone. xij. pte 3ᵃ. ꝯcl'one. fa. in pria ꝯitate. quere ibi ſi placet. 2ᵃ gēma eſt deceptōnis ſegregatio. Nō. n. credas aīa te deū decipe poſſe. quicq̄d agis recta intētione age. nō cupit deus vnū altare vt diſcoopias alterꝫ vt ornes. Noli fenerari: ut capellā edifices. Noli furari: vt paupibus largiaris. i. q. i. Nō eſt putāda elemoſyna. ſ. q̄ valeat ad vitā eternā. Etiā ſi paupibus diſpenſet: qđ ex illicitis reb⁹ acquirit. quia qui hac intentōe male accipit vt hñ diſpenſet: gⁿat potius q̄ꝫ iuuat. Et paꝫ infra. Ne ḡ ſub obtentu elyne cū pccō ſtudeam⁹ aliquid accipere: ꝓhibet ſcriptura dicens. Hoſtie impioꝫ abhominabiles ſunt q̄ ex ſcelere offerunt. Quicq̄d. n. in ſacrificio dei offert: oīpotentis dei nō placat iracundiā: ſed irritat. Hinc rurſus ſcriptū ē. Honora dñm de tuis iuſtis laboribus. Qui ḡ male tollit vt q̄ſi bene p̄beat: ꝯſtat ſine dubio ꝙ dñz nō honorat. Hinc quoq; ꝑ Salomonē dr. Qui offert ſacrificiū de ſubſtantia paupis q̄ſi uictiat filiū in ꝯſpectu p̄ris. Quantus ſit āt p̄ris dolor ppendamus: ſi in eius ꝯſpectu filius victimet. Et multa alia dicit. hec ibi. 3ᵃ gēma ꝺr infectionis purificatio. Caueas ne ſis aīa in opibus tuis bonis in pccō mortali. i. ad Cor. xiij. Si diſtribuero oēs facultates meas in cibos pauperū: ꝛ habuero tantā fidē vt montes tranſferaꝫ: charitatē āt nō habuero: nihil mihi ꝓdeſt. xxij. q. ij. c. faciat. Faciat hō pro tēpōali ſalute hominū quicq̄d pōt. Cū āt ad h ventū fuerit vt tali ſalutē niſi peccando ꝯſulere nō poſſit: iā ſe exiſtiet hō nō hñe quid faciat. Quarta gēma eſt retributionis alienatio. Nō. n. te oꝫ aīa cara bñ agē vt tēporalē a deo vtilitatem ꝯſequaris. Jo. vi. Queritis me nō qꝛ uidiſtis ſigna: ſed qꝛ mādicaſtis ex panibus: ꝛ ſaturati eſtis. Et Math. Opera faciunt vt videant ab hoībus. amē dico vobis: receperunt mercedeꝫ ſuā. Quinta gēma eſt afflictionis impmeditatio. nō. n. bene agere ꝛ voluntatē bonā hr̄e oꝫ. hoc iō vt penas aut tribulationes effugias: ſicut Agab fecit. 3. R. xxi. Aug. Is reus eſt ſue voluntatis q timore pene nō peccat. Et. xxiij. q. vj. §. Ex his oīb⁹ dr. Bona faciens timore pene ſpū ſcō non ducit. ſi āt ſpiritu ſcō nō ducit: cōplacere deo minime valet. hec ibi. Et plura ibi dicunt ð hoc. Sexta gēma eſt glorie irretributio. Magna certe dei ordinatio ꝛ admiranda. vide rē grandē. ſi vult. n. deus vt bene operandi voluntatē habeas h respectu principali: vt gloriā eternā ꝯſequaris. qm̄ talis voluntas mercenaria eſſet. Audi Iſido. iij. de ſūmo bono. nō ſunt fideles in amicitia quos munus: nō grā copulauit. Dilectio. n. que munere conglutinat: eo ſuſpenſo diſſoluit. Qr ex his concludit ꝙ nullo alio principali reſpectu ſed ſolū dei ſimplici ꝛ charitatiuo amore bonaꝫ voluntatē hr̄e ſtudeamus. qm̄ de⁹ pp ſe eſt diligendus. Dico ꝗ ꝛ principalr rōne ſue bonitatis ꝛ deitatis. tñ ſecūdario ꝛ̄ acceſſorie pōt diligi ꝓpter acq̄rēdā vitā eternā: cū ipſa ſit finis hūane mentis ꝛc̄. Cū ſit ſtatus oīum bonorū: ꝛ q̄es aīe rōnalis. vt deducit ipſe Aug⁹ dicēs. Dñe feciſti. n. nos ad te: ꝛ inq̄etū eſt cor noſtꝫ donec in te r̄q̄eſcat. Et iō Dauid dicebat. Saciabor cū apparuerit gl'a tua. Iō dicebat Boeti⁹ ꝙ beatitudo eſt finis ſaciās appetitū noſtꝫ. Uide dñz Boē. in. iiij. ꝛc̄. Et nō ſolū in bona volūtate: ſed ī oīb⁹ tuis bonis opibus hec ſup̄dicta hr̄abis q̄tū ad gl'ie meritū. Et iſta ſufficiant ꝓ p̄ma ꝯcluſione.

Q̄ quattuor modis diaboli: voluntas humana efficitur ſerua concluſio ſecunda.

Ccipe ſcām ꝯcl'onem. vꝫ. Etſi voluntas oībus inferiorib⁹ aīe potentijs dñetur: tñ ſi cauta nō fuerit ſerua diaboli multis modis efficiet. Ubi aīa nō ꝙ q̄ttuō modis voluntas captiuat. vꝫ. Prim⁹ modus dr iuſtitie derelictio. Scđs modus dr icauta ꝯſideratio. Terti⁹ modus dr acerrima pugtio. Quart⁹ modus dr dura obſeſſio. Primo inq̄ aīa captiuat cū iuſtitiā derelinq̄t. Ubi diligēter aīaduerte ꝙ ī nobis q̄dam vtutes ſunt itellectuales ſm quas angel' aſſil'amur: ꝛ quedā aīales: ſꝫ q̄s brutis ꝯparamur. Et inter iſtas occurrēte aliq̄ delectabili bono q̄dā orit diſcordia. qm̄ vtutes aīales illud ꝓſequi cupiūt: eo q corpi expediēs videat. Uirtutes itellectuales illud fugienduꝫ ſuadēt: eo ꝙ a ſūmo bono retrahat. qm̄ ipoſſibile eſt p̄ntibus ꝛ futuris frui delitijs. vt hic ventrē: ꝛ illic mentē ipleam⁹: vt dicit Aug. Uoluntas aūt cū dñā ꝛ regina ſit in toto aīe regno: vt pꝫ. iij. de aīa. ꝛ ſup̄ dñſum eſt: coraꝫ ipſa iſta q̄ſtio ventilat: ꝛ ut ip̄a ſtatuet ita fiet. Pro pte aūt viriū aīaliū aduocata eſt prudētia carnis. pro pte viriū intellectualiū aduocata eſt prudētia ſpūs. Prudētia carnis allegat ꝙ bona delectabilia ſūt ꝓſequēda: qꝛ ad hoc facta ſt. Prudētia ſpūs nō ſic eſt inq̄t: ſed ad ſuā gl'am oñdendā: ꝛ vt ordinate appetāt creauit illa de⁹. Tūc regia dñā volūtas hic determinare hꝫ q̄d eligendū ſit. Et qm̄ crebro iudices ꝯtingit corrūpi munerib⁹. xi. q. iij. q̄ttuor modis. Ita ꝛ dñāꝫ voluntatē corrūpi ꝯtingit q̄buſdā alteratōibus a ſenſualitate oblatis. Et ſicut iudex corrupt⁹ munerib⁹ iniuſtus efficit: ſic ꝛ dñā volūtas corrupta delectatione ſenſuali: aut alio appetitu aīalis iniuſta efficitur. Quare ſi delectatōe ſenſuali corrupta ꝑ virib⁹ aīalibus ꝛ ſenſualitatis ſniam ꝓfert: vt. ſ. tale ðlectabile bonū ꝓſequendū ſit: manifeſtū eſt ꝙ iniuſta eſt. Ob h pctōres iniuſtos: ꝛ bonos iuſtos ſacra ſcriptura appellat. i. Thimo. i. Juſtis ñ eſt poſita lex ſꝫ iniuſtis. i. pctōrib⁹. Et ſic pꝫ p̄m⁹ modus. Scđus modus q̄ aīa ſub diabolo captiuatur dr incauta ꝯſideratio. Nā ſicē mercatores in ſupficie reꝫ decipi ſolēt: vt ſepe vilia ꝓ p̄cioſis emāt. qꝛ tñ merces in ſupficie coloratas ꝯſiderarūt: ſic ꝯtingit in volūtate. Nā vtus imaginatiua intellectui offert ſenſibilia bona deſuper colorata dulcedine ꝛ delectatiōe: ꝛ ſiīlibus. nec ſub illis diuinā tranſgreſſionē occultatā oñdit: ꝛ alia q̄ inde ſequunt inumerabilia mala. Et tūc itellect⁹ illa ſenſibilia ſic ordinata ſib: rep̄ntata alr non diſcernēs uolūtati rep̄ntat ꝛ illa incaute acceptat: ꝛ ad illa ꝯuertit. ꝛ ſic peſſimas merces emit. Nec obſtat ſi dicas: ex hoc ſequit ꝙ ſibi īputandū nō eſt: cū ignorāter id fecerit. Nā vt dictū eſt: cū ipſa oīb⁹ aīe virib⁹ dñetur: itellectui impare ðbebat: vt illa delectabilia bōa diſcerneret: ꝛ medullit⁹ ſcrutaret. ſꝫ qꝛ non fecit merito ipſi imputet. q̄re ꝛc̄. Terti⁹ modus dr acerrima pugtio. Fit. n. crebro vt in h caſtro aīe vires ſenſualitatis ꝯ rōneꝫ inſurgāt: ꝛ adeo acerrime pugnēt: ꝙ plerūq; rō puſillāimitate deuicta ſenſualitati ſubiacet: ꝛ totalr ſuccūbit. Q̄ ſi diſciplina ꝛ ieiunijs carnē fatigaſſet: mīme ꝯtigiſſet. Et accipe exᵐ. Si pp'lus ꝯ dñm inſurgat: et mox tremebūdus dñs latebras petit. hac q; illac diſcurrēs expaueſcit: ꝓfecto ſtatū ꝑdet. ſed ſi armis ꝛ amicis ꝯuocatis obſtitiſſet: ſtatuꝫ ꝓfecto ꝯſeruaſſet illeſū. hoc. n. expientia indies nouim⁹ accider. Sic a ſili q ſenſualitati ꝯ rōem īſurgēti nō obſtat: ſꝫ timet vigilare: ieiunare: l' ſiīle facer poſſe: qs ignorat aīe ꝑdere ſtatū. Audi ap'lꝫ ad Ro. vij. Uideo aliā legē in membris meis repugnantē legi mētis mee: ꝛ captiuū me ducentē ī lege peccati. Sup quo vbo Remigi⁹ ait. Duas leges mēorans: ex q̄bus vnā ī mēbris ſuis vidē flagitat. i. in extiore hoīe q eſt caro l' corp⁹. Hec eſt lex aduerſa ꝛ repugnās aīo: trahēs illū captiuum in ꝯditōe peccati. Alia eſt lex mētis que ē lex Moyſi vel nālis q̄ eſt in aīo. h preſſa eſt uiolētia peccati: negligētia quidē ſua. qꝛ duꝫ vicia diligit: ſubiecit ſe pctō: vt ipſa ꝯſuetudo teneret captiua. Dominat. n. homini ꝯſuetudo. h ille. Et nota ꝙ iſte paſſiōes ꝯtra ſpm̄ inſurgentes: q̄nq; nullā hñt reſiſtentiā: ſicut in hoībus ſceleratis ꝛ feralib⁹: ſiue beſtialib⁹. Q̄nq; paruā: ſicut ī hoībus non totalr itempatis. Q̄nq; magnā: ſed tādem vincē non valētes ſuccūbūt. ſicut in ꝯtinētibus. quoꝫ ꝑſonā aſſumit ap'lus vbi ſ. dicens. Nō qđ volo hoc facio bonū: ſed qđ nolo maluꝫ hoc ago. Quaſi dicat vt Remigius ait. Placet mihi facē qđ a lege iubet: ꝛ voluntas eſt faciēdi ſꝫ vt impleat deeſt vtus atq; poteſtas. qꝛ ſic hō p̄ſſus eſt poteſtate peccati. ſ. p̄mi ꝑentis: vt quo vult ire nō poſſit: nec ꝯdicere valeat. qꝛ ptātis eius alter eſt dñs. qm̄ ꝯſuetudine peccādi ḡuat: ꝛ facili⁹ pctō q̄ legi ſuccūbit: qm̄ ſcit bōa docē. ꝛ ſi velit bona facē p̄mit illū ꝯſuetudo adiutore inimico. Q̄ñ igr̄ hō p̄ſſus eſt pctō: nō ſuā ſꝫ illi⁹ ꝑficit voluntatē. Et mouet Remigi⁹ hāc q̄ōnem dicēs. Nūq̄d qꝛ inuitū hoīeꝫ dicit peccare: imunis dꝫ videri a crimīe. qꝛ h agit qđ nō vult p̄ſſus vi ptātis. Et rñdet: dicēs. Nō vtiq; eſt. ſ. imunis. Ipſe⁹. n. vicio ꝛ deſidia excepta ſinit. qꝛ. n. mācipauit ſe ꝑ aſſenſū pctō: iure pctm̄ illi⁹ dñat. h ille.

Quart⁹ modus dr dura obſeſſio. Duob⁹ enī modis ab inimicis ciuitatē obſeſſā dñi ꝑdē ſolēt

Aut qꝛ cuſtodiẽtes dormiũt: ⁊ ab inimicis ꝑ mu
ros ſit igreſſus: ⁊ capt] guardijs q̃tq̃t ſibi oppo-
ſitos iuenerint ꝑimũt. Aut ↄ dn̄m ↄſpiratis ꝓdi
toribus ciuib⁹ dn̄o mẽbratim occiſo: aut icarce
rato: ciuitatẽ dant in manib⁹ inimicoꝝ. Sic a ſi
mili huic aie infelici in hoc corꝑis caſtro poſito
fieri ↄtingit. Cuſtodes caſtri q̄nqꝫ ſenſus corꝑis
ſunt: ſiue iteriores: ſiue extiores. hi aliq̄n dormi
unt: dũ incauti tentationib⁹ nõ euigilãt. Johel
ṗ. Expgiſcimini ebrij q bibitis uinũ in dulcedie
q̄ꝫ perijt. i. ꝑibit de ore vr̄o. Q̄nqꝫ ṽo ꝓditores
fiunt. tunc. ſ. q̄n vanitatib⁹ ſe ↄuertũt. ṗs. Auer
te oculos tuos ne videant vanitatẽ. Ciues ciui
tatis h⁹ aie ſunt rõ ⁊ ↄſciã. qui proditionib⁹ ↄſen
tiunt. i. ſimul cũ ſenſib⁹: delectationib⁹ ſenſuali
bus ſe ↄuertunt. nihil obſtat q̄ dn̄a voluntas i
malo puncto eſt. q̄ ſi negligens fuerit ſuos cor-
rigere ciues: ad barbã eius capiet̃: ligabit̃: ⁊ ini-
micis. i. peccatis ingreſſis illã ex dn̄a ſeruã faci
ent. Jo. 8. Qui fac̃ pcc̄m ſu⁹ ẽ pcci. Et ſic pꝫ iᵃ ↄᵒ
Q deus cuilibet volũtati exiẽti in pccis q̃t-
tuor porrigit lumina vt exeat ↄcl̃o tertia.

Ccipe tertiã concl̃onẽ. vꝫ. Si voluntas
a huana q̄nqꝫ ceciderit ⁊ fuerit diabolo
ſubiugata: tñ eã gl̃oſus de⁹ illuminat fe
ſtinant̃ vt de pccõ exeat ⁊ ſaluet̃. Ubi nõ q̄ q̃t-
tuor ſunt ꝑclara lumina quib⁹ deus aiam cuiuſ
libet pccõris vt ſaluet̃ illuminat: ⁊ d̃ pccõꝝ fece
exeat. vꝫ. Lumen aſpectionis. Lumẽ cõmo-
tionis. Lumen abraſationis. Et lumen aiatõ
nis. Primũ inqꝫ lum̄ quo peccatrix inuat̃ a-
nima vt reſurgat: dr̄ aſpectionis. Poſtq̄ꝫ. n. a-
nima miſera in fece pccõꝝ cecidit: nunq̄ꝫ iter ue
ritatis ⁊ ſalutis inueniret: niſi dn̄s Jeſus lumen
accõmodaret. ṗs. Illumina faciẽ tuã ſuꝑ ſeruũ
tuũ: ⁊ ſaluũ fac filiũ ancille tue. Ecce miſer Pe
trus: q̄ũo viam ṽitatis quã negauerat inuenit.
Reſpexit inq̄t dn̄s Petrũ. i. lumen gr̄e põrexit
vt pcc̄m ſuũ agnoſceret. Et ſequit̃. Et recorda-
tus eſt Petrus ṽbi Jeſu qd̃ dixerat ⁊c̃. Audi
Aug. in ꝓſolodion. c. v. Si voluntate ſua pꝛeſũ
mat pccõr mundari: nõ põt: nec ex corde ↄpũgi
qꝛ niſi dn̄s Petrũ aſpexiſſet: nunq̄ꝫ pn̄ia ductuſ
amare fleuiſſet. Jñ Ambro. vj. q. i. c. imitar̃ ait.
Immitare inq̄t Petrũ ȝᵒ dicentẽ. Dn̄e tu ſcis qꝛ
amo te. ſ. Jo. vlt. Etenĩ qꝛ tertio negauerat: ȝᵒ ↄ
fitet̃. Sed negauit in nocte: ↄfitet̃ in die. hec il-
le. 2ᵐ lumen dr̄ cõmotionis. Preuenta. n. aia
dina gr̄a: ſuũ mox pcc̄m ⁊ infelicẽ ſtatũ agͣſcit: ⁊
ↄturbant̃ oĩa viſcera e⁹. Job. xxiij. Emoliuit d̃s
cor meũ. ſ. ſingulari deuotõe ⁊ dulcedine: ⁊ oĩ-
potens ↄturbauit me. ſ. cõpunctiõe pccõꝝ. Hic
teſtimoniũ reddat Petrus: qui exiuit ⁊ fleuit a
mare. Ueniat meretrix Maria egyptiaca. ve-
niat peccatrix Magdalena: ⁊ ſuis lachrymis ⁊
pn̄ia teſtimoniũ reddant. ⁊ ſic de alijs. ṗs. Fue
runt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Et
idẽ. Poculũ meũ cũ fletu miſcebã. Peccaſti a-
nima mea. bis te adiunge. bis te aſſocia. h̃ fac ⁊
viues ⁊c̃. 3ᵐ lumen dr̄ abraſationis. ṗs. Con-
caluit cor meũ intra me. ſ. ex bono ꝓpoſito ꝑſe-
uerandi: ⁊ in meditatione mea exardeſcet ignis
Et nõ tñ dicit ardeſcet: ſed exardeſcet. vt iteri⁹
⁊ ex̃ illud bonũ ꝓpoſitũ oñdat. int⁹. ſ. firmiter ꝓ
ponẽdo: ex̃ ad effectũ mãdãdo. Luce. xv. Scio
quid faciã. ibo ⁊ dicã pr̄. peccaui in celũ ⁊ corã
te ⁊c̃. Quartũ lum̄ dr̄ aiationis. Eccl̃. xxiiij.
Illuminabo inquit oẽs ſperantes in dn̄o. i. illũi
natione mea faciã: vt ſperẽt in dn̄o oẽs: ⁊ vigo
rent̃ ad propoſitũ ꝑficiẽdũ ope. Q̄m vt ait Au-
gu. Qui dedit certandi audaciã: dabit ⁊ certan
di victoriã. Jñ Dauid cũ Nathan ꝓphetã ex ꝑ-
te dn̄i ſibi minantẽ audiſſet: mox ait. Peccaui.
ij. Re. xij. Et ſic tr̄ſtulit dn̄s pcc̄m tuũ. Audi Re
migiũ ſuꝑ ep̄las Pauli ad Ro. vij. Hõ inq̄t cũ
fragilis ſit: ⁊ pr̄no ſubiugat⁹ delicto: vt ptãte ſui
vti nõ poſſit circa obedientiã legis. ſ. ſpũs. Jdõ
ad dei miam ↄfugiendũ eſt: vt ſeueritatẽ legis
ſ. carnis effugiat. Et exoneratis delictis de cetõ
deo fauente inimico reſiſtat. h̃ ille. Et h̃ ſuffici-
ant pro pn̄ti concl̃one. Et ſic pꝫ ſa ꝑs h⁹ ſmõis.

De ↄformitate uolũtat] hũane ↄſideratio ȝᵃ.

Ertio loco

volũtatis hu
mane oportu
8 nã ↄformitatẽ videam⁹. vbi tres cõ
cl̃ones ſubiungam⁹. vꝫ. Prima ↄᵒ
eſt iſta. Nõ tenet̃ hõ in volito diuine
voluntati ↄformari: ſed hñ in rõe volendi debe
bem⁹ diñã voluntatẽ imitari. 2ᵃ ↄᵒ eſt iſta. Si
attenderem⁹ diuinã uoluntatẽ: ⁊ illã vt expedit
in nobis iplerem⁹: tot in miſera hac Italia tribu
lationib⁹ nõ moleſtaremur. ȝᵃ ↄᵒ ẽ iſta. Diuuſ
intuitus hũanã voluntatẽ tanq̄ꝫ ſpeculũ nr̄orũ
opeꝝ ↄſiderat: ⁊ ſic ut in ea relucet opus: appro
bat vel damnat.

Quomodo tenet̃ humana uoluntas diñe uo
luntati conformari concl̃o prima.

Ccipe primã concl̃onẽ. vꝫ. Nõ tenetur
a hõ in volito diñe voluntati ↄformari: ſꝫ
hñ in rõe volendi oĩno debem⁹ diñam
voluntatẽ imitari. Declaro aĩa mea qd ſit i vo-
lito ↄformari: qdqꝫ in rõe volẽdi. Tunc. n. ↄfor
mant̃ volũtates in volito: q̄n idẽ oĩno volũt: ſi-
ue eadẽ rõe: ſiue diuerſis. Tũc ↄformant̃ i rõe
volendi: q̄n eadẽ rõne aliq̄d volunt. Similiter
dicat̃ de incõformitate. Tunc. n. volũtates di-
uerſe ſunt in volito: q̄n nõ idẽ ſed diuerſa volũt
Tũc ſunt diuerſe in rõe volẽdi: q̄n diuerſis rõi-
bus aliq̄d volũt. Et vt clari⁹ ſenſũ ↄcl̃onis itel-
ligas duas ꝑnales regulas nõ. Pᵃ regula ẽ
q̄ voluntas cuiuſlibet ṗncipis ⁊ oĩum ſubditoꝝ
gubernantiũ: ſemꝑ bonũ cõe intendere dꝫ: ⁊ ñ
ꝑticulare. Nõ. n. dꝫ iudex ⁊ ciuitatis rector ho-
micidas ⁊ fures relinq̄re ipunitos. qꝛ illis mors
⁊ punitio ſit in detrimentũ. Jꝫ ait dn̄s. Malefi
cos ne ſinas viuẽ ſuꝑ terrã. qꝛ in utilitatẽ ⁊ cõe
bonũ ṽgit̃. 2ᵃ regula eſt iſta. Gl̃oſus d̃s cũ ſit
gñalis ꝓuiſor: (vt dic̃ btũs Tho. ꝑte pᵃ. q. xxij.)
Bonũ cõe ⁊ ñ ꝑticular̃ attendẽ dꝫ. ⁊ ob hãc cãꝫ
quoſdã ſinit defect⁹ i vniuerſo ↄtingẽ. q lꝫ ſint ↄ
ꝑticularẽ nãm: nõ tñ ↄ nãm vlẽꝫ: vt plene oñdi
mus dn̄ica ꝑcedẽti. in pᵃ ꝑte. ↄcl̃one 2ᵃ. His ſic
nõtis pn̄s ↄcl̃o claret. ⁊ declaro ꝑ exᵐ. Uult. n.
de⁹ in mortali pctõ exñteꝫ eternalr̃ dãnari. Tu
ṽo aĩa mea: ſi ſic es: qd̃ abſit: te i h̃ volito diñe
volũtati ↄformari non eſt neceſſe. q̄m qd̃ ꝓprie
nãe nociuũ eſt: neminẽ optare expedit. Sic ſili
arguim⁹ exẽplo de muliẽ viꝝ ſuũ furẽ captũ et
carceratũ hñte. q̄ cũ volũtate iudicis in volito
ↄformari nõ dꝫ: qd̃ eſt ꝓprij viri ſuſpẽſio. Sic a
ſili tu es in mortali pccõ: de⁹ vult vt dãneris. ñ
expedit aĩa mea vt ⁊ tuipſa idẽ velis. Sꝫ i mõ
volẽdi neceſſe eſt: cũ de⁹ q̄cquid velit: recte ve
lit: Propẽ hoc ait btũs Tho. pᵃ ſcd̃e. q. xix. Uo
lũtas nr̄a diñe volũtati formalr̃. nõ malr̃ tenet̃
ↄformari. q̄re ⁊c̃. Quia nemo tenet̃ q̄rẽ dãnum
ſuũ ꝓximi: ſꝫ in mõ volẽdi tenet̃. qꝛ de⁹ qd̃ vult
iuſte vult. ⁊ ex iuſtitia. Jdõ tenemur ex rõne iu-
ſtitie ei ↄfirmari cũ deo. Hic tres inq̄ram⁹ ṽita
tes. Pᵃ ṽitas ẽ iſta. Utꝝ i xp̄o fuerit plẽs uo
lũtates. Scd̃a. vtꝝ volũtas xp̄i iq̄ꝫtũ hõ diñe
volũtati in oĩbus ↄformis eẽt. Tertia ṽitas.
An i xp̄o fuerit rebellio carnis ad ſpm̄. Q̃tũ
ad p̄mã dico q̄ volũtas triplr̃ ↄſiderari poteſt.
Uno mõ ſꝫ ſe vt. ſ. eſt nã q̄dã. Alio mõ vt po
tentia q̄dã q̄ aliq̄d volum⁹. Alio mõ vt moduſ
q̄dã volendi ſm̄ quẽ volũm⁹. Si ↄſideret̃ uolũ
tas in ſe ⁊ vt nã quedã: ſic dico q̄ in xp̄o duplex
nã eſt: vt oñdit Damaſcen⁹ li. iij. Quoꝝ inq̄t ſub
ſtãtia. i. nã eſt eadẽ: volũtas eſt eadẽ. quoꝝ vero
diuerſa volũtas: hoꝝ diuerſa ſubã. Sed in ipſo
due fuẽ ſube. ſ. nã diuina: ⁊ nã hũana. ḡ ⁊ due uo
luntates. diña. ſ. ⁊ hũana. Et hoc ipſum oſtendit
magr̄ ſniaꝝ in. iij. di. xvij. Si ṽo volũtas ↄſidet̃
vt potẽtia quedã q̄ aliq̄d volum⁹: ſic in xp̄o tri-
plex volũtas fuit. ſ. volũtas diña. volũtas rõnis
i. ſeq̄ns rõem: ⁊ volũtas ſenſualitatis. i. ſeq̄ns ſen
ſualitatẽ. Prima erat xp̄i tñ inq̄ꝫtũ de⁹. 2ᵃ ṽo ⁊
ȝᵃ inq̄ꝫtũ hõ. Et hoc clare pꝫ ꝑ magr̄m in lr̄a. Et
Bona. in. iij. di. xvij. ſic oñdit: dicẽs. Oĩs volun
tas xp̄i ṗmaria ſui diuiſiõe fuit: aut volũtas di-
uina/ aut hũana. Et hũana aut eſt ſeq̄ns rõnem
⁊ ſic eſt ſcd̃a. aut ſeq̄ns ſenſualitatẽ: ⁊ ſic eſt ttia.
Si ṽo voluntas ↄſideret̃ ꝑ reſpectũ ad moduꝫ
volẽdi: ſic dicit Hugo q̄ q̃tuor fuerũt in xp̄o uo
lũtates. vꝫ. diuinitatis. rõnis. pietatis. ⁊ carnis. Uo
luntas diña/ ꝑ iuſtitiã xp̄m debẽ mori dictabat.
Uolũtas rõnis/ ꝑ obedientiã: ſniaꝫ approbabat.
Uolũtas pietatis/ ꝑ ↄpaſſionẽ in malo | alieno ſu
ſpirabat. Uoluntas carnis/ ꝑ paſſionẽ malo ꝓꝓo
murmurabat. Et ſumit iſte modus diuerſaꝝ uo
luntatũ in xp̄o. i. diuerſoꝝ modoꝝ volẽdi: ſꝫ di-
uerſum modũ itelligẽdi in xp̄o. Nã ſicut in xp̄o
q̄druplex fuit cog̃ſcendi modus. vꝫ. Senſus ex
terioris. ſenſus iterioris. itellect⁹ diuini. ⁊ intelle
ctus hũani. Cog̃ſcebat. n. ſenſus exterior: ⁊ ſẽſus
iterior. cog̃ſcebat intellect⁹ diuin⁹: ⁊ intellectus
hũanus. Sic a ſili iſtis diuerſis cognoſcendi mo
dis q̃tuor correſpondent antedicti modi volẽdi. Et
ſic pꝫ pᵃ ṽitas. Q̃tũ ad ſaꝫ ṽitatẽ. Uidet̃. n.
q̄ diſcordes eẽnt. qꝛ aut rõ aſſentiebat ſenſuali-
tati refutanti mortẽ: aut refutabat ⁊ repug̃bat.
Si aſſentiebat: ⁊ hoc erat ↄ diuinã voluntatẽ q̄
iõ carnẽ illã ṽbum aſſumẽ fecit vt moreret̃. et ꝑ
ↄñs mortalr̃ peccaſſꝫ. Si rõ repugnabat. ḡ erãt
diſcordes. ⁊ ꝑ ↄñs inordinatio ⁊ culpa. q̄re etc̃.
Sꝫ ↄtra. ſi rõ non erat ↄcors cũ ſenſualitate: ſeq
tur q̄ i xp̄o erat repugnãtia aduerſus ſpm̄. Sꝫ
nõnullũ vitiũ eſt cuꝫ caro ↄcupiſcit aduerſus
ſpm̄. vt dicit Aug. li. xix. de ci. dei. c. iiij. Et alle-
gat̃ a magr̄o in. iij. di. xvij. c. i. ḡ in xp̄o fuit aliqd̃
vitiũ ⁊ pcc̄m. Ad iſta rñdet dn̄s Bona. vbi ſ. q̄
oẽs volũtates in xp̄o in mõ volẽdi ↄformes e-
rant: ſꝫ nõ in volito. Uolebat. n. appetit⁹ ſenſiti-
uus ſicut rõ volebat eũ velle. ⁊ appetitus rõnis
ſic volebat ſicut diña voluntas volebat eũ uel
le. Sic. n. tria hec ordinant̃. ſ. ſenſualitas. rõ. ⁊ di-
uina volũtas. q̄m ſenſualitas ad rõem inferior ẽ.
ratio ad diuinã voluntatẽ. Sicut igr̄ diuina uo
luntas rõem velle volebat: ſic ⁊ rõ voluit. ⁊ ſic
rõ voluit: ſic ⁊ ſenſualitas volebat. Et h̃ eſt di-
cere conformari in mõ volendi. Sed in volito 9ᵒ
lõge diffõrmes erãt. Nã (vt ait Hugo de ſcõ vi-
ctore) Uolũtas diuina (qd̃ iuſtũ eſt) voluit. volũ-
tas rõnis ↄſenſit: ⁊ qd̃ iuſtũ fuit approbauit. vo-
lũtas pietatis miſerie ↄdoluit. volũtas carnis. lꝫ
iuſtitiã ñ accuſaret: tñ penã recuſabat. Ecce pul
cherrim⁹ ordo. Nã voluntas diuina iuſtitiã ſeq̄-
batur. volũtas rõnis obedientiã. volũtas pieta-
tis miſericordiã. ⁊ uolũtas carnis nãlẽ ↄditiõem.
Nec ex hoc ſequit̃ q̄ lꝫ he volũtates aliõ ⁊ aliõ
vellẽt: oppoſite eẽnt. q̄m in mõ volendi oĩno cõ
formes erãt. Sꝫ inq̄es: dic q̃ſo. Cũ xp̄us in orto
petijt pr̄em vt calix ab eo tolleret̃. cuius q̃ſo illa
vox fuit: an ſenſualitatis: an ratiõis. Dicit dn̄s
Bona. q̄ ſenſualitatis. q̄m rõ diuine volũtati ↄ-
formis erat. Et hoc etiã dicit magr̄ in lr̄a. Pro-
poſuit. n. ſic ratio ſenſualitati: vt ſic petẽt. ⁊ ſen-
ſualitas fuit ut mouens. ⁊ ꝑ ↄñs rõ aduocat⁹ ſen-
ſualitatis fuit. Sꝫ amore dei: ſi rõ ſciebat ſenſua
litatẽ in ipſa orõne exaudiẽdã nõ eſſe: nec exau
diri dignã: q̄re ḡ pro ipſa ꝓpoſuit: ⁊ pro ipſa alle-
gauit. Dico aĩa cara q̄ hoc factũ eſt triplici rõe
vꝫ. Propẽ hũanitatis aſſũpte ṽitatẽ. Propẽ nr̄e
ibecillitatis ↄfirmatõeꝫ. Et ꝑꝑ nr̄e volũtatis ↄ-
formitatẽ. Prio inqꝫ rõ ſenſualitati xp̄i orare
dictauit ꝓpter hũanitatis aſſũpte ṽitatẽ. Nãli
ter. n. hõ refugit mortẽ: vt patuit ſ. ſmone. vij.
ꝑte pᵃ. ↄcl̃one pᵃ timore q̄rto. Et iõ vt ṽam car
nẽ aſſũpſiſſe oñderet: ⁊ nõ fantaſticã: vt quidaꝫ
heretici mẽdacit̃ dixerũt: Dictauit rõ ſenſualita
ti xp̄i: vt oraret pr̄em calic] remotionẽ. Scd̃o
hoc factũ eſt ꝓpter nr̄e ibecillitatis ↄfirmatõeꝫ.
vt. ſ. nõ diffidam⁹ in nr̄is tribulatõibus recurrẽ
ad deũ. ṗs. Ad dn̄m cũ tribularer clamaui: ⁊ ex
audiuit me. Tertio hoc factũ eſt ꝑꝑ nr̄e volũ-
tatis ↄformitatẽ. vt. ſ. oñderet uoluntatẽ nr̄am
in cũctis diñe eſſe ſubijciẽdã volũtati. ꝓpterea
dixit. Fiat uolũtas tua ⁊c̃. Et ſic pꝫ 2ᵃ veritas.
Q̃tũ ad ttiã breuit̃ dico q̄ i xp̄o ñ fuit rbellio

carnis vt in nobis. q̄ñ in nobis nõ ſolũ caro cõcupiſcit aduerſus ſpm̃ in volito: ſed ēt in mõ volendi. In xp̄o autē q: ſenſualitas totalr̄ rõni erat ſubiugata: nullo mõ poterat ꝯ rõnē calcitrare. Tres.n.reſpect⁹ ſiue ꝯditiones hʒ rebellio carnis in nobis. Pͥo q: caro oppoſitũ appetit q̄ð ſpũs. 2° q: alio mõ vlt caro aliquid: ⁊ alio mõ ſpũs.i.diuerſis reſpectib⁹. 3° q: nõ ſubijcit̃ totaliter ſpũi: ſed recalcitrat.ad Ro.vij. Nõ q̄ð volo bonũ ago: ſed q̄ð nolo malũ. In xp̄o ãt lʒ ſenſualitas in eq̄no nãm aliud q̄ꝫ rõ vellet: non tñ alio mõ voluit q̄ꝫ rõ dictaret: nec eidē rebellabat. q̄re ⁊c̃. Iſta ēt Bona. ponit ubi.ſ. Et iſta ſufficiãt pro p̄ñti conclõne prima.

Q deus voluntas dei nõ ſemp implet̃ ꝯclõ ſa.

Ccipe ſcdam conclõnē. vʒ. Si attenderemus dinã voluntatē: ⁊ illã ut expediſſemus nobis impleremꝰ: tot in hac miſera Italia tribulationib⁹ nõ q̄tieremur. Probat̃ aĩa cara h̄ ꝯclõ tripliciter.ſ. auctoritate: rõe: ⁊ ex°. Diffuſius ⁊ ſubtilius de hac mã dicemus feria.iiij. dñice de paſſione in 3ª ꝯclõne p̄me ptis. Sʒ q̄ñtũ ad p̄ñs h̄ triplici medio hanc nr̃am vt dixim⁹ probem⁹ ꝯclõnē. Auctoritate quidē p̄. Audi dñm Leuiti.xxvj. Si timentes ingt me: in p̄ceptis meis ãbulaueritis: ⁊ mandata mea cuſtodieritis: ⁊ feceritis ea: dabo vobis pluuiã tpibus ſuis: ⁊ terra gignet germē ſuũ: ⁊ pomis arbores replebunt. Comedetis panē vr̃m in ſaturitate: ⁊ abſq̄ȝ pauore hitabitis in terra vr̃a. Dabo pacē in finibus vr̃is. dormietis.⁊ nõ erit qui exterreat. Q ſi nõ timueritis deũ: ⁊ nõ audierit me nec feceritis mãdata mea: ſed ſpreueritis leges meas: ⁊ iudicia mea ꝯtempſeritis: vt nõ faciatis ea q̄ a me ꝯſtituta ſunt: ⁊ ad irritũ pducatis pactũ meũ. Ego q̄ʒ h̄ faciaʒ vobis. Viſitabo vos velociter in egeſtate: frigore ⁊ ardore. q ꝯficiat oculos vr̃os: ⁊ ꝯſumat aĩas vr̃as. Ponã facieʒ meã ꝯ vos. corruetis corã oculis vr̃is: ⁊ ſubijciemini his q oderunt vos. fugietis nemine pſeq̄nte. hec ibi. Audi ſo loco Moyſen Deutonomij dicentē. Si ãt audieris vocē dñi dei tui: vt facias atq̄ȝ cuſtodias oĩa mandata e⁹ q̄ ego p̄cipio tibi hodie: faciet te dñs de⁹ tuus excelſiorē cũctis gentib⁹ q̄ ỽſant̃ in terra. Venientq̄ȝ ſup te oēs bñdictiones iſte: ⁊ app̄hendent te: ſi tñ p̄cepta e⁹ audieris. Bñdict⁹ tu in ciuitate. bñdictus in agro. bñdict⁹ fructus ventris tui: ⁊ fructus terre tue: fructuſq̄ȝ iumĩtorũ tuorũ. bñdicta horrea tua. ⁊ bñdicte reliquie tue. bñdictus eris ingrediens ⁊ egrediēs. Dabit dñs inimicos tuos qui ꝯſurgent aduerſus te corruētes in ꝯſpectu tuo. p vnã viã venient ad te: ⁊ p ſeptē fugient a facie tua. Et mittet deus bñdictionē ſup cellaria tua: ⁊ ſup oĩa opa manuũ tuarũ. bñdicetq̄ȝ tibi ĩ terra quã acceperis. Suſcitabit te ſibi dñs ĩ populũ ſcm̃ ſic iurauit tibi: ſi cuſtodieris mandata dñi dei tui: ⁊ ãbulaueris in vijs e⁹. Videbuntq̄ȝ oēs terrarũ pplĩ q nomẽ dñi inuocatũ ſit ſup te: ⁊ timebunt te. Abundare te faciet oĩbus bonis fructu vteri tui: ⁊ fructu iumētorũ tuorũ. fructu terre tue: quã iurauit dñs p̄ribus tuis vt daret tibi. Aperiet dñs theſaurũ ſuũ optimũ celuʒ: vt tribuat pluuiã terre ſue in tp̄e ſuo. bñdicetq̄ȝ cũctis operib⁹ manuũ tuarũ. Et fenerabis gētib⁹ multis: ⁊ ipſe a nullo fen⁹ accipies. Cõſtituet te d̄s in caput: ⁊ nõ in caudã. ⁊ eris ſemp ſupra: ⁊ ñ ſubter: ſi tñ audieris mandata dei tui: q̄ ego p̄cipio tibi hodie: ⁊ cuſtodieris: ⁊ feceris: ac nõ declinaueris ab eis: nec ad dexterã nec ad ſiniſtrã nec ſecut⁹ fueris d̄os alienos: neq̄ȝ colueris eos. Q ſi nolueris audire vocē dñi dei tui: vt cuſtodias ⁊ facias oĩa mandata e⁹: ⁊ ceremonias q̄s ego p̄cipio tibi hodie: venient ſup te oēs maledictiones iſte ⁊ app̄hendent te. Maledict⁹ eris in ciuitate. maledict⁹ in agro. maledictũ horreũ tuũ. ⁊ maledicte reliquie tue. maledict⁹ fructus ventris tui: ⁊ fruct⁹ terre tue. armenta boũ tuorũ: ⁊ greges ouiũ tuarũ. Maledict⁹ eris ingrediens ⁊ egrediens. Mittet dñs ſup te famē ⁊ eſuriē: ⁊ increpationē in oĩa opa tua q̄ facies: donec ꝯterat te: ⁊ pdat te velociter pp adinuētões tuas peſſimas: in q̄b⁹ reliq̄ſti me. Adiungat tibi dñs peſtilentiã donec ꝯſumat te de t̃ra ad quã ĩgredieris poſſidēdã. Percutiat te dñs egeſtate febri ⁊ frigore: ardore ⁊ eſtu: ⁊ aere corrupto: ac rubigine: ⁊ pſeq̄ris donec peas ⁊c̃. Vide ibi q̄m̃ tot ibi legi maledictões: q pterrit⁹ lõgi⁹ nõ re ñ qui. Iñ ps. ait. Oculi dñi ſup iuſtos: ⁊ aures ei⁹ in p̄ces eorũ. Vult⁹ ãt dñi ſup faciētes mala: vt pdat de t̃ra memoriã eorũ. q̄r ⁊c̃. 2° h̄ eadē ꝯ° pbat rõe. Propt̃ pcca veniũt aduerſa: ĝ p locũ a ꝯrijs: pp bona opa veniũt pſpa. Ecc̃.xxxiij. Timēti deũ ñ eueniēt mala: ſʒ in tētatõe dñs illuʒ ꝯſeruabit. 3° h̄ ꝯ° pbat̃ ex°. Nã filij iſrl̃ in egypto afflicti: audiētes q dñs eorũ tribulatõʒ aſpexiſſet: proni adorauerũt in t̃ra. Exo.iiij. Itē offerente Samuele ſacrificiũ: a tribulatõe philiſtiorũ populus iſrl̃ liberat⁹ ē.i. Re.vij. Itē filij iſrl̃ ab Holoferne tribulati: orantes clamauerũt ad dñʒ Iudith.iiij. Et dñs p Iudith ſcãm liberauit eos. Itē Açarias ⁊ ſocij e⁹ in tribulatiõe fornacis dñʒ orauerũt vt eos adiuuaret: q̄ð ⁊ fecit. Dañ.iij. Itē Ionas afflict⁹ in ventre ceti: dñm orauit: ⁊ icolumis euomuit illũ. Ione.ij. Itē ut ad nr̃os veniã Saulus ꝯ dñm Damaſcũ veniēs: excecat⁹ clamauit: ⁊ doluit de cõmiſſis: ⁊ liberat⁹ ē. Act. ix. ⁊ ſic de alijs. Tu q̄ʒ pplē ſtulte fac ſimilr̃: ⁊ viues. Vides ingt aĩa clara oĩa eē expientia teſte. Sed q̄ſo tria mihi dubia d̄clara. Et p̄. appme n. miror q dñi voluntas ñ ſemp ĩpleat̃. audi Salomonē. Dñe in dictõe tua cũcta ſunt poſita: ⁊ ñ eſt q̄ tue poſſit reſiſtē volũtati. q̄uo ĝ ñ ſemp implet̃ dĩna volũtas. 2° q̄ro an pcca mortalia l' venialia ſint de volũtate dei. 3° q̄d req̄rit̃ vt volũtas hũana dĩne volũtati ꝯformet̃. Anima mea attēde. Ad p̄m dico de dei volũtate diſtinguēdo q̄m̃ duplex ē dei uolũtas.ſ. uolũtas ſigni: ⁊ uolũtas bñplaciti. Volũtas ſigni ſũt p̄cepta ⁊ decalogi phibitões. q: p illã dĩnã cogſciʒ⁹ uoluntatē. ſicut fum⁹ eſt ſignũ ignis in camino. Volũtas bñplaciti dicit Frãciſcus maroniſ. di. xlv. p̄mi ſniarũ eſt dei uolũtas efficax reſpectu cuiuſcūq̄ȝ pducibilis uel pducti. Et accipe ex^m. Dñs ciuitatis ſtatuta q̄dã ſuanda a pplĩs ordiat̃. ſtatuta illa oñdunt dñi uoluntatē: ⁊ uoluntas ſigni dicunt̃. q: ſigna ſ. ſunt q̄dã: q̄bus ſuã cogſciʒ⁹ uoluntateʒ. Sʒ q̄ñ dĩt. ſic uolo. ſic iubeo: ⁊ totis uirib⁹ aliq̄d adimpler̃ conat̃: hec dr̃ uolũtas bñplaciti. Mõ ad ppoſitũ dico q dei uoluntas ſigni nõ ſemp implet̃: ſʒ uolũtas bñplaciti ſic. ⁊ de hac ĩtelligit ſapiēs. Rõ aũt q uolũtas ſigni nõ ſemp implet̃ eſt. q: liberi arbitrij nos ꝯdidit de⁹ vt dicit glõſus Hiero⁹. q̄re ⁊c̃. Ad ſʒ dico q nullũ pctm̃ eſt de volũtate dei. q̄m̃ pctm̃ nõ alia de cã pctm̃ eſt: niſi q: a deo phibitũ. Quicq̄d.n. fiendũ p̄cipit de⁹ nõ eſt pctm̃. Et accipe exēplũ. Dicit de⁹ (caſu poſſibili poſito.) Aufer bona illius aſporta illa. tua ſint. ſi id facis non eſt pctm̃. Sic n. p̄cepit filijs iſrl̃: vt vaſa egyptiorũ argentea ⁊ aurea aſportēt. vt h̄etur exo.xij. c. Silr̃ ſi dicēt de⁹. Occide filiũ tuũ ⁊ ĩmola euʒ mihi: ſic dixit Abrahã. Geñ.xxij. ſi id facis nõ peccas. Et ſic d̄ alijs. Et p ꝯñs cõcludit̃ q nullũ pctm̃ eſt de dei volũtate. Si aũt pctã ⁊ mala fieri ſinat: hoc nõ iõ eſt vt malũ intēdat l' velit. ſʒ bonũ q̄ð ex illo malo intuet̃ ſupuenire. Sap̄.xij. Odio eſt dño ĩpius: ⁊ ĩpietas ei⁹: q̄re ⁊c̃. Si vis ad plenũ d̄ hac informari mã. vide ĩfra feria.iiij. dñice de paſſione ꝯclõne 2ª p̄me ptis. Ad 3^m dico q ſemper volũtas rectã ſequat̃ intentiõeʒ: q: intentio modũ opi ĩponit. Vñ dici ſolet. Quicq̄d agãt hoĩes intētio iudicat oēs. Dicit.n. btũs Tho. p̄ª ſe.q. xij. arti.i. q intētio eſt pprie actus volũtatis. Et intēdere ſiue intētio ipſi⁹ volũtatis nihil aliud ē q̄ȝ ordinare motũ alteri⁹ vel alic⁹ in finē. Et vt idē dicit arti.iiij. Licet intētio ſit reſpectu finis: non tñ reſpectu finis vltimi ſemp. q̄m̃ plures res intendē ſil' poſſum⁹. ỽbi grã. Intendē poſſuʒ ſanitatē tanq̄ȝ finē: ⁊ medicinã tanq̄ȝ ordinatuʒ ad finē. Inde aĩa accipe hãc regulaʒ gñalē: q ſi q̄s credēt q ire ad plateã eēt mortale pctm̃: ſi h̄ adiplēt mortalr̃ peccaret. Sʒ pl'a d̄ hac mã dcm̃ eſt ĩ. ſmõe p̄. q̄re ⁊c̃. Et h̄ ſufficiãt p p̄ñti ꝯclõne.

Q deus in actibus hũanis ſuper omnia voluntatem conſiderat. concluſio tertia.

Ccipe tertiã ꝯclõnē. vʒ. Diuinus ĩtuit⁹ humanã volũtatē tanq̄ȝ ſpeculũ noſtrorũ operũ ꝯſiderat. ⁊ ſic vt in ea relucet op⁹ approbat ul' dãnat. Hec ꝯclõ ſilr̃ triplr̃ pbat̃.ſ. auctē. rõne. ⁊ exēplo. Auctē ſic. Audi Gratianũ. xv. q. vi. c. ſi a ſacerdotib⁹. ĩ fine. Nõ tm̃ ingt attēdenda ſunt q̄ fiũt: q̄ȝto q̄ue aĩo fiãt. Ampli⁹ n. de⁹ reſpicit ad cogitatões: ⁊ ſpõtaneas hoĩuʒ volũtates: q̄ȝ ad act⁹ q p ſimplicitatē aut nccitatē fiũt. Et ſic ỽba Alexãdri pape. Audi eũdē. xij. q. v. c. ſi q̄d ĩueniſti. ĩ fi. ubi dr̃. De⁹ ĩtrogat cõ ⁊ nõ manũ.ſ. tm̃. Et ſic ỽba Aug. in homel. Audi eũdē. xxxij. q. v. c. ſic. vbi dr̃. Sic.n. pctm̃ op⁹ ſine volũtate ñ facit: ita ⁊ iuſtitia ex ope nõ ꝯſumat̃ niſi ⁊ volũtas affuerit. Multi.n. corpe caſtitati ſtudēt: ⁊ adulteriũ volũtate ꝯmittũt. cũ dñs dicat. Qui viderit mulierē ad ꝯcupiſcēdũ eã: iam mechat⁹ eſt ĩ corde ſuo. ĝ ⁊ volũtas ſine ope frequēter peccat. h̄ ille. Et ſic ỽba btĩ Io. Criſo. ſup Math. Idē in. c. q viderit. Et ſic ỽba Aug. q̄re ⁊c̃. Scđo hec eadē ꝯclõ rõne pbat̃. Illi nãq̄ȝ ĩputãdũ eſt pctm̃ q auctor ⁊ motor p̄ncipal' ē ad mouēdũ ad culpã. ſʒ volũtas eſt hmõi. ĝ illi eſt ĩputãdũ. ꝯña nota cũ maiori. Minor aũt pʒ per btũ Tho. p̄ª ſe.q.xvi. vbi ait. Volũtas ē reſpcũ finis: ⁊ oĩa mēbra: ⁊ vires corpis: ⁊ res extiores ad op⁹ applicat pp finē. Vñ ĩtellectũ ad ĩtelligēdũ. oculũ ad vidēdũ ppter volũtatē applicam⁹ ĩ. cũ volum⁹. Silr̃ ⁊ res extiores. vt aquã. cemtũ: ⁊ arenã ad edificatõeʒ dom⁹: ⁊ ſic de alijs. Et dicit idē doctor q ſi rõ añdicta applicauerit ad op⁹. h̄ erit vt dirigēs: nõ vt p̄ncipale mouēs. Similr̃ ſi añdicte alie vires ⁊ aĩe potētie applicãt ad op⁹. h̄ faciũt vt ĩpũ exequant̃ volũtatis: ad quã ꝯpant̃ ſic ĩſtra ad p̄ncipale agēs. Et iõ q: actio attribuit̃ p̄ncipali agenti ⁊ nõ inſtrũ: iõ opa nr̃a dicunt̃ bona l' mala ppter volũtatē. q̄re ⁊c̃.

Tertio h̄ ipſa ꝯclõ pbat̃ exēplo. Nã xp̄s crebro iudeorũ ꝯdēnauit uolũtatē. Math. xxij. Vt aũt Ieſus vidit cogitatões eorũ ⁊c̃. Et ſic pʒ ꝯ° p̄ñs. Dulciſſim⁹ Ieſus nob rectã ⁊ validã ꝯtribuat voluntatē: vt q̄ñ nobis p bonã ſpirationē dicet. Poteſtis bibē calicē .i. paſſiones ⁊ ãguſtias mei amore portare. hilariter reſpondere valeamus: poſſumus hic in p̄ñti per gratiam. Amen.

¶ Fera quinta ſcđe dñice quadrageſime de remuneratione bonorũ ⁊ malorũ ſermo.xvj.

Factuȝ eſt ut mo

f riret̃ medicus noĩe Laçar⁹: ⁊ portaret̃ ab ãgel' in ſinu Abrahe. Mortu⁹ eſt aũt diues: ⁊ ſepult⁹ eſt ĩ iferno. Luce.xvj. Mira hodie dilectiſſimi in h̄ mũdo viuentiũ retributio. Ecce q hic mis' diues q purpura ⁊ biſſo ĩtuebat̃: ⁊ epulabat̃ q̄tidie ſplēdide: mortu⁹ eſt. Et hic pauperculus Laçar⁹ vlceribus plen⁹: cupiēs ſaturari de micis q̄ cadebãt d̄ mēſa diuitis: ⁊ nemo illi dabat mortu⁹. Heu heu heu q̄d ſequat̃ audi. Mortu⁹ eſt diues: ⁊ ſepult⁹ eſt ĩ iferno. mortu⁹ eſt ⁊ Laçar⁹: ⁊ ab ãgel' ĩ ſinu Abrahe felicit̃ eſt collocat⁹. Et merito: ut vite diſpitas fini diuerſo corrñderet. q̄m̃ nõ eſt putãda bona mors: cuius mala vita p̄ceſſit. p̄s. Mors pctõrũ peſſima. Et redimet dñs aĩas ſuorũ ſuorũ: ⁊ nõ derelinq̄t oēs q ſperãt ĩ eo. In q̄b⁹ ſacratiſſimis ỽbis tres ponunt̃ cõſideratiões. vʒ.

Bonorũ ⁊ malorũ in hac vita diuerſa remuneratio.

Bonorũ ⁊ malorũ eq̄l' ĩ hac uita r̃miatio

Bonorũ ⁊ malorũ diuerſa p⁹ hãc vitã p̄miatõ.

De diuerſa remuneratione in hac vita bonorum ⁊ malorum conſideratio prima.

p Rimo bonorũ ⁊ malorũ diuerſã remũerationē uideam⁹. vbi tres more ſolito ꝯcluſiões faciam⁹. vʒ. Pͥa ꝯclõ ē iſta

q[uod] dei voluntas d[uplex]: signi / beneplaciti.

Nõ ſine magna cā vult de⁹tā bonis q̄3 mal' iſta
tp̄alia cõia eſſe ꝛ ipartiri. 2ᵃ ↄ⁹ eſt iſta. Nõ ſine
cā vult deus bonos ꝛ iuſtos in hac vita ſepiſſi-
me flagellari. 3ᵃ ↄ⁹ eſt iſta. Licet iſta tp̄alia in
hac vita velit de⁹ tā bonis q̄3 malis eſſe cõia: ra
diū tñ dīne grē gratum facientis nullo pacto i-
pſis malis patitur deus cõicari.

Quare deus ſceleratis in vita iſta magis q̄3
bonis tp̄alia bona donat concl'o prima.

Ccipe primā concl'onē ꝛc̄. ut. s̄. Et ut d̄
a bonoꝝ pſperitate taceam⁹: de maloꝝ
ſolū aliqua dīſſeram⁹. Multi plerūq3 a-
nima cara ſceleratos pſperari intuentes: in dei
cultu tepeſiunt: ꝛ bñ agē retardant: ꝛ q̄ſi de dei
gubernatõe in eoꝝ mentib⁹ dubitant. ꝛ murmu
rare vident. In quoꝝ pſona Job. xxi. c. ait. Q̄r
ḡ ipij viuūt. ſubleuati ſunt. ↄfortatiq3 diuitijs.
Semen eoꝝ pmanet corā eis. ppīquoꝝ turbe
ꝛ nepotū in ↄſpectu eoꝝ. dom⁹ eoꝝ ſecure ſunt.
ñ eſt virga. i. tribulatio ſup illos. bos eoꝝ ↄcepit
ꝛ nõ abortiuit. vacca pepit. ꝛ nõ ē priuata fetu
ſuo. egrediunt̄ q̄ſi greges puuli eoꝝ. ꝛ infantes
eoꝝ exultant luſibus. Tenēt timpanū ꝛ cithā-
rā. ꝛ gaudent ad ſonitū organi. Ducunt in bonis
dies ſuos. ꝛ in pūcto ad inferna deſcendūt. O
malū gaudiū. peioꝛq3 ſon⁹ ꝛ cant⁹ ꝛ oīu3 peſſi3⁹
exitus. quoꝝ finis mors eťna eſt. Nec mireris
aīa cara ſi h̄ tp̄alia affluent̄ tribuit ſceleratis d̄s.
Uis tu aīa mea hoꝝ oīum intelligē rõne3. Tri-
buit. n. vtplurimū deus in hac uita ſceleratis p
ſperitatē. xij. rõnibus ſiue de cauſis. v3. Prīo
pp maloꝝ excitationē. 2⁹ pp maloꝝ duriorē fla
gellationē. 3⁹ pp maloꝝ pmiationē. Quarto
pp maloꝝ excecationē. Quinto pp maloꝝ re
probationē. Sexto pp bonoꝝ ↄfortatõ3. Se
ptimo pp bonoꝝ exercitatõ3. Octauo pp bo-
noꝝ aīationē. Nono pp bonoꝝ pmiatõ3. De
cimo pp mūdanoꝝ reprobatõe3. Undecio pp
dei bonitatis oñſiõ3. Duodecio pp maloꝝ du
rā caſtigatõ3. Iſte ſunt. xij. rõnes q̄re de⁹ in hoc
mūdo vtplurimū ſceleratos exaltat: ꝛ vberioꝛ
diuitiaꝝ copia ditat. Accipe primā rõnē. Et
añ oīa vos in x̄po oēs hortor: ſi nūq3 aures ad-
hibuiſtis beniuolas ꝛ attētas: ad pñs accõmo-
date. Multos eñi circa hoc legi deſcribentes:
ſed iudicio meo iſte ſunt pulcherrie rõnes. ſi vo
bis grate erūt: vna mecū grās oīpotenti deo r̄
feram⁹. Dico ḡ q̄ de⁹ malis in h̄ mundo tribuit
vberrie tp̄alia bona p̄ pp maloꝝ excitatione3.
Uult. n. glo̾ſus de⁹ hīs cū tp̄alib⁹ bonis iniq̄s ꝛ
ſceleratos domeſticos facē: vt ad dīnā vocatio
nē cū ſpirant: in bono feſtinent ꝛ accelerēt. Nõ
ne ꝛ aues illo pauco cibo illis a nobis miſtrato
ad nos volitant. Et tu o miſer ingrate q̄tidie ti
bi a dño pluria bona donant: ꝛ ſurdeſcis. puer.
p̄. Uocaui: ꝛ renuiſtis. extēdi man⁹ meas: ꝛ ñ fu
it q aſpiceret. Uide. s̄. in hac dñica ↄcl'one pma
in fine. Uis tu aīa mea imenſa3 dei cog̃ſcē boni
tatē. ↄſidera q̄ſo q̄t ꝛ q̄3ta inumerabilia fere bo
na ppl'o iudeoꝝ ↄtribuit: vt eoꝝ ceruices duriſ
ſimas ab idolatria reuocaret. Amore. n. ipſoꝝ3
dure Pharaonē flagellauit: illūq3 tandē cū ſu-
is oībus in mari rubro ſubmerſit. Mãna illis d̄
celo dedit. aquā de petra rupit: ꝛ alia inumera-
bilia bñficia ↄtulit: ꝛ ipſi duriores efficiebāt in-
dies. ps̄. Obliti ſunt bñficioꝝ e⁹: ꝛ inumerabiliū
e⁹ q̄ oñdit eis. Sed nec h̄ ſuffecit: voluit ꝛ ãplius
eos domeſticos facē. Uenit nãq3 eťni pr̄is fili⁹ i
mundū: ꝛ carnē nr̄am induit. Infirmos curauit
cecos illūinauit. mortuos reſuſcitauit. ꝛ multa
alia bñficia ↄtulit. ꝛ ipſi ſiluestriores efficiebāt:
ꝛ Pilato dicebāt. Nolum⁹ hūc regnare ſup nos
ſed tolle: tolle: crucifige eū. Nec adhuc ↄtinuit
d̄s miās ſuas: ſed apl'os ſuos ſcõs p orbē vt eos
reducēt deſtinauit: at ipſi occiderūt eos. S3 nec
adhuc ↄtentat̄ d̄s: ſ3 eos p⁹ ſuā glo̾ſā paſſiõ3. xl.
ãnis vt ↄuerterent̄ expectauit: ꝛ ipſi duriores ef
fecti ſūt. Uidēs h̄ pi⁹ clemēſq3 d̄s flagell' vt pat̄
bñign⁹ i filios ſolet: eos ãmonē cepit. Et Titu3
ꝛ Ueſpaſianū miſit: q ciuitatē eoꝝ d̄popularūt
ꝛ vſq3 ad filioꝝ comeſtionē eos iduxerūt. ꝛ mł'-
tis tādē eoꝝ ceſſis q remãſerāt. xxx. p denario u-
no vēdiderīt: ꝛ p mūdū veluti pfugi diſpſi ſūt.
O iud̄i ceci. o indurati. o ſmemorati: q̄re nõ ad
dei voces acceleratis: q̄d obdormitat̄is: Iud̄os
cariſſimi omittam⁹. Quid dicā de miſis x̄piāis
q̄b⁹ regnū pmittit eťnū: q peiores iudeis hodi-
ernis tp̄ib⁹ efficiūt. Quis bñficia: q̄s ſigna iam
diu mſtiplicata narrabit. Quid q̄ſo guerre: q̄d
peſtilētie tāte: niſi dei voces clamātes. reuertē
reuertē ſunamit̄is: reuertē: ruertē: ꝛītuicamur te
Reuertē inq̄3 a pccõ cogitatõis. reuertē a pccõ
locutõis. reuertē a pccõ opis. reuertē a pccõ ini
que ↄſuetudis. Nõne o miſi p̄dicatoꝝ cernitis
multitudinē copioſā: q vno ore dīna iudicia oñ-
dūt. Iſa. lviij. Clama: ne ceſſes: ꝛ q̄ſi tuba exalta
vocē tuā: ꝛ ãnūcia ppl'o ſcelera eoꝝ. Et nouiſſi-
me tp̄ib⁹ iſtis tubā illā fulgentiſſimā ſuſcitauit
ſcm̄ Bernardinū ordis fratꝝ mioꝝ. cū q̄ d̄o lau
des ſepe locut⁹ ſū: ꝛ pluries comedi i iſula puſi-
ni laci. quē papa Nicolaus q̄nt⁹ i feſto pēthecō
ſtes ſolennit̄ ãno iubilei canonizauit. Anno dñi
Mccccl. De⁹ nobis grā3 largiat̄: vt eū i bõis o-
pib⁹ imitemur. amē. O miſa Italia obcecata:
una ex pte p̄dicatores habes: alia ex pte peſtilē
tias ꝛ guerras: ꝛ dormis. Johel. p̄. Expgiſcimi
ebrij: ꝛ flete oēs q bibit̄is vinū i dulcedie. q̄m pe
rijt. i. pibit ab ore vr̄o. Gens. n. aſcēdet ſup tra3
meā fortis ꝛ inumerabil'. dētes eoꝝ dētes leõis.
Iſta ē gēs eq̄ſtris. ꝛ molares e⁹ ut catuli leõis.
iſta ē gēs pedeſtris. poſuit vineā meā i deſtū: ꝛ
ficū meā d̄corticauit ꝛc̄. Et vis tu grãde iudici
um audire dei. Iā. n. a milleſimo ãdicto hanc
miſerā Italiā trib⁹ elapſis ãnis peſte acerrima
flagellauit: ꝛ miſerria Italia adhuc ſupba i ve-
ſtib⁹: iocis: ꝛ põpis: dīnas voces obaudit. O cõ
fuſio magna x̄pianoꝝ. Bos igt dñs cog̃uit poſ-
ſeſſorē ſuū: ꝛ aſin⁹ pſepe dñi ſui. Iſ'l' āt. i. ppl's iu
daic⁹ me ñ cog̃uit. ꝛ ppl'us me⁹. i. x̄pian⁹ ñ itelle
xit. i. itelligē ñ ult. ps. Tenuit eos ſupbia. Opti

ſunt inīq̄tate ꝛ ipietate ſua. Prodijt q̄ſi ex adipe
iniq̄tas eoꝝ: tranſierīt in affectū cordis. Cogita-
uerūt ꝛ locuti ſūt neq̄tiā: iniq̄tatē i excelſo locu
ti ſūt. poſuerīt in tenebras os ſuū. ſ. deū ꝛ ſctos
blaſphemādo: ꝛ liguā eoꝝ trāſiuit i terra ꝛc̄. Et
iõ idē pph̄a clamat i ps̄. Attēdite celi q̄ loq̄r: di
cēs. Gñatio praua atq3 peruerſa heccine reddis
dño ppl'e ſtulte ꝛ inſipiēs. Nūq̄d nõ ipſe ē pr̄ tu⁹
q poſſedit: ꝛ fecit: ꝛ creauit te. Memto dieꝝ an
tiquoꝝ: cogita gñatões ſingulas ꝛc̄. Uide aliq̄s
v̄ſus circa finē q̄r de⁹ minat̄ illis. Quā q̄ſo excu
ſatiõ3 hr̄e o Italia potis: vna ex pte d̄i tubas. i.
p̄dicatores alia ex pte flagella plīma hēs. alia ex
pte abūdātiā frumti: uini: ꝛ alioꝝ tp̄aliū bonoꝝ.
ꝛ tu ſupbe miſ ſi bõa a dño accipis itūeſcis. Job
xv. Currit aduerſus deū extēto collo. Et tu miſ
rime auare ſi a dño plīma bona largiunt̄: recal-
citras: ꝛ paupes ſpnis. Deut̄. xxxij. Incraſſat⁹ ē
dilect⁹ me⁹: ꝛ recalcitruit ipiguat⁹ ꝛ dilatat⁹. Et
Oſee. xiij. Adipleti ſūt ꝛ ſaturati eleuauerūt cõ
ſuū: ꝛ obliti ſūt mei. Et tu luxurioſe ſi ſanitate ꝛ
corpis valitudie potiris ībrodiaris: vt ita loq̄r i
luxurioſa fece. Ezech. xviij. Hec fuit iniq̄tas ſo
dome ſororis tue. ſupbia: ſaturitas panis ꝛ otiū.
Mira certe igratitudo hoīum ꝛ ignorãtia ceca
cūcta aīalia bñficio domeſticant̄. ſola hūna cor-
da p dei bñficia indurāt̄. Inde Hiē. v. dr̄. Ppl'o
huic factū eſt cor icredulū: ꝛ exaſpans. receſſerīt
ꝛ abierūt: ꝛ nõ dixerīt i corde ſuo. metuam⁹ dñ3
deū nr̄m q dat nobis pluuiā tēporaneā ꝛ ſotinā
in tp̄e ſuo. Et ſeq̄t. Iniq̄tates nr̄e declinauerīt h̄
ꝛ pctā nr̄a phibuerīt bonū a nob̄. Quare ex his
ſatis p3 q̄ de⁹ malis tēpalia bõa tribuit: vt eos
domeſticos ꝛ ſibi g̃tos faciat. Si ṽo nolūt ipſis
iputet̄. q̄re ꝛc̄. Scd̄o tribuit de⁹ mal' tēpalia
bona ppter maloꝝ duriorē flagellatiõe3. Cū. n.
ſcelerati i hac vita: nec digni ſint pane q̄ veſcūt̄
ꝛ aq̄ quā bibūt. ſi illos in h̄ mūdo exaltat: h̄ ideo
facit: vt acerbiore in futuꝝ pena feriat. Iñ Cri-
ſo. ſup Math. Q̄to inq̄t maiora ſūt bñficia hõi
bus ↄſtituta: tāto ſūt g̃uiora peccãtib⁹ iudicia.
Et Sap̄. vij. Potētes potēter tormta patiunt̄.
Quelibet. n. maiõitas in tēpalibus bonis pctm̄
aggrauat. vt dicit btūs Tho. pᵃ ſc. q. lxxiij. ar.
x. Et rõ eſt. q̄m q̄3to maior eſt igratitudo: tanto
pctm̄ graui⁹. ꝛ p ↄñs pena maior. ps̄. Periit me
moria eoꝝ cū ſonitu: ꝛ dñs in eternū pmãet. Si
cut. n. perit turpior ſonus q d̄ vētre hoīs egredit̄
fetēs: ſic huiuſcemõi pctõres mõte repētina ꝛ fe
tēti iſania ſubito ab ocul' hoīu3 eleuāt. Exēplu3
Amon Heſter. v. qui aīcis ↄuocatis ſuaꝝ diui-
tiaꝝ magitudinē ꝛ filioꝝ turbā expoſuit: ꝛ q̄3ta
cū gl'a ſup oēs p̄ncipes ꝛ ſuos ei⁹ rex eleuaſſet
eū ꝛc̄. Et tandē ↄcludit̄ q̄ ſuſpēſus eſt Amon in
ligno. vide ibi. Iñ Petr⁹ rauēnas ait i q̄dā ſmo
ne. Sepi⁹ in alto q̄s tollit: vt ruens forti⁹ ↄq̄ſſet̄
h̄ ille. Audi Greg. i homel'. ſup Math. Lectio
igt ſci euãgelij fr̄es cariſſimi: nos ſollicite ↄſiderat̄
ãmõet: ne nos q plus in h̄ mūdo accepiſſe aliq̄d
cernimur: ab auctore mūdi g̃ui⁹ ide iudicemur

Cū. n. augent̄ dona rõnes etiā creſcūt donoru3.
q̄re ꝛc̄. Tertio tribuit de⁹ ſceleratis tēpalia
bona ppter maloꝝ pmiatõe3. Cū. n. pctõres ali
q̄n q̄dā bona opa exerceāt de gñe bonoꝝ: ꝛ nul
lū bonū irremuneratū relinquat̄: teſte Aug. Et
q̄ ad pmiū eternū ob charitat̄is defectū remūe-
rari nõ poſſint. vt dicet̄ ↄcl'one 3ᵃ ſeq̄nti. ↄñs et
rectū equūq3 eſt: vt tēpalr̄ remunerent̄. Uñ ſic
fuerūt ꝛ eoꝝ bona opa: ſic recõpenſat de⁹. ſi ele
moſynas faciūt: eccl'as ꝛ pauprimā loca uiſitāt
diuitias: poſſeſſiões: ſalutē nauiū: ꝛ ſīlia retribu
it eis de⁹. Si ieiunāt: diſciplināt: ꝛ alia bona cor
poralia exercēt: corporaliter retribuit deus. vt
dando bonā vxorē. pulcherrimos filios. corpõis
ſanitatē: ꝛ ſīlia. Si bñ ↄſulūt. docēt. caſtigāt: mo
nent. ꝛ alia bona ſpūalia exercēt: ſpūalr̄ retribuit
de⁹. dando ſanū intellectū. diſcretā atq3 ↄpoſitā
locutõe3: ꝛ hīs ſīlia. vt de eis v̄ificet̄ quod dñs
Math. vj. ait. Amē dico uobis: recepēt merce
dē ſuā. q̄re ꝛc̄. Itē. xxij. q. i. ſi q̄libet. i glo. ſr̄ ṽbo
in eťna. dr̄. q̄ pſperitatē hñs in hac vita ſpem p
dit in eťna vita. Et caplm̄ illud loq̄t̄ de obſtetri
cibus Pharaõis: q̄ mētite ſūt illi. ꝛ dicit q̄ deus
de pietate eaꝝ retribuit eis meritū in tēpalib⁹
bonis. Nā dicit ibi text⁹ ſic: Nā benignitat̄is ea
rū merces q̄ eis in eťna potuit vita retribui: cul
pa pmiſſa mēdacij in t̄rena eſt recõpenſatõe de
clinata. h̄ ibi. Et gl'. ibi dicit q̄ duab⁹ vicib⁹ mē
tite ſūt. Prīo Pharaõi pmiſerīt q̄ oēs maſcl'os
iterficerēt: ꝛ hoc fuit veniale. Scd̄o cū dixerūt
muliēs hebreoꝝ hr̄e ſcia3 obſtetricãdi ꝛc̄. ꝛ hoc
fuit mortale. q2 h̄ dixerīt ne ipſe iterficerēt. Et p
h̄ mēdacio itelligit̄ iſte text⁹ q̄ pdiderīt mercedē
eternā: ſ3 eaꝝ pietas mercedē accepit tēpale3. h̄
dicit glo. Iñ eſt bon⁹ text⁹ ad ppoſitū. de pe. di.
iij. q̄d ḡ turbamur. vbi dr̄. Q̄n itaq3 videm⁹ ma
lignū diteſcē nõ ſubruamur. ꝛ q̄n videm⁹ bonū
mala pati nõ turbemur. Illic corona: illic ſuppli
cia. Eſt ꝛ alia rõ. q2 nõ põt mal⁹ in oīb⁹ mal⁹ eē.
ſ3 aliq̄ bona h3. n3 bon⁹ in oībus bon⁹ eē: ſed h3
aliq̄ pctā. Q̄n ḡ pſperitatē h3 malus: malū capiti
ſuo ē. Cū. n. p illis paucis bonis retributio eſt:
hic accipit: vt illic pleni⁹ pūiat̄. h̄ ibi. Quarto
tribuit de⁹ ſceleratis tp̄alia bona ppē maloꝝ ex
cecatõe3. Iſa. vj. Excecā cor ppl'i h⁹: ꝛ aures ei⁹
agg̃ua: ꝛ oculos ei⁹ claude: ne forte videat ocul'
ſuis ꝛ aurib⁹ ſuis audiat: ꝛ corde ſuo itelligat ꝛ
ↄuertat̄: ꝛ ſanē eū. Et Luce. xij. Aīa mā hēs ml'-
ta bona: dixit diues q̄dā repoſita i ãnos plīmos
Requieſce. comede. ꝛ bibe. ꝛ epulare. S3 audi q̄d
ſequat̄. Dixit aūt illi de⁹. Stulte hac nocte mori
eris. ꝛ q̄ paſti c⁹ erūt: Audi Greg. vi. moꝝ. Qua
ſi inq̄t p amena prata ad carcerē venit: q p pñtis
vite pſpera ad interitu3 currit. Et Prouer. v.
Proſpitas ipioꝝ pdet eos. Quinto tribuit d̄s
pſpa mal' pp maloꝝ reprobatõe3. Audi Hiero.
in ſuo trāſitu. Signū inq̄t manifeſte dānationis
eſt q̄n malo oīa pſpera accidunt. Audi Grego.
vj. moꝝ. Succeſſio inq̄t bonoꝝ tēpaliū ſignum
eterne reprobatõis eſt. Audi ꝛ dñ3 Mat. xvij.

Quid ꝓdeſt hōi ſi vniuerſū mūdū lucret̄ aīe ꝟo
ſue detrimentū patiat̄. Sup q̄ ꝟbo Hiero. ait.
Si hēres ſapiam Salomōis. pulchritudinē Ab
ſalōis. fortitudinē Sāpſonis. lōgeuitatē Enoch
diuitias Creſſi. potētias Octauiani. qd tādē ꝓ
deſſet ſi caro daret̄ ꝟmib⁹: aīa ꝟo dmonib⁹ cru
ciāda ſine fine ⁊c̄. Exēplū hētur bti Ambroſij q
dbulāſ ꝟſus tuſciā inuenit hoſpitē diuitē. ꝓguē
cū pulchra familia. ⁊ cū iterrogaſſet qd boni fa
cēt. rñdit. Jo me do bel tēpo. Stati Ambroſius
equos parare fecit: ⁊ receſſit. Mirant̄ oēs: ſtati
totū hoſpitiū cōburit̄: ⁊ oīa ei⁹ bona ⁊ familia i-
gne ꝑierūt. Sexto tribuit ds ꝓſpera malis
ꝑ bonoꝝ ꝯfortatōꝫ. Nā iuſti in hac vita: vt di-
cet̄ conclōne ſeqnti de eoꝝ opibus nō ꝑmiant̄:
ſed in plagis: in carcerib⁹: i tribulatōib⁹ multis
in mūdo viuūt. ⁊ ne crederēt ſuoꝝ laboꝝ mer
cedē n̄ eē recepturos: bona iſta caduca ⁊ trāſito
ria mal' ꝯcedit in hac vita. vñ ipſi arguē poſſint
Si benign⁹ adeo eſt ds: vt ſceleratis ⁊ ſuis ꝓr-
ſus inimicis tot hic bona tribuit: qd nobis mer
cedis erit: niſi ꝑmiū eternū q e⁹ mandata ſuaꝫ⁹.
Nec miꝝ aīa cara. Longo. n. tpe ſuū pplm de⁹
añqꝫ ad terrā ꝓmiſſionis adducēt: flagellari ꝑ
miſit. Exo. ⁊ Numeri ꝑ totū. Jn. ij. Machabe.
vij. Un⁹ ex ſeptē frīb⁹ a tyrāno cruciat⁹ ait. De
celo mēbra iſta poſſideo: ſed ꝑ dei leges hipſa
deſpicio. qꝛ ipſa me recepturꝝ ſpero. Et ſcūs ille
Thobias parentib⁹ irridentib⁹ ⁊ dicentib⁹. vbi
ſpes tua: rñdit. Filij ſcōꝝ ſuꝫ⁹: ⁊ vitā illoꝝ expe
ctam⁹: quā datur⁹ eſt his q n̄ mutauerīt fidē ei⁹.
ſ. dei. Thob. ij. Et ille patientiſſim⁹ Job filijs or
bat⁹: ſpoliatuſqꝫ cunctis: dicebat. Si occiderit
me: in ipſo ſperabo. Job. xiij. Jn bon⁹ ille tubicē
Paul⁹ aiebat. Bonū certamen certaui: curſuꝫ
ꝯſumaui: fidē ſuaui. in reliq̊ poſita eſt mihi coro
na iuſtitie quā reddet mihi in illa die iuſt⁹ iudx.
Nō ſolū āt mihi: ſed ⁊ his qui diligunt aduētuꝫ
e⁹. Qd ⁊ myſtice xp̄s oñdit. Mat. vj. dicēs. Si
fenū agri qd hodie eſt: ⁊ cras in clibanuꝫ mittit̄
ds ſic veſtit: q̄to magis uos modice fidei: Per
fenū pccōres intelligēs: q̊ꝝ glīa eſt ſicut fenum
agri. ꝑs. Mane ſicut herba trāſeat. mane flore-
at ⁊ trāſeat. veſpe decidat: induret ⁊ areſcat ⁊c̄.

Septīo tribuit ſceleratis ꝓſpera ds ꝑ bo-
noꝝ exercitatōꝫ. Audi Aug. i li. d ciui. dei. Pa-
tientia dei ad pniam inuitat malos: ſic̄ ⁊ flagel-
lū erudit bonos. Et dic q̄ſo. Quō ſcī alios i tri-
bulationib⁹ ⁊ tētationib⁹ poſſent erudire: ſi ipſi
talia nūqꝫ fuiſſent expti: Nō. n. ꝑſecutio bono-
rū argumētū rꝓbatōiſ eſt: ſed ꝟtutis. Audi pul
cherrimū tex. vij. q. i. c. aduerſitas. vbi dr̄. Ad-
uerſitas q̄ bonis votis. i. hñtib⁹ bona vota obij
cit̄: ꝓbatio ꝟtutis ē: n̄ iudiciū. i. ſignū reprobatō
nis. Quis. n. neſciat q̄ꝫ ꝓſpeꝝ fuit q bt̄us aplꝰ
Paul⁹ cā ꝑdicatōis Jtaliā veniebat: ⁊ tñ veni-
ens naufragiū ꝑtulit. ſed tñ nauis cordis in ma
ris fluctib⁹ integra ſtetit. h ibi. Gloſa allegat ca
plm. cū ꝑcuſſio: eadē cā ⁊ qōne. vbi dr̄ ſic. Cum
ꝑcuſſio corꝑis iminet: vtꝝ ꝓ purgatōe aut ꝓ iu
dicio ꝯtingat: dei iudiciū in h ignorat̄. ⁊ idō n̄ dꝫ
a nobis addi flagellatis afflictio: ne nos culpe
qd abſit offenſa ꝛcipiat. h ibi Aug. i epl'a ad Cā
didū. Audi ⁊ Greg. li. moꝝ. Pñtis vite ꝓſpitaſ
inocentie teſtis n̄ eſt. qꝛ multi ad ꝑhēnē vitaꝫ ꝑ
flagella redeūt: ⁊ plurimi rōe infinita ſupplicia
ꝑducēdi ſine flagello moriūt̄. Job. xxj. Gaudēt
ad ſonitū organi. ducūt in bonis dies ſuos: ⁊ in
puncto ad iferna deſcendūt ⁊c̄. Octauo tri-
buit ſceleratis ꝓſpa ds ꝑ bonoꝝ aīatōꝫ. Si. n.
ds tñ bonis iſta tꝑalia daret: iā ꝑfecto potius
amaret̄: vt bona iſta recipent q̄ꝫ diuo hito ītui-
tu. ⁊ ſic amor iſte mercenari⁹ eēt ⁊ iꝑfect⁹. Et idō
boni iſta tꝑalia ſceleratis dari intuentes: arden
tius in dei amore ſurgūt: ſperātes in futurꝝ me-
lius ſuſcepturos. Audi Aug. Placuit ingt diue
ꝓuidētie ꝑparare qdē iuſtis bona i poſteꝝ qbuſ
n̄ fruerēt̄ iniuſti. mala āt impijs qb⁹ n̄ excruciabū
tur boni. Jſta āt tꝑalia vtriſqꝫ uoluit eē cōia: ut
ne bona auidi⁹ appetāt̄: q̄ mali q̄ꝫ hr̄e cernunt̄. ⁊
ne mala turpit̄ euitent̄: qb⁹ ⁊ boni plerūqꝫ affici
unt̄. h ille. Nono tribuit ſceleratis ꝓſpa de⁹
ꝑ bonoꝝ ꝑmiatōꝫ. Audi Aug. Jn his ingt di-
ſtribuendis bonis agit qdē ds opatōe ſua. Naꝫ
ſi nūc oē pccm̄ māifeſta plectēt pena: nil in ultio
iudicio ſuari putaret̄. Sic̄ etſi nullū pccm̄ pūirꝫ
apta vīdicta: nulla ꝓuidētia putaret̄ diua. Ex
q̊ ſeqt̄ q ſi nūc pccā ſceleratoꝝ n̄ punit: illa in iu
dicio extrēo acerrie puniēda reſuat. Simılr̄ et
ſi nūc bona iuſtoꝝ n̄ ꝑmiat: illa in eodē iudicio
ſūme ꝑmianda retardat. qr̄ ⁊c̄. Decio tribuit
ꝓſpa ipijs ds ꝑ mūdanoꝝ reprobatōꝫ. Uiri nā
qꝫ dei ꝑicula in ꝓſpitatib⁹ latētia ꝯſiderātes ꝓ
poſſe fugiūt: ⁊ illa ſpernūt. Ex͡m heremite fugiē
tis ꝑ deſtū. q a q̊dā ſiccario cōꝑhēſus: introgat⁹
cur fugēt: ait. A facie mortis fugio. Ubi ingt il
le morſ h. At ille iux̄ ſepē auri: illi oñdit multitu
dinē copioſā. Treſ nāqꝫ ſocij erāt. Bona inquit
mors h. heremitā licētiāt. Auꝝ ꝑ deſtū aſportāt.
Jntea fame cruciāt̄. Dicūt ad inuicē. vn⁹ nr̄ꝫ ad
caſtrū ꝑgat: victualia emat: ne fame moīamur.
Sortē mittūt: cadit vni ſors. mittit̄ ille: ⁊ ꝑgat.
Jntea duo q remāſerāt: vt ipſis tñ theſaurꝝ re
manēt ſociū occidē decreuerīt i reditu. Alt̄ ſoluſ
itinerās q̄lit̄ ſol⁹ auꝝ hr̄e poſſꝫ meditat̄. Libaria
⁊ vinū emit: venenū peſtiferꝝ imiſcuit. Ad ſoci-
os uēit. occidit̄. Sumūt illi cibū. Et moriūt̄. O
iudiciū dei. o peſſimū theſaurꝝ. Audi Grego. li.
moꝝ. Scī viri cū ſibi ſuppetē ꝓſpa mūdi ꝯſpici
unt: pauida ſuſpitōe turbat̄. Timēt. n. ne hic la-
boꝝ ſuoꝝ fruct⁹ ꝑcipiāt. Timēt ne diua iuſtitia
latēs in eis vuln⁹ aſpiciat: ⁊ exterioꝛib⁹ eos mūe-
ribus cumulās: ab intimis repellat. h ille. Un
decio tribuit ſceleratis ꝓſpa ds ꝑ dei bonita-
tiſ oñſiōꝫ: nō pōt. n. ſūme bon⁹ ds ſe ꝯtinē q̄n opi
bus ſuis cōicet bonitatē. nā ſi ipſiſ ēt dānat] ſue
bonitatis copiā ꝑſtat infra ꝯdignū eos puniē-
do: q̄to magis hipſū miſis pccōrib⁹ nōdū tota-
lit̄ reprobatis miſicordit̄ dꝫ ipendē. Math. v.
Solē ſuuꝫ oriri facit ſup bonos ⁊ malos. Et qd
miruꝫ ſi peccatorib⁹ tēporalia preſtat: q i cruce
pendēs pro peccatorib⁹ corp⁹ ⁊ aīam dedit: Au
di Aug. Pro pplo igt a q̄ crucifix⁹ eſt: a q̄ lācea
vulnerat⁹ eſt: a q̄ aceto ⁊ felle potatuſ eſt: dixit.
Pat̄ ignoſce illis: qꝛ neſciūt qd faciunt. Et qd g
aīa miꝝ ſi illis bōa mūdi tribuit: q̄re ⁊c̄. Duo
decimo tribuit de⁹ ꝓſpera malis ꝓpter maloꝝ
durā caſtigatōēꝫ. Punit. n. de⁹ peccatōes min⁹
potētes ꝑ potētiores. ſicut filij iſrl' puniti ſunt ꝑ
chaldeos. Jſa. x. Uindicabo ingt dñs me de ini
micis meis cū inimicis meis. Sicut. n. non lꝫ q
rex ꝑ propriū filiū malefactores puniat ⁊ ſuſpē
dat: q̄n poti⁹ ⁊ ꝯueniēti⁹ eſt q ad hoc viles q̄ſdā
⁊ abiectas dꝑutet ꝑſonas. Sic ⁊ in ꝓpoſito non
decet q de⁹ viros bonos ⁊ timētes eū: q dbent
ſūme pietatis ⁊ hūilitatis ſigna oſtendē: facer̄ ꝯ
ipſos iſceuire. Et idō inferiores ⁊ iꝑfectiores illiſ
ſunt ad h deputādi. ⁊ fiūt tales q̊dāmō manegol
di d dio. Jn dñs ꝑ Ezechielē ait. Cōfortabo bra
chia regis babylōis: daboqꝫ ei gladiū meū i ma
nu. Et vide grādē iuſtitiā dei. Sicut. n. pctōreſ i
hac vita trib⁹ dei bñficijs abutūt̄. ſ. tꝑalib⁹. cor-
poralib⁹. ⁊ ſpūalib⁹. Sic tripl'r ꝑ alios malos et
pctōres illis potētiores facit flagellari. Naꝫ ꝑ
abuſū tꝑaliū mittit armigeros ⁊ ſacomānoſ. An
cū lapidib⁹ loquor: Nōne aīaduertit] q pluſqꝫ
xxx. ānis tota Jtalia ſtetit in ſtipēdiarioꝝ ꝑtāte
⁊ denarij quos qdā auari cupiditate rapaci: va
rios ꝑ ꝯtrus cumularūt ſtipendiarijs effūdunt̄.
veſtes ſupflue ⁊ vane: q̄ in capſis tineis ⁊ eru-
gini ſuabant̄: vendunt̄ ꝓ ſoluendis ſtipēdiarijs
arua. vinee. ⁊ viridaria ſpecioſa dſtruunt̄: in tan
dictā eoꝝ ipij viſus. dom⁹ de rapinis ⁊ ſanguie
paupeꝝ vſqꝫ ad celū erecte corrūūt. dſtruunt̄. ⁊
ꝯburrūt̄. O Jtalia miſera tot ⁊ tātis calamitati
bus ꝯſternata. Jn Jſa. i. dr̄. Dereliq̄rūt deū: bla
ſphemauerīt ſcm̄ iſrl': alienati ſt̄ retrorſū. Et ſeqt̄.
Terra vr̄a deſta: ciuitates vr̄e ſuccēſe igni. re-
gionē vr̄am corā vobis deuorāt alieni: ⁊ deſola
bit̄ ſic̄ in vaſtitate hoſtili. ⁊ drelinqt̄ filia ſyon vt
vmbraculū in vinea: ⁊ ſic̄ tugurium in cucumera
rio: ⁊ ſic̄ ciuitas q̄ vaſtat̄. Et ſic cū bñdictōe dei
hēs aīa cara. xij. pulcherrias rōneſ qr̄ de⁹ tꝑalia
bona tribuit ſceleratis. Et ſic pꝫ ꝯcluſio ꝑma.

Quare vt plūmū boni tribulant̄ ꝯclo ſcda.

Cape ſam ꝯclōnē. vꝫ. Nō ſine cā vult
de⁹ bonos ⁊ malos i hac vita ſepiſſime
flagellari. Et lꝫ h ꝯclo ſatis ex ꝑcedēti
eluceſcat: tñ flagellis ipioꝝ obmiſſis: qm̄ id rāo
ꝯtingit. xij. hic ſubiūgam⁹ rōnes q̄re de⁹ bonos
in h mūdo flagellari ꝑmittit. Tribulant̄ g boī
in hac vita ꝑ ꝑ purgatiōēꝫ delictoꝝ. 2° ꝓpter
acq̄ſitōēꝫ meritoꝝ. 3° ꝓpter caſtigatiōēꝫ iniqꝝ
iiij° ꝓpter ꝑſeruationē pctōꝝ. v° ꝓpter fortifi
cationē aīoꝝ. vj° ꝓpter laudationē electoruꝫ.
vij° ꝓpter bellatōem demonioꝝ. 8° ꝓpt̄ hūili
ationē iuſtoꝝ. ix° ꝓpter exēplū electoꝝ. x° ꝓ
pter numerationē filioꝝ. xj° ꝓpter imitatiōem
xp̄ianoꝝ. xij° ꝓpter iocūditatē oium bonorū.

Primo inqꝫ tribulant̄ boni ꝑ purgatōēꝫ de
lictoꝝ. Quis ille q̄ſo tā iuſt⁹: tā deo g̃tus: q dicē
poſſit. mūdus ⁊ pur⁹ ſum a pctō: nōne ſeptieſ ca
dit i die iuſt⁹. i. Jo. i. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ nō hē
mus: noſipſos ſeducim⁹: ⁊ ꝟitas i nobis nun eſt.
Et Aug. Si oēs ſcōs ⁊ ſcāſ ꝯgregare poſſem⁹: ⁊
illos interrogarem⁹: an ſine pctō eēnt: vtiqꝫ rñ
derent illud. Si dixerim⁹ qm̄ pctm̄ nō hēm⁹ ⁊c̄.
Cū aūt cuilibet pctō aliq̄ta corrñdeat pena: ne
ceſſe eſt vt pro talib⁹ eoꝝ pctis in hac vita: aut
in purgatorio aliq̄ta puniant̄ pena. Purgatōij
aūt pena oēs h⁹ vite penas ſupgradit̄. Jdō glōſuſ
de⁹ cui⁹ miſicordie n̄ eſt numer⁹: vt miti⁹ i ſuoſ
dilectos amicos penā exerceat: eos aliquāta in
hac vita tribulatōe flagellat. Audi Greg. Qd
lima ingt ferro. fornax auro. flagella grāo. hoc
facit tribulatio iuſto. Audi Hiero. Rubigo igt
pctī ſine igne tormēti ꝯſumi nō pōt. Hinc bon⁹
ille Aug. aiebat. Hic vre: hic ſeca dñe: vt i eter
nū parcas. Et hōis Greg. āgelo ſibi dicēti: Ex
duob⁹ tibi vnū elige: aut ꝑ duos dies in purga
torio manē: aut ꝑ totā vitaꝫ cruciari. reſpondit.
volo potius per totā vitam cruciari. Q̄ta āt ſit
purgatorij pena: vide feria 2ª ꝑme dñice. qr̄ ⁊c̄.

Scdo tribulant̄ boni in uita ꝑ acq̄ſitōēꝫ me
ritoꝝ. Tāto. n. āpli⁹ meret̄ in h mūdo q̄ſpiā: q̄to
in bello ampli⁹ victorioſuſ extiterit. qm̄ vt dicit̄
Job. v. Militia eſt vita hoīs ſup terrā. Jgit̄ hic
tribulant̄ vt ampli⁹ mereant̄. Math. v. Gaude
te ⁊ exultate qm̄ merces vr̄a copioſa eſt i celis.
⁊ dicit copioſa. qꝛ maior erit q̄ꝫ exigat numeruſ
meritoꝝ. Audi Ber. in q̄dā epl'a. Nāqꝫ ingt in
ſtus arbitrat̄ ſe ꝯprehendiſſe. nunqꝫ dicit ſatur ē
ſed ſemꝑ eſurit ſititqꝫ iuſtitiā: vt ſi ſemꝑ viueret
q̄tū in ſe eſt iuſtior eſſe ꝯtendet. h ille. Et tñ aīa
cara nec tm̄ velle ⁊ facē pñt: vt tm̄ cumular̄ nu-
meꝝ meritoꝝ poſſint: q de ꝯdigno vitā eternā
valeāt promereri. Qm̄ vt ait Paulus ad Ro.
viij. Nō ſunt ꝯdigne paſſiōeſ h⁹ ſeculi ad futurā
glaꝫ. Et rōnes aſſignat ibidē Nicola⁹ de lira di
cēs. Nō ſunt ꝯdigne paſſiōes: ꝑ̊ qa parue ſunt. i.
Petri vlti. Jn xp̄m modicū paſſus: gloria autē
magna eſt. ꝑs. Magna eſt glā e⁹ in ſalutari tuo
Scdo paſſiōeſ nō ſūt ꝯdigne. qꝛ ſunt gaudio mi
xte. ij. Cor. ij. Sicut abundāt paſſiōeſ xp̄i in nob
ita abūdāt ꝯſolatōeſ nr̄e. glā aūt ſine oī triſtitia
eſt. Apoc. xxi. Abſterget de⁹ oēm lachrymaꝫ ab
oculis ſcōꝝ. Et ad Ro. viij. Jpſa creatura. i. hō
liberabit̄ a ſuitute corruptōis. i. a cura corrupti
bilis corꝑis in libertatē filioꝝ dei. ꝑs. Laqus ꝯ
tritus eſt ⁊ nos liberati ſum⁹. Tertio paſſiōes n̄
ſunt ꝯdigne. qꝛ paſſionib⁹ nec meremur nec de
meremur: vt dicit phus: Gloria aūt merēda eſt
ad Ro. viij. Gloria ⁊ pax ⁊ honō. oī opāti bonū
q̄re hñ dixit de⁹. Gaudete ⁊ exultate: qm̄ mer-
ces vr̄a copioſa eſt in cel'. qm̄ vltra numeꝝ me-
ritoꝝ: vt dictū eſt. q̄re ⁊c̄. Tertio tribulāt̄ bo
ni ꝑ caſtigatiōēꝫ iniquoꝝ. Crebro aīa mā fuſti
gat̄ canis in pñtia leōis: vt leoni incutiat̄ timor.
Sepe pr̄ filiū in pñtia famli caſtigat: vt famul⁹
corrigat̄. Sic ⁊ pr̄ pius de⁹ crebro ſuos ſuos in

ꝯ mūdo flagellat: vt peccātores q mūdū poſſidēt caſtigent. Unū eis mā dat arguendi. Si ſeruos ſu os qui die noctuꝗ bn̄ agere ſtudent: ⁊ in penitentijs viuunt: deus hic dure flagellat: nobis q mundū poſſidem⁹ male agere ſtudentib⁹ ſemꝑ ⁊ nunꝗ̄ ꝯterrentib⁹: in futuꝝ quid reddet? Audi Grego. gloſum. Cū inquit video Job in ſterquilinio iacentē: Joānē in heremo eſurientem: Jacobū Herodis gladio interēptū: Petrū ſuſpenſum in patibulo: cogito qualiter deus cruciabit quos reprobat: qn̄ hic ita dire flagellat: quos amat. hec ille. Quarto tribulāt boni ꝓpter preſeruationē pccōꝝ. Sicut. n. medicus infirmū per abſtinentiā ⁊ dietā a multis egritudinibus ex indigeſtionib⁹ procedentib⁹ preſuat: vt dicit Hypocras in ſa parte amphoriſmoꝝ. Et ꝯfirmat Galienus in cōmento quarti āpho riſmi parte prima āphoriſmoꝝ Hypocratis dicens. Ois dieta in ſingulis mēbris vt humana corpora purgent: ordinanda eſt: ⁊ vt augmentetur ⁊ ꝟtus fortior fiat. Sic ⁊ glōſus deus mūdanis iſtis flagellis iuſtos ab aduerſis preſuat egritudinib⁹ q̄ ex abundantia mundanoꝝ hūorū gn̄ari ſolent. ſicut ex abundantia magnificētiaꝝ ⁊ honoꝝ ſuperbie ⁊ elationis infirmitas orit. ex abundantia delitiaꝝ humor luxurie. ex abundantia diuitiaꝝ humor ⁊ infirmitas auaritie. Et ideo flagellis corrūdētib⁹ iuſtos flagellat deus. nō q2 in culpis illis ſint: ſed in quib⁹ eēnt niſi flagellis preſeruarent. Audi Paulū. ij. ad Colo. xij. Et ne magnitudo reuelationū extollat me. ſ. occaſionalit in ſuperbiā: datus eſt mihi ſ. a deo ſtimulus carnis mee. i. tētatio libidinis. ſ. de Theca ꝟgine: vel ſm aliquos ſtimulus carnis fuit dolor capitis: ſ. et iliaca paſſio: vt dicit Nicolaus de lira. ſed prima expoſitio verior ē. angelus ſathane. i. miſſus a ſathana ad meā ſubmerſionē: ſed a deo ad humilitatis ꝯſeruationē qui me colophiçet. i. afligat: propter qđ ter dn̄z rogaui. ⁊ ponit numeꝝ finitū pro infinito: vt diſcederet a me. ⁊ dixit mihi ſupple ſicut bon⁹ medicus. ſufficit tibi Paule gr̄a mea quā. ſ. dedi tibi in abundantia tanta: vt poſſis ⁊ viſiones videre: ⁊ tribulationes tollerare. nā ꝟtus in infirmitate perficit. i. roborat ⁊ auget. Et ē glo. Nicolai. quare ⁊c̄. Quinto tribulant boni ꝓpt fortificationē animoꝝ. Nā ſicut ignis cōpetēti vento pulſatus: in maiorē erigit flāmā fortiuſꝗ vigorat ⁊ incaleſcit: ſic mens iuſtoꝝ cū vēto tribulationū propulſat: ⁊ fortius in dei amore cōſtringit. Audi Grego. Electoꝝ deſideria duꝫ ꝑmunt aduerſitate: creſcunt: ſicut ignis flatu premit vt conualeſcat: ⁊ vn̄ extingui credit: roborātur. Audi ⁊ Bernardū de prouidentia dei loqntē. Non eſt inquit arbor tā grandis neꝗ ita fortis ꝗ̄ frequens ventus nō incuruat. ipſa. n. vexatione conſtringit: ⁊ radices celſius figit. hec ille ⁊c̄. Ideo vexatio dabit intellectū: vt Iſaias ait. Propterea. Chi ha bel tēpo nō cognoſe dio Sed cū tribulat amando in ſe reuertit ⁊ deum fortez cognoſcit. Ex^m filij prodigi ⁊c̄. Sexto tribulant boni propter laudationē electoꝝ. Audi pulcherrimū tex. vj. q. i. c. ſunt plurimi. vbi dr̄ Sunt plurimi qui vitā bonoꝝ fortaſſe amplius ꝗ̄ debent laudant. Et ne qua elatio de laude ſubrepat: permittit oīpotens deus malos in obtractionē ⁊ obiurgationē. ſ. bonoꝝ opeꝝ prorūpere: vt ſiqua culpa. i. ſuperbia ab ore laudantiū in corde naſcit: ab ore vituperantiū ſuffocet Hic eſt g̃ doctor gentiū. ſ. Paulus ſe in predicatione currere teſtat inter infamiā ⁊ bonaꝫ famā. hec ibi. Et ſunt ꝟba beati Grego. Septimo tribulant boni propter bellationē demoniorum. vn̄ ponit vna regula gn̄alis. iij. q. i. c. nulli dubiū. vbi ſic dr̄. Nulli dubiū eſt: q2 boni a malis ſemper perſequunt: paſſiue ponit h̄ ꝟbū: ⁊ tribulant: paſſiue ēt ponitur: propter qđ nos oportet humiliari ſub potenti manu dei: vt nos exaltet in tp̄e tribulationis. Nā diabolus nō ceſſat circuire querens quē deuoret: ⁊ querere quos ex fidelib⁹ perdat. Et maxime illos quos ardētiores in ſeruitio ſaluatoris: eiꝗ familiares inuenerit. hec ibi. Et ſunt ꝟba Alexandri. Audi et Grego. xiiij. moꝝ. Hoſtis inquit nr̄ ꝗ̄to nos rebellare ſibi conſpicit: tanto amplius expugnare ꝯtendit. Eos. n. pulſare negligit: quos quieto iure poſſidē ſe cernit. hec ille. Legit quoꝗ in vitiſ patrū de quodā mundano iuuene: qui crebris inſpirationib⁹ a deo vocat⁹ vt mundana relinqueret: ⁊ laſciuijs vt fieri ſolet īplicatus ꝑcraſtinaret. tandē dū die quodā per deſertū. vbi qđdaꝫ religioſoꝝ ſcē uite monaſteriū erat: ſic ſolus perambularet ſupra dormitoriū demonū infinitaꝫ vidit multitudinē. ⁊ territus mirans infra ſe dixit. Putabā hos viros ſcōs eſſe: ſed vt cerno peſſimi ſunt: eo ꝙ cū demonib⁹ hitant. Et ciuitatē ꝟſus veniens: vnicū tm̄ demoniolū cū baculo in puluere pingentē inuenit: ⁊ mox infra ſe ait. Tutior locus ē ciuitas ꝗ̄ herem⁹. Dūꝗ ſic iſta mente reuolueret: quidā illius monaſterij heremita obuiā venit. Turbat in mente iuuenis. rēquerit heremita. Factūꝗ narrat iuuenis. Cui virille ſcūs rn̄dit. Fili nō intelligis viſionis tue grande myſteriū. Sed audi. ſcis q̄re demoniolū vnū tm̄ in porta reperiſti ciuitatis? Nā q2 fere h⁹ ciuitatis oēs amici ſunt demonū: eos tētare nō expedit. ſed vnus tm̄ demoniolus q eos in tētationū exercitio conſeruet: ſufficit. Nr̄i vero religioſi: q2 ſunt oēs demonū inimici: acies ſuas ibidem acerrime parant: vt aliquo mō dei ſuos valeant ſuperare. Sicꝗ iuuenis abijt edificatus. quare ⁊c̄. Octauo tribulantur boni propter humiliationē iuſtoꝝ. Ecce ſanct⁹ ille Thobias a dn̄o excecatus hūiliter ⁊ patienter ſuſtinuit. Thobi. ij. ⁊. iij. Job filios ⁊ ſubſtantiā perdens: ⁊ grauiter infirmatus: hūiliter vxoris ⁊ amicoꝝ deriſiones ſuſtinuit. Job per totū. Eleaçarus duros humiliter ſuſtiuit cruciat⁹. ij. Machabe. vj. Quid dicā de ſanctis nr̄is: qui tā humiliter omnia aduerſa dei amore portabant? Veniat aplus Thomas: veniāt ceteri ꝑ orbem nomē Jeſu ꝑdicātes: ⁊ teſtimoniū reddāt. Thomas enī capite eſt truncat⁹ in minore īdia. Bartholomeus excoriat⁹ eſt in maiori india. Johes euāgeliſta in feruētis olei doliū miſſus Rome in epheſum obijt. Et hoc ꝗ̄tum ad ptes oriētis. Quantū ad occidens Petrus aplus multa eſt in Antiochia paſſus: ⁊ tandē Rome crucifixus eſt. Jacob⁹ gladio capite trūcatus eſt in Hiſpania. Philippus crucifix⁹ in Bithinia. Quantū ad Septentrionē. Simon crucifix⁹ eſt ī Ediſſa Tadeus truncatus in Armenia. Mathias macellatus in Judea. Qtū ad meridiē Matheus capite eſt truncatus in ethiopia. Jacob⁹ macellatus in Hierl'm. Andreas crucifixus ī Achaia. Ecce oēs iſti humiliter pro xp̄i noīe paſſi ſunt. Quid de alijs dicā? certe aīa annus nō ſufficēt. Audi aplm ad Heb. xi. Sancti per fidē uicerūt regna ⁊c̄. dic illā auctoritatē ſi placet. Si expoſitionē hēre velles: uide ſmōe. ix. pte. iij. ꝯclone 2ª in ſcđo fidei fructu. q̄re ⁊c̄. Nono tribulāt boni ꝓpter exemplū electoꝝ. Non. n. Thobias de quo dixim⁹ ꝓpter pctm̄ ſuū viſum ꝑdidit: et in tantas tribulatōes incurrit: ſed vt exempluꝫ fieret oībus futuris electis. Sēp. n. ab infantia deū timuit: ⁊ ei⁹ mādata ſuauit. Eius igitur exemplo diſcim⁹ in tribulatōib⁹ ꝯſtantes eſſe. Similiter ⁊ de alijs. Audi pulcherrimū textū Iſidori li. ij. de ſūmo bono. c. xi. Si ad boni īcitamētum: diuina qbus admonemur p̄cepta deeſſent pro lege nobis ſcōꝝ vita ſufficeret. at pro ſꝫ duꝫ dn̄s preceptis ſuis ām̄oneat: ⁊ vita ſcōꝝ boni operis nobis exempla proponat: nulla eſt iam de reatu excuſatio. q2 ⁊ lex dei aures nr̄as quottidie propulſat: ⁊ ſcōꝝ documenta bonoꝝ noſtri cordis intima ꝓuocant. Et ſi prauoꝝ ſepe ſum⁹ ſecuti exempla: cur nō imitamur ſcōꝝ digna et deo placida facta? Et ſi apti ſum⁹ imitari inimicos in malū: cur pigri ſumus imitari iuſtos in bonum. Exemplo igit ſanctoꝝ varias ſectare virtutes. Humilitatis ex xp̄o. deuotiōis ex Petro charitatis ex Joāne. obedientie de Abraham. patientie de Iſaac. tollerantie de Jacob. caſtimonie de Joſeph. māſuetudinis de Moyſi. cōſtantie de Joſue. benignitatis de Daniele. miſcordie de Dauid. abſtinētie de Daniele. Sic et cetera facta priora: quo labore? q̄ moderamīe? quaue intentōe vel ꝯpunctiōe gerant? vir ſcūs imitando ꝯſideret. hec ille. Decimo tribulant boni in mūdo ꝓpt numeratiōeꝫ filioꝝ dei. Nōne patrū bonoꝝ mos eſt filios qn̄ꝗ caſtigare. v. q. v. nō oſculat. dicit text⁹. Nō oſculat ſemꝑ pat filiū: ſꝫ aliqn̄ caſtigat. Et dn̄s deus pius noſter pr̄. Math. vi. Pater nr̄ q es in cel. In ſuos idē facit electos. ad Heb. xij. Flagellat de⁹ oēm filiū quē recipit. Quis. n. eſt filius quē non corrigat pater? Inde Salamon Prouer. iij. Diſciplinam inquit dn̄i fili mi ne abijcias: nec deſpicias cum ab eo corripieris. Quem eniꝫ deus diligit corripit: ⁊ q̄ſi pater in filio ꝯplacet ſibi. q̄re ⁊c̄.

Undecimo tribulant boni ꝓpter imitatiōeꝫ xp̄ianoꝝ. Dic q̄ſo. ſi mēbra corporis īproportionata eēnt: nōne monſtꝝ fiet in nā? Certe ſic. Sed ſum⁹ ne oēs inuicē mēbra ⁊ vnū corp⁹ in xp̄o? certe ſic. Sed cōſidera nr̄m caput. i. xp̄m. Ecce vt natus eſt ꝑſecutus ab Herode: ⁊ fugit ī egyptum. Math. ij. Diſcurre ꝑſecutiones ⁊ tribulationes xp̄i vſꝗ ad crucifixionē. O fideles. o xp̄iani audite Greg. Non. n. ꝺcet ꝙ ſub capite ſpinoſo ſit membꝝ delicatū. Luce. vj. Non eſt diſcipulus ſuꝑ magr̄m. Audi Aug. de cathethiçādis rudibus. Eſuriuit inquit xp̄us qui oēs paſcit ſitiuit per quē cauſat omnis potus. ⁊ qui ſpūalr panis eſt eſurientiū: fonſꝗ ſitientiū: ab itinē terreſtri fatigat⁹ eſt. Qui ſeipſum nobis viā fecit ī celū: velut ouis obmutuit. ⁊ obſurdiuit corā cōuitiantibus: ꝑ queꝫ mutus locutus eſt: ⁊ ſurdus audiuit. Uinctus eſt q de infirmitatuꝫ vinculis nos ſoluit. Flagellatus eſt q oīum flagella dolorū ab hoīum corporib⁹ expulit. Crucifixus eſt qui cruciatus nr̄os finiuit. Mortu⁹ eſt qui mortuos ſuſcitauit. ſed ⁊ reſurrexit nunꝗ̄ moritur⁹: ne ab illo quiſꝗ ſic diſcederet: mortē condēnaret quaſi nuſꝗ̄ futurus. hec ille. q̄re ⁊c̄. Duodecimo tribulant boni ꝓpter honorū iocunditatem. p̄s. Scđm multitudinē doloꝝ meoꝝ conſolationes tue letificauerūt animā meā. Duplicit enī viri ſancti cōſolant. ſ. in hoc mūdo: ⁊ in vita btā. In vita. qm̄ multipliciter eos in tribulatiōibus conſolat deus. Nam Jacob a facie fratris fugiens: a dn̄o in ſomno multipliciter conſolat⁹ eſt. Gen̄. xxviij. Moyſi exulanti apparuit dn̄s in deſerto conſolās euꝫ. Exo. iij. Judeoꝝ luctū in gaudiū conuertit dn̄s: cuꝫ per Heſter fuerūt a tanto p̄iculo liberati. Heſter. ix. Et ſic ꝺ alijs. Silr diſcurrere poteſ de Petro in carcē poſito viſitato ꝑ angelū: ⁊ a carcere liberato. de Paulo in raptu cōfortato. de Catherina. Lucia. ⁊ alijs ſanctis: quoꝝ conſolatōes fuerunt īnumere vt pꝫ. In morte aūt. Et Stephan⁹ lapidatus cōſolabat a dn̄o. Unde exclamabat. Ecce video celos aptos ⁊ Jeſuꝫ ſtantē. Luce. xvi. Triſtitia vr̄a conuertet in gaudiū: ⁊ gaudiū veſtꝝ nemo tollet a vobis. ij. Coꝝ. i. Sicut ſocij paſſionē eſtis ita ⁊ reſurrectōis eritis. Quare o tribulati mei gaudete ⁊ exultate: qm̄ non ſine cauſa flagellat vos deus. Merces enī veſtra multa eſt in cel. Et ita cū dei benedictione habetis quare boni tribulant in hac vita. Et ſic pꝫ concluſio ſcđa.

Q gratia gratuꝫ faciens in mundo non niſi bonis ⁊ dei ſeruis cōicatur concluſio tertia.

Ecipe tertiā ꝯclonē. vꝫ. Licet iſta tēpalia velit deus tā bonis ꝗ̄ malis eē cōia radiū tm̄ diuine gr̄e gratū faciētis nllo pacto ipſis malis patit deus cōicari. Pro cui⁹ ꝺclaratiōe volo tria notabilia ꝺclarare. Prio notādū ꝙ charitas eſt qdā hitus ſiue q̄dā diſpoſitio aīam habituās ⁊ diſponēs ad vitā eternā: q̄ ſine oēs ꝟtutes dicunt īformes. Uide ſ. ſmōe 3° ⁊ ſmone ſeqnti. Scđo notādū vt colligit a

Cōmētatore ſo de aīa cōmēto.liij. ꝙ triplex eſt diſpoſitio.ſ.propinqua: remota: ꝛ remotiſſima. Et declaro ꝑ exemplū. Si qs ſcribēdi artē hꝫ ꝛ modū:nec tñ ſcribit.hic dr̄ in ꝓpinqua potētia. qꝛ ad libitū ſcribere pōt. Si ṽo nec actu ſcribit: nec artē hꝫ: l̄ras tñ ꝛ cetā reqſita coḡſcit: hic in potētia remota eſt. Si ṽo neutꝝ illoꝝ hꝫ hōi tñ eſt igenij ad diſcēdū:hic in potētia remotiſſima eſt. Hoc idē pōit Auicēna.vj.nāliuꝫ. Tertio nōndū ex his ꝙ tripl'r aīa diſponi pōt ad vitā et̄nā.ſ.ꝓpinque.remote.ꝛ remotiſſime. Remotiſſime diſponit̄ ꝑ quodcūqꝫ ſupadditū nālib⁹ hōiſ adiuuās ꝛ ꝓparans volūtatē ad hītum ſiue vſū gr̄e:ſiue ille hītus ſit ſuilis timor: ſiue ſit ſic pietas aliquoꝝ viſcerib⁹ inſerta ab īfantia: ſiue etiā ſit aliqs act⁹: ſicut aliq̄ locutio l' vocatio q̄ dn̄s aīam excitat: vt ſe ꝑparet ad grām grati faciē-tē. Remote ṽo diſponit̄ aīa ꝑ aliquas grās grāſ datas ſupinfuſas: vt eſt ſcīe ꝛ ꝓphetie donum: ꝑtās ꝯfitendi ligandi atqꝫ ſoluendi.i. Co.xij. Alij dat̄ ꝑ ſpm̄ ſmo ſapiētie:alij gr̄a linguaꝝ:alij īterp̄tatio ſmonū ꝛc̄. Hec āt opat̄ vn⁹ atqꝫ idem ſpūs: diuidens ſinguliſ ꝓut vult. Propinque āt diſponi ad vitā eternā eſt qn̄ hō quicqd boni operat̄ ad honorē dei: deo ſemꝑ ē gratū: ꝛ aſcribit̄ ſibi ad meritū vite eterne. Et h̄ nō facit niſi ṽtus ſcē charitatis:q̄ bonū reddit meritorie q̄n qꝫ hn̄tē.i.Cor.xiij. Si linguis hominū loqr etc̄. Quib⁹ ſic nōtis pꝫ ꝙ lꝫ primis duob⁹ modis ad vitā eternā pccōres diſponāt̄.nō tñ aliquo mō ꝑ charitatē.qꝛ eā ſic ſtantes in mortali pccō hr̄e ñ pn̄t.ad Ro.vj. Stipēdia pcci mors.glo.i.digna retributio ꝓ pccis mortalib⁹ eſt mors et̄na.gr̄a āt dei vita et̄na.glo.i. vita et̄na hn̄tib⁹ charitatē dat̄. Jo.xiiij. Si qſ diliget me: diliget̄ a patre meo: ꝛ manifeſtabo ei meipſū. Jn q̄ māifeſtatōe ꝯſiſtit vita et̄na. Jo.xvij. Hec eſt vita et̄na vt cognoſcāt te veꝝ deū: ꝛ quē miſiſti Jeſū xp̄m. Si ḡ diligenti deū vita et̄na ꝓmittit̄:ſequit̄ a ꝯ̄rio ſenſu ꝙ nō diligenti deū mors ꝓmittit̄ et̄na. Nō diligentes āt ſunt oēs in mortali pccō exn̄tes. Jo.xiiij. Si qs diligit me ſmonē meū ſuabit.qr̄ ꝛc̄. De hac mā ad plenū dicet̄ ſmōe ſeq̄nti.qr̄ ꝛc̄. Et hec ſufficiāt pro p̄ria hui⁹ ſmōis pte.

De fine ꝛ mōte bonoꝝ ꝛ maloꝝ ꝯſiderato ſa.

[S]Ecundo bonorū ꝛ malorū eq̄lez in hac vita t̄minatōez videam⁹. vbi tres ponam⁹ concl'ones.vꝫ: P⁴ cōcluſio eſt iſta. Licet ds̄ de gr̄a ſpāli poſſit cuilibet diē extremū ſue vite notificar̄: d̄ cōi tñ lege punctū ꝛ horā mortis uoluit ab oīb⁹ ignorari. 2ª ꝯ° eſt iſta. Licet de potentia abſoluta poſſit ds̄ ad libitū cuilibet vitā ꝓlongare: de cōi tñ lege ſtatuit: vt cū venerit mortis hōa vita ñ poſſit āpliari. 3ª ꝯ° eſt iſta. Licet vite terminus cuilibet ſit aſſignat⁹: tñ bonoꝝ ꝛ malorū longe diuerſus ꝛ alienus eſt vite exitus.

Q' de cōi lege tā boni q̄ꝫ mali ſue uite terminum ignorant concluſio prima.

[P]Ercipe primā ꝯcl'ōz ꝛc̄. ut.ſ̄. P⁴ ps pꝫ d̄ beato Martino epō ꝛ ꝯfeſſore ī legēda ſua.ſimil'r ꝛ de alijs ſcīs:qbuſ ex ſpāli priuilegio horā mortis dn̄s reuelauit. 2ª aūt ps h⁹ ꝯcl'onis tripliciť ꝓbat̄.vꝫ: aucte: rōne: ꝛ exemplo. Aucte quidē ſic. Audi dn̄m Jeſū. Eſtote parati:qꝛ q̄ hora nō putatis fili⁹ hōis vēiet. Et lꝫ de aduentu ad iudiciū intelligat̄:tñ de aduentu mortis ēt intelligi hꝫ. Hoc ſufficiat: qm̄ ī rōnibus pulcherrīas nōbim⁹ auctes. 2° h̄ ꝯ° ꝓbat̄ rōe.ꝛ h̄ tripliciter. Prīo rōe maioris puritatis. 2° rōe cōiōis vtilitatis. 3° rōe hūaniōis ꝯuerſabilitatis. Prīo rōe maioris puritatis. Jgnorantes.n.diē ꝛ mortis nr̄e horā purius viuim⁹. Ponit.n.btūs Cyprianus hanc regulam gn̄alē:q̄ ēt ponit̄ in decretis de pe.di.i.c.nūqd. Qualē te iuenerit dn̄s talē te iudicabit. Et di.xxv.c.q̄lis.dicit btūs Greg. Qualis hic quiſqꝫ egredit̄:talis in iudicio p̄ntat̄.hec ille. Sed cū d̄ momento in momētū mori poſſim⁹: expientia teſte:rō ꝯuincit vt hō viuat puri⁹:vt puri⁹ iudicetur. Audi Greg.in li.moꝝ. Ad h̄ inqt ꝯditor nr̄ latere nos voluit finē nr̄m:diēqꝫ nr̄e mortis eē incertū:vt dū ſemꝑ ignorat̄:ſemꝑ proxim⁹ eē cr̄dat̄. Et tanto quiſqꝫ ſit ferventior in opatōe:qnto ꝛ incert⁹ eſt de vocatōe.vt dū incerti ſumus qn̄ moriamur:ſemꝑ ad mortē pati venire debeam⁹. h̄ ille. 2° rōe cōiōis vtilitatis. Utili⁹.n.oīuꝫ ſnīa ē bonū cōe q̄ꝫ pticulare. Sꝫ hō ſi ſciret ī breui ſe morituꝝ:a bonis plurimiſ q̄ in vtilitatē alioꝝ cederēt: deſiſtēt:ſibi ſoliqꝫ vacaret. Et vt de meipſo loquar:ſi mihi hora finiſ vite mee clareſcēt:ꝓculdubio h̄ op⁹ nō ꝑficerē: ſed aīe mee ꝛ pn̄ie ardenti⁹ ſolito vacarē. Jn̄ btūs Greg.in li.dialogoꝝ de quodaꝫ ſcō viro ponit ex̄ᵐ. Cui cū per angelū mortis termin⁹ nunciaret̄. ꝛ ille plura bona reliquiſſet q̄ cepat:ſolū pn̄ie vacanſ dixit illi angelus. Age qd̄ agis: opare qd̄ operis. Similr̄ exᵐ de Joſeph adducē potes: qui tubicinatorē mortis miſit añ palatiū ſuū ꝛc̄. Jſtaſ duas rōes ponit btūs Tho.in ſūma ſua. 3° h̄ idē ꝓbat̄ rōe hūanioris ꝯuerſabilitat̄. Si.n.homini vite ſue termin⁹ īnoteſceret: aut diu viuē: aut in breui ſe morituꝝ ſciret. Si diu:tūc illi daret̄ peccandi mā.dicere.n.poſſet. tot ꝛ tot anniſ triumphabo: ꝛ cum terminus aduenerit me ad pn̄iam diſponam. Sic etiam quidam mūdo cecati adhuc dicere ſolent.ſi in breui ſe moriturū ſciret: a peccatis nō dei amore: ſed mortis deſiſteret: ꝛ eſſet timor ſeruilis ꝛ amor. Quare vtrūqꝫ inconueniens ſit:tuipſa aīa mea conſiderat̄. Ergo bene viuamus.qm̄ ſi adhuc mille viueremus ānis in comparatione inferni uel paradiſi oīs vita hec momentum eſt. Audi Aug. in q̄dā ſermōe. Uita inqt hūana tota breuis ē ab īfatia vſqꝫ ad d̄crepitā ſenectutē. Adā ſi adhuc viuēt ꝛ hodie mōiret̄:qd illi q̄ſo uite lōgitudo ꝓfuiſſꝫ: h̄ ille. 3° hec ꝯcl'o ꝓbat̄ exēplo tā de bonis q̄ꝫ de mal'. Pharao peſſim⁹ ſuā ſubmerſionē ignorauit. Uir dei q ſtrāgulat⁹ eſt a leone domū rediens.iij.Re.xiii. hoc ip̄m neſciuit.ſicqꝫ de alijs. Un̄ dici ſolet. Nihil certi⁹ mōte:qꝛ ſtatutū ē hōi ſemel mori.ꝛ nihil incerti⁹ hora mortis. Neſciꝫ⁹ n.an dn̄s cū falce mortis p̄ma aut ſcd̄a:aut t̄tia vigilia ſit ventur⁹. Prīa vigilia etas iuuētutis eſt.2ª etas viriliſ.3ª ſenectut̄.ps. Mane ſic herba trāſeat.mane floreat ꝛ trāſeat.ueſꝑe decidat induret: ꝛ areſcat. Sꝫ hic tres ingram⁹ d̄bitates. Prīa d̄bitas eſt. An mors timēda ſit. 2ª An ꝓpter tribulatōes debeat hō appetē mortez. 3ª An d̄ſiderio vite beate licitū ſit appetē mortē.

Ad p̄mā dico ꝙ nāl'r a q̄cunqꝫ mors timēda eſt. Jō Loth timuit montē aſcēdē: ne forte app̄hendēt eū malū ꝛ mōiret̄. Gen̄.xix. Jtē Ezechias bon⁹ ꝛ iuſt⁹ audita mortis ſnīa ꝑ Jſaiā: orōne lachrymabili ꝓ vite ꝓlongatiōe dn̄m exorauit. Jſa.xxxviij. Et ſic de alijſ. Et añ ſpūs ſci miſſionē oēs apl'i timore mort̄ fugiert̄. Math.xxvi. Et qd plura. Nōne ꝛ xp̄s tp̄e paſſiōis pauit ꝛ timuit. Eſt.n. vltimū terribiliuꝫ mors. Hoc āt nāle eſt vt vnūquodqꝫ mortē euitet ꝛ fugiat:cum ſimpl'r ꝛ abſolute mors ſit cōruptio nāe. ꝛ ꝑ ꝯn̄ſ nō hꝫ in ſe rōnem appetibilitat̄. Jō ait Tullius p̄ de officijs. Principio gn̄i aīantiuꝫ oī eſt a nā tributū:vt ſe vitāqꝫ ꝛ corpuſ tueat̄: ꝛ declinet q̄ nocitura videnť: ꝛ q̄ ad viuēdū nccīa ſūt ingrat ꝛ paret.q̄re ꝛc̄. Ad ſcam d̄bitatē dico ꝙ tp̄e tribulatōis appetē mortē ꝓpter vitare aīe ꝑiculū ꝛ fugē calamitates ſecl'i ali ꝯ̄ ſi lꝫ. Jō uir ille ſcūs Helias ſedēs ſub iunipero:petijt vt moriret̄.iij. Re.xix. Et ſcā illa Sara poſt ab ancilla ſuſceptā iniuriā:orauit ad dn̄m dicēs. Obſecro dn̄e ut a vinculo īpropij h⁹ abſoluas me. Thob.iij. Si āt qs mortē appetēt: q̄ſi de auxilio dei deſpat⁹ vt cōiter mūdani in eoꝝ tribulatōib⁹ facē ſolēt.ſic eſt pctm̄ mortale. Jn̄ poeta canit. Speret q metuit:morituros viuē vidi. Spe duce victuros ſpe moriēte mori. Si qs ṽo mortē appetēt ꝓpt̄ amorē paſſiōis xp̄i:ſic de pl'ibus ſcīs legit̄:h̄ ſanctiſſimū eſt. Jn̄ xp̄s ait. Nolite timer̄ eos q occidūt corp⁹:aīam ṽo non pn̄t occidē. Et Paulus apl'us dicebat. Mihi viuē xp̄s eſt: ꝛ mori lucꝝ. Pōt igit̄ ad h̄ dubiū ſic formal'r rn̄deri. vꝫ. Appetē mortē pōt eē tripl'r. Aut ꝓpter vitare aīe ꝑiculū ꝛ mūdi calamitates ne de⁹ offendat̄. aut ꝓpter fugē tribulatōes tm̄. aut amore paſſiōis xp̄i. Primū lꝫ.ſm eſt ip̄iū.3ᵐ eſt eq̄ſſimū. patent h̄ oīa ex declaratis. Ad tertiā d̄bitatē dico ꝙ ſi hō eſt in gr̄a dei: appetē mortē ꝓpter gloriam btām eſt ſanctiſſimū: dū ſemꝑ ſit volūtatis dei. Jnde Paul⁹ ille dei tuba vociferabat. Cupio diſſolui ꝛ eē cū xp̄o. Et lachrymabil'r orans ad Ro.vij.dicebat. Jnfelix ego:qs liberabit me d̄ corꝑe mortis h⁹.i. de hac pug̃ carnis q̄ eſt mihi mors.q̄re ꝛc̄. Et ſic pꝫ ꝯcl'o prima. De q̄ Dauid. Heu mihi quia incolatus meus ꝛc̄.

Q' tam bonis q̄ꝫ malis prefixit deuſ vite terminum concluſio ſecunda.

[P]Ercipe ſcd̄am ꝯcl'onē.vꝫ. Licet d̄ potentia abſoluta poſſit de⁹ ad libitū cuilibꝫ vitam prolongare.de cōmuni tñ lege ſtatuit: vt cū venerit mortis hora vita nō poſſit āpliāi. P⁴ h⁹ ꝯcl'onis ps ſatis nō eſt.ſꝫ 2ª ꝓbat̄. Ad c⁹ declarationē nōndū ꝙ termin⁹ vite nr̄e pōt tripl'r ꝯſiderari. Uno mō q̄ꝫtū ad ordinē diuīe diſpōnis 2° q̄ꝫtū ad ſcd̄aꝝ cāꝝ ꝯpatōez. 3° q̄ꝫtū ad hūaꝫ regulatōez. Si ꝯſiderat̄ p̄ mō:ſic dico ꝙ tam hōis q̄ꝫ mal' gl'oſus de⁹ vite t̄minū ſtatuit: vt nl'lo mō poſſit p̄teriri. Jnd̄ dicebat Job. Breues dies hōis ſ̄c.numer⁹ mēſiū ap̄ te ē. Et ꝯſtituiſti terminoſ e⁹ q p̄teriri nō poterīt ꝛc̄. Jtē Greg.i mor̄. ait. Prefixi ſ̄c dies ſcl'i ſingul' ab et̄na d̄i p̄ſciētia nec augeri pn̄t nec minui:niſi ꝯtingat vt p̄ſciāt̄. aut optimis opib⁹ lōgiores fiāt.aut cū peſſimis breuiores. Cū.n. d̄s noſcat reꝝ fines:ſic ꝓlōgat ꝛ abbreuiat vitā ꝓut viderit opportunuꝫ. Hinc iuſtos ꝛ bonos ſepe añ vite terminū ſm ordinē cāꝝ e vita tollit:ne ſi vlteri⁹ viuēnt dānarēt̄.ſic̄ in filios ſodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ añ tp̄s mortez ītulit igne ꝛ ſulphur̄. Et ſil'r dici pōt de illo viro dei a leōe ſtrāgl'ato:de q̄ ſupi⁹ dixim⁹. Jn̄ Sap̄. dr̄. Rapt⁹ eſt.ſ.ab īmatura morte:ne malitia immutaret ītellectū illi⁹:aut ne fictio deciperet aīaꝫ illi⁹. Et ita placēs d̄o erat aīa e⁹. Et loqt̄ de mōte iuſti. Sil'r ꝛ qn̄ꝫ ꝓlōgat̄ vita alicui: dato ꝙ ſꝫ ordinē cāꝝ ſcd̄aꝝ mōi d̄bē. ſic̄ patuit d̄ Ezechia Nā etſi ꝑꝑ malā corꝑis diſpōem: ꝛ ꝑꝑ ſui pcti d̄meritū mori d̄bēt: tñ qꝛ ordinatū erat ī mēte d̄i ſicqꝫ diſpoſitū ut.xv.ānis adhuc ſupuiuēt:tot ſuꝑuixit. Nec tñ aīa mea Jſaias nuciās illi mortē falſū ꝓtulit.qꝛ locut⁹ eſt de ordīe quē e⁹ vita hēbat ad cās ſcd̄as. Et h̄ qdē mō: ꝛ h̄ hn̄ nō:crebro d̄s ſua ſecreta reuellat: Et iō ſi qn̄ꝫ al'r q̄ꝫ ꝓphe dicāt eueniat:nō tñ mētiūt̄. Et h̄ ꝑꝑ reſpect⁹ diuerſos ad cām vl'em q̄ eſt ipſe d̄s: ꝛ ad alias cās ſcd̄as qb⁹ ordinē cāndi dedit.nō qdē ꝑꝑ ſui īpfectionē tāq̄ꝫ.ſ.ſine cāis ſcd̄is cāre ñ poſſꝫ:ſꝫ ut bonitatē cāalitat̄ ſuis creatur̄ cōicet. vt dcm̄ ē dn̄ica p̄cedēti. Et do exᵐ. Medic⁹ qdā ſꝫ oīa medicīe ſiḡ mortē alicui p̄dic: q tñ ꝑ dei ṽtutē ꝛ ſcōꝝ miracl'a ſanari dꝫ.nō ꝑꝑ h̄ ſeqt̄ ꝙ medic⁹ ille mēdaciū dixerit. qm̄ ſꝫ ordinē quē illa ipſa hēbat egri⁹ ad cās ſcd̄as: ꝛ ñ ad cām vl'ez ꝛ p̄mā: mortē illi p̄dixit. Sil'r reuellabit d̄s qcqꝫ ſuo ſuo ſm ꝙ ordinē ad cās ſcd̄as hēbit: ꝛ ñ ſm diſpōez mētis ſue. ꝛ iō ſi ñ eueniat ſic̄ p̄dixit:ñ tñ erit ille d̄i ſu⁹ mēdax. Et h̄ diſtictio aīa cara pl'ib⁹ occult̄ d̄bi. ſatiſfac̄. ꝛ h̄ de p̄ reſpcū. Si āt vite t̄min⁹ q̄ꝫtuꝫ ad ſcd̄aꝝ cāꝝ ordinē ꝯpet: nl'li dubiū ꝙ vita ſꝫ ordinē talē ꝓlōgari nō pōt:nec breuiari. Sic̄.n. d̄ſ ordinē cāndi reb⁹ ididit:ita cānt. Cāe āt nāleſ ſ̄t īfluētie celeſtes. diſpō aeris.ꝯpl'o corꝑis.regimen vite ꝛ h⁹mōi. Hoc.n.expiētia ſatis claret. Meliores.n.fruct⁹ ꝛ ſaporoſiores ſꝫ diſpoſitionē aeris ꝛ terre: ꝛ aſpectū celi ad eas in vno naſcunt̄ loco q̄ꝫ in alio. Et a ſil'i diuturni⁹ ſꝫ īfluētiā celi viuūt qdā in vno loco q̄ꝫ in alio. Un̄ ꝛ d̄ quadā inſula circa terre extrema dicit̄ ꝙ hoīes illius ita ſuauiſſime viuunt: vt multuꝫ ſeneſcāt: ꝛ vix mori pn̄t:niſi ad aliā inſulaꝫ transferantur

Itē expiētia docet ꝙ in t̄ra īfecta peſte morient̄
centū in die: ꝛ in alia illi ꝓpinq̄ nō morient̄ dcē.
ꝓpterea laudo ad loca fugē ſana. Et beſtialr̄ lo
quūt̄ qdā illud diſſuadētes. Ordinē.n. ōdit cau
ſis ſecūdis: vt ſuos effect⁹ agāt. Infectio aeris
effectū mortis l' alteri⁹ corruptōis ī res diſpoſi-
tas induc̄. Sꝫ de h̄ infra ſmōe.xxix. Si āt vite t̄
min⁹ ꝯſiderat̄ ꝗtū ad hūanā regulatōꝫ: ſic ēt in
dubitant̄ vita allōgari ꝛ breuiari pōt. Nā ſicut
bñficio bñ vtēs meret̄ augeri: ita ꝛ abutēs me
ret̄ diminui. Jō regulā accipe gñalē. ꝙ qcunqꝫ
ſua abutit̄ vita: illa ꝑuari meret̄. Luc̄.xiij. Suc
cide illā vt q ēt t̄rā occupat. Ubi nō ꝙ duplicit̄
qs abutit̄ vita ſua.ſ. mālr̄: ꝛ ſpūalr̄. Mālr̄ cum
qs cibos indebite ſumit. Spūalr̄ cū vitā pccis ī
numeris iplicat. Ex q̄ ſequūt̄ iſte due ṽitates.
P⁴ ꝙ regim̄ vite inordinatū merito vitā ipaꝫ
abbreuiat. Jñ Seneca ait. Plures occidit vo-
luptas ꝗ gladi⁹. Audi pulcherrimū tex. de ꝯſe.
di.v.c. Nec tales. vbi dr̄. Nec tales accipiam⁹
cibos q̄s aut difficult̄ digerē: aut comeſtos ma
gno partos.i. acq̄ſitos ꝛ ꝑditos labore doleāꝫ⁹.
Olerꝝ ꝛ pomorꝝ ac leguminū: ꝛ facilior appat⁹
ē: ꝛ arte ipendijs.i. expēſis coqꝝ ñ idiget. Et ſi-
ne cura ſuſtētat hūanū gen⁹ moderate ſumpt⁹.
Qꝛ nec auide deuorāt qd̄ irritamēta gule ñ hꝫ: ꝛ
liuiore digeſtiōe decoquit̄ ꝛc̄. Et ſūt ṽba Joan
nis Criſoſtomi. Et adducit Halienū ꝛ Hypocra
tē in teſtes ſui dicti: vt ibidē pꝫ. Nec tñ his ṽbis
credas: diuites ꝛ q altioris ſūt dignitatis ad ci-
bos pauperꝝ veſcēdos debē cogi. vt pꝫ di. xlij.
c. Nō cogāt̄. vbi dr̄. Nō cogāt̄ diuites pauperū
cibis veſci. vtāt̄ ꝯſuetudīe īfirmitatꝭ.i. fragilita
tis ſue. Sꝫ doleāt alit̄ ſe ñ poſſe ſuſtētare.ſ. ꝗ ui
uē delicioſe. Si ꝯſuetudinē mutāt: egrotāt. U-
tāt̄ ſupfluis.i. ꝑcioſis. dent iopib⁹ nccia.i. paupi
bus. Et ſūt ṽba Aug. ī li. de ṽbis dñi. Et idem
ſup ep̄lam Joānis ait. Delicie q̄libet.i. delicioſi
cibi: ſi abſqꝫ deſiderio ꝑcipiāt: nō officiūt.i. ñ ob
ſūt. Et viles cibi appetēt̄.i. ardēt̄ accepti: ipedi-
ūt ꝑfectū abſtinētie. Dauid.n. aquā ꝯcupitaꝫ
effudit.ſ.ij. R̄.xxiij. ſupple ꝛ peccauit. Helias cā
nē comedit.ſ.iij. R̄.xix. ſupple ꝛ ñ peccauit. Iſta
ṽba ponūt̄ an̄ dictū caplm.ñ cogāt̄. Et ſic p⁴ ṽi
tas pꝫ. vꝫ. ꝙ iordinatū vite regimē merito uitā
ipſā abbreuiat. Ex q̄ ſeq̄t̄ alia ṽitas huic op-
poſita. vꝫ. ꝙ moderatū vite regim̄ vitā ꝓlōgat
de ꝯſe. di. v. c. nihil. vbi dr̄. Nihil ſic iocundū eſt
ſic cib⁹ bñ digeſt⁹: ꝛ bñ decoct⁹. nihil ſic ſaluteꝫ:
nihil ſic ſenſuū acumē opat̄: nihil ſic egritudinē
fugat: ſic moderata refectio. Sufficientia qppe
nutrimētū ꝛ ſoſpitatē ſimul ꝓcreat voluptatē.i.
hilaritatē. Ex abūdātia ṽo morbū facit: ꝛ mole
ſtus igerit ꝛ egritudīes gñant̄ ꝛ facit. Qd̄ ēt fa
cit fames: h̄ ēt ꝛ plēitudo ciborꝝ. Magis āt mlt̄
to peiora. Fames qppe ī paucis diebus aufert
hoīem: ꝛ liberat ex hac uita penali. Exceſſus ṽo
ciborꝝ ꝯſumit ꝛ putreſcē fac̄ corp⁹ hūanū: ꝛ ma-
cerāt egritudīe diuturna: ꝛ tūc cū morte crude
li ꝯſumit. h̄ ibi. Et ſūt ṽba Joānis Criſoſtomi. q̄
re ꝛc̄. 2⁴ ṽi. ē iſta. Qꝫ qcūqꝫ moderate ꝗtum
ad cibos: imoderate tñ ꝗtū ad vicia viuūt: me
rito vita abbreuiari dñt. Jñ pp pccōꝝ multitu-
dinē. Hen̄. v. Dixit dñs. ad Noe. Erūt dies eius
cētū vigīti ānorꝝ. Cūqꝫ hoīes adhuc abuterent̄
vita: a dicta ꝗtitate. xx. ſubtrxit ānos. Nā cētū
viſactis ānis diluuiū iundauit extiminās. Et ſic
expōit barbat⁹ ille Hiero⁹. Et ponit̄ ī decretis
di.i.c. ꝓdixerat. Uide hiſtoriā q̄ndā Hier̄. xxviij
Et.ij. R̄.xij. aliā legē. Illas.n. breuitatꝭ cā rlig.
Et ſic pꝫ ſa ṽi. Ex q̄ ſeq̄t̄ alia huic oppoſita.
vꝫ. ꝙ vita ſcā merito ꝓlōgari in ſcis dꝫ. Ecc̄.iij.
Qui honorat prēm vita viuet lōgiore. Et ſic d̄
alijſ. His oīb⁹ ꝯcordat ſcūs Tho. pte p⁴. q. xxiij.
Et h̄ volo tibi ſufficiāt ꝓ p̄ma ꝯclōne. Ita ꝯrio
Qꝫ maledixerit prī ꝛ mrī morte moriat̄.i. breuī
us viuet.

De diuerſitate finis vite bonorꝝ ꝛ malorꝝ: ꝛ
de prelijs anime in fine vite conclō tertia.

Ccipe t̄tiā ꝯclōnē. vꝫ. Licet vite t̄min⁹
cuilibet ſit affigt⁹: tñ bonorꝝ ꝛ maloruꝫ
lōge diuerſus ꝛ alien⁹ ē vite exit⁹. P⁴
h⁹ ꝯclōnis ps ſatis nō ē: tā ex pte dīne ordiatōis
ꝗ ex pte ordis cāꝝ ſclariū ꝛ regulatōe hūana.
Dina.n. ordiatio ſic ſtatuit: vt mors a nemīe cr̄a
to euitari poſſit. p̄s. Quis ē hō q viuit ꝛ ñ vide-
bit mortē: q̄ſi dicat null⁹. Et ad Hebre. ix. Sta
tutū ē hoī ſemel mori. Similr̄ ꝛ ordo cāꝝ ſclari
um h̄ oñdit. Neceſſe ē.n. vt oē cōpoſitū ex ꝗtu
or elemētis aliqñ corrūpat̄. vt dic̄ phs ſo d̄ gñā-
tōe. dicit.n. Auicēna ꝯria ſemp appetūt ire ī re
giōes ꝯrias. Similr̄ ꝛ regulatio hūana īmorta
lē hoiem facē ñ pōt p⁹ pccm̄ ꝑmorꝝ parentū. Dixit
n. dñs Ade Hen̄.iij. Qꝛ audiſti vocē uxoris tue
ꝛ comediſti ex ligno ex q̄ p̄ceperā tibi ne come
deres: maledicta t̄ra ī ope tuo. Et paulīſp poſt.
In ſudore vult⁹ tui veſceris pane tuo: donec re-
uertaris ī t̄rā de q̄ ſumpt⁹ es. puluis es: ꝛ ī pul-
uerē reuerteris. Jñ Origenes ſup Leuiticū a-
it. Si hō ab initio fact⁹ elegiſſet vitā: nūqꝫ gen⁹
hūanū mortalē ꝯditōꝫ tenēt. Qr̄ p⁴ ps h⁹ ꝯclōis
ſatꝭ clara. 2⁴ āt. vꝫ. ꝙ exit⁹ bonorꝝ lōge diuer-
ſus ē ab exitu malorꝝ. Hec āt ps rōe: auctē: ꝛ e-
xēplo ꝓbat̄. Auctē ſic. Audi Aug. de doctrīa
xp̄iana. Non pōt ingt male mori q bñ vixerit. ꝛ
vix bñ morit̄ q male vixerit. Et idē ī li. de ci. dī.
Mala ingt mors putāda ē: vbi nō bona vita p̄
ceſſit. neqꝫ ēt facit malā mortē: niſi qd̄ ſeq̄t̄ ipſaꝫ
mortē. hec ille. Hic ꝗplures errāt putātes illaꝫ
malā eſſe mortē: quā qs toruis ocul' ꝛ manibus:
alijſqꝫ pauēdis ſignis facit. Et illā bonā eē quā
quis leui emiſſo flatu ꝯſequit̄. Sed nō ſic ē. qm̄
ꝛ plures legim⁹ bonos in morte penaſſe: ꝛ ſcele
ratos vt puerulos obijſſe. Audi Greg. ī li. morꝝ.
Juſtorꝝ aīe leuibus quibuſcūqꝫ cōtagijs.i. cul-
pis: ipſo ſepe mortis pauore purgant̄: ꝛ eterne r̄
tributionis gaudia iā ab ipſa carnis ſolutione ꝑ
cipiunt. Plerūqꝫ ṽo ꝯtēplatōis inceterne: etiā p̄
uſqꝫ carne ſpolient̄ hilareſcūt. Dū uetuſtatꝭ dbi
tū ſoluūt: noui iā muneris leticia ꝑfruūt̄. h̄ ille.

Mortē q̄ facē ſine pñie indicijs: h̄ peſſima mōs
eſt. p̄s. Mors pctōꝝ peſſima. Et mori in grā dī
mors iuſtorū eſt. Apoc̄. vi. Btī mortui q in dño
moriunt̄. Inde Iſidor⁹ de ſūmo bono ait. Illi ſt̄
deflēdi in morte quos miſeros infern⁹ ex hac ui
ta recipit: nō q̄s letificādos celeſtis aula icludit
h̄ ille. q̄re ꝛc̄. Scd̄o hoc idē ꝓbat̄ rōne. Qual'
vnuſqſqꝫ eſt: talis finis debet̄ ei. q̄ iuſtis ꝛ penitē
tibus: qꝛ boni ſūt bon⁹ finis debet̄. Iniuſtis aūt
ꝛ ipenitentib⁹ malus finis debet̄. q̄re ꝛc̄. Ter
tio h̄ ꝓbat̄ exēplo. Et ad t̄rorē pctōꝝ ꝛ gaudiuꝫ
iuſtorꝝ: de qbuſdā pctōrib⁹ ꝛ iuſtis exēpla q̄dam
vetis teſtī ponam⁹: vt ꝑ vetꝰes futura arguam⁹.
Ubi nō ꝙ hos oēs in vetī teſtō legim⁹ horrēda
morte obijſſe. Pr̄ ꝓpter pctm̄ homicidij p̄ ma
le obijt Cayn q frēm ſuū occidit: ꝛ ipſe ab Ame
lech fuit interfect⁹. Hen̄. iiij. c. 2° Pharao q fili
os hebreorꝝ oēs necari iuſſerat ipſe poſt h̄ ī marī
rubro ſuffocat⁹ interijt. Exo. xiiij. 3° Adonibe-
çech q manuū ꝛ pedū ſūmitates alijs p̄ciderat ipe
ſilr̄ eſt p̄ciſus. Judic̄.i. vbi dr̄ ſic. Poſt mortē Jo
ſue ꝯſulerūt viri iſrl' dñm dicētes. Quis aſcēdet
an̄ nos ꝯ Cananeū: ꝛ erit dux belli? dixitqꝫ dñs
Judas aſcēdet. Et ecce tradet̄ terra in man⁹ ei⁹.
Et ait Judas Simeōi fratri ſuo. Aſcēde mecuꝫ
in ſorte mea: ꝛ pugna ꝯ Cananeū: vt ꝛ ego pgā
tecū in ſorte tua. Et abijt cū eo Simeō. Aſcēdit
qꝫ Judas: ꝛ tradidit dñs Cananeū ꝛ Phereçeū
in man⁹ eorꝝ. Et ꝑcuſſerūt in Beçech decē milia
virorꝝ. Inuenerūtqꝫ Adōibeçech ī Beçech. ꝛ pu
gnauerūt ꝯ eū. ꝛ ꝑcuſſerūt Cananeū ꝛ Phereçeū
Fugit āt Adonibeçech. quē ꝑſecuti ꝯphēderūt
ceſis ſūmitatib⁹ manuū ei⁹ ac pedū. Dixitꝫ adōi
beçech. Septuagita r̄ges āputatꝭ manuū ac pe
dū ſūmitatib⁹ colligebāt ſub mēſa mēa ciborꝝ re-
liquias. ſic feci ita reddidit mihi dñs. Adduxerūtqꝫ
eū in hierl'm: ꝛ ibi mortu⁹ ē. Quarto Zebee ꝛ
Salmana: q̄ occiderūt frēs Gedeōis: ſilr̄ a Ge-
deōe int̄fecti ſt̄. Judic̄. viij. ubi ſic dr̄. Fugierūtqꝫ
Zebee ꝛ Salmana: q̄s ꝑſeq̄ns Gedeō ꝯphēdit
Et īfra. Dixit Gedeon ad Zebee ꝛ Salmana.
Quales fuerūt viri q̄s occidiſtis ī thabor? Qui di
xerūt. ſil'es tui: ꝛ vn⁹ ex eis q̄ſi fili⁹ regis. Quib⁹
ille ait. Frēs mei fuerūt filij mrīs mee. Uiuit dñs
ſi ſuaſſetis eos ñ vos occiderē. Dixitqꝫ Jether
ꝑgenito ſuo. Surge ꝛ iterfice eos. Qui ñ eduxit
gladiū. timebat.n. qꝛ puer erat. Dixerūtqꝫ çebee
ꝛ Salmana. Tu ſurge ꝛ irrue ī nos. qꝛ iux̄ etatē
robur eſt hoīs. Surrexitqꝫ Gedeō ꝛ iterfec̄ eos
h̄ ibi. Quīto Abimelech q mille hoīm fame ꝛ
fumo iterfec̄: ab vna fēīa fragmīe mole ꝑcuſſus
obijt. Judic̄. ix. vbi ī fi. c. dr̄ ꝙ Abimelech ueni
ens ad oppidū Tebes: circūdedit eū cū exercitu
ſuo. Et īfra. Accedēs Abimelech iux̄ turri pug̃
bat fort̄. ꝛ appropinq̄ns hoſtio ignē ſuppone ni
tebat̄. Et ecce vna mulier fragm̄ mole deſup ia
ciēs: illiſit capiti Abimelech: ꝛ ꝯfregit cērbꝝ ei⁹.
Qui uocauit cito armigerꝝ ſuū: ꝛ ait ad eū. Eua
gina gladiū tuuꝫ ꝛ ꝑcute me: ne forte dicat̄ ꝙ a
femina iterfect⁹ ſim. Qui iuſſa ꝑficiēs int̄fec̄ eū
ꝛc̄. Sexto adoleſcēs q dixerat Saul occidiſſe
Dauid iuſſiōib⁹ eſt iterfect⁹. ij. R̄. p̄. Sꝫ qm̄ oēs
ad l'ram hiſtorias ponē g̃ue mihi ē: tu ipſe ſi pla-
cet in locis ſuis hiſtōias ꝑlege. Septio latrōes
q Hiſboſeth occiderāt: a Dauid int̄fecti ſt̄. ij. R̄.
iiij. Octauo Joab q duos viros ꝓditioſe occi
dit: Salomōis ipio iterfect⁹ eſt. iij. R̄. ij. Nono
Cāber q Helon occiderat regē ſuū p⁹ dies. vij.
ī ꝓꝑo pala° ſe ꝯbuſſit. iij. R̄. xvi. Decio Achab
q iniuſte fecerat Naboth lapidari: canes ei⁹ ſan
guinē potauerūt. iij. R̄. xxij. Undecio Jeçabel
hōicida Jehu p̄cipitare mādauit: ꝛ eqꝝ pedib⁹ ꝯ
culcari. iiij. R̄. ix. Duodecio Andronich⁹ ī eodē
loco occubuit occiſus: in q̄ Oniā fecerāt trucida
ri. Ecce ex pctō hōicidij q̄t mala morte finierūt.
Scd̄o ꝓpter pctm̄ luxurie p̄ fere totū pijt hūa
nū gen⁹. Hen̄. vij. ubi dr̄ ꝙ oīs caro corrupat uiā
ſuā.ſ. in fece luxurie ꝛc̄. 2° ꝓpter luxuriā Sodo
mā ꝛ Gomorrā igne ꝛ ſulphure: ꝛ alias vicinas
ciuitates extmīauit. Hen̄. xix. 3° filij Beniami
q vxorē Leuite turpit̄ deluſerūt: incredibilr̄ ext̄
minati ſ̄. Judic̄. xx. Quarto duo ſenes Suſan
nā opp̄mē volētes: a ꝓplo g̃uiter pūiti ſūt. Dan̄.
xiij. ꝛc̄. 5° ꝓpter pctm̄ mali ꝯſilij p̄ Achitophel:
q ꝯ Dd̄ male ꝯſuluit: laq̄o ſe ſuſpendit. ij. R̄. xvij.
2° falſi accuſatores Daniel': a leōib⁹ deuorati ſt̄
ſine remiſſiōe. Dan̄. xiiij. Et ſic de alijs. Quar
to ꝓpter pctm̄ crudelitatꝭ p̄ Syſara tyrān⁹ cru-
delis ꝑ manū femīe clauo ꝛ maleo interfect⁹ ē.
Judic̄. iiij. 2° Saul crudelr̄ ꝑſeq̄ns dauid: ſeipm
ꝓprio gladio iterfecit. i. R̄. xxxi. 3° ipius Bena
dab a ſuo ſuo dī iudicio fuit iugl'at⁹. iiij. R̄. viij.
Quarto Joſias tyrānus: qꝛ Zachariā lapidari
fecit: a ſuis ꝓpis fuit iterfect⁹. iiij. R̄. xij. Quī-
to Holofernes crudel' ꝑ manū femīe eſt capite
trūcat⁹. Judith. xiij. Sexto ſupb⁹ ꝛ crudel' A
man q ſe adorari fec̄: ī patibl'o qd̄ Mardocheo
parauerat ſuſpēſus eſt. Heſter. vij. Et ſic de alijs.
Et ne tedio tibi moleſt⁹ ſim: iſta ſufficiāt d̄ mala
morte ipiorꝝ ī vetī teſtō. In nouo āt teſtō legē
das ſcōꝝ cerne: ꝛ pulcherrima īuenies. Sed qd
dicā de glōſa morte iuſtorꝝ: tam ueteris ꝗ noui
teſtamēti. O martyres ſancti: veſtrā glōſaꝫ mor
tem narrate. Ueniat Abel iuſt⁹ a Chaim frē ſuo
inocēt̄ occiſus. Hen̄. iiij. Ueiat Zacharias fili⁹
Joiade: ab ipijs innocent̄ lapidat⁹. ij. Paral'. ij.
Ueiat Eleaçar⁹ vir ille fortiſſim⁹ ꝛ ſcūs ꝓ fide
mortu⁹. ij. Machab. vij. Ueniat Johēs baptiſta
ꝓ ṽitate decollat⁹. Marci. vj. Ueiat Stepha
nus lapidat⁹. Actuū. vj. Et ſic de alijs. Ueniāt
cuncti bñ viuētes in timore dñi. Ueniat ſanct⁹
patriarca Abrahā: q in ſenectute bona mortuus
eſt. Hen̄. xxv. Ueniat ſcūs Iſaac: q. 180. annos
habens fideliter mortu⁹ eſt. Hen̄. xxxv. Ueniat
Aaron pijſſim⁹. Ueniat Moyſes ſcīſſim⁹. Da-
uid dulciſſim⁹. Ueniant ceteri patriarce ꝛ pro-
phete oēs. veniant ſinguli ſancti ꝛ ſancte noui
teſtamēti: ꝛ teſtimoniū reddant ſui felicis exitus
O felix mors. o feliciſſim⁹ finis. beati mortui q
in dño moriunt̄. Et ſic pꝫ iſta ꝯclō. Ad oīuꝫ d[illegible]

ctoꝝ maiorē declarationē tres ꝙ̄itates inquiramus. vʒ. Pria ꝙ̄itas eſt iſta. An aliq̄ caſu mortem liceat āticipare. 2ª Quō dʒ ſe hō ante mortem p̄parare. 3ª ꝙ̄itas. Que ſūt illa q̄ morientibus accidē ſolent. Quātū ad primā breuiter dico ꝙ nullo mō cuipiā lʒ mortē āticipare p ſeipm̄ Inde Aug. i. d̄ ciui. dei. c. xxvi. narrat d̄ q̄buſdā ꝟginib⁹ Rome: q̄ ne a paganis violarent̄: in flumine ſe p̄iecerūt: de quaꝝ ſalute dubitat̄. Qui enī ſibi mortē inferūt. ſibi attribuūt qd̄ dei eſt. ꝛ p ꝯn̄s diuinū ſibi uſurpant honorē: ꝛ ſic mōtaliter peccāt. q̄r ꝛc̄. Audi pulcherrimū tex. xxiij. q. v. c. ſi nō licet. vbi dicit text⁹. Si nō licet p̄uata ptāte alicui hominē occidē inocentē: c⁹ occidendi licentiā nulla lex cōcedit: ꝑfecto q ſeipſū occidit homicida ē. Et tāto fit nocētior cū ſe occiderit: q̄to inocentior fuit cā q̄ ſe occidendum putauit. Et infra. Judas. n. cū ſe occidit: ſcelerati hominē occidit. ꝛ tn̄ nō ſolum xp̄i: verū ēt ſue mortis reus finiuit hanc vitā: q: lʒ pp ſcelus t̄ditionis. ſ. xp̄i: alio tn̄ ſuo ſcelere occiſus eſt. q̄ſi dicat duplr̄ peccauit. ſ. tradendo: ꝛ occidēdo ſe. Cur āt hō q nihil mali fecit ſibi malefaciat. ꝛ ſe ipſū inficiendo inficit hominē inocentē: ne alium patiat̄ nocentē. ſ. pſeq̄ndo. atq; in ſe ppetret pccm̄ propriū: ne in eo ppetret̄ alienū: long⁹ textus ē. hec ibi. Et ſunt ꝟba Aug. p̄ de ciui. dei. Itē ēt alius nōbilis text⁹ ibidē: vbi dr̄. Placuit vt hi q ſibiipſis voluntariā: aut p ferrū: aut per venenū: aut p precipitiū: aut p ſuſpendiū: l' q̄uolibet mō inferunt mortē: nulla ꝓſus ꝓ illis in orōne cōmemoratio fiat: neq; cū pſalmis ad ſepulturā coꝝ cadauera ducant̄. Multi. n. ſibi h̄ p ignorantiā vſurpant. Similiter ꝛ de his placuit fieri q in ſuis ſcelerib⁹ moriunt̄. hec ibi. Et glo. ſup ꝟbo. ad ſepulturā dicit ꝙ pp h̄ nō dʒ intelligi ꝙ tales debeant ſepeliri in locis ſacris: ſʒ intelligit̄ de ſepultura aſinina l' canina ꝛc̄. De h̄ ēt dixim⁹ ſupra feria. v. cineꝝ in pª ꝯclōne ſe p̄tis. Iō Hranus in fine dicti capl'i. ſi nō lʒ. ſic ait Itē h̄ dicim⁹: h̄ aſſerim⁹: h̄ modis oībꝰ affirmamus: neminē ſibi ſpontaneā mortē inferr̄ debē: vt fugiat moleſtias tpales: ne incidat in ppetuas. Neminē ſupple dicim⁹ ſibi mortē inferre d̄bere pp aliena pccā: nec hoc ipſo incipiat habeꝛ grauiſſimū propriū. Neminē. ſ. diciꝫ⁹ ꝛc̄. pp ſua p̄terita pccā. q̄ magiſ in hac vita op⁹ ē vt poſſint penitendo ſanari. Neminē. ſ. dicim⁹ ꝛc̄. ex deſiderio melioris vite q̄ poſt mortē ſperat̄. q: reos ſue mortis melior p⁹ mortē vita nō ſuſcipit. hec ibi. Et imediate ſubiungit tria capl'a ad h̄ ꝓpoſitū. vʒ. c. tu dixiſti. ꝛ. c. nō eſt nr̄m. ꝛ ſupradictū capl'm. placuit. q̄r ꝛc̄. Quantū ad ſcdam ꝙ̄i. dico breuiter ꝙ ſemp vigilare debem⁹. audi Augu. Neſcis igt q̄ hora veniat. ſemp ꝫ vigilia. Et q: neſcis qn̄ veniat: paratū te inueniat cū venerit. ꝛ adhuc q: neſcis qn̄ veniat: ſemp patus ſis. q̄r ꝛc̄. Quantū ad tciā dico ꝙ morientib⁹ oībus: ꝛ pmaxie pccōribus tria horrenda p̄lia accidunt. Primū preliū eſt demonū moleſtatio. 2ᵐ p̄liū eſt ꝓpinquoꝝ infeſtatio. 3ᵐ p̄liū eſt oīum ſenſuū cruciatio. Primū inq; preliū ē demonū infeſtatio. triplicē moleſtiā vt plurimū conat̄ diabolus oībus moriētib⁹ inferre. Pª moleſtia eſt de infidelitate. 2ª de taciturnitate. 3ª de deſperatōe. Pª moleſtia eſt de infidelitate. Sciunt. n. demones oēs ꝙ ſine fide ipoſſibile eſt placē deo. Ad Hebre. xj. Et ꝙ dubi⁹ in fide eſt infidelis. ex̄ de hereticis. c. dubi⁹. Dubi⁹ ingt in fide infidelis eſt. Neq; eis oīno credēdū eſt qui fidē ꝟitatis ignorant. h̄ ibi. Iō ad dubitandū de fide plurimū infeſtāt. Et nō ſolū i morte: ſed ēt i vita. Apoc. iij. Eſto fideliſ vſq; ad mōtē: ꝛ dabo tibi coronā vite. Vn̄ legit̄ de quodā antiq̄ doctore: q cū in extremis ꝯſtitut⁹ eēt: adſt diabolus: ꝛ ſuggē cepit p q̄onis modū: qd ipe credēt. Et ſibiipſi in mēte rn̄dit. Talr̄ ſe credeꝛ q̄liter credit ſcā mr̄ eccl'a. Et diabolus. qd ingt credit ſcā mr̄ eccl'a. Et ille articulos q in ſimbolo ꝯtinent̄. Et diabolus ait. Nōne p̄hia q̄ ꝟa ſcientia eſt: ꝛ ꝓcedit p veras rōnes: docet h̄ ipoſſibilia eſſe. Et ſic paulatine mentē illi⁹ intricādo in infidelitatē incidit: ꝛ ſic mortuuſ eſt. Poſt ꝟo paululū tp̄is ſpaciū: ali⁹ doctor nō minori doctrina fulgens infirmat⁹ ē ad mortē. Cui apparens alius mortu⁹: qm̄ illi familiaris erat: introgauit eū de fide qd credēt. Et ille qd̄ credit eccl'a rn̄dit. Cui ille. Et quid credit eccl'a? Et ille. ipſa cr̄dit qd̄ ego credo. Et ille. qd tu credis? Et ille. qd̄ credit eccl'a. Et ille. quid credit eccl'a? Et ille. qd̄ ego. Et ſic nūq̄ eius ſmonē potuit ab illꝭ terminis reuocare. Qd̄ videns ille mortu⁹: voce magna clamauit. Heu mihi q: ſic nō feci. volui. n. in infirmitate mea ultima in meipſo d̄ fide cū diabolo diſputare ꝛ ſuccubui. iō etnalit̄ ſum dānat⁹. q̄r ꝛc̄. Scdm̄ preliū. demonū eſt d̄ taciturnitate. ſ. ꝯfeſſionis: Sciunt. n. ſpūſ immūdi ꝙ ꝯfeſſio ſcā a pccis aīam purgat. ps. Dixi ꝯfitebor aduerſū me iniuſtitiā meā dn̄o: ꝛ tu remiſiſti ipietatē pcci mei. iō in iſirmitate quantū pn̄t illā ꝓlōgare ſtudēt. vn̄ i vitis patrū d̄ q̄dā ꝓbo religioſo legit: ꝙ illi appuert̄ duo demōes i forma āgeloꝝ: q dicūt ſe a dn̄o miſſos: ut e⁹ aīaꝫ pōtarēt i celū: lʒ ita gnē eū ſpiebāt: ꝙ n̄ poſſent eā ferre. Nihilomin⁹ darēt ei ad ſua pccā leuiāda modū poptimū. vʒ. vt exin firmiſſimū tenēt ſilētiū. Quib⁹ ſcedētib⁹ nulli loq̄bat̄: nec rn̄debat. Qd̄ q̄dā ali⁹ vir dei ꝯſiderās: illū viſitās: eū monē cepit: ne a demōe ſe d̄cipi pmittēt. q: aliqn̄ ſe tr̄nſfigurat i āgelū lucis. Et ſic edoct⁹ locut⁹ ē: ꝛ ſcm̄ reuelauit. Et p⁹ paucos dies c⁹dā pcci qd̄ i ſcl'o fecerat: d̄ q̄ nūq̄ ꝯfeſſus fuerat r̄codat⁹ eſt: qd̄ mox ꝯfeſſuſ ē. ꝛ poſtea obijt i dn̄o. 3ᵐ p̄liū d̄monū ē de d̄ſpatōe. Et h̄ pugna piculoſiſſima ē. ij. R. ij. c. iduc̄. n. diabol⁹ turpitudinē: mltitudinē: ꝛ horribilitatē pccōꝝ i mētib⁹ pccōꝝ: ꝛ diſputando in deſperationē q̄rere inducit. vn̄ de ſcō Bernardo legit̄ i e⁹ legēda. ꝙ cū iſirmitate grauaret̄: d̄ſpatōis ſibi tētatio ſupuēit d̄ ꝓpa ſalute ꝯſiderās ꝙ cū mlta neglig̃ᵃ dō ſuiſſʒ: ꝛ ſe nihil boni feciſſe vnde tātū premiū recipere debēt. Qua cū in tentatōe vagaret: gr̄a dei ad ſe r̄diēſ tentatōi rn̄dit. Fateor ingt nil hōi feciſſe dignū tanto p̄mio. ſed xp̄s duplici rōne illud obtiebit. Tū q: dei fili⁹ qui benign⁹ eſt ꝛ pius cū patre. Tū q: ꝓpter me paſſus eſt. Et iō ſue paſſionis meritis ſpero illud obtinere. Et ſic diabolus cōfuſus receſſit. q̄re ꝛc̄. Scdm̄ p̄ncipale p̄lium qd̄ morientib⁹ p̄ſertim pctōribus accidit: dr̄ ꝓpinquoꝝ infeſtatio. Occurrūt nāq; filij: ꝯiunx: ꝛ alij q̄s inordinate dilexit. ꝛ durū atq; aſperuʒ videt̄ illos derelinquē. Videt vna ex pte vnum affinē querē ſibi legari tm̄: alteꝝ tātū. Tota eorū ſollicitudo eſt d̄ lana ꝛ nō de aīa. Filij l' vxō accipiūt capſaꝝ claues: ꝛ incipiūt euacuar̄. Nō p mittunt ad eū itrare deuotū religioſuʒ: ne fōte ſibi ꝯſciam faciat de reſtitutioīb⁹: ꝛ de elemoſynis paupibus dandis. Decipiūt illū dicētes cito ſanandū. Medic⁹ venit. ꝛ dicūt. le ſpaçato. oy. oy. hey. Abhoiationes diaboli. O medici. o medici nōte. ſi quēpiā infirmū viſitatis nō prius accerſito ꝯfeſſore. oīa bona q̄ facitis nihil uob̄ ad uitā etnā ꝓſunt. In̄ nōte tex. de pe. ꝛ re. c. cuʒ infirmitas. vbi dr̄. Cū infirmitaſ corpalis nōnūq̄ ex pctō ꝓueīat: dicēte dn̄o lāguido. Vade ꝛ amplius noli peccare: ne deteri⁹ tibi ꝯtingat: p̄ſenti decreto ſtatuim⁹: ꝛ diſtricte p̄cipim⁹ medic] corpoꝝ. cū eos ad iſirmos vocari ꝯtigerit: ipſos an̄ oīa moneāt ꝛ inducāt: vt medicoſ aduocēt aīaꝝ: vt poſtq̄ fuerit iſirmo de ſpūali ſalute ꝓuiſum: ad corpalis medicine remediū ſalubri⁹ ꝓcedat̄. vt cā ceſſante ceſſet effect⁹. hec ibi. glo. Hoſt. dicit. Ex quo dic̄ p̄cipim⁹ neceſſitatē iponit: ꝛ trāſgreſſor mortalr̄ peccat: nec h̄ ſtatutū p̄ſcribi p̄t. nec aliq̄ ꝯſuetudine tolli: cū pro ſalute aīaꝝ itroductū ſit. hec Hoſti. Quātis igr̄ moleſtijſ credis paupculos pctōres in fine vite eoruʒ pturbari? Quātū credis vndiq; verſent̄? Quāto credis in piculo aīaꝝ currāt? heu heu heu finē talē hn̄tib⁹. Audi Aug. de pe. di. vij. c. null⁹. Quē ingt morbus vrget: ꝛ pena terret: ad veniā vix ueiet. Et maxie vt dictū eſt qn̄ vxor cū filijs lachrymādo ſe p̄ntat. Quo fit vt tali amōe inordinato opp̄ſſi aliena reſtituē nō velint: ne paupta:ē incurrāt. Et ſic filijs aut alijs vt reſtituāt teſtant̄. qd̄ nec ipſi faciūt: ꝛ ſic oēs ad tartara ruūt. Erigite oēs aures ꝛ nōte ꝙ oēs q in vita reſtituē potuerunt ꝛ nō fecerūt: ſed alijs legāt vt reſtituāt: noſcant ſe oēs in eternū baratꝝ demerſuros. Legit̄ enī de quodā vſurario: ꝙ cū quadā graui iſirmitate detineret̄: filij pſuadebāt vt aliena reſtitueꝛʒ Quib⁹ ille. ſi hoc fecero ibitis ad hoſpitale: ꝛ ſic obijt. poſt mortē ꝟo ei⁹ vn⁹ ex ei⁹ filijs totā ſuā ptem paupibus ērogauit: ꝛ ad dei ſuitiū ſe mancipauit. Alius aūt ſuā ptēʒ ſuā tenēs mūdane uiuens in breui mortu⁹ eſt. Quadā aūt die ille d̄iſuus cum ſemel oraret vidit terram aptam: ꝛ i fundo iferni vidit filiū ſupra patrē: ꝛ ſe inuicem maledicētes. ꝛc̄. Et ſic pʒ ſecundū p̄liū. Tertiū principale preliū eſt omniū ſenſuū cruciatio Nā cū infirmus in extremis laborat. ora pallēt faſtidit ſpūs. areſcūt membra. oculi concauant̄. līgua palato adheret. oſſaq; omnia uidēt̄. torq̄t corpus. vlulat. lamentat̄. hem. hei. Et quod iter omnia ſtultiſſimū eſt dum morit̄ adhuc euadeꝛ ſe ſperat. qa qd̄ optat ſperat. qd̄ abhorret nō expectat. cupit viuere: credit viuē: ꝛ viuere vellʒ. non vellet mori: ꝛ mirat̄ mori. quia oīno nollet mori. Sanitatē optat: ſanitatē expectat. Simil' vrſo qui tēpore hyemis: dum nullū ſignū pomorū apparet: eleuato capite ad arbores ait. Hoc anno erunt multa poma. hoc ideo dicit quia ſic vellet. Sic infelix peccator diabolo pſuadente ne animā ſuam diſponat: ſperat adhuc viuere. ſicut dicebat ille diues Luce. xij. Aīa mea hēs multa bona repoſita in āños plurimoſ ꝛc̄. Audi Job. xxvij. Diues inquit cū dōmierit nihil ſecū affert: ꝛ aperiet oculos ſuos ꝛ nihil iueniet. id ē peccatū. Audi Aug. li. de aīa in perſōa peccatorum loquentē. Quid profuit iquit nobis inanis gloria? breuis letitia? carnis voluptas? falſe diuitie? magna familia? ꝛ magna cōcupiſcentia? vbi riſus? vbi iocus? vbi iactantia? vbi arrogātia de tanta letitia? In quāta triſtia ꝛ dolore et ruina maxima hec deuenerunt. q̄re ꝛc̄. Et hec tibi aīa cara ſufficiant pro preſenti concluſiōe. Et ſic pʒ ſecunda pars huius ſermonis.

Qꝫ boni ꝛ mali poſt hanc vitam diuerſimode premiantur conſideratio tertia.

Ertio loco Bonorum et maloꝝ diuerſam premiationē videāus. vbi tres ꝯcluſiones ſubiungamuſ. vʒ. Prima ꝯcluſio eſt iſta. Hui⁹ miſerrimi diuitis: oīumq; damnatoꝝ locus infernus eſt. locus certe omniū miſeriarū ꝛ anguſtiaruʒ plenus. Scda ꝯcluſio. Etſi miſer hic diues i tormentis abrahā pro fratribus ſupplicaret: nullū tamen credam⁹ in damnatis regulatū amorē eſſe: ſed rabiataʒ vt ita loquar inuidiaʒ in eis ſumme malignare. Tertia ꝯcluſio eſt iſta. In ſignum acerrimi cruciatuſ dānatoꝝ: hic miſer diues epulo guttā aq̄ poſtulabat: q̄ līgue incēdiū poſſʒ refrigerāi.

De loco damnatorum: ꝛ eorum mala voluntate concluſio prima.

Ccipe primā ꝯcluſionē. vʒ. Huius miſerrimi diuitis omniūq; damnatoꝝ locus infernus eſt. locus certe miſeriaꝝ ꝛ anguſtiarum plenus. Pro declaratione huius eſt ſciendū ꝙ infernus multipliciter accipi in ſacra ſcriptura ſolet. Aliquando enī accipit̄ pro pena inferni. Et ſecundū hoc dicit beat⁹ Hieronym⁹ ꝙ diabolus quocunq; vadat: ſemp in inferno eſt. ꝛ exemplū adducit de febricitante: qui vbicunq; ſit: febribus cruciatur. Aliquādo accipit̄ pro loco inferni. Apocal'. xx. Infernus ꝛ mors dederunt mortuos ſuos. ꝛ hic locus eſt in cētro terre. ꝛ de hoc intelligit̄ preſens ꝯcluſio. Hoc p̄ ſuppoſito hec ꝯcluſio probari pōt triplr̄. ſ. auc̄te ratione. ꝛ exemplo. Vide ſupra feria ſcda p̄me

diſtice in ſa parte conclone pͥma. Circa hanc q̄ſtionem tres inquiramus veritates. Prima an voluntas damnatorum ſit ſemper mala. Scd̄a an damnatos aliquando ſuoꝝ peniteat peccatoꝝ. Tertia an voluntate deliberatiua mallent non eſſe q̄z eſſe in tormētis. Ad pͥmā dico ſm btm̄ Tho. in. iiij. di. l. ꝙ volūtas in dam natis pōt dupliciter ꝯſiderari. vno mō vt d̄libe ratiua. alio mō vt nālis. Et dico ꝙ volūtas nāl' nō eſt ex ipſis dānatis: ſꝫ ex deo q auctoꝛ cuiuſli bet nāe eſt. ꝛ iſta nālis voluntas nō eſt aliud ni ſi quedā nā: inqua nālem quādam inclinatōem poſuit ad bonū. ꝛ cū hec nālis īclinatio in eis pꝰ corpoꝛis vitā remaneat: hinc eſt ꝙ in eis pōtit bona voluntas reperiri. Uoluntas āt delibera tiua ex ipſis eſt: qꝛ in eoꝝ eſt poteſtate ad h̄ vel ad illud inclinari. Et talis voluntas ī eis ē ſem per mala. ꝛ rō qꝛ tenaciſſime ab vitio ſine auer ſi ſunt. ꝛ cū nulla voluntas recta dicat̄: niſi p re ſpectū ad ipſū: iō eoꝝ uoluntas ſemꝑ obliq̄ eſt. ꝛ per ꝯn̄s mala. Un̄ dato ꝙ voluntate nāli: q̄ in bonū nālit̄ fert ipſi bonū velint: tn̄ voluntas d̄liberatiua illud bonū nō bn̄ vult. ꝛ iō eoꝝ volū tas eſt ſemꝑ mala. Sed ꝯ̄ dices obiectū volūta tis eſt bonū ꝛ nō malū: quō ḡ pn̄t velle maluꝫ? Dicit idē doctor ꝙ malū nō mouet voluntateꝫ ī inquantū eſt malū: ſed inquantū eſt extimatum bonū. ꝛ iō in h̄ voluntas eoꝝ ſemꝑ mala. qꝛ oē malū ꝛ oē pccm̄ eſtimant bonū. vn̄ ſicut in uita nō eſtimabant ꝙ luxuriari eſſet pccm̄: dicētes. deus illud oꝛdinauit. nō feciſſet inſtra niſi volu iſſet illis oꝑari. ꝛ ſic voluntate deliberatiua ma lū vt bonū eligebant ita in inferno: cū eoꝝ vo luntas ſit a deo totaliter auerſa: qōcūq̄ maluꝫ eſtimant bonū: ꝛ oē bonū nō bn̄ volunt ꝛc̄. Jn̄ nō pulcherrimū textū. xxxij. q. i. c. cū renunciat̄ vbi dr̄. Cū renunciat̄ iꝑꝛobitati. i. vitio l' pecca to: ſtatim aſſiſtit̄ ꝟtus. i. gr̄a. Egreſſus. n. malitie ꝟtutis operat̄ ingreſſum. i. egrediente vitio in trat gr̄a. Eodēq̄ ſtudio quo crimen excludit̄: in nocentia copulat̄. i. īnocens ꝛ bonus efficit̄. hec ibi. Et ſunt ꝟba bti Ambꝛoſij. Ex quo ſequitur ꝙ voluntas dānatoꝝ iꝑꝛobitati nunq̄ꝫ renunci ans: nūq̄ꝫ bona ꝛ ꝟtuoſa erit. Et ſic pꝫ pꝛia ꝟi.

Ad ſam dico ſm eundē ꝙ penitere de pccō eſt duplr̄. vno mō p ſe. alio mō p accn̄s. per ſe q̄ dē illū peccati penitet qui abbominat̄ pccm̄ in eo ꝙ pccm̄: vtputa qꝛ diſplicibile deo. Et hoc mō dānatos nūq̄ꝫ penitet: qꝛ voluntas malitie pcci ſemꝑ remanet in eis. Jllū āt per accn̄s pe nitet: quē nō penitet de pccis inquantū deo di ſplicibilia: ſed inquantū iuncta eſt eis pena q̄: in eoꝝ ꝟgit̄ itollerabile dānū. Et hoc mō ſemꝑ dā natos penitet. qꝛ ſemꝑ pꝛo eoꝝ culpis cruciant̄. Et ſm hoc dicit dn̄s Bōa. di. eadē in. iiij. ꝙ uo luntas eoꝝ ſemꝑ eſt ad peccatū iquantū pccm̄: ſed nō inquantū pccō iuncta eſt pena: quā acer rie patiunt̄. Et pōit iſtā pulcherrimā rōnē dictus doctoꝛ. qm̄ ſuilis timoꝛ nō aufert hitū male vo lūtatis: ſed actū. ꝟbi gr̄a. Jſte n̄ vlt luxuriari qꝛ timet puniri. ecce ꝙ iſte timoꝛ aufert actū: ſed n̄ hitū. pꝫ qm̄ ſi ſperaret ipunitas: vellet vtiq̄ lu xuriari. Sic de ſcō in dānatis. nā doloꝛ ꝛ pena quā pꝛo eoꝝ culpis tollerant: aufert ab eiſ actū volendi peccare. qꝛ de ſcō nec appetunt luxuri ari: ſuꝑbire ꝛc̄. ꝛ h̄ ꝑꝑ penas quas tollerāt: ut di xi. Remanet tn̄ hitus male voluntatis ꝑ quem peccare appeterent: ſi nō puniri ſe crederēt. Si ḡ quereres. pr̄ Ambꝛoſi credis ꝙ dānati vellēt peccaſſe. Dico certe ꝙ nō. nō ꝑꝑ hoc ꝙ pccm̄ eiſ diſpliceat inquātū iniuſtū ꝛ deo ꝯ̄riū: ſed qꝛ pꝛo pccō penas acerrimas guſtant. qr̄ ꝛc̄. Ad ter tiā dico ſm btm̄ Tho. vbi. s̄. ꝙ nō eſſe pōt du plicit̄ ꝯſiderari. vno mō ſm ſe: ꝛ ſic nō eſſe nullo mō pōt eſſe appetibile cū nō hēat aliquā rōnem boni: imo vt ſic eſt pꝛiuatio boni. Alio mō pōt ꝯ ſiderari inquantū illud nō eē aliquod ꝓpꝛie na ture leſiuū remouet ꝛ malū tollit. Et ſic nō eſſe accipit rōnē boni. Carere. n. malo eſt quoddam bonū. vt dicit phūs. v. ethi. Et ſm h̄ ſanctiꝰ dā natis eſſet nō eē q̄ꝫ eē miſeros. Jn̄ glo. ſuꝑ illud Hiere. xx. maledicta dies in q̄ natꝰ ſum. melius inq̄t eſt nō eē q̄ꝫ male eē. Et ſm h̄ dānati eliger̄ poſſunt ſm deliberatiuā rōnē nō eſſe. Sed dic ī quies quō intelligit̄ illud de Juda dictū. bonū erat ei ſi natus nō fuiſſet. Dico ꝙ multipliciter exponit̄. Quidā. n. dicunt. meliꝰ eſt nō offender̄ deū ꝛ nō eſſe: q̄ꝫ offendere ꝛ eē. ꝛ ꝑ ꝯn̄s quilibet potius eligere dꝫ nō eſſe: q̄ꝫ offendē creatoꝛē ꝛ eſſe. Et ſic intelligit̄ illud Job. vtinā ꝯſumptus eſſem ne oculus me videret. i. potius vellē non naſci: q̄ꝫ deū offendere. Quidā dicunt ꝙ nō eē ſimpliciter nō eſt malū: ſed malū eſt poſt eē āni hilari. qꝛ ibi ſūma pꝛiuatio eſt que eſt ſūma iꝑ fectio. nō eē āt an̄q̄ꝫ hō ſit: nō eſt aliqua ꝑuatio. Nā Antixp̄s eo ꝙ nōdū eſt: nullo pꝛiuat̄ bono. ꝛ per ꝯn̄s nihil mali hꝫ. Quare dicunt ꝙ ſi Ju das nunq̄ꝫ fuiſſet: nulluꝫ pateret̄ malū. ſed poſt q̄ꝫ fuit: ꝛ dānatus eſt: malū eſt illi fuiſſe. Sed h̄ mihi nō placet. qꝛ qn̄ aliqua duo comparant̄ ad inuicē: oꝫ ꝙ in aliquo comparent̄. ſed nō eē ſim pliciter ſicut per ipſoſ nō dicit aliquod malū: ita nec aliquod bonū. ꝛ per ꝯn̄s nō poteſt fieri com paratio a nō eſſe ſimpl'r ad eſſe in penis. qꝛ eē in penis aliquid de bonitate participat. nō eſſe āt ſimpl'r nō participat aliquo modo. cū ſit ſimpl'r nō ens. ꝛ ens ꝛ bonū conuertunt̄. ḡ qō ſimpl'r ē nō ens: ſimpl'r nō eſt bonū nec malū. ꝛ per ꝯn̄s non poteſt fieri comparatio ut dictum eſt. Jdō dico ſaluo ſemper iudicio melioꝛi: ꝙ ſenſus pꝛe dictoꝝ verboꝝ eſt iſte. Melius illi erat ſi natuſ non fuiſſet. quia ſi natus non fuiſſet: ſed ī vtero extinctus. anima ad limbū ꝛ nō ad infernū iuiſ ſet. ꝛ ideo non dixit xp̄s. melius illi erat non fuiſ ſe: ſed ſi natus non fuiſſet. qr̄ ꝛc̄. Et ſic pꝫ pᵃ ꝯᵒ.

De ꝯditione ꝛ ſtatu dānatoꝝ concl'o ſa.

a Ccipe ſam concluſioneꝫ. vꝫ. Etſi miſer hic diues in tormentis Abꝛaham pꝛo fratribus ſupplicaret: nullum tn̄ creda mus ī damnatis regulatū amoꝛē eē: ſꝫ rabiatā: vt ita loquar inuidiam in eis ſūme malignare. Ad cuiꝰ declarationē nota ſm Bona. in. iiij. di. l. ꝙ etſi in dānatis affectōes inoꝛdinate remittā tur ꝑꝑ penaꝝ acerbitatē. ꝛ loquoꝛ d̄ affectiōibꝰ que hn̄t annexā delectatōeꝫ. Alie tn̄ affectiōes in q̄bus nō eſt penalitas vigoꝛant̄. Un̄ etſi ceſſꝫ actualr̄ effectus luxuriādi: itendit̄ tn̄ affectus ſi ue furoꝛ ipatientie ꝛ liuoꝛ īuidie. vn̄ tunc denti bus fremēt ꝛ tabeſcēt. Et ob hoc ꝙ in eis ſemꝑ odiū creſcit ꝛ liuoꝛ iuidie: oēs vellēt eē damna tos. ꝛ qn̄ vident aliq̄s ſaluari dentibus ſuis ſtri dent. Sed tn̄ vt dicit beatꝰ Tho. vbi s̄. minus ī uident ꝓpinquis q̄ꝫ extraneis. qm̄ maioꝛ. id eſt ī tenſioꝛ eēt eoꝝ pena ſi oēs ꝓpinqui dānarētur: ꝛ aliqui extranei ſaluarent̄. Et inde fuit dic̄ iſte doctoꝛ ꝙ hic miſer diues fratres ſuoſ a dānatio ne petijt eripi. Sciebat. n. ꝙ aliq̄ ſaluarent̄. ideo ipſos ſaluari q̄ꝫ alios potiꝰ affectabat: lꝫ ex eius peſſima volūtate uellet oēs damnari. Et vt cla rius iſta intelligant̄ tres inq̄ramꝰ ꝟitates. Pᵃ ꝟitas eſt an dānati ꝓpter eoꝝ malā voluntateꝫ demerent̄. Scd̄a an dānati aliq̄n de deo cogi tent. Tertia. an dānati gl'am videāt beatoꝝ.

Qūtū ad pꝛimā dico ſm btm̄ Tho. vt s̄ ꝙ oēſ cōiter ꝯcedunt ꝙ poſt diē iudicij nō erit in dam natis aliq̄ō meritū vel demeritū. qꝛ meritū vel demeritū oꝛdinat̄ ad bonū vel malū vlterius ꝯ ſequendū. poſt diē aūt iudicij erit ꝯſūmatio vlti ma oīum bonoꝝ vel maloꝝ. ita ꝙ nihil vlteriuſ erit addendū de bono l' malo. vnde ꝛ bona vo luntas in beatis nō erit meritū: ſꝫ pꝛemiū. Silr̄ mala volūtas in dānatis nō erit demerituꝫ: ſed ſupplitiū. Nā vt dicit phūs ꝑ ethicoꝝ. Opatōeſ ꝟtutis ſunt ꝑciſe in ifelicitate: ꝛ eoꝝ ꝯ̄rie ſunt ꝑ ciſe in miſia. Sꝫ ante diē iudicij dic̄ btūs Tho. ꝙ eſt quoꝛūdā opinio ꝙ beati merent̄ ꝛ dānati demerent̄. Sꝫ hoc qualr̄ intelligat̄ expōit dicēſ Qꝫ nō pōt intelligi beatoſ mereri q̄ꝫtum ad pꝛe miū eſſentiale: nec dānatos demereri quantuꝫ ad penā ꝑncipalē. qꝛ q̄ꝫtuꝫ ad hoc vterq̄ꝫ ad ter minū deuenit. ſed beati merent̄ q̄ꝫtum ad ꝑmiū accidētale. ſicut etiā in angel' accreſcit gaudiuꝫ de ſaluatōe bonoꝝ. Luce. xv. Gaudiū eſt āgel' dei ſuꝑ vno pctōꝛe pn̄iam agēte. Silr̄ ꝛ dānati demerent̄ q̄ꝫtum ad penā ſcd̄ariā. ꝛ hoc ꝑmaxie eſt veꝝ in demonibꝰ. Jn miſſonibꝰ tn̄ q̄s beatus Tho. facit ad ꝑdictā qōeꝫ apparet ꝙ teneat dā natos aliquo mō non poſſe demereri. Et rō. qa ad maloꝝ finē ꝑuenerunt. nec ē ſilr̄ de d̄mōibꝰ qꝛ d̄mōes ſi vſq̄ꝫ ad diē iudicij demēnt̄ q̄ꝫtuꝫ ad penā ſcd̄ariam. hoc eſt qꝛ hn̄t offm̄ alios ad dam natiōnē ꝓtrahere. ſed dānati non ſic. Silr̄ etiaꝫ dr̄ de angelis: ſi vſq̄ꝫ ad diē iudicij merent̄ hoc eſt qꝛ officiū hn̄t alios ad vitā eternā inducere. Et iō qn̄ aliquē inducūt: gaudent ꝛ merent̄ acci dentale pꝛemiū. q̄re ꝛc̄. Qūtū ad ſam ꝟitatē dico ſm btm̄ Tho. vbi s̄. ꝙ cogitare de deo eſt duplr̄. ſ. ſm ſe: ꝛ ſm id qō eſt ei ꝓpꝛium. ſ. eē to tius hūani gn̄is pꝛincipiū: ꝛ vltimꝰ finis oīum: ꝛ ſūmū bonū ꝛc̄. Alio mō ſm q̄d. hoc ē ſm aliq̄d qō eſt q̄ſi accidētale d̄o in ſuis effectibꝰ: vtpote pūire ꝛ hmōi. Pꝛio mō cogitatio de deo nūq̄ꝫ hri pōt ſine aliq̄ delectatōe d̄ deo. Et qꝛ dānati ab oī ſunt ꝑuati delectatiōe: ꝛ ſunt in cōſumata triſtitia: iō de deo ſic cogitare non pn̄t. Sꝫ ſcd̄o mō hri pn̄t dānati d̄ deo cogitare. dū. ſ. ſe ꝑ diuinā iuſtitiā puniri ſentiūt. Et tal' cogitatio eſt in eoꝝ triſtitiā afflectiua ꝛ nō gaudiū. Un̄ accipe iſtas ꝟitates. vꝫ. Dānati de ſuis peccatis q̄bus dāna ti ſunt cogitāt. Jtē de gr̄ijs q̄s ſpꝛeuerūt. Jtē d̄ tē pore male expēſo ꝛc̄. Et oia gn̄abūt triſtitiā ſin gularē. Nā ſicut ī btis dicit btūs Tho. ois eoꝝ cognitio eſt mā gaudij: ita in dānatiſ mā triſtitie Qr̄ igr̄ relinqt̄ ꝙ ois dānatoꝝ cogitatio d̄ d̄o: ē vt d̄o eſt punitoꝛ eoꝝ. qō eoꝝ volūtati nō ꝯſoāt ꝛ ꝑ ꝯn̄s deū ſemꝑ odio hēbunt. q̄re ꝛc̄. Qūtū ad tertiā ꝟi. breuiteꝛ dico ꝙ gl'am btōꝝ vſq̄ꝫ ad diē iudicij dānati vidēt: nō tn̄ q̄lis ſit intuentur. Uerbi gr̄a. Si vnꝰ in carceribꝰ eēt ꝛ ſupiꝰ in ſa la choꝛee ducerētur ꝛ feſtiçarent̄: ille incarceratꝰ cogitādo videt ꝙ ſuꝑ eū ē gloꝛia: ſꝫ q̄lis ſit igr̄at Sic ꝛ in dānatis vſq̄ꝫ ad diē iudicij remanēt ta les diſcurſus: vt de gloꝛia cogitent beatoꝝ: ſed poſt iudiciū ad penas diuertent̄: ꝛ de gl'a btōꝝ nō cogitabūt. Et ſm Bona. ꝛ Tho. Diffuſiuſ tn̄ hanc materiā tetigi in ſmōe ſcī Stephani ī dn̄i cali nr̄o. q̄re ibi ſi placꝫ. Et ſic pꝫ ꝛᵃ ꝯcl'o. q̄re ꝛc̄.

De pēa damnatoꝝ magis in ſpāli ꝯcl'o ꝫᵃ

a Ccipe tertiā ꝯcl'onē. vꝫ. Jn ſinuꝫ acerri mi cruciatꝰ oīum dānatoꝝ: hic miſ̄ epu lo guttā aque poſtulabat: q̄ ligue incē diū poſſet refrigerari. Audi tex. hodiernuꝫ. Dic ut Laçarus intigat extremū digiti ſui in aq̄: ut refrigēt linguā meā q̄a crucioꝛ in hac flāma. Jn q̄bus ſacratiſſimis ꝟbis tres inq̄rende ſunt pul cherrime ꝟitates. Pꝛīa ueritas eſt. Si dānati ſola pena ignis crucriētur. qꝛ ait. crucioꝛ in hac flāma. Scd̄a ꝟitas eſt. Si ſcī aliquo mō cōpa tiant̄ dānatꝭ. qꝛ dicit. Recoꝛdare ꝙ recepiſti bo na in vita tua. vbi ſibi ſubſidiū negat: vt patet. Tertia ꝟitas eſt. An ſcī letent̄ de afflictiōe dā natoꝝ. qꝛ ait. Hic letat̄: tu ꝟo cruciariſ. Qūtū ad pꝛimā breuit̄ dico ꝙ ſicut dānati in eoꝝ vita deo ſummo bono ſpꝛeto: rebus coꝛruptibilibus adheſerunt: ſic in complementū diuine iuſtitie: oīs res creata dānatos cruciabit. Et adducit btūs Tho. in. iiij. poſitionē quandā beati Baſi lij. vbi ſic ait. Jn vltima mundi purgatione fiet ſeparatio q̄dā in elementis: vt q̄cquid eſt pu rum ꝛ nobile ſuperius remaneat ad gloꝛiā bea toꝛum: q̄cquid ꝟo ignobile eſt ꝛ feculentū infe rius ꝓijciat̄ ad penā damnatoꝝ. Et ſicut omnis creatura dei eſt beatis materia gaudij: ita dam natis materia triſtitie ꝛ pene. Sap̄. v. Pugn̄bit orbis terraꝝ ꝯtra inſenſatos. ſ. peccatoꝛes. Et quare dicet fecit mentionē diues de ſolo igne? Dico ꝙ ideo de ſolo igne mentionē fecit: non ꝙ alijs non toꝛqueret̄ penis: ſed quia ignis maxīe actiuitatis eſt: ꝛ maxime afflictiuus: iō illuꝫ no minās tanq̄ꝫ acerbiꝰ dat intelligē alia ꝯſeq̄ntia.

Un̄ ſicut glo̅ſus deus in monte Thabor tribus diſcipulis in forma claritatis apparuit: vt alias dotes exp̄meret in ipſa forma lucis: vt dic̄ Alexander de ales: ita hic miſer diues graui⁹ ſenſibile tormētū exterioꝝ qd̄ patiebat̄ expreſſit: ut ꝛ alia intelligerent̄. Fac igit̄ aīa mea hanc ↄclōnē: ꝙ ſicut q̄libet res quantūcūꝫ mīma pura ꝛ bona ipſis beatis cedit in gloriā: ita oīs res q̄ntūcūꝫ mīma īpura ꝛ mala: in penā dānatoꝝ ↄ̄geſ. O deus me⁹ adiuua me ne de illoꝝ ſim numero damnatoꝝ. O ꝟgo glo̅ſa aduocata mea dulciſſima nō me derelinquas. Etſi diceres q̄mō mālia tot pn̄t ſimul agere? Dico ꝙ h̄ erit iuſſu dei iuſtitia exigente. ꝛ oīa talia erunt inſtra diuine iuſtitie. q̄r ꝛc̄. Q̄tū ad ſcd̄am ꝟi. dico ꝙ cōpati alicui nihil aliud ē q̄ꝫ bona q̄dā volūtas tollendi ſi poſſem⁹ malū qd̄ in eo ↄſpicim⁹ l̄ audimus. Cū āt oē malū qd̄ patiunt̄ dānati ſit ſm̄ diuīe iuſtitie ordinē datū: ꝛ irreuocabile: neceſſe eſt ↄcedē ꝙ btī in nullo ↄpatiunt̄ dānatis: ne dīne ſint voluntati rebelles. Et iō Abrahā per quē ſcōs oēs intelligim⁹: diuiti aq̄ guttā negauit. nobis āt q̄diu ſum⁹ in vita: quantūcūꝫ peccatores ſim⁹ ↄpatiunt̄. qꝛ nō ſum⁹ a ſūmo bono adeo auerſi: q̄n poſſum⁹ ꝑ pn̄iam ↄuerti. Ezec. xviij. Quacūꝫ hōa īgemuerit pccōr ꝛc̄. ꝛ Math. xviij. Non dico tibi vſꝫ ſepties: ſed vſꝫ ſeptuageſies ſepties. ponēs numeꝝ finitū ꝓ infinito. q̄r ꝛc̄. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ letari d̄ aliquo pōt dupl̄r intelligi. aut ſm̄ ſe. i. inquātuꝫ tale. aut ſm̄ aliq̄d illi ↄiunctū. Letari de malo alteri⁹ inq̄ntū tale: h̄ ꝑtinet ad odiū. Sed letari de malo alteri⁹: qꝛ tibi nociuū. h̄ nō ꝑtinet ad odiū: ſed ad charitatē: q̄ incipit a ſe ipo. Sic ad ꝓpoſitū dico ꝙ btī nō letant̄ de penis dānatoꝝ ī quantū mala q̄dā ſunt. q̄m̄ null⁹ de malo alteri⁹ letari dꝫ inquantū hmōi. Sed btī letāt̄ de peniſ eoꝝ inq̄ntū illis ē ↄiuncta dīna iuſtitia. Iux̄ illd̄ ꝓphete. letabit̄ iuſt⁹ cū viderit vindictā ꝛc̄. Et ſic pꝫ 3ᵃ ꝟi. Q̄r btī factuꝫ eſt. ſ. a dīna iuſtitia vt morꝛet̄ mendic⁹: ꝛ portaret̄ ab āgelis. mortuuſ ē āt diues: ꝛ ſepult⁹ eſt in inferno: a q̄ noſ ꝑ grāꝫ libēt bn̄dict⁹ Ieſus q eſt bn̄dict⁹ in ſecula. Am̄.

Auferetur a vobiſ rḡnū dī: ꝛ dabitur ḡnationi facienti fruct⁹ ei⁹. Math. xxj. Iā. n. dilectiſſimi reprobationē̄ miſeꝝ iudeoꝝ: ꝛ xp̄ianoꝝ glo̅ſaꝫ electionē clare oñdē his ꝑtactis ꝟbis poſſum⁹. Iā concors eſt ſnīa nr̄a cū dicto ſpūs ſcī. Gen̄. xlix. Nō auferet̄ ſceptrū d̄ Iuda: ꝛ dux de femor̄ e⁹: donec veniat q mittend⁹ eſt. ꝛ ipſe erit expectatio gentiū. Qd̄ nō ſolū de regno mundi: ſed d̄ regno celi intelligē debeꝫ. Uerus. n. ppl̄us xp̄ianus vineā dn̄i dei ſabaoth ingreſſus eſt. ſol⁹ fructū reddit bonoꝝ opeꝝ. ſolus gl̄am celi triumphat. O felix ppl̄us in quē dn̄s de⁹ ſibi ↄplacuit: ꝛ dedit ſingulis poteſtatē filios dei fieri grāꝫ dn̄i poſſidem⁹. ſui ſum⁹. teneam⁹: cuſtodiamuſ: ſeruem⁹ qd̄ dedit. mortale pccm̄ fugiam⁹. q mortaliter deū offendit: eius charitatē ꝑdit: ꝛ e⁹ inimicus eſt. q illi obedit: eius amic⁹ eſt: ꝛ e⁹ charitatē hꝫ. quā qui hꝫ: totū hꝫ. ut Aug. ait. Un̄ oib⁹ charitatē nō hn̄tibus dicere poſſum⁹: auferet̄ a vobis regnū dei: ꝛ dabit̄ oibus facientib⁹ fructus e⁹. In quib⁹ ſacratiſſimis ꝟbis tres de ſcā charitate ↄſiderationes faciam⁹. vꝫ.
Sanctiſſime charitatis nobilem entitatem.
Sanctiſſime charitatis diſcretiſſimā q̄litatem.
Sanctiſſime charitatis iocundam vtilitatem.

De nobili entitate charitatis ↄſideratio pᵃ.

Sanctiſſime charitatis nobilē entitateꝫ faciam⁹. vbi tres more ſolito conclōes videam⁹. vꝫ. Pᵃ conclō eſt iſta. Tanta eſt ſcē charitatis nobiliſſima claritas: tātaqꝫ luciditas: vt inter ꝟtutes oēs ſicut ſol inter cetera ſidera luceat: rutilet: ꝛ ſplendeat. 2ᵃ ↄclō eſt iſta. Etſi ꝟtutes oēs quātū in ſe eſt charitas ſcā ſuperet: tn̄ q̄tū ſubiectū in quo eſt nitidus ꝛ magis depuratū fuerit: tn̄ radios ſue claritatiſ diffundet: ꝛ ſubiectū illud erit limpidius. 3ᵃ cōclō eſt iſta. Uno tanto mīmo mortali pccō dei charitas ab aīa expellit̄: ꝛ oīo vnahitare n̄ pn̄t.

Q charitas oēs ꝟtutes ſuo ſplendore antecellit conclusio prima.

Ecipe primā ↄclōnē ꝛc̄. ut. ſ. Ad cuius declarationē notandū eſt ꝙ duplicē hitū in genere habem⁹. Unū qui eſt de neceſſitate ſalutis. Aliū qui nō eſt de neceſſitate ſalutis. Prim⁹ r̄ddit hominē ſimpl̄r bonū ꝛ eſt de eſſentia bonitatis humane. ꝛ hitus dr̄ charitas. qꝛ charitas hominē deo gratū facit: ꝛ ſimpl̄r hominē bonū reddit: nec hō bon⁹ eē pōt ſine charitate meritorie loq̄ndo. Nō. n. hic loq̄r de bonitate nāli: q̄ vnaq̄ꝫ res in ſe bona ē. Gene. i. vidit cuncta q̄ fecerat: ꝛ erant ualde bona. Loquor ḡ de bonitate meritoria ꝛ dō grata ad meritū ultimi finis. Alius eſt habitus q nō eſt d̄ eſſentia bonitatis hūane. Et hic ē triplex. Quidā eſt quā bonitas hūana de cōi lege p̄ſuppōit. ꝛ hi ſunt duo. ſ. fides: ꝛ ſpes: q̄s grā gratū faciēs p̄ſupponit. Quidā econuerſo. ſ. qui grām gratū facientē p̄ſupponit. Et hic eſt hitus grē ꝑ quem quis aureolā ꝓmeret̄. ſ. ꝟginitatis: martyrij: atqꝫ doctrine. qꝛ his tribus ḡnibus hominū aureola dat̄. vt dicit Richar. in. iiij. di. xlix. ꝛ beatus Tho. ibidē. Quidā eſt hitus qui nec p̄ſupponit nec p̄ſupponit̄. ꝛ hec ſunt ſicut donū: ꝓphetie: extaſis: raptus: reuelationes: uiſiones: ꝛ hmōi. Cū igit̄ charitas ſit de eſſentia bonitatis hūane alie aūt ꝟtutes nō: ipſa erit oium ꝟtutū p̄clariſſima. Hoc preſuppoſito probat̄ hec conclō auctoritate: rōe: ꝛ exᵒ: Auctoritate p̄ ſic. audi Apoſtolū. i. Cor. xiij. Si linguis inquit hominū loq̄r ꝛ angeloꝝ charitatē āt nō habuero: fact⁹ ſuꝫ velut aes ſonanſ: aut cībalū tiniens. Etſi habuero oēm ꝓphetiā ꝛ nouerim myſteria oīa. Etſi habuero oēm fidē ita ut montes transferā charitatē āt no habuero: nihil ſum. Etſi diſtribuero oēſ facultates meas in cibos paupeꝝ. charitatē āt nō habuero nihil mihi ꝓdeſt. ſup q̄bus ꝟbiſ Remigius ſic ait. Sig̃dē angeli nec linguā: nec palatū: nec dentes hn̄t: vtpote ſpūs q̄bus ꝟba formēt. Q̄n ꝟo hoibus appent: ſūptis corꝑib⁹ aeris: ſm̄ eoꝝ linguā loquunt̄ ꝛ appent hōib⁹. Nā loq eoꝝ ad deū nihil aliud eſt q̄ꝫ in pn̄tia eē. Et deū loq ad illos nihil aliud eſt q̄ꝫ pn̄tia vult⁹ ſui q̄ fruunt̄ illis manifeſtat̄. Et ipſoꝝ vox in laudē ↄditoris ipſa eſt animi rō intime ↄtēplatōis. Inter ſe. qꝫ angeli loquunt̄ nobis effabilr̄. Sꝫ eoꝝ ad inuicē collocutio: bone volūtatis eſt ↄcordatio. Neceſſe nec eſt vt ibi ſonēt ꝟba vbi ī dei ↄtemplatōe oium angeloꝝ ↄcors eſt volūtas bona. Id ḡ qd̄ dicit apl̄us. ſi linguis hoiuꝫ loquar ꝛ angeloꝝ intelligi ꝑ āgeloſ pn̄t ſcholaſticiſſime l. rhetorice ꝛ limate loquētes q liberalib⁹ artib⁹ inſtructi: politis diſſerūt ꝟbis. ꝑ hoies ꝟo: ſimpliciter loquētes. Et poſt pauca ait. Reuera ſicut ſonat aes: ꝛ ſibi nihil ↄfert. delectat āt audiētes ita lingua charitate ꝑuata. Aes qꝫ ꝛ cimbalū n̄ a ſe ſonāt niſi ab aliq̄ tāgant̄: aut alic⁹ rei īpulſione ↄmoueant̄. ſic ꝛ q linguis loq̄t̄: nō a ſe loq̄t̄: ſꝫ potētia ſpūs ſancti ꝑ eū loq̄t̄. Qui ꝟo charitatis p̄ceptū exercet iuuāte dn̄o opat̄. h̄ ille. Nicola⁹ aūt de lira ſup epl̄as Pauli eodē in loco ſic exponit. Si linguis hoium. ſ. min⁹ ꝑfectoꝝ ꝛ min⁹ ſcientiū. ꝛ angeloꝝ. i. hoium magis ꝑfectoꝝ ꝛ ſapientiū. q dicunt̄ angeli Malachie p̄. Angelus n. dn̄i exercituū eſt: ꝛ loquit̄ de ſacerdote. Charitatē aūt nō hūero ſiue q̄ lingue hn̄ pn̄t. Factus ſuꝫ uelut aes ſonās. ſ. alijs vtile ꝛ delectās: ꝛ ſe d̄ſtruens. aut cimbalū tiniēs. alios. ſ. delectans ꝛ ſ: ipm̄ ↄſumēs. Luce. x. Ex ore tuo te iudico ſue neq̄. Ergo ꝛ talis etſi alios īſtruat quo ad ſpiritū: ſi alios mulceat: quo ad effectum ſeipſuꝫ deſtruit ꝓpter charitatis defectū. Iſta eſt vna expoſitio ſm̄ eum. Scd̄o mō exponit̄ ſic ſm̄ eū. Si linguis hoiuꝫ oium. ſ. loq̄r ꝛ angeloꝝ. i. nutibus angeloꝝ: q̄bus angeli loq dicunt̄ ad āgeloſ Charitatē aūt ꝛc̄. vt ſup. Tertio mō pōt expōi ſic ſm̄ eū. Si loq̄r linguis hoium q̄bus. ſ. hoies loquunt̄ ad hoies. Et linguis angeloꝝ. i. reuelationib⁹ q̄bus angeli loquunt̄ ad hōies. Charitatē aūt nō habuero ꝛc̄. ſicut pri⁹. Et ſi hūero oēꝫ ꝓphetiā. i. futuroꝝ cognitionē: quā ꝛ habuerūt mali. vt Balaā Numeri. xxiij. ꝛ Caiphaſ Io. xi. Et nouerī myſteria oīa. i. occulta noui ꝛ veteriſ teſtī. vt ſcribe q̄bus dr̄ Math. xxiij. Ue vobis ſcribe ꝛ phariſei: q tuliſtis clauē ſcie: ꝛ oēm ſciaꝫ diuinā. ſ. humanā: q̄ pōt hr̄i ſine charitate. vt pꝫ ī demonib⁹. qꝛ a ſcia d̄mones appellant̄. Et ſi habuero oēm fidē. i. fidē de oī re credēda. quaꝝ q̄dā ſunt p̄terita. q̄dā pn̄tia. q̄dā futura. Fidē inq̄ꝫ ita ꝑfectā vt mōtes trāſferā. Qd̄ dupl̄r intelligi pōt. vel mōtes corꝑales ad l̄ram iux̄ illud Mathei. xviij. Si hūeritis fidē ſicut granuꝫ ſinapis ꝛ dixeritis mōti huic. trāſi hinc: trāſibit. vel mōtes ſpūales. i. demōes trāſferā. i. ab obſeſſis expellā: Charitatē aūt nō habeā nihil ſuꝫ. ſ. q̄tum ad eſſe moris: ꝛ nihil mihi ꝓdeſt q̄tum ad uitaꝫ eternā: licet ꝓſit ad alia. Et ſi diſtribuero ī ciboſ paupeꝝ: ꝛ nō in ↄuiuia diuitū: oēs facl̄tateſ meas: ꝛ nō alienas. Et ſi tradidero corp⁹ meū. ſ. ad martyriū. ita vt ardeā. i. ↄburar ſicut btūſ Laurentius. qd̄ ſine charitate etiā fieri pōt. vt pꝫ in hereticis. Charitatē aūt nō hūero: ſine q̄ oīa an̄dicta fieri pn̄t: nihil mihi ꝓdeſt. ſ. ad vitā eternā. Ecce ex his oībus clare oñdit̄ ſcē charitatis excellentia. q̄re ꝛc̄. Scd̄o audi aureliū Aug. ſup p̄ma epl̄a canonica Ioānis homelia. v. Puto inquit iſtā margaritā eſſe illā quā hō negociatō q̄ſiſſe in euāgelio deſcribit̄. q inuenit vnā p̄cioſaꝫ margarittā: ꝛ vendidit oīa q̄ hēbat: ꝛ emit eam. hec p̄cioſa margaritta charitas eſt: ſine q̄ nihil tibi ꝓdeſt quodcūꝫ laborau eris: quā ſi ſolā hēaſ tibi ſufficit. h̄ ille. Tertio audi eūdē ſup Io. ſermone. ix. Tāta inq̄t eſt charitas: q̄ ſi deeſt: fruſtrᵃ hn̄tur cetera. ſi adſit: recte hn̄tur oīa. Et ſic remanet ↄclō nr̄a ꝓbata triplici auc̄te. Scd̄o h̄ ↄclō probat̄ rōne. Et eſt rō beati Tho. ſa ſe. q. xxiij. ar. vi. Humani actus eo mō dicunt̄ boni q̄ modo regulant̄. Et ꝑ ↄn̄s illi actus q ꝑfectiori mō attingunt regulā illos regulantē: ꝑfectiōes ſunt his q non ita ꝑfecte illā attingūt. Due autē dicit ipſe ſunt regule regulātes humanos actuſ ſ. deus ꝛ rō. Deus tanq̄ꝫ cā vl̄is: rō tanq̄ꝫ cā ꝑticularis. Ergo illi actus q ꝑfectiori mō attingūt deū ꝑfectiores ſunt his q nō attingūt. Et ꝓpter hoc ꝟtutes theologice cardinalib⁹ ꝑfectiores ſūt ꝛ excellētiores. Quia ꝟtutes theologice habēt deū pro obiecto. ꝟtutes aūt morales nō: ſed cōſiſtūt in attingēdo regulā. i. deū ſm̄ humanā rōnem. ꝟtutes aūt theologice ſūt tres. ſ. fides ſpeſ ꝛ charitas. Ergo iſtarū triū illa erit ꝑfectiſſima ꝛ excellētiſſima. q̄ excellētiori mō attiget p̄maꝫ regulā que eſt ipſe de⁹. Sꝫ fides attigit ipſum deū vt ipſum cognoſcat veꝝ. ſpes vt ipſuꝫ affectet. ſed charitas attigit ipſum deū vt in ipſo ſiſtat ꝛ ꝑmaneat. q̄a de⁹ charitas eſt. ꝛ q manet in charitate: in deo manet: ꝛ de⁹ in eo. In̄ Paul⁹ p̄ᵃ. Cor. xiij. Nūc inq̄t manēt fides. ſpes. ꝛ charitas. Maior aūt hoꝝ eſt charitaſ. Sꝫ ſcūs Tho. mouet tale dubiū dicēs. Nobiliſſima ꝟtus dꝫ hēre nobiliſſimā potentiā. ſꝫ ītellect⁹ eſt nobiliō volūtate ex. x. ethicoꝝ. Charitas aūt nō ē hitus intellect⁹. ſꝫ uolūtatis. ḡ charitas nō eſt nobiliſſima virtutū. Dato ꝙ h⁹ argumēti minor negari poſſet: vt dixim⁹ ſup feria. iiij. p̄cedēti. tn̄ ꝓpter dictū phi notem⁹ rn̄ſioneꝫ doctoris an̄dicti. Et dic̄ ſic in ſnīa. ꝙ cū opatio intellect⁹ attēdat̄ penes rē intellectā. ꝛ opatio volūtatis penes rē opatā: vt ad terminū. Et res intellecta ſit ī itellectu: ꝛ res optata nō ſit in volūtate. vi. methaphiſice. veꝝ ꝛ falſū ſūt in aīa: bonū ꝛ malū ſunt ī reb⁹. Et qd̄ eſt in ītellectu ꝑfectiori mō ſe hēat q̄ꝫ in ſeipſo. qꝛ oē qd̄ recipit̄ in aliq̄ recipit̄ ſꝫ modū recipiētis ex. iij. de aīa. Et bonū qd̄ uolūtas optat l̄ diligit eſt ī reb⁹ ꝛ nō in volūtate. ſeq̄tur ꝙ intellect⁹ eſt nobilior volūtate ſm̄ hoc. Dicit ḡ btūs Tho. ꝙ illa q̄ ſunt īfra aīam qn̄ ſunt ī aīa

nobilioꝛi mō ſūt ī aīa ꝙ̄ ī ſeipſis ꝑ rōem aſſigtā.
naꝫ in ſeipſis ſunt mālia. in ītellectu ſpiritualia.
Et ideo coꝝ que ſunt infra nos: nobilior eſt co-
gnitio ꝙ̄ dilectio. propter qđ pħus. vi. ethicoꝝ
ꝟtutes ītellectuales moꝛalibꝰ pꝛetulit. Sꝫ illa
q̄ ſunt ſup̄ nos nobilioꝛi mō ſunt ī ſeipſis ꝙ̄ ī aīa
Et ꝑ ꝯñs dilectio dei q̄ eſt ſup̄ nos ꝑfectioꝛ eſt ꝙ̄
cognitio. Ad dilectōeꝫ ꝑtinet charitaſ. ad cogni
tionē̄ ipſa fides. ġ charitaſ eſt ꝑfectioꝛ fide. Jſta
eſt ſatis bona rñſio. Sꝫ qđ de hoc dicendū ſit fe
ria. iiij. p̄cedenti ſatis diximꝰ. Et ſic pꝫ iſta ꝯclo
ꝓbata rōne. Tertio ꝯclo ꝓbaꝛ exēplo. Taꝛ
n. eſt ſcā charitas reſpectu aliaꝝ virtutū: ſicͭ ſol
reſpectu oīum ſtellaꝝ. ſꝫ ſol oēs ſtellaſ in clarita
te ſupat. ġ charitas oēs ꝟtutes excellit. Jtē ſicͭ
ſolis claritas q̄cūqꝫ ſpecioſa r̄ddit: ſic ꝛ charitaſ
oēs ꝟtutes. Jtē ſicͭ auꝝ oīuꝫ metalloꝝ p̄cioſiuſ
eſt ꝛ cūcta viliſſima oꝛnat: vt pꝫ: ſic ꝛ charitas.
Jtē illa ꝟtus eſt nobilioꝛ q̄ eſt ꝑmanētioꝛ. chari
tas in patria remanet iux̄ dicta apl̄i. Charitas
nūqꝫ excidit. cet̄e ꝟtutes ut fideſ ꝛ ſpes euacua
tur ꝛ d̄ſinūt. ġ ꝛc̄. Similitudo optīa eſt propter
iam dicta. quare ꝛc̄. Et ſic pꝫ pñs conclo.

De ſubiecto charitatis ꝛ mō hñdi eā ꝯꝰ ꝭa.

Ccipe ꝭam ꝯclonē. vꝫ. Etſi ꝟtutes oēs
ꝙ̄tū in ſe ē charitas ſcā ſupet: tñ quātuꝫ
ſubiectū in q̄ eſt nitidius ꝛ magis depu
ratū fuerit: tñ radios ſue claritatis diffundet: ꝛ
ſubiectū illud erit limpidiꝰ. Ad cꝰ declaratōꝫ
eſt nōndū ꝭm btūm Tho. ꝭa ꝭe. q. xxiiij. arti. i. ꝙ
duo ſunt in hoīe appetitꝰ. ſ. ſenſitiuꝰ ꝛ intellecti-
uus. Obiectū appetitꝰ ſenſitiui eſt bonū appꝛe
henſū ꝑ ſenſū. Obiectū appetitꝰ intellectiui eſt
bonū app̄henſū ꝑ intellectū. Charitas āt nō eſt
obiectū ſenſibile: ſed diuinū qđ ſolo ītellectu co
gnoſcitͬ. Et ꝑ ꝯñs charitas nō erit obiectū appe
titus ſenſitiui: ſed ītellectui. i. volūtatis. 2ꝰ no
tandū ꝙ lꝫ voluntas ꝛ libeꝝ arbitriuꝫ ſint vna
potentia: ut oñſū eſt feria. iiij. p̄cedenti. tñ chari
tas nō eſt in volūtate ꝭm rōnē liberi arbitrij: ſꝫ
in rōe volūtatis tñ. Qm̄ actꝰ liberi arbitrij eſt
eligē: ꝛ electio ē eoꝝ q̄ ſūt ad finē: ꝛ volūtas eſt
reſpectu finiſ. iij. ethicoꝝ. Cū āt charitas hēat ꝓ
obiecto vltimū finē: ꝛ volūtas ſit reſpectu finiſ
ſequitͬ ꝙ charitas magis eſt in volūtate ꝙ̄ in li
bero arbitrio. 3ꝰ nōndū ꝙ charitas nō datͬ ho
mini ꝭm quātitatē nāliū bonoꝝ: lꝫ ꝭm capacita-
tē nālis ꝟtutis. qm̄ charitas cū excedat oēꝫ hu-
manā ꝟtutē: nō pōt dependē ab aliq̄ hūana ca-
pacitate. vt dicit idē doctoꝛ arti. ij. ꝛ. iij. Sꝫ ſolū
dependet ex volūtate ſpūs ſcī: dona ſua diſtri-
buētis ꝓut vult aplꝰs ad Ephe. iiij. Unicuiqꝫ
vr̄m data eſt gr̄a ꝭm menſurā donatōis xp̄i. ve
rū tñ eſt ꝙ q̄nto hō magis diſponitͬ mediāte di-
na gr̄a: tanto vberiꝰ d̄s charitatē īfundit. diſpo
nitͬ āt hō magis: dū limpidiꝰ ꝛ puriꝰ viuit. ꝛ ꝑ cō-
ſeq̄ns ſicut puriꝰ viuitͬ: ita vberiꝰ charitas ꝑ gra
tiā dei infunditͬ. Et h̄ eſt qđ nr̄a intelligit ꝯclo.
Et formo hanc ſolā rōnē: Nā cū viatoꝛes ſumꝰ:
ꝛ in deū tendē debeamꝰ qui ē vltimꝰ finis bti-
tudinis nr̄e. tūc quāto magis ꝟſus ipſū īcedimꝰ
tanto magis illi appꝛopinquamꝰ. Appꝛopīqua-
mꝰ āt illi nō paſſibꝰ coꝛpis: ſed affectibꝰ mentis.
ſed nihil ē qđ ita affectꝰ nr̄os deo appꝛopinquet
ſicͭ charitas. qꝛ ꝑ ipſā mens nr̄a deo vnitͬ. ġ ꝭꝫ ꝙ
qsꝰ magis ꝛ minꝰ diligit: ita magis ꝛ minꝰ chari-
tas in eo eſt. Et ꝭm ꝙ magis ꝛ minꝰ in eo ē: ita
magis ꝛ minꝰ in eo relucet. Hec oīa tangit ī ſē-
tentia btūs Tho. ꝭa ꝭe. q. xxiiij. arti. iiij. in coꝛpe
q̄ōnis. Et ſic pꝫ ꝯꝰ nr̄a. Hic tres inquiramꝰ ꝟita-
tes. p⁴ ꝟi. eſt q̄uo acquiritͬ ſcā charitas. 2ᵃ an
poſſimꝰ hic ꝑfectā hr̄e charitatē: ita ꝙ nō maio-
rē. 3ᵃ eſt q̄uo dr̄ ꝑfecta charitas hic in mundo.

Qūtū ad primā dico ꝙ charitas ſucceſſiue in
aīa gñatͬ. Sicut. n. in coꝛpibꝰ experientia teſte au
gmentatio fit ſucceſſiue: ita in ſpūalibꝰ augmen
tatio ſucceſſiue ut charitas in aīa gñatͬ. Ecce nē
coꝛpꝰ hūanū in infantili etate ē. ꝛ h̄ añ vſū rōniſ
poſtea ſuccedit aliꝰ ſtatꝰ: ꝛ incipit rōe vti poſt h̄
ſuccedit tertiꝰ: ꝛ dr̄ pubertas. Et h̄ eſt qñ incipit
gñare: ꝛ vlteriꝰ procedit vſqꝫ ꝑueniatͬ ad ꝑfectū
hoīs ſtatū. A ſimili charitate aſſignantͬ diuerſi
ſtatꝰ ꝑ diuerſa ſtudia ꝛ exercitia qbus mediāti-
bus ꝑuenitͬ ad charitatis augm̄tū. Nā p̄mo ad
hñdū chāitatē oꝫ ꝙ p̄ncipale ſtudiū hēat hō ad
recedendū a pccō: ꝛ ad reſiſtendū ꝯcupiſcētijſ q̄
in ꝯ̄riū charitatis mouēt. Et h̄ ꝑtinet ad incipiē
tes. Et iſti cū hn̄t charitatē ſtudeāt ꝛ diligētͬ ad-
uertant: vt eā ita foueāt ꝛ nutriāt ne coꝛrūpatͬ.
2ᵒ ſollicitudinē oꝫ adhibē hō: vt de bono ī me
liꝰ ꝓficiat. Et h̄ ꝑtinet ad ꝓficienteſ. qm̄ ipi ma
xie inuigilare dn̄t vt charitas quaꝫ hn̄t q̄ttidie
augmētetͬ ꝛ roboꝛetͬ. 3ᵒ oꝫ hō diligentͬ operā
dare vt ꝑ charitatē quā hꝫ: ꝛ ſentit in eo augm̄
tari: deo īhereret ꝛ ipſo fruatͬ. Et h̄ ꝑtinet ad ſtatū
ꝑfectoꝝ: q cupiūt diſſolui ꝛ eē cū xp̄o. Et ſic tri
plex ē gradus charitatis. ſ. icipientiū: ꝓficiētiū:
ꝛ ꝑfectoꝝ. Hec oīa in ſnīa pōit btūs Tho. ꝭa ꝭe
q. xxiiij. ar. ix. Et ſic pꝫ p⁴ ꝟi. Qūtū ad ꝭam di
co ꝭm btūm Tho. ꝭa ꝭe. q. vij. ꝙ ī hac vita ñ pōt
dari t̄minꝰ charitatꝭ. imo ꝙ̄to ā̄pliuſ in hac vita
hētͬ tāto ſ̄bm ad vlterioꝛē ꝑficitͬ. Et rō ꝭm ipſū ē
qꝛ qñ t̄minꝰ augm̄tatōis aſſignatͬ alicui foꝛme.
aut h̄ ꝯtingit: qꝛ foꝛma hꝫ detminatā menſuraꝫ:
ad quā cū ꝑuentū fuerit: ñ pōt vlteriꝰ ꝓcedi in
foꝛma illa. etſi ꝓcederetͬ ꝑueniretͬ ad foꝛmā aliā
ſicͭ ſi eēt vnū ſ̄bm pallidū: ꝛ ꝯtinuo alteraretͬ. pꝫ
ꝙ ueniret ad albedinē l' nigredinē. Aut h̄ ꝯtigit
qꝛ ꝟtus agentis ñ vlteriꝰ ſe extendit: nec pōt vl
teriꝰ augere foꝛmā in ſubiecto. Aut qꝛ ſubiectū
ñ eſt capax ā̄plioꝛis foꝛme. Jſti ſūt tres modi qͬ
datͬ t̄minꝰ ꝛ finis alicꝰ augm̄tatōis reſpectu ali-
cuiꝰ foꝛme. Sed nullo iſtoꝝ modoꝝ in ſtatu uie
pōt aſſignari charitati t̄minꝰ augm̄tatiōis. Jta
ꝙ q̄cūqꝫ ſignata in via eſt dabilis itenſioꝛ. Nō
p̄ mō. qꝛ charitas ꝭꝫ rōꝫ ꝓꝑie ſpēi t̄minū augm̄
tatōis ñ hꝫ. qꝛ eſt q̄dā ꝑticipatio ſpūs ſcī q̄ infini
ta eſt. Similͬ nec ꝭo mō: qꝛ agēs ꝛ īfundēs cha
ritatē in nobis eſt d̄s q eſt infinite ꝟtutis. Nec
3ᵒ mō qm̄ ꝙ̄to magis h̄ ī via excreſcit charitas:
tanto magis hō ad amplioꝛē diſponitͬ. Ex qbus
ſequitͬ ꝙ nūqꝫ charitas h̄ ī via finē hꝫ. qꝛ ꝯtinue
ā̄plius ꝛ ampliꝰ augeri pōt ꝭm diuinā gr̄aꝫ īfun
dentē. Solū mō aūt finis eiꝰ eſt in p̄ria. vbi ē cō
ſumatio ꝛ oīuꝫ bonoꝝ t̄minatio ꝛ finiſ. Hec mā̄
dilectiſſimi alte ꝯſideratōis eſt. Et ꝑpulchꝛe no
taui eā in nr̄o 2ᵒ ſnīaꝝ di. xx vij. q. ij. lege ibi. erit
tibi ſemꝑ gratū. Sꝫ q̄ntū ad pñs h̄ ſcī Tho. do-
ctrina ſufficiat. Qūtū ad tertiā ꝟi. dico ꝭꝫ btūm
Tho. ꝭa ꝭe. q. xxiiij. ar. viij. ꝙ ꝑfectio charitatis
pōt triplr̄ itelligi. Aut ex ꝑte diligibilis. aut ex
ꝑte diligētis. Si ex ꝑte diligibil' tūc charitas ꝑ
fecta eſt: qñ aliqđ diligitͬ ꝙ̄tū diligibile ē. Et cū
deꝰ tñ diligibil' ſit ꝙ̄tū bonꝰ eſt. qꝛ bonū ē obm̄
charitatis: vt dictū eſt ī p⁴ ꝯclone. Bōitas aūt
dei cū ſit īfinita eꝰ diligibilitaſ erit ꝑ ꝯñs īfinita
Nulla aūt creatura pōt eū infinite diligē. qa q̄li
bet creatura finita ē. Et ſic nec ī via nec ī p̄ria
charitas pōt eē ꝑfecta. Si aūt ꝑfectio charita
tis attēdatͬ ex ꝑte diligētis: h̄ ꝯtingit duobꝰ mo
dis. Uno mō qñ diligēſ ꝭꝫ ſe totū in dilectū fertͬ
Et hic modus ñ eſt poſſibil' in via ꝑꝑ hūane car
nis īfirmitatē. Nō. n. totis viſceribꝰ ꝛ toto cōde
illū diligimꝰ. ſꝫ vtinā tertiā tꝑiſ ꝑtē in deū ꝯtem
plādo expēderemꝰ. Scđo mō ē ꝑfecta charitas
ex ꝑte diligētis: qñ oībus cet̄is ꝑ̄termiſſis ꝙ̄tū
hūane īfirmitati poſſibile ē: coꝛ nr̄m in deū ꝛ in
his q̄ dei ſūt mācipamꝰ. Et hic modꝰ ſatis ē poſſi-
bilis ī via. Nō tñ eſt oībꝰ hn̄tibꝰ charitatē cōis:
ſꝫ tm̄ ꝑfectis. Sꝫ ſi qs habitualr̄ totū coꝛ ſuū ī d̄o
ponat: ita ꝙ nihil cogitet l' cogitare itendat: qđ
diuine ſit dilectōi ꝯ̄rium. Hic modꝰ cōis erit oī-
bus charitatem hn̄tibus: vt pꝫ intuenti. Et hec
volo tibi ſufficiant pꝛo pꝛeſenti concluſiōe.

Qualr̄ charitas ꝑ pctm̄ coꝛrūpitͬ ꝯcluſio 3ᵃ.

Ccipe tertiā ꝯclonē. vꝫ. Uno tñ minio
moꝛtali pctō: dei charitas ab aīa expel
litͬ: ꝛ olo vna hitare nō pñt. Hec ꝯclo ꝓ
batͬ aucͭte. rōne. ꝛ exᵒ. Aucͭte qdeꝫ audi Aug.
xiij. de ci. dei. Moꝛs inqͭ aīe eſt cū eā deſit d̄s
ſicut moꝛs coꝛpis eſt cū id deſit aīa. h̄ ille. Nūqꝫ
aūt deſit aīam deꝰ niſi ꝑ pctm̄ moꝛtale. ġ nūqꝫ
eſt cū ipſo niſi cū eſt ſine pctō mōtali. Deꝰ. n. cha
ritas eſt. ꝛ q manet in charitate ī deo māet: ꝛ d̄s
in eo. Jñ Aug. in ſolilogis de ſeipſo dicebat. Cō
uerſus ſum ꝛ vidi tenebꝛas meas in qbꝰ fueraꝫ
abyſſū tenebꝛoſā in q̄ iacuerā. Et dixi. ve. ve. te
nebꝛis meis ī qbꝰ iacui. ve cecitati mee ī q̄ vidē
lum̄ celi ñ poterā. ve p̄terite ignoꝛātie ī q̄ ñ cog-
ſcebā te dn̄e ꝛc̄. Et idē ī liᵒ ꝯfeſ. Tumoꝛe iqͭ m̄o
ſeꝑabar a te: ꝛ mō īflata facies mea ñ ſinebat a
ꝑire ocl'os meos. Scđo h̄ ꝯᵒ ꝓbatͬ rōe. Impoſ
ſibile. n. eſt duo ꝯ̄ria ſil' ſtare. qꝛ lex ꝯ̄rioꝝ eſt vt
mutuo ſe expellant. Impoſ'e. n. eſt ꝙ aliqđ ſil' ſit
calidū ꝛ frigidū. Sꝫ moꝛs ꝛ vita ſūt ꝯ̄ria. ġ īpoſſi-
bile ē illa ſil' repiri. Sꝫ ꝑ vnoqꝫ pctō moꝛtali de
betͬ moꝛs. ad Ro. vj. Stipēdia pcti moꝛs. Chari
tati aūt d̄betͬ vita. Jo. xiiij. Si qs diligit me dili
getͬ a p̄re meo. ꝛ diligā eū ꝛ māifeſtabo ei meipꝫ
Taſ' āt māifeſtatō nihil aliud ē niſi vita btā. Jo.
xvij. Hec eſt vita et̄na vt coḡſcāt te ueꝝ deū: ꝛ
quē miſiſti Jeſū xp̄m. Sꝫ nullꝰ ſil' ꝛ ſeſ' pōt eē di
gnꝰ vita ꝛ moꝛte. ġ īpoſſibile ē ꝙ aliqs ſil' cū mō
tali pctō hēat charitatē. Sicͭ igr̄ vnū pctm̄ tollitͬ
ꝑ aliud: ſic gr̄a ꝑ pctm̄. ꝛ eꝯᵒ. Et ꝯfirmatͬ d̄ pe. di.
v. c. frēs. vbi dr̄ ꝙ q in vno offēdit factꝰ eſt oīuꝫ
reꝰ. i. ꝑ vnū moꝛtale pctm̄ ita charitatē ꝑdit: acſi
in oīa peccaſſet. Tertio h̄ ꝯclo pꝫ exᵒ. Nā ꝑꝑ
moꝛtale pctm̄ Lucifer d̄ celo cōruit. p̄mi ꝑenteſ
de ꝑadiſo t̄reſtri expl'ſi ſūt. diluuiū iundauit. igne
ſodomā ꝯbuſſit. ꝛ ſic d̄ alijs. Ex qbꝰ oībus pꝫ ꝙ
vbi pctm̄ moꝛtale eſt: ibi charitas ñ eſt. ꝛ eꝯᵒ. Jñ
in vitis patꝝ legitͬ ꝙ q̄dā ſcūs pr̄ ꝑ deſtū ābulāſ
duobꝰ comitatꝰ angel'. cū ad cadaueꝛ hoīs ꝑuēiſ
ſent: obturatꝭ nāībꝰ ꝛ receſſit a loco: fetoꝛē ſuffeꝛ
re nō valēſ. Angeli āt diuerterͭt ñ obturatꝭ nari
bus. Jnt̄ea ill' ſic icedētibꝰ obuiū quēdā iuuenē
pl'cherrimū habuerͭt. obturāt āgeli nareſ. miratͬ
ſenex. cām inqͬt. Rñderūt āgeli. Tu inqūt qa
caro es: carnē fetentē ſentiſ. nos aūt qa ſpūales
ſumꝰ ſpūaleꝫ ſolū fetoꝛē pcti ſentimꝰ. q̄re ꝛc̄. Et
lꝫ h̄ ſint bñ dicta: tñ inqͭ aīa ſūmope dubito. et
volo ꝓbare ꝙ ꝑ pctm̄ moꝛtale nō expellitͬ deuſ
Sicͭ. n. obiectū charitatis eſt deꝰ: ita obiectū fi-
dei ꝛ ſpei eſt deꝰ. Sꝫ ꝑ vnūqđqꝫ mōtale pctm̄ ñ
ꝑditͬ fides aut ſpes. ġ nec charitas. Jtē charitas
eſt hitus: vt oñſuꝫ eſt. ſꝫ ex ſuꝑueniēte actu ꝯ̄rio
nō coꝛrūpitͬ hitus acq̄ſitꝰ īmediate: ut pꝫ expien
tia. ġ ex ſuꝑueniēte moꝛtali pctō nō oꝫ ſtati coꝛ-
rūpi hitus charitatꝭ. Tertio arguo pulcherrīa
aucͭte Leonis pape ī ſmone de paſſiōe dñi. vbi
ipſe Petro negāti xp̄m ſic alloqͭtͬ. Uidit ī te dñſ
nō fidē victā: nō dilectiōeꝫ aduerſā: ſꝫ ꝯſtātiā fu
iſſe turbatā. abūdauit fletꝰ vbi nō d̄fecit effectꝰ
Effectꝰ charitatis lauit ꝟba foꝛmidis. Ex qbuſ
ꝟbis dicit ſcūs Ber. coll'r in Petᵒ charitatē nō
fuiſſe extinctā: ſꝫ ꝯſopitā. Tūc vltra. Charitas ī
petro ñ fuit extīcta: ſꝫ ſopita. ꝛ ipſe negādo xp̄m
peccauit moꝛtalr̄ vt oēs ꝯcedunt. ġ ꝑ vnū pctm̄
moꝛtale nō coꝛrūpitͬ charitaſ. qđ eſt ꝯ̄ dcā. Aīa
mea ꝑpulchꝛā moues q̄ōeꝫ: tñ d̄ mēte btī Tho.
ꝭa ꝭe. q. xxiiij. ar. vltꝭ. ad ſingula rñdebo. Et ad
p̄mū argᵐ dico ꝙ ñ eſt ſil'e de fide ꝛ ſpe. qꝛ fides
ꝛ ſpes ꝑ pctm̄ moꝛtale remanēt īfoꝛmes. qm̄ ab
ſente charitate q̄ eſt foꝛma ꝟtutū: ut dictū eſt ꝯ
cluſiōe p⁴: ꝟtutes ille īfoꝛmes ſūt. ſꝫ charitas īfoꝛ
mis remanē ñ pōt. qꝛ ipſa eſt foꝛma: ꝛ nō īfoꝛma
tur alia foꝛa. Et iđ ꝑ pctm̄ moꝛtale ſimplr̄ tollitͬ.
q̄re ꝛc̄. Ad ꝭam rōem dico ꝙ qñ hi' ᵒ eſt acq̄ſi
tus a nob̄: tūc depēdet ex ꝟtute ſubi. ꝛ ꝑ ꝯñs tūc
nō oꝫ ꝙ ſtatī ex vno actu ꝯ̄rio tollatͬ. qꝛ ꝯſuatō
hitus nō req̄rit ꝯtinuatiōeꝫ actuū. Charitas aūt
nō eſt hitus acq̄ſitus: ſꝫ a d̄o aīe īfuſus. ꝛ ꝑ ꝯñs
depēdet a deo in eē ꝛ ꝯſuari. Sꝫ deꝰ infūdēdo
charitatē: ꝛ eā ꝯſuādo ſe hꝫ ſicͭ ſol in illūinatiōe
aeris. Et iđ ſicut lum̄ ſtatī ceſſaret ī aere ſi aliqđ
obſtaculū ponetur: ita ꝛ charitas ſtatī deficit in
aīa qñ eſt īterpoſitū obſtaculū pcti moꝛtalis. qa
pctm̄ moꝛtale vt dictū eſt ꝯ̄riatͬ charitati. Inde
Aug. viij. ſuꝑ Gen̄. ad lr̄am ait. Deo ſibi p̄ſente

illuminaт̄: abſente aūt ɔtinue tenebraт̄: a quo ñ locoꝝ interuallꝭ: ſꝫ volūtatiſ auerſiōe diſcedit. h̄ ille. q̄re ⁊c̄. Ad tertiā rōez dico breuiт̄ ꝙ charitas duplr amittiт̄. ſ. directe ⁊ idirecte. Directe ꝑ actualē ɔtemptū. Et h̄ mō Petr⁹ charitatē non amiſit. Indirecte qñ ɔmittiт̄ aliqd ɔ̄riū charitati ꝑ aliq̄d paſſionē ɔcupiſcie ꝉ timoris. Et h̄ modo Petrus charitatē amiſit: ſꝫ eā cito recuꝑauit. q̄re apparet quō dicta auctoritas intelligaт̄. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro prima parte h⁹ ſmonis.

De diſcreta charitatiſ qualitate ɔſideratō 2ª

Secundo loco

Sciſſime charitatis diſcretiſſimā qualitatē videamus. vbi tres ɔclōnes ſubiungam⁹ vꝫ. Pª ɔ° eſt iſta. Licet vna oīum ſit eēntialr charitas: nō eq̄lıter tñ oīa ſunt diligenda. 2ª ɔ° eſt iſta. Oīa q̄ fecit d̄s ſiue in celo ſiue in inferno: ſiue in t̄ra ipſius glōſi dei reſpectu ⁊ amore ſunt diligenda. 3ª ɔ° eſt iſta. Non verā charitatē hꝫ q d̄i mādata negligit obſuaт̄.

De ordine charitatis conclō prima.

Accipe primā ɔclōnē ⁊c̄. ut. s̄. Pro declaratione p̄rie h⁹ ɔclōnis ꝑtis eſt ſciēdū ꝙ amor vt ſic reſpicit bonū in cōi. ⁊ iō nō diuerſificaт̄ ſpē ꝑꝑ pluralitatē bonitatꝭ diuerſoꝝ obiectoꝝ: dūmō ad vnū bonū cōe qd̄ ē d̄s referanт̄. vno igiт̄ amore vnaq̄ꝫ charitate amanт̄ oīa ꝑꝑ ſe: ⁊ oīa alia ꝑꝑ deū. Jñ Grego. i r̄giſtro. Per amorē ingt dei amor ꝓximi gigniт̄ ⁊ ꝑ amorē ꝓximi amor dei nutrit. h̄ ille. Et vt clari⁹ iſta pª ꝑs h⁹ conclōnis intelligaт̄: nō ania mea ſm Bona. diſ. xxvij. tertij ꝙ charitas pōt tripliciт̄ ɔſid̄rari. Pªo mō q̄tū in ſe. Scd̄o mō q̄tū ad obiecta. Et 3° mō q̄tū ad modū. Si charitas ɔſideraт̄ q̄tū in ſe ē: ſic vna ē q̄ oīa diligūtur. ſ. creator ⁊ creatura. ſicut vn⁹ eſt effectū p̄ncipiū a q̊ eſt: qd̄ eſt ipſe ſpūs ſcūs. Si āt ɔſideraт̄ q̄tū ad obiecta. ſ. q̄tū ad deū: ⁊ creaturā: tc̄ ſm iſtā diuerſitatē obiectoꝝ ordinānт̄ duo mādata. ⁊ ſic ſūt duo mot⁹ dilectōis. vn⁹ ī deū. ali⁹ in ꝓximū. Iſti āt duo mot⁹ dicit Bona. duplr pñt ɔſiderari cū ſint ordinati ad inuicē. vno mō ɔſiderari pñt ſm primā inclinatōꝫ. alio mō ſꝫ exercitij ꝑfectionē. ſi ſm primā inclinatōꝫ: dic̄ ꝙ motus dilectōis in deū prior eſt motu dilectōis in ꝓximū. qm̄ charitas prius inclinaт̄ in deū q̄ꝫ in ꝓximū: cū d̄s ſit p̄ncipali⁹ obiectū: ⁊ inclinatio dei ſit cā inclinatōis reſpectu ꝓximi. qm̄ charitas facit diligē deū ꝑꝑ ſe: ꝓximū āt ꝑꝑ deum. Ita ꝙ li ꝑꝑ dicit h̄itudinē cāe finalis ⁊ cāe mouentis ⁊ inducentis. Scd̄m igiт̄ primā īclinationē charitas in deū: nō ſolū eſt prior charitate ꝓximi dignitate: ſed ēt origine. Si āt ɔſidereт̄ circa exercitij ꝑfectionē: cū exercitiū circa dilectionē in ꝓximū vitā actiuā reſpiciat: ⁊ exercitiuꝫ circa dilectionē ī deū vitā reſpiciat ɔtēplatiaꝫ. ⁊ vita actiua ſit inferior ⁊ īꝑfectior ɔtēplatiua: in patria prior erit dilectio ꝓximi q̄ꝫ dei. Qui n. vult ꝑfectus eē amator dei: ꝑus ſe exercē dꝫ in amore ꝓximi. Sicut q vult eſſe ꝑfectus ɔtēplatiuuſ prius dꝫ eē perfect⁹ actiu⁹. ſicut docet btūs Grego. Et in h⁹ rei ſignū bis dat⁹ fuit ſpirit⁹ ſcūs. de p̄mo Jo. xx. dixit ḡ eis iteꝝ pax vobis: ſic̄ miſit me pr̄ ⁊ ego mitto vos. h̄ cū dixiſſꝫ inſuflauit ⁊ dixit eis. Accipite ſpm̄ ſcm̄. quoꝝ r̄miſeritis pccā remittūт̄ eis. ⁊ q̊ꝝ retinueritis retenta ſūt. De ſo h̄eт̄ Actuū. ij. Dū cōplerenт̄ dies penthecoſteſ ⁊c̄. Pri⁹. n. charitatē exercē oꝫ in his q̄ videm⁹: vt ꝑ amorē viſibiliū rapiamur ad amorē inuiſibiliū. 3° pōt ɔſiderari charitas q̄tū ad diuerſos modos. Et ſic ēt charitas ñ ē vna. q2 modi ſūt diuerſi. Mod⁹ amādi deū eſt ex toto corde ⁊ ex tota aīa ⁊c̄. Mod⁹ amādi ꝓximū eſt ſicut noſipſos. Itē deū ꝑꝑ ſe: ⁊ ꝓximū ꝑꝑ deū. Iſti āt modi ſūt diuerſi. ⁊ ꝑ ɔñs charitaſ erit diuerſa. Q̄r ex his apparet ꝙ charitas ē vna q̄tū in ſe eſt: ⁊ diuerſa q̄tū ad obiecta ꝑticularia: nō q̄tū ad obiectū in cōi ad qd̄ obiecta ꝑticularia referunт̄. Et ēt diuerſa q̄tū ad modoſ diligēdi. Et ſic pꝫ p̄ma ꝑs hui⁹ ɔclōnis. Q̄tū ad ſcdam ꝑtē. ſ. ꝙ nō eq̄liт̄ oīa ſint diligenda. Iſta n. de ſe pꝫ. Alia. n. dicit dñs Bona. in. iij. di. 28. Dilectōe diligēda ſūt irrōnalia: alia rōalia: alia corꝑa: alia ſpūs ⁊ aīa: ⁊ ſic de alijs. Irrōnalia. n. q̄ꝫ charitate īꝑante diligē debem⁹. Sic̄. n. charitaſ īꝑat ⁊ mouet ad faciendū: dicendū: cogitādūq̄ꝫ oīa ſpectantia ad ſalutē nr̄am ⁊ laudē diuinā: ſic ēt īꝑat ⁊ mouet ad amandū creaturas irrōnales: qm̄ facte ſunt in laudē dei ⁊ nr̄i adiutoriū. Et nō ſolū charitate īꝑante illa diligim⁹: ſed ēt nāli q̄dā pietate: vt pꝫ ad ſenſū. cōpatiur n. illis in mactatōe illaꝝ. Sꝫ charitate eliciente ñ debem⁹ illa diligē. Charitas. n. eliciens ē qū h̄itus charitatis reſpicit formalr. ⁊ directe dilectū. i. formalr illud eligit. ⁊ tale elicibile nō ē niſi ſūmū bonū: ꝉ cui ſūmū bonū natū ē vniri ꝑ cognitionē ⁊ amorē. Et q2 irrōnaleſ creature hoc mō ñ ſunt dei capaces. q2 ñ ſunt ad imaginē ei⁹ create: iō ꝑ charitatē ñ pōt eis exoptari ſūmuꝫ bonū. Sꝫ ne tedio dicendi aīa mea te afficiā: accipe iſtā diſtinctōꝫ. vꝫ. aliquid diligi pōt tripliciт̄ Uno mō totū effectū ⁊ ſpē ⁊ finē nr̄ꝫ in dilectū ponēdo q̄tū poſſum⁹. ⁊ h̄ mō ſol⁹ de⁹ diligēduſ eſt. Alio mō affectū ponēdo in dilectū: ſed nō finē. ⁊ ſic ꝓxim⁹ diligend⁹ eſt. optare. n. debem⁹ cuilibet ꝓximo ſūmū bonū ꝑꝑ deū ⁊ ñ ꝑꝑ ſe. Alio mō affectū ñ ponendo in dilectū rōe ſui: ſed rōe illi⁹ ꝑꝑ qd̄ diligit. Et h̄ mō diligiт̄ canis. nō ꝑꝑ ſpāle affectionē quā ponaꝫ⁹ circa canē: ſꝫ circa amicū. Sic cūcte irrōnales creature diligende ſunt. q2 d̄s in illis relucet. ⁊ de⁹ iō in illis diligaт̄. q̄r ⁊c̄. Et ſic vt arbitror ſatis h̄ ɔ° nōie. Hic tres inquiram⁹ v̄itates. Pªa eſt ſi p̄us diligēdus eſt vn⁹ ꝓxim⁹ q̄ꝫ ali⁹. 2ª v̄i. ſi bonū ꝓximi p̄ponendū ſit bono proprio. 3ª v̄i. huic correlaria eſt. ſi pro ſalute ꝓximi ꝓpriā vitā debeam⁹ exponē. Q̄tū ad primā. lꝫ ſint pluр̄s modi r̄ndendi. ⁊ dñs Bona. in. iij. di. xxix. ſatis clare r̄ndeat: ad p̄ñs tñ expoſitōez magr̄i ſniaꝝ di. xxix. tertij videam⁹. Duas. n. opiniones adducit optimis roboratas auctibus. Pªa. n. opinio diſtiguit de duplici dilectōe. ſ. affect⁹ ⁊ effectus. Et dicit ꝙ equalr ⁊ nō ſm prius ⁊ poſteri⁹ diligendi ſunt oēſ affectu: ſed effectu nō. Quid autē ſit diligē affectu oēs: ⁊ nō effectu. Audi Aug. p̊ de doctria x̄piana poſt mediū. Oēs ingt hoīes eq̄ diligēdi ſunt: ſꝫ cū oībus ꝓdeſſe ñ poſſis: his potiſſimū cōſulendū: q pro locoꝝ ⁊ tēpoꝝ vel q̄rūlibet reꝝ opportunitatib⁹ tibi q̄dā ſorte conſtrictius iungunт̄. hec ille. Audi ⁊ eundeꝫ ſuꝑ illud Pauli ad Gal. Operemur bonū ad oēſ. Operemur igt bonū ad oēs: maxīe ad dōeſticos fidi. i. x̄pianos. oībus. n. pari dilectiōe vita etn̄a optāda ē. Et ſi nō oībus poſſint eadeꝫ exhiberi dilectiōis officia: que ſuꝑ frībuſ maxie ſunt exhibēda: q2 ſī inuicē mēbra: q hñt eundē pr̄eꝫ. h̄ ille. Et ſic his ſīlibuſq̄ꝫ auctibus cōcludit oēs ꝑiter diligēdos eē charitatis affectu: ſꝫ in opeꝝ exhibitōe differentiā eſſe debē ⁊c̄. Alia opinio dicit ꝙ nō ſolum effectu: ſꝫ etiā affectu ꝑ prius un⁹ diligēdus eſt q̄ꝫ alter. Et h̄ expſſe oñdit ex ſnīa btī Hiero. ſuꝑ Ezech. ⁊ btī Ambroſij ſuꝑ illud canticoꝝ. Ordinauit in me charitatē. vbi expſſe oñdiт̄ ꝙ p̄us diligēdus eſt de⁹ q̄ꝫ ꝓxim⁹. ⁊ inter ꝓximoſ p̄us maт̄ ⁊ pr̄ q̄ꝫ ſi ius: ⁊ fili⁹ magis q̄ꝫ affinis: et x̄pianus magiſ q̄ꝫ iude⁹: ⁊ ſic ordinate ꝓcedēdo. Et hec opinio v̄ior eſt. Et auctes q̄ equalr oēs diligēdos dicūt: itelligi debēt ad hunc ſenſum. Equalr. i. cōiter oēs diligē debem⁹ affectu. i. oībus optare ſūmū bonū: q idonei ſunt illud adipiſci. Nō tñ ꝓpter hoc tolliт̄ ordo: qn per p̄us illō mihiipi veli: poſtea pr̄i ⁊ mr̄i: ⁊ ſic ſucceſſiue. Et ſi hoc mō p̄ma opinio ītelligē voluit: v̄a eſt. nec ɔ̄rium dicendū eſt. Et hoc etiā clari⁹ in ſequēti v̄itate cogſceт̄ ⁊c̄. Q̄tū ad ſcdam dico ꝙ ſemꝑ bonū ꝓpriū: eſt bono ꝓximi ꝑticulariт̄ p̄ponendū. bonū bono equalr ſiue ꝓportiōabilr referēdo. Triplex. n. eſt bonū. ſ. bonū ſpūale. bonū corporale. ⁊ bonū tēꝑale. Uñ accipe regulā gñalez ꝙ bonū ſpūale: vt ſalus aīe: bono ſpūali ꝓximi i. ſaluti aīe ꝓximi p̄ponēdū eſt. Silr bonū corporale ꝓpriū bono cōꝑali ꝓximi. Et bonū tēꝑale ꝓpriū bono tēꝑali ꝓximi. Ecc̄. xiiij. Qui ſibi neq̄ꝫ eſt cui bon⁹ erit. Audi Aug. lº de verbis dñi ſermōe. ij. Facē ingt elynam eſt facē miſericordiā. Si ītelligis: a te īcipe. Q nō. n. eris miſi cors alteri ſi crudelꝭ es tibi? Charitaſ. n. ordiata īcipit a ſeipſo. xiiij. q. iij. ſi nō lꝫ. ⁊ d̄ pe. di. iij. qui vult. ⁊. xix. q. ij. c. due. ⁊. xiiij. di. c. qd̄ ait. ⁊ notāт̄ iſte ɔcordātie ī. c. licet. de regularib⁹ in glo. ſuꝑ v̄bo. vtilitas. vide ibi. Et nullū iſtoꝝ textuū facit ita ad ꝓpoſitū ſicut caplm. qd̄ ait. xiiij. di. ubi in ſūma dicit: ꝙ nō ſunt a nobis aliq̄ cōmittēda delicta ne alij grauiora ɔmittāт̄. ⁊ ſī v̄ba Aug. ſuꝑ Gen̄. in lº. q̄onum. ⁊ hoc idē ɔcludit glo. ibi ⁊c̄. Sꝫ de hoc etiā diceт̄ p̄ma ɔclōne tertie ꝑtis q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā v̄itatē dico ꝙ ſi vitaꝫ pro ꝓximo exponē oportēt ne iuſtitia deſeraт̄: ꝉ ne morte eterna ꝑiret: neceſſe eſt exponē vitaꝫ. Sed ſi ꝑiculuꝫ aīe nō īmineret non teneт̄ vitaꝫ pro ipſo exponē. ſi v̄o id faceret ſignū eſſet infiniti amoris. Et ob hanc cāꝫ Jeſu x̄po īmenſe ſumus obligati. q vt nos a morte etn̄a liberaret: ſe morti turpiſſime expoſuit. Apoc̄. p̊. Lauit noſ a pctīs nr̄is in ſanguīe ſuo. Audi Aug. Miſer ī qt ego q̄tū deberē diligē deū meū q me fec̄ cū nō erā. Redemit cū periērā. Nō erā: ⁊ de nihilo me fecit: nō lapidē: nō arborē: nō auē: ſed uoluit me hoīez eē. Dedit mihi viuē. ſentire. ⁊ diſcernē Perierā ⁊ ad mortalē deſcēdit. mortalitatē ſuſcepit. mortē ſuſtinuit. ⁊ ſic me reſtaurauit. h̄ ille q̄re ⁊c̄. Et hec tibi ſufficiāt pro preſenti ɔclōne.

Q͛ oīa ſī dei amore diligēda ɔcluſio ſcd̄a.

Accipe ſcdam ɔclōnē. vꝫ. Oīa q̄ fecit de⁹ ſiue in celo. ſiue ī inferno. ſiue in terra: ipſius glorioſi dei reſpectu ⁊ amore ſūt diligēda. Hec ɔclō probaт̄ breuiт̄ aucte. rōne. ⁊ exēplo. Aucte qdē. audi ꝓpham. Delectaſti me in factura manuū tuaꝝ. i. ī creatura. ſꝫ delectatio nō eſt ſine dilectōe. ḡ ⁊c̄. Rōne arguiт̄ ſic. Oīs x̄pi actio eſt nr̄a inſtructio ꝑ Gre. ſꝫ x̄pſ oīa dilexit. p̄s. Nihil odiſti eoꝝ que feciſti. ḡ ⁊c̄. Tertio pꝫ exēplo. Longū qdē de rebus oībuſ exēpla ponē ⁊ tedioſū eēt. ſꝫ lege ī vitis patꝝ: et videbis q̄ꝫ tenerrime oīa dilexeт̄. Hiero⁹ pedē curauit leōis. Alter lupe circa horā nonā de reliquijs mēſe ſue cibū miſtrabat: ⁊ ipſa ei⁹ man⁹ lingebat ⁊c̄. Hic tres pulcherrīas veritates. Pªa eſt. An ego tenear diligē ſceleratos: q̊s dietim video ſcōs blaſphemare. luxuriari etc̄. Scd̄a eſt. An de neceſſitate ſalutis tenear inimicos diligere: ⁊ eis ſigna dilectōis oſtendere. Tertia. An tenear diligē demōes: quoꝝ occaſiōe ſepe mortalr deū meū offendo. Q̄tuꝫ ad primā dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. xxv. ar. vj. ī corꝑe. q. ꝙ in pctōre duo ɔſiderāda ſūt. nā. ſ. ⁊ culpa. Scd̄m nām qdē btītudinis capaces ſunt ⁊ iō ſunt ex charitate diligēdi. ſed q2 ſm culpaꝫ deo aduerſanт̄: ⁊ ipſa eſt btītudinis īpedimentū iō vt ſic oēs odio hñdi ſunt. ſiue paт̄. ſiue mr̄ ⁊c̄. p̄s. Iniquos odio habui. Audi Aug. de ciui. dei Perfectū ingt odiū hꝫ de malis q ſm deū viuit ut nec ꝓpter vitiū oderit hoīem: nec amet vitiū ꝓpter hoīem. ſꝫ oderit vitium amet hoīem. Et Proſper ait. Sic diligēdi ſunt homines vt eoꝝ nō diliganт̄ errores. Dñs autē Bona. in. iij. diſ. xxviij. dicit ꝙ pctōres inq̄tū viatores ſūt: duaſ hñt rōnes diligibilitatis. ſ. relucētiā imaginis d̄i ⁊ capacitatē btītudinis. qm̄ adhuc ſaluari pñt. Exm̄ pꝫ de Dauid. Audi Ambro. Peccauit igt Dauid qd̄ ſolent reges. ſꝫ pñiam geſſit: fleuit: et īgemuit: qd̄ nō ſolēt reges. cōfeſſus eſt culpā ⁊ obſecrauit īdulgentiā. Exemplū latrōis. Audi ⁊ Criſo. li. de repatōe lapſi. Latro ingt iſte q pēdebat in cruce ñ eguit ꝓlixitate tpīs vt īgreſſū ꝑadiſi mereret. ſed tm̄ ei ſpacij ſuffecit q̄tum expēdi potuit: donec poſſet vnum ꝓferre ſmonē. Ita vt intra momētū tpīs toti⁹ vite ſceleribus liberari ⁊ p̄cedē ad ꝑadiſū etiā aplōs mereret.

bec ille. Et ſic babes ꝙ duplici de cã tenemur
dilige̅ pccõres. Sed dubito inqes. dic q̄ſo an i-
ſta dilectio dꝫ eē effectu tm̄: optãdo. ſ. eis ſũmũ
bonũ. an ēt effectu: vt tenear. ſ. eis neceſſaria
vite miſtrare. Dico ſm cõem theologoꝝ ſcholã
qđ ēt ponit pħus. ix. ethi. ꝙ amicitie bñficia ab
amicis peccantibꝰ ſubtrahenda ñ ſunt: dũmõ ſa
lutis eoꝝ ſpes habeat. Sed magis eis auxilian
dũ eſt ad ṽtutis recuperationē q̄ꝫ pecunie. cuꝫ
amici magis debeamꝰ eſſe ṽtutis q̄ꝫ pecunie.
Et h̄ ſit p correctionē fraternã. đ q̄ infra dñica
ſeq̄nti feria tertia dicet. Audi pulcherrimũ te-
xtũ. xxiij. q. iiij. c. dꝫ hõ. vbi ſic dr̄. Debet hõ dili
gere proximũ tanq̄ꝫ ſeipſũ. i. ad id qđ ſeipſũ. i. ad
vitã eternã. vt quē potuerit hoīeꝫ bñficio: ↄſo-
latione: ł informatõe doctrine: ł diſcipline cor-
rectione adducat ad colendũ deũ. Et ſũt ṽba
Augu. ad Macedonũ. vbi glo. ſup ṽbo. dꝫ hõ.
ſic ait. Hic eſt argumētũ ꝙ pecunia aliquē poſ
ſumꝰ allicē ad fidē. vt. xxiij. q. vij. c. qđ ãt. ⁊. xlv.
di. qui ſincera. Sub tali ↄditione poſſumus ali
quã ducere in vxorē vt fiat xp̄iana. xxviij. q. i.
caue. ⁊ poſſumꝰ eos grauioribꝰ penſionibꝰ one
rare ut ↄuertant. xxiij. q. vj. iã ṽo. qđ ſatiſ admit
ti põt. Et ſic in talibꝰ ſpũalibꝰ licite ſit pactio u-
bi agit de ↄuerſione alicuius ad fidē. Et ſic nõ
obſtat. i. q. ij. q̄ꝫ pio. hec glo. ibi. Si ṽo ſpes ſalu-
tis eoꝝ nõ eſt: nõ ſunt eiꝰ amicitie familiaritateſ
exhibende. Et pmaxime qñ eoꝝ vita eſt potiuſ
alioꝝ nocumentũ ⁊ ſubuerſio: aut reipublice: a
ut eccleſie: aut fidei detrimentũ: q̄ꝫ ſit eoꝝ emē
datio. Similiter dico de ↄuerſatiõe. Nã q̄ꝫdiu
eoꝝ ſalutē ſperamꝰ: cũ eis ↄuerſandũ eſt: alias
nõ. Caueant tñ fragiles. Jñ Salomon ſuo filio
Roboã dicebat. fili ſi te lactauerit pccõres: ne
acquieſcas eis. aut ſi dixerint cõmiſce te nobiſ-
cũ. vnũ ſit marſupiũ nr̄m: ne ambuleſ cũ eis ⁊c̄.
Et iđ vulgariter dici ſolet. La mala cõpagnia
fa ſiachar el collo. Qualit̄ ſociꝰ: collega: comeſ:
ↄſors: ſodalis differant. Et qualiter qs dicat ſo-
cius criminis: ↄſiliariꝰ: fautor: ſeu defenſor: no-
tat glo. magna in clemē. p̄ma de penis. vide ibi
ſi placꝫ. Et ſic pꝫ p̄ma ṽi. Quantũ ad ſcđaꝫ ṽi.
dico ꝙ dubiũ duas partes hꝫ. Primã an de ſa
lutis neceſſitate tenear diligere inimicos. Se
cundã an tenear illis ſigna dilectionis oñdere.

Quantũ ad primã cõiter doctores oēſ dicũt
ꝙ h̄ p̄ceptũ de diligendis inimicis. Mat. v. Di
ligite inimicos vr̄os ⁊c̄. eſt neceſſario diſtinguē
dũ. Et ad pñs accipiamꝰ dñm Bona. in. iij. diſ.
xxx. vbi ſic ait. Diligere inimicũ ↄtingit duobꝰ
modis. aut affectu. aut effectu. Affectu duplicit̄
aut affectu inocentie. i. nõ appetere ei aliqđ ma
lũ: vt necē: ł vindictã. ł affectu beniuolentie. i.
ſibi bonũ optando. Prio mõ quilibet inimi-
cũ dilige̅ tenet. nullus. n. alicui nocē q̄rere dꝫ.

Scđo mõ. ſ. affectu beniuolentie. h̄ põt eſſe
dupliciter: aut optando ei bonũ ſpũale: aut tpa
le. Spũale: vt optare ei gr̄am in pñti: ⁊ gloriã i
futuro. Et ſic quilibet de neceſſitate ſalutis te-
net diligere inimicũ. Crudelitas ãt magna eēt
nõ optare cuilibet hoī gr̄am ⁊ gloriã: p quã ⁊ ut
quã accipere mereret hõ: xp̄s Jeſuſ in ara ama
riſſime crucis ſanguinē ſuũ copioſiſſime fudit.
Scđo mõ affectu beniuolentie: optando ei tpa
le bonũ. Et h̄ duobꝰ modis. aut eſt inimicus p-
ſonalis. aut inimicus cõis: vt reipublice: aut ec-
cleſie. Si eſt inimicꝰ pſonalis. aut inimicꝰ cõis.
vt reipublice: nõ tenet hõ de neceſſitate ſalutiſ
illi bonũ tpale optare. ſed ſi optat h̄ eſt pfectõis
nõ neceſſitatis. Si ṽo eſt inimicꝰ eccł'e: nłło mõ
tenet illi optare: niſi ſperaret emendatio. Et ſic
pꝫ qualiter inimicos dilige̅ debeamꝰ quo ad af
fectũ. Accipe ſm mēbrũ huiꝰ diſtinctiõis vꝫ.
ꝙ dilige̅ inimicos debeamꝰ effectu. Et dico ꝙ
diligere inimicos effectu põt intelligi dupłr vꝫ
effectu inocentie. aut effectu beniuolētie. Effe
ctu inocentie tunc inimicos diligimꝰ qñ eis nõ
nocemꝰ nec p aliũ nocē procuramꝰ. Et ſic quili
bet de neceſſitate ſalutis inimicos dilige̅ debꝫ.
qm̄ dñs h̄ genus nocendi ſibi reſuat vt dicit a-
pl̄us. Mihi vindictã ⁊ ego retribuã dicit dñs.
⁊ Apoc. vij. c. Nolite nocere t̄re ⁊ mari neq̄ꝫ ar
boribꝰ quoadusq̄ꝫ ⁊c̄. ſ. in pñti vita. Expone: q̄r
nemini: ēt brutis rõe odij eſt nocēdũ. multoma
gis hoībus. De effectu ãt beniuolentie diſtiguē
dũ eſt. aut ille eſt inimicꝰ pſonalis. aut cõis: vt ri
publice: aut eccł'e. Si pſonalis nõ tenet eũ dili
gere niſi in caſu neceſſitatiſ. ſi ãt ñ eēt in caſu ne
ceſſitatis: h̄ eēt pfectiõis. Si ãt ſit inimicꝰ fidei
aut eccł'e. tunc nullo mõ ei tenet ſubuenire: ni
ſi ſperaret eius ſalus. Nã minus malũ eſt ipſuꝫ
mori permittere q̄ꝫ ꝙ malũ ingerat fidei ⁊ ec-
cleſie xp̄i Jeſu. Similiter eſt dicēdũ ſi ſit inimi
cus reipublice ⁊ hoī cõis. Jđ Grego. xxij. moꝝ.
dicit. Euenire plerũq̄ꝫ ſolet: vt nõ amiſſa chari
tate. delectet nos ruina xp̄i: ⁊ rurſuꝫ eoꝝ pſpi-
tas ſine inuidie culpa nos ↄtriſtet. Cũ ruēte eo
quoſdã: bñ errigi credīꝰ: ⁊ pficiēte illo quoſdã
iniuſte opprimi formidamꝰ. Jđ filij dei ut habe
tur Exo. xv. letati ſũt in mari mortuo Pharao
ne cũ exercitu. Cantabant. n. dicētes. Cantēꝰ
dño. vide ibi hiſtoriã ſi vis. Et ſic pꝫ qualiter p̄
ceptũ de diligēdis inimicis intelligat. Hec oīa
in ſnīa dñs Bona. vt. ſ. Accipe mõ ſcđam par
tē antedicte ṽitatis. vꝫ. An de neceſſitate ſalu-
tis teneamur inimicis ſigna oñdere charitatis.
Et dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. xxv. ar. ix. ꝙ que
dã ſunt ſigna dilectionis que exhibent primis
in cõi: vt orare pro toto populo. aut cũ bñficiuꝫ
impediꝫꝰ toti cõitati. Et huiuſmodi bñficia ⁊ di
lectionis ſigna de neceſſitate ſalutis ēt inimiciſ
cõicare ⁊ dare đhemꝰ. Quod ſi nõ fieret: iuidie
liuoris ⁊ vindicte ſignũ eſſet. Jñ Leui. xix. dr̄.
Nõ q̄ras vltionē nec memor eris iniurie ciuiũ
tuoꝝ. Quedã ſunt beneficia ⁊ charitatis ſigna:
que etiã quis alicui pticularit̄ ipēdit. Et talia ñ
tenet de neceſſitate ſalutis ipendere: niſi ſm p-
parationē animi. i. vt proponat: ꝙ qñq̄ꝫ neceſſi
tas occurreret: illi liberalit̄ ſubueniret. Et hoc
intellige ſi ſit inimicus pſonalis. Si ṽo cõis ini
micus eēt vel eccleſie: nullo mõ teneret niſi ſpe
raret emēdatio. Et ſic itelligitur illud Prouer.
xxv. Si eſurierit inimicꝰ tuꝰ: ciba illũ. ſi ſitis po
tum da illi. Hec de intentiõe bti Tho. vbi ſup̄.
Ego aũt vt clarior de ſignis charitatis inimicꝭ
oñdendis noticia hēatur: pono regulã hãc gñā-
lē: ꝙ cuilibet inimico iniuria parcēda eſt: ſed ñ
damnũ. Vñ ſi qs tibi p̄rem: ł matrē: ł fratrē oc-
ciderit: ł aliquã graue iniuriã intulerit: ſine aliq̄
glo. de neceſſitate ſalutꝭ oꝫ vt illi pcas. Math.
v. Diligite inimicos vr̄os: bñfacite his q oderũt
vos. Audi pulcherrimũ textũ. xxiij. q. iiij. c. cum
in lege. Cũ in lege inq̄t ſcriptũ ſit. Diliges amicũ
⁊ odio hēbis inimicũ tuũ. accepta tũc licētia: iu
ſtum fuerat: vt dei ſuoſq̄ꝫ aduerſarios q̄nta poſ-
ſent ṽtute ↄprimerent: eoſq̄ꝫ iure gladij ferirent
Qđ in nouo teſtõ pculdubio ↄpeſcit: cũ p ſemet
ipſum ṽitas predicat: dicens. Diligite inimicos
vr̄os ⁊c̄. Et ſunt ṽba beati Greg. in expoſitiõe
euãgelij. Simile factũ eſt regnũ celoꝝ hoī regi q
fecit nuptias filio ſuo. Quare ex his pꝫ ꝙ q odi
um portat mortalr̄ peccat. di. xxv. c. criminis. Et
oīs qui fratrē odit homicida eſt. Jo. iij. Et đ pe.
di. i. c. oīs iniquitas. Quã ob rē oꝫ vt cuilibet i
iuria relaxet. damnũ aũt dimittē perfectõis eſt
⁊ nõ neceſſitatis. vt dicit Nicolaꝰ de lira. Sed
qa ego q iniuriã feci: tui mentē ſcire ñ poſſuꝫ. qa
hoc dei pprium eſt. qualr̄ ego hoc ſcire potero
ꝙ mihi. ſ. iniuriã ↄdonaueris: ignoro inquies: ni
ſi tu mihi ſigna aliq̄ remiſſiõis oñderis. Propte
rea aīa nota ꝙ octo ſigna ſunt inimicis ſpãliter
oſtēdenda. Primũ eſt in ṽbo. 2m eſt i aſpectu
3m in geſtu. iiijm in oratiõe. vm in generali.
vjm in pticulari. vijm in diſpoſitiõe. viijm in
operatõe. Primũ inq̄ꝫ ſignũ inimicis ſpãliter
oſtēdendũ eſt in ṽbo. Signa. n. charitatis ex in
teriori dilectiõe pcedũt: vt dicit btũs Tho. ſa
ſe. q. xxv. ar. ix. Si. n. mēte mihi pcereſ: ⁊ mihi ñ
loq̄reris: ſignũ potiꝰ rancoriſ eſſet ⁊ odij q̄ꝫ amo
ris. Nota tñ ꝙ ſi ex loquela periculũ icurreret:
aut veriſilr̄ crederet incurri: iã inimico loq̄ndũ
nõ eſt. qm̄ nõ ſunt faciēda bona vt inde eueniãt
mala. Scđm ſignũ ↄſiſtit in aſpectu. Simu-
lacrũ. n. mētis facies eſt. ait btũs Hiero. Et iđo
amor i vłtu relucet. Et. xxxij. q. v. c. nec ſolo Au
gu. ait. Impudicꝰ oculus ipudici cordis nũcius
eſt. Tertiũ ſignũ eſt in geſtu. vt. ſ. nõ recedaſ
aut alia declines via: cũ uideris inimicũ. qm̄ op
poſitũ facē: odij ſignũ eſt. Quartũ ſignũ eſt i
orõne. vt. ſ. inimicũ ab orõne cõi nõ excludaſ. qa
alr̄ mortalr̄ peccares. Quintũ eſt in gñali. ut
ſ. tpe famis etiã inimico frumentũ vendas: ſi oī
bus vēdas. Sextũ eſt in ſpãli. i. ſi ex ſpãli gr̄a
elemoſynã paupibus facias: ⁊ inimicꝰ accedat:
vt ſit cũ alijs accipiat: illum nõ repellas. Se
ptimũ eſt in diſpõe. i. vt ſemp aīo firmeſ. ſi inimi
cus tuꝰ in extrema neceſſitate veniret: illi ſub-
uenires. ⁊ hoc itellige vt ſupra eſt declaratum.

Octauũ ſignũ eſt in opatõe. i. cũ inimicꝰ tuꝰ
de facto eſt in extrema neceſſitate: illi ſubuēiaſ
pro poſſe. ad intellectũ ſupius datũ. his octo ſi-
gnis oñditur qs ſit verꝰ amor. Jnde Aug. i ſer-
mone ſci Stephani ait. Nemo ſe ſeducat. q eñi
vnũ hoīem in hoc mũdo odio hꝫ: qcqd deo i opi
bus boni obtulit totuꝫ pdit. hec ille. Et ſic pꝫ ſa
ṽitas. Q̄ꝫtũ ad tertiã ṽitatē breuit̄ dico ꝙ il
los tanq̄ꝫ amicos amare nõ debemꝰ. qa amicis
de neceſſitate tenemur optare vitã eternã: quã
illis oīno appetē nõ debemꝰ. qa charitate dei re
pugnaret: p quã eius iuſtitiaꝫ approbamꝰ. Sed
debeꝫꝰ eos tm̄ dilige̅. qa gł'e dei ſunt rectiſſimũ
exēplar. Et hoc etiã mõ illis optare debemꝰ eo-
rum cõſeruatõem ad gl'am dei. Hoc in ſnīa bea
tus Tho. ſa ſe. q. xxv. ar. xi. in corpõe qõniſ. Et
hec ſufficiãt pro pñti concluſione. quare ⁊c̄.

De obſeruãtia mãdatoruꝫ cõcluſio tertia.

[A]ccipe tertiaꝫ ↄcł'onem. vꝫ. Nõ veram
dei charitatē hꝫ: q ipſius mãdata negli
git obſuare. Ad cuiꝰ declaratõeꝫ nota
ꝙ charitas oīa legis ⁊ xp̄i mãdata in ſe ṽtualr̄
cõtinet. ⁊ ad eã velut ad finē ordinant oīa p̄ma
Thi. i. Finis p̄cepti eſt charitas de corde puro
ↄſcīa bona: ⁊ fide nõ ficta. de corde puro. i. nihil
cũ dei amore eq̄liter miſceat. i. tm̄ q̄ꝫtũ ipſe dili
gatur: ſꝫ ipſe ſup oīa. cõſcia bona. i. ſine pctõ mõ
tali: qa tũc bona ↄſcia eſt. Fide ñ ficta. i. mobili
⁊ fragili: ſꝫ i aduerſis forti ⁊ ↄſtãti. Hoc p̄ſuppo-
ſito hec ↄcł'o tripliciť pbat. ſ. auctē. rõne. ⁊ exē-
plo. Auctē quidē audi dñꝫ Jo. xiiij. Si qs dili
git me ſermonē meũ ſeruabit. Audi ⁊ Aug. de
laude charitatis. Totã inquit magnitudinē ⁊ la
titudinē diuinoꝝ eloquioꝝ poſſidet charitas: q̄
deũ proximũq̄ꝫ diligimꝰ. Docet. n. eã magr̄ noſt
celeſtis: ⁊ dicit. Diliges dñm deũ tuũ ex toto cõ
de tuo: ⁊ ex tota mēte tua: ⁊ ex tota aīa tua: ⁊ p
ximũ tuũ ſicut teipm̄. Jn his. n. duobꝰ mãdatis
tota lex pēdet ⁊ pphe. Si ğ ñ vacas oēs ſacras
paginas pſcrutari: oīa volumina ſermonũ euol
uere. oīum ſcripturaꝝ ſecreta apire ⁊ penetrar̄;
tene charitatē vbi pendēt oīa. hec ille. Audi et
Paulũ apl̄m ad Ro. xiij. Nemini iq̄t quicq̄ꝫ
debeatis niſi vt inuicē diligatis. Nec dei exclu
ditur dilectio. qm̄ primũ diligimꝰ ppter deuꝫ.
⁊ iđ in dilectõe primi dei icludit amor. Et ob h̄
ibi idē ſubiũgit Paulꝰ. Qui diligit primũ legē
ipleuit. q̄re ⁊c̄. Scđo hec ↄcł'o pbat ratiõe.
Quicũq̄ꝫ recte ⁊ ſancte in deũ ⁊ primũ regula
tur pfectã charitatē hꝫ. Sed decē p̄ceptis hõ re
cte ſancteq̄ꝫ i deũ ⁊ primuꝫ regulat̄. ğ ipſe pfe-
ctã charitatē hꝫ. Maior eſt ſatis nota. ſꝫ minor
pbat. Tribꝰ. n. p̄mis mãdatis ſufficiēter ſceq̄ꝫ r̄
gulat̄ hõ in deũ: ⁊ alijs ſeptē in primũ. ğ ⁊c̄. Et
pbo p̄mã ptē iſtius añtis. Nã cũ deꝰ ſe hēat ad
creaturã in triplici gñe cauſe. ſ. vt creator. gub-
nator. ⁊ glorificator. Jnq̄ꝫtũ eſt hoīs creator de
betur ei ſuitus ⁊ reuerētie ſubiectio. Mathei
iiij. Dñm deũ tuũ adorabis: ⁊ illi ſoli ſuies. ⁊ vt
h̄ facēt hõ vt debēt: p̄mũ p̄ceptũ ipoſuit: dicens
Nõ hēbis deos alienos corã me. Jnq̄ꝫtũ ē hoīs

gubernator debet ei nois ſcificatio. q2 nomē ſcm̄
eꝰ. Et vt h faceret: addidit ſcdm preceptū dicenſ.
Nō aſſumes nomē dei tui fruſtra. Inquantū ꝟo
eſt hoīs glorificator: debet ei quedā alicꝰ operiſ
ſcā dedicatio. ⁊ iō addidit tertiū preceptū dicēſ.
Mēnto vt diē ſabbati ſcifices. Et ſic fuit ordi
natus hō quo ad deū. Scḋa ꝑs aīitis probat. ſ.
ꝙ a iis ſeptē ꝑceptis ordiet hō quo ad ꝓximū
ꝓbat. vn̄ nō ꝙ h ſeptez ꝑcepta ſup duo ꝑcepta
nāe fundamentū. vz. Qḋ tibi vis fieri: alijs fa-
cito. Et qḋ tibi fieri nō vis alijs ne feceris. Sic
igit ordiat primo hō in ꝓximū. Ingratitudo. n.
vitiū grande eſt. Et qm̄ inter ꝓximos ꝑncipali
ores ſunt pr̄ ⁊ mr̄: qui cū deo ꝑticipant in nobis
eſſe dando. qm̄ deus aiam: parentes corpus ꝑ-
ſtant. Iō in ſcḋa tabula vbi hec ſeptē ꝑcepta digi
to ſuo ſcripſit ds: ne ingrati parentibꝰ tanti bn̄-
ficij eſſemꝰ. primū ⁊ ꝑncipale mandatū fuit ho-
nora pr̄em ⁊ mr̄em tuā. Alia āt ſex gn̄aliter cir-
ca quēlibet proximū hominē regulant. Ne. ſ. ꝓ
ximo aliquo mō noceaꝫ. Et qm̄ proximū tripli
citer offendere poſſumꝰ. ſ. corde: ore: ⁊ ope. Et o
pere tripliciter: ſ. in propria ꝑſona: in ꝯiuncta: ⁊ ī
rebꝰ ſuis. Iō vt iſtis tribꝰ modis opeř proximū
offendere caueamꝰ: tria ꝑcepta dedit. Primū n̄
occides. Et h reſpicit perſonā propriā. Scḋm n̄
mechaberis. Et h reſpicit perſonā ꝯiunctā. 3m n̄
furtū facies. ⁊ h reſpicit res exteriores ꝓprias.
Et ſic remanet hō regulatꝰ: ne proximuꝫ opere
offendat. Sed q2 n̄ ſolū ope: ſed ēt maledicta li
gua ꝓximū offendere poſſumꝰ. ꝑs. Lingua tua
ſicut nouacula acuta ⁊c̄. Iō vt caueat ſubiūxit
nō falſū teſtimoniū dices. vbi oīs lingue offēſa
ꝓhibet: vt dicit Alexander de ales. Et q2 n̄ ſo-
lū lingua: ſed ēt corde offendē poſſumꝰ: iō ſubiū
xit alia duo. nō cōcupiſces vxorē ꝓximi tui. ⁊ n̄
cōcupiſces rē ꝓximi tui: nō bouē: nō aſinū: nō ſ
uū: nō ancillā. ⁊c̄. Et ſic remanet regulatus quo
ad proximū. ⁊ ꝑ ꝯn̄ ibi ꝑfecta charitas. 3ᵒ h ꝯ
cluſio probat exᵒ. Nā Moyſeſ ꝑplo dixit. quid
petit deus a te: niſi vt ābules in vijs eꝰ: ⁊ dili-
gas eū. Deut. x. In̄ dn̄s legē Moyſi datürꝰ di-
xit ei. Ego dn̄s faciā miſericordiā his q diligunt
me: ⁊ cuſtodiunt ꝑcepta mea. Exo. xx. c. Qr̄ bn̄
concludit ꝙ finis ꝑcepti eſt charitas. ⁊ ꝑ ꝯn̄s q
ꝑcepta nō ſeruat: charitatē non hꝫ. Et ſic pꝫ iſta
ꝯclō. Et ſufficiant hec ꝓ ſcḋa parte hꝰ ſmonis.

De vtilitate ſcē charitatis ꝯſideratio 3ᵃ.

Uunc tertio loco

n Sancte charitatis iocundā vtilitatē
videamꝰ. vbi tres ꝯclōnes ſubiūga
mus. In quibꝰ duodecī fructꝰ colli-
gemus. Pᵃ ꝯᵒ eſt iſta. Uex a falſo: iuſtū ab in
iuſto: feruentē a tepido: gaudioſū a meſto amo
rē diſcernit: ⁊ cognoſcē facit. 2ᵃ ꝯᵒ eſt iſta. Pa-
tiens: bn̄igna: ꝑſeuerans eſt ſcā charitas: atq̄ r̄-
gulans cuncta. 3ᵃ conclō eſt iſta. Diſtinguit: cō
comittit: perficit ſcā charitas atq̄ triumphat.

De quattuor primis fructibꝰ charitatiſ ꝯᵒ pᵃ.

a Ccipe primā conclōnē ⁊c̄. ut. ſ. In hac
conclōne quattuor ponunt ſcē charita
tis fructꝰ. Primꝰ dr̄ charitas ꝟa. 2ᵒ
dr̄ charitas iuſta. 3ᵒ dr̄ charitas operoſa. iiijᵒ
dr̄ charitas gaudioſa. Primus inq̄ ſcē chari
tatis fructꝰ dr̄ charitas ꝟa. vbi nō ꝙ charitaſ q̄
dā eſt ꝟa: quedā falſa. Charitas ꝟa eſt qn̄ ama-
muſ nō ſpe ꝯmodi: aut alicꝰ vtilitatiſ: ſꝫ amōe a-
micitie tm̄. Charitas falſa per oppoſitū eſt qn̄. ſ.
amamꝰ ſpe alicuiꝰ vtilitatis: qua ceſſante illō n̄
amaremꝰ. ⁊ hic dr̄ amor cōcupiſcentie. Ad cuiꝰ
declarationē notandū ſcdm phm̄. viij. ethi. ꝙ non
quilibet amor hꝫ rōnē amicitie: ſed amor qui ē
cū beniuolentia hic rōnē amicitie hꝫ. ꝟbi grā ſi
aliquē ſic amamꝰ vt ei bonū velimꝰ: tunc eſt a-
mor cū beniuolentia. Si āt rebus amatis n̄ bo
nū velimus: ſed eoꝝ bonū volumus nobis: ſic
amare vinū: ⁊ equū: ⁊ hꝰmōi: q2 nobis vtilia ſūt
certe hic amor nō eſt beniuolentie: ſed cuiuſdaꝫ
ꝯcupiſcentie. qm̄ ſi talis vtilitas tolleret nō eſſꝫ
amor. Audi tex. de pe. di. i. c. ꝓximos. vbi dicit.
Proximos āt tūc diligimꝰ ſicut nos: ſi n̄ ꝓpter
aliquas vtilitates nr̄as: nō ꝑꝑ ſperanda bn̄ficia
ꝟl accepta: nō ꝑꝑ affinitates ꝟl ꝯſanguinitates: ſꝫ
ꝑꝑ h tm̄: q2 ſunt nr̄e nature participes diligaꝫꝰ.
hec ibi. Audi Iſido. ꝺ ſūmo bono li. iij. Nō ſunt
inquit fideles in amicitia: quos munꝰ nō grā co
pulat. nā cito deſerunt: niſi ſemꝑ acceperint. di-
lectio. n. que munere glutinat: eo ſuſpēſo diſſol-
uit. hec ille. Audi ⁊ Caſſiodoꝝ in quadam epl̄a.
Neceſſitaſ ingt amicū probat: ⁊ intime charita
tis arborem ſplendor exhibite ſubuentioniſ elu
cidat. Et idē qui verus amicꝰ eſt oī tꝑe diligit.
nō tormentū ſeparat: labor nō laſſat: theſaurꝰ n̄
ſuperat: alienus amor nō occupat. hec ille. Pē-
ſent hic ꝯiugeſ ⁊ cōſanguinee ⁊ quicūq̄ parēteſ
ꝙ ſi ſe inuicē amant ꝑꝑ cognationē ⁊ vtilitateꝫ
nō illos ſicut ſeipſos amant. Sed a fortiori ſi ta
les nō diligunt vero amore ſicut ſeipſos. quō ḡ
diligent inimicos? Si propriā vxorē quis dili-
git ꝓpter ſuā pulchritudinē. ⁊ ea leproſa effecta
ꝟl ſenectute: ꝟl quacūq̄ alia infirmitate turpiter
deformata eā nō diligit: pelleus erit ille amor.
i. amor de pelle. Sic igit eā amabat: ſicut gluto
porcellū aſſatū. Similiter ſi quis famulū amat
eo ꝙ diligenter ⁊ cū multa ſollicitudine ſeruiat
ei. demū infirmatū: ꝟl ſenē effectū eū derelingt:
ꝟl mittit ad hoſpitale: quō talis diliget inimicum
ſuū ſicut ſeipſū? qui ei ꝟbis ⁊ factis iniuriatꝰ ē?
Ex quibus ſequit ꝙ ſi amor inter hoīes ex utili
⁊ delectabili cauſat: ⁊ nō eſt ibi honeſtū: nō ē ibi
amor verus: ſed fallax ⁊ mercenariꝰ. Audi apo
ſtolū. i. Cor. xiij. Charitas inquit nō querit q̄ ſua
ſunt. i. propriā vtilitatē. nūq̄. n. legimus ſanctū
Moyſen ſuis filijs aliquod officiū dediſſe. Et
cū de hac vita migraturus eſſet: dn̄m rogās ut
populo ſuo de idoneo prouideret duce: nullam
de filijs aut conſanguineis mentionē fecit. Nu
meri. xvij. Et Ioſue terrā diſtribuens filijs iſrl̄:
minorē ꝑtē tribui ſue dedit. Ioſue. xvij. Et dn̄s
Jeſus nō Joannē: nec utrūq̄ Jacobū:
ſed ſolū Petrū paſtorē eccleſie inſtituit. Jo. xxi.
Uera igitur charitas nō querit que ſua ſunt. id
eſt ꝓpriam vtilitatē. Sed heu īfelicitati noſtre.
oēs eni nunc querūt que ſua ſunt: nō que Jeſu
chriſti. vt Apl̄us ait. Non tamē ex his cōcludi-
mus ꝙ homo ſibi ⁊ ſuis neceſſaria ꝓcurare nō
debeat. imo vt ſtatim oſtendet ꝓbatio charita-
tis exhibitio eſt operis: vt dicit Greg. Nam et
xp̄us in cruce pendēs curam matris habuit: et
illam diſcipulo cōmendauit. Et dum in horto a
iudeis quereret: dixit. ſi ergo me queritis ſinite
hos abire ⁊c̄. Sed ideo dicimus inordinatuꝫ a-
morē qui. ſ. oīa pro ſe ⁊ ſuis appetet ⁊ deuorare
facit. quare ⁊c̄. Et ſic pꝫ primus fructus. Se
cundus fructꝰ dicitur charitaſ iuſta. Iuſtitia nā
q̄ exigit vt maius bonū minori: ⁊ maximū ma-
iori anteponat. Sunt autez in nobis tria bona
gratis data. ſ. anima. corpus. ⁊ ſubſtantia huius
mundi. Et ſecūdum hunc gradatū ordinē nā do
cet ꝑ amorē vnū alteri eſſe anteponēduꝫ. quod
vtiq̄ experiētia patet. cū mallit hō priuari oclō
corporali: q̄ oculo ſpūali: q ratio eſt. q̄ deficiēte
ſit hō amēs. Rurſus pro corꝑali tuēda vita nā-
liter hō cūcta poſtponit. Job. iij. Pellē ꝓ pelle
i. alteriꝰ vitā pro ſua ſeruāda. ⁊ cūcta. id eſt tēꝑa
lia que hēt hō: dabit pro aīa ſua. i. pro vita ſua.
Sunt tn̄ plurimi qui q̄tum ad ꝑdicta ordinem
nature peruertūt. cū ꝓpter corporis ſui ſaluteꝫ
virtutis bona poſtponūt. Alij vero ꝓpter tem-
poralia bona grauiſſimis laboribꝰ ⁊ manifeſtiſſi
mis periculis ſe exponūt. Hi. n. manifeſtū eſt ꝙ
in amore ſuo ordinatōem non ſeruāt. propterea
non ſe amēt: ſed potius naturaliter odiūt ſemet
ipſos. ꝑs. Qui diligit iniquitateꝫ odit animam
ſuam. Sed ⁊ parētes qui per vſuras. rapinas. ⁊
alia iniuſta lucra filijs congregant temporalia
bona in preiudiciū animarū ſuarū: quomō ama
bunt filios ordine recto? Et ſi proprios filios ꝓ
prio ⁊ recto amore nō amāt. quomō recto amo-
re amabunt inimicos? Similiter ⁊ matres quo
modo iuſto ⁊ recto amore diligēt paganos et ī
fideles. que pro ſanādis liberādiſq̄ filijs: omnia
demonū: atq̄ demoniacarū mulierū: ſeu viro-
rum ludibria incantatōeſq̄ ſequūtur: ſanitateꝫ
corporis ſaluti animaꝝ anteponētes. Ex quibꝰ
ſequit ꝙ quicūq̄ proximo ſuo cōtra ſalutem a-
nime ſue bōa tēporalia procurat: vel optat: aut
tēporalia in detrimētum anime querit: nō dili-
git eum amore iuſto ſicut ſeipſum. Audi textuꝫ
notabilē. xxij. q. ij. c. faciat. vbi dicit. Faciat hō
pro tēporali ſalute hoīum qḋ poteſt. Cū āt ad h
vētum fuerit: vt tali ſalute niſi peccādo cōſulet
nō poſſit: iaꝫ ſe exiſtimet hō nō habere qd faciat
hec ibi. Tertius fructus dicit charitas operoſa
Jo. iij. Filioli nō diligamus lingua ⁊ uerbo tm̄
ſed opere ⁊ ꝟitate. ideſt veraci operatiōe. Ex q̄
ſequit ꝙ q parētibꝰ. cognatis. ⁊ amicis ī neceſſi
tatibus ꝯſtitutis denegāt opera pietatis: n̄ illoſ
amore recto diligūt. Et ſi eos amore recto non
diligūt: quō ſicut ſeipſos diligēt inimicos? Un̄
oībus hāc regulā pono ꝙ in quolibet caſu neceſ
ſitatis q̄libet iuxta poſſe tenetur aīco ⁊ inimico
ꝓprio: nō tm̄ cōde: ſed etiā opere ſubuēire. Qui
enim habet vnde ſubuēiat: ſub peccato mortali
tenetur ſubuēire opere. Jo. iij. Qui habuerit ſb
ſtātiam huius mūdi: ⁊ viderit fratrē ſuū neceſſi
tatē habet: ⁊ clauſerit viſcera ſua ab eo: quomō
charitas dei manet in illo. Et ī decretiſ. lxxxvi.
di. c. paſce. Paſce ingt fame moriētem. ſi nō pa-
ueris occidiſti. Et ſūt verba Ambro. ī liᵒ de offi
cijs. Et. c. ſe. dicit. Qui clemētiam nō hꝫ: nec in
dutus eſt viſcera miſericordie ⁊ lachrymarū: q̄
uis ſpūalis ſit nō impleuit legē chriſti. ſ. Marci
xi. Qui vero nō habet vn̄ opere poſſit ſubuēire
mēte ſaltem ſubuēiat. Inde btūs Tho. ſcḋa ſe. q.
xxxi. ar. ij. ait. Cū. n. ſimplicit loquēdo oībus bn̄
facere nō poſſimꝰ: hec exgrit charitas: vt aīum
ſubueniēdi ſi vnde eēt hēamus. Sed heu auari
tie noſtre: nō opere cū poſſumꝰ egenis: nec mē-
te cum nō poſſumꝰ ſubuenimꝰ. Audi tex. xlvij.
di. c. ſicut hi. vbi dicit paꝝ poſt principiū. Mēs
auari ſemel. i. ꝑfecte vinculiſ cupiditatis aſtricta
ſemꝑ auꝝ: ſemꝑ argētū videt. ſ. in aīo. ſemꝑ red
ditus cōputat. gratius aurū q̄ ſolē intuet. ideſt
deū. Ipſa. n. eius orō ⁊ ſupplicatio ad deū dn̄m
ſ. directa: querit aurū. Et poſt pauca. Interdū ⁊
vſure arte neqſſima ex ipſo auro auruꝫ nāciſcit
i. acquirit. Sed nec ſatietas nec finis vnq̄ ade
rit cupiditati. q̄a. ſ. auarus ſemꝑ eget. Et īfra q̄ſi
in fine capl̄i. Neq̄. n. minꝰ eſt criminis hn̄ti tol-
lere: q̄ cū poſſis. ſ. dare: ⁊ habūdas indigētibus
denegare. Eſurientiū. n. panis quē tu detines:
nudoꝝ veſtimētum qḋ tu recludis. miſeroꝝ eſt
redēptio ⁊ abſolutio: pecunia quā tu ī terra de-
fodis. Tantoꝝ ergo te ſcias iuadere bona: quā
tis. i. quot poſſis preſtare qḋ velis. i. velle debe
res. hec ibi. Et ſūt verba btī Ambroſij. Et. xij.
q. ij. c. ⁊ ſi illi. vbi dicit. Et ſi illi q nulla ex rebus
ſuis pauperibꝰ xp̄i diſtribuūt. ſ. neceſſitatiſ tꝑe:
eterna iudicis voce ꝯdemnabūtur in futuro. ſ.
Math. xxv. Eſuriui ⁊c̄. Quāto magis hi q au-
ferūt pauperibꝰ qḋ nō dederūt. hec ibi. Et ſunt
ꝟba ex cōcilio Toletano q̄rto. qr̄ ⁊c̄. Quartus
fructꝰ dicit charitas gaudioſa. vbi nō ꝙ ſicut ꝑ
fecta charitas ex reſpectu dei ⁊ ꝓximi eſt: ita ꝑ
fecta charitas duplex gaudiū gn̄at. vnū reſpe
ctu dei. alteꝝ reſpectu ꝓximi. Reſpectu dei.
et hoc duobꝰ modis. vꝫ in ſe. ⁊ in ſuis creaturis
In ſe qn̄ eiꝰ īfinitā bonitatē. clemētiā. ⁊ alia eiꝰ
attributa: ⁊ perfectiſſimā entitatē mediāteſ gau
demꝰ: ⁊ int noſipſoſ iubilamꝰ. ad Phil. iiij. Gau
dete in dn̄o ſemꝑ: iteꝝ dico gaudete. Bis dicit
gaudete vt gaudiū interiꝰ ⁊ exteriꝰ oſtēdat. inte
rius ī corde: ⁊ exteriꝰ in facie. ꝑs. Letamini ī do
mino ⁊ exultate iuſti. ⁊ ſic exponit Nicolaus de
lira. In ſuis autē creaturis. vt cū dei bonitateꝫ
tā diuerſimode a creaturis ꝑticipari gaudemuſ
ꝑs. Delectaſti me in factura manuū tuaruꝫ ⁊c̄.
Scḋm gaudiū eſt reſpectu ꝓximi. vt cuꝫ de

felicitate ꝓximi ac de nr̄a ɔtētamur ⁊ leti ſum⁹ ⁊ de malo triſtamur. vñ btūs Tho. ſa ſe. q. 28. ar. p̄. dicit ꝙ triſtitia de malo ꝓximi ēt ex charitate ſicut ⁊ leticia de bono gn̄at̄. Jñ tres amici Job venerūt ɔſolari eū. Job. ij. c. Audi Caſſianū in quadā ep̄la. Juſtū quippe eſt ut q amic⁹ erat in ꝓſperis: amicitias ꝓfiteat̄ in aduerſis. ⁊ Grego. in mor. Qui inquit ex aduerſitate ꝓximuꝫ deſpicit: aperte ɔuincit̄ ꝙ hunc in ꝓſperis nō amauit. Et idē in regiſtro vt aliqd inquit ſcl'aris auctoritatis loquar. Cū amicis oīa tractāda ſūt: ſed prius de ipſis. qr̄ ⁊c̄. Et hec uolo tibi aīa mā ſufficiant pro prima ɔcl'one h⁹ tertie partis.

De q̄ttuor alijs fructib⁹ ſcē charitat ɔ⁹ ſa.

a Accipe ſam concl'onē. vꝫ. Patiens benigna perſeuerans eſt ſcā charitas atqꝫ r̄gulanſ cuncta. Jn hac concl'one alij q̄ttuor ponunt̄ ſcē charitatis fruct⁹. vꝫ. Prim⁹ dr̄ charitas patientifica. 2⁹ dr̄ charitas benigniſſima. 3⁹ dr̄ charitas ꝯſeruantiſſima. iiij⁹ dicit̄ charitas ordinatiſſima. Primus inqꝫ fructuſ dr̄ charitas patientifica. i. ad Cor. xiij. Charitaſ patiens eſt. Audi btm̄ Tho. ſa ſe. q. xxxviij. ar. p̄. Cū bella inquit nos vndiqꝫ ꝑmant: ne rō triſtitie ſuccūbat: neceſſe eſt ꝟtutē aliquā hr̄e: per quā bonū rōnis ꝯ triſtitiā ɔſeruet̄. hec āt eſt patientia. hec ille. Uirtus āt patientie nunqꝫ ꝑfecta erit ſine charitate. qm̄ ut ait Petrus rauēnas. Nil durū: nil amarū: nil graue: nil letale ɔputat verus amor. Qđ ferꝝ: q̄ vulnera: q̄ pena: que mors amorē perfectū ꝑualent ſuperare. Amor īpenetrabilis eſt lorica. Reſpuit iacula. gladiuꝫ excutit: ꝑiculis inſultat: mortē irridet: ſi amor ē vincit oīa. Audi Jacobū in ep̄la ſua canonica. Btūs inqt vir q ſuffert tētatōꝫ. qm̄ cū ꝓbat⁹ fuerit: accipiet coronā vite: quā repromiſit ds̄ diligentib⁹ ſe. Audi ⁊ Grego. ſup Ezech. Trib⁹ inquit modis ꝟtuſ patiētie exerceri ſolet. Alia nāqꝫ ſūt q̄ a deo: alia q̄ ab antiq aduerſario: alia q̄ a ꝓximo ſuſtinem⁹. A ꝓximo nāqꝫ ꝑſecutiōes: dāna: ⁊ ɔtumelias ſuſtinem⁹. Ab antiq̄ aduerſario tētamēta. A deo āt flagella toleram⁹. Sed in his oībus vigilanti oculo ſemetipſā dꝫ mēs circūſpicere: ne ꝯ mala ꝓximi ꝑtrahat̄ ad retributionē mali. Ne ꝯ tētamēta aduerſarij ſeducat̄ ad delectationē l' ɔſenſū delicti. Ne ꝯ flagella opificis ꝓrūpat ad exceſſū murmuris. hec ille. Jñ ille feruentiſſim⁹ Paul' ad Ro. viij. vociferabat. Quis nos ſepabit a charitate xp̄i: tribulatō an anguſtia? an fames? an nuditas? an ꝑiculū? an ꝑſecutio? an gladi⁹? ſicut ſcriptū ē ꝑp te mōtificamur. tota die extimati ſum⁹ vt oues occiſionis. Sup q̄ ꝟba Nicolaus de lira ſic ait. Oīſ n. paſſio penal' aut eſt mors: aut ꝑparatio ad mōtē. ſi mors ſic dr̄ hic gladi⁹. ſi ꝑparatio ad mortē aut eſt propinqua aut remota. ſi propinqua ſic dr̄ periculū. glo. i. apparatus mortis. Si remota aut ɔtingit tm̄ interius: aut tm̄ exterius: aut interius ⁊ exterius. paſſio penalis ad mortē: q̄ cōtingit interius ⁊ exteri⁹ dr̄ tribulatio. ſi interiuſ aut hoc erit ex parte anime: ⁊ ſic erit anguſtia: aut ex parte corporis: ⁊ ſic erit fames. ſi exteri⁹ ⁊ tunc aut hoc erit propter defectuꝫ neceſſarie rei. ⁊ ſic erit nuditaſ. aut per illationē rei nociue ⁊ ſic erit perſecutio. hec ille. Nihil ergo horum dicit Paulus ſeparabit nos a charitate dei: q̄ ē eſt in xp̄o Jeſu dño noſtro ⁊c̄. Secunduſ fructus dicitur charitas benigniſſima. i. ad Corin. xiij. Charitas benigna eſt. i. larga egenis. Charitas non emulatur. i. non inuidet. vel triſtatur. ſ. ſuper aliena facultate. non agit perperam. ſ. peruerſe impediendo ne bona fiant. non inflatur. ſ. ſuperbiendo de bonis. vel non inflatur. ſ. contra proximum. ⁊ ſi proſpere cedat ſibi non ē ambitioſa. i. non vult alijs preponi. Nō querit que ſua ſunt tantum. ſ. ſed etiam que aliorum ſunt ꝓcurat. Non irritatur. i. non prouocatur ad iram vel vindictam pro iniuria ſibi facta. Non cogitat malum. ſ. alteri facere: nec facit etiam ſi prouocetur. Non gaudet ſuper iniquitate: ſed potius. ſ. dolet ſi viderit aliquem peccatorem. Congaudet autem veritati. i. verbis veritatis. vel veritati. ſ. in operibus iuſtitie. Hec glo. eſt Nicolai vt ſupra. quare ⁊c̄. Tertius fructus dicitur charitas perſeruantiſſima. Audi Baſiliuꝫ in exameron. Theſaurus inquit indeficiens eſt amor diuinus: quem qui habet: diues eſt: quo quncqꝫ caret pauper eſt. Audi Augu. ſuper. ps. Conſtās inquit ⁊ perfectus debet eſſe amor noſter: vt ſi neceſſe fuerit amore illius moriamur: qui amor̄ noſtri placide ac benigne mori dignatus eſt. hec ille. Audi Hugonem de ſancto Uictore de laude charitatis. Neſcio inquit ſi maius in laude tua dicere poſſum: qꝫ vt deū de celo traheres: ⁊ hominem de terra ad celum eleuares. Magna virtus tua vt per te vſqꝫ ad hoc humiliaretur deus ⁊ vſqꝫ ad hoc exaltaretur homo. hec ille. O perfecta charitas tantum ante chriſti aduentum clamare perſeuerasti. veni: veni ⁊ noli tardare. ꝙ filium ſuum eternus pater de celis in terraꝫ humanandum miſit. i. Jo. iij. Jn hoc cognoſcimus charitatem dei: quoniā ipſe pro nobis animam ſuam poſuit. Et. c. iiij. ait. Jn hoc apparuit charitas dei in nobis: qm̄ oniam ſuum vnigenitum miſit deus in munduꝫ vt viuamus per eum. Et ibidem. Jn hoc ē charitas. Non quaſi nos dilexerimus deum: ſꝫ qm̄ ipſe prior dilexit nos. quare ⁊c̄. Quartuſ fructus dicitur charitas ordinatiſſima. Audi Auguſtinum libro primo de doctrina chriſtiana: Quattuor inquit ſunt diligenda. vnum ſupra nos. ſ. deus. alterum quod nos ſumus. tertium quod iuxta nos eſt. ſ. proximus. quartum quod eſt infra nos. ſ. proprium corpus. hec ille. Que verba ſic exponamus. Quod ſupra nos eſt: deus eſt: qui cauſa efficiens noſtre beatitudinis ē: ⁊ obiectum in quem omnia tanquam in finem ordinantur. Et per conſequēs merito ſuper oīa diligendus. Si enim cuncta que fecit deus propter ipſum amamus: ipſum a fortiori magis amare debemus. ꝑmo poſteriorū. ꝓpter quod vnūquodqꝫ tale ⁊ illud magis. Secūdū eſt nos ipſi. quoniā poſt deū noſmetipſoſ diligere debemus. Prima. n. charitas incipit a ſeipſo. xxiij. q. v. ſi nō licet. quaſi circa mediū capl'i. Tertiū eſt proximus ⁊ inter proximos eſt ordo. prima ad Thi. v. Si quis maxime ſuorū domeſticorū curam nō habet: fidem negauit. ſ. opere. Ad Titum primo. Confitētur ſe noſſe deū factis autē negant. ⁊ eſt infideli deterior. 2ª. Pe. ij. Meli⁹ erat eis viam veritatis nō agnoſcere: qꝫ poſt agnitam retrorſum verti. Et ita ſecūdum magis vel minus affinitatis ⁊ parentele gradū prior ⁊ potior ſit propinquorꝫ amor. Et non loquor de alijs reſpectibus. quoniā accidere poſſet aliqua ratio diligibilitatis in proxio extraneo: qua magis diligeretur qꝫ pater. Prouer. xviij. Uir amicabilis ad ſocietatem: magis erit amicus q̄ꝫ frater. Attendo igitur lineam conſanguinitatis et affinitatis. Sed ad declaratiōem dictoruꝫ: tres volo inquirere veritates. vꝫ. Prima veritas eſt an quis magis teneat̄ diligere filium q̄ꝫ patrem. Secunda. an filius teneatur magis diligere patrem q̄ꝫ matreꝫ. Tertia an filius magis teneatur diligere vxorem q̄ꝫ patrē ⁊ matrē

Quantū ad primā dico ꝙ dilectio inter affines ⁊ parenteſ ⁊ filios poteſt attendi: aut penes coniunctōem ad ſeipſum. aut penes rōem notabilioris beneficij. Si primo modo. tūc tenemur magis filios diligere q̄ꝫ patrem. qm̄ nobis magis coniuncti ſunt. Si ſecundo modo. tunc eſt econuerſo. qm̄ eminentius beneficiū a parentib⁹ q̄ꝫ a filijs ſuſcipimus. Ad cuius declarationem notādum ſm̄ beatuꝫ Tho. ſcđa ſcđe. q. xxvi. ar. ix. in corpore q̄ōnis. Q gradus dilectionis ex duobus penſari pōt. vno mō ex parte obiecti. alio mō ex parte ſubiecti. Ex parte obiecti illud magis diligitur quod habet maiorem et nobiliorem rationem boni. quia bonum eſt obiectuꝫ amoris. vt diximus in ſecūdā concluſione ꝑme partis. Et ſecūdum hanc rōem pater magis diligendus eſt q̄ꝫ filius. quia rationem habet eminentioris boni ⁊ ſimilioris cum deo. quoniā de⁹ animam: pater corpus preſtat. ⁊ ideo magis diligendus. Ex parte vero ſubiecti. i. illius qui diligit: illud magis diligitur quod eſt diligenti cōiunctius. Et ſecūdum hoc dicit philoſoph⁹. viij. ethicorꝫ. ꝙ eſt magis diligendus filius q̄ꝫ pater Et hoc quadruplici ratione: vt patet ibidem in textu. Primo quia filius eſt aliquid patris. pat̄ autē non eſt aliquid filij. ideo magis homo filiū diligit tanqꝫ aliquid ſui: q̄ꝫ patrem qui non eſt aliquid ſui. Unde dicit ph̄us ibidem ꝙ filiuſ eſt quedā pars generantis ſeparata. totum autem continet in ſe partes: ⁊ non econuerſo. ⁊ ideo magnam propinquitateꝫ habent ad ipſum totum. Pars enim licet ſit aliquid totius: non tamen eſt ideꝫ ipſi toti: ſicut pars tota concludit̄ in toto qa magis rōnabile eſt ꝙ pētes magis diligant filios q̄ꝫ pētes. Scđo q² hō magl ſcit hc̄ ſuū filiū q̄ꝫ hunc eſſe ſuum patrem. ⁊ ideo magis diligit filium q̄ꝫ patrem. Unde arguatur ſic de intentione ph̄i vt ſupra. Tanto rōnabilius eſt ꝙ aliquis amet: quanto magis nouit dilectionis cāꝫ. Sed cauſa quare pater amat filium eſt quia eſt aliqd ſbe eius. ⁊ hec eſt magis ſibi nota q̄ꝫ filio. qa magis noſcit pater hūc eſſe ſuum filiū q̄ꝫ ecōuerſo. ḡ magis pater diligit filiū: q̄ꝫ filius patrē. Tertio qa maiorē ɔiunctionē habet cū filio q̄ꝫ cū patre: vt pꝫ. Quarto qa diuturni⁹ amat filiū q̄ꝫ patrē. Nā pater ſtatim īcipit diligere filium: patrē autē poſt aliqđ temp⁹. Dilectio autē q̄ꝫto diuturnior eſt: tāto feruētior ⁊ fortior. Eccl'. ix. Non derelinquas amicū antiquū: nouus autē nō erit ſil'is illi. Et ſic pꝫ ꝑma ꝟitas. Quātuꝫ ad ſam dico ſm̄ btm̄ Tho. vbi ſupra. ⁊ ſꝫ ph̄m vbi ſupra. ꝙ per ſe loquēdo pater magis amandus eſt q̄ꝫ mater: comparādo eos ad inuicem vt ꝑncipia quedā naturalis originis. qa pater ē ꝑncipium ꝑ modū agentis. mater ꝟo ꝑ modū patientis ⁊ materiā miniſtrātis. Miniſtrat. n. mat̄ materiā corporis informē. virtus aūt formatiua que eſt in ſemine patris: illā materiā informat. ⁊ diſponit illā ad forme ītellectiue ſuſceptioneꝫ Et iō pater inq̄ꝫtum pater magis diligēdus eſt q̄ꝫ mater. Et pōt cōparari pater vni qui domuꝫ formatā largiret̄. Et mater vni q tibi daret materiā. vt lapides. cementū ⁊c̄. Nō virtus generatiua in ſemine patris corpus humanū format cū oībus organis ⁊ mēbris de materia illa ſanguinis quā miniſtrat mr̄. ⁊ ideo pater dat domū i. corpus formatū: mater autē materiā tm̄. ideo magis diligēdus eſt pater q̄ꝫ mater. Poteſt tm̄ quādoqꝫ quedā ex quedā ex cōſequēti ratio diuerſitatis inter eos ſuboriri: vt bonitatis ul' malitie: ꝙ q̄nqꝫ mater magis diligat̄: ⁊ q̄nqꝫ pater: ⁊ quādoqꝫ neuter. vt dicit ph̄us. viij. ethicoruꝫ. Ad quē intellectū beatus Ambroſius ait. ꝙ boni domeſtici ſunt malis filijs preponēdi. Uñ formaliter ita dicam⁹. Si quis patrē ſceleratuꝫ et peſſimū haberet: matrē vero timentē deuꝫ: tūc in dilectione preponēda eſt mater patri. Si aūt pater bonus eſſet: mater vero ihoneſta: nulli dubium ꝙ pater preponēdus eſſet duplici ratiōe. tum ratōe principij naturalis originis. tuꝫ rōne bonitatis ⁊ virtutis. Si autē ambo mali eſſent ratione principij ātedicti pater eſſet magis diligendus. Si autē ambo boni: ſimiliter dicenduꝫ eſt. Et ſic patet ſcđa veritas. Quantū ad tertiam veritatē dico ſicut ad primā. vꝫ. ꝙ parentes ratione obiecti ſunt magis diligendi q̄ꝫ vxores. quoniā parentes rationē habent eminētioris boni ⁊ ſimilioris cum deo. quia ſimilantur in ratione principij: vt dictum eſt. Sed ratione cōiunctionis: vxores ſunt potius diligende. quoniam vxor vna caro cum viro efficitur. ⁊ ideo illā magis diligimus: ⁊ dimittim⁹ patrē ⁊ matrē ⁊ vxori adherem⁹. Uide in li° Geneſis in ꝑn°. ſ. q̄ꝫtū ad cohabitatiōeꝫ: ⁊ nō q̄ꝫtum ad reuerētiā. qm̄ maior debetur reuerentia pr̄i ⁊ mr̄i q̄ꝫ vxo-

ri. Et hec tibi ſufficiant pro ſecunda conclōne.
De alijs quattuor fructibus charitatis ↄ̊3ª.
a Ccipe tertiā conclōnē. vȝ. Diſtinguit: ↄ
comittat: perficit ſcā charitas: atq̧ triū
phat. In hac cōclōne alij ponunt q̄ttu-
or ſcē charitatis fructus. Prim⁹ dr̄ charitas di
ſtinctiua. 2⁹ dr̄ charitas cōcomitatiua. 3⁹ dr̄
charitas perfectiua. iiij⁹ dr̄ charitas triūphati
ua. Prim⁹ inq̧ fructus dr̄ charitas diſtincti
ua. Sicut.n.genus vni⁹ exercit⁹ a gente alteri
us exercitus per aliqđ diſtinguit̄ ſignū: ſic ꝛ gēs
ꝛ populus dei ꝑ charitatē a gente ꝛ populo dia
boli diſtinguit̄ ꝛ diſcernit̄.i. Jo.iij. In hoc mani
feſti ſunt filij dei ꝛ filij diaboli antiqui. oīs qui
nō eſt iuſtus: nō eſt ex deo: ꝛ qui nō diligit frēm
ſuū qm̄ hec eſt ānunciatio quā audiſtis ab initō
vt diliga:is alterutrū. Et.c.iiij.ait. Fratres ca-
riſſimi diligam⁹ inuicē.qm̄ charitas ex deo eſt.
ꝛ oīs qui diligit fratrē ſuū: ex deo natus ē: ꝛ co
gnoſcit deū: qui non diligit: nō nouit deum.qm̄
deus charitas eſt. Et Augu.li.iij.de trini.c.x.a-
it. Charitas eſt quo nullū excellentius eſt: qđ di
uidit inter filios regni: ꝛ filios perditionis eter
ne ꝛc̄. Secundus fructus dr̄ charitas conco
mitatiua. Concomitat̄.n.charitatē ſpūs ſanctus
tanq̄ ſuū ſingulare donū: ita ꝙ vbi charitas i-
bi ſpūs ſcūs per vinculū amoris. O dulcis ſoci
etas.o dulcis amicitia.o dulciſſima fraternitas
i. Jo.iiij. Si diligamus inuicē: deus in nob̄ ma
net: ꝛ charitas eius in nobis perfecta eſt. In h̄
cognoſcimus: qm̄ in eo manem⁹: ꝛ ipſe in nobis
qm̄ de ſpū ſancto ſuo dedit nobis. Audi Augu.
ſuper.p̄s.cxlix. Quiſquis inquit charitatē habȝ
ad quid illū mittimus longe vt videat deū. Cō
ſcien:iā ſuā attendat: ꝛ ibi videt deū. per chari-
tatē nāq̧ venit deus ad homines. ꝛ homines e
ligunt ꝛ diligunt deū: ꝛ ad eū currunt: ꝛ ad deū
perueniunt. Si familiaris eſt deo charitas: vt
ipſe manſionē habere nolit vbi charitas nō fue
rit. Sic g̊ charitatē habemus: deū habemus. qꝛ
deus charitas eſt. Qđ intelligit̄ ſic. deus chari-
tas eſt.ſ.eſſentialiter.qm̄ deus nō diligit amore
accidentali addito: ſicut nos diligimus. qꝛ illa
eſſentia ſimpliciſſima eſt.quare ꝛc̄. Tertius
fructus dr̄ charitas perfectiua. Nā v̄tutes ſiq̄
ſint in anima: uel acquiſite per exercitiū huma
noꝝ actuū: vt temperantia: fortitudo: ꝛ ſimilia.
vel infuſe: vt fides ꝛ ſpes: ꝛ ſique huiuſmodi po
nant̄: ſine charitate dicunt̄ informes ꝛ vacue ꝛ
mortue. ꝛ cū charitate dicunt̄ formate: ꝛ cū dn̄o
feliciter viuunt. Audi Augu.ſuper Joānē ſmo
ne nono. Tanta inquit eſt charitas: vt ſi deeſt:
fruſtra habeant̄ cetera. ſi adſit: recte habeātur
oīa.i.Cor.xiij. Si linguis hominū loquar ꝛc̄.ut
in principio ſmonis.qr̄ ꝛc̄. Quartus fructus
dr̄ charitas triūphatiua. Triūphat.n.charitas
in terra vincens oīa pccā. Triūphat in celis. qꝛ
nunq̄ perditur.i.Pe.iiij. Charitas operit mul
titudinē peccatoꝝ quantū ad primū triūphum.
Expellit.n.charitas inuidiā a corde.i. Cor.xiij.
Charitas nō emulat̄. expellit ſuperbiā.ibidem.
Charitas nō inflatur. expellit auaritiam. ibidē.
Charitas nō querit que ſua ſunt. Et breuit̄ ex-
pellit ſcelera cuncta.ibidē. Charitas nō gaudet
ſuper iniquitate ꝛc̄. Prouer. iij. Abhominatio
dei vita impij. ꝛ. p̄s. Iniquos odio habui.qr̄ ꝛc̄.
Quantū vero ad ſm̄ triumphū. audi Aplm̄
i.Cor.xiij. Charitas nunq̄ excidit.i.nūq̄ ānihi-
lat̄ in p̄ria. Ceſſabit nāq̧ in patria fides.i. Cori.
xiij. Uidemus nunc per ſpeculum in enigmate:
tunc āt facie ad faciē. Ceſſabit ſpes.qꝛ ibi erit ꝑ
fecta tentio ꝛ firma poſſeſſio. Sed dn̄a charitas
nunq̄ excidet: ſed perficictur quantū in nobis
erit. Et huius rei poteſt triplex aſſignari ratio.
Primo ratione diuerſitatis habituū. quia dile
ctio eſt reſpectu preſentis ꝛ abſentis: ſpes vero
ꝛ credulitas reſpectu habiti ꝛ abſentis. ꝛ ꝑ ↄn̄s
charitas vie magis conformis eſt charitati pa-
trie q̄ habitus credendi habitui videndi: ul̄ q̄
expectatio firme tentioni. Secundo rōne di
gnitatis potentiaꝝ.qm̄ voluntas eſt dignior po
tentia q̄ intellectus. ꝛ ſic ei⁹ habitus ꝛ actus ē
perfectior. Inde Dionyſius. vij. de diuinis noi-
bus. Multo inquit altius aſcendit effectus nr̄:
q̄ vis cognitiua. ꝛ ideo ſtatui glorie magis cō-
formior. Tertia ratio eſt ratione largitat] di
uinoꝝ donoꝝ. Cuȝ.n. diuina benignitas multa
largiatur dona gratuita ſanctis: ꝛ quodāmodo
hic dat guſtare eternam beatitudinē: vt tribu-
lationibus nō ſuccumbat. ꝛ celeſtia guſtare nō
poſſunt: niſi ſm̄ diſpoſitionē illi ſtatui conueniē
tem diſponant̄. ideo diuina largitas cum in pa-
tria ſe cōmunicet in omnibus bonis: vult vt ēt
diſpoſitio conueniens illi glorie ſtatui detur ſe-
cundū quā tanta poſſint guſtare dona. hoc aūt
eſt charitas. qm̄ ſm̄ Hugonem charitas eſt ha-
bitus per quem diſpoſiti ſumus ad ſpiritualia đ
guſtanda: quam ſi nō habuerimus: auferetur a
nobis regnū dei: vt diximus in principio. Qđ
auertat a nobis benedictus Jeſus meritis ſue
dulciſſime matris: cuȝ qua regnat in celis ī glo
ria ſempiterna. Ad quā nos per gratiam perue
nire poſſimus. Amen.

¶ Sabbato ſecunde dn̄ice quadrageſime de
glo̊ſa v̄gine ſermo in ordine.xviij.

f Ili tu ſem per mecum es: ꝛ omnia
mea tua ſunt. Uirginis glorioſe ad
ſuū dilectiſſimū filium Jeſum predi
cta verba myſtice eſſe poſſunt: que
tanto verius affirmantur: quanto ipſa in multis
cum ſuo filio participat. Si enim terrene mr̄es
filios ſibi maximo cum labore nutriunt: ꝛ quic
quid faciunt: filijs impendunt ſternunt: ꝛ cumu
lant: quanto magis hec benedicta virgo que fi
lium cum tanta puritate genuit: nutriuit: ꝛ alu-
it: cuncta ad chriſti vtilitatem exercere debe-
bat. Inde merito dicere poterat. fili tu mecum
ſemper es: ꝛ omnia mea tua ſunt. In qui-
bus ſacratiſſimis verbis tres de glorioſa
v̄gine more ſolito conſiderationes faciam⁹. vȝ.
Uirginis glorioſe nobilem conditionem.
Uirginis glorioſe perfectam participationem.
Uirginis glorioſe reciprocam retributionem.
De nobili conditōe virginis cōſideratio pª.
p Rimo v̄ginis glorioſe nobilē ↄditōem
videam⁹. Ecce nobilis cōditio.qm̄ euȝ
q dei patris in eternitate eſt fili⁹: tēpalr̄
ſuū filiū vocat: dicens. fili. vbi tres ponam⁹ cō
cluſiōes. Prima ↄclō eſt iſta. Maiori cuȝ ex
cellētia ꝛ dignitate creauit deus v̄ginem glo-
rioſam: q̄ creauerit angelos ꝛ totū orbē. Se
cūda ↄcluſio eſt iſta. Maiorē ſuiipſius potētiaȝ
in creando v̄ginem oſtēdit deus: q̄ in creando
angelo ꝛ totū orbem. Tertia ↄcluſio eſt iſta.
Maiorē admiratōem humanis mētibus reliqt
deus in v̄gine creando: q̄ reliquerit in creādo
angelos ꝛ totum orbē. Iſte ſunt pulcherrime ↄ
cluſiones. Queſo aīa mea illas diligent̄ attēde.
Q mirabili cum excellentia creauit deus
virginem glorioſam concluſio prima.
a Ccipe primā ↄclōnē. ꝛc̄. Hec ↄclō ꝓba
tur tripl̄r.ſ.auc̄te. ratione. ꝛ exemplo.
Auc̄te ſic. Audi ꝓphām. Elegit dn̄s
ſyon.i. virginē: ꝛ p̄elegit.ſ.per predeſtinationeȝ
eam inhabitatōem ſibi. Sed nec āgelos nec to
tum orbē hac ratione creauit. g̊ maiori dignita-
te ꝛ excellentia ipſam creauit. Scđo audi Ecc̄.
xxiiij. Qui creauit inqt me: requieuit in taber-
naculo meo. q̄ſi dicat v̄go. Creator me⁹ qui cre
auit me fili⁹ meus: requieuit in me.ſ.per carnis
aſſumptionē. ſed nō ſic creauit angelos: nec to-
tum orbē. quare ꝛc̄. Audi ꝛ ipſam Eccl̄i.xxiiij.
Ego inquit ſicut nebula texi oēm carnē.i. xp̄m
per queȝ omnis caro.i. tota humana nā ſaluata
eſt. ſed non ſic angelos texit nec totū orbeȝ. q̄re
ꝛc̄. Scđo hec ↄcluſio probat̄ rōne. Audi q̄ſo
diſcurſum noſtꝝ. Cum.n. deus aīa cara hec que
cōſpicimus creare vellet: dixit ꝛ facta ſūt: māda
uit ꝛ creata ſūt. Fiat inqt lux ꝛ facta ē lux. quo
nomine vt Aug. exponit angeli eciā intelligūt̄.
Cū vero ad hoīs creationē deueniſſet: nō dixit:
ſed mirabil̄r acceſſit pater ꝛ fili⁹ ꝛ ſpiritus ſcūs:
ꝛ ad inuicē dixerūt. Faciamus hoiem ad ima-
ginem ꝛ ſilitudinem noſtrā. Ad imaginē quideȝ
quātum ad aīam. quia ſicut deus eſt in eſſentia
vnus: ꝛ trinus in ꝑſonis: ita aīam trinā fecit ī po
tentijs: ꝛ vnā in eſſentia. Tres.n. iſte potentie.ſ.
intellectus. memoria. ꝛ voluntas: ſunt diſtincte
realiter ſm̄ cōiter loquētes. dimittamus diffic̄l
tatem Scoti ꝛ ſuoꝝ ad pn̄s.ſ. quō potentie diſti
guātur: ꝛ teneam⁹ nunc ꝙ realiter diſtinguunt̄
ſicut docet btūs Tho. ꝛ q̄plures alij. Magis
n. hic ad oſtendēdum propoſituȝ facit tenere ꝙ
iſte realiter diſtinguātur. Una ergo iſtarū potē
tiaꝝ realiter nō eſt altera: tn̄ eſſentialit̄ ſunt idē
quia vna aīa ꝛ non plures. vt dicit Aug. in plu
ribus locis. ꝛ p̄ſertim in li° đ ſpiritu ꝛ anima. ubi
ſic ait. Quis maior honor potuit eſſe hōi: q̄ vt
ad imaginē ſui conditoris condereт̄: ꝛ eiuſdē vir
tutibus ꝛ ornamētis ornaret̄ ꝛ veſtiret̄ quib⁹ et
cōditor. Quare igit̄ ſic deus trinus in perſonis ē
et vnus in eſſentia: ſic hoiem quātum ad aīam
ad hanc imaginē fecit trinum in potētijs: ꝛ vnū
in eſſentia. In potentia memorie impreſſa eſt ima- 1. memō. pr.
go patris. qꝛ memoria fecūda eſt principiū pro
ductiuū filij. ſm̄ Aug. In itellectu eſt impreſſa 2. Intel. fi.
imago filij. qꝛ per intellectū producit̄. In volū- 3. volūte. sp.
tate imago ſpūs ſancti. qui per voluntatē ſpirat̄.
Et non ſolū ſūma trinitas dixit. faciamus hoieȝ
ad imaginē: ſed addidit. ꝛ ſilitudineȝ nr̄am: quā
ſ. habitur⁹ eſt filius eternus aliquādo incarnan
dus. Et hoc q̄tum ad corpus. Non.n. talis crea
tus eſt homo ꝓpter hoiem: ſed ꝓpter verbuȝ. et
homo creatus fuit hō. quia verbū futuruȝ erat
homo. Et ſic exponit Bruno ſup Gen̄. exponēs
hunc paſſuȝ. Nūc vero aīa mea cōſidera ſi deus
tam excellenti mō venit ad hoiem creare: queȝ
caſuꝝ preuidebat: q̄tuȝ miro credis mō quādo
venit temp⁹ vt maſſa illa fieret qua incarnādū
erat verbum: materiā illā carneā concipi ꝛ gn̄a
ri faceret? Et quāta cum excellentia credis ad
virginis animā creandā attenderet? Certe nec
aliquis angeloꝝ aut ſpirituū beatoruȝ quiſpiaȝ
in animā virginis creando ſe īmiſcuit. Sed ſola
trinitas animā creauit: ꝛ materiā illam omni la
be ꝛ infectione ſublata miro modo concipi fec̄.
adeo vt nihil pulchrius dici ꝛ fieri poſſet. Audi
glorioſuȝ Anſelmū. Decuit inquit vt ea purita
te (qua maior ſub celo nequit itelligi:) virgo illa
niteret. hec ille. Et p̄s. Sanctificauit dominus
tabernaculū ſuuȝ.i. omni ſanctitate decorauit.
Et ſic patet hec cōcluſio rōne. quare ꝛc̄. Ter
tio probat̄ exemplo. Si eni domini terreni do-
mos ſibi mira excellētia ornant ꝛ faciūt ſpecio
ſas: quanto magis domus illa in qua regum rex
magnus: ꝛ dominus dominantiū habitare de-
bebat: mira debuit dignitate excellentia fabri-
cari ꝛc̄. Inde de Aman dicit̄ Heſter. v. ꝙ voca
tis ad ſe amicis expoſuit eis magnitudinē diui-
tiaruȝ ꝛ filioꝝ turbā ꝛc̄. Et Arphaſat gl̄abatur
in potentiſſima ſua ciuitate. Judith primo. Et
ſic patet prima concluſio.
Q mirabili potentia creauit deus virgineȝ
glorioſam concluſio ſecunda.
a Ccipe ſcđam ↄclōnem. vȝ. Maiorem ſui
ipſius potentiā in creando virginē oſtē
dit deus: q̄ in creando angelos ꝛ totuȝ
orbē. Hec ↄclō vt intelligat̄ notādū ꝙ poten- Nota le p
tia dei poteſt dupliciter ↄſiderari. vno mō abſo
lute. alio mō reſpectiue. Si abſolute: tunc dico
ꝙ potentia dei cū ſit infinita vt ſic nō magis re
lucet in vna creatura q̄ in alia. Si cōſideratur
reſpectiue. vt.ſ. exit ad actū ad creaturā. Tunc
in tali potentia duo ſunt termini. Unus termi-
nus dicitur a quo. Scđs dicit̄ ad quē. ſiue ter-
minus ex quo. ꝛ terminus ad qđ. Terminus a q̊
creatōis cuiuſlibȝ creature ē ex nihilo. Termin⁹
ad quē eſt ipſa aīa intellectiua in creatōe hoīs:
uel ipſa tota creatura q̄ fuit creata in ꝑncipio

mundi.nā proprie creatio eſt ꝺ nibilo aliqd fieri.
Si ꝯſideraẜ potētia dei in qͣtū erit in actū creā
do creaturas qͣtū ad terminū a q̄: ſic nō magis
relucet potētia dei ĩ vna creatura q̄ȝ ĩ alia. qm̄
tāta eſt ſic potētia ĩ creādo granuȝ milij q̄ȝta in
creādo celū ⁊ terrā. qa ſic oēs creatuř ex nibilo
create ſūt. Si v̄o ꝯſidereẜ potētia dei q̄tum ad
terminū ad quē: ſic ſine dubio magis dei poten
tia ĩ vna creatura relucet q̄ȝ ĩ alia. qa mag' vna
a nibilo recedit q̄ȝ alia: ⁊ ad gradū pfectiōis ſim
pliciter magis accedit vna q̄ȝ alia. Nō tam̄ ſm
lineā acceſſus ⁊ receſſus: cū quelibet ſit infini-
ta: ſed ſm continentiā graduū perfectionū ex q
bus ꝯſtare dicunẜ. Et do exm. Nā licet lapis ⁊
angelus quo ad quidditatiuas pfectiones a ꝺo
diſtent p infinita: tm̄ angelus dr̄ propinquior uẜ
ſimilior deo q̄ȝ lapis. Cū ğ vna ⁊ eadē potentia
producat lapidē ⁊ angelū: q₂ tm̄ v̄tus potentie
in angelo producto magiſ reluceat q̄ȝ in lapide:
dicimus maiorē eſſe potentiā qua creauit āge-
lū q̄ȝ lapidē. Hoc ſic notato hic aliqualiẜ ſiſta-
mus. dic mihi pr̄ Ambroſi inquies. Que ſunt il-
le creature in quib' magis potentia dei reluce
at: Etſi aīa mea multoꝝ fuerit opinio q₂ huiuſ
modi fuerit angelus: dico tm̄ ego ſaluo ſemp iu
dicio melioꝝ q₂ eſt aīa rōnalis. Nā licet ſm eſ-
ſentialē naām āgelus aīa ipſa ſit perfectior ⁊ no
bilior: vt volunt Augu. Diony. ⁊ cōiter oēs. In
aīa tm̄ multa miranda relucent: que in angelo
nō credunẜ. Nōne mirꝝ q₂ aīa tā ſpecioſa cū cor
pore tā viliſſimo vnibilis ſit amore tā intenſo:
Nōne mirꝝ q₂ aīa poſſit ꝺo vniri ipoſtatice: qꝺ
factū fuit in xp̄o. ⁊ tm̄ aīa xp̄i nō fuit alteriuſ ſpe
ciei ab aīabus ceteroꝝ. Nōne mirꝝ q₂ aīe ſit cō
donatū q₂ nō ſolū poſſit ſupremo ſpūi coequari
ſed ēt tranſcendere in gratia ⁊ gloria: ſicut ꝺ a-
nimabus v̄ginis ⁊ xp̄i firmiter credimus ⁊ cōfi
temur. Nōne mirꝝ q₂ in creatione reꝝ deus ma
gis delectatus eſt in creatione animaꝝ q̄ȝ ange
loꝝ ⁊ aliaꝝ reꝝ. Quattuor.n. principaliter crea
uit deus. ſ. maām primā/ celos/ naām angelicā/ ⁊ a
nimā rōnalē. de primis tribuſ in exordio mundi
ſe expediuit deus victus neceſſitate ꝯditionali
⁊ ad id de cetero nūq̄ȝ manus poſuit. At vbi ꝺ
uenit ad aīe rōnalis creationē: ita in opere illo
delectatus eſt q₂ nūq̄ȝ ceſſauit: nec vnq̄ȝ ceſſa-
bit vſq̄ȝ ad diē iudicij in oī hora: ⁊ forte in oī no
tabili parte hore aliquā aīam rōnalē creaẜ. Sȝ
forte hic dices dato q₂ de creatione angeloꝝ ſe
expedierit: tm̄ q₂ adeo nobilis eſt illa naā: ⁊ adeo
in creatione illoꝝ delectatus: iō inumerā illorū
creauit multitudinē. In v̄itate ita credo q₂ nō
ſolū in decuplo: ſed ēt in centuplo creet numeꝝ
aīaꝝ q̄ȝ angeloꝝ. Nā ponam' q̄ȝ tantē debeant
eſſe aīe ſaluate q̄ȝ̄ti ſunt angelici ſpūs beati
multo plures ſunt aīe damnatoꝝ q̄ȝ ſpirituum
maloꝝ. ğ multo plures ſunt aīe q̄ȝ angeli. Qua
re pono hanc cōclōnē. Sicut pr̄ oipotens nun
q̄ȝ deſiſtit a generatione ſui dilecti filij. ps. Ego
hodie. i. ſemp genui te. q₂ in ipſo complacet ſibi.

Mat. xvij. Hic eſt filius meus dilectus in quo
mihi bene cōplacui. Sic celoꝝ reuolutione du
rante nūq̄ȝ ceſſabit a creatione hūanaꝝ aīarū.
q₂ delitie mee eſſe cū filijs hominuȝ: ait deus p
ppham. Et ita relinquim' q₂ illud (qꝺ dinā po-
tentiā manifeſtat magis) eſt aīa rōnalis, ⁊ nō
dato q₂ oēs aīe ſpecifice equales credanẜ: tm̄ q
ad ſuaꝝ potentiaꝝ perfectionē: vna creaẜ alta
p̄ſtantior: ſicut peroptime magr̄ oñdit. ij. li. ſnia-
rū. di. Et ſine pari due excellentiſſime aīe ſt
create. ſ. aīa xp̄i ⁊ aīa v̄ginis glorioſe. Et per cō
ſequens concludiẜ q₂ nulla alia pura creatura
ſic dei potentiā oñdit: ſicut aīa v̄giniſ glōſe. Et
pbaẜ aucte: rōe: ⁊ exͦ. Aucte audi quid ipſa.
Eccl. xxiiij. de ſe ipſa dicat. Ab initio ⁊ añ ſcl'a
creata ſū: ⁊ vſq̄ȝ ad futuꝝ ſclm nō deſinā: ⁊ in hi-
tatione ſcā coꝛā ipſo miniſtraui. In quib' ſacra-
tiſſimis v̄bis tres exprimunẜ de glōſa v̄gine di
gnitates. Pͣ dignitas dr̄ ſingularis creatōis.
2ͣ ſingularis purificationis ſiue incōtaminatō
nis. 3ͣ ſingularis opationis. Pͣ inq̄ȝ v̄giniſ
dignitas dr̄ ſingularis creatōis. Quia ab initō
⁊ añ ſcl'a creata ſū. Si hic intelligaẜ ab initio. i.
in eternitate ſū p̄uiſa creari: vt quidā exponūt: nl
la erit v̄gis gl'a: nulla ĩ ea p̄rogatiua: qm̄ ſic oīſ
creatura p̄uiſa eſt creari in tpe. Propterea ut a
liquid admiratione dignū. ⁊ ſingulare priuilegi
uȝ in ipſa intelligaẜ: dico q₂ p initiū intelligiẜ p̄n
cipiū vt ſit ſenſus. ab initio. i. a p̄ncipio. i. ab eo q
eſt p̄ncipiū. Jo. iiij. Ego p̄ncipiū q ⁊ loquor vob
⁊ Apoc. iij. Ego ſū alpha ⁊ o: p̄ncipiū ⁊ finis. ab
initio iſto creata ſū. i. a filio dei p̄uiſa ſū creari: q
eſſet creator meus ⁊ fili' me'. Eccl. xxiiij. Qui
creauit me: regeuit in tabernaculo meo. i. ad h̄
creauit me vt quieſceret in tabernaculo meo. i.
in vtero meo. Deinde ſubdit. Et añ ſcl'a. h̄ nō di
cit alicui' tpis durationē: vt de v̄gine exponiẜ.
qm̄ multe creature añ ipſā create ſunt. Sed di-
cit p̄lationiſ dignitatē. ſm illud Jo. xj. Qui poſt
me venit añ me factus eſt. i. prelatus eſt mihi. ē
ğ ſenſus. añ ſecula creata ſū. i. preordinatū fuit
vt eēm prelata ſeculis: ⁊ his q ſeculis menſuraẜ
i. oībus creaturiſ. Eccl. xxiiij. Ego ex ore altiſſi
mi prodij primogenita añ oēm creaturā. Et ibi
dē. Girū celi circuiui ſola. ⁊ profundū abyſſi pe
netraui. ⁊ in oī populo ⁊ gente primatuȝ tenui.
Quibus v̄bis oñdit q₂ oībus creaturis prefer-
tur. ſ. angelicis. ibi. girū celi circuiui ſola. Secū
do infernalibuſ. ibi. ⁊ profundū abyſſi penetra-
ui. Tertio omnibus terreſtribus. ibi. ⁊ in oī po-
pulo ⁊ gente primatum tenui. quia nec primam
ſimilem viſa eſt nec habere ſequentē. Et ſic pa-
tet prima virginiſ dignitas. Secunda dicitur
ſingularis incōtaminationis. quia ſubiūgit. Et
vſq̄ȝ ad futuꝝ ſeculum nō deſinam. i. nūq̄ȝ pec-
cabo: nec venialiter: nec mortaliter. Nunq̄ȝ. n.
virgo deſinit. i. deficit: nec ex parte dei: nec ex
parte proximi: nec ex parte ſui. Ex parte quidē
ſui nō deficit vt aliquam cōmitteret culpā. pec
care enim quoddam deficere eſt. Audi Augu.

Cū de peccatis agiẜ: nullā volo priſus de Ma-
ria facere mentionē. Cōcipē. n. ⁊ parē meruit quē
cōſtat nullū habuiſſe pctm̄. Nec ex pte dei. qm̄
ſemp deus patus eſt grām infundē: ⁊ ipſa ſemp
parata erat ipſam recipe: cū nihil habēt ĩpedieſ
vt oñdetur in ſequētibus. Nec ex pte p̄ximi: q₂
ſemp fuit in p̄ximū clementiſſima. exemplū de
viſitatōe Eliſabeth. Quare hn̄ de ipſa dici pōt.
Maria optimā partē elegit que nō auferet ab
ea in eternū. Tertia dignitas diciẜ ſingularis
opationis. ibi. Et in habitatōe ſancta coraȝ ipſo
miniſtraui. Miniſtrare. n. humilitatiſ eſt. Coraȝ
ipſo miniſtrare pure intentōis eſt. ſȝ ĩ habitatōe
ſancta miniſtrare maxie dignitatis eſt. Triplici
n. ĩ loco v̄go glorioſa hūiliẜ miniſtrauit. Prio
in tēplo in quo fuit puella oblata. Scꝺo in ha
bitatōe ſancti hitaculi: in quo fuit ab angelo ſa-
lutata. Tertio in habitatiōe celi: in quo ⁊ ſup
qꝺ fuit ſingulariẜ exaltata. In pͣ habitatiōe
ſ. tēpli deo miniſtrauit bn̄ficia laudis. ps. In tē-
plo eius oēs dicent gloriā. Itē bn̄ficia orōniſ.
qa domus mea dom' or[illegible]cabiẜ. Itē bn̄-
ficia benedictōis. ps. I[illegible]dicite dn̄ȝ.
que v̄go perfect[illegible] ul. Que ha
bitas in ho[illegible]mici. i. angeli
[illegible]ulcultāt te orā-
[illegible]oce [illegible]. lau[illegible]eum.
[illegible]ate philocapte in[illegible]is.
[illegible]cōā autē habitatiōe mini[illegible]aȝ
honeſtatē. qa eā angelus in domo [illegible]enit
vt virginē decet. Itē magnā pudicitiā. qa tur
bata eſt. i. verecūdata. Itē magnā prudentiā,
q₂ cogitabat q̄liſ eēt illa ſalutatio. Itē magnā
caſtitatē. q₂ dixit. Quō fiet iſtud: qm̄ virꝝ nō co
gnoſco. i. non cogniturā propono. Itē ⁊ obedi-
entiā perfectā ſimul cū hūilitate. qa dixit. Ecce
ancilla dn̄i fiat mihi ⁊c̄. In tertia v̄o habitas
tione miniſtrauit pro nobis pias allegatōes. In
de illi cātam'. Eia ergo aduocata nr̄a ⁊c̄. Audi
Ber. Securū habes o hō acceſſuȝ apud patrē:
vbi ſtat mater ante filiū ⁊c̄. Et ita habes p̄batā
auctoritate predictā ꝯclōnem. Scꝺo probaẜ
eadem ꝯclō rōne. In vnoquoq̄ȝ generẜ eſt dare
vnū primū. Sed in ordine aīaꝝ eſt pfectio que
dam: vt patuit in nōbili precedēti: ğ in illo dabi
tur vnū primū. ſed nulla videẜ alia q̄ȝ aīa v̄gis.
qm̄ aīa Chriſti erat unita hipotaſtice: nō loquor
de illa. Tertio hec ꝯclō probaẜ exemplo. qm̄
deus tam miro mō vt viſum eſt ſuā potentiā in
virgine oñdit. Iō in ea ipſa die q̄ nata eſt angeli
ſūmā letitiā faciunt. Unde legiẜ de quodā viro
ſancte vite: qui ſingulis ānis preter ſolitā armo
niam quādaȝ in nocte natiuitatis v̄ginis audie
bat in celis: qui cū ſuper facto miraretẜ q₂ nō niſi
tali nocte id ſentiret: deū orauit vt qd hec illi ſi-
gnificaret: oñderet. Apparuit illi angelus: ⁊ di-
xit. Uirgo glorioſa (que dn̄m deū genuit) hac no
cte nata eſt: ⁊ homines illā ignorant. Factū nu
dat pontifici: ⁊ exinde celebris feſtiuitas fuit in
eccleſia dei facta. q̄re ⁊c̄. Et ſic patet p̄us ꝯclō.

Q singulari admiratōe creauit de' v̄ginem
glōſam magis q̄ȝ angeloſ ⁊ totū orbē ꝯclō 3ͣ.

a Ccipe tertiā ꝯclōnem. vȝ. Maiorē ad
mirationeȝ humanis mētibuſ reliqt ꝺs
in v̄ginē creando: q̄ȝ reliquerit ĩ creādo
angelos ⁊ totū orbē. Hec cōcluſio ſilr̄ probaẜ
aucte. rōne. ⁊ exēplo. Et p̄ rōne. qm̄ facili' au
ctoritates intelligētur. In creatiōe angeloꝝ et
totius orbis nihil deo tam de potētia eius abſo
luta q̄ȝ ordinata repugnās fuit. qm̄ (vt dictuȝ eſt
ante) dixit ⁊ facta ſunt. Sȝ in creatione v̄ginis
deo ſm potentiā ordinatā multa repugnātia fu
erunt. Ergo maiorē admiratōem reliquit deus
in v̄ginis creatōe q̄ȝ angeloꝝ ⁊ toti' orbis. Ma
ior hui' rōnis ſatis nota: ſed minor probaẜ. Naȝ
in creatōe v̄ginis ab eterno decreuerat q₂ ſem
per v̄go eſſet: nec tm̄ remaneret ĩfecunda. Re-
maneret qdem v̄go ante partū. in partu. ⁊ poſt
partū: qꝺ de potētia ordinata fieri non poterat.
Itē ab eterno decreuerat q₂ hec bn̄dicta uirgo
ſine virili ſemine cōciperet: nō hoīem: ſed deū ⁊
hoīem. Et hec de potētia dei ordinata erāt ĩpoſ
ſibilia. Nā. n. non patitur q₂ virgo cōcipiat ſine
virili ſemine: cū in ſemine virili ꝯſiſtat uirtus fō
matiua. ut dictū eſt p̄cedenti ſmone. Item non
patiẜ q₂ genereẜ deus: ⁊ tm̄ glorioſus de' de po
tentia ſua abſoluta oīa predicta in glorioſa v̄gi
ne pfecit. qm̄ ⁊ virgo deū genuit: ⁊ v̄go ſemper
fuit atq̄ȝ pmanſit. Q₂ autē ꝺ potētia ſua abſolu
ta id de' fecerit: patet. ſi nō fecit: aut hoc qa nō
potuit. aut q₂ illud repugnās habuit. nō eſt dicē
dum qa nō potuit. qa que voluit dn̄s fecit ĩ celo
⁊ in terra. Eccli. xliiij. Terribilis dn̄s ⁊ magn':
⁊ vehemēter mirabilis potētia ipſi'. Et. ij. Pa-
rali. ix. In manu iquit tua v̄tus ⁊ potētia: nec qſ
q̄ȝ reſiſtere pōt. Nec eſt dicendū q₂ habuerit ali
quod repugnās. qa aut erit nihil. aut aliqd. non
eſt dicenduȝ q₂ nihil. ergo aliquid. Si aliqd aut
illud erit creatū. aut increatū. ſi creatū. ğ poteſt
illud de' annihilare: ſicut potuit facere illud de
nihilo. Si increatū manifeſtū eſt q₂ illud eſt ꝺs.
Et ſi deus eſt ĩ ſe diuiſus: quō ſtabit regnū ei':
Oē. n. regnū in ſeipſum diuiſū deſolabiẜ. Luce
xj. c. Quare cū nihil creatū vel increatū poten
tie dei abſolute reſiſtere poſſit: manifeſtū eſt q₂
illud facere potuit. q̄re ⁊c̄. Scꝺo hec ꝯcluſio
probaẜ auctoritate. Audi Ezechielē. xliij. c. ſui
vaticinij. Conuerti inquit me ad vnā portā ſan-
ctuarij exterioris: que reſpicit ad orientē: ⁊ clau
ſa erat. Et dixit dn̄s ad me. Hec porta clauſa e
rit in eternū: ⁊ non aperieẜ: ⁊ vir nō tranſiet per
eam. qm̄ dn̄s deus iſrahel ingreſſus eſt p eam.
i. ingredieẜ: accipiēs preteritū pro futuro p̄phe
tarū more. Sup hoc v̄bo. ſanctuarij exterioris
notādum ſm beatū Tho. p̄ma ſe. q. .c. ij. q₂ iu
dei non habuerūt niſi vnū tabernaculū l' vnuȝ
templū ad excludendū idolatriam. qm̄ gentiles
pluribus vtebantur ſm deoꝝ diuerſitatē. Iꝺo
vt in animis hominū vnitaſ vnius dei firmareẜ
vnum tabernaculū ⁊ vnum templū habebant.

Synagogas tñ plures hĕbant: que loca quedā erant ad q̄ vt deum orarent ꝓpłe cōueniebāt: ⁊ legē docebant. Templū aūt locus erat ſacrificij: ⁊ ſynagoga doctrine. Templū ḡ ipſoꝝ in duas ptes diſtinguebaꝛ. vna pars dicebaꝛ ſancta ſanctoꝝ. ⁊ iſta erat occidentał. Et alia dicebaꝛ ſcā. ⁊ iſta erat orientał. Et diuidebaꝛ pars iſta ꝑ quoddā velū. In ſcā ſcōꝝ ſolus ſūmus ſacerdos ⁊ ſemel in āno introibat. In alia pte. ſ. in ſcā itroibant ſacerdotes quottidie: nō aŭt ppłus. Sꝫ ſolū qñ ſacrificare volebant ī atrio vbi ſacrificia offerebanꝛ introibant. Oibus igiꝛ alijs dimiſſis q̄ ſi videē poptas hm̄ Tho. vbi ſuꝑ lege. hꝰ ſoluꝫ pro nr̄o propoſito notare debemꝰ. Q2 ſcā ſcōꝝ ſignificabat ſeculū alteꝝ. qꝛ ſicut occidentalis plaga finis eſt mundi: ita ſcā ſcōꝝ. i. ſeculū alterū finis eſt perfectionis nr̄e. In ſcā v̄o q̄ dicebatur tabernaculū exteriꝰ p̄ns ſeculū ſignificabaꝛ ⁊ erat a parte orientali. qꝛ a pte orientali i hoc mundo lum̄ gentiū qđ eſt xp̄s apparere debebat. Vñ propheta ille Zacharias cecinit ſuo ī cātico. Per viſcera miſericordie dei nr̄i in quibꝰ viſitauit nos oriens ex alto. Illuminare his q̄ i tenebris ⁊ vmbra mortis ſedent ad dirigēdos pedes nr̄os ī viā pacis. His ſic notatis accipe mō auctoritatē Ezech. allegatā. Uidi inq̄t portam ſanctuarij que reſpicit ad orietē. hec porta ꝟgo glorioſa eſt. porta quidē huiꝰ ſeculi ꝑ quā igreſſus eſt deus in hūc mundū vt oēs illuminaret. Et clauſa erat in eternū. qꝛ ꝟgo aň partū: ꝟgo in partu: ⁊ ꝟgo poſt partū. O ꝟgo bñdicta. o ꝟgo ſancta. o ꝟgo ꝟga ſublimis. o ꝟe celeſtis plāta: pcioſior cunctis: ſanctior vniuerſis: ꝑ te acceſſum habemꝰ ad filiū: vt ait glo̾ſus Bernardus. Sed iſta ñ poſſunt verificari de āgelis: nec toto orbe. ḡ cōclo nr̄a ꝟa. ꝫ hꝰ ꝯ ꝓbaꝛ ex. Nā ſancti angeli tantā ꝟginis dignitatē miranꝛ: ⁊ ꝯtemplanꝛ. Canticoꝝ. vj. Uiderunt eā filie ſyon. i. angeli. ſyon. n. ſpeculatio interpretaꝛ. ⁊ angeli ſemp ſpeculanꝛ faciē p̄ris qui in celis eſt. Ergo a fortiori hūana nā debet illā admiratione ſumma ꝯtemplari. Vñ ipſa ait Luc. p̄. Btām me dicent oēs gnationes. Et iō loquēte Jeſu ad turbas extollens vocē quedā mulier de turba dixit illi. btūs venter qui te portauit: ⁊ vbera que ſuxiſti. Luce. xj. Quare ⁊c̄. Et ſic patet prima pars huius ſermonis.

De pfecta pticipatōe ꝟgis glo̾ſe ꝯſideraꝰ ſa.

[S]ecundo loco Uirginis glo̾ſe ꝑfectā participationē videamꝰ: qꝛ dixit. oīa mea tua ſunt. q̄ſi dicat omnē dignitatē excellentiā ⁊ nobilitatem a te accepi: a quo oē datū optimū: ⁊ oē donū ꝑfectū. qꝛ oīa tua ſunt diuidiſq̄ ſingulis ad libitū. vbi tres ſubiungamꝰ conclōnes. vꝫ. Pria conclō eſt iſta. Etſi deus miris modis aīam ꝟginis crearit: ⁊ corpus puriſſimū fecerit gñari: nō minus miris modis corpis ⁊ aīam ꝟginis in eſſe cōſeruauit. 2ª cōclō eſt iſta. Tm̄ ac tale ſignū dignitatis in ꝟgine oñdit deus: vt ſalua reuerentia dei: nec maius: nec excellentius q̄ꝫ fecerit in ꝟgine facere pōt: aut vnq̄ꝫ fecit. 3ª cōclō eſt iſta. Etſi deus cuncta que ſue maieſtati non derogant poſſit facere ad libitū: tñ nūq̄ꝫ fecit: aut nunq̄ꝫ faciet indiuiduū humanum ſic ad grāꝫ diuīā ſic ꝟginē glo̾ſā tā miro mō diſpoſitū.

De ꝯuerſatione ꝟginis conclō prima.

a [A]ccipe primā conclōnē ⁊c̄. ut. ſ. Pro declaratione huius conclōnis eſt notādū q̄ non ſolū deus res creat: ſed etiaꝫ perficit ⁊ conſeruat. nullus. n. artifex ſui operis deſtructionē querit. Audi queſo aīa mea pulcherrimū reꝝ ꝯſeruationis diuinū ordinē. Primo nāq̄ꝫ deus materiā creauit informē: poſtea illā debitis perfecit formis lineamentis: menſuris: ⁊ ceteris qualitatibꝰ quidditatiuis ⁊ qualitatiuis: que ad perfectionē vniuſcuiuſq̄ꝫ nō tm̄ ſpeciei: ſed ēt indiuidui pertinebant: ⁊ ad ornatū cuiuſlibet rei. Ornauit nāq̄ꝫ terrā terrenis: aquaticis aquas: aerē volucribus: ſideribus celos: empireū an[illegible] eos mira decorauit pulchritudine ⁊ [illegible]: ſicut ſtella a ſtella differt in clarit[illegible]anā cū in creatōe ſua fiat tanq̄ꝫ [illegible]bil eſt depictū: oꝫ vt illā p[illegible] Et id[illegible]utes [illegible]o [illegible] ꝟtu[illegible]ū imagines: vt [illegible] ba[illegible]quū Julianū. Et ideo deu[illegible] ꝟtute[illegible] inuenire nō poterat ex grā donauit. vñ in maxime perfectiōis ſignū noīa ſingulis rebus Adā poſuit: quas tādiu conſeruauit: q̄ꝫdiu ſub obedientia ſtetit. ſed cū in inobedientiā cecidit: cōparatus eſt iumentis inſipientibꝰ: ⁊ ſimilis factus eſt illis. Et ita glorioſus deus ſicut cunctas res ſm̄ ſuas naturas creauit: ſic cōſeruauit ⁊ conſeruat. Et vnaqueq̄ꝫ res que naliter operaꝛ: ſue conditionis obedientiā ſeruat. Ecce terra nūq̄ꝫ per continuas generatiōes ⁊ corruptiones īnumerabiliū reꝝ producere ceſſat copioſam multitudinē. vt vermes: arbores: lapides: metalla ⁊c̄. Et ipa in eternū imobiliter quieſcit. In aqua ſimiliter fiunt alteratōes plurime: non tñ tot ſicut in terra: ſed plures q̄ꝫ ſint in aere. Quis. n. ſufficit numeꝝ exiſtimare piſcium qui trahuntur ex aqua. Ignis v̄o etſi pauciſſima nutriat gñabilia ⁊ corruptibilia. ſicut ſalemandra: ⁊ forte alia quedā: tñ in ſpera ſua mltas patitur alterationes: ⁊ noua generat. vt cometam ⁊ ſimilia. celi vero peregrinas īpreſſiones nō ſuſcipiunt. non. n. alterari poſſunt niſi vi ſu diuino. O deus meus quanta īmutatione felici ſpiritus angelici conſeruandi erant atq̄ꝫ nobiles anime prime: ſi peccato nephando etiā inferiores brutis facta non eſſent. Et conſeruanꝛ de facto qui brutales conditiones in ſe non admittunt: ſicut teſtatur propheta. Non dedit inquit cōmoueri pedes meos. Hoc ſic notato q̄ꝫ miro modo virginem deus conſeruauerit in eſſe: ratione: auctoritate: ⁊ exemplo monſtratur.

Ratione ſic. Si deus cuncta que creauit ſm̄ eoꝝ naturas miro mō conſeruat: vt dictum eſt ī notabili: q̄ꝫ miro mō ꝟginē glorioſā: quā cū tāta excellētia. potētia ⁊ miratōe creauit: d̄buit ſm̄ aīam ⁊ corpꝰ conſuare: ꝓ tanto vt nihil magis. Decuit. n. deū ut illā quā ſibi in matrē elegerat: filiali ꝓtectione ſuaret. q̄re ⁊c̄. Scđo auctoritate ꝓbaꝛ ſic. Audi ꝓphām. Sc̄ificauit igt dn̄s tabernaculū ſuū. i. oī plenitudine ſc̄itatis d̄corauit: deꝰ in medio eiꝰ nō ꝯmouebiꝛ tanq̄ꝫ. ſ. colūna firma ī medio domꝰ. Quattuor. n. āgulis firmaꝛ ſpūalis domus. ſ. gaudio. dolore. ſpe. ⁊ timore. Deus aūt in medio ſue domus. i. ī medio ꝟginis in q̄. ix. mēſibꝰ habitauit: ſic eā firmauit vt nunq̄ꝫ inaniꝛ letata ſit. Thob. p̄. Nūq̄ꝫ cū ludentibꝰ me miſcui. ⁊ hoc ꝟginis tēperantiā manifeſtat. Itē ſic firmauit vt nūq̄ꝫ vane ꝯtriſtata ſit. Prouer. xxi. Nō ꝯtriſtabit iuſtū q̄cquid ei acciderit. ḡ multo magis matrē iuſtitie. ⁊ h̄ ꝟginis iuſtitiā oñdit. Itē ſic eā firmauit vt nūq̄ꝫ de ſe p̄ſumpſerit. q̄a dixit. Ecce ancilla dn̄i. Luce p̄. et hoc oñdit ꝟginis prudentiā. Itē ſic eā firmauit vt nunq̄ꝫ uano timore trepidarit. Prouer. vl. c. Fortitudo ⁊ decor indumētū eiꝰ. ⁊ hoc oſtēdit ꝟginis fortitudinē. Et nō ſolū ꝟginē in q̄ttuor angułł cū q̄ttuor ꝟtutibꝰ cardinalibꝰ firmauit: veꝝ etiā ex tribꝰ ꝟtutibꝰ theologicis totā circūdedit. vnde rōnalē ꝟtutē fide. ꝯcupiſcibilē charitate. ⁊ iraſcibileꝫ ipſa ſpe roborauit. O igiꝛ q̄ꝫ felix Maria ſic ſactificata. o q̄ꝫ beata ſic ꝟtutū īfuſione firmata. Bñ igr̄ dictū eſt. Deus in medio eꝰ non ꝯmouebiꝛ. Hiere. xxxj. c. Nouū faciet dn̄s ſuꝑ terrā: mulier circūdabit uiꝝ. Math. p̄. Quod in ea natū eſt de ſpū ſancto eſt. q̄re ⁊c̄.

Tertio h̄ ꝯclō ꝓbaꝛ exēplo. Refert. n. barbatus Hiero. in hiſtoria Joachim ⁊ Anne: q̄ ꝑ annos. xx. Anna ⁊ Joachim vitā ſanctiſſimā ſine liberis duxerūt. Cū aūt Joachim ī enſenijs Hieroſolimā aſcēdiſſet: Iſacar pōtifex vidēs eū inꝛ ciues ſuos cū oblatōe aſtantē: illū cū ſuis mūeribus ſpreuit: dicēs eū cū ſuis muneribꝰ d̄o gratum nō eſſe: quē tanq̄ꝫ indignū ꝓle iudicauerat. At ille pudore ⁊ rubore ꝯfuſus ad paſtores qui cū pecoribꝰ ſuis in paſcuis erāt: receſſit. Nō enī domū reuertē voluit: ne forte a ꝯtribubꝰ q̄ hoc a ſacerdote audierāt: in eodē obprobrio uocāreꝛ. Cunq̄ꝫ aliq̄ꝫdiu ibi moraretꝛ die quadā cuꝫ ſolus eēt: īmenſo cū lumine affuit angelus: ⁊ ait. Noli timere Joachim: āgelus dei ſum: vt q̄dā nunciē tibi. Ecce. n. vxor tua pariet tibi filiā: ⁊ vocabis nomen eiꝰ Mariā. hec enī erit vt voluiſti ab infantia ſua deo ꝯſecrata: ⁊ ſpū ſancto replebiꝛ ex vtero matris ſue. Et īmundū nō comedet neq̄ꝫ bibet inter pplos forinſecꝰ: ſed in tēplo dn̄i erit ꝯuerſatio eiꝰ. Uouerunt. n. Joachim ⁊ Anna. ſi deus eis ſobolē daret: eaꝫ ſe ipſius ſuitio mancipaturos. Et cū venerit plenitudo tēporis: ipa filiū altiſſimi gñabit ſaluatorē oīum gentiū. Et ſic ab eo diſceſſit āgelus. ⁊ apparēs Anne eadē nūciauit. Itaq̄ꝫ iuxta p̄ceptū angelicū de locis in q̄bus erant diſcedētes Hieroſolimā aſcēderꝛ ⁊ ad portā aureā ſibꝛ obuiātes: de mutua viſione letanꝛ: ⁊ ſecuri dn̄o d̄bitas grās reddiderūt. Cōcepit ergo Anna: ⁊ peperit filiā: ⁊ vocauit eam Mariā. Et cū triū eſſet annoꝝ eam ad tēplum duxerūt: ⁊ ſeruitio dei manciparūt. ⁊ ita eā cuꝫ alijs in tēplo nutriendā relinquētes: domū redierunt. Et vt refert Jacobꝰ filius Joſeph in li. d̄ infantia ſaluatoris. virgo glo̾ſa illa in etate. xiij. annoꝝ: ita ꝯpoſito greſſu ābulabat: ⁊ diſerte loquebaꝛ: ⁊ diuinis orōnibus inſiſtebat: vt in etate iuuenili auctoritatē ſenū obtineret. Sed hoc fieri nō potuiſſet niſi oīpotens deus de qua cōcipi ⁊ naſci debebat: ſūma cuꝫ ꝟtute in ſeruitio eiꝰ ꝯſeruaſſet. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ iſta concluſio.

De mirabili magnitudine ꝟginis ꝯclō ſcđa.

a [A]ccipe ſcđam ꝯclōnē. vꝫ. Tale ac tantuꝫ ſignū dignitatis oñdit deꝰ in ꝟgine vt ſalua reuerētia dei: nec maiꝰ: nec excellentiꝰ q̄ꝫ fecerit i ꝟgine facere pōt: aut unq̄ꝫ fec̄. Pro d̄claratōe hꝰ ꝯclōnis nōndū ē q̄ magnū ⁊ ꝑuū ſunt paſſiōes q̄ꝫtitatis ſm̄ ſe. ſed ꝓut ſunt in aliq̄: ſunt termini p̄dicamēti relatōis. Hinc ē q̄ vnū ⁊ idē ꝓ eodē tēpore dr̄ magnū ⁊ ꝑuum ꝑ ꝯparationeꝫ ad diuerſa. Magna q̄ppe eſt potentia pape ꝑ reſpectū ad ep̄os: minima v̄o per reſpectū ad diuinā. Magne ſt diuitie ꝑiſinorū ſed minime ꝑ reſpectū ad diuitias venetorum. Magna eſt ciuitas Bononie: ſed minima ꝑ reſpectū ad Romā. ⁊ ſic de alijs. Et ut magnitudineꝫ ꝟginis oñdamus plura in ſeculo mag̃ diſcurramus. Magnū certe eſt orbis lune ꝑ reſpectū ad q̄ttuor elemēta: ſed maiꝰ celū mercurij. Magnū eſt celū mercurij: ſed maiꝰ celū veneris. ⁊ ſic diſcurras vſq̄ꝫ ad celū empireū. Deſcendamus ad oꝑa mag̃ dei in h̄ mūdo īferiōi. Magnū q̄ppe fuit q̄ ſignis multis ⁊ portētis īſolitis in manu forti frequēter poplm̄ hebreoꝝ liberauit. Magnū q̄. xl. ānis eūdē pplm̄ ſolo manna pauit. Magnū q̄ mel eduxit de petra: ⁊ oleū d̄ ſaxo duriſſimo. Et ſic de alijs magnis in veteri factis teſtō. Sꝫ in nouo q̄s nō ſtupeſcat i enarratiōe ſinguloꝝ. pauca tñ ad p̄ns colligamꝰ. Magnū certe fuit mortuos ſuſcitare. cecos illūinarꝛ d̄mones effugarꝛ. de paucis panibꝰ magnā turbā ſatiare. ſuꝑ aquas ſiccis pedibꝰ ābulare. ⁊ ſic de alijs. Hec q̄dē aīa cara magna ꝑ ꝯparationem ad minora: ſꝫ minima ad maiora q̄ facta fuerūt in ꝟgine. Altiꝰ aſcendamꝰ. Magnuꝫ q̄ppe eſt vt cuilibet aīe āgelū vnū bonū deputari. Magnū q̄ tantoꝝ angeloꝝ multitudinē ad nr̄i ſeruitiū fecerit. Mittunꝛ. n. ad nos: ⁊ orōnes nr̄as in celis ferūt. Magnū q̄ tanta ſit btōꝝ ſpūum multitudo: ⁊ ſpecifica differētia differāt omnes vt q̄dam aiunt. uel plures ſint in vna ſpē: ſicut alij dicūt. Magnū ē q̄ ſuꝑiōes īferiores illūiant ⁊ ſic de alijs. Hec quidē magna ſūt ꝑ cōpatiōeꝫ ad minora. minima v̄o ꝑ reſpectū ad ea que facta ſunt in ꝟgine. Et hoc ꝓbo rōe. auctoritate. ⁊ exēplo. Rōe ſic: Accipe p̄ª mag̃ q̄ nūerauimꝰ.

Et primo celũ.magnũ certe ipſũ fecit. ſimiliter
ꝛ terrã:ſed nõ adeo magnã vt ſui capacia fecit.
Corpus ꝟo ꝟginis minimũ formauit: in quo eſ
ſentialiť tot᷒ ē ꝺs ↄtent᷒. vñ cantat eccľia.ſacta
ꝛ imaculata ꝟginitas:qbus te laudib᷒ referam
neſcio.qꝛ quē celi capē ñ po⁻erant: tuo gremio
ↄtuliſti. Magnũ pterea fuit populũ hebreũ li-
berare ·pharaone cũ ſuis i mari rubro ſubmer
ſo. Jn ꝟgine ꝟo ñ vnũ pplm: ſed totũ humanũ
ſaluauit gen᷒ diabolo infernali deuicto. Luce.
xij. Nũc princeps h᷒mundi eijcieť foras. Ma-
gnũ fuit grandē multitudinē paucis ſatiare pa
nib᷒:ſed mai᷒ eſt ꝙ in ꝟgine panē hominũ ꝛ an
geloꝝ fecit. Magnũ fuit ꝙ mãna deſcendit de
celo:ſed mai᷒ ꝙ ꝺs in ꝟginis vteꝝ tot᷒ deſcen-
dit de celo. Et vt breuiter oĩa magna in crea-
turis fcã cõprehendã: nihil in eis tã magnificũ
dictu:qn vno ſolo actu ꝟgo gľoſa oēs exſuget.
Ecce magnũ:imo maximũ oĩum. Jllũ.n.quem
genitũ ex pr̄e etnaliter dicim᷒ ꝛ nõ factũ: q cuꝫ
pr̄e cõſubſtãtialis eſt ꝛ eq̃lis:in ꝟgine factum:ꝛ
minoratũ dicim᷒.ps. Minuiſti eũ paulominus
ab ãgelis. ꝛ ad ·philip.ij. Qui cũ in forma dei eēt
nõ rapinã arbitrat᷒ eſt eſſe ſe equalē deo:ſed ſe
metipſũ exinaniuit formã ſerui accipiēs in ſimi
litudinē hominũ fact᷒ ꝛ hitus inuentuſq3 vt hõ.
Btũs Augu.li.de trini.dicit ꝙ noĩe forme dei
intelligiť nã diua.noĩe forme ſui intelligiť natu
ra hũana. Nicolaus ãt de lira dicit ꝙ q̃druplici
rõe nã diua appellať forma dei. ·Prĩo pp ſui i
mortalitatē.qꝛ ſolus ꝺs oĩno eſt imortaliſ. 2° p
pter ſui formoſitatē.qꝛ oĩs pulchritudo in ea ē.
3° pp ſui diffuſionē ſiue cõicabilitatē.qꝛ oē eſſe
eſt a forma. Quarto pp ſui exēplaritatē.qꝛ eſt
oĩum idea ꝛ exēplar. qꝛ ñ habuit aliud exēplar
ꝺs:ad c᷒ ſimilitudinē cuncta crearet q̃3 ſeipſum
Uñ exclamare libet o magna ꝛ miranda o ſtu-
penda ꝛ incõſueta bñignitas. ꝺs fit hõ ꝛ hõ ꝺs.
qꝺ erat hoĩs accepit ꝺs:ꝛ qꝺ erat ꝺi accepit hõ
Jnfinit᷒ fit finit᷒. Etern᷒ ex tp̃e. Jmmortaľ fit
mortaľ. ditiſſim᷒ paup ꝛ egen᷒. vñ xp̄ſ ait. Ma
th.xij. Uulpes foueas hñt:ꝛ volucreſ celi nidoſ
fili᷒ ãt hoĩs nõ hꝫ vbi caput ſuũ reclinet. O gľo
ſa puella cõcipis deũ:generas deũ:lactas deũ.
Quis vnq̃3 iſta audiuit pr̄eo:'nã nõ capit:viſus
neſcit:rõ hũana nõ cõprehendit: caliganť oculi
ſtupeſcũt aures:turbanť oēs ſenſus: necnõ ãge
li nõ cõphendũt:mund᷒ pugillo ↄtineť:ſpera cē
tro clauditť:in centro iacet circul᷒: ꝺ vaſe ꝓdijt
figul᷒:fontē excedit riuulus:ps excedit totum:
lux monſtrať p ignotũ:ſtella gignit ſolē: ꝟgo ſã
cta nutrit prolē. Hec ãt oĩa ꝛ ſingula huiuſmõi
de nulla creatura alia ꝟificari poſſunt. g etc̃.
Scꝺo h ↄ° ꝓbať auctē. Audi ipſã. Ecc̃.xxiiij
de ſe loquentē. Ego ingt feci in celis: vt orireť
lumẽ indeficiēs:ꝛ ſic nebula texi oēm carnē. Ex
pone ſic. Ego ſupple mãm in ↄceptione ꝟbi mĩ
ſtrando feci ꝛ ſpũs ſcũs formando. Dimittamuſ
difficultatē ſcotiçantiũ: an ꝟgo aliq̃ mõ ↄcurre
rit effectiue: aut ſolũ paſſiue: vt voluñt pluriſ. Fe
ci in celis.i.op᷒ attingēs vſq̃3 ad celos:ꝛ p̃ celoſ
ſupiores mãles. qꝛ de ↄceptione ꝛ ntĩtate xp̄i ꝛ
ꝟginis tota celeſtis curia iubilauit:ꝛ gaudet: ꝛ
collaudat filiũ dei. Scꝺo attingēs celos ſpũa-
les ꝛ inferiores. qꝛ letificauit totã eccľiaꝫ. ꝟgis
n.natiuitas gaudiũ ãnunciauit in vniuerſo mũ
do. 3° celos inferiores ꝛ corpales ꝛ ſpũales ſi-
mul.qꝛ hũana nã ad diuã viſionē eleuať. Ego
igiť feci in celis.i.op᷒ altũ vſq̃3 ad celos: vt ori-
reť lumẽ indeficiens.i. xp̄s Jeſus q eſt lumē illũi
nans oēm hominē venientē in hũc mundũ. Et
ꝟe indeficiens. qꝛ nũq̃3 eclipſať: nec diminuiť:
nec vnq̃3 in ſe decreſcit.qꝛ h eſt ipfectionis: qꝺ
diuine derogat dignitati. Et ſicut nubecula te
xi.i.coopui oēm carnē.i.oēm pplm ꝛ gentē. O
q̃tiens h ſcã nubecula refrigerat eſtũ diue indi
gnationis exortũ. ꝛ h cũ ipetus areſcentis ſoľ.i.
dei irati ꝛ ſeuientis in nos in ſe recipit: oñdēs fi
lio pectus ꝛ vbera: vt ait gľoſus Bernard᷒. Et
Geñ.ix. Arcũ meũ ingt dñs ponã in nubib᷒ ce-
li. Nubes celi caro ꝟginis: ꝛ caro xp̄i ex ꝟgine
eſt:in qbus arc᷒.i.fili᷒ dei poſit᷒ eſt i ſignũ diue
recõciliationis. ꝛ h mediante nube.i.ꝟgine. qa
arc᷒ non gñať niſi ex nube aquoſa: vt vult nr̄a
phia. qr̄ ꝛc̃. Hec ãt ꝟificari ñ pñt niſi de ꝟgine
gľoſa. g ↄcľo nr̄a ꝟa. 3° h ↄ° ꝓbať ex°. Nam ſi
Salomõ ſũme matreꝫ ſuã magnificauit.iij. Re.
ij. Nõne hic q pluſq̃3 Salomõ eſt ſuã debuit ma
treꝫ ſuper oĩa creata ꝛ creabilia magnificare:
Certe ſic. quare concľo clara ꝛc̃.

De ſingulari diſpoſitõe ꝟgis ad gr̄az ꝺi ↄ° 3ª.

Ccipe tertiã ↄcľonē. vꝫ. Etſi ꝺs cũcta
a q̃ ſue maieſtati ñ derogant poſſit faceř
ad libitũ:tñ nũq̃3 fecit aut nũq̃3 faciet i
diuiduũ ſic ad gr̄am diuinã ſicut ꝟginē gľoſam
tã miro mõ diſpoſitũ. Hec cõcľo ꝓbať rõne: au
ctõitate: ꝛ ex°. Rõe quidē ſic. cã actiua taliter
effectũ in paſſũ ꝓducit qualiter paſſũ ē diſpoſi-
tũ. ho de aĩa. act᷒ actiuoꝝ ſũt i patiēte hñ diſpo
ſito. ſicut exēpli gr̄a ignis maiorē effectũ ꝓduč
in ligno q̃3 in lapide in eodē tp̃e ꝛ eq̃li diſtantia
ꝛ ceteris paribus. Jtē maiorē effectũ in ligno a
rido q̃3 viridi producit. Et maiorē in propiquũ
q̃3 in diſtans. Sed glorioſa ꝟgo ex ſupiorib᷒ fu
it deo vicinior ꝛ propinquior oĩbus creaturis:
vt ēt ex effectibus patet virgini cõicatis: alijs
creaturis nõ. g in ea fuit maxima diſpoſitio ad
oēs illas perfectiones q̃3 aliqua alia creatura.
Si.n. nõ fuiſſet magis diſpoſita cunctis creatu
ris in ea tanta nõ feciſſet q̃ nunq̃3 fecit aut faci-
et in aliqua creatura. Et confirmať. Nã ſi deuſ
mirabilis eſt in ſanctis ſuis ꝛ in cunctis rebus
ſm coꝝ nãm: qualis eſſe debet in ſancta ſãctoꝝ
que eſt ſibi ſingulariſſima mr̄: Certe mirabilior
q̃3 in cunctis creaturis. quare ꝛc̃. Scꝺo hec
concľo probať auctē. Audi qꝺ ipſa dicat. Eccľ.
xxiiij. Jn me ingt oĩs gr̄a vie ꝛ ꝟitatis. Jn me
oĩs ſpes vite ꝛ ꝟtutis. tranſite ad me oēs q ↄcu
piſcitis me: ꝛ a generatiõibus meis adiplemini.
Jn qb᷒ dľciſſimis ꝟbis audi p̄ hũilē ↄmẽdatõeꝫ
2° deuotã invitationē. ꝛ 3° ſufficientē iᵽletõeꝫ.
Audi p̄ humilē ↄmendatõeꝫ. Jn me ingt omnis
gr̄a vie.i. Jeſus q eſt ſũma via. Jo.vj. Ego ſum
via ꝟitas ꝛ vita. Et hoc reſpicit affectũ. Jn me
oĩs gr̄a veritatis.i. Jeſus q eſt ſũma ꝟitas. Jo.
vj. vt ſup̄. Et h reſpicit itellectũ. Jn me oĩs ſpes
vite.i. Chriſti Jeſu q eſt vita hti. Jo.xvij. Hec ē
vita eterna vt cognoſcãt te ſolũ deũ veꝝ ꝛ quē
miſiſti Jeſuꝫ xp̄m. Et hoc reſpicit memoriã. Jn
me oĩs gr̄a ꝟtutis.i.xp̄i Jeſu q eſt ſũma virtus.
Jo.iij. Ego veni vt vitã hēant. iꝺo dr̄ Jo.p̄. De
plenitudine ei᷒ oēs recipim᷒ gr̄am. Et h q̃3tum
ad oēs vireſ aĩe. Scꝺo audi benignã inuita
tõem. Trãſite ingt ad me oēs q ↄcupiſcitis me.
q̃ſi dicat. ſi nõ me habetis vobis iputetis q non
ↄcupiſcitis me. Audi Ber. in ſmone. Jlle ſolus
ingt o virgo beata tuas laudes ſileat:q te fide
liter inuocatã:ſenſerit in ſuis neceſſitatib᷒ ſibi ꝺ
fuiſſe. Et qꝺ mĩꝝ ſi vocata adeſt:q̃ etiã nõ uoca
ta p̄ſto eſt: hec ille. Qui g vult vitã corporalem
tranſeat ad me. qꝛ q eſt vita.i. cã vite oĩum eſt a
pud me. ꝛ ipſum inuenietis vt filiũ apud matrē.
Jo.i. vita erat lux hoĩum. Qui vult vitã ſpũalē
trãſeat ad me:qꝛ in me eſt ſpes vite ſpũalis Jo.
xiiij. Ad eũ veniem᷒ ꝛ manſionē apud eũ facie-
mus. Qui vult vitã ꝟitatis:q̃ ad p̄ſens nõ eſt in
mũdo. Oſee.iiij. Nõ eſt ꝟitaſ:nõ eſt ſciētia dei i
terra. nõ eſt miſicordia: veniat ad me. qꝛ in me
oĩs vita ꝟitatis:ꝛ inuenietis illã. qa caro mea ē
vt dicit Aug. ſup.ps. Adorate ſcabellũ pedũ e᷒
Caro ingt xp̄i ꝺ carne marie eſt. Qui vult vitã
ꝟtutis veniat ad me. qꝛ genui oēm ꝟtutē.i. qui
p̄ſtat oēm ꝟtuteꝫ. Jaco.p̄. Oē datũ optimũ: et
omne donũ pfectũ deſurſũ eſt deſcendēs a pr̄e
luminũ.i. a xp̄o q eſt origo oĩum gratiaꝝ. Jo.p̄.
q̃re ꝛc̃. Tertio audi ſufficientē iᵽletionē. quia
a gñationib᷒ meis adiplemini. Et dicit in pſali.
a gñationib᷒ meis. qm̃ tot ſunt pfectõesgenite
ꝟginiſ ꝙ ab vno itellectu ↄcipi nõ pñt: nec vno
gñationiſ mõ iprimi. Jꝺ ſancti ꝟginē diuerſimo
de in ſpũ appellarũt. Balaam ſub methaphora
ſtelle. Numeri.xxiiij. Orieť ſtella ex Jacob. Sa
lomon ſub methaphora aurore. ſolis. ꝛ lune. Cã
ticoꝝ.vi. Que eſt iſta q̃ progrediť q̃ſi aurora cõ
ſurgens. pulchra vt luna. electa vt ſol. ꝛ ſic de a
lijs. vt deo duce in ſeq̃nti oñdemus. q̃re concľo
nr̄a ſatis claret ex auctē. Tertio ꝓbatur exē-
plo. Nã ſi Sem ꝛ Japhet patrē denudatũ hono
rauerũt: ꝛ ꝓpter hoc benedictiõem patris ſuſce
perũt. Geñ.ix. q̃3to magis ꝺs ꝟgineꝫ cuľ fili᷒ eē
debebat: matrē ſuã aliq̃ ex pte tã corpis q̃3 aĩe
nudã gr̄e ſue veſtimẽto relinquē nõ debebat. qr̄
ꝛc̃. Et ideo ait btũs Hiero. in ſermone aſſũptio
nis. Ceteris p ptes p̄ſtatur i Maria tota ſe iſu-
dit gr̄e plenitudo. Et ſic pꝫ cõcluſio preſens.

De reciproca retributõe ꝟginis ↄſidera° 3ª.

Ertio loco Uirginis gľo
ſe reciprocaꝫ
retributionē videam᷒: qꝛ ait. Tu ſp
mecũ es. vbi tres ↄcľones faciam᷒.
vꝫ. Prima ↄcluſio ē iſta. Mirabiliori modo
fuit xp̄us in ventre ꝟginiſ: q̃3 q̃tidie miniſtrat᷒
in altari. Scꝺa ↄcluſio eſt iſta. Perfectiori
mõ ſuſcepit xp̄m Jeſuꝫ ꝟgo in eius vtero q̃3 ſũ-
mant illũ fideles in paſca: aut alio tp̃e cõicãdo.
Tertia cõcluſio eſt iſta. Quia virgo glorioſa
magis q̃3 aliqua creatura fuit ſemp cũ xp̄o: me
rito conſtituiť heres xp̄i in toto regno celeſti.

Qualiter xp̄s fuit.ix. mēſibus in vt̃o ꝟginis
mirabiliori modo q̃3 in hoſtia ꝛ calice in altari
concluſio prima.

Ccipe primã ↄcľonē. ꝛc̃. Pro declara-
a tione hui᷒ notandũ eſt ꝙ corp᷒ xp̄i i al-
tari conſecratũ eſt idē corpus qꝺ fuit in
vtero ꝟginis:ſed differenť. qm̃ in altari eſt glori
ficatũ ſub alijs ſpēbus abſconditũ. Jn ꝟgine ãt
mortale. paſſibile. ꝛ cũ ꝓprijs qualitatib᷒ ſocia
tum. Nã ſm theologiã nr̄am Chriſt᷒ Jeſus in i
ſtãti ſue cõceptõis fuit pfectus hõ: vt etiaꝫ dicit
glo. in clemētina p̄ma. de ſumma trini. ſup ꝟbo
vnitas. Et p ↄñs oēs defectus nr̄os aſſumpſit
pter ignorantiã ꝛ peccatũ. qm̃ ſue dignitati ꝺro
gabant. Et iꝺ pati potuit calorē. frigus. famem
ꝛ ſitim. vt etiam ibi notat glo. ſuper verbo. paſ
ſibile. Et plura pulcherrima notantur ibidem
in glo. ſup ꝟbo. virginali. ꝛ ſup uerbo cruci. Jn
glo. ſup verbo. ꝟginali. poniť q̃re potiuſ nat᷒ eſt
ex Maria magis q̃3 ex alia. Et ſup ꝟbo. cruci.
notať q̃re xp̄us elegit ſibi mortē cruciſ. ꝛ quare
crux xp̄i eſt de q̃tuor lignis. Et q̃re magis ado
ramus crucē quã aſinã quã xp̄s equitauit: nota
tur pfecte de cõſe. di. iij. c. cruciſ. Sed iſta dimit
tamus. Sufficit g nõre ꝙ xp̄s in inſtãti ↄceptio
nis fuit pfectus hõ q̃3tuꝫ ad organiçationē mē
broꝝ: ꝛ cũ oĩbus p ↄñs conditiõib᷒ hũanis: ſed i
calice ꝛ hoſtia nõ eſt cũ cõditõib᷒ hũanis. Hoc
p̄ſuppoſito ꝓbať hec ↄcluſio auctē. rõne. ꝛ exē
plo. Rõne quidē ſic. Q̃ncũq̃3 aliquid eſt in al-
tero ſm aliquã conditõem nõ ſibi ↄuenientē ſꝫ
ſuã naturã: ꝛ dicat pfectionē pfectiſſimã in illo.
in altero aũt ſit ſm conditionē ꝓpriam: ꝛ dicat
etiã perfectionē pfectiſſimaꝫ: mirabiliori mõ eſt
in p̄ q̃3 in ſcꝺo. Sed de᷒ fuit in vtero ꝟginis ſm
conditionē nõ ſibi conuenientē.i. cũ humanis ↄ
ditionib᷒. in hoſtia aũt non: ſed ſm conditionem
ꝓpriam. Nã ꝙ de᷒ ſit in hac hoſtia ꝛ in illa: ꝛ in
illa: hoc eſt ꝓprium dei ꝙ ſit vbiq̃3. ſed in vtero
ꝟginali eo mõ quo ibi erat nullibi erat: qꝺ non
eſt ita ꝓprium dei. nec eo mõ quo ibi erat pote
rat in plurib᷒ vteris eē. Et p ↄñs in hoſtia tenet
modũ deitatis in eſſendo vbiq̃3: ꝛ idē eſt in plu-
ribus hoſtijſ. Non ſic aũt in vtero ꝟginali. quia
ſic ibi clauſus erat ꝙ non poterat in alio vtero
eē eodeꝫ mõ. Ergo mirabiliori mõ fuit in vtero
ꝟginis q̃3 in hoſtia. Nec intelligas mirabiliori
mõ.i. pfectiori mõ. qm̃ pfectiori mõ eſt i hoſtia.
quia imortalis ꝛ incorruptibilis. in vtero auteꝫ
mortalis ꝛ corruptibilis. ſed intellige mirabilio
ri.i. cum maiori admiratiõe. qm̃ valde mĩx fuit
vt deus eſſendi rationes ſuas non obtineret:

ſed tā uilis ⁊ pauper in mundo appareret. Jnde
Hiere. xxxi. dī. Nouū faciet dn̄s ſup t̄rā. mlier
circūdabit uirū. Nouū quidē ⁊ a miratōe dignū
eſſet ſi ipator l' papa in forma ſui ingrederet ci-
uitatē: ſic nouū atq; mirādū q᷑ tot⁹ d̄s velatus
hūana carne in vt̄o vni⁹ mulieris eēt: ⁊ mundo
vt paup appareret atq; deſpect⁹. Jſa. liij. Nos
putam⁹ eū q̄ſi leproſū ⁊ pcuſſū a deo ⁊ hūiliatū
⁊c. ⁊ h̄ 2⁹ pbat aucte. Audi quid ipſa dicat cā
ticoꝝ. iij. Jnueni quē diligit aīa mea. tenui illū ⁊
nec dimittā. Felix q̄ inuenit: felicior q̄ tenuit: ⁊
feliciſſima q̄ nūq; dimiſit. Tripliciť. n. v̄go deū
inuenit ⁊ tenuit. ſ. in corde p fidē: in ventre p cō
ceptū: in tēplo p ɔtēplatōꝫ. Prio v̄go glioſa
deū inuenit ⁊ tenuit p fidē in corde. p fidē. n. d̄s
in cordib⁹ hoīuꝫ hitat. Ad Ephe. iij. Hitare xp̄ꝫ
p fidē in cordib⁹ vr̄is. ⁊ ad Ro. x. Corde ingt cr̄
dit ad iuſtitiā ⁊c. ex q̄ ſequiť q᷑ ubi maiō fides: ibi
maior hitatio dei. fides āt v̄gis oīum credētiū
fuit maior. ḡ ⁊ in ipſius corde maior dei hitatio.
Audi gl'oſū Bernardū. Tria ingt marie mira-
bilia fcā in ɔceptione xp̄i itueor. deū hoīeꝫ: ma-
trē v̄ginē: ⁊ cor v̄gis fidele: vt. ſ. tā firmiť crede
ret q᷑ oīa q̄ in ſe fieri angel⁹ nūciabat n̄ dubita-
ret. Jn̄ dū Eliſabeth viſitaſſet: illā Eliſabeth d̄
fide plurimū cōmendauit dicēs. ⁊ btā q̄ creddi-
ſti: q: pficienť in te ea q̄ dicta ſūt tibi a dn̄o. Lu
ce. ij. Maria āt ɔſuabat oīa v̄ba h̄ ɔferēs i cor
de ſuo ⁊c. 2⁹ inuenit ⁊ tenuit v̄go gl'oſa deū i
ventre p ɔceptū. q: veꝝ deū ɔcepit. Luc. i. qd̄
n. ex te naſceť ſcm̄ vocabiť. ſ. in v̄itate fili⁹ di. pſ.
Elegit dn̄s ſyon. i. v̄ginē. elegit eā in hitatōꝫ ſi-
bi. bis dicit elegit. q: v̄go v̄gitate placuit: ſꝫ hu
militate ⁊ ſcā fide ɔcepit: vt dicit Ber. 3⁹ iue
nit ⁊ tenuit deū in tēplo p ɔtēplationē. Cantico
rū. ij. Leua e⁹ ſub capite meo: ⁊ dextera illi⁹ am
plexabiť me. leua. i. vita actiua: dextera vita cō
tēplatiua. q: his duob⁹ brachijs v̄go xp̄m āple
xata eſt. Jn xp̄m cū q̄ſiſſet in tēplo diſputanteꝫ
eū inuenit. q̄ꝛ ⁊c. Jſta āt mirabilia in hoſtia n̄ fi-
unt. ḡ magis admirari debeꝫ⁹ xp̄m in ventre v̄
ginis q̄ꝫ in hoſtia i altari. 3⁹ h̄ ɔ⁹ pbať exēplo.
Nā xp̄s in ventre v̄ginis pro ſalute toti⁹ mūdi
foucbať. Jn hoſtia āt ſolū pro ex̄ntib⁹ in xp̄i gr̄a
ad ſalutē imolať. Egreſſo xp̄o de v̄gis ventre
tota Hieroſolima turbať: ⁊ magi ab extremiſ fi
nib⁹ eū munerib⁹ adorare p ſtellā duciť. Xp̄o i
altari miſtrato nullū nouitatis ſignū demōſtra
tur. Xp̄o nato paſtores angeloꝝ ſentierūt iubi-
lationes. Xp̄o imolato nulla ſentiť armonia. q̄ꝛ
⁊c. Et ſic pꝫ pn̄s conclo:
Qualiter pfectiori modo xp̄s in ventre v̄giſ
fuit: q̄ꝫ ſit in aīa quoꝝcūq; illū digne in eucha-
riſtia ſumentiū conclo ſa.
a Ccipe ſam conclonē. vꝫ. Perfectiori
mō ſuſcepit xp̄m Jeſū v̄go in ei⁹ vtero
q̄ꝫ ſumant illuꝫ fideles in paſca aut alio
cōicando tpe. Pro declaratione h⁹ prio vidē
dū eſt q̄uō xp̄s ſacramentaliť ſumpt⁹ a fidelib⁹
ſit in corpe mentibuſq; eoꝝ. q̄ viſo patebit con-
cluſio pn̄s. Nō ḡ q᷑ in ſacro tria ſunt. ſ. caro: a-
nima: ⁊ diuitas. Et vnūqd̄q; iſtoꝝ ſuo mō aliqd
operať indigne ſuſcipientib⁹ illa. Nā caro xp̄i u
nit ſibi cōicantis corp⁹. Aīa vnit ſibi cōicantis
voluntatē. Et diuitas vnit ſibi cōicantis intel-
lectū. Et vt noſipſos intelligam⁹ rē ponam⁹ i t̄-
minis. Accedit quidā ad ſacrm̄ corpis xp̄i ſuſci-
piendū cū pccō mortali ſcienter. Jſte capit ſac-
mentū ⁊ nō rē ſacri. Et p ɔn̄s corpus illud diuū
nō vnit ſibi corp⁹ illud nephandū: ſed rapit ⁊ tol
lit ab illo corpe quicqd hꝫ in ſe veſtigij corporiſ
glorificati: vt ſaitatē: fortitudinē: vitā: ⁊ quicqd
boni reperiť in illo corpe mortali inſertū ſm nā
lē inclinationē: lꝫ nobis nō ita appareat. Ex q̄ ſe
quiť q᷑ illud corp⁹ derelictū a xp̄o: minus ſolito
hꝫ de vita: min⁹ roboris: min⁹ ſanitatis: ⁊ ſic de
alijs. Hinc eſt q᷑ poſt cōionē indignā dormiunt
multi ⁊ ibecilleſ multi ſunt ⁊ infirmi. vt teſtatur
aplus. ⁊ fit vnuſquiſq; talis cū Juda peior poſ.
Similiť aīa xp̄i ad aīam peccatricē nō tranſit:
ſed ſicut dictū eſt de corpe: dicendū eſt de aīa.
Qm̄ ſiquā bonā inclinationē repit in ſe illā t̄hit.
propter qd̄ fit longe d̄terior aīa illa miſera poſt
cōionē q̄ꝫ an̄: ⁊ ad odiū bonoꝝ turpi⁹ inclinať uo
luntas illa miſera cōicantis indigne: ⁊ tenacius
malis adheret. Similr̄ ⁊ xp̄i diuitas ad intelle-
ctū indigne cōicantis nō accedit: ſed recedit vt
ſic loq̄r cū deitate lum̄ fidei ſiqd ibi iueniať. Et
h̄ vere experientia docet q᷑ indigne ſepi⁹ cōicā
tes cernim⁹ indies in deteri⁹ ire: ⁊ q᷑ q̄tidie ad
malū ſūt pcliuiores. Eꝫ v̄o accipiam⁹ digne cō
municantē. Tūc corp⁹ illud xp̄i bn̄dictū corpuſ
digne ſumētis ſibi vnit: ⁊ v̄tutes quas ibi repit
roborat: et ɔſumptis accn̄tib⁹ in ſtomaco. ⁊ per
ɔn̄s deſinēte ibi eē corpe xp̄i v̄tutes corpis ⁊ a
nime n̄ recedūt: ſed aucte remanēt. Et p ɔn̄s vi
tā corpis auget: ſanitatē: fortitudinē: ⁊ q̄cūq; ſūt
bona corpis. Jtē auget fidē: ſpē: ⁊ charitatē: ⁊ o
mnes ipſius aīe v̄tuteſ. O magne d̄s mihi grāꝫ
pbe vt cū celebro te digne ſumā. Hoc ſic nō
to ɔclonē pbem⁹ aucte: rōe: ⁊ ex⁹. Rōe ſic. ɔſi-
dereť xp̄s in vtero v̄giſ: ⁊ ex alia pte digne ſum
ptus in ſacro. Tūc arguo ſic. q̄to magis quiſ di
ſpoſit⁹ eſt p grām ad xp̄m ſuſcipiendū: tanto di-
gnius illū ſuſcipit. ſed v̄go gl'oſa magis fuit di-
ſpoſita ad xp̄m i eius vtero ſuſcipiēduꝫ q̄ꝫ vnq̄
quiſq; digne cōicans. ḡ perfectiori mō fuit xp̄s i
vtero v̄ginis q̄ꝫ i quocūq; digne cōicante. oīa
nō ſunt intelligenti. ḡ ⁊c. Et ɔfirmať. q̄tūcunq;
quis digne cōicet: nō pōt euitare veniale pccm̄
vt ſepe pbauimus. i. Jo. i. Si dixerim⁹ qm̄ pec
catū nō habem⁹ ⁊c. Sed v̄go nunq̄ aliquo mō
peccauit. Canticoꝝ. iiij. Tota pulchra es amica
mea: ⁊ macula nō eſt i te. Et Sap. vij. Cādor lu
cis eterne ⁊ ſpeculū ſine macula. Et Augu. Cū
de peccatis agiť: nullaꝫ volo de Maria facere
mentōem. ḡ ⁊c. Scd̄o hec ɔclo pbať aucte.
Audi Eccl. xliij. Uaſ ingt admirabile op⁹ excel
ſi. Uaſ. n. hoc excilū manu ſapiētie dei: v̄go glo
ſa eſt. Hoc. n. vaſ triplici gr̄a fuit plenū. ſ. gratia
infuſa. diffuſa. ⁊ effuſa. Jnfuſa i carnaliū motuū
repreſſione. Diffuſa in mūdi reconciliatōe. Effu
ſa in donoꝝ ⁊ gratiaꝝ ſuaꝝ largitōe. Prio h̄
inq; vas plenū fuit gr̄a īfuſa in carnaliū motuū
repreſſiōe. Eccli. xxiiij. Jn me oīs gratia vite ⁊
v̄tutis ⁊c. Scd̄o fuit plena gr̄a diffuſa i mun
di reconciliatōe. pſ. Diffuſa eſt gr̄a in labijs tuiſ
ppterea bn̄dixit te de⁹ in eternū. Diffuſa tunc
eſt gr̄a in labijs v̄ginis: qn̄ ea pferente ⁊ dicēte
Ecce ancilla dn̄i: fiat mihi ſm̄ verbū tuū. mūd⁹
ſue diſcordie cū deo reconciliatōeꝫ accepit. Lu
ce p̄. Jpſe eni ſaluū faciet poplm̄ ſuū a peccatis
eoꝝ. Tertio plena fuit gr̄a effuſa in donoruꝫ
⁊ gratiaꝝ ſuaꝝ largitōe. Bernard⁹. Maria mi
ſericordie ſinū oībus aperuit: vt de plenitudine
ei⁹ accipiāt vniuerſi. Captiu⁹ redēptiōem. eger
curatōem. triſtis cōſolatōem. peccator veniaꝫ.
iuſtus grām. angelus letitiā. fili⁹ dei carnis hu-
mane ſubſtātiam. deniq; tota trinitas gloriam.
hec ille. Tertio hec ɔclo pbať exēplo. Nam
ſi corpus xp̄i mirabilia operať in digne ſumēte.
⁊ eſt ſub accidētibus velatū. q̄to magis debe-
bat in ppria forma in vt̄o virgis exiſtēs opari.
pfecto nulli dubiū q᷑ ſi cuipiā xp̄s eſt vnit⁹ per
grāꝫ: q᷑ p̄ſtātiſſime vnit⁹ fuerit i v̄gīe. Et ſic pꝫ ɔ
cluſio pn̄s. Dic qd opabať xp̄s in vtero matris.
Q ſūmope v̄go xp̄i heres eſt concluſio t̄tia.
a Ccipe tertiā ɔclonē. vꝫ. Quia v̄go glo
ſa magis q̄ꝫ aliq̄ creatura fuit ſemp cuꝫ
xp̄o: merito ɔſtituiť heres xp̄i in toto re
gno celeſti. Pro v̄itate h⁹ ɔclonis notādum q᷑
tota p̄ncipalis rō: q̄re creat⁹ eſt hō: eſt vt regnū
eternū ad temp⁹ poſſideret. Audi Greg. in lib⁹
moꝝ. Ad hec ingt erat poſitus hō in padiſo: vt ſe
ad cōditoris ſui obuiā vinculꝰ charitatis aſtrin-
geret. ⁊ ad celeſtē āgeloꝝ patriā ſine carnis mō
te trāſiret. h̄ ille. Scis aūt aīa mea illū inobediē
tia corruiſſe. ḡ merito priuať hereditate. Sic. n.
iura voluīt q᷑ q̄cūq; aut pentib⁹ ſuis man⁹ inie-
cerit: aut grauē ⁊ inhoneſtā iniuriā eis igeſſerit
merito exhereditet: ⁊ poſſit alius heres iſtitui.
Sed p̄mus hō q̄tā deo iniuriā itulerit peccādo
noſcis. pſ. Hō cuꝫ in honore eſſet nō intellexit.
ḡ merito priuať hereditate. q̄a cōparat⁹ eſt iumē
tis inſipientib⁹: ⁊ ſilis factuſ eſt illis. ḡ merito dꝫ
ali⁹ heres inſtitui. Hoc p̄ſuppoſito pbo aucte.
rōne. ⁊ exēplo ɔclonem nr̄am. Et p̄ ratiōe ſic.
Jlle merito regni celeſtis dꝫ heres inſtitui: in q̄
nulla fuit cā exheredatōis. Sed in virgīe nulla
fuit cā exheredatōis. ḡ merito illa dꝫ heres inſti
tui. ɔn̄a nota cū maiori apud oēs iuriſtaſ. minor
pꝫ. Nūq;. n. fuit: aut nūq; erit creatura ſic ſuo o
bediens creatori: ſic reſeruās honorē: ſicq; volū
tati diuine ɔformis ſicut gl'oſa v̄go. ḡ ipſa nullo
pacto debuit exheredari. pꝫ ɔn̄a. qm̄ nulla alia
de cā priuatus fuit p̄mus hō hereditate: niſi q̄a
illa nō ſeruauit. an̄s pꝫ. Audi Ambro. li. de v̄biſ
dn̄i. Quid ingt nobili⁹ dei matre: qd ſplendidi⁹
ea: quā ſplēdor elegit: qd caſti⁹ ea: q̄ corp⁹ ſine
cōpis ɔtagiōe gn̄auit. Et vt d̄ cet̄is e⁹ v̄tutib⁹
taceā: v̄go erat: nō ſolū corpore. ſꝫ ⁊ mēte. Cor
de humiť: v̄bis grauis. aīo prudenſ. loquēdi par
tior. legēdi ſtudioſior. Et multis ɔnumeratis e⁹
ibidē virtutib⁹ īfra ait. Talē hāc euāgeliſta mō
ſtrauit. talē angelus repit. talē ſpūs ſcūs elegit.
Quid. n. in ſingulť moror. que digna fuit ex qua
filius dei naſcereť. hec ille. Et confirmať iſta rō
ſic. Nullus p̄genitus dꝫ iure ſuo p̄uari cā legit-
tima nō obſtāre. ſꝫ virgo eſt oīum p̄genita. ergo
iure ſuo priuari nō dꝫ. Primogeniti autē iure ſi
unt heredes. Gen̄. xxv. ḡ ⁊c. Pro declaratione
hui⁹ rōnis eſt notādū q᷑ cōiter iſte ſunt ɔditiōes
p̄genitoꝝ. Sunt. n. priōeſ in ſede. Gen̄. xliij. Se
derūt corā Joſeph p̄ genituſ iuxta p̄genita: ⁊ mi
nimus iuxta etatē ſuā. ⁊ loquiť de frib⁹ Joſeph.
Scd̄o p̄geniti ſunt i dignitate ſucceſſoreſ. vn̄
p̄genitus regis rex eſt. Gen̄. xlix. Ruben p̄mo
genitus me⁹ maior iperio. Tertio mō p̄moge
nitus potior eſt in hēditate. Gen̄. xxv. dixit Ja-
cob. ſ. ad Eſau. Uēde mihi p̄gēita tua. ille reſpō
dit. En morior fame. Quid mihi proderūt p̄mo
genita: Orta. n. erat tunc tpis ingēs fames. Et
ſm̄ vnā glo. Jacob illa ptulit verba ſolatioſe:
tamē tactus a ſpū ſancto. q̄a ad ipſum īſtituerat
deus rōem p̄mogeniture: vt pꝫ Gen̄. xxvij. illa
v̄ba dixit. Quarto p̄genitus eſt i veneratiōe
nobilior. Gen̄. xxvij. Tu es Eſau p̄genit⁹ me⁹.
q̄ reſpōdit. Ego ſum. et pater ad eū. Jncurueť
an̄ te filij matris tue. Quinto p̄mogenit⁹ eſt i
benedictione maior. Gen̄. xxvij. Qui bn̄dixerit
tibi ſit ipſe benedict⁹. Sexto in veſte d̄licatior
Gen̄. xxvij. Ut ſenſit odorē ueſtimētoꝝ ⁊c. Et
loquiť de veſtib⁹ Eſau. He ſunt conditiones p̄
mogenitoꝝ principales. Jn his oībus ſm̄ ſpūa-
lia cariſmata ⁊ ſpūales prerogatiuaſ v̄go gl'oſa
primogenita fuit. Et breuiter ſingulas diſcaꝫ⁹.
Primo nāq; fuit p̄mogenita in ſede. q̄a ſuper
oēs creaturas in celeſti throno ē exaltata: vt cā
tat eccleſia. iij. R. ij. Et poſit⁹ eſt thronus matri
regis iuxta thronū regis. pſ. Aſtitit regina a de
xtris tuis. Scd̄o ipſa eſt p̄mogenita in digni
tate. i. Heſter. ij. Adamauit eā rex ſuper oēſ mu
lieres: ⁊ poſuit diadema regni i capite e⁹. Ter
tio ipſa eſt primogenita i hereditate. Ecc̄. xxiiij.
Et i hereditate dn̄i. ſ. Jeſu filij mei q̄ eſt dn̄s do
minantiū morabor. Prouer. x. Mecū ſunt di-
uitie ⁊ gloria. Quarto ipſa eſt p̄mogenita in
veneratione. Et merito: q: mr̄ dei. ⁊ ideo ſic bo
nus fili⁹ honorat eā. Eccli. xxv. Obuiabit illi q̄
ſi mr̄ honorificata. Quinto mō eſt primoge-
nita in benedictōe. Luce. Beatā me dicēt oēs
generationes. ⁊ Judith. xiij. Non recedat laus
tua de ore hoīum. Sexto eſt p̄mogenita i ue
ſte d̄licata. qm̄ iā duplici gloria. ſ. corporis ⁊ aīe
eſt ornata. Apoc̄. xij. Mulier amicta ſole ⁊ lūa
ſub pedibus eius ⁊c. Quare hec ɔclo ē ſatis nō
rōne. Scd̄o hec ɔclo pbať aucte: vno p̄ſup-
poſito. ſ. q᷑ v̄ginis ⁊ xp̄i eſt vna caro. Tūc audi
aplm̄ ad Col. p̄. Jn xp̄o ingt cōdita ſūt vniuerſa
in celis ⁊ in t̄ra viſibilia ⁊ inuiſibilia: ſiue throni

ſiue dñationes: ſiue principatus: ſiue pñtates ꝛc. ꝗ ſub ꝟgine glo͂ſa oia in filio ſuo ꝯdita erunt: tā ꝙ in ſingulari dña. Audi Aug. in ſmone aſſumptionis. Si xp̄s inquit ſecū eē vult: eos qui hic ſua fide iuncti vnū cū eo eē iudicant. quid exiſtimandū eſt de mr̄e: vbi digna ſit eē collocata niſi in p̄ntia filij. Et infra. Maria fide ꝛ ope xp̄i miniſtratrix: ſi ibi nō fuerit vbi xp̄s miniſtros ſuos vult eē. vbi ꝗ erit: Etſi ibi fuerit: nunqd ī equali gr̄a: Etſi in equali gr̄a: vbi eq̄ dei cenſura: q reddit vnicuiqꝫ ſm merita. Si merito p̄ oībus Marie viuenti donata eſt gr̄a: mortue erit minuenda: abſit. Si. n. oīum ſcōꝝ mors eſt p̄cioſa. Marie ſane eſt p̄cioſiſſima. Si Jonā ſuare in ventre ceti īcorruptum voluit ſola miſericordia: Mariā incorruptā nōne ſuabit: Si gr̄a xp̄i ſuatus eſt Daniel in intēpatiſſima fame leonū: nōne ſuanda eſt Maria tantis dotata meritis dignitatū: Et paꝝ poſt. xp̄s ꝗ letari facit Mariā aīa ꝛ corpe. nec vllā ſequi corruptionis erūnā: q nullā ſecuta eſt tn̄ piendo filiū integritatis corruptionē. h ille. vide in h ſmone. qꝛ pulcherrima dicit. qr ꝛc. 3ᵒ h ꝯ probat ex. Pre nimia eni claritate ꝛ hereditate celi aucte angeli dicebāt ad ſe inuicē. q̄ eſt iſta q̄ aſcendit ſic̄ ꝟgula fumi ex aromatibꝰ myrrhe ꝛ thuris. Et dicunt ſic ꝟgula fumi. Sicut fumꝰ in modū ꝟge formatus in terra orit: leuiter exalans ſurſū ꝟſus celū tendit: ſic glo͂ſa ꝟgo in terra orta ſm carnē leuiter exalans. i. ſine pccō viuens celos aſcēdit. ꝓpterea dr̄ ꝙ ꝟgula fumi generata eſt ex aromatibus myrrhe ꝛ thuris: n̄ ex vaporibꝰ terreſtribus qꝛ ꝟgo laſciua nō fuit: neqꝫ ex vaporibꝰ ignis r̄ſolutis: qꝛ ꝟgo ſuperba nō fuit: ſed ex aromatibus myrrhe ꝛ thuris. myrrhe. i. integritatis carnis: qꝛ myrrha a putrefactione p̄ſeruat. ꝛ thuris i. deuotionis mentis. qꝛ thus in ſacrificijs offertur. p̄s. Aſcendat ōro mea ſicut incenſū in ꝯſpectu tuo. Et ſic pꝫ conclo p̄ña. Bene igit ꝟgo in principio ſmonis dixit. fili tu ſemꝑ mecū es: ꝛ oīa mea tua ſunt per gr̄am qua mediante glaꝫ aſſequamur per infinita ſcl'a ſeculoꝝ. Amen.

¶ Dominica tertia quadrageſime de ſancta cōfeſſione ſermo in ordine decimuſnonus.

E rat ieſus eiiciens demoniū: ꝛ illud erat mutū. Luc. xi. Flebilē hēu hodie dilectiſſimi hūane fragilitatis ꝯditionē in demoniaco cernimꝰ. Qui. n. ideo creatus eſt vt ſedes. vn̄ diabolus per ſuperbiā corruerat: repleret: culpa mortali a diabolo opprimit. qm̄ Jo. viij. Qui facit peccatū ſuus eſt peccati. ꝛ. p̄s. Iniquitates mee ſupergreſſe ſunt caput meū. i. rōnē meaꝫ: ꝛ ſicut onus graue per continuā indurationē: grauate ſunt ſuper me. ſ. tenentes me oppreſſum ꝛ ſuffocatū. Cui niſi dn̄s per gr̄am ſuccurrat: infelix ille ſtatus. p̄s. Infixus ſum in limo ꝓfundi: ꝛ nō eſt ſubſtantia. Qui ſi p̄uentus gr̄a dei pccm̄ etiomerit: diabolo fugato qui mutā ꝛ ſurdā animā poſſederat: libertas prima atqꝫ ſanitas r̄uertet. Inde p̄s. Dixi ꝯfitebor aduerſu ꝫ me iniuſtitiā meā dn̄o: ꝛ tu remiſiſti īpietatē peccati mei. Erat igit Jeſus per gr̄am eijciens demoniū: ꝛ illud erat mutū quantū ad ꝯfeſſionē: ſed ꝑ gr̄aꝫ ꝛ ꝯfeſſionē cū electus eſt demon: locutus ē mutus. ſ. bn̄dicens deū qui illū a manibꝰ diaboli liberauit. In quibꝰ ſacratiſſimis ꝟbis de ſcā ꝯfeſſione tres more ſolito faciamus ꝯſideratōes vꝫ.
Scē ac ſalutifere ꝯfeſſionis nc̄ciaꝫ obligatiōꝫ.
Scē ac ſalutifere ꝯfeſſionis ꝯgruā conditionē.
Scē ac ſalutifere ꝯfeſſiōis optimā fructificatōꝫ.

De neceſſitate confeſſionis ꝯſideratio p̄ia.

N unc primo loco ſancte ac ſalutifere cōfeſſionis nc̄ciam obligationē uideamꝰ. vbi tres conclones more iā cepto faciamus. vꝫ. Prima ꝯ eſt iſta. Sicut carnis ſanitas recuperari n̄ pōt: niſi medico vulnus denudet: ſic ꝛ aīe ſanitas recuperari n̄ pōt: niſi ſp̄uali medico vulnus oñdat. 2ᵃ ꝯ eſt iſta. Licet pluſ medici ſp̄uales inueniant: nō oēs tn̄ equalit mederi poſſunt. 3ᵃ ꝯ eſt iſta. Licet nō oēs mederi poſſint: tn̄ cū ad infirmos vocant: oīa videāt nocumenta: ꝛ que p̄nt adhibeant medicamenta.

Quō ꝯfeſſio oris ſit d nc̄citate ſalutis ꝯ pᵃ.

A ccipe primā conclonem ꝛc. ut. s. Audi Boetiū. Si operā inquit medicātis expectas: oꝫ ut vulnus detegas. Circa iſtā conclonē tres inquiramꝰ ꝟitates: quibꝰ declaratis ꝟitas patebit conclonis. Pᵃ ꝟi. ē iſta. Quid eſt confeſſio. 2ᵃ an confeſſio ad peccati delctionē ſit de nc̄citate ſalutis. 3ᵃ an ꝯfeſſio ſit de iure diuino l' naturali. Quantū ad primā: licet hic multi multa deſcripſerint. ad p̄ns tn̄ dicta Petri de tarantaſio in ſcriptis ſuis ſuper iiij. ſniaꝝ. di. xvij. colligamus: vbi ait. Confeſſio eſt oris faſſio. i. manifeſtatio: per quā morbꝰ latens apperit ſpe venie. Tria. n. hic dicit: vt pꝫ. Propterea nō ꝙ triplex eſt foꝝ. ſ. foꝝ interius corā deo: foꝝ exterius corā dei vicario: ꝛ foruꝫ cōtentioſū corā iudice ſeculari. In quolibꝫ iſtorū pōt fieri cōfeſſio. In foro interiori coraꝫ deo tunc cōfitemur pccā: dū vitā nr̄am p̄ntem atqꝫ preteritā inboneſtā ad mentē reduciꝫꝰ: ꝛ ſolo cōde lachrymabili diuinis attentis offenſionibus clamamꝰ peccaui. dn̄e miſerere mei. dico meam culpā ꝛc. hic eſt vnus modus cōfitēdi pccā. Sꝫ profecto in hac confeſſione pcm̄ latens nō apperit. qm̄ deo iā appertū erat: cui nuda ꝛ apprta ſunt oīa anteqꝫ fiant. xxxij. di. c. erubeſcant in fine. vbi dr̄ ſic. de māifeſtis quidē loquimur. Secretoꝝ āt cognitor ꝛ iudex eſt deus. ibi glo. ex h inquit pꝫ ꝙ eccl'a nō iudicat de occultis. In foro āt cōtentioſo. ſ. corā iudice ſeculari: ēt ſi cōfeſſio pccōꝝ: ſed nō ſpe venie: imo quilibet crimioſus inuite ſuū facinus manifeſtat. In tertia ꝟo cōfeſſione que. ſ. fit corā dei vicario: fit pccōruꝫ confeſſio ſpe venie. Niſi. n. venia ſperaret: nullꝰ ꝑfecto confiteret. Audi Iſidoꝝ ī ſinodis. cōfeſſio inquit ſanat. confeſſio iuſtificat. cōfeſſio pccī veniā donat. oīs ſpes in ꝯfeſſione ꝯſiſtit. in ꝯfeſſione locꝰ miſericōdie eſt. h ille. Et idē. Uitia inqt cordis tui reuela. prauas cogitatōes tuas illico manifeſta. pcm̄ tuū ꝓditū cito curat. crimen āt tacēdo ampliat. hec ille. Audi ꝛ Greg. in paſtorali. Uulnera inqt clauſa plus cruciāt. nā cuꝫ putredo q̄ interiꝰ feruet eijcit ad ſalutē dolor aperit. hec ille. Et ſic pꝫ ꝟitas pᵃ. Qtū ad ſaꝫ ꝟitatē dico ꝙ eſt doctoꝝ variꝰ dicēdi modus. Quidā. n. dicūt ꝙ peccatoꝝ ꝯfeſſio nō eſt neceſſaria quo ad deletōeꝫ macule. qa illa in ꝯtritōe delet. Et hec ꝓprie eſt opinio Hugolini decretorū doctoris. Et dicit ꝙ ſi q̄ auc̄tes inueniātur q̄ pecccata ſine ꝯfeſſione ꝛ ſatiſfactiōe dicāt deleri nō poſſe: illas dicit intelligi debē de confeſſione iteriori: q̄ eſt recognitio peccati: vel ꝓpoſitum ꝯfitendi: vel gr̄a q̄ ſic hō diſponit vt doleat de pctō: ꝛ velit ꝯfiteri ſi locꝰ ꝛ tēpus affuerit. Et idē dicit intelligi debē de ſatiſfactōe interiori. q̄ eſt dolor interior ꝛ amaritudo q̄dam aīe. d pe. di. iij. ſatiſfactio. ꝛ. c. ꝛ ſi aplus. ꝛ de pe. di. i. §. hiſ ꝟbis. Etſi ab eo quereret. Si ꝗ peccatuꝫ in ſola ꝯtritōe dimittit q̄re peccat hō mortalr ſi nō confiteat ꝛ nō ſatiſfaciat: Dicebat ipe ꝙ hoc n̄ erat ꝓpter peccati deletionē. qa illud iā erat in ꝯtritione dimiſſū. ſꝫ hoc iō fiebat vt quedā hūilitas ꝛ iuſtitia exercēda demōſtraret. de pe. di. iij. productior. ꝛ ut ſatiſfactio quedaꝫ fieret eccl'ie que offenſa erat. Si dn̄s Hugolinꝰ cariſſimi mei ſimpliciter itelligat ꝯtritōem ſufficere ad macule d letionē cū tali ꝓpoſito. nec illud iplet cū facl'tas aderit. de facto ꝑcipere nō poſſū quomō in tali pcm̄ deleat. qm̄ aut talis vere aut ficte cōfiteri ꝓponit. Si ꝟe appet ꝙ macula nō deleat: niſi dū facultas adſit: adimpleat ꝓpoſitū. Eſt. n. ī tali ꝓpoſito quedā latens ꝯditio. ſ. dn̄e ſuꝫ male ꝯtentus te offendiſſe: ꝛ ꝓpono ī poſteꝝ quoad potero te nō offendē. ꝛ certe ꝯfitebor ꝛ ſatiſfaciā. ſ. dum aderit ꝯmoditas. Pono ꝙ ꝓmiſſa nō ſernes: q̄ iure pcm̄ tibi relaxari dꝫ: Si aūt ficte ꝓponit appet ꝙ iam nō eſt alicuiꝰ macule deletio. Propterea eſt alia opinio. ſ. ꝙ ad verā aīe ſanitatē regrunt tria. ſ. ꝯtritio. cōfeſſio. ꝛ ſatiſfactio. de pe. di. pᵃ. ꝑfecta pn̄ia. vbi dr̄. Perfecta pn̄ia cogit pctōrē oīa libēter ſufferre. Et īfra. In corde eiꝰ cōtritio. in ore ꝯfeſſio. in ope tota hūilitas i. ſatiſfactio. hec eſt fructuoſa pn̄ia. h ibi. Et ſt ꝟba Joānis os aurei. Pro cuiꝰ opinionis declaratōe nō ꝙ ſicut deū triplr offendimꝰ. ſ. delectatōe cogitatōis. īprudētia locutōis. ꝛ ſupbia opiſ ſic ecōuerſo oꝫ ꝙ triplr deo recōciliemur. qꝛ oīſ res ꝑ q̄ſcūqꝫ cās orit ꝑ eaſdē diſſoluit. ex de re. iu. c. oīs res. Sicut ꝗ aīa deū ꝑ d lectatiōeꝫ cogitatōis offendiſti: ſic delectatōeꝫ in amaritudinē ꝯuertas. ꝛ h dr̄ ꝯtritio. Et ſic īprudētia locutōis peccaſti: ſic illā īprudētiā in verā prudētiā locutōis ꝯuertas. ſ. ꝯfitēdo ore te male feciſſe. ꝛ h dr̄ ꝯfeſſio. Iteꝫ ſic ſupbia opis a deo declinaſti: ſic illā ſupbiā in verā hūilitatē ꝯuertas. ꝛ h dr̄ ſatiſfactio. Et h ꝑfecta pn̄ia eſt: vt dic textus. Audi barbatū Hiero. exponēs ꝟba Amos ꝓphe. c. i. cōminātis Ezechieli regi damaſci: ꝛ dicētis ſuper tribꝰ ſceleribꝰ damaſci: ꝛ ſup quartū nō ꝯuertā. Primū inqt ſcelus eſt cogitaſſe mala. Scōm acgeuiſſe cogitatōibus ꝑuerſis. Tertiū qd̄ mente decreueris ope ꝯpleſſe ꝑ cōpleuiſſe. Quartum ſup qd̄ nō cōuertet eū dn̄s: eſt poſt pcm̄ nō agē pn̄iaꝫ. Tria. n. p̄dicta ſcelera ꝑcit deꝰ: ſꝫ quartū penitꝰ abhorret. Et ſic iſta opinio vult ꝙ ad deletionē peccati requirat etiā cōfeſſio dū facl'tas adeſt. Et dicit ꝙ ſi q̄ auc̄tes ſonare videant ꝙ peccata ſola cōtritōe deleant: dicūt debē itelligi: cū oris cōfeſſionē articulꝰ nc̄citatis excludit vt ſi qs vere cōterat: ꝛ p̄ueniēte morte cōfiteri nō pōt. tūc ad ſalutē ſufficit ei mera ꝯtritio. Multe alie opiniōes ſunt: tn̄ iſte due ſunt p̄ncipales. Illas. n. ꝓptime Goffredꝰ eximiꝰ decretoꝝ doctor in ſūma ſua. titulo de pn̄ia ꝛ re. ponit. vide ibi ſi placet. Ego autē dico ſic. ꝙ ad peccati deletionē aliqd ꝯcurrit vt cā effectiua. aliqd vt cā formalis. aliquid vt diſponēs ad cām formaleꝫ. Cōcurrens vt cā effectiua eſt ipſe deꝰ. Et ſic intelligit Aug. de cōſe. di. iij. c. nemo. vbi dr̄. Nemo tollit peccata mūdi niſi ſolus xp̄s q eſt agnꝰ tollens pctā mūdi. h ille. Cōcurrens vt cā formal eſt ipſa diuina gr̄a. de cōſe. di. iiij. c. gr̄a. Gr̄a iqt que ꝑ xp̄m dat: nō ſolū remiſſionē peccatoꝝ fac ſed etiā vt lex ipleat: vt nā liberet: nec peccatū dn̄etur. ſ. facit. Sp̄us etiā gr̄e dat fidē q̄ etiā nō petita. i. nō merētī a deo ꝯcedit vt oīſ petētī et alia cōcedant. Nā fides nō eſt liberi arbitrij tm̄ ſed donū dei. h ibi. Et ſunt ꝟba Aug. de libero arbitrio. Qd̄ dr̄ ī p̄ncipio capl'i facit ad ꝓpoſitū. Cōcurrēs aūt vt diſponēs ad cām ex q̄ inſequit macule deletio eſt ꝟa cōtritio. In nullo. n. ē gr̄e infuſio ꝛ culpe remiſſio niſi ꝟa ibi fuerit ꝯtritio p̄s. Cor cōtritū ꝛ hūiliatū. i. ſatiſfaciēs: deus nō deſpicies. Uera aūt cōtritio nō eſt dolor de peccatis tm̄: ſed ꝟa cōtritio eſt ſm theologos. vt pꝫ in. iiij. di. xvi. dolor quidā volūtarie aſſumptꝰ ꝓ peccatis: cū ꝓpoſito cōfitendi ꝛ ſatiſfaciēdi: ſimple dū facultas nō adeſt: ſed in facto cū facl'tas adeſt. di. viij. Nō ſatis inqt eſt bn̄ velle: ſed etiā bn̄ facē. i. nō ſufficit volūtas dū adeſt facultas. Et glo. ſup illud ad Ro. iiij. Ei etiā q operatur merces nō imputat ſm gr̄am: ſꝫ ſm debituꝫ: ſic ait. Et q hꝫ facultatē nō ſufficit ſola volūtas. Iā audi qd dicat Petrꝰ de tarātaſio in. iiij. di. xvij. Paſſio inqt xp̄i oīum peccatoꝝ. ſ. originalis. venialis. ꝛ mortalis remediū eſt. Illiꝰ aūt paſſiōis ꝟtus in ſacris eſt. quo fit vt nō poſſumus a peccato: ſiue actuali: ſiue originali: ſine eccl'ie ſacris ſanari: in facto vel in ꝓpoſito. In facto cū oppōtunitas ſuſcipiēdi eſt. In ꝓpoſito cū articulꝰ neceſſitatis ſacm̄ excludit: ꝛ nō ꝯtēptus religionis hec ille. Et cōfirmat. audi Aug. ſup p̄s. Quia inquit deꝰ cor querit: cor inſpicit: intus teſtis eſt: iudex: approbator: adiutor: coronator: ſufficit vt offeras voluntatē. Sed cū potes ore cōfitē ad ſalutē. Cū āt nō potes: corde crede ad iuſtitiaꝫ:

coꝛde laudas: coꝛde bñdicis: coꝛde in ara ꝯſcie uictimas ſacras ĩponis. h̃ ille. Jnde ad ſacerdotes loquoꝛ ponẽdo regulã gñalem. ꝙ oĩs ſacerdos qui cõfitendi copiã nõ hʒ: cuʒ aĩo tñ cõtrito cõfitendi: põt ſine pctõ miſſã celebrare. Hec pl'cherrima regula collr̃ ex̃ de cele. mi. de homie glo. fi. Quare ex his clar̃ pʒ ꝙ cõtritio vera cõfeſſionẽ ⁊ ſatiſfactionẽ includit ĩ facto vel in ꝓpoſito. Et ꝑ ꝯñs requirit̃ de neceſſitate ſalutis. Et h̃ volui dixiſſe ſaluo ſemꝑ iudicio melioꝛi. ⁊ ſic pʒ ſa ṽitas. Ad opiniõʒ ãt Hugolini dicere poſſumꝰ ꝙ intelligit q̊ ad cãm efficientẽ: ſed nõ q̊ ad cãm foꝛmalẽ: l' diſpoſitõʒ ad illã. Quis tñ illa tria vnũ ſine altero nõ agat expellẽdo peccatũ de potentia dei oꝛdĩata. Jn eodẽ. n. ĩſtanti ẽ ꝯtritio ṽa: grẽ infuſio: ⁊ pccĩ repulſio. Jntellexit. n. ꝯtritiõʒ ſolũ eẽ doloꝛẽ intrinſecũ de pccĩs ꝙ q̊ ad deũ ſufficit. ſed q̃ oꝛdĩauit ds̃ ipſe ad peccati deletionẽ ñ concurrere ſine ꝯfeſſione fcõ l' ꝓpoſito. iõ ñ dlet̃ culpa ſine illa: Quis q̊ ad deũ ſufficiat illa peccati diſplicentia. Si ſic intelligẽ volumꝰ: ṽa erit opinio. ſi ãt alio mõ ut expoſitũ eſt: neſcio quõ ſaluari ſatis poſſit. Tu ṽo ſi melius ſcis exponere: deũ lauda. qr̃ ⁊c̃. Qrtum ad tertiã ṽi. dico ſm btm̃ Tho. in. iiij. di. xvij. ꝙ ꝯfeſſio ſacramẽtalis ñ eſt de iure nãli: ſed ſolũ de iure diuino. De iure nãq3 nãli ꝯfeſſio mentalis tñ neceſſaria erat: q̃ ſoli deo fit. Sed de iur̃ diuino ñ ſufficit mentalis̃: ſed ẽt requirit̃ vocal' ſacramentalis. Et rõ ſm Petrũ de tarantaſio ẽ. qm̃ cũ pñia ſit iudiciũ quoddã: ⁊ oĩ in iudicio regrãt̃ ad minꝰ iudex ⁊ reus in pñia requirent̃ iudex ⁊ reus. Reus ãt peccatoꝛ ẽ. Judex ãt pñcipal' nõ põt eẽ: niſi qui abſoluere ⁊ ꝯdẽnare põt. hic aũt eſt ſolꝰ deus. iõ ſoli deo tale iudiciũ relinquit̃. Cũ ãt deus añ incarnatiõeʒ eẽt ſimplr̃ deꝰ ⁊ nõ hõ: ſufficiebat ei ſolũ mentalis pccõꝛis cõfeſſio. Sed dũ factꝰ eſt hõ: ſtatuit vt ẽt vocal' ꝯfeſſio ab oĩ hoĩe fieret. Et q̃ ipſe in foꝛma hũana vbiq3 eẽ pñs nõ põt: iõ vicarios hoĩes inſtituit: qbꝰ ꝯfeſſionẽ facẽ debemꝰ. Jn h̃. n. iudiciariã ligãdi atq3 ſoluendi aplĩs dedit ptãtẽ. xxiiij. q. i. q̃cunq3. Et per ꝯñs illis tanq3 iudicibꝰ ꝯfeſſiones debere fieri inſinuauit. Qđ poſtea ſcĩ aplĩ diuulgauerũt. Jaco. vl. Cõfitemini alterutrũ pctã ũra. Et ſic pʒ ꝙ oĩbus nccĩa eſt ꝯfeſſio. Quã nccĩtatẽ attendẽs eccl̃ia illud expſſe ſub multiplici pena oĩbus fidelibꝰ rõne vtentibus mandauit. ex̃ de pe. ⁊ re. c. oĩs. Ubi ſic dicit tex. Oĩs vtriuſq3 ſexus fidelis poſtq3 ad ãnos diſcretõis ꝑuenẽit: oĩa ſua pccã ſaltẽ ſemel in ãno ꝯfiteat̃ ꝓprio ſacerdoti: ⁊ iniunctã pñiam ꝓprijs viribꝰ ſtudeat adimplere: ſuſcipiens in paſca eucharĩſtie ſacramentũ: niſi foꝛte de ꝓprij ſacerdotis arbitrio duxerit abſtinendũ. alioquin ⁊ viuens ab ĩgreſſu coherceãt eccl̃ie. ⁊ moꝛiens eccl̃iaſtica careat ſepultura. hec ibi. Et pulchꝛa ibi notant̃ ĩ gl'. qr̃ ⁊c̃. Et ſic pʒ 3ᵃ ṽitas. Quibus oĩbus ſic declaratis pʒ concl'o pñs. Sed vnũ tñ dubiũ peto. dic q̃ſo. Papa põt'ne diſpenſare ne hõ ꝯfiteat̃?

Dico ſʒ btm̃ Tho. ꝙ nõ. q̃ ſacr̃a ſunt ex inſtitutione diuina. nec põt ẽt noua ſacr̃a inchoar̃. Sʒ bene põt de tp̃e diſpenſare: vt. ſ. vltra differat. Tp̃s. n. ꝯfeſſionis de iure eccl̃e eſt: ſed ꝯfeſſio de iure diuino. Jtẽ papa ea q̃ ſui ſtatuerũt: deſtruere ñ dʒ. xxv. q. ij. ſi ea. ubi dr̃. Si ea deſtruerẽ q̃ añceſſoꝛes nrĩ ſtatuerunt: nõ cõſtructoꝛ. : ſʒ euerſoꝛ eẽ iuſte cõpꝛobarer: teſtãte ṽitatis uoce q̃ ait. Oẽ regnũ in ſeipſũ diuiſũ deſolabit̃. Et omnis ſcĩa ⁊ lex aduerſus ſe diuiſa deſtruet̃. hec ibi. Et ſunt ṽba Grego. felici epõ. Jdẽ per totã q̃õnẽ. ⁊ q̃õne pᵃ per totã. ⁊. q. ij. c. poſtea. §. finali qr̃ ⁊c̃. Et hec ſufficiant pꝛo pꝛima concl'one.

Q̃ ꝯfitendũ eſt pꝛopꝛio ſacerdoti concl'o ſa.

Ccipe ſam concl'onẽ. vʒ. Licet plures medici ſpũales inueniant̃: nõ oẽs tñ eq̃liter mederi pñt. Senſus hꝰ concl'onis eſt. ꝙ licet oẽs ſacerdotes in eoꝝ oꝛdinatione r̃cipiant ptãtẽ ligandi atq3 ſoluendi. Jo. xx. Quorũcũq3 remiſeritis peccata: remittant̃ eis. ⁊ illis ſolis ſit confitendũ neceſſitate nõ obſtante. Jn quibuſdã tñ hec auc̃tãs ligata eſt: ita ꝙ eã exeq̃ nõ pñt niſi ſibi auc̃te cõceſſa ab epõ dioceſano: l' papa: vel ab alio hñte ptãtẽ. Audi tex. de pe. di. i. c. ṽbũ. vbi dr̃. Uerbũ dei dimittit pccã: ⁊ ſacerdos eſt iudex. Et infra. Dñs par ius ⁊ ſoluendi eẽ voluit ⁊ ligandi: q̃ vtrũq3. ſ. ptãtẽ ligandi ⁊ ſoluendi pari ꝯditione ꝑmiſit. ḡ qui ſoluendi ius nõ hʒ: nec ligandi hʒ. hec ibi. Et ſunt ṽba Ambꝛo. glo. ſic exponit. ṽbũ. i. filius dei qui dr̃ ṽbũ q̃ ſicut per ṽbũ manifeſtat̃ voluntas alicuius: ita per filiũ voluntas pr̃is: arti. xxij. q. ij. is aũt. vel ṽbũ. i. p̃dicatio q̃ q̃nq3 eſt cã ꝯtritionis. Et per ꝯñs remiſſionis. Et nõ ꝙ licet dicat ṽbũ: nõ tñ pꝛopter h̃ excludit̃ ſpũs ſcũs per quẽ etiã dicunt̃ pccã dimitti. i. q. i. remiſſionẽ, nec pr̃. q̃ ĩſeparabilia ſunt opa trinitatis. de conſe. di. iij. omnes. Qñq3 ẽt charitas dr̃ dimittere pccã. đ cõſe. di. iiij. eccl̃e charitas. hec glo. Deinde illud ṽbũ iudex ſic exponit. Judex. i. miniſtꝛ. miſterio n. nõ auctoꝛitate pccã dimittit. de conſe. di. iiij. aliud. hec glo. Quõ ãt hec poteſtas abſoluendi ⁊ ligandi in quibuſdã ſit ligata. vide in Piſanella. abſolutio p̃mo. ꝑ totũ ſicut ibi notatũ ẽ: ⁊ pone qđ tibi erit gratũ. His ſic notatis tres ingramus ṽitates. Pᵃ eſt. quis ẽ pꝛopꝛius ſacerdos cui confitendũ eſt. 2ᵃ eſt. an frẽs mendicantes ſine licentia dioceſani poſſint ꝯfeſſiones audir̃. 3ᵃ ṽi. eſt. an in caſu neceſſitatis poſſit laico cõfiteri. Quantũ ad pꝛimã ꝙ pꝛius ſacerdos q̃ ad ꝯfeſſiones audiendas intelligit̃ oĩs q̃ aĩaruʒ oꝛdinariã curã hʒ. ſicut papa: legatus: eps̃: ⁊ parochialis ſacerdos. Sed nec parochialis ab oĩbus abſoluere põt. excipiũt̃. n. caſus epãles. oĩs ḡ pꝛopꝛius ſacerdos ligar̃ ⁊ abſoluer̃ põt: ⁊ huic regulariter ꝯfitendũ eſt. vt pʒ de pe. ⁊ re. c. oĩs. ⁊ idẽ ponit ẽt btũs Tho. in. iiij. di. xvij. Alienus ãt nec abſoluere nec ligare põt. ex̃ eo. c. oĩs. ubi q̃ſi in fine textꝰ ſic dr̃. Si quis ãt alieno ſacerdoti iuſta de cã voluerit ſua pccã ꝯfiteri: licent az

pꝛius petat ⁊ obtineat a ꝓpꝛio ſacerdote: cũ alr̃ ipſe illũ nec ſoluẽ põt nec ligare. h̃ ibi. Et de pe. di. vi. c. placuit. Placuit deinceps nulli ſacerdotũ liceat quẽlibet cõmiſſũ alteri ſacerdoti ad penitentiã ſuſcipe ſine eiꝰ cõſenſu: cui ſe ꝓpꝛius cõmiſit. niſi ꝑ ignoꝛantiã illiꝰ cui penitẽs p̃us cõfeſſus eſt. h̃ ibi. Et ſunt ṽba Urbani. Ubi glo. placuit ⁊c̃: cui ſe p̃us. xvj. q. i. §. ecce in hoc. vbi dr̃: Nulli ſacerdoti lʒ alteriꝰ ꝑrochianuʒ ligare vel ſoluẽ. Et ſup ṽbo. p̃us. dicit glo. Nota ꝙ p̃us đbet ꝯfiteri ſuo ſacerdoti lʒ alteri poſtmodũ cõfiteatur. Cui ſe p̃us. i. cꝰ ꝑrochianꝰ eſt ab alio ñ põt ligari l' abſolui. ex̃ de pe. ⁊ re. qđ autẽ. ⁊. c. oĩs. Per ignoꝛantiã. vbi glo. ergo ꝑ ignoꝛantiã pꝛoprij ſacerdotis auc̃te hꝰ capl̃i poteris ire ad aliũ ſine licẽtia illiꝰ imꝑiti. ſufficit h̃ a iure cõcedi. Et mouet glo. hanc q̃õem ĩmediate ſubiũgẽs. Sed nũquid credit ille extraneꝰ ſacerdos ſimplici ṽbo eiꝰ petẽtis: q̃ dicit ſuũ ſacerdotẽ imꝑituʒ. Dic ꝙ ſic. q̃a nõ eſt veriſĩle ꝙ cũ mẽdacio vẽiat ad pñiam. hec glo. Et an tal' cõfeſſio facta ſuo non iudici valeat. dicit eadẽ glo. ꝙ nõ. q̃re ⁊c̃. Ad declaratiõeʒ eoꝝ que dicta ſunt eſt notãdũ ꝙ ñ cuilibet ſacerdoti eſt ꝯfitendũ: ſʒ fideli. ⁊ nõ cuilibet fideli: ſʒ diſcreto. ⁊ nõ cuilibet diſcreto: ſed ꝓpꝛio. Dico ḡ p̃ ꝙ nõ cuilibet ſacerdoti ꝯfitendũ eſt: ſʒ fideli. de pe. di. i. c. ṽbũ dei. in fi. ubi dr̃. Hereſis vtrũq3. ſ. ptãteʒ ligãdi ⁊ ſoluẽdi nõ hẽt. hec ibi. Ubi accipe iſtã regulã gñalẽ ꝙ in nulla neceſſitate q̃s ꝯfiteri dʒ ſacerdoti heretico. ſciſmatico. excõicato: vel alia de cã ab eccl̃ia p̃ciſo pʒ hec regula de pe. di. vj. c. i. Sʒ doleat de peccatis: ⁊ ꝙ tũ diſtulit cõfeſſionẽ: ⁊ ſufficit. Cõcoꝛdant Ray. ⁊ Hoſti. Ubi nõ ꝙ inter ſacerdotes ſimoniacos. foꝛnicarios. hẽticos. l' ſciſmaticos: h̃ eſt differẽtia. Qm̃ a ſacerdote foꝛnicario ⁊ ſimoniaco tp̃e neceſſitatis pñt accipi ſacr̃a. ſʒ ab heretico ⁊ ſciſmatico nõ ſunt recipiẽda ſacr̃a p̃ter baptiſma. Eſt. n. alia ꝯſideratio ĩ baptiſmo: ⁊ ĩ alijs ſacr̃is. q̃a moꝛituro pꝛius ꝯſulit̃ de ſacro baptiſmi q̃3 de alijs ſacr̃is. q̃a meliꝰ eſt a talibꝰ ſac̃mentũ baptiſmi accipe: q̃3 in eternũ perire. Baptiſmus. n. oĩum ſacroꝝ ianua eſt. i. q. i. ſi q̃s ꝯfugerit. ⁊ ex̃ de p̃ſbytero non bapti. c. p̃. A nullo ḡ hẽtico: l' ſciſmatico pñia accipiẽda eſt: ne ĩ deſpationẽ inducãt. ſicut iudei fecerũt Judã dicentes. Tu videris. de pe. di. vi. c. i. vbi Aug. ait. Jõq3 nemo penitẽ digne põt: quẽ nõ ſuſtineat vnitas eccl̃ie. Jõq3 nõ petat ſacerdotes ꝑ aliquã culpã ab vnitate eccl̃ie diuiſos. Judas. n. q̃ penitens iuit ad phariſeos: relinquẽs aplõs nihil inuenit auxilij: niſi augmentũ deſperatõis. dixerunt ei: Quid ad nos: tu videris. Si peccaſti. tibi ſit. nõ tibi ſuccurrimꝰ ⁊c̃. hec ibi. Scđo ꝯfitendũ eſt nõ ſolũ ſacerdoti fideli: ſʒ etiã diſcreto. de pe. di. vi. c. i. vbi Aug. ait. Qui vult ꝯfiteri pctã vt inueniat grãm: q̃rat ſacerdotẽ ſcientẽ ligare ⁊ ſoluere: ne cũ negligẽs circa ſe extiterit: negligat̃ ab eo q̃ eũ miſericoꝛdit̃ monet: ne ambo ĩ foueã cadãt: quã ſtultꝰ euitare noluit. hec ibi. Tertio

dico ꝙ confitendũ eſt ꝓpꝛio ſacerdoti vt dictũ eſt ſupꝛa. Sunt tñ octo caſus in q̃bus q̃s põt audire ꝯfeſſionẽ alteriꝰ ꝑrochialis ſm Hoſt. Quere in Piſſanella. cõfeſſio. 3ᵒ. §. vtrũ in aliq̊ caſu q̃s poterit ꝯfiteri alteri q̃3 pꝛopꝛio ſacerdoti ⁊c̃. Prolixe. n. ibi iſta mã tangit̃ ⁊ bñ. Et h̃ ſufficiãt q̃ntum ad p̃mã ṽitatẽ. q̃re ⁊c̃. Qrtũ ad ſaʒ dico ꝙ frẽs p̃dicatoꝛes ⁊ minoꝛes ex quodã p̃uilegio Bñdicti. xi. poterãt olim libẽ ꝯfeſſiones audire. qđ pꝛiuilegiũ incipit. Jnter cũtas. ſʒ hodie vacat. Sʒ ad hoc ꝙ poſſint ꝯfeſſiões audire oʒ ꝙ ꝓuĩcialis l' miniſtri eoꝝ: l' eoꝝ vicarij accedant ad p̃ñtiam oꝛdinarioꝝ ꝑ ſe l' ꝑ alios fratres ⁊ petãt ꝙ frẽs q̃ electi fuerint in eoꝝ dioceſi cõfeſſiones audire valeãt: ⁊ penitẽtias imponẽ et abſoluẽ. Poſt hoc dicti oꝛdinuʒ pꝛelati eligant idoneas ꝑſonas: ⁊ p̃ñtent l' faciant p̃ñtari dictis eccleſiaꝝ p̃latis. ⁊ de ipſoꝝ licẽtia ⁊ grã pñt cõfeſſiones audire. Qui tñ p̃ñtati nõ poterũt audir̃ ꝯfeſſiones ĩ alio epãtu. Et debẽt ipſi electi eẽ in numero ꝓut vniuerſitas cleri ⁊ ppl̃i hoc exigit. Et ſi p̃lati licentiã cõceſſerĩt illi officiũ exerceãt. Si aũt illi nõ placerẽt: loco eoꝝ alij p̃ſententur. Si aũt abſolute licentiã dare recuſauerĩt: ut ꝙ dicẽnt epĩ. Nolumꝰ aliquẽ vr̃m ꝯfeſſiões audir̃ debẽ: cũ p̃ñtati idonei eẽnt: tũc ꝯcedit̃ eis licentia auc̃te aplĩca. Tales tñ nõ pñt ampliꝰ abſoluere q̃3 ſacerdotes ꝑrochiales: niſi eccleſiaꝝ pꝛelati vlteriꝰ dare vellẽt. Hanc ꝯſtitutõeʒ oꝛdinauit papa Clemẽs in clem̃. de ſepul. dudũ. Nec ꝓpter hoc fit p̃iudiciũ ſacerdotibꝰ ꝑrochianis. Eo ꝙ iuriſdictõis ptãs nõ eſt alicui ꝯmiſſa ĩ fauoꝛẽ ſacerdotũ: ſʒ in plebis vtilitatẽ: ⁊ ad dei honoꝛẽ. Sʒ hic volo pulcherrimã ṽitatẽ ingrere. Dictũ eſt ḡ ꝙ extneus ſacerdos abſoluer̃ ⁊ ligare ñ põt ſine licentia ſacerdotis ꝑrochialis. ita ꝙ q̃ alteri vult q̃3 ꝓpꝛio ſacerdoti ꝯfiteri p̃us oʒ vt licẽtiã petat a ꝓpꝛio ſacerdote: vt ſatis declaratũ eſt in p̃cedenti ṽitate. Sʒ nũq̃d ſilr̃ erit in religioſis p̃uilegiatis. Jta ꝙ ſi vni eoꝝ ꝯfiteri velim: licentiã me opoꝛteat a ꝓpꝛio ſacerdote obtiner̃. Alia cara qđ tibi dicã nõ erit certe in deſpectu patꝝ meoꝝ ꝑrochialiũ: ſʒ pfecto dicã vt ṽitas elucеſcat. Dico ḡ ꝙ glo. Bernardi ſup dicto. c. oĩs. dicit ꝙ ſic. Sʒ ꝑ Clementẽ q̃rtũ tñq3 oĩo falſa dãnata eſt in q̃dã p̃uilegio ĩdulto fratribꝰ p̃dicatoribus ⁊ minoꝛibꝰ: qđ ĩcipit. quidã temẽ. Jn q̊ determinatũ fuit: ꝙ illi q̃bus ꝯmittit̃ talis licentia audiẽdi ꝯfeſſiões: pñt audire etiã ſacerdotibus ꝑrochialibꝰ ꝯdicẽtibꝰ ⁊ inuitis. Et h̃ tʒ Jo. ãdreas de pñia. c. ſi epĩs. li. vj. Et nõ ꝙ ꝯfeſſus tali ſacerdoti hñti ptãteʒ: nõ tenet̃ eadẽ pctã ꝯfiteri ꝓpꝛio ſacerdoti: cũ iã dimiſſa ſint. vt pʒ in extrauagãti Joãnis. xxij. q̃ ĩcipit. Uas electõis. Sʒ ꝓpt̃ ſtatutũ eccl̃ie de ꝯfeſſiõe ſemel ĩ anno faciẽda pꝛopꝛio ſacerdoti: ſufficit ꝙ peccatoꝛ eo mõ ſe hẽat ſicut ille q̃ ſolũ venialia hʒ. Et dʒ ſe a pctõ moꝛtali ĩmunẽ eẽ pfiteri. q̃re ⁊c̃. Si vis circa religioſos plura vidẽ. vide in clem̃. dudũ. §. ſtatuimus. vſq3 in finẽ capl̃i. Et h̃ ſufficiãt ꝑ ſa ṽi. Qrtũ

ad tertiā ꝟitatē dico ꝙ eſt duplex rñſio. Quidā
n. dicunt ꝙ ſic in articulo neceſſitatis: vt ſi i ar
ticulo mortis ſacerdotē hr̄e nō poſſet: laico ↄfi-
teaꝛ. de pe. di. i. c. quē penitet. ꝟſus finē. ꝓxi-uȝ
n. captm̄ eſt. vbi ſic dr̄. Tantaqȝ eſt vis ↄfeſſio-
nis: vt ſi deeſt ſacerdos confiteaꝛ ꝓximo. i. cui-
cūqȝ fideli. Sepe. n. ↄtingit ꝙ penitens nō pōt
verecundari. i. pccā ſua cū verecundia dicere co
rā ſacerdote. Quē deſideranti nec locus nec tē
pus pōt offerre. Et ſi ille cui ↄfitebiꝛ ptātē ſoluē
di non hȝ. ſ. ex officio: ſit tm̄ dignus venia ex deſi
derio ſacerdotis q ↄfiteꝛ ſocio turpitudinē cri-
minis. mundati. n. ſunt leproſi dū irent oſdere ora ſa-
cerdotibus anteqȝ ad eos ꝑuenirent. vn̄ pȝ dūm
ad cor reſpicere: duȝ ex neceſſitate prohibeꝛ ad
ſacerdotes ꝑuenire. hec ibi. hoc etiaȝ ↄfirmaꝛ ꝑ
glo. §. ſi ꝙ ꝟſi. ſed notandū. i. q. i. vbi dr̄ ſic. Nā ↄ
fiteri poſſū cuicūqȝ in neceſſitate ꝛc̄. Sed de h̄
vide glo. in. c. paſtoralis. de offi. ordi. in ꝟbo. i q̄
caſu. quā ſ. notaui. Quidā dicunt verius ꝛ pro
babilius: ꝙ nullo mō ↄfitendū eſt laico. ſed ō ta
li indicandū eſt: ſicut de illo qui non hȝ copiam
ſacerdotis. Et qȝ dictū eſt de pe. di. i. c. quē pe-
nitet. intelligaꝛ de ↄſilio ꝛ nō precepto. Ego tm̄
dicerē ꝙ laicus pōt confeſſionē audire: nō tam̄
abſoluere ꝓpter defectū clauiū. Et ſm̄ h̄ dicit
btūs Tho. in. iiij. di. xvij. ꝙ confeſſio fcā laico: li
cet nō ſit ſacrm̄: eſt tm̄ quid ſacrale. Quare rgu-
lariter tenendū eſt ꝛ ſm̄ btm̄ Tho. ꝛ ſm̄ decre-
ta. ꝙ de ꝑcepto ſolis ſacerdotib' hn̄tibus aucto
ritatē confitendū eſt, qꝛ ſolū ipſis deus auctem
ligandi ꝛ ſoluendi cōceſſit. de pe. di. i. ꝟbū. Et
Jo. xx. Quoꝝ remiſeritis pccā ꝛc̄. Et de pe. di.
i. c. quē penitet. ꝓpe medietatē finis. Que et ꝟ
ba ponunꝛ de pe. di. vj. c. i. vbi dr̄. Qui vult cō-
fiteri pccā vt inueniat grām: querat ſacerdotē
ſcientē ligaꝛ ꝛ ſoluē ꝛc̄. Et h̄ ſufficiāt ꝑ pmī ↄ. e.
Q2 licet ſacerdoteſ abſoluere non poſſint ab
oībus peccatis: tm̄ non debent partē peccatoꝝ
tm̄ audire: ſed totū concl'o tertia.

Lcipe tertiā conclōnē. vȝ. Licet n̄ oēs
ↄfeſſores equaliter mederi poſſint: tam̄
cū ad infirmos vocanꝛ oīa videant no
cumenta: ꝛ q̄ pñt adhibeant medicam̄ta. Sen-
ſus iſtius conclōnis eſt ꝙ licet executio ptātis
abſoluendi ꝛ ligandi in aliquib' ligata ſit: vt. ſ. n̄
poſſint ab oībus peccatiſ abſoluere: tm̄ quicūqȝ
confiteꝛ dȝ oīa peccā audire: ꝛ de illis quib' pōt
abſoluat: ꝛ q̄ nō pōt remedia adhibeat. Ad cui'
declarationē tres formo caſus. Prim' caſuſ ē
Ponam' ꝙ articulus neceſſitatis nō intueniat
Accedit peccator vn': ꝛ huic pſbytero ſe pñtat
vt confiteaꝛ. hic culpabilis eſt in culpa a q̄ hic
pſbyter eū abſoluere nō pōt. qd hic agendū ē?
Scd̄s caſuſ eſt. hic accedit ꝛ ↄfiteꝛ huic ſacer
doti qui auctoritatē nō hȝ: ꝛ abſoluit illū. q̄ritur
an iſte ſit in ſtatu ſalutis? Tertius caſus eſt.
Duo ſunt hic ſacerdotes vn' auctem hȝ. pōt ne
ille qui auctem non hȝ peccatorē audiꝛ: alter āt
auctem hn̄s abſoluere? Quantū ad primū di

co ꝙ ſacerdos abſoluere nō pōt: niſi quē credit
a deo abſolutū: ſed poſtqȝ a deo abſolut' eſt per
ↄtritionē: teneꝛ adhuc confiteri eccl'e. Et qꝛ di-
ſpenſatio abſolutōis nō eſt inferiori ſacerdoti to
ta credita: teneꝛ oīa ſua peccā inferiori ſacerdoti
integre ↄfiteri. quib' auditis dȝ ipſū abſoluere
ab oībus peccatis quib' pōt. deinde remittat ſu
periori abſoluendū de reſiduo. Hec ē rñſio btī
Tho. in quadā qōne de q̄libet. Et Alani in ſup
iiij. ſniaꝝ. di. xviij. Fundamentū h' rñſionis eſt
ꝙ cū in pccō duplex ſit pena corñdens. vna et̄
na quā remittit deus. de ↄſe. di. iiij. nemo. ꝛ h̄ in
ↄtritione interiori. alia tpalis ad quaȝ remanet
peccator obligat'. de pe. di. i. In actione. qm̄ re
miſſa pena etna: nō tm̄ remittiꝛ tpalis quo ad ō
um: nec q̄ ad eccl'am. de pe. di. i. ſi pccm̄ dauid.
ꝛ talis pnīa ſit in arbitrio ſacerdotis. xxiij. q. iiij.
c. ſi is qui. ꝛ cū hec ptās in aliquib' ligata ſit: vt
patuit. ſ. conclōne ꝑcedenti. ſequiꝛ imediate rñ
ſio dicti caſus ꝙ ſi ad ſacerdotē accedat quiſ vt
confiteaꝛ. ꝛ hēat caſus a quib' abſoluē nō pōt:
tunc ſi viderit illū contritū: ꝛ veriſimiliꝛ credit
ꝙ vera ſit e' cōtritio. ꝛ ꝑ ↄñs putat illi a deo pe
nā eternā eē dimiſſā. tunc quo ad penā tpalem
ad eccl'am ſpectantē in quib' pōt liget ꝛ abſol-
uat. In reliquo āt ad ſuperiorē mittat abſoluen
dū. Q2 āt ds in contritōe culpā dimittat. pȝ ꝑ. c.
nemo. de ↄſe. di. iiij. vide in pma conclōne. Q2
āt dimiſſa pena etna: nō tm̄ remittaꝛ tpalis quo
ad deū: nec ēt quo ad eccl'iaȝ: adduxi tex. ō pe.
di. i. c. ſi pccm̄ dauid. Audi tex. Si pccm̄ dauid
dñs tranſtulit tā deteſtabile. qd eſt h̄ ꝙ poſt oīa
q̄ de eodē pccō. i. de remiſſione eiuſdeȝ pcci per
ꝓphām ei a dño dicta ſunt: poſtmodū tanta tol
lerauit. Sed proculdubio dñs delictū ſine vltō
ne nō deſerit. Aut. n. ipſe hō in ſe h̄ penitus pūit
ſ. ſufficienter. Aut deus cū hoīe vindicās ꝑcutit
i. ꝑ hominē tanqȝ ꝑ miſtrū: vt per hoſtē. Neqȝ
igiꝛ pccō parciꝛ. ſ. ex toto. qꝛ nullaten' ſine vindi
cta laxaꝛ. Sic. n. dauid audiꝛ poſt ↄfeſſionē me
ruit. dñs tranſtulit pccm̄ tuū. Et tm̄ multis poſt
cruciatib' afflictus ac fugiens: reatū culpe quā
ꝑpetrauerat exoluit. i. ſubſtituit penā ꝓ culpa:
ſicut nos ſalutis vnda. i. ſacro baptiſmi a culpa
pmi hoīſ abſoluimur. ſ. q̄ ad reatū pene eterne ꝛ
nō tpalis. ſed tm̄ reatū eiuſdē culpe diluentes:
abſoluti quoqȝ adhuc carnaliter. i. carnali pena
litate obim'. qꝛ delicta nr̄a ſiue ꝑ nos. ſ. in pnīa
ſiue ꝑ ſemetipſū. ſ. i baptiſmo reſecat ēt cū laxat
ab electis. n. ſuis iniquitatū maculas ſtudet tpa
li afflictione tergere: quas in eis in ꝑpetuū non
vult videre. hec ibi. Et ſunt ꝟba btī Greg. Q2
āt pena tpalis quo ad eccl'e offenſā ſit i arbitrio
ſacerdotis. patet. xxiij. q. iiij. c. ſi is qui. vbi dr̄.
Si is qui ꝑlatus eſt debitori dñico: culpā ipune
dimittit. i. ei qui in deū deliqt: nō mediocriter ꝑ
fecto offendit: q debita celeſtis regis ꝛ dñi ſua
ꝑſumptione reſoluit. Ea nāqȝ que in nobis com
mittunꝛ facile poſſumus dimittere. ea ꝟo q̄ in
deū ↄmiſſa ſunt cū magna diſcretōe: nec tm̄ ſine

pnīa poſſum' relaxare. h̄ ibi. Et glo. ſup ꝟbo. nō
mediocriꝛ offēdit. adducit textuȝ. xxiij. q. iiij. c. ſi
ea. vbi ſic diciꝛ. Si ea qbus de' vehemēter offē
ditur inſeq vel vlciſci differim': ad iraſcēdū uti
qȝ diuinaȝ patiam ꝓuocam'. Nōne Achan filius
Sare. i. nepos: qa vnū ſepe pro alio i ſac̄ ſcriptā
poniꝛ: vt dic̄ glo. ꝑterijt mādatū dñi. ſ. furando
ꝟgā aureā ꝛ alia. Joſue. vij. c. Et ſup oēm pplm
iſrahel ira ei' icubuit. Et ille erat vnus hō: atqȝ
vtinā ſolus. teneꝛ negatiue dic̄ glo. i. nō plures ꝑ
iſſet i ſcelē ſuo. h̄ ibi. Et ſūt ꝟba Aug. Et addit
glo. ſ. ꝙ culpa eſt qñqȝ relaxare vidictā. xxviij.
diſ. qa ſunt culpe. vbi dic̄ tex. Quia ſunt culpe i
qbus culpa eſt relaxare uindictā: q̄renda eſt ſēp
ꝟitas ꝛ dȝ inqri: vtꝝ accuſatū noxa. i. culpa cō-
demnet: an a pena inocentia pateſcā ſubducat.
i. liberet ꝛc̄. h̄ ibi. Hoc. n. ſic poſui ut alibi etiam
valeat. q̄re ꝛc̄. Et ſic pȝ ꝑ⁴ ꝟias. Q2tū ad ſaȝ
ꝟi. dicit btūs Tho. in eadē qōne de q̄libet. ꝙ lȝ
aliq alr ſenſerit: nō tm̄ ille eſt abſolutuſ. Excuſaꝛ
tm̄ ille q abſoluiꝛ ꝑ ignorantiā iuris: nō aūt ſacer
dos cui ius circa h̄ ignorare nō lȝ. ꝛ ꝑ ↄñs eū talꝛ
ignorātia nō excuſat. i. q. iiij. §. vl. qō incipit. nōn
dum ꝛc̄. Vn̄ ex ↄſilio toletāo di. xxxviij. pulcher
rima capl'a ſubduꝛ. Audi. c. ꝑm̄. Ignorantia. i.
negligētia adiſcendi maꝛ cunctoꝝ erroꝝ maxi-
me in ſacerdotib' deuitāda eſt; q docēdi. i. predi
cādi offm̄ in ppl'o ſuſcepeꝛ. Sacerdotes. n. legē
ſcās ſcripturas admonēꝛ. i. iubenꝛ. Paulo apl'o
dicēte ad Thimo. Attēde lectōi ꝛ exhortationi
doctrine. ſemp mane in his. Sciāt q̄ ſacerdotes
ſcās ſcripturaſ: ꝛ canones. ſ. pnīaleſ: ꝛ oē op' eoꝝ
in ꝑdicatōe ꝛ doctrina ↄſiſtat: atqȝ edificēt. i. in-
ſtruant cūctos tam ꝟbi ↄ q̄ opeꝝ diſciplina. hec
ibi. Et. c. iij. ait Leo papa epō ↄſtātinopolitano.
Si in laicis videꝛ itollerabilis ſcia q̄to magis i
his q ꝑſunt nec excuſatiōe digna eſt nec venia.
Et. c. iiij. Celeſtinuſ papa ſic ait. Nulli ſacerdoti
liceat canones ignorare: ſaltē vt dicit glo. peni-
tētiales: neqȝ qcqȝ facē. qȝ patꝝ poſſit regul' ob
uiare. Que. n. a nobiſ res digna ſeruabiꝛ ſi dcre
taliū normā. i. regulā ↄſtitutoꝝ pro alioꝝ libitu
i. volūtate licētia pplis ꝑmiſſa frangiꝛ. q̄ſi dicat
nulla. Et. c. ix. Zepherin' papa ſic ait. Sicut ſtel
las celi nō extinguit vox: ſic mētes fideliū inhe
rētes firmamēto ſcē ſcripture nō obſcūrat mun
dana iniqtas. hec ibi. Et. c. ſe. ait Greg. in moꝝ.
Qui ea q̄ dei ſūt ſapiūt a dño ſapiūtur. i. appro-
banꝛ. Et ea q̄ dei ſunt neſciūt a dño neſciūꝛ. i. re
probanꝛ. Paulo atteſtāte: q ait. Si qs ignōat. ſ.
nccīa ad ſaluteȝ: ignorabiꝛ. i. reprobabiꝛ. Idem
Quicūqȝ ſtult' eſt i culpa. ſ. euitāda: ſciens erit i
pena. ſ. ſuſtinēda. h̄ ibi. Et qm̄ multiplex ignorā-
tia eſt: iō glo. ſup ꝑ. c. ſupi' all'ato. ſ. ignorātia ꝛc̄.
ſic ait. Ignorātia alia iuris nālis: alia ciuilꝛ vl' ca
nonici. Ignorātia iuris nālis neminē excuſat ſi
eſt adult' ꝛ diſcret'. qa in his paꝝ eſt decipe ꝛ ō
cipi poſſe. vt. xvj. q. i. ſi cupiſ. de hac dr̄. Ignorās
ignorabiꝛ. Ignorātia iuris ciuilꝛ vel canonici ne
minē excuſat. ꝛ de hac dr̄ in. c. ſupius nōto. ſi in

laicis. qȝ intelligiꝛ de his ad q̄s ꝑtinet talia ſci-
ꝛ ſequiꝛ glo. Aliquos excuſat. vt mulieres. mili
tes. ruſticos: ꝛ minores. In dāno tm̄ vitādo nulli
nocet. vt. ff. de iuris ꝛ facti ignorātia. Error. i fi
ne. niſi i his q̄ itroducta ſit ad rigorē iuris ↄſuan
dū: vt in ↄſtitutōe. Si qs i tāta. ꝛ i preſcriptiōib'
Ignorātia facti: alia ꝓbabilis. ꝛ h̄ excuſat: qa ēt
ꝑitiſſimos fallit. i. q. i. ſi qs a ſimoniacis. ꝛ. ix. q. i.
ordinatōes. Alia eſt craſſa ꝛ ſupina. vt cū aliqs
ignorat qȝ publice factū eſt i ciuitate. hec nemi
neȝ excuſat: vt. xvj. di. qȝ dicitis. xij. q. ij. q ꝛ hu
manis. Hec iuenies. i. q. iiij. §. vl. hec oīa in ꝑdi-
cta glo. Et qm̄ forte qs petēt. q̄ ſunt illa q̄ ſacer-
dotes ſcire obliganꝛ: iō volo adducē textū q nō
tur eadeȝ di. xxxviij. et ſunt ꝟba Aug. Que igt
ipſis ſacerdotib' neceſſaria ſunt ad diſcēdū ſup
ple h̄ ſunt. Prio ſacroꝝ liber. i. miſſale. uel ſacro
rū liber. i. lectionari'. antiphonari'. ſ. nocturnus
ꝛ diurn'. baptiſteriū. i. ordo. Cōputus de luna. ſ.
q̄ ad dies ꝛ mēſeſ. Canōes pnīales. pſalteriū. ho
melie ꝑ circulū āni dñicis dieb' ꝛ ſingulꝛ feſtiui
tatibus apte. Ex qbus oībus ſi vnū defuerit: ſa
cerdotis nom̄ vix. i. nūqȝ in eo ↄſtabit. qꝛ valde
ꝑiculoſe euāgelice mine ſūt: quib' dr̄. Si cecus
ceco ducatū preſtet ābo in foueā cadūt. hec ibi.
Et glo. ſup ꝟbo. vix. dicit. Vbi res deeſt ꝛ nom̄
vt. lxviij. di. cor epi. i fine. vbi dr̄. Si nomē non
hn̄t qualr offm̄ hēbunt? Et. vij. q. i. fact' ē. xxxv.
q. vij. qd eſt. h̄ glo: Aīa mea ne mireris h̄ tibi ſic
notaſſe. Multe. n. ſunt vtilitatiſ ad futura dicē
da. tu ꝟo ꝑdicare intēdens lege totuȝ. ꝛ qȝ tibi
gratū eſt collige. Sicqȝ h̄ toto in h̄ ope fueꝛ nec
materiā tm̄ traſcendim': lȝ text' allegati plura a
lia includāt cū ſuis glo. Et hec ſufficiāt q̄tuȝ ad
ſam ꝟitatē. q̄re ꝛc̄. Q2tū ad tertiā ꝟi. vȝ. Po
ſito ꝙ duo ſint ſacerdotes. vn' abſoluēdi plena
riā hēat ptātē. ali' ꝟo nō. queriꝛ an ille q plena
riam ptateȝ nō hȝ poſſit peccatorē audire: ꝛ ali'
abſoluē. ſ. q hȝ plenariā ptātem. ꝟbi grā. Hic di
cit. ego audiui hūc peccatorē in ↄfeſſiōe: ꝛ bene
ↄtritus eſt: abſoluite eū. quero an iſte poſſit euȝ
abſoluē. Dico breuiter ꝙ nō. qꝛ ſacm̄ pnīe diui
dendū nō eſt. ſicut dr̄ de epō q manū ponebat i
in ordinatōe: ꝛ ali' ſacerdos ꝟba proferebat. vt
pȝ. di. xxiij. c. quonidā. Pōt tm̄ qs ꝑ interptem
ↄfiteri: ſi lingua ei' nō intelligaꝛ a ſacerdote: ita
tm̄ ꝙ pñs ſacerdos exiſtat. qꝛ nō querit deus ab
hoīe niſi poſſibile. Hoc etiaȝ dicit btūs Tho. in
iiij. di. xvij. Et ↄcordat Inno. titl'o de pe. ſup. c.
oīs. Idē diciꝛ de muto qa pōt ↄfiteri ꝑ ſcriptuȝ.
Nec his obſtat. c. de pe. di. i. c. queȝ penitet. vbi
paꝝ poſt principiū dr̄. Precepit eni dñs mūdan
dis vt oſderent ora ſacerdotib'. i. oris ↄfeſſiōeȝ
docēs corpali pñtia eē ↄfitēda pctā: nō ꝑ nūciū
nō ꝑ ſcriptū manifeſtāda. Dixit eni dñs: ora mō
ſtrate. ꝛ oēs. nō vn' pro oībus. nō aliū ſtatuatis
nūciū q pro vobis offerat mun' a Moyſe ſtatu
tum. Sed qa ꝑ vos peccaſtis: ꝑ vos erubeſcat.
Erubeſcētia eni ipſa partē hahȝ remiſſiōis. Ex
miſicōdia eiȝ de' hoc ꝑcipit: vt neminē penitēt

in occulto. Jn hoc.n.ꝙ ꝑ ſeipſuȝ dicit ſacerdoti:
⁊ erubeſcentiā uincit timore.ſ.filiali offenſi.ſ.di:
ſit venia cris. Fit.n. veniale ꝑ ꝯfeſſionē: qđ cri
minale erat in opatione. Etſi nō ſtatī purgat̃: ſit
tñ veniale qđ cōmiſerat mortale. Multū.n.ſa-
tiſfactionis obtulit erubeſcentie dñans.i.pecca
ti verecundiā expellens: nihil eoꝝ q̄ cōmiſit nū
cio dei.i.ſacerdoti: q eſt nunci⁹ dei. Malachie.
ij.denegans.hec ibi. Et plura alia ibi ponit̃. Q
ꝫ hic dr̃ nō ꝯfitendū eē per nunciū: aut ꝑ ſcriptū
intelligit̃ in valentib⁹ ore ⁊ hn̄tibus modū ꝯfitē
di.q̄r ⁊c̃. Et hec ſufficiant quantū ad primā par
tem huius ſermonis.

De ꝯditionib⁹ vere ꝯfeſſionis ꝯſideratio ſa:

Secundo loco

Sācte ꝯfeſſionis ꝯgruā ꝯditionē videam⁹. vbi tñ
concl'ones ſubiungam⁹. Pria ꝯcl'o
eſt iſta. Oīs bona ſacr̃alis confeſſio
plures circūſtantias ⁊ ꝯditiones hr̃e dȝ ⁊ retine
re. 2ᵃ ꝯ° eſt iſta. Cū anim⁹ eſt in dubio an ſit hn̄
ꝯfeſſus: dȝ hō ꝯfeſſionē preteritā iterare ⁊ inte
gre pccā priſtina ꝯfiteri. 3ᵃ ꝯ° eſt iſta. Licȝ hu-
militas ſit maxima ꝟtus: nō ea tñ de cauſa quē
piam licet dicere mala que non fecit.

De confeſſione modificata .i. que requirunt̃
ad hoc vt confeſſio bona ſit concl'o prima.

Accipe primā concl'onē. vȝ. Oīs bōa ſa
cramētalis ꝯfeſſio plures circūſtantias
⁊ ꝯditiones hr̃e dȝ ⁊ retinē. Ad cu⁹ ꝺcla
rationē tres inquiram⁹ ꝟi. P⁹ ꝟi.eſt ſi tenēur
ꝯfiteri circūſtantias pccōꝝ. 2ᵃ q̄ ſunt circūſtan
tie pccōꝝ. 3ᵃ ſi per obliuionē illas dimiſim⁹ an
teneamur poſtea illas ꝯfiteri. Quantū ad p
mā dico ſm btm̄ Tho.in.iiij.di.xvj.ꝙ nō ſūt de
neceſſitate ꝯfitende: niſi ille circūſtātie que ad
aliqđ genus pcci mortalis trahunt. qm̄ venialia
nō ſūt de neceſſitate ꝯfeſſionis: ſed tm̄ mortalia
Tñ alias circūſtantias ꝯfiteri pfectionis eſt: ſi
cut ēt ꝯfiteri venialia pfectionis ē ⁊ ñ neceſſita
tis. Sed hic orit̃ vnū dubiū. Petr⁹ ñ hȝ pecca-
tū mortale: ſed tm̄ veniale: q̄ ſine eis viuere nō
poſſum⁹.i. Jo.i. ſtatutū eſt eccl'e ſemel in ãno ꝯ-
fiteri: vt declaratū eſt in.c.oīs.de pe.⁊ re. qd d
bet hic facere Petr⁹: ſi nō ꝯfitet̃ peccat morta
liter: ⁊ nō hȝ quid ꝯfiteat̃ de mortalib⁹. ad vēia
lia ãt ꝯfitenda ñ tenet̃ vt dicis. quid ꝫ agēdū?
Hic diuerſus eſt mod⁹ rñdendi. quidā dicendū
putant ꝙ ꝑꝑ decretū eccl'e ñ ptermittēdū: Pe
trus dȝ pccā venialia ꝯfiteri. Alij ãt dicūt ꝙ ad
p̄ceptū eccl'e ſuandū ſufficit ꝙ ſacerdoti ſe rep
ſentet: ⁊ ſe īmunē a pccō mortali oñdat. p̄ceptū
n.illud ñ obligat: niſi q hȝ qd ꝯfiteat̃. vñ ſi alicui
ex gr̃a ſpāli ꝯcedat̃ ꝙ ñ mortaliter peccet: nō te
net̃ ad illđ p̄ceptū. Ego ãt dico ſic ſaluo iudicio
meliori ꝙ neceſſitas eſt duplex.ſ.abſoluta: ⁊ ex
ſuppoſitione. iſta ē vna cōis diſtinctio apud oēſ
intelligentes. ſm neceſſitatē abſolutā tenet̃ hō
facere ea ſine quib⁹ ñ eſt ſalus. Et ſic ñ tenetur
Petrus ad venialiū confeſſionē: q̄ venialibus
nō eſt taxata pena: ſed mortalib⁹ tm̄: niſi h̄ face
ret in contēptū. ꝑꝑ.n.contēptū Petr⁹ incurrēt
mortē. Neceſſitas ex ſuppoſitōe ē reſpectu ali-
cuius finis. ſicut dicim⁹ aliqd eē neceſſariū ſine
q̄ finē intentū conſeq ñ valem⁹. Et q̄ venialia
īpediunt gl'am eternā conſequendā. idō hac ne-
ceſſitate ſicut tenet̃ de pccis venialibus cōteri
ſi ſaluari dȝ: ſic ēt nō hn̄s aliud qđ confiteat̃ pre
ter venialia pccā: venialia confiteat̃. Tene qđ
placet. q̄r ⁊c̃. Et ſic pȝ p̄ma ꝟi. Quantū ad ſe
cundā dico ꝙ ꝑpulchre Aug. iſtas circūſtātias
ponit. de pe.di.v.c.i. Tñ alij catholici tractato
res aliqua ſupaddentes: clari⁹ quid ad verā cō
feſſionē oporteat oñdunt. Propterea aīa mea
vt tibi vtilē tradā diſciplinā ſingula colligens.
xiiij. tibi noto ꝯditiones. vȝ. P⁹ ꝯditio dr̃ ama
ritudinis. 2ᵃ dr̃ diſcretionis. 3ᵃ dr̃ feſtinatōis.
Quarta dr̃ freq̄ntationis. Quinta dr̃ accu-
ſationis. Sexta dr̃ ꝟitatis. Septima dr̃ vo-
luntatis. Octaua dr̃ indiuiſionis. Nona dr̃
ꝯditionis. Decima dr̃ loci. Undecima dr̃ tp̄is.
Duodecima dr̃ pſeuerantie. Deciatertia dr̃
purgatōis. Et deciaquarta dr̃ oblationis. Jſte
n.ſunt clariores ⁊ vtiliores circūſtantie. Ac-
cipe primā. Pria inq̄ȝ circūſtantia dr̃ amaritu-
dinis. Audi Hiere.xxxj. Statue inq̄t tibi ſpelū-
caȝ.ſ.pccōꝝ tuoꝝ.i. pone añ oculos mentis tue
pccōꝝ multitudinē tenebroſaȝ. Jn ſpeluncis.n.
morant̃ latrunculi ⁊ in mente pccā aīam dānan
tia. Statue igit̃ tibi ſpeluncā. pone tibi amaritu
dines dirige cor tuū in viā rectā. hec ille. Audi
Aug. de pe.di.i. quē penitet. Quē penitet inq̄t:
oīno peniteat.i.integraliter. Et dolorē lachry-
mis oñdat, repñtet vitā ſuā deo per ſacerdotē
p̄ueniat iudiciū dei ꝑ ꝯfeſſionē ⁊c̃. hec ibi. De tri
bus ãt maxime dolendū eſt: vt exponit glo. de
pe.di.v.c. conſideret ꝟſi. dolēdū. Primo d ma-
lis cōmiſſis. 2° de bonis amiſſis. 3° de malo ex°.
Primo inq̄ȝ doleat infelix peccator de maliſ
cōmiſſis. Audi ꝓpham. Fuerūt inquit mihi la-
chryme mee panes die ac nocte. Audi Augu. d
pe.di.v.c.i. ꝟſi. dolendū. Dolendū inquit ē ⁊ do
lore purgandū eſt: nō ſolū q̄ peccauit: ſed ꝙ ſe
ꝟtute priuauit. nā licet ſe ſperet conſecutuꝝ ve
niā: dolere tñ pōt: q̄ nō promeruit vñ remune-
rari confidat ⁊c̃. Scđo doleat de bonis amiſ
ſis. Audi Aug. ibidē. Defleat inquit ēt qm̄ offē
dens in vno factus eſt oīum reus. Jngratus.n.
extitit qui plenus ꝟtutibus deū nō oīno timu-
it. Jn hoc eni quiſq̄ȝ peccator ſit culpabilior: q̊ ē
deo acceptior. Jn h̄ eni Adā plus peccauit: q̄ a
oī bono habundauit. Et alio mō offendens ī v-
no reus eſt oīum: q̄ oīs ꝟtus detrimentū patit̃
in vno vitio ⁊c̃. Jn quibus ꝟbis ſm glo. ibidem
Augu. exponit q̄mo intelligat̃ auctoritas illa: q
in vno offendit ⁊c̃. Prim⁹ ſenſus eſt qui in u-
no offēdit factus eſt oīum reus: quo ad vitā et-
nā. ita eni pro illo damnabit̃: ſicut ſi eſſet oībus
inuolutus. Secundus ſenſus eſt q in vno of-
fendit ⁊c̃.i. per vnū pctm̄ mortale mortificat ī

ſe omnes ꝟtutes. Tertius ſenſus eſt. Qui in
vno offendit.ſ.peccato: uel in vno.i. in charitate
fact⁹ eſt oīum re⁹.i. ingrat⁹ oīuȝ bonoꝝ accepto
rū. Has duas expōnes inuit hic. hec oīa dic̃ gl'.
Et eadē glo. ſup ꝟbo iſto. Jn hoc.n.q̄ſq̄ȝ ⁊c̃. dic̃
ꝙ hic eſt argumentū ꝙ pfect⁹ in eodē gn̄e delicti
plus peccat q̄ȝ iperfect⁹. hoc tñ attendēdū ē ſm
ꝯtemptū.xxxij.q.i. cū renūciat̃. hec glo. Ter
tio dolendū eſt de malo exēplo. Audi Aug. ibi
dem. Aīaduertere inquit etiā oȝ: ⁊ aīaduertēdo
deflere aīaȝ primi quā fornicator deo erripuit
⁊ ereptā ī malo cōfirmauit. etiā ꝙ exemplū exti
tit mali in opatōe ſui crimis: cui magis ꝓfuiſſet
cā ꝯuerſiōis. ⁊ paꝝ poſt. De triſtitia doleat quaȝ
bonis peccādo ītulit: ⁊ de leticia quā eis nō ex-
hibuit ⁊c̃. hec ille. His igr̃ trib⁹ cōſideratis ītrin
ſice dolendū ſūme eſt: ⁊ cū ꝓpha dicendū. Mi
ſerere mei de⁹ ⁊c̃. Qm̄ vt dicit Aug. vbi ſ. piuȝ
eſt credē vt recepta gr̃a dei q̄ in eo deſtruit oīa
mala priora: etiā remuneret bona. vt cū dſtruit
qđ ſuū nō iuenerit: amet ⁊ diligat bonū qđ etiā
in peccāte plantauit. hec ille. Et ſic pȝ prima cō-
ditio. Scđa ꝯditio dicit̃ diſcretōis. Plura.n.
req̄rit diſcreta cōfeſſio. Primo.n. requirit di
ſcretū cōfeſſorē. de pe.di.i. queȝ penitet. vt ſup̄.
Scđo vt alienū pctm̄ taceat ſi aliter facē poſ
ſit. hoc ꝑ tanto dico: q̄a ſi q̄s peccaſſet cū ſorore
uel mr̃e ⁊c̃. opȝ illas nōiari. Jnde glo. ſup illud.
Dixi cōfitebor aduerſuȝ me iniuſtitiā meā dño.
dicit peccata mea nō aliena. Et Petr⁹ de tarā-
taſio dicit in.iiij.di.xxi. ꝙ hoc intelligit̃ qñ picu
lum īmineret: aut alr̃ peccata ꝓpria ſpecificari
poſſent q̄ȝ aliena ſpecificādo. Tertio requirit̃
ut fiat ſine ſupbia ł hypocriſi. Audi pulcherrimū
ꝑ. d pe.di.i. ⁊ ponit̃ imediate poſt.c. quē penitet
Dicit.n.ſic.ꝑ. ille. Taciturnitas pcti ex ſuperbia
naſcit̃ cordis. iō.n. pctm̄ ſuū quiſq̄ȝ celare deſide
rat: ne iniq̄tas ſua alijs manifeſta fiat. ne talis re
putet̃ apđ hoīes foris: qualē ſe iādudū exhibuit
diuino ꝯſpectui.ſ. quē latere nō pōt. Qđ ex fon
te ſupbie naſci nulli dubiū eſt. Spēs eteni ſup-
bie eſt ſe velle iuſtū videri q peccator eſt: atque
hypocrita cōuincit̃: ꝙ ad imitatiōeȝ parentū pri
moꝝ: vel tergiuerſatōe verboꝝ.i. friuola excu
ſatione peccata ſua leuigare.i. leuia oñdere con
tendit. vel ſicut Cayn pctm̄ ſuū reticēdo.i. negā
do penit⁹ ſupprimē querit. Ubi aūt ſupbia reg̃t
vel hypocriſis: hūilitas locū hēre nō valet. Siñ
humilitate alicui veniā ſperare non lȝ. Nō ergo
vbi taciturnitas eſt cōfeſſionis: venia ſperanda
eſt criminis. hec ibi. Jdē pȝ eodē.c. quē penitet.
⁊.c. q̄ȝuis ⁊c̃. Quarto requirit̃ verecūdia. de
pe.di. quē penitet. vbi dicit̃ paꝝ ante mediū ca
pitl'i. Laboret.n. mens patiendo erubeſcentiaȝ
Et qm̄ uerecūdia magna eſt pena: q erubeſcit ꝓ
xp̄o ſit dign⁹ miſericordie.ſ. vt nō puniat̃ eternali
ter. vñ pȝ ꝙ q̄ȝto plurib⁹ confitebit̃ in ſpe venie
turpitudinē criminis: tāto facilius cōſequit̃ gra
tiam remiſſiōis. hec ibi. Sed beat⁹ Tho. in. iiij.
di.xix. Et cōiter oēs decretiſte mouēt ſup pre-
dicto ꝟbo. laboret. hanc difficultatē. Utrū ſacer
dos poſſit abſoluē cā cū qua peccauit. ⁊ ſilr̃ di-
cendū de oībus cū q̄bus eſt pticeps in crimine.
Et breuiter oēs vnanimiter dicūt ꝙ nō dȝ eam
abſoluer̃. q̄a tollit̃ ei erubeſcētia que eſt magna
ꝑs pn̄ie vt dictū eſt. Uñ dȝ eam ad aliū ſacerdo
tem mittere: ⁊ hoc honeſti⁹ eſt. Et hoc oſtēdit ꝑ
optime Hugolin⁹ ſup.c. oēs quos.xxx.q.i. ⁊ fac̃
ad hoc.c. placuit. q̄ſo audi qd dicat dictū.c. oēs.
Oēs inq̄t quos in pn̄ia ſuſcipim⁹: ita nr̃i ſpūaleſ
ſunt filij: vt quos ł nobis ſuſcipientibus: vel ſub
trine merſionis vocabulo mergentib⁹: vnda ſa
cri baptiſmatis regn̄auit. Silueſter q̄ȝ āmonet
vnūquēq̄ȝ ſacerdotē: vt null⁹ cā fornicatiōis ad
ſuā penitentē accedat. q̄ ſcriptū eſt. Oēs q̊s in
pn̄ia accipim⁹ ita nr̃i filij ſunt vt baptiſmate ſu-
ſcepti. Quapꝑ ſi q̄s hoc ſcelus ꝑpetrauerit: non
ſolū dignitatis honorē amittat: verū etiaȝ vſq̄ȝ
ad exitū uite iugi pn̄ie ſe ſubdat. hec ille. Et.c. ſe
quenti dr̃. Si q̄s ſacerdoſ cū filia ſpūali fornica
tus fuerit: ſciat ſe graue adulteriū ꝯmiſiſſe ⁊c̃. h̄
ibi. Si tñ illaȝ abſoluerit: ſoluta eſt dicit beatus
Tho. vt ſ. Et hec ſufficiāt ꝓ ſcđa cōditione con-
feſſionis. Tertia ꝯditio dicit̃ feſtinatōis. Ecc̃.
v. Ne tardes ꝯuerti ad dñm: ⁊ ne differas d die
in diem. ſubito.n. venit ꝓ veniet ira illi⁹: ⁊ ī tē
pore vindicte diſꝑdet te. Et rō ſm Greg. eſt. q̄
pctm̄ qđ ꝑ pn̄iam non delet̃ mox in aliud trahit
Et iō q̄ȝto citius poſſibile eſt exoneret̃. Nō tamē
ſm glo. de pe.di.v.c.i. ꝙ q peccat ſtatim cū pōt
pn̄iam faciat ⁊ confiteat̃. ⁊ hoc cū peccatū māi-
feſtū eſt. de pe.di.iij.c. ille rex. vbi dicit̃. ille rex.
ſ. Dauid tātus ac potēs: nec exiguo q̄dem mo-
mento manere penes ſe delicti paſſus eſt ꝯſciaȝ
i. remorſuȝ ꝯſcientie de peccato: ſed p̄matura.i.
tēpeſtina cōfeſſione atq̄ȝ īmenſo dolore reddit
pctm̄ ſuū dño.ſ. dicēdo. Peccaui. Et īfra. Ma
turitas itaq̄ȝ venie ꝓfundam regis fuiſſe pn̄iaȝ
declarauit: que tanti erroris offenſam traduxit
i. deleuit. hec ibi. Et ſunt ꝟba Ambroſij. Si aūt
peccatū ſit occultū ⁊ cōteritur: nō credo eū pec
care ſi differat oris confeſſionē vſq̄ȝ ad pn̄ie tē-
pus deputatū. hec glo. Tamē ſaluberrimuȝ eſt
cito cōfiteri. q̄re ⁊c̃. Quarta cōditio dr̃ freq̄n
tationis. qđ duob⁹ modis pōt ītelligi. Primo
vt ſit freq̄uēs.i. ſicut freq̄uēter in peccatū inci-
dimus: ita ꝑ pn̄iam reſurgamus. de pe.di.iij. ſe-
pties. Septies inq̄t in die cadit iuſtuſ ⁊ reſurgit
Si cadit: quō iuſt⁹? ſi iuſt⁹: quō cadit? Sed iuſti
vocabulū non amittit q ꝑ pn̄iam ſemꝑ reſurgit.
Et nō ſolū ſepties: ſed etiā ſeptuageſies ſepties
delinquēti ſi conuertat̃ ad pn̄iam pctā donātur
hec ibi. Luc.n. min⁹ dimittit̃ minus diligit. h̄ ibi.
Aliud audi.c. eadē di. adhuc inſtant. vbi ſic dr̃.
Adhuc īſtant ꝑfidi: qm̄ ſapiūt pluſq̄ȝ oporteat. ñ
ſobrij: ſed excedentes menſurā.ſ. ſapiēdi datam
ab apl'o ad Ro.xij.c. Nō plus ſapē q̄ȝ oporteat
ſapere. dicunt.n. etſi ſemel peccantib⁹ poſt ba-
ptiſmū valeat pn̄ia: nō tñ ſepe vel ſemꝑ peccāti
bus ꝓderit iterata. Aliogn remiſſio.ſ.pcci: ad

peccatū eſſet incitatio. Dicūt eñ. Quis nō ſem
per peccaret, ſi redire ſemꝑ poſſe: Dicūt.n. dñz
incitatorē mali ſi ſemper penitētibus ſubuenit.
etiā ei pctā placere qbus ſemꝑ preſto eſt gratia
errant āt. Immo cōſtat ei pccm̄ multū diſplicē:
qui ſemꝑ pſto eſt ea deſtruere. Si.n. amaret ea
n̄ ſemꝑ dſtrueret: ſed cōſeruaret atq; vt ſua mu
nera ſemꝑ foueret. Semꝑ deſtruit pccā q̄ inue-
nit ne ſoluat qđ creauit: ne corrumpat qđ ama-
uit. Et infra. videm⁹ adhuc quottidie in eccl̄a:
ſepe febricitantes: ſepe languidos: ſepe paſſioni
bus captos liberari. ſ. in corpore: vt appareat to
tiens op⁹ miſerentis: quotiens ꝯfeſſio fit penitē
tis. Quō.n. corp⁹ qđ vilius eſt: ⁊ ab ipſo diſſimi
lius. ſ. q̄ aīa ſepe ſanaret: ⁊ aīam digniorē ⁊ re-
dēptā nō totiens liberaret: medicuz ſe vocat. ſ.
Luce. v. ⁊ nō ſanis: ſed male hn̄tibus opportu-
nū. Sed qualis hic medicus qui malū iteratuz
neſciret curare: Et infra. Quapropter eliminā
dus eſt ab eccl̄a q vnq; peccantib⁹ negat indul-
gentiā ⁊c̄. Et ſunt v̄ba Aug. Et ſic prima expo-
ſitio pz. Alio mō pōt exponi q ꝯfeſſio ſit freq̄nſ
i. q peccata q̄ ſemel ꝯfeſſus eſt: freq̄nter ꝯfitea
tur. Hoc tn̄ nō eſt de neceſſitate niſi in caſib⁹ q-
buſdā: vt diceť concl̄one ſeq̄nti. Eſt tn̄ ꝑoptimū
ꝯſiliū. Ualet nāq; reiteratio talis ad remiſſionē
pene ⁊ grē augmētationē: vt de pe. di. i. quē pe
nitet circa mediū capl̄i. vbi dr̄. quanto plurib⁹
ꝯfiteť in ſpe venie turpitudinē criſ: tanto facili
us conſequiť grām remiſſionis. Quibus.n. īmit
tunt. ſ. ſacerdotes: remittit de⁹. Lazaꝝ.n. iā ſu-
ſcitatū obtulit diſcipulis ſoluendū: ꝑ hoc oñdēſ
ptātē ſoluendi ꝯceſſaz ſacerdoti. dixit.n. q̄cun
q; ſolueritis ſuꝑ terrā erit ſolutū ⁊ in celis. ħ eſt.
Ergo deus ⁊ oēs celeſtis militie ordines ⁊ oēſ
ſci in gloria mea laudant vobiſcū: ⁊ ꝯfirmāt q̄s
ligatis ⁊ ſoluitis. Nō dixit: quos putatis ligare
⁊ ſoluere: ſed in quos exercetis op⁹ iuſtitie ⁊ mi
ſericordie. hec ibi. quare ⁊c̄. Quinta conditio
dr̄ accuſationis. i. vt accuſet ⁊ nō excuſet. exem
plo Cayn. Gen̄. iiij. Audi Criſo. d̄ pe. di. i. Si ob
liuiſcaris pccōꝝ tuoꝝ. ſ. ea ꝯfiteri: vt dicit glo.
interlinearis. tunc eoꝝ recordaberis nolēs qn̄ i
toto publicabunť ⁊ in ꝯſpectu proferenť oiuz tā
amicoꝝ tuoꝝ q̄ inimicoꝝ ⁊ ſcōꝝ angeloꝝ cele-
ſtiūq; v̄tutū. Non.n. ad Dauid ſolū dicebat. tu
ſecreto feciſti. ego hec cunctis manifeſtabo: ſed
ad oēs nos ħ dr̄. hec ibi. Q āt ſit neceſſaria de
nudatio pccōꝝ ⁊ nō excuſatio. Audi pulcherri-
mū tex. de pe. di. i. §. deniq;. Ubi ſic dr̄. deniq;
vt perſpicue appareat: neminē ſine ꝯfeſſione a
peccato mundari: ab ipſius hūani generis prin
cipio ſumamus exordiū pccī ingreſſionis primi
parentes corrupti a deo ſunt inquiſiti de culpa
ut pccm̄ qđ tranſgrediendo cōmiſerant: ꝯfitēdo
delerent. Serpens āt de culpa requiſitus nō ē
q2 ꝑ confeſſionē nō reuocabiť ad vitā. Cayn q̄z
cū prime preuaricationi. i. primoꝝ parentū pec-
cato fratricidiū addidiſſet: ſimiliter a dño d̄ cul
pa requiſituſ eſt: dū dr̄ ei. ſ. Gen̄. iiij. vbi ē Abel

frater tuus. ſed quia ſuperbus pccm̄ ſuū ꝯfiteri
noluit potius mendaciter negando: dñm cona
tus eſt fallere dicens. Nunquid cuſtos fr̄is mei
ſum ego: Indignuſ venia iudicatus eſt. vn̄ i de
ſperationis profundū eſt merſus: dū ait. maior
eſt iniquitas mea q̄ vt veniā merear. vagus ⁊
pfugus exijt a facie dñi: ſignificās eos q pccm̄
ſuū confiteri diſſimulant. i. differunt reſpectu di
uine gratie miſerationis indignos haberi. Re-
ges quoq;. ſ. Gen̄. xxi. qui ignorantia ducti in
Abraham deliquerant non niſi eo. ſ. Abraham
orante ſanari meruerunt. In quo figuratur q
paſſiones morum. i. peccata non ſanantur: niſi
orationibuſ eccleſie. Moyſi quoq; precepit do
minus. ſ. Leuitici. xiij. ⁊. xiiij. capitulis. vt lepra
ſiue in cute ſiue in domo: ſiue i veſte appareret
ſacerdoti oſtenderetur: ⁊ iuxta eius arbitrium
ſeparata: eius iudicio contaminaretur vel mun
daretur. Saul quoq; cūm a ſpiritu maligno ve
xaretur. ſ. primo. R. xvj. nō poterat ad ſane mē
tis officium redire: niſi prius Dauid pſalterium
arriperet ⁊ coram eo pulſaret: ⁊ ita ab eius ve-
xatione diabolus ceſſaret. In quo myſtice oſtē
ditur: q quicunq; per peccatum diabolo man-
cipatur: ab eius dominio recipi non valet: niſi
Dauid. i. eccleſia pſalterium accipiat: ⁊ coraz eo
pſallat. i. ſpiritualis gratie ipſum participem fa-
ciat. ⁊ ſalubriter admonendo: ⁊ pie pro eo ope-
rando: ⁊ exempla boni operiſ ſibi prebendo: dia
bolum ab eius inuiſibili vexatione compeſcat.
Dauid quoq; cum adulteriuz cōmiſiſſet ⁊ homi
cidium non ante audiuit a propheta. ſ. ij. R. xij.
Tranſtulit dñs peccatum tuum. anteq̄ ipſum
peccatum confiteretur. prius.n. prophete. ſ. Na
than redarguenti peccatum confeſſus eſt. ⁊ po
ſtea audiuit. tranſtulit dñs peccatum tuum. A-
cab quoq; qui inocentis ſanguinis. ſ. nabutte: q
ei noluit vendere vineam. iij. R. xxi. effuſione:
ſententiam cominantis dei audiret ſeipſum cili
cio ſatiſfaciens deo induit per penitentiam. vn
de dominus ad Heliam ait. quoniam Acab re
ueritus eſt faciem meam: non inducam malum
in diebus eius. Niniuite cum audirent. adhuc
quadraginta dies. ſ. ſuperſunt: ⁊ niniue ſubuer-
tetur. Jone. x. Ex edicto regis ⁊ principum pe-
nitentiam egerunt dicentes. Quis ſcit ſi ꝯuer-
tatur ⁊ ignoſcat deus: ⁊ relinquat poſt ſe bene-
dictionem. Et hac humilitate ſatiſfactionis im-
minentem ſubuerſionem euadere meruerunt.
Quorum exemplis euidenter oſtenditur q nul
lus a deo conſequitur ueniam: niſi primum ſibi
ſatiſfecerit per penitentiam. Nabuchodonoſor
per ſuperbiā ſuā a rōnali mente in beſtialē ani-
mū cōmutatus: atq; a regno ſuo profugus ſce
dens; non ante regnū recepit q̄ conuerſus deū
ꝑdicauit. ſ. Dan̄. iiij. v̄ſuſ finē. Deiq; plebs Iſrahe
litica ob culpā ſue tranſgreſſiōis captiuitati tra
dita: nō ante liberari meruit q̄ pccā ſua ꝯfitēs:
Exo. xij. Danielis ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ precibus ve-
niam accepit. ſ. Exo. x. In euangelio quoq; ⁊c̄.

Relinquamus ſequentia: vbi Gratius poſtea
adducit exemplū noui teſtam̄ti incipiēs a bapti
ſmo Jo. ⁊ ſic ſucceſſiue ꝓcedendo. Et ita ab iſto
c. vſq; ad. c. quā ob rē ⁊c̄. xxij. auctoritatib⁹ pro
bat peccata nō dimitti ſine oris ꝯfeſſiōe. Quaŕ
igiť aīa ſi grām dei cupis culpā tuā ne palieſ: ſed
accuſes. q̄re ⁊c̄. Sexta ꝯditio dr̄ v̄itas. i. q ꝯ
feſſio tua uera ſit ⁊ nō falſa. Que aūt ſit falſa pe
nitentia oſtēditur de pe. di. v. c. falſas. ⁊. c. ſeq̄nti
Falſas inquit pnias dicimus: que nō ſm̄ aucto
ritatem ſanctoꝝ patruz pro qualitate criminū i
ponunť. Ideoq; miles vel negociator: vľ alicui
officio deditus: qđ ſine peccato exerceri nō poſ
ſit: ſi culpis grauioribuſ irrepetitis ad penitētiā
venerit: vel qui bona iniuſte detinet: vel qui o-
dium in corde gerit: recognoſcat ſe veram peni
tentiam nō poſſe peragere per quā ad eternam
vitam ꝑuenire valeat: niſi negociū relinquat: ľ
officiū deſerat: ⁊ odiū ex corde dimittat. Bona
quidē que iniuſte abſtulit reſtituat: arma depo-
nat: ulterius uſq; nō ferat: niſi cōſilio religioſoꝝ
epiſcopoꝝ pro defendenda iuſtitia. nō tamē de
ſperet. quicqd boni fecerit vel faceŕ poterit: hor
tamur vt faciat: vt deus oīpotens cor illius ad
pniam illuſtret. Et. c. ſe. dicitur ſic. Negociū qđ
ante conuerſionē ſine peccato exercuit: ħ etiaz
poſt conuerſionē repetere culpa nō fuit. Sunt
autē plura negocia q̄ ſine peccatiſ exhiberi aut
vix aut nullatēnuſ poſſunt. Que ergo ad pecca
tum implicanť: ad hec neceſſe eſt vt poſt cōuer-
ſionem aīus non recurrat. hec ibi. Et. c. ſe. Fr̄eſ
inquit noſtroſ epōs ⁊ preſbyteros āmonem⁹: ne
falſis penitētijs laicoꝝ animas decipi: ⁊ in infer
num protrahi patianť. Falſam autē pniam eſſe
cōſtat: cum ſpretis plurib⁹ de vno ſolo penitētia
agitur: aut cū ſic agiť de vno vt non diſcedatur
ab alio. vnde ſcriptū eſt. ſ. Jacobi. ij. Qui totaz
legem obſeruauerit: offendat aūt in vno: factuſ
eſt oīum reus. ſ. q̄tum ad vitam eternaz. Sicut
eñ ſi peccatis oībus eſſet inuolutus: ita ſi i uno
tn̄ maneat: eterne vite iannā non intrabit. Fal
ſa eñ eſt penitentia cū penitens ab officio vľ cu
riali: vel negociali non recedit: qđ ſine peccatis
agi nullatenus preualet. Aut ſi odium in corde
geſſerit. aut ſi offenſo cuilibet nō ſatiſfaciat. aut
ſi offendenti offenſus nō indulgeat. aut ſi arma
quis gerat contra iuſtitiā. Hec oīa ibi. Primuz
⁊ ſcōm. c. eſt Gregorij. Et tertiū Innocentij ſe-
cundi. Ex quib⁹ poteſt colligi quib⁹ modis fal-
ſa penitentia dicať. Tu ipſos collige modos: et
declara. q̄re ⁊c̄. Septima cōditio diciť volū
tatis ⁊ non coactionis. ſicut cōfeſſio Achor fuit
Joſue. vij. c. Audi ꝓpħam. Uolūtarie ſacrifica-
bo tibi. Audi Hiero. contra Jouinianuz. de pe.
di. ij. c. ſi eñ. circa mediū capl̄i. Liberi inquit ar
bitrij nos cōdidit deus: nec ad virtutem: nec ad
vitia de neceſſitate trahimur. alioquin vbi ne-
ceſſitas ibi nec corona. hec ibi. quare ⁊c̄. de vo
luntate ſatis dictū eſt ſupra. Octaua cōditio
dicitur indiuiſionis. quia vni ſacerdoti ⁊ nō plu

ribus omnia peccata confiteri debemuſ. de pe.
di. v. c. ꝑ. circa finem. vbi dicitur. Cautus ſit ne
verecundia ductus diuidat apud ſe cōfeſſionē
vt diuerſa diuerſis velit ſacerdotib⁹ manifeſta
re. Quedā enim vni celat: que alij manifeſtāda
conſeruat. Quod eſt ſe laudare: ⁊ ad hypocriſiz
tendere: ⁊ ſemper venia carere: ad quā per fru
ſta putat ꝑuenire. hec ibi. Et glo. ſuper illo ver-
bo. diuerſa diuerſis. dicit. Secus ſi quis omnia
pluribus confiteť: quia ueniam citius meretur.
de pe. di. i. quem penitet. Et ratio quare veniaz
de vno et non de alio conſequi non poſſum⁹ eſt
qm̄ ſummus deus ſumme bonus opus imperfe
ctum non nouit. aut enim totum hominē ſanat.
aut nihil. Audi pulcherrimū textuz de pe. di. iij.
ſunt plures. vbi dicitur. Sunt plures quos pe-
nitet peccaſſe: ſed non omnino: reſeruantes ſibi
quedā in qbus delectātur. Non aīaduertentes
dñm ſimť mutū ⁊ ſurdum a demonio liberaſſe
per hoc docēs nos nūq; niſi de oībus ſanari. Si
eñ vellet peccata ex parte reſeruari: ſeptē hn̄tē
demonia ꝑficere potuit ſex expulſiſ. Expulit āt
ſeptē vt oīa crimina ſiľ eijcienda doceret. legio
nem aūt ab alio eijciens: neminē reliquit de oī
bus. ſ. Luce. viij. ⁊ Mar. v. Qui liberatū poſſi-
deret: oſtendens q ſi pctā ſint mille: opportere
de oībus penitere. Laudatus eſt.n. dñs. qm̄ eie
cto demonio locutus eſt mut⁹. Nūq; aliquē ſa-
nauit quē non oīno ſanauerit. Totū.n. hominē
ſanauit in ſabbato. Jo. xij. q2 ⁊ corp⁹ ab infirmi
tate ⁊ aīam ab omni cogitatōe: iudicās peniten
tem opportere ſimul dolere de omni crimie or
to ⁊ in aīa ⁊ in corpore. Scio.n. dn̄m inimicū oī
crimininoſo. Quomō ergo qui crimē reſeruat: de
alio recipiet veniā: ſine amore dei conſequeť in
dulgentiam vel veniaz: ſine quo nemo vnq; in
uenit grām. Hoſtis.n. dei eſt dum offendit per-
ſeueranter. Quedā.n. impietas infidelitatis eſt
dimidiā ſperare veniam. Nam ſine uera penitē
tia inueniret grām. Penitētia.n. vera ad bapti
ſmi puritatē confitentē conať ducere. Recte.n.
penitens qcquid ſordis poſt purificationē. ſ. ba-
ptiſmi cōtraxit: opportet vt abluat ſaltē lachry-
mis mentis. Sed ſatis durus eſt cuius mentis
dolorē oculi carniſ nequeūt declinare. Sz ſciat
culpabiliter ſe duꝝ qui deflet dāna tpis: vľ mō
tem amici: ⁊ dolorē peccati nō oſtēdit in lachry
mis. Nō itaq; eſt vt quis excuſet ſe nō habē fon
tem lachrymaꝝ qui unq; lachrymis oſtēdit tem
poraliū dolorē. Quē ergo penitet: oīo peniteat
hec ibi. Et ſunt v̄ba Aug. Nona cōditio diciť
conditōis. quia vnuſquiſq; ſm̄ ſtatū ſuū ⁊ ſtatū
ꝑſone cum qua peccauit prodat ⁊ confiteať. de
pe. di. v. c. i. poſt principium parum. Opportet
eñ penitere fornicantē ſecundū excellentiā ſui
ſtatus aut officij: aut ſm̄ modū meretricis: ⁊ in
modo operis ſui: ⁊ qualiť turpitudinē ſuā ꝑegit.
hec ibi. Et gloſa ſuper verbo ſtatus adducit te-
xtum. xi. q. iij. excellentiſſimus. vbi de penitētia
dāda cuz participantibus cum excōicato agiť.

Ubi circa finē capitl'i dicit. Qui q ex neceſſitate aut ignorātia delinquūt: auctē nr̄a p te abſoluā tur: ſi tñ ipſa eoꝝ ignorātia l' neceſſitas ṽa fueit nō ſimulata: vel nō pceſſerit ex volūtate. q: ut bñ noſti ſunt pleriq q pñt: ſ; noluūt recte noſcer: vt. l. ēt p; di. iij. §. fi. vt dicit glo. vñ pſalmiſta de huiuſmodi. noluit inquit intelligē vt bñ ageret. Qui āt ſtudio ſuo obligant: ꝛ ↄtemptu interdc̄a nr̄a poſtponūt: ñ niſi digna ſatiſfactione pueniē te: nolum⁹ a te prorſus abſolui. hec ibi. Et all'at ēt dicta glo. c. epm̄. ex̄ de clerico venatore. vbi dr̄. Epm preſbyteꝝ: diaconū canē aut aues ad venandū hr̄e ñ licet. Si quis eoꝝ in hac voluptate ſepius detentus fuerit. ſi eſt ēps trib⁹ mēſibus a cōione: pr̄ſbyter duob⁹: diaconus ab oī officio ſuſpendat. hec ibi. Et. c. ſe. dr̄. Oib⁹ ſuis dei uenationes ꝛ ſiluatiales negociationes cu; canib⁹ ꝛ accipitres aut falcones interdicimus. hec ibi. Hic nō quis nūc ſit eccl'e. i. prelatoꝝ ſtatus. Et eadē glo. adducit textū. xxiiij. q. i. c. q ↄ pacē. ubi ponit ꝙ proprio ſpolient honore: qui ↄ pacē eccl'e nitunt. dimitto tex. p nunc. quar ꝛc̄.

Decima ↄditio dr̄ loci. de pe. di. v. c. i. vbi p⁹ añ dicta ṽba de ſtatu ait. Si in loco ſcō aut cui d; excellentiā fidei: vt ſunt dom⁹ dñoꝝ ꝛ alioꝝ multoꝝ. hec ibi. Et glo. adducit tex. de pe. di. i. c. aut ſcā. vbi circa mediū capl'i dr̄. Locus facit vt idē l' furtū l' ſacrilegiū ſit: ꝛ capite luendū. i. puniendū: vel minori ſupplicio. i. pena. hec ibi.

Undecima ↄditio dr̄ tpis. de pe. di. v. c. i. poſt s̄. dictū de loco dr̄. Si in tpe oroni ↄſtituto: vt ſunt feſtiuitates ſcōꝝ: ꝛ tpa ieiunij. hec ibi ō pe. di. i. c. aut ſcā. Tps inquit diſcernit emanſore; l' furtiuū. i. fugitiuū effractorē: vel furē diurnū ac nocturnū. hec ibi. Duodecima ↄditio dr̄ pſeuerantie. de pe. di. v. c. i. poſt illud de tpe dicit. Cōſideret quantū pſeuerauerit: ꝛ ꝙ defleat qō pſeueranter peccauit. hec ibi. pſeuerantia. n. ml'tū aggrauat pctm̄. xxiiij. q. i. ſciſma. Decimatertia ↄditio dr̄ pugnationis. de pe. di. v. c. i. immediate poſt ṽba añ dicta. Et quanta inquit uictus fuerit in pugnatione. Quartadecia dr̄ oblationis. Poſtq̄. n. peccator ſic diligent' oīa ↄfeſſus fuerit: ponat ſe oīno in ptāte iudicis ī iudicio ſacerdotis nihil ſibi reſ'uans ſui: vt oīa eo iubente paratus ſit facē pro recipiēda vita aīe: quecūq faceret pro euitanda corpis morte. Et h cū deſiderio: q: vitā recupat infinitā vt deus. Cū gaudio. n. d; facere īmortalis futurus q̄ faceret pro differenda morte moritur⁹. Semp ō precet deū certus de venia: qui oibus modis ꝛ ſine tedio dubius rogaret ptātē terrenā. Et parū poſt. Deniq ꝛ qō pōt de poſſeſſione tunc qō offerat ſecur⁹ offerat. glo. poſtq̄. ſ. obtulit mēte;. Et ſequit textus paꝝ poſt. In iudicio itaq cordis ↄferenda eſt el'yna tribuentis. Nec tā ↄſiderandū eſt quantū: ſed q̄ mēte q̄ affectōe dat qō pōt. vidua. n. duob⁹ q̄ habuerat minutis larga plus oibus poſuit vt. l. p; Marci. xij. Qui igit' ſua pccā redimere vult tpaliu; oblatione prius offerat mentē. hec oia ponunt' ad lr̄a;. de pe. di. v. c. ↄſideret. circa finē capl'i. qr̄ ꝛc̄. Tu igit' anīa mea ne q̄ſo obſtupeſcas: nec nauſeā hac tanta allegatione ſūmas: ſi tñ i predicationib⁹ ſi placuerit poteris allegare loca decretoꝝ aſſignata ꝛ rē ita fructuoſā accipē. Hec plixa poſui vt alijs in materijs valeant. Uides. n. ea capl'a cū gloſis ad plura ſatiſfacē. Et ita h volo tibi ſufficiant p pñti concl'one. Quantū ad tertiā ṽi. dic glo. ſup. e. c. de pe. di. v. ꝙ nō. niſi eſſent tales circunſtantie que in aliquod genus peccati inducerēt vt dictū eſt in prima ṽitate. quare ꝛc̄.

In quibus caſibus reiterāda ē ↄfeſſio ↄ⁹ ſa.

a Ccipe ſam concl'onē. v;. Cū anim⁹ eſt in dubio an ſit bñ ↄfeſſus: pteritā d; hō confeſſionē iterare ꝛ integre pccā pſtina cōfiteri. Ad declarationē h⁹ concl'onis tres ī quiram⁹ ṽitates. P^a ṽi. ē. In quib⁹ caſib⁹ teneat' quis ↄfeſſionē iterare. 2^a ṽi. an recidiuādo teneamur priora pccā confiteri. 3^a ṽi. Que vtilitas eſt eadē pluries cōfitendo. Quantū ad primā dico ꝙ in quattuor caſib⁹ ſ; cōiter loquentes ↄfeſſio reiteranda ē. Prim⁹ eſt vbi defectus ſcie eēt. Scōs vbi defect⁹ ptātis. Terti⁹ caſus vbi eēt defect⁹ taciturnitatis. Quart⁹ vbi eēt defect⁹ ſatiſfactionis. Prio inq tenet' reiterari ↄfeſſio vbi defect⁹ ſcie eēt. de pe. di. i. quē penitet. Qui vult ↄfiteri ingt pccā vt inueniāt grām: ſacerdotē q̄rat ſcientē ligare ꝛ ſoluē. Et ſm Alexandrū de ales in. iiij. Scire ſoluē ē ſcire q̄ requirunt' ad abſolutionē a pccō: ꝛ ligar' eū pnīa cōpetenti. Eſt. n. multū ſacerdotib⁹ igrātia piculoſā: vt di. xxxviij. c. ignorantia. Un̄ ſi ñ hñt ſciam eminentē: hēant tñ ſciam cōpetentē. Sed de h ſatis dictū eſt. s̄. Jñ Greg. pmo paſtoraliū ait. Nulla ingt ars doceri pſumit: niſi pri⁹ intenta meditatione diſcat'. Ab iperitis g q̄ temeritate officiū docendi aīas ſūmit': qñ ipſi i cecitate vſq ad labia ſūt imerſi ꝛc̄. Qui igit' ignorantē habuit ſacerdotē confiteat' denuo andc̄a pccā. Si. n. cec⁹ ceco ducatū preſtet ambo i foueā cadunt. Mat. xv. c. Secund⁹ caſus ē defect⁹ ptātis. i. g ñ h; auctem ſoluendi: ↄfeſſione; tñ audit. eſt tñ abſolut⁹ ſi ignoranter ↄfeſſus ē. ſacerdos tñ grauiter peccat: vt dictū eſt. s̄. concl'one. 3^a. pme partis h⁹ ſmonis. Terti⁹ caſus eſt defectus taciturnitatis: vt qñ confitens ſciēter pctm̄ mortale tacet vl' dimidiat: tunc nō ualet confeſſio. de pe. di. i. c. quē penitet. circa pn. capl'i. Et pro hoc facit. §. taciturnitas. allegatus concl'one pcedenti in ſecunda conditione cōfeſſionis. Quartus caſus eſt defectus ſatiſfactōnis: vt qñ pniam iniunctā nō ſatiſfecit: aut oblitus eſt illā. Si tñ eā ſciret ꝛ eā iplere vellet: ñ opporteret pp h confeſſionē reiterare: l' ēt ſi ſacerdos de iniuncta pnīa recordaret' ñ reiterabitur cōfeſſio. His vel ſimilibus caſibus exceptis pono tunc regulam generalem ꝙ ſi peccator confeſſorem diligenti cura queſiuit idoneu;: ꝛ peccator ipſe quantum in ſe fuit oia peccata cum cōditōib⁹ debitis cōfeſſus ſit: ꝛ tñ ↄſcia ſtimulet' de ↄfeſſione more mulieꝝ trepidans vbi ñ erat timor: ↄfeſſionē illā ñ tenet' reiterare. qm̄ ↄfeſſio bona eſt ꝛ ſcā. Hec videt' inuere capl'm. cū menſurā. de pe. di. i. §. his auctibus. Et alig hñt ñ ita. q̄re ꝛc̄. Et ſic p; p^a ṽitas. Qn̄tū ad ſa; dico ſ; btūm Tho. in. iiij. di. xxij. ꝙ h dubitatio pōt itelligi directe ꝛ idirecte. Un̄ dicit ꝙ directe loq̄ndo nec in gñali nec in ſpāli tenet' recidiuās pma peccata ↄfeſſa iteꝝ ↄfiteri. S; indirecte tanq illud ſine quo debit⁹ ſatiſfactōis modus ſciri nō pōt: tenet' recidiuās dimiſſa pctā q̄tum ſufficit vt ſciatur q̄ ſatiſfactio illi ↄiungi d; notificar'. vñ ſi lapſum carnis ex aliq̄ occaſiōe frequēter paſſus ē illa occaſio p ſatiſfactōem pſcindat'. ſil'r ꝛ ō alijs pctīs. In gñali tñ qnq ad aliq̄ ſpālia o; deſcēdē ſm qō ↄfitens viderit opportunū. Nō pōt. n. in his certa mēſura pfigi. Hec de intentiōe beati Tho. vt s̄. Qn̄tū ad tertiā ṽitatē dico ꝙ cōſequit' ampliorē grām dei ꝛ pene diminutiōe;. de pe. di. quē penitet. vide s̄. ↄcluſione pcedenti in quarta cōditione. circa finē. dic textum ibidem allegatum. Et hec ſufficiāt pro pñti ↄcluſione.

Q nō l; humilitatis cā mentiri ↄcl'o tertia.

a Ccipe tertiā ↄcl'onem. v;. Licet humilitas ſit maxia ṽtus: nō ea tñ de cā lic; quēpiā dicē mala q̄ nō fecit. Ad ↄclarationē h⁹ tres ingram⁹ ṽitates. Pria ṽitas eſt. An gs peccet dicēdo ſe feciſſe pctm̄ qō nō fecit hūilitatis cā. Scōa ṽitas eſt. Quid faciēdū eſt qñ dubitat' vel ignorat' an fecerim⁹ hoc pctm̄ l' illud. Tertia ṽitas ē. An teneamur pctā ſacerdoti alio mō q̄ p ↄfeſſionē nota ↄfiteri. Qn̄tū ad pmā dico ſm btūm Tho. ꝛ Petꝝ de tarātaſio in. iiij. di. xxi. ꝙ nullo mō. i. nec bono nec malo r̄ſpectu l; ↄfiteri pctā que gs nō fecit. Et de h eſt pulcherrim⁹ tex. xxij. q. ij. c. cū hūilitatis. vbi dr̄ Cū hūilitatis cā mētiris: ſi nō eras peccator añ q̄ mētireris: mētiēdo efficieris qō euitaras. veritas aūt ipſa in te nō eſt: niſi ita te dixeris pctōrem vt etiā eē cog̃ſcas. Ueritas aūt ipſa ē: ut qō es dicas. Nā quō eſt hūilitas ubi regt falſitas? q. d. nullo mō. hec ibi. Et ſunt ṽba Aug. de ṽbis apl'i. Sed ↄ inges di. v. c. ad ei⁹: q̄ſi in fine. c. dr̄. Et ſunt ṽba beati Greg. Bōaꝝ igt mētiū ē ibi culpā agnoſcē: vbi culpa nō eſt. Ergo falſu; eſt qō doces. Uere aīa mea pulchra eſt auctas: ſed dicā tibi modū reſpondendi ſci Tho. deinde gd dicat glo. decretoꝝ ſup dicto. c. cū hūilitatis cā. Sāctus Tho. vbi s̄. ita r̄ndet: dicēs ꝙ illud dictū nō intelligit' de ſba actus: vt. ſ. credat ſe cōmiſiſſe qō ñ ↄmiſſit. ga h eēt errare. Sed intell'r de ↄditōe actus: vtputa ga ↄfitēs d; ſemp eē in formidie actus: ne aligs. ſ. ſit defect⁹ ex pte ſui: vt ſupbia: l' vana gl'a: vel hypocriſis: l' aliqō talīū. Et ſm hūc ſenſū aiebat ille ſcūs Job. Uerebar. i. timebā oia opa mea. c. ix. hec btūs Tho. i in ſnīa. Glo. aūt vt s̄. ſic r̄ndet dicēs. In gñe pt gs dicē ſe eſſe peccatorē. q: nemo ſine crimie uiuit. vt. xxv. di. §. crimis. Et recognoſcendo in ſe culpā eē: nō peccat: dūmō h credat veꝝ eſſe qō dicat. vt. xl. di. ante oia. ꝛ. ij. q. vij. quāq. S; ſpetial'r dicēdo aliqō pctm̄ de ſe cuius ↄriūm ſcit: mortal'r peccat. S; obijcit' de ſacerdote qui oia crimina ſpāliter de ſe ↄfitet'. Dic ꝙ hoc facit ī pſona eccl'ie. Nullū. n. uitiū eſt qō nō repiat' ī aliq̄ membro eccl'ie. Uel dic vt dicit Aug. ꝙ in vno peccato multa peccata pñt notari. Cū eni; quis peccat mortal'r: hōicidiū ↄmittit: occidēdo aīa; ſuā. Cōmittit furtū. q: ſe ſubtrahit deo. Adulteriū. q: recedit a deo ꝛ fornicat' cū diabolo. Periuriū. q: fidē promiſſā in baptiſmo nō ſeruat. Et qō dicit in oibus vitijs in gbus cadit miſer hō: ibi ↄprehendunt' gñā ſinguloꝝ: ꝛ nō ſingula geneꝝ. i. nō eſt aliqō genus mali qō nō poſſit intelligi in mōtali. Tres. n. ſunt modi peccādi. ſ. delectatōe: cōſenſu: ꝛ ope. hec oia in glo. illa ad lr̄am q̄re ꝛc̄. Qn̄tū ad ſam ṽitatē dico breuit' ꝙ o; vt illud dubiū ↄfiteat'. ꝛ rō. q: in ↄfeſſione reqrit' vt os cordi cōcordet. Si aūt dubito an illud qō feci ſit mortale l' veniale. Illud. n. dubiū ↄfitendum eſt pter dubiū: al'r diſcrimini me expono nō tñ debeo illud aſſerē mortale: ſ; factū debeo narrare ꝛ iudiciu; ſacerdoti relinquē. quare ꝛc̄.

Qn̄tū ad tertiā ṽitatē dicūt btūs Tho. ꝛ Pe. in. iiij. di. xvij. ꝙ nō ſufficit aligd eſſe notū iudici niſi ſit ei notū in forma iudicij. Et iō q̄tumcūq pctā māifeſta nota ſint ſacerdoti: q: tñ in forma iudicij nō nō ſ'tiō illa o; ↄfiteri. qr̄ ꝛc̄. Et h volo tibi aīa ſufficiāt p pñti pte ſcōa huius ſermonis.

De. xij. fructib⁹ ſcē ↄfeſſiōis ↄſideratio 3^a.

t Ertio loco Salutifere ↄfeſſionis optimā fructificationē videamus. Duodecim. n. fruct⁹ aīa cara int' ceteros ſcē fructifereq ↄfeſſionis p tres cōcluſiones more ſolito colligem⁹. Quaꝝ pma eſt iſta. Deū placat: peccata delet: nauſeā reddit deſpatōemq ſcā ↄfeſſio tollit. Scōa ↄcluſio eſt iſta. Audaciā gñat: ſcilentiū facit: germiat et cūcta ſpecioſa ſcā ↄfeſſio reddit. Tertia ↄcl'o eſt iſta. Fallit: liberat: ſemp bona eſt: ꝛ ad gl'am ſancta cōfeſſio ducit eternam.

De quattuor primis ſancte confeſſionis fructibus concluſio prima.

Ccipe primā cōcl'onem. v;. Deū placat pctā delet: nauſeā reddit. deſpationēq ſcā cōfeſſio tollit. In q̄ cōcl'one q̄ttuor ponunt' pmi ſcē cōfeſſionis fruct⁹. v;. Primus dr̄ placatiu⁹. Scōs dr̄ ānulatiu⁹. Terti⁹ dicit' abhomiatiu⁹. Quart⁹ dr̄ remotiu⁹. Prim⁹ inq fruct⁹ dicit' placatiu⁹. Nihil eni ſic deū placat ſicut ſcā cōfeſſio. Amb. de pe. di. i. Nouit ingt dñs mutare ſnīam ſi tu noueris mutare ppoſitū. Audi ꝛ barbatū Hiero. ſup Amos. c. ij. ꝛ. iij. Si agim⁹ pniā: ipſū q; ſue pēitebit ſnīe. i. ↄmīatōis. Rurſus iux̄ eūdē. ſ. Amos pmittit pſpera ſ. deus ſi pniam egerim⁹. Qō ſi negligentia. ſ. penitentie diſſoluamur: ꝛ illum penitebit ſponſionis ſue: promiſſaq mutabit. Cuius rei exēplum

ſamariã.ſ.oſee.i.ꝛ vi.c.ꝛ Hierl'm hr̃e poſſumuſ.
Quoꝝ alij de inumeris ſupplicijs.i.piculis libe
rati ſũt. Et alij.ſ.ↄtẽptoreſ que ꝓmiſſa prib⁹ fue
rãt:poſſedeſt.hec ad lr̃am de pe.di.i.c.ſi agim⁹.
Et.c.ſe.ſic dr̃. Quã ob rẽ cõſiliũ meũ placeat ti
bi ꝛ pctã tua elẏnis redime. Et ponit iſtud vbũ
redime ꝑuatiue.qa ꝓprie nõ eſt hic redẽptio: vt
dicit glo. Sic forte ignoſcet de⁹ d'lictis tuis. Si
ꝑdixit ſniam q̃ mutari nõ põt:quõ hortaſ ad mi-
ſericordiã ꝛ ad elẏnas paupeꝝ: vt dei ſnia ꝑmu
teſ. Qđ facile ſoluiſ exẽplo regiſ Ezechie:quez
Iſaiaſ dixit eẽ moritũꝝ.ſ. Iſa.xxxviij.i p̃n.ꝛ.iiij.
Re.xx. Et Niniuitaꝝ quib⁹ dictũ fuerat.ſ. Jone
iij. Adhuc.xl.dies ꝛ niniue ſubuerteret. Et inde
ad ꝑces Ezechie ꝛ Niniue di ſnia cõmutata ẽ.
Rurſũ bona agenti ſe aſſerit polliceri ꝛ idulgẽ
tiã. Alioqn ꝛ irreuerentiaȝ loquiſ deus ſe mala
minari ſup gentẽ.ſ. Hiere.xviij. Etſi bona fece
rit minaſ clemẽtie cõmutare rurſũ aſſerit pollice
ri.ꝛſi mala fecerit.dic ſuã mutare ſniam ñ in ho
mines:ſed in opa q̃ mutata ſũt. Neqȝ deus hoi
bus iraſciſ:ſed vitijs.qꝛ.ſ.non odit ds hoies:ſed
pccm̃.xxxvj.di.odio.vt dicit glo.hec ibi. Mu-
taſ.n.ſnia dei q̃ ad cãs ſaꝫ: vt declaratũ eſt.s.ſ
mone.xvj.pte ſa.conclone ſa. Principiũ huiuſ
capl'i glo.ſic declarat dicenſ.quã ob rẽ ꝛc̃. Illđ
tangit qđ nabuchodonoſoꝛ i ſomno vidit: arbo
rẽ in medio terre ptingẽtẽ vſqȝ ad celũ. Et ſub
ea hitabant aĩalia beſtie:ꝛ in ramis volucres:ꝛ
ex ea veſcebaſ oĩs caro. Et ecce vigil ꝛ ſcũs de
celo deſcendit:ꝛ ait.ſuccidite arborẽ: ꝛ ramos:
ꝛ fructus ei⁹.ꝛ fugiant ex ea volucres ꝛ beſtie.
ſed germen ei⁹ in terrã ſinite:ꝛ cũ feris ſit ps e⁹.
ꝛ ab hũano cõmuteſ coꝛ e⁹:ꝛ.vij.tpa muteñ ſu
per eũ. Qđ ſomniũ Daniel interptatuſ eſt: ꝛ ait.
Tu es rex arbor ea q̃ inualuiſti: ꝛ ptãs tua i ter
min s tre.ꝛ audiſti pugilẽ altiſſimi ſniam ſuper
te.ꝛ ab hoĩbus eijcient te: ꝛ cũ feris erit hitatio
tua.fenũ vt bos comedes.ſeptẽ tpa.i.vij. anni
mutabunſ ſup te.ꝛ relinqueſ tibi ſemẽ l' germẽ
radicis.qꝛ regnũ tuũ reſtitueſ tibi. Quã ob rez
audi ↄſiliũ meũ.pccã tua elemoſynis r̃dime:for
ſan ignoſcet tibi de⁹. Poſt annũ ãt deãbulabat
rex in aula ſua:ꝛ ſupbe loquebaſ dicenſ.nõne h
eſt Babilon quã edificaui in robore regni mei.
adhuc erat ſmo in oꝛe ei⁹:ꝛ ecce vox de celo di
cens:tibi dr̃ nabuchodonoſoꝛ.regnũ tranſibit a
te ꝛ cũ feris hitabis.vij.tpib⁹.i.ſeptẽ ãnis.dõec
ſcias ꝙ dñeſ altiſſim⁹ i vniuerſis regnis hoiuȝ.
Et ſtatĩ ex hoĩbus abiect⁹ eſt: ꝛ vt bos fenũ co
medit:ꝛ roꝛe celi caput e⁹ infectũ eſt donec ca-
pilli e⁹ in ſimilitudinẽ aquilaꝝ creſcerent:ꝛ vn-
gues e⁹ q̃ſi vngues auiũ. Hec oĩa in dicta glo.
Ab illo igiſ capl'o.ſi agam⁹.vſqȝ hic oñdiſ ꝙ ſic
dñs ꝑ pniam reuocat ſniam in ↄtumaces lataȝ:
ſic pp penitendi negligentiã bona reuocat q̃ ꝓ-
miſit. Et h ꝓbat Grã⁹ exẽplis. Hieř.ꝛ Sama
rie: Nabuchodonoſoꝛ:ꝛ Ezech. Quare aĩa ca-
ra ſi vis placare deũ ↄfitearis pccã tua: ꝛ cũ ꝓ
pħa dicas. Ego ãt iniuſtitiã meã nõ abſcondi. ti
bi.n.dixi cõtra me ꝛc̃. Scđs fruct⁹ dr̃ ãnulla
tiuus.i.ꝙ ſcã ↄfeſſio pccã delet. Audi Augu. đ
pe.di.i.c.de⁹. De⁹ ingt diffinitionẽ ñ facit.i.diſti
ctionẽ pſonaꝝ:q miſicoꝛdiã ſuã.i.remiſſiõȝ pec-
catoꝝ a ſe p miam ↄferendã oibus ꝓmiſit.ſ.ue
re penitentib⁹.ſ.Ezech.xviij.ꝛ relaxãdi licẽtiã.
i.penã pcci dimittendi ſacerdotib⁹ ſuis: ſine vl-
la acceptione cõmiſit. Math.ſ.xvj. Sed q cul-
pã exaggerauerit:exaggeret pniam.i. ſi grãdis
fuit culpa:grãdis ſit doloꝛ de culpa l' ſatiſfactõ
maioꝛa.n.crĩa maioꝛib⁹ abluuunſ fletib⁹.h ibi.
Iñ ꝓpħa ingt. Nõ obſoꝛbeat me ꝓfundũ:neqȝ
vrgeat ſup me pute⁹ os ſuũ. Qđ ſic Aug.expo
nit dicẽs. Pute⁹ eſt ꝓfunditas hũane infirmita
tis:in quã ſi cecideris ñ claudit ſup te puteuſ os
ſuũ ſi tu ñ claudis os tuũ. Cõfitere ḡ: ꝛ dic de-
ꝓfũdis clamaui ad te dñe.ꝛ euadis. Claudit ſu
per illũ q in ꝓfũdũ ↄtẽnita q̃ moꝛtuo.ſ.i pccis:
velut ab eo q ñ ẽ perit ↄfeſſio. h ille. Iñ ꝛ htũs
Jo.baptiſta ꝛ ſaluatoꝛ nr̃ exoꝛdiũ ſue ꝑdicatõis
a pnia ſumpſeſt dicẽtes.pñiam agite.appropin
q̃bit.n.regnũ dei:oñdentes neminẽ ad regnum
celoꝝ poſſe ptingẽ:niſi ꝑus p pniaȝ dei curaue
rit ſatiſfacẽ. Et ſũt vba Grani de pe.di.i.§.de-
niqȝ vt pſpicue.i fine. Iñ ꝛ Criſoſto.ſup Jo. Nõ
põt ingt qs grãm dei celeſtis accipẽ:niſi purga-
tus fuerit ab oĩ ſoꝛde pcci p pnie ↄfeſſiõȝ l' p do
nũ baptiſmi ſalutaris.ſ.ipſiuȝ regnãtis. Et ſic pȝ
ſecũd⁹ fruct⁹. 3⁹ fruct⁹ dr̃ abhomiatõis.ſ.pec
catoꝝ.ver⁹.n.penitẽs ꝓ poſſe peccatũ i poſteꝝ
fugit:ꝛ velut inimicũ euitat. Audi Iſidoꝝ đ ſũ-
mo bono.de pe.di.iij. Irriſoꝛ ingt ẽ:ñ penitẽs:q
adhuc agit qđ penitet.nec videſ deũ poſcẽ ſub-
dit⁹: ſed ſubſanare ſupb⁹. Canis reuerſus ad vo
mitũ ẽ penitẽs ad pccm̃.ſ.redieſ.multi.n.lachꝛy
mas ideſineñ fũdũt ꝛ peccaſ ñ deſinũt. Quoſdã
accipẽ lachꝛymas ad pniaȝ cerno ꝛ effectũ pnie
ñ hr̃e.qꝛ icõſtantia mẽtis nũc r̃coꝛdatõe pcci la
chꝛymas fũdũt.nũc vo reuiuiſcẽte vſu:ea q̃ fle
uerũt iterãdo ↄmittũt. Audi ꝛ Greg.i moꝝ. In
caſſũ qppe bonũ agiſ ſi añ vite ẽminũ deſeraſ.
qꝛ ꝛ fruſtra velociſ currit q ꝑuſqȝ ad metas ve-
nit:deficit.h ille. Nec tñ his vbis aĩa mea ĩtelli
gas ꝙ ſi ↄtrit⁹ ꝛ ↄfeſſ⁹ es de pccis cũ cauẽdi ꝓ-
poſito:ꝛ tñ poſtea iteꝝ ruas:ꝙ illa pnia nihil ua
leat.qm̃ ut Gran⁹ oñdit de pe.di.iij. q p pniaȝ ñ
ſemel tm̃:ſȝ ſepiſſime pccm̃ dimittiſ:ꝛ plurib⁹ il-
lud capl'is ꝓbat:vt.c.ſepties.c.ille rex ꝛc̃. Scd
debẽt ꝑdicta vba ĩtelligi ꝙ illa ꝑma pnia p⁹ ſe
q̃ns pccm̃:effectũ pnie ultimatũ ñ hȝ:q ẽ vita et
na. Quo ẽt mõ ĩtelligiſ Aug.i ſolilogis dicens.
Inanis ẽ pnia:quã ſeq̃ns culpa coingnat. Ina-
niſ qdẽ ẽ q̃ ad vitã etnã. Audi pulcherrimũ tex.
Aug.i encheridion.quẽ adduc Gran⁹ vt.s. Sa
ne ingt cauẽdũ ẽ:ne qſqȝ exiſtiet iſãda illa crĩa:
q̃lia q agũt regnũ dei ñ poſſidebũt q̃ttidie ppe-
trãda:ꝛ q̃ttidie elẏnis r̃dim̃da. In meli⁹ qppe ẽ
vita mutãda:ꝛ p elẏnas đ pteritis pccis ꝓpiciã
dus.i.placandus ẽ ds:ñ ad h emẽdand⁹.i.placã
dus q̃dãmõ: vt ea ſemper liceat ipune cõmittẽ.

Nemini.n.dedit laxamentũ peccandi.i. licẽtiã
q̃uis miſendo deleat iã facta pctã:ſi nõ ſatiſfa-
ctio ↄgrua negligaſ.q.d. ꝓpter hoc ꝙ de⁹ beni
gnus eſt ſepi⁹ miſerẽdo: nõ tñ licentia peccãdi ↄ
cediſ. Quiſqs igr̃ vere penitẽs eſt in futuꝝ pec-
cata cauet ꝛ odit.ps. Inigtatẽ odio habui ꝛ ab
hominat⁹ ſum ꝛc̃. Quart⁹ fruct⁹ dr̃ remotiu⁹
i.oẽm deſperatõem tollit. Legiſ.n.ꝙ miles qui
dam cũ ꝓpria filia carnalr̃ ſe imiſcuit.uidet ſcm̃
mr̃ filie.p verecundia ſcilet.obiurgat filiã mr̃.filia
ĩpatienſ:vetule cuiuſdã ↄſilio matrẽ veneno ne
cat. Rẽ cõperiens pr̃:odio illã hȝ:ꝛ ↄtẽnit. Egre
fert filia:ꝛ prẽm ſilr̃ veneno pemit. ridet diabo
lus. In d'ſpatõe puella viuit: ꝛ qđ faciat ignõat
Accedit ad ꝑdicatõeȝ:ꝛ verbũ dei attẽte audit
nullũ adeo ĩtelligit graue eẽ pctm̃ qđ miſicõdi
a dei nõ deleaſ in pnia. Suſpirat ꝛ ↄfiteri ꝓpõit
finita ꝑdicatõe ↄfeſſorẽ adijt: ꝛ p̃ doloꝛe loq nõ
põt. Cõfortaſ a prẽ ſpũali:ꝛ tandẽ culpã ſuã con
trita narrauit.facta ↄfeſſiõe ꝛ abſolutõe in q̃dã
eccleſie ãgulo ꝓſtrata:adeo ſuã culpã ↄtriuit:ut
p̃ doloꝛe ſpũm emittẽt.oꝛat ꝓ ea ↄfeſſoꝛ:aſſidu-
at:ꝛ idies ꝓ ea bona cumulat.dumqȝ ſic oꝛaret
vox ſcã eſt dicẽs:ꝙ poti⁹ ipſe mulieris oꝛonib⁹ i
digebat:q̃ lachꝛymaꝝ iundatõe q̃ſi iteꝝ baptiça
ta:ſine oĩ purgatõij pẽa ad prẽȝ euolauit.qr̃ ꝛc̃.

De q̃tuoꝛ alijs ſcẽ ↄfeſſiõis fructib⁹ ↄ⁹ ſcđa.

Ccipie ſaȝ ↄclõnẽ.vȝ. Audatiã gñat: ſi
a lentiũ facit:germinat:ꝛ cuncta ſpecioſa
ſcã ↄfeſſio reddit. In q̃ ↄcl'one alij ſub-
duñt ſcẽ ↄfeſſiõis fruct⁹.vȝ. Prim⁹ fruct⁹ diciſ
aĩatõis. Scđs dr̃ taciturnitatis. Terti⁹ dr̃
germinatõis. Et q̃rtus dr̃ ſpecioſitatis. Pri
mus inqȝ ſcẽ ↄfeſſiõis fruct⁹ h⁹ ſcđi q̃ternarij di
ciſ aĩationis. Tria.n.remedia ↄ ĩpedimẽtũ ↄfeſ
ſionis hȝ peccatoꝛ. Primũ dr̃ rõ nãliſ. Scđm
dr̃ rõ diuinal'. Tertiũ dr̃ rõ ↄfuſiõis. Pri⁹
diciſ rõ nãlis. Audi Aug. Si nõ erubuiſti faceſ
qđ malũ eſt:nõ erubeſcas facẽ qđ bonũ ẽ. Ma
lũ vtiqȝ ꝛ inhoneſtũ eſt peccare:erubeſcẽ vo et
ↄfiteri honeſtũ ꝛ vtile eſt. Scđm remediũ dr̃
rõ diuinalis. Quid.n.celare credis illi cui oĩa
nuda ꝛ apta ſunt anteqȝ fiãt. Qui.n.pctã tua no
uit:nudare te vult illa ↄfeſſori:cui ligãdi ꝛ soluẽ
di ↄceſſit ptãtem.de pe.di.vj.c.i. Qui vult cõfi
teri vt iueniat grãm:q̃rat ſacerdotẽ ſcientẽ liga
re ꝛ ſoluẽ ꝛc̃. Tertiũ remediũ dr̃ rõ ↄfuſiõis.
Naum.iij.c. Reuelabo ingt pudẽda tua:ꝛ oſtẽ-
dam gentib⁹ nuditatẽ tuã: ꝛ regnis ignominiaȝ
tuã.ſ.i extremõ iudicio. Quiſqs igr̃ cõfiteſ pctã
ſua corã dei vicario:audaciã ↄ diabolũ ſumit:ꝛ
tandẽ illũ vincit. Dicit.n.magr̃ in hiſtorijs ſcho-
laſticis cũ filij iſrl' ad terã ꝓmiſſioniſ Moyſi du
ctu ducerenſ:ꝛ mare rubrũ in.xij.ptes ſcĩ ꝛ.xij.
trib⁹ erãt:diuiſũ eẽt:nulla trib⁹ mare intrare au
debat. ſed tribu Juda intrãte audaci aĩo ſuprie
virib⁹:alie ſilr̃ trib⁹ intrarũt.ꝛ ſic a Pharaonis
ſeruitute liberati ſunt:illo cũ exercitu ſuo pror-
ſus ſuffocato. Sic ꝛ.xij.aĩe tribuſ que ſunt qnqȝ
ſenſus ĩterioꝛes:ꝛ qnqȝ exterioꝛes:ꝛ ipſa rõ ꝛ uo
luntas intrare mare pnie nõ audent.ſenſualitaſ
cũ ſenſib⁹ interioꝛib⁹ ꝛ exterioꝛib⁹ erubeſcit. rõ
illis mediãtib⁹ refrigeſcit. Sȝ volũtas:dei grã
vigoꝛata ingrediſ:ꝛ ait cũ ꝓpħa. Dixi ↄfitebor
aduerſũ me iniuſtitiã meã dño: ꝛ tu remiſiſti im
pietatẽ pcti mei. Et ſic pedes ad ↄfeſſioneȝ: lin-
gua:oculi man⁹:ꝛ breuiſ oẽs aĩe vires currunt
atqȝ feſtinãt. Iſa.p̊. Lauamini:mũdi eſtote: au-
ferte malũ cogitationũ vr̃aꝝ ab oculis vr̃is: qe
ſcite agẽ ꝑuerſe.diſcite hñfacẽ ꝛc̃. Scđs fru-
ctus dr̃ taciturnitatis. Audi Origenẽ ſup Leui
ticũ.exponẽſ illud ꝓpħe. Dixi ↄfitebor aduerſũ
me iniuſtitiã meã dño. Uides ingt qa ꝓnũciare
pctm̃ remiſſionẽ pcti mereſ. Preueniſ.n.diabo
lus in accuſatõe:vltra nos accuſare nõ poterit.
Et ſi ipſi nr̃i accuſatoꝛes ſumuſ:nobis ꝓficit ad
ſalutẽ. Si vo expecteȝ⁹ vt a diabolo accuſemur
accuſatio nobis cedet ad penã:ꝛ ſocios hẽbit in
gehenna q̊s ↄuicerit criminũ ſocios habuiſſe. h
ille. Terti⁹ fruct⁹ dr̃ germinatõis. Facit eni
ſcã ↄfeſſio bona q̃ per pctm̃ moꝛtificata erãt re-
uiuiſcẽ ad uitã. Audi Ezech. ꝓpħam.xviij. Si i
pius egerit pniam ab oibus pctis q̃ opatus eſt:
ꝛ cuſtodierit vniuerſa ꝑcepta mea: ꝛ fecerit iu-
diciũ ꝛ iuſtitiã: vita viuet ꝛ nõ moꝛieſ. omnium
iniquitatũ ſuaꝝ quas opatus eſt nõ recordabõ
in iuſtitia ſua quã opatus eſt viuet ꝛ nõ moꝛieſ
ait dñs oĩpotens.hec ille. Inde in h⁹ figura Ge
neſis p̃ dr̃ ꝙ cũ terra aquis coopta eẽt:inanis e
rat ꝛ vacua.i.nihil germinabat. Cõgregatis ãt
aqs i vnũ locũ:ꝛ arida apparẽte:luce calefacta
ſolis germinare cepit:ꝛ fructuũ diuerſa ꝓdũcẽ
gñia. Sic ꝛ aqs criminũ ſup aĩam inundãtibus:
ſterilis vtiqȝ eſt q̃ ad vitã eternã.ſed aqs in vnũ
locũ p verã cõfeſſionẽ collocatis:germinat:fru
ctuſqȝ diuerſũ ad vitã eternã ꝑducit. Audi Am
broſiũ. Egreſſus ingt malitie: virtutis opat igreſ
ſum. Eodẽ.n.ſtudio q̃ crimẽ expelliſ: inocẽtia
copulaſ.h ille. Quart⁹ fruct⁹ dr̃ ſpecioſitatiſ.
Audi Greg.in moꝝ.xij.ſup illud Job. Si cela-
ui in ſinu meo inigtatẽ meã. Mireñ ingt in bo-
no Job q voluit caſtitatis cõtinentiã: mireñ ite
gritatẽ iuſtitie:mireñ viſcera pietatiſ. Ego i eo
nõ minus ãmiroꝛ cõfeſſionem humillimam pec-
catoꝛum q̃ꝫ tot ſublimia virtutum.hec ille.

De alijs quattuoꝛ vltimis ſancte confeſſiõis
fructibus concluſio tertia.

Ccipe tertiã cõcl'onẽ.vȝ. Fallit:liberat
a ſemp bona eſt:ꝛ ad glãm ſcã cõfeſſio ꝑ-
ducit eternã. In hac cõcl'one alij.iiij. ſu
padduñ ſcẽ cõfeſſiõis fruct⁹.vȝ. Prim⁹ diciſ
deceptiu⁹. Scđs dr̃ liberatiu⁹. Terti⁹ dr̃ pſe
ueratiuus. Quart⁹ dr̃ coꝛonatiu⁹. Primus
inqȝ dr̃ deceptiu⁹. Nihil ꝓfecto ſic diabolũ đci
pit:nihilqȝ ſic flagellat ſicut peccatoꝝ vba cõfeſ-
ſio. Audi Greg.in moꝝ. Neqȝ ingt facili⁹ ab ini
mico deijcimur q̃ꝫ cũ eum ſupbiẽdo imitamur.
Nec eũ vehemẽti⁹ ꝓſternim⁹ q̃ꝫ cũ hũilitate dñȝ
ſeqmur.nec acrioẽſ ei doloẽs iſligim⁹: q̃ꝫ cũ pla
gaſ pctoꝝ nr̃oꝝ ↄfiten⁹ ꝛ penitẽdo ſanam⁹.h ille.

Ideo aīa cara malignus ſpūs: vt ait idē Gre-
go. in dialogo cogitationi: locutioni: atq; operi
nr̄o ſemp̄ inſiſtit: ſi fortaſſe aliquid inueniat. vn̄
apud examen eterni iudicis accuſator exiſtat.
hec ille. Audi ⁊ Bernar. in ſmone. Ledit inqt
nos iniquitas diaboli atq; verſutia. Sed mlto
ā̄plius eū nr̄a ſimplicitas ⁊ mīa torquet. hūilita
tē nr̄am ñ ſuſtinet. vrit charitate nr̄a. manſuetu
dine ⁊ obedientia cruciat̄. hec ille. Scd̄s fru
ctus dr̄ liberatiuus. nihil. n. aīa cara ſic ab īfa-
mia liberat: nihilq; ſic pccā celat: ſicut ſcā cōfeſ
ſio. Si vnq̄ ex^m notaſti: hoc ipſū nō. Fuit enim
Rome quedā matrona nobilib⁹ orta natalib⁹:
⁊ nō minus ṽtutibus fulgens: vxor nō indigni
oris viri. Sola. n. eis proles deerat. deū ſupplr
exorant: vt eis filiū vnū preſtet. exaudit deus:
cōcepit mulier ⁊ peperit filiū quē ſumptuoſe a-
lunt. diuini bñficij obliuiſcunt̄: ⁊ pigriores ad di
uina efficiunt̄ ſolito. In ſe tn̄ reuerſus vir e⁹ ad
ſepulchrū dn̄i in remiſſionē pccōꝝ ire decreuit
diſcedit. ⁊ mulier iā que dn̄i erant liberius cogi
tabat. liberalitatē in pauperes exercebat. Inte
rea paruulū ſuū a lacte ſuſpenſū a cunisq; ſubla
tū in propriū lectū collocauit. hic āt puerul⁹ aut
matris herebat gremio: aut pendebat e collo.
noctibusq; ſingulis inter mr̄is vbera morabat̄.
Sic ſuccedentib⁹ etatib⁹ adoleſcentē mr̄ āple-
xu nō arcebat. nō ab oculo repellebat: non ēt a
lecto. morit̄ interea vir ei⁹: ⁊ dolore mariti poſt
annū mitigato interiori amore ad ſe inuicē dili
gunt: ⁊ ita grandi in etate inuicē dormiebant.
Quid plura? Filialis amor in carnalē cōmutat̄
filius pro marito admittit̄. cōcepto fetu: mulier
miſera corde ⁊ corpe anguſtiat̄: ſpe āt venie de
cta ab ieiunijs: orōnibus: ceteriſq; conſuetis bo
nis nō diſcedebat. Intera veſte ventris celato
tumore: peruenit ad diē partus. Naſcit̄ infans:
ſed ſeua tigris. i. mr̄ propria vix hn̄ natū arripi-
ens ſuffocauit. ⁊ ipſū in latrinā proijciens nullo
ſentiente celauit. Mundi princeps. i. diabolus
cū in aīa mulierē captiuā teneret: cogitauit ſce
lus mire. ſumpto igit̄ demōe ſecularis clerici ſcema
te: Romā venit. curiā intrauit. proceres ſaluta
uit. Nullū ſibi ſimilē in ſoluendis qōnibus ⁊ ſe-
cretis edicendis fore dixit. Et vt peritie ſue cer
tā experientiā hērēt: multa eis reuelauit. Pla-
cent cuncta regi: ⁊ amor regis creſcit ad illum.
Tunc ſpūs ille malignus ſic vice quadā alloq
tur regē. Miror certe multū q̄ oēs conſumpti
ñ eſtis: Romaq; nō corruit: funditusq; nō ſit e-
uerſa. Facinus in ea quoddā execrabili⁹ cūctis
in ea eſt perpetratū. Illa quā dicitis mulierē ſā
ctiſſimā feminaꝝ oīum ſceleſtiſſima atq; crude
liſſima eſt. de proprio. n. filio conceptū filiū ma
nibus proprijs interemit. ac ne uideret̄ proiecit
in latrinā. ſtupet rex: cunctiq; mirant̄ aſtantes.
Noli inquiūt oēs munditie ⁊ pietatis blaſphe-
mare tēplū. difficulter inquit ſpūs: q̄ dixi credē
poteritis: ſed aduocet̄: ⁊ examinet̄. factū cōpiet̄
⁊ vt credatis: ignis in medio platee paret̄. ſi cō-
uincat̄: in ipſo concremet̄. ſi inocens ſit inuenta
pſona mea in ipſo ſine cōpaſſione ꝓijciat̄. placz
factū cunctis. honeſte mulier regi pn̄tat̄. nō te l
quit lateat o mulier noui fama vatis: quē deus
in ſalutē romanoꝝ ſuſcitauit. accuſaris in mltis
Rē pande: ⁊ glām redde deo. aut te inocentia
probet. Ac illa deo inſpirante ridit q̄ grauis ē
cā: tn̄ ꝯſilio indiget ſapientū. nec tutū fore cre-
do corā rege ſatrapiſq; ſuis: abſq; conſilio h̄ fa-
cere velle. Acceptis ḡ inducijs egreſſa eſt. ⁊ ñ in
hoie: ſed in xp̄o ꝯfiſa: ſūmo mane per pn̄iam cō
fugit ad xp̄m. Uir āt Luci⁹ dei ſuus tunc dei r̄
gebat eccliam. Illū preſto adijt: pedibuſq; ad-
uoluit̄ ſuis. plorat: veniā petit: peccatū fatet̄. cō
ſiderat vir dei lachrymas facinuſq; ex alta pte
miſericordiā dei maiorē cernit: dī ꝯtrito. tunc ait
illi. Quietior filia tu aīo eſto. maior eſt dei pie-
tas q̄ ſit iīquitas hoīs. Mariā glōſaz in tui au
xiliū voca: q̄ neminē inuocata dſerit unq̄. Bre
ue tibi eſt tp̄s. pn̄iam condignā tibi aſſignare ñ
poſſū. dn̄ica tibi ſit orō ꝓ tui abſolutione pcti.
pgit illa domū ⁊ facit qd̄ docuit Luci⁹. Statu
ta die mulier accerſit̄. proxīū intrat: ſpectaculū
cuncti expectāt. vt loqt̄. ṽgo glōſa aſſociat inui
ſibilit̄ illā. diuq; ſic aſtaret: fari nec inciperet: qſq;
ait rex clerico. hem quā accuſaſti. dēs pn̄s ē. ad
uerſus illā ſi qd hēs: narra. muteſcit ille: mulie-
remq; mirat̄. ñ inqt hec illa eſt ſcelerata atq; dira
ſcīſſima hec mulier eſt ⁊ veneranda. Turbatur
rex: oēſq; cū illo. cremari mīat̄ illū: niſi qd̄ dixe-
rit probet. Dicē inqt demon me ṽitatē oꝫ. hic a
deſt ṽgo xp̄i glōſa mr̄. ſigno ſe crucis muniunt
oēs. territuſq; demon: nec crucis ṽtutez ſentire
potēs: fictionē ſuā ꝑdit. ⁊ fetore horribili relicto
euanuit. mulier inocens iudicat̄. deo laudes ꝑ-
ſoluūt̄. glōſa ṽgo magnificat̄. pn̄iamq; faciens
mulier tandē quieuit in pace ⁊c̄. Terti⁹ fruct⁹
dr̄ pſeueratiui⁹. lꝫ. n. ꝯfeſſio ṽaq; pn̄ia ſit diffici
lis ī extremis: ſi qſq; ēt in extremis ꝯfitet̄: in
bonoq; ꝓpoſito pſeuerat: a demonijs ſuitute li
berat̄. Audi btm̄ Tho. in. iiij. di. xx. diuina inquit
grā nulli ſe ſubtrahit qd̄ in ſe ē. vn̄ hō q̄diu ī ſe
vſū liberi arbitrij hꝫ: ad diuināz grām ꝑparare ſe
pōt dolēdo de p̄terito: ⁊ hn̄do ꝓpoſitū cauēdi
de futuro. Audi de pe. di. iij. c. nēo. Nēo inqt d̄ſ-
ſperand⁹ eſt dū in h̄ corpe ē ꝯſtitut⁹. Qz nōnūq̄
qd̄ diffidētia etatis differt̄ ꝯſilio maturiori pfi-
cit̄. Audi pulcherrimū aliū tex. xxvi. q. vi. c. ſi p̄
ſbyter. Si pſbyter pn̄iam abnegauerit morien
tib⁹ re⁹ erit aiaꝝ. qr̄ dn̄s dicit. q̄cūq; die pecca
tor ꝯuerſus fuerit ad pn̄iam: vita viuet ⁊ ñ mo-
riet̄. Uera. n. ꝯfeſſio in vltio tp̄e pōt eē: qz nō ſo
lū tp̄is: ſed ēt ⁊ cordis inſpector eſt de⁹. Sic la-
tro vnī⁹ momēti pn̄ia meruit eē in paradiſo ī hora
vltime ꝯfeſſionis. hec ibi. Et idē dr̄. c. cognoui-
mus. poſt medietatē capl̄i dr̄. Quiſqs mortiſ tē
pore pn̄iam ſibi denegauerit: ⁊ deſperauerit de
miſericordia dn̄i qui eum ad ſubueniendū mo-
rienti ſufficere vl̄ in momento poſſe ñ credidit:
perdidiſſet latro in cruce premiū ad dexteraz
pendēs: ſi illū vnī⁹ hore pn̄ia nō inueniſſet: cum
eſſet in pena penituit: ⁊ pro vnius cōfeſſiōe ſmo
nis habitaculū in paradiſo eo ꝓmittente ꝓmeruit
Uera ḡ ad dn̄m cōfeſſio in vltimis poſitoꝝ mē
te eſt poti⁹ eſtimāda q̄ tp̄e. ꝓpħa hoc talr̄ aſſe-
rēte. Cū ingemueris tūc ſaluus eris. Cuz ḡ dn̄s
ſit cordis īſpector quouis tp̄e nō eē deneganda
pn̄ia poſtulāti: cū ille ſe obliget iudici cui occlta
nouit reuelari. h̄ ibi. Et de pe. diſ. i. c. mēſurā. dr̄
q̄ nō eſt cōſiderāda mēſura tp̄is: ſꝫ doloris etc̄:
Sꝫ intellige tn̄ q̄ illud qd̄ dicit. c. ſi pſbyter ne-
gauerit pn̄iam moriēti: reus erit aiaꝝ. intelligit̄
q̄tum in ſe eſt. Nō. n. ſequit̄ q̄ ille moriēs dam
natus ſit ſi. ſ. cōtritus ṽe eſt: ⁊ fecit qd̄ potuit ut
cōfiteret̄: nec valuit: excuſat̄ ꝑfecto talis. h̄ dīc
Hoſti. ſup dicto. c. ſi pſbyter. Sꝫ pono caſum.
Infirm⁹ accerſiri iubet ſacerdotez: diuq; vēiret
infirm⁹ loqlā ꝑdidit: vl̄ amēs: l̄ frenetic⁹: l̄ aliqd
hmōi: qd̄ rōnis vſum īpediat: ſibi accidit. qd faci
et ſacerdos. Dico q̄ ſacerdos vēiēs accepta ṽba
fide ⁊ credulitate ab his q infirmū pn̄iam peten
tem audierūt: dꝫ ei qcquid hꝫ humanit⁹ īpendē
abſoluēdo ⁊ recōciliando: ⁊ ſi ſine periculo fieri
pōt ei eucharīſtiā miniſtrādo. Et colli̇̄r hec rñſio
xxvi. q. vi. c. ſi qs de corpore exiēſ ⁊c̄. Audi tex.
ibidē. vbi ſic dr̄. Si qs ī infirmitate petit pn̄iaz
ſi caſu dū ad eū inuitat⁹ ſacerdos venit: opꝑſſuſ
infirmitate obmutuit: l̄ in freneſim ꝯuerſus fue
rit: dent teſtimoniū q eū audierūt: ⁊ accipiat pe
nitētiaz. i. abſolutōez. Et ſi ꝯtinuo credit̄ mōitu
rus recōciliet̄ p man⁹ īpoſitōez: ⁊ īfundat ori ei⁹
eucharīſtiā. ſi ſupuixerit āmoneat̄ a ſupdictis te
ſtibus petōi ſue ſatiſfactū: ⁊ ſubdat̄ ſtatutis pn̄ie
legib⁹: q̄diu ſacerdos q pn̄iam dedit ꝓbauerit.
hec ibi. Forma abſolutōis habet̄ ex̄ d̄ ſen. exco.
a nobis. Et dicit Hoſti. q̄ ſi talis mut⁹ ſigna cō
tritōis oſtēdit: vt qa man⁹ ad celū leuat: l̄ pect⁹
tūdit: l̄ ſīl̄e ſufficit ei ī hoc caſu. Et ſi anteq̄ ſacer
dos aduenīſſet obijſſet talib⁹ p̄cedētib⁹ ſignis.
dico q̄ in eccleſia ſepeliat̄. Facit ad h̄ tex. ibidē
Si aliqs inqt mortu⁹ fuerit: q iā cōfeſſuſ. ſ. uelle
accipe pn̄iam teſtimoniū hꝫ bonū. ⁊ nō potīt ue
nire ad ſacerdotē: ſed p̄occupauerit eū mors in
via. faciāt ꝓ eo oblatōem ad altare: ⁊ dēt redē-
ptionē ꝓ captiuis. h̄ ibi. Hec ſufficiāt ꝓ fructu p̄
ſenti. Quart⁹ fruct⁹ dr̄ ad dei laudē ꝯceptio
niſq; ṽginis glorioſe dr̄ coronatiu⁹. Audi Am-
broſiū in li. de paradiſo. ⁊ ponit̄ de pe. di. i. Nō p̄t
inqt quiſq; iuſtificari a pctō niſi fuerit pctm̄ āte
cōfeſſus. Et idē in ſmōe. xl. Ecce nūc tēp⁹ acce
ptabile adeſt: in q̄ ꝯfeſſio a morte. ſ. eterna aīaz
liberat. ⁊ cōfeſſio appit paradiſū ſpēq; ſaluādi tri
buit. Un̄ ſcriptura dicit. Dic tu iniqtates tuaſ ut
iuſtificeris. h̄ ille. Et Granus imediate poſt pre
dicta ṽba dicit. His ṽbis oſtendit̄ q̄ nō meret̄
iuſtificari q in vita ſua pctā nō vult ꝯfiteri. h̄ ille
Audi h̄ exēplū. Quidā ſceleſtiſſim⁹ cuidā ſcō he
remite ꝯfeſſus eſt. quē cū ad ꝯdignā pn̄iam idu
cere nō poſſet: illi iniūxit vt fontē inueniret c⁹ a
qua ſurſū aſcēderet: ⁊ plenū vrceolū quē ſibi d̄
derat ſibi portaret. Sup hoc ille āplius nō cōſi-
derās letāter pn̄iam illā accipit. Quā aqua cum
p annū q̄ſiiſſet: nō illā inueniēs: ad heremitaz re-
dijt. ⁊ lachrymis inundātib⁹ heremite veniaz pe
tit. Dūq; ſi lachrymās dolēt: gutta lachryme in
vrceolū cadēs mox illud ipleuit. Hic inqt ſcūs
heremita eſt fons ille q ſurſū aſcendit: ⁊ aſcēdere
facit in vitā eternā. Inde btūs Tho. in. iiij. diſ.
xvij. ar. v. ad tertiā. q. rñdendo ait. Cū a paradiſī ī
troitu ꝓhibeat̄ qs p culpā ⁊ pene reatū: ⁊ talia ī
pedimēta p cōfeſſionē tollātur. ꝯſequens eſt: ut
aīa ꝯfeſſiōe ſaluet̄: ⁊ ad gaudia ꝑueniat paradiſi.
Ad q̄ ꝑuenire poſſum⁹ p grām dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i
q bn̄dict⁹ ⁊ glōſus regnat in ſecula ſeculoꝝ. am̄.

¶ Feria ſecunda tertie dominice quadrageſi-
me ſermo in ordine vigeſimus.

Epleti ſunt oēs

in ſynagoga ira. Luce. iiij. Plura
dilectiſſimi anteriori ſmone de ſcā ꝯ
feſſione ꝯſcripſim⁹. nec vt ṽba fate-
ar cū multi inopinati idies caſus occurrāt: vno
valem⁹ in ſmone hācipſam enucleare materiā.
nec vos hortor ſi veritatē dixero aures beniuo
las tedeat accōmodare: iudeoꝝ exēplo. Nā cū
eoꝝ ingratitudinē ſub vidue tipo Helie tēpore
⁊ Naamā ſyro tp̄e Heliſei oñderet. q̄nq̄ut Terē
tius aiq̄ h̄ tp̄e. Obſequiū aicos: ṽitas odiū p̄it ꝯ
oēs ira in ſynagoga repleti ſt̄. De ſacra igr̄ cōfeſ
ſione iterū hoc in ſermone tractaturi tres glo-
rioſas cōſiderationes faciamus. vꝫ. Omniū
ꝯfeſſionē audientiū debitā conditōez. Oium
cōfeſſionē audientiū exquiſitaz obligationem.
Omniū peccatorum generalez obſeruatiōez.

P Rimo oium ꝯfeſſionez audire volen-
tiū debitā cōditionē videam⁹. vbi tres
ꝯcluſiōes more ſolito faciam⁹. Pria
cocluſio eſt iſta. Diligēti aīo ꝯfeſſores inſiſtant:
vt ꝓ virib⁹ peccatores a culpa reuocēt: et ſuffi
ciēter vt id fieri poſſit iterrogent. Scd̄a con
cluſio. Hoc ſibi memorie tradāt qcūq; ꝯfeſſiōes
audire ꝓoptāt: vt debitī circūſtātijs pctōres int̄
rogēt. Tertia ꝯclō eſt iſta. Inuigilēt oēs ꝯfeſ
ſoes vt ꝓ virib⁹ pctā ad memoriā ſtudeāt r̄uocar̄
De itērōgatōib⁹ ī ꝯfeſſiōe fiendis ꝯclō p̄.

a Ccipie primā ꝯclonem ⁊c̄. ut ſ. Ad cui⁹
d̄clarātōez tres ingram⁹ ṽitates. P⁹
eſt. ſi ꝯfeſſiōes audire volēnb⁹ ſit vita
bona neceſſaria: an ſufficiat ſcīa. Scd̄a ṽitas.
an illa ſit bona cōfeſſio: qn̄ penitēs ſolū dicit nō
vel ſic: ⁊ ſacerdos interrogat p ſingula. Ter-
tia ṽitas eſt. an liceat ſacerdoti ſpecificatiōez in
terrogar̄ pſone. Q̄tū ad primā dico vite bo
nitas pōt cōſiderari dupl̄r. aut q̄tuz ad neceſſi-
tatem ſacramēti. aut q̄tum ad hoc vt ꝯfitenſ di
gnus efficiat̄ ſacramentoꝝ miniſter. Q̄tum ad
primū nō eſt neceſſaria. qm̄ tam bonis q̄ malis
ſacerdotib⁹ ptās talis cōceſſa eſt. Nō. n. grān̄s
diſpēſator ⁊ gubernator de⁹ vult vt malitia ꝑti
cl̄arī ꝑiudicet bono cōi: ut dīc boñ. l. iiij. di. xviij

Si autem cõſideratur uita bona q̃tum ad ſm:
tūc dico ꝙ ſic. p⁴ pe. iiij. Sicut boni diſpẽſato
res multiformis gr̃e dei. Et hoc tibi ꝓbo auc̃te
rõne. ⁊ exẽplo. Auc̃te quidẽ ſic. Aug. de pe. di.
vj. c. i. circa mediũ capl̃i. Sacerdos inq̃t cui oīs
offert̃ peccatõ: ⁊ ante quẽ ſtatuit̃ oīs languor. i.
manifeſtat̃: i nullo eoꝝ iudicãdus ſit q̃ in alio iu
dicare eſt ꝓmptus. Judicãs. n. aliũ q eſt iudicã-
dus ꝯdemnat ſeipm̄: Cognoſcat igit̃ ſe: ⁊ purget
in ſe qđ alios uidet ſibi offerre. Caueat vt a ſe ꝓ
iecerit qcquid in alio dãnoſum reperit ⁊c̃. h ibi.
Audi textũ. iij. q. vij. c. q ſine pctõ. Qui ſiñ pctõ
eſt vrm̃ prius in illa. ſ. aīa peccatrice lapidẽ mit
tat. ad aliena quippe diluenda pccã ibant. ſ. iu-
dei ⁊ ſua reliq̃rant. Reuocent̃ itaq; intus ad cõ
ſciam vt prius ꝓpria corrigant: ⁊ tunc aliena r̃-
prehendãt. hec ibi. Et. c. ſe. dr̃. Judicet ille de al
terius errore: qui ñ hꝫ qđ in ſeipſo ꝯdemnet. Ju
dicet ille qui ñ agit eadẽ q̃ in alio putauerit pu-
nienda. Ne cũ de alio iudicat in ſe ferat ſniaꝫ. i.
faciat ſe dignũ cõdemnatõe ⁊c̃. h ibi. Et ſunt v̓
ba Ambro. ſup beati imaculati. Et. c. ſe. dr̃. In
grauibꝰ. i. mortalibꝰ pccis quis poſitus: dũ ſuis
ꝑmit̃ aliena ñ diluit. ſ. de vite termino. Cunctis
n. liquet: q2 cũ is diſplicet qui ad intercedẽduꝫ
mittit̃: irati animus ꝓculdubio ad deteriora ꝓ
uocat̃. Scriptũ quippe eſt. ſ. Prouer. xvj. Uictĩ
me impioꝝ abbominabiles ſunt deo. vota iuſto
rũ placabilia. hinc. n. eſt ꝙ ſcriptuꝫ eſt Geñ. iiij.
Reſpexit dñs ad Abel ⁊ ad munera eiꝰ. ad Ca
yn ãt ⁊ ad munera eiꝰ ñ reſpexit ⁊c̃. hec ibi. Et ſũt
v̓ba Grego. Eadẽ v̓ba ponunt̃. xiiij. q. v. c. ſcri-
ptũ quippe eſt ⁊c̃. Idẽ. c. ſe. qđ incipit. poſtulatꝰ.
Et. i. q. i. c. neceſſe. dr̃. Neceſſe eſt vt munda ſit
manus q̃ diluere ſordes curat. Ne tacta q̃ꝫ dte
rius inquinet. ſ. quantũ in ſe eſt ſi ſordida ſeq̃ns
lutũ tenet. Scriptũ naq; eſt. ſ. Iſa. i. Mundami
ni qui offertis vaſa dñi. glo. i. ſubditoꝝ aīas. qa
dñs in eis ſedet. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodonoſor.
xxxij. q. v. ſi Paulus. Et ſũt v̓ba Grego. in r̃gi
ſtro. Et. i. q. i. c. fert̃. circa finẽ dr̃. Uulnerato eiꝫ
paſtore. qui curandis ouibꝰ adhibet medicinaꝫ.
Aut quo populũ orõnis clipeo tueat̃: qui iacul'
hoſtiũ ſeſe feriendũ exponit. Aut qualẽ fructuꝫ
de ſe producturus eſt: cuiꝰ graui peſte radix in-
fecta eſt. maior ḡ metuẽda eſt locis illis calami
tas vbi interceſſores ad locũ regiminis adducũt̃
qui dei in ſe magis iracundiã ꝓuocent quẽ per
ſemetipſos placare debuerant. hec ibi. 2° h ꝓ
bat̃ rõe. ſicut. n. ꝑ miſteriũ ꝯfitentis uiuificãt̃ rei
illuminant̃ ceci: ita ꝯgruũ eſt vt ⁊ ipſe ſit illumi-
natꝰ. Itẽ ⁊ xp̃i vicẽ gerit in terris. ḡ merito iuſtꝰ
eẽ dꝫ. Itẽ ſcã a ſcis tractari debent ⁊c̃. 3° ꝓ-
bat̃ exº. quõ q̃ſo quis in ceno pãnũ lauabit: ſic q̃
mõ quis in ſordibꝰ exñs alioꝝ ſordes mũdabit.
Iñ accipe hanc regulã gñalẽ. Quicũq; ꝯfeſſio-
nes intendit audire: duo h ꝑmaxie hr̃e ꝓcuret.
ſ. ſciam cõpetentẽ: ⁊ vitã honeſtã. Audi Augu.
de pe. di. vj. Caueat inquit ſpũalis iudex vt ſic̃
nõ cõmiſit crimen nequicie: ita nõ careat munẽ
ſcie. oꝫ. n. ꝙ ſciat cognoſcer̃ quicquid dꝫ iudica
re. Judiciaria naq; poteſtas h expoſtulat: vt q̃
dꝫ iudicare diſcernat. diligens igit̃ inquiſitor ſu
btiliſq; inueſtigator ſapienter ⁊ q̃ſi aſtute inter-
roget a peccatore: qđ forſitan ignorat: l' verecũ
dia velit occultare. hec ibi. qr̃ ⁊c̃. Quãtũ ad
ſ̃am dicit Guilelmꝰ ꝙ illa ꝯfeſſio bona eſt niſi
peccator potius ꝯfiteri dimitteret: q̃ꝫ ore ꝓprio
ꝯfiteret̃. h. n. ſuperbia eſt. de pe. di. v. c. i. verſus
finẽ. qr̃ ⁊c̃. Quantũ ad tertiã dicit Raymun
dus ꝙ ſicut ꝯfitenti ñ licet ſpecificare perſonaꝫ
ita nec ſacerdoti interrogare. quar̃ ⁊c̃. Et ſic pꝫ
prima concl'o. quare ⁊c̃.

Quomodo ſit interrogandus peccator in cõ
feſſione concl'o ſecunda.

a Ccipe ſ̃am concl'onẽ. vꝫ. Hoc ſibi me-
morie tradant quicunq; ꝯfeſſiones au
dire peroptant: vt debitis circũſtãtijs
peccatores interrogent. vbi tres ingramꝰ v̓ita.
P⁴ v̓i. eſt. qs ſit modus ſeruandꝰ in interrogatõi-
bus in ꝯfeſſione fiendis. 2⁴ v̓i. q̃ ſũt iſte circun
ſtantie interrogande. 3⁴ v̓i. ſi unũ pccm̃ l' plura
relinquerent̃ ꝑ obliuiõꝫ: quõ ꝯlebit illud. Q̃-
tũ ad primã dico ſꝫ btm̃ Tho. in. iiij. di. xix. i ex-
poſitõe lr̃e in fine. ꝙ in interrogationibꝰ fiẽdis
tria ſeruanda ſunt. Primo vt fiat interrogatio de
pccis q̃ cõiter in talibꝰ eiuſdẽ ꝯditionis habun-
dare ſolent. Nõ. n. requirit̃ in milite vt q̃rat̃ de
pccis clericoꝝ aut religioſoꝝ ⁊c̃. Scđo requi
rit̃ vt ñ fiat explicita interrogatio niſi de pccis
q̃ cõiter manifeſta ſunt: vt de ſuperbia: ira: acci-
dia: gula: auaritia: inuidia: ⁊ luxuria. Et de cir-
cũſtantijs q̃ trahunt in aliud genus peccati: vt
in luxuriã: an cũ maſculo: an vt debet ⁊c̃. In a-
lijs ãt adinuentionibꝰ pccõꝝ ita fiat iterrogatõ
vt. ſ. ſi cõmiſerit: dicat. ⁊ ſi nõ: vt non adiſcat. Et
h bñ notent ciarmatores vt ita loquar: qui ꝯfeſ
ſiones ſuis hubulis ⁊ magis vendũt. 3° requi
rit̃ vt i peccatis carnalibus nimis ad particula
res circũſtantias nõ deſcendãt. Qm̃ huiuſmodi
delectabilia quanto magis in ſpeciali conſide-
rantur: tanto magis ad ꝯcupiſcentiã ſunt apta
nata mouere. vt dicit phus. iij. ethi. Inde conti
gere poſſet ꝙ ſacerdos taꝫ ſibi q̃ꝫ confitenti no
ceret. hec Tho. Quantum ad ſ̃aꝫ dico ꝙ he
ſunt permaxime circũſtantie peccatori in con-
feſſione fiende. vꝫ. Quis. quid. vbi. per quos. q̃
tiens. cur. quomodo. quãdo. Expone quis. ſ. pec
cauit. an. ſ. maſculꝰ vel femina: nobilis vel igno
bilis: liber vel ſeruus: ſciens vel ignorans: iuue
nis vel ſenex: in dignitate vel officio: ſolutus ul'
coniugatus: ſecularis uel clauſtralis: clericus
vel ſecularis: conſanguineus vel extraneus: iu
deus vel paganus: ⁊ his ſimilibus. Secundo
quid. i. quid cõmiſit: an adulterium: fornicatio-
nem: homicidium: furtum: ⁊ an publicum vel
manifeſtum. Item an quatriduanum ⁊ fetens
an recens ⁊c̃. Tertio vbi. i. in quo loco ſacro
vel non ſacro: honeſto vel inhoneſto ⁊ cetera.
Quarto per quos ſcilicet an ſocios vel
nõ. an ſeculares vel clericos. et cum quibus. et
contra quos. Quinto quotiens. ideſt quot vi
cibus. Quia vulnus iteratum tardius ſanat̃. de
pe. di. iij. Inanis eſt penitentia. Sexto cur. i. q̃
li intentõe. qa quicq̃d agũt hoĩes intẽtio iudicat
oẽs. Itẽ cur. i. an coacte l' ſponte. uel an paupta
te. vel cupiditate. vel an aĩo nocendi l' nõ. Se
ptima eſt quomõ. i. q̃liter fecit: honeſte tñ iterro
get. Octaua eſt qñ. i. quo tpe. ſ. an diebꝰ feſti
uis: ⁊ an poſt pñm vel añ. Sꝫ dices q̃ ſũt ille cir
cũſtantie trahẽtes in aliud genꝰ peccati. Dico ꝙ
quedã ſunt totalr̃ aggrauãtes pctm̃. quedã non
ita aggrauãtes. Totalr̃ aggrauãtes ſunt he q̃ i
his v̓ſibus ꝯtinent̃. Aggrauat ordo. locus. pſõa
ſcia. tempꝰ. Etas. cõditio. numerus. mora. copia.
cauſa. Eſt modus i culpa. ſtatus alter. lucta pu-
ſilla. Expone ſic. Aggrauat ordo. ſ. ſacer. vt pre
ſbyter. diaconꝰ ⁊c̃. Locus. vt ſacer vl' nõ. Per
ſona. ſ. ꝯiugata l' religioſa. Scia. q2 vl' ignorant̃
vel ſciẽter. Tẽpus. ſ. ſacrũ. Etas. iuuenis l' anti-
quus. Cõditio. ut ſeruus l' liber. Numerus. i. quot
vicibus. Mora. q̃tum. ſ. ſtetit in pctõ. Copia. i.
q̃tum abſtulit. Cã. i. q̃re ſic fecit. Modꝰ. i. mani
feſte l' occulte. Status alt̃. i. ſi nobilis l' nõ. in di
gnitate l' nõ. Lucta puſilla. i. parua tentatõe. vl'
magna ſtimulatꝰ. Circũſtantie aũt nõ aggrauã
tes totalr̃ ſũt: vt ego feci ſic l' ſic. Et ut itelligas
quõ circũſtantie in aliud genꝰ peccati trahunt:
do tibi exemplũ. Hic luxuriauit cum ꝯiugata
trahis in aliã ſpẽm. ſ. in adulteriũ ⁊c̃. Quãtũ
ad tertiã veritatẽ dico ꝙ deus non requirit ab
hoĩe ampliꝰ q̃ꝫ poſſit. Cũ ḡ peccata oblita i hoĩs
nõ ſint ptãte ſufficit deo mẽtẽ offerre. Audi Au
gu. Si a mẽte inq̃t penitẽtis aliq̃ exciderit: ꝯfi-
tetur veritatẽ deo cui generalr̃ dicit̃. Qui noſti
occulta cordis opera mea ⁊ delicta mea a te nõ
ſunt abſcondita: quibus veniã largiaris. Hec. n.
eſt veritas confitentis quã diligit deus teſtante
ꝓpha. Ecce enim veritatem dilexiſti. hec ille.
Hoc idem ponit magr̃ in. iiij. di. xxi. quare ⁊c̃.

De reuocatione peccatorum ad memoriam
in confeſſione fienda concluſio tertia.

a Ccipe tertiã ꝯcl'onem. vꝫ. Inuigilẽt oẽs
ꝯfeſſores vt pro viribꝰ pctã ſtudeãt ad
memoriã reuocar̃. Senſus iſtiꝰ ꝯcl'onis
eſt cũ viderit ꝯfeſſor ꝙ peccator ſup aliquo pec
cato nihil dicit. cuius tñ ipſe certã vel ꝓbabileꝫ
notitiã hꝫ: inſudare pro viribꝰ dꝫ vt illud ſibi ad
memoriã poſſit reuocare. Pro cuiꝰ declaratiõe
tres pono caſus. Primꝰ caſus eſt. Audit ſacer
dos in ꝯfeſſione hũc viꝝ ⁊ hanc mulierẽ: ⁊ eoꝝ
colligit ex v̓bis ꝙ vero nõ copulant̃ matrimõio
credẽtibus tñ ipſis totũ oppoſitũ. ⁊ tpe ꝯfeſſiõis
neutꝝ eoꝝ quicq̃ꝫ cũ ignoret hocipſum dicunt:
ſcit tñ ſacerdos ꝙ ſtant in pctõ mortali. q̃d hic fa
ciet paupculus ꝯfeſſor? Scđs caſus eſt. Hic
preſbyter curã aĩaꝝ hñs quoſdã mutos. ſurdos
cecos. aut furioſos: vel ſiles ſub eius hꝫ curã: q̃s
firmiter ſcit in pctõ mõtali eſſe. quid hic faciet?
Si. n. interrogat ſurdũ nõ intelligit. Si mutum
loqui ñ põt. Si cecũ ille dubitat an ſit ſacerdos
⁊ ſic de alijs. Tertiꝰ caſus eſt. Sacerdos petrꝝ
in ꝯfeſſione audit: q ꝯmiſit aliq̃d grande ſcelus
notũ clariſſime ſacerdoti: ⁊ tñ Petrus nõ ꝯfitet̃
⁊ ille ad memoriã reducit: Petrus v̓o negat. q̃d
faciet ſacerdos? Quantũ ad primũ dico ꝙ ſi
id clare notũ ſit ꝯfeſſori: ⁊ de hoc ꝓbabiles hẽt
teſtiũ rõnes: illud ſuꝑiori ſuo. i. epõ: vel alteri po
teſtatẽ hñti nũciare dꝫ. Et põt etiã ipſis nũciare
ut aut faciant diuortiũ: aut ꝙ ſil' maneant ſicut
frater ⁊ ſoror. Si aũt nõ certe ſcit: ſꝫ tñ ꝓbabilr̃
credit vel ſuſpicat̃. nec ad ſuperiorẽ dꝫ acceder̃:
nec illis factũ aperire: niſi in illis cerneret craſſã
ignorãtiã habundare. Hec r̃nſio eſt ſm glo. ſu
per v̓ſi. Inſiſtendũ. de pe. ⁊ re. q̃re ⁊c̃. Qtuꝫ
ad ſm dicit Ray. Sacerdos pro viribꝰ ſtudeat
vt tales ad ꝯtritionẽ ⁊ merã pñiaꝫ iducat ſignis
ſcriptis. ⁊ alijs modis q̃bus põt. xxij. q. ij. faciat
hõ pro tẽpali ſalute bonũ qđ põt. Si autẽ nec ſi
gnis nec aliq̃ cernit ſe ꝓficere mõ: oret tunc pro
ipſis dñm. Idẽ hortet̃ vt faciant ꝓrochiani: ut. ſ.
dñs corda eoꝝ illuminet: vt ad pñiam reducan
tur. de cõſe. di. iiij. c. ſolet q̃ri. in fine. Et ſi nihil o
miſerit de cõtingentibꝰ: tunc nõ imputabit̃ ſibi.
di. xliij. Epheſijs. vbi dicit̃. Epheſijs Paulꝰ dic̃.
ſ. Actuũ. xx. Mũde ſunt manꝰ mee a ſanguine
oĩum vrm̃. Non. n. ſubterfugi. i. neglexi. q̃ minꝰ
ſ. vt nõ nunciarẽ om̃e cõſiliũ de vobis. Mũdus
ergo a ſanguine eoꝝ nõ eſſet ſi eis cõſiliũ dĩ an
nunciare noluiſſet. Quia cũ increpare delinq̃n
tes noluerit eos ꝓculdubio tacẽdo paſtor occi-
dit. hec ibi. Et ſũt v̓ba Greg. Et. lxxxiij. di. errõ
vbi ſic dicit̃. Error cui nũq̃ꝫ reſiſtit̃ approbatur
Et veritas cũ minime defenſat̃: opprimit̃. Ne-
gligere quippe cũ poſſis. ſ. ſine pctõ arguer̃ per
uerſos: nihil aliud eſt q̃ꝫ fouere. Nec caret ſcru
pulo ſocietatis occulte: q manifeſto facinori de
ſinit obuiare. q̃re ⁊c̃. Ad tertiũ pꝫ ex dictis ꝙ
ſi ſacerdos qđ potuit fecit: excuſat̃ ⁊ abſoluat
eum. qa peccatũ qđ antea nouit: nõ ut iudex et
pſona cõis: ſꝫ ut pſona priuata nouit. Et hoc itel
lige ſi pctm̃ ſit occultũ. ſi v̓o manifeſtũ ita ꝙ nl'
la poſſit tergiuerſatiõe celari: ñ abſoluat. Et po
nitur caſus notabilis. de cõſe. di. ij. c. nõ ꝓhibet
vbi dr̃ ꝙ ſi peccatũ eſt occultuꝫ: vt dicit glo. et
Petrus publice cõionem petat: quẽ certe ſcit ñ
eẽ ꝯfeſſum: nõ debet illi ſacerdos eucharıſtiã đ
negare. ſecus ſi pctm̃ publicũ eẽt. Audi textuꝫ.
Non ꝓhibeat inq̃t diſpẽſator. i. ſacerdos pingues
terre. i. peccatores diuites i peccatis mẽſaꝫ dñi
mãducare: ſꝫ exactorẽ moneat timẽ. i. deũ q exi
get ab eis moneat timẽ. vt dicit glo. hec ibi. qr̃
⁊c̃. Et hec ſufficiãt ꝓ ꝑma parte huius ſmõis.

De obligatione confeſſorum quantum ad ce
lationẽ confeſſionis conſideratio ſecunda.

ſ **Eundo loco** Omniuꝫ cõfeſſiõeꝫ
audientium exquiſitam obligatõeꝫ
videamus. vbi tres concluſiones
ſubiungamus. vꝫ. Prima concluſio eſt iſta.

Quiſquis peccatores i confeſſione audire itendit: ſūmope caueat ne aliqd ſic patefactū cupiā ſuelet. 2ª c° eſt iſta. Nō ſine graui aīe diſpendio qſ pōt qd ſecrete habuit alīi ſuelare. 3ª c° ē iſta. Nullus quantacūqʒ data licentia debʒ qd ſub ſigillo confeſſionis accepit alīi denudare.

Qd confeſſores que audiunt i confeſſione celare debent cclo prima.

Ccipe pmā conclōnē zc̄. ut. ſ. Ad cuiuſ declaratiōʒ tres ingramꝰ ꝟitates. Pª ꝟi. eſt iſta. vtꝝ pro aliq̄ grandi euitādo piculo qd hītū eſt i cōfeſſione poſſit ſuelari. 2ª ꝟi. eſt. vtꝝ alia q̄ cōfeſſor pret cōfeſſiōʒ ſcit: ſit obligatus nō ſuelare. 3ª ꝟi. eſt. Abbas ł aliꝰ ſuperior peccatū alicuiꝰ ſui iferioris p cōfeſſiōʒ nouit: peccat ne ille ſupior illud peccatū ipunitūʒ ſliquēdo? Quantū ad pmā dico ꝙ quocūqʒ caſu occurrenti nūqʒ lʒ cōfeſſionē ſuelarē. vbi nō ſm btm̄ Tho. i. iiij. di. xxj. ꝙ i ſacris eccl̄ie illud qd gerit̄ extius ſignū eſt illiꝰ qd gerit̄ iteriꝰ. In terius āt i ſacris opat̄ deꝰ. extius āt opat̄ eccl̄ie miſter i ipoſitōe manuū zc̄. Vñ h̄ rgula accipit̄ ꝙ ſicut deꝰ iteriꝰ pccm̄ hōis tegit: ſic z ſacerdos q eꝰ vicē gerit i ſris: occultare dʒ extius. Propterea qcūqʒ periculū imineat: ſiue ſit de mrīmonio inter aliquos illicite cōhendo: ſiue de heretico q corrumperet fideles: ſiue de aliquo tpali dāno zc̄. z illud ſi p cōfeſſionē ſciat̄: nullo pacto dʒ illud cōfeſſor reuelare. Sed quid agēdū eſt? Dico ꝙ tales p cōfeſſorē admonendi ſunt vt deſiſtant. Et ſi eſſet malū qd ꝯ eccl̄am imineret: dʒ prelato nunciare vt vigilet ſup gregē ſuū ł huiuſmodi. Et ſi eſt malū tpale. utputa prodimētū: obuiare dʒ quantū pōt. z ſupiores mō magiſ populi cautos reddere. Ita tñ ꝙ cōfeſſionē nullo pacto reuelet. Innocentiꝰ tñ in glo. ſup. c. oīs de pe. z re. opinionē quorūdā ponit dicentiū ꝙ iminente aliquo āndictoꝝ piculoꝝ poterat confeſſionē ſacerdos talibꝰ pſonis ſuelare: q̄ poſſet prodeſſe z nō obeſſe: vt prī ł mrī zc̄. Et ſumunt argumētū. xxij. q. v. c. hoc videt̄ dicere. i fine. Et facit multū iſte textus ad ſuū propoſitū: vbi ponit̄ caſus de iurante falſū. z tu ſcias certe illū iuraſſe falſū. cui ſit illud indicandū. Et rn̄det ibi dicens: videt̄ mihi ꝙ ſe a peccati ſoluat viculo ſi indicet talibꝰ q magis pdeſſe poſſent q̄ obeſſe piuro: ſiue eū corrigendo: ſiue dñm p eo placando: ſi z ipſe cōfeſſionis ſibi adhibuerat medicinā. hec ibi. vbi glo. ſi. ait. Qui ḡ dicit talibuſ q poſſunt pdeſſe z ñ obeſſe: ñ dr̄ prodere. ij. q. i. ſi peccauerit. hec glo. Sed h̄ opinio pfecto ab oibus nrīs iprobat̄: vt pʒ p btm̄ Tho. in. iiij. di. xi. z Petrū de tarantaſio: z ceťos. Et Ludolphuſ doctor quidā eximiꝰ ordis minoꝝ ſup. iiij. ſniaꝝ di. xxij. q. vi. dicit ꝙ cōfeſſor in caſu ēt quo mortl periculū ſacerdoti imineret: ñ dʒ quouis pacto nec ꝟbo: nec ſigno: nec aliq̄ alio poſſibili mō cōfeſſionē reuelare. z p cōñs dʒ potiuſ mortē eligē q̄ cōfeſſionē reuelare. hec Ludolphus. Quis q̄ſo ſuū peccatū cōfiteret̄ ſi reuelandū aliq̄ mō ſciret zc̄. Quantū ad ſam dico ſʒ btm̄ Tho. ut ſ. Si cōfeſſor alio mō q̄ p cōfeſſionem pccm̄ alicꝰ nouit: poterit illud reuelare ſi placet. tñ pp euitandū ſcandalū quantū pōt dʒ abſtinere. vñ pono caſū hic cōfeſſor audiuit in cōfeſſione h̄ pccm̄: qd tñ alio mō añ ſciuit. pōt ſacerdos dicere tale pccm̄ mihi notū eſt: ſed ñ dicat illud in cōfeſſione habuiſſe. Tñ vt dictū eſt pp ſcandalū euitandū oīno taceat: niſi aliq̄ grandis rōnabilis cā imineret. Cōcordat Petrus de tarantaſio in. iiij. diſ. ut ſ. Quātū ad tertiā breuiter dico ꝙ abſqʒ leſione cōſcie pōt prelatus pccm̄ ipunitū relinq̄re: nec vllū tenet̄ adhibē remediū: niſi eo mō q ad ipſū defert̄. dʒ ḡ in foro pnīali adhibē remediū tm̄: vt monendo eū. Et pōt ēt aliq̄ alia rōnabili occaſione priuare ipſū officio. ita tñ ꝙ ois de cōfeſſione ſuſpitio euitet̄. qr̄ zc̄. Hoc dic̄ btūs Tho. di. xxij. i. iiij. ſniaꝝ. Et h̄ ſufficiāt p pri c° e.

Qd grauiter peccat reuelans confeſſionez z penitentiam eius conclo ſecunda.

Ccipe ſaʒ conclonē. vʒ. Nō ſine graui aīe diſpendio quis pōt qd ſecrete habuit alteri reuelare. vbi tres inquiramus ꝟi. Pª eſt iſta. q̄ ſit pnīa reuelantis cōfeſſionē. 2ª ꝟi. eſt iſta. Joānes iudici preſentat̄ alicuius grauiſ criminis ſuſpitione: de quo nulla niſi per cōfeſſionē noticia haberi pōt. Accerſit̄ ſacerdos hoc ſciens. Inſtat minis atqʒ tormētis iudex vt ſacerdoſ illud detegat crimen. patienter ſuffert ſacerdos. tunc iudex prebet ſibi ſacrm̄ vt ꝟitatē dicat. quid faciet hic ſacerdos. 3ª ꝟi. eſt iſta. vtrū quis teneat̄ celare ſecretū ſub ſigillo cōfeſſionis dictū: nō tñ in cōfeſſione. Ad primā dico ꝙ grauis ei pnīa imponit̄. Reuelans. n. cōfeſſionē eſt ſacramenti violator: z ordinē ſacramti peruertit. qm̄ vt dictū eſt ſacrm̄ exterius ſignificat qd interius gerit̄. Interius āt deus crimē peccatoris celat. ergo qui illud exterius pandit violator erit ſacri. z per cōñs mortaliter peccat. Inde de pe. z re. c. oīs. circa finē dr̄. Sacerdos aūt prudenter inquirat peccati circūſtantias. z paꝝ infra. Et caueat ne oīno ꝟbo uel ſigno aut alio quouis mō prodat alteriꝰ pccm̄. Sed ſi prudentiori conſilio indiguerit: illud abſqʒ vlla expreſſione perſone caute requirat. Qm̄ qui peccatū in iudicio pnīali ſibi tectū preſumpſerit reuelare: nō ſolū a ſacerdotali officio eſt deponēdus. veꝝ ēt ad agendū arctā pnīaʒ in arcto monaſterio eſt detrudendus. hec ibi. Et de pe. diſ. vj. c. ſacerdos. dicit Grego. Sacerdos ante oīa caueat ne de his qui ei confitent̄ peccata ſua alicui recitet que ei cōfeſſus eſt. Nō propinquis ſ. ſuis vel confitentis: nō amicis: nō extraneis: neqʒ qd abſit pro aliquo ſcandalo. Nā ſi hoc fecerit deponat̄: z oībus diebus vite ſue ignominioſus peregrinando pergat. hec ibi. Dñs autez Hoſtien. in glo. ſuper. ca. oīs. exponit q̄uo pnīa Grego. intelligenda ſit. Et dicit ſic. Intelligas pnīam Grego. ſm peregrinationē q̄diu eſt in pnīa tpāli: puta vſqʒ ſeptēniū vel decēniuʒ vel plus vel minus ſm ꝙ pnīa limitata erit. xxx. q. i. ſi qs ſacerdos. Quo tpe elapſo eſt in mōaſtēio detrudendus: vt ibi perpetuā agat pnīam. z ſic vnū ius ſupplet̄ p aliud. Et hanc pnīam itellige aſſignari qñ de reuelatōe ſufficiēter fuerit in iudicio pbatū. Quia ſi ñ probaret̄ nec cōuinceret̄ de crimine: tunc ſacerdos arbitrarie puniret̄. h̄ Hoſti. i p̄dicta glo. q̄re zc̄. Et dicit glo. ſup dcō c. oīs. ſup ꝟbo. deponēdo. ꝙ oli illa pnīa Greg. iponebat̄: ſed hodie iponit̄ illa q̄ ponit̄ i dicto. c. oīs. Ad ſam ꝟitatē dico ꝙ ſi ſacerdos nō poſſet iniquū iudicē declinare: ł trāſferēdo ſmonez ad aliud: vel alio mō declinare: credo ꝙ rn̄dere poſſet. nihil inde oīno ſcio. ſ. vt hō. vel nihil ſcio tibi reuelandū. Sic dr̄ Math. xxiiij. De die aūt z hora nemo ſcit: neqʒ angeli in celo: neqʒ filius hōis: ſubintelligit̄ nobis reuelandū. Inde ex̄ de exceſſibꝰ p̄la. c. dilectꝰ filiꝰ. dicit̄ ꝙ talis iudex a tali inqſitōe quieſcē cōpellat̄. vbi dicit ſic textꝰ. Dilectꝰ filius Honoriꝰ. iij. cuidā preſbytero cardinali vicario ſuo ſcribit: q̄tenus rectores vrbiſ q cogebant preſbyteꝝ reuelandū ſibi d̄ quodaʒ furto: qd fuerat tanq̄ ſacerdoti reuelatū: pniciosa coarctatōe quieſcē cōpelleret. vbi dicit ſic textus. Quia pniciosuʒ eſſet predictū preſbyterū ſibi realiter credita reuelare: ac cogi ad id qd nō rapuit: exoluendū diſcretōi tue mandamꝰ: quatenus rectores corā te cōueniētes iniungas eiſdē vt a memorati pſbyteri ſup hoc grauamine cōquieſcant. h̄ ibi. Et glo. rōem reddit dicēs ꝙ ſacerdos ille illud furtū ſciebat vt deus: z non vt hō. de offi. or. c. ſi ſacerdos zc̄. Ad tertiā ꝟitatem dico ſm Tho. in. iiij. di. xxj. ꝙ hō nō dʒ d̄ facili aliqd ita recipe. ſi tñ accipit: tenet̄ celar̄ acſi in cōfeſſione hēret. Et hoc de iure nāli. Hoc ideʒ dicit Hoſti. ſup dicto. c. oīs. de pe. z re. Sed pono p caſum. Petrus certā pecunie q̄titatē non ſuā ſub ſigillo cōfeſſiōis apud me depoſuit. ſit publica inqſitio quid hic eſt agēduʒ. Dico ſʒ Guil. ꝙ ſi qs hoc mō reuelat ſacerdoti qd habuit per furtū: uel alio mō cum pctō: ſacerdos tenet̄ celare. Si aūt abſolute dixerit: vel alio mō ſciuerit id eſſe furtū: dʒ dicē veritatē. Sed poſito ꝙ nō accepit illud in cōfeſſiōe: ſed ſub ſigillo cōfeſſiōiſ ſacerdos nō dʒ illud recipe hoc mō. ſʒ ſi accepit z fiat inqſitio p epm: vel aliū hn̄tem ſup hoc poteſtatē: tenet̄ ꝟitatē dicere. q2 ſi ſic recepit: de h̄ caſu nō cogitauit. vel ſi cogitaſſet vel pmiſiſſet ſeu etiā iuraſſet nō reuelare: illicitū eēt pmiſſū ł iuramētū. nec obſuādū eſt i p̄iudiciū altiꝰ. Secus ſi iiuſte z p tyrānū igret̄. q2 tc̄ ſubt̄fugē dʒ tacēdo ł ſophiſticādo. i. ſophiſtice rn̄dendo. qr̄ zc̄.

Qd de nullius licentia debet quis confeſſionem reuelare concluſio tertia.

Ccipe tertiā cōclōnē. vʒ. Nullus q̄tūcūqʒ data licētia dʒ qd ſub ſigillo cōfeſſionis accepit alteri reuelare. Hic querūt̄ tres ꝟitates. Pria eſt. an de licētia cōfitētiſ poſſit qs cōfeſſionē reuelare. Scđa ꝟitas. an ſacerdos teneat̄ celare pctm̄ qd abſoluere nō potuit.

Tertia ꝟitas. an ſacerdos teneat̄ celare pctm̄ qd tñ cōfitenſ nō curat vt abſolute ſciat̄. Quātū ad primū qdā vident̄ rn̄dere ꝙ ſacerdos pōt de licētia cōfitentis pctm̄ in cōfeſſiōe auditū reuelare: dʒ tñ pro poſſe ſcandalū vitare: z nō vti licentia tali vbi ſcandalū timet̄. Ille aūt cui ſic reuelat̄ de licētia cōfitentiſ illud celare tenet̄. Et hi dicunt hāc fuiſſe intentōeʒ bti Tho. in. iiij. di. xxi. Sʒ ꝯ hoc arguit̄ ſic. Lege nature. diuina. z euāgelica quiſqʒ tenet̄ cōfeſſionē celare. Iſtā ppoſitionē cōiter oēs cōcedunt. Sʒ cōfitens nō ſup his legibꝰ diſpēſare pōt. q2 ſi par in parē iperiū non hʒ: a fortiori nec minor i maiorē. vt. c. inotuit ex̄ de electiōe. z. xxi. di. c. iferior. z p cōñs nullo mō dʒ qd dr̄ in cōfeſſione cuipiā reuelari. Itē dictū eſt in añcedenti cōclōne ꝙ cōfeſſio exterius eſt ſignū qd ſit interiꝰ. Sʒ deus pctm̄ cōfeſſum nullo mō reuelat. ḡ nec ſacerdos exteriꝰ vllo mō d̄bet illud exterius reuelare. Hāc expōem facit Ludolphus in. iiij. di. xxi. Et magr̄ Marcꝰ de ripa in ſuo q̄dragesimali illā iſequit̄. ambo ſt̄ ordinis minoꝝ. Sʒ certe miror ꝙ tātus doctor: z q etiā btm̄ Tho. legit. dicat illū ſic ſēſiſſe. Uolui nāqʒ ad lrām legē ꝟba eiꝰ: ipſe aūt ad qōem dicit ſic. Duo ſunt pͥpter q̄ ſacerdos tenet̄ pctm̄ occultare. Prīo z pncipalr̄ qa ipſa occultatio eſt d̄ eēntia ſacri. ſ. inq̄tū ſcit illud inq̄tū deꝰ cuiꝰ vicem gerit q̄tū ad cōfeſſionē. Alio mō pͥpter ſcādaluʒ vitandū. Pōt aūt penitēs facē vt illud qd ſacerdos ſciebat vt deꝰ: ſciat etiā vt hō: qd facit dum eū licētiat ut hō. z iō ſi dicat ñ frāgit ſigillū cōfeſſiōis. tñ dʒ cauē ſcādalū i dicēdo: ne fractō ſigilli p̄dicti repitet̄. Hec ſt̄ ꝟba eꝰ. Dicite q̄ſo qd intēdit dicē btūs Tho. in his ꝟbis. Pōt cōfitēs facē: vt illud qd ſacerdos ſciebat vt deꝰ: ſciat etiā vt hō: niſi ꝙ ille cōfitēs etiā illud qd in cōfeſſione dixit: ex̄ cōfeſſionē dicat. Et ſic ſacerdos alia uia h̄ ſcit q̄ p cōfeſſionē: z tūc ſi vult cōfitēs vt illud reuelet: pōt ſine fractōe ſigilli reuelare. qa reuelat illud inq̄tū ſciuit vt hō: z nō vt deꝰ. Et ꝙ fuerit iſta intētio bti Tho. appet ſi qs euʒ i p̄dicta di. ar. iij. legerit. vbi q̄rit ſi illud qd ſacerdos alias ſciuit q̄ p cōfeſſionē poſſit reuelar̄. z māifeſte appet in corpore qōnis recitatis qbuſdā opinionibus ſibi nō gratis ꝙ ſi aliqs aliqd nouit ut hō poſſit alteri reuelare: ſʒ tñ pͥpter ſcādalū euitar̄ dʒ. Sic i ppoſito. Hec oīa dicta ſint cū oī ſuppōtatōe. Quātū ad ſam ꝟitateʒ breuiter dico ꝙ ſic. z rō. qa licet ab oībus eū abſoluere nō poſſit tñ q2 oīa audit in cōfeſſione vt dei vicē gerens. manifeſtū eſt ex dictis ꝙ exterius reuelare nō debet: qd interius celāt deus zc̄. Quātum ad tertiā ꝟitatē dico ſimiliter ſicut ad primaʒ. ꝙ ſi peccator non curat ꝙ eius pctm̄ abſolute ſciat̄: debet illud dicere ſacerdoti vt hō eſt: z nō tm̄ i cōfeſſione. qa ſic ſciret illud vt deus. z p cōſeq̄ns q̄tūcunqʒ cōfitens vt ſciretur non curaret. non tamen poterit ipſe alteri reuelare. quare zc̄. Et ſic patet ſecunda pars huius ſermonis.

De gn̄ali obſeruatiōe cōfeſſiōis cōſideratio 3ª.

Ertio loco peccatorū gñalem obſ

ſtationē videam⁹. vbi tres ɔclões more ſolito ſubiūgamuſ. vʒ. Pria ɔcluſio eſt iſta: Sicut infirmitatib⁹ corpis celeriter ꝓuidemus. ſic infirmitatib⁹ aie citi⁹ q̄ꝫ poſſumus debem⁹ ꝓuidere. Scđa ɔcluſio ē iſta Si quid nō negligētia peccator obmiſerit: ⁊ nl̄lo mō poſſit recordari: gñaliter illud delcat ſuā culpā dicēdo. 3ᵃ ɔ° eſt iſta. Lꝫ ɔfeſſorē optimū īgrer̄ d̄beaꝫ⁹: ñ tñ oēſ cui voluerit poterīt ɔfiteri.

Quando ſit confitendū concl̄o prima.

Ecipe ſam concl̄onē ⁊c̄. ut. ſ. Ad cuiuſ declarationē tres ingram⁹ ꝟi. Pᵃ ꝟi. eſt iſta. An ſubito ⁊ mox vt quis peccauit ſit ɔfitendū. 2ᵃ vtrū iſta ɔfeſſio debeat eſſe ſpālis l' gñalis. 3ᵃ ꝟi. eſt. vtrū romipete ⁊ pegrini poſſint in via cuilibꝫ ſacerdoti ɔfiteri. Quātū ad primā notare debem⁹ ꝙ quanto qs in peccato diuti⁹ manet: tanto ad diuā grām ⁊ gloriā fit inbabilior ⁊ ꝓteruior. ḡ p locū a ɔ̄rijs q̄ꝫto citius a pccō exibit: tanto ad diuā grām ⁊ glāꝫ fit babilior ⁊ būilior. H̄ āt fit p ɔfeſſionē. ps. Dixi ɔfitebor aduerſū me iniuſtitiā meā dño: ⁊ tu remiſiſti īpietatē pcci mei. Itē ſalus aie p̄pōderat ſaluti corporis. ḡ ſi quātoci⁹ poſſum⁹ corpori ꝓuidem⁹: aīe celeriter prouidē debeꝫ⁹. Itē quia vita nr̄a incerta eſt: vt dicit Boeti⁹. Nihil eſt ī tpe ɔſtitutū qđ ſue vite ſpaciū poſſit amplecti. ḡ in dubijs ſanctior ps eligenda eſt. Sed quō h̄ ɔfeſſio fienda intelligaꝰ: an. ſ. de ɔfeſſione ī ꝓpoſito: ⁊ ad tp̄s poſtea ab eccl̄a ſtatuto ope adimplendo: an de ɔfeſſione in fcō. Ita ꝙ cū qs peccauit mox actu ɔfiteaꝰ: nō pua eſt apud doctoꝝ difficultas. Iñ Petr⁹ de tarātaſio in. iiij. di. xvij. duas ponit opiniones. Pria opinio ſentit ꝑꝑ rōnes adductas bic ꝙ data opportunitate qs cuꝫ peccauit ɔfiteri teneꝰ. Nec decretalis illa. oīs. de pe. ⁊ re. excuſa. q2 eccl̄a intendit tp̄s arctar̄ ꝑꝑ bominū negligentiā ⁊ ñ ampliare. Sicut eccl̄ia ꝓbibet ne qs vltra annū in excōicatione ꝑmaneat: ñ tñ licentiā p̄bet in excōicatōe uſqꝫ ad borā illā ꝑmanendi. Alia opinio dicit ꝙ cū p̄ceptū eccl̄ie ſit affirmatiū: ñ obligat niſi ꝓ loco ⁊ tpe. Eccl̄ia ꝟo potuit tp̄s determinare: cū ſit p̄ceptū eccl̄ie ñ nāe. vñ gñaliter nō teneꝰ qs niſi ſemel in āno ſacerdoti ɔfiteri. Dñs Inno. in gloſa ſup. c. oīs. dicit primā opinionē eē ſecuriorē. Et btūs Tbo. dicit ſam opinionē eē ꝓbabiliorēꝫ. Sed Petr⁹ de tarantaſio q̄ttuor ponit caſus in quib⁹ teneꝰ bō añ q̄dragesimale tp̄s ſtatū ɔfiteri. Prim⁹ caſus eſt in cōione ſacri. vñ ſi qs vellꝫ aut celebrare aut cōicare aut ordinē ſacrū recipere dꝫ bita opportunitate ſubito ɔfiteri. Secund⁹ caſus eſt qñ bō eſt in ꝑiculo mortis ꝑ̄uat⁹ infirmitate. Et bos duos caſus ponit ēt beatuſ Tbo. in q̄dā qōne d̄ q̄libet. Et ꝑꝑ būc ſm caſuꝫ ſtatuit decretalis. cuꝫ infirmitas. de pe. ⁊ re. vt medici oēs infirmoſ prius faciant ɔfiteri. dic tertū. 3° caſus ē qñ ɔſcia ſtati ɔfitēdū dictaret. qñ qđ fit ɔ̄ ɔſciam. ſ. p̄cepti l' ꝓbibitionis edificat ad gebēnā. xxviij. q. i. §. ex bis. ⁊ ſūt ꝟba Augu. Et aliqui ſic exponunt vt dicit ibidē glo. oē qđ fit ɔ̄ ɔſciam nō erroneā edificat ad gebēnaꝫ.

Quart⁹ caſus eſt qñ bō ē in dubio an tpe ſtatuto ab eccl̄a poterit ɔfeſſorē br̄e idoneū l' copiam: vt ſi quis peccauit i n aliq̄ pccō de q̄ abſolutio ad papā ꝑtinet: ⁊ ñ bꝫ copiā penitentiarij papē: teneꝰ illi ɔfiteri opportūitate famulāte. beatus tñ Tbo. in q̄dā qōne de q̄libꝫ dicit ꝙ laudabile eſt ꝙ peccator q̄ꝫciti⁹ pōt ſuū pcc̄m ɔfiteaꝰ. ꝑ accidens āt dilatio vſqꝫ ad tp̄s ab eccl̄a ſtatutū meritoria eē poſſet: dūmō vltra ānū nō differat. Et intellige ſi differat vt prudētiori ɔfiteaꝰ l' deuotius ꝑꝑ ſacrū tp̄s. Dñs āt Bona. ī. iiij. di. xvij. modū quendā mediū ponit. Sed q2 ꝓlixū eēt. ſi vis tu vlteri⁹ ſua dicta ponē: vide ibi. Et ſic pꝫ prima ꝟi. Ad ſam dico ſm btū Tbo. ī iiij. di. xvij. de bis de quib⁹ eſt recordatio: ſpālis requiriꝰ ɔfeſſio. qñ ſicut in q̄libet pccō eſt ſpāliſ delectatio ⁊ deordinatio: ita in q̄libet peccato adbuc vt abſtergaꝰ: requiriꝰ ſpālis diſplicentia ⁊ ordinatio. Iñ Hoſtien. ait. Nō eſt approbāda imo vituperanda q̄rūdā capellanoꝝ ɔſuetudo: q addunt de pollutione putantes ſibi h̄ ſufficē ꝓ ɔfeſſiōe. Sed ſeipſos ſeducūt. q2 ad buiuſmodi pccā mortalia requiriꝰ ſpālis ɔfeſſio ⁊ ſacr̄aliſ. h̄ ibi. Ad tertiā dico ſm Inno. ⁊ Hoſti. ꝙ ſi romipete ⁊ pegrini perā ⁊ baculū a proprijs ſacerdotibuſ acceperint: ſiue aliꝰ de eoꝝ licentia iter arripuerint: pſumendū eſt ꝙ eis data ſit licētia ɔfitendi. Si āt ſine licentia ꝓprij ſacerdotis pegrinanꝰ: ab aliq̄ abſolui ñ pñt: niſi in neceſſitatis articulo. Et idē dicendū eſt de negociatorib⁹ ⁊ viatorib⁹. Sed ponamuſ ꝙ quis de licentia ſui ſacerdotis pegrinet: nunqđ pegrin⁹ a ſimplici ſacerdote abſolui pōt a pccō: cui⁹ abſolutionē ſibi ep̄s reſuauerit. Dicit Guilelm⁹ ꝙ pōt: ⁊ ꝑmari me ſi tp̄e gñalis cōionis inſtaret vt in paſca. ſed dꝫ ei iniungi: vt cū ſui ep̄i ſacerdotē br̄e potuerit ei denuo ɔfiteaꝰ: ab illo pñiam ſuſceptur⁹. h̄ ille verius tñ videꝰ ꝙ ſi tanta fuit neceſſitas ꝙ oportuerit cui potuit ɔfiteri: nō expedit vt iterū ɔfiteaꝰ l' abſoluaꝰ. oꝫ tñ ꝙ ſi aliqđ ſatiſfaciēduꝫ ē ſatiſfaciat. Etſi ēt ob dictā cām fuiſſꝫ excōicatuſ: ⁊ ab ipſo ſacerdote fuiſſet abſolut⁹: ſi poſtea nō p̄ñtat ſe ep̄o: reincidit in eandē ſniam. vñ ponit h̄ regula gñalis ꝙ abſoluti a ſnia canonis ul' boīſ: cū neq̄unt recurrere ad illū a q̄ iuridice abſoluendi erant ꝑꝑ ꝑiculū mortis l' aliud īpedim̄tū. ſi ceſſante ꝑiculo l' īpedim̄to ſe ñ p̄ñtēt illi a q̄ debebanꝰ abſolui: recepturi mandatū e⁹ ⁊ ſatiſfacturi ut oꝫ reincidunt in eandē ſniaꝫ. Et eodē mō reincidunt a ſede ap̄lica l' legatis abſolui: q̄bus iniungiꝰ vt ordinario l' alteri ſe p̄ñtent ꝓ penitētia: ⁊ ꝙ iiuratis ſatiſfaciāt: niſi h̄ faciāt q̄ꝫciti⁹ cōmode poterit. ex̄ de ſen. excō. cos. li. vj. Si ꝟo ñ fuit neceſſitas nec abſolutio valuit. q̄r ⁊c̄.

Q2 de pecatis oblitis ſufficit confeſſio generalis concl̄o ſecunda.

Ecipe ſam cōcl̄onē. vʒ. Si qđ nō negligentia pctōr obmiſit: ⁊ nullo pacto poſſit recordari: gñaliter illud delcat ſuaꝫ culpā dicēdo. vbi tres ingram⁹ ꝟitates. Pria eſt iſta. Que ſunt illa q̄ reddūt cōfeſſionē diminutā. 2ᵃ eſt iſta. An in adultis regraꝰ cōfeſſio d̄ pctis añ baptiſmū. 3ᵃ eſt. Quar̄ deleātur pctā quoꝝ nō recordaꝰ peccatō. Ad primā dico ꝙ tria ſunt q̄ reddūt ɔfeſſionē diminutā. ſ. defect⁹ malitie. defect⁹ circūſtātie. ⁊ defect⁹ negligētie

Primo defect⁹ malitie: vtputa qñ ex ꝓpria malitia aliqđ pcm̄ in ɔfeſſiōe relinqꝰ. Tales. n. minime ɔfitētur. q2 ɔfiteri eſt ſil' fateri. Non. n. benignitas dei vnuꝫ pcm̄ ſine alīo pcit. de pe. di. iij. ſꝫ plures. vt ſ. in p̄cedēti ſmōe. Idē. c. illō aūt. ⁊. ſi ſꝫ. vbi ſic dr̄. Si ſm Aug. inq̄t arbiꝰ ſue volūtatis nō pōt īcboare nouā vitā niſi pēiteat eū veteris vite: quō ad nouitatis indulgētiā ꝑueniet q̄ꝫdiu vetuſtatē nō depoſuit ⁊c̄. Scđs d̄fectus dr̄ circūſtātie. qñ. ſ. circūſtātie pcm̄ agḡuātes: vel in aliud gen⁹ trabētes ex negligētia ꝓpria negligunꝰ: de q̄bus ſatis dictū eſt ſupra.

Terti⁹ defect⁹ eſt negligētie. vt cū qs ꝑituꝫ ſacerdotē querē negligit: ɔ̄. c. faciens. de pe. di. vi. c. i. Qui vult igr̄ ɔfiti pctā vt iueniat grāꝫ q̄raꝰ ſacerdotē ſcientē ligare ⁊ ſoluē: l' cū qs negligit īꝑmeditate accedē. Uñ Ber. ait. Sūt q ɔfitēdo ſic̄ fabulā peccatoꝝ ſuoꝝ narrāt byſtoriaꝫ: ⁊ egritudines aīe ſue ſine ɔfuſiōe dinumerāt: ⁊ ꝑene. i. q̄ſi ſiñ pñia ⁊ doloris affectu ⁊c̄. Et ſic pꝫ ꝑma ꝟitas. Ad ſam dico ꝙ triplex eſt pctōꝝ ɔfeſſio. Una mētalis q̄ fit deo. ⁊ bec regriꝰ ī oībus adultis baptiçādis: vt cōiter omnes volūt.

Alia eſt ɔfeſſio vocalis q̄ fit bōi ⁊ dei vicario. ⁊ bec nō regriꝰ añ baptiſmū: nec poſt. Tertia ē q̄ fit bōi vt ſapiēti cōſiliario ob ɔſiliū aīe. ⁊ h̄ regriꝰ ex ɔgruo: nō ex debito. Hec de intentione Petri de tarātaſio in. iiij. Ad tertiam dico ꝙ ſufficit ɔfeſſio gñalis. q2 nō regrit de⁹ ab boīe niſi qđ pōt. Uñ cū cōfiteri pctā oblita ñ ſit ſpālr̄ in poteſtate bominis: ſufficit contritio ⁊ confeſſio generalis. Et bec ſufficiant pro prima cōcl̄one.

Q2 non cuilibet aliq ɔfiteri pñt cōcluſio 3ᵃ.

Ecipe tertiā ɔcl̄onē. vʒ. Licet ɔfeſſorē optimū ingrē debeam⁹: nō tamē oēs cui voluerit poterūt ɔfiteri. vbi tres ingramus ꝟitates. Pria eſt iſta. cui curiales d̄beāt ɔfiteri. Scđa cui d̄beāt ɔfiteri p̄lati. Tertia eſt. cui debeāt ɔfiteri reges. Quantū ad primā dico ſm Hoſti. ꝙ papa pōt eligē quemcūqꝫ vult. ⁊ ab eo cui papa ſua pctā confiteꝰ ligaꝰ: et eo ſupior eſt q̄ꝫtuꝫ ad boc. ex̄ de offi. dele. c. ſane ga. glo. ſcđa. Cardinal' aūt bñs cām legatiōis eodē mō pōt quē vult ſibi in ɔfeſſorē eligē. ar. ex̄ de pe. ⁊ re. c. ne pro dilatōe. vbi dr̄. Ne pro dilatōe pnie ꝑiculū imineat aiaꝝ ꝑmittim⁹ ep̄is ⁊ alijs ſupiorib⁹ necnō ⁊ inferiorib⁹ p̄latis exēptis vt etiā p̄ter ſui ſupioris licētiā prouidū ⁊ diſcretū poſſint ſibi eligē ɔfeſſorē. h̄ ibi. Et ſunt uerba Greg. ix. Si aūt dict⁹ cardinl' eſt in curia: dꝫ cōfiteri pape l' penitētiario. Tuti⁹ tñ eſt ꝙ a papa licentiā bēat. Capellan⁹ ꝟo ⁊ ceteri curiales. ſi ſīt d̄ familia pape pñiario ſuo ɔfiteāꝰ ⁊ ñ alij. Plura bic cā breuitatis relinq̄. Ad ſam dico ſm eundē ꝙ p̄riarce. archiep̄i. ep̄i. ⁊ oēs etiā īferiores p̄lati exēpti pñt ſibi ɔfeſſorē eligē ꝓuidū. ut pꝫ ex̄ de pe. ⁊ re. c. ne ꝓ dilatōe.. Sꝫ nō ſi elect⁹ nō bꝫ a maiori excōicatōe ꝑtātem abſoluēdi l' a caſib⁹ ꝑ̄uiorib⁹: lꝫ qdē ɔ̄riū dixerint. ar. ex̄ d̄ pe. Si ep̄us li. vi. Alij iſeriores p̄lati nō pñt ſibi eligē niſi de potētia pape l' etiaꝫ ꝓprij ſacerdotis. Uñ abbas l' q̄libet p̄latus nō ep̄us nec exēptuſ dꝫ ɔfiteri ep̄o. Monaci ꝟo abbati: l' ſm ſtatuta regule pñt etiā ɔfiteri ep̄o ſi ei ſubſint. Decanuſ p̄poſitus. theſaurari⁹: ⁊ q̄libet canonic⁹. ⁊ ſacerdotes ꝓcbialeſ ⁊ familia ep̄i ɔfiteri debēt ep̄o l' alteri d̄ licētia ei⁹. q̄re ⁊c̄. Ad tertiā ꝟi. dico ſm eūdē ꝙ ſi rex bꝫ domiciliuꝫ p̄ncipale in aliq̄ ciuitate illi ep̄o ɔfiteri dꝫ ul' ſacerdoti: niſi ſup h̄ bēret priuilegiū. Idē dicēdū de duce. marchione: ⁊ oībus bñtib⁹ latas iuriſdictōes in diuerſis ep̄atibus. Sꝫ ſi bñt domicilia ī diuerſis locis: ⁊ nō appeꝫ qđ ſit p̄ncipali⁹. pñt ɔfiteri ei ī cui⁹ parrocbia moranꝰ. Ul' qđ tuti⁹ eſt de licētia ep̄i eligāt. aut ſi loca ſint in diuerſis ep̄atib⁹. eligant d̄ licētia vtriuſqꝫ ep̄i. Et bec uolo tibi ſufficiāt pro p̄ñti ɔcl̄one. Dñs igr̄ nr̄ Ieſus xp̄us ꝓ nobiſ mōtuus in cruce: nos oēs reddat ꝑ ſuā grām imūeſ a crimine: ſicqꝫ digna ac plena ɔtritōe bic in uia vti faciat: vt poſt egreſſū ab bac vita ī glām celeſtis regni digni ſuſcipiamur: in q̄ cū p̄re ⁊ ſpū ſcō viuit ⁊ regt̄ bñdict⁹ in ſecula ſeculoꝝ. amē.

¶ Feria tertia tertie dominice de correctione fraterna ſermo vigeſimuſprimus.

I peccauerit in

te frar̄ tu⁹ vade ⁊ corripe eū inꝰ te ⁊ ipſuꝫ ſolū. Matb. xviij. Saluberrimā bis in ꝟbis cariſſimi dñs noſt̄ ⁊ magr̄ doctrinā edocet. Oiſ. n. cadēs idiget ſb leuāte. Et tāta cū ſit fragilitas nr̄a vt nemo ſiñ crimine viuat. i. Io. p̄. ⁊ de pe. di. iij. c. ſepties. et Prouer. xxiiij. Septies in die cadit iuſtus ⁊ reſurgit. Et vnuſquiſqꝫ diligē debeat proximū ſicꝰ ſeipſum. de pe. di. ij. c. ꝓximos. Inde vnuſquiſqꝫ proximū corrigat dum cadit. Audi domninum Si peccauerit ⁊c̄. In quibus ſacratiſſimis ꝟbiſ tres conſiderationes faciamus. videlicet.

Fraterne correctōis neceſſariā obligationem.
Fraterne correctionis debitam conditionem.
Fraterne correctionis amoroſam caſtigatiōeꝫ.

De obligatōe fratne corre. tiōs ɔſīdratio p̄ᵃ.

Rimo fratne correctōiſ neceſſariā obligationē videam⁹. vbi tres ɔcl̄ones ponamus. vʒ. Pria ɔcl̄o eſt iſta. Dulciſ ⁊ ſcā correctio eſt būane vite multū neceſſaria.

Scđa ɔcl̄o eſt iſta. Diſſormiꝰ iuxta pſonaruꝫ diuerſaꝝ ſtatū in ꝓximū dirigēda eſt atqꝫ exercenda ſancta correctio. Tertia ɔcl̄o eſt iſta. Quiſqꝫ ille ſit a via declināꝫ veritatis: omnes

illū̄ corrigant: ⁊ ad viā reducant eq̄tatis.

Q̄ ad regulandū̄ vite humane ſtatū neceſ
ſaria eſt ſancta correctio concl'o prima.

a Ccipe primā̄ concl'onē ⁊c̄. ut. ſ. vbi treſ
inquiram⁹ d'vi. P^a eſt iſta. Si correctō
eſt actus charitatis. 2^a ſi ſemꝑ teneaſ
ad hunc actū̄ charitatis. 3^a ſi eſt ſemꝑ pccm̄ ob
mittere hunc actū̄ charitatis. Quantū̄ ad pri
mā dico ſm̄ btm̄ Tho. in. iiij. di. xix. ꝙ correctō
nihil aliud eſt ꝗ̄ remediū̄ quoddā ꝯ pccm̄ illi⁹ q
peccat. Duplex eſt aūt remediū̄ tale. Primū̄ eſt i
pedire ne ꝓximus nr̄ malū̄ faciat. Scd̄m eſt ſi
fecit admonere ⁊ ꝓcurare vt a malo deſiſtat: ⁊
cui malū̄ irrogatū̄ eſt fiat debita ſatiſfactio. Et
qm̄ tā̄ ipedire malū̄ a proximo ꝗ̄ ꝓcuraſ bonū̄
e⁹: eſt actus charitatis: iō correctio eſt act⁹ cha-
ritatis. Et nō regulā ḡnalē ꝙ potior ⁊ ſanctior
charitatis actus eſt a ꝓximo remouere ꝑiculū̄
aīe ⁊ ꝑſone ꝗ̄ oium bonoꝝ tꝑaliū̄. d'bi grā q̄dā
ſuuit res tuas ab igne. Certe h̄ bonū̄ eſt ⁊ ſignū̄
magne charitatis. Itē̄ iſte liberauit te a ꝑiculo
ꝑſone ne occidereriſ. Iſtud eſt ſignū̄ maioris cha
ritatis. Sed iſte liberauit te a ꝑiculo aīe ne. ſ. dā
neris: qd̄ peccando mortalr̄ incurriſſes. Certe
h̄ eſt potiſſimū̄ ſignū̄ charitatis. qm̄ mors h⁹ aīe
īnumerabiliū̄ corpoꝝ mortes excedit: vt dicit
Aug. xxiiij. q. iij. c. ſi habes poſt mediū̄ capl'i. ē̄
n. aīa ꝑcioſior cunctis opib⁹. ⁊ oīa q̄ deſideranſ
huic n̄ valent cōparari. oēs. n. tā̄ paganos ꝗ̄ ſar
racenos ꝗ̄ iudeos debem⁹ ad finē̄ btitudiniſ ſi
cut noſipſos diligere: ⁊ ſingulis quoad poſſu⁹
illū̄ procurare. In̄ de pe. di. ij. c. proximos. §. ꝓ-
inde. dr̄ ſic. Proinde ſicut nos ꝓximos diligi⁹
qn̄ ad bonos mores ⁊ ad eternā vitā ꝯſequēdā:
ſicut nobis eoꝝ ſaluti ꝯſulim⁹: qn̄ nos in eorum
pccis ac ꝑiculis. ſ. tā̄ aīe ꝗ̄ corpis cogitam⁹. Et
ſicut nobis ſubueniri optarem⁹: ita eis ſubueni
mus. aut ſi facultas defuerit: voluntatē̄ ſubue-
niendi tenem⁹. Quapropter proximi tota dile
ctio eſt: vt bonū̄ qd̄ tibi inferri vis: velis ⁊ ꝓxi
mo. Illi d'o pluſq̄ſ ſe diligunt deū̄: q ꝑ e⁹ amoſ
ad tꝑs ſue ſaluti n̄ ꝑcunt. Seipſos tribulatiōib⁹
ac ꝑiculis tradunt: nudari facultatib⁹ proprijs:
p̄rie ſue exteriores fieri: parentib⁹ ⁊ vxorib⁹ ac
filijs renunciare parati ſunt. ⁊ vt totū̄ dicā: ipſā
mortē̄ corporis n̄ ſolū̄ n̄ refugiunt: ſed ēt libenſ
excipiunt: ābientes a corpis ſui uita magis ꝗ̄ a
deo vita aīe ſue diſcedē̄. h̄ ibi. Uides ex his d'-
bis ꝙ quantū̄ poſſum⁹ ꝑ ſalute ꝓximi laboraſ
debem⁹ qd̄ ſignū̄ magne ē̄ charitatiſ. Audi Hie
ro. in tranſitu ſuo. Magnū̄ inq̄t dilectionis ē̄ ſi
gnū̄ hominē̄ in quibq̄ſcūq̄ minimis reprehenderē:
multū̄ ſepe nocet vana hūilitas. nō d'a hūilitaſ
eſt vitia tacendo ꝑmittere. Clama ne ceſſes. Iſa
ias inq̄t: ⁊ q̄ſi tuba exalta vocē̄ tuā: ⁊ ānūcia po
pulo meo ſcelera eoꝝ vtinā ꝯ vitia oīs clamaret
creatura. hec ille. Et ſic pꝫ p^a d'itas. Quantū̄
ad ſcdam dicit btūs Tho. ſa ſe. q. xxxiij. ar. ij. ꝙ
finis correctionis fraterne eſt emenda fratris.
Et ſm̄ hunc finē̄ correctio fraterna neceſſaria
eſt quolibet loco ⁊ tꝑe. Qm̄ defectus cuiuſlibꝫ
circumſtantie n̄ tollit bonū̄ d'tutis ſm̄ phm̄. ij. e-
thicoꝝ. nā ſi paꝝ diſcediſ a medio n̄ eſt ꝯ d'tutē̄.
ſed ſi multū̄ diſcediſ a ſuo actu corrūpiſ d'tus.
⁊ tunc ſolū̄ eſt obmiſſio ꝑcepti: q̄ dānabilis eſt ⁊
pccm̄ mortale. Tunc dicit ipſe cū̄ ꝑceptū̄ corre
ctioniſ fraterne ſit affirmatiū̄ n̄ negatiū̄. ⁊ prece
ptū̄ affirmatiū̄ n̄ obliget ad ſemꝑ: ſed loco ⁊ tꝑe:
iō tranſgrediens n̄ ſemꝑ mortaliter peccat. vnd̄
taliter ⁊ tali tꝑe proximū̄ corrigere poſſes: ꝙ po
tius peccares ꝗ̄ mereretis. licet. n. bona ſit i ſe
fraterna correctio: n̄ tn̄ bn̄ facta. Sed de h̄ in ſa
ꝑte ſequenti. Quantū̄ ad tertiā dico ſm̄ btm̄
Tho. vbi. ſ. ſ. ſa ſe. ꝙ trib⁹ modis pōt obmitti
fraterna correctio. vꝫ. meritorie cū̄ pccō d'eiali
⁊ cū̄ pccō mortali. Meritorie cū̄ q̄s opportunū̄
tꝑs inquirit: l' cū̄ metuit ne ipſi deteriores fiant
l' ad bonā vitā alios ipediant: ⁊ hmōi. Scd̄o po
teſt obmitti cū̄ pccō veniali: qn̄. ſ. timor ⁊ cupidi
tas tardiorē̄ facit eū̄ ad corrigendū̄ delicta friſ.
Nō tn̄ ita ꝙ ſi ꝯſtaret ei ꝙ frēm poſſet a pccō r-
trahere: ꝑꝑ timorē̄ obmitteret: ⁊ cupiditatē̄ q in
aīo ꝓpoſuit charitatē̄: vt dicit Aug. Tertio mō
pōt obmitti cū̄ pccō mortali: vt cū̄ iudiciū̄ vulgi
formidaſ: l' carnis cruciatio ſiue ꝑemptio. dū̄ tn̄
hec ſic diſenſ in aīo ꝙ fraterne charitati ꝑponā
tur. Hec de intentione beati Tho. vt ſupra'.

Q̄ difformiſ ꝓximi corrigēdi ſunt cōcl'o ſa.

a Ccipe ſam concl'onē̄. vꝫ. Difformi⁹ iux
ꝑſonaꝝ diuerſū̄ ſtatū̄ in ꝓximū̄ dirigen
da eſt atq̄ exercenda ſcā correctio. vbi
tres inquiram⁹ d'vi. P^a eſt iſta. vtꝝ pccā publi-
ca ⁊ priuata ſint vniformiter corrigenda. 2^a an
q̄rere debeam⁹ quos corrigam⁹. 3^a d'vi. eſt. an q
cōmiſit aliqd̄ crimen ignorant mihi tn̄ notū̄: ſit
ꝑ me finaliter corrigend⁹. d'bi grā. hic p̄ſbyter
ꝑcuſſit Petrū̄: ⁊ inde mortu⁹ eſt. neſcit tn̄ hipm
p̄ſbyter. ⁊ ſic nec de celebratione ceſſat ⁊c̄. Itē̄
l' ſcio hunc n̄ eſſe rite ordinatū̄ l' baptiçatū̄: ⁊ tn̄
celebrat. Itē̄ ſcio aliquē̄ hr̄e vxorē̄ quā nō pōt:
aut tenere eccl'iā ꝑ ſymoniā: aut poſſideſ rē̄ alie
nā. hec tn̄ oīa pccōri incognita ſunt. q̄d hic faciē̄
dū̄ eſt. Quantū̄ ad primā dicēdū̄ eſt ꝙ ſi pec
cata publica ſunt: publice ſunt arguenda. Audi
Apl'm. i. Thi. v. peccantē̄. ſ. publice corā oīb⁹ ar
gue vt ⁊ ceteri timorē̄ hēant. Audi Aug. nō tn̄
inq̄t in pccis publicis eſt ei remediū̄ adhibendū̄
qui peccauit vt melior fiat: ſed ēt vt ⁊ alij i quo
rū̄ notitiā deuenerit n̄ ſcandaliçenſ. Audi pul-
cherrimū̄ tex. di. xlv. c. ſed illud. vbi dr̄. Sꝫ illd̄
n̄ ocioſe. i. negligenſ tranſcurrendū̄ eſt. i. obmit-
tendū̄: qd̄ vno pccō ira. ſ. dei ſuꝑ oēm populum
venit. Hoc qn̄ accidit. Qn̄o ſacerdotes ꝙ ꝑpl'o
p̄ſunt: erga delinq̄ntes beniuoli videri volūt:
Et verentes. i. timentes pccōꝝ linguas: ne for-
te de eis male loquanſ: ſacerdotalis ſeueritatiſ
i. iuſtitie imemores: nolunt cōplere qd̄ ſcriptum
eſt. ſ. i. ad Thi. v. peccantes. ſ. publice corā oībuſ
argue vt ⁊ ceteri metū̄ hēant ⁊c̄. hec ibi. Idē̄ dr̄
xxiij. q. iiij. c. ita plāc. vbi dr̄ circa mediū̄ capl'i.
Et corā oībus peccantes arguat vt ceteri time
ant. Inde dr̄ Eccl'iaſtes. viij. Quia non proferſ
cito ꝯ ipios ſnīa: iō filij hoīum abſq̄ vllo timore
ꝑpetrāt mala. Si aūt pctā ſunt occl'ta diſtiguē-
dū̄ eſt. aut talia pctā n̄ ſolū̄ ſunt i te. i. ꝯ te: ſed ēt
ꝯ alios. vt ſi q̄s occulte tractet quō ciuitas tra-
dāſ hoſtib⁹. l' ſi q̄s heretic⁹ occulte fideles a fide
ſtrahat aut ꝯturbet. Et ſic ſine aliq̄ gloſa teneſ
talis ad denūciatōem ꝓcedē̄: ut hmōi nocumē̄-
tum ipediaſ. Et hoc duplici ex reſpectu: tum ex
ꝑte eoꝝ q paſſuri ſūt: tū̄ ex ꝑte ei⁹ q peccare intē̄
dit: ne. ſ. ſuū̄ pctm̄ ꝯpleat: vt patuit ſ. ꝯcl'one pre
cedēti. d' pe. di. ij. c. ꝓximos. §. ꝓinde. Sūme. n.
d'tutis eſt ſocios ⁊ patriā defenſare. xxiij. q. iij.
fortitudo. vbi dr̄. Fortitudo. ſ. corꝑalis q̄ bello
tueſ a barbaris patriā: vel defendit infirmos. i.
debiles: l' a latronib⁹ ſocios plena eſt iuſtitia. h̄
ibi. Et ſunt d'ba Ambroſij. li. de offi. Idem. c. ſe.
vbi dr̄. Si q̄s fortitudinē̄ latrōis vl' pirate ener
uat ⁊ debiles reddit: ꝓdeſt ill' ſua iſirmitas. De
bilitata. n. mēbra vt pes l' man⁹ ſupple ſꝫ glo. q
bus priuſ nō bn̄ vtebāſ a malo oꝑe ceſſabūt. Et
dicit glo. ꝙ intelligiſ de famoſis latrōib⁹ q lici-
te in furca ſuſpendūſ. ſed ſi nō eſt famoſus latro
tm̄ caſtigare iubeſ: ⁊ nō oꝫ tūc vitā l' mēbꝝ per
dere. h̄ glo. Et d'ba h⁹ text⁹ ſunt d'ba Hiero. ſu
ꝑ Sophoniā. Et. c. ſe. ſic dr̄. Nō inferēda: ſꝫ inde
pellēda iniuria lex d'tutis eſt. Qui. n. nō repellit
a ſocio iniuriā ſi pōt: tā eſt in uitio ꝗ̄ ille q fec̄ ⁊c̄.
Et ſunt d'ba Ambroſij ut ſ. Et. c. ſe. dr̄. Qui pōt
obuiare ⁊ ꝑturbare ꝑuerſoſ ⁊ nō facit: nihil alid̄
eſt ꝗ̄ fouē̄ ipietatē̄ eoꝝ. Nec caret ſcrupulo ſo-
cietatis occulte q manifeſto facinori deſinit ob
uiare. Et ſūt d'ba Anaſtaſij. Licet oīa iſta capl'a
intelliganſ ſm̄ ꝙ cōiter exponūſ de his qb⁹ ex
officio icūbit: q̄bus ꝯceſſū̄ eſt vt iuſtitia ꝯſeruet
vt occidē̄t: mutilē̄t: ⁊ ſilia: vt pꝫ ꝑ totā eandē̄ qō
nem. tn̄ q̄buſlibet licitū̄ eſt nocturnos ⁊ deppda
tores agroꝝ l' latrōes i publicis ſtratis occideſ:
vt. §. qn̄ liceat vnicuiq̄ ſeipm̄ ſine iudice vēdeſ
l. i. Et etiā multū̄ facit. c. fortitudo. ſupius allm̄.
Itē̄ licitū̄ eſt cuilibet defēdēdo ſe aliū̄ occidē̄: tn̄
bn̄ caueat ne occidat ſi alio mō euadē̄ pōt. ex̄ d'
ho. c. ij. circa ſi. vbi dr̄ ſic. Si ſine odij meditatio
ne te tuaq̄ d'fendēdo ⁊ liberādo mēbrū̄ diaboli
occidiſti: ſi aliq̄d ieiunare volueris bonū̄ eſt tibi
elymā fac largiſ. Si p̄ſbr̄ h̄ fecerit nō deponeſ:
tn̄ q̄ādiu viuit pniam agat. Et. xxiij. q. v. cū̄ hō.
ſic dr̄. Cū̄ hō ab hoīe occidiſ multū̄ diſtat vtrū
fiat nocēdi cupiditate: l' iniuſte aliq̄d auferēdi: ſi
cut ſit ab inimico. ſ. nocēdi cupiditate: l' a latrōe
l. iniuſte aliq̄d auferēdi: an vlciſcēdi: l' obediēdi
ordine: ſicut a iudice ſicut a carnifice. i. miniſtro
vl' euadēdi: l' ſubueniēdi neceſſitate: ſicut qn̄ in
terimiſ latro a viatore: hoſtis a milite. ⁊c̄. h̄ ibi.
Ad ꝓpoſitū̄ igr̄ redeam⁹. Si igr̄ pctm̄ eſt occul-
tū̄: ⁊ illud cedat i dānū̄ pluriū̄: ⁊ ꝑmaxie rei pu.
ſine mora denūciandū̄ eſt vt p̄ria l' ciuitas d'fen
daſ vt pꝫ in dicto. c. fortitudo. xxiij. q. iij. Si d'o
pctm̄ ſit occultū̄: ⁊ illud ſolū̄ ſit i te. i. ꝯ te: tūc d'i-
tatē bꝫ qd̄ dicit xp̄s in p̄nti euāgelio. Si pecca
uerit i te fraſ tu⁹ ⁊c̄. vbi ſalutifera doctrina edo
cetur ꝙ ante denūciationē̄ ꝑus ſecreta admōi
tio ꝑcedat. Nō ſemel: ſꝫ pluries. Cū̄ aūt iā ꝓba
biliter cognoſcē̄ poſſum⁹ ꝙ ſecreta monitio nō
valet: ꝓcedendū̄ eſt vlteri⁹ q̄ātūcūq̄ peccatū
ſit occultū̄ ad teſtiū̄ iductōē. q tn̄ teſtes poſſint
ꝓdeſſe ⁊ nō obeſſe. Niſi forte extimareſ ꝙ ad e
mēdatōem fr̄is nō ꝓficeret: ſꝫ exinde deterior fie-
ret. Ulteri⁹ ſi ex teſtiū̄ ꝯfuſiōe adhuc ille n̄ vult
emēdari: tūc dicit xp̄s. dic eccl'ie. i. p̄lato: quē ſi
nō audierit ſit tibi ſicut Ethnic⁹ ⁊ publican⁹. i. n̄
comedas: nō bibas: nō ꝯuerſatōem cū̄ illo hēas
Et hoc ſufficiat q̄ātum ad p̄mā d'itatē̄. Q̄tū
ad ſam dico ſm̄ beatū̄ Tho. ſa ſe. q. xxxiij. ꝙ il
la bn̄ficia q̄ nō debenſ certe ꝑſone: ſꝫ oībus cōi
ter: ſiue ſint tꝑalia ſiue ſpūalia: nō oꝫ nos querē̄
q̄bus illa ipendam⁹. alioq̄n efficeremur vite alie
ne exploratores. Et ꝑ ꝯn̄ſ cū̄ fraſna correctio ſe
ad oēs extēdat: ſicut fr̄na dilectio: manifeſtū̄ eſt
ꝙ querē̄ nō debem⁹ q̄s corrigam⁹: ſꝫ ſolū̄ q nob̄
occurrūt. Ex q̄ inferſ ꝙ nec religioſis clauſtrū
exire licet vt delinq̄ntes corrigāt ⁊c̄. Q̄tum
ad tertiā dicit Guil. ꝙ ſi tales laborāt craſſā et
ſupina ignorātia q̄ nō excuſat: ⁊ credaſ ꝙ corri-
gibiles fiant: admonēdi ſunt. Sꝫ ſi laborāt igno
rātia ꝓbabili: dicit ꝙ credit nihilomin⁹ eis dicē̄
dū̄ eſſe veritatē̄: nō q̄a ipſi peccāt: ſꝫ ꝓpter ꝑicu-
lū̄ ⁊ dānū̄ alienū̄ ⁊ iniuriā ſacroꝝ. Nā nō rite or
dinatus decipit audiē̄tes. Et q tꝫ rē̄ ꝓximi dāni
ficat eū̄. Hec ⁊ ſilia dico ſi eſt ꝑſona ꝑſuaſibilis
ſecus ſi nō: ſꝫ poti⁹ timereſ de ſcādalo. Tūc ēni
ſufficit ſi dicā p̄lato: nō denūciando l' accuſādo:
ſꝫ ſimplr̄ notificādo: ſi forte remediū̄ ꝯueniens
poſſet adhibē̄. De eo aūt quē̄ ſcit tenē̄ ꝓ vxore
quā nō pōt: dicit idē̄: ꝙ ſi ꝓbare nō pōt: dicendo
agit idiſcrete: niſi credat ꝙ audiens paratus ſit in
hac ꝑte ꝑitoꝝ ꝯſilio obediſ. Si d'o ꝓbare poſſit
⁊ ſciat: tūc oꝫ eis dicere: ⁊ cū̄ ſuperiorib⁹ ſi n̄ cre
deret diuortiū̄ procurare: niſi forte inuicem ma
nere vellent ſicut frater ⁊ ſoror. quare ⁊c̄.

Q̄ a correctōe fr̄na null⁹ excipiſ ꝯcl'o tertia.

a Ccipe tertiā ꝯcl'onē. vꝫ. Quiſq̄s ille ſit
a via declinās d'itatis oēs illū̄ corrigāt
⁊ ad viā reducāt eq̄tatis. Hui⁹ ꝯcl'onis
ſenſus eſt ꝙ h̄ ꝑceptū̄ de correctōe fr̄na ad oēs
ſe extēdit. Et ad hui⁹ declaratiōem btūs Tho.
ſa ſcd̄e. vbi ſ. dicit ꝙ duplex eſt correctio. Una
que eſt act⁹ charitatis: q̄ ad emendatōē fratris
delinq̄ntis ꝑ ſimplicē̄ admonitiōē ſpālr̄ tendit.
Et hec ad oēs charitatē̄ hn̄teſ ꝑtinet: ſiue ſit ſub
ditus: ſiue p̄latus. Alia ē̄ correctio q̄ ē̄ act⁹ iuſti
tie q̄ intendiſ bonū̄ cōe qd̄ n̄ ſolū̄ ꝑ ſimplicē̄ ad-
monitōē fr̄nā ꝓcuraſ: ſed q̄nq̄ ꝑ punitōē: vt di-
ceſ infra in tertia ꝑte h⁹ ſmonis. ⁊ taliſ correctō
ad p̄latoſ ⁊ ad oēſ rē̄pu. gubernātes ſpectat. Ad
hoꝝ aūt clariorē̄ notitiā tres inq̄ram⁹ d'vi. P^a ē̄.
Ex quo oēs ꝓximū̄ corrigē̄ debent correctōe q̄
eſt act⁹ charitatis: q̄ro an ſuꝑiores ꝑ inferiores
ſint corrigendi. 2^a d'vi. ē̄. ſi n̄ hn̄ſ charitatē̄ teneaſ

alios corrigere.i. vn⁹ ꝗ est in pctō mōtali teneať
aliū peccatorē corrigē. 3ᵃ ꝺi.est.ſi qs timendo
ne delinq̄ns deterior fiat debeat a cōrectōe ceſ
ſare. Q̄tū ad ꝑmā pono hāc regulā gn̄alē: ꝙ
oēs ſupiores maxīa cū reuerētia ſūt ꝑ īferiores
corrigēdi. Audi aplm̄ pᵃ ad Thimo. v. Seniorē
inq̄t ne icrepaueris:ſ3 obſecra vt p̄rem. Non.n.
dicē debes vt fieri ſolet:fratachione: ꝑtachiōe.
Et h̄ intellige vbi ꝑiculū3 fidei nō imineret.qm̄
tūc publice arguēdi eēnt. Inde Paulus Petꝝ
q2 legalia ſuabat publice reprehendit.ad Gal.ij.
Cū aūt uenisset Petr⁹ antiochiā in faciē ei reſti
ti.i.publice reprehendi.glo.ipſe.ſ.Petr⁹ bn̄ d̄ le
galib⁹ ſentiebat: ſed alios exēplo ſuo ⁊ ꝑ indi-
ſcretionē ſuā in errorē ducebat.iō dicit Paul.
In faciē e⁹ reſtiti:q2 reprehenſibil' erat. Et īfra
ſi tu iude⁹ cū ſis.ſ.natione:gentilir ⁊ nō iudaice
viuis.ſ.cibū gentiliū nō diſcernēdo a cibis ſ3 ri
tū iudeoꝝ:quō gentes.i.gentiles cogis.ſ.tuo e-
xēplo iudaiçare.i.legalia obſuare. glo. Coge-
bat eos ñ docentis iperio: ſed ꝯuerſationis ex°.
Exⁿ.n.ꝑlati q̊dāmō q̄dā ſubditi coactio ē.h̄ gl.
Et Nicolaus de lira ſic ait. Ex his pōt elici tal'
rō min⁹ oꝫ gentilis q̄ʒ iude⁹ iudaice viuē. ſ3 Pe
trus iude⁹ ñ viuebat iudaice: nec viuere debe
bat.ḡ min⁹ gentiles.i.galate. Et ita redargued⁹
erat. Petrus q ſuo ex° gentiles īhebat ad ritū3
iudaicū.h̄ Nicolaus de lira.h̄ nūſſa faciamus.
Sufficit ḡ hanc regulā acciper̄ gn̄alē ꝙ vbi ſcā
dalū fidei ñ ē:⁊ aliq ex ſupiorib⁹ deliquāt: ſūma
cū reuerentia ꝑ īferiores corrigendi ſunt. Audi
Aug. Paul⁹ inq̄t corrigendo Petrū ſupioribuſ
exⁿ dedit: vt ſi aliqñ deuiarēt a via: nō ꝯturbē
tur ſi a minorib⁹ reprehendanť ⁊c̄. Seniorē ḡ ne ī
crepaueris:ſed obſecra vt patrē:iuuenes vt fra
tres: vetulas vt mr̄es:iuuēculas vt ſorores ⁊c̄.
Et ſic p3 p⁴ ꝺi. Quantū ad ſ̄am dico ꝙ corre
ctio frn̄a pōt ꝯſiderari:aut quantū ad illud qd̄ ē
ei eſſentiale:aut quantū ad illud qd̄ ē ei de ido-
neitate.ſi quantū ad eſſe eſſentiale ſic ē emēda
tio fris ⁊ reductio ad viā eq̄tatis.⁊ h̄ fundať in r̄
cto iudicio rōis.Cū āt ꝑ pccm̄ mortale ñ corrū-
pať bonū nature: qn̄ in eo remaneat aliqd d̄ re-
cto iudicio rōnis:ſ3 illud poterit peccator aliū
corrigere peccatorē. Et h̄ dicit btūs Tho. ſa ſe
q.xxxiij.ar.v. Si ꝺo correctio ꝯſiderať q̄tū ad
id qd̄ ē de idoneitate:tūc triplici rōe pccōr indi-
gnus reddiť alios corrigere. Prio rōe grauio
ris iniq̄tatis. 2° rōe oſſionis ſupbe ītentionis.
3° rōe ꝓprie ꝯdēnabilitatis. Prio inq̄ʒ r̄ddiť
peccator idign⁹ alios corrigē rōe grauioris iniq
tatis. Forte.n.q aliū corrigit grauiori trabe ce-
cať. Audi dn̄m Mat. vij. Quid vides feſtucaʒ
fris tui:trabē āt tuā ñ ꝯſideras. Faciūt ad h̄ ca
p̄la illa de pe.di.vj.c.i. Et.iij. q.vij.q ſine pccō.
⁊.c.iudicet.⁊.c.in grauib⁹.⁊.c.poſtulat⁹.ſuperi⁹
allegata in ꝑma concl'one ꝑme partis ſ̄m. nīſ ꝓ
cedentis. 2° oñdiť indignus rōne oſſionis ſup
be intentionis. videreť.n.aut ex ſupbia:aut ini-
quitate procedere q in ceno exñs alios corrigē
vellet. Audi Criſoſto.ſup Mat. In quo inq̄t ꝓ
poſito putas ex charitate vt ſalues proximū: ⁊
nō vt ſaluares an̄ teipſū. Et infra nūq̄ʒ debes a
deo ſupbiri: vt pccā proximoꝝ maiora iudices
q̄ʒ tua. Audi ⁊ Aug.in ſ̄mone dn̄i in monte. Co
gitemus cū aliquē reprehenderť nos neceſſitas co
gerit: vtꝝ tale ſit vitiū qd̄ nūq̄ʒ habuim⁹.⁊ tunc
cogitem⁹ nos hoīes eſſe:⁊ hr̄e potuiſſe. Uel tale
qd̄ habuim⁹:⁊ iā nō habem⁹:⁊ tunc tangat me
moriā cōis fragilitas vt illā correctionē ñ odiū:
ſed miſicordia ꝑcedat. Si āt nos inuenerim⁹ in
eodē vitio eſſe nō obiurgem⁹: ſed ꝯtremiſcam⁹
⁊ ad equaliter penitendū inuitem⁹.hec ille. 3°
efficiť indignus rōne ꝓprie damnabilitatis. Ad
Ro.ij. In quo aliū iudicas: teipſū ꝯdemnas.
dic tex.de pe.di.vj.c.i.ſuperi⁹ allegatū.q̄re ⁊c̄.
Ad tertiā ꝺi.dico ſ̄m btm̄ Tho.vbi.ſ̄. arti.
vj.ꝙ correctio q̄ dicit actū iuſtitie ꝑ quē inten
diť bonū cōe:propter turbationē illi⁹ qui corripi
tur ñ eſt relinq̄nda.⁊ rēpu.gubernantes nunq̄ʒ
dare ſn̄iam ꝯ̄ ipſos timeant.qm̄ miſtri dei ſunt:
⁊ rē gratā deo ipendunt. Sed correctio inquā-
tū dicit actū charitatis:cuius finis eſt fraterna
emendatio:ſi ſperať ꝯſecutio h⁹ finis: correctio
fienda eſt.ſi āt nō:tunc a correctōe deſiſtat. qm̄
nullū agens fruſtra agere intendit.hec de intē-
tione beati Tho.ubi.ſ̄. Et ſic p3 p⁴ ps h⁹ ſ̄mōis.

De q̄litate ⁊ ꝯditōe ſ̄me correctōis ꝯſide°r⁴.

SEcundo loco Frater ne correctionis debitā ꝯditionē videam⁹.
vbi tres cōcl'ones faciam⁹. v3. P⁴
concl'o eſt iſta.oīs ſupior cui ex offi-
cio l' dignitate incūbit alios corrigere grauiter
delinquit ſi negligit obuiare. 2ᵃ concl'o. Ritu3
debitūq̄ʒ modū ſi meritū voluerim⁹ hr̄e:in cor-
rectione debem⁹ obſuare. 3ᵃ cōcl'o eſt iſta. nō
eſt ſemꝑ illicitū correctionis contumeliā ferre ī
proximū:cū finis debitus ſperať contumelie.

De negligentia ſuperioꝝ quantu3 ad corre-
ctionē inferioꝝ concl'o prima.

ACcipe primā cōcl'onē ⁊c̄. ut.ſ̄. Ad cui⁹
declarationē tres inquiram⁹ ꝺi. Pria
ꝺi.eſt iſta. vtꝝ ep̄s poſſit corrigere prin
cipes ⁊ dn̄os ſcl'ares:qn̄ iuſtitiā derelinquūt:ul'
alio mō errant. 2ᵃ eſt iſta. vtꝝ ep̄s poſſit iudeos
⁊ alios infideles corrigere. 3ᵃ eſt iſta. vtꝝ ſupe
riores ⁊ qui curā reipublice l' reifamiliaris hn̄t:
mortaliter peccēt: ſi circa ſubditos ſint negligē
tes. Quantū ad primā dico ꝙ quilibet p̄lat⁹
in aliquo loco iudiciariā hn̄s ꝑtātē oēs xp̄ianos
cū peccant corrigere d3.q2 rōe peccati oīs xp̄ia
nus de foro efficiť eccl'ie. Hiere.p̄. Ecce ꝯſtitui
te ſuꝑ gentes ⁊ regna: vt euellas: ⁊ deſtruas: ⁊
diſꝑdas:⁊ edifices:⁊ plantes. Idē ex̄ de iudicijs
c.nouit. vbi dr̄ circa mediū capl'i. Eccl'ia pōt d̄
mortali pccō quēlibet xp̄ianū corripere. Itē ad
eccl'iam ſpectat ſuare pacē ⁊ facere obſuare.
Itē eccl'ia cognoſcit de ſacrī religione. Itē pōt
inducere legē cū pro ipſa eſt:ſed teneť eā minime
recipe ꝯ̄ ſe.h̄ ibi. Propterea nōte ꝙ ſi ſupiores
⁊ rēpu.gubernare hn̄tes negligāt in ſuos ſubdi
tos adminiſtrare iuſtitiā pōt ep̄us ⁊ q̄libet p̄lat⁹
iuriſdictōe3 hn̄s ꝯpellere illos ad iuſtitiā tenen-
dā.⁊ ſi negligerēt pōt eoꝝ defect⁹ ſupplere ⁊ de
eoꝝ ſubditis iudicare.ex̄ de foro ꝯpe.c.ex tranſ
miſſa. vbi dr̄. Cā feudi ꝑ dn̄m feudi d3 termiari
Et ſi malitioſe diſtulēit pōt eccl'iaſtic⁹ iudex ter
minare.h̄ ibi. Et.c.licet.ſic dr̄. Nō valent lr̄e a
ſede apl'ica ipetrate ſuꝑ reb⁹ ad foꝝ ſeculare ꝑ-
tinētibus: dū ipſi iudices ſeculares pati ſint iuſti
tiam exhibē. S3 ſi grauamē intulerit ul' merito
ſuſcepti recuſati fuerit:ſi nō inueniť ſuperior ad
quē hēant recurſu3: tūc ad eccleſiaſticū iudice3
recurrať.hec ibi. Et.c.ex tenore ſic dr̄. Cauſe ēt
viduaꝝ q̄ ad foꝝ ſeculare ꝑtinēt:nō debent per
eccl'iaſticū iudicē terminari: dūmō ꝑ ſecularem
poſſint ſuā iuſtitiā obtinē. Aliogn eccl'iaſtic⁹ po
terit eas terminare.hec ibi. Et hoc idē pōiť.xxx
iij.q.v.c.adminiſtratores ⁊c̄. Et nō dico tibi ad
lr̄am textū:q2 ſatis ex ꝑdictis q̄ diximus claret.
De dn̄o autē nr̄o Nicolao papa q̄nto:c⁹ ſub tp̄e
h̄ q̄dragesimale ꝯpoſui: du3 Rome eēm.⁊ ꝓcu
rator forē ordinis mei.fratꝝ ſeruoꝝ beate Ma
rie aliqua notare decreui ſ̄m Joānē an. Dic.n.
ipſe ꝙ vbi papa iuriſdictōem tēꝑalē nō h3:legē
tollē nō pōt q̄ ad foꝝ ciuile:niſi in his in qb⁹ ꝺgi
tur aīe ꝑiculū.cū ꝑtātes diſticte ſint.xcvj.di. cū
ad verbū. Ubi circa mediū capl'i rōem reddēs
q̄re ꝑtās iperatoris a ꝑtāte pape diſtincta ſit: et
ecōuerſo ſic dr̄. Et vt xp̄iani impatores ꝓ eťna
vita pōtificib⁹ indigerēt.⁊ pōtifices ꝓ curſu tē-
poraliū reꝝ tm̄mō impatoꝝ legib⁹ vterenť: qua
tenus ſpūalis actio a carnalib⁹ diſtaret ī curſib⁹
⁊ clerus militās minime ſe negocijs ſecularib⁹ ī
plicaret: ac uiciſſim.ſ.ex alia ꝑte ñ ille.ſ.iperator
reb⁹ diuinis preſidē videret.i. reb⁹ eccl'iaſticis
vt exponiť.iij.q.v.c.ſuſpectis. vt dicit glo.inter.
qui eēt negocijs ſecularib⁹ iplicat⁹.hec ibi. Hec
ꝓpria ꝺba ad lr̄a3 ponunť.di.x.c.qm̄ idē media
tor dei ⁊ hoīum hō xp̄s ieſus ⁊c̄. In his aūt in q
bus ꝑiculū aīe vergiť quo ad vtrūq̄ʒ forū tollit
legē: vt p3 in ſuꝑdicto.c. Innotuit. Et exp̄ſſe de
clarať ex̄ de ꝑſcriptio.c.vl. vbi ſic dr̄. Qm̄ oñe
qd̄ nō eſt ex fide peccatū eſt.⁊ īfra. Nulla vale
at abſq̄ʒ bona fide ꝑſcriptio tā canonica q̄ʒ ciuil'
Quia oī ꝯſtitutōi atq̄ʒ ꝯſuetudini derogādu3 ē:
q̄ ſine pctō mortali nō pōt obſeruari. Unde o3 q̄
ꝑſcribit:⁊ nulli⁹ tp̄is ꝑte ꝯſciam hēat rei aliene.
h̄ ibi. Facit ad h̄.c.ſuꝑ illa q̄ne.⁊.c.cū ſ3 aplm̄
de ſecūdis nuꝑ. Et de fo.ꝯpe.c.vl.li.vj.⁊ de ſen.
ex.c.decreuim⁹.li.vj. Nō.n.dedignātur ī talib⁹
leges iperatoꝝ ſacros imitari canones. ex̄ d̄ iu
dicijs.c.clerici. vbi dr̄. Clerici ⁊c̄. de oī crimine
d3 cleric⁹ corā eccl'iaſtico iudice ꝯueniri:nulla le
ge vl' ꝯſuetudine preiudiciū gn̄ante.hec ibi. Et
hec volo ſufficiāt q̄tū ad primā ꝺitatē. Q̄tū
ad ſ̄am ꝺi.dico ſ̄m Ray. ꝙ ep̄us ⁊ q̄libet iuriſ-
dictionē eccl'iaſticā hn̄s: directe iudicare nō pōt
de his q̄ foris ſunt.ſ.aliq̄s religionis regulas eis
imponendo:ſed indirecte iudicare pōt.ſ.ſubtra-
hendo xp̄ianos ab coꝝ cōione.ex̄ de iudeis.c.⁊
ſi iudeos. Itē iudicat de eis dū loquūtur cōtra
xp̄m. vt ex̄ de iudeis.c. In nōnullis.i ſi. Et ſic d̄
alijs. De iſta mā diceť īfra feria. vj.ꝑ totū. Ad
tertiā dico ꝙ grauiter d̄linquūt:cū mala ad eo
rū noticiā venerit:⁊ nō corrigūt.aut anteq̄ʒ fiāt
obuiare deſiſtūt ne fiant. Audi tex.lxxxvi. diſ.
facientis. vbi dr̄. Facientis ꝓculdubio culpā h3:q
qd̄ pōt corrigē negligit emēdare. Scriptū q̄ppe
eſt.ſ. Leuitici.xx. Nō ſolū q faciūt:ſed etiā q cō-
ſentiūt facientib⁹ ꝑticipes iudicanť. Et libat do
mino ꝓſpera q ab afflictis pellit aduerſa. q.d.e⁹
ſacrificiū placet deo q ab afflictis remouet pec
cata. Et negligē cū poſſit deturbare ꝑuerſos: ni
hil aliud eſt q̄ʒ fouere.nec caret ſcrupulo ꝯſeſſio
nis.i.ſocietatis occulte:q manifeſto facinori de
ſinit obuiaꝝ. Et ꝓbat ſe odiſſe vitia q ꝯdemnat
errantes. Nec reliquit ſibi locū deuiādi.i.peccā
di q nō pepcerit excedēti.i.peccāti. Et ꝑmus in
nocētie ḡdus eſt odiſſe nephāda. Tres.n.ſunt ī
nocentie ḡdus dicit glo. Prim⁹ eſt malū nō fa
cere. Scd̄s facientibus nō cōſentire. Terti⁹ ſi
pōt peccātes corrigē.xxiij.q.iiij.ita plane.⁊.xlv.
di.iii.hec glo. O rectores ciuitatis quō regunť
vr̄e ciuitates? O prelati quō regūť ſubditi vr̄i?
O ciuitates quō ſeruāť leges vr̄e mūicipales?
Audite Iſa.lix.q̄ſi i fine. Cōuerſu3 inq̄t ē retror
ſum iudiciū:⁊ iuſtitia lōge ſtetit. q2 corruit ī pla
tea ꝺitas:⁊ eq̄tas nō potuit igredi. Et facta eſt
ꝺitas in obliuione ⁊c̄. Audite tex.lxxxiij. diſ.c.
error. Error cui nō reſiſtiť approbať. ⁊ ꝺitas cū
minime defenſať opprimiť. Negligē q̄ppe cum
poſſis.ſ.ſine peccato arguē ꝑuerſos: nihil aliud
eſt q̄ʒ foueř. Nec caret ſcrupulo.i.ſuſpitiōe ſocie
tatis occulte q manifeſto facinori deſinit obuia
re.hec ibi. Et.c.cōſentire diciť. Cōſentire videť
errāti q ad reſecāda q̄ corrigē debēt ñ occurrit.
hec ibi. Et hec volo ſufficiant pro pn̄ti ꝯcl'one.

De ꝯditōib⁹ ſuādis circa correctionē ꝯcl'o 2ᵃ

ACcipe ſ̄am ꝯcl'onē. v3. Ritu3 debitūq̄ʒ
modū ſi meritū voluerim⁹ hēre:in cor-
rectōe d̄bem⁹ ſuare. vbi tres inq̄ram⁹
ꝺitates. Pria ꝺitas eſt. Quē modū debēt te-
nere ſupiores in corrigēdo īferiores: qm̄ de īfe-
rioribus ad ſupiores dictū eſt in 3ᵃ ꝯcl'one hui⁹
ꝑme ꝑtis. 2ᵃ ꝺitas eſt. Quō equales in eq̄lib⁹
correctōem exercere debēt. 3ᵃ ꝺitas. Quō ad
ſeipm̄. Q̄tū ad ꝑmā dico ꝙ inť ꝑclaras ſuan
das ꝯditōes iſte ꝑmarie ſuāde ſt. v3. Cōſidera-
tio. Charitas. Pioſitas. Mititas. Prudētia. Et
diſcretio. Prio inq̄ʒ req̄riť diligēs ꝯſideratio.
Nō.n.corrigere d3 q̄ppiam aliquē niſi hn̄ pri⁹
nouerit perſonā deliq̄ſſe.xi.q.iij.graue. Graue
inq̄t eſt ⁊ indecēs vt ī re dubia certa deť ſn̄ia.et
ſunt ꝺba Greg. Et.c. Quis dr̄. Quis ꝺa ſint q̄
dam tn̄ iudici nō ſunt credēda niſi certis indicijs
demonſtreť. Et ſunt uerba Aug. Et Eccl'i.xj.et
allegať ibidē.c.eoꝝ qui accuſāť. Anteq̄ʒ inquit
ſcruteris nō reprehendas.intellige prius:⁊ tunc

increpa. añq̃ audias nõ repꝓbendas. ⁊.c.ñ ſolū
ponit regula dicens. Nõ ſolũ ille reus eſt q fal-
ſũ de aliquo prebet: ſed ⁊ is qui cito aurẽ crimi
nibus prebet. Ħ faciunt iſti hypocrite ignorãtes
dure ceruicis. nã qđ in aĩo hñt: volunt ꝓ iuſ ha
beri ⁊c̃. Scđo ɍquirit charitas vt nõ ex odio
ł vindicta correctiõ fiat. xij. q. ij. c. fraťnitas tua
vbi dr̃. Fr̃nitas tua ex pſona furis penſare põt
qualiť valeat corrigi. Sunt. n. quidã qui hñtes
ſubſidia: furtũ perpetrant. ⁊ ſunt alij q in hac re
ex inopia delinquũt. vñ neceſſe eſt vt quidã dã
nis: vt ſunt illi ſupple qui ſunt ſoluendo: q̃dã ꝟbo
ꝟberibus: vt ſunt illi ſupple qui ſunt ñ ſoluẽdo
corrigant: ⁊ cũ Paulo diſtrictius agi. Ex chari
tate agendũ eſt: ⁊ ñ ex furore ⁊c̃. Et ſunt verba
Grego. Et idẽ dr̃. xxiij. q. v. c. prodeſt. q̃ſi circa
mediũ capli. vbi dr̃. Nihil nocendi cupiditate
fiat nihil inhumaniter: ſed oĩa ↄſulendi charita-
te. Et paꝝ infra. Ħ ſolũ hñſit ut vita hominũ cor
rigaꝛ ⁊c̃. Et ſunt ꝟba Aug. cõcordat. c. ea vidi-
cta. xxiij. q. iiij. ⁊c̃. 3ᵒ requirit aĩoſitas: vt. ſ. nõ
ſit nimis in corrigendo remiſſus. q2 dũ vni pcit
indigno ad contagiũ ꝓuocat vniuerſos. Facili
tas. n. venie incendiũ tribuit delinq̃ndi. xxiij. q.
iiij. c. eſt iniuſta. vbi dr̃. Eſt iniuſta miſicordia. i.
ſunt aliqui q iniuſte miſerent̃. deniq̃ʒ ĩ lege ſcri-
ptũ eſt de quodã. ſ. Deut. xix. Nõ miſeberis illi?
Et in libro regũ legi. ſ. p̊. R. xv. q2 Saul ↄ̃xit of
fenſã: q2 miſtus eſt Agag hoſtiũ regẽ. ſ. amele-
chitaꝝ q ꝓhibuerat diña ſnĩa ſeruari. Ita ſi qs
latronẽ filijs deprecantib⁹ mot⁹ ⁊ lachrymis cõ
iugis e⁹ inflex⁹ abſoluendũ putat: cui adhuc la-
trocinandi aſpiret effect⁹: nõne inocentes tra-
det exitio. i. morte: q liberat multa exitia cogi-
tantẽ. q. d. ſic. Certe ſi gladiũ reprimit. ſ. ipſe iu-
dex vincula ſoluit: laxat exiliũ. Cũ latrocinãdi
q̃ põt clementiori via nõ erripit facultatẽ: q vo
luntatẽ extorq̃re nõ potuit ⁊c̃. Et ſunt ꝟba Am
broſij. Et. c. ſe. ſic dr̃. Ne amiſſo iudicio ſis pau-
peri in mala cã miſicors. Cui⁹ ſi parcis: ſacello
percutis cor: ⁊ tanto nequiorẽ reddis quãto iu
ſto ſibi fauere videt. Et ſunt ꝟba Aug. in libro
pſalmoꝝ. Quarto requirit mititas vt. ſ. nõ ſit
ẽt nimis crudelis. Iuſtitia. n. ſine miſicordia cẽ
nõ dʒ. vt pʒ di. xlv. c. lʒ. vbi dr̃. Licet plerũq̃ ac
cidant ſacerdotib⁹ q̃ ſunt repꝛhendenda: plus tñ
erga corrigendos agat beniuolentia q̃ʒ ſeueri-
tas. plus cohortatio. i. ãmonitio q̃ʒ cõmotio. pl⁹
charitas q̃ʒ poteſtas. Cũ nemo nr̃m ſine repꝛhen
ſione aut ſine pctõ viuat. Nã ſi dñs ſtatim p⁹ tri
nã negationẽ btm̃ Petrũ ꝑceptorẽ nr̃m aplʒ iu
dicaſſet. i. ↄdemnaſſet: nõ tñ ex eo fructũ ſicut
fecit recepiſſet. q2. ſ. multos ↄuertit ⁊c̃. hec ibi.
Et. c. diſciplina. ſic dr̃. Diſciplina. i. iuſtitia ł miſi
cordia multa deſtruit: ſi vna ſine altera teneat̃.
Sed circa ſubditos ineſſe dʒ rectorib⁹ ⁊ iuſte ↄ
ſulens miſicordia ⁊ pie ſceuiẽs diſciplina ⁊c̃. mł
ta exẽpla ibidẽ adducunt̃ vt de hoĩe qui incidit
latrones: exponenſ per oleũ infuſũ in vulnerib⁹
miſicordiã: ⁊ per uinũ iuſtitiã ſiue punitionẽ. Et

exemplũ ponit de Dauid ſic dicens. hic ẽt Da-
uid ait. ꝟga tua: ⁊ baculus tu⁹: ipſa me ↄſolata
ſunt. ꝟga. n. pcutimur: baculo ſuſtentamur. Sit
ẽ diſtrictio iuſtitie q̃ feriat. ſit ⁊ ↄſolatio baculi
q̃ ſuſtentet. Sit itaq̃ʒ amor: ſed nõ emolliens. ſit
rigor: ſed nõ exaſperans. Sit ꝣelus: ſed ĩmode-
rate ſceuiens. ſit pietas: ſed nõ pluſq̃ʒ expediat
parcens ⁊c̃. ⁊ multa alia ponit prolixe ⁊c̃. Qui
to requirit prudentia vt. ſ. ↄſideret qualitatem
cris ⁊ perſone. Alio. n. mõ fornicatores: alio mõ
fures corrigendi ſunt: alio mõ ſeculareſ: alio mõ
religioſus: ſicq̃ʒ de alijſ. Facit ad h. c. ſuperi⁹ hic
allegatum. xij. q. ij. fraternitas tua. de pe. di. v.
c. ↄſideret qualitatẽ criminis ⁊c̃. ⁊ ex̃ de ho. ſiẽ
dignũ. Et. xxiiij. q. x. corripiant̃. vbi dr̃. Corripi-
ant itaq̃ʒ a ꝑpoſitis ſuis ſubditi correctionib⁹ de
charitate venientib⁹ pro culpaꝝ diuerſitate di-
uerſis ł minoribus ł ãplioribus ⁊c̃. Et ſunt ꝟba
Augu. Sexto ⁊ vltimo requirit diſcretio ſiñ
qua ꝟtutes ſunt vitia: vt dicit Petrus rauẽnaſ
vt qñq̃ʒ cũ dilectione: qñq̃ʒ cũ aſperitate corri-
gat̃ proximus. xxiiij. q. iij. eccl̃e. ubi dr̃. Eccleſie
criã quorũlibet ſi ipſis criminoſis ↄfiteri nolen
tibus vndecũq̃ʒ claruerint. i. oĩbus noti ſunt: q-
cũq̃ʒ non fuerint patiente leui medicamento ſa
nata. i. leui admonitione: velut igni quodaʒ pie
increpationis urenda ſunt ⁊ curanda. q̃ ſi nec ſi
quidẽ. i. certe equanimiter ſuſtinentis ac pie in-
crepantis medela proceſſerit: vt in eis q̃dñ põ
tati ⁊ ſalubriter obiurgati corrigi noluerint: tã-
q̃ʒ putride corporis ptes deberet ferro excõmu
nicationis abſcidi. Ne ſicut caro morbis emor-
tua: ſi abſciſa ñ fuerit: ſalutẽ reliq̃ue carnis putri
dinis ſue ↄtagione corrumpit. Ita iſti qui emen
dari deſpiciunt ⁊ in ſuo morbo perſiſtunt: ſi oĩ
bus depꝛauatis in ſcõꝝ ſocietate pmanſerint: e-
os exẽplo ſue pditionis inficiunt. hec ibi. qr̃ ⁊c̃.
Et ſunt ꝟba Proſperi. Quantũ ad ſcdam dico
q̃ ad h vt equalis equalẽ recte corrigat. primo
requirit diſcreta ãmonitio inter te ⁊ ipſũ ſolum.
Audi Aug. de ꝟbis dñi. Quid eſt ingt ſi pecca
uerit in te frater tuus: niſi ſi tu ſcis q2 peccauit.
Nã ſi ſolus noſti q̃ peccauit in te: ⁊ eũ vis corã
oĩbus arguere: nõ es corrector: ſed proditor. O
maledicta his tpibus ↄſuetudo cũ ſcimus mini-
mũ proximi pctm̃: ⁊ adhuc vix bene ſcim⁹: illud
in plateis: apotecis: ⁊ mutuis collocutionib⁹ pu
blicamus. Et qđ ſceleſtius eſt crebro vix credẽ
da ſomniam⁹. Sed ve inquit Iſa. xj. q. iij. qui di
citis bonũ malũ: ⁊ malũ bonũ ⁊c̃. Scđo req-
rit diſcreta rõ. i. vt illũ corrigas ſui ⁊ nõ tui amo
re. iõ dr̃. ſi te audierit: lucratus eris frẽm tuũ. er
go propter illud fac: dicit Aug. vbi. ſ̃. vt lucre-
ris illum. 3ᵒ requirit diſcreta ↄſideratio. audi
Criſo. ſup Mat. Quanto ingt inuerecũdior ⁊ p
tinacior fuerit: tanto nos magis ad medicinam
ſtudere oʒ: nõ ad irã ⁊ odiũ. Eteñ medicus cuʒ
viderit morbũ ñ remitti nõ deſiſtit: ſed tunc ma
gis preparat ad curandũ. vide ẽ qualiter ñ vin
dicte grã h correctio fit: ſed emẽdationis. Et pp

hoc cõfeſtim non iubet duos accipere: ſʒ qñ ipſe
corrigere nõ valuerit. Neq̃ʒ tũc ad eũ miſit mł
titudinẽ: ſed vnũ vel duos. ⁊ ad hoc legis teſti-
moniũ inducit dicẽs. In ore duoꝝ vel triũ ſtat
oẽ verbuʒ. hec ille. Quarto requirit diſcreta
ↄuocatio: vt ↄuocet̃ aliqs in corrigẽdo ſi ſoliſ tu
is ãmonitionib⁹ noluerit emẽdari. ⁊ hoc innuit
in textu. Quinto ɍqrit diſcreta nũciatio: qa ſi
nõ audierit dic eccl̃ie. qđ duob⁹ modis exponit
ſm glo. Uno mõ: dic eccl̃ie. i. ꝑlato q preeſt ec-
ccl̃ie. ⁊ ſic ſ̃. expoſitũ eſt. Scđo mõ dic eccleſie
i. mł titudini. Et ſic exponit Hiero. ſup Math.
dicens. Porro ſi nec illos audire voluerit: tunc
multis dicendũ eſt. ſ. amicis q poſſint ꝓdeſſe: et
nõ obeſſe: vt deteſtatõi eum hẽant: vt q non po
tuit pudõe ſaluãi: ſaluet̃ obprobrijs. h ille. Se
xto requirit diſcreta ſepatõ. q2 ſi etiã ſic nõ emẽ
dauerit: ſit tibi ſicẽ ethnicuſ. i. gẽtilis ⁊ publican⁹
Qđ duob⁹ modis põt intelligi. Uno mõ vt eui
tetur in ↄuerſatõe ſicut excõicatus ⁊ ĩfidelis. et
hoc uidet̃ aplus innuere ſa ad Theſſal. 3ᵒ. Denũ
ciamus aũt vobis frẽs in noĩe dñi nr̃i Ieſu xp̃i
vt ſubtrahatis uos ab oĩ fratre ãbulante inordi
nate. Scđo mõ vt excõicetur a ſacerdote. ⁊ hoc
videt̃ dicere text⁹. xxiiij. q. iij. vbi dr̃. Caʒ ſacer
dotes q̃ʒ reliqui fideles ſũmã debent hẽre curã
de his q peãnt: quaten⁹ redargutõe aut corrigã
tur: aut ſi incorrigibiles appareãt ab eccleſia ſe
parent̃. ſ. p excõicatõem. Idẽ dicit. c. eccleſie cri
mina. ſupius allegatũ. qre ⁊c̃. Ad tertiaʒ ꝟi.
dico q̃ hec ſola ad ꝑſens diſcreta ↄditio in cõre
ctõe ſuiipſi⁹ ſeruãda ẽ: vt aliena ſcã nunq̃ʒ diiu-
dicet peiora q̃ʒ ſua. Nec feſtucã ſocij trabem pu
tet: ſed ſe cunctis peiorẽ arbitret̃: itelligendo de
gñibus ſinguloꝝ: ⁊ non de ſingnł generꝝ. Audi
pulcherrimũ tex. i. q. i. c. multi. vbi dr̃. Multi ſe
culariũ hoĩum cũ plus ſacerdotũ vitaʒ q̃ʒ ſuam
diſcutiũt: ĩ magnũ ↄtemptõis diuinoꝝ ſacroꝝ
crimen icurrunt. Magna. n. trabe vulneratos
habẽtes occulos: eamq̃ʒ negligẽtes: feſtucã te-
nuem ĩ alioꝝ conſpiciũt ocul̃. Quã duʒ icaute
feſtinãt euellet̃: erroris ĩ foueã dillabũtur. min⁹
qdem conſiderãtes: q̃ nõ eos ſacerdotũ vita le
deret: ſi ipſi humiłr bonis ſacerdotuʒ ãmonitõi-
bus aurẽ accõmodarent. Sed dũ hypocritarũ
more plus illoꝝ famã q̃ʒ ꝓpꝛiam vitã: ł vite ne
gligẽtias diiudicãt: ſpernunt ſcã monita ⁊ ſpũa
lia dona. vñ fit vt nõ ſolũ ab eis dicta reſpuant
ſed qđ deterius eſt diuina etiã myſteria ↄtẽnãt:
vt nec corpis cõionem aut ſanguis dñi nr̃i Ie-
ſu xp̃i eoꝝ miniſterio ↄfectã aſſũmãt: putantes
hãc. ſ. cõioneʒ min⁹ eſſe ſanctificatã: ſi illoꝝ fiat
officio quoꝝ vita eorũ oculis videt̃ ignobilis. i.
mala. Heu ĩ q̃ʒ magnũ laqueũ incidũt: vt diña
⁊ occulta myſteria plus ab alijs ſcificata poſſe
fieri credãt. Cũ vnus idẽ ſpũs ſanct⁹ in eccleſia
diffuſa p totũ orbẽ terraꝝ icõpꝛehẽſibiłr ea my
ſteria ⁊ occulte atq̃ʒ iuiſibiłr operãdo ſcificet: ⁊
bñdicendo bñdicat ⁊c̃. hec ibi. Et ideʒ ꝓbat de
oĩbus ſacr̃is. vñ ꝟſus ſinẽ ſic dicit. Uirtus diña

diſcreti⁹ operat̃ in eis. Et diuine ſolũmõ eſt hec
ꝟtus ſiue poteſtas nõ humane efficacie ⁊c̃. Qr̃
igr̃ o inſenſati populi diuinã potius attẽdite ꝟtu
tem: ⁊ vr̃am vitã ↄſiderate: q̃ ſcelerib⁹ plena eſt
⁊ corrigite voſipſos. Audite Iſa. c. p̊. Lauamini
inquit ⁊ mundi eſtote. auferte malũ cogitatõuʒ
veſtraꝝ ab oculis vr̃is. diſcite beneface. quieſci
te agere peruerſe ⁊c̃. Et hec volo ſufficiant pro
preſenti concluſione. quare ⁊c̃.

Q qñʒ lʒ ↄtumeliã ferre in ꝓximũ ↄcl̃o 3ᵃ.

a Ccipe tertiã ↄcl̃onẽ. vʒ. Nõ eſt ſemp illi
citũ correctõis cã ↄtumeliã ferre ĩ ꝓxi-
mũ: cũ finis debit⁹ ſperat̃ contumelie.
vbi tres ingramus ꝟitates. Pria ꝟi. eſt iſta.
Quid eſt cõtumelia. Scđa veritas eſt. An li-
ceat cã correctionis ↄtendere. Tertia ꝟitas
eſt. An cã correctiõis liceat dicer̃ contumeliã in
ꝓximũ. Qr̃tũ ad primã dico ſʒ btm̃ Tho. ſa
ſe. q. lxxij. q̃ cõtumelia iportat dehonoratõem a
licuius p verba aut facta. vt ſi dicerem. Tu es
vnus latro. tu es vna meretrix. ⁊ ſilia. Ubi nõ
q̃ iſta duo. ſ. ↄtumelia ⁊ ↄuiciuʒ ab inuicẽ diffe-
rũt. Nã tunc ↄuiciuʒ eſt cũ alicui pſone iꝓropa
tur aliquis defect⁹: ſiue ſit culpe ſiue penẽ. Sʒ
ↄtumelia eſt cũ alicui iꝓroperat̃ defectus ꝓꝓꝛie
culpe. Uñ ſi ego dicereʒ iniurioſe alicui. Tu es
claudus: ł cecus ↄuicium eſt. ſed nõ cõtumelia.
Si aũt dicat q̃ ſit fur: nõ ſolũ conuiciũ: ſed etiã
ↄtumeliã infert in proximũ. Sepe tñ unũ pro al
tero ponit̃. qre ⁊c̃. Qr̃tũ ad ſcdã dico ſm btm̃
Tho. ſa ſe. q. xxxviij. q̃ ↄtẽtio põt ↄſiderari tri-
bus modiſ. Aut. n. importat ipugnatiõeʒ agnite
ꝟitatis ⁊ inordinatũ modũ. Et ſic Ambroſi⁹ ait.
Cõtentio eſt ipugnatio agnite ꝟitatiſ cũ ↄfiden
tia clamoris. Et hoc eſt pctm̃ mõtale. Scđo mõ
ↄtentio iportat ipugnationẽ falſitatis cũ đbito
mõ acrimonie. Et ſic cõtentio eſt laudabił. Et
ſic cã correctõis licet ↄtẽdere: ꝑſertim cũ ſperat̃
frĩs emẽdatio. Tertio mõ ↄtentio iportat ipug-
tionẽ falſitatis: ſed nõ cũ debito mõ. ⁊ ſic potue
rit eſſe veniale pctm̃: niſi forſan tanta iordia io
fiat in ↄtendendo q̃ ex hoc ſcãdalũ generetur.
Inde aplus cũ dixiſſet ad Thim. ij. Noli ꝟbis
cõtendere. imediate ſubdit. At nihil. n. vtile eſt
niſi ad ſubuerſionẽ audientiũ ⁊c̃. Qr̃tũ ad ter
tiã dico ſm btm̃ Tho. ſa ſe. q. lxxij. q̃ tã ↄuiciũ
q̃ʒ contumelia eſt peccatũ mortale. Et nõ min⁹
q̃ʒ furtũ uel rapina. Nullus. n. ſi ſane mentis eſt
minus honorẽ propꝛiũ amat q̃ʒ rem temporalẽ
Audi Bernardũ in quodã ſermone. Conuiciuʒ
ingt leuis eſt ſermo: ſed grauiter vulnerat. leuit̃
tranſit: ſʒ grauiter vrit. leuiter animũ penetrãt
ſed ñ leuiter exit. leuit̃ ꝓfert̃. ſʒ nõ leuit̃ reuocat̃.
Facile volat. ideo facile charitatẽ violat. tene
rũ membrũ lingua: attñ vix teneri poteſt. Sub
ſtantia quidẽ infirmuʒ atq̃ʒ exiguum: ſʒ vſu ma
gnum ⁊ validum inuenitur: tenuis eſt ⁊ lata: iõ
aptiſſimum pro euacuandis ſordibus inſtrumẽ
tum. hec ille. Dicit tñ beatus Tho. vbi. ſ̃. q̃ ſi qſ
correctionis cauſa conuitium vel contumeliaʒ

ſed per accidens. Et per conſequens dicit ꝙ hoc quoqꝫ erit peccatum veniale: quoqꝫ nulluꝫ. diſcretio tñ neceſſaria eſt: vt. ſ. homo moderate ſuis utatur verbis. Quñ adeo graue conuitiuꝫ eē poſſet: ꝙ per incautelam prolatum auferret honorem eius contra quem proferretur. ꝛ tunc poſſet homo peccare mortaliter: etiam ſi dehonorationem alterius non intenderet. Quando igr̄ quis honeſte ꝛ debito modo correctionis cauſa in alium contumeliam profert: multum meret̄: preſertim cum ſperatur fratris emendatio. Et hoc modo diſcipulos in Emaus euntes ſtultos vocauit. Luce vlti. Et Apoſtolus ad Gal. iij. galatas inſenſatos dicens. o inſenſati galate. Et Johel. i. Expergiſcimini ebrij omnes qui bibit[is] vinum in dulcedine. Dicit tñ Augu. ꝙ tales obiurgationes ex magna neceſſitate ſunt adhibēde: in quibus non vt nobis: ſed vt dño inſeruiat̄ inſtamus. de hoc ēt beatus Tho. ſa ſe. q. xij. qr̄ ꝛc̄. Et hec volo tibi ſufficiāt ꝓ ſa pte h⁹ ſmōis.

De amoroſa caſtigatione ꝓximi ꝯſidera⁹ ȝª:

e Ertio loco Correctionis ſancte amoroſam caſtigationē videam⁹. vbi tres concl̄ones faciamus. vꝫ. Pª cōcl̄o eſt iſta: Quiſquis ſuperior eſt ꝛ curā habet rei familiaris: ſi nō pōt ꝟbis ſuos corrigere inferiores: ꝟberibus vtat̄ maxima cū maturitate. 2ª concl̄o eſt iſta. Licet ex çelo charitatis oēs proximū corrigere teneantur: non tñ licitū eſt oībus illos caſtigare. ȝª concl̄o eſt iſta. Nulli tam ſuperiori ꝙ̄ inferiori concedit̄ taꝫ cā correctionis ꝙ̄ alio bono reſpectu verba ꝓferre maledictionis.

Qualiter ſuperiores debeant iferiores caſtigare concl̄o prima.

a Ccipe primā concl̄onē ꝛc̄. ut. ſ. vbi tres inquiram⁹ ꝟi. vꝫ. Pª ꝟi. eſt. Si pr̄ pōt ſine peccato filios verberar̄. 2ª ꝟi. eſt. Si dñs ſine peccato pōt ſeruū ꝟberare. ȝª ꝟi. eſt. Si eṗs pōt ſuos ſubditos ſine peccato ꝟberare. Quantū ad primā dico ſꝫ btm̄ Tho. ſa ſe. q. lxv. ꝙ ꝟberatio qñ fit ex charitate ꝛ nō odio vel vindicta: hꝫ rōnem pene infligende ꝑꝑ malitiā. Nullus āt alteꝝ punire pōt: niſi in illuꝫ habeat poteſtatē. ꝛ qꝛ filius ſubdit̄ pr̄i: ideo filij caſtigari debent a parentibus cū delinquunt. v. q. v. non oſculat̄. dr̄. non oſculat̄ ſemper pr̄ filiū: ſed aliqñ caſtigat. ꝗ qñ caſtigat̄ qui diligit: tc̄ circa eū pietas exercet̄. habꝫ. n. amor plagas ſuas que dulciores ſunt cū amariſſime inferunt̄. dulcior. n. eſt religioſa caſtigatio ꝙ̄ blanda remiſſio. vñ ait propheta. Dulciora ſunt vulnera amici: ꝙ̄ voluntaria oſcula inimici. hec ibi. Et ſunt ꝟba Ambro. Si ꝟo talis caſtigatio ex aīo iniq̄ ꝛ odioſo fieret: tunc eſſet peccatum mortale. Et ideo cum corrigunt: diſcrete corrigant. q̄re ꝛc̄.

Ad ſam ꝟi. dico ſꝫ btm̄ Tho. vt. ſ. ꝙ dñi habent etiam poteſtatem caſtigandi eorum ſubditos. ꝛ ideo cum uerbis non corriguntur: caſtigētur. Dicit enim phūs. x. ethico. ꝙ aliqui ita bone ſunt conditionis ꝛ nature ꝙ minimo obiurgationis verbunculo emendantur. quidam vero aſinine nature ꝙ ſine verberibus non corrigūtur. Ideo omnes ad quos ſpectat inferiores cōrigere: cum verbis ſubditos corrigere ñ poſſūt: illos corrigant cū maçatis. facit ad hoc propoſitum textus ante oīa. di. xxxv. ꝛ di. xlv. cū beatus. Audi tex. v. q. v. non oīs. Non oīs inquit q̄ parcit amicus eſt: neqꝫ oīs qui ꝟberat inimicus ꝛ infra. Quis nos pōt amplius amare ꝙ̄ deus? ꝛ tñ non ſolū nos docere ſuauiter: verūetiā ſalubriter terrere ñ ceſſat fomentis leuibus quibus deus conſolat̄. ſepe. n. mordaciſſimū medicamentū tribulationis adiungit. Exercet fame patriarcas. ſ. Jacob ꝛ filios eius qui fame iuerūt in egyptū. Etiā pios ꝛ religioſos. ppl̄m cōtumacē penis grauioribus agitat. Non aufert ab apoſtolo. ſ. Paulo ſtimulū carnis: tertio rogatus vt ꝟtuté in infirmitate perficiat ꝛc̄. hec ibi. Et ſunt ꝟba Augu. Et principiū huius capl̄i ponit̄ ēt. xxiij. q. iiij. c. nimiū. Et hoc in tertia rōe text⁹ ibi. Itē poſt pauca. Non oīs qui parcit amic⁹ ē ꝛc̄. Ad tertiā ꝟi. dico ꝙ nullus eṗs aliquē ſuis manibus verberare debet. di. lxxxvj. c. nō licet. ubi dicitur. Non licet eṗm ſuis manibus cedere aliquem. hoc enim alienum a ſacerdote eē debet. hec ibi. Poteſt tñ peccantem ſubijcere verberibus per aliuꝫ. v. q. v. c. illi qui. vbi dicit̄ Illi qui aut fide catholica: aut inimicitia ſuſpecti ſunt: ad pulſationem. i. accuſationem eṗoruꝫ non admittantur. nec illi qui ſponte alioruꝫ crimina confitentur. ꝛ ideo replicanda eſt ſollicite veritas: quam ſponte prolatam nullius vox habere poteſt. hanc. ſ. veritatem diuerſis cruciatibus: tamen leuibus dicit glo. e latebris. i. abſcōſionibus ſuis religioſus tortor exigere debet. vt dum penis corpora ſubijciuntur: que geſta ſunt fideliter ꝛ veraciter exquirantur. ſ. ab eo ꝑ iudicem. hec ibi. Ex quibus patet ꝙ licet epiſcopo ſubditum ſubdere verberibus per aliuꝫ: non tamen per laicum: ſed per clericum: ſi verberandus eſt clericus. Si enim per laicum verberaret: ambo. ſ. eṗus ꝛ laicus inciderent in canonem late ſnīe. extra de ſen. excō. vniuerſitas. Et hoc intellige niſi clericus verberandus eēt incorrigibilis. quia etiam per laicum poſſet illū verberibus caſtigare. di. xvij. c. non licuit. in fi. Et melius ex̄ de ſen. excō. vt fraternitati. Caueat tñ laicus ne amplius ſua violentia ſe extēdat ꝙ̄ defenſio vel rebellio exigit clericoꝝ. vt i eadē di. xvij. in fi. vide glo. ꝛ ex̄ de ſen. excō. ut fraternitati tue. vbi ſic dr̄. vt fraternitati tue. ꝛ infra. ꝑlati pñt ꝛ debēt clericos poſtꝙ̄ fuerint de crimine canonice ꝯdemnati: ſub arcta cuſtodia detinere: ſi ſint incorrigibiles: nec monaſterijs valeāt cuſtodiri. Laici vero citra excōicationis ſnīam cape clericos ꝛ ad iudiciuꝫ trahere pñt: ſi oꝫ etiā violenter: dū tñ idē faciant de mandato eoꝝ quoꝝ eſt corrigere crimīnoſos. dū tñ nō amplius eoꝝ violentia ſe extendat: ꝙ̄ defenſio vel rebellio exigit clericoꝝ. h ibi. Et pono tres hic regulas gn̄ales. Primo accipe iſtā regulā generalē: ꝙ nūqꝫ cleric⁹ quātūcūqꝫ crimīnoſus exiſtat: tradēdus eſt curie ſeculari: dūmō poſſit cōrigi. di. lxxxi. c. dictū eſt. Niſi ꝯprehenſi ſint i crimine falſi. ex̄ de cri. falſi. c. ad falſariorū. vbi dr̄ ſic. Ad falſarioꝝ. ꝛ īfra. Qui ꝑ ſe vl̄ ꝑ aliū vitiū falſitatis lr̄aꝝ pape exercet: cū fautorib⁹ ꝛ defēſoribus ſuis anathemate feriūt̄. Clerici deṗhēſi de hoc degradent̄: ꝛ ptāti ſecl̄ari tradant̄ puniēdi. Laici ꝟo ꝯuicti grauit̄ puniant̄. hec ibi. Et etiā accipe iſtā aliā regulā gn̄alē. ꝙ vbicūqꝫ deficit eccl̄iaſtica ptās: ſemꝑ currit̄ ad brachiū ſeculare. xi. q. i. petim⁹ vt dignemini ꝛc̄. ꝛ. xxiij. q. v. de ligurib⁹ atqꝫ veneticis ꝛ hiſtrijs eṗis ꝛc̄. in fine. Ligures dicūtur q̄ ſunt i italia citra padū ꝛ ex̄ de offi. iudi. ordi. c. i. i fi. Hoc idē dr̄ di. xvij. c. nō licuit in fi. q̄re ꝛc̄. ȝª regula eſt iſta. ꝙ licꝫ eṗi ꝛ ꝑlati peccātes ꝛ delinq̄ntes ſubditos ꝓprijs manib⁹ ꝟberare nō poſſint: tñ ſuos de familia: ꝛ q̄ſcūqꝫ docerent ꝛ erudirent: ſi cā correctiōis ꝓprijs manib⁹ etiā ex ira ꝑcuſſerint: nō incidūt in excōicationis ſnīam. hoc expſſe pꝫ ex̄ de ſen. ex. c. cū volūtate ꝛ ꝓpoſito malitia diſtinguit̄ ꝛc̄. in fine. c. Nec requirit̄ ꝙ in verberando: diſcrete tñ actualiter de correctōe cogitet: ſed ſufficit dicit Guil. ꝙ hūc finē hēat in hitu. Nec diſtiguo vtrū verberat⁹ ſit in ſacris vel nō. qꝛ decretal̄ cū voluntate indiſtincte loquitur. qñ id cā correctionis fiat. Et hec ſufficiant pro pn̄ti cōcluſiōe.

Qꝫ non oībus caſtigare licet concluſio ſcd̄a.

a Ccipe ſaꝫ ꝯcl̄onē. vꝫ. Licꝫ ex çelo charitatis omnes proximū corrigere teneāt non licituꝫ tñ eſt oībus illos caſtigare. vbi tres ponam⁹ veritates. Pria ꝟitas ē iſta. An liceat non hn̄ti poteſtatē: vt iuſtitia ꝯſeruet̄ ꝯprehendere furē: vel homicidā ꝛ ſiles. Scd̄a ꝟitas eſt. An magr̄i ꝛ ſcholaꝝ rectores: clericos ꝛ in ſacris ordinibus ꝯſtitutos: poſſint ſine pctō correctiōis cā illos ꝟberare. Tertia ꝟitas eſt. An ſine pctō quis poſſit detinere clericū: vel in ſacris ordinibus conſtitutū furē aſportantē res ſuas. Qtū ad primā pono hanc regulā generalē. Quoqꝫ ad aliquē delinquentē corrigē non ꝑtinet: qꝛ non eſt ſui iuris: ſi caſtigat: grauiter d̄linquit. Et hoc ꝑ plura exēpla declaro. Et p̊ hic hō ex malignitate hunc hominē occidit. Et cuꝫ iuſtitia poſcat ꝙ talis per poteſtatē ꝯdemnet̄ ad mortē: tñ homicida ille īpune vadit. Et vñ exul eſſe deberet libere inhabitat ciuitateꝫ. Ecce ꝙ hic iuſtitia perit. Nulli tñ licet ne iuſtitia pereat abſqꝫ auc̄te ꝯprehendē talē: aut ꝟberar̄: aut occidere. Nā lꝫ talis mereat̄ mortē: non tñ niſi a d̄bito iudice ꝛ debito modo. vt in auct̄. d̄ iudicijs ȝ. ſedebūt. coll̄. vj. Nam qui iuſtuꝫ damnat: ꝛ q̄ iniuſtū ſine iuris ordine damnat: vterqꝫ mortaliter peccat. Nō enī ſufficit bonū agere: ſed etiā vt bene agat̄. vt ſepe diximus. Deut̄. xvi. Juſte qḋ iuſtū eſt exequeris. Sil̄r non licet çelanti religioſo pro iuſtitia ꝯſeruanda furē capere: tenere vel caſtigare: vel ꝟberare. qꝛ ad eius ſtatū non ſpectat. Sil̄r nec iudici vel dño vel officiali ſeculari licet religioſuꝫ vel clericū d̄linquenteꝫ: ne iuſtitia pereat: iuris ordine ꝑtermiſſo punire vel cōdemnare: licet ꝑ ſuū ſuperiorē nō corrigatur. Aliter nō eſſet corrigē mala: ſed addere mala malis. Nam ſi impiū eſt clericū vel religioſū operari ſcelus. Iniquū quoqꝫ eſt ꝑ ſuperiorē nō puniri ſcelus. Iniquiſſimū quoqꝫ eſt ꝑ illum ad quē ñ ꝑtinet caſtigare ſcelus. Audi dñm Deut̄. xxiij. Nemo mittat manū in meſſem alienā. Facit textus ex̄ de ſen. excō. vt tue fraternitati. in ꝑcedenti ꝯcluſione allegat⁹. q̄re ꝛc̄. Qtū ad ſam dico ꝙ magiſtri oēs verberare ꝛ caſtigare pñt quoſcūqꝫ ſibi ſubiectos cā correctiōis: vt expſſe pꝫ ex̄ de ſen. excō. cū volūtate. i fi. nec ſnīaꝫ excō. incurrūt. vt ibidē pꝫ. Sꝫ ponam⁹ ꝙ p̄ncipalis magr̄ repetitori ꝑcipiat ne clericū ꝑcutiat ꝛ ille cā correctionis ꝑcuſſit: quid erit? Dico ꝙ nō videt̄ ꝙ incidat in canonem. qm̄ principales magiſtri beneficiū iuris auferre non pñt. per qḋ concedit̄ ꝙ qui alios docet corrigere poſſit. nec dicta decretalis mentionē facit de principalib⁹ aut inferioribus magiſtris. Dicitur. n. ibi ſic ad lr̄am. Et hi qui obtentu prelationis ꝛ magiſterij ſubditos ꝛ ſcholares correctionis cauſa: ſeu aliquos de familia: vel propinquos in inferiori gradu: vt cauſa correctionis leuis percuſſerint: ſententiam. ſ. excōicationis nō incurrūt. hec ibi. Sꝫ ponamus ꝙ tales modū correctionis excedāt. Dicit dñs Hoſti. Niſi ex ꝓpoſito ꝛ aīo irato mlt̄um excedāt: nō credo ꝙ incidāt in canonem. qꝛ ſolūmō doluꝫ proſeqtur. vnde uiolētia nō ꝯmittitur ſine dolo. Et hoc colligit̄ ex̄ de ſen. ex. c. i. vbi ſic dr̄. ſuꝑ eo. ꝛ infra. Si clerici iuxta pubēs annos ſe inuicē: vel vnus alteꝝ percuſſerit: uel maiores ſi leuitate iocoſa: vel magr̄ ſi ſcholareꝫ cauſa diſcipline vel correctionis percuſſerit: nō ſunt ad ſedē apoſtolicā pro abſolutōe mittendi. Niſi odio vel iniuria vel indignatione: idē ſcholares ſe percuſſerit. hec ibi. Et hoc etiā oñdit. c. cū volūtate i p̄ncipio. Et. xvij. q. iiij. ſi qs ſuadēte. q̄re ꝛc̄. Ad tertiā ꝟitatē dicit Guil. ꝙ non credit ꝙ incidat in canonē: ſi res illas auferret: dum ille aſportaret eas: ꝛ anteꝙ̄ ad locum deſtinatum perueniret. ſecus ſi interuallo id fieret. Multa de iniicientibus manus in clericos uidere potes in Piſanella. excōicatio 2° ꝑ totum q̄re ꝛc̄. Unuſquiſqꝫ igitur ſe emendare ꝛ cōrigere ſtudeat: ꝛ quoſcunqꝫ errantes ad uiam veritatis quantū poſſumus reuocemus. quia charitas lata eſſe ad omnes debet. quare ꝛc̄.

Qꝫ cauſa correctiōis non licet maledicere quēꝙ̄ concluſio tertia.

a Ccipe tertiam concluſionem videlicet. Nulli tam ſuperiori ꝙ̄ inferiori conceditur tam cauſa correctionis ꝙ̄ alio bono reſpectu verba proferre maledictionis. Ubi tres inquiramus veritates videlicet.

Prima ꝺitas eſt iſta. Quid ſit maledictio. 2ª
ꝺitas. An liceat aliquo reſpectu maledicē aliq̄
rē creatā. 3ª ꝺitas eſt. Utruȝ ſemꝑ ſit mortale
pctm̄. Q̄tū ad p̄mā dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe
q.lxvi. ꝙ maledictio ſm quā nunc loqmur ē qn̄
ꝑnunciat̄ alicui malū: vel in ꝑcando: vel i optā
do. de qua Paulus. Neq̄ maledici: neq̄ rapto
res regnū dei poſſidebūt. i. ad Cor. vi. Et tanto
grauiꝰ pctm̄ eſt: q̄to ꝑſonā cui maledicimus ma
gis amare debemꝰ ꝛ revereri. Leuitici. xx. Qui
maledixerit pr̄i uł mr̄i: morte moriat̄. Et nō iſti
duo termini blaſphemia ꝛ maledictio ꝑprie lo
quendo a ſe inuicē differūt. Nā blaſphemia eſt
q̄ i attribuit̄ deo: qꝺ ei non ꝯuenit: aut remouet̄
ab eo qꝺ ei ꝯuenit: vt alias oñdet̄. Sed maledi
ctio eſt qn̄ alicui vt deo ł creature aliqꝺ maluȝ
imprecat̄ ł optat̄. In quibuſdā tn̄ locis: vt i thu-
ſcia idē iportant. ꝛ h̄ et probat̄ per decretalem.
ex̄ de maledicis. c. ſtatuimꝰ. qr̄ ꝛc̄. Quātū ad
ſam dico ꝙ maledicere creatur̄ ſm btm̄ Tho.
ſa ſe. q. lxxvi. ꝯtingit quinq̄ modiſ. Uno modo
ſm ꝙ creatura ordinat̄ ad hominē ꝑ modū ſub-
iectionis. qꝛ. ſ. ꝑ eas ſubuenit̄ humane neceſſita
ti. ꝛ h̄ mō dixit deus hōi. Maledicta terra i o-
pere tuo: vt. ſ. ꝑ eiuſ ſterilitatē hō puniret̄. Et ſic
intelligit̄ qꝺ dr̄. Deut̄. viij. Bn̄dicta horrea tua
maledictū horreū tuū. Et ſic Dauid ēt maledi-
xit montes Gelboe. vt exponit Grego. 2ᵒ ſm
ꝙ creatura ordinat̄ ad hominē ꝑ modū ſignifi-
cationis. Et ſic dn̄s maledixit ficulnee in ſigni-
ficationē iudee. Mat. xj. c. 3ᵒ ſm ꝙ ordiat̄ ad
hominē ꝑ modū ꝯtinētiſ. ſ. loci ł tpis. Et ſic Job
maledixit nocti in qua natꝰ eſt. Job. iij. Et h̄ ꝑꝑ
culpā originalē: quā naſcendo ꝯxit: ꝛ ꝑpter pe-
nalitates inde ſeq̄ntes. Et ſm h̄ pōt ēt dici Da-
uid maledixiſſe montibꝰ Gelboe. ij. R. ix. vȝ. ꝑꝑ
populi cedē q̄ i eis ꝯtigerat. His tribꝰ modis di
cit btūſ Tho. nō lȝ creature maledicē: niſi forte
ſpāli dei reuelatione. Quarto mō ꝯtigit ma-
ledicē creaturā inquantū ſunt creature dei. ꝛ h̄
eſt ꝑprie pctm̄ blaſphemie. Quinto pōt ꝯtin
gere maledicē eis: inquantū ꝯſiderant̄ ſȝ ſe. Et
h̄ eſt uanū ꝛ ocioſū: ꝛ ꝑ ꝯn̄s illicitū. Hec beatus
Tho. Ex qbus ſatis pȝ ꝙ nullo mō lȝ dei crea-
turas maledicē. Si igr̄ i ſacra ſcriptura repiant̄
alique maledictōes ille itelligunt̄ ſm vnū illoꝝ
triū an̄dictoꝝ modoꝝ. vn̄ qn̄ Dauid dic̄. Male
dicti q declinant a mandatꝭ tuis. itelligit nō illꝭ
iprecari malū: ſȝ dic̄ illos eſſe maledictos ꝑ pe-
nā quā hituri ſunt proꝑt̄ culpā. vn̄ cōiter qn̄ gc-
q̄ aduerſi alicui acciderit: dicē ſolemꝰ: tu es hn̄
maledictus. Silr̄ ꝛ ſci dicuntur bn̄dci ꝑ glam
quā hituri ſunt ꝑ grām. Silr̄ illud dn̄i. maledi-
cta terra i ope tuo. itelligitur ſic. qꝛ ꝑ eꝰ ſterilita
tē mlta patieris. iō erit maledc̄a tibi. Et ſic oēs
auctes itelligi dn̄t. qre ꝛc̄. Ad t̄tiam dico ſm
btm̄ Tho. ubi. ſ. ꝙ aliqn̄ eſt pctm̄ mortale: qn̄q̄
ueniale. Mōtale qn̄ odio mala uolūtate: ꝛ aio
vidicandi iprecatur alicui malū ł optatur: ꝛ tā-
to grauiuſ: q̄to perſona cui iprecatur ł optatur
malū maioris eſt dignitatis. vn̄ maius pctm̄ eſt
maledicē deū q̄ xp̄m vt hominē: ꝛ maius xp̄m
q̄ ꝟginē: ꝛ maius ꝟginē q̄ alios ſcōs. Similit̄ i
h̄ mundo maiuſ pctm̄: eſt maledicē patrē ł mr̄eȝ
q̄ frēm: ꝛ frēm q̄ affines alios ꝛc̄. Tunc āt eſt
veniale: qn̄ ex pronitate ꝛ lingue lapſu: uel leui
motu: ł ex ludo: ł ipremeditate talia ꝟba ꝑfert.
Et rō: qꝛ pctā ꝟboꝝ ꝑmaxime ex affectu pēſan
tur. Puto tn̄ ego ꝙ valde graue ſit veniale: et
ꝑmaxime cū in ꝯſuetudinē ꝟtit̄. Et forte ꝓpꝑ
talē ꝯſuetudinē efficiet̄ mortale. ꝯtemptus enī
venialiū: dignū facit pena eterna. de pe. di. i. c.
tres ſunt. ꝟſi. Eſt ēt pnia. vbi ſic dr̄. Eſt ēt pnia
humiliū ꝛ bonoꝝ fideliū pena quotidiana: in q̄
pectora tendimꝰ dicentes. dimitte nobis debi-
ta nr̄a. Neq̄ ea dimitti nobiſ uolumꝰ: q̄ dimiſſa
in baptiſmo nō dubitamꝰ: ſed illa utiq̄ q̄ hūane
fragilitati q̄uis pua: tn̄ crebra ſubrepunt. Que
ſi collecta ꝯ nos fuerint: ita nos grauabūt: ꝛ op
priment: ſicut vnū aliqꝺ grande. i. mortale pec-
catū. Quid. n. intereſt ad naufragiuȝ: vtrꝝ vno
grandi fluctu nauis operiat̄ ꝛ obruat̄: an paula
tim ſubrepens aqua in ſentinā: ꝛ ꝑ negligentiuȝ
culpā derelictā: atq̄ ꝯtemptā ipleat nauē: atq̄
ſubmergat ꝑꝑ hec. ſ. pctā venialia: ieiunia: elý-
ne: ꝛ orōnes inuigilent. i. uigilant̄ fiant. In qbꝰ
cū dicimꝰ dimitte nobis ꝛc̄. manifeſtamꝰ nos ha
bere qꝺ nobiſ dimittat̄: atq̄ in his ꝟbis hūilian
tes aias nr̄as quottidianā quodāmō agē pniaȝ
n̄ ceſſamꝰ. hec ibi. ꝛ ſūt ꝟba Aug. Quare igr̄ cū
ſine pctis uiuē n̄ poſſimꝰ: hic charitate proximū
ꝛ noſipꝭs moneamꝰ. qꝛ ſic lucraturi frēm nr̄ȝ ſu
mus. ꝛ aias nr̄as a gehēne incendio liberamuſ:
hic per grām: ꝛ in futuro per gloriam. Amen.

¶ Feria quarta tertie dn̄ice de conditionibus
filiorum ſermo vigeſimuſecus fundus.

Qui maledixerit

pr̄i ł mr̄i: mōte moriat̄. Mat. xv.
Pauenda cunctis filijs ꝟba ſunt
iſta. Si. n. dilectiſſimi ꝑcedenti ſer
mone didicimꝰ ꝙ extraneos corrigē cū charita
te tenemur: q̄to magis parentes ꝛ ꝑmaxime fi
lios. Et ſi inferiores ſuis ſuꝑioribuſ obtēpare te
nent̄: quāto magis ꝛ filij. Ergo qui maledixerit
pr̄i ł mr̄i: morte moriat̄. In quibꝰ ſacratiſſimiſ ꝟ
bis tres ꝺ filijſ ꝛ ꝑentibꝰ ꝯſiꝺratōes faciaȝꝰ. vȝ.
Filiorum diuerſam conditionem.
Filiorum diuerſam obligationem.
Filiorum paternam hereditationem.

De diuerſa ꝯditione filioꝝ ꝯſideratio prima.

Primo filioꝝ diuerſam ꝯditionem. vbi
tres faciamꝰ conclōnes. vȝ. Pª ꝯclō ē
iſta. Filij carne a ꝑentibꝰ deſcendētes
nō oēs ſunt legittimi: ſed aliqui ſunt illegittime
ḡnati. 2ª conclō eſt iſta. Portant ſepe filij ꝑen
tū pctm̄: lȝ ipſi n̄ ꝯſenſerint in eoꝝ delictū. 3ª ꝯ
ē iſta. Sic̄ gloria filij eſt bona cōceptio ꝛ bn̄ na-
ſci: ita filiꝰ ſapiens eſt gloria magna pr̄is.

Qr diuerſimode filij carnales ḡnant̄ ꝯclō pª.

Accipe p̄mā ꝯclōnē. vt ſ. Ad declaratō
nē hꝰ tres ingramꝰ ꝺitates. vȝ. Pª ꝺi.
eſt iſta. Quot modis fillij dicunt̄ carna
liſ ḡnari. 2ª ꝺitas ē. Qui ſūt filij q ꝑprie dicunt̄
legittimi. 3ª eſt. An q ſꝛ illegittie nati: poſſint a
liq mō legittimari. Q̄tū ad p̄mā dico ꝙ ſm
cōiter de hac mā loq̄ntes: q̄ttuō ſꝛ modi ḡnatio
nis filioꝝ carnaliū. Nā qdā dicūt̄ filij nāles ꝛ le
gittimi. Quidā nāles tn̄. Quidā legittimi tm̄.
Quidā neutro mō. Qui ſint filij legittimi ꝛ nā-
les dicet̄ in 2ª ꝺi. ſe. de alijs tribꝰ dicamꝰ. Un̄ di
co ꝙ filij nāles tm̄ ſunt oēs q de ſoluto ꝛ ſoluta:
q̄ vxoꝛ eē poſſet ꝯcipiunt̄ ꝛ ḡnant̄. Filij legitti-
mi tm̄: vt ſunt filij adoptiui. Filij nec legittimi
nec nāles: ſunt q de adulťa ł iceſtu nati ſꝛ: ł q ex
coitu dānato ꝑ leges naſcunt̄. Inceſtuſ eſt ꝯſan-
guineaꝝ: ł affiniū abuſus. Iſtā q̄druplicē filioꝝ
diſtinctōem tangit gloſa final. ex̄ q fi. ſint legi. c.
tanta eſt mr̄imonij vis ꝛc̄. Ad ſam dico ꝙ illi
dicunt̄ filij legittimi ꝛ nāles: q de vxoribꝰ ꝑcreā
tur ex ꝟo ꝛ legittio mr̄imonio: ł de matrimonio
qꝺ legittimū putabat̄. Legittimū aūt putatur
mr̄imoniū qn̄ ābo. ſ. vir ꝛ mulier publice i facie
eccłie bōa fide ꝯiuncti ſunt credētes ſe legittie
copłatos. Etiā poſito ꝙ vnꝰ eoꝝ ſic credēt legit
timū ꝑutabit̄ mr̄imoniū. Quicūq̄ igr̄ ſic eſt pro
creatus de legittio mr̄imonio: filiꝰ ē legittimꝰ ꝛ
nālis. Sed poſito ꝙ clādeſtine ꝯxerint: qꝛ vr̄ ibi
eē ignorātia affectata: aut etiā ſi ābo ipedimētuȝ
ſciētes publice ꝯxerint: tūc filij ł filie q ł q̄ ex eiſ
ḡnant̄: nō ſūt legittimi ꝛ nāles. ex̄ de clā. deſpō.
c. cū inhibitio. §. ſtatuimꝰ. vbi dr̄. Statuimꝰ vt
cū mr̄imonia fuerit ꝯcta in eccłijs publice ꝑ ꝑ-
ſbyteros ꝑponant̄: vt īfra legittimū terminū ꝑ
finitū: q voluerit legittimū ipedimētū opponat
q̄ oppoſito iudicat ꝯctus: donec appeat qd agē
dū. Si qs clādeſtina mr̄imonia inire pſūpſerit i
ḡdu ꝑhibito etiā ignoratū: ł etiā i facie eccłie ꝯ
eccłiaȝ iterdictū: ſi ābo ꝑentes ipedimētū ſciebāt
ſoboles ex hmōi nuptijs illegittia cēſeat̄. h̄ ibi. ꝛ
ſic pȝ ſa ꝺi. Q̄tū ad t̄tiā dico ꝙ ſex modis cō
tigit illegittimū legittimari. Duo ſꝛ ſm canoneſ.
alij uero q̄ttuor ſm leges. Scōm canones iſti
duo ſꝛ. Prio qn̄ ſolutꝰ de ſoluta filios nāles hȝ: ꝛ
poſtea ꝯhit cū illa: tūc ſine aliq̄ lege filij an̄dicti
legittimāt̄. Sȝ nō eſt ſic ꝺ ſpurijs: q. ſ. ex adulťio
nati ſꝛ. ex̄ q fi. ſint legi. c. ꝯq̄ſtus. vbi dr̄. Cōq̄ſtus
eſt nobis. ꝛ īfra. Proles an̄ deſpōſatōeȝ mr̄is na
ta: ꝛ poſtea pr̄ eꝰ mr̄em accepit i vxorē: ad hēdi-
tatē pr̄nā legittia reputat̄. h̄ ibi. Idē dr̄ in. c. tāta
eſt. ꝛc̄. Scōo mō pōt legittiari ꝑ ſpālē idulgē
tiā pape. ex̄ eo. c. ꝑ venerabilē. vbi dr̄. Per ve-
nerabilē. ꝛ īfra. Quia vxorē tuā a te temē ſepa-
ſti: ꝛ i ꝯtēptū eccłie aliā ſupinduxiſti: nihil ei obi
ciēs qꝺ diuortiū iducēt. Cū ꝛ fides thori ſit vnū
de tribꝰ hōiſ ꝯiugij: nō tn̄ ipſiꝰ violatio violat vi
culū ꝯiugale. Et tā lex canōica q̄ moſaica ſobo
lē ſuſceptā ex adulťio deteſtat̄. Nō ſolū a ꝑmo-
tiōe ł a ſucceſſiōe pr̄na repellēdo: ſȝ ēt negando
eis alimēta: petitōeȝ ſuā i legittiatiōe filioꝝ tuoꝝ
nō duximꝰ admittēdā. h̄ ibi. Hi duo modi vt di
xi i canōibꝰ repiunt̄. Quattuor aūt ſeq̄ntes ſꝛ ſȝ
leges. Primꝰ eſt ſi pr̄ filiū nālē offerat curie i
ꝑatorie: ſiatq̄ curial. vt i auct. qbꝰ modis nāles
efficiāt̄ legit. §. ſi qs igr̄. coll. vij. Itē ſi offerat cū
curie ciuitatis: de q̄ ꝛ de cꝰ vico ē oriūdꝰ. vt iſti.
de nup. §. vi. Scōs ē. ſi pr̄ decedēs nālē filiū
i teſtō noiet legittimū hēdē: ꝛ ipſe poſtea ꝑncipi
offerat teſtm̄: fiet legittimꝰ. Tertiꝰ modus ē.
ſi nullo filio legittiō exn̄te ipſe nālis filiꝰ ſeipſuȝ
offert curie: vt dictū eſt i auct. qbꝰ modis nāles
efficiant̄ legi. §. i. ꝛ. §. ſi qs igr̄. Quartꝰ modꝰ ē
ſi pr̄ in inſtro ꝑ publicā manū ꝯfecto: ł alias ſcri
pto cū ſubſcriptōe triū teſtiū euȝ filiū noiet: nec
nālē adiiciat: vt in auct. vt lȝ mr̄i ꝛ auie. §. ad h̄
coll. viij. Spurij ꝟo nō pn̄t legittiari q̄tū eſt ꝑ
leges. Imꝑatō tn̄ ł aliꝰ aucte cꝰ aliū ꝺ grā eos le
gittiat. Silr̄ ꝛ papa. qr̄ ꝛc̄. Et ſic pȝ p̄ma ꝯclō.

De pctis parentū in filios cōcluſio ſecūda.

Accipe ſaȝ ꝯclōnē. vȝ. Portāt ſepe filij
pctm̄ ꝑentū: lȝ ipſi nō ꝯſenſerint in eorū
delictuȝ. vbi tres ingramꝰ ꝺitates. vȝ.
Pria ꝺi. ē iſta. Utrꝝ filijs noceāt pctā mōtalia
ꝑentū q̄ ad uitā eternā. 2ª eſt. Utrum filijs pctā
ꝑentū noceāt q̄ ad bona tꝑalia ł corꝑalia. 3ª ē.
Utrꝝ filij puniant̄ iuſte ꝑ pctis ꝑentū. Q̄tuȝ
ad p̄mā ꝺi. dico ꝙ duplex ē pena etna. ſ. pēa ſen
ſus: ꝛ pena dāni. Si qrit̄ ꝺ pena dāni: ſic dico ꝙ
oēs deſcēdētes ab Adā: niſi a pctō originali la-
uent̄: puniunt̄ pena dāni ꝑpter pctm̄ p̄moꝝ ꝑen
tū. vt pȝ de ꝯſe. di. iiij. c. firmiſſime. ꝛ. c. regnante
ꝛ. c. nulla. ꝛ ex̄ de baptiſmo. c. iij. §. ſȝ adhuc. ſuꝑ
ꝟbo. carētia viſiōis. Si āt q̄rat̄ de pena eterna
ſenſus: tūc dico ꝙ ſi filij ꝑentū pctā nō ſectāt̄: mi
nime puniunt̄. Audi tex. di. lvj. c. vnūq̄. vbi dr̄
Unūq̄. i. ex q̄cūq̄ ꝑcreatōe hoīes naſcunt̄: ſi
ꝑentū vitia nō ſectāt̄: honeſti ꝛ ſalui erūt. ſ. i uita
etna. Semē. n. hoīs ex q̄licūq̄ hoie ꝺi creatura
i. factura ē. Et eo. ſ. ſemie male vtētibꝰ male erit
nō ipſū aliqn̄ malū erit. h̄ ibi. Et ſunt ꝟba Aug.
ꝛ. c. ſe. dr̄ ſic. Nūq̄ de vitijſ erubeſcamꝰ. i. timea
mus ꝑentū. Sȝ unū illud q̄ramꝰ ꝛ ſemꝑ ample-
ctamur virtutē: hmōi. ſ. ꝟtuoſus filius. vȝ. etiaȝ
ſi alienigenā. ſ. a fide: a nobilitate: uł gente hēat
matrē: etiā ſi fornicatōe pollutā: vel q̄libet huiꝰ
modi dedecore ſordidatā: nihil tn̄ de eiꝰ aut vili-
tate fuſcabit̄: aut crimine polluet̄. ſ. q̄ ad vitam
eternā ꝛc̄. hec ibi. Et ſunt ꝟba Criſo. ſuꝑ Mat.
ꝛ. c. ſe. dr̄. Naſci de adulťio nō eſt eiꝰ culpa q na
ſcit: ſed illiꝰ q ḡnat ꝛc̄. Et de iſta mā tāgit Granꝰ
vſq̄ ad finē diſtinctiōis. qre ꝛc̄. Ad ſam ꝺi.
dico ꝙ pctā ꝑentū i multis tēꝑalibꝰ hōis nocēt
vt in ꝑmotione ſacerdotij: in hereditate pr̄na: ꝛ
multis alijs que notant̄. i. q. iiij. §. itē pctō. Unꝺ
q ex adulterio naſcunt̄ nec ad ſacerdotiū ꝑmo-
ueri pn̄t: niſi de grā ſpāli: nec ſuccedē pn̄t in hōiſ
ꝑentū. Hāc ſniam poīt Gratianꝰ ea. di. lvj. Au
di textū ex̄. de elec. c. cū in cunctis. Nullus ingt
in ep̄m eligat̄: niſi priuſ. xxx. ānū etatis exegerit
ꝛ de legittimo mr̄imonio ſit natꝰ: vita ꝛ ſcia cō-

mendabilis demonſtrē ꝛc̄ hec ibi. Audi ꝛ.c.ꝓmiū ex̄ de filijs pr̄ſby. Filij inq̄t pr̄ſbyteroꝝ ꝛ ceteri ex fornicatione nati ad ſacros ordines non ꝓmoueant̄: niſi aut monaci fiant: aut i ꝯgregatione canonice viuentes. ꝓlationē ꝟo nullatenꝰ hēant. Sed nec̄ꝫ ſui: niſi a dn̄is ſuis libertati donent̄. hec ibi. q̄r ꝛc̄. Sed de h̄ vide glo. in. c. vnō cuiq̄ꝫ. di. lvj. Ad tertiā dico ꝙ aliquē pro alterius malitia puniri tripliciter fieri pōt. vno mō qn̄ res vnius eſt quodāmō res alteriꝰ. Et ſic filij ſm̄ corpus ſunt quodāmō q̄dā res pr̄is. Et ſerui quodāmō q̄dā res dn̄oꝝ. Et h̄ mō plerūq̄ꝫ cōtingit ꝙ filij ex malis parentibꝰ orti: puniunt̄ ꝓpter pccā parentū. q̄uō ille filiꝰ de quo Greg. ij. dialogoꝝ refert ꝙ fuit a diabolo aſpoꝛtatꝰ: i cōpoꝛe punitus ē: tāq̄ꝫ res q̄dā pr̄is: vt expōit beatus Tho. ſa ſe. q. x. arti. i. 2ꝰ mō alter pro altero punit̄: qn̄ crimen vniꝰ in alteꝝ deriuat̄. Et h̄ poteſt tripliciter accidere. vꝫ. ꝑ imitatōez: ꝑ meriti ꝯditionē: ꝛ ꝑ aliqualē conſenſū ꝛ diſſimulatōez.

Pꝛīo ꝑ imitationē: ꝛ ſic filij imitantes pccā parentū ꝓpter illa puniunt̄: ꝛ ſui ꝓpter peccata dn̄oꝝ. Scd̄o mō ꝑ meriti conditiōꝫ: ꝛ ſic ꝓpter pccā pp̄loꝝ q̄nq̄ꝫ ꝑmittit deꝰ regnare dn̄m ſceleratū. Job. xxxiiij. c. Qui regnare facit hominē hypocritā. i. ſceleratū propter pccā popl̄i.

3ꝰ ꝑ aliqualē conſenſū ꝛ diſſimulatōꝫ: qn̄. vꝫ. quis malū malis ꝓhibere poſſet: ꝛ nō facit uel diſſimulat n̄ videre. ꝛ ſic interdū boni puniunt̄ cū malis: q2 maloꝝ pctā n̄ arguunt l' diſſimulāt, vt dicit Aug. p̊. de ciui. dei ꝛc̄. 3ꝰ mō aliqs punit̄ pp pccm̄ alteriꝰ: qn̄ inuicē ſunt vniꝰ loci ꝛ ſocietatis. ꝛ ſic q̄nq̄ꝫ propter pccā aliquoꝝ gn̄alit̄ totū pp̄l'm flagellabit ꝛ puniet d̄s: q̄ oēs ſint vnū corpus. q̄uō filios gomorreanoꝝ gn̄aliter igne cōbuſſit: q̄re ꝛc̄. Hec oīa ponit btūs Tho, ſa ſe. q. c viij. arti. i. Et h̄ et mā diffuſius tangeē feria. iiij. dn̄ice ſeq̄ntis. Et ſic pꝫ iſta concl'o.

De priuilegijs filioꝝ legitimoꝝ concl'o t̄tia.

s Ecipe tertiā concl'onē. vꝫ. Sicut gl'ia filij eſt bona conceptio ꝛ bn̄ naſci: ita filius ſapiens eſt gloria magna pr̄is. vbi tres inquiramꝰ ꝟi. vꝫ. Pª ꝟi. eſt. Quid ꝓdeſt filijs eos eſſe legitimos. ul' ſic. q̄ ſunt priuilegia filioꝝ legitioꝝ. 2ª eſt. An filij legitimi poſſint priuari hereditaria ſucceſſione. 3ª ꝟi. eſt. Quā ptātē hn̄t parentes in filios ſuos. Quātū ad primā dico breuiter ꝙ etſi pluribꝰ gaudeāt ꝓuilegijs legitie nati: tria hec ſunt p̄cipua. p̄mū eſt dignitas xp̄i: q de legitimo m̄rimonio ortus ē. ſcd̄m eſt: q2 ad ꝓlationē aſſumi pn̄t. vt pꝫ ex̄ de electi. c. cū in cunctis. ꝛ ex̄ de filijs pr̄ſby. c. i. 3m ē: q2 in oībus bonis parentū ſuccedunt: niſi exheredītent̄ aliq̄ de cā: vt ſtatī dicet̄. ex̄ qui filij ſūt legitimi. ꝯqueſtꝰ. ꝛ. c. tanta. vt. s̄. adduximꝰ concl'one p̄ma ꝛc̄. Ad ſcd̄am dico ꝙ ſic. Et in q̄bus caſibus h̄ liceat plura legi. Monaldus in ſūma ſua decē ponit caſus. c. pr̄. Dn̄i āt legiſte vt dicunt duodecim cās exheredītationis ponūt in autentico. vt cū de appellatione cognoſcit̄. §. aliud quoq̄ꝫ caᵐ. Aliqui āt ſolū tres ponūt. Ego āt clariores ꝛ vtiliores colligā. Primus igit̄ caſus in quo filij exhereditarij pn̄t: eſt ſi pr̄ eius fuit hereticus. q2 bona hereticoꝝ ipſo iure ſunt eccl'e confiſcata. ex̄ de hereticis. cū ſm̄. li. vj. 2ꝰ caſus eſt: ſi pr̄ cōmiſit crimen leſe maieſtatis. vt in. l. quiſquis. C. ad legē iuliā maieſtatis. vbi pena ponit̄ confiſcationis bonoꝝ ꝛ depoꝛtationis filioꝝ ꝛ vltimi ſupplicij d̄linquentiū. 3ꝰ caſus eſt: ſi pr̄ habet aliquod ius l' feudū in eccl'a: qd̄ hereditario iure tranſire deberet ad filios. ꝛ ipſe interfecit: ꝛ mutilauit rectorē l' clericū illius eccl'e. tunc perdidit ipſo facto oēm dignitatēꝫ: ꝛ oē ius qd̄ in eccl'a habebat. ꝛ nihil ex ipſis ꝑueniet uel peruenire poteſt ad filios. vt patet extra de penis. c. in quibuſdā prouincijs. vbi dr̄. ꝙ tales homicide beneficium proꝛſus amittāt: ꝛ de premiſſis nihil ꝑueniat ad heredes: ꝛ vſq̄ꝫ ad quartam generationē eoꝝ poſteritas i collegium clericoꝝ nullatenus admittat̄: nec̄ꝫ i domibus religioſoꝝ alicuius ꝓlationis ꝛ honoreꝫ ſine diſpenſatiōe aſſeq̄nt̄. h̄ ibi. Quartꝰ caſus eſt. ſi filius manus iniecerit in parentes. Quintus eſt: ſi eos crīaliter accuſauerit de cā q̄ n̄ ſit aduerſus principē: l' rēpu. ſiue damnationē nr̄aꝫ. Sextus qn̄ vite parentū inſidiat̄: ſicut fecit quidā filius Padue me pn̄te. ān̄o dn̄i. Mcccc. xlvij. qui propriū patrē venenauit. Septimꝰ eſt. ſi vxorē pr̄is l' concubinā carnalit̄ cog̃uerit.

Octauus eſt. ſi pro debito pr̄is l' ꝑſona īquātū potuerit fide iubere noluerit. Nonꝰ ē. ſi ꝓhibuerit patrē facē teſtm̄. Decimꝰ ē. ſi ꝑentibꝰ furioſis l' amentibꝰ debitā curā n̄ adhibuerit: l' vitā nō īpenderit. Undecimꝰ. ſi ꝑentes d̄ carcere n̄ eduxerit. Duodecimꝰ. ſi pr̄ ſcit filiū hereticū eſſe. ex̄ de hereticis. c. excōicamꝰ. §. credentes. Credentes inquit eoꝝ erroꝛibꝰ hereticos iudicamꝰ. Et h̄ ſufficiāt pro ſcd̄a ꝟitate. Ad tertiā dico ꝙ licet magnā hēant ꝑentes in filios ptātē: tn̄ hec eſt p̄cipua ꝙ pr̄ neceſſitate famis tn̄: ſm̄ leges ciuiles filiū propriū vendere pōt. Alias hō liber obligari n̄ pōt. C. de pr̄ibꝰ q filios diſtraxerunt. l. ij. ꝛ. C. de procuratoribꝰ. l. pr̄. q̄r ꝛc̄. Et hec ſufficiant ꝓ p̄ma pte huius ſm̄onis.

De obligatōe filioꝝ mag l' i ſpāli ꝯſiderātio 2ª.

ſ Ecundo loco filioꝝ diuerſā obligatōꝫ videamꝰ. vbi tres concl'ones ſubiungamꝰ. vꝫ. Pª cōcl'o eſt iſta. Licet illegitie natus de iur̄ cōi nō poſſit oꝛdinari: ꝛ ad dignitates eccl'iaſticas ꝓmoueri: tn̄ quantū ad ſeculares dignitates nō ſemꝑ dr̄ prohiberi. 2ª concl'o ē iſta. Quiſquis fuerit illegitime natus: tutiſſima eiꝰ via eſt religionis ingreſſus. 3ª concl'o eſt. Quiſq̄s fuerit legitime natus: iura volunt vt legitima ei poꝛtio de bonis parentum aſſignetur.

De diſpēſatōe illegitioꝝ ꝯ° p̄ma.

a Ecipe primā ꝯcl'onē. vt s̄. Ad cꝰ d̄clarationē tres ingramꝰ ꝟitates. vꝫ. Pr̄ia ꝟitas eſt iſta. Que ſunt cāe q̄re illegitime nati q̄ꝫtū ad oꝛdines ꝛ eccl'iaſticas dignitates dicūt̄ ita reprobari. 2ª eſt. Quis pōt diſpēſare cū illegitime natis. 3ª eſt. Utrū legitimatꝰ q̄ ad eccl'iaſticos actꝰ ſit legitimatꝰ q̄ ad ſecl'ares. Quātū ad p̄mā dico ꝙ triplex ē ꝑmaxie rō q̄r illegitie nati ita videāt̄ q̄ꝫtū ad eccl'iaſticos oꝛdies ꝛ dignitates reprobari. Pr̄ia eſt dignitas clerical' q̄ vilibꝰ ꝛ infamibꝰ ꝑſonis ꝯmitti non dꝫ. ex̄ de excel. ꝓla. int̄ dilectos. i fi. Scd̄a eſt pr̄ni criminis deteſtatio. ex̄ de her. ꝟgentis. vbi dr̄ ꝙ hōa hereticoꝝ dn̄t publicari. nec etiā ab erroꝛibꝰ reuertētibus: niſi de miſericoꝛdia: vlt̄ius eis nō reddunt̄. Ecce ꝙ in deteſtatōeꝫ criminis hēticis q̄ꝫuis r̄uertētibus bona eoꝝ nō reddunt̄. Tertia cā ē pr̄ni ſceleris imitatio. Solēt. n. tales filij pr̄nos imitari erroꝛes. di. lvj. ſi gens angloꝝ. Et ſic pꝫ pr̄ia ꝟitas. Quātū ad ſcd̄a ꝟi. dico ꝙ q̄ꝫtū ad oꝛdies minores: ꝛ ad bn̄ficiū ſine cura pōt ep̄s diſpēſare. Quātū ꝟo ad ꝑſonatꝰ ꝛ dignitates nō pōt niſi papa. ex̄ de filijs pr̄ſbyteroꝝ ꝛ alijs illegitie natis. c. is q li. vj. Un̄ accipe r'lam gn̄alem ꝙ ſi ab ep̄o ſcā fuerit diſpēſatio q̄ ad ordines vl' bn̄ficiū eccleſiaſticū: tūc diſpēſatio nō vltra ſe extendit q̄ꝫ poſſit ep̄s. vt i eodē. c. is q. Si ꝟo a papa: tūc poterit ꝓmoueri ad eccl'iam ꝑrochialē: nō tn̄ ad ꝑſonatū l' rectoriā: ad quā ꝑ electōeꝫ ꝓcedi ꝯſueuit. ex̄ de p̄ben. c. vl. vbi dr̄. cū oli. ꝛ īfra. Cū papa ſcribit alicui ꝓ bn̄ficio ꝯferendo: mādatū nō extendit̄ ad rectoꝛiā l' dignitatē. h̄ ibi. Quātū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ de h̄ ſunt multe opiniōes. ꝓbabilior tamē videt̄ opinio Inno. q̄ ſic dicit. Qui legitimatꝰ fuerit ab aliq̄ p̄ncipe ſeculari: vel a ciuitate intell'r legitimatꝰ q̄ ad oēs actꝰ ſeculares in t̄ris q̄ legitimāti ſubſūt: ꝛ etiā in alijs terris q̄ ad ſecularia: niſi ſint talia q̄ eēnt in alterius p̄iudiciū. Nā nec in alijs t̄ris ſuccedūt ab īteſtato: q2 ſic auferent̄ bona ab heredibus defuncti. Sꝫ tal' nō intell'r legitimatꝰ q̄ ad oꝛdines. q2 h̄ nō eſt de iuriſdictōe laici iudicis. Si ꝟo fuerit ab ep̄o legitimatꝰ inq̄ꝫtū potuit. ſ. q̄ ad minores oꝛdines ꝛ bn̄ficia ſine cura: tūc etiā in alia dioceſi poterit ad p̄dicta ꝓmoueri. q2 h̄ ē de iuriſdictōe eccl'iaſtica: ꝛ in nulliꝰ p̄iudiciū. Et multo magis ſi a papa. ſꝫ tn̄ nō erit legitimatꝰ q̄ ad actꝰ ſecl'ares: niſi in t̄ris q̄ pape tēpalr̄ ſubſūt. Hec d̄ intentōe Inno. in glo. ſup. c. venerabileꝫ. ex̄ q filij ſint legitimi. Et cū his ꝯcoꝛdat Ber. ibidē. Et. ff. d̄ curiōibꝰ. l. ſpurij. ꝛ. l. gn̄alr̄. §. ſpurios. dr̄ ꝙ q̄ꝫtū ad ſeculares dignitates nō ſemꝑ illegitimi prohibeut̄. Uidemus. n. his tēꝑibus ſpurios q̄ꝫples dn̄os eſſe ꝛ potentiſſimos in ſeculo. q̄re ꝛc̄.

Q̄ illegitimi debent religionem intrare conclusio ſecunda.

s Ecipe ſcd̄am ꝯcl'onē vꝫ. Quiſq̄s fuerit il legitime natꝰ: tutiſſima eꝰ uita ē r̄ligionis īgreſſus. Solēt. n. dilectiſſimi occl'ti q̄dā illegitimi īdebite hēditate pr̄na fruentes reperiri. Et qm̄ ſine gui ꝛ aīe ꝛ coꝛpis ꝑiculo id fieri nō ꝯtingit. Hinc tres nccīas ingramꝰ ꝟitates.

Pr̄ia ꝟitas ē iſta. Quid facē debeāt mulieres hm̄oi filios adult'inos gn̄antes: q de bonis mariti īdebite nutriunt̄: ꝛ ſepe hereditāt legitimoꝝ hōa. 2ª ꝟitas ē. Poſito ꝙ mr̄ filijs ſpurijs dicēt veritatē. q̄ro an ipſi mr̄i credē obligent̄. 3ª ꝟi. eſt. Poſito ꝙ credāt: q̄d miſeri facē debeant.

Quātū ad primā dicūt cōiter doctores ꝙ ſacerdoti ꝓꝑ̄o: vel ep̄o: vel etiā vtriq̄ꝫ factū reuelēt. Et tūc q hoc audierūt de ꝯditōibꝰ ſpurij diligēter inq̄rāt: cauto tn̄ mō. Et ſi illū timentē deū et ſpūalē inuenerit: tūc corā muliē ſi viderit expedire: ꝑus ab ea recepto iuramēto ꝙ nō calumnioſe aut cauteloſe ꝓcedat: ꝛ etiā a ſpurio ꝙ ſecrete r̄ſeruabit: factū poterūt reuelare. Si ꝟo ille ſpurius hō ſit ꝙ veriſilr̄ credat̄ nō acq̄eſcē dcis matris: vel ꝙ ex tali reuelatōe grāde ſcandalū hēret gn̄ari: tūc iniūgat̄ mulieri ꝙ de rebus ſuis ſi quas hꝫ: vl' i futuꝝ habitura ſit: uiro ſuo iux̄ poſſe ſatiſfaciat: ꝛ doleat de ꝯmiſſo pctō. q̄ q̄dē ſatiſfactio ꝑ interpoſitā ꝑſonā ſecrete fiat ꝛ caute n̄ reuelādo viro vxoꝛis ꝑſonā. Et ita m'lier erit i bono ſtatu. argu. xxij. q. v. c. h̄ videt̄ dicē ꝟſus finē. Et ex̄ de pe. ꝛ re. officij. vbi dr̄. Sic mulieri: q ignoꝛāte marito de adult'io ꝓlē ſuſcepit: non eſt pn̄ia denegāda: ſic nec illi q̄ timēs ne viri hēditas ad alios d̄ueniret ꝑtū ſibi ſuppoſuit alienū. Cōpos tn̄ dꝫ ei ſatiſfactio ꝑ diſcretū ſacerdotē iniūgi. Textꝰ ſic dicit ad l'ram. officij. ꝛ īfra. Significaſti q̄ꝫdā mulierē i pn̄ia tibi fuiſſe ꝯfeſſaꝫ: q̄ timēs ne deuoluēt̄ viri poſſeſſio ad alios: q̄rūdaꝫ herbaꝝ ſuccū potauit: ꝛ ſic vēter eiꝰ ītumuit. ꝛ i de gūidā ſe oñdēs ſibi ꝑtū ſuppoſuit alienū. Timēſq̄ꝫ maritū n̄ vult facinꝰ ipſi d̄tegē. q ꝓlē credit ſine dubitatōe q̄libꝫ eē ſuā. Qm̄ igit̄ poſt l'as edoceri vtꝝ ei hac fraude durāte ſit pn̄ia iniūgēda. R. ꝙ ſic mulieri q̄ ignoꝛāte marito d̄ adult'io ꝓlē ſuſcepit: q̄ꝫuis id viro ſuo timeat ꝯfiti: nō eſt pn̄ia d̄negāda: ita ne illi dꝫ pn̄ia denegari. Maxie ſi ꝑ alios ītelligas alieōs ad q̄s timeat poſſeſſionē viri d̄uolui. ſꝫ ꝯpetēs ſatiſfactio ꝑ diſcretū ſacerdotē ei dꝫ iniūgi. h̄ ibi. Sꝫ pōamꝰ ꝙ vir uxoris ſit moꝛtuꝰ ꝛ illa i eꝰ uita nihil d̄ ſup̄dictꝭ fecerit ꝛ vir eiꝰ credēs ſpuriū eē legitimū: reliq̄t illuꝫ heredē: l' ad poꝛtōꝫ cū alijs legitimis. q̄d hic faciendū: Dico ꝙ ſi ſpuriꝰ ſit hōe ꝯſcie vt. s̄. mr̄ illi factū narret oꝛdie ſupiꝰ dcō. Et ſi crediderit: ad unā r̄ligiōꝫ ſe tr̄ſferat: l' ad r̄giōꝫ lōgiquā ꝑgat: ita ꝙ de hēditate nihil ꝑcipiat. hēditas āt det̄ viris ab īteſtato: l' hēdibꝰ ſcriptꝭ: l' q̄bꝰ ꝟiſimilr̄ credit ꝙ vir r̄ligſſet. Et ſi h̄ neſcit̄ paupibꝰ det̄. Si āt ſpuriꝰ hō ſit q ꝟiſil'r credit̄ m̄ris n̄ acq̄eſcē dictis: tūc de bōis ꝓprijs hēdibꝰ ſup̄dictꝭ ad ſūmā q̄ꝫtitatē ipiꝰ hēditatꝭ ſatiſfaciat. l' ſi n̄ ſint: tn̄ paupibꝰ xp̄i diſpēſet. Si āt ad h̄ faciēda īpotēs eēt: ꝓ viribus inuigilet: ne heredes legitimi d̄fraudent̄. Silr̄ ſi ſcīt ſine ſcandalo reuelare n̄ poſſꝫ: vtputa q2 tiet occidi: l' ſimile. tūc ſileat. q2 minꝰ dānū ē tpaliū bonoꝝ amiſſio q̄ꝫ ꝑiculū coꝛpis l' aīe. Hec ſn̄ia ſatꝭ colligi pōt ex dictꝭ Scoti i. iiij di. xv. Et cōiter in h̄ ꝯcoꝛdant oēs. Quātū ad

ſam ꝟitatē dico ſm̄ Guil. ꝙ ſi mulier eſt ſuſpe-
cta de fallacia ⁊ nō ſit bone ꝯſcie. nō tenet̄ ei cre
dere nec reſtituē hereditatē. imo eſt abſolutꝰ tā
de ꝑceptis q̄ꝫ de ꝑcipiendiſ. Si aūt honeſtas ſeie
⁊ alie ꝓbabiles circūſtantie faciunt ei ꝓbabilē
ꝯſciam: ⁊ vult tutiorē viā eligē: nihil vlterius d̄
hēditate ꝑcipiat. De ꝑceptis aūt ꝯſūptis: dat ꝯſi-
liū Ray. vt reſtituat l' coponat: l' remiſſionē pe
tat. Dic̄ tn̄ ꝙ ad h̄ nō eſt cogendus. qꝛ bone fidei
erat poſſeſſoꝛ. ar. C. de teſta. l. neqꝫ ꝓfeſſio. Ho
ſtien. tn̄ ⁊ Uldericꝰ dicūt ſimplicit̄ ꝙ nō tenet̄ de
ꝯſumptis q̄diu fuit bone fidei poſſeſſoꝛ. ſed mu
lier tenet̄ de ꝯſūptiſ ad valorē ꝑtis filij putatiui
vt dicit Hoſti. Et dicit et̄ Hoſti. ꝙ ſpuriꝰ nō tene
tur mr̄i credē. Si tn̄ hꝫ ꝯſciam ipetret diſpenſa-
tionē q̄ i h̄ caſu ſatis facile obtineri dꝫ. Et ſic pꝫ
ſa ꝟi. Quātū ad tciā dico ꝙ ſi ſpuriꝰ eſt timēs
deū: ⁊ bone ꝯſcie: ⁊ mr̄i credit: qꝛ cām ꝓbabilē
credendi hꝫ: tūc tres vie ſunt. Pria ⁊ tutioꝛ ꝙ r̄
ligionē ingrediat̄: ⁊ hēditatē cui de iure ꝯtingit
relinquat. Alia via ꝙ ad regionē ſe trāſferat lō
ginquā: ita ꝙ mortuꝰ arbitret̄: ⁊ herēditas ad ma
nus ꝑueniat cui dꝫ. Alia via ꝙ de h̄ diſpenſatō
nē a papa ingrat. Concordant in h̄ cōiter in hac
mā loquentes. vbi nō iſtas duas regulas. Pᵃ
ꝙ ſi talis ingrediat̄ religionē: tūc d̄ iure cōi pōt
ad oēs ordines ꝓmoueri. ex̄ de filijs ꝑſbyꝝ
c. i. vide in conclōne ſaꝛ prime ꝑtis textū. Et
di. lvj. §. i. Religionis. n. ingreſſus oēm irregu-
laritatē tollit: ſic ⁊ igratitudinē parentū. xix. q.
vlti. c. nūc aūt. Et illō ponā conclōne ſeq̄nti. Tn̄
ad p̄lationē abſqꝫ diſpenſatōe ꝓmoueri minime
pn̄t. vt pꝫ in dicto. p̄. c. ex̄ de fi. pſby. 2ᵃ regla
eſt. ſi remanent in ſclō: nec ad ordines nec ad p̄
laturā ſine diſpenſatōe ꝓmoueri pn̄t. vt in dc̄o.
c. i. Sed circa eos plerūqꝫ adhibet̄ diſpenſatio
magna. vꝫ. vt ordinent̄ ⁊ in eccleſijs p̄ſint. vt pꝫ
ex̄ de fi. pſby. c. ex tua ꝑte. vbi dr̄. Ex tua ꝑte.
⁊c̄. Si eps̄ aucte aplica diſpenſauit cū filijs ſa-
cerdotū in paternis ecclijs eiſdē ſuſtinendo: lr̄e
poſtea ipetrate diſpenſatōe hꝰ nō poterit irritar̄.
Alij ꝟo clerici in ecclijs ſine aucte pontificis in
ſtituti nō dn̄t in eis remanere. hec ibi. quare ⁊c̄.

De legittia portiōe filioꝝ legittioꝝ ꝯ° 3ᵃ.

Ecipe tertiā conclōnē. vꝫ. Quiſqs fue-
a rit legittime natꝰ: iura volunt vt legit-
tima ei portio de bonis ꝑentū aſſignet̄
vbi tres inquiramꝰ ꝟi. vꝫ. Pᵃ ꝟi. eſt iſta. An fi
lij legittimi in bonis pr̄nis aliquā legittimā ha-
beant portionē. 2ᵃ ꝟi. ē. An filij legittimi religi
onē intrantes priuent̄ hēditate pr̄na. 3ᵃ ꝟi. eſt:
An filij illegittimi aliq̄ mō pr̄i in hereditate ſuc
cedant. Quantū ad primā eſt nōndū qd ſit le
gittima portio. Et circa h̄ ſic diſtingue ꝙ triplx
eſt legittima portio. vna q̄ debita eſt iure nāe. ⁊
h̄ dr̄ debitū ſubſidiū bonoꝝ: qd̄ debet̄ filijs tn̄
q ſine cā exhēditari nō pn̄t. C. de inofficioſo teſtō
l. oī mō. ⁊ duabꝰ legibꝰ ſeq̄ntibus. ⁊ C. de inoffi
cioſis donationibꝰ cū multis alijs legibuſ q̄s cā
breuitatis obmitto. Et iſta portio ē tal' ꝙ ſi ſūt
q̄ttuoꝛ filij l' infra. i. pauciores: dn̄t hr̄e int̄ ipſos
tertiā ꝑtē. Si ſūt qnqꝫ l' vltra. i. plures: dn̄t hēre
medietatē eiꝰ: qd̄ eis debebat̄ ab inteſtato. C.
de ioffīcioſo teſtō. autētica nouiſſima. Et h̄ itel-
ligi dꝫ debitis d̄tractis ſi q̄ eēnt. Et hāc puto pō
tionē illā eē quā filiꝰ ꝓdigꝰ petebat pr̄i. Luc. xv
Da mihi portiōꝫ ſbe q̄ me ꝯtingit. Alia dr̄ legit-
tia portio q̄ vocat̄ q̄rta falcidia. Que hēt̄ ⁊ acq
rit̄ iure iſtitutōis. vt cū extneꝰ eſt iſtitutꝰ heres a
licꝰ ⁊ illa hēditas ē exhauſta ꝑ legata. tc̄ ille iſti-
tutꝰ pōt ſibi detrahē q̄rtā ꝑtē hēditatiſ de ſingu
lis legatis: ꝑterqꝫ de legatis ad pias cās d̄ qbꝰ
nihil pōt detrahē. ex̄ de teſta. c. Raynaldꝰ. ⁊ C.
ad. l. falcidiā. ꝑ totū. 3ᵃ legittia portio dr̄ trebel
lianica: vt cū qs ē iſtitutꝰ heres: ⁊ rogat̄ vt alij
reſtituat hēditatē. Tal' nāqꝫ iſtitutꝰ pōt retinet̄
q̄rtā ꝑtē de tota hēditate. ff. ad trebellianū. ꝑ to
tū. Et dr̄ trebellianica a trebelliano hꝰ legis a-
ctore. Et ſic pꝫ pᵃ ꝟi. Ad ſaꝫ dico ꝙ filij legit
timi ꝑ ingreſſū religiōis nō ꝑuāt̄ hēditate pr̄na.
nec ꝑentes eos exhēditare pn̄t: q̄uis dū laici eſ
ſent in cāꝫ igratitudīs icidiſſent. C. d̄ epis ⁊ cle.
deo nob. i fi. Fac̄ qd̄ dr̄. xix. q. vlti. c. vl. vbi dr̄.
Nūc aūt cū monacꝰ eēt: h̄ ipſo res ſuas oēs obtu
liſſe videat̄: ſi ꝓus teſtatꝰ nō ſit. Ex qꝰ iudicio eiuſ
ceſſante. i. ipſo de rebꝰ ſuis nō diſponēte: lege di-
ſponit̄. vt ſi liberos hꝫ: in q̄s aut nihil aut minus
legittia portōe q̄ donādi titulo ꝯtulerit: eatenuſ
ſubſtātie mōaſterio deſtinate deh̄hent̄. Ne qd ꝯ
tingat circa liberoſ iniquū. ſ. ne hēant minꝰ legit
tia. Itē ex nouella: nō liceat ꝑentibꝰ liberos ul' li
beris ꝑentes ab hēditate ſua repellē monacos
factos: q̄uis dū laici fuerāt i cāꝫ igratitudīs in
cidert̄ ⁊c̄. h̄ ibi. Ecce ex h̄ vltīo ꝟbo ꝙ igratitu
do abolet̄ ꝑ igreſſū religiōis. Silr̄ irregularitaſ
lvj. di. c. i. h̄ et̄ pōit glo. ſup ꝟbo igratitudis. e. c.
vlti. Qūtū ad tciā dico ꝙ ſi pr̄ hꝫ filios legitti
mos l' nepotes: tūc lꝫ pr̄i nālibꝰ filijs: ⁊ eoꝝ mr̄i
dare l' relinquē vnā vnciā ⁊ nō vltra: l' ſoli ꝯcubi
ne ſemiūciā ⁊ nō vlt̄. C. de nālibꝰ liberis. l. mr̄e.
Si aūt nō hꝫ aliq̄s legittie deſcēdētes ſꝫ aſcēdēteſ
tm̄: tūc relicta ꝑte legittia aſcēdētibꝰ: reliquū i
ter filios nāles diſtribuē pōt. Qꝫ ſi nec aſcēden
dētes nec deſcēdētes hēat: tūc ei lꝫ filios nāles
iſolidū hēdes iſtituē. Sꝫ poſito ꝙ pr̄ eꝰ decedēt
ab iteſtato: tūc ſi nō ſupſunt filij legittimi: nec le-
gittia vxoꝛ: filij nāleſ ab iteſtato ſuccedūt i dua
hꝰ vncijs. ita tn̄ ꝙ ſi mr̄ ſupeſt: viril' ei portio de
ipſis det̄. Spurij aūt ꝓſuſ oī ꝑuilegio carēt ſꝫ le
ges. C. de nālibꝰ libis. autē. lꝫ. Epi tn̄ facē d̄bēt
ꝙ vſqꝫ ꝑentū talibꝰ libis nccīa ſubmīſtret: ſꝫ ꝙ
ſuppetūt facultates. ex̄ d̄ eo q duxit i mr̄i. quaꝫ
po. per adul. c. cum haberent. Et hec volo ſuffi-
ciant pro ſa parte huius ſmonis.

De onere filioꝝ pꝰ mortē pr̄is ꝯſideratio 3ᵃ.

Ertio loco filioꝝ debi-
tā oneratiōꝫ
a videamꝰ. vbi tres conclōnes ſubiū-
gamus. vꝫ. Pᵃ conclō eſt iſta. Sic
filiꝰ hēditario iure bōa poſſidet pr̄is:
ſic ⁊ idem filius debito iure ad omnia tenet̄ ꝑſol
uenda debita pr̄is. Secūda cōcluſio eſt iſta.
Nō ſine graui ꝯſcie dāno trāſit filiꝰ: ſi negligen
tia differat teſtm̄ implē pr̄is. Tertia ꝯclō eſt
iſta. Si qd illicite cumulauit pater: dꝫ ⁊ filiuſ qc
qd extorſit reddere: ⁊ culpe ſatiſfacere patris.

Qꝫ filius tenet̄ ad debita pr̄is ꝯclō prima.

Ecipe primā ꝯclōnē. ⁊c̄. vt ſ. In hac cō
a cluſiōe aīa cara in totū ordinē iā iceptū
nō ſuabo. Ptes. n. q̄ꝫ treſ oꝫ ponē ꝟita
tes. Accipe igr̄ ſenſuꝫ hꝰ ꝯclōnis: ⁊ hn̄ eā filij no
tēt oēs. Sēſus igr̄ eſt ꝙ filij tenent̄ ad oīa d̄bita
pr̄is ꝑſoluenda. Ad eꝰ declaratōeꝫ tria notanda
ſūt. Prio nōndū eſt ꝙ eſt diſtinguēdū int̄ le-
gata ⁊ debita. Nā debita ſine aliq̄ ſubtractione
ſue legittie filiꝰ ſoluē dꝫ. Sꝫ de legatis alr̄ eſt.
qa pōt prius ſuā legittimā ſubtrahē: ⁊ d̄ reſiduo
debita pr̄is ſoluē: ſi tot ſīt legata ſupple ꝙ ill' ſo-
lutis legittia nō remanēt. qm̄ in legittia pr̄ filiū
ḡuare nō potuit. Hec eſt ſn̄ia Hoſti. Ray. ⁊ Ul
derici. Scd̄o nōndū ꝙ aliꝰ modus tenēduſ ē
qn̄ hereditaſ nō ſufficit ad ꝑſoluenda debita ⁊ le
gata pr̄is. Un̄ leges ciuileſ vno mō dicūt: ⁊ alio
mō lex canonis ⁊ ꝯſcie. Leges. n. ciuiles dicunt
ꝙ qn̄ hēditas nō ſufficit: diſtinguēdū eſt. aut filiꝰ
fecit iuentariū: aut nō. Si fecit nō tenet̄ niſi q̄tū
hēditas ſufficit. C. de iure deli. l. ſcimꝰ. Si nō fec̄
ſuū danū. Dānū. n. qd̄ qs ſua culpa ſentit ſibi im
putet. Debet. n. oīa d̄bita pr̄is ſoluē. hec ſꝫ legeſ
ciuiles. Scd̄m ꝟo iudiciū ꝯſcie diceret̄ ꝙ ſiue
fecerit inuentariū ſiue nō: tenet̄ tantū q̄tum hē
ditas ſufficit. Et ſi filiꝰ potēs eēt. qm̄ qcquid hēt
hoc hꝫ rōne pr̄is q illi dedit eē. Ecc. vij. Memē
to ꝙ niſi ꝑ illas nō fuiſſes. tūc filiꝰ in ꝯſcia bona
⁊ charitate debēt pr̄is debita ſoluē ⁊ legata: vt
eiꝰ aīa liberaret̄. Nā vt apl'uſ ait. qui ſuoꝝ ⁊ ma
xime domeſticoꝝ curā nō hꝫ: fidē negauit: ⁊ iſi-
deli deterioꝛ eſt. Et ſi h̄ de corꝑe dr̄: q̄to magis
de aīa ꝟificari dꝫ. Tertio notādū ad declara
tionē eoꝝ q̄ dixi de iuentario ꝙ inuētariū cum
ſcriptura ſm̄ leges dꝫ hēs ichoare ifra. xxx. dieſ
a morte teſtatoris: l' poſtqꝫ ſcit ſe heredē iſtitutū
⁊ dꝫ deſcribē ibi oēs res defūcti ſub teſtibꝰ. Et
dꝫ illū ꝑficere ifra. xl. dies. l' ifra ānū ſi res ſint r̄
mote. Et tūc ſm̄ leges d̄bitoribꝰ nō tenet̄ vltra
id qd̄ inuētū fuerit d̄ hēditate: ſiue filiꝰ ſit potēs
ſiue nō. Si ꝟo nō fecerit iuentariū: tenet̄ iſolidū:
vt dictū eſt. His mō ſic nōtis nr̄as tres ſubiūga
mus ingrēdas ꝟitates. Pria ꝟitas eſt. Quo
ordine ſit ꝓcedendū in ſoluēdo legata ⁊ debita
pr̄is. Scd̄a ꝟitas. Ponamꝰ ꝙ ſint pl'es filij:
⁊ q̄libet ſit hēs ꝓ ſua ꝑte: quō debēt ꝯcordari in
ſoluēdo debita pr̄is. Tertia ꝟitas eſt. An filiꝰ
ad vota ꝑſoluēda pr̄is teneat̄. Qūtū ad p̄mā
dicit Ray. ꝙ ſi creditores ⁊ legatarij ſil' veniāt:
tūc p̄ creditoribꝰ ſatiſfaciēdū eſt. ſꝫ ſi ſeꝑatiꝫ ve
niāt: liberat̄ heres ſoluēdo ꝑ ordinē cuilibet ve-
niēti: ſiue creditori: ſiue legatario: duꝫ nō fiat in
dolo l' fraude. Uerūtn̄ ſi legatarij ꝑueniunt cre
ditores: ⁊ accipiūt legata q̄ hēre debēt: vl' etiaꝫ
poſteriores creditores ꝑueniunt ꝑores: tūc prio
res ⁊ potiores i iure ꝑueniūt. Et creditoreſ poſt
modū veniētes: nō debent heredē ingrere: niſi
ei remāſerit de hēditate vnde poſſit ei adhuc ſa
tiſfacē. Sꝫ hn̄t tāqꝫ potioreſ ius ſuū ſaluū ꝯ lega
tarios q p̄ accepert̄. Silr̄ añriores creditores: q
p̄ accepert̄ ꝯ poſteriores ius hn̄t tanqꝫ potiores
i iure. Hec de intētiōe Ray. Dicit tn̄ Ulde. ꝙ ſi
heres ſcit: credit l' dubitat hereditatē vltra d̄bi
ta nō extēdi: nihil dꝫ legatarijs dare: donec cre
ditoribꝰ ſatiſfecerit. Et ſi nihil de hereditate re-
manet: nihil dꝫ legatarijs. Sꝫ ſi credit hēditatē
ſufficē: ⁊ tn̄ debitoꝝ q̄titatē neſcit. tūc dꝫ p̄ cre-
ditoribus ſatiſfacē: etiā ſi legatarij ꝓus ul' ſil' cū
creditoribꝰ legata petāt. Silr̄ ⁊ de creditoribꝰ
poſterioribꝰ reſpectu prioꝝ. Debet. n. p̄ potiori-
bus creditoribꝰ ſoluē. Si aūt heres hūc ordineꝫ
ſoluēdo mutauerit. ſ. p̄ legatarijs: l' poſterioribꝰ
creditoribꝰ: nō abſoluit̄ heres i foro ꝯſcie: niſi h̄
fecerit ignorāter reputās. ſ. hereditatē ad om̄ia
ſufficē: l' neſciēs hūc eē priorē l' poſteriorē credi
torē. Hec de intentōe Ul. Et nō duas regulaſ.
Pria eſt ꝙ heres añ oīa pōt deducē expēſaſ
funeris: ⁊ etiaꝫ alias q̄s fecit in cās nccīas hēdi-
tatis: ſiue in funē ſiue in teſtō: l' iuētario ⁊ hmōi.
Et breuit̄ ſicut qn̄ d̄bita totā hereditatē exhau-
riūt: heres debet̄ imunis a lucro: ſic ⁊ a ḡuamie
Probat̄ hoc. C. de iure delib. l. ſcimꝰ. §. etſi ꝑfa-
tā. ⁊ qnqꝫ. §. ſeq̄ntibuſ. Scd̄a regula eſt iſta. ꝙ
lꝫ obligatio teſtatoris ad heredē trāſeat q̄tum
ad debita l' legata ſm̄ expōem datā ſup: non tn̄
q̄tū ad ꝑiculū ꝑiurij: l' etiaꝫ qd̄libet aliud qd̄ ex
ſua vi l' forma nō poſſet excedē ſingularē ꝑſonā
vt fractio voti l' hmōi. Hāc rl'am ponunt Ul. et
Hoſti. Et ſic pꝫ pᵃ ꝟi. Qꝫtuꝫ ad ſam dico ſm̄
Ray. ꝙ regularit̄ tenet̄ q̄libet heres ꝓ heredita
ria ꝑte. C. d̄ actio. heredi. l. iij. Excipiunt̄ tn̄ qnqꝫ
caſus. Primꝰ eſt. ſi aliqs ſit in obligatōe aliqd
faciēdi l' nō faciēdi. tūc. n. q̄libet tenet̄ inſolidū.
ff. de ꝟbo. obli. in executōibbꝰ. §. ij. Et glo. pōit
h̄ exēplū dicēs. Si teſtatoꝛ ꝓmiſit ſe aliqd̄ opuſ
factuꝝ: l' ꝓmiſit ꝑ ſe l' ꝑ ſuū heredē nō fieri q̄ mi
nus. i. vt nō ꝑ fundū ſuū ire tibi liceat. hic q̄libet
heredū in ſolidū obligat̄. Scd̄s caſus ē. ſi res
q̄ dꝫ reſtitui in ſolidū poſſidet̄ ab vno. C. de acq.
heredi. l. ij. ff. ꝯmodati. l. ſꝫ mihi. §. heres. Ter
tius caſus eſt. in alimētis legatis. ſ. ꝓ volūtate
defūcti: l' iudicis: l' ab vno i ſolidū: l' a pluribꝰ ꝓ
ꝑtibꝰ deſignatis petunt̄. ff. de alimē. lega. l. ij.
Quartꝰ caſus eſt. ſi teſtatoꝛ ab vno heredūꝫ
legauerit creditori hēditario recōpenſandi aīo:
tunc heres ille vſqꝫ ad q̄titatē legati onuſ debi
tum illiꝰ ſuſtinebit. ff. de legatis. ij. l. cū ab vno.
Quintꝰ caſus eſt in expēſa funeris vxoriſ q̄ nō
tm̄ aſtringit heredes ꝓ hereditarijs ꝑtibus. ſed
etiā virū ꝓ portōe q̄ ꝑuenit ad eū de dote vxo
ris ſue. vtputa ſi ad eū ꝑuenert̄ cētū ⁊ i hēditate
ſt. cc. ipſe vir tenet̄ ꝓ 3ᵃ ⁊ hēdes ꝓ duabꝰ ꝑtibus.
ff. d̄ religioſis ⁊ ſūptibꝰ fūeꝝ. quotiēs. ⁊ l. veluti
Hec oīa ponit Hoſti. ꝟſi. qd ſi plures. ⁊ ꝟſi. ſe. q̄

re ꝛc̄. Ad tertiā ꝺ͛bi. ꝺicit Ray. ꝙ votuȝ ꝑegrinantiū nō pōt pr̄ filio iniungē niſi ꝛ ipſe fili⁹ approbaret. ex̄ ꝺe voto. c. lȝ. vbi circa finē capituli ſic ꝺicit̄. Qui onus voti p̄mi ꝓpria volūtate ſuſcepit: niſi ꝓſoluerit: p̄ma ſe reddit ſucceſſiōe idignū. h ibi. Sȝ ꝺic̄ Ray. ꝙ peculiariā ſatiſfactōȝ hn̄ pōt iniūgē. ex̄ ꝺ vſur. c. tua. vbi ſic ꝺr̄. Tna nos. ꝛ infra. Heredes vſurarioꝝ ea ſūt diſtrictōne ad r̄ſtitutōȝ cogēdi: vt illi ſi viuerēt cogerēt. ꝛ ex̄ ꝺe ſolutōib⁹. c. i. Sȝ ꝺn̄s Hoſti. §. i. ꝛ vtꝝ a voto. videt̄ ꝺicē ꝙ heres gn̄alit̄ ſi uult adire hereditatē. tenet̄ iplere vota p̄ris: ſi vires hēditatis h patiāt̄ maxie ſi vota p̄ris volūtarie ſuſcepit: vt ꝺictū ē. Si āt hereditatē nō adijt: ñ tenet̄. q꜃ nec heres ē: niſi forte ſpōte ꝓmiſit. Et tūc ſi in oī caſu itellexit ſpōte ſuā obligare ꝑſonā: ꝺbȝ uotū oīno iplē. Sȝ ſi tāꝯ heres h ꝓmittebat pēſans hereditatē adire: poſtea mutato ꝯſilio abſtinnit: ñ tenet̄ vota adiplē. Et ſic pōt itelligi. c. lȝ. ex̄ ꝺe voto i fi. Sȝ qcūꝙ illā hereditatē adierit. vota illa adiplē tenet̄. vt i ꝺc̄o. c. tua. ex̄ ꝺ vſuris. Dicit tñ Hoſti. in glo. ſup. c. lȝ. ꝙ q emittit votū trāſmarinū ꝓ ſubſidio terre ſc̄ē. ſi ipeditur morte l̄ alio ipedimēto: cogend⁹ ē alij cōmitter̄ q votū ipleat. Etſi ñ cōmitterēt: heres cōpelli pōt: l̄ vt ipleat votū p̄ris: l̄ expenſas aut ſubſidiū: qꝺ ipſe l̄ pr̄ l̄ teſtatoꝛ factur⁹ eēt: exhibeat. Hoc tñ intelligit̄ qn̄ pr̄ l̄ teſtatoꝛ vouiſſet votū trāſmarinū ꝓ ſubſidio terre ſc̄ē. ſec⁹ ſi ꝑ ꝺeuotione vidēdi terrā ſc̄ām. talis. n. ſupueniente legitīo ipedimēto ñ tenet̄ ire nec mittere. q꜃ ſubitelligitur ſi potero. quare ꝛc̄.

Q꜃ grauiter peccant qui teſtamenta adiplere procraſtinant conclō ſc̄a.

Ccipe ſc̄am conclōnē. vȝ. Nō ſine gui ꝯſcie ꝺāno tranſit fili⁹ ſi negligentia ꝺifferat teſtm̄ iplere p̄ris. vbi tres ingraȝ⁹ ꝺ͛bi. vȝ. P⁴ ꝺ͛bi. ē. An executoꝛ teſti ꝺifferens executōȝ: vt res meli⁹ vendant̄: peccet. 2ᵃ ꝺ͛bi. eſt iſta. Quid agendū ſi negligat executōi māꝺat̄. 3ᵃ ꝺ͛bi. ē. An teſtatoꝛ aīe ꝺetrimētū ſentiat ex retardatōe tali. Q꜃tū ad p̄mā ꝺico ſm̄ beatū Tho. in q̄dā qōne ꝺe q̄libet ꝙ in moꝛa modici tp̄is ñ videt̄ valde ꝑiculū. vn̄ ſi ꝑ aliqꝺ tp̄s ñ nimis longū ꝺifferat executio teſti: vt res melius vēdant̄: ꝛ āplioꝛes elȳne fiant: laudabile ē ꝛ ꝺiſcretū. Sed ſi ꝑ nōbile tp̄s ꝺifferat ſic̄ cōiter fit: vt executoꝛ poti⁹ ſua ſc̄ā faciat q̄ꝫ ꝺefuncti: aut aliq̄ negligentia aſinina. Nulli ꝺubiū talē tāto grani⁹ peccare: q̄ꝫto ꝑſona ꝺefūcta magꝭ idiget auxiliari. Et nō ꝙ teſtatoꝛ pōt iponē penaȝ ſuo heredi l̄ ſuis hēꝺib⁹: ſi ſue ñ paruerint volūtati. vt inſtituta ꝺe legatꝭ. §. penl̄t. Ita tñ ꝙ teſtatoꝛ nihil p̄cipiat heredib⁹ ꝑ teſtm̄ qꝺ ſit inhoneſtū l̄ ridiculoſū. ff. ꝺ ꝯditōib⁹ inſertꝭ. l. qꝺā. Et ſic pȝ p⁴ ꝺ͛bi. Ad ſc̄am ꝺico ꝙ hēꝺes ꝑ ep̄m cogendi ſūt infra ānū teſtm̄ explē. Etſi neglexerit: tūc ipſemet ep̄s exeq̄t. ex̄ ꝺe teſtis. nos qꝺē. vbi ꝺr̄ ſic. Nos qꝺē. ꝛ ifra vltīe ꝺefunctoꝝ pie volūtates ep̄ali ꝺecens eſt ſtudio adipleri. h ibi. Nec obſtat ſi teſtator inſdixerit: ne ep̄s ſe itromittēt. ex̄ ꝺe teſta. c. tua. vbi ꝺr̄ ſic. tua nobis. ꝛ ifra. Ep̄s monitōe p̄miſſa pōt ꝛ ꝺȝ cōpellē executores teſti: vt bona ꝺecedētis i p̄mos vſus expendant ſm̄ ꝺefūcti volūtatē. h ibi. Sȝ ponam⁹ caſuȝ ꝙ plures ſint teſti executores: ꝛ vn⁹ eoꝝ ñ vult exeq̄ teſtm̄ l̄ moꝛiat̄: qꝺ agendū? Dico ꝙ ali⁹ ꝺȝ executōȝ iplē: niſi teſtatoꝛ aliud expſſerit. ex̄ ꝺ teſta. c. religioſus. li. vj. q̄r ꝛc̄. Ad t̄tiā ꝺico ſc̄ōȝ btm̄ Tho. in q̄dā qōne ꝺe q̄libet. ꝙ q̄ꝫtū ad meritū elȳne nullū patit̄ ꝺefunct⁹ ꝺetrimētū ex tali retardatōe. Maxie ſi q̄ꝫtū i ipſo ē cāȝ adhibuit: vt hmōi elȳne cito ꝺarent̄. meritū. n. ex volūtate ꝛ intentōe ꝺepēꝺet. ex̄ ꝺe ſen. excō. c. cū volūtate. in p̄n. Q꜃tū ꝺ͛o ad effectū elȳne patit̄ ꝺefectū ſiue ꝺetrimētū. ñ q꜃ vt ꝓ hmōi retardatiōe patiat̄: ſȝ q꜃ ei remediū ñ adhibet̄: ꝺuȝ ſuffragia ꝺifferūt̄: qb⁹ plurimū iuuaret̄. Silr̄ ñ patit̄ ꝺtrimētū ſi r̄ſtitutio ꝺifferat̄ quā ipſe fieri māꝺanit. ꝛ lȝ tarde ꝛ i morte: tñ fec̄ qꝺ potuit: vt reſtitueret̄. h ꝺe itentōe btī Tho. vt. s. Ex his ſic nōtis īfero hāc regulā ꝙ qcūꝙ negligētia aſinina teſtā ꝓcraſtinat executōi māꝺar̄: moꝛtalr̄ peccat: ꝛ ꝺȝ excōicari. Audi tex. xiij. q. ij. ca. clerici. vbi ſic ꝺr̄. Clerici l̄ ſclares. i. laici q oblatōes ꝑentū: aut ꝺonatas. ſ. in vita: aut teſtō relictas. i. i moꝛte: retinē p̄ſtiterint: aut qꝺ ipſi ꝺonauerit eccl̄ijſ l̄ monaſterijſ crediderit auferēꝺū. ſic̄ ſc̄ā ſynoꝺ⁹ ꝯſtituit: l̄ vt necatores pauꝑꝝ q̄uiſꝙ reddāt: ab eccleſijs excludant ꝛc̄. h ibi. Et. c. p̄cedēti ꝺr̄. q oblatōes ꝺefunctoꝝ retinēt: ꝛ eccleſijs tradē ꝺmoꝛant̄: vt īfideles ſūt ab eccl̄ia abijciēꝺi. ſ. per excōicationē. Et i fine. c. ꝺic̄. Amico qcꝙ raper̄ furtū ē: eccl̄ie ꝺ͛o fraudare ſacrilegiū ē. h bi. 2ᵒ accipe iſtā regulā gn̄alē. Errigite aurs o ꝑentes ꝛ q bōs pauꝑꝝ poſſidetꝭ. Querat ꝛ ſtuꝺat vn⁹ q̄ſꝙ aīas ꝺfūctoꝝ iuuare: ꝛ ñ ploret p⁹ moꝛtuū amoꝛē carnalē oñdendo: ꝛ ꝑcurās an aīa patiat̄ i penis. Audite pulcherrimū tex. xiij. q. ij. c. ñ eſtimem⁹. Nō eſtimem⁹ ingt ad moꝛtuos ꝓ q bus curā gerim⁹: ſupple ꝑuenire aliqꝺ ꝺe his q̄ agim⁹: niſi qꝺ ꝓ eis ſiue altaris: ſiue oꝛonū ſiue elȳnaꝝ ſacrificijs ſolēnit̄ ſupplicaȝ⁹. i. ſupplicādo agim⁹. Q꜃uis ñ ꝓ qb⁹ fiūt oīb⁹ ꝓſint: ſȝ hiſ tñ q ꝺū viuūt coopant̄ vt ꝓſint. Sȝ q꜃ ñ ꝺiſcerniȝ⁹ q ſint: oȝ ea ꝓ regn̄atis oīb⁹ facē: vt null⁹ eoꝝ p̄tmittat̄: ad q̄s h bn̄ficia poſſint ꝛ ꝺbeāt ꝑuenir̄. Meli⁹. n. ſuperūt iſta his qb⁹ ñ obſūt: vt. ſ. valꝺ bōis. Nec ꝓſūt vt. ſ. valde malis: q̄ꝫ eis ꝺeerūt qb⁹ ꝓſūt: vt. ſ. ſūt mediocrit̄ bōi. Diligēti⁹ tñ fac̄ q̄ſꝙ ꝓ neceſſarijs. i. ꝯſāguineis: q̄ ꝓut ꝓ illo fiat ſilr̄ a ſuiſ. Coꝛpi āt hūano qcqꝺ ipēꝺit ñ ē p̄ſiꝺiū ſalutꝭ. ſ. ꝺefūcti: ſȝ hūanitatꝭ officiū ſm̄ affectuȝ: q̄ nēo vnq̄ꝫ carnē ſuā odio hȝ. vn̄ oȝ vt quā pōt ꝓ carne. ſ. ſepeliēꝺa ꝓximi curā gerat: cū ille. ſ. ſpūs ꝺe. i. ꝺe coꝛpe receſſit: q gerebat. ſ. curam carniſ. Et ſi h faciūt q carnis r̄ſurrectōȝ ñ crꝺūt vt pagāi. ſ. q̄ꝫto magꝭ ꝺn̄t facē q crꝺūt vt coꝛpōi ſȝ tñ vt r̄ſurrectō ꝛ i et̄nitate manſuro: ipēſū hmōi officiū ſit: ꝛ q̄dāmō eiꝺē fiꝺi teſtioniū: ſupple ſit hmōi offiñ. Q꜃ ꝺ͛o apud memoꝛiā martyrū q̄ſꝙ ſepelit̄: hoc tñ mihi ꝓdeſſe videt̄ ꝺefuncto: vt ꝯmendās eū: etiā martyrū p̄rocinio affect⁹ ꝓ illo ſupplicatōis. i. ſupplicantiū augeat̄. q. d. h ꝓdeſt ſepeliri eccl̄iaſtica ſepultura: vt ꝺū oꝛam⁹ ꝓ eis etiā ſc̄i martyres in q̄ꝝ memoꝛiā ſc̄ā ſt̄ ſepulchꝛa ſacra ꝓ illis intercedāt. h ibi. Et ſunt ꝺ͛ba Aug. in li. ꝺe cura agēꝺa ꝓ moꝛtuis. Et ꝙ ploꝛare nō ꝺebeam⁹. Audi aliū textū ibiꝺē. Qui ꝺiuia vocatōe ab hac vita recedūt tn̄mō cuȝ pſalmis: et pſalētiū vocib⁹ ꝺebēt ad ſepelchꝝ ꝺeferri. Sufficiat aūt ꝙ in ſpe reſurrectōis xp̄ianoꝝ coꝛpōibus famulat⁹ ꝺiuinoꝝ ipendit̄ canticoꝝ. Phibet nos ap̄l̄us lugē ꝺefunctos ꝺicēs. ſ. ad Theſal. iiij. De ꝺoꝛmiētib⁹ āt nolo vos cōtriſtari fratres ꝛc̄. Et ꝺn̄s nō Laçaꝝ moꝛtuū fleuit: ſed ad hui⁹ vite erūnas ploꝛauit ſuſcitandū ꝛc̄. hec ibi. Et hec ſufficiant pro preſenti concluſione. q̄r ꝛc̄.

Q꜃ filius ad omnia illicite acquiſita patris ꝑ ſoluenda tenetur concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯclōnem. vȝ. Si qꝺ illicite cumulauit pr̄: ꝺȝ ꝛ fili⁹ qcqꝺ extoꝛſit reddere: ꝛ culpe ſatiſfacē p̄ris. vbi tres ingramus ꝺ͛bitates. vȝ. P̄ia ꝺ͛bitas eſt iſta. Utruȝ fili⁹ heres teneat̄ ſoluē que pr̄ iniuſte acq̄ſiuit ꝛ īdebite. Sc̄ꝺa ꝺ͛bitas eſt. Poſito ꝙ heres ſit pupillus: an ſub p̄textu pupillaris etatis poſſit ſolutio ꝺebitoꝝ inferri. Tertia ꝺ͛bitas eſt. An aīe ille ſcire poſſint qn̄ ꝺebita ſua ſoluūt̄. Q꜃tum ad p̄mā ꝺico ꝙ alr̄ circa iſtā mām ſentiēꝺuȝ eſt ſm̄ leges: ꝛ alr̄ ſm̄ canones. Leges. n. ſic rn̄ꝺēt ꝙ heres nō tenet̄ ſoluē ꝺe maleficio teſtatoꝛis. Un̄ ſi teſtatoꝛ acq̄ſiuit aliqꝺ ꝑ maleficiū: vt ꝑ rapinā: l̄ furtū: vl̄ vſuras: nō tenet̄ heres ſoluē niſi ad ei⁹ man⁹ talia ꝑuenerint. ſed ſi ad ei⁹ manus ꝑuenerint: tenet̄ etiā ſm̄ leges illas reſtituē. vel niſi cū teſtatoꝛe fuerit lis ꝯteſtata. Sacri ꝺ͛o canones aſſerē viꝺent̄ ꝙ heres ad oīa teſtatoꝛiſ ꝺbita teneat̄: ſiue ſit ex ꝯ̄ctu vſurario: ſiue ex alio quocūꝙ maleficio. Ex q̄ ſeq̄t ꝙ hēs vſurarioꝛū raptoꝝ: ꝛ oīum alioꝝ iniuſtoꝝ acquiſitoꝝ tenet̄ ad reſtitutōeȝ oīuȝ taliū ꝑ hēꝺitatē eis relictoꝝ. Et hoc hētur. xvi. q. vi. c. ſi ep̄m. vbi ꝺicit̄ ſic. Si ep̄m qꝺ abſit talē culpā cōmiſiſſe conſtiterit: vt cōſtet eū nō irrōnabilr̄. ſ. q̄ ad cām: eē ꝺpoſitū. ſ. q̄ ad eccl̄iam: eaꝺē ei⁹ ꝺepoſitio ꝯfirmet̄: ꝛ omēſ res ſue eccl̄ie: q̄ ablate fuerīt: reſtituāt̄. q꜃ ꝺlictū ꝑſone in ꝺānū eccl̄ie nō eſt cōuertenꝺū. Si aūt ꝺr̄ qa cōmitiolus ꝺefunct⁹ eſt ab hēꝺe ei⁹: q̄ ab illo iniuſte oblata ſt̄: ſine excuſatiōe reddāt̄. hec ibi. Et glo. ſup ꝺ͛bo. reddāt̄. ſic ꝺicit. Licet ad eū nō ꝑuenerit: tenet̄ ex maleficio ꝺefūcti ſm̄ canonē. ex̄ ꝺe pīgnoꝛibus. c. iij. vbi. ꝺr̄. Si preſbyter res eccl̄ie impignoꝛauerit: ꝛ moꝛte preuentus non liberauerit qui in p̄imonio ei⁹ ſuccedit tenet̄ liberare. h ibi. Et nō ſolū ꝺe p̄ſbyteris: ſȝ etiaȝ de oībus q̄l̄tcūꝙ hēꝺib⁹. vt pȝ ex̄ ꝺe vſuris. c. tua. Uide tex. in p⁴ cōclōne h⁹ ꝑtis. ꝛ ꝺe rap. c. in l̄r̄is tuis. ꝛ ꝺe ſepl̄. c. vl. in fi. Et h oīa itelligēꝺa ſunt ſi hēꝺitas ſufficiat. Diſtigue tñ int̄ legata ꝛ ꝺbita ſic in p̄ nōbili p̄me cōclōnis h⁹ ꝑtis. q̄r ꝛc̄. Ad ſc̄am ꝺ͛bi. ꝺico ſm̄ leges breuit̄ ꝙ nō. vt. C. ꝺe acq̄rē. hēꝺi. ſ. p̄textu. Ad tertiā ꝺico ꝙ hāc qōem mouet Grānus. xiij. q. ij. in fi. ꝺi. vbi ꝺic̄. De moꝛtuis etiā querit̄ vtrū ſciāt q̄ hic a viuis gerūtur Iſa. ex ꝑſōa ppl̄i afflicti ait. ſ. Iſa. lxiij. Abꝛahaȝ pr̄ nr̄ neſciuit. Aug⁹ q̄ȝ in li⁰ ꝺ cura agēꝺa ꝓ moꝛtuis illud iꝺē teſtat̄ ꝺicēſ. Fatenꝺū eſt neſcire q̄ꝺē moꝛtuos qꝺ hic agat̄. Pn̄t ꝺ͛o audire. i. intelligere ab eis q hinc ad eos moꝛiēꝺo ꝑgunt: non q̄ꝺē oīa: ſȝ q̄ ſinunt̄. i. ꝑmittunt̄ a ꝺo. ſ. ꝛ l iſtis meminiſſe: ꝛ q̄ illos qb⁹ h indicāt oȝ. i. opportunū ē audire. Pn̄t etiā audire ab āgelis: q reb⁹ que hic agūt̄ p̄ſto ſt̄ aliqꝺ moꝛtui: qꝺ unūqꝺꝙ illoꝝ audire ꝺebē iudicat. ſ. ꝺe⁹: cui cūta ſubiecta ſt̄. Multi q̄ȝ ad viuoſ aliq̄s ex moꝛtuis venire creꝺūt: ꝛ male ſupple. qa talia ſūt fantaſmata: vt ꝺic̄ glo. ꝛ adducit tex. xxvi. q. vi. ep̄i. h ibi. De hac mā q̄re in nr̄o ꝺn̄icali. in ſmone ſc̄i Stephani. Et ifra feria ſc̄a ꝺn̄ice palmaꝝ. q̄re ꝛc̄. Q꜃tis igit̄ ꝛ qbuſ obligent̄ filij ſatis ex his claret. Jeſus bn̄ꝺictus nos illūinet vt ea facē valeam⁹: q euȝ p̄re ꝛ ſpū ſancto regnat in ſecula gloꝛioſus. Amen.

Feria quīta tertie ꝺominice quadrageſime ꝺe ſatiſfactione ſermo vigeſimuſtertius.

Imperauit febri

ꝛ dimiſit illā. Luce. iiij. Juſtū atque eq̄ſſimū eſt ꝺilectiſſimi: vt moꝺuȝ q̄ q̄ſꝙ ſeipſū ceteſꝙ coꝛrigē ꝺeat: penſet atꝙ exaiet: exaīatūꝙ penitēꝺo ꝛ ſatiſfaciendo ꝺn̄m ꝑ grām aduocet: vt ꝑ eius aduentū febris oīs ꝺiſcedat: qꝺ myſtice īuit̄ in ſocro Symonis Petri febꝛicitāte. vn̄ tenuit ꝺn̄s man⁹ ſuper eam: iperauitꝙ febꝛi: ꝛ ꝺimiſit eā. De ſatiſfactiōe igit̄ ꝑctōꝝ tres faciamus ꝯſideratōes. vȝ.

Sancte ſatiſfactionis nobilem entitatem.
Sancte ſatiſfactionis ſufficientem quantitateȝ.
Sancte ſatiſfactionis fructuoſam vtilitatem.

De nobili entitate ſatiſfactiōis ꝯſideratio p̄ᵃ.

Rio ſc̄ē ſatiſfactiōis nobilē entitatē videamus. vbi tres ꝯclōnes ſubiūgam⁹. vȝ. P̄ia ꝯclō ē iſta. Uera ſatiſfactio eſt q̄dā ꝺi ꝛ hoīs ꝺ͛a recōciliatio: ſi tñ ſit ꝓpoſitū in futurū cauendi. Sc̄ꝺa ꝯclō eſt iſta. Uera ſatiſfactio eſt q̄ ad illud qꝺ remanet ꝺe pc̄tis in ſacerdotū p̄tāte a ꝺeo relaxata. Tertia ꝯclō eſt iſta. Ubi eſt ꝺ͛a ſatiſfactio ibi ꝺei charitas ē: ꝛ nulla per ꝯn̄s pc̄ti moꝛtalis aīe ſoꝛdidatio.

Q꜃ ꝺum pro peccatis ſatiſfacimus deo recōciliamur concluſio p̄ima.

Acipe p̄imā cōclōnē ꝛc̄. ut. s. Ad hui⁹ ꝺclaratōȝ tres ingram⁹ ꝺ͛bi. vȝ. P⁴ ꝺ͛bi. eſt iſta. Quid eſt ſatiſfactio. 2ᵃ eſt. Quā ſatiſfactōȝ ꝓ pc̄cis facē ꝺbem⁹. 3ᵃ ꝺ͛bi. ē. Si ꝺe⁹ remittit i ꝯtritōe cl̄pā: ad qꝺ aſſig̃t̄ aᵃ pn̄ia. Ad p̄imā ꝺ͛bi. ꝺico ꝙ ꝺoctoꝛ ſubtil̄ i. iiij. ꝺi. xv. ꝺuas ponit ſatiſfactionis ꝺeſcriptiones. vnam ꝓpꝛiā ꝛ aliam cōem. Cōmunis eſt iſta. Satiſfactio eſt redditio voluntaria equiualentis alias idebiti.

Dicit primo redditio voluntaria. qꝛ ſi voluntaria ñ eſſet: ñ eſſet ꝟa ſatiſfactio; ſed poti⁹ eēt ſatiſpaſſio: 2° dicit equiualentis .i. corrñdentis .ſ. culpe. ſed q̄ ſit iſta corrñdentia dicā in ſeqn̄ti ꝟitate. 3° dicit alias indebiti. qm̄ ſi alias hō ad illud obligaret̄: iā ñ eēt ſatiſfactio. ꝟbi grā ꝑcipit ieiuniū .xl. de conſe. di. iij. c. non lz. ⁊ c. nō oꝫ. Similiter ⁊ ieiuniū q̄ttuoꝛ tēpoꝝ .lxxvj. di. c. ſtatuimus. Similiter ⁊ multa alia. Si .n. q̄dragesime ieiuniū aut aliqͦd aliud ab eccl̄a ꝓ ſatiſfactione tuoꝝ pccōꝝ tibi iponeret̄: non eēt ꝟa ſatiſfactō qm̄ ad illa oino ſuanda ex eccl̄e ꝑcepto teneris Jō ḡ dixit alias idebiti .i. q̄ nullo mō: vꝫ. nec ex voto aut ꝑcepto ad illud obſuandū obligeris. Et iſta eſt diffinitio cōis ſiue cōiter dicta ſcd̄m Scotū. Diffinitio ꝓpria ſm̄ eundē eſt h̄. Satiſfactio eſt opatio exterioꝛ laborioſa l' penalis voluntarie aſſumpta ad puniēdū cōmiſſū a ſe: ⁊ ad placandū diuīā offenſā. h̄ Scotus. Quattuoꝛ circunſtantias in hac deſcriptione ponit. Pr̄io dic̄ q̄ eſt quedā opatio exterioꝛ. qꝛ ſatiſfactio interioꝛ de pccis eſt interioꝛ doloꝛ ⁊ diſplicentia rōīs: q̄ hoī intrīſecus diſplicet: ⁊ dolet deū ⁊ ꝓximū offendiſſe. Dicit ḡ opatio exterioꝛ ad dr̄iam cōtritionis q̄ eſt opatio interioꝛ. Scd̄o dicit laborioſa l' penalis. qꝛ ſi penalis non eēt: iā ſatiſfactō ñ eēt. Et rō ſm̄ Bona. in. iiij. di. xv. eſt: qꝛ ſic peccatoꝛ prius inordinatus erat ꝑ culpā poſtea ſatiſfaciendo ordinet̄ in penā. ⁊ ſicut in peccādo habuit delecationē: ſic ⁊ in ſatiſfaciendo habeat amaricationē. 3° dicit voluntarie aſſumpta ꝓpter eandē cām quā dixim⁹ in alia deſcriptiōe.

Quarto dicit ad puniendū cōmiſſuꝫ a ſe: ad dr̄iam laboꝝ quos hō ꝓ tpalib⁹ diuitijs ⁊ honoribus aggredit̄. Tū qꝛ laborioſa ⁊ penalia ñ faciunt l' ſuſtinent ad puniendū cōmiſſū a ſe. iō talis laboꝛ ſatiſfactio ñ erit. Quinto dic̄ ad placandū diuinā offenſaꝫ. qꝛ ⁊ dānati puniunt̄ pro pccis cōmiſſis a ſe: nec tn̄ diuinā placant offenſam. h̄ Scotus. Ego ꝟo vt talis diffinitio ſit cōpleta ſatiſfactionis ſacr̄alis. addo ſextā pticulaꝫ .ſ. aſſignata a ſacerdote hn̄te ptātē. qm̄ ſi ñ aſſigret̄ a ſacerdote lꝫ ſatiſfactio eēt: non tn̄ ſacr̄alis. Aſſūme ḡ totā d̄ſcriptōꝫ: ⁊ ſic dicas. Satiſfactō ꝓprie eſt opatio exterioꝛ laborioſa l' penal' voluntarie aſſumpta aſſig̃ta a ſacerdote hn̄te ptātē. Et ſic pꝫ p̄ma ꝟi. Q̄tū ad ſc̄am dico q̄ bn̄ ⁊ diligent̄ aiaduertendū eſt q̄ ſatiſfactio pccoꝝ ſit culpis corrñdens. vn̄ ſatiſfactio ſupbie ē humilitas: accidie pegrinatio: gule ⁊ luxurie abſtinentia ⁊ carnis maceratio: ⁊ aliqñ loci mutatō. di. 8i. c. valet. vbi dr̄. Ualet interdū ꝯuerſis pro aīe ſalute loci mutatio. plerūqꝫ .n. dū mutat̄ locus: mutat̄ mentis affect⁹. vn̄ ꝯgruū eſt inde ēt corpaliter euelli vbi qſqꝫ illecebris d̄ſuiuit. Nā locus ubi ꝑue qſqꝫ vixerit in aſpectu mentis appōit: qͦd quiſqꝫ ibi cogitauit l' geſſit. h̄ ibi. Et ſc̄ ꝟba Jſidori. Propterea de pe. di. v. c. i. dr̄. Conſideret qualitatē cris in loco: in tpe: in pſeuerantia: in varietate pſone: ⁊ q̄li h̄ fecerit tēratōe ⁊c̄.

hec ibi. Audi Ambꝛo. vj. q. i. c. imitare. vbi dr̄. Jmmitare Petrū tertio dicentē. dn̄e tu ſcis qꝛ amo te. Eteni qꝛ tertio negauerat: tr̄tio cōfitet̄. Sed negauit in nocte: ꝯfitet̄ in die. Hec āt iō dicta ſunt vt ſciam⁹ neminē iactare ſe debē. Nā ⁊ ſi Petrus lapſus eſt q̄ dixit. etſi alij ſcandaliçati fuerint: ſed ñ ego. Quis alius ꝟe de ſe pſumat? Deniqꝫ ⁊ Dauid qꝛ dixerat. Ego dixi in habundantia mea ñ mouebor in eternū. Eā ſibi iactātiā obfuiſſe ꝯfitet̄ dicens. Auertiſti faciē tuaꝫ a me: ⁊ fc̄us ſū ꝯturbatus. h̄ ille. q̄r ⁊c̄. Q̄tum ad tertiā dico ſm̄ Bona. in. iiij. di. xv. q̄ cū peccatoꝛ mōtal' peccat ad penā gehēne ſe obligat poſito q̄ ꝯterat̄: ⁊ ipſū diuīa miſicordia iuſtificꝫ: tūc culpā relaxat d̄s: ⁊ eterne pene reatūq cul pe inſepabiliter adheret: ita q̄ poſita culpa pōitur ⁊ ipſe reat⁹: ⁊ ea remota remouet̄ ⁊ ipſe. Sꝫ qꝛ miſicordia ñ pōt ꝑiudicare iuſtitie: c⁹ eſt mala punire. iō ſic d̄s peccatorē ſoluit a culpa ⁊ eterna pena: vt tn̄ ad aliquantulā tpalē penā remaneat obligat⁹. Hanc ꝟo tpalē penā cōmiſit de⁹ clauigeris ſuis .i. eccl̄e rectorib⁹: vt ꝑ illos dī uoluntas penitentib⁹ inoteſcat: ⁊ ꝑ illos tal' pccōrib⁹ aſſignet̄ pn̄ia: vt ſic deo ꝑncipal' ſatiſfaciant: deinde eccl̄e. Ex qbus ꝟbis ſatis pꝫ q̄r ſit aſſignanda ⁊ iponēda ſatiſfactio tal'. De hac mā vide .s. feria ſc̄a ꝑcedēti ꝑ totū. Et ſic pꝫ p⁴ ꝯ°.

Quanta ſit pccoꝝ ſatiſfactio conclō ſc̄a.

Accipe ſc̄am conclonē. vꝫ. Uera ſatiſfactio eſt q̄ ad illud qͦd remanet de pccis in ſacerdotū ptāte a deo relaxata. Ad c⁹ declarationē ⁊ ēt tā ꝑdictoꝝ q̄ ſeqn̄tiū tres iquiram⁹ ꝟi. P⁴ ꝟi. eſt iſta. An ſit aliq̄ determinata ſatiſfactio cuilibet pccō mortali. 2⁴ ꝟi. ē. An ſatiſfactio iniūcta pccori a ſacerdote minoꝛ q̄ d̄beat ſit ꝟa ſatiſfactio. 3⁴ ꝟi. ē. An pecori publico priuata aſſignata pn̄ia ſit ꝟa ſatiſfactio. Q̄tū ad primā dico q̄ d̄ diſtricta iuſtitia canonum cuilibet ꝓ pccō mortali ſeptēnis pn̄ia aſſignat̄. vt pꝫ. xxxiij. q. ij. c. hoc ipſū. ⁊ §. ſe. Dr̄ .n. in. c. hoc ipſū. Hoc ipſū qͦd canonū cenſura p⁹ ſeptē ānos remeare penitentē in ſtatū pſtinū ꝑcepit: ñ electione proprij arbitrij ſci pr̄es: ſed poti⁹ ex ſn̄ia diui iudicij ſanxert̄. Nā legit̄ q̄ Maria ſoror Aaron ꝓphetiſſa: dū detractionis ꝟbū aduerſuꝫ Moyſen incurriſſet delictū: illico ſtigmate lepre ꝑcuſſa eſt. Cūqꝫ peteret Moyſes vt emundaret̄: ꝑcepit eā dn̄s ex caſtra ſeptē dieb⁹ egr̄di: ⁊ p⁹ emūdatōꝫ rurſus eā in caſtra dimitti. Maria ḡ ſoror Aaron ⁊ caro dimittit̄ ſacerdotis: q̄ cū ſupbie dedita ſordidiſſimis cogitationū maculat̄ ꝯtagijs: ex caſtra ſeptē dieb⁹ h̄ eſt ex collegiū ſc̄e eccl̄e ſeptē ānis ꝓijciat̄. ⁊ p⁹ emūdatōeꝫ vitioꝝ loci l' pſtine dignitat̄ r̄cipiat meritū ⁊c̄. hec ibi. Et. §. ſe. dr̄ ſic. Hoc q̄qꝫ de ſacerdotib⁹ videat̄ ſpāl' dictū. gn̄alit̄ tn̄ de oibus penitentibus oꝫ intelligi ⁊c̄. Et de hac mā plura habent̄ capl'a di. l. vt etadducit glo. interli. ſup. c. h̄ ipſū. Ex quib⁹ ꝟbis vides q̄ dies ſibi accipiūt̄ ꝓ anno. Et rō eſt. qm̄ ſicut ꝑ pccm̄ ſeptiformem grāꝫ

ſp̄us ſci amiſit: ſic ⁊ ꝑ ſeptenneꝫ pn̄iam eam aīa recupet. Ergo de diſtricta ſn̄ia canonū ꝓ q̄libꝫ pctō mortali ſeptennis pn̄ia dꝫ iponi: niſi adhuc maioꝛ vel minoꝛ repiat̄ a canone expreſſa: ſicut illa de publico fornicatore. lxxxij. di. c. pr̄ſbyter. Et ſit̄ alie pn̄ie a canone aſſignate. de qbus ad plenū dixi in dn̄icali. ſmone. ix. ar. iij. Tn̄ pia mr̄ eccl̄ia nr̄am pēſans peccādi fragilitatem ⁊ vite nr̄e breuitatē: pn̄ias arbitrarias fecit ⁊ ordinauit. Quia vt dicit btūs Hiero. de pe. di. c. menſuram. plus apud deū valet mortificatio vitiorū q̄ abſtinētia ciboꝝ. Audi tex. xxvj. q. i. c. tēpora. Tempora inq̄t penitudis hita ꝯfeſſione ꝯſtituēda ſunt tuo iudicio: put ꝯuerſoꝝ aīos prſpexeris eē deuotos. Et ſunt ꝟba Leonis. Jdē in .c. menſurā. Et rō huiuſ ē qꝛ ſicut iuriſte tenēt penā ſcriptā in iudicio criminali ⁊ ꝯtentioſo poſſe mutari: a fortiori i iudicio eccl̄iaſtico: ubi ē ſūma eq̄tas ⁊ rectitudo cū miſericōdia. Et itellige pn̄iam arbitrariā eſſe ꝓ occultis criminib⁹. ex d̄ pe. ⁊ re. c. iij. glo. ij. Sec⁹ in manifeſtis: in qb⁹ iuris ſtatuta ſuant̄. eo. ti. c. i. ⁊ ij. Nec tn̄ etiā in occultis pōt totū temp⁹ remittē. xxvi. q. vij. hoc ſit poſitū. in glo. ⁊ adducit glo. textū. xxiij. q. iiij. c. ſi is q̄ ꝑlatus. vbi dr̄ ſic. Si is q̄ ꝑlatus eſt d̄bitori dn̄ico culpā ipune dimittit: nō mediocriter profecto offēdit ⁊c̄. hec ibi. Et ſic pꝫ p̄ma ꝟi. Ad ſc̄am ꝟi. dico ſm̄ btm̄ Tho. in. iiij. di. xx. q̄ actus miniſtri bon⁹ vel malus efficaciā ſacroꝝ non diuerſificat. Un̄ ſiue ſacerdos diſcrete ſe hēat i iniunctōe penitētie: ſiue nō: nihil q̄tum ad efficaciā abſolutōis ⁊ ſacri ꝯfeſſionis diuerſificat̄. ⁊ iō ſi debitā pn̄iam nō iniūxit: nec hic .i. in hac vita ꝑficit̄: in aliā uita in purgatorio finiet̄. Nec tamē credas ſacerdotē minorē debito pn̄iam iniūgētem ſemꝑ peccare. tū qꝛ nō pōt determinate pene q̄titatē cognoſcē. Tū qꝛ ſepius penitenti magis ꝓdeſt ad aīe ſue ſalutē pn̄ia leuis q̄ grauis Tū q̄a grati⁹ fit ⁊ aīo libētiōi. Unde q̄cūqꝫ minima pn̄ia a ſacerdote iniūcta ſufficit pro abſolutione pcti. vt dicit glo. de pe. di. i. c. menſuraꝫ. vn̄ ſic ad lr̄am dicit glo. Quid ſi inique arbitratus eſt: ⁊ minorē penā iponat q̄ deat: ſi eſt ordinarius ei⁹ iudex ſiue ſacerdos: ⁊ diſpēſandi aīo hoc facit: ſufficit illa pn̄ia lꝫ modica ad delēdum pctm̄. Si ꝑ errorē: ⁊ ab iſto pn̄ie credebat̄ paratus ſufficit illa modica pn̄ia ad pctm̄ delendū: ⁊ oēꝫ alteri⁹ uite: dūmō penitēs q̄ eam recipit: ſuſcipe paratus eſſet maiorē ſi ſibi iponeret̄. ar. de pe. diſ. i. quē penitet. ꝟſi. ſi qͦd. Si aūt eū credebat ipitū: in culpa eſt. nec releuabit̄ hac ſola penitētia. Jdē iuris eſt ſi ad aliū iuit nō ad ſuū iudicē cum ſuus ſacerdos eēt pitus. qꝛ eo caſu in culpa fuit. Si aūt ſacerdos ſuus nō erat pitus: ⁊ iō iuit ad aliū: qꝛ hoc ſibi licet. de pe. di. v. c. placuit. ⁊ ille male eſt arbitrat⁹: dic vt dixi i ordiario. hec ibi ad lr̄am. Dn̄s tn̄ Hoſti. ſup ꝟſi. ſacerdos. ſic dic̄. Sacerdos prudēter ſibi cōſulit: ſi dicat penitēti ſic. Cariſſime tu ꝯmiſiſti tot ⁊ tāta pctā ⁊ ꝑ q̄libꝫ ſic debēs penitē: ſꝫ forte via tua ad h̄ pagēdū ñ

extēderet: iniūgo tibi tn̄ talē pn̄iam ꝓ oīb⁹. Cōcedo aūt tibi q̄ quocūqꝫ ieris: ⁊ oīa bona q̄ facis: ⁊ mala q̄ ſuſtines iniūgo tibi in pn̄iam in remiſſionē pctōꝝ. Et ꝯcedo tibi q̄ indulgētie que cōiter dant̄ in eccl̄ia d̄i: a quocūqꝫ ꝓ te fiāt: tibi ꝓſint: qꝛ al'r nō ꝓdeſſent. ex de pe. ⁊ re. c. qͦd āt. hec Hoſti. ⁊ ſic pꝫ ſc̄a ꝟi. Ad tertiā ꝟi. dico ſꝫ Ray. q̄ necēum nō ē q̄ ſingul' pctis aſſignet̄ penitētia. Diligēter tn̄ cauēdū eſt: q̄ ſi pctm̄ publicū ſit h̄ mō: q̄ nulla tergiuerſatiōe celari poſſit: publica pn̄ia nō maioꝛ l' minoꝛ q̄ ſcripta repiat̄ iponēda ē: niſi ex mag̃ cā diſpēſet̄. ex d̄ pe. ⁊ re. c. q̄ſitū. Si aūt ſit pctm̄ occultū: tūc indiſtincte i arbitrio ponit̄ ſacerdotis. Un̄ ſi ſit vnus pēitēs q̄ maxie i fece luxurie ſubmerſus ſit: illi aſſignet ieiuniū ⁊ carnis maceratōeꝫ: ⁊ ſic de alijs. Et ſuper oīa ꝯſideret ꝯtritōeꝫ penitētis. de pe. di. i. c. mēſuraꝫ. ubi dr̄. Mēſuraꝫ aūt tpis in agēda penitētia: idcirco nō ſatis apte ꝑfigūt canones pro vnoq̄ꝫ crimine: vt de ſingul' dicat̄ q̄l'r vnūqͦdqꝫ emēdatū ſit. Sꝫ magis i arbitrio ſacerdotis itelligētis relinquēdū ſtatuūt. Quia apud deū ñ tā ꝓ tm̄ valet mēſura tpis: q̄ ꝓ q̄tū mēſura doloris. nec tm̄ abſtinētia ciboꝝ q̄ mortificatio uitiorū. Propt̄ qͦd tēpora pn̄ie fide ⁊ ꝯuerſatiōe penitentiū abreuiāda ꝑcipiunt. ⁊ ꝓ negligētia ꝓtelanda exiſtimāt. Tn̄ quibuſdā culpis modi pn̄ie ſt iponēdi. h̄ ibi ad lr̄am. Et ſic pꝫ iſta cōcluſio.

Quomodo ſatiſfactio ad peccati deletioneꝫ ordinetur concluſio tertia.

Accipe tertiā ꝯclonē. vꝫ. Ubi eſt ꝟa ſatiſfactio: ibi d̄ei charitas eſt. ⁊ nulla ꝑ ꝯn̄s pcti mortal' aīe ſordidatio. Sēſus h⁹ cōcluſiōis ē. q̄ ſi qs ꝟe vult d̄ pctis ſatiſfacē: q̄rat vt ſit i charitate. qꝛ ſi i charitate nō eſſet: neq̄q̄ ſaluaret̄ .i. ad Cor. xiij. Si diſtribuero oēs facultates meas ⁊c̄. Nā vt dicit Petr⁹ de tarāta .i. iiij. di. xv. vera ſatiſfactio duo icludit. Pr̄io culpe d̄letōeꝫ. ⁊ aīcitie dei ꝑ pctm̄ amiſſe reſtitutiōeꝫ: q̄ ſine grā neq̄q̄ fiet. Ad h⁹ ꝯclonis declaratōem tres ingram⁹ ꝟitates. Pr̄ia ꝟi. ē. An poſſit ꝟa fieri ſatiſfactio de vno pctō ſine alio. 2⁴ ē. An ꝯfitēs cū ꝓpoſito ñ cauēdi: ⁊ pn̄iaꝫ faciēs: ꝟe ſatiſfaciat. 3⁴ ꝟi. ē. Quid faciet ſacerdos ſi pctōr dicat ſe illā pn̄iam facē ñ poſſe. ſic cōit̄ q̄dā dicē ſolet. Date mihi oēm aliā pn̄iaꝫ excepta abſti⁴. qꝛ ieiunare nō poſſū. Ad p̄mā dico ſꝫ Petꝝ ubi .s. q̄ pctā mortalia ex pte ꝯuerſiōis differt: ⁊ ex pte auerſiōis cōueniūt. Oē .n. pctm̄ mortale: vt dicit Aug⁹ auerſio ē ab icōmutabili bono: ⁊ cōuerſio ad ꝯmutabile bonū. Oīa ḡ pctā i h̄ ꝯueniūt. qꝛ ab vno ⁊ eodē ſingl'i ſūmo bono auertūt Sꝫ q̄tū ad ꝯuerſiōeꝫ differt. qꝛ lꝫ qd̄lꝫ pctm̄ ad bonū ꝯmutabile ꝯuertat̄: nō tn̄ ad unū tm̄: ſed h̄ pctm̄ ad illud ꝯmutabl'e bonū: ⁊ h̄ ad illͦd. Ut luxuria ad delectatōeꝫ ⁊ voluptatē carnis. Auaritia ad delectatiōeꝫ ⁊ voluptatē pecūie. Supbia ad delectatōeꝫ ⁊ voluptatē honoris ⁊ ambitōis. ⁊ ſic de alijs. Et dic̄ btūs Aug⁹ q̄ pctm̄ magis hꝫ rōem offēſe ex pte auerſiōis q̄ ꝯuerſiōis.

vñ ſic ait. Pctm̃ nõ eſt appetit⁹ malaꝝ reꝝ: ſ3 de
ſertio bonoꝝ. Sz cũ ſatiſfactio tollat offenſaʒ. ğ
tollit auerſionẽ. Nõ tolliť aũt offenſa q̃ꝺiu ma-
net in aĩa id qđ dei aĩcitie ꝯ̃riũ eſt. Et ꝑ ꝯñs nũq̃z
pořit ṽa ſatiſfactio fieri: q̃ꝺiu manet offẽſa dei.
q̃ꝺiu ãt ĩ aĩa eſt pctm̃ mortale: tãdiu remãet of
fenſa dei. ğ ñ poterit de vno pctõ ſine alio ṽa ſa
tiſfactio fieri. Audi Augu. de vera ⁊ falſa pñia.
Et poniť de pe. di. iij. c. ſũt plures. Scio igt dñz
inimicũ eẽ oĩ crioſo. quõ ğ qui crimẽ reſeruat:
de alio reciperet veniã? Sic amore dei ꝯſeque
reť veniã: ſine quo ẽt iuẽiet grãm. Et de pe. di.
v. c. frẽs. ſic dr̃. Frẽs vĩos. i. ẽpos ⁊ p̃ſbyteros
ãmõem⁹. Ne falſis pẽitẽtijs laicoꝝ aĩas decipi:
⁊ ĩ ifernũ detrahi patiãť. Falſaʒ ãt pñaim eẽ cõ
ſtat: cũ ſpretis plurib⁹ de vno ſolo pñia agiť. aut
ſic agiť de vno ꝙ ñ recedať ab alio. vñ ſcriptuʒ
ẽ. ſ. Jacobi. ij. Qui totã legẽ ipleuerit: offendat
ãt ĩ vno: factus ẽ oĩum re⁹. ſ. quãtũ ad vitã eter
nã. Sicut ſi oĩbus pctĩs eſſet iuolut⁹. Jta ſi ĩ v-
no tm̃ mãeat: eterne vite ianuaʒ ñ ĩtrabit. h ibi.
q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ p̃ᵃ ṽi. Ad fam dico ꝙ cũ pe-
nitẽtie iiũcte ſatiſfactio p̃ſupponat culpe dele-
tionẽ: pʒ ꝙ taliť ꝯfitẽs ñ ꝯſequiť culpe remiſſiõʒ
⁊ ꝑ ꝯñs quãtũcũqʒ pẽiteat: ñ ei valet ad vitam.
Sed valet tm̃ quãtũ ⁊ cetera bõa ĩ mortali fa-
cta. Elaboret tñ ſacerdos ſalutarib⁹ mõitis: illũ
ad verã pñiã reducẽ: ⁊ ſi ñ põt; ñ neget ſibi pñiã
quã põt. ex̃ de pe. ⁊ re. c. ꝙ quidã. vbi ſic dr̃. ꝙ q
dã. ⁊ ĩfra. Eoꝝ qui cria ꝯfitenť: ⁊ tñ aſſerũt ſe ñ
poſſe abſtinẽ: ꝯfeſſio ẽ recipienda: lʒ ñ ſit ṽa. Et
eis de cribus ꝯſiliũ dʒ exhiberi: ⁊ crebris ⁊ ſalu
bris mõitis ẽ pñia eis ĩdicẽda. hec ibi ad lr̃am.
qr̃ ⁊c̃. Sed ponam⁹ ꝙ poſtea ad verã pñiam ꝑ-
ducať: nũquid dʒ oĩa pctã p̃ma ꝯfiteri: ⁊ de eis
ſatiſfacer? Cõiter teneť ꝙ ſic. Et rõ: qꝛ ĩ p̃ma cõ
feſſione nõ fuit dimiſſa culpa. ⁊ ſi ñ fuit culpa di
miſſa: quõ poterat vere ſatiſfacẽ vt grãm ꝓme
rereť? Arbitror tñ ꝙ leuiõ pñia ſit iniũgẽda: q̃z
ſi nullã feciſſet. q̃re ⁊c̃. Ad tertiã dic̃ dñs Ho
ſtiẽ. ꝙ ſacerdos nullaten⁹ pctõrẽ a ſe recedẽ de
ſperatũ relinquat. Qui. n. pñiã denegat: re⁹ eſt
aĩaꝝ. xxvj. q. vj. c. ſi p̃ſbyter. ubi dr̃. Si p̃ſbyter
pñiã abnegauerit morienti: re⁹ erit aĩaꝝ. qꝛ dñs
dicit. Quacũqʒ hora pctõr ꝯuerſus fuerit ad pe
nitẽtiã; vita viuet: ⁊ nõ morieť. ⁊ ſũt ṽba Julia
ni pape. Quare cõcludam⁹ ꝙ ſacerdos potius ĩ
ponere dʒ ei vnũ pr̃ nr̃: vel ꝙ ſemel ĩ hebdoma
da ad eccl̃iã vadat: vel aliud ẽt leuiſſimũ. ⁊ ĩſu-
per alia bona q̃ fecerit: aut mala q̃ patienť tolle
rabit: ꝓ pñia iniũgat: q̃z illũ abire q̃ſi deſperatũ
relinq̃t. Tñ quãtũ põt ſacerdos faciat: vt ad ue
rã pñiã illũ inducat: illi magnitudinẽ pctõꝝ de-
clarãdo: q̃t ⁊ quãta bona amiſit: q̃ oĩa ꝑ pñiã re-
cuperabit. oñdat ẽt quantã penã ꝓ vno ſolo pec
cato Adã pr̃ nr̃ ſuſtinuit: ⁊ quãta ꝓ illo xp̃s paſ-
ſus eſt paſſione: ⁊ ſimilia. Si iſtis ł ſimilib⁹ mõi
tis illũ ad verã pñiam inducẽ põt: bñ quidẽ. Si
ãt nõ põt: talẽ ei pñiaʒ ĩponat cũ uoluntate ſua:
quã ṽiſimiliť portare poſſit: ne deteri⁹ ei poſtea
ꝯtingat pñiam violando. Ad h tñ pro virib⁹ ſtu
deat: vt cãs excidat pctõꝝ. qꝛ ſm Aug. ṽa ſatiſ
factio eſt pctõꝝ cãs excidere: ⁊ eaꝝ ſuggeſtioni
bus aditum non indulgere. Hec etiã dicit Ho-
ſtien. quare ⁊c̃. Et ſic pʒ prima pars hui⁹ ſmõis.

De ſufficiẽti q̃ntitate ſatiſfactõis ꝯſidera° ⁊ᵃ.

[S]Ecundo loco

Sãcte ſatiſfa-
ctõis ſufficientẽ quãtitatẽ videaʒ⁹.
vbi tres concl̃ones more ſolito ſub-
iungaʒ⁹. vʒ. Pᵃ ꝯ° eſt iſta. Debitas
in ſe partes ãplectiť ſatiſfactio: ad quas oĩs r̃du
ciť pñia. ⁊ᵃ ꝯ°. Quocũqʒ in t̃pe ṽa pñia dño of-
ferať: ẽtſi ad cumulũ pctõꝝ ꝯueniret: acceptat
illã de⁹: ⁊ ꝺi grãm promereť. 3ᵃ ꝯ° ẽ. Quiſqʒ fla
gellis patienť caſtigatus: ſi in grã ſit ſatiſfacit: lʒ
a ſacerdote non iniungatur.

De partibus vere ſatiſfactionis concl̃o pr̃a.

[A]Ccipe primã concl̃onẽ ut. s. vbi tres in
quiram⁹ ṽi. vʒ. Pᵃ ṽi. ẽ iſta. Que ſunt
ꝑtes vere pñie. ⁊ᵃ ṽi. ẽ. Quare ponũť
ꝑtes p̃nie. 3ᵃ ṽi. ẽ. Que illaꝝ potior ẽ. Acci-
pe p̃mã ṽi. ſ. q̃ ſunt ꝑtes vere ſatiſfactionis. Et
breuiter dico ꝙ tres. ſ. orõ: ieiuniũ: ⁊ elẏna. Je-
iunio ſatiſfacim⁹ ꝯ̃ luxuriã: orõne ꝯ̃ ſupbiã: ⁊ e-
lemoſẏna ꝯ̃ auaritiã. Dico p̃ deo ſatiſfacim⁹ ꝯ̃ lu
xuriã ꝑ ieiuniũ. vbi nõ ꝙ ieiuniũ triplex ẽ. ſ. ie-
iuniũ corꝑiſ a cibo mãli. ieiuniũ afflictõis a gau
dio t̃pali. ⁊ ieiuniũ ſpũalitatiſ a pctõ mortali. Et
quolibet iſtoꝝ caſtigandũ eſt corp⁹. paꝝ aut ni
hil. n. ualet ieiunare a cibo ⁊ ñ ieiunare a pctõ: ⁊
q̃ttidianis tripudijſ delectari. Jſa. xviij. Jeiuna
uim⁹ ⁊ ñ aſpexiſti: humiliauim⁹ aĩas nr̃as ⁊ ne-
ſciſti. vñ ṽſus. Jeiunat auar⁹: eger. i. infirm⁹: gu
la. i. hõ guloſus vt auidi⁹ comedat: ſimiaqʒ. i. hy
pocrita: ṽtus. i. ṽtuoſus. Hic vltim⁹ mod⁹ r̃gna
celeſtia capit. vñ cãtat Greg. Qui corꝑali ieiu-
nio vitia cõprimis: mentẽ eleuas: ṽtutẽ largiriſ
⁊ p̃mia ⁊c̃. Qui. n. ſe a cibis abſtinet: ⁊ p̃ue agũt
demones imitanť q̃b⁹ eſca ñ ẽ: ⁊ neq̃tia ſemꝑ ẽ.
vt Criſo. ait ſup Mat. ⁊° dico ꝙ orõe ſatiſfa-
cim⁹ ꝯ̃ ſupbiã. Et põt ẽt diſtingui de orõe ꝙ tri
plex eſt. ſ. vocal' tm̃: mẽtal' tm̃: ⁊ cõpoſita. Uoca
lis tm̃ ẽ pctõꝝ. p̃s. Popul⁹ hic labijs me honõat
cor ãt eoꝝ longe ẽ a me. Mental' tm̃ ẽ bonoꝝ.
p̃s. Meditatio cordis mei in ꝯſpectu tuo ſemꝑ.
3ᵃ ẽ ꝑfectoꝝ. p̃s. Orõnẽ meã an̄ ipſũ ꝓnũcio. ꝺ
ꝯſe. di. v. c. ñ mediocriť. circa medium capl̃i ait
Hiero. Nõ ṽbis tm̃: ſʒ corde. ſ. ẽt orand⁹ ẽ deuſ.
Quapropť melior ẽ q̃nqʒ pſalmoꝝ cãtatio cum
cordis puritate ac ſerenitate ⁊ ſpũali hilaritate:
q̃z toti⁹ pſalterij modulatio cũ anxietate cordis
atqʒ triſtitia ⁊c̃. h ibi. 3° ſatiſfacim⁹ deo elẏna
ꝯ̃ auaritiã. Et h ſimiľr triplex ẽ. vna ꝯtritiõis q̃
q̃s ſeipſũ ꝺo offert. Ecc̃. xxx. Miſere aĩ tue pla
cens deo. ⁊ Ecc̃. iij. Jgnẽ ardentẽ extiguit aq̃ ⁊
elẏna reſiſtit pctĩs. Audi Aug. de ṽbis dñi. Fa
cẽ ingt elẏnã ẽ facẽ miſicordiã. Si ĩtelligis: a te
ipſo incipe. Qũo. n. eris miſicors alt̃i: ſi crudeliſ
es tibi? fac verã elẏnã. Audi ſcripturã dicentẽ.
Miſerẽ aĩe tue placẽs deo. mendicat an̄ te aĩa
tua redi ad ꝯſciam tuã q̃cũqʒ male viuis: ⁊ ibi ĩ
ueies m̃dicãtẽ aĩaʒ tuã: egẽtẽ: pauperẽ: ⁊ erũno
ſam. ⁊ forte ñ egentẽ: ſʒ egeſtate muteſcẽtẽ. ⁊ᵃ
elẏna dr̃ ꝯpaſſiõis: q̃ q̃s alieniſ tãq̃z ꝓprijſ ꝯpatiť
calamitatib⁹. Jo. xxxi. Ab ĩfantia creuit mecuʒ
miſatio. 3ᵃ dr̃ auxiliatõis: q̃ ꝓximis q̃tũ poſſu
mus ĩ eoꝝ neceſſitatib⁹ ſubueĩmus. Luce. xi. c.
Date elẏnã: ⁊ ecce oĩa mũda ſť vobiſ. Audi tex.
de pe. di. i. c. medicina. vbi ſic dr̃. Medicĩa miſi
cordie. i. elẏna tollit pctã. Mag̃ hẽmuſ pulchra
ſubſidia q̃bus pctã nr̃a redimim⁹. i. redimẽ ꝺbe-
mus. Pecuniã hẽs. redime pctm̃ tuuʒ pecunia.
Nõ venal' eſt dñs: ſʒ tuipſe uenal' es. Pctĩs tuiſ
venũdat⁹ es. redime te opib⁹ tuis. redime pctã
tua. Uilis ẽ pecũia: ſʒ p̃cioſa eſt miſicordia tua.
Elẏna ingt. ſ. Thob. iiij. a pctõ liberat crimĩa. ğ
elẏnis redimũť. h ibi. Et ſũt ṽba Ambro. Et ſic
pʒ p̃ᵃ ṽitas. Ad fam dico ꝙ ſicť in edificio mã
li q̃dã ſunt ꝑtes p̃ncipales: vt paries: fũdamẽtuʒ:
⁊ tectũ reſpectu dom⁹. ⁊ q̃dã ꝑteſ remote ⁊ min⁹
p̃ncipales: vt lapides: lig̃: cemẽtũ ⁊c̃. Sic ĩ edifi
cio ſpũali ſcẽ ſatiſfactõis aliq̃ ſũt ꝑtes p̃ncipales
vt ieiuniũ: orõ: elẏna. ⁊ vigilie: ꝑegrinatões: di-
ſcipline min⁹ p̃ncipales. Nã oẽs ꝑtes pñie ad il
las tres tãq̃z ad p̃ncipales reducũť. Uñ oĩs car-
nis maceratio ad ieiuniũ reduciť. Oĩa opa miſi
cordie ad elẏnã. Oĩa ſpũalia opa ad orõnez. Et
ſumiť orõ largo mõ ꝓut ꝯp̃hẽdit oẽm actũ ꝯtẽ-
platiuũ ĩ deũ relatũ. Rõ aũt q̃re p̃dicta tria po
nũť ꝑtes p̃ncipales ſatiſfactõis ẽ: vt ſicť hõ tripl'r
a deo ꝑ pctm̃ extitit iordinat⁹. ſ. ſupbia: auaritia
luxuria: tãq̃z trib⁹ p̃ncipalib⁹ culpis: ad q̃s oẽſ a
lie ordinãť. Audi Jo. in ſua ep̃la canonica. Oẽ
qđ eſt in mũdo: aut eſt ꝯcupiſcẽtia carniſ: aut cõ
cupiſcẽtia ocl'oꝝ: aut ſupbia vite. ſic ꝑ oppoſita
reformeť. Oppoſita. n. oppoſitis curãť. xxxiij. q.
i. cũ renũciať. vbi ſic dr̃. Cũ renũciať ĩprobitati.
ĩ. vitio: ſtatĩ aſſiſtiť ṽtuſ. Egreſſus. n. malitie: vir
tutis opať ĩgreſſũ. eodẽqʒ ſtudio q̃ crimẽ exclu-
diť: ĩnocẽtia copulať. h ibi. Jõ ꝯgrue ꝯ̃ luxuriaʒ
ieiuniũ ordinať. ꝯ̃ auaritiã ipſa elẏna. ꝯ̃ ſupbiaʒ
ipſa orõ. q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad t̃tiã dicit btũſ Tho.
in. iiij. di. xv. ꝙ elẏna potiõ ẽ ceťiſ. qꝛ elẏna duo
p̃dicta ĩcludit. Et h duplici rõne dicit ipſe. Pᵒ
qꝛ elẏna illũ cui dať ꝯſtituit ⁊ facit debitorez ad
orandũ: ieiunãdũ: ⁊ ad alia bona faciendũ ꝓ eo
q elẏnã dedit. ⁊ᵒ qꝛ elẏna ꝓpter deũ data ẽ q̃ſi
q̃dã obligatio deo fcã. Uñ dicit ph̃s. iiij. ethico.
Dona hñt aliq̃d ſil'e ꝺo ſacřis. Oblatio ãt ꝺo fcã
vĩ orõnis hʒ. qꝛ ſicť orõ aſcẽdit ĩ ꝯſpectu dei. p̃s.
Fiat orõ mea ſicť incẽſũ in ꝯſpectu tuo: ſic elẏna.
p̃s. Btũs vir q̃ ĩtelligit ſup egenũ ⁊ pauperẽ: in
die mala liberabit eũ dñs. Inq̃tũ ṽo elẏna bo
na exterĩora ad vite ꝯſeruatõez ordiata ſubtrahit
q̃ſi ṽtute ꝯtinet ieiuniũ q̃ maceraľ corp⁹. Siliť
orõ potior ẽ ieiunio. qꝛ ṽtualr orõ illud ꝯtinet.
nã cũ orõne ⁊ aĩ attẽtiõe ad deũ corp⁹ debiliteť
⁊ macereť: ṽtute ieiuniũ ꝯtinet. Nõ hñ illud di-
ctũ. qꝛ videť ꝯ̃rtari alijs ſuis q̃buſdã dictis infra
dicẽdis. Hec oĩa ſcť btĩ Tho. vt s̃. Bona. aũt in
iiij. di. xv. ar. iiij. ĩ ſi. vr̃ dcis btĩ Tho. ꝯcõdari. Di
cit. n. ſic ad lr̃am. Unũq̃dqʒ iſtoꝝ triũ ſm ſuã ꝓ
prietatẽ eſt ſatiſfactoriũ. Tñ gñal'r loq̃ndo dicẽ
dũ eſt ꝙ in ſatiſfactõe tria ꝯcurrũt. ſ. vitatio cul
pe. ⁊ ꝯ̃ hãc marie valet orõ. Augm̃tatio grẽ. et
ad hãc marie valet elẏna. qꝛ hõ facit ſibi aĩcos
q ĩpetrãt grãm. Et ſolutio pene. ⁊ h marie eſt in
ieiunio. Et h eſt ĩfimũ in ſatiſfactõe. Jſta ſť p̃ciſe
ṽba e⁹. Ecce ꝙ tã hẽs Tho. q̃z Bõa. ꝯcordãt ꝙ
ieiuniũ eſt ĩfimũ ĩ gñe ſatiſfacõri'. Aliq̃ ṽo argu
unt oppoſitũ ſic. Jllud ẽ magis meritoriũ ⁊ ſatiſ
factoriũ qđ de melorib⁹ bõis deo offerť. ſʒ ieiu-
nio deo offerť corp⁹. elẏna res tẽpales longe ig̃
biliores a bõis corꝑis. ğ ieiuniũ eſt magis meri-
toriũ ⁊ ſatiſfactoriũ. Audi ad h ꝓpoſitũ pulcher
rimũ textũ. de ꝯſe. di. v. c. nõ mediocriť. Nõ me
diocriť errat q mag̃ bono p̃fert mediocre bonũ.
Nõne rõnalis hõ dignitatẽ amittit: q ł ieiuniuʒ
charitati: aut vigilias p̃fert ſenſus ĩtegritati: vt
ꝓpter innocentiã ĩmoderatã atqʒ ĩdiſcretã pſal-
moꝝ vel officioꝝ decantatiõez: aut amẽtie: aut
triſtitie incurrat notã ⁊c̃. h ibi. Si ğ ñ mediocre
bonũ preferendũ eſt mag̃: ieiuniũ cũ offerat cor
puſ eſt magnũ bonũ: ⁊ elẏna ſit mediocre bonũ
qꝛ offert deo res tẽpales. q̃re ⁊c̃. Jſta rõ vi̇ꝺtur
ſatis appens. Ego autẽ dico ſaluo ſemꝑ iudicio
meliori: ꝙ cũ rõ formal' meriti ⁊ ſatiſfactiõis ſit
diuina charitaſ. de pe. di. ij. ſi. n. pctm̃. poſt p̃ncipiũ
Jllud op⁹ magis ſatiſfactoriũ erit qđ magiſ erit
in charitate. de pe. di. i. c. mẽſurã. Et ꝑ ꝯñs taliť
elẏna ꝓpõderabit: q̃lr fiet ĩ charitate. ⁊ ſic ꝺ alijſ
Formal'r igr̃ ad ṽitatẽ r̃ndẽdo. ſ. qđ illoꝝ ſit ma
gis ſatiſfactoriũ: dico ꝙ iſta tria. ſ. ieiuniũ: orõ: ⁊
elẏna: pñt ꝯpari ad tria. vʒ. q̃tũ ad formale ſatiſ
factõis: ł q̃tũ ad mãle: aut q̃tũ ad effectum. Si
q̃tũ ad formale ſatiſfactõis qđ ẽ charitas: ſicut
vnũ alt̃i ꝓpõderat: ſicť fuit ĩ charitate. Et iõ ñ da
tur de eis alia regula. Si ꝯſideraťq̃tũ ad mãle
qđ eſt ipſuʒ extrinſecũ: nulli dubiũ ꝙ mãle orõ
nis ẽ bonũ ſpũale: vt attẽtio mẽtis. ⁊ mãle ieiu
nij ẽ bonũ corꝑale: vt tenuatio corporis. ⁊ mãle
elẏne ẽ bonũ t̃pale. Mõ bonũ ſpũale ꝓpõꝺrat
bono corꝑali: vt ſic. Et bonũ cõꝑale t̃pali: vt ſic
ore ſaluatoris. Nõne plus q̃z eſca ⁊c̃? Et ꝑ ꝯñs
orõ ieiunio: ⁊ ieiuniũ elẏne ꝓponderabit: vt pʒ:
Si ṽo ꝯſideranť q̃ ad effectũ. qꝛ elẏna q̃dãmõ in
penitẽte effectũ orõnis ⁊ ieiunij relinq̃t q̃ñ fit in
ṽa charitate: ſic elẏna potior cũctis erit. Et ſic ĩ
tellexit btũs Tho. Jnde. i. Thimo. iiij. apoſtol⁹
ait. Exerce teipſum ad pietatem. pietas eniʒ ad
omnia valet. q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ iſta concluſio.

Q semper penitẽtia deo grata eſt ſi pure do
mino offeratur concluſio ſecunda.

[A]Ccipe ſaʒ ꝯcl'onẽ. vʒ. Quocũqʒ t̃pe ue
ra pñia dño offerať: etiã ſi ad cumulum
pctõꝝ ꝯueniret: acceptat illã de⁹: ⁊ ille
grãm ꝓmereť. vbi tres ĩq̃ram⁹ ṽitateſ. vʒ. Pᵃ
ṽi. ẽ iſta. An ſacerdos ad petitõez penitẽtiũ poſ
ſit pñiam ꝯmutare. ⁊ᵃ ṽi. ẽ. An pñia aſſig̃ta in

extremis ſatiſfaciat ꝑ pctīs. 3ª dubiū eſt. An infe-
rioꝛ poſſit ꝯmutare ſupioꝛis aſſignatā pctōꝛi pe
nitentiā. Ad primā dicit Ray. ꝙ ſic. dūȝ tñ h̄
tria ꝯcurrāt .ſ. diſcretio: rōnabilis cā: ꝛ circa ſub
ditos ſuoſ: alias nō. di. lxxxij. c. pſbyt. Sȝ Guil.
ita diſtinguit. q̄a aut ille a q̄ ꝯmutatio petiť pnīe
eſt illemet q̄ iniūxit: aut ſucceſſoꝛ eius: aut alť q̄
neutrū illoꝝ ē. Si illemet ľ ſucceſſoꝛ: nlľi dubiū
ꝙ ꝯmutare pōt: illť trib⁹ ꝯditōib⁹ reſuatī. Si ſit
ali⁹: tc̄ diſtingue. aut eſt ſupioꝛ: aut par: aut īferi
oꝛ. Si ſupioꝛ: ꝛ ſit iudex oꝛdinarius penitentie:
ſic poterit cōmutare. ꝛ h̄ mō archiep̄s videť eē
iudex oꝛdinari⁹ q̄ ad foꝝ pnīale reſpectu ſubdi-
toꝝ ſui ſuffraganei: q̄uis ñ ſit iudex q̄ ad foꝛum
ꝯtentioſū: niſi in caſibus expſſis a iure. ex̄ de of
ficio iudicis oꝛdinarij. c. paſtoꝛalis. Qꝛ āt archi-
ep̄s ſit iudex oꝛdinari⁹ ipſius ſubditi in foꝛo pe-
nitentiali pȝ. qꝛ ꝑ ꝓuinciā ſuā pōt lrās remiſſio
nis gn̄ales ꝯcede. ex̄ eo. ti. c. nr̄o. Certū eſt āt ꝙ
nullus ep̄s facē pōt remiſſionē niſi ſuis ſubditiſ
ꝓprijs ꝛ alijs de voluntate ſuoꝝ p̄latoꝝ. ex̄ eo.
i. c. ꝙ āt. ḡ ſubditi ſuffraganeoꝝ ſubditi ſunt ar-
chiep̄i quantū ad h̄. Si āt ille cui petiť diſpenſa
tio ſit par. i. eq̄lis cū illo qui pnīaȝ iniunxit: diſti
gue aut iſti ſunt ita pares ꝙ ābo ſunt pnīarij ei⁹
dē ep̄i. ľ ita pares ꝙ ſunt de pari in vna ecc̄la ī
ſolidū curā hn̄tes. vel ſunt ita pares ꝙ penitenſ
hȝ domiciliū ſub duob⁹ ep̄is: ita ꝙ eſt parrochia
nus vtriuſq;. Quocūq; ſint pares: dicas ꝙ aut
pnīa ab vno iniuncta fuit publica ľ occulta. Si
publica: tunc ſecūdus ñ dȝ cōmutare p̄mo irre-
q̄ſito: ſi cōmode eū hr̄e pōt: ne p̄mus ſcandaliçe
tur. Si ỽo pnīa ſit occulta: ľ ēt ſolēnis: ꝛ de faci
li ñ pōt prim⁹ hr̄i: tūc ſecund⁹ poterit cōmutare
ľ relaxare pnīam p̄mi ꝯfeſſoꝛiſ: nō obſtante ſub
tilitate iuris: q̄ dicit ꝙ duob⁹ ꝓcuratoꝛib⁹ inſo-
lidū datis: melioꝛ eſt ꝯditio occupantis. qꝛ illud
hȝ locū in ꝯtentioſa iuriſdictione: ñ āt voluntaria
ſic eſt in pnīi. Sed ſi inť illos eſſet alia pitas: vt
ꝙ vterq; hēret parrochiā ꝺ ꝑ ſe. Et quilibȝ ep̄s
dioceſiȝ ſuā de ꝑ ſe. Et penitens ſe tr̄ſfert ꝺ par
rochia in parrochiā: ľ de dioceſi in dioceſim: po
terit ſecund⁹ ſiľr relaxare ľ cōmutare pnīam in
iunctā a p̄mo. Nō obſtante qꝺ dici ſolet ꝙ pnīa
vni⁹ ep̄i nō pōt par ep̄s reuocare. qꝛ illud hȝ lo-
cū in ſnīa excōicationis ꝛ ſuſpenſionis: ꝛ ceteris
ad foꝝ ꝯtentioſū ꝑtinētib⁹: nō āt ad pnīale. Nō
n. ſunt oīno ſimiles voluntaria ꝛ ꝯtentioſa iuriſ
dictio. Cū iudex nō poſſit reuocare ſnīam: quaȝ
tulit q̄uis iniuſtā. Sacerdos āt pōt reuocař ſen
tentiā quā iniunxit. h̄ quantū ad paritatē ꝛ eq̄li
tatē ꝯfeſſoꝝ. Si ỽo illi cui petiť diſpenſatio ſit ī
ferioꝛ. Tunc ſi pnīa iniūcta a ſupioꝛi ē in tali ca
ſu: de q̄ inferioꝛ poterat ab initio pnīam iniūgē:
tūc inferioꝛ poterit cōmutare ľ relaxare: niſi ſu-
perioꝛ reſeruauerit ſibi cōmutationē ľ relaxatō
nē. ar. ad h̄. di. l. c. accedens. ꝛ. xxxiij. q. ij. latoꝛē.
Et in gloſis vtriuſq; capľi. Si ỽo pnīa iniuncta
eſt in caſu reſuato ſupioꝛi: ñ poterit inferioꝛ rla
xare ľ cōmutare pnīam p̄mi abſq; licētia ſupio
ris: uel illi⁹ q̄ iniunxit. Niſi vrgeat neceſſitas: a-
ut ſuadeat vtilitas. Piū. n. eſt intꝑꝛetari ꝙ ſupe
rioꝛ in hmōi caſib⁹ licentiā ꝯceſſerit pnīam rela
xandi aut cōmutandi. h̄ oīa Guiľ. ſed ñ ſic diſti-
cte vt ego notaui. q̄re ꝛc̄. Et ſic pȝ p̄ia dubij. Ad
ſcdam dubij. dico breuiter ꝙ tanta poſſet eſſe ꝯtritō
in extremis ꝙ ſatiſfaceret ad delendū oēȝ penā
ita ꝙ moꝛiens ſtatī euolaret. O magne de⁹ mi-
hi pctōꝛi h̄ benign⁹ accōmoda. Nō. n. eſt abbꝛe
uiata man⁹ dñi vt ſaluare nequeat: neq; aggra
uata auris e⁹ vt nō audiat: vt ait Aug. in ſolilo-
quijs. Ex^m latronis. Luce. xxiij. Si tñ min⁹ ſuf-
ficiens eſt ꝯtritio ľ pnīa: moꝛiens purgabiť igne
purgatoꝛij. Audi Aug. de pe. di. vij. circa fineȝ
c. vlti. Etſi inq̄t ꝯuerſus vita viuat ꝛ ñ moꝛiať:
nō tñ ꝓmittim⁹ ꝙ euadat oēm penā. Nā prius
purgandus ē igne purgatoꝛij: q̄ in aliud ſcľm di
ſtulit fructū ꝯuerſionis. h̄ ibi. Et di. xxv. qualiſ.
ait Grego. Qualis hinc quiſq; egrediť: talis ī iu
dicio pn̄tať ꝛc̄. h̄ ibi. Et. xiij. q. ij. tp̄s. ubi dť. Tp̄ſ
qꝺ inter hoīs moꝛtē ꝛ vltimā reſurrectōȝ intꝑo
ſitū eſt: aīas abditis receptaculis. i. locis ꝯtinet:
ſicť q̄ digna eſt: ľ requie ľ erūna: ꝓ eo qꝺ ſoꝛtita
eſt. i. fecit in carne dū viueret ꝛc̄. h̄ ibi. q̄re ꝛc̄.

Ad tertiā dubij. pȝ ꝑ ea q̄ dicta ſunt ad primam.

Qꝛ flagellis ēt fit ſatiſfactio pctōꝝ concľo 3ª.

Accipe tertiā conclōnē. vȝ. Quiſquiſ fla
gellis patienť caſtigat⁹: ſi in gr̄a ſit: ſatiſ
facit: lȝ a ſacerdote ñ iniungať. vbi treſ
inquiram⁹ dubia. vȝ. P^m dubiū eſt. Quō differunt fla
gella bonoꝝ a flagellis iniuſtoꝝ: flagellatuſ. n.
eſt Pharao: flagellat⁹ eſt Nabuchodonoſoꝛ. hic
pnīam fecit fructuoſā: ille ỽo nō. xxiij. q. iiij. ca.
Nabuchodonoſoꝛ. 2^m dubiū. An ipatienteſ ī flagel
lis ſatiſfaciant. 3ª dubiū eſt. An ſit aliqꝺ pctm̄ ꝓ q̄
nec flagellis: nec aliq̄ mō poſſit ſatiſfieri. Certū
ad primā dico ꝙ iſta eſt dr̄ia. qm̄ ſi pctōꝛ patien
ter ſuffert ꝛ deū laudat. diſtinguo aut ipſe eſt in
charitate: aut nō. ſi ē in charitate: tūc ſunt meri-
toꝛia: ꝛ nō ſolū ſatiſfacit pro pctīs p̄teritis: ſed ēt
caueř facit a futuris: vt dicebat Paul. Ne ma
gnitudo ꝛuelationū extollat me ꝛc̄. ꝛ vltra hec
ſemꝑ vlterioꝛ acquiriť gr̄a. qꝛ ỽtus in infirmita
tē perficit: vt idē ait. Si āt pctōꝛ ñ eſt in gr̄a: tūc
ſatiſfacit de pctīs p̄teritis de q̄b⁹ fuit ỽe ꝯtrit⁹;
ſed ñ ſunt talia flagella meritoꝛia q̄ ad vitā eter
nā. vñ talia flagella ex charitatē ñ hn̄t niſi reſpe
ctū ſatiſfactionis ꝛ ñ meriti: ſed in charitate hn̄t
vtrūq;. Qꝛ āt hēant vim ſatiſfactionis p̄teritoꝝ
pctōꝝ de q̄bus vere ꝯtrit⁹ fuit: nec pnīam fecit:
apparet. qm̄ ſi ille moꝛireť p⁹ talē ſatiſfactioneȝ
in inferno ꝓ illis ñ puniret. qꝛ ñ punit de⁹ bis in
idipſū. Et nō hn̄ h̄ qꝺ dixi nūc. qꝛ multū fac̄ pꝛo
conclōne tertia ſeq̄nti. Flagella āt bonoꝝ au-
gent: gr̄am purgant ſi q̄d purgandū eſt: alios iu
uant ꝛ ꝓſunt xp̄i fidelibus in charitate exn̄tib⁹.
p̄s. Particeps ego ſū oīum timentiū te. q̄re ꝛc̄.
Ad ſcdam dico ſcꝫm btm̄ Tho. in. iiij. di. xv. ꝙ ſi
flagella fiant aliq̄ mō ipſi⁹ patiētis: qꝺ fit qñ pa
tienter ſuppoꝛtanť. vt dicebat Paul. Libenter
gloꝛiaboꝛ in infirmitatibus meis: vt inhabitet ī
me virtus xp̄i. ſic dicit ꝙ oēs tribulatōeſ valēt
ad rōem ſatiſfactōis. Si aūt patiens ꝑ impatiē-
tiam oīno diſſentiat: ſic nō ſunt aliquo mō patiē
tis ſed ſolū dei mittētis. Et ſic cū nō hēant rōeȝ
q̄ debeāt ſatiſfacē pro tali: cū oīno diſſentiat: et
dīne inſtet volūtati: talia flagella: nec rōem hē
bunt meriti: nec ſatiſfactōis. q̄re ꝛc̄. Ad tertiā
breuiter dico ꝙ in hac vita nulla pōt adeo cľpa
grādis repiri: dū peccatoꝛ de oībus doleat: etiā
q̄ntūcūq; ſero peniteat: q̄ aut hic aut ī fuťo igne
purgatoꝛij nō deleať. de pe. di. i. c. nemo. Uide ſ̄
p̄cedenti dñica in vltia ꝯclōne t̄tie ptis pulcher
rimos text⁹. Sȝ ſi q̄s in pctō moꝛtali ſcienť mor
tuus fuerit: ſine vlla ſatiſfactiōe cruciabiť ī eter
nū. Audi tex. di. xxv. q̄lis. paꝝ poſt p̄ncipiū. De
quibuſdā inq̄t culpis āte iudiciū. ſ. extremū: pur
gatōis credēdus eſt ignis. Pro eo ꝙ ỽitas dic̄.
Si q̄s in ſpm̄ ſcm̄ blaſphemiaȝ dixit: neq; in h̄ ſe
culo: neq; in futuro remitteť ei. In q̄ ſnīa daťin
telligi. ſ. a ꝯtrio ſenſu: q̄ſdā culpas ī h̄ ſeculo: quaſ
dā in futuro poſſe relaxari. Qꝺ. n. ꝺ vno negat:
ꝯn̄s intellect⁹ pȝ. qꝛ de q̄buſdā ꝯcediť ꝛc̄. hec ibi
Et glo. ſup illo ỽbo blaſphemiam. ſic dicit. Qui
peccat ꝑ ipotentiā dť peccare in pr̄em. qꝛ patri
attribuiť potētia. Qui peccat ꝑ ignoꝛantiā diciť
peccare in filiū. qꝛ filio attribuiť ſcīa. Qui ex cō
tēptu peccat. diciť peccare in ſpm̄ ſcm̄: vt ille q̄ ē
obſtinat⁹ in pctō. ꝛ illud dť irremiſſibile. i. nō ita
de facili remittiť ſicut p̄cedētia. hec glo. Nō tñ
ꝙ glo. hic ꝓ accipit pctm̄ in ſpm̄ ſcm̄ large. ſed ſi ac
cipiať pro ꝯtemptu finali. i. ipnīa finali: tūc ſic in
telligiť. Eſt irremiſſibile. i. nullā cām remiſſiōis
ſecū poꝛtat. Et ſic intelligiť hic in nr̄a ỽitate. q̄re
ꝛc̄. Et ſic pȝ ſcda pars huius ſermonis. q̄re ꝛc̄.

De vtilitate ſatiſfactiōis cōſideratio tertia.

Tertio loco Sancte ſatiſ
factionis fru
ctuoſam vtilitatē videam⁹. vbi tres
ꝯclōnes ſubiungam⁹. vȝ. Prima
ꝯclō eſt iſta. Iuuat ſatiſfactio: ꝯtinet
debitū deo reddit honoꝛē. Scda ꝯclō ē iſta.
Purgat ſatiſfactio: nō valet: eſtq; ſemꝑ iterāda.
Tertia ꝯclō eſt iſta. Nō ꝛdeunt: ualet: atq; ſa
tiſfactio ſcā coꝛonat. In his trib⁹ ꝯclōnib⁹. ix. po
nūť ſcē ſatiſfactōis fruct⁹: q̄s ſeriatim videaȝ⁹.

De tribus primis ſancte ſatiſfactionis fructi
bus concluſio prima.

Accipe primā ꝯclōnē. ut ſ̄. In q̄buſ ỽbiſ
tres p̄mi ponunť ſcē ſatiſfactōis fructuſ
vȝ. Prim⁹ dť iuuatiu⁹. 2⁹ dť ꝯtētiu⁹.
3⁹ dť redditiu⁹. Prim⁹ inq̄ꝫ fruct⁹ dť iuatiu⁹
Solet q̄ri an vn⁹ pro alio vere ſatiſfacer̄ poſſit.
Cui difficultati Petr⁹ ꝺ tarātaſio ī. iiij. di. xv. ſic
rn̄det: dicēs ꝙ duplex eſt effect⁹ ſatiſfactōis. vȝ
Solutio pctōꝝ p̄cedentiū. Et excīſio pctōꝝ ſub
ſequentium: ſicut ſup̄ diximus. Satiſfactio eſt p̄
terita mala plāgere: ꝛ plangēda iteꝝ nō ꝯmittē
ſcꝫm Aug. Quātū igiť ad ſcꝫm effectū planū eſt ꝙ
vn⁹ pro alio ſatiſfacē nō pōt. Naȝ caro vnius ꝑ
ieiuniū alterius non domať. Nec ꝑ elýnam aut
oꝛationē vni⁹ alter ad ſiľia bona aſſueſcit: niſi ꝑ
accñs. Inq̄tū q̄s. ſ. ꝑ bōa q̄ pro alīo facit: pōt illi
gr̄e augmentū de ꝯgruo ꝓmereri: q̄ facili⁹ aſſue
ſcet ad bonū faciendū ꝛ malū uitādū. Sȝ h̄ ſub
uētio nō eſt ꝑ modū ſatiſfactōis: ſȝ ꝑ modū meri
ti. Certū ỽo ad p̄mū actū q̄ eſt ſolutio debiti p̄
cedentiū pctōꝝ: eſt diſtinguēdū. qꝛ aut talis ipo
tēs eſt ꝑ ſe ſatiſfacē. Et tūc ali⁹ q̄ eſt in charitate
pōtit pro eo ſatiſfacē. Exēplū illi⁹ ſci pr̄is q̄ ſimľ
cū pctōꝛe deflebat. ꝛ ſic paulatine de carta ubi
pctā illi⁹ pctōris ſcripta erāt: culpe lauabanť. Si
ỽo ſit potēs: tūc oȝ ꝙ ipſemet ſatiſfaciat ꝓ ſeipo
pōt tñ adiuuari ꝑ alteꝝ. Iſta eſt ſnīa predicti do
ctoꝛis. Btūs Tho. ỽo dicit ꝙ dato etiā ꝙ poteſ
ſit: pōtit ali⁹ ꝓ eo ſatiſfacē: ſȝ ꝑmittēdū nō eſt: ni
ſi defect⁹ rōnalis appeat in peccāte: ľ coꝛpaliſ: ꝑ
quē ſit ipotēs ad ſuſtinēdū. vel ſpūalis: ꝑ quē ñ
ſit ꝓmptus ad poꝛtādū penā. Hec eſt ſnīa Tho.
Ego ỽo ſatis ſufficiēter h̄ ſcripſi in dñicali ſmo-
ne p̄ambulo. iij. ar. iij. c. i. Accipe ſcꝫm fructuȝ q̄
dť ꝯtentiu⁹. Cōtinet. n. ſcā ſatiſfactio tres actus
ſiue opatōes. Prim⁹ actus eſt añ baptiſmū: ſi
baptiçādus eſt adult⁹. Quia vt dicit Aug⁹. quē
nō penitet vetīs vite: nouā vitā inchoare ñ pōt.
Qꝺ ſic expōit Petr⁹ de tarātaſio: dicēs ꝙ pnīa
añ baptiſmū pōt dupľr ꝯſiderari. Uno mō ut ſa
cramētū. ꝛ ſic nō p̄cedit baptiſmū. qm̄ baptiſm⁹
ianua eſt oīum ſacroꝝ. Alio mō pōt ꝯſiderari ut
ỽtus. ꝛ tūc diſtinguēdū eſt. qꝛ inq̄tū eſt ỽtus fo
mata nō reqriť. qꝛ ſi ſic eēt: tūc culpa in tali non
ꝛmittereť ỽtute baptiſmi. Sȝ ſi ꝯſiderať inq̄tū
eſt ỽtus ifoꝛmis. i. q̄dā pctī deteſtatio: q̄uis nō
ſufficiēs cū ꝓpoſito cauēdi: ſic in baptiçādo req
riť: vt cā remouēs ꝓhibēs. qꝛ volūtate remanē
te ad pctm̄ nō eēt hō ſuſceptibiľ gr̄e. h̄ ille. Se
cūduſ act⁹ eſt p⁹ baptiſmū: vt qñ hō dolet ꝛ ſatiſ
fac̄ de pctīs moꝛtalib⁹. Terti⁹ act⁹ ē q̄ fit ꝺ ve
nialib⁹. De hiſ trib⁹ mōis dť ꝺ pe. di. i. tres ſt̄. ubi
ſic dť. Trs ſt̄ actōes pnīe: q̄s mecū vr̄a eruditio
recoḡſcit. Una eſt q̄ nouū hoīeȝ ꝑturit: dōec ꝑ
baptiſmū ſalutarē oīum p̄teritoꝛuȝ fiat abolitio
pctōꝝ. Oīs. n. q̄ volūtatis ſue iā ꝯſtitut⁹ ē: cū ac
cedit ad ſacr̄a fideliū: niſi eū pēiteat vetīs vite:
nouā ñ pōt icboať vitā. Ab hac pnīa cū baptiçā
tur ſoli ꝑuuli imunes ſt̄. Nōdū. n. vti pn̄t libo ar
bitrio. Quib⁹ tñ ad ꝯſc̄tōeȝ remiſſiōemq; oꝛigi
naľ pctī ꝓdeſt eoꝝ fides a q̄b⁹ offerūť. Alt̄a āt
pnīa eſt: cui actio ꝑ totā iſtā vitā: q̄ in carne degi
mus moꝛtali ꝑpetua ſupplicatōis hūilitate ſ̄beū
da eſt. Prīo qꝛ nemo vitā eternā icoꝛruptibilē ī
mōtalē deſiderat: niſi eū uite h⁹ cōꝛuptibiľ: tpaľ
moꝛtaľ peniteat. Nō. n. ſic ī nouā vitā q̄ſq; ꝑ ſci-
ficatōeȝ baptiſmi naſciť: vt queadmodū ibi pōit
oīa pctā p̄terita: ita etiā ſtatī moꝛtalitatē ipſam
carniſ coꝛruptionēq; vite deponat. 3ª actio eſt
pnīe q̄ ꝓ illis pctīs ſubeūda eſt: q̄ legiſ decalog⁹
cōtinet. de q̄bus apľus ait. ſ. ad Ro. xiij. Si nos
diiudicarem⁹ a dño nō vtiq; iudicaremur ꝛc̄. h̄
ibi ꝛc̄. Terti⁹ fruct⁹ eſt redditiu⁹. i. ſcā ſatiſfa⁹

deo honorē ꝑ culpā ablatū reddit. Audi Anſel
mū li.iij. Cur deus hō. Satiſfacē inq̄t ē deo ho
norē debitū reddē. Sed q̄rit̄ an in equali gr̄a
t̄ minori t̄ maiori hō r̄ſgat. vid̄ i 3° Bōa.di.3i.q.x.

De trib⁹ alijs fructib⁹ ſatiſfactionis ꝯcl̄o ſa.

a Ccipe ſam conclonē. vȝ. Purgat ſatiſ
factio:nō ualet:eſtq̄ȝ ſemꝑ iteranda. Jn
q̄ conclone tres alij ponunt̄ ſatiſfactōis
fruct⁹. Prim⁹ dr̄ purgatiuus. 2⁹ dr̄ r̄ſtitutiu⁹.
3⁹ dr̄ iteratiu⁹. Prim⁹ inq̄ȝ dr̄ purgatiuus.
vbi nō ſm Petruȝ ꝙ pctm̄ mortale duo facit.
Prio tollit amicitiā. Scd̄o tollit debitū honorē
dei. ḡ ad verā ſatiſfactionē requirit̄ vt vtrūq̄ȝ r̄
ſtituat̄.ſ.pctōri ipſa amicitia dei: ⁊ deo debitus
honor. Q̄uicūq̄ȝ ḡ ꝑ ꝯtritionē ⁊ ꝯfeſſionē pctō
ri dei amicitia reſtituat̄:niſi tñ ſatiſfaciat nō red
dit̄ deo debit⁹ honor. Et ꝑ ꝯn̄s aut hic aut i pur
gatorio requirit̄ debita ſatiſfactio. Et h̄ ēt oñdit
btūs Tho.in.iiij.di.xxij.q̄r ⁊c̄. 2⁹ fructus dr̄
reſtitutiu⁹. vbi accipe regulā ḡnalē. ꝙ quiſquis
alienū hȝ iniuſte: dū n̄ ſatiſfacit cum pōt:nihil ei
ſua pn̄ia valet. Audi Aug.xiiij.q.vj.ſi res aliēa
ꝑꝑ quā pctm̄ eſt reddi poſſit: ⁊ n̄ reddit̄: pn̄ia nō
agit̄:ſed ſimulat̄. Si āt veracit̄ agit̄:nō remittit̄
pctm̄:niſi reſtituat̄ ablatū:ſi vt dixi reſtitui pōt.
⁊c̄. hec ibi. vbi notandū ſm btm̄ Tho.ſa ſe.q.
lxij. ꝙ circa h̄ eſt ſic diſtinguendū. Aliq̄n.n.da
tio ita eſt ꝯ legē dei ſic̄ acceptio: vt pȝ in eo q ſi-
moniace aliq̄d dedit. ⁊ talis tenet̄ amittē qd̄ de
dit. vn̄ nō dȝ ei reſtitutio fieri: q̄ ēt ipſe ꝯ legem
accepit. Et iō dȝ ipios vſus erogari. Aliq̄n da
tio n̄ eſt illicita nec acceptio ex ꝑte dationis ul̄
acceptionis:ſed ex ꝑte modi q̄ dat̄.ſicut illō qd̄
dat̄ meretrici: q̄uis.n.modus ⁊ rō q̄re dat̄ ſit il
licit⁹: tñ nō tenet̄ ei reſtituē. Q̄ñcūq̄ȝ igit̄ q̄s ali-
quid ab aliq̄ ꝑ fraudē t̄ dolū aufert: tunc eidē r̄-
ſtituere tenet̄. ⁊ ſi nō reſtituit: n̄ eſt v̄a ſatiſfactō
Et iō dr̄.xiiij.q.v.c.elȳna. Elȳna inq̄t redēpto-
ris n̄ri oculis illa placet: q̄ nō ex illicitis ⁊ iniq̄ta
te ꝯgeritis:ſed q̄ de reb⁹ cōceſſis ⁊ bn̄ acquiſit|
ipendit̄. hec ibi. Et ſunt v̄ba Grego. Et.c.forte.
reꝑhendit̄ quorūdā error. vbi ſic dr̄. Forte aliq̄ſ
cogitat ⁊ dicit. Multi ſunt xp̄iani diuites: aua-
ri: cupidi. Nō hēo pctm̄ ſi ſuū ill̄ abſtulēo: ⁊ pau
peribus dedero. Jlli.n.nil boni agunt: vn̄ mer
cedē hr̄e poterunt. ſed hm̄ōi cogitatio ei diabo-
lica calliditate ſuggerit̄. Nā ſi totū diſtribueret
qd̄ abſtulerat: addit poti⁹ pctm̄ q̄ȝ minuat. h̄ ibi.
Et ſunt v̄ba btī Aug. Et.xvj.q.ij.ca.viſis l̄ris.
par p⁹ mediū capl̄i.ſic dr̄. Dīne.n.leges hn̄t ⁊ ſe
culares: vt cui⁹ eſt poſſeſſio: ei⁹ fiat inſtitutio ⁊c̄.
hec ibi. Et.c.multi.xiiij.q.v.remouet̄ ali⁹ error.
vbi ſic dr̄. Multi ſine pctō eē putant: ſi alienuȝ
qd̄ inuenerint teneant: ⁊ dicunt. de⁹ mihi d̄dit.
Cui hēo reddē? Diſcant ḡ pctm̄ ſimile eē rapine
ſi q̄s inuenta n̄ reddit. h̄ ibi. Et ſūt v̄ba btī Hie-
ro. v̄a igit̄ ſatiſfactio parit verā reſtitutionē ide
bitor. alioq̄n ficta erit ⁊c̄. Terti⁹ fructus dr̄
iteratiu⁹. vn̄ regulā accipe ḡnalē ꝙ totiens do
lendū eſt de pctīs ⁊ ſatiſfaciēdū: quotiens labit̄
in pctīs. vn̄ totiens ſatiſfactō fiat: quotiēs forni
caſti: adulteraſti ⁊c̄. vj.q.i.c.imitare. in glo. vbi
ſic dicit glo. hic videt̄ ꝙ tot pn̄ias faciā: q̄t ꝯmit
to fornicationes: ⁊ cū eadē muliere. Et q̄ſi ꝓ di
uerſis delictis ſit mihi diuerſa indicēda pn̄ia: ut
de pe.di.v.ꝯſideret. ⁊ de pe.di.i.menſurā. Jteȝ
ſi p⁹ primā fornicationē q̄s penitet: iniungitur ei
pn̄ia. ḡ talis melioris ꝯditionis erit̄ ſi peniteat a
ꝑncipio: q̄ȝ ſi pēiteat poſtea. Jtē ſi ſo accedis ad
aliā mulierē equale pctm̄ cōmittis: ſicut ſi ſo ac
cederes ad priorē. Sed pro illo ſo pctō qd̄ facis
cū altera: noua pn̄ia tibi indicit̄. ḡ ⁊ noua pn̄ia i
dicenda eſt tibi: ſi ad eandē denuo accedis cum
par ſit pctm̄. Et h̄ concedi pōt: lȝ ſm leges qui ſe
pius rē contractat: non cōmittit diuerſa furta.
ff. de furtis.ei qui. Hec oīa in dicta glo.q̄r ⁊c̄.

De alijs trib⁹ vltimis fructibus conclo ſtia.

a Ccipe tertiā conclonē. vȝ. Nō redeūt:
valet: atq̄ȝ ſatiſfactio ſcā coronat. Ubi
tres ponunt̄ alij ſatiſfactionis fructus.
vȝ. Prim⁹ dr̄ n̄ reditiu⁹. 2⁹ dr̄ ꝑfectiu⁹. 3⁹ dr̄
coronatiu⁹. Prim⁹ inq̄ȝ fruct⁹ dr̄ n̄ reditiu⁹.
Hic dilectiſſimi eſt doctor n̄ parua difficultas.
Petunt.n.doctores: ⁊ tangit Gran⁹ de pe.diſ.
iiij. hanc q̄ōnē. An p⁹ verā ⁊ debitā ſatiſfactiōeȝ
q̄s recidiuans: ꝑora pctā redeant. Et lȝ plura in
dn̄icali ſmone ſeptio. arti.i.c.i.nōrim tñ ad pn̄s
latius iſtā mām ventilare decreui. Jō diligent̄
aduertendū eſt ꝙ circa h̄ multi multa dixerūt.
Quidā.n.dicē vident̄ ea ſimpl̄r: ⁊ q̄ ad culpā: ⁊
q̄ ad reatū: ⁊ q̄ ad penā r̄dire. ꝓbat̄ illud Mat.
xviij. Serue neq̄ȝ oē debitū dimiſi tibi eo ꝙ ro
gaſti me. Et irat⁹ dn̄s ei⁹: tradidit eū tortoribus
donec redderet vniuerſū debituȝ. Et ſuꝑ h̄ ait
Raban⁹. Conſiderandū ē ꝙ dic̄ vniuerſū debi
tū. q̄ n̄ ſolū pctā q̄ p⁹ baptiſmū hō egit reputant̄
ei ad penā: verūetiā pctā originalia: q̄ ei i bapti
ſmo dimiſſa ſūt. h̄ ibi. Hec eadē v̄ba Rabāi po
nunt̄ de pe.di.iiij.§.i. Et btūs Tho. ⁊ Petr⁹ de
tarantaſio di.xxij. in ſcriptis ſuis dicunt. ſuꝑ di-
cto v̄bo Rabani. Originalia noīat in plurali.
q̄ lȝ ſit vnū in eēntia: eſt tñ multiplex in effectu
inquantū.ſ.corrūpit plures aīe vires: ⁊ ad plura
pctā inclinat. h̄ ibi. Et glo. hic ſic dic̄. ꝙ dicit in
plurali originalia ꝑꝑ diuerſos effect⁹ quos hȝ in
hoībus originale. q̄ quoſdā inuidos: quoſdā a-
uaros: quoſdā luxurioſos facit. Et alias plures
expoſitiones ponit ibidē gloſa. Jtē arguūt hui⁹
opinionis obſuatores ſo ſic ex auc̄te Aug. in li.
pſalmor. de pe.di.iiij.c.ſi Judas. vbi dr̄ ſic. Si
Judas tenuiſſet illud ad qd̄ vocat⁹ eſt: nll̄o mō
ad eū t̄ ſua pctā t̄ ꝑentū iniq̄tas ꝑtineret. Quia
ḡ n̄ tenuit adoptionē in familia dei: ſed iniquita
tē vetuſti ḡn̄is potius eligit: redijt iniq̄tas patr̄
i ꝯſpectu dn̄i: vt in eo ēt ipſa punirent̄. h̄ ibi. Et
glo. ſuꝑ v̄bo illo. ꝑentū. dicit. Parētū.i. pctā ab
ipſo cōmiſſa parentes imitando. Multa circa
hanc mām huic opinioni deſuiētia capl̄a ponū
tur: q̄ cā breuitatis obmitto. Hāc opinionē cariſ
ſimi theologi n̄ri cōiter reprobāt. Seq̄ret̄.n. ex
hac opiniōe ꝙ vnū pctm̄ fornicatōis eēt ita ḡue
pctm̄ ſicut decē hōicidia p̄cedētia: qd̄ eſt incōſo
nū. Jtē quō pn̄t reuerti eadē numero pctā: cū ſe
mel in totū fuerit in ꝯtritōe ⁊ confeſſiōe deleta.
De priuatōe.n. ad hitum ipoſſibil̄ eſt regreſſio:
vt tota clamat ph̄ia. Jō alij dixerūt ꝙ nō redeūt
ſimpl̄r. q̄ hoc eſt ipoſſibile vt dictū ē: ſȝ redeūt
q̄ ad equalētiā. q̄ q in uno offēdit: fact⁹ eſt oīum
re⁹. Jacobi.ij.c. ⁊ de pe.di.v.c. Alij dicūt
ꝙ redeūt in q̄ttuor caſib⁹. Prim⁹ caſus q̄ñ. vȝ.
vn⁹ nō vult ꝑcē alteri. Math.xviij. Serue ne-
q̄ȝ ⁊c̄. Scd̄s caſus. q̄ñ.ſ. q̄s apoſtataret a fide. 3⁹
caſus ſi q̄s ſpernit facē pn̄iam. Quart⁹ caſus q̄ñ
dolet penituiſſe. Et ꝙ ita ſit oīa ꝓbent̄. Q̄ re-
deūt in p̄ caſu ꝓbat̄ de pe.di.iiij.c.dicit. vbi dr̄.
Dicit de⁹. dimitte ⁊ dimittet̄ tibi. Nā ſi nō dimi
ſeris reuocabo te: ⁊ q̄cq̄d dimiſerā r̄plicabo tibi
h̄ ibi. Et ſt̄ v̄ba Aug. Q̄ redeāt in 2° caſu ꝓbāt̄
de pe.di.iiij.c.q̄cūq̄ȝ. vbi dr̄. Quecūq̄ȝ.n.p⁹ ba-
ptiſma: ſiue p̄uitas hētica ſiue mūdana cupiditas
arripiūt: mox oīum ꝓſternet in ima vitior. h̄ ibi
Et ſunt v̄ba Bede. Q̄ aūt in 3° caſu redeāt pȝ
xvij.q.iiij.ſunt q opes.circa finē. vbi ſic dr̄. Sūt
quos penituit opes ſuas dimiſiſſe pauperibus.
Sic eos q pn̄iam agūt h̄ ſolū timē oȝ: ne ipſi⁹ pe
nitētie agāt pn̄iam.i. de illo dolore quē hn̄t d̄diſ
ſe ſua paupib⁹: agant pn̄iam. vt dicit glo. h̄ ibi.
Et ſunt v̄ba Ambro. Q̄ aūt in q̄rto caſu rede
ant.ſ. ꝙ eū peniteat ꝓrio pepciſſe: ꝓbat̄ de pe.
di.iiij.cōſtat. vbi dr̄. Cōſtat q̄a ⁊ ſi in nos q̄dē qd̄
delinq̄t̄ ex corde nō dimittim⁹: ⁊ illud rurſus exi
git̄ qd̄ nobis ꝑ pn̄iam iā dimiſſū fuiſſe gaudeba
mus. h̄ ibi. Et ſūt v̄ba Greg. Un̄ dat̄ v̄ſus. Fres
odit: apoſtata ſit: ſpernitq̄ȝ fateri. penituiſſe piḡȝ
i.alt̄i pepciſſe dolet. Et lȝ iſta opinio dn̄o Bōa.
in.iij. nō placeat. tñ certe videt̄ optio robōari ſū
damto. Uidet̄.n. ill̄ in caſib⁹ q̄dā latē s ꝯditio: q̄
fracta frāgit̄ ⁊ ſibi qd̄ accepit. Un̄ dici ſolȝ. Frā
gēti fidē fides frāgat̄ eidē. Sȝ de h̄ dixi in dn̄ica
li vbi s̄. His oīb⁹ obmiſſis: q̄ iſta nō ita cōit̄ ac-
ceptāt̄ modernor theologor expōem videaȝ⁹.
Dicūt ḡ ꝙ pctā nō redeūt q̄ntū ad culpā. q̄ iā fu-
erūt totalr̄ i ꝯfeſſiōe ānihilata. nec redeūt q̄ ad
penā ſenſus. Planū eſt.n. ꝙ ſi q̄s nūc ꝯfeſſus: p⁹
ꝯpletā ſibi iniūctā pn̄iam recidiuet ⁊ moriat̄: in i
ferno nō puniet̄ eternal̄r niſi ꝓ recidiuio. Et ſi ꝑ
orum pctōr ſufficientē pn̄iam nō feciſſet: in ifer
no ꝓ illis tñ tꝑalit̄ puniret̄ ꝓ reſiduo. q̄ pn̄ia ex
pleta: tñ in iferno pena eterna ſenſus puniret̄ ꝓ
recidiuio. Redeūt aūt q̄ ad penā dāni. q̄ ſic ex
recidiuio illo eternal̄r dānabit̄: acſi oībus pctīs
grauat⁹ eēt. Quia vt dictū eſt. qui in vno offen
dit fact⁹ eſt oīum re⁹. Uerūtñ recidiuiū multuȝ
aggrauat̄ ꝓpt̄ ingratitudinē in quā icurrit ex ta
li recidiuio. Jnde de pe.di.v.c.frēs. circa mediū
capl̄i ſic dr̄. Un̄ ſcriptū eſt.ſ. Jacobi.ij. Qui totā
legē obſuauerit: offēdat aūt in vno: fact⁹ ē oīuȝ
re⁹.ſ. q̄ntū ad vitā eternā. Sic̄.n. ſi pctīs oīb⁹ eēt
iuolut⁹: ita ſi in vno tñ māeat: eterne vite ianu
am nō itrabit ⁊c̄. h̄ ibi. Et ſūt v̄ba Jnno. Et ita
ſoluit Granus ea: di.iiij. Jſta videt̄ etiaȝ ſentire
dn̄s Bona. in.iiij. ſniar. di.xxij. q̄re ⁊c̄. Scd̄s
fruct⁹ dr̄ ꝑfectiu⁹. Nō minorē hic ingrūt dilectiſ
ſimi ſacri doctōes v̄itatē. Querit.n. btūs Tho.
in.iiij.di.xv. vtrū ſatiſfactōeȝ iniūctā: ſȝ in mōta
li pctō expletaȝ: neceſſe ſit iterari. Et huic q̄ōni
diſtinguēdo r̄ndet dicēs ꝙ aliq̄ ſunt ſatiſfactōes
ex q̄bus in ſatiſfaciēte remanet aliq̄s effect⁹: ēt
poſtq̄ȝ act⁹ trāſijt. Sicut ex ieiunio manet cor-
poris debilitatio. ⁊ ex elȳnis largis: r̄ h̄e diminu
tio. ſicq̄ȝ de ſilib⁹. Et has nō oȝ reiterari. q̄a q̄ntū
ad illud qd̄ de eis manet: ꝑ pn̄iam ſeq̄nteȝ acce
ꝑte ſūt. Satiſfactōes v̄o q̄ nō relinq̄ūt aliquē
effectū in ſatiſfaciēte: poſtq̄ȝ act⁹ trāſijt: reiterā-
de ſūt. ſicut pȝ de orone ⁊ ſilib⁹. Nā act⁹ iniūō q
totalr̄ trāſijt: nullo mō viuificat̄ ꝑ ſeq̄ntē pn̄iaȝ.
iō oȝ ꝙ reiteret̄. Hec r̄nſio eſt ſcī Tho. Allan⁹ v̄o
⁊ Guil̄. addūt ꝙ talis tenet̄ ad ſuſcipiēdū pn̄iaȝ
ſiue ſatiſfactōem. nō tñ eſt ei iponēda pn̄ia tāta
acſi nullā feciſſet. q̄ p̄ſupponēdū eſt ꝙ ꝑꝑ talia
iniūcta q̄ fecit: lȝ ex charitatē dn̄s maiorē ei cō-
tritionē dederit: q̄ ē mag̃ ꝑs ſatiſfactōis. Sūma
tim ḡ ad dubiū iſti dicūt ꝙ ſatiſfactōes i pēitēte
effectū relinq̄ntes: vt ieiuniū ⁊ elȳna: nō ſunt re
iterāde. q̄a q̄ntum ad id qd̄ de eis remanet ꝑ pe-
nitentiā ſeq̄ntē accepte ſūt. Satiſfactōes q̄ effe
ctū n̄ relinquūt. poſtq̄ȝ act⁹ trāſijt: reiterāt̄. Jſta
certe dicta vident̄ ipugn̄re aliq̄b⁹ alijs ſuis dictiſ
Nā vt ſuꝑ oñſuȝ eſt q̄ñ querebat̄ qd̄ illor triūȝ
mag̃ ſatiſfactoriū eēt. dixit btūs Tho. ꝙ elȳna
oīum potior erat. q̄ v̄tualr̄ alia duo ꝯtinet. ſil̄r
ꝙ oro ieiunio potior erat. q̄ oro v̄tualr̄ ieiuniū
ꝯtinet. q̄ oro ſit cū attētōe itellect⁹ ad deū. ex q̄
attētōe d̄bilitat̄ cū corp⁹ ⁊ macerat̄ q̄ſi v̄tute ie
iuniū ꝯtinet. Jſta ſt̄ v̄ba e⁹ ad l̄ram. Ex q̄b⁹ v̄bis
pȝ ꝙ ex orone relinq̄t̄ in penitēte aliq̄s effect⁹ ēt
poſtq̄ȝ act⁹ trāſijt.ſ. corpis debilitatio ⁊ macera
tio. Et de facto ita eſt. Maiorē certe ſenties cō
poris debilitatōeȝ ex vna hora genuflexiōis in
orone q̄ȝ ex ieiunio vni⁹ diei. Jtē idē btūs Tho.
in.iiij.di.xiiij. q̄rit an opa ſcā in pctō mōtali ꝑ ſe
q̄ntē pn̄iam viuificet̄. ⁊ dicit ꝙ nō. Et rō. q̄ nō
erāt a charitate elicita nec impata. ⁊ ꝑ ꝯn̄s n̄ po
terāt viuificari. Si ḡ ſic eſt ⁊ ita ē in rei v̄itate:
q̄ūo ḡ illud qd̄ remanet in penitēte d̄ ſatiſfactōe
q̄ relinq̄t effectū in eo ꝑ ſeq̄ntē pn̄iam poſſit viui
ficari? Ecce ḡ ꝑ ipm̄ i penitēte relinq̄t ex ieiūio
corpis debilitatio. Jlla ḡ debilitatio eſt q̄ddam
bonū: ⁊ tñ nūq̄ȝ fuit a chāitate elicitū nec ipatū
vt ꝑ caſū pȝ. q̄ explet̄ pn̄ia in pctō mortali. q̄ūo
ḡ ꝑ ſeq̄ntē pn̄iaȝ poſſit uiuificari nō itelligo. Si
tu ſcis gaudeas. Jō eſt alia opinio iudicio meo
v̄ior. vȝ. Scoti in.iiij.di.xv. Et ponā v̄ba ei⁹ ad
l̄raȝ. ait.n.ſic. Dico ſiñ p̄iudicio ꝙ quē v̄e ſemel
penitet: ⁊ ſuſcipit ſatiſfactōeȝ t̄ pn̄iaȝ ſibi ipoſitā
ab eccl̄ia claui nō erāte: q̄ntūcūq̄ȝ poſtea recidi
uet: nūq̄ȝ tenebit̄ niſi ad illā vnicā ſatiſfactiōeȝ i
plēdā. Et ſi eā ipleat i charitate meli⁹ eſt: q̄ non
tñ ſoluit penā: ſȝ met̄. Sȝ ſi ipleat eaȝ volūtarie
⁊ ex charitatē: ſoluit q̄dē penā: ſȝ nō met̄ gr̄am.

In primo ergo eſt ſimplr ſatiſfactio recõciliãs ⁊ placãs. In ſcðo aũt eſt ſatiſfactio. qꝛ volũtaria ẽ ſʒ nõ placãs nec recõciliãſ. Et ſeqt ponẽdo exm. Si alicui offẽſe in regẽ corrñdet pciſe ſm leges abſciſio man⁹. Qð ſi fiat ſat] ſufficit regi: nec ſʒ legẽ vltiorẽ penã dʒ exigẽ. Et tñ nõ recipit euʒ in grãm ł amicitiã. Et ſequiť ſi qs p⁹ nouũ pctm̃ in quo recidiuat moriretꝛ añq̃ꝫ cõpleuiſſet totaʒ pniãm ſibi iniunctã: puniretꝛ in inferno pena corrñdente illi pene q̃ hic ſoluta nõ fuit. Et p⁹ tẽpuſ aliqð nõ puniretur ãplius illa pena: ſic ⁊ moriẽſ cũ mortali ⁊ veniali nõ puniretur pena etña ꝓ veniali. Iſta ẽ opinio Scoti. Etſi bene e⁹ dicta ↄſiderentur: ipſe magnã dñam facit int̃ ſatiſfacere ⁊ mereri grãm. Nã ſatiſfactio nihil aliud dicit niſi voluntariã pene ſolutionẽ ĩ hac vita a ſacerdote in remiſſionẽ pene quã pctõr portare ꝓ ſuis pctĩs dʒ iuridice iniũctã. Quñocũq̃ꝫ ḡ pniãʒ ĩpleat: ſatiſfacit mandato ⁊ pene iniuncte. Sed h̃ dñia eſt: qꝛ ſi in grã illã facit: nõ ſolũ ſatiſfacit: ſʒ ẽt dei meretur amicitiã ⁊ grẽ augm̃tũ: ⁊ p̃parationẽ glorie in futuro. Si ex̃ grãm vt in pctõ mortali illã pficit ſatiſfacit quidẽ: ſed grãm non meretur: nec amicitiã dei. imo p ſeq̃ns pctm̃ tollitur eaipſa quã hẽbat grã ⁊ amicitia dei. ⁊ fit ei p̃paratio ad gehẽnã: niſi ſe emendet. Iſtud ẽ fũdamentũ toti⁹ iſti⁹ poſitionis. Et facio ego iſtaſ duas rõnes ꝓ hac opinione. Pria rõ ẽ iſta. Penitentia q̃ datur pctõri a ꝓprio ſacerdote nõ ꝓcedit a iure diuo: ſed ab auc̃te eccle a xp̃o relicta ſucceſſorib⁹ ſuis. de pe. di. i. c. multiplex. p⁹ p̃ncipiũ aliquãtulũ. vbi dr̃. Mediator dei ⁊ hominũ hõ dñs nr̃ Ieſus xp̃s hãc p̃poſitis eccleſie tradidit poteſtatẽ: vt ↄfitentib⁹ pnie ſatiſfactõẽ darent. Et eadẽ ſalubri ſatiſfactione purgatos ad edificationẽ ſacrõꝝ p ianuã recõciliatõis admitterent ⁊c̃. h̃ ibi. Mõ hec eccle auc̃tas quẽlibet peccatorẽ ad pniam iniunctã ſub pctõ mortali aſtringit pficiendã. Si ḡ illã ↄtẽnis: iterꝝ p inobedientiã mortaliť peccas. Et p ↄñs quñocũq̃ꝫ ſit: teneť illã adiplere: ne iterꝝ mortalr peccet. ⁊ ſic ſatiſfacit eccle. Et qð eſt eccle ſatiſfactũ: nõ ãplius requirit ds. qꝛ ñ punit bis in idipſũ. Et p ↄñs acceptat illã ds q̃ſtũ ad caſſationẽ pene tẽporalis: quã pctõr facẽ debebat ꝓ pctĩs p̃us in ↄfeſſione dimiſſis. Sed pctm̃ ſeq̃ns h̃ipſũ pctõri taliť penitenti facit q̃ ñ ſaluať. Et p ſatiſfactiõẽ illã ñ liberať ab etña mõte: ad quã pp tale ſeq̃nſ pctm̃ obligať. qꝛ illa ſatiſfactio ñ eſt recidiuij: ſʒ pctõꝝ p̃cedentiũ. Audi tex. de pe. di. i. ca. multiplex. imediate p⁹ v̈ba q̃ nũc antea diximꝰ. Si qſ ãt eoꝝ ꝓ quib⁹ dño ſupplicamꝰ quocũq̃ꝫ interẽptus obſtaculo a munẽ indulgẽtie p̃ñtis exceſſerit. i. obierit. Et priuſq̃ꝫ ad ↄſtituta remedia. ſ. pnie ꝑueniat: tp̃alẽ vitã hũana ↄditione finiẽit. Qð manens in corp̃e. i. in vita ñ recepit: ↄſequi exut⁹ carne ñ poterit ⁊c̃. h̃ ibi. q. d. qui in hac vita cõiõnẽ ſacrõꝝ neglexit: in alia vita nõ recipiet. ⁊ p ↄñs etnaliter dãnabiť. xiij. q. iiij. tp̃s. Et ↄfirmať iſta rõ ſic. p̃ceptũ eccle ñ! minus obligat q̃ꝫ p̃ceptũ diuñũ. ſed p̃ceptũ diuinũ ſemꝑ dʒ ĩpleri: ſiue hõ ſit in pctõ mortali ſiue nõ. ḡ ⁊ p̃ceptuʒ eccle. Et do exm. accipio h̃ preceptũ honora patrẽ tuũ ⁊ matrẽ tuã: ⁊ q̃ro an debeat adipleri ab exñte in pctõ mõtali: aut nõ. ⁊ planũ eſt q̃ ſic. qꝛ obedientiã obſ̈uas mandati. ⁊ ſic nõ mortaliter peccas qð faceres ſi ñ ſ̈uares. Silr dico ĩ pnia. Si facis pniãm tibi iniunctã ẽt ĩñ pctõ mortali eccle preceptũ ſ̈uas: ⁊ nõ mortaliter peccas: qð faceres ſi nõ ſ̈uares. Silr tu votũ facis diẽ v̈ginis ieiunare. ⁊ eo tp̃e inuenis te in pctõ mortali. ſi ñ ieiunas qꝛ es in pctõ mortali: votũ frãgis ⁊ mortalr peccaſ. Etſi illa die in pctõ mortali ieiunaueriſ: nõ pp h̃ ieiuniũ iterandũ eſt. feciſti. n. qð debebas. Silr ſi pniam iniunctã facis ĩ peccato mortali ⁊ dãnaris: nõ reiterať pnia illa. qa feciſti qð d̃bebas. Etſi in vita illã in pctõ pficis qñ poſtea ↄfiteris: nõ debeſ illã poſtea ñiterare. Itẽ eccla p̃cipit in q̃dragesima ieiunare ſi ĩ peccato mortali ieiunas ĩpleſti mãdatũ: ⁊ feciſti qð debebas. Nec ꝓpter h̃ vnã quadragesimã teneris reincip̃e. Silr in ꝓpoſito. Itẽ tu es ſacerdos ⁊ obligaris dicẽ officiũ tuũ. ex̃ de celebra. miſ. c. i. Si illud in pctõ mortali dixiſti obiam feciſti: nec teneris illud reiterare. Silr in propoſito. Et multa alia poſſent adduci exẽpla: ſed iſta ſufficiant ꝓ ↄfirmatione p̃me rõnis. qr̃ ⁊c̃. 2a rõ eſt iſta. ſicut in pctõ mortali accedens ad baptiſmũ eſt baptiçatꝰ: nec qñ de pctõ dolebit: ẽit rebaptiçandꝰ. qꝛ caracterẽ ſuſcepit baptiſmi. ſic q̃cũq̃ꝫ ſatiſfacit in pctõ mortali ñ dʒ iterꝝ ſatiſfacere. Uñ Ricar. in. iiij. q̃rens an ficte accedens ad baptiſmũ ſit baptiçatꝰ: duo dicit. Prĩo q̃ eſt baptiçatus: qꝛ caracterẽ baptiſmi r̃cipit. Scðo dicit q̃ talis ñ recipit grãm. Et ſic dicit q̃ fictõne recedente ñ eſt rebaptiçandꝰ. ſic ad ꝓpoſitũ. Uerꝝ eſt q̃ iſta rõ nõ eſt Achilles. nõ. n. eſt ſimilitudo int̃ baptiſmũ ⁊ ſatiſfactionẽ. qꝛ in p̃mo ĩprimiť caracter: in ſatiſfactione ãt nõ. Pria ratõ melior eſt cũ ſua ↄfirmatõe. Hec ſemꝑ volui dixiſſe cũ ſupportatõe tanti doctoris. Poſſʒ tñ ſaluari ſic: ⁊ credo q̃ ſic intelligat q̃ ſcũs Tho. itellexit de ſatiſfactione pfecta. vñ ſatiſfactio pfcã cũ duo includat. ſ. ãmonitionẽ offenſe: ⁊ dei amicitie reſtitutionẽ: qð ſine charitate fieri ñ põt. i. ad Cor. xiij. Iõ talis pnia in pctõ mortali fcã: nõ erit pfecta ſatiſfactio. ⁊ p ↄñs vt fiat pfecta: reiteranda eſt: ⁊ pmaxie illa q̃ poſt actũ nullũ effectũ relinq̃t in penitente. Si h̃ valet ualeat. Sin ãt tu melius apponas. xp̃s Ieſus ille v̈itatẽ oñdat qui eſt benedictus in ſecula. Amen.

Feria ſexta tertie dñice de iudeis ⁊ ceteris infidelibus ſermo. xxiiij.

On coutũtur iu

n

dei ſamaritanis. Io. iiij. Error diurnus ⁊ aĩaꝝ xp̃ianoꝝ cariſſimi hodie de iudeis ⁊ cet̃is infidelib⁹ çelus fidei me ſcribẽ cõpellunt. Id. n. p̃ſus cũ iudis hiſ tp̃ib⁹ agũt xp̃iani: acſi cõfratres ⁊ p̃entes eẽnt: ⁊ qð horribili⁹ eſt meditari: xp̃iani cũ mulierib⁹ iudeoꝝ turpiť ↄmiſcẽtur in maximũ dedec⁹ xp̃iane fidei. Inde hodie ſamaritana mirãtib⁹ etiaʒ diſcipuliſ xp̃m q̃dãmõ redarguẽs dicit. Quõ tu iude⁹ cũ ſis: bibẽ a me poſcis: que ſũ mlier ſamaritana? Nõ. n. coutũť iudei ſamaritanis. In quibus ſacratiſſimis verbis tres de iudeis ⁊ ceterĩ infidelibus conſiderationes faciamus. vʒ.
Iudeorum ⁊ infidelium reprobationem.
Iudeorum ⁊ infidelium euitationem.
Iudeorum ⁊ infidelium participationem.

De iudeoꝝ ⁊ ĩfideliũ reprobatõe ↄſidera p̃a.

p

Rimo iudeoꝝ ⁊ ĩfideliũ reprobatiõeʒ videamꝰ. vbi tres ponamꝰ ↄclõnes. vʒ: Pria ↄo eſt iſta. Maior oĩuʒ ĩfidelitatũ peſtis: ⁊ fidei Ieſu magis inimica eſt hẽticoꝝ denegãtiũ aut ſophiſticãtiũ fidẽ euãgelicaʒ. 2a ↄclo ẽ iſta. Tãta ẽ iniq̃taſ ⁊ ſcel⁹ fidei xp̃i repugnãre. q̃ Iude pctm̃ excedit ⁊ oẽm deſpatõeʒ. 3a ↄclo ẽ iſta. Etſi grãdis ſit ĩfidelitatiſ error: null⁹ tñ q fidẽ xp̃i hũit aut hʒ: eſt ad credendũ cogendus: ſed amenis ſuauibuſq̃ꝫ verbis ãmonẽdus.

De hereticoꝝ erroribus concluſio prima.

a

Ccipe p̃mã ↄclõnẽ ⁊c̃. vt ſ. Ad cui⁹ declarationẽ tres igramꝰ v̈itateſ. vʒ. Pa v̈i. eſt. Quot modis dr̃ qs infideľ. 2a ẽ. Quot modis dr̃ qs hẽticꝰ. 3a v̈i. eſt. Quis ḡui⁹ in ĩfidelitate peccat. an iude⁹: an hẽticꝰ. Ad p̃mã v̈i. dico q̃ q̃druplr qs põt dici infideľ. P⁹ q de deo nullã fidẽ hʒ. ⁊ ſic oẽs pagãi ĩfideles ſt. 2o dr̃ infideľ q fidẽ ↄ̃riã hʒ. ⁊ h̃ mõ iude⁹ dr̃ ĩfidelis. 3o dr̃ infideľ q fidẽ corruptã hʒ. ⁊ ſic hẽticuſ dr̃ infideľ. 4o dr̃ infideľ q fidẽ mortuã hʒ. ⁊ hoc mõ falſi xp̃iani in mortali pctõ exñtes ſt ĩfidẽles. qꝛ nõ faciũt qð ꝓmittũt. Hec ſatis clara ſũt. ſʒ q̃riť an infideles ad q̊s nõ ꝑuenit p̃dicatio aploꝝ excuſenť? Dico breuiť q̃ nõ. qꝛ oĩb⁹ datũ eſt viã v̈itatiſ poſſe iueſtigare. Audi Aug. di. xxxvij. c. vl. v̈ſus ſi. Nõ. n. inq̃t oĩs ignorãs imunis eſt a culpa. Sʒ ille ignorãs põt excuſari a pena. ſ. eterna: q q̃ diſceret nõ iuenit. Illis aũt hoc ignoſci ñ poterit: q hñtes a q̊ diſcerẽt: operã nõ dederunt.

Ad ſ̈am v̈i. dico q̃ multis modis qs dr̃ hẽticus. Prĩo q falſã de fide iuenit opinionẽ: vľ inuentã ſeqť. xxiiij. q. i. c. hec ẽ fides papa btiſſime ⁊c̃. E. q. iij. c. hẽticus. vbi ſic dr̃. Heretic⁹ eſt q alicui⁹ tẽpalis ↄmodi: ⁊ maxie glẽ: p̃ncipatuſq̃ꝫ ſui grãm: falſas ac nouas opiniões vel gignit ľ ſeqtur. Ille aũt q hmõi hoĩbus credit: hic ẽ imaginatõe q̃dã v̈itatis illuſus. h̃ ibi. Et ſũt v̈ba Augu.

Scðo mõ dr̃ hẽticus q male ſentit de eccleſie ſacr̃is. ex̃ de hẽti. c. ad abolẽdã. vbi ſic dr̃. Ad abolendã. ⁊ ĩfra. Quicũq̃ꝫ de ſacr̃o corpiſ ⁊ ſãguis xp̃i: baptiſmate: ↄfeſſiõe: mr̃imonio: ⁊ alijs ſacr̃iſ alr ſentit ⁊ docet: q̃ꝫ Ro. eccla tʒ ⁊ docet. ⁊ q iudicati ſũt ab eccla hẽtici excõicenť. Male aũt ſentit de ſacr̃is vno mõ: q illa emit ľ vẽdit. i. q. i. q̃ſq̃s ꝑ pecuniã. Et de h̃ pulchre ĩ plib⁹ ſeq̃ntib⁹ caplis dr̃. Tertio mõ dr̃ hẽticus q male interpretať ⁊ diuinã ſcripturã expõit. xxiiij. q. iij. hẽſis vbi paꝝ poſt p̃nm Hiero. ait. Quicũq̃ꝫ igr̃ aliter ſcripturã intelligit q̃ꝫ ſenſus ſpũs ſcĩ flagitat: a q̊ ſcripta ẽ. ⁊ lʒ ab eccla nõ receſſerit: tñ heretic⁹ appellari põt: q de carnis opib⁹ eſt eligẽs q̃ peiora ſunt. h̃ ibi. Quarto dr̃ heretic⁹ q publice ↄ̃ catholicã fidẽ p̃dicat: ⁊ ſuũ defendit errorẽ: vel ↄuictus ẽ vel ↄfeſſus errorẽ ſuũ corã p̃latis ⁊ iudicib⁹ ſuis: vel ꝑ ſñiam eſt ↄdẽnatus. ex̃ d̃ v̈bo. ſig. c. ſuꝑ q̃buſdã. ubi dr̃. Suꝑ q̃buſdã mãdatoꝝ. ⁊ ĩfra. Manifeſti dicunť hẽtici q ↄ̃ fideʒ catholicã publice p̃dicãt: vel errorẽ ꝓfitenť ſeu d̃fẽdũt: vel corã p̃latis ſuis deuicti ſũt vel ↄfeſſi: vel ab eis ſñialr ↄdẽnati. quoꝝ bona ꝓpria ↄfiſcantur: ⁊ ipſi iuxta legittimas ſatiſfactões puniũť. h̃ ibi.

Quinto dr̃ heretic⁹ q dubi⁹ ẽ in fide. ex̃ d̃ hẽ. c. i. vbi dr̃. Dubi⁹ in fide infideľ eſt. neq̃ꝫ eis oĩo credendũ eſt: q fidẽ v̈itatis ignorãt. h̃ ibi. Et rõ qꝛ debemꝰ firmiť crederẽ. ex̃ de ſũma tri. ⁊ fi. ca. c. firmiť. Et itellige d̃ eo q determinate ĩ dubietate ꝑſiſtit. ſecus de illo q tentať de fide cũ dolore cordis: q̃bus h̃ arbitrõ eẽ ad vite eterne coronaʒ: ſicut Paulo ſtimul⁹ carnis. Audi tex. xxiiij. q. iij. q in eccla. vbi dr̃. Qui in eccla xp̃i mõbidũ aliq̃d prauũq̃ꝫ ſapiũt: ſi correcti vt ſanũ rectũq̃ꝫ ſapiũt reſiſtũt: ⁊ ↄtumaciter ſua peſtifera ⁊ mortifera dogmata emẽdare nolũt: ſʒ defẽdẽ ꝑſiſtunt: hẽtici ſunt. h̃ ibi. Sexto dr̃ hẽticus q aduerſus Ro. ecclam agit: ⁊ e⁹ dignitatẽ a dño traditã auferrẽ conať. xxij. di. c. oẽs. circa mediũ capli. vbi ſic dr̃. Uñ nõ dubiũ eſt qꝛ q̃ſq̃ꝫ cuilibʒ eccle ius ſuũ detrahit iniuſtitiã facit. Qui autẽ Ro. eccle p̃uilegiũ ab ipſo ſũmo oĩum ecclaꝝ capite traditũ auferre conať: hic ꝓculdubio ĩ hẽſim labiť ⁊c̃. h̃ ibi. Septĩo dr̃ hẽticuſ: largo tñ mõ: oĩs excõicatus. iiij. q. i. q̃ aũt hi. vbi ſic diciť paꝝ ãte medietatẽ capli. Hẽticos aũt dicimus tã eos q oliʒ ab eccla ꝓiecti ſũt: q̃ꝫ q poſt h̃ anathematiçati ſunt ⁊c̃. hec ibi. Multos ẽt et alios modos Monaldus in. ſũma ſua nõt. c. hereticꝰ. Iſta ſufficiãt ad p̃ñs. Et ſic pʒ 2a v̈i. qr̃ ⁊c̃. Ad tertiã v̈i. dico tres ponẽdo reglas ḡnales. Pa eſt q̃ duo principalr ad ꝓpriaʒ rõnem hẽtici requirunť ſm Petꝝ de tarã. in. iiij. di. xiij. Primũ dr̃ eſſe in rõne. ⁊ hoc dr̃ hereſis initiũ. Aliud eſt in uolũtate. ⁊ hoc dr̃ hereſis ↄplementũ. Principiũ igr̃ hereſis ẽ in rõne: vt. ſ. in his q̃ fidei ſũt erret rõ. Cõplementuʒ v̈o hereſis eſt in volũtate. vt. ſ. ꝑtinaciť illi adhereat falſo. ita q̃ nõ tñ falſum eliciat qð rõ falſe dictauit: ſʒ etiã illi falſo ꝑtinaciter adhereat: vt v̈itati d̃clarate neq̃q̃ꝫ uelit aſſentire. Sic tp̃e Ioãnis hus: ⁊ Hieronymi ei⁹ ↄplicis mãifeſte p̃docuit. q cremari potiuſ q̃ꝫ v̈itati aſſentire maluit ⁊c̃. Scða regula eſt q̃ q̃ſquis in eiſipſiſ credẽdis reb⁹ ad q̃ explicite credere nõ cogiť errat heretic⁹ minime cẽſendus ẽ. Hanc ponit regulã btũs Tho. in. iiij. di. xiij. Ex q̃bus ſequiť q̃ idẽ eſt iudiciũ de opinionib⁹ doctoꝝ diuerſis nõdũ ab eccla deťmiatis. vt idẽ declarat p̃a p̃te. q. xxxij. ſicut exẽplificare poſſumus de v̈ginis ↄceptiõe. Audi nõbilẽ tex. xxij.

q.ij.c.in qbus. vbi ſic dr̄. In qbus reb⁹ nihil iĩt eſt ad capeſcendũ regnũ dei vtꝝ credant aut ñ. t vtrũ vera putent aut falſa. in his errare. i. aliud ꝓ alio putare: nõ eſt arbitrãdũ eſſe pctm̃. Aut ſi eſt minimũ eſſe atq₃ leuiſſimũ. hec ibi. Et ſũt vba Aug. Tertia regula ẽ iſta: ꝙ heretici grauiori infidelitatis peſte ſauciant ꝙ̄ miſeri iudei ex dupli ci rõne: vt ponit btũs Tho. ſa ſe. q.x. Pria rõ eſt hec. qm̃ iudei nunꝙ̄ xpiane vitati adheſerũt. heretici vo et quã ſuſceperunt ſuis ſceleſtibus machinationib⁹ ⁊ ſophiſticationib⁹ ptinaciter ↄtaminant atq₃ ꝑuertunt. Audi Petrum aplm. Melius eſt illis vitatẽ ñ agnoſcere ꝙ̄ poſt agnitã retrorſũ verti. Scda rõ ẽ: q: et paganis ſũt deteriores propter eandem cãz. qr ⁊c̃. Et ſic patet iſta concluſio.

Qꝫ iſidelitas excedit deſperatõz conclo ſa.

Ccipe ſam conclõnẽ. vz. Tanta eſt iniquitas ⁊ ſcelus fidei xp̄i repugnare: ꝙ. Inde pctm̃ excedit ⁊ oẽm deſperatõz. vbi tres inquiram⁹ dubi. vz. Pª dubi. eſt. vtꝝ ſemꝑ ſit neceſſariũ fidẽ xp̄i ore ↄfiteri. 2ª dubi. eſt iſta. Que ſunt illa q̃ ſunt explicite credende. 3ª dubi. ẽ. An infidelitas ſit grauius pctm̃ deſpatione.

Ad primã dubi. dico ꝙ quicũq₃ loco ⁊ tpe ñ fatet xp̄m: mortaliter peccat. Et notant dico loco ⁊ tpe: q: vt dicit btũs Tho. ſa ſe. q. iij. ar. ij. Cõfiteri fidẽ ꝓceptũ affirmatiuũ eſt. Ido nec ſemꝑ nec quolib₃ in loco: ſed tpe ⁊ loco ſolũ de neceſſitate ſalutis eſt. Uide. s. feria qnta ꝓme dñice ↄſideratione tertia ↄclone ꝓma ꝑ totũ. Ad ſecundã dubi. dico ſm btm̃ Tho. ſa ſe. q. ij. ꝙ maiores ad quos ptinet alios erudire de credendis pleniorẽ tenent habere noticiã ꝙ̄ iferiores. Omnes tñ gñaliter fidẽ explicitaz hr̃e debent de xp̄i myſterijs ꝓmaxime quidẽ de his q̃ ſolẽnicãtur in eccl'a dei ⁊ publice ꝓponunt. ſicut de incarnatione: paſſione: reſurrectione: ⁊ huiuſmõi. Similiter ⁊ explicite myſteriũ credere trinitatis: vt ꝙ deus nr̃ eſt pr̄ filius ⁊ ſpũs ſcũs. Alias ſcdm ſubtilitates ingenij quidã magis l' minus explicite credere tenentur: ſm ꝙ unicuiq₃ ſtatui congruit ⁊ dignitati. hec de intentõe btĩ Tho. vt. s. Sed dic q̃ſo inqt aĩa. Licet hec intelligaz ediſcere mihi tñ pr̄ Ambro. q̃dã q̃ in mentẽ eueniunt ꝓpoſito. vz. Utꝝ in angelis añ reprobatiõz ⁊ in hoĩe añ rebellionẽ vra fuerit fides. Scdo quero an in angelis reprobis ⁊ ſpiritib⁹ dãnatis humanis ſit vera fides. 3º q̃ro vtꝝ fides in nobis poſſit intendi ſm magis ⁊ min⁹. Difficilia petis ⁊ rẽ ꝓrſus attentione dignã. tñ vt quieſcas tibi rñdere decreui. Dico igit ad primũ ſ₃ btm̃ Tho. ſa ſe. q. v. ꝙ cognitio angeloꝝ añ reprobatiõz: ⁊ hoĩs añ rebellionẽ: ſimilis nõ fuit cognitioni deiformis: quã hñt btĩ: quoꝝ viſio diñe eſſentie luculentiſſima eſt. Erat ḡ eoꝝ ↄtemplatio altior ꝙ̄ nunc nr̃a ſit ⁊ inferior illa btõꝝ. Uñ plura poterant de effectib⁹ diuiniſq₃ myſterijs manifeſte cognoſcere ꝙ̄ poſſit nunc mortalis intelligentia. Nõ. n. eis deus ita abſens erat: vt ab eis ꝑ fidẽ quereret ſicut in nobis ↄtingit: qm̃ illis per lum̃ ſapientie magis preſens erat ꝙ̄ nobis: non tñ ſic beatis ob defectum luminis glorie qd̃ requirit in vera beatitudine. Nota tñ ꝙ licet in illo eoꝝ ſtatu nulla culpe vel pene eſſet obſcuritas: tamen cum creature dei eſſent: obſcuritas quedã ierat naĩalis: ſm quã omnis creatura creatori relata tenebra eſt. Et talis obſcuritas ad fidei rationem ſufficit ⁊ idonea eſt. Item nota ꝙ in obiecto fidei aliquid eſt mãle: ⁊ aliquid eſt formale. Formale quidem eſt ipſa prima veritas ſupra oẽm cognitionẽ naturalem creature exiſtens. Materiale autem eſt cui aſſentimus prime inherendo veritati. Nunc vero ad dubium dico ꝙ q̃ntum ad formale fidei ſic fides in omnibus eſt cognitionem de deo habentibus futura beatitudine nondum adepta inherendo prime ueritati. Sed quantũ ad ea que mãliter nobis credẽda ꝓponunt: tunc quedã ſunt credita ab vno q̃ clare manifeſtant alteri et in pñti ſtatu. Et ſm hoc põt dici ꝙ angeli ⁊ hõ añ caſum quedã de diuinis myſterijs manifeſta cognitione cognouerunt: q̃ nunc niſi credendo nequaꝙ̄ cognoſcere valemus. quare ſatis tue difficultati clare eſt rñſuz.

Ad ſm dubiũ dico ſm btm̃ Tho. ſa ſe. q. v. ꝙ dupliciter voluntas intellectũ ad aſſentiẽdũ mouere põt. vno mõ ex ordine ipſius volũtatis ad bonũ. Et ſic credere act⁹ laudabilis ẽ. Quo quidẽ mõ in reprobis ſpiritibus fides nõ eſt: qa cũ eoꝝ voluntas inordinata ſit: nõ põt itellectũ mouere ad aſſentiendũ veritati in ordine ad aliqd̃ bonum. Alio modo poteſt mouere intellectum ad credendum: ita ꝙ intellectus conuicatur credendũ eſſe his que dicunt. Exempli gratia accedit propheta hanc in ciuitatem: iudiciuz quoddã predicens eſſe futurum: ⁊ pro confirmatione ſua mortuum ſuſcitauit. Ex hoc quidez ſigno videntis intellectus conuincit illud futurũ credere iudicium: licet iudicium tale nondũ videretur. Et hoc modo fides in eis eſt. Multa. n. manifeſta iudicia conſpiciunt: quibus euidẽter intelligunt eccleſie doctrinam que eſt fides noſtra a deo celitus data: ꝙ̄uis res ipſas quas docet eccleſia minime videant. vtputa deum eſſe trinum ⁊ vnum: ⁊ huiuſmodi. Ex quibus ſequitur ꝙ demonum fides quodãmodo coacta eſt ex ſignorum euidentia. Ideo quod credunt nõ ad eorum pertinet laudem. ⁊ per conſequens etiam ſequitur ꝙ illa eorum fides non eſt gratie donum: ſed magis ex perſpicacitate intellectus coguntur vt credant ⁊ aſſentiant. Inde Iacobi. ij. dicitur. Demones credunt ⁊ contremiſcũt. quare ⁊c̃. Ad tertium dubium dico ſm eundem ibidem ꝙ intenſio ⁊ remiſſio alicuius habitus ex duobus oritur. Aut ex parte obiecti: vt puta quia obiectum eſt intenſius vel remiſſius ideo habitus erit intenſior vl' remiſſior. Aut ex parte ſubiecti: vt quia ſubiectum intenſius vel remiſſius tale ſuſcipit obiectum. Accipe modo fidei obiectũ: ⁊ diſtigue. qm̃ aliquid eſt maĩale ⁊ aliqd eſt formale. Formale qdem eſt vitas pª vt antea dixim⁹. Mãle vo eſt id qd̃ credenduz ꝓponitur. Dico ḡ ꝙ habit⁹ fidei ꝙ̄tum ad illud qd̃ eſt formale in ipſo nõ diuerſificat: ſed eſt vn⁹ in oĩbus. Quãtũ ad mãle aũt qs dubitat ꝙ vn⁹ intẽſius ſuſcipe põt habitũ vnius credibil' ꝙ̄ alt̃ eo ꝙ magis explicite credit illud. Põt tñ ⁊ alit̃ rñderi ꝙ fides põt eſſe maior vel minor dupl'r. Uno mõ ex ꝑte intellect⁹ ꝓpter maiorẽ certitudinẽ ⁊ firmitatẽ. Alio mõ ex ꝑte volũtatis ꝓpt̃ maiorẽ ꝓmptitudinẽ ſeu deuotionẽ uel cõfidentiam. Et ſic intelligi põt illud Math. xv. Mulier magna eſt fides tua. Et hec ſufficiant ad ſaz vitatẽ. Ad tertiã dubi. dico ſm btm̃ Tho. ſa ſe. q. xx. ꝙ pctã illa q̃ vtutibus theologicis opponũtur: ſm ſe alijs pctis ſunt grauiora. Et rõ. q: virtutes theologice deũ hñt ꝓ obiecto. Et pctã q̃ illis opponunt directe ⁊ principal'r iportant auerſionẽ a deo. Uñ ſequit ꝙ illud pctm̃ grauius eſt qd̃ magis ⁊ principal'r auertit a deo. vñ ſi poſſet ẽẽ ↄuerſio ad ↄmutabile bonũ: ſine dei auerſione: illa ↄuerſio nõ eſſet pctm̃. Accipe modo vtutes theologicas. ſ. fidem. ſpem. ⁊ charitatẽ. Iſtis tribus tria pctã ↄ̃riantur. Fidei ↄ̃riatur iſidelitas Spei ↄ̃riatur deſperatio. Charitati odium dei ⁊ ꝓximi. Infidelitas ⁊ odiũ dei magis a deo auertunt ꝙ̄ deſperatio. ⁊ ꝑ ↄñs grauiora pctã ſũt ipa deſperatõe. Et ꝓbo ꝙ magis auertãt. Nã infidelitas ex hoc ꝓuenit ꝙ hõ ipſam dei veritatẽ nõ credit. Odiũ ꝓuenit ex hoc ꝙ volũtas diuine bonitati cõtrariat. Deſperatio ꝓuenit ex hoc ꝙ hõ non ſperat de bonitate dei ſe poſſe ꝑticipare Prima duo ſm ſe diuine bonitati ⁊ veritati cõtrariant: ſed deſperatio ſm ꝙ diuina bonitas eſt bonũ participatũ a nobis. Modo maius pctm̃ eſt non credẽ veritatẽ dei ſm ſe: ⁊ odire deũ: ꝙ̄ non ſperare poſſe gloriã cõſequi ab ipſo. Nõ tñ ꝙ iſta tria pctã ad inuicẽ compent: ꝙ̄tum eſt ex ꝑte nr̃a: ſic deſꝑatio ꝑiculoſior eſt. q: ꝑ ſpem rñuocamur a malis: ⁊ excitamur ⁊ itroducimur ad faciẽda bõa. Et iõ ſublata ſpe effrenate labẽmur in pctis: ⁊ retrahẽmur a bonis. Et h̄ dic̃ glo. ſuꝑ illud Prouer. xxiiij. Si deſpaueris lapſus in die ãguſtie: minuet fortitudo tua. dic̃ glo. Nihil execrabilius eſt deſpatione. quare ⁊c̃. Et ſic pȝ concluſio iſta ſecunda.

Qꝫ nullus qui nunꝙ̄ fidez Chriſti ſuſcepit ad fidem eſt cogendus concluſio tertia.

Ccipe tertiã ↄclonẽ. vz. Etſi grãdis ſit infidelitatis error: nullus tñ q fidẽ xp̄i nõ hũit aut h₃: ad credẽdũ eſt cogẽd⁹: ſ₃ amenis ſuauibuſq₃ vbis ãmonẽd⁹. vbi tres igramus vitates. vz. Pª dubi. ẽ. An iudei ⁊ alij iſideles ꝑ mũera ⁊ ꝓmiſſiões ad fidẽ ſint iducendi. 2ª dubi. eſt. An ſint vi trahẽdi vt credãt. 3ª vitas eſt. An cũ eis ſit diſputãdũ. Qꝫtũ ad ꝓmaz dico ꝙ mũera nõ ſunt ꝓpter fidez pollicẽda q̃ſi ex pacto. qa nõ infũdit fides. nec dat ex pacto: ſ₃ ex mera dei bõitate ⁊ clemẽtia. Nõ inqt aplus ad Titũ ex opib⁹ iuſtitie q̃ fecim⁹ nos: ſ₃ ſ₃ ſuã miaz ſaluos nos fecit. hec Ray. S₃ Guil' dicit ꝙ ſi qs iudeus vel alius infidel' xp̄i vellet fidẽ ſuſcipere ⁊ in xp̄ianitate timẽt paupertatẽ incurrẽ: ne ob hoc iſte ꝑderet: poſſet ſibi mũera dari ⁊ ſpõſiões fieri. ar. xxiij. q. iiij. c. dz hõ. vbi dr̄. Debet hõ diligere ꝓximũ tanꝙ̄ ſeipm. ſ. q̃ ad vitã eternaz: vt quẽ potuerit hoiem hñficentie ↄſolatõe: vl iformatõe doctrine: vel diſcipline correctiõe adducat ad colendũ deuz. hec ibi. Et ſunt vba Aug. Nota tñ hanc regulã gñalẽ. ꝙ ſi qs iudeo ul' infideli ꝓpter captãdaz beniuolentiã aliqd donat l' ꝓmittit: ut. ſ. ↄgruentiori mõ inducat ad fidẽ: nõ peccat: ſ₃ meret. S₃ ſi donat vt beniuolẽtiã captet acſi xp̄ianus eſſet: vt conuerſet. ſ. cũ eo: comedat bibatq₃ cũ illo: ſicut nũc ꝙ̄plures faciũt xp̄iani: manifeſtũ eſt ꝙ mortal'r peccat. Sed de hoc infra. Sed pono ꝑ caſum. Eſt quidã iudeus paup: ⁊ infra ſe dicit: ſi efficiar xp̄ianus: ibo mẽdicando ⁊ melius viuã. ⁊ hac intentõe baptiſmũ petit ⁊ ſuſcipit: eſt ne hic hac corrupta intẽtione baptiçatus? Dico de hoc ſicut de ficte accedẽte ad baptiſmũ. Dico ḡ ꝙ baptiçat⁹ eſt: ſed non recipit grãm. iõ tñ de corrupta intentiõe dicẽ ſuã culpã tenet. Ad ſam vitatẽ dico breuiter ꝙ nullus vi cogẽdus eſt ad fidẽ. qm̃ opa nr̃a ideo deo grata ſunt: q: voluntarie fiũt. ſed vbis blãdis ꝓuocandi ſunt. Audi tex. di. xlv. c. q ſincera Qui ſincera inqt intentione extraneos a xp̄iana religione. i. infideles ad fidẽ cupiunt rectam adducere: blandimentis debent: non aſperitatib⁹ ſtudere. ſ. adducere eos. Ne quorũ mentẽ reddita a plano. i. de facili ratio poterit prouocare: pellat procul aduerſitas ⁊c̃. hec ibi. Et ſunt verba Greg. Et. c. de iudeis. ſic dicitur. De iudeis aũt precepit ſancta ſynodus: nemini deinceps ad credendũ vim inferre. Cui vult de⁹ miſeret: ⁊ quẽ vult indurat. Non enĩ tales inuiti ſaluandi ſunt ſed voluntate: vt integra ſit forma iuſtitie. Sicut enĩ homo proprij arbitrij uoluntate ſerpenti obediens perijt: ſic vocante gratia dei proprie mentis conuerſione quiſq₃ credendo ſaluatur. Ergo non vi: ſed liberi arbitrij voluntate vt cõuertantur ſuadendi ſunt: non potius impellendi ⁊c̃. hec ibi. Inde ps. Uoluntarie inquit ſacrificabo tibi. Idem in. c. ſicut iudei. extra de iudeis. non pono textum cauſa breuitatis. Sed ponamus ꝙ quis coacta intentione: vtputa per minas: vel ſuarum rerum ablationem: vl' per verbera: vl' per aliam coactionem chriſti baptiſmũ ſuſceperit: ⁊ poſtea apoſtatauerit a fide: quid faciendum? Dico ne nomen domini noſtri Ieſu Chriſti blaſphemetur: ⁊ fides quã ſuſcepit contẽptibilis fiat: ad fidem omnibus modis vt redeat cogendus eſt. Hoc expreſſe dicit. c. de iudeis ſupra allegatum. §. ꝙ autem. Sed pono ꝙ quis iudeum vi mergat in aqua: ⁊ vi baptiçet eum: vel alio modo fieret. Eſt ne talis baptiçatus? Dico ꝙ non, q: non ſuſcepit caracterẽ baptiſmi extra de bap. c. maiores. vſus finem. vbi ſic dr̄. Qui penit⁹ ↄtradicit: nec rem nec ſacrm̃ ſuſcipit

q: plus eſt expreſſe ꝯdicere ꝙ nõ conſentiꝛ. hec ibi. Hoc idẽ ponit Tho. ſa ſe. q. x. ar. viij. ꝛc. de hiſ ra feria tertia quarte dñice in prima parte.

Ad tertiã ꝟi. dico ſm btm̃ Tho. vt. ſ. ꝙ in diſputatione fidei duo ſũt ꝯſiderãda. vnũ ex pte diſputãtis: ꝛ h ẽ indubitabilitas. alteꝝ ex parte audientiũ: ꝛ h ẽ docibilitas. Primũ ẽ indubitabilitas. vbi pono hãc regulã gñalẽ. ꝙ ſi qs cũ infidelib⁹ diſputat: experiri volens ꝟitatẽ tanꝗ dubi⁹ in fide. tũc ꝓculdubio mortalr̃ peccat. ex̃ de hereticis. c. i. dubi⁹ in fide: īfidel' ẽ. Si ãt diſputat ad ꝯfutandũ errores l' ad exercitiũ: tũc qdẽ laudabile ẽ. Et h q̃tũ ad ꝑmuꝫ qd̃ reqrit̃ in diſputatõe. Scd̃m qd̃ reqrit̃ ex pte audiẽtiũ ẽ docibilitas. vbi pono regulã talẽ. ꝙ quicũqꝫ cũ infidelib⁹ de fide diſputãt: bñ xp̃ianos q ſũt p̃ñtes attẽdant. Nã ſi audiẽtes ſũt in fide fortes ꝛ bñ docti: nullũ eſt ꝑiculũ cũ infidelibuſ diſputare. Si ãt ſimplices ſũt ꝛ de fide titubãtes: tũc diſtiguendũ eſt. aut diſputãtes ſũt ꝓpulſati: ꝛ a iudeis moleſtati. ꝛ infideles nitũt̃ corrũpere fidẽ. ꝛc̃ neceſſe eſt q ſe fortes ꝛ ꝑitos ſentiũt. publice diſputare: ſiue ſint ibi ſimplices xp̃iani: ſiue docti. Fides. n. ꝛ ſacra ſcriptura defendẽda ẽ vſqꝫ ad ſanguis effuſionẽ. xxv. q. i. c. ſunt qdã. vide dñica p⁹ ꝯc'one ſa ſtie ptis. Si ãt ñ moleſtãt̃: ſꝫ ſolũ quidã aĩoſitate aggrediunt̃ in diſputatõe iudẽoſ l' alios infideles: vt ꝟitas tñ fidei clareat. ſi ibi ſint ſimplices xp̃iani: valde ꝑfecto ꝑiculoſũ eſt cũ infidelib⁹ diſputare. Jõ ꝯſulẽdũ ẽ q talib⁹ int̃ ſunt: ſi argum̃toꝝ ſubtilitatẽ ſe cape ñ poſſe ſentiũt: vt inde diſcedãt ꝛ dẽt ſathane locũ: q eos aliẽoſ a fid̃ facẽ poſſꝫ. Hec de itẽtõe ei⁹ dẽ. qr̃ ꝛc̃.

De euitatione iudeoꝝ conſideratio ſa.

Secundo loco

Judeorũ ꝛ infideliũ euitationẽ videam⁹. vbi tres ꝯc'ones ſubiũgam⁹. vꝫ. p⁹ ꝯ⁹ ẽ iſta. Licet cũ iudeis ceteriſqꝫ infidelib⁹ vt ad fidẽ ꝯuertant̃ ſit aliqualit̃ ꝯuerſandũ: tñ i eorũ comeſtionib⁹ ꝛ alijs illicitis ſunt oĩno fugiendi. 2ª ꝯ⁹ ẽ. Quis iudei ſint declinandi: nec iudea cũ xp̃iano in m̃rimonio copulari poſſit: tñ int̃ eos ſpõſalia fieri p̃nt. 3ª ꝯ⁹ ẽ iſta. Rectores ꝛ miſtrantes in t̃ra iuſtitiã grauit̃ peccant: ſi erroribus iudeoꝝ ꝛ falſoꝝ xp̃ianoꝝ cũ ipſis indebite ꝯuerſantiũ: aut diſſimul ãt: aut ꝓuidẽ nolunt.

Qualr̃ ſit ꝓhibita ꝯuerſatio iudeoꝝ ꝯ⁹ ꝑma.

Ccipe primã conc'onẽ ꝛc̃. ut. ſ. vbi treſ ingram⁹ ꝟi. vꝫ. p⁹ ꝟi. ẽ iſta. A quib⁹ debent ſe xp̃iani cũ iudeis abſtinẽ. 2ª ꝟi. ẽ. Quare ſit prohibitũ vt iudeoꝝ ꝯſortia vitẽt̃. 3ª ꝟi. ẽ. An iudei ꝯuerſi ſuis a poſſeſſionib⁹ excludant̃. Q̃tũ ad primã dico ꝙ plura ſũt circa iudeos a xp̃ianis ꝑmaxie obſuanda. vꝫ. Primo dñt oẽs xp̃iani cũ iudeis: neqꝫ comedẽ: neqꝫ bibẽ: neqꝫ ad inuicẽ cõuiuari. 2⁹ ñ dñt in eadẽ domo ſimul manẽ. 3⁹ ñ dñt cũ iudeis i eadẽ ſtupha l' balneo lauari. Quarto ñ dñt in ſuis infirmitatib⁹ medicos iudeos ad ſe vocare: nec eoꝝ medicinas recipe. De his q̃ttuor habet̃. xxviij. q. i. c. nullus. vbi ſic dr̃. Nullus eoꝝ qui in ſacro ordine ſunt: aut laic⁹: azima eoꝝ. i. cibos mãducet aut cũ eis habitet: aut aliquẽ eoꝝ in infirmitatibus ſuis vocet: aut medicinã ab eis ꝑcipiat: aut cũ eis in balneo lauet. Si ꝟo quiſqꝫ h fecerit. ſi clericus eſt: deponat̃. laicus ꝟo excõicet̃. h ibi. Et. c. ſe. ſic dr̃. Oẽs deinceps clerici ſiue laici iudeoꝝ ꝯuiuia vitent. Nec eos ad ꝯuiuiũ quiſqꝫ excipiat. q: cũ apud xp̃ianos oĩbus cibis ñ vtãtur: indignũ atqꝫ ſacrilegũ. i. malũ eſt eoꝝ ciboſ a xp̃ianis ſũmi ꝛc̃. hec ibi. Et qui h obſeruaꝛ negligunt: ſunt infames. vj. q. i. infames. ī ꝑncipio. vbi dr̃. Oẽs qui xp̃iane legis normã abijciunt: ꝛ ſtatuta eccl'iaſtica ꝯtemnunt: infames ſũt ꝛc̃. hec ibi. Sed dubitat̃. dic q̃ſo an ſicut iudẽoꝝ ita ꝛ oĩum infideliũ a xp̃ianis ꝯuiuia vitari debeant. Et dico ſm glo. xxiij. q. iiij. c. infideles. ꝙ nõ eſt idẽ iudiciũ de iudeis ꝛ ceteris infidelib⁹. qr̃ c. nullus. ꝛ. c. oẽs. ſpãliter intelligunt de iudeis. Audi. c. infideles. xxiij. q. iiij. Jnfideles inquit ñ poſſumus xp̃o lucrari: ſi colloquiũ eoꝝ vitam⁹ ꝛ conuiuiũ. vñ ꝛ dñs cũ publicanis ꝛ pctõribuſ manducauit ꝛ bibit. Jn his ꝟo qui intus ſunt. i. infidelib⁹ putredo reſecanda. hec ibi. Et ſũt ꝟba Aug. Et. xj. q. iij. ad menſã. ſic dr̃. Ad menſaꝫ paganoꝝ quippe ſi volueris ire: ſine vlla ꝓhibitione ꝑmittimus ꝛc̃. ꝛ infra. Si quis vos vocauerit ex infidelib⁹: paganos ſignificans: ꝛ vult] ire: oẽ qd̃ apponit̃ vobiſ comedite ꝛc̃. hec ibi. Et ſunt ꝟba Criſo. Jdẽ dr̃. ij. q. i. c. multi. quare ꝛc̃.

Quinto xp̃iani ꝑmittẽ ñ dñt vt iudei int̃ eos publica officia hẽant l' exerceant: ne occaſionẽ hẽant in xp̃ianos ſceuiendi. di. liiij. c. nulla officia. vbi ſic dr̃. Nulla officia publica iudeis iniũgant̃: ꝑ q̃ eis tribuat̃ occaſio penã xp̃ianis inferre ꝛc̃. hec ibi. Et. xvij. q. iiij. dr̃. Conſtituit ſacrũ conciliũ vt iudei. i. maiores iudeoꝝ: aut q ex iudeis ſunt. i. minores officia publica nullaten⁹ appetant: q: ſub hac occaſione xp̃ianis iniuriã faciunt ꝛc̃. hec ibi. Sexto nullus xp̃ianus põt alicui iudeo l' ꝯgregationi eoꝝ ꝛ alioꝝ infideliũ aliquid in teſtõ relinq̃re. qd̃ ſi fecerit ẽt poſt mortẽ iudicat̃ anathema. ex̃ de hereticis. c. ſi qs ep̃s. vbi ẽt glo. ſic concludit. ꝙ nullus dꝫ inſtituere hereticũ heredẽ ſiue ſit cõſanguineus ſiue ñ. vt pꝫ ibidẽ in. c. ſeq̃nti. textus ğ iſte. l. ſi quis ep̃s ſic ordinat̃ ꝑ glo. ꝙ ſi quis ep̃s inſtituerit heredes extraneos a cõſanguinitate ſua: ul' ẽt inſtituerit paganos l' hereticos: ẽt cõſanguineos heredes poſt mortẽ ei anathema dicat̃. hec ibi. Aliqui tñ dñi iuriſte dicunt ꝙ ſi xp̃ianus haberet frẽs iudeos ꝛc̃. ſi legaret aliquid talib⁹: nõ ad ditandũ ſed ad ſuccurrendũ extreme l' multũ arcte neceſſitati ꝙ nõ eſſet puniendus. Septimo ꝑmittere ñ debent vt nouas ſynagogas errigant: ſꝫ tñ antiquas reficere: dũ tñ nec ampliores nec precioſiores ſolito fecerint. Ritus tamen eorũ ꝛ ſolennitates quas obſeruare conſueuerunt: ſeruare permittãt̃. extra de iudeis. c. iudei. vbi dr̃. Judei nouas nõ errigãt ſynagogaſ: veteres hr̃e ꝑmittãtur. Glo. ſup ꝟbo. hr̃e. dicit ꝙ ſi corruerint de nouo p̃nt illas edificare in ꝑſtinũ ſtatũ: nõ tñ vt ãpliores fiãt. ꝛ allegat. c. ꝯſuluit. ex̃ eo. vbi dicit ſic tex. Cõſuluit. ꝛ īfra. Judeos de nouo ꝯſtruere ſynagogas: vbi nõ hũerunt: pati nõ debes. Ueꝝ ſi antiq̃ corrueꝛt l' ruinã minãtur: vt ea rẽedificẽt: põt eq̃nimit̃ tollerari. Nõ aũt eas exaltẽt aut ãpliores aut p̃cioſiores faciãt: ꝙ ãtea fuiſſe noſcuntur. q utiqꝫ pro mag̃ debẽt hẽre ꝙ i ueterib⁹ ſynagogis ꝛ ſuis obſeruãtijs tollerãtur. h ibi. Octauo dñi terraꝝ iudeoſ cogẽ debẽt talẽ habitũ portare ꝯtinue: vt ab alijſ diſcernãtur. ex̃ de iudeis. c. in nõnullis. ubi dr̃. Jn oĩ xp̃ianorũ ꝓuincia iudeoꝝ ꝛ ſarracenoꝝ hituſ in vtroqꝫ ſexu publice a pp̃lis diſtinguãtur ꝛc̃. Capl'm ad lr̃am hic pone. vbi dr̃ ſic. Jn nõnullis ꝓuincijſ a xp̃ianis iudeos ſiue ſarracenos habit⁹ diſtiguit diuerſitas. Sꝫ in q̃buſdã ſic īoleuit ꝯfuſio vt nl'la dñia diſcernat̃. vñ ꝯtingit īterdũ ꝙ ꝑ errorẽ xp̃iani iudeoꝝ ꝛ ſarracenoꝝ: ꝛ iudei ſeu ſarraceni xp̃ianoꝝ mulierib⁹ ꝯmiſcẽtur. Ne igr̃ tã dãnade ꝯmixtiõis exceſſus ꝑ uelam̃ erroris hmõi vlt'⁹ excuſatiõis poſſit hr̃e diffugiũ: ſtatuim⁹ vt tales vtriuſqꝫ ſex⁹ xp̃ianoꝝ in oĩ ꝓuincia ꝛ oĩ tẽpore q̃litate hit⁹ publice ab alijs pp̃lis diſtiguãtur ꝛc̃. h ibi. Nono ī die paſſiõis nõ debent ꝑmitti exire in publicũ: nec feneſtras aptas tenẽ. ex̃ de iudeis. c. ſup his. vbi dr̃. Quia ſup his. ꝛ ifra. Gñalr̃ īterdicim⁹ iudeis: vt hoſtia l' feneſt's ī die paſceue apta ñ hẽant: ſꝫ clauſa teneãt tota die. h ibi. Et. c. in nõnull' in fi. dr̃. Jn dieb⁹ paſſionis dñice nõ ꝓdeãt iudei ī publicũ: ne crucifixũ ꝓ nobis aliq̃ten⁹ blaſphemare preſumãt. h ibi. Decio nullus iude⁹ põt ꝯ xp̃ianos ferre teſtimoniũ: ſꝫ bñ cogẽdi ſt̃ xp̃ianos accipe i teſtes ꝯ ſe. ex̃ de teſti. c. iudei. vbi dr̃. Judei ſiue ſarraceni ꝛ īfra. Teſtimoniũ xp̃ianoꝝ aduerſus iudeos in oĩbus cauſis cũ illi aduerſus xp̃ianoſ teſtib⁹ ſuiſ vti p̃ſumãt: recipiẽdũ eẽ cenſem⁹: ꝛ anathe decreuim⁹ feriẽdos: qcũqꝫ iudeos xp̃ianis voluerit ī hac pte p̃ferre: cũ eos xp̃ianis ſubiacẽ oporteat: ꝛ ab eis ꝓ ſola hũanitate foueri. h ibi ad lr̃aꝫ. Uñ nõ ꝙ iudei p̃nt ꝯueniri corã iudicib⁹ nr̃is: ſꝫ nõ xp̃iani corã ſeniorib⁹ eoꝝ. Arbitꝝ p̃nt etiam eligẽ iudeũ c⁹ ſñiaꝫ ordinari⁹ iudex exeq̃tur. C. de iudeis. l. iudei romano. Jn ſabbatis tñ ſuis ñ debẽt ad iudicia trahi: nec ipſi alios trahãt. Similr̃ in alijs eoꝝ feſtis nõ dñt turbari. C. eo. tit. die ſabbato. ꝛ ex̃ de iudeis. c. ſic̃ iudei ꝛc̃. Undecio null' xp̃ian⁹ obtẽtu forte pecũie: dꝫ eoꝝ ſepulchra fodẽ. vel aliud ſuitiũ facẽ. ex̃ de iudeiſ c. ad h. Ubi dr̃ ꝙ null⁹ ꝓ q̃uis mercede iudeorũ ſuitio ſe exponat: nꝫ cã obſtetricãdi: l' pueroſ nutriẽdi. Jdẽ dr̃ in. c. i. ꝛ. ij. ꝛ. c. iudẽi. ex̃ eodẽ. que. c. glo. etiã adducit ibidẽ. Duodecio ꝛ vltio gñaliter iudei ꝓhibẽdi ſt̃ facẽ qcqd in xp̃iãos eẽt mãſuiẽdi: ꝛ fidẽ ſubuertẽdi. Propt̃ea Nicola. iiij⁹. in q̃dã extuagãti q̃ icipit. Olim gñali. ſtatuit ꝛ innouauit ꝙ null⁹ xp̃ian⁹: arma: ẽq̃s: ferꝝ: ligña: victualia: ꝛ alia q̃cũqꝫ mercimõia ī Alexãdriaꝫ l' alia loca ſarracenoꝝ terre egypti d̃ferre ul' mittẽ: ſiue de ſuis portib⁹ vt eis differãt extrahẽ: ul' extrahi ꝑmittẽ: aut eis alias auxiliũ l' fauores p̃ſtare p̃ſumat. Alias qcũqꝫ fuerit: ip̃o fcõ ſt̃ excõicati. Nec p̃nt abſolui niſi tñ de bonis ſuis ꝓpis in dicte t̃re ſubſidiũ cõuertẽdũ exoluerit: q̃tũ ad ptes p̃dictas d̃tulert: l' miſert. Et nihilomin⁹ ſi capiant̃ fiãt ſui capiẽtiũ. Et ſilr̃ ſtatuit d̃ oĩb⁹ t̃ris ſoldano ſubiectis. Et addit ꝙ p̃ter p̃dictas penas ſint ꝑpetuo īfames. ita ꝙ nec teſtari valeant: nec aliq̃d ex alieno teſtõ ꝑcipe: nec ex teſtõ ul' ab iteſtato ſuccedẽ: nec ad publica officia admitti. Et oẽs act⁹ legittimi ſint eiſ ꝑpetuo intdicti. Etiqꝫ poſtꝙ de h ꝯſtiterit: debẽt publice denũciari: ꝛ oĩa eoꝝ bona ad fiſcũ deuolui. h oĩa ī p̃dicta decretali. Q̃ꝫ tñ ītelligebat̃ reuocata ꝑ proemiũ ſexti. ſꝫ poſt factũ ſextũ īfra annũ papa Bõifaci⁹ inouauit eã ī q̃daꝫ extuagãti q̃ incipit. Cõtra illos. Poſtꝙ aũt papa Clemẽs q̃nt⁹ inouauit: ꝛ pape abſolutõem p̃terꝙ in mortis arti⁹ reſuauit. in extuagãti q̃ incipit. Multa mẽt] ꝛc̃. Et h ſufficiãt ꝑ p⁹ ꝟitate. Ad ſam ꝟi. ſ. qr̃ ſic ꝓhibitũ eſt iudeoꝝ ꝯſortiũ. dico ꝙ ſic̃ ſani a leproſis ſi cũ eis ꝯuerſant̃ ꝯtingit coinq̃nari: ita ꝑiculoſiſſimũ eſt xp̃ianiſ cũ iudeis ꝯuerſari. xxviij. q. i. c. ſepe maloꝝ. ubi ſic dr̃. Sepe maloꝝ ꝯſortia etiã bonos corrũpũt. ꝛ tãto citi⁹ q̃to mag] ad uitia ꝓni ſt̃. Nulla igr̃ vlt̃ cõio ſit hebreis ad fideꝫ xp̃ianã trãſlatis: cuꝫ his q adhuc in veti ritu ꝯſiſtunt: ne forte eoꝝ ꝑticipatõe ſubuertãt̃. Quicũqꝫ ğ amõ ex his q bapticati ſt̃. i. neophiti īfideliũ ꝯſortia nõ vitauerit. ꝛ hi. ſ. neophiti xp̃ianis donent̃. ſ. ad correctõeꝫ: ꝛ illi. ſ. iudei publiciſ cedib⁹ i. flagell' d̃putẽt̃. h ibi. Propt̃ea ī. c. īfideleſ. xxiij q. iiij. ī fi. dr̃. Jn his ꝟo q int⁹ ſt̃. i. ī īfid̃lib⁹ putre⁹ reſecãda eſt. ſ. ꝑ excõicatõeꝫ. glo. in fi. i. ouis mõbida eijciat̃ ab ouili. xxiiij. q. iij. reſecãde ſũt. vbi dr̃ ſic. Reſecãde ſũt putride carnes: ꝛ ſcabioſa a caulis ouis repellẽda: ne tota dom⁹ maſſa: ꝛ cõpus: ꝛ pecora: ardeat: corrũpat̃ putreſcat: ꝛ intereat. Arri⁹ in Alexãdria vna fauilla fuit. ſed q̃m̃ nõ ſtatī opp̃ſſus ẽ orbẽ flãma ppl'ata ẽ. h ibi. Et ſt̃ ꝟba Hiero. Q̃nqꝫ. n. iudeos pũit eccl'ia. ex̃ de vſur. p⁹ miſabilẽ. ꝛ. xxviij. q. iiij. c. ꝯſtituit. Hoc notat glo. ſup dcõ ꝟbo. in his ꝟo q int⁹ ſt̃. ſ. allato. Et tñ nõndũ ſm btm̃ Tho. ſa ſe. q. x. ar. viij. ꝙ ſi repiant̃ xp̃iani q firmi ꝛ ſtabiles ſint in fide ita ꝙ ex eoꝝ ꝯuerſatõe ſpat̃ magis īfideliũ conuerſio ꝙ ecõtra: in licitis ꝛ honeſtis cũ iudeis ꝛ ceteris infidelib⁹ ꝯuerſari ꝓhibẽdi nõ ſũt. Jnfirmi aũt ꝛ debiles ī fide ꝓhibẽdi ſũt: ne pp ꝑiculũ ſubuerſiõis abſꝫ mag̃ nccitate cũ talib⁹ cõuerſent̃ ꝛc̃. Ad tertiã ꝟi. dico ꝙ nõ. ex̃ de iudeis. c. iudei. ſiue ſarraceni. vbi dicit̃ ꝟſus finem. Si qui ꝟo eoꝝ ad fidẽ xp̃ianam ꝯuerterint: poſſeſſiones: hereditates: ꝛ omnia bona ex itegro eis exhibeant̃. hec ibi. Ubi glo. dicit. ꝙ bõa īfideliũ conuerſoꝝ ſequunt̃ eos: niſi ſint vſurarie vel de rapina cõꝑata. Hec. n. reſtituẽda ſt̃ vel vẽdẽda

bis qbuſ accepta ſunt:ł hẽdib⁹ eoꝝ. Qui ſi nõ in
ueniunt: poterint ſic cõuerſis tanq̃ paupib⁹ per
ep̃m aſſigni ꝛc̃. Sz dic gl̃o. poſito ꝙ filij iudeorũ
ad fidẽ ↄuertant: pñt ſine pctõ aliquid de bonis
pentũ retinẽ: Dico ꝙ tales ſue hẽditatiſ debent
hr̃e portionẽ. ex̃ de iudeis. c. iudei. ij. Et h̃ ſcd̃m
Hoſti. ꝛ Ber. intelligit̃ pter ſuos eoꝝ: qui eoſ p̃
ceſſerunt in fide. qꝛ illos ñ recuperabunt. C. de
epiſ. ꝛ cle. deo nobis. §. his ita. ar. di. liiij. c. frater
nitatẽ vr̃am. Efficiunt̃. n. iudeoꝝ ſui liberi cum
volunt effici xp̃iani. Dicit tñ Ray. ꝙ ſi xp̃ianus
emit ſuũ iudeũ ł infidelẽ: ꝛ fiat xp̃ianus. ñ ꝓpt̃
h̃ efficit̃ liber: ſed remanet ſuus. Quia ſuitus ĩ
troducta eſt ẽt de iur̃ diuo. xxxv. di. c. ſexto die
beſtie ſunt create. ꝛ ꝑ ius gentiũ. di. i. c. ius gen
tiũ. ꝛ a iure canonico ↄfirmata. xij. q. ij. eccl̃iarũ
ſuos. vide glo. di. i. c. ius gentiũ. ſup ṽbo ſuitu
tes. qꝛ ibi adducit duos modos vñ inducta ſit ſ
uitus. Et tandẽ dicit ꝙ ſuitus inducta eſt de iu
re gentiũ: nõ ꝙ eã p̃mo inuenerit: ſed eã inuẽtã
approbauit. vñ ſi bellũ ſit iuſtũ: q capit̃ ſit ſuus
capientis. xxiij. q. v. c. dicat. ꝛ peccat captus ſi r̃
cedit a dño ſuo. xvij. q. iiij. c. ſi quis ſuum. ſecus
ſi bellũ ſit iniuſtũ. qꝛ lꝫ ei fugẽ dũ põt. ff. de ca-
ptiuis. l. nihil intereſt. h̃ dicta glo. Jo. His dictiſ
cõcordant Hoſt. ꝛ Hoſti. Et addit Ray. ꝙ vbi
de bona ↄſuetudine ñ ſolent xp̃iani eſſe ſui: ↄſu
lerẽ ꝙ dñs in remiſſionẽ pctõꝝ mãumitteret e-
os: ł ſaltẽ ꝓ pecunia mendicata: ł ſuitio ad tp̃s
p̃ſtito ſm arbitriũ boni viri ſeipſos redimerent
xij. q. ij. cũ redẽptor. vbi ſic dr̃. Cum redẽptor nr̃
totius conditor creature ad h̃ propitiat⁹ hũanã
voluit carnẽ aſſũmẽ: vt diuinitatis ſue gr̃a dirru
pto q̃ tenebamur captiui vinculo ſuitutis: p̃ſti-
ne nos reſtitueret libertati. Salubriter agit̃ ſi
hoies quos ab initio nã liberos ꝓtulit: ꝛ ius gẽ
tiũ iugo ſubſtituit ſuitutis in ea qua nati fuer̃t
manumittentis bñficio libertati reddãt ꝛc̃. hec
ibi. Et ſunt ṽba Grego. Et h̃ ſane putile eſt cõ-
ſiliũ dñis venetoꝝ qui iſtos infideles emũt: ꝛ ſ-
uos poſſident ꝛc̃. Et hec volo tibi ſufficiant pro
preſenti conclone.

De mr̃imonio iudeoꝝ ꝛ alioꝝ ĩfideliũ ↄ⁹ ſa.

a Ccipe ſam conclonẽ. vꝫ. q̃uis iudi ſint
declinandi. nec iudea cũ xp̃iano matri
monialr̃ copulari poſſit: tñ poterũt iter
eos ſponſalia fieri. Pro cui⁹ declaratione volo
notem⁹ q̃dã dc̃a dñi Bona. ꝛ poſtea nr̃as ſolitaſ
inquirem⁹ ṽitates. Eſt igit̃ notandũ ſm Bona.
di. xxxix. iiij. ſniaꝝ. ꝙ in veteri teſtõ duo erant
mulieꝝ infideliũ gñа. Quedã. n. erant de terra
Canaã. quã dñs filijs iſrł ſpoponderat: ꝛ pp illi⁹
gentis obſtinationeꝫ in infidelitate mãdauerat
eas occidendas. Et cũ talib⁹ mr̃imoniũ fieri e-
rat prohibitũ. vñ ſi qs de pp̃lo iſrł cũ illis ↄxiſſꝫ
cũ eẽt ↄ p̃ceptũ dñi: ñ erat mr̃imoniũ. Alie autẽ
de alijs nationib⁹ infideles erant: ꝛ cũ eis mr̃i-
moniũ fieri nõ erat prohibitũ: vbi tñ lapſus ad
idolatriã nõ timeret. Et ſic Joſeph ↄxit cũ mł̃ie
re egyptiaca. Geñ. xlj. Et Moyſes cũ ethiopiſ

ſa. Numeri. xij. Et ſm h̃ dꝫ intelligi illud Deut.
xxi. Si egreſſus ad pugnã ꝛc̃. Et rõ q̃re ñ ꝓhi-
buit de⁹ iſtas ꝛ p̃mas ſic: ſm Bona. eſt duplex.
vna qꝛ p̃mas iudicauerat de⁹ oẽs reas eẽ mor
tis. alia eſt qꝛ erant obſtinate in malo. Jn nouo
ãt teſtõ alit̃ eſt. qꝛ infidelis eſt duplex. vꝫ. aut qꝛ
caret fide: aut qꝛ caret fidei ſacr̃o. Si caret fide
tñ vbi h̃ notũ ẽ: talis diſpitas ĩpedit mr̃imoniũ
ſed ñ dirrimit iã ↄctũ. vt ſi heretic⁹ ↄhat cũ here
tica baptiçata. Si ãt infideliſ ſit qꝛ caret fidei ſa
cr̃o: vtputa baptiſmo. ſi ↄhit cũ infideli nihil fac̃
ꝛ dirrimit iã ↄctũ. Sicut ḡ in veti teſtõ cult⁹ di-
ſpitaſ mr̃imonio p̃ſtabat ĩpedimẽtũ: ñ ſimpliciter
ſed vbi timebat̃ piculũ: ꝛ diuũ aderat iudiciũ: ꝛ
ſup h̃ additũ erat mandatũ. Jta ĩ lege noua cul
tus diſpitas ñ ſimplicit̃ ĩpedit mr̃imoniũ: ſꝫ vbi
timet̃ piculũ: ꝛ vbi eſt diuerſitas ſacr̃i: ꝛ ꝓhibi-
tio eccl̃iaſtici ſtatuti. Hec de intentõe p̃dicti do
ctoris in. iiij. di. xxxix. His ſic p̃ſuppoſitis tres ĩ-
quiram⁹ ṽi. vꝫ. P⁴ eſt iſta. An int̃ iudeos ꝛ ali
os infideles ſit veꝝ mr̃imoniũ. 2⁴ ẽ. An infideli
ↄuerſo cũ xp̃iano mr̃imonialr̃ iuncto reuertẽti
ad infidelitatẽ ſit ſolutũ mr̃imoniuꝫ. 3⁴ eſt. An
xp̃ian⁹ poſſit cũ ĩfideli mr̃imonio copulari. Cer
tũ ad p̃rimã dico ſm Petrũ de tarãtaſio: ꝛ ſcõꝫ
cõiter de hac mã loq̃ntes ꝙ int̃ infideles ẽ veꝝ
mr̃imoniũ: inquantũ eſt ordinatũ ad bonũ ꝓlis
ſm pfectõꝫ nãe: ñ ſm pfectõꝫ gr̃e. Et iõ eoꝝ ma
trimoniũ veꝝ ẽ: ſꝫ ñ pfectũ. Et pp h̃ ĩfideles cã
nalit̃ cognoſcentes ſuas ñ peccãt: ſi pp bonũ ꝓ
lis: aut pp mr̃imonij fidẽ q̃ tenent̃ vxori debitũ
reddẽ: h̃ faciãt. Hec eadẽ ſnia ponit̃. di. xxvj. ca.
deiñ opponit̃ longũ ca^m ẽ ꝑ vnã colũnã. Nõ po
no ipſũ pp ꝓlixitatẽ. Sꝫ ad h⁹ ṽitatis clarioreꝫ
noticiã pono duos caſus. Prĩo pono ꝙ aliqs ĩ
fideliũ mr̃imonio copulat⁹ efficiat̃ xp̃ian⁹: poſſit
ne poſtea cũ ↄiuge ſua ĩfideli adhuc ſimł̃ mãer̃.
Rñdeo ad h̃ ſꝫ hoñ Tho. i. iiij. di. xxxix. ꝙ ĩfide
lis ↄuerſuſ poſſit cũ ĩfideli manẽ ſub ſpe ↄuerſio
nis. ꝫ ſi obſtiatũ viderit: rcedat. Jñ Paul. i. Co
ri. vij. dic̃. Si qs frat̃ vxorẽ hñs ĩfidelẽ ſiue ñ cr̃
dẽtẽ: ſi ↄſentit vxorhitare cũ illo: ñ dimittat eã
ꝛc̃. Et dic̃ hoñ Tho. ibidẽ ꝙ ad h̃ tñ ñ tenet̃. Sꝫ
põt dimittẽ ẽt ſi pſona ĩfidelł vna cohitar̃ velit
ſine ↄtũelia creatoris: ſꝫ ↄuerti tñ ñ vult. h̃ hoñ
Tho. Nõ tñ ꝙ ĩ d̃cretali. q̃ſto. ex̃ d̃ diuortijs. ꝛ
xxviij. q. ij. c. uxõ. ꝛ. c. ñ ſolũ. ꝛ. c. ſi ĩfidelł h̃ oia po
nũt̃ clare: Tres ponũt̃ caſus ĩ qb⁹ ĩfidelł ad fidẽ
ↄuerſus cũ ĩfid̃li cui mr̃imõio copulat⁹ erat: ma
nẽ ñ dꝫ. Prim⁹ qñ ĩfidelł ñ ↄuerſus nom̃ dñi bla
ſphemaret. Scõs qñ ꝓhẽt ĩfidelẽ ↄuerſũ ad ĩfi
delitatẽ. Terti⁹ qñ eũ ĩducẽt ad aliqd̃ pctm̃ mõ
tale. vñ ſolẽt dari tales ṽſus. Spnas ſpnẽtẽ: vł
blaſphẽare volẽtẽ. ł te credẽtẽ ſcel⁹ ad mõtale
ſhẽtẽ. Nã ſit abſq̃ mora ſic vicula rupta pora.
Si ṽo ñ ſit aliqſ p̃dcõꝝ caſuũ: ꝛ ſpat̃ illi⁹ ĩfidelł ↄ
uerſio: poſſit ĩfidelł ↄuerſ⁹ cũ alt̃o ĩfideli cui mr̃i-
mõialr̃ ẽ copulat⁹ ſi placuerit rmanẽ. Hec colli
gunt̃ ex ſnia dc̃e decretał. q̃ſto. 2⁹ caſus ẽ. qd ſi
alter infidelis q mr̃imonialiter eſt infideli cõuer

ſo copulatus nolit ad fidẽ conuerti. nunqd poſſit
infidelł cõuerſus alt̃i xp̃iano copł̃ari mr̃imõio:
Circa hoc aĩs mea diuerſe fuerũt opiniones. vt
dicit Bona. vbi s̃. ꝛ dicit Bona. ꝙ niſi Augu.
ꝛ Hiero. ṽba retorq̃nt̃: nõ videt quõ ad ↄcordã
tiam reduci poſſint. Btũs igr̃ Hiero. fuit iſtius
opinionis: ꝙ oĩs vita infideliũ pctm̃ eẽt: ꝛ ꝙ ma
trimoniũ ĩfideliũ ad veterẽ hoiem ptineret. Et
qꝛ in baptiſmi lauacro uet⁹ expoliat̃ hõ cũ acti-
bus ſuis: nouuſq̃ induit̃. hinc eſt ꝙ ſicut p̃terita
pctã iſti ĩfideli ↄuerſo ꝛ baptiçato nõ ĩputãt̃ nec
ↄputant̃: ſic nec ↄiugia. Et ꝑ ↄñs licitũ qdẽ eẽt ĩ
fideli ↄuerſo: cũ altero fideli mr̃imonio copł̃ari:
illo adhuc ĩfideli viuẽte. Et ſic ſm hoñ Hiero.
ad caſũ rñdet̃. Btũs aũt Aug. alr̃ ſenſit. vꝫ. Cõ
iugia ĩfideliũ: etſi meritoria ñ eẽnt: tñ culpabilia
nõ erãt: ſꝫ bona ac licita. Et h̃ triplici rõne. P°
qꝛ de⁹ mr̃imoniũ ĩſtituit. 2° qꝛ ius nãle dictat.
3° qꝛ apł̃us ↄfirmat. i. ad Cor. vij. Si qs frater
vxorẽ hñs ꝛc̃. vbi s̃. Et qꝛ hec licita ſũt ꝑ baptiſ
mũ nõ delent̃. Jnde dñs Bona. ait Aug. recti⁹
ſenſiſſe. ꝓpter qd̃ canones cũ Aug. ſentire piter
decreuer̃t. Et ſic eccl̃ia firmat. vꝫ. ꝙ mr̃imoniũ
ↄctum cũ vna añ baptiſmũ: ꝛ poſt baptiſmũ cuꝫ
alia bigamuꝫ facit. ſicut expſſe dr̃ di. xxxiiij. c. ſi
qs viduã. Hec ſunt ṽba dñi Bona. vt s̃. Ex hiſ
itaq̃ ṽbis pꝫ ꝙ viuẽte vxore ĩfideli: nõ põt ĩfid̃
lis ↄuerſus alt̃i fideli mr̃imonio copulari. Audi
tex. xxviij. q. iij. c. acuti⁹. vbi ſic dr̃. Acuti⁹ ĩtelli
gũt: q nec eũ ordinãdũ cenſuer̃t: q añ baptiſmũ
hũerit vnã: ꝛ poſt baptiſmũ alterã. Jn baptiſmo
n. crimĩa abolent̃: nõ federatio ↄiugij ſoluit ꝛc̃.
Et ſt̃ ṽba Aug. Et idẽ dr̃. §. ſe. ubi ſic dr̃. Jtẽ Jn
nocẽtius Ruffo ꝛ Euſebio ep̃is macedonie mł̃
tis argumẽtis ꝓbat talẽ bigamũ reputari. Quia
ḡ iſte cui⁹ cã in p̃ñti agit̃ añ baptiſmũ hũit vnã: ꝛ
poſt baptiſmũ alterã bigam⁹ reputat̃. Et lꝫ vite
merito: ĩduſtria: ſcĩa polleat: in ep̃m tñ ordinari
nõ põt. h̃ ibi. Ad cui⁹ rñſionis declaratõeꝫ eſt
nõndũ ſm Bona. vbi s̃. ꝙ in tali caſu diſtignẽ-
dũ eſt. vꝫ. aut infidelł vult cohabitare cuꝫ ĩfideli
cõuerſo: aut nõ. Si ſic. aut vult cohitare cũ bla
ſphemia nois xp̃i: aut nõ. Si nõ: tũc aut ĩtendit
ꝑturbare ꝛ ꝑturbat ad ĩfidelitatẽ: aut ñ. Si igit̃
vult cohitare ſine blaſphemia nois xp̃i: ꝛ ſine ꝑ
turbatõe ↄuerſi ad infidelitatẽ: nec ad aliõ mor
tale pctm̃. dicit Bona. ꝙ nõ põt alteri mr̃imõio
copulari illo ĩfideli viuẽte: qꝛ nec ĩiuriat̃: nec fa
cit ↄtumeliã deo: nec mr̃imõio: nec marito: ſi mu
lier ſit q infidelł eſt nõ ↄuerſus. Si aũt infidelł ñ
vult cohitare. ł ſi vult ñ ſine ↄtumelia creatoriſ
vel ſine ĩpulſiõe ad ĩfidelitatẽ: vł ad aliqd̃ pctm̃
mortale. tũc ſoluit̃ mr̃imoniũ ꝛ poſſit alt̃i mr̃imo
nialr̃ copulari. ſ. fideli. Hec eſt rñſio dñi Bona.
Guił. tñ ꝛ Ray. dicũt ꝙ ſi tria p̃dicta. ſ. ↄtume-
lia creatoris. inductio ad ĩfidelitatẽ. vł ad aliqd̃
pctm̃ mortale nota ſint ꝛ clara: poſſit ĩfidelł ↄuer
ſus mr̃imonio copulari nõ expectato iudicio ec
cl̃ie. Si ṽo illa tria dubia ſint: tc̃ ep̃s ſiue eccl̃ia
aliqs ad mulierẽ mittat: q ei⁹ ꝑquirãt volũtatẽ

in caſib⁹ p̃dictis. Si ṽitatẽ ↄpit ꝛ nolit qd̃ expe
dit facẽ: tc̃ poſſit vir mr̃imonio copulari. Jſta eſt
bona rñſio. Sꝫ tñ ego hic dubito. Cũ. n. mr̃imo
niũ ſit ſacr̃m ꝛ vinculũ diuo iure ĩſtitutuꝫ vñ eſt
ꝙ ſoluit̃ ĩ h̃ caſu mr̃imoniũ: ꝛ nõ alia ſacr̃a. vñ q
ſemel eſt baptiçat⁹ ſemꝑ eſt baptiçat⁹. ꝛ q ſemel
eſt ordinat⁹ ſemꝑ eſt ordinat⁹. ḡ piformit̃ vbi fu
it veꝝ mr̃imoniũ illud ſemꝑ erit. Et ꝑ ↄñs q̃ñtũ-
cũq̃ illa mulier reuerti nolit: aut aliqs triũ p̃di
ctoꝝ fuerit: nõ erit ille infidelł ↄuerſus abſolut⁹
a mr̃imonio ꝛ vinculo e⁹. ꝛ ꝑ ↄñs nõ poterit mr̃i
monio alteri fideli copulari. Dico ꝙ mr̃imoniuꝫ
no eſt pure ſacr̃m eccl̃iaſticũ. Non. n. cõfert̃ gr̃a
ḡtũ faciẽs: cũ ↄhit̃ ł exercet̃. ꝛ ꝑ ↄñs ĩ ipſi⁹ ↄctu
pcia inũeniũt. xxxij. q. ij. c. cõnubia. qd̃ in alijſ ñ
lꝫ. Et iõ qꝛ gr̃am nõ cõfert: ꝛ caracterẽ nõ impri
mit: ſicut facit baptiſm⁹ ꝛ ordo. iõ diſſoluit̃ cã le-
gittima obſtãte. Audi tex. xxviij. q. ij. c. ſi infidelł
vbi ſic dr̃. Si infidelł diſcedit odio xp̃iane fidei
diſcedat. Nõ eſt. n. frat̃ aut ſorõ ſubiect⁹ ſuituti
in hmõi. Nõ eſt. n. pctm̃ dimiſſo. ſ. illo ꝓpter deũ
ſi alij ſe copulauerit. Cõtumelia qppe creatoris
ſoluit illi⁹ mr̃imoniũ circa eũ q relinqt̃ ꝛc̃. h̃ ibi.
Et ſic pꝫ p̃⁹ ṽitas. q̃re ꝛc̃. Ad ſam ṽi. dico ſꝫ
Bona. vt s̃: ꝙ nõ erit ſolutũ mr̃imoniũ q̃ ad ſub
ſtantiã. Et h̃ triplici rõne. Prĩo rõne euitãde
ſimulatõis ꝛ deceptõis. Poſſent. n. aliq ĩfideles
ad fidẽ accedẽ ꝛ ↄiugeſ xp̃ianaſ accipe: ꝛ poſtea
illas relinq̃ndo illudẽ. Jõ ne eiſ talia faciẽdi mã
p̃ſtet̃ eoꝝ mr̃imoniũ nõ ſoluit: q̃ñtũcũq̃ ad infid̃
litatẽ relabant̃. Scd̃o rõne approbãde ṽitatꝭ
Nã in xp̃ianis ꝛ fidelib⁹ mr̃imoniũ ſignificat in
ſolubilẽ vnionẽ xp̃i ꝛ eccl̃ie. ꝛ ꝑ ↄñſ illud erit in
ſolubile. Jſte due rõnes ſt̃ dñi Bona. Tertia
rõ eſt rõne pfecte fũdatõis. Nã qꝛ baptiſm⁹ eſt
oium ſacroꝝ fundamẽtũ: ꝛ in ipſo ĩprimit̃ caract̃ ĩ
delebiliſ. Et ꝑ ↄñs durãte fundamẽto durãt oĩa
ſacr̃a ĩ eo fũdata. Matrimoniũ eſt ſacr̃m. ḡ erit
ĩ q̃cũq̃ ĩdelebile q̃ñtũcũq̃ ad ĩfid̃litatẽ dilabat̃
Et h̃ expſſe cũ alijs etiã dictis ĩ alia ṽitate oſtẽ
dit Jnnocenti⁹ in. c. q̃ſto. ex̃ de diuor. vbi ſic ad
lr̃am dr̃. Si alt̃ infideliũ cõiugũ ad fidẽ xp̃i con
uertat̃: alt̃o vel nullo mõ: vel nõ ſine blaſphẽia
xp̃i: vel vt trahat eũ ad mortale ei cohitare no-
lẽte. ſi fidelł eſt põt ad ſcd̃a vota cõuolare. Si ãt
alt̃ fideliũ in hẽſiꝫ labat̃: q relinqt̃ viuẽte altero
ad ſcd̃as nuptias nõ trãſibit. h̃ ibi. q̃re ꝛc̃. Sed ↄ
dices. ſicut infidelł ↄuerſuſ ad fidẽ põt alt̃i copu
lari: qñ alter coniugũ facit aliqd ĩ ↄtumeliã crea
toris: ſic ꝛ iſte fidelis ad infidelitatẽ ↄuerſus: qa
facit in contumeliã creatoris: poterit alt̃ in fide
remanẽs alteri mr̃imonio copulari. Dico ꝙ non
eſt ſile. qꝛ in p̃° infideli ad fidẽ ↄuerſo: licet matri
moniũ eẽt veꝝ: non tñ erat ratũ ꝛ firmũ. xxviij.
q. i. Nõ eſt ratũ matrimoniũ qd̃ ſine deo eſt. ait
Aug. Jn 2° aũt ad infidelitatẽ ↄuerſo eſt ratã. et
iõ in p̃° ſoluit̃. ĩ 2° nõ. q̃r ꝛc̃. Et ſic pꝫ 2⁴ principalis
veritas hui⁹ concluſiõis. Ad tertiã ṽi. q. ꝓpe
ẽ ſenſus ↄcl̃onis dico duo. P° ꝙ ſimpl̃r ꝛ abſo
lute fidelł cũ ĩfideli ñ pñt ṽo mr̃imonio copł̃ari.

⁊ ſi copulātur non erit mrĩmoĩũ. xxviij.q.i.§. ex his itaq̧ euident̃ colligit̃. Et.c.caue. vbi ſic dr̃. Caue xp̃iane gentili aut iudeo filiã tuã.ſ.xp̃ianã tradẽ ⁊c̃.hec ibi. Et.c.ſe.dr̃ ſic. Non oꝫ cũ hõib⁹ hereticis.i.infidelib⁹ dicit glo.intermiſcẽ cõnubia:⁊ filios vel filias dare.ſed potius accipe.ſ.ꝑ verba de futuro.ſi tñ ſe ꝓfitent̃ xp̃ianoſ eẽ futuros ⁊ catholicoſ.h̃ ibi. Et dñs Deut̃.vij.⁊ Exo.xxxij.hoc ſpm ꝓhibuit dicẽs. Non accipias uxorem filijs tuis de filiab⁹ alienigenarũ: ne traducant eos poſt deos ſuos.⁊c̃.hec ibi. Sc̃do dico ꝙ ſub ꝯditione pñt ſponſalia ꝯbi inter fidelẽ cũ ĩfideli.hec ãt eſt ꝯditio: vt dicendo ſi infideliſ ꝯuertat̃. p⁴ ad Cor. vij. Sanctificat̃ mulier infidelis ꝑ virũ fidelẽ:h̃ ẽt oñdit dictũ.c.ñ oꝫ.xxviij q.i.in fine. Nõ tñ ꝙ poſtq̃ ꝯuerſus ẽ ad fidẽ:nõ ſufficit ad eoꝝ mrĩmoniuꝫ illa ꝓmiſſio fc̃ã ꝑ ſub ꝯditione qñ ĩfidelis ꝯuerſus ĩfidel̃ erat: ſed idiget nouo ꝯſenſu.tũ q̃ illa ꝯditio fuit ꝑ v̾ba d̾ futuro. vt ĩ dicto.c.nõ oꝫ.tũ q̃ nõ erat mrĩmoniũ: ſed ſponſalitiũ. Sponſalia ḡ cũ ꝯditione ſup̃dc̃a pñt fieri it̃er fidelẽ cũ ĩfideli:ſed ñ mrĩmoniũ.qr̃ ⁊c̃. Et ſic patet tertia v̾itas. Cõcor.btũs Tho. ⁊ Petrus de tarantaſio ĩ.iiij. di.xxxix.qr̃ ⁊c̃.

De negligẽtia dñoꝝ circa erroreſ iudoꝝ ꝯ°3⁴

Ccipe tertiã cõclõnẽ. vꝫ. Rectores miſtrantes in terra iuſtitiã grauiter errãt: ſi erroꝛib⁹ iudeoꝝ ⁊ falſoꝝ xp̃ianoꝝ cũ ipſis indebite ꝯuerſantiũ: aut diſſimulant: aut ꝓuidere nolunt. vbi tres inquiraꝫ⁹ v̾i. vꝫ. P̃ria v̾i.ẽ. vtrũ dñi terraꝝ poſſint exactiones facẽ in iudeos. 2⁴ v̾i.ẽ. An licite poſſint tenẽ penas q̃ſ iudeis ꝓ tñſgreſſione legũ ⁊ ſtatutoꝝ inflixerĩt. 3⁴ v̾i.eſt iſta. Qua pena debent cũ iudeis indebite ꝯuerſantes puniri. Ad primã dico ſcd̃m btũ Tho.ꝙ q̃uis iudei merito ſue culpe ſm leges ſubdant̃ ſuituti: vñ ⁊ dñi terraꝝ eoꝝ bona oĩa accipere pñt tanq̃ ſua: ita tñ ꝙ eis vite neceſſaria nõ ſubtrahant̃. tñ ne nomẽ dñi blaſphemet̃: h̃ ſeruare debent: vt exactionib⁹ incõſuet] nullatenus p̃grauent̃: ad ꝯſuetas tñ eos coger̃ pñt ſine pctõ. Nõ tñ ſm glo.xxiij.q.vij.c. ſiq̃ iaꝫ p̃ciſi.ſuper v̾bo.q̃ illius ĩpio.ꝙ iudei nõ poſſũt ſpoliari reb⁹ ſuis: q̃ nr̃a voluntate ſuas res tenent: ⁊ dicunt̃ dñi reꝝ ſuaꝝ. Sarracenoſ v̾o bñ poſſum⁹ ſpoliare: q̃ res nr̃as inuitis nobiſ tenẽt ſ.terrã ſc̃ãm.ſed vbi illã dimitterẽt: l̃ alia dimitterent q̃ nr̃a ñ eſſent: eos expoliare ñ poſſemuſ. Et de h̃ plene notant Jnno.⁊ Hoſti. ex̃ d̾ voto. c.ꝙ ſuꝑ his.hec ibi. Ad ſc̃am v̾i. dico ſm btũ Tho.ꝙ iudei cũ peccant: puniendi ſũt pecuniaria pena ſi expedit; ⁊ tanto graui⁹ q̃to indebite pecuniã extorquent.h̃ tñ intellige: ſi iudei bona hẽant preter vſuras. Si ãt nihil hẽrent p̃ter bona acq̃ſita ſub vſuris: dñi terraꝝ illas penas retinẽ ñ debent: ſed in pioſ ꝯuertere uſus: aut ĩ bonũ cõe ciuitat] ⁊c̃. Ad tertiã v̾i. dico ſꝫ Ray. ꝙ ſi clerici ſint: ⁊ admoniti ſatiſfacẽ: ⁊ emendari noluerint: debent p̃uari officio ⁊ bñficio. Si v̾o laici: ⁊ h̃ ſiue ſint dñi nolentes exequi canonum ſtatuta: ſiue alij qui aliq̃d apponunt ĩpedimẽtuꝫ: ſi admõiti ñ ſatiſfecerint: d̾bẽt excõicari. xxviij. q.i.c.nullus. vide.s̃.cõclõne.i.h⁹ ſc̃e ptis. Si v̾o fuerint iudei l̃ infideles ⁊ ꝯfecerit. Tãdiu xp̃iani ab eoꝝ totali ꝯſortio ſub excõicationis pena ſunt remouendi: q̃diu ſe ñ emendauerint: vt debent. vt pꝫ ex̃ de iudeis.c.etſi iudeos.ubi dr̃ ſic. Niſi iudei nutrices ⁊ ſuientes dimiſerint xp̃ianos ſub pena excõicationis oĩbus inhibeat̃ xp̃ianis: ne cũ eis cõmerciũ aliq̃d audeant exercẽ. hec ibi.qr̃ ⁊c̃. Et h̃ ſufficiãt ꝓ ſc̃a pte h⁹ ſmonis.

Q̃uo ſit ꝑticipandũ cũ iudeis ꝯſideratio 3⁴.

Ertio loco

Judeoꝝ ⁊ infideliũ ꝑticipationẽ videam⁹. vbi tres ꝯclõnes ſubiungam⁹. vꝫ. P⁴ ꝯ° eſt iſta. Quicũq̧ pecuniã accipiunt a iudeis diligent̃er attendant: an ſit iniuſte l̃ iuſte: debite l̃ indebite acquiſita. 2⁴ ꝯ°. Licet iniuſte iudei ⁊ vſurarie quidã pecuniã ⁊ aliã mundi ſubſtantiã cumulent: nõ tñ lꝫ bona illoꝝ furtiue l̃ alio indebito mõ rapere. 3⁴ ꝯ° eſt iſta. Jn his q̃ ad vite ꝯuerſationẽ ſũt neceſſaria: nõ peccant xp̃iani: debito tñ diſcretoq̧ mõ cũ iudeis ꝯuerſatõꝫ hẽre.

Q̃uo ſit xp̃iãis licitũ bõa iudoꝝ accipẽ ꝯ° p⁴.

Ccipe primã conclõnẽ ⁊c̃.ut.s̃. vbi treſ v̾itates ingram⁹. vꝫ. P⁴ v̾i.ẽ iſta. An liceat pro ſuo labore a iudeis dono uel p̃cio aliq̃d accipere. 2⁴ v̾i. An el̃yna a iudeis ſine pctõ a xp̃ianiſ acceptari poſſit. 3⁴ v̾i.ẽ. An aliquis peccet dono l̃ el̃yna l̃ alio mõ retinendo q̃d nouit eſſe illicite acquiſitũ. Quantũ ad p̃mã dico ꝙ recipere aliquid a iudeis dono uel p̃cio põt intelligi dupliciter. aut.n.iudeuſ q̃cquid habet ex vſura eſt: aut alio mõ debito: vt induſtria l̃ labore. Si primo mõ adhuc diſtinguẽdũ eſt: aut recipienſ certat de dãno ſuo vitando: aut pro lucro ſuo captando. Si de dãno ſuo vitãdo: tunc licet accipere.nec ſic accipiẽdo peccat. ſicut ſi quis a fure vel raptore damnificatus ẽ: puta per incendiũ ⁊ huiuſmodi: nõ peccaret ſi r̃cuperaret ab eo damnũ ſuũ: niſi ipſe fur uel raptor nihil haberet: niſi q̃d eſſet acquiſitũ ex furto vel rapina. tunc.n.non recipiat: quia ſic reciperet in ſpecie res alienas: vt ſuo damno ſatiſfaceret. Si ãt facit pro ſuo lucro captando: manifeſtũ eſt ꝙ recipere non põt. Si ãt habꝫ aliq̃d preter vſuras: poterit accipere dono uel precio a iudeo pecuniã. Hec rñſio ẽ Guil̃.⁊ btĩ Tho. in quadam ep̃la ad duciſſam lothringie.q̃re ⁊c̃.

Ad ſc̃am v̾itatem pono tria notanda. Primo notandũ ꝙ tria ſunt in elemoſyna conſideranda.ſ.iuſtitia: ordo: ⁊ intentio. Juſtitia vt.ſ.elemoſyna de iuſte ⁊ licite acquiſito fiat.i.q.i. nõ eſt putanda. vbi dicitur. Non eſt putanda elemoſyna: etiam ſi pauperibus diſpenſetur: q̃d ex illicitis rebus acquiritur. Quia qui hac intentõne male accipit: vt bene diſpenſet: grauatur potius q̃ iuuatur ⁊c̃.hec ibi. Secundo requirit̃ ordo. vt primo ſibi: deinde proximo tã ſpũaliter q̃ tẽporal̃r ꝓuideat. De ſpũali pꝫ. Math. vij.⁊ Luce.vj.c. Eijce primũ trabeꝫ de oculo tuo: ⁊ tũc videbis eijcẽ feſtucã fratris tui. Uide.s̃ ſermone p̃cedenti. De corꝑali aũt pꝫ rõne: qm̃ agẽſ prius agit in ꝑtem ꝓpinquã q̃ remotã ⁊c̃. 3° requirit̃ intẽtio: vt.ſ.fiat dei amore. Hoc ẽ primũ notabile. Sc̃do nõndũ ſꝫ btũ Tho.ſc̃a ſc̃e.q.xxxij.ꝙ aliq̃d dicit̃ illicite acq̃ſitũ trib⁹ modis.

Uno mõ qñ id q̃d illicite acq̃rit̃: debet̃ ei a q̃ acquiſitũ eſt.⁊ hoc ſiue nõ trãſferat̃ dñium: vt ĩ rapina ⁊ furto, ſiue trãſferat̃ vt in vſura.lꝫ modrni magnã faciãt difficultateꝫ: an in vſura trãſferat̃ dñium. Et de talib⁹ dicit btũs Tho.el̃yna fieri nõ põt. Alio mõ põt eẽ illicite acquiſitũ q̃d q̃s ꝯ iuſtitiã accepit: nõ tñ debet ei a q̃ accepit reddere.ſed tñ iſte q̃ dedit ꝯ iuſtitiã dedit: ⁊ hic ꝯ iuſtitiaꝫ accepit: vt in ſymonia: ⁊ hoc dꝫ paup̃ibus erogari.nec põt ꝓ ſe retineri. Alio mõ dr̃ illicite acquiſitũ: nõ q̃ ipſa acq̃ſitio ſit illicita: ſꝫ illud ex q̃ acquirit̃ eſt illicituꝫ: ſicut illud q̃d meretrix ꝑ artẽ lupanariſ acquirit. Et vocat̃ ꝓprie turpe lucrũ. Licet.n.meretrix ꝯ legeꝫ dei faciat exercendo ſe tali in imũdicia: tñ in eo ꝙ accipit lucꝝ nõ facit ꝯ legem dei.⁊ iõ põt illud retinẽ: q̃ trãſfertur dñium: nec ꝯpetit repetitio. Et de talib⁹ poteſt el̃yna fieri. Et hanc diſtinctõeꝫ approbat Aug⁹.xiij.q.v.c.nõ ſane.q̃cquid ab inuito ſumitur ⁊c̃.in fine. Tertio nõndũ q̃tum ad v̾itatem diſtinguẽdo. Aut iudei hñt aliq̃d q̃d nõ ſit ex vſuris.⁊ tũc ⁊ ipſi el̃ynas facere pñt: ⁊ xp̃iani accipe ſine pctõ. Aut q̃cquid hñt ex vſuris eſt.⁊ tũc diſtinguendũ eſt. Aut.n.efficiunt̃ ñ ſoluẽdo ⁊ tunc q̃ ſcient̃ ab eis el̃ynã acciperet: mortal̃r peccaret. Aut efficiunt̃ ſoluẽdo.⁊ ſic pñt dare ⁊ accipere: q̃ ſic de iure oĩa paupeꝝ ſunt.q̃re ⁊c̃. Et eſt expoſitio Guil̃.q̃re ⁊c̃. Ad tertiaꝫ dico ꝙ nõ.⁊ ĩmediate cũ noueris illa ex vſuris acq̃ſita eẽ: debes reportare iudeo a q̃ accepiſti: ſi eũ iueneris.ſi nõ tunc paup̃ibus xp̃i de conſilio dioceſani: vel aliorũ proboꝝ viroꝝ: vel in vtilitatem cõem ciuitatis diſpenſentur.quare ⁊c̃.

Alius modus retinẽdi iudeoꝝ bona ꝯclõ 2⁴.

Ccipe ſc̃am ꝯclõneꝫ. vꝫ. Licet iniuſte ⁊ vſurarie iudei quidã pecuniã ⁊ aliam mundi ſubſtantiã cumulẽt: nõ tñ lꝫ bõa eoꝝ furtiue l̃ alio indebito mõ rapẽ. ubi tres inquiramus v̾itates. vꝫ. P̃ria v̾itas eſt. An liceat iudeo vſurario occulte tantũ accipe: q̃tũ ipẽ illi ꝑ vſuras extorſit. 2⁴ v̾itas ẽ. An a iudeo vſurario aliq̃ bona intentiõe poſſũ occulte bõa ſua accipe: vt puta q̃ video rem de facili ad manuſ meas ꝑuenire: ⁊ ipſe nunq̃ ſciet q̃s fuerit, ⁊ ego poſtea aut reſtituã illiſ cui⁹ res fuerũt: ſꝫ perdite ꝑ vſuras. aut etiã paup̃ibus errogabo. 3⁴ v̾itaſ eſt. An liceat alicui ꝓ extrema ſua neceſſitate aliquid a iudeo vſurario: vel ab alio occulte rapere: vt inde mee poſſim ſubuenire neceſſitati.

Q̃tũ ad primã dico licet aliq̃ oppoſitũ dixerint ꝙ ꝓpter ꝑiculũ ĩfamie l̃ etiã ꝓprie ꝑſõe. qm̃ ſi caperet̃ licite vt latro puniri poſſet. Nulli enĩ licꝫ ſuũ ſic extortũ ab vſurario occulte ſurripe. Si tñ fecerit: ſatiſfacẽ nõ tenet̃: niſi ſibi plus debito exoluiſſꝫ. Tal̃.n.lꝫ iuſtũ faciat.ſ.tm̃ accipe q̃tũ ille deuorauit: nõ tñ iuſte. Deut̃.xvi. Juſte q̃d iuſtũ eſt exeq̃ris.q̃re ⁊c̃. Ad ſc̃am dico ꝙ a nullo q̃tũcũq̧ vſurario lꝫ q̃cũq̧ bona intentõe bona ſua accipe ipſo neſciẽte vel iuito. Nõ eniꝫ ſunt faciẽda mala vt inde eueniãt bona. xiiij. q. c.forte. vbi dr̃. Forte aliq̃s cogitat ⁊ dicit. Multi ſunt xp̃iani diuites: auari: cupidi. Nõ hẽo peccatũ ſi ſuũ illis abſtulero ⁊ paup̃ibuſ dedero. vñ q̃ illi nil boni agũt. mercedẽ hẽre potero. Sed hmõi cogitatio diabolica caliditate ſuggeritur Nã ſi totũ tribuat q̃d abſtulit: addit poti⁹ pctm̃ q̃ minuat. q̃.ſ.aufert ſibi copiã reſtituẽdi.h̃ ibi. q̃re ⁊c̃. Ad tertiaꝫ dico ꝙ tp̃e neceſſitatis oĩa ſunt cõia.xij.q.i.c.dilectiſſimuſ.⁊ di.xlvij.c.ſicut hi q̃ ꝑ inſaniã. Et ꝑ ꝯñs cuilibet licituꝫ erit a q̃cũq̧ tñ acciper̃ q̃tum ꝓ tunc neceſſitas cogit. q̃a tunc vtit̃ iure ſuo. de ꝯſe.di.v.c. diſcipl̃os ſuos. vbi dicit̃ ſic. Diſcipulos ſuos cũ per ſegetes.ſ.alienas trãſcurrendo euellerent ſpicas ⁊ ederent ipſius xp̃i vox inocẽtes vocat: ꝙ ꝓ q̃a coacti h̃ fecerint.hec ibi. Sed ſi ñ ſit extrema neceſſitas tunc non erit licitũ. Ceſſãte.n.neceſſitate ceſſat ⁊ id q̃d permittebat̃.i.q.vij.q̃d pro remedio.ubi ſic dicitur. Q̃d pro remedio ac neceſſitate tẽpiſ ſtatutũ eſt: conſtat primit⁹ nõ fuiſſe. Quod ergo neceſſitas pro remedio repit: ceſſante neceſſitate vtiq̧ dꝫ ceſſare ꝑiter q̃d vrgebat. Hec eadẽ verba ad l̃raꝫ ponunt̃.i.q.i.q̃d pro neceſſitate tẽporis ſtatutũ eſt: ceſſãte neceſſitate ⁊c̃. Et.ix.q. i.c.ordinatões.ĩ fi.q̃re ⁊c̃. Et ſic pꝫ iſta ꝯclõ.

Q̃ diſcrete cũ iudis ꝯuerſãtes ñ peccãt ꝯ° 3⁴

Ccipe tertiaꝫ ꝯclõnem. vꝫ. Jn his q̃ ad vite ꝯſeruationẽ ſunt nccĩa: nõ peccant xp̃iani: debito tñ diſcretoq̧ mõ cũ iudeis hẽre ꝯuerſationẽ. vbi tres ingramus v̾itates vꝫ. P̃ria v̾itas eſt iſta. Utrũ xp̃iani poſſint ſeruire iudeis. 2ª v̾itas eſt iſta. Utꝝ liceat ꝑuuloſ iudeoꝝ clam accipe: ⁊ illos inuitis ꝑentibus baptiçare. 3ª v̾itas eſt. Utrũ iudeis liceat que uite ſunt neceſſaria vẽdere. Q̃tum ad primuꝫ dico ſm Hoſti. Cum prohibitũ ſit ꝙ nullũ mancipium xp̃ianuꝫ iudeo ſeruiat: multo min⁹ liberi xp̃iani eis ſeruire debent. Unde accipe regulã generalẽ ꝙ nullus xp̃ianuſ aſſidue intra domũ iudei neq̧ tanq̃ famulus: vl̃ pediſequa: aut obſtetrix: aut nutrix: aut aliquo ſeruitutis officio ꝯmorari debent. Etſi quis hoc fecerit: ⁊ ãmonitus noluerit emẽdari excõicetur. ex̃ de iudeis. c.iudei.ij. vbi dicitur ſic. Excõmunicent̃ mancipia xp̃iana: ⁊ qui cũ iudeis in domib⁹ ſuis pro q̃libet cauſa habitauerint ⁊c̃.hec ibi.⁊.ca.ad hec dicit̃. Nullus pro quauis mercede: iudeorũ ſeruitio ſe exponat. Neq̧ cauſa obſtetriçandi: vel pueros nutriendi.hec ibi. Et.c.etſi iudeos.in fine. dicitur ſic. Sub pena excõmunicationis omnibus inhibeatur xp̃ianis: ne cum eis ꝯmercium aliquod audeant exercere. hec ibi. qr̃ ⁊c̃.

Ad ſam ꝟi. dico ꝙ eſt duplex doctoꝝ opio.
vna ſci Tho. ſa ſe. q. x. arti. xii. ꝙ ſimpliciter iu
deoꝝ puulos ⁊ quoꝝcũq; infideliũ inuitis pen
tibus baptiçare nõ lꝫ: aut occulte ſubtrahere.
Sed cũ ad ãnos diſcretionis ꝑuenerint: ẽt inui
tis parentibus poterunt ſi noluerint baptiçari.
Et rõ vt dicit in quadã qõne de quolibet ẽ. q2 ſi
añ vſũ rõnis fidẽ ſuſciperent: de facili ꝑſuaſiõe
parentũ ꝑuerterent. Itẽ ẽt añ rõnis vſũ ſm re
ctã iuſtitie regulã debent filij ſub cura eſſe pen
tũ. Hec de intentõe btĩ Tho. Alia opinio ẽ ma
gĩi Marci de ripa in quodã ſuo quadrageſima
li in hac feria: quã plures inſequunt̃ modernoꝝ.
Cui⁹ ꝟba ſunt hec. Si pueri iudeoꝝ ſunt vſu rõ
nis carentes: pñt licite ꝑ principes ⁊ barones:
ẽt inuitis parentib⁹ ad fidẽ induci. imo eẽt grã
de bonũ ſi dñi terraꝝ in ſuis h facerent terris: ⁊
illos defenderent: ne ad man⁹ ſuoꝝ parentũ de
uenirent: ⁊ ſic multoꝝ eſſent cã ſalutis. Ad h fa
ciunt textus. xxviij. q. i. c. iudeoꝝ. vbi ſic dicit̃.
Iudeoꝝ filios l' filias ne parentũ inuoluant̃ er
roribus ab eoꝝ ꝯſortio ſeparari decreuim⁹ ꝯpu
tatos aut monaſterijs: aut xp̃ianis mulieribus:
aut viris deũ timentib⁹ l' ſub eoꝝ ꝯuerſatõe cul
tũ dei diſcant: atq; melius inſtitui tã in morib⁹
q̃ in fide proficiant. hec ibi. Et de ꝯſe. di. iiij. ca.
pleriq;. circa finẽ dr̃ ſic. eos ãt quos circũcidũt:
ſi filij eoꝝ ſunt: a parentũ ꝯſortio ſeparent̃: ſi ſui
ꝑ iniuria corpis ſui libertati tradant̃. h ibi. Ad
rõnes ãt btĩ Tho. ſic poſſet rñderi. Et primo ad
primã dr̃ ꝙ intelligit̃ de illis xp̃ianis qui nõ poſ
ſent iudeoꝝ defendere filios. ſic. n. veꝝ ẽ ꝙ de
facili ad ꝑſuaſionẽ parentũ peruerterent̃. Ad
ſam dr̃ ꝙ ſi filij iudeoꝝ ſubderent̃ cure parẽtũ
ſm nãlẽ iuſtitiã ſecus eſſet. ſed ẽt ſuis vltra hoc
ſubdunt̃ falſis erroꝛib⁹ quos illi puerulĩ i tene
ra etate ſuſcipientes: in poſteꝝ difficulter corri
gerent̃. q2 hitus eſt qualitas de difficili mobilis
ꝑ pħm in p̃dicamẽtis. c. de q̃litate. Et qõ noua
teſta capit inueterata ſapit. Hec eſt ſnĩa añdicti
doctoris. Licet hec opinio magrĩ Marci pia ui
deat̃. tñ nõ ꝯſonat determinationi decretoꝝ. vñ
glo. xxviij. q. i. c. iudoꝝ. ſic dr̃. Quidã intelligũt
h caplm ꝙ iudeis auferendi ſunt puuli eoꝝ ⁊
baptiçandi: ſed adulti nequaq;. Sed certe ſicut
nec adulti ita nec puuli vi trahendi ſunt. imo ſꝫ
h in breui nullus eſſet iudeus. Quõ ğ reliq̃e iſra
hel poſtea ſalue fierent? Iõ intelligo h de filijs
iã xp̃ianis: quos forte pentes circũcidere vole
bant. de ꝯſe. di. iiij. c. pleriq;. Et h idẽ ibi lr̃a inu
it. Hec in glo. illa. Et ꝑfecto mihi videt̃ ꝙ ſci ui
ri qui impatoꝝ intimi fuerunt: ſicut ſanct⁹ Sil
ueſter cũ Conſtantino: Ambroſius cũ Theodo
ſio imperatorib⁹: ſi hanc ita grandẽ vt dicit ma
gr̃ Marc⁹ vidiſſent vtilitatẽ: cũ ipatoribus la
boraſſent: vt legẽ gñalẽ de h iſtituiſſent: nec tñ
actũ eſt. Nec forte dicas illos hoc ipſũ ignoraſ
ſe: cũ circa fidei vtilitatẽ vigiles ꝑmaxie eẽnt.
Nõ ğ credo alia deſtitiſſe de cã: niſi q2 ſpũs ſcũs
nõ edocuit: q2 non opportuit. Sub bono. n. illo
plura forte mala ſuboriri poſſent. Et iõ ſnĩaꝫ gl.
magis approbo. ⁊ cõiter ita tenet̃. Nõ tñ ꝙ ſi u
nus parentũ iudeoꝝ ad fidẽ ꝯuertat̃: ipſũ ſequũ
tur filij puuli. ex. de ꝯuerſione infideliũ. c. finali.
qõ incipit. ex lr̃is. Sed dic q̃ſo an mulieres leuã
tes pueros poſſint eos occulte baptiçare? Dico
ſm Guil. ꝙ ſine ꝑiudicio ſi in mortis articlo ꝑ
uuloꝝ h fieret: laudabile eẽt: nec eẽt pctm̃. alias
ãt ñ lꝫ: ne iĩuria fieret ſacro ꝑ reiterationẽ: ſi for
te ad xp̃s ꝯuerterent̃: aut ob aliã rõnabilẽ cãm.
⁊c. Ad tertiã ꝟi. dico ꝙ claꝝ eſt ex dictis ꝙ i
his q̃ ordinant̃ ad vite neceſſitatẽ: lꝫ cũ eis con
uerſari ⁊ vendẽ. ⁊ alia vite neceſſaria ipendere:
dũ tñ oĩa ſint ſine dei ꝯtumelia ⁊ fidei ſubuer
ſione. q2 ſic meli⁹ eẽt eos relinq̃re morti: q̃ illos
in fidei ꝑuerſionẽ ⁊ dei ꝯtumeliã iuuare. vnde
Aug. ait. Utili⁹ eſt mori fame: q̃ idolatrijs veſci.
Caueant igit̃ xp̃iani a iudeoꝝ indebito ꝯſortio:
⁊ more fideliũ fidelr̃ viuant: vt tandem illis di
catur. venite benedicti patris mei hic per graꝫ:
⁊ in futuro per glãm. Amen.

¶ Sabbato tertie dñice quadrageſime de vir
gine glĩoſa ſermo. xxv. in ordine.

Eſus autem Inclinãs ſe digito
ſcribebat i terrã. Io. viij: Principiũ
hũane nãe hodierno die iſidiantib⁹
iudeis: mulieris adultere qõnẽ ꝓpo
nentibus oñdit: cũ ſe inclinans i terrã ſcribebat
vt quidã aiunt. terra terrã accuſat. ſed myſtice
glĩoſus deus ſe inclinauit in terra q̃ dedit fructũ
ſuũ: cũ humiliãdo ſe d̃ ꝟgine carnẽ aſſumpſit.
ad Phil. ij. Qui cũ in forma dei eſſet: nõ rapinã
arbitratus eſt eẽ ſe eq̃lẽ deo: ſed ſemetipſũ exi
naniuit formã ſui accipiens in ſimilitudinẽ ho
minũ fact⁹: ⁊ habitu inuentus vt hõ. Ecce mira
bilis inclinatio in terrã. i. in carnẽ glĩoſe ꝟgĩs.
In quibus ſacratiſſimis verbis tres de glĩo
ſa virgine conſiderationes faciamus. vꝫ.
Glĩoſe ꝟginis dulcoroſam ſuſceptionem.
Glĩoſe ꝟginis mirificam deſcriptionem.
Glĩoſe ꝟginis debitam ſimulationem.

De glĩoſa ꝟginis ſuſceptiõe ꝯſideratio pma.
Et nõ ꝙ poprĩa eſt iſta pma pſ ꝑ ntĩtate dñi.

PRimo inq̃ glĩoſe ꝟgis dulcoroſã ſuſce
ptionẽ uideam⁹. Nã cũ ꝟbũ eternũ pr̃iſſe
vellet ſcoꝝ patrũ uocib⁹ iclinare: q quo
dãmõ tãtis clamorib⁹ dicẽtes. vtinã dirũpes ce
los ⁊ deſcẽderes vſq; ad ima t̃re: aures dĩ obtũ
dẽ videbat̃. deſcẽdit i t̃rã nr̃am q̃ ꝟgo glĩoſa ẽ: ⁊
fructũ ꝑtulit amenitiſſimũ. de c⁹ plenitudie oẽs
accepim⁹ grãm. Qõ vt clare videaꝫ⁹ tres ꝯclõ
nes ꝑ ordinẽ ponam⁹. vꝫ. P⁴ ꝯ⁹ ẽ iſta. Se duꝫ
taxat ꝟbũ eternũ a pr̃e etnalit̃ ꝓcedẽs declia
uit in t̃rã: ⁊ fili⁹ fact⁹ ẽ tã glĩoſe mĩis. 2⁴ ꝯ⁹ ẽ iſta.
Licet pr̃is fili⁹ ſolus i ꝟgine hũanand⁹ deſcẽde
rit: eandẽ tñ nãm numero tres ipſas perſonas aſ
ſumere potuiſſe nihil icongruit. Tertia ꝯclu
ſio eſt iſta. Miro certe modo dei filius exercuit
vt i ꝟgine iclinaretur tñ quantũ icliari potuit.

De iclinatõe ꝟbi dei i vteꝝ ꝟginis ꝯclõ p⁴.

CEcipe pmã ꝯclõnẽ. vt s̃. vbi mõe ſolito
tres iquiram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. ẽ.
Quare ꝟbũ tñ in terrã deſcendit: ⁊ de
ꝟgine ſolũ hũanari voluit. 2⁴ ꝟi. eſt. An qa ſol⁹
icarnatus ẽ dei fili⁹: a myſterio icarnatõis exclu
dat̃ pr̃ ⁊ ſpũs ſcũs. 3⁴ ꝟi. ẽ iſta. Quõ ẽ poſſibile
cũ pſone diue ñ poſſint ſepari ꝙ vna ſiñ alia po
tuerit icarnari? Circa ad primã ꝟi. dico ꝙ d̃ te
o etne fili ñ iĩuria miramur. Dic q̃ſo cur tibi ma
gis decuit hũanitatis depẽdẽtia? Nũqd pr̃i vt
tibi ꝯuenit hui⁹ opis diligẽtia? Nũqd tu magis
q̃ pr̃ hoiem dilexiſti: q ꝓpter charitateꝫ hũaſti?
Nũqd tu ſolus ⁊ nõ pr̃ a pricipio hoiem creaſti?
Nũqd tu magis q̃ pr̃ ſapiẽs ⁊ potẽs hũanaſti?
An pr̃ noluit ⁊ tu voluiſti? Si hec ñ. q̃re ğ ſol⁹ i
carnaſti? Dico aĩa cara ꝙ lꝫ iſta ñ ſint q̃ deducit̃
vñ fit ꝙ nec impotẽtia nec aliqd dictoꝝ iterue
nerint. Ex quo hãc pono regulã gñalẽ. ꝙ lꝫ tam
pr̃ ⁊ ſpũs ſcũs q̃ fili⁹ potuerit icarnari: ꝯgruum
tñ fuit ſolũ verbũ hũanari. Et hoc triplici ratõe
ex pte dei: ⁊ triplici ratiõe ex pte hois oñdo: vt
colligit̃ ex ſnĩa dñi Bona. in. iij. di. i. Ex pte dei
quidẽ ratõe imaginis. rõne ꝓductõis ſiue mani
feſtatõis. ⁊ rõne filiatõis. Prio cõgruuꝫ fuit
verbũ humanari rõne imagĩs. vñ dicit ſic dñs
Bona. vt s̃. Cũ hõ a deo aſſumpſibilis eẽt rõne
dignitatis imagĩs: ⁊ fili⁹ ſit imago pr̃is: ꝯgruuꝫ
fuit vt imago imagini vniret̃. Audi Pauluꝫ ad
Hebr̃. p̃. Qui cũ ſit ſplẽdor glorie: ⁊ figura ſbe
eius: portãs oĩa verbo ꝟtutis ſue ⁊c̃. Tria dic̃
hic Paulus de filio dei. Primo. n. dicit ꝙ eſt
ſplẽdor glorie. i. fõtalis radius i ſe paternã glãꝫ
manifeſtãs: vt Dionyſi⁹ ait. Scõo dicit ꝙ ẽ fi
gura ſubſtãtie pr̃is. ⁊ hoc reſpectu ſpũs ſci. q2 ipe
ex ſe ⁊ ñ a ſe ſpm̃ ſcm̃ uni⁹. ſubſtãtie cũ pr̃e ꝓduc̃.
Tertio dicit ꝙ ẽ portãs oĩa ꝟbo ꝟtutis ſue.
i. ꝑ quẽ oĩa ſiũt ⁊ gubernãtur. Iſta al's clari⁹ de
clarabo. Cũ ğ fili⁹ figura ⁊ imago ſit pr̃is ⁊ tota
ei⁹ eẽntialis ſilitudo. ⁊ deus decreuiſſet fieri vt
ita loq̃r ſilitudo hois: ꝯgruũ fuit vt q in etnitate
imagõ ⁊ ſilitudo pr̃is eterni erat: ſilitudo ⁊ ima
go hois fieret in t̃ra. hic ãt filius pr̃is erat. ğ cõ
gruũ fuit eũ potius hũanari. Scõa rõ dr̃ mãi
feſtatõis. vnde fiat hec rõ. Sicut ad mãifeſtatio
tionẽ ꝟbi intellectual' requirit̃ vt ꝟbo vel voci
vniat̃ ſenſibili ⁊ corpali: ſic ad mãifeſtatiõeꝫ ꝟbi
eterni patris eẽntialis ⁊ intellectual' exigebat̃:
vt verbũ ipſum vniret̃ nãe corpali. Et q̃uis oẽꝫ
nãm potuiſſet ſibi vniri: vt dicit Scotus: lꝫ aliq
d̃rium ſentiant. tñ q2 hũana nã peccauerat: ⁊ ob
hoc ꝑmaxime fiebat hõ. cõgruũ fuit vt hũne na
ture vniret̃: ⁊ hipoſtatie ꝯiungeret̃. Tertia rõ
dicit̃ filiatõis. cõgruẽtiſſime. n. actũ eſt: ut ea ipa
pſona q̃ in eternitate celeſtis pr̃is dicebat̃ filius
⁊ in hũanitate fili⁹ fieret glorioſe ꝟginis. Et hãc
rõem tangit magr̃ in lr̃a. ⁊ Aug. i li. de trinitate
Uñ magr̃ ſic ad lr̃am ait. Sed ſolus fili⁹ i carne
miſſus eſt: nõ ſpũs ſcũs nec pr̃. Qõ iõ factuꝫ eſt:
vt qui erat in diuinitate dei filius: in humãitate
fieret filius hominis. Et ſubiũgit imediate: vñ
poſſet vna quarta rõ formari dicens. Nõ pater
vel ſpũs ſanctus carnẽ induit: ne alius in diuini
tate filius eſſet: alius in humãitate. ⁊ ne idẽ eẽt
pater ⁊ filius: ſi deus pater de hoĩe naſceretur.
Unde in eccleſiaſticis dogmatib⁹ ſic dr̃. Nõ pr̃
carnẽ aſſumpſit neq; ſpũs ſanctus: ſed filius tñ
vt q erat in diuinitate dei filius: ipſe in hoĩe fiẽt
filius hois: nẽ filij nomẽ ad alterũ tranſiret: q ñ
eſſet natiuitate eterna filius. Hec ſunt ꝟba ma
giſtri in lr̃a. di. i. tertij. Nũc vero videamus cõ
gruitatẽ iſtam ex parte hois. Triplici. n. alia rõ
ne ex parte hois probat̃ congruũ fuiſſe filiuꝫ et
non pr̃em nec ſpm̃ ſanctuꝫ de virgine hũanari.
Prima rõ dicit̃ ruinationis. Scõa dicitur re
parationis. Et tertia dicitur fructificationis.
Prima dicit̃ ratio ruinatiõis. vnde arguat̃ ſic.
Sicut homo quodãmodo dĩ ſimilitudinẽ appe
tendo corruit: ſic congruũ fuit vt per dei ſilitu
dinem repararet̃. Uerbũ autẽ eſt ſimilitudo pa
tris: vt dictũ eſt. ğ ⁊c̃. Et hanc rõeꝫ tangit Ber.
ſuper illud Ione. ij. Propter me venit hec tem
peſtas. Et ſimilit̃ beat⁹ Anſelm⁹ libro cur deus
homo? ait eiꝫ ſic Anſelmus. Homo pro quo erat
oraturus: ⁊ diabolus quẽ erat expugnaturus:
falſam dei ſimilitudinẽ preſumpſerant: ideo ſpe
cialius aduerſus filiũ peccauerunt. quãobrem
ei ſpãlis vindicta ⁊ indulgentia ꝯpetebat. Se
cũda ratio dicitur reparationis. vnde arguat̃ ſic.
Sicut per orationẽ ⁊ ſupplicationẽ ſumus repa
ti: ſic per eũ cui magis orare ⁊ ſupplicare cõue
niebat: humanã naturaꝫ reparari conueniebat.
Sed filio magis orare ⁊ ſupplicare q̃ patri ⁊ ſpi
ritui ſancto conueniebat. Ergo magis per eum
humana natura reparari debebat. Audi Anſel
mum vbi s̃. Conuenientius inquit eſt filiuꝫ ſup
plicare patri q̃ aliquã aliam perſonã. Ecce grã
dis ſupplicatio. Pater ignoſce illis: quia neſciũt
quid faciunt. Tertia ratio dicit̃ fructificatio
nis. vnde arguatur ſic. Cum omnes per deũ hu
manandũ filij adoptionis fieri debebant: con
gruum fuit vt illa perſona humanaret̃ que fili⁹
dei erat in diuinitate. ſed hoc fuit verbũ. ğ ver
bum magis incarnari cõueniebat. Inde Aug⁹
ſuper illud Pe. i. Qui fact⁹ eſt ex ſemine Dauid
ſm carnẽ. Et ponunt̃ etiam iſta verba a magr̃o
di. i. tertij. circa finẽ ſecundi capituli. Dei inquit
ğ filius hominis factus eſt filius. Natus ſcẽm
veritatẽ nature ex deo dei filius: ⁊ ſꝫ veritatẽ
nature ex homine hominis filius. vt ueritas ge
niti non adoptione: non appellatiõe: ſed in vtra
q; natiuitate filij nomẽ naſcendo haberet. ⁊ eẽt
verus deus ⁊ verus hõ vnus filius. hec ibi. Et
hec ſufficiant pro prima veritate. Quantum
ad ſecundam veritatem dico ꝙ ad hoc reſpon
det textus de ſũma trini. ⁊ fi. catho. c. i. coniun
cta glo. ſuper verbo. a tota trinitate. vbi dici
tur. ꝙ a myſterio incarnationis non excluditur
pater nec ſpũs ſanctus. Textus dicit ſic. Et tan
dem vnigenitus dei filius Ieſus chriſtus a tota

trinitate cōiter incarnatus ex Maria ſemp ṽ-
gine ſpūs ſci coopatione cōceptus: ṽus hō ſcūs
ex aīa rōnali ꝛ humana carne cōpoſitus: vna in
duab' naturis pſona: viā vite manifeſtus mon-
ſtrauit. Qui cū ſm diuinitatē ſit imortalis ꝛ ipaſ-
ſibilis: idē ipſe ſm humanitatē factus eſt paſſibi
lis ꝛ mortalis. Qui ēt in ligno crucis paſſ' ꝛ mō
tuus: deſcendit ad inferos: tertia die reſurrexit
a mortuis: ꝛ aſcendit in celū. Sed deſcendit i a-
nima: ꝛ reſurrexit in carne: ꝛ aſcendit parit in v-
troq;: venturus in fine ſeculi: iudicatur' viuos
ꝛ mortuos: ꝛ redditurus ſingulis ſm opa ſua: tā
iprobis q̄ȝ electis. Qui oēs cū ſuis ꝓprijs reſur-
gent corporib' q̄ nunc geſtant: vt recipiant ſm
opa ſua: ſiue bona fuerint ſiue mala. Illi cū dia
bolo penā ppetuā: ꝛ iſti cū xp̄o glām ſempitnā.
Una ṽo eſt fideliū vniuerſalis eccl̃a ꝛc̃. Pul-
cherrim' eſt iſte text'. Sic cernis ꝛ vides ꝙ in
eo narrant oēs articuli fidei. Quare ↄcludam'
ꝙ lȝ eterni pr̄is fili' incarnationē t̃minauerit. i.
humana carne ſe ſolū veſtierit: n̄ tn̄ a myſterio i
carnationis certe diue pſone ꝓcidunt. Miſit nā
q; deus pr̄ filiū ſuū ut hūanaret: ſed n̄ hūanauit
ipſe: nec hūanari intendens. ad Gal. iiij. Miſit
deus filiū ſuū natū. i. naſcendū ſub lege: vt eos
qui ſub lege erant redimeret. Jo. iij. Sic d̄s di-
lexit mundū vt vnigenitū ſuū daret. Spūs ſan
ctus quoq; carnē qua veſtiri debebat ṽbū di-
ſpoſuit: ꝛ organiçauit. nō tn̄ ipſe veſtitus eſt: nec
veſtiri intendebat. Luce. p̄. Spūs ſcūs ſupueni-
et in te. Sed ṽbū ꝛ venit ꝛ carnē induit: ꝛ i nob
manifeſtus apparuit. Baruch. iij. Poſt h̄ in ter
ris viſus eſt: ꝛ cū hoibus ↄuerſatus eſt. Jo. p̄. ṽ-
bū caro factū ē: ꝛ hitauit in nobis. Et hec ſuffici
ant pro ſa ṽi. De hac tn̄ mā multa dixim' i nr̄o
dn̄icali. in dn̄ica p̄ma aduent': ꝛ in ſmone nati-
uitatis dn̄i. Hic tn̄ ea poſuim' q̄ ad nr̄i ꝓpoſitū
faciunt. qr̄ ꝛc̃. Quantū ad tertiā ṽi. dico ꝙ h̄
n̄ dȝ videri tibi inconueniens. Et rō: qȝ lȝ tres
pſone ſint vna eſſentia: tn̄ tres pſone ſunt tres
ſubſiſtentie. Et incarnatio terminat̃ ad ſubſiſtē
tiā. iō vna pſona potuit incarnari ſine alia. Et
iō faciam' iſtā diſtinctionē ꝙ incarnatio pōt du
pliciter ↄſiderari. aut. ſ. quantū ad cām efficien
tē. aut quantū ad cām terminantē. Si p̄mo mō
ſic opus incarnatōis fuit indiuiſū. qȝ vna pſona
n̄ efficit incarnatōȝ ſine alia. Si ſo mō: tunc n̄ ē
inconueniēs ꝙ fuerit diuiſa. qȝ vna pſona potu
it incarnatōȝ t̃minare ſine alia. ꝛ ita intelligunt
doctores de hac mā loquentes. qr̄ ꝛc̃. Et h̄ ſuffi
ciant pro iſta prima conclōne. quare ꝛc̃.

Q eandē naturā numero tres perſone diuie
aſſumere potuiſſent conclo ſa.

Ecipe ſam conclonē. vȝ. Licet pr̄is fili
us ſolus in ṽgine hūanandus deſcēde-
rit: eandē tn̄ nām nūero tres ipſas pſo-
nas aſſūmere nihil incongruit. Ad c' declaratō
nē tres ingram' ṽi. vȝ. P̄ ṽi. ē iſta. vtr̄ iſta ꝓ
poſitio ſit ↄcedēda. diua nā aſſūpſit nām huma
nā: an debeam' dicē pſona diua aſſūpſit nāȝ hu
manā. 2ᵃ ṽi. ē iſta. An iſta ꝓpō ſit ↄcedēda. pſo
na diua aſſumpſit pſonā hūanā. 3ᵃ ṽi. ē iᵃ. an iᵃ
ꝓpō ſit ↄcedēda. tres pſone diue ſimul eādem
nām nūero potuerīt aſſumē. Quātū ad primaȝ
dico aīa mea ꝙ magr̄ ſniaȝ in. iij. di. v. hāc ṽita
tē poptie uentilat. Et tandē ↄcedit ꝙ iſte due ꝓ
pōnes ↄcedi pn̄t. vȝ. pſona diua aſſūpſit nāȝ hu
manā. Et nā diua aſſumpſit nām hūanā. Hanc
ūt ꝓpōem. pſona diua aſſumpſit nām hūanā: ꝓ
bat p dictū Aug. li. de fide. ad Pe. c. vj. vbi dr̄
ſic. Hic d̄s hūanā nām i vnitatē pſone ſuſcepit:
q ſe hūanans p miſicordiā icorrupte ṽgīs vtex
ex ea naſcitur' ipleuit. formā g ſui. i. nām ſui in
ſuā accepit ille d̄s pſonā. h̄ magr̄ in lr̄a. Relingt
g magr̄ iſtā ꝓpōnē eē catholicā. pſona ṽbi aſſū-
pſit nām hūanā. Scd̄aȝ ṽo ꝓpōnē. ſ. nā diua aſ
ſumpſit nām hūanā. dic̃ idē magr̄ valde eē diffi
cilē. qȝ in h̄ dicit ipſe plurimū doctores diſſenti
re vident̃. Et dicit ꝙ lȝ illi doctores q oppoſitū
iſti' ꝓpōnis ferūt ꝓclariſſimi fuerint: tn̄ in h̄ n̄ ſo
lū ab alijs doctorib': ſed ēt a ſeipſis diſcordare
vident̃ ſicut ſubiecta capl̃a docent. Et iō ↄ̄triuȝ
tenet magr̄ hic: dicens ꝙ iſta ꝓpō eſt ↄcedēda.
nā diua aſſumpſit nām hūanā. Et arguit ſic vt
pȝ ex lr̄a ibidē. Forma dei accepit formā hoīs.
Sed noīe forme dei intelligit̃ nā dīna. Noīe fō
me hoīs intelligit̃ nā hūana. g illa ꝓpō ṽa. ↄn̄a
nō. ꝛ maiorē ꝓbat p Aug. p̄. de trini. c. vij. ſic di
centē. Etiā ſeipſo xp̄s minor fact' ē: formā ſui ac
cipiens. Nec. n. ſic accepit formā ſui: ut dimitte
ret formā dei: in q̄ erat eq̄lis pr̄i: vt in forma dei
ꝛ in forma ſui: idē ipſe ſit vnigenitus fili' pr̄is. h̄
ſūt ṽba Aug. dicit g magr̄. Si forma dei formā
ſui accepit: ꝑfecto nā diua nām hūanā accepit
Miorē ṽo idē magr̄ ꝓbat p aliud dictū Aug.
in li. de fide ad Petrū. c. viij. Cū ingt de xp̄o au
dis: qȝ in forma dei erat: oȝ te agnoſcē firmiſq;
tenē i illo forme noīe nālē plenitudinē. i. plenaȝ
nām diuā debē itelligi. hec ſūt ṽba Aug. qr̄ ꝛc̃.
Idē ēt ꝓbat p dictū Hylarij i li. xij. de trini. ſic
dicētem. Eſſe i forma dei: n̄ alia itelligētia ē q̄ȝ
i dei manere nā. Et imediate magr̄ ſubiūgit. di
diciſti ingt noīe forme itelligētiam fieri nāe: ꝛ
audiſti ꝙ i forma dei formā ſerui accepit. vnde
cōſequēs ē ꝙ natura dīna nām humanaȝ ſuſce-
pit. Hec ſūt uerba magrī. Sed dices pater Am
bro. hoc valde dubium eſt: ꝛ videt̃ expreſſe cō-
tra dicta alterius cōclōnis. Un̄ arguo ſic. So-
luȝ ṽbū carnē accepit p dicta oīum doctoꝝ: ut
cōcluſum ē per precedētem cōclonē. g nō nā di
na. añcedēs ēt pȝ ex cōſilio toletano. g ꝛc̃. Dico
ꝙ illa dictio exceptiua ſolū n̄ excludit nāȝ diui
nā: ſed alias perſonas. ſ. patrē ꝛ ſpm̄ ſanctū. Sic
ēt r̄ndet magr̄ in lr̄a. Sed ↄ̄ iquies: hoc mihi nō
ſatiſfacit. Arguo eiȝ ſic. Nā diua ē cōis tribus:
ſi g natura diua nām humanā aſſumpſit. ſequit̃
ꝙ quelibet perſona ſit humanata: qđ ē ↄtra di-
cta. Dico aīa mea ꝙ hn̄ argumētum tuum ↄclu
deret: ſi nā diua aſſumpſiſſet naturam humanā
ad vnitatē propriam. Sed n̄ eſt ſic: ſȝ aſſumpſit
eā ſolū ad vnitatē ipoſtaſis i ſuppoſito filij. Sȝ
adhuc iſtah̄. Arguo. n. ſic iqes. Si g nā diua na
turā humanā aſſumpſit vt dicis: vr̄ ſeq pr̄ Am
bro. ꝙ ſicut iſta ↄcedit̃. verbū caro factū ē. ita
iſta dȝ ↄcedi. nā diua caro facta ē. Ad hoc tibi
aīa mea magr̄ i lr̄a r̄ndȝ dicēs ꝙ iſta n̄ ē ꝓcipua
rō q̄re ṽbū caro factū ē. qȝ ipſū ṽbū carnē hūa
nā aſſūpſit. ſȝ qȝ aſſūpſit eā i vnitateȝ ſuppoſiti
ꝓprij. nō āt ſic nā diua vt dcm̄ ē. qm̄ non ſuſce
pit eā in vnitatē ꝓpriā: ſȝ i vnitatē ſuppoſiti ṽ
bi. Et iō argumtū n̄ ↄcludit. q̄re ꝛc̃. Et hec tibi
ſatis ꝓ p̄ma ṽitate ſufficiāt: Quātū ad ſcd̄ā ṽi
tatē dico ꝙ magr̄ i eadē diſ. 5. tertij ponit alias
duas ꝓpoſitōes oīo negādas. vȝ iſtā: nā diuīa
aſſūpſit pſonā humanā vel pſona diua aſſum
pſit pſonā humanā. vn̄ ſic ait i. c. iō ṽo. Ido ṽo
ingt nō pſonā hoīs accepit ſiue aſſumpſit: qȝ ca
ro illa ꝛ aīa illa nō erāt an̄ vnita i vnā pſonam
quā aſſūpſit. qm̄ ex illis n̄ ↄſtabat pſona qn̄ ill'
vnitū ē verbū. Nā ſibi iuicē ſūt vnita ſit' cuȝ ṽ
bo ſunt vnita. Alia tn̄ vnione iuicē vnita ſunt
illa duo. ſ. aīa ꝛ caro. ꝛ alia vniōe ṽbo vnita ſūt
qȝ alia ē vnio aīe illius ad carnē: alia eſt vnio
ṽbi ad aīaȝ illā ꝛ carnē. Nō g accepit ṽbuȝ dei
pſonā hoīs: ſȝ nāȝ. qȝ nō erat ex carne illa ꝛ aīa
illa vna cōpoſita pſona: quā ṽbū accepit: ſȝ ac
cipiendo vniuit: ꝛ vniēdo accepit hec ille. Sȝ
magr̄ i. c. ſequēti. qđ icipit: hic a qbuſdā arguit̃
ſic. pſona eſt nā rōalis iduidua ſubſtantia. aīa
āt quā ṽbū aſſumpſit ē hoī. g ṽbū aſſumpſit ꝑ
ſonā. Dicit magr̄ ꝙ lȝ aīa ſit pſona: qn̄ eſt a cor
pore ſepata: ſicut āgelus: nō tn̄ qn̄ ē corpi vnita
Et cū aīa quā ṽbū aſſumpſit nūq; fuerit qn̄ ali
cui rei ↄiūcta ſit. iō nō ſeqt̃ argumētū. Sȝ cer
te aīa mea cara: hic nō tenet̃ magr̄ a doctorib;
vult. n. ipſe vt cernis ꝙ aīa ſepata ſit pſona. et
hoc doctores nō ↄcedūt. vn̄ ſcotellus i. 3. ſniaꝝ
q. p̄ncipali. dicit. ꝙ de rōne pſone ē. negatio de
pendentie actualis ꝛ aptitudinal': ꝛ iō qȝ aīa ſe
parata ſp hȝ depēdētiā aptitudinalē ad cōpus
iō nō eſt pſona. ꝛ qȝ dū ē vnita hȝ dependētiaȝ
actualē ad corpus. iō ēt nō eſt pſona. Et qȝ aīa
xp̄i ſp fuit vnita. iō nūq; fuit pſona. In hoc hn̄
dixit magr̄ q̄re ex hoc ↄcludit̃ r̄nſio: ꝙ nō ſuffi
cit ad rōnē pſone ꝙ ſit nā rōalis iduidua ſub
ſtantia: ſȝ oȝ ꝙ nō hēat dependētiaȝ ad corpus
aptitudinalē: nec actualē. Et idē tȝ Franciſcus
maronis. di. 23. in qōe illa. vtr̄ pſona ſit ſa intē
tiō i r̄nſiōe qōnis. Et hāc negatōeȝ depēdentie
vocat ipē icōicabilitatē. qȝ ꝓprie iſta rō eſt con
ſtitutiua pſone. ꝛ ꝓpt̃ hoc pſone diue p hāc rō
nē pmarie ↄſtituūt: cū ſint ſūme icōicabiles. Et
hoc q̄tū ad iſtud dubiū. Ultra dcm̄ argumtuȝ
magr̄ i eodē. c. addncit aliqs auctes. vt Aug. i
expoſitōe ſimboli dicētē. ṽbū hoieȝ aſſūpſiſſe.
ꝛ ſic de alijs. Sȝ exponit magr̄ hoieȝ. ſ. hūanaȝ
nāȝ vt ſit ſenſus hoieȝ accepit. i. hūanā nāȝ. Et
hec volo ſufficiāt ꝓ ſa ṽitate. Quātū ad tˀtiaȝ
ṽitatē dico ꝙ d̄ hoc ſūt varie opiōnes doctoꝝ.
Prima opio ē dn̄i Bona. diſ. i. t̃rij vȝ. ꝙ plu
res perſone vnā ꝛ eandē nām numero ſit' aſſu
mere nō poſſint. Nō qdē ꝓpt̃ aſſumētis defectuȝ
ſiue ipotētiā: ſȝ ꝓpt̃ repugnantiā ↄ̄dictiōis ipli
cite. Et ꝙ hoc ſit ipoſſibile ſic ꝓbat. qȝ aut talis
aſſumptio t̃minat̃ ad vnitatē nāe: aut ad vni
tatē pſone: aut ad vnitatē iduidui. Si ad vni
tatē nāe. g ex vnitate nāe hūane ꝛ diue vna ter
tia nā reſultaret. ꝛ ſic i xp̄o n̄ eēt diſtinctō aſſu
mētis ꝛ aſſūpti. ꝛ p ↄn̄s nō ṽa aſſūptō. Si ṽo ad
vnitatē pſone ſeqret̃ ꝙ plures pſone cōicarēt
i vnā pſonā. ꝛ ſic ples pſone eēnt vna pſona qđ
iplicat ↄ̄dictōeȝ. Si āt ad vnitatē iduidui: cuȝ
tal' vnitas ſit ex pte aſſūpti: ꝛ nō ex pte aſſumē
tis: ſeqret̃ ꝙ aſſūptū traheret ad ſe nāȝ aſſūpti
qđ ē iconueniēs. nō. n. trahit hūanitas ad ſe di
uinitatē i xp̄o: ſȝ potius diuinitas hūanitatē. aſſu
mere ē. n. ad ſe trahere: ſiue ad ſe ſumere. Et ꝓ
pter hāc ↄ̄dictōeȝ dic̃ ꝓfatus doctor ꝙ ipoſſibi
le ē ples pſonas eādē nāȝ nūero aſſumē poſſe.
Et hᵒ itelligit ꝓut icarnatō ṽbi fac̃ ydiomatū
cōicatōeȝ. p quē modū dr̄. Filius dei factus eſt
hō. Sicut oñdit Anſelmus liᵒ cur deus hō. c. 9
dicēs ples pſone neqūnt vnū ꝛ eūdē hoieȝ aſſu
mere: Et dicit idē doctor ꝙ ꝓpt̃ hoc nō exclu
dit̃ oīs alius mōs aſſūptōis. qȝ cū itellectus nr̄
multa itelligere neq̄at q̄ deus facē pōt: qs aſſe
rere audebit: tres pſonas vnā nāȝ nūero aſſūe
re potuiſſe. Ita ꝙ p grāȝ efficē potuiſſȝ: vt tres
pſone vnā ſibi nāȝ ex tpe vniſſent ſiue ſuppoſi
taſſet. Cū creatura oīs creatori ſuo obediēs ſit
Et ille tres pſone eēnt vnus hō. ꝛ ita tribus ꝑ
ſonis eēt cōis vna ſingularis nā hūana aſſūpta:
dato ꝙ nō eēt cōis vnitas in vnitate pſone. Et
iſta i ſnia ē opiō ꝓfati doctoris. Alia ē opiō ſci
Tho. pte. 3. q. 3. arti. 6. ꝙ lȝ tres pſone n̄ poſſent
eādē ipoſtaſiȝ aſſumē: nihil tn̄ obſtat qn̄ poſſit
eādē nāȝ aſſumē. Et hāc opiōnē iſeqt̃. Uarro
li. 3. q. 4. Et ↄfirmat eam ſic. Qn̄qȝ aliq̄ duo ſe
hn̄t ſicut p̄us ꝛ poſterius nō oȝ ꝙ multiplicato
poſteriori multiplicet̃ p̄us: ſȝ nā ꝛ ſuppōitū ſe
hn̄t ſicut p̄us ꝛ poſterius. ꝛ p ↄn̄s multiplicato
ſuppoſito: nō oȝ ꝙ mltiplicet̃ nā. ꝛ p ↄn̄s nihil
repugnat ꝙ eadē nā poſſit eē i plibus ſuppoſi
tis ſiue pſonis. Itē ſicut aīa vna nālit̃ pōt eē in
pluribus ptibus corporis: ꝛ vnū corpus ſupnā
liter in pluribus locis: ſic multo magis vna nā
i plibus ſuppoſitis. Itē abſolutū nō diſtiguit̃ nȝ
multiplicat̃ p reſpectiuū. nā ē abſoluta: ſuppo
ſitū ſiue pſona reſpectiua. g nō oȝ multiplicari
nāȝ ꝓpter mltiplicatōeȝ pſonaꝝ q̄re ꝛc̃. Alia ē
opiō Scoti: q iudicio meo optiā ē: q dicit ſic: ꝙ
de icarnatōe poſſumus loq duplr̄. aut volum'
dicē ꝙ eēntia diua ſit formal' t̃minus icarnatō
nis. ꝛ tūc ↄcedit ꝙ ples pſone poſſint diua eſſē
tia mediāte aſſumē eādē nāȝ nūero. aut volūs
dicē ꝙ ꝓpetas relatiua: ſiue ipſa pſōa ſit forma
lis t̃minus tal' icarnatōis. Et tūc dic̃ ipoſſibile
eē: eādē nāȝ nūero a tribȝ pſonis aſſumi poſſe.
Et rō ē qm̄ oē eēntialr̄ ab aliq̄ l' ab aliqbȝ ↄ̄pē
dēs oȝ ꝙ hēat vnū: qđ t̃miet eēntialr̄ illā depē

dentiā.Sȝ ī illa aſſūptione ē eētialr̄ q̄dā depē
dentia vnius nāe:ꝛ pſona v̄bi totalr̄ ↄtermīat
eā.igit̄ eadē nā nō pōt totalr̄ a plˀib⁹ depēdere
pſonis: vl' aſſūmi a plˀib⁹ pſonis.ↄñtia nō.ꝛ ma
ioꝛ pbat̄:qm̄ ipoſſibile ē idē creatū in eod̄ gnē
eēndi hr̄e plres cās totales a quib⁹ d̄pēdeat. Nā
h̄ dato:ſeq̄ret̄ q̄ aliq̄d poſſȝ eē ab aliq̄ vt a cā:
q̄ poſito l' remoto nihil min⁹ eēt:qd̄ ē apd̄ ōs ī
couenientiſſimū. Minoꝛ v̄o pbat̄. Naȝ pſonali
tas creata t̄miat depēdentiā nāe i creatur].ꝛ p
ſoalitas icreata t̄miat d̄pēdētiā nē hūane.ut pȝ
ḡ ſic pſonalitate creata totalr̄ t̄mināte nāȝ:illa
ſtāte nō poſſet alia pſonalitate t̄miari: ſic pſoa
litate vnius pſone dīne t̄mināte nāȝ hūanā: il
la ſic ſtāte ñ potīt alia pſonalitate t̄miari. Iſta
ſatis nota ſūt intelligēti. Et nō iſtud fūdamtuȝ
q̄ lȝ nā hūana eēt i potētia obiectiua li añq̄ aſ
ſūmēt ꝛ p ↄñs aſſūpſibil' a pr̄e:tñ nūc deducta
ad actū i ſuppoſito filij: nō poſſȝ aliq̄ mō a pr̄e
aſſūmi:cū pfectiſſime ei⁹ depēdentia t̄minet̄ i
ſuppoſito filij. Et hoc fundamtū mihi magnaȝ
fidē facit.de h̄ breuit̄ loq̄t̄ ſcotell⁹ i.3.ꝛ hñ vid̄
ibi. Teñ tu trīhaꝝ opionū q̄ tibi gratioꝛ ē.q̄r ꝛc̄

De humiliatōe v̄bi in v̄gine glorioſa ↄ° t̄tia

[A]Ccipe t̄tiā ↄcluſionem. vȝ. Miro certe
mō dei fili⁹ exercuit: vt i v̄gie icliaret̄
q̄ntū iclinari potuit. Ubi tres igramus
v̄itates. vȝ. Pria v̄itas ē iſta. Quāta fuit iclia
tio v̄bi etnī:qñ ex ſua benignitate d̄ v̄gine car
nē aſſūpſit. Scd̄a v̄itas ē. Quātus ꝛ q̄lis ho
noꝛ debet̄ a nob̄ v̄bo dari ppt̄ ſuā tantā chari
tatē. Tertia v̄i.ē. Q̄tā excellētiā meruit xp̄s
apud ꝛ e ī ppt̄ h̄:q̄ꝛ carnē nr̄aȝ aſſūpſit. Q̄tū
ad pmā v̄i.dico q̄ v̄bū d̄ v̄gine carnē aſſūmēs
tripliciter̄ ſe icliauit. Prio.n.ſe icliauit ſub an
gelica nā. Scd̄o iclinauit ſe ſub humana nā;
Tertio icliauit ſe ſub paſſiōe dura. Prio
inq̄ icliauit ſe ſub āgelica nā. ps. Minuiſti eū
paulomin⁹ ab angel̄: glīa ꝛ honoꝛe coroāſti eū
ꝛ ↄſtituiſti eū ſup opa manuū tuaꝝ. Que v̄ba
glo.ſic expōit. Minuiſti.i.paſſibilē ꝛ moꝛtaleȝ
feciſti:paulomin⁹ ab āgel̄:q̄ ſunt imoꝛtales ſm̄
nāȝ. Sȝ iſta mioꝛatō p nāȝ fuit poſtea i magnā
glīā p grīam cōmutata. Ideo ſeq̄t̄ glīa ꝛ hono
re coꝛonaſti eū:gloꝛia:ſcilicet in reſurrectione
ꝛ honoꝛe:ſcilicet in prīa. Et ↄſtituiſti eū.i.exal
taſti eū ſup opa manuū tuaꝝ.i.ſup rōnalē crea
turā ſupceleſtē.i.āgelicā:ꝛ rōalē creaturā t̄re
ſtrē.i.hūanā. Et ſic pȝ pria icliatio. vȝ. q̄ ſm nāȝ
v̄bū hūanatū mioꝛatū ē ab āgel̄ ſm nām itelli
ge aſſūptā nō aſſūmētē. Scd̄o v̄bū i aſſūmē
do v̄gis carnē iclinauit ſe ſub hūana nā. Audi
aplm̄ ad phil̄.2. Qui cū in foꝛma dei eēt: nō ra
pinā arbitrat⁹ ē eē ſe eq̄lē deo:ſȝ ſemetipſuȝ ex
inaniuit foꝛmā ſui accipiēs: i ſilitudinē hoium
factus:ꝛ habitu inēt⁹ vt hō. Que v̄ba ſic Re
migius expōit dicēs. Qui cū i foꝛma dei eēt.i.i
equalitate dei patne dietatis ↄſbalis ꝛ coeq̄l'
illi i oib⁹. Et Aug⁹ i lib.de fide ad Petꝝ. vt de
ducit magiſter ſniaꝝ. diſ.5.tertij. expōit ſic foꝛ
mā dei dicēs. Cū audis de xp̄o q̄ in foꝛma dei
erat.oȝ te agnoſcere firmiterq̄ꝫ tenē: i illo foꝛme
noīe nāe plenitudinē d̄bere itelligi. Nō rapinā
arbitratus ē eē ſe eq̄lē deo. Remigi⁹. Rapina
ē qñ q̄ſpiā rē alienā p violētiā ſibi vſurpat q̄ il
li nō couenit. Et dñs Ieſus rapinā q̄dē faceret
qñ ſe prī eq̄lē ī oībus fecit dicēs. Ego ꝛ pr̄ vnū
ſumus:niſi i v̄itate aēt fili⁹ dei eq̄lis illi ī oīb⁹.
Sic ꝛ pcurſoꝛ illius a ſcribiſ ꝛ phariſees ꝛ pplo
an xp̄s eēt iterrogat⁹:ſi dixiſſet.ego ſū:rapinā
feciſſȝ:ſȝ ait nō ſū. Dixit.n.plene qd̄ erat ne mē
tiēdo diceret qd̄ ñ erat. vt dicit Greg⁹ i omel̄.
ſuper Mat. Si mō v̄o magnus fili⁹ pditōis eē
ne:rapinā q̄dē fecit:q̄ cū fili⁹ diaboli eēt: dixit
ego ſū filius dei:ego paclitus:ego oīa dei. Seq̄
tur:ſed ſemetipſū exinaniuit Remigi⁹. Exina
nitio ē qñ res magna ꝛ icōphēſibilis i pua cō
phēdit̄ foꝛmula. Sicut ſi q̄ſpiā mūdi artifex
totā mūdi machinā:oīa ēt minima q̄ ī illo ſūt i
modica cera vel pictura ↄphēdē voluerit:
hec exinanitio dr̄. Idē dr̄ de ciuitate vel tēplo
vel de alia q̄cunq̄ꝫ grādi re intelligenduȝ eſſe.
Sic ꝛ v̄bū dinū cū lucē habitet iexceſſibilē to
tū ſua magnitudine mūdū iplēs:ſemetipſuȝ ex
inaniuit.i.q̄ſi ↄxit: vt in pua foꝛml'a viſibil' ap
pareret. Hiere.31. Nouū faciet dñs ſup t̄rā:mu
lier circūdabit viꝝ. Io.i. Uerbū caro factū eſt
ꝛ habitauit ī nob̄. Et ſeq̄t̄ foꝛmā ſui accipiēs
.i.in v̄itate hoiem.i.hūanā nāȝ ſuſcipiēs. In ſi
militudinē hōiuȝ factus.i.hō ver⁹ fact⁹ ē.pōit̄
.n.ſilitudo p v̄itate. Et habitu inuent⁹ vt hō.
habitus ab hn̄do nom̄ accepit.q̄re q̄cq̄d alte
rū hn̄t illi⁹ habit⁹ ē. Remigi⁹. Mult] modis
habit⁹ dr̄. Quidā.n.habit⁹ illū cui accidit mu
tat:ſȝ nō mutat̄. vt ſapiētia:q̄ d̄ ſtulto ſapiēteȝ
fac̄:ſȝ ñ mutat̄ ſapia ipa. Quidā habit⁹ mutat
ſȝ nō mutat̄: vt cib⁹ q̄ de lāgoꝛe in focilamētū
coꝛpis mutāur.iux̄ illd̄.ꝛ panis coꝛ hōis confir
met. Quidā ē habit⁹ q̄ nec mutat̄:ſed tñ aliam
ↄſequit̄ foꝛmā.ſic veſtis q̄ induta aliā foꝛmam
capit q̄ꝫ qñ exuta ē ꝛ plicata. Nā ſiue iduat̄ q̄s
veſte ſiue ñ:ſp veſt] nāȝ veſt] ſuat lȝ fōmā mu
tet. Ita v̄bū pr̄is hōieȝ aſſūmēs ñ hōie mutatū
ñ ē nȝ ipe hō aſſūpt⁹ mutat⁹ ē i v̄bū. Licet aliā
foꝛmā accepit hō q̄ꝫ pus.qm̄ maioꝛis poſtea di
gnitatis fuit q̄ꝫ fuerit ātea.q̄ꝛ ſpecioſus foꝛma
p filijs hoium. Inde Aug⁹.i.de trini.c.7. Non
.n.ſic accepit foꝛmā ſui: vt dimitteret foꝛmā dei
i q̄ erat eq̄l' prī:ſȝ vt id̄ i foꝛa dī ꝛ i foꝛa hoīs fi
li⁹ vnigeit⁹ eēt prīs. Hec ſupdcā d̄ mēte Remi
gij: vt ſ. Ad h̄ ppoſitū audi tex.cū xp̄s de hēti
cis. Cū ingt xp̄s pfect⁹ de⁹ ꝛ pfect⁹ hō ſit:man
dam⁹ q̄tenus ſub anathemate iterdicas. ne q̄s
de cet̄o audeat dicē xp̄m nō eē aliq̄d ſm q̄ hō
q̄ꝛ ſic xp̄s ver⁹ ē ds:ita v̄us] ē hō ex aīa rōali ꝛ
hūana carne ſubſiſtēs.hec ibi. Et glo.ſup v̄bo
anathematize.dic̄ ḡ q̄ ↄriū dic̄ ē excōicat⁹.q̄ꝛ h̄
dicē hereticū ē:ꝛ oēs hētici ſūt excōicati. vt in
.c.ad abolēdā.ꝛ.c.excōicamus.de hereticis ꝛc̄:

Tertio v̄bū dinū i aſſumēdo d̄ v̄gie carnē i
clinauit ſe ſub paſſiōe dira. Iſa.53. Nō ē ei ſpēs
neq̄ꝫ decoꝛ ꝛc̄. Hāc auctē ſepi⁹ i h̄ ope iuenies
Inde apl's vbi.ſ. Hūiliauit igt̄ ſemetipſū fact⁹
obediēs vſȝ ad moꝛtē. Remigi⁹. Factus igt̄ ē
obediēs prī c⁹ volūtas fuit vt genus hūanū re
dimēt. Et ñ ſolū prī:ſȝ ēt mr̄i fact⁹ ē obediens
Luc̄.2.ꝛ erat ſubdit⁹ ill̄. Moꝛtē āt cruc]. Re
migius. Id̄ crucifixert̄ eū:q̄ꝛ oīb⁹ moꝛtibȝ cru
cis moꝛs ſeuioꝛ ē ppt̄ lōgū cruciatū. Si.n. gla
dio trāſuerberaſſēt eū cito finijſſȝ. l' ſic placuit
ei. vt quia p lignū peccauit hō p lignū r̄dimēt̄
q̄re ꝛc̄.h̄ Remigi⁹. Et ſic pȝ pria v̄itas. Q̄tū
ad ſcdam v̄i.dico vt colligit̄ de mēte dñi Bona.
i.3.di.9.q̄ duplex ē pncipalr̄ honoꝛ.ſ.p ſe ꝛ per
accñs.honoꝛ p ſe ē duplex.q̄dā p ſe ꝛ ppt̄ ſe.q̄
dā p ſe tm̄.honoꝛ p ſe ꝛ ppt̄ ſe ē ille q̄ ſoli deo d̄
bet̄. Nā ſolus ds ē q̄ p ſe ꝛ ppt̄ ſe honoꝛādus ē
Et hic honoꝛ a grec] latria dr̄.ꝛ a ltis ſic diffini
tur. Latria ē cultus ſoli deo debitus. Ubi ē no
tādū ſm Bona. vbi ſ. q̄ clt⁹ dī pt tripl'r ↄſidera
ri.ſ.cōit̄: ppe:ꝛ magl ppe. Cult⁹ dei cōit̄ dictus
dr̄ actus directus i deū ſub rōe finis.ꝛ ſic cltus
dei cōis ē oībus v̄tutibȝ. Scd̄o accipit̄ ppe
ꝛ tūc cultus dr̄ actus i deū directus ñ ſolū ſub
rōe finis:ſȝ ēt ſub rōe obiecti.ꝛ ſic cltus ē q̄d p
pum v̄tutibȝ theologic].q̄ꝛ v̄tutes theologice
hñt deū p obiecto: vt cōit̄ ſētiūt oēs.ꝛ id̄ dicūt̄
oībus v̄tutibȝ pſtātioꝛes. Tertio mō accipi
tur magl ppe.ꝛ ſic dr̄ cltus i deū directus ñ ſo
lū i rō° finis ꝛ obi:ſȝ ēt ſub rōe honoꝛ]. Et ſic ē
ppˀus adoꝛatōis ipſius latrie. Et ſic dic̄ idē do
ctoꝛ latria ē q̄dā ſpāl' v̄tus. Nā ſic idolatria ñ
dr̄ q̄d̄cunq̄ꝫ pctȝ.ſȝ illud q̄ creatura adoꝛat̄:ſic
latriā ñ dr̄ q̄lȝ hitus vel actus:ſȝ ille q̄ ſolus ds
adoꝛat̄. Et nōnt̄ dixi actus vel hitus. q̄ꝛ latria
dicē pt cltū itērioꝛē ꝛ extioꝛē. Cultus iterioꝛ ↄ
ſiſtit i credēdo:diligēdo:ꝛ ſpando:ꝛ ſic iꝓpe
accipit̄ latria.nec vt ſic ē v̄tus cardial':ſȝ theo
logica.nō tñ ab alijs diſticta:ſȝ ↄñs oēs. Cultus
extioꝛ ↄſiſtit i q̄dā imolatōe ꝛ ſacrificio.ꝛ ſic p
prie dr̄ latria q̄ nihil aliud ē q̄ꝫ ſuitus q̄dā vt ex
ponit ſacer Aug.i li.de tri.ꝛ vt ſic ē v̄tus cardi
nal' ↄtēta ſub iuſticia:q̄ ppe dr̄ religio. Ind̄ Au
gu.x.de ciui.dei.ſic ait. Religio ē v̄tus q̄ colit̄
q̄ ē ſupioꝛ] nāe. Ind̄ dicē poſſumus q̄ latria ſic
accepta ñ ſolū ē i geñe v̄tut] tāq̄ꝫ i gnē remoto
ſȝ ēt i gñe v̄tut] cardial' ſic i gñe ſubaltno:ꝛ in
gñe iuſticie tāq̄ꝫ i gñe pxi q̄. In gnē v̄o r̄ligiōis
tāq̄ꝫ i gnē pxio. Et h̄ colligit̄ de mente Aurelij
Aug].li.xi.de ci.dei.c.i. vbi dic̄ q̄ dī cltus q̄ttu
oꝛ nomibus appellat̄.ſ.latria theoſolia:ſiue eu
ſebē.ꝛ h̄ ſm grecos. Pietas ꝛ r̄ligio.ꝛ h̄ ſm nos
q̄ idē ſūt qd̄ duo pma:lȝ i plus ſe hēant. Nō tñ
q̄ latria ꝛ theoſolia ſic differunt.qm̄ latria dic̄
extioꝛē ſuitutē q̄ ſpectat ad iuſticiā:q̄ eſt v̄tus
cardial':ſȝ theoſolia dic̄ ſuitutē iterioꝛē: q̄ ſpe
ctat ad v̄tutes theologicas. Itē nō q̄ qñ latria
ē ipſa dilectio vel ſapia itelligit̄ de actu iterioꝛi
ſȝ qñ dr̄ q̄ latria ē cultus itelligit̄ d̄ actu extioꝛi
ſed de hoc alias. Patet ḡ q̄ honoꝛ q̄ eſt p ſe ꝛ
ppter ſe debet̄ ſoli deo. Scd̄s honoꝛ dr̄ p ſe ꝛ
nō ppt̄ ſe. Et hic honoꝛ d̄bet̄ hūane nāe xp̄i vt
v̄bo vnita ē. Ubi nō q̄ nā hūana i xp̄o vnita v̄
bo pt tripl'r ↄſiderari. vno° iq̄ntū ſuſtentificat̄
dino ſuppoſito. Scd̄o iq̄ntū vnita dinitati tm̄:
Tertio iq̄ntū creatura ſciſſima tm̄. Si ↄſidera
tur prio° ꝛc̄ dico q̄ cū hūanitas ſit a dino ſuppo
ſito ſuſtētata ſit vnus hō.q̄ꝛ vna ē pſona xp̄i et
vnicū ſuppoſitū: vt dixius i ſa ↄcl'oe pcedenti
ſeq̄t̄ q̄ vt ſic hūanitas xp̄i latria dȝ adoꝛari.q̄ꝛ
latria ñ debet̄ parti rōne pt]:ſȝ rōne totius: to
tus āt xp̄s ē pſona xp̄i.ḡ latria adoꝛat̄ hūanitas
eius: vt ſic ↄſiderata. Si v̄o hūanitas xp̄i ↄſid̄
rat̄ vt vnita tm̄:ꝛ ñ vt ſuppōitata. Dixert̄ q̄dā
q̄ ipdulia dȝ adoꝛari. Alij āt latria.q̄ꝛ nil aliud
ſonat nām hūanā eē vnitā q̄ꝫ i ſuppoſito dino
eē ſuppoſitatā. Si v̄o ↄſid̄rat̄ t̄tio mō:nl'ri du
biū q̄ dulia dȝ adoꝛari. h̄ ſētit dñs Bona. vt ſ.

Accipe mō ſm mēbꝝ pncipale. vȝ.q̄ alius ho
noꝛ dr̄ p accñs.i.q̄ꝛ accidit illi rei vt ſic honore
tur. Et h̄ tripl'r fieri ↄtigit q̄ntū ad pñs. vȝ. rōe
ſignificatōis.rōne pñtationis.ꝛ rōne ↄtinentie
ꝛ reſuatōis. Prio rōne ſignificatōis:ꝛ h̄ mō
venerāt̄ ſacra.q̄ꝛ ſignificāt rē ſacrā. Nā vt dr̄
4.ſniaꝝ.di.i.ſacramtū ē ſacre rei ſignū. Honō
.n.q̄ debet̄ ſacris ē rōne ſignati ꝛ nō ſignantis
Et h̄ v̄itatē hȝ ēt i ſacris vetis legi.ill'.n.adhibe
bat̄ honoꝛ in rōne figurati ꝛ ſignificati p illa:
vt pȝ p ſingl'a diſcurrendo. Silr̄ ꝛ ſacris noue
leg]. Sȝ dices quō ſacra noue leg] dñt ēt figu
re:cū res noui teſti ſint ſignificata ꝛ figurata p
ſacra ātiq̄ꝫ legis. Adueniēte.n.res ceſſat figura
Q̄r ſacra noue leg] ñ debēt eē figur̄ ſȝ res. Di
co breuit̄ q̄ ſacra noue leg] ſūt res p reſpectuȝ
ſacra vetis leg] ſed ſunt future per reſpectum
ad futurā prīaȝ.exēplū de ciroteca q̄ eſt foꝛma
māus ꝛ tñ ñ ē manus.ꝛ poſtea de manu intus
poſita.qm̄ ibi ē res ꝛ ſignū ꝛ poſtea d̄ nuda ma
nu. Nuda manus ſignificat ſtatū celeſtis prīe:
vbi oīa clarebūt. Manus cirotecata ſtatū leg]
grē:i q̄ t̄mināt̄ vmbꝛe vetis teſti:ꝛ tñ figura ē
ſtatus glē. h̄ iſinuare vr̄ Paulus cū aiebat. Ui
demus nūc p ſpeculū i enigmate:tc̄ facie ad fa
ciē. Ciroteca aūt ſola q̄ ē foꝛma manus tātum
leg] ſcripte ſtatū tm̄ d̄ſignabat. Q̄r ad ppoſitū
dicām⁹ q̄ honoꝛ q̄ ſacris debet̄ ē rōne ſignifica
ti ꝛ ñ rōe ſignificatis. Scd̄o honoꝛ p accñs
alicui debet̄ rōe pñtatōis.ꝛ h̄ mō imaginē v̄gi
nis glo'ſe:crucifixi:ꝛ alioꝝ ſcōꝝ honoꝛaȝ⁹ ñ rōe
ſui ſȝ repñtati. vñ v̄ſus. virgis intacte cū vene
ris an̄ figurā:ptereūdo caue ne ſileat̄ aue. Sūt
n.figure he ꝛ imagines adiuēte:aut ppt̄ pt̄ito
ruȝ recoꝛdatōeȝ.de ↄſe.diſ.3.c.venerabiles. Ue
nerabiles igt̄ imagies xp̄iāi ñ deos appellat:nȝ
ſuiūt eis vt dijs:nȝ ſpeȝ ſalut] ponūt i eis neq̄ꝫ
ab eis expectāt futuꝝ iudiciū:ſȝ ad memoꝛiam
ꝛ recoꝛdatōeȝ pmitiuoꝝ venerāt̄ eas ꝛ adoꝛāt
h̄ ibi.aut ppt̄ ſimpliciū eruditionem.de conſe.
diſtictōe.3.p latū. vbi dic̄ tex.circa finē. Nā qd̄
legētibus ſcriptura.h̄ idiot] pſtat picturā cer

ꝑentib⁹.q: l ipſa ignorãtes vident qđ ſeq̃ đbe
ant in ipſa legũt q̃ lr̃as neſciũt. vñ ⁊ pcipue ne
ſciẽtibus lege ꝓlectõe pictura ẽ.ħ ibi. Grego
rius ſereno epõ maſſilieñ.aut ꝓpt mẽtẽ nr̃e ex
citationẽ ⁊ feruorẽ. vt ponit Bonauen .vbi ſ.
Tertio bonoꝛ p accñs debeẗ alicui rõne cõ
tinẽtie ⁊ ↄſuatõis.⁊ hec duo pmaxie ſũt; vt eu
chariſtia ⁊ ꝟgo glõſa.q̃ veracit xp̃m ↄtinẽt : ſꝫ
ꝟgo tm̃ ſcꝪ:ſꝫ eucbariſtia q̃tidie.de ↄſecratõne
diſ.2.c.q̃tidie. vbi accipe regulã gñalẽ ꝙ nũq̃ꝫ i
ſacr̃o eucbariſtie adoꝛes vt deũ qđ ocuꝪ coꝛpiſ
cernis:ſꝫ qđ mẽte credis qđ cernis ſacr̃m tm̃ ẽ
qđ credis ꝟa res.de conſe.diſ.2.c.panis.⁊.c.añ
bñdictõeꝫ.⁊ pl̃ibus alijs capituꝪ: vt đo duce đ
clarabit in ebdomada ſancta p totũ.Et ħ ſuffi
ciãt q̃tũ ad ſa; ꝟitatẽ. Q̃tũ ad t̃tiã ꝟi. dico
bꝛeuit̃ ꝙ ad ħ tibi rñdet Paulus ad Philippẽ
ſes.2.dicẽs.ꝓpter qđ ⁊ deus exaltauit illũ; ⁊ đ
dit illi nomẽ qđ eſt ſup oẽ nomẽ: vt i noie Jeſu
oẽ genu flectaẗ celeſtiũ terreſtriũ ⁊ iſernoꝛum
⁊ ois lingua cõfiteaẗ.q: dñs nr̃ Jeſus xp̃s i gl̃a
ẽ patris.Ex qbus qdẽ ꝟbis:poſtea gñale ſtatu
tũ i eccꝪia manauit: vt ħ nomẽ Jeſus ſuper oĩa
nomina veneraret.vt pꝫ de emũitate eccꝪarũ
capitulo .docꝫ.libꝛo.6.de q̃ ad plenũ dñica de
paſſione decẽus.q̃re ⁊c̃.Et hec ſufficiãt ꝓ pꝛia
parte huius ſermonis.

Qualiter tota trinitas ſe i ꝟgine đſcripſeꝛit
conſideratio ſecunda.

Ecundo loco uir

ginis gloꝛioſe mirificã đſcriptionẽ
videamus. Ubi tres alias ↄcꝪones
ſubiungãus. Prima ↄcꝪo ẽ.Gloꝛioſuſ pater
cui potẽtia attribuit̃ ſic ſe i hac ꝟgie gl̃oſa de
ſcripſit vt eã potẽtiſſimã ad ſingulos iuuãduꝫ
fecerit. Scđa ↄcꝪo eſt iſta. Gloꝛioſus filius
cui ſapiã attribuit:ſic ſe in hac bñdicta ꝟgie đ
ſcripſit: vt eã ſapiẽtiſſimã aduocatam fecerit.
Tertia ↄcꝪo ẽ iſta.Spũs ſact⁹ cui bonitas ⁊
clemẽtia attribuit̃:ſic ſe i hac bñdcã ꝟgie đſcri
pſit: vt eã clemẽtiſſimã i oẽs peccatoꝛes feceꝛit.
Qualiter gl̃oſus etern⁹ paẗ i ꝟgine gl̃oſa đ
ſcripſerit ſuã potentiã ↄcluſio pꝛima.

Eccipe pꝛimã ↄcꝪonẽ ⁊c̃. vt.ſ. Ad cui⁹
declarationẽ tres igra ꝫ⁹ veritates. vꝫ.
Prima ꝟi.ẽ iſta.Que ſit potẽtia đi
Scđa ꝟi.ẽ iſta.Ad q̃ obiecta ſe extẽdat iſta
potentia dei. Tertia ꝟi.eſt.Quõ i virgine đ
ſcripta ẽ iſta potentia dei. Q̃tũ ad p̃mã ꝟi.
lꝫ i pꝛecedẽti ſabbato aliq̃ de hac mã dicta ſint
ad p̃ns tñ q̃dã e ſcie pꝛato bꝛeuit̃ colligamus.
Ad cuius declaratõeꝫ tres regulas gñales ſub
iungãus. Pꝛia regula eſt: ꝙ potentia gñalit̃
loq̃ndo q̃dã dicit̃ actiua :q̃dã paſſiua . Poten
tia actiua ẽ p̃ncipiũ trãſmutatõis ꝉ actõiſ i aliđ
Potẽtia paſſiua ẽ p̃ncipũ trãſmutatõis ⁊ paſſi
õis ab alt̃o. Jſta diuiſio potẽtie accipit̃ ab Ari
ſtotele.5.metbaphice.c.de p̃tãte. Ex q̃ r̃gꝪa ſe
q̃t imediate ſa regula. vꝫ.ꝙ cũ in đo nullo mõ

ſit potẽtia paſſiua.i.nullo mõ p̃ncipiũ patiendi
ab altero.qm̃ id iperfectõem icludẽt ſatis liq̃t
ꝙ in deo ſit actiua potentia.Que regꝪa ſic pꝛo
bari põt. vnũ qđq̃ꝫ q̃to pfecti⁹ ẽ tãto pfectius
agit:⁊ q̃to iperfecti⁹ ẽ tanto magis patitur. i.
tranſmutari p̃t ab agente.Sꝫ de⁹ ẽ ens pfectiſ
ſimũ nihil i ſe iperfectõis hñs:cũ ſit bonũ illđ
q̃ maius.i.pfecti⁹ excogitari nõ põt: vt Anſel
mus ait.g̃ nullo mõ potit ab aliq̃ trãſmutari ⁊
pati:ſꝫ ſolũ pfectiſſime agẽ.Oĩa iſta ſatis nota
ſũt.g̃ regula noſtra ꝟa Tertia regꝪa ẽ iſta ꝙ
lꝫ in deo ſit vna realit̃ volũtas.tñ foꝛmalr̃ ꝉ rõ
ne ſꝫ q̃ſdã:alia ẽ volũtaſ đi abſoꝪta ⁊ alia õdia
ta.Ad cui⁹ đclaratõꝫ nõ ꝙ vãia ẽ doctoꝝ opio
đ potẽtia abſoluta ⁊ oꝛdiata. Quidã.n.ferũt
ꝙ potẽtia abſoluta nihil aliud ẽ q̃ꝫ potẽtia exe
cutiua ſimpꝪr ſũpta q̃tũ ad oĩa q̃ qs p̃t facẽ. Po
tẽtia ãt oꝛdiata ẽ eadeꝫ potẽtia executiua i ha
bitudine ad regulã recte rõnis.ꝟbi grã qs i po
tẽtia abſoluta diceẗ qñ ſimpꝪr aliq̃d põt : ſed i
potẽtia oꝛdinata qñ.ſ.ſolũ aliq̃d ſm rectã regu
lã rõnis facẽ põt. Jſte eſt p̃m⁹ modus declarã
di q̃d ſint potentie tales. Alij aũt aiũt ꝙ po
tẽtia abſoluta eſt q̃ oĩa poſſibilia reſpicit. Sed
oꝛdĩata q̃ ſoluꝫ poſſibilia moꝛalit̃ reſpicit.i.iq̃ꝫ
tũ talia ſunt de ↄſideratione moꝝ.Et iſta opio
diſtinctionẽ haꝝ potentiaꝝ a diſtinctionẽ ob
iectoꝝ ſumit vt intuenti pꝫ. obiectũ n. potẽtie
abſolute ẽ poſſibile ſimplicit̃:ſꝫ obiectũ oꝛdia
te potentie ẽ poſſibile in habitudine moꝛis vel
ꝟtutis. Tertia opinio ẽ ꝙ potẽtia abſoluta
ẽ añ determinationẽ volũtatis: vt.ſ. ↄſideraẗ i
illo ſigno:in q̃ intelligit̃ ſuam p̃cedẽ determi
nationẽ.Et ipſa eadẽ potẽtia duꝫ ſeq̃t detm̃ia
tionẽ oꝛdinata diceẗ. Naꝫ qñ ſimpꝪr nõ detmi
naẗ agẽs ad ħ vel ad illud q̃uis vtrũq̃ꝫ poſſit:
tũc dr̃ i potẽtia abſoluta.ſꝫ qñ poſtea idẽ agẽs
ſeq̃t ſuã determinationẽ:q: detm̃inaẗ ad hoc
nõ ad illud:tc̃ diceẗ ĩ potentia oꝛdinata. 4°
aũt opinio expꝛſſe loq̃t de potentia abſoluta đi
Et dicit ꝙ potẽtia dei abſoluta ẽ diuina volũ
tas abſolute ↄſiderata. Potẽtia oꝛdĩata ẽ eaip
ſa diuina voluntas: vt iſoꝛmata ẽ pfectõne iu
ſticie legalis.Exẽpluꝫ i creaturis.nã illđ diceẗ
abſolute aliq̃d poſſe:qñ nihil ei abſolute repu
gnat:q̃n illud facẽ poſſit. Sꝫ tũc oꝛdinate põt
qñ id qđ facẽ põt:nõ abſolute ↄſideraẗ : vt ſue
ſ.ſubeſt volũtati tm̃:ſꝫ ſm ꝙ oꝛdinaẗ ad oꝛdia
tiones legis ⁊ ſtatutoꝝ.Ex q̃ ſeq̃t ꝙ multa de
potẽtia abſoluta facẽ poſſumus:q̃ de oꝛdinata
potẽtia negmus.põt.n.dñs abſolute dãnare i
nocentẽ ⁊ ſaluare nocentẽ:ſꝫ oꝛdinata potẽtia
neq̃t qm̃dꝫ in actibus ſuis ſm leges ⁊ ſtatuta
oꝛdinari.Sic ad ꝓpoſitũ in deo diuina volun
tas abſolute ↄſiderata ad oĩa poſſibilia diceẗ
potentia abſoluta.Sꝫ eadẽ volũtas vt oꝛdina
ta legibus ⁊ oꝛdinatõibus q̃s ipſa iſtituit:dici
tur oꝛdĩata potẽtia. Ex q̃ ſeq̃t ꝙ multa põt
de potentia abſoluta que negaẗ ab eo de po
entia oꝛdinata. vt iuſto negare vitã et̃nam . et

reo ipſam eõrio dare qđ tñ nõ põt de oꝛdinata
dei potẽtia fieri. Frãciſc⁹ aũt marõis i ↄflatili
ſup p° ſniaꝝ.di.44.q.6.aliq̃ꝫtulũ iſta ſtrigens
dic̃ ꝙ ſibi đđ vr̃ ꝙ potẽtia abſoluta nihil aliud
ſit q̃ꝫ diña potẽtia executiua q̃tũ ad oĩa q̃ ſũt in
ea ipſa potẽtia ꝟtualr̃ cõtẽta. Potẽtia ꝟo oꝛdi
nata ſit eadẽ potẽtia executiua đi ↄñs actũ rõ
nis diñe ↄñtꝪ detm̃iatõeꝫ diñe voluntaꝪ. Uult
dicẽ ħ ꝙ poſtq̃ꝫ itellect⁹ diñus ituitiue ↄſpexe
rit ꝙ diña volũtas ſic detm̃iauit:tũc potentia
executiua đi ſeq̃t tale dictamẽ.⁊ tũc dr̃ r̃gꝪata
vt ſic.ex q̃ ſeq̃t ꝙ q̃cq̃d potẽtia diña executiua
añ talẽ regulatõeꝫ p̃t:illud dr̃ poſſe de potẽtia
abſoluta: vt ãt ſeq̃t dictamẽ tale:⁊ h⁹ſcemodi
regulatõeꝫ:potẽtia tũc oꝛdĩata diceẗ. Sic eniꝫ
imaginãdũ ẽ. Nã diña volũtas q̃ abſolute ẽ re
ſpectu oĩuꝫ q̃tĩũ p̃t detm̃iare ſe ad ħ ꝉ ad aliđ:
cũ liba ſit.⁊ tũc itellect⁹ diñus ituitiue illa cer
nẽs dic̃ potẽtie executiue ſic i diña volũtate eẽ
oꝛdiatũ.⁊ poſtea dictat eidẽ potẽtie vt talẽ de
termiatõeꝫ exeq̃t. Jſta ẽ opio Frãciſci. Nec tñ
iſta ſucceſſiue fieri:ſꝫ i eodẽ iſtãti itelligas. Et
ſic dr̃ quõ tu ais iſtas potẽtias diſtigui:cũ p te
tã potẽtia abſoluta q̃ꝫ oꝛdĩata ſit ipſa eadẽ po
tẽtia executiua. Dicit Frãciſc⁹ ꝙ potẽtia oꝛdia
ta addit ad potẽtiã abſolutã hitudinẽ q̃ꝫdã : et
ꝓpt̃ illã hitudinẽ ipſa iter ſe q̃ndã diſtinctõeꝫ
ſm rõnẽ hñt. Et ħ volo ſufficiãt ꝓ p̃ma ꝟitate
Uide ẽt Frãciſcũ.q:5. Q̃tũ ad ſam ꝟi.pono
ſiꝪr tres regꝪas gñales. Pꝛia regꝪa ẽ ꝙ đi po
tẽtia ẽ ifinita. Scđa regꝪa ẽ ꝙ dei ñ ſe exten
dit ad ipoſſibilia Tertia regꝪa ẽ ꝙ đs poteſt
melioꝛẽ facẽ mũdũ q̃ꝫ feceꝛit. Pꝛia regula di
uerſos hꝫ ꝓbãdi modos.oẽs tñ tã phi q̃ꝫ theo
logi deũ ifinitũ ponũt:⁊ hr̃e potẽtiã infinitam:
Phus.n.8.phiſicoꝝ.ſic ifinitatẽ dei ꝓbare vr̃
dicẽs:oẽ qđ mouet motu ifinito vr̃ hr̃e poten
tia ifinitã:ſꝫ đs mouet motu ifinito.g̃ hꝫ poten
tiã infinitã.ↄñtia nõ cũ maioꝛi minoꝛ ẽ nota ex
doctrĩa e⁹ q̃ ponit motũ et̃nũ:⁊ t̃ps et̃nũ:⁊ nun
q̃ꝫ icepiſſe. Sꝫ q: ħ ẽ ↄ fidẽ:iſtã rõeꝫ poſteꝛgeꝫ⁹
Jõ alij ſic ꝓbãt.de⁹ creat.g̃ hꝫ potẽtiã ifinitam
ↄñtia ꝓbaẗ.q: de⁹ hꝫ potẽtiã ſup extrẽa i ifini
tũ diſtãtia.ſic̃ ſũt ens ⁊ nihil:creãdi ãt extremũ
ẽ nihil.q: dixit ⁊ fcã ſũt:ipſe mãdauit ⁊ creata
ſunt. Alij ſic ꝓbãt.itellect⁹ ſiꝪ ifinita itelligẽs ẽ
ifinitus.itellect⁹ diñ⁹ ẽ h⁹i g̃. Jtẽ potẽtia q̃ p̃t i
duo ẽ aliq̃ꝫta potẽtia.⁊ q̃ põt i q̃ttuoꝛ ẽ maioꝛ ⁊
ſic de alijs. Exẽplũ de foꝛte poꝛtãte põdus vt
duo:⁊ nõ ãpli⁹ poꝛtare valẽte:⁊ de Platõe poꝛ
tate vt q̃ttuoꝛ:ſicq̃ꝫ de alijs.g̃ potẽtia q̃ põt in i
finita:ipſa erit ifinita ⁊ p ↄñs ſi itellect⁹ diñus
põt ifinita itelligẽ:potit ⁊ volũtas ifinita facẽ
⁊ ſic deus erit infinite potẽtie. Jtẽ ſi deus ñ eẽt
ifinitus poſſꝫ eo aliq̃d maius excogitari:ſꝫ deo
nihil maius excogitari põt g̃ ⁊c̃. Sãctus Tho.
p̃te p̃ima.q.7.ar.i.ſic hãc regulã ꝓbat . Foꝛma
nõ recepta i mã nec poſſibilis recepi:ẽ ifinita :
ſꝫ de⁹ ẽ h⁹i.g̃ ⁊c̃.Et ſi dr̃ ꝙ ħ dato ſeq̃reẗ ꝙ an
gelus eẽt ifinit⁹.dic̃ ipſe arti.2.q.5.ꝙ angelus ẽ

ifinit⁹ q̃tũ ad inferius:ſꝫ finit⁹ q̃tũ ad ſuplus
deus ãt ẽ ifinit⁹ vtroq̃ꝫ mõ. Sufficiat g̃ oẽs cõ
cedẽ deũ ifinitũ eẽ ⁊ infinite potẽtie.Ex q̃ con
cludũt oẽſ ꝙ de⁹ ex q̃ ifinite potẽtie ẽ:erit oipo
tens.Et ↄfirmat ħ Richard⁹ p° de tri.dicens.
Ad oĩa q̃ fide tenem⁹ nõ defic̃ rõ neceſſaria : ſꝫ
deũ eẽ oipotẽtẽ fide tenem⁹.g̃ circa ħ nõ defic̃
rõ neceſſaria. Nõndũ tñ ẽ ꝙ aꝪr de oipotentia
phi.⁊ aꝪr theologi ↄſiderãt Nã oipotẽtia đi du
plicit̃ ↄſiderari põt. vno mõ mediate.ſ.iq̃ꝫtum
potẽtia dei reſpicit poſſibilia oĩa mediãtibus
cãis ſcđis.alio mõ i mediate.iq̃ꝫtũ.ſ.potẽtia đi
r̃ſpicit oĩa poſſibilia circũſcripta oĩ cã ſa. Phi
ãt ↄſiderãt de oĩ ipotẽtia p° mõ. Sed theologi
ſo mõ.Et iõ dico ꝙ dei oipotẽtia p° mõ acce
pta p̃t nãli rõe ꝓbari.ſiꝪr ei⁹ infinitas. vñ con
cedũt ꝙ deus i oĩa p̃t mediãtib⁹ cãuſis ſecũdis
Sꝫ ipotẽtia ſo mõ p ſtatu iſto ꝓbari nõ põt
rõne nãli.q: ſi ħ eẽt:ħ rõ potiſſima eẽt.ſ.q: đs
ↄtinet oẽſ cãs ſas ꝟtualit̃.ſꝫ ħ nõ valet.qm̃ po
ſito ꝙ ſol ꝟtualr̃ ↄtinẽt cauſalitatẽ bonis:non
tñ ↄcederẽt phi ſolẽ poſſe ſine cãis ſcđis ꝓdu
cere bouẽ.q̃re ⁊c̃.Et ſic pꝫ pꝛia regꝪa. Uide tñ
ſi placet Frãciſcũ.di:43.q.i.q̃re ⁊c̃. Scđa re
gula.ſ.ꝙ dei oipotẽtia nõ ſe extẽdat ad ipoſſi
bilia:declaraẗ ſic. Ubi p° nõndũ ꝙ ipoſſibi
le dr̃ q̃ttuoꝛ mõis. vꝫ.ſimpꝪr.ſm q̃d.p accñs . ⁊
ex vi t̃minoꝝ repugnãs. Pꝛimũ impoſſibile
dico.dr̃ ipoſſibile ſimplicit̃.⁊ ſic oẽ illud dr̃ im
poſſibile qđ nulli cãe nec ꝟtuti alic⁹ agentꝪ ſu
bijcit̃. vt ens ꝓhibitũ qđcũq̃ꝫ: vt poſſe facẽ ali
um deũ ⁊c̃. Scđꝫ ipoſſibile dr̃ ſꝫ q̃d.⁊ ſic oẽ
illud qđ alicui cãe create nõ ſubiacet:ſꝫ hñ cãe
icreate dr̃ ipoſſibile ſm q̃d. vt moꝛtuos ſuſcita
re ꝟginẽ parẽ:⁊ ſiꝪia.q̃ lꝫ cauſis ſcđis ſint ipoſ
ſibilia ñ tñ cãe pꝛie q̃ ẽ ipſe de⁹. Tertiũ ipoſ
ſibile dr̃ p accñs.⁊ ſic oẽ illđ qđ nõ ẽ rõe ſui : ſꝫ
rõne ↄiũcti nõ ẽ poſſibile eẽ i reꝝ nã.dr̃ ipoſſi
bile p accñs. Exẽplũ accipiãus motũ extriſecũ
vt deãbulatõꝫ locutõeꝫ:cõeſtõꝫ:⁊ ſiꝪa. Jſta oĩa
đ ſe poſſibilia ſũt:tñ ſi vniũt̃ cũ t̃pe p̃tito nũq̃ꝫ
poſſibilia ſũt. vñ ꝙ deãbulatio p̃terita nõ ſit p̃
terita.ſiꝪr ⁊ de alijs ſiꝪib⁹ omnio ipoſſibile ẽ.
Quartũ ipoſſibile dr̃ ex vi t̃minoꝝ repugnãs.
⁊ tũc qñcũq̃ꝫ aliq̃ ſic ſe hñt ꝙ qđlꝫ illoꝝ de ſe ẽ
poſſibile:nõ tñ ↄiũcti.imo iuicẽ repugnãt:⁊ ſiꝪ
ſtare nõ p̃nt.illa dñtur ipoſſibilia ex vi t̃mioꝝ
exẽplũ lꝫ albũ ⁊ nigꝝ qđlꝫ ſeoꝛſũ ſit poſſibile:ñ
tñ ↄiũcti. vñ ꝙ vnũ ⁊ idẽ oĩo ſit albũ :⁊ nigruꝫ
oĩo ipoſſibile ẽ. Hoc ſi p̃notato ad declaratõꝫ
iſtius regule q̃ttuoꝛ pono ↄcꝪones.tres q̃dẽ ne
gatiuas ⁊ vnã affirmatiuã. Pꝛia ↄcꝪo nega
tiua ẽ iſta de⁹ ñ põt facẽ qđ ẽ ipoſſibile ſimpꝪr
.i.illđ qđ nulli cãe nec alicui ꝟtuti agẽtꝪ ſubia
cet:tã create q̃ꝫ icreate de⁹ facẽ nõ põt. Jſta ſa
tis nõ ſũt. Nã qđ oĩo ẽ ens ꝓhibitũ:oĩo p nꝪlaꝫ
cãm fieri põt.Et ſi diceẗ ↄ.Chimera:mõs aure
us:⁊ h⁹i ſũt ẽtia ꝓhita:⁊ tñ ñ repugnat q̃n illa
de⁹ facẽ poſſit.⁊ ſic facẽ mõſtrũ. Dico ꝙ mon
ſtra ñ ſũt oĩo entia ipoſſibilia:nec omnio entia

ꝓbibita:ꝛ p ꝯñs ds illa facẽ poſſꝫ lꝫ nõ ſubijci
ant̃ cãis ſc̃dis ꝓpc.Sꝫ qꝛ facẽ aliũ deuꝫ oĩno ẽ
ens ꝓbibitũ:iõ oĩno ĩpoſſibile p quãcũqꝫ cãm.
Sa ꝯc̃lo negatĩa ẽ iſta Nullũ ĩpoſſibile p accñſ
põt fieri poſſibile p dinaꝫ potentiã:vt ꝙ mot⁹
p̄terit⁹ nõ ſit p̄terit⁹:oĩno ds facẽ non põt. Et
nõ ꝙ motus p̄terit⁹ ſub rõne p̄teriti ẽ ĩpoſſibi
lis p ſe:ꝛ nõ p accñs.tñ dr̃ p accñs qꝛ accidit il
li motui ſiue rõni formali eius ꝙ ſit p̄terit⁹. et
iõ dr̃ ĩpoſſibile p accñs.Sꝫ dubitãt arguo ſic.
Sic̃ p̄teritũ ds nõ põt facẽ nõ eẽ p̄teritũ:qꝛ eſt
nõ ens:ita futuꝝ ds nõ poſ̃it facẽ nõ futuꝝ:cũ
ſit etiã nõ ens.ꝛ p ꝯñs oĩa nc̃cio ꝛ nõ ꝯtingent̃
alq̃ euenient. Hic põt mlt̃ipl̃r rñderi. Primo
qꝛ nõ eodẽ mõ p̄teritũ ẽ nõ ens:q̃ mõ futuꝝ eſt
nõ ens. Nã qõ eſt p̄teritũ nullo mõ ẽ ut p̄teritũ
ẽ.ſꝫ futuꝝ ẽ in ſuis cãis:ꝛ ĩ eẽ obiectiuo. Ul̃ di
cat̃ ꝙ alit̃ ſe bꝫ dĩna volũtas ad futuꝝ:ꝛ aliter
ad p̄teritũ.ad futuꝝ cõtingent̃ ſe bꝫ qꝛ ẽ in bñ
placito ſuo ꝙ ſit vl̃ nõ ſit.nõ aũt ſic de p̄terito.
qm̃ nõ ꝯtingẽter ſe bꝫ ad p̄teritũ:ſꝫ efficaciter.
Ita ꝙ efficacit̃ vl̃t p̄teritũ eẽ p̄teritũ. Iſta ẽ re-
ſpõſio Frãciſci.43.di.q.i. Tertia ꝯc̃lo nega
tiua ẽ. Nullũ ĩpoſſibile ex vi t̃minoꝝ repugnãſ
põt ds facẽ eẽ poſſibile.pꝫ.qꝛ illa repugnãt ad
ĩuicẽ. Nã ꝙ nix ſit ſiml̃ alba ꝛ nigra:oĩno ds fa
cẽ nõ põt. Itẽ ꝙ aq̃ ſit ſiml̃ ſolida ꝛ labilis.ꝛ ſic
de alijs oĩno ẽ ĩpoſſibile. Silr̃ ꝙ idẽ ſit cecuſ ꝛ
vidẽs ꝛc̃. Et ſi diceret ꝯ. Cõtraria ꝛ p̄uatiua ñ
ĩcludũt ꝯdictionẽ:cũ ſint ſpẽs oppoſitõis ꝯrie
vt pꝫ p phꝫ ĩ poſtp̄dicamt̃].ſꝫ q̃ nõ ĩcludũt ꝯdi-
ctionẽ ds facẽ põt.g̊ iſta ꝯc̃lo falſa. Dico anĩa
mea ꝙ ĩ tuo argumĩto ẽ petitio p̄ncipij.ẽ.n. val
de dubiũ apõ doctoreſ an ds poſſit facẽ quecũ
qꝫ nõ ĩplicãt vel ĩcludũt ꝯdictionẽ. Dico tñ ad
ꝯñs ꝙ ſi ĩtelligit̃ maior de oppoſitione ꝯdicto
ria:q̃ ẽ affirmatio vl̃ negatio:q̃ dr̃ p̄ma digni-
tas:ꝙ verũ ẽ ꝙ nõ ĩcludit̃ ĩ ꝯrie vl̃ p̄uatiue op
poſitis:qꝛ illa oppoſitio maxĩa ẽ:ꝛ maximũ nõ
ĩcludit̃ ĩ minori ſꝫ oẽs phãtes ꝛ theologãteſ.
Sꝫ ſi accipiat̃ ꝯdictio ꝓ ĩcõpoſſibilitate q̃daꝫ
q̃ eſt ex rõnibus formalib⁹ t̃minoꝝ tũc dico ꝙ
ĩ relatiue oppoſitis ĩ ꝯrijs ꝛ p̄uatiue oppoſitis
ĩeſt tal̃ ꝯditio. Impoſſibile ẽ.n.ꝙ aliq̃d gignat
ſe ip̄m.qꝛ ĩpoſſibile ẽ idẽ eẽ gñans ꝛ genituꝫ re-
ſpectu vnĩ⁹ ꝛ eiuſdẽ.ꝛ h̃ ex repugnãtia t̃mino
rũ.ꝛ h̃ exẽpluꝫ ẽ de relatiue oppoſit̃]. Ideꝫ in ꝯ
rĩs ꝛ p̄uatiue oppoſit̃].vt oſtẽſum ẽ.q̃re ꝛc̃.

Quarta ꝯc̃lo ꝛ affirmatĩa ẽ. Quicq̃d ẽ ĩpoſ
ſibile ſꝫ q̃d ds põt facẽ eẽ poſſibile.i.q̃cq̃d ſubẽ
potẽtie ſoli⁹ dei q̃uis nõ ſubſit cãis ſc̃dis: põt
ĩeſſe deduci p potẽtiã dei. Iſtã tñ ꝯc̃lonẽ phĩ ñ
admitterẽt:cũ negẽt deũ eẽ cãm ĩmediatã reꝝ
ſꝫ mediatã:qꝛ ait mediãtib⁹ cãis ſc̃dis. Theolo
gi tñ q cãꝫ p̄mã ꝯſiderãt potẽtiſſimã.dicũt oĩa
q̃ nõ ſũt oĩno ꝓbibita:ſiue ſubſint cãis ſecũdis
ſiue nõ:a deo fieri poſſe.ſic̃ ĩ ꝓpoſito vt ꝙ ṽgo
pariat:ꝛ nõ ſolũ pariat ſꝫ etiã deũ pariat ꝛc̃. Et
h̃ ſufficiãt q̃tuꝫ ad ſaꝫ regulã. Q̃tuꝫ ad t̃tiã
regulã.vꝫ.ꝙ ds põt facẽ mũdũ meliorẽ q̃ꝫ fece

rit:eſt diligent̃ nõndũ ꝙ res oẽs create põt du
plicit̃ ꝯſiderari.vꝫ.ſm caꝝ ſbam:vl̃ ſm earuꝫ
ordinẽ. Sbe reꝝ creataꝝ ſũt in q̃nq̃plici g̃du.
q̃dã bñt eẽ tm̃:q̃daꝫ eẽ ꝛ viuẽ.q̃dã eẽ viuẽ ꝛ ſẽ
tire.q̃dã eẽ viuẽ ſentire ꝛ ĩtelligẽ cũ fãtaſmate
q̃dã eſſe viuẽ ſẽtire ꝛ ĩtelligẽ ſine fantaſmate.
Exẽpluꝫ p̄mi vt lapides ꝛ ſilia.exẽplũ ſecundi
vt plãte.exẽpluꝫ t̃tij vt aĩalia bruta.exẽplũ q̃r
ti vt hõ.exẽplũ q̃nti vt angelus. Ordo aũt ĩpa-
rũ ẽ duplex.vnus ĩ q̃tuꝫ ordinãt̃ ad deũ. aliuſ
ĩn q̃tuꝫ ordinãt̃ ad ĩuicẽ.vt ſic ĩferiora p ſupio
ra regãt̃:vt oĩa corpalia p corpa ſupceleſtia:et
oẽs aĩe ſm nãꝫ regãt̃ p angelos. Et nõnt̃, dico
ſm nãm.qꝛ ſm g̃raꝫ plures aĩe angelos regũt:
vt p̄ſtiꝫ credim⁹ de aĩa ṽginis ꝛ xp̄i. His ſic
nõtis dico ꝙ triplex põt formari q̃ſtio.vꝫ.vtꝝ
ds poſſit facẽ res creatas ſꝫ ſbaꝫ meliores q̃ꝫ
fecerit. Sa qõ.vtꝝ meliores q̃ꝫ fecerit q̃tum
ad ordinẽ ꝛ depẽdẽtiã quã bñt ad deũ. Ter
tia qõ.vtꝝ meliores q̃ꝫ fecerit q̃tuꝫ ad ordineꝫ
quẽ bñt ĩter ſe. Et põt addi q̃rta.vtꝝ.ſ.poſſit l̃
potuerit meliori mõ facẽ res creatas q̃ꝫ fecerit

Q̃tũ ad p̄mã qõneꝫ fuit q̃ꝛ̃daꝫ opĩo vt ad-
ducit magr̃ in lr̃a.di.44.p̄mi.c.i.ꝙ ds nõ poſ-
ſit neqꝫ potuerit res creatas meliores facẽ q̃ꝫ
fecerit. Et h̃ dupli rõne. Pria rõ ẽ. Si ds p̄t
vel potuit facẽ meliores ꝛ nõ fecit ſeq̃t ꝙ de⁹
fuit ĩuidus:vl̃ mũdus eẽt ĩpfectus:ſꝫ q̃libet
iſtoꝝ ẽ falſuꝫ.g̊ ꝛc̃.ꝯñã ꝛ ſeq̃la patẽt: ſꝫ falſitas
ꝓbat̃. Falſuꝫ.n.ẽ deũ ĩuidũ eẽ. Silr̃ falſuꝫ eſt
mũduꝫ ĩpfectũ eẽ.qm̃ ex ope cog̊ſcit̃ ṽtus ꝛ ſa
pĩa opificis.ſꝫ p'te mũdus eſt ĩpfectus.g̊ vitu-
periũ ꝛ nõ laus opifici reddẽdu eſt:qõ ẽ incon
ueniẽs. Itẽ 2° arguũt p̄dicte opinionis ex ſnĩa
Aug.in li.83.qõnuꝫ vbi ait ſic Aug⁹. De⁹ quem
genuit:qm̃ meliorẽ ſe gñare nõ potuit. nihil.n.
deo melius:genuit eq̃lẽ. Si.n.voluit ꝛ non po-
tuit ĩfirmus ẽ. Si noluit ꝛ potuit ĩuidus eſt.ex
q̊ ꝯficit̃ eq̃leꝫ genuiſſe filiũ. A ſimili arguebant
de creatione reꝝ.ſi ds potuit ꝛ noluit ĩuidus
ẽ.ſi voluit ꝛ nõ potuit ĩfirm⁹ ẽ. Sed certe iſta
opĩo ab ipſo magr̃o ꝛ ab oĩbus cõit̃ doctorib⁹
reprobat̃. Et p̄ſtiꝫ ab Aug.ſup Geñ.ad lr̃aꝫ.ut
adducit magr̃ ĩ lr̃a. Et ad rõnes breuit̃ dico ꝙ
nec ibi ĩuidia ẽ.qm̃ ꝯriat̃ charitati:nec illa ſili
tudo valet. Nõ.n.ds res meliores fec̃ q̃uis fa-
cẽ potuiſſet:eo ꝙ ĩpotẽs aut ĩuidus eẽt ſꝫ qꝛ q̃ꝫ
tũ ad ordinẽ vniuerſi nõ fuit expediẽs eas fa-
cere meliores. Uñ nec ſil̃itudo tꝫ.qm̃ pr̃ tenet̃
ex charitate filiũ ſibi velle gñare eq̃lẽ:cum illi
eẽntiã ſuã cõicet:q̃ ẽ fundamẽtũ oĩuꝫ pfectio-
nũ. Fecit.n.oĩa creata nõ de ſba ſua.ꝛ iõ potuit
creare ꝛ facẽ pfectiora. Filiũ aũt genuit de ſba
ſua.iõ genuit eũ ſibi eq̃leꝫ.qꝛ alit̃ fieri nõ potuiſ
ſet.ꝛ p ꝯñs illũ genuit pfectiſſimũ:ita ꝙ nec p-
fectiori potuit gñari. Iſtõ etiã ſẽtit magr̃ ĩ lr̃a.

Q̃tũ ad ſaꝫ qõneꝫ dr̃ ſilr̃ ꝙ nõ põt meliorãi
ordo creaturaꝝ ĩ deũ p reſpectũ ad ipꝫ deũ:qꝛ
ds ẽ ſũmuꝫ bonũ:nec ſũmit cremẽtũ ſue boni
tat̃] vl̃ decremẽtũ. Sꝫ ſi ꝯſiderat̃ iſte ordo in

deũ vt ẽ q̃dã tẽdẽtia in deũ planũ ẽ ꝙ meliores
potuiſſꝫ facẽ.ita ꝙ expediti⁹ ꝛ attenti⁹ res diri
gerent̃ ĩ ipſũ. Sꝫ iõ ñ fec̃ qꝛ nõ expediebat ordĩ
vniuerſi. Q̃tũ ad t̃tiã ſilr̃ dico ꝙ creaturas
meliores potuit facẽ q̃tũ ad ordinẽ int̃ ſe: ſꝫ ñ
fecit:qꝛ ñ fuit expediẽs q̃tũ ad ordinẽ vniuer-
ſi. Q̃tũ ad q̃rtã qõeꝫ dico ꝙ meliori mõ fieri
ñ poterãt reſ create q̃ꝫ fecẽit:q̃tũ ad modũ agẽ
di ipſi⁹.qm̃ nõ meliori ſapĩa:ṽtute:aut meliori
diligẽtia q̃ꝫ fecerit facẽ potuiſſꝫ. Si ṽo referat̃
mõus ad rẽ quã fec̃ ds:nulli dubiuꝫ ꝙ meliori
mõ eã facẽ potuiſſꝫ. Meli⁹ q̃ppe ſi hoĩeꝫ ĩpec-
cabilẽ feciſſꝫ hõi extitiſſet.ĩmo ꝛ certe meliori
mõ ĩ p̄ria erit q̃ꝫ nc̃ ſit. Sꝫ q̃re hoĩeꝫ ĩpeccabilẽ
ñ fecerit:ẽ.qm̃ nõ ꝯgruebat vniuerſo. Nã cum
aĩalia bruta aut entia tm̃ eẽ bñtia ſic fecerit:vt
nec peccare nec ñ peccare poſſent cũ rõe care-
ant ꝛ liba facultate. Angelos ṽo peccabiles in
iſtãti creatõis.vt vꝫ.p̄ma eoꝝ opatio:ſiue bõa
ſiue mala ordiaret̃ ĩ et̃nũ p̄miũ vel ſupplicium
ita ꝙ q peccarent firmarẽt̃ in malũ: ꝛ q bonũ
eligeret firmarẽt̃ in bonũ.ꝯñs fuit vt homieꝫ
peccabilẽ faceret ꝛ poſſe p penitẽtiã reſurger̃.
Sꝫ de hac mã ppulchre dixius ĩ ſcripto nr̃o ſr̃
2° ſnĩarũ quẽ edidius.ꝛ ĩ nr̃o dñicali ſmõe q̃n-
to ibi viõ ſi placꝫ. Et h̃ volo ſufficiãt ꝓ iſta ſa
nr̃a p̄ncipali ṽitate. Q̃tũ ad t̃tiã ṽi.dico ꝙ cũ
ĩ ṽgie gl̃oſa q̃tũ ad ſuſcipiẽdã et̃ni p̄ris potẽti
am qua poſſꝫ oĩbus ſubuenire:nulla eẽt repu-
gnãtia:mãifeſtũ ẽ ipſã eẽ potẽtiſſimã. Ubi nõ
ꝙ triplicit̃ ṽgo facta ẽ potẽs ĩ hac deſcriptõne
eterni p̄ris ad oẽs ſuccurrẽdos. Luc̃.i. Uirtus
altiſſimi obũbrabit tibi. Prio facta ẽ potẽs ad
ſuccurrẽdũ ĩ vita. Sc̃do ĩ morte. Tertõ p⁹ mõ
tẽ. Si q̃ſpiã amicũ hẽret q oẽm ſuã ĩdigẽtiã ſb
leuaret caripẽdend⁹ eẽt ſꝫ q ĩ morte ille carior
hñdus pfecto eẽt. Sꝫ q ĩ vita ĩ morte:ꝛ p⁹ mor
tẽ hic lõge ĩ amicitia ceťos añcellit. Sꝫ pauliſp
nĩa mea practice ĩgrãus qs hac ĩ vita ſit nr̃ ṽ⁹
amic⁹. Si mũdũ q̃ris decipit. Si parẽtes:ꝛ ipſi
mortuũ aſſociãt tumulo ꝛ abeũt illũ hũatuꝫ re
linq̃ntes. Et p⁹ mortẽ qs q̃ſo ꝓ miſo ĩtercedet
peccatore:o ṽgo gl̃oſa:tu ĩ vita:tu in morte:tu
poſt mortẽ ſuccurrẽ miſer] nõ deſiſtis.qꝛ potẽſ
es:ꝛ ſc̃m nom̃ tuũ. h̃ bñficia tria:ab eccl̃a deuo
te depoſcit dicẽs. Maria mat̃ g̃re mĩe:tu nos
ab hoſte ꝓtege ꝛ ĩ hora mort̃] ſuſcipe. Prio ĩ ui
ta duo bñficia poſcit. Primũ ꝓ iuſt̃] ibi. Mari
a mat̃ g̃re. Sc̃oꝫ ꝓ pc̃toribus.ibi.mr̃.mĩe. Pri-
mũ ĩnq̃ꝫ beneficiuꝫ ꝓ iuſtis ibi. Maria mr̃ g̃re
q.d.o Maria q̃ ẽ g̃rarũ dinaꝝ reſuatrix:ꝯſua
nos ĩ g̃tia q̃ nihil meli⁹:ꝛ quã q hꝫ vt Aug⁹ ait
hꝫ ꝛc̃:ꝛ q eã nõ hꝫ:fruſtra hñtur ceťa. Sc̃oꝫ bñ
ficiũ poſcit ꝓ pc̃toribus .ibi.mat̃ mĩe.q.dicat.o
gl̃oſa Maria mĩe mat̃.i. Jeſu xp̄i q ẽ ſũma mĩa
mater.ora ꝓ pc̃toribus.qꝛ mĩe rore ĩdigẽt r̃fo
cillari. Inde Ber.deuotiſſimũ audi. Si igt cri-
minũ ĩmanitate:turbaris:ſi ꝯſcie feditate ꝯfu-
ſis:ſi iudicij horrore pterrit⁹:ſi baratro deſpa-
tõis abſort⁹. Mariã ĩuoca. Nõ recedat a corõ

nõ recedat ab ore. Nã ipſã cogitãs ñ erras:ip-
ſã rogãs nõ deſpas:ipſã ſeq̃ns nõ deuias:ipã te
nente nõ corruis:ipſa ꝓtegẽte ñ metuis:ipã du
ce nõ fatigar]. Et ſic ĩ teipſo potis expiri ꝙ me
rito dicat̃ ſtella mar]. h̃ ille. Sc̃do eccl̃ia ſc̃ã
poſcit ꝙ tpe mort̃] vbi ĩgẽtia p̄lia pc̃tõi p̄ant̃ur
ꝯ hoſtes victoriã donet.ibi.tu nos ab hoſte ꝓ-
tege. Paulus. Nõ ẽ nob̃ colluctatio aduerſus
carnẽ ꝛ ſãguinẽ ſupple tm̃:ſꝫ aduerſ⁹ p̄ncipes
ꝛ ptãtes:ꝛ aduerſus mũdi rectores tenebraruꝫ
harũ. de pug̃ãt demonũ ĩ morte ſat] dixius ẽ.
feria.5.ſe dñice in t̃tia ꝯcluſiõe ſe ꝯſideratõis
ad p̄mã ṽitatẽ. vide ibi. Tertiũ ſubſidiũ ꝙ
uirgo p̄ſtat ẽ p⁹ mortẽ.i.ĩ hora exit⁹ mort̃] .ibi.
ꝛ in hora mortis ſuſcipe. Sꝫ ñ h̃ niſi morẽtib⁹
ĩ g̃ra dat̃:ꝛ miſos tali hora relinq̃t peccatores
Aſtat.n.ṽginũ regina ameniſſimo cetu ṽginũ
comitata:ꝛ cãtãtib⁹ ãgel̃ aĩe ſc̃ẽ ad p̄adiſi g̃l̃iã
celerit̃ deportãt̃. Qõ nob̃ oĩbus g̃ra ſua dõet̃
amẽ. Q̃r aĩa cara ſatis h̃ ꝯc̃lo nr̃a claret.iõ iſta
ſufficiãt. Exẽpla nõ poſui q̃re ea nõ habent:

Quõ diuinũ ṽbũ ĩ ṽgine deſcripſit ſuã ſapi
entiam concluſio ſecunda..

Ccipe ſam ꝯc̃lonẽ.vꝫ. Glorioſus filius
cui ſapiẽtia attribuit̃ ſic ſe ĩ hac bñdcã
ṽgine deſcripſit:vt eã ſapiẽtiſſimã ad-
uocatã fecerit. Ad c⁹ declaratõeꝫ tres ĩgramuſ
ṽitates.vꝫ. Pria ṽitas ẽ iſta. Quid eſt ſapĩa
di. Sc̃da ẽ. Ad q̃ extẽdit ſe ſapiẽtia di. Ter
tia ẽ q̃modo ĩ ṽgie fuit deſcripta ſapientia dei.
Q̃tũ ad p̄mã ṽi.dico ꝙ ſapiẽtia dei põt dupl̃r
accipi.vꝫ.ꝓ q̃dã habitu pfectõis exñte ĩ intelle
ctu dei. Plures.n.pfectões p modũ hitus po-
nunt̃ ĩ intellectu dei:vt ſc̃ia:ſapĩa:ars:ꝯſiliũ:ꝛ
h⁹mõi. Nã cũ tales hitus dicãt pfectõeꝫ ĩ nob̃
vt ꝛ ĩ deo ponãt̃ neceſſe ẽ. Oĩs.n.pfectõ q̃ ĩ hu
manis ẽ deo attribuit̃.ꝛ ab eodeꝫ oĩs ĩpfectio
tollit̃.ꝛ p ꝯñs ſapĩa ĩ nob̃ cũ vna maxĩa pfectõ
ſit:ab ipſo deo minĩe tollẽda eſt. Jñ Salomon
Sap̃.7. Optaui igt ꝛ dat⁹ ẽ mihi ſẽſus: ꝛ iuo-
caui:ꝛ veñit ĩ me ſpũs ſapĩe. Uñ ad oẽs reges.c.
6.clamat dicenſ. Si g̊ delectãini ĩ ſedib⁹ ꝛ ſce
ptris o reges ppl̃i:diligite ſapĩaꝫ ꝛc̃. Prepoſu-
it eã.n.cũct] opib⁹:ꝛ nihil oĩa valẽ ait ĩ ꝯpatõe
illi⁹. Et ſi ĩ ſcriptur] q̃nqꝫ legãus deũ mũdi ſa-
piẽtes reprobaſſe.p̄dã.n.igt dñs ſapĩaꝫ ſapien-
tũ ꝛ prudẽtiã prudẽtũ reprobabo.i.Cor].i.ꝛ.i.
Cori.3.c. Sapĩa h⁹ mũdi ſtultitia eſt apud deũ
Et eadẽ ep̃la.c.i. De⁹ igt ſtultã fecit ſapĩam h⁹
mũdi.ꝛ he ſil̃es auc̃tes de ſapĩa ĩflata ꝛ ſine ti-
more dei poſſeſſa ĩtelligunt̃:ſꝫ ſapĩa ṽa ꝛ cũ ti-
more dei ẽ plĩmũ cõmodata. Ecc̃.9.c. In manu
artificũ opa laudabũt̃:ꝛ p̄ncipes ppl̃i ĩ ſapĩa ſ
monis ſui:ĩ ſẽſu ṽo ſeniorũ ṽbũ.ꝙ aũt ĩ deo ſit
iſte ſapiẽtie hit⁹ audi Salomonẽ ꝓuer.3. Dñs
ĩq̃uit ſapiẽtia fũdauit terraꝫ:ꝛ ſtabiliuit celos
prudẽtia.ꝛ ĩfra. Sapiẽtia illi⁹ eruperũt abiſſi.
ꝛ nubes rore ꝯcreſcũt.ꝛ ĩ Ecc̃.i. Oĩs ſapientia a
dño deo ẽ:ꝛ cũ illo fuit ſemp ꝛ ẽ ante euum ꝛc̃.
Sc̃do p̄t ꝯſiderari ſapĩa dei ꝓ ipſo filio dei

i.Cor.i. Judei ſigna petūt:greci ſapiaꝫ querūt
Nos aūt p̄dicamꝰ xp̄m crucifixū. Judeis qdeꝫ
ſcandalū:gētibꝰ aūt ſtultitiā. Ipis aūt vocatis
iudeis atqꝫ grecis:xp̄m dei v̄tutē ⁊ dei ſapiaꝫ.
Et ad Col.2.c.i ip̄o ſūt oēſ theſauri ſapie ⁊ ſcie
dei abſcōditi. Et p̄p̄t h̄ dicit̄ Frāciſcꝰ maronis.
di.6.q.2.ꝙ ſola ſapia ꝯcurrit elicitiue i p̄ducti
one v̄bi q: ois p̄fectio hitualis coopat̄ ſue po
tētie ad actū de obo:q.ſ.actꝰ ē de tali obo. V̄bū
aūt diuī ē dina eētia reſpectu cuiꝰ ē v̄a ſapia
⁊ p ꝯnſ i p̄ductiōe v̄bi cōcurrit ſapia:qſi vt q
dā hitus itellectꝰ diui q eſt p̄ncipiū p̄ductiuū
p̄ticlare reſpectu diui v̄bi. Alij aūtē hitus diui
itellectus: vt ſcia:ꝯſiliū:ars:nō p̄p̄e ꝯcurrunt:
q: nō p̄p̄e p̄tinēt ad memoriā fa3:ſꝫ potiꝰ ad i
telligētiā. Nā ſcia p̄p̄e ē p reſpectū ad creatu
ras:⁊ prudētia p reſpectū ad ꝯtingentia ⁊ ars
p reſpectū ad factibilia. ⁊ ſic de alijs. Et ſi alle
garet̄ Aug.q ait ꝙ filiꝰ ē ars p̄ris rōnibꝰ oium
viuentiū plena. Et ſilr ꝙ v̄bū ē ſcia de ſcia: ⁊ ꝯ
ſiliū de ꝯſilio ⁊c̄. Oia h̄ dic̄ Franciſcꝰ itelligāt̄
idēptice:⁊ nō in rōne hitus cōcurrentis cū p̄n°
p̄ductiuo totali ipſiꝰ v̄bi:qd ē dina ipa memo
ria. Et h̄ tibi ſufficiāt p iſta p̄ma v̄ite. Q̄tuꝫ
ad ſ̄a3 v̄i. ſat̄ pꝫ ꝙ dina ſapia p̄p̄e nō ſe extēdit
niſi ad cognitionē dine eētie. In q̄ cognitione
iſta tria ꝯcurrūt. ſ. itellectus diuus i rōne potē
tie. eētia dina i rōne obi. ⁊ dina ſapia in rōne
hitus p̄fectiōis:⁊ q̄rto loco ꝯcurrit ipa dictio
paſſiua:q̄ eſt p̄p̄rie rō formalis ꝯſtitutiua eēni
v̄bi. Et ad declarationē huiꝰ māe ponit Frāci
ſcus. di.27.q.2. q̄ttuor ꝯclōnes. P̄ria ꝯclō ē
ꝙ v̄bū diuū ē actꝰ itelligēdi diuus inatus ⁊ nō
elicitꝰ. Nā cū actꝰ etiā itelligēdi ſit i p̄re: ⁊ i p̄re
nihil ē elicitū:ſeq̄t̄ ꝙ actꝰ itelligēdi nō erit eli
citꝰ. Itē ois p̄fectio ſimplr̄ ē dine eētie inata.
actus aūt itelligēdi ē p̄fectio ſimplr̄. ḡ ⁊c̄. S̄a
ꝯclō ē ꝙ v̄bū diuū ē actus itelligēdi idēptice ⁊
nō formalr̄. pꝫ. q: iſta p̄dicatio: v̄bū ē actus itel
ligēdi:n̄ ē p̄dica° i p°. mō. oia at̄ q̄ foralr̄ p̄dicāt̄
d̄ aliq̄ p̄dicāt̄ i p̄mo°. ⁊c̄. T̄tia ꝯclō ē iſta v̄bū
diuū ē actꝰ itelligēdi appropate ⁊ nō p̄p̄e. qm̄
q̄ de oibꝰ p̄ſonis p̄p̄e ⁊ vniformit̄ p̄dicant̄: nō
dicūt̄ p̄p̄e de vna p̄ſona. actꝰ aūt itelligēdi cō
uenit oibꝰ p̄ſonis vniformit̄. ḡ nō p̄p̄e vni p̄ſo
ne potīt ꝯuenire. Appropriat̄ aūt v̄bo: q: oia q̄
p̄tinēt ad itellectū appropant̄ filio cū p intelle
ctū filiꝰ p̄ducat̄. Sic etiā amor appropriat̄ ſpūi
ſcō:cū p̄tineat amor ad volūtatē:q̄ ē p̄ncipiū p
ductiuū ſpūs ſci. ſ̄m oēꝫ theologoꝝ diſciplinā
Quarta ꝯclō ē iſta. iſta p̄p̄etas ſiue approp
atio actꝰ itelligēdi ad v̄bū nō ē ex p̄p̄etate pro
ductiōis:ſꝫ ex p̄te ⁊ rōne emanatiōis ſue paſſi
ue. Nā ſapia dr̄ appropata v̄bo: q: ipa ꝯcurrit
vt hitus ad p̄ducendū v̄bū. ſꝫ actualis notitia
ſiue actꝰ itelligēdi appropat̄ v̄bo:q: emanat ip
ſuꝫ v̄bū ad modū actualis notitie i creaturis.
q: ſic in creaturis nihil dr̄ niſi ipa actualis no
titia:ſic in diuis nihil dr̄ a p̄re niſi illa actualis
notitia q̄ ē ipſa dina eētia itellecta. Et p ꝯn̄s
ipa dina eētia itellecta ⁊ dc̄a p p̄rē3 dicet̄ ver
bū ſicut etiā nos dicē ſolemꝰ de v̄bo nr̄o. q̄re ⁊c̄.
Q̄tū ad t̄tiā v̄i. dico tres regulas gn̄ales.
P̄ria regula ē iſta. Q: v̄bū eēnū ſic ſuā i v̄gie
ſapiaꝫ deſcripſit:qn̄ ipſūmet qd ē v̄e filius dei
de ea v̄aꝫ carnē aſſūpſit: vt ſicut erat filiꝰ dei i
eēnitate fieret filius v̄gis in t̄p̄alitate. S̄a re
gula eſt iſta. Totū qd gēuit v̄go fuit vna hypo
ſtaſis duas nās ſuſtētans. Tertia regula eſt
iſta. q: v̄go ē mr̄ ſapie dei. i. filij dei q eſt ſapia
dei:iō ſinglare ſapie p̄uilegiū obtinuit: vt iter
cūctos aduocata p̄ccoꝝ ſingulariſſima exiſtat
P̄rimā regulā clariſſime poſuit Damaſcenꝰ. li.
3.c.56. ubi ſic ad lr̄am ait. Theototon aūt. i. dei
gēitricē p̄ncipalr̄ ⁊ v̄e ſcām Mariā v̄ginē pre
dicamꝰ. Sicut. n. d̄s v̄us eſt q ex ipſa natꝰ ē: ita
v̄e theototos. i. dei genitrix ē q̄ v̄uꝫ deū ex ipſa
icarnatū genuit. deū. n. ex ipa aimus icarnatuꝫ
eē:nō vt diuitate p̄ncipiū accipiēte ex ipſa: ſed
vt dei v̄bo qd an̄ ſecl'a intēpalr̄ ex p̄re genituꝫ
ē:⁊ anarchos. i. ſine p̄ncipio:⁊ eēne. i. eēnalr̄ exi
ſtit cū p̄re ⁊ ſpū ſcō in vltimis diebꝰ p̄p̄t nr̄aꝫ
ſalutē i vtero eiꝰ inhitante:⁊ ex ipſa itrāſmuta
bilit̄ icarnato nato. Et īfra aliquātulū illō pau
li v̄bū ad Gal.4. exponēs. Miſit d̄s filiū ſuuꝫ
natū ex muliere:ſic ait. Nō. n. dixit natū p muli
erē:ſꝫ ex muliere. Significauit igit̄ diuus ap̄ls
ꝙ ipe vnigenitꝰ filius dei ⁊ d̄s:q ex v̄gie natuſ
ē hō:⁊ ipſe ē q ex v̄gie natꝰ ē filius dei ⁊ d̄s. Et
īfra dic̄ ꝙ nō debemꝰ dicē v̄ginē genitricē xp̄o
toton. i. xp̄i. qm̄ ſub h̄ vocablō d̄ſtrueret̄ theo
totos. i. dei genitrix. Naꝫ h̄ nomē xp̄s ꝯuenit ſo
lū filio dei inc̄ātū hō. qm̄ xp̄s. i. vnctus dr̄. ⁊ hu
manitas vncta ē:qn̄ ei diuitꝰ ē vnita. Et d̄ hoc
etiā fac̄ idē Damaſcenꝰ eodē li. c.80. ſpecialē mē
tionē. Et ſic pꝫ p̄ma regl'a. S̄a regula p̄bat̄ p
eundē. Et p°. eodē. c.56. dicēs i ſnia. v̄ba ſua pꝰ
ca dicā. q: mirari poſſet q̄ſpiā:q̄uō is q ex v̄gie
naſcit̄ an̄ v̄ginē p̄exiſteret. Et r̄ndet h̄ ſingula
re myſteriū eē:⁊ doctrinā ſalutarē. Nā eoipſo
ꝙ dicimꝰ eū q ex v̄gie naſcit̄:an̄ v̄ginē p̄exiſtē
nulli dubiū ꝙ duas i xp̄o nās affirmamꝰ: vnaꝫ
ex p̄re eēnā atqꝫ diuinā. alterā ex mr̄e tēpalem
atqꝫ humanā. Iſta ſūt ergo verba eiꝰ ad lr̄am.
Qualit̄. n. ex muliere q āte ſecl'a exiſtit ⁊ habet
exiſtētiā:ſi nō hō genitꝰ eſt: filiꝰ. n. hois mani
feſtū ē. qm̄ vnꝰ ē q ex deo p̄re genitꝰ ē ſ̄m diuā
ſ̄bam:⁊ anarchon. i. ſine p̄n°. ⁊ i vltīs t̄p̄ibus ex
v̄gie natꝰ ē ſ̄m iceptā ⁊ in t̄p̄e ſ̄bam. i. hūanaꝫ.
Hoc. n. vnā hypoſtaſiꝫ ⁊ duas nās:⁊ duas gn̄a
tiōes ſignificat dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i. h̄ ille. Hoc idē
2°. p̄bat eodē li°. c.80. ſic dicēs q̄ſi circa medie
tatē capituli. Hypoſtaſiꝫ igit̄ igt genuit ſancta
dei genitrix i duabꝰ cogitā naturis: deitate q
dē ex p̄re itēpalit̄. in vltīs aūt t̄p̄e ex ſeipſa in
carnatā ⁊c̄. Et ibi cōcludit ꝙ ſ̄m nām hūanam
paſſus eſt:crucifixus mortuus ⁊c̄. ipaſſibili ma
nēte eiꝰ diuitate ⁊c̄. Et ſic pꝫ iſta ſ̄a regula. Ex
qbus oibus ſatis t̄tia regula clareſcit. ex q̄. n. v̄
go gl'ioſa ſūmaꝫ i vētre p̄p̄rio geſtauit ſapiam
quā ⁊ Joānes in vtero exiſtēs ſēſit ⁊ exultauit
Luc̄. i. Quid dubij ē in ipam v̄ginē plenius in
undaſſe. Iñ deuotꝰ Ber. ait. O p̄ccor ſi ad ꝯſpe
ctū p̄ris accedē times:ne liq̄ſcas q̄ſi cera a facie
ignis:ſꝫ vade ad mediatricē mr̄em mīe:⁊ oñde
ei vulnus ⁊ vlcera:⁊ ipſa p te oñdet filio pectꝰ
⁊ vbera:filius p̄ri latus ⁊ vulnera. Pat̄ nō ne
gabit filio:filias nō negabit mr̄i:⁊ mr̄ nō nega
bit tibi. hec ille. q̄re. ⁊c̄. Et hec ſufficiant p pre
ſenti concluſione.

Q̄uō ſpūs ſcūs in v̄ginē gl'oſaꝫ ſuā ſāctiſſi
maꝫ clemētiam deſcripſit ꝯclō tertia.

Ccipe t̄tiā ꝯclōnem. vꝫ. Spūs ſcūs cui
bonitas ⁊ clementia attribuit̄ ſic ſe in
hac hn̄dcā v̄gie deſcripſit: vt eā clemē
tiſſimā i oēs p̄ctōres fecerit. Ubi tres igramuſ
v̄itates. vꝫ. P̄ria v̄itas ē iſta. Quid ē clemētia
dei. Sc̄da ē. qn̄ fuit magiſ nō ipſa clemētia dei
Tertia ē q̄mō i v̄gine fuit deſcripta ipſa cle
mētia dei Q̄tū ad p̄mā v̄i. dico ꝙ clemētia d̄i
p̄t accipi duplr̄. vno°. p ip̄o ſpū ſcō q idēptice ⁊
eētialit̄ ē ipſa dei clemētia. alio°. p hitu quodā
pietatis ⁊ clementie dei per reſpectum ad cre
aturas. p̄mo°. clemētia vt idēptice ⁊ eētialit̄
⁊ realit̄ ꝯſiderat̄ p ſpū ſcō ſic idē ē realit̄ quod
ſpūs ſcūs. Si ſ̄o mō ſic dico ꝙ i h̄ n̄ hꝫ aliā rea
litatē a p̄re ⁊ filio. qm̄ oia abſoluta eq̄lit̄ dn̄tur
de tribus diuis p̄ſonis. Sꝫ appropate loq̄ndo
clemētia ſpūi ſcō attribuit̄ ſic ſapia filio ⁊ po
tētia p̄ri. Inō Damaſcenꝰ. li. i. c. x. poſtq̄ oñdit
ſpūm ſcm̄ eq̄lē p̄ri ⁊ filio i oipotētia: p̄tāte dn̄a
tione ⁊c̄. circa medietatē capl'i ſic ait. Oia q̄cū
qꝫ hꝫ filiꝰ ⁊ ſpūs ſcūs:ex p̄te hꝫ ⁊ ipſū eē:⁊ ſi p̄r
nō eſt:neqꝫ filius ē:nꝫ ſpūs ſcūs ē. Etſi p̄r nō hꝫ
qd:neqꝫ filiꝰ:nꝫ ſpūs hꝫ. Et p̄p̄t patrē. i. eē p̄reꝫ
filius ē ⁊ ſpūs. ⁊ p̄p̄t patrē hꝫ filiꝰ ⁊ ſpūs ſactꝰ
oia q̄cūqꝫ hn̄t:h̄ ē q: p̄r hꝫ ea p̄t̄ i gn̄atōꝫ ⁊ gn̄a
tōeꝫ ⁊ p̄ceſſionē. In hiſ. n. ſol' ipoſtatici p̄p̄etati
hꝫ ab iuicē d̄ferūt he ſcē tres ipoſtaſes:nō ſ̄ba
⁊c̄. Q̄tū v̄o ad appropationē dicimꝰ ꝙ ſpūs
ſcūs ē ipſa clemētia ad Ro.5. Charitas dei dif
fuſa ē i cordibꝰ nr̄is. p ſpūꝫ ſcm̄ q datꝰ ē nobis
Et Jo.3. Spūs vbi vult ſpirat:⁊ vocē eꝰ audis
⁊ neſcis vn̄ veniat aut q̄ vadat. P̄s. Fiabit ſpūs
eiꝰ ⁊ fluēt aq̄. ſ. dinaꝝ graꝝ. q̄ oia affluētē ſpūs
ſci bonitatē ⁊ clemētiā oñdūt. q̄re ⁊c̄. Q̄tū
ad ſ̄am v̄i. dico ꝙ lꝫ ſp dinā clemētiā d̄s in ſuiſ
creaturiſ oñderit:duo tn̄ tpa ſūt i qbꝰ maxima
ſiḡ ſue clementie dedit. P̄rimū t̄p̄s fuit tēpore
Moyſi. Sc̄ꝫ fuit t̄p̄e Jeſu xp̄i:⁊ lꝫ i vtroqꝫ tē
pore multa ſiḡ d̄derit. vnū tn̄ i q̄lꝫ p̄ter cet̄a oñ
dit. Accipe t̄p̄s Moyſi. Nōne h̄ fuit maximuꝫ
diuie clemētie ſignū qn̄ pp̄lm iſrl' d̄ egypto edu
xit ⁊ ānis. xl. dux eꝰ fuit:nocte i colūna ignis:
die v̄o in colūna nubis iter pādens an̄ eos. vt i
Exo. legimꝰ. Sꝫ h̄ nihil ſūt p ꝯpatōem ad tēpo
ra xp̄i. Quid. n. magis ſue clemētie ſignū clarū
oñdē potuit:q̄ꝫ vt ſub tunica nr̄a mortali imor
talis deꝰ appareret. Jo.3. ſic d̄s dilexit mūdum
vt vnigenitū ſuū daret. Audi Aug. iꝫ. de trini.
Quid. n. tā neceſſariū fuit ad erigendū ſpeꝫ no
ſtrā:menteſqꝫ mortaliū ꝯditōe ipſiꝰ mortalita
tis abiectas:ab imortalitatiſ deſpatōe liberan
das q̄ꝫ vt demonſtraret̄ nobis q̄ti nos p̄edc
ret q̄tūqꝫ diligēt. h̄ ille. Et ſic pꝫ iſta veritas.
Q̄tū ad ſ̄aꝫ v̄i. dico ꝙ lꝫ ſpūs ſcūs v̄gini oēꝫ
gr̄e plenitudinē d̄derit: tn̄ tres ei ſue clemētie
gr̄as pleniſſime dedit. P̄ria dr̄ p̄eminētie. Se
cunda dr̄ indifferētie. Tertia dr̄ cōmunicantie
P̄ria inq̄ dr̄ p̄eminētie. Nā ſi Virgiliꝰ ma
gnus ille poeta i p°. eneidos. vt Junonē p̄clarā
oñderet. quodā i loco p̄mi libri eā Diāe ꝯparat
⁊ illā ceteras deas an̄cellere oſtendit. ſic dicēs.
Hec dū dardanio. Enee mirāda videt̄. Dū ſtu
pet obtuituqꝫ heret defixus i vno: Regina ad
tēplū forma pulcherria Dido Inceſſit mag̃ iu
uenū ſtipāte caterua. Qual' ⁊ i Eurote ripis:
aut p iuga cinthi. Exercet Diana choros: quam
mille ſecute. Hic atqꝫ hic glomerāt̄ oreades
illa pharetrā Fert hūero:gdiēſqꝫ deas ſupemi
net oēs. Latone tacitū p̄tētant gaudia pectus.
Talis erat Dido:talē ſe leta ferebat Per medi
os:iſtās opi regniſqꝫ futuriſ ⁊c̄. Q̄uō ḡ ſpūs ſa
ctus v̄ginē ſup oēs deas. i. ſanctas eminēteꝫ n̄
ſtatuet: Adi Hiero. in ſ̄mone aſſūptōis. Non ē
ſingt locus i mundo dignior vtero v̄ginali:in q̄
dei filiū Maria ſuſcepit. Nec i celis regali ſo
lio q̄ Mariā dei filiꝰ ſublimauit ⁊c̄. Sc̄da ḡ
tia dr̄ idifferētie. qm̄ v̄go gl'oſa oibus illā iuo
cantibꝫ ſe offert. Audi Ber. in q̄dā ſermōe. Ille
ſolus igt'o v̄go btā laudes tuas ſileat q te ſid
liter inuocatā ſenſerit i ſuis neceſſitatibus: de
fuiſſe. Et qd mirū ſi inuocata adeſt: q̄ ēt nō vo
cata p̄ſto ē: Et idē q̄dā in alio ſ̄mone. de pleni
tudine eꝰ accipiunt vniuerſi egri curationes:
triſtes ꝯſolatōꝫ: p̄ctōres veniā: iuſti gratiā: āge
li letitiā filiꝰ hois hūane nāe ſubſtātiā tota tri
nitas gl'iam. Ita vt nō ſit q̄ ſe abſcondat a calo
re eꝰ. q̄re ⁊c̄. Tertia gr̄a dr̄ cōicātie. Ex hac
.n. benignitate ⁊ largitate v̄ginis: ſequitur cō
comitāter miracula ⁊ gr̄e ifinite. Hic nūciate
florentine ciuitatis menia ſurgāt: ⁊ noſtro opi
hic teſtimoniū reddāt. Et ſi vacet magnas v̄gi
nis audire coronas. vt virgiliano vocabulo v
tar. Ante diē clauſo cōponet veſper olipo. Sꝫ
aīa mea ipſa expiētia teſtet̄: qd ſtilo pingē non
valēus. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiāt p p̄ſenti cōclu
ſiōe. Miracl'a p̄lima exte. p̄dicator ipſe iuēias

De ſimilitudinibus quibuſdam virginis cō
ſideratio tertia.

Ertio loco virgi

t
nis glorioſe debitā ſimilationē vid
amus. Ubi tres ꝯcluſiones ſubiūga
mus. vꝫ. P̄ria ꝯcluſio ē iſta. Nunq̄ fuit: eſt:
aut aliq̄n erit t̄ra: que talē produxerit: p̄ducat
aut producet florē ſicut glorioſa virgo produ
xit xp̄m ſaluatorem Secunda concluſio ē
iſta. Sicut terra hec materialis ſine debita ara
tura granum frumenti ex quo hoīs panis pro

ꝟita eius conficitur: ſic nec hec glorioſa terra
ꝟgo bñdicta que dedit fructũ ſuũ panez anglo
rũ ⁊ hoiuz niſi arata ⁊ diſpoſita fuiſſet: nũdo
ꝓduxiſſet. Tertia ꝯcło eſt iſta. Talis ⁊ tãtꝰ
ex iſta ꝟginali terra fuit fructus: vt ĩfinitũ mũ
do ſaporẽ dederit ſuauiter deguſtatus.

Q virgo aſſimilatur terre ⁊ q̄re ꝯcło ꝑma.
Ccipe ꝑmã ꝯcłonem. v. vt ſ. Ubi tres i
gramꝰ ꝟi. vz. Pria ꝟi. ē iſta. Quãta
eſt nobilitas t̃re. Scḋa ꝟi. ē. Quare
ꝟgo Maria aſſimilat̃ t̃re. Tertia ꝟi. eſt. Q
vis ē ille flos q pullulauit ex hac t̃ra. Q̃tuz
ad ꝑmã dico ꝙ ãtea vidẽda eſt diſtictio t̃re et
deinde ad ꝓpoſitũ veniemꝰ. Q̃tũ ad ꝑmaz
ptez dico ꝙ t̃ra multiplr̃ in ſcriptura accipi ſo
let. Et ꝑ maxie i pñti. 6. mōis. accipit. ſ. Que
dã. n. ē t̃ra q̄ dr̃ oiuz reꝝ nãliuz t̃minꝰ. Quedã
ē t̃ra quã pedibꝰ ꝑmiꝰ. Quedã eſt t̃ra quam
ferimꝰ. Quedã eſt t̃ra quã credimꝰ. Quedaz ē
t̃ra quã q̄rimꝰ. Et q̄daz eſt t̃ra quã ſpernimus.

Prio inq̃ q̄daz eſt t̃ra q̄ ē oiuz reꝝ nãlium
t̃minus. Et h̄ ē mã ꝑma: q̄ eſt ꝑma in cōpoſitōe
⁊ vltima i reſolutione vt colligit ex doctria ꝑ
mi phiſicoꝝ. Gen̄. i. In ꝑncipio creauit ds celũ
⁊ t̃raz. i. mãm ꝑmã. Quã qdã veterũ chaos ap
pellarunt: ꝓpt̃ ꝯfuſionẽ oiuz reꝝ icōplete i ip
ſa exiſtentiũ. ꝓptea Gen̄. i. dicta ē in ſui ꝑnᵒina
nis ⁊ vacua. i. t̃ra ſiue mã ꝑma in ſui ꝑncipio n̄
erat adhuc diſtincta formis: ⁊ vacua erat ꝓpt̃
potẽtiã. qm̄ erat qd exñs in pura potẽtia. Sa
t̃ra eſt quã pedibꝰ calcamꝰ: q̄ cōi vocabulo ac
cipit ꝓ ipſo elemẽto t̃re. Gen̄. i. Uocauit deus
aridã t̃raz: ꝯgregatiōeſq̄ aq̄ꝝ appellauit Ma
ria. Et ibidẽ. Protulit t̃ra herba virentẽ: ⁊ fa
cientẽ ſemẽ iux̄ genus ſuũ: lignũ q̄z faciens fru
ctũ ſm ſpẽm ſuã. Et ibidẽ. Formauit igr̃ deus
hoiez de limo t̃re. Sz iſta trãſeamꝰ. Tertia
t̃ra eſt quã ferimꝰ: vt caro hũana. Terra es ⁊ i
t̃raz reuerteris: ait dñs. Gen̄. 3. donec reuertarꝭ
in t̃rã de q̄ ſũptus es. Ps. Aĩa mea ſicut t̃ra ſi
ne aq̄ tibi. Quarta t̃ra ē quã credimꝰ. ⁊ hec
eſt ꝟgo gl'ioſa. Iſa. 45. Aperiat t̃ra ⁊ germinet
ſaluatorẽ. ⁊ de hac ad pñs intẽdimꝰ. Quita
t̃ra dr̃ quã q̄rimꝰ ⁊ h̄ eſt beata vita. Ps. Credo
vidẽ bōa dñi in t̃ra viuentiũ. Sexta ⁊ vltia
dr̃ ifernus ipſe. Job. x. Terrã miſie ⁊ tenebra
rũ: vbi nullus ordo ſz ſẽpit̃nus horror inhitat.
q̄re. ⁊c̄. Ad dubiũ ḡ cuz q̄rit̃. q̄nta eſt nobili
tas t̃re: apte cernis ſm diuerſitatẽ acceptōnis
hꝰ nois t̃re poſſe rñdere. qḋ tu apte forma ⁊ ḋ
clara. nũc ꝟo. ptranſeo: ⁊ ꝑcurro ꝓpt̃ tp̄is bre
uitatẽ. q̄re ꝑma ꝟi. ſatis nō. Q̃tũ ad ſcḋam ꝟi.
dico ꝙ triplici rōne ꝟgo maria aſſimilat̃ terre
vz. rōne g̃nationis ſiue ꝓductiōis. Secũdo
rōne ſubuentionis. Et 3ᵒ. rōne firmationis

Prio rōne ꝓductiōis. qm̄ ſicut ex t̃ra flores
ꝓducũt ⁊ pullulãt amena fragrãtia plẽi ſic ex
ꝟgine gl'ioſa flos qdã oĩ ſuauitate plenꝰ: ſz ḋ h̄
infra in t̃tia ꝟitate. 2ᵒ dr̃ terra rōne ſubuẽtō
nis. qm̄ ſicut t̃ra nr̃e cuilibet indigẽtie ſubuẽit
nã i cibũ grana frumẽti: hordei: ⁊ aliaꝝ ſegetuz
g̃na p̄ſtat. ouiculas nutrit: vt de veſtimẽtis no
bis ꝓuideat. ex boũ corijs calciamẽta: ⁊ ſic de
alijs diligẽter parat. Sic ⁊ glorioſa ꝟgo cibuz
oĩa in ſe bōa ꝯtinẽtẽ ex ſua puriſſima carne ge
nerauit. vz. xp̄m glorioſuz. Jo. 6. Ego ſuz panis
viuꝰ q de celo deſcẽdit. Ps. Panẽ angeloꝝ mã
ducauit hō: oẽ delectamentũ ⁊ ſuauitatez in ſe
hñtem. 3ᵒ dr̃ t̃ra rōne firmationis. qm̄ ſicut ter
ra ſtabilis ⁊ imobilis eſt. Ponit. n. phūs hãc ma
ximã: ꝙ ncc̄e eſt celũ moueri: ⁊ t̃ram q̄eſcẽ. Sic
ꝟgo glorioſa t̃ra imobilis ⁊ firma fuit in terre
motu paſſiōis ſui filij dulciſſimi fructꝰ vẽtris
eiꝰ. Trepidabãt diſcipuli oẽs: fugiebant: nega
bãt: ⁊ ipſa ſola ſequebat̃ ⁊ fidẽ in pectore ſua
bat illeſaz. Maria aũt ꝯſuabat oĩa i. c. ſ. diſci
puli ꝟo relicto eo. oẽs fugierũt. Alt̃ aũt Jura
mẽto ſuſcepto. audacter. illũ non nouiſſe affir
mauit. Reliq ꝟo dubitãtes dicebãt. Ut vidi
mꝰ ille. Niſi videro i. m. eiꝰ. f. c. ⁊c̄. Maria ꝟo
vt lapis. c̄ci affixa pſeuerabat. btũs Augꝰ. ideo
ſtabat ut cantat eccłia: mr̃ doloroſa iux̄ crucez
lachrymoſa duz pẽdebat filiꝰ. Et qd mirꝝ aia
mea: vbi. n. mr̃ ſtare debebat niſi iux̄ lectũ filij
ſui dilecti moriẽtis: Pendebat xp̄s i cruce cor
pore: ⁊ mr̃ erat affixa corde. ⁊ dolores q̄s nō ſẽ
ſit ꝑiendo: expta ē cruci aſtando. Cernit i cru
ce xp̄s mr̃ez: lachrymis rigantẽ vultũ: trahẽtẽ
q̄ a pectore voces. ſuccreſcit mox in xp̄i pecto
re dolor: ⁊ meſtus aio xp̄s cũ ꝟgine plorat. heu
rez grandẽ aia audi. Cũ genitricem ſolare xp̄s
voce vellet: tãto itrinſeco dolore trãſfigit: ꝙ
eã mr̃em nō vocauit: ſz mulierẽ dicens. mulier
ecce filius tuꝰ. nomẽ q̄ppe mr̃is tacet: ne verbi
huiuſcemōi iaculo acriꝰ ꝟginis aĩa feriretur.
Sũt. n. aia cara vt ꝟgilius ait: lachryme reruz
⁊ mentẽ mortalia tangũt. q̄re ⁊c̄. Q̃tũ ad ter
tiã ꝟi. dico ꝙ flos pullulatus ab hac redolenti
t̃ra: fuit Jeſus dulciſſimꝰ q poſtea fuit oībꝰ fru
ctus ameniſſimꝰ ⁊ bñdictꝰ. Luc̄. i. Et bñdictus
fructus vẽtris tui. de quo bñdicto flore. Iſa. xi
.c. ait. Egrediet̃ ꝟga de radice ieſſe ⁊ flos de ra
dice eius aſcẽdet: ⁊ req̄eſcet ſup eũ ſpũs dñi ⁊c̄.
Que ꝟba Nicolaus de lira ſup. 12. ꝓphetas ſic
exponit. Egrediet̃ ꝟga. i. ꝟgo Maria: que ꝟga
q̄ppe gracilis dicit̃ ꝓpt̃ pauptatẽ ⁊ hũilitatez:
⁊ flexibilis ꝓpt̃ pietatem. Et flos de radice eiꝰ
aſcendet. i. xp̄s q dicit̃ flos rōne puritatis. quia
nullum pcc̄m actuale ſeu originale in eo locuz
habuit: ⁊ fructũ ꝓtulit noſtre ſalutis. Dic̄ tam̄
ipſe ꝙ hebrei vtrũq̄ exponũt de xp̄o. qm̄ ⁊ xp̄s
ꝟga dr̃ ꝓpt̃ regiã dignitatez: ⁊ flos ꝓpter vite
puritatem. Et dr̃ xp̄s aſcẽdiſſe de radice Jeſſe.
qm̄ xp̄s deſcẽdit de Dauid etiã ſm iudeos. Nã
pat̃ Dauid dictꝰ eſt Iſai ⁊ Jeſſe. vñ ſenſus eſt
iſte. Egrediet̃ ꝟga. i. xp̄s ḋ radice Jeſſe. i. ḋ g̃na
tione Dauid q fuit filius Jeſſe. ⁊ req̄eſcet ſup
eũ ſpũs dñi. q̄r in baptiſmo eiꝰ ſpũs ſcũs in ſpẽ
colũbe apparuit. ſpũs ſapie. i. dator ſapie: vł ſpi
ritꝰ q ē ſapia. ⁊ ſic ḋ alijs dōis ibidẽ enumeratꝭ

Et dic̄ idẽ doctor ꝙ ſeptẽ dona ſpũs dãt̃ ad ꝑ
ficiẽdũ ⁊ operãdũ ad Ro. 8. Qui ſpũ dei agũt̃
hij filij dei ſunt. Et ꝓpt̃ h̄ dicit ipſe dona ſpũs
ſunt i rōe ⁊ volũtate Rō ãt ē duplex. ſ. practica
⁊ ſpeculatiua ⁊ i vtraq̄z iſta duo ꝯſiderãt̃. ſ. ap
prehẽſio ꝟitatis: ⁊ iudiciũ de ꝟitate. app̄henſio
ꝟitatis ꝑtinet ad iuentionẽ ꝟitatis: ⁊ iudiciuz
de ꝟitate ad diſcernẽdũ de veritate. Q̃tũ ḡ
ad app̄henſionẽ veritatꝭ ꝑficit̃ rō ſpeculatiua
per donũ itellectꝰ: ⁊ rō practica ꝑ donũ cōſilij.
Ad recte ꝟo iudicãdũ ⁊ de ꝟitate diſcernẽduz
rō ſpeculatiua ꝑficit̃ ꝑ donũ ſcie. rō ꝟo practi
ca ꝑ donũ ſapie. Ualũtas vero pōt duplr̃ perfi
ci. ſ. aut q̊ ad ſe: aut q̊ ad alterũ. Quo ad alteꝝ ꝑ
ficitur ꝑ donũ pietatis. Quo ad ſe ⁊ h̄ duplicit̃
aut quo ad t̃rorẽ ꝑiculorũ: aut q̊ ad ꝯcupiaz in
ordinatã delectabiliũ. q̊ ad ꝑmũ perficit ꝑ do
num fortitudis: q̊ ad ſecũdũ ꝑ donũ timorꝭ. Ex
quibꝰ dicit ipſe apparet: ꝙ dona ſe extẽdũt ad
oĩa ad q̄ ſe extendũt ꝟtutes itellectuales ⁊ mo
rales. Iſta ãt dona fuerũt ꝑfectiſſime in aĩa xp̄i
q̄ fuit ꝑfectiſſima i oībus donis ⁊ criſmatibus
ſpũs ſci. h̄ oĩa idẽ doctor. Si ꝑdicta recte vt
decet ꝯſiderant̃ due difficultates iſurgũt. Pri
ma ē q̄re dei ſiue ſpũs ſci dona ſint tm̄ ſeptem.
Scḋa an dona ſpũs ſci differãt a ꝟtutibꝰ: q̄r di
xit ꝙ dona ſe extẽdũt ad ea ad q̄ ſe ꝟtutes extẽ
dunt. Et pōt addi t̃tia. ſ. quis iſtoꝝ habituũ ſit
ꝑfectior. Q̃tũ ad ꝑmã dico ꝙ ſũt pl'es dicen
di mōi. vñ ſufficiẽtia donorũ ſpũs ſci accipiat̃.
In h̄ tñ ꝯcordãt oẽs: ꝙ ſeptẽ ſũt ꝟtutes: ſeptez
dona ſpũs ⁊ ſeptẽ btitudies. Quidã. n. ſufficiẽ
tiã donoꝝ accipiũt a ſeptẽ peccatꝭ mortalibus
dicẽtes ꝙ iō dona ſũt ſeptẽ. q̄r pctã mortalia ſũt
ſeptẽ. Nã ſapia ē ꝯ̄ luxuriã: ſcia ꝯ̄ irã: itellectꝰ ꝯ̄
gulã: ꝯſiliũ ꝯ̄ auariciã: fortitudo ꝯ̄ accidiã: pie
tas ꝯ̄ iuidiã: timor dei ꝯ̄ ſupbiã. Et iſtiꝰ opionis
fuit ẽt btũs Greg. i moralibꝰ: ſz alit̃ ordinauit
ipſe: ⁊ dicit ꝙ ſapia ē ꝯ̄ ſtulticiã: itellectꝰ ꝯ̄ ebri
etatẽ: ꝯſiliũ ꝯ̄ ꝑcipitatōez: fortitudo ꝯ̄ puſillani
mitatẽ: ſcia ꝯ̄ ignorãtiã: pietas ꝯ̄ duriciã: timor
ꝯ̄ ſupbiã. Alij ãt ſic dñt: ꝙ dona ſũt qdã habitꝰ
ad expeditiꝰ bñ agẽdũ. Uñ ꝟtutes diſponunt
ad bñ agẽ: ⁊ dona ad expeditius bñ agẽ. Iſta ẽt
ē opio Bona. i. 3. diſ. 34. Accipiãt ḡ dona ſpũs
aut illa expeditiꝰ mouẽt circa finẽ vltimũ: aut
circa ea q̄ ſũt ad finẽ. Si pᵒ mō h̄ pōt eẽ duplr̃:
vel ꝑ modũ vidẽtꝭ: ⁊ ſic ponit̃ donũ itellectus.
aut ꝑ modũ guſtãtis: ⁊ ſic ponit̃ donũ ſapie. Si
ãt mouẽt ꝑ reſpectũ ad ea q̄ ſũt ad finẽ. Et hoc
dupliciter: vel ē bonũ ſupẽrogatōis: vel neceſ
ſitatꝭ. Si ſupẽrogatōis h̄ duplicit̃. q̄r donuz ad
illud bonũ aut ſe hz ꝑ modũ dirigẽtis: ⁊ ſic eſt
donũ ꝯſilij. aut ꝑ modũ exeq̄ntis. ⁊ ſic ē donuz
pietatis. Si ãt donũ ē neceſſitatis. ⁊ h̄ ē duplr̃
q̄r aut donũ ē ad bonũ vt ad actũ itriſecũ: ⁊ ſic
ē donũ ſcie: vł extriſecũ. ⁊ ſic ē donũ fortitudis
Accipe ſufficiẽtiã q̊uis mō ſufficiat dona ſeptẽ
eẽ ⁊ totidẽ eẽ ꝟtutes. Q ḋ oñdit greg. ſup Job.
Nati ſũt ei filij ſeptẽ ⁊ filie ſeptẽ. filij ſeptez ait
ipſe ſũt ſeptẽ dona ſpũs. filie ſeptẽ ſũt ſeptẽ vir
tutes. Et ſic pz pria dubitatio: Q̃tũ ad ſcḋam
dubitationẽ ſũt ẽt pl'es modi dicendi. Primꝰ
modus ē Heretici ꝗlz q̄rto. q. 33. q dicit ꝙ ꝟtu
tes: dona ⁊ btitudines hoc mō differũt. qm̄ ꝟ
tutes mouẽt hoiez ad agendũ mō hũano: dona
modo ſuperhumano: ⁊ beatitudines modo in
humano. i. diuino. ꝟbi g̃ra accipiat̃ iſte habitꝰ
ꝟtuoſus q dr̃ fortitudo. Tũc qñ hō ne deũ of
fendat oĩa bona ſua negligit ꝓpter deũ: ⁊ mor
tis ſe periculo exponit. h̄ fit mō q̊dã hũano ⁊ r̄
cto ⁊ iuſto. iuſtũ. n. ē vt oĩa bona miora poſtpo
nant̃ maioribus bonis. ds ãt ē bonũ quo maiꝰ
excogitari nō pōt. ḡ iuſtũ ē ut oĩa alia bona ne
gligãus ⁊ conculcemus: ⁊ oĩa aduerſa ſupemꝰ. et
h̄ fit ꝑ ꝟtutẽ fortitudinis. fortitudo. n. ē mediũ
inter audaciã ⁊ timiditatẽ. Audacia. n. fac̄ ag
gredi t̃ribilia ſine diſcretiōe: ⁊ timiditas facit
timere qḋ nō oz. Fortitudo facit timer̄ vt oz ⁊
aggredi cũ rōne t̃ribilia. Qñ ꝟo hō ne deũ ⁊ iu
ſticiã offendat n̄ timet mori. imo ⁊ mortez ꝓpt̃
deũ eligit ⁊ vlt̄ h̄ letant̃ ⁊ cãtãdo ad mortẽ ſu
ſcipiẽdã ꝑgit. h̄ ē per donũ fortitudis. Sicut ḋ
martiribꝰ pz. Ibant. n. apł'i gaudẽtes a ꝯſpectu
conſilij qm̄ digni hiti ſũt ꝓ noie Jeſu ꝯtumeliã
pati ⁊c̄. Qñ ꝟo nō ſolũ mortẽ eligit ⁊ letant̃ ad
crucẽ vadit exẽplo bti Andree: ſz ẽt ſignis ⁊ a
lijs modis ē ſeipſũ ſpernẽs ita vt iſanus videa
tur: qḋ nō ē hũanũ: ſz potius diuũ ē. h̄ fit ꝑ bti
tudinẽ illã Math. 5. Bti q ꝑſecutionẽ patiunt̃
ꝓpter iuſticiã. Et Luc̄. 6. Bti eritis cũ vobꝭ ma
ledixerit hoies ⁊c̄. De qbꝰ Sap̄. 5. Nos iſenſa
ti vitã illoꝝ exiſtiabãus iſaniã ⁊c̄ Uirtutes ḡ ut
ex his dictis apparet ſũt q̄ ad bñ agendũ hoiez
regulãt mō hũano. dōa mō ſupḣũano: ⁊ btitu
dies mō ihũano. i. diuino. nã ſeipſũ ſpnere: ⁊ mũ
dana vt ſtercora arbitrari: ⁊ oĩa aduerſa tolle
rare: ⁊ ad tormẽta letãt̃ amore xp̄i ꝑgẽ: ⁊ ſila h̄
potius diuinuz ē q̄ꝫ hũanũ: ⁊ iō tales diui ⁊ bti ap
pellãt̃ Math. 5. Bti eritꝭ cuz maledixerit vobꝭ
hoies ⁊c̄. 2ꝰ ãt modus rñdẽdi ē dñi Bona. i
3. di. 34. dicẽtis. ꝙ differẽtia iſtoꝝ hituũ ſumit̃
a ꝓprijs actibꝫ. Et diſtinguit ipſos actus dicẽs
ꝙ q̊dã actꝰ dñtur ꝑmi: q̊dã medij: ⁊ q̊dã vltimi
ſiue ꝑfecti. Exẽpluz. itellectꝰ pōt hẽre tres actꝰ
Prius ē credẽ. Scḋs ē itelligẽ. ⁊ t̃tius ē mũdo
corde vidẽ. ⁊ hic ē ꝑfectꝰ: ⁊ i pr̄ia tm̄. Scḋz igr̄
diſtictōez iſtoꝝ triuz actuuz accipiunt̃ mł'ti ha
bitus. vñ ꝟtutes ſũt ad credẽduz: dōa ad itelli
gẽdũ btitudies ad mundo corde vidẽdũ: Nam
fides ꝟtus ē. ⁊ iō hz actũ ꝑmuz q ē credẽ donũ
itellectus hz actuz ſm qui ē intelligere. ⁊ beati
tudies hñt actum tertium q eſt puro ⁊ mundo
corde videre. in primis actibus potẽtie anime
rectificant̃: i ſcḋis expediunt̃: in tercijs perfici
unt̃. Ex q̊ ſeq̄t̃ ſm ipſum ꝙ virtutes in anima
ſunt vt rectificent ad bñ agẽduz: dona vt expe
diant: ⁊ btitudines vt perficiant. Tertiꝰ mo
dus eſt bti Tho. ꝑte ꝑma ſe. q. 68. arti. pᵒ dicẽs
ꝙ virtutes dñt̃ q̄ ꝑficiũt appetitũ iq̄ƺtũ a rōne
mouet̃ recta dona dñtur inq̄ƺtũ ꝑficiũt appeti
tũ vt mouet̃ a ſpũ ſacto. Alij ãt dñt ꝙ ꝑ ꝟtutes

Stigit ꝑfecte agē:ꝑ dona ꝑfectiꝰ.ꝛ ꝑ btitudīes
expedite. Moderni āt dīt ꝙ ꝟtutes ꝛ dona ſīt
idē realr̄ ſꝫ differūt rōe:nā nulla ꝑlītas ſiue di/
ſtinctio ponēda ē ſine nccītate:ſꝫ ponē diſtictō
nē realē iter iſta:nulla ē nccītaſ.ḡ ꝛc̄.ꝯña nō cū
maiozi.mioꝛ āt ꝓbat̄.qm̄ ad oēm actū būanū
ꝟtutes būane ſufficiūt ſine aliquo alio adueni/
ente.nā ad oē actū ſuꝑ nālē ꝟtutes theologice
ſufficiūt.ḡ nō oꝫ alios bītus realr̄ ab illiſ diſtin
ctos ponē. Uirtutes igr̄ ꝛ dōa diſtiguūt ſꝫ rō
neꝫ ſiue ꝑ reſpectꝰ q̄ſdā.qm̄ inq̄tuꝫ ꝑficiūt ſub
iectū i oꝛdie ad actū ſūt ꝟtutes.iq̄tuꝫ ꝟo ſūt a
deo dicūt dona. Et dicūt iſti tria iſta dona.ſ.in
tellectꝰ:ſapie:ꝛ ſcie:eē eadē cū iſtis tribꝰ ꝟtuti
bus.ſ.fide.ſpe.ꝛ charitate.alia aūt q̄ttuoꝛ dona
idē realr̄ eē cū alijs ꝟtutibꝰ cardinalibus. Naꝫ
donū pietatis reducit̄ ad iuſticiā:donū timoꝛꝭ
ad tēpantiā donū foꝛtitudinis ē ipſa foꝛtitudo
donū ꝯſilij ē ipa prudētia. Et addūt vlteriꝰ ꝙ
ſi accipiāt treſ ꝟtuteſ tm̄:ꝛ ſeptē dona:bn̄ dr̄ia
ē int̄ dona ꝛ ꝟtutes:ꝛ ponūt i numeꝝ.ſi aūt ꝯſi
derāt dona vt ſeptē:ꝛ ꝟtutes vt ſeptē.ſic ſunt
realr̄ idē:differūt tm̄ rōne.q̄re ꝛc̄. Iſta volui ſic
nōre ꝓpt̄ itelligētiā iſtiꝰ mãe.q̄ tibi ḡtioꝛ ē ne/
ſcio.mihi p̄ma multuꝫ placꝫ.ſufficiat tibi q̄ ad
ſ̄aꝫ iſtā dubitatioē ꝛc̄. Q̄tū ad t̄tiā dubita
tionē dico ꝙ iſti bītus pn̄t ꝯſiderari tripliciter
aut q̄tū ad fundamētū ꝛ oꝛiginē ipoꝝ.aut q̄tū
ad actꝰ ꝓprios.aut q̄tū ad actus ꝯſequentes.
Si q̄tū ad fundamētū:tūc cū charitas ſit fū
damētū oīuꝫ ꝟtutū:dico ꝙ vna nō ē altera di/
gnioꝛ.Si ꝟo q̄tū ad actꝰ ꝓprios:ſic una ē nobi
lioꝛ altēa. Nā ꝟtutes theologice nobilioꝛes ſūt
cardinalibꝰ.qm̄ ipe hn̄t deū imediate ꝓ obo.ꝛ
int̄ theologicas charitas oīuꝫ ē p̄ma. Si ꝯſide
rēt̄ q̄tū ad actꝰ ꝯſequētes:cū vſus ꝟtutū beāt̄
i ſtatu ipfectiōis:ꝛ vſus donoꝝ pmoueat ad
ſtatū ꝑfectiōis.ſic dona ſunt excellētioꝛa ꝟtu/
tibꝰ:ſic̄ ſtatꝰ ꝓficientiū ē ꝑfectioꝛ ſtatu icipien
tiū. Hec de itentione dn̄i Bona.in.3.di.vt ſ. Et
hec ſufficiant ꝓ pn̄ti ꝯclōne.

Qualiter virgo fuit diſpoſita vt fructū ſua
uiſſimum xp̄m Jeſuꝫ ꝓduceret ꝯclō ſ̄a.

ccipe ſ̄aꝫ ꝯclōnē.vꝫ. Sic̄ t̄ra h̄ mālis
ſine debita aratura ḡnū frumenti ex q̄
hoīs panis ꝓ vita eiꝰ ꝯficit̄:ſic nec hec
ḡlioſa t̄ra bn̄dicta ꝟgo Maria q̄ dedit fructū
ſuū panē angeloꝝ ꝛ hoīuꝫ:niſi arata ꝛ diſpoſi/
ta fuiſſet:mūdo ꝓduxiſſet. Ubi tres ingramꝰ
ꝟi.vꝫ. Pꝛima ꝟi.ē iſta.Quō fuit ꝟgo diſpo/
ſita ꝛ arata:vt tm̄ fructū dare mundo poſſet.
ſ̄a ꝟi.eſt iſta.Quis fuit ſemiatoꝛ iſtiꝰ bn̄dc̄i
grani ſeminādi i iſta ḡlioſa t̄ra. Tertia ꝟi.ē
iſta.Quis fuit fructꝰ collectꝰ ex hac bn̄dcā t̄ra
Q̄tū ad p̄mā dico ad pn̄s ꝙ triplr̄ h̄ t̄ra.i.ꝟ
go ḡlioſa fuit arata ꝛ diſpoſita.vꝫ.an̄ ꝯceptōeꝫ
in ꝯceptōe:ꝛ poſt ꝯceptiōem. Ante q̄dē ꝯceptō
nē qn̄ dn̄s p̄mos pentes poſt pcc̄m ꝯſeruauit i
eē. Cōſtat.n.ipos a ſue trāſgreſſionis initio nō
ſolū moꝛtē:ſꝫ d̄ſtructionis extminiū meruiſſe
ꝫ qꝛ h̄ bn̄dicta t̄ra ſm ſeminalē rōneꝫ:ſiue ſm
coꝛpulētā ſ̄bam in lūbis Ade erat.de q̄.ſ.terra
naſci debebat fructꝰ ſaluꝭ. Luc̄.i. Ipe.n.ſaluū
faciet ppl̄m ſuū a pcc̄is eoꝝ. Jō illis idulſit:ꝛ i
eē ꝯſeruauit. Pꝛetea cū būana nā multiplica/
ret:ꝛ viā ſuā coꝛrupiſſet oīs caro:diluuio oēm
carnē nō finiuit:ſꝫ illā in Noe ꝛ alijs ex ſuis oc
to ꝑ arcaꝫ ꝯſ̄uauit. Et h̄ ſolū qꝛ ꝟgo ex carne il
la naſci debebat. Deinde ſuccedētibus ānis ml̄
tis cū ppl̄m hebꝛeū elegiſſet:q̄uis poſtea rebel
leꝫ:tn̄ illū miris mōis p̄ſ̄uauit:ꝓtexit:ꝛ gub̄na
uit. Et h̄ iō:qꝛ de ipo deſcendē debebat h̄ ḡlio/
ſa ꝟgo. Jſa.xi. Egredieť ꝟga de radice Jeſſe ꝛc̄
vt viſuꝫ ē in alia ꝯclōne p̄cedēti. Cūq3 tp̄s ap ꝓ
pinq̄ſſet:vt h̄ bn̄dicta t̄ra exiret i actū.i.ꝓduce
ret̄.tūc Joachim ille vir ſcūs:ꝛ Anna illa deuo
tiſſima dn̄a dn̄o diſponēte ꝛ coopāte ſimul ſe
mr̄imonialit̄ cognoſcētes.hāc glorioſā t̄ram i
eē ꝓduxerūt.ꝛ h̄ p̄ma fuit aratura. Secūda
aratura ſiue diſpō fuit in ꝯceptiōe qm̄ ſic etnꝰ
d̄s diſpoſuit:vt i illa ꝯceptiōe nulla maclā ꝯta
minaret̄.Sap̄.7. Candoꝛ lucis et̄ne:ꝛ ſpeculū
ſine macula. Et Anſelmꝰ in li.de ꝯceptu ꝟgina
li. Decuit igt̄ vt illa puritate h̄ ꝟgo niteret qua
maioꝛ ſub celo neqt̄ itelligi. Tertia aratura
ſiue diſpoſitio fuit poſt eiꝰ ꝯceptionē:qn̄.ſ.cuꝫ
tp̄s ſeminationis grani.i.ꝟbi et̄ni uenit:miſſuſ
eſt angelus Gabꝛiel vt eaꝫ ſalutaret:ꝛ plenam
gr̄a appellarꝫ. Luc̄.i. Aue gr̄a plena ꝛc̄. Q̄tū
ad ſ̄aꝫ ꝟi.dico ꝙ ſemiatoꝛ dr̄ ſpūs ſcūs. Luc̄.i.
Spūs ſcūs ſupueniet i te. Triplici aūt rōne ſpi
ritꝰ ſcūs fuit ſeminatoꝛ ꝛ p̄parator:vt ſemina/
ret i ꝟgine ꝟbū et̄nuꝫ.vꝫ.rōne diſpōnis:rōne
vnionis:ꝛ rōne ſcificationis. Pꝛio rōne diſpō
nis. Congruū nāq3 erat vt amoꝛ mām p̄pāret:
cū ſolū ꝓpt̄ grādeꝫ amoꝛē erga būanaꝫ nām ꝟ
bū et̄nuꝫ deberet ſeminari. Joan.3. Sic d̄s dile
xit mūduꝫ vt vnigenitū ſuū daret. Et ad Titū
i. Apparuit benignitas ꝛ būanitas ſaluatoꝛis
nr̄i dei:nō ex opibꝰ iuſticie q̄ fecimꝰ nos:ſꝫ ſꝫ
ſuā miaꝫ ſaluos nos fec̄. Quaobꝛeꝫ ḡ ſic̄ amoꝛ
ꝟbū traxit in carnē:ſic amoꝛ q ē re ipa ſpūs ſā
ctus:carnē illā diſponere debebat ꝛ ſeminare.
Secūdo rōne vniōis. Nā cuꝫ būana nā ꝛ dina
hypoſtatice in ꝑſonā ꝟbi vniri d̄bebāt:ꝯgruū
fuit vt hāc vnionē diſponeret q appꝛopꝛiate ē
ipſe amoꝛ.h̄ aūt ē ſpūs ſcūs.ḡ. Tertio rōne ſan
ctificationis. Nam cū ille fructꝰ ſanctiſſimus
eē debebat. Luc̄.i. Q ō.n.ex te naſcet̄ ſcūm vo
cabit̄ filius dei. Cōgruū fuit vt illū ſeminaret
ſiue diſponēt:cui appꝛopate ſcificatio attribu
it:ſꝫ h̄ eſt ſpūs ſcūs. Jſa.xi. Req̄eſcet ſup eum
ſpūs dn̄i ꝛc̄.q̄re bn̄ ꝛ cōgrue icarnatio attribu
it ſpūi ſcō. De h̄ vide magr̄m ſniaꝝ in.3.di.4.c
cū ꝟo. Et h̄ ſufficiāt q̄tū ad ſ̄am ꝟi. Q̄tū ad
t̄tiā ꝟi.dico ꝙ q̄uis ifinitos vt ita dixeri hūa/
na nā collegerit fructꝰ:tn̄ tres ad pn̄s declare
mus. Pꝛimus fructus dicit̄ pacificatio. Scōs
dr̄ illuminatio. Tertius dr̄ ſanatio. Accipe
p̄mam ꝛ dr̄ pacificatio.vbi regula generalis
ponatur talis.ꝙ in toto ſanctoꝝ collegio nlla
ẽā ſollicita aduocata ē ad ꝯciliādū:pacificāduꝫ
ꝛ humiliandū deuꝫ glorioſū in hūanum genus
turbatuꝫ ſuis exigētibus culpis:ſicut ḡlioſa ꝛ
bn̄dicta ꝟgo. Jnde Greg. ſic de ꝟgie ait. Filioli
h̄ pctōꝝ ſcala:h̄ mea maxia fiducia:h̄ tota ratō
ſpei mee. Quid.n.miꝝ:pōt ne filiꝰ aut repeller̄
mr̄eꝫ:aut ſuſtiere mr̄is repulſā:Neutꝝ plane.
Quid ad mariā trepidat currere hūana fragili
tas:Nihil i ea auſteꝝ.nihil t̄ribile.tota ſuauis
ē. Agite gr̄as ei q talē mediatricē ſua benigniſ/
ſima nob̄ miſ̄atōe ꝓuidit.h̄ ille. Scōs fructꝰ
dr̄ mūdi illūinatio.iō ſtella marꝭ dr̄. Audi deuo/
tū Bernar. Dn̄e Jeſu igt̄ q voluiſti vt tua mat̄
eēt ſtella marꝭ:ꝑ hāc ſtellā q̄ſo illūina tenebꝛas
meas ꝛc̄. Et Hiero.de laude ꝟgis ſic ait. Si di/
ligētiꝰ iſpicias nil ſpecioſitatꝭ:nil ꝟtutꝭ:nil ſplē
doꝛiſ ꝛ ḡlie:qđ i ea n̄ reſplēdeat. Cādoꝛ.n.ē lucꝭ
et̄ne.ꝛ ſpeculū ſine macula:h̄ ille. Et hec ēt ꝟba
de ipſa ponūt̄ Sap̄.7. Tertiꝰ fructꝰ hꝰ bn̄di
cte t̄re dr̄ ſanatō. Ex ḡtijs.n.ꝟgis ꝛ ꝟtutibꝰ q̄ſi
q̄buſdā medel̄:oēs hūane ſpūales infirmitates
curāt̄ atq3 ſanāt̄. Per ſuā nāq3 hūilitatē ſuper
bia expellit̄.qꝛ depoſuit potētes de ſede:ꝛ exal
tauit hūiles.ꝑ ſuā ꝟgītatē luxuria eneruat̄.qm̄
vt ferūt ſci ex eꝰ aſpectu tm̄ carnalitas extigue
bat̄ ꝑ ſuā pauptatē denudat̄ auaritia.qꝛ eſuriē
tes ipleuit bonis:ꝛ diuites dimiſit ianes.ꝛ ſic
de alijs. Jnde ḡloſus Aug.exclamat. Eya inqt̄
ḡnal̄ oīuꝫ ſpes:dulcꝭ vulneꝝ nr̄oꝝ medicia.no
ſtris q̄ꝫ medē vulneribꝰ q pꝰ ſaluatoꝛis lauacꝝ
ꝛ ablutōeꝫ tot abluēda cōmiſimꝰ.q̄t illicita ꝓ
uocāus.qr̄ ꝛc̄. Et h̄ ſufficiāt q̄tū ad ſ̄aꝫ ꝯclōeꝫ.

De meritis chꝛiſti concluſio tertia.

ccipe t̄tiā ꝯclōeꝫ:vꝫ. Talis ac tātus ex
iſta ꝟgiali t̄ra fuit fructꝰ:vt ifinitum
mūdo ſapoꝛē dederit ſuauit̄ deguſtatꝰ
Ubi tres igrāus ꝟitates.vꝫ. Pꝛia ꝟi.ē iſta:
Cū ꝟgis fructꝰ q fuit xp̄s bn̄dictꝰ ſit tā ꝑfectꝰ
vt i ipſo ſint oīa dona ſpūs.vt viſū ē ex p̄cedē/
tibus.q̄rit̄ an i xp̄o fuerit aliqn̄ timoꝛ moꝛtis.
Scōa ꝟi.an i xp̄o fuerit ꝟus doloꝛ ꝛ ꝟa paſ/
ſio moꝛtꝭ. Tertia ꝟi. Quid vtilitatꝭ ſit ſecutū
ex ſua paſſiōe moꝛtꝭ. Q̄tū ad p̄mā ꝟi.dico ꝙ
triplex ē timoꝛ.vꝫ.timoꝛ ḡtuitꝰ:timoꝛ libidio/
ſus:ꝛ tioꝛ rōal̄. Timoꝛ ḡtioſꝰ ſiue gratuituſ
ē triplex.q̄dā tioꝛ pene:q̄dā tioꝛ offenſe:ꝛ q̄daꝫ
tioꝛ reuerētie. Et q̄tū ad h̄ tria timoꝛis gn̄a ſic
ad ꝟitatē r̄ndeāus ꝙ ꝓpt̄ plenitudinē gr̄e n̄ fu
erūt i xp̄o tioꝛ pene:nec tioꝛ offēſe.tioꝛ āt reue/
rētie cū a charitate n̄ expellat̄:ſꝫ ab ipa ꝑficiat̄
ſane fuit i xp̄o. Jſa.xi.c. Replebit eū ſpū timoꝛꝭ
dn̄i. Ps. Timoꝛ dn̄i ſcūs ꝑmanet i ſeculū ſeculi.
Hec oīa ſatꝭ clara ſūt. Scōs tioꝛ dr̄ libidio/
ſuſ. Et hic ſilr̄ hꝫ tria m̄bꝛa.qm̄ q̄dā dr̄ tioꝛ mū
danꝰ q̄dā hūanꝰ:ꝛ q̄dā ſ̄uilꝭ. Et ſic dico ad ꝟita
tē ꝙ ꝓpt̄ plenitudinē gr̄e i xp̄o nō fuit aliq̄s ꝓ/
dictoꝝ. Nā tioꝛ hūanꝰ ex nimio ꝓꝑe vite amoꝛ
naſcit̄.tioꝛ mūdanꝰ ex nimio terrenoꝝ amoꝛe:
ꝛ tioꝛ ſ̄uil̄ ex nimia aī puſillanimitate:ꝛ modi/
co dei amoꝛe oꝛtū duc̄.q̄ oīa vt ituēti pꝫ in xp̄o
locū hr̄e nō pn̄t. Tertiꝰ tioꝛ dr̄ rōal̄.i.a rōne
ꝑueniēs.vt.vꝫ.qn̄ rō dictat de aliq̄ timerī ex
poꝛtē. Et hic i ſuo gn̄e ē triplex:q̄dā p̄ueniens
rōneꝫ.q̄dam ꝯ rōnem:q̄dam ꝓueniens ex ra
tione.ꝛ hic ē de q̄ ad pn̄s itendimꝰ. Pꝛimus ti
moꝛ.ſ.rōeꝫ p̄ueniēs ē ipſe p̄mꝰ motus nō aliter
a rōne ꝯſideratꝰ.ꝛ hic ē pctm̄ veniale. Scōus
ē rōnē ſuffocās.ꝛ ē pctm̄ moꝛtale. Tertiꝰ eſt a
rōne recta.ꝛ hic ē ſcūs ꝛ bonꝰ. Ex h̄ dico ꝙ nec
p̄mꝰ nec 2ꝰ timoꝛ fuerūt i xp̄o.qm̄ xp̄s argui n̄
pōt d̄ pctō. Jo.8. Quis ex vob̄ arguet me d̄ pec
cato.i. Petri.i.q pctm̄ nō fec̄ ꝛc̄. Sꝫ 3ꝰ tioꝛ bn̄
fuit i xp̄o Mat.16. Cepit Jeſus pauē ꝛ tedē ꝛc̄.
Nā rō ſ vidēs iſtantē moꝛtē:imaginē moꝛtis fec̄
i pte ſēſibili:quā ſenſualitate coḡſcēte ꝛ admi
rāte:hoꝛrere moꝛtē cepit ꝛ pauit. Ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ i
xp̄o hic nō ſ̄uatꝰ fuit oꝛdo nāl̄ itelligēdi.q.ſ.pᵒ
icipit a pte ſēſibili in rōeꝫ.3.de aīa. Necc̄e ē intel
ligētē fantaſmatā ſpeclāri. Et i li.de ſenſu ꝛ ſē/
ſato. Nihil ē in itellectu qn̄ p̄us fuerit i ſēſu. Et
i pᵒ poſterioꝝ. Oīs diſciplia ꝛ doctria fit ex p̄/
exn̄ti cognitōe ſēſitiua vt cōīt̄ expōit̄. Eſt.n.ali
us mōus coḡſcēdi i nob̄:ꝛ aliꝰ fuit i xp̄o. Jn no
bis q̄dē ſcia nr̄a cātur a rebꝰ.ꝛ pᵒ ꝓceſſu a rebꝫ
ſēſibilibꝰ ad rōeꝫ ꝓcedimꝰ. Sꝫ i xp̄o iq̄tū eti
am deus erat:ſcia eꝰ erat cā reꝝ.ꝛ p̄ ꝯn̄s n̄ ſ̄ua/
bat̄ oꝛdo itelligēdi ſic̄ i nob̄.qꝛ rō ꝓuidebat:et
poſtea ſenſualitati oñdebat:ex q̄ poſtea ſenſua
litas tiebat.tn̄ i oībꝰ ſe rōni ꝯmittebat. Un̄ qn̄
ſenſualitas oꝛauit i oꝛto.pr̄ ſi poſſibile ē ꝛc̄.nō
tn̄ ſuū iplē aīum expoſcebat:ſꝫ ait ſubdēs ſe rō
ni:fiat volūtas tua. De iſta mā vide ſcm̄ Tho.
ſ̄a ſe.q.125. Et dn̄m Bonauē.i.3.diſ.16.vbi iſta
collegi.q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad ſ̄am ꝟit.adduco tibi
tex.magr̄i ſniaꝝ i.3.di.15.c.5.vbi ſic ait. Sꝫ qꝛ n̄
nulli de ſuo ſenſu i paſſione hūanitatꝭ xp̄i male
ſenſiſſe iuenīūt:aſſerētes ſiltudinē atq3 imagi/
nē paſſiōis ꝛ doloꝛis xp̄m hoīeꝫ ꝑtuliſſe:ſꝫ nul
lū oīo doloꝛē l̄ paſſionē ſenſiſſe:auctoꝛitatū te/
ſtimonijs eos ꝯuicentes:idubitabile faciamus
qđ ſup̄dixius. Pꝛopheta Jſa.dic̄ ſic.ſ.c.53. Ue
re langoꝛes nr̄os ipſe tulit:ꝛ doloꝛes nr̄os ipſe
poꝛtauit. Et ꝟitas ipſa i euāgelio ait. Triſtis ē
aīa mea vſꝫ ad moꝛtē. Ubi ēt Jeſus cepit pauē
ꝛ tedē. Pꝛopheta ēt ex ꝑſona xp̄i ait. Repleta
ē mal̄ aīa mea. Q ō exponēs Aug.ait. Nō vitijs
ꝛ pctis:ſꝫ hūanis mal̄.i.doloꝛibus repleta fuit
aīa xp̄i q̄bꝰ ipſa cōpatit̄ carni. Nō.n.doloꝛ coꝛ/
poꝛis pōt eē ſiñ aīa.dolē āt aīa nō dolēte cōpe
ꝑt. Hos āt hūane ifirmitatꝭ defectꝰ ſic̄ ipſa car
nē ac moꝛtē nō ꝯditōis neceſſitate:ſꝫ miſ̄atōis
volūtate ſuſcepit.h̄ ibi vid̄.qꝛ ml̄taſ auctoꝛita
tes.vt Ambꝛoſij ꝛ euāgeliſtarū ad ſui ꝓpoſitū
adduc̄. Ad declaratōneꝫ tn̄ dcōꝝ ſuoꝛum eſt
notandū ſm dn̄ꝫ Bona.vbi.ſ.ꝙ xp̄i doloꝛ pōt
duplr̄ conſiderari. Uno modo vt pꝛocedebat
a rone i ſenſualitatem. Alio modo ecōuerſo.ſ.
a ſenſualitate in rōneꝫ. Si pᵒ mō:tūc talis oꝛdo
ēat.qm̄ rō pccōꝝ nr̄oꝝ mltitudinē ꝓuideť. Jtē
iudeoꝝ ingtitudinē:mr̄is doloꝛē:ꝛ ſilia:i volū
tate imaginē ꝓdictoꝝ fec̄.q̄ facto ex nr̄is mi/

ſtijs ⁊ pditioni iudeoꝝ ꝯdoluit. Si vo ꝯſidera
tur doloꝛ vt a ſenſualitate i aiaꝫ ꝓcedebat: tūc
dico ꝙ anima xp̄i pōt ꝯſiderari vt rō: ⁊ vt nā.
Si vt rō: ſic aīa coꝛpi nō cōpatiebaṫ: ſ꜒ de eius
paſſiōe letabaṫ. Si aūt vt nā tūc cū cuilibet rei
nāli oiuꝫ nociuoꝝ ſit qdā timoꝛ nālis inſert⁹:
vt oñſuꝫ fuit ṡ. feria. 3. ꝑe oñice. Et aīa ipa ſit
coꝛpis pfectio: nō tn̄ ſm potētias ſenſibiles: ſ꜒
ſm ſe totā. i. ſm cōplemētuꝫ oiuꝫ ſuaꝝ potētia
rū: ⁊ ad coꝛp⁹ h꜒ nālez iclinationē ⁊ appetitū. ⁊
p ꝯñs delectationē vl' triſticiā. nccē erat ꝙ aīa
patiēte coꝛpe pateret. Et ſic aīa xp̄i vt rō gau/
debat: ⁊ vt nā triſtabaṫ. Gaudebat qdē ꝑpt ḡ
tuitā ei⁹ ꝯiūctōnē ad diuitatē: ſ꜒ triſtabaṫ ꝑpt
mutuā quā h꜒ cū coꝛpe vnibilitatē. Hec de mē
te pfati doctoꝛis. q̄re ⁊c̄. Q̄ītū ad t̄ciaꝫ ꝟi. di/
co ꝙ h tria nōnda ſūt: vt rectius rn̄dere poſſi/
m⁹. Pꝛio nōndū ꝙ merituꝫ dr̄ trib⁹ modis.
Uno° iꝑꝛopꝛie. 2° mō ꝑꝑe. 3° magis ꝑꝑꝛie.

Pꝛio mō iꝑꝛopꝛie: vt qn̄ aliqđ bonuꝫ de gn̄e
bonoꝝ facim⁹: malo tn̄ aīo. vt facē elẏnaꝫ ꝑpt
pōpaꝫ: ⁊ ſil'e. Meremur. n. aliqd i tali bono: q̄̄/
uis ſit mala ⁊ nō recta intētiōe factū. Et nō ſo/
lū famā illā. Math. 6. Amē dico vob: recepert
mercedē ſuā. S꜒ etiā qn̄ adeo aliquā p accñs r̄
cipiūt remunerationē. ſic̄ patuit de Nabucho/
donoſoꝛ: ⁊ m'tis alijs. 2° meritū dr̄ magis ꝑ
pꝛie: vt cū bonū bona itētione facimus: ſ꜒ ſine
charitate: ⁊ tūc illis bonis de ꝯgruo meremur
aut bōa tp̄alia: aut diſpōnez ad gr̄az: ⁊ ſil'ia: vt
ṡ oñdim⁹ feria. 5. ꝑe oñice. 3° q̄ddā meritū dr̄
magꝭ ꝑpꝛie: vt cū bonū de gn̄e bonoꝝ facim⁹:
⁊ bōa intētiōe: ⁊ in charitate: ⁊ dr̄ meritū cōdi/
gni. nō ꝙ ſim⁹ ex opib⁹ nr̄is ſufficiētes carpeṙ
regnū: ſ꜒ dr̄ ꝯdignū ꝑpt charitatē: q̄ dat illis vl
atq꜒ ꝟtutez: vt dixim⁹ ṡ feria. 6. ꝑe oñice. 2°
nōndū ꝙ duplex fuit meritū in xp̄o. vnū ex pte
ſui. aliđ ex pte nr̄i. Ex pte nr̄i vt dicit magr̄ i. 3.
di. 18. Meruit xp̄s nob redēptionez a diabolo
a pena. ⁊ a pcc̄o: ⁊ regni reſerationē: vt āmota
ignea rūphea libē pateret itroit⁹: ⁊ ſil'ia alia bo
na. Ex pte ꝟo ſui dic̄ idē magr̄ ꝙ xp̄s ꝑpt hūi/
litatē ⁊ obiaꝫ paſſiōis meruit coꝛpis glificatio
nē. nec id ſolū: ſ꜒ ēt impaſſibilitatē aīe. Aīa. n.
ipſi⁹ añ moꝛtē erat paſſibilis: ſic̄ caro moꝛtalis
ſ꜒ poſt moꝛtē merito hūilitatꝭ ⁊ aīa ipaſſibilis
facta: ēt caro imoꝛtal'. Iſta ſūt ꝟba eiuſdem.

3° nōndū ꝙ meritū qđ fuit i xp̄o nō fuit me/
ritū pmis duob⁹ mōis accipiēdo meritū: ſ꜒ ſo/
lū. 3° mō. ſ. meritū ꝯdigni. Merebaṫ. n. de cōdi
gno tā ſibi q̄̄ nob q̄ dicta ſūt. S꜒ q̄lit h ſit itel/
ligendū nō ꝙ mereri de ꝯdigno pōt trib⁹ mōis
itelligi. Uno° ex idebito facē debitū. ⁊ h mō nō
meruit xp̄s q̄ ad ſe. Nā ſic ꝑꝑe mereṫ qs qn̄ p⁹
culpe effugationē ⁊ gr̄e iſuſionē aliqđ bonū de
gn̄e bonoꝝ fac̄. qđ vt p꜒ xp̄o ꝯuenire non pōt.
2° mō ex debito facē magꝭ debitū: ſic̄ cū ꝑfi/
cim⁹ de ipfecto ad pfectū: ⁊ de ꝟtute in ꝟtutē.
⁊ h mō etiā nō meruit xp̄s. ſ. etiā q̄ ad ſe. qm̄ nū
q̄̄ grām vl' ꝟtutē hūit diminute: ſ꜒ plen⁹ erat.
Jo. i. gr̄a ⁊ ꝟitate. i. ꝟtute. 3° mō mereri ex de

bito ē facē id qđ ē debitū vno mō: facē merito
riū plurib⁹ mōis. ⁊ h mod⁹ ꝑꝑe conuenit xp̄o.
Nā cū dign⁹ eēt omi bono nō potuit ſibi q̄cq̄
mereri: vt faceret ſibi debitū qđ pus nō erat d
bitū. nec etiā potuit facē ſibi magꝭ debitū: ſ꜒ ſo
lū h mō ſibi meruit coꝛpis glificationē: ⁊ anie
ipaſſibilitatē. qm̄ qđ erat ſibi debituꝫ vno mō:
fec̄ debitū pluribus mōis. Et h oñdit magr̄ in
lr̄a: dicēs ꝙ xp̄s nō pfecit ſibi q̄̄tū ad ꝟtutem
meriti: ſ꜒ q̄ ad numeꝝ meritoꝝ. pluꝛa. n. merita
hūit ipaſſione q̄̄ in ꝯceptiōe. S꜒ q̄̄tū ad rōnez
meriti p reſpectū ad nos oibuſ pdictꝭ mōis me
ruit xp̄s. Un̄ patiēdo nobis magꝭ meruit. qꝛ qđ
nō erat nob debitū: fecit nobis debitū: ⁊ magiſ
debitū: ⁊ plurib⁹ mōis debitū. Et ſic ex his tri/
bus nōbilibus p꜒ rn̄ſio ad ꝟitatē. S꜒ dices pr̄
Ambꝛoſi valde dubito in his tuis dictis. rn̄de
mihi ad h dubia. Ego oñdaꝫ tibi nullo mō xp̄꜒
mereri potuiſſe. Pꝛio ſic. Illud nō h꜒ rōez me/
rendi qđ in malū exire nō pōt. ſ꜒ ē deṫminatuꝫ
ad bonū: ſ꜒ xp̄s ab iſtanti ſue ꝯceptiōis hūit li/
beꝝ arbitriū deṫminatū ad bonuꝫ. ḡ nullo mō
mereri potuit. Ideo dic̄ ſapia. Qui potuit trāſ/
gredi ⁊ nō ē trāſgreſſus: facē malū ⁊ non fecit.
iō ſtabilita ſūt bona illius i dn̄o ⁊c̄. Itē bt̄i me/
reri nō pn̄t: ſ꜒ xp̄s fuit ꝟe btūs. ḡ ⁊c̄. Itē meriti
radix ⁊ fundamētū ē ipſa charitas. ſ꜒ i xp̄o nū/
q̄̄ aucta fuit. ḡ nec meritū. Poſſeꝫ tibi pr̄ pluꝛa
argumēta facē: ſ꜒ iſtis tm̄ mihi rn̄de. Aīa mea
libenṫ faciā qđ hoꝛtarꝭ. Dico ad pmū ꝙ vnā po
tentiā eſſe deṫminatā ad vnū ⁊ nō poſſe i aliđ
exire: pōt dupl'r intelligi. aut ꝑpt neceſſitatem
nāe: aut ꝑpt plenitudinē gr̄e. Si ꝑpt nccitatē
nāe: tūc talis nccitas tollit oēꝫ libertatē liberi
arbitrij: ⁊ ſil'r tollit meriti dignitatē. Si aūt il/
la deṫminatio ad vnū ē ꝑpt plenitudineꝫ gr̄e:
cū gr̄a ſtet cū libero arbitrio: ⁊ n̄ tollat ab ope
ipo bonitatē moꝛꝭ: cū ſit volūtariū. ⁊ p ꝯñs nec
q̄litatē meriti. p꜒ ꝙ tal' deṫmiatio nō tollat me
ritū. cū aūt i xp̄o fuerit hmōi: p꜒ ꝙ argumētuꝫ
tuū nō ꝯcludit. Ad ſm dico regulā iſtā gn̄alem
ꝙ qn̄ qs ē ſimpl'r i ſtatu pr̄ie mereri nō pōt. xp̄ſ
aūt nō erat ſimpl'r i ſtatu pr̄ie: ita ꝙ eēt pfect⁹
cōphēſoꝛ ⁊ nō viatoꝛ. q̄̄diu. n. fuit i carne moꝛ/
tali: viatoꝛ fuit: ⁊ ſm h merebaṫ. fuit etiā cōp/
hēſoꝛ. ⁊ ſm h ꝓcedit argumentū tuū. Nā ſicut
aīa xp̄i p ꝯiūctionē ſui cū diuitate h꜒ ſtatū pr̄ie
ita p ꝯiūctionē ſui cū carne h꜒ ſtatuꝫ vie. Ad
t̄tiū argum̄tū tuū dico ꝙ dupl'r ē meritū. ſ. ade
ptiōis vite eṫne: ⁊ meritū dimiſſiōis pene. Me
ritū pmū ꝯſiſtit i radice charitatꝭ. ſ꜒ meritū di/
miſſiōis pene duo fundam̄ta reqrit. ſ. charita/
tē: ⁊ paſſiōiſ acerbitatē. Xp̄s ḡ nō meruit pmū
meritū p opa meritoꝛia ſua: q꜒ añ oē op⁹ ſuū ut
in iſtanti ꝯceptionis fuit pfecte beatus. ſed bn̄
meruit ſ꜒ meritū. ſ. dimiſſionem pene nobis p
pt̄ ſue paſſionis acerbitatem. Et non ſoluꝫ me
ruit nobis: ſ꜒ etiā ſibi. v꜒. coꝛpis ſui glificatōez
Nā cū pateṫ ⁊ nob mereṫ añdcā: ⁊ i tali paſſio
ne facēt op⁹ valde gratiſſimū. ⁊ p ꝯñs aliqd ēt
ſibi mereri debēt. vn̄ poſſ꜒ remūerari q̄ ad ſto

lā pmā. ḡ q̄̄tū ad ſtolā ſaꝫ. ⁊ h ē q̄̄tū ad ſui coꝛ
poꝛis glificatōez. Pꝛio igiṫ ⁊ pncipal'r meruit
nob. ſo ſibi. qr̄ ſatꝭ tibi claret mā iſta aīa cara.
Uides igiṫ q̄̄ recte t̄ra nr̄a dedit fructū ſuum
dulciſſimū Ieſū. ad quē vidēdū ⁊ fruēduꝫ: ipſe
nos ſua ſcā gr̄a pducat q ē p oia ſecl'a benedi/
ctus. Amen.

¶ Dominica quarta quadrageſime de diuina
miſericoꝛdia ſermo in oꝛdine. 26.

a **Biit Ieſus trans**
mare Galilee qđ ē tyberiadiſ: ⁊ ſeq̄baṫ
eū multitudo mag̃. Jo. 6. Et ſi de⁹ cun/
ctis i opibus ſuis mirabil' ⁊ gl'oſus exiſtat: ni/
hil tn̄ tā lipidi⁹ tā iocūdi⁹ tāq꜒ ꝯmēdabili⁹ i ipo
reperiēus ſic̄ pietatē atq꜒ clem̄tiā. Nā vt ꝟa fa
tear ſi accurate ⁊ ſtudioſe dinā memierim⁹ bo
nitatē nūq̄̄ i ꝯferēdiſ gratijs ⁊ bn̄ficijs qb⁹ hu
manū gen⁹ pl'ib⁹ miſijs ſtipatū iuuareṫ: defen
ſā ꝯpiēus. Ecce hodierna vt euāgelia t̄dit hi/
ſtoꝛia cū Galilee maṙ trāſfretaret: ⁊ eū m'titu/
do mag̃ ſeqreṫ nec hērent qđ māducarēt: ex qi
q꜒ oꝛdeaceis panib⁹: piſcibuſq꜒ duob⁹: qnque
milia hoiuꝫ miſicōdiṫ ſatiauit. Nec tn̄ aīa mea
credas vna oēs xp̄꜒ itētōe fuiſſe ſecutos. Qui
dā. n. qm̄ ifirmi vt curarēṫ ſeq̄bāṫ. qdā vt pa/
ſcerēṫ. qꝛ paupes. qdā vt viderēt vt curioſi. q/
dā vt ōtraherēt: vt ſcribe ⁊ phāiſei. qdā vt ad
diſcerēt: vt diſcipl'i. vn̄ ꝟſus. Moꝛb⁹: ſiḡ: cib⁹
calūnia: dogma fueṙt. Cauſe cur dn̄m turba ſe
cuta fuit. Q̄m̄ igr̄ mia dn̄i ſup oia opa e⁹. Un̄
⁊ Dauid ait. Miſicoꝛdias dn̄i i eṫnū cantabo.
Jō i pn̄ti ſmōe de mia videāus. Ubi tres ꝯſide
ratōes moꝛe ſolito faciāus. v꜒. Diuie mie ⁊ iu/
ſticie neceſſariā ꝯditōꝫ. Diuie mie ⁊ iuſticie op
poꝛtunā accōmodatōeꝫ. Diuie mie ⁊ iuſticie cō
gruā aſſociationem.

De neceſſitate diuine iuſticie ⁊ miſericoꝛdie
conſideratio prima.

d **Iuie** mie ⁊ iuſticie nccīaꝫ ꝯditōeꝫ p° vi
deam⁹. Ubi tres ꝯcl'ones moꝛe ſolito
pulcherrias ponam⁹. Pꝛia ꝯcl'o eſt
iſta. Inter ceťa q̄ clareſcūt dina attributa: mia
⁊ iuſticia ad mūdi pfectōeꝫ ſūt pmaxime nccīa.
Scđa ꝯcl'o ē iſta. Et ſi i deo tam iuſticia q̄̄
mia ſint ifinita: tn̄ dina mia ē ďo magꝭ accōmo
data. Tertia ꝯcl'o ē iſta. Q̄uis i deo ⁊ i nob
mia ⁊ iuſticia repiaṫ: alia tn̄ rōne his duobus
participatur.

Quđ diuina miſicoꝛdia ⁊ iuſticia ſunt neceſ
ſaria concluſio pꝛima.

a **Ccipe** pmā ꝯcl'onē ⁊c̄. vt ṡ. Ubi tres
ꝟi. iquirāuſ. v꜒. Pꝛia ꝟi. ē iſta. vtruꝫ
dina mia ſit ad bn̄ regēdū mūdi machi
nā nccīa. Scđa ꝟi. ē iſta. vtꝝ ad hocipſuꝫ ſit
nccīa dina iuſticia. Tertia ꝟi. ē vtꝝ poſſit ďs
quēpiā pūire ſine mia. ⁊ ecōuerſo: quēpiā remu
neraṙ ſine iuſticia. Q̄ītū ad pmā ꝟi. vr̄ ďđ ꝙ
tanta mia n̄ ē circa pctōꝛes ad bn̄ mūdi machi
nā regēdū nccīa. Iſtud āt poteſt m'tiplicitṙ pꝛo
bari. Et p° ſic. Illud ad bn̄ regēdū nccīuꝫ n̄

ē. imo ſupfluū p qđ hoies peioꝛes efficiūṫ idieſ
ſ꜒ mia dei ē h⁹ i. ḡ ⁊c̄. ꝯña nō cū maioꝛi. Et mioꝛ
ꝓbaṫ auc̄te Eccl'iaſtes. 8. c. vbi ſic ait. Quia nō
pferṫ cito ꝯ malos ſn̄ia: iō filij hoiuꝫ abſq꜒ vl
lo timoꝛe ppetrāt mala. ḡ ⁊c̄. Scđo arguitur
ſic. Illud ē ſupfluū ⁊ vanū p qđ dina laus tolli
tur: ſ꜒ dina mia ē h⁹ i. ḡ ⁊c̄. Minoꝛ ꝓbaṫ p pꝛo/
phetā. Ecce. n. iqt laudaṫ pctōꝛ i deſiderijs aie
ſue. ⁊ iniqu⁹ bn̄dicit: nō ē de⁹ i ꝯſpectu e⁹. inq
nate ſūt vie illi⁹ i oi tpe. Et idē. Noluit itelligē
vt bn̄ agēṫ aſtitit oi vie n̄ bone. maliciā āt non
odiuit ⁊c̄. Tertio illud ē ſupfluū ⁊ reſecādū
qđ q̄ſi i ſemi deſpatōeꝫ ſcōs iduc̄: ſ꜒ dina mia ē
h⁹ i. ḡ ⁊c̄. Maioꝛ nō. ⁊ minoꝛ p꜒ pl'ib⁹ auc̄tibus
ſcōꝝ. Et p° audi ſcm̄ Job. c. 21. Qr̄ ḡ ipij viuūt
q̄re ſupi⁹ feria. 5. ꝑe oñice i pma ꝯcl'oe pmc ptiſ
i pncipio. Scđo audi Hiere. Qr̄ dn̄e via ipioꝝ
ꝓſpaṫ ⁊ bn̄ ē his q opanṫ malū ⁊c̄. lege totam.

Tertio audi pſ. Quouſq꜒ pctōꝛeſ dn̄e quiq꜒
pctōꝛes gl'iabunṫ: effabūṫ ⁊ loq̄nṫ inigtatē: vi
duā ⁊ aduenā iterfecerūt: ⁊ pupillos occideṙt.
⁊ dixerūt n̄ videbit dn̄s: ⁊ nō intelliget de⁹ Ja/
cob. Quarto audi Boetiū i. 4. pſa. i. de diuina
ꝓuidētia ꝯq̄rētē: vbi ſic ait. Ea ipſa ē l' maxima
nr̄i doloꝛis cā. ꝙ cū reꝝ oiuꝫ bon⁹ r̄ctoꝛ exiſtat
ſ. de⁹: vl' eē oio mala poſſint: l' ipunita ptereant
Qđ ſolū q̄̄dignū ſit admiſtratōe ꝓfecto ꝯſide
ra. At huic aliud malū mai⁹ ſupple adiūgitur.
Nā ipante ⁊ floꝛēte neqtia: ꝟt⁹ non ſolū pmijs
caret: verūetiā ſceleratoꝝ pedib⁹ ſbiecta calca
tur. ⁊ loco facioꝝ ſupplicia luit. i. recipit. Et re
uera nō paꝝ admirādū ē ꝙ hodierna die tantū
pctōꝛes ſuppoꝛtēṫ ⁊ ꝓſpenṫ. Qr̄ his ſatꝭ claret
hāc dinā patiētiā ⁊ miaꝫ q̄̄tū ad ꝟeꝝ mūdi r̄gi
mē eē poti⁹ nociuā q̄̄ nccīā. S꜒ aīa cara nō ſic.
Diuīa. n. ꝓuidētia peſſimos viuē ſinit ⁊ ꝓſpat
recta rōe ⁊ nccīa ad mūdi machinā gubnādaꝫ.
Audi Aug. Mal⁹ iqt aut iō viuit vt coꝛrigaṫ:
aut vt p eū bon⁹ exerceaṫ. Et Boe⁹ vt ṡ. Chꝛi
ſto ď c⁹ regno loqmur auctoꝛe coḡſces. Semp
qdē potētes eē bonos malos āt obiectos eē ſē
p atq꜒ ibecilles. nec ſin̄ pena vitia: nec ſin̄ pmio
ꝟtutes hoīs felicia: mal' ſp iſoꝛtūia ꝯtingē. h il
le. Et bonā dat ſcūſ Job. vt ṡ rn̄ſionē: dicēſ. At
tn̄ pctōꝛ ex eo ꝙ cēties fac̄ malū: ⁊ p patiētiā a
ďo ſuſtētaṫ. ego cognoui ꝙ bn̄ erit tim̄tib⁹ deū
q vereṫ faciē e⁹. q̄ſi dicat. Si clem̄tiſſim⁹ ďs tā
benigni⁹ ē i ſuppoꝛtādo malos. q̄̄ta erūt bona
dāda hōis. Certe adeo ḡndia ꝙ ocul⁹ n̄ vidit:
nec aurꝭ audiuit q̄ ꝑpauit ďs diligētib⁹ ſe. Inđ
ex oib⁹ regulā accipe gn̄alē ꝙ vix: imo q̄ſi ipoſ
ſibile ē ꝙ qs pn̄tib⁹ ⁊ futurꝭ pfruaṫ delicijs. 2.
ad Thi. 3. Oēs q pie volūt viuē i xp̄o Ieſu: pſe
cutionē patiāṫ. Nēo tn̄ xp̄꜒ iō bonos ſpnē arbi
tretur. Audi enim apl'꜒ Petruꝫ. 2. Pe. 2. Nouit
enim deus pios de tētatione erripere iniquos
vero in die iudicij reſeruare cruciandos. Et
apl'us ad Thi. 2. Sobꝛie: iuſte: ⁊ pie viuamus
in h ſeculo expectātes btāꝫ ſpē: ⁊ aduētum ma
gni dei. De hac ꝓuidētia ďi plura dixiūs dn̄ica
ꝑa q̄dragesime. ⁊ feria. 5. eiuſdē. His ḡ ſic hitis

pōt regula poni ꝙ nccīa ē ad ꝟaꝫ: ſcāmqꝫ mūdi gubernationē ipa mia dei. Et pōt ꝓbari rōne: auctē: ⁊ exēplo. Auctē qdē lege ꝓphaꝫ. In pluribꝰ .n. ſue ſnīe locꝭ diuīaꝫ miaꝫ cōmēdantē ſup oīa opa dei. Mia dn̄i igt plena ē t̄ra. Et idem. Mias dn̄i i et̄nū cātabo. Et idē. Fac nobiſcuꝫ miaꝫ ꝓpt̄ nomē tuū. Et idē. Mia ſua ſubſeqt̄ me oībꝰ diebꝰ vite mee. Et idē. Queādmoduꝫ pr̄ miſet̄ filioꝝ: miſtꝰ ē dn̄s timētibꝰ ſe. qm̄ ipſe cognouit figmētū nr̄: ⁊c̄. Audi illā ſcāꝫ Judith 7. c. Peccauimꝰ cū prībꝰ nr̄is: iniuſte egimꝰ: iniqtatē fecimꝰ: ſꝫ tu q piꝰ es miſere nob. Et Hier. Tren̄. 3. Mie dn̄i mlte: qꝛ nō ſumꝰ ꝯſūpti. Ecce grādis mia. Audi apl̄m ad Ro. 8. Qui ꝓprio filio nō pepcit: ſꝫ p nobis t̄didit illū. Jo. 3. Sic d̄s dilexit mūdū: vt vnigenitū ſuū daret ⁊c̄. Sꝫ loqn̄t ꝓphē. Et pº Moyſes. 34. dn̄ator dei: miſicors: clemēs: ⁊ patiēs. Et Deut. 4. Audi voceꝫ dn̄i: qꝛ miſicōs ē. d. d. t. Et Eccli. 18. Quis adijci et ēnarrar̄ miaꝫ dn̄i. Et Sap. 15. Tu āt dn̄e ſuauis. ⁊ ꝟꝰ es. ⁊ i mia diſponēs oīa. Et Iſa. 55. d̄relinqt ipiꝰ viā ſuā. dic eā. Et. c. 54. In mia ſēpit̄na miſicōs ſuꝫ deꝰ. d. t. Et Joel. 2. Cōuertimini ad dn̄ꝫ. d. v. qꝛ. b. ⁊. m. Et Jonas. 4. Scio qꝛ. Et tādē Luc. 2. Et mia eiꝰ. a p. i p. t. eū. Et. 26. q. 6. c. biſ q. Mie dn̄i nec mēſuras pōimꝰ nec tp̄ra diffinimꝰ. Jō dicebat. 19. Eūtes diſcite qd ē miaꝫ. volo. ⁊ nō ſacramentuꝫ. nō. n. ⁊c̄. 2º ꝓbat̄ eadē regula rōne. Illꝺ q ſūme laudat̄: bn̄dicit̄: ⁊ glīficat̄ d̄s: ē ſūme i gubernatiōe mūdi nccīum mia dei ē hmōi ꝗ ⁊c̄. Maior ē ſatꝭ nō. qm̄ i bono regimīe laudāt̄ ſinglī regētes. ꝗ oīa ſumenda ſūt ⁊ nccīo q faciūt ad diuinā laudē. Minō āt ē ſatꝭ clara: vt ex dictꝭ pꝫ. qre ⁊c̄. 3º ꝓbatur exēplo. ſꝫ de h̄ tibi nīl aliꝺ adduco: cū taꝫ i vetꝭ qꝫ i nouo teſtō: oīa diuine mie fonte plena ſint. et vnū int̄ ceta exēplū hēs ſingl̄ar̄. 2. R. 24. vbi dr̄ ꝙ cū extēdiſſet manū ſuā āgelꝰ dn̄i ſup Hierlꝫ vt diſpgēt eā. miſtꝰ eſt dn̄s ſup afflictioneꝫ: ⁊ ait āgelo ꝑcutiēti. Suffic̄ nc̄. ꝯtine manū tuaꝫ. Aliꝺqꝫ exēplū hēs de Abrahā. Gen̄. 18. vide hiſtoriā qm̄ pulchra ē. qre ⁊c̄. Et ſic pꝫ iſta ꝟitas.

Quātuꝫ ad ſcꝺaꝫ ꝟi. dico ꝙ diuina iuſticia ē mltū ad mūdi regimē nccīa. Et h̄ ꝓbo auctē: rōne: et exēplo. Auctē qdē p̄mo audi. ps. Juſtus dn̄s ⁊ iuſticiā dilexit: eqtatē vidit vultꝰ eiꝰ. Nā cuꝫ d̄s optimꝰ ſit mūdi rector ncc̄e ē vt oībus iuſticiā ſuet: bōis bona: malis mala tribuēs. Qm̄ ut ait Aug. i li. vn̄ malū. Juſticia ē ꝟtus q ſua vnicuiqꝫ tribuit. In ps. iteꝝ ait. Juſticia eiꝰ manet i ſeculū ſecl̄i. Manet qdē i ſeculū ſecl̄i iuſticia dei: qm̄ nūqꝫ corrūpi modis qbꝰ hūana corrūpitur iuſticia pōt. xi. q. 3. c. q̄ttuor mōis. Un̄ ꝟſus. Quattuor iſta timor: odiū: dilectō: cēſus: Sepe ſolēt hoīuꝫ rectos ꝑuertē ſenſus. Sꝫ nō ſic i d̄i iuſticia. Quis. n. tā prudēs ⁊ cautꝰ: vt dei iuſticiā fallat? Oīa. n. nuda ⁊ apta ſunt ocl̄is dei ad Hebr̄. 4. Et ibidē. Nō eſt vlla creatura iuiſibilis i ꝯſpectu eiꝰ. Et Prouꝫ. 15. In oī loco ocl̄i dn̄i ꝯtēplāt̄ bonos ⁊ malos. Et ꝓpha. Quo ibo igt a ſpū tuo: ⁊ q a facie tua fugiā? Si aſcēdero i celū tu illic es: ſi deſcēdero i infernū ades. Celū ⁊ iſernū tāqꝫ duo extrema ponit: vt oīa alia cōphēdat itermedia: ⁊ qꝛ hoꝝ int̄medioꝝ nullū ſecretius cōde. Jō idē ꝓpha ait. Ipe nouit abſcōdita cordis. Math. 9. ⁊ Luc̄. xi. Jeſus aūt itelligēs cogitatōes eoꝝ ⁊c̄. i. Cor. 2. Nemo nouit ea q ſūt hoīs: niſi ſpūs hoīs q i ipo ē. Hier̄. 12. Prauuꝫ eſt cor hoīs ⁊ iſcrutabile. qs cogſcet illud? qſi dicat nullꝰ: niſi d̄s ⁊ ipe hō pticularꝭ reſpectu ſui. Bene igit̄ dc̄m eſt. iuſticia eius manet in ſeculū ſecl̄i. 2º h̄ nr̄a regula ꝓbat̄ rōne. ſic Juſticia i hūanis ē qd pfectiſſimū ⁊ nccīuꝫ i rebus gubnandis: ⁊ diuīs ꝯſuādis: ꝗ ſūme ponēda ⁊ nccīa ē in gubnatiōe dei pꝫ ꝯn̄a. qm̄ qcqd pfectiōis ē in hūanis: a diuinis nō eſt negāduꝫ. Añcedēs aūt huiꝰ ꝯn̄e ꝓbat̄ p Aug. pluribus i locꝭ. Et p̄ꝛtiꝫ audi eū. 2. de ciui. d̄i. Oēs igt ſapiētes in h̄ ꝯuenerūt ꝙ abſqꝫ iuſticia regnari non pōt. Et idē. 8. de ciui. dei. Quid ſūt iquit regna abſqꝫ iuſticia. niſi magna latrocinia? Et ponit exēplū de Diomede pirata. vide ibi. Audi Tulliū. 2. de offi. Tanta ē iuſticie ꝟtus: vt illi q maleficio ⁊ ſcelē potiūt̄ ſine vlla eiꝰ pticl̄a viuere nō poſſint. Nā ⁊ p̄ncipes latronū: niſi eqlit̄ predā diuidat: aut relinquet̄: aut iterficiet̄ a ſuis. Audi Amb. 2. d̄ officijs. Juſticia impia ꝯfirmat iniuſticia ꝟo diſſoluit. Nec miꝝ. Audi aīa mea pulcherrimū dc̄m Cipriani de. 12. abuſionibus mūdi. abuſione. 9. paꝝ poſt p̄ncipiuꝫ. Qm̄ ingt iuſticia regꝭ exaltat̄ ſoliū: ⁊ in ꝟitate ſolidant̄ gubernacula ꝓplōꝝ. Juſticia ꝟo regꝭ eſt neminē iniuſte p potētiā opp̄mere. ſine pſonaꝝ acceptione int̄ virū ⁊ ꝓximū ſuū iuſte iudicare. aduenis: ⁊ pupillis: ⁊ viduis defenſor eē. cohiber̄ furta. adulteria punire. iniquos nō exaltare. impudicos ⁊ hiſtriones nō nutrire. impios de terra pdere. p̄ricidas ⁊ p̄iure viuētes viuē nō ſiner̄ eccl̄ias defendē. paupes alimonijs alere. iuſtos ſup regni negocia ꝯſtituē: ſenes: ⁊ ſapiētes. ⁊ ſobrios ꝯſiliatores hr̄e. magoꝝ: ⁊ arioloꝝ: phitoniſſaꝝqꝫ nō itēdē. iracūdiaꝫ ſuā differre. p̄riam fortit̄ ⁊ iuſte ꝯ̄ aduerſarios defēdē. p oīa i deo ꝯfidē. pſꝑitatibꝰ animū nō eleuar̄. cūcta aduerſa patient̄ tollerare: fideꝫ catholicā in deū hr̄e filios ſuos nō ſinere impie agē. certꝭ horis oronī inſiſtē. añ horas ꝯgruas cibos non guſtare. Ve. n. t̄re. cuiꝰ rex puer ē: ⁊ cꝰ p̄ncipes mane comedūt. Hec regni ꝓſꝑitatē i pn̄ti faciūt: ⁊ regē ad celeſtia regna meliora pducūt. h̄ ille. Et alia plura de ſcā iuſticia ꝯcludit. qre ⁊c̄. 3º h̄ regula ꝓbat̄ exēplo. Vis tu aīa mea cernē qꝫtuꝫ diuina iuſticia nccīa ſit? accedat i mediū oliꝫ iocūdiſſima ⁊ potentiſſima Roma. Quid. n. adeo Romanā potētiā p t̄ras: mareqꝫ diſtēdē fecit niſi h̄ ſcā iuſticia? ⁊ qꝫdiu ipm comitati ſūt: tandiu potētiſſime claruerūt. At vbi frigefacta ē. ⁊ tandē ꝓrſus liquefacta: ruina tm̄ Romanaꝫ potentiam fatur ⁊ predicat. Lege Valerium: ⁊ ſtupendos decerpes iuſticie flores. Quidaꝫ. n. Lucius brutꝰ. vt in. 5. li. refert duos filios ſuos ferro ꝑcuti iuſſit. i. decapitari eo ꝙ ꝯ̄ libertatē Romanā hoſtē reipublice. ſ. Tarquiniū ſupbuꝫ ⁊ tirānū: quē brutꝰ ſua prudētia expulerat reītroduci ꝓcurabāt. Un̄ dic̄ ſic valeriꝰ ad lr̄am. Luciꝰ brutꝰ glīa par Romulo. qꝛ ille. ſ. Romulꝰ vrbē. hic. ſ. Luciꝰ libtatē ꝯdidit. filios dn̄atōnē Tarqnij a ſe expulſā reducētes: ſūmū ipiuꝫ obtinēs. i. exn̄s ꝓcōſul idē Luciꝰ ꝯp̄hēſos p qꝫ tribunali. ſ. ſedēs ꝟgis ceſos. ſ. eoſdem filios ſuos: ⁊ ad palū religatos: ſecuri ꝑcuti iuſſit. i. d̄capitari fecit. Exuit p̄rem: vt ꝯſulē agēt. Pulchrū certe nōbile: qſi dicat maluit expoliāi pietate pr̄na: qꝫ facē ꝯ̄ libētatē Romanā: orbuſqꝫ viuē qꝫ publice vindicte deeſſe maluit. h̄ ille. Et. c. ſeqnti pōit de qdā alio noīe Caſſiꝰ: q filiū hēbat tribunū. q vt i offō tribunatꝰ ꝓplī beniuolētiā captaret: ꝯ̄ ſenatū ⁊ Romanā nobilitatē ꝯplacuit ꝓplō de diuiſione agroꝝ. et ꝯpleto offō dictꝰ Caſſiꝰ occidi ꝓpriū filiuꝫ ꝓcurauit. qꝛ ꝯ̄ nobilitatē Romanam fecerat. Et. c. ſeqnti pōit de qdā noīe Gaiꝰ maniliꝰ torqtꝰ: q filium hn̄s in macedonia. Obtinuerat. n. is filiꝰ eꝰ dictā ꝓuīciā. ⁊ facta qrela p macedōes ad ſenatū ꝓprij filij iudex effectꝰ ē. ⁊ cū i cā furti de q accuſabat̄ reum iueniſſꝫ: eū baniuit. i. i exiliū relegauit. qꝺ filiꝰ cernēs nocte ſeqnti ſe ſuſpēdit. Un̄ dic̄ ſic valeriꝰ circa mediū illiꝰ capl̄i. Cū Sillanū filiū meū: ſic. n. appellabat̄: pecunias a ſocijs accepiſſe ꝓbatū mihi ſit ⁊ republica eū e domo mea idignū iudico. ꝓtinꝰ ꝯſpectu meo abire iubeo. Tā triſti pr̄i ſnīa ꝑcuſſus Sillanꝰ lucē vlterius itueri n̄ ſuſtinuit: ſuſpēdioqꝫ ſe ꝓxia nocte ꝯſūpſit ⁊c̄. Et vnuꝫ certe mirabile int̄ ceta ponit i: 6. li. Dic̄. n. ſic ꝙ qdā Zaleuchus nomie cū legē ſtatuiſſꝫ i vrbe locrēſiū ꝙ qcūqꝫ d̄ adulterio ꝯuicēt̄: ābobꝰ luminibꝰ ꝑuaret̄. ⁊ filius eꝰ i dānatū crimē icidēt ſnīaꝫ dedit vt pena añdcā plectēt̄. ⁊ cū a ciuibus: totoqꝫ ꝓplō ꝓ eius filij venia petet̄. tādē vt ⁊ ꝓplō ⁊ iuſticie ſatiſfacēt: ſibi vnū ⁊ filio alteꝝ oculū erui iuſſit. vn̄ dic̄ ſic Valeriꝰ Zaleuchꝰ vrbe locrenſiuꝫ a ſe ſaluberrimis atqꝫ vtiliſſimis legibꝰ munita: cuꝫ filiꝰ eꝰ adulterij crimie dānatꝰ ſm̄ ius ab ipſo ꝯſtitutū vtroqꝫ oculo carē debēt: ac tota ciuitas i honorē pr̄is neceſſitatē pene adoleſcētl̄o ꝑmittēt aliqꝫdiu repugnauit. ad vltimuꝫ p̄cibꝰ ꝓplī victꝰ: ſuo p̄ius: deinde filij oculo eruto: vſū vtriqꝫ vidēdi reliqt. Ita debitū ſupplicij modū legi reddidit eqtatis admirabili tēperamēto ſe iter miſicordē p̄rem: ⁊ iuſtū legiſlatorē ptitus. h̄ ille. Multa alia exēpla aducē poſſemꝰ: ſꝫ iſta ſufficiāt ad pn̄s. Qr̄ ꝯcludāus ꝙ ſi i optime regēdis ciuitatibꝰ iuſticiā ꝑmaxie oēs coluerūt. qs illā a regi reguꝫ eqſſimo ⁊ iuſtiſſimo auferre moliet̄? Et ſic ſatꝭ clara remanet ꝟitas ſcꝺa. Quātū ad t̄tiā ꝟi. dico lꝫ de h̄ ad plenū dicemus i t̄tia ꝯſideratione: ꝙ de potētia abſoluta ſimplicit̄ id facē poſſꝫ: cū nulli ſit obligatꝰ. ſed h̄ potētia ordiata n̄ patet̄. Nūqꝫ. n. miſicordia patit̄ ſibi abeē iuſticiā: nec ecōuerſo: ſꝫ de h̄ iferiꝰ. Hec ꝗ ſufficiāt qꝫtū ad p̄mam ꝯcluſionē.

De maxia patiētia dei: ⁊ qre tantū ſupportat peccatores concluſio ſcꝺa.

a

[A]ccipe ſcꝺaꝫ ꝯcl̄oneꝫ. vꝫ. Etſi in deo tā iuſticia qꝫ mia ſint ifinita; tn̄ diuina mia ē deo magꝭ accōmodata. Ubi tres ingramꝰ ꝟi. vꝫ. Prima ꝟitas ē iſta. Qꝺ iſtoꝝ attributoꝝ ē deo magꝭ accōmodatuꝫ: iuſticia an mia. Scꝺa ꝟi. eſt iſta. Qꝺ iſtoꝝ eſt magis infinitū: an iuſticia: an mia. Tertia ꝟi. Si d̄s eſt ſūme iuſtꝰ: qre tm̄ ſupportat pcc̄ores. Quātū ad p̄mā ꝟitateꝫ dico ꝙ mia eſt magꝭ accōmodata deo qꝫ iuſticia. ⁊ h̄ ꝓbo auctē: rōne: ⁊ exemplo.

Auctē pº eccl̄ie. Un̄ ſic eccl̄ia vt plurimū peccatoꝝ ꝓplī cōmiſſoꝝ veniā petit: dicēs. Deꝰ cui ꝓpriū ē miſeri ſemp ⁊ ꝑcere. Jn̄ fit vt nunqꝫ p pcc̄oribꝰ penitē voletibus iuſticiā: ſꝫ miaꝫ clamet: dicēs. Pat̄ de celis deꝰ miſere nobiſ Filij redēptor mūdi deꝰ miſere nob. Spūs ſāte d̄s miſere nob. Sēp. n. miaꝫ petit: qꝛ mia ſit d̄o qd ꝓpꝛuꝫ. Punire āt extrāeuꝫ ⁊ alienū. Audi Sap. 15. c. Tu deꝰ igt nr̄ ſuauis ⁊ ꝟus es: patiēs: ⁊ in mia diſponēſ oīa. Eteni ſi pecauerimꝰ tui ſuꝫꝰ ſciētes magnitudinē tuā. ⁊ ſi n̄ peccauerimꝰ: ſcimus qm̄ apud te ſumꝰ cōputati. Et ps. Tu aūt dn̄e deꝰ miſator ⁊ miſicors: patiēs ⁊ mlte mie ⁊ verax. Inde Johel. 3. c. oēs iuitat: dicēs. Conuertimini ad dn̄m deū vr̄m: qꝛ benignꝰ ⁊ miſicors ē: patiēs ⁊ mlte mie: ⁊ p̄ſtabil̄ ſup malitia Et Jone. 4. Scio qꝛ tu d̄s clemēs ⁊ miſicors es ⁊ patiēs: ⁊ multe miſatōis: ⁊ ignoſcēs ſup malitiā. Et he auctoritates ad pn̄s ſufficiant. 2º h̄ nr̄a ꝟitas ꝓbat̄ rōe. Si ꝗ aīa qris qre magis approp̄at̄ deo mia qꝫ punitio. dico ꝙ h̄ ꝯtigit ad pn̄s triplici rōne. vꝫ. nāl̄ diſpoſitōis: rōe magnanime iclinatōis ⁊ rōne expimtal̄ ꝓbatōis:

Primo inqꝫ mia ē magꝭ ꝓpa deo qꝫ punitio rōne nālꝭ diſpoſitōis. Ubi aīa nō. ꝙ qn̄cunqꝫ i aliq ſubiecto: vel i aliq mā aliq repit̄ diſpōitō faciēs p ꝯſuatōe alicꝰ forme: durāte eꝰ diſpōne ⁊ cetis p eꝰ ꝯſuatōe reqſitꝭ: ipoſſibile ē illā formā corrūpi. ſic pꝫ i ſaitate egritudie: ⁊ hꝰi. Mō ad ꝓpoſitū adaptātes qꝫtū deſuire pōt i diuinitat̄ forme ꝯſuatio i ſubiecto: ſic dicāus. In deo ē nāl̄ qdā diſpoſitio q iclinat̄ ad diligēdū q cōdidit qm̄ nihil odiſti eoꝝ q feciſti ait ꝓpheta. ⁊ iſta icliatio ē ꝯſuatiua mie. ſꝫ nūqꝫ deerit talis diſpoſitio. ꝗ nūqꝫ deerit mia: ⁊ p ꝯn̄s ſic nālit̄ iclinat̄ deꝰ ad diligēdū: ita ⁊ nālr̄ ad miſandū Sꝫ qn̄ d̄s quēpiā puīt: h̄ n̄ libent̄ fac: nec ꝓprie icliat̄ ad pūiēdū. igit̄ magꝭ ꝓpa ē ei mia qꝫ iuſticia. Iuꝺ audi Iſaia. i. c. Heu igt d̄s ꝯſolabo ſup hoſtibꝰ meis: ⁊ vīdicabo me d̄ iimicꝭ meis. vbi gl. ſic ait. More pij pr̄is lꝫ iimicos plāgit: ⁊ ꝑcutit. nꝫ. n. iō dolꝫ: qꝛ ipe ab eiſ offēdit̄. ſꝫ qꝛ violēter cogit̄ aliquē pdē q vellet oēs ſaluos fieri. h̄ ibi. Scꝺa rō dr̄ magnanie icliatōis. Decꝫ. n. p̄ncipē liberalē eē. vt. l. ipialis in p̄nº C. de nuptijs ⁊ facit qꝺ nōt̄ in. c. grādi. de ſupplēda neglīa p̄la

coꝝ.li.6.Et q̃to pſona nobilioꝛ ē ⁊ ditioꝛ tāto
dꝫ eē liberalioꝛ. vt.l.cū in plures.§.cuꝫ tutoꝛ.ff.
de admiſtratione tutoꝝ.Si diues daret vnuꝫ
q̃ternū:q̄ eēt ei⁹ liƀalitas:⁊ ſic de alijs: Sꝫ q̄s
ditioꝛ ⁊ nobilioꝛ xp̄o nr̄o ⁊c̄. Jteꝫ decet pnci
pē piū ⁊ clementē eſſe.Ait.n.Seneca li.i. de cle
mētia ſic. Nullū bonū ex oibuſ hōis magl q̄ꝫ cle
mētia regē ⁊ pncipē decꝫ. Et Tullius.i. ḋ offi.
c.12. Nibil inqt laudabili⁹ magno:pclaro viro
q̄ꝫ dignius placabilitate atq̄ꝫ clemētia. Et Amb.
Procul inqt ē a magnanimis cupiditas vltōis.
Sꝫ q̄s q̄ſo pclarioꝛ:dignioꝛ:excellentioꝛq̄ꝫ xp̄o
Jeſu nr̄o: Nōne ⁊ pluſq̄ꝫ Salomō hˀ:Math.12
Eſt.n.deus nr̄ rex magnus:potēs:⁊ dn̄s vniuē
ſe t̄re. Malach.i.c.Ego rex magnus dicit dn̄s
exercituū.Et p̄s.46.Q̄m deus excelſus t̄ribiƚ
rex magnuſ ſup oēꝫ t̄raꝫ.Et.2.Mach.i.Tu ſo
lus es rex bōus:ſolus p̄ſtās ⁊ oipotēs:⁊ et̄nuſ.
Et Heſter.13.Dn̄e rex oīpotēs in dictōe tua cū
cta ſūt poſita:⁊ n̄ ē q poſſit reſiſtē volūtati tue.
Et Ecc̄.i.Unus ē altiſſimus creatoꝛ: oipotenſ:
⁊ rex potēs ⁊c̄.ḡ maxie deo nr̄o ḋbeƚ pietas at
q̄ꝫ clemētia. Jſta ē bōa rō. Tertia rō dr̄ expi
mētalis pbatiōis. Nā ⁊ſi ḋs oīa noſcat: vt dcꝫ
ē ↄcluſiōe p̄cedēti.⁊ i ſcia nūq̄ꝫ pficiat:imo an̄
q̄ꝫ fiāt cūcta diſcernit. Multa tn̄ poſtq̄ꝫ carneꝫ
nr̄aꝫ īduit expiētia didicit:q̄ p̄us tali expientia
īgnauerat:vt clare colligiƚ a theologl.⁊ exp̄ſſe
pōit btūs Tho.pte.3.q.9.ar.3.⁊.4. Et inƚ ceƚa
q̄ expiētia ī carne didicit:hᵒ potiſſimū fuit.q̄m
vt ppha ait.Cog̃uit figmētuꝫ nr̄ꝫ: recoꝛdatus
ē.i.expiētia didicit:q̄m puluis ſumus. ⁊ iō ma
gl īclinaƚ ad miƙandū q̄ꝫ ad puniendū. Un̄ bo
nā accipe doctrinā q̄ ſic̄ theōice ⁊ p̄ctice aliqd
ſcire poſſimus:ſic ⁊ ḋs an̄ īcarnationē theōice
q̄dāmō:ſꝫ poſt p̄ctice nr̄aꝫ vt ita dicaꝫ īfirmita
tē nouit:q̄m paſſus ē oēs īfirmitates hūanas q̄
ſue dignitati nō derogabāt:vt dic̄ magr̄ ī.3.di.
§.⁊ p ↄn̄s libētius cōpatiƚ ſiue miƙeƚ q̄ꝫ puniat
Audi Paulū vas electiōis ad Heb.2.c.Debuit
inqt p oīa f̄ribus ſimilari: vt miƙicoꝛs fierꝫ.Et
4.c. Nō hēmus iqt pōtificeꝫ q nō poſſit cōpati
īfirmitatibus nr̄is tentatū p oīa.q̄re ⁊c̄. Et ḋō
ī p̄s.Q̄uō miƙeƚ pr̄ filioꝝ:miƙtus ē ḋs timētibꝫ
ſe.q̄m ipe cog̃uit figmētū nr̄ꝫ.⁊c̄. Et ſic pꝫ nr̄a
p̄n̄s ꝟitas rōne. 3ᵒ eandeꝫ pbemus exemplo
Apes.n.duo in ſe habēt.ſ.mellificare:⁊ aculeis
pūgere.Et tn̄ p̄mū magl ſibi ppꝛꝫ ē q̄ꝫ ſꝫ. Nec
aculeis queq̄ꝫ feriūt niſi moleſteƚ. Uolāt.n.ad
floꝛes:⁊ de illis ſuccū colligentes dulcia mella
diſtēdūt.Audi Uirgiliū ī.i.li.eneidoſ.poſtq̄ꝫ di
xit q̄liƚ Eneas carthaginē edificāi cernebat:et
mirabaƚ tā pulcherrīa menia ī altū leuari: vbi
magalia q̄ndaꝫ eē ſolebāt.i.domus paſtoꝛales.
multitudinē illā edificantiū:⁊ diuerſis officijs
incūbentiū apibus aſſimilauit:dicens. Qualis
apes eſtate noua p floꝛea rura Exercet ſub ſo
le laboꝛ:cū gētis adultos Educūt fetus:aut cū
liquētia mella Stipāt:⁊ dulci diſtendūt nectaƚ
cellas.Aut onera accipiūt venientū:aut agm̄.e
facto Jgnauū.i.pigꝝ fucos pecus a p̄ſepibus
arcent.Feruet opus:redolētq̄ꝫ timo.i.illo floꝛ
fragrātia mella.O foꝛtunati q̄ꝝ iaꝫ menia ſur
gūt ⁊c̄.Sic ḡ ad ppoſitū cū apes duo h̄ faciant
ſ.mellificare:⁊ aculeis pungē.⁊ p̄mū eſt eis ma
gl ppꝛiū:⁊ pungē q̄dāmō extneū.ſic deo melliſi
care.i.miƙeri magl cōpetit q̄ꝫ punire.⁊ nūq̄ꝫ pu
nit:niſi moleſteƚ. Jnde iudeis Baruch.6.diciƚ
Propƚ pcc̄a q̄ peccaſtl an̄ deuꝫ:adducemini in
Babiloniaꝫ captiui a Nabuchodonoſoꝛe rege
Babilonie ⁊c̄.Et.3.Re.14.Tradet dn̄s ḋs Jſrƚ
ppƚ pcc̄a Hieroboā:q peccauit:⁊ peccare fecit
Jſrƚ.Et breuiƚ ſi legimus deū nobiſcū iraſci:et
diuerſis nos punire flagellis:hoc ē q̄ꝛ pcc̄a nr̄a
ad deū iuſticiā clamāt. Gen̄.18.Clamoꝛ Sodo
moꝝ ⁊ Gomoꝛꝛeoꝝ mltiplicatus ē:⁊ pcc̄ꝫ eoꝝ
aggrauatū eſt nimis.Et Gen̄.42.dr̄ q̄ f̄res Jo
ſeph dixerūt ad iuiceꝫ. Merito h̄ patimur: q̄ꝛ
peccauimus ī f̄reꝫ nr̄m: vidētes anguſtiaꝫ anie
eius:cū depcareƚ nos:⁊ n̄ audiuimus ⁊c̄.Et ſic
ſatl pꝫ p̄n̄s p̄ma ꝟitas. Q̄tuꝫ ad ƙaꝫ dico q̄
tā iuſticia q̄ꝫ mia q̄tū ad fundamētuꝫ ē īfinita.
nec vt ſi ē magl iuſtus q̄ꝫ miƙicoꝛs ⁊ eō. ſꝫ tn̄ q̄
ad nos lōge ē miƙicoꝛs q̄ꝫ ſeuerus.q̄m nō ↄtinꝫ
ī iramias ſuas: vt ait ppha.Siue.n.ī celo ſiue ī
t̄ra:ſiue ī iferno:ſiue vbilibet:certe magis mīa
q̄ꝫ ſeueritas relucet.ſꝫ de h̄ ī.3.pte huius ƙmōis
Q̄tuꝫ ad t̄riā ꝟitatē dico aīa mea q̄ ſi deus
mox vt peccauimus puniret.nec nr̄is pcc̄is cō
patereƚ expectādo:plura icōueniētia ſeq̄renƚ.
Primū icōueniēs diceret iracūdie. Nā ſi ſu
bito puniret ḋs:ſeq̄reƚ q̄ eēt ī opibuſ furioſuſ
qḋ ē valde īcōueniēſ:pcipue ī pncipe. Prou.16
Meliō ē vir patiēs viro fōti:⁊ q dn̄aƚ aīo ſuo
expugnatoꝛe vrbiū.Quare bn̄ ↄcludimus deū
nō furioſū:ſꝫ patiētē ⁊ oīa ſuppōtāteꝫ.p̄s. De⁹
iudex iuſtus:foꝛtl.⁊ patiēs:nunq̄d iraſciƚ p ſin
gulos dies: q̄ſi dicat nō. Simiƚ ē.n. ḋs cacabo
grādi aq̄ pleno:ad quē calefaciēdū ⁊ buliendū
ligna req̄rūƚ nō modica:ſꝫ poſtq̄ꝫ bulire cepit
an̄q̄ꝫ frigeſiat lōgo manet ſpacio tp̄is.Sic ⁊ an̄
q̄ꝫ punitōis buloꝛ quēpiā punit ḋs.mlta pcc̄oꝝ
ligna req̄rūƚ:⁊ cū punire cepit n̄ cito frigeſcit.
p̄s. Niſi ↄuerſi fueītl.gladiū ſuum vibꝛauit:ar
chū ſuū tetēdit:⁊ pauit illum.⁊ ī eo pauit vaſa
mōtiſ ⁊c̄. Jn q̄ꝝ pſoā Job loq̄ƚ.19.c.diceſ.Ecce
clamabo vi patiēs.⁊ nēo exaudiet: vociferabo
⁊ n̄ ē q exaudiat.Cū.n.ſup pcc̄oꝛes dei flagella
irruerit: velit ipi vƚ nolit.picƚa ⁊ mala patieƚ.
ſꝫ de h̄ ḋ ƙmōe ferie.5.cineꝝ. vbi de or̄one hōꝝ
⁊ maloꝝ t̄ctauimſ. Scōꝫ icōueniēs diceret ī
puidētie. Nā ſi ſubito puniret ḋs:ſeq̄reƚ q̄ ḋs
nō eēt puidēs nec pꝛudēs ī opibus ſuis. ↄn̄s ē
erroneū.ḡ ⁊c̄.Que nāq̄ꝫ puidētia aut pꝛudētia
ī deo eēt ſi ḋs pcc̄oꝛes ſuppoꝛtare neſciret. ſꝫ ī
p̄ma ꝟitate huius ↄclōnis dictus ē ḋs patiens
⁊ mlte mie. Judith.8.Quia patiēs eſt dn̄s:in h̄
ipſo peniteamus:indulgentiam ei ⁊ cum lachꝛi
mis poſtulemus ⁊c̄.ḡ. Jnde de Ezechia rege
Hierlm̄.2.Parali.vlt.c.diciƚ q̄ poſtq̄ꝫ malum
fec̄ī in ↄſpectu dn̄i dei ſui:de⁹ ſuppoꝛtauit euꝫ.
vn̄ ibi dr̄ ſic. Jndurauit.i.idurari pmiſit ceruī
cē e⁹ ⁊ coꝛ: vt n̄ ↄuerteret ad dn̄ꝫ deū Jſrabel.
⁊ vniuerſi p̄ncipes t̄re p̄uaricati ſūt. ⁊ ēt pplƚs
iuxta vniuerſas abōinatōes gētiū:⁊ polluerūt
domū dn̄i quā ſacrificauerat ſibi Hierlꝫ. Mit
tebat āt dn̄s ḋs patꝝ ſuoꝝ ḋ nocte ↄſurgēs et
q̄tidie ↄmonēs:eo q̄ pcēt pplo ſuo.At illi ſub
ſanabāt nūcios ḋi:⁊ puipēdebāt ƙmōes ei⁹: il
ludebātq̄ꝫ pphetas doec aſcēdēt furoꝛ dn̄i in
pplꝫ e⁹ ⁊ nlƚa ē curatio.i.nullū remediuꝫ. Jn q
h⁹ ſane ꝟb ſatl clare colligē poſſum⁹ q̄ glioſuſ
ḋs nemīnē ƚ pplm̄:ƚ ciuitatē:ƚ pſonā pticularē
flagellat:niſi pᵒ fecerit auiſatos.Ecce.n.q̄n̄ po
pul⁹ Jſrabelitic⁹ peccabat: vt ſuā puidētiā on̄
dēt ⁊ ſollicitudinē et̄n⁹ ḋs moꝛe ſolliciti hōis
ſe on̄dit:dicēs ſe ḋ nocte ↄſurgē:⁊ cū maxia di
ligētia p̄dicatoꝛes mittebat ad eos vt cōuerte
reƚ.at illi ſubſanabāt eos.⁊ h̄ cernēs ḋs:īdura
re pmittebat coꝛ eoꝝ.ita q̄ nūq̄ꝫ p̄n̄iaꝫ agerent
niſi q̄n̄ furoꝛ dn̄i vēiebat ſup eos:⁊ nulla ē cu
ratio p̄s.Cū occidēt eos q̄rebāt euꝫ:⁊ diluculo
veniebāt ad eū.ſꝫ nlƚa ē curatō.i.nullū remedi
uꝫ. Hūc ēt oꝛdinē ƙuauit ḋs ī flagellādo Jtaliā
tpib⁹ nr̄is:ſꝫ de h̄ alƚ. Tertiū icōueniēs qḋ ſe
q̄reƚ ſi ḋs ſubito pūiret:diceēƚ magne carētie.
Quot.n.hōis p̄uati eēnt xp̄iāi ſi ī diſciplƚoſ xp̄i
ſceuiētes mox extmiaſſꝫ. vbi tot coꝛpa martiꝝ
vbi tot relīq̄e ſcōꝝ eēnt.ḡ ſuppoꝛtat vt ex ma
loꝝ iniq̄ pſecutōe ī bonos tot ⁊ tāta bona colli
gam⁹.Si.n.nato xp̄o Herodē illū pſeq̄ntē ext̄
miaſſꝫ.ſiƚ Judā ⁊ iudeos ⁊ Pilatū oēs xp̄i moꝛ
tē pcurātes ſubito ḋs occidiſſꝫ:nō eēt tāta xp̄i
paſſiōis vtilitas.Silƚr ſi Petꝝ negātē: Paulū
pſeq̄ntē:latronē ī malo pſeuerātē. Matheū in
tholonio ſedētē. Magdalenā peccatricē:⁊ ma
giſtrat⁹:⁊ p̄ncipes ōs ī xp̄i diſciplƚos ſceuiētes
ſine moꝛa ītemiſſꝫ. vn̄ tāta bōa ecclƚa collegiſſꝫ
Q̄r ſuppoꝛtat malos: vt aliq̄ bōa cāpāus. Jſta
ſatl clara ſūt.Et h̄ volo ſufficiāt p p̄n̄ti ↄclōne
Quō miƙicoꝛdia ſit ī ḋo ⁊ ī nob ↄclō tertia.
Ccipe t̄riā ↄclōnē. vꝫ. Q̄uis ī deo ⁊ in
nob miƙicoꝛdia ⁊ iuſticia r̄piaƚ:alia tn̄
rōe ab his duob⁹ pcipiaƚ. Ubi tres ꝟi
tates igraꝫ⁹. vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta.Si nob erga
pximū ē neceſſaria iſta miƙicōdia. Scōa ꝟi.
Que ſūt iducētia ad miƙicoꝛdiā. Tertia eſt.
Quō ī deo ⁊ ī nob diſtinguaƚ iſta miƙicoꝛdia.
Q̄tū ad p̄mā pono tres regƚas. Pria r̄gu
la ē iſta q̄ ſine mia ad pximū aīa ſaluari nō pōt
Scōa regƚa ē iſta. Nō ī q̄lꝫ mia aīa ſaluāi p̄t
Tertia regƚa ē.mlƚte ſūt ſpēs mie. Accipe
p̄mā regulā. Ad c⁹ ḋclaratōeꝫ nōndū pᵒ. q̄ mia
duplƚr pōt ↄſiderari.aut p actu:aut p hitu. Pro
actu ē ipa actualƚ ſubuētio. Pro hitu ē ipa m̄ta
lis ↄpaſſio :Dū accipiƚ p actu ē ppe ipa elƚyna.
dū accipiƚ p hitu ē ipa mia. Scōo nōndū q̄
mia iq̄tū accipiƚ p hitu.tūc pᵒ. ⁊ p̄ncipalƚr tota
rō ipſi⁹ mie ē ḋfect⁹ alie⁹.Et hic duplƚr ↄſiḋrāi
p̄t.aut.ſ. vt ppꝛus: aut vt alīi⁹ ⁊ n̄ vt ppꝛus.Si ↄ
ſideraƚ ḋfect⁹ alteri⁹ vt ppꝛus:⁊ ſic ḋ illo defe
ctu dolēuſ. Jnƚ ceƚa.n.amicicie ſig̃. vt pōit ph̄s
9.ethicoꝝ ē ↄdolē amico.Qḋ ⁊ Paul⁹ ad Ro.
12.on̄dit:dicēs. Gaudē cū gaudētib⁹:⁊ flē cuꝫ
flētib⁹.Si ꝟo ḋfect⁹ alt̄us ↄſideraƚ n̄ vt ppꝛuſ
tū q̄ꝛ nos eiuſḋ ſpēi ↄſiderāus eē:⁊ id ipſū nob
accidē poſſe:alieō ēt ↄdolem⁹ defectu.Siq ꝟo
repiāƚ q ſe oēs foꝛtūe ipet⁹ effugiſſe arbitreƚ.
hij atrociſſimi ⁊ imaniſſimi ſūt. Q̄r ḡ ↄcluda
mus q̄ defect⁹ alien⁹ ſiue vt pp⁹ cōſiderat⁹:ſi
ue vt nob accidē poſſꝫ ē ſp rō miƙendi. Hᵒ col
ligiƚ ḋ mēte btī Th.ƙa ƙe.q.30. Tertio nōn
dū ƙm eūdē q̄ mia p̄t cōſiḋrari ƙꝫ ſe:aut p r̄ſpe
ctū ad bn̄tē.Si ƙꝫ ſe tc̄ mia ē maxia ꝟtutū. Un̄
cū mia r̄ſpiciat ḋfectū alīi⁹. vt dcm̄ ē.⁊ cōpatiē
do miam miƙo īfūdit ⁊ ſubleuat miƙiā ei⁹ q̄ ad
p̄t.⁊ cū h̄ ſit maxie ppꝛꝫ dei: vt on̄dim⁹:ſeq̄ƚ q̄
ipa ē maxia ꝟtutū.Si ꝟo q̄tū ad bn̄tē cōſideƚ
planū ē q̄ n̄ ē maxia ꝟtutū:niſi ille q eā tenueit
ſit oīum maxius:nullū ḋ ſe hn̄s:ſic xp̄s glioſus
Si q̄s ꝟo ḋ ſe ſupioꝛē hūerit:tūc magl.i.meli⁹ ē
ei ſupioꝛi ↄiungi q̄ꝫ ſupplē ḋfectū inferiorl.Si
ꝟo mia accipiaƚ p actu q ppe dr̄ elƚyna:tūc talƚ
act⁹ p̄t duplƚr cōſiderari. vnomō ex pte dantl:
alioᵒ ex pte recipiētl.Ex pte dātl r̄q̄riƚ ſupfluū
Luc̄.6.Qḋ ſupeſt date elƚynā.Supfluuꝫ āt dr̄
qḋ vlƚ ſufficiētē ſuſtētatōeꝫ ſui ⁊ q̄ꝝ curā hꝫ: r̄
ſtat. Hᵒ āt ſic ſupfluū idigētib⁹ erogādū ē. Ex
pte ꝟo recipiētl req̄riƚ nccītas. Carēte.n. nccī
tate n̄ ē rō q̄re cuipiā elƚyna dāda ſit.Et itelligo
hic nccītatē q̄n̄ q̄s ſic idigēs eſt: vt ſine aliq̄ elƚy
na viuē nō poſſit ſic̄ dic̄ Ambꝛoſi⁹. Et poniƚ ī
decretl.86.di.paſce fame moꝛiētē:ſi n̄ paueris
occidiſti.Sꝫ de h̄ alƚ. Jſta.n. pōit p̄fat⁹ doctoꝛ
ƙa ƙe.q.32. Hiſ ſic nōtl pono mō r̄gulā nr̄aꝫ. vꝫ.
q̄ ſine mia ad pximū aīa ſaluari n̄ p̄t. Quā r̄gu
lā pᵒ. pbemus de mia vt accipiƚ p hitu.⁊ q̄ ſin̄
mia hituali hō ſaluari n̄ poſſit. Audi Aug.9.de
ci.dei. vt pōit ēt btūs Tho.ƙa ƙe.q.30. Miƙicō
diā.n.iq̄d ē alieē miƙie ī hūano coꝛde cōpaſſio.
Duo dic̄ p̄ncipalƚr q̄.ſ.mia ē aliene miƙie.2ᵒ. dic̄
q̄ ē q̄dā cōpaſſio:ſiue q̄dā doloꝛ coꝛdis. Dic̄.n.
pᵒ. aliene miƙie.q̄ꝛ ipꝛope q̄ſ dr̄ miaꝫ ſuſſpi⁹ hr̄e
Et ſi allƚaƚ Ecc̄.30.c. Miƙē aīe tue placēs deo.
dr̄ q̄ mia ipꝛope accipiƚ. ppe.n. mia alienā mi
ſeriā reſpic̄: vt dcm̄ ē. Scōo dic̄ q̄ ē q̄dā doloꝛ
coꝛdis.⁊ hic p̄t eē duplex. Aut.ſ. vt ē ī appetitu
ſēſitiuo tm̄.⁊ ſic ē ēt ī beſtijs.Aut vt ē ī appeti
tu itellectiō a rōe reglƚatū.⁊ hic ppe ē in hōib⁹.
De alīēis.n.miƙijs cū recta tn̄ rōne dolēus.⁊ h̄
ppe ē mia.Ecce ḡ q̄ ſin̄ iſta ↄpaſſiōe ad pximū
nec ꝟa charitas nec ꝟuſ amoꝛ ē:⁊ ſin̄ charitate
ſaluari n̄ poſſuꝫ⁹: vt.ḋ.plene on̄diꝫ⁹ feria.6.ƙe
dn̄ice.ḡ ſin̄ mia ſaluāi n̄ poſſuꝫ⁹.Silƚr on̄diƚ q̄
ſin̄ mia aīa ſaluari nō p̄t: vt mia accipiƚ p actu
Dic̄.n.ſic btūs Tho.ƙa ƙe.q.32.q̄ ſic̄ dilectio p
ximi cadit ſub p̄cepto:ſic ⁊ oīa illa ſin̄ q̄b⁹ dile
ctio pxi n̄ ↄƙuaƚ cadūt ſub p̄cepto. Mō a pxi
dilectōeꝫ ptinet nō ſolū ei velle bonū:ſed etiaꝫ
illud qḋ poſſumus bonū eideꝫ faciam⁹:i. Jo.3.

UNIVERSIDAD Y PROVA
BIBLIOTECA
DE ZARAGOZA

Non diligamus ꝟbo neqꝫ ligua ſupple tm̄:ſed
ope.opus āt ſubuētōis ꝓximi ad elemoſinaꝫ ꝑ
tinet.ḡ ſine ipſa hō ſaluari ñ pt.Et ſic pꝫ pria r
gula nr̄a. Scd̄a regl̄a ē iſta.Nō ī q̄lꝫ mia aīa
ſaluari pt.Pro cuius ꝺclaratōe nō aīa mea ꝙ
q̄ttuoꝛ ſūt ad pn̄s ꝺditōes reqſite ad verā ꝓri
miam.vꝫ.Pria ꝺditio ē obn̄i mie.Scd̄a ꝺditō
ē motus mie.Tertia ꝺditio ē execucio mie.Et
q̄rta ꝺditio ē r̄ctitudo mie. Accipe p̄mā ꝛ di
co ꝙ p̄ma ꝺditio ꝺe mie ad ꝓximū ē obꝫ mie:
Nā vt dcm̄ ē cū mia ſit q̄dā ꝺpaſſio: reqrit de
neceſſitate cui ꝺpatiēdū ſit.hoc āt dr̄ obꝫ mie.
cui āt ꝺpatiēdū ē:miſiaꝫ hr̄e neceſſe ē.Ex hoc
ſoluit vna qō.vꝫ.an ī patria celeſti ſit mia:cuꝫ
ibi ſit pfecta charitas.pꝫ.n.cū ī pr̄ia euacuet oē
qd̄ ex parte ē.vt Apl's ait.ꝛ mia ī nob̄ ī ſua rōe
miſiā reſpiciat:vt ī p̄cedēti regl̄a oñſū ē ꝛ ī pa
tria nulla miſia ſit:vt oēs ꝺcedunt.ſeq̄t ꝙ ī pa
tria nl'la mia ē.Inde audi aureliū Aug.ī omel.
ſup Jo.omel.18.Nemo igt dicturus ē poſt iudi
ciū ī regno ꝺi frāge eſurieti panē tuū:ꝛ egēos
vagoſqꝫ duc ī domū tuā.qꝛ nō iuenies eſurien
tē neqꝫ egētē.nemo tibi dicturus ē:veſti nudū
nā oiūꝫ tunica imōtal'erit:nemo dicturus ē ſu
ſcipe pegrinū.nā oēs ī pr̄ia ſua viuēt:nūc vero
oēs pegrini ſumus:nemo dicet.viſita egꝝ:vbi
ē ſempitna ſanitas.nemo dicet ſepeli moꝛtuuꝫ
vbi moꝛs moꝛiet.Iſta oīa pietatꝪ officia ī vita
etna neceſſaria nō erūt.vbi ſola pax erit:ꝛ leti
cia ſempitna.hec ille. Scd̄a ꝺditio ꝺe mie ē
motus mie.vt.ſ.qs miſiaꝫ ꝓximi cernēs:ī ipm
ꝺpatiēdo moueat.Audi Remigiū.Miſicoꝛs
igt dr̄ q̄ſi miſeꝝ hn̄s coꝛ.qꝛ ꝛ malū altius vt ꝓ
p̄um iudicat:ꝛ de ipſo tāq̄ȝ de ꝓpo dolet.Et in
his mal'dolēdis oꝛdo hn̄dus ē.vt de malo ꝓxi
coꝛpoꝛali magꝪ q̄ȝ tpali:ꝛ de ſpūali magꝪ q̄ȝ coꝛ
poꝛali:ꝛ de aīe dānatōe ſup oīa doleāus.Nl'a
ꝑfecto miſia maioꝛ q̄ȝ ī pctis viuē.Audi Gre.
ſup Ezech.Peccātes igt tūc ꝺſiderāus āplius
miſos q̄n eos ꝺſpicius ī ſua culpa ſine flagello
derelictos.hec ille.Et Aug.li.de tri.Magna ī
gt hoīs miſia ē cū illo nō eē:ſine q̊ nō pōt eē ꝛc̄
Et idē ꝺ ꝟbis dn̄i.Qui igt neq̄t vult viuē:nō
ne tāto miſioꝛ eē ꝺuicit:q̄ꝫto facilius eius ma
la voluntas ipleť.hec ille.Hanc miſiam plora
uit dn̄s nr̄ ſup ciuitatē Hierlm̄.Luce.18.Hanc
deflēdā eē oñdit Inn.de viſitate ꝺditōnis hūa
ne.Quis igt det ocul'meis fōteꝫ lacriaꝝ:ꝛ fleā
hūane ꝺditōis igreſſū:ctpabilē hūane ꝺuerſatō
nis ꝓgreſſū:dānabilē hūane cōditōis egreſſum
Conſiderēus cū lacrimis de q̊ factus ē homo:
quid faciat homo:quid futurus ſit homo:Sa
ne foꝛmatus ē de t̄ra:cōceptus ī ctpa:natus ad
penā.Agit pꝛaua q̄ nō licēt:qbꝫ offēdit deuꝫ:ꝓ
ximū ꝛ ſeipſū.Agit turpia q̄ ñ decēt:qbus pol
luit famā:pſonā ꝛ cōſniaꝫ.Agit vana q̄ non ex
pediūt:qbus negligit ſeria:vtilia ꝛ neceſſaria.
Fit cibus ignis q ſp ardet ꝛ vrit:ꝛ īextīguibil'
ē fit eſca ꝟmis q ſp rodit:cōmedit:ꝛ imoꝛtal'ē.
fit maſſa putredinis q̄ ſp fetet:ſoꝛdet:ꝛ hoꝛribi

lis ē.hec ille q̄re ꝛc̄. Tertia cōditio ꝺe mie ē
execucio mie.i.ꝙ q̄n facultas adeſt ope motus
ille ipleať.Nā de nā cuiuſlꝫ ꝟtutꝪ ē:vt ad ſuos
actus iclinet.Audi AugꝪ.ī li.de ſalubꝛibus do
cumentis.Pudicitia igt pudicos nos fac̄:iuſti
cia iuſtos:pietas pios:hūilitas hūiles:māſuetu
do manſuetos:miſicoꝛdia miſicoꝛdes:ꝛ ſic de
alijs. Quarta cōdictio ē rectitudo mie.vt.ſ.
mia iuſticie aſſocieť:ꝛ rōe regať.ſꝫ de hoc ſatꝪ
dcꝫ ē feria ſexta ſe dn̄ice ī ſa cōſiðratōe. Ac
cipe r̄gnlā ɫtiā.vꝫ ꝙ mlte ſūt ſpēs mie.Ubi nō
ꝙ doctoꝛes qnqꝫ aſſignāt ſpēs mie.vꝫ. Pria
ſpēs ē dař qd̄ ſupeſt.Luce.6.Date ꝛ dabiť vo
bis. Scd̄a ē cōmodare.Luce.6.Date mutuū
nihil inde ſperātes. Tertia ē cōdōare.Luce
6.Dimittite ꝛ dimitteť vob̄. Quarta ē cōpa
ti.de q̄ Paulus Inuicē cōpatiētes ꝛc̄. Quin
ta ē coꝛrigē Math.18.Si peccauerit ī te frater
tuus:vade ꝛ coꝛripe eū ꝛc̄.vbi glo.ait.hoc ideo
ait:ne publice coꝛrectus ꝟecūdiā ꝑdat.Sed de
his āplioꝛi mō aut declaratōe vltēius nō ītēdi
mus.qꝛ longius ꝓcederēus q̄ȝ expediret ad pn̄s
Et ſic pꝫ pꝛia ꝟītas. Q̄tū ad ſaꝫ ꝟitatē dico
ꝙ tria ſūt īducētia ꝛ mouētia ad mīaꝫ.Quedā
.n.iducūt:q̄dā ꝓbāt:ꝛ q̄dā demōſtrāt ꝛ q̊dāmō
cogūt nos ad hn̄dā miaꝫ. Dico p̊ ꝙ q̄dā nos
īducūt:ꝛ q̊dāmō nos iuitāt ad miaꝫ.Et hec ſūt
ī triplici dr̄ia.vꝫ.mie dignitas:mie nobilitas:ꝛ
mie exēplaritas. Accipe p̄mā ꝛ dr̄ mie digni
tas.Uis.n.cognoſcē mie dignitatē:attēde vni
uerſa opa dei.ī nul'ꝑfecto ſic laudať ſic ī mia
p̄s.Miſatōes eius ſup oīa opa eius.Et rō q̄m̄
mia q̊dāmō p̄ualet bonitati.dei.n.bōitas hoīs
tm̄ ē cōicata:ſꝫ mia eius tā bonis q̄ȝ mal'.Ma
th.5.Solē ſuū oꝛiri facit ſup bonos ꝛ malos:ꝛ
nō parce:ſꝫ habūdāť.Dat.n.bōa tpalia ad vſus
neceſſarios dat bona ſpūalia:i.ꝟtutes in tpe ꝑ
meritꝪ acqrēdis.ꝛ dat bona etnalia ſ̄ oē tps ꝑ
p̄mio etno ꝛ vltia retributōe.Quid ē qd̄ nob̄
dare debuit qd̄ nō dederit.Iſa.54.Montes ꝛ
colles cōmouebunť:mia āt mea nō ꝺficiet.Si
ergo dn̄s ꝛ creatoꝛ miſicōs ē:cur ſuus et crea
tura crudel'eē dꝫ:Audi Leonē papā ī ſmōe de
appitōe.Miſicoꝛdia inqt tāta ꝟtus ē:vt ſine
illa certe ēt ſi ſint ꝓdeſſe nō pn̄t.Quis:n.qs fi
delis ſit:caſtus ꝛ ſobꝛius:ꝛ alijs maioꝛibus oꝛ
natus iſignibus:ſi miſicoꝛs tn̄ nō ē:miam non
mereť.hec ille. Scd̄m ad miaꝫ iuitans ē mie
nobilitas.Uis mie attēdē nobilitatē.Nā mia
oleo comparať:vt eius nobilitas oñdať.Exē
plū de hoīe q icidit ī latrōes.Et rō ē.q̄m̄ ſicut
oleuꝫ alijs ſupnatat liq̄ribus:ſic mia cūctꝪ hūa
nis opibus.Nulla ꝑfecto hoīs opa ſic eū cōmit
tanť:ſicut opa mie.ꝛ ſola mia comes ē ꝺfūcto
rū.vt pōit AugꝪ.ī lib.de agēda cura ꝓ moꝛtuis.
Et.13.q.2.c.nō ē negandū.ꝛ magr̄ in.4.di.47.
Nō ē igt negādū aīas defūctoꝝ pietate ſuoꝛuꝫ
viuentiū releuarꝪ poſſe.Propťea i.c.viſū.ꝺ cō
ſe.di.i.eccleſia ſtatuit ī oībus miſſaꝝ ſolēnis fi
eri orōnes ꝓ ꝺfūnctꝪ.ꝛ rōeꝫ aſſignat Gratiāus

dicens:ꝙ ſi parentes ꝛ amici defunctis deſint:
ab vna oium mr̄e eccl'a fideli ſuppleať. Ter
tiū inuitās ad miam eſt mie exēplaritas.Lege
aīa mea exēpla ſcōꝝ.Ecce Martinus clamidē
diuiſit.Laurētius eccl'e pecuniaꝫ paupibus de
dit:nec ignitos carbones ꝑtimuit.Et vt ceťos
taceam⁹ xp̄i imitare veſtigia q pꝛo nob̄ redim̄
dis totū ſe dedit:veſtis luſoꝛibus:carnē flagel
latoꝛib⁹:pedes ꝛ manus crucifixoꝛibus:facieꝫ
ſputis ꝛ velantib⁹:caput coꝛōe ſpinee:os ama
ritudini:aures blaſphemātibꝫ.coꝛ lācee:ſāgui
nē t̄re ꝛ cruci:vitam moꝛti.aiaꝫ pr̄i.Quid plā:
oīa ſua ꝓ nobis expoſuit:ꝛ ī ſe oēm infirmita
tē aſſumēs:oiuꝫ nr̄m debita pſoluit.Iſa.53.Di
ſciplia pacis nr̄e ſup eū:ꝛ liuoꝛe e⁹ ſanati ſum⁹
i.Coꝛ.6.Empti.n.eſtis p̄cio mag̃:nō gdē auro
ꝛ argēto coꝛruptibili:ſꝫ p̄cioſo ſanguie Jeſu
xp̄i Apoc̄.vi.Lauit nos a pctis nr̄is ī ſanguine
ſuo.q̄re ꝛc̄.Et ſic pꝫ q̄ nos iuitāt ad miam. 2°
dixi ꝙ q̄dā alia ſunt q̄ ꝓbāt vt miam faciāus.
Et h̄ ſūt ēt ī triplici gn̄e.vꝫ.mie cōparatio:mie
fructificatio:ꝛ mie ſtupefactio.Mouet gdam
ꝛ ꝓbat nos miam facē debē mie ꝺpatio.Si.n.
h̄ in coꝛpoꝛe cernim⁹ ꝙ vno mēbꝛo vulnerato
ꝑ alterū mēbꝝ ſubueniť ꝛ nos ſum⁹ iuicē mē
bꝛa quo iure:que rōne vnus alteri ſubuenire
nō dꝫ:Audi aplm̄.Alter alteri⁹ onera poꝛtate
ꝛ ſic adiplebitis legē xp̄i.Audi Caſſiodoꝛū in q̄
dā epl'a.Neceſſitas inqt amicū ꝓbat:ꝛ intime
charitatis aꝛdoꝛē.ſplēdoꝛ exhibite ſubuētionis
elucidat.h̄ ille. Scd̄m ꝓbās dr̄ mie fructifi
catio.Audi Barbatū Hiero.ī epl'a ad Nepotia
nū:nō memini inqt me legiſſe male moꝛtuū q li
benter opa pietatis exercuit:hꝫ.n.mltos inter
ceſſoꝛes.ꝛ ipoſſibile ē multoꝝ p̄ces nō exaudi
ri.h̄ ille. Tertiū ꝓbans ē mie ſtupefactō:Nō
ne q̄ſo ſtupēdū ē.vt hoīes ſic crudeles ſibiipis
inicē exiſtāt cū bꝛuta ſe iuicē iuuēt.Cicōia.n.ut
nāles fert:pētib⁹ iā debilib⁹.ꝛ ātiqs neceſſāia
ſubminiſtrat.ꝛ Pellican⁹ ſuo ruſtro pect⁹ vul
nerās:ſanguie ꝓpo filios nutrit.ꝛ ſic de alijs.
Tertio dixi ꝙ q̄dā ſūt que miam demōſtrāt
ꝛ q̊dāmō ad eā cogūt.Et hec ſilr̄ ſunt ī triplici
gn̄e.vꝫ.mie p̄ceptū:mie fūdamentū:ꝛ mie fom̄
tū.Primū inq̄ȝtū ad miam cogēs ē mie p̄ceptū
Luc̄.6.Eſtote miſicoꝛdes ſic̄ ꝛ pať vr̄ celeſtis
miſericoꝛs ē.Et de actu mie.Audi Thob̄.4.c.
Ex ſubſtātia tua elÿnā fac.ſi multū tibi fuerit
habundāter tribue.ſi ꝟo modicū ēt illud mo
dicū ipartiri ſtude. Scd̄m cogens ē mie fun
damētū.vide maximū fūdamētū:ſi mie grāꝫ ꝓ
ximo negauerim⁹:dine nobis mie viſcera ne
gabūť.Audi Aug.ī ſmone dn̄i ī mōte.Beati in
quit illi q ſubueniūt miſeris:q̄m̄ eis rependiť
vt ꝑ miſicoꝛdē dn̄m de miſeria liberēť.Nā et
idipſū vr̄ iuſtū:vt q a potētioꝛi iuuari vult:ad
iuuet iferioꝛē in q̊ ē ipſe potētioꝛ. Tertiuꝫ co
gēs ē mie fomtū.Audi Senecā ī epl'e ſuis.Qui
in calamitoſos miſericoꝛs ē:ſui meminit.i.ſue
neceſſitatis memoꝛ ē.Et idē.Clemētia inqt ali

eno ſanguini tāq̄ȝ ſuo parcit:ꝛ ſit hoīs eē hoīeꝫ
nō ꝑdē.Et Aug.ſup epl'am ad Gal.Nihil inqt
ad miam ſic icitat q̄ȝ ꝓpi pīcli cogitatio.Et idē
de ſpū ꝛ aīa.Jugi igt mediatōe aīum noſtꝝ ex
erceāus:ꝛ ꝺſiderēus miſerias ꝛ calamitates no
ſtras:laboꝛes ꝛ doloꝛes.lugētes.n.ī hāc vitaꝫ ī
tranſim⁹ cū laboꝛe viuim⁹:cū doloꝛe moꝛimur
ꝛ nō reexituri ſumus.h̄ ille.Quare relinq̄mus
ꝙ fundamtū ad cōpatiēdū alienis mal'ē ſpecu
lū miſerie nr̄e:vl'in q̄ fuim⁹ vl'ſum⁹:vel eē poſ
ſem⁹.Et h̄ ſufficiāt ꝓ ſa ꝟitate. Q̄tū ad ɫtiā
ꝟitatē aliq̄ pꝛius nōnda ſunt. Prio ē nōndū
ſm Bona.in.4.diſ.46.ꝙ mia ī nob̄ duo p̄nci
palit̄ ipoꝛtat.ſ.effluxū bonitatꝪ in alteꝝ:ꝛ ꝺ ali
enis miſis ꝺpaſſionē q̄ȝdā.Effundē bonitateꝫ
ī alteꝝ h̄ pfectōis ē.Cōpati alienis miſis ipfe
ctōis ē.h̄ dic̄ ille doctoꝛ. Scd̄o nōndū ꝙ mia
ī nobis pōt tripliciť accipi.vꝫ.aut ꝓ ipſa ſēſiti
ua paſſiōe.q̄ pōt rōi obedire.aut ꝓ paſſiōe ſēſi
tiua nō ſubiecta rōni.aut pꝛo paſſione ſenſitia
vt ſubiecta rationi.Si accipiť p̊ mō:ſic mia
nec ꝟtus nec vitiū ē de ſe.qꝛ tal'motus a nā eſt
ꝛ ad vtrūqꝫ idifferēs.Si ſo mō:ſic mia vitiū ē
Nā ſi qs maleficijs miaꝫ fecerꝫ:ꝛ ꝺpatereť ſic
vt iuſticiā deſereret ꝓſus tal'mia vitiū eēť:cū
dn̄s Exodi.23.dicat.Paupis nō miſereberis ī
iudicio.Si ꝟo accipiať 3° mō.ſic ꝓpe ē ꝟtus:ꝛ
ſic itelligiť illud Math.12.Miſicoꝛdiā volo
ꝛ nō ſacrificiū.i.potius q̄ȝ ſacrificiū.Et Mat.5
Beati miſericoꝛdes:q̄m̄ ipſi miſicoꝛdiā ꝺſeq̄n
tur.ꝛ ſilr̄ alie auctoꝛitates idē ſonātes:His ſic
nōtis apparet quō mia ī nob̄ ſit:ſꝫ nō quō ī ꝺo
ꝓpťea dico ꝙ cū oē dicens pfectōeꝫ ī creaturꝪ
ſit ponēdū ī deo:vt ſepiſſime oñdim⁹.ꝛ mia in
q̄ȝtū dicit effluxū bonitatis ī alterū dic̄ pfectōꝫ
ꝛ ſm ꝙ dicit ꝺpaſſionē ſiue doloꝛē ꝺ alieis mi
ſerijs:dic̄ ipfectōeꝫ.manifeſtū ē ꝙ mia ī deo ſo
lū erit ſm p̄mū reſpectū:ꝛ nō ſm aliū:ī creatu
ris āt vtroqꝫ mō.Et iō qn̄qꝫ doctoꝛes diffini
unt miam tm̄ vt ē ī creaturꝪ.Sic̄ ꝛ Greg.20.li.
moꝛa.accipe vr̄:dū dicit ꝙ mia a miſo coꝛꝺ di
cta ē.Claꝝ.n.eſt ꝙ de⁹ coꝛ miſeꝝ neq̄ȝ hr̄e p̄e
q̄m̄ vt poniť.7.Ethic.Gaudet ipſe ꝺs ſimplici
ꝛ puriſſima delectatōe.Diciť ḡ ꝺs miſericoꝛs:
qꝛ miſerias nr̄as lauat ꝛ abſtergit.p̄s.Qui ꝓpi
tiať oībus iniq̄itatib⁹ tuis:q ſanat oēs īfirmi
tates tuas:q redimit de īteritu vitā tuā:q co
ronat te ī mia ꝛ miſeratōe.q̄re ꝛc̄.Sꝫ dices hic
pať Ambꝛoſi īſurgit vna maxia difficultas.Ui
deť.n.ex h̄ ꝺcludi poſſe ꝙ dina bonitas ꝛ dina
mia ſint eiuſdē rōis.hoc āt falſū.ḡ illud ex q̊ ſe
quiť qd̄ ē ipſa doctrina tua.ꝙ āt ſeq̄ť.ꝓbo.Nā
ꝑ te dina mia nō dic̄ aliud niſi affluxū bonitatꝪ
in alteruꝫ.hoc eſt aūt eſt de ratione bonitatis
q̄m̄ bonū ē ſuiipi⁹ cōicatiuū.ḡ ꝛc̄.ꝙ āt h̄ ſit fal
ſū ꝓbo.q̄m̄ gcunqꝫ ſūt eiuſdē rōis ſūt eiuſdem
ābitus:ſꝫ mia ꝛ bonitas nō ſunt eiuſdē ābitus
q̄m̄ bonitas.dina cōicať oībus creaturis:nōn
āt mia.qꝛ nō ī lapidibus:piſcib⁹.ꝛ h⁹mōi.ꝓpe
.n.creature rōales capaces dine mie ſūt.Nā cū

mia miſeriã reſpiciat: ⁊ miſia ſit ɔ̃ria felicitati
⁊ felicitas ñ poſſit eē niſi rõnaliũ creaturarũ
ſequit̃ ꝙ nec mia eē põt niſi reſpectu earũdem
Quid dicis ad h̃ pr̄ Ambroſi: Aĩa mea tibi di/
co ꝙ ꝗuis diua mia ſit diua bonitas: nõ tñ eſt
addit.n.mia q̃dã ad diuiã bonitatẽ. Ubi nõ ſʒ
btm̃ Tho.in.4.di.46.ꝙ diua mia differt a di
uina bonitate i trib⁹. ⁊ ipſe poſtea addit q̃rtuʒ
Prĩo differt i t̃mino. q̃m diua mia reſpicit t̃
minũ a q̃: ſʒ diua bonitas t̃minũ ad quẽ. Nam
mia reſpic̃ remotionẽ defect⁹. ⁊ p ɔ̃ñs fac̃ de
deficiẽte pfectũ qḋ ẽ ꝓpriũ ipſi⁹ dei. ſʒ bõitas
reſpicit cõicationẽ pfectiõis: q2 bonũ ẽ ſui ipſi⁹
cõicatiuũ. ⁊ ſic ſolũmõ reſpic̃ t̃minũ ad quem.
Iſta dr̄ia iudicio meo nõ eſt ſufficiẽs. q2 tã i cõi
catione bõitatis q̃ʒ i remotiõe defect⁹ ɔſiderat̃
t̃min⁹ a q̃ ⁊ t̃min⁹ ad quẽ. Jõ accipiam⁹ aliã
dr̄iaʒ: q̃ ẽ ꝙ diua mia ꝓprie loquẽdo ptinet ad
diuinã ꝓuidentiã: q̃ cõicat bona ſua creaturis
rõnalibus tm̃. cũ iſ̃e tm̃ ſint felicitatis capaces
ſʒ bonitas reſpicit diuaʒ ꝓuidentiã put cõicat
ſua bona oĩbus creaturis. Tertia dr̄ia ẽ: q2
mia aſſimilationẽ q̃ndaʒ iportat ꝓuidentis ad
eũ cui ꝓuidet: inq̃ntuʒ ꝓuidẽs alteri⁹ miſiam
reputat q̃ſi ſuã. ⁊ ſic mia nõ põt eē niſi i creatu
ra q̃ aliene miſie eſtimationẽ h̃ʒ. ⁊ hec ſoluʒ ẽ
rõnalis. Bonitas aũt iportat cõicationẽ ſimpli
cit̃. ⁊ p ɔ̃ñs cuilibet creature bonitas cõicari
põt: nõ ſic aũt mia. Quarta dr̄ia quaʒ addit
doctor eſt, q2 mia remouet debitũ ab eo cui ꝓ
uidet̃. Nõ.n.dr̄ dari miſicordit̃ cuipiã qḋ ei d
bet̃ ſʒ bonitas nõ remouet debiti rõnẽʒ ab eo
cui aliq̃d dat̃. vñ bonitas ſe h̃ʒ cõiter ad largi
tionẽ iuſticie ⁊ mie. q̃re ⁊c̃. Iſta ponit ad lr̃am
beatus Tho. Clara ſunt oĩa. ideo iſta ſufficiãt
pro preſenti concluſione.

De accõmodatione diuine miſericordie con
ſideratio ſecunda.

ſ Ecũdo loco diui
ne mie opportunam accõmodatiõeʒ
videam⁹. Ubi tres ɔcl̃ones ſubiun
ximus. vʒ. Pr̄ia ɔcl̃o eſt iſta. Si accurate ſtu
dioſeq3 diuinã meminerim⁹ bonitatẽ: h̃ eē pre
cipuũ ⁊ q̃d ſingulare colligem⁹: ꝙ eẽ̃nus pr̄ vt
nobis ſuccurreret iã miſeris: filiũ ſuũ vnigenĩ
tũ mittẽ dignat⁹ ſit. Scḋa ɔcl̃o ẽ iſta. Quis
geometre mẽſurent imẽſitatẽ: ⁊ ariſmetrici cõ
ſiderent numeroſitatẽ: nullus tñ dyametrum
cõmẽſuratẽʒ: ⁊ numeꝝ nũmerantẽ diuinã q̃b⁹
poſſet deẽminare imẽſitateʒ potuit reperire.
Tertia ɔcl̃o ẽ iſta. Si q̃ de dei mia ſcripta ſũt
reuoluem⁹: dignã oĩ laude eãmipſam diuinam
miſicordiam reperiemus.

Quanta fuerit miſicordia dei patris in mit
tendo filium ſuum ɔcluſio prima.

a Ccipe p̃mã ɔcl̃oneʒ. vʒ. vt ſ. Ubi tres i
grim⁹ dĩ. vʒ. Pr̄ia dĩ. ẽ iſta. An de⁹
potuiſſet alit̃ p miãs iuuare hũanã nãʒ
q̃ʒ ei hypoſtatice ſe vniẽdo. Scḋa dĩ. q̃re nõ
potat hõ p ſe ſatiſfacẽ: ſic̃ p ſeipm peccauerat.

Tertia dĩ. ẽ iſta. an de⁹ potat aſſumẽ nãʒ hu
manã alio mõ q̃ʒ de gñe Ade. Quãtũ ad p̃maʒ
dĩ. dico ꝙ h⁹ itẽtiõis ẽ magr̄ i.3.di.20. ⁊ Hugo
li°.i.pte octaua.c.x. ⁊ cõit̃ oẽs. ꝙ deo cui⁹ ptãti
cũcta ſubiacẽt: nullus fideliũ igñare dʒ aliũ mo
dũ fuiſſe poſſibilẽ. Audi vba magr̄i ut ſ.c.i. Si
do q̃rit̃ vtꝝ alio mõ poſſet hoĩeʒ liberare q̃ʒ p
mortẽ xp̄i. dicim⁹ ⁊ aliũ modũ deo fuiſſe poſſi
bilẽ cui⁹ ptãti cũcta ſubiacẽt: ſʒ nr̄e miſie ſanã
de ɔuenientiorẽ modũ aliũ nõ fuiſſe: nec eẽ op
portuiſſe ⁊c̃. Dñs aũt Bonauẽ. vt ſ. hãc ɔgruẽ
tiã oñdit tã ex pte dei q̃ʒ ex pte nr̄a. Ex pte dei
ſic. Nulla rõ pſuadet vt de⁹ ſuo voto ⁊ itẽtiõe
fruſtret̃. q̃m de⁹ ⁊ nã nihil agũt fruſtra. ex.i. d
celo, ⁊ mũdo. ſʒ deus iõ hoĩeʒ fecit vt eo frueret̃
cũcta.n. ꝓpt̃ hoĩeʒ fecit hoĩeʒ aũt ꝓpt̃ ſe: vt re
fert Aug⁹. ſʒ nũq̃ʒ ad h̃ ꝑueniſſet hõ q̃ʒdiu i rui
ne ſtatu pmãſiſſet. g̊ decentiſſimũ fuit vt iuua
ret̃. Et ex h̃ põt. iferri corelarie dcm̃ q̊ddã bti
Anſelmi lib°. cur deus hõ. ſ. ꝙ opa dei de nccĩtate
eueniũt: nccĩtate ſupple ſuãdi imutabilitatem
diue diſpõnis. 2°. h̃ ideʒ ꝓbo ex pte hũane nãe.
nã niſi nã hũana repata fuiſſet: tot⁹ mũdi õdo
fruſtrat⁹ eẽt. Probo. nã nõ repato hoĩe. hõ ad
ſuũ finẽ nõ ꝑueniſſet: vt pʒ i alia rõne. ⁊ ſi ipẽ ñ
ꝑueniſſet. g̊ nec ea q̃ ordinãt̃ ad ipſũ. ſʒ cuncta
creata ordinãt̃ ad ipſũ. g̊ ⁊ oĩa ſuo fine fruſtra
ta eẽnt. Propt̃ea imaginãdũ ẽ ꝙ hũana nã oĩ
miſia plena ab imis diuinã miam iplorabat: et
ſupplicit̃ poſtulabat: vt ſibi man⁹ clementiſſi
mas porrigẽt adiutrices. diuia mia miſie nr̄e
voces audiebat: ⁊ eã miſicordit̃ attẽdebat: et
alia ex pte diua iuſticia ſatiſfactionẽ poſcebat
Et ſic diua mia una ex pte iuſticiã: ⁊ alia ex pte
miſiã nr̄aʒ clamorib⁹ inſtantẽ audiẽs ⁊ ɔſide
rãs: mẽte reuoluebat: q̃ mõ diuie iuſticie ſatiſ
faceret: ⁊ hũnaʒ nãʒ iuuare poſſet. Et q̃ſi ſic ar
gumẽtans dicebat. hõ dʒ ſatiſfacẽ: ſʒ neq̃t. fili⁹
dei vbũ eẽ̃nũ põt: ſʒ nõ dʒ: q̃d faciã: vniã vbuʒ
carni: ⁊ oĩa recte fiẽt. ⁊ ſic ſe ad diuinã iuſticiã
voluẽs: pacẽ petẽs allocuta ẽ. Faciaʒ o iuſticia
ſacta qḋ regris: ⁊ tibi miſe hũane nãe ſubſidiũ
pabo. ⁊ ſic vt. ps. ait. Mia ⁊ vitas. i. iuſticia o
ſculate ſũt: ⁊ pacẽ fecẽ. Jñ Paulus ad Gal. 4.
Cũ venit plenitudo tp̄is miſit deus filiũ ſuũ na
tũ. i. naſcẽdũ ſub lege: vt eos q ſub lege erãt re
dimẽt. Audi pulcherimũ dcm̃ magr̄i. vt. ſ. i eo
dẽ. c. i. Quid.n. mẽtes nr̄as tm̃ ẽrigit: ⁊ ab imõ
talitatis deſperatiõe libat: q̃ʒ ꝙ tantos nos fec̃
vt dei fili⁹ imutabilit̃ bon⁹ i ſe manẽs qḋ erat
dignat⁹ nr̄m iire ɔſortiũ mala nr̄a moriendo p
ferret: h̃ ille. Sʒ d h̃ et feria ſexta dñice de paſ
ſiõe. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad ſcḋaʒ dĩ. videt̃ q̃dã dixiſ
ſe: ſʒ nõ recte ꝙ nullũ ẽ icõueniẽs: ꝙ nã hũana
p ſeipaʒ ſatiſfacẽ potuiſſʒ: tñ voluit deus vt icar
nãdo ipẽ ⁊ ſatiſfaciẽdo ꝓ nã hũana grãdẽ amo
rẽ ſuũ erga ipſã oñderet. Et poſſibilitatẽ hanc
ſic oñdũt. Nã ſic̃ p pcc̃o mõtali ⁊ ſi ifinitũ ſit: p
noſipſos ſatiſfacim⁹: ſic ⁊ p pcc̃o ſuo potãt p
mi pentes p ſeipſos ſatiſface. Itẽ cũ non ſit ab
breuiata man⁹ dñi ad oĩa poſſibilia: vr̄ ſatis h̃

ſunt totuʒ factũ eſt in figurã tabernacli xp̄i: qḋ
eccleſia eſt. In q̊ p ſacerdotes nõ carnes hirco
rũ aut vituloꝝ offerũt: ſʒ ver⁹ deus ⁊ hõ. de ɔſe.
di. 2. c. ſemel. vide feria. 5. p̃me dñice i ſa ɔſide
ratione ɔcl̃one ſa circa finẽ. Tertia demon
ſtratio facta fuit doctiſſimo Salomoni: qñ cõ
ſtructo tẽplo p ipſũ. dñs ad eũ ait. Sãctificaui
mihi locũ iſtũ. 2. Paral̃. 7. Ubi nõ ꝙ hoc tẽplũ
quod Salomõ edificauit fuit i autũno edifica
tũ in. 4. die ſeptẽbris qḋ poſtea ꝓphanatũ ⁊ de
ſtructũ fuit p Nabuzardum. vt pʒ. 4. R. 25. Et
Hiere. 52. Fuit ãt poſtea a Zorobabel ſub Dãio
rege i veris tp̄e. ſ. die. 12. menſis renouatũ: vt pʒ
Heſdre. 5. ⁊. 6. c. Et h̃ tẽpliũ poſtea a ſupbiſſimo
Antiocho rege fuit turpit̃ ꝓphanatũ. Macha.
i. c. Sed poſtea iuda Machabeo purgatio tem
pli facta ẽ. ſ. die. 25. menſis caſleu. i. decẽbris. De
hac purificatõe hẽtur. i. Macha. 4. c. vbi dicit̃
Elegit iudas ſacerdotes ſine macula vt mũda
rent ſactuariũ. Et ifra. Statuit vniuerſa eccl̃a
vt agerent dies dedicatõis p dies octo cũ gau
dio. Enceniauerũt.n. octo dieb⁹. Et Machab.
. 8. dr̄. Cũ encenia agerẽt Hieroſolimis. Et Jo
an. x. Facta ſunt encenia Hieroſolimis. ⁊ hyẽs
erat. Encenia.n. dedicatio tẽpli ẽ. Et dr̄ i pſali:
q2 octo dieb⁹ enceniabãt. i. feſtũ ptenebant. Et
nõ ꝙ hñ. 25. die mẽſis decẽbris Judas purifica
uit tẽplũ ⁊ altare nouũ ɔſtruxit. Figurabãt.n.
natiuitatẽ dñi nr̄i Jeſu xp̄i altare nouuʒ ⁊ ho
ſtia noua. Dicit̃ ãt i hiſtorijs ſcolaſticis ꝙ h̃ tẽ
plũ poſtea a Põpeio extitit violatũ. vʒ. i eo ſta
bulãdo ſuos eq̊s. Uñ i poſteꝝ ifortũat⁹ i bellis
fuit. q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ p̃ma vitas. Quãtũ ad ſcḋaʒ
vitatẽ dico ꝙ nũq̃ʒ eccl̃a xp̄i põt tñ vexari ꝙ to
talit̃ debeat deficẽ ⁊ extenuari. Facit ad h̃. c. 3.
in p̃ncipio. ex̃ de baptiſmo. ⁊ glo. 2. ibidẽ caplm
ſic dic̃. Maiores eccl̃e cãs p̃ſertĩ articulos fi
dei ɔtigentes ad Petri ſedẽ referẽdas itelligit
q cũ q̃rẽti dño quẽ diſcipuli dicerẽt ipſũ eẽ: re
ſpõdiſſe nõbat. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui ⁊ p eo
dñm exoraſſe ne deficiat fides e⁹: ⁊c̃. Et glo. ſu
per vbo deficiat ſic dic̃. Ex h̃ ꝓbat̃ ꝙ eccl̃a nõ
põt eẽ nulla. 24. q. i. c. pudẽda. vbi Aug. h̃ ꝓbat.
Ad idẽ facit. 21. di. §. i. ad finẽ vſi. ego p te roga
ui vt nõ deficiat fides tua: h̃ gl. Sʒ q̃rit̃ q̃re ro
gauit dñs ne deficẽt fides Petri. nunq̃d ⁊ alij
diſcipuli nõ credebãt i eum: Dico ꝙ iõ de fide
Petri ſpecialr̃ ait. q2 Petrus ſpãlr̃ eũ dei filiũ
aſſeruit dicẽs. Tu es xp̄s filius dĩ. Sʒ ɔ̃ h̃ etiã
dixit Natanabel. Jo. i. c. Rabi. tu es fili⁹ dei: tu
es rex Iſrahel. Et Mat. 15. c. ꝙ q̃dã exiſtentes i
naui: dixerũt. Uere fili⁹ dei es. Dico ꝙ ɔfeſſio
fidei Petri fuit pfecta adheſio ſine excitatiõe:
alioꝝ ãt ſolũ ex opiõne. Uel dicãus ꝙ alij fate
bantur xp̄m filiũ adoptiuũ ⁊ nõ nãlẽ. Petr⁹ ãt
nõ ſic. Uñ q̃dẽ credebãt xp̄m eẽ filiũ dei p ado
ptionẽ tm̃: vt hi q eũ Elyaʒ. Hieremiã: aut vnũ
ex ꝓphetis eẽ aſſerebãt. Illos.n. cogitauerant pu
ros fuiſſe hoĩes: ſʒ tñ ſcõs. Quidã p adoptõem
⁊ vnionẽ: nõ tñ pſonalẽ diſtinctõeʒ. vt Natana

hel. Quidã p nãʒ ⁊ pſõalẽ diſtinctõeʒ: ⁊ h̃ ẽ per
fecta fides: vt Petrus. ⁊ iõ ait xp̄s. Sup hãc pe
trã edificabo eccl̃am meã. Quidã ãt credebãt
ꝙ nec p adoptionẽ: nec aliq̃ mõ eẽt fili⁹ dei: vt
phariſei. Uñ ⁊ illũ aiebant i p̃ncipe Belzebub
eiicẽ demõia q̃re ⁊c̃. Hec ẽt ponit Franciſc⁹ d
Marchia i q̃onibʒ ſuis ſup Math. Quãtũ ad
t̃tiã dĩ. dico. hãc regulã gñalẽ ꝙ null⁹ põt bapti
zare ſeipſũ. De h̃ ẽ caſus ad lr̃aʒ. ex̃ d baptiſmo
. c. debitũ. vbi dic̃ ſic tex. Debitũ ⁊ infra. Sane
intimaſti ꝙ q̃dã iudeus in mortis articulo con
ſtitutus: cũ int̃ iudeos tm̃ exiſteret: i aquã ſeip
ſũ imerſit: dicẽdo. Ego baptizo me i noie pr̄is:
⁊ filij: ⁊ ſpũs ſci. Reſpõdẽus ꝙ cũ iter baptizã
tẽ ⁊ baptizatũ dẽat eẽ diſtinctõ: ſic̃ ex vbis dñi
colligit̃ dicẽtis apl̃s. Baptizate oẽs gẽtes i no
mine pr̄is: ⁊ filij ⁊ ſpũs ſci. Mẽorat̃ ꝙ iude⁹ ẽ
denuo ab alio baptizãdus: vt oñdat̃ ꝙ ali⁹ ẽ q
baptizat̃ ⁊ alius q baptizat. Ad qḋ ẽt deſignan
dũ ipſe xp̄s nõ a ſeipſo: ſʒ a Joãne voluit bapti
zari. Quis ſi tal̃ ɔtinuo deceſſiſſet: ad pr̄iam p
tinus euolaſſet ꝓpt̃ fidẽ ſacri: ⁊ ſi non ꝓpt̃ fidei
ſacrũ. In baptiſmo q̃ppe illa ſpũal̃ gñatio cele
brat̃: de q̃ vitas ait. Oportet vos naſci dnuo
Quia niſi q̃s renat⁹ fuerit ex aq̃ ⁊ ſpũ ſcõ nõ in
trabit i regnũ celoꝝ. Sic̃ g̊ i carnali gñatõe q̃ ꝓ
les ex viro ⁊ femia naſcit̃: alius ẽ qui carnalit̃
gignit ⁊ alius q carnalr̃ gignit̃. Sic ⁊ i ſacr̃ali
gñatõne q̃ ſoboles ex aq̃ ⁊ ſpũ ſcõ renaſcit̃: ali
us dʒ eẽ q ſpũalit̃ generet: ⁊ ali⁹ q ſpũalr̃ gñet̃
⁊c̃. Ex q̃bus vbis triplex rõ formãt̃ q̃re q̃s ſeip
ſũ baptizare ñ põt. Prĩo ꝓpt̃ diſtictõeʒ bapti
zãtis ⁊ baptizati. Scḋo q2 xp̄s h̃ exẽplo docuit
cũ a Joãne voluit baptizari. Tertio q2 ſi i gña
tõe carnali generãs ⁊ gẽtiũ reqrunt̃. g̊ ⁊ i gña
tõe ſpũali. vt ſic̃ vir nõ põt ſibi filiũ carnalẽ le
gitimũ q̃rere: c⁹ vxor mater nõ ſit: ita nec ſpũa
lẽ: niſi vxor eiuſdẽ ſit cõmat̃ ꝑentũ illius. 30. q.
4. c. ſic̃. h̃ ponit glo. ſup vbo i carnali. Sʒ an iu
deus ſit ſaluat⁹. videt̃ dicẽ tex. ꝙ ſic p fidẽ ſa
cramẽti: ⁊ nõ ꝓpt̃ fidei ſacr̃m. Glo. tñ ideʒ ſup
vbo. euolaſſʒ: ait ꝙ nullus expectet ad eccl̃am
redire qñ peccare nõ põt. de pe. diſ. 7. c. vl. q̃re
⁊c̃. Et h̃ ſufficiãt pro p̃ma ɔcl̃one.

De priuilegijs eccl̃arũ ɔcl̃o ſa.

a Ccipe ſam ɔcl̃onẽ. vʒ. Etſi a multis tirã
nis eccl̃a xp̄i ɔculcet̃: nũq̃ʒ tñ ſua p̄uile
gia depduut̃. Ubi tres iq̃rãus vitates
Pr̄ia dĩ. ẽ iſta. Quid ẽ p̄uilegiũ abſolute ⁊ p̄
uilegiũ eccl̃e. Scḋa dĩ. ẽ. Quotuplex ẽ p̄uile
giũ eccl̃e. Tertia dĩ. eſt. Quõ ⁊ qñ tollit̃ p̄ui
legiũ. Quãtũ ad p̃ma dico ꝙ p̄uilegiũ nõ ẽ aliḋ
niſi p̄uata lex. de vbo. ſig. c. abbate ſci Siluani
circa mediũ capl̃i. Uñ ẽt p̄uilegiũ q̃ſi p̄uans le
gẽ dr̄. q2 ẽ ꝓpe ɔ̃ ius cõmũe. vt ibi ⁊. c. p̄uilegia
di. 3. p Bernar. Ex q̃ ſeq̃t̃ q̃d ſit p̄uilegiuʒ eccl̃e
q2 nihil aliḋ ẽ p̄uilegiũ eccl̃e niſi q̃dã p̄uata lex
eccl̃e vel rex q̃ ptinẽt ad eccl̃am. Sʒ q̃rẽ quis
poſſet: an poſſʒ alicui p p̄uilegiũ dare id qḋ iur̃
cõi ſibi ɔcedit̃. Et dr̄ ꝙ ñ. q2 ex q̃ ẽ ɔ̃ ius cõe nõ

ↄcedit ꝑuilegiū id qđ ius cōe. Cōtrariū tñ hēt in.c.i. de reſcriptis. Uñ vni factū ē ꝑuilegiū vt ſibi libē liceāt appellare: qđ ēt ð iure cōi cuilibȝ ↄcedit. Uñ quiſpiā cū grauat pōt liberē appellarē vt plura iura allegat glo.i.cum dicto.c.i.de reſcriptis. Dico ꝙ ꝑuilegiū ꝓprie ē priuata lex: ꝛ de ſua nā eſt ꝙ ſit ↄ̄ ius cōmune. tñ pōt etiā priuilegiū dari ad fortificandū ius cōmune. Nota tñ ꝙ glo. ꝑdicta ponit tres itellect⁹ declarationis: qđ ꝟtutis ꝛ roboris habeat ꝑuilegiū ↄcedēs id qđ ius cōmune. ꝑlixa gloſa ē: ꝛ iō nō pono illā. Gñalit̄ tñ dico ꝙ ſemꝑ aliqđ addit ſuꝑ ius cōe: ꝛ ſi nihil aliud fac̄. ad min⁹ tñ h̄ fac̄: vt ꝑuilegiat⁹ poſſit ēētio appellare: vbi alias ſine indulgentia nō poſſet: vt i.c. ſuā. de appellationibus: ꝛ. C. ne liceat i vna eadēqȝ cā ēētio ꝑuocar̄ i rubro ꝛ nigro. Et itellige: niſi i caſib⁹ i qbus gs ꝓpt̄ delictū ꝑuaret facultate appellādi. de gb⁹ in.§.ſūt q̄ꝝ.2.q.6.ꝛ.l.2.C.q̄ꝝ appellatiōes nō recipiāt. Naȝ ad illos caſus ibi notatos nō vr̄ ꝑuilegiū extēdi: qꝛ ꝑinceps nō vr̄ ↄcedere in gñe qđ i ſpē nō ↄceſſiſſet: vt i.c. gñi. de reg. iuris li.6. Sȝ de iſta mā vide doctores i dicto.c.i. de reſcriptis: ꝛ Hoſt. ſuꝑ dicta glo.i. Jſta ſufficiāt q̄tū ad pñs. Q̄tū ad ſcȝ ꝟi. dico ꝙ aliud eſt ꝑuilegiū pſone eccleſiaſtice: aliđ eccl̄ie: aliđ rerū eccl̄iaſticaꝝ. Priuilegiū pſone ē q̄daȝ priuata lex ↄceſſa oib⁹ pſonis eccl̄iaſticis: ꝛ diuerſitatē iſtoꝝ ꝑuilegioꝝ accipim⁹ ſ̄ȝ diuerſitatē graduū pſonaꝝ. Quoꝝ oiuȝ ordinē numerare longū eēt: ſȝ grā exēpli accipiat h̄ ꝑuilegiuȝ: ꝙ nulla pſona eccl̄iaſtica tenet̄ aut dȝ ſoluere gabellas: taleas: exactiōes: aut collectas: rōne ſua rū poſſeſſionū domoꝝ: ꝑdioꝝ ꝛc̄. vt pȝ ex̄. de imuni. eccle.c. qꝛ nōnulli. li.6. Simil̄r nec ð reb⁹ q̄s nō cā negociatōis defert vl̄ deferre fac̄. vt pȝ ex̄. de cēſib⁹ ꝛ exactionib⁹.c. q̄quaȝ. li.6. Quoniā t̄raꝝ q̄r iſta obſ̄uēt̄ tꝑib⁹ nr̄is: vos iudicēs eritis: ꝛ ſic de alijs. Sȝ quā penā incurrūt: dicit.c. nō min⁹. ꝛ.c. aduerſus ↄſules. ex̄. de imūi. eccle. ꝙ oēs taleas vl̄ collectas iponētes cl̄icis vl̄ ipoꝝ iuriſdictionē occupātes: ſi moniti non ðſiſtāt: excōicati ſūt cū ſuis fautorib⁹ ꝛc̄. Et dicit.c. nō min⁹. ꝙ ꝓpe hodie accidit illđ Hiere. dictū. Princeps ꝑuinciaꝝ.i. eccl̄ia dña mūdi: ita itelligēdū ē: facta ē ſub tributo. ſȝ iſta relinq̄m⁹ qꝛ i uanū ſcribim⁹ iſta. Accipe ꝑuilegiū eccl̄ie ꝛ dico ꝙ ſil̄r ē duplex. Et qꝛ dirrecte ð eccleſijs nūc facim⁹ mētionē: aliq̄ ꝛ ſi nō oia ꝑuilegia videam⁹. Primū ꝑuilegiū i h̄ ordīe ē: ꝙ eccl̄ia exq̄ ē dom⁹ dei dȝ cū maxīa honeſtate cuſtodiri: ita ꝙ i ea nulla ihoneſta fiūt. Audi bonū tex. c. cū decorē. de vi. ꝛ ho. cle. vbi ſic dr̄. Cū decorē dom⁹ dei. Et ifra. Interdū ludi fiūt i eccleſiis theatrales: ꝛ nō ſolū ad ludibrioꝝ ſpectacl̄a itroducūt̄ i ea mōſtra laruaꝝ. verūetiā i aliquib⁹ feſtiuitatib⁹ diaconi: ſubdiaconi: pſ̄b̄ri: viciſſiȝ iſanie ſue ludibria exercē ꝑſumūt. Et ifra Fraťnitati vr̄e mādam⁹: q̄ten⁹ ne ꝑ hmōi turpitudinē eccl̄e ignet̄ honeſtas: ꝑlibatā ludibrioꝝ ↄſuetudinē: vl̄ poti⁹ corruptelam curetis a vr̄is eccleſijs extirpar̄. h̄ ibi. Innocē. ſcl̄t⁹. Ubi nō ꝙ glo. ſuꝑ ꝟbo. mōſtra laruaꝝ. dic̄ ꝙ etiā ꝓhibitū ē cū ludibrijs hitu monachali: vl̄ alio religioſo hitu vti. Et grauit̄ punit̄ g h̄ fac̄. pt̄ i autētica de ſcis epis. §. vlt. ꝛ fac̄ i argumētū. C. ð epa. li. aucte. l. mime. h̄ ponit glo. Nō tñ itelligit̄ qn deuote repſētatiōes fieri poſſint: vt repñare ꝑ ſepe dñi. Herodē: magos: ꝛ hmōi: q poti⁹ inducūt ad deuotionē q̄ȝ ad vanitatē. ſic̄ i paſca ſepulchrū ꝛ alia repñtant̄ ad deuotionē icitādā. Et ꝙ h̄ poſſint fieri ē argumētū de ↄſe. di.2.c. ſemel. ꝛ di.4. q̄ris. circa finē. Uñ qōlibȝ feſtū ſignū eſt ꝛ repñtatio ꝑt̄itaꝝ reꝝ. vt.75. di. ꝙ die dñico. Hec oia pōit ets ꝑdicta glo. ſuꝑ ꝟbo. mōſtra. Et glo. ſuꝑ ꝟbo. poti⁹ corruptelā. dic̄ ꝙ turpis ↄſuetudo poti⁹ dr̄ corruptela q̄ȝ ↄſuetudo. 8. di. mala ↄſuetudo. ꝛ.28. di.c. ↄſuetudo eſt int̄ nos. ꝛ.c. cū venerabil̄. ꝛ ex̄. de exceſſib⁹ ꝑl̄toꝝ c. iter dilectos. h̄ glo. Scđȝ ꝑuilegiū eccl̄e ē ꝙ de iure bono nullus i eccl̄ia ſepeliri dȝ: niſi abbates: epi: aut digni pſ̄b̄ri: aut etiā fideles laici. Audi tex.13.q.2.c. null⁹. Null⁹ igt̄ mortu⁹ intra eccl̄iaȝ ſepeliat̄: niſi epi: aut abbates: aut digni pſ̄b̄ri: aut etiā fideles laici. vbi glo. ſuꝑ ꝟbo. fidēles laici. dic̄ ſic. Et itelligūt qdā fidēles laicos q.i. miracula faciūt. aliq aūt itelligūt de fidelib⁹ i dignitatib⁹ ↄſtitutis. ſic̄ ſūt reges: pricipes ꝛ hmōi. Sȝ heu hodiernis corruptelis. vnuſqſqs. n. q̄tūcūqs pctor. niſi i locis eminētiorib⁹ ſ̄ xp̄m collocet̄: ſepulturas ſpnit. Dic vt placet. qm̄ h̄ ſatis nō ſūt. q̄re ꝛc̄. Tertiū ꝑuilegiū eccleſie ē: ꝙ oēs ↄfugiētes ad eccl̄iaȝ: ſiue homicida: ſiue debitō: ſiue q̄quo alio mō grauat⁹: exceptis qbuſdā caſib⁹: ſūt oēs ſalui ꝛ liberi. Ponit h̄ regula i.c. iter alia. de imu. eccleſiaꝝ. dicā poſtea tex. Fallit h̄ regula i qbuſdam caſibus.

Prio ſi ille q ad eccl̄iaȝ ↄfugit ē publicus latro: ꝛ q ſtratas publicas iſidijs ꝛ aggreſſibus obſidet. vt i dc̄o.c. iter alia. 2° ſi ſit nocturn⁹ populator agroꝝ: vt qꝛ de nocte agros ðuaſtat vl̄ cōburit: vt ibidē pȝ. Et nōt̄ i.c. ſic̄. q eccleſiā dei deuaſtat.17.q.4. 3° fallit i eo q i eccleſia deliqt. i. i eccleſia maleficiū vl̄ gue delictū commiſit: ſperās ſe ab eccl̄ia defēdi: qđ ſemꝑ preſumit̄ niſi ↄ̄riū ꝓbet̄. ex̄. de imu. eccle.c. imunitatē. vbi dic̄ ſic tex. Immunitatē eccleſiaſticā. Et ifra. Nōnulli ipunitatē ſuoꝝ exceſſuū ꝑ defēſionē eccleſie obtinē ſ̄ ꝑerātes: homicidia ꝛ mutilationes mēbroꝝ i ipſis eccleſijs vl̄ eaꝝ cimiterijs cōmittē nō veret̄ q̄ niſi ꝑ eccleſiā ad quaȝ ↄfugiūt crederēt ſe defēdi nullaten⁹ fuerāt cōmiſſuri. Et ifra. Cū ꝟo i loco in q̄ deliqt puniri gs debeat. ꝛ fruſtra legis auxiliū inuocat q cōmittit i legeȝ: mādamus: q̄ten⁹ publice nūcietis tales nō debere imunitatis gaudere ꝑuilegio: q̄ faciūt ſe idignos. h̄ ibi. Et ē pulcher tex. Et ð h̄ etiā notat Joānes monaci. de imu. eccle.c.2. i ꝟbo. ſeditionē. li.6. Et Jo. an. codē ti.c. fi. ſuper glo. fi. Et nōt̄ etiā de fo. cōpe.c. ij. glo. pen̄. ꝛ.17 q.4. ad epos. ꝛ.c. ſequēti. ꝛ.c. frat̄. Fallit tñ i eo q occidit hoīeȝ in eccleſia non inſidioſe: vt nōt̄ Inno. de imu. eccl̄e.c. inter alia. Quarto fallit in ſeruis. Uñ qñ ſeru⁹ fugēt ad eccl̄am ꝛ ꝑſtaretur a dño de ipunitōe cautio: ꝛ inde exire non vellet inuitus expellitur ꝛ dño ſuo reddit̄ vt nōtur.17.q.4.c. quiſqs. ꝛ.c. diffiniuit. Jta tñ ꝙ nō accedat ad alias domos.17.q.4.c. id ↄſtituimus ꝛ i.d.c. inter alia. Oibus āt alijs his ſuꝑradictis exceptis gñalit̄ regula dat̄: ꝙ cū fugiētes ad eccleſiā q̄tūcunqȝ criminoſi ſint ſaluāt̄ pȝ hec regula i ſuꝑdcō.c. inter alia. cū glo: ꝛ.c. fi. glo. fi.17.q.4.c. frater. ꝑ Jo. ꝛ.c. ſic̄ antiqt⁹ per Jo. Audi.c. inter alia. Inter alia ingt. ꝛ ifra. Cu i̇s qōibus r̄ndētes ſacroꝝ ſtatuta canonū ꝛ t̄ditiones legū ciuiliū: ita duxius diſtinguendū. ꝙ fugiēs ad eccl̄am: aut liber aut ſ̄uus exiſtit. Si liber q̄tūcūqȝ grauia maleficia ↄmiſerit. alias ꝑpetrauerit: nō ē violēter ab eccl̄a ex̄hend⁹: nec inde dānari dȝ ad mortē vel ad penā: ſȝ rectorꝭ eccl̄aꝝ ſibi obtinē debēt mēbra ꝛ vitā. Suꝑ eo tñ qđ fecit iniq̄ ē al̄s legitie puniēdus. Et h̄ uerū ē: niſi public⁹ fuerit latro: vel nocturn⁹ populator agroꝝ. q dū itinera freq̄ntata: l̄ publicas ſtratas obſidet aggreſſiōis inſidijs. ab eccleſia extrahi pōt impunitate nō ꝑſtita ſ̄m canōicas ſanctōes. Si ꝟo fuerit ſeru⁹ q ↄfugerit ad eccl̄am poſtq̄ȝ de ipunitate ſua dñs ei⁹ cl̄icis iuramētū preſtiterit ad ſ̄uitiū dñi ſui redire cōpellit̄ ꝛ inuitis aliogn a dño pot̄it occupari. h̄ ibi. ad l̄ram Inn.3. ꝛ de h̄ hñ in glo. Et nōre te volo ꝙ hāc imunitatē eccl̄e ſiue libertatē hȝ ēt ↄfugiēs ex̄ eccl̄am ꝑ trigīta paſſus. vt.17.q.4: c. qſqs ꝛ.c. diffiniuit. Jta tñ ꝙ nō accedat ad al̄ domos. vt i ꝑdicto.c. diffiniuit. Et ſolū h̄ imunitas triginta paſſuū ē ↄpetēs eccl̄ijs ꝛ non capell̄. Uñ capelle q̄ ſūt int̄ ābitū muroꝝ i caſtris nō hñt hāc libertatē. vt i.d.c. qſqs. Sȝ volo inquies pr̄ Ambroſi ſcire vnā ꝟitatē. dic q̄ſo: ponamus ꝙ vnus iudeus pagāus: vel excōicatus ad eccl̄am ↄfugiat: nunqđ defēdet̄: Dicunt doctores ꝙ de iudeo ꝛ pagano credēdū ē ꝙ ſic. ꝑ l.i. C. de his q ad eccl̄am cōfugiūt. De excōicato āt dubiū ē. Guil. tñ dic̄ ꝙ idē ē iudiciū. Ego āt dico ↄſuetudinē eē ſeruadā. Nā dubio extāte tutior via eligēda ē. ex̄ de homi.c. ad audiētiam cū glo. Textus. n. i fi. ſic dic̄. In dubijs ſemitā debēus eligē tutiorē. Et gl. ſuꝑ ꝟbo i dubijs allegat.c. iuueīs ꝛ.c. ſignificaſti. ꝛ.c. pe. eo. ti. qm̄ in iure dubia certa nō pōt ferri ſnīa. xi.q.3. gue: ꝛ.30.q. vlt.§. vl. vide glo. illā ſi placet. Et ſi iteꝝ q̄reſ̄s qs ꝓuidē dȝ. de victu illis ↄfugientibus Dico ꝙ eccl̄a vt in.d.c. diffiniuit.17.ꝑ.q.4. Jo. Et h̄ ſufficiant de ꝑuilegijs eccl̄ie. Priuilegiū āt reꝝ eccl̄aſticaꝝ ēt ē mľtiplex: ſȝ h̄ ſolū ꝑnāuſ. vȝ. ꝙ oēs res eccl̄aſtice ðbēt ſūma cū rueretia ꝛ honeſtate cuſtodiri. vt pȝ.c.2. de cuſtodia eucbariſtie. qđ ſ ꝑoſuim⁹ i t̄tia ↄcl̄oe ꝑmie ↄſideratōis h⁹ ſermōis. Sȝ vnā ꝟitatē multuȝ neceſſariā hic iquirāus. vȝ. An oēs relige q̄ reperiūtur ſint venerande ꝛ i loco honeſto ſ̄uande. Dico ꝙ nulla corpora ſāctoꝝ nec aliaꝝ reliquiaꝝ ſc̄ veneranda niſi ab eccleſia ſint approbata ꝓbat̄ h̄ ꝑ.c.i. de reliquijs ꝛ veneratōe ſcōrū. vbi dr̄ ſic. Audiuim⁹ ꝙ qdā iter vos diabolica fraude ðcepti hoīeȝ q̄ndā: i potatōe ꝛ ebrietate occiſū q̄i ſcȝ more iſideliū venerāt̄. Cū vix pro talibus in ebrietatibus ꝑēptis eccl̄a ꝑmittat orare. Dicit. n. apl̄s. Ebrioſi regnū dei ñ poſſidebūt. Illū ḡ de cet̄o nō ꝑſumatis colē: cū etſi per eū miracula fierēt nō licēt uob ipſuȝ ꝑ ſcō abqȝ aucte eccl̄e Roma. venerari. Ex qbȝ ꝟbiſ apparet ꝙ facē miracula nō ē euidēs ſignū ſanctitatis ꝛ veneratōis. Uñ glo. ibidē ſuꝑ verbo miracl̄a dic̄ ꝙ miracl̄a qñȝ ēt fiūt ꝑ maloſ.i.q.i. teneāuſ. Jō ñ dȝ ꝑ ſancto teneri qſqs miracula facit: niſi ab eccl̄a Romana ꝑus fuerit ꝑ legitimos teſtes approbat⁹. vt dic̄ ſuꝑdict⁹ tex. ꝛ.c. ſeq̄ns. eo. ti. ꝛ ex̄ de teſtib⁹.c. venerabili. vbi teſtes ſuꝑ vita ꝛ miracul̄ recipiūt̄. Uñ quē vita ipſa reprobat: reprobat̄: ꝛ quē approbat: approbandus ē.24.q.i. h̄ ē fides ꝛ.c. qm̄ vet⁹. ꝛ.q.2.c. ſane ꝑfert̄. h̄ iura ponit dcā gl. q̄re ꝛc̄. Et ſi velles aliq̄ de ebrietate vidē. lege ꝑdictā gl. q̄re ſatis iſta ↄcl̄o nō. De r̄ligiſ aliq̄ dicēus i ↄſiderato ne t̄tia h⁹ ſermōis. Q̄tū ad t̄tiā ꝟita. dico ꝙ glo. ſuꝑ.c. ſuggeſtū. ex̄ de decimis ponit quinqȝ modos qbus amittit̄ ꝑuilegiū. Uñ dic̄ in ſolutione qōnis. ſ. an ꝑuilegia ſint ꝑpetua ꝙ gñal̄r loq̄ndo ꝑuilegia ſūt ꝑpetua ꝛ imutabilia: ſȝ qñ aliqđ cāl̄it̄ ſuꝑuenerit hñ ꝑuilegiū ꝑdit̄. Prio cū qſ abutit̄ priuilegio. xi.q.3. ꝑuilegiū ꝛ di.74. c. vbi iſta didiciſti. Jtē ꝓpt̄ delictū ciuiū.25.q.2. c. ita nos. Jtem ꝓpter negligētiā ſpacij. x. ānoꝝ ff. de nūdinis. l.i. Jtē ꝓpt̄ ↄ̄riū factū. vt i.c. ꝑ illorū de ꝑhēdis. ꝛ.c. cū acceſſiſſent. de ↄſtitutōnibus. ꝛ.c. ſi de t̄ra. de ꝑuilegijs. Jtē cū enorme iudiciū alij iducūt. vt i.d.c. ſuggeſtū. de decimis. vbi ille tex. i ſūma dic̄ ꝙ ꝑuilegiū ↄceſſū ſuꝑ decimis nō ſoluēdis reuocat̄ ſi icipit eē nociuūȝ. Nā dicit ibi tex. ꝙ qñ facta ſūt ꝑuilegia quibuſdā fratribus de decīs nō ſoluendis abbatie ita erāt pauce: ꝙ ſcādalū nō poťat ſuboriri. Sȝ p⁹ q̄ȝ multiplicate ſunt: ꝛ nō ſoluāt decias multis ſcādalū oriebat̄. ꝛ iō qꝛ alijſ ē nociuū tale ꝑuilegiū. iō tollit̄. Allegat glo.c. qđ ꝑ nouale. ex̄ ð ꝟborū ſig. Jo. an. ſuꝑ.c. ſuggeſtum. addit aliq̄. ſȝ iſta dimittāus. Quare ex his ſatis claret predicta concluſio noſtra.

Qualiter ꝛ quare demones eccleſiā chriſtianam timeant concluſio tertia.

[A]ccipe t̄tiā ↄcl̄onē. vȝ. Quia eccl̄a xp̄ana ē domus dei: demones illā fugiūt: ꝛ timent a facie eius. Ubi tres iquiram⁹ ꝟitates. vȝ. Pria ꝟi. ē iſta. Que ē dom⁹ ðmonis. Scđa quō i eccl̄a xp̄iana habitat deus Tertia ē. Quare demōes eccl̄am xp̄ianā timent. Q̄tū ad ꝑmā faciāus iſtā diſtictōnem ꝙ triplex ē dom⁹. ſ. hoīs: demōis ꝛ dei. Pria domus dr̄ dom⁹ hoīs: i. vbi habitāt hoīes quā nāles iuenerūt: vt defendat nos a caumatibus niuis: ꝛ alijs nociuis: vt ph̄s nr̄ ait. Et de hac

ad pñs nõ eſt ſmo. ꝯ hac dicebat dñs phariſeo
Luc.7. Intraui domũ tuã: ⁊ aquã pedib⁹ meis
nõ dediſti ⁊c. Dom⁹ demonis ſũt corda ma-
loꝝ. Luc.xi. Reuertar ĩ domũ meam vñ exiui.
Dom⁹ dei multiplex ē. Pͥo aĩa cuiuſlibꝫ
iuſti: qm̃ aĩa iuſti ſedes ē ſapie. ps. Dñe dilexi ꝺ
corē dom⁹ tue. i. dilexi me facē decorã domuꝫ
tuã. Et. i. Cor.3. Tẽpluꝫ dei ſcm̃ qđ eſtis vos.
Itē celuꝫ ēpirreum. Vñ ait. In domo pr̃is mei
mãſiones multe ſũt. ps. Beati q hitant ĩ domo
tua: ĩ ſecula ſecłoꝝ laudabũt te. Itē t̃tia dom⁹
dei ē militãs eccł̃a. de q̃ ad pñs vltra ea q̃ dicta
ſũt aliq̃ ſubiũgam⁹. Et p°. qs fuerit fũdator iſti⁹
dom⁹. Scđo qs pr̃familias. Et 3° quõ ordiata
eſt. Et p° dico ꝙ fũdator iſti⁹ dom⁹ ē ip̃e ds:
⁊ pr̃familias etiã ip̃e ds: q exijt p° mane ɔducē
oparios ĩ vineaꝫ ſuã. Sꝫ q̃lr̃ ſit ordiata videa-
m⁹. p°. fundamẽtũ iſti⁹ dom⁹ xp̃s ē. i. Cor.3. Fũ-
damẽtũ aliꝺ nemo põt ponē p̃ter id qđ poſitũ
eſt: qđ ē xp̃s Ieſus. Lapides iſti⁹ fundamẽti ſt̃
apł̃i ad Eph.2. Supedificatã ꝯ fundamẽtũ apo
ſtoloꝝ ⁊ ꝓphaꝝ. Et Apoc.21. Mur⁹ ciuitatis
hñs fundamẽta. xij. ⁊ ĩ ipſis. xij. noĩa. xij. apłoꝝ
⁊ agni. i. chriſti ⁊c. Muri ciuitatꝭ ſũt ceł̃i ſancti
Apoc.21. Lapides p̃cioſi oẽs muri tui: ⁊ turres
Hierł̃m gẽmis edificabũt̃. Anterior aũt mur⁹
fuit itelligẽtia ⁊ doctrina diſcipuloꝝ. Luc vlt.
Apuit illis ſenſũ vt itelligerẽt ſcripturaſ. Mu
rus poſterior fuerũt pr̃iarce ⁊ ꝓphe. Et dicũt̃
poſteriores: qꝛ dũ lucē illã q̃ illumiat oẽꝫ hoieꝫ
veniẽtē in hũc mũduꝫ aſpicē nõ poterãt: q̃ſi ad
occidentē plagã poſiti erãt. Luc.x. Mł̃ti reges
⁊ ꝓphe voluerũt vidē q̃ vos videtꝭ ⁊ nõ vide-
rũt. Solet. n. poſterior dom⁹ ps ad ptē occidē-
talē ɔſtrui: ⁊ anterio ad oriētalē: qꝛ Luc. i. dr̃.
Viſitauit nos oriēs ex alto. ſ. xp̃s: q illuminare
debebat apł̃os. Vñ dicebat. Cũ ſteteritꝭ ãte re-
ges ⁊ p̃ſides nolite cogitare quõ aut qđ loq̃mi-
ni ⁊c. Et alibi. Ego vos elegi de mũdo: vt eatis
⁊ fructũ afferatꝭ: ⁊ fructus veſter maneat. His
duob⁹ parietib⁹ muri collaterales ɔiuncti ſũt.
Muri collaterales ceł̃i chriſtiani ⁊ oẽs ĩ xp̃m
credẽtes ſũt. Vñ apł̃us Petr⁹ uno die ĩ Hierłꝫ
tria milia: alioqꝫ die q̃nqꝫ milia ad fidē xp̃i cõ-
uertit: v dr̃ Actuũ.2.c. Marci. vl. Eũtes p vni
uerſũ mundũ ⁊c. Cõſiſtit h dom⁹ ex q̃ttuor an-
gulis. i. ex q̃ttuor credentiũ gn̄ib⁹: vt icipiẽtiuꝫ
ꝓficientiũ: pfectoꝝ: ⁊ beatoꝝ: vł ex q̃ttuor euã
geliſtis q eccłaſ ornãt ſuis glioſis doctrinis: ꝺ
qb⁹ tradit doctrinã glo.9. di. c. vt veteꝝ. Sꝫ ꝺ
h alias. Colũne ſuſtẽtãtes hãc domũ ſũt p̃dica
tores. ps. Ego firmaui colũnas ei⁹. Pauimẽtũ
dom⁹ ē hũilitas. Luc.17. publican⁹ a lõge ſtãs
⁊c. Hoſtiũ ē fides xp̃i ſiue ip̃e xp̃s. Io.x. Ego ſũ
hoſtiũ: p me ſi qs introierit ſaluabit̃. Feneſtre
ſũt bona exẽpla p̃dicatoꝝ: vñ ꝑpł̃s lux fidei in
gredit̃. Math.5.c. Nemo accẽdit lucernam ⁊
ponit eã ſub modio: ſꝫ ſup cãdelabrũ vt luceat
oib⁹ hoibus q ĩ domo ſũt. Menſa ē ſacra ſcri-
ptura. ps. Paraſti ĩ ɔſpectu meo mẽſaꝫ. Et idē.
Quã dulcia faucib⁹ meiſ eloq̃a tua ſup mel ori
meo. Cib⁹ ſũt difficilia loca ſcripture: q̃ q̃ſi fra
gmẽta comedim⁹: vt iſta. In p̃ncipio erat vbũ.
Et. Verbũ caro factũ ē: ⁊ ſic de alijs. Pot⁹ ſũt
alia loca ſcripture faciliora. i. Petri.2. Quaſi
mõ geniti īfãtes lac ɔcupiſcite. Et. i. Cor.3. Tã-
q̃ꝫ puulis ĩ xp̃o lac potuꝫ dedi uob: nõ eſcã. Va
ſa ĩ honorē ſũt p̃deſtinati vaſa ĩ ɔtumeliã ſunt
p̃ſciti: vt lõgo ꝓceſſu declarauim⁹ ꝯ ſa dñica.
Thalam⁹ fuit vter⁹ vginis. ps. Tãq̃ꝫ ſponſus
dñs ꝓcedẽs de thalamo ſuo. Lect⁹ ē dulcedo
ſpũs. Canti. i. Lectulus nr̃ florid⁹. Familia ſũt
oẽs iuſti. Luc.x. Quis putas ē fidelis ſeruus ⁊
prudẽs quē ɔſtituit dñs ſup familiã ſuaꝫ. Ecce
q̃ꝫ bñ ordinata ē dom⁹ dñi. q̃re ⁊c. Q̃rtum ad
ſaꝫ vi. dico ꝙ hitatio dei ĩ eccleſia cognoſcitur
p attributa dei. Vñ dico ꝙ p potentiaꝫ inhitat
pat̃: p ſapiam inhabitat fili⁹: ⁊ p clementiã iha
bitat ſpũs ſcũs. Per potẽtiaꝫ ihabitat pr̃. Quã
taꝫ potẽtiaꝫ ĩ tẽplis ſuis oñderit pr̃ eť̃nus lege
librũ Machabeoꝝ. Nõne Heliodor⁹ q ſup ne
gocia regis erat ab Apollõio duce Hierłꝫ miſ-
ſus: vt pecuniã depoſitã in tẽplo ad regē aſpor
taret: ab equo t̃ribilē hñte ſeſſorē calce ꝑcuſſ⁹
ē: ⁊ ſatellites ei⁹ exťminati. Heliodoro. n. volē
te itrare tẽpluꝫ: ⁊ q̃buſdã iaꝫ ſuis intratis: tota
lachrymãte Hierł̃m: ecce mox equ⁹ q̃dã cũ ho-
mie q̃daꝫ bñ armato q angel⁹ erat: in medio eo
rũ apparuit: calce mõ hũc mõ illũ ɔtriſtans: ad
vltimũ ꝑcutiẽs Heliodoꝝ: ⁊ de ſella p̃cipitans
multa caligine circũfuſus. in ſella tandē a ſuis
repoſit⁹: ⁊ militib⁹ ſuis q iaꝫ itrauerãt tẽpluꝫ:
p duos ãgelos ĩ forma duoꝝ iuuenũ ide expul
ſis: ad Apolloniũ ĩ ducē miſabilit̃ redijt. Apol-
loni⁹ aũt diuia vtute humo ꝓſtrat⁹ erat oĩ ſpe
ſalutis orbat⁹. Iudei aũt bñdicebãt dñm q ma
gnificauerat locũ ſuũ ⁊ templũ. q̃re ⁊c. Aliã hi-
ſtoriã vide. 2. Machab.9. Sicqꝫ de alijs. Secũ
do habitat ĩ eccł̃a xp̃iana filius p eť̃naꝫ ſapiaꝫ.
Ecce magna ſapia. Io.6. Caro mea ve ē cibus
⁊ ſanguis me⁹ vere ē pot⁹. Nõne magna ſapia
h: vt ĩ h ſacro ſit ver⁹ ds Ezech.12. Solē nube
tegã. Solē. i. xp̃ꝫ verũ deũ: q illumiat oẽꝫ hoieꝫ
veniẽtē in hũc mundũ. Audi Gregł. ⁊ ponunt̃
etiã vba a magr̃o ſniaꝝ ĩ.4. di.13. Quis igr̃ fi-
deliũ ignorare valet ĩ ipſa imolatiõis hora ce-
los apiri: ⁊ angeloꝝ choros adeſſe: ſũma. ſ. diui
nitatꝭ imis. i. ſpẽbus panis ⁊ vini: ⁊ ima ſũmis.
ſ. ꝑtranſubſtãtiationē ſociari. Sꝫ de h plenius
dicet ĩ ebdomada ſcã. Tertio ihabitat ſpirit⁹
ſcũs p ſũmaꝫ clemẽtiã. Quot. n. bonis in eccł̃a
ꝑticipam⁹ clemẽtiã dei: h baptizamur: h pccõ-
rum remiſſiões accipim⁹: h iſtruimur: hic diuina
officia celebrãt ⁊c. Nec miꝝ certe ſi ds ĩ terris
vnũ ſibi p̃cipuũ elegit locũ. Nã ⁊ reges vnã ci-
uitatē aliaꝝ caput eligũt: ſilr̃ ⁊ dñi ceťi: vt ve-
neti venetias: florẽtini florentiã ⁊c. Silr̃ ⁊ pa-
pa vnã eccłaꝫ p̃ncipalē: vt Romanã: ep̃i ceteri
vnã eccłaꝫ cathedralē ſaraceni vnã moſceã in
q̃ Machumeth adorant: iudei ſinagogam. ꝯ ⁊
chriſtiani vnũ debẽt hr̃e locuꝫ ſpecialē in quo
deũ veruꝫ adorent: ⁊ in q̃ ſpãlit̃ habitet ipſe ds
ps. Hic hitabo qm̃ elegi eaꝫ. Inde antiq eccłaꝫ
templũ appellarũt. Tẽpluꝫ. n. ſm Papiã dr̃ q̃ſi
tectũ ampluꝫ: vel tenẽs amplũ. Cõtinet. n. deuꝫ
quē celi ⁊ ťra ɔtinere nõ pñt. q̃re ⁊c. Q̃rtum
ad ſaꝫ vi. dico ꝙ eccł̃a xp̃iana demonib⁹ ťribi
lis ē ꝑpť tria. vꝫ. ꝑpť terribilē iſignitionē: ꝑpť
mirabilē ɔſuationē: ⁊ ꝑpť ſuauē iubilationeꝫ.
Pͥo inq̃ꝫ ťribilis ē ſpiritib⁹ reprobis eccł̃a
xp̃iana ꝑpť terribilē iſignitiõeꝫ. Inſpiciuũt. n.
demones ĩ xp̃ianoꝝ eccł̃a crucis baculũ ērectũ
q̊ eos xp̃s acrit̃ vberauit. Iſa.xxx. Pauebit aſ-
ſur vga ꝑcuſſus. Et.11.c. in pſona dei ait. Figaꝫ
vexillũ ĩ loco fideli: ⁊ erit ĩ ſoliũ glorie dei. In-
de eccł̃a ĩ dñica de paſſione cãtat. Vexilla regꝭ
ꝓdeũt fulget crucis myſteriũ ⁊c. 2° ꝑpť mi-
rabilē cõſeruatõeꝫ. cõſeruat̃. n. in eis die noctu
qꝫ xp̃i ſacr̃m: ſcm̃ criſma: ⁊ alie relige ſcte. Au
di tex. c. i. de cuſtodia eucariſtie. Statuim⁹ in
quit vt ĩ cunctis eccłijs criſma ⁊ eucariſtia ſõ
fideli cuſtodia clauib⁹ adhibitꝭ ɔſeruẽt̃: ne poſ
ſit ad illa temeraria manus extẽdi ad aliq̃ hor-
ribilia vel nefanda exercenda. Si vo is ad quē
ſpectat cuſtodia ea incaute reliq̃rit: trib⁹ mẽſi
bꝫ ab offõ ſuſpẽdat̃ ⁊ ſi p e⁹ icuriã aliqd nephã
dũ inde ɔtigerit: g̃uiori ſubiaceat vltõi. h ad lit
terã ibi Inn.3. Facit ēt ad h. c. ſane de cele. miſ.
vbi dĩ ſic tex. Sane cũ oli. ⁊ ifra. Ne ꝑpť icuri
am ſacerdotũ diuina indignatio g̃uius exardẽſcat
diſtricte p̃cipiẽdo mandãus: q̃ten⁹ a ſacerdoti
bus eucariſtia ĩ loco ſingulari: mũdo: ⁊ ſig̃to
ſẽper honorifice collocata deuote ac fidelr̃ cõ-
ſeruet̃. Sacerdos vo quilꝫ frequenter doceat
plebē ſuã: vt cũ ĩ celebratõe miſſaꝝ eleuet̃ ho-
ſtia ſalutaris ſe reuerẽt̃ inclinẽt. idē faciãt cuꝫ
eã põtat p̃ſbyt̃ ad infirmũ. Quã in decẽti hitu
ſuppoſito mũdo velamie ferat ⁊ referat mani-
feſte ac honorifice ante pect⁹ cũ oĩ reuerẽtia ⁊
timore ſp lumie p̃cedẽte: cũ ſit cãdor lucꝭ eť̃ne:
vt ex h apud oẽs fides ⁊ deuotio augeat̃. Pre
lati ãt h⁹ mãdati g̃uit̃ punire nõ differãt tranſ-
greſſores ſi ⁊ ipſi diuinã ⁊ nr̃am volũt effugē vl-
tionē. h ibi Inn.3. In glo. ſuper h. c. ſane uerbo
iclinet. ponit̃ q̃ oro dicẽda ſit ĩ tali genu flectõ
ne: quã nõui. ꝯ. feria.5. cinerũ ĩ pͥa ɔcłone ſe ɔ̃
ſideratõis ad ťtiã vitatē vide ibi. Tertio ec
cleſia xp̃iana demõibuſ ťribił ē ꝑpť ſuauē iubi
latõem. Iubilãt. n. ãgeli ſiř cũ deuote pſallẽtibꝫ
⁊ orantibus. Hiere.30. Vocē ťroris audiuius.
Vñ ⁊ demões dicebãt Bartholomeo. Orõnes
tue icendũt me. q̃re ⁊c. Et ſic pꝫ pñs ɔcło ⁊ ſecũ
da conſideratio huius ſermonis.

De diuerſis calũnijs que ſanctis templis in-
feruntur conſideratio tertia.

[T]Ertio loco eccle
ſiarum. dei vituperoſam calũniatio
nē videãus. Vbi tres ɔcłones ſubiũ
gamus. vꝫ. Pͥa ɔcło ē iſta. Sicut
eccłe xp̃iane oibus alijs tẽplis digniores ſunt.
ita actus ihoneſti in eis facti idecẽtiores ſunt.
Scđa ɔcło ē iſta. Sicut actus ihoneſti ĩ tẽpł
dei facti idecẽtiores ⁊ pleni dedecore ſũt: ita et
pena turpiori illa ꝑpetrãtes plectẽdi ſt̃. Ter
tia ɔcło ē. Et ſi ĩ oibus eccłijs deus offendi poſ
ſit: tamen in Romana eccł̃a qđ inhoneſte fit g̃
uius penſant.

Quid ſit ſacrilegium: ⁊ quot modis cõmit-
titur concluſio prima.

[A]Ccipe p̃mã ɔcłonem. vꝫ. Sicut eccleſie
xp̃iane oibus alijs tẽplis digniores ſũt
ita actus inhoneſti in eis facti idecẽtõ
res ſũt. Vbi tres igrãus vitates. vꝫ. Prima
vitas ē. Qđ eſt illud pctm̃ q̃ eccleſie dei ꝓpha-
nant̃ ⁊ calũniãt̃. Scđa vi. eſt iſta. Quot mõis
pñt eccłe xp̃iane ꝓphanari. Tertia vi. eſt iſta
An ponẽtes ſuas filias ĩ monaſterijs ɔ̃ caꝝ vo
luntatē: ⁊ poſtea religionem ⁊ eccleſiam ſcan
dalizantes peccẽt ɔ̃ deũ mortalit̃. Q̃rtũ ad p̃
mã vi. dico ꝙ gñalit̃ loq̃ndo id q̊ magꝭ ſcãdali-
zatur eccł̃a ē ſacrilegiũ vbi de ſacrilegio tracta
ri intendẽtes tria pũcta iquirãus. vꝫ. ſacrilegij
diffinitionē ſecũdo ſacrilegij diſtinctionē. ter
tio ſacrilegij ipropriatõem. Accipe p̃mũ: ⁊ q̃
ritur qđ ſit ſacrilegiũ ꝓprie. Et dico ſm beatũ
Tho. ĩ ſũma ꝙ ſacrilegiũ vt vis vocabuli oſtē
dit dr̃ q̃ſi ſacrũ ledẽs. Vñ nõ ꝙ ois res diuino cł
tui dedicata dr̃ ſacra: ſicut ⁊ corona regis coro
na regał dr̃. Ex q̊ ſeq̃t ꝙ quicunqꝫ circa rē diui
no cultui dedicatã aliqd nõ agẽdũ facit: vel ad
aliũ vſũ q̃ꝫ ordiata ſit ipudice tractet. ſacrile-
giũ cõmittit. i. ſacrũ ledit. Vñ conclarie ſeq̃tur
ꝙ q̃to res diuino cultui dedicata erit maioris
dignitatis: tanto abutens illa g̃uius ſacrilegiũ
cõmittit. Vñ ſi qs aliqd nõ agendũ faceret ĩ ſa
cerdotē: g̃uius peccaret q̃ꝫ ĩ diaconē. ⁊ graui⁹
ĩ diaconē q̃ꝫ ſubdiaconũ: et grauius in ſubdia-
conum q̃ꝫ in clericum. ⁊ ſic de alijs. Scđo
videãus ſacrilegij diſtinctõeꝫ. Et dico breuiter
ꝙ tres ſũt ſacrilegij ſpẽs. Vna reſpectu pſone
eccleſiaſtice. ſcđa reſpectu reꝝ eccleſiaſticaruꝫ
⁊ tertia reſpectu ipſius eccłe. Reſpectu pſo
ne ē qñ aliqd fit ihoneſtũ ł ñ debitũ in perſõas
diuino cultui dedicataſ. vt ſi qs vberaret cleri
cum: vel mõialem rapet. 17. q.4. c. ſi quis ſua-
dente. vbi dicit textus. Si quis ſuadenter
diabolo h⁹ ſacrilegij vitiũ vel crimē icurrit ꝙ
in clericũ vel monachũ manus iniecerit violen
tas: anathematis vinculo ſubiaceat. ⁊ nullus
ep̃orũ audeat illũ abſoluē: niſi mortis uergente
ꝑiculo: donec apłico conſpectui p̃ſentet̃: ⁊ eius
mandatuꝫ ſuſcipiat. hec ibi. Scđa ſacrilegij
ſpecies ē reſpectu reꝝ eccłaſticaꝝ. vt cũ res ſa
cra ł ſacro vſui deputata ĩ loco ſacro: vel p ſa
cro habito vſurpat̃. Et h diuiditur in treſ gra
dus: qꝛ aut auferẽt ſacrũ ⁊ de ſacro: aut ſacrũ ꝺ
nõ ſacro: aut nõ ſacrũ de ſacro. De his oib⁹. 17.
q.4. c. quis. ⁊. c. ſacrilegiũ. vbi dr̃ ſic. Sacrilegi
um eſt g̃ q̃tienſcunqꝫ quis ſacrũ violat: vel au-

ſerens ſacrū de ſacro: vel ſacrū de nō ſacro ⁊c̄
Tertia ſpēs ſacrilegij eſt reſpectu loci vt ec
cleſie vel cimiterij.17.q.4.c.ſicut.vbi dr̄. Sic̄
q eccleſiā dei deuaſtat ⁊ ei⁹ ꝑdia ⁊ donata ſpo
liat ⁊ iuadit fit ſacrilegus: ſic ille q eius ſacer/
dotes inſeqˀ ſacrileg⁹ iudicat ⁊c̄. O Italia ſa/
crilega: quot q̊ttidie tā in ꝑſonis eccleſiaſticis:
q̄ȝ in eaꝝ rebus: ⁊ q̄ȝ i locis ſcis ſacrilegia ꝯmit
tis: qdā in cimiterijs: qdā in eccleſijs: qdā in ſa/
criſtijs: qdā in cāpanili mille ihoneſta ꝯmittūt
qdā tobaleas ⁊ mātilia furant̄: qdaȝ candelas
aſportāt: ⁊ qd̄ peius ē qdaȝ ſaccomāni taberna/
cula corporis xp̄i abſq; vllo timore frāgūt qd̄
ego ꝓprijs oculis vidi duȝ tēpore comitis Frā
ciſci ſaxūferratum in ꝓuīcia Marchie fuit ſac
comānatuȝ: vt ita dicā ⁊c̄. Quid dicā de pingē
tibus ꝑputia i figura ꝟginis: ⁊ oculos euellēti
bus figure crucifixi: qd de ꝑcutiētib⁹ ſaxo vel
gladio: qd de pingētib⁹ cruces in āgulis viaꝝ
ne mingat̄: O ſcelus nephandiſſimū ⁊ infandū
facinus. Inde dr̄. C. nemini licere. l. i. ꝟſi. dicit̄.
Nemini. n. liȝ ſignū ſaluatoris i terra vel in ſi/
lice vl̄ in marmorib⁹ humi poſitis iſculpere vl̄
pingere: nec pedib⁹ ꝯculcet̄: q aūt i terra poſue/
rit vel poſitū nō leuauerit: morte mulcet̄. Et ꝯ̄
h̄ qdaȝ allegāt ꝯſuetudinē: qb⁹ dr̄ ꝙ ꝯſuetudo
ſine ꝟitate corruptela ē.8.di.c. cōſuetudo. Et ꝑ
ꝯñs credo ꝙ hi qb⁹ h̄ inoteſcit: ⁊ ex officio ma
lefacta corrigūt: ſi nō ꝓuiderint mortalit̄ pec/
cēt. Quid dicā ꝺ mlr̄ꝝ vanitatib⁹ ⁊ ꝓcationi/
b⁹ q̄ q̊ttidie diebus ꝑmaxime feſtis ad vitupiū
dei ⁊ ſcōꝝ cōmittūt? O indemōiati chriſtiani
ſarraceni maiori cū reuerentia ſuas moſcheas
honorāt q̄ȝ chriſtiani eccleſias Ieſu xp̄i: ⁊ in ſi/
gnū maxime honeſtatis ſarracene velata facie
ad eoꝝ eccl̄as ꝑgunt: ⁊ meretricule vt ita loq̄r
chriſtiane omni ſe pōpa adornāt: vt eccl̄as pau
ꝑculi xp̄i horrenda lupanaria ꝯſtituāt. O pcc̄ȝ
vindictā clamās vſq; ad celū. Audi Iſa.c.3. In
die illa. ſ. iudicij auferet dn̄s ornamētuȝ calcia/
mētoꝝ ⁊ armillas. i. ornamēta brachioꝝ: ⁊ mu/
renulas. i. ornamēta q̄ fiūt circa collū: ⁊ olfacto
ria. i. inſtr̄a qbus fert̄ muſcus: ⁊ erit pro ſuaui
odore fetor: ꝓ zona funiculus: ⁊ ꝓ criſpanti cri
ne caluitiū ⁊c̄. Accidit. n. ſemel cuidā ſacriſte ꝙ
nocte q̄dā ꝑ horā anteq̄ȝ ad matutinū ſurgeret
in viſione q̄daȝ mulier q̄ de ꝓximo ſepulta fue
rat: a medietate ſ̄ tota cōbuſta apparuit: cūq;
de h̄ miraret̄: vocē q̄ndaȝ audiuit. Modica in
gens reuerētia quā crinib⁹ ſuis eccleſijs xp̄i ex
hibuit: tibi illā cōbuſtaȝ oſ̄dit. q̄re ⁊c̄. Propte/
rea dic̄ lex. ff. de iuſticia ⁊ iure. l. ex his. i glo. ꝙ
mlr̄e ſūt mulieres male: bone aūt rare. Et de ꝟ
bo. ſig. c. forus. §. vlt. dr̄ ꝙ mulier ſꝑ eſt fallax:
⁊ mutabilis. Et ꝓpt̄ h̄ illō capl̄m dicit ꝙ muli
eres in cā crimiali: vt exponit glo. nō pn̄t eē te/
ſtes. q̄re ⁊c̄. Et ſic pȝ ſecūd⁹ pūctus h⁹ ꝑme ꝟi.
Terti⁹ pūctus ē videre ſacrilegij iproꝑatio
neȝ. Nā licȝ ſupdicti modi ſint ſacrilegij ꝓprie
accepti: ſūt tn̄ q̄daȝ ſacrilegioꝝ gn̄a nō ita ꝓpa

Prio ſacrilegiū improprie cōmittit̄: qn̄ quis
trāſgreſſor ē iuris publici: qd̄ ꝯſiſtit i ſacris or
dinib⁹ magiſtratib⁹: vt pȝ di. i. c. ius publicum
2°. qn̄ qs neſcit articulos fidei: ꝑcepta: ⁊ ꝓhi
bitiones dei: vl̄ negligit. Qd̄ itelligendū eſt ſꝫ
btūm Tho. ſa ſe. q. 99. qn̄ legē dei ipugnat: ſic̄
hereticus vel blaſphem⁹: q qdeȝ ex eo ꝙ deo n̄
credit: icurrit iſidelitatis pcc̄m ⁊ ex h̄ ꝙ diuia
ꝟba legis ꝑuertit: ſacrilegiū cōmittit ⁊ icurrit
3°. qn̄ publica officia iudeis cōmittit. 17. q. 4.
c. ꝯſtituit. Conſtituit inq̄t textus ſacrū ꝯcilium
vt iudei: aut q de iudeis ſūt. i. familia ipoꝝ aut
de iudeis de nouo ad fidem ꝯuerſis: officia pu
blica nullaten⁹ appetāt. Multi ſūt alij modi:
ſꝫ iſti ſufficiant ad pn̄s: q̄r i ſequēti ꝟitate mul/
ta dicent̄. Quātuȝ ad ſaȝ ꝟi. dico ꝙ multis mo/
dis poſſūt ꝓphanari dei tēpla: oēs tn̄ reducun
tur ad tres ꝑncipales. Qm̄ aut ille ꝓphanatio
nes ſunt in tēpla dei: aut in ſibi rebus dedicatis
aut in ꝑſonis eccleſijs ꝟuiētibus. Un̄ nota iſtā
diſtinctionē ꝙ iter res eccleſiaſticas ꝑmum lo
cū obtinent ſacr̄a: iter que ſummū ſacroꝝ ē eu/
chariſtia. Cōtra qd̄ maximū ſacrilegiū iter oēs
ſpecies ſacrilegij eſt iſtō: ſicut fuit ſacrilegium
illi⁹ ruſtici q poſuit corpus xp̄i in alueolo apiū
vt apes vicinas cōgregaret. Poſt hoc ē ꝑſona
pape ⁊ ſic ſm̄ diuerſitatē graduū ⁊ ꝑſonarum
ſanctitatē. Deinde poſt ſacr̄a inter res eccleſia
ſticas ſm̄ locū tenēt vaſa ſacra apta ad ſacroꝝ
ſuſceptionē. Et imagines ſcōꝝ ⁊ reliq̄e ſcōꝝ: i
qbus q̊dāmodo ipe ꝑſone ſancte venerāt̄ vel
dehonorāt̄. Tertiū locuȝ obtinent ea que ꝑti/
nēt ad eccleſie ornamētū vel miniſtroꝝ. Quar
tū locuȝ tenēt ea que ordinant̄ ad miniſtroruȝ
ſuſtētatōeȝ: ſiue mobilia ſiue imobilia ſint. Cir
ca hec oīa pn̄t cōmitti plura idigna ⁊ ihoneſta.
De qbus oibus aliq̄ videam⁹. Et ꝑmo circa
ꝑſonas eccleſiaſticas. Scd̄o circa loca ⁊ tē/
pla ſacra. Tertio circa res eccleſiaſticas.
Quātuȝ ad ꝑmū q̄rit̄: an ſemꝑ iniȷciēdo man⁹
i clericos ſacrilegiū cōmittat̄. Secūdo q̄rit̄:
an furātes vel accipiētes occulte reliq̄as: vt ſe
cretiori loco ⁊ honoratiori locēt ſacrilegiū cō/
mittāt. Tertio an portātes reliq̄as alicuius
ſācti ad collū mortalit̄ peccēt: ⁊ i crimē ſacrile
gii incurrāt. Circa eccleſiā ⁊ loca ſac̄ q̄runt̄
iſta. Prio in qbus caſib⁹ eccl̄a violat̄: ita ꝙ
debeat recōſecrari. Secūdo in qb⁹ caſibus
violat̄ vt debeat recōciliari ⁊ nō ꝯſecrari. 3°.
an loca vbi paganoꝝ corpora ſepulta fuerunt
poſſint ꝯſecrari. Circa res eccl̄e q̄runt̄ iſta.
An mulieres tangēdo tobaleas ⁊ paramēta: ⁊
alia hmōi: vl̄ lauādo: vl̄ alio mō peccēt: ⁊ ſacri
legiū cōmittāt. Secūdo an res eccleſie: vt vaſa
ſacra: palle altaris. veſtes ſacerdotū: ⁊ ſil̄ia poſ/
ſint ꝯuerti in vſus laicoꝝ. Tertio q̄ȝtuȝ peccēt
hi q bona eccleſie vſurpāt. Omia iſta ſigillatiȝ
diſcurram⁹ qm̄ ꝑpulchra ſūt. Quātum ad pri
mū dico ꝙ. c. ſi qs ſuadēte. 17. q. 4. ſupius alle/
gatū nō hȝ vniuerſalit̄ ꝟitatē. Un̄ regula gn̄al̄

eſt ꝙ nō ſēper iniȷciēs manus in cl̄icos mortali
ter peccat: nec ſacrilegiū ꝯmittit. Fallit. n. i mul
tis caſib⁹: ſꝫ tres ad pn̄s videām⁹. Prim⁹ cāus
ē in caſu ignorātie. Scd̄s i caſu diſcipline. Ter
tius i caſu iocoſitatis. Prio i caſu ignorātie:
vt ſi ignorabat̄ illū cl̄icū eē. ⁊ adhuc diſtigue
ſm̄ Ray. ꝙ aut talis ignoratia fuit i ꝑſona: aut
i q̄litate ⁊ cōditōe ꝑſone. Si i ꝑſona: tūc nō ici/
dit i canonē: nec icurrit ſacrilegij crimē: do exē
plū: ſortes itendit ꝑcutē Platoneȝ: ſꝫ accidit ꝙ
ꝑcutit Ciceronē. ⁊ cicero clericus ē nō icurrit i
canonē. ⁊ h̄ itellige ſi nō diſcernebat Ciceronē
eē clericū. tn̄ ſi diſcernebat ꝙ cicero eēt cleric⁹
⁊ nō laicus: icidit i canonē: q̄ȝuis nō intēdēt ꝑ/
cutē Ciceronē. Si ꝟo error nō ſit i ꝑſona: ſꝫ in
q̄litate ꝟbi gr̄a. Quidā cleric⁹ erat idutus ha/
bitu ſeculari: ⁊ qdā ꝟberauit eū putās ipſū eſſe
ſecularē: hic nō icidit i canonē. De h̄ ē tex. in. c.
ſi ꝟo. el. 2. de ſen. excō. vbi dr̄ ſic. Si ꝟo aliqs i
clericū nutriētē comā manus iiecerit violētas
ꝓpter h̄ nō dȝ ſe apl̄ico pn̄tare ꝯſpectui. nec ēt
excōicatōe notari: dūmō ipſū eē cl̄icū ignoraue
rit. vel ſi h̄ dubiū fuerit: ⁊ ꝓpa māu dūtaxat ꝑ
ſtitit iuramētū ꝙ eū eē cl̄icū igraſſꝫ. Ab eo āt ſi ꝑ
ſtare noluerit iuramētū. qui q̄r violētas māus
ꝯſtat eū i clericū inieciſſe: ſicut ab excōicato: do
nec de mādato ſūmi pōtificis abſoluat̄ ꝯuenit
abſtineri. h̄ ibi Alex. 3. Uide de h̄ i piſanella. ir/
regl̄aritas. i. ⁊ abſol̄o. 2. Fallit ſc̄o i cāu diſcipliē
vt cū qs diſcipliē ⁊ eruditōis cā cū diſcr̄tōe tm̄
cl̄icū verbēat n̄ icidit i cāonē. ex̄ de ſen. ex. c. cū
volūtate. §. ſi. vbi ſic dr̄. Si q ꝟo rōe officij qd̄
i eccleſia obtinēt: aut ēt cl̄ici ſēiores zelo deuo
tōis pueros vel adoleſcentes i miorib⁹ ordīb⁹
cōſtitutos turbātes diuū officiū. ⁊ hi q obtētu
ꝑlatōis ⁊ magiſterij ſubditos ⁊ ſcholares cor/
rectōis cā leuiter forte ꝑcuſſerint: excōicatiōis
ſniam nō icurrāt. Qd̄ de his ēt dd̄ ē q aliq̄s de
familia ſua vel ꝓpinq̄s inferioꝝ g̊duū ſili mō:
vt cohibeāt̄ a ſuis iſolētijs: ⁊ ſcia honiſq; mo/
ribus iformēt̄: duxerint corrigendos. h̄ ibi. Et
gloſa ibi ſup ꝟbo i minoribus ordinibus. dicit
ſic ad l̄ram. Ergo nō poſſūt ſic ꝯpeſcē ꝯſtitutos
i ſacris ordinib⁹: lꝫ turbēt officia. q̄r es q̄ ꝑmit/
tit ſpāli̅t de iſtis de alijs ꝓhibet. ſic̄ qd̄ de vno
negat̄. de alio ꝯcedit̄. 25. di. q̄lis ⁊ ex̄ de ꝑſūptōe
c. nōne. Et q̄r nobiliora mēbra exceptis g̊uiori/
bus culpis verberibus ſubiȷci nō debēt. 45. di:
cū btūs. Puniāt̄ g̊ alijs admonitōibus. ⁊ ſi ſe n̄
correxerit pn̄t ſuſpēdi. ex̄ de cele. miſ. c. dolētes
ar. Bernardi. Et glo. ſup ꝟbo. ꝑlatōis. ſic dicit
Sic g̊ ꝑlati pn̄t corrigē ſubditos ⁊ ꝑcutē leuit̄
ſine metu excōicatōis cā correctōis: ⁊ n̄ ex odio
ex̄. eo. ti. c. ex tenore. Leuit̄. n. h̄ facē debēt. q̄r le
uiter caſtigat⁹ reuerētiā exhibet caſtiganti. 45
di. cū beat⁹. Et glo. ſup ꝟbo magiſterij. adduc̄
ꝯcordantiā capl̄i. i. de ſē. exco. Et dicit ꝙ modi
ca ⁊ leuis caſtigatio ꝑmiſſa eſt doctori. ff. ad le
gē aquiliā. l. 5. i fine. Et dȝ eē doctrina magiſtri
hūilis. de ma. ⁊ obedientia. c. humilis. ubi plēs

ꝯcordātias inuenies ad hec. Et nimia ſeueritas
culpe ꝯnumerat̄. ff. ad legē aq̄liā. l. ꝑceptoris.
Et glo. ſup ꝟbo de familia. dic̄ ſic. Nota ꝙ qs
familiā ſuā corrigē dȝ: cū ei ꝯpetat iure pr̄ie ptā
tis. 23. q. 4. c. duo iſta. ⁊. 45. di. §. Salomō ⁊. c. di/
ſciplina: Et q ſuoꝝ domeſticorum curā nō hēt
fidē negauit. 47. diſ. §. neceſſe ad fideȝ. ⁊. C. de
patria ptāte. l. ſi filius: Et nō ſolū pr̄: ſꝫ ēt ꝓpin
qui domeſticos ſuos corrigē debēt. C. de emen
datōe ꝓpinquoꝝ: l. vna. Et habes dic̄ eadē glo:
ex hoc tex. ſex caſus i qbus lꝫ corriger̄ ⁊ ꝑcuter̄
cl̄icū ſine excōicatōe. ut qui hn̄t officiū i eccl̄a
ſeniores: prelatus: magr̄: dn̄s dom⁹: ⁊ ꝯſāguiei
Sūt tn̄ ⁊ alij caſus vbi qs nō icidit in canoneȝ
vt ſi iocoſa leuitate cl̄icū ꝑcutis. ex̄. e. c. i. Item
ſi inueniat eū cū matre: filia vxore: ⁊ ſorore: Itē
ſi vim vi repellat incōtinēti. ex̄ eo. c. ſi ꝟo alic⁹
§. 2. ⁊. 3. Itē clericus ſi poſt trinā correctiōeȝ nō
ſe corrigat. ꝑdit hoc bn̄ficiū. ex̄. eo. ꝯtingit ⁊. c. i
audiētia. Hec oīa i glo. ꝑdictis i. c. predicto: cū
volūtate. de ſen. exco. Hic potes tu multā pra/
cticā colligē ſi volueris: vt ex dcis ſatis cernit̄
Tertio fallit i caſu iocoſitatis. ex̄ de ſē. exco. c.
i. vbi dicit ſic tex. Super vero eo qd̄ cōſiliū po
ſtulaſti. ⁊ ifra. Qd̄ ſi cl̄ici infra puberes annos
ſe ad iuicē: aut vnus ad alterū ꝑcuſſerint: non
ſunt ad apl̄icā ſedē mittēdi. q̄r eos etas excuſat
Nec clerici ſi ſunt plene etatis: ⁊ nō odio vel in
uidia vel idignatōe: ſꝫ leuitate iocoſa ſe adinui
cē percutere ꝯtingat. Nec magiſter ſcholareȝ
clericū ituitu diſcipline: vel correctōis ꝑcuſſēit
q̄r nō pōt i ipſis iiectio manuū violēta notari.
Ceterū ſi ex odio ideȝ ſcholares vel ſcholares
clerici ſeſe percuſſerint ꝓ ſua abſolutōe debēt
ad apoſtolicā ſedē venire. hec ibi Alex. 3. Et gl:
ſup verbo. excuſat. dicit. Excuſat qdē nō ab ex
cōicatōe: ſꝫ q̄ adhoc ꝙ nō ſunt mittēdi ad curiā
ꝓ abſolutōe. vt pȝ ex̄ eo. c. q̄ȝuis ⁊. c. vi. Et mul
ta ponūt i glo. q̄ concordant cuȝ ſupdictis. q̄re
⁊c̄. Et ſic hēs primū punctuȝ declaratū quo ad
vituperationē perſonarum eccl̄e. Quantum
ad ſm̄ punctuȝ quod ad honorē perſonarū ec
cleſie ſpectat. videlꝫ. An furantes vel occulte re
liquias ſanctorum accipientes. vt ſecretiori et
honorabiliori modo ⁊ loco conſeruētur ſacri/
legium cōmittant. Et dico breuiter ꝙ cum ſa
crilegium fiat: quando accipitur ſacrū ꝺ ſacro
vt dictum eſt ſup. in. c. ſi quis ſuadente. 17. q. 4.
ꝙ tales reliquie tranſportari non poſſunt ſine
licentia pape: uel epoꝝ: ul̄ ſancte ſinodi. de ꝯſe:
diſti. i. c. corpora. Et quomodo fieri debeat. ibi
deȝ notat̄. Multotiens enim ſancti viliſſimū
locum ſibi in ſepulturam eligunt. ⁊ quandoq;
ſi quis tranſferre curauerit: aut tranſportati
ad proprium locum redeunt: aut ſe moueri nō
ſinunt. Exemplum in promptu eſt de beato
Philippo noſtri ordinis cum Florentini a tu/
derto noctu aſportarent. infātes clamare cēpe
runt. Corpus Philippi virginis glorioſe ſerui
aſportatur ⁊c̄. Ad tertium punctum de reli/

quilis reſeruatis in domo ſecularium: vel porta tis ad collum. Dico ſm beatum Tho. ſa ſe. q. 96. ꝙ eadem eſt ratio de reliquiis ⁊ ꝟbis ſcriptis. Nam ſi relige portent ob maiorē ſanctorum fiduciam: non erit illicitū. Si autē circa hoc aliquid vanū ⁊ ſupſticioſum attenderet: vtputa ꝙ eſſent triangulares: ⁊ huiuſmodi: qđ nō pertinet ad ſanctorum reuerentiam: ſed ſuperſticioſaꝫ vanitateꝫ erit omnino illicitū. Si autem queras quid ſit attendendum ī verbis ſcriptis: ne ſupſticioſum quid fiat. ait idē doctor ꝙ primo cauendū eſt quid ſcribat vel ꝓferatur. ne. ſ. aliquid ſit ad inuocationeꝫ demonum ptinens. vel falſitateꝫ continēs. Secūdo ne caracteres illis miſceant. Tertio ne in ſcribendo ponatur ſupſticio: vt cum calamo tali: vel ligetur cū filo tali: ⁊ die tali: ⁊ ſimilia. de quibus ad plenū. 26. q. 5. c. nō liceat. ⁊ aliis pluribus capitulis: qꝛ de hac materia ad plenum tractat ibi Gratianus. q̄re ⁊c̄. Nūc videam⁹ aliquas ꝯtumelias que fiunt circa eccleſias dei. Et primo videamus in qbus caſibus eccleſia xpiana violetur: ita ꝙ debeat reconſecrari. Et dico ꝙ in tribus caſibus reconſecranda ē. videlicet. ī caſu deſtructionis partis: in caſū deſtructiōis totius: ⁊ in caſu dubitationis. Prim⁹ igitur caſus eſt ī deſtructione partis. Unde poſito caſu ꝙ eccleſia combuſta ſit: ⁊ parietes ſint in totū vel in maiori parte deſtructi tūc recōſecrāda eſt cū fuerit repata: vt patet de cōſe. di. i. c. eccleſiis. Si ꝟo ſolū tectū: vel aliqua pars cōſumpta eſſet nō debet recōſecrari: ex̄. de conſe. eccle. vl' alta. c. ligneis. vbi dicit ſic tex. Ligneis edificiis eccl'e vr̄e caſū ꝯſumptis: parietib⁹ tn̄ illeſis ac menſa pricipalis altaris in ſua extremitate modicā paſſaꝫ fracturā. Et īfra. Inqſitiōi tue taliter duximus reſpondendū: ꝙ cū parietes in ſua integritate permanſerint ⁊ tabula altaris mota vl' enormiter leſa nō fuerit ob cām predictam: nec eccleſia nec altare debet denuo ꝯſecrari. hec ibi. Alex. 3. Et glo. ſup ꝟbo parietes. ait ſic. Quādiu parietes integri ſunt: non ē eccl'a recōſecrāda: qꝛ ī parietibus ꝯſecrat̄ eccleſia ⁊ nō in tectis: aut ſi ſucceſſiue repati eſſent. de ꝯſe. di. i. de fabrica: ⁊ adducit. c. ꝓpoſuiſti. et c. i. ex̄. eo. ti. ⁊ dicit ꝙ ea q̄ dicta ſūt ibi pn̄t dici hic Capl'm. i. dicit ſic. Ad hec ſi altare motū fuerit: aut ille lapis ſolūmodo ſuppoſitus q ſigillū ꝯtinet eſt ꝯfractus: aut etiā diminut⁹: debet denuo ꝯſecrari. Propt̄ hoc ꝟo nequaquaꝫ reiterare ſuam ꝯſecrationeꝫ eccl'a ꝯſueuit: licꝫ id qdaꝫ canones inuere videāt̄. hec ibi. Iſtud capl'm rn̄det an eccl'a debeat recōſecrari quando ſolū altare vel lapis ꝯtinēs ſigillū qđ. ſ. fit in ipo lapide ī ꝯſecratione altaris: erit deſtructū enormiter itellige: vt dicit etiā glo. Et dic̄ h̄ capl'm ꝙ nō dꝫ recōſerari eccl'a: ſꝫ altare tm̄. h̄ dicit in ſnīa hoc capl'ꝫ. Uolo hic notare que ponit glo. i. Exponit. n. altare. i. menſa altaris. Sic. n. dicit ⁊ exponit de cōſe. di. i. c. ſi motum.

Qn̄ tabula cōſecrata de loco ad locū mouet̄: nec tn̄ ꝯſecrat̄. de ꝯſe. di. i. c. ꝯcedim⁹. Et qđ dicit motū. i. mutatū quo ad formā. i. qꝛ formaꝫ amiſit ꝓpter diminutionē vel augmentū: cum hec ſit forma rei. ar. x. q. 2. §. hoc ius. idē ſi mēſa altaris ſit enormit̄ fracta: qꝛ ꝯſecrādū eſt altare: vt pꝫ ex̄ eo. ti. c. qđ ī dubiis ⁊ dicto. c. ligneis. Cōſecratio altaris ꝓcipue itelligit̄ in ꝯiunctōe mēſe. ſ. lapidis ſupioris: ⁊ ſtructure inferioris. Et ita ſi mēſa fuerit mota: vel aliqs ꝺ lapidib⁹ tangēs ipam mēſaꝫ: execratum eſt altare: ⁊ debet iteꝝ ꝯſecrari. Sꝫ ſi aliqd addat̄ altari non recōſecrat̄: ſꝫ ſacrū trahit ad ſe nō ſacꝝ: vt in dicto. c. qđ in dubiis. eo. ti. hec gl. illa. i. Hoc āt vltimū dictū. ſ. ſacꝝ trahit ad ſe ⁊c̄. dic̄ Hoſti. ꝙ hꝫ locū in liquoribus: ⁊ in his que ꝑmixtōe ꝯfundunt̄: alias ſecus. Plura hic dicere poſſemus: ſꝫ accipiam⁹ ſm caſum. Scđs caſus in quo eſt recōſecranda eccl'a eſt ī caſu deſtructōnis totius: vt qn̄ tota eccl'a vel maior pars deſtructa eſt. Sꝫ pone ꝙ iiſdeꝫ lapidibus reedificaret: nunqd recōſecrabit: Dico ꝙ ſic. vt ꝺ cōſe. di. i. de fabrica. Sꝫ pone ꝙ parietes ſucceſſiue reparēt: qd dicēdū: erit ne alia eccl'a: Dico ꝙ nō: ſꝫ itelligit̄ eadē: ⁊ ideo ſufficit ꝙ tm̄ recōciliet̄ cū aqua exorcizata: ⁊ cū ſolēnitate miſſe.

Terti⁹ caſus ē in caſu dubitationis: vt qn̄ dubitat̄ an fuerit ꝯſecrata: nec ne. aut qn̄ non apparet aliq̄ ꝓbatio de hoc: ſꝫ qn̄ ꝓſumit̄ ꝯſecrata: Dico qn̄ de hoc apparet aliq̄ ſcriptura: vel in inſtr̄o donationis: vel in libro eccl'e: vel ī colūna: vel ī tabula marmorea: ⁊ hmōi: vl' etiā ſi appareat vn⁹ teſtis de viſu vel auditu. ꝺ cōſe. di. i. c. ſolēnitates dedicationū. Et intelligas tales ſemiplenas ꝓbationes ſufficē. vbi nō eſſet de h̄ ꝯtentio p quā tollerat̄ illa ꝓbatio: vt qꝛ fieret alteri ꝑiudiciū. vt. c. ꝓpoſuiſti. eo. ti. ⁊ de adulteriis. c. ſignificaſti. q̄re ⁊c̄. Nota ad h̄ glo. ſeq̄nteꝫ. Scđo videam⁹ qn̄ eccl'a recōciliari ⁊ nō recōſecrari debet. Et h̄ eſt in multis caſibus. Prio ꝓpter homicidiū vel enormē ſaguinis effuſionē in eccl'a cōmiſſam. ex̄. de ꝯſe. eccle. vel altari. c. ꝓpoſuiſti. qđ etiā ſupius allegauim⁹. vbi dic̄ ſic tex. Propoſuiſti ꝙ venientibus ad eccl'aꝫ bti Iacobi ex diuerſis regiōib⁹ pegrinis: ⁊ volentib⁹ aliis ab aliis p ꝯtētiones vel rixas altaris de nocte cuſtodiaꝫ vēdicare: homicidia ꝯtingūt interdū: ⁊ aliqn̄ vulnera inferūt̄. Et īfra. Fraternitati tue breuit̄ rn̄dem⁹ ꝙ manēte eccl'a vel altari ipſa recōciliari poterit p aquā cū vino ⁊ cinere bn̄dictā. h̄ ibi. Alex. 3. Et nota ꝙ aq̄ dꝫ bn̄dici p epm̄. vt. c. aq̄ p epꝫ. ex̄. eo. ti. Uolo notem⁹ glo. ibidē: qꝛ facit mltū ad ſupdcā. dic̄. n. ſic. Nota ꝙ eccl'a dꝫ reconſecrari vel recōciliari ꝑmo ſi dubitaret̄ an ſit cōſecrata. Idē de altari qđ ꝓpt̄ dubiū dꝫ reconſecrari. de ꝯſe. di. i. eccl'e vl' altaria: qꝛ nō. dr̄ iteratū qđ neſcit̄ eē factū. ꝺ ꝯſe. di. i. c. ſolēnitates. Itē ſi eccl'a ē exuſta tota: vel maior pars debꝫ iteꝝ ꝯſecrari. de cōſe. di. i. eccl'iis. ⁊. c. ſemel. Si

ꝟo tectū corruit ⁊ parietes ⁊ illeſi remanent: l'ēt modicū de ipſis pietib⁹ deſtructum fuerit non dꝫ ꝓpt̄ hoc conſecrari. ex̄. eo. c. ligneis. Et ſi tota eccl'a ſit deſtructa ē vel maior ps dꝫ ꝯſec̄ri ſi ſucceſſiue: ſufficit aſperſio aq̄. de ꝯſe. di. i. c. de fabrica. Pro remotione altaris vel fractura eorū nō reconſecrat̄ eccleſia: ſed altare: vt dcm̄ ē in. c. i. ex̄ eo. ti. Pro ſāguis effuſione ⁊ adulterio dꝫ tm̄ recōciliari. vt pꝫ ī. d. c. propoſuiſti. et de adulteriis. c. ſignificaſti. ⁊ ex̄ eo. c. vl. ⁊c̄. vides q̄ꝫtū h̄ glo. cōfirmet oia q̄ dcā ſunt. q̄re ⁊c̄. Qr̄ ꝯcludāus ꝙ ꝓpt̄ homicidiū vel ēt enormē ſanguis effuſionē recōciliāda ē eccl'a. Sed ſi leuis effuſio fuerit: vt ſi caſus ſanguis emitteret̄ de naribus vel ſil'e: nō ē reconciliāda. Scđs caſus ē ꝓpter adulteriū vel ſemis effuſionē. vt in d. c. ſignificaſti. ex̄ de adulteriis. Facit ēt dcꝫ c. vl. ex̄ de ꝯſe. eccl'e vel altaris ⁊c̄. Sed amore dei āteq̄ꝫ vlteri⁹ ꝓcedāus ꝺclara mihi h̄ pater Ambroſi. an q̄cunqꝫ ſeminis effuſio reconciliādā faciat eccl'am. Dico ꝙ n̄: Un̄ gn̄aliter nō dꝫ reconciliari niſi ꝓ adulterio fornicatōe: ſodomia: ⁊ ſil'ibus ihoneſtis de conſe. di. i. ī eccleſiis ⁊ ex̄. eo. c. i. Un̄ ꝓpter pollutōeꝫ nō ē reconciliāda: ⁊ ēt ꝓ ſupdictis nō ē recōciliāda qn̄ ſunt occulta: ſꝫ ſolū qn̄ ſunt manifeſta. vt. d. c. ſignificaſti. ex̄ de adulteriis: Idē dic̄ Io. an. in. c. i. ex̄ ꝺ ꝯſe. ec. li. 6. Sed ponāus pater ꝙ qs ī loco ſacro ſuā vxorē carnalit̄ cogſcat: recōciliabit̄ eccl'a: Dico ꝙ credo ꝙ ſic. vt tꝫ Io. an. q̄re ⁊c̄. Tertius caſus ē qn̄ excōicatus fuerit in eccl'a ſepultus de cōſe. di. i. c. eccl'am. ⁊ ex̄ codē. c. ꝯſuluiſti vbi dicit ſic tex. Conſuluiſti. ⁊ infra. Cimiteria in quibus excōicatoꝝ corpa ſepeliri ꝯtingit reconciliāda erunt aſpſione aq̄ ſolēniter bn̄dcē ſicut ī dedicatōibus eccl'aꝝ ꝯſueuit. h̄ ibi. Alex. 3. vbi glo. i. ſic ait. Sicut ḡ eccl'a recōciliat̄: ita ⁊ cimit̄ū cū ſit ꝯſec̄tū: ut h̄ pꝫ. Et illa cōpōa ſi diſcēni poterīt ſt̄ exhēda. ⁊ ex̄ cimit̄iū eiiciēda. ex̄ de ſepulturis. c. ſacris. Et eadē gaudet eccleſia ⁊ cimiteriū emunitate. 17. q. 4. c. ſi qs ꝯtumax. ⁊. c. ſe. ⁊ ita idē iuris ē in acceſſorio ⁊ ꝑncipalit̄ ex̄ de officio delegati. c. prudētiā. §. vl. cū ſuis ꝯcordātiis. h̄ ꝑdicta glo. i. Quart⁹ cāus ē ſi eccleſia: ab epō publice excōicato ꝯſecrata ſit. Nā ſm Hoſti. ſi corp⁹ excōicati eccl'aꝫ polluit. multo magis vbi ipſa ꝯſecratio p os ⁊ manus excōicati pficit̄. quare ⁊c̄. Ubi gn̄alit̄ accipe iſtā regulā ꝙ eccl'a ꝯſecrāda ⁊ recōciliāda ē p manus epī dioceſani: vel p aliū de licētia dioceſani. p ſimplices ſacerdotes non pōt ēt ſi ſit ꝯſuetudo. ex̄ de cōſe. ec. vel altaris. c. aq̄. Dicit tn̄ Inno. ꝙ ex cōmiſſione dn̄i pape ſacerdotes ſimplices pn̄t eccl'am reconciliare. aq̄ tn̄ prius p epm̄ benedcā. Et vt ſcias qd dicit ꝑdcm̄. c. aqua, audi dic̄. n: ſic. Aq̄ per epm̄ bn̄dcā eccleſiā poſſe r̄conciliari p aliū epm̄ nō negāus. p ſacerdotes ſimplices de cetero fieri ꝓhibētes nō obſtante ꝯſuetudine ꝓuincie Bracharenſi: q̄ dicēda potius ē corruptela. qꝛ lꝫ eps cōmittē valeat q̄ iuriſdictōis exiſtunt q̄ ordis epalis tn̄ ſunt nō ꝑt īferioris ḡdus cl'icis demādare. Qđ āt mandātibus epis ſuper recōciliatione fcm̄ ē hactenu per eoſdē miſericorditer tollerāus. h̄ ibi. Glo. ponit ꝯcordātias de ꝯſuetudīe. ⁊ q̄ ſunt illa que ſunt iuriſdictōis ⁊ nō ordinis: ut iudicare cogſcere de cauſis: bn̄ficia ꝯferre: ⁊ ſimilia. q̄ pōt epꝰ per ſimplicē ſacerdotē opari. vide ibi. magna glo. eſt. q̄re ⁊c̄. Q̄ꝫtū ad tertiū punctū circa eccleſias. vꝫ. Utꝝ loca vbi ſepulta fuerāt corpora paganoꝝ poſſint cōſecrari. Dico vt ex dictis pꝫ ꝙ ſic. dūmō prius dcā corpora exhumētur ⁊ ꝓiiciat̄: vt cadauera canū ⁊ aīaliū brutoꝝ. ex̄ de ſepulturis. c. ſacris. vbi dic̄ ſic tex. Sacris canonibus ē īſtitutū: vt qbus nō cōicauim⁹ viuis: nō cōmunicem⁹ defunctis. ⁊ vt careāt eccleſiaſtica ſepultura q̄ prius ab eccl'iaſtica vnitate ꝑciſi: nec ī articulo mortis eccleſie recōciliati fuerint. Un̄ ſi ꝯtingat interdū ꝙ uel excōicatoꝝ corpora per violētiā aliq̄ꝝ vel alio caſu in cimiterio eccl'aſtico tumulēt̄: ſi ab alioꝝ corporibus diſcerni poterūt: exhumari debēt. ⁊ ꝓcul ab eccl'aſtica ſepultura iactari. ꝙ ſi diſcerni nō poterīt expedire nō eredimus: vt cū excōicatoꝝ oſſibus corpa extumulēt̄ fideliū. Cū lieꝫ nō iuſtis ſepultura nulla vl' vit: ita ipiis tā celebris. vel ſpecioſa n̄ ꝓſit. Hec ibi Inno. 3. Sꝫ ponamus ꝙ an̄ mortē tales excōicati reconciliari petant: nec p ipſos ſteterit: ⁊ ita excōicati moriuntur: qd faciēdū: dic̄ glo. i. ibidē ꝙ abſoluēdi ſunt p⁹ mortē. ⁊ adduc̄. c. a nobis. ex̄ de ſen. ex. vbi de h̄. ⁊. 26. q. 6. c. qui recedūt. Cū ꝑdicto verbo ſpecioſa. ꝯcordat. c. aīe ꝺfunctoꝝ. 13. q. 2. Et h̄ volo ſufficiāt q̄ꝫtū ad eccl'as. Circa res eccleſie mobiles ⁊ imobiles tria alia pūcta ſubiūgamus: Prio. n. q̄rit̄ an mulieres abluēdo ⁊ aliter tāgendo res ſacras mortalit̄ peccēt: ⁊ ſacrilegiū ꝯmittāt. Et q̄ꝫtū ad h̄ dico tres regl'as.

Prima regula ē ꝙ res ſacrate: vt corporalia altariolū: calices: ⁊ h⁹i nō ſūt abluēde p laicos nec ēt p mulieres ſanctimoniales: ſꝫ h̄ poti⁹ ſpectat ad officiū diaconi cū humilib⁹ miſtris ꝺ ꝯſe. di. i. c. nemo. Scđa regula ē. ꝙ aliud ē dicer̄ res ſacra: ⁊ res ſacrata. Res ſacra: ē oīs res cl'tui diuino dedicata. Sed res ſacrata ē res exorciſmo ꝯſecrata: vt calices: altariolū ⁊ h⁹i. Oīs eni res ſacrata ē ſacra: ⁊ nō eꝯ. Ex q̄ ſeq̄tur tertia regula ꝙ res ſacras pn̄t mulieres tāgere ⁊ tractare. ſic̄ lauare camiſas: tobalias: ⁊ hui⁹i Sꝫ bn̄ dicerē ꝙ cū pānis mulieꝝ nō imiſcerēt ſi poſſibile eēt. qm̄ ſacra cū ſacris nō bn̄ ꝯueniunt. ⁊ p ꝯn̄s relinquīt ꝙ nō peccāt. Scđo q̄rit̄ur an vaſa ſac̄e mātilia ⁊ h⁹i poſſint ī vſus laicos ſine pc̄co ꝯuerti. Et dico ꝙ nō. imo dico ꝙ qcūqꝫ h̄ faciūt mortal'r peccāt: vt cōit̄ doctōes dicūt. Sꝫ qd agendū qn̄ ſunt cōſumpta ⁊ inutilia eccleſie: Dico debēt cōburri: ⁊ cinēs ī eccl'a reponi. 19. q. 3. que ſemel. ⁊. c. qm̄ de ꝯſe. di. i. c. alta. Sed ponamus ꝙ nō ſint cōſumpta: ſꝫ reparent: nunqd debent reconſecrari: Dico ꝙ nō:

q̄ꝛ vt dꝛ̄ in.c.qđ in dubijs.ex̄.de ꝯſe.eccle.ꝙ ſa/
crū trahit ad ſe nō ſacꝝ.Et licet itelligat de nō
liq̄dis ⁊ cōmiſcibilibus:vt dic̄ Hoſti.⁊ et] capi
tulū oñdit:dicens.Nō negam⁹ qn oleū nō ꝯſe/
cratū ꝯſecrato poſſit oleo cōmiſceri: tñ fac̄ et]
ad ꝓpoſitū:qꝛ cōiter doctoꝛes dicūt ꝙ ſi talia
repoꝛtarent̄ manēte ſubā:ꝙ reiterato ꝯſecra/
ri nō oppoꝛtet:et] ſi ꝑ ꝑtes plureſ reficiāt:ſec⁹
ſi tota foꝛma ſimul ſolueret̄:qꝛ tūc recōſecrari
debēt.   Sꝫ occurrit dubiū an res ſacre vēdi
poſſint.Dicūt doctoꝛes ꝙ ſic ꝓpt̄ ncitateꝫ: ⁊ h̄
duꝫ in eadē foꝛma alteri eccleſie vendāt̄: ſꝫ qñ
penitus ꝯfracta ſūt cuilibet vēdi pñt. de cōſe.
di.i.c.ligna.Sed ꝯ̄ arguo ſic.relīq̄e ſcōꝝ vendi
nō pñt.ex̄ de re.⁊ ve.ſcōꝝ.c.i.⁊ de cele.mi.c.cū
Marthe.§.vlt.⁊.C.de ſacroſanctis eccleſijs.l.
nemo.⁊ ratio iſtoꝝ vt dic̄ glo.ſup dicto.c.i. de
reliq̄is ⁊ ve.ſcōꝝ eſt iſta:qꝛ res ſacra nō recipit
eſtimatiōeꝫ.ff.de reꝝ diui.ſacra loca.§.vlt. Et
vēditio nō pōt eē ſine ꝑcio:vt iſtituta de ēptio
ne ⁊ vēditione.§.ꝑciuꝫ.⁊.ff.codē.l.ſine precio.
Ergo ꝑ ꝯñs cōcludat̄ ꝙ ſpūalia vendi nō pñt:
vel etiā ſpūali annexū.ex̄ de ſimonia.c.q̄relam
⁊ de iure patronat⁹.c.de iure.imo dicūt docto
res ꝙ q ſpūalia venderet crimē capitale cuꝫ ſi
monia cōmittit.i.q.i.c.q ſtudet. Et ideo dictuꝫ
.c.i.de reliquijs.ꝓhibet ne relīq̄e vendi poſſ it
hec dic̄ dicta glo.Dico ꝙ ſimilitudo nō tenet:
qꝛ coꝛpoꝛa ſcōꝝ de q̄bus dicta iura loquuntur
ſūt ſancta ⁊ ſciꝫ eſtimari nō pōt: vt dictum iē.
Veſtes aūt ſacerdotū pallia:mātilia:planete ñ
ſunt ſancta:licet ſint ſacto cultui dedicata:nec
ſūt ſacrata ꝑ exoꝛciſmū.q̄re ⁊c̄.   Circa ētiam
difficultate q̄ inueſtigāda ē circa res eccl'ie: q̄/
rit̄ q̄ꝫgraue ſit eoꝝ pc̄cm q bona eccl'ie vſꝑant
Heu aīa mea dic q̄ſo.Si taꝫ graue pc̄cm ē res
eccl'iaſticas paꝝ venerari ⁊ īpudice: ⁊ ſine re/
uerentia tractare:q̄ꝫgrauit̄ delinq̄nt qui bona
eccl'ie deuoꝛāt ⁊ vſurpāt.Audi.c.q rapit.17.q.
4.Qui rapit inq̄t pecuniā ꝓximi ſui iniq̄tateꝫ
facit.q aūt pecuniā aut res eccl'ie abſtulerit ſa
crilegiū facit.hec ibi Anacletus papa. Idē.x.q.
2.c.ſcōꝝ patꝝ.⁊.c.hāc ꝯſuetudinē.⁊.c.qꝛ ſacer/
dotes.Audi pulcherrimū capl'm.⁊ ſūt v̄ba har
bari Hiero.ad Damaſuꝫ papā.Quia iq̄t ſacer/
dotes ꝑ ppl'o oꝛare debēt quoꝝ oblationes et
elemoſynas accipiūt:q̄ fronte ꝓſumūt̄ laici ob
lationes quas chꝛiſtiani ꝓ pc̄cis ſuis offerunt:
vel ipſi comedē:vel alijs ꝯcedē:cū ipſi non de/
beant ꝑ ppl'o oꝛare.hec ibi. Inde hmōi excōica
tur hoiuꝫ gen⁹ ab eccl'ia.Audi.c.ſcōꝝ patꝝ ſu/
peri⁹ allegatū.Sāctoꝝ inq̄t patꝝ canonib⁹ cō
ſona ſanctiētes oblationes de ſacratiſſimo al/
tari beati Petri ⁊ Pauli apl'i:⁊ ſaluatori]:⁊ ſā/
cte Marie rotūde:aut de alijs eccl'iaꝝ altari/
bus:ſiue crucibus a laicis auferri penit⁹ inter
dicim⁹:⁊ ſub diſtrictione anathemati] ꝓhibe/
mus ⁊ eccl'ias a laici] incaſtellari aut in ſeruitu
tem redigi auc̄te apl'ica ꝓhibemus:hec ibi Ca
lixtus papa.Quid hic dicā de his q filios hñt:
⁊ aiūt.Volo ꝙ iſte fili⁹ meus efficiat̄ clericus.

⁊ induūt illū habitu clericali:q̄ ſub ſimulata ue
ſte canonicatū querūt:⁊ ſic plurimis annis vi/
uūt de pr̄imonio crucifixi.Cūq̄ꝫ tēpus nubēdi
ſe offert:aliū filiū minoꝛē clericū ſubſtituunt.⁊
ſic de gn̄e in gen⁹ oēs pr̄imoniū paupculi deuo
rant crucifixi.O ꝑdones.o fures.o aiaꝝ nr̄aꝝ
⁊ paupeꝝ craſſatoꝛes:nōne cernit] eccl'iaꝫ dei
vos deſtruere ⁊ ꝯſumere:quō ad veniā ⁊ cele
ſtem pr̄iam feſtinabitis: Nō.n.remittit̄ pc̄cm
niſi reſtituat̄ ablatū.ex̄ de vſuris.c. manifeſtū
li.6.Et pnīa non agit̄:ſed ſimulat̄ ſi res aliena
nō reſtituat̄.14.q.6.c.ſi res aliena. Sꝫ de hoc
ſatis ad pñs.q̄re ex his nouē dubijs tactis ſat]
pꝫ v̄itas ſc̄a ꝑncipalis huius ꝓme ꝯcl'onis t̄tie
ꝯſiderationis.   Q̄tum ad t̄tiaꝫ v̄ita. dico ꝙ
ſūme peccāt q eoꝝ filias ꝯ̄ eaꝝ volūtatē mona
cas faciunt vt expēſas nubiles vitent. He ſūt
q̄ eccl'ias ⁊ monaſteria ſcādalizāt: ⁊ alijs ꝑbēt
exemplūꝫ delinquēdi.Si qs certe ſciret q̄ꝫtas
de⁹ maledictōes minet̄ talib⁹:non dico mona
cas turpit̄ agnoſceret:ſed nec q̄dē aſpiceret ni
ſi facie velata.Audi q̄ noīe ꝑdictas uocet eccle
ſia.Veni inq̄t ſponſa xp̄i:accipe coꝛonā ⁊c̄. Er
go q tales violat xp̄i ſpōſā rapit ⁊ ꝑ ꝯñs dign⁹
grādi pena:imo maioꝛe q̄ꝫ ī lege veti:vbi adul
tera lapidabat̄.Et q̄t crimia cōmittat hmōi ge
n⁹:nōt̄ in glo.in.c.v̄ginib⁹.27.q.i.Et quō puni
at̄ mulier:ponit̄ in.c.de filia.⁊.c.ꝺ vota peccā/
te.eadē cā ⁊ q̄one.quō aūt puniat̄ vir:ponit̄ in
c.ſi qs ep̄s.eadē q̄one.vbi dꝛ̄ ſic.Si qs ep̄s:aut
ꝑſbr:aut diacon⁹:aut lectō:aut pſalmiſta: aut
hoſtiarius cū muliere ſanctificata deo mecha/
tus fuerit:deponat̄.qꝛ xp̄i ſponſaꝫ coꝛrupit. ſi
v̄o ſit laicus excōicet̄:hec ibi. Propt̄ea i.c.i.de
religioſis domib⁹ li.6.ponit̄ regula gn̄alis ꝙ
moniales monaſterij clauſuras exire nō liceat
nec alij ad illas itrare:niſi cauſa legittima ⁊ li/
centia ſupioꝛis iteruenīat.Et q̄ꝫgrauit̄ ipē pec
cēt ꝑ ſeculariū domos diſcurrētes:clare pꝫ in
ꝑncipio dicti capl'i.qꝛ.ſ.grauit̄ deū ⁊ ſuam reli
gionē offendūt.Etſi eſſet cōſuetudo in ꝯ̄rium:
nō valet cōſuetudo talis.Cōſuetudo.n. q̄ in pi
culū aiaꝝ induc̄ ſuari nō dꝫ.vt.c.i.de ꝯſuetudi
ne.li.6.⁊ i.c.mala.di.8.Et q̄ꝫta honeſtate viuē
debeāt:nōt̄ in clemētina.c.2.§.i.ꝺ ſtatu mo.Et
aliq̄ bona notāt̄ in glo.ibidē.Et nō ꝙ etiā mo/
nacis ⁊ religioſis nō lꝫ ꝑ alienas diſcurrē do/
mos:vt i.c.placuit.17.q.i.⁊ i.c. magnopē. ⁊ i.c.
ſup ſpecu.ne clerici vl' monaci.li.6.Nā ſicut pi
ſcis ſine aq̄ vita caret:ita monac⁹ ſine mōaſte/
rio.vt dic̄ dc̄m capl'm.placuit.Et reꝫ infandaꝫ
legi.c.i.de religioſis domib⁹.glo.i.i clemētinis
vbi dꝛ̄ ꝙ monialiū monaſteria q̄daꝫ ſūt q̄ſi ꝓ/
ſtibula.Etſi longi⁹ ꝓcedē velleꝫ:mira audire/
m⁹.vide de h̄.18.q.2.c.diffinim⁹.⁊.c.in decima.
Et hec ſufficiant q̄ꝫtum ad ꝯcl'onem ꝓmam.

De pena ſacrilegij concluſio ſc̄da.

[C]ecipe ſc̄aꝫ cōcl'oꝫ.vꝫ.Sic̄ act⁹ īhoneſti
i tēpl'o di ſci idecētiſſimi ⁊ plēi ꝺdecoꝛe
ſt̄:ita ⁊ pēa turpiſſ ia illa ꝑpetrātes plectēdi ſt̄.
Vbi tres igramus veritates. vꝫ. Prima ve

ritas eſt. An peccatum ſacrilegij ſit vnum vel
plures.   Secunda ē Qua pena plectendi ſūt
ſacrilegi. Tertia v̄i.ē.Quis ē quia abſoluat a
ſacrilegio.   Q̄tū ad ꝓmā v̄i.dico ꝙ ſacrilegiū
nunq̄ꝫ cōmitti pōt quin pl'a pctā ꝯmittantur.et
ad minus duo.verbi gr̄a.Tu foꝛnicaris i eccl'a
hic duplex ē pctm̄. vꝫ.foꝛnicatio.q̄ i ſe ſp pctm̄
ē.Vñ foꝛnicari nūq̄ꝫ lꝫ.⁊ oīs foꝛnicatoꝛ ſi bñfi
ciatus ē:ꝓuand⁹ ē bñficio.ex̄ de cohi.cle.⁊ mu.
c.ſi āt cū glo.Et q̄ꝫuis ſm ciuiles leges ſimplex
foꝛnicatio crimen nō ſit:tñ ſm canones crimē
eſt.32.q.4.c.nemo.cū glo.Concurrit ḡ ꝓmo foꝛ
nicatio q̄ ē pctm̄:⁊ poſtea cōcurrit irreuerētia
quā exhibes locis ⁊ reliq̄is ſanctis:⁊ ſic de aliiſ
ob quā cām recolo me ꝯſuluiſſe nimiā noſtraꝫ
fragilitatē attēdens:ne relīq̄e poꝛtarēt̄ ad col
lū ne aliq̄ mō ſacrilegiū icurramus.Et hāc nō r̄
gulā gn̄alē:ꝙ tāto ḡuius eſt pctm̄ ſacrilegij:q̄ꝫ
to res i quā peccat̄ maioꝛē obtinet ſanctitateꝫ.
Vñ ſi ſacrilegiū cōmittat̄ i ꝑſonā ⁊ i locū ſacꝝ
grauius erit i ꝑſonā q̄ꝫ i locū ſacꝝ.qꝛ ſanctitas
loci oꝛdinat̄ ad ſāctitatē ꝑſone.Et ſic ēt ꝯparā
do ꝑſonas ad ꝑſonas:⁊ locū ad locū.Si v̄o ſa/
crilegiū i alias res ſacras ꝯmittat̄:tūc diuerſoſ
hꝫ gradus ſm ſacrarū rerū diuerſitatē. Inter
q̄s ſūmū ḡdū obtinēt ſacramēta qb⁹ hō ſancti
ficatur q̄rū ꝑcipuū ē euchariſtie ſacr̄m.qđ cōti
net ipſū ſacrū xp̄m.Et iđ ſacrilegiū qđ i ipſū cō
mittit̄ grauiſſimū ē.p⁹ h̄ ꝓmū obtinēt locū va
ſa ꝯſecrata ad ipſoꝝ ſacramentoꝛum ſuſceptō
nē poſt h̄ imagines ſacre:i q̄bus quodāmō ipſe
ꝑſone ſancte venerāt̄.deinde ſubſequūtur q̄ ꝑ
tinent ad eccl'e oꝛnamētū vel miſtroꝝ ſuſtenta
tōem oꝛdinata ſūt:ſiue ſint mobilia ſiue imobi
lia.Quo oꝛdine attēto colligē poſſumus qđ ſit
ſacrilegiū maius.qđq̄ꝫ minus.Et ſic patet pꝛīa
v̄itas.   Q̄tū ad ſc̄am veritatē dico ꝙ triplex
ē pena ſacrilegij.ſ.ciuil' canonica:⁊ diña. Ciuil'
ē ꝙ ex atroci iīuria ꝑſone eccleſie illata capital'
ſentētia erat.C.de ep̄s ⁊ cl'icis.l.ſi qs in hoc ge
nus.Si v̄o atrox iīuria non eēt:aut alio modo
ſacrilegiuꝫ committebatur.tunc arbitrio iudi
cis conſiderata qualitate perſone loci:tp̄is:⁊ ꝯ
ſuetudis relinq̄bat̄.ff.ad legē iuliā pecu.l.lege
§.i.⁊.l.ſacrilegij.   Pena ſm canones duplex
ē.ſ.ſpiritualis:⁊ tp̄alis.Spūalis eſt excōicatōis
gladius.Nā pꝛo ſocrilegio i ꝑſonā eccl'aſticam
ē excōicatio maioꝛ ipſo iure.17 q.4.c.ſi qs ſua
dēte.qđ ēt ſupius ad l'ram nōuius i ꝓma ꝯcl'oe
h⁹ tertie partis. Pꝛo rebus āt eccl'aſticis ē mi
noꝛ excōicatō. Sūt tñ.aliq caſus i qb⁹ ēt cadit
maioꝛ:vt cū quis icēdit vel frāgit rē eccl'aſticā
de q̄ ē caſus ex̄.de ſen.exco.c.cōqueſti.vbi de q
buſdā cōfringentes eccl'as q̄ſdaꝫ regni ep̄atus
ſic dicit tex.ad litterā paꝝ p⁹ pꝛincipiū.Qm̄ in
quit ḡuia ſunt:nec clauſis debent ocul' ꝑteri/
ri.mādam⁹ q̄tenus ſi ita ē:memoꝛatos ſacrile/
gos excōicatos nūcietiſ ⁊ faciatis ſic̄ excōica
tos āctius euitari:donec paſſis iīuriaꝫ cōgrue
ſatiſfaciāt:⁊ dāna data reſarciāt:⁊ cū litter] ue
ſtris rei veritatē cōtinentib⁹ apoſtolico ſe con

ſpectui repꝛeſentent.hec ibi Clemens tertius.
ſup q̄.c.glo:i.ſic ait.Ergo vꝛ̄ ex h̄ ꝙ ipſo iur̄ ſint
excōicati.Qđ veꝝ ē de violatoꝛibus eccl'aꝝ
ſeu icendiarijs.xi.q.3.c.canonica ⁊.17.q.4.c.ōſ
eccl'e.Alij v̄o ñ ſūt excōicati ip̄o iure:ſꝫ excōicā
di.⁊ allegat q̄ dixit ſup.c.tua nos eodē titu.viđ
iſtā glo.in fine h⁹ cōcluſiōis. Si vis ſcire cāuſ
excōicatōis maioꝛis ⁊ minoꝛis.vide i piſanella
excōicatō ⁊ abſolutio ⁊c̄. Pena vero canōica
tp̄alis ē pena pecuniaria.17.q.4.c.q̄ſq̄s.vbi dꝛ̄
ſic.Quiſq̄s inentus fuerit reus ſacrilegij ep̄is
vel abbatibus:ſiue ꝑſonis ad q̄s q̄rimonia ſa/
crilegij ꝑuenerit:libꝛas examinati argēti puriſ
ſimi.30.cōponat.Et hoc intellige ſm varietatē
ꝑſonarū i q̄bus cōmittit̄ ſacrilegiū:vt ſi qſ ſub
diaconū occiderit.300.ſolidos cōponat.q autē
diaconū.400.q v̄o ꝑſbiteꝝ.500.Idē i.c.i.ſi qſ i
atrio.⁊.c.ſi quis ꝯtumax.⁊.c.ſi qs deinceps.In
quibus capitul' diuerſe ponūt pecuniarie pene
q̄ ſm q̄ꝫtitatē crimīs:loci:ꝑſona.⁊ ꝯſuetudis i
ponēde ſūt.Idē i.c.qui diaconū.⁊.c.qui occide
rit. Et nota ꝙ ſolidus accipit̄.ꝓ ducato.⁊.32.
ducati vnā libꝛā auri ꝯponūt. Pena v̄o diuīa
fuit lep̄.vt patuit i Hiezi ſeruo. Na aman.q̄re
⁊c̄.   Q̄tū ad.3.v̄itatē dico reg'r ꝙ iniiciētes
man⁹ violētas i clericos:nō pñt niſi a papa ab
ſolui.vt i dicto.c.ſi qs ſuadēte.17.q.4. Iteꝫ ⁊ a
legatis de latere pape miſſis ad aliquā ꝓuīciaꝫ
vt pꝫ i.c.ad eminētiā.ex̄ de ſen.exco.vbi dꝛ̄ ſic
Ad eminētiā ſedis apl'ice.⁊ ifra.Sic ex ꝑte tua
nr̄is ē aurib⁹ itimatū vbi extat dubiū vtrū ab
ſolutōis bñficiū aſſeq̄nt̄ q ꝓpt̄ iiectōeꝫ manuū
i cl'icos:l' al' religioſas ꝑſonas excōicatōeꝫ icur
rerūt.⁊ a legati] cardīalib⁹ q a latē Romani pō
tifici] d̄ſtināt̄:ꝓ tpe abſoluūt̄ cū hi delegati mā
datū ſup h̄ ñ oñdāt expſſū. Sup q̄ ita te volūs
obſuari:vt eos hēas abſꝫ oī excōicatōnis ſcru
pulo abſolutos:q̄s ꝯſtitit a talib⁹ bñficiū abſo
lutōis adeptos.h̄ ibi.Et gl.ſr̄ v̄bo ꝓ tp̄e.dic̄ ꝙ
iſtā auc̄te hñt legati a latē dñi pape poſtq̄ꝫ egrſ
ſi ſūt vrbē quouſq̄ꝫ reuerſi ſūt:lꝫ iuriſdictiōꝫ ñ
hēant:niſi i ea ꝓuīcia q̄ ſibi decꝛeta ē.Et ꝛ̄ lꝫ eiſ
ex offō legatōis:vt i itinē q̄ſcūq̄ꝫ vēiētes poſſit
abſoluē.lꝫ de h̄ nō hēant ſpāle mādatū.Et alle
gat h̄ glo.ad hoc.c.q̄ꝫuis.⁊.c.ea noſcit̄.extra e ⁊
ri. Et ꝙ poſſint abſoluere dicti legati excōica
toſ vndecūq̄ꝫ veniāt:pꝫ ex̄.ꝺ offi.legati.c.excoī
cat].i glo: vbi dic̄ ſic tex. Excoicat] ꝓ iiectiōe
manuū violēta eccle.Ro. legati q ꝺ ipſi⁹ later̄
ñ mittūt̄ ex̄ ꝓuinciā ſibi ꝯmiſſa: vl' ibidē.ſ.i ꝓ
uīcia ſi hmōi manuū iiectoꝛes illuc ꝯtigat acce
dē aliūde:⁊ q eccl'aꝝ ſuaꝝ ꝑtextu legatōis ſibi
vidicāt dignitatē etiā ſubditi] q̄ꝫuis i ſua ꝓuin
cia exiſtētes bñficiū abſolutōis impātiri ñ poſ
ſit: niſi ꝺ ſpeciali gr̄a illi⁹.⁊ iſtis ampli⁹ a ſede
apl'ica ꝯcedat̄ hec ibi.Gregi.9.Effect⁹ iſti⁹ ca
pl'i eſt ꝙ legati q ñ mittūt̄ ꝺ latē dñ ſūt ex̄ t̄mi
nos ꝓuīcie ſibi ꝯmiſſe:tales excoicatos ab ſol
uē ñ pñt.ſꝫ dū ſt̄ ifra t̄ios hñ abſoluē pñt excō
municatos huiuſmodi exeuntes tantum de ꝓ
uincia ſibi commiſſa: non autem aliunde ac/

cedentes. Alij ꝟo locales: q ex ꝑuilegio eccľie
ſue hñt legationē: vt eps Carturieſis ⁊ ſiľes h
facē nō pñt. niſi ꝺ ſpāli mādato dñi pape. Sup
q̊.c.glo.i.diͨ. Secus ſi legat⁹ miſſus fuerit de
latere pape. qm̄ tales oēs pñt abſoluē in eūdo
⁊ redeūdo. qm̄ h ex officio legatiōis legatis de
latere licet. Et adducit.c.ſupdictū ad eminētiā
⁊.c.qꝺ trāſlationē. de offi. legati. Multa circa
hāc māꝫ dicēda eēnt: ⁊ ē glo. magna ſup dicto
.c. excōicatꝭ. Sꝫ iſta ſufficiāt q̄tuꝫ ad preſens.
Adde tñ iſtud notabile ad dicta. ꝙ illi q ſūt
excōicandi ⁊ nō ſūt excōicati: ipſo iure ante de
nūciatōeꝫ factā pñt abſolui a ſuo epo. Sꝫ dnū
ciatione facta ſiue i gñali ſiue i ſpāli: nō pñt ab
ſolui niſi p papaꝫ. Hoc ponit.c. tua nos. ex̄. de
ſen. excō. ⁊ bene ibidē diͨ glo. vide ibi ſi placꝫ.
Textus diͨ ſic. Tua nos duxit fraťnitas ꝯſu
lendos. Et ifra. Fraťnitati tue taliť rñdemus
ꝙ nō ſoluꝫ hi q in clericos temerarias manus
inijciunt ſꝫ etiā incendiarij: ex q̊ ſunt p eccleſie
ſniam publicati ꝑ abſolutionis bñficio ad ſe
deꝫ apľ.caꝫ ſūt mittendi. h. ibi. Ubi diͨ gl. ſup
ꝟbo. publicati. recitatꝭ q̊rundaꝫ dictis ſic. Nō
credo ꝙ oēs incēdiarij gñaliť ſint ipo iure ex
cōicati: niſi de incēdiarijs eccľiaꝝ: cuꝫ de alijs
nō inueniaꝫ. Et p hanc decretalē nō ꝓbať ꝙ ip
ſo iure ſint excōicati: ſꝫ illis pmo excōicatis ab
epis publicatione ſecuta ⁊ denūciatione: papa
p hanc decretaleꝫ ſibi reſeruat eoꝝ abſolutio
nem: vt dixi. alias oēs incēdiarios epi abſolue
re poſſunt. ex̄. eodeꝫ.c. nup. hec dicta glo. Ex q̊
pꝫ q incendiarij ſint abſoluēdi p papam: ⁊ qui
nō. Et hec ſufficiant ꝓ pñti ꝯcluſione.

De nobilitate eccľie Romane ꝯcľo tertia.

Accipe tertiā ꝯcľoneꝫ. vꝫ. Etſi in oibus
eccleſijs de⁹ offendi poſſit: tamē in ec
cleſia Romana qꝺ inhoneſte fit grauiꝰ
penſať. Ubi tres ingramus ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi.
eſt iſta. Que eccleſia eſt pncipalis in toto orbe
Secūda ꝟi. eſt. An oēs eccľie mūdi habeant
hanc imunitatē: vt effugiētes ad eccleſiā libe
renť. Tertia ꝟi. eſt. Quo tēpoř fuit eccleſia
Romana ꝯſtructa. Q̄tuꝫ ad pmā pono tres
ꝯcľones. Pria ꝯcľo eſt. Qꝛ inter oēs mundi
eccľias Romana eccleſia ē oiuꝫ eccľiaꝝ caput
mať: ⁊ magrā. Secūda ꝯcľo ē. Qꝛ Romana
eccľia a xpo Jeſu hāc ꝑeminentiā eſt ꝯſecuta.
Tertia ꝯcľo ē. Qꝛ qcūqꝫ diͨ Romanā ſedē
nō eſſe caput oiuꝫ: vel nō poſſe canones ꝯdere
eſt hereticus. Pria ꝯcľo ē iſta. Qꝛ Romana
eccleſia ē oiuꝫ eccľiaꝝ caput: mať: ⁊ magrā. Et
p°. ꝙ ſit caput oñdit Gratian⁹. 21. di. p totuꝫ. ⁊ q̊
poſt ipam ſeq̄nť ibidē etiā noť. Un̄ ſic Petr⁹
ē oiuꝫ clericoꝝ caput: ita ſedes Romana q̄ eſt
ſedes Petri ē oiuꝫ eccleſiaꝝ caput. h pꝫ. 3. q. 6.
c. dudū. ⁊ ibi p glo. ⁊. 22. di. ſacroſan. Poſt quaꝫ
eccleſia Cōſtātinopolitana pmuꝫ obtinet locū
eadē di. 22.c. renouātes. Audi.c. duduꝫ. Dudū a
ſanctis apľis ſucceſſoribuſqꝫ eoꝝ in ātiquis de
cretuꝫ eſt ſtatutꝭ: q̄ hactenus ſcā ⁊ vniuerſalis
eccľia tenet apľica: nō opportere ſine ſnia Ro

mani pontificis ꝯcilia celebrari: vel epm dāna
ri. Qm̄ ſcām Romanā eccleſiā mr̄eꝫ oium ec
cleſiaꝝ eē voluerūt. Et ſic beatus Petr⁹ apľs
pmus fuit oiuꝫ apľoꝝ: ita ⁊ hec ſcā eccleſia ſuo
noie ꝯſecrata dño inſtituente pma ſit ⁊ caput
oiuꝫ eccleſiaꝝ: ⁊ ad eā q̄ſi ad mr̄eꝫ ⁊ apicē oēs
maiores eccľie cauſe ⁊ iudicia epoꝝ recurrāt:
⁊ iuxta ſniaꝫ ei⁹ ťminū ſumāt: nec ex̄ Romanū
gēꝫ ex his decerni debē pontificeꝫ ⁊c̄. Julius
papa oriētalib⁹ epis. Glo. ſup ꝟbo. voluerunt:
dicit. Sic g̊ ꝯcilia dederūt pmatum Romane
eccľie: qꝺ verū ē ſecūdario: ſꝫ ipſe xps pncipa
liť. 21. di.c. q̄uis. 17. di. hinc etꝭ. 9. q. 3.c. aliorū. h
glo. ibi. Sꝫ de hoc dicem⁹ in ꝟa ꝟitate. Hoc etꝭ
diͨ tex.c. ſacroſā. 22. di. circa finē. vbi dř ſic. In
ter beatos apľos q̄daꝫ fuit diſcretio ptātis: et
licet oēs eēnt apľi. Petro tñ ꝯceſſuꝫ eſt a dño
⁊ ipſi voluerūt iter ſe idipm: vt reliquis oibus
ꝑeſſet apľis: ⁊ cephas. i. caput ⁊ pncipatū tene
ret apľatus. Qui in eādeꝫ formā ſuis ſucceſſo
ribus ⁊ reliquis epis tenendā tradiderunt. Et
nō ſoluꝫ i nouo teſtō eſt h ꝯſtitutū: ſꝫ ēt in veťi
fuit. Un̄ ſcriptū eſt Moyſes ⁊ Aarō ſacerdo
tibus ei⁹. i. pmi iter eos fuerūt. Et poſt pauca.
Hec ꝟo apľica ſedes caput ⁊ cardo vt pfatum
ē a dño: ⁊ nō ab alio iſtituta ē. Et ſicut cardine
hoſtiū regiť: ſic h⁹ ſacte apľice ſedis aucťe oēs
eccľie dño diſponēte regūť ⁊c̄. Anaclet⁹ papa.
Qualiť aūt Moyſes ⁊ Aaron eſſēt pmi ſacer
dotes. glo. in pdcō.c. ſacroſā. in ꝟbo. Moyſes
declarat: ſic dicēs. Licet Moyſes ⁊ Aaron p
mi ⁊ ſūmi dicti ſint ſacerdotes: tñ Moyſes fu
it maior Aarō in admiſtratiōe: ſꝫ nō q̊ ad ſacra
tionē ſacerdotalē. in h. n. ambo pares fuerunt.
Moyſes tñ hoſtias nō offerebat pplō. vt. 56.
di.c. ſi qs vult. ⁊. 88. di.c. decreuit. Itē in hoc erat
maior Moyſes q̄ꝫ Aarō: qꝛ iſtruebat eum: ⁊ re
darguebat eū tāq̄ꝫ minorē: ut ꝺ pe. di.c. 3. inť h
hircū. h gl. ad lrāꝫ. Et ꝙ eccľia Romana ſit etꝭ
mať ⁊ magrā. pꝫ ex̄. de fo. compe.c. ſi. vbi circa
mediū diͨ ſic. Quia tñ oiuꝫ eccľiaꝝ mať eſt ea
dē ⁊ magrā rite cōpelli potuit ⁊c̄. Qꝛ aūt Cōſtā
tinopolitana eccľia ſit pma poſt Romanaꝫ pꝫ.
di. 22.c. renouātes. vbi diͨ ſic tex. Renouantes
ſacri Conſtātinopolitani ꝯcilij decreta petim⁹
vt Conſtantinopolitana ſedes ſiľia ꝑuilegia q̄
iferior Roma hꝫ accipiat: nō tñ in eccľiaſticis
reb⁹ magnificeť vt illa: ſꝫ vt h ꝟa p⁹ illaꝫ exiſ
ꝑuſq̄ꝫ Alexādrina ſedes numereť: deide Antio
chena: ⁊ poſtea Hieroſolimitana. Hic dať itel
ligi ꝙ Alexādrina eccľia de ꝟa ſit facta ťtia: et
Antiochena de ťtia ſit fcā q̊rta: niſi forte quis
duas ꝯtēdat eē ſcꝺas: vt Cōſtātinopolitanaꝫ ⁊
Alexādrinaꝫ parē ſue dignitatꝭ velit locū obti
nere. h ibi. Archidiacon⁹ ſup ꝟbo iferior. dicit
ꝙ ē iferior ſitu loci: nō dignitate. Hoc ſtatutuꝫ
fcūꝫ fuit i ſexta ſinodo. aliť tñ ordo iſtaꝝ eccle
ſiaꝝ ordiabať. vt pꝫ i fine dicti capľi. ſacroſan.
vbi dř ſic. Hac aucťe Alexādrina eccľia ſꝫ a p
ma locū hr̄e cēſeť: ſꝫ poſtea i ꝯſtātinopolitana
ſinodo eccľia Conſtantinopolitana ſecundum

ab apoſtolica ſede locuꝫ accepit. h ibi. ⁊ poſtea
ponitur ſtatutū.c. ſeq̄nti. q̊re ⁊c̄. Et ſic pꝫ pria
regula. Scꝺa regula eſt iſta ꝙ Romana ec
cleſia a xpo Jeſu hanc primitateꝫ accepit. pꝫ h
regula. 21. di.c. in nouo teſtō. ⁊ pľibus ſeq̄ntib⁹
capituľ. ⁊. 22. di.c. ſacroſancta. vbi diciť ſic. Sa
croſancta Romana eccľa nō ab apľis: ſꝫ ab ip
ſo dño ⁊ ſaluatore noſtro pmatuꝫ obtinuit: ſic
beato Petro apľo dixit. Tu es Petrus ⁊c̄. Ad
hibita ē ſocietas i eadeꝫ Rōana vrbe beatiſſi
mi Pauli apľi vaſis electōis. qui vno die eodē
qꝫ tpe cū Petro glorioſa morte coronatus eſt.
⁊ ābo ſanctā romanā eccľiam ꝯſecrarūt ⁊c̄. Et
h idē gñalia ꝯcilia approbarūt. vt pꝫ. di. 17.c. ꝯ
cilia. Nō pono tex. qꝛ prolixus ē. Facit ad h.c.
.i. de tranſlatōe epi. Et glo. i. ibidē adducit con
cordātias.c. i nouo. ⁊.c. q̄uis di. 21. Et pōit vnū
pulcherrimū dcm̄. dicēs ꝙ i h differt iperiū a
papatu. qa iperator ſuā iuriſdictōeꝫ hꝫ a pplō
vt inſtituta. de iure naturali. §. ſꝫ qꝺ pncipi. ⁊. C
de veteri iure enucleādo. l. i. §. tum. n. Sed Ro
mane eccľe iuriſdictio voce dñi tm̄ prelata eſt.
vt pꝫ i. ꝺ.c. i. ⁊. 21. di.c. q̄uis. hec glo. ibi. Et ſic pꝫ
ꝟa regula. Accipe ťtiā regulā. vꝫ. q Romanā
eccľam dicit nō eē caput oium eccľarū: vel non
poſſe canones ꝯdere: eſt hereticus. Hec regula
pꝫ. 19. diſ.c. nulli. i glo. vbi glo. ſup verbo. ꝓſtra
tus ſic diͨ. Hic vř ꝙ ois qui nō obedit ſtatutis
Romane eccľe: ſit heretic⁹. Et varios modos
hereſis nōui. 24. q. 3. §. qꝛ ꝟo. ⁊.c. quidā. Sed in
telligas qꝛ hic dř. ꝙ qui dicit Romanā eccľam
nō eē caput: nec poſſe cōdere canones: ille ē hē
tic⁹ vt. 22. di.c. i. ⁊. 25. q. i.c. violatores. ⁊. q. 2.c. ſi qs
dogmata. Sed ſi qs āt trāſgrediť e⁹ mādata nō
ē ꝓpterea heretic⁹. lꝫ peccet ex̄ de reſcriptis.c.
ſi qñ hec glo. ad lrām. Et notēus ſolū ad lrām:
c. ſi qs dogmata. vbi dř ſic. Si qs dogmata inť
dicti mandata ſanctōes: uel decreta ꝓ catholi
ca fide: vel eccľaſtica fide: vel eccľaſtica diſci
plina ꝓ correctōe iminētiū vľ futurorū maloꝝ
ab apľice ſedis pſule ſaluabiť ꝓmulgata ꝯtem
pſerit: anathema ſit h ibi. Et ſic pꝫ iſta pma ꝟi
tas. Q̄tū ad ꝟam ꝟitatē dico ꝙ q̄tū ad imu
nitatē oēs eccľe hāc dignitatē hñt. vt ꝯfugien
tes ad eas ſaluētur: pter i caſib⁹ ſup nōtis in ꝟa
pte h⁹ ꝟmonis. Un̄ oēs homicide ⁊ rei ad ipſas
cōfugientes ſaluāť: ⁊ vltra tex. ſupi⁹ ꝺ hac mā
nōtos duos ſubiūgāus. Et p°. tex. 17. q. 4.c. reū
vbi dicit tex. Reū ad eccľam fugiētē nemo ab
ſtrahere audeat: neqꝫ inde donare ad penaꝫ. ſ.
corporalē vel ad mortē: vt honor eccľe ſeruet.
Sed rectores. ſ. eccľe pacē e⁹ ⁊ vitam ⁊ mēbra
obtinē ſtudeāt tñ legittie ꝯponat qꝺcunqꝫ fec̄
h ibi. vbi. mouet hanc difficultatē. Nūquid taľ
liberatus poterit poſtea accuſari ꝺ illo crimie:
ſi non pōt. g̊ crimina manebunt ipunita: qꝺ eē
nō debet. ex̄ de ſen. ex. vt fame. ⁊ ſic ꝑuilegium
eccleſie eēt multꝭ occaſio delinq̄ndi. Et ſoluit
dicens ꝙ quidā dixerūt ꝓpter h ꝙ dictū ē ꝙ ip
ſi ab oibus accuſari pñt: preter illos qui ꝓmiſe

runt indēnitatē. Sꝫ dicit ꝙ h nō ē verū. qꝛ hoc
eēt cōtra ꝑuilegiū eccľe: qꝺ ē iniuſtū vel heticū
vt. 22. diſ.c. oīs. Adqd. n. ipetraret eccľa ei vitaꝫ
ſi poſtea ꝓ eodē crimie decapitandus eēt: Dica
tur g̊ ꝙ hoc ē priuilegiuꝫ eccľe ꝙ talis āmodo:
nec uitaꝫ nec mēbꝝ perdat: ſꝫ ꝙ alias pecūialiť
ſatiſfaciat: vel ſi nō pōt ſeruat ei ꝑpetue quem
leſit. vt. 36. q. i.c. de raptoribus. h dcā glo. Scꝺꝫ
capitulū ad hoc ꝓpoſitū vltra ſup dcā ē. 23. q. 5.
c. reos ſanguis. vbi dř reos ſanguis defendat
eccleſia: ne effuſione ſanguinis particeps fi
at. ⁊ hec ſufficiant ꝓ pñti ꝟitate. Q̄tū ad ter
tiā ꝟi. dico ꝙ Roma p q̊ngentos ānos p⁹ obſi
dionē troyanā ꝯſtructa fuit. vt pꝫ. ff. de poſtu.
l. i. §. caſū in glo. Ad cui⁹ declaratōeꝫ nota ꝙ
Romani ciues ſunt oēs ſubditi iperio. ff. ꝺ his
qui ſunt ſui vel alieni iuris. l. nā ciuium in glo.
Scꝺo nō ꝙ oēs Rome habitantes ſunt libi
licet alibi eēnt ſerui. ff. de ſtatu hoium. l. i vrbe
p glo. Tertio nō ꝙ Romana ciuitas ē pape
non iperatoris. 23. q. 8.c. igiť. in glo. vbi dicit ſic
Ciuitas Romana ē apľi ⁊ nō iperatoris. Nam
iperator ꝯceſſit ei ciuitatē cū ducatu ſuo. vt. 63
di.c. ego. ⁊. 96. di.c. Conſtantinus. Sꝫ iperator
ē aduocat⁹ ibi. vt ex̄ de electōe.c. venerabilem
hec glo. Quarto nō ꝙ Rome ſtare eſt ſanuꝫ
7. q. i.c. qualiť. in glo. vbi dicit ſic glo. Potius ꝺ
huiſſet eps iſte fugiſſe Romā ꝓ ſanitate ꝛcupe
randa ſicut cōmunis filius: 23. di.c. communis.
Et eſt hic argumētū ꝙ Rome eſt ſanū morari.
hec glo. Hoc tñ iudicio oium eſt ꝯ expiētiā cō
munē. Quito nota ꝙ Romanā ſedē illegitti
me occupās eſt expellēdus p violentiā. vt. 3. q.
i. §. finali vbi fit mentio de his q expulſi ſunt a
ſedibus ſuis: ⁊ q reſtitui debēt: ⁊ q nō ⁊c̄. Se
xto nōndū ꝙ nō eſt licitū aliud docē vel ſentir
q̄ꝫ eccľa Romana ſentiat. 24. q. i.c. rogamus. ⁊
c. ſeq̄nti. vbi diͨ tex. Rogamus vos dilectiſſi
mi fratres: ut nō aliud doceatis: neqꝫ ſētiatꝭ q̄ꝫ
qꝺ a beato Petro apoſtolo. ⁊ reliquis apoſtoľ
⁊ pr̄ibus accepiſtis. Ipſe enim ē caput toti⁹ ec
cleſie: cui ait dñs. Tu es Petrus: ⁊ ſup hāc pe
trā edificabo eccľam meā. Eius. n. ſedes primi
tus fuit apud nos: que poſtea iubēte dño Ro
me trāſlata ē: quā adiniculāte gratia dina: ho
dierna poſſidemus die ⁊c̄. Marcellus vniuer
ſis epiſcopis per Antiochiam conſtitutis. Et
ratio dictorum. quia eccleſia Romana ſemper
ab hereſi fuit immaculata eadem diſtin. ⁊. q.c.
hec eſt fides circa fidem. vbi ſic dicitur Item
ſancta Romana eccleſia que ſemper immacu
lata permanſit domino prouidente: ⁊ btō Pe
tro apoſtolo opem ferente: in futuro manebit
ſine vlla hereticorum inſolutione atque firma
et immobilis omni tempore perſiſtet. hec ibi.
Propterea decretum eſt per concilia ſacra: ꝙ
conſuetudo Romane eccleſie q̄tuꝫ ad ea que
ad finem pertinent ſeruentur ab omnibus. In
alijs vero non opportet: vt notat gloſa. de ſū
ma trinitate.c. i. ſuper vēbo. docuit. li. 6. Facit
.c. 2. glo. fi. ex̄. de ferijs quare ⁊c̄. Et hec volo

ſufficiant p pñti ↄclõne: ꝛ fine huius ſermonis Domus ergo mea dom⁹ orõnis vocabiť: hic p grãm: ꝛ in futuro p gloꝛiaȝ ſempiternã. Amen.

Feria tertia quarte dominice q̃dragefime de temerario iudicio ſmo in oꝛdine. 28.

Nolite iudicare ſe

cũduȝ faciẽ: ſȝ iuſtuȝ iudiciũ iudicate. Jo. 7. c. Saluberrimã aliã hodierna die chꝛiſti Jeſu doctrinã habem⁹ Naȝ ꝛñ ſuſpitiões vitare nõ poſſimus: temerarie tñ quẽpiaȝ iudicare nõ debemus. Jdeo ait. Nolite iudicare ſm faciẽ. Facies h̃ accipiť pꝛo ſigno exterioꝛi: vt ſit ſẽſus. Nolite iudicare ſȝ faciẽ. i. ſm ſigna exťioꝛa: ſupple ſemp. qm̃ q̃nq̃ talia ſigna bona ſũt ꝛ ↄſcia mala. Sȝ qm̃ hodiernis tẽpibus hũana negtia pnioꝛ eſt ad facta alioꝝ q̃ ſua iudicare: vt plures iudices in factis alioꝝ q̃ notarij repianť. Jdeo i pñti ſmõe de temerario iudicio videam⁹. Ubi tres ↄſiderationes moꝛe ſolito faciam⁹. vȝ. Qualiť pſũptio nr̃a temerarie iudicat circa deũ. Qualiť pſũptio nr̃a temerarie iudicat c̃ca ſeipȝ. Qualiť pſũptio nr̃a temerarie iudicat circa pꝛimũ.

De temerario iudicio circa deum ↄſideratio pꝛima.

Qualiť pſumptio noſtra temerarie iudicet ↄ̃ deuȝ vel circa deũ pmo videam⁹ Ubi tres ↄclones faciam⁹. vȝ. Pꝛia ↄclo eſt iſta. Nõnulli ſũt adeo mẽte capti: vt de diuia potẽtia iudicẽt valde ioꝛdinate. Scda ↄclo eſt iſta. Nõ ſoluȝ diuinã potentiam qdam vſurpant: ſȝ etiã de diuina ſapientia falſiſſime iudicant. Tertia ↄclo ẽ iſta. Quidã ſic infatuanť: vt dei clemẽtiã: qð oiuȝ pei⁹ ẽ calũnieť.

De dei potẽtia: ꝛ quomodo qdaȝ de ipſa falſe iudicant ↄclo pma.

Accipe pmã ↄclonẽ: vȝ. vt s̃. Ubi treſ igramus ꝟi. vȝ. Pꝛia ꝟi. eſt iſta. Quot modis accipiť h̃ nom̃ potẽtia: ſiue poſſe aliqd. Scda ꝟi. eſt iſta. Quotuplex eſt potẽtia dei. Tertia ẽ. Quot modis errari põt circa potẽtiaȝ dei. Quãtuȝ ad pmã ꝟi. dico ſȝ canoniſtas: vt notať ex̃. de reſcriptis. c. ſciſitatus. glo. i: q potentia ſiue poſſe aliqd dr̃ qnque modis. ſex aũt ego modos ex ipa colligam. Uñ ꝟſus. Poſſe qdeȝ reb⁹ dant iuſ: nã: poteſtas. Officij: meritũ: qntũ diuina volũtas. Hic ꝟſus poniť in dicta glo. Et declarat ſingula mẽbꝛa Nos ꝟo ad pꝛacticã deſcendẽtes: dicam⁹ q potẽtia q̃daȝ dr̃ iuris: q̃daȝ nãe: q̃dam poteſtatis q̃daȝ potẽtia meriti: ꝛ q̃daȝ diuine voluntatis.

Accipe pmã. Pꝛimo inq̃ dicimur aliqd poſſe de iure. Uñ qs dubitat q ego poſſum dare aiam meã inimico humane nãe p ſalute vl' vtilitate alic⁹: nõ tñ de iure bono. 17. q. 7. c. faciat. vbi dicit tex. Faciat hõ qcqd põt p ſalute hominũ: cũ aũt ad id puentũ fuerit: vt tali ſaluti niſi peccãdo ↄſulere nõ poſſit: iam ſe exiſtimet homo nõ habere qd faciat. h̃ ibi. Facit ad hoc c. agatoſa. in ſi. 27. q. 2. Secũdo dr̃ potentia ſiue aliqd poſſe natura: vt cũ qs eſt in etate pubertatis dicim⁹ q põt gñare. ex̃. de deſpõ. ipu. c. puberes. ꝛ. c. a nobis. Capituluȝ puberes. dic̃ ſic. Puberes a pube ſũt vocati. i. a pudẽtia coꝛpoꝛis nũcupati. qꝛ hec loca pmo lanuginem ducunt. expone ſic. qꝛ hec loca ſupple q̃ deberent eſſe pudica pmo lanugineȝ. i. piloſitateȝ ducũt. Quidam tamẽ ex annis pubertatẽ exiſtimant. i. eũ eſſe puberẽ q. xiiij. annos ipleuit: q̃uis tardiſſime pubeſcat. i. ſigna pubertatis oſtendat. Certũ eſt aũt eum puberẽ eſſe q ex habitu coꝛpoꝛis pubertatẽ oſtẽdit: ꝛ gñare iã põt. Jmpuberes ſũt que i annis puerilibus pariũt. i. cõcipiunt vel cõcipere poſſunt: ita expone. hec ibi. Dicit tñ btũs Greg. in dialogo. ꝛ notať. 9. q. i. i ſũma q ſufficit ad h̃ vt qs pubes dicať: vt concipiat vel concipere poſſit: etiam ſi annos nouem tm̃ haberet. Uolo tamen q hic notemus qð dicit glo. ibi ſup ꝟbo. gñare. dicit. n. ſic q ex hoc ꝟbo apparet q pubertas ex vigoꝛe naturali nõ ex annoꝝ numero cõpꝛobať. Et dicit q h̃ veruȝ eſt quo ad matrimoniũ ↄ̃hendum: vt. xi. di. c. de illis. ꝛ. c. vbi malitia ſupplet etateȝ. Uñ ſi qs etiam compleuiſſet. xiiij. annuȝ: ꝛ concipe non poſſet: eius matrimoniuȝ nõ teneret: vt dicit ibi glo. 2. concoꝛdãſ cum glo. 3. cũ mr̃imonij bona tria ſunt. ſ. fides: ples: ꝛ ſacr̃m. Et ſic pȝ q mr̃imoniuȝ ex vbertate tm̃ ↄſiderať: non ex numero annoꝝ. Sed pubertas quo ad tutelaȝ vel curã ex numero annoꝝ ↄſiderať: ꝛ allegat cõcoꝛdantias ibideȝ. q̃re ꝛc̃. Tertio potẽtia ſiue aliqd poſſe poteſtate: ſicut Petr⁹ ꝛ ſucceſſoꝛes poſſunt poteſtate a dño ſibi tradita ligare ꝛ ſoluere in celis ꝛ i terra. 21. di. §. i. ar. ꝟſus ſinem. vbi dicit q Petrus p oĩbus claues regni celoꝝ accepit. De hac potẽtia que oꝛiť ex poteſtate tradita ſiue accepta loqtur textus. ex̃. de ↄſan. ꝛ affi. c. i. in fine. vbi dicit ſic. Ceterũ tuaȝ pꝛudentiã volumus non latere q nõ ſunt cauſe matrimonij tractãde p quoſlibet: ſȝ p diſcretos iudices q poteſtatem habent iudicandi: et ſtatuta canonum non ignoꝛent. hec ibi Alex. 3. Et bene de hoc in glo. ſuper veꝛbo. poteſtateȝ. Duo enim dicit ibi glo. exiguntur ad cognoſcendum ꝛ iudicãduȝ in cauſa matrimoniali. ſ. ſciẽtia canonum: ꝛ q habeat iuriſdictionem oꝛdinariam vel delegatam ꝛc̃. Quarto potentia ſiue poſſe dicit officij. de qua ex̃. d̃ ma. ꝛ obedientia. c. cum inferioꝛ. vbi dicit ſic textus. Cum inferioꝛ potioꝛem ſoluere nequeat vel ligare: ſed potioꝛ inferioꝛem liget regulariter ꝛ abſoluat. ꝛ ſatis abſonum videatuꝛ vt filius habeat poteſtatem in pentes ꝛc̃. De hac etiam potẽtia loquitur. di. 21. c. inferioꝛ. vbi hec eadem ſentẽtia habetur. Qz ergo inferioꝛ non põt abſoluere ſuperioꝛem: ſed econtra eſt poteſtas officij. Unde regulariter qui poteſt abſoluere: poteſt ligare: ſed de hoc in gloſa. ibi. Quinto dicitur potentia meriti. de qua. 3. q̃ne. 7. §. tria. ꝟſi. idem teſtať ibi. cuius vita ꝛc̃. Sexta potentia dicitur diuine voluntatis. de q̃ de pe. di. 2. §. charitas. Et hec volo ſufficiãt pꝛo pñti ꝟitatate. Quãtũ ad ſcam ꝟitatẽ dico q de dei ptãte poſſumus loq dupl'r. aut vt ↄcernit diuinitatẽ tm̃: aut vt cõcernit diuitatẽ vnitã hũanitati in xp̃o. Si accipiať potẽtia dei vt ↄcernit diuinitatẽ tm̃: ſic dico q potẽtia dei dupliciter appellatur. Aliqñ dr̃ potẽtia dei ipſa eſſentia dei. ps. Potẽtiã tuã ꝛ iuſticiã tuã deus vſq; in altiſſimis q̃ feciſti magnalia. Aliqñ potẽtia dei accipiť p effectibus dei. Math. ix. ꝛ Luc̃. 7. Quis poteſt dimittẽ pctã niſi ſolus de⁹: de pe. diſ. i. verbuȝ. Aliqñ accipiť p manifeſtatõe dei. Mat. vl. Data ẽ mihi ptãs ois i celo ꝛ i t̃ra. Et h̃ non ſm q hõ: ſȝ ſm q d̃s. Si ꝟo accipiať potẽtia vt ↄcernit diuitatẽ vt i xp̃o: ſic potẽtia xp̃i multipliciť oñdiť. Pꝛio p modũ ſblimatõis. Uñ xp̃s ẽt ſȝ q hõ habuit quãdam potẽtiã ſup oẽs creaturas. De q̃ Daniel. 7. dr̃. Poteſtas ei⁹ ptãs et̃na q̃ nõ auferet. ꝛ regnũ ipſi⁹ qð ñ coꝛrũpet. Quã qdẽ potẽtiã i tribus p̃cipue oñdit. Pꝛio ad pugnãdũ. Luc̃. xi. Cũ foꝛtis armat⁹ cuſtodit atriũ in pace ſũt oĩa q̃ poſſidet. cũ ãt foꝛtioꝛ eo ſupuenerit ꝛ vicerit eũ. ꝛc̃. ps. Dñs foꝛtis ꝛ potẽſ: dñſ potẽs i pꝛelio. Math. 4. Uade retro ſathanas Scdo oñdit in miracula faciẽdo. Jo. x. Ptãteȝ hẽo ponẽdi aĩam meã: ꝛ iterũ ſumẽdi eã. i. moꝛtuos ſuſcitare. Tertio ad genus hũanũ ſaluandũ. ps. Excita dñe potẽtiã tuã ꝛ veni: vt ſaluos nos faciaſ. Qm̃ igiť xp̃s tã ſm q d̃s q̃ ſȝ q hõ potẽtiſſim⁹ ẽ: ꝛ null⁹ potẽtioꝛ eo. iõ ſcĩ clamãt vnanimes q ois potẽtia cõicata creaturis: a domĩo Jeſu xp̃o ẽ. ad Ro. 13. Qui ptãti reſiſtit d̃i oꝛdiatõi reſiſtit. Hoc idẽ pȝ. 23. q. i. c. qð culpať. Jnde xp̃s Pilato rñdit. Jo. 19. Nõ hẽres in me ptãtẽ ullã niſi tibi datũ eẽt deſup. Ex q̃ cõcluditur q nõ ſolũ boni ſȝ ẽt mali oẽm ptãtẽ quã habent i mũdo a deo ꝛ bñdicto ei⁹ filio xp̃o Jeſu accipiãt. Si Herodes i pueros ſeuit: a d̃o ptãtẽ accepit. ſ. Pilat⁹ ꝛ ſũmi ſacerdotes i xp̃m: a deo h̃ acceperũt ſi tirrãni i xp̃i diſcipulos ꝛ ceteros ſcõs a deo ptãtẽ acceperũt. ꝛ ſic d̃ alijs. vt breuiť cõcludať q ois poteſtas a dño d̃o ẽ. vt clamat Paulus ad Ro. Nec mirũ. qm̃ d̃s vt generaľ puiſoꝛ bonũ vniuerſi attẽdit. ꝛ nõ tm̃ pticulaꝛ. Utiľ. n. alijs fuit pſecutio talis: et multa ſunt ide bona exoꝛta vt alias oñdim⁹. Jn fine tñ qd talibus accidat. audi Sap̃. 6. c. Potẽtes potẽter toꝛmẽta patient. ꝛ Jſaia. 5. c. Ue q potentes eſtis ad bibẽdũ uinũ: ꝛ viri foꝛtes ad miſcendã ebꝛietatẽ. Luc̃. i. Depoſuit p depõet potentes de ſede: ꝛ exaltauit hũiles ps. Quia liberauit paupeȝ a potẽte: ꝛ paupeȝ cui ñ erat adiutoꝛ ꝛc̃. Quãtũ ad ſcaȝ ꝟi. dico q ꝛſi m'tis modis falſe d̃ diuina potẽtia ſẽtiri poſſit: õtñ ad duos rducũť. vȝ. aut ad poſſe facẽ. aut ñ poſſe faceꝛ Nã ſi deũ poſſe peccaꝛ iudicarẽus qð facẽ ñ pt: oio falſe iudicarẽus. Jo. 8. Quis ex vob̃ arguet me de pctõ. Et de pe. diſ. 2. §. vlti. Hiero. ait. Solus iqt de⁹ oĩpotẽs eſt. q cũ oĩa poſſit: h̃ ſolum nõ põt. h̃ ẽ peccare. Qr ãt xp̃s peccare nõ poſſit: diceť dñica ſeq̃nti. Es qbus gñaliť accipe iſtã regulã q deũ facẽ poſſe q̃ ↄ̃dictõem implicant temerariũ iudiciũ ẽ. Jmplicare ãt ↄ̃dictõȝ ẽ dupl'r. aut ex pte dei: aut ex pte creature. Ex pte dei: vt facẽ alteꝝ deũ: aut poſſe peccareꝫ. et h⁹i. Ex pte creature: qñ r̃pugnãtia ẽ i creatura vt coꝛruptã ꝟginẽ facẽ: qð d̃s oĩo facẽ nõ põt. Audi barbatũ Hiero. 32. q. 5. c. ſi Paul⁹. Cũ d̃s i qt oĩa poſſit. hoc ſolũ nõ põt. virginẽ. ſ. ſuſcitaꝛ poſt ruinã: ꝛ ſic de alijs. Sil'r temerarium iudiciũ ẽ: cũ dicius deũ facẽ nõ poſſe qð põt ſic qdã ponentes in celum os ſuũ facẽ ſolẽt dicẽtes. ñ põt facẽ d̃s q ſic ſit: ꝛ h⁹i. qð genus blaſphemãdi deũ ẽ negatie. ſ. qꝛ ei negam⁹ qð ↄuenit. ꝛ ſic deũ plurimũ offendũt. qð lõge gui⁹ ẽ q̃ tpalẽ offendẽ maieſtatẽ. ex̃ d̃ hẽticis. c. uergẽtis. Sȝ q tpalẽ maieſtatẽ offendit g̃uiť puniť. ex̃ d̃ maledicis. c. i. cũ glo. Ergo a foꝛtioꝛi g̃uiſſime puniendi ſũt. qm̃ maioꝛa delicta maioꝛibus penis ſũt puniẽda. Jn auctẽtica. vt fratꝝ filij. colla. 9 ꝟſus finẽ. Sȝ de h̃ alias dicem⁹ ad plenum.

Qualiter temerarie iudicamus circa ſapientiam dei concluſio ſecunda.

Accipe ſcam ↄclonẽ. vȝ. Non ſolũ diuinam potẽtiã qdã vſurpãt: ſȝ ẽt d̃ diuina ſapia falſiſſime iudicãt. Ubi tres igrãus ꟛitates. vȝ. Pꝛia ꟛi. ẽ. Utrũ de neceſſitate credere deãmus q̃ de diuina ſapia dñtuꝛ. Scda ꟛi. ẽ. An errãtes circa diuinã ſapiam ſolũ ↄ̃ filiũ cui ſapia attribuiť peccẽt. Tertia ꟛitas ẽ iſta. Quot modis de dei ſapia temẽ iudicari poteſt

Quãtũ ad pꝛimã ꟛi. pono tres regulas gñales vȝ. Pꝛia regula ẽ iſta Nullus iſidel: ꝛ itelligo iſidelẽ q nũq̃ fidẽ xp̃i pfeſſus ẽ: iuitus credẽ cõpellẽdus ẽ. Scda regl'a ẽ iſta. Oẽs q fidẽ xp̃i pfeſſi ſũt: eredere ꝛ tenere obligãť ſicut credit ꝛ tȝ ſcã mater eccl'a. Tertia regula eſt iſta i his q̃ articulos fidei nõ ↄcernũt: nõ teneť qs credẽ ſi i ſuũ p̃iudiciũ ꟛgereť. Accipe pꝛimã regulã. vȝ. q null⁹ iuit⁹ credẽ ↄpelliť. Jſta regula pȝ ex̃ de bap. c. maioꝛes. §. penul. vbi dr̃ ſic ad lraȝ. Certũ id ẽ religiõi xp̃iane ↄ̃riũ: ut ſemper iuitus ꝛ penit⁹ ↄ̃dicẽs ad recipiẽdã ꝛ obſeruandã xp̃ianitatẽ aliqs ↄpellať ꝛc̃. vbi glo. ſup ꟛbo ↄ̃riũ. dic̃ ſic. Nullus ad fidẽ cõpelli dȝ iuitus: ſȝ ſic̃ libera volũtate perijt: ita libera volũtate cõuertatur. 45. di. c. qð de iudeis ꝛ. c. q ſincera. ꝛ. 23. q. 5. c. ad fidẽ. Et adduc̃ glo. iſta. ar. cõtra ſe. 33. q. 6. c. i. vbi dr̃ q Paulus coactus veit ad fidẽ. Reſpõdet glo. q illud diuino iudicio factũ fuit: cui⁹ factũ ad ↄ̃niam trahi non debet: ꝛ ſpeciale in ipſo Paulo fuit. Uel dicať ſic dic̃ glo. q q̃uis Paulus xp̃m pſeq̃reť: tamen inter flagella mutatus eſt: ꝛ factus ẽ volẽs. 23. q. 4. c. diſplicet. ꟛſi. quare Paulus. ꝛ eſt hec glo. Tã credi. Sed d̃ iſta mã notaui s̃. feria. 6. tertie dominice in pꝛima ↄſideratione ꝛ concluſiõe t̃tia vide ibi. Et nõ q ſane dixius in regl'a hac: itel

ligo infidelē q nunq̄ fidē xpi ꝓfeſſus ē: ꝓpter vnū caſuꝫ vł ſimilē. Un̄ ponamꝰ ꝙ qs t̄roribꝰ aut ſupplicijs violēt̄ attrahat̄ ad fidē: ⁊ ne detrimētuꝫ īcurrat: baptiſmi ſuſcipit ſacr̄m: ⁊ tn̄ poſtea liberatꝰ: fidē xpi nō ſuat: ē ne iſte cogendꝰ? Caſus iſte ē in ſupdcō. c. maiores eo. §. pcłt. vbi expſſe determinat ꝙ ſic. vbi ſic dic̄ tex. Tal' ſupple q ſic baptizatꝰ ē: vt poſitū ē in caſu: ſic̄ ⁊ is q ficte ad baptiſmū accedit: caracterē ſuſcipit chriſtianitatꝭ impſſuꝫ: ⁊ ipe tanq̄ ꝯditionalit̄ volēs: lꝫ abſolute nō velit: cogēdꝰ ē ad obſuantiā xpiane fidei. Et rōneꝫ aſſignat in fine. §. dicēs. Ne nomē dn̄i blaſphemet̄: ⁊ fides quam ſuſceperūt ꝯtēptibilis habeat̄. Et gl. ſup ꝟbo. volēs dicit. Ex h̄ textu pꝫ ꝙ coactio ꝯditionalis n̄ īpedit ſacr̄m baptiſmi: ſic̄ nō īpedit ſacr̄m ordinis. 74. di. c. vbi iſta didiciſti. ⁊ 45. di. c. de iudeis ⁊c̄. Sꝫ ponamꝰ ꝙ nūq̄ fidē xpi ꝓfeſſus ſit tūc nō ē cogendꝰ. Et ſi cogit̄: ⁊ tn̄ oīno ꝯdicit: nō recipit caracterē vt ī codē. §. in fine. vbi dr̄ ſic. Ille ꝟo q nūq̄ ꝯſentit: ſꝫ penitus ꝯdixit: nec rē: nec caracterē ſuſcipit ſacri: q2 plus ē expſſe ꝯdicere q̄ minime ꝯſētire: ſic̄ nec ille notaꝫ alicꝰ reatꝰ īcurrit: q ꝯdicēs penitus ⁊ reclamās thurificare idolis cogit̄ violenter. h̄ ibi. Sꝫ qd de amētibꝰ ⁊ dormiētibꝰ q baptizāt̄. Dico ꝙ cāus ē ī dicto. c. maiores. §. vlt. ⁊ breuit̄ ſoluit ſic: ꝙ ſi āte cathecumini fuerūt q̄ demētiaꝫ vel dormitionē īcurrerēt: ⁊ hūiſſent ꝓpoſitū baptizandi: tūc ſuſcipiūt caracterē ſi baptizāt̄: cū obicē baptiſmꝰ ꝯrie nō iuenit obſiſtentē. Qui ꝟo ſp̄ īuiti fuerūt ⁊ ꝯdixerīt: nō ſuſcipiūt effectū ſacri. Un̄ in tali caſu adhuc pſumūt̄ īuiti: ⁊ nemo ad fidē īuitꝰ cōpellit̄: vt ſ dcm̄ ē. q̄re ⁊c̄. Sic etiaꝫ rn̄det glo. ibideꝫ p h̄ ꝟba q̄ nōuimꝰ. Et ſic pꝫ pma regula. Sa regula ē iſta ꝙ oēs q fideꝫ xpi ꝓfeſſi ſūt: tenē̄ ⁊ credē obligāt̄. ſic̄ credit ⁊ tenꝫ ſcā mat̄ eccl'a. Hec regula pꝫ ex̄. de here. c. cum xps. in glo. Ubi nō ſm pdictaꝫ glo. ⁊ allegat. c. firmit̄. ex̄ de ſūma trini. ⁊ fide ca. De illō qd̄ credit ſācta mat̄ eccl'a: ſūt articuli fidei: ⁊ ad illos īdiſtincte tenēt̄ tā clerici q̄ laici. Clerici tn̄ magis q legē ſcrutabilit̄ ſcire tenēt̄. 38. di. c. omēs pſallētes. ⁊ 24. di. c. qn̄ eps. Et ꝯcludit glo. ꝙ q libet credē tenet̄ ſm ꝙ credit ſcā mat̄ eccl'a: et h̄ ſufficit ī talibꝰ articulis: dūmō nil ī ꝯtriuꝫ ſentiant. ex̄. de here. c. ad abolēdaꝫ. Et ſi qs ꝯtrium ſentiret ē hereticꝰ ⁊ excōicatꝰ vt in dicto. c. ad abolendā. Nō pono tex. ad lr̄aꝫ: q2 ꝓlixus eſt.

Tertia regula ē iſta ꝙ ī his q̄ articulos fidei nō ꝯcernūt: nō tenet̄ qs credē ſi ī ſuū iudicium vergeret̄. Pono caſuꝫ. dic̄ qs Petro. audiui te ī eccl'a cathedrali excōicari: an teneat̄ credere. Dico ꝙ nō: q2 nō dꝫ qs ita facilit̄ oīa credē: vt notat̄ p Jo. 86. di. c. ſi qs. Un̄ glo. penul. ſup. c. illō. de cle. excō. ꝙ fama alicuiꝰ rei p ſe nō ꝓbat aliqd. 4. q. 3. c. ſepe. Et itellige fama paucoꝝ. ex̄ de accuſationibꝰ. c. inqſitionis. ī fi. Un̄ talis n̄ tenebat̄ credē: licet diceret̄ ei ab aliqbꝰ. Et allegat glo. ꝯcordātias. xi. q. 3. c. nō ſoluꝫ. ⁊ c. ī cūctis. ⁊ 2. q. 4. c. q̄ magnū. ⁊ ff. ꝙ cū falſo tutor̄ . l. 2. ⁊ 3. Intellige tn̄ ꝙ licꝫ a paucis diceret̄ ⁊ ſi ſigna clara eſſent: cū vnuſqſqꝫ ī ſua cā debeat eē ꝓuidꝰ ⁊ attētus: tūc tenet̄ credē: ⁊ fama paucoꝝ tūc ꝓbat q̄tuꝫ ad ipm̄. Sꝫ ſi ſigna et ꝟba dubia eēnt: tūc ſtandū ē regule capl'i. illō. ex̄. de cle. excō. ſupiꝰ allegati: q̄ talis ē: ꝙ ī dubijs via ē tutior eligēda. Que etiā regula pꝫ. ex̄. de ſpōſalibꝰ. c. iuuenis. ⁊ ex̄. de homicidio. c. ſignificaſti nob'. Et glo. ſup ꝟbo. in h̄ dubio. idē dicit et allegat ꝯcordantias. de re. iu. c. 2. ⁊ ex̄. de hōici. c. pełt. ⁊ c. ad audientiā. Un̄ melius ē ꝙ credat dictis illoꝝ: ⁊ ſi ī ſacris ē: ⁊ qs dicat ꝙ excōicatꝰ ⁊c̄. q̄uis dubitet ī dictis: tn̄ potiꝰ dꝫ abſtinē q̄ ſacra eccl'aſtica ptractare. h̄ dic̄ pdictū. c. illud. de cle. excō. in lr̄a. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ pma ꝟi.

Q̄rtuꝫ ad ſaꝫ ꝟi. dico. ꝙ ſic̄ nōt glo. di. 25. c. q̄lis. ꝙ pcc̄m q̊ddā eſt in prem: q̊ddā ī filiū q̊ddā in ſpūm ſcūm. vbi dic̄ ſic glo. ſup ꝟbo. blaſphemia. Qui peccat p ipotētiā dr̄ peccare in prēꝫ. q2 pr̄i attribuit̄ potētia. 23. di. c. q eps. in quo. c. ponūt̄ examiatiōes q̄ fiēde ſūt qn̄ qs dꝫ ordinari eps: ⁊ pſertiꝫ ſi credit prēm: ⁊ filium: ⁊ ſpūm ſcūm vnū eē deū: ⁊ circa hūanitatē ſi credit filiū ſolū humanatū ⁊c̄. Qui ꝟo p ignorantiā: dr̄ peccare in filiū: cui attribuit̄ ſcia. 38. di. c. ſi iuxta. vbi dicit tex. Si iuxta aplm̄ Paulū xps dei ꝟtus ⁊ ſapia ē: ignorātia ſcripturaꝝ ignorātia xpi eſt. h̄ ibi Hiero. ī Iſa. Ut q̄ſi arguat̄ ſic: vt dicit ibidē glo. Chriſtus ſcia ē. ḡ q ignorat ſciaꝫ ignorat xpm: ⁊ itellige de errāte q ꝯtēnit diſcē. Qui ꝟo peccat ex cōtēptu dr̄ peccare in ſpūm ſcūm: cui ſupple attribuit̄ charitas ⁊ benignitas: vt ille q ē obſtinatꝰ in pccō: ⁊ illud dr̄ irremiſſibile. i. nō ita de facili dimittit̄ ſic̄ pcedētia de pe. di. i. c. pełt. Pulchꝛ ꝟbuꝫ ponit̄ de pe. di. eadē. c. quē penitet. vbi dr̄ ſic. Deꝰ. n. q miſ'cōs ⁊ iuſtꝰ ē: ſic̄ ꝯſuat miaꝫ ī iuſticia: ita ⁊ iuſticiaꝫ ī miā. Opꝰ. n. ē mie peccanti pccā dimittē: ſꝫ oꝫ vt iuſtꝰ iuſte miſeat̄ ⁊c̄. h̄ ibi. Quare cōcludit̄ ꝙ ſic̄ enormiꝰ ex malitia peccat̄: ita difficiliꝰ ex dina iuſticia pccā relaxāt̄. q̄re ⁊c̄. Q̄rtum ad tertiaꝫ ꝟi. dico ꝙ ⁊ ſi de dina ſapia multipliciter male ſentire ⁊ iudicare poſſit: tam̄ tres ad pn̄s modos ponamꝰ. vꝫ. Primꝰ dr̄ curioſitatꝭ. Secūdus dr̄ iniqtatis. Tertius dr̄ malignitatis.

Primꝰ modus dr̄ curioſitatis: vt qn̄ dinam volūtatē ī his q̄ opꝰ nō ſūt ſupſticioſe īqrimus dicētes. Naꝫ ds ſi puidebat angelos caſuros: ſilr̄ ⁊ humanā nām: q̄re nō creabat eos ipeccabiles? Silr̄ ſi puidet aīaꝫ dānari qn̄ eā in corpore īfundit: q̄re creat? ⁊ īfundit: ⁊ ſic de alijs. Cōtra q̄s dr̄ Prou. 26. Ne rn̄deas ſtulto iuxta ſtulticiā ſuā: ne efficiaris ei ſilis. rn̄de ſtulto ſm ſtulticiam ſuam: ne ſibi ſapiēs eſſe videat̄. ⁊c̄.

Secūdus modꝰ dr̄ iniqtatis: vt cum dicimꝰ. Aut deus bene preuidit: aut male. nō male. ergo bn̄. Si bn̄: ḡ impoſſibile eſt diuinam ſapientiā falli: cū tamen non aduertāt ꝙ ad perfectionem vniuerſi de neccitate reqrant̄ non ſolum cauſe neceſſarie: ſed etiam ꝯtingētes: ⁊ vtraqꝫ ſub diuina prouidētia: vt notat btūs Tho. ꝑte i. q. 23. Et ad plenū declarauimus dn̄ica ſecūda.

Tertius modus dr̄ malignitatis: vt cuꝫ dicimꝰ dinaꝫ ꝓuidētiaꝫ nō curare de iferioribꝰ iſtis: aut ſi curaꝫ hꝫ ipfecte erit vt q̄re pmittat crebro flagellare inſontes. Nō itelligētes ꝙ ⁊ ſi ds aliquē puniat ſine culpa: n̄ tn̄ ſine grandi et rōabili cā. vt dic̄ glo. c. 2. de ꝯſtitutis. vt ē oſ̄dimus dn̄ica pcedenti in tertia ꝯſideratōe. ps. Iudicia dei abiſſus multa. Et adduco exēplū ad hꝰ nōbile. Fuit quidā heremita q ſel' quendā trāſeuntem mercatorē per nemus vbi eꝰ erat heremus a quibuſdā occidi clare vidit. aufugit homicidia: officiales aſſunt: ⁊ forte fortuna q̄ndā aliū inde tranſeuntē capiūt: ligatū mittūt: ⁊ tandem tormentis victꝰ ſe illū occidiſſe ꝓteſtat̄ ad mortē cōdēnatur: ⁊ ſuſpendit̄. Heremita miratur fcm̄: ⁊ deū iiuſte exiſtimās murmurās ō ambulabat. Aſtat āgelus ī forma iuuenis fcm̄ turbatōis ſciſcitat̄. pandit oīa heremita. paul'p de iudicijs dei eū iſtruit: ⁊ fodē euꝫ ſubter furcas fecit: ⁊ ibi cadaueris oſſa repit: ⁊ āgelus ad eū. Uides tu inqt iſtuꝫ ſceleſtiſſimū ſuſpēſū virū? Uideo inqt. At āgelꝰ ad eū. Iſte h̄ ī loco hūc quē vides mortuū interfecit: ⁊ dei iudicia occl'ta eū h̄ in loco ſuſpendi fecerūt. nō ꝓpt̄ quē vidiſti ſuſpenſus ē: ſꝫ propter hunc hic miſerrīe iacentē: ⁊ ſic diſpuit angelus: ⁊ heremita edificatus ad heremū redijt. q̄re ⁊c̄. Et idō Paulꝰ clamabat. O altitudo diuitiarū ſapīe ⁊ ſciētie dei q̄ icōprehenſibilia ſunt iudicia eius: ⁊ iueſtigabiles vie eius. Et iſta ſufficiāt p pn̄ti cōcl'oe.

De erroribus circa diuinam clementiam cōcluſio tertia.

Ccipe ētiam concl'oneꝫ. vꝫ. Quidā ſic ī fatuant̄ vt dei clemētiā qd̄ oium maiꝰ ē calūnient̄. Ubi tres ꝟitates ingramꝰ vꝫ. Pria ꝟi. eſt iſta. Quō dei clementia pueros decedētes ſine baptiſmo puniat. Scd̄a ꝟi. ē. Quō dei clemētia oſ̄ditur in hoc mundo circa pctōreſ. Tertia ꝟi. ē. Quot modis errō cadē pōt circa dinā clemētiā. Q̄rtum ad pmā ꝟi. dico ꝙ de hoc canoniſte tractāt. de ꝯſe. di. 4. c. 3. cū glo. ⁊ c. regenerāde. cū glo. ⁊ ex̄ de bap. c. 3. §. ſed adhuc. ſup verbo carētia viſiōis. Audi c. 3. de cōſe. di. 4. ⁊ ſunt ꝟba Aug. ad Petrū diaconū. Firmiſſime inqt tene ⁊ nullatenus dubites oēm hoiem qui per cubitū viri ⁊ mulieris cōcipit̄ cū originali pctō naſci: ipietati ſubditū mortiqꝫ ſubiectū: ⁊ ob hoc nālit̄ naſci filiū ire: de q̄ apl's ait. Erāus. n. nā filij ire ſicut ⁊ ceteri. A qua nullus liberat̄: niſi p fidē mediatoris hominis Ieſu xpi. Firmiſſime tene nō ſolū hoies rōne vtētes: verū ēt paruulos: q ſiue in vtero matrū viuere icipiūt ⁊ ibi moriūt̄: ſiue iā ō matribus nati ſin̄ ſacr̄o baptiſmi qd̄ dat̄ in nomie pr̄is ⁊ filij: ⁊ ſpūs ſci de hoc ſeculo trāſierint: ſēpiterno igne puniendos. q2 ⁊ ſi pctm̄ ꝓpe actōis nullū hn̄t: origenalis tn̄ pcti dānatōeꝫ carnali ꝯceptione ex natiuitate traxerūt. hec ibi. Sꝫ contra dr̄ ꝙ ex verbis iſtis hꝰ ī pueri puniāt̄ pena ignis: qd̄ dr̄ ꝯ cōem theologoꝝ ſcholā: q dicūt eos mitiſſima pena puniri. Dicit̄ breuit̄ ꝙ Aug. accepit largo mō ignē. vt ſit ſenſus. igne ſempiterno. i. pena ſempit̄na. q2 ſemp ī tenebris erūt. i. priuati ſēper viſione dei. de ꝯſe. diſ. 4. nulla. Hoc ēt ſentit glo. ſup dcō. c. firmiſſime. Qd̄ āt mitiſſima pena puniant̄. ſ. ī cōparatōe ad dānatos. oſ̄dit dcm̄. c. regenerāte. vbi dicit̄ ſic. Regenerāte tm̄mō carne trahit̄ origiale pctm̄. regenerante aūt ſpiritu nō tm̄ originaliū: ſꝫ etiā voluntarioꝝ fit remiſſio peccatorū. Proīde recte dici pōt paruulos ſine baptiſmo decedētes in mitiſſimā oīuꝫ futuros penā. glo. ſ. reſpectu aliarū pſonaꝝ. ⁊ erit h̄ pena. q2 erūt ī tenebris: ⁊ carebūt viſione dī. Et allegat h̄ glo. duas ꝯcordātias. ſ. c. nulla. eadē di. 4. ⁊ ex̄ ō bap. c. maiores. Capitulū nulla dic̄ ſic. Nulla pter baptiſmū ꝓmittit̄ īfantibus ſalus. q2 īfantes ſi p ſacr̄m qd̄ ad hoc diuinitus ē inſtitutū: ī credētiū numerū nō trāſeāt: ī tenebris manent. h̄ ibi Aug. de baptiſmo puulorꝫ. Glo. ſuper ꝟbo. manent ait. i. carent viſiōe dī. Et h̄ ē pena ⁊ ignis afflictio ō quo hēs. ſ. c. firmiſſime. ⁊ glo. ⁊ c. maiores. ex̄ ō bap. §. ſꝫ adhuc q̄rit̄. vbi dr̄ ſic ad lr̄am. Preterea pena original' pcti ē carētia viſiōis dei. actualis ꝟo pena pcti ē gehēne ꝑpetue cruciatus. h̄ ibi. Et glo. ſup ꝟbo. carētia viſiōis. adducit dcā capl'a p cōcordantijs. vt. c. nulla. c. regenerante eadē diſ. ⁊ tn̄ ſēpiterna erit illa carentia. vt ī. c. firmiſſime. ⁊ tn̄ mitis reſpectu alioꝝ: ⁊ q̄uis mitis tn̄ mors ꝑpetua dr̄. 30. q. i. ad limina bti Petri ⁊ glo. Et ſic pꝫ pma ꝟitas. Q̄rtū ad ſam ꝟitatē dico ꝙ dina clemētia ſic ſe hꝫ circa pctōes vt qn̄cūqꝫ mutauerit peccatō vitā mutat ds ſētentiā. pꝫ h̄ de pe. di. i. c. nouit. vbi dr̄ ſic. Nouit deus mutare ſniam ſi tu noueris mutare ꝓpoſitū ſiue delictū. hec Ambro. Et plres ibi auctes nōntur ad ꝓpoſituꝫ in tex. Audi Hiero. ſuper Amos. Si agāus pniam. ipſuꝫ quoqꝫ penitebit ſue ſnie. pmittit pſpera ſi pniam egerimus. ⁊ ſi negligētia diſſoluāur: ⁊ illū penitebit ſpōſiōis: ꝓmiſſaqꝫ mutabit. Cuius rei exēplū Samariā ⁊ Hieruſalē hr̄e poſſumꝰ q̄ꝝ alij de iminentibꝫ ſupplicijs liberati ſt̄. alij q̄ patribus ꝓmiſſa fuerant pdiderūt. Et idē ſup Danielē. Q̄obrē inquit ꝯſiliū meū placeat tibi: ⁊ pctā tua el'ynis redime: ⁊ iniqtates tuas miſericordijs pauperꝝ: ſi forte ignoſcat ds delictis tuis. Si pdixit ſniam q̄ mutari nō pōt: q̄mō hortat̄ ad el'ynas pauperū ⁊ miam: vt dī ſnia pmutet̄? Qd̄ facile ſoluit̄ exēplo regis Ezechie quē Iſaias dixit eē moriturū. Et Niniuitarū quibꝰ dcm̄ fuerat. Adhuc q̄draginta dies ſt̄: ⁊ Niniue ſubuertet̄: ⁊ tn̄ ad pces Ezechie ⁊ Niniue de ſnia ꝯmutata ē ⁊c̄. Facit ad h̄ mlt̄ū ad ꝓpoſitū. c. iportūa. de pe. diſt. i. vbi dr̄ ſic. Importūa ī euāgelio mlr̄ tādē meruit exaudiri. ⁊ clauſo cū ſuis hoſtio media lꝫ nocte ab amico panes amicꝰ accepit: ds ipſe q nł'lꝰ itra ſe ſupari viribꝰ pōt publicāis pcibꝰ vincit̄: Niniue ciuitas q̄ pctō corruit fletibꝰ ſtetit. Idē Hiero. Sꝫ ꝯ h̄ arguit Gratiāus eadē. di. i. §. ꝙ āt. vbi dr̄. Qd̄ āt omni peccāti auctoritate

Ambroſij venia ꝓmittit̃ falſũ vr̃. Quibuſdã n. venia denegat̃: aut ex magnitudine pcc̃i: aut ex gradu officij. Vñ Joãnes i ep̃la ait. ſ. ep̃la. i. c. 5. i fine. Eſt pcc̃m ad mortem: qs orabit ꝓ eo? Itẽ ſi ſacerdos peccauerit. qs orabit ꝓ eo? Et exponit Gratian⁹ iſtas ⁊ ſiles auctes: dicẽs ꝙ nõ ſẽp hmõi iterrogatiões negationẽ īferunt: ſʒ poti⁹ difficultatẽ vl' raritatẽ notãt. vt ẽ illõ euãgelij. Quis putas eſt fidelis ſuus ⁊ prudẽs? Nõ. n. itelligit̃ negatiue: vt q̃ſi nullus tal' ſit: ſʒ difficile vl' raro. Sil'r ⁊ h̃. Quis orabit ꝓ eo? q̃ ſi difficulẽ vl' raro exaudiũt̃ tales. De pcc̃o aũt ad mortẽ exponendũ ẽ de finali impnia: q: q̃ in carne veniã nõ ꝓmeruit; nec et̃ poſt vitã ɔſeqt̃ de pe. di. i. c. multiplex. Et glo. h̃. §. põt. ſup ṽbo ad mortẽ. allegat Aug. dicẽtẽ. Tãta ẽ labes h⁹ pcc̃i vt hũilitatẽ pnĩe ſubire nõ poſſit. Vñ nec xp̃us dic̃ glo. in paſſiõe ꝓ talib⁹ orauit: ſʒ ꝓ eis q̃ ignorãter crucifigebãt eũ: dicẽs. Ignoſce illiſ pr̃: q: neſciũt qd faciũt. ſ. Luc. 23. c. Que verba xp̃i et̃ ponũt. 23. q. i. c. parat⁹. Ex qb⁹ ſat̃ pʒ ꝙ oĩbus pcc̃orib⁹ clemẽs ẽ ds̃: except̃ final'r ipenitẽtib⁹. Nã q̃ miaʒ i cãne noluit: iuſtũ ẽ vt nec poſt vitã hãc mortalẽ illã hẽat. Et h̃ ꝓpe ẽ peccatũ irremiſſibile. i. qd̃ nullo mõ ſecũ cãʒ remiſſiõis portat: vt theologi oẽs exponũt. Sʒ ad d̃clarationẽ iſti⁹ mãe poſtq̃ igreſſi ipam ſumus ẽ notãdũ ꝙ varia fuit doctoꝝ opinio qd eẽt illud pcc̃m qd̃ dicim⁹ pcc̃m i ſpũm ſcũʒ. Nã qdã dixerũt ꝙ oẽ pcc̃m mortale ẽ pcc̃m in ſpũʒ ſcũʒ q: q̃ vnã pſonã offẽdit ſil'r ⁊ aliã offẽdit. de pe. di. 3. §. eũ q̃. Cuʒ q̃ inqt q̃ criminalit̃ peccat: charitatẽ nũq̃ hũiſſe ꝓbat̃. Quidã dicũt ꝙ pcc̃ʒ i ſpũʒ ſcũʒ ſpãlit̃ ex odio vl' malignitate ꝓcedit Nã ſpũs ſcũs ẽ amor ⁊ benignitas. Quidã dñt ꝙ ẽ mẽtis obſtinatio. Eſt aũt mẽtis obſtinatio in pcc̃o obdurare ptinacia: quã ipnĩa cõmittat̃ Prouenit aũt int̃duʒ hmõi obſtiatio ex deſperatione: vt cũ qs credit ſuoꝝ magnitudinẽ delictoꝝ diuinã mĩam exceſſiſſe: ⁊ ob h̃ de vitijs aſcẽdit ad vitia: iuxta illud Cain Gen̄. 4. Maior ẽ iniqtas mea q̃ vt veniã merear. de pe. di. i. §. deniqʒ. vbi dr̃. Cain q̃ʒ cũ ꝑme ꝑuaricationi q. ſ. orta ẽ int̃ pentes fratricidiũ addidiſſet: ſil'r a dño de culpã reqſit⁹ ẽ: cum dr̃ ei. Vbi ẽ Abel frat̃ tu⁹? Sʒ q: ſupb⁹ pcc̃m ſuũ ɔfiteri noluit: ſʒ poti⁹ mẽdacit̃ negãdo fallere dñm conatus ẽ: dicẽs. Nũqd cuſtos fratris mei ſuʒ ego? indign⁹ venia iudicat⁹ ẽ. Vñ i deſpatiõis ꝓfundũ lapſus ẽ dũ ait. Maior ẽ iniqtas mea q̃ ut veniã merear. Vag⁹ ⁊ ꝓfugus erit a facie dñi: ſignificãs eos q̃ pcc̃m ſuũ ɔfiteri diſſimulant reſpectu diuine miſatiõis idignos hr̃i. h̃ ibi. Qñʒ obſtinatio ex p̃ſumptiõe ꝓuenit. vt ſi qs ſecur⁹ deliqt tanq̃ ds nõ ſit ꝓ tp̃ali flagitio et̃nũ ſuppliciũ datur⁹. In quo pcc̃i gñe refert Hiero. ſe Origenẽ depꝑhẽdiſſe: q̃ poſt mortẽ anathematiʒatus ẽ. 24. q. 2. c. vlt. Sʒ de h̃ ṽitate ſequenti. Quidã dicũt ꝙ pcc̃m in ſpũʒ ſcũʒ ẽ inuidentia frat̃na: vt cũ qs de grã alicui adeo ɔceſſa inuidet: ne talis ſibi ꝑferat̃. argu. ad h̃ di. 8. c. q̃ contẽpta. Quidã dicũt ꝙ eſt blaſphemia in pſonã ſpũs ſcĩ. de ɔſe. di. 4. hi ṽo heretici. Vltimo aũt: ⁊ h̃ ẽ ꝓprie pcc̃m in ſpũm ſcũm dico ꝙ ẽ finalis ipnĩa. Finalis aũt impnĩa dupl'r ɔſiderari põt. ſ. q: aut hʒ ꝓpoſitũ nunq̃ penitẽ: ⁊ iſtud ꝓpoſitũ q̃diu viuit hõ relinquẽ põt: ⁊ nõ ẽ irremiſſibile ſimpl'r. Aut q: cũ tali ꝓpoſito morit̃: ⁊ h̃ nõ eſt remiſſibile: neqʒ in h̃ ſeculo: neqʒ i futuro. Et ꝓpterea dr̃ pcc̃m ad mortẽ. Math. 12. Eſt pcc̃m ad mortẽ qd̃ nõ remittit̃: neqʒ in hoc ſeculo: neqʒ i futuro. Hec oĩa tangit et̃ tex. de pe. di. i. c. ds q̃ ſimilis tibi. vſqʒ ad. §. ex his itaqʒ apparet. ⁊ glo. ibi q̃ſi hec oĩa tangit. quare ⁊c̃.

Quãtũ ad t̃tiaʒ ṽi. dico ꝙ licet multis modiſ dei clementiã temere iudicare poſſim⁹: tres tñ ad pñs colligam⁹. Prim⁹ dr̃ irriſiõis. Secũdus p̃ſumptiõis. Et t̃tius dr̃ neglectionis

Prim⁹ mod⁹ dr̃ irriſionis: cũ qs poſt grãm remiſſionis pcc̃oꝝ ad vomitũ redit. de pe. di. 3. c. irriſor. ⁊ ſũt ṽba Iſidori de ſũmo bono. Irriſor inqt ⁊ nõ penitẽs eſt q̃ adhuc agit qd̃ penitet: nec vr̃ deũ poſcere ſubdit⁹: ſʒ ſubſanare ſupbus. Canis reuerſus ad vomitũ: ⁊ penitẽs ad pcc̃m. Sʒ audi qd dicat dñs Prouer. i. Ego q̃ʒ in iteritu vr̃o ridebo ⁊ ſubſanabo vos cũ irruẽit ſup vos calamitas. Et p̃s. Qui hitat in celis irridebit eos: ⁊ dñs ſubſanabit eos. Irridere ſʒ Gregoriũ ẽ ɔfuſionẽ et̃naʒ ꝓ pcc̃is iuſte īfliger̃ ⁊ ſubſanare eſt ei⁹ t̃ribileʒ faciẽ pcc̃orib⁹ oſtẽdere. Et ridẽ dei ẽ afflictiõi maloꝝ nolle miſereri. 2⁹ mod⁹ dr̃ p̃ſumptiõis. Sũt. n. qdaʒ q̃ adeo i diuina mĩa natãt: vt ɔtinue peccãtes ſe ſperẽt e lacu pcc̃oꝝ illa tabula euadẽ poſſe: dicẽtes. Dabit nobis ds lumẽ in fine vite ſic̃ ⁊ latroni fecit: ornem⁹ nos nũc florib⁹ ⁊ gaudeam⁹ nullũ ſit pratũ qd̃ nõ trãſeat luxuria nr̃a. de pe. di. 3. iter h̃ hircuʒ. vbi dr̃ ſic. Nõ peccare ſoliuſ dei ẽ: emẽdare ſapiẽtis: ſʒ raro iuuenis q̃ ſe corrigat: rara ⁊ cõfeſſio peccati: rara pnĩa. Repugnat nã. ſ. coꝝ ⁊ ṽecundia: q: obnoxia culpe ẽ oĩs caro: ⁊ q̃ſqʒ erubeſcit pcc̃m ɔfiteri: duʒ magis pnĩa q̃ futura cogitat ⁊c̃. Et qdã qd̃ iſani⁹ eſt temere fatent̃ i fine ſeculi: vt dei mĩa ſũme oſtendat̃ oẽs ſaluari debere: de cui⁹ opinione dixim⁹ Origenem fuiſſe: q̃ poſt mortẽ excõicatus eſt. Vñ notabilis tex. ad h̃ ponit̃. 24. q. 2. c. vlt. vbi ſic dr̃. Sane ꝑfert̃ a qbuſdaʒ q̃ dicunt opportere poſt mortẽ hereticos anathematizari: ⁊ ſeq̃ in hoc doctrinã ſcõꝝ patruʒ: q̃ nõ ſolũ viuẽtes hereticos ɔdemnauerũt: ſʒ etiam mortuos: ſic̃ eos q̃ iiuſte dãnati ſũt reuocauert̃ p⁹ mortẽ. ⁊ i ſacris. i. i matriculis dieticis ſcripſerũt. qd̃ factũ eſt i Joãne ⁊ i Flauiano religioſe memorie ep̃is Cõſtantinopolitanis ⁊c̃. longus tex. ẽ. In q̃ textu etiã vt ibi dic̃ gl. ꝓbat q̃nta ſinodus hereticos poſt mortem excõicari poſſe.

Sʒ dubitat̃. quõ iqᷓtes mortui excõicari pñt. Nã admõitio ſp dʒ ꝑcedẽ vindictã. 11. q. 2. c. indigne. Sʒ mortui nõ pñt admoneri. q̃ n̄ pñt excõicari. Itẽ abſens nõ põt excõicari. 3. q. 9. c. abſẽs Sʒ mõrtui ſũt abſẽtes. q̃ nõ pñt ⁊c̃. Glo. i. c. pel. 24. q. 3. duplicit̃ ſoluit. Pria ſolutio ẽ ꝙ iſtud ſ. excõicari poſt mortẽ eſt ſpãle i heretic̃. Secũda ſolutio ẽ ꝙ ſat̃ i vita heretici fuerũt admoniti a canone: ⁊ h̃ ſufficit. 23. q. 5. adminiſtratores h̃ adducit glo. Terti⁹ mod⁹ temere iudicandi diuinã bonitatẽ dr̃ neglectionis. Sũt. n. qdam diuʒ p̃dictoꝝ ſibiipſis imaniores: q̃ dicũt oĩno curam nõ eſſe ponẽdaʒ niſi i voluptatibus. qm̃ mortuo corꝑe morit̃ aĩa: qᷓꝝ opinio q̃ ſit deteſtabilis alibi oſtendemus. Et iſta ſufficiant ꝓ prima parte huius ſermonis.

De temerario iudicio circa ſeipſum conſideratio ſecunda.

ſ Ecundo loco qualit̃ p̃ſumptio nr̃a temerarie iudicet circa ſeipſuʒ videam⁹. Vbi tres cõcluſiones ſubiũgam⁹. Ad q̃ꝝ declaratõʒ ẽ p̃mo nõndũ ꝙ triplex ẽ iudiciũ hoĩs de ſeipſo. Primũ iudiciũ dr̃ rectũ. Scd̃ʒ iuſtũ Et tertiũ dr̃ p̃ſũptuoſũ. Rectũ iudiciũ ẽ cũ quis bõa ⁊ mala facta ſua i ɔſcia ꝓpa examiat i. Coꝝ. xi. Si noſipſos iudicarẽus nõ vtique a dño dijudicarẽur. Judiciũ iuſtũ ẽ cũ mala p nos cognita et facta diligẽt̃ corrigiũs. p̃s. Fe. i iudiciũ et iuſticiã. Judiciũ i diſcernẽdo: iuſticiam i puniẽdo. Judiciũ p̃ſumptuoſũ triplex ẽ. ſ. vanũ ſupſticioſũ et fatuũ. Vanũ ut cũ qs ſe ipſũ iuſtificat: vt phariſe⁹. Supſticioſum qñ quis ſcm̃ ⁊ ſpũalẽ iudicat. ⁊ ẽ de facto. Fatuũ qñ nõ ẽ. ſʒ oñdit eẽ. Et iuxta h̃ tria mẽbra nr̃as tres bonas ponãus ɔcl'oes. vʒ. Pria ɔcluſio ẽ iſta q̃ſqs de ſe ſentit ⁊ iudicat aliud q̃ʒ i rei ṽitate ſit ſupſticioſus ẽ ⁊ temerari⁹ iudicator. Secũda ɔcl'o ẽ iſta. Quiſqs ⁊ ſeipſũ iudicat ⁊ ab aliis iudicari vult q̃ʒ ſit. vanus ẽ et fumo ⁊ vẽto plenus. Tertia ɔcl'o ẽ iſta. Quiſqs alios ſpnit: ⁊ hitu ſe fingit qd̃ nõ ẽ: ſupſticioſus: pſidus: ⁊ preſũptuoſiſſimuʒ eſt.

De temerario iudicio ſupſticioſo ɔcl'o p̃ma.

Ccipe p̃mã ɔcl'onẽ. ⁊c̃. vt s̃. Vbi tres igraues ṽitates. Pria ṽi. ẽ. An ſit temerariũ iudiciũ i ſuis bonis opib⁹ aliquẽ ſuã ſpem ponẽ. Scd̃a ẽ. An hũilitat̃ cã dicẽſ ſe pctõreʒ temẽ iudicet de ſeipſo. Tertia ṽi. ẽ. An aliq̃ mõ qs põt iudicare de ſeipſo qd̃ eſt.

Quãtũ ad p̃mã ṽi. dico ꝙ nullus ex ſuis opibʒ bonis p̃ſumẽ dʒ ſe i grã eẽ ſtabilitũ: nec de illis glorieť. ⁊ h̃ triplici rõe. vʒ. rõne icertitudis: rõne exẽplificatõis: ⁊ rõne ruinatõis. Prio rõne icertitudis. Incertus ẽ. n. hõ an opa illa ex g̃tia gratũfaciẽte q̃ neccia ẽ ad ſalutẽ ꝓueniãt: nã ex ṽtutibus acqſitiſ. Eccleſiaſtes. 9. Sunt iuſti atqʒ ſapiẽtes ⁊ opa eoꝝ i manu dei: ⁊ tñ neſcit hõ virũ odio vel amore dign⁹ ſit: ſʒ oĩa i futurũ ſuãtur icẽta: eo ꝙ vniuerſa eq̃ eueniãt iuſto ⁊ ipio: bono ⁊ malo: mũdo ⁊ imũdo: imolãti victimas ⁊ ſacrificia ɔtẽnenti ⁊c̃. Inde xp̃s diſcipul' ſuis dixit. Cũ h̃ feceritis dicite ſui inutiles ſumus. Scd̃o rõe exẽplificatõnis. Interroga Paulũ an de ſeipo ɔfidẽt. Audi qd ait. i. Cor. 4. Nihil mihi ɔſcius ſũ. i. nõ hẽo cõſciam alic⁹ peccati mortal': ſʒ i h̃ iuſtificat⁹ nõ ſũ. i. ex h̃ nõ debeo me iuſtificare. Poſſẽt. n. i me q̃dã pctã latẽ Jõ ſubdit. Qui ãt me iudicat dñs ẽ. Audi pulcherrimũ tex. 32. q. 5. c. ſi Paulus. ⁊ ſũt ṽba Hiero. ad Euſtochiũ. Si Paulus igt vas electiõis ⁊ p̃parat⁹ i euãgeliũ xp̃i h̃ carnis aculeos ⁊ incentiua vitioꝝ corp⁹ ſuũ repmit: ⁊ i ſuitutẽ ſbijcit. ⁊ tñ aliã legẽ videt. i. ſeſualitatẽ vel ɔcupiſcentiã i mẽbris ſuis repugnãtẽ legi mẽtis ſue. Si p⁹ nuditatẽ ieiunia: famẽ: carcereſ: flagella ſupplicia i ſe reuerſus exclamabat. Infelix ego qs me liberabit de corꝑe mortis h⁹? tu te putaſ ſecuꝝ eẽ ⁊c̃. longus tex. ẽ p colũnaʒ vnã: q̃ſi dicat. Noli te iuſtificare ⁊ de tribulatõibus nõ ɔqueraris. Glo. ſup ṽbo aculeos: dic̃ ꝙ aculei ſẽ p̃mi motus de qb⁹ timebat cadẽ i ſcdoſ. Et gl. ſup ṽbo tu te putas. dicit ꝙ h̃ ẽ argumẽtum ꝙ Paulus fuit ṽgo: cũ fiat cõpatio inter eũ ⁊ Euſtochiũ q̃ fuit ṽgo Tertia rõ dr̃ ruiatõiſ. qm̃ q̃uis qs iuſtus ſit: cadẽ tñ põt. Qui. n. putat ſtare videat ne cadat. Et ſunt ṽba Pauli de h̃ ad plenũ dixius dñica ſa i ſa pte ɔcl'one ſa ibi. ſũt de h̃ bone auctoritates vide ibi. Quãtũ ad ſaʒ ṽitatẽ videt̃ ꝙ ſit temerarium iudicium cauſa hũilitatis ſe pctoꝝ dicẽ ⁊ reputari velle. Ait. n. Greg. di. 5. c. ad ei⁹ i fine. Bonarũ inqt mẽtiũ ẽ: ibi ẽt culpas ſuaſ cognoſcẽ vbi culpa nõ ẽ. ⁊ certe hñ huic difficultati rñdet glo. ſup. c. cũ hũilitatis cã. 22. q. 2. dicẽs. In gñe qs dicẽ põt ſe pctõrẽ eẽ: q: nemo ſine crimie viuit. 25. diſ. §. crimis ⁊ recognoſcẽdo i ſe culpã nõ peccat: dũmõ i h̃ caſu credat veꝝ eẽ. vt dr̃. 40. di. c. añ oĩa. ⁊ c. q. 7. c. queq̃ i glo. Sed ſpãlit̃ dicẽdo aliqd̃ pctm̃ d̃ ſe c⁹ ɔ̃rĩũ ẽ veꝝ mortalit̃ peccat. Et obijcit ɔ̃ h̃ de ſacerdote q̃. dicit ⁊ ɔfitet̃ de ſe oĩa crimina. Et ſoluit: dicẽs ꝙ illud facit i pſona eccl'e: Nullũ. n. vitiũ ẽ qd̃ nõ repiat̃ i aliq̃ mẽbro eccl'e. Vt dic̃ ſm Aug. ꝙ i vno pctõ multa pctã poſſũt nõri. Cũ. n. qs mortal'r peccat cõmittit homicidiũ occidẽdo aiam ſuã. ɔmittit furtũ. q: ſe ſubtrahit deo adulteriũ. q: recedit a deo ⁊ fornit̃ cũ diabolo periuriũ. q: fidẽ ꝓmiſſã in baptiſmo ñ ſeruat. Et qñ dicit ſe peccare in oĩbus vitijs in quibus miſer homo peccare poteſt: ibi comprehenduntur genera ſinguloꝝ. ⁊ nõ ſingula generum. Tres enim ſunt modi peccandi. ſ. delectatione: conſenſu ⁊ opere de pe. diſt. 2. c. ſicut. Quare concludamus ꝙ nunq̃ quis fateri ⁊ in ſeipſo iudicare debet aliquod peccatum qd̃ ſit certe non habere. Hanc concluſionem expreſſe ponit dictum. c. cum humilitatis. 22. q. 2. vbi dicitur ſic. Cum humilitatis cauſa mentiri nõ eras peccator anteqũ mentireris. mentiendo efficeris quod euitaueras: veritas vite non eſt: niſi ita te dixeris peccatorem: vt etiam eſſe cognoſcas. Veritas autem ipſa eſt: vt quod eſt

dicas. Nã qño eſt bñlitas vbi regnat falſitaſ?
h̃ ibi Aug. de ṽbis apl̃i. Qñtũ ad t̃ciã ṽi. dico
q̃ ſi hõ ſcit ſe eẽ pcc̃orẽ: põt ſe iudicare pcc̃orẽ
ꝛ ſi neſcinet in q̃ gñe pcc̃i: ſufficit q̃ gñalit̃ dicat
ſe pcc̃orẽ: ſic dicebat Aug. ſcribẽs Ualeriano
epõ: ꝛ ponit̃ i decret̃. di. 40. c. añ oĩa. i fine. vbi
dr̃ ſic. Quis aũt ſit modus ſupple i iſto mundo
vel ſtatu: nec a pueritia nec ab adoleſcẽtia mea
didici eo tp̃e q̃ diſcẽ cepeiã. vis mihi facta ẽ me
rito pcc̃oꝝ meoꝝ ꝛc̃. Si ſine pcc̃o mortali õ fa
cto es: ꝛ ita te cog̃ſcis: etiã h̃ iudicare potes: ſʒ
caue ne labarĩ: ꝛ de eo qð tibi ex grã ꝯtulit de⁹
ne extollarĩ. Qm̃ q̃to q̃ſqʒ maiori grã fungit̃:
tãto poſtea peccans grauius peccat. de pe. di. 5
c. ꝯſiderct. vbi plures circũſtantie ponũt agg̃
uantes pcc̃m: ꝛ due ponũt̃ i. c. hõ chriſtian⁹. di.
40. vbi dr̃. Homo chriſtian⁹ fortiẽ. i. graui⁹ ca
dit in pcc̃m. aut ꝑpt̃ magnitudinẽ pcc̃i: aut ꝑpt̃
altitudinẽ dignitatĩ. h̃ ibi. Jo. Criſo. Et ſic patʒ
pñs concluſio.

De iudicio vano ſuiipſius ꝯcluſio ſc̃da.

Ecipe ſcõm ꝯcl̃onẽ. vʒ. Quiſq̃s ꝛ ſeipſʒ
iudicat ꝛ ab alijs iudicari vl̃t q̃ſ ſit: va
n⁹ eſt ꝛ vẽto plen⁹. Ubi tres igramus
ṽi. vʒ. Prima ṽi. eſt. An ſit curandũ hr̃e bo
naʒ famã vl̃ an ſufficiat bona ꝯſcia ad recte ui
uendũ. Scd̃a ṽi. Q̃uõ vitãda ẽ fama. T̃tia
ṽi. ẽ iſta. Quãta mala faciat mala fama. Q̃tũ
ad p̃mã ṽi. dico q̃ ſũmope curandũ ẽ de bono
noĩe. Duo. n. h̃ ſũt ncc̃ia ad recte viuendũ in vi
ta hac. ſ. bona ꝯſcia ꝑpt̃ te: ꝛ bona fama ꝑpter
proximũ. Audi Aug. xi. q. 3. c. nõ ſunt audiendi vi
de. ſ. feria. q̃rta cinerꝝ i ꝯſideratiõe t̃tia ꝯcl̃one
p̃ma i fine. Et dic ſic ibi notatũ eſt ꝛc̃. Q̃tuʒ
ad ſcʒ ṽi. dico q̃ fama q̃ ꝑpt̃ arrogantiã ꝛ ſup
biaʒ q̃rit̃ oĩno vitanda ẽ. Ubi nõ q̃ ꝛ ſi plures
ſint modi falſe fame ꝛ glorie vane: tres tamẽ ad
pñs diſcurram⁹. Prim⁹ mod⁹ dr̃ falſus. Secũ
dus cecus. Terti⁹ fatu⁹. Prim⁹ dr̃ falſus ut
cũ q̃s libroꝝ numeroſã copiã ꝛ variaꝝ mãruʒ
cõpoſitionẽ ad mũdi põpaʒ poſt ſe relinquere
conat̃. de q̃ꝝ numeroſe oñdit eẽ. Ouidi⁹: dũʒ
in fine libri methamor. ſic ait. Jãqʒ opus exegi
qð nec iouis ira: nec ignis: Nec põſit ferrũ: nec
edax abolere vetuſtas. Duʒ volet illa dies que
nil niſi corpis hui⁹: Jus hʒ: icerti mihi ſpacium
finiat eui. Parte tñ melior̃ mei ſup aſtra ꝑhen
nis: Alta ferar: nomẽqʒ erit indelebile noſtrũ.
Quaqʒ patʒ domitis Romana potẽtia t̃ris:
Ore legar ꝑpl̃i: p que oĩa ſecl̃a fama: Si qd ha
bẽt veri vatũ p̃ſagia viuã. Dicit h̃ in ſnĩa q̃ tã
tũ ac tale op⁹ explẽuerat qð nec ignis: nec pluũ:
nec antiq̃tas poterit vnq̃ delet̃: ꝛ iõ mors ſua
pte veniat: qm̃ ꝑuicuro p̃mo. q2 ipſa nõ hʒ ipiũ
niſi i corp⁹: pte meliori tñ. i. aĩa ſup aſtra ꝑhen
nis ero: ꝛ ſi oĩa mors extenuare poſſet: ad mĩn⁹
fama mea volabit q̃diu Romana potentia vi
uet: quã in et̃nũ fata viuẽ dixerũt. ꝛc̃. Scd̃s
mod⁹ falſe fame dr̃ van⁹: vt cũ q̃s ſtudet relin
quẽ poſt uitã alta menia: ꝛ multitudinẽ diuitia

rũ. de q̃ꝝ numero erat ille diues. Luc̃. 12. Ania
mea ingens: hẽs multa bona repoſita in annos
pl̃imos. gaude. epulare. ꝛc̃. cui poſtea dictuʒ eſt
Stulte hac nocte morieris. Audi Greg. 21. mo
ral. Oẽs inq̃t q̃ cogitatiões t̃renas huic ſeculo ꝯ
formãt: p oẽ qð agũt huic mũdo reliq̃re ſui no
mis memoriã volũt. alij belloꝝ titulis. vt. ſ. Ce
ſar ꝛ Põpei⁹: alij edificioꝝ menib⁹: vt Arpha
ſat. ſ. q̃ ẽdificabat̃ in ſua potentiſſima ciuitate Ju
dith. alij diſ̃tis doctrinaꝝ ſecularũ libris iſtã
ter elaborãt: ſibiqʒ memorie nomẽ edificãt. ꝛc̃.

Terti⁹ mod⁹ dr̃ fatu⁹: vt cũ q̃s oĩ bono vir
tutũ noĩe poſtergato: ſolũ mũdo placẽ ſtudet ꝛ
famã popularẽ q̃rit: ꝛ hoꝝ peſſima cõditio eſt.
Job. 21. Gaudẽt ad ſonitũ organi: ducũt i bõis
dies ſuos: ꝛ in p̃ũcto ad iferna deſcẽdũt. Q2 ãt
oĩs fama mũdi ꝛ põpa poſtergãda ſit: ꝑpl̃chre
oñdit Boeti⁹. 2º de ꝯſol. pſa. 7. vbi ſic ait. Que
q̃ ſit exilis ꝛ toti⁹ vacua põderis: ſic cõſidera
oẽʒ t̃re ãbitũ ſicuti aſtrologicis demõſtratori
bus accepiſti: ad celi ſpaciũ p̃ũcti ꝯſtat obtinet̃
rõneʒ. i. ſi ad celeſtis globi magnitudinẽ ꝯfera
tur: nihil ſpacij ꝑrſus hr̃e videat̃. hui⁹ igit̃ taʒ
exigue in mũdo regiõis: q̃rta fere portio eſt: ſic
Ptholemeo ꝑbãte didiciſti: q̃ nobis cognitis
aĩantib⁹ icolat̃. huic q̃rte pti ſi q̃tuʒ maria pa
ludeſqʒ p̃mũt: q̃tũqʒ ſiti vaſta regio. i. ſiccitate
deſerta diſtẽdit̃: cogitatiõe ſubtraxeris: vix an
guſtiſſima inhabitandi hoĩbus area reliquet̃.
In h̃ igit̃ mĩmo p̃ũcto p̃ũcti q̃dã circũſcripti ac
ꝯcluſi: de ꝑmulgãda fama: de p̃ferẽdo nomine
cogitatis: vt qd habeat amplũ magnificuʒ gl̃ia
tã anguſtis exiguiſqʒ limitib⁹ arctata. Adde q̃
hoc ipſuʒ breuis hitaculi ſceptrũ plures icolũt
nationes. lingua morib⁹ toti⁹ vite rõne diſtan
tes. ad q̃s tũ difficultate itinerũ: tũ loquẽdi di
uerſitate: tũ cõmercij inſolertia: non mõ fama
hoiuʒ ſinguloꝝ: ſʒ nec vrbiũ q̃dẽ ꝑuenire q̃at.
Etate deniqʒ Marci Tullij: ſic ip̃e q̃daʒ i loco
ſignificat: nõduʒ caucaſũ mõteʒ Romane rei
publice fama trãſcẽderet: ꝛ erat tũc adulta ꝑ
this etiã ceteriſqʒ locoꝝ gẽtib⁹ formidoloſa. Ui
des igit̃ q̃ ſit aguſta: q̃ cõpreſſa gl̃ia quã dilla
tare ac ꝑpagare laborarĩ: an vbi fama Romãl
nois trãſire neq̃t: Romani hois gl̃ia ꝑgredie
tur. ꝛc̃. Long⁹ ſmo ẽ. tñ i oĩb⁹ illis ṽbis ꝑſe ll
ll⁹ Boeti⁹ oñdit famã mũdanã ſp̃nãdam eſſe.

Prĩo ex t̃reni ſpacij ꝑuitate: qm̃ ſic punctuſ
ẽ ad celi circũferẽtiã: vt ꝑbat Ptholem⁹ i ſuo
almageſti dictõe p̃ma. c. 6. ꝛ Alpharabi⁹ de diſ
ferẽtijs aſtroꝝ. dĩa. t̃tia. ꝛ õ ſupficie t̃re tm̃ q̃r
ta ps hitabil̃ẽ. nec etĩ illa tota hitabil̃ ẽ: tũ ꝑpt̃
ptes ꝑpiq̃s eq̃noctionali ex vna pte vbi eſt ni
mi⁹ calor: tũ ꝑpt̃ ptes ꝑpinq̃s polo artico ex p
te boriali. ḡ dic ip̃e: vanũ ẽ velle famã q̃rere in
tã breui ꝛ aguſto ſpacio. Scd̃o h̃ ꝑbat ꝑpt̃
ipoſſibilitatẽ diuulgatiõis: tũ ꝑpt̃ diuerſitatẽ
linguaꝝ ꝛc̃. Tertio ꝑpt̃ diſcordantiã: q2 qð
vna gẽs approbat: alia reprobat. Quarto ꝑ
pt̃ mortẽ q̃ tandẽ oĩa ſternet. Quinto ꝑpter

animi anxietatẽ qm̃ tales duas ſibi mortes fa
ciũt. vnã corporis: ꝛ aliã nominis. q2 neceſſãio
ab hoĩnũ memoria nomẽ ei⁹ ꝑceſſu tẽporiſ diſ
ſoluet̃. Inde Hieronim⁹ barbat⁹ ſup illo ṽbo
Mathei: Quid ꝑdeſt homini. ꝛc̃. ſic ait. Si ha
heres ſapiaʒ Salamonis: pulchritudinẽ Abſa
lonis: fortitudinẽ Sãſonis: lõgeuitatẽ Enoch:
diuitias Creſſi: ptãtẽ Octauiani. qd ꝑſũt hec?
Cum tãdeʒ caro det̃ ṽmib⁹: ꝛ aĩa demõib⁹ cũ
diuite epulone cruciãda ſine fine? Quar̃ ḡ cũ
Paulo dicam⁹. Nõ nos gl̃iari oʒ in cruce dñi
nr̃i Jhũ xp̃i: p quẽ mihi mũdus crucifix⁹ eſt: ꝛ
ego mũdo. quare. ꝛc̃. Q̃tuʒ ad tertiã ṽitateʒ
dico q̃ vix enumerari poſſent mala q̃ ex fama
turpi ꝛ i honeſta generãt. p̃mo. n. ꝛ añ oĩa: ma
la fama aĩas alioꝝ occidit. xi. q. 3. c. nõ ſũt audi
ẽdi vbi circa mediũ ca. ſic dr̃. Exiſtiatõeʒ hõi
nũ nõ ſolũ ip̃rudẽter: verũ etiam ꝛ crudelit̃ cõ
tẽnẽtes: cum occidãt aĩas alioꝝ ꝛc̃. hec ibi. Fa
cit ad hoc capl̃ʒ nolo vt aliq̃s 12. q. 1. qð adduxi
m⁹ in p̃ma ṽitate hui⁹ cõcluſionis. Sed hic vi
dẽdũ occurrit q̃ ſint ille pſone que ifames effi
ciũt̃. Dico q̃ q̃plures: vt nõt̃. 6. q. 1. c. infães. ꝛ
3. q. 7. §. porro: in glo. vbi plura de hac mã po
nũtur. vide ibi: qm̃ lõga eẽt materia: ſi eã trac
tare vellem⁹. Hoc ſolũ nõ vt ponit gl. q̃ infa
mia alia iuriſ. alia facti. Facti ẽ qñ q̃s aggraua
tur apud bonos ꝛ graues. ſ. viros. de qua agit̃
ff. de obſequijs. libe. l. 1. ꝛ l. licet. ꝛ 6. q. 1. ſũt plu
rimi. vt puta qñ leſa eſt fama alicui⁹ ꝑpter fac
tum qð cõmiſit apud bonos ꝛ graues viros.
Infamia iuriſ. ꝛ h̃ ẽ qñ ꝑpter aliq̃ crimina aliq̃
repellũt̃ ab aliq̃bus iuribus: vt q̃ nõ ſit teſtis:
ꝑcurator ꝛc̃. vide in dicta glo. ꝛc̃. Et hec volo
ſufficiãt p preſenti concluſione.

De iudicio p̃ſũptuoſo ſuiipſi⁹ ꝯcluſio t̃tia.

Cipe tertiã concluſioneʒ. videlicʒ.
Quiſq̃s alios ſpni.: ꝛ habitu ſe fin
git qð nõ eſt: ſupſtitioſus: pfidus: ꝛ
p̃ſũtuoſiſſimus eſt. vbi tres inquira
mus ṽitates. videlicʒ. Prima veritas ẽ iſta
vtrũ ſimulare ſe bonũ ſit peccatuʒ. Secũda
veritas. an ſimulare ꝛ oñdere facer̃ aliquid vl
tra ꝑprias vires ſit pctm̃. Tertia ṽitas eſt.
q̃s magis delinq̃t an ſimulãs: an maniſeſte pec
cans. Quantum ad p̃mã veritatẽ dico q̃ trĩ
plex eſt ſimulatio quedã circa actum tantum:
q̃dã circa habitũ tantũ: ꝛ quedaʒ circa vtrũq̃
Circa actuʒ tantũ. ꝛ hoc triplicitet. aũt quis
ſimulat actuʒ q̃ ſit: vt morteʒ euitet: vel aliud
ꝑericulm. aut vt iſtruat ꝛ edificet. aut vt deci
piat. Si p.º mõ adhuc diſtingue. aut tal̃ ſil̃atõis
actus ẽ contrarius fidei: aut nõ. Si nõ: tũc non
ſp ẽ pctm̃ mortale. ꝛ hoc mõ Dauid ſimulauit
regi Achis ſe ſtultũ eẽ. 1. Reg. 21. Et de h̃ poeta
ait. Stulticiã ſil̃are loco prudẽtia ſũma ẽ. Aut
eſt ꝯ̃rius fidei: vtputa cuʒ q̃s inter infideles vt
mortẽ vel aliud ꝑiculũ euadẽt: ſe ifidelẽ ſimula
uit ꝛ hoc ſẽp ẽ pctm̃ mortale. 22. q. 2. ſanctius. igt̃
Aug. ẽ fame mori q̃ idolatricis veſci. ꝛ. xi. q. 3. c

nõ ſolũ. Nõ ſolũ abnegat xp̃m q̃ dicit eũ nõ eſſe
xp̃m: ſʒ ille ẽt q̃ cũ ſit negat ſe eẽ xp̃ianũ. Dñs. n.
nõ ait Petro. ſ. Luc̃. 22. diſcipulũ meũ te eẽ nega
bis. Negauit ẽ xp̃m cũ ſe negauit ei⁹ eẽ diſcipu
lũ. Quid ãt aliõ iſto mõ negauit q̃ ſe xp̃ianũ ẽe
Timẽdo mortẽ carnis tue dabis mortẽ aĩe tue
Q̃ta. n. vita ẽ ꝯfiteri xp̃m tanta mors ẽ negare
ipſum ꝛc̃. Aug. Et glo. mouet iſtã difficultatem
dicens. Nõ vr̃ q̃ negans ore tm̃: ꝛ nõ corde re⁹
ſit ꝛ peccet. qm̃ vitia ex corde ꝑcedunt. 15. q. 6. c
1. ꝛ deus cor iterrogat. 14. q. 5. c. ſi quid i fine.
Et rñdet glo. q̃ his nõ obſtantibus tal̃ mortal̃r
peccat. q2 nulla ꝯditione dʒ ad hoc iduci. 22. q. x
p̃mũ. Nã ꝛ ſi nõ vl̃t negare xp̃m: vult tñ iſtud ꝑ
pter qð negat ipſũ. ſ. vitã. 15. q. 1. c. merito ꝛ. c. no
lite eadẽ cã. xi. q. 3. dr̃ ſic. Nolite timẽ eos qui oc
cidunt corpus. ſ. Math. x. Ne forte ꝑpter timo
rem mortis libere dicatis q̃ audiſtis: nec fidu
cialiter p̃dicetis oĩbus qð i aure. i. i ſecreto ſoli
audiſtis. Sicut ergo iſtis ṽbis oñdit̃: nõ ſoluʒ
ille ꝑditor ẽ veritatis qui tranſgrediẽs verita
tem palã pro ṽitate mendaciũ loq̃tur. ſʒ ẽt q̃ li
bere nõ ꝑnunciat ṽitatẽ quã libẽ ꝑnunciare oʒ
aut non libere ṽitatẽ defendit quã libẽ defen
dere ꝯuenit: ꝑditor eſt veritatis ꝛc̃. Sʒ de h̃ al̃
dixius. Cõclude ḡ q̃ actus ſil̃ationis ſi ſit fidei
ꝯ̃rius ſẽper ẽ mortale pctm. Idẽ tʒ btũs Tho.
ſa ſe. q. 24. Et ſic pʒ p̃mũ mẽbrũ ſil̃atõis i actu
Aut actus erit ſil̃atori⁹: vt illo primũ inſtrua
mus ꝛ aliq̃d miſticũ oñdãus. ꝛ h̃ ſil̃atio facta ẽ
vt xp̃s qui ſe finxit lõgi⁹ ire. Luc̃. 24. Aut ſil̃at
vt decipiat: ꝛ hoc ẽ peſſimũ. Inde Salomõ ait
Unuſq̃ſqʒ a ꝑxio ſuo ſe cuſtodiat. qm̃ oĩs hõ
ſupplantator ẽ. ꝛ oĩs frat̃ frandolẽt̃ icedit. p̃s.
loquũtur pacẽ cũ ꝑxio ſuo. mala ãt i cordib⁹ eo
rũ ꝛc̃. Ut Jude pax q̃ dixit chriſtus. Aue rabi.

Scd̃o mõ ſil̃atio põt eẽ circa hitũ tm̃. Et in
hac ſimulatione inuoluũt̃ mulieres a plãta pe
dis vſqʒ ad ṽticẽ. de quib⁹ Amb. ꝛ põit Augu.
4. de doctrina chriſtiana. Quẽ iudicẽ inq̃t ṽi
orẽ iquirius deformitatĩ tue q̃ teipſã: ſi pl̃chra
es: qd abſcõderis? ſi turpis es: cur te formoſaʒ
mẽtirĩ? Quid dicã de mr̃ib⁹ q̃ filias docent in
ſimulatiõib⁹ audaces: vt eas nuptui tradãt: ꝛ
aliquẽ iuuenem õcipiãt i p̃cioſa mercãcia? ꝛ qð
deterius ꝛ nequs ẽ: cũ de vxore aliquẽ iuuenẽ
õcepit: ne duʒ ꝯſcia ꝯpũgũt. imo putãt magnũ
obſequiũ ſe p̃ſtare deo. Sʒ õ h̃ alias. Tertio
mõ ſil̃atio põt eẽ i actu ꝛ i hitu. ꝛ hi ſ̃t de quibʒ
i euãgelio Math. 5. dr̃. Extmĩãt. n. facies ſuas
ꝛc̃. Et Math. 7. Attẽdite a falſis prophetĩ ꝛc̃.
Uñ Ber. Hypocrite inq̃t hũiles eẽ volũt ſine
deſpectu: paupes ſine defectu: hñ veſtiti ſiñ ſol
licitudine: hñ veſci ſine labore. alijs adulãtes:
alijs detrahẽtes: mordaces vt canes doloſi ut
vulpes. ſupbi vt leones ꝛc̃. Multa de eis dic̃.
Et h̃ ſufficiãt p p̃ma ṽitate. Q̃tũ ad ſcʒ ṽi.
dico ſm̃ btũm Tho. ſa ſe. q. 130. q̃ ſemp de ſe
p̃ſumẽs vltra debitã rõem q̃ſi ꝯ ordinẽ nãlem
xp̃ns ſine dubio peccat. Uñ ſi quis op⁹ aggre

dſt qđ ſue preferť ꝟtuti:ſine dubio ꝑſumptio
ſus ē.Et dič btũs Tho.vt š ꝙ ꝑſumē ꝺ ſeipſo
pōt dupliciť eē.Aut ſm exceſſuꝫ:⁊ ſm ħ oppo/
niť ꝟtuti magnanimitatꝭ.Et iđ pħs.4. ethico
rũ dič ꝙ ꝑſumptuoſi ꝓpť extiores fortunā fiũt
deſpectores ⁊ iniuriatores alioꝝ:⁊ talis ꝑſum
ptio ſp ē pccm̃. Un̄ vocabulũ ex ſe ſonat ꝙ pre
ſũptio nihil aliud ſit niſi vltra q̄ꝫ vires ſuppe/
tũt aliqđ intendē.Scđo preſũptio pōt ɔſidera
ri ſm defcm̃.⁊ ſic ei opponiť puſillanimitas:et
ꝟ.n ħ dič btũs Tho.ſa ſe.q.33.ꝙ ſič preſũptuo
ſus ē ɔcedit ꝓportionē ſue potētie dũ nitiť ad
maiora q̄ꝫ poſſit:ita ⁊ puſillanimis deficit a ꝓ/
portione ſue potētie dũ recuſat i id tendē qđ ē
ſue potētie cōmēſuratũ:⁊ iđ ſič preſũptio ē pec
catũ:ita puſillanimitas q̄ꝛ eſt ɔ nālez ordinez q̄
vnaq̄q̄ꝫ res nāliť inclinať ad exeq̄ndā actionē
ſue potētie cōmēſuratā.Et dič btũs Tho.ꝙ iť
hec duo vitia.ſ.ꝑſumptionē ⁊ puſillanimitatē
ꝟtus media ē.ſ.magnanimitas.q̄re ⁊č. Q̄ꝛtũ
ad t̄tiaꝫ ꝟi.dico ꝙ duo tex. videť ſibiipſis re/
pugnare. Unꝰ tex.eſt.32.q.4.c.nemo.vbi circa
mediũ capľi dr̄ ſic.Tollerabilior ē ſi lateat cľ/
pa q̄ꝫ ſi culpe vſurpeť auctes. Aliꝰ tex.ē.12.q.1.
c.certe ego.vbi circa mediũ capľi dr̄.Nolo hr̄e
hypocritas.maluꝫ.n.eē q̄s neſciat.ſupple ħ qđ
ē hr̄e hypocritas.malũ eſt cadē a ꝓpoſito: ⁊ pe
ius ē ſimulare ꝓpoſitũ.Et poſt pauca.Si nō ſ
uat forꝭ ſcitatē dimidiꝰ cecidit:ſi intꝰ hũit ſiľa
tionē totꝰ cecidit ⁊č. Iſtā ɔrietatē licꝫ glo. i di/
c:o.c.certe.ſup ꝟbo.ſcitateꝫ.breuiť ſoluat:cla/
riꝰ tñ loqť glo..ſup.c.nemo.Et dič ꝙ ſꝫ diuer
ſos reſpectꝰ vnũ altero dr̄ peccare magꝭ.Nam
occulte peccās magꝭ peccat.i.pꝛiculoſius q̄ꝫ ma
niſeſte peccās:q̄ꝛ neminē hꝫ corrigentē.32.di.c.
erubeſcāt.⁊.6.q.1.c.ſi oīa.Et fač ꝓ ħ qđ poniť
ex̄.de ſtatu mona.c.2.vbi dr̄.Ue ſoli:qui ſi ceci
derit nō ē q̄ ſubleuet eũ.Allegat ibi glo.cōcor/
dātias.7.q.1.c.illud.⁊.81.di.c.in oībus.vbi ꝺ ħ
Sꝫ alio mō publice peccās dr̄ magꝭ peccare.et
ħ duobꝰ modis.Pꝛio q̄ꝛ ħ peſſimũ ē vt q̄s ma
niſeſte peccet:⁊ adhuc vult rōnibꝰ ⁊ auctibus
defenſari.ſič illi q̄ ponūť in dicto.c.nemo.32.q.
4.q̄ erāt adulterātes:⁊ tñ volebāt rōnibꝰ ⁊ le
gibus oñdē ſe non male facē.ɔ q̄s ſic dicit tex.
Nemo ſibi de legibꝰ hominũ blandiať. oē ſtu
prũ adulteriũ ē.nec licet viro qđ mulieri nō lꝫ.
Eadē a viro q̄ ab vxore debeť caſtimonia ⁊č.
Secũdo magꝭ pecccat:q̄ꝛ pluribus exēplũ pec/
cādi ꝓbet.11.q.3.ꝓcipue. Itē eſt ⁊ t̄tiuſ reſpectꝰ
qm̄ occulte peccās magꝭ peccat:q̄ꝛ i hoc vr̄ ſci
enť ⁊ nō ex ignorātia peccare.ſꝫ maniſeſte pec
cās ꝑſumiť ex ignorātiā ⁊ errore peccare.ff.ꝺ
ritu ipe.l.vlt. Hec de intētione dicte glo.Et ſic
pꝫ itellectus dictoꝝ tex.⁊ ꝑ ɔñs dcā ꝟitas.Et
hec ſufficiant ꝓ p̄nti ɔſideratione.q̄re ⁊č.

De temerario iudicio circa ꝓximũ ɔſidera/
tio tertia.

t Ertio loco videa
mus q̄liť ꝑſũptio nr̄a temerarie iu/
dicet circa ꝓximũ. Ubi tres ɔcľones ſubiũga/
mus. Pꝛia ɔcľo ē iſta.Q̄ñcũq̄ꝫ ex dubijs in/
certis leuibuſq̄ꝫ ſignis ꝓximos non recte iudi
camꝰ:temerarij iudicij in crimen incurrimus.
Secũda ɔcľo ē iſta.Nō ſolum ex leuibus ſi/
gis ꝓximũ q̄ꝫ in rei ꝟitate ſit aliter iudicare:ſꝫ
etꝭ ex eiſdē ꝑſumere aliť q̄ꝫ ſit ē grauiť peccaŕ.
Tertia ɔcľo ē iſta.Quicũq̄ꝫ fuerit nebula ꝑ
ſũptionis excecatus:ſemꝑ in iudicare aliorum
facta eſt promptus.
Q̄ño facta ꝓximi iudicamus ɔcľo ꝑma.
Ccipe ꝑmaꝫ ɔcľonē:vꝫ.vt.š. Ubi tres
a ꝟi.ingramus.vꝫ. Pꝛima ꝟi.eſt iſta.
Que ſũt ſigna ꝑ q̄ q̄s moueť ad alioꝝ
facta iudicandũ.Uel ſic.Quot ē fundamentũ
ꝓpť qđ alioꝝ facta iudicamꝰ. Secũda ꝟi.ē.
An alique oꝑationes hũane ſint ſemper male.
Tertia ꝟi.ē.Quot modis alioꝝ facta poſſu
mus iudicare. Q̄ꝛtũ ad ꝑmā ꝟi.dico ꝙ q̄ttu
or ſũt ſigna ſiue fundamēta ꝑ q̄ ad iudicandũ
alioꝝ facta mouemur. Pꝛimũ ſignũ dr̄ vio
lentũ: Secũdũ dr̄ ꝓbabile. Tertiuꝫ diciť
leue. Q̄ꝛtũ dr̄ temerariũ. Pꝛimũ diciť
violētũ:ita ꝙ cogimur ad alios iudicandũ.⁊ ħ
ē qñ in ꝓximoꝝ facta nullũ bonũ ſignuꝫ appa
ret.Et pono de ħ tria exēpla. Pꝛimũ poniť
3.R.3.de illis duabꝰ meretricibꝰ.q̄ꝝ vna pro
priũ filiũ ſuffocauerat:⁊ ante regē Salomonē
litigātes:vna eaꝝ dixit.Dñe mi rex.mľier ħ et
ego habitāus ſiľ i domo vna:nulluſq̄ꝫ aliꝰ i do
mo nobiſcũ:⁊ peperi apud hāc.mōtuꝰ q̄ꝫ ē filiꝰ
hꝰ mulierꝭ hac nocte.dormiens quippe opꝑſſit
eũ.tulitq̄ꝫ filiũ meũ de latere meo:⁊ collocauit
in ſinu ſuo ⁊ ſuũ poſuit in ſinu meo. Rñdit al/
tera:Nō eſt ſic.meus filiꝰ viuit:⁊ tuꝰ mortuꝰ ē.
Ecōtrario aũt illa dicebat.Dixit aũt rex:affer
te mihi gladium:⁊ diuidite infantem viuum:⁊
date dimidiaꝫ partem vni ⁊ dimidiam partem
alteri.Commota quippe ſunt uiſcera matris:⁊
dixit. Obſecro mi domine:date illi infantē vi
uũ: ⁊ nolite iterficē illũ.Ecōtrario āt alia dice
bat.Nec mihi nec tibi:ſꝫ diuidať. Reſpōdit āt
rex.Date huic infantē viuum.hec.n.eſt mater
eꝰ.Dicite q̄ſo dilectiſſimi:vñ ſanctus iſte rex r
cte iudicauit:Certe q̄a habebat ſignum violē
tās ſic de tali meretrice iudicandā. qm̄ ſi ꝑma
infantis mať fuiſſet:nāliť viſcera in diuiſione
filij mota fuiſſent Scđm exēplũ ponit pħs i
li.de cōmixtione elementorũ:q̄ dicit ꝙ ſi aliꝗ
hōicida ſup cadauer occiſi ſupuenerit:vľnera
cadaueris ſanguinolētant. Et ħ pħi diuerſas
aſſignāt rōneſ.tñ theologi diui iudicij ſignũ eē
aiunt. Inde Geñ.4.de Cain dicit. Uox ſangui
nis fratrꝭ tui clamat vīdictā ad me. Māifeſtũ
eniꝫ ſignũ eſt illũ homicidā eſſe:ex q̄ illo ſupue
niente uulnera ſanguinolētant ⁊ nō altero ve
niēte. Tertiũ exemplũ ē ħ.ponamꝰ ꝙ plureſ
ſint in cenacľo q̄dā ⁊ vnꝰ eorũ ciphũ ſiue pate
rā argenteā furtiꝫ in ſinu ſuo abſcōdat: ⁊ dñs
oēs p̄ntes corā ſe accerſiri iubet quicunq̄ꝫ ino
cēs fuerit leta ꝑmanꝫ ⁊ intrepida frōte.Fur āt
trepidat:ora pallent:tremľa voce reſpōdet ⁊č.
Dicite q̄ſo. nōne hoc ſignũ violentũ eſt:vt iudi
cetur hic ē latro:Certe ſic. Siľe dicāus i alijs.
Scđm ſignũ ſiue fundamētũ dr̄ ꝓbabile:vt
qñ apparent aliq̄ ſig̃ boni ⁊ multo pľa mali.Ex
emplũ.Eſt iuuenis q̄dā alacer ⁊ robuſtus:q̄ di
cit ſe ieiunare nō poſſe. ꝑfecto hic ſũt ſig̃ plura
mali.vñ poſſumus iudicare ꝙ falſũ dicat. Iteꝫ
eſt vnus.vſurarius q̄ iconfeſſus vel nō reſtitu
tis vſuris moriť.ſi iudicāus ꝙ ē dānatus. ꝓba
bile ſignũ ē.intellige tñ ꝙ ad iudicādũ ꝑ ꝓbabi
lia ſigna quēpiam:opportet vt ſig̃ illa ꝑſone cō
ueniāt de q̄ iudicas.Si.n.pater ſecreto in loco
cũ filia loq̄reť ⁊ oſculareť:licet ſit ꝓbabile ſi/
gnũ mali i altero nō ɔiuncto:nō tñ in pr̄e.q̄ꝛ pa
tri ñ ꝓbāt malignitatē vullā.Et de ħ pōiť pꝛia
q.6.1.c.tanta.pulcherrimũ exēplũ.vbi dicit ſic
tex.Tanta neq̄cia in aures meas de ſenectute
tua ꝑuenit:vt eā niſi adhuc hũanitus penſarē/
mus fixa iā maledictōe ferirēus.Et q̄deꝫ pene
fuerat i te ſnīa iaculāda:ſꝫ qm̄ ſimplicitatē tuā
cũ ſenectute cognouimꝰ interiꝫ tacemus.Gre/
go. Ianuario epo.Fuerat.n.Ianuariꝰ eps Gre/
gorio accuſatus de pctō carnis.qm̄ ꝓpter ſene
ctutē iter duas iuuenculas dormiebat. Hec.n.
erant ſigna mali.tñ q̄ꝛ ꝑſone nō ɔueniebāt iudi
care:malũ opus nō erat. Hec tñ a nr̄is ſenibus
declināda ſunt:cũ nr̄is tꝑibuſ nō tales ſanctita
te ⁊ ſimplicitate pollentes reperiāť ſꝫ potiꝰ cũ
ſenibus Suſanne Dañ.13.in malicia ſeneſcunt
Tertiũ ſignũ diciť leue.vt qñ multa ſig̃ bōi
pauca ꝟo mali apparent.Exēplũ.Accidit ad ec
cleſiā mulier cōpoſite ornata:honeſta tñ ⁊ vir/
tuoſa:nec ꝓuocať:nec q̄cq̄ꝫ facit ihoneſti. Hec
.n.licet videať vana:tñ ꝓpť alia ſig̃ plura bōa:
ihoneſta iudicāda nō ē. Impudicꝰ.n.oculus i/
pudici cordis nũcius ē.32.q.5.c.nec ſolo.Ergo a
ɔrio ſenſu pudicꝰ oculus:pudici cordis nũciuſ
ē. Q̄ꝛtũ ſignũ diciť temerariũ. vt qñ nľľa
ſig̃ mali apparent.ſꝫ oīa boni.⁊ tñ ex iuidia aut
alia mala itentōe aliorũ facta iudicāus:dicēteſ
aut ꝓpť ypocriſiꝫ aut alia cā non bona ea fieri.
Exēplũ phariſei murmurātis de Magdalena
Luč.7.⁊ phariſeorũ murmurātiũ de xp̄o plerũ
q̄ꝫ vt euāgelia teſtāť.De q̄bꝰ ait apľs ad Coꝝ:
x.Neq̄ꝫ murmuraueritꝭ ſič q̄dā coꝝ murmura
uerũt:⁊ ꝑierũt ab extminatore.Et hꝰ i a cōmuni
one ⁊ ſocietate alioꝝ repelli debēt.90.di.c.alie
nus vbi dr̄.Alienus ſit a fratrũ.i.xp̄ianoꝝ vni
tate q̄ murmurat.⁊ opꝰ eiꝰ abiiciať q̄ murmu/
rans extičit.⁊ adducit ꝟba ꝑdcā btī Pauli ⁊č.
Q̄ꝛtũ ad ſaꝫ ꝟi.dico ꝙ quidā actus hũani ſť
qui de ſe ⁊ ſm ſe mali ſũt:⁊ tāta eorũ malicia ē.
ut nulla bona itentione fieri poſſint: vt ſť bla/
ſphemia dei.⁊ ſcōꝝ:adulteriũ:ꝟberatio patriſ
⁊ matris ⁊č.de hoc ē expſſe tex.ex̄ de iureiurā.
c.⁊ ſi xp̄s.in t̄tia colũna.vbi diciť ſic.Quedam
.n. ꝓhibenť.q̄ꝛ ꝑ ſe mala ſũt:vt furtũ:adulteriũ
⁊ hꝰi:q̄ nō ſũt aliq̄tenus faciēda.Quedā ꝟo ꝓ/
hibēť ex cā nō q̄ꝛ ꝑ ſe mala ſunt:ſꝫ q̄ꝛ ſi fiāt fre
q̄nter ⁊ multũ ex hiſ mala ſequũť.vt vinũ qđ ꝑ
ſe malũ nō ē:⁊ tñ ꝓhibet Apľs dicēs.Nolite in
ebriari vino i q̄ ē luxuria.qm̄ ex freq̄nti ⁊ imo/
derata vini potatione luxuria gñať.Sic ⁊ iura
mentũ ꝑ ſe malũ nō ē:cũ ſit ɔfirmatō ꝟitatis.ꝓ
hibeť tñ ex cā.qm̄ ex freq̄nti iuratiōe ꝑiurium
ɔtingit ſicut i eccleſiaſtico legiť.ſ.23.c.Uir mul
tum iurās replebiť iniq̄tate:⁊ nō diſcedet a do
mo eꝰ plaga.ſ.pctī mortaľ ⁊č. Hoc de iuramen
to ē mā totius illiꝰ.c.q̄re ſufficit ad ꝓpoſitum
noſtrũ ꝙ q̄dā ſũt adeo malignātis nāe: vt nľľa
bona itentōe fieri poſſit:vt ſuꝑdcā.Addāť his
q̄dā mechanice artes: q̄ nnnq̄ꝫ ſine ꝑiculo anīe
exerceri p̄nt.vt arſ taxilloꝝ:naiboꝝ:arte fuca
tionũ.⁊ huiuſmō.Et dič btũs Th.ſa ſe.q.169.
in fi.ar.2.ꝙ artifices ornamētoꝝ peccāt i inue/
niēdo aliq̄ ſuꝑflue curioſa ⁊č.Sꝫ de ħ aľ diffu
ſius diceť.Aliq̄ ſũt actus hũani q̄ de ſe ⁊ ſm ſe
ſp ſũt boni: tñ fieri p̄nt mali ex intētione mala
vt mercari:⁊ elᵉynā facē.88.c.fornicari.vbi dič
tex.Fornicari hoībꝰ ſp ñ lꝫ.negociari ſiue mer
cari aliq̄ñ lꝫ:⁊ aliq̄ñ nō lꝫ.qm̄ ex mala itentiōne
ſupple mercari nō pōt. Un̄ accipe regulā ꝙ po
tius ē ɔſiderāda cauſa facti q̄ꝫ ipſũ factũ.argu.
xx.q.6.c.1.i fine ⁊.26.q.8 c.occidit.Et ex̄ de ac/
cuſatoribꝰ:c.cũ dilectus.⁊.ff.de furtis.l. veruꝫ
Textꝰ occidit.dicit ſic circa medium capituli.
Nō ſolũ reſpiciamꝰ ad oꝑa:ſed tempꝰ:ad cām
⁊ ad volũtatē ⁊č.Cōcordāt huic ſētētie tex.xv
.q.6.c.1.i fine.Nō tm̄ inq̄t attendēda ſũt q̄ ſiũt:
q̄ꝫto quoue aīo fiāt.ampliꝰ eni deꝰ reſpicit ad
cogitatōes ⁊ ſpontaneas hioꝝ volũtates q̄ꝫ ad
actꝰ qui ꝑ ſimplicitatem vel nečitateꝫ fiũt.hec
ibi Alex.papa.Aliqui ſũt actus humani qui ſm
ſe ⁊ in ſe boni ſũt:⁊ bona intentōe coiter fiũt:
vt ſemiatio agri:plātatio vinee:arboꝝ:⁊ ſimi/
lia.q̄ actꝰ ſi a caſu aliq̄bꝰ noceāt nō ſũt reꝑhen
dēdi.de q̄bꝰ Augꝭ.23.q.5.c. de occidēdis. ꝟſus
fi.vbi dr̄ ſic.Abſit vt ea q̄ ꝓpter bonũ ac licitũ
facimꝰ aut habemꝰ ſi q̄d ꝑ ħ ꝑter nr̄aꝫ volũta/
teꝫ cuiq̄ꝫ mali acciderit nobꝭ iputeť.alioq̄n nec
feramēta domeſtica vľ agreſtia ſunt hn̄da: ne
quis ex eiſ vel ſe vľ aliũ interimat:nec arbor ē
plātanda:ne q̄s ſe inde ſuſpendat.nec feneſtra
facienda:ne ꝑ hanc q̄ſq̄ꝫ ſe ꝑcipitet.Et q̄d plu/
ra cōmemoreꝫ:Quid ē in vſu homini bonũ ac
licitũ:vnde nō poſſit pernicies irrogari:q̄ſi di/
cat nihil.hec ibi.Et glo.ſuꝑ ꝟbo.bonũ.dicit ꝙ
hic eſt argumētũ ꝙ ſi q̄s dat opaꝫ rei illicite ſi
aliqđ malũ inde ſeq̄ť nō eſt ei iputādũ.vt.50.di.
c.ſepe ⁊.c.q̄d a te.⁊.di.6.c.teſtm̄.Nā ds iſpectō
ē cordis ⁊ nō opis.15.q.6.c.1. Cōcordat huic gl.
tex.14.q.5.c.ſi q̄d iuēiſti.⁊.c.ſcriptũ.q̄re ⁊č.Et
ſic pꝫ iſta ſa ꝟitas. Q̄ꝛtum ad ſam ꝟi.dico ꝙ
oꝑatōes ⁊ acti hũani tribus mōis iudicari p̄nt
boni vel mali cũ pctō vľ ſine pctō. Uno mō cũ
qđ certũ ⁊ euidēs ē:certũ ⁊ verũ iudicāus. ſiľr
qđ falſũ ē falſũ iudicāus.Exēplũ.Scimꝰ ꝙ bla
ſphemare ē pctm̃.ſi iudicāus blaſphemiaꝫ eſſe
peſſimũ q̄d:tūc rectũ iudiciũ eſt.Et ſi ꝑ oppoſi

tuꝫ iudicares: iudiciuꝫ peſſimū ē. xi. q. 3. Si qs
dixerit iniuſtuꝫ iuſtū ꝛ iuſtū iniuſtuꝫ: abbominabi
lis ē vterqꝫ apd̄ deū: ſilr̄ q dic̄ ſciūꝫ non ſciūm: ꝛ
rurſuꝫ nō ſciūꝫ aſſerit ſciūꝫ: vterqꝫ abbominabil̄
ē apud deū. Et glo. ſup ꝟbo. abbominabil̄. dicit
qꝛ mortalit̄ peccat. Et ꝯſonat ei qd̄ dic̄ Augꝰ.
ſup pmā eplam ad Cor. ꝙ errare in rebꝰ ē mor
tale pcc̄m. ſ. cū putat qs id opꝰ eē bonuꝫ qd̄ eſt
malū. vel ecōuerſo. Nā qlibet adultꝰ tenet̄ ſci
re h̄ eē bonū: illud ꝟo malū h̄ glo. Inde Iſa. c. 5
ꝛ ponit̄. xi. q. 3. clamat alta uoce. Ve q dicit̄ bo
nū malū ꝛ malū bonū: ponētes tenebras lucē
ꝛ lucē tenebras. Secūdomō pn̄t iudicari hu
mani actꝰ boni vl̄ mali: cū id qd̄ ē incertū ꝛ du
biū tanq̄ꝫ certū ꝛ claꝝ iudicamꝰ. Audi Pauluꝫ
ad Ro. 14. Qui nō mādūcat: mādūcantē non
ſpernat. ſ. iudicādo ipꝫ peccatorē eſſe vl̄ iniuſtū
ꝛ qui mādūcat nō mādūcātē nō iudicꝫ. ſ. tanq̄ꝫ
hypocritā vl̄ ſupſticioſū. Ubi accipe vnā regu
lam generalē ꝙ qn̄cūqꝫ actus hūani ſūt dubij
vel incerti ſemp i meliorē ptēꝫ interpretent̄. ex:
de re. iu. c. eſtote. vbi dr̄ ſic. Eſtote miſericordꝭ
ꝛc̄. Hoc loco nihil aliud precipi eſtimo: niſi vt
ea facta que dubia ſūt: quo animo fiant: in me
liore parentē interptemur. Quod enim ſcrip
tum eſt ex fructibꝰ eoꝝ cognoſcetiſ eos: de ma
nifeſtis dictū eſt. que nō poſſunt bono animo
fieri. vt ſtupꝝ: blaſphemia: furta: ebrietates: ꝛ
ſimilia. d̄ quibus nobis pmittitur iudicar̄ hec
ibi Beda in omel. Meliꝰ eniꝫ eſt vt dicit glo.
ſuper ꝟbo. i meliorē. vt valeat reſ q̄ꝫ pereat. ex̄
de verboꝝ ſigni. c. abbate ſancti Silueſtri. ex̄.
de fide inſtrumētoꝝ. c. inter dilectos. ꝛ plures
ꝯcordantias allegat ibi glo. Ad declarationeꝫ
tn̄ iſtius regule. vꝫ. ꝙ in dubijs melius eſt ſem
per. pars iterptanda. volo notemꝰ expoſitōeꝫ
beati Tho. ſa. ſe. q. 6. ꝛ dic̄ ꝙ i meliorē ptēꝫ rē
interpretari in rebus dubijs poteſt dupl'r fie
ri. aut ex pſuppoſitōe: aut ex determinatōne.
Si ex pſuppoſitōe: tūc ſemp debemꝰ interpta
ri peiorē partē: ꝛ ꝙ deterius eſt. ꝛ adhibere re
mediū ꝓ poſſe: vel cautū homineꝫ facere. quo
niam remediuꝫ quod eſt circa maiuſ malū mul
to magis erit cōtra minus. Exempluꝫ. Video
aliquod opus qd̄ fieri poteſt in malā parteꝫ: ꝛ
tn̄ dubium eſt an talis illo reſpectu id faciat.
tūc quia natura eſt magis ꝓcliua ad malū: de
beo pſupponere ꝙ ſi talis illud faciat. illo reſ
pectu quo fieri poteſt i malum ꝙ maluꝫ ſit illd̄
facē: ꝛ ſic remediū adhibē ſi pſona corrigibilis
ē. Ideo Iob ait. Verebar oia opa mea: ꝛ videſ
pſonā ignotā ꝓcliuē ad malū: tollā ante eū qd̄
poſſet furari: vl̄ vn̄ poſſet male agere: nō iudi
cādo. ſ. determinate ipm eē malū: ſꝫ ex pſuppoſi
tōe ꝙ eē poſſet: ꝛ ideo remediū adhibebo. Alio
mō dubia ſūt iterptāda i meliorē ptē ex deter
minatione: qm̄ qd̄ dubiū ē malū eē: nō determi
nate iudicandū ē malū: ſimilr̄ qd̄ dubie bonuꝫ
ē nō ē determiate iudicādū bonū. Et ſic itelligē
da ē regula ꝙ dubia ſemp i meliorē ptēꝫ ſunt i
terptāda. Hec regula etiā ponit̄ e x̄. de homi. c.
ad audientiam. vbi dr̄ ſic. Ad audientiā apl'a
tus nr̄i puenit ꝙ cū qdā pſbyt̄ volēs corriger̄
quēdaꝫ de familia ſua cingl'o quo cīgi ſolebat
ipm ꝟberare tēptaſſet: ꝯtigit ꝙ cultellus d̄ va
gina q̄ cingulo adherebat elapſus: eū in dorſo
aliq̄ꝫtuluꝫ vulnerauit. Poſtmodū ꝟo cum ille
vulneratꝰ aliq̄ꝫdiu vixiſſet ꝛ ꝯualuiſſet a vul
nere: grauiori vt dr̄ īfirmitate ꝑcuſſus viam eſt
vniuerſe carnis igreſſus. Quia ꝟo vtꝝ occaſi
one vulneris deceſſiſſet dubiū hēt: veſtre dux
imꝰ diſcretioni rn̄dendū: ꝙ cū in dubijs ſemitā
debeamꝰ eligē tutioreꝫ vos ꝯuenit iniūgē preſ
bytero memorato: vt i ſacris ordinibꝰ ſubmi
niſtret. iniūcta tn̄ pnīa ꝯgruēti: poteris ꝯceder̄
vt ſit i minoribꝰ ordinibꝰ ꝯtēt'. Si ꝟo ex alia
īfirmitate ille obierit: poſit ſicut erat ſolitꝰ diua
officia miniſtrare. Et glo. ſup ꝟbo. i dubijs. al
legat multas ꝯcordantias. vt ex̄. de ſpō. c. iuue
nis. ꝛ ex̄. d̄ homi. c. ſignificaſti. el penul. c. ꝛ ex̄.
de cle. excō. c. illd̄. Et ponit iſtā aliā regulā. Te
ne certū: dimitte icertū: de pe. di. 2. c. ſi qs poſi
tus. in fine. ꝛ. ff. de re. iuris. l. i ambiguis. Et aliā
regulā ſubiūgit. vꝫ. ꝙ i re dubia certa non pōt
ferri ſnīa. xi. q. 3. c. grue ē. et. 30. q. vl. ḣ. vl. ꝛc̄. hec
glo. Sꝫ dubitat̄. Nā iudiciū dꝫ eē de his que i
pluribꝰ accidūt: ſꝫ i pluribꝰ accidit ꝙ homies
male agūt. Eccleſiaſtes. i. c. Stultoꝝ īfinitus ē
numerꝰ. i. pccōꝝ. Et Gen. 6. Proni ſunt ſenſus
hoīs ꝛ cūcta cogitatio ad maluꝫ ab adoleſcen
tia ſua. Ergo qn̄ aliqd̄ ſignū mali apparet i pri
mo: licet ſit dubiū dꝫ potiꝰ i malū q̄ꝫ in bonum
iudicari ꝛ interptari. Hic rn̄det btūs Tho. ſa
ſe. q. 6. ar. 4. ꝙ q̄ꝫuis ꝓximi dubiū factū in bo
nū inꝑptādo frequētius hō fallat̄: ꝛ accidat in
pluribꝰ illd̄ dubiū i malū: tn̄ nō debemꝰ illud
dubiū determiate iudicare malū: qm̄ meliꝰ eſt ꝙ
hō frequētiꝰ fallat̄ in bonā opioneꝫ habendo
de hoīe bono: q̄ꝫ ꝙ dubia i peiorē ptē intepte
tur: qꝛ nulla iuria fit cuipiā malū dubiū iterp
tādo bonū. ſꝫ bn̄ dubiū malū certuꝫ iudicādo
maluꝫ. Et ſubdit ꝙ falſuꝫ iudiciuꝫ hoīs bn̄ iu
dicātis d̄ malo nō ptinet ad maluꝫ ipiꝰ itellectꝰ
ſic̄ nec ad pfectionē eius ptinet cognoſcere ꝟi
tatē ſingulariuꝫ ꝯtingentiuꝫ: ſꝫ magis h̄ ptinet
ad affectuꝫ hoīs bonuꝫ ſm̄ charitatem. i. Cor.
13. Charitas nō cogitat malum. ſ. de proximo.
Quare pꝫ quō actus humani iudicātur 2º mō.
Accipe tῖū modū. ſ. qn̄ actꝰ hūani pn̄t iudica
ri boni vel mali. Et h̄ ē qn̄ nō ſolū ex dubijs et
incertis: verū ēt occultis ꝓxios nr̄os iudicāus
qd̄ genꝰ iudicij ē tollē deo qd̄ ſuū ē. ipſe. n. d̄ oc
cultis iudicare hꝫ. di. 32. c. erubeſcāt in fine. vbi
dicit̄ ſic. De manifeſtis qdē loqmur: ſecretorū
āt cognitor ꝛ iudex ē d̄s. h̄ ibi. Et ad Heb. 4. c.
i fi. Oia nuda ꝛ apta ſūt oculis eꝰ. Et h̄ tῖꝰ mo
dꝰ eſt. Et h̄ volo ſufficiant pro pſenti ꝯclōne.

De preſumptione peſſima in iudicādo alioꝝ
facta concluſio ſecunda.

Ccipe ſcām ꝯclōnē. vꝫ. Non ſolū ex leui
bus ſignis ꝓximū q̄ꝫ i rei ꝟitate ſit alit̄
iudicare: ſꝫ ēt ex eiſdē pſumē alit̄ q̄ꝫ ſit
ē temē iudicare. Ubi tres ꝟitates iquirāus. vꝫ
Pria ꝟi. ē. Vn̄ ex qbus cauſis iudiciū teme
rariū orit̄. Scda ꝟi. ē. An oēs ſint pſuppone
di boni. Tertia ꝟi. ē. Qto tpe ſtare oꝫ ātēq̄ꝫ
ſcā ꝓxioꝝ nr̄oꝝ iudicēus. Qt̄ū ad pmā ꝟit:
dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. 6. ꝙ iudiciū temera
riū ꝛ pſūptuoſū orit̄: ex trib' pncipal. vꝫ. ex ꝓpa
malicia ex mala affectōe: ꝛ ex longa experiētia.
Prio ex ꝓpria malicia. Nā cū qs ex ſe malꝰ ē:
ex h̄ ꝙ ipſe ē ꝯſcius malicie ſue facilit̄ de alijs:
vt ipſe et ſētit. Eccleſiaſtes. x. Stultꝰ. i. peccatō
i via ābulās cū ipſe ſit iſipiēs oēs exiſtiat iſipiē
tes auarus oēs iudicat auaros. luxurioſus oēs
iudicat ſuo vnuſqſqꝫ i crimie i q̄ ipſe ē. Exēplū
illius ſurdi q arbitrabat̄ omēs eē ſurdos ꝛc̄.
Scdo orit̄ ex mala affectōne. Difficulr̄. n. ait
Criſoſtomꝰ bn̄ ſentimus de his quos odimus.
Ps. Tota die iniuſticiā cogitauit ligua tua: ſicut
nouacula acuta feciſti dolū. dilexiſti maliciam
ſup benignitatē: iniqtatē magis q̄ꝫ loq eqtateꝫ.
Propterea d̄s deſtruet te i finē: euellꝫ te ꝛ emi
grabit te de tabernaculo tuo: ꝛ radicē tuā de t̄
ra viuētiū. Nota q̄ſo aīa mea iſta ꝟba ꝓphe.
Ait. n. pº. tota die. vt inuat̄ ꝙ de his quos male
ſentius oī die mala referius. Scdo ait. lingua
tua cogitauit: cū nō ſit offm̄ lingue cogitare. ſꝫ
h̄ ait vt oñdat q̄ꝫ cito de ꝓxio aliqd̄ malū i mē
tē venerit. tācito ꝯtrahēdo euomūt. Tertō ait
ſicut nouacula acuta feciſti dolū. Nouacula dr̄
raſoriū qd̄ ab inouādo dr̄. qꝛ nouacul' barbitō
ſores hoīes q̄ſi iuuenes reddūt. Pili hoīs ſpūa
les fama bona ē: quā ligue detrahētiū eradē co
nant̄. Quarto ait. Dilexiſti maliciā vt oñdat̄ h̄
eē pctm̄ i ſpūꝫ ſanctū: qꝛ malicia opponit̄ boni
tati q̄ attribuit̄ ſpūi ſancto: vt ſ dcm̄ ē i tῖia cō
cluſiōe pme ꝯſideratōis hꝰ ſmonis. Et de hac
malicia iteꝝ ps. ait. Os tuū habūdauit malicia
ꝛ lingua tua ꝯcīnabat dolos. Sedēs aduerſus
fratrē tuū loqbaris: ꝛ aduerſū filiū matris tue
ponebas ſcādalū ꝛc̄. Tertio orit̄ temerariuꝫ
iudiciū ex longa expiētia. Inde. 2. ethicoꝝ dr̄ ꝙ
ſenes ſūt maxie ſuſpicioſi ꝛ facilit̄ iudicāt. qꝛ ali
os d̄fectꝰ pluries ſūt experti. qr̄ ꝛc̄. Qt̄ū ad ſcaꝫ
ꝟi. dico ꝙ facta ꝓxioꝝ q̄ trahi pn̄t ad bonum ꝛ
ad malū: ſēp ſūt pſupponēda potiꝰ bona q̄ꝫ ma
la: ꝑ regulā ſupius datā ꝙ dubia ſūt i meliorem
ptē iterptāda. Nō tn̄ ꝙ facta clīcoꝝ ꝛ deo ſuiē
tiū ſp accipiēda ſīt i bonā ptē. vn̄ gl. i. c. abſit. xi.
q. 3. ponit vnū mirabile ꝟbū: dicēs. Si clericus
ꝯplectit̄ mulierē iterptat̄ ꝙ h̄ cā bn̄dicēdi eaꝫ
faciat. Et adducit. c. i ſcripturis 45. diſt. Audi. c.
Abſit ingt vt qcq̄ꝫ ſiniſtruꝫ de his arbitrēur q
aplīco gdui ſuccedētes xp̄i corpꝰ ore ꝯficiūt: ꝑ
quos nos xp̄iani ſumꝰ q claues regni celorum
hn̄tes āte iudicij diē iudicāt ꝛc̄. Sꝫ itelligēduꝫ
h̄ arbitror ſic ſupdixiuſ ꝙ qn̄ facta i bonā vel i
malā ptē accepi pn̄t: tn̄ ſp i bonū iterptēur. qd̄
āt dixius de ꝯplexu. itellige ꝙ determiate nō de
bēuſ i malū iterptari: ſꝫ ex pſuppoſitōne: vt ſic
dicatur. Hoc magis hꝫ rōnē turpis q̄ꝫ honeſti:
ne malū ex h̄ accidē poſſet volo remediū adhi
bere: cū oēs ex charitate teneāur ꝓximū corri
gere ꝛ reddē de mal' cautū ꝛ auiſatū. Et ſm hº
puto itelligendū tex. i oppoſitū adductū i glo
ſupdicta ſup. c. abſit. vbi dic̄ glo. ꝙ canon qn̄qꝫ
ſolā cōfabulatōeꝫ mulieꝝ cū clīcis interpretat̄ i
deteriorē ptē. allegat. 27. q. i. c. nec aliq̄ putet. vbi
dicit tex. Nec aliq̄ putet ſe poſſe hac excuſatiōe
d̄fendi: ꝙ iſpiciāt ꝓbari poſſit ꝙ ꝟgo ſit: cū ma
nus obſtetricis ꝛ oculus ſpe fallat̄. ꝛ ſi icōrupta
repta fuerit ea pte q̄ mulier eē pōt: poſit tn̄ ex
alia corporis pte peccaſſe q̄ corrūpi pōt. ꝛ tn̄ in
ſpici pōt. certe ipſe ꝯcubitus. ipſe cōplexus: ipa
ꝯfabulatio: ꝛ oſcl'atio: ꝛ cōiacētiū duoꝝ turpis
ꝛ fida dormitio q̄ꝫtū. i. multū dedecoris ꝛ crimi
nis ꝯfitent̄ ꝛc̄. De ꝓbatōe tn̄ iſta quā faciūt mu
lieres expiētes an aliq̄ ſit ꝟgo. glo. ibi plura dic̄
vbi exponit ſingulas pticulas illiꝰ tex. vide ibi
ſi placet. Et h̄ ſufficiāt ꝓ pn̄ti ꝟitate. Qt̄ū ad
ſcam ꝟi. dico ꝙ grꝰi pede a nō ſubito ſcā ꝓxiorū
iudicare debēus. Facit ad h̄. c. deus oipotens.
2. q. i. Deus ingt oipotēs vt nos a pcipitāde ſen
tentie ꝓlatōe ꝯpeſceret: lꝫ oia nuda ꝛ apa ſint
oculis eiꝰ. Mala tn̄ Sodome noluit audita iu
dicare pus q̄ꝫ manifeſte cogſcēt q̄ dicebāt̄. Vn̄
ipe ait. Deſcendā ꝛ videbo vtꝝ clamoreꝫ q ve
nit ad me ope ꝯpleuerit. an nō ē ita vt ſciā. Deꝰ
omps cui nihil ē abſcōditū: ſꝫ oia ei manifeſta
ſunt āteq̄ꝫ fiāt. Nō ideo h̄ mala multa ob ꝓlixi
tatē capl'i nō inſeruimꝰ p ſe ingrē dignatꝰ. n̄ ꝙ
ea ignoret. ſꝫ vt nob̄ exēplū daret ne pcipites i
diſcutiēdis ꝛ iudicādis negocijs eſſemꝰ. Et ne
mala ꝓxioꝝ. pus qſq̄ꝫ pſumat credē q̄ꝫ ꝓbare.
Cuiꝰ exēplo monemur: ne ad ꝓferendā ſniam
vnq̄ꝫ pcipites ſimꝰ: aut temē indiligēterqꝫ idiſ
cuſſa q̄quo mō iudicemꝰ: dicēte ꝟitatiſ voce. ſ.
Math. 7. Nolite iudicare vt nō iudicemini. in
q̄. n. iudicio iudicaueritis. iudicabimini ꝛ reliq̄.
Et parū iſra. Si n. deꝰ oium cognitor Sodo
moꝝ mala: q̄ꝝ clamor vſqꝫ ad celuꝫ ꝑuenerat:
oia ſciēs pus nec credē: nec iudicare voluit q̄ꝫ
ipſe ea cū fidelibꝰ teſtibꝰ diligent̄ inueſtigās:
qd̄ audierat ope ꝯprobaret. Nos q ſumꝰ hoīes
ꝛ pccōres qbus ignota ſūt occulta iudicia dei
h̄ pcauētes: nullū an̄ verā iuſtāqꝫ ꝓbatōem iu
dicare aut ꝯdēnare debemꝰ. ꝛc̄. hec ibi Euari
ſtus papa. Et glo. ibi ſup ꝟbo pus quiſq̄ꝫ. ponit
iſtā regulaꝫ ꝙ quēlibet pſupponere debemus
eē bonū allegās. c. abſit. xi. q. 3. Et ex̄ de pſum. c.
dudum. Sꝫ itellige iſtā pſumptionē vl̄ pſuppo
ſitōem de rebꝰ q̄ pn̄t trahi ad bonū l' ad maluꝫ
vt dicit gl. ſup dicto. c. abſit. q̄re ꝛc̄. Et hec ſuf
ficiāt pro preſenti concluſione:

De promptitudine iudicandi aliorum facta
concluſio tertia.

Ccipe tῖā ꝯclōnē. vꝫ. Quicūqꝫ fuerit
nebula pſūptōis excecatus ſp i iudicā
do alioꝝ facta ē ꝓmptus. Ubi tres q
ramꝰ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta. An aliorum
facta iudicātes ſemp mortalit̄ peccēt. Scda

vĩ.ē. An iſtã ſuſpitionē malã de factis aliorum vitare poſſimꝰ. Tertia veritas ē iſta. Quot mala faciũt q aliorꝫ facta iudicare ſũt ꝓmpti.

Quãtuꝫ ad pmã vĩ. dico ꝙ rñſio accipitur ex vno vbo poſito i.d.c. ds omps.2.q.i. vbi dicit. In quo.n. iudicio iudicaueritis: iudicabimini. Ex q accipe iſtaꝫ regulã ꝙ ſi illõ qd eſt in ꝓprio veniale: mortale eẽ iudicas: mortalit̃ peccas. ⁊ ſi neutrũ eſt: ⁊ neutralit̃ peccas. ad Ro.8. In q aliũ iudicas teipm ꝯdẽnas. Unñ in vitis patruꝫ legit̃ de duobꝰ germanis in deſerto deo ſuiẽtibus: q ad tantã mẽtis puritatẽ deuenerũt: ut ad ſui libitũ alter alteriꝰ grãꝫ videreꝫ p ſplẽdorẽ quẽdaꝫ ex refulgentẽ ſup eos. Dumqꝫ die q̃dã p deſertũ patres viſitarẽt: accidit vt minor ex eis vidẽt vnũ ex illis prĩbus feria ſexta comedentẽ hora t̃tiaꝫ: ⁊ mox i mente illuꝫ tanq̃ ieiunij trãſgreſſorẽ iudicauit: qd tũc hẽbat vt p̃ceptũ. Reuerſuſqꝫ ad cellã ꝓpriã: iterea frat̃ maior ſolitũ ſup cella fratris ſplẽdorẽ non videbat. Et eo accerſito ſi aliqd in ꝯſciã remordẽs hr̃et: poſtulauit. qm̃ ſolitũ lumẽ videre nõ poterat. Ille admirãs: ꝯſciam diſcutiẽs: nullum aliõ ſe hr̃e aſſeruit q̃ id qd de ſcõ illo viro ſuſpicauerat. Cui ille. Male inqt feciſti frat̃: forte cãm legittimã hẽbat: vt horã none expectar̃ nõ poſſet. ille ſuã culpaꝫ ꝯfeſſus: ⁊ ſolitus ſplẽdor rediit. Aliud exemplũ de duobꝰ ſocijs bti Philippi ordis nr̃i: q ſemel duꝫ q̃ndã ſcãꝫ mulierẽ viſitaſſent: ⁊ recedẽtibꝰ illis: illa corꝫ iuuentutẽ ꝯſiderãs: ꝙ ſeruare caſtitatẽ non poſſent iudicauit. Que cũ in orõne ſolitã dulcedinẽ nõ hr̃et: dolẽs plurimũ glorioſaꝫ vginẽ inuocabat. Que nocte ſequẽti i viſiõe illi tota turbata apparẽs: ait. Nõne ſufficiens ſuꝫ fratres meos i puritate ſeruare: vñ ſcias hac de cã te ſolita dulcedine eẽ p̃uataꝫ. Que euigilans ingemuit: ⁊ ꝯfeſſa delictũ: i p̃ſtinũ ſtatuꝫ eſt reſtituta. q̃re ⁊c̃. Quãtũ ad ſcaꝫ vĩ. dico ꝙ ſuſpitiões vitare nõ poſſumꝰ: q: hoĩes ſumꝰ iudicis tam̃ diffinitiuaſqꝫ ſnĩas ꝯtinẽ debemus. Intellige tñ ꝙ duplex ē ſuſpitio. ſ. velox ⁊ deliberata. Uelox ſuſpitio ē pmꝰ motus: ⁊ pmos motꝰ vitar̃ nõ poſſumꝰ: ⁊ venialia ſũt: ſꝫ poſt deliberatõis ꝯſenſuꝫ mortalia fiũt. Difficile.n.ē poſſe determinare iudicare facta aliorꝫ ſine pcc̃o mortali ⁊ h ꝓpt̃ diuerſitatẽ operũ hũanorꝫ. Unñ nõ ꝙ operꝫ hũanorꝫ q̃daꝫ ſũt que apparẽt mala i p̃ncipio tm̃: aliq̃ in medio: ⁊ aliq̃ in fine: ⁊ iõ difficile ē de talibꝰ iudicare. Exẽplum de his q̃ apparẽt mala in p̃ncipio ⁊ tñ in fine ſũt bona. pr̃ corrigẽs ⁊ vberans filiũ: ⁊ de domo expellẽs: ⁊ filia: vr̃ in p̃ncipio crudelis: tñ q: bono reſpectu ⁊ cã legittima id facit: opꝰ illõ erat bonuꝫ. Silr̃ eẽ. ſi ſolũ corrigia caſtigaret ⁊ modeſte: actꝰ iſte vr̃ bonꝰ. tñ ſi a caſu gladiꝰ ex vagina ad corrigiã pendẽte exiuerit: ⁊ illuꝫ occiderit: talis actꝰ malus ē. Silr̃ qs coopit domũ: ⁊ ſig̃ debita appoſuit vt cauerẽt trãſeũtes: iſte actꝰ ē bonꝰ: honeſtꝰ: ⁊ nc̃cius: q̃daꝫ tñ incaute inde trãſiẽs occidit̃. iſte actꝰ reddit̃ malus. Silr̃ qſ in q̃dragesima nõ ieiunat. iſte actꝰ vr̃ malus i p̃ncipio: ſꝫ tñ q: licita cã id fac̃: actꝰ reddit̃ bonꝰ. Et eẽ. qs faciet vnã elemoſynã: iſte actꝰ vr̃ bonꝰ: ſꝫ q: illã fac̃ vt bonꝰ iudicet̃ aut aliquaꝫ paupculã mulierẽ decipiat: ille actꝰ reddit̃ malus. Exẽpluꝫ de his q̃ ſũt mala i medio. Tu aliqd boni facis ⁊ bona itentiõe: iſte actꝰ ē bonꝰ. tñ in ꝓceſſu tẽporis eris male ꝯtẽtus illud bonũ feciſſe: ille actus mõ efficit̃ malus: ⁊ poſtea eris ꝯtẽtus: ille actus efficiet̃ bonꝰ. Exẽplum de his q̃ mala ſũt i fine: vt pꝫ de illis q toto tẽpore vite ſue deo ſuierũt: ⁊ in fine male finiũt. vt ii q ſe laq̃o ſuſpẽdunt i ſenectute ⁊ tñ i iuuẽtute boni fuerunt. Auertat a me ⁊ oĩbus meis omps deus: ⁊ ab oĩbus xp̃ideuotis. Quã obrẽ his ⁊ ſilibus piculoſuꝫ ē de alienis factis iudicare. q̃re ⁊c̃. Quãtuꝫ ad t̃tiã vitatẽ dico ꝙ licꝫ aliorũ facta iudicãteſ plurima mala faciãt. tria tñ ad p̃ns ponamꝰ. Prio q: qdlibet etiã minimũ proximi fcm̃ ſp augent: ⁊ de feſtuca trabeꝫ ſcindũt: ⁊ de pulice equũ. Contra quos ait dñs Math.7. Quid vides feſtucã i oclo fratris tui trabẽ aũt tuã nõ ꝯſideras. hypocrita eijce p̃mũ trabẽ de oculo tuo: ⁊ tũc videbis eiicere feſtucã de oculo fratris tui. Uerſus. Tollẽ feſtucã ſi vis de fratris ocello. Que tua ꝯturbat numia tolle trabẽ. Audi Augꝰ. in ſmone dñi in mõte. Cogitemꝰ cũ aliquẽ rep̃hẽdẽ vos nc̃citas coegerit vtrꝫ tale ſit vitiũ qd nunq̃ hũimꝰ: ⁊ tunc cogitẽus nos hoĩes eẽ: ⁊ hẽre potuiſſe: vel tale qd habuimꝰ: ⁊ tñ nõ hẽmꝰ: ⁊ tũc tangat memoriã cõis fragilitas: vt illã correctõeꝫ nõ odiũ: ſꝫ mĩa p̃cedat. ſi aũt noſmetipos inuenerimus in tali eẽ vitio: ñ obiurgemꝰ: ſꝫ ꝯtremiſcãus ⁊ ad eq̃lit̃ puniẽduꝫ iuitemꝰ. hec ille. Secũdũ malũ qd faciũt ē ꝙ ceteris ſpretis ſe ſanctiores ceteris putant. Cõtra quos Ber. ait. Noli eẽ aliene vite curioſus inq̃ſitor: nec temerarius iudex. Duo.n. ſũt piculoſi modi. ſ. i maioribꝰ ⁊ minoribus. In maioribꝰ: ⁊ h dupliciẽ. Quia aut maiores iudicas eẽ meliões te. ⁊ tũc iuidꝰ es. Aut peiores te: ⁊ tũc i ſupbiã cadi. In minoribus ſilit̃ duobus modis. Aut.n. minores iudicas meliores te: ⁊ ſic teipm ꝯfundis: ⁊ eis i iudeis. Si peiores: tũc i eorꝫ cõtẽptũ ruis i murmuratõneꝫ.

Tertiũ malũ qd faciũt aliorꝫ facta iudicãtes eſt ꝙ puluerẽ aliorꝫ defectũ ligua mouẽt: ⁊ illã i ſuis oculis ſufflãt. xi.q.3.c. iter vba. circa mediũ capl̃. Quid inqt aliud detrahẽtes faciunt: niſi ꝙ i puluerẽ ſufflãt: ⁊ in oculos ſuos terraꝫ excitant. vt inde pulnerẽ detractõs pflãt. inde magis nihil vitatis videãt ⁊c̃. Hec volo ſufficiãt p p̃nti mã. Nolite g̃ hoĩes iudicar̃ ſꝫ faciẽ. i. ſꝫ extrinſeca tm̃: ſꝫ rectũ iudiciũ iudicate: vt ⁊ recte a dño iudicemini. h in p̃nti p grãm: ⁊ i futuro p glãm. Amen. Finis hꝰ ſmonis Rome ãno dñi.1453. die.13. febr̃. ⁊ fuit dies cariſpriuij. ⁊ ſa ẽt fuit q̃dragesima: i q̃ p̃dicaui i ꝯuentu nr̃o ad dei ⁊ glorioſe vginis honorẽ: ⁊ oĩuꝫ ſcõrum rome i ſcõ marcello. pcurator tũc ordinis mei ſ. ſeruorꝫ beate marie amen.

Feria quarta dñice q̃dragesime de flagellis dei ſermo in ordine.xxix.

Agiſter quis peccauit: hic aut pentes eius vt cecus naſceret̃. Jo.9. Singularis eni hec diſciplorꝫ petitio ē. Quis eni iuſte nõ miraret̃ huiꝰ ceci nati occaſionem: Ait.n. dñs Ezech.18. Filiꝰ nõ portabit iniqtatẽ patris: nec pr̃ iniqtatẽ filij. Et alia ex parte ait dñs Exodi.20.c. Ego ſũ dñs deus tuus fortis ⁊ zelote: viſitãs iniqtatem patrꝫ in filios vſq̃ in tertiã ⁊ quãtã generatõnem eorꝫ qui me oderũt. ⁊ faciẽs miſericordiã in milia his qui diligũt me: ⁊ cuſtodiũt p̃cepta mea. ⁊c̃. Et Job.17.c. Nõ peccaui inqt. ⁊ i amaritudinibꝰ morat̃ occulus meus. ⁊ tñ nõ ſine cauſa facit deus. ⁊ quicqd facit recte facit. Inde diſcipuli cauſã cecitatis a magiſtro inquirũt: dicẽtes ⁊c̃. Ubi treſ faciamꝰ cõſideratões vꝫ. Qualiter flagellatur humanuꝫ genus a deo ſpiritualiter. Qualiter flagellatur humanũ genus a deo corporalit̃. Qualiter flagellat̃ hũanũ genus a do tempaliter.

Qualiter humanum genus flagellatur a do ſpũaliter cõſideratio prima.

Rimo videamꝰ qualiter humanũ genus flagellatur a deo ſpũalit̃. Ubi tres concluſiones faciamꝰ. vꝫ. Prima cõcluſio ē iſta. In oĩ flagellorꝫ diuerſo gñe flagella ſpũalia dñtur excedere. Scd̃a ꝯclo ē iſta. Quidã ſic ſũt ſpũaliter flagellati: vt nũq̃ emendentur: nec videant̃ caſtigati. Tertia ꝯclo ē iſta. Juſto dei iudicio ſic qdã dñtur ſpũalit̃ flagellati vt vnũ pctm̃ eorꝫ ſit altꝰ pcti pena.

Que ſunt flagella ſpũalia concluſio pria.

Ccipe p̃mã cõcluſionẽ. ⁊c̃. vt ſ. Ad cuiꝰ declaratõem tres iquirãus vitates. vꝫ. Pria vĩ. eſt iſta. Quod iſtorꝫ duorꝫ p reſpectũ ad aĩaꝫ hꝫ magis rõnẽ mali ⁊ flagelli: an culpa i quã hõ peccãdo icurrit: an pẽa quã p pctõ ſuſtinet. Scd̃a vĩ.ē. An oẽ malũ ⁊ flagellũ ſpũale qd accidẽ põt aĩe ſufficiet̃ diuidat̃ p culpã ⁊ penã: ita ꝙ dicat̃: oẽ malũ aĩe aut ē culpa: aut pena. Tertia vĩ.ē. An oĩa mala culpe ſint eq̃lia ⁊ paria: ita ꝙ vna culpa ſit alt̃i eq̃lis.

Quãtũ ad pmã vĩ. dico ſm btm̃ Tho. i q̃õnibꝫ de malo ꝙ culpa magis hꝫ rõnem mali q̃ pena Et h q̃druplicit̃ rõne. Prio rõne ꝯtamiatõnis. Secundo ratione alienationis. Tertio ratione euitatõnis. Et quarto ratione oſtenſionis.

Prio culpa magis hꝫ rõnẽ mali q̃ pena rõe cõtaminatõnis. Unñ arguit ſic p̃dictus doctor. Omne qd facit ſubiectũ tale q̃ illud qd ſubiectũ facẽ ñ põt tale. Uel ſic ⁊ meliꝰ. Qñqꝫ aliqd ineſt alicui: ⁊ denomiat illud tale. magis ē tale q̃ illud q̃ nõ determinat̃ illud tale. Manifeſtuꝫ eſt aũt ꝙ ex malo culpe qs dr̃ malus: nõ autẽ ex malo pene iniq̃tũ pena ē. g̃ ⁊c̃. Maiõ nõ ē. Minor ē Dioniſij.4. de diuinis nominibus: dicẽs i Puniri nõ ē malũ: ſꝫ fieri pena dignũ. Scõ ratõ dicit̃ alienatõis. Unñ arguit̃ ſic. Quãto aliqd ē magis alienũ a deo: tanto magis hꝫ rõnẽ mali ſed magis alienũ a deo ē culpa q̃ pena. g̃ magiſ hꝫ rõneꝫ mali culpa q̃ pena. Maior pꝫ. q: q̃to magis qd alienũ ē a deo: tãto magis a ſũmo bono cũ deus ſit ipſa eẽntia bonitatis. ⁊ p ꝯñs magis hẽbit rõnẽ mali: cũ bonũ ⁊ malũ ſint oppõita. Minor ãt pbat̃. qm̃ deꝰ ē auctor pene: ⁊ nõ culpe. g̃ culpa ē qd deo magis alienum q̃ pena. Qd ãt deꝰ nõ ſit cã clpe: oñdiuſ. ſ. feria q̃ta cinerũ i t̃tia ꝯſideratõe ⁊ ꝯclõne p̃ma. vide ibi.

Tertia rõ dicit̃ euitatõis: vt arguat̃ ſic. Quãcunqꝫ aliquid euitat̃ ꝓpt̃ aliqd: illud eſt magis malũ q̃ illõ ꝓpt̃ qd euitat̃. verbi grã. Si euitaretur aliqd ſiẽdũ ꝓpt̃ h. q: plura ide mala ſequũtur. manifeſtũ ē ꝙ illud ē maximũ: ſꝫ culpã euitamꝰ ꝓpt̃ penã. imo p̃cipit ds eã euitãdã. Job.19. Fugite a facie iniqtatis. qm̃ vltor iniqtatis ē gladius. Et. i. ad Thi.4.c. Uidex ē dñs de oĩbus his. g̃ ⁊c̃. Et ꝯfirmat̃. qm̃ iõ pctꝫ p̃mũ g̃uiſſimũ dicius p correſpõdẽtiã ⁊ ꝯſideratione ad xp̃i paſſionẽ. Tren̄.3. Attẽdite ⁊ videte: ſi ē dolor ſimilis ſicut dolor meus Quarta rõ dicitur oñſiõiſ. Nã malũ clpe ꝯſiſtit i opãl. malũ ãt pene ꝯſiſtit i malũ pati. qd ãt patit̃ malũ ñ ꝓpter hoc oñdit̃ malũ: ſꝫ eſt q̃ſi via quedã ad malũ: ꝙ aũt qs opet̃ malum hñ oñdit̃ malus Math.7. A fructibꝰ eorꝫ cogneſcetis eos. q̃re ⁊c̃. Unde regula generalis eſt ꝙ ex eo homo culpabilis eſt: q̃a agit actionẽ nõ ordinatã ad debitum fineꝫ. Et hec regula ſatis ē clara ſi etiã dc̃a phi.2. phiſicorꝫ attendamꝰ Ait eni phus ꝙ pctm̃ cõtigit in his q̃ ſũt ſm naturã: ⁊ in his que fiũt ſm artẽ ⁊ hoc qñ natura vel ars nõ ſequũt̃ fineꝫ ꝓpter quẽ opantur. Quãt aũt natura vel ars finẽ nõ ꝯſeqt̃ eſt qñ opans p naturã vel artem declinat a mẽſura vel regula debite opationis. que quidẽ i nãlibus ē ipſa nãe iclinatio ꝯſeq̃ns aliquã formã i artificialibꝫ vo ex ipſa regula artis. Sic ⁊ i ꝓpoſito i pctõ duo cõſiderãda ſũt. ſ. receſſus a regula vł mẽſura ⁊ receſſus a fine. ⁊ cõtigit vnũ eẽ ſine reliq̃: vtputa receſſũ a fine: ⁊ nõ receſſuꝫ a regula vł mẽſura. Exẽpliũ i nãlibus. poſito ꝙ ponat̃ i ſtomaco aliqd id. geſtibile. vt ferruꝫ vel lapis. pꝫ ꝙ erit receſſus a fine ⁊ nõ a regula ⁊ mẽſura digeſtõis. Exẽpliũ i artificialibꝰ. poſito ꝙ medicꝰ ſm artẽ det ifirmo potionẽ: ⁊ ifirmus nõ ſanet̃. vt q: morbus icurabil̃ ē. aut q̃a infirmus aliqd ꝯ ſanitatẽ agit. pꝫ ꝙ h ē receſſus a fine. ſ. a ſanitate ⁊ nõ a regula ⁊ mẽſura q̃ mediãte medicꝰ itẽdit finẽ. vñ q̃uis ifirmꝰ ſanitatẽ nõ ꝯſeq̃t: q: medicus nõ decliauit a regła artis nõ erit pctõr medicuſ ipſe. Sꝫ poſito ꝙ recederet a regła ⁊ mẽſura medicie. ⁊ ifirmꝰ ſanitatẽ conſeq̃ret̃: nihilominus medicus peccaſſet. Ex q̃ pꝫ ꝙ magis ē de rõne pcti regulã actõis p̃terire: q̃ ab actõis fine deficẽ: ⁊ ſic ſiue i nã: ſiũ i arte: ſiue i moribꝰ de rõe pcti ē d̃cliare a regu

la actōis. q̄re ⁊c̄. vide ſi placʒ btm̄ Tho. i q̄ōnibus de malo. Et h̄ ſufficiāt ꝓ prima veritate.

Q̄tuʒ ad ſaʒ di. dico ſm eundē ibidē: ꝙ licʒ oīa bonū appetāt: vt pʒ p̄mo ethicoꝝ. tn̄ nā rōnalis ſpālī q̄daʒ mō ſe hʒ ad bonū ⁊ ad maluʒ. Et rō. Naʒ oīs alia creatura i p̄ticulare bonuʒ nālit̄ inclinat̄. Sola aūt creatura rōnalis bonuʒ apprehēdit ꝑ intellectū ſub rōne cōi: ⁊ mouet̄ ꝑ appetitū in ip̄m bonū cōe. Et q̄ malū opponit̄ bono: ⁊ malū culpe ⁊ pene nō repit̄ ꝓp̄e niſi i rōnali creatura: vt pʒ ꝑ Aug. li. de fide ad Petrū. Geminū inq̄t ē creature rōnalis maluʒ vnū quo volūtas deficit a ſūmo bono. ſ. culpa. alteꝝ q̄ in vita ponit̄. ſ. pena. iō maluʒ creature rōnalis ſufficiēter diuidit̄ in malū culpe ⁊ malū pene. Ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ de rōne culpe ē ꝙ ſit ſcd̄m voluntatē. volūtas aūt in ſola creatura rōnali iuenit̄. q̄re ⁊c̄. Ex q̄ infert̄ ꝙ īpoſſibile ē ꝙ ideʒ ſm idē ſit pena ⁊ culpa: q̄ īpoſſibile ē ꝙ idem ſm idē ſit ſʒ volūtatē ⁊ ↄ̄ voluntatē: ſʒ ſʒ diuerſa nihil ꝓhibet idē eē culpā ⁊ penā: ſʒ de hoc i t̄cia ſeq̄nti ↄclōne. Ad declarationē tn̄ huiꝰ ē notandū ꝙ iſta tria. ſ. malū: pcc̄m: ⁊ culpa ſe hn̄t ad inuicē ſic maiꝰ cōe ⁊ minꝰ cōe. Nā malū cōmuniꝰ ē. In quocūqʒ. n. ſit ſiue i ſubiecto: ſiue i actu p̄uatio forme: aut ordinis: aut mēſure debite mali rōneʒ hʒ: ſʒ pcc̄m dr̄ aliq̄d debito ordine: aut forma ſiue mēſura carēs: ⁊ ſʒ h̄ pōt dici ꝙ tibia curua ſit mala tibia: nō tn̄ pōt dici ꝙ ſit pcc̄m: niſi forte eo mō loquēdi q̄ peccatū dr̄ effectꝰ pcc̄i: ſic ipſa claudicatio pcc̄m dr̄. Ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ q̄libet actꝰ īordinatus pōt dici pcc̄m: vel nāe. vl̄ artis: vl̄ moris: ſʒ rōneʒ cl̄pe nō hʒ pcc̄m: niſi ex eo ꝙ ē voluntariū. Nulli. n. īputat̄ ad culpā aliq̄s īordinatꝰ actꝰ niſi ex eo ꝙ ē in eius p̄tateʒ. nullus. n. bonꝰ. nec btūs. nō volēs. 3. ethicoꝝ. Et eↄ̄ ⁊ ſic pʒ ꝙ pcc̄m in plus ſe hʒ q̄ȝ culpa licʒ ſm cōeʒ modū loquēdi theologoꝝ vnū ꝓ altero ſumat̄. Et ꝑ hāc diſtinctionē ſaluāt̄ diuerſi modi dicēdi circa mā3 iſtā. q̄re ⁊c̄.

Q̄tuʒ ad t̄ciā di. dico ſm eundem ꝙ opinio ſtoicoꝝ fuit oīa pcc̄a paria eē: vn̄ ſecuta fuit q̄ȝdā hereticoꝝ peſtis q̄daʒ dicentiū nullā inequalitatē eſſe: nec īter pcc̄a: nec inter merita: ſic nec ī p̄mia: nec īter ſupplicia. Stoicoꝝ aūt hoc fundamentū fuit ⁊ rō: q̄ vnūq̄dq̄ʒ iō hʒ rōneʒ pcc̄i: q̄ ē p̄ter rectitudinē rōnis eſſe aūt p̄ter rectitudinē rōnis dic̄ p̄uationem quādaʒ. p̄uatio aūt nō vr̄ ſuſcipe magꝭ ⁊ minꝰ vn̄ ſi aliq̄d ſit malū ꝓp̄t̄ p̄uationē alicꝰ: nō vr̄ ibi aliq̄ dr̄ia eē q̄litcunq̄ʒ p̄uet̄ dūmō p̄uetur. Quocūqʒ ḡ fiat aliq̄d p̄ter intentionē ſiue mlt̄ū ſiue paꝝ q̄ȝtū ad illō nulla dr̄ia eſſe vr̄. Qd̄ certe fundamentū ſi itelligat̄: vr̄ ꝙ tota vis in h̄ ↄſiſtat: q̄lit̄ in his q̄ ſm p̄uationē dicūt̄: poſſit magꝭ vel minꝰ repiri. Et iō notāduʒ ſm eūdē ꝙ p̄uatio duplex ē q̄ȝtū ad ꝓpoſitū ſpectat. q̄daʒ. n. eſt p̄uatio pura: quedā nō pura. Priuatio pura ē q̄ nihil ſui oppoſiti relinq̄t: ſic tenebra q̄ nihil lucis relinq̄t: ⁊ ſicut mors q̄ nihil vite relinq̄t. Priuatio nō pura eſt q̄ aliquid ſui ↄ̄rij relinq̄t: vt egritudo q̄ nō tollit totam ſanitateʒ que eſt illi oppoſita. quecūqʒ. n. p̄uāt̄ aliq̄ bono p̄ma p̄uatiōe: nō refert quocūqʒ mō p̄uet̄. vn̄ nō minꝰ mortuꝰ ē ꝗ vno vulnē inte̅it q̄ȝ ꝗ pluribus. nec domꝰ dr̄ minꝰ tenebroſa ſi cādela velet̄ vno velamie q̄ȝ ſi pluribus: dum tn̄ ꝑ vnū velamē totalit̄ tenebret̄. nō ſic aūt in his q̄ p̄uant̄ aliq̄ bono ꝑ ſecūdaʒ p̄uationē: q̄ cū in ipſis totalit̄ illō bonū nō corrūpat̄: pʒ ꝙ illa poterūt dici magis vel minꝰ priuata vnde vnū corpꝰ dr̄ magꝭ egꝝ nūc q̄ȝ p̄us ſicq̄ʒ d̄ alijs. Modo ad ꝓpoſitū cuʒ duo ſint gn̄a pcc̄oꝝ. ſ. omiſſionis ⁊ trāſgreſſiōis accipiāt pcc̄a omiſſionis. nō. n. ōmittere p̄ceptū facit pcc̄m magꝭ vl̄ minꝰ: ſʒ diuerſa dignitas p̄cipiētis: vl̄ auctoritas: aut neceſſitas p̄ceptoꝝ facit omiſſiōeʒ maiorē vel minorē. Et do exēplū. ponamus ꝙ tibi p̄cipiat̄ vt vadas ad eccl̄iam: tu ꝟo nō obediſ. In h̄ pcc̄o omiſſionis nō attēdit̄ vtꝝ ſis ꝓpe eccleſiā vl̄ lōge duʒ ad eccleſiaʒ nō vadas: niſi forte ꝑ accidēs inq̄ȝtuʒ. ſ. omiſſio illa rōne alicuius adiūcti ḡuior eēt: vtputa q̄ recipet maiorē vel minorē cōtēptuʒ: ſʒ ḡuitas huiꝰ omiſſionis attēdit̄ penes p̄cipiētis dignitatem ⁊c̄. Similiter q̄ȝuis precepta ōmittantur: non tamen ſequitur ꝙ peccata illa ommiſſionis ſint paria. q̄ precepta diſparia ſunt: vel habent differētia p̄cipiētiū ſm p̄tātē vel dignitatē vel etiaʒ p̄ceptoꝝ neceſſitatē. ⁊ ſic patʒ in quo cōſiſtat grauitas peccati omiſſionis. Accipiāt mō pcc̄a trāſgreſſiōis. ſ. qn̄ q̄d non fiendū fit. ⁊ tūc dico ꝙ peccatū trāſgreſſiōis cōſiſtit ī deformitate alicꝰ actꝰ. que q̄deʒ deformitas n̄ tollit totū rōnis ordinē: ſʒ aliq̄d eius: vt ſi q̄s comedit qd̄ non debet: vel qn̄ nō debet. pōt tamen in eo hoc rectitudis remanere: q̄a comedit vbi debet: vel ſil̄r. ⁊ ꝑ ↄ̄ñs actu remanēte ita defōmato nō pōt totaliter rōniſ ꝓportio tolli. vn̄ p̄hus in. 4. ethicoꝝ ait ꝙ ſi malū ſit integrū īportabile fit ⁊ ſeipſuʒ deſtruit. quare igit̄ cōcludamus ꝙ ſicut nō oīs corpis deformitas equalis ē: ſʒ alia maior: ⁊ alia mior ſm ꝙ p̄uatur pluribꝰ ad decorē p̄tibus. ita nō oīs ſp̄ual̄ deformitas: vl̄ īordinatio actꝰ ē eq̄liſ: ſʒ q̄dā maiō: ⁊ q̄dā mior: ⁊ ꝑ ↄ̄ñs oīa peccata paria nō ſūt vt illi inſinuare videntur. Sed dices paẗ Ambroſi: dic queſo quō intelligit̄ illud Jacobi apl̄i. Qui ī vno offendit factus eſt oīuʒ reus. Hieronimꝰ enīʒ ſuper eccl̄iaſtē hoc ꝟbū exponēs. vʒ. ꝗ in vno offendit mlt̄a bona ꝑdit. ait ſic. qui vni ſubiacet merito oībꝰ ſubiacet. ḡ n̄ vr̄ ꝙ vnū peccatū ſit altero maiꝰ. ⁊ ↄfirmat̄ rōnibꝰ arguo. n. ſic. Sicut mōs corpiſ vna nō ē maior alia: ſic nec mōſ aīe vna dʒ eſſe maior alia. īfirmitas aūt aīe eſt pctm̄ mortale. ḡ ⁊c̄. Itē vnū īfinitū nō ē maiꝰ alio. q̄dlibʒ pctm̄ ē infinitū. ḡ ⁊c̄. Itē ſi vnū pctʒ alio ḡuiꝰ eēt: ſequēt̄ ꝙ aliqd̄ pctm̄ eēt ſimpl̄r malū. ſic ſi duo alba cōparet̄ i albedie: ſeq̄t ꝙ rep̄iret̄ aliq̄d albiſſimū. ſʒ nihil ē adeo ſimpliciter malū qd̄ careat oī bono. ḡ nullū pctm̄ erit maius altero. ⁊ ꝑ ↄ̄ñs oīa peccata paria. Reſpondō mihi ad hec paẗ Ambroſi: ero ↄtēta iq̄t aīa. Faciā libēter aīa mea. Et p̄mo dico ꝙ auctoritas illa Jacobi nō cōcludit ꝙ ſit paria: ſʒ oñdit ꝙ qui in vno offendit: ita pene eterne reatū incurrit ſicut ſi i oībꝰ offēderet. nō tn̄ ſeq̄t̄ ꝙ i oībꝰ offendat vel equaliter cū i q̄libʒ trāſgreſſione p̄cepti ſit alia ⁊ alia deordinatio voluntatiſ. De hac materia etiā alias ſupra tetigīꝰ. quare ⁊c̄. Similit̄ ⁊ illud Hieronimi intelligēdū eſt. Ad illud de morte dr̄ ꝙ pctm̄ nō eſt eſſētialit̄ morſ aīe ſed effectiue. pctm̄ eni eſſētialit̄ ⁊ ꝓp̄e ē actus deformis vel inordinatꝰ: vt dictū ē. ⁊ ideo nō ſequit̄ argumētū. Ad aliud dr̄ ꝙ q̄dlʒ pctm̄ eēntialiter ē finitū: lʒ hēat aliquā h̄itudineʒ ad bonū īfinitū. Ad aliud dr̄ ꝙ i p̄uatiuiſ aliquid nō dr̄ magis vel minus tale ꝑ acceſſū ad t̄minū ſed magis ꝑ receſſū. vn̄ ad h̄ ꝙ aliq̄d dicat̄ magis vel minus malū: nō req̄rit̄ ꝙ aliq̄d ſit ſimpliciter malū: ſʒ aliq̄d ſit ſimpl̄r bonū: a cuius receſſu magis vel minus menſuret̄ malicia illꝰ. q̄re ⁊c̄. Hec ēt tāgit ſanctus Tho. i q̄ōnibꝰ de pctō q̄re ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝓ p̄nti ↄcluſione.

De obſtinatione quorundā peccatorum concluſio ſecunda.

Accipe ſaʒ ↄclōnē. vʒ. Quidā ſūt ſic ſimpliciter flagellati vt nūq̄ȝ emēdent̄ nec vnq̄ȝ videatur caſtigati. Ubi tres inq̄ramus ꝟitates. vʒ. Pria di. ē. quō volūtas efficitur obſtinata. Scd̄a di. ē. quot ſūt ſp̄ēſ obſtinatōis. Tertia di. ē q̄re peccare ex malicia dr̄ peccare in ſp̄ūʒ ſcm̄. Q̄tū ad primā di. pono tres regulas. Prima regula eſt iſta. ꝙ volūtas ē de ſui nā libera. Secūda ē. ꝙ lʒ ſic liba poterit tn̄ vinculari. Tertia eſt. ꝙ volūtati ſolum īputat̄ meritū vel demeritū. Accipe p̄mā regulam. vʒ. ⁊c̄. Audi dn̄m illā ꝓbantē. Gen̄. 4. Subter te erit appetitus tuꝰ: ⁊ tu dn̄aberis illꝰ. vbi nō ſm magiſtꝝ ſo. diſt. 25. c. eſt āt libertas. ꝙ triplex ē libertas. ſ. coactōis: pcti ⁊ miſie. Libtas coactōis ē qn̄ quis cogi nō pōt: ⁊ hoc mō volūtas ſp̄ libera ē. ſ. tā ante pctm̄: q̄ȝ poſt peccatum Audi Ber. i quodā ſmōe. Quare iquit peccaſ? q̄ neſcis q̄d facias? abſit. q̄ cogeris vt faciaſ? abſit. ſʒ q̄ placet vt ſic facias. Libertas āt pcti ē qua q̄s ē iminus a culpa. de q̄. 2. Cor. 3. Ubi ſpiritus dn̄i. ibi libertas. Et rō hꝰ ē. q̄m ſicut pctʒ ſeruitutē iducit. Joh̄. 8. c. qui facit pcc̄m ſeruꝰ ē pcti. ita diua gr̄a libertatē. 32. q. 2. c. Cū renūciat̄ vbi ſic dicit̄. Cū renūciat̄ iprobitati. i. vitio ſtatiʒ aſſiſtit̄ virtus. Egreſſus. n. malicie ꝟtutꝭ operatur īgreſſū. eodēq̄ʒ ſtudio q̄ crimē excludit̄ inocētia copulat̄. h̄ ibi. Libertas āt a miſia eſt tn̄ btōꝝ. vbi ē ſtatus oīum bonoꝝ aggregatōne pfectus. ⁊ ſic pʒ p̄ma regula. Scd̄a regula ē ꝙ lʒ voluntas ſit libera: pōt tn̄ vinculari. vbi nō ꝙ tria ſūt q̄ ligant volūtatē. vʒ. peccatū mortale: habitus pcti mortalis: ⁊ ipſa obſtinatio. Primū iquā vinculū dicit̄ pctm̄ mortale. nā ſicut in via errās hac ⁊ illac diſcurrit: ſic errans i via dei excecat̄ vt neſciat q̄ vadat. Inde Criſoꝰ ſub tipo nauis. Ambro. ſub fouee exemplo Greg. ſub tipo carceris pctōrē nōnt. Audi Criſo. ſicut iq̄t nauis eꝰ gubernacl̄o fracto ſub poteſtate ventoꝝ remanet: ſic ⁊ miſer pctōr dei ḡtia amiſſa tentationū flatibꝰ q̄ſſandꝰ relinq̄tur Audi Ambro. de libero arbitrio. Si datū inq̄t fuit volūtati poſſe ſtare ne caderet. non tamen reſurgere ſi caderet. non enim quis ita foueam faciliter exit: ſicut i eam labitur. audi Greg. ſuꝑ illud Job. 12. Si icluſerit hoīeʒ nullus ē ꝗ aperiat. vbi ſic ait. Oīs hō ꝗ male agit: quid ſibi aliud q̄ȝ ↄſcie carcerē facit. q̄re ⁊c̄. Scd̄ʒ vinculuʒ volūtatiſ dicit̄ hitus mortal̄ pcti. habituatꝭ. n. i malis opibus: ad oppoſitū nā quodāmō aſſuefieri nō pōt. quos Ari. 4. ethicoꝝ īcontinentes vocat. qui ⁊ſi q̄ñq̄ʒ aliqd̄ bonū deſideriū habeant. ex malo tn̄ habitu ſe a vicijs ↄtinere nō valent. ide vitiū vt ait Hug. li. de ſacramētis dicit̄ a vinco vincis: eo ꝙ hoīem vincit ⁊ ligat: ne id bonū agat qd̄ velit. audi ꝓp̄ham. Iniquitates mee ſupgreſſe ſūt caput meū: ⁊ ſic̄ onus ḡue ḡuate ſūt ſuꝑ me. inde Albertꝰ. 4. ethicoꝝ. dicit ꝙ iuuenes ab his permaxie vitijs: i quibus tal̄ etas iplicari pōt. vt gula: luxuria ⁊ hꝰi: cauere debēt ⁊ abſtinē. q̄ qd̄ noua teſta capit īuetera ta ſapit. Inde Anſelmus li. de ſimbolo inquit. In iuuene tria nōnt̄: quibus ad ꝓbitatē vēturꝰ p̄noſcit̄. h̄ āt ſūt taciturnitas: corpis: cōtinētia: ⁊ verecūdia. Audi ⁊ Ciprianū de. 12. abuſionibꝰ Sicut fructus iquit nō īuenitur ī arbore ī q̄ p̄ꝰ flos nō apparuit: ſic ī ſenectute honoreʒ legitimum ↄſequi nemo potit: qui ī adoleſcētia diſciplīne alicꝰ excitatōe non laborauerit. ⁊ pl̄a alia nōnda ibi dic̄. Et his dcis adheret Caſſiodorꝰ ī quadā epl̄a. diuitie iquit ſenū nō ſūt canicies capitis: ſʒ iduſtrie iuuētutis: nec pluriū ānoruʒ circulus. ſʒ laborū p̄teritorū ſtipēdijs mētiēde. Et Sap̄. 4. ſenectꝰ venerabil̄ ē nō diuturna nʒ numero ānorū cōputata. cani. n. ſūt ſenſus hoīſ ⁊ etas ſenectutis vita īmaculata. Et de ſecūdo vinculo. Tertiū vinculū dicit̄ ipſa obſtiatō ⁊ h̄ ꝓp̄ie ī ipſis dāṅatis ē q̄ȝrū volūtas adeo in pctis obſtiata ē: ut ſolui n̄ poſſit. audi Aug. ī li. de fide ad Petrū. Tēpꝰ iquit acquirēdi vitaʒ et̄nā: tm̄ in hac vita hoībus dedit: vbi ⁊ voluit pn̄iam eē fructuoſā. iō hic pn̄ia fructuoſa ē. q̄a pōt hic hō depoſita neq̄tia bn̄ viuere. ⁊ mutata volūtate ſit̄ opa mutare: ⁊ ea gerē q̄ deo placēt qd̄ qui ī hac vita nō fecerit: hēbit q̄dē pn̄iam ī futuro ſeculo de malis ſuis: ⁊ īdulgētiaʒ ī ↄſpectu dn̄i nō iueniet. Quia ⁊ſi ibi erit ſp̄ūs penitudinis: nulla tn̄ erit ibi correctio volūtatis. A talibuſ. n. ita culpabit̄ iniq̄tas ſua: vt nullatenꝰ poſſit diligi vel deſiderari iuſticia. volūtas. n. illorū tal̄ erit vt hēat in ſe ſp̄ ſue malignitatꝭ ſupplicū: nūq̄ȝ tn̄ poſſit recipe bonitatis affectum Et ſic̄ illi ꝗ cū xp̄o regnabūt nullaſ ī ſe male voluntatis reliq̄as hēbūt: ita illi ꝗ erunt in ſuppli

cio ignis eťni cū diabolo ⁊ angelꝭ eius deputati
ſicut nullā hēbunt vlterius regeꝫ: ſic nullate-
nus bonā poterūt hr̄e voluntatē. ⁊ ſic cohere-
dibus xp̄i dabiť pfectio grē ad eťnaꝫ gloriaꝫ:
ita ꝯſortibus diaboli donabit ipſa malignitas
penā: q̄ꝛ exteriorib' deputati tenebris: nullo
vlteriꝰ illuſtrabūť inťiori lumīe ꝟitatis. h ille.
Iſta eadē ꝟba ponit magr̄. i. 4. di. vlt. c. h oriť
q̄ſtio. Et btūs Tho. ſa ſe. q. 13. ar. 4. q̄re ⁊c̄. Et
ſic pꝫ ſa regula. Accipe ťtiaꝫ regulā. vꝫ. ꝙ ſo
li volūtati iputať meritū vl' demeritū. vbi nō
ꝙ ſi actōes ſint ſuppoſitoꝝ. 2°. de aīa: tū q̄ꝛ ſup
poſiti nobiliſſima ps ē aīa. ⁊ nobiliſſima aīe pſ
ſit volūtas: ⁊ ad ipāꝫ ptineat applicaꝛ alias aīe
⁊ corpis vires ad opandū ꝓpť finē: vt diċ etiā
Tho. pma ſe. q. 16. neceſſe ē ꝙ illi iputenť opa
tiones bone ⁊ male. vn̄ ſi recte applicuit opati
ones ad finē. tūc mereť. ſi aūt male: tūc demēť.
de hac etiā mā dixīmꝰ feria. 4. ſe dn̄ice. q̄re ⁊c̄.
Qūtuꝫ ad ſaꝫ ꝟi. dico ſm̄ hugo. de. 12. abuſi
onibꝰ. ꝙ tres ſūt obſtīatoꝝ ſpēs. Pria ſpēs
ē eoꝝ q correctiōe pficiūt. ſa eoꝝ q ex cōmōi-
tōe deteriores fiūt. ťtia eoꝝ q emēdationē p
mittūt: ſꝫ n̄ faciūt. Ex cōrectōe manaſſes factꝰ
ē melior. Nabal ex cōminatiōe factꝰ ē detior.
h ille. Nos āt ad hoꝝ dclarationē d ſa tm̄ ex
ēplū ſumētes: d obſtinatiōe Pharaōis aliq̄ vi
deamꝰ. Miſſo. n. moyſe ad Pharaonē p dn̄ꝫ:
⁊ pmo ſigno virge in ſerpētēꝫ ꝟſe dato: ⁊ ma-
nꝰ leproſe. vt pꝫ Exo. 4. ⁊. 7. caplīs. nec dei po
pulū liberū abire pmitteret: decem plagis dn̄s
Pharaonē flagellauit. Prima plaga dr̄ ru-
bēs vnda. Exo. 7. dixit dn̄s ad Moyſen. Tol
le iugū tuū: ⁊ extende manū tuā ſup aquas egy
pti: ⁊ ſup riuos eoꝝ ⁊ fluuios: ⁊ paludes: ⁊ oēs
lacus aq̄ꝝ: ⁊ ꝟtant in ſanguinē: ⁊ ſit cruor i oī
ťra egypti tā in ligneis vaſis q̄ꝫ in ſaxeis. Fece
rūtq̄ꝫ ita Moyſes ⁊ Aaron ſicut preceꝑat eis
dn̄s: ⁊ eleuās virgā pcuſſit aquā fluminis corā
Pharaone ⁊ ſeruis eiꝰ: q̄ verſe ſūt in ſanguinē
⁊ piſces q erāt in flumine mortui ſūt. cōputruit
q̄ꝫ fluuiꝰ ⁊ nō potuerūt egypti bibere aquā flu
minis: ⁊ fuit ſanguis i tota ťra egypti. hec fuit
pma plaga. Secunda plaga dr̄ ranaꝝ copia.
Exo. 8. dixit dn̄s ad Moyſen. Extende manū
tuā ſup fluuios ⁊ ſup riuos ⁊ paludes: ⁊ educ
ranas ſup terrā egypti: ⁊ aſcēderūt rane opu-
erūtq̄ꝫ terrā egypti. ⁊ ifra. Uocauit aūt. Pha-
rao Moyſen ⁊ Aaron: ⁊ dixit eis. Orate dn̄m
vt auferat a me ranas ⁊ pplo meo: ⁊ dimittam
populū vt ſacrificet dn̄o. Feciťq̄ꝫ Moyſes iu
xta ꝟbuꝫ Pharaonis: ⁊ orauit ad dn̄m: ⁊ dele-
uit ranas. vidēs aūt Pharao ꝙ data eſſet req-
es: indurauit cor ſuū: ⁊ nō audiuit eos: ſicut p-
cepat dn̄s. Et hec fuit ſa plaga. Tertia pla-
ga dr̄ cyniſes triſtes. Exo. iteruꝫ. 8. c. dixit dn̄s
ad Moyſen. Loquere ad Aaron. Extēde vir-
gā tuaꝫ ⁊ pcute puluerē terre: ⁊ ſint cyniſes in
vniuerſa terra egypti. fecerūtq̄ꝫ ita. ⁊ extēdit
Aarō manū ꝟgaꝫ tenēs: pcuſſitq̄ꝫ puluerē ťre
⁊ fuerūt cyniſes in hoibus ⁊ iumētis. Ois pul

uis terre ꝟuſ ē in cyniſes p totā terrā egypti.
Fecerūtq̄ꝫ ſilr̄ malefici icātationibus ſuis: vt
educerēt cyniſes ⁊ nō poterāt: ⁊ dixerūt male
fici ad Pharaonē. digitus dei ē iſte. Induratū
q̄ꝫ eſt cor Pharaonis ⁊c̄. Sūt aūt cyniſes mu-
ſce valde exiles ⁊c̄. Et hec fuit tertia plaga.
Quarta dr̄ muſca nocētior pmis. Exo. ibidē
dixit dn̄s ad Moyſen. Cōſurge diluculo ⁊ ſta
corā Pharaone: ⁊ dices. hec dicit dn̄s. Dimit-
te populū vt ſacrificet mihi: ꝙ ſi nō dimiſeris
eū. Ecce ego imittaꝫ in te ⁊ in ſeruos tuos ⁊ in
populū tuū: ⁊ in domos tuas oē genꝰ muſcarū:
⁊ implebūť oēs domꝰ egyptioꝝ muſcis diuer
ſi gn̄is. ⁊ ifra. ⁊ venit muſca grauiſſima in do-
mos Pharaonis ⁊ ſeruoꝝ eiꝰ: ⁊ in oēꝫ terram
egypti: corruptaq̄ꝫ ē terra ab hmōi muſcis ⁊c̄.
Quīta plaga dr̄ pecudū ſtrages. Exo. 9. dixit
dn̄s ad Moyſen. Ingredere ad Pharaonem
⁊ loq̄re ad eū. hec dicit dn̄s deꝰ hebreoꝝ. Di-
mitte populuꝫ meū vt ſacrificet mihi. q̄d ſi ad
huc renuis ⁊ detines eos. ecce manus mea erit
ſup agros tuos: ⁊ ſup equos. aſinos: ⁊ camelos
⁊ oues ⁊ boues peſtis g̃uis valde. ⁊ ifra. Mor
tuaq̄ꝫ ſūt oia aīantia egyptioꝝ. de aīalibus ꝟo
filioꝝ iſrl' nihil oīno piit. ⁊ miſit Pharao ad
videnduꝫ: nec erat q̄cq̄ꝫ mortuū de his q̄ poſſi
debat iſrl. ingrauatūq̄ꝫ eſt cor Pharaōis: nec
dimiſit eos ⁊c̄. Sexta plaga dr̄ veſicaꝝ tu-
mor. Exo. ibidē dix̄ dn̄s ad Moyſen. ⁊ Aarō.
Tollite manus plenas cineris de camino: ⁊ ſp
gite eū coraꝫ Pharaone in celū: ⁊ fecerūt ita: ⁊
facta ſūt vlcera veſicaꝝ turgentiū i hoibꝰ ⁊ iu
mētis. idurauitq̄ꝫ cor Pharaōis: nec audiuit
eos ⁊c̄. Septia plaga dr̄ grādo magna. Exo.
ibidē. dixit dn̄s ad Moyſen ⁊ Aaron. Mane
ꝯſurge ⁊ ſta corā Pharaone: ⁊ dicēs ad eū. Ad
huc retinēs pplm̄ meū ⁊ nō vis euꝫ dimittere.
En pluā hac ipſa hora cras grandinē multā ni
mis: q̄lis nō fuit i egypto a die q̄ fūdata ē vſq̄ꝫ
ad pn̄s tp̄s. ⁊ ifra. Extēditq̄ꝫ Moyſes ꝟgaꝫ in
celū: ⁊ dn̄s dedit tonitrua ⁊ grādinē ac diſcur
rētia fulgura ſup ťrā: ⁊ pcuſſit grādo in oī ťra
egypti cūcta q̄ fuerūt i agris ab hoīe vſq̄ꝫ ad iu[illegible]
tū. Miſitq̄ꝫ Pharao ⁊ vocauit Moyſen [illegible]
aron: dicēs ad eos. Peccaui etiā nūc dn̄s i[illegible] ē:
⁊ ego ⁊ ppl's meꝰ ipij. Orate dn̄ꝫ vt deſināt tōi
trua: ⁊ grādo ⁊ dimittā vos. Et ait Moyſes.
Cū egreſſꝰ fuero d vrbe extēdā palmas meas
ad dn̄ꝫ: ⁊ ceſſabūt tōitrua ⁊ grādo n̄ erit: vt ſci
as q̄ꝛ dn̄i ē ťra: q̄d ⁊ ſcuꝫ ē: et iduratū ē cor pha
raōis: nec dimiſit pplꝫ dn̄i ⁊c̄. Octaua plaga
dr̄ brucꝰ nocēs. Exo. x. dix̄ dn̄s ad Moyſē. In
gredē ad Pharaonē. ego. n. iduraui cor eiꝰ ⁊ ſ
uoꝝ eiꝰ vt faciā ſig̃ mea h ī eo. ⁊ ifra. Introierūt
ḡ Moyſes ⁊ Aarō ad Pharaonē: ⁊ dixerūt ad
eū. h diċ dn̄s ds hebreoꝝ. Uſq̄ꝫ q̄ n̄ vis ſubiici
mihi: dimitte pplꝫ meū ut ſacrificet mihi. Sin
āt: ⁊ reſiſtis ⁊ n̄ vis eū dimittē. ecce ego inducā
cā cras locuſtas i fines tuos: q̄ opiāt ſupficiē ť
re: vt comedāt q̄d reſiduū fuerit grādini q̄d ſub
iectū ē: ſꝫ cepit rogaꝛ Pharao vt oraret ⁊c̄. et

ſic factū ē. vn̄ nec vna locuſtaꝝ remanſit ſup ť-
rā ⁊c̄. ⁊ iduratū ē cor pharaōis: nec dimiſit eos
Nona plaga dr̄ ſol' obſcuritas. Exo. ibidē. di
xit dn̄s ad Moyſen. Extēde manū tuaꝫ i celū
⁊ ſint tenebre ſup ťrā egipti tā dēſe vt palpari
q̄ant. ⁊ ita factū ē: ⁊ idurauit ⁊c̄. Dixitq̄ꝫ Pha-
rao ad eū. Recede a me ⁊ caue ne vltra videas
faciē meā. Quocunq̄ꝫ die appareris mihi mo-
rieris. Rn̄dit Moyſes. ita fiat vt locutus es:
nec vidēbo vltra faciē tuā ⁊c̄. Decia plaga dr̄
peſtis mag̃. Exo. ibideꝫ dixit dn̄s ad Moyſen.
Adhuc vna plaga tāgā pharaonē ⁊ egiptū: ⁊ pꝰ
hec dimittet vos ⁊ exire cōpellet. Media no-
cte ingrediar egiptū: ⁊ morieť oē pmogenitum
i ťra egiptioꝝ a pꝰgenito Pharaōis q ſedet in
ſolio ſuo vſq̄ꝫ ad pmogenitū ancille ſue q̄ ē ad
molē. ⁊ oia pmogenita iumētoꝝ. eritq̄ꝫ clamor
magnꝰ i ťra egipti q̄lis nec ātea fuit: nec poſtea
futurus ē. ⁊ ita factū ē. tūc Pharao timore pplī
pterritꝰ dei pplꝫ abire pmiſit. Et pfecti ſūt filij
iſrl' d ramaſſe i ſaꝛoch ſexcēta fere milia peditū
viroꝝ abſq̄ꝫ paruulis ⁊ mulieribus. ⁊ vulgꝰ pmiſ
cui gn̄is inūerabil' cū eis aſcēdit. ⁊ imutatū eſt
cor Pharaōis ⁊ ſuoꝝ eꝰ. ⁊ dixerūt q̄d volumꝰ
facere vt dimitteremꝰ iſrael ne ſuiret nobis. Et
ſic recedētibus filijs iſrl' ꝯgregauit exercitum:
⁊ pſecutꝰ ē pplm̄ dei vſq̄ꝫ ad mare rubꝝ i quo
tandē ſubmerſus ē. ⁊ hec fuit dcia plaga q̄r ⁊c̄.
Qūtū ad ťtiā ꝟi. ē pꝰ nōndū ſꝫ btm̄ Th. i q̄ōi
bus de pctō. vt ēt ponit phs. 4. ethicoꝝ ꝙ q̄dā
dixerūt nullū volūtarie malū fieri. i. ex malicia
peccare ꝯ q̄s phs ait. Irratōabile q̄ppe ē diceꝛ
quēpiā velle adulteriū ꝯmittē ⁊ nō velle iluſtū
dici. Nā volūtariū dr̄: nō ſolū id i q̄ volūtas pꝰ
⁊ p ſe ſiē i finē ferť. ſꝫ ēt ſi ferať in id q̄d ē ad fi-
nē nā infirmꝰ exēpli gratia: nō ſolū vult ſanita
tē ⁊ volūtarie i illā ferť: ſꝫ ēt i medicinā tāq̄ꝫ in
id q̄d ē ad finē. vn̄ ⁊ volūtarie illā potat: quam
al' mime ſumēt. ſilr̄. ⁊ mercator merces volūta
rie pijcit i mare vt vitā ſeruet: q̄s al' mime pij
ceret. ſilr̄ ſi q̄s volūtarie aliq̄ appetibili iordina
te frueret: ⁊ dicēt ſe nō velle deformitatē q̄ illi
ꝯiuncta ē icurrē: ꝑio nō ē recte itelligibile quaꝛ
neceſſe ē dicē ſi volūtarie q̄s eligit delectatōēꝫ
ca[illegible]ēt velit deformitatē illi ꝯiunctā: q̄uis
pmo [illegible]tatōꝫ intendat: ⁊ ſecūdario deformi
tatē. ⁊ de h exēpiū etiaꝫ ponit Augl. in ſermone
dn̄i i mōte. de eo q ꝓpť ācille cuiuſdā amorē vo
luntariā ſuſtinet dn̄i ſuitutē. Sed h diſtinguit
btūs Tho. dicēs: ꝙ aut talis volūtarie eligens
talē iordiatā delectatōēꝫ: aut ſcit talē deformi-
tatē illi cōiunctā eē. aut nō. Si nō: tūc ex ignorā
tia dr̄ peccaꝛ. ſi āt ſcit. tūc dr̄ ex malicia peccaꝛ.
Ferť āt volūtas i illā delectatōēꝫ ⁊ deformita-
tē illi ꝯiunctā q̄n̄ꝫ ex aliq̄ paſſione. ⁊ tūc dicitur
ex ifirmitate peccare. q̄n̄ꝫ ex hitu ⁊ ꝯſuetudīe.
⁊ tūc cū tal' hitus ſit q̄ſi ei ſa nā: ⁊ ſic ex ꝓpō mo
tu ferť i illud: ē ꝓpe peccare ex electiōe ⁊ idu
ſtria: ⁊ ex certa ſcia ⁊ ꝓpria malicia. ⁊ p ꝯſeq̄ns
pꝫ q̄d ſit ex ꝓpa malicia peccare. Ex q̄ ſeq̄ť ꝙ i
peccāte ex ꝓpria malicia: nō ſolū concurrit ipſa
potentia voluntatis: ſꝫ ēt hitus q iterius icliat

p modū cuiuſdā nāe: vt pꝫ itelligēti. hoc ſic nō-
to ad ꝟitatē noſtrā veniāus: ad quā lōgo pceſ
ſu btūs Tho. vt ſ ſic rn̄det dicēs ꝙ de mā hac
doctores multipliciter locuti ſūt. doctores q̄dā
ſancti q ante Auguſtinū fuerūt. vt hilariꝰ: Am
bro. hieroꝰ: ⁊ Criſoſtomus dixerūt pctꝫ i ſpūꝫ
ſcm̄ eē: cū q̄s ſpūm ſcm̄ blaſphemat: ſiue ſpiritꝰ
ſcūs eſſentialr̄ accipiať: prout tota trinitas dici
pōt ſpūs ſcūs ſiue pſonalr̄ put ē ťtia i trinitate
pſona. ⁊ hoc ſatis euāgelio ꝯſonare videť vn̄ h
q̄d ſūmit originē. nā cū phariſei dixerūt chriſtū
in pcipe Belzebub eijceꝛ dmonia: ⁊ diuinitatē
xp̄i ⁊ ſpm̄ ſcm̄ p quē xp̄s opabať blaſſemabāt:
principi demonioꝝ attribuētes q̄d xp̄i ꝟtuti
aut diuinitati attribuere iure debebāt. Ex quo
ſeq̄ť ꝙ ſꝫ hoc q̄cūq̄ꝫ blaſphemarēt ſpm̄ ſcꝫ: ali
q̄d. ſ. attribuētes diuinitati: aut remouētes q̄d
icōuenit vel cōuenit: i ſpm̄ ſcm̄ peccarēt. Sꝫ ꝯ
h obiiť Aug. i li. d ꝟb dn̄i. dicēs ꝙ cū pctꝫ i ſpm̄
ſcm̄ n̄ ꝛmittať nec i h ſeclo nꝫ i fut o dr̄ ſaluato
rē Mat. 12. ſeq̄ret ꝙ q̄cūq̄ꝫ diuitatē blaſphema
rēt ꝛmiſſioꝫ i h ſeclo nūq̄ꝫ hr̄e poſſet. ꝯn̄s ſlꝫ ē
q̄m tā iudeis q̄ꝫ pagāis ⁊ hereticis xp̄i diuitatē blaſ
phēantibꝰ n̄ dnegať baptiſꝫꝰ: i q̄ fit ꝛmiſſio pec
catoꝝ. d ꝯſe. di. 4. c. ꝛgn̄ante. iō Aure. iſte doctō
pctꝫ i ſpm̄ ſcꝫ ꝛſtrigē vr̄ ad eos tm̄ q pꝰ agnitā
ꝟitatē ⁊ ſcroꝝ ſuſceptionē: ſpm̄ ſcm̄ nō ſolo ꝟ
bo blaſphemantes: vt infideles ſed etiam vel
corde inuidentes veritati ⁊ gratie que eſt a ſpi
ritu ſcō: vel etiā ope ipugnātes. Nec obſtat ꝙ
phariſei q̄bus dn̄s talia loquebať: infideles e-
rāt nōdū fidei ſcr̄is ibuti. q̄m dn̄s eos in ſpm̄
ſcm̄ peccare nō intēdebat oſtēdere: ſed mone-
bat ne blaſphemādo vti ſolebāt q̄n̄ꝫ ad gradū
irremiſſibilis peccati puenirēt. Sed ꝯ hāc ſni-
aꝫ obijcere vr̄ idē Augl. i li°. de ꝟbis dn̄i: dicēs
ꝙ dn̄s nō ait ꝙ q̄cūq̄ꝫ blaſphēauerit i ſpm̄ ſcm̄
nō accipiet pctōrū remiſſionē i baptiſmo: ſꝫ ꝙ
nō fiet ei remiſſio neq̄ꝫ in hoc ſeculo neq̄ꝫ i futu
ro quocūq̄ꝫ mō. ⁊ p ꝯn̄s h pctm̄ n̄ magis ad ba
ptizatos q̄ꝫ ad alios ptinere vr̄. Cū tn̄ nulli pe-
nitēti venia deneget. ⁊ iō i libro retractationū
pdictā ſniam retractat: dicēs ꝙ tūc ſolū impu-
gnatō agnite ꝟitatis ⁊ inuidēs fraterne gratie
dr̄ peccare in ſpm̄ ſcm̄. q̄n̄. ſ. i hoc pſeuerat vſ-
q̄ꝫ ad mōtē. Sꝫ de h ſmōe pcedēti i ťcia ꝯclōe
pme ꝯſiderationis. quare ⁊c̄. Et ſic pꝫ. 2. ꝯclo:
Qualr̄ vnū pctꝫ ſit pena altiꝰ pcti ꝯ°. ťtia.

Accipe tertiā cōcluſionē. vꝫ. Iuſto dī iu
dicio ſic q̄dā dn̄i ſpūalr̄ flagellati: vt
vnū peccatū eoꝝ ſit alteriꝰ pena pecca
ti. Ubi tres ingramꝰ ꝟitates. vꝫ. Prima eſt
iſta. quō pctm̄ pōt eē pena peccati. Secūda
ꝟitas eſt. an idē poſſit eē peccatū ⁊ pena pecca-
ti. Tercia veritas. quare deus ruere in pec-
catis ſinit. Qūtū ad primā ꝟitatē dico ſꝫ bea
tū Tho. in q̄ōnibꝰ de malo ꝙ pctm̄ ē punitiuū
alteriꝰ peccati dupliciť. ſ. intrinſece ⁊ extrinſe-
ce. Intrinſece p penā criminis ⁊ remorſū ꝯſcie
de qua pena ait Augu. libro cōfeſſi. Iuſſiſti in
quit domine vt pena ſibi ſit ois. animus inordi
natus. Et hic remorſus nūq̄ꝫ extiguiť durant e

pecco mortali. Iſa. vlt]. Uermis eoꝝ nõ morieť
⁊c̃. Sic.n. diuina iuſticia exigit: vt ait Aug⁹. in
encħa. vt nec etiã vno momẽto tpis ſit dedec⁹
pcc̃i ſine decore iuſticie. ps. Appone inqͣt iniq͛
tatẽ ſup iniqͣtatẽ eoꝝ ⁊ nõ intrent in iuſticiam
tuã. i. pmitte vt p ſupuenientẽ iniqͣtatẽ pcedẽs
iniqͣtas puniať. Alio mõ põt eſſe pena extrinſe
ce vt ſit ſenſus ꝙ oẽs exteriores pene qͣbus hu
manũ gen⁹ qͣtidie atteriť: ex pcc̃o ł nr̃o. vł pa
rentũ ortuz hñt: quẽ ſenſum ponit Augu.xi. de
ciui. dei. Hiere. 5. Iniqͣtates nr̃e declinauerunt
hoc: ⁊ pcc̃a nr̃a ꝓhibuerũt bonũ a nobis. Ma
giſter tñ ſniaꝝ. li. 2. di. 36. ꝑ totũ hãc mãz inueſti
gat: ⁊ ponit duas opiones. Pria opio dicit
ꝙ pcc̃m nõ eſt pena pcc̃i eſſentialr̃ ſiue ſm illõ
qꝺ eſt: ſ; ẽ pena rõne illius qꝺ cõmittiť vł ↄſe
qͥť: ſicut iſamia ẽ vindicta pcc̃i occłti: nõ rõne
trãſgreſſionis. ſ. ne ꝓximo tuo detrahas: ſ; rõ
ne illi⁹ qꝺ ↄſeqͥť. ſ. diffamatio: quã de⁹ iſligit ꝓ
pcc̃o occulto: vł põt dici ꝙ qꝺlibet pcc̃m ſit pe
na pcedentis culpe rõne leſiõis quam infert ⁊
ita pcc̃m eſſẽtialiť eſt clpa: ⁊ cauſaliť pena pcc̃i
Iſte ẽ pm⁹ modus dicẽdi. S; qꝛ ſm hũc modũ
pctũ; poſſ; et] dici pena ſuiipſi⁹: cũ oĩs peccãs
ſeipm ledat: qꝺ vr̃ ↄuentẽs. Ideo dať ali⁹ mo
dus a magr̃o. ⁊ dic̃ ꝙ pctũ; nõ ſolũ ẽ pena cãli
ter ⁊ extriſece. ſ; et] eẽntialiť ⁊ intrinſece. Na;
pena duo dicit. ſ. dãnu; ⁊ malũ qꝺ iſert: ⁊ ordi
nẽ ad pcedẽs meritũ. Exq̃ ſeqͥť ꝙ pctũ; ſequẽť
in eo ꝙ peccatũ ẽ homini nociuũ: ⁊ non ſolum
nocet: ſ; fac̃ hoie; mereri: vt a deo pmittať in
aliud iabi ⁊ ſ; iſtud meritũ dr̃ pena peccati p
cedẽtis. Apoc̃. vlt. Iuſtũ eſt ut q̄ i ſordibus eſt
ſordeſcat adhuc. Etſi diceres inqͣt magr̃ quõ ẽ
poſſibile ꝙ peccatũ ſit pena. na; de rõne pene
ẽ ꝙ ſit inuolũtaria: ⁊ de rõne pcti eſt ꝙ ſit vo
lũtariũ. Iſta videť iplicare ↄdictionẽ. Magr̃
rñderet dupliciť. Prio negãdo ꝙ de rõne pe
ne ſit ꝙ ſit iuolũtaria: ſ; ſufficit ꝙ ſit ↄ cõmo
dũ nature. Uel põt dici ꝙ pctũ; põt dupliciť
ↄſiderari. Uno mõ inqͣtũ dicit deordinationẽ
quãda; a rectitudine ⁊ iuſticia. Alio mõ inqͣtũ
ordinať ad culpã pcedentẽ de merito cõgrui.
pmo mõ eſt ꝓprie pctm̃. 2⁰ mõ pena pcti. Unde
magr̃ ſic ait. Iuſto iudicio deus cor pcc̃oris ob
nubilat: vt pcedẽtis pcti merito in aliud ruat
ſiue cadat. Et idẽ ſentit Anſelmus dicẽs. Fac̃
deus qͥda; peccare in qͣbus et] alia pctã pceſſe
rũt: vt iuſto iudicio mereãť in deteri⁹ ire. Ite;
⁊ Greg. Peccatũ inqͣt ꝙ p pniã; nõ deleť mox
in aliud trahit. Et hec ſufficiãt ꝓ pma ṽitate.

Q̄tu; ad ſa; ṽi. dico breuiť ꝙ pctũ; inqͣtũ
ẽ qͣda; inordinata actio h; rõne; culpe: ſ; ſ; ꝙ
agẽs incurrit debite opationis ipedimentum:
h; rõne; pene. Exq̃ ſeqͥť ꝙ idẽ põt eſſe pena et
culpa: ſ; nõ ſm idem: vt pat;. Iſta eſt cõis ſnia
theologoꝝ ⁊ ponit eandẽ rñſionẽ btũs Tho:
in qͣda; qõne de malo. Q̄tu; ad tria; ṽitatẽ
dico breuiť ꝙ ideo ruere pcc̃ores i alia pctã ſi
nit: aut ad eoꝝ dãnatione;: aut ad ſaluatione;
nũc ad eoꝝ eſt dãnationẽ cũ icorrigibiles ſũt:

ſicut de Pharaone ſup̃ dixim⁹: ⁊ ð Antiocho:
⁊ alijs pluribus cernim⁹ ta; i nouo q̃ veti te
ſtõ. Tũc ad eoꝝ eſt ſalutẽ cu; corrigibiles eos
cernit deus. Nã plurimos ruere in pcc̃ã grauiſſi
ma pmiſit: q ardentiores ſũt p pniã; ad grãm
reuocati. Salubrius. n. Petrus ſibi diſplicuit
qñ fleuit: q̃ ſibiipſi placuerit qñ xp̃m negauit
Similiť dicere poſſumus de Magdalena ⁊c̃.
Et hec ſufficiant ꝓ pñti ↄſideratione.

De flagellis corporalibus ⁊ eoru; origine ⁊
differentia conſideratio ſecunda.

Ecũdo loco qua

ſ liť humanũ genus corporaliť flagel
leť videamus. Ubi tres concłones
ſubiũgamus. v;. Pria ↄcłõ ẽ. Si
cut ḣ nr̃o miſo corpe carnaliť multis modis
deũ offendim⁹: ſic ⁊ in ipo iuſto dei iudicio pe
ſtilẽtie morbo multipłr atterimur. Secũda
ↄcłõ ẽ iſta. Etſi flagella corpis nociua videãť:
multe tñ exinde vtilitates gñanť. Tertia ↄ
cłõ. Etſi plerũq; corporaliť vitia corporis pu
niãť: nõ tamẽ recta ↄñã ſemp eſt: vt oẽs ſic fla
gellati peccatores iudicentur.

De flagellis epidimiaꝝ ↄcluſio prima.

a Ccipe primã ↄcłõnẽ. v;. vt. ſ. Ubi tres
inquiramus veritates. v;. Prima
ṽitas eſt iſta: Quot ſunt flagellorum
pncipalia gñia. Secũda ṽitas ẽ iſta. vñ gñan
tur ⁊ oriũť peſtilẽtie. Tertia ṽi. ẽ iſta. qt ſũt
remedia ↄ peſtilẽtiã. Q̄tũ ad pmã ṽi. dico ꝙ
ſic̃ ſũt tria pncipalia peccata: ita ſũt tria pncipa
lia flagella. Primũ pctm̃ ſupbia ẽ. Secũ
dũ auaricia eſt: Tertia luxuria. vide de ḣ. ſ.
feria ſecũda pme dñice i prima ↄcluſione pme
cõſiderationis i prima ṽitate. Q̄tu; ad ſecũ
dã ṽitatẽ dico ad pñs ꝙ peſtis ex trib⁹ cauſis
accidere ſolet. v;. ex ↄiũctiõe planetaꝝ: ex diuina
volũtate: ⁊ ex aeris cõtamiatione. Primo inqͣ
peſtis cõtingere ſolet ex planetaꝝ ↄiunctiõe:
Ubi nõ ꝙ ſeptẽ ſũt plãete ſiue erratice ſtelle: q
plãete ſuũ celũ pticlariť hñt: p q̃ ſuũ ql; eoꝝ
curſũ fac̃. hi ſũt plãete. p⁹ luna. 2⁰ mẽcuri⁹. 3⁰
venus. 4⁰ ſol. 5⁰ mars. 6⁰ iuppiť. ⁊. 7⁰ ſaturn⁹
Altior iſtis eſt octaua ſpera vbi ſũt oĩa ſidera
fixa. ⁊ cũ iſta ſidera pſtãtiſſima corpa ſint: ⁊ ſu
periora iferiora regãt: neceſſe ẽ vt corpa illa ſu
as influẽtias hẽant ⁊ ṽtutes qͣb⁹ in hec iferiõa
corpa influãt. Hãc expſſe ſniã; etiã oñdit btũs
Tho. prima pte. q. ii;. ar. 3. ⁊. 4. ⁊. 6. dicunt ẽgo
hui⁹ ſcie inuẽtores ꝙ qñcũq; ſaturn⁹ cũ marte
⁊ etiã ioue ↄiungiť: niſi diuina volũtas impedi
at: neceſſe eſt vt hic effectus q peſtis dr̃ ſubſeq
tur. Et hec ẽ prima cã. Secũda cã dicit diuina
volũtas. ⁊ hec eſt ꝓprie cã qre tot ãnis hãc mi
ſerã Italiã hac plaga flagellauit. nã cerneť dñs
eã i luxurie fece imbrodiatã: iratus a ðo vt q̃ſi
diceret: penitet me homie; redimiſſe ab annis
dñi. 14. 4. 8. vſq; ad qnquageſimũ ⁊ vltra: dira
qͣdã peſte flagellauit. audi Naũ ꝓphã. c. 3. ad
te dicentẽ. Ue ciuitati ſanguinu;. i. carnalium

laſciuiaru;. et ſequitur. Corruent i corpib⁹ ſuiſ
ꝓpter multitudinẽ fornicatõu;. ⁊ tamen nihil
aut parũ conuerſa ẽ Italia a vijs ſuis peſſimis.
imo qͣdã duriores more Pharaonis effecti ſũt.
Apoc. 16. Eſtuauerũt inqͣt hoies eſtu magno et
blaſphemauerũt nomẽ dñi habentis ptãtẽ ſup
has plagas ⁊c̃. Inde dñs habẽtis ptãtẽ ſup haſ
plagas ⁊c̃. inde dñs Numeri. i;. ait. Uſq;q̊ detra
het mihi oĩs populus iſte. ⁊ ſeqͥť. Feriã igr̃ eos
peſtilẽtia atq; ↄſumã. Et qͣdã vice vt dr̃. i. Pa
rali. 21. Miſit dñs peſtilẽtiã in iſrahel: ⁊ cecide
runt de iſrahel. 70. milia viroꝝ. O Italia audi
dñm Hiere. 29. Perſequar eos i gladio ⁊ fame
⁊ peſtilẽtia: ⁊ dabo eoſ in vexatõem. Et Ezech.
5. c. Peſtilentia fames ⁊ ſanguis trãſibũt p te:
⁊ gladiũ inducã ſup te: ⁊. c. 12. idẽ ait. Relinqua;
ex eis viros paucos a gladio a fame ⁊ peſtilen
tia: vt enarrẽt oĩa ſcelera eoꝝ in gentibus. Et
28. c. Immittã ei peſtilenciã ⁊ ſãguine; i plateis
eius ⁊c̃. Et qñ hec cã concurrit: paru; valent ſi
dera: Hiere. x. A ſignis celi nolite timẽ: ſic̃ gen
teſ q̃ timẽt: qm̃ dñs miſit peſtẽ in iſrahel. O ma
ledicta luxuria. Audi Greg. li. moralꝭ. Ex q̃ inqͣt
luxuria mentẽ alic⁹ occupauerit: vix eũ bona ð
ſideria cogitare pmittit. S; qd agendu;: Audi
dñm ſo parali. 7. c. Si clauſero iquit celũ ⁊ plu
uia non fluxerit mandauero ⁊ pcepero locuſte
vt deuoret tr̃ã: ⁊ miſero peſtilẽtiã i populũ me
um. Conuerſus ãt populus me⁹ ſup quẽ iuoca
tũ ẽ nomẽ meũ: depcatus me fuerit: ⁊ exqͥſierit
faciẽ meã ⁊ egerit pniam a vijs ſuis peſſimis:
exaudiã de celo: ⁊ ꝓpiti⁹ ero pctis eoꝝ: ⁊ ſana
bo terrã eoꝝ: ocłiq; mei erũt apti: ⁊ aures mee
ẽrecte ad orõnẽ e⁹ ⁊c̃. Tertia cã peſtis ẽ aeris
ↄtaminatio. nã cũ aer ſit elemẽtũ valde altera
bile ⁊ putrefactibile: ⁊ nos aĩalia ſpirãtia ſim⁹
ſilr̃q; ⁊ alia aĩalia pulmonẽ hñtia. vñ nõ hr̃e pul
monẽ eſt cã q̃re aĩal non reſpirat. dicit Ari. ſo
poſterioꝝ. neceſſe ẽ ut aer ille putrefactus attra
ctus interiora corrũpat ⁊ qꝛ aliq̃ corpora magiſ
aliq̃ minus dñtur diſpoſita. iõ aliq̃ moriũtur: ⁊
aliqua non: q̃re ⁊c̃. Q̄tũ ad tertia; ṽi. dico ꝙ
tria ſũt remedia ſingulariſſima ↄ peſtẽ. Primũ
ẽ fuga. Secũdũ ẽ rectificatio aeris. Tertium ẽ
rectificatõ corpoꝝ. Remediũ pmũ ↄ peſtẽ dici
tur fuga. Et nõ ꝙ hic loqͥmur de remedijs nãli
bus. qm̃ ſupnãle remediũ ẽ eſſe i grã xp̃i. Et ꝑ
contritione; ⁊ ↄfeſſionem purgare. Sap. 16. c.
Neq; herba. ſ. zeduaria: aut tremẽtilla: neque
malagma ſanauit illos: ſ; tu⁹ ſmo dñe q ſanat
oĩa ps: Miſit ṽbũ ſuũ ⁊ ſanauit eos ⁊c̃. Nãliť
ğ loqͣndo dico ꝙ ſunt ſup̃dicta tria remedia.

Primũ ẽ fuga. vt. ſ. cũ peſtis incipit vt hoies
fugiãt ad loca ſana. i quib⁹ nondũ fuerit peſtis,
nec apparet. vel ad loca ſana i quib⁹ p plres mẽ
ſes peſtis ceſſauerit: Iſta tñ fuga ſit anteq̃ aliq̃
mõ ſint infecti. nã ſi i eis eẽt aliq̃ apparẽs macu
la vel ẽt occulta ab iſectis acqͥſita vel aere iſe
cto. ipoſſibile ẽ ꝙ talꝭ diſpoſitõ ducať ad actu;
qͣtũcunq; fugerint ad loca ſana. fugiãt ğ ſtati

cũ incipit peſtis. ⁊ cũ fugerint conſortiũ plime
rum euitẽt: ⁊ ſpãliter illoꝝ qui ſilr̃ fugerũt ad
dicta loca ſana: ne forte ſit iter eos aliquis qͣdã
modo maculatus occulte qui alios iſicẽ poſſit.

Sed ponãus ꝙ talꝭ fuga ſit ipoſſibilꝭ: ſicut ac
cidẽ ſolet tũc ẽ ſm remediũ. ſ. aeris rectificatio
Poteſt ãt aer rectificari duobus mõis: aut vni
uerſaliter: aut pticulariť. Uniuerſaliter ḣ mõ
vt pluribus dieb⁹ accẽdať ignis mane ⁊ ſero.
Et ꝙ iſta rectificatio ſit bona. apparet de men
te Galieni. i libello ð comoditatibus tiriace ſic
dicẽt]. Quo circa laudo mirabiliſſimũ Ypocra
tẽ qñ peſtilentiã illã q̃ de Poenia ad Elinos at
tingit non aliť curauit niſi ṽtens aerẽ ⁊ alterãſ
precipiẽs ne attrahẽť p reſpirationẽ aer ſic iſe
ctus. Iuſſit. n. in qualib; ciuitate accendi igne;
nõ ſimplicẽ mã; ignis hñtẽ: ſ; flores ⁊ ſta odo
rabiliſſima cõſulebat eẽ cibũ ignis: ⁊ inſup iſũ
dens pigmẽtoꝝ pinguiſſima ⁊ odorẽ bonu ha
bentia: vt ita paꝝ aerẽ reſpirarent hoie; ad eo
rũ liberatõe;. Et reuera ḣ oĩu; medicoꝝ ſalu
berrimũ remediũ ẽ: vt nõ ſolũ hiemali tpe. veꝝ
ẽt eſtiuo ignis clare flãme fiat: ⁊ ille maxie qͣtũ
ad faciẽ hoĩs appropinqͣnt. Laudo ẽt vt habui
a bona memoria magr̃i artiũ ⁊ medicie pclariſ
ſimi doctoris magiſtri Antõij cermiſoni ꝙ mũ
dent ſtrate a fimo rebuſq; alijs aerẽ iſicietib⁹
qͣtũ ẽ poſſibile. Et hec qͣtũ ad rectificatõem in
gñali. Nũc ṽo ponãus rectificatõe; aeris i ſpã
li: vbi talẽ regulã ponãuſ. ꝙ quicũq; i domibuſ
corũ tpe peſtis particulariť ↄuerſanť: prio ⁊ añ
oĩa mane ⁊ ſero cũ itur ad quiet] ſoporẽ ignis
modo quo ſ i eoꝝ cameris accẽdatur. optimũ
quidem ẽ vt igni ſuperponantur thus: lignum
aloes: gariofilu: maſtix: trementina: cipreſſus:
iuniperum: laurus: ⁊ huiuſmodi bonũ odorem
habentia. Item aceto: aut ſolo: aut permixto
aqua roſata: camphora: vel etiã aqua ſimplici
camere perfundanť. Secundo camere i ciıtate
ſpecialiter i locis decliuibus ⁊ depreſſis: et ab
ipreſſiõe celeſti remotiſſimis eligãť: ⁊ feneſtre
a parte ſeptentrionali eligantur: ⁊ etiã oriẽtali:
quia bonus aſpectus ẽ. Tertõ cõficiatur iſtõ
pomum artificiale: ⁊ certe i hoc plures pitiſſi
mos medicos fideliter rogaui preſidiũ gratu;
preſtari: quoꝝ hec ſentẽtia eſt. Recipe ſtorac]:
calamite. ʒ. i. ligni aloes. ʒ. i. ſ. laudani ſpice. ʒ. i. ſ.
galange: nucis muſcate. ʒ. 4. ſ. maſticis. ʒ. xiij.
ambre crude. ʒ. ſ. gariofiloꝝ. ʒ. ii. ſ. macis. ʒ. i. ſ.
confice ſtoracẽ: laudanũ: ⁊ maſticẽ cũ modico
olei de ſpica. Deinde tere in mortario cũ piſtel
lo calido: ⁊ ꝓice ſup eos pulueres calidos. ſ. li
gni aloes: ſpice: galange: ⁊ gariofiloꝝ ⁊ macis:
⁊ miſce cu; eis. poſt hoc funde ſuper eos gluti
nis albotin. i. trementine gũmi arabici qͣtum
ſufficit: ⁊ miſce ↄterendo. Deinde malaſa cu;
ãbra diſſoluta cu; modico olei mãardini mala
ſatione multa. vltimo ṽo aromatizentur cu;
ʒ. ſ. muſci ⁊ cãphorẽ ⁊ aq̃ roſata. ⁊ fiat pomũ qꝺ
portet in mãibus ⁊ aſſidue odoretur: et hec
qͣtum ad ſecundum remediũ. Tertiũ reme

dinȝ dicit͂ rectificatio corpoꝝ: ⁊ hoc fit dupliciter. vno mõ p debitum vite regimẽ. alio mõ per debitam euacuationem. Quantum ad primuȝ nota regulam ſm eoſdem ꝙ debitum regimẽ dȝ ad ſiccitatẽ ⁊ frigiditatẽ qđ poſſibile ẽ declinare: oĩaqȝ humectãtia cibaria declinare: vt piſces oẽs: fruct⁹ dulces ⁊ recẽtes preter acetoſas. ſimilit͂ ⁊ carnes humidas: vt porcoꝝ: agnoꝝ: caſtroꝝ ⁊ oīuȝ auiũ aq̃ticaꝝ: vtantur carnib⁹ his. ut ſũt pull⁹: gallina iuuenis: vitelli: hedi lepores: capꝛioli: turdi: pdices: faſſani: auicule mõtes hitantes. Et he carnes cum aceto aut agreſta: aut ſucco limonũ: aut ſucco granatoꝝ: aut aranťij ↄdiãt. Laudaturqȝ magis tẽpoꝛe tali acetũ bonũ q̃ȝ acria qm̃ acria ñ ſic a corruptiõe p̃ſeruãt nec ſic ꝓficuũ a nociuo diuidũt: nec ſic humoꝛũ ⁊ ſpirituũ iſlãmationẽ extingũt. Cũ tẽperamẽto tñ viſitẽt ⁊ predicte carnes comedãt poti⁹ aſſe q̃ȝ elixe cõdiãtur etiã cũ mirtho vel ſumach pete aromatarios. Fercula aũt ſint lẽticule cũ aceto cõdite: poꝛtulaca: cucurbita lactuca p̃pata cũ aceto vł agreſta. cappares cũ aceto optimi ſũt. A ↄfectionib⁹ de melle abſtinendũ ẽ niſi in caſu. ⁊ gñalit͂ oĩa dulcia ſũt vitãda. Pot⁹ aũt ſit vinũ bonũ nõ dulce. qꝛ peſſimũ ẽ: ⁊ pmiſceat͂ aqua frigida. Jtẽ pot⁹ aque frigide pmixte cũ aceto vł agreſta: vł ſucco granatoꝝ. ſilr plurimi ſirupi acetoſi multa aq̃ pmixti ab auctoꝛib⁹ medicie laudant͂. Nota tñ ꝙ qñ dixim⁹ vinũ eẽ bonuȝ nõ intelligas potẽteȝ ⁊ vinoſuȝ: vt ſũt maluaticũ: cretenſe: varnatia, ⁊ ſimilia. qm̃ talia nociua ſũt: ſȝ itellige bonũ. i. boni odoꝛis ⁊ coloꝛis: ⁊ nõ putrefactũ. A coitu oĩno abſtinendũ ẽ: et a balneo aque calide. Jtẽ cauendũ eſt a laboꝛe nimio: ⁊ a moꝛa ĩ ſole. Jtẽ neqȝ fames neqȝ ſitꝭ tollerãda ẽ. Et ſic pȝ p̃ma rectificatio coꝛpoꝝ.

Secũdo coꝛpoꝛa rectificãt͂ p euacuationẽ. Ubi nota ꝙ medicine q̃ his tẽpoꝛib⁹ dant͂: q̃dã ſũt coꝛpus euacuãtes a mł̃titudine humoꝝ ⁊ q̃daȝ coꝛp⁹ alterãtes ⁊ ꝓhibẽtes humoꝛes a coꝛruptione ⁊ venenoſitate. Euacuãtes in duplici differẽtia ſũt. q̃daȝ. n. ſẽſibilit͂ euacuãt: vt flobotomia: farmantia: ⁊ gargariſma ⁊ ſilia. q̃daȝ iſenſibilit͂: vt fricationes: pectinationes et hmõi. Q̃tuȝ ad p̃mas ↄſiliũ pitoꝝ i arte hac eſt: vt coꝛpoꝛa calida humida ⁊ ſanguinea: ⁊ q̃ ſũt caloꝛis viuidi: ⁊ p̃ſertiȝ iuuenes ⁊ q vtunt͂ carnib⁹ ⁊ vino: ſepe flobotomia vtat͂ plus vł min⁹ ſm repletionẽ ⁊ ſanguinis multitudinẽ: ⁊ etatis ↄditionẽ: ⁊ rõ eſt qꝛ cõpoꝛa talia maioꝛi ſubiacẽt piculo cet͂is parib⁹ qm̃ eoꝝ humores putredini magis parati ſũt. Jtẽ ſepe vtant͂ euacuationes p farmãtiã cũ pillulis q̃ ſtatiȝ deſcribẽt͂. Alia ṽo coꝛpoꝛa q̃ nõ ſũt talis cõplexionis nec etatꝭ nec regimis flobotomia nõ vtãtur: ſȝ euacuatione vtãt͂ ſingul͂ dieb⁹: aut ſaltẽ de t͂tio i tertiũ cũ hmõi pillulis: q̃ a doctoꝛib⁹ oĩbus p̃ cet͂is farmãtijs in p̃ſeruatione a peſtilẽtia maxime cõmẽdant͂. Deſcriptio h̃ eſt: Recipe aloes ſticultrini partes duas croci: mirre añ. ptẽ vnã. incoꝛpoꝛẽt͂ cum pauco vino albo odoꝛifero: ⁊ foꝛment͂ pillule. de qbus coꝛpoꝛa robuſta ⁊ repleta aſſumãt. ʒ. i. minus ṽo repleta ⁊ ſolubilia facile aſſumãt. ʒ. ß. aut tertiã. Hec pillule humiditates ex̃neas euacuãt: ⁊ a putrefactione humoꝛes bonos pꝛeſeruãt. Euacuatꝭ autẽ ſupfluitatib⁹ p̃me digeſtionis ⁊ ſecunde: ꝓuocẽt͂ ſternutationes tres vł q̃ttuoꝛ cuȝ puluere eleboꝛi: piretri: ⁊ cubebaꝝ. añ. ʒ. ß. ⁊ miſceant͂. Jtẽ fiant gargariſmata omni mane ⁊ poſt doꝛmitionẽ diurnã conſuetis doꝛmire de die cũ aqua frigida ⁊ aceto pmixta. p nares autem attrahat͂ aq̃ roſata cũ pauco aceto: ⁊ cãphoꝛa pmixta. Et hoc de euacuationib⁹ ſenſibilibus. euacuationes ṽo iſenſibiles ſũt fricationes q̃ fieri debẽt p totũ coꝛp⁹ ⁊ maxime ad doꝛſum ⁊ bꝛachia anteq̃ȝ de lecto ſurgãt. Pectinatiões lõge fiãt poſtq̃ȝ ſurrexerint: ⁊ ſupfluitates depoſuerint. Et hec de medicinis coꝛpus alterãtib⁹ ⁊ euacuãtib⁹. medicine ṽo alterãtes et a coꝛruptione p̃ſeruãtes ſunt. ſic͂ tyriaca magna andromaci: q̃ nõ debet eſſe recẽs nec vetuſta: ſȝ mediocris. Juuenilis recẽs ẽ vſqȝ ad tres ãnos. poſt ṽo trigĩta annos vetuſta dr̃. ⁊ õ hac q̃ſqȝ ſepe ſũmat. De vſu aũt tyriace iter alios auctoꝛes iqt Galien⁹ ꝙ qcunqȝ hac antbidota ſepe vtit͂: peſtilẽtie piculũ fugit: ⁊ in libello de tyriaca ad Pamphilũ aſie pꝛincipẽ intitulato: multas de tyriaca ↄ̃ peſtilentiã laudes deſcribit. Similit͂ ⁊ Auicenna i ſuo de ṽtutibus cardinalib⁹ tyriacaȝ plurimũ ↄ̃ peſteȝ cõmendat. Nota tñ ꝙ non eſt ſũmenda tẽpoꝛe magni caloꝛis. ⁊ ſi neceſſitas compelleret vt ſumeretur ſũmat͂ cũ ſucco arantij: aut cũ vino granatoꝝ doſis eius ſit. ʒ. i. vel. ʒ. i. ß. Et hec ſufficiãt quantuȝ ad hãc ṽitatem quã puto notandũ: qm̃ illã appꝛobatiſſimaȝ ſummi medici aſũt: ⁊ ut tradiderũt reſcripſi. Oꝛem⁹ tñ bñdictum Jeſum et eius dulciſſimam matrem omneſqȝ ciues celeſtes: vt talibus non indigeamus. q̃re ⁊c̃.

Q̃ flagella vtilia ſint concluſio ſecunda.

Recipe ſecundã concluſionẽ. videlicȝ. Et ſi flagella coꝛpoꝛib⁹ nociua videãt͂: multe tamen ex inde vtilitates generantur. Ubi tres inquiramus veritates. Prima veritas eſt iſta. vnde oꝛiuntur infirmitates coꝛpoꝛales. Secunda veritas. an impatientes mereantur aliquid apud deũ in ſuis infirmitatib⁹. Tertia veritaſ eſt iſta. quot ſũt bona que cõſequũtur paciẽtes in ſuis infirmitatibus. Quantũ ad pꝛimã licet phiſici i pꝛincipiis egritudinũ oñdẽdis plimũ elaboꝛẽt: tñ ſecũdum veram theologoꝛum doctrina dicimus potiſſimã cãm coꝛpoꝛalium infirmitatum anime eſſe egritudinem. facit capłm. cũ ĩfirmitas. de pe. ⁊ re. vbi dicit͂. cuȝ infirmitas coꝛpoꝛal͂ ñ nũq̃ȝ. i. aliqñ ex pc̃o ꝓueniat dicẽte dño lãguido vade ⁊ ãpli⁹ noli peccar͂: ne deti⁹ tibi ↄtigat ⁊c̃. Et recte dic͂ aliqñ ſiue nõnũq̃ȝ: qm̃ ñ ſp infirmitas coꝛpoꝛalis ex pc̃õ ꝓuenit: ſed ex pluribus occultis iudicijs. 7. q. i. cũ pcuſſio. vbi dr̃ cũ pcuſſio venit: an p vindicta: an p purgatione aie: i h̃ dei iudiciũ ĩgrat͂ ⁊c̃. ſȝ de h̃ ↄſideratione ſeq̃nti. Relinq̃t͂ g̃ p ↄcluſiõe ꝙ infirmitatis coꝛpalis potiſſima cã ẽ infirmitas aie. ⁊ ꝓpterea i eodẽ. c. dr̃ vt ceſſante cã ceſſet effectus qđ ẽ vulgatũ ꝓuerbiũ. ⁊ põit͂ ẽt i. c. cũ ceſſante ex de appella. Unñ nõbilis doctrina colligit͂ ꝙ ad ſanitatẽ coꝛpis recupandã pꝛio ſanitas aie i ducẽda ẽ. ⁊ rõ oñdit͂ i. d. c. cum ĩfirmitas i fine. vbi dr̃. Ceteꝝ cũ aia ſit multo p̃cioſioꝛ coꝛpe ſõ ĩterminatõe anathematis ꝓhibẽus: ne q̃s medicoꝝ pꝛo cõpali ſalute aliq̃d egro ſuadeat qđ i piculũ aie ↄuertat͂. hec ibi. Et h̃ eadẽ rõ. ſ. ꝙ aia ẽ p̃cioſioꝛ coꝛpoꝛe. hr̃ ẽt. 12. q. i. c. p̃cipimus. ⁊. 13. q. 4. c. ſi hẽs ⁊. C. de ſacroſcis eccłijs. l. ſancimuſ ĩ fi. Et dicit Jnno. hic ꝙ h̃ ſtatutũ nulla p̃t ↄ̃ria ↄſuetudine tolli: cũ ↄcernat aie ſaluteȝ. ⁊ p ↄñs tranſgreſſoꝛ moꝛtal͂r peccat vt ĩ. c. illud de maioꝛitate ⁊ obia. Et ad h̃ facit. c. ſolite benignitatis affectu. de maio. ⁊ obe. vbi ſic dr̃ i h̃a colũna Nõ negãus qn ĩperatoꝛ p̃cellat ĩ tpalibus: illos dũtaxat q ab eo recipiũt tpalia. ſȝ ĩ ſpũalib⁹ põtifex añcellit q̃ tãto ſũt tpalibus digniora q̃ȝto aĩa pꝛefert͂ coꝛpoꝛi ⁊c̃. h̃ ibi. Et h̃ ſufficiãt pꝛo p̃ma ṽitate. Q̃tũ ad ẜaȝ ṽi. lȝ õ hoc s̃ dixeriuſ breuiter tñ iſtã ſniam ponit btũs Tho. ⁊ cõiter oẽs: ꝙ tribulatões dñ fiũt aliq̃d patiẽtis meritꝛõnẽ hñt: nõ ãt ſi nõ hñt. vide de h̃ s̃. Q̃tũ ad t͂tiã ṽi. dico ꝙ lȝ viri patiẽtes plẽs colligãt ex ĩfirmitatibus eoꝝ fruct⁹ tñ tres ad pñs deſcribãus: Prius. n. fructus dr̃ aie p̃ſeruatio de pe. di. i. dicis. documẽtũ hẽtur: qđ nocet coꝛpoꝛi iuuat ſpũm. ⁊ quo iuuet ibidẽ oñdit. Egritudo ĩq̃t carnis pc̃m̃ expellit. i. a pc̃õ p̃ſeruat Audi pꝛchꝛũ dc̃m̃ Hug. li. de aĩa. Quoſdã iq̃t pꝛeſciẽs d̃us multa peccare poſſe: flagellat eos ĩfirmitate coꝛpoꝛis ne peccẽt: ut eis vtilius ſit frãgi laboꝛibus ad ſalutẽ q̃ȝ remanẽ icolumes ad dãnatõeȝ. Et Greg. vt pȝ de pe. diſ. i. ſi pc̃m̃ Dauid i fine ſic ait. Ab electis. n. ſuis iniq̃tatuȝ maculas ſtudet tpali afflictõe tergere: q̃s in eis i ꝑpetuũ nõ vult vidẽ. h̃ ille. Scõs fruct⁹ dr̃ ↄſeruatio. qa ĩfirmitas hoĩem in dei grã ↄſuat. 2. Coꝛ. 12. audi Paulũ. libẽter ĩq̃t gloꝛiaboꝛ ĩin ĩfirmitatibus meis: vt ĩhabitet ĩ me ṽtus xp̃i. ⁊ ibi. nã ṽtus ĩ ĩfirmitate perficit͂. Terti⁹ fructus dr̃ expurgatio: audi Aug. li. de decẽ coꝛdiſ Melioꝛ iq̃t eſt modica amaritudo ĩ faucibus: q̃ȝ eternũ toꝛmẽtũ ĩ viſceribus: qꝛ ſi dulcia q̃rimus neceſſe ẽ ut amara tollereũs. audi ⁊ Ber. Paſſiones ĩq̃t h⁹ tp̃is nõ ſolũ nõ ſũt codigne ad p̃mia q̃ expectãus: ſe nec ad purgãda peccata q̃ cõmiſimus: nec ad cõpenſanda bñficia q̃ r̃cepius: nec ẽt ad redimẽdas penas q̃s meruiuſ h̃ ille. Hec ſufficiãt ad pñs: qm̃ ẽt in ſeq̃ntibus aliqua ſubiungemus q̃re ⁊c̃.

Quod nõ oẽs coꝛpoꝛaliter flagellati dicẽdi ſunt peccatoꝛes concluſio t͂tia.

Recipe tertiam cõcluſioneȝ. vȝ. Etſi plerunqȝ vitia carnis ĩfirmitatibus puniãt͂: recta tñ ↄña ſemper iſta nõ ẽ. Jſtos aut illoſ cernim⁹ coꝛpoꝛal͂r flagellari. g̃ oẽs pctõres debẽt iudicari. Ubi tres ĩq̃rãus ṽitates. vȝ. Pria ṽi. ẽ quotuplex ẽ tribulatoꝝ genus. Scõa ṽi. eſt an de oĩbus q̃ accidũt ſit reddẽda rõ. Tertia ṽi. ẽ q̃re potius coꝛpalit͂ flagellent͂ boni q̃ȝ mali. Q̃tũ ad p̃mã ṽi. dico ꝙ magr̃ ⁊ doctor nr̃ oẽs nos iuitãs ad pſecutões ⁊ paſſiões plimas tollerãdaſ ait Math. 16. Qui vult venire poſt me abneget ſemetipſũ ⁊ tollat crucẽ ſuã ⁊ ſeq̃t͂ me. Sup quo ṽbo eſt hic diligenter nõnduȝ ꝙ q̃druplex ẽ hoĩum genus xp̃i crucẽ poꝛtãtiũ q̃dã eni illã poꝛtãt inuolũtarie. quidã ĩpaciẽt͂. q̃dam patiẽter: ſed cõdigne. quidã paciẽter: ſȝ inocẽter. Quidã dico crucẽ xp̃i poꝛtãt: ſȝ iuolũtarie. ⁊ hi ĩ Simõe cireneo figurãt͂. vñ ⁊ illũ angariauerũt vt tollerȝ crucem ei⁹: vt aiũt euãgeliſte oẽs. ⁊ hi ſũt incipiẽtes qui delectationib⁹ mũdi offuſcati deuij a tramite recto: ↄſcie ſtimulis crebꝛiſqȝ angelicis ⁊ diuis luſtratiõib⁹ cõmoti quodãmõ angariãt͂ vt xp̃i crucem tollãt. Audi Gregꝭ. n. paſtoꝛali. Uia ĩq̃t dei inchoãtib⁹ anguſta eſt: ⁊ pfecte iã viuẽtib⁹ lata Et dura ſũt que cõtra uſũ ſpiritaliter aĩo ꝓponim⁹. ⁊ tñ onus dei leue eſt: poſtq̃ȝ h̃ ferre ceperim⁹. hec ille. Math. 16. Jugũ. n. meũ ſuaue ẽ ⁊ onus meũ leue. Quidã ſecũdo loco xp̃i crucẽ ferũt impatienter: affineſ latrõi peruerſo. ⁊ hi pctõꝛes oẽs ſũt deuȝ in eoꝝ ĩfirmitatibus blaſſemãtes. p̃s. Acuerũt lĩguas ſuas ſicut ſerpẽtes ⁊c̃. ⁊ idem poſuerũt in celo os ſuũ. ſ. deuȝ ⁊ ſcõs blaſſemãdo. ⁊ lingua eoꝝ trãſiuit in t͂ra ſ. diẽ ⁊ hoꝛam maledicendo. de q̃ꝝ ꝑuerſa conditõe ⁊ culpa audi Augꝭ. ſup illud Math. 26. blaſſemauit. Non min⁹ inquit peccant q xp̃m blaſſemãt regnãtẽ in celis q̃ȝ qui crucifixerũt eũ ambulãtẽ ĩ terris ⁊c̃. Quidã crucẽ ferũt paciẽter: ſed condigne. vt latro bonuſ. ⁊ hi ſũt oẽs ꝓficiẽtes. audi Gregꝭ. in li. moꝛa. Flagella iq̃t bonoꝝ. aut vitia ꝑpetrata purgãt: aut que poterũt ꝑpetrari futura deuitãt. Quarto q̃dã fuerũt patienter ⁊ ĩnohẽt͂ xp̃o affines effecti: ⁊ hi oẽs pfecti ſũt: Audi Hiero. Quis iq̃t ſine patiã coꝛonat⁹ ẽ: ⁊ paꝝ ĩfra. Ecce Abel iuſtus a f̃re Cain iniq̃ occidit͂. Jſaac ab Jſmahele filio ãcille pſecutõȝ patit͂. Joſeph ĩnocẽs i lacũ mittit͂: ⁊ a fratrib⁹ neq̃t͂ vẽdit͂. Moyſes ꝓfug⁹ et peg͂ĩus ĩ aliẽa t͂ra moꝛat͂. Dauid pſecutiõeȝ a Saul iuidia ſtimulãte q̃uat͂ ⁊c̃. ⁊ plures tã noui q̃ȝ veterꝭ teſti enũerat h⁹i flagella ĩnocẽter tolleraſſe. q̃re ⁊c̃. Et ſic pȝ p̃ma ṽitas

Q̃tũ ad ſm ṽitatẽ dico ꝙ hãc difficultatem tangit glo. in. c. ſi quando. de reſcriptis. ſuper verbo rõabilẽ cauſam. in fine. vbi ſic ait. De oĩbus ratio reddi debet ſi põt. ſed qñqȝ per ĩpotentiã alias contingit vt. l. non oĩum. ff. de legi. 23. q. 4. c. nabuchodonoſoꝛ. aut qꝛ nõ intereſt noſtra q̃liſcũqȝ ſit rõ illa. vt. 23. q. 4. c. de tirijs: ⁊ dicto. c. nabuchodonoſoꝛ. Nos ṽo p̃dicta ṽba glo. põderãtes: ita de mẽte doctoꝝ d̃crẽta-

taliũ dicimꝰ. Primo ꝙ de his q̃ ad diuinã ſpe/
ctãt ꝑciſe volũtatẽ cãe rõ reddẽda nõ ẽ: vt i. d.
c. nabuchodonoſoꝛ i gl. allegato. 2.° nõ cogi/
mur reddẽ rõnez de his q̃ ↄſiſtũt i ꝓncipis vo/
lũtate: ſꝫ ſuffic ꝓ rõne volũtas: vt. l. ſa. ff. de cõ
ſtitutionibꝰ ꝓncipũ: ⁊ ita loq̃ lex. nõ diuꝫ. ff. de
legibꝰ. vñ h̃ regula ſũmiẗ ꝙ ſupioꝛ q̃tũ ad ea
q̃ ad ſuũ officiũ ſpectãt põt ſine cã ꝑcipe. vanũ
.n. ẽ ⁊ ridiculũ dicẽ ſupioꝛẽ ſine cãe redditiõe
ꝑcipere nõ poſſe: vt dic Inno. in. c. ad aures. de
tẽpibus oꝛdinãdoꝝ. 3.° dicimꝰ ꝙ de his q̃ in
ĩgenio vl' rõne nãli ↄſiſtũt: rõ reddẽda ẽ ⁊ ſic i
telligiẗ caplm. ſi qñ. de reſcript. vbi Alex. 3. ſic
ep̃o rauenẽſi ſcribit: dicẽs. Si qñ aliq̃ tue frat
nitati dirrigiꝫꝰ q̃ aiuꝫ tuũ exaſpare videẽt: tur/
bari nõ debes. ⁊ ĩfra. Qualitatẽ negocij q̃ tibi
ſcribiẗ diligent ↄſiderãs: aut mãdatuꝫ nr̃m di
ligẽter adipleas: aut ꝑ lr̃as tuas q̃re adiplere ñ
poſſis rõnabilẽ cãm ꝑtẽdas: qꝛ patienter ſuſti/
nebimꝰ ſi nõ feceris qd̃ praua nobis fuerat iſi
nuatõe ſuggeſtũ h̃ ibi. Ecce quõ his v̾bis papa
oñdit reddẽdã eẽ rõnẽ. ſ. de his q̃ ingenio vel
rõne nãli cõpꝛehẽdũt: ita cõiẗ doctoꝛes expo/
nũt dictũ caplm. ſi qñ. de reſcript. Uñ exempli
cã ponamꝰ ꝙ q̃ratẗ q̃re ĩtroducta ẽ vſucapio.
rõ in ꝓmptu ẽ. ſ. ne dñia ſint ĩ incerto. vt. l. i. ff.
de vſucapionibꝰ. Cõſiſtit. n. rõ hec ĩ rõne nãli
Sꝫ ſi q̃ratẗ q̃re ꝑfixũ fuit triẽniũ ⁊ nõ maiꝰ vel
minꝰ tp̃s: certe hic rõ reddi nõ põt: qꝛ in ꝓnci/
pis ↄſtitit volũtate. ad h̃ lex. i. §. puericiã. ff. de
poſtulãdo. Sic de oĩbus ſil'r hꝰ intelligendum
ẽ. Et hec ſufficiãt ꝓ pñti v̾itate. Q̃tũ ad ter
tiã v̾i. diximꝰ plura ĩ h̃ ope. rõnez tñ Gregorij
ĩ libro moꝛal'. audi. Pena igẗ ĩtrogat ſi qs qe
tꝰ v̾aciẗ amat. Nã vt Iſidoꝛꝰ de ſũmo bono ait
In ꝓſpitate ĩcerta amicitia ẽ. qm̃ ſi ĩ ꝓſpitate
tm̃ diligiẗ: neſciẗ an ꝑſona: an ꝓſpitas diligatẗ
Et Ber. ait. Egritudies coꝛpoꝝ exꝑimẽta ſũt
mentiũ. Et. ps. Qui ſeminãt igẗ in lachꝛymis ĩ
exultatione metẽt. ⁊ recte ſeminãt ait. qm̃ ſem
licet ĩ ſe pue ſit q̃titatis: v̾tute tñ ſol' adiutuꝫ i
magnã videmꝰ creſcẽ plantã. ſic ⁊ egritudo et
alia queuis tribulatio: lꝫ in ſe breuis ⁊ trãſito/
ria ſit: v̾tute tñ ſolis ſpũalis q xp̃s eſt in arbo/
rẽ grãdẽ creſcẽs: celũ ſcãdere facit. Audi aplꝫ
ad Coꝛ. 4. c. qd̃ inqẗ in pñti nobis momẽtaneũ
ẽ ⁊ leue tribulatiõis nr̃e. ſup modũ etne gloꝛie
põdus opaẗ in nobis: qd̃ ⁊ xp̃s diſcipulos edo
cuit. Jo. 16. dicẽs. Mundus gaudebit: vos v̾o
ↄtriſtabimini: ſꝫ triſticia veſtra v̾teẗ ĩ gaudiũ
Et Math. 5. Beati inqẗ q ꝑſecutionẽ patiunẗ
ꝓpẗ iuſticiã qm̃ ipſoꝝ ẽ regnum celoꝝ. q̃re ⁊c̃.
Et hec ſufficiant ꝓ preſenti ↄcl'one.

De flagellis tempoꝛalibꝰ ↄſideratio t̃tia:

Tertio loco qualiẗ hũanũ genꝰ tp̃aliẗ flagelleẗ videamꝰ. Ubi tres moꝛe ſolito cõcl'ones ſubiũgamꝰ. vꝫ. Pria ↄcl'o eſt iſta
Sic coꝛpoꝛaliẗ peccãtes deus iuſto iudicio cõ
poꝛaliẗ flagellat: ita ⁊ tẽpoꝛalibꝰ abutẽtes: tẽ/
poraliẗ guerris. ſ. ⁊ ſpolijs iuſtiſſime caſtigat.
Scd̃a ↄcl'o eſt iſta. nõ ẽ incõueniẽs diuo iu/
dicio vt filii puniãẗ ꝓpẗ pcc̃a parẽtũ. Ter/
tia ↄcl'o ẽ iſta. Juſtos ſcõſqꝫ dei amicos debe/
mꝰ deuote oꝛare: vt talibꝰ tẽpoꝛibus deuꝫ de/
precenẗ: vt nos pcc̃oꝛes ceſſet flagellare.

De guerris ⁊ depopulationibus ↄcl'o ꝑma:

Ccipe ꝑmaꝫ ↄcl'onez. vꝫ. Sic coꝛpoꝛaliter peccãtes ⁊c̃. Ubi tres ingramꝰ v̾i. vꝫ. Pria v̾itas eſt iſta. Quõ tẽpoꝛali
bus rebus abutẽtes iuſto iudicio caſtigẽtur.
Secũda v̾itas ẽ iſta. Quare ds tãtaꝫ ſtipen
diariis tribuit ꝑtãtez. Tertia v̾itas eſt iſta.
an domini ad inuicem bellantes moꝛtaliẗ pec/
cent. Quantum ad pꝛimam veritatem dico
ꝙ etſi generaliẗ oẽs tp̃alibꝰ abutentes guẽris
⁊ ſubuerſiõibꝰ alijſqꝫ tp̃alibꝰ telis caſtiget: tñ i
ter oẽs hãc miſerã Italiã in ſtipendiarioꝝ ma
nus ãnis iam plurimis letabiliẗ tradidit. Ad
cuiꝰ v̾itat declaratiõnẽ ẽ ſciẽdũ ꝙ ſũmus mi/
ſericoꝛs deus multis iã ſecul' hãc miſerã Italiã
cernẽs in tot tantiſqꝫ vanitatibꝰ obꝛutã: vt in
balcijs: zoꝛnetis: trãpalis: campanulis ⁊ hmõi:
quo fit vt plurimũ offẽdaẗ: ⁊ maxie ĩ templis
⁊ diebus ſacris nõ ↄtinuit tñ in ira mias ſuas:
ſꝫ cũ plures ſue v̾itat buccinatoꝛes: vanitatuꝫ
oĩuꝫ caterũã exploꝛãtes: ⁊ eoꝝ ſcis ꝑdicatõibꝰ
a mentibꝰ excecat extirpãtes: ⁊ ad verã hone/
ſtatẽ verbis ⁊ factis iuitãtes ꝑhãcipſã miſerri
mã Italiã ſemiauit. ſed cũ v̾bis nõ ꝓficẽt ⁊ ſi/
ſanari ſeruos eiꝰ cernẽt ꝓceſſit dñs ad v̾bera.
⁊ eaipſa ĩ pte vbi maioꝛes repit vanitates: ha/
bũdantꝰ guerrarũ multiplicauit acerbitates.
O ĩfelices populi vbi hec ſũt: pulſanẗ ⁊ obaudi
ũt: expgiſcũẗ ⁊ obdoꝛmiũt. Iſa. 28. Manda re/
mãda mãda remãda: expecta reexpecta: modi
cũ ibi modicũ ibi. i. nullũ apparet penitudis ſi
gnũ. O ciuitas. N. o pp'e ſupbe. o gẽs ſine fide
audi ⁊ erige aures ad Iſaie v̾ba. 47. Audi igẗ
hec delicta hitãs cõfidẽter: qa dicis coꝛde tuo.
ego ſũ ⁊ nõ ẽ ꝑter me amplꝰ. nõ ſedebo vidua
⁊ ignorabo ſterilitatẽ. venit tibi duo hec ſubi
to ĩ die vna ſterilitaſ ⁊ viduitaſ. vniv̾ſa veniẽt
ſup te ꝓpter multitudinẽ maleficioꝝ tuoꝝ: ⁊
ꝓpter duriciã ĩcãtatoꝝ tuoꝝ vehemẽtẽ. ⁊ fi/
duciã habuiſti ĩ malicia tua ⁊ dixiſti. Nõ eſt q
videat me. ſapia tua ⁊ ſcia tua hec decepit te.
Et dixiſti ĩ cõde tuo. ego ſũ ⁊ ꝑter me nõ eſt al/
tera. Ueniet ſuper te malũ ⁊ neſcies oꝛtũ eiꝰ. ir
ruet ſup te calamitas quã nõ poteris expiare.
veniet ſup te repẽte miſeria quã neſcis. ſta cuꝫ
ĩcantatoꝛibꝰ tuiſ: ⁊ cũ multitudine maleficioꝝ
tuoꝝ: ĩ qbꝰ laboꝛaſti ab adoleſcẽtia tua: ſi fõte
qd ꝓſint tibi aut ſi poteris fieri foꝛtioꝛ ⁊c̃. O
Iſa. tanta ne ſup nos futa ꝑnicias: ſꝫ huic nõ
tm̃ o ciuitas ſupba credas. audi ⁊ Micheã. c. 5
Auferã igẗ equos tuos de medio tui ⁊ diſpgã
q̃drigas tuas: ⁊ pdã ciuitateſ t̃re tue: ⁊ deſtruã
omnes munitiones tuas ⁊c̃. Nõ credas ꝓph̃e.
Audi dominuꝫ. Deutero. 27. comminantem ti
bi ꝑ Moyſen ſanctum: et dei fidum amicum
Mittet ſup te dñs famẽ ⁊ eſuriẽ ⁊c̃. vide ſ̃. Et
ſic pꝫ pꝛia veritas. Q̃tũ ad ſam v̾i. pono re/
gulã hãc gñalẽ: ꝙ nũq̃ ſtipẽdiarij ⁊ ſaccomãni
tm̃ ĩ hac miſa Italia ꝑualuiſſent: niſi dei iuſto
iudicio iuuarenẗ. nã nr̃is exigẽtibus culpis ſi/
unt: vt ita dicã: mãegoldi: ⁊ boya de dio. Apoc̃.
9. data ẽ illis clauis putei abiſſi. i. ꝑtãs clauden
di abiſſũ. i. ĩfernum. qꝛ. ſ. ſũt dñi ĩfernoꝝ ſpũum
obediũt. n. eis oĩuꝫ tartãoꝝ agmia. ⁊ aſcẽdit fu
mus putei ſicut fumꝰ foꝛnacis magne. qꝛ. ſ. oĩa
cõburũt. Et obſcuratus ẽ ſol ⁊ aer. i. ꝓpẗ eoꝛuꝫ
pctã excecantur italici ne iudicia dei añ ocllos
cernãt vt acrius ĩ illis ruant. Et de fumo putei
. i. de ꝑtãte ↄceſſa exierũt locuſte in t̃rã. i. hoĩes
armati: ⁊ data ẽ illiſ ꝑtãs ſic hñt ſcoꝛpiones ter
re. Tria. n ſcoꝛpio facit. vꝫ. brachijs ſtringit: li/
gua lingit: ⁊ cauda pungit. ſic ⁊ hꝰi hoĩuꝫ genꝰ
bona tp̃alia ſtringunt ⁊ aſpoꝛtãt. lingua ligunt
adulãdo te defẽdẽ ſpõdẽtes. ſꝫ cauda pungũt.
qꝛ nulla in eis repitur fidelitas. ad inuicẽ come
dũt ⁊ bibũt ⁊ aiũt. tu ab illa pte: ego ab altẽa. Et
ſic miſera Italia multis iã tẽpoꝝ curriculiſ dil
laniata iacet. Audi Hiere. c. 5. Hec dic dñs exer
cituũ. Ecce ego adducã ſup vos gentẽ robuſtã
gentẽ iniquã: gẽtẽ cꝰ ĩgrabitis linguã: nec intel
liges qd loq̃t. Pharetra eꝰ q̃i ſepulchꝝ patens
vniuerſi foꝛtes. ⁊ comedet ſegetes tuas: ⁊ panẽ
tuũ deuoꝛabit: filios tuos ⁊ filias tuas: comedꝫ
gregẽ tuũ ⁊ armẽta tua. ⁊ comedet vineã tuã ⁊
ficũ tuã. ⁊ ↄteret vrbes tuas munitas: in qbꝰ tu
hẽs fiduciã gladio. verũtñ in diebꝰ illis ait dñſ
nõ faciã vos ĩ ↄſũmationẽ: ſupple ſi pñiaꝫ egeri
tiſ. Luc̃. 18. Qui ſe hũiliat exaltabit. Audi ergo
dñm ad te dicẽtẽ. O miſaꝰ Italia Johel'. i. Exp/
giſcimini ebꝛij ⁊ flete ⁊ vlulate oẽs q bibitis vi
nũ in dulcedie qm̃ pijt. i. pibit de oꝛe vr̃o. gens
. n. aſcendit ſup t̃rã meã: foꝛtis ⁊ inumerabilis
Dentes eꝰ vt dẽtes leonis: hec ẽ gens eq̃ſtris ⁊
molares eꝰ vt catuli leonis: hec ẽ gens pedeſtri
poſuit. i. ponet vineã meã. i. ciuitatẽ iſtã ĩ deſer
tũ. ⁊ ficũ meã. i. delicioſitatẽ põpatũ decoꝛtica/
uit. i. expoliauit ⁊c̃. Utinã ait dñs ꝑ Yſaiam. O
Italia ſi attẽdiſſeſ ad mãdata mea: q̃ ſupple cer
te facilia ſũt Math. xi. c. Jugũ. n. meũ ſuaue eſt
Et ps. Si pplꝰ ĩqnit meꝰ audiſſet me iſrl'ſi in
vijs meis ãbulaſſet: ꝓ nihilo foꝛſitã iimicos eꝰ
hũiliaſſeꝫ: ⁊ ſup tribulãtes eos poſuiſſeꝫ manũ
meã. Et. Iſ. x. Noli inqẗ timere popule meus
habitatoꝛ ſyon ab aſſur. Syon. n. interpretaẗ
cuſtodiẽs mandatũ ⁊c̃. Et hec ſufficiãt ꝓ ſa v̾i.
quantũ ad t̃ciã v̾itatẽ licet ſ̃. dixerimus de mã
iſta t̃cia t̃cia ꝑme dñice in t̃cia ↄcluſiõe ꝑme cõ
ſideratiõis ad ꝑſẽs tñ dicimꝰ ſm btm̃. Th. ſa
ſe. q. 40. ꝙ tria reqrunẗ ad licitũ et iuſtũ bel
lũ. vꝫ. ꝓncipis auctoritas: iuſta cã et recta ĩtẽtõ
Primo iq̃ reqriẗ ꝓncipis auctoritas uel ali
cuiꝰ dñatiõis bellũ indicẽtis qm̃ ꝑuata ꝑſõa
bellũ cõtra inimicũ mouẽ nõ põt: ſꝫ ꝑ citatiõeꝫ
ĩ iudicio põt ſe ↄt̃ iimicũ ſuũ defẽdẽ et rẽ ſuaꝫ
petẽ. Et qm̃ ꝑ iudicẽ iuuari nõ põt ſuffic ei ſuo
rũ dñoꝝ auctoritas. Secũdo reqriẗ cã iuſta
ut. ſ. ex cã rõnabili bellũ moueaẗ ↄt̃ iimicũ. 23. q
. 2. ca. dñs nr̃: ⁊ ſũt v̾ba. Aug. ſup. Joſue. ubi dici
tur ſic. Dñs nr̃ iubet ad Joãnẽ naue ut cõſtitu
at ſibi r̃troſũ iſidias. i. iſidiãtes bellatões ad iſi
diãdũ hoſtibꝰ. hic admõemur h̃ iniuſte nõ fieri
ab eis q iuſtũ bellũ gerũt. Et paꝝ ĩfra. Juſta bel
la diffiniri ſolent q̃ vlciſcũẗ iniurias. ſic gẽs l' ci/
uitas bello petẽda ẽ: q̃ vel vindicare neglexerit
qd̃ a ſuis iprobe factũ ẽ: l' reddẽ qd̃ ꝑ iiuriã ab/
latũ ẽ. h̃ ille. Tertio reqriẗ itẽtio recta. Re
cta ãt itentio ẽ: qꝛ. ſ. intendiẗ vt uel bonũ ꝓmo/
ueaẗ: vel ut malũ euiteẗ. vñ bellũ ex odio: l' vt
turpis expleaẗ cupiditas: vel hꝰi. ceteris neq̃q̃
fieri lꝫ: ſꝫ tm̃ aĩo ſuãde iuſticie vt decet: ⁊ ꝓpter
ꝓxioꝛuꝫ oppꝛeſſoꝛũ charitatẽ. Ex his tribꝫ ↄdi
tõibus tres ĩfero v̾itates. vꝫ. Pria v̾i. ẽ ꝙ ſi
ꝓnceps idixerit belluꝫ ex cã legitĩa ↄ̃ hoſtes: ⁊
aĩo defendẽ rẽ publicã nõ peccat. ſi v̾o cãm le/
gittimã figat: vl' malo id aĩo faciat: ꝓculdubio
peccat moꝛtaliẗ. ſubditi tñ h̃ ĩgrãtes. ĩgrãtia. ſ.
q pñt v̾iſil'r excuſari: ſi recta itentõne bellent: a
moꝛtali culpa excuſaẗ. 23. q. i. c. qd culpaẗ. i fine
⁊ ſũt verba Aug. ↄ̃ manicheos. vbi ſic dr̃. Uir
iuſtus ſi foꝛte ẽt ſub hoĩe ſacrilego militet re/
cte põt illo iubẽte bellare: eiuſdẽ pacis oꝛdinẽ
ſuans. qꝛ ſibi iubeẗ: vel ñ eẽ ↄ̃ dĩ ꝑceptũ: certuꝫ
ẽ: l' vtrũ ſit: certũ nõ ẽ: ita ut foꝛtaſſe reũ faciat
regẽ iiqtat ipãdi. Innocẽtẽ ãt militẽ oñdit oꝛ/
do ſuiẽdi. h̃ ibi. Scd̃a v̾i. ẽ ꝙ qñcũqꝫ bellãteſ
iuſſu dñi: ⁊ ſi cã ĩgreẗ: ſi recta tñ itentõe moueẗ
vt pacis acgrẽde ⁊ reipublice ↄſuãde ſp merẽ
tur. 23. q. i. eo. c. qd culpaẗ. ⁊ ſũt verba Aug. vbi
ſ̃. Oꝛdo inqẗ ille nãl' moꝛtaliũ paci accõmoda/
tus. h̃ poſcit: vt ſuſcitandi belli auctoꝛitas atqꝫ
ↄſiliũ penes ꝓnceps ſit: exeq̃ndi ãt iuſſa belli cã
miniſteriũ debeant paci ſalutiqꝫ cõi. h̃ ibi circa
mediũ capl'i. Tertia v̾i. ẽ ꝙ acgrẽtes ſpolia ĩ
bello iuſto nõ teneẗ reſtõni. ex q̃ ſeqẗ ꝙ ſi bellũ
ſit iiuſtũ ⁊ notũ ſit iiuſtũ eẽ: qcqd ex ſpolijs r̃ce
perũt reſtituẽ ſh̃ pene dãnatõis etne teneẗ. nec
eos excuſato hediẽtia ꝓncipiſ. qꝛ opꝫ deo magi
obedire q̃ꝫ hoĩbus. ſecus ãt ĩ dubijs: ubi. ſ. dubi
taẗ an illõ bellũ licitũ ſit. nã ꝓpẗ dñi obediẽtiã
excuſaẗ: lꝫ dñs male ꝑcipiẽdo peccauerit: ut pꝫ
expſſe in. d. c. qd culpaẗ i fine. Et h̃ tibi aĩa ſuffi
ciãt ꝓ pꝛeſenti concluſione:

De pena filioꝛũ concluſio ſecunda:

Ccipe ſcd̃aꝫ ↄcl'onẽ. vꝫ. Nõ ẽ icõueniens diuo iudicio vt filij puniãẗ ꝓpẗ pctã parẽtũ. vbi tres igrãus v̾itates. vꝫ. Pria
v̾i. ẽ iſta vtrũ pctã parẽtũ ⁊ ꝑxioꝝ oꝛigial'r in
poſteros trãſeãt. Scd̃a v̾i. ẽ vtruꝫ filij iuſte
puniãtur: vel puniri poſſint ꝓpter peccata pa/
rentũ. Tertia v̾itas eſt iſta. quot ſũt cãe ꝓpẗ
q̃s qs puniri ⁊ flagellari poteſt. Quantum
ad ꝑmã v̾itatem dico ꝙ licꝫ hec mãtia a docto
ribus nr̃is ventileẗ: ⁊ de ea mgr̃ ſniaꝝ. diſ. 21.
ſecũdi: vſqꝫ ad diſtinctioneꝫ. 30. deſcribẽ cone
tur: ⁊ plura plures poſteris in doctrinaꝫ reliq̃
rint: tñ ad pñs quedã dicta btĩ Tho. in q̃õnibꝰ
de pctõ mihi ꝑfecto gratiſſima notare decre/

ni. Eſt ergo notādū ſm eundē pmo q generās
vniuocū: naturā ſue ſpēi cōicat generato. hoc
patet. 2. de aia. vbi dicit. Naturaliſſimū eni op/
uz quecūqz nō ſunt orbata. neqz generationez
ſpontanea hñtia: eſt gnāre ſibi alterū quale ip/
ſuz ē: vt hō hoiem: planta plantā. Et notanter
dicit generās vniuocū ppter equoca. qa talia
non generāt p ſe: ſz p accidēs: vt colligit a cō/
mentatore ibidē commēto. 33. Ubi nota ſz cō
munioēz phoꝝ doctrinā q dupliciter ſumit ge/
neratio. vno mō ex aliena mā ⁊ extrinſeca ſbā
ſic ignis ex cōbuſtibili gñat ignez: ⁊ de hac nō
itelligit h. Alio mō ex ppria mā ⁊ itrinſeca
ſbā ꝟtute aie: ita q ꝟtute aie illa mā ⁊ ſbā fiat
ſemē gñationis. Et hoc pōt eſſe tribus modis.

Uno mō vt accipiat iſta gñatio ppagatioē
illius māe p motū localē. ⁊ ſz hūc modū coit⁹
pōt dici gñatio. Alio mō pōt accipi p diſpōe
ppingorū: ſic illa q̄ fit i matrice. alio mō p anie
itroductioē: ⁊ iſta pprie dr̄ gñatio. Et in q̄libz
iſtoꝝ modoꝝ ɔcurrit ꝟt⁹ vegetatiua. pmo nā
qz vegetatiua pr̄is ſepat ſupfluū alimēti: ⁊ ipz
collocat i determiato loco. 2°. uegetatiua mr̄is cū
adiutorio q̄litatū ⁊ ꝟtutū exn̄tiū in ſemine: ⁊ t
tio itroductio ſeqt forme: ſz iſta ōmittam⁹. h
poſui ad clariorē noticiā gñant vniuoci. Ex q̄
ſeqt q gñans vniuocū ē: qñ gñans ⁊ genitū ſt
ſilia in ſpē: ⁊ gñans equocū qñ diſſimilia ſunt.
de vniuocis g̃ intelligēduz ē h. 2°. nō ſm eū/
dez btūm Tho. ibidē. q gñans vniuocuz ſicut
cōicat gñato ſuā ſpēz. ut hō hōi: plāta: plāte: ſic
cōicat illi oia accn̄a q̄ ɔſequūt ſpēz. Un̄ ſic hō
gñat hoiez: ita riſibil riſibilem. Etſi repiat hō
fortl nāe. i. q ꝟt⁹ gñantis ſit potēs ⁊ vigoroſa:
gñabit hoiez ſilem nō ſolū in ſpē: ſz etl q̄tū ad
q̄litates corpis: vt alb⁹ hō albū gñabit hoiem
⁊ magn⁹ magnū: ⁊ ſic de alijs: vt frequēt ɔtin/
git. Et nōnē dixi q̄tuz ad q̄litates corpis: quia
gñans nō cōicat genito q̄litates aie. non. n. grā
matic⁹ grāmaticū. aut phic⁹ gñat phicuz: ⁊ ſic
de alijs. His ſic notl accipiat pmo ſtatus pmo
rū pentū in ſtatu inocētie. Fuit. n. i pmordio ɔ
ditiōis hūane g̃tuz q̄ddā donū pmo hōi diuini
t⁹ datū: nō rōne pſone ſue tm̄: ſz rōne toti⁹ hūa
ne nāe ab eo deriuāde: qd donū iuſticia origia
lis dicebat: q̄ gdē ꝟtus ſeu iuſticia nō ſoluz in
aia itellectiua fūdebat: ſz diffūdebat i ꝟtutes
ſēſitiuas: ita q nō ſolū vires aie iferiores rōni
obediebāt. i. pti ſupiori: ſz etl oēs vires corpis
eidē ſubiiciebāt: vt gcq̄ nec vellet aut egre/
rēt qd rōi ſupiori derogaſſet. O felix iſte ſtat⁹
Ex q ſeqt q h iuſticia originalis duplici rōne
trāſiſſet in poſteros. p°. q h donū ex dei munē
nāe hois ſeq̄bat: licet nō ex ordie nāe. 2°. q trā
ſibat vſqz ad corpis vires: qd p gñatione tra/
ducit. vn̄ ſi Adaz i ſtatu inocētie filios gñaſſz:
iuſticia illa repta i carne in ipos utiqz deſcēdiſ
ſet. Ex q̄ ſilr p peccatū dono illo ſublato rōna
bilit actū eſt: vt ⁊ pc̄m eoꝝ trāſeat i poſteros
Mō ad ppoſitū nr̄e ꝟitatis dico q nullū pec/

catū mōtale ſiue veniale inq̄tū reſpicit pſonā
tm̄ ⁊ nō nāz deſcēdit i poſteros: qm̄ nullū pec/
catū actuale ut reſpicit pſonā tm̄ deriuat i cor
p⁹: ſz ſolū ſubiectiue ē in aia: ſic ⁊ gr̄a dei g̃tum
faciēs: ⁊ p ɔn̄s cū aia nō generet a gñante: ſed
creet a deo: ſolū corp⁹ gñabit ⁊ accn̄a q̄ ɔſequ
unt corp⁹. Nō eſt g̃ ſilitudo cōpando pc̄m p/
moꝝ pentū ad nos ⁊ pc̄m pentū nr̄oꝝ ad nos
naz dū pmi pentes peccarūt: totā humanā nāz
corruperūt donū g̃tuitū ſubtrahētes. peccata
aūt actualia pentū alioꝝ ſua tm̄ ſunt: ⁊ ſibi tm̄
grāz tollūt: ⁊ nō poſteris. Poſſent aūt imitatō
ne pentū dici trāſire in poſteros: aut p aſſiduā
cōuerſationē filioꝝ cū pentib⁹ ipſis. q̄re ⁊c̄. Et
ſic pz iſta ꝟitas. Q̄tū ad ſaz ꝟi. dico q aliquē
puniri p pcc̄o pentū pōt dupl intelligi: aut de
pena diua: aut de pena hūana. Si de pena diua
⁊ h duob⁹ modis: aut de pena eťna: aut d pena
tēpali: ſi de pena eťna dico hāc regulā gñalem
q filij nunq̄ puniūt p pcc̄is parētum niſi illa
imitauerint. h ſonat ipe ds Ezech. 18. Sic aia
pr̄is ita aia filij mea ē. fili⁹ non portabit inigta
tē pr̄is: nec pr̄ inigtatē filij. Hoc idē pz de ɔſe.
di. 4. c. q̄ris. p longū pceſſuz oñdit. ⁊ de pe. di.
4. §. pett. vbi dr̄ ſic. Cū ita puniant ne cogitēt
q p veterib⁹ pcc̄is patꝝ puniā eos: g nunc. i. i
pn̄ti p malicijs ſuis q̄s inuenerūt circūdati ſt
pena. ⁊ mala eoꝝ ſic putāt nō pn̄t me latere: ſz
poti⁹ ipe adinuētiones apte ſūt corā facie mea
⁊c̄. Ibi. n. plane oñdit vt dic ibidē glo. filios ñ
p pentū pcc̄is ſz p ſuis a deo puniri. h idē clar
in ſūma ponit. 1. q. 4. ⁊. 24. q. 3. ⁊ de regulis iurl
c. nō dz. li. 6. Si aūt loqmur de pena tēpali tūc
aliā regulā ponam⁹. vz. q nō ē iconeniēs: imo
crebro ɔtingit: vt filij puniāt p pentū pcc̄is: ſi
cut ⁊ ecōtra ppt bonā pentū vitā multa filijs
bona ɔtingūt. Audi Auſelmū de cōceptu ꝟgia
li. ca°. 28. i fine. Nō nego ingt ppt merita bono
rū pentū filijs multa ⁊ magna bn̄ficia corpis ⁊
anie. ſ. diſpōne ipendi: ⁊ ppt pcc̄a pentū filios
⁊ nepotes vſqz in tťiā ⁊ q̄rtaz gñationē: ⁊ forſi
tan vltra diuerſis i hac vita tribulationib⁹ fla
gellari. Hoc idē oñdit dn̄s. Exo. 20. Ego ſuz igt
dn̄s ds tu⁹ fortis ⁊ zelotes: viſitās inigtatē pa
trū i filios vſqz i tťiaz ⁊ q̄rtaz gñationē eoꝝ q
me oderūt: ⁊ faciēs miaz i milia his q diligunt
me ⁊ cuſtodiūt pcepta mea. Et ut vetis teſti ex
ēpla trāſeaz: exēpluz illō Greg. in dialogo acci
piam⁹. Scribit. n. filiū quendā deū in brachijs
pr̄is deū blaſphemantē: a diabolo aſportatuz
fuiſſe: qd btūs Tho. ſa ſe. q. 108. ar. 1. dic i penā
pr̄is accidiſſe. nā cū fili⁹ ſit ſm corp⁹ aliqd pr̄is
i filio pc̄m pr̄is filiū blaſphemare pmittentis
punitionē accepit. aia tm̄ pueri mie dānata fuit
cū doli adhuc capax nō hrēt. Plura etl indies
occurrūt exēpla: q̄ cā breuitatl ad pn̄s omitta/
m⁹. Et ſic pz qd ſentiēdū ſit q̄tū ad penā diuā
Si vero loquāur de pena hūana: nulli dubiuz
q tā ſz leges ciuiles q̄ ſz canones filij ppt pa
rentū delicta puniāt. nā propter crimē leſe ma

ieſtatl filij pr̄na hereditate priuant: vt. l. q̄ſquiſ
C. ad. l. iulia maieſtatis. vbi pena ponit cōfiſca
tōis bonoꝝ: ⁊ deportatōis bonoꝝ: ⁊ deportatō
nis filioꝝ: ⁊ vltimi flagitij delinq̄ntiū. Simlr
⁊ ſm canones filius ex adultrio natus ppt di
gnitatem clericlē nō pōt ad ſacros ordines p/
moueri. talis. n. dignitas vilibus ⁊ ifamib⁹ pſo
nis cōmitti nō dz. ex de exc. pla. c. iuter vbi i ſū.
dr̄ q ab optinēda dignitate repellit vſurarius
⁊ publicus aleator. q̄re ⁊c̄. Iſta ſufficiant p pn̄ti
ꝟitate. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dico. q magr ſniaꝝ
i. 4. di. 15. pſes pōit cās diue flagellatōis. vn̄ ꝟſ⁹
Cur hō torquetur? vt ei meritum cumuletur.
Cur hō torquetur? ne faſtus ei dominetur.
Cur hō torquetur? vt penis compleatur:
Cur hō torquetur? vt xp̄s glorificetur.
Cur hō torquetur? vt dupliciter crucietur.
Cur hō torquetur? vt citius premietur
Propter primū flagellatus ē Iob: Tobias. ⁊ q̄
pl̄es alij. ppt ſcdm flagellatus ē Paulus. vnd
⁊ ipſe ait. Ne magnitudo reuelatioum extollat
me ⁊c̄. Et ppter hāc cauſā arbitror filios puloſ
ſodomoꝝ cū patrib⁹ eoꝝ igne extictos eē. nā ſi
vixiſſent parētū fuiſſent pctā ſecuti. ⁊ ita eťnal
liter dānati. conſulens g̃ ds ſaluti ipſoꝝ tpalit
puniti ſūt ne eťnaliter dānarēt. Sic ēt i depo/
pulationibus hodiernis i filios iſontes contin
git: q̄rū exēplis tota lōbardia clamat. Inde po/
nitur tex. 1. q. 4. c. eccleſia. §. itē pctō. vbi int ml
ta ibi notata de flagellis dr̄ ſic ad lr̄am. Itē par
uuli ſodomorū cū patno ſcelere pierunt. ſz hoc
igne pena illis diminuta ē qb⁹ ſucceſſio pater/
ni ſceleris ē adepta. i. maior pena q̄ meruiſſent
ſi vixiſſent imitādo patnū ſcelus. h ibi. Propt
tertiū italia flagellatur. Propt q̄rtū exēplū ē in
pn̄ti ceco nato. Propter q̄ntū Herodes ⁊ Pha
rao puniti ſunt. Propt vltimū oēſ dei ſulto ſir
miter laborantes a mūdo: carne ⁊ diabolo di/
uerſis penis ⁊ tribulationibus moleſtantur. q̄
re ⁊c̄. Et iſta ſufficiāt p pn̄ti ɔclōne.

De flagellis bonorum concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ɔclōnē. vz. Iuſtos ſanctoſ
qz di amicos debem⁹ deuote orare: vt
talib⁹ tpibus depcent deū vt nos ceſſz
flagellare. Ubi tres iquirāus ꝟitates. Pria
ꝟi. ē iſta. an mali ſemp ſint a bonis tollerādi.
Scda veri. eſt iſta. an ſp appetitus vindicte
ſit peccatuz mortale. Tertia ueri. eſt iſta. an
ſci vnq̄ de iiurijs vindictā fecerit. Q̄tū ad p
mā dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. 108. q mali ſem/
per a bonis tollerādi ſunt: i eo q ab eis iiurias
pprias patiēter ſuſtinēt ſm q oz. Hoc ēt dictū
pbatū p glo. ſup illō Cantl. 2. Sicut liliū inter
ſpinas vbi ſic dr̄. ñ fuit g bon⁹ malos tollerare
ñ potuit. Et nōnter dr̄ ppas iiurias: qa de iiu/
rias tollerare nō debēus. Audi Criſo. ſup Ma
th. In iniurijs pprijs eē qnēpiā patientē: lauda
bile ē: Iniurias āt di diſſimulare nimis ē ipiuz
Audi bonū tex. xxiij. q. iij. c. ſi ea. vbi dr̄ Si ea g
bus deus offendit: inſeq vel vlciſci differrim⁹
ad iraſcēdū vtiqz diuinitatiſ patiētiā puocāus

⁊ idē. c. ea vindicta. Et ppter hanc cām ds ipſe
multū delectat i correctōe malorū. vt i. c. ſi q̄s
eadē cā. ⁊ qōe. ⁊ bona regula ponit eadē cā. qd
ne gnta i. c. non ē. ⁊ i. c. g malos. q gcunqz iuſte
malos occidit dei miniſter ē. audi tex. g malos
⁊ ſūt verba Hiero. ſup Ezech. Qui malos ingt
pcutit i eo qui mali ſunt: ⁊ hz cām iterdictōis. i.
ptātē vt occidat peſſimos: dei miniſter ē. Illō
tn̄ oēs iuſticiā miſtrātes diligent attēdāt: vt. ſ.
peſſimos corrigāt ⁊ iudicēt ſine aio vindicādi
In nullo. n. pncipe vidicta laudabil ē. de poſtu
latōe platorū. c. i. ſup ꝟbo vlciſci. i glo. vbi glo:
ponit hec verba ad litterā. Un̄ dcm̄ ē de ceſar
Qui vicis ſp: ut victis pcere poſſis. Parcē pro
ſtratis ſit nobilis ira leōis. tu qz fac ſile: quiſqſ
dn̄aris i orbe. h ibi. Regulā igr̄ i hac ꝟitate ac
cipiāus q ppas iiurias vt ppas nūq̄ vindicar
debemus. Sed dices o pater Ambro. dic mihi
Iſte mihi tāta dāna intulit: ⁊ qs p me vindica
bit? Queris a me hoc aia mea. Audi Paul. i. ad
Ro. 12. Da mihi vidictā ⁊ ego retribuā dic do
minus. Et pma ad Thi. 4. vidox ē dn̄ſ de oib⁹
his. ⁊ hec volo ſufficiāt p pria ꝟitate. Q̄tuz
ad ſecundā dico ſz btm̄ Tho. vbi ſup. q ſi itē
tio vindicantis vel vindictā appetentiſ: vl ma
lum imprecātis pncipalit ferat in malū alteri⁹
de quo. ſ. vindictā ſūmit: vel appetit: vel impre
cat: ⁊ i hac ipſa intentione pſiſtat: cuz hoc ad o
diū ptineat ⁊ charitati repuguet: claꝝ ē q taliſ
mortalit peccat. ſi vero eius intētio i aliqd bo
nū pximi ferat: vtputa ad emēdationē vl pec
cantis correctionem ⁊ ad iuſticie conſeruatio
nez ⁊ ad dei honorem ⁊ ſimilibus alijſ circun
ſtācijs: poterit tūc vindicta fieri ⁊ optari. Sed
de hoc clare in ſequēti ꝟitate. Quantum ad
tťiaz ꝟitatem dico q ſic. Audiui voces ſcōruz
Apo. 6. Uidi ſub altare dei aiaſ intfectoꝝ pro
pter ꝟbū dei ⁊ ppter teſtimoniū qd habebāt.
⁊ clamabant voce magna dicentes. Uſqz quo
dn̄e ſactus ⁊ verus non iudicas ⁊ nō vindicas
ſanguinē noſtrū de his g hitant i tr̄a. i. inter t
renas affectōes? Et date ſunt illiſ ſingule ſtole
albe. ⁊ dictū ē illiſ vt regeſcerēt adhuc temp⁹
modicū: donec compleātur cōſerui eoꝝ ⁊ fra
tres eoꝝ g interficiēdi ſūt ſicut illi ⁊c̄. Ecce hiſ
ꝟbis audis ſanctoꝝ voces ſub altare. i. ſub al/
tare que xp̄s eſt vindictā iſtāter poſtulātes. Et
ut aliquoꝝ etiaz hac in vita exempla videam⁹
lege. 4. Regl. i. intelliges Heliā ſup eos g ipſū
capere venerāt ignē feciſſe deſcendere. Et. 4.
Regl. 2. Heliſeus pueris. ipſū deridentib⁹ ma
ledixit. vide hiſtorias. Similit ⁊ Silueſter pa
pa eoſ g ipſū in exiliū deſtinauerāt excoīcauit
23. q. 4. c. Guilſartus vbi dicit textus. Guilſā
tus patrici⁹ mihi mandauit. i. rogauit me ad ſe
vēire pacifice p qbuſdā eccleſiaſticis diſpoſi/
tiōib⁹ i pallatiū pncipis. Et ad. primū ⁊ ſecūdū
velū. i. camerā retinuit oēz clerū ⁊ pplz g mecuz
ueniebāt: ⁊ nullū pmiſit itroire. niſi me ſolum
⁊ Uigiliū diacōū nr̄z: me ꝟo vi ītēto: ⁊ āte pdi
tū Patriciū dducto miſūt me i exiliuz: in quo

ſuſtentor modo pane tribulationis ⁊ aq̄ angu
ſtie. ego tn̄ nec dimiſi nec dimitto ꝓpterea oſti
ciuꝫ meū: ſꝫ cū ep̄is quos ꝯgregare potui eos q
talia erga me egerunt excōicaui. h̄ ibi. Plures
alios poſſet adducē textus ⁊ exēpla: iſta tn̄ ad
p̄ns ſufficiāt. ḡnalem tamē hanc regulaꝫ pono
q̄ qn̄cūqꝫ iniuria ꝓprie pſone in dei ⁊ eccleſie
⁊ p̄ximi correctiōe redūdaret: pculdubio vin
dicare liceret: vt i dictis exēplis ſi pſcrutēt: li
q̄diſſime cōſtabit. Inde. p̄s. aiebat. O de⁹ inue
niat manus tua ſ. vltrix oibus inimicis tuis. d
xtera tua iueniat oēs qui te oderūt. a q̄ liberet
nos Ih̄s xp̄s h̄ p grāꝫ ⁊ i futuro p glīaꝫ. Amē.
Feria q̄nta q̄te dn̄ice ſmo i ordie trigeſim⁹.

Ece defunctus

e efferebat̄ filius vnicus matris ſue
Luc. 7. Si p̄res optimi i ſupioribuſ
rerū materijs diligēter iſudauimuſ
i hac de q̄ ad p̄ns ſermo habēdus ē xāto atten
tius imorandū arbitror: q̄to p̄ ceteris ptimeſcē
da ē. hic oēs tā diuites q̄ paupes: docti ⁊ igna
ri: potētes ⁊ ibecilles: ⁊ vniuerſa viuentiū ḡna
finē ſuū pcipiēt: ⁊ diuerſuꝫ cognoſcēt exitum:
teſtāte ꝓpha. Quis eſt homo q vivit ⁊ non vi
debit mortem? Audi Ber. i ſermone de morte.
Quid igt in rebus humanis certius morte? qd
hora mortis icertius? non miſeret̄ cuipiā. non
diuitias reueret̄. nō generi cuiuſqꝫ. nō morib⁹
nō ipſe deniqꝫ pcit etati: niſi q: ſenib⁹ eſt in ia
nuis: iuuenibus aūt in inſidijs. hec ille. Inde in
hui⁹ rei ſignū ⁊ doctrinā: i hodierno euāgelio
adoleſcēs mortu⁹ portatus ad tumulū lachry
mantibus oībus: ⁊ pſertim vidua m̄re: miro q̄
dā mō deſcribit̄ cū dicit̄. ecce defunct⁹ ⁊c̄. In
qbus q̄deꝫ v̄bis de flagellis corporalib⁹ vt ſūt
īfirmitates corporis: ⁊ ipſa mors agendū duxi
mus. vbi tres ꝯſiderationes faciamus. vꝫ.
Mortis tremebundam obſcuritatem:
Mortis ſtupendam nunciabilitatem.
Mortis prudentiſſimam ſtudioſitatem.

De tremebunda obſcuritate mortis cōſide
ratio prima.

p Rimo inq̄ mortis q̄ eſt corporis vlti
mū flagelluꝫ tremebundā obſcuritatē
videam⁹. Ubi tres ꝯcl'ones more ſoli
to faciam⁹. vꝫ. Pria ꝯcl'o eſt iſta. Etſi hoi p⁹
pccm plurime ſint inflicte pene ⁊ corporis āgu
ſtie: mors tn̄ eſt iter oēs acerbiſſima. Scda
ꝯcl'o ē iſta licet hō ſemp fuerit mortalis: nunq̄
tn̄ mortu⁹ fuiſſet: ſi in eo māſiſſet iuſticia origi
nalis. Tertia ꝯcl'o eſt iſta. Poſtq̄ hō pdidit
ſua culpa iuſticiā originalē: q̄tūcunqꝫ d ligno
vite comediſſet: vitam nunq̄ fuiſſet ꝯſecutus
immortalitatem.

De acerbitate mortis concluſio prima.

a Ccipe p̄maꝫ ꝯcl'oneꝫ. v. vt. s. Ubi tres
ingramus v̄i. Pria v̄i. eſt iſta. quotu
plex ē mors. Scda v̄i. eſt iſta. quotu
plex eſt figura mortis. Tertia v̄i. eſt. quare
mors certa ē ⁊ dies mortis incertus: Q̄tum
ad p̄mā dico q triplex eſt p̄ncipalis mors. vꝫ.
corporalis ſpūalis: ⁊ tēporalis. Mors corpalis
eſt ꝯiunctoꝝ ſepatio. duo aūt maxime cōiūcta
ſūt: aīa ⁊ corp⁹: q: anie ⁊ corpis ſepatio mors
ē: de q̄ ap'lus ad Heb. 9. c. ait. Statutum eſt hōi
ſemel mori. ⁊ Eccleſiaſtes. 9. Nemo eſt q ſemp
viuat. ⁊ c. 2. Morit̄ inqt doct⁹ pitter ⁊ indoct⁹
⁊ idcirco teduit me vite mee: videtē mala vni
uerſa ſub ſole. Et Ambroſi⁹ in examerō. Nudi
naſcimur oēs. nudi morimur. nulla diſcretio i
ter cadauera mortuoꝝ: niſi forte q: grauius fe
tēt diuitū corpora diſtenta luxuria ⁊c̄. Simili
tudinē aūt hanc itelligas q̄tuꝫ ad cōporis diſ
ſolutioneꝫ: nō q̄tuꝫ ad aīaꝫ rōnalem: vt q̄dam
deuꝫ nō timētes aſſerere videt̄: vt alias oñde
mus. Scda mors dr̄ ſpūalis qua. ſ. moriunt̄
oēs dānati. p̄s. Mors pccoꝝ peſſima. Et pv.
6. Homo p maliciā occidit aīaꝫ ſuaꝫ. ⁊ Ezech.
18. Aīa que peccauerit ipſa morie̅t. i. q̄ ne pirꝫ
hōtabat̄ ꝓpha dicēs. Ne pdas cū impijs ds aīaꝫ
meā ⁊ cū viris ſāguinū vitaꝫ meā ⁊c̄. Tertia
mors dr̄ tpalis: ⁊ hac morte ſpōte qſqꝫ religio
ſus mōac⁹: ⁊ qſqꝫ deo in ſancta obſeruātia mi
litās mori ſtudeat ⁊ pcuret. O frēs mei. o veri
religioſi voſipſos in hoc mūdo pimite vt inct
num viuatis. ⁊ triplici vos gladio pcutite. vꝫ
licꝫ. gladio caſtitatꝭ ꝯ vitaꝫ luxurie: gladio pau
ptatis ꝯtra vitā auaricie: gladio obedientie ꝯ
vitaꝫ ſupbie. vita. n. oīuꝫ iniq̄oꝝ in iſtis trib⁹ ꝯ
ſiſtit. i. Ioh. 2. Omne q̄d eſt i mundo. i. i mūda
nis hominib⁹: aut eſt cōcupiſcentia carnis: ec
ce vita luxurie: aut ꝯcupiſcentia oculoꝝ: ecce
vita auaritie: aut ſupbia vite: ecce vita ſupbie
Audite religioſi mei apoſtolū ad Colo. 3. c. Si
cōſurrexiſtis cū xp̄o que ſurſū ſūt querite vbi
xp̄s eſt in dextera dei ſedēs: q̄ ſurſū ſūt ſapite n̄
q̄ ſuper terrā. Mortui eni eſtis ⁊ vita v̄ra abſ
condita eſt cū xp̄o. Cū aūt appuerit xp̄s vita
v̄ra: tūc ⁊ vos appebitꝭ cū ipſo in glīa. Morti
ficate ergo mēbra veſtra que ſūt ſup trā: forni
cationē: imūdiciā: libidinē: cōcupiſcētiā malā:
auariciā q̄ eſt idoloꝝ ſeruitus: ꝓpter que ve
nit ira dei ſup filios diffidētie: i quib⁹ ⁊ vos ā
bulaſtiſ aliqn̄ cū viueretis i illis. nūc aūt ⁊ voſ
deponite oīa: irā: indignationē: maliciā: blaſſe
miā: turpē ſermonē de ore v̄ro ⁊c̄. Duꝝ pfecto
quibuſdā videt̄ pauptatē ſectari ⁊ ꝓpriū non
hr̄e: Audiāt tn̄ textuꝫ in decretali cuꝫ ad mona
ſteriū. de ſtatu regulariū. vbi dicit̄ ſic. Cum ad
monaſteriū ſublacēſe. ⁊ infra. firmiter inhibe
mus: ne qs de cetero monacoruꝫ lineis camiſe
is vteret̄. ⁊ infra. Prohibem⁹ quoqꝫ diſtricte
i virtute obie ſub obteſtatōe diuini iudicij: ne
qs monacoꝝ ꝓpriū aliq̄ mō poſſideat. ſed ſi qſ
monacoruꝫ aliqd habet ꝓpriū: totū in contine
ti reſignet. Si vero poſt hec ꝓprietatē aliquaꝫ
fuerit dephēſus. ſ. de facto ſupple habere regu
lari monitione p̄miſſa de monaſterio expellat̄
nec recipiat̄ vlteri⁹ niſi peniteat ꝫ monaſticā
diſciplinā. Q̄ ſi ꝓprietas apud quēq̄ i monaſte
rio inuenta fuerit i morte ipſa cū eo in ſignū pdi
tionis ext̄ monaſteriū i ſterqlinio ſubhret̄: ſꝫ q
btūs Gre. narrat in dialogo ſe feciſſe. Un̄ ſi q̄c
q̄ fuerit alicui ſpālit̄ deſtinatū nō preſumat il
lud accipere: ſꝫ abbati vel priori: aut cellario aſ
ſignet̄. ⁊ poſtea ponit de ſilentio ⁊ multis alijs
pulcherrimis ꝯſtitutionib⁹: q̄ oīa cā breuitatis
omitto ⁊ in fine capl'i ſic ꝯcludit. Nec eſtiet ab
bas q ſuphūda ꝓprietate poſſit cū aliq̄ mona
cho diſpēſare: q: abdicatio ꝓp̄etatis ſicꝫ ⁊ cuſto
dia caſtitatis adeo eſt ānexa regule monachali
vt contra eā nec ſūmus pontifex poſſit licētiaꝫ
indulgere. hec ibi. ⁊ ſūt v̄ba Innoc. 3. Et glo. ibi
ſup verbo expellat̄. ponit aliū puniēdi modum
dicēs: vel pōt mitti i arctius monaſteriū ne eua
get̄: ⁊ ſic peniteat ⁊ reſtituat illud. ar°. 16. q. 6. c.
de lapſis ⁊ 27. q. i. c. ſi qs rapuerit. hec glo. Et ſu
per verbo i morte. glo. dicit. Secus ſi in vita: q:
tunc dꝫ ꝯuerti i vtilitatē eccl'e s. de officio ordi
nari. c. q̄to. ⁊ 18. q. 2. c. abbates. Et gl. ſup verbo
i ſterquilinio: dat rōem q̄r hoc fieri dꝫ ⁊ dic̄ q
ideo ē. q: deceſſit in pctō mortali. vt pꝫ i. c. mōa
chi ⁊. c. ſuper q̄dā cāonico de ſtatu regula. Et h̄
duo capl'a ēt glo. p̄ma allegat: qm̄ faciūt multū
ad ꝓpoſitū. Concordāt his capl'is capl'ꝫ placuit
⁊. c. nullus monach⁹. 2. q. 7. Nullus igt mōach⁹
talia vnq̄ arripiat: nec ſecularia aut eccl'aſtica
negocia pturbare p̄ſumat: q: mortuus ē i talib⁹
vita eoꝝ ⁊c̄. ⁊ ſunt v̄ba palagij pape. ⁊ gl. ſa di
cit mortuos eē q̄tū ad ciuiles actus: ⁊ ēt q̄tum
ad diuos: vt ſūt baptizare. ſepelire: pniam dare
⁊ h⁹modi. 16. q. i. c. q vere. ſꝫ ſemp flere debēt. h̄
gl. Cōcordāt ēt his. c: qm̄ velīa velīa ē nom̄ plu
riū eccl'arū. vt dicit glo. ⁊. c. q: tua fraternitas.
⁊. c. ſe. ⁊. c. nolo vt aliqs. ⁊. c. ſe. ⁊. c. nō dicatꝭ. vbi
dicit tex: nō dicatis vos hr̄e aliqd ꝓpriū: ſꝫ ſint
vobis oīa cōia ⁊c̄. Et ſūt v̄ba Augu. de cōi vita
clericoꝝ: h̄ oīa capl'a hn̄t. 12. q. i. q̄ cā breuitatis
n̄ ſcribo. Hec q̄tū ad gladiū pauptatis ptinent
que oīa v̄a ſūt de iure ⁊ regularit̄. Super q̄ tn̄
volo vt ſciat aīa mea q monachus ille dicit̄ ha
bere propriū cū aliqd retinet ſine licentia ſui ſu
perioris: vt pꝫ i dicto. c. cum ad monaſteriū. de
ſtatu regu. ſuperi⁹ notato. ſed qn̄ aliqd retinet
de licentia ſui ſupioris p vſu tm̄. iā illud nō dr̄
propriū. ⁊ iō i hui⁹ rei ſignū qn̄ moritur mona
chus oīa bona illius rcepta deuoluūt̄ ad mona
ſteriū. q̄d nō fieret ſi illi⁹ propria fuiſſet. qm̄ aut
ad affines. aut ſicut legaſſet deuoluta fuiſſent.
Et hoc v̄r ſatis oñdē dcm̄. c. cū ad monaſteriū.
ibi q ſi proprietas ⁊c̄. ſed hec ſubtiliori igenio r
linq̄mus. Sufficiat ḡ q religioſi oēs regulari
ter viuētes debēt ꝯ vitā auaricie ſe gladio pau
pertatis occidē. Scds gladius dr̄ obediētia
vnde regula ḡnalis accipiat̄ q quilꝫ profeſſus
i religione propriū arbitriū i manibus ſui ſupe
rioris ponē dꝫ: diuitijs: honoribus atqꝫ vniuē
ſis mundi delitijs ſptis. pꝫ hec regula in. c. quo
rūdā in prin. de electōe. l. 6. Obediētia. n. meliō
ē q̄ victima: de maioritate ⁊ obediētia. c. illud.
⁊ per ꝯñs non obediēs p̄lato cenſet̄ eius inimi
cus. diſ. 50. §. ecce in glo. vide de hoc. 8. q. i. c. ſci
endū. ⁊ hec ſufficiāt pro gladio obediētie q̄ ſup
bia extinguit̄. Tertius gladi⁹ religioſoꝝ ꝯ
vitā luxurie ē ipſa caſtitas. de q̄ Hiero. in q̄daꝫ
ep'la ait: quacūqꝫ virtute polleas: quibuſcunqꝫ
operibus niteas: ſi cingulo caſtitatꝭ careas: oīa
per trā t̄bis: ſꝫ ne ſim longior iſta dcā ſufficiant
q̄tū ad primā veritatē. Q̄tū ad ſecūdā dico.
q multipliciter mortē appellāt quidā finē cur
ſus: quidā falcē: quidā vaporis aūt nubis termi
num. ⁊ vt aliq̄ ſanctoꝝ dcā colligāuſ. Audi Iob
Dies mei velociores fuerūt curſore. fugierunt
⁊ nō audierūt bonū. pertrāſierūt q̄ſi naues po
ma portantes. Audi p̄s. Mane ſicut herba trā
ſeat: mane floreat ⁊ tranſeat: veſpe decidat idu
ret ⁊ areſcat. q̄d ⁊ Boe. q̄nto de conſo. pſa. 6. ꝯ
firmat dicēs. Nihil ē i tpe ꝯſtitutū q̄d ſue vite
terminū poſſit āplecti. tāta eſt. n. rerū ſubiecta
velocitas: vt nulli rei ēminus dari poſſit. Audi
ap'lm Iaco. c. 4. Quid ē vita n̄ra? vapor ad mo
dicū parēs. Audi illū moraliſſimū Senecaꝫ ad
Lucillū ep'la. 4. Ex q̄ igt natus ē ad mortē duce
ris. h̄ ⁊ h⁹ i aīo verſanda ſūt ſi volumus illā ho
rā placide expectare: c⁹ metus oēs alias iniq̄ta
tes facit. h̄ ille. Et ad eūdē ep'la. 24. ſic ait. Me
mini iquit te illū locuꝫ aliqn̄ tractaſſe: nō repen
te nos i mortē icidē: ſꝫ minutatiꝫ procedē: quot
tidie morimur. quottidie demit̄ aliq̄ ps vite. et
tunc quoqꝫ cuꝫ creſcimus vita decreſcit: īfantiā
amittimus: deide puericiā: deinde adoleſcētiam
vſqꝫ ad extremū. Quicquid trāſijt tpis perijt
hūc ipm quē agim⁹ diēꝫ cū morte diuidimus.
h̄ ille. Et hec ſufficiāt pro p̄nti veritate. Q̄tū
ad t̄tiaꝫ v̄i. dico q licet de h̄ plene dixerim⁹ s
ſermone. 16. tn̄ tres rōnes aſſignabim⁹. p̄ma rō
dr̄ ꝯtinua p̄ſtolatio. Scda dr̄ ꝯtinua obſua
tio. ⁊ t̄tia dr̄ cōtinua meditatio Prima ratō
dr̄ ꝯtinua p̄ſtolatio. Audi Greg. in mor. Ad h̄
āt ꝯditor n̄r latere nos voluit finē noſtruꝫ: diē
qꝫ n̄re mortis eē icognitū: ut dum ſp ignoratur
ſemp proxim⁹ eſſe credat̄: ⁊ tāto qſqꝫ ſit feruenti
or i opatione quāto ⁊ icertus ē de vocatōe. vt
duꝫ icerti ſum⁹ qn̄ moriamur: ſemper ad mor
tem parati venire debeāus. hec ille. Audi ⁊ Se
necā ad lucillū. ep'la. 66. Mors igt oīuꝫ par ē:
p que venit diuerſa ſūt. mors nulla maior aut
mior ē. hꝫ. n. eūdeꝫ modū i oib⁹ finiſſe vitā ⁊c̄.
Scda rō dr̄ cōtinua obſeruatio. audi Augꝫ.
in ep'la q̄daꝫ. Latet inqt vltim⁹ dies: vt obſer
uent̄ oēs dies. ſero parant̄ remedia cū mortis
iminēt picula. h̄ ille. Audi ⁊ Senecā ad Lucil
lū. ep'la. 72. Nihil melius etna lex fec̄ q̄ q vnuꝫ
itroitū ad vitā dedit: ⁊ multos exit⁹. Et ibidē
magiſtra reꝝ igt oīuꝫ rō docet facti varios eē
acceſſus: finē eundeꝫ ⁊c̄. Tertia rō dr̄ conti
nua meditatio. Audi eundē Senecā ep'la. 114.
Nihil inqt tibi tā eque pfuit ad tēpantiā oīuꝫ
rerū q̄ frequēs cogitatio breuis eui: ⁊ h⁹ icerti

reſpicere ad moꝛtẽʒ: ⁊ ideo dicit ſapiẽs memo-
rare nouiſſima tua: ⁊ in eternũ nõ peccabis: an
nos p̃res melioꝛes ſum⁹ antiq̃s: Nõ.n. Alexan
der ceteriq̃ʒ ĩpatoꝛes toto ſuo cũ ĩmpio moꝛti
ꝓualuerũt. Salomon: Plato: Ariſtoteles: Ana
xagoꝛas: Anaximandros: Pytagoꝛas: Cicero:
Seneca: Seruius: Cato: Iuuenalis: Virgilius
⁊ ceteri eloquẽtia floꝛẽtes argumẽtis moꝛtem
demulcẽ nequerunt: nec Mida vir ille ditiſſi-
mus ſuis cũ theſauris: ⁊ oẽs diuitiaꝝ amatoꝛes
moꝛtẽ decipe potuerũt. vbi nũc Sanſon: Aiax:
Vlixes: Hector: Antenor: Priamus: Paris:
Hercules: Eneas: Aſcanius: ceteriq̃ʒ foꝛtiſſimi?
vbi Abſalon iuuenũ pulcherrim⁹? Pãthaſilea
Helena: ceteręq̃ʒ foꝛtiſſime mulieres? vbi po-
tẽtia Octauiani ⁊c. Sʒ qd antiq̃ trãſcurrim⁹?
nõ nullos q̃ noſtris ſeculis claruerũt: vbi eos
repis? vbi cernis? in fouea: ĩ fouea: ĩ fouea: oĩ
bus vermibus ⁊ pulueribus plena. O q̃ʒ bene
barbat⁹ ille Hieronym⁹ ĩ ſuo tranſitu clamat
dicẽs. vita mũdi nõ vita ſʒ moꝛs vita fallax. ui
ta bonuſta triſticijs: imbecill' ⁊ vmbꝛatica: vi-
ta mẽda. Nũc floꝛes ⁊ ſtati areſcis ⁊c. ⁊ ĩfra.
O vita plena laqueis: q̃t hoĩes mũdo illaqueas
quot iã ꝑ te ſuſtinẽt toꝛmẽta infernalia ⁊c. Jñ
Aug. in q̃daʒ ſmone de moꝛte cuiuſdaʒ phĩ di-
ctũ de Ceſare loquẽtis ponit dicẽs. Intuit⁹ ſũ
cadauer Ceſaris in ſepulchꝛo: ⁊ vidi euʒ liui-
do colore oꝛnatũ: putredine circũdatuʒ: ⁊ vẽ-
trẽ ei⁹ vndiq̃ʒ dirruptuʒ. diſcurrẽtes vidi per
coꝛp⁹ cateruas vermiũ: ⁊ duo famelici paſce-
bãt in foueis oculoꝝ. Crines nõ adherebãt ca
piti: dẽtes patebãt labijs ꝯſumptis: ⁊ dixi: vbi
Ceſar coꝛp⁹ puellaꝝ magnitudo delitiaꝝ: mul-
titudo diuitiaꝝ caterua baronũ: acies militũ:
canes venaces: equi veloces: aues rapaces: ta-
lamus depict⁹ lect⁹ eburneus: aureuʒ atrium:
mutatoꝛia veſtimẽta: diuerſa cibaria: canticũ
lire. organoꝝ ſonitus: odoꝛ aromatic⁹ te vene
rabãt reges: timebãt ꝓ̃cipes: colebãt oꝛbes.
vbi ẽ tanta potẽtia? tã pꝛeclara magnificẽtia?
⁊ rñdit mihi. hec oĩa defecerũt: q2 defecit ĩ me
ſpũs meus: ⁊ reliquerũt me in ſepulchꝛo circũ
uolutũ putredine carnis mee. h̃ ibi.

De moꝛtalitate ⁊ ĩmoꝛtalitate hoĩs. d⁹. ſa.

Ccipe ſm ꝯcl'onẽ. vʒ. Licet hõ ſemꝑ
fuerit moꝛtalis nũq̃ʒ tñ moꝛtu⁹ fuiſſet
ſi ĩ eo mãſiſſet iuſticia oꝛiginalis: Vbi
tres ingram⁹ ꝺbi. vʒ. Pꝛia ꝺbi. eſt iſta. An hõ
ĩ ſtatu inocentie erat ĩmoꝛtalis. Secũda ꝺbi.
que ẽ illa iuſticia oꝛiginalis in q̃ hõ in ſtatu in-
nocẽtie erat tã regalis. Tertia ꝺbi. Qualiter
hõ effect⁹ ẽ moꝛtalis. Qñtuʒ ad ꝓmã tria no
tãda ponam⁹. vʒ. ꝓmo notãdũ ſm btũʒ Tho.
ꝓma pte. q. 97. q̄ aliqd dr̃ icoꝛruptibile tripl'r
.ſ. ex pte mãe: ⁊ ex pte foꝛme: ⁊ ex pte cãe effici-
entis. Pꝛio ex pte mãe. i. eo q̄ nõ hʒ mãʒ de ge
nere molis: ⁊ h̃ mõ de⁹ ⁊ angel⁹ dr̃ incoꝛrupti
bilis: ⁊ ſi repiret aliqd qđ hret mãʒ: ⁊ illa nõ eſ
ſet ĩ potẽtia niſi ad vnã foꝛmaʒ: illđ et̃ eſſet in
coꝛruptibile: ⁊ ſic coꝛp⁹ celeſte ſm ſuaʒ nãʒ eſt
icoꝛruptibile. Alio mõ dr̃ icoꝛruptibile ſʒ foꝛ
mã: q2.ſ. illi inheret aliq̃ foꝛma ſiue diſpoſitio
ꝑ quã illđ tale a corruptiõe totalit̃ ꝓhibet̃: et
ſm h̃ illud erit icorruptibile ſm gloꝛiã ⁊ nõ ſʒ
nãʒ. Tertio mõ ex pte cãe efficiẽtis: ⁊ h̃ mõ in
ſtatu inocẽtie hõ fuiſſet icorruptibil' ⁊ imoꝛta
lis: q2 nãe anie ĩherebat q̃daʒ vis ſupnãlit̃ da-
ta ꝑ quã poterat corpus ab oĩ corruptõe ꝑſer
uari q̃diu deo ſubiecta extitiſſet. Et rõ huius
ẽ: qm̃ rõnalis aĩa coꝛpalis mãe ꝓpoꝛtionẽ ex-
cedit: ⁊ iõ ꝯueniẽs fuit vt ĩ ꝓ̃cipio ei q̃daʒ vir
tus ſupnãliter donaret̃ q̃ poſſet corpus ſuper
nãʒ corporalẽ ꝑſeruari: ſʒ de h̃ clare in ſa ꝺi.
Et ideo magr̃ ſniaꝝ. di. 19. c. ſolʒ hic q̃ri. mouʒ
hãc difficultateʒ dicens. An ĩmortalitas ꝓmi
hoĩs in ſtatu inocentie eẽt a nã vl' a gr̃a dei ſo-
lũ ⁊ tandeʒ multis iterpoſitis ꝯcludit q̄ fuit a
gr̃a dei ſolũ. Dñs aũt Bonauẽ. in ſuo ſecũdo ĩ
hac diſtinctiõe dic̃ q̄ ĩmortalitas illa poterat
dupliciť ꝯſiderari. ſ. abſolute ⁊ ex ſuppõne. ab
ſolute duob⁹ modis: aut nã ipſius tm̃ ꝯſidera
ta: aut nã ipſa cũ dono collato. Si ꝯſiderat̃ nã
hoĩs tm̃: tũc dr̃ q̄ hõ ſm nãm erat moꝛtal': qm̃
cõpoſituʒ ex q̃ttuoꝛ elemẽt̃. ⁊ ꝑ ꝯñs ex ꝯ̃rijs: ⁊
ſic corruptibilis. vñ in tali inocẽtie ſtatu ſi hõ
in puro ſuo nãli eſſe relict⁹ fuiſſet: elemẽta ſe
inuicẽ: alteraſſent alteratione nõ ſolũ ꝯſerua-
tiua ſʒ et̃ corruptiua. Si ꝟo nã ipſa ꝯſiderat̃
vt dotata dono dei: tũc dr̃ cuʒ tale donũ eſſet
illi cõcreatuʒ: ⁊ ꝑ ꝯñs cõnaturale extẽdendo h̃
nomẽ nãle ad id qđ qs in ꝓ̃cipio ſui eſſe ꝯſeq
tur: põt dici q̄ hõ natura. i. nãliter immortalis
erat. nãliter. i. ex dono ſibi cõnaturalit̃ infuſo
ſiue a deo cõceſſo. Et ſic pʒ ꝓmus modus acci
pi ẽdi mortalitatẽ ⁊ ĩmortalitatẽ. Si aũt ĩmor
talitas ſũmat̃. 2°. mõ. ſ. ex cõditione vel ex ſup
poſitione: tũc dr̃ q̄ hõ erat moꝛtalis ⁊ imoꝛta
lis: moꝛtalis q2 poterat moꝛi: ĩmoꝛtalis quia
poterat non moꝛi: ⁊ propter hoc vltimum ꝟ-
bum ſubiungamus notabile ſecundum.

Nõ ḡ ꝯo vt colligit̃ de mente magiſtri. vt ſ
q̄ duplex ẽ ĩmortalitas. vna ſm quã qs dr̃ non
poſſe moꝛi. alia ſm quã qs dicit̃ poſſe nõ moꝛi
vñ Scotell⁹ hic dic̃ q̄ hoc ꝟbũ põt ⁊ h̃ ifinitũ
moꝛi põt determiare actũ vel potẽtiã. ſi poten
tiã: tũc ẽ ſenſus q̄ Adã ĩ ſtatu inocẽtie hẽbat poſ
ſe vt illud corpus diſſolueret̃. ⁊ hic ſenſus eſt
verus ⁊ catholic⁹ vt eũ approbat hic magiſter
in lr̃a. Si aũt referũt ad actum: tũc ẽ ſenſus q̄
Adam poterat diſſolui ĩ ſtatu inocẽtie: ita q̄ ſil'
eẽnt pena corruptõis ⁊ inocẽtia. ⁊ q2 iſta repu-
gnant. iõ h̃ ſenſus ẽ falſus. Ex q̄bus colligẽ poſ
ſumus q̄ hoĩ ĩ ſtatu inocẽtie ꝯueniebat poſſe ñ
moꝛi: ⁊ ĩ ſtatu glorie ei tm̃ cõuenit nõ poſſe mo
ri. ⁊ nõ poſſe nõ moꝛi ꝯuenit ei ĩ ſtatu nãe cor
rupte. Et de h̃ et̃ ponit tex. ĩ decret̃. de ꝯſe. di. 4.
c. placuit vbi dr̃ ſic placuit q̄ ſiqs dixẽrit Adã ꝓ
mũ hoĩeʒ moꝛtalẽ fcm̃ vt ſiue peccaret ſiue nõ
moreret̃ ĩ corꝑe. i. corpal'r: nõ pcti merito: ſed
ncc̃itate nãe anathẽa ſit ⁊c. Tertio nõduʒ
q̄ iſta ꝯña nõ vʒ. moꝛtale ⁊ immoꝛtale ſũt due
differentie oppoſite ſic̃ rõale ⁊ irrõalẽ. ſʒ rõale
⁊ irrõale de eodẽ ſil' reſpectu eiuſdẽ ꝟificari ñ
pñt vt pʒ. ḡ nec moꝛtale et ĩmoꝛtale. ⁊ ꝑ ꝯñs
falſũ ẽ q̄ hõ eẽt moꝛtal' ⁊ ĩmoꝛtalis: Et rõ q̃re
iſta cõſeq̃tia nõ vʒ. ẽ. qm̃ ĩmoꝛtale qđ ꝓuat actũ
⁊ hitũ hñ opponit̃ moꝛtali ſimpl'r: ſʒ ĩmoꝛtale
qđ ꝓuat actũ ⁊ nõ hitũ nõ opponit̃ moꝛtali ſm
qd. vnde ſi aliqs eẽt ĩmoꝛtal' actu. tñ hitu moꝛi
poſſet. h̃ eẽt moꝛtale ſʒ qd: ⁊ ita moꝛtale ⁊ ĩmõ
tale ſʒ quid ñ opponũt̃. Et ſi dicẽs p̃r Ambroſi
maioꝛ hic gñat difficultas. dic q̃ſo. dices pater
ãguo ſic. Sic̃ ſe hʒ ſimpl'r ad ſimpliciter ita ſʒ
qd ad ſʒ qd. ſʒ moꝛtale ſimpl'r oppõit̃ ĩmoꝛta
li ſimpl'r. ḡ moꝛtale ſʒ quid oppõit̃ ĩmoꝛtali ſʒ
quid. Dico aĩa mea q̄ diceres ꝟuʒ ſi moꝛtale ⁊
ĩmoꝛtale ſʒ quid diceret̃ de eodẽ eadẽ ratione
⁊ reſpectu: qđ ñ ẽ ĩ ꝓpoſito nr̃o. Nã hõ erat mõ
talis ꝑ nãʒ ⁊ ĩmõtalis ꝑ gr̃aʒ. mõ moꝛtale ꝑ na
turã ⁊ ĩmoꝛtale ꝑ gr̃aʒ ñ opponũt̃. bñ aũt moꝛ
tale ꝑ nãʒ ⁊ ĩmoꝛtale ꝑ nãʒ: ⁊ moꝛtale ꝑ gr̃aʒ ⁊
ĩmoꝛtale ꝑ gr̃aʒ opponũt̃. q̃re ⁊c̃. Et h̃ volo ti
bi ſufficiãt ꝓ pꝛia ꝺitate. Qñtũ ad ſaʒ dico ſʒ
cõeʒ theologoꝝ ſcholã q̄ iuſticia oꝛigĩalis nõ ẽ
aliud niſi q̃dã hitualis q̃litas q̃ a ſolo deo daba
tur ⁊ ꝯſeruabat̃: ꝑ quã appetit⁹ ſenſitiu⁹ ſiue ĩ-
ferioꝛes aĩe vires nõ ꝓualebãt rõnẽ. nec repug-
bant ꝯ̃ dcã rõnis ſupioꝛis. Si ãt q̃rit̃ vbi iſta q̃
litas ſubiectiue fundaret̃: diuerſitas ẽ doctoꝛũ
Quidã dñt ĩ volũtate: qm̃ volũtas iſtũ hitum
accepat vt ꝑ ipſã ſenſualitas rõni ſubderetur.
Aureolus ãt ⁊ alij nõ nulli aiũt q̄ erat ſubiectiẽ
ĩ ſenſualitate. q2 geñ. 3. dicit̃. Erãt nudi ãbo: nec
erubeſcebãt. Et Aug̃. ꝯ̃ iulianũ dic̃ hoĩeʒ ꝓpter
peccatũ ꝓuatũ eẽ illa obediẽtia q̃ erat ĩ mẽbꝛis
ei⁹. Alij dñt q̄ ꝓ̃cipal'r erat ĩ volũtate: ⁊ cõſe-
q̃nter ĩ ſẽſualitate. Sʒ doctoꝛ ſubtil' pꝛimũ mõʒ
dicẽdi iſeq̃t. Sʒ q̃mõlʒ hoc fuerit: ſuffic̃ q̄ iſta
oꝛiginalis iuſticia inerat hoĩ ꝓuſq̃ʒ deo rebellis
fieret: q̃ ꝓuatus ẽ ꝓpter pctm̃. Sʒ dic q̃ſo pater
Ambꝛoſi. an iſta iuſticia oꝛigĩalis reſtituat̃ no-
bis ꝑ baptiſmũ. vr̃. n. q̄ nõ. q2 adhuc p⁹ babtiſ-
mũ vires ĩferioꝛes ⁊ ſenſualitas ꝯ̃ rõnẽ militãt
ad Ro. 7. Video aliã legẽ ĩ mẽbꝛis meis repu-
gnantẽ legi m̃tis mee: ⁊ captiuũ me ducẽteʒ ĩ le
ge pcti. Dico aĩa mea q̄ ĩ baptiſmo reſtituit̃ iu-
ſticia oꝛigĩal' q̃tũ ad h̃ q̄ ſupioꝛ ps aĩe ꝯiũgitur
deo. ꝑ q⁹ ꝓuatõeʒ ĩerat culpe reat⁹: ſed ñ reſtitui
tur q̃tũ ad h̃ q̄ vires inferioꝛes ſubijciant̃ rõi
⁊ hoc ẽ ex defectu ꝯcupie q̃ remanet p⁹ baptiſ-
mũ. ⁊ ſʒ hoc dr̃ et̃ q̄ licet in baptiſmo reſtituat̃
iuſticia oꝛigĩalis inq̃tũ ſupioꝛ ps deo cõiungit̃
nõ tñ reſtituit̃ q̃tũ ad h̃ vt detur aĩe virtus ꝑ
quã poſſit cõſeruare coꝛp⁹ abſq̃ coꝛruptõe. vñ
manet p⁹ baptiſmũ ncc̃itas moꝛiẽdi ꝓpt̃ ꝯcupi
ſcẽtiã remanẽtẽ et̃ p⁹ baptiſmũ. q̃ eſt mãle pcti
oꝛigĩalis ſm btm̃ Tho. in 2°. ſniaꝝ. ⁊ ĩ q̃ſtb⁹ de
pctõ. Sʒ q̃ſo vnũ aliud ꝟbũ. nõ. n. mihi vr̃ iuri-
dicũ q̄ ꝓpter pctm̃ Ade ⁊ Eue debẽ tota nã hu
mana ꝓuari iſta iuſticia oꝛigĩali. nã coꝛruptoĩ
ferioꝛi nõ coꝛrũpitur ſuperius. nõ. n. ſequit̃ hõ
nõ eſt. ḡ aĩal nõ eſt: ſʒ potius ecõ̃. modo nã huma
na eſt ſuperius ad quãcũq̃ʒ perſonã humãe na-
tur̃. quare ſeq̃tur q̄ perſonal' infectio ipſi⁹ Ade
nõ potuit coꝛrũpẽ totã nãm humanã pctõ oꝛigi
nali. Aĩa mea hoc argumñtũ facit btũs Tho. in
dictis q̃õnibus de pctõ. vbi q̃rit̃ an pctm̃ Ade
oꝛigĩalit̃ ⁊ ſemĩal'r deſcẽdat ĩ poſteros. Et q2
ẽ bona rñſio. ideo pono eã ad lr̃aʒ. dic̃. n. beatus
Tho. ibidẽ. q̄ lʒ nã humana abſolute accepta ĩ
plus ſe hẽat q̃ʒ ꝑſona: tñ nã humana tota aut in
cluſa ĩ vna perſona: ſapit nãʒ perſone. i. ĩcludit̃
ĩfra limites ꝑſone: nec ĩ plus ſe hʒ. ⁊ q2 nã hũa-
na ſic erat ĩ Adã: potuit ipſe coꝛrũpe totã: cũ õs
ab eo ſemĩal'r deſcẽdentes ipſã humanã naturã
accipiãt. ſicut ſi aq̃ coꝛrũpet̃ ĩ fonte coꝛrupto ꝯ̃
ueniret ad totũ riuulũ dſcẽdẽtẽ ex fõte. ⁊ h̃ ĩtel
lige niſi ĩ aliq̃ ſemĩal'r dſcẽdẽte eẽt data aliq̃ ꝓſ̃
uatio ſic̃ teneʒ⁹ de ꝟgine gl'ioſa ſʒ verã opiõnẽ
quã ſequoꝛ ⁊ ſẽꝑ ſequar. q̃re ⁊c̃. Qñtũ ad t̃tiã
ꝟitatẽ dico q̄ triplex fuit occaſio moꝛtis. ſ. di-
uina lex: diabolica ĩuidia. ⁊ hũana ĩobediẽtia.

Pꝛia occaſio fuit diuina lex. Statuit eñi de⁹
ꝓmo hoĩ q̄ ſi de ligno qđ erat ĩ medio paradiſi
comederet moꝛeret̃. Sed de hoc ſtati mouebo
aliq̃s difficultates. Secũda occaſio fuit dia
bolica ĩuidia. ait. n. Bernard⁹ ſup illud Jone. 3
Propt̃ me venit hec tẽpeſtas. q̄ diabol⁹ vidẽs
ĩ diuina eſſẽtia dũ adhuc angel⁹ eẽt ſibi reuela
tũ q̄ ꝟbũ hũanari ꝺ̃bebat: ſupbiuit. ⁊ vlterius
ꝯſpiciẽs ⁊ vidẽs q̄ illi humane nature a ꝟbo aſ
ſũpte iclinari debẽt: ferre nõ valẽs. a deo cum
tercia ãgeloꝝ pte rebellauit. ⁊ poſt ei⁹ deiecti-
onẽ vidẽs hoĩem creatũ: cui antea nouerat in
cliari ſe debere tentare illũ ꝓcurauit. ⁊ ĩde hel
lũ ſũmẽs vnde debilioꝛẽ iſpiciea ht ĩtroitũ: mu
lierẽ tanq̃ȝ infirmioꝛẽ aggreſſus tentauit ⁊ de
uicit: ⁊ ꝑ illã virũ ſupauit. ⁊ ſic: moꝛs ĩuaſit Et
ſm hoc moꝛs a moꝛſu dici. põt: eo q̄ moꝛſu li-
gni vetiti moꝛs introducta ẽ. ad Ro. 5. c. Per
vnũ hoĩem moꝛs ĩtroiuit ĩ oꝛbẽ terraꝝ. Ex q̄bʒ
ſeq̃t̃ tertia occaſio moꝛt̃. ſ. humana ĩobediẽtia
vt pʒ intuenti. Sʒ circa iſtã mãm q̃ro pꝛimo an
alia ĩcõmoda ⁊ mala q̃ quottidie patiur ſint ſe
cuta ĩ penã pcti oꝛigĩal'. Scđo q̃ro q̃re ds mẽ
tionẽ nõ fecit de aliq̃ pꝛecepto moꝛali: ſʒ ſolum
iſtud ꝓ̃ceptũ cerimõiale dedit ne. ſ. comedẽt h̃
ligno ſcie boni ⁊ mali. Tertio q̃ro q̃re ſolum
ꝓ̃ceptũ circa actũ gule dedit ⁊ nõ de alijs: cũ ali
ter et̃ peccare poſſʒ q̃ʒ ꝑ eſũ pomi. Quarto q̃
ro ad qd opportuit pꝛeceptuʒ dare vt de alijs
arboꝛib⁹ paradiſi comedẽt cũ ad hoc natural'r
inclinaret̃: ⁊ et̃ ad ſuã ꝑpetuationẽ eſus ligni
vite ſufficẽt. Quĩto q̃ro qual'r hoc ſibi ꝓ̃cepit
an voce ſenſibili: an ꝑ angelũ: vel q̃uo. Volo q̄
iſta q̃nq̃ʒ videamus. Quantũ ad ꝓmũ dico
ſm btm̃ Tho. vbi ſ q̄ pena q̃dã ẽ taxata: q̃daʒ
cõcomitãs. ꝟbi gr̃a. poſito q̄ iudex ꝓ aliquo
crimĩe excecari quẽdã ſentẽtiet: certe excecatõ
pena taxata eſt a iudice ꝓ crimine. alia autẽ q̃
ſequit̃ ex cecitate incõmoda: vt mẽdicat̃ ⁊ h⁹ĩ

ſūt pene cōmitantes penā tāta taꝫ. Sic ⁊ in ꝓpoſito. nā hōi ī p̄moꝛdio ſuo data fuit iuſticia oꝛiginalis: vt dictū ē in p̄cedēti ꝟitate: ꝑ quaꝫ poterat ſe ab oībꝰ icōmodis q̄ nūc patimur p̄ſeruare: q̄ iuſticia p̄uatꝰ: tāꝑata pena fuit moꝛs: ex q̄ alie pene ſūt inumerabiles cōſecute. q̄re ⁊c̄.

Q̄ꝛtuꝫ ad ſcꝫ dico ꝙ nō fuit opꝰ hōi mōtalia p̄cepta dare: qm̄ ꝑ nālez ſiml' ⁊ ꝟtualē ſue rōis ⁊ volūtatꝭ necnō ⁊ ſenſualitatꝭ rectitudinē ſufficiēter iclinabat̄ ⁊ iſtruebat̄. Dedit at̄ deꝰ ei h̄ preceptū cerimōiale ad pn̄ſ ꝓpt̄ tria. Prio ꝓpt̄ maiꝰ hōis meritū ⁊ altioꝛis exercitij maioꝛē ornatū vt. ſ. altiꝰ diuine volūtati ſubiaceret tā mēte q̄ꝫ coꝛpe: ⁊ volūtatē ꝓpriā ꝓ diuina i dei obſequꝫ captiuaret. vn̄ ḡ ſic hō ꝯſtitutus erat ex coꝛpe ⁊ itellectu: ſic debuit ſm̄ vtrāq3 nām illuminari itellectꝰ q̄dē habitibꝰ ꝯcreatis: ſenſus p̄cepto ſenſibili: ⁊ ſic ſe totū itelligē poſſat captiuandū in obſequꝫ dei. 2° ꝓpt̄ hōis iexcuſabilē rōnez. ſi. n. grandē reꝫ p̄cepiſſet deus foꝛte excuſationē h̄rent: ſꝫ q2 rē taꝫ modicaꝫ p̄cepit: ſi p̄ceptū negligerēt: clariſſime cernerēt ſe excuſationē nō h̄re. Inde Naamā ſirus cuꝫ ad Heliſeū ꝓ ſanāda lepꝛa acceſſiſſꝫ: ⁊ Heliſeꝰ dixiſſet. Uade ⁊ laua te ſepties ī ioꝛdano ⁊ mūdaberis. ⁊ dictū ꝓph̄e ſubſanaſſet: dicēs melioꝛa eē balnea egypti: ſeruꝭ eiꝰ dixerūt ei. Si reꝫ grandē p̄cepiſſet tibi ꝓph̄a facē debuiſſes: q̄ꝫto magis q2 dixit. Uade ⁊ laua te ſepties ⁊ mūdaberis. q̄ſi dicē vellēt. n̄ h̄es excuſatiōis rōnē ſic ⁊ in ꝓpoſito. 3° ꝓpt̄ xp̄i ſinglaris obediētie triūphationē. h̄. n. lignuꝫ figura erat altiſſimi myſterij crucis: vt ſic ꝑ trāſgreſſionē ligni vetiti hō vincēdus ⁊ dei gr̄a p̄uādus erat: ita ꝑ obiaꝫ ligni crucis recuperādꝰ ⁊ in dei gr̄a reſtituēdus erat. Inde tp̄e paſſionis xp̄s cū amaritudinē ligni crucis oppoſitā dulcedini ligni vetiti āte oculos cernēt: clamare cepit. Pater mi ſi poſſibile eſt ⁊c̄. vſq3 fiat voluntas tua.

Q̄ꝛtuꝫ ad t̄tiū dico ꝙ iō de eſu ſiue guſtu mētionē fecit p̄ceptū dando: vt miſtice itelligeret nullū coꝛruptibile eligendū deo ſpꝛeto. Soluꝫ .n. ſe hōi dedit ſaporādū ⁊ deguſtādū: ⁊ finalr̄ fruendū: ⁊ nō aliquā creaturā. ī guſtus cibi vetiti noīe d̄s ipſe ꝑdocuit oēꝫ creaturaꝫ nō eſſe deguſtandā ipſo ſpꝛeto. Ad q̄rtū dr̄ ꝙ q̄uis p̄mus hō nālr̄ ad eſuꝫ alioꝝ lignoꝝ iduceret̄ cū ſe cibo ⁊ alimēto idigē videret: vt vita eius ꝯſeruaret̄: tn̄ ꝯgruū fuit de illis facē p̄ceptum vt comederet. vt itelligeret ſe faciliime ab eſu ligni vetiti abſtinē poſſe: cū tantā alioꝝ bonorū fructuū copiā comedēdi h̄ret. Uel pōt dici ſi opio Aug. ꝟa ē. ſ. ꝙ in ligno vite nō ſolū quedā ꝟius vite nālis erat: ſꝫ etꝭ occulta q̄daꝫ ⁊ ſacramētalis exiſtētia diuine ꝟtutis ad quā ptigē hō nō poſſat niſi ꝑ ſpālez reuelationē. ⁊ iō p̄cepit vt comederet de ligno vite: vt maximaꝫ ligni ꝟtutē ꝑ ſpālez reuelationeꝫ itelligeret ⁊c̄.

Ad q̄ntū dr̄ ꝙ ex textu Geñ. ḡ illoꝝ vl' aliorū modoꝝ fieret tale p̄ceptū nō clareſcit. modus tn̄ ex oībus ꝯueniētioꝛ fuiſſe vr̄: vt ſic hō fuit ex aīa ⁊ coꝛpe: ⁊ ꝑluſtratus lumīe nature ⁊ gr̄e: ⁊ ſub angelo cuſtodia deputatꝰ: ꝙ ꝑ angelū a deo ⁊ ꝑ vocē ſenſibilē ⁊ intelligibileꝫ h̄ p̄ceptū accepit. Sꝫ an Adaꝫ deū viderit ꝑ eſſētiā ad pn̄s relinq̄mus. Hāc ſi mām ingrederemur: opꝰ eēt vt diuerſas doctoꝝ opiones ponerēmꝰ. ⁊ lōgiꝰ q̄ꝫ expedit h̄ nr̄ ſmo ꝓgredet̄. Quare ſufficiāt tibi aīa mea h̄ ꝑ pn̄ti ꝯclone.

De eſu ⁊ natura ligni vite ꝯclo tertia.

a Ccipe ētiaꝫ ꝯclonez. vꝫ. Poſtq̄ꝫ hō perdidit ſua culpa iuſticiā oꝛiginalē. q̄ꝫtūcūq3 de ligno vite comediſſet: vitā nūq̄ꝫ fuiſſet ꝯſecutꝰ imoꝛtalē. Ubi tres igramus ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta. ad q̄d fuit opꝰ ad vite p̄mi hōis ſuſtētatōeꝫ vl' alioꝝ ꝑadiſi deliciaꝝ fructuū comeſtionē etiā comedē de ligno vite. Secūda ꝟitas eſt. ponamus ꝙ hō pꝰ pctm̄ d̄ paradiſo expulſus nō eēt: an ꝑ eſum ligni vite ꝑpetuari potuiſſet. Tertia ē. poſito ꝙ n̄ peccaſſet: an obiſſet ſi de ligno vite non comediſſet. Q̄ꝛtum ad p̄maꝫ dico ꝙ hō ī ſtatu inocētie duos effectꝰ habebat nāles vt dic̄ dn̄s Bonauēt̄ a. p̄muſ erat humidi radicalis ꝑ actionē caloꝛis nāliſ deꝑditio. Secūdus erat vigoꝛꝭ nālis debilitas ex comeſtione extranei ꝓueniens. Un̄ ex ſn̄ia Ariſtotel' p̄° de generatiōe q̄n aliq̄d generāt ex aliquo extraneo alimēto adiūctū ei q̄d p̄us erat humido p̄exiſtēti: minuit ꝟtutē actiuā ſpūſ. ꝟbi gratia. Si aqua miſceat̄ vino. nā q̄ꝫto pluſ aque vino cōmiſcet̄: tāto vinū magis ī ꝟtute minuit̄ vt tā dē vinū aquoſū fit: ⁊ eius ſpiritus ⁊ ꝟtus amittit̄. Sic etiā a ſimili ē ī ſūptione cibi. nā q̄uiſ ꝑ cibuꝫ repet̄ humidū radicale: nō tn̄ ī vigoꝛe poꝛisꝭ. vn̄ fit vt finalr̄ ſoluat̄ ꝟtus illa: ex qua ſeq̄t̄ ſenectꝰ ⁊ decremētū: ⁊ tādē coꝛpis diſſolutio. Deꝰ ḡ glorioſus tāq̄ꝫ ꝟus ꝓuiſoꝛ talibꝰ defectibꝰ ꝓuidit ⁊ ꝯ p̄muꝫ ꝑ eſū alioꝝ lignoꝝ ꝑadiſi ſubueniebat̄. Contra ſecūdū ꝟo ꝑ eſuꝫ ligni vite. habebat. n. lignū vite ꝟtutē q̄ndā foꝛtificādi vigoꝛē ſpūs. ⁊ ꝑ ꝯn̄ſ debilitatē eiꝰ reſtaurās. nec ſemel tm̄ comeſtus id feciſſet: ſꝫ neceſſe erat iterata comeſtio: vt rō illi tūc tempis ꝑſuaſiſſet. ⁊ rō ē: q2 ꝟtus cuiuſcūq3 coꝛpis eſt finita: ⁊ lignū illō coꝛpoꝛeū erat: ⁊ ꝑ ꝯn̄s finite ꝟtutis. quo fit vt ſemel ſumptū vitā ꝑ tp̄e ifinito dar̄ nō poſſet. ſeruabat aūt vitā vſq3 dū hō ad gloꝛiaꝫ trāſlatꝰ eēt. q̄re ⁊c̄. Q̄ꝛtū ad t̄tiā ꝟitatē dic̄ dominuſ Bona. di. 19. ſecūdi ſui ꝙ ea lege qua diuina iuſticia nō patit̄ inocētē puniri ⁊ moꝛi: nō patit̄ etiā malū ipunitū ꝑtrāſire. ⁊ ideo diuinū decretū fuit ꝙ ſi hō diuinū mādatū p̄teriret: vita coꝛꝑali ꝑuaret̄. vt ſic volūtas a d̄o recederet: ſic aīa i vita coꝛpꝰ d̄ſerēt. Cū at̄ diuinū decretū iuiolabile eēt: hic ē ꝙ poſtq̄ꝫ homo peccauit q̄ꝫtūcūq3 d̄ ligno vite comediſſꝫ nūq̄ꝫ euadē moꝛtē potuiſſꝫ. Dicē tn̄ poſſumꝰ ꝙ maioꝛē ei vite diuturnitatē ꝯtuliſſet: ſꝫ nō vite iterminabilitatē. q̄re ⁊c̄.

Q̄ꝛtū ad ētiaꝫ dico ꝙ ſi hō in ſtatu inocētie ꝑ duraſſet: eſuꝫ ligni vite nūq̄ꝫ reliq̄ſſet: cū illō d̄s dediſſet ī mādatis. Et dato etiā ꝙ a deo de h̄ preceptū nō h̄uiſſet: cū ꝑfecte ſuos cognoſceret defectꝰ: de q̄bus ī p̄ma ꝟitate huiꝰ ꝯclonis diximus: nā ipſa dictaſſet vt de ligno vite accepiſſet ⁊ comediſſet. Et iō dicit magr̄ ſn̄iaruꝫ vbi ſup̄. ꝙ poſito ꝙ non comediſſet oīno moꝛtuus eēt nō q2 moꝛs eēt an̄ pctm̄: ſꝫ q2 nō comediſſet: aut diuinū aut nāe dictamē trāſgreſſus eēt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s moꝛtaliter peccaſſet ꝓpt̄ q̄d moꝛtuus eſſet. Utrū autē moꝛs ſit p̄ciſe pena pctī ad pn̄s relinquamus. Audi ḡ Aug. ſup Geñ. ad lr̄am: ⁊ allegat̄ a magr̄o. diſ. vt ſ̄. c. d̄ hac ꝟo hominis imoꝛtalitate ⁊c̄. Caro iquit Ade an̄ pctm̄ ita imoꝛtal' creata ē vt ꝑ alimoniaꝫ. ſ. ligni vite eēt moꝛtis ⁊ doloꝛꝭ expſ. ſic ḡ imoꝛtal' ⁊ icoꝛruptibilis cōdita eſt caro hōis: vt ſuā imoꝛtalitatē ⁊ icoꝛruptōnē ꝑ obſeruātiā mādatoꝝ dei cuſtodiret. ī q̄bus mādatis h̄ ꝯtinebat̄: vt de illis lignis ꝯceſſis māducaret: ⁊ h̄° ſupple q̄ꝫtū ad mādatū nāe: ⁊ ab interdicto abſtineret. ⁊ h̄ ſupple q̄ꝫtū ad mādatū diſcipline. ⁊ per hoꝝ cōceſſoꝛū eduliū imoꝛtalitatis dona cōſeruaret donec coꝛpoꝛalibus incremētiſ ꝑductus ad etatē q̄ ꝯditori placeret multiplicata ꝓgenie ipſo iubente ſūmeret de ligno uite. q̄ ꝑfecte imoꝛtal' factꝰ cibi alimēta nō vlteriꝰ req̄rēt. hec Aug. Ex q̄oꝰ ꝟb ſatis appet ꝙ caro p̄mi hōis imoꝛtalitateꝫ in ſe habuerit: q̄ ꝑ alimōiā ciboꝝ ꝯſeruaret̄ vſq3 ad tp̄s trāſlatōis ſue ī meliꝰ: q̄n̄ d̄ ligno vite comederet ⁊ fieret oīo imoꝛtalis ita vt nō poſſꝫ moꝛi. hec ſūt ꝟba magr̄i ī lr̄a. Et hec ſufficiant ꝓ p̄ſenti materia. quare ⁊c̄.

De ſtupēdis nūcijs moꝛtis ꝯſideratio ſa.

Ecūdo loco moꝛtis ſtupendā nūciabilitatē videamꝰ Ubi tres alias concluſiōes ſubiūgamus q̄rū p̄ria ē iſta. Diuerſi ⁊ inumerales iopinati caſus q̄s idies pluribuſ cernīꝫꝰ ꝯtingē ꝓculdubio poſteris videtibus ſilēꝫ moꝛtis euētū vidēt̄ nūciare. Scd̄a ꝯclo eſt iſta. īfirmitates coꝛpales q̄bus iuſte flagellāur: moꝛtē nobis nūciant vt coꝛrigāur. Tertia ꝯclo ē iſta miſera ſenectus quā ſi diu viuius nō poſſumus decliare moꝛtis falcē q̄ vita noſtra ſuccidatur videtur appoꝛtare.

De diuerſitate foꝛtuitoꝛum cōcluſio p̄ima.

Ccipe p̄imā ꝯclonē. vꝫ. diuerſi ⁊ inūerabiles ⁊c̄. Ubi tres iquirāus ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟ. ē iſta. quot ſūt diuerſi vite nr̄e fines. Scd̄a ꝟi. ē. quare hus tot diuerſoſ moꝛtis ſinit ꝯtiger̄ fines. Tertia ꝟi. ē iſta. an malus vite finis ſit ſignū eťne dānatōis. Q̄ꝛtū ad p̄imū dico ꝙ Proſꝑ ad hoc r̄ndet dicens. Ferro: peſte: fame: vincul': algoꝛe: caloꝛe: mille modis miſeros moꝛs capit vna hoīes: faciunt ad hoc auctoꝛitates. Senece ſupius allegate in ſecunda concluſione ⁊ tertia ꝟitate p̄ime conſideratōis huius ſmonis. Ubi aīa attēde ſmonibꝰ meis ⁊ ꝓ regl'a tene vnūq̄ꝫq3. ſ. ī hac vita diuerſis ⁊ inumeris pericul' ſubiectū: ſed hic ſūmopere cauēdū eſt: ne ſi coꝛpus nouo genē moꝛtis vitā finiat. aīa ad minus ī baratruꝫ ꝑcipitet̄ ſempit̄nū. Audi moꝛaliſſimū Senecā ad Lucillum ep̄l'a. 71. Citius inq̄t moꝛi aut tardiꝰ ad reꝫ nō pertinet. bn̄ at̄ moꝛi aut male ad rē ꝑtinet. bn̄ āt moꝛi ē effugē male viuendi ꝑiculū. itaq3 effeminatiſſimā vocē illius Rodij exiſtio: qui cuꝫ ī caueā ꝯiectꝰ eēt a tirāno: ⁊ tāq̄ꝫ ferū aliq̄d aīal aleret̄: ſuadēti cuidā vt abſtinēt a cibo. Oīa inquit hōi duꝫ viuit ſꝑanda ſūt ⁊c̄. h̄ ille. Uis tu aīa mea q̄ſdā ne dū bonoꝛū: verū ēt maloꝛū diuerſos ⁊ iopīatos dicaꝫ fines. Nonne. 3. Regꝭ. ſcribit̄ de q̄dā ſancto viro ⁊ ꝓph̄a: poſtq̄ꝫ a d̄o de idolatria Hieroboaꝫ coꝛrectus ⁊ icrepatus eē domū rediēs a leōe extitit ſtrāgulatꝰ: Nōne Ioſias inocēs ⁊ dei fideliſſimus ⁊ optimꝰ ſuꝰ ī egypto a rege ifideli ī bello occiſus ē: Nōne iuuenis q̄dā vt Greg. refert. 4. li. dialogoꝛū infirmitate acer̄ia ḡuatuſ: poſtea ꝓp̄is manibꝰ laceratus: ⁊ moꝛſibus ꝓprijs dillaniatꝰ iterijt: Sil'r de q̄dā matrōa legimus q̄ cū ꝓpriū filiū ī bello occiſū audiſſet q̄d tn̄ mīme verū erat: p̄ magnitudine doloris die quadā domū veniēs: filiū domi repiens p̄ gaudio crepuit ⁊ moꝛtua ē. Et vt de ſceleratis aliq̄ dicā. Nōne Antiochꝰ de q̄ 2. Macha. 9. legit̄. q2 nō potuit obtinē q̄d voluit. pre triſticia ⁊ dolore moꝛtuꝰ ē: Siſara crudēliſ tirānꝰ ꝑ manū femīe clauo ⁊ malleo iterfectꝰ ē. Iudicū. 4. Saul q̄ crudeliter Dauid ꝑſecutꝰ ē ꝓp̄ie ſe gladio iterēit. 1. Reg. 21. Holofernes peſſimꝰ ꝑ manū fratrꝭ capite eſt trūcatꝰ. Iudicuꝫ. 2. Herodes de quo dr̄ Actuū. 12. Miſit herodes rex manꝰ vt affligeret quoſdam de eccl'a ⁊c̄. ab āgelo dei ꝑcuſſus ⁊ ꝯſūptꝰ a ꝟmibꝰ expirauit. vt ibidē dr̄ ī fine capl'i. Infinita fere poſſet adduci exēpla: ſꝫ iſta ſufficiāt ad pn̄ſ. ex q̄bꝫ ſatꝭ pꝫ q̄ꝫtū ad ꝓpōitū dcm̄. Senece q̄dā ī ep̄l'a ad Lucillū. 70. ī mediū adducē poſſuꝫꝰ. Nihil inquit meliꝰ eťna lex fecit q̄ꝫ ꝙ vnū itroitū ad vitā dedit ⁊ exitꝰ multoſ. q̄re ⁊c̄. Q̄ꝛtū ad ſcd̄aꝫ ꝟi. ē notanda q̄dā doctria btī Tho. ꝑte p̄ria. q. 22. ꝙ omnipotens deus cum ſit omnium entiū prouiſoꝛ generalis ad ipſius prouidentiam ꝑtinet vt permittat quoſdā defectꝰ eē ⁊ ꝯtingē ī ꝑticularibꝰ q̄buſdaꝫ rebꝰ: ne bonum vniuerſi ꝑfectū impediat̄. Si. n. oīa mala ipediret deuſ multa bona deeſſent ī vniuerſo. nō. n. eſſet paciētia martirū ſi nō eſſet ꝑſecutio tyrānoꝛuꝫ. vn̄ dic̄ Augu. in Encha. ꝙ nūq̄ꝫ deus ꝑmitteꝛꝫ aliquē defectū icurrē niſi ex illo bonū aliqueꝫ effectū elicerꝫ: ſꝫ d̄ h̄ ſatis dixīmꝰ ſup̄ dn̄ica ſa vide ibi. Ex his accipe aīa regulam. ꝙ ſi diuerſos euētꝰ ⁊ iopinatos aliq̄bꝰ accidē cernis tibi ittidē ꝯtingē poſſe animo reuoluas. Errāt .n. ait Boetiꝰ q̄ oēs ipetꝰ foꝛtune credūt Audi Senecā ad Lucillū ep̄l'a. 4. Nemīnē igt eo foꝛtuna ꝑuexit vt nō tm̄ illi minaret̄ q̄ꝫtū ꝑmiſerat. Noli huic trāq̄llitatꝭ ꝯfidere. Memento: mare euertit̄ eodē die vbi luſerūt nauigia ſoꝛbēt: ⁊ ideꝫ ep̄l'a. 74. Hanc imaginē inq̄t anio

tuo ꝓpone:ludos facere fortunā:ꝛ in hūc mor
taliū cetū:honores:diuitias:grās excutē.Quo
rū alia iter diripientiū man⁹ ſciſſa ſūt.alia infi
da ſocietate diuiſa.alia mag̃ detrimēto eoꝝ in
q̃s deuenerūt ipēſa.Et idē epl'a vltia. Interim
igr h̄ morde:h̄ tene.Aduerſis nō ſuccūbe:letis
nō crede:oēs fortune licētias ī ocul' habe tāq̃
qcqd pōt facē factura ſit:qcqd expectatuz eſt
diu leuiꝰ cedat ꝛc.h̄ ſufficiāt ꝑ iſta ṽi. Otū
ad ſaz dico ꝙ malus finis nō eſt horribili aliq̄
morte finire:ſꝫ ī pcc̄o mōtali decedē. Audi Iſi
doꝝ de ſūmo bono li.º 2.º Illi igr deplorādi ſūt
ī mōte q̃s miſos īfern⁹ ex hac uita recipit:n̄ q̃s
letificādos celeſtis aula īcludit.h̄ ille. Hinc er
ror maxim⁹ oriꝰ q̃rūdaz ſcādalizantiū ſeipſos
cū viros optimos ꝛ ſcōs horribili ꝛ ſtupenda
morte finire cernūt:eos horribiles iudicāt pec
catores:ſꝫ errāt nimis cū ſꝫ Aug. Mala mors
dicēda nō ſit:c⁹ bona vita pceſſit. Nōne ꝛ de⁹
pr̄ filiū ꝓpriū ſꝫ carnē moriendum turpiſſime
morti expoſuit:Erḡ iſta elegās 9cl'o iferri pōt
ꝙ tāta ei⁹ mēbra q ſūt xp̄ifideles oēs efficiūt
ſibi ſimiliora:q̄to horribilib⁹ vt ita dicā mor
tibus vitā finiūt.Qui.n.ꝓprio filio nō pepcit
figmēto nō parcet:vt ait deuot⁹ Ber. Non.n.
baptiſte pepcit:ſed capite ab Herode agrippa
truncat⁹ ē. Nō Petro dilecto ſuo paſtori:ſed
reſupin⁹ crucē aſcēdit. Nō electo ſuo p̄dicato
ri Paulo:ſꝫ capite Rome trūcato vitā finiuit
ꝛ ſic de alijs.Ergo 9cludam⁹ ꝙ bon⁹ ꝛ iuſtus
q̄cunqꝫ morte corpali e vita iſta migreꝰ:non ē
reprobatiōis ſignū.Et exēplū adduco tibi aīa
mea valde notabile qđ Robertus p̄mo ſue ſa
pie narrat.Fuit nāqꝫ qdaz vir i eius ſtudio re
pētina morte obiſſe a fratrib⁹ reptus:ꝛ nō pa
rū ſcādalizat eū aut pcc̄orez iudicabāt aut deū
nō recte agē circa ſuos ſuos. Cūqꝫ ſic p horaz
9ferrēt:duz illū tollere vellēt vt lauarent ꝛ ſe
pelirēt:nec a libro q̄daz vbi digitū extenſuz te
nebat vllo pacto poterāt remouere:qđ intuē
tes digito demōſtrantē verſuz iſtū cernūt. Iu
ſtus in q̄cunqꝫ hora mortu⁹ fuerit in refrige
rio erit:qđ cū legiſſent edificati ipm honorifi
ce ſepelierūt. Inde barbatus ille Hieronym⁹
ad Heliodoꝝ de hac mā ſcribēs:ait. O ſi poſ
ſemus ingt i tale aſcēdē ſpecular:de q̄ vniuer
ſaz t̄raz ſub noſtris pedib⁹ eerneremꝰ iaz tibi
oſtēderez totius mūdi ruinas:gētes gentibus
regna regnis colliſa.alios torqueri:alios neca
ri:alios obrui fluctib⁹:alios ad ſuitutē trahi:
h̄ nuptias:h̄ plāctuz:illos naſci:iſtos mori:ali
os affluē diuitijs:alios mēdicare. ꝛ paꝝ īfra.
Redeam⁹ igiꝰ ad nos ꝛ q̄ſi e celo deſcēdentes
pauliſp videam⁹ nr̄a. Sētis ne obſecro te quā
do infās:qn̄ puer:qn̄ iuuenis:qn̄ robuſte etatꝭ
qn̄ ſenex factus ſis:quottidie morimur quotti
die cōmutamur:ꝛ tamē eꝰnos nos eſſe credi
mus.hec ille.q̄re ꝛc.Et hec ſufficiant pro p̄ma
iſta concluſione.

Quō infirmitates mortē nūcient 9cl'o ſa.

Ccipe ſaz 9cl'onez.vꝫ. Infirmitates cō
porales q̄bus iuſte flagellamur mortē
nobis nūciāt vt corrigamur. Ubi tres
ingramus ṽitates.vꝫ. Prima ṽi.eſt iſta. An
longiore vita q̄ nos viuerēt antiq. Secūda
ṽi.eſt. An mors cū venit acceptāda ſit. Ter
tia ṽi.eſt. Quod eſt magis 9riuni bone mori.
Otuz ad p̄maz ṽi.dico ſm Nicolaū de lira
ſup capl'o q̄nto ꝛ ſexto Geñ.ꝙ ꝓpꝰ ſex rōnes
antiq longiorez ducebāt vitaz q̄ nos. Prio
ex bonitate cōplexionis p̄moꝝ parentuz.nam
cū ipſi fuerint a deo imediate formati:ꝛ p 9ñs
oēs pfecte cōplexionati:ꝛ illa bonitas magꝭ in
ꝓpinquos vt fuerūt antiq q̄ in remotos vt ſu
m⁹ nos deſcēderit p ſeminalē gn̄ationē:equū
eſt vt illi lōgiore vita ſupuiuerent. Secūdo
ex mō viuēdi.tempatiſſime.n.illi viuebāt:nūc
aūt vt plurimuz intēpatiſſime. Ecc̄.37. Propꝰ
crapulā multi pierūt. Inde dn̄s ait. Luc̄.21. Ca
ue ḡuenꝰ corda vr̄a crapl'a ꝛ ebrietate. Ter
tio ex bonitate nutrimēti.ante.n.diluuiū meli
ora fuerūt t̄re naſcētia:ꝛ ideo melioris nutri
mēti.Et rō eſt hec.qm̄ diluuij iundatio ex aq̄s
oceani fuit ex magna pte:ꝛ qm̄ ſalſe ſūt iducūt
ſterilitatez. Quarto ex ſcia Ade. Adam eīm
oīuz naturaliū reꝝ pfectā dr̄ habuiſſe noticiā
ꝛ p 9ñs herbaꝝ vires:ꝛ lapidū ṽtutes q̄ pluri
mū faciūt ꝓ 9ſeruatione vite cognouit:ꝛ ſuc
ceſſores docuit:ꝛ ſic illis etiā poſteri vtebāꝰ.
Quinto ex diuina diſpoſitione:vt.ſ.p lōgā
hominū vitam cito multiplicareꝰ humanum
genus. Sexto ex bono aſpectu ſideruz ſup
regionē illā.aſpectus nāqꝫ celi multuz facit ad
vite diuturnitatē.hec de itētiōe p̄fati doctorꝭ
Ego tn̄ i hac pte neſcio qd dicā:quid ad rez ꝙ
illi cētū ꝛ vltra ſupuixerint ānis ꝛ tādē vt nos
mōtui ſint oēs: Audi Senecā ad Lucillū epl'a
71. Prenauigauimus ingt Lucilli vitā:ꝛ quēad
modū i mari:ut ait Uirgili⁹ noſter. Terre vr
beſqꝫ recedūt ſic i occurſu rapidiſſimi tpis:pri
mū puericiā abſcōdim⁹:deinde adoleſcentiaz
deīde q̄cquid illud ē inter iuuenē ꝛ ſenē medi
um i vtriuſqꝫ 9finio poſitū:deīde ipos ſenectu
tis optimos ānos nouiſſime icipit oñdi publi
cus finis gn̄is hūani ꝛc.Et idē ad eundez epl'a
centeſima. Dimidiū ingt vite dōmiꝰ. adiice la
bores:luct⁹.pericula:ꝛ itelliges nouiſſima vita
minimuz eē qđ viuiꝰ. hec ille. vide ēt de hoc ſ̈
feria q̄nta ſcōe dn̄ice in ſecūda 9ſideratōe.q̄re
ꝛc. Otū ad ſaz ṽi.dico ꝙ mors pōt dupliciꝰ
9ſiderari. vno mō vt corruptio vite ꝛ p̄uatio
boni nāl'is.ꝛ vt ſic nō habet appetibilitatis ra
tionē.Et ſm hoc eadē ratione qua hō viuere
cupit naturaliꝰ:mortē fugit ꝛ euitat:q̄a a pri
cipio gn̄i animantiū omni ē a natura tributuz
vt ſe vitam corpuſqꝫ tueaꝰ:declinet que noci
tura videnꝰ:ꝛ q̄ ad viuendum necc̄ia ſūt igrat
ꝛ paret:vt ait Tullius primo de officijs. Alio
modo pōt 9ſiderari mors vt q̄dam 9ditio na
ture ꝛ ordo dei.ꝛ ſic cum venit acceptanda ē:

qm̄ ſic ſtatutū eſt hōi ſel' mori.Et ſm hoc itelli
guntur plura dcā moraliſſimi Senece.Audi eū
epl'a ad Lucillū.98.Oia ingt ad q̄ gemim⁹ ꝛ ex
pauiſcim⁹ tributa vite ſunt.Et q̄ſi ſtati oia iſta
in longa vita ſunt:quō in longa vita ſunt pul
uis ꝛ lutū ꝛ pluuia.Et epl'a.83.ait.Mors ic illa
qdē ē q̄ mala nō ſunt:hꝫ tamen ſpeciez mali. ſui
quidē amor ē ꝛ permanēdi 9ſeruādiqꝫ iſita vo
luptas atqꝫ aſpernatio diſſolutionis.quia vide
tur nobis multa bona eripe:ꝛ nos ex hac cui aſ
ſueuimus rerū copia educē.illa ad q̄ tranſituri
ſumus neſcimus qualia ſūt:ꝛ horrem⁹ ignota:nā
lis ēt tenebrarū ē met⁹ ī quas aditura mors cre
diꝰ ꝛc. Multa.n.de hoc dicit i hac epl'a.Et idē
epiſtola.94.Obiurgām⁹ igr quottidie fatuz q̄
re ille non rapitur:quare ille i medio curſu ra
ptus eſt:quare ille nō rapiꝰ.q̄re ſenectutē ꝛ ſibi
ꝛ alijs grauē extendit.vtrū obſecro te equius
iudicas tenē:an tibi parere nām:qd autez inꝰ
eſt q̄ cito exeas.vnde tibi q̄nqꝫ exeundum eſt:
n̄ vt diu viuām⁹ curāduz ē:ſꝫ vt ſatis.nā vt diu
viuas fato opus eſt:vt ſatis aīo.ſ.opus eſt. Et
hec ſufficant ad pn̄s q̄uis ad hoc ꝓpoſitū mul
te ſint auctoritates. Otuz ad tertiā ṽi.dico
ꝙ 9riū bone mōti ē mortale pctm̄. Nō.n.dr̄ be
ne mori qui male vixit male āt vixit q i mortali
bus culpis vitā finiuit.Audi eundē Senecam
ad Lucillum epiſtola quadam. Ante inquit di
em mortis moriantꝰ vitia:dimitte iſtas volupta
tes turbidas. Nō.n.tantū venture nocēt ſed p̄
terite ꝛ recte diciꝰ ante diē mortis.qm̄ vt dicit
Ceſarius ꝛ Aug. i ſermone inocētū: percutitur
hac aīaduerſione peccator:vt moriens obliuiſ
catur ſui qui dū viueret oblitus eſt dei. Iſtis ṽi
tatibus ſic deductis exēplo ꝓbare poſſumus i
firmitates corporales nuncios mortis eſſe Iſa.
38.Egrotauit Ezechias vſqꝫ ad mortē.ecce ꝙ i
firmitas nuncius mortis fuit.ꝛ de Lazaro Io:
xi.dicitur. Dn̄e ecce quē amas infirmatur.ꝛ ſic
de alijs. Nō tn̄ ꝙ licet ifirmitas mortis ſit nun
cius non tn̄ ita neceſſarius nunci⁹:vt ea poſita
mors ipſa ponatur:ſꝫ ita intellige vt mors non
pōt cuipiā nāliter cōtingere ſine preuia ifirmi
tate.Audi textū.15.q:1.§.ut itaqꝫ. Infirmitas in
quit que proprie carnis diciꝰ ē que elemētoruz
ſeu humorū cōcordia perturbata:caro ipſa af
fligitur:ꝛ tandē diſſoluitur. vide q̄ſo calamita
tē noſtrā.vix eniꝫ quiſpiā reperitur qui non ab
vtero matris aliquā deportet infirmitatē.q̄ tā
dē grauatus per illā perit.quidā illorū infirmi
tatem:quidā colicā:quidā podagram:quidam
ydropiſim:tuſſim:vel paraliſim patiuntur.plu
rimi torquentur dolore capitꝭ:vel ſtomaci:ꝛ ſic
de aliis. vnde q̄uis medicine auctores multa
ſuis i libris remedia ſcripſerint:mortis tamen
remediū adiuenire nequierunt.q̄re ꝛc. Hec ſuf
ficiant pro preſenti cōcluſione.

Qđ ſenectus eſt nūcius mortꝭ 9cl'o t̄tia.

Ccipe t̄tiā cōcluſionē.vꝫ.miſeria ſene
ctus quā ſi longo viuim⁹ tēpore:n̄ poſ
ſumus declīare:mortis falcē qua vita nr̄a ſucci
datur videtur denūciare. Ubi tres ingramus
veritates videlicet. Prima vēitas eſt iſta.q̄
ſūt conditiones miſere ſenectutis. Secunda
veritas eſt iſta.vera ꝛ ſancta ſenectus quan
tū debet honorari. Tercia ṽi.eſt.quomō ſe
necius eſt nuncius mortis. Otuz ad primaz
dico ꝙ tres ſūt p̄ncipales cōditiones ſenectutꝭ
naturalis quodāmodo videlicet antecedētes:
cōcomitātes:ꝛ ſubſequētes. Antecedentes ſūt
intriplici gradu.quedam ſūt circa itellectum
quedā circa memoriā ꝛ volūtatem ꝛ quedā cir
ca omnia corporis mēbra. Circa intellectuz fit
mentis alienatio.circa volūtatē ꝛ memoriā fit
obliuio ꝛ nō contentatio.ꝛ circa corporis mē
bra fit dolor. Dico p.º ꝙ circa itellectū fit mētꝭ
alienatio.vnde lꝫ intellectus nō ſit potentia or
gāica nec ōgāo corpis affixa.vt pꝫ.3.đ aīa.vbi
dicit phūs ſic ad lr̄am. Dico aūt itellectū q̄ opi
natur ꝛ itelligiꝰ aīa nihil eē actu eoꝝ que ſūt an
te itelligē.vnde neqꝫ miſceri eſt rōabile ipſum
corpori.Qual' eni aliq̄s vtiqꝫ fiet:aut calidus
aut frigidus:ſi organū aliqđ erit ſicut ſenſitio
nunc āt nullū ē.ſ.calidum aut frigidū ꝛc. tamē
dū homo ſeneſcit experiētia teſte adeo ī plib⁹
debilitaꝰ itellectus:ut plerūqꝫ q̄ſi ad pueritiaz
deducatur.ſicut de Alberto magno legim⁹ qui
ſūmus fuit philoſophoꝝ:ſicqꝫ de aliis. Quedā
fiunt circa memoriā ꝛ voluntatem.faciliter.n.
ſenes obliuiſcuntur ꝛ cum difficultate conten
tanꝰ:neſcientes qd ſibi velint.ꝛ vnū quodque
etiā minimuz illis impedimentum preſtat.ſatis
iſta nota ſunt. Tertio loco aliq̄ cōditiones cir
ca omnia corporis membra fiunt. deficiunt
enim in ſenectute crura:vt neduz currē:ſꝫ nec
paſſiꝫ ābuiare poſſint.dentes marceſcūt:ꝛ pau
lati cadūt.oculi caligānꝰ ꝛ ſepe excecantur. au
res ſurdeſcūt.male digerūt propter caloris na
turalis defectū:quo fit vt plurimuz frigidi fiāt
ſicut de Dauid.3. Regꝭ.p.º dicitur. Rex Dauid
ſenuerat:habebatqꝫ etatis plimos dies.Cūqꝫ
operireꝰ veſtibus:nō caleſiebat:vnde nec Ab
baiſ ſūamitē cogſcē potuit male iſup dōmiūt
ꝓpter frigiditatez ꝛ humorum ſiccitatez.Fri
geſcente e'z ſanguine ꝛ humorꝰ ſiccato ex nutri
mēti paucitate:ad cerebrū pauci vapores aſcē
dunt:quo fit vt paꝝ dormiāt.Quid plura: do
lent i ſenectute oſſa:dolēt nerui:vexāꝰ mēbra
cuncta:hoy:hey clamāt. P̄s. Sup lectū doloris
eius verſaſti omnes infirmitetes eius. Et h.º đ
primis. Secunde ſenum conditiones concomi
tantes dicuntur. Etſi quodammodo infinite
ſint:tres tamē ſunt principales. Prima eſt ide
fectu vrine.ſecunda i corpore ſtiptico.tercia in
virtute augmētatiua ꝛ nutritiua. Prima in
quā eſt in defectu vrine. Ubi nota ꝙ veſica ē
vrine receptaculū ꝓcedēs ab epate. ꝛ vrina ē
colamētuz ſanguinis ꝛ alioꝝ humorum qui ab
epate tāq̄ a fonte in totū corpus ꝓcedūt. vnđ
licet ſit corpori vtilis:multotiens in ſenectute

emitti non poteſt: vnde corroſio ſequit̄ ⁊ innu
merabiles īfirmitates ⁊c̄. Secūda ē incorpo
re ſtiptico. magna. n. cū difficultate egerūt: ⁊ vt
plurimū ſtiptici ſunt. Tercia ē ī augmētatiua
⁊ nutritiua. ſenes eniꝫ non creſcunt: ſed decre
ſcunt. parū nutriūt ⁊ paꝝ generant. Hec ſatis
nota ſunt. quare ⁊c̄. Tercie conditiones di
cuntur ſubſequentes. ⁊ hec etiam ſunt intripli
ci gradu. prima dicitur putredo. ſecunda cor
roſio. ⁊ tertia vilis eſtimatio ⁊ dicuntur ſubſe
quentes. ſcꝫ mortem: quia poſtq̄ ſenes in miſe
ria vixerunt: tandem mors vitam eoꝝ tollit:
vnde ſequitur corpum putrefactō Job. 25. Ho
mo putredo ⁊ filius putredinis. caterua hmi
um corrodentiuꝫ oritur Ecc̄. 10. Cum dormie
rit homo hereditabit beſtias ⁊ ſerpentes. ⁊
tandeꝫ ſequitur vilis eſtimatio qm̄ nihil vili⁹
cadauere hominis. Iſa. 33. Interfecti coruꝫ pi
icientur: ⁊ de cadaueribus coruꝫ aſcendet fe
tor ⁊c̄. Et ſic breuiter ſenū trāſcurrimus con
ditiones. Sed quia forte ſenes hic dicē poſſet
pater Ambroſi nos ſic hodie deſpectos oſten
dis q̄ lapidabitur noſtruꝫ quiſq̄ꝫ: adiuua nos
precamur. ideo ad ſecundaꝫ veritateꝫ tranſea
mus. videlicꝫ. quantuꝫ vera ſenectus ſit hono
randa. Circa ad ſecundaꝫ veritateꝫ dico q̄
ꝓpter ſex rationes ſenes ſunt plurimū hono
randi. Primo quia ſenes in rebus diuinis ſūt
doctiores: tuꝫ quia frequētius predicatiōib⁹
operaꝫ dant: tuꝫ quia frequentius ſeruos dei
viſitāt ⁊ d̄ diuinis inquirunt: ⁊ in libris ſacris
libenter legunt. qd̄ raro in iuuenibus accidit.
Secundo quia ſūt in rebus regendis idonio
res. Exempluꝫ de romanis ⁊ de filio illo qui
patrē ſenē non occidit. Job. 12. In antiquis ē
ſapiētia ⁊ in multo tēpore prudentia. Tertio
quia coruꝫ cōſiliū ſanius ē. Inde dn̄s vt Mo
yſes bene populuꝫ regeret Numeri. xi. ait ad
euꝫ. Cōgrega mihi. 70. viros d̄ ſenioribus iſrl̄.
quos tu noſti q̄ ſenes populi ſunt ac magiſtri:
⁊ duces eos ad hoſtium tabernaculi federis:
facieſq̄ꝫ ibi ſtare tecuꝫ vt deſcendaꝫ ⁊ loquar
tibi: ⁊ auferaꝫ de ſpiritu tuo: tradāq̄ꝫ eis vt ſu
ſtētēt tecuꝫ on⁹ populi ⁊ nō tu ſolus graueris
⁊c̄. Quarto quia purius viuūt. Sap. 4. Cani
eniꝫ ſunt ſenſus hominis: ⁊ uita ſenectutis vita
īmaculata. Quīto q̄ cōpoſitius loquunt̄: ⁊
ideo iuuenes ſilētiū tenere debēt. Ecc̄. 32. Ado
leſcēs vix loquere in tua cauſa cū neceſſe fuēit
ſi bis interrogatus fueris: caput habeat reſpō
ſuꝫ tuuꝫ. In multis eſto quaſi neſcius: ⁊ audi ta
cens ſimul ⁊ querēs. ⁊ loqui ī medio magnato
ruꝫ nō preſumas: ⁊ vbi ſunt ſenes non multuꝫ
loquaris ⁊c̄. Et Leuit̄. 19. Coraꝫ cano capite ꝯ
ſurge: ⁊ honora pſonam ſenis. Sexto ⁊ vlti
mo ſunt honorandi: q̄ ſunt alioꝝ exemplū. In
de Hiero. in ep̄la ad Nepotianū. Poſtq̄ oſten
dit iuuentuteꝫ multa bella corporis ſuſtinere:
ita de ſenibus ait. Senectus vo eoꝝ qui adole
ſcentiam ſuaꝫ honeſtis artibus inſtruxerunt:

⁊ ī lege dn̄i meditati ſunt die ac nocte: etate fit
doctior: vſu tritior: ꝓceſſu temporis ſapiētior:
⁊ veteruꝫ ſtudioꝝ dulciſſimos fructus metit.
vnde ⁊ ſapiens ille vir grecie Demoſtenes: cuꝫ
expletis centuꝫ ⁊ ſeptē annis. ⁊ ſeniri cerneret
dixiſſe fertur ſe dolere q̄ tunc egrederet̄ e vi
ta quando ſapere incepiſſet. Plato octuageſi
mo ⁊ nonageſimo anno ſcribens mortuus eſt.
⁊ Socrates nonaginta ⁊ nouem annos in do
cendi ſcribendiq̄ꝫ labore compleuit ⁊c̄. Ecce q̄
pulchre vita ſenuꝫ adducit̄ nobis ī exemplū. q̄
re ⁊c̄. Et hec volo ſufficiant ꝓ preſenti ỽitate.
Circa ad tertiam veritateꝫ ſolū audi vnam
pulcherrimaꝫ Hugonis auctoritatem in libro
de clauſtro anime. Inter abuſiones ſeculi hui⁹
ſola maior eſt ſenis obſtinatio: qui morti proxi
mus mortis nō abhorret aduētuꝫ: qui quaſi ad
hoſtium mundi huius poſitus foris expectat.
Nec tamen vite preſentis attēdit egreſſuꝫ: nec
future cōſiderat ingreſſuꝫ. Audit nūcios mor
tis ⁊ credere nō vult eis. Tres eniꝫ ſunt nūcij
mortis: caſus: infirmitas ⁊ ſenectus. caſus du
bia: infirmitas grauis: ſenectus certa nunciat.
Caſus enim nunciat morteꝫ latenteꝫ: īfirmitas
apparentem: ſenectus preſenteꝫ. ex incertitudi
ne mortis timor: ex infirmitatis grauitate do
lor: ex certitudine ſenectutis nō obſtinatio: ſed
afflictio ⁊ humilitas ſequi deberet. hec ille. Et
hec ſufficiant ad preſens pro iſta concluſione.

De prudentiſſima ſtudioſitate mortis conſi
deratio tertia.

Ertio mortis pru

T dentiſſimaꝫ ſtudioſitateꝫ videam⁹.
Ubi tres cōcluſiones ſubiūgamus
videlicet. Prima concluſio ē iſta.
Generaliter omnes quos videmus le vita
tranſire debem⁹ maxima cuꝫ moderatione de
flere. Secunda cōcluſio eſt. quantūcūq̄ꝫ qs
periculis mūdi ſuccumbat: nūq̄ tamen vt eua
dat mortem procurare debet. Tertia ꝯclu
ſio eſt iſta. illi ſūt maxime deflendi quos certis
cognoſcim⁹ ſignis q̄ in infernū erūt cruciādi.

De fletu mortis concluſio prima:

Accipe primā concluſionē. vꝫ. generalit̄
omnes ⁊c̄. Ubi tres inquiram⁹ verita
tes: vꝫ. Prima veritatis eſt iſta. quo
mō ſine peccato mortuos nr̄os flere poſſimus.
Secunda veritas ē iſta. que ſūt remedia vt
patiētiā in morte habere poſſimus. Tertia
veritas eſt iſta. an ordinate mortuos flēdo me
reamur. Circa ad primā veritatem pono tres
regulas. Prima eſt iſta q̄ multiplex eſt fletus.
Secunda eſt q̄ tres cōditiōes requirūtur in or
dinato fletu. Tertia rgula q̄ ſine peccato poſ
ſumus mortuos noſtros flere. Quantuꝫ ad
primā regulam eſt notandū q̄ triplex ē princi
palis luctus: quidam bonus: quidam malus: q
dā indifferēs. Flectus bonus eſt triplex. ſ. cō
paſſionis: iocūdationis: ⁊ pegrinationis. Flet⁹

cōpaſſionis eſt quādo de morte vel aliquo alio
ꝓximi ī cōmodo dolemus ⁊ ex charitate plan
gimus David eni nō ſoluꝫ morteꝫ ſui dilectiſſi
mi. Jonate: ſed ⁊ Saulis inimiciſſimi miro mō
defleuit ⁊ ꝓ ipſo ieiunauit. vt. 2. Regū. i. legim⁹.
Sacerq̄ꝫ Ambroſius mediolāenſis ep̄s ⁊ eccle
doctō cū bonū virū mortuū audiebat amāiſſie
flebat: tū q̄ eū ad premiū pceſſerat: tū q̄ a fide
lib⁹ tm̄ ſublatū eēt auxiliū. Quid dicaꝫ de xp̄o
Jeſu nr̄o qui inter medias laudes ỽſus hieru
ſalē ꝓxius paſſionis aſinū ſuperſedens lachry
mabiliter fleuit. ſimiliter et in morte Lazari
fleuit. Audi ſenem Hieronymum. ī ep̄la ad Ti
ſaliū in q̄ plurib⁹ ratōibus confortat̄ eū d̄ mō
te filie ſue: inter cetā h̄ dicit. Plane Lazarum
mortuū fleuit: ſꝫ nō tuas lachrymas fudit. Re
ſurrectōis ꝓmiſſor dolorē docē nō poterat: ne
fidē pfidiā facēt quā docebat. Doluit Lazaruꝫ
non dormiētē: ſꝫ reſurgentē. ⁊ flebat quē coge
batur ꝓpt̄ ſaluādos alios ſeculo r̄uocare. hāc
vitā dn̄s dās ingemeſcebat quā tu doleſ eē ſub
latā. Cōtra lachrymas e⁹ pugnāt lachryme tue.
⁊ amor tu⁹ amori e⁹ nō ꝯuenit: hic fletus nō hꝫ
pietatē. Ille nolebat redire doloribus quē dile
xerat: ⁊ amare credis te cui dolori volebas ad
huc pſtare tormēta: Ceteꝝ ſi putas eū Lazarū
doluiſſe: aut nō permiſiſſet exire qui repellere
poterat mortā: aut certe nō fleret quē mortuū
reſuſcitare poſtmodum habuerat ptātem. vn
de apparet ſolū eū hac de cā fuiſſe ꝯmotum: q̄a
ad hoſtilē vitā cariſſimū reuocare denuo: ⁊ ꝓ
pter credituros alios: ⁊ confūdendos incredu
los urgebat̄. hec ibi. Inde ⁊ ſanctus Job. 30. ait
Flebā quondā ſuper eo qui afflictus erat: ⁊ cō
patiebatur aīa mea pauperi. Et Hieremias in
trenis. c. 1. ait. Defecerunt pre lachrymis oculi
mei: conturbata ſūt viſcera mea. effuſū eſt in t̄
ra iecur meū ſuper ꝯtritionē filie populi mei cū
deficeret paruulus ⁊ lactās ī plateis oppidi. ⁊
ſic pꝫ primus luct⁹ bonus. Scd̄s luctus bo
n⁹ dr̄ iocundatōiſ. ⁊ hic accidit in deſiderio ce
leſtis patrie: ⁊ contēplationis oratione: ⁊ in do
lore peccati. de p⁹ audi p̄s. Super flumina babi
lonis illic ſedimus ⁊ fleuim⁹ duꝫ recordarēur
tui ſyon. De ſo. audi Greg. ſup illud holocau
ſtuꝫ tuū pingue fiat. Holocauſtū inquit ſiccum
eſt bonū opus qd̄ oratōis lachryme nō infūdūt
holocauſtū pingue ē qn̄ hoc qd̄ bene agit̄ corꝺ
hūili ēt per lachrymas irrigat̄. Et Aug. li⁹ de ci
ui. dei. Quanto ingt eſt quiſque ſanctiō: tanto
eius ī orando fletus vberiō ⁊c̄. De tercio au
di Ambro. ſuper Lucam. Fleuit inquit Petrus
amare vt lachryme lauarent delictū. Lu ſūt la
chrymis diluē culpā. nō inuenio qd dixerit: ſed
q̄ fleuit. Et Bernardus de ꝯtēptu mundi. Feli
ces ingt lachryme q̄s benignā manus ꝯditoris
abſterget. ⁊ bti oculi q in talibus liq̄fieri elege
runt: q̄ꝫ eleuari in ſupbiā: q̄ꝫ oē ſublime videre:
q̄ꝫ auaricie ⁊ petulātie famuiari. Et Caſſiodor⁹
ſuper illud fuerūt mihi lachryme mee ſicut pa

nes die ac nocte ait. Fletus ē cibus aīarū: corro
boratio ſenſuū: abſolutio pctōꝝ refectio men
tiū lauacrū culparū ⁊c̄. Tertius luctus bon⁹
dr̄ peregrinatōis. p̄s. Heu mihi q̄ incolat⁹ me⁹
ꝓlongatus eſt. ⁊ Paulus ad Ro. 7. c. Infelix ī
gt ego hō: qs me liberabit de corpore mort̄ h⁹
Et talibus dn̄s ait Luc̄. 6. Beati q nunc fletis:
qm̄ ridebitis. ⁊ Jo. 16. ait. Amen dico vobis q̄a
plorabitis ⁊ flebitis vos: mūdus āt gaudebit:
ſꝫ triſticia vr̄a ỽtet̄ ī gaudiū q̄re ⁊c̄. Scd̄us
ꝑncipalis luctus dicit̄ malus. ⁊ hic ēt ē triplex:
ſ. dānatorū: deſperatoꝝ: ⁊ hoīum mūdanorum:
Luctus dānatorū deſcribit̄ Mat. 13. Ibi ērit fle
tus ⁊ ſtridor dentiū. ⁊ Apoc̄. 18. Plangent ſe ſu
per illā. ſ. beſtiā oēs reges terre qui cū ea forni
cati ſunt. ⁊ Sap̄. 5. Uidentes turbabuntur tio
re horribili: ⁊ mirabunt̄ ī ſubitatōne inſperate
ſalutis dicentes intra ſe penitētiā agentes ⁊ ꝑ
anguſtia ſpūs gemētes ⁊c̄. Fletus deſperatorū
ē vt Jude Math. 26. Peccaui tradēs ſāguinē
iuſtū ⁊ abiens laq̄o ſe ſuſpendit. Luctus mū
danoꝝ ē qn̄ diues plorat de amiſſa pecunia: et
ſic de alijs. hoc ſatis practice oñdi pōt. Terti
us principal' luctus dicit̄ indifferens. ⁊ dicit̄ ī
differēs. q̄ ex ſe nec bonus nec malus eſt: ſꝫ ad
vtrūq̄ꝫ flecti pōt: vt ſi nāliter qs doleat de tpa
libus īcōmodis ſi deū in tali luctu laudat: bon⁹
ē: ſi nō: ſꝫ murmurat cōtra deū ⁊ ſit' ia: tū malus
ē. Et ſic pꝫ prima regula h⁹ ỽitatis Accipe ſe
cundā. vꝫ. q̄ tres ꝯditōes reperiūtur ī ordiato
fletu. vꝫ. ordo debit⁹: electio: ſupflui: ⁊ ordiata
ſupportatio. Prio ordinatio lachrymaꝝ de
bita ſiue debitus ordo lachrymādi: Ecc̄. 38. In
mortuū ꝓduc lachrymas: ⁊ q̄ſi dira paſſus inci
pe plorare. cogit nā vt q̄ſq̄ꝫ de īcōmodis dole
at Gen̄. 43. Erūpebāt lachryme ⁊ introiens in
cubiculū fleuit. ⁊ charitas flere cogit ī dānis ꝓ
ximoꝝ. Ecc̄. 22. Sup mortuū plora. defic̄. n. ſpi
rit⁹ e⁹. Audi Senecā ad Lucillū ep̄la. 99. Exci
dūt igt ēt retinentib⁹ lachryme: ⁊ aīuꝫ pfuſe le
uant Quid ergo eſt: permittamus illas: nō im
peremur. fluant inq̄tum affectus eiecerit: nō
q̄tum poſſet inuitatio. Et. 63. ait. Nobis igno
ſci poteſt prolapſis ad lachrymas ſi ñ nimie de
currunt: ſi ipſi illas depreſſimus. nec ſicci ſint
oculi amiſſo amico: nec fluāt. lachrymand⁹ ē
non plorandus. hec ille. Secundo requiritur
ſuperflui electio. i. ñ ita lacrimas fundamus tā
q̄ꝫ deſpantes. i. Theſa. 4. c. Non ꝯtriſtemini ſi
cut ⁊ ceteri qui ſpeꝫ non habent. Ecc̄. 38. Ne de
deris in triſticia cor tuum: ſꝫ repelle eam a te:
non eni conuerſio eſt ad vitam: ⁊ huic. ſ. mor
tuo nihil proderis. Tertio requiritur ordina
ta ſupportatō. ſed de hoc ỽitate ſequēti. Et ſic
patet ſecūda regula hui⁹ prime ỽitatis. Ter
tia regula eſt q̄ ſine pctō poſſum⁹ mortuos no
ſtros flere. de hoc audi Johēm criſo. in epiſto
la ad hebreos poſitum in decretis. 13. q. 3. c. vbi
cūq̄ꝫ. ꝗ. hoc autem. in fine vbi ſic dicit̄. Pietati
nāq̄ꝫ affectu ⁊ humanitatis īcuitu mortuos lu

gere non ꝓhibem⁹: ſicut nõnullos ſcõꝝ alioꝝ exequijs pias lacbrymas ĩpendiſſe legim⁹. hec ibi. Et hec ſufficiant pro pͥma veritate. Q̃tũ ad ſecundã dico ꝙ. decẽ ſũt ꝑncipalia remedia ad hũdaꝫ patiẽtiaꝫ ĩ morte alicꝫ. vꝫ. Diuine uolũtatꝭ ĩſpectõ. Diuie iuſticie meditatio. Diuine nccitis ꝯſideratõ. Fraẽne vtilitatꝭ ĩſpectio. Diuine diſpoſitionis aiaduerſio. Inutilitatꝭ attentio. Proprij intereſſe cumulatio. Utilitatiſ ꝓprie conſecutio. Reſurrectionis certificatio. Et ſtultoꝝ confuſio. Iſta breuiter videamus.

Primum inq̃ remediuꝫ dicitur diuine voluntatis inſpectio. Audi Hiero. ad Tinaſium de morte filie ſue conſolatoriaꝫ epl̃am ſcribẽteꝫ: qđ dederat inqt abſtulit qui creauerat. cõmodauerat vt haberes q̃tociqꝫ tẽpore voluiſſet: ⁊ cuꝫ vellet rurſum auferret. nihil abſtulit tuũ q recipe dignatus ẽ ꝓpriũ. Creditũ ſuuꝫ decuit recipe creditorẽ: ⁊ nihil aliud decet q̃ creatori ſuo gratias agere mutuãti: ſicut Iob legim⁹ deuotiſſimi vocẽ dicẽtis dñs dedit dñs abſtulit: ſicut dño placuit ita factũ eſt: ſit nomen dñi benedictũ. hec ille. Audi ⁊ Cyprianuꝫ in decretꝭ. 13. q. 3. c. q̃ ꝑpoſteꝝ. vbi dicit ſic. q̃ ꝑpoſteruꝫ eſt q̃qꝫ ꝑuerſuꝫ cũ dei voluntateꝫ fieri poſtulam⁹: quãdo vocat nos ⁊ accerſit de h̃ mundo: nõ ſtatim eius volũtatis impio pareamus ⁊c̃. h̃ ille. Audi ⁊ Ioan. Criſo. ĩ epl̃a ad hebreos allegatuꝫ in decretꝭ. vt s. c. ĩmediate ſequenti. vbi dicit ſic. Ubicũqꝫ ſepeliamur dñi eſt terra ⁊ plenitudo ei⁹. ſ. qđ oꝫ fieri efficiaẽ. lugere aũt ⁊ deplorare ⁊ lamẽtari eos q de hac vita decedunt ex puſillanimitate ꝯtigit. hec ille. Audi et moraliſſimuꝫ Senecam ad Lucillum epl̃a. 101. Quid inqt ẽ ſtultius: illud vno die factũ quod oĩ die fieri põt. ſtat qdeꝫ terminus nobis vt illũ fatoꝝ inexorabilis neceſſitas fixit. ſed nemo ſcit noſtrũ q̃ ꝓpe ꝟſetur termin⁹. ſic ergo formem⁹ aĩuꝫ tanq̃ ad extrema ventũ ſit. hec ille. Et ideꝫ epl̃a. 78. Fata inqt deoꝝ fixa ſũt: ⁊ magna atqꝫ eẽna neceſſitate ducunẽ. eo ibis quo oĩa eunt. Quid tibi noui ⁊c̃. Secũdus remediuꝫ diuine iuſticie meditatio. Ponit. n. a beato Dionyſio ꝺ eccleſiaſtica hierarchia. c. 5. Regula quedã gñalis ꝙ inferiora p ſua ſuperiora ſurſuꝫ agant. i. ad finẽ ꝓpriuꝫ ꝑducant. Corpa eniꝫ elemẽtata. i. iſta corpora inferiora p corpa ſupercoeleſtia in ſuũ fineꝫ deducũẽ: vt ait Greg. ſup Iob. ⁊ potẽtie rõnales tanq̃ ſupiores potẽtias: aĩales tanq̃ inferiores in ſuũ finẽ dirigit vt oñdit beatus Aug. li⁰. de cõceptu virginali. ⁊ angeli inferiores p ſuperiores ſurſuꝫ agunẽ in deũ: vt docet beatus Dionyſius de angelica hierarchia p totuꝫ. cũ aũt glorioſus deus oĩb⁹ rebus ſuperior ſit: nccẽ eſt vt hoieꝫ quem ad finẽ btitudinis creauit ad ſe p morteꝫ trahat: et p ꝯñs iuſtuꝫ eſt ut talis iuſticie ordo cõſeruetẽ q̃re ⁊c̃. Tertiuꝫ remediũ eſt neceſſitatis ꝯſideratio. Audi ꝓpham. Quis inqt eſt homo q viuit ⁊ nõ videbit mortem: Audi ⁊ Ambroſiũ. Quid inquit abſurdius q̃ qđ ſcis omnib⁹ eẽ preſcriptum quaſi ſpeciale deplores: aut quid impudentius q̃ qđ futuruꝫ ſcis id cuꝫ acciderit ferre nõ poſſe. Audi ⁊ Senecaꝫ ad Lucillũ epl̃a. 78. Quid inquit tibi noui eſt: ad hanc legẽ natus es: hoc patri tuo accidit: hoc matri: h̃ maioribus: hoc oĩbus ante te: hoc oĩbus poſt te ⁊c̃. Quartuꝫ remediũ eſt fraterne vtilitatis inſpectio. Quid. n. eſt mors niſi finis oĩum laboruꝫ. Audi Hiero. in epl̃a ad Tiraſium de morte filie ſue. addiẽ inqt conſolationis alia ꝓuidentia que ſaculo orbitatis. i. mortis occurrat. Plangere debuimus de ſeculo recedentes ſi ſeculi inimicitias cõtra nos mĩme ſentirem⁹ ⁊ plangimus dñi bñficia qui nouit infirmitati noſtre qd preſteẽ. Periclitari volebat adhuc q dolet aliqueꝫ morienteꝫ: ⁊ inter fluctus vite preſentis videre cupiebat miſeruꝫ laborare talibus ac tantis tempeſtatibus diaboli. tot corporum bella: tot ſeculi clades euaſit: ⁊ lachrymas fundis quaſi neſcias quottidie quid in te ipſo patiaris ꝓpter qđ dñs ãmonet apl̃os ſuoſ dicens. Si dilexeritꝭ me gaudebitis vtiqꝫ: qa vado ad p̃rem ⁊c̃. hec ille. Hic de miſerijs ⁊ periculis huius ſeculi dicere potes ⁊c̃. Quintuꝫ remediũ ẽ diſpõnis aiaduerſio. Audi Aureliuꝫ Aug. in ſoliloquijs. Nouit inqt deus q̃diu expediat hoĩ viuere ⁊ quando mori. de ſalute corporis mei q̃diu quid mihi vtile ſit neſcio: tibi dñe hoc cõmitto. Et Petrus apl̃us. 1. Pe. 2. ait. Oẽꝫ ſollicitudinẽ veſtrã ꝓiciẽtes in eũ: qꝛ ipſi ẽ cura de vobis. Audi ⁊ Aug. ĩ ſoliloquijs. Conſtãter inqt deo crede. eiqꝫ te totũ cõmitte q̃tũ potes. noli eſſe quaſi ꝓprius ⁊ in tua poteſtate ſed eius clementiſſimi ⁊ vtiliſſimi domini te ſeruuꝫ eſſe ꝯfitere. ita enim te ad ſe ſubleuare nõ deſinet: nihilque tibi euenire permittet: niſi qđ tibi profit et ſi neſcias. audi ⁊ Ber. ſup illũ q habitat in adiutorio altiſſimi. vigilat inqt ſuper nos ĩdefeſſus: ⁊ ꝑuigil ille ſinglarꝭ clemẽtie oculus non dormit neqꝫ dormitat q cuſtodit iſrl̃. ⁊c̃. h̃ ille. Sextũ remediũ dr̃ vtilitatis attentio. O tu qui flere nõ ceſſas: ſi vſqꝫ ad diẽ iudicij ĩ fletu ꝑſeueres: an mortuũ reuocabit ad vitã: Reſponde q̃ſo. Audi Barbatũ Hiero. vidđ inquit ſi dolori dꝫ aliqd concedi vbi ſine remedio poteſt aĩus fatigari. hoc ẽ qđ Dauid ꝺ filio defuncto iã deſolatus ait. Nũqd eũ potero reuocare: ego magis ad eũ vadã: ille ꝟo nõ reuertetur ad me ⁊c̃. Septimũ remediũ dicitur proprij ĩt̃eſſe cumulatio. ĩordiate. n. flere tã corpi q̃ aĩe nocꝫ. ꝓu̾. 52. Sicẽ tinea veſtimẽto ⁊ ꝟmis ligno: ſic triſticia viri nocet cordi. Et Eccle. 30. Triſticiã iqt ne d̾s aĩe tue ⁊ ñ affligas temetipꝫ ĩ ꝯſilio tuo. Iocũditas cordis hec ẽ vita hominis: ⁊ theſaur⁹ ſine ꝺfectiõe ſactitat: ⁊ exultatio viri ẽ lõgeuitas. miſereẽ aĩe tue placẽs deo ⁊ ꝯtine ⁊ ꝯgrega cõ tuũ ĩ ſcĩtate ei⁹: ⁊ triſticiaꝫ longe expelle a te. multos enim occidit triſticia: ⁊ non eſt vtilitas in illa. Et Ecc̃. 38. A triſticia inquit feſtinat mors et cooperit virtutem ⁊ triſticia cordis flectit ceruicẽ. ĩ abductõe permanẽt triſticia ⁊ ſb̃a iopis ſm̃ cor e⁹. Ne dederis in triſticia cor tuũ ſed repelle eã a te: ⁊ memẽto nouiſſimorũ noli obliuiſci: neqꝫ. n. ẽ ꝯuerſio ꝯ̃a morte reſuſcitatio. ⁊ huic. ſ. mortuo nihil ꝓderis ⁊ teipſũ peſſimabis. i. peſſimuꝫ facies. Et Paulus. 2. ad Cor. 7. Que igt ſm̃ deũ triſticia ẽ penitẽtiaꝫ ĩ ſalutẽ ſtabilẽ opaẽ ſeculi ãt triſticia mortẽ opaẽ ⁊c̃. Octauũ remediũ dr̃ vtilitatis ꝓprie ꝯſecutio. Audi Hiero: noſtꝝ de patientia ⁊ fortitudine ꝯnexa. Oẽ iquit gaudium eſtimate: cũ multa hẽtꝭ ĩ ſeculõ obprobria ⁊ aduerſitatẽ: ſciẽtes ꝙ fortitudo ⁊ patiẽtia ex ipſiſ oriãẽ. patiẽtia ãt ꝑfectũ op⁹ hꝫ. Probanẽ aũt virtutes ĩ hoĩe p patientiã tãq̃ auꝝ per ignem. Qui ceteras hꝫ ꝟtuteſ ſine patientia: aurũ ĩ vaſis fictilibus portat. in ſoia dicebat ſaluator patientia v̄ra poſſidebitis aĩas veſtras. fortitudo ꝯnexa eſt aĩo q patiens ⁊ fortis ẽ: ſecure hõa ſequenẽ ⁊c̃. Et idẽ ĩ epl̃a de egrotatõe Bleſille ſic ait. Abrahã tentatur ĩ filio ⁊ fidelior iueniẽ. Ioſeph ĩ egyptũ vendiẽ vt paſcat patrẽ ⁊ fratres. Ezechias vicina morte terreẽ: vt fuſuſ ĩ lachrymas. 15. ãnorũ ſpacio ꝓceleẽ ad vitã. Petr⁹ Apoſtolus dñi paſſiõe ꝯcutiẽ: vt amare flens audiat: Paſce oues meas. Paulus lup⁹ rapax et Beniamĩ adoleſcẽtul⁹ adoleſcẽtior extaſi excecatur: vt videat: ⁊ repẽtino tenebrarum horrorẽ circũdatus dominũ vocat: quẽ dudũ vt hominem ꝑſequebatur. ita nũc mea Marcella Bleſillam noſtraꝫ videmus ardore febriuꝫ per. 30. ferme dies iugiter eſtuare: vt ſciret reijciẽdas delicias corporis: qđ paulo poſt vermibus exarandꝫ ſit ⁊c̃. inde illa tuba magna. Paulus. 2. Corꝭ. 12. ait. Ne magnitudo reuelationũ extollat me. datus eſt mihi ſtimulus carnis mee angelus Sathane qui me colaphizet. ꝓpter qđ ẽ dñm rogaui vt diſcedret a me: ⁊ dixit mihi: ſufficit tibi gratia mea. nam virtus in infirmitate ꝑficitur: libenter igitur gloriabor in infirmitatib⁹ meis vt inhabitet in me ꝟtuſ xp̄i ꝓpter ꝙ placeo mihi in infirmitatib⁹ meis: in cõtumelijs: in neceſſitatibuſ: in ꝑſecutionibus: in anguſtijs ꝓ xp̄o ⁊c̃. Audi ⁊ Senecam ad Lucillum epl̃a. 67. cũ aliquis tormẽta fortiter patiẽ inqt oĩbus virtutib⁹ vtitur. fortitudo vna in ꝓmptu ſit: vt maxime appareat patientia. ceterum illic eſt fortitudo: cuiſ patientiaꝭ ⁊ ꝑpeſſio ⁊ tollerantia rami ſũt. Illic ẽ prudẽtia ſine qua nullũ initur ꝯſiliũ: que ſuadet q̃ effugere nõ poſſis q̃ fortiſſime ferre. illic eſt ꝯſtãtia q̃ deijci loco nõ põt ⁊ ꝓpoſitũ nl̃a vi extõquẽ dimittit ⁊c̃. h̃ ille. Nonũ remediũ dr̃ reſurrectionis certificatio. Audi Hiero. ad Theodoram de morte Licini. Aduerſus igt mõtis duritiã ⁊ crudeliſſimã nccẽteꝫ: h̃ ſolatio ẽrigimur ꝙ ĩ breui reuiſuri ſum⁹ eos q̃s dolem⁹ obrẽtes. neqꝫ. n. mõs ſꝫ dormitio ⁊ ſon⁹ appellaẽ. vñ ⁊ btũs apl̃s vetat de dormiẽtib⁹ ꝯtriſtari: ⁊ q̃s dormiẽ nouiꝫ⁹ ſuſcitare poſtea credaꝫ⁹: ⁊ poſt digeſtũ ſoporẽ vigilare cũ ſcis: ⁊ cũ ãgelis diceẽ. gloria ĩ excelſis deo ⁊ ĩ terra pax hoĩb⁹ bone volũtatis. In celo vbi nõ ẽſt pctm̃. gloria ẽ ⁊ ꝑpetua laus ⁊ ĩꝺfeſſa ꝑconia. In terra ãt vbi ſeditõ ⁊ bella atqꝫ diſcordie: pax iprecãda ẽ: nõ in omnib⁹: ſꝫ ĩ his q bone voluntatis ſunt: ⁊ ſaluationem audiunt apoſtolicam: gratia vobis et pax a deo patre ⁊ domino Ieſu chriſto multiplicetur vt in pace ſit locus eius ⁊ habitatio ei⁹ in ſyõ ⁊c̃. Et idẽ ad Tarſiũ de morte filie ſue paruꝫ poſt ꝑncipiũ. Reſurgẽ inqt credĩus nr̃os ⁊ plãgius qd facerẽus ſi mori tm̃mõ ꝑcipet deus: voluntas e⁹ vtiqꝫ ſoia ſufficeret ad ſolatiũ: cui nullũ ꝑponẽ iubẽus affectũ ⁊c̃. hec ille. ⁊ in fine huiuſ epl̃e ſic concludit. nũc aũt ꝯ̃ luctũ ſumenda ſũt arma vt ſpes nr̃a poſſit hr̃e victoriẽ ⁊ adducit tex. apl̃i. Nolo vos ĩgrare frẽs de dormiẽtibuſ vt nõ ꝯtriſtemini ſicẽ ⁊ ceẽi q ſpẽ nõ hñt. Si eĩm credĩus ꝙ Ieſus mortu⁹ ẽ ⁊ reſurrexit: ita ⁊ eos q dormierẽ ĩ xp̄o adducet cũ illo ⁊c̃. hec ille. Audi pulcherrimũ tex. 13. q. 3. hñt forſitã illi longi doloris iuſtã excuſatõeꝫ qui vitã alteram neſciũt. q de hoc ſeculo ad meli⁹ eẽ tranſitũ nõ cõfidũt. Nos ãt qui hoc credĩus ⁊ docem⁹: cõtriſtari nimiũ de obeũtibus nõ debẽus: ne qđ magis apud alios pietatis tꝫ ſpẽm hoc nobis magis ĩ culpa ſit. nã diffidẽtie quodãmo genus eſt ꝯ̃ h̃ [illegible] quiſqꝫ predicat querẽ iuſticiã amãs dicen[illegible] apl̃o. Nolumus vos ĩgrare de dormientibus: vt nõ ꝯtriſtemini ſicut ⁊ ceteri qui ſpẽ nõ hñt hec ibi. ⁊ ſũt verba Anaſtaſi. q̃te ⁊c̃. Decimũ remediũ dr̃ ſtultoꝝ ꝯfuſio. Audi Ciprianũ ĩ libro de morte. Nõ ſunt ĩquit lugendi frẽs noſtri accerſiõe diua de ſeculo liberati cũ ſciam⁹ eos ñ amitti ſed premiſſ: ⁊ occaſionẽ nõ eſſe dandã gẽtib⁹ vt nos merito reprehẽdat qa q̃s apud deum viuere dicĩus vt extinctos au ꝑdi tos lugeãus. nihil. n. prodeſt ꝑferre ꝟtuteꝫ ⁊ factis deſtruẽ ꝟitatẽ. h̃ ille. Et ſic pꝫ iſta ꝟitas.

Q̃tũ ad ẽtiã ꝟi. pꝫ ex dictis ĩ pͥa ꝟitate. Si eñi lugeãus ordiate ⁊ in charitate: nihil obſtat qn aliq̃ ſubſeq̃ẽ merces. Nec te moueat ꝙ aliq ĩ veteri teſtõ ĩordiate luxerũt: nec tñ obiurgati ſunt. 70. eñm diebus filij iſrael̃ mortẽ patriarce plãxerũt: vt pꝫ. Geñ. 50. c. ⁊ 30. diebus mortem Moyſi Deu⁰. c. vltimo. ſicqꝫ de alijs. qm̃ vt ait Gratiãus. 25. q. 1. Multa ĩ veteri teſtõ permittebanẽ tãq̃ ĩperfectis q̃ tpe gratie nõ licent. Ideo dñs Luc̃. 7. vidue cui vnic⁹ fili⁹ mõtu⁹ fuerat ait. Noli flere. quare ⁊c̃. Et iſta ſufficiãt ꝓ preſenti concluſione.

Qđ propter mundi mala mors querenda ñ eſt concluſio ſecunda.

Ccipe ſcđam ꝯclõnẽ. vꝫ. Quãtũcunqꝫ qs ꝑiculis mũdi ſuccũbat: nunq̃ tñ vt euadat mortẽ ꝓcurare dꝫ. Ubi tres inquirãus ꝟitates. vꝫ. Pͥa ꝟi. ẽ iſta. ſi pericula mũdi vincẽ volum⁹ quid ẽ qđ magis attendere debeãus. Scđa ꝟi. ẽ iſta. vñ accidit ꝙ homines ĩ tribulatõib⁹ deſperãt. Tertia ꝟi. eſt an liceat ĩ aliq̃ caſu mortẽ corporis procurare

Quātuʒ ad p̄mam ꝟitateʒ pono hāc regulam
gn̄alez ꝙ q̄ntū ad aīe ſalutē ſpectat: nō ↄſidera
re neceſſe eſt q̄les fuerimus in ſanctitate: ſed q̄
les erimus. Audi Iſidorum de ſūmo bono: i vl
ta hoīs finis q̄rendus eſt qm̄ deus nō reſpicit
q̄les antea fuerimus ſʒ q̄les circa finē vite eri
mus. ꝛ.25.di.c.q̄lis. qualis inqt vnuſq̄ſqʒ hinc
egredit̄ talis in iudicio apparebit ꝛc̄. Quid ꝓ
fuit Jude apl̄atus ḡduʒ tenuiſſe: ꝛ Nicolao ad
uene ſanctā electioneʒ habuiſſe ꝛ male finiſſe?
Nō ergo a bono ope ceſſanduʒ eſt: licet innume
ra occurrāt impedim̄ta. Tobias.n. licet plaga
cecitatis ferret̄: a timore tamē dn̄i nō receſſit.
Tobie.2.c. Nec Daniel deuʒ verū adorare reli
quit q̄uis Darius rex edictū in ↄ̄riuʒ feciſſet:
Daniel.6. Conſtāter Suſanna duobus ſenib⁹
reſiſtens in ꝓpoſito ſancte caſtitatis pſeuera
uit. Daniel.13. Eleazarus ꝓ nomie dn̄i oīa tor
mēta pſeueranter ſuſtinuit.2. Macha.6. idem
patet. ꝛ de ſepteʒ fratribus.2. Macha.7.c. ꝛ ſic
de alijs. Et diligēter ātedicte regule noſtre aīa
mea attende ſenſū. nō.n. eoipſo q̄ð diximus q̄n
tuʒ ad aīe ſaluteʒ ſpectat: nō opus eē q̄les fue
rimus in ſanctitate: ſed q̄les erim⁹ cōſiderare
vt p hoc peccādi materia det̄: vt dicas poſſum
ego aliquo tēporis interuallo mūdanis frui de
litijs ꝛ iocis: ꝛ poſtea finē bonū facere. Sūma
eniʒ deceptio hec eſt. Audi Hieronymū noſtrū
de ſero penitētibus. Sed forte inqt quis verū
dicit ꝙ vir q toto tēpore quo vixit male fecit: i
mortis articulo accepta pn̄ia a deo veniā obti
nebit. Heu q̄ʒ vana ſuſpicatio ꝛ falſa cogitatio
vix de centū milibus hoīuʒ quoꝝ mala ſemper
fuit vita meret̄ habere a deo indulgentiā vn⁹
vir totus in pc̄c̄is genit⁹ ꝛ nutritus: q nec deuʒ
vidit: nec cognouit: nec de eo audir̄ voluit: nec
ſe peccare cognoſcit: nec ſcit q̄d ſit pn̄ia: niſi fō
te dormiēdo nouit. Totus adhuc ſecularibus
inodatus negocijs: quē anguſtia premit filioꝝ
quos deſerit: quē infirmitas cōterit: quē dolor
diuitiaꝝ ꝛ honoꝝ tēporaliū cōcutit: quaʒ acce
ptaʒ a deo accipiet pn̄iam: quā non acciperet ſi
adhuc ſe poſſe ſaluari crederet? certe verū con
cludaʒ. qui dū ſanus eſt ꝛ iuuenis deum offen
dere nō formidat in morte nō merebit̄ diuinaʒ
obtinere indulgētiā. que dilectiſſimi pn̄ia quā
ſoluʒ quis accipit: q̄ꝛ ſe viuere amplius nō poſ
ſe cernit qui ſi ex infirmitate cōualeſceret pe
ior q̄ʒ prius fieret. hec ille. ꝛ ſic pʒ prima ꝟitas.

Quātum ad ſecūdaʒ ꝟitateʒ. licet de hac mate
ria pluries in hoc opere dixerimus: tn̄ ad pn̄s
dico ſm̄ btm̄ Tho. ſa ſe. q.20. ꝙ deſperatio ori
tur ex falſa eſtimatione. falſa aūt eſtimatio eſt
iudicare rem aliter eſſe q̄ʒ ſit. quo fit ut falſo rē
iudicātes in deſperationē inducimur. Pro
quo notandū ſm̄ phm̄.6. ethicoꝝ ꝙ illud q̄ð i
intellectu eſt affirmatio vel negatio i appetitu
eſt fuga vel pſecutio: ꝛ q̄ð i intellectu eſt verū
vel falſuʒ in appetitu eſt bonū vel maluʒ. Ex q̊
ſeq̄tur ꝙ omnis motus appetitiuus cōformit̄
ſe habens intellectui falſo eſt ſm̄ ſe malus: ꝛ ↄ̄
formiter ſe habens intellectui vero eſt bonus.
Hoc ſic notato pono per caſum ꝙ quis morta
liter peccet: ſi intellectus eſtimat ꝙ peccatori
bus dum ad pn̄iam redeunt deus veniam lar
giatur: iuxta illud Ezech.18.c. Nolo mortē pec
catoris: ſed magis vt cōuertatur ꝛ viuat: tūc ta
lis intellectus dicit̄ verus. ſi autē eſtimet deū
talibus peccatoribus veniam denegare: talis
intellectus dicitur falſus: Ex quibus ſequitur
talis regula ꝙ ſicut motus ſpei q conformiter
ſe habet ad eſtimationem veraʒ eſt laudabilis
ꝛ virtuoſus: ita motus deſperationis qui eſt il
li oppoſitus cōformiter ſe habēs ad eſtimatio
nem falſaʒ eſt vitioſus: ꝛ per conſequēs pctm̄.
Sed querit predictus doctor iſta falſa eſtima
tio vnde habet ortuʒ? eſtimat eniʒ falſuʒ intel
lectus: an quia nō credit ꝛ eſt infidelis. an quē?
Et rn̄det ꝙ iſta falſa eſtimatio orit̄ circa pticu
laria: remanēte tamen vera eſtimatione in uni
uerſali. Pro quo ſciendū ꝙ nō credere ſiue in
fidelitas pertinet ad intellectum: ꝛ deſperatio
ad vim appetitiuaʒ. Intellectus auteʒ eſt vni
uerſalium: ꝛ appetitus mouetur ad pticularia
Eſt.n. inquit phus in.3. de anima. in fine. mot⁹
appetitiuus ab aīa ad res que i ſe pticulares
ſūt. modo planuʒ ē ꝙ ↄtingit aliquē hr̄e rectaʒ
eſtimationē in vniuerſali: ꝛ circa motū appeti
tiuū nō recte ſe hr̄e corrupta ei⁹ eſtimatione in
pticulari. q̄ꝛ neceſſe ē ꝙ ab eſtimatione in vni
uerſali ad appetitū rei pticularis pueniat̄ me
diāte eſtimatione in pticulari: vt pʒ.3. de aīa.
Sicut a ꝓpoſitione vniuerſali nō infert̄ ↄc̄lo
pticularis niſi aſſumēdo ꝓpōem pticularem.
Et vt itelligat̄ quō pōt hr̄i ꝟa eſtimatio in vni
uerſali: corrupta tn̄ vera eſtimatione in pticu
lari: accipe exemplū. nā ille q fornicat̄ eligit for
nicationē vt bonum ſibi vt nūc. i. vt pticulare
bonū: ꝛ tn̄ ꝟa remanet in eo eſtimatio i vniuer
ſali. ſ. ꝙ fornicatio ē pctm̄ mortale. ꝛ ſic de aua
ritia ꝛ alijs pct̄is. mō ad ꝓpoſitū poterit quis i
vl'i hr̄e hanc ꝟaʒ eſtimationē. ſ. ꝙ in eccleſia ē
remiſſio pctōꝝ: ꝛ tn̄ poterit hr̄e motū deſpatio
nis. ſ. ꝙ nō ſit ſperanda venia corrupta intentō
ne circa pticularia. Ex quo pʒ dicit iſte doctor
ꝙ pōt eſſe deſpatio ſine infidelitate ſicut ꝛ alia
peccata mōtalia. Sʒ paꝝ iſte pat̄ Ambroſi: dic
q̄ſo q̄ð iſtoꝝ ē grauius pctm̄: an deſpatio: an i
fidelitas? Dico ꝙ pcc̄a q̄ opponunt̄ ꝟtutibus
theologicis ſūt ſm̄ ſuū gen⁹ alijs pcc̄is ḡuiora
cū ꝟtutes theologice deū hēant ꝓ obio: ꝛ pcc̄a
p ↄn̄s eis oppoſita auerſionē a dō directe ꝛ pn̄
cipalr̄ ipōtāt. ꝛ ſʒ iſtā rōeʒ. ſ. auerſiōis a dō oīs
pcti mortal' ḡuitas ↄpēſat̄: q̄a ſi poſſet eē ↄuer
ſio ad ↄmutabile bonū ſiñ a ꝟſiōe a dō q̄uiſ tal'
iordinata eſſet: non eſſet tamen peccatū morta
le. Aduerſio ergo a deo facit eſſe peccatuʒ mor
tale. ſi ſic ſequitur ꝙ illud q̄ð p̄mo ꝛ p ſe hanc
auerſioneʒ habet erit inter omnia peccata mō
talia grauiſſimum. Accipiantur modo iſta tria
peccata. ſ. infidelitas: odium dei: ꝛ deſperatio
Infidelitas opponit̄ fidei: odiū dī charitati et
deſperatio ſpei. Si igit̄ ifidelitas ꝛ deſperatio
ad inuiceʒ cōpent̄ ſʒ eoꝝ rōneʒ ſpecificā ſic infi
delitas ḡuius pctm̄ eſt deſpatione. ifidelitas.n.
ex hoc ꝓuenit ꝙ hō ipſaʒ dei ꝟitatē non credit
deſpatio aūt ex h ꝙ nō ſperat ſe bonitatē dei p
ticipare: ꝛ q̄a maius pctm̄ ē nō credere dei ꝟi
tatē q̄ʒ nō ſperare ↄſeq̄ poſſe gloriā ab ipo: q̄a
ifidelitas ꝓprie ſm̄ ſe ē ↄ̄ deuʒ: ꝛ deſpatio non
niſi ſʒ ꝙ ē bonuʒ pticipatū a nobis: ideo ifideli
tas graui⁹ pctm̄ ē. ſimilr̄ ꝛ odiū dei ḡuius ē de
ſperatione ꝓpt̄ eādē cāʒ. q̄a ḡuius ē odire deū
q̄ʒ nō ſperare ↄſequi bonitatē dei. Si auteʒ fiat
cōpatio ifidelitatis ꝛ deſpationis q̄ntū eſt ex p
te noſtra: tūc deſperatio ē pctm̄ graui⁹. nā ꝓpt̄
ſpeʒ glorie reuocamur a malis ꝛ prouocamur
ad facienda bona: ꝛ ideo ſublata ſpe irrefrena
te labimur in pctis: ꝛ a bonis retrahimur. non
ſic aūt p ſublationē fidei. ꝛ huic ſnie cōcordat
glo. ſup illud ꝓu.24.c. ſi deſpaueris lapſus in
die anguſtie minuet̄ fortitudo tua: vbi ſic ait.
Nihil ē execrabilius deſpatione. Hoc etiaʒ po
nit btūs Tho. vbi. s. Et iſta tibi aīa ſufficiāt ꝓ
ſecūda ꝟi. Quātuʒ ad t̄tiā ꝟi. dico ꝙ nullo mō
lʒ ſibiipſi ꝓcurare necē. hinc Saul reddit̄ con
dēnatus: q̄a ſibiipſi mortē ꝓcurauit. i. R. vlti.
c. ꝛ Judas. Act. p̊. c. ꝛ ſic de alijs. Audi tex.23.
q.4.§. Item hoc dicimus: vbi ſic dicitur.
Item hoc dicimus: hoc aſſerimus. hoc mo
dis oībus approbamus. nemīnē ſpōtaneā mō
teʒ ſibi iferre debere. velut fugiēdo moleſtias
tpales: ne incidat i ppetuas. ſ. moleſtias. hec ibi
de h ſup plene notauimus. feria q̄nta ſecunde
dn̄ice in tertia ↄc̄lone ſecūde ptis. Nota tn̄
regulā gn̄alez. ꝙ licet nō ſit cuipiā cōceſſuʒ mō
teʒ ꝓpriā ꝓcurare ꝛ iferre tn̄ duʒ ab alijs ifer
tur ꝓpt̄ ꝟitateʒ ↄſeruandā: ꝛ fideʒ tuendā hi
larit̄ oīa picula: ꝛ ipaʒ ēt corpis mortē aggredi
amur. Audi barbatū Hieronymuʒ i exhortati
one ne pſecutio timeat̄. Filij iquit dilectiſſimi
accingimini potētia: eſtote filij potentes ꝛ noli
te hoꝝ miſeroꝝ diuitū: quoꝝ iā tantā oñdim⁹ i
becilitatē ꝛ miſeriā eē q̄ntā nō diceret ligua po
tentiā formidare i opando iuſticiā. q.n. ꝓpt̄ iu
ſticiā pſecutōeʒ patit̄: beatus ē ꝛ bn̄ ſibi erit ꝛ ſi
morit̄ beatior. pcioſa nēpe ē i ↄſpectu dn̄i mōs
ſcōꝝ ei⁹. ſi cupis vitā tenē cū xp̄o mortem noli
timere pro chriſto. Non enim potes illa ſuſtine
re pro xp̄o qui ſunt condiḡ ad futurā gloriaʒ
que reuelabit̄ cū apparuerit gloria nr̄a q̄ ſurſū
ē n̄ q̄ ſup t̄rā. Nō ſpet mercedē q nō laborat: nō
ſuffic̄ ſolū xp̄iāi nomē. xp̄ianus es imitare xp̄m
Fruſtra xp̄iani hʒ ille nomē q diabolū ſequit̄:
q̄nimo xp̄ianus oīo nō eſt: ſed antixp̄s: iuxta il
lud euāgeliſte Joānis. audiſtis q̄ꝛ ātixp̄s venit
nūc antixp̄i multi facti ſūt. Uis ḡ cū xp̄o regre
cū xp̄o mala tollera. Si xp̄m dn̄ʒ ꝛ regē cui eſt
nomē ſup oē nomē oportuit pati. ꝛ ita intrare
in gloriam ſuaʒ: quā fiduciā hēmus nos intrar̄
ſine labore? O q̄ʒ ſtulti ſumus ꝛ tardi corde ad
credēdū. volum⁹ hic gaudē cū ſeculo: ꝛ poſtea
cū xp̄o. Dn̄s nud⁹ igredit̄ ꝛ ſeru⁹ ſuperfluitate
honuſtus veſtiū: auri ꝛ gēmaꝝ intrabit? Ille ie
iunus iſte crapula ꝛ luxuria plen⁹ ille i cruce ꝓ
nobis moriēs: iſte i lecto delicate dormiēs. q̄ð
dn̄s nō facit: ſuus faciet. promittit de⁹ ʒebedi
filijs regnū ſuū ſi calicē quē bibiturus erat poſ
ſent bibē ꝛ ifra ꝟſus finē ſeq̄t. Nō.n. q̄ dico vo
bis ꝟba accepi ab hoīe: nʒ p hoīeʒ didici: ſed p
euāgeliū ſuū. itaqʒ oīo oʒ nos p multas tribula
tōēs acq̄rē r̄gnū dī. erāt i via q p delicias ꝛ ditias
ꝑparāt ire. Signū māifeſte dānatōis ē: i h mun
do ſua beneplacita aſſequi. ꝛ in mundo gloriari
opportet libenter gloriemini in tribulationi
bus et aduerſitatibus veſtris ꝛc̄. hec ille. Et h
tibi aīa ſufficiant ꝓ pn̄ti ↄc̄lone.

Qui ſunt i morte deflēdi ↄc̄lo tertia:

Accipe tertiā ↄcluſionē. vʒ. illi ſūt maxi
me deflēdi quos certis cog̊ſcimus ſignis
ꝙ in infernū erunt cruciādi. Patʒ iſta
ↄc̄lo: qm̄ hō i morte ſiḡ oñdit dānatōiſ. vt ſpuē
i crucē ꝛ ſilia. certe illa aīa ad mōtē et̄nā feſtiat
ꝛ a fine ad quē creata ē diſcordat. ꝛ p ↄn̄s rōa
bilit̄ e⁹ pditio flenda. Audi Hiero. nr̄ʒ i epl'a cō
ſolatoria ad Paulā de morte Bleſille. ad h̊. n.
inqt nati ſum⁹ vt maneāus eterni. Abrahā: Iſa
ac: Moyſes: Joānes: Paulus. vas electōnis: et
ſup oīa filius dei morit̄: ꝛ nos idiḡmur aliquē
exire de corpore: q ad h forſitā rapt⁹ ē ne mali
cia mutaret mētē e⁹. placita.n. erit deo aīa illi⁹
ꝛ ifra. Reuera ſi ſeculare deſideriū: ꝛ q̄ð deus
auertat delicias h⁹ vite cogitātē mors imatu
ra rapuiſſet: plāgenda erat ꝛ oī fōte lachryma
ruʒ lugēda: nūc ꝟo cū ꝓpicio xp̄o añ q̄ttuor fer
me mētes ꝛc̄. long⁹ ſmo ē. q̄re ꝛc̄: Hinc iqui
ramus tres ꝟitates. vʒ. Pria ꝟi. ē. an liceat in
terrogare moriētē vt reuelet ſtatū ſuū p⁹ mor
tē. Scd̄a ꝟi. ē. ponamus ꝙ q̄s a mortuis r̄ſu
ſcitetur ſac̄mēta q̄ habebat prius i vita an dele
ta ſint per mortē: ꝛ p ↄſeq̄ns reſuſcitat⁹ opʒ ne
ſacramēta reiterari? Tertia ꝟitaſ. ē. an reli
gioſus reſuſcitat⁹ teneat̄ redire ad religioneʒ:

Quātuʒ ad p̄maʒ dico ſm̄ btūm Tho. in q̄olʒ
ꝙ nulla iordinatio vr̄ ſi q̄s req̄rat a moriēte co
gnoſcere ſtatū ſuuʒ poſt mortē: ſubijciendo tn̄
h diuino iudicio. ſi q̄s tn̄ hoc faceret q̄ꝛ dubita
ret in fide de ſtatu ſ. futuro heſitās ꝓculdubio
peccaret. talis.n. inq̄ſitio nihil aliud ē q̄ʒ q̊ddaʒ
tentare deū. Ubi nō ſm̄ btūʒ Tho. ſa ſe. q.77
ar.1. ꝙ tētare deū eſt expimētū ſumē de aliq̄ re
q̄ð fieri pōt duob⁹ modis. ſ. ꝟbis ꝛ factis. Uer
bis vt cū ꝓblema facimus. ſ. vtꝝ hoc poſſit eē:
vel vtꝝ hoc ↄtingat ꝛc̄. Et talia ꝓblemata poſ
ſunt adhuc fieri duob⁹ modis. ſ. aut vt ſciam⁹
aut vt inſidiemur. ſi vt ſciamus nō eſt peccatū
imo ꝟtus. Nihil.n. pōt pfecte ſciri niſi p̄us du
bitet̄. ꝛ oīs ꝓpō ꝟe ſcibilis ē p̄mo ꝓpoſitio du
bitabilis. ideo phs 2.⁹ poſterioꝝ dicit ꝙ q̄ōnes
ſūt eq̄les nūero hīs q̄ ꝟe ſcim⁹. q̄rim⁹ aūt q̄ttuō
ſ. ſi ē: q̄ꝛ ē: q̄d eſt: ꝛ ꝓpt̄ q̄d eſt. Si aūt querim⁹
iſidioſe. ſ. nō vt ſciam⁹: ſʒ vt calūniem⁹: mani

feſtum eſt eſſe peccatū. ⁊ hoc modo plerunq͂ȝ iudei inſidiabant͂ xp̄o. Math. 22. Licet cenſuȝ dari Ceſari: an non: ⁊ de muliere comprehēſa in adulterio. Joā. 8. etiā exēpluȝ pȝ. Factis etiā deū tentare dupliciter poſſum⁹. Uno mō vt ſciamus ⁊ naȝ rei cognoſcam⁹ vt medici ⁊ artifices facere ſolēt. ⁊ talis tentatio dū in ꝓximi detrimētuȝ nō redūdet nō eſt illicita nec peccatum. Alio mō vt calūniem⁹ tm̄: ⁊ nō vt ſciam⁹: quo mō iudei ſigna a xp̄o petebāt: dicētes Math. 12. Magiſter volum⁹ a te ſignū vidē: ⁊ hec tentatio peſſima ē. Math. 12. Gn͂atio ꝑua ⁊ adultera ſignū q͂rit ⁊c̄. Quibus ſic notatis ſatis pȝ qđ dixim⁹ in hac v͂itate. ¶ Q̄tum ad t͂ciaȝ v͂i. pono iſtā regulā: ꝙ ea in qb⁹ ꝯfert͂ gr̄a morte nō delent͂. Sūt aūt tria ꝑmaxime ſacr̄a in qbus gr̄a ꝯfert͂. ſ. baptiſmus: cōfirmatio: ⁊ ordo. mr̄imoniū aūt ⁊ alia hmōi nō ꝯferūt gr̄aȝ. hoc pȝ. 32. q. 7. c. licite dimittit͂ vxor. in glo. Et ideo baptiſmus: ꝯfirmatio: ⁊ ordo ꝑ mortē nō delent͂: et ꝑ ꝯn̄s nec poſt mortē reiterāda. de h̄ expreſſe hr̄ tex. i. q. i. c. ꝙ qdā. ⁊ de ꝯſe. di. 5. c. dictum. ⁊ c. de homie. Et nulli ſacramēto faciēda ē iniuria: q̄ fieri dr̄ qn̄ nō reiterandū reiterat͂ q̄ſi ꝑma collatio nō valuerit. de hoc ē tex. i. q. i. c. ſacramēta. ⁊ de ꝯſe. di. 4. c. oñdit͂. vbi hec mā bn̄ ventilat͂ vbi paꝫ poſt ꝑncipiū ſic ad l͂raȝ dr̄. Jteȝ ſacr̄uȝ baptiſmi ē qđ hȝ q baptizat͂: ⁊ ſacr̄uȝ dandi baptiſmū eſt qđ hȝ q ordinat͂. ſicut. n. baptizatus ſi ab vnitate receſſerit ſacr̄uȝ baptiſmi nō āmittit: ſic etiā ordinatus ſi ab vnitate receſſerit ſacramētuȝ dādi baptiſmū nō āmittit. nulli. n. ſacramēto faciēda eſt iniuria. ſi diſcedit a malis vtrūq͂ȝ ꝑmanet. Sic ꝰ acceptat͂ baptiſm⁹ quē nō potuit āmittere q ab vnitate diſceſſerat: ſic acceptādus ē baptiſm⁹ quē dedit ille q ſacr̄uȝ dādi cū diſceſſerat nō amiſerat ⁊c̄. h̄ ibi. ⁊ ſunt v͂ba Aug. Et rōneȝ aliā addūt theologi q͂re hec tria reiterāda nō ſūt. qm̄ in quolibȝ illoꝫ triuȝ collatiōe imprimit͂ i aīa caracter: q ꝑ mortē ab aīa ſeparari nō pōt. Jn alijs aūt ſacr̄is nō iprimit͂ caract͂. ⁊ ideo poſt mortē nō remanēt: ⁊ ꝑ ꝯn̄s reiterari pn̄t. glo. aūt ſup dicto. c. licite. 32. q. 7. dicit aliā rōneȝ. vȝ. ꝙ ꝑ baptiſmū imortale imortali copulat͂. ſ. aīa deo: ſȝ ꝑ mr̄imoniuȝ mortale mortali. ſ. corpus corpori ꝯiūgit͂: mors aūt non hȝ ptātē in aīa nec in deo: ſȝ bn̄ in corpus: ideo mr̄imoniū mōte diſſoluit͂ nō aūt baptiſm⁹. Jn de notauit Hugolin⁹ ꝙ Lazarus de q̊ dr̄ i euāgelio ſequēti. ſ. Joan. xi. c. Poſt reſuſcitationeȝ ſuā vxoreȝ ſuā repetere nō potuiſſet: nec eꝫ ſed ſi iungi i mr̄imonio voluiſſet: opportuiſſȝ illoſ denuo ꝯhere. Et hāc ſniaȝ approbāt cōit͂ theologi oēs. q͂re ⁊c̄. ¶ Q̄tuȝ ad t͂tiaȝ v͂i. dico ꝙ de h̄ ſūt diuerſe opiones. Quidā dicūt ꝙ ſic: ⁊ rō hec ē: qm̄ quecūq͂ȝ imaterialia ⁊ icorruptibilia vniūt͂ imaterialib⁹ ⁊ icorruptibilibus illa per mortē nō ſepant͂: ſȝ ꝑ religionē xp̄ianaȝ v͂uorū vel clauſtraliū aīa vnit͂ deo q̄ ſunt icorruptibilia ⁊ et͂na. ergo ipſa ꝑ mortē nō poterūt ſeparari. Jſta rō ſūmit͂ ex glo. ſup. c. licite. 32. q. 7. q̄ ad maiorē: ſȝ minoreȝ ꝓbāt. vȝ. ꝙ aīa deo ꝯiungat͂. nā aīa q̄tuȝ ad rōnaleȝ ꝯiungit͂ deo ꝑ obediētiaȝ: q̄tuȝ ad iraſcibilē ꝑ pauptatē: ⁊ q̄tum ad cōcupiſcibileȝ ꝑ caſtitateȝ. Cū ergo mortuo religioſi corpore aīa imortalis remaneat: ſequtur ꝙ remaneāt oīa que erāt in ipſis potentijs anīe. ⁊ ꝑ ꝯn̄s in rationali remanebit obediētia ⁊c̄. Jſta ratio paꝫ valet. quoniā non opportet oīa que in vita pn̄ti anime infuerūt poſt mortē repiri in ea: quoniam aliū habet eſſendi modū poſt vitā pn̄tem q̄ȝ in vita: vt dicit btūs Tho. parte. i. q. 89. Nec cōpatio baptiſmi ⁊ alioꝫ duorū ſacramētoꝫ. ſ. ꝯfirmatōis ⁊ ordiſ ⁊ religionis valȝ. qm̄ i illis iprimit͂ i aīa caracter indelebilis: nō ſic i aſſūptōe hit⁹ religiōis: ⁊ q̄uis aīa per religionē deo ꝯiūgat͂: tal͂ tamē ꝯiūctio non ē niſi pro ſtatu vie. vnde multa ſūt i vīa qb⁹ aīa iungit͂ deo: q̄ tn̄ nō remanēt in aīa p⁹ mortē: ſic patet de fide ⁊ ſpe ⁊ alijs multi. Et rō ē. qa tal͂ coniunctio nō ordinat͂: niſi ꝑ ſtatu vie. Jō eſt alia opio. vȝ. ꝙ religioſus r͂ſuſcitat⁹ nō tenetur redire ad religionē cū illud votū dūtaxat duȝ vixerit ſic emiſſuȝ. ⁊ iđo abſoluit͂ ꝑ mortē. Addunt tn̄ ꝙ tal͂ ingr̄tiſſimus eēt ſi vellet ſeculo d͂ſeruire. redeat ꝰ tal͂ ad primā vel ēt regulā arctiorē. q͂re ⁊c̄. Nos ſupplices deū exorabimus: vt in reſurrectōe futura eū videre ꝑ gl͂iam poſſimus: ⁊ hic per gratiam Amen.

¶ Feria ſexta quarte dominice d͂ amore ſmo trigeſimuſprimus.

[D]iligebat autem

Jeſus Marthāȝ ⁊ Mariā ſororeȝ ei⁹ ⁊ Lazarū. Joā. xi. caplo. Quāuis in opibus dei erga humanaȝ nāȝ ſūmope dei amor clareſcat: tamē hodierna ſacti euangelij lectione amor qdā ꝑticularis oñdit͂: dum dr̄. diligebat Jeſus ⁊c̄. Et licet ml͂ta exordiri poſſem⁹: tn̄ breuitatis cā in ꝑdictis verbis tres de amore ꝯſiderationes ꝯtemplemur. vȝ. Amoris diui ſiue xp̄i Jeſu feruentiſſimā cōicationē. Amoris ꝓprij inutileȝ fructificationem: Amoris ꝓximi ſingularem ordinationem.

De diuino amore ⁊ Jeſu dulciſſimi dilectione conſideratio ꝑma.

[P]Rimo diuini amoris ſiue Jeſu chriſti feruentiſſimā cōicationem videamus. Ubi tres ꝯclōnes more nr̄o faciamus: vȝ. Pria ꝯclō eſt iſta. Licet diuin⁹ amor eq̄lit͂ in oibus diffūdat͂ ſigna tn̄ dicti amoris non eq̄lit͂ in oibus repiunt͂. Secūda ꝯclō ē iſta. Amor diuin⁹ adeo ē ꝑfectus: vt amantē transformet: ⁊ plures i eo generat effect⁹. Tertia cōcluſio eſt iſta. Diuinus amor licȝ vndiq͂ȝ diffundat͂: in volūtate tamē humana quietat͂.

De diuino amore i ſe: ⁊ ei⁹ ſignis ꝯclō ꝑma.

[A]Ccipe ꝑmam concluſioneȝ. vȝ. Licet diuinus amor equaliter in omnibus diffundatur: ſigna tamen dicti amoris nō equalit͂ in oib⁹ reperiunt͂. Ubi tres igrāus veritates. vȝ. Pria v͂i. eſt an ds oīa eq̄lit͂ diligat. Scđa v͂i. ē. qs ē i hac vita a xp̄o Jeſu magis dilectus. Tertia v͂i. q̄ ſunt ſig͂ diui amoris.

¶ Q̄tū ad ꝑmā dico ꝙ dei amor ē duplex. non tn̄ realit͂: ſȝ rōne vel formalr̄ differens. vȝ. amō abſolut⁹ ⁊ amor reſpectiu⁹. Amor abſolutus ē diua voluntas ꝯformata itellectui diuo practico. ⁊ talis amor reſpicit ordinē nāe createē abſolute. put a deo cōdita ē. ⁊ qa q̄cq̄d creauit deus bonū ē: ⁊ vnūq͂đq͂ȝ ꝑticipat nāȝ boni vt ſic. iđo de⁹ vt ſic eq̄lit͂ oīa diligit. nec i h̄ ē diſtinctio iudei: greci: xp̄iani: ⁊ ſic de alijs. Sap̄. xi. Oīa diligis q̄ ſūt: ⁊ nihil odiſti eoꝫ q̄ feciſti. Amor reſpectiuus reſpicit ordineȝ nāe ꝯformat͂ cū voluntate dei: ⁊ qa nō oēs ꝯformāt͂ cū diua volūtate ſic nō oēſ eq̄lit͂ amat: ipo teſtāte. q fecerit igt voluntatē patri mei q in celis ē: ipſe meus fr̄ mat͂ ⁊ ſoror ē. Hec ſnia colligit͂ a Damaſceno ſup illo v͂bo apl͂i. i. Thi. 2. De⁹ vult oēs hoies ſaluos fieri. Sȝ iquies pat͂ Ambroſi: iſta ſūt mihi valđ dubia: ⁊ volo tibi oñdē ꝙ de⁹ nō amet iſta inferiora. volūtas. n. e⁹ vileſcēt ſi amaret iſta trāſitōia: ſic͂ itellect⁹ diu⁹ vileſcēt ſi h̄ ſingl͂aria itelligeret: vt ait Auerrois. Arguo igit͂ ſic. Ubicūq͂ȝ nō reperiūt͂ ꝯditōes veri amoris: ibi nō reperit͂ ꝓpe amor: ſȝ i deo nō reperiūt͂ ꝯditōes veri amoris ergo nec verus amor: conſequentia nō cū maiori. Minor āt probat͂ auct͂e Dioniſii de diuis noibus. c. 4. vbi dic͂: Uer⁹ amor amātē ex͂ ſe ponit: ⁊ eū q̊dā mō i amatū trāſfert ſȝ icōueniēs ē vt de⁹ ex͂ ſe ſit poſit⁹: ⁊ i alia trāſferat͂ ꝰ ⁊c̄. Jtē amor dei ē etern⁹: ſȝ alia a deo ñ ſunt et͂na. ꝰ ſi illa amat nō amat niſi vt i ſeipſo. ſȝ q̄cūq͂ȝ ſūt in eo nō ſūt alia ab eo. ꝰ de⁹ ñ amat alia a ſeipo. Jteȝ ſi amat creaturas: aut amat amore ꝯcupiſcētie: aut amicitie. Nō ꝯcupiſcētie: qꝛ nullo idiget vt ꝑs. ait. Dn̄i ē t͂ra ⁊c̄. nec amor͂ amicitie. qꝛ talē ad creaturas irrōales hēre nō pōt. ꝰ nō amat oīa. Jtē arguo auct͂e. ait ꝑs. Odiſti oēs q operāt͂ iniq͂tatē ⁊c̄. ꝰ nō oīa amat. Aīa mea bn̄ dicis: tn̄ r͂gulā hāc accipe gn̄alē ꝙ amō nr̄ nō ē ſicut amor dei: nā volūtas nr̄a nō eſt cā bonitatis rerū: ſȝ ab ea mouetur ſicut ab obiecto. vn̄ bonitas rei ſm nām: vel eſtiata bōitas mouet volūtatē nr̄am: ut alicui bonū velimus. ſȝ amor dei ē cauſans ⁊ fundās bonitatē i reb⁹ ⁊ iđ volūtas dei. qꝛ oīa bona ſūt: oīa abſolute equaliter amat. Et iđ ad tuā rōnē intellige ſēſū Dioniſij. nihil. n. ē aliud amātē ex͂ ſe poni ⁊ trāſferri i amatū. niſi amato velle bonū: ⁊ ꝑ ꝓuidētiā ſuā opari ſic͂ ⁊ ſibi. ⁊ h̄ ēt ꝯpetit͂ amore diuino oibus. n. vult abſolute aliq͂đ bonuȝ: ⁊ ꝑ ꝓuidentiā ſuā opatur i oibus abſolute. ¶ Ad ſcđaȝ tuā rōem dico ꝙ lȝ creature nō ſint et͂ne niſi in deo: tn̄ qꝛ ſic͂ ab eterno naturas oiuȝ rerū i ꝓꝓo earū gn̄e ⁊ cōditōe cog͂uit: eadē rōne amauit exemplū. Nā nos ꝑ ſil͂itudies reꝫ q̄ i nob̄ ſūt cog͂ſcius res i ſeipſis exiſtētes: ⁊ cognitas amamuſ ſic ⁊ de⁹ ꝑ ſil͂itudies ⁊ ideas rerū cog͂uit oīa ab et͂no: ⁊ videſ eaꝫ bonitatē ab et͂no oīa dilexit.

¶ Ad t͂tiā dico ꝙ de⁹ nō pōt amare creaturas irrōales amore amicitie. qꝛ amicitia nō pōt hē͂ri: niſi ad rōales creaturas i quibus ꝯuenit eſſe reamationē ⁊ cōicatōeȝ i operibus vite. i qbus ꝯtingit bn̄ vel male euenire ſm fortunā vel felicitatē. irrōalia āt reamare nō pn̄t deū: nec hēre cōicatōeȝ vite q̄ de⁹ viuit: ut pȝ. Et cū amor perfecte diuidat͂ i amoreȝ amicitie ⁊ ꝯcupiſcentie ⁊ de⁹ creaturas nō amet irrōales amore amicitie: relinq͂t ꝙ eas amet amore ꝯcupie nō ꝙ eis indigeat: ſed inq̄tū eas ordinet ad rōnales creaturas ⁊ ad ſeipſuȝ. ⁊ hoc facit ex plenitudie ſue bonitatis: nō indigētie. ¶ Ad vltimā tuā rōnē dico ꝙ nō eſt icōueniēs vnū amare ⁊ odire diuerſis reſpectib⁹. Sic. n. ait Aureli⁹ Augl. Diligēdi ſūt hoies vt eoꝫ nō diligāt͂ errores. ſic d͂us peccatores amat iq̄tū nā ab ipſo ſūt: ſȝ inq̄tū pctōres ab ipſo nō ſūt: ſȝ ab ipſo deficiūt ⁊ illos odit. Contētor ingt aīa de hac q̄ōne ſȝ valde dubito d͂ ꝑncipali veritate. vȝ. an equaliter oīa amet. h̄ mihi videt͂ ꝙ nō amet aliq̄ mō oīa equalit͂. Nam Augl. ſup Joh̄. ſic ait. Oīa diligit de⁹ q̄ fecit. ⁊ it͂ eas magl diligit creaturaſ rōnales ⁊ d͂ illis ampli⁹ q̄ ſūt mēbra vnigeniti filij ſui: ⁊ multo magl vnigēituȝ ſuū. hec ille. ecce q̄ȝ clare ponit inequalitateȝ amōis diui. Dico aīa mea ꝙ de⁹ ñ amat vnū magl q̄ȝ alteꝫ. i. maiori intēſione act⁹ amoris: imo vno ⁊ ſimplici actu volūtatl vno mō ſe ſꝑ habēt͂l oīa amat. ſed inequalit͂ intelligit͂ amare: qa mai⁹ bonū vult vni q̄ȝ alteri. vni āt ſic vult ⁊ ñ alteri: ſȝ ꝙ repit i ill͂ ꝯformitatē i amore ſui. ⁊ ſic itelligūt͂ auctoritates h̄ oñdētes. vn̄ h̄ bonū qđ eſt dare vitā eternā vl͂t dare Petro: qa repit eū cōformē ſue volūtati. ſ. ſigni. ⁊ Joanni ñ vult dare h̄ bonū qa nō repit eū ſic diſpoſitū. ⁊ iđ xp̄ȝ deuȝ ſup oēs creaturas dilexit: qa ei maiora bona cōtulit. ſ. nomē ꝙ eſt ſup oē nomē. itē eē victorē diaboli. Jſa. 9. Factus eſt ꝑncipat⁹ ſup humeruȝ ei⁹. Jtē ꝙ eēt hūanitas i ipo vnita diuinitati. ⁊ ſic de alijs. Hec etiā ponit btūs Tho. ꝑma pte ſūme. q. 128. ⁊ duab⁹ q̄ōnibuſ ſequētibuſ. Jſta tibi ſufficiāt ꝑ ꝑma v͂itate. ¶ Q̄tū ad ſecūdā v͂itatē dico ꝙ q̄tuor ſūt genera hoiuȝ in hoc mūdo quos deuſ ꝑmaxime diligit. vȝ. pctōes. ⁊ hi figurāt͂ per Lazaꝫ. ſecūdo incipiētes: ⁊ hi ꝑ apl͂os. 3⁰. ꝓficiētes: ⁊ hi ꝑ Martā. quarto ꝑfecti: ⁊ hi ꝑ Mariā deſignāt͂. ¶ Primo inquā diligit d͂us pctōres figuratos ꝑ Lazarū. Nam Lazar⁹ velatā hūiſſe faciē d͂ſcribit͂: ligat⁹ māus ⁊ pedes. q̄triduāus ⁊ fetēs velatā q̄dē faciē pctō hȝ cū nec deū quē offēdit: nec penā quā icurrit: nec bona q̄ ꝑdit ꝯſiderat ꝑs. Noluit itelligē vt bene ageret. Yſa. 6. c. Excecā cor populi huius ⁊ aures eius aggraua: ⁊ oculos eius claude ne forte oculis ſuis videāt: ⁊ corde ſuo itelligāt: ⁊ ꝯuertant͂ ⁊ ſanē eos. ⁊ 59. c. ponit q̄đ inde talibus ſecutū ſit: dicēs. Palpauim⁹ ſicut ceci parietē: ⁊ q̄ſi abſq͂ȝ oculis attractauim⁹. ipegim⁹

in meridie q̄ſi i tenebris: ⁊ in caliginoſis quaſi
mortui. Et trenoꝝ.4.c. Errauerũt ceci in pla/
teis: polluti ſũt ſanguie. Inde dñs de phariſeis
Math.15.c. dicebat. Sinite illos: ceci ſũt ⁊ du/
ces cecoꝝ. ſi cecꝰ ceco ducatũ p̄ſtet: ambo i fo/
ueaꝫ cadũt. Audi ap̄lm ad Ephe.4. Nõ ambu
letis inq̄t ſic̄ ⁊ gẽtes ambulãt i vanitate ſẽſus
ſui: tenebris obſcuratuꝫ hñtes itellectũ: aliena
ti a via dei p̄ ignorantiã q̄ eſt in illis ꝓpt̄ ceci/
tatẽ cordis ipſoꝝ: q̄ deſperãtes ſemetipſos tra
diderũt ipudicitie in opatione oĩs imundicie ⁊
auariciã vos autem non ita didiciſtis xp̄m ⁊c̄.
Secũdo Lazarus ligatus erat manꝰ ⁊ pedes
ſic peccõr in oĩbus operibus bonis. Sap.17. Una
cathena tenebraꝝ oẽs colligati erant. Jñ Iſa.
58. ait. Si abſtuleris de medio tui cathenam: ⁊
deſieris digituꝫ extendẽ: ⁊ loq̄ q̄d nõ ꝓdeſt. cũ
effuderis eſuriẽti aĩaꝫ tuã: ⁊ aĩaꝫ afflictã reple
ueris: orietur in tenebris lux tua: ⁊ tenebre tue
erũt ſicut meridies: ⁊ regeꝫ tibi dabit dñs deꝰ
tuus ſemp̄ ⁊ replebit ſplẽdorib' aĩaꝫ tuã ⁊ oſ/
ſa tua liberabit: ⁊ eris q̄ſi ortus irriguꝰ: ⁊ ſicut
fons aq̄ꝝ cui nõ deficient aque ⁊c̄. 3° Laza/
rus q̄triduanꝰ erat: ⁊ peccõr q̄triduanꝰ efficit̄
i ↄſuetudine pcti. p̄mꝰ.n. dies ẽ delectatio pcti
ſecũdus ↄſenſus pcti. t̄tius opatio pcti. ⁊ q̄rtꝰ
ↄſuetudo. h̄ etiã ẽ ille lapis q̄ hodie ſuppoſitus
Lazaro deſcribit̄. vñ glo. ſup̄ illo v̄bo. ⁊ lapis
ſuppoſitꝰ erat ei: ait. difficult̄ ſurgit quẽ moles
male ↄſuetudinis premit. 4° Lazarus fetẽs
erat: q̄r peccata nr̃a fetẽt apud deuꝫ ⁊ ſcõs. ps.
Diſperierũt i endor facti ſũt vt ſtercꝰ t̄re. En/
dor dic̄ glo. fons gñationis carnalis ẽ: ⁊ meri/
to facti ſũt vt ſtercus t̄re: q̄m carnalibus dedi
ti nihil aliud q̄ȝ fecũditatẽ carnalitatis ꝓducũt
Audi. Ecc̄.9. Nõ des mulieri ꝑtãteꝫ aĩe tue ne
ingrediat̄ i v̄tute tua ⁊ cõfundaris. Ne reſpici
as mulierẽ multiuolã: ne forte icidas in laq̄os
illiꝰ. cũ ſaltatrice ne aſſiduus ſis: nec audias il
laꝫ: ne forte pereas i efficacia illiꝰ: ne des forni
carijs aĩaꝫ tuaꝫ in vllo: ne ꝑdas te ⁊ heredita/
tẽ tuaꝫ. Noli circũſpicere in vicis ciuitatis: ne
oberraueris i plateis illiꝰ. Auerte faciẽ tuaꝫ a
muliere cõpta. ⁊ ne circũſpicias ſpẽꝫ alienaꝫ.
ꝓpt̄ ſpẽꝫ.n. mulieris multi ꝑierũt: ⁊ ex h̄ cõcu/
pia q̄ſi ignis exardeſcit. Oĩs mulier q̄ ẽ forni/
caria q̄ſi ſtercus i via ab oĩbus ꝑtereũtibus cõ
culcabit̄. Spẽꝫ mulieris aliene multi admira/
ti ſũt ⁊ reprobi facti ſunt ⁊c̄. Jñ .i. Macha.2.c.
dr̄. Gloria eius .ſ. pctõris ſtercus ⁊ v̄miſ. hodie
extollit̄ ⁊ cras nõ iuenie̅t ⁊c̄. Hos igit̄ pctõres
q̄ȝdiu ſũt i mundo diligit deus: diligebat.n. ait
textus hodiernus: dñs Lazarũ .i. pctõreꝫ figu/
ratũ p̄ Lazaruꝫ. Audi Augu.4. de trini. Diligis
inq̄t nos dñe peccatores ⁊ fetidos ⁊ ſepultos:
⁊ tantũ diligis vt lachrymeris ⁊ ſpũ turberis
vt clames oẽs vt moriaris. ideo valida ſpes ẽ
mihi ĩte q̄ ſanabis egrotũ: viuificabis impiũ:
ſuſcitab' educẽs ſepultũ: fetidũ faciẽs redolen
teꝫ. hec ille. Ubi nõ aĩa q̄ trib' de cauſis amat
deus pctõres. vꝫ. Propt̄ fragilitatẽ humane ↄ

ditionis. Propt̄ aduerſariuꝫ nr̃e ſaluationis.
Et ꝓpt̄ exhibitionẽ large donatiõis. Primo
inq̄ȝ amat deꝰ pctõres ꝓpt̄ fragilitatẽ humãe
cõditionis. Audi dñm cõpatiẽteꝫ nr̃e fragilita
ti. Joan.6. Miſereor inq̄t ſup̄ turbam: q̄r ecce
iã triduo ſuſtinent me nec hñt q̄d manducent.
turba hec pctõꝝ multitudinẽ ſignificat. Tri/
duuꝫ hoĩs facultates oſtendit. ſ. velle: ſcire: ⁊
poſſe: que i miſeris pctõribus deficiũt: niſi ſup̄
pleat pietas creatoris. Quõ q̄ſo miſ̄ peccõr boni
vellet niſi diña pietas adiuuareꝫ: ad Ro.8. Nõ
ẽ volẽtis neq̄ȝ currentis. ſꝫ dei miſẽntis. q̄uo in
opꝰ bonꝰ exiret cuꝫ ſit ligatus mãus pedeſq̄ȝ:
Audi Yſa.41. Ego inq̄t dñs app̄hẽdẽs manum
tuã ad cooperãdũ. ne timeas: q̄a ego adiuui te.
quõ inſup̄ reuẽti ad viã dei ſciet cũ ſit velatꝰ fa
ciẽ: ps. Dñs illuminat cecos. ⁊ idẽ. Niſi q̄a dñs
audiuit me: paulominꝰ habitaſſet i iferno aĩa
mea. Et ideꝫ. Quẽadmodũ pat̄ miſeret̄ filioꝝ
miſertꝰ eſt dñs timẽtibus ſe. q̄m ipſe cognouit
figmẽtũ noſtrũ: recordatꝰ eſt q̄m puluis ſumꝰ
⁊c̄. Secũdo amat deus pctõres in hac vita ꝓ
pter aduerſariũ noſtre ſaluatiõis. p̄° Macha.
4. ca°. Quõ poterimꝰ reſiſtere: dixerũt illi ſanc
ti machabei: niſi tu adiuues nos: ⁊ Apoc̄.13.
Quis ſimilis beſtie: ⁊ q̄s poterit pugnare cõt̄
eã: q̄a datũ eſt ei os loquẽs magna ⁊ blaſfemi/
as. ⁊ data eſt ei ꝑtãs in oẽm tribũ ⁊ pp̄lm ⁊ lin/
guã ⁊ gẽtẽ ⁊c̄. Et Job.41. Nõ eſt ꝑtãs ſup̄ t̄raꝫ
q̄ ↄparet̄ ei. Et iõ xp̄s fragilitati hũane ex vna
pte cõpatiẽs: ⁊ ex altera ꝑtãtẽ diaboli ↄſiderãs
miſeret̄ pctõrib' ⁊ amat illos. Jñ Math.10.c.
dr̄. Cõuocatis diſcipulis ſuis dedit eis ꝑtãtẽ ſpi
rituũ imũdoꝝ: vt eijcẽnt eos. Simile dr̄ Mar
ci.3.c. vbi dr̄. Dedit Jeſus ꝑtãtẽ diſcipulis ſuis
curãdi ĩfirmitates: ⁊ eijciẽdi demonia. Ter/
cio amat pctõres ꝓpter exhibitiões large dõa
tionis. Quid.n. q̄ſo debuit facẽ xp̄s ꝓ pctõrib'
q̄d ñ fecerit: Cõſidera natiuitatis horã vſq̄ȝ ad
vite t̄minũ. Quid aliud q̄ȝ penas itollerabiles
iuenies: ps. Ego i laborib' a iuuẽtute mea. Au
di Augl. ↄ̄ q̄nq̄ȝ hereſes. Cũ eẽs iq̄t inimicꝰ p̄rĩ
recõciliaui te p̄ me. Cũ iter ſiluas ⁊ montes er/
rares: queſiui te: humeris meis appoſui te: labo
raui: ſudaui: caput meũ ſpinis oppoſui: manus
meas clauis obieci: lãcia latus meũ ꝑforauit: vt
iũgerẽ te mihi ⁊c̄. Jnde Paulꝰ ad Hebr̄.2. De/
buit igr̄ ꝑ oĩa fratrib' ſimilari vt miſericors fi
eret. Et ca°.4. ait. Nõ habemꝰ põtificẽ q̄ ñ poſ
ſit ↄpati ĩfirmitatib' nr̃is tentatũ ꝑ oĩa ⁊c̄. exẽ
plũ iudicis crudeliſſimi ꝓpt̄ iexpletiã tõmẽto
rũ. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ p̄mũ hoĩuꝫ genꝰ amatoꝝ a
xp̄o. Accipe .2. genꝰ: ⁊ hi ſũt incipiẽtes in via
dei ambulare ſignificati p̄ ap̄los. Audi q̄d ho/
die dicat dñs. Lazarus mortuꝰ ẽ ⁊ gaudeo ꝓ
pter vos vt credatis. ecce iã gaudet dulciſſimꝰ
Jeſus de ſigno quod facturꝰ erat quo ſciebat
appoſtolos animari ad inceptum opus in via
dei: Facit enim deus cum incipientibus ſicut
capitaneus cuꝫ militibus nouis. ponit.n. illos i
armoꝝ pulcherrimis prelijs vt animent̄. dũ

cũ edocti fuerint ad atrociſſima ꝑlia ordinat ⁊
⁊ in illis imiſcet. ſic ⁊ deꝰ. p̄mo.n. incipiẽtib' pul
cherrima ſcõrũ geſta ante oculos ponit: vt exẽ
plo eoꝝ animent̄ velle poſtea q̄ñ expediens fu
erit pro xp̄o mori. Jñ Petrꝰ paratus ſuꝫ iq̄t in
carcerẽ ⁊ i mortẽ tecũ ire. ⁊ alij diſcipuli: eamus
inq̄unt ⁊ moriãur cũ eo. ſꝫ de h̄ infra dicẽus ⁊c̄.
Tertiũ genus amatoꝝ a xp̄o ſunt ꝑficiẽtes
i Martha figurati. vidẽs.n. deꝰ aĩam iã i ſuo a
more feruẽtẽ: iã circa illã ãpliꝰ nõ laborat: ſed i
illa tm̃ delectat̄. exẽplo capitanei milites ſuos
iã exptos ⁊ ꝓbos ſignis ⁊ clamorib' excitat cũ
v̄o aĩati fuerit: ⁊ viriliter eos agẽ cernit: plimũ
ↄgaudet. Luc̄.15. Gaudiũ ẽ ãgelis dei ⁊c̄. Quã
tum genus amatoꝝ a xp̄o ſũt perfecti: licꝫ rari
ſint. ⁊ hi figurant̄ p̄ Mariã. de q̄ꝝ nũero cãtã/
do ⁊ pſallẽdo dicebat ap̄ls ad Gal̄.2.c. Uiuo ãt
iã nõ ego viuit ãt i me xp̄s. Jñ.c.4. eadẽ ep̄la ait
Si ſpũ viuimus: ſpũ ⁊ ãbulẽus. q̄re ⁊c̄. Et hec ſuf
ficiãt ꝑ ſa v̄itate. Q̄rtũ ad t̄tiã v̄i. dico q̄ ſic̄
ſũt q̄ttuor gña hoĩuꝫ q̄s i hoc mũdo diligit xp̄s
ita cuilꝫ gñi ſpãlia ſig̃ diui amoris aſſig̃ri pñt.
Quattuor.n. ſũt ſig̃ amoris in pctõrib'. primuꝫ
ẽ cognitio pcti. ſc̃m detectio vulneris. t̄tiũ ſatiſ
factio. ⁊ q̄rtũ ſcã ↄuerſatio. Primũ inq̄ȝ ſignuꝫ
dr̄ cognitõ pcti. audi Senecã ad Lucillũ ep̄la:
28. Initiũ igr̄ ſalutis eſt cognitio pcti. Egregie
mihi Epicurꝰ h̄ dixiſſe vr̄. nã q̄ peccare ſe neſc̄
corrigi nõ vult. dep̄hẽdas te oꝫ añq̄ȝ emẽdas.
Audi Aug. i ꝓhemio q̄rti de trini. Laudabilior
igr̄ ẽ aĩus cui nõ ẽ infirmitas ꝓpria: q̄ȝ q̄ ea nõ
reſpecta: menia mũdi: vias ſideꝝ: fundamenta
t̄raꝝ: ⁊ faſtigia celoꝝ ſcrutat̄. hec ille. Audi ⁊
Greg. 35. moral̄. Q̄to q̄s iquit minus ſe videt
tãto minꝰ ſibi diſplicet. Et q̄to maior lumẽ g̃/
tie recipit: tãto ãpliꝰ rep̄henſibilẽ ſe eẽ cog̃ſcit
Audi ⁊ Hug. li. ſuo p° de aĩa. Fruſtra.n. ait cor
dis ẽrigit oculũ ad vidẽdũ deũ q̄ nondũ idoneꝰ
ẽ ad vidẽdũ ſeipſũ. Prius.n. ẽ vt cog̃ſcas iuiſi/
bilia ſpũs tui q̄ȝ poſſis eẽ idoneꝰ ad cog̃ſcẽda i
uiſibilia dei. ⁊ ſi nõ potes te cog̃ſcẽ: nõ p̄ſumas
app̄hẽdẽ ea q̄ ſũt ſ̈ te. Precipuũ ⁊ pricipale ſpe
culũ ẽ ad vidẽdũ deũ: aĩus rõalis iuẽiẽs ſeipſũ.
Melio es ſi teipſũ cog̃ſcas q̄ȝ ſi te neglecto cur
ſus ſiderũ: vires herbaꝝ: cõplexiones hoĩuꝫ: na
turas aĩaliũ: celeſtiũ hoium ⁊ t̄reſtriũ ſciam hẽ
res. multi.n. multa ſciũt: ⁊ ſeipſos neſciũt: cũ tñ
ſũma ph̄a ſit cognitio ſui. h̄ ille. Scõm ſignũ
amoris dei i pctõre ẽ detectio vulneris. nõ eĩm
ſufficit ſuã nouiſſe ĩfirmitatẽ: niſi q̄ȝtotius poſ
ſibile fuerit illa medico ſpũali oñdat̄: cũ oĩbus
circũſtantijs opportũis de pnĩa. diſ.5.c. cõſidẽt
ps. Q̄m inig̃tatẽ meã ãnunciabo ⁊ cogitabo ꝓ
pctõ meo. Et idẽ dixi ↄfitebor aduerſũ me iiu/
ſticiã meã dño: ⁊ tu remiſiſti ipietatẽ pcti mei.
audi Greg. i paſtorali. Uulnera igr̄ clauſa plus
cruciãt. nã cũ putredo q̄ i it̄ꝰ feruet eijci t̄: ad
ſalutẽ dolor apit̄. ⁊ Amb. ſup̄ bti immaculati.
Ceſſat inq̄d vindicta diña ſi ↄfeſſio ꝓcurat hũa
na ⁊c̄. Tertiũ ſignũ amoris dr̄ ſatiſfactio. et
q̄d ſit. audi Aug. i ſolilogijſ. Satiſfactõ quid eſt

ẽ cãs pctõꝝ excidẽ: ⁊ ſuggeſtiõib' eaꝝ aditũ nõ
idulgẽ. ⁊ hic ẽ vnus modꝰ ſm̃ Aug. audi Greg.
i paſtorali. Nequaq̄ȝ iquit ſatiſfacimus ſi ab iniq̄/
tate ceſſamꝰ: niſi voluptates q̄s q̄ȝ dilexĩus ecõ
trario oppoſitis lamẽtis iſeq̃mur. hec ille. ⁊ h̄ ẽ
alius modus ſm̃ Greg. audi ⁊ Leonẽ papã in ſ̄
mone de ieiunio. Oroni inq̄t ꝓpiciatio dei q̄ri
tur. ieiunio cõcupiſcẽtia carnis extĩguit: elẽmõſ
pctã redimũt̄ ſilq̄ȝ ꝑ oĩa dei imago i nobis r̄no
uatur. hec ille. Et iſte ẽ alius modus ſatiſfacien
di ſpãlior. Quartũ ſignũ dr̄ ſcã ↄuerſatio. q̄m
vt Jſidorꝰ li.2. ſolilogoꝝ ait. Sancta ↄuerſatõ
ↄfundit inimicũ edificat ꝓximũ ⁊ glorificat de
um. audi Senecã ad Lucillum. Nulla inq̄t res
magis aĩos iduit honeſtos dubioſq̄ȝ ⁊ i prauũ
declinabiles reuocat ad rectũ: q̄ȝ bonoꝝ viroꝝ
ↄuerſatio. Paulatiꝫ.n. deſcẽdit i pectora: ⁊ vim
p̄ceptorũ obtinet: freq̄nter aſpici ⁊ freq̄nter au
diri. Et h̄ ſufficiãt q̄ȝtũ ad p̄mũ genꝰ. Accipi
amus ſm̃. vbi nõ q̄ alia q̄ttuor ſũt ſig̃ q̄bꝰ vnꝰ
q̄ſq̄ȝ i via dei ãbulare icipiens cog̃ſcit̄. vꝫ. xp̄m
oĩbus rebꝰ ãteponẽ: ſe vilẽ reputare: mũdũ et
ſuas diuitias ſpnẽ: crucẽ xp̄i i corde retinere.
Primũ inq̄ȝ ſignũ ẽ xp̄m oĩbꝫ rebꝫ anponer̄
Et rõeꝫ aſſig̃t Ambr. i q̄dã ſermõe. Oĩa inq̄t ha
bemus in xp̄o: ⁊ oĩa i nob' xp̄s. ſi vulnẽ curari
deſideras: medicꝰ ẽ. ſi febribꝫ eſtuas: fons ẽ: ſi g̃
uaris iiq̄tate: iuſticia ẽ. ſi idiges auxilio: virtꝰ ẽ
ſi mortẽ times: vita ẽ. ſi tenebras fugis: lux ẽ: ſi
celũ deſideras via eſt: ſi cibũ q̄ris: alimẽtũ ẽ: h̄ il
le. Jñ ille magnus Paulus ad Phi.3. ait. Oĩa ar
bitror vt ſtercora: ut xp̄m lucrifaciã. Accipe
ſm̃ ſignũ. vꝫ. ſe vilẽ reputar̄. Ecc̄.3. Q̄to es ma
gnus humilia te i oĩbꝫ: ⁊ corã deo iuenies g̃ram:
ps. Ut iumẽtũ factus ſũ apud te. Inde aĩa cla/
mat ad dñꝫ trenoꝝ p°.c. Uide dñe ⁊ ↄſidera: q̄m
fcã ſuꝫ vilis. ſ. ꝓpt̄ amorẽ tuũ. Et Heſter. 8. ca.
Tu ſcis iquit dñe ĩfirmitatẽ ⁊ neceſſitatẽ meã
q̄ abbominor ſignũ ſupbie ⁊ glorie mee: quod
eſt ſuper caput meum in die oſtentatiõis mee.
Accipe t̄ciũ ſignũ. ſ. munduꝫ ⁊ ſuas diuitias
ſpernere. Audi Hiero. de diuitibus ex ſuis di/
uitijs glorijs q̄rẽtib'. vbi ſic ait. ſꝫ q̄m mihi nẽ
de his q̄ i caducis ſuis diuitijs gloriãt̄: q̄q̄ȝ q̄/
daꝫ fetide carnis poſtmodũ in cinerẽ reuerſu
re. nobilitate: potẽtia: ⁊ dignitate: vna ⁊ leui ſi
q̄deꝫ auriuꝫ quorũdaꝫ ſtultoꝝ hoĩuꝫ inſuffla/
tione extollũt: ⁊ alios ↄtẽnendos opprimũt: ac
ſe ob hoc credũt illã attingẽ gloriaꝫ quã ſolis
hoĩbus ⁊ mũdi ↄtẽptoribus pius dñs ꝑparauit.
ſermo ẽ: q̄d de his vt ↄuenit differã: ne vos ad
celoꝝ regna diuitiaꝝ itinere feſtinetis: q̄m fa
cilius eſt trãſire camelũ p̄ foramẽ acus: q̄ȝ di/
uitẽ itrare in regnũ celoꝝ. nõ mea v̄ba ſunt: ſꝫ
xp̄i. Si hec reuocabilis eſt ſñia: inſtꝰ omnino
deus nõ eſt. Celũ inq̄t ⁊ t̄ra trãſibũt: v̄ba autẽ
mea nõ trãſibũt. Ululate vos o miſ̄i vẽto iſta
bilis fortune nobiles ⁊ potẽtes: q̄ alios tanq̄ȝ
ignobiles cõculcatis: q̄a huiꝰ mũdi vanitatibꝰ
honoriũq̄ȝ ⁊ falſaꝝ dignitatũ fauſtis obcecati
cũ vite vr̃e breuiſſima tela ſuccidet̄ ⁊c̄. Et mꝰ

ea pulchre ponit q̄liṫ cū diuite Epulōe in īfer
no cruciabunṫ. Inde ꝓpħa ad diuites clamat
diuitie igt ſi affluāt:nolite cor apponē. Audi
eūdeȝ Hiero.i exhortatiōe de pauptate imitā
da. Imitatores ingt pauptatis eſtote. vt ſequa
mini veſtigia ei⁹:q cū ī forma dei eēt: portans
oīa ⱴbo ⱴtutis ſue.i cui⁹ domo ſunt diuitie et
gloria:ſemetipȝ exianiuit formā ſerui accipiēſ
ꝛ paup ꝛ inops fuit.nat⁹ ē paup ꝛ pluſq̄ȝ iops
fuit quouſqȝ vixit:pauprim⁹ mortu⁹ ꝛ ſepul
tus ē.vn̄ vulpes ingt ideȝ foueas hn̄t: ꝛ volu
cres celi nidos:fili⁹ aūt hoīs nō hȝ vbi caput
ſuū reclinet. Aplis etⁱ iubet nō portare ſacculū
neqȝ perā:ꝛ iuueni cōſuluit vendē q̄ hēbat et
paupibus errogare. Si xp̄ȝ deū creditis : ꝛ nō
falli poſſe eū creditis:ipȝ ſeqmini. Impoſſibile
ē diuitijs affluere ꝛ xp̄ȝ ſeq.nā negat vt ɔ̄ria
miſceāṫ.nō poſſum⁹ deo ⱴuire ꝛ mamōe : aut
ſpi i fine decipiunṫ:aut ego fallor.g nō credūt
mihi cū diuitie ſue trāſierint i egeſtatē ſentiēt.
Diues h̄ quottidie ſplēdide epulabaṫ indutus
purpura ꝛ biſſo:ſȝ mortuus q Moyſi ꝛ ꝓpħe
noluit credē:ī tormētis poſit⁹ ſenſit. Nemo mi
litās deo iplicet ſe negocijs ſecularib⁹.non ſal
uabiṫ rex p multā potētiā ſuā:nec diues in di
uitijs ſuis. Nōne diuitijs cōiūcta eſt ſupbia?ꝛ
vbi ſupbia ē ibi pei⁹.nōne oīa oriūṫ mala ex ſu
pbia tāq̄ȝ vna radice? Cū.n.diues fact⁹ eſt hō:
ꝛ cū multiplicata fuerit gloria dom⁹ ei⁹: nōne
ſupbit?ꝛ cū ſupbierit:nōne polluūṫ vie ei⁹ i oī
tp̄e? Et tūc ſedēs i inſidijs cū diuitibus:i occl
to cogitat vt iterficiat inocentē.oculi ei⁹ i pau
perē reſpiciūt:ꝛ īſidiaṫ i occulto vt rapiat euȝ
tanq̄ȝ leo i cubili ſuo ꝛc̄.h̄ ille. Accipe q̄rtū ſi
gnū.vȝ.crucē xp̄i i corde tenē. Exēplūȝ illi⁹ ma
trone q̄ ad ſepulcrū dn̄i p gaudio mortua eſt:ꝛ
tandē i corde ei⁹ reptuȝ ē lr̄is aureis ſcriptuȝ
Jeſus amor me⁹. Itē exēpluȝ tyrāni q dū in p
ſecutiōe xp̄ianoꝝ de eoꝝ ɔſtātis miraret tan
dē corde xp̄iani cuiuſdā apto:ſculpta iuēta eſt
crux xp̄i. Et ſic hēs q̄ttuor ſigna incipiētium.
Accipe t̄tiuȝ gen⁹ dilectoꝝ a xp̄o.ſ.pficien
tes. In his q̄ttuor alia ſigna ſūt diui amorꝭ:tā
q̄ȝ.4.ſagitte eoꝝ cor vulnerātes. vȝ. augmēta
tio charitatis:appetit⁹ itenſio:cordis dulcedo
ꝛ mētis trāſformatio. Primū ſignū amoris
tanq̄ȝ pma ſagitta vulnerās pficiētes dr̄ cha
ritatis augmētatio. vbi accipe iſtā ⱴi.q quāto
qs i via dei pficit tāto magꝭ i eo charitas cre
ſcit.ad Ro.5. Charitas dei diffuſa ē in cordib⁹
nr̄is p ſpūȝ ſcūȝ q datus ē nob. Et.1. Pe.4. Añ
oīa charitatē cōtinuā hn̄tes: q̄ charitas opit
multitudineȝ pccōꝝ. Et ad Phil.1.ait. Oro vt
charitas magis ac magis habūdet in ſcīa ꝛ in
oī ſenſu:vt pbetis potiora: vt ſitis ſincēi ꝛ ſi
ne offenſa in diē xp̄i:repleti fructu iuſticie per
Jeſuȝ xp̄ȝ i gloriā ꝛ laudē dei. Sȝ q̄ūo charitaſ
augeaṫ.an.ſ.ſm ſuaȝ eēntiā:an ſȝ ſuā exiſtētiā
an ſȝ depuratiōnē a ſuo ɔ̄rio: ꝛ an p pticipatō
nē ſui ſubiecti maiorē.magne eē difficultatis.
Sȝ vide i ɔflatili Franciſci maronis.di.18.q.1.

qm̄ pchre tāgit iſtā māȝ. Scōȝ ſignū dr̄ ap
petit⁹.ſ.hn̄di charitatē affectio.ps. Sitiuit aīa
mea ad deū fontē viuū. Itē quēadmoduȝ deſi
derat ceru⁹ ad fōtes aq̄ꝝ:ita d̄ſiderat aīa mea
ad te de⁹. Sȝ h̄ q̄ri pōt an ſit de ncītate po
nere charitatē creatā i aīa nr̄a. vide de h̄ i Frā
ciſco.di.17.q.1.ꝛ de hac mā notauim⁹.s.feria
ſexta ſe dn̄ice. Accipe t̄tiuȝ ſignū cōdis dul
cedo. Audi Aug.li.ɔfeſſionū. Uerus igt amor
nō ſentit amaritudinē ſȝ dulcedinem:q̄ ſoror
amoris dulcedo:ſic̄ ſoror odij ē amaritudo.h̄
ille.guſtato.n.ſpū deſipit oīs caro. Quartū
ſignū ē mētis trāſformatio.nā ſm Dionyſium
de diuis noībus. Amor diuus ē extaſiȝ faciēs
q trāſformat amantē in amatū. Audi Aug.ſup
ps. Duas igt ciuitates duo faciūt amores. Hie
ruſalē facit amor dei. Babiloniā facit amor ſe
culi. Interoget ḡ ſe qſqȝ qd amet ꝛ iueniet vn̄
ſit ciuis.h̄ ille. Et hec ſufficiāt q̄ ad t̄tiuȝ gen⁹.
Quarti gn̄is q̄ttuor ſūt alia ſigna diui amo
ris. vȝ.cordis liquefactio:ex̄ corpis ſēſus ſub
leuatio:continua meditatio :āgelica viſitatio.
Accipe pmū.ſ.cōdis liquefactio. Cāti.5. Aīa
mea liquefacta ē:vt dilect⁹ me⁹ locut⁹ ē.ꝛ c.1.
ait. Indica mihi queȝ diligit aīa mea:vbi pa
ſcas:vbi cubes i meridie ꝛc̄. Et ps. Factum eſt
cor meū tanq̄ȝ cera liqueſcēs i medio ventris
mei. Secūdū ſignū ē ex̄ ſenſus corpis ſub
leuatio:ꝛ h̄ pprie ē extaſiȝ facē.i.raptuȝ. Rap
tus aūt ſm theologos eſt eleuatio mētis ab eo
qd̄ eſt ſm nāȝ in id qd̄ ē s nām vi vl ⱴtutē ſu
pioris nāe. Prio dicūt q ē q̄daȝ mentis eleua
tio.vbi nō q triplicit pōt mēs eleuari a ſenſi
bilib⁹ iſtis. vȝ.ex ifirmitate:ab opatiōe diabo
lica:ꝛ a ⱴtute dei. Prio ex ifirmitate:ſic̄ ac
cidit in freneticis ꝛ mēte captis : ꝛ talis pprie
nō ē eleuatio:ſȝ a ſenſu ꝛ intellectu alienatio ꝛ
hi q̄nqȝ ⱴa dicūt ppt fātaſie ioccupatū exerci
tiū.quo fit vt ſideꝝ ipſſiones faciliṫ ſuſcipiāt
a qbus depēdēt motus corporum naturales.
Scd̄o pōt eleuari ab opatōe diabolica.pt.n.
diabol⁹ pſtrigē ſēſus hūanos:ꝛ aliq̄ fictiua oñ
dere itellectui ſicut accidit iſtis ſtrigꝭ q̄ aiunt ſe
fuiſſe i forma carnis ꝛ ſilṫ cū dn̄a accurſij vl cu
biana:vel q̄ alio vocabulo noieṫ. qd̄ ſub pecca
ti mortal pena ē ab eccl̄a phibitū credē.26.q.5.
per totū. Et talis viſio nō ē pprie mētiſ eleuatō
ſed potius depſſio ꝛ deceptio. Tertō pōt eleua
ri ⱴtute dina ꝛ i tali eleuatōe lȝ mens a ſenſib⁹
corporis alieneṫ:ꝛ i cōtēplatōe rerū occultarū
eleueṫ:nō tn̄ hoc ē ɔ̄ nāȝ aīe:lȝ ſit s nāȝ. nāle.n.
ē menti hūane dina ꝛ alta miſteria ɔtēplari. Et
ſm dicētes deū i vita hac poſſe videri p eſſenti
am oꝫ dicē q̄ttuor ɔcl̄oes. Pria ē q i tali ele
uatione oȝ mētē eleuari a cognitōe ſenſitiua:iō
Paul⁹ i raptu ſuo dicebat:ſiue in corpe ſiue ex̄
corp⁹ neſcio:ds ſic. Et rō ē q̄ ſēſatio ē corpoꝛū
tm̄:deus āt ē icorporeus. Scd̄a ɔcl̄o ē q opȝ
mentē eē eleuatā ab oī fantaſia ꝛ imaginatōne
qm̄ q p imagiatōem videṫ.per aliquā ſpēȝ vid
tur.ſȝ di ſm ſuā eſſentiā nulla pōt eē ſpēs repn̄

tatiua. Tertia ɔcl̄o eſt q opȝ q ſit abſtracta
ꝛ eleuata ab oī ſpē itelligibili.q̄ cū oīs ſpēs itel
ligibil ſic creata:ꝛ p ɔ̄ns finita:nulla tal poteēt
dei eē repn̄tatia. Et poſito q eēt aliq̄ ſpēs crea
ta nulla vr̄ melior q̄ȝ ſpēs ſuipſi⁹ aīe. ſȝ clarū ē
q p ſuā ſpēm deū nō videt.ḡ ꝛc̄. Quarta ɔ.ē
q lȝ de lege ordīata de⁹ i carne mortali p eēntiā
videri nō poſſit:tn̄ pōt de pulegio ſpāli fieri.
Q̄ i carne mortali h̄ fieri non poſſit pȝ Exo.33.
Nō videbit me hō ꝛ viuet. ꝛ Jo.1.c. Deū nēo vi
dit vnq̄. Q̄ āt de pulegio poſſit.appet i Moy
ſe ꝛ Paulo: put ſentire vr̄ Aug.ſup Gen̄.ad lit
terā.ꝛ i li.de vidēdo deū.de Moyſe hr̄ Nūeri
12. Ore loq̄r ei ait dn̄s ad Aarō.ꝛ palā : n̄ p enig
mata ꝛ figuras:ſȝ clare ꝛ māifeſte. H⁹ ſnīe ē be
at⁹ Tho.pte.1.q.12.ar.5.i ſolutōe ſcd̄i argumēti
dicēs q de⁹ p̄ter oēȝ ordinē mētes aliqꝝ in car
ne viuētiū:ſȝ nō ſenſib⁹ corporis vſqȝ ad viſio
nē ſue eſſentie eleuauit. ꝛ iſta eſt cōis opio. Aliq
tn̄ oppoſitum tenēt p dcm̄ Dionyſij de miſtica
theologia q indoctos appellat q noſſe dn̄t eū q
opſuit tenebras latibulū ſuū. Et h⁹ opīoes fuit
Durādus ꝛ q̄ples aſſerētes q q̄cūqȝ mēs i ɔtē
platōe profecerit nō puenit ad cognitōneȝ dei.
Sed ɔ̄ hoc dixius feria.5.pᷣe dn̄ice. Iſta ſuffi
ciāt ad pn̄s. Tertiū ſignū vr̄ ɔtinua medita
tio.ſ.ſupbioꝝ t̄renoꝝ:ꝛ ifernoꝝ:ſupiora appe
tit t̄rena ſpernit:ꝛ iferna metuit. ps. Medita
tio cordis mei i ɔſpectu tuo ſp. Sȝ ɔ̄ h̄ ɔcl̄oe ſe
quēti. Tertiū ſignū ē āgelica viſitatio :vt pȝ
de Petro i carcē viſitatio ꝛ alijs.q̄re ꝛc̄.

De effectibus diui amoris ɔcl̄o ſa.

[A]ccipe ſm ɔcl̄onē. vȝ. Amor diuus adeo
ē perfectus vt amātē trāſformet i ama
tū ꝛ plēs i eo generet effect⁹. Ubi tres
inquirāus ⱴitates. vȝ. Pria ⱴi.ē iſta. quomō
amor vnit amātē cū amato. Scd̄a ⱴ.quomō
amor trāſformat amantē i amatū Tertia ⱴi.
q ſūt effectus quos cauſat dei amor i amātem.
Q̄tū ad pmā dico q Aug.8.de tri.ponit hāc
doctrinā:dicēs. Amor ē q̄ſi iuncturā q̄dā: duo
aliq̄ copulās:vel coplare appetēs.duo āt ſūt h̄
amāſ ꝛ amatū. Ad c⁹ dclaratōȝ nō q duplr vni
tur amās cū āato:aut ſȝ eſſm̄:aut ſȝ affm̄. P°
vniṫ amās cū amato ſȝ effectū.ꝛ tūc amor req
rit pn̄tiā amati. Mouet.n.amor amantē ad q̄rē
dū ꝛ d̄ſiderādū pn̄tiaȝ amati;q̄ſi ſibi ɔuenientꝭ
ꝛ ad ſe ptinētꝭ. Canti.1. Indica mihi quē diligit
aīa mea ꝛc̄. Nōne h̄ expiētia diſcim⁹:cū q̄s ama
mus abſentes hēmus de die i diē ſuā pn̄iaȝ affe
ctāus ꝛ viſos ſūmope letāur? certe expior idieſ
Audi pulcherrimū dcm̄ Senece ad Lucillū.q
freq̄nṫ mihi ſcribis:grās ago. Nā q̄ vno° potes
te mihi oñdis.nūq̄ȝ epl̄aȝ tuā recipio vt nō pti
nus vna ſim⁹. Si imagiatōes amicoꝝ abn̄tiuȝ
nob iocūde ſunt q̄ mēoriā reuocāt : ꝛ deſideriū
abſentiū falſo atqȝ iani ſolatio leuāt:q̄to iocū
diores ſūt lr̄e q̄ vera amici abn̄tis veſtigia ⱴas
notas afferūt.nā qd̄ i ɔſpectu dulciſſimum ē:id
amici man⁹ epl̄e ipreſſa p̄ſtat agſcē.hec ille. Et
rō q̄re amor ſȝ effectū regrit pn̄tiā amati ē : vt

dicit phs ſo politice:qm̄ amātes deſiderant ex
duob⁹ fieri vnū:ſȝ q̄ ex h̄ accidēt aut ābos aut
alterū corrūpi:q̄rūt vniōnē q̄ndā q̄ eos decet
ꝛ ɔueit.ꝛ hec ē ſil ɔuerſari:ſil collog ꝛ his ſil ia
Et q̄ iſta fieri nō pūt ſine pn̄tia amatoruȝ.iō a
mor ſm effectū regrit pn̄tiaȝ amati:nec ſic fieri
pūt vnū niſi ſint pn̄tes. Et h̄ ē pp⁹ effect⁹ amo
ris. Inde Aug.4.li.ɔfeſ.ait quēdā bn̄ dixiſſe de
amico ſuo dimidiuȝ aīe. Secundo mō amor
vnit amantē cū amato ſm affectū.ꝛ tc̄ tal amō
nō regrit pn̄tiā corporalē.vn̄ ēt q̄s nūq̄ȝ vidius
mouēur vt diligāus. vt dic̄ Tuli⁹ de amicitia.
H̄ mō Paul⁹ ad philippēſes:dicebat eos ſp hē
re i corde:lȝ pn̄tiaȝ nō hr̄et.ait.n.ſic. Grās ago
deo meo i oī mēoria vr̄i ſp i cūctis orōib⁹ meiſ
p oibus vob. Cū gaudio depcatōeȝ faciēs ſup
cōicatōe vr̄a i euāgelio xp̄i:ꝛ pxia die vſȝ nc̄.ɔ
fidēs h̄ ipȝ:q̄ q cepit i vob op⁹ bonū pficiet vſȝ
i diē Jeſu xp̄i ſ.c ē iuſtū h̄ ſētir p oīb⁹ vob eo q
habeā vos i corde ꝛ i viculis meis.ꝛc̄.q̄re ſatꝭ
nō pma ⱴitaſ. Q̄tū ad ſcd̄aȝ dico q duplex
ē trāſformatio amātiſ cū amato.q̄dā ē ſȝ vi ap
p̄hēſiuā:q̄dā ſȝ vim appetitiuā.vn̄ aliq̄n ama
tū trāſferṫ i amātē:ꝛ aliq̄n eɔ̄.ꝛ h̄ duob⁹ mōis
Accipiaȝ⁹ p°.trāſformationē q̄ amatū tranſfor
maṫ i amātē.ꝛ dico q hoc pōt eē aut ſm vi ap
p̄hēſiuā:ut ſȝ viȝ appetitiuā.ſȝ vi app̄hēſiuaȝ
trāſformaṫ qn̄ amatū imoraṫ i app̄hēſiōe amā
tis. Scd̄m vi appetitiuā qn̄ i affectū amātis eſt
q̄dā ɔplacētia r̄ſpectu amati vt qa delectaṫ de
eo:vel de boniſ ei⁹.ſiue h̄ ɔtigat amōe amicitie
ſ.ue ɔcupie. vt cū qs deſiderat alicui bonū ppt
alteꝝ:aut nō ppter alteꝝ:ſȝ ppter cōplacētiaȝ
amati iteri⁹ t̄ditā. Silr amās i amatū trāſferṫ
duplr aut ſȝ app̄hēſiuā aut ſecunduȝ appetitꭍ
uā. Scd̄ȝ vi app̄hēſiuā ē qn̄ amās nō eſt ɔtēt⁹
ſup finali app̄hēſiōe amati:ſȝ nitiṫ ſingl̄a q̄ ad
amatū itriſec⁹ ptinēt exq̄rē.ꝛ ſic ad iteriōa ei⁹
igrediṫ.ſic̄ de ſpū ſcō dr̄ q eſt d̄⁹ amor.1.Cor.2.
q ſeruāṫ etiā pfūda dei. Scd̄m vi appetitiuaȝ
ꝛ h°. duob⁹ modiſ:aut.ſ.p amorē ɔcupie: aut p
amorē amicitie. Amor ɔcupie nō regeſcit i q̄cū
qȝ extriſeca aut ſupficiali adeptiōe vl fruitiōe
amati:ſȝ q̄rit amatū pfecte hr̄e q̄ſi ad itima illi
us pueniens.ꝛ ſic h̄ amore appetitus ɔcupie
amās dr̄ i amatū trāſfōmat⁹. Amor aūt amici
tie ſic trāſfōmat amātē i amatum inq̄ȝtū bona
oīa vl mala r̄putat ſic̄ ſua:ꝛ volūtatē amici ſi
cut ſuā vt q̄ſi i ſuo amico videat bona vl ma
la pati vl affici.ꝛ ppt h̄ dr̄.8.ethi.q amicoꝝ ē
idē velle ꝛ idē nolle.ꝛ i eodē triſtari ꝛ gaudeṙ
Exēplū pōam⁹.ſortes diligit Platonē tāto ac
tali effectu:vt ei vellet oē bonū ꝛ abeſſe oē ma
lū.qa cernit ex Sorte mlt̄a adipiſci ſibi bōa:h̄
amor dr̄ ppter alteꝝ ꝛ nō ppe ē ver⁹ amor:ſȝ
dr̄ amor ɔcupie.qm̄ ɔcupiſcit bōa amico eue
nire:qa vtile etꝭ ſibi: ſed ſi Sortes diligit Pla
tonē:qa appetit ei oē bonū:n̄ ppt aliud:ſȝ ppt
q̄ndā iti⁹ amici pfectā cōplacētiā:hic amor ⱴ⁹
eſt:ꝛ dr̄ amor amicitie.ſed etiam ifra dicem⁹ i
.3.ɔſideratiōe. Audi Senecaȝ ad lucillum epl̄a

.6.vȝ. Jlla ingt ꝟa amicitia ē quā nō ſpes.nō ti
mor:nō vtilitatꝭ ſiue cura diuellit.cū q̄ ꝛ ꝓpter
quā hoīes moꝛiūť.ꝛ epła.3.ait. Si aliquē ami
cū exiſtimas cui nō tm̄ credis q̄tuȝ tibi: vehe/
mēter erras:ꝛ nō ſatis noſti viȝ vere amicitie
Ponit aūt ibi vnā pulcherrimā regulā:dicēs.
Oia cū amico delibera:ſȝ de ip̄o ꝑus.poſt ami
citiā credendū ē:añ amicitiā iudicādū. Jſti ꝟo
ꝑpoſtē officia ꝑmiſcent q̄ ꝯ precepta theopha/
ſtri:cū amauerint iudicāt:ꝛ nō amāt cū iudica
uerūt.ꝛ īfra. Diu delibera:an aliqs tibi in ami
citiā vel re ꝑcipiendū ſit:ꝛ cū placuerit fieri il/
lū toto pectoꝛe admitte:tā audacter cum eo lo
quē q̄ȝ tecū. Tu aūt ita viue vt nihil tibi cōmit
tas niſi q̄ȝ etiā cōmittē inimico tuo poſſis ꝛc̄.
hec ille. Et hec ſufficiāt q̄tū ad ꝟaȝ ꝟi. Q̄tū
ad t̄tiaȝ ꝟi.dico ꝙ licȝ mlťi ſint diui amoꝛis ef
fectus:tñ iuxta ſeptē ſpūs ſci dona ſeptē amo/
ris ponamꝰ effectꝰ. Primꝰ dr̄ meditatiuus.2ꝰ
dr̄ opatiuꝰ.3ꝰ dr̄ ſepatiuꝰ.4ꝰ dr̄ ſupatiuus.5ꝰ
dr̄ rutilatiuus.6ꝰ dr̄ exēplificatiuꝰ.7ꝰ dr̄ ꝑſe/
ueratiuus. Hos ſeptē affectꝰ oñdit ſe hr̄e aīa
philocapta. Canti.8.c.vbi ſic ait. Pone me vt
ſignaculū iux̄ coꝛ tuū:ꝛ vt ſignaculuȝ iux̄ bra/
chiū tuū:qꝛ foꝛtis ē vt moꝛs dilectio tua:dura
ſicͭ infernꝰ emulatio tua.lāpades eius lāpades
ignis atq̄ȝ flāmaꝝ:aq̄ multe nō potuerūt exti/
guere charitatē. Accipe igiť ꝑmū effectum
amoꝛꝭ q̄ dr̄ meditatiuꝰ:qꝛ ait. Dn̄e pone me vt
ſignaculū iux̄ coꝛ tuū.ſupple vt ꝺ te amoꝛ meꝰ
poſſit meditari.qd ſignificat ſignaculū iux̄ coꝛ
niſi aſſidua meditatio dei.ꝑs. Meditatio coꝛ/
dis mei ī ꝯſpectu tuo ſēp.h̄ aūt facͭ ſpūs ſcūs i
aīa ꝑ donū ſapie. Sapia aūt pōt tripl̄r ꝯſidera
ri.cōiť ꝓpꝛie:ꝛ magis ꝓpꝛie. Cōiť ſapia dicta
dicͭ quādaȝ cognitione diuaꝝ atq̄ȝ hūanaꝝ re
rū ſm̄ Aug.4.de tri.vbi ait. Sapiēs diuina ꝛ
humana rimať.ꝛ ſm̄ apłm. Sapiēs ē q̄ oia no
uit. Sapia ꝓpꝛie dicta ē etnaꝝ reꝝ tm̄ cogni/
tio q̄dā.de q̄ dr̄.i.Coꝛ.12. Alij dať ꝑ ſpūm ſmo
ſapie. Magꝭ ꝓpꝛie dicta ē cognitio q̄dā dei cū
ſuaui ꝛ expimētali deguſtatione ſuauitatꝭ dei.
ꝛ h̄ actꝰ ptiȝ ptinet ad itellectū ꝛ ptiȝ ad effe/
ctū:vt pȝ.nā inchoať in itellectu.ſ.deū intelli/
gendo:ꝛ ꝯſumať i affectu.ſ.deguſtādo ꝛ ſapo/
rādo:ꝛ ſic loqť Ricardꝰ de ſcō Victoꝛe:dicēs
Amoꝛ ē dulcedo ſapoꝛꝭ itimi ꝛ q̄to ardentius
amat:tāto ſuauiꝰ guſtat. Et ad hāc ſapiaȝ que
nihil aliud ē q̄ȝ q̄dā ſapida ſcia:hoꝛtať Paulꝰ
ad Col.3. Que ſurſū ſūt ſapite nō q̄ ſup trām.
Sȝ ꝯ inges pr̄ Ambꝛo.ait.n.ꝓph̄a. Guſtate et
videte qm̄ ſuauis ē dn̄s. Itē ꝓx.vlt. Guſtauit
ꝛ vidit qm̄ bona ē negociatio eiꝰ.ꝛ.i.R.14.dr̄
Vidiſtis igt Jonathas ꝙ illuminati ſūt oculi
mei eo ꝙ guſtauimꝰ paululū de melle iſto. Ec/
ce ꝙ ſapia iſta ꝑus guſtať:deinde cognoſcit ꝛ
intelligiť:ꝛ tu dicis ꝙ ſapia in itellectu ichoať
ꝛ in affectu ꝯſūmať.guſtauit ꝑus Jonathas ꝛ
ꝑus illuminati ſūt oculi eiꝰ. Dico añia mea ꝙ
duplex ē cognitio.ſ.recta ꝛ reflexa:vt ita dicā.
Manifeſtū ē aūt ꝙ guſtare non poſſumꝰ gcq̄ȝ

niſi ꝑus ꝑcognoſcať:vt ait Aug. Inuiſa diligē
poſſumꝰ icognita neq̄q̄ȝ. Pꝛiꝰ ḡ oppoꝛtet ꝙ co
gnoſcať diligibile:q̄ cognito amamꝰ:q̄ amato
ꝛ deguſtato iteꝝ ſpeculamur:ꝛ illiꝰ bonitateȝ
ꝯſideramꝰ attentiꝰ. De ꝑma ḡ cognitione itel/
ligiť q̄ȝ ſupius diximꝰ.de ꝟa aūt itelligūť ꝑta
cte auctes .q̄re ꝛc̄. Ait ḡ aīa. Pone me dn̄e vt
ſignaculū iux̄ coꝛ tuū.i.da mihi dn̄e hunc amo
rē tuū vt ꝑ donū ſapie meditari poſſiȝ ꝛ guſta
re ſuauitatē tuā.nā ſicͭ ꝑ ſignū aliq̄ȝ digito vel
brachio alligatū i rei memoꝛiā ducimur freq̄n
tioꝛē:ſic ꝑ cognitionē altiſſimaꝝ ꝛ diuaꝝ reꝝ
ducimur i meditationē frequētioꝛē dei in ſua
bonitate:ꝛ illā ſuauiꝰ deguſtamꝰ.q̄re ꝛc̄. 2ꝰ
effectꝰ amoꝛis dr̄ opatiuus:qꝛ aīa ait.ꝛ pōe me
vt ſignaculū iux̄ brachiū tuū.ꝑ brachiū.n.opꝰ
deſignať:qꝛ amoꝛ dei nō ē ocioſus. veniat illa
amoꝛoſa Magdalena ſollicita in q̄rendo ama
tū audi glo.ſup illō Joā.20. Si tu ſuſtuliſti euȝ
dicito mihi.nō dicͭ quē.qꝛ h̄ agē ſolet i aīa vis
amoꝛis:vt quē ſemp cogitat nullū ignoꝛaꝛ cre
dat.h̄ glo. Hūc aūt effectū opať i aīa ſpūs ſcūs
ꝑ donū pietatis. Et circa h̄ q̄rit dn̄s Bonauē.
hāc difficultatē.vtꝝ donū pietatis ꝯſiſtat i re/
ligione reſpectu dei:an i cōpaſſiōe reſpectu ꝓ
ximi. Et dicͭ ꝙ cū pietas multipliciť dicať ſe/
cundum Augu.in pꝛincipio decimi de ciuitate
dei.diciť enim pietas erga deum: erga paren/
tes:ꝛ erga quēcūq̄ȝ hoīem:oȝ ꝙ pietas ſȝ ꝙ oꝛ/
dinat erga deū nō ſit nomē dnī:ſȝ magis ſit idē
q̄ȝ latria. Scōm āt ꝙ oꝛdinat erga parētes nō
tenet adhuc nō tenet rōneȝ doni: ſed potiꝰ eſt
ſpēs ꝟtutis iuſtitie nā ſȝ oꝛdinē ꝛ regulā iuris
nālis. vnuſq̄ſq̄ȝ piꝰ eſſe dȝ i pētes maxie cū ne
citas ītuenit.ꝛ ſȝ h̄ dicebat apłus. Qui ſuoꝝ
et maxie domeſticoꝝ curā nō hȝ fidē negauit.
Scōȝ aūt ꝙ oꝛdinat erga quēcūq̄ȝ ꝓximū:ſic ē
vnum de ſeptē donis. Et talis pietas ꝛ amoꝛ ꝓ
loco ꝛ tpe q̄druplicͭ venit i actū.ſ.ꝯdelectan/
do ꝛ ꝯgaudēdo.2º cōpaciēdo.3º excuſādo ꝛ.4º
bona tribuēdo: Pꝛimo cōdelectādo ꝛ ꝯgau
dendo.ad Ro.12. Gaudē cū gaudētibꝰ ꝛ tanto
magꝭ delectať:q̄to magis ꝓximū cernit deo
ardētiſſime philocaptū.ꝛ h̄ ē illa ſcā charitas q̄
nō emulať ſm̄ apłm.i.Coꝛꝭ.13. Secūdo cōpa
tiēdi ad Ro.12. Flē cū flētibꝰ ꝛ q̄nq̄ȝ adō iſta
pietas accēdiť vt potiꝰ hō eligēt pati q̄ȝ cōpa/
ti.2.Coꝛꝭ.12. Quis infirmať ꝛ ego nō ifirmoꝛ:
qs ſcādalizať ꝛ ego ñ vroꝛ:ꝛc̄. Tertio excu
ſādo exēplo xp̄i.Lucͭ.23. Pr̄ ignoſce illis:q̄a ne
ſciūt qd faciūt:ecce mira excuſatio. Et rō huiꝰ
ē:q̄a charitas ñ cogitat malū.vt ait apłs.i.Coꝛ.
13. Quarto.bona tribuēdo.ꝑs. Manꝰ ſuas
appuit iopi:ꝛ palmas ſuas extēdit ad paupem
Et Job.27. Flebā quōdā ſup eo q̄ afflictꝰ erat
ꝛ compatiebať aīa mea paupi.q̄re.ꝛc̄. Acci
pe tertiū effectū amoꝛis q̄ dr̄ ſepatiuus.q̄a ait
aīa. Foꝛtꝭ ē vt moꝛs dilectio tua.vide mirabi/
lē diui amoꝛis effectū.nā ſicͭ moꝛs a mūdi habi
tatōe:ꝓpiquoꝝ dilectiōe:ꝛ t̄renoꝝ dulcedie ſe
ꝑat triſurcato ictu ſic diuꝰ amoꝛ mētē quam

igrediť ſpat a mūdo:pētibȝ:ꝛ oibꝰ tpalibȝ. In
Greg.i omel.xi.ait. Foꝛtius ē vt moꝛs dilectio
tua.qꝛ ſicͭ coꝛpꝰ ibumat:ſic ab aōꝛe tpaliū etna
charitas occidit.nā quē ꝑfecte abſoꝛbuit ad t̄/
rena foꝛꝭ deſideria velut iſenſibilē reddit. nȝ ſa/
crꝰ qs moꝛi ꝓ dn̄o potuiſſet niſi ꝑus a t̄reis dſi
derijs i mēte moꝛtuꝰ fuiſſet.h̄ ille. Hꝰ āt facͭ ſpi
ritꝰ ſcūs i aīa ꝑ donū ꝯſilij. vbi nō ꝙ ꝯſiliuȝ dicͭ
hitꝰ q̄ expedit ꝛ dirigit aīaȝ ad eligēdū ea q̄ ꝑſe
q̄nda ſūt:ꝛ ad vitādū fugiēda. Et talꝭ hitꝰ pt eē
duplex: Pꝛio reſpcū eligibiliuȝ q̄ ſūt de necͭi/
tate ſalutꝭ.ꝛ h̄ ꝓpe ē prudētia q̄ ad talia dirigit
minꝰ excellēs q̄ȝ donū ſcie. In tali ꝙpe electōe
hȝ eligē hō qcq̄d ſm̄ regulā iurꝭ nāť prudentia
gignit. 2º h̄ hitꝰ pt eē reſpcū agibiliū arduo
rū ꝛ difficiliū q̄ ſūt necͭa t̄n necͭia ad ſalutē:ꝛ h̄
ꝓpe ē donū ꝯſilij ꝛ tc̄ h̄ hitꝰ dirigit aīaȝ ſȝ rlaȝ
iurꝭ diui. vn̄ donuȝ ꝯſilij ꝓpe dirigit i electōȝ ſe
q̄ndoꝝ ꝛ fugā vitādoꝝ.ꝛ ſic pȝ ꝙ prudētia ꝛ ꝯſi
liū ſt id i eentia.ſȝ ꝯſiliū ſupabūdat prudētiā i
vno articulo.ſ.qꝛ eꝰ ē ipare.ſȝ iſta relinq̄mus.
Sūfficͭ ḡ itelligē ꝙ ꝯſiliū hȝ dirigē hoieȝ i ele/
ctōeȝ agēdoꝝ ꝓſeq̄ndoꝝ vel fugiēdoꝝ q̄ ſt ſpā
lis arduitatꝭ.ꝛ h̄ ſȝ regulā iuris diui. Audi ꝯſili
ū. Si vis ꝑfectꝰ eē vade ꝛ vēde oia q̄ hēs ꝛ da
paupibȝ.q̄re ꝛc̄. Quartꝰ effectꝰ amoris dr̄ ſu
patiuꝰ.qꝛ anima ait. Dura ſicͭ iſernꝰ emulatō.i.
ſtimłatio tua: Eſt.n.ſtimłatio diui amoꝛis q̄ȝ/
dā ardēs deſideriū hn̄ ſp opādi:ꝛ nūq̄ȝ talr ph̄i.
locapto q̄cq̄ȝ appet icepiſſe boni:ſȝ ſp ait:miſer
q̄ꝛ icipiā hn̄ agē. Iſta ḡ ſtimłatio:iſt o igēs ꝛ fer
uens deſideriū ꝑfecte opandi dura ē ſicͭ iſernꝰ
qm̄ ſicͭ iſernꝰ nulli ꝑcit:nec tpa ꝯſiderat q̄le ſit:
vt qꝛ ver aut eſtas ꝛc̄.ſȝ ſp ſiue papā ſiue alios
q̄cunq̄ȝ voꝛare paratꝰ ē:ſic ꝛ amoꝛ nulli tpi nł
lı etati:nulli ꝑfecto ꝯditōi ꝑcit:ſȝ ſēp opari bo
nū facit. Audi Petꝝ rauēnas i q̄dā ſmone. Ni
hil igt duꝝ:nil amaꝝ:nil ḡue:nil letale cōputat
verꝰ amoꝛ.q̄ȝ ferrū q̄ vulnera:q̄ pena.q̄ moꝛs
amoꝛē ꝑfectū ꝑualēt ſupare: Amoꝛ ipenetrabi
lis loꝛica ē.reſpuit iacula:gladiū excutit:piculis
inſultat moꝛte irridet.ſi amoꝛ ē vincit oia. Hūc
āt eſſm̄ amoꝛis opaꝛ ſpūs ſcūs i aīa ꝑ donū foꝛ
titudis. Vbi nō ꝙ foꝛtitudo q̄ ē ꝟtus moꝛalis:
ꝛ foꝛtitudo q̄ ē donū differt ab iuicē. Nā ꝑpeti
paſſiōes vł ardua aggrediť pōt hō dupl̄r:ł ꝓpē
iuſticie ꝛ honeſtatꝭ ꝯſūnatōeȝ.ꝛ ſic ē virtus:qꝛ
h̄ ē de dictamie iurꝭ nāť.vel ꝓpē ꝑfectaȝ imita
tionē.ꝛ ſic ē donū ꝛ h̄ ē de dictamie iuris diui.
Nā.n.foꝛtitudis q̄ ē ꝟtus ē patiēter tollerare
aduerſa:ſȝ nā doni ē gaudē ꝓmptē ꝛ expedire
aggredi paſſiōes:ꝛ ardua cū ſupuenerint liben
tiſſime tollerare. vn̄ facit h̄ donū i aduerſita
tibus iocūdari. Actꝭ.5. Ibant apłi gaudentes a
cōſpcū conſilij:qm̄ digni habiti ſunt ꝓ noīe Je
ſu contumeliā pati ꝛc̄. Quintꝰ effectus diui
amoꝛis dr̄ rutilatiꝰ:q̄a ait. Lāpades eiꝰ lāpades
ignis.lampas.n.diui amoꝛis eſt coꝛ hūanū:in
quo oleū diui amoꝛis ardet:Lucͭ.16.c. Nōne
coꝛ nr̄m ardens erat:ꝛ Jo.12. Ignē veni mittē

in t̄rā. i cuius miſteriū Leui.6.c.dr̄. Ignis i al/
tari meo ſēp ardebit quē nutriet ſacerdos: ſu/
bijciēs ligna ꝑ ſingulos dies.altare vtiq̄ȝ mēs
hūana ē q̄ſi alta res.alta nēpe res eſt aīa nr̄a ad
imagineȝ ꝛ ſilitudiuē dei creata. In hac ignis
diui amoꝛis ſemp ardē debȝ:quē ſacēdos.i.illu
miata rō nutrit ꝛ cōſeruat.ꝛ ſubijcit ligna cuȝ
quottidie bn̄ficia magna ſibi a diua grā colla/
ta rememoꝛat. In altare vtiq̄ȝ cinis erat. qd ꝑ
cinereȝ niſi ꝟa hūilitas deſignať:q̄a ſicͭ in cinē
ꝯſeruať ignis:ſic dei amoꝛ cōſeruať i hūilitate
ꝛ iuueneſcit. Hūc āt effectū amoꝛis opať i aīa
ſpūs ſcūs ꝑ donū intellectꝰ. Ecc̄.2. Diligite dn̄m
ꝛ illumiabit coꝛda vr̄a. Illumiāt aūt donū i tel
lectus aīaȝ ſpāliter ad tria.ſ.ad cognitōeȝ dei:
ſui:ꝛ vniuerſi.ꝑmo ad cognitionē dei.vbi nō
ꝙ tripliciť pōt aīa illuiari q̄ ad cognitōȝ di.ſ.ꝑ
ſiplicē aſſēſuȝ:ꝑ rōis admiculū ꝛ per ſimplicē
ꝯtuitū.ꝑº ꝑ ſinplicē aſſenſū.ꝛ h̄ facͭ fides.nā fi/
des ſm̄ Augꝭ.ē credē quod nō vides.ꝛ Ecc̄.xi.
Dulce lumē ꝛ delectabile ē oculꝭ videř ſoleȝ.i.
per fidē cognoſcē deuȝ.2º cognoſciť ꝑ rōis ad
miculū.ꝛ h̄ facͭ donuȝ intellectꝰ:cꝰ eſt credita
per rōneȝ itelligē.amoꝛ.n.per h̄ donū illuiat in
tellectū dādo ei lucidā ꝛ ꝓfundā infitaꝝ rōnū
cognitionē:ꝓpter q̄s deuȝ diligē dēmꝰ. Itꝭ illu
minat ꝑ ea q̄ ſcripta pōit ꝙ deus ſit vnus: trinꝰ
imenſꝰ:increatꝰ:imoꝛtalꝭ.ꝛc̄.ad Ro.15. Quecū
q̄ȝ ſcripta ſt ad nr̄aȝ doctrinā ſcripta ſt. 3º co
gnoſciť ꝑ ſinplicē ꝯtuitū.ꝛ h̄ eſt .6. btitudo.ſ.
mūdicia coꝛdis cꝰ eſt vidē deū Ma.5.bti mun
do coꝛde:qm̄ ipi deū videbūt.2º h̄ donū illuiat
ad ꝯgnitioneȝ ſui.ꝛ h̄ q̄tū ad.3.ſ.miſabileȝ cō/
ditiōeȝ Job.10. Memēto q̄ſo ꝙ ſicͭ lutū :fecerꝭ
me ꝛ i pulēȝ reduces me.ꝛ ecc̄.x.qd ſupbis t̄ra
ꝛ cinis.2º miſabilē dimiſſiōȝ.ſ.bonoꝝ q̄ facere
pōt:nō tñ voluit ꝛ ꝑmaxie tp̄s āmiſſum. Audi
ſenecā ad luciluȝ.fugit ingt irrepabile tp̄s.vi/
gilāduȝ.ē niſi ꝓpemꝰ relinq̄mur.agiť nox:agiť
velox dies.inſcij rapimur.omnia in futurum
deponimꝰ ꝛ inť ꝑcipitia lenti ſumꝰ.ꝛ īfra. Op
tima q̄q̄ȝ dies miſis moꝛtalibȝ eui. Pꝛia fugit:
ſubeūt moꝛti:triſtiſq̄ȝ ſenectꝰ: Et laboꝛ ꝛ dire
rapit iclemētia moꝛtꝭ:ꝛ īfra. Qr̄ ꝑma dieſ:qꝛ q̄ȝ
reſtat icertū ē qr̄ optia:qꝛ iuuenes poſſumꝰ di
cē:poſſumꝰ facilē aīuȝ ꝛ adhuc tractabilem ad
melioꝛa ꝯuertē ꝛc̄. Audi Ber.i ſmōe q̄dā. Nihil
igt ꝑcioſiꝰ tpe:ꝛ heu hodie nil viliꝰ iueniť. trāſe
unt dies ſalutꝭ ꝛ nemo recogitat. Nemo ſibi ꝑi
re diē ꝛ nūq̄ȝ redituꝝ curat.ſȝ ſicͭ capillus de ca
pite:ſic nec momētū ꝑibit ꝺ tpe.h̄ ille. Tertō
facͭ cogſcē miſabilē ꝯmiſſionē.ſ.pctōꝝ.ꝑſ. Ini
q̄tatē meā ego cogſco:ꝛ pctȝ meū ꝯ me ē ſp ꝛc̄.
3º h̄ donū illuiat ad cognitōeȝ vniuerſi ad
Ro.1. Inuiſibilia dei ꝑ ea q̄ fcā ſūt itellecta cō
ſpiciūť. Et Job.12. Interoga iuuētia ꝛ docebūt
te:ꝛ volatilia celi ꝛ idicabūt tibi.loq̄re t̄re:ꝛ re
ſpōdebit ea piſces mariꝭ ꝛc̄. Sȝ dices nunqd et
ph̄i iſta iferioꝛa cogūerūt:ꝛ tñ deū veꝝ igraue/
rūt:dico ꝙ ph̄i iſta creata tm̄ mālr cogūerūt: ſi

mil[illegible] puerſ effecti q ī librīſ et lrīs deaurat[illegible] ꝛ pul chris: tm̄mō aſpectū figūt. de his ſolūmō admi rātes: ꝛ ea q̄ ꝑ ſcripturā ſignificāt miīme ꝑgrē tes. hi.n. ſūt q dicētes ſe eē ſapiētes: ſtulti facti ſūt. q̄re ꝛc. 6ˀ effect⁹ amoris dr̄ exēplificati- u⁹: q2 ſ bdlē. atq ſlāmarꝫ. In flāmis.n. iſtis ſplē dores ſcē edificatiōis ꝛ exēplificatiōis itellige. Math. 5. Sic luceat lumē vr̄m corā hoīb⁹ vt videāt vr̄a bona opa ꝛc. Audi Senecā ad Lu- ciliū. Cogita igr̄ q̄ nob̄ exēpla ꝓſūt: ꝛ ſcies ma gnoꝝ boīꝫ memoriā nō min⁹ eē vtilē q̄ pn̄tiā ħ ille. Audi Aug. li°. de paſtorib⁹. Fecit.n. Aug. libꝝ de paſtorib⁹: ꝛ libꝝ d̄ ouib⁹. ait q̄ ſic. Dis q male viuit i ꝯſpectu eoꝝ qb⁹ ꝑpoſit⁹ ē q̄tū ī ipſo ē occidit: ꝛ forte q imitaſ morit̄ q nō imi tat viuit: tn̄ q̄tū ad illū ptinet āboſ occidit. ħ ille. Audi Greg. ſup Ezech. Qui i occl'to igr̄ bn̄ viuit: ſꝫ alieno ꝓfectui miīme ꝓficit: carbo eſt. Qui ṽo i imitatione ſcītatis poſit⁹ lumē recti tudis ex ſe mltis demōſtrat: lāpas ē: q2 ſibi ar- det ꝛ alijs lucꝫ. ħ ille. Hoc aūt fac̄ i aīa ſp̄s amo ris ꝑ donū ſcie. carbones.n. accēſi alīt icendūt palleaſ: alīt ligā: alr̄ lapides: alr̄ ferꝝ ꝛc. ſic amō ꝑ ſcie donū alr̄ icēdit cor: alr̄ os: alr̄ op⁹. Mē tes nāq ꝛ cor icēdit ꝑ verā cognitionē: os per diſcretā locutionē: ꝛ op⁹ ꝑ ꝯgruentē ꝯuerſatio nē. Pmo inq̄ donū ſcie icēdit cor humanū ꝛ illumiat ad verā cognitionē. Hoc.n. ē ſpāle do nī ſcie dirrigē i agēdis ꝛ dicēdis ſm̄ exigentiā regule fidei ꝛ imitatōis xp̄i. Hꝫ.n. ſcie donū rō nes qb⁹ ſe defēdat ab ipugnātib⁹ ſuā fidē: ꝛ nō ſolū ſapit ea q̄ poſita ſūt i theologicis libris: ve rūetiā q̄ ſcripta ſūt i tota p̄hia: qb⁹ tanq̄ admi niculis ad ꝓbandū iuuat fides. Itē ꝑ ħ ſcie do nū illumiat mēs vt diſcernat bonum a malo: ꝛ ne malū ſub rōne boī itret: ꝛ lꝫ et̄ ex prudentia aliq̄ talis noticia hēat: ħ ē ex pncipijſ iurī nālīſ ſcie tn̄ donū ex pncipijs lumioſe fidei. Itēꝫ ꝑ ħ ſcie donū ſcit hō qd ſit ꝛ a q̄ ſit: ꝛ ad qd ſit. Itēꝫ ſcit ꝓbare q̄ ſit volūtas dei bona: bn̄placēs ꝛ ꝑ fecta. bona q̄tū ad ſtatū incipientiū: bn̄placenſ q̄tū ad ſtatuꝫ ꝓficiētiū. ꝛ ꝑfecta q̄tū ad ſtatuꝫ ꝑfectoꝝ. ad Ro. 12. Et ſic pꝫ q̄ ſcie donū nō ſo lū dirrigit i agēdis ſm̄ ꝑexigentiā regule fidei: ſꝫ et̄ dirrigit i ea q̄ ſūt fidei tāq̄ fundamēta ſue dirrectiōis: vt dic̄ et̄ dn̄s Bona. in. 3. di. 35. q̄re ꝛc. 7⁹ ꝛ vltim⁹ effect⁹ amoris i noīe dn̄i dr̄ ꝑſeueratiu⁹: q2 ſubdit̄. aq̄ mlte nō potuerūt ex tinguē charitatē. Aq̄.n. in ſcriptura ſacra mlta ſignificat. ſꝫ ħ ꝓ tribulatiōe accipit̄. Ps. Miſit de ſūmo. ſ. grāꝫ ſuā: ꝛ eripuit me de aq̄s multis ꝛ idē trāſiuim⁹ ꝑ ignē ꝛ aquā: ꝛ eduxiſti nos in refrigeriū. i. i trāq̄llitatē celeſtis pr̄ie. Fac̄ igit̄ ħ ver⁹ amor. vt nulla mala timeant̄. ad Ro. 8. Quis nos ſepabit a charitate dei ꝛc. dic̄ totū. Aug. Nihil igr̄ tā durū atq ferreū qd̄ nō amo ris igne vicat̄. Hoc aūt fac̄ i aīa ſp̄s amoris ꝑ donū timoris. ꝑſeuerat.n. aīa in aūdictis bōis: q2 timet ne ꝓpt̄ tpalia etn̄a ꝑdat. Ps. Cogitaui vias meas: ꝛ ꝯuerti pedes meos in teſtimonia tua. Et Ecc̄. 1. Timor dn̄i expellit pctm̄. Quār

ſcludam⁹ cū Paulo ad Gal. 6. Operemur bonū dū tp̄s hēm⁹: vt xp̄e ꝑ amorē in nob̄ trāſforme tur. ꝛ nos i ip̄m ꝛc. Et ħ ſufficiant ꝓ ſa ꝯclone.

De ſubiectiuatione amoris ꝯclō t̄tia.

Ccipe t̄tiāꝫ ꝯclonē. vꝫ. Diuin⁹ amor lꝫ vndiq diffūdat̄: ī voluntate tn̄ hūana geraſ. Ubi tres ingram⁹ dubi. vꝫ. Pri ma dubi. ē. Q̄d ē amoris obiectū. Scd̄a dubi. eſt. Q̄d ē amoris ſubiectū. Tertia dubi. ē. Utrum i dilectione ꝛ amore dei ſit menſura ꝛ modus. Quātū ad pmā dico ſm̄ btm̄ Tho. pma ſe. q. 27. q̄ bonū ē obm̄ amorꝭ: ꝛ ꝑ ꝯn̄s id qd i appe titu amorē cauſat ē bonū. Nā obm̄ compat̄ ad potentiā ſic cā mot⁹ vl̄ actus ipſi⁹. ꝛ ꝑ ꝯn̄s illd̄ ē cā amoris qd̄ ē obm̄ amoris. obm̄ aūt amoris ē bonū. q̄ cā amorꝭ ē bonū. Et rō ē ħ. q2 amor i portat quādāꝫ ꝯnālitatē vl̄ cōplacentiā amātꝭ ad amatū. eē aūt ꝯnāle aliqd alicꝭ vl̄ cōplacēs ē qd̄dāꝫ bonū. ꝛ ꝑ ꝯn̄s hꝫ rōnēꝫ appetibilitatis. i. ethi. Oīa bonū appetūt. q̄ ſeq̄t q̄ tāto magis vl̄ min⁹ bonū mouebit potētiā appetitiuāꝫ ad amorē: q̄to magꝭ vl̄ min⁹ iter potentiā ꝛ obm̄ repiet̄ ꝯnālitas ꝛ ꝯplacētia. vn̄ duo hoīes ſilēſ ſe magꝭ amāt q̄ diſſilēs vn⁹ cātor aliū amat ꝛc. Et ſi dicis cantor amabit ſcriptorē: q̄ ibi ꝯnāli tas: dico q̄ ibi attēdit̄ ꝓportōis ſilitudo. ſ. h°. q̄ vtq hꝫ qd̄ ꝯuēit ei ſꝫ ſuā artē. Et ħ ē vna po tiſſima rō q̄re deū ſup oīa diligē debēuſ. q2 ma gis vnuſqſq ſilis ē do q̄ cātor cātori: aut ſcri ptō ſcriptori. fec̄.n. nos ad iaginē ꝛ ſilitudiē ſuā Gen̄. 1. ꝛ ps. Signatū ē ſup nos lum̄ vult⁹ tui dn̄e dediſti leticiā i corde meo. glo. ſignū dixit. q2 tāq̄ denari⁹ ſigt⁹ imagie regis factus ē hō ad imaginē dī: q̄ peccādo corrūpit: rnaſcēdo ſigt̄ ħ gl. Et ꝯfirmat: nā ex q̄ bonū cauſat i volūtate amorē: ſeq̄t q̄ vbi ē mai⁹ bonū: ibi maior ama bilitas ſiue amabilitatꝭ rō. ſꝫ ds ē ſūmū bonum q̄ ꝛc. Or ſatis pꝫ quō bonū mouet volūtatē ad amorē: ꝛ quō ē cā e⁹. ꝓptea p̄hs p°. ethicoꝝ di cit. Phi bn̄ āmīciarīt bonū eē dicētes qd̄ oīa ap petunt. Nec eſt iſtantia de qbuſdā q appetunt malū. q2 malū nō appetūt niſi ſub rōe boī iq̄tū ſ. eſtimāt illd̄ eē bonū. ꝛ ſic itentō eoꝝ ꝑ ſe fert̄ ad bonū: ſꝫ ꝑ accn̄s c̄ca malū. Or āt dic̄ p̄hs oīa bonū appetūt. dicit btūs Tho. ibidē i expoſitō ne lr̄e: nō eſt itelligendū ſolū de hn̄tib⁹ cogniti onē q̄ apphēdūt bonū: ſꝫ et̄ de reb⁹ carentib⁹ cognitiōe: q̄ nāli appetitu tēdūt in bonū: nō q̄ſi cognoſcāt bonū: ſꝫ q2 ab aliq̄ cognoſcēte mouē tur ad bonū. ſ. ex ordinatiōe diuī intellect⁹: ad modū q̄ ſagitta tēdit ad ſignū ex dirrectiōe ſa gittātis ipāꝫ aūs tēdē i bonū ē appetē bonuꝫ. q̄ re ꝛc. Quātū ad ſcd̄āꝫ dubi. dico ſm̄ btm̄ Tho. p ma ſe: q. 26. q̄ ſubiectū amoris ē appetitus. vn̄ ſeq̄t q̄ ſm̄ diuāꝫ appetit⁹ erit diuā amorꝭ. Ubi nō q̄ triplex ē appetit⁹: qdā ꝯn̄s apphēſionem alterꝭ ꝛ nō ſuā. ꝛ ħ dr̄ appetit⁹ nālis. q̄libet.n. res appetit qd̄ ſibi ſm̄ ſuā nām ꝯuenit. nō ꝑ ꝓ pꝛiā apphēſionē: ſꝫ ꝑ apphēſionē iſtituētis nāꝫ ſ. itellect⁹ diuī: vt dictū ē in ꝓcedēti dubi. in fine. Quidā appetit⁹ ē ꝯn̄s apphenſionē ipſi⁹ appe

[illegible] ex neceſſitate ꝛ nō libero iudicio. et talis eſt appetit⁹ ſenſitiu⁹ i brutis: q tn̄ in hoīb⁹ aliqd ꝑticipat libertatis: inq̄tū ſ. obedit rōni. 3⁹ appetit⁹ ē ꝯn̄s apphēſionē appetētis ſm̄ liberꝝ iudiciū. et talꝭ ē appetit⁹ rōnalꝭ ſiue itellectiuū q dr̄ volūtas. Scd̄m igit̄ diuerſitatē boꝝ ap petituū ſumdat̄ diuerſitas amoris. ex amor eſt principiū motiuū i amatū boꝝ appetituū. vnde i appetitu nālī pncipiū h⁹ mot⁹ ē ꝯnālitas appe tentis i illud qd̄ appetit vl̄ intēdit. Et ħ pōt dici amor nālis. vn̄ Diony⁹. 4. de diuis noīb⁹. Di bus igr̄ ē pulchꝝ ꝛ bonū amabile: eſt vnaq̄ res hēat ꝯnālitatē ad id qd̄ ē ſibi ꝯueniēs ſꝫ nāꝫ. ſi cut ipſa ꝯnālitas corpis grauīſ ad locū mediū eſt ꝓpter grauitatē i ipſo ſeminaliſ exiſtentē. Silr̄ cō placētia alic⁹ boni ē i appetitu ſenſitiuo vl̄ rōnali ꝛ talis ꝯplacētia dr̄ amor. vn̄ ꝯplacētia ſiue a mor ſenſitiu⁹ ē i appetitu ſenſitiuo cōplacētia ſiue amor itellectiu⁹ ē i appetitu itellectiuo. ꝛ ꝑ ꝯn̄s amor nr̄ erit i volūtate nr̄a ſic i ſbo. Jn̄ Aug. d̄ ḃu relī. ſic ait. Bona volūtas ē q̄ appetiſ recte hōeſteq viuē ꝛ ad ſūmā ſapiāꝫ ꝑuenire. Et ħ ſuf ficiāt ꝓ ſa dubi. Quātū ad t̄tiā dubi. videt̄ mihi Aug. li°. de diligēdo deū. Et Ber. eo. li. ꝛ alibi ad frēs de monte dei. Cā diligēdi deū ē ipſe de⁹: ꝛ mod⁹ ē ſine mō. q̄ ex hīs ſbis appet̄ q̄ dilectio dei ē ſine mō ꝛ ſine meſura. Sꝫ quō pr̄ Ambro. ħ pōt eē ṽꝫ: nā rō boni ꝯſiſtit i ordie ſpē ꝛ mē ſura. vt dic̄ idē Aug. de nā boni lꝫ dilectiō dī ē qd optimū. q̄ dꝫ hr̄e modū ꝛ menſurā. ꝛ idē Au gu. 4. ſup Gen̄. ad lrām diffiniēdo qd ſit mod⁹ dic̄. Modus ē quē vnicuiq ꝓpa menſura ꝓficit ſꝫ meſura volūtatis hūane q̄ ē ſbm amoris: vt dcm̄ ē i ꝓcedēti dubitatiōe. eſt ipſa rō. q2 volūtas re gulat̄ a rōe. q̄ dꝫ dilectō eē regulatā a rōe. Ad [illegible] iſtis volo q̄ ħ iueſtigēus. vꝫ. Pmo q̄liter itelligit̄ iſta ſba Deu°. 6. c. Diliges dn̄m deū tu um ex toto corde tuo: ꝛ ex tota aīa tua: ꝛ ex to ta mēte tua. 2° volo q̄ videāus qd ſentiunt doctores [illegible]. 3° ꝯcōdabiū argumēta ſcd̄ Quātū ad pmū ſūt aliq̄ nōnda: ꝛ pulcherrīa q̄ dē. Pmo nōndū ē q̄ rō intellect⁹ ē duplex. ſ. ſu ꝑior ꝛ iferior. Sup̄ior tēdit i res imāles ꝛ etnaſ Iferior i res māles ꝛ corruptibiles. ħ āt duo. ſ. mālia ꝛ imālia ꝯpāt ad cognitoꝫ ħ mō. q2 via iuētōis ꝑ res māles deueim⁹ i cognitōēꝫ reꝝ i- māliū. via āt iudiciꝭ ꝑ imālia iam cognita d̄ mā libus iudicam⁹. ꝛ ſꝫ rōnes etnoꝝ corruptibilia diſpōnimꝰ. vn̄ hitus cognitōis ſupioꝝ dr̄ ſapiā ꝛ hitus cognitōis iferioꝝ dr̄ ſcia vt pꝫ ꝑ p̄hm ₆. ethicoꝝ. Et nullus iſtoꝝ hituū mouet hoīeſ ad fugā vl̄ ꝓſecutōēꝫ. cū ſint hitus ſolū ſpecula tiui ſꝫ q̄ faciūt ſcire ꝛ nō i opari. 2° nōndū q̄ appetitus nr̄ ſenſitiu⁹ ad ħ vt pti ſupiori aie cō formet̄ nece ē q̄ ꝑ volūtatē moueat̄. q2 ſic ſpe ra ſupior ſuo motu iferiores mouet: ſic ꝛ volū tas appetitū ſenſitiuū: vt pꝫ. 3. de aīa. vbi ē dē h⁹ ſeria. 2. ſe dnice. 3° nō q̄ ſic pncipia ſpecula bilia ſūt nob̄ nālr̄ idita: ita ꝛ pncipia opabilia ꝓ ſiciū itellect⁹ nālr̄ fert̄ i iſta pncipia de q̄b⁹

ē ī nō ē: ꝛ de nullo ābo ſit: ita ꝛ nālr̄ fert̄ i pnci pia opabiliū: q̄ ſc̄ oē bonū ē faciēdū: ꝛ nullū ma lū ē opandū: nec cognitio actualr̄ taliūꝫ pncipio rū ē potētia: ſꝫ ſolū hitus acq̄ſitus lumie itelle ctus agētis q̄ꝫ dr̄ vocat̄ itellect⁹ īclināſ ad ſciāꝫ ꝛ retrahens ab igrātia. Et ſcd̄s dr̄ ſinderis c⁹ opatio ē iſtigare ad bonū: ꝛ retrahē a malo. et ſic prius hitus nō mouet: ita nec ſcd̄s ad fugāꝫ vl̄ ꝓſecutōēꝫ. q2 ṽba nō mouēt niſi mouēt: ſic nec gu ſtat nec gn̄ant. p°. d̄ gn̄atōe. His ſic nōtꝭ veniāus ad ꝓctīcā theologicā. ꝛ dico q̄ gloſus ħe videt̄ q̄ hōī iſerta erat a nā cognitio veri ꝛ falſi boni ꝛ mali ꝛ q̄ a nā hꝫ iclināo ad bonū: ꝛ retrahens a malo. ꝛ q̄ volūtas mouē hꝫ iferiores potētias volēs hoīeꝫ ſtare vt ad finē tēdēt ad quē crea uit illū: dedit regulāꝫ talē dicēs. Diliges dn̄ꝫ deū tuū ex toto corde tuo. q̄ ſba lꝫ multos habeāt exponēdi modos: tres tn̄ ad pn̄s tāq̄ clariores videāus. Prius mōus ſic expōit. diliges dn̄ꝫ deū tuū ex toto corde tuo. i. ex volūtate eliciēte ita q̄ volūtas tua nihil eliciat qd̄ ſit dīne oppo ſitū volūtati. ꝛ deſigt̄ ħ act⁹ i corō. q2 ſic cor oī um viriū corpis ē pncipale motiuū ſic volūtas vt dixim⁹ i nobilib⁹. Et ex tota mēte tua. i. ex vo lūtate ipāte ita q̄ volūtas inferioribus potē tijs nihil ipet qd̄ dīne deroget dignitati. ꝛ ħ ac tus ꝯgrue i mēte ſigt̄. q2 mēs ab eminēdo dicta ē. ꝛ volūtas ipans ē oīuꝫ viriū aīe regīa. ꝛ ex to ta aīa tua: ꝛ ex tota fortitudīe tua. ħ ptiet ad oēs anime vires ꝛ corporis: vt ſit ſenſus: ſic telo[illegible] dince: vt nulla anime virtus: aut corporis paſſio deum offendat. iſte eſt vnus modus. Scd̄a expoſitio ē Aurelij Auguſtini: dicē tis q̄ iſta totalitas q2 dr̄ ex toto corde ex tota mēte ꝛc. alr̄ accipiēda ē ꝓut cōpetit ſtatui pr̄ie ꝛ alr̄ ꝓut cōpetit ſtatui vie. ſꝫ q̄ cōpetit ſtatui pr̄ie iſta totalitas ſic itelligit̄ vt oēs mot⁹ aīe totalit̄ i deū vl̄ ad deū referāt̄. ꝛ ſm̄ ħ in via ꝓ cepti ꝛ regula talis ipleri nō pōt. ꝛ ħ intelligit Aug. in li°. de ꝑfectiōe iuſticie. ꝛ magr̄ ſniāꝝ in 3. dī. 27. Et ſi diceres q̄re ꝓcepit qd̄ impleri nō pōt: q2.n. i via hac tantū deū diligit: venibit d̄ ſit qd̄ ad talē dilectionē ꝑgit. Rn̄det Aug. q̄ ideo ꝓcepit: q2 nō recte currit̄ ſi q̄ currendū ſit neſciat. qūo aūt ſciret̄ ſi nullis ꝓceptis oſndēt. Itē i ꝓcepto affirmatiuo potuit ꝓcipi qd̄ nō po teſt i via ipleri. nō.n. qs tenet̄ ꝓceptū affirmati uū ſuare ſemꝑ ꝛ ad ſp: ſꝫ vt impleat loco ꝛ tpe. Inde Ber. [illegible] igr̄ ipoſſibilia nō fecerit trāſgreſſores. ſꝫ humiles. Sicut aūt ꝓdicta regula attēdit ſm̄ q̄ cōpetit ſtatui pr̄ie vite: ſic iſta totalitas itelligit̄: vt. ſ. null⁹ mot⁹ ſit i aīa amo ri dei ꝯtrarius: ꝛ q̄ nihil deſit de cōpetēti ad tales dilectionē q̄tūꝫ ſupplē hūana fragilitas ſinit. Et ſm̄ ħ pōt eē hō ꝑfectus i via in dilectiōe dei vt ponit btūs Tho. ſa ſe. q. 184. ponēs diſtīcti onē de ꝑfectōe: quā ponit p̄hus. 5. ethi. dicēs q̄ ꝑfectū [illegible] capi pōt. Pmō vt nihil illud eē ꝑfectū cui nihil deeſt de ꝑfectiōe ſibi poſ ſibili. Scd̄o mō vt nihil ſibi deſit de ꝑfectione

ſibi cōpetenti.ſicut hō mediocris ſtature pſciē dr̄ q̄ntitatis q̄uis nō hēat q̄ntitatē gigantea3.q̄ re ꝛc. Iſta ē ſa expoſitio. 3ᵘˢ mod⁹ exponēdi ēpicēs ꝙ affect⁹ human⁹ ad tria diuidi ꝛ affi/ ci pōt.pmo ad res exteriores.2° ad res iteriores. 3° ad res ſupiores. Primo inq̄ pōt affici ad res exteriores.i⁹ ſunt oia ſenſibilia. ꝛ h̄ affe/ ctus i corde ſignat.Eſt.n.cor domiciliū vite: ꝛ pncipiū mot⁹ ꝛ ſenſus aialis ꝛ ē organū iraſci bilis ꝛ cōcupiſcibilis.Dicē ḡ diliges dn̄m deū tuū ex toto corde.i.ḡ humanā volūtatē ab oīb⁹ ſenſibilibus eleuare i deū:ita ꝙ nullo affectu ob/ recta ſenſibilē a diuino amore quomodolibz re tardet:ſ3 poti⁹ p hec ſenſibilia i eo4 opificem eleuet.exēplo pphe dicētis. In toto corde meo exq̄ſiui te. 2° afficit hō ad res interiores: vt ad ppriā vita3 vl̄ ad ſeipſū:ꝛ talis affect⁹ i aīa ſignat.aīa.n.ab aiando dicta ē.q2 aiat corp⁹ af fectu nāli quē hȝ ad ipm.diligē ḡ deum ex tota aīa eſt reſpectu diuini amoris deſpicē etiā pro priā vitā. Jo.12. Qui amat aīa3 ſuā.i.vitā pdet eā. 3° afficit hō ad res ſuperiores:vtpote ad res itellectuales.ꝛ talis affect⁹ in mēte ſignat mēs.n.ab eminēdo dicta ē. in mētis ergo noie ſupior aīe ps ſpūalis itelligit:qm̄ ipſa eminet i ſtructib⁹ ſpūalib⁹ cognitiuis:cū ſit circa diuina ꝛ eterna:vt dictū eſt.diligē ḡ deū ex tota mente ꝛ oia intelligibilia deſpicē reſpectu diuī amoris Iſta ē tertia expoſitio. Beat⁹ tn̄ Greg. in expoſi/ tione pdictor4 vbo4 dic ꝙ ē qda3 vbo4 cocul catio indicantiū diui amoris excellētiā. ſic etiā de magis q̄ gauiſi ſūt gaudio magno valde. Et iſta ſufficiat q̄ntū ad pmū. Nuc videam⁹ q̄ntū ad ſm̄. v3.qd circa modu3 diligēdi deum ſentiant doctores. Modu3.n.declaratū ē an d̄s diligēd⁹ ſit ſine modo:ita ꝙ totū corpus aīa tota mēs ſine mō diligat deū:an in iſta totalita te intelligat modus et mēſura et ordo debitus Dicam⁹ ḡ ſm̄ btm̄ Tho. ſa ſe.q.26.ꝙ cū mod⁹ nihil aliud iportet niſi q̄nda3 mēſurā ſiue q̄n/ dā mēſure determinationē.vt p3 p Aug. vbi d̄ terminatio aūt mēſure ſit ēēntialit in mēſurā re ꝛ reſpectiue i re menſurata ad ipſa3 mēſura3 iō in re q̄ mēſura ē nō pōt aliqd inueniri imodi/ ficatū:cū ſit alio4 mēſura ēēntialit. In re aūtē mēſurata bn̄ pōt aliqd repiri imodificatū: vt puta ſi res mēſurata excederet vel deficeret p reſpectū ad ipſas menſurā. modo ad ppoſitu3. Menſura oīu3 humana4 actionū ꝛ oīu3 voli tionū ē ipe finis amat⁹. ſm̄ q̄ qd amam⁹: q̄qd volum⁹ hȝ modū ꝛ mēſura3 ſm̄ pportionē fi nis. Appetit⁹ aūt finis i oibus actib⁹ ē abſq3 fi ne ꝛ fiuio: vt oñ ̄pmo politice:ſ3 eo4 q̄ ſūt ad fi nē eſt aliqs termin⁹ ꝛ finis.exemplu3 vt clari⁹ itelligam⁹. Nā medic⁹ ſanitati nullū terminu3 aut finē ponit:ſ3 ſemp facit eā pfectiorē inq̄ntū pōt.his aūt q̄ ſūt ad finē vt medicinis:bn̄ ponit modū ꝛ terminū:qm̄ nō tantā medicinā dat q̄n/ ta3 dare pōt:ſ3 ſolū ſm̄ pportionē.vn̄ ſi excede ret vel deficeret imoderata eēt. Finis aūt oīu3 nra4 volitionū ē dilectio dei p quā3 imediate

attingim⁹ vltimū finē.ꝛ iō in dilectiōe dei q̄ ē mēſura nō pōt accipi mod⁹:ſicut fit i re mēſu/ rata.imo q̄nto plus attigit finis:tāto meli⁹ eſt. ꝛ h̄ eſt qd dixit Aug.ſ.ꝙ dilectio dei ē ſine mō ꝛ ſic p3 ſm̄. Quā3 ad tertiū p3 ꝙ argumenta in oppoſitū ſic pnt cōcordari:ſic dicēdo ꝙ act⁹ iterior charitatis nō mēſurat nec modificat: q2 eſt mēſura alio4 ſ3 bn̄ actus exterior: q2 ad finē ꝛ pter finē q̄re ꝛc. Hec notare volui ad verā noticiā dilectionis dei. Et hec ſufficiant pro prima conſideratione.

De amore pprio conſideratio ſecunda.

Ecūdo loco amo

ris pprii inutilē fructificatōz videam⁹ Ubi tres cōclōnes more ſolito ſub/ iūgam⁹.v3. Pria 2clō ē iſta. Poſt veꝝ ꝛ ſciū3 dei amōrē:nullus melior amor atq3 p fectior q̄3 amare ſeipm. Secūda 2clō eſt iſta Etſi amare ſeipſu3 poſt deū ver⁹ ſit amor:tam̄ ſi iordinat⁹ fuerit:vitioſus erit atq3 ifructuo/ ſus. Tertia 2clō ē iſta. Uerus ꝛ pfect⁹ amō ad ſeipſum plura ante oculos ponit meditāda in noſtri cordis ſpeculum.

Q poſt dei amorē amor ad ſeipſu3 eſt pmus concluſio prima.

Ecipe primā 2clōne3. v3. Ubi tres inq̄ ram⁹ dī.v3. Pria dī.ē iſta. Quid eſt amor pprī⁹. Secūda dī.ē iſta. Quare amor dei ē pm⁹:ꝛ amor ſui ē ſecūd⁹. Tertia dītas ē q̄ vtilitas ē amoꝛi pprij. Q̄tū ad p/ mā veritatē dico ꝙ amor pprius ē appetē: p/ curare ꝛ facē ea q̄ ad ppū ꝛ pticulare ſuiipſiuſ bonū ſpectāt. Ad cui⁹ declarationē nota ꝙ triplex ē ſpēs amoris pprij vna ſine pctō veni ali ꝛ mortali.alia cū pctō veniali tm̄.tercia cu3 pctō mortali. Pria ſpēs ē ſine oi pctō ꝓpo ſitas veniali q̄3 mortali. ꝛ hic amor nihil aliud eſt q̄3 q̄dā nālis iclinatio cuilib3 creature rōna lis a deo inſita:qua vnuſqſq3 ad bonū ſibi cōue niens ꝛ delectabile pcurādū iclinat ppt deum .i.vt deo tanq̄ ſuo fine fruat. Nā ſic i itelectu ē q̄dā nālis iclinatio:q̄ vnuſqſq3 i ſūmā ſitatem itelligēda3 fert.pmo methaphice. Oēs hoies nā ſcire deſiderāt:ita i volūtate ē q̄dā nālis in clinatio q̄ vnuſqſq3 i ſūmū bonū amādū fert. pmo ethico4. Oia bonū appetūt. h̄ ḡ appetit⁹ amādi ſeipſū cū ſit nāl ꝛ i hiſ q̄ a nā ſūt:neq3 la us neq3 vituplū ē ꝛ p 2ñs ſeqt ꝙ i hoc amore nō erit pctm̄. vn̄ 7.ethico4 dic Ari. Nō nāne tib⁹ nobis ad fortes 2cupias venia debet ma lis aūt nāq̄3. Ex his ſoluit vna qō que fieri ſo let. v3.q̄re nō ē datū pceptū d̄ diligēdis ſeipſiſ q2.ſ.nālis iclinatio ad nos ipſos amādos incli nat. Et eadē rōne pentibus nō ē datū i mādatī vt ſuos filios amet.qm̄ cū filij ſint aliqd pentū .ſ.pris ꝛ matris nāli dilectione i illos diligen/ dos feruntur filij aūt nō ſic.q2 nō ipſi paretib⁹ dederūt ſ3 ipſi a pentibus ſbam acceperūt.lic3 eni3 ſciāt ſe ab aliqbus pentibus ſubſtantiam accepiſſe: ꝛ ſic naturaliter deberēt illos diligē

tn̄ igrat ſe ab his vel ab illis:ſ3 ita credūt vt au diunt:vel pbabilē rōnē credēdi hēnt ſe ab hoc vel ab illo ſbam corpis accepiſſe. ꝛ iō eis dat p̄ ceptū:vt diligāt pentes ſuos:ſ3 pentes certe ſci unt hos vel illos ſuos eē filios.iō nālr i eos di/ ligēdos ferūt:ꝛ p 2ñs nō eis pceptū dat vt fili os diligāt. Ad ppoſitū ḡ talis appetit⁹ volendi faciēdi ꝛ pcurādi ſibi bonū cū ſit nāl nō erit vi tioſ⁹:ꝛ p 2ñs ſiñ oi pctō. Et ſic p3 pria ſpēs aoꝛi pprij. Scda ſpēs ē q̄ eſt cū pctō veniali: vt cū aliq̄ nobiſipſis appetius: pcurāus ꝛ facius no/ bis vtilia bona ꝛ honeſta ꝛ vite nr̄e nccia: pax tn̄ aut excedius aut deficius.i.q2 aut talia nob̄ appetius pcurāus vel facius nob̄ vtilia ꝛc. ma iori delectatōe q̄3 expediat:aut minori diligētia q̄3 ſit opus:ñ tn̄ cū intētōe offēdēdi deū nec pxi mū. Et ad hoꝛū declaratōe3 accipiāus vnū pul/ cherrimū nōbile phī.7.ethicoꝛū.ca°. q2 āt ſūt q̄/ dā. vbi ponit iſtā pulchrā diſtictōe3 dicēs.ꝙ d̄ lectabiliū q̄dā ſūt delectabilia ſm̄ nā3.q̄dā non ſm̄ nā3. ꝛ eoꝛū q̄ delectabilia ſūt ſm̄ nā3. quedā ſūt delectabilia oī hn̄ti ſenſu3: vtputa dulce qd̄ ē delectabile nālr oī hn̄ti guſtū.q̄dā āt delecta/ bilia qbuſdā differētijs aialiū tm̄ ꝛ hoiu3. Alij .n.cibi ſc̄ nālr d̄lectabiles aīalib⁹ cōedētib⁹ car nes:alij comedētib⁹ ſterc⁹. Silr i hoīb⁹.nā i ho mib⁹ colericī d̄lectabilia ſūt nālr frigida.q2 tē perāt eoꝛū cōplexiōes. Flegmaticis vo calida ppter eandē rōē3. Eoꝛū vo q̄ ſūt delectabilia ñ nālr q̄dā ſūt delectabilia ppt orbitates.i. ppt aliq̄s ſupuenietes egritudies coꝛpales:vel etiā ppt triſticias aiales ex qbus trāſmutat nā ad aliā diſpoſitōe3 de oīb⁹ dabiūs exēplū.q̄dā ſūt delectabilia ppt malā 2ſuetudinē q̄ fit q̄ſi q̄dā nā. Et q̄dā ſūt delectabilia ppt pnicioſas ꝛ ma las nās. Exēplū de his q̄ ſūt inālr delectabilia ppt orbitates.i. ppt aliq̄s egritudies:puta ppt maniā q̄dā egritudo ē:vel furiā : alia egritudo ē aut aliqd h⁹i.ſic exēplificat. Ariſt. in tex. de q̄ dā ppter egritudinē manie.q mr̄e3 ſacrificauit ꝛ cōedit: ꝛ occidit frūm ſuū ꝛ cōedit ep ei⁹. Iſta .n.inālr delectabilia ſūt:ſ3 fiunt delectabilia ppter egritudies. Exēplū de his q̄ inālr dele/ ctabilia fiūt ex 2ſuetudie vt euellē pilos :coꝛo dere vngues:comedē carbones:ꝛ trā:ꝛ ſilia. ve rū ē ꝙ iſta ēt poſſūt accidē ex aliq̄ nāli 2plexiōe quā a pn̄s accepunt: vl̄ ēt ex aliq̄ interioꝛi egri/ tudie qd̄ idē ē ꝙ vna 2ſuetudo mala. na3 dicit phs hic ꝙ mala 2ſuetudo q̄dā egritudo aial̄ ē. ꝛ ſic iſta delectabilia hn̄t duo pncipia. v3.cōple xionē ꝛ 2ſuetudinē ſiue egritudinē iterioꝛē: qd̄ idē ē ſm̄ ph̄3 hic. Exēplū de his q̄ inālr d̄lecta bilia ſūt ppt pnicioſas ꝛ malas nās: vtputa qn̄ hoies coꝛruptas hn̄t ꝛ pueꝛſas coꝛpis 2plexio/ nes q ſūt beſtiales. ppt.n.eoꝛū malas 2plexiōeſ beſtijs aſſimilāt: vt de q̄dā hoīe dr̄ q ventres p̄/ gnātiū mulierū ſcidebat: vt pueros i ventre cō ceptos deuoꝛaret. Silr ē de illis q i talib⁹ dele ctant q̄libus delectāt hoies q̄dā ſilueſtres. vn̄ q̄dā circa mare pōticū 2moꝛātes comedūt car

nes crudas q̄dā carnes hūanas:q̄dā ſibi iuice3 ad celebranda 2uiuia ſuos filios accōmodant. ꝛ ſilr dr̄ de q̄da3 crudeliſſimo tirāno: q in ipſis cruciatibus hoium delectabat. Qui igit ſilib⁹ delectant coꝛruptas hn̄t cōplexiōes:ꝛ beſtijs ſi miles ſūt. hec oia exēpla ponit phs in lr̄a vbi ſ. Et nō ꝙ vltimū hoc hoiu3 genus ñ ſolū affect⁹ ſenſibiles coꝛruptos h3: ſ3 ēt pueꝛſiſſimas hēt apprehēſiōes ꝛ imaginatōes. Inſeqt.n.itellect⁹ ſenſū coꝛpis.iō ſi coꝛpus ē beſtiale:ſilr ꝛ ſenſus ꝛ ſi ſenſus beſtialis:ſilr ꝛ itellect⁹. ꝛ ſi itellect⁹ beſtialis:ſilr ꝛ affectus.qm̄ affectus ſeqt itelle ctū ꝛc. Dimittam⁹ nūc delectabilia inālia:ꝛ di/ cāus de nālibus. ꝛ ponat regula tal̄. ꙩ q̄ñcūq3 nobis aliq̄ bona delectabilia cōcupiſcius pcu/ ramus ꝛ facius nō vt deū offendamus nec pxi mū.ſ3 i mō aliq̄lit excedius tūc ē amor ppri⁹ cū pctō veniali. de qbus Aug.25.di.c. vnū oratiu3 expſſe ponit. vbi dr̄.q̄tiēs aliq̄ſ i cibo l̄ potu pl⁹ accipit q̄3 neceſſe ē: ad miuta pctā nouēit ptinē q̄tiens plus loqt q̄3 expedit vel tacet.q̄tiēs pau perē ipoꝛtune exaſpat.q̄tiēs cū ſit ſanus coꝛpe alijs ieiunantibus prandere voluerit:aut ſom/ no deditus tardius ad eccleſiam ſurgit. quoti ens excepto filioꝛum deſiderio vxoꝛem ſuam cognouerit:q̄tiens in carcē poſitos tardi⁹ inq/ ſierit.ſi diſcoꝛdes ad 2coꝛdiam reuocare negle xerit:ꝛ multa alia q̄ ibi ponūt ad minuta pcc̄a nouerit ptinere:ꝛ itellige oia iſta niſi in 2ſuetu dinē mittāt:qm̄ 2ſuetudo moꝛtalia ea reddit. 22.q.2.nō eſt. Nō eſt igt 3 pceptu3 dei iurare:ſed du3 iurādi vſu3 facim⁹ piurij crimē icurrim⁹ q̄re ꝛc. Tertia ſpēs amoꝛis pprij ē cū pecca/ to moꝛtali. ꝛ h̄ fit qn̄ diuinis ꝛ eccleſiaſticis pre ceptis ꝛ admonitionib⁹ ſpretis nr̄a3 tm̄modo voluntatē adiplere 2tendim⁹. de quo aplus.2. ad Thi.3.c.ait. Hoc aūt ſcio ꝙ i nouiſſimis die bus.ſ.tpe antichriſti:iſtabūt tēpoꝛa piculoſa:ꝛ erūt hoies ſeipſos amātes:cupidi: elati: ſupbi: blaſphemi paretibus nō obediētes:igrati : ſce/ leſti:ſine affectione:ſine pace:criminatoꝛes:in/ cōtinentes:imites:ſine benignitate : pditoꝛes: ꝓteruī:tumidi:ceci: voluptatū amatoꝛes ma/ gis q̄3 dei hn̄tes q̄dē ſpē3 pietatis: ſtutē aūt ei⁹ abnegātes. ꝛ hos deuita. hec ille. Sedes iſtius pprij amoꝛis ē dn̄a carnalitas q̄ ſemp concupi ſcit aduerſus ſpiritū. hec ē illa beſtia terribilis ꝛ foꝛtis nimis:dentes ferreos hn̄s:magnos co medens atq3 cōminuēs ꝛ cetera pedib⁹ cōculcāſ Dan̄.7.c. Terribil̄ inq̄3 ꝛ foꝛtis ē amoꝛ pprius: q2 aſcendit vſq3 ad cōtēptū dei. vt dixit Augl̄: ſup̄. ꝙ amor ſui facit ciuitatem babilonis: ꝛ a mor dei ciuitatem ſanctam hieruſalem. vnde vulgariter magiſter Joannes qualglia ordinis minoꝝ i tractatu de conflictu vitioꝝ ſic cātat: Non cura amoꝛe pprio che dio ſia deſprezato: pur chal mondo poſſa hauere alguno honoꝛe: Ciaſchuno reputa de ſaper priuato. Se ſolo re puta degno de grā ſplēdoꝛe. Facit hic amor p/ dere itellectū.ps. Ho cū in honoꝛe eſſet nō itel/

lexit ꝛc̄.ꝛ ſic de alijs. Jnde clamat dn̄s. Joā.12.
Qui diligit aīaȝ ſuā pdet eā. Greg. Noli amare
ne pdas. noli amare ī hac vita ne pdas ī alia vi-
ta ꝛc̄. Et hec ſufficiāt ꝑ pͥma ꝟitate. Quātum
ad ſcȝ ꝟi. dico ꝙ amor dei ē pͥm⁹: qm̄ bonū eſt
obm̄ amoris: vt dixim⁹ in pͥma ꝯſideratione: ꝛ
in deo ē oīs ratio boni. g̃ in ipſo dȝ eſſe rō mo-
uēdi appetitū ad amandū ipſuȝ bonū: ꝛ ſic erit
pͥmus amādus. vbi nō ꝙ qnq̄ȝ amor fundatur
ſup bono delectabili: ꝛ vocat̄ amor cōplacētie
ꝛ qꝛ in deo ē oīs rō boni delectabilis ideo ī ipo
ſūme cōplacet ꝛ delectat̄. ibi. n. ē ſūma pulchri-
tudo: dulcedo: ſaporoſitas ꝛc̄. Qn̄q̄ȝ amor fun-
dat̄ ſup bono vtili: ꝛ h̄ amor dr̄ ꝯcupīe: ꝛ quia
oīa in deo repit oēȝ vtilitatē: iō ipm̄ ſūmopere
amat. ps. Diligā te dn̄e fortitudo mea: dn̄s fir-
mamētū meū ꝛ refugiū meuȝ ꝛ liberator meus
quādo ait xp̄s diſcipulis: miſi vos ſine ſacc͛o ꝛ
pera: nūgd aliqd defuit vobis? at illi reſpōde-
rūt nihil. Qn̄doq̄ȝ amor fūdat̄ ſup bono hone-
ſto: ꝛ dr̄ hic amō amicitie. ꝛ qa aīa cernit eē qd̄
honeſtiſſimū vt deus amet̄ tanq̄ȝ creator redē-
ptor: gubernator: ꝛ glorificator: iō ſūmope di-
ligit illū. Sub hoc triplici bono fūdat̄ oīs amō
omne. n. qd̄ amat̄: aut iō amat̄: qa delectabile:
aut qꝛ vtile: aut qꝛ honeſtū: ꝛ ideo opportet da-
re vnū pͥmuȝ bonū delectabile: unū pͥmuȝ vtile
vnū pͥmuȝ honeſtū: qd̄ bonū ꝑpt̄ ſe amet̄ ꝛ nō
ꝑpt̄ aliud: oīa aūt alia bona amāt̄ ꝑpt̄ ipȝ. ꝛ h̄
ē ipſe ds: q eſt finis grā cuius oīa alia appetūt̄.
Facit. n. phs pͥmo ethicoꝝ volēs ꝓbare ꝙ ī re-
bus humanis opportet eē aliquē finē optimuȝ
hāc rōneȝ qcūq̄ȝ finis ē talis ꝙ alia volum⁹ ꝓ-
pter ipm̄: ꝛ ipſuȝ volum⁹ ꝑpt̄ ſeipȝ: ꝛ non ꝑpt̄
aliud: ille finis nō ſolū ē bon⁹: ſȝ optim⁹ ſȝ ne-
ceſſe ē talē finē eſſe. g̃ in rebus humanis ē aliqͥ
finis bon⁹ ꝛ optim⁹. maior ē manifeſta: qm̄ ſēp
finis grā cuius alij fines q̄rūt̄ eſt pͥncipalior:
vt pȝ ī pn̄. pͥmi ethicoꝝ. Minorē āt ꝓbat phs
ꝑ rōneȝ ducentē ad īpoſſibile ſic. vn⁹ finis ꝑpt̄
aliū ꝯſiderat̄: vt ꝓbauit ī pn̄. libri. aut g̃ ē due-
nire ad aliquē finē q nō ꝯſiderat̄ ꝑpt̄ aliū finē:
aut nō. ſi ſic: hr̄ ꝓpoſitū. ſi nō: g̃ erit ꝓceſſus in
īfinitū: ſȝ h̄ ē īpoſſibile. qd̄ ꝓbat ſic. ſi ꝓcedat̄ ī
īfinitū in deſiderio finiū: vt. ſ. vn⁹ finis deſide-
ret̄ ꝑpt̄ aliū ī infinitū: ſeqͥt̄ ꝙ nunq̄ȝ hō in deſi-
derio ſuo deueniet ad fines deſideratos: ꝛ per
ꝯn̄s fruſtra eēt tale deſideriū. ſȝ tale deſideriū
ē nāle: vt ꝓbauit in pn̄. dicēs: oīa bonuȝ appe-
tūt. g̃ deſideriū nāle eēt īane ꝛ fruſtra hoc aūt
ē īpoſſibile: qꝛ nāle deſideriū nihil aliud ē q̄ȝ in-
clinatio q̄daȝ reb⁹ inherēs ex ordinatione pͥmi
mouētis: q̄ nō pōt eē fruſtra. g̃ impoſſibile eſt ī
finibus ꝓcedē ī infinitū: ꝛ ſic ē neceſſe aliqueȝ
finē vltimū ponē: ꝑ quē oīa alia deſiderāt̄: ꝛ ip-
ſe nō deſiderat̄ ꝑpt̄ alia ſȝ ꝑpt̄ ſe: ꝛ ita ē necc̄e
aliquē finē eē optimū humanoꝝ actuū: ꝛ ſi ē op-
timū: neceſſe ē vt ſit ſūme delectabile: ſūme vti-
le: ꝛ ſūme hōeſtū: ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſūme appetibile: ꝛ ſic
ſūme amabile. q̄re ſatis pȝ ꝙ pͥncipalior amor

eſt amor dei. Quare aūt amor ſui ſit ſecundus
pȝ. qm̄ poſt dei bonitatē nulla ē nobis magꝭ bo-
na q̄ȝ bonitas ꝓpria ꝛ vtilitas ꝓpria. ſȝ bonum
q̄ᵗᵒ magis bonū nobis tanto magis mouet ap-
petituȝ. q̄re ꝛc̄. Quātuȝ ad t̄tiaȝ ꝟi. dico ꝙ ſatꝭ
ex ꝟbis apl̄i. ſa. ad Thimo. 3. ſupiusꝭ allegatis
poteſt per oppoſituȝ colligi vtilitas amoris ꝓ-
prij boni ꝛ nō mali. videlicȝ. ꝙ nō ſunt cupidi:
nō elati: n̄ ſuperbi. ꝛc̄. Et vtilitas ꝓprij amoris
mali eſt illa quā enumerat ibi. Jn̄ Gregꝭ. ī mōa-
lis. ait Carnales hoīes pn̄tem vitā diligūt: quia
quāta ſit et̄nitatis gloria nō attēdūt. ꝛ dū ꝑhē-
nitatis dulcedinē nō cōſiderāt: curſū ſtationē
lapſū firmū habitaculū arbitrant̄. hec ille. Et
hec ſufficiāt ꝓ prima cōcluſione.

De iordinatione amoris ꝯcl͛o ſecūda.

[A]ccipe ſecūdā ꝯcl͛onē. vȝ. Et ſi amare ſe
ipſū p⁹ deū ver⁹ ſit amor ꝛ bonus: tn̄ ſi
erit inordinatus vitioſus erit atq̄ȝ in-
fructuoſus. Ubi tres ingramus ꝟitates. vȝ.
Prima ꝟitas eſt iſta. q̄liter pōt hō deordina-
ri circa corp⁹ ꝓpriū. Secūda ē iſta. qualiter
pōt hō deordinari circa aīaȝ. Tertia eſt iſta.
qualit̄ pōt homo deordinari in amore circa bo-
na tempalia. Quātū ad pͥmā dico ꝙ deōdinat̄
hō in amore ꝓprio circa corp⁹ ꝓpriū trib⁹ mo-
dis pͥncipalit̄. vȝ. circa ornatū: circa gulā: ꝛ cir-
ca actū venereū. Pͥo circa ornatū. ꝛ circa
hoc querūt̄ tria. Pͥo an in exteriori appa-
ratu veſtiū poſſit eē ꝟt⁹ ꝛ vitiū. Secūdo an
ī illicito ornatu ſit ſēp mortale peccatū. Ter-
tio an cōſtitutis in dignitate liceat vti p̄cioſio-
ribus veſtibus. Quātū ad pͥmū rn̄deo ſm̄ btūȝ
Tho. ſa ſe. q. 169. ꝙ ī exterioꝛib⁹ reb⁹ pōt eē pec-
catū imoderātie duplicit̄. Uno mō ꝑ ꝯparatio-
nē ad ꝯſuetudinē hoīuȝ cū qbus viuit̄. Alio mō
ꝑ cōparatōeȝ iordinati affectus. Si p°. mō tunc
ponit̄ regl͛a gn̄alis ꝙ hō ſm̄ ſui ſtatus ꝯditōeȝ
pro poſſe nitat̄ veſtibus vti ſm̄ ꝯſuetudinē lo-
ci ꝛ patrie. Audi Aug. 3. li. cōfeſſionū. q̄ ingt ꝯt̄
mores hoīuȝ ſūt flagitia ꝓ moꝝ diuerſitate vi-
tāda ſūt: vt pactū iter ſe ciuitatis ꝛ gētis ꝯſue-
tudine vel lege firmatū: nulla ciuis aut ꝑegrini
libidine violet̄. Turpis ē. n. oīs pars vniuerſo
ſuo nō ꝯgruēs. hec ille. Alio mō pōt cōſiderari
q̄ᵗū ad iordinatū affectū vbi alia regula datur
vȝ. ꝙ qn̄cūq̄ȝ qͥſ exterioꝛi vtit̄ ōnatu ſiue ſȝ ꝯſue-
tudinē eoꝝ cū qbus viuit: ſiue p̄t̄ eoꝝ cōſuetu-
dinē ꝛ hēat mētem cōtaminatā: talis ornatus
eſt vitioſus. Hoc aūt fieri ꝯtingit duplicit̄. vȝ.
aut ꝑ ſuphabūdātiaȝ: aut ꝑ defectū. Per ſuper-
habūdātiaȝ: ꝛ h̄ triplicit̄: aut ſupbiat aut vt de-
litias hēat: aut vt nimiū ī illis ſtudeat. Pͥo
vt ſupbiat ꝛ gloriā hoīuȝ q̄rat. ꝛ hoc ē peccatū
Audi Greg. ī omelia de diuite Epulone. Sunt i-
quit nōnulli q cultū ſubtiliū p̄cioſarūq̄ȝ veſtiū
nō putāt eē pcc̄m: qd̄ vȝ ſi culpa nō eſſet neq̄q̄ȝ
ſermo dei tā vigilāter exprimeret ꝙ diues qui
torquebat̄ apd̄ iferos biſſo ꝛ purpura indut⁹
fuiſſet. Nemo q̄ppe veſtimēta p̄cipua ꝛ p̄cioſa

ſ. excedentia ſtatū ꝓpriū niſi ad inanē gloriam
querit. hec ille. Et Jnno. de vilitate cōditionis
humane. Superbus iquit vt magnific⁹ videa-
tur ſatagit veſtiri duplicib⁹: idui mollibus: p̄ci-
oſis ornari. Sȝ qd eſt o hō precioſior ornatus
niſi ſepulcrū foris dealbatū: itus aūt ſpurcicia
hyacintus: purpura: croc⁹. ꝛ biſſus ī limo pu-
treſcūt: aurū ꝛ argentū: lapides ꝛ gēme in luto
ſordeſcūt. dignitas ꝛ ptās in puluere. honor et
gloria mala ſedēt in cinē. hec ille. Secundo
pōt hr̄i appetitus iordinat⁹ ꝑ ſuphabūdantiaȝ
vt delitias habeat ꝛ h̄ ē etiā malū. Audi Ber.
in epl͛a q̄daȝ. Mollia iquit indumenta animi
molliciē indicāt. nō de tāto curaret̄ corpis cul-
tu niſi pri⁹ neglecta fuiſſet mēs inculta virtuti-
bus. hec ille. Tertio vt nimiū in illis ſtudeat. et
tunc qn̄ nimia ſollicitudo apponit̄: q̄ᵗuis nō ſit
alius malus finis: talis iordinatio mala ē. Jnde
Hiero. Si vir igt vel mulier ſe ornauerit ꝛ vul-
tus hoīuȝ ad ſe ꝓuocauerit: ꝛ ſi nullum īde ſeq̄t̄
dānū iudiciū tn̄ patiet̄ eternū. qꝛ venenū attulit
ſi fuiſſet q bibēt. h̄ ille. Audi Ambr. li. p°. de Da-
uid: Sāſon ingt valid⁹ ꝛ fortis leonē ſuffoca-
uit: ſȝ amorē ſuū ſuffocare nō potuit. vincl͛a ſol-
uit hoſtiū: ſȝ ſuaꝝ nō ſoluit nex⁹ cupiditatū meſ-
ſes incēdit alienas: ſȝ vni⁹ ipſe mulieris accen-
ſus igniculo meſſē ſue ꝟtutis amiſit. h̄ ille. Q̄ta
āt mala ex iordinato cultu mulieꝝ q̄ttidie oriā-
tur alias dicet̄. Et ſic pȝ q̄lit̄ iordinat⁹ cultus q̄
ad ſuphabundantiā dicat̄ malus. Ex pte q̄ȝ de-
fectus pōt dupl͛r fieri iordiatio cultus veſtiuȝ
ſm̄ affectū. Uno°. ex negligētia hoīs q nec ſtu-
dium nec curā aliquā adhibet vt exteriori c͛tu
vtat̄ ſȝ ꝙ oȝ ꝛ hoc ē vitiū. vn̄ phs. 7. ethicoruȝ
dicit ꝙ ad molliciē ꝑtinet ꝙ qs ꝑ terrā veſtimē-
tū trahat ne laboret ꝛ fatiget̄ ī eleuādo ipſum.
Sunt. n. q̄uidā hoīum gn̄a adeo ſpurce viuētes
vt porcis ſiles fiāt. ꝛ dnt ſe nō curare de iſtꝭ pō-
pis ꝛc̄. quoꝝ ē peſſima ꝯditio. Secūdo mō pōt
defectus ꝯtingē ſȝ affectū inq̄ᵗū talē vilē ꝛ ab-
iectū ornatū ordinat ad īanē gloriā. Un̄ Aug. in
ſermone dn̄i ī monte. Nō in ſolo ingt corpeaꝝ
reꝝ nitore atq̄ȝ pōpa: ſȝ ēt in ipſis ſordib⁹ ꝛ lu-
ctuoſis eē poſſe iactantiā. ꝛ eo p̄iculoſior ē q̄ ſub
noīe ſ͛uitutis dei decipit. Et idē de cohabitatō-
ne cl͛icoꝝ ꝛ mulieꝝ. q̄uē ingt inimicū. ſ. mulierē
ſortita ē caſtitas: cui nō ſolū reſiſtēdū ē: ſȝ dimiſ-
ſo freno longi⁹ fugiēdū: nec eo minus timende
ſūt. qꝛ religioſe videt̄. qꝛ tanto citi⁹ alliciūt. ꝛ ſꝫ
p̄textu pietatꝭ latet viſc⁹ libidīs. vn̄ btūs Tho.
vbi. s. q̄rens an liceat vilib⁹ vti. dic̄ ꝙ ſi h̄ fiat
ꝑpt̄ iactātiā vel ſupbiā: aut vt ſe cet͛is p̄ferat:
t̄c vitiū ſupſtitōis ē ſi āt h̄ faciat vt carnē dōet:
ꝛ ſpūm humiliet: tūc ad ꝟtutē tpantie ꝑtinet. ꝛ
p̄cipue his cōpetit vilib⁹ vti q alios ꝟbo ꝛ exē-
plo ad pn̄iam hortant̄. ſicut fuerūt ꝓphete ꝯ q
bus apl͛s ad Hebre. xi. ait. Circuierūt ī melotis
ꝛ in pellibus caprinis egentes āguſtiati afflicti
qbus dignus nō erat mūdus. Et glo. ſup Mat.
c. 4. ait. Qui penitētiā p̄dicāt: habitū pn̄īe p̄tē-

dant ꝛc̄. Et ſic pȝ pͥmus pūct⁹ pͥme ꝯſideratōis
Secūdo q̄rebat̄ an ī illicito ornatu ſit ſemp
mortale pctm̄. Rn̄deo ſm̄ btūm Tho. vbi s. ꝙ
ornatus cultus ī mulierib⁹ viros ad laſciuiā ꝓ-
uocat. ꝓuer. 7. Mulier occurrit illi ornatu me-
retricio p̄parata ad capiēdas aīas. ꝛ iō muliēs
q̄ viros no hn̄t: nec ītendūt hr̄e: nō poſſūt abſq̄ȝ
pctō appet͛e viroꝝ aſpectib⁹ placē ad cōcupi-
ſcendū: qꝛ h̄ ē dare eis peccādi incendiū. Si aūt
fiat ex q̄dā leuitate vel ēt ex q̄dā vanitate ꝑpt̄
q̄ndā iactātiā: nō ſꝑ ē pctm̄ mortale: ſȝ qn̄q̄ȝ veīa-
le. Et eadē rō q̄ᵗū ad h̄ ē de virꝭ. hec dic̄ ille do-
ctor. Sȝ q̄ᵗū hoc dcm̄ ſit ſane ītelligēdū: ꝛ cum
maxia maturitate p̄dicandū tuipſe lector exco-
gita: ꝛ iudicio maioꝝ det͛minādā relinquo. q̄r
ꝛc̄. Quātū ad t̄tiū dico ſȝ eundē vbi s ꝙ ꝯſtitu-
tis in dignitate ꝛ altari miniſtrātibȝ vti p̄cioſio-
ribus veſtibȝ nō ē vitioſuȝ: ſȝ poti⁹ debituȝ ad
ſui miſterij excellētiā t̄ diui cult⁹ oſ̄dēdā. ſȝ de
hac mā dixius s feria t̄tia ſe dn̄ice. De amore ī-
ordiato circa actū gule īfra dicit̄. ſ. feria tertia
dn̄ice ꝯ paſſiōe ī tertia pte ꝯcluſiōe ſa. De amo-
re iordiato circa actuȝ venereuȝ dicet̄ ī eodem
ſmōe ī pͥma pte ꝯcl͛oe ſa. q̄re ꝛc̄. Jſta ſufficiant
q̄ᵗuȝ ad pͥmā veritatē. Quātuȝ ad ſcȝ ꝟi. dico
ꝙ q̄ᵗuȝ ad aīam ī aore pōt hō deordiari multi-
plicit̄: ſȝ ad pn̄s dico ꝙ maxie iordiat̄ ꝑ pct̄ȝ ne-
gligētie. Un̄ ſm̄ btūȝ Tho. ſa ſe. q. 54. Negli-
gentia nihil aliud ē q̄ȝ defect⁹ debite ſollicitu-
dinis aliqd agēdi qd̄ ſit bonuȝ: vel remouendi
aliqd qd̄ ſit maluȝ. Et lȝ h̄ poſſit ēt itelligi imo
ēt de facto itelligat̄ de negligētia ſollicitudīs
q̄ qͥſq̄ȝ obligat⁹ t̄enet̄ ad curā alioꝝ: tn̄ ad pn̄s
ſoluȝ de negligētia quā hȝ hō circa ſeipſuȝ itel-
ligāus. Pōat̄ g̃ regl͛a talis pͥa ꝙ qcunq̄ȝ ē cir-
ca ſalutē aīe ſue negligēs adiplē aliqd̄ bonum:
talis iordiatuȝ ſuiipius hȝ amorē. Secunda re-
gula ē iſta. qcūq̄ȝ ē circa aīe ſue ſalutē negligēs
euitādi aliqd̄ maluȝ: ille ſuiipſi⁹ iordinatuȝ: hȝ
amorē. Accipe pͥmā regulā. qcunq̄ȝ ꝛc̄. dic to-
tam. Ubi nō ꝙ tal͛ negligētia. ſ. nō adiplēdi ali-
qd̄ bonum. aut ē circa bonum legꝭ nāe: aut c̄ca
bonum legꝭ ſcripte. negligētia circa bonum le-
gis nature eſt quando quis opus nature quod
de leui facere poſſet in ſalutem anime negligit
adimplere. exēplū. licet nūc ieiunare n̄ obliger
tn̄ cerno ꝙ ſi ieiūarē ad extinguendā libidinē
mihi vtile eēt: ꝛ nō facio. hec dr̄ negligētia cir-
ca op⁹ nāe. Similit̄ licet non obligeris media
nocte ſurgē ad matutinū: tn̄ cernis ꝙ ſi ſurgēs
tibi m͛tū ad tue aīe deuotionē ꝛ ſaluteȝ ꝓfice-
ret: ꝛ non facis. hec eſt negligētia circa op⁹ nāe
ſimilit̄ dicitur de eo q negligit ſumere cibuȝ ꝓ
vita neceſſariū. aut dormire nō vult: ſed vltra
debitū vigilare ꝛc̄. ſimiliter ꝛ de alijs. Secū-
do pōt eē negligētia boni nō adimplēdi qd̄ ſit
bonū legis ſcripte: vt cū negligim⁹ qd̄ diuina no-
bis p̄cepta mādāt. Jdeȝ de p̄ceptꝭ eccleſie ad h̄
reducūt̄ vota emiſſa. ſed ꝯ hoc dicem⁹ ī ſequē-
ti veritate. Accipe ſecūdā regulā. vȝ. Quicūq̄ȝ

qꝫ ⁊c̃. dic totā. Hec negligētia ſimiliter fieri pt̄
aut circa bonū nāe: aut circa bonū legis ſcrip-
te. Circa bonū nature: vt cū qs aliqđ bonū ſiue
ſit corꝑale ſiue tꝑale: ſiue ſpūale euitare cōten-
nit: qđ certiſſime cernit ī nocumētū nāe cōuer
ti. vt ſūptio cibi. ⁊ ſic de alijs. diſcurras tu per
ſingl̓a. Circa bonū legis ſcripte: ⁊ hoc pōt duobꝰ
modis ꝯtingē: aut qa negligit bonuꝫ ꝯcernēs
p̄ceptuꝫ affirmatiuū: aut negatiuū. Si circa ne
gatiuuꝫ. vtputa nō occides ⁊c̃. tunc ſi hō negli
gēs fuerit talia ꝓhibē ne fiāt: ꝓſerti officiales
qbus ex officio hoc icūbit: ꝓculdubio peccāt.
vt patꝫ ex regula decreti. 86. di. c. faciētis. ⁊ ex̃
đ homicidio. §. ſic dignū. Jn̄ Numeri. 25. dr̄ ꝙ
ppl̓s dei ꝯtra p̄ceptū legis comedit ⁊ bibit cuꝫ
paganis ⁊ ſethiꝫ: quos pncipes populi corrigē
neglexerūt. vn̄ ſecutū ē vt ppl̓s audaciꝰ come-
deret ⁊ tādē ſe populus nepharie ꝯmiſcuit cū
mlieribꝰ mohabitaꝝ. quē poſtea deuꝫ belphe
gor deuꝫ moab adorare fecerunt. ꝓpt̄ qđ pre
cepit dn̄s Moyſi vt p̄ncipes ppl̓i quoꝝ negli-
gētia id ſecutuꝫ fuerat cōtra oriētē ī patibulis
ſuſpēderētur vt ab oībꝰ viderent̄. De negligē
tia correctōis ſat̓ diximꝰ ſup̄ feria tertia t̄tie
dominice. Secundo talis negligētia pōt fie
ri circa p̄cepta affirmatiua. vt cuꝫ qs negligit
honorare parētes ⁊ ſimilia. Sed quero an tal̓
negligētia de qua diximꝰ ſemꝑ ſit mortale pec
catum. Dico ſm̄ btm̄ Tho. vbi ſup̄. ꝙ in negli-
gētia duplr̓ pōt eē mortale peccatū vno modo
ex parte eius qđ ꝑ negligētiaꝫ p̄termittit̄. alio
modo ex pte cauſe. ſi pmo mō ⁊ illud ſit de ne-
ceſſitate ſalutis ſiue ſit actꝰ ſiue circūſtātia: ſꝑ
talis negligētia erit pctm̄ mortale. ſi ſecūdo mō
tūc ſi volūtas tm̄ ſit remiſſa circa ea q̄ dei ſunt
vt totaliter a dei charitate deficiat: ⁊ precipue
qn̄ facit ex ꝯtēptu. talis negligētia ſēꝑ etiā erit
peccatū mortale. Si aūt negligētia ꝯtingat ī p-
termiſſiōe aliꝰ actꝰ vl̓ circūſtātie q̄ non ſit de
nēcitate ſalut̓. nec id ex ꝯtēptu fiat ſꝫ ex alio fer
uoris defectu: q̄ iterdū īpedit̄ ꝑ aliqđ veniale.
talis negligentia nō erit pctm̄ mortale. Jn̄ Se-
neca ad Lucilluꝫ. Turpiſſima inqt res ē que ꝑ
negligētiaꝫ venit. q̄re ⁊c̃. Et ſic pꝫ quō hō deor
dinat̄ circa aīaꝫ ꝓpriā. Quātuꝫ ad t̄tiā ꝟitatē
videamꝰ. ſ. quō deordinat̄ hō circa res tꝑales.
Et circa hoc tria iqramꝰ pūcta. Prio an res
tꝑales ſint ſub ptāte humana. Secūdo an ni
mia ſollicitudo circa reſ tꝑales ſit vitioſa. 3°
an debeamꝰ expectare vt ds nobis ꝓuideat. et
ſollicitudinē iſtoꝝ t̄renoꝝ poſtergare. Quātū
ad p̄muꝫ dico ſm̄ btm̄ Tho. ſa ſe. q. 66. ꝙ res
tꝑales ⁊ ext̄iores poſſunt triplicit̄ ꝯſiderari. ſ.
q̄tuꝫ ad nām: q̄tuꝫ ad gubernationē: ⁊ q̄tum
ad vſuꝫ. Quātuꝫ ad nām nulli poteſtati ſubdūt̄
niſi diuine: cui oīa famulāt̄ ⁊ ad nutū obediūt.
Ps. Dn̄i eſt t̄ra ⁊ plenitudo eiꝰ. Quātuꝫ ad guber
nationē nō tm̄ diuine: ſꝫ etiā humane ſubdunt̄
ptāti. Gen̄. p°. dn̄amini piſcibꝰ maris. ⁊ volati-
libꝰ ⁊ beſtijs. vni. ⁊c̃. Hūc. n. ordinē poſuit ds

vt iferiora ꝑ ſupiora: ⁊ īꝑfecta per ꝑfectiora re
gāt: vt diximꝰ ſmone p̄cedēti. Et ſm̄ hoc phs
p°. ſuo politice ꝓbat ꝙ poſſeſſio reꝝ exteriorū
ē hōi nālis. ſil̓r ꝙ nāliter aliq ſūt ſerui ⁊ aliqui
dn̄i. qm̄ quecūqꝫ ex pluribꝰ ꝯſtituta ſūt: in his
ē aliqs p̄ncipatꝰ ⁊ aliqđ ſubiectū nāliter. ſꝫ ho
minū multitudo ē ꝯſtituta ex pluribꝰ. ḡ nāle ē
⁊ expediens ꝙ aliqs p̄ncipet̄ ⁊ aliqs ſubijciat̄.
maiorē ꝓbat phs pluribꝰ exēplis vt armonie:
⁊ corꝑis humani: ⁊ alioꝝ aīaliuꝫ. In armonia. n.
eſt aliq̄ vox que alijs p̄ncipat̄. i corpore huma-
no aīa p̄ncipat̄. in aīalibꝰ aīalia digniora p̄nci-
pant̄: ⁊ ſic de alijs. minorē relinqt ꝓbatā ex di
ctis i eodē p̄mo politice. hō. n. eſt animal politi
cū ⁊ ideo eſt nāle: vt ex multis hoībꝰ vna mul-
titudo ꝯſtituat̄. Jſta relinqmꝰ. 2°. ꝯſiderāt̄ q̄
tuꝫ ad actū gubernādi: ⁊ q̄tuꝫ ad hoc diuina ꝓ
uidētia ſtatuit ꝙ vnuſqſqꝫ ꝓprias poſſeſſiōes
cuſtodiat: ⁊ vnicuiqꝫ liceat ꝓpriū hr̄e tāq̄ hu̅a
ne vite neceſſariuꝫ ⁊ h̓ triplici reſpectu ⁊ rōne
ordinauit. Prio q2 vnuſqſqꝫ ad ꝓcurānduꝫ
magis ſollicitꝰ ē qđ ſibi ſoli ꝯuenit q̄ ꝙ pluri-
bus. 2°. q2 rectius mūdus diſponit̄. eſſet eniꝫ
ꝯfuſio q̄daꝫ ſi qlibet indiſtincte quelibet ꝓcu-
raret. 3°. q2 hoīes magis pacifice viuūt. expi-
entia. n. didicimꝰ ꝙ qui idiſticte aliqđ poſſidēt
frequēt̄ iraſcunt̄: ⁊ iurgia nō ꝑua naſcūt̄ inter
eos. 3°. res ext̄iores pn̄t cōſiderari q̄tum ad
vſuꝫ. Et tūc dicit p̄fatꝰ doctor ꝙ nō dꝫ hō res
ext̄iores hr̄e vt ꝓprias ſꝫ vt cōes. vt. ſ. ea de fa-
cili in neceſſitatibꝰ cōicet alioꝝ. Jnde Hiero. i
tractatu mortis. Si veſtimentuꝫ inqt vl̓ aliqđ
vltra nēcitatē poſſides: ⁊ paupi idigēti nō ſub
uenis: fur es ⁊ latro. Et Ambro. i omel̓. Nō mi
nus inqt pctm̄ eſt iſuphabūdātia paupi nō da-
re q̄ cū poſſis ⁊ habūdans denegare. Eſurien-
tiū panis ē quē tu detines. Nudoꝝ veſtimētuꝫ
qđ recludis. Miſeroꝝ redēptio ⁊ abſolutio ē
pecunia quam tu in terram defodis ⁊ cetera.
47. di. c. ſicut hi. Et propter hanc cauſaꝫ neceſ
ſitas excuſat a furto. extra de furtis. ca°. tertio
in glo. Neceſſitas. n. nō hꝫ legē. ex̃ de ꝯſue. c. q̄
to. ⁊ de ꝯſe. di. 5. c. diſcipulos in glo. Sꝫ dices ꝯ.
Jn delictis iopia nō excuſat. 12. q. 2. frat̄nitas. cū
glo. ſꝫ iopia ē q̄dā nēcitas. Jtē potiꝰ dꝫ hō mori
fame q̄ peccare mortalit̄. 32. q. 4. ſicut ſanctius
⁊ oīa mala ſufferre. 32. q. 5. ita ne. ⁊. 22. q. 2. faciat.
ſꝫ furari ē pctm̄ mortale q2 ꝯ̄ p̄ceptū dei. ḡ dico
ꝙ ſi ē magna iopia excuſat: ſꝫ illa fuit ꝑua: vt di
cit glo i. d. c. fraternitas. Ad alia dico ꝙ nō ē ꝓ-
prie furtū. q2 i neceſſitate oīa ſūt cōia. vt pꝫ i. d.
c. diſcipulos cū glo. ſup̄ ꝟbo fame. allegat capl̓ꝫ
ſicut hi. 47. di. q̄re ⁊c̃. Quātū ad ſm̄ dubiū dic
btūs Tho. ſa ſe. q. 55. ꝙ ſollicitudo tꝑaliū tripli
cit̄ pōt eē illicita. vno°. ex pte eiꝰ de q̄ ſollicita-
mur. vt. ſ. ſi tꝑalia tanq̄ noſtꝝ finē q̄ramus. vn̄
Augu. i li. de opibꝰ mōacoꝝ ait. cū dn̄s dic̄. No
lite ſolliciti eē ⁊c̃. h̓ dic̄ vt nō iſta itueāur ⁊ ꝓpt̄
iſta faciāt qcqđ i euāgelij p̄dicatiōe facē iubet̄
Alio°. ē illicita ꝓpt̄ ſupfluū ſtudiū qđ apponit̄

ad tꝑalia ꝓcurāda: ꝓpt̄ qđ hō a ſpūalibus qbꝰ
p̄ncipalit̄ inſeruire dꝫ retrahit̄. Et tertio rōe tio-
ris ſupflui. qn̄. ſ. timemꝰ ne nobis nēcia deficiāt
qđ dn̄s Math. 6. triplicit̄ excludit. Nolite ſol-
liciti eē ⁊c̃. Ego āt ad hāc difficultatem dico ſic
ꝙ īordiata tꝑaliū ſollicitudo circa tria p̄ncipa-
liter ꝟſari pōt. ſ. circa māꝫ: circa formaꝫ ⁊ circa
p̄ciū. Circa mām. i. qn̄ mā circa quaꝫ ꝟſat̄ hoīſ
ſollicitudo ē idebita: ſic̄ ſollicitudo vendēdi ta
xillos: tabuleria: ⁊ alia hꝰmōi: q̄ ſine pctō exer-
ceri n̄ pn̄t. Circa formā ⁊ h°. q̄druplicit̄. i ꝯ̄ctu. ſ.
vſurario i ꝯ̄ctu ēptōis ⁊ vēditōis ⁊ i ꝯ̄ctu cābi
oꝝ: ⁊ i ꝯ̄ctu fideiuſſionis. de qbus al̓s dicemus
Circa p̄ciū vt qn̄ res extimat̄ plꝰ aut minꝰ q̄ va
leat. p̄ciū āt ē triplex. ſ. nāle rōale ⁊ accidētale.
Nāle ē qn̄ res valet ſuā nām aut nobilitatē. vt
valor gēmaꝝ ⁊ ſil̓iuꝫ. Rōale eſt qđ accidit cō-
putatis expēſis: laboribꝰ: ſalarijs: ⁊ hꝰi. Accidē
tale ē qđ hꝫ res ſm̄ p̄ntē curſū. Ex qbus ſequi-
tur ꝙ res nō ſꝑ vendi vel ap̄p̄ciari dꝫ ſm̄ p̄ciuꝫ
nāle. q2 ſic nūq̄ q̄dā res p̄cioſe vēdi poſſent. vn̄
ſi mīus emāt̄ q̄ valeāt p̄cio nāli non errat̄. nec
ſꝫ p̄ciū rōale. qn̄. ſ. ꝑ maxīa ē penuria: ⁊ p̄rie īdiſ
poſitio: ſicut iſtis tꝑibuſ accidit dn̄is florētinis
ꝓpt̄ obſidionē reg̓ aragonū. 1455. Relinquit̄
ḡ ꝙ res ap̄p̄ciari debēt ſm̄ p̄ciū accidētale ſup
ple dū nō fiat i fraudē: ſicut fieri ſolet qn̄ hn̄tes
victualia tenēt illa abſconſa: ⁊ ſic penuria ſub-
orit̄: ⁊ tūc res cariores fiūt. q̄re ⁊c̃. Quātū ad t̄-
tiū dubiū quidā ignauia pleni dn̄t n̄ eē curādū
de iſtis ext̄ioribus. ⁊ iō paꝝ aut ēt nihil defati-
gant̄. Et hoc oñdūt ꝑ plēs rōnes. Pria rō ſū
mitur ex pte diue ꝓuidētie. dn̄t. n. deꝰ alijs cre
aturis ſine coꝝ ſtudio ꝓuidet. ḡ a fortiori ⁊ no
bis. Adducūt dc̄ꝫ ſaluator̓ Mat. 6. Nolite ſol-
liciti eē aīe. i. vite vr̄e qđ mādu̅cet̓ aut corpori
vr̄o qđ iduimi. Nōne aīa pluſq̄ eſca: ⁊ copꝰ plꝰ
q̄ veſtimentū. Reſpicite volatilia celi. qm̄ ne-
qꝫ ſerūt: nꝫ metūt: nꝫ ꝯgregant i horrea fructus
⁊ pr̄ noſter celeſt̓ paſcit illa. ⁊ de veſtimēto qđ
ſolliciti eſtis. Reſpicite lilia agri quō creſcūt: ⁊
tn̄ nō ſerūt nꝫ nent. Amen dico vob̄ ꝙ nec Sa-
lomon i oī gl̓ia ſua īuētus ē ſicut vnꝰ ex illis. ⁊
ps. ait. Jacta cogitatū tuū i dn̄o ⁊ ipſe te enutri
et. Nōne aiūt illi dn̄s pplm̄ iſrahel q̄dragita an
nis māna in deſerto pauit: ⁊ panē ſubcinericiū
⁊ vas aq̄ Helie ꝑ angelū miſit: ut i fortitudīe ci-
bi illius āhularet. Cibū Danieli i lacu leonū exi
ſtēti. nōne ꝑ abachuc miſit: nōne ꝑ colūbā ciba
uit Paulū p̄mū hēmitā: Magdalenā i deſerto
triginta ānis nutriuit. Katherinā i cathēis nō
dereliqt. ⁊ ſic de alijs. Jnde ꝯcludit dn̄s vbi ſ̄.
Scit. n. pater nr̄ qm̄ his opus hētis. Et Luc̄. 7.
dr̄. Si vos cū ſitis mali noſtis bona data dare
filijs veſtris: q̄to magis pat̄ veſter dabit ſpm̄
bonū petentibꝰ ſe. Scđa rō ſūmit̄ ex nāe re
ſtauratōe ſufficiēti. Pauc̓. n. iqt Boetiꝰ. p°. đ ꝯ
ſolat̓. minimiſqꝫ nā ꝯtenta ē. Et Paulus. Ha-
bētes inqt alimēta qbus tegāur his ꝯtēti ſimus
Et Salomō id ſibi dari dn̄m orabat: dicēs. Di-

uitias ⁊ paupꝑtates ne dederiſ mihi: ſꝫ tm̄ victui
meo tribue nēcia. Et Ecc̄. 4. c. Rep̄hendit iſtoſ
ſollicitos dicēs. Cōſiderās repi aliā vanitateꝫ.
vnus ē ⁊ ſm̄ nō hꝫ ⁊ tn̄ laborare n̄ ceſſat: nec ſa
tiāt̄ ocl̓i eꝰ diuitijſ: nec cogitat dicēſ. cui laboro
⁊ fraudo animā meā bonis: i h̓ certe verū ē ꝓ-
uerbiū ꝙ alius eſt q ſeminat: ⁊ alius ē q metit.
q̄re ⁊c̃. Tertia ratio ſūmit̄ ex multitudīe ſce
lerū p̄cedēte. Audi Jnnocētiū de vilitate cōdi
tōis humane. Radix inqt oīuꝫ maloꝝ ē cupidi
tas. i. inordinata ſollicitudo. hec. n. ſacrilegia ꝯ
mittit furta: rapīas exercet ⁊ p̄datur. bella ge-
rit ⁊ homicidia ſymoniace emit ⁊ vendit. Iniq̄
petit ⁊ recepit. iniuſte negociat̄ ⁊ feneratur. Jn
ſtat dolis ⁊ īminet fraudibꝰ: diſſoluit pactū et
violat iuramētū: corrūpit teſtioniū ⁊ ꝑuertit iu
diciū. h̓ ille Et Origenes i omel̓. 19. ſup illđ Le
uit̓. Deuorauit eos t̄ra ait. An tibi nō videt̄ a t̄
ra deuorari iſte q ſꝑ de terra cogitat: q ſꝑ terre
nos hꝫ affectus ⁊ actꝰ q de t̄ra loqt̄ de t̄ra liti-
gat t̄rā deſiderat: ⁊ oēm ſpeꝫ ſuā ponit i t̄ra: q
ad celū nō reſpicit: qui futura nō cogitat: q iudi
ciū dei nō metuit: nec bona ei ꝓmiſſa deſiderat
ſꝫ ſꝑ de p̄ntibus cogitat: ⁊ ad et̄na nō̄ iuſpirat
Talē cū videris: dic q2 deuorauit eū terra. h̓ il-
le. Sꝫ audi qđ de talibus ꝓpheta dicat. Diues
cū dormierit nihil ſecū afferꝫ: appiet manꝰ ſuaſ
⁊ nihil iueniet. Et idē. Dormierūt iqt ſomnū ſuū
⁊ nihil iuenerūt oēs viri diuitiaꝝ i manibus ſu
is. His igit̄ rōibꝫ cōmūit̓ talibꝫ auc̄tibꝫ aiūt o-
cioſi ⁊ accidioſi nō eē fatigādum: ſꝫ viuē in ſpe
dn̄i. Sꝫ anima mea nō eſt ſic: nec ſumꝰ nos he-
ſtijs ſil̓es q̄ nec ſerūt neqꝫ metūt. Animalia eni͂
cet̄a cū ſint det̄minata ad vnū: deꝰ illis ꝓuidit
đ veſtimētis ⁊ armis. dādo eis cornua: vngues
pilos: ⁊ alia hmōi. Natura aūt rōnal̓ vt homo
cū nō ſit determinata ad vnū nō hꝫ determina
tū veſtimentū: nec determinatū cibū: ſꝫ deꝰ illi
intellectū dedit ꝑ quē diuerſas pōt excogitare
artes qbus de veſtimētis ⁊ cibis ꝓuidē poteſt
⁊ circa illa ſollicitari. ſꝫ cuꝫ ſit rōnalis dꝫ talis
ſollicitudo rōnalis eſſe. Non ergo dn̄s ꝓhibet
ſollicitudinē rōnaleꝫ cū ſit pars prudētie: imo
ſi qs qđ arte ⁊ natura hr̄e poſſet deuꝫ expecta-
ret ſibi ꝓuidentē. ipſuꝫ ꝑfecto deū tentaret ſꝫ
ſollicitudinē inordinatā ꝓhibet ipſe ſil̓r ⁊ alie
auc̄tates adducte. Et hoc oñdit xp̄s Math. 6
. c. poſt an̄dicta ꝟba: dicēs. Querite ergo p̄mū
regnū dei: ⁊ iuſticiā eiꝰ: ⁊ hec oīa adijcient̄ vo-
bis. ſi p̄mo q̄rendū eſt regnū dei: ergo et ſecūn
dario bona temporalia tanq̄ quedaꝫ āminicu-
la. quod etiam oſtendit dominus Math. 6.
Panē noſtꝝ quottidianū da nobis hodie ꝑ pa
nē oīa vite noſtre nēcia itelligūt̄. q̄re ⁊c̃. Et iſta
ſufficiant q̄tū ad p̄ſētē concluſionē.

De conditionibus bonis proprij amoris con
cluſio tertia.

Tcipe t̄tiā concluſionē. vꝫ. verus ⁊ ꝑfe
ctus amor ad ſeipſū plura ante oculos
ponit meditāda in cordis noſtri ſpecu

lum. Ubi tres ſugram⁹ ꝟitates. vz. Pꝛia ꝟi.
eſt iſta. quo regulat̃ ꝓꝑi⁹ amor. Secũda ꝟi.
que ſũt ſigna ꝟi ꝛ pfecti amoꝛis ꝓꝑij. Ter
tia ꝟi. que inducũt ad amoꝛẽ ꝓꝑiũ bonũ veiũ
atq̃ꝫ pfectum. Circa ad p̃mũ dico ꝙ tres ſũt
regule gbus hõ ordinat̃ circa ſeipſuꝫ. vz. p̃mo
diuina p̃cepta. 2º diuina ꝯſilia. ꝛ 3º eccleſiaſti-
ca inſtitutio. Prima inq̃ꝫ regula dr̃ diuia p̃-
cepta. Math. 19. Si vis ad vitã ingredi ſerua
mãdata. Sũt. n. decẽ p̃ceata q̃ſi decẽ viuẽdi re
gule. Exo. 20. Locut⁹ eſt dñs cũctos ſermones
hos. Ego ſuꝫ dñs de⁹ tuus q eduxi te de terra
egypti: ꝛ d̃ domo ſeruitutis. Nõ habebis deos
alienos cozã me. nõ facies tibi ſculptilẽ: neq̃ꝫ ſi
militudinẽ q̃ i celo ẽ: neq̃ꝫ i terra deoꝛſuꝫ: neq̃ꝫ
eoꝝ q̃ ſunt i aqs ſub t̃ra. non adoꝛabis ea neq̃ꝫ
coles. Ego ſuꝫ dñs de⁹ tuus zelotes viſitãs ini
q̃tatẽ patrũ in filios in t̃tiã ꝛ q̃rtaꝫ gñationem
hꝭ q diligũt me ꝛ cuſtodiũt p̃cepta mea. Non
aſſumes nomẽ dei tui in vanũ. nec. n. hẽbit in-
ſontẽ dñs eũ q aſſũpſerit nomẽ dei ſui fruſtra.
Memẽto vt diẽ ſabbati ſcifices. ſex dieb⁹ opa
beris ꝛ facies opa tua. ſeptio aũt die ſabbatuꝫ
dñi dei tui ẽ. nõ facies in eo omne op⁹: tu ꝛ fili⁹
tuus ꝛ filia tua. Sex. n. diebus fecit de⁹ celuꝫ ꝛ
t̃raꝫ ꝛ mare ꝛ oia q̃ in eis ſũt: ꝛ requieuit die ſe
ptimo. Idcirco bñdixit dñs diẽ ſabbati: ꝛ ſcifi
cauit eũ. Honoꝛa p̃rẽ tuũ ꝛ mr̃cꝫ tuã: vt ſis lõ-
geuus ſup t̃rã quã dñs de⁹ tuus dabit tibi. Nõ
occides. Nõ mechaberis. Nõ furtũ facies. Nõ
loqueris ꝯ̃ ꝓximũ tuũ falſuꝫ teſtimoniuꝫ. Non
cõcupiſces vxoꝛẽ ꝓximi tui. Non deſiderabis
domũ ꝓximi tui: nõ ſeruũ: nõ ancillã: nõ boueꝫ
nõ aſinũ: nec oia q̃ illi⁹ ſũt ꝛc̃. His deceꝫ reglis
oꝛdinauit vitã de⁹ vniuſcuiuſq̃ꝫ recte viuere
volẽtis: ꝛ recto amoꝛe ſeipſuꝫ amãtis. Tria ip
ſoꝝ oꝛdinãt aiaꝫ quo ad deũ: ꝛ ſepteꝫ quo ad ꝓ
ximũ. Et p̃mo declarem⁹ quõ oꝛdinet quo ad
deũ: Ubi nota ꝙ triplici reſpectu creatura rõ-
nalis refert̃ quo ad deũ. p̃mo ſub reſpectu cre
ationis: q2 creatura relatiue dr̃ ad creatoꝛẽ. ꝛc̃.
relatio intrinſecus aduenĩẽs: q2 poſitis extre-
mis ĩſurgit relatio talis. Secũdo refert̃ ſub
reſpectu gubernationis: q2 de⁹ non ſolũ creat:
ſꝫ etiã creata ꝯſeruat ꝛ gubernat. Ois. n. crea-
tura de ſe i nihilũ tenderet niſi bonitate condi
toꝛis ꝯſeruaret̃: vt dic̃ Aug. in pluribus locis.
Et Damaſcenus ait. Omne creabile ꝟtibile ẽ.
ad Heb. i. Poꝛtãs oia ꝟbo ꝟtutꝭ ſue. Et Greg.
25. moꝛal̃. Quid. n. ſum⁹ ſi ꝯditoꝛꝭ noſtri ptãte.
deſerimur? ꝛ ĩfra. Nemo ꝗ̃ alicui⁹ ꝟtutis ſe exi
ſtimet: etiã cũ qd foꝛtit̃ põt queꝫ ſi diuina ꝓte-
ctio deſerat: ibi repẽte obruit̃ vbi ſe valenter
ſtare gloꝛiat̃. hec ille. Tertio refert̃ ſub re-
ſpectu gloꝛificationis: q2 oĩa que creauit deus
creauit ꝓpter ſeip̃m. i. ad ſuaꝫ laudẽ. ſ. aut ime
diate: aut mediate: mediate qdẽ oia nõ ratiõe
vtentia. imediate ꝟo omnia rõne vtentia. Se-
cunduꝫ igit̃ hos tres reſpectus oꝛdinat̃ homo
quo ad deũ vt recte viuat: ꝛ ſic ĩſurgũt tria p̃-

ma precepta. Nã q2 ſue ſumus creature merito
debem⁹ ei cultũ ꝛ famulatũ: ꝛ ideo dixit. Non
habebis deos alienos cozã me ꝛc̃. 2º q2 de⁹
nos gubernat ꝛ ꝯſeruat: merito ei debem⁹ ſui
noĩs ſcificationẽ: ideo ait. Nõ aſſumes nomen
dei tui in vanuꝫ. 3º q2 noſter eſt gloꝛificatoꝛ
merito debet̃ ei alicui⁹ temp̃is dedicatio: ideo
ait. Memẽto vt diẽ ſabbati ſanctifices. Et ſic
habẽtur tria p̃cepta. Alijs ſeptẽ oꝛdiat̃ homo
circa ꝓximũ: ꝛ qm̃ deo excepto a quo p̃ncipalr̃
bona cuncta ꝓcedũt: parẽtes nr̃i ſecũdum ob-
tinẽt gradũ: a qbus coꝛpus ꝛ bona tempoꝛalia
ſuſcepimus: ideo ait. honoꝛa p̃rem ꝛc̃. Et quia
nõ ſufficit tm̃ ad bene viuenduꝫ oꝛdinari i pa-
rentes: ſed etiam in alios ꝓximos: ideo alia ſex
nos in ꝓximos alios oꝛdinãt dupliciẗ aũt poſ-
ſumus amare ꝓximos: aut nõ nocẽdo: aut bo-
num ꝓcurando. nõ nocendo tripliciẗ. ſ. opere:
ꝟbo: ꝛ coꝛde: ope tripliciẗ. ſ. in pſonam ꝓꝑiaꝫ:
ꝯiunctã: ꝛ rem ꝓꝑiã. Et ideo ne ĩ pſonã ꝓꝑiã
offendam⁹ ait. Nõ occides. ne in pſonam ꝯiun
ctã: ait. Nõ mechaberis. ne ĩ rem ꝓꝑiã: ait. Nõ
furtũ facies. Secũdo ne oꝛe offendam⁹: ideo
dicit. Nõ falſum teſtimoniũ dices. 3º ne coꝛde
offendat̃: dant̃ alie due regl̃e. ſ. Nõ cõcupiſces
vxoꝛẽ ꝓximi: ꝛ nõ deſiderabis rem eius. Ecce
hic decẽ regulas habes qbus homo regulatur
in ſeipſo vt bene viuat. Diffuſius de his dixi-
mus in noſtro dominicali ſermone. 12. Secũ
da regula qua hõ circa ſcip̃ꝫ regl̃at̃ dĩna ꝯſilia
dicũt̃. Eſt. n. ꝯſiliũ melioꝛis bõi diſcreta pſua-
ſio ad qđ nullus de neceſſitate obligatur niſi
illud ſponte exp̃ſſe vel tacite ſeruare ꝓmiſerit
14. q. i. c. quod nullum vbi dicitur. vbi ꝯſilium
dat̃ offerentꝭ eſt arbitriũ: vbi p̃ceptũ neceſſitaſ
ſeruientis: ꝛ ſunt verba Gregoꝛ. exemplum po
namus. nam licet virginitas ſub precepto non
cadat: ſed ſub conſilio. 32. q. i. integritas. tamen
voto emiſſo tacite vel expreſſe de virginitate
ſeruanda ipſa profecto ſub precepto cadit: et
tranſgreſſor mortaliter peccat: ſed differen-
ter. Nam ſolemniter vouens ꝛ votum frãgenſ
tripliciter peccat. ſ. i deum quem deriſit: i eccle
ſiam quam ſpreuit ꝛ in proximum quẽ ſcãdali
zauit. Crebro enim ego ipſe vidi quaſdã fatuaſ
mulieres effici bizochas ꝛ mantallatas: et poſt
ea maximo certe cũ populi ſcãdalo nubũt. cre-
dũt. n. deũ nõ videre ꝙ cuiuſlibet religionis ẽ
p̃ncipale fundamentũ: ſꝫ mihi credãt ꝙ videt
ẽ dñs de oĩb⁹ his. i. ad Thi. 4. c. Oẽs. n. hmõi
pſone in moꝛtali pctõ viuũt: nec mr̃imoniuꝫ il
lud tenẽt. 27. di. vouẽtib⁹. ꝛ. 27. q. i. ꝑ totũ. Ille
aũt q ſimplr̃ vouet deũ tm̃ offendit ſi votũ nõ
ſuat. Nec obſtat illud qđ dic̃ beat⁹ Tho. ſa ſe
. q. 88. vꝫ. ꝙ votũ ſimplex nõ min⁹ obligat q̃ꝫ ſo
lẽne qm̃ illud ſic itelligit̃. ſ. ꝙ vtriuſq̃ꝫ trãſgreſ
ſor moꝛtaliẗ peccat: lꝫ graui⁹ peccet ſolẽne vo
tũ ñ ſeruãſ q̃ꝫ ſimplex. ide. p̃s. Uouete igr̃ ꝛ red
dite. ꝛ Ecc̃. 5. Si qd vouiſti d̃o: ne moꝛerꝭ rddẽ.
diſplicet. n. ſibi iſidel̃ ꝛ ſtl̃ta ꝓmiſſio. iſidel̃ ẽ q̃ꝫ

do nõ ſeruat̃. ſtulte quãdo aliquid ridiculoſũ
ꝓmittim⁹: vt nõ ꝯmedere de capite ꝛc̃. Simili
ter dicam⁹ de alijs bonis q̃ ſub p̃cepto non ca
dũt. ꝛ ſic pꝫ ſecũda regula. Tertia regula ẽ
eccleſiaſtica inſtitutio. Ad bene aũt beateq̃ꝫ vi
uẽdũ nõ ſolũ reqrit̃ obſeruãtia diuinoꝝ p̃cep-
toꝝ: ꝛ diuinoꝝ cõſilioꝝ: ſꝫ etiã eccleſiaſticoꝝ i
ſtitutoꝛuꝫ. Nã ſi eccleſia p̃cipit vt in quadrage
ſima ieiunes. de ꝯſe. di. 5. c. nõ licet. ꝛ. c. nõ oppõ
tꝫ. neceſſe eſt te ieiunare legitima cã non obſtã
te. ſiliẗ p̃cipit vt ieiunes q̃ttuoꝛ tp̃a. 76. diſ. c.
ſtatuim⁹. Iteꝫ vigilia aplõꝝ illis exceptꝭ que in
fra paſcalia veniũt. ex̃. de obſeruatione ieiuni-
oꝝ: c. cõſiliũ. Itẽ vigilias natiuitatꝭ ꝛ penteco-
ſtes. 76. di. c. neceſſario. itẽ vigiliaꝫ aſſumptiõ
is. ex̃. de obſeruatione ieiunioꝝ. c. i. ꝛ ſic de ali-
is. Si ſaluari cupis te oꝫ aĩa mea ieiunare. Si-
miliẗ eccleſia p̃cipit vt quolibꝫ die dñico miſſa
ꝓꝑij ſacerdotis audiat̃. de cõſe. di. i. c. miſſas.
ſi nõ ſeruas moꝛtaliẗ peccas. Itꝭ eccleſia p̃cipit
vt ſemel in anno cõfitearis ex̃. de pe. ꝛ re. c. ois
vtriuſq̃ꝫ ſex⁹. aĩa mea ſi nõ ſeruas: moꝛtal̃r pec
cas. ꝛ ſic de alijs quare ꝯcludãus q̃ꝫtũ ad p̃maꝫ
ꝟitatẽ ꝙ verus ſuiip̃ius aĩe amoꝛ tribus opti-
mis ſup̃dictis regulis hꝫ oꝛdinari q̃re ꝛc̃. Cir
ca ad ſecũdã ꝟitatẽ dico ad p̃ns ꝙ ſeptẽ ſũt ſiḡ
veri ꝓꝑij amoꝛis: ſ. pudoꝛ: doloꝛ: hoꝛroꝛ: rigoꝛ:
vigoꝛ: turbatio: ꝛ diſcretio. Primũ inq̃ꝫ ſignũ
pfecti ꝓꝑij amoꝛis dr̃ pudoꝛ. facit. n. hic amor
aiam totã verecũdã ex ſuoꝝ pctõꝝ multitudie
turpitudine ꝛ ꝗuitate. p̃s. Iniq̃tates mee ſuper
greſſe ſũt caput meũ: ꝛ ſicut onus ꝗue ꝗuate ſt̃
ſupeꝛ me. ꝛ hancip̃ſã aiam iſte amoꝛ cũ filio pꝛo
digo aſſociat ꝛ exclamare facit. pr̃ peccaui i ce-
lũ ꝛ corã te ꝛc̃. Luc̃. 15. Itẽ aſſociat cũ penitente
manaſſe ꝛ clamat. Peccaui ſr̃ numeꝝ ar̃ne ma
ris: ꝛ multiplicate ſũt iniq̃tates mee. 2. Parali:
vltio. Itẽ cũ publicano ꝛ clamat. Propiti⁹ eſto
mihi peccatori. Luc̃. 18. itẽ cũ ꝓpheta ꝛ clamat.
Miſere mei ꝛc̃. fuerũt mihi lachꝛyme mee pa-
nes die ac nocte ꝛc̃. ſilr̃ cũ oĩbus alijs penitenti
bus vt Maria magdalẽa ꝛc̃. Hoc ẽ p̃mũ ſignũ
Scđm ſignũ dicit̃ dolor. dolẽ. n. facit hic ꝓ-
prius amor ꝙ de deo ꝛ propria ſalute parum
aut nihil cogitauit. Bernard⁹ ĩ q̃dã ſmõe. Trã
ſeũt inq̃t dies ſalutis: ꝛ nemo te cogitat. nemo
ꝑire ſibi diẽ cẽſebit ꝛ nũq̃ꝫ redituꝝ: ſꝫ ſicut ca-
pillus de capite: ita nec momẽtũ ꝑibit de tẽpe:
Audi ꝛ Hug. de clauſtro aĩe. Sicut inq̃t nulluꝫ
momentũ eſt quo hõ nõ fruat̃ vel vtat̃ dei bo
nitate ꝛ miſericoꝛdia: ſic nullũ dꝫ eẽ momẽtum
quo eũ pꝛeſentẽ non hẽat in mẽoꝛia. quo tp̃e de
deo nõ cogitas: hoc te cõputa ꝑdidiſſe: hec ille.
Inde Aug. ſup ep̃lam Ioãnis. c. 8. ait. Agnoſce
eũ q ſ͛ te ẽ: vt cogñſcãt te q̃ infra te ſũt. Ideoque
cũ Daniel agnouiſſet ſ͛ ſe deũ: agnouerũt eũ infra
ſe leones. hec ille ꝛc̃. Tertiũ ſignuꝫ dicit̃ hoꝛ
roꝛ. facit. n. hic amoꝛ hoꝛrẽ cuꝫ ꝯſiderat qñ ſub
pctõ erat nihil ĩ ea fuiſſe p̃s. Inflãmatũ ẽ cõ me
um. ſ. ad amoꝛẽ mei. ꝛ renes mei. i. ſenſus mei ꝯ

mutati ſũt. ſ. ad honoꝛẽ mei. ꝛ ego ad nihilũ re-
dactus ſũ ꝛ neſciui. ſ. aliqd boni ĩ me eẽ. Itẽ hoꝛ
ridã aiam facit dũ tantã dei patiẽtiã ad ſua pec
cata ꝯſiderat. itẽ offẽſiones tã crebꝛaſ. Itẽ diui
nas voces: bonas iſpiratõẽs: ꝛ cetã ſilia ꝯſidera
re facit: ꝛ hõret aia ſua tantam negligẽtiã ꝛ fri
giditatẽ a deo itenſã habuiſſe. p̃s. Infixus ſũ in
limo ꝓfundi ꝛ nõ ẽ ſb̃a ꝛc̃. Quartũ ad ſignũ dici
tur rigoꝛ. facit. n. hic amoꝛ aiaꝫ rigidã ꝯ̃ cõp⁹: ꝛ
illud caſtigat ꝯ̃ auariciã ꝛ luxuriã q̃ i mũdo re
gnãt. Paulus. Caſtigo coꝛpus meũ ꝛ in ſuitutẽ
rdigo. i. ad Coꝛ. 9. Itẽ refrenat ꝛ rep̃mit p̃mos
motus. p̃s. Btũs q tenebit. ſ. rigoꝛẽ mẽtis: ꝛ alli
dit ꝑuulos ſuos. i. p̃mos inſurgẽtes mot⁹ ad pe
trã q̃ ẽ xp̃s. ꝓꝟ. 12. Qui cuſtodit os ſuũ ꝛ liguaꝫ
ſuã cuſtodit ab iſidijs aiam ſuã. Et Ecc̃. 22. Qs
dabit oꝛi meo cuſtodiã: ꝛ ſup labia mea ſigculũ
certũ vt nõ cadã ab ipſiſ: ꝛ ligua mea ꝑdat me?
ꝛ p̃s. Pone dñe cuſtodiã oꝛi meo ꝛ hoſtiũ circũ
ſtantie labijs meiſ. hoſtiũ dicit ꝛ nõ muꝝ: vt oñ
dat ꝙ ẽ tp̃s tacendi ꝛ loq̃ndi. Eccl̃iaſtes. 3. ꝛc̃.
Quĩtũ ſignũ dr̃ vigoꝛ. Reddit. n. aiaꝫ vigoꝛo
ſã. i. vigilantẽ facit circa vires iterioꝛes ꝛ extio
res. Interioꝛes vt circa itellectũ. 2. Coꝛ. 10. In ca
ptiuitatẽ redigẽtes oẽm itellectũ i obſequꝫ xp̃i
Itẽ circa volũtatẽ faciẽs eã feruẽtem i amore
Cãti. 8. Fulcite me floribus q2 amore lãgueo:
itẽ memoriã i dĩna ſpe. p̃s. Quis ſp̃auit i dño
ꝛ ꝯfuſus ẽ? Silr̃ aiaꝫ vigilãtẽ reddit circa ꝟꝭes
extioꝛes: guſt⁹ qdẽ dei ſuauitatẽ deguſtat. p̃s.
Guſtate ꝛ videte qm̃ ſuauis ẽ dñs. auditus ĩ di
uinoꝝ attẽtionẽ iſurgit. pſ. Audiã qd loq̃t̃ i me
dñs d̃s qm̃ ꝛc̃. Odorat⁹ clamat illud Canti. pº
Trahe me p⁹ te. currẽus i odorẽ vnguentorũ
tuoꝝ tactus ait. Mihi adherẽ dño deo bonuꝫ
ẽ: ꝛ ponẽ i d̃o meõ ſpẽ meã. Et breuit̃ iſte ver⁹
amor proprius totam animam ꝛ totum corp⁹
in propriam ſalutem ſollicitat. Inde Paulus
ad Roma. 12. Obſecro itaque inquit vos fra-
tres per miſericordiam dei: vt exhibeatis cor
pora veſtra hoſtiam viuentem: ſanctam deo
placentem: rationabile obſequium veſtrum. ꝛ
nolite conformari huic ſeculo: ſed reformami
ni in nouitate ſenſus veſtri: vt probetꝭ que ſit
voluntas dei bona ꝛ beneplacens ꝛ perfecta.
ꝛ infra. Sollicitudine nõ pigri: ſpiritu feruẽteſ
dño ſeruiẽtes: ſpe gaudẽtes: i tribulatõe patiẽ
tes: oꝛationi inſtãtes: neceſſitatib⁹ ſanctoꝛũ cõ
muĩcãtes: hoſpitalitatẽ ſectãtes bñdicite. pſe-
quentib⁹ vos. benedicite ꝛ nolite maledicẽ ꝛc̃.
Septimũ ſignũ eſt turbatio. duplex aĩa mea
turbatio ẽ ſm̃ Gregꝭ. in fine decimi q̃nti libꝛi
moꝛal̃ p̃ma turbatio dicit̃ vitioſa. Secũda dr̃
gratioſa. Prima dr̃ vitioſa. Iob. 5. c. Uirum
ſtultuꝫ interficit iracũdia: ꝛ paruuluꝫ occidit i
uidia ꝛ adeo hec iracunda turbatõ nequam ẽ:
vt hoĩeꝫ anteq̃ꝫ occidat: ſtultum ꝛ inſanuꝫ red
dit ꝛ iõ Iob iracunduꝫ ſtultuꝫ vocat. Impedit
. n. aiuꝫ ne poſſit cernẽ verum: ait poeta. Audi

Greg. libro moral. Quāta ſit inqͣt iracūdie cul pa peſare poſſumus: ꝑ quā patiētia ꝑdit̄ vt qd que ordine ſit agendū: oīno neſciat: qꝛ nimirū itelligētie lumē ſubtrahit cū mentē ꝑmouēdo ꝯfundit. Et idē ibidē. Per iram inquit iuſticia relinqͥt. qꝛ dū ꝑturbata mens iudiciū ſine rōne exaſpat: oē qđ furor ſuggerit rectū putat. ꝑ irā ḡria vite ſocial' amittit̄. qa ex q̄ ſe hūana rōe nō tēꝑat: ncc̄e ē vt beſtialit̄ viuat. ꝑ irā manſuetu do amittit̄. ꝑ irā ꝯcordia rūpit̄. ꝑ irā lux ꝟita tis amittit̄. qa cum mēti iracūdia ꝯfuſiōis tene bras icutit huic ḋs radiū ſue cognitōis abſcon dit. h̄ ille. Scḋa turbatō dicit̄ ḡtioſa. pſ. Ira ſcimī ⁊ nolite peccare. Iraſcimī inq̄ vobiſmet ipſis ꝑpt̄ pctā veſtra ⁊ āpli⁹ nolite peccare ⁊c̄.

Septimū ⁊ vltimū ſignū dicit̄ diſcretio. qm̄ vt Ber. ait. Diſcretio ꝟtutib⁹ ordinē ponit: mo dū tribuit: decorē ⁊ ꝑpetuitatē ꝯfert. Ex quo ſe quit̄ ꝙ diſcretio nō tm̄ ꝟt⁹ ē ſ ꝟtutū modera trix: ōdiatrixq ; affectuū: ⁊ moꝝ magiſtra. Tol le hāc: ⁊ ꝟtus vitiū erit: ipſaq ; affectio nāl' in ꝑ turbatōēz magl' ꝯuertet̄ exterminiūq ; nāe. h̄ dic̄ idē doctor. Et idē ſup cantica. In cūctis nobis ſemꝑ dꝫ p̄eſſe diſcretio: ⁊ q̄ſi moderādo ſingu las diſcernere volūtates: ne opinio veriſſimil' fallat: ne decipiat ſermo ꝟſutus. Laſtut⁹ ne qđ bonū eſt malū: nec qđ malū ē bonū eē credatur hec ille. Et ſic pꝫ ſa ꝟitas. Qͣtuz ad t̄tiaz ꝟi. breuit̄ dico ꝙ tria ꝑncipalit̄ ad ſeipſū amandū mouēt. vꝫ. Nobil' aīe ꝯditio. 2° corꝑis ⁊ aīe ſtu penda vnio: ⁊ t̄tio corꝑis ⁊ aīe ꝑfecta gētatio. ſ qꝛ hec diffuſaz iueſtigationē igrunt: ad p̄ns nos ad alia traſſeramus. q̄re ⁊c̄.

De amore primoꝝ conſideratio t̄tia.

Ertio loco amoris primi ſingularē ordinationē vi deam⁹. Ubi tres ꝯclōnes ſabiūgā m⁹. vꝫ. Pͥa ꝯclō ē iſta. Sūmo ar dētiq ; ⁊ regulato amore filij ⁊ parētes ſe amēt ⁊ diligāt cū feruore. Secūda ꝯclō. Marita ti ⁊ ḡnalit̄ oēſ vxorati debēt i amor̄ eē ſūmoꝑe regulati. Tertia ꝯclō. Oēs q̄s ꝑrios appel lam⁹ diligē debem⁹: ⁊ illis q̄ꝫtū poſſum⁹ recte vniamus.

De vero parentū ⁊ filioꝝ amore ꝯclō ꝑma.

Ecipe ꝑmaz ꝯclōnez. vꝫ. Ubi tres mor̄ ſolito ꝟitates igramus. vꝫ. Pͥa ꝟi. eſt iſta. q̄s veras ꝑentes debēt habere ꝯditiones: vt filios ſuos bn̄ ⁊ ſine pcc̄o poſſint amare. Secūda ꝟitas. q̄s ꝯditōes debēt filij h̄re vt parētes ſuos recte dicāt̄ amare. Ter tia ꝟitas. an filij ſꝑ peccēt mortalit̄ ſi ꝑentibuſ ꝑcipiētib⁹ nō ſemꝑ obediāt. Qͣtuz ad ꝑmaz dico ꝙ tria ꝑmaxime i ꝟo filioꝝ amore ꝯſide rāda ſūt. vꝫ. ſancta monitio ꝟtuoſa correctio: ⁊ diſcreta caſtigatō. Pͥo inq̄ ꝯſiderāda ē ſa cta monitio. Eſt. n. iuuētus tenera tanq̄ vitis nouit̄ trāſplantata: q̄ niſi ordīe recto dirrigat̄ atq ; tpe debito putet̄: ſilueſtrē nāz idult. Ecc̄. 7. c. Filij tibi ſūt: erudi illos ⁊ curua eos a pue ricia eoꝝ. filie tibi ſūt: ſerua corp⁹ illaꝝ ⁊ non oñdas hilarē faciē tuaz ad illas. trade filiam ⁊ grāde opus feceris ⁊ hōi ſenſato da illā. o ma la merces lōgo tpe i domo tenēda. Audi eūdeꝫ ſapientiſſimū Salomonez. Ecc̄. 42. Filia inqͥt p̄ris abſcōdita eſt: vigilia ⁊ ſollicitudo ſua au fert ſomnū: ne forte ab adoleſcētia ſua adulte ra efficiat̄. ⁊ cōmorata cum viro odibil' fiat: ne q̄n polluat̄ cū ꝟginitate ſua. ⁊ i paternis ſuis ḡ uida iueniat̄ ⁊c̄. In qb⁹ ꝟbis quāta aīaduerſi one ꝑentes ſup eoꝝ filias iuigilare oportcat: tuipſa aīa mea ꝯſidera. q̄re ⁊c̄. Secūdo cōſi derāda ē ꝟtuoſa cōrectio nā nō ſoluꝫ filij amā di ſūt: ſ etiā ſi i monitis errant ꝟbis q̄nq ; leni bus q̄nq ; aſꝑis corrigēdi ſunt. ad Hebr̄. 12. ca°. Quis ē filius quē nō corrigat pat̄. Ecc̄. 6. Ne locūderis i filijs impijs ſi multiplicēt̄. nec ob lecteris ſup ipſos ſi nō ē timor dei cum illis. ne credas vite illoꝝ. melior ē. n. vnus timēs deuꝫ q̄ mille filij impij: ⁊ vtili⁹ ē mori ſine liberis q̄ relinquere filios ipios. o notabile ꝟbū ⁊ ſemꝑ mēti tenēdū. pulchrū hic adducē exemplū poſ ſum⁹ de duob⁹ filijs Hely ſacerdotis. p°. Reg. 2°. vbi dr̄ ꝙ Hely ſacēdos duos filios hūit. vꝫ: Ophim: ⁊ Phinees. Hely aūt erat ſenex valde ⁊ audiebat oīa mala q̄ faciebant filij ſui i pplō iſrl'. ⁊ quō dormiebāt cū mulierib⁹ q̄ obſuabāt hoſtiū tabernaclī: ⁊ dixit eis. q̄re facitl' res h⁹i. quaſ audio res peſſimas ab oī pplō: nolite filij mei. nō. n. eſt bona fama quā audio vt trāſgre di faciatis populū dn̄i. ſi peccauerit vir in virū placari ei de⁹ pōt. Si aūt i dn̄o peccauerit vir qs orabit ꝓ eo: ⁊ nō audierūt vocē p̄ris ſui: dū que vno die pugnaret philiſtyn ceſus ē iſrl' tri gita milia peditū: ⁊ arca dei capta ē: ⁊ mōtui ſunt duo filij Hely. Ophim: ⁊ Phinees. Hely aūt ſacerdos ſedēs in ſella ⁊ audiēs arcā cap tā: ⁊ filios mortuos: cecidit de ſella retrorſum iuxta hoſtiū: ⁊ fractis ceruicibus mortuus eſt. Simile aūt crebro accidere ſolet in p̄ribus fili os h̄ntibus cōtumaces q tandē deſperāt. ⁊ ma le finiūt. q̄re ad eoꝝ amorē verū neceſſaria eſt ꝟtuoſa correctio. Tertio reqͥrit̄ diſcreta ca ſtigatio. nō. n. tm̄ ꝟbis: ſ ꝟberibus q̄nq ; aman di ſunt. Ecc̄. 30. Qui diligit filiū aſſiduat illi fla gella vt letet̄ i nouiſſimo. 5. q. 5. non oīs. Nō oiſ q parcit amic⁹ ē: neq ; oīs q ꝟberat inimic⁹. me liora. n. ſūt vulnera amici q̄ fraudulēta oſcula inimici. ⁊. c. nō oſculat̄. Non oſculat̄ igt̄ ſemꝑ p̄r filiū: ſ aliq̄n caſtigat. Iñ lex erat i vet̄i teſto tal' vt ponit̄ Deut°. 21. c. i fiñ. Si genuērit hō filiū ꝯtumacē ⁊ ꝑtuū: q n̄ audiat patri ⁊ matri ipiū: ⁊ cohercit⁹ obedire cōtempſerit: apprehēdēt eū ⁊ ducēt ad ſeniores ciuitatl' illi⁹ ad pōtā iudi cij. dicētq ; ad eos. Fili⁹ nr̄ iſte ꝑtuus ⁊ contu max monita nr̄a ꝯtēnit: comeſſatiōib⁹ vacat: ⁊ luxurijs atq ; ꝯuiuijſ. lapidib⁹ eū obruet popul⁹ ciuitatl' illi⁹: ⁊ moīet vt auferat̄ malū ḋ medio veſtri: ⁊ vniuēſuſ iſrl' audieſ ꝑtieſcat ⁊c̄. Et ſic pꝫ p̄ia ꝟitas. Qͣtū ad ſcḋam ꝟi. dico ꝙ tres principales conditōes debēt h̄re filij i ꝟo amo re parentū. vꝫ. cordialē dilectōeꝫ: benignā ſup portatōeꝫ: ⁊ ḡrioſā ſubuentionē. Pͥo iq̄az h̄re debent cordialē dilectōeꝫ. vt. ſ. ex corde ꝟo ⁊ nō ficto ꝑentes diligāt. ⁊ h̄ ꝑpt̄ tria maxia bn̄ ficia. ꝑmo qꝛ a parentibꝫ h̄nt eſſe. ſo qꝛ dant bn̄ eē. 3°. qꝛ multa incōmoda ferunt. Primo qꝛ a parentibus h̄nt eē: qđ maius ē q̄ ſit terra cum ſuo toto ornatu: q̄ aqua: q̄ aer ⁊c̄. cū ſuis oībuſ ornamentis. ⁊ q̄le eē: an certe brutale: an vege tabile tm̄: nō qdeꝫ: ſ his oībus maius. ſ. eē aīal nobiliſſimū informatū nobiliſſima forma inter oēs formas eductas ḋ potētia māe. ſ. forma co gitatiua de q̄ cōmentatoꝛ. 3. de aīa ad plenū tra ctat. Inde Ecc̄. 7. dr̄. Honora p̄rem tuū: ⁊ gemi tus matri tue ne obliuiſcaris. memēto qm̄ niſi ꝑ illos non fuiſſes. Audi barbatū Hieronymū i epiſtola de honorandis ꝑentibus. Parentum inqͥt ſubiūgans meritis filios oīpotēs deus: ſ uiendi legē i officijs poſteris dedit: vt demum cogant̄ facē iperio q̄ debuit pietas ſuadē: dicē te li°. Exodi. Honora p̄reꝫ tuū ⁊ m̄reꝫ tuā ſicut ꝑcepit tibi dn̄s: vt ſic ſis longeu⁹ ſuper terram quam dominus deus dabit tibi. Audite filij ſalutiferā iuſſionē: ⁊ p̄cepta legis affectu de biti amoris iplete. Seruite patribus futuri pa tres: ⁊ matres veſtras tenera diligite pietate: vt ⁊ ꝯiuges veſtre mereāt̄ matrū noīe nūcupa ri ⁊c̄. Secūdo filij cordialē ad ſuos parētes debēt h̄re amorē. qꝛ a ꝑentibus accipiunt bene eē. ſ. nutrimentuꝫ: veſtimētuꝫ: ⁊ hereditatem: ⁊ mlt̄a alia bona. vide de hoc s feria q̄rta dn̄ice t̄tie. Tertio qꝛ ꝑentes ꝑpt̄ filios mlt̄a incō moda ferunt. ⁊ experientia filij poſtea diſcēt qđ nunc ꝑdico: cuꝫ ⁊ ipſi filios nutrire cognoſcēt. Quis matruꝫ ꝑicula ⁊ incōmoda narret i por tando: pariēdo: nutriēdo: baiulando ⁊c̄. die ac nocte: q̄re ⁊c̄. Secundo filij erga ꝑentes ha bere debēt benignā ſupportationē. Ecc̄. 3. Qui honorat p̄reꝫ ſuūꝫ: iocundabit̄ i filijs: ⁊ in die ōronis ſue exaudiet̄. Qui honorat patrē ſuuꝫ: vita viuet longiore: ⁊ q obedit patri: refrigera bit matrē. q timet dn̄m honorat ꝑenteſ: ⁊ quaſi dn̄is ſeruiet his q ſe genuerūt. In oꝑe ⁊ ſermōe ⁊ oī patiētia honora p̄reꝫ tuū: vt ſuꝑueniat tibi bn̄dictio a deo. ⁊ bn̄dictio illi⁹ i nouiſſimo ma net. benedictō patris firmat domos filioꝝ. ma ledictio aūt matris eradicat fundamenta. Ne glorieriſ i contumelia patris tui. nō. n. ē tibi glo ria: ſ cōfuſio. gloria. n. hoīs ex honore p̄ris ſui: ⁊ dedec⁹ filij pat̄ ſine honore. fili ſuſcipe ſene ctā patris tui: ⁊ ne ꝯtriſtes eū i vita illius. ⁊ ſi ḋ fecerit ſenſu: veniā da illi. ⁊ ne ſp̄nas eū i tua ꝟ tute ⁊c̄. Audi ⁊ Hiero. in eadē epl̄a. Nemo igt̄ patrē aſperis ꝟbis ledat. Nō fiat amara dulce do. ⁊ infra parū. hoc filioꝝ ora loq̄nt̄: qđ paren tes delectat audire. p̄beat̄ patrib⁹ amori mix ta fōmido: q p̄mi nobis ſūt cā naſcēdi exhibe te filij patribus qđ uos p̄tās paṫni noīs cogit: q̄ a deo ē eoꝝ meritis attributa. matrib⁹ q̄ꝫ de bitā ipēdite reuerentiā: q̄ nobiſ vteri liuore ſer uiētes pondus noſtri corꝑis tollerāt: atq ; igno tā portantes iſantiaꝫ: famulatū quēdā exhibēt naſcituris ⁊c̄. ⁊ ibi multa narrat de matribus ipſis. q̄re ⁊c̄. Quid hic dicā de maledictis filijſ qui patres expellūt: ⁊ m̄reſ: ꝟberāt ⁊ illudunt: Ha Cam quare a patre tuo Noe fuiſti maledic tus: niſi qa patreꝫ pudibūda oſtendētē a vino crapulatuꝫ deriſiſti. ⁊ hic diſcurrere potes va rios malos ⁊ diuerſos fines filioꝝ ꝑentib⁹ re bellātiū. Tertio debēt parētib⁹ gratioſam ſubuētioneꝫ. Ecc̄. 3. Elemoſyna patris nō erit i obliuiōe. ⁊ infra parū Quod male fame ē qui relinqͥt patrem ⁊ ē maledictus a deo qui exaſ ꝑerat exemplum illius filie que matrem incar ceratam q̄ndeciꝫ dieb⁹ ignorātib⁹ tiranno ⁊ cuſtodibus ſuo ꝓprio lacte nutriuit. qđ ponit Ualerius maximus in. c. de pietate erga parē tes. q̄re ⁊c̄. Iſta ſufficiāt ꝓ ſecūda ꝟitate. Qͣ tū ad tertiā pono tres regulas de intētione btī Tho. ſa. ſe. q. 104. Prima regula eſt ꝙ quā docūq ; parētes ꝑcipiūt aliqđ iiuſtū vel inhone ſtuꝫ: nūq̄ ſt̄ obediēdi ⁊ nō ſolū ad ꝑentes: ſ ad oēs ſuꝑiores hec noſtra regula ſe extēdit. patꝫ hoc. di. 8. c. que ꝯ mores. ⁊. xi. q. 3. c. qui reſiſtit. ⁊ . c. nō ſemꝑ. vbi dic̄ glo. inferior nō ſoluꝫ obedi re nō debet cū ꝑceptuꝫ eſt iniuſtū: ſed etiā cuꝫ ē inhoneſtū. Inde Actl'. 4. c. dr̄ ꝙ ꝑncipeſ populi ⁊ ſeniores vidētes Petri ⁊ Ioānis cōſtātiā: cō ꝑto ꝙ hoīes erāt ſine litterl' idiote ⁊ āmirabāt̄ ⁊ timentes ne fama eoꝝ multiplicaret̄: ꝑcepe rūt eis ne vltra loquerētur de h̄ noīe Ieſu. Pe trus aūt ⁊ Ioānes dixerūt ad eos. Si iuſtuꝫ eſt i cōſpectu dei vos potius audire q̄ deū iudica te. nō. n. poſſumus que audiuim⁹ ⁊ vidim⁹ non loq ⁊c̄. Secūda r̄gula ē. in his q̄ ad mētl' inti ore motū ꝑtinēt. i. volūtatis hō homī obedire nō tenet̄: ſ tm̄ in his que exteri⁹ ꝑ corp⁹ agen da ſūt: dū tamē illa que extrinſec⁹ agenda ſūt: ſupple nō ſt̄ ad naturaꝫ ſpectātia. qm̄ i his que ad nām corꝑis ꝑtinēt: etiā hō hoī obedire non tenet̄: ſ ſoli deo. qa oēſ nā pari ſum⁹. De claro iſtā regulā quo ad ſingl'as ꝑteſ. exēplū ꝑme ꝑtl' ⁊ dico ꝙ nec ſui dominis: nec filij parentibus obedire tenent̄ de matrimonio ꝯhendo vel ꝟ ginitate vouēda vel ſeruāda vl' ſimile. qm̄ hec oīa ꝑtinēt ad hoīs volūtateꝫ: c⁹ qlibꝫ dn̄s ē. vñ in iure canonico pōit̄ rl'a ḡnal' ꝙ caſtitas ſuade ri pōt: ipari aūt mime pꝫ. 32. q. i. c. itegritas. ⁊ de ſtatu monacoꝝ. c. cū ad monaſteriū i fi. ⁊ de ba ptiſmo. c. 3. §. pelt. i ꝟbo ꝯditionalit̄ volēs. Sꝫ de hoc al's dixiuſ. Exēplū ſecundi. nā miles i his q̄ ꝑtinēt ad bellū: ⁊ ſuus i his q̄ ad ſeruilia oꝑa ꝑtinēt: ⁊ fili⁹ i his q̄ pertinēt ad diſciplinā vite ⁊ domeſticā curā obedire tenēt. Et ſic oīs ſubdit⁹ q̄ꝫtū ad diſpoſitionē actuū hūanoꝝ ſꝫ illā rōneꝫ q̄ ſubditus ē ſuꝑiori obedire tenet̄: vt miles duci: ſeruus dn̄o fili⁹ patri ⁊c̄. Ter tiuꝫ aūt ſatis patet. ſ. ꝙ in actibus exteriorib⁹ naturalibus iferior ſuꝑiori obedire nō tenetur qꝛ in natura pare ſunt. quare ⁊ cetera. Tertia

regula ē iſta. ꝙ laici eccleſiaſticis p̄latis in his ad quorū obſeruātiā ſe in baptiſmo obligauerūt obedire tenēt. vt. ſ. teneāt catholicā fidē: ⁊ abrenūciēt ſathanē: ⁊ oib⁹ pōpis ⁊ operibus ei⁹. ⁊ p ɔñs ꝙ vitēt oē pctm̄ ⁊ bonū ſpūale ſequātur ⁊ huiuſmōi. Jn alijs aūt actib⁹ nō ſubdūt eis niſi inq̄tū ad p̄dicta reducerēt: vel reduci poſſūt. Hec ē ſententia Uldeirici. qđ tñ verū itellige vbi p̄lati nō habēt dñiuȝ tēpale: ſȝ ſpirituale tm̄. Sȝ querit̄ an obediēs mādatis alic⁹ p hoc ei⁹ ꝓbetur ſubditus: ita ꝙ valeat iſta ɔñtia. iſte obediuit mādatis talis ducis. g° eſt eius ſubditus: ⁊ ſic de alijs. Dico ꝙ ꝓpt̄ talē obediētiā nō ꝓbat̄ eius ſubdit⁹ niſi tali aīo ⁊ intētione obediat ꝙ fiat ei⁹ ſubditus. Caſus eſt ex̄. de reſti. ſpo. c. olī inter te ꝓ abbatia tua. gloſa ſecūda vbi glo. mouȝ hanc q̄ōnē: an ex eo ꝙ qs mādato alicuius paret: habeat̄ ꝓ ſubdito eius. ⁊ dic̄ ꝙ nō niſi faciat aīo ſic obediēdi: vt fiat ſubdit⁹ eius. Et hec ſufficiant quantuȝ ad primam concluſionem.

De regulato amore cōiugū concluſio ſa.

Accipe ſecūdā cōcluſionē. vȝ. Maritati ⁊ generalit̄ oēs vxorati debēt ī amore ſūmope eē regulati. Ubi tres ingram⁹ v̄itates. vȝ. Pria veritas ē iſta. quid eſt eſſe vxoratū vel maritatū. Secūda v̄itas ē iſta. quis ꝓprie dr̄ vxoratus vel maritat⁹. Tertia v̄itas eſt iſta. quot reqrūt̄ ad eſſe bene vxoratū vel maritatū: vel ad bene vxorari vel maritari. Q̄ntū ad p̄mā v̄itatē dico ꝙ eē vxoratū vl̄ maritatū nihil aliud ē q̄ȝ quedā viri ⁊ mulieris ɔiūctio īdiuiduā vite conſuetudinē retinēs. ⁊ recte dicim⁹ viri ⁊ mulieris: ⁊ nō viroꝝ ⁊ mulieris: aut viri ⁊ mulieꝝ. qm̄ nec vnus vir plures vxores: nec vna mulier plures viros habere pōt. ex quo patȝ error illi⁹ ſceleſtiſſimi Machumethi qui plures vxores vni viro cōcedit. talis aūt ɔiunctio nō itelligit̄ carnalis: ſȝ aioꝝ: q2 alias matrimoniū v̄ginis nō fuiſſet verū. Et ꝙ dixim⁹ īdiuiduā vite ɔſuetudinē retinēs: ſic itelligit̄. i. ꝙ neuter abſq3 cōſenſu alt̄i⁹ pōt ɔtinentiā ꝓfiteri: nec orōni vacare: vl̄ alt̄i ſe copulare: ſȝ debēt ſibi mutuā fidē ſeruare: ⁊ debiti redditionē: ⁊ mutuā ī neceſſarijs vt poſſunt ſubuentionē3 p̄bere. Sup̄dicta diffinitio colligit̄. 27. q. 2. §. i. ⁊ ex̄ de p̄ſump. c. illō. ⁊ d̄ trāſlatione epi vl̄ electi. c. licet. glo. pma. q̄ glo. allegat dictū capl'm illō. Colligit̄ etiā a magro ſniarum. in. 4. di. 27. itē3 ⁊ inſtituta de nuptijs. §. 2.

Ad cui⁹ regule declarationē plures regulas ſubiūgam⁹. vȝ. Pria regula ē iſta. Mrimoniū ſolo ɔſenſu ɔ̄hit̄. Secūda regl'a. Quādo mrimoniū ɔ̄hit̄ p v̄ba obſcura: tūc ſequēdus ē cōis v̄boꝝ ſenſus. Tertia regl'a. Matrimoniū nō ɔ̄hit̄ vbi vn⁹ ɔ̄hentiū nō hȝ aīuȝ ɔ̄hēdi.

Quarta regl'a. Matrimoniū ſequēs legittimat filios ante natos. Quīta regula. Matrimoniū carnali copula ꝑfectū nullo caſu ita pōt diſſolui: vt viuēte vno alter poſſit ad ſa vota trāſire. Sexta regula. Matrimoniuȝ ɔ̄here pñt ſurdus ⁊ mut⁹. Septima regula. Mrimoniū ɔ̄here cū meretrice pijſſimū eſt opus et valde meritoriū. Jſtas ſeptē regulas ad honorē gaudioꝝ v̄ginis glorioſe videam⁹: ⁊ tūc patebit v̄itas v̄itatis p̄me. Pria igit̄ regula eſt hec. ꝙ mrimoniū ſolo ɔſēſu ɔ̄hit̄. pȝ. h̄ regula. ex̄ de ſpō. c. cū locū nō hēat. vbi dr̄ ſic tex. Cum locū nō hēat ɔſenſus vbi met⁹. ſ. qui cadē poſſet in ɔſtantē virū: vt dic̄ glo. vl̄ coactio itercedit: nccē ē vt vbi aſſēſus cuiuſq3 reqrit̄ coactionis mā repellat̄. mrimoniū aūt ſolo ɔſēſu ɔ̄hit̄ ⁊ vbi de ipo q̄rit̄ dȝ plena ſecuritate gaudere: cui⁹ ē anim⁹ indagādus. nec p timorē dicat ſibi placer̄ qđ odit ⁊c̄. Sȝ q̄rit̄ an v̄ba ſint nccīa vt accipio te i vxorē: vl̄ ſilia: R̄ndeo ſ̄ȝ magrȝ ſniaꝝ i. 4. di. 27. ⁊ ſm̄ Petrū de tarātaſio ꝙ vltra aioꝝ ɔſenſuȝ reqrūt̄ etiā v̄ba: vl̄ ſigna equalentia. Et rō: q2 mrimoniuȝ res ſenſibilis ē: ⁊ iō reqrit̄ ſignū extius ſēſibile exp̄ſſuȝ. Decretaliſ aūt aliā aſſignat rōnē3 i. c. tue frat̄nitatis. ex̄ de ſpōſalib⁹. vbi ſic dic̄ tex. tue frat̄nitatis. ⁊ īfra. poſtulaſti vtrū ex ſolis v̄bis ⁊ ex qb⁹ mrimoniū ɔ̄hat̄. Nos igit̄ īqſitiōi tue talit̄ rñdem⁹ ꝙ mrimoniū i v̄itate ɔ̄hit̄ p legittimū viri ⁊ mulieris ɔſenſū. ſȝ nccīa ſūt q̄ntū ad eccleſiam v̄ba ɔſenſū exp̄mētia de pñti ⁊c̄. ⁊ glo. ſup v̄bo p v̄ba ſola. q̄ v̄ba ſūt i fine capli dic̄ ſic. g pȝ ꝙ duo ſūt nccīa ad iſtud ſacr̄m. ſ. v̄ba vl̄ ſigna: ⁊ ɔſenſus: ⁊ altero ſubtracto nō ē mrimoniū: ſicut dr̄ de baptiſmo. i. q. i. detrahe v̄bū. h̄ glo. Et hec ēt ɔfirmat glo. āpenultīa. i. c. tua nos. ex̄ de ſpō. q̄re ⁊c̄. Et ſic pȝ p̄ma regula. Accipe ſa3. vȝ. qñ mrimoniū ɔ̄hit̄ p v̄ba obſcura: tūc ſequend⁹ ē cōis v̄boꝝ ſenſus v̄bi gr̄a. Joānes corā plurib⁹ ꝓteſtat̄ ꝙ qcq̄d faciet nō faciet anio ɔ̄hēdi. poſtea ɔ̄hit: ⁊ cognouit carnalit̄. Dico ꝙ iudicabit̄ mrimoniū: ⁊ iterp̄tatio v̄boꝝ faciēda ē ɔ̄ euȝ q dolū adhibuit: q2 fraus ⁊ dolus nemini patrocinari debēt. ex̄ de cleric. nō reſidētib⁹. c. tue. cū ſilibus i glo. final. Q2 aūt v̄ba obſcura debeāt ad cōe3 intellectū reduci. patȝ. in c. ex l̄ris. ex̄ de ſpō. cū glo. vbi dic̄ ſic tex. ex l̄ris ⁊ īfra de hoc aūt qđ ɔſuluiſti qđ debeat obſuari qñ iter aliquos ſpōſalia ɔ̄hūt̄ nec itelligit alter qđ alter ꝓponit. R̄ndem⁹ ꝙ iſpiciendū eſt iudici ſi mrimoniū viri ɔ̄cturi ſint ſcia idonei. ſ. diſcretione ⁊ etate. ſ. 12. annoꝝ ī muliere. ⁊. 14 ī viro vt ponit glo. cū ɔcordantijs. q̄ cognito ſi alter nō itellexit qđ alter ꝓpoſuit. i. dicat ſe nō itellexiſſe p ſe vl̄ interp̄te3: vt dic̄ glo. ad cōem v̄boꝝ itelligentiā recurrat̄ ⁊ cogat̄ vterq3 v̄ba ꝓlata in ſenſu retinere quē ſolēt recte itelligētib⁹ generare. hec ibi q̄re ⁊c̄. Tertia regula ē iſta matrimonium nō contrahit̄ vbi vnus contrahentium nō habet animū contrahendi. v̄bi gratia. Petrus ⁊ Berta per verba de preſenti cōtrahunt matrimoniū. diſcordat tamen alter eoꝝ corde: ⁊ totaliter diſſentit. ē ne hoc matrimonium? dicit regula noſtra ꝙ non: quia illa duo ſunt neceſſaria. ſ. conſenſus ⁊ v̄ba. vn̄ glo. penlt. in. c. tua nos. ex̄ de ſpō. ſic dic̄. Quo ad eē mrimonij duo ſūt neceſſaria. ſ. ſubſtātia ⁊ forma ſicut ad eē hoīs. ꝓ ſubſtantia ē ɔſenſus: ꝓ forma v̄ba ad exprimendū cōſenſuȝ deputata quā formā habes infra eodē. c. ſi iter virū. ⁊ de ſpōſa duoꝝ. c. licet p̄ter ſolituȝ: ⁊ quia h̄ defuit ſubſtātia ⁊ forma: ideo nullū fuit mrimonium idē3 eſſet ſi alteꝝ deeſſet. S̄. cum apud ſedē. ⁊. c. tue. ⁊ de frigidis ꝙ ſedē ⁊ tamē matrimonium res ſimplex ē ⁊ ī diuidua. 27. q. 2. §. i. hec ſūt v̄ba glo. ad l̄ram. Hoc idē ɔfirmāt oēs doctoreſ theologi: declarātes hanc mā3 in. 4. di. 27. Ad huius regule ⁊ gloſe declarationē3 nota ꝙ qñ dicim⁹ ꝙ alt̄o v̄bis ɔſentiēte ⁊ nō mēte: matrimoniū nō tenet: itellige ī foro dei ⁊ pnīe. ſecus in foro iudiciali: qm̄ ī tali foro cū de mente cōſtare nō poſſit: iudicabit̄ mrimoniū: ⁊ ſic itelligit̄ capl'ȝ. tua nos. ſup̄ius allegatuȝ. ex̄ de ſpō. Et ſic pȝ t̄tia regula. Accipe q̄rtā. vȝ. mrimoniū ſeq̄ns legittiat filios ante natos. exēplū pone tuipſe. Hanc regulā colligo ex̄ de electōe. c. ī notuit. glo. 4. vbi de hoc exp̄ſſe ē caſus. ⁊ ponit illa gloſa h̄ v̄ba: dicēs. Mrimoniū ſeq̄ns oīa p̄cedētia purgat ⁊ allegat. c. tāta. ex̄ q filij ſint legittimi. vbi dic̄ ſic tex. Tanta ē vis mrimonij: vt q antea ſūt geniti p⁹ ɔ̄ctū mrimoniuȝ legitti habeāt̄. ⁊ hic glo. ſic dicit. Ecce q̄ta eſt vis mrimonij: vt illegittios faciat legittios. Inſti. d̄ nuptijs. §. vltio i autentica. qbus mōis nāles efficiāt̄ ſui. §. ſi qs igit̄ dotalia collatōe. 6. ⁊ al' cōcordantias ponit. Et dicit vlteri⁹ ꝙ legittiatio iſta itelligit̄ quo ad ordies ⁊ honores ſeculareſ ⁊ adducit ɔcodātias ſuas. q̄re ⁊c̄. Et ſic pȝ q̄rta regula. Quinta eſt iſta ꝙ matrimoniū carnali copula ꝑfectum nullo caſu ita pōt diſſolui: vt vno viuēte alter poſſit ad ſecūda vota tranſire. Hec regula exp̄ſſe ponit̄ ex̄ de ɔuerſione cōiugatoꝝ. c. ex pte el ſcōo. vbi i determinatōe caſus ſic dicit tex. nos āt īqſitōi tue talit̄ rñdem⁹ ꝙ ⁊ ſi poſſit nō īconſulte videri ꝙ exq̄ matrimoniū inter legittias ꝑſonas p verba de pñti ɔ̄hit: ill' viuētibus nullo poſſit caſu diſſolui: vt viuente reliq̊ alter ad ſecūda vota trāſmigret: ēt ſi vn⁹ fideliū iter quos ē ratū coniugiū fieret hēticus ⁊ nollet pmanē cū altero ſine cōtumelia creatoris ⁊c̄. iſta ſūt uer ba tex. Sȝ dic q̄ſo pat̄ Ambr: licȝ vno viuente alter nō poſſit alteri nubere: nunqđ poterit religionē itrare? Dico ſ̄ȝ ſniam theologoꝝ ꝙ aliter ē dicēdū de eo q carnaliter matrimoniū cōſūmauit ⁊ al'r de eo q nō cōſummauit: ſi nō cōſūmauit pōt religionē cuȝ altero viuēte ingredi ēt ipſo iuito. ſi āt cōſūmauit nullatenus pōt. ⁊ ſi itrauit cogendus ē vt exeat. Et rōnē h⁹ btūs Tho. in. 4. diſt. 27. talē aſſig̃t. qm̄ ante carnalē copulā ē inter coniuges tm̄ ſpūale vinculū. ſȝ p⁹ illā ē ēt vinculū carnale. ⁊ idō ſic p⁹ carnalē copulā mrimoniū ſoluit̄ p carnalē3 mortē ita ante carnalē copulā ſoluit̄ vinculuȝ ſpūale p ingreſſū religiōis: q̄ eſt q̄dā mors ſpūal' mortui qdē aīt ap'ſ eſtiſ mūdo: ⁊ gl'ia veſtra abſcōdita ē cū xp̄o. ⁊ iō anteq̄ȝ interueniat carnale vinculū pōt̄ diſſolui ſpūale p mortē ſpūalē ſȝ poſtq̄ȝ interuenerit ēt vinculū corpale: nō poterit niſi p mortē corpalē diſſolui. Fit. n. p carnalē3 copulā vnū corp⁹ viri ⁊ vxoris. ⁊ p ɔſeq̄ns vnus de bono alieō do obligatōe3 facē nō pōt hoc inuehat ap'ſ dicēs. Uir ſui corpis ꝑtātem nō hȝ ſed mulier. Hec ſufficiāt ꝓ regula q̄nta.

Sexta regula eſt iſta: matrimoniū ɔ̄here poſſunt ſurdus ⁊ mutus. pȝ h̄ regula ex̄ de ſpōſalibus. c. cū apud. vbi dic̄ tex. Cū apud ſedē ap'licā ⁊ infra. Sane ɔſuluiſti nos vtꝝ mutus ⁊ ſurd⁹ poſſint matrimonialit̄ copulari. ad qđ tibi rñdemus ꝙ cū ꝓhibitoriū ſit edictū de matrionio ɔ̄hendo: vt qcūq3 nō ꝓhibet̄ p ɔſeq̄ntiā admittat̄ ⁊ ſufficiat ad ɔ̄hendū matrimoniū ſolus cōſenſus illoꝝ: de quorū q̄rūq3 cōiūctōib⁹ agitur videt̄ ꝙ ſi talis velit ɔ̄here ſibi nō poſſit vel d̄beat denegari: cū quod v̄bis nō pōt ſignis valeat declarare. h̄ ibi. Et glo: p̄ma ponit cām dubitatōis. ⁊ dic̄ ꝙ iſta potuit eē cā dubitatiōis. qm̄ certa forma ē exp̄ſſa ad ɔ̄hendū matrimonium ſicut pȝ ī. c. ſi int̄ viꝝ. ex̄ eodē ⁊ de ſpōſa. duoꝝ. c. lȝ. ⁊ q2 ſurdus ⁊ mutus illā formā ſuare non pñt. ⁊ ēt q̄ntū ad eccl'aȝ v̄ba ſūt nccīa. vt ī. c. tue frat̄nitatis. ex̄ eo. ⁊ alt̄o ſubtracto ñ ē matrimoniū. ar. i. q. i. detrahe v̄bū. merito dubitat̄ qđ iuris. ſȝ nō ē ita. q2 ſolus ɔſenſus ſufficit vt hic dicit tex. ⁊. 27. q. 2. ſufficiat. vñ ſi nō pōt exp̄mi p v̄ba exprimatur per nutum: vt hic in fine. ⁊ in dicto. c. tue. extra eodē. hec ponit glo. ad litteram Etſi q̄ris que eſt iſta forma v̄boꝝ. dicit capl'm licet. ſ̄ allegatū ꝙ ē hec. Ego accipio te in meaȝ ⁊ ego accipio te in meū: ⁊ capl'm ſi iter viꝝ. ponit eadē v̄ba. ſȝ addit hoc vl̄ alia v̄ba cōſenſuȝ exp̄mentia: vl̄ p ſigna. vt dicit glo. p̄ma. ⁊ hoc ꝓpt̄ mutoſ ⁊ allegat dictū capl'm. cū apō. ſup̄i⁹ allegatū. Et hec ſufficiāt ꝓ ſexta regula. Accipe regulā ſeptimā in noīe Jeſu xp̄i. vȝ. Mrimoniū ɔ̄here cū meretrice pijſſimū op⁹ ē ⁊ valde meritoriuȝ. Ponit̄ hec regula exp̄ſſe. ex̄ de ſpon. c. inte opa. vbi dicit ſic tex. Inter opa charitatis nō minimū eſt errantē ab erroris ſui ſemita reuocare. ⁊ īfra. Statuimus vt oībus qui mulieres publicas de lupanari extraxerit ⁊ duxerint ī vxores: qđ agūt i remiſſionem ꝓficiat pccōꝝ. hec ibi. Et qđ ſit meretrix declarat glo. ſa: dicēs ꝙ meretrix dr̄ que multoꝝ libidini pȝ vt. 34. di. c. iudici. vel q̄ruȝ publice venalis eſt turpitudo. vt. 32. q. 4. c. meretrices. ⁊ que meretrices ſint accipiēde ī vxores: declarat glo. vlt. dicēs ꝙ intelligit̄ de illis que deſinūt meretricari. ſecus de alijs: Sūt. n. cōplures que ꝓptarēt exire turpitudinem ſi quos inuenirent eas velle accipere in vxores: ⁊ de his itelligit tex⁹ vt dicit iſta gloſa. Et nota ꝙ iſta gloſa ſecūda dicit in principio ꝙ nulla neceſſitaſ excuſat meretrices. et allegat concordantias multas. q̄re ⁊ cetera. Et hec in nomine Jeſu ⁊ eius matris

ſufficiant ꝓ p̄ma v̄itate. Qr̄tuz ad ſ̄a3 v̄i. pono ſiĺr aliq̄s regl'as. Pria regl'a ē iſta. Quot nullus neceſſitari dz ꝯhere m̄rimoniū. Scd̄a regula. Matrimoniū ꝓhibeť iter aliq̄s lege diuina: ⁊ iter aliq̄s lege humana. Tertia regl'a Matrimoniū ꝯhentes ſciēter i gradu ꝓhibito dotē ꝑdūt ⁊ donationē ꝓpť nuptias: ⁊ applicatur fiſco. Quarta regula. Marito abſente vxor ꝯhere nō dz: niſi certificata de ei⁹ morte.

Quīta regula. Maritus ꝓpť vxoris ſterilitatē ex ancilla filios querē nō pōt: nec ꝓpť longa3 ei⁹ abſentiā: vl' vxoris īfirmitatē alterā cognoſcere. Sexta regula. Maritus nō dz de honeſtate vxorē p̄ma nocte poſt bn̄dictionem cognoſcē. Septima ⁊ vltima regl'a. Oēs ſūt vere maritati q ſūt ſani mēte ⁊ i forma eccleſie ꝯbunt: nec hn̄t aliqd̄ ꝯhēdi īpedimētū. Accipe p̄ma3 regulā. v3. nullus neceſſitari dz matrimoniū ꝯhere. ponit̄ h̄ regula. ex̄ de ſpōſalibus .c. de muliere cū glo. vbi dic̄ tex. de muliere q̄ iuita tradita ē viro ⁊ detēta: cū inter vi3 ⁊ vim ſit dr̄ia. ⁊ vtꝝ poſtea ꝯſenſus itercеſſerit certū nobis nihil inde expſſiſti vn̄ tibi poſſim⁹ rn̄dere. hec ſūt v̄ba tex. Ubi glo. ſup v̄bo iter vi3. dicit. h̄ ideo dicit: q2 duplex ē vis ſiue met⁹. vnus q cadit i ꝯſtantē virū ⁊ ille metus excuſat: niſi poſtea ꝯſentiret. ex̄ de ſpō. impu. c. de illis. Ali⁹ ē met⁹ van⁹ ſiue uis: ⁊ ille nō excuſat. codē titulo. c. veniēs. ⁊ .c. ꝯſultationi. h̄ glo. Et ſup v̄bo certū. dicit glo. q2 neſciuit papa q̄ violētia fuerit illata certū nō potuit dare reſponſū: q2 q̄ue ē vt i re dubia certa poſſit dari ſn̄ia. xi. q. 3. q̄ue ⁊ .30. q. vlt. c. vlt. ⁊ i dicto. c. veniens de ſpō. ⁊c̄. Et ſic p3 p̄ma regnla. Accipe ſ̄a3. v3. m̄rimoniū ꝓhibeť iter aliq̄s lege diuina: ⁊ iter aliq̄s lege humana. Hec regula p3. ex̄ de reſti. ſpo. l'ras ſup v̄bo diuina lege. i glo. vbi dicit ſic glo. diuina lege: vt i Leuitico. c. 32. Prio qdē pp hoiu3 raritatē tm̄ due pſone excludebāt a ꝯiugio: ut nec fili⁹ m̄re3 nec filia p̄re3 duceret. ſub lege excipit. 12. ſ. matrē: nouercā ſororē: neptē: amita3: materterā: vxorē p̄ris: vxore3 fratris: ſ3 h̄ recipit determinationē. 8. q. i. c. oli3: puignā: filiā puigni vl' puigne: ſororē vxoris. paucas v̄o excluſit vt multiplicareñ hoies. Sub gr̄a v̄o pl'ime excludūt vt locū h̄ret ꝯtinētia: ⁊ nō ꝯnumerat vlteri⁹. Et qn̄o eccleſia diſpēſet i talib⁹ ḡdibuſ vide ibi. nō. n. viſu3 fuit mihi ad pn̄s tāgē vlteri⁹ hāc mā3. q̄re ⁊c̄. Nota tn̄ q̄ m̄rimonij ꝓhibitio hodie. nō excedit q̄rtū gradū ꝯſanguinitatis ⁊ affinitatis. de ꝯſan. ⁊ affi. c. nō d3. Et ſuffic̄ q̄ vn⁹ ſit i q̄nto ḡdu a ſtipite. vt i. c. fi. ex̄ eo. vn̄ ſi vir diſtat a ſtipite q̄rto ḡdu: ⁊ mulier ex alio latere diſtat q̄nto: licite pn̄t m̄rimonialiť copulari. De hac mā vide i piſanella. īpedimentu3 ꝑ totū. ⁊ ſic p3 ſ̄a regula. Tertia regula. Matrimoniū ꝯhentes ſciēter i gradu ꝓhibito: dotē ꝑdūt ⁊ donationē ꝓpť nuptias: ⁊ applicať fiſco. p3 hec regula ex̄ de donatione iter virum ⁊ vxorē. c. p̄mo. glo. p̄ma. ſ3 meli⁹ notat glo. eode3 titulo. c. ⁊ ſi neceſſe. Et recte dicim⁹ ꝯhētes ſciēter q2 ſi ignorāter h̄ eēt nihil ꝑdūt: vt dicit dicte glo. ⁊ itelligit dictū capl'm p̄mū de dona: iter vi. ⁊ vxo. dicit. n. ſic tex. Mulieres cū ꝓ aliqua cā licita a ꝓprijs viris fuerit ſeꝑate tota3 dotē p̄cipim⁹ ſibi reddi. h̄ tex. ⁊ glo. p̄ma exponēs q̄ ſit illa legittima cā: dicit vt cōſanguinitatis ⁊c̄. ⁊ ſic p3 t̄tia regula. Quarta regula ē. Marito abſente vxor ꝯhere nō d3 niſi certificata de viri morte. Hec regl'a ponit̄ ex̄ de ſpō: c. in pn̄tia. vbi dicit tex. In p̄ſentia n̄ra q̄ſiuiſti qd agendū ſit de mulierib⁹ q̄ viros ſuos cā captiuitatis vl' pegrinatiōis abſentes vltra ſeptēnin3 preſtolate fuerit. nec certificari pn̄t de vita vl' de morte ipſoꝝ: licet ſup hoc ſollicitudine3 adhibuerit diligēte3. ⁊ ꝓ iuuenili etate ſeu fragilitate carnis nequeūt continere petentes alijs matrimonio copulari: petitiōi tue reſpondemuſ q̄ quādocūq3 ānoꝝ numero ita r̄maneant: viuentibus viris ſuis non pn̄t ad alioꝝ cōſortiū canonice cōuolare. nec auctoritate eccleſie pmittas cōtrahē tales donec certū nūcium recipiāt d̄ morte viroꝝ hec ibi. Gloſa tamē ſuper v̄bo viuētib⁹. dic̄ ſic. vbi tamē veriſimile p̄ſumiť de morte: ſi mulier nnbat excuſatur. ⁊ viro reuerſo niſi ſpōte redat ſtati ad virū ē reuocāda hec gloſa. vnde poſito caſu q̄ talis mulier nubat alteri: ⁊ vir p̄mus reuertať: reddenda eſt p̄mo: ut expſſe notať. 34. q. 2. i ſententia. ⁊ cogēda eſt ſi nō uellet: ut ibi notatur ⁊ ſic patet iſta regula. Accipe q̄nta3. v3. Murituſ ꝓpter uxoris ſterilitatē ex ancilla filios querere nō pōt: nec ꝑ lōga3 ei⁹ abſentiā uel uxoris īfirmitate3 aliā cognoſcē. Prima ps huius regule pat3. 32. q. 4. i ſentētia. Secūda ps p3 eadē cauſa. q. 5. c. ſi uxore3. ubi dr̄. Si uxorem qs habeat ſterilē: ſiue corpore deformē. ſiue debilē m̄bris uel cecam: uel ſurdam: uel claudam: uel ſi quid aliud ſiue morbis uel doloribus: uel laboribus cōfectā: ⁊ qcqd excepta fornicationis cā cogitari pōt vehemēť horribile ꝓ ſocietate fide q3 ſuſtineat. hec Augl. Et adde q̄ poſito q̄ vir efficiať caſtrat⁹: n̄ ꝓpter h̄ diſſoluiť matrimoniū. eade3 cā. q. 7. c. hi q. vbi dic̄ text⁹. Hi q matrimoniū ſani cōtraxerūt: ⁊ vni ex duobus amētia: aut furor: aut alia īfirmitas acceſſerit: ob hanc īfirmitatē cōiugia taliū ſolui nō pn̄t: ſimiliť eſt ſciēdū de his qui ab aduerſarijs excecanť l' membris truncanť: aut a barbaris effecti fuerint. hec ibi. Sexta regula eſt. maritus non debet de honeſtate prima nocte poſt benedictionem vxorem carnaliter cognoſcere. patet hec regula. 30. q. 5. c. ſponſus. vbi dicitur. Sponſus ⁊ ſponſa cum benedicendi ſunt a ſacerdote: a parentibus; vel a paranimphis offerantur in eccleſia ſacerdoti. qui cum acceperit benedictionem: eadem nocte pro reuerētia benedictionis in virginitate pmaneant. hec ibi.

Septima regula ſatis patet. ⁊ patet ſecūda veritas. Qr̄tū ad terciā veritatē dico q̄ ſeptem p̄ncipaliť reqrūtur ad bene vxorari ⁊ maritari. v3. Primo volūtas d̄i. Secūdo volūtas ptis. Tertio cauſa iuſta. Quarto eq̄litas honeſta. Quito parentum bonitas. Sexto prudens honeſtas: ⁊ .7°. mutua fidelitas. Primo inq̄ reqriť dei volūtas. 28. q. i. c. nō eſt. Nō eſt inq̄t Augl. ratū matrimonium qd̄ ſine deo eſt. hic aūt dei iteruenit volūtas q̄ de orationibus a dn̄o maritus vl' vxor ꝓcurať qui aūt ꝑ incātationes ⁊ h̄o[...] vxorari querunt nō dei ſed diaboli volūtas itermediat. Itē ſi quis occulte nubat nō ſeruato eccleſie ordine ibi diaboli etiā volūtas īteruenire. vide. 30. q. 4. c. nullus. vbi ſic dr̄. Nullus fidelis cuiuſcūq3 ꝯditiōis ſit occulte nuptias faciat: ſ3 benedictione accepta a ſacerdote publice nubat in dn̄o idē i. c. noſtrates. ⁊ c. nulli. §. his oibus auctorib⁹ idē ex̄ de clādeſtina deſpōſatōe. c. cū inhibitio: Cū inhibitio inq̄t copule ꝯiugal' ſit i vltis trib3 ḡdibus reuocata. eā i alijs volum⁹ diſtricte obſeruari. vn̄ pdeceſſoꝝ nr̄oꝝ veſtigijs iherēdo: clādeſtina ꝯiugia penit⁹ ihibemus ꝓhibētes ēt ne qs ſacerdos talib3 īteeſſe p̄ſūat ⁊c̄. ⁊ poſtea ponit modū ſeruandū. Ubi glo. ſup v̄bo clādeſtina ſic dicit. Clādeſtinū m̄rimoniū dr̄ tribus modis. Uno mō cū nō hentur teſtes. ex̄. eo. c. qd̄ nobis. S̄o mō cū nō ſit cū ſolēnitate. 30. q. 5. c. aliter tertio mō qd̄ ſit ꝯ tenorē h⁹ ꝯſtitutōis ⁊c̄. Et d̄ hoc ē plenus tot⁹ mūdus: vt ita loq̄r quare ⁊c̄.

2° requiriť voluntas ptis. ſ. mutu⁹ ꝯſenſus. ſ3 de hoc dixius i p̄ma v̄itate. 3° reqritur cā iuſta. due. n. ſūt m̄rimonij p̄ncipales cāe: ⁊ multe ſecūdarie. Cāe p̄ncipales ſūt ſuſceptio ſobolis ⁊ vitatō fornicatōis. 32. q. 2. c. ſic nō ois. §. his ita qs rn̄deť. vbi dic̄ ſic tex. his itaq3 rn̄deť q̄ p̄ma iſtitutio ꝯiugij in paradiſo facta ē: vbi eēt īmaculatus thor⁹ ⁊ honorabiles nuptie. Scd̄a ꝓpť illicitū motū eliminādū. i. coercēdū vel vitādū. ex paradiſū facta ē: vt īfirmitaſ ꝓna i ruinā turpitudis honeſtate exciperet ꝯiugij. vn̄ apl's ſcribens ad Cor. i. c. 6. ait. Propť fornicatōe3 vn⁹ quiſq3 ſuā vxorē: ⁊ vnaq3 ſuū viꝝ hēat ⁊c̄. Ex q bus v̄bis ſatis appet q̄ q nō ꝓpť p̄dictas cāes: ſ3 explēde libidis cā iuicē copulať: q̄ tale m̄rimoniū poti⁹ fornicatio ē q̄3 m̄rimoniu3. Audi tex. 32. q. 4. origo. Origo inq̄t qdē hōeſta erat amoris magnitudo deformis. Nihil āt inteſt ex q̄ honeſta cā qs iſaniat. vn̄ ⁊ Sixt⁹ i ſentētijs. Adulter inquit ē i ſuā vxorē amator ardētior. In aliena q̄ppe vxore ois amor turpis ē ⁊ i ſua nimius ſapiens iudicio. i. diſcretōe dz amare cōiuge3: n̄ affectu. ſ. explēde libidis nō regnat i eo īpetus voluptatis: nō p̄ceps ferť ad coitū. nihil feridi⁹ ē q̄3 amare vxorē q̄ſi adulterā. h̄ ibi. Cauſe autē ſecundarie plures ſūt vt pacis reformatio ⁊ h⁹ modi. 32. q. 2. c. ſolet q̄ri. q̄re ⁊c̄. Quarto reqritur honeſta eq̄litas. vt fidel' cū fideli. ſ3 de hoc vide s̄ feria. 6. t̄tie dn̄ice. Itē eq̄litas etatis: q2 datur iuuenis ſeni: cuſtodiat illu3 deus. ſepe. n. tales īſignia portāt hircbij de montono. Item ꝓ poſſe ſeruet equalitas fortune: vt diues non det paupi aut ecōtra; q2 nūq̄ ibi pax ē. Itē eq̄litas nature vt pulcher n̄ accipiat turpē ⁊c̄. In hui⁹ ſigni deus mulierē de coſta viri creauit vt eq̄litas oſtēdeť. ꝓpťea Adam mox ait. hoc eſt os ex oſſibus meis ⁊ caro d̄ carne mea. per que v̄ba qdam dicūt, tunc inſtitutū eē matrimoniū: ⁊ aliq aiūt q̄ per illa v̄ba. Creſcite ⁊ mľtiplicami. 27. q. 2. c. lex diuina. ⁊ de voto. c. i. li. 6. ⁊ ibi per doctores. licet Bernardus ꝯtradicat: ex̄. de frigidis. c. fi. glo. antepenultima. vn̄ ꝓpa iſta ſūt v̄ba illi⁹ gloſe: Et qda3 dicūt. vt. ſ. Joannes ſācredus ⁊ Hoſtienſis q̄ his v̄bis fuit inſtitutu3 matrimoniū Hoc nūc os ex oſſib⁹. ⁊c̄. ſed verba illa ꝓlata ſť ab Adam. vt ex̄. de bigamiſ .c. debitū. vn̄ uideť verius. q̄ ꝑ illa verba Creſcite ⁊ m'ltiplicami ab īpo dn̄o ꝓlata Sed certe prima opinio videť verior. vt pat3 ex̄. de voto. c. vno. li. 6. Quito reqriť parētū bonitas. q2 ore ſaluatoris Nō poteſt arbor bōa fructus malos facē ⁊ ſi quādoq3 ex malis parētib⁹ boni filij genereť: hoc eſt ex dei immenſa bonitate ⁊ gratia. ſed heu tpib⁹ noſtris nō parētū bonitas: ſ3 marſupij grauitas q̄riť. qs hodie puellam bonis ortā natalib⁹: formoſam: v̄tuoſa3 ⁊ paupē i vxorē acciperet: ⁊ ſi q̄n3 id accidat: nūq̄ tn̄ paupcula iuuenis pacē habet. ſmp. n. aiūt: ⁊ quid portaſti ⁊c̄. Sexto reqriť prudens hōeſtas ⁊ ſup h̄ ſūme inuigilādū eſt. ꝓv. 18. Domus ⁊ diuitie dant̄ a parētib⁹: a domino autē vxor bona ⁊ prudēs. ⁊ ꝓv. 31. Fallax inquit ē imago ⁊ vana ē pulchritudo. Mulier timēſ deu3 ipſa laudabiť. inhoneſtuſ. n. ornatus mulierū Salamonē ad idolatriā t̄xit. 32. q. 4. c. Salamō vbi dicit textus. Salamon q̄ppe imoderato vſū atq3 aſſiduitate mulierū ad hoc vſq3 ꝑduct⁹ eſt: vt templū idoliſ fabricaret ⁊ qui p⁹ creatori templum ꝯſtruxerat: aſſiduitate libidinis ⁊ pfidie ſubtractus: idolis cōſtruere templa nō timuit. hec ibi. Et ſūt verba Gregl. Septio ⁊ vltio reqriť mutua fidelitas. Ubi nō. q̄ tria ſť bona matrimonij. ſ. fideſ: pleſ: ⁊ ſacramētū. ex̄. q filij ſint legitimi. c. ꝑ venerabilē. cū glo. ſup v̄bo de tribus bonis. ⁊ allegat cōcordāt. 27. q. 2. c. omne itaq3. ⁊ .32. q. i. c. nō. n. in ſola. Fides itelligiť quo ad thorū: vt nullū adulteriū ꝯmittať vt in dicto cap. nō. n. ꝓles intelligiť generatio filiorū. ſcr̄3 itelligiť vt nullū diuortiū fiat. Tria. n. ſacra ſignat matrimoniū. ſ. matrimoniū ſpūale inť xp̄m ſpōſū ⁊ eccleſiā ſpōſā: ⁊ matrimoniu3 ſpūale iť xp̄m ⁊ aiam: ⁊ inter diuinitatē ⁊ hūanitatē. In q̄tū iter ꝯtrahētes ē mutuus ꝯſēſus p̄ma vnio ſignificať. ſ. xp̄i ⁊ eccleſie. q̄ amore ⁊ charitatis ardore xp̄s adamauit. iq̄tū iť eos īteruenit cānal' copula ſignificať vnio diuitatis ⁊ hūanitatis. Iq̄tū inť illoſ dēt eſſe mutu⁹ amō ſignificať vnio aie ⁊ xp̄i per gratiā. ad Ephe. 5. Uiri diligite vxores veſtras ſic xp̄s dilexit eccleſiā. Sic ḡ iſeꝑabiliť vniuit xp̄s ſibi eccleſiā: ⁊ de⁹ humanitatē ſic ⁊ matrimoniū nūq̄ dz ſeꝑari cōſūmatū. Mat. 19. Quos de⁹ cōiūxit homo nō ſeꝑet. ⁊ i. Cor. 7. His qui matrimōio iūcti ſūt p̄cipio nō ego: ſed domin⁹ vxorē a viro n̄ diſcedere. In q̄bus autē cāſibus liceat vxore3

[illegible] q̄ ad thoꝛ: vide. 32. q. 7. c. [illegible] dimiſi tur vxoꝛ ob cām foꝛnicationis: ⁊ vide. 28. q. i. c. idolatria. Itē ex. de diuoꝛtijs capl'o de illa q̄ viro teꝛtio [illegible] pono cauſa breuitatis. Et hec volo ſufficiant ꝑ p̄ma concluſione. q̄re ⁊c̄.

De generali amoꝛe concluſio tertia.

Ecipe itaq̄ ꝯcl'onem: vȝ. Oēs quos ꝓximos appellam⁹ dilige debem⁹: et illis noſipſos q̄tuȝ poſſum⁹ recte vnıam⁹. Ubi tres igr̄ q̄n̄ ſūt. vȝ. Pri'a q̄n̄ ē iſta. Quot regrūt ad amoꝛē verū gn̄alē oīuȝ ꝓximoꝛuȝ. Secūda q̄n̄ ē iſta. An debeam⁹ diligē dei et ſcōꝝ rebelles. Tertia q̄n̄ ē iſta. An teneamur diligere inimicos. Circa ad p̄mā dico ꝙ ſeptē erga quēlibet ꝓximū in amoꝛe cōſideranda ſūt. vȝ. pia cōpaſſio: dulcis congratulatio: trāq̄lla ſuppoꝛtatio: benigna ꝯuerſatio: humilis honoꝛatio: coꝛdialis vnio: ⁊ amoꝛoſa ſuiipſi⁹ oblatio. Nō tn̄ ꝙ iſte ꝯditiones ſuari debēt ſm̄ gradus pſonaꝝ. Accipe p̄mā cōditionē que dr̄ pia cōpaſſio: vt. ſ. vt ita doloꝛē de malis alienis i coꝛde ſentias. ſic de tuis ꝓprijs. ſi patiat malū coꝛpoꝛale: cōpatere aīa illi. i. Coꝛ. 12. Si quid patit̄ vnū mēbꝛū cōpatiūt ei oīa mēbꝛa: ⁊ ad Hebꝛ. 10. Uinctis cōpaſſi eſtis. Itē ſi patit̄ maluȝ tꝑale aīa cōpatere illi. exēplo Neemie. c. 2. q̄ dicebat. Quare nō mereat vultus meus. q2 ciuitas domus ſepulcroꝝ patris mei deſerta ē ⁊ poꝛte ei⁹ cōbuſte ſūt igni. O Italia gladijs ſtipēdiarioꝝ cōſternata: q̄nta cōpaſſione digna es ⁊c̄. Iteȝ ſi ꝓximus tuus patit̄ malū ſpūale: qđ peſſimū ē tc̄ oīno aīa ꝯpatere illi. ps. Infirmata ē i paupertate v̄tus mea. ſ. ꝓpter coꝛdialē ꝯpaſſionē. vocat n̄ h̄ ꝓpheta cōdialē paſſionē defectū v̄tutiſ. O q̄nta cōpaſſione nūc dignus ē vniuerſus mūdus ꝯſiderata in quolibet ſtatu paupertate diuine cognitiōis: dilectionis: ⁊ timoꝛis. ex hac etiȝ ꝯpaſſione lachꝛymatus ē māſuet⁹ agnus Jeſus xp̄s. Luc. 19. Uidens ciuitatē fleuit ſup illā ⁊ nūc vidēs ciuitatē. i. Italiā totā: multitudinē magnitudīe ⁊ turpitudīe peccatoꝝ obꝛutā flet ſup illā: dicēs. ſi cognouiſſes ⁊ tu ea que ad pacē tibi: nūc āt abſcōdita ab oculis tuis. Et licet aīa generalit̄ omnib⁹ tuis ꝓximis i ſuis infirmitatib⁹ ꝯpati debeas: rō tn̄ nalis dictat vt illi magis ꝯpatiaris q tibi q̄dā foꝛte iūgūt. vn̄ vn⁹ frī vn⁹ religioſus eiuſdē religiōis alīi frī cōpati ds. ſimilit̄ de fratrib⁹ cānalib⁹: de mercatoꝛibus: artificibus: ⁊ de alijs ſilib⁹ diſcurras. Secūdo regrit̄ cōgratulatio: vt. ſ. ſicut de coꝝ malis tāq̄ ꝓprijs doluiſti ita de bonis eoꝛūdē tāq̄ ꝓprijs cōgauleris. Si eni audis imperatoꝛem recte mundū gubernare: ⁊ papā ſcē eccleſiā regere: dn̄ȝ vl' dn̄ationē tuā iuſte ⁊ē publicā attractare: gaudeas aīa mea. ad Ro. 12. Gaudere cū gaudētib⁹. ſit̄ mercatoꝛ de lucro alteri⁹ mercatoꝛis gaudeat ⁊ ſic de alijs gradib⁹ ⁊ pſonarū cōditionibus dicendū ē. Sȝ pater Ambꝛoſi ſufficit tm̄ coꝛde gaudere: aīa nō. ſȝ q̄d agendū dico ꝙ oꝛe ſit ⁊ ope gaudeas. Ecce Luc. p̄imo q̄d dr̄. Et audierūt vicini ⁊ cognati ei⁹ ⁊ ꝯgratulabant̄ ei: q2 bonus hō de bono theſauro coꝛdis ſui ꝓfert bona. hi gaudebāt coꝛde ⁊ oꝛe. Sȝ Tobie. 2. audi q̄d dr̄. Secerūt hebꝛoi ⁊ Naboth ꝯſobꝛini Tobie gaudiū magnū de oībus bōis q̄ circa illū ꝯſiderat dn̄s: ⁊ ſeptē dieb⁹ epulantes cū eo leticiā maximā ꝯſiderūt. hi dilexerūt coꝛde: oꝛe ⁊ ope. O infeliciſſima tp̄a nr̄a: ab his tn̄ vis bonis aliena: hic ē amoꝛ nr̄: hec dilectio nr̄a gaudere de ꝓximi ſcādalo: ⁊ triſtari de bono. tu ipſa aīa mea diſcurrē oīa potes: ⁊ cernes experientia q̄ nūc audiēdo ꝯſideras. q̄re ⁊c̄. 3° regrit̄ trāq̄lla ſuppoꝛtatio. difficillimū q̄ppe ē in ꝯuerſatione humana parua aut et magna ſcādala nō oꝛiri. Tū ex ignoꝛātia: tuȝ ex fragilitate: tū etiā ex malicia q̄ in p̄nti ſeclo regnāt. Ideo ille magnanim⁹ ⁊ v̄tuoſus ē q ſcit ſuppoꝛtare cū prudētia. Alter alteri⁹ inq̄t Paulus ad Gal. onera poꝛtate: ⁊ ſic adimplebitis legē xp̄i. Et ad Ephe. 4. c. Eſtote inq̄t inuicē benigni: miſericoꝛdes: donātes. i. parcētes inuicē: ſicut ⁊ de⁹ donauit vobis. i. ꝑ xp̄m vobis pepcit. O pr̄ Ambꝛoſi. accepit famā meā: quā q negligit crudelis ē ſibiipſi. O xp̄e ⁊ tu q̄lit̄ vocat⁹ es ſtultus: blaſphem⁹: trāſgreſſoꝛ legis: hypocrita: ſamaritan⁹ ⁊c̄. tn̄ in cruce pendens pepcit ⁊ ꝓ ipſis exoꝛauit. Hey pr̄ Ambꝛoſi. depꝛedata ſuȝ ⁊ bonis meis iniuſte expoliata. Aīa mea cerne parump tuū dilectū xp̄m: q his veſtibus q̄bus ꝯtectuȝ erat illud ſciſſimū coꝛp⁹ crudeli rapina ꝑuat⁹ eſt: ⁊ ita ſic̄ de vētre mr̄is exiuit ſm̄ Ambꝛoſiū in cruce poſit⁹ ē: ⁊ tn̄ ſuppoꝛtauit. Inde aplus ad Hebꝛ. 9. c. ait. Rapinā bonoꝝ v̄roꝝ cū gaudio ſuſcepiſtis. Sȝ dices o pr̄ vna paupcula vidua: illa alia vetula: illi pupilli: iſta hoſpitalia ⁊ ſilia deꝛobāt: vt ita loq̄r: deuoꝛāt: ⁊ male tractāt: q̄d ē meli⁹ an petere ſuuȝ p vnūq̄ueq̄ȝ ſic moleſtādū: an ſuppoꝛtare. Dico aīa ꝙ q̄buſdā ē ꝑmiſſuȝ: q̄buſdā peceptū petē ſua. obligāt n̄ q2 petē bona furata ⁊ fraudata oēs hoſpitalarij: eccleſiaꝝ rectoꝛes: tutoꝛes: teſtamētoꝝ executoꝛes: ⁊ oēs bona alioꝝ gubernātes: ſed ſupuenit peſſima i hac italia miſerēda ꝯditio: vt ſi abbas: poꝛ vel aliq̄s ſupꝛadictoꝝ res ſub eoꝛū cura aſſignatas iq̄uirāt: moꝝ iiuriāt. iſamant: ⁊ iſidiant: ⁊ dicit̄: ē vnus ribaldus: ⁊ furat̄ bona monaſterij ⁊c̄. Audi diabolicū dictū. q2 bona q̄rit eccleſie: dr̄ ꝙ furat̄ ⁊ ē vnus ribaldus. ⁊ ego dico tibi ꝙ ſi n̄ facerēt: mōtalit̄ peccarēt ⁊ ſi ſua negligētia talia bona perderent: in conſciētia tenet̄ de ſuo ſatiſſacē. ex. de iiurijs ⁊ damno dato. l. c. ſi culpa. vbi dr̄ ſic textus. Si culpa tua datū ē damnū vl' iiuria irrogata: ſeu alijs irrogātib⁹ opeꝫ foꝛte tuliſti: aut hec imperitia tua ſeu negligētia euenerūt: iure ſuper his ſatiſſacē te oppoꝛtet nec ignoꝛantia te excuſat ſi ſcire debuiſti ex facto iniuriam veriſimilit̄ poſſe contingere vel facturam et cetera. textus iſte optime facit ad ꝓpoſitum: vt cernere potes. Concoꝛdat ſufficientiſſime gloſa ſecunda et tertia. in capitulo ſicut. extra de teſtibus cum ſuis concoꝛdantijs. Nota tamen vt notatur. extra de iiurijs ⁊ dāno dato i capitlo in noſtra in glo. ꝙ damnum quoddaȝ eſt circa rem. et illud tenetur reſtituere qui eſt auctoꝛ dāni q̄dā ex rem: ⁊ illud nō tenet̄ reſtituere. Et q2 glo. iſta clare dicit: pono v̄ba e⁹. q̄dā. n. ſeq̄uit dānuȝ ſiue iterēē dr̄ circa rē: puta ſubtraxiſſe iſtra q̄bus poſſeſſio eccl'e firmat̄ l' alteri⁹ tener) ad illud dānū quod etiā cōtingit ꝓpē abſentiā iſtrumētoꝝ. 12. q. 2. ſi q̄s de clericis. Q̄dā dr̄ ex rē: puta debui tibi frumētū. ⁊ q2 n̄ dedi ſuo tp̄e familia fame ꝑijt: iſtud dānū nō ꝯſeq̄ri ſȝ p̄ciū frumēti vel vini. ⁊ allegat vnā ꝯcoꝛdantiā iuris ciuil'. h̄ ſūt v̄ba dicte glo. Q̄r ſatis pȝ ex dcīs q ſūt hi q obligāt̄ nō ſuppoꝛtare q̄n̄ bona male tractāt̄. Illis āt ꝑmittit̄ bona ſua petē q2 bona ꝓpꝛia ſunt. vn̄ Nico. de lira ait: ꝙ i illatis dānis pēſanda ē iiuria ⁊ offenſa. offenſa. n. ſit i rei coꝛpal' vel tꝑalis: vel ēt ſpūalis vt fame ablatōe. ſȝ iiuria ſit ꝓpꝛie q̄n̄ ex dāno illato ipatientia l' odiū i mente iiuriati gn̄at̄. Iniuria g̃ d̄ nc̄citate ſalutis remittēda ē. dānū āt ꝓpꝛiū nō: ſȝ iuridice ⁊ ſine pctō ſatiſſactōeȝ petē potes. ſi āt patiētiā hēs. h̄ pſectōis ē: nō nc̄citatis. ⁊ his p̄nti ſmone ſuadēus vt ſuppoꝛtēt ⁊ patiētiā habeant. q̄r ⁊c̄. Quarto regrit̄ benig̃ ꝯuerſatō. ſ. i v̄bis: factis ⁊ geſtis. v̄bis. n. ⁊ bon⁹ amō ex benigno ⁊ amoꝛoſo coꝛde exhibit̄ g̃tioſiſſima v̄ba Mat. 12. Ex habūdātia coꝛdis os loq̄t̄. Itē exhibit benig̃ ⁊ ſalutifera opa. 2. Coꝝ. 9. Hilarē datoꝛē diligit ds. vn̄ ſȝ glo. Benignitas nihil aliud ē q̄ȝ largitas q̄dā reꝝ q̄ fieri dēnt cū dulcedine aī: q̄ bōitas nūcupat̄. Itē haurit ex benigno coꝛde benig̃ geſta: i viſu: geſtu: ⁊ ſtatu: ⁊ oī dniq̄ȝ motu coꝛpis ad Eph. 4. Eſtote inicem benigni. ſ. i ꝯuerſatōe v̄ra ⁊ vita. q̄re ⁊c̄. Quito r̄grit̄ humil' honoꝛatio vbi nō ſm̄ Alex. de ales l. 3. ꝙ duplex ē p̄eminētia. vna cꝛeata: ⁊ alia icreata. Increata ē ipſe de⁹. i q̄ aīa tria ꝯſidera. ſ. potētiā: ſapiētiā: ⁊ clemētiā. Cū potētia creat: cū ſapiētia ꝯſuat: ⁊ cū clemētia gubernat. ⁊ iō ſūme meret̄ honoꝛari. Deu°. 6. ⁊ Mat. 4. Dn̄m deuȝ tuū adoꝛab ⁊ illi ſoli ſuies. Scd̄a p̄eminētia dr̄ creata q̄ cū p̄ma ꝑticipat ſȝ diuerſos hoīum ſtat⁹. Aliq. n. ꝑticipāt p̄ncipiū dī. i. rōeȝ p̄ncipiādi dei. aliq ſapiam: ⁊ aliq bōitatē. Hi q ꝑticipāt rōnē p̄ncipiādi ⁊ potētiā dei ſūt i triplici differentia. vȝ. prēs coꝛpales: prēs ſpūales: ⁊ prēs tēpoꝛales. Prēs coꝛpales vt parētes. q nos genuerūt. ⁊ hi honoꝛe digni ſt̄. Exo. 20. Honoꝛa prēȝ tuū ⁊ mr̄eȝ tuā. ſȝ d̄ h°. s. dixius i p̄ma ꝯcl'oe h⁹ ꝯſidꝛatōis. Prēs ſpūales ſt̄ oēs ſacēdotes. i. Thi. 5. Preſbyti duplici honoꝛ̄ digni ſūt. ſūt. n. oīuȝ fideliū prēs. di. 96. c. q̄s dubitat. de q̄ mā ſatis dixius ſ feria t̄tia ſe dn̄ice ꝑ totū. Prēs tꝑales ſt̄ oēs ciuitatū rectoꝛes ⁊ dn̄i. i. Petri. 2. Deū timete. regē honoꝛificate. ꝑ quē oē regim̄ tꝑale dn̄ōtur. Et ſic pȝ q participāt potētiā dei. 2° q̄dā ꝑticipāt ſapiam dei. ⁊ hi ſūt i duplici g̃du. Primi ſūt oēs ſenes: ⁊ hi honoꝛe digni ſūt. Leuitici 19. Coꝛā cāo capite ꝯſurge. ⁊ honoꝛa pſonā ſēis. Scd̄i ſūt oēs ꝓbi ⁊ ſapiētes viri. ⁊ hi maxio honoꝛe digni ſūt. q̄m̄ oīs ſapia a dn̄o deo ē. Sap. p°. c. 3° aliq ꝑticipāt bonitatē dei. ⁊ hi ſilit̄ ſūt i duplici g̃du. q̄dā ꝑticipant illā actu. q̄dā habitu. Participāt actu oēs veri ſui dei. ꝑticipāt habitu oēs mali: q q̄diu viuūt effici p̄nt melioꝛes. i. Petri. 2. Oēs honoꝛate. ⁊ ad Ro. 12. Honoꝛe inuicē ꝑuenietes q̄re ⁊c̄. 6°. ad hūc v̄uȝ amoꝛeȝ regrit̄ coꝛdial' vnio. i. ꝙ q̄ntū ex te aīa ē cū oīb⁹ pacē ⁊ vnitatē retinens. ad Ro. 12. Si fieri pōt qđ ex vobis ē: pacē cū hoībus hn̄tes. ⁊ Marci 9. Pacē hēte iter vos: ⁊ ad Eph. 4. Solliciti ſuare vnitatē i vīculo pacis. ⁊ Actu. 4. Multitudis credentiū erat aīa vna ⁊ coꝛ vnū ⁊c̄. 7° ⁊ vltio i noīe dei ⁊ virgis gl'oſe regrit̄ amoꝛoſa ſuiipſi⁹ oblatio. vt. ſ. aīa mea ſēp parata ſis oꝛare ⁊ laboꝛare: ⁊ ēt coꝛpis tui vitā ponē vt oēs xp̄o iuiſcerēt̄: ⁊ xp̄s i eis. Ubi nō ꝙ tripl'r ꝯtingit ꝓ ꝓximo vitā ponē coꝛpalē. p°. ꝓ ei⁹ vita coꝛporali. ſo. ꝓ e⁹ vita ſpūali. 3°. pro eccl'a generali. Primo ꝓ eius vita coꝛporali. ⁊ hoc non eſt de neceſſitate precepti: ſed de perfectione conſilij nō. n. dixit dn̄s. diliges ꝓximū tuum plus q̄ teipſū: ſȝ ſic̄ teipſū. ergo ſi q̄s eligēt moꝛi ꝓ ꝓximi vita coꝛpali: pſectio eēt cōſilij: nō p̄cepti. 2° ꝓ eius vita ſpūali. ⁊ in h̄ ē diſtiguēdū. q2 aut manifeſte iminet p̄iculuȝ aīe ꝓximi. vtputa q2 abnegat fidē ſi me nō oppono cū māifeſto p̄iculo tūc de neceſitate ſalutis obligoꝛ vitā meā ponē coꝛpalē ꝓ ſeruāda vita ꝓximi ſpūali. aut non iminet p̄iculū: ⁊ tūc eſt ꝯſiliuȝ non p̄ceptū: ⁊ pfectionis ⁊ nō neceſſitatis. Jo. 15. Maioꝛē charitatē nemo. habet vt aīam ſuā ponat quis ꝓ amicis ſuis. 3°. ꝓ eccl'ia generali: ſic̄ btūs Thomas cartarienſis eſt paſſus: hinc btūs Amb. Theodoſio iꝑatoꝛi dixit. Si rapis ſi ouoꝛas: ſi accepis: ſuſtico. Si āt extēdas manū ad ſcītuāiū dīme iuenies ſacerdotē. ⁊ ponit̄. 23. q. 8. c. ꝯueníoꝛ ipſe a comitib⁹ ⁊c̄. longū capl'm ē q̄ſi ꝑ colūnas duas: in quo Ambꝛoſi⁹ oñdit ꝓ defenſiōe eccl'e ſe oīa icōmoda velle ſubire. q̄re ⁊c̄. de ſa ⁊ t̄cia ꝯitate vide feria ſexta ſe dn̄ice i ſa ꝯſideratōe. Gaude igit̄ aīa mea: ⁊ tuū ſup oīa ſpōſū Jeſum xp̄m ama ⁊ teipſā ⁊ ꝓximos tuos. vt tandē cū Lazaro a pctī moꝛte reſurgas ꝑ gratiā: ⁊ cū eo de ipōſo celuȝ aſcēdas ꝑ gloꝛiam Amen.

Sabbato q̄rte dn̄ice quadrageſime de v̄gine gloꝛioſa ſermo in oꝛdine. 32.

Go ſuȝ lux mundi

Jo. 8°. Tanta aīa mea eſt vnitas virginis gloꝛioſe ad dulciſſimū xp̄ȝ: vt dignitates q̄ xp̄o cōueniūt ꝑ naturā: v̄gini ꝯueniāt ꝑ gratiā. De dignitatib⁹ loquoꝛ q̄ n̄ cōcernūt generis humani redēptiōȝ ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſic̄ hodie xp̄s ꝑ naturā ait ego ſū lux mūdi: ſic v̄go gloꝛioſa ꝑ gratiā dicē pōt: ego ſū lux mūdi. Audi Ber. O Maria inq̄t tu v̄tutū a deo tibi īditarū magnificis exēplis ad imitatiōeȝ tuī nos ꝓuocas: ſicq̄ȝ noſtrā noctē illumīas vt q vias tuas iſecut⁹ fuēit: n̄ ābulat i tnbꝛis: ſȝ hēbit lumē vite. h̄ ille Q̄d q̄ſo nos miſi ⁊ obtn̄bꝛati in hu

ins ſeculi noctis faceremꝰ: ſi tam lucidaꝫ lucernaꝫ: ſi taꝫ luminoſã colũnã non habẽmꝰ. Quid enim totus valeret mũdus ſi ſolẽ nõ haberet. Audi Berner. Tolle hoc corpꝰ ſolare q̃ mũdus illumiat: vbi dies: Tolle hãc Mariaꝫ maris ſtellã: qd niſi caligo īuolueſ ꝛ vmbra mortis ac denſiſſime tenebre relinquẽt: hec ille. Merito ergo ait: ego ſuꝫ lux mũdi. In quibus ſacratiſſimis vbis tres de glorioſa virgine ↄſiderationes faciamꝰ. vꝫ. Qualiter virgo glorioſa eſt lux mũdi q̃tum ad aiaꝫ. Qualiter eſt lux mũdi q̃tuꝫ ad corpus. Qualiẽ eſt lux mũdi q̃tũ ad gloriã in corpe ꝛ anima.

De glorioſa virginis illuiatiõe q̃tum ad aiam cõſideratio prima.

Qualiter ꝟgo glorioſa ſit lux mũdi q̃tũ ad aiaꝫ: pmo loco videamus. Ubi tres concl'ones more ſolito faciamus. vꝫ. Pria ↄcl'o eſt iſta. Q̃tuꝫ ad itellectuꝫ virgo glorioſa fuit pfecte illuminata. Secũda ↄcl'o eſt iſta. Q̃tuꝫ ad affectũ ꝟgo glorioſa fuit pfecte inflãmata. Tertia ↄcl'o ẽ iſta. Q̃tum ad memoriã ꝟgo glorioſa fuit pfecte ſtabilita.

Qualiter virgo glorioſa fuerit illuminata quo ad intellectuꝫ concluſio prima.

Ccipe pmã ↄcl'onẽ. vꝫ. q̃tuꝫ ad intellectũ ꝟgo glorioſa fuit pfecte illumiata. Ubi tres ingramꝰ ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi. ẽ iſta. quot fuerũt res q̃s ꝟgo glorioſa intellexit. Secũda ꝟi. ẽ. an oia futura ꝟgo glorioſa cognouerit. Tertia ꝟi. eſt. an ꝟgo glorioſa ſue btitudinis certa fuerit: ſicut ꝛ ſancti in patria.

Q̃tuꝫ ad pmaꝫ pono oẽs iſtas regulas ꝛ ꝟi. vꝫ. Pria ꝟi. ẽ iſta. Adeo eťnuꝫ ꝟbũ q̃ ẽ ſũma ſapia pris ꝟginis aiaꝫ irradiauit: vt nãm oẽm t̃re cognoſceret. vꝫ. q̃uo fuerit pducta. Q̃uo diuerſoꝝ generũ entia miro q̃dã mõ pducit. Itẽ pfectiſſime cognouit nãꝫ oiuꝫ herbaꝝ: plantarũ: fructuũ: radicũ: ꝛ floꝝ: oiuꝫ lapidũ: gemarũ plaꝝ: auri: argẽti: eris: plũbi: ꝛ oiuꝫ metallorũ: ꝛ breuiť oiuꝫ t̃re naſcentiũ nãꝫ pfectiſſime cognouit. Secũda ꝟi. ẽ iſta. Idẽ ꝟbũ adeo virginis itellectũ irradiauit: vt oẽꝫ aque maris: fluminũ: fontiũ: torrentiũ: ꝛ oiuꝫ piſciũ: ꝛ ſpẽs eoꝝ ꝛ oiuꝫ reꝝ in aq̃ naſcentiũ: ꝛ de aq̃ viuẽtiũ nãꝫ pfecte cognoſceret. Tertia ꝟi. ẽ iſta. Ideꝫ ꝟbũ ſic eã irradiauit: vt oẽꝫ aeris nãꝫ cognoſcẽt ꝛ q̃tuꝫ rarus eẽt reſpectu aque ꝛ t̃re: ꝛ q̃tum denſius reſpectu ignis. Et cognouit nãm oium vẽtoꝝ: flatuũ ꝛ eoꝝ gñatione: ꝛ quã ꝟtutẽ hñt.

Quarta ꝟi. ẽ iſta. Idẽ ꝟbuꝫ ſic eã illumiauit vt cognoſceret nãꝫ ignis ꝛ eiꝰ ſpere: ꝛ eiꝰ ãbitũ ꝛ ꝟtuteꝫ eiuſq̄ꝫ ſubtilitatẽ ꝛ incẽdiũ. Quita ꝟi. ẽ iſta. Idẽ ꝟbuꝫ ſic eã illuminauit vt nãꝫ ↄditionẽ ꝛ numeꝝ oiuꝫ aiaꝝ cognoſcẽt: ꝛ oiuꝫ indiuiduoꝝ aiatorũ ꝛ quot de hoibꝰ viui erãt ꝛ quot mortui: quot ſalui: ꝛ q̃t dãnati. Sexta ꝟi. ẽ iſta. Ideꝫ ꝟbũ ſic ꝟgineꝫ illumiauit: ut nãꝫ orbis lune: orbis mercurij: veneris: ſolis: martis: iouis: ꝛ ſaturni: ꝛ ſpiſſitudinẽ eoꝝ ꝛ influẽtiã. iteꝫ nãm firmamenti ꝛ oiuꝫ ſtellaꝝ. itẽ celi chryſtallini: celi empirrei: ꝛ eoꝝ ꝓprietatẽ ꝛ ꝟtuteꝫ pfecte cognoſceret. Septima ꝟi. ẽ iſta. Idẽ ꝟbuꝫ ſic ꝟginẽ illuminauit vt nãm ꝟtutẽ numerũ: ꝛ diſtinctionẽ: officiaq̄ꝫ oium angelorũ ꝛ archangeloꝝ: pncipatuũ: ptãtuꝫ: ꝟtutum: dñationuꝫ: tronoruꝫ: cherubi: ꝛ ſeraphi pfecte cognoſceret. Octaua ꝟi. ẽ iſta. Idẽ ꝟbuꝫ ſic ꝟgineꝫ illuminauit: vt pfectiſſime cognoſceret trinitateꝫ. ſ. quomõ pať eſt a ſe: ꝛ q̃uo p intellectuꝫ cũ actu dicendi filiũ gñet: ꝛ q̃uo ambo per actũ ſpirãdi pducant ſpũꝫ ſcũm. Nona ꝟi. ẽ iſta. Ideꝫ ꝟbuꝫ ſic ꝟgineꝫ illuminauit: vt nãm numerũ: officia: penas: ꝛ cruciatus oium demonũ pfecte cognoſceret. iteꝫ ꝛ quot aias poſſidebant in iferno: quot in purgatorio. quot in limbo puerorũ: quot in ſinu patrũ ꝛ in toto breuiť inferno. Decima ꝟi. ẽ iſta. Idẽ verbũ ſic virginẽ illuminauit: vt oium ꝟtutũ ꝛ vitioꝝ nãm ꝛ q̃uitatẽ: ꝛ dr̃iam: ꝛ qd eligendũ: q̃due fugiendũ eẽt pfecte cognoſceret. Et vt ſingula cõprehendã. hec bñdicta virgo rerũ oium taꝫ ſupioruꝫ q̃ꝫ inferioꝝ: ꝛ interiorũ ꝛ extioꝝ pfectã cognitionẽ hũane nãe poſſibilem a ſuo dilectiſſimo filio pleniſſime ſuſcepit. O virgo glorioſa q̃ꝫ mirabilia dicta ſũt de te ciuitaſ dei. Nec hoc iniuria pſes: q̃s. n. hec ꝛ maiora a virgine tãta negabit: q̃ ẽ mať dei: q̃bus. n. te laudibꝰ neſcio: q̃r quẽ celi capere nõ poterant tuo gremio contuliſti: ait ſcũs ille Greg. Uerũtamẽ aia mea tibus tibi rõnibus predictas ꝟitates pſuadebo.

Pria rõ eſt hec. ſi in lumine ſolis mľta videntur. quo ſine minime viderẽť. lumẽ. n. vt dr̃ 2º de aia. facť potẽtia colores actu colores. i. actu viſibiles. Quid obſtat q̃ in lumine Ieſu q̃ ẽ lumẽ illuminãs oẽꝫ hoieꝫ venientẽ in hũc mũdũ. Ioan. i. mať dei oia ſupdicta cerneret ꝛ videret. oẽs. n. doctores nr̃i ↄcedũt q̃ ex q̃ virgo icepit eẽ mať dei: q̃ fuit finitis illis verbis. Ecce ancilla dñi: ꝛc̃. mox i illa oẽs gr̃e poſſibiles hũane creature cũ hũdicto ꝟbo pariť deſcẽderũt. vñ ſi itellectꝰ ſeraphin cognoſcit nãm ſui ordinis ſiľr ꝛ de alijs: ꝛ ſiipſi nãꝫ celi: ꝛ planetaꝝ: ꝛ ſtellarũ: aq̃ꝝ curſus ꝛ nãm cognoſcũt: aut oẽs aut aliq̃s hoc a ꝟgine negabit. Lumẽ ẽ illõ ſanctiſſimũ diuini ꝟbi in q̃ oia relucẽt in vt̃o ꝟginis pſonaliť exiſtẽs. i glorioſaꝫ ꝟginis aiaꝫ oia pdicta redũdauit. ex q̃ ſeq̃ť q̃ recte dicere poterat illõ Cãti. 4. Ego dormio ꝛ cor meũ vigilat.

Secũda rõ ẽ iſta. De q̃ minus vr̃ ineſſe ꝛ ineſt ergo de q̃ magis. ſꝫ Ioãnes i vẽtre mr̃is in ꝟtute illius pclariſſimi lumis diui ꝟbi ipm ꝟbũ pte cognouit: ꝛ tãq̃ꝫ futurus eiꝰ pcurſor in ventre Elizabet exultauit. Luc̃. i. Ergo a fortiori ꝟgo glorioſa q̃ in ventre predictum lumen realiter portabat. debebat in ꝟtute iliꝰ lumis oia pdicta cognoſcere que multa differẽtia diſtant ab ipſo ꝟbo. quoniam omnia illa creatura dei ſũt exceptis illis que diximus in octaua ꝟitate: ꝟbum aũt creatura nõ eſt: ſed creator. Iñ Amb. ſup Lucam. Uocẽ igť prius Eliſabeth audiuit ſꝫ Ioannes por gr̃ã ſẽſit. illa nať e ordine audiuit: ille exultauit rõne miſterij. illa Marie iſte dñi ſẽſit aduẽtũ. hec ille. Tertia rõ ẽ iſta. ſi legimꝰ aliquos ſcõs i eoꝝ puericia mirabili lumine pluſtratos q̃to magis potiori mõ illõ cõcedimus ꝟgini glorioſe q̃ꝫ eo efecta ẽ mať dĩ. legiť. n. d beato Nicolao q̃ bis i ebdomada ieiunabat. diebꝰ. n. mercurij ꝛ ſabbati ſemel tm̃ matris ſugebat mãmas. benedictꝰ in puericia miracula faciebat. ab ore Ambroſij i cunabuľ apes cãtãdo exibãt. ꝛ ſic de alijs: q̃re nihil obſtat. q̃n ſue dulciſſime matri ꝟbũ eťnũ oẽm cõgnitionẽ creature poſſibilẽ ex dono ꝛ ſpeciali gr̃a ↄceſſerit. q̃re ꝛc̃. Et ſic pꝫ pma ꝟitas. Q̃tuꝫ ad ſecũdã ꝟitatẽ dico q̃ ꝟgo glorioſa oẽm modũ poſſibilẽ ad futura cognoſcẽda a verbo ſuſcepit. Ubi nota ſꝫ Iſidoꝝ q̃ ſeptẽ ſũt viſionuꝫ genera p que futura ꝛ alta dei miſteria cognoſcẽ poſſimꝰ. Primũ genus ẽ vidẽ p ſomniũ: ſicut p ſõnũ Iacob ſcalã ãgelicã vidit. Geñ. 28. ꝛ Ioſeph vidit ſuũ pncipatũ. Geñ. 28. Uidi ſolẽ ꝛ lunã ꝛ ſtellas adorare me. ꝛ Ioſeph Uirginiſ ſponſus i ſõnis vidit pſecutõeꝫ xp̃i p Herodeꝫ Mat. 2. c. Scõꝫ genꝰ ẽ extaſis ſiue mẽtis raptus: ſicut pꝫ de Paulo q̃ vidit arcana dei ꝛc̃.

Tertiũ genus dr̃ ꝓprie viſio. Geñ. 15. Factus ẽ ſermo dñi ad Abrahã p viſionẽ dicẽs. Noli timẽ. ego protector tuꝰ ſũ. Et Geñ. 46. audiuit Iacob dñm p viſionẽ nocte vocãtẽ ſe. ꝛ Yſa. i. dr̃. Uiſio Iſaie pphe filij Amos quã vidit ſup Iudã ꝛ hieruſalẽ. ꝛ Ezec̃. i. Cũ eẽm i medio captiorũ iux̃ fluuiũ chobar apti ſũt celi ꝛ vidi viſiões dei ꝛc̃. Quartũ genus ẽ vidẽ p ſpũs ſci repletionẽ ſicut pdicatores ꝛ pphe futura pdicunt.

Quitũ genꝰ ẽ vidẽ p nubẽ. ſic ad Moyſẽ et ſcm̃ Iob pꝰ eoꝝ plagas locutꝰ ẽ dñs Exo. 33. ꝛ Iob. 38. Sextũ genꝰ ẽ p vocem de celo: ſic q̃n Abrahã audiuit. Ne extẽdaſ manũ tuã ſup puerũ. Geñ. 22. ꝛ tres apľi i trãſfiguratõne audierũt teſtimoniũ dei: q̃. ſ. xp̃s erat filiꝰ dei. Mat. 17. Hic ẽ filiꝰ meus dilectꝰ i q̃ mihi bñ ↄplacui ꝛc̃.

Septimũ genꝰ ẽ p pabolã. ſic apud Salomonẽ i pũerbijs: ꝛ apud balaaꝫ. ſicut idẽ Iſidorus põit exẽplũ. His igiť ſic nõtificũ ꝟgo gl'oſa magis diſpoſita fuerit ad ſuſceptõeꝫ cuiuſcũq̄ꝫ illũinatõis q̃ꝫ aliq̃s pdcõꝝ. ſeq̃ť q̃ ſi i ipſis p pteſ fuerit. q̃ i Maria tota fuerit oiuꝫ illoꝝ modoꝝ pfecta iſuſio ꝛ accõmodatio. q̃re ſc̃a ꝟitas pꝫ.

Q̃tũ ad ẽtiã ꝟitatẽ dico q̃ ſic. Ubi nõ q̃ tripliciter q̃s d futura btitudie põt certificari. vꝫ. aut p ꝓmiſſionẽ dei ↄditõalẽ: aut p ſigꝝ dei noticiã expimẽtalẽ: aut p nudã reuelatõeꝫ ſpãlem. Prio p dei ꝓmiſſionẽ ↄditõalẽ. ꝛ h̃ mõ credo i ſcriptura ſacra mľta dĩna ꝟba debẽ itelligi. vꝫ. ſub ↄditõe: vt. ſ. ſi ſic fecerit: ſi ſic pſeuerauerit et ſimiꝫ. vñ ſel'ait dñs ad Noe. ſ. ante diluuiũ. erunt dies hois centũ. 20. ãni. ꝛ tñ nõ fuerũt niſi centũ quõ itelligiť ẽ dcm̃ dei: an deꝰ mẽdax ẽ: abſit. ſꝫ ſic itelligiť ſupple ſi hõ pſeuerauẽit i hac malicia: ſꝫ ſi eã dimiſit: erũt pľes. ſi ãt creuerit erũt pauciores. Itẽ Yſa. 38. dixit dñs p Yſaiã Ezechie regi. Diſpone domui tue: q̃a morieris tu ꝛ nõ viues: ꝛ tñ nõ fuit ita. ſꝫ itelligiť ſi i tali vita pſeuerauerit: ꝛ q̃r ꝟtit faciẽ ſuã ad parietẽ: ꝛ fleuit dixit dñs p Yſaiã. Audiui orõeꝫ tuã ꝛ vidi lacrymas tuas: ꝓpťea adijciam ſup dies tuos q̃ndecim ãnos. Itẽ Ione ſel'ait dñs. Uade i niniuẽ ciuitatẽ magnã: ꝛ pdica ibi ꝟbũ ꝛc̃. ꝛ igreſſus ciuitatẽ clamare cepit. Adhuc q̃dragita dies ꝛ niniue ſubuerteť: ꝛ tñ q̃a pñiaꝫ fecerũt i pdicatiõe Ione: nõ fuit ita. itelligiť ẽ ſi pſeuerauerit i malo: Itẽ ꝛ xp̃s ſel'oibꝰ diſcipuľ ait. Gaudete ꝛ exultate. q̃r noia vr̃a ſcripta ſũt i celis. ꝛ tñ nomẽ Iude fuit ſcriptũ i iferno. itelligiť ẽ ſi pſeuerauerit i hac vocatõe. ſiľr ꝛ vita eťna ꝓmittitur oibus xp̃ianis. Io. 3. Niſi q̃s renatꝰ fuerit denuo nõ itrabit i regnũ celoꝝ. ẽ a ↄtrio ſenſu q̃ renatꝰ fuerit denuo itrabit i regnũ celoꝝ. ꝛ tñ de ſcõ nõ oẽs itrant. ẽ itelligiť dcm̃ cũ ↄditõe. ſ. ſi bñ fecerit ꝛ pſeuerãť i tali fide. Et h̃ mõ q̃lꝫ de ſua btitudie certꝰ ẽ. Mat. x. Qui pſeuerauerit vſq̄ꝫ i finẽ hic ſaluꝰ erit. Scdo mõ q̃s põt certificari p ſigꝝ dei noticiã expimẽtalẽ. vt q̃r libenť ꝟba dei audit: vľ mori p xp̃o deſiderat: ꝛ ſic de alijs. de q̃bus ſignis dixius ſ i ſc̃a dñica. 3º pt certificari p nudã reuelatõeꝫ ſpãlẽ. ꝛ h̃ ſci pmaxime hñt i pr̃ia. iſũdit nãq̄ꝫ i eis ds ipſe lumẽ: q̃d dã vt nũq̃ꝫ nõ dico dubitatio: ſꝫ nec q̃dẽ q̃d: aut aliq̃ titubatio de eoꝝ btitudie i mẽtẽ eoꝝ oriri aut cadẽ poſſit. Et h̃ modꝰ i via nemi ẽ ↄceſſuſ niſi ſoli ꝟgini gl'oſe rõe mať nitatis. q̃r. ſ. erat mater dĩ ꝛ p ↄñs magis vnita cum ipſo deo q̃ꝫ aliq̃s btõꝝ. Q̃ ãt ꝟgo ſue btitudis certitudineꝫ hũerit pꝰ mõ nõ ẽ dubiũ. Q̃ ãt pfectiſſimũ ſignũ habuerit. pꝫ q̃m ex q̃ icepit eẽ mať dei ſic ſe i gr̃ia ↄfirmatã ſenſit vt nullo mõ peccare poſſꝫ: ꝛ p ↄſeq̃ns nec a dei gr̃ia cadẽ: ꝛ ſic ſe eẽ ifallibiliter ordinatã ad gl'aꝫ. Et vlť hoc lumẽ ſpãle i eã infudit ds: vt hꝰ certa reuelatõe cognoſcẽt. Q̃ ↄcludamuſ ſi alicui ſcõ h̃ i via ↄceſſa ſũt aliq̃ pfecta ſigna ſalutis: illa i ſũmo ꝟgini gl'oſe accommodabimus. vñ ſi Magdalena p triginta annos ſepties i die ab angelis a t̃ra leuabať pfecto ꝛ ꝟgo altior ipſa fuit. Et ſi Paulus i extaſim poſitus alta myſteria vidit: ſane hec: nõ ſoluꝫ vidit: ſꝫ experta ẽ: ꝛ ſic de alijs. q̃re ſatis claret pñs ꝟitas. Et ſic patet pma concluſio.

Qualiter ꝟgo fuit inflãmata quo ad affectũ concluſio ſc̃a.

Ccipe ſc̃aꝫ ↄcl'oneꝫ. vꝫ. q̃tũ ad affectum ꝟgo glorioſa fuit pfecte iflãmata. Ubi tres ingramꝰ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. ẽ iſta. qualiť ꝟgo fuit i affectu iflãmata. Scõa ꝟi. q̃d ſignũ oñdit q̃ fuerit iflãmata. Tertia ꝟi. ſi aliqua res oppoſita potuiſſet repiri impediẽs eiꝰ affectũ ne tm̃ eſſet inflãmata. Q̃tuꝫ ad pmã ꝟi. dico q̃ ꝟgo glorioſa hũit i corde ſeptẽ flãmas ↄ frigiditatẽ ſeptẽ mortaliũ peccõꝝ. Eſt. n. oẽ frigidiſſimũ venenũ corale indurans

ſub̄ petrã. Pria flãma dicit humiliãs. Se cũda dr̄ ardẽs. Tertia dr̄ ſupportãs. Quã ta dr̄ depaupãs. Quĩta dr̄ ſobriãs. Sexta dr̄ ſollicitãs. Septima ⁊ vltia dr̄ mũdificãs
Pria flãma ē ꝯ̃ ſupbiã. Secũda ē ꝯ̃ inuidiã Tertia ē ꝯ̃ irã. Quarta eſt cont̄ auaritiã. Quĩta ꝯ̃ gulã. Sexta ꝯ̃t accidiã. Et ſep tima ꝯ̃t luxuriã. Et ad declarationẽ iſtoꝝ nota qd ſit vnũqdqꝫ ꝓdictoꝝ pctõꝝ: put habes ſup̄ feria quta cinerũ i tertia ꝯſideratiõe ꝯcluſiõe ſa: vbi pulcre de h̄ dr̄. Quib⁹ ſic notatꝭ. Accipe ꝓmã flamã q̃ dr̄ humiliãs. habuit. n. ꝟgo glorio ſa ꝓfũdiſſimã hũilitatẽ. ⁊ h̄ ꝯ̃ ſupbiã. ecce hũili tas grãdis ecce ãcilla dñi. ⁊c̃. Luc̃. i. c. O Mãie ꝓfũda hũilitas. ãgelus. n. ⁊ nõ de minorib⁹ ſꝫ d̃ maiorib⁹ eã allogt̃. plena gr̃a dr̄ ſubuẽtio ſpũs ſci ꝓmittit̃. Maria i matrẽ dei aſſũmit̃. Ma ria iã oib⁹ creat̃is añ põit̃. Maria iã celi ⁊ t̃re dña efficit̃. Et ꝑ his oib⁹ nulla ſupbia extollit̃ ſꝫ i oib⁹ mira hũilitate deꝓmit̃: dicẽs. Ecce an cilla dñi. nõ dicẽs: ecce mat̃ dñi: nõ domina mũ di: ſꝫ qd ais dña cara: ecce ãcilla dñi ⁊c̃. Sup q̃ ꝟbo ait Beda. Maria nequaq̃ ſe dõis celeſti b⁹ q̃ſi h̄ a ſe eẽt extulit: ſꝫ vt magꝭ ac magꝭ dõis eẽt apta diuis i cuſtodiã hũilitatꝭ mẽtꝭ greſſuꝫ fixit: archãgelo r̄ndẽs. Ecce ãcilla dñi. hec ille. de hac hũilitate diximꝰ i ſabbato ꝓcedẽti. q̃re ⁊c̃. Secũda flãma dr̄ ardẽs: ⁊ hec ē ꝯ̃ inuidiã: Quis q̃ſo ꝟginis ardẽtẽ charitatẽ in deũ ⁊ in ꝓximũ exꝓmẽ poſſet: qd q̃ſo tencllã hãc puel lã exurgẽ i mõtanaqꝫ abire cũ feſtinatiõe coge bat: qd labia ei⁹ mouit vt tã dulcit̃ Elizabeth ſalutaret: qd illã trib⁹ mẽſib⁹ vt in pãtu eius deſeruiret: niſi feruẽs in corde eius charitas. i gẽs amor: ⁊ ardẽtiſſimus feruor: Ait. n. Greg. ꝙ ꝓbatio dilectiõis exhibitio ē opis. Tertia flãma dr̄ ſupportãs. ⁊ h̄ ꝯ̃t irã nam lꝫ paſſio ſui dilectiſſimi filij cor ei⁹ vulnerauerit: vt Syme on ꝓphetauit. ⁊ tuã ipſi⁹ aiaꝫ ptrãſibit gladius ipſã tñ ꝑ odiũ nec occidit: nec ꝑ impatiẽtiã ſau ciauit. O mira patia Marie: ⁊ mãſuetudo. ñ. n ſolũ patiẽtiſſima fuit dũ i ei⁹ pñtia ſuus pama tus fili⁹ crucifigẽt̃: ſꝫ ẽt dũ i ei⁹ ꝓſẽtia vilipen dẽt̃. h̄ de irriſionib⁹ multꝭ Ieſu xp̄i aia penſa. ps. Oẽs, vidẽtes me deriſerunt me: locuti ſt̃ la bijs ⁊ mouerũt caput. Vbi nõ. ꝙ deriſio ⁊ ſub ſanatio ñ ſt̃ idẽ. nã deriſio ē act⁹ oris q̃ qs iten dit ꝯfuſionẽ ⁊ erubeſcẽtiã i aliũ iducẽ. vñ q̃do aliq̃ dicim⁹ ſiue ore aliq̃ ſigna facimus vt ꝓxi mũ cõfũdam⁹: vt ridẽdo: vl̃ labia tõquẽdo ⁊ ſi milia. h̄ irriſio dr̄. Inde deriſio a riſu dr̄. Sub ſanatio ãt ē act⁹ oris cũ naſo rugato ⁊ eleuatio ne capitꝭ: vt dic̃ glo. ſup. ps. Cõueniũt iſta duo i fine: qa vterqꝫ itẽdit ꝓximi cõfuſionez: ñ ſo lũ ãt ꝟgo vidit filiũ ſuũ irrderi: ſꝫ ẽt ſubſanari h̄ ãt xp̄s mẽtionẽ facit de ꝺriſione: cũ ait Oẽs vidẽtes me deriſerũt. ſꝫ h̄ locuti ſt̃ labijs ⁊ mo uerũt caput: mẽtionẽ fac̃ de ſꝭbſanatiõe. Et dic̃ oẽs: q̃ſi dicẽt ñ fuit aliqs q ñ deriderct me ꝓpt̃ te aia mea. Reges inquã ſpreuerũt me. Luc̃. 23. Spreuit eũ Herodes cũ exercitu ſuo: ⁊ illuſit i dutũ veſte alba q̃ſi fatuum ſupple. Sũmi ſacer dotes ⁊ ꝓncipes illuſerũt me. Luc̃ ibidẽ. Sum mi ſacerdotes tenẽtes eũ illudebãt: velãtes fa ciẽ ei⁹: alaphis eũ cedẽtes: ⁊ dicebãt: ꝓphetiza nob̄ qſ ē q te ꝑcuſſit. Illuſerũt me milites. ſ. pi lati. qa poſt ſniaꝫ datã illuſerũt ei iponẽtes cõ ronã de ſpinis i capite eius: ⁊ harũdinẽ i manu ei⁹: ⁊ veſte purpurea ⁊ regia iduerũt illũ. Jo. 19. Et breuit̃ latrões: baraterij: lenones: pedites: ragacij: meretrices: ⁊ oẽs ribaldi xp̄m i die ſue paſſiõis irridebãt. Et tñ glorioſa ꝟgo nec unũ eoꝝ odio habuit: aut ꝑ irã i impatientiam ceci dit. q̃re ⁊c̃. Quarta flãma dr̄ depaupãs. ⁊ h̄ ꝯ̃ auariciã. Audi pauptatis flãmaꝫ. Inuenerũt Mariã ⁊ Ioſeph ⁊ ĩfantẽ poſitũ in ꝓſepio. An credis aia mea ꝙ ꝟgo bonũ hoſpitiũ nõ inueniſ ſet ſi diues fuiſſet: ſꝫ i ſignuꝫ magne pauptatis xp̄m pauprimis pãnis iuolutũ in ꝓſepio in me dio bouis ⁊ aſini reclinauit: vt ſalteꝫ flatu aia liuꝫ frigore exiſtẽte xp̄o ꝓuiderꝫ. Jñ xp̄s Ma the. 8. ait. Vulpes foueas hñt ⁊ volucres celi nidos: fili⁹ aũt hoĩs nõ hꝫ vbi caput ſuuꝫ recli net. Nec miꝝ ſi pauptatẽ elegit. quõ. n. diuitias elegiſſet q̃s in oĩ ſcriptura docet eẽ fugiendas tãq̃ q̃dã ſupbie finitimũ: ⁊ a deo rebellare fa ciẽs: Oſee. 13. Adipleti ſũt. ⁊ ſaturati ſũt: ⁊ ele uauerũt cor ſuũ ⁊ obliti ſunt mei. ⁊ Math. 13. Sollicitudo ſeculi iſti⁹: ⁊ fallacia diuitiaꝝ ſuf focat ꝟbũ: ⁊ ſine fructu efficit̃. Jñ. ps. Melius ē modicũ iuſto ſup diuitias pctoꝝ mltas: ⁊ mi ratiue: ſiue ꝺſpectiue loquẽs i ps. 76. ait. Ecce ipſi pctõres ⁊ habũdantes i ſeculo obtinuerũt diuitias: ſꝫ qd de iſtis tandẽ: oñdit. ps. 75. Dor mierũt inqt ſomnũ ſuũ: ⁊ nihil inuenerũt oẽs vi ri diuitiaꝝ in manibus ſuis. Et rõnez aſſignat Paul⁹. i. Thi. 6. Qui volũt diuites fieri icidũt i tentationẽ ⁊ in laqueũ diaboli. O ſerui dĩ ne timueritis q̃: vt ait ꝓpha. Cũ diues fact⁹ fuẽit hõ: ⁊ cũ multiplicata fuerit gloria dom⁹ ei⁹: qꝛ q̃ſi ſterqliniũ i fine ꝑdet̃. Quid igit̃ mirũ ſi lau datã ab oibus viã pauptatis elegit de⁹ i mũdũ veniẽs: ⁊ viã diuitiaꝝ ꝯdẽnatã recuſauit: Inde Paul⁹. 2. Corꝭ. 8. ait. Scitis. n. gr̃aꝫ dñi nr̄i Ie ſu xp̄i: qm̄ ꝓpt̃ nos egem⁹ fact⁹ ē: vt illi⁹ iopia vos diuites eſſetis: nõ ſupple diuitijs ſeculi: ſꝫ gr̃a dei. q̃re ⁊c̃. Quĩta flãma dr̄ ſobriãs ꝯ̃ gu lã. vbi accipe regulã iſtã. Nũq̃ ꝟgo xp̄ꝫ genuiſ ſet ſi ei⁹ vẽter mero ⁊ crapula aliqñ eſtuaſſet. Inde Criſoſtom⁹ ait. Comeſatrix aut vinolen ta nũq̃ Maria fuit. Nõ. n. aia cara iſta ſtãt ſit: vt qs ſit ſit deo g̃tus ꝑ gr̃aꝫ: ⁊ nõ g̃t⁹ ꝑ gulã. ad Hebr̃. 13. Optimũ. n. ē gr̃a ſtabilire cor: nõ eſcis q̃ nõ ꝓfuerũt ãbulãtib⁹ i eis. Audi Greg. i mo ral. Pene ſp epulas ꝯcõmitat̃ voluptas. nã dũ corp⁹ i refectiõis delectatione reſoluit̃: cor ad inane gaudiũ relaxat̃. g̃ merito ꝯ̃ iħaꝫ gulã glo rioſa ꝟgo habuit ꝓpatiſſimã ſobrietate. q̃re ⁊c̃.
Sexta flãma dicit̃ ſollicitãs. ⁊ h̄ ꝯ̃t accidiaꝫ vñ poſt xp̄i aſceſſionẽ ſollicitudinẽ diſcipuloꝝ ſcriptura cõmemorãs: de ꝟgine glorioſa ſpecia lit̃ fac̃ mẽtionẽ: dicẽs, Act. p°. Hi oẽs erãt pſe ueräntes vnanimit̃ i oratiõe cũ mulierib⁹. ⁊ Ma ria matre Ieſu. eã ſpecialiẽ noiat: vt eã ſup oẽs ꝑſeuerãtẽ oñderet. nouerat. n. ꝟgo glorioſa ꝙ nõ dormiẽtibus ꝓuenit regnũ celoꝝ. nec ocio ⁊ deſidia torpentibus btitudo eẽnitatis ꝓmo mittit̃. vt ait Leo papa. Jñ Hiero. in ep̄la. Sic inqt dñs nõ vult morẽ pcõris: ſꝫ vt ꝯuertat̃ et viuat. ita tepidos odit: ⁊ cito ei nauſeã faciũt. ⁊ nõnter inter cet̃a opa ꝟtutũ diſcipuloꝝ ⁊ ꝟgis de oratõe ꝑſeuerãti ſit mẽtõ. qm̄ orõ inter cet̃a multũ cor ad deũ leuat. Audi Hier. i ep̄la. 144. Oratõib⁹ igt filij mei iſtate ꝯtinuis. multuꝫ. n. valꝫ freq̃ns orõ ⁊ deuota orõ hoiez de t̃ra ſub leuat ad celeſtia vehit. ⁊ facit hoiez cũ deo loq: gr̃as ab eodẽ obtinet dũmõ ſit deuota ⁊ mixta lachrymis. Multũ. n. valet orõ freq̃ns ⁊ ꝯſpſa lachrymis ad ꝓmerendã diuinã clemẽtiã ⁊ ad ex auditionẽ bñficij. Obtinuit Ezechias ſtati g̃ti as a dño ſuis lachrymiſ ⁊ orõibꝫ: vt mutaret ſẽ tentiã quã dixerat. Libauit dñs Suſãnaꝫ a iu dicio dire mortis ꝓpt̃ orõeꝫ ⁊ lachrymas. Ora tionibꝫ Helie celũ dedit pluuiã qd̃ clauſũ fue rat tribꝫ ãnis ⁊ ſex mẽſibus. ſi q̃ egetꝭ: petatis a dño orõibus ⁊ lachrymis i fide nihil dubitãtes q fidẽ. n. verã hꝫ q̃tũ ē g̃nũ ſinapis: qd̃ petieritis fiet ſtati. Ille idẽ dñs ē diues i oibꝫ q tũc erat ⁊ nũc ē. Spes vr̃a ⁊ gaudiũ vr̃ꝫ cogitatio veſtra ⁊ oẽ deſideriũ veſtꝝ ſit ſp ꝺs. qm̄ ex ipſo ⁊ i ip ſo ⁊ ꝑ ipſũ ſunt oĩa i q̃ viuius: ꝑ quẽ mouẽur et ſum⁹. ſine q̃ nihil penit⁹ ſumus. h̄ ille. q̃re ⁊c̃.
Septia flãma dr̄ mũdificãs. ⁊ h̄ ꝯ̃ luxuriam: Ne. n. aliq̃lit̃ ꝟgo gl'oſa carnis delectatõez hẽt: a ſua iuuẽili etate votũ emiſit ꝑpetue ꝟginitatꝭ Luc̃. i. Quõ fiet iſtud qm̄ viꝝ nõ cog̃ſco. i. non cog̃ſciturã ꝓpono. Audi Aureliũ Aug. Mariã inqt ⁊ ꝟginẽ veracit̃ ꝓdicãus ⁊ mrẽꝫ. Cui⁹ ꝟgi nitatẽ g̃ſificauit ꝟa fecũditas: ⁊ cuius verã fe cũditatẽ g̃ſificauit itemerata ꝟginitas. Et hec ſufficiãt q̃tũ ad ꝓmã ꝟitatẽ. Q̃tũ ad ſaꝫ ꝟi. dico ꝙ mẽtis ardõ ꝑ ꝟba ardẽtia cog̃ſcit̃ Mat. 12. Ex abũdantia cordis os loq̃t̃. ex q̃ndi g̃ ardo ris abũdãtis ꝟgo gl'oſa cãtare cepit. Magnifi cat aia mea dñm ⁊c̃. Nec miꝝ. Nã ſi angeli xp̄o nato gl'iaꝫ deo decãtauerũt. qꝛ. ſ. eoꝝ repatorẽ natũ ſentiebãt. Si Zacharias Ioannis baptiſte pr̄ Bñdictus q venit i noĩe dñi decãtauit. qꝛ. ſ. ꝓpl'i libatõeꝫ iſpiciebat: ſi ille ãnoſus Symeon xp̄m i ſuas vlnas accipiẽs i laudẽ dñi ꝓrupit: dicẽs. Nũc dimittis ⁊c̃. Q̃to magis ꝟgo gl'oſa q̃ mẽte ⁊ corꝑe xp̄m portauerat deuꝫ hñ dixiſſe ⁊ laudaſſe putãus. Ecce igit̃ qd ait Magnifi cat aia mea dñm. i. de magnis rebus laudat aia mea dñm. Et nõ ꝙ iſta bñdicta cantrix non di xit: magnificat aia mea deũ: aut ſponſũ: aut pa trẽ: aut filiũ: q̃uis qdlꝫ illoruꝫ dicẽ potuiſſet: ſꝫ tm̄ ait magnificat aia mea dñm: vt oẽs laudes hũanas ſe fugẽ oñdẽt: ⁊ ſolũ diuinis laudibus in tendẽ. Eſt. n. dñs relatiuũ ad ſeruũ ⁊ ãcillã: ⁊ ſ uus ⁊ ãcilla ē nomẽ vilitatis. g̃ dixit dñm: vt ſe humilẽ ancillã oñderet. Et nõnter dicit dñꝫ ab ſolute: ⁊ nõ dñm t̃re ⁊ maris vel ſilr̄: qa non lo cutura erat de dño inq̃tũ alicuius rei dño ſꝫ d̃ dño vniuerſi: a q̃ iſtã gratiã ꝓbandꝭ ⁊ loq̃ndi ac ceperat. iux̃ illud ꝓphe. Immiſit i os meũ cãti cũ nouũ: carmen deo nr̄o. ⁊ certe nouũ. qꝛ d̃ no ua re ⁊ mirabili. Hiere. 31. Nouũ faciet dñs ſup terrã mulier circũdabit viꝝ. Et dicit carmen: qꝛ tria ſũt quibus ſpãliter laudatur deus. ſcilꝫ ps: hymn⁹: ⁊ cãticũ. Pſalmus ē q cãtat̃ ad pſal t̃iũ hymn⁹ ē cãticũ laudãtiũ. vñ hymn⁹ grece la tine laus iťꝑeat̃: eo ꝙ ſit carmẽ leticie ⁊ laudis vt dic̃ Iſidor⁹. 6. ethimologiaꝝ. c. 1. Cãticũ aũt eſt ipa vox laudis. Ex quo ſeq̃t̃ ꝙ cãticũ inclu dit hymnũ ⁊ pſalmũ. ⁊ qꝛ tã hymn⁹ q̃ pſalm⁹ ex ꝟſibꝫ ⁊ carmib⁹ cõſtat: dixit carmẽ deo noſtro. qꝛ h̄ glorioſũ cãticũ ꝟginis oẽꝫ laudẽ poſſibilẽ d̃o dari ſiue cũ pſalmis ſiue cũ hymnis mirabi lit̃ ⁊ ſupeminẽter cõtinet. Et iõ nõ ſine grandi myſterio illud i d̃cẽ ꝟſus ꝟgo gl'ioſa dixit: vt oĩs mod⁹ laudãdi exꝓmẽt̃. Sũt. n. decẽ ꝓn cipalit̃ qb⁹ deus laudari põt. vꝫ. vox hũana: tu ba: pſalteriũ: cithara: tympanũ: organũ: cimba lũ: ſiſtrũ: lira: ⁊ tibia. lege iſtoꝝ iſtrumẽtoꝝ gene ra. 2. Regꝭ. 6. c. vbi dicit̃ ſic Dauid ⁊ oĩs ppl'uſ laudabãt corã dño i oib⁹ lignis fabrefactꝭ: ⁊ ci tharis ⁊ liris. ⁊ tympaniſ: ⁊ ſiſtris: ⁊ cimbal' ⁊c̃. Videam⁹ g̃ quõ ꝓdictꝭ inſtrumẽtis decẽ virgi nis carmia accõmodẽt̃. Et qꝛ diximꝰ ꝙ primo voce hũana de⁹ laudari põt: iõ ꝟgo cantãs ait. Magnificat aia mea dñm. quo qdeꝫ mõ vt ait btũs Tho. in. 4. di. 44. ſci in patria deum lau dãt. Secũdo laudari põt de⁹ pſalterio. ⁊ qa pſalteriũ exultare fac̃: iõ ait. Et exultauit ſpũs meus in deo ſalutari meo. Differt namqꝫ aia a ſpũ. qm̄ aia cõe ē nomẽ q̃tuor generib⁹ aiatoꝝ. vt pꝫ. 2. de aia. ſpũs ãt nomẽ cõe eſt aiabus ⁊ a lijs ſpiritib⁹ rõne vtẽtibbus. Et iõ ait. exulta uit ſpũs me⁹ q̃ſi dicat cũ magna ⁊ ex magna rõ ne exultauit aia mea. Sed ad pñs nõ intẽdim⁹ h̄ exponẽ. iõ tm̄ ad ꝓpoſitũ noſtruꝫ atẽdamus.
Tertio laudari põt de⁹ tympano. ⁊ qꝛ tipa nuꝫ de corio fit aſinino qd̃ ē valde hũile ⁊ abie ctũ: ideo ait. qꝛ reſpexit humilitatẽ ancille ſue.
Quarto laudat̃ deus organo. ⁊ qa organũ i feſtiuitatib⁹ pulſant̃: iõ ait. qa fecit mihi domi nus magna. Quinto laudat̃ cimbaliſ. ⁊ quia cimbalũ ē iſtrumẽtũ pium. ideo in quinto verſu oñdit magnã dei miſericordiã conceſſam hũa no gñi: dicens. ⁊ miſericordia eius a progenie i ꝓgenies. Sexto laudatur ſiſtro ſiſtrũ ē iſtru mentum quo utebãt̃ mulieres in victoriam et potentiã regis Dauid ꝯ̃ ſuperbũ Goliath. i. Re gꝭ. 18. iõ ꝟgo ait. Fecit potẽtiã i brachio ſuo.
Septio laudat̃ tuba. ⁊ qꝛ tuba inſtrumẽtuꝫ eſt belligeros viros excitans ad pugnã ⁊ iimi coſ vicendũ. iõ ꝟgo ait. Depoſuit potẽtes d̃ ſed̄
Octauo laudat̃ deus tibia: ⁊ quia dulceꝫ fa cit melodiã: ⁊ quodãmodo ſuos audiẽtes ſua ſatiat ſuauitate: ideo ait. Eſurientes impleuit bonis. Nono cithara laudat̃ deus. ⁊ qꝛ i me

dum humani pectoris formata eſt: ꝛ ī brachio pulſatᷣ dulci melodia: ideo virgo glorioſa ait. Suſcepit iſrl̄ puerū ſuū. Decimo ꝛ vltimo laudatᷣ de⁹ lyra ꝛ qꝛ longa eſt ꝛ arcu pulſatur: ideo ꝟgo ait: q̄ lõgo tpe patribus promiſſa ſūt: oñdens adimpleta dicēs. Sicut locutus eſt ad patres noſtros. Nõ ponitᷣ autē hic ſimphonia ꝛ choꝛus: qꝛ illis potius inſtrīs vtebātᷣ ī dieb⁹ feſtis ad alios excitandū ad exultandum ꝙ ad laudandū deū. ſic ꝑꝫ. Luc̄. 15. de filio ꝓdigo. q̄re ꝛc̄. Bene ğ decē ꝟſibus ꝟgo deuꝫ laudat ut miſtice oñderet oībus inſtrīs ſe deuꝫ laudare voluiſſe. Etſi vellemus aliquā huiuſ melliflui cantus hr̄e rõneꝫ: vnā deuotiſſimi Bernardi ī ſermone aduētus colligamus. Angelus inqt ipſe: ampli⁹ hõi nõ loquebatᷣ. patriarcha defecerat deerat ꝓpha. ſacerdos auaricie ſtudebat. dux nõ inueniebatᷣ: qñ venit dñs in tm̄ vt auderet diabolus dicē: oīa regna mūdi foꝛe ſua. ſ. Math. 4. ꝛ ipſe filius dei q iam ꝑdicare cepat non inueniēs dñm laudātes veracitᷣ dixit ſe nõ habere vbi caput ſuum reclinaret. Erat igitᷣ dñs nõ ſoluꝫ ꝑuulus: ſꝫ fere nullus ī ꝯſpectu hoīuꝫ rei⁹ laus totalitᷣ defecerat. ideo ꝟgo ſola mutefacta hoīum labia ad dñm laudanduꝫ īuitat dicēs. Magnificat aīa mea ꝛc̄. In cui⁹ ꝑpetuā memoriā ſingulis diebus iſtud bñdictū cāticū hoꝛa diei declināte ꝑ oēs eccleſias vbi diuina officia dietim celebrātᷣ cum maxima deuotiōe cantatᷣ. q̄re ꝛc̄. Et ſic ꝑꝫ pñs ꝟitas. Q̄tuꝫ ad tertiā ꝟi. manifeſtuꝫ eſt ꝙ nõ: qꝛ elegit eā deus et preelegit eam. elegit in ſpõſaꝫ: ꝛ preelegit in matrē. ideo eaꝫ ſic roboꝛauit ꝛ foꝛtificauit: vt nulla creatura cõtra eam taꝫ interius ꝙ exterius ꝑualere poſſet. q̄re ꝛc̄. Et ſic ꝑꝫ iſta ꝯclo.

Qualiter virgo quo ad memoꝛiaꝫ fuerit ſtabilita concluſio tertia.

Ecipe tertiaꝫ ꝯclonē. vꝫ. Q̄tum ad memoꝛiā ꝟgo glorioſa fuit ꝑfecte ſtabilita. Ubi tres inquiramus veritates. vꝫ.

Prima ꝟi. ē iſta. quid eſt memoꝛia. Secūda ꝟi. ſi aīa ſeparata habeat memoꝛiā eoꝛum q̄ geſſit in vita. Tertia ꝟi. ſi ꝟgo glorioſa alicuius rei ē aliquando oblita. Q̄tuꝫ ꝑmā ꝟi. dico ſm̄ intētioneꝫ phī in. 3. de aīa. ꝛ cõiter ſm̄ oēs theologos ꝙ memoꝛia ē in aīa intellectiua vt ꝯſeruatiua ſpēꝝ intelligibiliuꝫ que nõ actu cogitantur: ita ꝙ memoꝛia eſt ī ꝑte intellectiua aīe. vñ dicit ſic Ar. vbi ſuꝑ. Et bene iā dicētes ſunt animā eſſe locuꝫ ſpecieꝝ niſi ꝙ nõ tota: ſꝫ intellectiua neqꝫ actu: ſꝫ potentia ſpecies. hec ſunt ꝟba tex. ꝛ Auicenna. 8. nālium. 6. c. dicᷣ ſic. Concedo foꝛmas reruꝫ ſubſiſtere in anima decoꝛātes ꝛ nobilitātes eaꝫ: q̄ꝝ quaſi locus ē anima mediante intellectu materiali: ꝛ itelligit h̄ Auicēna de habentibus ꝓpꝛiaꝫ ſpeciem in itellectu. ſunt res materiales que de ſe actu intelligibiles nõ ſunt: ſed fiunt itelligibiles per actioneꝫ intellectus agentis. Et cõmentator in. 3. de anima. cõmēto. 6. gloſando predicta ꝟba Ar. dicit ꝙ iſta ꝓpoſitio aīa eſt locus ſpecieꝝ non eſt ꝟa abſolute: ſed ſm̄ quādaꝫ ſimilitudinem. naꝫ locatum nõ eſt ſubiectiue in loco: ſꝫ ſpecieſ intelligibiles ſūt ſubiectiue in anima intellectiua. eſt ergo ſm̄ hanc ſimilitudinē vera iſta propoſitio ad hunc ſenſuꝫ. ſicut locus recipit locatuꝫ: ſic aīa intellectiua ſpecies itelligibiles. Et htīs Tho. in ꝑma ꝑte querens hāc difficultatem: vtruꝫ memoꝛia ſit in parte itellectiua: ad rñſioneꝫ vltimi argumēti ponit vnaꝫ bonam diſtinctionē: dicēs ꝙ ſpecies intelligibilis aliqñ eſt ī intellectu in potētia tm̄: ꝛ tūc dᷣ intellectus in potētia tm̄. aliqñ ſm̄ vltimaꝫ cõpletioneꝫ actus: ꝛ tunc itellectus intelligit actu: vt. ſ. qñ actualiter ꝯſiderat. Et aliquādo ſub medio modo ſe habet. ſ. inter potentiā ꝛ actuꝫ: ꝛ tunc dicitᷣ intellectus in habitu: ꝛ ſm̄ hunc moduꝫ intellectus ꝯſiderat ſpecies etiam quādo actu nõ intelligit. Et ꝓpter hoc ꝑꝫ ꝙ nõ valet iſta ꝯſequētia. ſi ſpecies reſeruātᷣ actualitᷣ ī itellectu ergo actualitᷣ itelligit. nõ. n. actualitᷣ dicitᷣ itelligere niſi quando ſpecies receptas actualiter ꝯſiderat. Et ſi queritᷣ quō memoꝛatᷣ aīa. dicit ibidem htīs Tho. ꝙ cuꝫ memoꝛia ſit reſpectu preteritoꝛum ꝙ ſic ſaluatᷣ ratio memoꝛie q̄tuꝫ ad hoc ꝙ ē preteritoꝛum in intellectu: ſm̄ hoc ꝙ intellectus intelligit ſe prius intellexiſſe. nõ aūt vt intelligit preteritū: vt eſt hic ꝛ nūc que ſunt conditiones materiales. que nõ cognoſcūtur ab intellectu: ſed ſenſu percipiuntᷣ. Quare ergo ꝯcluditᷣ ꝙ aīa intellectiua ꝑ ꝯuerſioneꝫ ad ſpecies reſeruatas intelligit ꝛ ſcit ſe nõ illaſ ſpecies de nouo acquirere: ſed nouit ſe prius illas intellexiſſe. Hec materia eſt ſubtilis ꝛ non predicanda: niſi vbi doctiſſima eſſet audiētia auditoꝝ. quare ꝛc̄. Q̄tuꝫ ad ſecundā ꝟi. qm̄ difficilis eſt queſtio ꝓpter dictum Ariſtotelis. 3. de anima. vbi dicit ſic ad lr̄am. Non reminiſcimur aūt: qꝛ hoc quideꝫ impaſſibile. paſſiuus ꝟo intellectus coꝛruptibilis ē: ꝛ ſine hoc nihil intelligit. Senſus hoꝝ ꝟboꝝ talis ē. itellectus noſter licet ſit perpetuus ꝛ etnus: nõ tamē reminiſcitur poſt coꝛporis moꝛtem: qꝛ itellectus non põt reminiſci abſqꝫ virtute ſenſitiua que corrūpitᷣ cū corpore. Et cõmentatõ ibideꝫ cõmento. 20. dicit ſic. Non rememoramur poſt cognitionē humanā ī hac uita: qꝛ rememoratio fit ꝑ ꝟtutes compꝛehēſiuas paſſibiles. ſ. aīāles. Et ſūt he tres. ſ. imaginatiua: cogitatiua: ꝛ rememoratiua. his ergo ꝺficiētib⁹ īpoſſibile ē reminiſci. imaginatiua ğ videtᷣ ꝑncipalꝫ deſeruire itellectui quo ad ſēſata: cogitatiua q̄ ad īſēſata: ꝛ memoꝛatiua q̄ ad differētiā tempoꝛis. Intellect⁹ ğ phī ꝛ cõmētatoꝛis ē ꝙ ſpecies itelligibiles depēdēt in eſſe ꝛ cõſeruari a fātaſmatib⁹ ſicᷣ lumē a cõpoꝛe lumioſo: ꝛ ſicᷣ ſpēs viſibiles a coloꝛe. ſꝫ deficiente coꝛpe lumioſo deficit ꝛ coꝛrūpitᷣ lumē. ꝛ deficiēte coloꝛe deficit ſpēs. ergo deficiētib⁹ fantaſmatib⁹ ꝺficiūt ſpecies intelligibiles. Fantaſmata aūt deficiūt coꝛrupto coꝛpe: cū ſint materiales q̄re ꝛc̄. Pꝛopter hoc ē notādꝫ ꝙ de hac materia ſūt plures modi dicēdi. Primus ē Platonis quē tangit ꝯmētatoꝛ cõmēto allegato ponētis omniū reꝝ ſpecies in aīa cõcreatas. Sed ꝓpter vnionē ad coꝛp⁹ ab itellectione illaꝝ ſpēꝝ impeditᷣ. ꝛ iõ ceſſante impedimēto ſcꝫ vnione cū coꝛpe: ꝑ illas ſpēs aīa ſepata intelligit. ꝛ cõſequētᷣ memoꝛatᷣ ꝛ reminiſcitᷣ eoꝝ que egit in coꝛpe. Iſtam opinionē nec theologi nec philoſophi tenēt q̄ modo. n. intellectus a ſua opatione ipediretur ꝑ illud qð ē ſibi naturale: vniri. n. ad coꝛp⁹ eſt aīe naturale. ğ ꝑ illam nõ impeditur ab opatione ſua. ꝛ per ꝯñs talᷣ vnio cederet aīe potꝰ ī ꝑꝑetuꝫ ꝙ in meliꝰ. Secūda opinio ē Auicēne. 9. methaphiſice: dicentiſ ꝙ aīa exuta a coꝛpoꝛe intelligit ꝛ reminiſcitᷣ eoꝝ que geſſit in vita ꝛ letatur quando memoꝛatᷣ ꝟtutū: ꝛ triſtatᷣ memoꝛans vitioꝝ. Iſta opinio ſi ſane intelligeretᷣ bona eēt. ſed ad intellectū ſꝫ quē ipſe hāc opinionem poſuit: ipſa oīno bona non eſt. Uoluit enī Auicenna ꝙ intellectuſ agens eēt quedaꝫ decima intelligētia ſeparata que influebat oēs foꝛmas in hec inferioꝛa. agentia. n. naturalia ſolū materiā diſponebāt. Sic dicebat de intellectu poſſibili ꝙ ſenſus ꝛ ſenſibilia nihil aliud faciebāt: niſi ꝙ itellectum poſibilē diſponebāt: vt ꝯuerteret ad intellectū agenteꝫ. ꝛ ſic ex ſola illa cõuerſione ſpēs intelligibilis in aīa influebatᷣ. Ex quo ſeqtur ꝙ aīa a coꝛpe exuta ſine ſenſu ꝛ ſenſibilib⁹ poterat ſe cõuertere ad illam itelligētiaꝫ decimā. ex qua cõuerſione poterat ſpēs intelligibiles acqrere ꝛ ſic intelligē. ſicᷣ ante. Si hic modus eēt verus. neſcio quō intellect⁹ humanus poſſꝫ itelligē magis vnū ꝙ aliud: cum intellect⁹ ille agēs ſit naturalis. ꝛ nõ maioꝛ eſt rõ q̄re vnū influere debet ꝙ aliud. Sed dimittamus pro nūc hec. Tertia opio ē Alpharabij in tractatu de intellectu ꝛ itellecto dicētis ꝙ aīa a coꝛpe ſepata intelligit res ꝑ eēntiā ſuā ſicut alie intelligētie abſtracte mouētes oꝛbes. Sed hec etiā ſtare nõ põt qa intelligētie hec inferioꝛa cognoſcūt: ꝛ. etiam ſūt cauſe ipſoꝝ ſm̄ auctoꝛē de cauſis Intellectus aūt noſter nõ eſt cauſa ipſoꝝ. Itē. intelligētie ꝑmo intelligūt ſe ꝛ poſtea hec inferioꝛa. itellect⁹ noſter ſm̄ ſuaꝫ naturā primo hec īferioꝛa. deinde ſeipſum cognoſcit ſm̄ verā philam. Quarta opio ē phī ꝛ Auerrois: quā ſuꝑ poſuim⁹. Quinta opio eſt cõiter oiuꝫ modernoꝝ dicētiū ꝙ aīa intelligit ꝛ reminiſcitᷣ ꝑ⁹ moꝛtem ꝑ habitus repoꝛtatos qs acqſiuit ī coꝛpe mediātibus fantaſmatib⁹. qm̄ ſi ſenſus iterioꝛ retinet ſpēs ī abſentia ſēſibiliū a foꝛtioꝛi itellect⁹ ī abſētia fantaſmatum. Itē in parabola de diuite Epulone. Luc̄. 16. dᷣ. Recoꝛdare qꝛ recepiſti bona ī vita tua. ꝛc̄. Ex qbus ꝑꝫ ꝙ nõ eodē mõ itelligit aīa in vita ꝛ ꝑ⁹ moꝛtē coꝛpis. qm̄ ī vita coꝛpis itelligit ꝑ ꝯuerſionē ad fantaſmata: ꝑ⁹ moꝛtē nõ. ſꝫ mõ alio cõueniēti aīe ſepate. ꝛ ꝑ ꝯñs ꝯcluditᷣ ꝙ diuerſuſ mod⁹ itelligēdi nõ ꝓuenit ex diuerſa ꝟtute ſpecierū: ſꝫ ex diuerſo ſtatu aīe itelligētis: vt dicit ēt htīs Tho. in ꝑma ꝑte q. 87. ar. 6. Et idē doctoꝛ: vt ī articulo. 1. in fine ponit veruꝫ moduꝫ q̄ aīe reminiſcūtᷣ ꝑ⁹ moꝛtē dicēs ſic. Aīa ſeparata non intelligit per ſpecies innatas: nec per ſpecies quas tunc abſtrahit: nec ſolum per ſpecies ex influentia diuini lumis participataſ: q̄rū aīa ſit ꝑticeps ſicut ꝛ alie ſbe ſepate: q̄uis īferioꝛi mõ. vñ ceſſante ꝯuerſiõe ad coꝛpus: ad ſupioꝛa ꝯuertitᷣ: nec tñ ꝓptᷣ h̄ cognitio hec nõ ē nālis. qꝛ deus ñ ſolū ē auctoꝛ q̄tuiti lumis ſꝫ ēt nālᷣ. Iſta ſunt ꝟba ei⁹. Et hec ſufficiāt ꝑ pñti ꝟitate. Q̄tum ad tertiam ꝟi. dico ꝙ ꝟgo gloſa nõ obliuiſcebatᷣ. ꝛ ſi h̄ qñ ꝓbaret intelligatᷣ talᷣ obliuio ꝑ quadam inaduertentia. ꝛ hoc ponim⁹ ꝓptᷣ oēꝫ plenitudinē gratuitoꝝ ꝛ naturaliū donoꝛuꝫ in ipſa repertaꝫ. quare ꝛc̄.

De ſplendoꝛe virginis q̄tum ad coꝛpus conſideratio ſecunda.

Unc qualiter

lux mundi fuerit q̄tum ad coꝛp⁹ videamus. Ubi tres concluſiones ſubiungāus. vꝫ. Prima ꝯcluſio ē iſta ſicut prima mulier fuit creata ſpecioſiſſima: ita virgo glorioſa fuit gñata nobiliſſima. Scða ꝯcluſio ē iſta. ſicut ꝑma mulier fuit creata ſine culpa originali: ita ꝟgo gloſa fuit ī ſua gñatiōe preſeruata a pena tali. Tertia cõcluſio ē iſta ſicut ꝟgo glorioſa fuit ī ſua gñatione ꝑſeruata a culpa originali: ſic e⁹ benedicta caro ab omni contagione ꝛ coꝛruptõe carnali.

De nobilitate virginis ſm̄ carneꝫ concluſio prima.

Ecipe primā ꝯclonem. vꝫ. Sicut prima mulier fuit creata ſpecioſiſſima: ita ꝟgo glorioſa fuit generata nobiliſſima. Ubi tres īquirāus ꝟitateſ. vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta de q̄ tribu ſm̄ carnē deſcēdit ꝟgo gloſa. Secunda ꝟi. eſt iſta. quot fuerit nobiles a quibus deſcēdit beata virgo. Tertia ꝟi. quare Matheus euāgeliſta qui iſtā virginis nobilitatem inter ceteros euāgeliſtas lucidius oſtendit: Dauid Abrahe prepoſuit cum Abrahaꝫ prius tpe fuerit ꝙ Dauid. Q̄tū ad primā dico ꝙ Damaſcenus. li. 4. c. 6. dicit ꝟginē fuiſſe de tribu eadē qua ꝛ Joſeph vir ei⁹. Joſeph autē fuit de tribu Dauid. vñ ait Damaſcen⁹. Joſeph āt ex dauitica tribu deſcēdens: ꝛ iuſtus exiſtens. hoc. n. ipſꝫ teſtatᷣ diuuꝫ euangeliū. nõ vtiqꝫ ſcāꝫ ꝟginē ad deſponſatõeꝫ duxiſſet: niſi ex. e⁹ ſceptro deſcēdiſſet. hec ille. Sꝫ ſi q̄ris q̄re accepit eā ī vxoꝛē Joſeph cum eēt antiqu⁹ ꝛ virgo iuuenis. Rñdent theologi. vt Damaſcēus: Hugo: ꝛ aliſ: qa cogebatur ex lege ꝟgo vnū ex tribu ſua ī viruꝫ accipere. Unñ lex volebat ꝙ qñ vir decedēt ſine maſculis relictis filiab⁹: ne hēditas ī aliā tribū deſcendētᷣ: ꝙ vnus de eadē tribu vnā illarū in vxoꝛē acciperet. Cum ğ Joachim pater virginis

⁊ Anna eius glorioſa mr̄ aliū filiū vel filiam
nō haberent: ad ỽginē tota trāſiuit hereditas.
Et q̄ꝛ Joſeph erat de eadē tribu ⁊ ꝓpinq̄or ỽ-
gini: quodāmō coactus ē eā accipe in vxorem
⁊ ob h̄ etiā ỽgo cū Joſeph iuit in bethleē ciui
tatē Dauid vt cū eo ꝓfiteret. Luc. 2. c. Etſi di-
cis quō ỽgo fuit ex ſemine Dauid. Dico q̄ Da-
maſcen⁹ vt ō h̄ oſ̄dit: dicēs ſic. Ex ſtirpe Na
tan filij Dauid: Leui genuit Melchi ⁊ Pāthe
ra. Panter aūt genuit Barpantheram: ita deno-
minatū. hic Barpanther genuit Joachim. Jo
achim aūt genuit ſcām dei genitricē. Iſta ſunt
ỽba ad lr̄am Damaſceni. Quō autē Joſeph
fuerit ex tribu Dauid. ipſe etiā declarat: dicens
q̄ Hely ⁊ Jacob fuerūt frēs: ⁊ Hely mortuus ē
ſine liberis: ⁊ accepit Jacob vxorē ei⁹: ⁊ ſuſci-
tauit ſemē fratri ei⁹: ⁊ genuit Joſeph. lex enim
erat ſine ſemine viro deficiēte: hui⁹ fratrē de-
functi vxorē in matrimoniū ducē. ⁊ ſuſcitare
ſemē fratri. Qd̄ aūt pariebat ſm nām quidē ſe-
cūdi. ſ. gn̄antis erat ſm legē aūt defūcti. hec ille
Et ſic p3 q̄ ỽgo glorioſa fuit de tribu dauitica
ſm carnē. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ſcd̄aʒ ỽi. dico q̄ ſm
doctrinā euangeliſte Math. 42. nobiles viri
extiterūt. vn̄ ſic ait tex. Math. c. i. Oēs itaque
gn̄atiões ab Abrabā vſq3 ad Dauid: gn̄atio-
nes. 14. ⁊ a Dauid vſq3 ad trāſmigrationē ba
bilonis gn̄ationes. 14. ⁊ a trāſmigratione babi
lonis vſq3 ad xp̄m. ſ. incluſiue gn̄ationes. 14.
Ex q̄bus ỽbis p3 q̄ ỽgo fuit ſm carnē pmo ex
.14. patriarcis: ⁊ ex. 14. regibus: ⁊. 14. ducibus
⁊ principibus. Et tāta fuit hec nobilis parentū
dignitas q̄ tota nobilitas iudeoꝝ exhauſta ē:
⁊ in xp̄o ⁊ Maria glorioſa mr̄e ei⁹ terminata
ex qua poſtea oīs nobilitas ⁊ dignitas xp̄iano
rū ortū ſumpſit. Q̄r aūt a iudeis fuerit ablata
experientia p3. q̄m a xp̄o citra: iudei: neq3 ꝓp̄has
neq3 duces: neq3 reges habuerūt. Gen̄. 49. Nō
auferet̄ ſceptrū de Juda: ⁊ dux de femore eius
donec veniat q̄ mittēdus ē. Et Daniel. 19. c. Cū
venerit ſcūs ſcōꝝ ceſſabit unctio vr̄a. Jn̄ Pau
lus ad Hebr̄. 7. Quoſdā hebreos chriſtianos
factos legē ſuare volētes: vt ſabbatū cuſtodi-
ri: ⁊ circūcidi ⁊c̄. acrit̄ reprehēdit: dicēs. Trāſ-
lato ſacerdotio necc̄e eſt vt legis trāſlatio fiat.
Et Aug. ſup h̄ ỽbo rōnem aſſignat: dicēs. q̄ꝛ n̄
ſimul ⁊ ab eodē ⁊ ſub eadē ſponſione vtraq3 da
ta ſunt: ⁊ qd̄ de vno dr̄ neceſſe ē ut de altero in
telligat̄. Et ponūt̄ hec eadē ỽba in. c. trāſlato
de ɔſtitutionib⁹ i decretali. q̄r ỽboꝝ expoſiti
onē poſuim⁹ feria tria ſe dn̄ice. q̄re ⁊c̄. Q̄tū
ad t̄ciā ỽi. dico q̄ magr̄ Hugo ſup Mattheū
q̄ttuor aſſignat cāas: vt ex dictis ſcōꝝ collegit.
Prīo vt rectius ⁊ ɔuenīētius gn̄ationis or-
do texeret̄. q̄ꝛ ſic a radice vltimo nominata in
cohat̄. Secūdo: q̄ꝛ Dauid peccator: ⁊ Abrahā
iuſtus fuit. ⁊ Dauid facta eſt mia: ex q̄ oſ̄dit̄ q̄
xp̄s ex ſola mia nat⁹ eſt ſm carnē. ad Titū. 3.
Apparuit benignitas ⁊ humanitas ſaluatoris
nr̄i dei: nō ex opibus iuſticie que fecim⁹ nos: ſ3
ſm ſuā miam ſaluos nos fecit. Hic pōt argumē
tū ſumi q̄ vita actiua ſignificata p Dauid pre
ponit̄ cōtēplatiue ſignificate p Abrahā ⁊ ſiīr
q̄ peccator ꝓpōit̄ iuſto. Tertio q̄ꝛ ſiml̄r Da
uid facta ē pmiſſio cū iuramēto: ps. Jurauit
dn̄s Dauid ỽitatē ⁊ non fruſtrabit̄ eū. de fru-
ctu vētris tui ponā ſup ſedē meā. de fructu vē
tris tui: ⁊ nō femorib⁹ tuis ſubtilit̄ ait: ut oſ̄de
ret xp̄m de muliere naſci ſine viro. Quarto
ꝓpē regiā dignitatē. Nā Dauid rex exími⁹ fuit
⁊ ꝓp̄ha: nō aūt ſic Abrahā. Sed q̄re Matthe⁹
ait xp̄m eſſe filiū Dauid: ⁊ Abrahā. ait. n. ſic. Li
ber gn̄atiōis Jeſu xp̄i filij Dauid filij Abrahā
Criſoſtom⁹ ſup Math. dicit hoc ideo factum
eſſe: vt xp̄i oſ̄deret̄ dignitas. Tres. n. dignita-
tes xp̄s hr̄e debebat: q̄ꝛ debebat eſſe rex ꝓp̄ha
⁊ ſacerdos: q̄ꝛ rex. nomiat eū filiū Dauid quia
ꝓp̄ha ⁊ ſacerdos vocat eū filium Abrahe. Ab
raham. n. ꝓp̄ha fuit ⁊ ſacerdos: q̄ fuit ꝓpheta
patet Gen̄. 21. Redde vxorē filio ſuo: q̄ꝛ ꝓp̄ha
eſt: q̄ autē ſacerdos patet Gen̄. 22. quando arie
tem p filio ſuo obtulit. q̄re ⁊c̄.

De puritate virginis q̄ntū ad originale pec
catum concluſio ſa.

Ccipe ſa3 ɔclones. vz. Sic̄ pma mulier
fuit creata ſine peccato originali: ita ỽ-
go glorioſa fuit in ſua gn̄atione pſer-
uata a pena tali. Ubi tres inq̄ram⁹ ỽitates. vz.
Prīa ỽi. eſt. q̄d ē pctm̄ originale. Secūda
ỽi. quō ɔbit̄ pctm̄ originale. Tertia ỽi. an ỽ-
go fuerit infecta a culpa tali. Q̄tū ad pmā
ỽi. dico q̄ de hac mā tā ātiqui q̄ȝ moderni mt̄
ta ſcripſerūt. Et dimiſſis opinionibus hētico
rum quas magiſter ſententiarū in. 2. di. 30. c. i.
rprobat. Et ſimiliter dimiſſis diffinitionibus
illis q̄s magiſter ponit ibidē i. c. ſupeſt nūc vi-
dere: vt qd̄ pctm̄ origiale ſit fomeſ cōcupie: lex
mēbroꝝ lāgor nature: ⁊ tyrānus: ſolū aliq̄s fa
moſas opioēs ⁊ modos declarādi videāus. et
īter oēs tres pncipales videāus. Prīa ē hā
Anſelmi i. li. de cōceptu virginali. c. 27. dicent
ſic. Hoc inq̄t pctm̄ qd̄ origiale dico aliud itelli
gere neſcio i ipſis īfantibus: niſi factā p iobedi
entiā Ade iuſticie debite nuditatē: p quā oēs
ab eo deſcēdētes cōcupiſcētialr̄ geniti efficiūt̄
filii ire. hec ille. Ex iſta diffinitōe tria colligūt̄
dcā. Primū eſt q̄ pctm̄ origiale n̄ ē aliquid
formaliter poſitiuū: ſ3 ſolū ꝓuatiuū q̄a dicit qd̄
ē iuſticie origialis nuditas. Nuditas. n. ꝓuatōē
dicit. vn̄ l3 ꝓpē ꝓuatōē iuſticie i nob̄ fuerit in
ordiata ɔcupiſcētia ⁊ fomeſ ⁊ appetit⁹ ſēſitiu⁹
hoc tn̄ nō ē q̄ iſta ſint formalit̄ origiale pctm̄:
ſ3 ỽbo ſūt iordiata: q̄a priuatō iuſticie tollit ab
ipſis frenū. ſ. iuſticiā origialē p quā talia mode
rabant̄ ⁊ rōni ſubdebant̄. Et ſic ꝓuatio illi⁹ iu-
ſticie origialis erit pctm̄ originale. Ex quo ſeq
tur ſm correlariū. ſ. q̄ pctm̄ origiale nō ē ꝓua-
tio qualiſcunq3 iuſticie: ſed iuſticie originalis
Ex quo ſequitur quod poſt baptiſmū iſta ꝓua-
tio originalis iuſticie non eſt pctm̄ originale:
q̄ꝛ tollit̄ illud debitū per xp̄i mortē ⁊ gr̄am ba-
ptiſmalē. nō. n. ſumus ap̄li⁹ debitores illi⁹ iuſti
cie. q̄ꝛ meliorē hītū recepimus: vt ait Paulus.

Tertiū dictū ē q̄ iſta nuditas nō ē q̄liſcūq3:
ſ3 nuditas cāta demeritorie p iobediētiā Ade:
p quā ꝓuauit ſe ⁊ ſuā poſteritatē iuſticia origia
li. p qd̄ dcm̄ ſeq̄t̄ aliud. vz. q̄ q̄ȝuis fuerit iuſti-
cie origiali ꝓuatio ꝓpē eoꝝ iobediētiā: nō tn̄ fu
it i eis pctm̄ origiale. q̄a nō fuit i eis tranſfuſa p
aliquos. iō qd̄ in nobis dr̄ pctm̄ origiale i ipſis
fuit pctm̄ actuale. Et ſic p3 prīa deſcriptio. q̄re
⁊c̄. Secundus mōus dicēdi ē Aureoli dicēti
q̄ pctm̄ origiale dupl̄r pōt ɔſiderari. ſ. mālit̄ et
formalr̄. Materialit̄ ſic diffinit: pctm̄ origiale
ē q̄dā qualitas morbida i carne ſiue i appetitu
ſenſitiuo: p quā fit q̄dā difficultas ad bonū: ⁊ in
clinatio q̄dā ad malū: ⁊ declarat̄ exēplo. Nā ſic̄
leproſus gn̄at q̄litatē q̄ȝdā infectā i ſ̄ba gn̄ati p
quā ē leproſus: ſic ex ꝓpagatōe parētū gn̄atur
q̄dā q̄litas infecta i carne gn̄ati p quā redditur
filius ire. ⁊ q̄m caro agḡuata tali pōdē eſt. ideo
aīam reddit difficilē ad bonū. iux̄ illud ſapiētiſ
Corpus qd̄ corrūpit̄ agḡuat aīam: Formalr̄
autē pctm̄ origiale ſm ipſū eſt deformitas q̄ fit
in actu pmoꝝ parētū i rōe diſplicibil̄ dō ab ipſiſ
parentib⁹ i oēs poſteros ſuos trāſfuſa. S3 iſta
opio cōiter nō tenet̄ vt videbit̄ i ſeq̄nti ỽitate

Tertius modus dicēdi ⁊ melior oībus iudi
cio meo ē q̄ pctm̄ origiale ē carētia iuſticie ori
ginalis ⁊ reat⁹ aīe. i. obligatō ad penā dāni ꝓue
niens ex trāſgreſſione pmoꝝ parentū ⁊ decre-
to diuo. ſic. n. ſtatuit d̄s vt oēs deſcendētes per
carnalē cōcubitū obligent̄ ad penā dāni. i. viſi-
onis diuine: ſicut lex ſtatuit q̄ ſpurius ordiari n̄
poſſit: q̄ꝛ talis dignitas vilib⁹ pſonis cōcedi nō
d3 ex̄ de expoliatōe platoꝝ. c. inter dilectoſ. Ex
hac diffinitōe ſequūt̄ duo dicta. Primū q̄
q̄cq̄d reperit̄ ſub pctō origiali p toto tēpe illo
verū ē dicē q̄ illud ē in ptāte diaboli. patʒ q̄ꝛ ſi
morit̄ dānat⁹ eſt. Scd̄o ſeq̄t̄ ɔfutatio Juliāi
apoſtate arguebat. n. ſic. Nō peccat ille q̄ naſcit̄
nō peccat ille q̄ ɔdidit. p q̄s igit̄ minas i tot ino
centie pſidia pcti fingis igreſſū: p3 q̄ iſtud non
v3. ſicut p3 i ſpurijs. Q̄r cōcludit̄ q̄ pctm̄ origi
nale ē carētia illa iuſticie origialis ex pctō pmo
rū parentū ⁊ decreto diuo ꝓueniēs. quare ⁊c̄.

Q̄tū ad ſcd̄am ỽi. oʒ in primis aliq̄ nōre. p⁹
q̄ cōceptio triplicit̄ accipit̄. Uno mō pro ſemiſ
ſuſceptōe. iux̄ illud ad Hebr̄. xi. Sara ſteril̄ i ɔ
ceptu ỽtutē ſemis accepit. Scd̄o p formati
corpis figuratōe ⁊ lineatōne. iux̄ illud Sap̄. 7°.
Jn ventre matri figurat⁹ ſū caro. x. mēſiū tēpe
coagulatus i ſanguie ex ſanguie hois ex ōlecta
mento ſomnii ɔueniētis. 3°. p aīa rōnalis īfuſio
ne. iux̄ illud Gen̄. 25. Dedit dn̄s ɔceptū Rabec
ce: ⁊ collidebant̄ i vtero e⁹ paruuli. ⁊ q̄m vſq3
ad horā illā q̄ aīa corpi īfundit̄: nō dicit̄ fetus
ꝓprie aīatus aut hō. ſm ỽitatē ꝓprie dicit̄ i ip
ſa hora īfuſiōis hō concipi. Uulgaris tn̄ ſmo ɔ
ceptōē accepit p ipſa ſemis ſuſceptōne. Se
cundo notandū q̄ pctm̄ originale non īꝑmit̄ a
deo creante aīam. q̄a q̄cquid de⁹ facit ē valde
bonū. Jtē nec a patre gn̄ante. q̄a nēo dat qd̄ nō
h3. pater āt fuit i baptiſmo ab origiali purgatuſ
nec a matre eadē rōe. Jtē nec ab angelo bono:
cū ipſi malū facere neſciāt. itē nec a demōe cū
nō poſſint ɔcurrē ad aīe creatōē ⁊ īfuſionem.
Jtē nec a carne propria iquinante. q̄a infectio
corporalis nō agit in ſp̄ale coinq̄nando teſte
ſaluatore: nō q̄ intrat p os coinq̄nat aīaʒ. Et
Berh. i li. de conceptione aīe ⁊ corporis ſic ait.
Caro p ſe malū neſcit. caro p ſe mortua q̄eſcit.

Cōcluſio ergo eſt q̄ pctm̄ originale cōtrahit̄
i ipſa vnione aīe ⁊ corpis ex decreto diuo. Naʒ
cū iſta duo ɔcurrāt i cōceptiōe hois. ſ. aīa ⁊ ca-
ro ⁊ aīa an̄q̄ȝ vniat̄ pura ſit: nō ɔtrahit ſecū ma
culā talē. ſimilit̄ nec materia anteq̄ȝ illi aīa vni
atur nō ē tali macula infecta. q̄a materia non ē
ſubiectū pcti. q̄a caſu poſſibili poſito q̄ aīa i il-
la mā nō itroduceret̄: ita q̄ fieret abortus: p3
q̄ talis materia nō ſubderet̄ pene pcti origina
lis. ſ. ꝓuationi viſionis diue. Cōtrahit̄ ergo iſta
macula in pmo inſtanti cōceptiōis hois: ſ3 n̄ p
quocūq3 ſigno. Diuidit̄. n. inſtās ɔceptiōis p q̄t
tuō ſigna nāe. Jn pmo. n. ſigno forma ſubſtā
tialis corpis orgāici generat̄ an̄ aīe creationē.
q̄a mā p̄cedit ſuā formā ordine nature. Jn ſe
cūdo ſigno aīa creat̄ a deo. q̄a dator formarū
a quo eſt iſta forma ꝓducit formas ſm diſpoſi
tionē māꝝ. vt p3. 2. de aīa. Jn tertio ſigno aī
ma corpi vnit̄. quia cuilibet forme ꝓritate na
ture ꝓus ē ſuū eē q̄ȝ ſuū ieſſe. Jn q̄to ſigno ɔtra
hitur pctm̄ originale niſi diuū decretū fuerit
ſublatū gratia ſpeciali ō q̄ decreto ſupius dixi
m⁹. Jnde Ber. in glo. ſup Exo. ait. Oēs ex car-
nis delectatiōe ɔcepti culpā originalē nobiſcū
traxim⁹. Et Aug. i libro ō fide ad Petrū. Firmiſ
ſime tene ⁊ nullatenus dubites hoiem q̄ per cō
cubitū hois ⁊ mulieris cōcipit̄ cū pctō origina
li naſci. vide ſabbato prime dominice. q̄re. ⁊c̄.

Q̄tū ad t̄ciā veritatē: q̄m due adhuc famo-
ſe opiniones de hac mā militāt q̄narū quelibet
initit̄ optimis fundamētis ideo regē vnū ⁊ iu-
dicē ɔſtituam⁹: q̄ rōnibus prīū auditiſ teneat ⁊
diffiniat qd̄ rectius videbit̄. Jlli. n. opiniōi ſtā-
dū ē que plimoꝝ teſtimōio ɔprobat̄: vt ponūt
domini iuriſte. ff. ō officio q̄ſtoris. l. i. dū tn̄ alia
cois opinio nō cōſtaret. q̄a tūc cōi opioni ſtan-
dū eēt. vt i. l. athletas. ff. de his qui notant̄ iſa-
mia. ⁊. l. inter oēs. ff. q̄ ſatiſdare cogant̄ Sed ō
opionib⁹ iſtis dicet̄ i ſermone ō Magdalena.
Jn hac igit̄ ỽitate aducem⁹ p̄dictaꝝ opionū
rōnes. Et vniuſ argumēta ſoluet̄. Accedant
igit̄ in mediū rōnes opionis dicētis ỽginē in
pctō originali cōceptā: ſ3 tn̄ ſubito ſcificatam.
q̄a ſanctificauit inq̄t ꝓp̄ha tabernaculū ſuū al
tiſſimis: Prīa ḡ rō ē hec. audi ꝓp̄ham. Oēs
īquit declinauerūt: ſil̄r iutiles facti ſūt non ē qui
faciat bonū. nō eſt vſq3 ad vnū. ſ. xp̄m ſ3 glo.
⁊ p ɔn̄s ỽgo aliq̄n declinauit ⁊ inutilis fuit. Et

aplꝰ ad Ro.3. Oēs peccauerūt ⁊ egēt gr̄ia dei
Et Ecc̄.7. Uiruꝫ vnū de milibꝰ repi: mulierē
ex oibus nō inueni. vir vnꝰ xp̄s ē. Et ad Eph.
2. Eramꝰ nā filij ire. glo. i hac ira ois hō naſci-
tur. Itē ⁊ magr̄ ſniaꝝ. i.3. di.3. c.i. ſic ait. Queri
tur etiā de carne ꝟbi: an ꝑuſꝗ̄ cōciꝑet obliga-
ta fuerit pc̄cō: ⁊ an talis aſſumpta fuerit a ver
bo. Sane dici pōt ⁊ credi opportet iux̄ ſcōruꝫ
atteſtatiōis ꝯueniētiā: ipſā pꝰ pctō fuiſſe obno
xiā ſicͤ reliqua ꝟginis caro: ſꝫ ſpūs ſci opatione
mundata: ita vt ab oi cōtagione imunis vnire
tur ꝟbo: pena tn̄ nō nccitate: ſꝫ voluntate aſſu
mētis remanēte. Mariam qꝫ totā ſpūs ſcūs i
eā ꝑueniēs a peccato ꝓrſus purgauit: ⁊ a fomi
te etiā pcti liberauit: vel fomitē penitus euacu
ando vt qbuſdā placet: vl' ſic extenuādo ⁊ dbi
litando. vt ei poſtmodū occaſio nullatenus ex
titerit ⁊c̄. Multe ſūt alie auctitates: ſꝫ iſte ſuffi-
ciāt. Secūda rō eſt iſta. ꝟgo glorioſa fuit per
xp̄i paſſionē redēpta: qꝛ incōueniēs eſſet ipſam
tāto bono fuiſſe ꝑuatā. ſꝫ nō pōt intelligi redē-
pta ⁊ liberata niſi a pc̄cō. ḡ fuit cōcepta i pc̄cō.
Iteꝫ ꝑ tex. magr̄i allegatū i Maria ꝑ ſpūꝫ ſcūꝫ
ſupueniente in ea fomes fuit extincta pc̄ci. fo-
mes aūt ē aut originale pc̄m aut ſequēs. i. effe-
ctus eius. ḡ ⁊c̄. Itē mors eſt pena pc̄ci originalꝭ.
G. ñ.2. In qcunqꝫ hora comederetis mōte mo
riemini: ſꝫ mortua ꝟgo ē. ḡ ꝓpt̄ pctm̄ origina-
le ꝯctuꝫ. Itē ſi an̄ xp̄i paſſionē mortua ꝟgo fuiſ
ſet cū ceteris pr̄ibus ad limbū deſcēdiſſet. ſed pa
tres ſci nō ob aliā cām ad limbū deſcēdebant:
niſi ꝓpt̄ pctm̄ originale. ḡ. Itē caro ꝟginis fuit
indiſtincta i lumbis Ade. ḡ erat ſicut ⁊ alij ſub
iecta pc̄cō. Tertia rō eſt iſta. Solus chriſtꝰ
fuit ꝯceptus ſine pctō originali: ⁊ nihil qđ non
ē xp̄s fuit ſine pctō originali. ſꝫ Maria ē aliqd
qđ nō eſt xp̄s. ḡ nō fuit ſine pctō originali. patꝫ
ꝯn̄ña. qm̄ ſi ſolus xp̄s eſt ſine culpa: pꝫ ꝙ nihil
qđ nō eſt xp̄s eſt ſine culpa. quā qdeꝫ excluſiuā
ꝓbāt Aug. li.2. de baptiſmo ꝑuuloꝝ: ⁊ i libris
ꝯ Iulianuꝫ hereticū. ⁊ Ambro. ſuper Lucam. ⁊
Hiero. ſup illud. ps. De manu canis vnicā meā
Et Greg. libro moralꝭ. ⁊ Anſelmus. 4. ſniaꝝ. et
Ber. in ep̄la ad canonicos lugdunēſes: ⁊ multi
alij. qre ⁊c̄. Quarta rō ē. dicē ꝟgineꝫ nō ꝯxiſ
ſe culpā originalē eſt hēticuꝫ ⁊ expſſe ꝯ fidem.
ḡ nō tenenduꝫ neqꝫ ꝑdicanduꝫ. an̄s ꝓbaꝛ. qm̄
dicē talia ē affirmare ꝯ dicta ſcōꝝ que eccleſia
approbauit. vt pꝫ. 15. di. c. ſcā Romana. nam mlꝭ
ti ſci ꝟginē dixerūt cōceptaꝫ in pc̄cō originali.
ḡ ⁊c̄. Inde Aug. li.° de fide ad Petrū ſic ait. Pe
tre ſi quē ꝯ h ꝑtinacē cognoueris tanꝗ̄ peſtem
fuge ⁊ hēticuꝫ abijce. qre ⁊c̄. Iſte rōnes ſuffici
āt ꝓ p̄ma opione. Nūc rōnes ꝛe opionis vi-
deamꝰ. ſ. coꝝ q dicūt ꝟginē nō fuiſſe ꝯceptā in
pc̄cō originali: ſꝫ ꝑ ꝑuilegiū ſpēale fuiſſe preſ-
uatā. Pr̄ia rō eſt iſta. domū tuam dn̄e decet
ſcitudo in longitudinē dieꝝ: ⁊ que ē hec domꝰ
niſi ꝟgo bn̄dicta. Ecc̄. 24. Qui creauit me rege
uit in tabernaculo meo. Et merito, dicͭ ſcitudo

qꝛ qs ille eſt niſi ſit minus hoīs q domuꝫ ſordi-
datam nō fugiat aut qs nitidā ⁊ ornatā habita
re nō ſtudeat: deꝰ ḡ qui ſciſſimꝰ eſt: quō in vte
rū ꝟginis tanꝗ̄ i ꝓpriū habitaculū aliqñ feda-
tū: ⁊ pc̄cō originali deuolutuꝫ habitaſſet: abſit
vt ſcūs ſcōꝝ nō niſi ſcūꝫ voluerit ⁊ elegerit ha
bitaculū. Cāti.4. Tota pulchra es ⁊ macl'a nō
eſt i te. Et Sap.7. Cādor lucis et̄ne ⁊ ſpeculuꝫ
ſine macula. Itē audi Anſelmū de cōceptu vir
ginali. Decuit inqt vt ꝟgo gl'ioſa ea puritate ni
teret: q̄ maior ſub celo neqt ītelligi. Et q̄ maior
hac puritate repiri pōt qꝫ ab oi pc̄cō ꝑſeruari:
nam ſi ꝟgo ſemel fuiſſet deturpata: ⁊ poſtea
ſcificata: nō maior fuiſſet puritas que poſſit in
telligi: ſed maior eſt ab oī culpa preſeruari: et
cōfirmaꝛ. Nōne ꝑſtātiꝰ ⁊ nobilius ē nūꝗ̄ i lu-
to cecidiſſe: ſꝫ ſe a cāu ꝑſuaſſe. qꝫ ſemel cecidiſ
ſe ⁊ poſtea cultello ſe ꝑfecte mūdaſſe: quis hoc
ignorat ꝑſtantius ee: ſic ad ꝓpoſituꝫ in ꝟgine.
Inde Aug. i li. de natura ⁊ gratia: vt etiā ad ſu
um ꝓpoſitū adduc̄ magiſter in littera. in.3. di.3
.c.2. Excepta inqt ſcā Maria de qua ꝓpt̄ ho-
norē dn̄i nullā prorſus cū de pctis agit̄: haberi
uolo qōnē. Inde. n. ſcimus ꝙ plus gratie ei fuit
collatū ad vincendū oi ex ꝑte pctm̄. qꝛ ꝯcipe et
parere meruit quē cōſtat nullū habuiſſe pctm̄
hac ergo ꝟgine excepta ſi oēs ſci ⁊ ſcē ꝯgrega
ri poſſēt: ⁊ qrereꝛ ab eiſ an pctm̄ haberēt: qd rñ
ſuros putamus: niſi qđ Ioānes ait: Si dixe-
rimꝰ qm̄ pctm̄ nō habemꝰ noſipſos ſeducimꝰ
⁊c̄. hec ibi. Iteꝫ Audi Hiero. i ſermone aſſūptio
nis. Quicqd igt hūanis pōt dici ꝟbis minus ē
a laude ꝟginis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s oē ꝑuilegiū oiſqꝫ ꝓro-
gatiua ꝟgini ꝯcedi debet. qđ ⁊ Greg. cōfirmat
i proſa. Felix inqt nāqꝫ es ꝟgo Maria ⁊ oi' la
ude digniſſima. ⁊ i alia ꝓſa ait. Quibus te lau-
dibꝰ referā neſcio ⁊c̄. Secūda ratio ē iſta. ꝺ
us aut potuit ꝑſeruare ꝟginē a culpa origiali:
aut nō. iſta pꝫ ꝑ p̄mū ꝑncipiū de quolibet ē vel
nō eſt. ⁊ de nullo ābo ſimꝭ. nō eſt dicēduꝫ ꝙ nō
potuit. Audi ſcm̄ Iob. 13. c. Quis pōt facē mun
dū de imūdo ꝯceptū ſemine: nōne tu qui ſolus
es: Si ergo potuit aut voluit: aut nō. nō ē dicē
dū ꝙ nō. qm̄ nō eaꝫ ꝑfecte dilexiſſet: ſi eam po-
tuiſſet ꝑſeruare ⁊ noluiſſet. ſi ḡ potuit ⁊ voluit
ergo ⁊ fecit: qꝛ niſi feciſſet illud velle ⁊ illa po-
tētia fruſtra fuiſſent. ſꝫ dices noluit eā ꝑſuare
qꝛ nō decuit. Cōtra. Sicut decuit filium ha
bere patrem ſine matre in celis: ita decuit euꝫ
habere matrem ſine patre in terris. ergo ſic in
celis nulla purior ē generatio: ita decuit vt in t̄
ris nulla eēt purior. ſed ſi eam non preſeruaſſꝫ
non fuiſſet purior oi poſſibili puritate ergo ⁊c̄.
Tertia rō ē iſta. qcqd ē ſub pctō origiali ꝓ il
lo tp̄e ꝓ q̄ ſubeſt: illud ē ſub ꝑtāte diaboli: ⁊ ſb
iectū pene et̄ne. ſꝫ h incōgruit matri et̄ni dei et
redēptoris gn̄is humani ergo ⁊c̄. Inde Gen.3.
dixit dn̄s ad ſerpentē. Ipſa ꝯteret caput tuum
⁊ Greg. illud exponit de btā ꝟgine. ergo ⁊c̄.
Quarta rō ē iſta. impator ⁊ papa legibꝰ q̄s

facit nō ſubdit̄: ff. de legibus. l. ꝑnceps. ⁊. 8. q
.3. c. cīcta. ſꝫ ꝟgo glorioſa ē ſūma ipatrix. ḡ nō
debuit ſubijci legibꝰ q̄s fecit filius ſuus: Et cō
firmaꝛ. q facit legē circa illā pōt diſpēſare. ſed
deus fecit illā legeꝫ ſupius allegataꝫ. ḡ potuit
circa illā diſpenſare: ſꝫ nō vr̄ decens vt cū alio
diſpenſare debuerit qꝫ cum glorioſa eius mr̄e
ḡ ⁊c̄. Hec igit̄ aīa mea ē illa colūba bn̄dicta nō
tangēs putredinē aliquā: ſꝫ reuerſa ad veſpaꝫ
ramū portauit oliue. qm̄ virgo nō fuit ꝯtamina
ta: ſꝫ filiū ſuū pacis ramū portauit ⁊ mūdo ꝺdit
vn̄ ⁊ angeli gl'ia i excelſis deo: ⁊ i t̄ra pax hoibꝰ
cātauerūt. Itē h eſt illa arca a diluio ꝑſeruata i
q̄ hūanū genus ꝯſeruatū ē ne ꝑiclitaret. Itē hec
ē ꝟga illa aaron q̄ a morſibus ſerpētiū Phara-
onis fuit preſeruata. aīa mea iſta ē puriſſima co
lūba quā ꝺs ꝓ honore mr̄nitatis ſic gn̄ari volu
it. ſeruauit. n. ꝺs ppl'm ſuū ab aqs maris rubri:
⁊ per. 40. ānos eoꝝ veſtimēta ⁊ calciamēta il-
leſa ꝯſeruauit. ⁊ hoc ꝓpt̄ dignitatē ppl'i ſui ⁊ q̊-
modo mr̄eꝫ ꝓpriā ab oi macula nō ꝑſeruaſſꝫ ꝓ
pt̄ dignitatē maternitatiſ ſue: qr̄i ⁊c̄. O pr̄ Am
broſi qd hic faciēdū: Dico aīa ꝙ iſta qđ aut in-
telligitur de lege communi aut ſpeciali de lege
communi debuit virgo concipi i pccato origia
li. ⁊ ſic illi prīe opionis intelligūt. nullā. n. legeꝫ
ſpālem i ꝟginē ꝯſiderarūt: ſꝫ legē cōeꝫ tm̄. et iō
ſm legē cōeꝫ locuti ſūt: nō āt legē ſpālē ꝯſidera
rūt. qꝛ forte nō curarūt cū eēt dubiū: nec adhuc
aliqd i oppoſitū hērent. aut qꝛ ꝺs talibus nolu-
it adhuc tale reuelare ſecretū. voluit. n. deꝰ vt
tales ſacti ꝑus illuminarent ad cog̊ſcendā ꝟgi
nis conditōeꝫ ſm cōeꝫ legē ⁊ oñderēt i eoꝝ ſcri
ptis celeberrimā ſpūs ſci ſcificatōꝫ a culpa quā
ꝯhē debebat ſm cōeꝫ legē. ſꝫ poſtꝗ̄ dn̄s reuela
uit grāde ſecretū. vꝫ. ꝙ lꝫ verū eēt qđ illi ſci di-
xerit ꝙ ꝟgo de cōi lege ꝺbuerit eē ſubiecta pctō
tn̄ ipſe uoluit ꝓpter filii ſui dignitatē eam ab oī
culpa ꝑſeruare. Inde ꝓph̄a ait. Reuelauit dn̄s ꝯ
denſa ⁊ i tēplo eꝰ oēs dicēt gl'aꝫ qm̄ ut mox pa
tefacta ē talis bn̄dicta ꝯceptio i eccl'a dei facta
ē leticia mag̃ ⁊ offm̄ pulcherrimū de ea iſtitutū
⁊ tandē plura ſūt īde miracula cōſecuta. Que
diuerſi doctores audiētes de hac bn̄dicta con-
ceptione pluria nōbilia ſcripſerūt: ⁊ nob poſte
ris legenda relinqrunt. vt Alex. de ales. Nico-
laus de lira: Petrus de candia: Aureolus: Sco
tus: Franciſcus maronis: Guilhelmus: Uarro
⁊ multi alii: qr̄ū aliq ad plenū ſcripſerūt ipſā nō
fuiſſe i originali pctō ꝯceptā: aliq q oppoſitū di
xerāt: retractauerūt: ⁊ niſi ꝓlixitas me fatigaſ
ſet oia oñdiſſeꝫ ad plenū. His auditis vos i hac
cā iudices eritis. Ego āt dico ipſā oio ab oi cul
pa fuiſſe imunē. nā cū iura partiū obſcura ſunt:
reo potius fauēdū ē qꝫ actori: vt ponūt dn̄i cāo
niſte. de regu. iur. li.6. Iō argumēta ⁊ auctorita
tes p̄me opionis dilucidare itēdo: ne qs illis cō
uincē credat ſimplr̄. ſꝫ tātū de cōi lege: ut dcꝫ ē.
Propterea pº. dico ꝙ oēs ꝓpōes vniuerſaleſ
ille adducte vel ſiles q̄ adduci poſſent vt ꝙ oēſ

peccauerūt: oēs declinauerūt ⁊c̄. q̄ poſite ſūt i p̄
ma rōe p̄me opionis diſtingui debēt. qm̄ aut i
telliguntur de vl'i ſimplr̄: aut de vniuerſali ac
cōmodato: ſicut diſtinguit̄ i pº. ſniaꝝ. di. 46. c.
.5. Ul'e ſimplicit̄ oia diſtribuit. vt iſta oia q̄ vo
luit ꝺs fecit i celo ⁊ i t̄ra. vl'e accōmodatū diſtri
buit tātū ſꝫ qd. vt hic ꝺſ illumiat oēm hoieꝫ ve
nientē i hūc mundū qđ itelligit̄ de oibus illiat
ſm Aug. nō ḡ ille vl'es ſimplicit̄ ꝟe ſūt: ſꝫ ſꝫ qd
vt oēs pecccauerūt. q. ſ. ſub tali lege nati ſūt ⁊ n̄
ꝑſeruati qre ⁊c̄. 2º. dico ꝙ ꝟgo ſūme ꝑ xp̄ꝫ fu
it redēpta: qn̄tā ꝑſeruata ē ꝑ illā paſſionē: ⁊ ita
pōt dari duplex redēptio. ſ. ꝑſuās ⁊ eleuāſ. ꝑſ
uāte ꝟgo redēpta ē: eleuāte oēs ceti. ⁊ ꝑ ꝯn̄s pꝫ
ꝙ nō ois redēptio ē ex culpe cā. 3º. dico ꝙ rō cā
lis nō icludit rōeꝫ fomalē: vt ꝓbat magr̄ ſniaꝝ
i ꝛo. di. 31. c. ſi. vbi ponit puerpiū i pº. ꝯceptu hē
re rōeꝫ cālē pcti origialꝭ ⁊ nō formalē: ⁊ ſic pōt i
telligi Mariā habuiſſe fomitē pcti. ſ. i pº. cōce
ptu q̄ ad legē ꝓpagātiū ſub q̄ fuit ꝯcepta. ſꝫ nō
hūit fōitē formalit̄ i pº. ꝯceptu ſemis cum caro
ꝓpagaꝛ nec i ꝛo cū forma hūani corꝑis recipit
nec i t̄tio: vt i infuſiōe aīe. vn̄ ſꝫ legē ꝓpagātiū
tā caro xp̄i qꝫ ꝟgis fuit ſbiecta pctō. vt pꝫ i.3. ſē
tētiaꝝ. di.3. c.i. ſꝫ ſꝫ legē ꝓlis ꝓpagate nec caro
virgis: nec xp̄i fuit ſubiecta pctō. Quarto di
co ꝙ mors nō ſp ē effectꝰ pcti: ſꝫ tm̄ i illis q pec
cauerūt vel i pctis naſcūt̄. vn̄ ſi xp̄s morte cru
cis nō vitaꝫ finiſſet: ſenio deceſſiſſet: ſic ait Au
gu.2. de baptiſmo ꝑuuloꝝ. Et poſito ꝙ ꝺs aliā
hoieꝫ de t̄ra formaret: nulli dubiū ꝙ ſue nāe re
lictus morireꝛ. qꝛ oē ꝯpoſitū ex q̄ttuor elemen
tis aliqñ corrūpeꝛ. vt pꝫ ex pº. de gn̄atōe. immo
Adā ipſe i ſtatu inocētie ꝑ nāꝫ mortalis erat: ſꝫ
imortalis ꝑ gr̄iā: vt oñſū ē i feria qnta ꝑcedēte
qre ⁊c̄. Quito dico ꝙ ꝟgo ſi an̄ xp̄i paſſionē
deceſſiſſet: ad limbū iuiſſet nō ꝓpt̄ pctꝫ origina
le. ſꝫ ꝓpt̄ aliud decretū qđ fecerat ꝺs. ſ. vt nullꝰ
celos aſcēdēt ꝑuſꝗ̄ filiꝰ eꝰ ꝑ mortē crucis ianu
as appiret. Hieroꝰ. Sāguis xp̄i ianua ꝑadiſi ē.
Io. c. Nemo aſcēdit in celū niſi q ⁊ deſcēdit:
filius hoiſ q ē in celo ⁊c̄. Sexto dico qa vita
re nō poſſumus ꝙ ꝟginis caro nō fuerit i lum
bis Ade. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab alijs indiſtincta. ſicut etiaꝫ
ē caro xp̄i. vt dicit magr̄ vbi ſ. Ideo ad ſaluan
dū oīno illā bn̄dictā carnē dicamus ꝙ deꝰ an̄
ſecula ꝑſciēs ⁊ oio volēs incarnari in lumbis
Ade. quādaꝫ carnis portiunculaꝫ de ſtatu ino-
cētie ſue ꝯſeruauit quaꝫ poſtea de gn̄atione in
gn̄ationeꝫ deſcēdē fecit vſqꝫ ad Mariā. Naꝫ
magr̄. in.3. di.16. diſtinguēs de q̄druplici hois
ſtatu. ſ. āte pctm̄: poſt pctm̄: ſub gr̄a ⁊ ſub gl'ia.
⁊ tandē doctores ꝯcludūt ꝙ ꝟbuꝫ de quolibet
ſtatu hois aſſumpſerit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s de ſtatu inocē-
cie. qđ nō fuiſſet ſi ois caro in lūbis Ade. cōta-
minata fuiſſet. Inde Aug. ſup illo ꝟbo Ioānis
q de ſurſuꝫ venit ſup oēs ē: ait xp̄m veniſſe de
ſurſuꝫ. ſ. de altitudine humane nāe ante pctm̄.
Nec opportet dicē ꝙ ideo dicit̄ de altitudine
humane nature carnē aſſumpſiſſe: qꝛ de ſtatu

apl'us ad Ro.3. Oēs peccauerūt ⁊ egēt ḡr̄a dei
Et Ecc̄.7. Uiruꝫ vnū de milibꝰ rep̄i: mulierē
ex oībus nō inueni. vir vnꝰ xp̄s ē. Et ad Eph̄.
2. Eramꝰ nā filij ire. glo. ī hac ira oīs hō naſci/
tur. Itē ⁊ magr̄ ſniaꝝ. ī.3. di.3. c.1. ſic ait. Queri
tur etiā de carne ꝟbi: an p̄uſq̄ꝫ cōcipet̄ obliga/
ta fuerit pc̄cō: ⁊ an talis aſſumpta fuerit a ver
bo. Sane dici pōt ⁊ credi oportet iux̄ ſcōruꝫ
atteſtatiōis ꝯueniētiā: ipſā pꝰ pctō fuiſſe obno
xiā, ſicut reliqua ꝟginis caro: ſꝫ ſpūs ſcī opatione
mundata: ita vt ab oī cōtagione imunis vnire
tur ꝟbo: pena tn̄ nō nc̄citate: ſꝫ voluntate aſſu
mētis remanēte. Mariam q̄ꝫ totā ſpūs ſcūs ī
eā p̄ueniēs a peccato ꝓrſus purgauit: ⁊ a fomi
te etiā pc̄ti liberauit: vel fomitē penitus euacu
ando vt qbuſdā placet: vl' ſic extenuādo ⁊ ōbi
litando. vt ei poſtmodū occaſio nullatenus ex
titerit ⁊c̄. Multe ſūt alie auc̄itates: ſꝫ iſte ſuffi/
ciūt. Secūda rō eſt iſta. ꝟgo glorioſa fuit per
xp̄i paſſionē redēpta: q2 incōueniēs eſſet ipſam
tāto bono fuiſſe p̄uatā. ſꝫ nō pōt intelligi redē/
pta ⁊ liberata niſi a pc̄cō. ḡ fuit cōcepta ī pc̄cō.
Itē ꝑ tex. magr̄i allegatū ī Maria ꝑ ſpūꝫ ſcūꝫ
ſupueniētē in ea fomes fuit extincta pc̄ci. fo/
mes aūt ē aut originale pc̄m aut ſequēs. i. effe/
ct9 eius. ḡ ⁊c̄. Itē mors eſt pena pc̄ci originał.
Ge. ii.2. In q̄cunq3 hora comederetis mōte mo
riemini: ſꝫ mortua ꝟgo ē. ḡ ꝓpt̄ pc̄m̄ origina/
le ꝯtrāꝫ. Itē ſi an̄ xp̄i paſſionē mortua ꝟgo fuiſ
ſet cū cet̄is pr̄ibus ad limbū deſcēdiſſet. ſed pa
tres ſcī nō ob aliā cām ad limbū deſcēdebant:
niſi ꝓpt̄ pc̄m̄ originale. ḡ. Itē caro ꝟginis fuit
indiſtincta ī lumbis Ade. ḡ erat ſicut ⁊ alij ſub
iecta pc̄cō. Tertia rō eſt iſta. Solus chriſtꝰ
fuit ꝯceptus ſine pctō originali: ⁊ nihil qd̄ non
ē xp̄s fuit ſine pctō originali. ſꝫ Maria ē aliqd
qd̄ nō eſt xp̄s. ḡ nō fuit ſine pctō originali. patꝫ
ꝯn̄ntia. q̄m̄ ſi ſolus xp̄s eſt ſine culpa: pꝫ ꝙ nihil
qd̄ nō eſt xp̄s eſt ſine culpa. quā q̄deꝫ excluſiuā
ꝓbāt Aug'. li.2. de baptiſmo p̄uuloꝝ: ⁊ ī libris
ꝯ Julianuꝫ hereticū. ⁊ Ambro. ſuper Lucam. ⁊
Hiero. ſup illud. ps. De manu canis vnicā meā
Et Greg'. libro moral'. ⁊ Anſelmus. 4. ſniaꝝ. et
Ber. in ep'la ad canonicos lugdunēſes: ⁊ multi
alij. q̄re ⁊c̄. Quarta rō ē. dicē ꝟgineꝫ nō ꝯtrax
ſe culpā originalē eſt hēticuꝫ ⁊ exp̄ſſe ꝯ fidem.
ḡ nō tenenduꝫ neq3 p̄dicanduꝫ. an̄s ꝓbat̄. q̄m̄
dicē talia ē affirmare ꝯ dicta ſcōꝝ que eccleſia
approbauit. vt pꝫ. 15. di. c. ſcā Romana. nam mł
ti ſcī ꝟginē dixerūt cōceptaꝫ in pc̄cō originali.
ḡ ⁊c̄. Inde Aug'. li°. de fide ad Petrū ſic ait. Pe
tre ſi quē ꝯ h̄ ptinacē cognoueris tanq̄ꝫ peſtem
fuge ⁊ hēticuꝫ abijce. q̄re ⁊c̄. Iſte rōnes ſuffici
ūt ꝓ p̄ma opīone. Nūc rōnes ſc̄e opīonis vi/
deamꝰ. ſ. coꝝ q dicūt ꝟginē nō fuiſſe ꝯceptā in
pc̄cō originali: ſꝫ ꝑ p̄uilegiū ſpēale fuiſſe preſ/
uatā. P̄ria rō eſt iſta. domū tuam dn̄e decet
ſcitudo in longitudinē dieꝝ: ⁊ que ē hec domꝰ
niſi ꝟgo bn̄dicta. Ecc̄.24. Qui creauit me requie
uit in tabernaculo meo. Et merito, dic̄ ſcitudo
q2 q̄s ille eſt niſi ſit minus hoīs q domuꝫ ſordi/
datam nō fugiat aut q̄s nitidā ⁊ ornatā habita
re nō ſtudeat: deꝰ ḡ qui ſcīſſimꝰ eſt: quō in vte
rū ꝟginis tanq̄ꝫ ī ꝓpriū habitaculū aliq̄n̄ feda/
tū: ⁊ pc̄cō originali deuolutuꝫ habitaſſet: abſit
vt ſcūs ſcōꝝ nō niſi ſcūꝫ voluerit. ⁊ elegerit ha
bitaculū. Cāti.4. Tota pulchra es ⁊ macla nō
eſt ī te. Et Sap̄.7. Cādor lucis et̄ne ⁊ ſpeculuꝫ
ſine macula. Itē audi Anſelmū de cōceptu vir
ginali. Decuit inq̄t vt ꝟgo glīoſa ea puritate ni
teret: q̄ maior ſub celo neq̄t itelligi. Et q̄ maior
hac puritate rep̄iri pōt q̄ꝫ ab oī pc̄cō p̄ſeruari:
nam ſi ꝟgo ſemel fuiſſet deturpata: ⁊ poſtea
ſcīficata: nō maior fuiſſet puritas que poſſit in
telligi: ſed maior eſt ab oī culpa preſeruari: et
cōfirmat̄. Nōne p̄ſtātiꝰ ⁊ nobilius ē nūq̄ꝫ ī lu/
to cecidiſſe: ſꝫ ſe a cāu p̄ſuaſſe. q̄ꝫ ſemel cecidiſ
ſe ⁊ poſtea cultello ſe ꝑfecte mūdaſſe: quis hoc
ignorat p̄ſtantius eē: ſic ad ꝓpoſituꝫ in ꝟgine.
Inde Aug'. ī li. de natura ⁊ gratia: vt etiā ad ſu
um ꝓpoſitū adduc̄ magiſter in littera. in.3. di.3
.c.2. Excepta inq̄t ſcā Maria de qua ꝓpt̄ ho/
norē dn̄i nullā prorſus cū de pctis agit̄: haberi
nolo q̄ōnē. Inde. n. ſcimus ꝙ plus gratie ei fuit
collatū ad vincendū oī ex pte pc̄m̄. q2 ꝯcipe et
parere meruit quē cōſtat nullū habuiſſe pc̄m̄
hac ergo ꝟgine excepta ſi oēs ſcī ⁊ ſcē ꝯgrega
ri poſſēt: ⁊ q̄reret̄ ab eiſ an pc̄m̄ haberēt: qd̄ n̄ſ
pōſituros putamus: niſi qd̄ Joānes ait: Si dixe/
rimꝰ q̄m̄ pc̄m̄ nō habemꝰ nosipſos seducimꝰ
⁊c̄. hec ibi. Iteꝫ Audi Hiero. ī ſermone aſſūptio
nis. Quicq̄d igt̄ hūanis pōt dici ꝟbis minus ē
a laude ꝟginis. ⁊ ꝑ ꝯn̄s oē p̄uilegiū oīſq3 p̄ro/
gatiua ꝟgini ꝯcedi debet. qd̄ ⁊ Greg'. cōfirmat
ī proſa. Felix inq̄t nāq3 es ꝟgo Maria ⁊ oīa la
ude digniſſima. ⁊ ī alia ꝓſa ait. Quibus te lau/
dibꝰ referā neſcio ⁊c̄. Secūda ratio ē iſta. de
us aut potuit p̄ſeruare ꝟginē a culpa origīali:
aut nō. iſta pꝫ ꝑ p̄mū p̄ncipiū de quolibet ē vel
nō eſt. ⁊ de nullo ābo ſimł. nō eſt dicēduꝫ ꝙ nō
potuit. Audi ſcm̄ Job. 13. c. Quis pōt facē mun
dū de imūdo ꝯceptū ſemine: nōne tu qui ſolus
es: Si ergo potuit aut voluit: aut nō. nō ē dicē
dū ꝙ nō. q̄m̄ nō eaꝫ ꝑfecte dilexiſſet: ſi eam po/
tuiſſet p̄ſeruare ⁊ noluiſſet. ſi ḡ potuit ⁊ voluit
ergo ⁊ fecit: q2 niſi feciſſet illud velle ⁊ illa po/
tētia fruſtra fuiſſent. ſꝫ dices noluit eā p̄ſuare
q2 nō decuit. Cōtra. Sicut decuit filium ha
bere patrem ſine matre in celis: ita decuit euꝫ
habere matrem ſine patre in terris. ergo ſicut in
celis nulla purior ē generatio: ita decuit vt in t̄
ris nulla eēt purior. ſed ſi eam non preſeruaſſꝫ
non fuiſſet purior oī poſſibili puritate ergo ⁊c̄.
Tertia rō ē iſta. q̄cq̄d ē ſub pctō origīali ꝓ il
lo t̄pe p̄q ſubeſt: illud ē ſub p̄tāte diaboli: ⁊ ſb
iectū pene et̄ne. ſꝫ h̄ incōgruit matri et̄nī dei et
redēptoris gn̄is humani ergo ⁊c̄. Inde Gen̄.3.
dixit dn̄s ad ſerpentē. Ipſa ꝯteret caput tuum
⁊ Greg'. illud exponit de btā ꝟgine. ergo ⁊c̄.
Quarta rō ē iſta. impator ⁊ papa legibꝰ q̄s

facit nō ſubdit̄: ff. de legibus. l. p̄nceps. ⁊.8. q
.3. c. cūcta. ſꝫ ꝟgo glorioſa ē ſūma ipatrix. ḡ nō
debuit ſubijci legibꝰ q̄s fecit filius ſuus: Et cō
firmat̄. q facit legē circa illā pōt diſpēſare. ſed
deus fecit illā legeꝫ ſupius allegataꝫ. ḡ potuit
circa illā diſpenſare: ſꝫ nō vr̄ decens vt cū alio
diſpenſare debuerit q̄ꝫ cum glorioſa eius mr̄e
ḡ ⁊c̄. Hec igit̄ aīa mea ē illa colūba bn̄dicta nō
tangens putredinē aliquā: ſꝫ reuerſa ad veſpaꝫ
ramū portauit oliue. q̄m̄ virgo nō fuit ꝯtamina
ta: ſꝫ filiū ſuū pacis ramū portauit ⁊ mūdo ōdit
vn̄ ⁊ angeli gl'ia ī excelſis deo: ⁊ ī t̄ra pax hoībꝰ
cātauerūt. Itē h̄ eſt illa arca a diluio p̄ſeruata ī
q̄ hūanū genus ꝯſeruatū ē ne piclitaret. Itē hec
ē ꝟga illa aaron q̄ a morſibus ſerpētiū Phara/
onis fuit preſeruata. aīa mea iſta ē puriſſima co
lūba quā ds̄ ꝓ honore mr̄nitatis ſic gn̄ari volu
it. ſeruauit. n. ds̄ pplm̄ ſuū ab aq̄s maris rubri:
⁊ per. 40. ānos eoꝝ veſtimēta ⁊ calciamēta il/
leſa ꝯſeruauit. ⁊ hoc ꝓpt̄ dignitatē ppl'i ſui ⁊ q°/
modo mr̄eꝫ ꝓpriā ab oī macula nō p̄ſeruaſſꝫ ꝓ
pt̄ dignitatē maternitatiſ ſue: q̄ſi ⁊c̄. O pr̄ Am
broſi q̄d hic faciēdū: Dico aīa ꝙ iſta qd̄ aut in/
telligitur de lege communi aut ſpeciali de lege
communi debuit virgo concipi ī peccato origīa
li. ⁊ ſic illi p̄rie opīonis intelligūt. nullā. n. legeꝫ
ſpālem ī ꝟginē ꝯſiderarūt: ſꝫ legē cōeꝫ tm̄. et iō
ſm legē cōeꝫ locuti ſūt: nō āt legē ſpālē ꝯſidera
rūt. q2 forte nō curarūt cū eēt dubiū: nec adhuc
aliq̄d ī oppoſitū hērent. aut q2 ds̄ talibus nolu/
it adhuc tale reuelare ſecretū. voluit. n. deꝰ vt
tales ſacti p̄us illuminarent̄ ad cognoſcendā ꝟgi
nis conditōeꝫ ſm cōeꝫ legē ⁊ on̄derēt ī eoꝝ ſcri
ptis celeberrimā ſpūs ſcī ſcīficatōꝫ a culpa quā
ꝯhē debebat ſm cōeꝫ legē. ſꝫ poſtq̄ꝫ dn̄s reuela
uit grāde ſecretū. vꝫ. ꝙ lꝫ verū eēt qd̄ illi ſcī di/
xerūt ꝙ ꝟgo de cōi lege d̄buerit eē ſubiecta pctō
tn̄ ipſe uoluit ꝓpter filij ſui dignitatē eam ab oī
culpa p̄ſeruare. Inde ꝓpha ait. Reuelauit dn̄ſ ꝯ
denſa ⁊ ī tēplo eꝰ oēs dicēt gl'aꝫ q̄m̄ ut mox pa
tefacta ē talis bn̄dicta ꝯceptio ī eccl'a dei facta
ē leticia mag̃ ⁊ offm̄ pulcherrimū de ea iſtitutū
⁊ tandē plura ſūt īde miracula cōſecuta. Que
diuerſi doctores audiētes de hac bn̄dicta con/
ceptione pluria nōbilia ſcripſerūt: ⁊ nob̄ poſte
ris legenda relinq̄runt. vt Alex. de ales. Nico/
laus de lira: Petrus de candia: Aureolus: Sco
tus: Franciſcus maronis: Guilhelmuſ: Uarro
⁊ multi alij: q̄rū aliq̄ ad plenū ſcripſerūt ipſā nō
fuiſſe ī originali pctō ꝯceptā: aliq̄ q oppoſitū di
xerāt: retractauerūt: ⁊ niſi ꝓlixitas me fatigaſ
ſet oīa on̄diſſeꝫ ad plenū. His auditis vos ī hac
cā iudices eritis. Ego āt dico ipſā oīo ab oī cul
pa fuiſſe imunē. nā cū iura partiū obſcura ſunt:
reo potius fauēdū ē q̄ꝫ actori: vt ponūt dn̄i cāo
niſte. de regu. iur. li.6. Iō argumēta ⁊ auctorita
tes p̄me opīonis dilucidare itēdo: ne q̄s illis cō
uincē credat ſimpl'r. ſꝫ tātū de cōi lege: ut dcꝫ ē.
Propterea p°. dico ꝙ oēs ꝓpōes vniuerſaleſ
ille adducte vel ſilēs q̄ adduci poſſent vt ꝙ oēſ
peccauerūt: oēs declinauerūt ⁊c̄. q̄ poſite ſūt ī p̄
ma rōe p̄me opīonis diſtingui debēt. q̄m̄ aut ī
telliguntur de vl'i ſimpl'r: aut de vniuerſali ac
cōmodato: ſicut diſtinguit̄ ī p°. ſniaꝝ. di. 46. c.
.5. Ul'e ſimplicit̄ oīa diſtribuit. vt iſta oīa q̄ vo
luit ds̄ fecit ī celo ⁊ ī t̄ra. vl'e accōmodatū diſtri
buit tātū ſꝫ q̄d. vt hic d̄ſ illumiat oēm hoīeꝫ ve
nientē ī hūc mundū: qd̄ itelligit̄ de oībus illūat'
ſm Aug. nō ḡ ille vl'es ſimplicit̄ ꝟe ſūt: ſꝫ ſꝫ q̄d
vt oēs pecccauerūt. q. ſ. ſub tali lege nati ſūt ⁊ n̄
p̄ſeruati q̄re ⁊c̄. 2°. dico ꝙ ꝟgo ſūme ꝑ xp̄ꝫ fu
it redēpta: q̄niā p̄ſeruata ē ꝑ illā paſſionē: ⁊ ita
pōt dari duplex redēptio. ſ. p̄ſuās ⁊ eleuanſ. p̄ſ
uāte ꝟgo redēpta ē: eleuāte oēs ceti. ⁊ ꝑ ꝯn̄s pꝫ
ꝙ nō oīs redēptio ē ex culpe cā. 3°. dico ꝙ rō cā
lis nō icludit rōeꝫ fōmalē: vt ꝓbat magr̄ ſniaꝝ
ī ſc̄o. di. 31. c. ſi. vbi ponit puerpiū ī p°. ꝯceptu hē
re rōeꝫ cālē pc̄ti origial' ⁊ nō formalē: ⁊ ſic pōt ī
telligi Mariā habuiſſe fomitē pc̄ti. ſ. ī p°. cōce
ptu q̄ ad legē ꝓpagātiū ſub q̄ fuit ꝯcepta. ſꝫ nō
hūit fōitē formalit̄ ī p°. ꝯceptu ſemis cum caro
ꝓpagat̄ nec ī ſc̄o cū forma hūani corpis recipit
nec ī t̄rio: vt ī infuſiōe aīe. vn̄ ſꝫ legē ꝓpagātiū
tā caro xp̄i q̄ꝫ ꝟgis fuit ſbiecta pctō. vt pꝫ ī.3. ſē
tētiaꝝ. di.3. c.1. ſꝫ ſꝫ legē ꝓlis ꝓpagate nec caro
virgis: nec xp̄i fuit ſubiecta pctō. Quarto di
co ꝙ mors nō ſꝑ ē effectꝰ pc̄ti: ſꝫ tm̄ ī illis q pec
cauerūt vel ī pctis naſcūt̄. vn̄ ſi xp̄s morte cru
cis nō vitaꝫ finiſſet: ſenio deceſſiſſet: ſic ait Au
gu.2. de baptiſmo p̄uuloꝝ. Et poſito ꝙ ds̄ aliū
hoīeꝫ de t̄ra formaret: nulli dubiū ꝙ ſue nāe re
lictus moriret̄. q2 oē ꝯpoſitū ex q̄ttuor elemen
tis aliq̄n̄ corrūpet̄. vt pꝫ ex p°. de gn̄atōe. immo
Adā ipſe ī ſtatu inocētie ꝑ nāꝫ mortalis erat: ſꝫ
īmortalis ꝑ gr̄iā: vt on̄ſū ē ī feris q̄nta p̄cedēte
q̄re ⁊c̄. Quīto dico ꝙ ꝟgo ſi an̄ xp̄i paſſionē
deceſſiſſet: ad limbū iuiſſet nō ꝓpt̄ pc̄cꝫ origina
le. ſꝫ ꝓpt̄ aliud decretū qd̄ fecerat ds̄. ſ. vt nullꝰ
celos aſcēdēt p̄uſq̄ꝫ fillꝰ eꝰ ꝑ mortē crucis ianu
as appiret. Hieroꝰ. Sāguis xp̄i ianua p̄adiſi ē.
Jo. .c. Nemo aſcēdit in celū niſi q ⁊ deſcēdit:
filius hoīſ q ē in celo ⁊c̄. Sexto dico q̄a vita
re nō poſſumus ꝙ ꝟginis caro nō fuerit ī lum
bis Ade. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ab alijs indiſtincta, ſicut etiaꝫ
ē caro xp̄i. vt dicit magr̄ vbi ſ̄. Ideo ad ſaluan
dū oīno illā bn̄dictā carnē dicamus ꝙ deꝰ an̄
ſecula p̄ſciēs ⁊ oīo volēs incarnari in lumbis
Ade. quādaꝫ carnis portiunculaꝫ de ſtatu ino/
cētie ſue ꝯſeruauit quaꝫ poſtea de gn̄atione in
gn̄ationeꝫ deſcēdē fecit vſq3 ad Mariā. Naꝫ
magr̄. in.3. di.16. diſtinguēs de q̄druplici hoīs
ſtatu. ſ. āte pc̄m̄: poſt pc̄m̄: ſub gr̄a ⁊ ſub gl'ia.
⁊ tandē doctores ꝯcludūt ꝙ ꝟbuꝫ de quolibet
ſtatu hoīs aſſumpſerit. ⁊ ꝑ ꝯn̄s de ſtatu inocē/
cie. qd̄ nō fuiſſet ſi oīs caro in lūbis Ade. cōta/
minata fuiſſet. Inde Aug. ſup illo ꝟbo Joānis
q de ſurſuꝫ venit ſup oēs ē: ait xp̄m veniſſe de
ſurſuꝫ. ſ. de altitudine humane nāe ante pc̄m̄.
Nec oportet dicē ꝙ ideo dicit̄ de altitudine
humane nature carnē aſſumpſiſſe: q2 de ſtatu

inocētie: ſ3 ſimilr ſtatui inocētie:q2 fuit illa caro anteq̄3 aſſumeretur ꝑfecte purgata:ita vt ſimilis eſſet carni inocētie:ſic vr̄ dixiſſe Bona. l.3.di.3.qm̄ ꝑfectōiſ maioris ē:ꝛ xp̄o ꝯuenīēti⁹ vt illa caro dicat̄ preſeruata vſq3 ad ḡnatiōe3 ꝟginis q̄3 ꝙ ſemel fuerit īfecta ꝛ poſtea ꝑſeruata. Et ex his limitat̄ qȯ dictū eſt in t̄tio nr̄o dicto hic.q̄re ꝛc̄. Sexto dico ꝙ excluſiua ē duplex.ſ.ſimplex ꝛ accōmodata:ſiue ſm̄ qd. Simplex eſt iſta:ſolus xp̄s eſt ſine pcc̄o ꝯceptus de iure ꝛ de facto.ſ3 nō ſolus de facto.accōmodata ē ut iſta.nemo nouit filiū niſi pr̄ ꝛc̄.p3 ḡ quō intelligit̄ dicta excluſiua ſupius facta. 7°.nota ꝙ licz eccleſia approbet dicta ſcōꝝ q̄ nō ſunt retractata:nō tn̄ i oī ſenſu quē facuit. Jn̄ Augl: ad Uincentiū. Hoc genus igr̄ ſcripturaꝝ a canonicis ſcripturis diſtinguēdum ē.nō.n.ex eis ſic teſtimonia ꝓferūt̄:vt ꝯriū ſentire nō liceat .i.dicta ſcōꝝ nō ſunt tāte auc̄itatis qn̄ liceat ſētire ꝯriu3 in his q̄ nō ſunt ꝑ ſacra3 doctrinam determiāta. Jſta aūt dicta ſcōꝝ alteri⁹ opioniſ nō ſūt adhuc det̄miata:licz ſint canonizata. Jō ſentire ꝯriu3 nō eſt hēticu3:ꝛ ī dubijs benignior īterpretatio ē faciēda.ff.de his q̄ in teſtō delegāt̄.l.prime.ꝛ ex̄ de re.iur].c.eſtote.ꝛ ſi dicit̄ glo.de ꝯſe.di.3.c.i.ꝛ di.4.c.2.ꝑ Joānez.ponunt̄ ꝯceptionē nō eſſe celebrādaz. Dico ꝙ ſic ītelligūt.ī.nō ponit̄ neq3 cōnumerat̄ īter feſta celebrāda ꝑ annū.de q̄bus dr̄.de cōſe.di.4.c.i. Et rō q2 nō appet adhuc expꝛ̄ſſa det̄minatio eccleſie.iō nec eos redarguit q̄ nō celebrāt: nec eos q̄ celebrāt.q̄re ꝛc̄. Unū mihi dictū pr̄ Ambroſi ſolue ꝛ teneo opionē ſ̄a3.ſcificari preſupponit culpā:vt oēs ꝯcedūt.ſ3 ꝟgo fuit ſcificata.ergo a cl̄pa:ſ3 nō niſi originali.ḡ ꝛc̄. Dico aīa ꝙ fuit ſcificata ꝛ purgata:nō a pec̄o qȯ infuit ſed qȯ infuiſſet:niſi ꝑſeruata fuiſſet ad modū loquendi magr̄i.2.ſniaꝝ.di.9.vbi dicit ꝙ āgeli ceciderūt de ordinib⁹.nō ꝙ ineſſent:ſ3 ī q̄bus infuiſſent:ſi nō rebellaſſent. Jubilemus ḡ oēs cu3 ꝟgine glorioſa ꝛ ei grās ꝑſoluam⁹:vt ip̄a ꝓ nob̄ intercedat ad dilectum ſuū filiu3. Amen. Et ſic patet tertia ꝟitas.

De contaminatōne carnis glorioſe virginis concluſio tertia:

Accipe tertiā ꝯclōnē:v3. Sicut ꝟgo glorioſa fuit ī ſua ḡnatōe ꝑſeruata a culpa originali.ſic e⁹ bn̄dicta caro ab oī ꝯtagiōe ꝛ corruptōe carnali. Ubi tres īquirāus ꝟit.v3. Pria ꝟi.ē iſta.quō ē poſſibile ꝙ virgo pariat ꝛ ſp̄ virgo remaneat. Scd̄a ꝟi.eſt iſta.quare Joſeph virginē carnalit̄ nō coḡuit:ex q̄ īter eoſ erat veꝝ matrionū. Tertia ꝟi.q̄re ꝟgo ante fuit deſpōſata q̄3 de ſpū ſcō cōciperet. Quātū ad p̄mā ꝟitatē dico ꝙ tres fuerūt ſecte ꝟginitati gl̄oſe virgis detrahentes. Pria ē ebionitarū dicentiū xp̄m ex ſemīe Joſeph fuiſſe ꝯceptū ꝛ ita virgītati ei⁹ derogāt ante ptū.ſ̄a ſecta eſt ph̄oꝝ dicētiū ꝙ duo corpa ī eodē loco eē n̄ pn̄t ꝛ ꝑ ꝯn̄s xp̄s nō potuit exire de ventre matris integritate manēte.tertia ſecta ē Eluidij hēici ꝯ quē beatus Hiero.libꝝ cōpoſuit.ꝛ fuit vn⁹ idiota ſacerdos: q̄ loq̄citatē facūdiā eſtimās acceptā mā̄ diſputandi a blaſphemis gl̄oſe matris dei īcepit:dicēs eā a Joſeph p⁹ partu3 fuiſſe cognitā.ꝛ ita p̄mi ꝟginitati matris dei derogant añ partū ſcōi ī partu:ꝛ t̄tii p⁹ ptū. Et h̄ maledictus Eluidius fili⁹ ꝑditōis: vt ſuas blaſphemias colorarēt q̄buſdā rōnibus ꝛ auctoritatibuſ ꝓpoſitū oñdebat.q̄ꝝ aliq̄s audiāus ꝛ recte ſm̄ verā doctrina3 ſoluāus. Et p°.arguit ex auc̄te Math.i.c. Joſeph accepit ꝯiugē ſuā ꝛ non cog̃uit eā donec pepit filiū ſuū p̄mogēitu3. Jtē idē Math.ibidē ait. Cū deſpōſata eēt Maria mr̄ Jeſu Joſeph anteq̄3 ꝯueīrēt īuēta ē in vtero hn̄s de ſpū ſcō. Jtē rōe ſic arguebat. Primogēitus dr̄ reſpectiue ad ſecūdos natos.ſ3 xp̄s dr̄ p̄mogenit⁹.ḡ reſpectiue ad ſecūdos natos.ſ3 virgo alios natos de ſpū ſcō non habuit q̄3 xp̄m.ḡ habuit alios ex Joſeph. Jtē xp̄s hūit fratres.iuxta illud. Ecce mat̄ tua ꝛ fratres tui foris ſtant ſ3 non potuit hēre frēs niſi ex matrimonio Joſeph:cum nullibi legatur alteri deſpōſata aut ꝯiuncta.ergo ꝛc̄. S3 q̄3 irrōnabile ꝛ indignum ſit vt bn̄dictū illō vaſculū:quē celi ꝛ t̄ra capere nō pn̄t ī ſe ꝟacit̄ ꝯtinēs:poſtea virili fuerit cōtaminatū ſemīe: vos oēs iudices eritis. Primi etiā q̄3 beſtialit̄ loquāt̄ ſatis ē notū cu3 oīs ſcriptura tā noui q̄3 vet̄is teſti xp̄m ꝯceptū de ſpū ſcō affirmet. Phi aūt verū dicerēt ſi ꝑtus virginis nālis fuiſſet:ſ3 nō ſic:ſ3 fuit miraculoſus ꝛ ſup̄ nām:licz nō ꝯ nām. Aliq̄ tn̄ dicūt vt dicit btūs Tho.in.4.di.30.ar.vlt.ꝙ xp̄s naſcēs accepit dotē ſubtilitatis:ſ3 dicit ip̄e ꝙ melior eſt expoſitio p̄ma. Et ꝓ rōnibus Eluidij eſt notādū ꝙ iſta dictio donec aliqn̄ ſignificat tp̄s:quo trāſacto fit aliq̄d:ſicut ſi diceret̄.non comedi donec hora t̄tia eēt ſenſus ē ꝙ hora t̄tia trāſacta comedi:aliqn̄ accipit̄ ꝓ ſemꝑ.vt ī.p̄s. Dixit dn̄s pr̄ dn̄o meo.ſ.xp̄o:ſede a dextris meis:donec ponā inimicos tuos ſcabellū pedū tuoꝝ. ſenſus nō eſt ꝙ poſtq̄3 inimici xp̄i erūt ſub ei⁹ pedibus poſiti.ſ.in die iudicij:ꝙ tūc ſedere ad dexterā pr̄is deſinet.i.āplius nō ſedebit: quia xp̄s et̄nalit̄ ſedebit ad dexterā dei pr̄is: accipitur ergo donec ꝓ ſemꝑ. Sil̄is ſenſus ē.Hen̄.8. Coruus nō eſt reuerſus donec ſiccarent̄ aque ſup̄ t̄ra3.nō.n.poſtea reuerſus ē.ſil̄r ponamus exēplu3 ꝙ tibi donare vellē aliq̄d ꝛ nūq̄3 repetere:nōne dicerē:teneas illud donec repeta3.i. ſemꝑ:q2 nūq̄3 repetā. Prio igit̄ mō nō intelligitur auctoritas p̄ma ꝑ Eluidium adducta:ſ3 2° mō. Ad ſ̄a3 auctoritatē dico ꝙ iſta ꝯn̄tia nō valet.anq̄3 cōuenirēt:īuēta eſt ī vt̄o habēs de ſpū ſcō.ergo poſtea ꝯuenerūt:ſic̄ non ſeq̄t̄.iſte nō penituit añ mortē.ergo poſt morte3 ſenſus ergo ē:ſi iſte nō penituit ante mortē.ergo a fortiori nec poſt mortē. Et ſil̄r hic.ſi añ nō ꝯuenerūt.ergo a fortiori nec poſtea:q̄a cognouit myſteriū īcarnatiōis filij dei. Ad rōne3 de p̄mogenito dico ꝙ p̄mogenit⁹ nō dr̄ ſēꝑ reſpectiue ad ſecūdos natos:ſ3 aliqn̄ dr̄ p̄mogenit⁹ ante quē nullus alius natus eſt.alias vnigeniti vi3 p̄mogeniture nō haberent:nec debuiſſent ī lege offerri.qȯ eſt falſum. Ad illō de fratrib⁹ dico ꝙ ītelligit̄ ſm̄ cog̃tōe3.q2.ſ.erāt de eadem familia.ſic.n. Loth ꝛ Abrahā dn̄tur frēs: Hen̄.17. Fratres.ſ.ſm̄ cog̃tōe3.q̄re ꝛc̄. Et ſic p3 pria ꝟitas. Q̄tū ad ſcd̄a3 ꝟi.dico ꝙ doctores diuerſas cāſ aſſig̃nt:q̄dā dn̄t ꝙ ex facie ꝟginiſ radius vnus ſplendēs exibat ſicut tp̄e Moyſi in monte.ſinai.vn̄ ꝛ Joſeph ſe illi⁹ ꝯiortio īdignū reputans:voluit occulte dimittē eā:nec h̄ ē īcōueniēs.ſi.n.ex locutōe quā fecerat Moyſes cū ipſo deo:tantus ex eius facie ſplendor exibat: q̄d facē debēt ī ꝟgine q̄ ipſū portabat in vētre? Et ſm̄ huc ſenſu3 iſti p̄dicta ꝟba exponūt:ꝛ nō cog̃uit eā.ſ.ī faciē.ꝓpt̄ dcā3 rō3. Quida3 dn̄t ꝙ nō cog̃uit eā:q2 vterq3 ꝟginitatē fouerat:vt expoſuim⁹ ḡ ſabbato p̄me dn̄ice. Quidam dn̄t ꝙ mos iuſtoꝝ erat nō ſubito mr̄imoniū cōſūmar̄ ſ3 p⁹ ꝑ dies aliq̄t orōi īſtabāt: vt p3 Thobie.4. Tu āt cū accepis eā trib3 noctibus orōnib⁹ vacabis.tertia āt nocte accipies ꝟginē cū timore dn̄i. Sil̄r de Joſeph cū iuſt⁹ eēt arbitrādum ē: ꝛ ī ipſa orōne putādū illi fuiſſe reuelatū ꝙ Mariā ī ꝟgītate ꝑſeruaret.qm̄ īdecens ꝛ īconſonū videbat̄ vt ꝟtus ꝑ voluptatē:caſtitas ꝑ luxuriam:incorruptio ꝑ corruptōe3 naſceret̄.ivt dicit Aug.in ſermone natiuitatis dn̄i.q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad tertiā ꝟi.dico ꝙ btūs Amb.circa hoc plureſ rōes aſſig̃t.q̄rū aliquas accipiāus. Pria ratio dr̄ euitatio ſuſpiciōis.nā ſi oppoſitū actum eēt.rōabiliter dulciſſimus Jeſus ſic̄ illegitimus a iudeis potuiſſ3 repudiari:ꝛ nō ſicut xp̄s ꝛ verus meſſias acceptari. Scd̄a rō dr̄ diſpoſitō ꝓuiſiōis.nā cū tanta pueroꝝ ſtrageſ ꝑ Herodē aſcalonitā futura eēt ob quā cām xp̄s ī egyptū deportandus erat que oīa deo pn̄tia erāt: ꝛ ab ipſo nc̄cio ꝓuidēda: Joſeph ab hoc tāq̄3 ꝯgruētiſſimum mediū elegit: vt dū ſpōſus e⁹ fieret oī ſuſpiciōe ſemota xp̄3 fugare poſſet:ꝛ alia q̄ muliebris ſexus facē nō potat:aut nō licēt:ipſe ꝑficeret. Tertia rō dr̄ ꝯſeruatio ītegrtōis īfamiam.n.nō ꝑuā īcurriſſet virgo:ſi ḡuida ſine mr̄imonio īuēta eēt. Un̄ Ambro. Maluit ingt dn̄s de ſua diuitate q̄3 de mr̄is ītegritate dubitari. Leui.2i. Scortū ꝛ vile ꝓſtibulū nō ducet vxorē nec eā q̄ repudiata ē.a marito. Quarta ratio dicit̄ mā certificatōis.nā ſicut cicatricū palpatōe magl ꝑ Tho.q̄3 ꝑ cetos d̄ xp̄i r̄ſurr̄ctōe certificāur: vt Gre.ait.pl⁹.n.Tho.īfidelitas ꝓfuit q̄3 fidlitas diſciploꝝ ꝛc̄.ita d̄ ꝟgīs ītegritate ꝛ ꝟgitate magl ꝑ Joſeph q̄3 ꝑ ceteros ſum⁹ certificati. Cū.n.eā grauidā cernēt ꝛ deficiētib⁹ argumentis q̄bus fortius argui ſolet:ſoia remāebit apud deu3 dine gr̄e ſuſpicio: vt Criſoſtom⁹ ait ſup̄ Math. vnde magis virgis caſtitati credidit q̄3 vētri:pl⁹ gr̄e q̄3 nāe. Quarta ratō dr̄ artificiū occultationis:ꝛ ē rō Damaſceni li°.4.c.6.vbi ſic ad l̄ram ait. Quia.n.obſeruabat ꝟgines nr̄e ſalutis inimic⁹ ꝓpt̄ Jſaie p̄dicatōe3 Ecce ꝟgo ꝯcipiet ꝛc̄. vt decipiat eu3 q̄ in ſapia ſemꝑ extollit̄. Js q̄ apprehēdit ſapiētes ī aſtutia coꝝ ordinauit: vt ī deſponſatiōe puella Joſeph a ſacerdotib⁹ traderet̄. Deſponſatio aūt ꝛ cuſtodia ꝟginitatis extitit:ꝛ obſeruātis ꝟgines d̄ceptō.ergo hec deſponſatio facta fuit vt hoſtis humani ḡn̄iſ deciperet̄. Et adeo hec benedicta īcarnatio occulta fuit: vt ait Bernardus ſupmiſſus ē ꝙ archangelo Gabrieli excepto q̄ oīu3 reꝝ nuncius extitit:nulli alt̄i ꝓuſq̄3 ꝟgini fuit reuelata. S3 btūs Tho. vbi ſ̄.mouet iſta3 difficultatē:dicēs. Nōne diabolus ſciebat ꝙ illa q̄ Joſeph nupta ē ꝟgo erat:ꝛ bn̄ cernere poterat ſi Joſeph illi carnalit̄ cōmiſceretur nō ḡ vr̄ ꝙ ꝓpt̄ ei⁹ mr̄imoniū ꝟginitas occultet̄. Et rn̄det dicēs ꝙ de facto diabol⁹ cognitiōe nāli de ꝟginitate Marie ꝟgīs ꝑpēdiſſet q̄uis nupta eēt:niſi ds eū a diligēti examiatōe q̄ c̄ca ip̄a3 erat: ꝓhibuiſſ3. Sil̄r dici pōt ꝙ ꝑ miracl̄a ꝟgīſ potat eā cog̃ſcē mr̄e3 dei eſſe:niſi dina ꝟtus eū a cogitatōne diligēti retraxiſſet.q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiant ꝓ preſenti cōſideratione.

Qualiter glorioſa virgo ſit vera lux in anima ꝛ corpe ī empirreo celo ꝯſideratō t̄tia.

Ertio loco qualiter glorioſa virgo ſit vera lux in corpe ꝛ anima videam⁹.

Ubi tres concluſioneſ more ſolito ſubiūgam⁹.v3. Prima ꝯcluſio eſt iſta.ſi vnq̄3 alicui creature data ē in celo corona: ꝑfecto ꝟgini glorioſe data ē ſup̄ oīa pulcherria. Secunda cōcluſio eſt iſta.ſi frui diuina eēntia ꝛ deū videre facie ad facie3 ſūma ꝛ opt̄ima res eſt: ꝑfecto in hoc ꝟgo glorioſa ſuprema eſt. Tertia ꝯcluſio ē iſta.ſi ꝓ cōſolatione ſcōꝝ deus relucētia ī ſua eſſētia ipſis coīcat: ꝓculdubio virgo glorioſa ſup̄ oēs illa conſiderat.

De corona ꝟginis in celo concluſio p̄ma.

Accipe p̄mā ꝯcluſione3.v3. Ubi tres igram⁹ veritates.v3. Prima veritas ē iſta.que ē illa corona qua beati ī patria coronātur. Secūda veritas eſt iſta.ſi oībus dat̄ iſta corona. Tertia ꝟitas.quomō ſuper oēs virgo glorioſa fuit coronata. Q̄tū ad p̄ma3 dico ꝙ corona ſctōꝝ ē aliq̄d auree ſupadditū qȯ ſacti aureolā appellāt. Ad cui⁹ d̄clarationē eſt p̄mo ſciēdū q̄d eſt aurea.ſecūdo q̄d ē aureola. Tertio an corona iſta det̄ ſolu3 bene opantib⁹. Q̄tū ad p̄mu3 dico ꝙ aurea nihil aliud eſt q̄3 gloria ſubſtantialis beatoꝝ que in maieſtate:bonitate:ꝛ veritate dei fūdata eſt vn̄ tres aīe dotes reſultāt.ſ. clara viſio: firma tētio:ꝛ conſūmata ꝛ ꝑfecta dilectio. Clara viſione īformat̄ ītellectus qui ī hac vita fide illuminabat̄.firma tētōne q̄ ſepe ī hac vita īformabat̄ memoria.ꝑfecta dilectiōe volūtas q̄ ī hac vita ī dilectione dei ꝛ ꝓximi tepide mouebat̄: perficitur. Clara viſio inquit Ricardus de media villa eſt quidam habitus luminoſus in in/

tellectu: quo eleuatᷓ ad deū clare videndū: ſicut
ꝗ eſt p̄mo Cor. 13. Uidemꝰ nūc ꝑ ſpeculū ī enig
mate: tunc facie ad faciē. Dilectio ꝑfecta ⁊ con
ſūmata eſt diuine bōitatis ꝑfecta fruitio. Frui
tio autē vt idē Ricardus ⁊ coīter oēs aiūt: eſt
ſūmo bono clare viſio ꝑfecto amore inherere
ꝓpter ſeipm̄. Uel pōt dici qđ eſt ꝑfectꝰ charita
tis hītus q̄ aīa fruit̄ ipo deo: vn̄ dicit Ricardꝰ
in. 4. di. 49. vbi hec mā vētilat̄ ꝙ licet deꝰ in
gloria ſit btōꝝ ꝑncipale obīm: nihilominꝰ reliq̄
vt illi ꝯiuncta videt̄ ad gloriā ſubſtātialeꝫ ꝑti
nere. vn̄ de ꝑfectione charitatis ē diligē deum
ꝓpt̄ ſeipꝫ: ⁊ oēs ꝟtutes illi cōnexas. Itē hūani
tatē xp̄i vt illi ꝯiunctā. Itē oēs beatos inq̄tuꝫ
amoroſiſſimo dei amore pleni ſūt: ⁊ vnū corpꝰ
collegij a deo ⁊ in deo ꝯſtricti ⁊ colligati. Fir
ma aūt tentio ē ſempit̄na ſecuritas inamiſſibil'
dignitatis. Dicit tn̄ Ricardus ꝙ firma tētio a
duabus p̄cedētibus nō eſt diſtincta q᷑ ſm̄ Pa
piā tenere nihil aliud ſonat q̄ȝ hr̄e vel poſſider̄
Sꝫ meliꝰ ē dicē ꝙ ꝓprie loquēdo firma tentio
ſit habitus qdā quo ītelligentia ⁊ volūtas ſūt
ꝑfecte ſecure ꝺ tentōis ꝑpetuitate. Inde Augꝰ.
13. de trini. c. 8. ait. Impoſſibile ē aliqueꝫ eē bea
tū niſi ſit ſecurus de ſue btītudinis ꝑpetuatōe
Et dicit dn̄s Bona. in. 4. ꝙ iſti tres habitꝰ ſūt
inuicē adeo cōnexi ⁊ ꝯiuncti. vt qcunqꝫ ꝑfecte
videt: ꝑfecte amet ⁊ ꝑfecte poſſideat. Et hoc ꝺ
p̄mo. Q̄tuꝫ ad ſm̄ dico ſm̄ Ricardū. Tho.
⁊ coīter oēs in. 4. di. 49. ꝙ aureola eſt qđdam
gaudiū de opibus a ſe factis rōne excellent' vi
ctorie. naꝫ pugne debet̄ corona. 2. Thi. 2. Nō co
ronabit̄ niſi q legittime certauerit. ergo vbi ē
ſpecialis ratio certaminis ibi dꝫ eſſe ſpecialis
corona. ſed in aliqbus opibꝰ eſt ſpecialis ratio
certādi: vt videbit̄ in ſa ꝟitate. ergo ꝓ alijs ali
quā debēt hr̄e coronā. ⁊ hec vocatur aureola.
Q̄tū ad t̄tiuꝫ dico ꝙ ſoluꝫ aū opantibus: et
nō tn̄ bene opari opantibꝰ ⁊ volentibꝰ. vnde
ſi vnus appeteret mori ꝓ xp̄o ⁊ martyr fieri: ſi
cut de beato Martino legit̄ ⁊ cū illo bono ꝓ
poſito ⁊ ī gr̄a dei moriret̄: nō tn̄ aureola coro
naret̄. Sꝫ inges qđ ergo p̄miū dabit̄ tali volū
tati: Dico: ꝙ dabit̄ p̄mium qđ dr̄ palma. vnde
de beato Martino cantat eccleſia. queꝫ ſi gla
diꝰ ꝑſecutoris nō abſtulit: palmaꝫ tn̄ martyrij
nō amiſit: ⁊ ſic pꝫ p̄ma ꝟi. Q̄tuꝫ ad ſaꝫ dico
ꝙ tria ſunt gn̄a hoīum qbus aureola dat̄ ſiue
corona. vꝫ. ꝟgines: martyres: ⁊ doctores: ꝟgi
nibus q᷑ vicerūt carnē. martyribꝰ q᷑ vicerunt
mundū. doctoribus q᷑ vicerūt diabolū. Quili
bet. n. hoꝝ in ſignū victorie xp̄o dona obtulit.
ꝟgines carnē ꝓpriā incorruptā ⁊ ſcām. marty
res ſuſtinentiā mortis ꝑ acerbā penā. doctores
⁊ p̄dicatores ⁊ ſacti ꝯfeſſores verā fidei doctri
nā ⁊ ꝑploꝝ ꝯuerſionē. Ratio igit̄ q̄re ꝟginibꝰ
corona dat̄ eſt ꝓpt̄ victoriā carnis. qm̄ vbi eſt
p̄cellēs rō victorie ibi debet̄ aliq̄ ſpecialis co
rona: ſꝫ ꝑ ꝟginitatē excellēs victoria habet̄ cō
tra carnē: ꝯ quā ꝯtinue bellū gerit̄: vt patet ad

Gal. 5. Ergo vincētibus carneꝫ ſpecial' corona
debet̄. Nō tn̄ ſm̄ btm̄. Tho. in. 4. di. 49. ꝙ vir
ginitas q̄tuꝫ ad ſuū matꝰiale. ſ. inq̄tū nobis na
ſcit̄ a nā: q᷑ a natura oēs ꝟgines ſumꝰ nō habꝫ
meritū aureole: ſꝫ ſolū q̄tuꝫ ad ſuū eſſe forma
le qđ eſt ꝓpoſitū firmū nunq̄ȝ explēdi delecta
tiones carnales ꝓpt̄ deū ⁊ hoc venit ex munē
gr̄e dei: ſiue illud ꝓpoſitū fuerit voto firmatū
ſiue nō. Sꝫ hic ponamꝰ duos caſus. Primꝰ
ē iſte. vnus vl' vna firmit̄ ꝓpoſuit ſeruare ꝟgi
nitatē ꝓpt̄ deū: ſꝫ tn̄ in ꝓceſſu tēpis penituit ſe
illū hūiſſe ꝓpoſitū. hic morit̄: q̄rit̄ an aureolā
ꝑdat. Dicit btūs Tho. ꝙ ſi ꝯtritꝰ eſt de malo ꝓ
poſito ⁊ carnis integritas remanſerit: aureolā
nō ꝑdit: q᷑ ꝟginitas mētis recupari pōt: vt ex
p̄ſſe etiam ꝓbat. in. 4. di. 33. Inde Augꝰ. ſup. p̄a:
Quid prodeſt inquit integra caro mente cor
rupta: melius eſt humile coniugium q̄ȝ ſuper
ba virginitas. hec ille. Sed ponamus ꝙ carnis
virginitatem perdat: nunquid poſſet deus
carnis ītegritatē reſtituere: Audi beatū Hier.
ad Euſtochiū ſcribēteꝫ. Audacter iqꝫ loquar:
cum oia poſſit deꝰ: ſuſcitare ꝟginē nō pōt poſt
ruinā. valet. n. liberare de pena: ſꝫ nō vult coro
nare corruptā. Hec ille. Secūdus caſus ē qđ
de illa pater Ambroſi que violent' oppꝛſſa ꝟgi
nitatē cārnis amiſit. nūqđ coronā ꝑdij: Dico ſꝫ
beatum Tho. ⁊ Ricardū ī. 4. di. 49. ꝙ ſiue ꝓ
fide ſiue ꝓ quacūqꝫ alia cauſa violēter virgo
corrūpit̄: nō ꝑditur aureola: dum tn̄ ꝓpoſituꝫ
firmiter maneat: nec illi actui oīno cōſētiat. q᷑
nō pōt corpus corrumpi. ſ. quo ad meritū vel ꝺ
meritū: niſi de cōſenſu mētis. 32. di. 5. c. non pōt
⁊ ideo mēte īcorrupta durāte carne violēt cor
rupta: nō ꝑdit̄ meritū. 32. q. 5. c. magis timeamꝰ.
Nota tamē ꝙ differētia ē inter corruptā violē
ter ꝓ fide: ⁊ ꝓ alia cauſa. qm̄ que ꝓ fide corrū
pitur meritū ei duplex p̄parat̄. Inde ſacta Lu
cia dixit. Si me inuitā violari feceris mihi ca
ſtitas duplicabit̄ ad coronā. non ꝙ duas habe
at ꝟginitatis aureolas: ſꝫ q᷑ duplex p̄miū rꝑō
tabit. vnū ꝓ ꝟginitate cuſtodita. aliud ꝓ iniu
ria quā ē paſſa. ⁊ hoc ad genus martyrij ꝑtine
bit. ſi tn̄ ꝓ alia cā corrūpat̄ meritū ꝟginitat' nō
perdit martyr tn̄ nō eſt: nec coequabit̄ p̄me cō
rupte ī multis donis. Et ſi dicis o pat̄: ⁊ vidue
q̄ multā carnis tentationē patiuntur ⁊ carneꝫ
vicūt: qđ reportāt: Dic̄ beatus Tho. vbi. ſ. q̄
qđ ſit de pugna carnis: qm̄ poſſibile ē viduam
aliq̄ȝ magis tentari q̄ȝ ꝟginē. Certū tn̄ eſt ꝙ per
fectior ē victoria virginū q̄ȝ viduaꝝ. qm̄ ꝑfec
tiſſimū victorie genꝰ eſt nūq̄ȝ cecidiſſe. Corona
autē nō debet̄ pugne: ſꝫ victorie de pugna. ideo
ꝟginibꝰ corōa. i. aureola nō viduis dat̄. Quid
aūt reportent: dr̄ ſꝫ Bona. ī. 4. di. vt. ſ. ꝙ rꝑot
tāt ſexageſimū. ī quo numero ſex vicibꝰ nume
rus denariꝰ repit̄: vt ſex opa oñdāt̄ ī qbus vi
due vere ſe exercere debēt. vꝫ. reddere viceꝫ pa
rentibꝰ: inſtare orationibꝰ: filios educar̄ ſi ha
bent: pauperes hoſpitio acceptare: ſcōꝝ pedes

lauare: ⁊ tribulatiōꝫ ſuſtinētibꝰ ſubminiſtrar̄.
Hac tamē noſtra etate: qm̄ dies mali ſūt cū ma
gna prudētia talia exercēda ſūt. Quāta aūt di
gnitas ſit cōſeruāde caſtitatis: oñdit̄ in collati
onibꝰ ſcōꝝ patruꝫ ꝑmaxime in duobus dictis.
Primuꝫ dictū ē. maius miraculuꝫ ē de ꝓpa
carne fomitē luxurie eradicare q̄ȝ imūdos ſpūs
de corpibꝰ alienis expellere. Secūduꝫ dic
tuꝫ ē maior ꝟtus ⁊ ſublimior gratia ē ī ternā li
bidinē carnis extiguē q̄ȝ neqtias demonuꝫ ex
triſecꝰ irruētes ſigno dn̄i ac ꝟtut' altiſſimi po
tētia ſubiugare. hec ibi. Et hec dicta ſint q̄tuꝫ
ad coronā ꝟginū. Nunc rōneꝫ videamꝰ q̄re
martyribꝰ corona ſiue aureola det̄. Ubi notā
duꝫ ē ſm̄ btūm Tho. vbi. ſ. ꝙ ſicut pugna que
dā ꝯ interiores cōcupias ineſt ſpiritui ita et q̄
daꝫ pugna hōi ineſt ꝯ paſſiones illatas exteriꝰ
Et ſicut victorie carnis debetur triūphus: ita
⁊ victorie paſſionuꝫ exterius. Inter oēs auteꝫ
paſſiones illatas exterius p̄cipuū locū mors te
net. ſicut inter oēs paſſiones int̄iores p̄cipuuꝫ
locū tenēt venereoꝝ cōcupiſcētie. vt ait Augꝰ.
Inter duriora certamīa duriora ſūt certamina
caſtitatis. ⁊ ideo ſicut ꝓ victoria paſſionū īt̄ioꝝ
carnis debet̄ corona: ſic ⁊ ꝓ victoria paſſionuꝫ
illatarū exterius. quarū p̄cipua ē mors ꝓ glōſo
xp̄i noie. Tria. n. veꝝ martyrē efficiūt: volūtas
prompta; cā iuſta. ſ. ꝓ xp̄i fide: ⁊ acerba pena.
Mat. 16. Qui vult venir̄ pꝰ me abneget ſemet
ipſū ⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſeqtur me. Sꝫ h̄ q̄runt̄
duo pūcta. Primū ē. ponāus ꝙ qs ꝓpt̄ fidē vul
nus mortale accipiat vt ſupuiuat: ē ne martyr:
dicit btūs tho. ꝙ ſic ſic̄ pꝫ de btā Cecilia que tri
duo ſupuixit. ⁊ de multis ſanctis q in carcē de
functi ſūt. Sꝫ ponāus ꝙ vulnꝰ nō fuerit mor
tale: tn̄ ex illo ꝓpt̄ negligētiā mortui ſūt: nunqđ
aureolā hn̄t: Quidā dn̄t ꝙ nō. q᷑ ex eoꝝ īcuria
⁊ negligētia mortui ſūt. Btūs Tho. dicit ꝙ ſi fu
erit negligētia q̄ culpā mortalē īducat: aureolā
nō merent̄: ſꝫ ſi nō totalis aut aliq̄lis fuerit: q̄
tācunqꝫ paruā negligētiā habuerit: illā nō per
dūt. vn̄ q̄rūdā ſctōꝝ martiria ī eccl'a celebrant̄
qui ī carcē mortui ſūt aliqbus vulneribus lon
ge aū ſuſceptis: ſic̄ pꝫ de Marcello papa. Unđ
ꝓ regula accipe ꝙ ſiqs ꝓ fide xp̄i ſiue imediate
ſiue pꝰ aliq̄ vulnē ꝑuo vel magno libent̄ ⁊ vo
lūtarie ſuſcepto morit̄: ille martyr ē: ⁊ aureolā
meret̄: ſꝫ ſi īfinitas īiurias ⁊ percuſſiones hūiſ
ſet nec tn̄ mortuꝰ ē: nō eſt martyr. ſic̄ pꝫ ꝺ beato
Silueſtro de q̄ nō ſolēnizat eccl'a ſicut de mar
tyre. q᷑ in pace vitā finiuit: q̄uiſ ꝓ xp̄o aliq̄s pe
nas ſuſtinuerit. hec beatus Tho. Idđ p̄emiuꝫ
ꝯſequūt̄ q rē publicā ab hoſtiū īpugtōe defen
dunt: q xp̄i fidē corrūpere moliūt̄: ⁊ ī tali defen
ſione moriūt̄. Intellige ſi ſint ſine pctō mortali
q̄ martyꝝ pctm̄ mortale nō pugt̄. vt pꝫ. 90. di.
c. neqꝫ cū gloſa. ⁊. i. q. i. c. vide. ⁊ ibi per Ioā. Et
hoc de pꝰ puncto. Scđus pūctus ē qđ dđ de
inocentibus ꝓ xp̄o occiſis: habuerūt ⁊ ipſi co
ronā: Dicit btūs Tho. vbi. ſ. ꝙ qdā dixerunt ꝙ

ſic q᷑ diuīa ꝟtute fuit ī eis vſus rōis accelaratꝰ
ſicut ⁊ ioāni baptiſte adhuc exiſtenti ī vt̄o ma
tris. Aliq dicunt ꝙ fuerūt martyres actu et nō
voluntate. diſtinguūt. n. triplex genus martyꝝ.
videlicet martyr volūtate tm̄. vt Ioānes euan
geliſta ope tantū: vt inocētes. volūtate ⁊ opere
vt Stephanus ⁊ alii multi. Et hoc videtur ſēti
re Bernardus qui hāc diſtinctōeꝫ ponit. Uera
tamen opio ē ꝙ nō ꝑtingūt ad ꝑfectā rōeꝫ mar
tyrij. ſꝫ aliqđ martyrii hn̄t ex h̄ ꝙ ꝓ xp̄o paſſi ſīt
Et ideo dicit btūs Tho. ꝙ ſicut nō ꝑfectā rōeꝫ
martyrii hn̄t: ſic ⁊ aureole ꝑfecte rōeꝫ non hn̄t:
ſꝫ ſolū ſm̄ q̄ndā ꝑticipatōeꝫ: inq̄tū. ſ. gaudēt ſe
ī xp̄i obſeqo occiſos fuiſſe: ſicut ēt pueri dece
dentes cū baptiſmo aliqđ gaudiū hēbunt de in
nocentia ⁊ carnis ītegritate. Et hec ſpfficiāt q̄ȝ
tū ad coronā ſcōꝝ martyrū. Nūc de ſanct' p̄
dicatoribꝰ rōeꝫ videāus. vbi nōdū ſꝫ btūꝫ Th.
vbi. ſ. ꝙ ſicut ⁊ victoria carnis ꝑ virginitateꝫ ⁊
ex victoria mūdi per mortē: ita ex victoria dia
boli ꝑ fidē p̄dicatā meret̄ aureolā. p̄dicatores
. n. nō ſolū a ſe diabolū expellūt ⁊ vincūt: ſꝫ etiā
ſuis ſcīs p̄dicatōibus ab aliis ſupare docēt. Et
audi nōbile ꝟbū dcī doctoris. Nec ē dicēdū in
quit vt qdā aiūt ꝙ aureola tātū prelatis debet̄
qbuſ ex officio p̄dicare icūbit ⁊ docē: ſꝫ qbuſcū
qꝫ qui licite hūc actū exercēt nec ipſis p̄latis da
tur niſi actu p̄dicēt: ſꝫ ex officio p̄dicare teneāt̄
q᷑ corona nō debet̄ habitui: ſꝫ actuali pugne. 2.
Thi. ſo. Nō coroābit̄ ⁊c̄. Et ī fine hꝰ q̄oiſ ſic ait
cū dr̄ ꝙ doctrine debet̄ aureola: ītelligendū eſt
de doctrina q̄ ē de ꝑtinentibus ad ſalutē ꝑ quā
diabolꝰ a corporibus hoīuꝫ expugtur ſic̄ Pau
lus ait. 2. Cor. x. Arma militie nr̄e n̄ ſūt carnalia
ſꝫ ſpūalia. Siqs āt p̄dicaret ꝓpt̄ pōpā ⁊ ſeculi
famā: aut ꝓpter dignitates acqrendas: amē di
co vobis recepit mercedē ſuā. q̄re ⁊c̄. Et h̄ ſuffi
ciāt pro ſecūda ꝟitate. Q̄tū ad t̄tiā ꝟi. dico
ꝙ de corona ⁊ aureola virginis plures ſīt modi
dicendi. Quidā aiunt ꝙ ꝟgo glōſa ꝓ virgītat'
p̄mio nō hūit aureolā: vt aureola ꝓprie accipit̄
quoniā talis corōa ꝺbet̄ pugnātibus ꝯ carnem
⁊ vincentibus: ſꝫ ꝟgo glōſa nullam carnis pu
gnā hūit: ⁊ ꝑ ꝯñs nec victoriā: ſꝫ hūit alia p̄mia
vt mr̄eꝫ dei decet. Alij dicūt ꝙ licꝫ ꝟgo carnis
pugnā nō ſenſerit tn̄ aliquā pugnā hūit. nō ſen
ſit aūt illā ex vehemētia ꝟtutis ⁊ charitatis ꝑ
quā caro rōni ſubdita erat: ⁊ ſic talis pugna q̄
dāmodo īſenſibilis erat. Iſta opio falſa ē: qm̄
ꝟgo īmunis ab oī fomitis īclinatiōe fuit: vt te
nent cōiter oēs: ⁊ oñdit magr̄ in. 3. di. 3. ⁊ ꝑ ꝯñs
ī ea nō fuit tal' pugna: cū ois tal' ex fomitis īcli
natione ꝓueniat: vt receptatio q̄ fit a carne ſi
ne pcc̄o eē nō poſſit: vt pꝫ ꝑ gloſaꝫ ſup illud. 2.
Cor. 12. Datꝰ ē mihi ſtimulꝰ ⁊c̄. Iō eſt aliꝰ mo
dus dicēdi q ē bti Tho. vt. ſ. ꝙ ꝟgo glōſa ꝓ
prie aureolā hūit: vt in h̄ alijs mēbris eccleſie
ꝯformaret̄ in qbus inuenit̄ aureola. ⁊ q̄uis n̄
habuerit pugnaꝫ ꝓprie carnis habuit tamē pu
gnā ꝑ tentationē hoſtis q nec ēt ipꝫ xp̄m reue

ritus fuit: vt pꝫ Math.4.c. Sed certe iudicio meo nō ſaluat rōnē aureole ꝓprie date i pmiū ꝓ ṽginitate. cū talis corona debeat̄ ꝓ victoria carnis: vt ſupius dictū eſt. Jdeo dico ꝙ iō dat̄ ei aureola ꝓ victoria carnis: nō quā hūit: ſꝫ habuiſſet niſi ſcificata ⁊ ab oī culpa ꝑſeruata fuiſſet. Simile dicē poſſumus de inocētibus ꝙ eiſ vere debet̄ aureola ꝓ victoria volūtaria martyrij: nō quā tūc haberent cū carerēt rōnis vſu ſꝫ quā habuiſſent ſi vixiſſent. Dicas tñ vt placꝫ Sufficit ꝙ ſi cuipiā glorioſa data ē corona ꝙ ṽgo ſup oēs excellit. fuit nāqꝫ ⁊ ē coronata corona ṽginū. qꝛ ipſa eſt regina oīuꝫ ṽginuꝫ. Eſt coronata corona martyrū: qꝛ ipſa ſūme corpor̄ ⁊ mēte paſſa ē. Eſt coronata corona ꝑdicatoꝝ: qꝛ in ipſa ſola remanſit filii ſui fides. Jnde. ps. de ea cātat in ſpū. Aſtitit regina a dextris tuis ĩ veſtitu deaurato circūdata varietate. Et Jo. Apoc̄. 12. c. de ea ait. Mulier amicta ſole ⁊ luna ſub pedib⁹ eius. q̄s auctoritates deo duce i ſermōe ſue aſſumptionis exponemus. Et hec ſufficiant ꝓ preſenti concluſione.

De fruitione ṽginis in pr̄ia ↄcl̄o ſa:

Ccipe ſaꝫ ↄcl̄oneꝫ. vꝫ. Si frui dina eſſētia ⁊ deū videre facie ad facieꝫ ſūma et optima res ē: ꝑfecto ĩ hoc ṽgo glorioſa ſupma ē. Ubi tres ingram⁹ ṽi. vꝫ. Prima ṽi. eſt iſta. vtꝝ ṽgo glorioſa deū intuitiue vidēdo euꝫ cōphendat. Secūda ṽi. vtꝝ īferioreſ a ṽgine clarius deū videāt vn⁹ alt̄o. ſ. Tertia ṽi. an ṽgo clarius oībus videat. Q̄tū ad pmaꝫ dico pmo ꝙ cōprehēdē vt vis vocabuli ſonat̄ eſt ſil̄ totū ꝓhēdere. i. cape. ita ꝙ nō ſit maior q̄ntitas cōprehēſi ꝗ̄ cōprehēdētis: ſicut dicim⁹ de ↄtento ⁊ ↄtinēte. Secūdo dico ꝙ eſſentia dei eſt infinite virtutis: alit̄ nō eſſet ds. Tertio dico ꝙ virgo q̄uis eſſet mat̄ dei: tñ creatura dei eſt ⁊ finite virtutis. Tunc dico ad veritatem ꝙ cum dei quantitas virtutis ſit īfnite: ⁊ qlibet intellect⁹ ⁊ oculus corpalis ſit finite ṽtutis: ꝙ glorioſa ṽgo lꝫ clariſſime vltra oēs: vt videbit̄ ĩ tertia ṽitate deuꝫ videat: tamē nequaquā ipſū ↄprehēdit: niſi cōprehēdē accipiat̄ largo mō ꝓ ipſa felicitate: ſic̄ ait apl̄us. i. Corl. 9. Sic currite vt cōprehēdatis. Unde accipe iſtā regulā ꝙ ṽgo glorioſa totā dinaꝫ eſſētiā videt. qꝛ ipſa ē indiuiſibilis. tñ nō totaliter: ita tñ intellige iſtud totalit̄. nolo. n. dicere ꝙ ſit aliq̄s mod⁹ in deo quē nō videat neqꝫ ꝙ ſit aliq̄s modus in intellectu ṽginis q nō ↄuertatur ad deū: ſꝫ ſic ītelligit̄ ꝙ mod⁹ quo ipſa ↄuertit̄ ad deū cognoſcendū: nō eſt eq̄lis mō quo deus ē cognoſcibilis. Quādo ḡ dico eēntia dina nō totalit̄ vr̄ a ṽgine: h̄ aduerbiū totalit̄ nō dicit modū vidētis abſolute: neqꝫ moduꝫ abſolute rei viſe in ſe: ſꝫ modū vidētis ꝑ cōpationeꝫ ad rem viſaꝫ: ita ꝙ h̄ aduerbiuꝫ totalit̄ determiat ipſaꝫ viſionē ſm ꝙ cōpat̄ vidēs ad viſuꝫ. ⁊ h̄ voluit itelligē Aug. ĩ li°. de vidēdo deū: cuꝫ ait: Dei plenitudinē nō ſolus oculus corpis: ſꝫ nec ipſa mēte q̄ſq̄ aliq̄n cōprehendit. Et Damaſcenus li°. p°. ait. Jncōprehēſibilis ē dl̄ ſba his qui dine credūt ſcripture: ⁊ fortificat̄ rōne. naꝫ oē qđ totalit̄ cōprehēdit aliqd ē maius vl̄ eq̄le illi ſꝫ nullus ītellect⁹ creat⁹ ē maior deo: vl̄ eq̄lis ḡ nō pōt ipm totalit̄ cōprehēdē. Et ſic pꝫ ꝙ viſio que cauſat̄ ab eēntia dina i intellectu creato nō menſurat̄ ſm modū infinituꝫ: q ē ipſi⁹ eſſentie ſm ſe: ſꝫ ſm modū q̄ intellect⁹ ꝑtingit ad h̄ ꝙ ipꝫ ꝑficiat̄. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ pma ṽi. Q̄tū ad ſaꝫ ṽi. dico ꝙ ſicut intellectus poſſibilis ꝑ itellectū agēteꝫ ſit cognitiu⁹ reꝝ nāliuꝫ cognoſcibiliū: qꝛ itellect⁹ eſt ſicut qđdaꝫ lumen irradians itellectū poſſibilē: vt itelligat res nāles vt pꝫ. 3. de aīa: ita lumē glorie ĩ patria ſupadditū ṽtuti itellectiue irradiat itellectū ad videnduꝫ dinaꝫ eēntiaꝫ: ⁊ iō cū iſtud lumē ſm magis ⁊ min⁹ ꝑticipet̄ a ſcis ſm ꝙ eoꝝ merita ꝓceſſerūt i vita: neceſſe ē vt vn⁹ alio dinaꝫ eſſentiam clari⁹ intueat̄. Q̄ aūt ĩ lumīe glorie dinaꝫ eſſētiā videam⁹: audi ꝓphaꝫ. Jn lumīe ingt tuo videbim⁹ lumē. Q̄ aūt ꝑticipet̄ ſm magis ⁊ minus: audi epl̄am. i. Corl. 15. Sicut ſtella a ſtella differt in claritate: ſic erit reſurrectio mortuorū. claritas aūt corpis claritatē videbit mētis. ḡ qdaꝫ clarius videbūt dinaꝫ eēntiā. Jtē hoīes aſſumūt̄ in gloria ſm ſortē angeloꝝ q corruerūt ſm totā theologiaꝫ: ſꝫ ſupiores angeli clarius deū vidēt ꝗ̄ inferiores ſm Dionyſiū d̄ celeſti hierarchia. ḡ ⁊ hoīes qdā clarius videbūt dinaꝫ eſſentiā tñ intellige ꝙ nō erit i vno tenebra aliq̄: imo qlibet clare videbit: ita ꝙ mod⁹ videndi me⁹ mihi erit clariſſimus q poſſit ieſſe mihi: ⁊ ita tuus tibi: ⁊ ſic d̄ alijs. tñ cōpando poſtea lumē glorie vt ꝑticipatū ab h̄: ⁊ vt ꝑticipatū ab illo: erit tūc diſparitas: nō ꝓpt̄ defectū obi qđ eſt dina eēntia: nec ꝓpt̄ defectuꝫ lumis glorie qđ q̄tum ē in ſe: eſt maxime latitudīs: ſꝫ h̄ ꝓuenit ex diuerſa diſpoſitōe capacitatis humane q̄ cauſata ē ex diuerſa diſpoſitōe meritorū. q̄re ſeq̄t̄ ꝙ illō aduerbiū magl. ſ. ĩ hac ꝓpōe vnus magis clare videt dinā eēntiā: nō determināt dinā eēntiā. qa vt ſic nō ē dr̄ia: ſꝫ determinat modū ex ꝑte vidētis. Q̄tū ad tertiā ṽit. dico ꝙ ſic. ⁊ hoc pmaxie triplici rōe. Pria rō dicitur meritoꝝ vbtas. 2ᵃ dr̄ ḡr̄ie fertilitaſ. Et t̄ria dr̄ loci ſublimitas. Pria dicit̄ meritoꝝ vbertas. vñ arguat̄. Q̄ta ſūt opa meritoria tāta dꝫ eē merces. qa vnuſqſqꝫ ſuā mercedē accipiet ꝓut geſſit ĩ corpe ſuo ſiue bonū ſiue malū. ⁊ iō xp̄ſ diſcipul̄ ait. Gaudete ⁊ exl̄tate: qm̄ merces vr̄a copioſa ē in celis. Sap̄. 1. Reddet deus mercedē laboꝝ ſuoꝝ. ps. Labores manuū tuarū. qa mādūcabis: btūs es ⁊ bñ tibi erit. ſꝫ ṽgo gl̄oſa ꝑfectiora opa meritoria oībus hūit. ḡ ſuper oēs fuit ꝑfecte btā. in vera āt btitudīe pōit clara viſio: vt dixius ĩ aliā ↄcl̄oe. ḡ ipſa clarius oibus deū videt. ꝓbo minoreꝫ. plus. n. meruit gl̄oſa ṽgo ĩ vno ſolo ↄſēſu. ſ. ↄceptōis filij dei ꝗ̄ oēs creatur̄ ſiue ſint angeli ſiue hoīeſ. Quid eniꝫ ipſi ex ſuis bonis actibus meruerūt vltra ꝗ̄ gloriam felicitatis eterne ſcꝫ eorum diuerſos gradus: ſꝫ ṽgo glorioſa in illō ſolo humillimo ↄſenſu. ecce ācilla dñi: fiat mihi ſm ṽbū tuū meruit pimatū orbis mūdi dñm: ſceptrū regni plenitudinē oīuꝫ ḡr̄iaꝝ: oīuꝫ ṽtutū: oīuꝫ donorū: oīuꝫ btitudinū. oīum fructuū ſpūs. Q̄ ſit pōta celi. ſtella mari: mr̄ mīe: ⁊ qđ oīa excedit ꝙ eſſet mr̄ dei. q̄ ḡ rō ꝙ ſup oēs nō debēt premiari?

Scđa rō dr̄ ḡr̄ie fertilitas. vñ arguat̄ ſic. Q̄ta fuerit ḡr̄ia aīe in patria tāta erit lumīs gl̄ie ꝑticipatio. ſꝫ ṽgo fuit vltra oēs tā in mūdo ꝗ̄ in patria plena ḡr̄ia. qꝛ cetis per ptes. in Maria aūt tota ſe infudit ḡr̄ie plenitudo: vt Hiero. ait ḡ debuit ⁊ dꝫ virgini dari vltra oēs lumīs gl̄ie plēitudo. ↄñs nō. ⁊ maiō ꝓbat̄ ex dcīſ ĩ ꝑcedēti ṽitate. qm̄ ita lumē gl̄ie īfundit̄: ſicut ē ꝑparatio ſubiectoꝝ ⁊c̄. minoꝝ ꝓbata ē ḡ ⁊c̄. Tunc vlt̄ Uirgini accōmodat̄ lumīs gl̄ie plenitudo ſup oēs creaturas. ḡ ſeq̄t̄ ꝙ ēt vltra oēs creaturas clari⁹ deū videat: ⁊ ipſo fruat̄ ꝑfecti⁹. pꝫ ↄñia qꝛ ita clare cernit̄ ds ſicut accōmodat̄ lumē gl̄ie ⁊ per hoc dixius ĩ precedēti ṽitate ꝙ vnus ſanctus clarius alio deū videt. Tertia rō dr̄ loci ſublimitas. dicius. n. ex ſnīa bti Dioniſij d̄ angelica hierarchia ꝙ q̄nto vnus āgeluſ ⁊ vna aīa altiori fungit̄ loco: tāto clarius deū videat: ſed virgo glorioſa altior ē oībus: qꝛ exaltata ē ſup choros angeloꝝ ad celeſtia reg̃: cantat eccl̄a. ḡ ipſa clarius deū videt. Audi btꝫ Hiero. qd d̄ ṽgine dicat. Eleuat̄ ingt ſup oēs choros āgeloꝝ vt poſſit ſpēm vultūqꝫ vidē ſaluatoris quem amauerat ↄcupierat ex toto deſiderio cordis. audi Aureliū Aug. Marie inquit aīa claritate fruit̄ xp̄i: ⁊ gl̄oſis e⁹ ↄſpectibus ſꝑ pn̄s: ſꝑ ↄſpiciēs: ſꝑ vidē ſitiēs ineſtimabilit̄ paſcit̄ ⁊c̄. Audi ⁊ gl̄oſū Bernardū. Profūdiſſimā ingt dine ſapīe vltra ꝗ̄ credi valeat penetrauit abiſſum ⁊ q̄ntū ſine perſonali vnione creature ↄditio patit̄. luci illi inacceſſibili videt̄ imerſa. hec ille. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiāt ꝓ pn̄ti ↄcl̄oe.

De ↄſideratōe ideaꝝ concluſio tertia.

Ccipe tertiā ↄcl̄onē. vꝫ. Si ꝓ ↄſolatōne ſcōꝝ de⁹ relucētia ĩ ſua eēntia ipſiſ cōmunicat: ꝓculdubio ṽgo glorioſa ſup oēs illa ↄſiderat. Ubi tres iquirāus ṽi. vidꝫ.

Pria ṽi. ē. vtꝝ virgo nūc ĩ patria exiſtens in aīa ⁊ corpore videat deū oculis corpeis ſic̄ videt oculis ſpūalibuſ. Scđa ṽi. ē. an virgo gl̄oſa vidēdo deū videat oīa relucētia ĩ eo. Tertia ṽi. ē. an virgo reuelet aliqb⁹ de īferioribus ſpiritib⁹ q̄ in eēntia dina cernit. Q̄tū ad primā veri. dico ꝙ ꝑ ſe ⁊ imediate: nec ṽgo: nec aliquis ſcīs deū oculis corpis vidē pōt. Et hoc ꝓbo ſic. nā ſi a ſenſu remoueat̄ id qđ ↄuenit ſenſui inq̄ntū ſenſus nō erit ſenſus. Et ſil̄r ſi a viſu remoueat̄ id ſm qđ ē viſus nō erit ãpli⁹ viſus. cū ḡ ſenſus inq̄ntū ſenſus ꝑticipat ſenſibilia cōmunia ꝑ ſe: ut magnitudinē: motū: numerū ⁊c̄. vt pꝫ ſo de aīa. Et ſenſus viſus inq̄ntū talis ſenſus ꝑticipat colorē. īpoſſibile eſt ꝙ ſenſuſ ꝑticipat aliqd qđ nō ē magnū: nec viſus ꝑticipat aliquid qđ nō ē coloratū: ſꝫ ĩ patria ē idē viſus et idē ſenſus: qđ hic in via: lꝫ ꝑfectiori mō tñ ſꝫ eādē rōnē formalē: ḡ in patria deū ꝑ ſe nec oculuſ corporis: nec aliq̄s ſenſus corpis deū vidt̄. Uirgo āt glorioſa hꝫ in patria idē corp⁹ quod hūit ĩ mūdo. ḡ ipſa deū ꝑ ſe vidē nō pōt. Pōt tñ vidēri d̄s oculis corpeis ꝑ accn̄s. vidē. n. ꝑ accn̄s eſt vidē aliqd quod ē ↄiunctū ei qđ eſt ꝑ ſe uiſibile ſicut dicius video hoīeꝫ viuē. qꝛ video corpus qđ eſt ſenſibile ꝑ ſe moueri. ⁊ ſic aīam vidēus qꝛ corpus vidēus. ſil̄r oculi virgis ⁊ alioꝝ ſcōrū vident deū ꝑ accn̄s. qꝛ vidēt glorioſū xp̄i corpus qđ ē ſenſibile ꝑ ſe ſub q̄ ē ipſa diuitas. quia xp̄s deuſ ⁊ hō ē. Ex quo ſeq̄t̄ ꝙ aīa ṽgis ꝑfecte btificat̄ ĩ ↄtēplando dinaꝫ eēntiā: ⁊ corpus ĩ ↄtēplādo corpus ſui dilectiſſimi filij. Et hac rōe dixit Aug. deū hoīem factū eē: vt hō itus ⁊ ext̄ paſcua inueniret itus in contēplatione creatoris. extra in humanitate ſaluatoris. Hec omia etiā ponit beat⁹ Tho. in ſnīa. in. 4. diſ. 49. Sꝫ ↄtra inges pater Ambroſi. audi expſſe Job. 19. qd dicat. Scio iqt ꝙ redemptor meus viuit: ⁊ ĩ carne mea videbo deū ſaluatorē meū ⁊c̄. Jteꝫ ⁊ ipſe de ſe ait 39. ca°. dicēs. Auditu auris audiui te: nūc aūt oculus meus videt te. ſed oculus glorificat⁹ maioris ē ṽtutis ꝗ̄ nō glorificatus ḡ in pr̄ia deū videre poterit. Jtē que ē differentia corpaliū ad incorpalia eadeꝫ ē ecōuerſo. ſꝫ oculus icorpore⁹ corpalia videre pōt. ḡ ocul⁹ corpore⁹ icorpalia. ⁊ ꝑ ↄñs deū q ē ſūme icōpore⁹. Dico aīa mea ꝙ oēs auctoritates q̄ dicūt d̄ūm vidiſſe vel videre: itelligūt̄ de oculis ſpūs: ⁊ nō carnis. de qb⁹ oculis loq̄t̄ apl̄s ad Eph. 1. Jlluminatos habē oculos cordis vr̄i. Ad rōnē dico ꝙ ſilitudo ñ tenet quo ad oīa. ſi. n. oculus corporis haberet vim ⁊ diſpoſititioneꝫ ad videndū ſpūalia ſic̄ oculus ſpūalis ad vidēdū corpalia ſilitudo teneret. ſed nō ſic eſt. qm̄ materialitas ipedit oculū corpalē. ſꝫ oculū ſpūs ñ impedit cū ſit ſpūalis. Forma. n. q̄nto eſt magis abſtracta. tāto magis ē cognitiōis pncipiū: ⁊ iō quādo ē ĩ mā nullo mō pt̄ eē cogniciōis pncipium. Ex quo patꝫ ꝙ materia ē impedimētuꝫ cognitionis. ⁊ ꝓpter hoc dat̄ intellect⁹ agēs ſm phos vt abſtrahat ſpēs a mā ſēſibili. vt pꝫ. 3. d̄ aīa. Quāobrē ocul⁹ ſpūalis cū ab ipſo remoueat̄ cognitiōis ipedimētū: pōt vidē rem corpalē. nō autē ſic oculis corpalis: cū ꝑticipet d̄ mā: pōt videre rem ſpūalē. Sufficiat tibi aīa ꝓ iſta ṽitate. Q̄tū ad ſecūdā ṽitatem dico ꝙ btūs Tho. pma pte. q. 12. arti°. x. breuiter hāc q̄oneꝫ tāgit. Et breuit̄ dic̄. cū oīa que ſūt in dina eēntia relucētia nō videāt̄ ſingula ꝑ ſingulas ſilitudineſ: ſꝫ oīa ꝑ vnā eēntiā dei: neceſſe ē vt beati ſingula ſimul videāt ⁊ nō ſuceſſiue. Et reuera multi arguunt contra iſtud dictum oſtēdenteſ ꝙ ſucceſſiue poſſunt aliqua videri. quia ſi ñ certum eſt ꝙ pirēt reuelationeſ ⁊ illuiatiōeſ angelice: ⁊ multa alia incōuenientia. Proptea egoipſe legens eundem in. 4. ſniaꝝ. di. 49. in

hec ꝙ̄ne: iudicio meo ſanius loquit̃, ⁊ ponam
ꝟba eius ad lrãm. Rn̄dendo igit̃ ad q̄ōez poſt
ꝙ̄ duo dicta dixit: rn̄det ad ꝓpoſitũ. Primũ
dictũ ē. nulli dubiũ ꝙ itellect⁹ diuinus intelligit
oīa q̄ relucēt i diuina eſſētia: p̄ſentia: preterita: ⁊ fu
tura. Secũdũ dictũ ē h̄ ⁊ ſunt ꝟba eius ad
lrãm. Impoſſibile ē aũt ꝙ aliq̄s itellectus crea
tus cognoſcat oīa vidēdo diuinã eēntiã q̄ deus
pōt facẽ. Et rō: q꞉ q̄to aliqđ p̄ncipiũ ꝑfectius
cognoſcit̃: tāto plura ſciũt in ipſo. ſicut in vno
demōſtratiōis p̄ncipio ille q ē ꝑſpicatioris inge
nij plures ꝯcl'ones videt q̄ȝ ali⁹ q ē ingenij tar
dioris. Cũ ergo q̄titas diuine potētie attēdat̃ ſʒ
ea i q̄ ipſa pōt: ſi aliq̄s itellect⁹ videt i diuina eſſē
tia q̄ oīa ds pōt facẽ: eadē eēt q̄titas ꝑfectiōis
itelligēdo q̄ eſt q̄titas diuine potētie i ꝓducēdo
effectus: ⁊ ita apph̄edēt diuinã eēntiã qđ ē ipoſſi
bile oī intellectui creato. Illa aũt oīa q̄ de⁹ ſcit
noticia viſiōis: aliq̄s itellect⁹ creat⁹ cognoſcit
i ꝟbo. ſ. aīa xp̄i: vt i. 3. li. di. 14. dictũ eſt. Nō
ſeqt̃ ad ꝓpoſitũ: ⁊ ſic ait. ſʒ de alijs vidētibus
diuinã eſſentiã ē duplex opīo. Quidã. n. dicũt ꝙ
vidētes diuinã eſſentiã: vidēt oīa q̄ deus videt
ſcia viſiōis: ſʒ h̄ repugnat ſcōꝝ dictis q ponũt
āgelos aliq̄ ignorare: q̄s tñ cōſtat ſm̄ fideȝ oēs
deũ p eēntiã videẽ. Et iō alij dicunt ꝙ alij a xp̄o
q̄uis videāt deũ p eēntiã: nō tñ vidēt oīa q̄ ds
videt: eo ꝙ eſſentiã diuinã nō cōp̄rehēdũt. nō. n.
eſt neccīũ ꝙ ſciens cāȝ ſciat oēs effect⁹ ei⁹: niſi
cām cōp̄rehēdat: q꞉ nō cōpetit itellectui creato
⁊ iō vnuſq̄ſq; deũ videntiũ p eſſentiã: tāto plu
ra in ei⁹ eēntia ꝯſpicit: q̄to clari⁹ diuinã eēntiã
intuet̃: ⁊ ide ē ꝙ vn⁹ pōt aliũ iſtruere: ⁊ ſic āge
loꝝ ſcia ⁊ aīaꝝ ſcōꝝ pōt augeri vſq; ad diē iu
dicij: ſicut ⁊ alia q̄ ad p̄miũ accidētale ptinēt: ſʒ
vltius nō ꝓficiet: q꞉ tūc erit vltim⁹ ſtat⁹ reꝝ. ⁊
i illo ſtatu poſſibile erit ꝙ oēs oīa cognoſcent
q̄ de⁹ ſcia viſionis cognoſcit. Iſta ē rn̄ſio eius
ad lrãȝ. Ecce q̄ȝ in h̄ vltio ꝟbo ſe modificat: di
cēs ꝙ poſſibile erit in illo ſtatu ⁊c̄. ⁊ non dic̄ ꝙ
de facto ſic ſit: vł erit. Et ponit vnũ notabile ꝟ
bũ in rn̄ſione ſecũdi argumēti. dic̄. n. ſic: expo
nēs illã auctõitatē bti Greg. l. 4. dialo. dicentis:
Quid ē qđ nō videāt q vidẽtē oīa vidēt: ex il
lo ꝟbo Greg. oñdit ꝙ i illa btã viſiōe ē ſufficiē
tia ad oīa īſpēda ex pte diuine eēntie: q̄ ē mediũ
quo vł p q̄ue de⁹ oīa videt. Sʒ ꝙ nō oīa vide
āt. h̄ ē ex defectu itellectus creati q diuinã eſſen
tiã nō cōp̄rehēdit. Et ſeqt̃ in tertia rn̄ſione aliud
bonũ dictũ dicēs. Intellect⁹ creatus nō videt
diuinã eēntiã ſm̄ modũ ipſi⁹ eēntie: ſʒ ſʒ modũ
ꝓpriũ q finit⁹ ē, vñ nō oȝ ꝙ ei⁹ efficacia i cog
ſcēdo ex viſiōe p̄dicta amplieť i iſinitũ ad oīa
cognoſcēda h̄ ille. Et ad vltimũ argumētũ mi
rabilius dicit ⁊ clariſſime. neſcio q̄ pacto q̄dã
latrent ꝯ hunc ſcũȝ doctorē in h̄ paſſu, dicit ḡ
ſic. Nihil ꝓhibet dicẽ ꝙ poſt diē iudicij q̄n gl'a
ria āgeloꝝ ⁊ hoīuȝ erit penit⁹ ꝯſumata ꝙ oēs
bti ſciēt oīa que de⁹ ſcia viſionis nouit. ita tñ
ꝙ nō oēs oīa videbũt in diuina eēntia: ſʒ aīa xp̄i
bi plene videbit oīa: ſic ⁊ nūc videt. alij autē

videbūt ibi plura vł pauciora ſm̄ gradũ q̄ deũ
cognoſcēt: ⁊ ſic aīa xp̄i de oībus que p alijs vi
det in ꝟbo oēs alios illuminabit. Apoc. xi. di.
ꝙ claritas dei illuminat ciuitatē btõꝝ: ⁊ lucer
na eius ē agn⁹. ⁊ ſiłr alij ſupiores illuminabũt
iferiores: nō q̄dē noua illumiatione: vt ſcia an
geloꝝ inferioꝝ augeat̃ ꝯtinuatiōe illumiatõis
ſicut ſi intelligat̃ ꝙ ſol q̄ſcens illuminat aerē.
hec ille ad lrãm. Quō ḡ verũ eſt ꝙ btũs iſte do
ctor vt q̄dã aiunt dixerit ꝙ vidēs eſſentiã vi
det oīa que ſũt in eēntia. hic oñdit̃ ꝯriũ cum
ſentire. Sʒ dicẽ potes in iſtis ſuis ꝟbis eſt ipli
catio. dicit. n. in vltima iſta rn̄ſione ꝙ bti oēs
videbũt poſt diē iudicij que de⁹ videt ſcia vi
ſionis. ⁊ poſtea dicit ita tñ ꝙ non oēs oīa vide
bũt in diuina eēntia iſta ꝟba implicāt ꝙ oēs oīa
videbũt: ⁊ ꝙ ñ oēs oīa videbũt. Dico ꝙ āb' iſte
ꝓpoſitões ſũt ꝟe. Sēſus p̄me ꝓpoſitõis ē iſte:
ꝙ oēs oīa videbũt: referendo ſingła ſingulis
vt ꝙ iſte iſta videbit: ⁊ iſte iſta alia videbit
⁊ ſic de ſingulis. ergo oēs oīa videbũt. ſic etiã
apud vulgares dici ſolet. oēs hoīeſ oīa ſciũt: ſʒ
ſus ē ꝙ iſte vnã reȝ ſcit: ⁊ iſte vnã aliã: ⁊ ſic de
ſingulis. ⁊ ſic bene ſeqt̃ ꝙ oēs hoīes ſciũt oīa.
Siłr ſecũda ꝓpō ꝟa ē. q̄a nullus itellect⁹ cre
atus aliquoꝝ ſcōꝝ pōt ſcire oīa: vt patet ex ꝟbis
eius. Quare ſatis pȝ ꝙ glorioſa ꝟgo cũ aliq̄ ſit
oīb⁹ alijs creaturis clarius videt diuinã eſſen
tiã: ⁊ p ꝯñs plura q̄ȝ aliq̄s ſcōꝝ. nō tñ oīa vt pȝ
ex dictis. q̄re ⁊c̄. Q̄ʒtũ ad terciã dico ꝙ lʒ ex
dictis i fine p̄cedētis veritatis appareat ꝙ vir
go glorioſa illuminat ⁊ reuellat ſacti ⁊ etiã āge
lis aliq̄ q̄ nouit i diuina eēntia ſiue i ꝟbo: tñ vole
adducẽ vnã optimã rōnē q̄ȝ fac̄ btũs Tho. p̄i
ma pte. q. 104. ar. 4. dicēs. Oēs creature ex di
uina bonitate pticipāt vt bonũ qđ habēt i aliis
diffũdāt. naȝ de rōne boni eſt ꝙ ſe alijs coicet.
Et ide ē ꝙ agētia nālia ſiłitudinē ſuã alijs p̄
dũt q̄tũ poſſũt. quāto igit̃ aliq̄ agētia magis i
diuine bōitatiſ pticipatiōe cōſtituũt̃: tāto magis
ꝑfectiones ſuas nitũt̃ i alios trāſfondẽ q̄tum
poſſibile ē. vnde Petrus monet eos q diuinã bo
nitatē pticipāt: dicēs. i. Pet. 4. Unuſq̄ſq; ſicut
accepit gratiã i alterutrũ illã adminiſtrātes ſic̄
boni diſpēſatores multiformis gratie dei. g⁹
multo magis āgeli q ſũt i pleniſſima pticipati
one bonitatiſ diuine: q̄cq̄d adeo p̄ciplũt: ſubditis
ipartiũt̃. nō tñ accipitur ab iferiorib⁹ ita excel
lēter ſic̄ ē i ſupiorib⁹. ⁊ iō ſupiores ſemp rema
nēt i altiori ordine: ⁊ ꝑfectã ſciam habētes. ſic̄
vnã ⁊ eādē rē pleni⁹ itelligit magiſter q̄ȝ diſci
pulus q ab eo addiſcit. ⁊ ſic itelligit̃ ꝙ ſcia ſup
ioꝝ ē colorꝫ. ſ. quo ad eminētiorē modũ itelligē
di. Quare ad ꝓpoſitũ noſtrũ cũ glorioſa ꝟgo
ñ ſolũ aīas ſcōꝝ: ſʒ etiã oēſ āgelos excedat i p̄ti
cipatiōe diuine bonitatiſ p gratiã nō p nãm: appa
ret ꝙ ipſa nō debet eē auara i coīcando ſuas ꝑ
fectões q̄s accipit a cognitiōe diuine eēntie oīb⁹
iferiorib⁹. Bñ igit̃ i p̄ncipio nr̄i ſermōis dictũ
ē. Ego ſuȝ lux mũdi. Ita nobis grãm largiatur
vt eã facit ad faciē in gl'a videamus. Amen.

Dñica de paſſione ſermo in ordine. 33.

Quis ex vobis ar

1 guet me de peccato. Si veritatē di
co vobis: q̄re nō creditis mihi? Jo. 8.
⁊c. Si modũ redēptõis nr̄e pauliſper aīa mea
repetere volum⁹: ꝑfecto euȝ totũ i bellis ⁊ mi
litia fore ꝯſtitutuȝ repiem⁹. Nã cũ ſaluator nr̄ p̄
muȝ carnē aſſumēs i hūc mũdũ q̄ſi pegrin⁹ ad
uētauit: illico cũ p̄ncipib⁹ ⁊ pditiſſimis hoībuſ
bella atrociſſima habẽ cepit. ⁊ per totũ vite ſue
decurſũ cũ ſceleratiſſimis ⁊ nephariis iudeis:
aiq; etiã ipo dmone iſernali ꝓ nr̄a ſalute dcer
tauit. Inde hodie euāgelica tradit hiſtoria xp̄ȝ
iſultātib⁹ iudeis vt ſe veꝝ deũ oñderet: ait. q̄s
ex vobis arguet me de peccato.
Inquibus ſacratiſſimis verbis tres conſiō
ratões faciamus. vȝ.
Chriſti Jeſu carnis perfectioneȝ.
Chriſti Jeſu carnis ⁊ aīe incōtaminationeȝ.
Chriſti ieſu carnis ⁊ anime conditionem.
De ꝑfectõe carnis xp̄i ꝯſideratio prima:
Chriſti Jeſu p⁰. carnis ꝑfectionē videa
mus. Ubi tres ꝯcluſiones more ſolito
ponāus. vȝ. Pria ꝯclo ē iſta. Tm̄ fu
it ⁊ ē nobilis chriſti caro: vt nūq̄ȝ aliqđ idiuidu
um hūanũ ſit ł erit ł poſſibile ē eē nobili⁹. Se
cunda ꝯcluſio ē iſta. Sicut nulla cāo ē ꝑfectiō
aut poſſibił eē: ita nulla ꝑfecti⁹ i ſuo ſuppoſito
opata eſt ſic̄ e⁹ gl'oſa caro. Tertia ꝯcluſio ē
iſta. Sicut nulla caro ꝑfecti⁹ opata ē: ita ⁊ nł'a
vnq̄ȝ ḡtior do ē aut vnq̄ȝ exit: ⁊ magł honorãda
De nobilitate carnis xp̄i ꝯclo prima.
Ccipe p̄mã ꝯclõne ⁊c̄. vt ſ. Ubi tres in
quirãus ꝟitates. vȝ. Pria ꝟi. ē iſta. d
quo ſtatu humane natuř erat xp̄i caro.
Scđa ꝟi. ē. an tote tres ꝑſone diuine potuiſſēt
accipe eandē carnē ⁊ aīam. i. eādē nãȝ humanã
Tertia ꝟi. ē. quare tm̄ ꝟbũ voluit nobilitar̃
iſtã carnē ſibi vniēdo hypoſtatice ⁊ ñ ita pař ⁊
ſpūs ſcūs. Q̄ʒtũ ad p̄mã dico ſm̄ magiſtruȝ
ſniarũ in. 3. di. 16. c. ⁊ hic ē nōdũ. Ubi ſic dic̄ tex.
Et eſt hic nōdũ xp̄m de oī ſtatu hoīs carnē ac
cepiſſe: q oēs venit ſaluare. Sunt. n. 4. ſtat⁹ ho
minis. Prim⁹ an̄ pctm̄. Secũdus p⁹ pctm̄ ⁊ an̄
grãȝ. Terti⁹ ſub grã. Quart⁹ i gl'ia. De p⁰. ſtatu
accepit imunitatē pcti. vñ Augł. illud Jo. euan
geliſte exponēs q de ſurſuȝ venit: ſup oēs ē. dic̄
xp̄m veniſſe de ſurſũ. i. de altitudie hũane natu
re an̄ pctm̄. q꞉ de altitudie illa aſſũpſit ꝟbũ dei
humanã nãm: dũ nō aſſũpſit culpã cui⁹ aſſũpſit
penã. Sʒ penã aſſũpſit de ſecũdo ſtatu: ⁊ alios
defectus. De tertio ꝟo gr̄e plenitudinē. De q̄r
to nō poſſe peccare ⁊ dei ꝑfectã cōtēplatõnem
habuit. n. ſił bona q̄dã vie: q̄dã etiã bōa patrie
ſicut ⁊ q̄dã mala vie. h̄ ille. De hac altitudie hu
mane nãe dixius ſabbato p̄cedēti i ſa ꝯſidera
tōe. Sʒ ꝯ vltimũ dcm̄ magiſtri vbi ait xp̄ȝ fu
iſſe viatorē ⁊ cōp̄rehenſorē arguo ſic. pēa ⁊ gl'a
repugnāt: ⁊ ſiłi i eodē ſubiecto eē nō poſſũt. naȝ

beatitudo ē ſtatus oīum bonoꝝ aggregatõe ꝑ
fectus. ergo ibi nulla pena. xp̄s aũt pcti penã aſ
ſumpſit. quō ḡ erit comp̄rehenſor ſiue ꝑfectus
beatus? Dico ꝙ pena ⁊ gloria i eodē ſm̄ eandeȝ
nãm ſił eſſe nō pñt. Sʒ in xp̄o propter duas na
turas ſaluant̃ i ipo illa duo. quoniã iq̄ʒtũ ds ꝑ
fecte beatus erat cũ ip eſſet in patre: ⁊ pr̄ in eo.
Sʒ inq̄ʒtũ hō noſtros defectus hēbat: q ſue nō
derogabant dignitati. Q. d. ēt peroptie nōtatis
glo. i cle. p̄ma de ſũma trinitate. ſup ꝟbo. poſſi
bile. Sʒ iſta clarius patebũt in ſeq̄ntib⁹. Q̄ʒtũ
ad ſcđam ꝟitatē dico ꝙ d hac ſũt varie opiões
Pria opīo eſt dñi Bona. in. 3. di. i. ꝙ plures ꝑſo
ne nō pñt vnũ ⁊ eũdē hoīeȝ aſſumẽ: nō ꝓpť dfe
ctũ potētie aſſumētis: ſʒ ꝓpť repugnātiaȝ ꝯdi
ctionis iplicite. Quod ſi probat: aut talis aſſũ
ptio terminaret̃ ad vnitatem nãe aut ad vnita
tem ꝑſone: aut ad vnitatē idiuidui. Si ad vni
tatē nãe: ſeqt̃ ꝙ ex vnitate nãe diuine ⁊ hũane cō
ſtituit̃ vna tr̃ia nã. ⁊ p ꝯñs i xp̄o nō eſſet diſtin
ctio aſſumentis ⁊ aſſũpti. ⁊ ſic nō eēt ꝟa aſſum
ptio. Si ad vnitatē ꝑſone: ſeqt̃ ꝙ pl'es ꝑſone ꝯ
municatur i vna ꝑſona. ⁊ ſic pl'es ꝑſone ñ eēnt
plures ꝑſone: quod eſt ꝯdictio. Si ad vnitateȝ
idiuidui cũ talis vnitas ſit ex pte aſſũpti ⁊ non
aſſumentis: ſeqt̃ ꝙ aſſũptũ trahēt aſſumētē ad
nãȝ ſuã qđ eſt falſuȝ. Et ſeq̄ret̃ ꝙ nã diuina non
aſſumēt nãȝ humanã: ſʒ potius ecōuerſo. q꞉ aſ
ſumẽ ſm̄ viȝ vocabuli ē ad ſe ſumere. Et ſic ꝓ
pter hāc ꝯdictõeȝ ponit idē doctor ꝙ ē ipoſſibi
le pl'es ꝑſonas eandē nãȝ nũero aſſumẽ. ⁊ itel
ligit hoc dcȝ ꝓut icarnatio ꝟbi facit ydiomatũ
coīcatõeȝ: p quã filius dei fact⁹ eſt hō: ſic̄ oñdit
btũs Anſelm⁹. li. cur ds hō. c. 9. vbi dicit pl'es ꝑ
ſone neq̄unt vnũ ⁊ eũdē hoīem aſſumẽ. Nec ꝓ
pter hoc excludit̃ dicit idē doctor oīs aliuſ mo
dus aſſũptõis. q꞉ cuȝ multa deus poſſit facẽ q̄ i
tellectus nr̄ neq̄t itelligẽ: q̄s audebit aſſerer̃ ꝙ
tres ꝑſone nequeãt vnũ ⁊ eũdeȝ hoīeȝ aſſumẽ?
Nihil. n. videt̃ ipedire quĩ tres ꝑſoe p grãȝ poſ
ſint illud efficẽ vt ſint ꝑſone vni⁹ ſingularis nẽ
i tpe: cuȝ illa nã ſit poſſibił ⁊ oīo obediēs reſpe
ctũ cuiuſlibet perſone in trinitate. Sic itelligē
do ꝙ illa aſſumptio nō terminaretur ad vnita
tem idiuidualem ex parte aſſumētis. quia hoc
eſſet cōtra iam dicta. ſʒ vult dicere ꝙ ſi tres ꝑ
ſone i vnum hominem aſſumerēt: eſſet ille tres
perſoe vnus homo ſecũdum quem ſēſum veꝝ
eſt ꝙ tres perſoe poſſēt aſſumere vnum homi
nem i vnitate idiuidnini: ita ꝙ i illis tribuſ per
ſōis eſſet commũis vnitas ſingularis nature aſ
ſumpte: dato ꝙ nō eſſȝ commũiſ vnitas i vnita
te perſoe. Et ſic itelligit iſte doctor. Alia eſt opi
nio beati Tho. parte. 3. q. 3. arti. 6. ꝙ licet plures
perſone non poſſint aſſumere eādem numero
hypoſtaſim. bene tamē poſſunt aſſumere eādē
naturam. Et hāc opinionem ſequitur Guilibel
mus varro. li. 3. q. 4. ⁊ probat per hoc: quia nã
eſt prior ſuppoſito: modo multiplicato poſteri
oŕi nō ſequitur neccīo multiplicatio prioris: ſed

ſuppoſitum vt preſupponiť eſt poſterior nã.ğ
multiplicato ſuppoſito non oportet multipli
care nãm.ꝛ ſic eadem nã põt eſſe in pluribus
ſuppoſitis. Jtẽ eadem aĩa põt eſſe in pluribus
ptibus corpis nãliť.ꝛ idẽ corp⁹ i plurib⁹ locis
ſupnaturaliť.ergo mľtomagis in plurib⁹ ſup
poſitis eadẽ nã. Tertio opio ẽ Scoti diſtin
guẽtis ꝛ dicẽtis ſic. Aut poniť ꝙ eſſẽtia ſit ťmi
n⁹ formaľ illi⁹ icarnatõis.aut ꝓprietas relati
ua vľ pſõa. Si eſſẽtia:tunc ↄcedit ꝙ plures p
ſone mediãte eſſẽtia pñt aſſumẽ eadẽ nãm nũe
ro. Si aũt ťmin⁹ ei⁹ ẽ ꝓprietas relatiua vľ pſo
na:ħ eẽ ñ põt. Jſta ſũt valde ardua:ſʒ aĩa cara
valde vtilia:nec oĩb⁹ ꝑdicãda. Uerʒ dicis pať
Ambroſi.ſʒ ſi auditores ita ſubtilis īgenij ñ eſ
ſẽt:gd facẽ debeo. Potes aĩa mea mouẽ hanc
difficultatẽ. vʒ.quõ eſt poſſibile ꝙ ds potuerit
vniri carni hũane. Sʒ aduerte ſi iſtã ṽi.īgris
ponas eã ꝓ ꝑma ṽi.ꝛ ꝑmaʒ quã poſuim⁹ ꝓ ſa
ponas. Rñtũ ğ ad ṽi.hãc dico aĩa:aut tu qriſ
iſtã poſſibilitatẽ p fidẽ:aut p rõnes. Si p fideʒ
cũ fides nihil ipoſſibile ponat.ſimpľr credẽ op
portet.fides aũt clamat. ṽbũ caro fcũʒ ẽ.ğ cre
dere oʒ. Et apľs idẽ ſonat ad Gaľ.4. Cuʒ venit
plenitudo tẽpis miſit ds filiũ ſuũ natũ.i.naſcẽ
dũ ſub lege:vt eos q ſub lege erãt redimeẽt. Et
Jo.3. Sic ds dilexit mũduʒ vt vnigenitũ ſuum
daret. Exṗ ğ fides xp̄i ħ ponit poſſibile:eãdem
fidẽ credẽ ſimpľr ↄfiteri oʒ.de ħ ẽ tex. di.i.c.i.i
pn⁹ ꝛ.23.di.c.q.ep̄s. Fides aũt nr̃a ẽ q̃ ↄtineť in
ſimbolo.34.q.i.ħ ẽ fides. Et i ſimbolo põitur
iſta poſſibilitas.ibi. Qui ↄcept⁹ ẽ de ſpũ ſcõ na
tus ex maria ṽgie.ğ hãc credẽ oʒ. Si aũt hanc
poſſibilitatẽ ex rõne qris. Licet nulla rõ nãlis
ad ħ ſuppetat:qꝛ ꝑter rõneʒ ẽ.imo nonnulli ga
rõnib⁹ nãlibus ħ itelligẽ nõ poterãt diuerſi di
uerſa dixerũt. Quidã aiũt corp⁹ attuliſſe ð ce
lo.qdã carnẽ nõ eẽ verã:ſʒ fantaſticã ꝛ ſimilia.
ꝓpťea talia dixerũt qꝛ itellectu nãli cõprehen
dẽ nõ poterãt.queãdmodũ ocul⁹ groſſus:qꝛ rẽ
ſubtilẽ nõ ituet:firmiť aſſeriť rẽ illã ñ eẽ. Poſ
ſumus tñ aliq̃s pſuaſiuas rões adducẽ ſʒ do
ctrinã doctoꝝ ab eccľia approbatoꝝ. Dñs Bo
nauẽ.i.3.fač has rões. Oĩa illa attribuẽda ſũt
diue potẽtie q̃ ſibi nõ derogãt:ſʒ diuã nãʒ vni
ri poſſe diue potẽtie nõ derogat.ğ ꝛc.minor ꝓ
bať. Nã diuaʒ nãʒ poſſe vniri hũane nihil aliđ
ẽ q̃ʒ diuã pſonaʒ q̃ fuit hypoſtaſis diue nãe ab
eťno eẽ hypoſtaſim hũane nãe i tpe.ħ aũt non
dicit aliquã ipfectionẽ:ſʒ poti⁹ dignitatẽ.ğ ꝛc.
Et pbat ħ p q̃ndã ſimilitudinẽ dicẽs. Sič de⁹
cũ ſit bonus ab eťno i nullo diue bonitati ſit ð
rogatio dũ eſt cã bonitatis create in tpe:q̃uis
bonitas creata lõge ſit iferior bonitate increa
ta. Sic cũ pſona filij dei ſit hypoſtaſis intelle
ctuaľ ꝛ ſpũalis ꝛ icreata ab eťno:i nullo ſibi ð
rogat ſi ſit hypoſtaſis rõnalis creature in tpe.
Secũdo arguit ſic. Queãdmodũ ds de nõ cre
ante ſit creãs i tpe ſola mutatione facta ex pte
creature:ſic pſona filij dei q̃ nõ erat hypoſtaſiſ
hũane nãe i actu hʒ eẽ eius hypoſtaſis ſola mu

tatione facta ex pte nãe aſſũpte. Tertio ſic. Si
cut ds cũ ſit i creatura p eſſentiã pñtiaʒ ꝛ potẽ
tiã.i nullo tñ depẽdet a creatura:ſʒ poti⁹ ecou
uerſo creatura ab ipo tãq̃ʒ a ↄſeruãte ꝛ ſuſten
tãte:ſic ds cũ ſit in nã rõnali p vnionẽ nõ depẽ
det ab ipſa:ſʒ poti⁹ ecõuerſo nã rõnalis depen
det ex hypoſtaſi diua:ꝛ hʒ ſuſtẽtificari in illa:
ſicut nã ſuſtẽtificať i pſona.qre ꝛc. Quidã alij
doctores ſic ṽitatẽ iſtã ꝓbant. Prius põt ſepa
ri a ſuo poſteriori.ſʒ ſingularitas nãe por ẽ p
ſonalitate vľ ſuppoſito.ğ põt ab eo ſepari.ꝛ ꝑ
ↄñs ab alio ſuppoſito ſuſtẽtari.qð factũ fuit i
incarnatiõe:qꝛ nã hũna aſſũpta a ṽbo fuit ab
ſoluta a ꝓprio ſuppoſito ꝛ ſuppoſitata ſuppo
ſito diuino. Alij ſic ꝓbant. Qð põt creatura fa
cere ꝛ hñ põt ꝛ creator.ſʒ creatura rõnaľ.ſ.ſup
poſitũ hũanuʒ põt ſuſtẽtare nãm humanã.ğ ꝛ
ſuppoſitũ diuuʒ.ħ aũt ſuppoſitatio fuit in icar
natione.q̃re ꝛc. Et ne tibi faſtidiũ generẽ:alioſ
modos relinq̃mus. Qm̃ quot doctores ſuper
3° ſñiaꝝ ſcripſerť tot ſũt rones. Et mľta pľchra
ponit btũs Tho.i.3.pte ſũme. Et hec ſufficiãt
ꝓ pñti ṽi. Rñtũ ad ťtiã ṽi.dico ſm dñm Bo
nauẽ.i.3.di.i.ꝙ de hac icarnatõne loq̃ poſſum⁹
dupľr.ſ.aut quo ad ipſas pſonas diuinas:aut
quo ad nãm humanã lapſaʒ. Si ↄſiderať q̃ ad
pſonas diuas:tũc dicit ꝙ triplici rõne cõgruit
ṽbuʒ poti⁹ icarnari q̃ʒ aliquã aliaꝝ pſonaruʒ.
Primo qꝛ filius ẽ imago pr̃is. Secũdo qꝛ
ẽ ṽbuʒ pr̃is. Tertio qꝛ ẽ filius pr̃is. Pria
qꝛ ẽ imago pr̃is. Nã cuʒ humana nã eẽt aſſim
pſibiľ a deo rõne dignitatis imaginis.ꝛ nulla
alia pſona ſit imago pr̃is niſi filius.ğ ↄgruum
fuit vt ſolus filius iũgereť carni hypoſtatice.
2° qꝛ filius ẽ ṽbuʒ pr̃is. Nã ſicut ad manifeſta
tionẽ ṽbi intellectualis oʒ ꝙ ipm copuleť ver
bo vľ voci ſenſibili:ſic ad manifeſtationẽ ṽbi
eterni patris congruũʒ fuit vt uniretur carni
ſenſibili.ťtio quia erat filius patris. Et hanc
rõnem tangit magiſter in.3.di.i.c.i. vbi ſic ait.
Qð iõ fcm̃ ẽ vt q erat i diuitate dei fili⁹:i hũa
nitate fieret fili⁹ hoĩs. Nõ pr̃ vel ſpũs ſanctus
carnẽ iduit:ne ali⁹ i diuitate fili⁹ eẽt alius i hu
mãitate. Et ne idẽ eẽt pať ꝛ fili⁹ ſi ds pať de ho
mine naſcereť. Jñ Aug.li.ð eccľaſtici dogmati
h⁹. Nõ pať carnẽ aſſũpſit nʒ ſpũs ſcũs.ſʒ filius
tm̃ vt q erat i diuitate dei fili⁹ ipſe i hoĩe fieret
filius hoĩs. Ne filij nom̃ ad alteꝝ trãſit q ñ eẽt
i trinitate eťna fili⁹.ħ ille. Si ãt ↄſiderať incar
natio q̃ ad nãm lapſã:tũc ẽt trib⁹ rõnibʒ pbať
ꝙ ↄgruẽti⁹ ṽbũ carnẽ aſſũpſit q̃ʒ pr̃ ľ ſpũs ſcũs
Prio ex ↄſideratõe hoĩs lapſi. Scðo ex ↄſide
ratõe mõi repandi. 3° ex ↄſideratõe fruct⁹ repa
tõis. Prio ex cõſideratõe hoĩs lapſi.nã ſi cõ
ſiderãus hoĩs lapſus pʒ ipſũ corruiſſe.qꝛ ſilitu
dinẽ dei appetijt ꝛ eq̃litatẽ. vt pʒ p magiſtrũ in
.2.di.22. Sʒ filius ẽ ſilitudo patris ꝛ cui ꝓprie at
tribuitur equalitas.congruum ergo fuit vt in
de aſſumeret repatio vnde homo aſſumpſit ru
ine occaſionẽ. Hanc ſñiam ponit Bernardus
ſuper illud Jone.3.c. propter me venit hec

tempeſtas. Ait.n.quia homo preſumpſerat dei
ſimilitudinẽ dirrecte ↄ̃ filiuʒ peccauit:iõ meri
to filio ꝛ vindictã ꝛ idulgẽtia magi ↄgruebat.
Jdẽ ſonat ꝛ btũs Anſelm⁹ li.° cur ds hõ ingt ꝓ
q̃ erat orator⁹ ꝛ diabol⁹ queʒ erat expugnatu
rus:falſaʒ dei ſimilitudinẽ pſũpſerãt ;ꝛ iõ ſpã
li⁹ aduerſuʒ filiũ peccauerť. Scða rõ ſũmiť
ex ↄſideratiõe mõi repandi. Repati.n.ſum⁹ ꝑ
obiaʒ mediatoris ꝛ ei⁹ ſupplicationẽ. Filio ãt
magis ↄgruit ſupplicare ꝛ pr̃i obedire.ğ filius
poti⁹ voluit icarnari. Hoc oñdit Anſelm⁹ vbi
ſ dicẽs. Cõueniẽti⁹ ſonat filiũ ſupplicař pr̃i q̃ʒ
aliam pſonaʒ. Tertia ñ ſũmiť ex ↄſideratione
fruct⁹ ṙpatõis. Ad hoc.n.icarnatio ordiãť vt
ſim⁹ filij di.ꝛ cũ oẽ poſteri⁹ reducať ad ſuũ ꝑ
us:ↄgruũ fuit ṽbũ poti⁹ icarnari q ẽ ꝑm⁹ naľ
fili⁹ h°.ẽt oñdit btũs Aug.3.de tri. vt hõ igr ex
deo naſcereť.ꝑmo ex ipſo nat⁹ ẽ ds. Opportu
it.n.vt p illũ efficereñr filij adoptiui q ẽ fili⁹ nã
lis.q̃re ꝛc. Si ãt a me aĩa iťrogas ꝛ dicas.tu pr̃
Ambroſi gd tibi vr̃.q̃re dic mihi poti⁹ ṽbũ icar
nari voluit q̃ʒ aliq̃ aliaꝝ pſonarũ: Breuiť dico
ꝙ ſi alia pſona carnẽ aſſũpſiſſʒ pľa icõueniẽtia
ſecuta eẽnt. Prio q̃dã trinitati ↄfuſio:dũ pľes
filij i trinitate dicerẽť. 2° qꝛ naſcereť q̃dã eq̃li
tati diminutio:dũ duo filij eẽnt i trinitate q̃ruʒ
vn⁹ hr̃t excellẽtiorẽ nobilitatẽ alťo. 3° qa ẽt na
ſcereť q̃dã oppoſitorũ idiſtictio.qꝛ tũc idẽ fili⁹
genit⁹ ꝛ nõ gẽitus dicẽť:vt pʒ.ꝛ ſiľr multa alia
iconueniẽtia ſecuta eẽnt.iõ ↄgruẽti⁹ fuit filiuʒ
icarnari.q̃re ꝛc. Et iſta ſufficiãt ꝓ pñti ↄclõne.

De pfectiſſima operatione carnis chriſti cõ
cluſio ſecunda:

Ccipe ſam ↄclõnẽ. vʒ: Sič nulla caro ẽ
pfectior aut poſſibilis eẽ:ita pfecti⁹ in
ſuo ſuppoſito nulla opata ẽ ſič ei⁹ gľio
ſa caro. Ubi tres igrãus ṽitates. vʒ. Pria ṽi. ẽ
iſta. Quis fuit mediũ ꝛ mediator ad faciẽdũ pa
cẽ iter deũ ꝛ humanã nãʒ.an.ſ.xp̄s ſm ꝙ ds:an
xp̄s ſm ꝙ hõ. Scða ṽi.ẽ. Que fuit ꝑcipua cã
iſtius icarnatõis. Tertia ṽi.ẽ. Qr̃ tm̃ diſtulit
icarnari. Rñtũ ad ꝑmã dico ſm Bona.i.3.diſ.
19.ꝙ aliud ẽ eẽ mediũ:ꝛ aliud ẽ eẽ mediatorem
Mediũ.n.dič cõicãtiã cũ extrẽis mediator aũt
nõ:ſʒ dicit officiũ recõciliatoris. Si ğ q̃ris q̃lič
xp̄s fuit mediũ diſtinguẽdũ ẽ qꝛ aliqd eẽ medi
uʒ tripliciť ↄtingit. Prio ꝙ due nãe ↄcurrãt
i vnã nãʒ:ita ꝙ ex illis duabus naturi fiat vna
ťtia nã. Et h°.mõ nec xp̄s nec gcq̃ʒ aliud mediũ
eẽ põt inť diuã ꝛ hũanã nãʒ. 2° ꝙ due nãe cõ
currãt i vnũ ſič i vnã pſonã.ꝛ h°.mõ xp̄s dr̃ me
diũ inq̃tũ ipſe ẽ vna pſona i duab⁹ nãis. 3° ꝙ
due ꝓprietates ↄformes duabus nãis i vnũ cõ
currãt:ꝛ h°.ẽt mõ xp̄ſ ẽ medium inť nãʒ diuã ꝛ
humanã. Siľ.n.duas ꝓpetates hẽbat ſ.mortali
tatẽ ꝛ btitudinẽ.mortalitate gdẽ cũ hoĩb⁹:bti
tudie ṽo cũ deo ipſo ↄueniebat. Et ſic patʒ quõ
xp̄s fuit mediũ iter hũanã nãʒ ꝛ diuã. Si ãt q̃ri
ſm quã nãʒ xp̄s fuit mediator. Dico ꝙ cũ medi
ator dicat offm̃ recõciliatoris vt dcm̃ ẽ. Et re
cõciliator dʒ differre ab his q̃s recõciliat.xp̄us

nõ erit mediator ſm nãʒ diuã.qꝛ ſʒ illã ei ſit re
conciliatio:ſʒ ſm nãʒ humanã i q̃ põt reconcili
are ſʒ ꝓpetates diuerſas i gbus cõicat cũ do ip
ſo ꝛ hoĩe. Juſticiã.n.hẽbat ꝛ inocẽtiã i q̃ cõueni
ebat cũ ipſo deo ꝛ mortalitatẽ i q̃ ↄueniebat cũ
hoĩe. Et dũ mors iuſticie ↄiũgiť i eodẽ:hõ pctõ
ꝛ mortaľ ↄfederať cũ do iuſto ꝛ imortali. Jnde
ait apľs ad Ro.5. Cũ eſſem⁹ inimici recõciliati
ſumus deo p mortẽ filij eiuſ. Que ṽba magr̃ ſẽ
tẽtiaꝝ i.3.di.19.ſic exponit i.c.q ſol⁹.vbi ſic ait
Qð nõ ſic itelligẽdũ ẽ ꝙ ei nos ſic recõciliaue
rit xp̄s vt icipet amare qð oderat:ſicut recõci
liať inimic⁹ iimico vt deinde ſint amici q añ ſe
oderãt. Sʒ nos iã deo diligẽti recõciliati ſum⁹
Sʒ quõ diligẽti nos deo recõciliati ſum⁹? Re
ſpõdeo ꝓpť pctm̃ cũ eo hẽbãus iimicitiaſ q hẽ
bat erga nos charitatẽ:ẽt cũ iimicitias exerce
bamus aduerſus eũ opando iiq̃tatẽ. Jta ergo i
imici eramus deo ſicut iuſticie ſũt iimica pctã
ꝛ iõ remiſſis peccati tales iimicitie finiũť ꝛ re
cõciliamť iuſto:q̃s ipe iuſtificat.xp̄s ğ dr̃ medi
ator eo ꝙ medi⁹ iter deũ ꝛ hoĩes ipos recõcili
at do. Recõciliat.n.dũ offẽdicľa hoiũʒ ab ocu
lis di tollit.i.dũ pcca delet gb⁹ ds offẽdebať:ꝛ
nos inimici ei⁹ eram⁹.ħ ille. Sʒ ibidẽ magr̃ p⁹
ꝑdicta ṽba mouet iſtã difficultatẽ. Cũ pcca de
leat nõ ſolũ fili⁹:ſʒ ꝛ pr̃ ꝛ ſpũs ſcũs:qꝛ deletio
nr̃a ẽ recõciliatio ad deũ.q̃re ğ ſol⁹ fili⁹ dr̃ me
diator. Ait.n.apľs.i.Cori.5.deus erat i xp̄o mũ
dũ ſibi recõciliãs.cũ igiť recõciliet.q̃re ğ nõ dr̃
mediator. Et rñdet ꝙ iõ pr̃ nõ dr̃ mediator:qa
nõ fuit medi⁹ iter deũ ꝛ hoiem.nec habuit illa
ſacr̃a q̃ fide ꝛ imitatiõe iuſtificaremur.i.recon
ciliaremur deo. Recõciliauit ğ nos tota trini
tas ṽtutis vſu.ſ.dũ pcca delet.ſʒ fili⁹ ſolus im
pletiõe obie in q̃ patrata ſũt ſm humanã nãm.
p q̃ credẽtes ꝛ imitãtes iuſtificamur. Formaľr
ğ ad dubiũ dr̃ ꝙ iſta tria noĩa mediator:redẽ
ptor:ꝛ cõciliator diuerſimode de diuinis pſo
nis dicuť. Naʒ iſte ťminus mediator ſolũ dr̃ ð
filio dei ſm humanitatẽ ꝛ nõ ſm diuinitatẽ:qa
nõ ẽ mediator iter deũ ꝛ deũ:qꝛ vnus ẽ deus.ꝛ
ħ tangit magr̃ in.3.di.19.c.vñ ꝛ mediator. Re
dẽptor aũt ꝛ cõciliator põt cõuenire alijs pſo
nis ꝓpť vſuʒ ptãtis:nõ aũt ꝓpť exhibitionem
hũilitatis ꝛ obie. Ex quo ſeq̃ť ꝙ de redẽptiõe
poſſum⁹ dupliciť loq̃. vʒ.ꝙ talis redẽptio ↄue
niat xp̄o vt ꝑncipali agẽti aut vt ꝑncipali exe
cutori. Si vt ꝑncipali agẽti:ſic redẽptio cõue
nit toti trinitati.qm̃ tota ſimul trinitas princi
pale agẽs auctorq̃ʒ fuit redẽptionis:qꝛ indiui
ſa ſũt opa trinitatis. Si aũt vt ꝑncipali execu
tori:ſic reſpicit hũanitateʒ que aſſumpta eſt a
ſolo ṽbo.ꝛ ſic ↄpetit ſoli filio. Sič dicimſ ꝙ paſ
ſio attribuiť ſoli xp̄o:ſʒ opatio ṽtuti toti trini
tati.qr̃ ꝛc. Et iſta ſufficiãt ꝓ iſta ṽitate. Rñtũ
ad ſam ṽitatẽ dico ꝙ ẽ diuerſa doctoꝝ opio.
btũs tho.pte.3.q.i.ar.3.dič ꝙ ꝑcipua cã icarna
tõis fuit redẽptio hũani gñiſ. Et p ↄñs ↄcludit
ꝙ ſi hõ nõ peccaſſʒ filius dei icarnat⁹ nõ fuiſſʒ
Et ꝓbat pľibus ſcõꝝ auctoritatibuſ. Nam pmo

Ambroſi⁹ de incarnatiōe ꝟbi ſic ait. Que nāqꝫ erat cā icarnatiōis niſi vt nā q̄ peccauerat redimerē? Et gl. ſup. i. epl'a. Pauli ad Thimo. i. vbi Paul⁹ ait. xp̄s Jeſus veīt i hūc mūdū pc̄ores ſaluos facē. diē glo. Nulla cā veniēdi fuit xp̄o deo nr̄o: niſi pc̄ores ſaluos facē tolle vulnera ꝛ nulla ē cā medicie. Et ſūt ꝟba Aug. ſup Jo. Itē Aug. de ꝟbis dn̄i ſic ait. Si hō nō peccaſſet de⁹ nō veniſſet. Et Leo papa i ſmōe. Si hō ad imaginē ꝛ ſilitudinē dei fact⁹ i ſuo honoꝛ māſiſſꝫ creator creatura fact⁹ n̄ fuiſſꝫ. Et apl's ad gal. 4. Cū venit plenitudo tp̄is ꝛc̄. Itē ꝛ idē Aug. magn⁹ igt veīt medic⁹: q2 magn⁹ iacebat egrot⁹. Mlte alie ſūt auc̄itates ad hꝫ: ſꝫ iſte ſufficiāt Scotiſte ꝟo dicūt ꝙ p̄cipua icarnatōis rō ꝛ cā fuit hūane nāe pfectio. Nā cū hō ex duplici ſb̄a cōponat̄ itellectuali. ſ. ꝛ ſēſuali: ꝛ ſꝫ vtrāqꝫ btificabil' exiſtat: ꝛ n̄ poſſit btificari i dinaꝫ vidēdo eſſētiā ſꝫ ptē ſenſibilē ppt̄ ip2opoꝛtiōeꝫ vital' imutatiōis ad obm ꝯgruū fuit aliqd inueniri i q̄ ps ſenſitiua qeſcēt vltiate. Hꝫ aūt ē ipa filij dei vnigeniti aſſūpta hūanitas. Quare vt di pfecta opa eēnt. etiā ſi i inocētie ſtatu p̄mi hoieſ pſtitiſſet adhuc ꝟbuꝫ hūanaſſet. Qd̄ ꝛ ſentire Aureli⁹ Aug. vr̄ i li°. de ſpū ꝛ aīa. pp̄tea igt de⁹ fcūs hō vt totū hoieꝫ btificaret i ſe vt int⁹ ꝛ ex̄ paſcua iueniret. Ex̄ i carne ſaluatoꝛ]. Int⁹ i dītate creatoꝛ]. Et ꝯfirmat̄ ex dc̄o eiuſdē. iꝫ. d̄ trinitate. vbi ſic ad lr̄aꝫ diē. Quid. n. tā nc̄cīū fuit ad erigēdū ſpē nr̄aꝫ mētesqꝫ moꝛtaliū ꝯditiōe ipſi⁹ moꝛtalitatꝭ abiectas ab imōtali deſpatōe liberādas q̄ꝫ vt demōſtraret̄ nob̄ q̄ꝫti nos penderꝫ d̄s q̄ꝫtūqꝫ diligēt: h ibi. Si igit̄ ex his ꝟbiſ d̄s aſſūpſit hoieꝫ vt nos ad ſui amoꝛē eliceret: claꝝ ē ꝙ ſi hoieꝫ i ſtatu inocētie aſſūpſiſſet magꝭ nos ad ſuā dilectionē t̄xiſſet. Et ſic hēs aīa mea duas famoſas opiones. Ego āt mediāte gr̄a ſpūs ſci ꝛ dictis alioꝝ doctoꝝ p ꝯcoꝛdātia iſtaꝝ opionū pono hāc diſtictionē ꝙ de icarnatōe dupl'r log ꝯtingit aut q̄ꝫtū ad ſb̄aꝫ: aut q̄ꝫtū ad effectū paſſibilitatꝭ. Si 2°. mō: tc̄ p̄cipua rō icarnatōis fuit redēptio hūani gn̄is: ꝛ ſic itelligūt p̄mi. Si p°. mō: tc̄ p̄cipua rō fuit pfectio vniuerſi. ꝛ ſic itelligūt ſcd̄i. Quattuoꝛ. n. ſūt mōi p̄ducēdi hoieꝫ i eē. ſ. de viro ꝛ muliē. vt nūc. Siue viro ꝛ muliē: vt adaꝫ. de viro ſine muliē: vt eua. Reſtat q̄rt⁹ mod⁹ vt pfecta ſint opa dei. ſ. de muliē ſine viro: qd̄ fcūꝫ fuit i hac bn̄dicta icarnatiōe. Hāc diſtictionē ſentit dn̄s Bona. i 3. di. i. q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad t̄ciā ꝟi. dico ſm Bona. vt: ſ. ꝙ q̄druplici rōne tm̄ diſtulit icarnari. vꝫ. vt dinā iuſtitiā demōſtraret: vt hūanā ipotentiā idicaret vt ec̄nā diſpōneꝫ app2obaret: ꝛ vt hūanū amoꝛē accēderet. O dulciſſime de⁹ cur tot ānoꝝ curricula ptrāſiſti; qd tm̄ aures tuaſ dulciſſimas a vocib⁹ ſcōꝝ pr̄uꝫ declinaſti āteqūꝫ hac nr̄a tunica moꝛtali veſtiri velles? Ecce oēs clamāt vt diſrūperes celos ꝛ deſcenderes vſqꝫ ad ima t̄re. Mitte quē miſſur⁹ es. Cur obaudis? Feci igt de⁹ aīa mea vt iuſtitiā meā demoſtrarē. Nā ſi moꝝ aut p⁹ i tp̄e hūanaſſē leue pctm̄ p̄moꝝ pentū credidiſſes ꝛ rigoꝛē dine iuſtitie n̄ itellexiſſes. Sꝫ dū tāta tp̄a ptrāſita cernis arguere potes p̄moꝝ pentū pc̄ti q̄uitatē et dine iuſtitie rigoꝛē: q̄ nil i vltū abiꝛ pmittit. p̄s. Juſt⁹ dn̄s ꝛ iuſtitiā dilexit: eq̄tatē vidit vultus ei⁹. 2°. aīa tm̄ diſtuli vt tuā ipotētiā ꝛ carnis tue quā iformas oñderē. ſatꝭ. n. ꝯuicē potas cū tot ſcōs pr̄es ad iferna deſcēdē cernebas: nl'lā i te aut carne tua potētiā eē ad dinā iuſtitiaꝫ pſoluēdā. Et vere dicē potas qd̄ ſcribit̄ 2°. pali. 2. c. Cū ignoꝛam⁹ qd agē debeam⁹: h ſoluꝫ reſidui habem⁹: vt oculos nr̄os figamus ad te. Nec tm̄ putes talē moꝛā ſcis pr̄ibus fuiſſe moleſtā: cuꝫ dine eſſent volūtati concoꝛdes. p̄s. Juſtitie dn̄i recte letificātes coꝛda. ſ. ſanctoꝝ patrum. 3°. tm̄ diſtuli vt ec̄nā diſpōneꝫ app2obareꝫ. oīa. n. ſuū tp̄s hn̄t. cum aūt venit plenitudo tp̄is miſi filiū meū. Ecce diuina diſpō. Mundus. n. in ſexto menſe. ſ. martij ſm cōem opionem: ꝛ die ſexto fuit ꝯſumatus. ergo congruum fuit vt in ſexto menſe: ꝛ ſexto die: ꝛ ſexta etate repararetur. Prima etas eſt ab Adam vſqꝫ ad Noe. ſa a Noe vſqꝫ ad Abꝛaham. Tertia ab Abꝛaham vſꝫ ad Moyſē. 4. a Moyſe. vſꝫ ad Dauid. 5. a Dauid vſqꝫ ad xp̄ꝫ. 6. a xp̄o vſqꝫ ad finē mūdi. Sꝫ d̄ h alia dixim⁹. Quāto tātū diſtuli icarnari: vt te i amoꝛē meū accēderē. Nā ſi verū eſt ꝙ nil cari⁹ q̄ꝫ qd̄ p̄cib⁹ ꝯpat̄: pſcō vt tātū ac tale bn̄ficiū icarnatiōis q̄tum habēt: ꝯgruū fuit vt mltꝭ p̄cib⁹ ꝯparet̄. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiāt p̄p̄ſenti concluſione.

De adoꝛatōe ꝯcluſio tertia.

Ccipe t̄ciā ꝯcluſionē. vꝫ. Sic̄ nulla cēo pfecti⁹ opata ē: ita ꝛ nūq̄ꝫ aliqua carioꝛ d̄o ē vl' fuit vl' erit ꝛ magꝭ honoꝛanda: Ubi tres igram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta. O et̄ne d̄⁹ poſtq̄ꝫ carnē xp̄i tā cariſſimā tibi feciſti vt eā tibi vniēdo hō apparuiſti: q̄s gr̄aruꝫ actōes ꝛ honoꝛē tibi p tāto bn̄ficio facē debem⁹. Secūda ꝟitas ē. O et̄ne d̄⁹ d̄bem⁹ ne carnē tuā ſiue hūanitatē eadē adoꝛatōe adoꝛar̄ ſic̄ tuā ſcāꝫ diuitateꝫ? Tertia ꝟi. ē. nc pctm̄ eſt ne de⁹ imagines adoꝛare q̄ in eccl'ia filij tui q̄tidie depigūt̄. Dic igit̄ mihi p̄mū pr̄ ſcē quō te adoꝛabim⁹ ꝛ quē honoꝛē tibi faciem⁹ p tāto officio? Nā Abel te adoꝛauit munerib⁹. Enoch fili⁹ ſeth tuū nomē p̄m⁹ vocauit: Noe. Abꝛahā: Moyſes ſacrificijſ ꝛ decimis: ꝛ alij ſci pr̄eſ ſil'r te honoꝛarūt ꝛc̄. Rn̄deo ad iſtā tuā p̄mam ꝟitatē aīa cara loco dei. Et dico ꝙ btūs Tho. ſa ſe. q. 84. ppt̄ illd̄ ꝟbū Jo. x. veīt hoꝛa qñ ꝟi adoꝛatoꝛes ꝛc̄. mouꝫ hāc difficultatē. vtrū adoratio ꝯſiſtat i actib⁹ iterioꝛib⁹ vl' ext̄ioꝛibꝫ. xp̄s eniꝫ ibideꝫ. ſ. Jo. x. dicit ꝙ veri adoꝛatoꝛes adorabunt i ſpū ꝛ veritate. ergo nō actibus ext̄ioribus: ſꝫ tm̄ i ſpū adoꝛandus ē d̄s. Et Paul⁹. i. Coꝛ. 14. ait: Orabo ſpū: oꝛabo ꝛ mēte. Iteꝫ arguit̄ ſic. Act⁹ ext̄ioꝛes ptinēt ad cognitioneꝫ ꝛ motū ſenſibilē: ſꝫ d̄s attigi nō pōt p actū ſenſibilē. g̃ nō dꝫ honoꝛari p act⁹ ſenſibiles. Et reſpōdet idē doctor ꝙ ſic̄ hō ex duplici ſb̄a cōpo ſitur mālī. ſ. ꝛ intellectuali ſic ꝛ mālīr ꝛ ſpūaliter deū honoꝛet. mālīr cū ext̄ioꝛib⁹ actib⁹. ſpūaliter ſpū ꝛ mēte. ſꝫ hoc oꝛdine vt qd̄ exteri⁹ facimus ad mētē ꝛ ſpm̄ r̄feram⁹. Nā p ſigna que coꝛpalīr exhibem⁹ aīus ardētius i deū ſubleuat̄. Cōnatural'. n. nobis modus ē: vt p ſēſibilia ad itelligibilia pcedam⁹ p̄°. phiſi. Innata ē. n. nob̄ via ad certioꝛa nob̄ ꝛ icertiōa nāe pcedē. ꝛ p̄°. poſterioꝝ oīs doctria ꝛ oīſ diſciplia fit ex p̄exiſtēti cognitōe. ſ. ſēſitiua exponūt doctoꝛes phiſici. ꝛ 3. de aīa nc̄cē ē itelligētē fātaſmata ſpeculari. ꝛ i libꝛo de ſenſu. Nihil ē i itellectu qn p̄us fuerit i ſēſu. g̃ p ſenſibilia ꝛ p actus exterioꝛes manuducimur i ſpūalē dulcedinē dei: ꝛ cognitōeꝫ: ꝛ ſpūalē honoꝛē: ꝛ ad oratōeꝫ. Et iō q̄ꝫtuꝫ ad oratōeꝫ ꝛ honoꝛē ſpiratualē n̄ r̄grit̄ ali⁹ loc⁹ niſi mēs ꝛ ſpirit⁹. Sꝫ q̄ꝫtū ad orōeꝫ ꝛ honorē coꝛpalē r̄grit̄ loc⁹ coꝛpal' ſcūs. p̄s. adorabo ad tēplū ſcm̄ tuū. loc⁹. n. ſcūs vt eccleſia ſic̄ et ceteri mot⁹ ſpūales coꝛpoꝛꝭ excitāt ſpiritū i cōtemplatiōe creatoꝛꝭ: ſic̄ oñdim⁹ feria. 5. cineꝝ. Nota tñ ꝙ honor ꝛ dei cultus: vt diē. dn̄s Bona. i. 3. di. ix. p̄t ꝯſiderāi tripliciē. Uno mō vt qdā act⁹ i deuꝫ direct⁹ ſub rōe vltimi finis Et ſic talis honor ē cōis ꝟtutib⁹ omnib⁹ qm̄ omni actu ꝟtutis honōam⁹ deuꝫ. Secūdo mō vt act⁹ i deū direct⁹. nō ſolū in rōe vltimi finiſ ſꝫ i rōe ſubiecti. ꝛ ſic tal' honor cōis ē tm̄ trib⁹ ꝟtutib⁹ theologicis ſ. fidei ſpei ꝛ chāitati. qm̄ fide ꝛ ſpe ꝛ charitate d̄ū diligim⁹ ꝛ honoꝛam⁹. 3°. vt ē qdā act⁹ i deū direct⁹ n̄ ſolū i rōe finis ꝛ obiecti: ſꝫ i rōe honoꝛꝭ. ꝛ ſic talis actus ē ſpūaliſ adoꝛatōis latrie: q̄ nil aliḋ ē niſi cult⁹ ſoli d̄o debit⁹. Uñ lꝫ i oī actu ꝟtuoſo r̄lato i deū honoꝛet̄ d̄s: tn̄ latria vēdicat ſibi ſpālē p̄rogatiuā vt ſit cult⁹ ꝛ honoꝛ ſoli d̄o d̄bit⁹. vt ait Aug. ſꝫ vt clari⁹ aīa mea et̄no pr̄i honoꝛē q̄lē dbeas ipēdē ppt̄ tm̄ ac tale bn̄ficiū icarnatōis filij e⁹ itelligaſ diligēt̄ aīaduerte ꝙ oīs honō q d̄o attribui p̄t: aut ptiet ad dinā potētiā: aut ad dinā ſapiam: aut ad dinā clemētiā. Et iō h tria pūcta videāuſ p°. q̄lē honoꝛē facē debēus d̄o ppt̄ e⁹ ifinitā potētiā. 2°. q̄lē honoꝛē ppt̄ e⁹ ifinitā ſapiaꝫ. 3°. q̄leꝫ honoꝛē pp e⁹ ifinitā clemētiā. Q̄tū ad p̄mū dico ꝙ tripl'r honoꝛād⁹ ē adoꝛatōe. ſ. exoꝛatiōe et veneratōe. Adoꝛatōe q̄dꝛupl'r. ſ. icliatōe mētis icliatōe capitꝭ. genufle xiōe coꝛpiſ. ꝛ totali pſtratōe. p°. adoꝛād⁹ ē mētꝭ icliatōe i ſignuꝫ hūilitatꝭ exēplo pharifei. Luē. 18. q oc'los ſuos n̄ audēbat ad celū leuare: ſꝫ pcutiebat pect⁹ ſuū dicēſ. ppiti⁹ eſto mihi pctoꝛi. Iñ Gre. li. moꝝ. Ille igt ꝟaꝫ oꝛōeꝫ deo exhibꝫ q ſemetipꝫ ꝙ puluis ſit hūil'r vidꝫ: q ſibi nihil ꝟtutꝭ tribuit: q bōa q̄ agit eē d̄ mīa dei agſcit. h ille. 2°. adoꝛat̄ icliatōe capitꝭ qñ ſ. audit̄ nom̄ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. ſic̄ hēt̄ de imūitate eccl'aꝝ. li. 6. c. decꝫ. de q̄ dn̄ica ſeq̄nti dicet̄ ad plenū. Itꝭ qñ dr̄ gl'a pr̄i l' audit̄ cātari. 3°. gēuflexiōe coꝛpꝭ. ſ. qñ eleuat̄ coꝛp⁹ xp̄i. gēuflectē. n. dēmus ab̄o gēua. ad Phi. 2. In noie ieſu oē genuflectat̄ ꝛc̄. ad dn̄iaꝫ pape: ipatoꝛꝭ ꝛ alioꝝ magiſtrū de ꝯſe. di. i. c. qñ āt ſtāus. 4°. i totali coꝛpꝭ pſtratōe. p̄s. adoꝛēus ꝛ pcedāus añ eū q̄ mō ſacti magi xp̄ꝫ honoꝛarūt iq̄ꝫtū deū. Mat. 2. c. ꝛ pcedētes adoꝛauerūt eū. Sil'r ꝛ xp̄s iq̄ꝫtū hō honoꝛauit pr̄eꝫ. Mat. 26. pgreſſus puſillū: pcidit i facieꝫ ſuā oꝛās ꝛ dicēs. pr̄ mi ſi poſſibile ē trāſeat a me calix iſte. Sil'r ꝛ Petr⁹ xp̄ꝫ iq̄ꝫtū deū honorauit Luē. 5. Qd̄ cū vidēt Petr⁹. ſ. mltitudiem piſciū pcidit ad gēua ieſu dicēſ. exi a me dn̄e q2 hō pctō ſū. Et de illo q hēbat demoniuꝫ Mat. 8. ſcribit̄. Currit ille hō q hēbat d̄moniū. ꝛ iſra Js vt vidit ieſū pcidit añ illū. Luē. 5. c. dr̄ de leproſo. Ecce vir plen⁹ lep̄ vidēs ieſū: ꝛ pcidens i faciē ſuā rogabat eū dicēſ. dn̄e ſi viſ potes me mūdare. q̄re ꝛc̄. 2°. honoꝛat̄ d̄s q̄ꝫtū ad ſuā potētiā exoꝛatōe. Tripl'r āt dinā potētiā exoꝛāus ſ. p oꝛōeꝫ: dep̄catōeꝫ: ꝛ ſacrificatōeꝫ. per oꝛoneꝫ Mat. 9. pr̄ nr̄ ꝛc̄. In q̄ nc̄cia tā cōplq̄ꝫ aie poſtulam⁹. p̄s. ꝟba mea aurib⁹ pcipe dn̄e: itellige clamoꝛē meū. Intēde voci oꝛōis mee rex me⁹ ꝛ d̄s me⁹. Iñ Ber. qñ igt fidel' ꝛ hūil' ꝛ feruēs fuerit orō: celū ſiñ dubio penet̄bit. vñ certū ē ꝙ vacua redire n̄ poſſit. h ille. 2°. per dep̄catōnem q̄ fit p mal' amouēdis: ſic̄ Thobias fec̄ p plaga cecitatꝭ amouēda. ꝛ Sara p obp2ob2io viroꝝ occiſoꝝ. Tho. 3. Et ſeq̄t̄ ꝙ i illo tp̄e exaudite ſūt p̄ces āboꝝ i ꝯſpectu gl'e ſūmi dei. p̄s. dep̄cat⁹ ſuꝫ faciē tuā i toto cōd̄ meo: miſē mei ꝛ exaudi me.

3°. p ſacrificatōeꝫ. Sacrificiū. n. dr̄ q̄ſi ſacruꝫ faciēs. iter āt oīa ſacrificia ſcā ſacrificiū copis xp̄i ē maxīuꝫ de ꝯſe. di. 2. c. nihil i ſacrificijs maius eē pōt. vt plene oñdet̄ dn̄ica ſeq̄nti. 3°. honoꝛat̄ d̄s q̄ꝫtū ad potētiā veneratōe. veneratio āt ſūme potētie dei oñdit̄ i ſacrꝭ tēpl'. Ad venerādū āt deū i ſacrꝭ locꝭ tria pmaxie regrūt̄. ſ. p°. vt tēpl' ipſi⁹ maxius exhibeat̄ honoꝛ. quia tota ibi ē trinitas: tota celeſtis curia ꝛc̄. p̄s. dn̄s i loco ſcō ſuo. In c⁹ figura Jacob dū a ſomno vigilaſſet ait. t̄ribil' ē loc⁹ iſte. ꝟe nō ē h aliḋ niſi domus dei ꝛ poꝛta celi. Gen̄. 28. 2°. regrit̄ mūdicia miſtroꝝ. q2 ſcā a ſcis tractari debent. Audi Aug. pl⁹ igt placet deo latrat⁹ canū mugit⁹ boum: gronituſqꝫ poꝛcoꝝ q̄ꝫ cāt⁹ cl'icoꝛū luxuriātiū. Iſaia. i. lauami: mūdi eſtote ꝛc̄. 3°. regritur vaſoꝛū nc̄cioꝛū d̄cētia vt i appatu vaſoꝝ: lūinariū: veſtim̄toꝝ: ꝛ h⁹ i. q̄ oīa maīfeſtāt ꝛ oñdunt gl'oꝛiā ꝛ magnificētiā dei. q̄r ꝛc̄. Accipe nc̄ honoꝛē quē d̄o facē debēus ppt̄ e⁹ ifinitā ſapiaꝫ.

Triplex. n. ē tal' honor. ſ. timor: pudor ꝛ dolor. Prim⁹ ē timor dei. p̄s. Initiū ſapie eſt timor dn̄i: itellect⁹ bon⁹ oibus faciētib⁹ eū. Ex h duo bona oꝛiūt̄. ſ. ſtupoꝛ dini iudicij ꝛ tremōꝛ et̄ni ſupplicij. d̄ p̄°. oīa iudicia ei⁹ i ꝯſpectu meo Et diē oīa. q2 ꝯſiderare aīaꝫ ſpūalē oꝫ: iudiciuꝫ āgeloꝝ: hūane gn̄ationis ſodome ꝛ gomoꝛre ꝛ ſil'ia. Iñ Petrus apl's. Si d̄s āgelis nō pep̄cit ꝛc̄. Eccl'. 17. Cogſce iuſtitias ꝛ iudicia d̄i vt ſtupeas. ſ. peccare ꝯ dinaꝫ ſapiaꝫ. de 2°. p̄s. timor ꝛ tremoꝛ venerūt ſup me ꝛc̄. Math. 25. Ite maledci ꝛc̄. 2⁹ honor q debet̄ dine ſapie dr̄ pudoꝛ

q.ſ.cōmiſſa pccā:ꝛ ōmiſſa bōa pōderamꝰ ꝛ pē/
ſamꝰ.ps.cogitaui dies āttiquos ꝛ annos eťnos
ī mēte habui.Ex q̄ duo alia bona oriūť.ſ.vere
cūdia cōmiſſe culpe:ꝛ erubeſcētia ſatiſſactiōiſ
future.de p°.exēpluz d̄ magdalena q̄ ſtās retro
ꝛc̄.Luc̄.7.de 2°.ps.mlťa flagella pccōꝝ ſperan/
tēs āt in dn̄o mīa circūdabit. 3° dine ſapie ho
nor dr̄ dolor.ſ.q̄ cōmiſſa detgat.ps.Dolor meꝰ
ꝛ gemitꝰ meꝰ ī ꝯſpectu tuo ſp.Ex q̄ duo bona
oriūť.ſ.ꝯfeſſio ꝛ ſatiſſactio.de p°.ps.dixi aduer
ſuz me ꝯfitebō iiuſtitiā meā dn̄o ꝛ tu remiſiſti
īpietatē pccī mei.de 2°.ps.Laboraui in gemitu
meo:lauabo p ſinglas noctes lectū meū:lacry
mis meis ſtratū meū rigabo:ꝛ h̄ d̄ honore q at
tribuiť deo rōe ſue īfinite ſapie.Accipe mō ho
norē q attribuiť deo rōe ſue īfinite bonitatꝭ ꝛ
clemētie.Et h̄ ſilr ē triplex.ſ.ḡtitudo deuotōiſ
ꝓmptitudo dilectiōis:ꝛ rectitudo ītentionis.

Pⁱo ē ḡtitudo deuotōis.ſ.circa dei bn̄ficia
q nob̄ ingřis ꝛ īdignis ſua dona nō ceſſat quot
tidie mlťiplr̄ illargiri.ps.q dat oībus affluenť
Et huic honori.4.correſpōdēt opatiōes:quas
ſpūi ſcō grāꝝ dīnaꝝ largitori pſoluē debemuſ
ſ.grāꝝ actio.ſ.recogſcēdo bn̄ficia.ps.Cātabo
dn̄o q bona tribuit mihi.Et dic̄ bona i plurali
qꝛ ds̄ ipe dat bōa tpalia:corpalia:ꝛ ſpūalia.Ja.
1.oē datū optimū ꝛ oē donū pfectū de ſurſuz ē
deſcendēs a pr̄e luminū. 2°.cordis ꝛ oris bn̄/
dictio.ps.Bn̄dicā dn̄z i oī tpe:ſp laus eiꝰ i ore
meo.ꝛ Apoc̄.2.dr̄ de btīs.Bn̄dictio:ꝛ ſapia:et
grāꝝ actio:honor:ꝟtus ꝛ fortitudo deo nr̄o i
ſecła ſecłoꝝ.amē. 3°.cordis ꝛ oris magnifica
tio.ps.magnificate dn̄z mecū:ꝛ glioſa ꝟgo ait.
Magnificat aīa mea dn̄m. 4°. bn̄ficioꝝ di/
uulgatio.exēplū ceci nati.1.Thi.1.regi ſeculoꝝ
īmōtali iuiſibili ꝛc̄.Et h̄ ē pmꝰ honor. 2° ho
nor dr̄ ꝓmptitudo dilectiōis.ſ.circa benignaz
ḡtitudinē ſuaz q̄ nob̄ pccā īdulget.Et huiꝰ di/
lectiōis q̄ttuor ſunt ſig.ſ.corpis flagellatio.ad
Gal.5.Qui xp̄i ſūt carnē ſuā crucifixerūt cū vi
tijs ꝛ ꝯcupiſcentijs.ps.Diſciplina tua correxit
me i finē:ꝛ diſciplina tua ipa me docebit.2°.ele
moſynaꝝ largitio.ps.manus ſuas apuit inopi
ꝛ palmas ſuas extēdit ad paupes. 3°.ſcōꝝ lo
coꝝ ꝛ īdulgētiaꝝ viſitatio:vt ire Romaz ꝛc̄.

4°.deſideriū moriēdi ꝓ xp̄o:ex°.Pauli dicē
tis.Infelix ego qs me libabit de corpe mortis
huiꝰ?Cupio diſſolui ꝛ eē cū xp̄o 3° honor dr̄
rectitudo itentiōis Math.6.Si oculꝰ tuus.ſ.
ītētio tua ſimplex fuerit totū corpꝰ lucidū erit
Et huic recte ꝛ ſimplici ītētioni correſpōdent
q̄ttuor opatōes.ſ.patiētie dei ꝯſideratio q̄.ſ.tā
to tpe nos ad pn̄iaz expectat ꝛ iuitat cū brachi
is expāſis i cruce.Jn̄ aīa iamorata q̄rit qd ſūt
plage iſte i medio manuum tuaꝝ?Zacha.13.Et
dicet.ſ.xp̄s his plagatꝰ ſuz i dom o coꝝ q dili/
gebāt me.Plagatꝰ.n.ē dulciſſimꝰ Jeſus in ma
nibus ꝛ pedibꝰ.ps.Foderūt manꝰ meas ꝛ pe/
des meos.plagatꝰ i dorſo.ps.ſup dorſū meū fa
bricauerūt pccores.Plagatꝰ ē in latē.Job.21.
vulnerauerūt me lācea ꝯciderūt me vlnē ſup

vlnus.Et breuiť i toto corpe.Iſa.53.A planta
pedis vſqz ad ꝟticē nō ē inuēta i eo ſanitaſ.Et
tāti dolores extiterunt vt xp̄s i cruce clamet.
Trenoꝝ.3.O uos oēs q trāſitis p viā attēdite
ꝛ videte ſi ē dolor ſiłis ſic̄ dolor meꝰ ꝛc̄. 2a
opatio dr̄ i bonis exercitatio.qm̄ i bn̄ agendo
ſp piculū ē in mora.Greg.i paſtorali.c.41.Se/
pe cū opportūe q̄ agē poſſumꝰ nolumꝰ:paulo
poſt cū volumus nō valemꝰ.2.ad Cor.6.horta
mur vos ne i vacuū grāz dei īcipiatis ꝛc̄.ꝛ ad
Gal.6.dū tp̄s hēmꝰ opemur bonū. 3a opa
tio ē picłoꝝ declinatio.1.Jo.5.totus mūdus in
malo ligno poſitus ē. q̄rta dr̄ etnoꝝ affectō
ps.quēadmodū deſiderat ceruꝰ ad fōtes aq̄ꝝ
ita deſiderat aīa mea ad te ds̄.q̄re ꝛc̄.Et iſta
aīa tibi ſufficiāt ꝓ pn̄ti ꝟitate. Q̄tū ad ſam
ꝟi.dico ſm dn̄m Bona.ꝛ Scotellū i.3.di.9.ꝙ
duplex ē adoratio q̄tū ad ꝓpoſitū ſpectat:q̄dā
ē adoratio p ſe:q̄dā p accn̄s.Adoratio p accn̄s
fit qnqz mōis. Unoꝰ rōe ſignificatōis:et ſic
adorāť ſacřa:qꝛ ſūt ſigna ſacre rei ꝛ ꝟba ſacri
euāgelij.qꝛ ſūt ſig ſcitatis Scd̄o rōe imitatō
nis ł repn̄tatōiſ.ꝛ ſic adorāť imagies ſcōꝝ ꝛ pſ
tiz ꝟgis głoſe.ſ3 de h̄ i ſeq̄nti ꝟitate. 3°.rōe ꝯ
tinētie:ꝛ ſic adorāť ſpēs i ſacm̄ēto altariſ ado
ratōe hypdulie.Silr ꝛ ꝟgo maria:qa continuit
deū ꝟuz i vēo ſuo.Silr crux xp̄i i q̄ xp̄s pepen
dit.alie āt cruces q̄ ſūt fcē i mēoriā crucifixi n̄
ſūt adorāde. 4°.rōe nālis detmiatōis vł cō/
plexiōis.ꝛ ſic adorāť mēbra ſcōrū ꝛ cadauera
eorū 5°.rōe ꝓtractōis.ꝛ ſic ſup oēs adorāť ꝟ/
go q̄ ſepłꝰ ꝓtractauit corpꝰ xp̄i.Itē ꝛ ſci ſacer
dotes q eorū mātbꝫ głoſū xp̄i corpus ſctauerit

Adoratō p ſe duplex ē.q̄dā p ſe ꝛ ꝓpť ſe:q̄dā
p ſe.ꝛ n̄ ꝓpť ſe:Adoratio q̄ ē p ſe ꝛ ꝓpť ſe dicit
latria.ꝛ iſta ſoli deo cōpetit ꝛ trinitati.qa ſolus
ds̄ ē vltīus finis p ſe ꝛ ꝓpť ſe adorādus.Ado
ratio āt p ſe ꝛ n̄ ꝓpť ſe ē qn̄ ꝓpť aliqd ei ꝯiūctū
aliqd adorāť vt xp̄i hūanitas vnita ꝟbo.Que
natura poteſt triplicitec accipi pōt.Uno°.īq̄/
tum ſuſtentificatur ſuppoſito diuino.2o mō in
q̄tū vnita diuitati.3°.īq̄tū vnita p dōa ḡtuita.
Si p°.mō:ſic adorāť latria.Si 2°.mō:hypdulia.
Si 3°.dulia.q̄ etiā adoratiōe adorāť qlibꝫ ſcōs
ꝛ q̄libꝫ pura alia creatura.Iſta diſtictio ſcotel
li ē.Aliť aūt declarat dn̄s Bona.pdc̄az diffici
tatē:dicēs ꝙ caro xp̄i ꝛ hūanitas pōt dici totꝰ
ille hō.iuxť illō Jo.1.ꝟbū caro factū eſt:ꝛ h̄ mō
caro xp̄i ꝛ hūanitas adorāť adoratōe latrie rō
ne pſone:qꝛ ē vna pſona ꝛ nō plures perſone.

2°.mō pōt ꝯſiderari vt noīat ipaz ptē huma
nitatis p ſe:nō vt vnitā:et ſic debetur ei dulia.

3°.put noīat ipaz nām creatā ut diuitati vni
tā:ꝛ tūc debeť ei dulia dignior:q̄ hypdulia dr̄
ſ3 q̄ſdā.Alij tn̄ dn̄t ꝙ ſic ꝯſiderata vt vnita di
uitati in rōne pſone:ꝙ latria adorari dꝫ qa la
tria nō debeť pti rōe ptis:ſ3 rōe totiꝰ.totꝰ aūt
xp̄s ē pſona xp̄i.Sꝫ forte qs iterrogabit qd ē
latria:dulia:ꝛ hypdulia.Licꝫ h̄ mlťa dicenda
eēnt:breuiť tn̄ dico ſm Bona.vt ſ.ꝙ latria in
q̄tuz ꝟtus ē hitus inclinās hoīez ad exhiben/

dū deo obſequz debitū i rōe vłis dn̄ij.dulia ē
hitus iclinās ad exhibendū obſequiū hoibus
ad honorē debitū.hypdulia ē obſequū qō d̄beť
alijs pſonis excellētioribus:vt xp̄o hōi ꝛ ꝟgi/
ni:Ita ꝙ latria ſoli d̄o:dulia pure creature:hy
pdulia excellenti creature debeť.Et ſcias ꝙ p
obſequz ītelligo ſuitutē:vt exponit Aug.li.de
trini.Et h̄ ſufficiāt ꝓ pn̄ti ꝟi. Q̄tū ad t̄tiaz
ꝟi.dico ꝙ pma facie vr̄ ꝙ nulla imago vł ſcul
ptile adorari debeat:Et p°.qꝛ vr̄ ꝯ doctrinā et
pceptū d̄i.dic̄.n.ds̄.Exo 20.Nō facies tibi ſcul
ptile neqꝫ oēz ſiłitudinē.ſ.dei:q quidē īfigura
biłē.Si ḡ aliq̄ dei imago fieri nō dꝫ ḡ nec ado
rari.Et ꝯfirmāť p Damaſcenū.c.d̄ imaginibꝰ
li.4.vbi dic̄ ſic.Inſipiētie igiť ſūme ꝛ īpietatꝭ ē
figurare qō diuū.i.qō diuū ē.Itē arguiť 2°.ſic.
Nobilior ē creatura viuēs ꝛ dignior oī creatu/
ra nō viuente.qꝛ magꝭ ſiłis ꝛ ꝓpinqor ē ſūme ui
te q̄ ē ipſe ds̄.ſ3 oīs imago ł picta ł ſculpta ē qd
nō viuū.ḡ īgbilior ꝛ īdigniō.Et p ꝯn̄s ſi muſcā
aſinū:ꝛ canē:n̄ adorāus.nec p ꝯn̄s imagies ado
rare debemꝰ.Itꝭ aīa rōaľ ē imago dei:ꝛ tn̄ non
adorāť.ḡ a fortōri nec imago hoīſ.R°.aīa mea
his tuis difficultatibꝰ:qm̄ fides nr̄a nihil indi/
gnū aut male fcm̄ tāq̄ dignū ꝛ bene fcm̄ putat:
Damaſcenꝰ.n.vbi ſ.Et dic̄ Bona.i.3.di.9.po/
nūt hāc ꝯcłōez ꝙ cuilꝫ imagi taľ ē exhibēdꝰ ho
nor qlis dētur rei cꝰ ē imago.vn̄ imagini xp̄i la
tria reddāť:imagī ꝟgis hypdulia:ꝛ imagī alio
rū ſcōꝝ dulia.Audi Dama.vbi ſ.Q̄m̄ q aduer
ſū nos ꝯq̄rūť adorātes ꝛ orātes ſaluatorꝭ nr̄i ꝛ
regie nr̄e ꝛ dei genitricis imaginē āpliꝰ āt ꝛ re/
liq̄ꝝ ſcōꝝ ꝛ miſtroꝝ xp̄i audiāt ꝙ a pncipio ds̄
hoīez ſ3 ꝓpam imaginē fecit.Cuiꝰ igiť grā nos
ad iuicē adorāus niſi ꝙ ſ3 imaginē d̄i fci ſumꝰ.
vt.n.ait dei forꝰ ꝛ magnꝰ i diuis baſilijs imagiſ
honor ad ꝓtotipū pueīt.i.exēplar.Prototipuz
āt ē qō imagiāť.ex q̄ qō deriuāť fit.h̄ ille:Ad q̄
rū declaratōez nōnduz ꝙ imagies ſcōꝝ triplici
rōe iuēte ſt.ſ.ꝓpť ſimpliciū ruditatē.pp d̄uotō
nis tepiditatē:ꝛ ꝓpť memorie labilitatē. P°.
ꝓpť ſimpliciū ruditatē.vt.ſ.ſimplices q lr̄as ne
ſciūt i picturiſ ꝛ ſculpturis tāq̄ i ſcripturꝭ fidei
nr̄e miſtēia legē poſſint.Hāc rōez tāgit Dama.
vt ſ dicēs ſic.Q̄a ds̄ ꝓpť viſcera mie ſue ſ3 ve
ritatē fcūs ē hō ꝓpť nr̄am ſalutē:nō vt Abrahe
viſus ē i ſpē hoīs:nō vt pphis:ſ3 ſm ſbaz verꝰ
factꝰ ē hō:ꝛ pābulauit t̄rā:ꝛ cū hoībꝰ ꝯuerſatꝰ
miracula fecit:crucifixꝰ ē:paſſus ē:reſurrexit:
aſſūptꝰ ē:ꝛ oīa ſm ꝟitatē fcā ſunt ꝛ viſa ſūt ab
hoībꝰ.Scripta ſť qdē ad mēoriā ꝛ doctrinam
nr̄az ꝛc̄ ñpn̄tiū:vt n̄ vidētes audiētes ꝛ cr̄dētes
potiāur btitudīe dn̄i.Q̄a ꝟo nō oēs noſcūt lit
teras nꝫ lectōi vacāt.prēs excogitauerūt velut
q̄ſdā triūphos i imagibꝰ h̄ ſcribē.h̄ ille.Hec ēt
rō tāgiť i decretis.de ꝯſe.di.3.c.platū.vbi dr̄ ſi
circa mediū capłi.Aliud ē.n.picturaz adorare:
aliud p pictuř hiſtoriā qō ſit adorandꝫ adiſcē
Nā qō legētibꝰ ſcriptura h̄ idiotꝭ pſtat pictura
cernētibꝰ.qꝛ i ipſa īgrētes vidēt qō ſeq dēant.

In ipā legūť q lr̄as neſciūť.vn̄ ꝛ pcipue legē ne
ſciētibꝰ ꝓ lectōe pictura ē.h̄ ibi.Et ſť ꝟba Gre.

2°.iuēte ſūt imagies ꝓpť deuotōis tepidita/
tē.Excitāť.n.ad deuotōez mētis xp̄i fideles ꝯſi
derātes ex talibꝰ picturis q̄ ꝛ q̄ta deꝰ ꝓpť nos
fecit ꝛc̄. 3°.iuente ſūt ꝓpť memorie labilitatē
his n.recordāur p̄tītoꝝ:ſic̄ rōe fiebāt arcbi tri
umphales i mēoriā alicꝰ magni viri.Hec rō tā
giť in decretꝭ de ꝯſe.diſ.3.c.venerabiles vbi dr̄
ſic.Uenerabiles imagieſ xp̄iāi n̄ deos appellāt
nꝫ ſeruiūt eis vt diis:nꝫ ſpez ſalutis ponūt i eis
nꝫ ab eis ſpectāt futuꝝ iudiciū.Sꝫ ad memori
am ꝛ recordatōez pmitiuoꝝ venerāť caſ ꝛ ado
rāt.h̄ ibi. His ſic declaratis ad obiecta rn̄de
amus.Et p°.ad pmā rōez ꝙ iō an̄ icarnatōez d̄i
imagies fieri ꝓhibitū ē.qꝛ tūc ds̄ ſm ꝓpaz nāz
īfigurabił erat.ſ3 poſtea qn̄ carnē aſſūpſit figu
rabilis extitit ſm ipſā nāz aſūptā.Et ſm nāz di
nā ītelligiť dcm̄ Dēmaſ.ꝙ īſipiētie ſūme ꝛ īpie
tatis ē figurāř qō diuū ē.Hic i veřī teſtō n̄ erat
aſſūptꝰ imagis vſus. Ad ſaz rōez dico ꝙ cre
atura viuēs nobilior ꝛ dignior ē n̄ viua nobili/
tate reali:ſ3 imagieſ ꝛ picture ſigificatōe.qꝛ reſ
pui valoris qn̄ꝫ rē optimā repn̄tāt.vn̄ Damaſ.
vbi ſ. Quapropē nō ſm mētez hn̄tes dn̄i paſſi
onē.i.nō recordātes:imaginez xp̄i crucifixiōis
vidētes:ꝛ ſalutaris paſſiōis i remēoratōez ve/
niētes:ꝓcedētes adorāus:nō nām ſ3 imagina
tū.quēadmodū nꝫ euāgelij māz nꝫ crucis mām
adoramꝰ:ſ3 tipomā.i.figuratōez.Silr ꝛ dei ge
nitricis imagis nō mām:ſ3 figurā adoramꝰ.ho
nor.n.q ē ad ipſā:ad eū q ex ipſa icarnatus ē re
duciť.Silr ꝛ ſcōꝝ certāina ērigētia nos ad fō
titudinē ꝛ imitatōez et zelū ꝟtutis eorū:ꝛ gl'ā
dei.honor q ē ad deuotos cōſuos dei hꝫ demō
ſtratōez beniuolētie q̄ ē ad cōez dn̄atorē:ꝛ ima
ginis honos ad ꝓtotipū.i.exēplar pueīt.h̄ ille.
Cū ḡ adorāť imago:nō adorāť rōe ſue realita
tis:ſ3 rōe ſui ſignificati.Et ſi abiicias creature
oēs ſūt veſtigiū dei:ꝛ tn̄ nō adorant imagines
ꝛ picture nō ſūt veſtigiū dei.ḡ a fortiori nō de/
bēt adorari.Dico ꝙ ꝯn̄a nō valꝫ:qꝛ oēs creatu
re itellectui nr̄o pmo repn̄tant ſe:deide deum:
cuiꝰ ſūt veſtigiū.nō ſic aūt i figuris ꝛ picturis.
qm̄ nō pmo ſe:ſ3 figuratū repn̄tant.In q̄tuz.n.
res ſūt q̄dā res hn̄ ſe pmo repn̄tant:ſ3 in q̄tum
figure ſūt repn̄tant.pmo eū cuiꝰ figure ſūt:ꝛ iō
ipe adorāť:nō ille.Silr dr̄ ad illud de aīa qm̄
pus ſuā entitatē q̄ dei imaginem repn̄tat. Et
iō nō eſt ſiłe.q̄re ꝛc̄.Et iſta ſufficiant ꝓ preſenti
ꝯcłone ꝛ prima parte huius ſermonis.

De incōtaminatione carnis chriſti ꝯſidcꝰ.2a.

Ecūdo loco chri

ſti Jeſu carnis icontaminationē vi
deamꝰ.Ubi tres ꝯcłones ſubiunga
mꝰ.vꝫ. Pⁱa ꝯcło ē iſta.Tali ac tā
to i ſua ꝯceptione fuit xp̄s Jeſus pūilegio d̄co
ratꝰ:vt oī plenitudīe grē fuerit redimitꝰ. 2a
ꝯcło ē.Etſi xp̄s fuerit oī grā decoratꝰ:nunq̄

fuit tn̄ ſcificat⁹: tꝰtia cōcl'o ē. Tanta fuit ipſa gr̄a chriſtus fortificat⁹: vt nunq̄ꝫ aliquo vitio fuerit contaminatus.

De plenitudine gratie chriſti cōcl'o pma:

Accipe pmaꝫ cōcl'oneꝫ. vꝫ. Ubi tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi.ē. An xp̄s ab īſtanti ſue cōceptionis fuerit oī gr̄a plenus. Sa ꝟi.ē. An xp̄s ī ꝟtutib⁹ ꝛ ſcia pfecerit. tꝰtia ꝟi.ē. An ſic xp̄o nō ē dat⁹ ſpūs ad mēſurā: ita nō ſit data ei oīpotētia ad mēſuraꝫ

Q̄ntū aſt pmā ꝟi. dico ſm magr̄ꝫ ſn̄iarū in. 3. di. 13. c. 1. ꝙ ſic. vn̄ dic̄ ſic magr̄ ad lr̄am. Preterea ſciendū ē xp̄m ſm hoieꝫ ab ip̄a cōceptione gr̄e plenitudinē accepiſſe: cui ſpūs dat⁹ ē: nō ad mēſurā: ꝛ in q̄ plenitudo diuinitatis corpalr̄ hitat ita ꝟo hitat: vt Aug'. ait ad Dardanū: ꝙ oī gr̄a plen⁹ ē. Et ꝯfirmat paꝝ. īfra. Ꝭ p Hieremie dc̄ꝫ ꝛ dic̄ ſic. vn̄ recte Hieremias dic̄. Nouuꝫ faciet dn̄s ſup t̄raꝫ. mulier circūdabit viꝝ. qꝛ ī vtero ꝟgīs pfect⁹ vir extitit n̄ ſolū ppt̄ aīaꝫ ꝛ carnē: ſꝫ ēt ppt̄ ſapiaꝫ ꝛ gr̄am q̄ plen⁹ erat. Et pn̄t adduci alie auc̄tates faciētes ad ppoſituꝫ. Audi Jo. c. 1. plenū gr̄e ꝛ ꝟitatis. Et eodē. c. ꝺ plenitudie ei⁹ oēs accepim⁹ gr̄am. Et ad Col'. 2. In ip̄o hitat oīs plenitudo diuinitatis corpalr̄: ꝛ eſtis ī illo repleti ꝛc̄. Ad declaratione tn̄ iſtoꝝ ego diſtinguo ꝙ iſta ppoſitio. ſ. gr̄a fuit xp̄o collata in ſūmo. hꝫ duplicē itellectū: ſ. poſitiuū ꝛ negatiuū. Intellect⁹ poſitiuus ē: vt ſit ſenſus. gr̄a xp̄o collata fuit ī ſūmo. i. ꝙ gr̄a xp̄i fuit tanta ꝙ ē maior oī gr̄a poſſibili. Et Ꝭ ſēſus ē falſus. Nā ponam⁹ Ꝭ. ſ. ꝙ ſit poſſibile ꝙ aliq̄ aliaꝝ diuinarū pſonaꝝ carnē aſſumeret. certuꝫ ē ꝙ poſſibile ē ꝙ hr̄et gr̄aꝫ equalē aīe xp̄i: ꝛ p ꝯn̄s gr̄a xp̄i non ē maior oī gr̄a poſſibili. qm̄ illa pr̄is incarnati eq̄lis eſſet ꝛ nō minor. Sēſus negatiu⁹ ē ꝙ nulla alia gr̄a que ē vl' fuit vl' poſſibil' eſt eſſe excedit excellit vl' excedē pōt gr̄aꝫ xp̄i: ꝛ Ꝭ ſenſus ē ver⁹. Et Ꝭ ē qꝺ magr̄ vbi ſ ait ꝙ tanta gr̄a fuit collata aīe xp̄i vt maior creari n̄ poſſet. q̄re ꝛc̄.

Q̄ntuꝫ ad ſaꝫ ꝟi. dico ꝙ magr̄ vbi ſ dic̄ ꝙ xp̄s pfecit in ſapia ꝛ alijs ꝟtutib⁹: nō q̄ ad ſe: ſꝫ quo ad nos. dū. ſ. nob̄ ſapiaꝫ ꝛ gr̄e munera ſm pceſſuꝫ etatis magi' ac magi' patefaciebat. vn̄ Greg. ī q̄daꝫ omel'. ait. Iux̄ hoīs nām pficiebat ſapia nō ꝙ ipſe ſapiētior eēt ex t̄pe: q a pma ꝯceptōis hora ſpū ſapie plenus pmanebat: ſꝫ ꝙ eandē q̄ plenus erat ſapiaꝫ: cet̄is ex t̄pe paulatiꝫ demōſtrabat. ꝛc̄. Ꝭ ille. Ego aūt ad pleniorē iſti⁹ māe noticiā pono tres ꝯl'ones. Pria ē. ꝙ xp̄s ſm ſapiaꝫ ꝛ ſciam ꝛ ꝟtutes icreatas pficē non potuit. pꝫ iſta ꝯcl'o. qꝛ cū xp̄s ſit ꝺs: ſꝫ ea q̄ dei erāt pficē nō pot̄at. Scia. n. dei ꝛ alie pfectiōes nec augeri nec diminui pn̄t vt patꝫ p̄. ſn̄iaꝝ. di. 39.

Scꝺa ꝯcl'o ē. ꝙ xp̄s ſm aīaꝫ nō pot̄at pficē nec gr̄a: nec ſapia: nec aliqbus ꝟtutibus iꝟuſis. Hec ꝯcl'o pꝫ ex p̄cedēti ꝟitate. Si. n. a p̄ncipio ſue ꝯceptiōis fuit plenus oī gr̄ia ꝛ oī ſapia ꝛ oī ꝟtute: pꝫ ꝙ ſm eā pficē nō potuit. In Paulus. In ip̄o igr̄ ſunt oēs theſauri ſapie ꝛ ſcie dei abſcōditi. tꝰtia ꝯcl'o ē. ꝙ aīa xp̄i pfecit ꝛ creuit ſm ſciaꝫ acq̄ſitā. vbi nō. ꝙ ī xp̄o fuit duplex nā. ſ. dīna ꝛ hūana: vt pꝫ. 3. ſn̄iaꝝ. di. 5. ꝛ p Dama. li. 3. ꝛ ex̄ de hēreſi. c. cū xp̄s. Inq̄ntū īgit̄ hō pfectus ncc̄e ē vt hēat ꝟtutes ꝛ pfectiōes ad hoīs rōeꝫ ſpectātes. Intellect⁹ aūt agēs ē hoīs pfectio vt pꝫ. 3. de aīa. ḡ ncc̄e hūit eē in xp̄o. Cū aūt lumen itellect⁹ agēti a nā nō ordinet̄ niſi ad fātaſmata illuminānda ſm cōeꝫ ph̄iaꝫ: ꝛ ea deputare a ꝯditionib⁹ mālib⁹. Ergo cū ī xp̄o talis ꝟtus eēt pꝫ ꝙ ſic ī eo ordiari ꝯgruebat. Alit̄ aliq̄ pfectio nālis xp̄o defuiſſet: qꝺ ē erroneū. Quare cuꝫ p tale lumē xp̄s nō poſſꝫ ſil' oīa ſcire. ḡ ſucceſſiue Iſta rō ē btī Tho. p̄te. 3. q. 9. ar. 3. ꝛ. 4. Dn̄s Bonauē. ī. 3. di. 13. dic̄ gloſādo auc̄tateꝫ Ambroſij dicētī xp̄ꝫ pfeciſſe ſꝫ hūanū ſenſū: ꝙ ſenſus xp̄i ext̄ior ꝟacit̄ pfecit q̄ntū ad cognitionē expimētalē. Et Ꝭ vt ī eo pbaret̄ ꝟitas hūane nāe. Un̄ q̄uis nō poſſꝫ xp̄s pficē q̄ntū ad cognitōeꝫ ſimplicis noticie tn̄ qꝛ ſēſus ext̄ior ad aliqd de nouo ꝯuertebat̄ ad qꝺ p̄us ꝯuerſus nō fuerat: cognitōe expiētie dr̄ pfeciſſe. Ꝭ inuit ap̄l's dicēs. xp̄s didicit ex his q̄ paſſus ē obiaꝫ. i. expctus ē. q̄re ꝛc̄. Q̄ntū ad t̄tiā ꝟi. dico ꝙ magr̄ ſn̄iaꝝ. li. 3. di. 14. mouet iſtā difficltatē dicēs ſic. Si ꝟo q̄rit̄ q̄re ꝺs n̄ dedit ei p̄tātē faciēdi oīa vt ſciaꝫ Rn̄deri pōt qꝛ nālit̄ capax ē ſcie: ꝛ iō cognitio data ē ei ſine mēſura. Nō ē aūt datū ei poſſe facē oīa q̄ ꝺs fac̄: ne oīpotēs ꝛ p Ꝭ ꝺs putaret̄. Ꝭ ille. Un̄ lꝫ ꝺs de potētia abſoluta potuiſſet cōferre xp̄o potētiā talē: nō tn̄ potuiſſet illā ſuſcipere xp̄s inq̄ntū creatura. vn̄ nō fuit īpotētia ex p̄te dei: ſꝫ ex p̄te xp̄i inq̄ntū creatura. Sꝫ dices ꝯ Luc̄. 1. dr̄. ꝙ erit magn⁹ ꝛ fili⁹ altiſſimi vocabit̄. Iſta magnitudo nō pōt eē an̄ ptuꝫ ꝟgīs: qꝛ an̄ magn⁹ erat. ḡ dic̄ btūs Ambroſi⁹ ſup Lucā ꝙ illa auc̄tas ſic itelligit̄. erit magn⁹: qꝛ potentiā quā dei fili⁹ nālit̄ hūit: hō erat ex p̄te accepturus. Ecce ꝙ Ambro. exp̄ſſe dic̄ ipſū iq̄ātum hō accepiſſe potētiaꝫ quā dei fili⁹ nālit̄ hēbat. Huic difficultati rn̄det magr̄ dicēs ꝙ illa ꝟba referēda ſūt ad pſonā ꝟbi. nā cuꝫ vna in xp̄o pſona eēt: q̄ iq̄ntuꝫ pſona dei ſēp ꝛ nālit̄ oīpotentiā habuit. ſꝫ iq̄ntuꝫ hoīs nō ſēp fuit oīpotēs: ſꝫ ex t̄pe. Et ſic itelligūt̄ oēs auctoritatē q̄ xp̄ꝫ oīpotētē dicūt. Et iſta ſufficiāt p pma ꝯcluſiōe.

De ſanctitate xp̄i concluſio ſecūda.

Accipe ſecūdā ꝯcl'onē. vꝫ. Et ſi xp̄s fuerit oī gr̄a decoratus: nūq̄ꝫ tn̄ fuit ſcificat⁹. Ubi tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Prima ꝟitas ē iſta. vtrū xp̄s fuerit vnq̄ꝫ ſcificatus

Secūda ꝟitas ē iſta. Si aliq̄ pura creat̄a in hac vita poſſit adorari vt bona ꝛ ſācta. Tertia ꝟitas eſt iſta. an ſit pctm̄ ppt̄ deuotiōem et ſcitatē portare reliqas ſcōꝝ ad collū. Q̄ntuꝫ ad pmā pono vnā diſtictōeꝫ quā fac̄ beat⁹ Dioniſi⁹ li. de dīnis nōib⁹. c. 12. ꝙ aliud ē ſcificari: ꝛ aliud ſcm̄ eē. Nā ſcm̄ eē dic̄ negatōē oīs imūdicie p oī t̄pe. vn̄ ſic ibidē ſcitatē diffinit. Scitas ē vt ſꝫ nos dicēꝫ q̄ ab oī pollutōe eſt libera ꝛ pfcā ꝛ oīs iuiolata puritas. Scm̄ ḡ ē qꝺ p nullo iſtāti veꝝ ē dicē ꝙ illud culpe ſit ſubiectū. Sꝫ ſcificari ſiue ſcificatū eē p̄ſupponit aliqꝺ ī ſubiecto maculā fuiſſe ꝛ poſtea mūdatū. Ex his ſeq̄t̄ ꝙ cū xp̄s nūq̄ꝫ fuerit ſubiectus pctō. ꝛ p ꝯn̄s nūq̄ꝫ ſcificat⁹: ſꝫ ſēp fuit ē ꝛ erit ſcūs. ps. iuſtus dn̄s ī oīb⁹ vijs ſuis: ꝛ ſāct⁹ ī oīb⁹ opib⁹ ſuis. In Iſa. 6. dicit ſcūꝫ ſeraphī clamare alta voce. ſcūs: ſcūs: ſcūs: dn̄s de⁹ ſabaoth. Ad quoꝝ ꝺclaratōeꝫ nō ꝙ ſcificari dupliciṫ ꝯſiderari pōt. vno mō qn̄ ex ſcō fit ſācꝺū: alio mō qn̄ ex n̄ ſcō fit ſanctuꝫ. Prio mō qn̄ ex ſcō fit ſācꝺū. Et Ꝭ fieri pōt duob⁹ mōis. vno mō qn̄ ex min⁹ ſcō fit magis ſcm̄. ꝛ hoc mō xp̄s p diſcipul' ſuis patrē orauit. Jo. 17. c. pr̄ ſcifica eos ī ꝟitate. i. q̄uiſ ſūt ſci: magis ēt ſcifica. Et ſic nūq̄ꝫ xp̄s dr̄ ſcificatus. vt. ſ. imediate an̄ hoc dicat̄ min⁹ ſcūs: et imediate p⁹ Ꝭ magis ſcūs. 2° mō ex ſcō fit ſcꝫ ſꝫ q̄dā ꝯtiuatōꝫ ſcitatī: ſeruata tn̄ q̄dā ꝯtiuitate ſcitatis. Et Ꝭ mō pōt dici xp̄s ſcificat⁹. Quō itelligit̄ illud Jo. 1. quē pat̄ ſcificauit ꝛ miſit in mūdū. i. ſꝫ plenitudinē ſcitatis ꝯſecrauit. Et illud Jo. 17. ſcifico meipſū. i. ī ſcitate ꝯſeruo. 2⁹ modus ſcificatōis ē qn̄ ex nō ſcō fit ſcm̄. Et hoc ſilr̄ ꝯtigit duobus mōis vno° p̄uatiue. alio° negatiue. Scificari p̄uatiue ē qn̄ aliqꝺ ſubiectū ē p̄uatū ſcitate: ꝛ poſtea ī eo īfundit̄. ſic̄ de peccāte mortalr̄ ꝛ poſtea ꝯtrito ꝛ ꝯfeſſo: cui p gr̄aꝫ īfundit̄ ſcitas: ſatis pꝫ. Et Ꝭ mō nūq̄ꝫ xp̄s fuit ſācrificat⁹. qꝛ ſp xp̄s fuit hō ꝛ ſcūs hō: ꝛ nūq̄ꝫ p̄uatus ſcitate. Scificari negatiue fit duobus mōis: vno° Si rōe ſcitatis create: tūc xp̄s pōt dici ſcificatus. i. fact⁹ ſcūs hō. Et iteꝝ ſm hūc ſenſum pōt itelligi p̄dicta auc̄ſ. quē pr̄ ſcificauit ꝛ miſit ī mūdū. i. ſcm̄ hoieꝫ fecit ꝛ miſit ī mūdū. Si rōe ſcitatis icreate: tūc dico ꝙ eodē mō dr̄ xp̄s ſcūſ ſauct⁹: quo° dr̄ hō fact⁹ ē ꝺus. q̄ locutio min⁹ falſa ē q̄ iſta. ꝺs ſcūs ē hō. Sꝫ de Ꝭ īfra. q̄re ꝛc̄. Et ſic pꝫ pria ꝟitas. Q̄ntuꝫ ad ſam ꝟi. dico ꝙ aut loq̄mur de creatura viuēte aut mortua. Si de viuēte. dico ꝙ nulla creatura viuēs ē adorāda vt ſcā. qm̄ null⁹ viuēs ſcūs ē lꝫ ſit bon⁹: niſi forte accipiēdo ſcitatē largo mō. ut illud Leui. 19. ſci eſtote qm̄ ego ſcūs ſuꝫ. q̄diu. n. qs viuit peccator ē. 1. Jo. 1. Si dixerimus qm̄ pctꝫ n̄ hēm⁹ ꝛc̄. ſcitas āt oēꝫ p̄uitatī maculā excludit: vt patuit p̄cedēti ꝟitate. Si āt loq̄mur de creatura viuēte iā ꝛ poſtea mortua. tūc dic̄ Inn. ꝙ ſi morit̄ aliq̄ ſcā pſona c⁹ vita ē tibi nō. potes eā occulte ꝛ nō publice venerari nō adorare. Et nōnter dico occulte. qꝛ publice n̄ lꝫ niſi ſit ab eccl'a canonizata ꝛ approbata: q̄uis ēt ille ſcūs miracula facēt. vt pꝫ. 1. q. 1. c. teneāus. vbi ſic dicit̄. teneāus vnitatē frēs mei. p̄ter vnitatē ēt q facit miraculū nihil ē. In vnitate erat ppl's Iſrl' ꝛ n̄ faciebat miracula. Pret̄ vnitatē erant magi pharaōis ꝛ faciebant ſil' a Moyſi. ppl's iſrl' vt dixi nō faciebat miracula. an erāt ſaluādi ap̄ō dei q faciebāt miracl'a? qq nō faciebāt? Petr⁹ ap̄l's reſuſcitauit mortuū. Simō magus fecit multa. Erāt qdē xp̄iani q nō pot̄ant facē qꝺ faciebat Petr⁹: nec qꝺ faciebat Simō: ſꝫ tn̄ gaudebant. qꝛ noīa eoꝝ ſcripta erāt in celo. hec ibi Aug. Magi. n. pharaonis miracula fecerūt: ſil' ꝛ Simō magus. Quattuō tn̄ reqrūtur ad Ꝭ vt aliqꝺ ſit veꝝ miraculū. Prio vt nō ex arte: ſed ꝟtute ſpūs ſci fiat. ꝛ ppt̄ Ꝭ miracula magorum miracula ꝟa nō ſūt. 2° vt fiat ſ nāꝫ. q̄a qꝺ ꝟtute nāe fit nō ē miraculū. ꝛ Ꝭ mō diabol⁹ p icantatiōes opat̄. qꝛ ipſe iſtinctu ſerpētis ātiq mira diabolica facit: ꝛ ille p ꝟtutes herbaꝝ. qm̄ oīa nouit: occl'te opat̄ effect⁹. 3° vt nō fiat vi ꝟborū tm̄: ſꝫ merito hoīs ꝛ gr̄ia dei. ꝛ ſic trāſſbatō pāiſ ꝛ vini nō ē p̄pe miraculū. q̄a vi ꝟboꝝ fit vt Aug. ait. Accedit ꝟbū ad elemētū ꝛ fit ſacr̄m. 4° ut ad cōroboātōꝫ fidī fiat. Haſ ꝯditōeſ pōit Hoſ. ī ſūma ſua. rubrica ꝺ r̄liqiſ ꝛ vēe. ſcōꝝ. Et qm̄ iſta diſcernē n̄ paꝝ difficile ē: rcē eccl'ia ſtatuit nl'ū corp⁹ a xp̄icol' publice venerari niſi ſit ſcūs ap pbat⁹ ab ea ꝛ caōizat⁹. Et ſol⁹ papa canonizar̄ pt̄. vt nōt Jo. ādrea ꝺ r̄ligs ꝛ vene. ſcōrū. c. 1. li. 6. Et p̄ces ſcē tali ſcō valēt. lꝫ papa ī canonizatōe erraueīt. Et mlt̄a ꝺ canonizatōe ibidēꝫ pōit Jo. an. Et hec ſufficiant p pn̄ti ꝟitate.

Q̄ntū ad t̄tiā dico ꝙ eadē rō ē de r̄ligis ſcōꝝ: ſic̄ de ꝟbis ſcriptis vt dic̄ beatus Tho. ſa ſe. q. 96. Nā ſi portāt ex dei fiducia ꝛ ſcōꝝ quoꝝ ſūt n̄ erit illicitū. Si āt circa hec attēdat̄ aliqꝺ vanū: vt ꝙ vas ſit triāgulare ꝛ hmōi oīno erit illicitū. Et diligēt̄ aīaduēte: vt clar̄ ſcias illas eē r̄ligas ſcōrū ab eccl'ia approbatoꝝ. qꝛ ſi neſciſſ e⁹ ſci eēnt: aut an ab eccl'ia ap pbat⁹ ī errorē facilit̄ icurrē poſſes: vt. ſ. portar̄s r̄ligas vni⁹ ſuſpēſi aut hoīs male vite. Sic̄ exp̄ſſe ē caſ⁹ ex̄ de reli. ꝛ ve. ſcōrū. c. 1. vibi dic̄ ſic tex. Audiuim⁹ ꝙ qdā iter vos diabolica fraude decepti: hoīem quēdā ī potatōe ꝛ ebrietate occiſū: q̄ſi ſcm̄ more iſideliū venerāt̄. Cū vix p talib⁹ ī ebrietatib⁹ pemptī eccl'ia pmittat orare Dic̄. n. apoſtol⁹. ſ. 1. ad coꝝ. 6. ebrioſi regnū dei nō poſſidebūt. Illū ḡ n̄ p̄ſūmatī de cetero colere: cū etſi p eum miracula fierēt non licēt vobis ipꝫ p ſcō abſq̄ꝫ auc̄te eccl'ie romane venerari. hec ibi. Et gloſā ſup ꝟbo. miracula. dic̄ ſic. qm̄ miracula etiā p malos fiūt. 1. q. 1. c. teneam⁹. Ideo nō dꝫ teneri p ſcō qſqs miracula fac̄: niſi ab eccl'ia romana p̄us fuerit p legittios teſtes ſup vita ꝛ miracul' ap pbat⁹. vt dic̄. c. pximū ꝛ. ſ. de teſtib⁹. c. venerabili. Quē. n. eccl'ia r̄ pbat r̄ pbād⁹ ē. ꝛ quē approbat ap pbād⁹. 24. q. 1. hec ē fides. ꝛ. c. qm̄ vet⁹. ꝛ. q. 2. c. ſane profertur. hec glo. q̄re ꝛc̄. Et ſic pꝫ iſta prima cōcluſio.

De ipeccabilitate xp̄i concluſio tertia.

Accipe t̄tiā ꝯcl'onē. vꝫ. Tanta fuit ip̄a gr̄tia xp̄s fortificat⁹: vt nūq̄ꝫ aliq̄ vitō fuerit ꝯtamiat⁹. Ubi tres igrāus ꝟitateſ vꝫ. Prima ꝟi. ē. vtꝝ de⁹ potuiſſet l' poſſꝫ facē creaturā rōalē ipeccabilē p nāꝫ. Scꝺa ꝟi. eſt. an iſta ppoſitio ſit ꝟa de⁹ ſcūs ē hō: ꝛ hō fact⁹ ē de⁹. Tertia ē. an xp̄s ſm illā nāꝫ hūanaꝫ q̄ hō ꝟus n̄ potuerit peccare. Q̄ntū ad pmā dico ꝙ cōit̄ oēs theologi p̄tē negatiuā ꝯcedūt. ſ.

ꝙ nõ. Pͥo ꝓpt̃ dc̃m Hiero. i tractatu de filio ꝓdigo dicẽtiũ ꝙ ſolus ds ẽ in quẽ pctm̃ cadẽ ñ põt. Et Anſelm⁹ li. cur ds hõ. qrẽs hãc qõnẽ di cit ds hoiẽ ipeccabilẽ facẽ ñ potuit ꝑ nãz: qꝛ ñ potuit ipz facẽ deũ. Ꝓpꝛiũ. n. dei ẽ ꝙ nec mu tat̃ nec mutari põt: vt ꝓbat magr̃ ꝑ plures au ctoꝛitates li. i. di. 8. Audi Jacobũ i epl̃a canõica c. i. Apud quẽ nõ ẽ trãſmutatio neqʒ uiciſſitudi nis obũbꝛatio. Et Dauid mutabiſ ea ꝛ mutabũ tur: tu aũt idẽ ipe es. Et magr̃ oiuʒ creaturarũ mutabilitatẽ oñdẽs ſic ad lr̃az vbi ſ ait. Nã an geli peccauerũt ꝛ demões fc̃i ſũt: qꝝ ẽ diabolus pnceps. Et q nõ peccauerũt peccare potuerũt. Et cuicũqʒ rõnali creature pſtat̃ vt peccare ñ poſſit. h nõ ẽ nãe ꝓpe: ſʒ di gr̃e. Et dic̃ ꝙ d alijs creaturiſ ꝛ de coꝝ mutatõe tacẽ itendit: qm̃ lõ gũ eẽt de ilĺ diſputare. Quare relinqt̃ ꝙ nulla creatura rõnaĺ ſm ſuã nãm põt ipeccabiĺ eſſe. Sʒ dices ꝯ pr̃ Ambꝛoſi arguo ſic. Sic̃ ſe hʒ cõ p⁹ ad motũ: ita ſe hʒ volũtas ad velle. Sʒ deus põt facẽ coꝛp⁹ ſꝑ oꝛdiatũ i ſuo motuʒ. ſic̃ pʒ de celo. ğ potiſt facẽ volũtatẽ ſemꝑ oꝛdinatã i ſuo velle. ſʒ ſemꝑ eẽ oꝛdinatũ i ſuo uelle ẽ eẽ ipecca bilẽ. ğ. Jtẽ ds põt facẽ ꝙ aliqd ſit ſine eo qd nõ ẽ de eẽntia e⁹. ſʒ poſſe peccare nõ ẽ d eẽntia vo lũtatiſ: cũ nõ ſit libertas nec ps libertatiſ ꝑ Aug. ğ ds potiſt creare ꝛ facẽ creaturã rõnalẽʒ ipec cabilẽ. Ad ꝑmũ aĩa breuit̃ tibi dico ꝙ illa ſiti tudo i tuo añcedẽte nõ tenʒ. qꝛ celum cõpat̃ ad motũ ñ vt cã liba. ſʒ volũtas cõpat̃ ad ſuũ vel le vt cã liba iõ argumẽtũ nõ tenet. Ad ſm dico ꝙ poſſe peccar̃ põt accipi ꝓ eo qd ſignificat: uĺ ꝓ eo qd denoĩat. Si ꝓ eo qd ſignificat: tc̃ dicit reſpectũ ad actũ: ꝛ ſic ꝓpꝛie nõ ẽ poſſe: ſʒ deficẽ ꝛ ſic itelligit Aug. ꝙ nõ ẽ libtas neqʒ ps libtatiſ. Si ꝟo accipit̃ ꝓ eo qd denoĩat tc̃ denoĩat pꝛo pꝛiũ fundamentũ elicitiuũ act⁹: ꝛ vt ſic ẽ libtas qre ꝛc̃. Et h ſuffic̃ ꝓ iſta ꝗ̃. Qr̃tuʒ ad ſʒ ꝗ̃. dico ꝙ ſũt diuerſi mõi rñdendi. ſʒ duos tm̃ ad pñs dicam⁹. Prim⁹ ẽ magr̃i i. ʒ. di. 6. c. i. vbi q rit ꝗ̃. iſtaꝝ ꝓpõnũ. ds fact⁹ ẽ hõ. fili⁹ di fact⁹ ẽ filius hõis ꝛc̃. Et recitatiſ multiſ opiniõib⁹: tãdẽ i ſnia ꝯcludit ꝙ iſta ꝓpoſitio de⁹ fact⁹ ẽ hõ. hʒ tres ſẽſus. Prim⁹ ẽ. de⁹ fact⁹ ẽ hõ. i. factus ẽ vt de⁹ eẽt hõ. ꝛ ẽ ſẽſus ver⁹. qa h factũ ẽ i incarna tõe. Secũd⁹ ſẽſus ẽ. de⁹ fact⁹ ẽ hõ. i. deus ẽ hõ q qdẽ hõ fact⁹ ẽ ſiue ꝓduct⁹. ꝛ hic ẽ etiã veruſ. Terti⁹ ſẽſus ẽ. de⁹ fact⁹ ẽ hõ. i. ds fecit ſemet ipm hoiẽ ꝑ hũanitatiſ aſſũptõeʒ ꝛ h ſẽſus ẽ ma giſ ꝓpꝛius. Sʒ iſta ꝓpõ hõ fcũs ẽ. dſ nõ ẽ ꝟa nec i 2º nec i ʒº ſẽſu ſʒ tm̃ i pº vt ſit ſẽſus. hõ fcũs eſt ds. i. fcũʒ ẽ vt hõ eẽt ds. Jſta ẽ ſnia magr̃i. Ali⁹ mod⁹ rñdẽdi ꝛ clariſſim⁹ ẽ ꝙ ſi fcũʒ aut det̃mi nat deũ aut hoiẽʒ. ſi det̃miat ſubiectũ. ſ. li deuʒ ſic ꝓpõ ẽ falſa: qꝛ i deo nulla cadit factio. Si d terminat ꝑdicatũ. ſ. li hõ: tũc ꝓpõ ẽ ꝟa: ꝛ ẽ ſen ſus. de⁹ fcũs ẽ hõ. i. ds hõ fcũs ẽ: ꝛ ſic cantat ec cleſia. Et põt dari alius mod⁹ ꝙ qñ ponit̃ vna ꝓpõ de 2º adiacẽte: tũc dic̃ eẽ vĺ nõ eẽ ſimpĺr vt hõ ẽ vĺ nõ ẽ. Sʒ qñ põit̃ vna ꝓpõ de ʒº adia cẽte: tũc dic̃ eẽ vĺ ñ eẽ ſm qd: vt hõ ẽ alb⁹ ĺ nõ alb⁹. nõ. n. dic̃ ſimpĺr hoiẽʒ nõ eẽ: ſʒ nõ eẽ taleʒ. ſ. albũ. Siĺr iſta ꝓpõ. ds fcũs ẽ. eſt falſa. qꝛ ſigni ficat ꝙ ds ſimpĺr accipiat eẽ: ſʒ dicẽdo ds fcũs ẽ hõ ſignificat̃ ꝙ ds accepit tale eẽ. ſ. eẽ hũanũ: qre ꝛc̃. Qr̃tũ ad t̃tiã ꝗ̃. dico ꝙ magr̃i in. ʒº di. 12. c. ʒ. hãc difficltatẽ qrit. vbi ſic ait. Jõ nõ ime rito qrit̃ vtꝝ ille hõ potuerit peccare vĺ nõ eẽ ds. Si. n. potuit peccar̃ potuit dãnari. ſi potuit dãnari potuit nõ eẽ ds. ğ ſi potuit peccare po tuit nõ eẽ ds. qꝛ eẽ deũ ꝛ poſſe velle iĩqtateʒ ſil eẽ nequeũt. Hic diſtictiõe op⁹ ẽ vtꝝ de pſona ſ. diuina agat̃: an de nã. ſ. hũana. Si. n. de perſona agit̃: manifeſtũ ẽ ꝙ peccare nõ potuit. Si vero de nã: diſtinguendũ ẽ: vtꝝ agat de ea vt ꝟbo vnita. an de ea tãq̃ nõ vnita ꝟbo. Non ẽ ambi guũ aĩam illam entẽ vnitã ꝟbo peccare nõ poſ ſe. Et ſine ambiguitate verũ ẽ: eandẽ ſi eẽt non vnita ꝟbo poſſe peccar̃. hec ſũt ꝟba magr̃i. Ad quoꝝ declaratiõeʒ pono duas ꝯcl̃ones. Pͥ ma ꝯcl̃o ẽ. ꝙ aĩa xp̃i vt vnita ꝟbo peccare non potat ꝓpt̃ plenitudinẽ gr̃e. Secũda ꝯcl̃o ẽ. aĩa chꝛiſti vt vnita verbo peccare nõ poterat qꝛ erat perfecte beata. Et poteſt addi tertia ꝙ aĩa xp̃i in puris ſuis nãlibus a ꝟbo derelicta peccare poterat. Qr̃tũ ad ꝑmã notãdũ ꝙ gr̃a i xp̃o q̃tũ ad pñs ſpectat habuit tres reſpect⁹ ſ. cõiũctõiſ: pfectõis: ꝛ efficiẽtiſ. Pͥo habuit reſpectũ ꝯiũctõis. qm̃ xp̃s ñ ſolũ dilectõe cogni tiõe vel fruitiõe deo ꝯiũct⁹ erat: ſʒ hypoſtatice: ita ꝙ aĩa ñ erat pſona: ſʒ ꝟbuʒ erat hypoſtaſis. i. pſona nature diue ꝛ hũane. que ſuppoſitatio nãꝝ ſʒ beatũ Tho. pte. ʒ. q. 2. ar. i. ꝛ i tertio ſnia ruʒ di. i. ꝛ dñm Bona. ibidẽ. ſimilis ẽ ſuppoſita tõi q̃ fit ꝑ inſertõeʒ. Nã ſic̃ vn⁹ trũc⁹ duos ra mos diuerſaꝝ nãꝝ ſuſtẽtat iſertos: ſic diua p ſona duas nãs. Et ſic̃ rami illi duaꝝ nãrũ du as nõ faciũt arboꝛes ſʒ vnã: ſic due nãe i vna p ſona tãq̃ i vno trũco iſerte nõ faciũt plura ſup poſita: ſʒ vnũ. Et ſm hãc ꝯiũctõeʒ xp̃m dicim⁹ eẽ deũ: qa vna ẽ i xp̃o pſona di ꝛ hõis. Secũ dus reſpect⁹ dr̃ pfectõis. Nã ſic̃ de rõe foꝛe eſt pficẽ ſuũ ſubiectũ: ſic de rõe gr̃e cũ ſit qdaʒ foꝛ ma. plenitudo ãt gr̃e erat i xp̃o Jo. i. plenũ gr̃e. ergo ipſũ pfcẽ pficiebat. pfecta aũt pfectio nõ ſolũ i poſitiõe ꝟtutũ ꝛ pfectõe vſus eaꝝ ꝯſiſtit ſʒ etiã in remotõe oĩs ipfectõiſ actualis ꝛ habi tualis: quo fit vt xp̃s nõ ſolũ ꝟtutũ oĩuʒ habũ dãtia plenus eẽt ſed etiã ab eo aliene erãt oĩs impfectões actuales ꝛ hituales. Tertius reſ pectus dr̃ efficiẽtis. tãta. n. fuit gr̃e plenitudo i xp̃o vt etiã effectiue in alios habũdaret. Jo. i. d plenitudine ei⁹ oĩs accepimus. Ex qbus pʒ ꝙ ꝓpt̃ ꝑmũ gr̃e reſpectuʒ xp̃s peccar̃ nõ poterat. qa cũ ſic eẽt dus: ꝛ peccatum nihil aliud ſit niſi receſſuſ a deo. ğ ſi ſic peccare potuiſſʒ. ſeqt̃ ꝙ a ſeipſo receſſiſſet. Similit̃ ꝓpt̃ ſʒ reſpectũ pec care ñ poterat. qm̃ ex quo in ipo gratie erat ple nitudo ſeqt̃ ꝙ ab omni actu ꝛ habitu vitioſo erat alienus. ꝛ ꝑ ꝯñs non ſoluʒ erat actu ꝛ viſu peccati ꝑuatus: ſʒ etiã aptitudine ad illd. i. Pe tri. i. q pctm̃ nõ fecit: nec iuẽt⁹ ẽ dol⁹ i oꝛe eius. Jnquãtũ etiã tertio loco plenitudinẽ gratie in alios efficit peccare nõ poterat: qm̃ ſi ꝑ gratiaʒ nos q partẽ gr̃e habem⁹ efficimur impeccabi les: afoꝛtioꝛi ipſe i quo ẽ gratie plenitudo. Hic qdã hãc gratie plenitudinẽ ꝯſiderãtes aiũt qd hoꝛa ſexta i cruce pẽdens cũ ſol retro ſpatulas xp̃i exiſteret vmbrã xp̃i cauſauit ex pte dxtra: que tãte r̃fragrãtie fuit latronẽ a pte illa tãgẽs gratiã quãdã i eius aĩa ipſit vt mox i ſe reuer ſus clamaret: memẽto mei dũ veneris i regnuʒ tuuʒ. Qr̃tuʒ ad ſecũdã ꝯcluſionẽ ẽ notãdum ꝙ tota hũana nã i ꝑmo inſtãtiſ ꝯceptõis aſſum pta ẽ a ꝟbo. ꝛ ꝑ ꝯñs vnita ꝟbo ſʒ ſe totã: vt di cit magr̃ i. ʒ. di. ʒ. ꝛ iõ aĩa eius vt ſic vnita erat pfecte beata. beati autẽ peccare nõ poſſunt. er go nec xp̃s. ps. beatus quẽ elegiſti ꝛ aſſũpſiſti. illd relatiuuʒ quẽ hũanã nãm refert. Jnde Da maſcen⁹. li. ʒ. ait. ꝙ xp̃i coꝛp⁹ ꝛ aĩa q̃ſi diuinita tis oꝛgana fuerunt. ꝛ iõ ſic ea dirigebat vt nul lo mõ peccare poſſent. Tertia ꝯcluſio pʒ ex dcis magr̃i vt ſ. Sʒ magr̃ i. c. qdã. mouet vnuʒ dubiũ dicẽs. Quidã tñ ꝓbare conãtur eã etiaʒ vnitã ꝟbo poſſe peccare. qa libeꝝ arbitriũ hꝫ ꝛ ita põt flecti i vtrãqʒ ptẽ. Et rñdet imediate dicens. Qꝫ friuolũ ẽ: cũ ꝛ ãgeli libeꝝ arbitrium hẽant. ꝛ tñ gr̃a a deo ſũt ꝯfirmati vt peccar̃ ne queant q̃to magis ğ ille hõ cui ſpũs dat⁹ ẽ ſine mẽſura. h ille. Ubi nõ ꝙ libeꝝ arbitriũ ñ oꝛdi nat̃ ad peccãdũ: imo pctʒ icidit ex defectu e⁹. ꝛ iõ peccare nõ ſpecificat potẽtiã liberi arbitrij. vñ cũ dr̃ h: potẽtiã hʒ ad peccãdũ. nõ intelligit̃ ꝙ ꝓpt̃ h hẽat libeꝝ arbitriũ: ſʒ ꝙ hẽat ipſũ oꝛ dinatũ ad peccãdũ: ita vt peccare poſſit q̃obꝛẽ ſic̃ xp̃s peccare nõ potuit: ita nec hũit potẽtiaʒ ad illud. vid btũʒ Tho. i. ʒ. di. 12. Sʒ ꝯ pr̃ Am bꝛoſi. ſi xp̃s peccare non potuit. ğ nec mereri. Audi eccl̃aſticũ. ʒi. c. q potuit igt trãſgredi et ñ ẽ trãſgreſſuſ. facẽ mala ꝛ nõ fecit. iõ ſtabilita ſũt bona illi⁹ i dño. Magr̃ ſoluit dicẽs ꝙ h auc̃as accipiẽda ẽ ſm mẽbꝛa. vel parti de capite ꝛ pti d mẽbꝛis. de capite illud: nõ ẽ trãſgreſſus: nõ fe cit malũ. de mẽbꝛis illud: potuit trãſgredi: ꝛ fa cere malũ. Jſta ſũt ꝟba magr̃i. Ego aũt dico ꝙ duplex ẽ ipotẽtia. ſ. coactõis: ꝛ euacuatõis. Co actõis qñ quis cogit̃ vt ſic faciat ĺ nõ faciat. ꝛ h tollit rõeʒ meriti ĺ demeriti. vñ ſi qs coactuſ ſacrificet nõ demeret̃: ꝛ ſiĺia. Jmpotẽtia euacu atõis ẽ ab aliquo tollũt̃ ipfectões oẽſ: ꝛ pfectõ nes oẽs ifundũt̃. Et tũc dico cuʒ poſſe peccare nõ ſit poſſe ſʒ deficẽ: rõabiĺr tollet̃ a xp̃o ꝓpteꝛ gr̃ie plenitudinẽ. Et qꝛ ſic pfectus extitit ꝛ via toꝛ: iõ pfectiſſime meruit. qre ꝛc̃. Et iſta ſuffici ant ꝑ pñti ꝯſideratõe.

De conditõib⁹ coꝛpis ꝛ aĩe xp̃i ꝯſideratõ. ʒ.

Hunc tertio loco

de ꝯditõibus coꝛpoꝛis ꝛ aĩe xp̃i vid amus. Ubi tres cõcl̃oes ſubiũgam⁹ vʒ. Pͥa cõcl̃o ẽ iſta: Sic̃ xp̃s ver⁹ hõ fuit ita veras hoĩs penalitates hũit. Scd̃a ẽ iſta. ꝙ xp̃s pfect⁹ ẽt ds ꝛ hõ: nõ tñ oĩa ſꝑ voluit q̃ ipſe ds. Tertia cõcl̃o ẽ. ꝙ volũtas xp̃i aliqñ a di volũtate diſcoꝛdaret: nũq̃ tñ ipſe q̃tũcunque pateretur turbatus ẽ aut rebellauit.

Qꝛ xp̃s aſſũpſit penalitates hũanas ꝯº ꝑma.

Ccipe ꝑmã ꝯcl̃onẽ. vʒ. Sic̃ xp̃s fuit ꝟ⁹ hõ: ita ꝟas hũit hoĩs penalitates. Ubi tres iqrãus ꝟitates. vʒ. Pͥa ꝗ̃. eſt vtrũ xp̃s ſʒ ꝙ hõ oẽs hẽrʒ dfect⁹ hũanoſ. Se cunda ꝗ̃. ẽ. an qñ humanitas patiebat̃: diuitas q̃ illi vnita erat aliq̃ mõ pateret̃. Tertia ꝗ̃. eſt. an paſſio ꝛ xp̃i dolõ fuerit ſʒ rõeʒ: an ſʒ ſenſua litatẽ. Qr̃tũ ad ꝑmã ꝗ̃ paucis ꝟbis magr̃ in di. 15. c. i. rñdet dicẽs. Suſcepit ãt xp̃s ſic̃ veraʒ nãʒ hoĩs: ita ꝛ veros defectus hoĩs: ſʒ nõ oĩs. Aſſũpſit. n. defect⁹ pene: ſʒ nõ culpe. Nec oĩs defect⁹ pene: ſʒ eos oẽs qs hõi eũ aſſũmẽ expe diebat: ꝛ ſue dignitati nõ drogabat. Et ꝓbat h c. ſe. dicẽs. nõ. n. aſſũpſit igrãtiã aliquã: cũ ſit ig rantia q̃dã q̃ defect⁹ ẽ. Et poſtea ſucceſſiue i ca pituĺ ſeqntib⁹ ꝯcludit dicẽs. veros igr̃ hũit de fectus ſic̃ ꝛ nos: ſʒ nõ eadẽ cã. Nos. n. ex pecca to oꝛigiali hos defect⁹ ꝯhim⁹ ſic̃ apl̃s inſinuat dicẽs. Coꝛpuſ qdẽ ꝓpt̃ pctm̃ moꝛtuũ ẽ. i. neceſſi tatẽ moꝛiẽdi hʒ i ſe. xp̃s ãt nõ ex pctõ h⁹i hũit d fectus. qꝛ ſine pctõ ẽ cõcept⁹ ꝛ natus ꝛ i t̃ris cõ uerſat⁹. Sʒ ex ſola volũtate miſeratõis de no ſtro i ſe trãſtulit verã ifirmitatẽ. ſic ſine oĩ ifir mitate aſſũmẽ potuit ſic̃ abſʒ culpa eãdẽ ſuſce pit. Hec ſũt ꝟba e⁹ i. c. hos ãt defect⁹. Ad q̃ruʒ declaratõeʒ ẽ nõndũ ꝙ q̃dã ſũt paſſiões hũane q̃ ꝑncipaĺr fluũt ꝛ deriuãt̃ a carne: ꝛ redũdant i aĩaʒ. Quedã q ꝑncipaĺr fluũt ab aĩa ꝛ r̃dũdãt i coꝛp⁹ ꝑme ſũt vt fames: ſitiſ ꝛ h⁹i. Nã has paſ ſiões ſentit aĩa i coꝛpe exiſtẽſ qs ſine coꝛpe non ſentiret. ꝛ iõ fames: ſitis ꝛ h⁹i ꝓpe dñtur paſſi ones coꝛpis. Paſſiões ãt ab aĩa fluẽtes ꝛ i coꝛ pus redũdãtes ſũt dolõ ꝛ triſtitia: gaudiũ ꝛ h⁹i. Nã aĩa ẽt ſine coꝛpe triſtat̃: dolet: ꝛ gaudʒ. licʒ ẽt q̃ſdã dolores ſẽtiat ꝑ coꝛp⁹ tãq̃ ꝑ iſtrum̃tuʒ Jta ꝙ q̃ſdã doloꝛes ſentit ꝑ coꝛp⁹ tãq̃ ꝑ iſtr̃m q̃ſdã ꝟo nõ. Hãc diſtictõʒ de paſſionibus põit magr̃. vbi ſ. c. i. Cũ igit̃ xp̃us fuerit ꝟus hõ ſup dictas paſſiões ꝟiſſime aſſũpſit. qre ꝛc̃. De hac mã vide ſ. ſabbato t̃tie dñice i t̃tia ꝯſideratõe Si ğ aĩa mea aliqñ ꝯq̃reriſ dicẽs. fameo valde: aut ſitio: ſũ fatigata tota plena ſudoꝛe: timeo mõ tẽꝛ h⁹i. Et xp̃s ait. ego aĩa h oĩa ꝓpt̃ te ſuſcepi Audi Augꝰ. li. de cathetizãdis rudib⁹. xp̃s ingt eſuriuit q oẽs paſcit. ſitiuit ꝑ quẽ cãtur oĩs po tus. ꝛ q ẽ panis eſuriẽtiũ fõſqʒ ſitiẽtiũ ab itinẽ terreſtri fatigat⁹ ẽ. q ſe nob viã fec̃ i celũ velut ouis obmutuit ꝛ obſurduit coꝛã cõuitiãtibus ꝑ quẽ mutus locutus ẽ ꝛ ſurdus audiuit. vict⁹ ẽ q de infirmitatũ viculĺ nos ſoluit. flagellatus ẽ q oĩuʒ flagella doloꝛũ ab hoĩuʒ coꝛpibʒ expu lit. Crucifixus ẽ q oẽs ſuſcitauit. h ille. Jñ Jſa. 80. dr̃. vere langoꝛes nr̃os ipſe tulit: ꝛ doloꝛes

nros ipſe portauit ⁊c̃. Et hec ſufficiãt ꝓ prima
ꝟitate. Quãtũ ad ſcðaꝫ breuiṫ Damaſcen⁹. li.3.c.
de paſſione corporis dñi nr̃i Jeſu xp̃i. rñdet ſic
ad lr̃aꝫ dicẽs. Sciendũ aũt ꝙ deum qdẽ carne
paſſuꝫ aim⁹. i. dicim⁹: deitatẽ aũt carne paſſam
vł deũ ꝑ carnẽ paſſuꝫ nequaꝗ̃. Et declarat per
exẽpluꝫ: dicẽs. Queãdmodũ. n. in ligno ſꝑlu-
cẽte ſole: ſi ſecuris q̃dã icidit lignũ: inciſibilis ⁊
impaſſibilis ꝑmanet ſol multo magis ipaſſibił
ꝟbi diuinitas ꝓꝫ hypoſtaſiꝫ vnita carni: carne pa
tiẽte ꝑmanet ipaſſibilis. Et queãdmoduꝫ ſi qs
ignito ferro ſupifunderet aquã. Q̃ð qdẽ natũ
ẽ pati ab aqua: ignẽ dico: extinguiṫ. Jnnocuuꝫ
aũt ꝑmanet ferrũ. nõ aptũ natũ ẽ. n. ab aqua cõ
rũpi. Mĺto plus carne paſſa: ſola ipaſſibił di-
uinitas paſſionẽ nõ ſuſcipit: ⁊ iſepabił ab ipſa
ꝑmanẽs. h̃ ille. Et dic̃ in fine ꝙ licꝫ exẽpla oĩno
ſilia repiri nõ poſſint: ſufficit tñ q̃tũ ad ꝓpoſi-
tũ faciũt illa adducẽ. q̃re ⁊c̃. Et ſic pꝫ iſta ꝟitas
Quãtũ ad tr̃ciã ꝟi. dico ſm Augꝯ. de ciui. dei ꝙ
duplex ẽ in aĩa dolor. vn⁹ q̃ ieſt aĩe ſm ſe. alius
nõ ſm ſe: ſꝫ ſm corp⁹ reſultãs ex vniõe vtriuſꝫ
Si loqmur ð dolore p̃° mõ: tũc dico ꝙ xp̃s paſ
ſus ẽ ſm rõeꝫ. nulli dubiuꝫ ꝙ paſſus ẽ ⁊ doluit
ꝓ pctĩs nr̃is: ⁊ ille dolor i rõnali volũtate ex ꝯ
ſideratiõe rationis proceſſit ſcilicet ex conſide
ratõne peccatoꝝ nr̃oꝝ. ꝓpṫ qð ſuꝑ Hieruſalẽ
fleuit Jo. 19. Si loq̃mur de dolore ex carne pro
ueniẽte i aĩaꝫ: tũc dico ꝙ aĩa põt cõſiderari vt
rõ ⁊ vt nã. ſi ut rõ tũc paſſiones q̃ aĩe attribuũ-
tur deliberationẽ ꝯſequũṫ: ⁊ ſic aĩa xp̃i nõ ꝯpa
tiebaṫ corpi ei⁹ patiẽti: ſꝫ letabaṫ. qm̃ multũ ca
ripẽdebat ꝙ corp⁹ qð informabat ꝓ hũani ge-
neris ſalute pateret. Si aũt aĩa ꝯſideraṫ vt nã
ſic cũ habeat nãleꝫ iclinationẽ ⁊ appetitum ad
corp⁹ ſic̃ ꝑfectio ad ſuuꝫ ꝑfectibile: ſic cõpatie
baṫ carni patiẽti. Aĩa. n. nõ ordinaṫ ad corp⁹
ſm potẽtias ſenſibiles tm̃: q2 h̃ etiã bruti ꝯuẽit
ſꝫ ordinaṫ ſm ſe totã: ⁊ ꝑ ꝯñs ſm oẽs potẽtias
⁊ ꝑ ꝯñs ꝓpṫ talẽ ꝯiũctionẽ ⁊ appetitũ ad corp⁹
neccio hꝫ ad ipaꝫ delectationẽ: triſticiã: cõpaſſi-
onẽ ⁊ hmõi. Ex q̃ ſeqṫ ꝙ aĩa xp̃i cõpatiebaṫ cor
pori vt nã. ⁊ nõ cõpatiebaṫ eidẽ vt rõ. Jtem ꝙ
gaudiũ aĩe xp̃i vt rõ erat ꝓpṫ ꝯiunctõeꝫ q̃tuĩtã
cũ ipa diuinitate: ſed dolor ꝓpṫ nãlem ꝯiũctio
nẽ ipſius cum carne. Hoc ſentit dñs Bonauẽ.
in. 3. di. 16. Et hec ſufficiãt ꝓ ſcða ꝯcl̃one.

De diuerſitate volendi in xp̃o ꝯcl̃o ſcða.

Ecipe ſcðaꝫ ꝯcl̃oneꝫ. vꝫ. Licꝫ xp̃s ꝑfect⁹
eſſet ðs: nõ tñ ſẽp oĩa voluit q̃ ipſe ðs.
Ubi tres igramus ꝟi. vꝫ. Pria ẽ iſta
vtꝝ i xp̃o eſſẽt plures voluntates ſic̃ ſunt nãe
plures. ſcða ẽ iſta. An ſẽp xp̃s voluerit inq̃tũ
hõ oĩa q̃ voluit ðs. tr̃ia ẽ iſta. An xp̃s ſẽp iq̃
tuꝫ hõ obtinuerit q̃ a deo poſtulauit. Q̃tuꝫ
ad p̃mã rñdeo ſꝫ magr̃ꝫ ſniaꝝ i. 3. di. 17. c. i. vbi
dic̃ ſic. quocirca ãbigẽdũ nõ eſt diuerſas i xp̃o
fuiſſe volũtates iuxͣ duas nãs. ſ. volũtatẽ diuinã
⁊ hũanã. Et hũana volũtas ẽ affect⁹ rõis vł af
fect⁹ ſenſualitatis. ⁊ ali⁹ ẽ affect⁹ aĩe ſm rõem
ali⁹ ſm ſenſualitatẽ vtꝗꝫ tñ dr̃ hũana volũtas

Et lr̃a. ideoꝗꝫ ſic̃ in nob̃ ẽ duplex affect⁹. ſ. mẽ
tis ⁊ ſenſualitatis: ita i xp̃o debuit eẽ geminus
affect⁹. Et mĺtis auc̃titatibus ꝓbat i capituł ſe
quẽtibus i xp̃o fuiſſe duas volũtates. ſ. diuinam
⁊ hũanaꝫ. Dñs autẽ Bona. i. 3. di. 17. ſic p̃dictas
volũtates ordinat. qm̃ affect⁹ voluntatis diuine
ordinaṫ ad actũ cognitõis itellect⁹ diui ⁊ affe-
ctus volũtatis hũane ordinaṫ ad actũ cogniti-
onis itellect⁹ hũani. Cognitio. n. ẽ act⁹ itellect⁹
affectio act⁹ volũtatis. Hec aũt diuerſitas po-
tẽtiaꝝ ſũmiṫ ex diuerſitate nãꝝ: vt pꝫ ꝑ dicta:
Jñ Damaſcen⁹ li. 3. Quoꝝ inqt ſba. i. nã ẽ eadẽ
hoꝝ volũtas ẽ eadẽ. q̃ꝝ vero diuerſa volũtas
hoꝝ diuerſa ſba. Sꝫ i xp̃o fuerũt due diuerſe
nãe. ſ. diuina ⁊ hũana. ğ due diuerſe volũtates. ſ.
diuina ⁊ hũana. Quidã aũt diſtinguunt ꝙ vo
lũtas põt tripłr ꝯſiderari. ſ. vt volũtas: vt po-
tẽtia: ⁊ vt act⁹ volẽdi. vide ſ̈ feria. 4. 2. dñice
i ſcða ꝯſideratõe cõcl̃oe p̃ma. Et iſta ſufficiãt q̃
tũ ad iſtã ꝟitatẽ. Q̃tũ ad ſcðam dico ſm Boñ
vt ſ̈ ꝙ cõformitas volũtatꝯ ad volũtatẽ i duo
bus cõſiſtit. Jn volito ⁊ in rõe volendi. Confor
mitas i volito ẽ qñ diuerſe voluntates vnum:
⁊ idem uolunt. Cõformitas i ratõne volẽdi eſt
qñ diuerſe volũtates idẽ eodẽ mõ volunt: vel
altera illaꝝ ſi ẽ iferior vłt illud eo mõ q̃ ſuꝑior
ad ipaꝫ vłt eã velle. Cõformitas i volito nõ eſt
de nccĩtate: ita ꝙ ſi volũtas ſuꝑior vnũ velit: il
lud de nccĩtate volũtas iferior velle debeant:
imo qñ vellẽt ꝯ̃riũ Sꝫ ſufficit ꝯformitas in mõ
volẽdi dico ğ ad ꝓpoſitũ ꝙ oẽs voluntates in
xp̃o ꝯformes erãt i mõ volẽdi: licꝫ diſcordarẽt
i volito. vnaq̃qꝫ. n. volũtas qð ſuuꝫ erat vole-
bat. vñ vt dic̃ Hugo diuina voluntas qð iuſtum
erat voluit. volũtas rõnis iuſtitie ꝯſenſit ⁊ iu-
ſticiã approbauit. volũtas pietatis ꝯdoluit mi-
ſie: ⁊ volũtas carnis iuſticiã nõ accuſabat: ſed
penã recuſabat. Nec tñ ſeqṫ ꝙ dato ꝙ aliud et
aliud vellẽt: eſſẽt iſte volũtates ſimpłr diſcor-
dãtes. q2 ꝯueniebãt i rõe ⁊ mõ volẽdi. qm̃ uolũ
tas iferior eo mõ volebat quo mõ volũtas ſu-
perior. ſ. uolũtas rõnis ⁊ volũtas diuina volebat
eã velle. Q̃ð magr̃ ſniaꝝ i. 3. di. 17. ꝑ plures au-
ctoritates oñdit. Audi Aug. ſuꝑ illð. p̃s. quoad
uſqꝫ iuſtitia ꝯuertaṫ: xp̃s igṫ in paſſione duas
exp̃ſſit voluntates in ſe ſcðum duas naturas.
Ait enim paṫ ſi fieri poteſt tranſeat a me calix
iſte. ecce habes hominis voluntatem. Quam
cõtinuo ad diuinã dirrigẽs ait. verũtñ nõ ſic̃ ego
uolo. ſꝫ ſic̃ tu vis. h̃ ille: Audi ⁊ Ambro. li. ð tri.
Scriptũ ẽ igṫ pr̃ ſi poſſibile ẽ trãſfer calicẽ hũc
a me. ꝟba xp̃i ſt̃ ſꝫ quõ ⁊ i q̃ forma dicãṫ aduer
te: hoĩs ſbaꝫ gerit: hoĩs ſũpſit affectũ. Nõ ğ q̃ſi
ðs: ſꝫ q̃i hõ loqṫ. Suſcepit qdẽ volũtatẽ nr̃am
mea ẽ volũtas quã ſuã dixit cũ ait. non ſic̃ ego
volo: ſꝫ ſic̃ tu. cũ ãt dixit oĩa q̃ hꝫ pr̃: mea ſũt. q2
nihil excipiṫ ſine dubio: quã hꝫ paṫ eandẽ ⁊ fili
us hꝫ volũtatẽ. h̃ ille. Audi ⁊ ipſa ꝟitatẽ Jo. 16.
Nõ veni facẽ volũtatẽ meã: ſꝫ volũtatẽ ei⁹ qui
miſit me. q̃re ⁊c̃. Et h̃ ſufficiãt ꝓ p̃nti veritate.
Q̃tũ ad tr̃ciã ꝟi. dico ꝙ i his q̃ petijt xp̃us vo

luntate ſẽſualitatis nõ ſp̃ fuit exauditus: vt pꝫ
de oratõe ſcã i orto. ſꝫ q̃ petijt volũtate rõis ſp̃
fuit exaudit⁹. vñ dic̃ magr̃ vt ſ̈ ait. Ex affectu
hũano ſenſualitatis qdẽ nõ rõnis illud voluit
⁊ petijt: qð nõ impetrauit. Et ſi q̃ritur ſi rõ ſcie
bat ſenſualitatẽ exaudiendã nõ eſſe. q̃re orare
talia ꝑmiſit? Ad hoc rñdet magr̃ dicẽs. Ad qd
ergo petijt: ut mẽbris formaꝫ p̃beret iminente
turbatione clamandi ad dñm ⁊ ſubijciendi uo
luntateꝫ ſuã diuine uolũtati: ut ſi pulſante mole-
ſtia triſtenṫ ꝓ eiuſdẽ amotõe orẽt. Si nequeũt
uitare dicãt qð ipe xp̃s. hec ille. Uide de hoc ſ̈
feria. 4. 2. dñice in ſcða conſideratiõe. quare ⁊c̃.
Et hec ſufficiant pro preſenti ꝯcluſione.

Q̃ chriſtus nunꝗ̃ turbatus eſt concl̃o tr̃ia.

Ecipe tr̃iã ꝯcl̃oeꝫ. vꝫ. Licet volũtas ho
minis xp̃i aliqñ a diuina volũtate diſcor-
daret nũꝗ̃ tñ ipſe q̃tũcunqꝫ pateretur
turbat⁹ ẽ aut r̃bellauit. Ubi tres igrãus ꝟita-
tes. vꝫ. Pria ẽ iſta vtrũ i xp̃o fuerit rebellio
carnis ad ſpm̃. Scða ẽ. vtꝝ xp̃s aliqñ fuerit
i mẽte turbatus: Tertia ẽ. q̃ fuit i xp̃o turba
tio ſpũał ⁊ itenſior triſticia quã hũit. Q̃tum
ad p̃mã dico ꝙ i xp̃o nõ fuit rebellio carnis ad
ſpm̃. Audi magr̃ꝫ ſniaꝝ i. 3. di. 17. c. i. nec tñ in eo
caro ꝯ̃ ſpm̃ ł s deũ ꝯcupiſcebat. q2 vt ait Au. li.
19. de ciui. dei. c. 4. Nõnullũ ẽ vitiũ cũ caro ꝯcu
piſcit aduerſus ſpm̃. Caro ãt dcã ẽ ꝯcupiſcẽ. q2
h̃ ſm ipſã agit aĩa: ſic̃ aĩa ꝑ aurẽ audit: ꝑ oculuꝫ
videt. Caro. n. nihil niſi ꝑ aĩam ꝯcupiſcit Sꝫ cõ
cupiſcẽ dr̃ cũ aĩa carnali cõcupiſcẽtia ſpũi relu
ctaṫ. hñs carnalẽ delectatõeꝫ de carne ⁊ ad car
nẽ aduerſus delectatõem quã ſpũs hꝫ. Jpſi⁹ ãt
carnalis cõcupiſcẽtia nõ ẽ i aĩa ſola: nec i carne
ſola. Ex vtraqꝫ. n. fit. q2 ſine vtroqꝫ delectatio
tał nõ ſentiṫ. Tał ergo rixa atqꝫ cõcitatio i aĩa
xp̃i eẽ nõ potuit. q2 cõcupiſcẽtia carnalis ibi eẽ
nequit. h̃ ille. Sꝫ de hac mã dicẽus i ſmone de
magdalena cõſideratõe ſcða q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad ſe
cundã ꝟi. dico ſm dñꝫ Bona. di. 15. ⁊ cõiṫ ita eſt
doctria ſcõꝝ ꝙ turbatio ⁊ ira p̃nt conſiderare
4. mõis. p°. mõ vt dicit effm̃ deteſtatõis alicui⁹
mali ł apparẽtis mali. Et h̃ turbatio ẽ i oĩbꝫ bo
nis q turbanṫ cũ ðteſtanṫ malũ. p̃s. aĩa mea tur
bata ẽ valde: ſꝫ tu dñe vſqꝫ q̃. Et Yſaie. 21. hoĩeꝫ
cũ audieri turbat⁹ ſũ cũ viderẽ. Et dic̃ ideꝫ do-
ctor ꝙ h̃ turbatõ ⁊ ira potuiſſet adeẽ i ſtatu ĩno
cẽtie ifuiſſe. Secũdo mõ vt dicit motũ deteſta-
tõis mali cũ quadã ꝑturbatõe ⁊ igetatiõe partꝯ
ſenſualiſ abſꝫ aliq̃ ꝑturbatõe mentis ſiue rõniſ
Et h̃ mõ pertũrbati ſũt ſci i coꝝ ꝑſecutõibus ⁊
temporalibus oppreſſionibus. 2. coꝝ. i. Supra
modũ grauati ſum⁹: ita vt tedet etiã. nos viuẽ
⁊ de Helia. iij. R. 19. ſcribiṫ ꝙ petiuit aĩe ſue vt
moreṫ. ⁊ ait. ſufficit mihi dñe tolle queſo aĩaꝫ
meã. neqꝫ. n. melior ſũ q̃ꝫ patres mei. Et hoc mõ
pluries turbat⁹ ẽ xp̃s i ſua ꝑſecutione ⁊ morte.
Jo. 13. cuꝫ hec dixiſſet Jeſus turbatus ẽ ſpũ. et
dixit. Amen amen dico vob̃ q2 vn⁹ ex vob̃ me
tradet. ⁊ Math. 26. Aſſũpto Petro ⁊ duobus

filijs zebedei cepit cõtriſtari ⁊ meſtus eẽ. ⁊ ait
illis. Triſtis ẽ aĩa mea vſqꝫ ad mortẽ. Et Jo. 12.
iteꝝ ſcribiṫ. Dixit Jeſus. nũc aĩa mea turbata ẽ
Tertio mõ vt dic̃ affectũ deteſtatõis cũ ꝯmo-
tõe ⁊ ꝑ turbatõe nõ ſolũ ꝑtis ſẽſualis: ſꝫ etiã rõ
niſ ad breue tempus. ⁊ hoc mõ ſepe turbãṫ ſãc
ti deqb⁹ Gregꝯ. ait ꝙ mẽs turbata ꝓficit vt cla
reſcat. Sic̃ ocuł⁹ per colliriũ imiſſũ ad tempus
turbaṫ vt poſtmodũ clarior efficiaṫ. Quarto
mõ accipiṫ turbatio vt dic̃ affectũ deteſtatõis
cũ cõmotõe ſẽſualitatꝯ ⁊ mẽtis ꝑ tempus ⁊ ani
mi indignatõe. ⁊ h̃ mõ ẽ peccatũ mortale quo i
dignãṫ ⁊ turbãṫ oẽs iniq Mat. 2. c. Audiẽs ãt
Herodes rex: turbat⁹ ẽ ⁊ oĩs hieroſolis cũ illo
Ubi Gregꝯ. ait. i omelia. Nato. n. rege celi rex ẽ
re turbat⁹ ẽ. q2 nimirũ tr̃ena celſitudo cõfun
diṫ cũ celeſtis altitudo apiṫur Quare ſatis ex
his pꝫ reſpõſũ ad veritatẽ. q̃re ⁊c̃. Q̃tum ad
tertiã veritatẽ dico ꝙ duplex fuit i xp̃o ſpiritu
alis triſtitia ⁊ dolor. ſ. paſſionis ꝓprie pene. ⁊ ꝯ
paſſionis nr̃e calamitatis. Et q̃uis magna eẽt
cã dolẽdi i ſenſualitate ꝓpter ſepatõeꝫ aĩe a cã
ne: ⁊ magna etiã diſpoſitio eſſꝫ ad dolẽdũ ꝓpṫ
cõplexionẽ corpis optimã. Jn triſticia tñ ⁊ do-
re cõpaſſionis aplior erat rõ dolẽdi ꝓpter iho
noratõeꝫ ⁊ a deo nr̃am ſeparatõeꝫ. maiorqꝫ eti-
am erat ad dolẽdũ diſpoſitio ꝓpṫ dilectõis ha
bũdãtiã. ſꝫ. n. ꝙ dilectio maior: ſꝫ h̃ plage ꝯpaſ-
ſionis maiores ſũt. Cuꝫ igiṫ xp̃i ꝯpaſſio oẽs ex
cellerit cõpaſſiones: nccẽ ẽ eã intẽſiſſimã fuiſſe
q̃uis ⁊ paſſio ſua grauiſſima eẽt. Hãc aũt ꝯpaſ
ſionẽ triplici ſigno oñdit vꝫ. ſigno ſepatõis: la-
chrymatõis: ⁊ ꝓteſtatõis. Primo ſigno ſepa
tionis. maluit. n. aĩaꝫ ſuã a corpe ſepari q̃ꝫ nos a
deo ſepatos eẽ. Scðo ſigno lachrymatõis:
qm̃ fleuit ꝓ peccatis nr̃is: nõ tñ ꝓ penis corpa-
lib⁹ ei⁹ ad Heb. 5. Clamore valido ⁊ lachrymis
offerẽs exaudit⁹ ẽ ꝓ ſua reuerẽtia. Et Luce. 23.
Clamãs Jeſus voce magna ait. paṫ i manus tu
as cõmẽdo ſpirituꝫ meũ. Et Math. 27. Jeſus
ãt iteꝝ clamãs voce magna emiſit ſpiritũ. Ubi
aĩa nota ꝙ. 12. rationib⁹ xp̃s clamauit in cruce.
Prima dr̃ rõ p̃uationis. nã cũ ver⁹ de⁹ eſſet
vt vidim⁹ p̃terita p̃ſẽtia ⁊ futura oĩa habebat
añ oculos. Et iõ q2 tot aĩas cernebat q̃ꝝ ifini-
tus ẽ numer⁹ dãnari debẽ: iõ lachrymãs clama
re cepit. Audi Ambro. Triſti erat ⁊ triſtis ap-
parebat: nõ tm̃ ꝓpter ſuã paſſionẽ: ſꝫ ꝓpṫ nr̃aꝫ
tãte vite p̃uatõeꝫ Et tãta fuit illa pena: q̃ta eſt
glorie magnitudo qua p̃uari oẽs tales cerne-
bat: 2°. clamauit ꝓpṫ magnã obligatiõeꝫ. tã-
to. n. doluit q̃ta erat pena oĩuꝫ dãnatoꝝ p̃teri-
toꝝ p̃ſẽtiũ ⁊ futuroꝝ ab iitio mũdi vſqꝫ ad fi-
nẽ eiuſdẽ: quos cernebat eẽ dãnatos ł damnã-
dos. trenoꝝ. 3. Collocauit me in obſcurꝯ ⁊ tene
broſis infra mortuos ſempiternos. Tertio
clamauit ꝓpter ſepatõeꝫ tãta. n. erat xp̃i pena
q̃ta erat multitudo quos ſciebat reſcindi a cõ
ꝑe eccleſie ꝑ eoꝝ falſos errores. Nã cũ ſcimus
oẽs inuicẽ mẽbra ⁊ xp̃i oĩuꝫ corp⁹: tot dolõeſ

habuit quod mēbra cernebat debē ab eo ſepa
ri. Quarto clamauit ꝓpt martyꝝ ꝑſecutōes.
vñ tāt⁹ i eo dolor fuit qꝺ cernebat flagella mā
tyꝝ ⁊ ſcōꝝ ꝑſecutōes. Quīto clamauit ꝓpter
ꝺformatōeȝ. tāta. n. fuit ei⁹ pena quot aīas xpī
ānoꝝ cernebat deformari ⁊ ꝑdere imaginem
ei⁹: ⁊ iprimi imaginē ꝺpētis. vñ ꝓpha. quō igr
denigrata ē facies tua ſup carbōes. 6°. clama
uit ꝓpt offēſionem. vñ tāta ei⁹ erat pena ꝙtas
offēſas fieri cernebat deo pr̄i. ps. Circūdedrūt
me dolores mortꝭ. ſ. ꝯſiderando offēſas illatas
deo pr̄i. 7°. clamauit ꝓpt excecatōeȝ. vñ tāt⁹
fuit ei⁹ dolor ꝙtā cernebat iudeoꝝ cecitatē cū
eis tot ⁊ tāta miracula bonaqȝ feciſſet. Oc
tauo clamauit ꝓpter diſcipuloꝝ derelictionē
vñ tāt⁹ fuit ei⁹ dolor ꝙtus erat amor quē ha/
bebat ad diſcipulos ſuos quos poſtea cernebat
fideȝ ꝑdituros ⁊c̄. Nono clamauit ꝓpt Iuꝺ
ꝑditionē. Decimo clamauit ꝓpter omniū ꝺ/
relictioneȝ. Undecimo clamauit ꝓpter acer
bā paſſioneȝ. Duodecimo clamauit ꝓpt ma
tris ſue mutuā paſſionē. Iſta oīa practice expo
nas. quare ⁊c̄. Et ſic patet ſecūduȝ ſignuȝ quo
oñdit xps cōpaſſioneȝ: quā erga nos habuit in
cruce pendēs. Tertiū ſignū dr̄ ꝓteſtationis:
vt patȝ in reſurrectione Lazari. Io. xi. Infre/
muit ⁊ turbauit ſemetipm dicēs. vbi poſuiſtis
eū: ⁊ lachrymatus ē Ieſus ⁊c̄. Merito igit cuȝ
dulciſſimus Ieſus ꝓ nobis tanta fecerit: ipſuȝ
eſſe mūduȝ puꝝ ⁊ nitidū ab oī macula opporte
bat vñ nō iniuria dicē poterāt. qs ex vobis ar
guet de peccato. quē ſuppliciter exoremus: vt
ꝑ hanc ſuaȝ glorioſaȝ puritateȝ nos ꝑ gr̄aȝ hic
purificet. ⁊ tandem in ſcā gloria ſcificet: amen

Feria ſecunda dominice de paſſiōe de idul/
gentijs ſermo in ordine. 34:

I quis ſitit veni

at ad me ⁊ bibat. Io. 7. Iam bis ver
bis glorioſus xps gr̄e ſue plenitudi/
nē de qua añcedenti ſmone diximꝰ
oñdit. Iam nos ad cellariū ſcūm ei⁹ inuitat qꝺ
ſancta eccleſia catholica ē: vt bibamus ⁊ ſitim
extinguamus. In hoc. n. bñdicto cellario idul/
gētiaꝝ infinitā multitudinē poſuit: vt q in hac
vita ꝓ pctis ſatiſfacere nō ſufficimꝰ: ꝑ indulgē
tias iuuaremur. Ait ergo ſi qs ſitit. ſ. habere in
dulgentiaȝ ſuaꝝ culpaꝝ veniat ad me. i. ad ec/
cleſiam meā corde cōtrito ⁊ ꝯfeſſione facta: et
bibat. i. importet effectū idulgētiaꝝ. In qbꝰ ſa/
cratiſſimis ꝺbis de indulgētijs tres ꝯſideratio
nes faciamus. vȝ.
Indulgentiarum ſpecificationeȝ:
Indulgentiarum deriuationem.
Indulgentiarum fructificationem:
De indulgentiaꝝ ſpecificatiōe ꝯſiderꝰ pma:
p Rimo indulgētiaꝝ ſpecificationeȝ vi/
deamꝰ. Ubi tres more ſolito ꝯclones
faciamꝰ. vȝ. Pria cōclo ē iſta. Quia
vix i vita de pctis ſatiſfacē poſſumus: merito
idulgentie dant vt nos adiuuemꝰ. Secūda
ꝯclo eſt. Indulgētie licet maxie ſint ꝺtutis: ha
bēt tñ debitā rōnem ſue latitudinis. Tertia
ꝯclo ē. Licȝ indulgētie ſint in peccatoꝝ reme/
dium: ſuum tamē ꝓprium requirunt actum:
De idulgētie pctoꝝ r̄medio dat ꝯclo pma:
Cōcipe pmā ꝯcloneȝ. vȝ. Quia vix i vita
de peccatꝭ ſatiſfacē poſſumꝰ: merito in
dulgētie dant vt nos adiuuemꝰ. Ubi
tres iqramꝰ ꝺitates vȝ. Pria ꝺitas ē iſta. qd
ē idulgētia. Secūda ē. an valeat tm̄ i foro ec
clie. Tertia ē. quō aīaȝ ſoluāt. Qntū ad pmaȝ
dn̄s Frācīſcꝰ marōis i ſmōe. quodcūqȝ ligaue
ris. dic ſic. Indulgentia ē r̄miſſio pctoꝝ quo ad
illa q̄ poſt ſuſceptū pnie ſcr̄m r̄manēt de pecca/
tis. Ego āt dico ſic. Indulgētia ē pēe relaxatio
ꝙ qs iuſte ꝓ culpis ꝓpijs facē debuiſſet: ꝺ the
ſauro ecclie ad diuā iuſtitiā ꝑſoluēdā ſumpta
In hac diffinitōe ponit aliqd loco generꝭ ⁊ ali/
qd loco dr̄ie. Loco generis. i. alicuiꝰ magꝭ cōis
pōit relaxatio. qa omnis idulgētia ē qdā r̄laxa
tio: ⁊ nō econuerſo: ſumēdo ꝓpe idulgētiā. Lo/
co dr̄ie ponit pene: ad differētiā r̄latōis culpe
q̄ fit ꝑ gr̄aȝ dei i cōtritōe. Et ꝓpt h̄ patet ñ ſatꝭ
recte poſitū i diffinitōe pma remiſſio peccatoꝝ
deꝰ. n. effectiue dimittit culpā. de pe. di. i. c. ꝺbū
ſȝ gr̄a formalit lauat i cōtritōe. 33. q. 3. i ſnia. Itē
ponit ꝙ qs iuſte ⁊c̄. ad differētiā penaꝝ iniuſte
iflictaꝝ. Itē ponit de theſauro ecclie: vt oñda
tur ꝙ indulgentie non ſunt ſimpliciter gratui/
te ſȝ etiam eccleſia ſoluit. Et ſic patet prima
ꝺitas. Qntū ad ſcdam ꝺitatem dico ſecundum
dñm Bona. in. 4. di. 20. ⁊ beatum Tho. ibideȝ
ꝙ quorūdam opinio fuit ꝙ huiuſmodi indul/
gentie fiant ſolū i foro eccleſie ⁊ non i foro dei
Nam ſacri canones pro mortalibus culpis gra
ues ⁊ diuturnas penas taxarunt. ⁊ per vnum
quodqȝ mortale ſeptēnariū vel eo āplius ſm q
grauiꝰ ē q̄ pnie vix i hac vita fieri pnt. iō eccla
remediū idulgētiaruȝ adhibuit: vt ois pnia ar
bitraria eēt. ⁊ de reſiduo qꝺ canones taxarunt
fieret relaxatio ꝑ idulgentias. Prima nāqȝ fa/
cie appet ꝙ opio mltū probabilis ſit. Sȝ in rei
veritate falſa ē i eo ꝙ nō vult idulgētias effica
ciam remiſſionis habere: niſi in foro eccleſie: ⁊
non in foro dei. Si enim eccleſia penam relaxa
ret: ⁊ deus non: potius deceptio fidei eſſȝ ꝙ ve
ritas. Et vt dicit beatus Tho. expreſſe mili/
tat contra priuilegium Petro datum. vt quod
in terra remitteret in celo remitteretur. Ideo
aiunt predicti doctores ꝙ indulgentie que ab
eccleſia dantur valent ad relaxationem pena
rum quā quis ꝓ culpis ꝓprijs portare meruiſ
ſet etiaȝ in foro dei. Ita ꝙ qꝺ eccleſia donat ꝓ
donato habet: ⁊ ſi partem donat: partem acce/
ptat deus. Et ꝓbatur hoc ꝑ glo. ſuper illud. 2.
Coꝝ. 2. Nam ⁊ ego quod donaui: ſiquid ꝓpter
vos donaui in ꝑſona xpī. gloſa ait. acſi chriſtꝰ
donaſſet. ſed xps poterat relaxare abſqȝ oi ſa/
tiſfactione peccati penam. ergo ſimilit ⁊ Pau
lus. Et per conſequens etiam papa pōt. cuȝ nō
ſit minoris ptātis in eccleſia ꝙ Paulus. Qz au
tem xps penam potuerit omnem relaxare ſine
ſatiſfactiōe: pȝ de muliere adultera. Ioā. 8. c.
Et ſi dicꝭ pater Ambroſi. Quō iferiō pōt abſol
uere ab eo qꝺ ſuperior ligauit. ex̄ de electiōe. c. in
notuit. ſi par in parē iperiū nō hȝ. nec iferior a
fortiori i ſuperiorē: ſȝ ꝺs abſoluēdo a culpa ligat
ad penā tp̄aleȝ: vt dic Hug. de ſancto Uictore.
q̊ nullus hō pōt abſoluē a pena illa aliqd dimit
tēdo. Et cōfirmat. 21. di. c. inferior. vbi dr̄. Infe
rior ſedes ꝓorē ſoluē nō pōt. Dico aīa ꝙ accipi
ens idulgētias nō ſimplr abſoluit ꝙtis: ſȝ dat
ei de theſauro ecclie vñ ſatiſfac. de q̄ theſauro
dicemꝰ i ſcda cōſideratiōe. Qntū ad tertiā ꝺi. dico
ſm Bona. vbi ſ. ꝙ ſicut tribꝰ modis bonū adi/
piſci poſſumus ita tribꝰ mōis malū a nob amo
uere poſſums. Adipiſci. n. poſſuȝꝰ bonū: aut me
rito ꝓprio gr̄a iformato: aut merito xpī: aut me
rito eccle. Merito ꝓpo primo: cū bonū ꝙtuitū
. i. dei gr̄a informatū facius. Iſa. 3. Dicite iuſto q̄
nā bene qm̄ fructū adiuētionū ſuaꝝ comedet.
Et. ps. 93. Reddet illis iniqtates eoꝝ: ⁊ i mali/
tia eoꝝ diſꝑdet eo. Et Hiere. 25. Reddam eis
ſecundum opera eorum: et ſecundum facta
manuum ſuarum. Et trenorū. 3. Reddaſ eis vi
cem dñe iux̄ opa manuuȝ ſuaꝝ. ⁊ Oſee. 12. Iux̄
vias ei⁹: ⁊ iux̄ adinuētōes eꝰ reddet ei. ⁊ Mat.
12. de oī ꝺbo ocioſo qꝺ locuti fuerit hoīes ſuper
trā: i die iudicij r̄ddēt rōeȝ. Et. c. 16. Filiꝰ hoīs
venturus ē i glīa patrꝭ ſui cū āgelis ſuis: ⁊ tunc
reddet vnicuiqȝ ſȝ opa ſua. Et. c. 20. Uoca ope
rarios: ⁊ redde illis mercedē ſuā. ⁊ Apoc. 22. Ec
ce venio cito. ⁊ merces mea mecū eſt: dare vni/
cuiqȝ ſȝ opa ſua ⁊c̄. Qz āt merito xpī multa bo
na adipiſcaur: nullꝰ fideliū ignorat. Io. i. ꝺ ple/
nitudine eꝰ oēs accepimus gr̄am. Qz āt merito
eccle adipiſcāur. audi Aug. li. de pe. Nemo pōt
digne penitē quē nō ſuſtineat vnitas ecclie. Et
de pe. di. 6. Laboret ingr penitēs ad vnitatē ec
clie reuerti. quia niſi peccatori vnitas eccle ſuc
currat: ⁊ qꝺ ſibi ꝺeſt ſua opatōe ꝯpleat: ꝺ mani
bȝ inimici ñ eripit. h̄ ibi. Silr ⁊ malū tribꝰ mōis
a nob poſſuȝꝰ amouē. ſ. aut ꝑ meitū ꝓpuȝ aut ꝑ
meitū xpī: aut ꝑ meritū eccle. Per meritū ꝓpuȝ
dei ꝙtia iformatū liberāur a pena eterna. Per
meritū xpī ab aliꝙta pena: ſicut in ſacr̄is opat
⁊ clauiū ptāte: i q̄ dimittit pars pene. Per me/
rita ēt eccle ꝙui a pena liberāur. Uñ in iſtis libe
ratōibus fit qdā ꝯmutatio maioris i minus. vñ
p°. pena eterna mutat i penā tp̄alē. ⁊ cū h̄ r̄mit/
tit culpa mortal. Scdo pena tp̄alis magna et
ſupra vires ad quā qſqȝ remanet obligatꝰ: i pe
nā maiorē ⁊ viribus nr̄is ꝯpetētē cōmutat: ⁊ h̄
i ſacerdotis abſolutōe. De reſiduo aūt pene ad
qꝺ hō tenet ꝓ proꝑijs culpis: qꝺ nō fuit i pnia
iniunctū: ſiue iiunctū ⁊ nō ſatis actū: de theſau/
ris q̄s xps ei i terris reliqt diuie iuſticie ſatiſfa
ciat. Et hoc ꝓpe indulgentia dicit. Et ſic patȝ q̄
mō idulgentie aīam ſoluāt. q̄re ⁊c̄.
De latitudine idulgentiarum ꝯclo ſcda.

c Ccipe ſcdam ꝯclonē. vȝ. Indulgentie licȝ
maxie ſint ꝺtutis: hn̄t tam̄ debitā ratio
nē latitudinis. Ubi tres iquiramus ꝺi
tes. vȝ. Pria ꝺi. eſt an idulgētie ſe extendant
ad culpā: an ſolū ad penā: an ad vtruqȝ. Scdꝺ
ꝺi. ē. quā pene idulgentiā reueleꝰ. Tertia ꝺi.
eſt. an indulgentie putatiue hēant aliquā latitu
dinē. i. an qs idulgentiā ꝯſeqt: vbi dr̄ ꝙ ē talis i
dulgentia ꝟ talis que i veritate ⁊ nō eſt ita. Qn
tū ad primā dico ꝙ idulgentie nō ſe extendunt
ad culpā: ſed ad penā. Ubi nō ſȝ Franciſcū ma
ronis vbi ſ. ꝙ q̄ttuor ſūt i pctō ꝯſiderāda. ſ. actu
alis culpa q̄ peccatur. Ioac. i. ꝯcupiſcētia parit
pctm̄. Scdo habitualis macula derelicta ex
actu pctī iclinās ad malū. Io. 8. q facit pctm̄ ſer
uus e pctī. q2. ſ. ſeruit malo habitui iclinanti ad
malū. Tertio reatus ad penā q remāet actu
malo tranſeūte. de q̄ Luc. 7. ait. xpus remittun
tur ei pctā multa. Quarto refectus ad diuaȝ
offenſam: q̄ ꝺs odio hȝ pctōres. Sap. 12. Altiſſi
mus odio habet peccatores. His ſic notatis
dico ꝙ indulgentia non eſt remiſſio quantum
ad actualem culpam. quia cum illa ſit totaliter
in contritōne ⁊ confeſſione deleta: amplius ab
ſtergi nō poteſt. Itē nec ē quantum ad habitualē
maculā: q2 ꝑ vnius actū indulgētia acqrit ⁊ tñ
habitualis macula vno actu nō carpit nec era
dicat: q2 adhuc ꝓnitas ad malū remanet expiē
tia teſte. Itē nec ꝙtuȝ ad diuaȝ offenſaȝ: q2 cuȝ
añ indulgentiā illa ſit remiſſa in actu ꝯtritiōis
vel ꝯfeſſionis. ps. Dixi cōfitebor aduerſuȝ me
iniuſtitiā meaȝ dño ⁊ tu remiſiſti ipietatē pctī
mei. ⁊ ꝑ ꝯñs ampliꝰ remitti nō pōt. Et ꝯfirmat
q2 culpa mortale ⁊ diuaȝ offenſam tollit ſolus
ꝺs ⁊ de ꝯſe. di. 4. nemo tollit pcc̄a niſi ſolus ꝺs
de pe. di. i. c. ꝺbū. ⁊ ꝑ ꝯñs nō tollit ꝑ indulgētiā
Relinqtur ergo ꝙ erit relaxatio pene tm̄. Ex
his tria inferunt documēta. Primū ē ꝙ ſic
ſacr̄m pnie directe reſpicit culpā: ita bñficiuȝ
idulgentie directe reſpicit penā. Et ſicut per
pnie ſacr̄m deo recōciliamur ⁊ penaȝ recipimꝰ
ſic. ꝑ bñficium indulgētie iam nobis ꝑ pniam
recociliatis aliqua pena dimittit aut totaliter
euacuat. Scdm documētuȝ eſt ꝙ nulla idul
gentia directe pōt eſſe a pena ⁊ a culpa: lȝ vul
gus hoc affirmet: q2 vt diximꝰ ſicut pnia dire
cte reſpicit culpā: ſic indulgētia adeqte reſpic
penā. Et ꝓpter hoc eccleſia nunꝙ vtit. tali for
ma vt. ſ. dicat indulgētia dari a pena ⁊ a culpa
qm̄ ſi tali vteret forma: videt euacuari ſacr̄m
ꝯfeſſionis. Quod eē nō pōt. ſ. de neceſſitate ſa/
lutis: q2 eſt ꝯ oem theologicaȝ diſciplinaȝ. ⁊. ꝯ.
c. cōis vtriuſqȝ ſexus. de pe. ⁊ re. Tertiū do/
cumentū eſt ꝙ licȝ in ſacramēto penitentie nō
fiat abſolutio pene: tamen fit quedaȝ pene trāſ
mutatio: quia cum peccator ante confeſſioneȝ
obligatus eſſet ad penam eternam: in confeſſi
noe mutatur in penam temporaleȝ. cuius pene
iudex ⁊ arbiter eſt eccleſiaſticꝰ ſacerdos. vt pȝ
4. ſniaꝝ. Sed de hoc vltimo etiam dicetur ve
ritate ſequenti. Quātum ad ſecūdaȝ ꝺitateȝ

dico q̄ ē duplex reatus ad penam. vnus ad pe
nam eternā: ad quā obligatur peccator an̄ pniaꝫ.
Et ad hanc tollendā non valēt indulgentie vt
dictū eſt. Alius reat⁹ eſt ad penā tēpalē: q̄ in ſa
cramēto ꝯfeſſionis ſuſcipit: aut iſfligit̄ i purga
torio ſi in mūdo nō fuit plene ſatiſfactū. Et ad
hāc ſe extēdit idulgētia. tollit ergo idulgentia
penā tpalē: vel totā: vel ſaltē ptē vt videbit̄
inferi⁹. Et ꝯſulit Jo. an. i. c. qḋ autē. ex̄. de pe. et
re. q̄ pctōres reſeruēt indulgētias q̄s accipiūt
i purgatorio: ⁊ in hac vita adipleant pnias ſibi
iniūctas. Et huic ſnīe de duplici reatu ꝯcordat
glo. ex̄. de pe. ⁊ re. dicto. c. qḋ aūt. in ꝟbo ꝓſint.
circa finē. Et q̄ gl. bōa ē pono ipſā ad lraꝫ. dic̄
.n. ſic. Nā p oi. i. pcc̄o mortali duplex pena de
bet̄. ſ. tpalis ⁊ eterna. de pe. di. i. ſi pctm̄ Dauid. ⁊
c. ſicut pmi. ſꝫ p ꝯtritionē pena eterna dimittit̄.
de pe. di. i. ꝟbū dei. tpalis ꝟo p ſatiſfactionē: ut̄
i. c. p̄dicto. ſi pctm̄. Et ꝓ iſta pena q̄litercūqꝫ ſa
tiſfaciat eccleſie: dū tn̄ non decipiat. ſ. q̄ minor
ē ei pnia impoſita q̄ꝫ exigat pcti q̄litas ſuffic̄. Et
abſolutus ē quē abſoluit: ⁊ ligatus ē quē ligat
24. q. i. qḋcunqꝫ. Sꝫ ſi impoſita ē alicui ſeptēnis
pnia daris ſeptē denarijs: hꝫ ſeptē ānos valitu
ros ſibi p̄cepto iponētis ſibi pniam. Nunqnid
ieiunare tenet̄? Rn̄deo q̄ ſi in ꝟitate ſatiſfecit
eccleſie: nō tenet̄ ex nccitate ieiunare ſꝫ ex ho
neſtate. Etſi ꝯtēpſit peccat mortalit̄ ꝓpt̄ ꝯtem
ptū. Debet. n. ſemp dolere de pcc̄o. de pe. di. 5. c.
ꝓductior. q̄ neſcit an ſint ei dimiſſa pcc̄a. ar. ꝺ
purgatione canonica. c. vl. ibi. ⁊ ſi ſimplr̄ fuero
⁊c̄. cū ſuis ꝯcordātijs. Etſi pōt cōmode adeq̄ri
pena cū precedēti culpa ſaltē dꝫ: vn̄ apl̄us. ſ. ad
Ro. 7. Sic̄ exhibuiſtis mēbra ⁊c̄. 47. di. c. oēs
huius ſeculi: ⁊ punire in ſe qḋ deliq̄t. de pe. di. i.
ſi pctm̄. Et de pe. di. 3. c. pnie ē. hec glo. Tancre
di. In glo. optia ē. ſꝫ i hoc q̄ dicit q̄ idulgentia
nō opatur niſi arbitrio ſacerdotis iniungentis
pniam: vt ſic expſſe ſacerdos dicat q̄ illi cōfitē
ti pficiāt idulgētie: ⁊ p pniaꝫ redimat p idulgē
tias i totū l̄ in partē. Jo. Andrea h̄ hanc gloſaꝫ
reprobat. Et rō ſua ē. q̄ ea q̄ poſita ſūt i theſau
ro eccl̄e nō ſūt detminate i ſpecie ꝓ aliq̄ repoſi
ta: ſꝫ cōiter ꝓ oibus. Et talia diſtribuūt̄ ſm vo
lūtatē p̄ſidentis. ⁊ ſic pape ponderat̄ itentio: l̄
illius q hꝫ ptātē ab eo cōcedēdi idulgentias. iō
ꝓderunt tales idulgentie ſine ꝯfeſſoris cōceſ
ſione. hec ille. Sanū tn̄ ꝯſiliū ē q̄ de licētia ꝯfeſ
ſoris q̄s vtat̄ indulgētijs cōceſſis iudicio meo.
q̄re ⁊c̄. Et addit idē Jo. andrea q̄ effuſio ſāgui
nis xpi ē theſaurus poſit⁹ i ſcrinio eccl̄e: c⁹ cla
ues hꝫ vicari⁹ xpi. ⁊ qn̄ vult apit ⁊ cōicat. ḡ nō
dꝫ eē i arbitrio ꝯfeſſor̄ q̄ꝫtū r̄miſſio idulgētiaꝝ
opetur. Et dat ꝯſiliuꝫ vt dixi in p̄ncipio huius
ꝟitatis q̄ tales indulgētie reſeruent̄ i purgato
rio. Et nō redimat penitēs pniaꝫ iniunctā p in
dulgētias: ſꝫ faciat i charitate pniaꝫ iniunctaꝫ.
Nā ex vno pcc̄o mortali multa ſequūt̄ ⁊ inclu
dunt: vt i fornicatiōe: mēdacio ⁊ piurio: ⁊ hoc
ꝓpt̄ circūſtantias pcti q̄bus pcc̄a ſemp aggra
uāt̄: vt in. c. oīs. de pe. ⁊ re. q̄re ⁊c̄. Et hec ſuffici
ant ꝓ pn̄ti ꝟitate. Q̄tuꝫ ad t̄ciā ꝟi. dico q̄ ē
duplex opinio. Pria dicit q̄ tales idulgētie
valēt ignorātibus illas eſſe fictas. Et hoc ꝓpt̄
eius fidē: q̄ fides ē ianua oiuꝫ indulgentiaꝝ et
oium ſacroꝝ eccleſie. ex̄ de p̄ſbyt̄o nō baptiza
to. c. i. Secūda opio dicit q̄ nō valēt cuꝫ ſint
i deceptionē aiaꝝ. Nō intendo iſtaꝫ mām vēti
lare ꝓpt̄ quorūdaꝫ eccleſias q hmōi indulgen
tias nō hn̄t niſi ſm cōeꝫ opioneꝫ vulgi. q̄re ⁊c̄.

De actu ꝓprio indulgentiaꝝ concl̄o t̄cia.

Ccipe t̄ciaꝫ ꝯcl̄oneꝫ. vꝫ. Licꝫ indulgen
tie ſint i pcc̄oꝝ remediū ſuū tn̄ ꝓpriuꝫ
reqrūt actuꝫ. Ubi tres igram⁹ ꝟitates.
Quaꝝ p̄ma ē iſta. Utrū indulgētie reqrāt
actū an ſufficiat ſola volūtas. Secūda ꝟi. ē.
An valeāt indulgētie quas vnus ꝓ alio accipit.
Tertia ꝟi. ē. An ſit licitū facē indulgētias ꝓ
tēporali ſubſidio. Q̄tuꝫ ad p̄mā dixerunt q
daꝫ q̄ qn̄ q̄s ipotens ē ad faciendū illud quod
indulgētie ſonant: q̄ excuſat̄: ⁊ ſufficit ei bona
voluntas. Sed iſta opinio non eſt vera. vnde
beatus Tho. i. 4. di. 20. ar. 5. q. 3. dic̄ q̄ nō extite
conditōe nō ꝯſeqtur illud qḋ ſub ꝯditōe datur
vn̄ cū indulgentia dat̄ ſub hac ꝯditōe q̄ aliquiſ
aliqḋ faciat vel det: ſi illud nō exerceat idulgē
tiā nō ꝯſeqt̄. Et dn̄s Bon̄. i. 4. di. 20. adduc̄ hāc
rōeꝫ. q̄ qn̄ ē aliquis actus q quo ad meritū re
ſpicit volūtatē ⁊ actū: nō ſufficit ad illud meri
tum cōſeqn̄dū ſolā volūtatē hr̄e: verbi grā h⁰.
mandatū. honora patrē ⁊ matrē reqrit volūta
tē ⁊ actū. ſi q̄s ſolū volūtate honoret n̄ iplet mā
datū nec conſequit̄ meritū impletōis mandati.
Cū āt idulgentia reſpiciat voluntatē ⁊ actū: ni
ſi alia cōditio apponat̄: pꝫ q̄ nō ſufficit ſola vo
luntas. Nec ſeqtur q̄ debeat ibi valere cū alit̄
facere non pōt. qm̄ pauper ē: iō elemoſynā dat̄
nō poteſt: aut infirmus. iō pſonaliter accedere
nō pōt. qm̄ null⁹ hꝫ arbitriū ſ̄ volūtatē iſtituē
ti. ⁊ p ꝯn̄s e⁹ volūtatē ad aliū ſenſū mutar̄ n̄ pt
Si ḡ iſtituēs dixerit q̄ qcunqꝫ ierit vel ſic fece
rit ⁊c̄. nō valēt idulgentie niſi ſic faciēti ⁊ n̄ vo
lenti tm̄. Et ſi q̄ris ad qd ḡ valet talis bona vo
luntas dicit p̄dictus doctor q̄ valet ad augmē
tū charitatis. ⁊ per ꝯn̄s cōtritiōis ⁊ dimiſſiōis
pene: ſꝫ nō illius q̄ p idulgētias: licet vulgares
predicatores oppoſitum predicent. Et beatus
Tho. vbi ſup̄ facit hanc rōneꝫ. Remota cā re
mouet̄ effectus. Si ergo aliq̄s nō facit ꝓ quo
indulgētia dat̄: qḋ eſt indulgentie cauſa: indul
gentia non cōſequit̄. Cōcordant cōiter omnes.
Q̄tum ad ſam ꝟitatē dico q̄ aliqui dixerūt
q̄ ſicut vnus ꝓ alio ſatiſfacere pōt. ita idulgē
tiam accipe. pꝫ ꝯn̄ria: q̄ ſicut ſatiſfactio ita in
dulgentie ordināt̄ ad ſatiſfactionē pcc̄oꝝ. Qḋ
tn̄ improbāt oēs. Et rōneꝫ aſſignat btūs Tho.
vbi ſup̄ dicēs q̄ proprium opus poteſt q̄s p in
tentionem cuicunqꝫ voluerit applicare. ſatiſ
factio autem cum ſit proprium opus: poterit
q̄s cui voluerit p intētionē ſuā applicare: ⁊ ſic
pro alio ſatiſfacere. Indulgentia autem non ē
proprium opus: ſꝫ eius qui dat indulgentiam
quod op⁹ ipſe applicat p itentōeꝫ ad huc l̄ illū
q ſic fecerit ⁊c̄. ⁊ p cōſeqns nō pōt q̄s hanc iten
tionē ad alteꝝ trāſferre. Si tn̄ ſic fieret idulgē
tia: vt q hoc facit. vel ꝓ q̄ fit: ualebit certe idul
gentia. hec ille. quare ⁊ cetera. Quantuꝫ ad
tertiā dico ſm btūm Tho. vt ſ̄. ar. 3. q. vlt. q̄ tē
poralia ad ſpūalia ordināt̄. q̄ ꝓpter ſpūalia tpa
libus vti debem⁹. Et iō ꝓ tpal. bus ſimplr̄ idul
gentia fieri nō pōt: ſꝫ ꝓ tēpalibus ordinatis ad
ſpūalia. Et ꝓpt̄ h̄ pꝫ q̄ n̄ ē ſimonia. q̄ nō datur
ſpūale ꝓ tpali. ſꝫ ꝓ ſpūali. Et aliqn̄ ēt dat̄ idul
gētia ꝓ ſpūali bono ſine h̄ medio tpaliū bonoꝝ.
ſic̄ cōr idulgētia dat̄ p̄dicātibꝫ crucē ſic̄ crucē
accipiētib⁹. h̄ btūs Th. Caueāt tn̄ p̄dicatores
ne idulgentias indiſcretas predicēt. vt pꝫ i cle
mentina p̄ma de p̄uilegijs religioſoruꝫ. vbi ſic
dr̄. Quibus. ſ. religioſis ēt i ꝟtute ſancte obedi
entie ⁊ ſub iterminatōe maledictōnis eterne di
ſtrictius inhibemus: ne i ſermonib⁹ ſuis eccl̄a
rū p̄latis detrahāt: aut ēt retrahāt laicos ab ec
cleſiarū ſuarū freq̄ntia vel acceſſu. ſeu idulgē
tias ꝓnunciēt idiſcretas ⁊c̄. h̄ ibi. Sꝫ quid dicē
dum de iſtis q̄ſtuarijs qui hac illacqꝫ diſcurrūt
p̄dicando idulgentias neſcio q̄les? Dico vt pōi
tur in. c. cum ex eo. ex̄ de pe. ⁊ re. q̄ tales nō de
bent admitti niſi hēant veras lr̄as pape l̄ dio
ceſani. ⁊ q̄ nihil ꝓponāt niſi q̄ꝫtū i litteris cōtie
tur. Dicit. n. ſic tex. Cū ex eo ⁊ ifra. Elemoſyna
rū q̄ſtores quoꝝ q̄dā ſe alios mētiendo abuſio
nes nōnullas i ſua p̄dicatōe ꝓponūt admitti ni
ſi apl̄icas vel dioceſani epī lr̄as veras exhibe
ant: ꝓhibemus. Et tūc p̄ter id qḋ i ipſis ꝯtine
tur lr̄is nihil ppl̄o ꝓponere pmittant̄. formam
ꝟo quā cōiter talibus apl̄ica ſedes idulget: du
ximus exp̄mendā ⁊c̄. ponit formā litteraꝝ. Idē
ponitur i clemētinis. de pe. ⁊ re. c. abuſionibus
Et ponit ꝓhibitionē ne ipſi p̄dicēt ſuas idulgē
tias: ſꝫ tm̄ charitatiua ſubſidia petant. ⁊ idulgē
tias ſi q̄s hn̄t exponāt. vbi dicit ſic tex. Abuſio
nibus q̄s nōnulli el̄ynarū q̄ſtores i ſuis ponūt
p̄dicatōibus ⁊ ſimplices decipiāt: ⁊ aurū ſubti
li ⁊ fallaci poti⁹ igenio extorq̄ant ab eiſdē: Cuꝫ
i aiarū tendatur piculū ⁊ ſcandalū plurimoruꝫ
viā put ē nobis poſſibile p̄cludē cupiētes: iux
ta ſtatutū cōcilij gn̄alis duxius ꝓhibēdū diſtri
cte. Ne q̄ſtores aliq niſi apl̄icas l̄ dioceſani epī
lr̄as exhibuerint q̄mōlꝫ admittant̄ nec pmittā
tur. Cū ſolū ipſis ꝯpetat idulgētias ſibi ꝯceſſas
iſinuare ppl̄o: ⁊ charitatiua poſtulare ſubſidia
ſupplicit̄ ab eodē nullatenus ipſi ppl̄o p̄dicare
nec aliud exponē q̄ꝫ qḋ i lr̄is ꝯtinebit̄ ſ̄. dictis
lr̄as q̄ꝫ apl̄icas dioceſani epiſcopi. ne q̄d frau
dis cōmitti valeat p eoſdē: anteq̄ꝫ admittāt̄ q̄
ſtores examinēt diligēter ⁊c̄. Et poſtea ꝓhibe
ant ne idulgentias ppl̄o motu ſuo ꝓp̄o de ſcō
ꝯcedāt ⁊ q̄ n̄ poſſint diſpēſare ſup votī nec ab
ſoluē a piurijs. homicidijs ⁊ alijs peccatis ꝯfi
tentes ſibi. Nec male ablata icerta data ſibi ali
qua pecunie q̄ꝫtitate r̄mitt̄e: t̄ciā aut q̄rtā ptē ⁊
h⁹ i de pniis iiunctī relaxare. nec aīam vt mēda
cit̄ aſſerūt ꝺ purgatorio extrahē. nec plenā pec
catorū remiſſionē idulgē nec a pena et a culpa
abſoluere ⁊c̄. Et ſi de h̄ hēat p̄uilegia dicit Cle
mens q̄ vult illa oio nulla ⁊ abolita eſſe ⁊c̄. Et
cū quanta honeſtate ⁊ modeſtia el̄ynas peter̄ ꝺ
beant. ponit dcm̄. c. cū ex eo. de pe. ⁊ re. vbi dic̄
ſic tex. Qui āt ad acgrēdas el̄ynas deſtināturꝫ
modeſti ſint ⁊ diſcreti nec i tabernis aut locis
icongruis hoſpitēt̄: nec iutiles faciant aut ſum
ptuoſas expenſas: cauentes oio ne falſe religio
nis habitū geſtent. hec ibi. Et hec ſufficiant ꝓ
preſenti veritate ⁊ concluſione.

De origine idulgentiaꝝ cōſideratio ſa

Ecundo loco in

dulgentiarū deriuationē videamus
Ubi tres cōcluſiones faciāus. vꝫ.
Pria ꝯcl̄o ē iſta. tanta ē potentia
auc̄tatis cōceſſe a xp̄o paſtoribus eccl̄ie i terra:
vt nullo mō limitari poſſit: aut eē per aliquam
creatā potētiā occupata. Scd̄a ꝯcl̄o ē. A ſu
phabūdātib⁹ ſcōꝝ meritis idulgētie robur ſū
mūt ⁊ fūdamētū. Tertia ꝯcl̄o ē. Sicut ſecun
duꝫ eccleſie ſacte diuerſoꝝ ſtatuū ꝯditionē in
dulgētie extēdūt: ita ſue ꝯceſſiōis habēt rōem.

De poteſtate pape ꝯcluſio p̄ma:

Ccipe p̄mā cōcluſionē. vꝫ. Ubi tres ig
ram⁹ ꝟitates. vꝫ. Prima veritas eſt
iſta. Utrū papa poſſit plēarie ab omni pena ai
mā in hac vita abſoluere. Secūda ꝟitas eſt.
p̄lati alij vltra papā quot idulgētias dare poſ
ſūt. Tertia ꝟitas eſt. an legatus ꝺ latere poſ
ſit indulgētias concedē ſicut ⁊ papa: ⁊ q̄ꝫtū du
rāt. Q̄tuꝫ ad p̄mā ꝟitatē pono tres regulas
Prima eſt iſta q̄ auctoritas pape ē illi mita
ta. Secūda regl̄a eſt q̄ quē ſimpliciter abſol
uit imediate ſi morit̄ ad celos volat. Tertia
regula ē q̄ debet eē multū ꝓnus ad miſicordiā
peccatorib⁹ faciēdaꝫ. Prima regula pꝫ per
glo. i. c. q̄ꝫto. de trāſlatione epī. vbi dr̄ q̄ hꝫ ple
nitudinē poteſtatis de q̄ dixim⁹ feria tercia ſe
dominice. Unde tāta ē iſta poteſtas: vt q̄ vidē
tur reſeruata deo videāt̄ etiā r̄ſeruata vicario
ei⁹. Et fallit regula. in diſſolutione matrimonij
corporal̄. qḋ diſſoluē nō pōt niſi ſolus deus. vt
pꝫ i dicto. c. q̄ꝫto. ⁊ c. it̄ corpalia ⁊ ſpūalia eā co
gnouim⁹ dr̄aꝫ i textu ⁊ glo. Ad quoꝝ decla
ratiōeꝫ notādū q̄ illa ꝟba. Math. 18. Q̄cūqꝫ li
gnueris ⁊c̄. q̄a p hoc q̄ xp̄s ait. quodcūqꝫ. cū ſit
vl̄e afirmatiū nō ipeditū aliquo alio ſigno. cla
re oñdit̄ q̄ auctoritas btō Petro cōceſſa ē illi
mitata: dūmodo exerceat illā i cā iuſta. vn̄ glo.
2. i. c. n̄ ē voti trāſgreſſor. vbi de diſpēſatōe vo
ti tractat̄: dic̄ ſic. Nō ē ſecurus quo ad deū cuꝫ
quo papa diſpēſat. niſi ſubſit iuſta cā diſpēſan
di. Et illud qḋ dr̄ q̄ i hiſ que vl̄t papa ē ei ꝓ ra
tione volūtas. iſtituta de iur̄ nāli. §. ſꝫ qḋ p̄nci
pi. Intell̄r i his q̄ ſīt iurī poſitiui: n̄ q̄ ſīt iurī diui

facit ad hoc.c.nõ eſt deuoto ⁊.c.bone memorie de ↄfirmatione vtili ul' inutili. Et dicit glo.ſup dicto.c.q̃ꝛto.de traſlatione q̄ tãta eſt iſta pape auc̃itas: vt nemo poſſit dicẽ pape.cur ita facis? de pe.⁊ re.di.3.§.ex pſona. Intellige niſi inci/dat i hereſim:ob quaꝫ poteſt argui ⁊ deponi p ↄciliuꝫ gñale: vt.4o.di.ſi papa. Et plura ponit ſ̄dicta gl.de hac pape auc̃itate. Cũ ergo aucto/ritas pape ſit illimitata:pꝫ q̄ põt ſe extendẽ ad oẽm penã:⁊ ad ꝑteꝫ ꝓut ſue placuerit volunta ti. Inde Hiero.ſup ꝟbo illo.tibi dabo claues regni celoꝝ:ait q̄ clauis hec ẽ ptãs ligãdi atqꝫ ſoluẽdi:q̃ dignos dꝫ recipe ⁊ idignos excludẽ a regno dei. Ex quo ꝟbo formaẗ argumentum a maiori. Si.n.deus pape ↄceſſit qd̃ maius eſt. ſ.excludẽ aliquos a regno dei:a fortiori poteſt qd̃ min⁹ ẽ.ſ.cõcedẽ indulgentias q̃ ſumunẗ ex theſauro eccleſie:c⁹ ipſe diſpenſator ẽ:vt dicit Petrus de tarãtaſio i.4.di.20. Nõ dubites de allegationibus factis.qꝛ oia vidi i fonte. Et ſic habes ꝑmã regulaꝫ. Secũda regl'a pꝫ ex pri/ma.qm̃ ſi quẽ ab oi pena abſoluit:nihil obſtat qn volet ad celũ imediate.itellige ſi fuerit ↄtri tus:qꝛ niſi a deo pena eẗna remittaẗ:pena tpal' p papã nõ tolliẗ:cũ vna p̃ſupponat alterã. q̃re ⁊c̃. Et dicit Goffred⁹ q̄ decretalis ex̃. de pe.et re.qd̃ aũt.que dic̃ qd̃ indulgẽtie non valẽt niſi ſubditis ⁊ illis ad quos eoꝝ uolũtas ſe extẽdit nõ hꝫ locũ i indulgẽtijs pape.qꝛ tales indiſtin/cte oibus ꝓſunt.cum ſit dñs omniũ ĩn t̃ris ⁊c̃.

Tertia regula ſic ꝓbaẗ.oĩs iudex ſubordĩa tus dꝫ ſe volũtati ꝑmi ꝑncipis cõformare: ſed xp̃s ẽ ꝑmus ꝑnceps:⁊ papa ei⁹ vicarius. ex̃ de trãſlatione epĩ.c.iter corpalia.⁊ de homicidio c.ꝓ humani li.6.ergo oꝫ ipm ↄformari volũta ti ⁊ moribus xp̃i.ſed xp̃s ꝓmptiſſimus fuit ad miaꝫ: vt patꝫ de adultera.ꝙ ⁊c̃. Inde arguebat dñs phariſeos Math.23.ve inq̃t vobis ſcribe ⁊ phariſei hypocrite.q claudițis regnũ celoꝛuꝫ añ hoĩes.ipi aũt non introitis. Et Math.21.ve vobis ſcribe ⁊ phariſei q decimatis mentã ⁊ ci minũ:⁊ reliq̃ſtis que grauiora ſũt legis iudiciũ miam ⁊ fidẽ ⁊c̃. Et iſta ſufficiãt ꝓ ꝑma ꝟitate.

Q̃rtuꝫ ad ſc̃am ꝟi.pono iſtã regulaꝫ q̄ archi/epĩ poſſunt ↄcedẽ indulgẽtias p totã ꝓuĩciam ſuaꝫ:⁊ epĩ p totaꝫ dioceſim ſuã tm̃. Inferiores aũt iſtis nõ niſi ex ꝑuilegio. Hec regula colligi tur.c.penl't ex̃ de pe.⁊ re.cũ gl.⁊ clariſſime iſta põit. Uñ abbates ⁊ alij iferiores p̄lati q̃tũcun qꝫ ſint exẽpti:⁊ nõ cognoſcãt aliũ ſupioreꝫ niſi Romanũ pontificẽ:nõ pñt tñ hmõi idulgẽtias ↄcedẽ:niſi ex ſpãli ꝑuilegio ſedis apl'.ce.gloſaꝫ ego nõ pono ad l'ram cã breuitatis. Si autẽ q̃ris quot indulgentias pñt iſti p̄lati ↄcedẽ ſic̃ ſũt p̃riarca: archiep̃s: vl' ep̃s:⁊ alij p̄lati iferi/ores papa:q indulgẽtias dare pñt? Dico q̄ me/tĩ ponit dc̃m.c.cũ ex eo.de pe.⁊ re. dicens q̄ in die dedicatiõis cuiuſcũqꝫ eccleſie:baſilice:ora/torij: vel altaris vnũ ãnuꝫ idulgẽtiaꝝ ad plus ↄcedere pñt. In alijs aũt diebus q̃buſcũqꝫ vnã quarãtenaꝫ ⁊ nõ vltra. Solus aũt papa q ple/nitudinẽ p̃tãtis hꝫ:põt indulgẽtias plenarias: ⁊ in q̃cunqꝫ numero ſibi placuerit ↄcedẽ: vt di ctuꝫ ẽ in p̄cedẽti ꝟitate. Dic̃.n.ſic tex.ad l'ram. Adhuc:qꝛ p indiſcretas ⁊ ſupfluas idulgẽtias quas q̃dẽ eccleſiaꝝ p̄lati facere nõ vereñẗ: et claues eccleſie ↄtemnunẗ:⁊ pñialis ſatiſfactio eneruaẗ.decreuimus vt cum dedicaẗ baſilica. Baſilica ꝓprie dr̃ eccleſia ↄſecrata.ex̃ de reli/gioſis domibus.c.i.non extẽdaẗ indulgentia vltra annũ:ſiue ab vno ſolo ſiue a pluribus de diceẗ. Ac deinde in anniuerſario dedicationis tpe.40.dies de iniunctis penitentijs idulta re miſſio non excedat ⁊c̃.hec ibi. Et ſic pꝫ iſta ꝟi.

Q̃rtuꝫ ad t̃tiam dico q̄ legatus de latere põt gñales idulgẽtias i ſua ꝓuĩcia ↄcedẽ: ⁊ durãt ꝑpetuo:etiã poſtq̃ſ fũct⁹ ẽ ſua legatiõe. H̄ habe tur i.c.vltio.ex̃ de officio legati.ex textu ⁊ glo. Tertius.n.dic̃ ſic. Nemini dubiũ eſſe volum⁹ qn legatoꝝ apoſtolice ſedis ſtatuta edita i ꝓui cia ſibi cõmiſſa durẽt tãq̃ꝫ ꝑpetua: licet eandeꝫ poſtmodũ ſint egreſſi ⁊c̃.hec ibi. Et glo.mouet difficultatẽ de indulgẽtijs ⁊ dic̃. Nũq̃d ⁊ indul gẽtie p eos ↄceſſe erũt ꝑpetue. Et ↄcludit q̄ ſic quia lꝫ adminiſtratio ſit tpalis:illud tñ qd̃ per eũ factũ eſt:eſt ꝑpetuũ. vnde qui faẽ contra in cidit i penã:ſiqua pena appoſita eſt.hec glo. Et iſta ſufficiãt ꝓ preſenti cõcluſione.

De theſauro eccleſie concluſio ſecunda:

Accipe ſecũdã ↄcluſioneꝫ.vꝫ. A ſup ha/būdãtibus ſanctoꝝ meritis.indulgẽtie robur ſumũt ⁊ fũdamẽtũ. Ubi tres iq̃/ramus ꝟitates.vꝫ. Prima ꝟitas ẽ iſta. Quis ẽ iſte theſaur⁹ eccl'ie: vnde iſte idulgẽtie ſumũ tur. Secũda ẽ.vtrũ papa vl' ali⁹ prelatus exi ſtẽs i pctõ mortali poſſit de theſauro eccl'ie ac cipere ⁊ dare idulgẽtias. Tertia ẽ. An ſacer dos prochialis poſſit d̄ iſto theſauro dare ſuis prochiãls. Q̃rtũ ad ꝑmã dico ſꝫ cõeꝫ theolo goꝝ ſcolaꝫ loquentiuꝫ in materia indulgentia rum: q̄ theſaur⁹ eccl'ie vnde idulgẽtie ſumũẗ: cui⁹ claues habet ſummus põtifex:ẽ q̃druplex. vꝫ.meritũ ſupbabũdãs paſſionis xp̃i. Meritũ ꝓfũdiſſimuꝫ ꝟgis glorioſe. Meritũ largiſſi/muꝫ ſãguinis martyrũ. Et merituꝫ excellẽs ca ſtitatis ꝟginuꝫ ⁊ auſteritatis ſãctoꝝ ↄfeſſoꝛuꝫ.

Prim⁹ inq̃ꝫ theſaur⁹ ẽ merituꝫ ſupbabũdãs paſſionis.xp̃i. Cuꝫ.n.meritũ illi⁹ benedicti ſan/guinis eẽt ĩfiniti ſuppoſiti:ſufficiẽs erat ad infi nitos hoĩes redimẽdos. vt dic̃. Anſelm⁹ li.cur de⁹ hõ.⁊ Hoſtienſis i ſũma de remiſſionib⁹.§. penul.⁊ vlt'.dic̃.n. Hoſti. Minima gutta ſãgui nis ẽ ſufficiẽs ad remiſſionẽ omniuꝫ peccatoꝝ de hoc theſauro logẗ etiã Jo.an.in.c.qd̃ aũt.ex̃ de pe.⁊ re. Secũdus theſaur⁹ ẽ merituꝫ ꝓfũ diſſimuꝫ ꝟginis glorioſe. Nã cuꝫ nũq̃ꝫ fuẽit ſub dita pctis:⁊ multas illã legim⁹ tribulationes ⁊ paſſiones ptrãſiſſe:q̃b⁹ vltra ſupbabũdãtẽ grã am fructuoſiſſime ꝓmeruit.merito nos q indi gem⁹ ab ipſa plenitudine neceſſitatẽ nr̃aꝫ acci pimus p manus ſũmi põtificis. Terti⁹ theſa ur⁹ ẽ meritũ largiſſimũ ſanguinis martyꝝ. Nã cum ſcĩ martyres ⁊ eorum ſanguinis effuſione p xp̃o plus meruerunt q̃ꝫ ad ſalutẽ eorũ opus eſſet:illud plus ponitur i ſcrinio eccleſie: et de ipſo indulgentie conceduntur. Quart⁹ the ſaurus eſt meritũ excellens caſtitatis ꝟginũ ⁊ auſteritatis ſcõꝛuꝫ ↄfeſſoꝛuꝫ. Horuꝫ.n.bñdicta ſocietas cũ lõge ml'to maiora merita habuẽint q̃ꝫ eoꝝ ſaluti fuiſſet nccl'iuꝫ:de illo pluri repoſi to i eccleſia idulgentie ſũmũẗ. Iſta ẽ ſnĩa vt di ri cõiter oiũꝫ theologorũ. Et btũs Tho.in.4. di.2.ar.3.q.i.dic̃ ſic. Ratio aũt q̃re indulgentie valere pñt eſt vnitas corpis miſtici: in q̃ multi in opibus pñie ſuꝑẽrogauerũt ad menſurã de bitorũ ſuorũ:⁊ ml'tas tribulatões iniuſte ſuſti/nuerũt patiẽter p q̃s multitudo penaruꝫ poẗat expiari ſi eis debeẗ. Quoꝝ meritorũ tanta eſt copia q̄ oẽꝫ penã debitã nũc viuẽtib⁹ excedũt Et p̄cipue propẗ meritũ xp̃i.qd̃ ⁊ſi i ſac̃mentis opaẗ nõ tñ efficacia e⁹ i ſac̃mẽtis includiẗ.ſ.vt ex ſacr̃a ꝟtuteꝫ nõ habeat.ſꝫ ſua ĩfinitate effica ciam ſacroꝝ excedit.dictũ eſt ẽ q̄ vnus ꝓ alio ſatiſfacẽ põt. Sancti ãt in q̃bus ſupbabũdãtia operũ ſatiſfactõis iueniẗ nõ deẗmiate ꝓ iſto q remiſſione indiget h⁹ i opa fecerũt.alias.n.abſ qꝫ oi idulgẽtia remiſſionẽ cõſeq̃reẗ.ſꝫ cõiter ꝓ tota eccl'a: ſicut apl's dicit ſe iplere ea q̃ deſunt paſſioni xp̃i i corpe ſuo ꝓ eccl'ia ad quã ſcribit. 2.coꝝ.i. Et ſic p̄dicta merita ſũt cõia toti⁹ eccl'e. Ea ãt q̃ ſũt cõia multitudis alic⁹ diſtribuũtur ſingul'ꝭ ml'titudie ſꝫ arbitriuꝫ e⁹ q ml'titudini p̄eſt. vñ ſicut aliq̃s ↄſeq̃reẗ remiſſioneꝫ pene ſi alius ꝓ eo ſatiſfeciſſet.ita ei ſi ſatiſfactio alĩciuſ p eũ q põt diſtribuaẗ. Hec ſũt ꝟba e⁹ ad l'raꝫ.q̃ re ⁊c̃. Et ſic pꝫ iſta ꝟitas. Q̃rtũ ad ſc̃am ꝟi.di/co ſꝫ btũm Tho.vt ſ̃.ar.4.q.vi.q̄ facẽ idulgẽ tias ptinet ad iuriſdictõeꝫ.p pctm ãt mortale ñ amittiẗ iuriſdictõ. Et iõ indulgẽtie eque valẽt ſi fiãt ab eo q ẽ in pctõ mortali ſicut ſi fierent a ſc̃o ſciſſimo. Cũ ñ remittat pẽas ex vi ſuoꝝ meri toꝝ ſꝫ ex ui meritoꝝ recõditorũ i eccl'a dei. Cre do tñ q̄ grauiẗ peccent. Sꝫ dices pr̃ Ambroſi ꝯ arguo ſic. Maius ẽ indulgentias facẽ q̃ꝫ re/cipe.ſicut agens ẽ nobili⁹ patiẽte.3.d̄ aĩa. ſꝫ exi ſtẽs i pctõ mortali ñ ↄſeq̄ẗ idulgentias. ꝙ a for/tiori q ẽ in pctõ mortali nõ poteſt illas facẽ. Di co aĩa mea q̄ mai⁹ ẽ indulgẽtias facẽ q̃ꝫ recipe q̃tũ ad ptãtẽ. Sꝫ ẽ minus q̃tũ ad vtilitatẽ ꝓp̄ am.⁊ iõ nõ ſeq̃tur. Et ſic pꝫ iſta ꝟitas. Q̃rtum ad t̃tiã ꝟitatẽ dico ſm eundẽ q̄ cũ facẽ idulgẽ/tias ſeq̄ẗ iuriſdictõneꝫ:ſi ſacerdotes ſimplices aliã iuriſdictõeꝫ nõ hñt nõ pñt idulgẽtias facẽ. Nã lꝫ ſub ſe hẽant curã multarũ aiaꝝ:tñ nõ ſt̃ p̄lati:ſꝫ q̃ꝛ coadiutores prelatoꝝ ſuorũ. ꝓp̄e aũt p̄lati ſui ſũt epĩ.q ſolus tanq̃ꝫ ꝑnceps ſue dioce ſis annulũ eccl'e recipit ⁊ portat. Et ſi queritur an q nõ ẽ ſacerdos: vt diacon⁹:ſubdiacon⁹ ⁊c̃. poſſint idulgẽtias facẽ. Dico q̄ ſic ſi iuriſdictõ nẽ hñt vel cõmiſſã ſicut legati:l' ordinariã ſicut electi. Nec ſeq̄ẗ ſi tales poſſũt idulgẽtias faceẽ ꝙ ẽt abſoluẽ.qm̃ facẽ idulgentias ſeq̄ẗ iuriſdi ctionẽ. Abſoluẽ ãt clauẽ ordinis.q̃re ⁊c̃. Et iſta ſufficiant pro preſenti conc'one.

De rõe ↄceſſiõis idulgentiaꝝ ↄ.o 3.

Accipe t̃tiã ↄcl'oeꝫ.vꝫ. Sicut ſm eccl'e ſã cte diuerſorũ ſtatuũ ↄditõꝫ indulgẽtie extendũẗ ita ſue cõceſſiõis hñt deẗmiatã rõem Ubi tres iquirãus veritates.vꝫ. Pr̃ia ꝟi.ẽ. que ſũt q̃re idulgentie cõcedũẗ. Scd̃a ꝟi.eſt. Quot cãe req̃rũẗ ex pte recipiẽtis vt ſibi vale ant. Tertia ꝟi.ẽ.an hõ ſcire poſſit qñ ſibi ua luerit apud deũ. Q̃rtũ ad ꝑmã ꝟi.dico q̄ dñi decretaliſte in.c.qd̃ aũt.ex̃ de pe.⁊ re.ſup ꝟbo i edificatõibus: colligũt duas eẽ cãs ꝓpt q̃s in dulgentie ↄceduñẗ.vꝫ.ꝓpter fabricã eccl'aruꝫ ⁊ aliorũ pioꝝ locorũ. Secũdo ꝓpt edificatõ nẽ pontiũ.qꝛ pontes ꝑmaxie ſũt neceſſarii p to/tũ orbẽ ꝓpt itinerãtes.⁊ intellige de põtibus ſi ne q̃bus itinerãtes trãſire non pñt. Et q̃uis po nant iſtas duas cãs:idẽ tñ itelligendũ ẽ i oibus aliis pijs opibꝫ.pñt.n.idiſticte ab epĩs idulgẽtie ↄcedi.ut i.c. cũ ex eo.ex̃.d̄ pe.⁊ re.ibi ꝓ q̃buſlꝫ cauſis aliq̃tiẽs ↄcedũẗ.idiſtincte.n.logẗ vt pꝫ. Et ponũẗ ꝟba i fi.capl'i.q̃re ⁊c̃. Et ſic ꝓ oi pio ope idulgentie dari pñt q̃re ⁊c̃. Q̃rtũ ad ſc̃am ꝟi.dico q̄ ſex ſũt cãe q̃ req̄runẗ vt idulgẽtie va leant. Prio req̄riẗ ptãs ↄcedẽtis.vꝫ.vt cõfe rens idulgentias ſit ordinari⁹ i ſua dioceſi. Nã iferior ab epõ i dioceſi ſua nõ põt idulgentias dare vt i.c.accedẽtib⁹.ex̃ de exceſſib⁹ p̄latoꝛuꝫ Ubi dicit ſic tex. Accedẽtibus ad nos de diuer ſis mũdi ptibus epõꝛũ q̃relis:itellexĩus graueſ ⁊ grãdes q̃rũdã abbatũ exceſſus.q ſuis finibuſ nõ contenti:manu⁹ ad ea q̃ ſũt ep̃alis dignitatis extẽdunt de cãis mr̃imoniallib⁹ cog̃ſcẽdo:iniũ gendo publicas penitẽtias:ↄcedẽdo ẽt idulgẽ tiarũ l'ras.⁊ ſil'a p̃ſumẽdo. vñ cõtigit interduꝫ q̄ vilis ſit ep̃alis auctoꝛitas apud ml'tos. volẽ tes igiẗ i his ⁊ epõꝛũ dignitati ⁊ abbatũ ꝓuidẽ ſaluti:pñti decreto firmiẗ ꝓhibeꝫ⁹ ne q̃s abba tũ ſe ad talia p̃ſumat extẽdeꝛ:ſi ꝓpriũ voluerit piculũ euitare. Niſi forte q̃ſq̃ꝫ eoꝝ ſpãli cõceſſi one l'alia cã legittia ſr h⁹ i valeat ſe tueri. H̄ ibi. Inn.iu gñali concilio. Itẽ requiritur nõ ſolum q̄ ſit ordinari⁹ i ſua dioceſi.ſꝫ etiã q̄ ↄcedat in dulgẽtias in ſua dioceſi:qꝛ ex̃ ſuã dioceſim nõ põt ligare vel ſoluere.ex̃.de pe.⁊ re.c. qd̃ auteꝫ vbi Alexãder papa t̃tius i diffinitiua ſnĩa illi⁹ capituli dic̃ ſic. Hic volumus tuã frat̃nitatem tenẽ q̄ cũ a non ſuo iudice ligari nullus valeat vl' abſolui:remiſſiones p̄dictas ꝓdeſſe illis tm̃ modo arbitramur:q̃bus ut ꝓſint ꝓprij iudiceſ ſpecialiẗ idulſerit. H̄ ibi. Facit ad h̄.c.vt aiaꝝ i fine.de ↄſtitutionibus li.6.facit ſm iuriſtas: l.ex̃ t̃ritoꝛiuꝫ.ff.de iuriſdictione om.iud. Et ſic patet ꝑma cã. 2.o requiriẗ hũilitas ⁊ nccitas ex pte acgrẽ volẽtis: vtputa qꝛ ieiunare nõ põt vl' iniunctã pñiaꝫ exequi. 3.o diſcretio:ut.ſ.cũ magna diſcretione deniẗ:⁊ a ſuſcipiẽtibus ope reẗ. 4.o deuotio ⁊ fides: vt.ſ.credat accedẽs i illo loco idulgẽtiã talẽ eẽ: ⁊ epm̃ hr̃e ptãtem.

¶ Ↄtritio ⁊ ↄfeſſio ex pte ſuſcipiẽtis de neceſ ſitate: ⁊ ex pte ↄferentis de honeſtate. 6º loci neceſſitas: ita q̄ appareat euidẽs neceſſitas loci: ⁊ n̄ fiãt ꝓpt̃ amicitiã iſti⁹ vl' illi⁹. q̄re ⁊c̃. Q̃tum ad t̃tiã ỽi. dico q̄ hō in hac p̃nti vita ſcire non pōt an ſibi idulgẽtie valuerit: ⁊ q̃tũ: niſi fuerit ei diuinit⁹ reuelatũ. Et rō q̃ licet idulgẽtie tñ ſo nẽt vt mille ãnos ⁊c̃. ſic valebũt ꝓut erit deuo tio penitẽtis. de ↄſe. di. 4. c. q̄ris. ⁊ di. 5. c. nō me diocrit̃. ⁊ de pe. di. i. c. quẽ penitet. Quis g̃ ille ẽ q ſcire poſſit mẽſuraʒ charitatis in q̄ ẽ: ⁊ deuo tionis. Quis ſcire pōt quot ãnos obtineat apō deum ꝓ peccatis. Certe nullus niſi fuerit ei di uinitus reuelatum. quare ⁊c̃.

De vtilitate indulgentiaꝝ ↄſideratio t̃tia.

COnſequẽter de idulgẽtiaꝝ vtilitate videam⁹. Ubi tres ↄcl'ones ſubiũgam⁹. vʒ. Pria ↄcl'o ẽ. Quiſq̄ recte icedit ad indul gẽtiaꝝ loca: plurima ſcã bõa reportat. Sa cõ cl'o ẽ. Quãuis idulgẽtie hẽant i ſe maximã vti litatẽ: nō tñ oẽs accedẽtes illã reportãt. t̃tia ↄcl'o ẽ. Cōiter vt theologorũ ⁊ doctoꝝ ſchola tradit idulgẽtie tñ valẽt ſup t̃rã ⁊ nō ſub t̃ra.

De multiplici vtilitate idulgẽtiaꝝ ↄcl'o p̄ma.

CCcipe p̄mã ↄcl'onem. vʒ. Quiſq̄ recte ⁊c̃. Ubi tres igram⁹ ỽi. vʒ. Pria ỽi. ẽ. an vltra tenorẽ l'raꝝ idulgẽtie deuo te accedẽs alia bona reportet. Sa ỽi. ẽ. vtruʒ idulgẽtie valeãt aliq̄d dãti ⁊ ↄcedẽti. t̃tia ỽi. ẽ. vtꝝ valeat exiſtẽtib⁹ i monaſterio illi⁹ eccle ſie vbi ſũt idulgẽtie: vl' alijs i talib⁹ eccleſijs re ſidẽtiã faciẽtib⁹. Q̃tũ ad p̄mã dico q̄ deuo te ⁊ i grã dei accedẽtes ad loca vbi idulgẽtie ↄ cedũt: vltra bona q̄ i tenore l'raꝝ ↄtinẽt q̃ttuō alia p̄cipua bñficia reportãt. Primuʒ eſt grẽ augmẽtatio. Meret̃. n. charitas augeri: ait Au guſ. qñ opa bona iforata ſiũt. vñ q̃to qs cũ ma iori fide ⁊ deuotiōe aliq̄ð bonũ facit: tãto magi charitas auget̃. 2. ad Coꝝ. ix. Augebit icremen ta frugũ iuſtitie vr̃e. Scōʒ bñficiũ eſt glorie dillatio. Nã cũ idulgẽtie ſine fide hr̃i n̄ poſſint vt viſũ ẽ: ⁊ fidei debeat̃ ꝓ p̄mio clara viſio: me rito fidelit̃ idulgẽtias viſitãtes: glorie clare vi ſionis meret̃ augmẽtũ. ps. Adiplebis me in le titia cũ vultu tuo: ſaciabor cũ apparuerit gl'ia tua. pleni. n. ſũt ex grẽ habũdantia: ⁊ adimpleri ex gl'ie augmẽtatiōe. t̃tiũ bñficiũ dr̃ pene in hac vita remiſſio. Nã cũ q̄ðlibet bonũ grã ifor matũ i hac vita diuine iuſtitie ꝓ pctis nr̃is debi tũ ſoluat: nec̃c̃e ẽ vt illa ſcã opatio: vltra illũ nu meꝝ idulgẽtiaꝝ ex grẽ plenitudie: ſi aliq̄d reſi duũ fuerit ꝑ idulgẽtias nō relaxatũ: relaxatio nẽ opet̃. Quartũ bonuʒ dr̃ remiſſio pene in alia vita. pʒ qm̃ ſi nō plenarie ſatiſfecit ꝑ indul gẽtias: aut ꝑ pn̄iaʒ i hac vita: ſcã illa opa adiu uãt i alia vita. q̄re ⁊c̃. Q̃tũ ad ſaʒ dico q̄ ſic. q̃ cũ indulgẽtia ꝓcedat ꝑ modũ cuiuſdã diſpẽ ſationis: poẽt hō in ſeipm̃ illã exercẽ. Uñ licet hō iuriſdictiōis actũ nō poſſit in ſeipm̃ exercẽ: tñ eis q̄ auc̃tate iuriſdictõis alijs dat̃: pōt etiã ꝓlat⁹ taʒ in ſpũalib⁹ q̃ʒ in tꝑalibus ꝓ ſeipo vti. Sic̃ pʒ de ſacerdote q alijs eucharĩſtiaʒ dat: q̄ ⁊ ipẽ vti pōt. Et ita ep̃s pōt ſibi accipere ſuffra gia eccleſie q̄ alijs diſpẽſat: q̃ꝛ effectus imedia t⁹ eſt remiſſio pene ꝑ idulgẽtias ⁊ nō iuriſdicti onis. vñ licet idulgẽtia req̄rat hñteʒ iuriſdicti onẽ vt patuit. nō tñ dat̃ ꝑ modũ iuriſdictiōis: ſʒ ꝑ modũ cuiuſdã diſpẽſationis. Et ꝑ h̄ pʒ ſo lutio vnius argumẽti q̄ð cōit̃ fit. vʒ. Sic hō nō pōt ſeipſũ ligare ꝑ excōicatōeʒ: ita nec ſoluẽ ꝑ i dulgentias. pʒ q̄ nō valʒ. q̃ excōicatio ꝓfert ꝑ modũ ſn̄ie: quã null⁹ i ſeipſũ ferre pōt: eo q̄ i iu dicio nemo pōt eẽ iudex ⁊ reus. Indulgẽtia ãt ꝑ modum diſpẽſatōis: quã hō pōt facẽ a ſeipſo q̄re ⁊c̃. hec hr̃is Tho. i. 4. di. 20. ar. 5. q. 6. Q̃ tũ ad t̃tiã ſm̃ eundẽ dico q̄ ita ↄſequũt̃ idulgẽ tias ſacerdotes ⁊ cl'ici ⁊ religioſi illi⁹ loci vbi i dulgẽtie ↄcedũt̃ ſic̃ ⁊ remoti ⁊ q de longinquiſ ptibʒ veniũt. Idẽ dic̃ dñs Bona. i. 4. di. xx. Et ponit idẽ Tho. vnũ bonũ dcʒ: dicẽſ q̄ ꝑ idulgẽ tias nō dimittũt̃ pene q̄ ſribus iũgũt i capl'o q a i. c. agit̃ foꝝ potius iudiciale q̃ʒ pn̄iale: ſʒ ab ſoluũt̃ a pena iiũcta l' debita ꝓ pctis i foro pn̄ia li. Itẽ ponit aliud dcm̃. vʒ. q̄ religioſi magi me rent̃ religionẽ ſuã ſuando q̃tũ ad p̄mũ vite et ne q̃ʒ idulgẽtias exgrẽdo: q̃uis min⁹ mereant̃ q̃tũ ad dimiſſionẽ pene: q̄ð ẽ minus bonũ q̃ʒ p̄ miũ vite et̃ne. q̄r ⁊c̃. Et iſta ſufficiãt ꝓ p̄nti ↄ°e

Q̃ nō oẽs idulgentias reportãt ↄcl'o ſa.

ACcipe ſaʒ ↄcl'oneʒ. vʒ. Q̃uis idulgẽtie hẽant ⁊c̃. Ubi tres igram⁹ ỽi. vʒ. Pri ma ỽi. ẽ. quō intelligũt ãni: dies ⁊c̃. q̄ in l'ris ponũt̃ idulgẽtiaꝝ. Scōa ỽi. ẽ. quot ſũt ipedimẽta idulgentiaꝝ. Tertia ỽi. ẽ. an quo tiẽs itur ad idulgentiaꝝ locũ: totiẽs indulgen tie reportẽt̃. Q̃tũ ad p̄mã ỽi. dico q̄ cōiter ponit̃ vna regula q̄ indulgẽtie tãtũ valẽt q̃tũ ſonãt. Ubi nō q̄ aliqñ idulgẽtie ſonãt numeꝝ dierũ: vt qñ dr̃. q̄cũq̄ ierit ⁊c̃. hẽat. 40. dies de idulgentia. Aliqñ ſonãt numerũ ãnorũ. vt cum dr̃. q̄cũq̄ ierit ⁊c̃. habeat duos ãnos de indul gẽtia. Aliqñ ſonãt ptẽ pccōꝝ: vt cũ dr̃. q̄cũq̄ ie rit vl' ſic fecerit: hẽat ſuoꝝ pccōꝝ t̃tie vl' q̄rte ptis remiſſionẽ. Aliqñ ſonãt plenariã remiſſio nẽ: vt cũ dr̃. q̄cũq̄ ierit vl' ſic fecerit hẽat ſuoꝝ pccōꝝ plenariã remiſſionẽ. Si idulgẽtie ſonãt numeꝝ dieruʒ: tũc talis indulgẽtia dʒ ſic itelli gi: q̄ ſi alicui eẽt. 40. dies in pn̄ia iniũcti. 40. dies de indulgẽtia ipaʒ pn̄iam euacuãt. Ita. n. dr̃ in forma l'rarum. 40. dies de iniunctis ſibi penitẽtijs miſericordit̃ relaxamus. Si ſonãt nu merũ ãnoꝝ: ⁊c̃ ſil'r itelligendũ ẽ vt q̄ pn̄iaʒ i cō feſſiōe vni⁹ ãni iiunctã vn⁹ ãnus idulgẽtiaruʒ ſoluit. Etſi dr̃. pōam⁹ tãta mihi nō fuit aſſig̃ta pn̄ia. vt cōiter fit. q̄d dicẽdũ: Dico q̄ tibi i pur gatorio recompenſabit̃ acſi illã feciſſes ⁊ tibi iniuncta fuiſſet. vnde poſito q̄ quis ꝑ decẽniũ i purgatorio ſtare deberet. ⁊ ipſe ſeptem ãnos de indulgentia in vita habuiſſet: certe ſolum ꝑ triennium in purgatorio puniretur: q̃ quod ſemel fuit relaxatũ amplius a xp̄o non repetit̃: aliter ſequeretur q̄ opinio illa dicens idulgen tias nihil valere in foro dei uera eẽt: quã tamẽ oñdimus falſaʒ. q̃ xp̄s ait. q̄ðcũq̄ ſoluer' ſup terraʒ erit ſolutũ ⁊ in cel'. 24. q. i. c. quodcunq̄ Si ãt idulgẽtie ptẽ pctōrũ ſonãt: tũc tãtuʒ va lẽt acſi qs pn̄iaʒ illi⁹ ptis ſuorũ pctōruʒ feciſ ſet. Et ſi tal' i grã decedẽt: manifeſtũ ẽ q̄ i pur gatorio niſi ꝓ reſiduo puniret̃. Si plenariã in dulgẽtiã ſonãt: claꝝ ẽ q̄ plenaria ei pena r̃laxa tu. Et ſi i illo iſtãti moriret̃ abſq̄ additōe no ue culpe: ꝓculdubio ſi fuiſſʒ pctōrũ maximus ad celos euolaret. Et ſi aliq̃ðdiu ſupuiuẽt: ⁊ v nũ vl' duo vl' tria pctã feciſſʒ: ⁊ ↄtrit⁹ moriret̃ ſine pn̄ie ſatiſfactōe: certe: ꝓ illis tñ i purgato rio puniret̃. Quod. n. ſemel relaxatũ ẽ: vt dixi: nō repetit̃. bene ꝑfecto dixit Jeſus Petro. tibi dabo claues r̃gni celorũ. q̄ð ⁊ ō oĩb⁹ ſuis ſuc ceſſorib⁹ ỽitatẽ hʒ. ex̃ ō traſlatōe p̄latorũ. c. q̃ʒ to. vbi parũ p⁹ p̄ncipiũ dic̃ ſic text⁹. ptãtẽ traſ ferẽdi pōtifices ita ſibi r̃tinuit dñs ⁊ magiſter: q̄ ſoli beato Petro vicario: ⁊ ꝑ ipſuʒ ſucceſſo rib⁹ ſuis ſpeciali priuilegio p̄buit ⁊ ↄceſſit ⁊c̃. Q̄ō. n. factũ ẽ a papa vt a vicario chriſti cẽſet̃ factũ ⁊ a deo c⁹ locũ tʒ papa i t̃ris. vt i dcō. c. q̃ʒ to ⁊. c. añcedẽti: q̄ð icipit. Inter corporalia ⁊c̃.

Q̃tũ ad ſam dico q̄ q̃ttuor ſũt ipedimẽta in dulgentiarũ. Primũ dr̃ icredulitas: q̃ ſine fi ne ipoſſibile ẽ placẽ deo. Jñ Aug. li. de doctria xp̄iana. xp̄s inq̄t claues eccleſie dedit: vt q non credẽt i ea ſibi dimitti pctã: nō dimitteret̃. qui ãt credẽt idulgẽtiã p̄ciperet. Scōm ẽ mortale pctm̃. Nã vt dcʒ ẽ in pria ↄſideratōe: idulgẽtia reſpicit penã: ⁊ pena culpã. q̄re ſeq̄t̃ q̄ cui nō r̃ mittit̃ culpa: nec pena. ⁊ ꝑ ↄn̄ſ nec idulgẽtiã hẽ re pōt. Et fortificat̃: qm̃ mẽbrũ mortuũ ab alijſ mẽbris viuis ifluẽtiã hr̃e nō pōt. exn̄s ãt i pctō mortali: mẽbꝝ mortuũ ẽ. g̃ nō pōt ifluẽtiã ſuſci pe meritoꝝ mẽbroꝝ viuoꝝ. Et ſi dicẽs. Indul gẽtie dant̃ vbi ẽ mag̃ nec̃citas: ſed exn̄s in pctō mortali ẽ i mag̃ nec̃citate: ſic̃ dicebat ꝓpħa. aĩa mea ſic̃ t̃ra ſine aq̄ tibi ſupple qñ ẽ i pctō morta li. Dico q̄ lʒ ſit i mag̃ nec̃citate: tñ ẽ i mag̃ nō ca pacitate. q̃ nō ẽ capax diuine grẽ: ꝑ quã expellit̃ culpa. ⁊ ꝑ ↄn̄s nec dimiſſiōis pene: q̄ fit ꝑ idul gentias. Tertiũ ipedimẽtũ dr̃ p̄ciſio. vt. ſ. qñ qs ẽ p̄ciſus ab eccl'a. vt ꝑ excōicatōeʒ: vel alio⁹. Uñ dñi d̃cretaliſte excōicatōʒ diffiniũt. Excōi catio ẽ a q̄lʒ legitĩa cōione fideliũ ⁊ legitĩo ac tu ſeparatio. Sʒ de h̄ dixius i ſupiorib⁹ ſmōibus

Quartũ ipedimẽtũ ẽ taciturnitas ſiue ↄfeſ ſiōis defectio. Sic. n. littẽ idulgẽtiaꝝ ſonãt. ỽe penitẽtib⁹ ⁊ ↄfeſſis. q̄re ⁊c̃. Q̃tũ ad t̃tiã ỽit. dico ſm̃ hr̃ũʒ Tho. i. 4. di. 20. q̄ aliqñ idulgẽtia determiata ẽ ad tp̄s. vt q̄cũq̄ vadit ad talẽ locũ vſq̃ ad tale tp̄s: hẽbat tñ de idulgẽtia. ⁊ tũc in telligit̃ ſel' tñ. Aliqñ ẽ ꝑhẽnis ſic̃ i eccl'ia beati Petri rome. ⁊ tũc q̃tienſcũq̄ vadit: totiẽs ↄſe q̄tur. Et hec ſufficiãt ꝓ iſta ↄcl'oe.

Q̃ indulgentie tñ valent ſr̃ t̃rã ↄcl'o t̃tia.

ACcipe t̃tiã ↄcl'oeʒ. vʒ. Cōiter theologo rũ ſchola tradit q̄ idulgẽtie nō ſub t̃ra ſʒ ſub t̃rã valẽt. Ubi tres igrãus ỽita tes. vʒ. Pria ẽ. an idulgẽtie valeãt defũctis ita q̄ ꝓ defunctis accipi poſſint. Scōa ỽi. ẽ. an idulgentie ſe extẽdat ad forẽſes. q. ſ. nō ſũt il lius dioceſis aut ꝓuĩtie vbi idulgẽtie date ſũt. Tertia ỽi. ẽ. an xp̄s ſi iuiſſet ad idulgẽtias ef fectũ idulgẽtiaꝝ hũiſſet. Q̃tũ ad p̄maʒ. dico q̄ due ſũt famoſe opiones. Pria dicit q̄ n̄ ſe extẽdunt niſi ad viuos tñ. Et h̄ plꝛibus rōibus ꝓbat. Prio ſic. Null⁹ a ſuo nō idice ligari pt ex̃ ō pe. ⁊ re. q̄ð ãt. cũ alijs ↄcordantiis q̄ poſite ſint in t̃tia ↄcl'oe ſe ↄſideratōis hic. Sʒ papa n̄ ẽ iudex defunctoꝝ. 24. q. i. q̄ð cũq̄ ligauer' ſu per t̃rã. g̃ ⁊c̃. Itẽ cũ par i parẽ iperiũ hr̃e nō poſ ſit. ex̃ de electōe. c. inotuit. a fortiori nec minor i maiorẽ. Sʒ papa ẽ minor deo lʒ ſit deũ i t̃ris r̃ preſentãs. ex̃ de trãſla. c. int̃ corꝑalia. ⁊ i. c. q̃to Et ds i purgatõio cuilʒ aĩe penã taxauit. Apoc: 18. q̃tũ gl'ificauit ſe: ⁊ i deliciis fuit: tãto illi da te tormẽtũ ⁊ luctũ. g̃ ꝑ papã talis nō pōt ꝑ ſn̄iaʒ reuocari. Et ↄfirmat̃ ſic. papa ẽ xp̄i vicari⁹. vt i. d. c. q̃to. ⁊ i clemẽtia paſtoral'. i ſi. de re iudica ta. Sʒ vicari⁹ nō pōt infringẽ legeʒ dñi ſui: nec ↄ e⁹ ſcm̃ venir̃. vt allegãt dñi iuriſte i. l. ſi hoieʒ ff. mãdati. ⁊. l. formã. C. de offō p̄fecti p̄torie ori entis. ⁊ nōtur in. c. 2. ⁊. c. de his. de maioritate et obediẽtia. li. 6. g̃ nō poẽt facẽ ↄ ſcm̃ di pene ta xare i purgatorio. Itẽ q q̄ð idulgẽtie ſonãt fa cere nō pñt: idulgẽtias nō ↄſequũt̃: vt ex p̄cedẽ tibus pʒ. ſʒ mortui id facẽ nō pñt. ꝓbo q̃ dr̃ in l'ris. vere penitẽtibus ⁊ cōfeſſis. q mortui facẽ nō pñt ſicut nec alia ſacm̃ẽta eis dare poſſum⁹ g̃ ⁊c̃. Itẽ idulgẽtie acq̄rũt̃ ꝑ modũ meriti. mor tui ſũt ex̃. ſtatũ merẽdi. g̃ ⁊c̃. Et hãc opieʒ defẽ dit dñs Frãciſc⁹ marōis ordis minoꝝ i lectu ra ſup decretales firmit̃ credimus. ⁊. c. cũ mãthe ⁊ in ſmōe q̄m de indulgẽtiis edidit: q icipit. q̄ð cũq̄ ligauer'. Multe ſũt adhuc alie rōeſ: ſʒ iſte ad pñs ſufficiãt. Scōa opio dic̃ q̄ ẽt defunct' ꝓſũt. ⁊ ꝓbãt auc̃te rōe: ⁊ exẽplo Auc̃te ſic. ait. n. ap̄ls ad Hal'. Siue ego ſiue alii ap̄li ſiue etiã angel⁹ euãgelizauerit vob al'r q̃ʒ euãgelizatuʒ fuerit: anathema ſit. Si g̃ ex his ỽbiſ Paul⁹ ſu ꝑ ãgelos hʒ ptãtẽ: q̃ eos anathematizat. a for tiori ⁊ ſup aĩas defũctorũ. Auc̃s ãt Pauli nō ẽ maior q̃ʒ alioꝝ ſũmoꝝ pontificũ. g̃ ⁊ ipſi talem auc̃tatẽ hñt. Rōe ꝓbat ſic. nã cum ſuffragia ⁊ elemoſyne ⁊ orōes q̄s pro defũctis dãus aut facimus eis valeãt. iʒ. q. 2. c. nō ẽ negãdum. vbi dicit. Nō ẽ negandũ inq̄t aĩas d̃functoꝝ pieta te ſuoꝝ viuentiũ releuari poſſe. Et h̄ idẽ ꝓbat Aureli⁹ Aug. i encheridiō. c. 12. Et magr̃ ſn̄iaꝝ i. 4. di. 47. c. 2. g̃ a fortiori ſi ꝓ aĩabus defũcto rũ i uĩa laboro eccl'ias viſitãdo ⁊ idulgẽtias ac cipiẽdo: eis debẽt ille idulgẽtie valẽ. Mai⁹. n. bonũ ẽ laſſitudo corpis q̄ itinerãdo cauſat̃ q̃ʒ leuis oris flat⁹ orãdo: vl' pecunia de marſupio Etſi iſta minima proſunt a fortiori ⁊ maiora et

melioꝛa. Jtē exēplo ꝓbāt ſic. Eccleſia mortuoſ ſepultos i excōicatōe rcōciliat. ſꝫ excōicatio nō ē i coꝛpe: ſꝫ i aīa. ḡ eccleſia habꝫ auctoꝛitatē ſuper illas aīas. Et ſic habes aīa duas opiniones Ego āt quoad poſſū diuīa grā ſuffragāte: qd ſit ſētiēdū ſubiūgā. Ubi aīa nota ꝙ tā theologi q̄ canoniſte ꝑ diſtictiōis modū ꝓcedūt. Et de numero theologoꝝ dñm Bona. i.4. di.20. accipiamus: qui ſic ait. Jndulgētia pōt dupl'r ꝯſiderari: aut ꝑ modū ſuffragij ꝛ adiutoꝛij aut ꝑ modū iudicij. Si ṗmo mō: tūc dic̄ ꝙ cū aīe i purgatoꝛio exiſtētes rōe charitatis i qua ſūt idonee recipiāt ꝛ diſpoſite ad recipiendū ſpūalia beneficia: ſi qs ꝓ aīabus ſuoꝝ defūctoꝝ idulgētiaſ accipiat ꝛ dicat dulciſſime Jeſu meritū qḋ habere i has eccleſias viſitādo: ꝑ tuam miāꝫ tali aīe tribue nihil obſtat deū piiſſimū grāꝫ oꝛāti ꝯcedē ſi ſit i grā. Si ꝯſiderāt ꝑ modom iudicij qḋ ꝓpe ē de rōe idulgētie. cū idulgētia ſic ſumpta dicat aliquā cōmutatiōeꝫ i penā volūtarie aſſūptāꝫ: qḋ defūctis ꝯuenire nō pōt māifeſtū ē ſic defūctis idulgētias nō valē nec ꝓ eis accipi poſſe. Dñi aūt decretaliſte ſic diſtīguūt. Q̄ q̄dā ſūt q̄ nō depēdent a iuriſdictōe: ſed ab alio charitatiuo ſubſidio vt ōro: elyna: ſacrificiū ꝛ hmōi. Et oīa talia pñt ꝓficē defūctis: ꝛ ad hoc faciunt oēs iſti tex. 24. q. 2. c. i. ꝛ. 13. q. 2. c. tps. ꝛ. c. aie. ꝛ de pe. di. 6. §. i. Nō. ē. n. rō q̄re ecclīa ñ poſſit hmōi theſaurū defūctis diſpenſare: pmaxie cū adhuc ſint mēbꝛa coꝛpis miſtici ꝑ grāꝫ in q̄ ſūt. Et faciūt ad h̄ nōta i. c. a nob. el ſecundo. ex̄ de ſen. ex. ꝑ Jo. ādree ſup ꝟbo. Sup t̄raꝫ vide eundē i. c. qḋ aūt. de pe. ꝛ re. ſup ꝟbo. nō ſuo iudice. Quedā ſūt dependētia a foꝛo ꝛ iuriſdictione. ſic̄ ē ꝯceſſio idulgentiaꝝ q̄ dari nō pñt niſi ab oꝛdinarijs locoꝝ vt a papa: vl' legato de latē: epō: archiepō: vt pꝫ i. c. accedētibꝰ. ex̄. de exceſſibꝰ ṗlatoꝝ qḋ poſuimꝰ ſuṗ i ſa ꝯſideratōe Et iſta defūctis ꝓdeſſe ñ pñt. ſ. ꝑ modū iudicij vt dcꝫ ē. q̄re ꝛc̄. Et ſic pꝫ iſta ꝟi. Q̄tū ad ſaꝫ ꝟi. dico breuit̄ ꝙ idulgētie epoꝝ ꝛ īferioꝛum a papa tm̄ ſubditis ꝓ ſūt ꝛ nō alijs: niſi ad alioꝝ ꝑſonas volūtas eoꝝ accedat. de h̄ ē tex. ex̄. de pe. ꝛ re. i. c. qḋ aūt. qḋ ẜ poſuimꝰ in t̄tia ꝯcl'one ſe ꝯſideratōis. Ex q̄ textu colligamꝰ tres regulas. Pria ē iſta. Q̄ ſic̄ ptās iuriſdictiōis limitat̄ ad ſubditos. vt. l. ex̄ t̄ritoꝛiū. ff. ꝺ iuriſdictione om. iu. ꝛ. c. vt aiaꝝ. i fine de ꝯſtitutionibus li. 6. Jta etiaꝫ ptās foꝛi pnialis. ex̄ de pe. ꝛ re. c. oīs. Sa regl'a ē iſta. ꝙ ſic̄ ptās foꝛi ꝯtētioſi cōſiſtit i abſoluēdo ꝛ ꝯdēnādo: vt i. §. diffinitiua. 2. q. 7. ꝛ. l. i. ff. de re iud. ita ꝛ ptās foꝛi pnial'. 24. q. i. c. qḋcūqꝫ. T̄tia regl'a ē. ꝙ idulgētie ꝯceſſe a dioceſanis tm̄ ſubditis ꝓſūt: ꝛ nō ex̄neis alteriꝰ dioceſis: niſi ipſi dioceſani illoꝝ foꝛēſiū eis licētiā ꝯcederēt. Jta ꝙ dicerēt damꝰ voƀ licētiā vt idulgētias alioꝝ locoꝝ accipiatis. Nec oꝫ licētiaꝫ ſpālēꝫ hr̄e illiꝰ vl' iſtiꝰ loci: ſꝫ ſufficit licētia gn̄alis. Eſt tn̄ h̄ diligēt̄ nōnduꝫ ꝙ de indulgētijs poſitis ꝛ oꝛdinatis a legato de later̄ vl' archiepō idē ſentiēduꝫ ē ſic̄ de idulgentijs oꝛdinatis a papa q̄tuꝫ ad h̄. ſ. ꝙ nō reqrit̄ licētia epī dioceſani vl' ſui ꝯfeſſoris. Et de legato de latē iſta ē rō: qꝛ repn̄tat ꝑſonaꝫ pape. vt i. c. i. de officio legati. li. 6. ꝛ. c. abbate. de electione eodē li. De archiepō iſta rō eſſe pōt. qꝛ ipe ē maioꝛ ṗlatus i ſua ꝓuicia. Et ꝑ ꝯñs ſubditꝰ ſuffraganei epī pōt acqrē idulgētias ab archiepō datas ſine licētia ipſiꝰ. q̄re ꝛc̄. Et h̄ ſufficiāt ꝓ preſenti ꝟitate. Q̄tū ad t̄tiam ꝟi. dico breuit̄ ꝙ xp̄s meruiſſet idulgētias nō ſibi ſꝫ nobis: cū indulgētia pene abſolutionē dicat. ꝛ pene abſolutio culpā ṗſupponat: vt ex dictis pꝫ. Jn xp̄o aūt cū nulla culpa eſſet. nulla ꝑ ꝯñs poterat eſſe abſol'o pene ſꝫ ipe ē fons i q̄ oēs lauāt̄ pene: ꝛ oēs ſicietes bibūt vt hodie clamādo ait. Si qs ſitit veniat ad me ꝛ bibat: h̄ ꝑ grāꝫ ꝛ in futuro per gloꝛiam. amen.

¶ De diuerſis abuſionibus chꝛiſtianoꝝ feria t̄tia dn̄ice de paſſiōe ſmo in oꝛdine. 35.

Vos aſcendite ad diēꝫ feſtū hūc. Jo. 7. Tāta. n. ē hominū neqtia ac nocēdi cupiditas: vt qd a deo ꝓ ſalute aiarū iſtitutū ē et ad eiꝰ honoꝛē: totū in obꝓbꝛiū diuine dilectōis ꝛ i detrimētū nr̄e ſalutis conet̄ euertē. Nos ꝟo ꝛ ṗſerti Jtalici i tātā ibecillitatē ꝛ ꝑuerſitateꝫ deuenimꝰ: vt nec diabolo r̄ſiſtamꝰ: nec ad viaꝫ ꝟitatis venir̄ curemꝰ. Statuit nāqꝫ deꝰ dies feſtos celebꝛādos: i qbus nil aliḋ q̄ ſcm̄ agēduꝫ voluit. Nos ꝟo pctis iuoluti cūctos dies feſtos i pctis expēdimꝰ: ꝛ hoꝛribilioꝛa illis i diebꝰ facinoꝛa ꝑpetramꝰ ꝓpt̄ qḋ Jſa. i dī ꝑſona. c. i. cōqueritur dicēs: calendas vr̄as ꝛ ſolennitates vr̄as odiuit anima mea. Et Amos. 5. Odi ꝛ proieci feſtiuitates vr̄as: ꝛ ñ capiā odoꝛē cetuū vr̄oruꝫ. Heu magna xp̄ianoꝝ ꝯfuſio. Judei adhuc tāta cū diligētia ſabbatū cuſtodiūt litterale. et xp̄icole iſēſati tāta ſollertia polluūt ſabbatuꝫ ſpūale. Trenoꝝ ṗmo. Uiderūt eā hoſtes ꝛ deriſerūt ſabbata eiꝰ. hic aīa cara xp̄s figura nr̄oꝝ tpꝫ ad p̄ñteꝫ ſinophegie iudeoꝝ feſtiuitatē accedē noluit i publico: vt oñdēt publica i talibꝰ diebꝫ pctā ꝯmitti: ſꝫ q̄ſi i occl'to. qa occlte ꝑ grām ad bonoꝝ ꝛ iuſtoꝝ feſtiuitateꝫ aſcēdit. ait ḡ. vos aſcēdite ꝛc̄. Ubi tres ꝯſideratōes de abuſionibꝰ q̄ i diebꝰ feſtis fiūt moꝛe ſolito faciamꝰ. vꝫ. Q̄tū hoꝛribiles abuſiones fiāt i diebꝰ feſtis circa opa culpe. Q̄tū hoꝛribiles abuſiones fiāt i talibꝰ diebus circa opa foꝛtune. Q̄tū hoꝛribiles abuſiones fiāt i talibꝰ diebus circa opera nature.

De abuſionibus que fiūt in diebus feſtiuis circa opera culpe ꝯſideratio ṗma.

PRimo q̄tū hoꝛribiles abuſiōeſ fiāt i diebꝰ feſtis circa opa culpe videamꝰ. Et volo aīa ſcias ꝙ oēs abuſiōes ſpūales ſꝫ tria hoꝛrēda pctā oꝛdinabimꝰ. de qbꝰ. i. Jo. 2 ſcribit̄. omne qḋ ē i mūdo: aut ē cōcupiſcentia carnis: aut concupiſcētia oculoꝛum: aut ſuperbia vite. Secūduꝫ que fit iſta ṗma cōſideratio.

Supbia iniq̄ q̄ nō curat vt deꝰ negligatur: mentes xp̄ianoꝝ exerceat vt i diebus feſtis magis q̄ alio tempoꝛe deus benedictus cum vanitatibus offendat̄. Scḋa ꝯcl'o ē. Luxuria ficta dulcedo ſic oculos xp̄ianoꝝ fuſcat vt magis diebus feſtis deū cū libidie offendāt. Tertia ꝯcluſio ē iſta. Sitibunda auaritie cupiditaſ q̄ nūq̄ ꝯtētat̄: in auaroꝝ mētibus ſic eſtuat: vt ḋum magis in diebus feſtis offendat.

De vanitatibus mulierū ꝯcl'o pꝛima.

ACcipe ṗmā ꝯcl'oeꝫ. vꝫ. Supbia iniq̄ ꝛc̄. Ubi tres igrāus ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. ē. An a ſupbia oīa vitia oꝛiant̄. Scḋa ē. An vāitas ſit pctm̄ de militia ſupbie. Tertia. An vāitas ſp ſit pctꝫ moꝛtale. Q̄tū ad ṗmā ꝟi. dico ſꝫ glo. i. c. nā cōcupiſcentiā. ex̄ de cōſti. ſup ꝟbo oꝛiūt̄. ꝙ duplex ē oꝛigo pctoꝝ. ſ. gn̄alis ꝛ ſpālis. Gn̄al' oꝛigo vñ oīa vitia oꝛta ſūt ex ꝯcupia ṗmi parētiſ ioꝛdinata. qm̄ ſi ioꝛdiate non ꝯcupiuiſſēt nec nos peccarēus. 5. di. c. ad eꝰ ꝯcubitū. i fine. vnḋ Greg. Caro nos leta traxit ad culpā. afflicta reduxit ad vitā. Ex q̄ qdē ꝯcupiſcētia gn̄ali oꝛta ē i noƀ ꝯcupia ioꝛdinata ꝛ appetitꝰ irregl'atus. vñ ſeptē vitia capitalia i noƀ oꝛiuntur vel oꝛiri pñt. vt ſupbia. ira: accidia: iuidia: gula: luxuria: ꝛ auaricia. Oꝛigo ſpāl' pctōꝝ multiplex ē. aliq̄do. n. cupiditas dr̄ radix oium maloꝝ de pe. di. 2. qꝛ radix. Aliqñ dr̄ ꝙ auaricia ſiue amoꝛ pecunie ē mā oiuꝫ criminū. vt i autētica. vt iudices ſine qquo ſuffragio. §. cogitatō ꝟſi. fi. collatiōe ṗma ꝛ. x. di. §. his igit̄ ſꝫ Hoſt. Aliqñ dr̄ ꝙ ebꝛietas ē fomētū oium vitioꝝ. 40. di. c. añ oīa. Aliqñ dr̄ ꝙ igrātia ē mat̄ oiuꝫ erroꝝ. 38. di. c. igrātia. Et dic̄ glo. ṗdcā ꝙ hꝰ ilocutōeſ cōpꝛehēdūt gn̄a ſinguloꝝ ꝛ nō ſingula geneꝝ. ad hūc ſenſū ꝙ nō ē aliqḋ genꝰ mali qḋ qñꝫ ñ poſſit oꝛiri aut ex cupiditate: aut ex auaritia: aut ex ebꝛietate: aut ex igrātia: ꝛ ſic de alijs. Ex qbus pꝫ ꝙ ſupbia ē oꝛigo ſpālis q̄daꝫ vñ oīa gn̄a pctōꝝ oriri pñt. Ad cꝰ declaratōeꝫ ē nōndū ſm̄ btūꝫ Tho. ſa ſe. q. 14. ꝙ ſupbia ſꝫ vſū accipit̄ dupl'r. Uno mō vt ē diue regule volūtariꝰ q̄daꝫ ꝯtēptꝰ. qḋ nihil aliud ē niſi q̄dā depuata volūtas: q̄ diuaꝫ volūtatē ꝛ eꝰ ṗcepta adiplē ꝯtēnit. Eccl'. x. Jnitiū pctī ē apoſtatare deū. ꝛ ſic oē pctm̄ naſcitur ex ſupbia: qm̄ qlꝫ moꝛtal'r peccās diuiā negligit volūtatē: ꝛ ṗcepta eꝰ ꝯtēnit. Et ſm̄ h̄ Augl. i liº de nā ꝛ grā deſcribit pctm̄ dicēs ꝙ pctm̄ ē voluntas ꝯſeq̄ndi l' r̄tinēdi qḋ iuſticia vetat. i. velle qḋ deus nō vl't: ꝛ nolle qḋ deꝰ vult. Jñ Eccl'. 29. dr̄ Jnitiū oīs pctī ſupbia ē. 2º mō accipit̄ ſupbia ꝓut ē ꝓpe excellētie ioꝛdiatꝰ appetitꝰ. Ubi nō ſm̄ btūꝫ Tho. ſa ſe. q. 47. ar. 4. ꝙ appetitus ꝓpe excellētie pt ꝯſiderari dupl'r. Uno mō vt talis appetitus ꝓpe excellētie ſit regulatus a rōe. vt. ſ. appetat excellētia ꝓpe ꝑſone: aut ſuoꝝ tātū q̄tū ꝯuēit ꝛ ꝟtuti ſue cogruit. 2. Coꝛ. x. Nos āt ñ imēſū gl'iabiur: ſꝫ ſꝫ meſurā q̄ menſus ē nobis deꝰ. 2º ꝓut talis appetitꝰ excellētie nō ē regulatus a rōe qñ. ſ. appetit dignitateꝫ l' excellētiā ſuo gdui vel ꝯditōi ñ ꝯgruētem. Et ſic ſupbia pōt ſic deſcribi. Supbia ē q̄dā ioꝛdinatus appetitꝰ q̄ qs appetit l' q̄rit aliis ṗeē vel dñari q̄ ſuo ſtatu ꝛ ꝯditōi nō cōgruūt. Jñ Greg. li. moꝝ. Supboꝝ igt mēs ē ſp ad irrogādū valida ad tollerādū ifirma: ad obediēdū pigra ad laceſcēdos aliq̄s ipoꝛtūa: ad ea q facē dꝫ ꝛ ṗualet ignara. ad ea āt q̄ facē nō dꝫ nec ṗualet parata. h̄ i eo qḋ ſponte nō appetit nullis exhoꝛtatōnibus flectit̄. Ad h̄ āt qḋ latent̄ deſiderat q̄rit ut cogat̄. qꝛ dū metuit ex deſiderio ſuo villeſcē optat viꝫ i ſua volūtate tollerare. h̄ illas. Jnde Augu. 14. de ciuitate ait. Supbia ē ꝑuerſe celſitudis appetitꝰ. Cōſiſtit. n. ſupbia i appetitu ſiū volūtate ſic̄ ꝛ cet̄a pctā. Ex qbus correlarie ſeqt̄ ꝙ appetitus pōt ad excellētiā iclinari tripliciť. Uno mō vt appetat excellētiā ad debitū finē ꝛ cū debitis modis. ꝛ h̄ ꝑtinet ad ꝟtutem magnanimitatis. Aliquādo appetitus talis deficit ꝛ ſe totalit̄ r̄trahit ab opere magno ꝛ honoꝛabili ſibi ꝓpoꝛtionato ꝛ h̄ ꝑtinet ad vitiuꝫ puſillanimitatiſ. Aliquādo excedit debitā r̄gulā rōis. vt qa gloꝛiaꝫ q̄rit ñ ad debitū finē: nec ſibi ꝓpoꝛtionatā. ꝛ h̄ ꝑtiꝫ ad vitiū ſupbie. Nā ſupbiā vt dcm̄ ē ñ ē aliud q̄ excedē meſurā ꝓpā i appetitu ꝛ excellētia. Jnde ſupbꝰ dr̄ q̄ſi ſupra id qḋ ē vadeſ. Et ſic pꝫ ꝙ mā ſupra quā ſupbia vadit excellētia ē: ſic̄ pecunia ſuṗ quā auaritia ꝛ delectatō venerā ſuṗ q̄ luxuria vadit. Hoc ēt pōit btūs Tho. ſa. ſe. q. 102. Sꝫ pr̄ Ambꝛoſi ṗcoꝛ duo mihi pūcta ḋclara. Jntellexi. n. qd ſit ſupbia: ꝛ qlit̄ ſit oꝛigo pctōꝝ. Nūc ṗmuꝫ mihi declara q̄tū ſupbia ſit gue pctm̄: Secūdo q̄t ſīt eiꝰ ſpecies. Et ēt vnū t̄tiū. ſ. an vanagl'ia ꝛ ſupbia realit̄ diſtiguāt̄. Cōtētō aīa. Ad ṗmā tuā dubitatiōeꝫ dico ꝙ ſupbie guitas ex duobꝰ oñdi pōt. ſ. rōne auerſiōis ꝛ acēbe punitiōis. Primo ex rōe auēſiōiſ. Nā lꝫ omne peccatū ſit auēſio ab icōmutabili bono ꝛ adheſio ad cōmutabile bonū: vt Augl. ait. ſupbia q̄tuꝫ ad ꝯuerſionē ꝯmutabilis boni ñ ē maximū peccatū omniū pctōꝝ. qm̄ ſupbus ꝓpe vt dictū eſt ioꝛdinate excellētiaꝫ appetit qḋ ñ hꝫ maximaꝫ repugnātiā ad bonū ꝟtutis. Sꝫ ſupbia q̄tuꝫ ad auerſionē ſic habet maximā guitatē. Nā i alijſ peccat hō a ḋo auēit̄: aut ignoꝛātia aut fragilitate vl' ꝓpt̄ ꝯcupiſcētiā alicꝰ alteriꝰ boni. Sꝫ ſupbia ſe a deo totalit̄ auertit: dū ei ſubijci nō vult i ṗceptis eiꝰ. Jnde Gregl. i liº moꝝ. Tollerabiliꝰ igt deo ē vt ifirmitate atqꝫ ignoꝛantia qs cū humilitate iaceat q̄ cū elatiōe alta ꝯp̄hēdat. 2º oñdit̄ ex pte acēbe punitiōis. Lōguꝫ quippe aīa eēt oms q ꝓpt̄ eoꝝ ſupbiā coꝛruerūt narrare. tñ aliquoſ ꝓ nr̄a eruditōe trāſcurramꝰ. Habes. n. ṗmo exemplū luciferi Jſai. 14. quō cecidiſti de celo luciferq mane oꝛiebaris. coꝛruiſti i t̄rā q vulnerabas gētes. q dicebas in coꝛde tuo. i celū ꝯſcēdā. ſup aſtra celi exaltabo ſoliū meū. ſedebo i mōte teſtamēti i lateribꝰ aqlonis. aſcēdā ſup altitudinē nubiū. ꝛ ero ſimil' altiſſimo. ꝟū tñ ad ifēnū ḋtraberis i ꝓfūdū laci ꝛc̄. 2º habes exēpluꝫ ṗmoꝝ parētū. vnde

Augi. ſup Gen. ad lrām. Nunq̄ ingt diabolus
pmos parētes dececiſſet: niſi prius q̄daʒ elatio
i mente eoꝝ preceſſiſſet. Tertio habes exē
pluʒ de edificantibus turriʒ babel: vt a deo ſe
defenderēt: ſi deus aq̄s diluuij āplius ſup t̄raʒ
iducere vellet vbi lingue ↄfuſe ſunt ꝛ opus in
cōpletū remāſit. Gen. xi. Quarto habes exē
plum de Pharaone in mari rubro ſubmerſo.
Exodi p plura capl'a. Quito' habes d̄ Datā
ꝛ Abiron q ex ſupbia Moyſi rebellātes: ꝛ ei⁹
pncipatū ↄtēnentes t̄ra eos viuos deglutiuit.
Numeri. 16. Sexto habes de Roboaʒ filio
Salomonis: q dixit. Minimus digitus meus
groſſior ē dorſo pr̄is mei. ppt̄ qd̄ receſſerunt
ab eo decē tribus: ꝛ aliuʒ ſibi regē ↄſtituerūt. ſ
Hieroboā. 3. Regl. 12. Septio habes de Se
nacharib rege aſſirioruʒ. de quo. 4. Regl. 19. ꝛ
Iſa. 37. dr̄. Supbia tua aſcēdet i aures meas.
ponā ergo circulū in aurib⁹ tuis ꝛ frenū in la
bijs tuis: ꝛ reducā te p viaʒ qua veniſti. Et ſeq
tur q angelus dn̄i i nocte vna. 18. milia ſui exer
citus iterfecit: ꝛ tandē ipe reuertēs in niniueʒ
ciuitatē t̄raʒ ſuā: a filijs ſuis occiſus ē in tēplo
dei ſui. Et Nicola⁹ de lira ſup. 12. pphas hunc
locū ſic exponit. Supbia tua q̄. ſ. p̄dicta attri
buiſti ↄtuti tue: aſcēdet i aures meas: q̄ſi dicat
t̄ps eſt te puniēdi ꝛ reprimēdi. ponā circulū in
auribus tuis. ſ. ſicut fecit Bubulis: ut iugo ſup
ponāt: ꝛ frenū in labijs tuis. ſ. ſic eqs idomitis
ꝛ reducā te in t̄rā tuā. ſ. velis nolis: qd̄ factū eſt
vt pʒ. c. ſequēti. Octauo exēplum habes de
Nabuchodonoſor. Daniel. 3. de q̄ infra dicet.
Nono de Holoferne ꝛ exercitu ei⁹: q ex ſup
bia dixit. poſtq̄ Achior locut⁹ ē collaudans il
lū ppl'm ꝛ deū ſuū: vt oñderet q2 nō ē ali⁹ d̄s ni
ſi Nabuchodonoſor: poſtq̄ pcuſſerim⁹ eū q̄ſi
vnū hominē: tu etiā cū eis gladio iteribis. Iu
dith. 6. Sʒ tandē āputato eius capite a Iudith
decapitat⁹ ē. Decimo habes de Amā q ppt̄
ei⁹ ſupbiā pati nō potat q Mardoche⁹ eum
nō adoraret ſic hoies ceti: q tandē ſuſpēſus eſt
i ligno qd̄ parauerat Mardocheo p patibulo. ꝛ
oēs inimici ppl'i iudeoꝝ occiſi ſūt a iudeis die
illo: data licētia ſup h̄ ab aſſuero rege. Heſter
p totum. Undecio hēs de Antiocho rege. 2.
Macha. 6. de q̄ dr̄ q Antioch⁹ ſupbe locutus
ē: audiēs q exercit⁹ eius fuerat a iudeis deui
ctus: dicēs ſe vēturū hieroſolimā: ꝛ ↄgeriē ſe
pulchri eā facturū: ſʒ poſt modicū t̄ps viſcerū
dolor eū app̄hēdit: ꝛ tātus fetor de e⁹ corpor̄
ſcaturiētib⁹ ↄmibus exhibat: q nō potat eum
exercit⁹ tollerare. Duodecio hēs d̄ Herode
q Iacobū apl'm decollari fecit. Actuū. 12. ſʒ dif
fuſius i hiſtorijs ſcolaſticis hēt̄. Decimotr̄io
hēs de ppl'o iudeoꝝ q ppt̄ ſuā ſupbiaʒ crebro
fuit a dn̄o flagellatus: q adhuc p mundū diſp'ſi
ſūt. Etſi oiuʒ antiquoꝝ ꝛ modernoꝝ volumia
diſcurrē volumus īfinita q̄dāmodo ad h̄ exē
pla hn̄t. Ex qbus pʒ g̃uitas huius pcc̄i. 2. ad
nā t̄aʒ dubitationē aia hec Gregl. 14. li. moꝝ

riſidet dicēs. Quattuor ſūt ſpēs qbus omis tu
mor arrogantiū demōſtrat̄: vt cū bonuʒ aut a
ſemetipis hr̄e ſe exiſtimāt. Aut ſi ſibi datuʒ de
ſup credunt: ꝛ p ſuis meritis ſe h̄ accepiſſe pu
tāt. aut certe cū iactāt ſe hr̄e qd̄ nō hn̄t: aut de
ſpectis ceťis ſingularit̄ videri hr̄e appetūt qd̄
hn̄t. h̄ ille. Inde ps. Dn̄e ingt nō ē cor meū exal
tatū. ſ. apperēdo excellētiā iordinate: tāq̄ meo
ↄtute putās hr̄e illā. neqʒ elati ſūt oculi mei. i.
vltra modū leuati: putās bona meis meritis a
te hr̄e. Neqʒ i magnis. ſ. magnificando me hr̄e
qd̄ nō hēbaʒ aut pluſq̄ hēbaʒ. Neqʒ i mirabili
bus ſup me. ſ. ambulaui alios deſpiciēdo ꝛ me
ſup alios extollēdo. Et vt clari⁹ hec intelli
gamus accipe p̄mā ſpēʒ. ſ. q̄ ſupb⁹ ſe exiſtimat
bona q̄ hʒ a deo nō hr̄e. Ubi nō ſm btūʒ Tho.
ſa ſe. q. 162. ꝛ i 2. ſniaꝝ di. 42. q extimatio rōis
duplr̄ corrūpi pōt. ſ. in vl'i ꝛ in pticulari. Inde
vl'i. qn̄ bonū qd̄ vl'iter hʒ a deo ſe nō hr̄e exiſti
mat. Et h̄ ptinet ad infidelitatē. q2 recta fides
hʒ q a deo oia bona pcedūt. Iaco. i. Omne da
tū optimum. ꝛc̄. 2º corrumpi poteſt in parti
culari. ꝛ h̄ pp̄ter aliq̄ paſſionē offuſcātē rōem
ipſā. ſic cū qs fornicationē n̄ eē malū exiſtimat:
qa delectabil' ſibi. lʒ i vl'i ↄe iudicet omnē for
nicatiōeʒ pct̄m eē. Et h̄ mō ↄtigit error i omni
pctō mōtali Iſta g̃ exiſtiatō ſupbi q̄ exiſtiat bo
na q̄ hʒ a ſeipſo n̄ a d̄o habē: ē falſa i particula
ri nō i vniuerſali. hen̄. n. ſcit oia a deo eē. ſʒ ſup
b⁹ ita ſe magnificādo extollit ac ſi bōa illa a ſei
pſo habuiſſet n̄ a deo. Et h̄ d̄ p̄ma. Accipe ſc̄a
ſpēʒ qua ſupb⁹ bōa a d̄o dic̄ ſe habē: ſʒ ſua ↄtu
te ꝛ meritis. In q̄ Pelagi⁹ icidit cū dixit vitā et
nā poſſe ↄſeq ſine gr̄a dei. Hac vulnēat⁹ ē na
buchodonoſor rex q̄ndo i pallatio ſuo ſedens
dixit. Nōne hec ē babilō magna q̄ edificaui. i.
āpliaui i robore meo? Et hūiliauit illū dn̄s i hei
nā ↄuertēs: q ſeptē ānis comedit fenū. q̄ muta
tio nō fuit ſʒ ſubſtātiā: ſʒ ſʒ apparētiā. qa ſic ſi
bi ꝛ alijs videbat̄ vt cōit̄ exponit̄. de q̄ vide. 17
. q. 4. c. minor. vbi dic̄ textus circa mediū capl'i.
Sʒ etſi de ptāte p̄ſumit: nabuchodonoſō itēo
q ex ſua ſupbia i bouē ē ex hoie cōmutat⁹ ꝛc̄.
hec ibi Augl. ad Bonifaciū. glo. dic̄ In bouē. i.
i bouinā mētē. 23. q. 4. nabuchodonoſor. In hi
ſtorijs. n. ſcholaſticis dicit̄ q a capite vſqʒ ad
corpis mediū boſ ꝛ reſiduū vt leo videbat̄. Et
ſic p illō tēp⁹ regnū amiſit ꝛ p ſapiētes ciuita
tis rgebat̄: ꝛ ipe d̄o ſic diſponēte cū feris i de
tis habitabat. nec ledebat̄. vid̄ hiſtoriā Dan. 3.
Et pōſt etiā Gregl. i moralib⁹ exēplū illi⁹ ſci vi
ri q a leone ſtrāglat⁹ ē. 3. R. 14. c. ꝛ dicit Greg.
q q̄daʒ occulta ſupbia mēteʒ ei⁹ obnubilauit
ſuis meritis illa magna opa q̄ faciebat ſibi aſ
ſcribens. ob quam cām datus ē Paulo ſtimu
lus carnis. Accipe t̄tiaʒ ſpēm. quot. n. in hāc
icidūt. aut. ſ. hr̄e ſe pſitētes qd̄ n̄ hn̄t: aut magi
q̄ hēant. h̄. n. ſapiētior: h̄ pl'chrioō: h̄ ditiō: h̄ no
bilior exiſtiat ſeipſū qd̄ tn̄ i ↄitate nō ē. Contra
quos Hieronymus ait. Nos pulices ꝛ formicas

noſtrā debem⁹ ſcientiā inſcientiā pfiteri. In hāc
peſtē icidit Dauid cū ait. Ego āt dixi in habūdā
tia cordis mei non mouebor in eternum. ꝛ tan
dem iactantiā habuiſſe pfitet̄: cū ait. Auertiſti
faciē tuā a me: ꝛ fact⁹ ſum ↄturbat⁹. hoc pōitur
vi. q. i. imitare. In hāc icidit Petr⁹ cum ait. Etſi
oēs ſcādaliçaati fuerit̄ ꝛc̄. ibidē. Et adeo h̄ peſſi
ma fera ē vt ꝛ boni ꝛ mali deuorent̄: ſʒ differēt̄
qn̄ boni cito in ſeipſos reuertunt̄. mali autē aut
vix aut nunq̄. Inde Greg. in moꝝ. Solēt etiaʒ
electi in qbuſdā ſuis cogitatōib⁹ ꝛ actib⁹ ſupbir̄.
ſed q2 electi ſūt cūctis dieb⁹ ſupbire nō pn̄t. q2 p̄
uſq̄ vitā finiāt ab elatōe ad hūilitatē corda cō
mutant. Impi⁹ ↄo cūctiſ dieb⁹ ſupbit. q2 ſic vitā
terminat. vt tn̄ ab elatōe nō recedat: circūſpicit
q tēpalr̄ floret in vita carnis fiduciā ponit: eaʒ
q̄ diu pmanē exiſtimat quā ad pn̄s tʒ. Solidat̄
in elatōe aius. In deſpectū adducit̄ oīs ppinq⁹
q̄ pro quantū repentina mors ſubrepat nō con
ſiderat ꝛc̄. Accipe q̄rtā ſpēm hui⁹: exēplū hēt̄
pharisei q dicebat. Gr̄as tibi ago dn̄e ꝛc̄. Luce
xvij. Inde Greg. in fine. xxxiiij. moꝝ. ait. Sup
bo cūcta q̄ ab alijs bn̄ agunt̄ diſplicēt. ꝛ ſola ei
q̄ ipſe vel prauе egerit placēt. Semp aliēa opa
deſpicit. ſemp mirat̄ qd̄ facit. qa qcquid egerit e
giſſe ſe ſingularit̄ credit. Et cū ſe in cūctis tran
ſcēdere ceteroſ eſtimat: p lata cogitatōuʒ ſpacia
ſecū deābulans: laudes ſuas tacit⁹ clamat. hec
ille. Exemplū illi⁹ tyrāni q de oibus libris i ſuis
terris reptis fecit eradi verſū illū. Depoſuit po
tētes de ſede. ꝛ tandē cū ad balnea iuiſſet: ꝛ i ca
mera expoliatis veſtib⁹ in lecto dormiret. ange
lus dei formā illi⁹ accipiēs: ꝛ ei⁹ ſe veſtib⁹ indu
ens: famulos ↄuocat. pant̄ eq. ad ciuitatē pgunt
ingredit̄ pallatiū vt dn̄s. credūt ſic omes. Euigi
lat dn̄s. clamat veſtib⁹ ſuis nō reptis. dn̄m ſe di
cit. Irridet̄ ab oibus. ꝛ vili veſte indutuſ ciuita
tem ingredit̄. mirat̄ q nō agnoſcit̄. pallatiū viſi
tat. famulos noiatim vocat. ſe dn̄m dicit. rident
oēs ei illudūt ꝛ dn̄o quē credebāt factū narrant
ꝛ tandē cū ſic p dies aliquot illuſus māſiſſet: di
xit angel⁹ famulis. Uocate ad me illū fatuuʒ q
ſe dn̄m facit. ꝛ eū in camerā itroduceſ acerrime
rep̄hendit. ꝛ ſic ei factū narrauit. exuit̄ veſtib⁹. i
duit ille. receſſit āgelus. ꝛ ille in timore dei dein
ceps viuēs bn̄ finiuit ꝛc̄. Q̄tū ad tertiā tuaʒ
dubitatōeʒ dico q q̄uis ſupbia ꝛ vana gl'a idē
eſſe videant̄. pp̄ter qd̄ quidā doctores eā vnuʒ
cū ſupbia pct̄m eſſe poſuer̄t. Tn̄ ſm Greg. xxxi.
moꝝ. ꝛ ſm Tho. ſa ſe. q. cij. diuerſa ſunt ꝛ realr̄
diſtīcta. qa ſupbia appetit⁹ excellētie eſt. ſʒ īanis
gloria ipſi⁹ excellētie manifeſtatio. Un̄ ſuperb⁹
inordinate excellentiā appetit: ꝛ vanagl'oſus in
ordinate appetit q manifeſtet̄. Et iō q2 null⁹ ex
cellētiā appetit niſi ut alijs manifeſtet̄: iō ipſa p̄⁴
filia ſupbie ponit̄. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiāt q̄tum
ad primā ↄi. Q̄tū ad ſc̄am ↄi. dico q nulli du
biū q vanitas eſt de militia ſupie. Inde Salo
mon ille ditat⁹ opib⁹ ꝛ cūcta q̄ deſiderauerat ſū
mo culmie pſtringēs. omia cū tandē ↄſideraſſet

dixiſſe legit̄. Cū me ↄuertiſſem ad oia q̄ fecerāt
man⁹ mee: ꝛ ad labores in qbus fruſtra ſudaue
ram: vidi in oibuſ vanitatē ꝛ afflictōeʒ ſpūſ. Eſt
g̃ vanitas ſupbie comes: imo origo ſupbie ipſa.
Ubi nō ad pn̄s q ſex ſunt fōteſ vn̄ ſcaturit peſſi
ma ſupbie aqua. Orit̄. n. qn̄q̄ ſupbia ex gr̄a. qn̄
q̄ ex ſciētia. qn̄q̄ ex corporis pulchritudine. qn̄
q̄ ex vanitate veſtiū. qn̄q̄ ex dignitate. qn̄ʒ ex
ſanguis nobilitate. Accipe primū fontē. Sca
turit. n. qn̄q̄ ſupbia ex gr̄a occaſionalr̄. Ubi nō
ſm Bona. in p̄ ſniaꝝ di. xl vi. q aliqua oriuntur
ab aliquo tripl'r. ſ. aut ſicut a cā. aut ſicut a caſu.
aut ſicut ab occaſiōe. Iſta. n. tria a ſe iuicē diffe
runt. ſ. cā. caſus. ꝛ occaſio. Nā cā p ſe dicit q cir
ca illō circa qd̄ ponit̄ ſit pducēs ꝛ itēdēs. Caſus
priuat intentōem: ſed non operatōeʒ. ſicut pʒ de
fodiēte terrā: q preter intentiōem ſui fodiētis in
uenit theſauꝝ. vt pʒ 2º phiſicoꝝ. Occaſio auteʒ
priuat vtrūq̄. ſ. opationē ꝛ intentōem. ſicut cuʒ
aliqs ex ↄbo iniurioſo audito aliū pcuſſit ↄbuʒ
auditū. fuit occaſio: nō efficiens pcuſſioneʒ: nec
coopans efficienti: ſed quodāmō afficiens. Et h̄
occaſio duob⁹ modis eſſe pōt. qm̄ quedā hʒ rō
nem actiui. i. quodāmō mouet efficientē. ſic ma
lum exemplū mouet hōieʒ ad peccādū. Quedā
hʒ rōnem paſſiui: vt illud ex quo aliqs ſūmit rō
nem. ſicut aliqs ex malo alteri⁹ ſe excitat ad fa
ciendū bonū. Et hoc mō gr̄a eſt ſupbie occaſio.
qa ex plenitudine gr̄e ſūmit quis mētis elatiōeʒ
ꝛ ſuperbit. Qui aūt de gr̄a ſuperbit: crede mihi
q vitā aie in mortē cōuertit. Sicut. n. aia eſt vi
ta ꝛ actus corpis 2º de aia: ſic ipſius aſe vita eſt
gr̄a. ad Gal. ij. In fide viuo filij dei. Et redar
guēs ſupbiētes ait ad Corinthios ſcribēſ. Quid
hēſ qd̄ nō accepiſti? Uitꝝ. n. lʒ pſpicuū ꝛ diapha
nū de ſe tn̄ radiū nō gignit: ſed accipit a ſole 2º d̄
aia. Lumē eſt act⁹ diaphani ſm q diaphanuʒ.
Ber. Quis credet pieti ſi ſe dicat radiū ſolis ge
nuiſſe. Inde Aug. gr̄am diffiniēs dicit q eſt do
nū dei ſine meritis. Et ↄtutē dicit bonū hitum
mētis quē dn̄s opat̄ in nobis ſine nobis. q2 licet
coopemur gr̄e l' ↄtuti motu liberi arbitrij: crea
re tn̄ eā nō poſſum⁹ nʒ infundē. q̄re ꝛc̄. Sc̄ds
fons vn̄ ſupbia orit̄ eſt ſcie limpiditas. Actuum
xxvi. Dixit quidā Paulo apoſtolo loquēti regi
Agrippe q ipſe non fuerat icredulus celeſti vi
ſioni: ꝛ qualr̄ his q hieroſolymis ꝛ his q erāt da
maſci. ꝛ p oēm regionē iudee: ānunciaſſet vt pe
nitentiā agerēt ꝛ ↄuerterēt̄ ad deū. digna pnie
opa faciētes ꝛc̄. dixit ille. Inſanis Paule. mlte
te lr̄e ad inſaniā ↄuertūt. Nō iſanio ingt optime
Feſte: ſed ↄitatis ꝛ ſobrietatis ↄba lōquor etc̄.
Inde Iſidoꝝ de ſūmo bono. Pleriq̄ ingt acce
pta ſcia lr̄aꝝ: nō ad dei gl'am: ſed ad ſuā laudem
vtunt̄: dum de ipſa extollunt̄: ꝛ ibi peccāt vnde
peccata emēdare debuerūt. hec ille. Sed d̄ hoc
ad plenū diximus p̄ma dn̄ica ȝ. q̄re ꝛc̄. Terti⁹
fons eſt corpis pulchritudo. Prouer. xxxi. Fal
lax eſt gr̄a ꝛ vana eſt pulchritudo: mulier timēs
deū ipſa laudabit̄. Et Prouer. xi. Circul⁹ aure⁹

in naribus ſuis mulier pulchra ꝛ fatua. Jn̄ Hie
ire. xlix. c. ait. Ecce quaſi leo aſcendet pulchritu
do de ſuperbia iordanis ad pulchritudinē robu
ſtā. Nicolaus de lira ſic exponit. Ecce q̄ſi leo a-
ſcendet. i. rex babilonis qui deſignat̄ noīe leōis
eo ꝙ habebat ſignū leonis in vexillo. de ſuper
bia iordanis. i. ad ſimilitudinē iordanis intume-
ſcentis: qui tunc op̄it terrā iux̄ poſitā. i. rex babi
lonis veniet cū tanta multitudine: ꝛ poteſtate
ut abſorbeat idumeā. i. gentē idumeoꝝ ſiue ciui
tates eoꝝ. qđ denotat̄ p̄ h̄ qđ dicit. ad pulchritu
dinē robuſtā eo ꝙ pulchre ibi erant ciuitates ꝛ
fortes. hec ille. Hec eſt expoſitio lr̄alis. Tu aūt
expone ſm̄ ſenſū allegoricū ſiue moralē ad pro
poſitū tuū. De hac corporis pulchritudine dicet̄
ſatis v̄itate ſeq̄nti. Quart⁹ fons vn̄ ſuperbia
orit̄ eſt ex p̄cioſitate ꝛ ornatu veſtiū. vn̄ Criſo.
Si cultus precioſaꝝ veſtiū culpabilis nō eſſet:
nunq̄ꝫ diues qui purpura ꝛ biſſo induebat̄ apđ
inferos torqueret̄. de h̄ dixim⁹ feria ſexta q̄rte
dn̄ice. Audi Jaco. c. v. Agite nunc diuites: plo-
rate in miſerijs veſtris q̄ aduenient vobis. diui
tie veſtre putrefacte ſunt: ꝛ veſtimēta vr̄a a ti-
neis comeſta ſunt. Auꝝ ꝛ argentū vr̄m erugīa
uit. ꝛ erugo eoꝝ in teſtimoniū vobis erit: ꝛ man
ducabit vos ſicut ignis. theſaurizatis vobis irā
in nouiſſimis diebus. Ecce merceſ op̄arioꝝ qui
meſſuerunt regiones ueſtras q̄ fraudata ē a uo
bis clamat: ꝛ clamor eoꝝ in aures dn̄i ſabaoth i
troiuit. Epulati eſtis ſup terrā: ꝛ in luxurijs nu-
triſtis corda vr̄a. in die occiſionis adduxiſtis ꝛ
occidiſtis iuſtū ꝛ nō reſtitit vobis ꝛc̄. Jn̄ Ber.
O belua hō qui gl̄aris in veſtib⁹. nō. n. tibi con
creata eſt p̄cioſa veſtis ſed aliunde mutuo ac-
cepta. Lanā habes ab oue: a florib⁹ terre colo-
rē. A terra linū: ab aīalibus corēū. vn̄ viuēs ſu
perbis cū inter oīa aīantia pauperior naſcaris.
Nudus ꝛ gemens ꝛ īpotens ꝛ plorans ꝛc̄. Inde
Hiero. Puer inq̄t nat⁹ ſtatī plorat p̄ph̄a cala-
mitatis ſue. q. d. q̄r đ vulua egreſſus ſū. Qui
tus fons dr̄ preeminentia dignitatiſ. Audi Am
bro. Hec eſt cathedra peſtilentie. i. amor dn̄an-
di q̄ aliquis vix nūq̄ꝫ carere potuit. Audi Aug.
Ualde pauci ſunt q̄ n̄ magiſ p̄eligant p̄eſſe q̄ꝫ p
deſſe. Et idē h̄ docuit dn̄s declinare fugiēs ne
raperet̄ in regē. ſ. Jo. vj. Spōte tn̄ ſe obtulit dū
quereret̄ ad mortē. Jo. xviij. Sap̄. vj. Potētes
potenter tormīta patient̄ ꝛc̄. Audi Ber. in q̄daꝫ
ſmone. Poteſtatis inq̄t ābitio angelū angelica
felicitate priuauit. Scie appetitus hominē im-
mortalitatis gl̄ia ſpoliauit. Nō euā cib⁹ defle-
xerat. tn̄ mandatoꝝ deſtituerat obliuio: ſed pro
miſſio honoris: ābitio illecebroſa ↄcepit. Et idē
Aug. Quotiēs hoīb⁹ p̄eſſe deſidero: totiens đo
meo p̄ire ↄtendo ꝛc̄. Sextus ꝛ vltim⁹ dr̄ no-
bilis parentela ſiue ſanguis nobilitas. Audi mōa
liſſimū Senecā. Quid eſt inq̄t dn̄s? quid ē ſu⁹?
quid eſt libertin⁹? hec. n. oīa ex ābitione ul̄ iniu
ria nata ſunt. Nō. n. fecit dn̄s ab initio vnū ho-
minē aureū: aliū argenteū: aliū luteū: vt primi

dicant̄ nobiles: ꝛ ſecundi ignobiles: ſed oēs ex
vili terra. Audi Boe. de ↄſola. Cunctoꝝ inquit
pr̄ vnus eſt. Nullus degener extat. Jn̄ Hiero. i
ep̄la ad Cellantiā. Nulli te inq̄t unq̄ꝫ de gn̄iſ no
bilitate p̄ponas. nec obſcuriores quaſlibꝫ ex hu
mili loco natas te inferiores putes. Neſcit reli
gio nr̄a perſonas nec ↄditiones hominū. Et di-
ſcipulis int̄ ſe q̄rentibus audita xp̄i paſſione: qs
inter eos videret̄ eſſe maior: xp̄s idē ait. Prin-
ceps gentiū dn̄ant̄ eoꝝ ꝛc̄. Scis tu aīa mea q̄ ē
v̄a nobilitas. Audi Criſo. ſup Mat. Jlle inquit
clarus: ille ſublimis: ille nobilis: ille tunc ītegrā
nobilitatē ſuā putet: ſi dedignat̄ deſuire vitijs:
ꝛ ab eis n̄ ſupari. Et idē ibidē. Quid. n. p̄deſt ei
quē ſordidant mores gn̄atio clara: aut qđ illi no
cet gn̄atio vilis: quē mores adornant: Jpſe eni
ſe vacuū a boniſ op̄ibus on̄dit qui gl̄at̄ in p̄rib⁹
Quid p̄fuit Cam ꝙ fuit Noe fili⁹. Nōne ſepa-
tus de medio filioꝝ: q̄ ſꝫ carnē frater fuerat na
tus: ſm̄ animū fact⁹ eſt ſuus: nec familia ſacta
potuit defendē īpioſ mores. Et idē ibidē. Quid
Thimoteo nocuiſſe credit̄ ꝙ fuit ex p̄re gētili:
aut quid nocuit Abrahe ꝙ p̄rem habuit Tha-
rā luteoꝝ deoꝝ cultorē. Nōne ſepat⁹ a gn̄e ſuo
poſit⁹ eſt in caput fideliū: vt iā n̄ diceret̄ fili⁹ pec
catoꝝ: ſꝫ pr̄ ſcōꝝ: Nec potuerīt gl̄aꝫ ei⁹ ſordidare
p̄rm errores. h̄ ille. Et h̄ ſufficiant p̄ p̄ti v̄itate.
Q̄tū ad tertiā v̄i. dico ꝙ q̄uis đ h̄ ad plenū
dictū ſit feria ſexta quarte dn̄ice ↄſideratiōe ſꝫa
ꝛ ↄclōne ſꝫa in p̄ᵃ v̄itate. tn̄ q̄ncūq̄ꝫ quis veſtib⁹
utit̄ vt ſupbiat: aut carnalit̄ placeat aſpicientib⁹
ꝛ ſe oſtentet: ſemp̄ eſt pct̄m̄ mortale. O infeliceſ
mulieres quāta ſupbia: quāta inuidia in vos r̄-
gnat: Felix illa ex vobis q̄ maiori exceſſu i di-
ebus feſtis bellū ordinat ↄ deū. Jnſano ſtudio
altera alterā ſupare in pōpis ꝛ vanitatib⁹ ↄten
dit. Jſa. iij. Pro eo ꝙ eleuate ſunt filie ſyō. ꝛ am
bulauerunt extento collo: ꝛ nutib⁹ oculoꝝ ibāt
ꝛ plaudebant: ꝛ āmbulabant: pedib⁹ ſuis cōpoſito
gradu incedebant: decalauabit dn̄s verticē filia
rū ſyon: ꝛ dn̄s crinē eaꝝ nudabit. Jn die illa au
feret dn̄s ornamīta calciamītoꝝ ꝛ lunulas ꝛ mi-
tras ꝛ diſcriminalia: ꝛ perichelides: alias ethi-
chelidas: ꝛ murenulas: ꝛ olfactoriola: ꝛ inaureſ
ꝛ ānulos: ꝛ gēmas in frōte pendenteſ: ꝛ mutato
ria: ꝛ palliola: ꝛ linteamina: ꝛ ac⁹: ꝛ ſpecula: ꝛ ſin
dones: ꝛ vittas: ꝛ teriſtra. Et erit p̄ ſuaui odore
fetor. p̄ ſuaui ȥona funiculus. p̄ criſpanti crine
caluiciū. ꝛ p̄ faſcia pectōali ciliciū. hec ibi. Que
v̄ba Nicolaus de lira ſup. xij. p̄p̄has ſic expōit
Eleuate ſūt filie ſyon. ſ. eleuatōe mētis: ꝛ ābula
uerūt extēto collo: qđ ē iudiciū interioris elatiōis.
Et nutib⁹ oculoꝝ ibāt. ſ. īpudice reſpiciendo. Et
plaudebāt. ſ. diſſolute ludēdo. Et ābulabāt pe-
dib⁹ ſuis. ſ. curioſe ꝛ laſciue incedēdo: p̄ q̄ p̄uo-
cant̄ hoīes ad luxuriā. decaluabit dn̄s verticē
filiaꝝ ſyon auferendo. ſ. naturale ornamītū: quia
crines dati ſunt a nā mulieri in ornamentū. idō
ſubdit: ꝛ dn̄s crinē eaꝝ nudabit. ſ. declarādo fal
ſitatē capilloꝝ extraneoꝝ. Jn die illa. ſ. diuine

punitōis aufert dn̄s ornamentū calciamentoꝝ
q̄a mulieres ſotularib⁹ carioſis vtebant̄. ꝛ lunu
las. i. inciſiōes factas ad modū lune in ſotulari-
bus: vt dicunt quidā. Alij v̄o dicūt ꝙ lunule e-
rant quedā p̄ue lune auree depēdētes circa col
lum. ꝛ mitras. i. cucufas. ꝛ diſcriminalia. i. pecti-
nes. ꝛ ethichelidas q̄ ſunt ornamēta brachiorūꝫ
p̄pe manū. ꝛ murenulas que fiebāt in finib⁹ ue
ſtimentoꝝ ↄtexte ex diuerſis colorib⁹. idō vocan
tur murenule. ꝛ olfactōia. i. vaſa parua argētea
vel aurea vbi reponebātur redolētia ad magiſ
hoīes p̄uocandū. Et in aures. i. ornamēta auri-
um. ꝛ annulos. i. ornamenta digitoꝝ. Et gēmas
in frōte pendētes. Hēbant. n. ſerta in q̄bus erāt
gēme poſite pēdentes in frōte. Et mutatoria. ſ.
diuerſa veſtiū paria. Et palliola. i. exteriora ve
ſtimēta. Et linteamina. i. īteriōa inter carnē. Et
acus ꝛ ſpeculū inſtrā ſunt cū quibuſ mulieres a-
ptabant ornamīta corp̄is ſui. Et ſyndones. i. ſub-
tilia velamina q̄buſ cooperiunt̄ humeri in terra
illa. Et vittas. i. pepla. Et teriſtra. Eſt autē teri
ſtrū veſtis linea qua vtunt̄ mulieres in eſtate.
Et erit. ſ. illis mulieribus p̄ ſuaui odore fetor ex
infirmitate ꝛ miſeria. q̄m̄ ille muliēs de q̄bus p̄
p̄heta loquit̄ fuerūt ex ipſis multe incarcerate ī
locis fetidis. Et p̄ ȥona funicul⁹: q̄ ligant̄ vt ca
ptiue. ꝛ pro criſpāti crine caluitiū. q̄a trahebant̄
p̄ capillos. ꝛ ita tā ex illo q̄ꝫ ex infirmitatib⁹ ca-
pilli cadebāt. Et p̄ faſcia pectorali ciliciū. Eſt āt
faſcia pectoralis vitta tenuis ꝛ delicata: cum q̄
ſtringunt̄ māmille ne ex ſua groſſitie turpitudi-
nē ingerāt. Oīa. n. iſta inflicta ſunt mulierib⁹ ca
ptiuitatis babylonice. hec Nicolaus. Sꝫ vt ad
nr̄as mulieres veniā: q̄ꝫta fatuoſa pompa īcedāt
maxime pulchriores: q̄s dicē ꝛ enarrare ſuffic̄:
Quid dicā de matrib⁹ illaꝝ: O īfelices matreſ
que vt filie vr̄e placeāt aſpicientib⁹ cūctis: q̄ꝫta
ſolertia īuigilatiſ: vt vltra illa formoſa q̄ filiab⁹
vr̄is nā conceſſit: alia induſtria vr̄a ſupaddatis.
Si. n. ſolito macilētiores ſunt: facit] vt comedāt
panē īpaſtatū: vt ita loquar cū ſimani: qđ ē qđ
dam ſemē. Si frontē paruū hn̄t: illas depilatis.
Si pallide ſunt: mille fucatōibus illas pingitis.
de ↄſe. di. v. c. fricari. Fricari eſt ſe comētis vel
ſucco palliare ſeu inungē: vt rubicūdior vel al-
bior videat̄. Quid multis moror tāq̄ꝫ hec nobis
incognita ſint: O parentes demētes: uos ne in
ſontes abire ſinā: iam p̄pter filias vr̄as ad inte
ritum p̄ditionis eterne curritis: illaſ vobiſcū tra
hentes. O genitores carnis: ꝛ aīaꝝ veſtrarū et
ſuarū craſſatores. O paupes ipſa gratia dei: q̄ꝫ
ta affectōe diuitias cumulare ſtudetiſ: quot fur
tis: quot rapinis: atq̄ꝫ alijs iniuſtis lucris ſata-
gitis aliā ſubām ↄgregare: vt filias vr̄as cū do
tibus āplis alte locetis: nō curantes an nuptui
tradant̄ vſurario: ſiue raptōi ꝛc̄. O paupercula
vita vr̄a. Hinc o italia te deus cernens tāta ſu-
perbia ꝛ vanitate diſcurrere tot tantiſq̄ꝫ ſeculis
guerriſ ꝛ epidimijs flagellauit. Nec adhuc finiſ
aut h⁹ libri explicit: Circūſpicite q̄ſo hanc nr̄am

longobardiā ab hoſtib⁹ occupatā. q̄ nulli p̄cente
etati vel ſexui: imo oīa que ad īpietatē ſpectare
vident̄ exercent. Ab eis. n. hei vidue polluūtur
v̄gineſ corrūpunt̄: thori iura frangunt̄: oīa adul
terijs dehoneſtant̄: multoꝝ ſanguis innocent̄ ef
fundit̄: vaſtant̄ predia: depopulant̄ regioneſ: do
mus funditus euertunt̄. Quid plura: Jpſe ſacre
edes ac ſūmi ac optimi dei tēpla multis in locis
facta ſunt militū hitacula: ꝛ equoꝝ ſtabula. heu
ſcelus: heu abhoīatio in tēplo dei. Jnde per So
pho. c. i. dn̄s ait. Uiſitabo ſup p̄ncipes ꝛ ſuper fi
lios regis: ꝛ ſup oēs q̄ induti ſunt veſte p̄egrīa.
Tūc cōparent veſtes lōgiores veſtiētes lutum
ꝛ pauperē relinquētes nudū. Tunc maxie expā
duntur largaꝝ ꝛ magnaꝝ manichaꝝ ale: vt. ſ. ci
tius ad infernū volitent. Hiere. ij. Jn alis tuis ī
uentus eſt ſanguis aīaꝝ paupeꝝ ꝛ innocentuꝫ.
O ſi premerent̄ tales ale q̄ꝫtus ſanguis de rapi
na paupeꝝ ꝛ exuiſceratoꝝ pupilloꝝ ꝛ viduarū
inde egrederet̄. Sꝫ nō ſic īpij: non ſic. Audite o
mr̄es Criſoſtomū in ſermone de filijs Zebedei.
ſup illo v̄bo. Dic vt iſti duo filij mei: vn⁹ ſedeat
ad dexterā tuā: ali⁹ ad ſiniſtrā tuā i reḡ tuo. Nō
ſentiebat inq̄t illa ſicut cetē matres: q̄ corp⁹ ſuō-
rū natoꝝ amāt: aīam aūt ↄtēnūt. deſiderāt illos
valē in ſeculo iſto: ꝛ nō curant qđ ſint paſſuri in
alio. perditōeꝫ illoꝝ cū magis p̄cio ↄpant ꝛ ſalu
tē illis dono accipere nolūt. Si. n. uiderint illos
paupes triſtātur ꝛ ſuſpirant. ſi autē viderint eoſ
peccātes nō triſtant̄: vt on̄dant ꝙ parentes ſunt
corpoꝝ nō animaꝝ. hec ille. Multa hic dicēda
eſſent: ſed iſta ad preſens ſufficiant. quare ꝛc̄.

De luxuria concluſio ſecunda.

a Ccipe ſc̄am ↄclōnem. vꝫ. Luxuria ficta
dulcedo: ſic xp̄ianorū oculos offuſcat:
vt magis in dieb⁹ feſtis deū cū libidīe
offendāt. vbi tres ingramus v̄itates. vꝫ. Pria
v̄itas ē iſta. Quid eſt luxuria. 2ᵃ eſt. Q̄tū ſit đ
teſtabile ꝛ graue pct̄m̄. 3ᵃ eſt. Que ſīt abuſiōes
h⁹ pcti. Q̄tū ad p̄mā dico ſm̄ Hugo. ꝙ ven⁹
ſiue luxuria eſt illecebroſa voluptas: adulteria
iucūditas: q̄ mel hꝫ in ore ꝛ fel ī corde: aculeum
v̄o ī dorſo. Et Hiero. in ep̄la. O q̄ꝫ inq̄t eſt acer
bus luxurie fruct⁹: amarior felle ꝛ crudeliō gla
dio. O maḡ Troia teſtimoniū p̄hibe q̄ p̄p̄t uni⁹
mulieris fetulentā rabiē đſtructa ꝛ fūdit⁹ euer-
ſa iaces. Jā ſegeſ ē cātat Ouidi⁹ ī ep̄lis: vbi tro
ia fuit reſecādaq̄ꝫ falce. Diuidit̄ aūt h̄ peſtiſ ī ſex
ſpēſ. ſ. in fornicatōeꝫ. ſtupꝝ: adulteriū: inceſtū: ra
ptuꝫ: ꝛ vitiū ↄ nām. Fornicatio p̄p̄ie eſt illicit⁹
coit⁹ ſolutaꝝ. Large tn̄ oīs illicit⁹ coit⁹ pōt dici
fornicatio. Stupꝝ p̄prie eſt illicita v̄ginū đflo-
ratio. Adulteriū eſt alieni thori. i. vxoris viola⁹.
Jnceſt⁹ eſt ↄſanguineaꝝ l̄ affiniū abuſus: aut ēt
ſanctimonialiū. Rapt⁹ eſt cū puella violēter et
ↄ ei⁹ l̄ p̄entū volūtatē educit̄: vt corrupta ī vxo
rē hēat̄. xxxvi. q. i. c. cū ergo. vel vt etiā hēat̄ in
ↄcubinā. ex̄ de rap. cū cām. Uitiū ↄ nām ē mar]
cū mare. vel maris cū femina abuſus carnis. vt
q̄n̄ mas cū mare: vl̄ maſ cū muliē ī loco īdebito

turpitudinē operātur. Etſi q̄ris qđ iſtoꝝ ē ḡuius
Dico ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. cliiij. ꝙ int oīa ḡuiſſi
mū ē vitiū ꝯ nām: ut ēt oñdit Aug. li. đ adultinis
ꝯiugijs. Et rō. qa trāſgredit illud qđ ſm nām de
terminatū eſt tanꝗ̄ principiū ſm vſuz venereū.
Poſt h̄ ē inceſtus: qm̄ ē ꝯ reuerentiā quā pſonis
nobis ꝯiunctis exhibere debemus. Fornicatio
ſimplex minīa ē inter ſpecies luxurie. Adultiuz
grauius ē ꝗ̄ ſtuprū. q2 maior abuſio fit ⁊ maior
iniuria in cognoſcendo carnalit mulierē alteri⁹
ptāti ſubiectā quātū ad vſum ḡnationis: ꝗ̄ cog-
ſcendo mulierē ſue ptāti ſubiectā. vtrūq; āt ag-
grauat pp violentiā. Et iō raptus ꝟginū ḡuior
ē ꝗ̄ ſimplex ſtuprū. ⁊ rapt⁹ vxoris ꝗ̄ adulterium.
De dr̄ia iſtoꝝ pctōꝝ hēmus. xxxvj. q. i. c. lex illa.
§. cū ḡ. Et ſm legiſtas. §. ad legē iuliā. de adulte
rijs ſup rubrica. qr ⁊c̄. Quantū ad ſam ꝟita.
dico ꝙ deteſtabilitas h⁹ pcti ex q̄tuor fundam̄
tis oñdi pōt. vz. Pr̄io q2 deo multū diſplicet.
2° q2 ꝓprio ſubiecto nocet. 3° q2 ꝓximo dānū i-
fert. Quarto q2 diabolo multū placet. Pri
mo dico ꝙ deo multū diſplicet. qđ ꝓbat tripli-
ci rōe. pmo rōe ꝓhibitionis: rōe punitōis: ⁊ rōe
electōis. Pr̄io rōe ꝓhibitōis multiplicit de⁹
luxuriā ꝓhibuit. p°. Exo. xx. Nō mechaberis. no
mine mechie oēm luxurie ſpeciē intellige ſz do
ctores. Et Leuitici. xix. Locut⁹ ē dn̄s ad Moy
ſen dicēs. Loq̄re filijs iſrl: ⁊ dices ad eos. Eſto-
te ſci: qm̄ ego ſcūs ſuz. Et poſtea circa mediū ca
pli pctm̄ luxurie ꝓhibet. Et meli⁹. Exo. xxij. le-
ge textū. Et tādē circa finē dic ſic. Si dormiēit
vir cū vxor alteri⁹ uterq; morieť. i. adult ⁊ adul
tera ⁊ auferes malū de Iſrl. Si puellā ꝟginē đ
ſpoñderit vir: ⁊ inuenerit eā aliquis in ciuitate:
⁊ cōcubuerit cū illa: educes vtrūq; ad portā ci-
uitatis illi⁹: ⁊ lapidib⁹ obruent. Puella q2 ñ cla-
mauit: cū eſſz in ciuitate vir q2 humiliauerit uxo
rē ꝓximi ſui. ⁊ auferes malū de medio tui. Si
āt in agro reperis puellā q̄ deſpōſata ē: ⁊ apphē
dens cōcubuerit cū illa: ipſe morieť ſolus. puel-
la nihil patieť: nec eſt rea mortis. qm̄ ſicut latro
ꝯſurgit fratrē ſuū: ⁊ occidit aīam ei⁹: ita ⁊ puel-
la ppeſſa ē. Sola erat in agro ⁊ clamauit: ⁊ nul
lus affuit q liberaret eā. Si inuenerit vir puel-
lā ꝟginē q̄ nō hz ſpōſuz: ⁊ apphendens cōcubue
rit cū ea: ⁊ res ad iudiciū uenerit: dabit q dormi
erit cū puella pr̄i e⁹. l. ſiclos argēti: ⁊ habebit eā
vxorē. hec ibi. Multi ſūt ad h̄ text⁹. Hiere. etiā
iij. arguit fornicantē Iudā dicens. In facilitate
fornicationis ſue ꝯtaminauit terrā. Itē Ezech.
xviij. Prohibet dn̄s oēm imundiciā ⁊ abhomia
tionē luxurie. Itē Dan. xiij. Sacerdotes iſſecti
ſūt q i ꝯcupiſciam Suſane exarſerūt ⁊c̄. Et i no-
uo teſtō Paul. ad Cor. vj. ait. Neq; fornicarii:
neq; adulteri: neq; turpia faciētes regnū đi poſ
ſidebūt. Et ad Gal. vj. Māifeſta ſūt opa carnis
q̄ ſūt imūdicia: fornicatio ⁊c̄. Et addit. q talia a-
gūt regnū dei ñ ꝯſequent. qr ⁊c̄. 2° oñdit ꝙ ta
le pctm̄ deo diſpliceat rōe punitionis. pp h̄ eniz
pctm̄ de⁹ mūdo diluuiū induxit: ⁊ deleuit oēm
carnē octo pſonis exceptis. Gen. vj. Itē totam
pentapoliz igne ⁊ ſulphure ꝯſūpſit. Gen. xix. It
Amon pp ſororis violentiā ab Abſalone fuit in
ꝯuiuio occiſus. ij. R. xiij. Et vt iſta antiq̄ relinq̄
mus ſatis q̄tidiana mala vt peſtilētia ⁊ hmōi q
bus de⁹ hāc miſerā carnē flagellat indicant: ꝗ̄-
tū h̄ vitiū deteſtat đs. Iñ ponit pulcher textus.
xxxij. q. vij. c. flagitia. vbi dr̄. Flagitia inq̄t q̄ ꝯ
nām ſūt: vbiq; ac ſemp repudianda ſūt: ac puni
enda q̄lia ſodomoꝝ fuert. Que ſi oēs gētes fa-
cerent eodē crīs reatu diuina lege tenereť q̄ non
ſic fecit hominē: vt ſe illo vterent mō violaī qp-
pe ipſa ſocietas q̄ cū deo nobis eē dz. Cū eadez
nā c⁹ ipſe auctor ē libidis ꝑuerſitate polluit. hec
ibi. Aug. li. iij. ꝯfeſſionū. Audi aliū textū i. c. cle
rici de exce. pla. vbi dr̄. Clerici. ⁊ infra. Quicū-
q; illa incōtinentia q̄ ꝯ nām ē pp quā ira dei ue
nit in filios diffidentie: ⁊ quinq; ciuitates igne cō
ſūpſit dephenſi fuerint laborare. Si clerici fue
rint deijciant a clero ꝉ ad agendā pniam i mōa-
ſterijs detrudant. Si laici excōicationi ſubdāt:
⁊ a cetu fideliū fiant penit⁹ alieni. h̄ ibi Alexan.
iij. ⁊ h̄ ſm canones. Scđm ꝟo leges ciuiles ca-
pite puniri debent. vt in autē. ut nō luxurient ꝯ
nām. circa finē. coll. vj. vbi loquit de ciuitatib⁹
hic enumeratis. de qbus ēt habet de pe. di. i. c.
ſed ⁊ ꝯtinuo. ⁊ numerant ēt in glo. ſup dicto ca.
clerici. i ꝟbo. quinq;. qr ⁊c̄. 3° pz q̄tū đs h̄ vitiū
deteſteť rōe electōis. qm̄ mrem ñ corruptā: ſz ꝟ
ginē eligit: ⁊ ſup oēm creatā potentiā ꝟginē eā
in ptu atq; poſt ptū ſuauit. qr ⁊c̄. Scđo hoc
pctm̄ ꝓprie pſone nocet: ⁊ h̄ tā ex pte corpis q̄
ex pte aīe. Ex pte corpis ſatis notū ē: cū diminu
at ps nobiliſſima ſubſtantie. ſ. ſanguis. Fit. n. de
ciſio q̄dā vt phī aiunt in tali actu ex oibus iun-
cturis ⁊ venis ⁊ muſculis corpis. Sed ꝙ aīe no
ceat: audi Prouer. vj. Nō cōcupiſcat pulchritu
dinē mulieris cor tuū ne decipiaris nutib⁹ illi⁹.
Scorti pciū vix eſt panis vni⁹: pcioſā aīam viri
mulier rapit. Et recte dicit: vix vnius eſt panis
q2 vn⁹ panis reficē pōt hoiem p. xxiiij. horas di-
ei nālis. vna fornicatio vix ſufficit infelici lecca
tori p duas ꝉ tres horas. Et idē. viij. c. Mulier
occurrit viro in ornatu meretrico pparata ad
capiendas aīas. Et Eccl. vij. c. Inueni amario
rē morte mulierez. vere amarior morte eſt. qm̄
mors nālis ſolū corp⁹ occidit. ⁊ mulier quinq; ⁊ cō
pus ⁊ aīam. Itē vna mors vnū corpus occidit:
mulier quinq; corpora parit ⁊ aīas. Et Prouer.
xxiij. Fouea ꝓfunda ē meretrix: ⁊ pute⁹ āguſt⁹
vxor aliena. Et Eccl. ix. c. Ne des mulieri ptā-
tē aīe tue: ne ingrediať in ptāte tua ⁊ ꝯfundaris.
Ne reſpicias mulierē multiuolā: ne forte icidas
in laqueos illi⁹. Cū ſaltatrice ne aſſidu⁹ ſis: nec
audias illā: ne forte pereas in efficacia illi⁹. Ne
des fornicarijs aīam tuā in vllo ne pdas te ⁊ a-
nimā tuā ⁊ hereditatē. Auerte faciē tuā a mulie
re cōpta: ⁊ ne circūſpicias ſpēm alienā. pp ſpēm
n. mulieris multi pierūt. ⁊ ex h̄ ꝯcupiſcia quaſi
ignis exardeſcit. ⁊ multa alia đ mulierib⁹ ⁊ eas
vane aſpicientib⁹ dicit. q̄re ⁊c̄. Ob hanc cauſaz
mirabant diſcipuli xpī: ꝙ ipſe cū muliere ſama-
ritana loquereť. Io. iiij. c. Et ſic pz quō nocet lu-
xuria ꝓprie pſone. ꝙ aūt noceat ſbe dom⁹ tuꝑe
ꝯſidera. In ſcripturis hēs exēplū de filio pdigo
q diſſipauit oēz ſbaz ſuā viuēdo luxurioſe. Pro
uer. xxix. Qui nutrit ſcortū perdet ſbam ſuā. Et
Hiere. ij. Q̄ vilis fcā es nimis iterās vias tuas
⁊c̄. Tertio nocet h̄ pctm̄ ꝓximo vt viſuz ē. qm̄
ābo luxuriātes mortalr peccāt: corp⁹ ꝯſūmūt: pi
cul ſe exponūt: ⁊ alijs malū exēplū pbēt. đ h̄ dif
fuſ⁹ alibi dicem⁹. Quarto diabolo multū pla
cet. Inde glo. ſup Leuit. Cū de oī inq̄t pctō gau
deāt demōes: pcipue ꝯgaudēt fornicatōi. qr ⁊c̄.
Et ſic pz 2ᵃ ꝟi. Q̄tū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ tres
ſunt maxie abuſiōes luxurie q̄ fiūt pmaxie i die
bus feſtis. ſ. in viſu: in ore: ⁊ tactu. Pr̄io eſt i vi
ſu: cū i eccl̄ijs ꝑcant. qa ipudic⁹ ocul⁹ ipudici cō
dis nūcius ē. xxij. q. v. c. nec ſolo. ps. Auerte ocu
los tuos ne videāt vanitatē. Et Greg. Pēſadū
eſt q̄tū debem⁹ viſuz reſtringē q mōtalr viuiz⁹
qa mr̄ viuentiū p oculos ad mortē venit. Quid
de porcis luxurioſis q in dieb⁹ feſtis cū ſe i luxu
ria deuoluūt oīa vereda ⁊ turpia cū oī porcina
⁊ execrabili ꝯplacētia ſpeculāt: Quis. n. dubitat
hūc eē effrenatū ⁊ inhōeſtū vlt limites mr̄imōij
xpiani aſpectū: O ifelices. o ceci. o ibriati: qd
turpi⁹ q̄ amare vxorē q̄ſi adulterā: xxxij. q. iiij.
c. origo. ⁊ q. ij. c. pudor. Inde dn̄s Math. v. Si
ocul⁹ tu⁹ ſcādalizat te erue eū ⁊ ꝓijce eū abs te.
Meli⁹ eſt. n. tibi cū vno oclo itrare in regnū đi
i. min⁹ malū: ꝗ̄ duos oculos hn̄tez mitti i gehen
nā ignis. Et meli⁹ eſt tibi o dn̄a frōtoſa te pati ꝟ
ba ⁊ ꝟbera mariti ꝗ̄ velis ipudicis aſpectib⁹ e⁹
ꝯſentire ⁊c̄. Scđa abhoīatio ē in ore: nō ſoluz
ihoneſta ꝟba inuicē ꝯmētātes: uez etiā turpiſſi
mis oſcul ⁊ lingua ſe inuicē abutētes. ſtupore ꝯ
fūdor dū hec mēte reuoluo. Vñ btūs Tho. ſa ſe
q. cliiij. ponit vnā regulā: ꝙ quicūq; oſculū āple-
xus ⁊ tact⁹ manuū fiūt cā libidis: ſemp ē morta
le pctm̄. Sz ſi nō fiūt cā libidis nō ē pctm̄. ſicut ē
ꝯſuetudo in aliqb⁹ ciuitatib⁹. q̄re ⁊c̄. Iñ Beda
ſup Parab. Qui inq̄t meretricē oſculať pulſat in
ferni ianuā. Tertia abhoīatio ē in inordinato
tactu: nō ſolū circa faciē: ſz etiā diuerſaꝝ partiū
corpis loca. Et qđ pudet etiā dicē pudēda ipru-
dētiſſime ꝯtractāt. Sz de h̄ ſatis. Et iō eccl̄ia ut
hoies cauerēt in dieb⁹ pmaxie feſtis talia exer-
cē: pōit vnū decretū. xxxiij. q. iiij. c. q̄tiēſcūq;. ſic
dicēs. Quotiēſcūq; natal dn̄i aut reliq̄ feſtiuita
tes aduenerit: nō ſolū ab ifideliū ꝯcubinaꝝ: ſz ⁊
a ꝓprijs uxorib⁹ abſtinete. Et ſūt ꝟba Aug. Et i
c. ſi cā idē ꝯfirmat. vbi dr̄ ſic. Si cā pcreandorū
filioꝝ ducit vxor: nō multū tp̄s videť ꝯceſſū ad
ipm vſuz. qa ⁊ dies feſti: ⁊ dies ꝓceſſiōis: ⁊ ipa rō
ꝯcept⁹ ⁊ part⁹ iuxͣ legē ceſſare vſū carnis his de
bē tpib⁹ demōſtrat. Et ſunt ꝟba Ambroſij. Lex
iſta quā dicit Leui. xij. ⁊. xviij. repit. Sz qd dicē
dū ſi alt dieb⁹ feſtis đbitū petit: Dico ꝙ peccat
mortalr ſi libidis cā fac petēs. Reddēs āt q2 ſui
corpis ptātez nō hz nō peccat. Faciat tn̄ q̄tum
pōt ſine pctō ne ꝯſentiat. Querit btūs Tho. ſa
ſe. q. xxiiij. vtꝝ ꝯſenſus i delectatōez ſit peccatū
mortale. ⁊ dicit ꝙ ſic. Et allgat Aug. xij. de trini.
dicētez ꝙ ꝓpt pctm̄ cogitatiōis etiā ſine volūta
te pficiēdi: ſz cū uolūtate oblectādi: tot⁹ hō dam
nabit. Nā ꝙ aliqs in talē venereā delectatōem
ꝯſentiat: nihil aliud ē ꝗ̄ oñdē ꝙ affect⁹ ſu⁹ ē icli
nat⁹ ⁊ patus ad fornicatōez. Et nō vnā regulaz
ḡnalē ſz ipm ibidē: ꝙ illa đlectatio itellr eē mō
tal qn̄ moroſa ē. Nō aūt ē moroſa ſm diuturni-
tatē tp̄is: ſz ex eo ꝙ rō deliberās circa eā imorať
nec eā expellit: tenēs ⁊ libēť volēs ea q̄ ut ſtatiz
attigūt aīuz reſpui debuerit. vt dicit Aug. xij. de
tri. Volo aīa m̄a ꝙ iſta tibi ſufficiāt ꝓ iſta ꝯclōe.

De auaritia concluſio tertia.

a Ccipe tertiaz ꝯclonem. vz. Sitibunda
auaritie cupiditas: que nūꝗ̄ ꝯtentať: in
auaroꝝ mētib⁹ ſic eſtuat vt deū magis
in dieb⁹ feſtis offēdat. vbi tres ingram⁹ ꝟitates
vz. Pr̄a ꝟi. ē iſta. Quid ē auaritia. 2ᵃ ꝟi. eſt
iſta. Quot mala facit auaritia. 3ᵃ ē iſta. Quot
ſunt illi q dānanť ꝓpter auaritiā. Q̄tū ad p-
mā dico ſm Aug. xiiij. de ciui. dei. Auaritia eſt i
moderata libido: i. amor hn̄di. vel ſic. Auaritia
eſt multa acq̄rē ⁊ ſupflua paupib⁹ nō errogare.
vel ſic ſz phm̄. Auaritia ē glorie ſiue q̄rūlibz re
rū inſatiabil ⁊ inhoneſta cupido. Et dr̄ auar⁹ q̄ſi
auidus auri. Inde Aug. vbi ſ. Nō eſt inq̄t aua
ritia auri vitiū: ſz hoīs ꝑuerſe amātis auꝝ. Vbi
nō ſm btm̄ Tho. ſa ſe. q. xxviij. ꝙ iſte amor hn̄-
di pōt dupl̄r ꝯſiderari. Vno mō vt tm̄ creſcat ꝙ
charitati pferat: ita ꝙ ꝓpt hn̄das diuitias qs nō
curat an ſit ꝯ dilectōez dei ⁊ ꝓximi: ⁊ quōlibz lu
creť ñ curat. Et iſte amor pctm̄ mortale ē. Et de
hac loqť Aug. li. de ꝟbis dn̄i. Que ē inq̄t iſta aui
ditas ꝯcupiſcie: cū ⁊ ipe belue modū hēant: Tē
n. rapiūt qn̄ eſuriūt: parcūt ꝟo pde cū ſenſerint
ſatietatē. Inſatiabil eſt ſola auaritia diuitū. Sē
per rapit ⁊ nūꝗ̄ ſatiať. Nec deū timet: nec hoiez
reuereť: nec pr̄i pcit: nec mr̄ez cogſcit: nec fr̄i ob
tēperat: nec aīco fidē ſuat. viduā oppmit. pupil
lū inuadit. liberas in ſuitutē ꝛuocat. teſtimoniū
falſuz ꝓfert. res mortui occupanť q̄ſi ⁊ q faciunt
nō moriant. q̄ eſt illa aīoꝝ iſania: amittē vitā: ap
petē mortē. acq̄rere auꝝ. pdeť celū ⁊c̄. h̄ ille. Et
de hoc inordinato amore hn̄di itelligūť oīa q̄ in
hac ꝯclone ſeq̄nť. Sz ſi talis iordinat⁹ amor hn̄
di deū ⁊ ꝓximū nō offēdat: ⁊ res tpales amōe đi
⁊ ꝓximi nō pferat: ita ꝙ ſi cert⁹ eēt totū mūduz
lucrari cū pctō nō faceret. talis certe lz ſit cupid⁹
hn̄di: nō erit pctm̄ mortale. Et h̄ ſufficiāt ꝓ pma
ꝟi. Q̄tū ad ſam dico ꝙ in toto h̄ volūie non
ſcribereť ꝯplete mala q̄ ex auaritia ꝓueniūt: tn̄
aliq̄ numerem⁹. Primū malū eſt qa honorem
diuinū tollit: qđ eſt peſſimū int oīa. Nā de⁹ cuz
ſit ſūme bon⁹: ſūme amādus ē. bonitas. n. cauſa
amoris ē. ⁊ p ꝯñs ſūma bonitas ſummi amoris.
de⁹ aūt eſt ſūmū bonū. ḡ ſūme amādus. Et mis
auar⁹ vnuz obulū amori diuino anponit. Ideo

Ephe.v.dr̃ idoloꝝ ſuitus. Quō.n.auare miſer deo ſuis: quō amas ſup oīa. Audi pceptū dñi. Diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo ex tota aīa tua: ⁊ ex tota mēte tua. Ex toto cōde vt Augu.exponit.i.ex ꝟo itellectu ſine errore. Ex tota aīa.i.ex tota volūtate ſine ꝯdictiōe. Et ex tota mēte.i.ex tota memoria ſine obliuiōe. Nōne miſer diuinā ordinationē ⁊ ordinē nāe ꝑuertis? Celū.n.elementis: ⁊ elementa elemētatiſ ⁊ terrenis ſiue his inferiorib⁹ ꝓponis. ⁊ tu terrena ſurſū locas ⁊ celū deijcis ad ima. Nā docet terraꝫ ⁊ q̄ ex ea naſcunt̃ terenda pedib⁹ eē. ⁊ miſ auarus eā ſup caput ſuū ponit. Jñ in primitiua eccleſia q ad xp̄i fidē ꝯuertebant̃ oīa vendentes: ad pedes diſcipuloꝝ ꝑciū ponebant: vt manifeſte oñderent terrena pedib⁹ cōculcanda eſſe. Jnō terra a tero teris dr̃: q2 terit̃ pedib⁹. vbi ſpes tua miſer auare? Jn la roba frater Ambroſi. vbi amor tuus? Jn la roba. Et dic q̄ſo. ſi vidēs pauperē famelicū: nudū ⁊c̃. dares illi de tuo? Teo iſta tp̄a frater Ambroſi. Res euerſe ſunt. nollē depauperari. Miſer quō ꝓximū tuū diligis ſicut teipſū? Audi Aug. Proximū nō diligit qui ei⁹ neceſſitati nō ſuccurrit. Et.i. Jo.iij. Qui habuerit ſubām huius mundi: ⁊ fratri indigenti nō ſubuenit: quō charitas dei eſt in illo? O pr̃ Ambroſi: ꝑma charitas incipit a ſeipſo. veꝝ dicis ſi indiges. Sed ſi ſupbabundas: quid de h̄ facis? O miſer audi Hiero. Si veſtimētū inquit ul' aliquid vltra neceſſitatē poſſides: ⁊ pauperi indigenti ñ ſubuenis: fur es ⁊ latro. Audi Ambro. i homelia. Nō min⁹ inquit pctm̄ eſt in habūdātia pauperi ñ dare q̄ȝ hñti tollere. Et eſt bon⁹ text⁹ in decretis.xlvij.di.c.ſicut hi ſunt. Et eſt ali⁹ textus.lxxxvj.di.paſce. vbi dic̃. Paſce inqt fame morientē: ſi nō paueris occidiſti. Quid ad h̄ dicis inſenſate? Timeo ego ne dicat̃ mihi o pater Ambroſi. Audi Jſa.lvj. Oēs in viā ſuā declinauerunt: vnuſquiſq̄ȝ ad auaritiā ſuā a ſūmo vſq̄ȝ ad nouiſſimū. Audi ⁊ Hiere.vj.c. A minore vſq̄ȝ ad maiorē oēs auaritie ſtudent. Audi Amos ix.c. Auaritia in capite oīum. Sed ve ve q congregat auaritiā domui ſue. Abachuch.ij. Et ibidē ve q ꝯgregat ñ ſua. Et Luce.vj. ve vobis diuitibus qui habetis hic ꝯſolationeꝫ. ve vobis q ſaturati eſtis: q2 eſurietis. ve qui nunc ridetis: qm̄ lugebitis ⁊ flebitis. O peiores Juda. Judas n.xp̄ꝫ vendidit.xxx.argenteis. Zacharie.xj. At ipſi tulerunt.xxx.argenteos: ꝑciū qō appciatus ſū ab eis. Et tu miſer auare ꝑ vno denario xp̄ꝫ vendis ⁊ tradis. Judas ſemel xp̄m vendidit tu millies. ve inquit Jſa.c.v. Qui ꝯiungitis domū ad domū: ⁊ agrū agro copulatis vſq̄ȝ ad terminū loci. Nūqd hitatis vos ſoli in medio t̃re? vis vidē oēm auari a deo diſſimilitudinē. de⁹.n.oībus reb⁹ creatis ſm̄ eoꝝ eſſe ſuā bonitateꝫ cōicat. Mat.v. Solē ſuū ⁊c̃. Sed maledict⁹ auarus nunq̄ȝ ſuaꝝ reꝝ quēpiā ꝑticipē facit niſi in mōte: q2 aliter facē ñ pōt. Et q̄nq̄ȝ ēt celat ⁊ ſub terra abſcondit vt diuitie ſue venīt āti xp̄o i ſubſidiū pugne ꝯ xp̄m: vt manifeſte ſe oñdat nō eē amicū xp̄i ſed diaboli ⁊ filioꝝ e⁹. Job.v. Bibēt ſitientes diuitias e⁹: ⁊ edent famelici meſſeꝫ e⁹ ipſū quoq̄ȝ rapiet armat⁹. Sitientes ſunt ꝑentes e⁹: ⁊ famelici oēs heredes iniqui diuitis morteꝫ ſitiūt. Audi Eccl.iiij.c. Conſiderans repi ⁊ aliā vanitatē. vnus ē: ⁊ ſm̄ nō hꝫ: nō filiū: nō fratreꝫ ⁊ tñ laborare ñ ceſſat. Nec cogitat dicens. Cui laboro: ⁊ fraudo aiam meā bonis? Jñ Aug. in q̊dā ſmone. Auarus inquit añq̄ȝ lucret̃ ſeipſū ꝑdit: ⁊ añq̄ȝ aliqd capiat capit̃. Et h̄ de p̊ malo.

Scōm malū eſt q2 eccl'iam ſpnit. eccl'a.n.q̄ſdā feſtiuitates ſtatuit celebrandas ⁊ ſcificādas ⁊ maledicti auari ad tantā inſaniā ꝑuenert̃: ⁊ diabolus ita eos dementiat: ꝙ q̄ſi nullū exiſtimāt lucrū: niſi qō in feſtiuitatib⁹ cumulant. imo ad extremā pauperiē deuenire ſe credūt: niſi lucrēt̃ in dieb⁹ feſtis. Sepeq̄ȝ videbitis hoīeꝫ iā decrepitū ⁊ capite tremulū diuitijs plenū ꝯſanguineis deſolatū pene in hitaculo ſolū: ⁊ tñ in diebus feſtis tantis exercitijs: tot anxietatib⁹: tot ſollicitudinib⁹ laborare: q̄ſi videat̃ ſibi deficē mundus. O ſtolidi ⁊ inſenſati ⁊ aiaꝝ vr̃aꝝ craſſatores ⁊c̃. Sap̄.xv. Oēs inqt inſipiētes ⁊ infelices ſup modū aie ſue ſupbi ſūt inimici populi tui ⁊c̃.

Tertiū malū eſt: q2 ſeipſū perdit ⁊ infatuat. Eccl.ij. Cūcti dies e⁹ dolorib⁹ ⁊ erūnis pleni ſūt: nec ēt ꝑ noctē mēte qeſcit. vis tu auaroꝝ audirē inſaniā? Nōne inſan⁹ eēt q nouos ſotulares hñs in ſinu repoſitos: ⁊ ꝑ loca arida ⁊ ſpinoſa icedēs pedē cū ǧuiter leſiſſet: gauiſus eſt ꝙ ſotulares illeſos ꝯſuaſſet? Sic ⁊ auar⁹ oī leſioni corꝑis ⁊ aie ſe exponit: ut res ſuas ꝯſeruet illeſas. Jō.n. terre longa formidat itinera: ñ maris ꝑicula: nō corꝑis ſupplicia. Et tandē nihil auar⁹ ē q̄ȝ burſa principiū: cellariū latronū: rixa potentū: ⁊ ſibulus oīum. vt Grego. ait Prouer.xxij. Qui calūniat̃ pauperē vt augeat diuitias ſuas dabit ipe ditiori ⁊ egebit. Nōne ſimilit̃ ſtultiſſim⁹ hoīum eſſet q naufragiū patiens mergiq̄ȝ ōberet: ſi ſacculꝰ argenti ⁊ auri adhereret: qbus traheret̃ i ꝓfundū: ⁊ tabulā ſpneret l' remū in qb⁹ ſupnataret ⁊ euaderet? Sic miſer auar⁹ in h̄ mūdo procelloſo mari tabulā pnīe ſpnit: ⁊ ō remo bonoꝝ opeꝝ ꝑuicurat qb⁹ ꝑmoueret̃ hō q̄ſi nauigio in vitā eternā. Jtē nōne ſtult⁹ eēt q vmbrā videns hominē armatū crīderet? Sic ⁊ miſ auar⁹ ſemp tīet: ſemp titubat: ⁊ mīmā umbrā furē ſuſpicat̃. Job.xv. Sonit⁹ terroris ſemp in aurib⁹ ei⁹: ⁊ cū pax ſit ſemp inſidias ſuſpicat̃. Jñ Propheta recte ait. Diuitie ſi affluāt nolite cor apponē. Quartū malū ē: q2 ex h̄ pctō multa mala oriūt̃ ut fraus: dolus: inimicitie: lites: mendacia: ꝑiuria: furta: vſure: ſymonie: homicidia ⁊c̃. hmōi. Jñ Prouer.xj. Qui ꝯfidit inqt in diuitijs: corruet. ſ. ꝓpt multitudinē pctōꝝ. Juſti āt q̄ſi virēs foliū germinabūt. Jñ Eccl.xiij. dr̃. Bona eſt ſubā cui ñ eſt pctm̄ in ꝯſcia. Et ꝓuer.xvj. Meli⁹ ē cū iuſticia ꝑuū q̄ȝ multi fruct⁹ cū iniqtate. Et ps. Melius ē modicū iuſto ſup diuitias pctōꝝ multas.

Quintū ⁊ vltimū ad pñs malū ē: q2 tandē diuitijs ſibi īfernū ēmūt: ⁊ moriētes nihil niſi pctā inueniūt. ps. Dormiert̃ ſomnū ſuū: ⁊ nihil iuenerūt oēs viri diuitiaꝝ in manib⁹ ſuis. Et Sap̄.v. Quid nobis ꝓfuit ſupbia: aut qd diuitiaꝝ iactātia ꝯtulit nobis. Tranſiert̃ oīa iſta tanq̄ȝ umbra. Jnō Apoc.xviij. dr̃. Ue ciuitas illa magna que amicta erat byſſo ⁊ purpura ⁊ croco: ⁊ ōaurata eſt auro ⁊ lapide ꝑcioſo ⁊ margaritis. qm̄ i vna hora deſtitute ſt̃ tāte diuitie. Audi finē tuū auare iſenſate. Job.xx.c. Diuitias iqt q̄s deuorauit euomet: ⁊ de vētre e⁹ extrahet eas de⁹. Et ifra. Reuelabūt celi iniqtatē e⁹: ⁊ t̃ra ꝯſurget aduerſus eū. apertū erit germē dom⁹ ei⁹: detrahet̃ in die furoris dei. Cōſiliū ǧ ſapiētiſſimi Salomōis accipe. Eccl.v.c. Noli inqt eē anxi⁹ in diuitijs iniuſtis. non enī ꝓderūt in die obductōis vindicte. q̄re ⁊c̃. Et iſta ſufficiāt ꝓ pñti ꝟi. Qrtū ad tertiā dico ꝙ hoꝝ eſt multitudo maǧ: ad pñs tñ aliqs nūerem⁹. Primi.n. q dānāt̃ ſt̃ fures oēs. Sꝫ anteq̄ȝ vlteri⁹ ꝓcedam⁹ vnā ponam⁹ regulā ǧnalē. vꝫ. ꝙ nūq̄ȝ qs penitē nec abſolui ꝟe pōt: q ꝑ ſe vel ꝑ alios dānū aliqō ſcient̃ vel negligētia craſſa itulerit: niſi dānificato ꝑ ſe vel ꝑ alios ſatiſfaciat. Patet h̄ regula.xiiij.q.vj.c.ſi res. ubi dr̃. Si res aliena nō reſtituat̃ pnīa nō agit̃ ſꝫ ſimulatur. ⁊ ꝯfirmat̃ regula ꝑ textū de vſuris.c. māifeſtū.li.vj. Hac regula ꝓſuppoſita accipe ꝑmos q ex auaritia dānant̃. vꝫ. oēs fures. Eſt.n. furtum ſꝫ leges ꝯtractio rei aliene mobil' ⁊ corꝑal' fraudoloſa inuito dño: lucrifaciēdi gr̃a: ſiue ipſi⁹ rei ſiue etiā vſus poſſeſſiōis vēdite. Et ponit̃ h̄ diffinitio.ff. de fur.l.i. Jn hac diffinitiōe ponit̃ ꝯtctio: qm̄ ſine ea furtū nō eſt. vñ ſi interueniat voluntas furādi vel ꝟbū: ita ꝙ ꝟba feceri velle h̄ furari vel illud: certe nō erit furtū. Per ſolā tamē voluntatē erit qs alteri⁹ ꝑcepti tranſgreſſor. vt Nō ꝯcupiſces rē ꝓximi tui. Jtē dr̃ rei aliene. q2 in re ꝓpria nō ꝯmittit̃ furtū. Jntellige niſi qs in rē illā aliqō ius habēt: vtputa ſi qs rem ꝓpriā ꝓ pignore datā furaret̃: fur eēt.ff. de fur.l.ſi res.§.i.⁊.l.ſi quis rē. in ꝑncipio. Ideꝫ dicit btūs Tho. ſa ſe.q.lxxj. Jtē dr̃ mobil' ⁊ corꝑalis. q2 in reb⁹ imobilib⁹ vt in agro domo: vel in reb⁹ corꝑalib⁹ vt ſunt actōes ⁊ ſuitutes nō ꝯmittit̃ furtū: eo ꝙ talia ꝯtractari nō pñt. Jtē dr̃ fraudoloſa. q2 ſorte aliqs rē nō ſuā crederet eē ſuā. vl' ſi erat ſua: crederet tam̄ ꝙ ab eo q ius in eā hēbat accipē poſſet. Jn talib⁹ nō ꝯmittit̃ furtū: lꝫ alias teneatur. Jtē ponit̃ inuito dño. q2 ſi credebat dñꝫ ꝑmiſſurū: ⁊ ſubeſt iuſta cā credēdi: ñ ꝯmittit furtū. Secus ſi cā iuſta nō ſubeſt.ff. de fur.l.ſi is qui rem. Et dr̃ dñs inuit⁹ etiā ſi videat dñs rē auferri q̄ȝuis nō ꝯdicat.ff.eo.l.pen'. Si autē putat facē inuito dño: etiā tñ dñs vult. furtū quidē fac̃ q̄ȝtuꝫ ad intentōeꝫ ſed nō tenet̃ ad reſtitutōeꝫ. nec dñs pōt petere obſtante ſibi ſua volūtate.ff.eodeꝫ.l. int̃ oēs.§.pen'. Jtē dr̃ lucrifaciēdi gr̃a. q2 ſi qs alienā ancillā rapuerit cā libidinis tm̄ nō ꝯmittit furtū.ff.eodē.l.verū. Item dr̃ ſiue ipſi⁹ rei ſiue uſus poſſeſſionis. q2 nō ſolū ꝯmittit furtū qui rē dñi vult ſibi lucrari: ſed etiā q vult de ipſa re lucri vſuꝫ ⁊ poſſeſſionē. di.l.c.qui ſacrū.⁊.ff.eo.qui iumenta. Jſta ponunt̃ in Piſanella ſiue in magiſtrutia.c.furtū. Sꝫ ad ōclaratiōeꝫ iſtoꝝ querit̃ qd dicendū de eo q rem ſuā uel debitū ſuū rehabere nō pōt. vt q2 ipotens ē cū maiore ꝯtendet̃ vel q2 nō pōt ſua ꝓbare: aut q2 iuſtitia minime ei i iudicio miniſtrat̃: pōt ne furtiue rem ſuā accipere: ⁊ ꝑ debito ſuo ſibiipſi ſatiſfacē? Dicit btūs Tho. ſa ſe.q.lxvj. ꝙ ſi qs rem ſuā iniuſte detentam furtim accipit peccat. q2 ꝯ cōem iuſtitiā facit dū ſibi vſurpat ſue rei iudiciū iuris ordine ꝓtermiſſo: nō tñ tenet̃ rem reſtituē. Si tñ inde aliqō ſcandalū ortū eſt: det operā vt ſedet̃. Sꝫ ſi fecit qō potuit ꝑ viā iuſtitie: nec reꝫ ſuā habē pōt: qd ſi accipit furti? Dicit Henricus de gādauo: ꝙ qñ ꝑ publicū iudicē quis ꝯpellē nō poſſit aliū ad reſtitutiōeꝫ: tūc ſingulari ꝑſōe dr̃ eſſe ꝯceſſū ⁊ ſic in tali caſu pōt ꝑ ſeipm̄ recuꝑare rem ſuaꝫ. Hui⁹ ſnīe videt̃ Aug.xiiij.q.v.c. nō ſane. vbi dr̃ Nō ſane quicqd. ab initio ſumit̃ iniurioſe aufert̃ Nā q2 plerīq̄ȝ nec medico uolūt reddē honoreꝫ ſuū: nec opario mercedē: nec tñ hmōi q ab iuito accipiūt ꝑ iniuriā accipiūt. hec ibi. Licet iſta ſaluari poſſint: dico tñ ꝙ facer̃ nō dꝫ: ne mā dicēdi vnicuiq̄ȝ furi l' raptori det̃. Ego ñ rapui l' furat⁹ ſuꝫ: ſꝫ qō mihi debebat̃ tm̄mō mihi ſolui. Jtē poſſet ex hoc ſcādalū facilr̃ oriri. Jtē ꝑiculū īfamie ⁊ forte ꝑſone l' vite. q2 ſi ꝑ teſtes efficacit̃ ꝓbaretur tanq̄ȝ fur iuſte puniri pōt. Jtē ſi ei ſacr̃m daretur: ō facili poſſet i ꝑiuriū icidē: ⁊ ſiſlia. Sūt tñ duo caſus i qb⁹ pōt hō ſibiipſi ſatiſfacē. Prio ſi ipſi⁹ dñi efficeret̃ diſpēſator. Scdo qñ res ōbitoris ad ipſuꝫ ꝑ aliā viā licite venit: vt q2 caſu aliquā rē illi⁹ iuenit. Jn alijs autē caſib⁹ nō lꝫ. ⁊ ſi faciūt ſemꝑ peccāt ⁊ pniam facē obligāt̃: nō tñ reſtituē obligāt̃ niſi pluſ ſibi exolniſſent: l' aliquod ſcādalū iminēt. Et rō oīuꝫ ꝑdictoꝝ ē. q2 ſi ſic rētinēt: l' ꝯ ſe l' ꝯ ꝓxiūꝫ ꝑuertēt iuſtitiā nālē. Cū. ſ. ꝓꝑ rē tꝑalē poſtponēt rē maiorē. ſ. famā: aut ēt ꝓꝑam vitā. q̄re. Scōi q ex auaritia dānant̃ ſunt raptores. Rapina aūt ē rapt⁹ uiolēt⁹ rei l' ꝑſone aīo ꝑꝑetuo retinēdi: l' ad placitū diſponēdi ō re rapta l' de e⁹ vſu. Hec diffinitio pōit̃.xxxvj.q.i. c.ex hac aucte. Per h̄ qō dr̃ ꝑſōe nō itellr̃ ꝙ raptus ſit ſoli⁹ ꝟgis. ſꝫ etiā de vidua ⁊ ſcīmoniali. xxxvj.q.ij.c.raptores.⁊.c.ſi.qs nō dicā rapere. Rapīa reꝝ eſt qñ qs ꝑ violētiā res aliēas capit hec dic de ſiccarijs ⁊ ſoldatis ⁊ ſilib⁹ ꝑſonis. Sꝫ querit̃ an in ſpōſaꝫ ꝓpriā ꝯmittit̃ rapt⁹. Dico ꝙ ſm̄ leges ciuiles nō diſtinguit̃ vtꝝ violēter quis rapiat inuitā ſponſā alienā l' ꝓpriā ꝯiugatā. C. ō raptu ꝟgi.l.raptores. Secundū canones auteꝫ non cadit raptus in propria ſponſa.xxxvj.q.i.c. lex illa. ⁊ ex̃ de rapto.c.cū cauſa. nec etiā in alienam vbi cōſenſus preberet̃. vt in dicto.c.cū cā. Et de hoc optime in glo. Non pono tex. cā breuitatis. Scdo q̄rit̃ qō ē grauius pctm̄: an furtū? an rapina? Dico ſm̄ Tho. ſa ſe.q.lxvj. ꝙ rapi.

grauius eſt. ⁊ hoc ꝓpter duo ꝙ in rapina ⁊ nõ in
furto concurrunt. Pꝛio pp violentiã ⁊ pp iniu-
riã ꝙ inferꝰ perſone cui rapiꝰ. Senſuales tñ ho-
mines magis verecundanꝰ de crĩe furti ꝙ̃ rapi
ne. hec ille. Tertij ſunt oẽs ſymoniaci. Eſt aũt
ſymonia ſtudioſa cupiditas vendendi ꝉ emendi
aliqđ ſpũale ꝉ ſpũali ãnexũ. Ponit hec diffinitõ
i.q.i.c. qui ſtudet. Et hᷓ ẽt mõ diffiniũt ipſã theo
logi in.iiij. ſnĩaꝝ. di. xxv. ⁊ btũs Tho. ſa ſe.q.
ioo. Cõmittiꝰ aũt triplex ſꝫ glo. i.q.i.c.i. ⁊ ſecũdũ
Grego. ſup Iſa. xxxiij. Qui excutit manus ſuas
a munere. Munus aũt aut eſt a manu: aut obſe-
quio: aut lingua. A manu vt pecunia ⁊ oĩs res
tpalis ſiue mobilis ſiue imobilis. i.q.iij.c. totuꝫ.
Ab obſequio eſt ſuitus indebite ĩpenſa. Munꝰ
a lingua eſt fauoꝛ. i.q.i.c. ſunt nõnulli. vbi dĩc te
xtus. Sunt nõnulli q nũmoꝝ quidẽ pmia ex oꝛ-
dinatione ñ accipiunt: ⁊ tñ ſacros ordines ꝓ hu-
mana grã largiunꝰ: atqꝫ de ipſa largitate laudis
ſolũmõ retributionẽ qrunt. Hi ẽt nimiꝝ qđ g-
tis accipiunt gratis grãm nõ tribuunt. hec ibi.
Sub munere ab obſequio ꝯpꝛehendiꝰ oĩs labõ
indebite ĩpenſus. Sub munere a lingua cõpꝛe-
hendiꝰ oẽ vbũ ꝓ indigno ꝓlatũ. i.q.i. de oꝛdia-
tionibꝰ. ex̃ de etate ⁊ qualitate. c. tuã. i.q.i.c. la-
toꝛẽ. ⁊ ex̃ de ſymonia. c. mandato. ⁊. viij.q.i.c. in
ſcripturis. Collige ꝙ iſtã conclõnẽ ꝙ ſymonia cõ
mittiꝰ nõ ſolũ pecunia: ſed ẽt qñ fauoꝛ obſequiũ
ꝉ munus intuenit: niſi munus ſit paruũ. vt i dc̃o
c. ſunt nõnulli. cũ glo. ⁊ c. ſeqnti. Et nõ qñ intue
niunt pces ẽt ꝓ ꝯſanguineis nõ intuenit ſymõia
ſi ſunt digni. pꝫ. viij.q.i.c. Moyſes ꝑ Ioãnez. ⁊
q.ij. in ſnĩa. ex̃ de ſymonia. c. cũ eſſent. Et ꝯ̃trꝫ
ad hᷓ dicendũ eſt ꝙ hñ notaꝰ per glo. in. c. tuã. ꝺ
etate ⁊ qualitate. Et volo notare hic vba huius
glo. Dicit. n. ſic. Nõ. n. pces carnales dꝫ reſpicẽ
oꝛdinatoꝛ: ſed tm̃ merita ⁊ prouidentiã oꝛdinãdi
i.q.i.c. quibuſdã. ⁊. viij.q.i.c. Moyſes. ⁊. ca. ſi ꝙ.
Et iõ nõ ꝙ cũ quis eligiꝰ ꝉ oꝛdinaꝰ: aut ſuis pci
bus interuenientibꝰ: aut alienis hᷓ fit. Si ſuis di
cunt quidã ⁊ Hugolinꝰ cũ eis ꝙ quantũcũqꝫ ſit
idoneus ſymoniã cõmittit. argu. viij.q.i.c. i ſcri-
pturis. ⁊. i.q. vij. ſicut is. ⁊. q.i. oꝛdinationes. ⁊ de
iure patronatꝰ. c. ꝑ nr̃as. Idẽ credo ſi eſt idignꝰ
ſm qđ dicit Tancredꝰ. Sed ſi eſt indignus põt
pces poꝛrigere ſuperioꝛi cũ indiget. qꝛ tunc ñ p
ſumiꝰ ãbitioſus: ſed potius pp vtilitatẽ ꝉ neceſſi
tatẽ. alias põt dici ꝙ ſymonia eſſet. argu. i.q.i.
§. nõ itaqꝫ. ⁊ de ſymonia. c. tua. Si preces gs ꝓ
ſe poꝛrigat ãbitioſe ſunt ⁊ illicite. argu. i.q.i.c. nl
lus. Si vo hᷓ f. ꝑ precibꝰ alterius: aut pces ſũt cã
nales: aut ſpũales. Si carnales: ⁊ fiant ꝓ indi-
gno ſymonia cõmittiꝰ. i.q.i. de oꝛdinatoꝛibus. qꝛ
ſuccedunt loco pcij. i.q.i.c. ſunt nõnulli. Si ꝓ di
gno dũmõ ſupioꝛ ñ habeat reſpectũ ad pces: ſꝫ
ad meritũ pſone licite poſſunt admitti: vt hic in
textu. ⁊. i.q.i. quibuſdã. Si vo pces ſunt ſpũales
admitti poſſunt: ⁊ ñ inducunt ſymoniã. i.q.i.c. la
toꝛẽ. hec ad lr̃am ponunꝰ in glo. Et eſt glo. Ioã
nis gloſatoꝛis. Sed qꝛ iſta mã eſt multũ diffuſa

iſtã ſufficiant ad pñs. Quarti qui pp auaritiã
dãnanꝰ ſunt oẽs vſurarij. Et qm̃ iſta mã multuꝫ
neceſſaria eſt: iõ tria de vſura videamꝰ. vꝫ. vſur
diffinitionẽ: vſure declarationẽ: ⁊ vſure ꝺteſta-
tionẽ. Pꝛio vſure diffinitionẽ. Et hic aĩa nõ
ꝙ tanta eſt vitij hꝰ prauitas: vt oẽs doctoꝛes ꝺ
ipſa loquanꝰ. Et pmo magr̃ ſnĩaꝝ in. iij. di. xxx
vij. in declaratione quarti pcepti ſe tabule. ſ. ñ
furtũ facies. dicit ſic. hic ẽt vſura pꝛohibeꝰ que
ſub rapina ꝯtineꝰ. vñ Hiero. vſuras qrere aut
fraudare: aut rapere nihil intereſt. Cõmoda fra
tri tuo ⁊ accipe qđ ꝺdiſti: ⁊ nihil ſuperfluũ qras.
qꝛ ſupabundantia in vſura cõputaꝰ. Eſt. n. vſu
ra vt ait Aug. ſ. ſuper ps. Nõ defecit de plateis
eius vſura ⁊ dolus. Cũ quis plus exigit in iniu-
ria ꝉ qualibet re quã acceperit. hec magr̃. Ideꝫ
dicit btũs Hiero. ſuper Ezech. li. vj. ſup illo v-
bo. ⁊ ad vſurã nõ accõmodauerit. c. xviij. Pu-
tant inquit quidã vſurã eſſe tñ in pecunia. qđ p
uidens ecclĩa oĩs rei aufert ſupabundantiaꝫ:
vt plus nõ accipiatis ꝙ̃ dediſtis. Et infra. Alij
pꝛo pecunia fenerata ſolent munuſcula diuerſi
gñis accipere. Et nõ intelligunt ſcripturã vſurã
appellare ⁊ ſuperhabundantiã quicquid illud ẽ
ſi ab eo qđ dederunt plus acceperunt. Sed qli
ter iſta intelliganꝰ: apparebit in ſa pte. Hoc idẽ
ꝯfirmat btũs Ambꝛo. ⁊ põiꝰ. xiiij.q.iij.c. pleriqꝫ
vbi dꝛ̃. Pleriqꝫ refugientes pcepta legis cũ de
derint pecuniã negociatoꝛibꝰ: nõ in pecunia v-
ſuras exigunt: ſed de mercibꝰ eoꝝ tãqꝫ vſurarũ
emolumenta pcipiunt. Iõ audiant quid lex di-
cat. Neqꝫ inquit vſuras eſcaꝝ accipies: neqꝫ oi
um reꝝ. hec ille. Sed ꝙ ſunt pꝛ̃ Ambro. iſta pce
pta legis. Audi Leuiticũ. xxv. c. Time deũ vt
viuere poſſit frater tuus apud te. pecuniã tuaꝫ
nõ dabis ei ad vſurã: ⁊ frugũ ſupabundantiaꝫ
nõ exiges. Audi ⁊ Deuꝰ. xxxiij. Non fenerabis
fratri tuo ad vſurã pecuniã: nec fruges: nec quã
liber aliã rẽ. Hoc idẽ ꝯfirmat Aug. ⁊ poniꝰ. xiiij
q. iij. c. ſi feneraueris. vbi dꝛ̃. Si feneraueris ho
mini. i. ſi mutuo tuã pecuniaꝫ dederis: ⁊ a ꝙ plus
ꝙ̃ dediſti expectas: nõ ſolũ pecuniã: ſed quicqd
pluſqꝫ dediſti: ſiue ſit triticũ: ſiue vinũ: ſiue oleũ
ſiue qđcũqꝫ aliud: ſi pluſqꝫ dediſti expectas ac-
cipe fenerato es. ⁊ in hᷓ iprobandus ⁊ nõ laudã
dus. hec ille. Iñ Ambꝛo. vbi ſupꝛa ait. Eſca vſu
ra eſt: veſtis vſura eſt: ⁊ qđcũqꝫ ſorti accidit uſu
ra eſt: ⁊ qđcũqꝫ velis ei nomẽ iponas vſura eſt.
hec ille. Hoc idẽ ꝯfirmatũ eſt ex concilio Aga-
ſtenſi. xiiij. q. iij. c. vſura. vt. ſ. quicquid vltra ſoꝛ-
tẽ exigiꝰ vſura ſit. In. c. tñ conſuluit. ⁊. c. ſi. ex ꝺ
vſuris. poniꝰ vna alia diffinitio talis. Uſura eſt
quicquid ſoꝛti accidit intentione vel pacto pꝛe-
cedente. Ex qua due conclõnes ſequunꝰ. Pri
ma ꝙ ſola intentio facit hominẽ vſurariũ. Et ꝯ
firmaꝰ dicto ſaluatoꝛis. Luc. vj. Mutuũ dãtes
nihil inde ſperãtes. Qđ intellr̃ ſm glo. ⁊ doctões
in dicto. c. ꝯſuluit. cũ cã mutui in ſpe mutui pꝛin
cipalr̃ eradicaꝰ. Nã ſi pncipalr̃ ad mutuãdũ mo
uereꝰ pp charitatẽ: ⁊ tñ credit ꝙ ille retribuet:

non erit vitioſuꝫ neqꝫ malũ. argꝰ. lvj. di. c. qd ꝓ
derit. ⁊. lxvij. di. c. in ſingulis. ⁊. lix. di. c. ſi officia
Scđa ꝯclõ eſt iſta ꝙ ſi quid gratis offeraꝰ et
accipiaꝰ etiã intentõe precedẽte: dum tñ primo
ex charitate mutuet: non ꝯmittiꝰ vſura. Nã mu
tuũ dans liberalr̃ ſcire põt debitoꝛẽ ſibi nãliter
obligari ad antidota. ex̃ de teſtis. c. cũ in officijs
vbi dꝛ̃. Cũ in officijs ingt charitatis p loco il〈l〉e te
neamur obnoxij: a qbus beneficiũ nos cogſciꝫꝰ
recepiſſe ⁊c̃. ubi glo. ſic ait. Donatarĩꝰ. n. donato
ri nãliter eſt obligatꝰ ad antidota. ⁊ allegat ꝯcoꝛ
dantias. Quare igr̃ ex dictis ꝯcludamus gñalr̃
ꝙ oĩs ſuperadditio vltra ſoꝛtẽ vſura eſt: ſiue cõ
ſiſtat in pondere: ſiue in numero: ſiue in mẽſura
vt dicit glo. in dicto. c. ſi feneraueris. xiiij. q. iij.
Facit ad hᷓ ꝓphe dictũ ⁊ multũ cõcoꝛdat. Qui
iurat ingt ꝓximo ſuo ⁊ nõ decipit. q pecuniã ſuã
nõ dedit ad vſurã: ⁊ munera ſup innocentẽ non
accepit. De hac mã copioſiſſime tractat Alex. ꝺ
ales in. iij. ſnĩaꝝ di. xxxvij. ⁊ btũs Tho. ſa ſe. q.
lxxviij. Et hec ſufficiãt ꝓ iſto p pũcto. Scđs
punctus eſt videẽ vſure declaratiõeꝫ. Qm̃ ſupdi
cta nõ paruã intelligentiã exqrũt: ꝑpulchꝛa que
dam ſunt ponẽda notãda. Pꝛio notãduꝫ ẽ ꝙ
vſura ꝓpꝛie hꝫ eſſe i ꝯtractu mutui. In ꝯtractu
aũt mutui duo principalr̃ cõcurrunt. Pꝛimo
ꝙ ſit gratuitꝰ. Luc̃. vj. Mutuũ dantes nihil in
de ſperãtes. Scđo ꝙ ſi daꝰ aliqd: aut gratis: aut
ex pacto transferꝰ dñium illiꝰ dati a dante in re
cipientẽ. Nã oĩs volũtaria datio facit trãſferri
dñium. ⁊ cũ vſure datio ſit quedã volũtas con-
ditionata: iõ in ea transferꝰ dñium. Uult. n. aliqs
vltra ſoꝛtẽ aliqd dare ꝙ̃ mutuũ non accipe. Et
iſta ẽ opinio Guilꝰ. ⁊ cõcoꝛdat glo. xiiij. q. iij. c. ſi
qs vſurã. Scđo notandũ ꝙ ſicut vſura ꝓpe
dicta hꝫ eſſe ſolũ in ꝯtractu mutui: ita ſe hꝫ ſoluꝫ
in pecunia. ps. Qui pecuniã ſuã nõ dedit ad vſu
ram. Quis in alijs ꝯtctibus ⁊ alijs rebus poſſint
multe vſure fieri: ſicut pꝫ. c. ꝯſuluit. ⁊. c. nauigã-
ti vel eũti ad nũdinas. ex̃ de vſur. ⁊c̃. Inde Hie
ro. ſup illud Ezech. xviij. Ad vſurã nõ accõmo-
daueris: ſic ait. Secũduꝫ etiã hebꝛaicã veritatẽ
cũctaꝝ ſpẽꝝ vſura ꝓhibetur. cũ tñ dicat ꝓpha i
pſalꝰ. Qui pecuniã ſuã nõ dedit ad vſurã. ſubdẽs
⁊ munera ſup innocẽtẽ ñ accepit. hec ille. Qua-
liter aũt in alijs rebꝰ ꝙ̃ pecunia ꝯmittaꝰ. vt vio
gno: oleo: ⁊ ſilibus. vide in Piſanella. c. vſura.
Tertio notandũ ꝙ quedã ſunt res que ꝓpe
loqndo nullũ vſuꝫ hñt. ſicut pecunia ꝙ ob hᷓ iuẽ
ta eſt ut mediũ in ꝯmutatõibus quoddã eẽt reꝝ
ipſaꝝ que vſum hñt. Et iõ ꝓpꝛie pecunia vendi
nõ põt: nec emi: nec locari: nec cõduci: ſed ſoluꝫ
mutari põt: deponi ⁊ pmutari. Quedã ſunt res ꝙ
hñt vſuꝫ: ſed eaꝝ qdã ſunt a qbꝰ ſepari põt vſus.
ita ꝙ vſus põt ſepari ab ipſa re. vt domꝰ vinea
⁊ hmõi. Et hec pñt vẽdi: emi: ⁊ locari: ⁊ ex loca-
tõe vtilitas pcipi. vt do vel loco tibi vſũꝫ vinee
mee ꝓ tãto ⁊c̃. ſilr̃ de domo ⁊ ſilibꝰ. Quedã ſũt
quaꝝ vſus ſepari nõ põt. vt uinũ. granũ. oleum
caſeus. ⁊ ſilia. ꝙ vſu ꝯſũmunꝰ. Dicit. n. btũs Tho.

ſa ſe. q. lxxviij. ꝙ ſi qs in talibꝰ uſum ab ipſa re
ſeoꝛſuꝫ ꝯputare vellet: certe nãm violẽtaret. vt
ſi qs ſeoꝛſuꝫ vinũ ab uſu vini uendere uellet: pꝫ
ꝙ uel uendẽt id qđ nõ eſt: uel bis eandẽ reꝫ: qđ
eſt iniuſtũ. In talibꝰ ꝙ nõ põt fieri vẽditio ꝉ em-
ptio: uel locatio uſũ ſepando a re. ſicut põt in do
mo vel agro. Uñ reſeruato mihi dñio domꝰ poſ
ſum de uſu eiꝰ accipẽ precium. ut pꝫ ex̃ de loca.
ꝑ totũ. Quarto notãduꝫ ꝙ duplex ẽ vſura. ſ.
realis: ⁊ mentalis. Realis eſt qñ aliquid mutua
tur ex pacto uel cũ iſinuatõe plus accipiẽdi: ita
ꝙ ille qui mutuat alias nõ mutuaret niſi certus
eſſet aliquid lucrari. Mentalis eſt qñ mutuaꝰ ſi
ne pacto uel inſinuatiõe plus accipiẽdi: tñ ĩtẽtio
eiꝰ adhuc ferꝰ. nec mutuaret niſi ſperaret aliqd
accipere vltra ſoꝛtẽ. Hec. n. ſola intẽtio hominẽ
uſurariũ facit. ut in dicto. c. ꝯſuluit. ex̃ de uſuris
cũ glꝰ. Et adducit dictũ. c. ꝯſuluit textũ euãgelij.
Date mutuũ nihil inde ſperantes. Luc̃. vj. Et ſi
qd ultra ſoꝛtẽ accepit reſtituẽ obligaꝰ. ut i dicto
c. ꝯſuluit. cũ glo. ſcđa. Ultimo notãdũ ꝙ uſu-
ras ſoluẽ nõ eſt pctm̃: ſꝫ accipe ſic. ut pꝫ ex̃ ꝺ iur
iurando. c. debitoꝛes. glo. ſi. ⁊. c. i. cũ gloſa. c. de-
bitoꝛes. dicit ſic. Debitoꝛes ad ſoluendas uſuras
in quibus ſe obligauerant: cogi nõ debent. Si
uero de ipſaꝝ ſolutione iurauerint. ſ. ipſi debito
res: cogendi ſunt dño reddere iuramentuꝫ. Et
cũ uſure ſolute fuerint creditoꝛes ad eas reſtitu
endas ſunt eccleſiaſtica ſeueritate ꝯpellendi. hᷓ
ibi. Et ſunt uerba Alexandri. iij. Et. c. pꝛimũ dic̃
ſic. Ex adminiſtratõis. ⁊ ĩfra. Mandamꝰ qtenꝰ
creditoꝛes ad iuramenta ſup uſuris ſoluẽdis pꝛe
ſtita relaxanda eccleſiaſtica diſtrictione cogatꝭ
hec ibi. Et ſunt vba Greg. iij. Et glo. exponit il
lud uerbũ iuramẽta. dicens. Iuramenta. ſ. rece
pta a debitoꝛibꝰ pꝛo ſoluendis uſuris creditoꝛi-
bus: que uergũt in pꝛeiudiciũ animaꝝ ꝙ ad cre-
ditoꝛes ſeruari non pñt. ⁊ iõ rõne peccati ꝯpellũ
tur creditoꝛes hmõi iuramẽta relaxare. ut ꝺ iu
dicijs. c. nouit. ſed quantũ ad iurantes nõ eſt pec
catũ. vñ ſoluere tenenꝰ ⁊c̃. hec glo. Sed glo. i. c.
debitoꝛes. ſup vbo cogẽdi. arguit ꝙ nõ ſunt co
gendi etiã ꝙ̃tũcũqꝫ iurauerint. tuꝫ qa ubi ſoluiꝰ
indebitũ ſcienꝰ nõ repetiꝰ. tum qa talis nõ uideꝰ
a iuramẽto liberatus. ut. ſ. ſoluat ut repetat. ⁊ fa
cit multa argª que cã bꝛeuitatis obmitto. Et tã
dem duplr̃ ſoluit. Et p dicit ſic. Adhuc dicas
ꝙ uſure indebite ſunt iure canonico ⁊ diuino: ⁊
ideo ſolute repeti poſſunt tanqꝫ indebite. Non
obſtante eo qđ diciꝰ. Indebitũ ſcienter ſolutuꝫ
non repetiꝰ. qa hoc fit metu iuramenti. vñ ſibi ñ
pꝛiudicat qđ per metũ facit. Iſta eſt pma rñſio.
Scđo rñdet ſic dicens ꝙ ipſe debitoꝛ vno iur̃
ſoluere teneꝰ ꝓpter iuramentũ. Sed alio iur̃ re
petit. qa indebite ſoluit. ⁊ ſicut hꝫ debitã actiõeꝫ
ad repetendũ ſolutũ: ſic hꝫ actionẽ aduerſus cre
ditoꝛẽ ut eũ liberet a iuramento. Et qđ diciꝰ co
gendi ſunt. intellige cũ non poterãt abſolui a iu
ramento. hec glo. Multa hic dicenda eſſent: ſꝫ
cã bꝛeuitatis obmittamus. Et hec ſufficiant pꝛo

ſecundo puncto de materia iſta. Tertius pū
ctus eſt oñdere deteſtationē ⁊ grauitatē iſtius
peccati. Oñdo ăt tibi anima grauitatē hui⁹ pec
cati ex ſeptē rōnibus. Septē.n. leges vſuras
deteſtant̄. vꝫ. lex naturalis: lex moſaica: lex pro
phetica: lex euangelica: lex apoſtolica: lex cano
nica: ⁊ lex politica. Primo enim vſuras dete
ſtatur lex naturalis. quoniā ꝯ naturā eſt vt pe-
cunia pecuniā pariat. Si eniꝫ pecuniā ad lucrā-
duꝫ hoc modo dare liceret: quanta queſo mala
ſubſequerētur. ad aliud enim homines non iten
derent niſi aliter facere non poſſent. ⁊ ſic agri
cultura et mechanice artes deficerent. quo ſit
vt cariſtia ⁊ penuria rerꝫ ſuperueniret. ⁊ exinde
paupes fame perirent. Et eſto ꝙ pauperes la-
borare vellēt: certe nō poſſēt. quia inſtrumēta
neceſſaria habere non poſſent probo. quia ea a
ſeipſis haber̄ non poſſent: quia pauperes ſūt. nō
a diuitibus. quia potius diuites ponere ſuas pe
cunias vellent in vſuras ꝙꝫ talia iſtrumenta fiē
da que non ſunt tanti lucri. Et dato ꝙ in hiſ ali
qui expenderent: tñ ita cara victualia eſſent vt
pauperes emere nō poſſent: ⁊ ſic fame perirent.
Propterea Dauid cū a dño ſibi daret̄ vt vnuꝫ
ex tribus eligeret: aut. ſ. ſeptem ānis famem pa
teretur in terra ſua: aut tribus menſibus perſe-
cutionē hoſtiuꝫ perpeti: aut tribus menſibus pe-
ſtilentiam habere. Tādem inquit melius eſt mi
hi incidere in manus dei ꝙꝫ ī manus hominum.
Et ſic peſtilentiam que cōis erat diuiti ⁊ paupe
ri potius eligit: ꝙꝫ famem que tamen pauperi
cōis erat. vt patet. ij. Reguꝫ vlti. vbi patꝫ ꝙ in
tribus dieb⁹ mortui ſunt ſeptuagīta millia viro
rum ⁊c̄. Secūda lex eſt moſaica. Audi Exo.
xxij. Si pecuniam inquit mutuam dederis po
pulo meo pauperi q habitat tecū: non vrgebis
eum quaſi exactor: nec vſuris opprimes eum.
Audi Leuit. xxv. Si attenuatus fuerit frater
tuus ⁊ infirmus manu: ⁊ ſuſceperis eum quaſi
aduenam ⁊ peregrinum: ⁊ vixerit tecum: non
accipias vſuras ab eo: nec amplius ꝙꝫ dedi-
ſti. Et infra. pecuniam tuaꝫ non dabis ei ad vſu
ram: ⁊ frugum ſuperhabundantiaꝫ non exiges
Audi Deuteronomij. xxiij. Non fenerabis ingt
fratri tuo ad vſuram pecuniam nec fruges nec
quamlibet aliam rem: ſed alieno. Alexāder de
ales in. iij. diſ. xxxvij. dicit ꝙ illud non fenera-
bis ⁊c̄. eſt preceptum: ſed illud ſed alieno eſt
permiſſiuum. Permiſſum eſt enim eis propter
eorum magnam cupiditatem vſuras ab extra
neis accipere. ⁊ precipue ab his qui terram eis
debitam īhabitabant. Sicut dicim⁹ ꝙ eis libel
lus repudii fuit pmiſſus propter eoruꝫ crudelita
tem. ſ. ne vxoricidia ppetrarēt. Et beatus Tho.
ſa ſe. q. lxxxviij. dicit ꝙ ideo permiſſe ſunt eis
vſure: vt mala grauiora vitarentur. Minus eni
malum erat ſi propter eorum cupiditateꝫ ſatia
ri non poſſent: ꝙ ab extraneis. ſ. nō uerūꝫ deum
colētibus vſuras exigerēt ꝙꝫ a iudeis qui verū
deū colebāt. Et Uldaricus dicit ꝙ talis exactio
vſure potius erat recuperatio ſue rei ꝙꝫ vſura.
quia eis tanꝙꝫ verum deū colentibus vniuer
ſe terre dominum competebat. Et ſic patet ſen
ſus illius moſaice legis. Tertia lex vſuras ꝓ
hibens eſt lex prophetica. Audi Neemiaꝫ. c. v.
Increpaui optimates ⁊ magiſtratus: ⁊ dixi eis.
vſuras ne ſinglī a fratribus veſtris exigetis. Et
infra. Centeſimam pecunie frumenti vini ⁊ olei
quam exigere ſolebatis ab eis date ꝓ illis. Au
di Dauid. domine quis habitabit ī tabernaculo
tuo. ⁊ infra. qui pecuniam nō dedit ad vſuram.
Et ideꝫ precipita domine ⁊ diuide līguas eorū:
quoniaꝫ vidi iniquitatem ⁊ contradictionem in
ciuitate. die ac nocte circundabit eaꝫ ſuper mu
ros eius iniquitas ⁊ labor ī medio eius ⁊ iniuſti
tia: ⁊ non defecit de plateis eius vſura ⁊ dolus.
Audi Salomonē ꝓuer. xxviij. Qui cōgregat
ſiue coacernat diuitias vſuris ⁊ fenor̄ liberali: ī
pauperes eas congregat: quaſi dicat. Sicut ex
malis lucris ditatur: ita cito d̄paupabitur. Au
di Ezechielē. xviij. anima que peccauerit ipſa
morietur. Et vir ſi fuerit iuſt⁹ ⁊ fecerit iudiciū ⁊
iuſtitiā: ⁊ nudū opperuerit veſtimēto ⁊ ad vſuraꝫ
nō accōmodauerit: ⁊ amplius non acceperit: hic
iuſt⁹ eſt: vita uiuet ⁊ nō morietur. Et. xxij. capi
tulo ait. uſurā ⁊ ſuphabūdantiā accepiſti: ⁊ aua
re ꝓximos tuos calumniabaris: meiꝙꝫ oblit⁹
es: ait dñs deus. Ecce cōplexi manus meas ſup
auaritiā tuā quā feciſti: ⁊ ſup ſanguinē q effuſus
eſt in medio tui ⁊c̄. Cōplexit. n. deus manus vt
dicit Nicolaus de lira quaſi hō pre dolore tan-
torꝫ peccatorꝫ. Et terribiliter dñs vſurarijs in h̄
capitulo cōminat̄. vide ſi placet. vide Eccl. xx.
Hodie fenerat quis pre inopia ⁊c̄. ⁊ caplo. xxix.
Multi in cā nequitie ñ fenerati ſūt ⁊c̄. Et Iſa.
xxiiij. c. Ecce dñs diſſipat terrā ⁊c̄. Et multe ſūt
alie auctoritates q̄ cā breuitatꝭ ommitto. qr ⁊c̄.
Quarta lex eſt lex euāgelica. Luc̄. vj. Mu-
tuū date nihil inde ſperantes. Et Mat. x. Gra
tis accepiſtis: gratis date. Satis. n. Jeſus aua-
ritiā deteſtari oñdit qñ cathedras ⁊ menſas nū-
mulariorꝫ euertit. Jo. ſo. Itē de illo diuite. Lu
ce. xij. cui dictuꝫ eſt in nocte. Stulte hac nocte
morieris: ⁊ aīam tuā repetent a te. ⁊ q̄ paraſti c⁹
erunt: Itē de diuite epulone. Mortuus eſt di-
ues: ⁊ ſepultus eſt ī inferno. Luc̄. xix. Et Mat.
xix. Dicit facilius ē camelū p foramē ac⁹ tñſire
ꝙꝫ diuitem introire in regnum dei. Inde Luce
vj. dñs clamat. Ue vobis diuitibus qui habetis
conſolationem veſtram. ve vobis qui ſaturati
eſtis. ve vobis qui ridetis nunc ⁊c̄. Concordat
his euangelicis dictis optime textus. xlvij. diſ.
c. omnes. vbi dicit textus. Omnes huius ſecli
dilectores in terrenis rebus fortes ſunt. In ce
leſtibus debiles. Nam pro temporali gloria d̄
ſudare vſꝙꝫ ad mortem appetunt: ⁊ pro ſpe per-
petua nec parum quidem in labore ſubſiſtunt.
pro terrenis lucris quaſlibet iniurias tollerant.
⁊ pro celeſti mercede tenuiſſimi verbi contume
lias ferre recuſant. Terreno iudici toto die aſſi
ſtere fortes ſunt. In orōe vero coraꝫ dño vnius
hore momēto laſſant̄. Sepe nuditatē: deiectōeꝫ
famē: pro acqrendis diuitijs atꝙꝫ honorib⁹ tolle
rant: ⁊ earꝫ rerꝫ ſpe cruciāt ad quas adipiſcēdas
feſtināt. Superiōa aūt laborioſe querē tāto ma
gis diſſilant: q̄to magis ea tribui tardi⁹ putant
hec ibi. Et ſunt v̄ba Greg. O maledicti auari
ſaciabimini vnꙙꝫ: certe nō. xlvij. di. ſicut. ubi dr̄
Sꝫ nec ſatietas nec finis aderit vnꙙꝫ cupiditati
Et ſunt v̄ba Ambroſij ſup Luc̄. Et rōem ibidē
aſſignat glo. dicens ga tot⁹ mūdus nec obul⁹ vi
det̄ auaro. xiiij. q. iiij. c. qd dicā. qre ⁊c̄. Quīta
lex eſt apoſtolica. Audi aplm ad Eph. iiij. Hoc
igit̄ dico ⁊ teſtificor in dño: vt iam nō ambuletꝭ
ſicut ⁊ gētes ambulāt in vanitate ſenſus ſeu ob
ſcuratū hñtes intellectū: alieāti a uia dei p igno
rantiā que eſt in illis ꝓpter cecitatē cordis ipſorꝫ
Qui deſpantes ſemetipſos tradiderūt ipudicitie
in operatōeꝫ īmundicie oīs in auariciā. Uos āt
nō ita didiciſtis xp̄m ⁊c̄. Et idē. c. v. Fornicatio
⁊ oīs imūdicia aut auaricia nec noīet̄ in vobis
ſicut decet ſanctos. Hoc aūt ſcitote intelligētes
ga omnis fornicator: aut imundus: aut auar⁹ qd̄
eſt idolorꝫ ſeruit⁹ non hꝫ hereditatē in reḡ xp̄i et
dei. Et p̄⁴ Thi. vj. Eſt aūt inquit q̄ſtus magnus
pietas cū ſufficiētia. Nihil. n. intulim⁹ in hūc mū
dum: haud dubiū ga nec auferre quid poſſum⁹.
hñtes aūt alimenta ⁊ gbus tegamur his cōtenti
ſim⁹. Nam q volūt diuites fieri incidūt in tenta
tionē ⁊ in laqueū diaboli ⁊ deſideria multa inu-
tilia ⁊ nociua: que mergūt hoīes in interitū ⁊ p
ditionē. Radix. n. omniuꝫ malorꝫ eſt cupiditas:
quā quidā appetētes errauerūt a fide: ⁊ inſerue
runt ſe dolorib⁹ multis. Tu aūt homo dei h̄ fu-
ge ⁊c̄. Et pluribus alijs in locis oſtendit apl̄us
auaritiā deteſtandā eſſe. qre ⁊c̄. Sexta lex ē
canonica. Et hic anima mea plures ad h̄ textus
hēs. Audi textū. xlvj. di. c. ſeditionarios. vbi dr̄.
Seditionarios ſtatuimus nunꙙꝫ ordināдos cle
ricos ſicut nec vſurarios uel iniuriarꝫ ſuarꝫ ulto
res. Et. c. ſequenti dr̄. Non lꝫ fenerari miniſtris
altaris vel in ſacerdotali ordine ꝯſtitutis. Et. c.
finali dr̄. Nec ſuo nec alieno noīe quis clericorꝫ
exercere fenus attendat ⁊c̄. Et. xlvij. di. c. p̄. dr̄.
Qꝫ aūt in fine h⁹ capituli vſurarij ordinari ꝓhi·
bent̄: inde eſt ꝙ vſurā exercētes cupiditati deſ
uire ꝓbantur. Et breuiter p totā illā diſtinctōeꝫ
fit magna deteſtatio vſurarꝫ ꝯtra clericos ordi
natos vel ordinandos. Sꝫ dices amore dei pat̄
Ambroſi. Inſtū eſt deo ſeruiētes negocijs ſecu
laribus non īmiſceri. Proba mihi ꝙ per legem
canonū vſure ſint etiā laicis ꝓhibite. Faciam li
benter anima mea. Dico tibi ꝙ diffuſi⁹ hec ꝓhi
bitio habetur. xiiij. q. iiij. c. i. ij. ⁊. iij. ⁊ p totā qōem
ſam. Itē ⁊. xiiij. q. iiij. c. i. ⁊ per totā qōnem uſꙙꝫ
ad finem. Audi Ambroſiū. xiiij. q. iiij. c. ſi gs vſu
ram. Si quis inquit vſuram accipit rapinam fa
cit vita non viuet. Et Aug. c. quid dicā ibideꝫ.
An inquit crudelior eſt qui ſubtrahit aliquid:
uł arripit diuiti: uel q trucidat fenore pauperē?
Textus alios nō pono ad litterā. ga maiora ui-
dere habemus. Ueniant uſurarij oēs ⁊ audiant
hos textus decretaliū. Audiāt p̊ caplm ſecūdū
de uſuris. ubi dr̄ ſic. Qm̄ non ſolū viris eccleſia
ſticis: ſed etiā gbuſlibet alijs periculoſuꝫ eſt uſu
rarum lucris intendere: auctoritate preſentium
duximus iniungendū: vt eos qui de poſſeſſioni
bus uel arborib⁹ quas tenere in pignore noſcū
tur: ſortē deductis expenſis receperūt: ad ea pi-
gnora reſtituenda ſine vſurarꝫ exactione eccle-
ſiaſtica diſtrictione ꝯpellas. hec ibi. Et ſunt uer
ba Alexandri tertij. Et idem animoſius contra
vſurarios inſurgendo in cōcilio lateranenſi cō-
ſtituit magnaꝫ penam vſurarꝫ. vt patet eo. tit. c.
quia in omnibus. vbi dicitur. Quia in omnibus
fere locis crimē vſurarū inualuit vt multi alijs
negocijs pretermiſſis quaſi licite uſuras exerce
ant: ⁊ qualiter vtriuſꙙꝫ teſtamenti pagina ꝯtem
netur nequaꙙꝫ attendant. Ideo ſtatuim⁹ vt vſu
rarij manifeſti: nec ad cōiōneꝫ admittant̄ altarꝭ
nec xp̄ianā ſi in hoc deceſſerint accipiāt ſepultu
ram. ſꝫ nec oblatōes eorꝫ quiſquā accipiat. Qui
aūt acceperit aut xp̄iane tradiderit ſepulture. ⁊
q̄ acceperit reddē cōpellat̄: ⁊ donec ad arbitriū
ſui ep̄i ſatiſſaciat: ab officij ſui maneat executōe
ſuſpēſus. h̄ ibi. Et glo. ſup v̄bo redder̄: dicit cui:
Alan⁹ dicit ꝙ ep̄o loci. Sꝫ potius credo illi qui
dedit: ⁊ ipſe poſtea reſtituat illi a q̊ accepit. h̄ gł.
et idē Alexāder in. c. preterea ſic ſtatuit dicens.
Pretea ꝓrochianis tuis vſuras recipe interdicas
Qui ſi parē ꝯtempſerint. ſi clerici ſunt eos ab of
ficio bñficioꙙꝫ ſuſpendas. ſi laici vſꙙꝫ ad dignaꝫ
ſatiſſactōeꝫ ipſos vinculo excōicatōis aſtrigas.
hec ille. Et nō ſoluꝫ actualiter vſuras exercē ec
cleſia ꝓhibet: imo ⁊ hēre voluntatē oīno vetat.
vt patet per Urbanū tertiū in. c. cōſuluit eo. tit.
Jā certe defeſſus ſum tanta ſcribē. Sꝫ vt clariſ
ſime ꝓhibitio vſurarū videat̄ adducant̄ textus
ſexti decretaliū ⁊ clemētine. Nā Greg. decim⁹
in generali ꝯcilio Lugdunēſi expreſſius cū gra
uamine penarꝫ compeſcuit vſurariū prauitateꝫ
ſtatuens vt nec collegiū nec aliqua vniuerſitas
vel ſingularis pſona cuiuſcūꙙꝫ dignitatis cōdi-
tionis: vel ſtatus exiſtat: alienigenas ⁊ alios nō
oriūdos d̄ terris ipſorꝫ publice pecuniā fenebrē
exercentes aut exercere volētes: ad hec domos
in terris ſuis conducere vel conductas habere:
aut alias habitare permittant: ſed omnes huius
modi vſurarios infra tres menſes de terris ſuis
expellant nunꙙꝫ de cetero tales admiſſuri. Ne
mo illis ad fenus exercendū domos locet: vel
ſub alio titulo quocūꙙꝫ concedat. Qui v̄o con-
trafecerit: ſi perſone fuerint eccleſiaſtice: vt ſūt
patriarce: epiſcopi: archiepiſcopi: ſuſpenſionis:
minores vero perſone ſingulares excōicatiōis:
ſi autem collegiū ſeu alia vniuerſitas interdicti
ſententiā ipſo facto ſe nouerint incurſuros ⁊c̄. q̄
ponunt̄ in. c. p̄. de vſuris li. vj. Et nota ꝙ licet p̄
dictū capitulū primū loquatur de alienigenis ⁊
non indigenis: tamen ſi indigene crimen ꝯmiſe-

rint vſurarum:alijs penis ꝯ vſurarios inſtitutis
puniri debent. Et dicit ibi glo. ꝙ iſti alienigene
etiā ſi ciues eſſent vel incole hꝫ locū ꝑdicta con
ſtitutio. Eſt aūt alienigena quaſi aliūde genitꝰ.
Et indigena quaſi inde genitus. Et tandē in.c.
quāq̄ꝫ de vſuris.eo.libro.ſtatuit ꝙ teſtamēta ma
nifeſtoꝝ vſurarioꝝ qui in vita nō ſatiſfecerint:
vel de ſatiſfaciendo pro ſuaꝝ virium facultate
idoneā cautionē nō ꝑſtauerint:ſint ipſo iure nl'-
la. Et ponunt multa ꝯ vſurarios in dicto.c.quā
q̄ꝫ. Quid multis moror:nō ſolū textus:nō decr-
tales.nō decreta:ſed ēt clementine ꝯ vſurarios
expreſſe loquunt ⁊ illas ꝓhibent. Et de hꝫ ē no-
tabilis textus in.c.ex graui.de vſuris vbi dicit
ſic. Ex graui ad nos inſinuatione ꝑuenit ꝙ q̄rū
dā cōitates locoꝝ in offenſā dei ⁊ proximi et ꝯ
iura diuina pariter ⁊ humana vſurariā quodaꝫ
mō approbantes prauitatem:per ſtatuta ſua iu
ramēto q̄nq̄ꝫ firmata uſuras exigi ⁊ ſolui:ne dū
ꝯcedunt:ſed ad ſoluendū eoſdē debitores ſcien
ter cōpellunt:ac iuxta ipſoꝝ ꝯtinentiā ſtatutorū
grauia iponendo plerūq̄ꝫ vſuras repetentibus
onera. Alijſq̄ꝫ vtendo ſuꝑ his diuerſis coloribus
⁊ fraudibus exquiſitis repetitionē ipediunt co
rūdē. Nos igit perniciosis his auſibus obuiare
volentes ſacro concilio approbante ſtatuimus
vt quicūq̄ꝫ cōitatū ipſaꝝ poteſtates:capitanei:
rectores:conſules:iudices:conſiliarij:aut alij q
uis officiales ſtatuta hmōi de cetero facere:ſcri
bere:vel dictare:aut ꝙ ſoluant vſure:vel ꝙ ſo
lute cū repetent nō reſtituant:plene ⁊ libere ſci
enter iudicare ꝑſumpſerint ſniam excōicatiōis
incurrant. Eandē ēt ſniam incurſuri niſi hꝰmōi
ſtatuta hactenus edita de libris cōitatū ipſaꝝ ſi
ſuper hꝫ poteſtatē habuerint infra tres menſes
deleuerint:aut ſi ipſa ſtatuta ſiue ꝯſtitutiōes ef
fectū eoꝝ hn̄tes quodāmō ꝑſumpſerint obſua-
re. Et infra paꝝ. Sane ſi quis ī illū errorē incide
rit:vt pertinaciter affirmare ꝑſumat exercere
vſuras nō eſſe pctm̄ decreuimꝰ eū velut hereti
cū puniendū. Locoꝝ nihilominꝰ ordinarijs ⁊ he
retice prauitatis inquiſitoribꝰ diſtrictius iniun-
gentes:ut ꝯ eos quos ꝺ̄ errore hmōi diffamatos
inuenerint aut ſuſpectos:tāq̄ꝫ ꝯ diffamatos vel
ſuſpectos de hereſi ꝓcedē nō obmittant. hꝫ ibi
ad lrām. Et hec ſufficiant quantū ad legē cano-
nicā.q̄r ⁊c. Septia ⁊ vltia lex vſurans ꝯdem
nans eſt lex politica.nā lꝫ leges ciuiles ꝑmittāt
moderatas vſuras.vt pꝫ.ff.⁊.C.de vſuris. Attn̄
de iure autenticoꝝ.vt autentica de eccl'iaſticis
titulis.§.i.ꝓhibent vſure. Ex qua autentica cū
ſit de vltimis factis apparet quaſi penitere eū
qui vſuras prius ꝑmiſerat. Et poſteriora priori-
bus derogant.ff.de legatis.ꝑ.l.ſi mihi ⁊ tibi.§.
fi. Nec obſtat huic opinioni in autentica ꝺ̄ vſu
ra nautica q̄ eſt poſita in autē.de eccl'iaſticis ti-
tulis:q̄ permittit vſurā.q2 ſpāle eſt in nautica in
qua ēt iure veteri multa erant ſpālia ꝑꝑ ꝑiculū
qđ ſubijcit creditor. Et qđ nullo pacto ſin ſtipu-
latione debent.vt.ff.de nautico fenore.l.ꝑiculi

⁊ in eo.l.eos.§.i. Et dn̄s Baldus de peruſio in
prima q ſuꝑ autenticā.ad hꝫ.C.de vſuris.dic ſic.
Quero nūquid vſure q̄ hodie iure diuino ꝓhibi-
te ſūt:ſint ꝑciſe ꝓhibite an nō. Scđm tenorem
hꝰ autentice mediocriter ſunt ꝑmiſſe. Et dicit ꝙ
iſta autētica eſt correcta ꝑ ius diuinū:q2 cū ius
diuinū ſit maiꝰ ius:ꝑ ius humanū tolli nō pōt.⁊
quicquid eſt ꝯ ius diuinū ē pctm̄. Et ſine dubio
lex euangelica vincit legē Ceſaris.q2 debēt le-
ges ſacros canones imitari.vt in autē.vt cleri
ci apud proprios epōs.in fine.coll'.ſa.vbi dic.
Nr̄e leges n̄ dedignant ſacros imitari canones
vn̄ diuine auctes allegant tāq̄ꝫ leges ſcripte in
corpore iuris.vt nōt in auten.vt iudices ſine q̄
quo ſuffragio.§.cogitatio.in ꝟbo ſacroꝝ elogo
rū. Et hꝫ tenet Inno.in.c.q2 plerīq̄ꝫ.in fine.ex ꝺ̄
emunitate eccl'iaꝝ. Et arguit dn̄s Baldꝰ ⁊ dā-
nat opinionē Nicolai ꝺ̄ matarellis qui dicebat
legē diuinā diſtingui ꝑ humanā.⁊ ſic intēdebat
vſuras aliquo mō ꝯcedendas ꝑ dictā autē.que
opinio falſa eſt:vt ingt dn̄s Bal.⁊ ab oībꝰ cano
niſtis reprobat. Quia qđ ex diuina inſtitutione
ꝓhibitū eſt ⁊ diuino iudicio:hūana rōe ꝑmitti nō
pōt. Et cā eſt.q2 talis rō n̄ eſt rō:ſed abuſio:cuꝫ
ſe diue voluntati n̄ ꝯformet.q̄r ex q̄ ita deo pla
cuit aliā rōnē q̄rere n̄ debemꝰ. Iſtas leges a me
ipſo n̄ habui:ſed a doctoribꝰ famoſiſſimis ipſas
accepi. Nō.n.talibꝰ dedi operā:ſed ab eis inqui
rens ꝟitatē:talia ex eoꝝ documentis accepi.⁊
iſta ſufficiant quantū ad pn̄tem mām. Quiti
qui ꝑꝑ auaritiā pereunt ſūt oēs iudices male iu
ſtitiā miſtrantes.vt.ſ.qn̄ iudices ordinarij id qđ
debent gratis ipendē:venale ꝯſtituūt.vbi nō
ꝙ q̄ttuor modis oē hūanū iudiciū ꝑuertit.vꝫ.ti
more:odio:dilectione:⁊ cenſu. Tiore dū metu
ptātis alicꝰ loqui ꝟitatē ꝑtimeſcimꝰ. Cupiditate
dū ꝑmio animū alicꝰ cōrūpimꝰ. Odio dū ꝯ quē
libet aduerſariū mollimur. Amore dū amico l'
ꝓpinq̄ auxiliū ꝑſtare intendimꝰ.vn̄ ꝟſus. Quat
tuor iſta tior odiū dilectio cēſus. Sepe ſolēt ho
minū rectos ꝑuertē ſēſus. Et ponūt iſta.xj.q.iij.
c.q̄ttuor modis. Diligent igit oēs iudices ordia
rij attēdant:vt in ꝯcipiendis ferendiſq̄ꝫ ſentētijs
deū ſolū ꝑ ocul' hēant. In̄ ſtatutū eſt in.c.ſtatu-
tū.§.inſuꝑ.de reſcriptis.li.vj.ꝙ iudices delega
ti caueāt ne aliqđ enſeniū ꝓ faciēda iuſtitia ac-
cipiant:niſi eēt puū ⁊ qđ in paucis dieb' ꝯſumi
poſſet. Etſi accipiūt magnū ad rſtitutōꝫ teneāt.
⁊ſi iniuſte iudicauerint:tenēt leſo ad oē intereſſe.
Et nō ꝙ hic tex.logt de iudice delegato. Secꝰ
de ordiario q hꝫ ordiata ſtipēdia. Licet in alijs
poſſit moderate oblata accipe.viij.di.c.ꝺ̄ enlo-
gijs:⁊ ſm legiſtas.ff.de officio ꝑſidis.l.ſolēt.vn̄
accipe regulā ꝙ q̄ſq̄s iudex ſit q male iuſtitiā ſci
ent miſtrauerit:qui dꝫ pn̄ia puniri. Si ſecl'aris ē
ei pn̄ia tāq̄ꝫ ꝓ q̄uiſſimo crīe iponi dꝫ.xj.q.iij.c.
q̄cūq̄ꝫ. Si eccl'iaſticꝰ ſuſpēſus ē ꝑ ānū ab execu
tōe officij. Etſi ſuſpēſiōe durāte igeſſit ſe diuis
efficit irregl'ar]:a q̄ n̄ niſi ꝑ papā pōt libari.vt
pꝫ de ſnia ⁊ re iudicata.c.cum eternis.li.ſexto.

q.iiij.c.quotieſcunq̄ꝫ. De tēꝑalibus.vt debituꝫ
creditori debendū.ex de ferijs.c.oēs dies.⁊.c.
vltīo.tn̄ de debitis ſpūalibus etiā intelliguntur.
Debita aūt ſpūalia ſunt dān̄a ſpūalia a malis il
lata.vt infamatio:ꝺ̄tractio:⁊ hmōi.que licet te
neamur ſemꝑ parcē:ꝑcipue tn̄ in diebꝰ feſtis nō
ſunt ad mentē reducēda. Et dicunt debita quia
illi q infamāt ⁊ detrahūt:tenent illa ab īfamatis
ꝑ eos tollē ⁊ bonā famā reddē. Inde Eccl'.x.dr.
Omnis iniurie ꝓximi tui ne memineris:⁊ nihil
agas in opibus iniurie. Quinto nō debemꝰ ci
bos emē:nō corꝑales:ſed ſpūales.cibi ſpūales n̄
emēdi ſunt delectatōes ſenſuales. Un̄ licet ſēꝑ
hō fugere debeat hmōi:ꝑcipue tn̄ in diebꝰ feſt]
vt auertē ocl'os a vanitatibꝰ.ꝑs. Auerte ocl'os
meos ne videant vanitatē. Aures ne audiāt mū
danas cātilenas.os ne vana loquat ⁊c.ꝑs. Dixi
cuſtodiā vias meas:vt non delinquā in lingua
mea. Sexto nō debemꝰ cibos coquē:nō cor
porales:ſed ſpūales.q2 ponamꝰ ꝙ illos emerimꝰ
per aliquē illoꝝ ſenſuū:nō tn̄ eos coquamꝰ.i.in
mente diu teneamꝰ:ſꝫ cito eijciamꝰ. Nā ſic cibꝰ
coquit in ſtomaco:⁊ ꝯuertit in nām aliti.ex 2° de
aīa:ſic vane delectatōes diu in mēte retēte cō-
uertunt in malā ꝯſuetudinē. Job.v. Multipli-
cate ſunt ꝑuaricatōes eoꝝ:cōfortate ſūt abuſio
nes eoꝝ. Inde Ezech.xviij.ait. Proijcite a vo
bis oēs ꝑuaricatiōes vr̄as in q̄bus p̄euaricati
eſtis:⁊ facite vobis cor nouū. Septīo nō de-
bemus plus q̄ꝫ mille paſſus ire.nō.ſ.hac illac diſ
currētes:⁊ venatū eūtes diuinis ſpretis officijs
Uel diſcurſus ſpūalis eſt qn̄ aīa ꝑ illicitos actus
diſcurrit:mō in vnū:mō in alteꝝ peccatū labēſ.
ad quā Hiere.xxxi.dicit. Reuertē ꝟgo iſrahel
i.aīa ꝑdeſtinata ad fidē:ad ciuitates iſtas.ſ.ad ec
cleſiā militantē ⁊ triūphantē:que ciuitates dicū
tur in nouo ⁊ veteri teſtō. vſq̄ꝫquo delicijs.ſ.car
naliter viuēdo:diſſolueris filia vaga.ſ.ꝑ diuer-
ſa vitia. Octauo ligna colligē nō debemꝰ:nō
quidē materialia:ſꝫ ſpūalia:q̄ ſunt vanitates mu
lieꝝ:q̄ mētes aſpicientiū ſuccendūt. Sapiē.vi.
Ignis in aqua ardebat ſuꝑ virtutē ſuā. Per aq̄ꝫ
intellige hoīes q in aſpectu mulieꝝ molles ſunt.
Prouer.vj. Ignis abſcōdi nō pōt in ſinu niſi cō
burat veſtimēta.i.nō in ſecreto mentis retinet lu
xuria niſi ꝯſūmat oīa ſpūalia bona ⁊c. Nono n̄
debemꝰ oꝑa ſuilia facer.oꝑa ſeruilia facit q q̊q̄
mō deū offendit grauit. Leui.xxxiij. Oē opꝰ ſ
uile nō facietis.i.nō ꝑpetrabitis aliqđ pctm̄ mō
tale. Jo.viij. Qui facit pctm̄ ſuus eſt pcti.q̄r ⁊c.
⁊ ſic pꝫ iſta ꝟitas. Qtū ad tertiā ꝟi.dico ꝙ lꝫ
ab oībus ſuꝑdictis in diebꝰ ꝑmarie feſtis ſūmo
ꝑeſit cauendū:ſuꝑ oīa tn̄ ſenſus corꝑis refrenā
di ſunt. Ubi nō ſm btm̄ Tho.ſa ſe.q.clxviij.ꝙ
cognitio ſenſitiua tā in nobis q̄ꝫ in brutis ad duo
ꝑncipaliter ordinat. Uno mō ad corporis ſuſten
tationeꝫ:inq̄ꝫtum.ſ.ꝑ ea hoīes ⁊ alia nociua oīa
vitāt:⁊ neceſſaria ad ſuſtentatōeꝫ ꝯuertūt:ſicut
hō:⁊ ouis lupū vidēs fugit.⁊ ſilia. Alio mō ordi
natur ad cognitionē practicā vel ſpeculatiuam.

ꝟbi grā. Medicus videns herbā ordinat illam
ad medicinā:⁊ hō ꝑ alios copis ſenſus ſentiens ⁊
vidēs reꝝ creataꝝ pulchritudinē ⁊ virtutē:ſur-
git in laudē creatoris. Unde ex magnitudie reꝝ
dei magnitudo:ex ꝑpetuitate eaꝝ dei eternitas
⁊ ex ꝟtute eaꝝ dei ꝑfectio:⁊ ex pulchritudie ea
rū dei ſapientia cognoſcit. His ſic notatis accipe
iſtā regulā gn̄alē:ꝙ q̄ncunq̄ꝫ ſtudiū ſenſuū nro-
rū opi adaptamꝰ:vltra illos duos modos ante-
dictos.ſ.aut ad neceſſitatē ſuſtentatōis:aut ad ī
telligendā veritatē:ꝓfecto oculos noſtros.i.ſen
ſus nr̄os ad vanitatē declinamꝰ. Inde Aug.in
libro ꝯfeſſionū ſe peccare fatet:ſi canē currētē
poſt leporē aſpiceret:eo ꝙ hmōi aſpectꝰ crebro
ab vtili ꝯſideratōe ⁊ ſpecl'atōe diſtrahē ꝯſueuit.
Nōne queſo q̄a pomū noſtra ꝑma mater iordia
te reſpexit:mortē ſibi ⁊ poſteris ſuis ītulit: Gen.
iij. Nōne in ꝑma mūdi etate:q2 viderūt filij dei
filias hominū ꝙ eēnt pulchre:eligerūt ſibi vxo-
res ex oībus quas viderāt.⁊ tandē inter ſe tur-
pitudinē operātes iratus eſt deꝰ: Gen.vj.⁊ dixit
Delebo hoīeꝫ quē formaui a facie terre ab hoīe
vſq̄ꝫ ad aīantia ⁊c.⁊ ita dilluuio hoīeꝫ deſtruxit
Nōne Samſon dū in mulierē alienigenā ocl'os
fixiſſet:ei finalr adherēs ſibiipſi mortē intulit ꝑ
us euulſis oculis:⁊ more aſini molā ducēs: Judi
cū.xvj. Nōne Dauid ſanctꝰ q̄a Berſabee lauā-
tem ſe in pomerio iordinate aſpexit:adulteriū ⁊
homicidiū cōmiſit: ij.R.xi. Itē Amon eiꝰ filius
maior:dū pulchritudinē ꝓprie aſpexiſſet ſororis
⁊ eā adamſſet:⁊ carnalr cog̃uiſſet:nōne a fratre
ſuo.ſ.Abſalone interfectꝰ eſt: ij.R.xij. Silr ⁊ ſe-
nes in ꝯcupiſcentiā Suſanne ardētes:q̄a eaꝫ in
pomerio lauantē viderūt morti traditi ſt. Dan̄.
xiij. Et ut breuiter ꝯcludā:accipe regulā vnam
gn̄alē.ꝙ fere pctā oīa ꝑ portā oculoꝝ non recte
cuſtoditā ingrediunt.⁊ ſic aīaꝫ depredant. Tre
noꝝ.iij. Oculus meꝰ depdatus eſt aīam meam.
Inđ Aug.xxxij.q.v.c.nec ſolo.ait. Nec ſolo ta-
ctu ⁊ affectu ſed aſpectu q̊ q̄d appetit ⁊ appetit
ꝯcupiſcentia feminaꝝ: Nec uos dicatis hēre a-
nimos pudicos ſi hētis oculos ipudicos.q2 ipu-
dicus oculus ipudici cordis nūcius eſt. Et rō q̄r
potius ꝑ oculos q̄ꝫ ꝑ alios ſenſus peccata hn̄t in
greſſū eſt:q̄a alioꝝ ſenſuū obiecta nō ita ſunt in
ꝓmptu. Citius.n.viſus ſuo obiecto cōiungit q̄ꝫ
ceteri ſenſus. Propterea q̄dā ſanctus pat cū ſe-
mel a quodā Romano nobili vt ad eiꝰ domū ꝓ
ſanitate ſue uxoris accedē rogaret:rn̄dit. Nō cu
res pn̄tiam hēre ſuoꝝ dei:ſed tn̄ eoꝝ orōes ex-
quire. Et vos iſane mulieſ quottidie hibigliare
vt ita loquar:nō ſinitis:in vr̄aꝝ ⁊ ſuaꝝ aīaꝝ ꝑ-
ditionē. Septies.n.mulieris laqueꝰ diaboli eſt:
quo aſpicientes capit ⁊ illaq̄at:vt Salomō ait.
Si ḡ aīa oī tp̄e ſuꝑdicta ꝑiculoſa ſūt ⁊ fugiēda:
q̄s dubitat ꝙ in diebꝰ feſt] magis ſūt ꝑcauēda:
Inde de ꝯſe.di.i.in diebꝰ feſtis ſpectacula ꝓhi-
bent:in.c.qui die.vbi dr̄.qui die ſolenni preter-
miſſo ad ſpectacula vadit excōicet. Ex q̄ ſequit
ꝙ qui ad talia ſpectacula vadit mōtalr peccet.

quia nullus proprie excõicari dr̃: niſi pro peccà
to mortali. Sed h̃ non videt̃ verũ: qm̃ ſpectacl'a
ſiue ad tediũ remouendũ: ſiue ad ſolatiũ p̃ſtan-
dũ inuenta ſunt: ⁊ q̃uis vanitatẽ ãnexã hẽant:
non tñ mortalia ſunt: niſi fiant tp̃e interdicto ⁊
in loco ſacro. vt dicit Albertus in. iiij. ſñiarũ. ⁊
btũs Tho. ſa ſe. q. clxviij. Ego dico in hac p̃te
q̃ ſi ſpectacula fiant pp̃ deuotionẽ ⁊c̃. ſine lar-
uis ⁊ alijs inhoneſtis: nõ eſt illicitũ illa videre.
Si ãt ad vanitatẽ ⁊ periculũ corpoꝝ ⁊ aĩaꝝ: vt
torneamenta: haſtiludia: ⁊ hmõi ſunt a iure oĩo
prohibita. ⁊ talia operantes mortaliter peccãt:
non tñ videre ſemp̃ eſt pctm̃ mortale. tunc eniʒ
mortale eſt qñ tenaci aĩo ita illis afficit̃: vt ſi ẽt
prohiberent oĩno ad videnduʒ accederent: aut
qñ turpis delectatio in illis ponit̃. Si ãt tm̃ ſola
tioſe uident̃: ⁊ non cũ turpi delectatione: nõ erit
mortale. intellige de ſecularib⁹ tm̃: q2 diuĩo cul
tui dedicatis illa videre eſt illicitũ oĩno. vt pa-
tuit in 3ᵃ conc'one ſe ↄſiderationis hui⁹ hmõis.
Sed dic p̃r Ambroſi: corea eſt ne ſemp̃ pecca-
tũ mortale? Dico ſm Alanũ in. iiij. di. xvj. q̃ co
rea de ſe malũ nõ eſt: q2 põt hñ fieri. ſed triplici
cã mala erit. p̊ qñ ad prouocandũ libidinẽ ⁊ hu-
iuſmodi fiunt. ſo qñ perſone non ↄueniũt: vt cle
ricis ⁊ religioſis. 3ᵒ qñ tp̃e indebito: vt tp̃e pnĩe
l' ſimili fiant. Si ãt pp̃ honeſtã cãm fiant: ⁊ ſup̃-
dicta non intueniant: ñ erit pctm̃ mortale: niſi
forte per accñs inquantũ quis ſũmit occaſionẽ
male cogitationis ⁊ delectationiſ periculoſa ſt.
Audi Hiero. in quadã homel'. Non credo inq̃t
viro ſi dicit ſe illeſũ euaſiſſe a ſpectaculis taliũ:
cũ Dauid ex eo q̃ uidit Berſabee lauantẽ ſe ad
libidinẽ prouocatus eſt. hec ille. Et nõ q̃ illici-
tas coreas ducentes ſemp̃ mortaliter peccant:
vt dic̃ Guil. qr̃ ⁊c̃. Et h̃ ſufficiãt ꝓ p̃nti ↄc'one.

De tabernis conc'o ſa.

Ecipe ſam conc'onẽ. vʒ. Licet biber̃ ⁊
a comedere ſint opera nãe: in diebus tñ
feſtis tabernã quantũ poſſum⁹ ⁊ eſt lici
tũ debemus fugere. vbi tres inquiram⁹ dubi. vʒ.
p⁹ dubi. eſt iſta. quare taberne ſunt iſtitute. 2ᵘᵐ
eſt. quot eſt grauius pctm̃ qd̃ in tabernis fiat.
3ᵘᵐ eſt. an ſemp̃ ire ad tabernas ſit pctm̃. Q̃n-
tũ ad primã dico q̃ taberne prius inuente ſunt
ꝓpt̃ forenſes ⁊ trãſeuntes: vt moderate poſſent
in eis comedere ⁊ bibere: ſed hodie taberne fa-
cte ſunt ad bñ potandũ ⁊ melius comedendũ in
ordinate. Circa qd̃ tria puncta quero. Primuſ
punct⁹ eſt. an ſemp̃ bñ comedere ⁊ epulari ⁊ bñ
bibere ſit mortale. 2⁹ punctus eſt. an facẽ cõui
uia ſit mortale. 3⁹ punct⁹ eſt. quot mala ꝓueni
unt ex indebita ⁊ inordinata comeſtione. Q̃n
tũ ad primũ punctũ dico q̃ bona comedẽ ⁊ bo
nũ vinũ bibere nõ eſt pctm̃: ſed inordinate ſic.
vñ inordinat⁹ appetitus edendi ul' comedendi
pctm̃ mortale facit. vbi nõ q̃ talis inordinatus
appetitus ad tria põt hr̃e reſpectũ. ſ. ad rẽ come
ſtibilẽ: ad comedentẽ: ⁊ ad effectuʒ gule. Si ad
rẽ comeſtibilẽ: tunc hoc põt eſſe duobus modiſ

q2 aut appetit nociuã rẽ: aut prohibitã. Si noci
uã ⁊ ſcienter non dubiũ q̃ peccat. vñ Augu. in
quadã ep'a. Non põt inquit fieri comeſtio noci
uoꝝ ſine cupidinis vitio l' voracitatis. Si rẽ p̃
hibitã ſicut carnes ⁊ lacticinia tp̃e quadrageſi-
me quibus veſci nõ licet. de conſe. di. iij. c. ñ licʒ
⁊ c. nõ oʒ. ⁊. lxxvj. di. ſtatuimuſ. manifeſtũ eſt q̃
talia appetere eſt pctm̃. ⁊ intellige neceſſitate ñ
obſtantẽ: vt ſunt infirmi ⁊ ſimiles. ex̃ de obſua
tione ieiunioꝝ. c. conſiliũ. §. vlti. vbi dr̃. Preterea
de illis qui in quadrageſima ul' in alijs ieiunijs
ſolẽnibus infirmant̃: ⁊ petunt ſibi eſum carniuʒ
indulgeri: rñdemus q̃ cũ nõ ſubiaceat legi ne-
ceſſitas: deſideriũ infirmoꝝ cũ vrgens neceſſi-
tas exigit: ſupportare potes ⁊ debes: vt maius
in eis periculũ euitet̃. hec ibi. ⁊ ſunt verba Inno-
centij tertij brachareneñſi ep̃o. Et ſic pʒ primuſ
reſpectus. 2⁹ reſpectus eſt ad comedentẽ: ⁊ tũc
dico q̃ quinq3 modis põt eſſe inordinatio in co
medente. ut ponit btũs Grego. in li. moꝝ. vnde
dat̃ talis verſus. Propere: laute: nimis ardenter:
ſtudioſe. Prim⁹ modus dr̃ propere. i. cũ quiſ
horã comedendi preuenit. vñ Jonathas ſñiam
mortis meruit: q2 guſtũ mellis conſtitutũ tẽpoꝝ
anteceſſerit: vt dicit Grego. ſuper p̊. Re. xiiij. ſu-
per hoc verbo. Jonathas ãt intinxit ſũmitatẽ vir
ge in fauo mellis. Jñ Iſa. xv. Ue inquit q̃ ſurgi
tis mane ad ebrietatẽ ſectandã ⁊ potandũ vſq3
ad veſperã ⁊c̃. 2⁹ modus dr̃ laute: vt cũ quis
nimis delicata cibaria querit. vt de filijs iſrl' le
git̃. Numeri. xj. Qui flebant pro deſiderio car-
niũ. Jñ Grego. ait. De egypto ductus eſt popu
lus: ⁊ in heremo occubuit: q2 deſpecto mãna ci-
bos carniũ petijt quos lautiores putauit. Diueſ
ẽt epulo condemnat̃: q2 quottidie ſplẽdide epu
labat̃. Luce. xvj. Jñ Seneca. Palatũ tuũ exci
tet fames: non ſapores. Contra quos dr̃ Johel.
p̊. Ululate oẽs qui bibitis vinuʒ in dulcedine:
qm̃ perijt. i. peribit de ore veſtro. exẽplũ abba-
tis faſtiditi euntis ad balnea pro recuperando
appetitu: qui cõprehenſus a tyrãno ⁊ in carcerẽ
recluſus ſanatus eſt comeſtione ſola fabaꝝ. q̃re
⁊c̃. 3⁹ modus dr̃ nimis. ſ. ſumendo cibũ. Eze-
chiel'. xvj. Hec fuit iniquitas ſodome ſorõis tue
ſaturitas: panis habundantia ⁊ ociũ. Audi Gre
go. Sodoma inquit ſalutẽ perdidit: q2 ſuperbie
vitio menſurã moderate refectionis exceſſit.
Jñ Iſa. v. Ue qui potentes eſtis ad bibendũ vi
nũ: ⁊ viri fortes ad miſcendã ebrietatẽ ⁊c̃. Jnd̃
Hiero. Illa inquit pluuia optima eſt q̃ ſenſim d̃
ſcendit. Subitus ãt ⁊ nimis p̃ceps imber arua
ſubuertit: ſic ⁊ nimius cibus nocet. Quartuſ
modus dr̃ ardenter: vt cũ quis auide ⁊ cũ inglu-
uie cibũ ſũmit. ſicut pʒ de Eſau qui pre fame ſe
quaſi morientẽ reputauit. Geñ. xxv. Jñ Greg.
Eſau inquit primogenitoꝝ gl'am p̃didit: q2 ma-
gno eſu deſiderij lenticulã cõcupiuit. Jñ Eccl'.
xxxvij. Noli inq̃t eẽ auid⁹ in oĩ epulatione tua:
neq3 te effundas ſup̃ oẽm eſcã. ⁊ Bernardus d̃
mõ ſumẽdi cibũ dicit. Ad ſanitatẽ corp̃ois q̃nto

cibus honeſtius ⁊ ordinatius ingredit̃: tanto fa-
cilius ⁊ ſalubrius digerit̃ ⁊c̃. Quintus mod⁹
dicitur ſtudioſe. i. cũ qs nimia ſolertia cibũ p̃at.
Noui. n. quẽdaʒ fratrẽ: q̃ qñ aliq̃d pro comeſtio
ne p̃abat tãto ſtudio id faciebat ⁊ igluuie q̃ cẽ
ties ſp̃uebat anteq̃ fineʒ daret. Inde filij Heli
q̃ carnẽ crudã rapiebãt a pp'o vt eã delicate ſi
bi p̃pararẽt redarguti ſũ. p̊. Re. ij. c. Inde Greg.
Ex eo filioꝝ heli culpa ſuborta eſt: q2 puer car-
nes crudas q̃reret quas curati⁹ exhiberet. Au-
di Iſidoꝝ. Tota inq̃t die epulas ruminant q̃ ad
explendã gulã veſp̃e delicias parant ⁊c̃. Et hoc
de ſo reſpectu. Terti⁹ reſpect⁹ eſt ad effectũ
gule. i. prout tal' inordinat⁹ appetit⁹ producit in
ordinatũ effectũ gule. Et ſic gula tot in ſe defe-
ctus amplectit̃ quot mala ꝓducit: de q̃bus ifra
dicet̃. Et ſic pʒ primus punct⁹ prime ↄſideratõiſ
Sʒ an ſup̃dicta ſint ſemp̃ mortalia: dicit beatuſ
Tho. ſa ſe. q. cxlviij. q̃ talib⁹ ꝓpter vitiuʒ gule
iherent tanq̃ fini p̃ quẽ deuʒ cõtemnit parat⁹ ↄ̃
dei p̃cepta agere vt delectatões hmõi aſſeq̃tur
ſic eſt mortale pctm̃. Si vero in talib⁹ comeſtiõib⁹
ſit inordinatio ſʒ ea que ſunt ad finẽ. vt q2 nimiſ
ↄcupiſcit delectatõeʒ ciboꝝ: ſʒ nõ ꝓpter aliquid
facẽ ↄ̃ legẽ dei: ſic eſt veniale. q̃re ⁊c̃. Q̃ntum
ad ſm punctũ dico q̃ ↄuiuia q̃ttuor de cauſis fi
eri p̃nt. vʒ. ꝓpter dei honorẽ. ꝓpter amicitiã. ꝓ
pter remuneratõem. ꝓpter malignatõeʒ. P⁹
fieri p̃nt cõuiuia ad dei honorẽ. Luce. xiiij. Cuʒ
facis prandiũ aut cenã noli vocare aĩcos tuos:
neq3 fratres tuos: nʒ vicinos diuites: ne forte ⁊
ipſi te reinuitẽt: ⁊ fiat tibi retributio. Sʒ cũ faciſ
ↄuiuiũ voca paup̃es: cecos: debiles: claudos: ⁊
beat⁹ eris: q2 nõ hñt retribuẽ tibi ⁊c̃. Qm̃ q̃cũq3
potũ d̃derit vni ex minimis iſtis q̃ in me credũt
⁊c̃. ait dñs Mat. x. Sic faciebat bon⁹ ille Tho
bias. Thob. ij. c. Cũ eſſet dies feſtus dñi: ⁊ factũ
eẽt prandiũ bonũ in domo thobie: dixit filio ſuo
Uade ⁊ adduc aliquos de tribu nr̃a timẽtes deũ
vt epulẽtur nobiſcũ ⁊c̃. Scd̃o fiunt ↄuiuia ꝓ
pter amicitiã ⁊ beniuolentiã aĩcoꝝ: aut ꝓpt̃ tra-
ctandã pacẽ ⁊ cõcordiã: qd̃ eſt valde meritoriuʒ
vt Aug. ait. Et hoc mõ fecit Iſaac ↄuiuiũ trib⁹
ſuis inimicis. ut dr̃ Geñ. xxvj. Fecit eis Iſaac ↄ
uiuiũ. ſ. Abimelech ⁊ Ocozath ⁊ Picol. ⁊ p⁹ ci-
bum ⁊ potũ ſurgẽtes mane iurauerunt ſibi mu
tuo. ſ. ſe inuicẽ nõ offender̃. Dimiſitq3 Iſaac eos
pacifice in locũ ſuũ ⁊c̃. Tertio ꝓpter remũe-
ratõem: ſicut Balthaſar rex fecit Dañ. v. c. vbi
dr̃. Balthaſar rex fecit grãde ↄuiuiũ optimati-
bus ſuis mille: vt. ſ. remũeraret eos in p̃te ex bñ
ficijs ſuſceptis ⁊c̃. Quarto ꝓpter malignatio
nẽ. ut. ſ. inuicẽ laſciuiẽt ⁊ ventrẽ ipleãt. Prouer.
xxiij. Noli eẽ in ↄuiuijs peccatoꝝ q̃ carnes ↄfe
rũt ad veſcendũ ⁊c̃. Ut igr̃ in cõuiuijs debita
regula ⁊ forma ſeruet̃ nota iſtos verſuſ. Sit timõ
in dapibus: bñdictio: lectio: tp̃s. Sermo breuis
vultus hilaris: pars det̃ egenis. Abſint delitie:
detractio: crapula: murmur. Ebrietaſ: nimi⁹ affe
ctuſ: ⁊ hiſtriõat⁹. Finitoq3 cibo reddat̃ gr̃a xp̃o:

De p̊ dr̃ Eccl'. ix. Uiri iuſti ſint tibi cõuiue: ⁊ i ti
more dei ſit tibi gl'atio: ⁊ in ſenſu ſit tibi cogita-
tus dei: ⁊ oĩs enarratio tua in p̃ceptis altiſſimi.
De 2ᵒ ex'ᵘ xp̃i. Bñdixit ⁊ fregit. Et cetera q̃re in
ſũmeta de vitijs. Q̃tũ ad tertiũ punctũ dico
q̃ nõ ſufficim⁹ mala q̃ ex inordinata comeſtiõe
ꝓueniũt numerare. aliq̃ tñ hic ponam⁹. Prio
. n. ex gula p̃ijt genus humanũ. Geñ. iij. Iteʒ fi
lij iſrl' carnes deſiderãtes in furore dñi ↄſũpti ſt̃.
Nũeri. xj. Itẽ filij Dauid in ↄuiuio Abſalonis
interfecti ſũt. ij. Re. xiiij. Itẽ filij Job ꝓ q̃b⁹ ar
denter orauit p̃r in ↄuiuio fr̃is p̊geniti a ſathan
p̃cuſſi ſunt. ⁊ multa alia ⁊c̃. Iteʒ in nouo teſtõ
Joãnes bap. in ↄuiuio a puella ſaltatrice mortẽ
accepit. Math. xiiij. Itẽ in cena dñi itrauit ſa
than in corde Jude. Jo. xiij. Itẽ diues epulo i
inferno ſepult⁹ eſt. Luce. xvj. Et ſic d̃ alijs diffu
ſius q̃re in ſũma de vitijs. q̃re ⁊c̃. Et iſta ſufficiãt
q̃tum ad primã dubitatẽ. Q̃tũ ad ſam: dico q̃
tria ſũt grauiſſima pctã que in tabernis fiũt. vʒ.
ebrietas: luduſ: ⁊ blaſphemia. Primũ eſt ebri
etas. Eſt autẽ ebrietas vt dicit btũs Tho. ſa ſe
q. cl. imoderatus vſus vini. ⁊ põt tripliciter fieri
Uno mõ qñ ignorat̃ potũ imoderatũ eẽ ⁊ inẽ-
briare potãteʒ: ⁊ ſic põt eẽ ſine pctõ. ſicut quidã
credũt de Noe qñ plantauit vineã ⁊ bibẽſ uinũ
inebriat⁹ eſt. Scd̃o mõ qñ qs potũ imoderatũ
eẽ p̃cipit: nõ tñ exiſtimat iebriari poſſe. ⁊ ſic põt
eẽ pctm̃ veniale. Tertio mõ qñ ſcit potũ imo-
deratũ: ⁊ inebriari nõ curat. ⁊ tũc ẽ mortale. Sʒ
ponam⁹ q̃ vnus ebri⁹ aliqua mala ↄmittat: nun
q̃d ꝓpter ebrietatẽ excuſabit̃? Dicit Ray. q̃ ſi ſi
ne ſua culpa ebrietatẽ icidit ⁊ oĩo fiat mẽte alie
nus excuſat̃. xv. q. i. Secus ſi culpa ſua: aut non
oĩo alienat⁹ fuerit. Sʒ de mã p̃tinenti ad h̃ dice
tur ſmone ſeq̃nti. Nõ q̃ dr̃ia eſt int̃ crapulaʒ et
ebrietatẽ. Crapula. n. dr̃ q̃tum ad ſup̃fluitateʒ
ciboꝝ. Inde crapula q̃ſi cruda epula dr̃. Ebrie-
tas vero dr̃ q̃tum ad potũ. Inde ebrietaſ dr̃ ab e
qd̃ eſt ſine ⁊ brie qd̃ eſt mẽſura. inde ebrietaſ q̃ſi
ſine mẽſura. Et p̃ ↄñs ebriuſ dr̃ q̃ ſine mẽſura bi
bit. Unñ Horatius. Fecũdi calices quẽ nõ fecẽ
diſertũ. Hec ponit glo. in. c. crapula. de vi. ⁊ ho.
cleri. ad l'ram. Et dicit Ambroſius q̃ ebrietas ẽ
vile ſepulchꝝ rõnis. Et hec ſufficiãt ꝓ p̃nti dubita
te. Q̃m de ludo dictũ eſt ſ̃. de blaſphemia etiaʒ
ſatis eſt euidẽtia in ꝓmptu: ⁊ alibi diffuſi⁹ dicet̃.
q̃re ⁊c̃. Q̃tũ ad tertiã dubi. dico q̃ gñalr̃ ire ad
tabernas ſine neceſſitate ⁊ d̃bita moderãtia eſt
oĩo illicitũ. ⁊ q̃to p̃ſona eſt g̃uioris etatis ⁊ r̃pu-
tatõis: tanto magis deforme frequẽtare taber
nas. Inde clericis ⁊ religioſis p̃ſonis ꝓhibet̃ ad
tabernas ire ſine grãdi neceſſitate. in. c. clerici d̃
vi. ⁊ ho. cleri. vbi dr̃. Et tabernas ꝓrſus euitẽt:
niſi forte neceſſitatis cã in itinẽ ↄſtituti. Cõcor-
dat. xliiij. di. c. clerici. Et nõ ſolũ tabernas decli
nare debẽt: ſʒ etiã in domib⁹ eoꝝ vel alioꝝ mo-
derate comedãt ⁊ bibãt. vt in. c. a crapula. d̃ vi.
⁊ hone. cleri. vbi dicit ſic tex. A crapula ⁊ ebrie
tate oẽs clerici diligẽter abſtineãt. vnde vinuʒ

ſibi tēpent. Nec ad bibendū quiſpiā incitet: cū ebrietas ⁊ mētis inducat exiliū: ⁊ libidis ꝓuocz incendiū. Vñ illū abuſū penitus decreuim⁹ abolendū quo ī ɋbuſdā ꝑtibus ad potus eq̄les ſuo mō ſe obligāt potatores: ⁊ ille iudicio taliū plus laudat ꝗ pluries iebriat ⁊ calices fecūdiores exhaurit. Si qs aūt ſup his culpabilē ſe exhibuerit niſi a ſupiore ꝯmonitus ſatiſfecerit: ab officio vl̄ beneficio ſuſpendatur. Hec ibi Innocentius in concilio generali. ⁊ ſic patet iſta concluſio.

Qualiter in diebus feſtis deum cū membris corporis offendimus concluſio tertia.

Ccipe tertiā cōclōnē. vz. Quis membra corporis hūani ſint data in officiū nāe: tñ ꝑ illa male operātes nihil aliud faciunt ꝗ͂ deū grauiter offendē. vbi tres ingramus ꝟitates. vz. p̄ᵃ ꝟi. eſt iſta. quot modis offendit deus mente. 2ᵃ ē. quot modis offendit ore. 3ᵃ ē. quot modis offendit ope. Quantū ad p̄mā dico ꝙ gñaliter loquendo oīa iſta ſunt peccata cordis. vz. cogitatio: delectatio: ꝯſenſus: deſideriū mali: voluntas ꝑuerſa: infidelitas: indeuotio: ꝑ̄ſumptio: deſperatio: timor male humilians: amor male inflāmans: ſuſpitio: inuidia: ira: odiū: timor ſeruilis: exultatio in aduerſis ꝓximi: ꝯtēptus pauper̄ l' peccator̄: ꝑſonar̄ acceptio: ꝑfidia: affect⁹ inordinat⁹ parentū carnaliū: inepta leticia: ſeculi triſtitia: īpatientia: auaritia: ſuperbia: accidia: ꝑplexitas: obſtinatio: malitia: tediū boni: incōſtātia pnie: penitētis dolor q͛ non fecit āplius mala ſolita: hypocriſis: amor placēdi: timor diſplicendi: verecundia de bono ope: amor priuat⁹: ſenſus ſingularis: ābitio dignitatū: vanagloria de bonis fortune l' glorie: verecundia de pauptate: ꝯtēptus admōitionū: ⁊ appetitus iniuriandi. Iſta ſūt peccata cordis quaſi capita oīum q̄ dependent inordinate a corde. q̄re ⁊c̄. Quantū ad ſcḋam dico ꝙ ſunt iſta. vz. Crebra iuratio: ꝑiuriū: blaſphemia: nomē dei irreuerent̄ noīare: ꝟitatē īpugnare: deū ſpernere: ꝯ̄ deū murmurare: irreuerēter loqui: adulatio: mēdaciū: vituperatio: maledictio: īfamatio: cōtentio: murmuratio: īpugnatio agnite ꝟitatis: inuidentia fraterne charitatis: ſeminatio diſcordie: ꝓditio: falſū teſtimoniū: malū ꝯſiliū: deriſio ꝯ̄dictio. inobediētia. īuertere l' irritare bona ſcā in eccleſiis placitare. ad irā quēq̄ꝫ ꝓuocare. rep̄hendere in eo qḋ ipſe fecit. uaniloquiū. ſtultiloquiū. multiloquiū. turpiloquiū. ſcurrilitas. proferre ꝟba iocoſa ocioſa ⁊ curioſa. iactatio ꝟborū. paliatio peccator̄. defenſio. clamor. riſus diſſolutus. cachin⁹. lenonitiū. cantus van⁹ cantilenar̄ ſeculariū. cant⁹ diuin⁹ ī nota ſeculari. ꝟba diuina magis frāgere ꝗ͂ deuote ꝓnūciare. ī iniuſta cā aduocare. bonū ſpernere. ⁊ ꝟtutes deteſtare. q̄re ⁊c̄. Quantū ad tertiā dico ꝙ ſūt iſta. vz. luxuria. gula. ebrietas. ſacrilegiū. ſymonia. ſortilegiū. violatio feſtiuitatū. īdigne cōicare. votor̄ fractio. apoſtaſia. diſſolutio ī diuīo officio. ſcādaliçatio. malo exēplo ꝓximū corrūpere: ledere homīē ī reb⁹: ī ꝑſona: ul' in fama: furtū: rapina: vſura: deceptio: ludus: venditio iuſtitie: tholonea iniuſta: auſcultare mala: ioculatoribus donare: neceſſaria ſubtrahere ſibi l' aliis: ſup̄flua ſūmere: vltra vires quicpiā aggredi: cōſuetudo peccandi: ſimulatio: tenere expēſas ad q̄ nō ſufficit: l' q̄ ſine peccato ñ exercent: coniçar: nouitatū inuentio: maioribus rebellare: minores opprimere: delinq̄re viſu: auditu: olfactu: guſtu ⁊ tactu: oſculū: lucta: itinera nociua: ⁊ mādatis reſiſtere. Iſtis addunt̄ peccata ommiſſiōis vt de deo ñ cogitare: deū ñ timere: deo grās ꝺ̄ bñficiis nō agere l' reddere: bona opa ad deū ñ referre: de peccatis ſicut oꝫ nō dolere: ad grātiā percipiendā nō ſe ꝑparare: grā accepta ñ uti l' eā nō conſuare: ad inſpirationē dei ſe ñ ꝯuertere: voluntatē ſuā diuine nō ꝯformare: ad horas dicendas ñ attendē: orōnes debitas ommittere l' negligenter ꝑſoluere: ea q̄ tenent̄ ex uoto l' p̄cepto l' officio negligere: ꝯfeſſionē ⁊ cōionē ſemel in āno ad minus ñ petere l' recipere: parentes ñ honorare: ſeipſū ñ cognoſcere ⁊ rep̄hendē: ꝯſciam negligere: eccliam: miſſas ⁊ p̄dicatiōes fugere: tētationibus nō reſiſtere: pnīas iniūctas ꝯtēnere l' ommittere: ea q̄ ſtatim fienda ſunt differre: de bonis proximi ñ gaudere: de malis ei⁹ dē ñ dolere: iniurias ñ remittē: fidē ꝓxīo ñ ſuare: bñficiis ꝓximi ñ rñdere: delinq̄ntes ñ corripere: lites ñ ſedare: ignorātes ñ inſtruere: afflictos ñ ꝯſolari: ⁊ admonitionib⁹ ñ acquieſcē. hec ſunt capita oīum peccator̄. Etſi queris vñ accipit̄ iſtor̄ peccator̄ ordo. Dico ꝙ peccata cordis pñt accipi ex ꝟbis apoſtoli ad Gal. v. c. ibi. manifeſta ſunt opa carnis. Scḋa ad Ro. i. ibi. dicentes ſe eē ſapientes ſtulti facti ſunt: ⁊ mutauerunt īcorruptibilitatē dei in ſimilitudinē imaginis corruptibilis hominū: volucrū: quadrupedū: ⁊ ſerpentū. ꝓpter qḋ tradidit eos de⁹ in deſideria cordis eor̄. Tertia. ii. ad Thi. iii. ibi. hec āt ſcitote: q͛ in nouiſſimis diebus ⁊c̄. Et qm̄ hec ⁊ oīa q̄ dicta ſunt in h̄ ſmone vitioſa magis ī diebus feſtis ꝗ͂ alio tp̄e fiunt. myſtice dñs hodie ait. Vos aſcendite ad diē feſtū hūc: ego āt ñ aſcēdā: q͛ ſupple iſtas feſtiuitates odiui. ſed ad feſta ſuor̄ dei aſcendit quaſi in occulto ne ipſi inaniter extollant̄. Sic ipſuꝫ oremus vt deſcendat ꝑ grām in corda nr̄a: vt nos tandē ad ipſum aſcendamus per gloriam. Amen.

Feria quarta dñice de paſſione de actibus ⁊ operibus humanis per ſe ⁊ per reſpectum ad voluntatē ſermo in ordine. xxxvi.

Opera que ego facio ipſa teſtimoniū perhibent ꝺ̄ me.

Ioānis. x. c. Cū n. aīa cara voces ſint ear̄ q̄ ſunt in aīa paſſionū note: ut dicit̄ p̄mo periermenias: ꝯſequens ſatis videt̄ vt bona ꝟba bone ſint voluntatis ſigna. vt etiam Mat. xii. Magiſter nr̄ intendit dicens: ꝙ bonus hō de bono cordis ſui ꝓfert bōa. ⁊ alia hōis opa ſint ſigna boni vel mali hōis. Math. vii. A fructib⁹ eor̄ cognoſcetis eos. qm̄ valde ꝑ exteriora cognoſcunt̄ īteriora. Et ꝑ ꝯñs ſm̄ leges dicit̄ ꝙ nō eſt vir bon⁹ qui facit aliq̄d penale. i. dignū pena. vt. l. ſi pendētes. §. fi. ff. de vſufructu. Inde glorioſus Ieſus vt ſue intentiōis ⁊ volūtatis rectitudinē oñderet: oper̄ ſuor̄ bonitatē añponit dicēs. Opera q̄ ⁊c̄. In q̄b⁹ ſacratiſſimis ꝟbis tres cōſiderationes faciamus. vz. Actuū ⁊ oper̄ xp̄i ꝗ͂tū ad volūtatē diuinā in ip̄o exñtē ꝑfectōeꝫ. Actuum ⁊ operum humanorum teſtificationeꝫ. Actuum ⁊ operū humanorū contrariationeꝫ.

De actibus xp̄i quantum ad diuinam voluntatem in ipſo exiſtentem conſideratio prima.

Rimo actuū ⁊ oper̄ xp̄i ꝗ͂tum ad voluntatē diuinā in ipſo exñtem ꝑfectōeꝫ videam⁹. vbi tres ꝯclōnes ponam⁹. vz. Prīa ꝯclo ē iſta. Quis diuinitas ī xp̄o ſub carne lateat: nō tñ diuinā voluntatē in eo exñtem ipſa caro hūana coarctat. Scḋa ꝯclo eſt iſta. Sicut diuina volūtas in xp̄o ſub carne latēs libera eſt: ⁊ caro ip̄aꝫ nō arctat: ita ipſa diuina voluntas noſtrā voluntatē nō neceſſitat. Tertia ꝯclo ē iſta. Licet nec diuina volūtas a carne neceſſitet̄: nec ip̄a nr̄aꝫ volūtatē necitet: tñ qñ diuina uolūtas ī xp̄o aliq̄d ꝺ̄liberat necc̄e ē ut eueīat.

Q diuina voluntas latens in xp̄o non neceſſitatur a carne concluſio prima.

Ccipe primā ꝯclōnē ⁊c̄. vt ſ. Vbi tres ī quiram⁹ ꝟitates. vz. Prīa ꝟi. eſt iſta. Vtrū diuina uolūtas exñs ī xp̄o de neceſſitate velit q̄cquid vult. 2ᵃ ꝟi. eſt. Vtruꝫ qñ xp̄s Ieſus aliq̄d diuina volūtate vult illud uelle ſit cārei vt ſit. 3ᵃ ꝟi. eſt. An qñ Ieſus aliq̄d diuina volūtate vult poſſim⁹ aſſignare cām q̄re ſic vult. Quātū ad p̄mā dico ꝙ hoc clare ītelligere nō poſſum⁹ niſi ꝑ inferiora inuenīat̄. Accipe igr̄ humanā voluntatē: ⁊ tūc dico ſm̄ beatuꝫ Tho. p̄ᵃ pte. q. xix. ar. iii. ꝙ voluntas hūana pōt dupl'r ꝯſiderari. aut ꝑ reſpectū ad obiectū ī rōe finis. aut ꝑ reſpectū ad ea q̄ ſunt ad finē. Et tūc dicit ꝙ volūtas ꝑ reſpectū ad obiectū in rōne vltimi finis neceſſitat̄: q͛ volūtas nr̄a vult de neceſſitate ſuā beatitudinē: ſicut ⁊ q̄libet alia potētia neceſſariā habitudinē hꝫ ad ſuū ꝓpriū ⁊ p̄ncipale obiectū. vt viſus ad colorē: q͛ de ei⁹ rōne ē vt in illud itendat. Si aūt ꝯſiderat̄ ꝑ reſpectum ad ea q̄ ſunt ad finē nō de neceſſitate illa volumus volētes fineꝫ: niſi ſint talia ſine q̄bus finis eē non pōt. ſicut volum⁹ cibū volētes ꝯſeruationē vite. ⁊ nauē volentes tranſfretare. Nō ſic ex neceſſitate volum⁹ ea ſine q̄bus finis eſſe pōt. ſicut equū ad ambulādū: q͛ ſine hoc poſſum⁹ ire. ⁊ ſic de aliis. Itē nō ꝙ neceſſitas eſt duplex. ſ. abſoluta: ⁊ ex ſuppoſitōe. Abſoluta eſt qñ alr̄ eē ñ pōt: nec potuit: nec poterit. ⁊ hec dr̄ abſoluta ſimplicit̄. Alia ē abſoluta ſm̄ q̄d. vt qñ nō pōt aliter eē: nec poterit: lꝫ potuerit. Et hoc fit duob⁹ modis. aut q͛ predicatū eſt in diffinitōe ſubiecti. et ſic iſta eſt necc̄ia. hō eſt aīal. aut q͛ ſubm̄ ē ꝺ̄ rōne predicati. ⁊ ſic iſta ē necc̄ia. numer⁹ ē par l' impar. Neceſſitas ex ſuppoſitiōe eſt ſuppoſito ꝙ ita ſit illud tale eē neceſſe eſt dū ſic eſt. vt dū ſortes ſedet neceſſe ē ipſum ſedē duꝫ ſedet. His ſic notatis dico ꝙ diuina voluntas ſi ꝯſiderat̄ penes ſuū obiectū: qḋ eſt bonitas diuina q̄ eſt finis oīum rer̄: ſic de neceſſitate vult q̄cquid vult. q͛a de neceſſitate fert̄ in diuinā bonitatē. Si aūt ꝯſideratur ꝑ reſpectū ad ea q̄ ſunt ad finē. ſ. ꝑ reſpectū ad creaturas q̄ ordinant̄ ad bonitatē dei tanq̄ꝫ ad ꝓprium finē: tūc nō vult ea de necc̄itate abſoluta. Vñ qñ aliquid extra ſe vult de⁹: nō lō vult vt ſit mediū ad ꝯſequendū bonitatē ſuā tanq̄ꝫ vltimū ſuū: ſꝫ vult tanq̄ꝫ aliq̄d ordinatum ad ꝑticipandū ſuā bonitatē ut finē vltimū illius rei. vnde nō ꝓprie illud volitū mouet ei⁹ voluntatē ut velit: q͛a ſic eēt īpfecta: ſꝫ mouet̄ a ꝓpria bonitate q̄ facit ut illud velit. vnde ſicut alia intelligit intelligēdo ſuā eſſentiā: ſic alia a ſe vult volēdo ſuā bonitatē. Pōt tñ aliq̄d velle ex neceſſitate ſuppoſitōis. ut ſuppoſito ꝙ hoc velit: tūc nō pōt nō velle. qm̄ mutari ei⁹ volūtas nō pōt. Ex q̄b⁹ inferūtur aliq̄ cōrelaria. Primū ē ꝙ lꝫ de⁹ ex neceſſitate uelit bonitatē ſuā: nō tñ de neceſſitate uult illa q̄ vult. Et rō. q͛ ei⁹ bonitas pōt eē ſine aliis reb⁹. ſꝫ nō pōt eē volūtas ſiñ diuina bōitate: q̄ eſt ei⁹ obiectū. Scḋm ē ꝙ uelle alia a ſe nō eſt diuine uolūtati nāle. q͛ ſic de neceſſitate uellet. nec ē etiā ꝯ̄ ſuā nām: ſꝫ eſt uoluntariū. Tertiū eſt ꝙ ſi de⁹ nō vult ex necc̄itate alia a ſe: hoc nō eſt ex īpfectōe e⁹: ſꝫ ex īfectione rer̄. q͛a. ſ. talia tale eē hñt ut ſine ipſis poſſit eē ⁊ ſit bōitas dei. Et ꝑ ꝯñs ſeq̄t̄ ꝙ ſi uolūtas ꝺ̄i uult aliq̄d extra ſe nō inclinat̄ ꝑ illud ut illud uelit. ſꝫ bonitas dīna detīminat illā ad illud uolitū ad qḋ nō hꝫ necc̄iaꝫ h̄itudinē. Quartū eſt ꝙ lꝫ dīnuꝫ eē ⁊ diuinū uelle ſint idē realr̄: tñ nō ſm̄ rōnem formalē uel modū intelligēdi. ⁊ ꝓpter h̄ nō ſeq̄t̄ iſta ꝯñia. De⁹ nō eſt aliud a ſe. ḡ nō vult alia a ſe q͛ in h̄ ꝙ dico deū eē nō īportat̄ aliq̄ h̄itudo ad aliq̄d ex īpm. ſꝫ dicēdo deuꝫ velle h̄ īportat̄ aliq̄ h̄itudo ad id qḋ vult. ⁊ iō nō ſeq̄tur. Quintuꝫ correlariū ⁊ ultimū eſt. ꝙ lꝫ diuinū ītelligē alia a ſe ſit neceſſariū: nō tñ diuinū uelle. Et rō. quia ſcīa hēt̄ur de reb⁹ ſm̄ ꝙ ſunt in ſciēte. voluntas aūt ꝯparat̄ ad res volitas ſm̄ ꝙ ſunt ī ſeipſis. vt dicit ph̄us. vi. methaph̄ice. Ver̄ vel falſū ſūt in aīa. bonū ⁊ malū ſunt in reb⁹. Quia ḡ oīa alia a deo ſm̄ ꝙ ſt̄ in deo hñt necc̄iaꝫ h̄itudinē ad deū: iō talia ītellect⁹ dīnus necc̄io ītelligit. Et eadem ſm̄ ꝙ ſt̄ in ſeipſis nō hñt necc̄iaꝫ h̄itudinē ad ipꝫ. Iō de⁹ q̄cūq̄ꝫ ſcit ex necc̄itate ſcit: nō aūt q̄cunq̄ꝫ vult de necc̄itate vult. Iſta tibi aīa mea clariori mō q̄ potui apui: lꝫ ſic p̄dictus doctor nō loq̄tur. Et h̄ ſufficiāt ꝑ p̄ᵃ ꝟitate. Nō poſui tibi ſubtilitatē ſcoticātiū. vz. An uolūtas neceſſitari poſſit ab obo. qm̄ iſta dicta bti Tho. ſūt clariora ad ꝓpl'z.

Quātū ad ſm̄ dico ꝙ diuerſus dicēdi mod⁹ repit̄. Quidā dicūt ꝙ ſola volūtas eſt cā ⁊ p̄ᵃ r̄glā oīum rer̄ tā neceſſariar̄ ꝗ͂ ꝯtingētiū ad extra.

Qm̄ ſm Aug.de trini.diuina volũtas eſt oium
q̄ ſiunt pͥma ⁊ ſũma cā.⁊ pͥma cā eſt pͣ regula.ğ
dina uolũtas coꝝ q̄ ſũt ab ex eſt pͣ cā ⁊ pͣ rgla
Alij dixerũt ꝙ nõ vr̃ neceſſariũ dinā volũtatē ꝯ
currere tanq̄ cām circa iſta iferiora.q: ubicũq₃
ſueniũt ſufficiētes cāe reſpcũ aliquoꝝ effectuuz
non opꝫ ad alias cās recurrere. ſed in creaturis
reperiunt ſufficiētes cauſe aliquorũ effectuum.
ſicut ignis ſufficiēter ꝯtiet calorē: ⁊ ſol ſuos effe
ctuſ.ğ nõ vr̃ nccio diuinā uolũtatē ꝯcurrē ad ta
les effect⁹. Iſte modus ē bēticus ⁊ a doctoribuſ
reprobatus in p̊ ſniaꝫ.di.xliiij. Iō oibus alijſ di
cendi modis ommiſſis dicim⁹ ſm btm̄ Tho. vbi
s̄.ar.iiij.⁊ ſm cõiter loq̄ntes ꝙ de⁹ eſt cā reꝝ ꝑ
intellectũ ⁊ uoluntatē.ꝑ intellectũ quidē tanq̄
ꝯcipiens. ꝑ voluntatē āt tanq̄ determinans. ⁊
cũ ſe determinat operat̃. Et iō proprie volũtas
deťminata dei eſt cā reꝝ. Et ꝙ oium reꝝ ſit cā
diuina voluntas ꝓbat̃ auc̃te:rõe: ⁊ ex̃. Auc̃te
quidez tā noui q̄ veteris teſtī. Audi p̊ Heſter.
viij.c.Dñe inquit deus rex oipotens. in dictiõe
n.tua cuncta ſunt poſita. ⁊ nõ eſt qui poſſit reſi-
ſtere voluntati tue. Si decreueris ſaluare iſrl'
ꝯtinuo liberabiť. Tu feciſti celũ ⁊ terrā: ⁊ q̄cq̄d
celi ambitu ꝯtinet: dñs oium es: ⁊ nõ eſt qui rſi-
ſtat tue maieſtati. Cũcta tu noſti ⁊c̃. Audi ⁊ Iu
dith. viij.c. Nõ.n.quaſi hõ deus ſic cõminabiť.
neq₃ ſicut filius hois ad iracundi⟨am⟩ inflāmabiť.
iō humiliem⁹ illi aīas nr̃as.⁊ in ſpũ humiliato ſ
uientes illi dicamus flentes dño: vt ſm volun
tatē ſuā ſic faciat nobiſcũ miſicordiā ſuā ⁊c̃. Au
di Danielē.iiij.c.iuxta voluntatē ſuā facit tā in
ꝟtutibus celi q̄ in hitatoribus terre: ⁊ nõ ē qui
reſiſtat manui eius: ⁊ dicat ei.q̄re feciſti ⁊c̃. Au
di.ps.lxvij. Pluuiā voluntariā ſegregabis de⁹
hereditati tue:tu ꝟo perfeciſti eā. Itē idē.Deuſ
āt in celo oia quecũq₃ voluit fecit. Iň illi ſcī ma
chabei ſcribentes iudeiſ q̄ erant ꝑ egyptũ ſic di
xerũt.ij. Macha.i. Bñfaciat vobis deus ⁊ me
minerit teſtī ſui qȯ ad Abrahā Iſaac ⁊ Iacob lo
cutus eſt ſuoꝝ ſuoꝝ fideliũ: ⁊ det vobis cor oi-
bus vt faciatis ei⁹ voluntatē corde ⁊ aīo volē-
ti. Adaperiat cor vr̃m in lege ſua ⁊ in p̄cepť ſu
is: ⁊ faciat pacē. Exaudiat orones vr̃as: ⁊ recõ
cilieť vobis:nec uos deſerat in tp̄e malo ⁊c̃.hec
ſufficiant pro veteri teſtõ. Pro nouo teſtõ. Au-
di p̊ Aplm̄ ad Phil.ij.c. Deus eſt qui operat̃ in
nobis ⁊ velle ⁊ perficere ꝓ bona voluntate. Et
ad Ro.ix. Nõ volentis inquit neq₃ currentis:
ſed dei miſerentis. Et Iacobi p̊. Uoluntarie.n.
genuit nos ꝟbo ꝟitatis: vt ſimus initiũ alquod
creature e⁹. ⁊ Mat.vj. Fiat voluntas tua ſic i
celo ⁊ in terra. Et vt clariſſimũ textũ intelligaſ
audi Aug.li.iij.de tri.c.vj. Et allegat̃ a magr̃o
in prima di.xlv. Uoluntas dei prima ⁊ ſũma cā
eſt oium ſpecieꝝ atq₃ motionũ. Nihil.n.fit qȯ n̄
de ſuperiori atq₃ intelligibili aula ſũmi ipatoriſ
egrediat̃ ſm ineffabilē iuſtitiā. vbi.n.non opera
tur qȯ vult dei oipotens ſapientia que pertigit
a fine vſq₃ ad finē fortiter ⁊ diſponit oia ſuauiť

⁊ non ſolũ ea que perſeuerantia ꝯſuetudiniſ ad
mirationē non admittunt: ſed ēt ea que propter
raritatē ⁊ inſolitũ euentũ mira videntur: vt ſũt
defectus luminariũ: ⁊ terre motus: ⁊ monſtruo
ſi aīantiũ partus: ⁊ his ſimilia: quoꝝ nihil fit niſi
dei voluntate. Itaq₃ nõ niſi dei voluntas cā p̄-
ma eſt ſanitatis: egritudinis: premioꝝ atq₃ pēa-
rũ ⁊ retributionũ.hec igiť ſola eſt vň ortũ eſt q̄c
quid eſt. ⁊ ipſa nõ eſt orta: ſed eterna.hec ille. Et
nõ ꝙ deus diſponit oia fortiter quo ad damna
tos in quibus exercet iuſtitiā. Et ſuauiter q̊ ad
ſaluandos in quibus exercet ſuā miſicordiam.
Itē nota ꝙ predicta auctoritaſ ſic allegat̃ a ma
gr̃o: ⁊ ſnia eſt Aug.in.c.iiij. v. ⁊. vj. de tri. Et hec
ſufficiant quantũ ad auc̃tes. Scḋo h̄ ꝟitas
probat̃ rõe ſic. Illud eſt cā alicuius: quo poſito
poniť illud: ⁊ quo remoto remoueť illud.ſed po-
ſito velle diuino ponunť res: ⁊ eo remoto nõ po
nunť res. ğ diuinũ uelle eſt cā q̄re res ſunt.mior
pꝫ per auctorē de cauſis prima ꝓpõe. vbi ait ꝙ
prima cā plus influit in effectũ q̄ ſecũda ia. In
fluere āt nõ eſt aliud q̄ dare eſſe.ğ deus imedi
ate concurrit ad oēs res. Nec dedit deus ꝟtu-
tē agendi cauſis ſecũdis tanq̄ ſine ipſiſ agere n̄
poſſet: ſed vt bonitatē ſue cauſalitatis creaturiſ
cõicaret: vt dicunt oēs doctores nr̃i. q̄r ⁊c̃. 3°
hoc probat̃ ex̃° triũ pueroꝝ in fornace ardente.
Nā ibi erat agens diſpoſitũ ad cõburendum: ⁊
paſſum diſpoſitũ ad cõburi. vň ğ illeſi hymnuꝫ
in fornace exñtes dño decantabant. Certe non
ꝑꝑ aliud niſi q̄a ſubtraxerat eos diuia volũtaſ.
Et ſic fieret in oibus alijs rebus: q: niſi ipſa cõ-
curreret nihil fieret. q̄r ⁊c̃. Et hec ſufficiant pro
pñti ꝟitate. Q̄tũ ad tertiā ꝟi. dico ſm Aug.
lxxxiij.q. ⁊ magiſtrũ ſniaꝫ in.i.di.xlv.c.qui eni.
⁊ btm̄ Tho. vt ſupra.arti. v. ꝙ dei voluntas nõ
hꝫ aliā cā⟨m⟩. vň licet debeamus ſi ſcire volum⁹
effectus inquirere cās illius. vt pꝫ p̊ poſteriorũ
ſcire eſt rē per cām cognoſcere ⁊c̃. Et quattuor
ſint cāe.ſ.m̄alis: formaliſ: efficiens: ⁊ finalis. ⁊ u-
na per alterā demonſtreť: vt pꝫ p̊ poſterioꝝ ⁊ ſe
cundo de aīa excepta cā finali: tñ vltra illas cāſ
cũ querimus de fine quare ſic eſt talis finis: uľ
q̄re illius rei talis eſt finis ⁊c̃. nullā aliā cām ha-
bemus niſi diuinā voluntatē que ſic ſtatuit ꝑꝑ
ordinē uniuerſi. Etſi ulterius querere uolumuſ
quare deus ſic uoluit: nulla ē alia cā niſi ipa ſua
propria uoluntaſ: q:.ſ.ſic placuit ⁊ ſic placuit: q:
ſic uoluit ⁊ ſic uoluit: q: ſic placuit. Audi Aug.
ut.s̄. Qui inquit q̄rit quare uoluit deus mũdũ
facere cām querit voluntatis dei. Ois āt cā ef-
ficiens maior eſt eo qȯ efficiť. nihil āt maius eſt
voluntate dei.nõ ğ cā querenda eſt. hec ille. q.
xxviij. Idē confirmat Aug. ꝯ manicheos li.i.pa
rũ poſt principiũ. vbi ſic ait. Si qui dixerint q̄d
i.cur placuit deo facere celũ ⁊ terrā? rñdenduꝫ
eſt eis qui uoluntatē dei deſiderant noſce cau-
ſas ⁊ uoluntatē dī ſcire querunt: ꝙ uoluntas dī
oium que ſunt ipſa ſit cā. Si.n.habet cām uolũ-
tas: eſt aliquid qȯ antecedat uoluntatē dei. qȯ

nephas eſt credere. Qui ğ dicit. quare fecit de⁹
celũ ⁊ terrā? Rñdendũ eſt q: uoluit. uoluntas
eni dei cā eſt celi ⁊ terre. ⁊ iō maior ē uoluntas
dei q̄ celũ ⁊ terra. Qui aũt dicit q̄re uoluit facē
celũ ⁊ terrā: mai⁹ aliq̄d querit q̄ eſt volũtas dī.
Nil aũt mai⁹ inueniri põt. Cõpeſcat ğ ſe hũana
temeritas ⁊ id qȯ non ē nõ q̄rat: ne id qȯ eſt non
ſueniat. h̄ ille. Et magr̃ vbi s̄ ait. Qui.n.ei⁹ cām
q̄rit aliq̄d mai⁹ ea q̄rit: cũ nil mai⁹ ipſa ſit. h̄ ille.
Faciũt ad hoc auc̃teſ ille ſupra poſite in ſecũda
dñica.xl.ꝯſideratõe ſcḋa. quare ⁊c̃. Et hec ſuffi
ciant pro preſenti concluſione prima.

Q diuina voluntas humanam voluntatem
non arctat concluſio ſecunda.

Ccipe ſam ꝯclõnē. vꝫ. Sicut dina uo-
a lũtas in xp̄o ſub carne latēs libera eſt:
⁊ caro ipſā nõ arctat: ita ipſa dina uolũ
tas noſtrā uoluntatē nõ neceſſitat. Ubi treſ inq̄
ram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. ē iſta. Utꝝ uolũtas
diuina in xp̄o latēs ſit cā maloꝝ. 2ͣ ꝟi. ē. Utrũ
poſſum⁹ cog̃ſcere qñ aliq̄d eſt de ei⁹ uolũtate di
uina. 3ͣ eſt. Utꝝ diuina uolũtas neceſſitatē im
ponat. Q̄tũ ad pͥmā ꝟi. dico ſm magiſtꝝ ſen
tentiaꝝ in pͣ di.xlvj.c. ideoq₃. ꝙ lꝫ cõſtet oñia
bona q̄ ſiunt ei⁹ uolũtate fieri: q̄ ſi fieri nollet nľ
latenus fierēt. ualde tñ dubiũ eſt an oia mala q̄
ſiũt ſiue ſint tp̄alia: ſiue corꝑalia: ſiue ſpũalia: e⁹
uolũtate fiāt: ⁊ eo nolēte nõ fiant. Et circa h̄ ſũt
aliq̄ notāda. Eſt igr̃ notādũ ꝙ maluꝫ eſt triplex
ſ.malũ nāe: ut ꝙ quis cec⁹ ľ claud⁹ ľ ſiľis naſcat̃
Scḋo malũ pene: quo quis puniť. Tertio malũ
culpe quo quis reprobat̃. Ex quib⁹ dico tres ꝯ°
nes. Pria ꝯclõ ē iſta. ꝙ de⁹ non põt uelle ma
luꝫ abſolute loq̄ndo de malo ſub rõne mali. Et
rõ q̄a illud nõ põt eſſe a deo uolitũ qȯ eſt ex̃ rõ-
nem obiecti volũtatis. ſed malũ ſub rõne mali ē
ex̃ rõem formalē obiecti volũtatis. igr̃ nõ põt a
deo eē volitũ. Uň dñs Egidi⁹ i p̊ ſniaꝫ di.xlvij
et Dionyſi⁹.iiij. de dinis nõibus aiũt ꝙ q̄cq̄d uo
luntatē mouet: nedũ dei ſꝫ etiā nr̃am ſemꝑ ē bo
nũ: vel ſimplr̃ vel appꝑens. Qm̄ ſm phm̄.iij.de a
nima. qȯ eſt motiuũ appetitus nõ refert vtꝝ ſit
bonũ ſimplr̃ vel bonũ appꝑens. Et Dionyſiuſ ut
ſup̄ ait. Nullus aſpiciēs ad malũ.ſ. inq̄tum ma
lũ facit id qȯ facit. Malũ.n.eſt ex̃ rõem volun-
tatis. Et iō nunq̄ aliq̄d mouē voluntatē poſſet
niſi apprehendereť ſub rõne boni. Niſi forte eēt
aliq̄s error vľ neſcientia aliqua in rõne. Quare
cũ in diuino intellectu non poſſit eadē error aut
neſciētia. q̄a ſibi repugnat: neceſſe eſt ꝯcedeť ꝙ
nunq̄ aliqȯ malũ inq̄tum malũ eſt a deo voli-
tũ. ⁊ ita malũ ſm ꝙ malũ preter diuinā volũta-
tem fiet. Scḋa ꝯclõ eſt iſta. ꝙ malũ nāe ⁊ ma
lũ pene põt deuſ velle ꝑ accñs. Et rõ q: illȯ põt
eſſe a deo volitũ ꝑ accñs qȯ facit ad mai⁹ bonũ
vniuerſi. ſꝫ ex his malis vniuerſo ꝓuenit maius
bonũ. ğ ⁊c̃. minor pꝫ. ⁊ p̊ de malo nāe. q̄a ex cor-
ruptõe vni⁹ ſequiť generatio alteri⁹ in vniuer-
ſo. 2° pꝫ q̄a de malo pene ꝓuenit in vniuerſo di-
uine bonitatis ⁊ iuſtitie veneratio. Et hoc eſt ꝙ

dixit btũs Tho. pͣ ꝑte.q.xxij. ꝙ deus eſt ꝓuiſõ
vniuerſaľ: ⁊ ſinit aliq̄ mala nature ⁊ pene fieri.
vt guerras ⁊ hmõi. q̄a hec faciũt ad bonũ vni-
uerſi. Et de hoc diximº s̄ dñica ſa in ſa ꝯſidera
tione ꝯclõne pͥma. Has duas ꝯclõnes ponit ēt
in ſnia btũs Tho. pͥma ꝑte.q.xix.ar.ix. in rñſiõe
articuli ſic dicēs. Cũ boni ſit rõ appetibiľ: malũ
aũt opponat̃ bono: ipoſſibile eſt ꝙ aliqȯ maluꝫ
inq̄tũ maluꝫ appetat̃: neq₃ appetitu nāli: nꝫ ap-
petitu aīali: neq₃ appetitu intellectuali qȯ ē uo
luntas. Et ꝑtinet ad pͥmā ꝯclõnē. deinde ſeq̄tur
Sꝫ aliqȯ malũ ꝑ accidēs inq̄tuꝫ.ſ. illud ꝯſeq̄tur
aliqȯ bonũ põt hēre rõem appetibilitatis: ſicut
apparet in quolibet appetitu. Nā agens nāle in
tendit ꝑuationē vel corruptiõem ſm formā cui
ꝯiungiť ꝑuatio alteri⁹ forme: ⁊ g̃natio illiuſ que
eſt corruptio alteri⁹. Uň etiā leo occidēſ ceruuꝫ
intendit cibũ: cui ꝯiungiť occiſio aīalis. ꝓ patet ꝙ
leo appetitu aīalis occiſionē appetat cerui inq̄
tum ꝯſequiť bonũ ſibi.ſ.cibus. ⁊ bonũ illud p̊ e⁹
mouet appetitũ. ſilr̃ pꝫ in appetitu rõnali. Nam
fornicator intēdit delectatõeꝫ cui ꝯiungiť malũ
culpe. Et hoc ꝑtinet ad ſaꝫ ꝯclõnē. Tertia ꝯ
cluſio eſt vna difficiľ rõ. vꝫ. Utrũ de⁹ poſſit vel
le ꝙ malũ culpe fiat. Et hic eſt opinio duplex fa
moſa.ſ. Hugonis ⁊ magr̃i ſniaꝫ. Hugo.n. dič ꝙ
malũ culpe eſt a deo volitũ per accñs.ſ. inq̄tuꝫ
ꝑtinet ad decentiā vniuerſi. Uň in ꝑte.iiij.c.xxij
ſuo in li. de ſacr̃is dicit ꝙ de⁹ p̄cepit qȯ erat bo-
nũ ſingulis: ſꝫ ꝑmiſit qȯ erat bonũ vniuerſi. ⁊ h̄
aperte etiā tenet li.i.ſniaꝫ.c.v. Ex quo ſequiť ꝙ
licet de⁹ velit mala culpe fieri q̄a ꝑtinēt ad bo
nũ vniuerſi: nõ tñ de⁹ vult ipſa mala.ſ. inq̄tũ ma
la ſunt. Alia eſt opinio magr̃i vt s̄. ꝙ malũ cľpe
nec ꝑ ſe nec ꝑ accñs eſt a deo volitũ. Et h̄ ꝓbat
magr̃ rõne ⁊ auc̃te. Rõne ſic. Si.n. de⁹ vult ma
la fieri vel eē: faceret vtiq₃ ea fieri vel eſſe: ⁊ ita
eēt auctor maloꝝ. Nõ eſt aũt auctor malorũ: ut
ſanctoꝝ ꝓteſtanť auc̃tes. nõ ğ ei⁹ volũtate fiunt
mala. Itē ſi nollet mala fieri: vel vellet nõ fieri:
⁊ tñ fierent: ſequereť ꝙ oipotens nõ eſſet: cũ ei⁹
volũtas hũane volũtatis effectu ipedireť. ergo
nõ eſt cõcedendũ deũ velle mala fieri: ne malo-
loꝝ auctor intelligat̃. nec oꝫ euꝫ velle mala non
fieri: ne ipotens videat̃. Scḋo hoc ꝓbatur au-
ctoritate. Nam deũ oium bonoꝝ eſſe auctoreꝫ
euāgeliſta Ioānes oſtēdit dicēs. Oia.ſ. bona ꝑ
ipm̄ fcā ſũt: ⁊ ſine ipſo fcm̄ ē nihil.i.pctm̄. Nõ.n.
dixit ꝑ eũ fcm̄ eē: ľ eo nolēte uľ inuito: ſed tantũ
ſine eo.i. ſine e⁹ volũtate. q: nõ e⁹ voluntate fit
pctm̄. Nõ ğ deo volente ľ nolente: ſed nõ volē-
te mala fiunt. q: nõ ſubeſt diuine voluntati vt
malũ fiat ľ nõ fiat.i. nõ vult mala fieri: nec vult
mala nõ fieri. ⁊ ſic nec velle dei predicat̃ de eo
qȯ eſt mala fieri. q: nec h̄ eſt volitũ a deo. ⁊ iḋo
neutrũ ſubijciť diuine volũtati. Et põt fiēi vna
alia rõ fortificans rõnē magr̃i ſic. voluntas vo-
lens malũ culpe ſiue ꝑ ſe ſiue ꝑ accñſ eſt obliq̄ ⁊
torta. ſed diuina uoluntas nullaten⁹ torta eſt ⁊
obliqua. ğ nullatenus põt uelle malũ culpe ſiue

ꝑ ſe ſiue ꝑ accñs. Et ꝓpꝑ hanc rõnē voluntas nr̃a nõ excuſaꝛ a culpa. qꝛ licȝ fornicationē appetat nõ ſimplr̄: ſed per accñs. ſ. ſub rõne boni vt ſibi tñ qꝛ deordinata eſt ꝛ torta: iõ peccare dr̄. ħ aūt nullo mõ deo ꝯuenire põt vt appetat malū fieri: ſiue velit ſub rõne boni. qꝛ q̄uis ſic vellet: tam̄ torta eſſet ꝛ obliqua. qđ tenendū nõ eſt. Idē ſentit btūs Tho. in prima pte ut. ſ. Sunt aūt moderni quidā dicentes ꝙ deus ñ vult malū voluntate efficaci: ſed vult voluntate permiſſiua. qꝛ permittit. ſ. illa fieri. Quo quidē mõ itelligit Aug. in enchiridion dicens ꝙ malū fieri bonum eſt. Nec ſinerent mala ab oipotenti bono fieri niſi ħ eſſet bonū vt ea eſſent. nõ. n. ħ voluit dicē Augu. ꝙ malū culpe habeat rõnē boni aliquo mõ qꝛ vt ait btūs Tho. vbi. ſ. malū culpe priuat ordinē ad bonū diuinū. ꝛ per ꝯñs deus nullo mõ põt illud velle. Sed iõ malū illud dr̄ bonū: qa deus ex malo bonū elicit: q̄uis malū nõ voluerit: ſed permiſerit eſſe l' fieri. Et ſic deus ꝑmiſit ꝑſecutiones xp̄ianoꝝ ꝛ ſuoꝝ ſeruoꝝ fieri: q̄ inferentibus nocebant ꝛ nocent ad aiaꝝ coꝝ perditionē: vt alijs ħ bonū eliceret. ſ. ipſis ſuſtinentibus qđ eſt dare eis vitā eternā. Quo quidem mõ dictū Aplī ad Ro. viij. intelligit. vȝ. Scim⁹ qm̄ diligentibus deū oia cooperant in bonū. ſ. ēt mala q̄ eis inferunt. Et ſic dȝ intelligi oīs textus ſacre ſcripture vbi dr̄ ꝙ malū eſt bonū eē ꝛ ſimilia. Intelligit. n. ſic ꝙ ex ꝑmiſſione diuina illius mali: deus ex malo elicit aliqđ bonū. H⁹ videt determinatū ēt in decretis. vij. q. i. c. ſiſcitaris. ꝑ Joānē. Si quis aūt opinionē magr̄i tenē vellet: dicere hȝ ꝙ malū culpe nõ ꝑtinet ad decentiā vniuerſi. ꝛ ſi que auctes id ſonare viderētur: intelligant de malo nãe l' pene: ꝛ nõ de malo culpe. qr̄ ꝛc̄. ꝛ hec ſufficiant. Ricardus tñ i p̄. di. xlvj. declarare conat quō malū fieri ſit bonū ꝛ dicit ꝙ ħ dupliciter põt intelligi: l' ꝙ illud malū ſit bonū ſimplr̄. ꝛ ħ eſt ipoſſibile. qm̄ malum ſub rõne qua formaliter eſt malū. i. ſub rõne illi⁹ deformitatis qua res formalr̄ eſt mala ſic malū eſt proprie deficere. vt Aug. ait. xij. ꝛ. xiij. đ ciui. dei. c. vij. Alio mõ põt intelligi malū nõ eſſe bonū ſimplr̄: ſed alicui. ꝛ ħ põt eſſe duplr̄. ſ. ꝑ ſe: l' per accñs. Malū fieri nõ eſt alicui bonū ꝑ ſe: ſed per accñs ſic. vñ qñq; tale eſt bonū facienti vt qñ ex illo malo qđ eſt ſupbire cognoſcit q̄tū malū ſit: ꝛ ñ attentū eē ad ea q̄ ad aīe ſalutē ſpectant. ꝛ ſic humilior reſurgit: ꝛ in dei ſuitio ſit feruentior. Aliqñ tale malū ñ erit bonū facienti: ſȝ ex illo deus bonū aliqđ elicit: ſicut dictū eſt. Et ſm̄ iſtā expoſitionē dicat ꝙ malū culpe nõ eſt đ perfectione eēntiali uniuerſi: ſed accñtali tm̄ ad ſenſū datū. Et hec ſufficiant pro p̄nti ꝟi. Qꝫtū ad ſ'am dico ꝙ duplex eſt dei voluntas formaliter: l' rõne diſtincta. ſ. voluntas ſigni: ꝛ uoluntas bñplaciti. Uoluntas bñplaciti eſt dei uoluntas efficax reſpectu cuiuſcūq; effectus producibilis: l' producti. Uoluntas ſigni eſt uoluntas dei cuiuſcūq; producibilis l' producti nõ efficax. Ex⁹ᵐ de rege. nã qñ conat pro viribus aliquid adiplere: tunc dr̄ eius uoluntas efficax. Si aūt nõ conat aliquid facere: ſed vellet ħ l' illđ fieri: ꝛ dat leges ſuas quibus ſe oñdit ſic velle: ħ dr̄ uoluntas ſigni. ſic ꝛ de uoluntate dei. Nam qñ diuina uoluntas determinat ad ħ l' illud ꝓducibile: tunc talis uoluntas eſt bñplaciti. Et đ hac diximus ꝙ nõ eſt ingrenda cā l' rõ qr̄ ħ fac l' illud. qꝛ tali uoluntate facit ħ l' illud. qꝛ ſibi placuit. Et hanc alr̄ cognoſcē nõ poſſum⁹. Si loq̄mur de uoluntate ſigni: ſic poſſumus cognoſcē quid velit deus. Sunt aūt quinq; ꝑ q̄ diuinā uoluntatē cognoſcim⁹. q̄ ponit magr in p̄. diſ. xlv. vȝ. preceptū: prohibitio: conſiliū: ꝑmiſſio: ꝛ operatio. Hec tñ quinq; nõ ſunt quinq; dei uolūtates ſed ſigna quinq; diuine uoluntatis: licet aliqñ i ſcriptura dicant uolūtates: vt. p̄s. ait. Magna opera dñi exquiſita in oēs uoluntates e⁹. plurali-ter dicit uoluntates: qꝛ diuerſis modis concipit diuina uoluntas. ſicut a ſili dicim⁹. miſericordias dñi in eternū cantabo: q̄uis nõ ſit niſi una miſericordia dei. ſimilr̄ dicim⁹ iuſtitie dñi recte: q̄uis nõ ſit niſi una iuſtitia dei. ſed pluralr̄ dicunt: qꝛ plures ſunt miſericordie diuine ꝛ iuſtitie effectus ꝑ quos miſericordiā diuinā ꝛ iuſtitiā cognoſcim⁹. ſic plr̄es dicunt diuine voluntates: qꝛ plrib⁹ modis concipit una diuina uoluntas: l' ēt qꝛ plribus ſignis cognoſcit. Primo p̄ceptū dr̄ dei uolūtas. i. ſignū diuine uoluntatis. de quo intelligit illud Mat. vj. Fiat uoluntas tua ſicut in celo ꝛ in terra. i. ſicut p̄cepta tua implent in cel': ita impleant a nobis in terris. dedit. n. nobis deus decē p̄cepta ut ſuā uoluntatē cognoſcam⁹ quantū in ipſo eſt. 2ᵐ ſignū dr̄ prohibitio: qñ. ſ. aliquid prohibet ne aliquid faciamus. Et accipitur ꝓhibitio largo modo. vnde quōlibet aliquid prohibeat: dicere poſſumus dei uoluntatem ſic eē. Aliquando enim prohibet deus maluȝ fieri qñ non dat poteſtatem creature faciendi illud pro ſemper: ita ꝙ nunq; tal' habet poteſtatem faciēdi illud malum. Aliquando prohibet non dādo poteſtatem faciendi pro aliquo tempore. aliqñ prohibet malū: quia q̄uis aliquis habeat poteſtatem faciendi illud: prohibet tamen ne faciat illud l' cohibendo uoluntatem ne faciat illud: l' uoluntatem mouendo ad aliquod bonuȝ oppoſitum illi malo: l' tenendo uoluntateȝ ne illi malo conſentiat: q̄uis non moueatur ad bonuȝ oppoſitum illi malo. Et ſic de alijs modis quibus deus prohibet ne mala fiant. Nota tamen unū bonum dictum magiſtri ut ſupra ꝙ q̄uis deus aliquando aliquid precipit: non tamen uoluntatis ſue eſt ut illud fiat. Nec ſemper quando aliquid prohibet ſue voluntatis eſt vt non fiat. Precepit enim deus Abrahe immolare filium ſuum: nec tamen uoluit: nec ideo precepit ut id fieret: ſed ut Abrahe probaretur fides. ꝛ Mat. viij. Precepit leproſo ſanato ne cui diceret. ille autem predicauit vbiq;: intelligens deū ñ ideo prohibuiſſe qn uellet op⁹ ſuū p̄dicari: ſȝ ut daret formā homini laudē humanā declinādi. Tertium ſignū dicit conſiliū. vt qñ dñs ꝑ ſuaſionem aliquid ſuadet vel diſſuadet. Apoc. iij. Suadeo tibi a me emere aurū ignitum probatū vt locuples fias. Et illud. ſi uis ꝑfectus eē: vade ꝛ vende oia que habes: ꝛ da pauperib⁹. Nota tamen ꝙ ſub hoc nomine preceptū: cõtinet affirmatio ꝛ negatio. ꝛ ita prohibitio ꝛ conſiliuȝ. quare ꝛc̄.

Quartū ſignū dicitur ꝑmiſſio. De quo Auguſtinus in enchiridion ait: ꝙ deus mala nõ facit: ſed ſinit fieri. Quintū ſignū dicitur operatio. vt quādo ipſe aliquod operat bonuȝ. Unde deus dr̄ velle mala: qꝛ ſinit illa fieri. bona autē velle: quia illa operat. Unde Aug. ibi ait. Non fit aliquid niſi oipotens fieri velit: vel ſinēdo vt fiat: vel ipſe faciendo. Nec dubitandū eſt deuȝ facere bene: etiā ſinendo fieri quecūq; fiunt male. Non. n. hoc niſi iuſto iudicio ſinit. Et ꝑfecto bonū eſt omne quod iuſtū eſt. In quibus verbis manifeſte habes dei voluntatē appellari ipſius operationē vel permiſſionē: cum dicit non fieri aliquid niſi omnipotens fieri velit. vbi includit bona ꝛ mala omnia que fiunt. ꝛ ne eadem rõne intelligeremus deū bona ꝛ mala velle: imediate ſubdit. vel ſinendo vt fiat: uel ipſe faciendo. ꝑ hoc ꝙ dicit ſinendo: mala que fiunt includit. per hoc ꝙ dicit. vel ipſe faciendo: bona que fiunt oſtendit. Mala. n. ſinit: ſed non facit: vt dictū eſt. bona vero ipſe facit. Hec de intentiõe magiſtri vbi ſupra. ꝛ beati Tho. vbi ſupra. Et hec ſufficiant pro preſenti veritate. Quantū ad tertiaȝ veritatē dico ſecūdū beatū Tho. vbi ſupra. ar. viij. ꝙ diuina voluntas adeo eſt efficaciſſima cauſa vt non ſolum fiant que fieri vult: ſed etiaȝ eo modo quo vult. Uoluit autē deus ordinis cõplementū in rebus ut aliqua fierent neceſſario: ꝛ aliqua contingenter. Illis que voluit ꝛ vult neceſſario fieri: aſſignauit cauſas neceſſarias q̄bus illa de neceſſitate fierēt. Illis autē que voluit ꝯtingenter fieri: cās aſſignauit contingētes q̄bus illa cõtingenter fierent. Sicut liberū arbitrium qđ eſt cauſa ſcđa concurrens ad ſalutem noſtram: ꝓpter quod noſtra ſalus ꝯtingens eſt. Quia qui fecit te ſine te: non ſaluabit te ſine te. Contra inquies pater Ambroſi. Ait enim ſic Aug. in enchiridion. Nullus fit ſaluus niſi quē vult deus ſaluari: ꝛ ideo rogandus eſt vt velit, quia neceſſe eſt fieri ſi voluerit. Itē arguo rõe. Uoluntas dei nõ poteſt ipediri. qꝛ oia quecūq; voluit fecit. ergo ipſe neceſſitatē rebus iponit. Anima mea dico ꝙ per illā auctoritatē non intelligit Auguſtin⁹ diuinā voluntatē imponere neceſſitatē abſolutā in reb⁹ creatis: ſȝ ſufficit ꝙ i p̄oat necītatē ꝯditõalē. vt ſic dicēdo. Si de⁹ ult ħ fieri: de necītate fiet. Uñ res talē hñt necītatē q̄lē de⁹ vult. ſ. aut abſolutā: aut ꝯditõalē tm̄. Et ſic ñ oia ſt̄ necc̄ia abſolute. Ad ſm̄ dico ꝙ ex ħ ꝙ diuine uolūtati nihil reſiſtit: ſeq̄t ꝙ ñ ſolū fiāt ea q̄ de⁹ vult fieri: ſȝ ēt ſȝ modū q̄ ult fieri. ꝛ ħ eſt ꝯtingent' l' necīo. qr̄ ꝛc̄. Et ħ ſufficiāt ꝓ p̄nti ꝯcl'one.

De efficaci velle diuine volūtatis ꝯcl'o tertia

Ccipe tertiā ꝯcl'onē. vȝ. Licet nec diua
a volūtas a carne neceſſitet: nec ipſa nr̃aȝ voluntatem neceſſitet: tamen qñ diua volūtas in xp̄o aliqđ deliberat neceſſe ē ut eueniat. Ubi tres ingram⁹ ꝟitates. vȝ. Pria ꝟi. ē. vtꝝ diuina volūtas in xp̄o ſit mutabil'. 2ᵃ eſt. vtꝝ diuina volūtas ſemꝑ impleat. 3ᵃ eſt. vtruȝ aliqđ bonū volitū a deo ꝑ malos poſſit impleri. Qꝫtū ad p̄mā ꝟi. dico ꝙ diua uolūtas ē oino imutabilis. iuxta illud Boetij. O qui perpetua mūdū rõne gubernas. ꝛc̄. Ubi nõ ſȝ btm̄ Tho. p̄ᵃ pte. q. xix. ar. vij. ꝙ aliud eſt mutaꝛ volūtatē ꝛ aliud velle reꝝ aliq; mutatõeȝ. Põt. n. q̄s eadeȝ volūtate imobilr̄ ꝑmanēte velle ꝙ nūc fiat hoc: ꝛ ꝙ poſtea ꝯtrium fiat. Sȝ tūc volūtas dicit mutari qñ aliqđ incipet velle qđ prius nõ voluit qđ eſſe nõ põt niſi ſuppoſita mutatiõe ex pte cognitõis: vel circa diſpoſitõeȝ ſubſtãtie uolentis: cū abſq; mutatõe ei⁹ eſſe nõ poſſit. Sȝ cū tā ſcia dei q̄ ei⁹ ſ'ba ſit oino imutabilis: neceſſe eſt volūtatē eius oio imutabilē eſſe. Mutari autē dr̄ ſm̄ variationē cauſaꝝ ſcđaꝝ. vñ aliqñ de⁹ vult aliqua fieri ſm̄ cās ſupiores: que nõ vult fieri ſȝ cās inferiores. ſicut reſuſcitatio Laçari. Unde aliq̄s reſpiciens ad cās inferiores dicere potat. Laçarus nõ reſurget. ꝛ idē reſpiciens ad cās ſupiores dicer poterat. Laçar⁹ reſurget. ꝛ vtrūq; de⁹ vult. ſ. qñ aliqđ eſt futuꝝ ſm̄ cās ſupiores: qđ nõ eſt futuꝝ ſm̄ cās inferiores. vel ecõuerſo. Et ſm̄ iſtam diſtinctionē verificant ꝓphãrū dicta. Aliqñ. n. de⁹ prenūciabat ꝑ ꝓphas aliqđ futuꝝ ſm̄ ꝙ ꝯtinebat in ordine caꝝ iferioꝝ. utputa ſȝ diſpoſitõem nature uel meritoꝝ qđ tñ nõ fiebat qꝛ aliter erat in ordine cāe ſupioris. Ecce exēpli gratia. Iſa. c. xxxviij. Ezechie dixit. Diſpone domui tue: qꝛ morieris tu ꝛ nõ uiues. qđ tñ nõ euenit. imo. xv. ſupuixit ānis. ꝛ rõ. Quia alr̄ erat ordinatū in mente diuina. Et ſm̄ hoc dicit Greg. Deus imutat ſniam: ſed nõ imutat ꝯſilium. ſ. uoluntatis ſue. ꝛ ſic de alijs. De hoc etiaȝ dictū eſt ſuꝑ. feria q̄nta ſe dñice in ſa ꝯcl'one ſe ꝯſiderationis. vide ibi. Aliqui tñ imutabilitatē dei oſtēdere uolentes diſtinguūt de diuina uoluntate. qm̄ quedā eſt ſigni: quedā beneplaciti. Et uolūtas bñplaciti eſt duplex. ſ. ātecedēs: ꝛ ꝯñs. Uoluntas añs eſt abſoluta: ꝛ reſpicit nãm creatam abſolute. Uolūtas ꝯſequens eſt determinata: ꝛ reſpicit ꝑſonas ꝛ modos in q̄b⁹ repiunt. Uolūtas ſigni diuidit i q̄nq;. ſ. preceptū. ꝓhibitiõeȝ. ꝯſiliū. ꝑmiſſionē. ꝛ opatõeȝ. Et ſic ꝑ hāc diſtictõeȝ ad ꝟitateȝ reſpondēt dicentes qđ uoluntas dei añs ſemꝑ eſt imutabil'. qꝛ oē itrinſecū deo eſt immutabile. volūtas añs eſt hmõi. g̊ ꝛc̄. 2ᵒ dicunt qđ uolūtas ꝯñs eſt mutabil': nõ ex pte ipſi⁹ dei: ſed ex parte creature quā reſpicit ſm̄ moduȝ in quo reperitur. Et ſic deus vult Petrū ſaluare pro aliquo nūc. vtputa qñ eſt in gr̃a: quē ñ vult ſaluare pro aliquo alio nūc. vtputa qñ nõ eſt in gr̃a. Et ꝓprie voluntas dei ꝯñs eſt ꝯditionata

volūtas. q̄ ſic ſtatuit.ſ.ut dr̄ Math.xix. Si uiſ
ad vitā ingredi ſerua mādata. Ex quo ſeqt̄ ſi pe
trus ea ſuabit: ⁊ ſit in ſtatu gr̄e ꝙ de⁹ vult illuꝫ
ſaluari.ſi nō ſeruat vult eū dānari. Et ſic totiēs
uoluntas dei mutabil' erit quotienſ perſona ad
culpā mutabit' ⁊ ad grām.quō intelligit' dictum
illud: Nouit deus mutare ſniam ſi tu noueris
mutare propoſitū. 3° dicunt ꝙ uoluntas ſigni
ſimilr̄ nō eſt imutabil': ⁊ h̄ nō per r̄ſpectū ad ip̄ꝫ
deū:ſed per reſpectū ad creaturā que mutabil'
ē.q̄r ⁊c. Jn̄ Joannes gloſator decretoꝝ.xxij.q.
iiij.c.incōmutabil'.dicit unū bonū dictū.deus i
quit ſepe mutat q̄ cōmonendo l' cōminando dic̄
ſed nō q̄ dicit aſſerēdo. uide ibi. Et hec ſufficiāt
pro prima ṽitate. Q̄tū ad ſcām ſolet p docto
res breuiter r̄nderi ꝙ uoluntaſ bn̄placiti dī ſem
per implet':uoluntaſ āt ſigni nō.patet:q̄ n̄ ſemp
eius p̄cepta probibitiones ⁊ ɔſilia ſuamuſ. Jſte
eſt unus modus dicendi. Magiſter āt ſniaꝝ in
p̊.di.xlvij. dicit ꝙ ēt nō eſt ſimplr̄ uerꝫ uolunta
tē ſigni nō impleri ſemp. Et dicit ꝙ uoluntas p
miſſiua dei ſemp implet'. Jſta ſunt ṽba ei⁹. Mł
ta.n.ſiunt ɔ dei preceptū l' probibitionē: que tn̄
nō ſiunt preter eius p.rmiſſionē. ipſius nāq̄ p
miſſione oīa ſiunt mala: que tn̄ preter ei⁹ ſempi
ternā uoluntatē ſiunt:ſed nō preter ei⁹ p̄miſſioꝫ
⁊c. Et breuiter in illo.c. ⁊ ſeq̄nti concludit: ꝙ lꝫ
mł'ta ſiāt preter dei uoluntatē:nō tn̄ ɔ eius uo
luntatē. Et ꝙ uoluntas dei abſoluta que nihil
ē q̄ ipſemet in nl'lo caſſat': ſed ſemp implet'. Nō
āt voluntaſ ɔditionata.ſ. ſigni excepta p̄miſſiōe
q̄ diuina nunq̄ fruſtrat' permiſſio. B̄tūs Tho.
in prima pte ut.ſ̄.arti.vj.notabil'r dicit: ⁊ ponit
r'lam gn̄alē ꝙ uoluntas dei ſemper iplet'. Ad c⁹
euidentiā ponit unū notabile: in quo mł'tū ſe fū
dat qn̄ de dei uoluntate: gubernatione ⁊ proui
dentia loquit'. Cōſiderādū inquit ē ꝙ cū effect⁹
ɔformet' agenti ſm̄ ſuā formā: eadē rō ē in cau
ſis agentib⁹ que ē in cauſis formalib⁹. Jn cauſiſ
āt formalibus tal' ordo ē ꝙ lꝫ aliquid poſſit de
ficere ab aliqua forma partic'lari:a forma tn̄ u
niuerſali nequāq̄ deficere pōt. Ex^m.pōt.n.ali
quid deficere a forma hoīs l' aſini ⁊ ſimiliū: ita
ꝙ pōt eſſe ꝙ nō ſit hō nec aſinus.ut pꝫ i mōſtriſ
p̄timis:nō tn̄ pōt deficere a forma uniuerſali.ſ.
entis.q̄ nō pōt eſſe quin illud tale ſit ens. Sic
erit in cauſis agentib⁹.pōt.n.aliquid fieri ex or
dinē cāe partic'lariſ agentis:nō āt ex ordinē cāe
uniuerſal' ſub qua oēs cāe partic'lares cōprehē
dunt'. Nā ſi aliqua cā ptic'laris deficiat a ſuo ef
fectu:h̄ eſt pp aliquā aliā cām ptic'larē ipediētē
q̄ cā ptic'lariſ ɔtinet' ſub ordine cāe uniuerſal'. g
tn̄ effect⁹ n̄ deficit ab ordine illi⁹ cāe uniuerſal'.
Un̄ ponam⁹ ꝙ una cā ptic'laris n̄ poſſit p̄ducē
effectū ſuū: ut in monſtris pꝫ pp aliquā aliā cāꝫ
ptic'larē ipedientē. illa cā ptic'laris ipediens re
ducet illū effectū in ordine p̄me cāe.un̄ q̄uis cā
p̄ma ɔcurrens cū aliquib⁹ cauſis pticularibus
ad aliquē effectū:qui nō pōt p̄duci pp aliaſ cāſ
pticulares ipedientes: tn̄ illa cā vniuerſalis nō

fruſtrabit' ſua intentōe. q̄ ɔcurrenſ cū illis cau
ſis ſecundis ipedientib⁹ illas p̄mas cās ſcās p̄
ducet intentū ſuū. Cuꝫ igit' diuina voluntas ſit
cā oīum reꝝ:ipoſſibile eſt diuinā voluntatē ſuū
effectū nō conſeq. vn̄ qō recedē videt' a diuina
voluntate ſm̄ vnū ordinē relabit' in ipſā ſꝫ aliū
ordinē. vn̄ peccator quantū in ſe ē peccādo a di
uina voluntate recedit: g tn̄ incidit in ordinē di
uine volūtatis: cū p eius iuſtitiā puniat'. Et aliā
regulā ſubiungit faciens ad p̄poſitū ꝙ vnūqō
q̄ ſm̄ ꝙ eſt bonū ſic eſt uolitū a deo. Bonū aūt
rei eſt duplex.ſ.abſolutū. ⁊ ſic vnaqueq̄ res po
ſitiua bona eſt.aliud eſt bonū ɔditionatū. ⁊ ſic n̄
oīs res poſitiua bona eſt. vn̄ exn̄s i peccato mō
tali:lꝫ abſolute bonus ſit:nō tn̄ ɔditionate. q̄ il
le ɔditionaliter bon⁹ eſt g eſt in gr̄a dei. Si igit'
aliquid ɔſiderat' bonū abſolute:nulli dubiū ꝙ
deus illud bonū oīb⁹ generalr̄ uult. ⁊ ſic iſta uo
luntas ſemp implet'. ⁊ ſic intelligit' illud. p̄ma ad
Thi.ij. Deuſ vult oēs hoīes ſaluos fieri.q̄ gn̄a
liter quantū in ſe eſt: vult oībus h̄ bonū qō ē vi
ta eterna. Si āt aliqō bonū ɔditionalr̄ ɔſideret'
nulli dubiū ꝙ nō iplet' diuina voluntas: niſi in
illis g in illa ɔditione ſunt. ⁊ ſic nō vult oīb⁹ dar̄
vitā eternā:ſed tn̄ illis g ɔditionalr̄ boni ſunt.ſ.
qui ſunt in gr̄a. Et accipe ex^m.bonū eſt.n.hoīeꝫ
viuere abſolute loq̄ndo: ⁊ hominē occidere eſt
malū ſm̄ abſolutā ɔſideratōꝫ. Sed ſi addat' cir
ca aliquē hominē ꝙ ſit homicida: l' viuens in pi
culū ⁊ dānū multitudīs: ſic bonū eſt hominē il
lū occidē: ⁊ malū ē ipſū uiuē. ponam⁹ ꝙ iudx ue
lit ipſū interfici p ſniam: talis iudex erit iuſtus ⁊
bonū facit. vn̄ ⁊ ſi ipſe quantū in ſe eſt velit ho
minē quēlibet viuē abſolute: nō tn̄ cōcomitant
l' ɔditionalr̄.ſ.homicidā. Sic ⁊ deus abſolute ſal
uari vult oēs:ſed ſi repit homicidā aīe ſue illuꝫ
vult dānari.q̄r ⁊c. Q̄tū ad tertiā ṽi. dico ſꝫ
magr̄m in p̊ ſniaꝝ di.xlviij. ꝙ bona voluntaſ dī
q̄nq̄ p malā hoīs uoluntatē implet'. vt in cruci
fixione xp̄i factū eſt: quē deus bona voluntate
voluit mori: ⁊ iudei eū ipia voluntate crucifixe
runt. voluit.n. deus xp̄m debē pati:ſed nō mala
voluntate. Judei āt mala voluntate iplenerūt
vn̄ deus paſſionē xp̄i voluit:ſed iudeoꝝ actū ō
ordinatū noluit. Sed ɔ inquit magr̄. Si.n. deuſ
voluit ut xp̄ſ pateret': aut voluit vt pateretur a
iudeiſ: aut non. Si uoluit vt non pateretur a iu
deis: ⁊ cum ab eis paſſus ſit: ſequitur ꝙ factum
ſit quod deus noluit non fieri. Si vero voluit
ꝙ a iudeis pateretur. ergo voluit eum a iudeis
occidi. ⁊ ſic factum eſt. Ad quod reſpondet ma
giſter: ꝙ ſimpliciter concedendum eſt ꝙ deus
voluit chriſtum pati ⁊ mori: quia eius paſſio bo
na fuit ⁊ cauſa noſtre ſalutis. Cum vero dicitur
ſi deus voluit chriſtum a iudeis pati. ergo volu
it eum a iudeis occidi. Hic diſtinguit magiſter
dicens.ſi intelligitur ꝙ deus volebat chriſtum
debere paſſionem ſuſtinere ſiue crucifixionem
a iudeis illatam: verſus eſt ſenſus. Si autem i
telligitur ſic. voluit deus vt iudei crucifigerēt

eū ⁊ occiderēt: falſus ē ſenſus. Nō.n.uoluit de⁹
actiōeꝫ malā iudeoꝝ: ſꝫ uoluit xp̄i paſſiōem bo
nā. ⁊ hec uolūtas p iudeoꝝ malā uolūtateꝫ iple
ta ē. Jnde dici ſolet. Actio diſplicuit: paſſio gr̄a
fuit. Audi Aug. in enchiridiō allegatū a magr̄o
ibidē. De⁹ inq̄t quaſdā uolūtates ſuas utiq̄ bo
nas iplet p maloꝝ hoīuꝫ volūtates malas. ſicut
p maliuolos iudeos bona uolūtate p̄ris xp̄us p
nobis occiſus ē. qō tn̄ bonū fuit vt apl's Petr⁹
qn̄ id fieri nolebat ſathanas ab ipſo q occiſuſ eſt
diceret'. hec ille. Mł'te.n. uolūtates erāt q̄ xp̄m
pati ⁊ mori uolebāt.ſ. volūtas trinitatis. volun
tas iudeoꝝ. volūtas Jude. uolūtaſ Pilati. uolū
tas popl'oꝝ. Sꝫ he oēs ōordiato affetu volebāt
excepta trinitatis volūtate. Practicā hic bonā
facē potes ſi expt⁹ es in modis p̄dicādi. Sꝫ nū
qd pr̄ Ambroſi ⁊ ſancti ⁊ boni viri volebāt xp̄m
pati ⁊ mori: Uolebāt q̄dē ⁊ vehemēter cupierūt
p̄pter hoīs liberatōeꝫ ⁊ volūtatis dei ipletiōeꝫ
ſꝫ nō voluerūt delectatōe ipſi⁹ afflictōis. de eo
dē g dolebāt ⁊ gaudebāt. Letabant' q̄deꝫ ⁊ gau
debāt in volūtate ſpūali ſiue reformata. q̄ ɔfor
mis erat diuine uolūtati. Triſtabant' i volūtate
nāli cui⁹ eſt ɔpati paſſe carni. Quomō Petrus
xp̄m pati nolebat.ſ. ɔpaſſiōe pietat'ſ: vt q̄dā aiūt
Et ſic dicim⁹ volūtatē bonā paſſiōis xp̄i ipletaꝫ
eē p iudeos. Sic ⁊ de alijs bonis volūtatib⁹ ei⁹
vt de paſſiōib⁹ martyꝝ pꝫ quas xp̄s pati voluit
⁊ volūtas illa p malos ipleta eſt. quare ⁊c. Et h̄
ſufficiant p̄ p̄ma conſideratione h⁹ ſermonis.

De rectitudīe opeꝝ hūanoꝝ ɔſideratio ſcōa

Nunc de rectitu-
dine hūanoꝝ actuū videam⁹. Ubi
tres ɔcl'ones more ſolito ſubiūga-
mus. vꝫ. Prima ɔclō ē iſta. Tc̄
act⁹ hūani ⁊ opatōes rectificātur: qn̄ volūtas q̄
eſt oīum fundamētū erit rectificata. Scōa ɔ°
eſt iſta. Q̄uis opatōes hūane a bona volūtate
egrederent': nō tn̄ ſufficit hoc niſi alie circūſtan
tie apponerent'. Tertia ɔ° ē iſta. Etſi hō ſe p̄
ſciti eē ſciret: nūq̄ tn̄ a bono ope ceſſar' deberet.

Q̄ actus humani ex bona voluntate rectifi
cantur concluſio prima.

Cape primā conclōnē ⁊c. ut ſ̄. vbi tres
iquiram⁹ ṽitates. vꝫ. P^a ē iſta. Quot
requirunt' ad rectitudinē intētōis. 2^a ē
Utꝝ act⁹ ⁊ opatōes humane ſint meritorie ſine
volūtate. Uel ſic. Utꝝ actus hūani poſſint eſſe
meritorij ſine volūtate. 3^a ṽi. ē iſta. Utꝝ volun
tas bona l' mala p̄ facto reputet'. Q̄tū ad p̄
mā dico ꝙ q̄nq̄ req̄runt' ad rectitudinē intētōiſ
vꝫ. Primū vt nō dñet' in ea ſupbia. vt q̄cquid
agit' q̄cq̄d dicit: q̄cquid meditat': ſit cū hūilitate:
⁊ nō ex ſupbia p̄ueniat. Audi xp̄m Mathei.xj.
Diſcite a me q̄ mitis ſum ⁊ humil' corde. Jnde
Aug. in ſmone ait. Quid ad hec r̄ndebim⁹ frēs
vel quā excuſatōeꝫ hēre poterim⁹ ſi tibi aliquis
dicat ⁊c.: Quere i breuiario in ſmone p'timorū
martyꝝ. Et Eccl'i.ij. dr̄. Depme cor tuū.i. dorſū
p̄me p humilitatē ⁊ iclina p humilitatē. Et rō
ſm̄ Ber. eſt q̄ ſupbia de ſupnis ⁊ celeſtibus ad
ima p̄cipitat. humilitas āt ab imis ad alta leuat.
Angel⁹ de celo ad tartara corruit. hō aūt d mū
do ad celū aſcēdit. hec ille. Et ſaluator ait. Qui
ſe hūiliat exaltabit'. Quid.n. q̄ſo eſt tanti meriti:
vigoris: ⁊ dignitatis in opib⁹ n̄ris vnde ſupbire
debeam⁹: An forte credim⁹ ꝙ mediātib⁹ n̄ris o
pibus gl'am eternā lucrari poſſim⁹. Audi Pau
lū ad Ro.viij. Nō ſunt inq̄t ɔdigne paſſiōes h⁹
ſeculi ad futurā gl'am q̄ reuelabit' i nobis. Audi
Criſoſtomū in homelia. Quicq̄d geſſeris paꝝ ē.
q̄cquid feceris min⁹ eſt. Oē.n. meritū breue eſt
ɔparatōe donoꝝ. Numera bn̄ficia ſi potes. ⁊ tē
ɔſidera q̄d mereris. Si totū tp̄s vite h⁹ occupēt
obſeq̄a: laudes teneāt: gratiaꝝ actōes inſiſtant:
nō poteris pēſare qō debeſ. hec ille. Scōo re
quirit' rectus finis. ut.ſ. intēdam⁹ qō opamur in
bonū ad rectū finē opari. ad Ro.iij. Nō ſt faciē
da mala vt inde eueniant bona. ṽbi gr̄a. Nō eſt
ɔmittendū adulteriū ut qs a morte corpali libē
tur. Non ē furandū diuitib⁹ vt paupibuſ detur
nec piurandū p̄pter aliqō cōmodū vel incōmo
dum. facere vſurā ut eccleſie reparent'. Qui enī
offert ſacrificiū de ſubſtātia pauperis: q̄ſi victi
mat filiū in ɔſpectu p̄ris. Eccl'i.iiij. Abhoīabilis
nēpe deo ē impioꝝ oblatō. Prouer.xxj. Hoſtie
impioꝝ abhominabiles que offerunt' ex ſcelere.
Nulla ergo itentiōe bona fieri mala debēt. Au
di ad p̄poſitū ⁊ Greg.i.q.i.c.non ē putāda. Qui
hac inq̄t intentōe male accipit ut bn̄ diſpenſet: g
uatur potius q̄ iuuet'. Jdem dicit magr̄ in 2° ſen
tentiaꝝ di.xl. circa finē. Tertio requirit' puri
tas ɔſcie. vt quicq̄d ſit: pura ⁊ ſancta ɔſcientia.i.
ſine pctō mortali fiat. Nā ſi agens nāle diſpoſi
tionem in paſſo requirit conuenientē ſibi ſi de
bet aſſimilare ſibi paſſuꝫ: quia actus actiuoruꝫ
ſunt in patiente bn̄ diſpoſito 2° de aīa. A fortiori
ſi volum⁹ deo aſſimilari per gratiā requirit' de
bita diſpoſitio ⁊ forme cōtrarie expulſio. For
ma autē cōtraria eſt pctm̄ mortale. g oꝫ ꝙ illud
ab aīa expellatur. Expellitur autē per oppoſitū
ei⁹ quo in aīa introductū eſt. Eſt autē itroductū
p ɔplacentiā ⁊ delectatōem. g expellit' p diſpli
centiā ⁊ dolorē eius. Jnde Aug. de pe. di.iij. ait
ꝙ pn̄ia eſt quedā dolētis vindicta puniens in ſe
qō dolet ɔmiſiſſe. qō ſi nō feceriſ nihil tibi p̄deſt
p^a. ad Cor.xiij. Si linguis hoīum loquar ⁊c. Et
Jaco.iiij. Purificate corda veſtra. miſeri eſtote
⁊ lugete. ⁊ Johel'.ij. Scindite corda vr̄a ⁊ nō ue
ſtimenta vr̄a ⁊c. Quarto req̄rit' honor dei. vt
q̄cq̄d ſit: nō ad mūdi pompā aut lucꝝ: ſꝫ ad dī ho
norē fiat. Quō.n. rectā intentōeꝫ hꝫ q iō bn̄ opa
tur ut laudē humanā reportet: Nā bona itētio
iūgit opantē ⁊ op⁹ cū ſuo fine. finis aūt nr̄ deus
eſt. Ergo qui ad laudē humanā facit iūgit opan
tē ⁊ op⁹ cū nō debito fine. Audi Aug. Fec̄ deuſ
hoīem ut ſūmū bonū itelligēt: itelligēdo amāet
amādo poſſidēt: ⁊ poſſidēdo frueret'. Et iō Jeſuſ
q rectiſſimus erat: iudeos ⁊ phariſeos p̄ſertim

quí cuncta q̄ faciebāt ad laudē hūanā faciebāt redarguit dicens Math. xxiij. Oīa opa ſua faciunt vt videant̄ ab hoīb9. ⁊ Mat. v. regulam dat dicens. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū i. habeas deuotōꝫ in mente tua: ⁊ faciē tuā laua i. ꝯſciam purga ab oībus ꝑdictis malis cogitationibus: ne uidearis hoībus ieiunans. i. ne videaris appetere meritū ⁊ ꝓmiū in h mundo ⁊c̄.

Quinto requirit̄ pſeuerantia. vt. ſ. intendat pſeuerare in operib9 bonis. Mat. x. Qui pſeuerauerit vſq; in finē hic ſaluus erit. ⁊ Criſoſtom9 Nō qui bñ ceperit: ſꝫ q bñ pſeuerauerit hic laudandus eſt. Et Iſidor9 de ſūmo bono. Tūc īqt placet deo nr̄a ꝯuerſatio: qn̄ bonū qđ inchoam9 pſeueranti fine cōplemus. Ex̄m de Iuda ⁊ Nicolao aduena: quib9 nihil ꝓfuit bñ incepiſſe: qꝛ n̄ pſeuerarunt: ſꝫ male finierunt. Iſta ſūt quinq; q̄ requirunt̄ ad rectitudinē bone intentōis. Sꝫ pr̄ Ambroſi vnū mihi grande dubiū in mentē venit. Dicis. n. ꝙ n̄ ſunt faciēda mala ꝑp aliquā bonā intentōꝫ. Cōtra. arguo ſic. Loth. n. vir illeſciſſim9 ⁊ deo gratus in ſubuerſione Sodome ⁊ Gomorre: ne gomorreani angelis abuterentur duas e9 filias ſtuprandas obtulit. vt pꝫ. xiiij. di. c. qđ ait. Stuprū aūt eſt pctm̄ vt oēs ꝯcedunt: ⁊ tū finis ⁊ intentio e9 bona fuit. qr̄ ⁊c̄. Itē Moyſes cū dñm cerneret iratū ꝯ ppl̄m: ⁊ eū vellet prorſus deſtruē: ait Moyſes Exo. xij. Aut pce ppl̄o tuo: aut dele me de libro vite. Ecce ꝙ deletio de vite libro malū eſt ⁊ intentio bona. ſ. ut parceret ppl̄o ſuo. Itē iudei xp̄m crucifixerūt: ⁊ tyrāni ſcōs e9 trucidarūt: credentes obſequiū ſe ꝓſtare deo. ḡ videt̄ ex his ꝙ n̄ ſemp malū facē bona tū intentōe ⁊ fine ſit illicitū. Aīa mea bñ dicis. his tū rn̄deo: iudicio ſemp ſaluo meliori. Ad primū ꝙ in Loth duplex fuit voluntas. ſ. deliberatōis ul' rōis q̄ voluit angelos ab iniuria ſodomitaꝝ liberare. ⁊ h bona voluntas eſt. alia voluntas fuit ꝑturbationis ex ſubreptōe q̄dā ꝓueniens: q̄ Loth in mente decreuit illā remouē iniuriā p duaꝝ filiaꝝ ſtuprationē. ⁊ h n̄ oīo bōa ē: excuſanda tū: qm̄ ſubita fuit: ⁊ n̄ deliberata. qa ſup hūcipſū modū vlteri9 n̄ ꝯſiderauit: q. ſ. modo gomorreanos a tali iniuria liberaret. Si aūt hūc modū ꝯſideraſſet: ⁊ mente decreuiſſet p illū iniuriā illā tollere cū med9 ſit oīo illicit9: n̄ eſt dubium ꝙ mortal'r peccaſſet. qđ n̄ eſt aſſerendū i tāto ſuo dei. forte aūt dicam9 illū venial'r peccaſſe qr̄ ⁊c̄. Hec ſolutio ponit̄ in glo. in dc̄o. c. qđ ait. xiiij. di. lꝫ n̄ ita ordinate: tū ſn̄ia eſt iſta. De Moyſe aūt dico ꝙ moyſes n̄ intellexit ꝑdeleri de libro vite gl'am eternā. vt ſit ſenſus poti9 dāna me in eternū q̄ȝ iraſcaris ppl̄o tuo ⁊ ꝑdas. qꝛ aīe ꝓpe ſalus cunctis reb9 ꝑponēda ē. xxij. q. ij. c. faciat. Faciat īqt hō pro tpali ſalute hominū qđ pōt. Sed cū ad h ventū fuerit vt tali ſaluti niſi peccando ꝯſulere n̄ poſſit: iā ſe exiſtiet hō n̄ hēre qd faciat. h ille. ⁊ ſūt ꝟba Aug. Intellexit aūt Moyſes ꝑdeleri de libro vite ꝯſolationes aliq̄s q̄s a dño hic recipe debebat. vt ſit ſenſus: aut aufer a me ꝯſolationes q̄s mihi dare in hac vita i tuo libro vite ſcripſiſti: aut pce ppl̄o tuo. De duob9 n. malis min9 eſt eligendū. Min9. n. malū erat Moyſen talib9 in vita ꝯſolationib9 ꝑuari: q̄ȝ populū qui forte aliqn̄ penitē poterat total'r delere. Ad illud de iudeis pꝫ rn̄ſum ē in 3ª ꝯclōne h9 ꝑme ptis in fine. qr̄ ⁊c̄. Nō. n. obſequiū ſe ꝓſtare deo credebant: ſed ꝑp inuidiā illū occiderūt: vt Euangeliſte narrāt. qr̄ ⁊c̄. Q̄tū ad ſcḋam ꝟi. dico ꝙ in actib9 hūanis ſine voluntate ē pctm̄ l' meritū tripl'r pōt intelligi. Aut ꝙ voluntas circa talē actū oīo ꝯdicat. aut qꝛ oīo ignorat qđ facit. aut qꝛ eſt negligens ꝯſiderare circa ipſū. Si ꝯſiderat̄ actus hūanus ut ei oīo voluntas ꝯdicit ⁊ opponit: tūc dat̄ regula gñal'. ꝙ ſi ꝯdicit actui malo: tunc certe act9 ille q̄uis in ſe ſit mal9 inq̄ntū. ſ. includit deformitatē q̄ndā: tū ꝑp repugnantiā volūtatis n̄ erit demeritū. Et ſi volūtas ꝯdicit actui bono: n̄ erit ſiml'r meritū. Nā ad h ꝙ actus ſit meritori9 l' demeritori9 oꝫ ꝙ ſit volūtari9: ⁊ n̄ ꝙ voluntas ei ꝯdicat. Audi Hiero. ꝯ Iouinianū. Liberi arbitrij īqt nos ꝯdidit ds̄. nec ad ꝟtutes l' vitia trahimur. alioqn vbi neceſſitas nec corona. Audi Ambro. xv. q. i. nō ē. Nō eſt īqt iuſtū ꝙ cuiq; nr̄am aſſcribam9 erūnā. i. culpā: niſi nr̄e uolūtati. Nemo nr̄m tenet̄ ad culpā: niſi ꝓpria volūtate deflexerit. voluntariū n. milite eligit ſibi ds̄. voluntariū ſuū diabolus actionat̄. i. emit: l' ꝑactionē petit. ⁊ Gen. iiij. dixit dñs ad Cain. Subt̄ te erit appetitus tuus: ⁊ tu dñaberis illi9. ⁊ Eccl'. xv. De9 ab initio ꝯſtituit hominē ⁊c̄. Si. n. liber hō n̄ eſſet oīs lex ei impoſſibilis eſſet. lex aūt īpoſſibilis eē n̄ oꝫ. de ꝯſe. di. iiij. eſt aūt lex. vbi dr̄. eſt aūt lex honeſta poſſibilis ſm nām. i. ſm nālē rōnē ſm ꝯſuetudinē prie. i. hītantiū: loco tpiq; ꝯueniens. qꝛ. ſ. in aliquibus locis aliqd ſtatuit: qđ alibi n̄ tenet̄. xxj. di. c. aū. ⁊ c. aliter. Neceſſaria: qꝛ n̄ niſi inſtante neceſſitate dꝫ inſtitui. xxix. di. c. regule. vtilis: manif. ſta q̄ȝ: ne. ſ. aliquid in obſcuritatē in captione ꝯtieat nullo ꝑuato cōmodo: ſed ꝓ cōi vtilitate ciuiū ꝯſcripta. h ibi. cū expoſitōe glo. ſue ibidē. ⁊ multa alia incōuenientia ſeq̄rent̄ ſi hoīs volūtas libera nō eſſet. ut alibi oñdim9. q̄re pro regl'a nr̄a clare ꝯcludat̄ ꝙ nullus act9 malus hꝫ rōnē demeriti ſi oīo illi volūtas diſſentiat ⁊ ꝯdicat. Similiter nec vll9 act9 bon9 eſt meritori9 ſi illi oīo volūtas ꝯtriet̄ ⁊ diſſentiat. Ex q̄bus ſequūt̄ due ꝟitates. Prima eſt ꝙ ſi ꝟgo violent̄ ſtupret̄ ita ꝙ oīo tali actui venereo diſſentiat ⁊ rn̄uat: certe nō peccat: nec premiū ꝟginitatis perdit. xxxij q. v. c. nō pōt. Nō pōt inquit corpus corrūpi niſi de ꝯſenſu mentis. Et rō. qꝛ nec peccatū: nec iuſtitia ſine voluntate perficit̄. xxxij. q. v. ſicut eiꝫ peccatum. vbi ſic dicit tex. Sicut eniꝫ peccatū opus ſine voluntate non facit: ita ⁊ iuſtitia ex opere nō conſumat̄: niſi voluntas affuerit. Multi quidem caſtitati corpore ſtudent: adulterium antē cōmittunt voluntate: cum dñs dicat. Qui viderit mulierē ad cōcupiſcendū eā: iā mechat9 eſt in cōde ſuo. ḡ volūtas ſine ope frequent̄ peccat. Iſta eſt ḡ glorioſa ꝯtinentia: quā trāſgredi n̄ pōt neceſſitas ꝺbilitati corpis: ſꝫ quā ꝯplectit̄ uolūtas ſancti ꝓpoſiti. hec ibi Criſo9 ſup Math. Inde bt̄ā Lucia Paſcaſio dixit. Si me inuitā feceris violari caſtitas mihi duplabit̄ ad coronā Nō. n. coinq̄nat̄ corp9 niſi ꝺ ꝯſenſu mētis. Secūda ꝟitas eſt ꝙ ſi qs vi thura ponat ⁊ vi dijs ⁊ nō deo ſacrificet nō peccat. Sil'r ſi qs inuitus baptiꝫat̄ nō meret̄. Sil'r ſi inuit9 ꝓ xp̄i fide occidatur nō meret̄. qm̄ de9 cor interrogat: nō manū xxxij. q. v. c. i. §. i. ubi ſic dr̄. Q: aūt pudicitia violent̄ ēripi nō poſſit multoꝝ auctib9 ꝓbatur. Eſt eni pudicitia ꝟtus animi q̄ uiolentiā nō ſentit. Corpori nāq; vis infert̄: nō aīe. Vn̄ q̄uis corp9 violēter corrūpat̄ ſi pudicitia mētl ſeruet̄ illeſa: tū caſtitas duplicat̄. i. maior reddet̄. ſicut beatā Luciā fertur dixiſſe paſcaſio. Si īuitā me feceris violari caſtitas mihi duplabitur ad coronā. De ſenſib9. n. i. de ītetiōib9 ⁊ voluntatib9 indicat de9. hec ibi. Et plures ad h ibi adducūtur auctates: q̄s cā breuitatis ōmitto. Et. xv. q. vj. pōitur bon9 tex. c. i. ī fine. vbi dr̄. Nō tū attēdenda ſūt q̄ fiūt: quantū quo aīo fiāt. Ampli9. n. de9 reſpicē ad cogitatōes ⁊ ſpōtaneas hoīum volūtates: q̄ȝ ad actus q p ſimplicitatē uel neceſſitatē fiunt. h ibi Alexander papa. Vide de hoc feria. iij. q̄rte dñice. in 4ª ꝯclōne ꝑme ꝯſideratiōis. qꝛ bñ facit ad ꝓpoſitū. Et nō ꝙ qn̄ dicim9 aliquē cogi: ītelligim9 de coactōe vbi fuit iuſt9 met9 mortis. ſ. q cadit in ꝯſtantē viꝝ. Et nō oꝫ ꝙ ſit coacta volūtas ꝯditōalis. qm̄ talis nō excuſat. Coacta volūtas ꝯditōalis eſt. vt ſi qs terrorib9. ſupplicijs. et minis ad dijs ſacrificandū trahat̄. ⁊ ille ne icurrēret detrimentū thurificauit. Hec volūtas coacta ꝑ volūtate hētur. ⁊ ſic ītelligūtur iura q̄ dicūt ꝙ coacta volūtas eſt volūtas. Sed coactio ſimpl'r dicta eſt qn̄ nec minis nec ſupplicijs nec mortis ꝑiitia qs timet ⁊ īmobilis ē. ⁊ tādē vi cogitur aliqd facē. tūc ibi eſt coacta volūtas. ⁊ tal' nō habet̄ p volūtate. Bn̄ ponit glo. in. c. iij. ex̄ ꝺ baptiſ. §. penl. ſup ꝟbo volēs. q̄ ſit coacta uoluntas ⁊ q̄ nō. vide ibi. ⁊ notaui aliq̄ dicte glo. ī dc̄a feria. iij. q̄re ⁊c̄. Ex his igr̄ pꝫ qn̄ act9 hūani ſint meritorij vel demeritorij volūtate ꝯdicente et renuēte. Nūc videam9 de 2° reſpectu. qn̄. ſ. act9 hūani ſint meritōij l' demeritorij volūtate ignorāte l' neſciēte ita ꝙ ignoret qs illud qđ agit. Et tūc ponat̄ talis regula gñalis. ꝙ nulli vſu rōnis carēte iputat̄ act9 malus ad detrimentū. nec actus bon9 ad meritū. Et circa hoc querunt̄ tria pulcherrima pūcta. Prim9 punct9 eſt qn̄ i pueris dr̄ eē rōnis vſus. Sc̄ḋus eſt q̄re ḡ pueris valet ad meritū ſuſceptio baptiſmi ſi nō hn̄t rōis vſū. Terti9 pūct9 eſt. ponam9 ꝙ puer an̄ ratōis vſū aliqđ malū faciat. vt hōicidiū: furtū ⁊c̄. nūqd peccat ⁊ pūiri dꝫ? Et addam9 q̄rtū punctū. vꝫ. An qs demēs: furioſus: ⁊ ebri9 ꝯmittēs aliqđ malū peccet ⁊ imputet̄ ad penā. Q̄tū ad pᵐ punctū dr̄ ꝙ cōit̄ rōnis vſus ſolet accipi qn̄ qs ē doli capax. Eſt aūt doli capax cū eſt pxim9 pubtati: vt oñdet̄ in 3° ſeq̄nti pūcto. Pubertatis aūt tp̄s in feīa accipit̄ a duodecio āno: ita ꝙ ei9 puerilis etas durat vſq; ad. xij. annū. quo finito eſt pubes ⁊ viripotēs. In maſculo aūt accipit̄ pubtas a. xiiij. āno: ita ꝙ ei9 puerilis etas durat vſq; ad. xiiij. annū. ⁊ in. xiiij. eſt pubes. Hoc hētur ex̄ de deſpon. ipu. c. puberes. ⁊. xx. q. i. c. i. ⁊. xxij. q. v. c. paruuli. ⁊. i. q. i. c. pueri. ⁊ ex̄ de tēpo. or. c. vl' nō eſt ꝯpos. ⁊ ex̄ de delictis pueroꝝ. c. ij. Et dicit glo. ſup ꝟbo pubeſcē ī. c. i. de ꝺlictis puerorū ꝙ ante. xiiij. annū ꝑſumendū eſt pueros feminā n̄ poſſe cognoſcē. Doctores tū dicūt ꝙ nō eſt hoc ſemp vex: vt patuit de Salomōe q in. xj. āno genuit filiū. vt dicit Io. an. poſt Goffredū in. c. fi. ꝺ eo q cognouit ꝯſan. vxo. ſue. In q̄buſdā. n. malicia ⁊ nā excedit metas ſuas. vt in. c. a nobis. ex̄ de deſpō. ipu. ⁊ in. c. puberes. Et dicit btūs Gregori9. ꝙ quidā puer nouē annoꝝ nutricē ſuā impregnauit. Vide glo. xx. q. i. in ſūma. ⁊ dicit Hoſti. in dicto. c. fi. de viſu ſe repiſſe in quodā caſtro ſancti Michael' ſicariēſis dioceſis quēdā pueꝝ xi. vel. xij. annoꝝ mulierē īpregnaſſe. Et rō forte eſt qꝛ aliqn̄ tanta eſt malicia in pueris ut tractent ⁊ nitant̄ facet̄ qđ adhuc nā non patit̄. ex q̄ tractatōe aſſidua accelerat̄ forte in eis uſus coeundi. Ad hoc facit tex. in. c. iuuenis. ex̄ de ſpon. vbi dicit tex. Iuuenis q puellā nōdum ſeptēnē duxit: q̄uis etas repugnaret: ex humana tū fragilitate forſan tētauit qđ implere nō potuit ⁊c̄. Sed dic q̄ſo pater Ambroſi. q̄re in mulieribus accelerat̄ temp9 pubertatis. Dico ꝙ queſiui et interrogaui ſup hoc dños legiſtas. Ipſi mihi dederūt has rōnes. Et ꝑma rō eſt qꝛ mala herba cito creſcit. ⁊ hētur hec rō in glo. in. l. ij. C. de his qui veniā etatis īpetrauerunt. Sc̄ḋa rō eſt. qꝛ citius ſagacior efficit̄ femina q̄ȝ maſculus. Tertia rō ē qꝛ femīa citi9 efficit̄ uiripotēs q̄ȝ maſcul9 Canoniſte ꝟo ſcribentes ſup. c. lr̄as de deſpon. impu. dicunt ꝙ rō eſt qꝛ citius calidior efficitur. Et hoc rōne nāli ꝓbatur. qꝛ tanq; debilior ſex9 cōiter minus viuit. qꝛ minorē calorē nālem hēt: ⁊ minus humidi radicalis. ⁊ iō ſicut citius finit̄ citius perficit̄. ſicut apparet in plātis. q̄re ⁊c̄. Et ſic pꝫ primus punct9. Q̄tū ad ſcḋm dico breuiter ꝙ hoc eſt ex ſpāli munē dei: qđ non dꝫ trahi ad argumentū in oībus carentib9 rōnis vſu. qa eis hoc ſpāle eſt: ſicut ⁊ ꝑuulis innocētib9: qa mōtui ꝓ xp̄o ſunt ex ſpāli priuilegio aureola martyrij eis data eſt. Dic de ſmone Auguſtini in feſto eorūdē. qꝛ eſt pulcherrim9 ſmo. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiū punctū dico ꝙ tūc puer ul' puella peccat: ⁊ punitur pro culpa qn̄ eſt doli capax. Et tc̄ omne delictū. ſ. quādo puer eſt doli capax cadit in puerum preter carnis delictū. ita dicit glo. fi. in. c. i. ex̄ de delictis pueroꝝ. ⁊ allegat concordantias. ⁊ mouet ibi queſtionē ⁊ ſoluit. Sed difficilis eſt apud iuriſtas ⁊ decretaliſtas qđ: qn̄. ſ. puer dicat̄ doli capax. Et q̄uis glo pᵃ ī dicto. c. de delictis pueroꝝ dicat ꝙ doli capaces ſūt. vij.

2us punctus

3us p.

annoꝝ. q2 tales mentiri ⁊ dicere veꝝ: ɔfiteri et
negare pñt. Tñ doctões cõiter dicũt ꝙ doli ca
pax eſt q eſt ꝓximus pubertati. ⁊ allegãt multa
iura. vt tex. in. l. impuberẽ. in pn°. ff. de fur. ⁊ inſti.
de fur. §. penl. ⁊ tex. in. l. excipiũtur. ff. ad ſilleia
nũ. ⁊ in. l. heredib⁹. in. §. i. ff. de dolo. Et ita deter
minauit glo. ij. in. c. exhibita. ex̃ de homi. ⁊ etiã
voluit glo. in ꝟbo pueroꝝ in. c. ecce. i. q. i. Et fa
cit ẽt textus in. l. ĩpunitas. C. de penis. ⁊ ĩſtitura
de inutilib⁹ ſtipulationib⁹. in. §. penlt. ⁊ ĩ. l. apõ.
§. ſi tutorẽ. ff. de doli exceptione. ⁊ alias concor
dantiaſ. Sed ſi queriẽ quis ſit ille qui eſt proxi
mus pubertati: dico ꝙ circa h̃ habui a dñis le
giſtis tres famoſas opiniones. Prima opinio di
cit ꝙ ille eſt proxim⁹ pubertati qui eſt in medio
pueritie. ⁊ ſic ille qui eſt natuſ ãnos decẽ cũ di-
midio erit proxim⁹ pubertati. Et h̃ opinio ẽ gl.
in. l. i. in fine. ff. de nouationib⁹. ⁊ inſti. de obliga
tione. q̃ ex quaſi ɔctu. §. fi. ⁊ inſti. de inutilib⁹ ſti
pulationib⁹. §. i. Scđa opinio dicit ꝙ puer dr̃ ꝓ
ximus pubertati qui nunc eã ingreſſus eſt: ita
ꝙ qui hʒ. xiij. ãnos cũ dimidio ⁊ ñ añ pubes eſt.
Et h̃ probat ꝑ tex. notabilẽ in. l. excipiunẽ. ff. ad
ſillenianũ. vbi dicit tex. ꝙ tunc puniri dʒ puer
qñ nõ nimis diſtat a pubertate. Itẽ ꝑ aliũ textũ
notabilẽ in. l. iij. §. fi. ff. de liberis exhibendis. q
dicit ꝙ tunc puer dr̃ eſſe proxim⁹ pubertati qui
nunc eã ingreſſus eſt. quẽ tex. vt dicunt dñi iu-
riſte multũ põderat dñs Bal. Cõiter tñ opinio
prima videẽ verior ꝑꝑ iura ſuperius allegata. ſ.
quo ad hoc vt puer puniaẽ de delicto. vñ proxi
mus pubertati diceẽ qui eſt in medio ſue pueri
tie: ⁊ ſic poterit in tali etate puniri de đlicto. Iu
ra ãt allegata pro alia opinione intelligunẽ in ɔ
ctibus. Ita exponunt defendentes opinionẽ ꝑ-
mã. Quare relinquiẽ ꝙ pueri peccantes ſm pri
mã opinionẽ poſſunt puniri cũ hñt decẽ ãnoſ cũ
dimidio: q2 tunc eſt in medio pueritie ſue. ſʒ opi
nionẽ ſam nõ poſſunt puniri añ. xiij. ãnũ cuʒ di-
midio. 3ª opinio eſt Abbatis ſiculi dicentiſ ꝙ
doli capax dr̃ qui eſt poſt ſeptẽnariũ. i. a ſeptĩo
ãno vſq3 ad. xiiij. ⁊ illa proprie vocaẽ puerilis e-
tas. vt pʒ ex̃ de etate ⁊ qualitate. c. ij. glo. i. ⁊ al
legat ɔcordantias plures. ⁊ ita in illa etate põt
ꝓ delicto puniri. vñ Grego. in dialogo narrat
quẽdã pueꝝ quinq3 ãnoꝝ ꝑꝑ blaſphemiã fuiſſe
a demone trãſportatũ. Sed dubiũ mihi grande
oriẽ pr̃ Ambroſi. Ego nõ curo an puer ſit ingreſ
ſus nunc eã ſiue ſit in medio: ſiue ſit ſeptẽniſ. dic
mihi queſo pro quib⁹ delictis debent puniri: an
puniunẽ ꝓ quocũq3: Dixiſti. n. ẽ ꝙ glo. vlti. i. c.
i. de delictis pueroꝝ tenet ꝙ pueri puniunẽ pro
quocũq3 delicto ſi ſunt doli capaces excepto đ
licto carnis. Eſt ne h̃ vniuerſaliter veꝝ ꝙ pue-
ri doli capaces excepto delicto carnis ꝓ quoli-
bet alio peccato puniantẽ: Rñdeo tibi aĩa ſʒ do
ctores ꝙ qñ dicim⁹ pueꝝ puniri pro delicto: in-
telligiẽ de delictis que conſiſtunt in faciendo ⁊
cõmittendo. vt in ꝑiurio: homicidio: furto: ⁊ hu-
iuſmodi. Sed pro delictiſ q̃ ɔſiſtunt in ommittẽ

do ſeu negligendo. vt ſi ommittat ɔfiteri ſemel
in ãno: lꝫ aliud ad qđ teneẽ puer: quantũcũq3 do
li capax ⁊ proxim⁹ pubertati ñ puniẽ. tex. eſt i. l.
i. §. ĩpubes. ff. ad ſillenianũ. Et ita firmauit dñs
Bartholus in dicto. §. ĩpubes. Facit ad h̃ tex. i
l. ij. C. ſi aduerſus delictũ. Et rõ huius eſt. quia
maius eſt delictũ in faciendo q̃3 in ommittẽdo.
vt. l. ſolet. C. de liberali cã iuncta. l. ij. cũ glo ſua
C. de libertis ⁊ coꝝ liberis. Q: ãt pueri debeãt
puniri ſi doli capaces ſunt pro quolibet delicto
in faciendo. i. qñ faciunt aliqđ delictũ: eſt apud
decretaliſtas tex. in. c. i. de delictis pueroꝝ. vbi
dicit ſic tex. Pueris grandiuſculis pctĩ nolunt
attribuere quidã: niſi ab ãnis. xiiij. cũ pubeſcere
ceperunt. qđ merito crederez⁹ ſi nulla eſſẽt pec
cata niſi q̃ mẽbris genitalibus admittunẽ. i. cõ-
mittunẽ. Quis ꝟo audeat affirmare furta: men
dacia: ⁊ ꝑiuria ñ eſſe pctã: At his plena eſt pue
rilis etas: Quis in eis nõ ita vt in maioribus pu
nienda videanẽ. hec ibi Alexander. iij. Ecce ex
hoc tex. iuncta glo. vltima concludiẽ ꝙ ĩpubeſ
cũ ſint doli capaces delinq̃re poſſunt in oĩ pec-
cato ꝑterq3 in vicio carnis. ⁊ ita ſi delinquũt pu
niunt: lʒ leui⁹ q̃3 adulti. Et ſi diceres h̃ videẽ ɔ ca
pl̃m ĩmediate huic ſupradicto ſequentẽ. vbi dr̃
ꝙ in pueris relinqui ſolet inultũ qđ in alijs pro
uectioris etatis hũane leges dicunt ſeueri⁹ cor-
rigendũ: ita dicit tex. ille ad lr̃am. Dico ꝙ gloſa
ibi ſup ꝟbo inultũ. dicit ꝙ h̃ intelligendũ eſt de
eo qui ñ eſt doli capax. vñ expone inultũ. i. ñ ꝑ-
fecte vltũ. vt in dicto. c. pueris nunc allegato. ⁊
allegat glo. ibi multas ɔcordantiaſ. Multa hic
ſcribenda occurrũt: ſed iſta ſufficiãt ꝓ tertio pũ
cto. Q:tũ ad quartũ punctũ de amentib⁹: fu
rioſis: ⁊ de ebrijs doctores diſtinguẽ ſolent: ꝙ
aut tales ex ſua culpa inciderunt in amentiã fu
riã: ⁊ ebrietatẽ: ⁊ tũc mala q̃ faciunt ĩputanẽ eiſ.
aut nõ: ⁊ tunc nõ imputanẽ. Alia eſt opinio quã
cõiter inſequunẽ oẽſ. vʒ. ꝙ in ſimilib⁹ ꝑſonis cul
pa ſequens ñ imputaẽ: licet culpa p̃cedẽs ma-
gis aggreueẽ ex maliſ q̃ inde ſequunẽ. vñ ſi ebri
us adulteriũ cõmittat ignorans q̃d faciat: ñ ĩpu
taẽ ei in pctm̃ adulteriũ: ſed ebrietas illa aggra
uaẽ. Similiter ſi amens lꝫ furioſus hominẽ inter
ficiat: nõ imputaẽ homicidiũ: ſed ꝑꝑ qđ in amen
tiã lꝫ furiã venit aggrauaẽ ꝑꝑ homicidiũ ſeq̃ns.
Hec opinio poniẽ. xv. q. i. c. merito q̃riẽ. §. ſʒ obij
ciẽ. circa finẽ. vbi dr̃ ſic. Mens ꝟo alienata fu-
rore cũ ſui cõpos nõ ſit: eoꝝ que admittit reatũ
nõ ɔhit. quia facultatẽ deliberandi non habuit.
vñ ⁊ pupillo ⁊ furioſo hõi in maleficijſ ſubueniẽ
vt eis ñ ĩputenẽ ad penã: q̃ ex mentis delibera-
tione non ꝑceſſerunt. hec ibi. Põt tñ ad caute-
lam talibus ĩponi aliqua pena: nõ ꝙ đ facto op
porteat. vt. xv. q. i. c. ſi quis inſaniens. ſi q̃s inge
inſaniens aliquẽ occiderit. ſi ad ſanã mentẽ per-
uenerit: leuior pnĩa ĩponenda eſt. ſ. quantũ ad
cautelam. ⁊ iudicandus eſt in eodẽ ſtatu in quo
fuit añ furiã vel amentiã. ex̃ de baptiſ. c. maio-
res. ad finem. vnde ſi quis ante amẽtiã uoluit ⁊

petijt baptiçari: ⁊ poſtea in amẽtia ɔdicat. ſi đ ꝓ
ma bona intẽtiõe ɔſtiterit: dʒ oĩo baptiçari: ⁊ ca
racterẽ ſuſcipit ſacrĩ ꝓpter primã bonã intẽtõeʒ
q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ riſſio ad p̃dicta. Et ꝑ ɔñs ad ſaʒ
ptẽ principalẽ. vʒ. q̃d dicendũ ſit de actib⁹ hũa
nis qñ volũtas ẽ ignã ⁊ neſcit q̃d faciat. Ter
tio loco videam⁹ de 3° reſpectu hũanoꝝ actuuʒ
ſ. qñ volũtas eſt negligẽs circa ipſos. Et tũc dico
ꝙ volũtas negligẽs ⁊ ɔſopita circa actũ hũanũ
põt dupl̃r ɔſiderari. Aut. n. ẽ negligẽs ex certa
ſciã: aut ex certa ignorãtia. Si ex ignorãtia tũc
etiã diſtiguo. q2 aut ẽ ignorãtia iuris: aut fcĩ. Si
iuris iteꝝ diſtiguo. q2 aut ꝑtinet ad ꝑſonã ſcire
illud ius: aut nõ. Si nõ: illa ignorãtia excuſat. ſi
ſic: nõ excuſat. i. q. iiij. §. vlt. vbi daẽ hec diſtictio
de ignorãtia. Inde Paul⁹. i. ad Thi. i. ait. Miſi
cordiã ɔſecut⁹ ſuʒ: q2 ignorãs feci. Et Aug. ait.
Illis oĩo ignoſci nõ poterit: q a q̃ diſcerẽt copiã
hñtes opã nõ dederũt. ſ. qñ tali ꝑſone incũbit le-
gẽ ſcire. Exẽplũ. Si q̃s offĩn diuinũ dimittẽt dũ
eſt i ſacris: ignorãs ſe ad illud dicẽdũ obligatũ:
nõ excuſaẽ. q2 oʒ ⁊ ꝑtinet ad ipm hoc ſcire ⁊ dicẽ
ex̃ de cel. miſ. c. volẽtes. ⁊ di. xxxvij. §. vl. Ad q̃
rũ declaratõeʒ eſt ſciẽdũ ꝙ alr̃ obligat iuſ nãle
alr̃ ius ciuile: alr̃ ius diuinũ: alr̃ ius canonicuʒ:
⁊ alr̃ ius morale. Ius diuinũ oẽs doli capaceſ a
dultoſ gñalr̃ obligat: cũ ſit lex ſcripta in cordib⁹
nr̃is. i. q. iiij. §. vl. Et recte dr̃ doli capaces. q2 et
ſi furioſi ⁊ amẽtes adulti ſint: nõ tñ doli capaceſ
Ius diuinũ ſic ſunt ꝓphie: euangelia: apl̃ice do
ctrine: ⁊ hmõi. Oẽs p̃lati ⁊ maxie curã aiaꝝ hñ
tes tenenẽ ſcire: ⁊ ignorãtia ei⁹ mag̃s p̃latos ac
cuſat: ⁊ q curã aiaꝝ hñt ſicut de mag̃ pctõ mõta
li ſm Bona. ⁊ Alex. de ales in 2° ſniaꝝ. Siplices
ꝟo ſacerdoteſ ⁊ q curã aiaꝝ ñ hñt. q cũ potuiſſẽt
adiſcẽ noluerẽ: accuſat ſic đ q̃ui veniali. Laicos
ꝟo i nullo accuſat. q2 ad ipſos nõ ꝑtinet dũmõ ñ
ɔtemnãt. Tenenẽ. n. laici ad notitiã decalogi: et
eoꝝ q̃ ꝑtinẽt ad fidẽ: ꝓut ɔtineẽ in ſymbolo apo
ſtoloꝝ. vt dicit idẽ Alex. Et ita ignorãtia iuris
diui q̃ ad quedã laicos ſimpl̃r excuſat. ⁊ q̃ ad q̃-
dã accuſat a tãto lʒ nõ a toto. hoc etiã ſm eoſdeʒ
Ius ciuile ſolos iudices accuſat. Uñ in p̃dcõ. §:
nõndũ dr̃ ſic. Ius ciuile alijs ꝑmittiẽ ignorare. a
lijs ꝟo nõ. Ius canonicũ ⁊ ɔtinẽs morales ɔſti
tutões ad diſcernẽda pctã: oẽs ſacerdotes curã
aiaꝝ hñtes ⁊ oẽs ɔfeſſores accuſat. ⁊ p̃ſerti ea q̃
ad abſoluẽdũ ⁊ ligãdũ: ⁊ ſuſpẽdendũ ɔueniunt.
Qui ꝟo curã aiaꝝ nõ hñt excuſat a tãto: lʒ nõ a
toto. Uñ ſm ꝙ dicit Alex. de ales: nõ oẽs cleri-
ci tenenẽ ad noticiã oĩum q̃ ſunt i iure canonico
lʒ ad noticiã quorũdã teneãẽ. De hoc etiã habeẽ
tex. xxiiii. q. i. c. ſi q̃ſ đderit. vbi glo. ſic ait. Arg̃m
hic eliciẽ ꝙ ignorãtia iuriſ ꝑtim excuſat: ſʒ nõ ex
toto. Releuat. n. pniam: ſʒ nõ abſorbet culpam.
Sil̃e inueniẽ di. lxxij. c. plurimos. ⁊ di. xxviij. c.
p̃ſbyteꝝ. ⁊ di. viij. c. ɔſuetudo. Itẽ. xxx. q. i. đ hiſ
itẽ di. lij. c. i. ⁊ de ɔſe. di. iiij. retulerũt. Hec oĩa
ponit dicta glo. Ultra dicta nõ regulã gñalẽ ꝙ
oẽs q fugiũt p̃dicatões ⁊ ſuorũ dei bona ɔſilia:

ſi poſtea ignorãt uiã ſalutiſ: talꝫ ignorãtia eoſ ñ ex
cuſat: ſʒ ſũme grauat. i. Cor. xiiij. Si q̃s ignorat
ignorabiẽ. ⁊ di. xxxviij. q ea. vbi dicit tex. Qui
ea q̃ dei ſunt ſapiũt. ſ. fide ⁊ ope a dño ſapiunẽ. i.
approbanẽ. ⁊ q ea q̃ dei ſunt neſciũt a dño neſci
unẽ. i. reprobanẽ. Paulo atteſtãte: q ait. Si quis
ignorat ignorabiẽ. i. reprobabiẽ. Idẽ. Qui ſtult⁹
eſt ĩ culpa. ſ. euitãda nccĩa ad ſalutẽ: ſapiẽs erit ĩ
pena ſuſtinẽda. l. hec ibi. Cõcordat p̃dictis btũs
Tho. ſa ſe. q. lxxvj. Sʒ audi pauliſꝑ pr̃ Ambro
ſij. Dicis. n. ꝙ ius nãle oẽs adultos ⁊ doli capa-
ces gñalr̃ obligat. dic mihi. Filie Loth patrẽ ĩ
ebriãteſ vt ex eo ɔciperẽt: q2 totũ mũdũ ſubuer
ſum putabãt: excuſanẽ ne a pctõ ꝓpter ignoran-
tiã iuris nãlis: qđ. ſ. dictat nõ eẽ ſuccũbẽdũ prĩ:
Dico ꝙ nõ excuſanẽ a pctõ: lʒ multi diuerſis viiſ
dicẽ velit. Ego aũt dico ꝙ nõ excuſanẽ. de hoc
eſt tex. xv. q. i. c. inebriauerũt. vbi dicit tex. Ine
briauerunt Loth filie ei⁹: ⁊ ſe neſciẽti miſcuerẽ.
quaꝑꝑ culpãdus eſt quidẽ: nõ tñ q̃tum ille ince
ſtus: ſed tñ q̃tuʒ illa ebrietas mereẽ. h̃ ibi. Glo.
ſuꝑ ꝟbo neſcienti dicit ſic. Videẽ g̊ ꝙ peccat q
neſciens ⁊ in ebrietate aliq̃d facit. vt hic. ⁊. xxx.
di. c. ſexto die. Sʒ dic ꝙ Loth nõ erat hic neſci-
ens. Nã eni non patiẽ ꝙ aliquis neſciẽs coeat.
ſed diciẽ neſcius q2 neſciebat illas eẽ filias ſuas
Credebat. n. eſſe vxorẽ ſuã. Fac̃ tex. in. c. i lectũ
xxxiiij. di. hac ibi. Et ſuꝑ ꝟbo nõ tãtũ q̃tũ ille ĩ-
ceſtus. glo. dicit ꝙ hoc tripl̃r exponiẽ. Quidam
ſic exponunt: ꝙ puniẽ pro inceſtu ⁊ ꝓ ebrietate.
Uel aliter non puniẽ q̃tum inceſtus mereẽ. ſ. ſi
eſſet ɔmiſſus ex deliberatõe. Alij dicunt ꝙ nul
lo mõ punitur ꝓ inceſtu: ſed tñ pro ebrietate: q̃
ebrietas eſt tãtum pctm̃ veniale. di. xxv. §. cri-
minis. hec glo ad lr̃am. q̃re ⁊c̃. Et ſic pʒ qualiteꝛ
quis peccat ⁊ excuſaẽ ex ignorãtia iuris. Nunc
ꝟo videam⁹ ſi ignorãtia facti excuſat a peccato
vel accuſat. Ponam⁹ g̊ ꝙ aliq̃s aliquod maluʒ
faciat: ⁊ volũtas ſit negligens cõſiderare factũ
an talis ignorãtia facti excuſet. Dico ꝙ hic di-
ſtinguenduʒ eſt ſicut poniẽ di. l. c. de his. ⁊ ex̃ de
homicidio. Ioãnes. ⁊. c. quidã vt aſſeris. ꝙ quis
in facto qđ agit aut dabat operã rei licite: aut il
licite. Si licite tũc iteꝝ diſtinguẽdum eſt. q2 aut
adhibuit debitã diligentiã: aut nõ. Si nõ: nõ ex-
cuſaẽ a peccato. Ut ſi quis coopiens domũ ſig̃m
nõ appoſuit: ⁊ tegula hominẽ interfecit. Si ad-
hibuit debitã diligentiã: ⁊ idẽ malũ ɔtingat. cer
te nõ imputabiẽ ei. vt di. l. c. ſepe. ⁊. xv. q. i. c. ſi q̃ſ
nõ iratus. Unde ⁊ Iacob excuſaẽ qui cognouit
Liã que nõ erat vxor eius loco Rachel vxoris
ſue. Capl̃m ſepe ſic dicit. Sepe ɔtingit dũ quis
opi neceſſario. i. vtili ⁊ licito inſiſtẽs: arborẽ ĩci-
derit ut aliq̃s ſubt⁹ ĩpam veniẽs deꝑmaẽ. Et id
circo ſi volũtate lꝫ negligẽtia ĩcidẽtis arborẽ fa
ctũ ẽ: vt hõicida pnĩe oĩo dʒ ſubmitti. Qđ ſi nõ
voto ſʒ incuria illi⁹: nõ hec eũ ſnĩa ɔtingit. Si. n.
dũ illi opi nccĩo fortaſſe incũbẽt. ⁊ iſte inſꝑat⁹ oc
currẽt ſub arbore ⁊ ſ h̃ ipſa oppſſus ẽ: iciſor arbo
ris non teneẽ ꝓ homicida. i. tanq̃3 homicida. hec

ibi. Si aūt dabat operā rei illicite. vt cū qs ſola
ciatur in aliquo ludo pͥculoſo vnde ſeqꝛ mors l
mutilatio. vel cū cleric⁹ lapidē vel ſagittā pͥjcit
ꝛ hoiem interficit: vel ſanguinē fūdit: tales non
excuſanꝛ a culpa ꝛ a pena. Nā licet homicidiuꝫ
vel aliud malū nō vellet: tñ voluit op⁹ illicitum
vnde tale malū ſubſecutū eſt. di. l. c. clerico. Uñ
Lamech qñ Cain interfecit putās eū feram eē:
nō excuſat a culpa. Et ſic pꝫ qñ actus hūani ſūt
pctm̄ cū volūtas ex ignorātia iuriſ vel facti pec
cat. Silr̄ dicendū eſt de opibus bonis. vnde qñ
fit aliqͦd bonū ex ignorantia iuris l facti: nō ha
beꝛ meritū illius boni. qꝛ ibi voluntaſ ꝛ intentō
nō cadit actualis l habitualis. Ubi grā. Das pro
elymoſyna vnū ducatū credens dare ſolidū ul bolo
nenū: talis tñ mereꝛ acſi ſolidū vnū dediſſꝫ. Jn̄
Ambro. Nō ſatis eſt inquit bñfacere niſi ex bo
no fonte. i. bōa voluntate proficiſcaꝛ. de pe di. i.
voluntas remuneraꝛ nō opus. i. voluntas facit
opus remuneratione dignū. ꝛ. xv. q. i. c. ſi quis
nō iratus. vbi dꝛ. Si quis nō irat⁹: ſed propꝛ di
ſciplinā palmaꝫ alicui dederit: ꝛ caſu occiderit:
vt fieri ſolet. quantū ad grām inocens eſt: qꝛ. ſ.
deus nō punit eū pp̄ tale pctm̄: qꝛ volūtatē non
opus ꝛquirit. ſ. pͥncipaliꝛ. Quantū āt ad legē
ſ. pͥmotionis reus ē. qꝛ opa q̄rit lex. Jtē ſi in pſe
cutione ꝟgo fuerit oppreſſa: lege. ſ. conſecratio
nis repelliꝛ. qꝛ opus inſpicit: nō voluntatem. Jn
grā āt quaſi ꝟgo ſuſcipiꝛ. qꝛ ñ opera querit: ſed
voluntatē. hec ibi. ꝛ ſunt ꝟba Hiero. Et ſic hēs
quō voluntas ſe hꝫ qñ eſt negligens circa opus
bonū l malū. Sed ponamus ꝙ voluntas nō eſ
ſet negligens: nec ex ignorantia: ſed ex certa ſci
entia circa opus humanū verſareꝛ. tunc dico ꝙ
ſi quis bonū agit voluntate negligente nō acq
rit meritū. exemplū daꝛ iſideli electio vt aut ba
ptiçeꝛ: aut occideꝛ: l perdet bona ſua. Jſte eligit
baptiçari: certe nō mereꝛ grām pp̄ defectū in
tentionis. ar. de pe. di. i. c. tres actiones. vbi dꝛ.
ꝙ oīs q ſue voluntatis arbiter eſt ꝯſtitut⁹ nō po
teſt nouā inchoare vitā niſi eū peniteat veteris
vite. ꝛ ſunt ꝟba Aug. li. de grā ꝛ libero arᷓ. De
operib⁹ āt malis nō eſt ſic dicendū: qm̄ qñ quis
ex certa ſcientia malū operaꝛ: licet uoluntas nō
intendat illud malū vt demeritoriū eſt: licet il
lud intēdat vt aliqͦd malū euitet: certe nō excu
ſaꝛ. Exᵐ. quis periurat ne ſuā rē perdat nō intē
dens tñ deū offendē. certe talis mortaliter pec
cat. Audi Aug. Si diligenꝛ inqt inſpiciaꝛ forte
ipſū peccare nēo vellet: ſed pp̄ aliud qͦd vlt pec
cat. Oēs quippe hoies qui ſcienꝛ faciunt qͦd nō
lꝫ: vellent licere. vſqꝫ adeo ipſū peccare nēo ap
petit pp̄ hoc ipſū: ſed pp̄ aliud qͦd ex eo ſequiꝛ. h
ille. ꝛ poniꝛ. xv. q. i. c. merito. Preterea illa nobiliſ
ſima Lucretia romana: q̄ filio Tarquinij i adul
teriū ꝯſenſit ne infamiā incurreret: quā fili⁹ Tā
quinij minabaꝛ: vt ēt facere ſolent diſcoli iuue
nes paupculas decipientes: ñ excuſaꝛ a pecca
to: cū ſeipſam corā ſuis cōſanguineis interfecit.
Propterea daꝛ regula gñalis ꝙ potius qs dꝫ

oīa mala ſuſtinere q̄ꝫ ꝯſentire peccato. xxxij. q.
v. c. ita ne. qꝛ ꝛc̄. Satiſ arbitror aīa mea hāc ma
teriā enucleatā eſſe. ꝛ iō tibi iſta ſufficiant. Unū
tñ facere volo. qm̄ predictū. c. ita ne ſepius alle
gaui in ſuperiorib⁹: volo ipſū ad lr̄am recitare.
dicit. n. ſic. Jta ne aliqueꝫ polluat aliena libido
metuiꝛ. Nō polluit ſi aliena erit. ſi āt polluit. ſ. p
conſenſum ñ aliena erit. ſed cū pudicitia. ſ. mētiſ
ꝟtus ſit animi: comitēqꝫ habeat fortitudinē: po
tius q̄libet mala tollerare: q̄ꝫ malo ꝯſentire deꝛ
minat. Nullus āt magnanim⁹ ꝛ pudicus i ptāte
hꝫ quid de carne ſua fiat: ſed tm̄ quid ānuat mē
te l renuat. ſ. h eſt in ptāte. hec ibi. Et concordat
his. c. illa. xv. q. i. vbi dꝛ. Jlla cauenda ſunt q̄ ex
nr̄a voluntate pͥdeunt: dlicta iuuentutis ꝛ irrō
nabiles corpoꝛis paſſiones. Quoꝝ igiꝛ nos ſuꝫ⁹
dñi eoꝝ pͥncipia. i. cās exterius nō ingram⁹: nec
deriuem⁹ in alios. i. nō aſſcribam⁹ alijs ſicut fec
Adā: ſed agnoſcam⁹ ea q̄ proprie nr̄a ſunt q̄ poſ
ſumus nō facē ſi volum⁹. huius electioneꝫ mali
potius nobis debem⁹ aſſcribē q̄ꝫ alijs. Jō ēt in
iudicijs hmōi volūtarios reos ñ ex neceſſitate
ſ. abſoluta cōpulſos culpa aſtrigit: pena ꝯdēnat.
Neqꝫ. n. ſi qs p furorē aliquē inocētē pͥmat ob
noxius eſt morti: qñ etiā ipſius diuine legis ora
culo. i. rñſo. ſ. Deuꝛ. xviij. Nūeri penꝛ. ꝛ Joſue.
xx. in prin. Si. n. p iprudentiā itulit necē accipit
ipunitatis ſpē: ꝛ refugij facultatē vt poſſit eua
dere. h igiꝛ de eo qͦd proprie malū videꝛ dictū ē
Mala. n. nō ſunt q̄ nec crīe mentē iplicant: nec
ꝯſcientiā ligant ꝛc̄. Et ſūt ꝟba Aug. i examerō.
His ꝯcordat. c. ſacris. qͦd met⁹ cā. qꝛ ꝛc̄. Et ſic pꝫ
ſa ꝟitas pͥme ꝯclonis pͥme ꝯſideratōis. Qtū
ad tertiā ꝟi. ſ. vtꝝ voluntas p fcō reputeꝛ: dico
ꝙ Archidiacon⁹ ſup. c. qui bona. xvij. q. i. optie
hanc mām tangit. Ex c⁹ dictis colligā tm̄ q̄ ad pͥ
dicationis propoſitū ſpectant. Que vt clari⁹ ha
beanꝛ: videam⁹ ſex puncta. vꝫ. Primus pūctuſ
eſt an voluntaſ bona pro fcō reputeꝛ q̄ ad deū.
Scd̄s punctus eſt: an voluntas bona pro fcō
reputeꝛ quo ad eccleſiā in foro ꝯtētioſo. Ter
tius punct⁹: an voluntas bona pro fcō ꝛputeꝛ q̄
ad ecclīā in foro pn̄iali. Similiter alia tria pun
cta de mala voluntate videaꝫ⁹. Prim⁹ ē. vtꝝ
mala voluntas p fcō reputeꝛ quo ad deuꝫ. 2⁹
vtrū quo ad eccleſiā in foro ꝯtentioſo. 3⁹ ē vtꝝ
quo ad ecclīam in foro pn̄iali. Quantū ad pͥ
mū. ſ. vtrū bona volūtas pro facto reputeꝛ quo
ad deū. Et dico aut queris de preterito: aut de
preſenti: aut de futuro. Si de preterito: dico ꝙ
bona voluntas apud deū pro facto non habet.
Exemplum. voluiſſeꝫ nunc quia ſenui iuiſſe ad
iubileum: quadrageſimas ieiunaſſe: eccleſiaſ ui
ſitaſſe: elemoſynas feciſſe: ꝛ ſimilia. Certe talis
voluntas apud deum pro facto non habetur. i.
non remuneratur acſi feciſſet. Similiter ſi que
ris de futuro: dico ꝙ nec etiam bona voluntas
apud deū pro facto reputaꝛ. i. nō remuneraꝛ ac
ſi feciſſet. Exᵐ. propono quadrageſimā futuraꝫ
ieiunaꝛ: l i paſca veſtire vnū ꝑuū dī. talꝛ volūtaſ

nō hētur p facto. imo ſi qͦd pͥpoſuim⁹ ommittiꝫ⁹
peccam⁹. Audi Greg. ſup Ezech. Qui bona in
quit agūt: ꝛ meliora agē pͥponunt: ſi ea nō agūt
licet in bonis priorib⁹ pſeuerēt: in ꝯſpectu tñ dī
ceciderūt. i. mortalr̄ vel venialr̄ peccauerūt ſꝫ
q̄ꝫtitatē boni pͥpoſiti qͦd ommittiꝛ. Mortalr̄ q
dem qñ pͥpoſuit facē aliqd neceſſariū ad ſaluteꝫ.
qm̄ ſi votū dum pōt nō implet mortalr̄ peccat.
Uenialr̄ aūt qñ pͥponit aliquid facē nō neceſſa
riū ad ſalutē: vt facere talē deuotōeꝫ vel taleꝫ:
dum tñ nō vouat: ſed tm̄ pͥponat. qꝛ ſi vouēt eēt
ſicut i pͥ caſu. qꝛ pͥpha ait. Uouete ꝛ reddite do
mino deo vr̄o oēs qui in circuitu ei⁹ affertꝭ mu
nera. Et idē. Uota mea dño reddā in ꝯſpectu ti
mentiū eū. Et idē. Jmmola deo ſacrificiuꝫ lau
dis: ꝛ redde altiſſimo vota tua. Et ſic hēs qͦd uo
luntas bona apud deū p facto nō habeꝛ reſpcū
pͥteriti ꝛ futuri. Si q̄ris dͤ pn̄ti: tūc diſtiguēdū
eſt: aut talis volūtas pōt ipleri aut nō: Si pōt i
pleri ꝛ nō impleꝛ: tūc diſtingue. aut nō ipleꝛ ex
negligētia vel alia cā poſſibili vitioſa: aut ex im
poſſibilitate. Si pͥ mō pꝫ ꝙ p fcō nō hētur. Exē
plū. habeo voluntatē dicendi officiū: ꝛ ex negli
gentia vel ex ſitī nō dico. certe nō hetur p fcō
acſi dixiſſeꝫ. viij. di. Nō ſatis eſt bñ velle: ſꝫ etiā
bñ facere. Et ſunt ꝟba Ambroſij. i. nō ſufficꝛ bo
na volūtas ſine ope dum facultas adeſt. Si ꝟo
nō impleꝛ ex ipoſſibilitate: tūc talis volūtas re
putaꝛ pro facto in gn̄e boni q̄ꝫtum ad gloriā ꝯſe
quendā: ꝛ ad penā eternā euitandā: ſꝫ non q̄ꝫtuꝫ
ad q̄ꝫtitatē pͥmij accidētalis: vt aureole. uel quā
tum ad euaſionē pene tpalis pro pctīs ſuis. exē
plum. Cupio baptiçari: cōfiteri: cōicari: ꝛ nō poſ
ſum. qꝛ aut miniſter abeſt: aut aliqd neceſſariuꝫ
ad talia ſacrā nō habeꝛ vel ſilꝛ. Si morior talis
bona volūtas pro fcō habeꝛ quo ad glām ꝛ eui
tationē pene eterne: ſed nō tpalꝛ q̄ in purgatorio
ſoluēda eſt. nec tm̄ cōiter pͥmij ꝯſequiꝛ accn̄taliſ
ſicut ſi ope bonā volūtatē ꝯpleuiſſet. Silr̄ ſi qs
cupet martyriçari p xpī noīe ꝛ nō hēret modū:
valet illa volūtas quo ad glām eſſentialē: ſꝫ nō
quo ad aureolā q̄ actui pugne daꝛ ꝛ nō volūta
ti tm̄. vt dictū eſt ſabbō pͥcedēti in 3ᵃ ꝯſideratōe
i. Thi. ij. Nō coronabiꝛ niſi q legitīe certauerit
Silr̄ vna bona vetula cupit venire ad ecclīam
nr̄am vt accipiat indulgētias a ſūmiſ pōtificib⁹
nr̄is eccleſijs ꝯceſſas: ꝛ nō pōt qꝛ ifirma vel ſilꝛ
pͥfecto talis volūtas p facto reputaꝛ quo ad ac
qrendā grām: vel augmētādā quā hꝫ: ſꝫ nō q̄ꝫtū
ad ꝯſequēdū indulgētias illas q̄ ſolū danꝛ acce
dentib⁹: ꝛ nō tm̄ uolētib⁹: niſi hoc i forma lr̄aꝝ ꝯ
tineꝛ. vt diximuſ feria. ij. pn̄tis dn̄ice. Et ſic pꝫ
ſolō ad primū punctū. Qtū ad ſꝫ dico breui
ter ꝙ bona volūtas q̄ ad ecclīā in foro ꝯtētioſo
nō hētur p fcō. exēplū. Joānes fuit excōicat⁹ et
q̄ſiuit abſolui ꝛ nō potuit: certe ſi moriꝛ ecclīaſti
ca carebit ſepultura. qꝛ nō valuit illa voluntas
q̄ ad ecclīam. nec orō ſolēnis p eo fiēda ē donec
ſit abſolut⁹. qͦd fieri pōt ſi ecclīe p aliq̄ extriſeca
ſig̃ ꝯſtiterit de bona volūtate ꝛ diligēti ſollicitu

dine abſolutōis. Jlle tñ dānatus nō eſt. qꝛ de⁹ q
eſt iſpector cordiū bonā volūtatem acceptauit.
Nō acceptaret aūt eū ecclīa ſi aliq̄ mō p ſig̃ ex
teriora de bona volūtate nō ꝯſtiterit. qꝛ in foro
ꝯtentioſo ecclīa act⁹ extrinſecoſ tm̄ ꝯſiderat. xv
q. i. c. ſi qs nō irat⁹. q̄re ꝛc̄. Et ſic pꝫ ſcd̄s punct⁹.
Qtū ad tertiū dico ꝙ volūtas p facto repu
taꝛ q̄ ad ecclīam in foro pn̄iali. exēplū. Eſt vnuſ
q nūqꝫ in vita ſua ꝯfeſſuſ ē: morte pͥuent⁹ ꝯfeſſio
nē petit ꝛ ſacrā. Jnꝛea dū accerſiꝛ ſacerdos hic
moriꝛ. certe ſi ꝯſtiterit de bona volūtate ꝛ dili
gētia ꝯfeſſiōis petite ecclīa eū ſuſcipit: nec care
bit eccliaſtica ſepultura. Nā ecclīa oēs quos p
ſig̃ exteriora cogſcit eē in pctō mortali: ꝛ ſic ſine
aliq̄ ſig̃ exterioris pn̄ie mortuos eē: pͥuat ecclīa
ſtica ſepultura. vt ſunt fures ꝛ latrōes. ex̄ dͤ fur.
c. fures. vbi dꝛ. Fures ꝛ latrōes ſi in furādo ꝛ dͤ
predādo occiduntꝛ: viſum eſt p eis nō eē orandū
glo. Quia eoſ in mortali ꝯſtat deceſſiſſe. xxiij. q.
v. c. placuit. Jtē ꝛ eos q moriunꝛ in torneamētiſ
ex̄ de torne. c. i. Jtē ꝛ raptores. ex̄ de rapto. c. ſu
p eo. Nō pono capl̄a diſticte ad lr̄am breuitatiſ
cā. Jtē oēs q ſeipſos iterficiūt. xxiij. q. v. c. placu
it. Et breuiꝛ oēs q̄s in mortali pctō ꝯſtat dͤceſſiſ
ſe. xiij. q. ij. c. extimem⁹. ꝛ. c. pro obeūtib⁹. ꝛ etiaꝫ
oēs q poſt mortē ꝯuincunꝛ de hereſi. Oēs iſtos
ponit glo. in. c. ex pte. el ſcdō. ex̄ de ſepul. Siliꝛ
q̄s ꝯſtat aliq̄ ſig̃ extiori nō eē mortuos i peccato
mortali: lꝫ aliq̄ caſu fortuito ſine ꝯfeſſiōe dͤceſſe
rint: ecclīa ſcā ſuo i gremio accipit: nec ecclīaſti
ca pͥuat ſeplt̄ura. vt ē caſus i. d. c. ex pte. vbi dꝛ
ſic. Ex pte pentū. M. nobiſ eſt itimatū: ꝙ cū no
bilꝛ vir de iſula eidē poſuiſſet iſidias: ꝛ ipa gartō
nib⁹ q eā rape nitebaꝛ ſup quēdā pōtē occurrēt:
tādē fugiēs man⁹ illoꝝ i amnē. i. fluuiū de pōte
cadēs: fuit caſu ſubmerſa. Quo circa mādamuſ
q̄ten⁹ cū illa nō ſpōte pͥcipitauerit ſe de pōte: ſi ſi
cut ſupi⁹ eſt expͥſſuꝫ caſu ceciderit: corp⁹ ei⁹ tradi
facias eccliaſtice ſepulture: pͥſertiꝫ cū ex hōeſta
cā fugiſſe noſcaꝛ: ꝛ cui cōicabiꝛ viuēti cōicāduꝫ
ſit iā defūcte. h ibi. Ecce ꝙ ex vltīo h ꝟbo pͥſup
pōit iā nō fuiſſe illā. M. mortuaꝫ i pctō mortali.
q̄re ꝛc̄. Et ſic patēt tria pūcta q̄ ad volūtatē bo
nā. Nūc videam⁹ ad pͥmū punctū dͤ volūtate
mala. Utꝝ. ſ. mala volūtas apud deū pro facto
reputeꝛ. Et dico diſtinguēdo. qa aut talis mala
volūtas eſt deliberata ad tale malū: aut nō. Si
nō: cuꝫ ad illā nō accedat ꝯſenſus rōnis: claꝝ eſt
ꝙ p facto nō habebiꝛ apud deū. de pe. di. ij. Ne
quaqꝫ mentē cogitatio imunda maculat cū pul
ſat: ſi tñ hanc dlectatiōeꝫ lupat. ſ. p diſſenſuꝫ rō
nis. Si aūt volūtas eſt deliberata: tūc dico ꝙ ſi
ue ſit de pn̄ti: ſiue de pͥterito: ſiue de futuro: talꝛ
volūtas apud deū p facto reputaꝛ q̄ꝫtuꝫ ad gra
uitatē peccati mortalis in gn̄ali: ꝛ non in ſpāli. i.
ita ex illa mala volūtate acſi ope ꝯſūmaſſet: ge
hennam ignis mereꝛ. non tñ tanta plectereꝛ pe
na acſi feciſſet qͦd male appetijt. Et rō qꝛ cōiter
actus voluntatis auget inordinatōeꝫ volūtatiſ
ꝛ ſic intelligiꝛ tex. de pe. di. i. homicidioꝝ. ubi dꝛ

homicidiorum tria ſunt gña.ſ.odientis: detrahētis: ⁊ actualiꝭ occidentis. ⁊ ꝙ eoꝝ pena eſt equlſ ſ.quo ad dānationē: qꝛ vterqꝫ mōtaliter peccat qꝛ ⁊c̃. Et ſic pꝫ primꝰ punctus de volūtate mala. Quantū ad ſm.ſ. vtꝝ mala voluntas ꝓ facto reputeꝭ quo ad eccleſiā in foro ꝯtentiſo. ⁊ dico ꝙ nō. qꝛ nō dꝫ puniri in foro ꝯtentiſo qui ſola voluntate peccauit quo ad eccleſiā: acſi ēt ope ⁊ voluntate peccaſſet. xxxiij.q.i.c.porro. vbi dicitꝭ ꝙ xpiana latentia peccata vindictā nō hñt. ſed ꝗ ſola voluntate peccant deū tm̄ hñt vltorē vt dꝭ in eo.c.porro. Et qꝛ iſte tex.eſt notabilis: audi quid ad lr̃am dicat. Porro inquit illi quorū peccata humanā noticiā latent: nō ab eis cōfeſſa: nec ab alijs publicata. ſi ea ꝯfiteri ꝉ emendare noluerint: deū quē hñt teſtē: ipſi hituri ſūt ⁊ vltorē. Et quid eis ꝓdeſt humanū iudiciū vitare: cū ſi in malo ſuo ꝑſeuerent ituri ſunt in eternū deo retribuente ſuppliciū. ꝙ ſi ſui iudices fiant: ⁊ veluti ſue iniqtatis vltores: hic.i.in mundo iſto in ſe voluntariā penā ſeueriſſime animaduerſionis exerceant: tēpalibus penis mutabūt eterna ſupplicia. Et lachrymis ex ꝟa cordis cōpunctione fluentibꝰ reſtringent eterni ignis icēdia. hec ibi. ⁊ ſūt ꝟba Proſperi. Quare cōcludeꝭ ꝙ peccata occulta in iudicio vindicari ñ poſſūt qꝛ ſicut ignota ſūt: ita probari ñ poſſunt. In iudicio āt procediꝭ ꝑ allegata ⁊ probata. ij.q.i.noſ Nos inquit in quēqꝫ ſniam ferre ñ poſſumꝰ: niſi ꝯuictū aut ſponte ꝯfeſſū. Qui ſi ñ fuerit ꝯuictuſ aut ꝯfeſſus libertati reſtituendꝰ eſt. ij.q.i.notuꝫ ſit. ⁊.c.iudex. ⁊.c.primates. ⁊.c.nihil. qꝛ ⁊c̃. Sed dubitaꝭ. pono ꝙ Jo.habuerit animū ⁊ volūtatē deflorandi. M. ꝟginē. ⁊ iperfecte exiuit i actū. puta qꝛ locutꝰ eſt cū ea ⁊ petijt factū ⁊c̃. nūquid reputabiꝭ ꝓ facto: Dico ꝙ Joānes aut nō proſecutꝰ eſt cū effectu voluntatē illā malaꝫ. qa eū penituit. aut qꝛ aliter facē ñ potuit: tm̄ libenꝭ illud facē ꝓcurauit. ſi deſtitit qꝛ penituit: ñ ꝛputaꝭ voluntas pro facto. ſi qꝛ aliter facē ñ potuit: ⁊ quantū in ipſo fuit vt adipleret fecit qđ potuit: ſic voluntas ꝑfecto habebit: ⁊ ab ecclia puniri dꝫ. Et ſic intelligiꝭ.c.ſi quis. de pe. di.i. vbi dicit tex. Si quis quidē propulſatꝰ ñ eſt.i. ꝟberatus: veꝝ pro ſꝫ manꝰ aduerſus eū leuate.ſ.ſūt ⁊ ſepe territꝰ qſi vapulaturus: nō tm̄ ꝑcuſſus.ſ.ē iniuriaꝝ actione teneꝭ.ſ.qui facit h. h ibi. Et de h habeꝭ lex. C. de furtis. l.quis ſuo. Ad declarationē tm̄ iſtoꝝ nōnt doc. ꝙ aut pene iponunꝭ ab hoīe: aut a canone. Si a canone: tunc eſt regla gn̄alis ꝙ ꝯſideraꝭ effectꝰ ñ affectꝰ. ꝟbi grā. Joānes decreuit clericū ꝟberare: ⁊ ſolūmō inſultuꝫ facit ⁊ eleuat manū vt ꝑcutiat: nō tm̄ clericū tāgit: nō ꝓꝑ h pene canonis.ſ.excōicationi ſubdeꝭ pꝫ.xvij.q.iiij.c.ſi quis ſuadente. vbi dꝭ. Si quiſ ſuadente diabolo hꝰ ſacrilegij crimen incurrit ꝙ in clericū ꝉ i monacā violentas manꝰ iniecerit: anathematis vinculo ſubiaceat. ⁊ nullꝰ epōrū illū p̄ſumat abſoluere: niſi mortis vrgēte periculo: donec apoſtolico p̄ntēꭍ ꝯſpectui: ⁊ eꝰ mā data ſuſcipiat. hec ibi. Ex quo ſequiꭍ ꝙ ſi manꝰ ñ iniecerit: lꝫ inſultū fecerit: nō ſubdiꭍ tali pene. idē in.c.ſi aliquis. ex̃ de homi. Si āt pena iponatur ab hoīe: tūc dico ꝙ ſi male uoluntatis apparent aliq̄ exteriora ſigna: tunc voluntas ⁊ aīi deſtinatio ꝯſiderabiꭍ. ꝟbi grā. Judex ordinariꝰ dicit excōico te ſi eligis: ⁊ tu incōtinenti te paras ad eligendū: qꝫuis ope ñ cōpleueris illā malam voluntatē: nihilominꝰ incidis in canonē. vt nō. Inno. ex̃ de appel.c. p̄terea. el ſecūdo. Et rō qꝛ voluntas ñ ꝑfecte ꝓducta ad actū ꝓ facto habeaꭍ in penis ſpūalibꝰ datis ab hoīe eſt. qꝛ taleſ pnie medicine ſūt ſpūales. ij.q.i.c.multi corriguntur. In penis ꝟo ꝯditionalibꝰ iudicialibꝰ ſecus dicendū eſt. qꝛ in illis ꝯſideraꭍ iuris effectꝰ: ñ affectus ꝉ aīi deſtinatio. ex̃ de ſpon. c. vlti. in ꝟbo conatꝰ. in glo. Et rō. qꝛ pene ſūt potius emoliēde q̄ exaſpāde. de pe. di.i.§.pene. qꝛ ⁊c̃. ⁊ ſic pꝫ ſecundꝰ punctꝰ de mala voluntate. Uide glo. in dicto.c. vlti. q̄ tangit argumēta bona qn̄ volūtaſ accipiꭍ ꝓ fcō ⁊ qn̄ nō. ſed argumēta nō ſoluit. qre ⁊c̃. Quantū ad tertiū punctū .ſ. an mala voluntas ꝓ fcō reputeꭍ quo ad eccliaꝫ in foro penitentiali: ⁊ dico ꝙ nō. Nulli.n. dubiū ꝙ ñ tāta debeꭍ pena ꝓ peccato ſoliꝰ voluntatis quanta deberetꭍ ꝓ fcō ⁊ voluntate. vñ pnia ſeptēnis q̄ ab ecclia ꝓ crimibꝰ mortalibꝰ taxaꭍ: cōiter iponiꭍ ꝓ actibꝰ exterioribꝰ: lꝫ illa mala voluntas ſufficiat ad eternū interitū. de pe. di.i.ſi cui. vbi dꭍ. ſi cui ēt ñ ꝯtingat facultaſ concūbendi cū ꝯiuge aliena: plane tm̄ aliquo mō ſit euꝫ cupe: ⁊ ſi ptāš dareꭍ eſſe factuꝝ ñ minꝰ reus eſt q̄ ſi in ipſo deꝑhendereꭍ.ſ.cū effectu. h ibi. vbi glo. ait ſic. Reuera magis reus ē ſi opꝰ adhibeaꭍ. ſed h quo ad ſufficientiā eterni interitus accipe. Uel dic ñ minus eſt reꝰ.i. nihilominꝰ eſt reus qꝫuis ad factuꝫ ñ ꝑueniat: ñ ꝗn plus peccet: vt dixi ſi opꝰ ſequiꭍ qđ pꝫ. qꝛ ꝓhibitū eſt malā voluntatē in opꝰ ꝓducere. h glo. Excipiūꭍ ſymonia ⁊ vſura. nā cū ſola ſpes q̄ eſt ꝑncipalꝭ ad lucrū in mutuo hominem ſymoniacū reddat. ⁊ talis ſpes includat volūtatē deliberatā ſm Archi. ⁊ cōiter oēs doctores hic eſt ꝙ talis volūtas in foro pniali ꝓ fcō ꝛputanda ē. Silr̃ de vſuris. vtrūqꝫ.n. ſtudioſa uolūtate cōmittiꭍ. ex̃ de ſymo. §.itē cōmittiꭍ. Etſi vi q̄ ex tali mala intentōe aliqd ꝛcipiat in foro penitentiali ad reſtitutōꝫ cogendꝰ eſt. Et h qđ dicimꝰ ꝙ volūtas talꝭ ꝓ fcō reputaꭍ: intelligiꭍ q̄ntū ad culpā: ñ āt quantū ad aliquā cenſurā eccleſiaſticā ꝉ depoſitōꝫ. ex̃ de ſymo.c. vlti. qꝛ ⁊c̃. Et h dc̄a ſufficiāt q̄ntū ad p̄ntē ꝟitatē. ⁊ ſic pꝫ ꝯ p̄ꝫ.

De circūſtantijs q̄ reqrunꭍ ad bonitatē actuum humanorum conclo ſa.

a

Ccipe ſam conclonē. vꝫ. Q̄uis opationes hūane a bona volūtate egrederēꭍ. ñ tm̄ ſufficit h niſi alie circūſtantie apponanꭍ. vbi tres inquiramꝰ ꝟi. vꝫ. pᵃ ꝟi. ē iſta. q̄uplex ē hūanoꝝ actuū bonitas. 2ᵃ q̄t circūſtātie reqrūꭍ ad bonitatē moralē hūanoꝝ actuū. 3ᵃ ē an vnꝰ actꝰ hūanꝰ ſit melior ꝉ peior alio. Q̄tū ad p̄mā veritatē dico ꝙ humanoꝝ actuuꝫ duplex eſt bonitas.ſ. moralis ⁊ nālis. Bonitas nālꝭ ſm bt̄m Tho. pᵃ ſe.q. xviij. eſt ex bonitate eēndi. ex quo ſequiꭍ ꝙ q̄ntum vnūquodqꝫ hꝫ đ entitate nāli: tm̄ hꝫ đ bōitate nāli. Bonū.n. ⁊ ens cōuertunꭍ ꝑ methaphyce. Et ſilr̃ pꝫ q̄ntum aliquid deficit ab entitate nāli: tm̄ deficit a bonitate nāli. Exemplū de carētibꝰ mēbris. vt oculo. naſo. manu. ⁊ ſilibꝰ. que nō ſunt i ſpē ſua entia ꝑfecta ⁊ ꝑ ꝯñs nec ꝑfecte bona bonitate nāli. Moralis bonitas eſt ex ꝟtute. ꝟtus.n. eſt quedā bōa qualitas mētiſ q̄ recte viuiꭍ. ut Aug. ait. ⁊ que bonū reddit hñtēꝫ.ſ. moralr̃. Et diligēter nō ꝙ qn̄ dicimus vnūquodqꝫ tm̄ eſt bonū nālr̃ q̄ntū hꝫ đ entitate: intelligimꝰ de entitate ꝯgruēte illi ſpeciei. Nā mōſtra q̄ ſupḣabūdāt in q̄ntitate vocāꭍ apō pḣm 2ᵒ phicoꝝ pctā in nā. ⁊ p̄ter intentōeꝫ agentis nālis fiūt: ⁊ ꝑ ꝯñs a caſu. Neceſſe.n. eſt dicit pḣus ibi. ꝙ in nā aliq̄ fiāt a caſu. Uñ ſicut i artificialibꝰ cōtingit aliqn̄ error ⁊ defectꝰ: ita in nālibus. Nā grāmaticꝰ qn̄ꝫ ſcribit nō ꝛcte. ⁊ medicꝰ qn̄ꝫ potauit potionē nō rectā. Ita ⁊ nā qn̄qꝫ nō recte ꝓducit. vt qn̄ fit hō cū duobꝰ capitibꝰ: ⁊ ſimilia. Peccata aūt nō ſunt bona: imo mala. ğ illud diceꭍ bonū nāle ⁊ nō pctm̄ qđ hꝫ q̄ntitatē debitā ⁊ ꝯgruentē illi ſpēi. Si aūt aut minꝰ: aut plꝰ q̄ expedit ad talē ſpēm ꝉ indiuiduū q̄ntitatis habeat nō erit bonū in nā: ſꝫ defectꝰ. nec ē ens bonū nāle: ſꝫ pctm̄ ⁊ malū nāle. Nō tm̄ ſm Burleū in 2ᵒ phicoꝝ.c. penl. ꝙ mōſtꝝ duplr̃ ꝯſideraꭍ. vꝫ Aut ꝓ illo idiuiduo ſubē qđ eſt ſubm illiꝰ diſpōis diſcōueniētis. Aut ut totū illud aggregatū ex idiuiduo ſubē ⁊ illa diſpōne diſcōueniēte. Si p̄ mō: tūc nullū mōſtꝝ eſt pctm̄ i nā: nec fit a caſu: qn̄ tale idiuiduū ſbe eſt ꝑ ſe in gn̄e ſubē. ⁊ nulla ſubā fit a caſu: vt pꝫ ꝑ cōmentatorē. viij. phicoꝝ ⁊. vij. methaphyce. Si 2ᵒ mō tc̄ veꝝ ē ꝙ mōſtᵃ ſūt pctā in nā ⁊ fiūt a caſu. ⁊ ſm hec hō mōſtruoſuſ ⁊ hō nō ſunt i eadē ſpē: qꝛ tale aggregatū nō eſt in ſpē nec in gn̄e. ⁊ ꝑ hoc ſoluiꭍ arᵐ qđ cōiter fit. vꝫ. Impoſſibile eſt ꝙ eadē ſpēs ſit a caſu ⁊ a nā: vt dicit cōmentator. viij. phiſicoꝝ ꝯmēto. xlvj. ſed hō mōſtruoſus eſt eiuſdē ſpēi cū hoīe ñ mōſtruoſo. Ergo ſicut hō mōſtruoſus nō fit a nā: ſꝫ a caſu: ita nō mōſtruoſus: vel ecōuerſo. Patet ꝙ nō ſunt eiuſdē ſpēi: vt hō mōſtruoſus accipiꭍ ꝓ illo aggregato ex idiuiduo ſubē ⁊ illa diſpōne incōueniēti. Sꝫ pꝛ Ambroſi iſurgit mihi vna grādiſ dubitatio. Si mōſtra nō fiūt a nā: ſꝫ a caſu: ſeqꭍ ꝙ nā nō intēdit illa: ⁊ ꝑ ꝯñſ vꝭ ꝙ nō ꝯtinuabit ꝓductionē mōſtri. vñ ſi nā nō intēdit ſextū digitū in hoīe: ſtatī facto q̄nto digito qđ ꝓducē intēdit ceſſaret a ꝓductōe ſexti digiti quē nō intēdit. pꝫ iſta ꝯña. qꝛ que fiūt a caſu: fiūt p̄ter intentioneꝫ agētis: vt dicit idē pḣus. 2ᵒ phiſicoꝝ. mōſtra aūt fiūt a caſu ꝑ te. ğ nō intēdunꭍ a nā. nō intenduntꭍ ğ illa nō ꝓducet. Aīa mea hoc ñ obſtāte ſētētia Ariſtotelꝭ ibi ē: ꝙ mōſtra ſūt pctā illiꝰ ꝗ agit ꝓpꝭ finē. ſꝫ pctm̄ ⁊ defectꝰ fit p̄ter intētōeꝫ agētis. et ꝑ ꝯñs fit a caſu. vñ mōſtꝝ ꝓprie pōt ſic deſcribi. Mōſtꝝ eſt ens gn̄atuꝫ cū diſpōne diſcōueniēti ⁊ raro ⁊ in minori pte. Cauſe aūt monſtri ſūt uel paucitas materie: uel ſupḣabūdātia eiuſdē: uꝉ q̄litas actiua vel paſſiua: ꝉ malicia ꝯtinētis. Cum aūt dꭍ ſi nā nō ꝓducit mōſtꝝ. ğ nō intēdit. ſi nō itēdit. ğ nō ꝯtinuabit eiꝰ ꝓductōeꝫ. Dico ꝙ intēdere aliqd eſt duplr̃. aut ſimplr̃. aut ſm qd. Simpliciter aliqd intendiꭍ qn̄ agēs hꝫ uirtutē actiuā ꝓducēdi aliqd: ⁊ illud freq̄nter ꝓducit: ⁊ vt i plibus. vt ſperma hoīſ receptū in matrice hꝫ ꝟtutē actiuā ꝓducēdi hoiem cū diſpōnibꝰ ꝯueniētibꝰ. ⁊ talē hoiem ꝓducit freq̄nter ⁊ ut in plibus. ⁊ iō talē hoiem ſimplr̃ intēdit. Si aūt repiaꭍ agens hñs virtutē ꝓductiuā alicꝰ effectꝰ: ⁊ illud raro ꝓducat: ⁊ ut in paucioribꝰ: illud agens itendit illū effectū ſm qd. Et hoc mō mōſtra intēdunꭍ a nā: qm̄ ipſa hꝫ virtutē actiuā ꝓducendi illa cuꝫ illis diſpōnibus diſcōuenientibꝰ ⁊ ꝓducit illa raro ⁊ ut in paucioribꝰ. Et qđ ſic ꝓducitur a caſu ꝓducitur. Uñ ſm intentōem Ari. ibidē: illud ꝓprie a nā producit: qđ frequēter ⁊ vt in pluribꝰ producitur. ſꝫ illud ꝓducitur a caſu qđ raro ⁊ ut i paucioribus fit. q̄re ⁊c̃. Ex qbus pꝫ quomō entia dicūtur bona vel mala ſm nām. Bona ſunt q̄ hñt de entitate q̄ntum illi ſpēi ꝯgruit. Defectuoſa āt ⁊ mala que plus aut minus hñt. q̄re ⁊c̃. Et ſic pꝫ p̄ma ꝟitas. Q̄tum ad ſam dico ꝙ quattuor inter cetera requirunꭍ ad bonitatē actuſ moralꝭ vꝫ. obiectū. debitū. circūſtantia reqſita. finis bonus. ⁊ recta intētio. Prīo reqriꭍ obm debituꝫ vbi accipe regulā: ꝙ ſicut bonitas rei nālis denoiatōeꝫ capit ⁊ ſpēꝫ a ſua forma: ſic bōitaſ actꝰ moralꝭ capit denoīatōeꝫ ⁊ ſpēm ab obiecto ꝯuenienti: ſicut motꝰ a termino. qđ bonū qdā vocāt bonū ex gn̄e.i. uti re ſua. Et ꝑ ꝯñs ſic malū ⁊ defectuoſū eſt in nā qn̄ nō ꝯſequiꭍ indiuiduū đbitā formā ſpecificā: ſicut eſt dictū đ mōſtris: ita opatio hūana erit đfectuoſa ⁊ mala qn̄ ñ attigit ſuū obm: nec ē circa illud. Ubi nō ꝙ obm opationis hūane hꝫ duos reſpectꝰ. vnū materie ⁊ aliū forme. Materie inq̄ntū opatiōes hūane ꝟſāꭍ circa illud. ⁊ ſic diceꭍ mā circa quā ⁊ nō ex q̄. qꝛ mā ex q̄ eſt altera ps ꝯpoſiti. vt pꝫ p̄ phiſicorū. Sꝫ mā circa quā eſt circa quā ꝟſaꭍ actio. vnđ mā circa quā ꝟſaꭍ diues ſūt pecunie. ⁊ ſic de alijs. Habet etiā reſpectū fōme inq̄ntū opatio hūana capit đnominatōeꝫ ⁊ ſpecificatōeꝫ ab ipſo. nō autē dat iſtā denominatōeꝫ opi ꝑ ſm obm inq̄ntū ens nāle tm̄: qꝛ ſic oīa entia nālia bona ſūt: ſꝫ inq̄ntū eſt debite ꝓportōatuꝫ huic opatōi ꝉ illi. Nō.n. ſufficit ꝙ opatio ꝟſeꭍ circa obm bonuꝫ in ſe tm̄ ad h vt dicaꭍ opatio bona: ſꝫ reqriꭍ ēt vt debite ⁊ mō reqſito ⁊ ꝯgruēti i tlē obm dirrigaꭍ. ut etiā dicꭍ bt̄s Tho. ſa ſe. q. xviij. ar. v. Ex q̄ pꝫ ꝙ furāi rē alienā eſt pctm̄ mortale. qa nō eſt circa mām ꝓpriā: ſꝫ alienā. ſilr̃ fornicari. ⁊ ſic đ alijſ. Scđo reqriꭍ đbita circūſtātia. Nā lꝫ bōitas nālꝭ ſūmaꭍ a ꝓpa forma: vt dictū eſt: tm̄ vlꭍ formā debitā reqrunꭍ alie debite circūſtātie. ſic in bōitate morali ñ ſufficit bōitas obi đbiti tm̄: ſꝫ alie circūſtātie. vñ in

e e

bonitate effectus nãlis requirit̃ debita quanti
tas: qlitas: pportio mẽbꝛoꝝ: ꝛ ſimilia. quoꝝ ſi a
liquid deficeret: q̃uis ſpetiẽ boĩs haberet: ꝛ eẽt
hõ: tñ ipfectus hõ diceret̃. Circũſtantie ãt red-
dentes actũ moꝛalẽ nõ bonũ: ſunt oꝛdo: locuſ: ꝑ
ſona: ſcia: tp̃s ꝛc̃. de quib⁹ dixim⁹ dñica 3ª. qr̃ ꝛc̃.
hec ſentit btũs Tho. vbi. ſ. ar. iiij. 3º requirit̃
bonus finis. vñ Boe⁹ ait. Cuius finis bonus ẽ:
ipſũ q̃z bonũ eſt. ꝛ c⁹ finis malus eſt: ipſũ q̃z ma
lũ eſt. Nõ ſufficit ğ bonũ velle ꝛ opari niſi etiaꝫ
bono fine. Nã licet ire ad eccl̃iã ſit bonũ: ꝛ ſilr̃
ire ad p̃dicationes: tñ ſi voluntas oꝛdinet illud
ire ad finẽ malũ: ille act⁹ erit maluſ: ꝛ ſic de alijſ.
Ex quo ſequit̃ ꝙ pꝛopꝛie loq̃ndo actuſ hũani ca
piunt̃ denominationẽ mãlẽ ab obiecto exterio
ris actus: ꝛ foꝛmalẽ capiunt a fine. vñ. v. ethico
rũ pħus ait. Q qui furat̃ vt mechet ꝑ ſe loquẽ-
do magis mechus q̃ꝫ fur eſt. h̃ btũs Tho. vbi. ſ
ar. vj. Quarto requirit̃ intentio: ꝛ h̃ q̊ ad me-
ritũ l' p̃miũ. Sunt. n. quedã hũane opationes q̃
de ſe indifferentes ſunt. qꝛ nec bone nec male
moꝛaliter ſunt niſi put eis addit̃ intentio bona l'
mala. vt leuare feſtucã de terra ꝛc̃. Sed q̃uo h̃
habeat intelligi diuerſi ſunt modi dicendi: quoſ
ad p̃ns relinquo. qꝛ mã potius eſt diſputabil' q̃ꝫ
p̃dicabilis. Sed ſi vlterius vidẽ intendis lege
btũ Tho. vbi. ſ. ar. ix. ꝛ Pe. de aquila in ſo ſen
tentiaꝝ. di. xlj. Tñ dico ꝙ p̃ncipalis intentio ſi
at pp deũ: ꝛ ſecundario pp alios reſpect⁹. Et qꝛ
meritũ opatõis hũane ñ põt eſſe ſine charitate
i. Coꝛ. xiij. Si linguis hominũ loq̃r ꝛc̃. addat gu
tũ qð requirit̃ ad bonitatẽ hũane opationis vt
ſit meritoꝛia charitaſ ꝛ gr̃a dĩ: ſine q̃ ut Aug. ait
fruſtra habent̃ cetera. qr̃ ꝛc̃. Et h̃ dicta ſufficiãt
pro p̃nti ſa vi. Quantũ ad tertiã dico ꝙ bõi-
tas act⁹ hũani meritoꝛij menſurat̃ ſm̃ appꝛopi-
quationẽ adſũmũ bonũ. ꝛ e⁹ malitia ꝑ e⁹ diſtan
tiã. Nã ſm̃ Aug. pctm̃ nihil aliud eſt q̃ꝫ auerſio
ab incõmutabili bono: ꝛ ꝯuerſio ad cõmutabi-
le bonũ. Et ꝑ ꝯñs quanto magiſ aĩa auertit̃ a ſũ
mo ꝛ incõmutabili bono: tanto magis ipficit̃
meritis. Auerſio ãt fit ꝑ delectationẽ: ꝯſenſũ: ꝑ-
ſeuerantiã: ipatientiã: obdurationẽ: ꝛ finalẽ ipe
nitentiã. Ex quib⁹ ſi practicã habes p̃dicandi ſa
tis dilatare mãm potes. placeat tibi ꝙ iſta ſuffi
ciant quantũ ad p̃ntem conclonem.

Q nũq̃ꝫ a bñ agendo ceſſandũ eſt cõclo 3ª.
Ccipe tertiã conclonẽ. vꝫ. Etſi hõ ſe p̃-
a ſcitũ eſſe ſciret: nũq̃ꝫ tñ a bono ope ceſ-
ſare deberet. vbi tres inquiraꝫ⁹ ṽitateſ
vꝫ. Pª ṽi. eſt iſta. An pp ſcandalũ bñ opari ſit
relinquendũ. 2ª ṽi. eſt. an ſemꝑ bñ opari reliq̃n
do ſit pctm̃. 3ª ṽi. eſt. ſi ſcio me p̃ſcitũ debeã ſeꝑ
bñ opari. Quantũ ad primã patebit ṽitas in
quibuſdã infra dicendis. q̃ vt magis pateat ali-
qua puncta videam⁹. Prim⁹ punctus eſt. qd ẽ
ſcandalũ. 2º an bona ſpũalia ſint dimittẽda ꝑ
pter ſcandalũ. 3º an ſacra doctrina ſit dimittẽ
da pp ſcandalũ. Et quart⁹ eſt an iuſtitia ſit di-
mittenda pp ſcandalũ. Q̃tũ ad primã nõ ꝙ

duplex eſt ſcandalũ. ſ. neceſſariũ: actiuũ: ꝛ paſſi
uum. Scandalũ neceſſariũ eſt qð de neceſſita-
te euenire ꝯtingit. Mat. xviij. Neceſſe ẽ ut ſcã
dala veniant. ꝛ Luce. xvij. Impoſſibile eſt vt ñ
veniant ſcandala. Iſta ãt neceſſitas tripl'r põt i-
telligi. Uno mõ vt ſit ſenſuſ. neceſſe eſt. i. nõ põt
nec potuit: nec poterit aliter fieri quin ſcandala
oꝛiant̃. Et hic ſenſus eſt falſus: qꝛ in his q̃ vitare
ñ poſſum⁹ venia debenda eſt. vñ Criſoſto⁹. Nul-
lus inquit incuſat̃ cũ quis de neceſſitate taliſ ẽ.
ſicut pꝫ de ceco a nã. 2º mõ põt itelligi ex q̃dã
ſuppoſitione vt ſit ſenſus. neceſſe eſt ſcandala o
riri data tali ꝯditione l' ſuppoſitione: ꝛ hic ſẽſus
eſt verus. Nã ſuppoſito ꝙ quis male viuat: ne-
ceſſe eſt vt male finiat. qꝛ ipoſſibile eſt male vi-
uere ꝛ bñ moꝛi. 3º mõ vt intelligat̃ neceſſitas
quedã vtilitatis: vt ſit ſenſus. neceſſe eſt vt ſcan
dala veniant: vt ꝙ vni nociuũ eſt alteri fiat uti
le. ꝛ h̃ mõ ẽt ẽ ſenſus verus: qñ diuina ꝑmiſſio
ne multa mala fiunt: q̃ alijs ſunt vtilia. ꝛ ex illiſ
deus bonũ elicit: vt dictũ eſt in pꝛima pte hui⁹
ſmonis. Et ſic pꝫ quid eſt ſcandalũ neceſſariuꝫ.
2m ſcandalũ dr̃ actiuũ: qð nihil aliud eſt q̃ꝫ di
ctũ: factũ: l' ſignũ quo qs in mente turbat̃. vñ ſe-
quit̃ ſcandalũ paſſiuũ: qð nihil aliud eſt niſi aĩ ꝯ
motio quedã ex dicto: l' fcõ: l' ſigno ñ grato. ꝛ h̃
põt fieri tribus modis. ſ. ignoꝛantia: fragilitate:
ꝛ malitia. vltimũ peſſimũ eſt: ꝛ in pctõrib⁹ tñ ẽ.
alij duo modi ẽt bonis ꝯuenire poſſunt. ſed cuꝫ
ſint pꝛimi mot⁹: veniale erit: nõ moꝛtale. Et ſic
pꝫ prim⁹ punctus. Q̃tũ ad ſm̃ pũctũ. ſ. an bo
na ſpũalia ſint dimittenda pp ſcandalũ: dico ſꝫ
btũ Tho. ſa ſe. q. xliij. ꝙ bona ſpũalia aut ſunt
neceſſaria ad ſalutẽ: ꝛ h̃ nũq̃ꝫ ommittenda ſunt
pp ſcandalũ: qꝛ nõ p̃nt ommitti ſine pctõ moꝛta
li. pctm̃ ãt moꝛtale nullo r̃ſpectu fieri lꝫ. ğ nec ꝑ-
pter ſcandalũ vitandũ opa ſpũalia ad ſalutẽ ne
ceſſaria ſunt ommittenda: imo p̃dictus doctoꝛ
vnũ notabile dictũ ponit: ꝙ ẽt nullus dꝫ vnuꝫ
pctm̃ veniale cõmittere: ne alius moꝛtale com-
mittat. Et rõ ſua ẽ: qꝛ nõ dꝫ quis offendẽ deum
paꝝ: ne quiſ eũ offendat multũ. Nã ſi liceret ve
niale cõmittere vt mõꝛtale uitaret̃: ſequit̃ ꝙ pec
catũ veniale nõ eẽt peccatũ. qꝛ ſi licet aliq̃d illð
nõ eſt pctm̃. ꝛ ita pctm̃ nõ eẽt pctm̃. qð ẽ ꝯ̃dictõ.
Si opa ſpũalia nõ ꝑtinent ad ſalutẽ: diſtingue:
aut ſcandalũ oꝛit̃ in mẽte eoꝝ ex ignoꝛantia: a-
ut ex fragilitate: aut ex malitia. Si pp bõa ſpũ
alia quis ex malitia ſcandaliçat̃: tunc ñ ẽ ceſſan
dũ. ꝛ ſic erat ſcandalũ phariſeoꝝ de quibuſ xp̃s
ait Mat. xv. Sinite illos: qꝛ ceci ſunt ꝛ duces
cecoꝝ. ſi ãt ẽ ex fragilitate aut ignoꝛantia. dicit
p̃dictus doctoꝛ ꝙ ſupſedendũ eſt a tali ope bo-
no l' occulte fiat quouſq̃ꝫ reddita rõne huiuſmo
di ſcandalũ ceſſet. Et h̃ dr̃ ſcãdalũ puſilloꝝ. Si
ãt poſtea reddita rõe adhuc ſcandalũ duraret:
iã pꝫ ꝙ ex malitia tunc fieret. nec ẽ a bono tunc
ope ceſſandũ: ſed ꝯſciam ſuã habeat in teſtẽ. ij.
Coꝛ. i. Glia nr̃a h̃ eſt teſtimoniũ ꝯſcie nr̃e. xj. q.
iij. ſenti. Senti inq̃t quicquid velis ꝯ̃ Auguſtio

ſola me ꝯſcia in oculis dei nõ accuſet. Ex his
igr̃ faciam⁹ tres regulas gñales. Pꝛia eſt ꝙ nũ
q̃ꝫ ꝑpter vitandũ ſcandalũ l' aliud malũ: vel pp
ꝯſeq̃ndũ aliqð bonũ: eſt õmittendũ aliqð bonũ
neceſſariũ ad ſalutẽ aĩe ꝑpꝛie: nec ꝯmittendũ a
liq̃d ꝯ̃ ſalutẽ eiuſdẽ. Iſta regula optĩe pꝫ in. c. cũ
ex iniũcto. de no. ope. nũcia. i tex. ꝛ glo. In tex. ẽ
vna pticula q̃ ſic dic̃. Opera illa q̃ ſine moꝛtali
pctõ õmitti nõ p̃nt: ꝑ vitãdo ſcãdalo nõ ſunt di-
mittẽda. nec ea debẽt ꝑ ſcãdalo ꝯmitti: q̃ ſiñ pec
cato moꝛtali ꝯmitti nõ p̃nt. h̃ ibi. Et glo. allegat
multas ꝯcoꝛdãtias. ꝛ ex̃ de his q̃ vi vel me. cã ſi
unt. c. ſacris. i fi. etiã dr̃ ſic. Pꝛo nullo metu ðbꝫ
qs moꝛtale pctm̃ incurrẽ. Scða rl'a eſt iſta. q̃
cũq̃ꝫ p̃nt ſine pctõ õmitti l' ꝯmitti: ꝑpter ſcãdalũ
euitãdũ ꝯmittẽda vel õmittẽda ſũt. Patet hec
rl'a in. d. c. cũ ex iniũcto. vbi poſt illa ṽba q̃ dixi-
mus imediate iſta ſubdũt̃. Ab his tñ q̃ ſine pctõ
ꝯmitti p̃nt pit̃er ꝛ dimitti: ſic ꝑ ſcãdalo tollendo
ceſſandũ eſt: ꝛ etiã eis ꝑ vitãdo ſcãdalo eſt iſiſtẽ
dũ. Uñ aplſ. i. ad Coꝛ. viij. c. in fi. ſupple. Si ſcã
daliçat̃ frat̃ nõ comedã carnes i eternũ. Et dñs
in euãgelio. ſ. Math. xviij. ꝯ̃ eos q ſcãdali mãm
p̃ſtant. Ue inq̃t hoĩ illi ꝑ quẽ ſcandalũ venit. Et
lꝫ maioꝝ ſit ſcandalũ vitãdũ: vitãdũ eſt etiã ſcã-
dalũ puſilloꝝ. iuxta teſtimoniũ ṽitatis. Qui ſcã
daliçauerit inq̃t de puſill' iſtis q in me credũt ꝛc̃
h̃ ibi. Hoc idẽ ꝯfirmat glo. cũ ꝯcoꝛdãtijs ſuis ibi
dẽ. ꝛ eſt glo. penl'. ꝛ idẽ ꝯfirmat. c. niſi. de renun.
Silr̃. ꝛ glo. ibidẽ. Tertia rl'a eſt ꝙ ſi ſcãdalũ
puſilloꝝ durat data eis rõne ꝛ cã q̃re illa bona
fiant ꝑpter qð nõ debẽt ſcãdaliçari: tũc illð ſcã-
dalũ nõ eſt ampli⁹ puſilloꝝ: ſꝫ iniquoꝝ. ꝛ ſic ꝑpẽ
eoꝝ ſcandalũ nõ õmittant̃ bona. q̃re ꝛc̃. Iſta rl'a
pꝫ ex ſup̃dictis. q̃re ꝛc̃. Et ſic pꝫ 2º pũct⁹. Q̃tũ
ad 3m. ſ. an ſac̃ doctrina ſit dimittẽda ꝑpẽ ſcãda-
lũ. R̃ndeo ſm̃ btũ Tho. vbi ſ. ꝙ circa doctri-
nã duo ꝯſiderãda ſũt. ſ. ṽitas q̃ docet̃: ꝛ ipſe act⁹
docẽdi. Ueritas q̃ docet̃ eſt de neceſſitate ſalu-
tis. ꝛ iſta nũq̃ꝫ ꝑpter ſcãdalũ õmittẽda eſt. ita ꝙ
ꝑpter vitandũ ſcãdalũ ꝯ̃riũ ꝛ oppoſitũ ṽitat]
p̃dicet̃ aut doceat̃. Audi Aug. li. de libo arbitrio
Si de ṽitate inq̃t ſcandaluꝫ ſũmit̃: vtili⁹ ꝑmittit̃
naſci ſcãdalũ q̃ꝫ ṽitaſ relinq̃tur. Que ṽba ponũ
tur in d̃cretali de reg. iur. c. q ſcãdaliçauerit ꝛc̃.
Qui ſcãdaliçauerit inq̃t ꝛc̃. vtili⁹ ſcãdaluꝫ naſci
ꝑmittit̃ q̃ꝫ ṽitas relinquat̃. imo poti⁹ oĩa tollerã-
da ſũt q̃ꝫ oppoſituꝫ ṽitatis p̃dicare aut docere.
xxij. q. v. ita ne. Facit. c. ſacris. de his q̃ vi l' me.
cã fiũt. ꝛ alie ꝯcõdãtie q̃ ponũtur i glo. in. d. c. cũ
ex iniũcto. in ṽbo. nõ ſunt ꝑ vitãdo ſcandalo di
mittẽda. Nũq̃ꝫ igr̃ ṽitas reliq̃nda ẽ. Sꝫ act⁹ do
cẽdi cũ req̃rat tp̃s debitũ: ꝛ circũſtãtiũ audiẽtiũ
idoneitatẽ: ꝛ debitã diſpõem: nõ erit icõueniẽſ
ꝑ tp̃e aliq̃ a p̃dicatiõe ceſſãdũ: quouſq̃ꝫ reddita
diſpõne audiẽtiũ ꝛ tp̃is idoneitate: docẽ ꝛ p̃dica
re poſſit. Si aũt ſemꝑ tal' idiſpoſitio duraret: cũ
eẽt ꝯ̃ aĩaꝝ ſalutẽ: nullo pacto a diña doctrĩa ceſ
ſandũ eẽt. Et glo. i. c. niſi. §. pꝛo gui. ſuꝑ ṽbo. di-
ſtinguẽdũ. declarat qñ ꝑpter idiſpõem audiẽtiũ

ꝛ tp̃is incõgruitatẽ ab actu p̃dicatõis ꝛ diſciplie
ſit ceſſandũ. Et dicit ꝙ tũc eſt qñ mltitudo pec-
cantiũ eẽt in cã: dũ tñ illa multitudo peccãtiũ ñ
velit defendẽ malũ qð facit. ar. xliiij. di. c. ꝯme-
ſatões. vbi de hoc. ꝛ. l. di. c. ut ꝯſtitueret̃. ꝛ ex̃ de
cleri. excõ. c. latoꝛes. vbi dr̃ de multitudine pec-
cantiũ tp̃e iterdicti. Si ṽo defendẽ uoluerit ma
lũ qð facit: ꝛ excuſare illud q̃ſi ex auc̃te: tũc ml'-
titudini peccantiũ ꝑcendũ nõ eſt ꝑpter ſcãdaluꝫ
de pe. di. vj. c. i. in fi. ar. lxxxij. di. c. plimos ꝛc̃. Et
hec dicta glo. q̃re ꝛc̃. Et ſic pꝫ 3º pũct⁹. Q̃tũ
ad quartũ dico ꝙ ꝑ iuſtitiã duo poſſu⁹ itelliger̃
aut ipſam ṽitatẽ iuſtitie: aut penã q̃ dat̃ ꝑ iuſtiti
am. Ueritas iuſtitie nũq̃ꝫ deſenda eſt cũ ptĩeat
ad aĩe ſalutẽ. Et h̃ ponit glo. ſup̃dicta. in. c. niſi. §
eodẽ. de renũ. Si aũt ꝑ iuſtitiã intell'r pena. tũc
dr̃ ſm̃ btũ Tho. vbi ſ. ꝙ penaꝝ iflictio in tãtũ
hꝫ rõem iuſtitie in q̃ꝫtũ ꝑ eaſ pctã cohibent̃. Uñ
ſi ꝑ inflictõeꝫ penaꝝ manifeſtũ eſt pl'a ꝛ maioꝛa
ſeq pctã ꝛ mala: tũc penaꝝ inflictio ſub iuſtitia ñ
ꝯtinet̃. ꝛ in h̃ caſu a punitõe ceſſãduꝫ ẽ. h̃ ille. Et
huic dicto ꝯcoꝛdat glo. in. c. ſanc⁹ ꝯ̃ tẽpo. oꝛdi. ſu
ꝑ ṽbo. multitudo. vbi dicit ꝙ multi⁹ diſpẽſatiõꝫ
obtinet. Et all'atis ibi multis ꝯcoꝛdãtijs põit po
ſtea iſtud dictũ: ꝛ dicit ſic. Et ita ꝑpẽ ſcãdalũ ali-
q̃d dimittit̃ ipunitũ. qð alias ñ eſt õmittẽdũ. Et
itellige in ill' penis in q̃b⁹ diſpẽſari põt. Quia iuſ
cõe qð indiſpẽſabile eſt nõ eſt õmittẽdũ ꝑpẽ ſcã-
dalũ. vt dicit glo. in. c. q ſcãdaliçauerit. ꝯ̃ reg. iu.
Sꝫ ius cõe qñ diſpẽſabile ẽ: tc̃ ꝑpter ſcãdalũ re
cedit̃ a iur̃ cõi. vt pꝫ di. l. c. vt ꝯſtitueret̃. ꝛ. i. q. vi.
c. diſpẽſatões. ꝛ. c. exigũt. Hec ponit dc̃a glo. et
eſt glo. Ber. Et ſic pꝫ ꝙ ꝑ uitãdo ſcãdalo ſepe ri
goꝛ iuſtitie ceſſat: lꝫ ipſa iuſtitia nũq̃ꝫ ceſſare de
beat. q̃re ꝛc̃. Hec ſufficiãt ad p̃ns q̃ꝫtũ ad iſtã ṽi
tatẽ. Q̃tũ ad ſam ṽi. dico ꝙ trib⁹ modiſ a bo
no ope ſine pctõ ceſſare poſſum⁹. vꝫ. qñ nõ ẽ ne-
ceſſariũ. qñ nõ ꝯuenit opãti. ꝛ qñ ñ hꝫ bonũ finẽ
Pꝛio qñ nõ eſt nec̃iuꝫ. Nã lꝫ hõ de nec̃itate ſa-
lutis teneat̃ ſemꝑ eẽ patus velle poti⁹ moꝛi q̃ꝫ fi
dẽ negat̃ cũ ꝑiculũ iminẽt: tñ cũ ꝑiculũ ñ imiet
a tali bono ope ceſſare nõ eſt pctm̃. ꝛ ſic ꝯ̃ alijs.
Faciũt ꝑ h̃ iura ſupi⁹ all'ata in p̃cedẽti ṽi. 2º qñ
opanti nõ ꝯuenit. ṽbi gr̃a. Hõ hoĩeꝫ ex maligni
tate occidit. ꝛ cũ iuſtitia poſcat ꝙ ꝑ ptãteꝫ ꝯdẽ-
net̃ ad moꝛtẽ: tñ ille hõicida ipune vadit: ꝛ cũ ex
ul eẽ debẽt libẽ inhitat ciuitatẽ. Ecce ꝙ in h̃ iu-
ſtitia ꝑit. Nulli tñ lꝫ ne iuſtitia ꝑeat abſꝫ auc̃te i
terimẽ talẽ. Nã lꝫ mereat̃ ille hõicida moꝛtẽ: nõ
tñ niſi a debito iudice ꝛ debito mõ occidi dꝫ. ex̃
de pe. ꝛ re. c. qð aũt ꝯſuluiſti. ꝛ ex̃ de iudi. c. atſi
clerici. cũ glo. Nã ꝛ q iuſtũ ꝯdẽnat ꝛ iniuſtũ ſine
iuris oꝛdine: vterq̃ꝫ moꝛtal'r peccat. Nõ. n. ſuffi-
cit bonũ agẽ: niſi etiã bene agat̃: ut dictũ eſt in p̃
cedẽti ꝯclõne. Silr̃ neq̃q̃ꝫ eſt iuſtũ ul' licitũ dño
ſeculari l' iudici religioſũ l' clericũ delinq̃ntẽ: ne
iuſtitia ꝑeat iuris oꝛdine p̃termiſſo puñire ul' ꝯdẽ
nare: lꝫ ꝑ ſupioꝛẽ ſuũ nõ coꝛrigat̃: alr̃ nõ eẽt cõri
gẽ mala: ſꝫ addẽ mala mal'. Nã ſi ipiũ ẽ clericũ l'
religioſũ opari ſcel⁹: iniquũ q̃ꝫ ẽ ꝑ ſuũ ſupioꝛẽ ñ

puniri.certe nec iniqtate caret talē ɔdemnari p
illū ad quē nō ptinet caſtigare ſcel⁹. Deut.xxiij.
Nemo mittat falcē̄ in meſſe alienā. Vñ p rſa po-
nit gñali q̄ cleric⁹ aut religioſus a iudice ſeclari
deſtringi aut ɔdēnari: nec ciuilr: nec criminalr
aliq̄ mō pōt. vt pȝ de cleri. cōiuga.c.clericis. li.
vj. Et ſi pſūptuoſus fuerit iudex ut iudicare pre
ſūpſerit: puari dȝ officio iudicādi.ij. q.i.c.multi.
nec valebit ei⁹ ſnīa ɔ̄ ipſos. vt in .d.c.atti clerici
ꝛ.c.cū nō ab hoīe.ex̄ de iudi. Et ſic breuit̄ qñ nō
ɔuenit ɔditioni pſone h̄ l' illud bonū facē: ñ pec
cat ſi deſiſtit. Sed an ſpectet ad ſuos ꝛ ſubditoſ
corrigē dños ſuos l' ſupiores. vide.ſ̄.feria 3ᵃ ter
tie dñice. 3ᵒ ɔtingit nō eē pctm̄ a bono opere
deſiſtē: qñ bonū finē ñ hȝ. Vbi grā. Vitas vtiq̄ȝ i
ſe ſcā ē: ꝛ tñ ſepe dicē ver̄ ē valde malū: qꝛ ē tpſ
tacēdi ꝛ tps loq̄ndi: vt dic̄ Eccl'. Nō tñ lȝ vnq̄ȝ
dicē mendaciū.xxij.q.ij. p totū. tñ occultare vi
tatē qñq̄ȝ lȝ.ꝛ ñ dicē vitatē qñ eſt tps ē maluȝ.
Silr erit vn⁹ pdicans indiſcrete ɔ̄ dños: platoſ
clericos: ꝛ hmōi. ꝛ dicta ſua auctib⁹: rōib⁹ ꝛ exē
plis optimis ɔfirmabit: ꝛ vitatē dicet. ꝛ tñ qꝛ po
ti⁹ ſcādalū q̄ȝ aliud bonū cōcitabit: ſi deſiſteret
tali mō dicē vitatē ñ peccaret. imo meli⁹ facēt.
Jñ Hiero. Fruſtra niti.i. conari: nihil aliud q̄ȝ
odiū q̄rere extreme demētie ē. Multū.n. regrūt
ꝛ faciūt circūſtātie ad h̄ q̄ bonū op⁹ ſit bene fa
ctū: vt dictū ē.ſ̄. Quātū ad tertiā vi. dico ad
pñs q̄ q̄ȝuis hō ſciret ſe eſſe pſcitū ſemp bñ agē
debēt ppt̄ decē rōes. Prio rōe dīne ordina-
tōis. De⁹.n. vt dicit btūs Tho. in pma parte. nō
ſolū pducit res in eſſe ꝛ ad debitū finē: ſȝ ēt ſic
vnūq̄dq̄ȝ ordinauit ut ad finē debitū per dbita
media perueniat. Vita āt etna ꝛ di perfecta frui
tio ſm Aug. eſt finis hoīs. ḡ oȝ vt hominē ſic or-
dinauerit: vt ad debitū hūc finē per debita me
dia perueniat. Mediū āt eſt bene operari nrȝ.
Eccl'.xv. De⁹ ab initio ɔſtituit hominē ꝛc̄. ḡ ne-
ceſſe ē vt hō bñ agat ad h̄ vt ad finē iſtū perue-
niat. vñ Petr⁹ i epl'a ait. Satagite vt p vr̄a bo
na opa certā vr̄am vocationē faciatis. Sed di
ces pr̄ Ambro. Jā ego pſuppoſui q̄ ego ſcirem
me eſſe pſcitū: quō ḡ potero p iſta media pueni
re ad iſtū finē: Dico q̄ eſſe pſcituȝ pōt intelligi
duob⁹ modis: aut in ſenſu ɔpoſito: aut in ſenſu di
uiſo. Jn ſenſu cōpoſito dico q̄ nūq̄ȝ hō dū viuit
eſt pſcitus ad hunc ſenſū: ita q̄ nullo mō dū vi-
uit poſſit ſaluari: qꝛ liberi arbitrij nos ɔdidit d̄s.
nec ad vtutes l' vitia trahimur. q̄ȝdiu.n. viuit hō
nunq̄ȝ de ſalute ſua deſpandū eſt. vt in ſupiori-
bus ſmonib⁹ oñdim⁹. Jn ſenſu āt diuiſo bñ pōt
qs ſcire ſe eſſe pſcitū: vt qñ hō eſt in pctō morta-
li pōt bñ ſcire ſi h̄ mō viuit q̄ dānabit̄. tñ nō eſt
ita ligat⁹ q̄ nō poſſit ſaluari. ḡ ſi p aliq̄ tpe ſcis
te eē pſcitū: tñ bene fac. qꝛ mutabit d̄s ſnīam ſi
tu noueris mutare ppoſitū. vt dictū eſt in pma
pte h⁹ ſmonis. Prouer.ij. Si ſapientiā inuoca-
ueris: ꝛ ſicut theſauros effoderis illā: tunc intel
liges iuſtitiā ꝛ iudiciū: equitatē ꝛ oēm ſemitam
bonā. ꝛ.c.iij. Miſericordia ꝛ vitas nō te deſerāt.

circūda eas gutturi tuo: ꝛ deſcribe in tabul' cor
dis tui: ꝛ inuenies grām ꝛ diſciplinā bonā corā
deo ꝛ hoībus ꝛc̄. 2ᵒ bonū agē debeȝ⁹ rōe ma
ioris alleuiationis. diuina.n. ſic iuſtitia ordina-
uit: vt q̄ȝta fuerit culpa: tanta debeat i alio mū
do aſſignari pena. Si ḡ hic bene agis poſito ēt
q̄ dānari deberes: mitior certe erit tibi aſſigna
pena in inferno q̄ȝ ſi nunq̄ȝ bene egiſſes. vñ ſi-
gulariter tene menti q̄ ɔcupiſcia bñfacientis i
pctō mortali nō eſt ſic accenſa ſicut in nūq̄ȝ bñ
faciente. nec ita grauia ſunt pctā bñfacientis in
pctō mortali: nec tanto cū deſpectu dei: ſicut ñ
bñfacientis. Et p ɔñs rōnabiliter ſi vtq̄ȝ eoꝝ
morit̄ in inferno: diſpares erūt in pena q̄ȝtuȝ ad
cruciatū: lȝ vtri⁹q̄ȝ etna ſit. Jſa.v.c. Vermis eo
rū nō morieť: ꝛ ignis eoꝝ nō extinguet̄. Et h̄ ēt
ponit glo. in.c. q̄ quidā. ex̄ de pe. ꝛ re. ꝛ allegat
tex.c. vlt. qd̄ incipit ſi quis āt. de pe. di.iij. qr̄ ꝛc̄.
3ᵒ rōe maioris pmiatōis. vbi nō q̄ q̄ȝuis bñ
eq̄liter pmient̄ q̄ ad gl'iā ſubſtantialeȝ. Math.
xx. Acceperūt ꝛ ipſi ſingulos denarios. tñ q̄ ad
concomitantia gl'iā eēntialē diuerſe ſunt māſio
nes: q̄ ita magne ꝛ pue acquirunt̄ ſicut fuerunt
merita ppria cū grā dei. Quiſ igit̄ dubitat q̄ ſi
ſint duo pctōres ɔuerſi l' ēt iuſti bñfacientes in
grā, vn⁹ aſperi⁹ alio: q̄ qui magis aſperā pniam
l' plura ꝛ maiora bona facit: manſionē clariorē
acq̄ret in pr̄ia: Jñ Grego. Sicut electis in hac
vita fuit diſcretio opeꝝ: ita in alia vita pculdu
bio erit diſpoſitio pmioꝝ. Et ſicut hic ali⁹ aliū
opatione tr̄ſcendit: ita illic ali⁹ aliū gl'ificatiōe
pcedet. qr̄ ꝛc̄. Quarto rōe pfectionis. vnaq̄q̄ȝ
n. res hanc ordinē ſūpſit a nā: vt quicq̄d iperfe-
ctū eſt in ſuo gn̄e appetat pfici. p ethi. Oīa bo-
nū appetunt: ꝛ illi⁹ cā agūt q̄cūq̄ȝ agunt ſȝ nāȝ.
ppterea ex doctrīa pmi phiſicoꝝ dicim⁹ q̄ mā
q̄ȝuis vna forma informata ſit: vt equi hoīs uel
aſini: ſemp tñ in aliā tendit ꝛ appetit: nō ppt̄ cor
ruptionē forme ſub q̄ eſt: ſed vt magis pfectioē
vñ qñ eſt ſub forma embriōis vlteri⁹ aliā formā
appetit: ꝛ ſic ſucceſſiue: ꝛ hic appetit⁹ eſt rōne p
fectionis. Similr in actib⁹ moralib⁹: cū vtutes
bonū faciant hñtē: qꝛ vtus eſt q̄litas mentis bo
na: q̄ vnuſq̄ſq̄ȝ bon⁹ moralit̄ efficit̄. Jñ a nā cū i-
tellect⁹ eſt informat⁹ vna vtute aliā appetit. qꝛ
oēs hoīes nā ſcire deſiderant. p metha phice. ꝛ
p ɔñs intellect⁹ nō q̄eſcit ſub vna ſpeculatione:
vt pfectionet̄. qꝛ ſcīa eſt pma pfectio intellectuſ
ſm cōmētatorē ſo de aīa. ſimilit̄ deberet facē
hō in operib⁹ bonis. Nā q̄ vnū bonū op⁹ egit q̄e
ſcē nō dȝ ſub illo: ſed vlteri⁹ bene opari: vt ex il
lis aſſuetis ꝛ freq̄ntatis actib⁹ plures ꝛ magni
vtuoſi hitus in aīa gñent̄. ps. Sitiuit aīa mea ad
deū fontē viuū qñ veniā ꝛ apparebo añ facieȝ
dei. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac
nocte. ad Gal.vj. Bonū facientes nō deficiaȝ⁹.
tpe.n. ſuo metem⁹ nō deficientes. ꝛc̄. Quīto
rōe retributionis. Nullū.n. grauius int̄ cetera
pctā ingratitudine: cū ſit vent⁹ deſiccās fonteȝ
dīne bonitatis. vt Bernar. ait. Cuȝ ḡ d̄s q̄tidie

ſuoꝝ donoꝝ larga nobis cōferat bñficia. Nōne
ingratiſſim⁹ eſſet hō ſi retribueret ipſi deo mala
p bonis: ps. Quid retribuā dño p oībus q̄ re-
tribuit mihi. Audi Criſo. in tractatu de ſimbolo
Admoneo vos inq̄t vt dñm deū ſemp bñdicatiſ
Si veniūt mala: bñdicite ꝛ diſſoluent̄. Si pſpa
benedicite ꝛ pſeuerabūt. Audi Ber. Danti re-
pendi qcq̄ȝ grati⁹ ab accipiente nō pōt q̄ȝ ſi g̃tuȝ
habuit qd̄ gratis accepit. Nā ſpiritui grē ɔtume
liā facit qui bñficia dantiſ grata mēte nō ſuſcipit
hec ille. Sexto bñ agendū eſt rōne oppugna-
tionis. Qd̄.n. eſt ɔ̄ rōem hoīs: illud eſt ɔ̄ nām ho
minis. vt dicit btūs Tho. pᵃ ſe.q.vij.ar.ij. Sed
uiuere ɔ̄ rōem uiuer̄ eſt ſine rōne ꝛ pecudū mor̄
vt dicit Criſo⁹. Quid beſtiali⁹ hoīe rōnem hñte
ꝛ rōne nō utente: ḡ viuere ſine rōne eſt uiuere ɔ̄
nām hoīs. ps. Hō qui cū in honore eēt nō intelle
xit. cōpatus eſt iumētis inſipiētib⁹: ꝛ ſilis factuſ
eſt illis. Vnde de Nabuchodonoſor dr̄ Dañ.v.
.c. Eleuatū eſt cor nabuchodonoſor. cor ei⁹ cum
beſtijs poſitū eſt: ꝛ cū onagris erat hitatio eius.
Habitauit nēpe cū beſtijs: qꝛ pctm̄ beſtialē ho-
minē reddit. Dañ.iiij. Eijcient te ab hoībus: et
cū beſtijs ꝛ feris erit hitatio tua ꝛc̄. Septio bñ
agēdū ē rōne nālis inclinatōis. Vnūquodq̄ȝ enī
a nā hȝ vt dclinet nociua pficuaq̄ȝ intēdat. Vñ
Tuli⁹ p̊ de officijs. Principio gn̄i animātiū oī ē
a nā tributū vt ſe vitā corpuſq̄ȝ tueat̄: declinet q̄
nocitura videnť: ꝛ q̄ ad uiuendū neceſſaria ſunt
ingret ꝛ paret. Peccatū aūt eſt valde aīe cōpoī
q̄ȝ nociuū: vt ſatis pȝ. Qm̄ aīa q̄ peccauerit ipſa
morieť. Ezech.xviij. Ergo pctm̄ tanq̄ȝ nociuum
fugiendū eſt: ꝛ bene ſemp agendū. Jnde Jaco.
iiij. dr̄. Scienti bonū ꝛ non facienti pctm̄ eſt illi.
Et Paulus ad Ro.xv.c. Volo uos ſapiētes eē
in bonō ꝛ ſimplices in malo. Et.c.xij. Reforma-
mini in nouitate ſenſus vr̄i: vt pbetis q̄ ſit volū
tas dei bona ꝛ beneplacēs atq̄ȝ pfecta. ꝛ infra.
Odientes malū ꝛ adherētes bono ꝛc̄. Octa
uo bene agendū eſt ut hōa tēporalia obtineant̄
ꝛ obtēta cuſtodiant̄: ꝛ cuſtodita multiplicent̄. ut
pȝ de pe. di.iij. cauendū. ꝛ. xxij. q.ij.c. ſi q̄libet cul
pa. Nō pono aliā practicā qm̄ facile ē. Nono
benefaciendū eſt vt de⁹ citius illuſtret cor eius
ad verā pniam. de pe. di.v.c. falſas. Exēpla pl'a
habē potes. Has duas vltimas rōnes pōit glo.
in.c. q̄ q̄dā. de pe. ꝛ re. ꝛc̄. Exemplū d̄ Cornelio.
Decimo bene agendū eſt rōne duratōis. Nl'
lū.n. opus pfectū erit niſi vſq̄ȝ in finē pducatur
A ſili nulla erit pfecta hoīs opatio ſine pſeuerā
tia. Math.x. Qui pſeuerauerit vſq̄ȝ in fineȝ hic
ſaluus erit. Jnde Act'. p. dr̄. Erant oēs vnanimi
ter pſeuerantes in orōe cū mulierib⁹: ꝛ Maria
matre Jeſu: ꝛ fratrib⁹ ei⁹. Et Act'.2ᵒ dr̄. Erāt āt
pſeuerantes in doctrina apl'orū ꝛ cōione: ꝛ fra-
ctōe panis: ꝛ orationib⁹ ꝛc̄. Vbi nota q̄ quedaȝ
opa humana obligāt hominē ſemp: quedā ſepe:
quedā raro. Jlla ſemp obligant actu vel habitu
que ad mandatoꝝ dei obſeruantiaȝ pertinent.
Qm̄ ſemper actu vel habitu obligat̄ homo del

implere mandata. ps. Prouidebam dñm in con
ſpectu meo ſemp. Jlla obligant ſepe: vt hore ca
nonice ad quas quottidie dicendas obligat̄ qui
libet in ſacris exiſtens. ex̄ de celebra. miſ.c.i. et
allegat ibi dictū pphete.ſ. Septies in die laudē
dixi tibi ꝛc̄. Jlla obligant raro: vt ɔfeſſio ānual'
ꝛ eucharíſtia. de pe. ꝛ re.c. omnis vtriuſq̄ȝ ſex⁹:
ꝛ auditio miſſe omni die dñico. de conſe: di.i.c.
miſſas. quare ꝛc̄. Breuiter iſta ſcribo: qꝛ practi-
ca ſatis cōmunis eſt. Et ſic habes decem rōnes
quare bene agendū eſt. ꝛ tota ſcd̄a pars huius ſ
monis ſatis patet. quare ꝛc̄.

De contrarietate humanorum actuum con-
ſideratio tertia.

Ertio loco humanoꝝ actuum con-

t trariationē videamus. ubi tres con-
cluſiones ſubiūgamus. vȝ. Pria
cōcluſio eſt iſta. Sicut bonitas actuū humano-
rum ex pluribus oīt̄: ita eorūdeȝ malicia ex plu
ribus oppoſitis cauſat̄. Secunda ɔcluſio eſt
iſta. Quādo operationē humanā eſſe rectaȝ vel
non rectam dubitam⁹ artificioſe opportet nos
adinuenire. Tertia ɔcluſio eſt iſta. Sicut in
actibus humanis erit deordinatio: ſic ꝛ ipſorum
actuum erit plurificatio.

De malicia humanoꝝ actuum ɔcl'o prima.

a Ccipe primā ɔcl'onem ꝛc̄. vt ſ̄. vbi tres
ingramus vitates. vȝ. Prima vi. eſt.
Vtruȝ homo in hac vita adeo poſſit eē
perfectus vt ſemp bene agat. Secūda vitas
eſt. Vnde eſt q̄ vnū peccatū eſt grauius altero.
Tertia. An oīs operatio humana mala proce
dat ex inordinata voluntate. Quantū ad pri
mā pono tres regulas. Prima regula eſt q̄ nō
poteſt eſſe in hac vita aliquis ita pfectus quin
ſit peccabilis. Patet per Joannē pma epl'a. c.i.
Si dixerimus quoniaȝ peccatū non habemus:
nosipſos ſeducim⁹: ꝛ veritas in nobis nō eſt. Et
confirmat̄ per clementinā finalē. de hereticis in
glo. ſup verbo. ipeccabilis.. ꝛ ſilr in glo. ſequēti.
Scd̄a regula eſt iſta. q̄ non eſt ita perfect⁹ qn
teneat̄ ieiunare: ꝛ alia pcepta eccleſie obſeruar̄
Patet hec regula in eadē clem̄. in glo. ſup vbo.
ieiunare. ꝛ verbo. eccleſie. Tertia regula eſt
q̄ non eſt ita ſanctus in hoc mundo quin teneat̄
dicere orationē dominicā. Patet hec regula in
eadē clemē. in glo. ſuper vbo. orare. quare etc̄.
Quantū ad ſām dico q̄ vnum peccatum eſt
grauius altero multis modis. Primus mo-
dus dicit̄ facilitatis. vbi ponatur talis regula q̄
vbicunq̄ȝ eſt maior reſiſtendi facultas: ibi maiō
ut plurimū reddit̄ peccati grauitas. Plus enim
ſenex in luxuria peccat q̄ȝ iuuenis. q̄a minus im
pulſiuū ꝛ maiorē hȝ reſiſtēdi rōem. Maior tam̄
dȝ iuueni q̄ȝ ſeni iponi pnīa. Quia pnīa iuueni ñ
ſolū in purgatōeȝ pteriti: ſȝ etiā in remediū futu
ri dat̄. Sāguis.n. bulit ꝛ ſcaturiçat in iuuene re
primēdus eſt: ꝛ refrigerādus forti medicina. vt
ieiunio ꝛ abſtinētia ꝛc̄. qd̄ nō eſt ſic in ſenibus.

Iō ſenex pnīa leuiori plectēdus eſt. grauiꝰ tamē in inferno l' purgatorio puniet̄. Ex̄ de ſenibus Suſāne. Dan̄. xiij. Simil'r i ſenore magis diues peccat q̄ȝ pauper eadē rōe: ⁊ ſic de alijs. vn̄ Iſidorꝰ de ſūmo bono. Quanto quis inquit in ſupiori ↄſtitutus eſt loco: tanto in maiori v'ſat piclo ⁊ quanto ſplendoris honore celſior quiſq̄ȝ ē: tāto ſi delinquit peccator maior eſt. Potentes. n. potenter tormenta patient̄. hec ille. 2ꝰ modus dr̄ affectionis. vn̄ ponit̄ ſa regula talis ꝙ tanto grauius pctm̄ eſt quanto in ſe magis hȝ voluntarij rōnē. qm̄ pctm̄ iō dr̄ pctm̄ q2 voluntariuȝ. vt Aug. ait. Plus. n. iudei in xp̄i paſſione q̄ȝ pilatus errarunt ore ſaluatoris. Qui tradidit me tibi maius pctm̄ hȝ. vn̄ Iſido. vbi. ſ. ⁊ ponit̄. xv. q. vj. c. ſi a ſacerdotibus. in fine. nō tn̄ inquit attendenda ſunt q̄ fiunt quantū quo aīo fiant ⁊c̄.

3ꝰ modus dr̄ rōnis. vbi ponit̄ rl'a tertia. ſ. vbicūq̄ȝ eſt maior rōnis deordinatio: ibi certe peccatū grauius. Tria. n. ſunt in aīa bona. vt dr̄ ꝓ ethi. ſ. bona fortune: moris: ⁊ nature. ⁊ ſm̄ horuȝ triū diuerſitatē offendit̄ deus directe ul' indirecte. In bonis fortune offendit̄ deus multiplicit̄.

Prio qn̄ aufert̄ res a proximo eo inuito. vt i furto. Itē vſurpando bonū alioꝝ ut viduaꝝ: orphanoꝝ: pupilloꝝ: ⁊ ſimiliū. Itē tenendo pauperū mercedē: ⁊ ſic de alijs. de quibus ponit hr̄iſ Tho. ſa ſe. q. lxxj. ⁊ in. l. ciuili. C. de furtis. l. i. ⁊ de his ēt Hugo. li. iij. de ſacr̄is. In bonis nature offendit̄ deus: vt in homicidio: mutilatiōe ꝓximi ⁊c̄. ⁊ oī breuiter mō quo quis intrrfici pōt: aut in propria pſona ledi: vt p venenū l' ſimile. ex̄ de homicidio. c. ſi aliquis. In bonis moꝝ offendit̄ deus infamando: falſū ipōnendo: detrahendo: falſā doctrinā ſeminando ⁊c̄. Ad propoſitū dico ꝙ ſi quis in bonis fortune alteꝝ offēdat grauiter peccat. ſed grauius qui in bonis moꝝ q2 dāna moꝝ a dānis reꝝ tpaliū longe diſtant. vt Grego. ait. vj. q. i. c. ſunt plurimi ⁊c̄. ſed grauiſſime in perſona propria. ſ. in homicidio etc̄.

Quartus modus dr̄ corruptionis. vn̄ alia datur regula. vȝ. vbicūq̄ȝ eſt magis corruptionis exceſſus: ibi grauius iputat̄ pctm̄. vn̄ v'ſus. Aggrauat ordo: locus: pſona: ſcia: tp̄s. Etas: ↄditō: numerus: mora: copia: cauſa. Eſt modus in culpa ſtatus altus: lucta puſilla. vide. ſ. in dn̄ica 2ᵃ

Quintus modus dr̄ tn̄ſgreſſionis. vn̄ ponit̄ rl'a qnta. quanto aliquid diuine bonitati magis opponit̄: tanto pctm̄ grauius reddit̄. vn̄ lȝ tres ꝑſone vna ⁊ equali ſint bonitate eſſentialr̄ bone appropriate: tn̄ bonitas tertie pſone eſt attributū ⁊ propriū ſpūs ſcī. Si quis ignorantia peccat filiū appropriate loq̄ndo offendit. ſi quis fragilitate prēm. ſi quis malicia ſpm̄ ſcm̄. ⁊ h' vltimum grauius predictis oīb' eſt. Mat. xij. Peccatū blaſphemie nō remittit̄ neq̄ȝ in h' ſcl'o: neq̄ȝ in futuro. qō qualr̄ intelligat̄ in ꝓcedentibus oſ̄dimus. De h' tractat magr̄ in ſo. di. xliij. Et notat Ioānes. xxv. di. c. qualis. ⁊ de pe. di. i. c. deꝰ. vſq̄ȝ ad. §. ex his itaq̄ȝ. cū glo. q̄ ⁊c̄. Sextꝰ modꝰ dr̄ cōparationis. vbi alia dat̄ regula ꝙ in eodē genere peccati eſt maioritas ⁊ minoritas ſicut ⁊ in diuerſis. vn̄ pctm̄ luxurie eſt vnū peccatoꝝ genus. ⁊ in hoc genere grauius eſt pctm̄ ↄ naturā: vt Augu. ait libro de adulterinis ↄiugijs. poſt h' inceſtus qui cōmittit̄ cū perſonis ↄiūctis. ⁊ tanto pctm̄ tale grauius erit: quanto pſone ſūt magis ↄiuncte l' intime. ⁊ h' de ↄſanguineis tā ſpūalibus q̄ȝ corporalibus. poſt h' adulteriū. ⁊ pꝰ h' ſtuprū. ⁊ poſt h' ſimplex fornicatio: qō eſt minimū inter oīa. de alijſq̄ȝ peccatis ſimilr̄ dicendū eſt. de luxuria dixīmꝰ ſmone ꝓcedenti in pꝛima ↄſideratione. Septimꝰ ⁊ vltimꝰ modus ad pn̄ſens dr̄ nobilitationis. vbi dat̄ alia regula. Q̄to nobilius eſt obiectū in qō cōmittit̄ culpa: tanto pctm̄ eſt grauius. hec regula eſt ſatis clara. Conſideratis dignitatibus ⁊ nobilitatibus obiectoꝝ in quibus peccatū cōmittit̄ diſcurrendo in politia mundana de percutiente ſuū ⁊ dn̄m. Itē in eccleſiaſtica hierarchia de percutiēte clericū ⁊ ſacerdotē: ⁊ ſic de alijs. Et hic fundat̄ vna rō q̄r pro peccato mortali aſſignat̄ in inferno pena infinita. qm̄ obiectū qō offendit̄ ē dignitatis infinite ⁊c̄. vt alias oſ̄dimus. Et hec ſufficiāt ꝓ pn̄ti v'itate. Quantū ad tertiā dico licet deordinatio uoluntatis circa actū ſit maxima ratio peccati: tn̄ dico ꝙ alique ſunt operationes hūane q̄ de ſe ⁊ ſm̄ ſe male ſunt. vt blaſphemia: piuriū: ⁊ his ſimilia. talia. n. nulla bona intentione fieri poſſunt. Alique ſunt operationes humane male de ſe: ſed nō ſm̄ ſe. vt furtū ⁊ homicidium. q2 licet furtū vt furtū ⁊ homicidiū: vt a deo prohibitū ſint mala de ſe: tn̄ nō ſm̄ ſe: q2 poſſunt bona intentione fieri. vt tp̄e neceſſitatis ⁊ iuſtitie: vt oſ̄dimus ſmone precedenti in pꝛima ↄſideratione. Alique aūt ſunt q̄ nō de ſe nec ſm̄ ſe male ſunt: vt operationes indifferentes: ſed fiunt male ex inordinata voluntate. de h' tangit glo. ſup v'bo mulieris oſculum. in cle. ſi. de hereticis. q̄ ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro pꝛima concl'one.

De operationibus dubijs concl'o ſa.

[A]Ccipe ſam concl'onē. vȝ. Qn̄ opationē eſſe rectā uel nō rectā dubitamus: artificioſe oȝ nos adiuuemus. vbi tres inq̄ramus v'i. vȝ. Pᵃ ē iſta. qn̄ in aliquo opere dubitamus: qō remediū habere debemus. 2ᵃ v'i. ē iſta. qn̄ duplicitas ē in v'bis: quā viā tenere d̄bemus. 3ᵃ v'i. ē. qn̄ mens dubia ē: quid faciēdū nobis ē. Quantū ad pꝛimā dico ꝙ qn̄ in opibus dubitamꝰ tria remedia habere debemꝰ vȝ. conſiliū: orōnē: ⁊ experientiā. Pꝛimo conſilium peritoꝝ ⁊ ſuoꝝ dei inquiramus. Eccl'. xxxij. Sine conſilio nihil facias: ⁊ poſt factū nō penitebit. vn̄ conſiliū a Tulio ſo rhetoricoꝝ ſic deſcribit̄. Conſiliū eſt examinandaꝝ gubernandarūq̄ȝ cārū ſubtilis animi proſpectus. Et quale eſſe d̄beat: audi Ambro. li. ij. de officijs. Aduertēdū ē in querendis conſilijs ꝙ multū valet uite ꝓbitas v'tutū prerogatiua: beniuolentie vſus: facilitatis gr̄a. Quis. n. in ceno fonte requiret: quis de turbida aqua potū petet? Itaq̄ȝ vbi luxuria ē? vbi intēperantia? vbi vitioꝝ ↄfuſio? quis inde hauriendū ſibi aliquid exiſtimat? quis vtilē iudicet aliene cāe quē uidit inutilē vite ſue? Quomō. n. potero eū iudicare ↄſilio ſupioreȝ quē video morib' inferiorē? Sup me dȝ eē cui me cōmittē paro. An eū idoneū putabo q mihi dat cōſiliū qō nō dedit ſibi. ⁊ īfra. Talis dȝ eē q ↄſiliuȝ dat ut ſeipm̄ formā alijs ad exemplū honoꝝ operis exhibeat in doctrina ⁊ itegritate ⁊c̄. Audi Tob. iiij. c. Cōſiliū ſemp a ſapiēte ꝑquir̄. ⁊ Ecc. viij. Cū fatuis nō habeas conſiliū. nō. n. poterūt diligē niſi que eis placēt. ⁊. c. xxxvij. c. hironice loquit̄. Cū uiro irreligioſo tracta de ſcitate. ⁊ cū iniuſto de iuſtitia. ⁊ cū muliere de his que emulantur. ⁊ cū timido de bello. ⁊ cū negociatore de traiectione i mercīū tranſportatōe. Cū emptōe de venditōe. cū viro liuido de gratijs agendis: cū impijs de pietate. cū inhoneſto de ſanctitate ⁊c̄. Et ſic aīa vtere in pꝛimis in reb' dubijs ſano ⁊ bono conſilio. Et de hoc dicemus. infra. feria vi. pꝛime dn̄ice. Scōm remediū eſt orōis ſubſidiū. Qm̄ ut Aug. ait. oratōe meliꝰ ſoluunt̄ dubia q̄ȝ inq̄ſitione. Et ij. Paral'. ij. Cuȝ ignoramꝰ quid agere debeamꝰ: hoc ſolū reſidui habemus ut oculos nr̄os dirrigamꝰ ad te. Multū. n. valet generalis clamor ⁊ oratio vnius populi cuȝ in magno diſcrimine eſt: ⁊ ignoret qd eligendū ſit. Iudith. iiij. Clamauit oīs populus inſtantia magna. ⁊ humiliauerūt animas ſuas ipſi ⁊ mulieres eoꝝ. ⁊ induerūt ſe ſacerdotes cilicijs. ⁊ infātes pſtrauerunt ↄ faciem tēpli dn̄i. ⁊ altare dn̄i operuerūt cilicio. ⁊ clamauerunt ad dn̄m iſrahel vnanimiter ne darent̄ in predā infantes eoꝝ: et vxores in diuiſionē: ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminium: ⁊ ſancta eoꝝ in pollutionē. Tunc Eliachī ſacerdos dn̄i magnus circuiuit omnē iſrahel: locutuſq̄ȝ eſt ad eos dicens. Scitote qm̄ exaudiuit pces veſtras ſi manentes pſeuerauerītis in ieiunijs ⁊ oratōib' in ↄſpectu dn̄i. q̄re ⁊c̄. Tertium remediū eſt expientia ſiue expectati tēporis ſpaciū. Nā vt Seneca ait. maxime ſunt ↄtria cōſilio feſtinatio ⁊ ira. velox ↄſilium ſequit̄ pnīa. Multa qppe efficit tp̄s que perficē nō pōt ingenium aut voluntas: aut humana tēpeſtas. Tempus clarificat turbatū mare. ad maturitatem ꝓducit fructꝰ. Qm̄ q̄nq̄ȝ vult deꝰ nō p angelū ſeu p aliū modū: ſed p mediū tēporis nos clarificat̄ de eligēdis maxime ſi perſeuerauerimꝰ in orōe. Mutato nanq̄ȝ tēpore cum eo mutant̄ multa. imo ⁊ oīa mutant̄ tēpore. vt ait ph's ꝓ methauroꝝ. Eccl'iaſtes. iij. Oīa tempus hn̄t: ⁊ ſuis ſpacijs tranſeūt vniuerſa ſub ſole. ⁊ ps̄. Pro hac ingt. ſ. anima orabit oīs ſanctus in tp̄e opportuno. Et Canticoꝝ. ij. Flores apparuerūt in terra nr̄a. tēpus putationis aduenit. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro pꝛima v'itate. Quantū ad ſam v'itatē dicō ꝙ qn̄ eſt v'boꝝ duplicitas pōt excuſari in meliorem partē: vt dicit glo. vj. ⁊. vij. i. c. cū dilecti. ex̄ de accuſa. Et duplicitas v'boꝝ eſt qn̄ talia v'ba ſunt que ad bonū ⁊ ad malū poſſunt retorqueri vt dicit predictū. c. cū dilecti. Et allegat ꝓdicta glo. ↄcordantias. vt. c. eſtote. ex̄ de reg. iur. et. c. vl. de tranſactōe. ⁊. ff. de reg. iur. l. ſemp i dubijs hec glo. i. Capl'm eſtote ſic ait. Eſtote miſicōdes ⁊c̄. Hoc loco nihil aliō nobis ꝓcipi exiſtimo niſi vt facta q̄ dubia ſunt quo aīo fiant in meliorem partē interpretent̄. Qō. n. ſcriptū eſt. Ex fructibus eoꝝ cognoſcetis eos. de manifeſtis dictum eſt que non poſſunt bono aīo fieri. vt ſtupꝝ blaſphemia: furta: ebrietates: ⁊ his ſimilia: de qbus nobis permittit̄ iudicare. hec ibi. Et glo. ibi hoc i loco exponit dicens ꝙ intelligit̄ de ipa auctoritate q̄ ſequit̄ i eodē. c. eſtote miſicordes. ⁊ dicit ꝙ ē illa q̄ dicit. nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini Senſus ergo ē: vt qn̄ actus humani dubij ſunt n̄ licet iudicare de illis: ſed in meliorē partē ſūt interꝑtādi. Et. c. ultimū de trāſac. dicit ſic circa finem. In his uero ſup quibus ius non inuenit̄ expꝛeſſum procedas eq̄tate ſuata ſēp i humanioreȝ partem declinādo ſm̄ ꝙ pſonas: cauſas: loca: et tempora uideris poſtulare. hec ibi. q̄re ⁊c̄. Q̄tum ad tertiā veritatē dico regulā generaleȝ ꝙ ſicut in duplicitate v'boꝝ ſemp retorq̄ndū eſt in meliorē partē: ſic qn̄ animus pplexus eſt: vel v'ba dubia eēnt ſemp tutiorē partē eligere debemus. Patet hec regula ex̄ de homi. c. ad audiētiam cū glo. vnde tex. dicit ſic. Cū in dubijs ſemitā debeamꝰ eligere tutiorē ⁊c̄. Et glo. ibi allegat. c. iuuenis. ex̄ de ſpon. ⁊ eo. ti. ſ. de homi. c. ſignificaſti. ⁊. c. pen'. ⁊. c. illud. de cleri. excō. mini. Ergo tene certū ⁊ dimitte incertū. de pe. di. iiij. c. ſi qs. ⁊. ff. de reg. iur. l. in āmbiguis. Et i re dubia certa nō pōt dari ſnīa. xi. q. iij. c. graue. ⁊. xxx. q. vi. §. vl. Unde etiā q̄nq̄ȝ ꝓpter ambiguū duplicitatis imponit̄ pnīa. ex̄ de his q filios occi. c. vl. h' glo. Et iſti tex in glo. allegati valēt ad multa dcta. videamꝰ eoꝝ l'ram qualr̄ ait. Capl'm iuuenis circa mediū dicit ſic. Quia i hiſ q̄ dubia ſunt qō certiꝰ eſtimamꝰ tenere d̄bemꝰ. ⁊ glo. ait. Ex hoc pȝ ꝙ in dubijs certiꝰ eſt tenendū. de pe. di. vij. c. ij. vbi dr̄. Tene certū ⁊ dimitte incertuȝ. ⁊ all'at alias ↄcordantias. Capl'm ſignificaſti longū eſt. ſnīa ⁊ ſūmariū eꝰ hoc eſt: ꝙ quo ad legē ꝓmotionis habet̄ ꝑcutiens ꝓ hōicida: de cuiꝰ vulner̄ an fuerit letale vel nō ſcire nō pōt: ſi ab eo ꝑcuſſus ab alijs fuerit occiſus. Unde tex. in diffinitiua ꝑte dicit ſic. ꝙ ſi diſcerni nō pōt ex cuiꝰ ictu interiit: in hoc dubio tanq̄ȝ hōicida dȝ haberi ſacerdos. Et ſi forte homicida nō ſit: a ſacerdotali tn̄ officio dȝ abſtinē. cū in hoc caſu ceſſare ſit tutiꝰ q̄ȝ temē celebrare: ꝓ eo ꝙ in altero. ſ. in ceſſādo nullū: in reliquo. ſ. in celebrādo magnū ꝑiculum timeat̄. Et eadē v'ba dic̄. c. pen'. ubi dic̄ ſic. Mādamus q̄tenus ſi d̄ interfectiōe cuiuſq̄ȝ: ſupple ꝑ te facta: ut exponit Uincentiꝰ: in illo ↄflictu tua ↄſcientia te remordet: a miniſterio altaris abſtineas reuerēter. cū ſit ↄſultiꝰ in hmōi dubio abſtinere q̄ȝ temē celebrare. hec ibi. Et. c. illud. lōguȝ eſt. vbi circa mediū ſic ait. Licet aūt in hoc non

videaꝛ oīno culpabilis extitiſſe. qꝛ tm̄ in dubijs
via eſt tutioꝛ eligenda. ꝗſi de laſa in eū ſnīa du-
bitaret: debuerat tm̄ potius abſtinerꝭ ꝗ̄ ſacra ec
cleſiaſtica ptractare ⁊c. hec ibi. Alia dimittam⁹
ad pn̄s. Et ſic h̄ ſufficiant ad pn̄tē ꝟitatē. qꝛ ⁊c.

De pluriſicatōe humanoꝝ actuū concl'o 3ᵃ.

Ccipe tertiā concl'onē. vz. Sicut i acti-
bus hūanis erit deoꝛdinatio: ſic ⁊ ipoꝝ
actuū erit pluriſicatio. vbi tres ingra-
mus ꝟitates. vz. pᵃ ꝟi. eſt. An in eadē deoꝛdi
natione voluntatis poſſint eſſe duo actus mali
i. duo peccata. vel an quilibet actus malus req
rat ſuā deoꝛdinationē uoluntatis. 2ᵃ ꝟi. eſt. An
ſm̄ deoꝛdinationē act⁹ ſit aſſignanda pena. 3ᵃ
ꝟi. eſt. An per actū exterioꝛē grauetꝛ deoꝛdina-
tio voluntatis. Quātū ad primā dico ꝙ quili-
bet actus malus requirit ſuā deoꝛdinationē dū
quilibet eſt diuiſus. ſi āt eſt ꝯiunct⁹ cū alio erit
vna deoꝛdinatio formalr: licet ſint plura deoꝛ-
dinata mālr. Et ut me intelligas ſcias ꝗ̄ cā ca
ra ꝙ a magr̄o ſniaꝝ in ſo di. xlij. Mouetur iſta
difficultas: an actus interioꝛ ⁊ exterioꝛ ſint duo
peccata l' vnū. Et ponit ibi magr̄ duas opiniōeſ
⁊ ſe magis fauet ꝗ̄ prime. Doctores āt vt māz
dillucident dicunt ꝙ actus interioꝛ ⁊ exterioꝛ
poſſunt duplr̄ ꝯſiderari. vz. aut inquantū ſūt di
uiſa: aut inquantū ſunt ꝯiuncta. Si ut diuiſa: ⁊
h̄ dupliciter fieri pōt. aut ut diuiſa ſunt in pluri
bus: aut in uno tm̄. Si ut diuiſa in pluribus ita
ꝙ duo ſint quoꝝ alter voluntate tm̄: alter ope
⁊ uolūtate peccet: nulli ſic dubiū eſt ꝙ duo pec
cata ſunt. Si āt ut diuiſa in uno tm̄ ita ꝙ unus
aliqn̄ uoluntate tm̄: aliqn̄ voluntate ⁊ ope pec-
cet: claꝝ eſt et ꝙ ſunt duo peccata. Si āt vt cō-
iuncti: dicitꝛ ꝙ nō ſunt duo peccata formaliter:
ſed vnū. ⁊ rō: qꝛ in ipſis nō eſt niſi vna deoꝛdina
tio: ⁊ vna ꝯuerſio ⁊ auerſio. Nā uoluntas ē illa
que ꝯtempto bono incōmutabili ad bonū ꝯmu
tabile ſe ꝯuertit. Et ideo cū una ſit prima deoꝛ-
dinatio uoluntatis actus interioꝛis ⁊ exterioꝛ
erunt tm̄ vnū peccatū formaliter. Et notanꝛ di
co formaliter. qꝛ licet ibi ſit vna formalis deoꝛ-
dinatio: ſunt tm̄ plura deoꝛdiata. Nec valet iſta
ꝯſequentia. ſunt plures deoꝛdinati actus. ḡ pec-
cata plura ⁊ diuerſa. qꝛ ut dicit magr̄ in lrā: op⁹
exterius nō eſt peccatū: niſi per actū interioꝛez
qui ſolus h̄z rōnē voluntarij: ⁊ per ꝯn̄s peccati.
⁊ nō eſſet peccatū: niſi eſſet uoluntariū: vt pluri
es diximus. qꝛ ⁊c. Quantū ad ſam dubita-
tionē dico ut colligitꝛ ex tex. c. vlti. de ſatiſfactiōe.
⁊ ex glo. ibidē in ꝟbo perſonaſ ⁊ cās. Q in oib⁹
penis inferendis quattuoꝛ principaliter ꝯſide-
randa ſunt. vz. perſona: cā: locus: ⁊ tp̄s. Prio
inꝗ̄ conſideranda eſt perſona. ⁊ rō dicit glo. ibi
dē eſt iſta: qꝛ aliter procedit in maioꝛibus: ⁊ alit
in minoꝛibus. ex de offi. dele. c. ſane. el ſecundo.
⁊ c. paſtoꝛalis. ⁊ xlv. di. cū beatus. ⁊ xxiiij. q. i. q
ꝺ. ⁊ ex de ſymonia. c. per tuas. Cā breuitatis ali
ter capl'a nō pono. 2ᵒ conſideranda eſt cā. ex
de voto. c. magne. in fine. ⁊ ex de accuſationib⁹
cū dilectus. ⁊ xxiij. q. vlti. c. occidit. ⁊ ff. de furt
l. vep. ⁊ xij. q. vij. c. i. in fine. 3ᵒ conſiderandū
eſt locus. argᵐ ex de reſcriptis. c. nōnulli. qꝛ con
ſuetudo loci attendi dz. di. iiij. c. erit āt lex. ⁊ 3i.
di. c. aū triēniū. ⁊ c. āt. ⁊ ex de clericis coniugat
c. eū olim. Quarto conſiderandū eſt tp̄s. qꝛ ē
tp̄s tacendi ⁊ tp̄s loquendi. xxxvj. di. §. ecce. vi
de iſta oīa in predicta glo. dicti. c. vltimi. vide ꝺ
hac mā in Piſanella. c. pena. qꝛ ⁊c. Quantuz
ad tertiā ꝟi. dico ſm̄ doctores oēs ꝙ actus ex-
terioꝛ additus uoluntati deoꝛdinate aggrauat
actū interioꝛē. vn̄ licet dicatꝛ oꝛe ſaluatoꝛis. qui
viderit mulierē ad concupiſcendū eā iā mecha
tus ſit in coꝛde ſuo: tm̄ ſi concupiſcit ⁊ actu com-
plet concupiſcentiā illā aggrauatꝛ ille actus inte
rioꝛ ex illo actu exterioꝛi. His igiꝛ oibus conſi-
deratis: patet ꝙ recte magr̄ nr̄ dicere poterat.
Opera q̄ ego facio ipſa teſtimoniū perhibent ꝺ
me. qꝛ in ipſo nulla erat deoꝛdinatio voluntatꝭ
⁊ ideo nec vlla operatio deoꝛdinata. Reſtat ḡ
ut ipſe rectiſſimus nr̄am ſua miſericoꝛdia dirri-
gat volūtatē: vt eū moꝛtaliter offendere caueā
mus: hic per grām ⁊ in futuro per gloꝛiā. Amē.

Feria quinta de glorioſa Magdalena ſmo
in ordine. xxxvij.

Achrymis cepit

rigare pedes eius. Luce. vij. Ma-
gne peccatricis aīe fontē lachryma-
rū hodie ingreſſuri ſumus aīa mea.
Et ut ſmonibus Greg. in hodierna homelia u-
tar: cogitāti mihi de marie magdalene pnīa: fle
re magis libet ꝗ̄ aliquid loqui. Cuius. n. ut ſaxe
um pectus ille huius peccatricis lachryme ad
exēplū pnīe nō emolliat. vn̄ exclamare libz. O
magnū diuine miſericoꝛdie vaſculū: qd̄ diuina
fuiſti grā repletū. In magnis peccatoꝛib⁹ ma-
gna diuina miſicoꝛdia reſplendet. O vaſculuz
ſcm̄ ab oibus criminalibus culpis hodie purifi-
catū. Illā. n. mariā eſſe credimus: de qua Mar
cus ſeptē demonia eiecta fuiſſe teſtaꝛ: per que
ſeptē moꝛtalia cr̄ia deſignanꝛ. Septē quidē de
monia habuit: qꝛ ſeptē moꝛtalibus culpis a ca-
pite uſꝗ̄ ad pedes plena fuit. ⁊ tm̄ tantā hodie di
uinā grām ex xp̄i pedibus exhauſit ut audir̄ me
rereꝛ. Mulier remittunꝛ tibi peccata tua. Nō
n. eā proprio appellauit nōie: ſed feminā tm̄. qm̄
non coꝛr̄ndēti opere ſuo noī ſemꝑ vixerat. qm̄
maria illuminata interpretaꝛ. ⁊ ipa nō ut illumi
nata: ſed ut ceca ⁊ obſcura ſemꝑ vixerat. Et iō
poſtꝗ̄ illuminata eſt clariſſime vixit ita ut ei tā
ꝗ̄ illuminatiſſime ante illi ꝗ̄ diſcipulis poſt re-
ſurrectionē ſuā xp̄s apparuerit. Lumen aūt ho
die tale a xp̄o qui eſt veꝝ lumen accepit. Acce-
pit āt cū vas ſuū. i. ꝯſciam ſuā lachrymis lauare
cepit. Habuit āt aquā cū lachrymas fundens a-
quā ſalutarē a xp̄i pedibus exhauriuit. ait. n. te-
xtus hodiernus. Lachrymis cepit rigare pedes
eius. Et quia de ipſa varie ſunt opiniones ut ui
debiꝛ tm̄ circa pdca ꝟba ꝯſiderationes faciā⁹. vz.
Doctoꝝ ⁊ ſanctoꝝ variāꝛ eoꝝ dictis opinionē.
Doctoꝝ circa magdalenā variā affirmatiōem.
Doctoꝝ circa pniam magdalene ⁊ grāz ꝯcl'onē.

De dictis ⁊ opinionib⁹ doctoꝝ ꝯſideratio pᵃ.

Rimo doctoꝝ ⁊ ſctoꝝ variā opinionē
videamus. vbi tres ꝯcl'ones ſubiūgā⁹
vz. Prima ꝯcl'o eſt iſta. Cōſtitutiones
decretoꝝ ſunt ſingularib⁹ opinionib⁹ pferende.
Scd̄a ꝯcluſio eſt iſta. Nemo dz eſſe tā dure
ceruicis: ut ſuā opinionē alijſ opiniōib⁹ anponat
Tertia concluſio eſt iſta: Opinio illa ſequēda
eſt: ac vera indicatur: que plurium doctorum
opinionibus conformatur.

Q conſtitutōes decretoꝝ pprijs ⁊ ſingulari
bus opinionibus ſunt preferende concluſio pᵃ.

Ccipe primā ꝯcl'onem. vz. Cōſtitutiōes
decretoꝝ ſunt ſingularib⁹ opinionibus
preferende. Iſta ꝯcl'o eſt ſūmariū. c. ne
inītaris prudentie tue. ex de ꝯſti. vbi dicit text⁹
Ne initaris prudentie tue. Prudentie ſue inititꝛ
q ea que ſibi agenda vel dicenda videnꝛ patrū
decretis preponit. Et ſunt ꝟba Hiero. in Para
bol' Salomonis. Ad cui⁹ declaratiōez tres inq-
ramus ꝟitates. vz. Prima ꝟitaſ eſt iſta. Utꝝ
dicta ſanctoꝝ ſint firmiter tenēda. 2ᵃ ꝟitas eſt.
Utrū qn̄ ſancti in dictis diſcoꝛdant liceat oibus
tenere qd̄ placet. 3ᵃ ꝟitas eſt. Cū quattuoꝛ ſint
eccleſie doctores. ſ. Hieronym⁹. Greg. Augu. ⁊
Ambroſi⁹: cui illoꝝ eſt magis credendū. Q-
tum ad primā ꝟi. dico ꝙ cōiter regula generalr̄
datꝛ ꝙ dictis ſanctoꝝ patꝝ ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ
ab eccleſia approbatoꝝ ſtandū eſt. Et q dicunt
qd̄ ⁊ ipſi aliunt nō poſſunt de temeritate redar-
gui. Unde in decretis di. xv. c. ſi. dicitur ꝙ dicta
quattuoꝛ doctoꝝ ſunt tāte efficacie ꝙ ſeruari ꝺ
bent vſꝗ̄ ad vltimū iota. Et. xxv. q. i. c. ſunt qdā
dicitꝛ ꝙ dicta eoꝝūdem defendē debem⁹ vſque
ad ſanguinis effuſionē. Ubi nota ꝙ quinꝗ̄ cō-
ditiones principalr̄ requirūtur ad hoc vt dicta
ſanctoꝝ ſint firmiter tenēda. vz. Primo req-
ritur ꝯcoꝛdantia: ita ꝙ cōcoꝛdent ⁊ nō diſcoꝛdēt
in eoꝝ dictis. ⁊ ſic ppꝛie intelligitꝛ illud. c. finale.
di. xv. Scd̄o requiritꝛ auctēticatio. i. ꝙ eoꝝ
opuſcula ſint ab eccleſia auctenticata. vt pz di.
ix. c. noli. Tertio notificatio. i. ꝙ eorum dicta
ſint nota. Qm̄ ſi de eis dubiū eſſet excuſareꝛ nō
ſeruans. pz argᵒ. c. paſtoꝛalis. ex de fide inſtrꝭ.
⁊ l. cū prolatis. ff. de re iudi. Quarto reqritur
nō retractatio: ita ꝙ eoꝝ dicta ipſimet doctoreſ
ſancti nō retractauerint. qꝛ tunc illis ſtandū non
eſt. Unde ⁊ Aug. li. retractationū multa ſua dcā
retractauit. Pōt. n. qs opinionē mutare quā diu
tenuiſſet. ut. l. diui fratreſ. ff. ꝺ iurepatro. ⁊ xxiij.
q. v. c. vides vt opinoꝛ. Et ibi glo. dicit ꝙ Au-
guſtinus nō fuit heretic⁹: qa mutauit opiniones
falſas ⁊c. Quinto requiritꝛ non coꝛrectio. i. ꝙ
eoꝝ dicta non ſint per eccleſiaz retractata. qa ſi
per eccleſiā coꝛrecta ſunt illis ſtandū non eſt. vt
pz. xvj. di. c. i. ⁊ ij. ⁊ di. xxij. c. i. Quare concludiꝛ
ꝙ qn̄ in dictis ſanctoꝝ predicta qnꝗ̄ ſeruāꝛ: tūc
illis dictis ſtandū eſt: ⁊ ſeruanda ſunt vſꝗ̄ ad vl
timū iota: vt dictū eſt. qr̄e ⁊c. Quantū ad ſaz
ꝟitatē dico breuiter ꝙ qn̄ eoꝝ dicta diſcoꝛdāt
⁊ ſint approbata ab ecclīa ⁊ n̄ retractata: ꝙ cui
libet licet eā que ſibi placet opinionē ſequi. ꝟbi
gratia. De Salomone eſt opinio diuerſa apud
doctores. Quidā dicunt ꝙ eſt ſaluatus. quidā
ꝙ eſt reprobatus. Auguſtinus. n. aperte dicit ꝙ
ſaluatus eſt. vt pz. xxxij. q. iiij. c. ſalomon. in glo.
⁊ de pe. di. ij. c. ſi enim. circa finē. ꝟſi: ſalomō. Si
militer de glorioſa virgine tempoꝛe Hieronymi
fuit maxima dubitatio an eſſet ſimul aſſumpta
in anima ⁊ in coꝛpoꝛe: an in anima tantuz. Dicit
tamen Hoſtienſis ꝙ cōmunis opinio eſt nunc
⁊ approbata: ꝙ coꝛpus virginis ſit aſſumptū in
celis. vt patet per dicta Hieronymi in epiſtola
ad Paulam ⁊ Euſtochium. ⁊ per approbationē
eccleſie que tale feſtum ſolenniçat ⁊ feriandum
precipit. extra de ferijs. c. conqueſtus. Uide In
no. in. c. ne initaris: de conſtitutionib⁹. qui idem
dicit. ⁊ ideo de ipſa a nobis non eſt aliter tenen-
dum. Sed de Salomone ⁊ alijs opinionib⁹ ſan
ctorum doctoꝝ ab eccleſia approbatoꝝ: do-
nec non apparet veritas in contrariū: licet cui-
libet tenere quā vult opinionē. xxij. q. ij. c. in qui
bus. In quibus inquit rebuſ nihil intereſt ad ca
peſcendum regnū dei. vtrum credanꝛ aut non.
⁊ vtrum vera putenꝛ an falſa. In his errare id ē
aliud pro alio putare non eſt arbitrandū eē pec
catum. aut ſi eſt minimum eſſe atꝗ̄ leuiſſimum.
hec ibi. Propterea beatus Tho. in quolibet q̄-
rens hanc queſtiōem vtrum ſcholares tenentes
ſuoꝝ magiſtroꝝ diuerſas opiniones a peccato
excuſenꝛ: ſic ſoluendo diſtinguit dicēs ꝙ opinio
nes diuerſe doctoꝝ que ad fidem ⁊ bonos mo-
res non pertinent: abſꝗ̄ periculo vtranꝗ̄ opini
onem ſequi poſſunt. Hic eni dictum Pauli ad
Ro. xiiij. veritatez habet. vbi dicit ꝙ vnuſqſꝗ̄
in ſuo ſenſu habundat. Et ſiliter illud qd̄ dicitur
de conſe. di. iiij. ſicut in ſacramentis. vbi dicitur
Quot ſunt capita tot ſunt ſentētie. In his vero
que ad fidē ⁊ bonos moꝛes pertinent nullus ex
cuſatur ſi magiſtri ſui opinionē erroneā ſequaꝛ.
nec ignoꝛantia eos excuſat. alioquin qui opinio
nem Arij: Neſtoꝛij: Sabelij: ⁊ alioꝝ hereticoꝝ
ſequuti ſunt non peccaſſēt. In talibus eniz du-
bijs non eſt de facili preſtandus aſſenſus. Sed
vt dicit Aug. iij. de doctrina xp̄iana. cōſulere ꝺ
bet quis regulam fidei quā de ſcripturarū pla-
nioꝛibus locis ⁊ eccleſie auctoꝛitate perceperit
quare ⁊c. Concoꝛdant Monaldus: Guilhelm⁹
Uldericus: ⁊ Hoſtienſis. ⁊ eſt cōis doctoꝝ ſen
tentia. Quantū ad tertiā veritatē dico ſcd̄m
glo. di. ix. in. c. ueterum. ꝙ quando quattoꝛ pre-
dicti eccleſie doctoreſ diſcoꝛdant. Auguſtino in
diſputationibus magis fauendum eſt. Hierony
mo in tranſlationibus ⁊ interpretationibus. et
Gregoꝛio in moꝛalibuſ. De Ambroſio non facit
mentionem. et dicere poſſumus Ambroſio in
iudicijs magis fauendum eſſe. quare ⁊c. Et hec

ſufficiant pro prima concluſione.

Q nullus debet ſuam prudentiam ſup alios extollere concluſio ſecunda.

Eccipe ſcđam concłonē. vʒ. Nemo dʒ eē tā dure ceruicis: vt ſuā opinionē oībus alijs opinionib⁹ anponat. pʒ iſta cōcło p ſupradictū.c.ne ſnitaris.ex̄ de ꝯſtitutionibus. ⁊ facit.c.i.eo.ti. Ad c⁹ declarationē tres ingramus ꝟitates. vʒ. P^a ꝟi.ē iſta. vtꝝ opinio ⁊ dicta Gratiani ſint ab ecclia approbata. 2^a eſt. Cui ſtandū eſt qn̄ decretū ⁊ decretał diſcordāt. 3^a ꝟi.ē. An quis peccet qn̄ hʒ vnā opinionē: ⁊ tante ſe reputationiſ exiſtimat ꝙ negligit inſtrui ⁊ edoceri ⁊ petere ſcientē. Quātū ad primaʒ dico ut colligiť ex dictis Jo.an.in.c.ex pte.ex̄ d̄ iudicijs.⁊.c.debitū.ex̄ de bigamis.ꝙ aut loquimur de dictis Grāni ut ſuis.i. inquantū loquiť vt doctor: aut de dictis ſcōꝝ canoniçatoꝝ i ſuo decreto. Si loquimur de ſuis dictis: diſtingue aut illa dicta ſunt in decretalib⁹ a ſūmis pontificibus approbata: aut ſoluʒ remanent in ꝟitate ſua ſicut ipſe notauit. Si ſunt approbata: tūc dictis Grāni ſtandū eſt. nec ut ſic pōt dici opinio Grāni: ſed pape approbantis.ar.c. ſi aplice. de preben.li.vj.⁊.l.i.§.q̄ oīa.C.de veteri iure enucleando. Si āt loquimur de dictis Grāni ut ſuis ⁊ vt loquiť tanq̄ magr̄: tunc dico ꝙ aut dcā eius dubia ſunt: ita ꝙ nō reperiť ꝙ ſint approbata ab ecclia ł nō approbata: ⁊ tn̄ ꝟa ſunt. aut dicta eiuſ ꝯſideranť vt ſua opinio tm̄. Si aūt ut ſua opinio tm̄: tunc ſi nō eſt ꝯ decretales pōt teneri ⁊ nō teneri. Nā in his q̄ magr̄aliter ⁊ ut doctor loquutus eſt ꝯtinue reprobať: ſicut magiſter ſniaꝝ. vt dicit Jo.an. vbi.ſ. Si āt decretał eſſet ſuis dictis in oppoſitū: tunc decretalis tenenda eſt: vt idē dicit. Et Hoſtien.in.c.paſtoralis de decimis dicit ꝙ ēt dictis pape nō eſt ſtādū ſi loquiť vt magr̄. qꝛ eius opinio ñ arctat. ſic nec opinio vnius alterius doctoris. di.ix.c.nōli.⁊.c.neq̄. Capłm neq̄ dicit ſic. Neq̄ quorūlibet diſputationes q̄uiſ catholicoꝝ ⁊ laudatoꝝ hominū velut ſcripturas canonicas hr̄e dbem⁹ vt nobis nō liceat ſalua honorificentia q̄ illis d̄bet hominibus aliquid in eoꝝ ſcriptis iprobare aut reſpuere: ſi forte inuenerim⁹ ꝙ aliter ſenſerit q̄ ꝟitas hʒ diuino adiutorio uł ab alijs intellecta ł a nobis. Talis ego ſū in ſcriptis alioꝝ q̄leſ volo eſſe intellectores meoꝝ. hec ibi. Augu. in epła ad Fortunatū. ⁊ ponit glo. prima notabile ꝟbū dicēs. Nō eoipſo lediť fama alicuius ꝙ ex probať teſtimoniū ſuū.ex̄ de excep.c.deniq̄. ħ glo. Si āt loquereť vt papa: tunc ei⁹ opinioni eſt ſtandū: ita ꝙ diceret ita ſentim⁹. vt pʒ l.c.ſi ſcitatus es a nobis.ex̄ de reſcriptis. vbi dr̄. nos ꝟo ita ſentim⁹ ꝙ tā de iure q̄ de facto illa ipotentia cenſeať ⁊c̄. vn̄ per illud ꝟbū ſentimus apparet ꝙ papa loquiť ut papa: ⁊ ſic ei⁹ opinio fač legē. Si āt dicta Grāni ſūt dubia ita ꝙ nec ab ecclia approbata nec approbata reperiunť: nec ꝯtinent dicta ſcōꝝ patrū: tūc eſt duplex opinio. vna Jo.an.⁊ dn̄i Antonij referētiū ei⁹ dicta ꝙ decretoꝝ dicta nō ſunt approbata cū loquať ut doctor. ⁊ dicta doctoris nō arctant vt dictū ē. ḡ nō ſunt approbata. Itē Granuſ leges ꝯdendi ptātē nō habuit: q̄ ſoli principi dať. vt ex̄ d̄ ꝯſti. c.tranſlato.⁊.l.fi.C.de legibus. Et nō preſumiť conceſſa niſi probeť. ut in proemio ſexti. ꝟſiculo nos ad apicē. Nā ut quis poſſit ridere de iure: oʒ ut ſibi poteſtas demandeť. vt.l.ij.§.penlt. ff. de origine iuris. Et ad probandū illaʒ habuiſſe poteſtatē requiriť ſcriptura. vt.l.i.C.de mandatis principū. Itē rubrice decreti nō ſunt ſimiliť approbate. vt notat Jo.an.in proemio ſexti allegando ħ dicere Joanē monaci. iij.q.ix.in ca. charte. ⁊ Speculatorē de diſputationib⁹ ⁊ allegationib⁹ in fine. Alia eſt opinio multoꝝ modernoꝝ in oppoſitū. vʒ.ꝙ dicta Grāni magr̄aliť dicta: q̄uis explicite nō ſint in decretalib⁹: aut aliter per ſedē aplicā approbata: ꝙ iplicite ſūt approbata. Et primo ħ patet ex auctoritate doctorū qui illū gloſauerunt: a quibuſ nō eſt abſurdū arguere. vt.l.ſeptimo menſe.ff.d̄ ſtatu hominū. Facit qđ notat Bar.in.l.i.ff.ſi certū petať. vbi multa de iſtis legibus ponit. Scđo qꝛ liber decreti in ſcholis cōiter legitur: ⁊ in iudicijs allegať. Ad hoc proemiū ſexti: ⁊ cle.in fine. Item mutanda nō ſunt q̄ longā conſuetudinē ⁊ interpretationē habuerunt. vt in.c.diuturni.xij.di.⁊ l.minime.ff.de legibus. Diuturni mores vtentiū ꝯſenſu approbati legē imitanť.i. pro lege habendi ſunt. hec ibi. ⁊ hoc eſt bonuʒ arg^m. Iſtud fuit ſeruatū in iudicijs. ḡ eſt approbatum ⁊ pro lege habendum. vt inſtituta de ſatiſdationibus §.finali.⁊.c.ex litteris.extra de conſtitutionib⁹. Item quia non ſolum decretales pontificū: ſed etiam leges imperiales decretum imitari non dedignantur. vt in autentica de monacis.§.fi. ⁊ in autentica vt clerici apud proprios epiſcopos.§.finali. ⁊ in autentica de eccleſiaſticis titulis.§.i. Iteʒ ⁊ papa tollerat librum decreti legi in ſcholis ⁊ in iudicijs allegari. Ideo propť bonum publicum videtur ille liber approbatus. Talis enim patientia ⁊ ſcilentium pape pro cōſenſu haberi debet. vt in.c.continebatur.extra de his que fiunt a prelato. faciunt notata per Joannem an.in.c.illud. de preſumptionibus. ⁊ quod habetur in.l.ij.ff.de acquirenda poſſeſſione. ⁊ quod notat Baldus in.l.ſiue poſſidetiſ. C. de probationibus. Facit in ſimili quod notat Baldus in proemio feudorum circa illum articulum an liber feudorum ſit approbatus ⁊c̄. Et ſic ex his concludunt decretum eſſe approbatum. Ego tamen dico ꝙ dicta Gratiani nō videntur approbata: niſi aliqui canones faciāt de eis mentionem. vt eſt glo. notabilis in.c. primo. ſuper verbo contractus. de rebuſ eccle. nō alienan. li. vj. poſuiſſem illam ad litteram: ſed lōga eſt. Et ſic patet quid dicendum ſit de dictis Gratiani inquantū ſunt dicta ſua. Si āt conſidereť dicta Gratiani inquātū ſunt dicta ſcōꝝ ſis ſunt approbata: ⁊ non inq̄tum dicta Grāni. vt pʒ in.d.c.ne innitaris.ex̄.de conſtitu.ar.ad hoc l.ij.in pn̄.⁊.§.poſtea.ff.de ori.iuris. Et ſic intelligendū eſt leges ⁊ decretales ſequi canones.ſ.in q̄tum ſunt dicta ſanctoruʒ. Et permittiť legi in ſcholis ⁊ allegari inq̄tum.ſ.in decreto ꝯtinētur dicta ſanctoꝝ approbata. Sed in his que ſcđm opinionē ꝓpriam loquiť continue reprobať ſicut etiā dicta magr̄i ſniaꝝ. quare ſatis pʒ ad p̄dictā veritatē. q̄re ⁊c̄. Quantū ad ſcđam veritatē dico breuiter ſcđm Jo.an. vbi.ſ. ꝙ qn̄ dicta Grāni diſcordant a decretali: tūc decretali ſtandū eſt ⁊ nō decreto. Sʒ poniam⁹ ꝙ reperiať diuerſitas inter dicta ſanctoꝝ approbata ab ecclia ⁊ inter ſūmos pontifices: q̄bus tunc dictis ſtanduʒ eſt: Dico ſcđm doctoreſ ꝙ in expoſitōe ſcripturaꝝ ſtādū eſt dictis ſanctoꝝ. In deciſionib⁹ aūt cauſaꝝ ſtandū eſt dictis ſūmoꝝ pontificū.xx.di.c.i.⁊ ibi glo.in ſūma. Et huic riſioni adde vnū granum ſalis: ꝙ hoc verꝝ eſt.ſ.ꝙ in expoſitiōe ſcripturaꝝ ſtandū eſt dicti ſanctoꝝ patꝝ: ſupple niſi tractaretur de expoſitōe ſup ſacris: uel articulis fidei qꝛ tunc ſtandū eſt pape. q̄a pape ⁊ nō ſanctis data fuit ptās interp̄tandi legē dubiā. vt in.c.p uenerabilē.ex̄ q̄ filij ſint legittimi. vbi quaſi circa finē capłi diciť ſic. In q̄bus cū aliq̄d fuerit difficile vel ambiguū ad iudiciū eſt ſedis apłice recurrendū. cuius ſniam q ſuperbiēs ꝯtempſit obſeruare mori p̄cipitur.i. per excōicationis ſniam velut mortu⁹ a cōione fideliū ſepari. Paulus ēt vt plenitudinē ptātis exponeret ad Cor.ſ. p^a. c. vj. in p̄ncipio ſcribens ait. Neſcitis qm̄ angelos iudicabitis: q̄to magis ſecularia: hec ibi. qr̄ ⁊c̄.

Quantū ad tertiā dico ꝙ q̄libet ſiue ſit plat⁹ ſiue nō: teneť ⁊ obligať in his q̄ ignorat petere ⁊ diſcere nō ſolū a maiore: ſed etiā a minimo: dum tamē ſit eruditus. Quia ſi cecus ceco ducatū p̄ſtaret ambo in foueā caderent. vt dicit ſaluator noſter. Inde.xxxviij.di.c.nullus. dr̄. Nullus epiſcopus ꝓpter opprobriū ſenectutis: vel nobilitatem generis a paruulis erudir⁹ ⁊ minimis: ſi q̄d forte eſt vtilitatis ⁊ ſalutis inquirens negligat. Qui eī rebelliter viuit ⁊ diſcere atq̄ bona recuſat: magiſ diaboli membꝝ q̄ xp̄i eſſe oſtendiť ⁊ potius infidelis eſſe monſtrať. hec ibi. Et glo. ibi allegat Aug^m. Audi Aug^m. Ego ſenex a iuuene ac collega nūdum ab amiculo parat⁹ ſuʒ edoceri. xxiij.q.iij.c. ſi habes. hec glo. Et idem Aug. di.xxxvij.§. vltimo. Illis omnino inquit ignoſci non poterit: qui a quo diſcerent copiam habentes operam non dederunt. hec ille. quare ⁊c̄. Et ſic patet predicta concluſio.

Que opi. ſeq̄nda ſit vbi ſūt mlte opiniōes ꝯ^o 3^a

Eccipe tertiā ꝯclonē. vʒ. Opinio illa ſequenda eſt: ac vera iudicať que pluriuʒ doctoꝝ opinionib⁹ conformať. vbi tres inquiram⁹ ꝟitates. vʒ. Prima ꝟi. eſt iſta. Utrū multitudo opinionū doctoꝝ pluriū opinionibuſ paucoꝝ preualeat. 2^a eſt. Quid tenendum ſit quando doctores diſcordant. 3^a veritas eſt. An opinio antiquoꝝ ſit modernoꝝ opiniōibus preferenda. Quantū ad primā dico ꝙ ceteris paribus multoꝝ opinio preualere debet opinionibus paucoꝝ. argumēto.ff.de acquirēda hereditate.l.cum quidā.§.qđ dicitur.⁊.ff. de ventre inſpiciēdo.l.i.§.i. Illi.n.opinioni ſtatur que plurium teſtimonio comprobať.ff.de officio queſtoris.l.i. Et hoc intellige quādo non conſtaret de communi lege: quia ſi cōſtaret de comuni lege illi ſtandum eſſet. vt in.l.athletas.ff. de his qui notanť infamia.⁊.l.inter oēs.ff. qui ſatiſdare coganť. Item eſt verū niſi illa cōmunis opinio notorie falſa eſſet: vel notabiliť conuincať. vt.l.i.§. ſed neq̄.C.de ueteri iure enucleādo.⁊ qđ notat glo.in.c.iij.ex̄ de conſuetu. vbi glo. ſup uerbo. q̄ritur. dicit ſic. Non ꝓhibetur hic ꝙ a plurib⁹ inquirať: qꝛ facili⁹ inuenit qđ a plurib⁹ ſapiētib⁹ queriť.xx.di.de quib⁹.⁊.C.de fideicōmi.l.vlti. ad finē. Et qm̄ illiterati hn̄t aliquando cauſarū peritiā.C.de iudi.certi iuriſ.⁊ in auct. de iudi.§. qꝛ nō. colla. vj. Sed hoc ſolū reprobať hic ꝙ eorum riſum ꝓ ſnia teneať. Et ꝙ ita ſit audi tex. ibidē. Ad noſtrā inq̄t audiētiā noueris ꝑueniſſe ꝙ in tua dioceſi etiā in cauſis eccłiaſticis cōſuetudo minus rōabilis hēatur: ꝙ cū aliqua cā tractatur ibidē allegatōibus ⁊ q̄relis vtriuſq̄ ptis auditis: a preſentib⁹ litteratis ⁊ illiteratis ſapiētibus ⁊ inſipientibus q̄d iuris ſit q̄ritur. ⁊ qđ illi dictauerint: vel aliquis eoꝝ p̄ntium ꝯſilio requiſito ꝓ ſnia teneať. Nos igr̄ attēdētes ꝙ ꝯſuctudo que canonicis obuiat inſtitutis nulli⁹ debeat eē momēti: cū ſnia a nō ſuo iudice lata nullā obtineat firmitatē: vt in cauſis eccłiaſticis ſubiectorum tuoꝝ poſtq̄ tibi de meritis earū cōſtiterit: ſniam ꝓferre valeas ſicut poſtulat ordo rōnis: auctoritate tibi p̄ntium p̄miſſa cōſuetudine non obſtante concedim⁹ facultatē. hec ibi. Ex q̄ tex. habes hoc bonū dictū conſiicta glo. ꝙ ñ eſt malum cōferre de meritis cauſaꝝ cū litteratiſ ⁊ illiteratiſ: licet non teneātur eoꝝ conſilia ſequi. ſed dimittam⁹ iſta. Apparet igitur q̄liter opinio multorum preferť opinioni paucoꝝ. q̄re ⁊c̄. Quātum ad ſcđam dico ꝙ tam in iure canonico q̄ ciuili qn̄ reperiť doctoꝝ opinio diuerſa: deciſio ſpectat ad papā. Q deciſio iuris canonici ad papā ſpectet pʒ in.c. ſup litteris. ex̄ de reſcriptis. vbi diciť. Super litteris que ab aliquib⁹ ex malicia ⁊ a nonnullis ex ignorantia tacita veritate: vel ſuggeſta falſitate impetranť a nobis: diuerſas itelligimus ſentire diuerſa. Alijs aſſerentib⁹ eas debere ꝓſus carere omni cōmodo litteraꝝ: cū mēdax precator debeat carere ipetratis. Alijs ꝟo dicentib⁹ ꝙ etſi forma careť debeāt in litteris noſtris exp̄ſſa: nihilominuſ iuxta rigorē iuris ſit a delegato iudice in negocio ꝓcedenduʒ. Nos igitur inter eos ⁊c̄. vbi papa determinat q̄d ſit tenendū. Et determinatio eſt talis ꝙ exprimēs falſū vel tacens verū in reſcripto caret ipetratis ſed ſi fecit per ſimplicitatē: tunc aut alias nō obtinuiſſet reſcriptum: ⁊ ſic etiaʒ caret impetratis.

Aut alias obtinuiſſet: ꝛ ſic ſm iuris ordinē pro-
cedere dʒ delegat⁹ nō ſuata ſpāli forma reſcri-
pti ꝛc̄. Iſtud eſt ſūmariū huius textus licet alij
aliter ſūment. Quolibet ſit pʒ ꝙ qn̄ opiniones
doctoꝝ in iure canonico ſunt diuerſe ꝙ deciſio
ſpectat ad papā. Qꝛ āt in opinionibus legiſtarū
diuerſis ēt deciſio ſpectet ad papā: pʒ expreſſe ī
c. per venerabilē. ex̄ qui filij ſint legittimi. ꝛ pre
ſertim ſi deciſio fieret vacante iperio. argu. c. li
cet de foro cōpetenti. vbi dicit ille textus. ꝙ lai
cus laicū ſuper re ciuili corā iudice eccleſiaſtico
ↄuenire nō pōt niſi in defectu iuſtitie ſecularis:
ꝉ niſi ↄſuetudo ħ habeat ꝛc̄. In theologica ꝟo
ſuper his q̄ ſpectant ad articulos fidei ꝛ ſacrā: ꝺ
ciſio ſpectat ad papā qn̄ opiniones theologoꝝ
ab eccl̄ia approbatoꝝ eſſent diuerſe. In alijs āt
ſtandū eſt determinationib⁹ ſcoꝝ. Etſi ſunt di-
uerſi inter ſe: ꝛ tn̄ nō facit ad fidē nec ad aīe ſalu
tē: tunc poſſumus tenē qꝺ uolumus. ſicut pʒ de
ↄceptione ꝟginis: q̄ adhuc queſtio deciſa nō eſt
per eccl̄iam. vn̄ papa nō ita faciliter ꝛ leuiter re
probat opiniones doctoꝝ. ex̄ de reſtitutiōe ſpo
liatoꝝ. c. lr̄as tuaſ. ꝛ de cele. miſ. c. cū marthe: ſūt
duo magni textus. Audi quid dicat in. c. lr̄as ꝛ-
citatis pluribus opinionibus. Nos inquit autē
ad pn̄s nullatenus de predictis ſententijs ī pro-
bamus. nec cuiq̄ʒ eaꝝ ex nr̄a riſione volumus
aliqꝺ preiudiciū generari ꝛc̄. Et iſta ſufficiant ꝑ
pn̄ti ꝟitate. Quantū ad tertiā dico ꝙ ſūt due
opiniones. Una dicit ꝙ opiniones antiquoꝝ po
tius q̄ʒ nouoꝝ ſequende ſunt: ꝛ maxime ſi illa o
pinio antiquoꝝ diu ſuſtentata eſt. ꝛ facit pro ħ
textus i. c. ſic viue. xvi. q. i. vbi dicit glo. ꝙ ſcho
lares debent intrare cū ſeniorib⁹: doctoribus: ꝛ
ꝙ ſeniores doctores ꝛ magrī ſunt audiendi. A-
lia opinio dicit oppoſitū. ꝛ facit pro ipſa cle. i. de
ſūma trini. vbi dr̄ ſic. Nos attendentes gn̄alez
efficaciā mortis xp̄i: qui per baptiſma applicat
oībus pariter baptiçatis. opinionē ſcām q̄ dicit
tā paruulis q̄ʒ adultis ↄferri in baptiſmo infor-
mantē grām ꝛ ꝟtutes: tanq̄ʒ probabiliorē dictiſ
ſcoꝝ ac doctoꝝ modernoꝝ theologie magis cō
ſonā ꝛ concordē: ſacro approbante concilio dici
mus eligendā. hec ibi ad lr̄aʒ. Ego ꝟo dico ꝙ ſi
loquant doctores de fide ꝉ ꝑtinentib⁹ ad illaʒ ꝛ
ſalutē aīe: illi opinioni magis fauendū eſt q̄ ma
gis determinationib⁹ ſcoꝝ doctoꝝ ꝛ eccleſie ad
heret. Si āt de alijs reb⁹: tunc illi fauendū eſt: q̄
melioribus rōnibus ꝛ clariorib⁹ ↄclōnib⁹ robo
rat. ex̄ de ferijs. c. capellanus. vide in hac mate
ria notata ꝑ Hoſti. in. c. q̄to. de tranſla. ꝛ in. c. i.
de ſacra vnctione. Et iſta ſufficiant pro pn̄ti cō-
clōne. Et ſic patet p̄ᵃ conſideratio.

De diuerſa doctoꝝ opiniōe circa pctā Ma-
rie magdalene conſideratio ſcā.

Ecūdo doctoruʒ
circa Mariā magdalenā variā af-
firmationē videam⁹. vbi tres cōclō
nes ſubiungam⁹. vʒ. p̄ᵃ ↄ eſt iſta.
Tanta cecitate an̄ conuerſionē magdalena te-
nebat̄: vt oīum peccatoꝝ mortaliū tenebris fu-
ſcaret̄. 2ᵃ ↄ ē iſta. Nihil prohibet oēs ruinandi
occaſiones magdalenaʒ habuiſſe quibus dr̄ ita
horribiliter ↄ̄ deū proximū ꝛ ſeipſā peccaſſe. 3ᵃ
ↄ ē iſta. Miſera magdalena nō ſolū fuit menta
li contaminatione polluta: ſed etiam corporali
corruptione contaminata.

De peccatis Marie magdalene concluſio
prima.

Ccipe primā conclōnē. ꝛc̄. ut. ſ. vbi treſ
inquiram⁹ ꝟi. vʒ. p̄ᵃ ē iſta. Utrū pec-
catū bona nāe diminuat. 2ᵃ ē iſta. vtꝝ
pctm̄ bona nālia totaliter corrūpere poſſit. 3ᵃ
ē. vtꝝ magdalena oīa pctā mortalia habuerit.

Quantū ad primā dico ſm btm̄ Tho. in que
ſtionib⁹ de malo: ꝙ nullū pctm̄ diminuit bōa nā
lia quantū ad ſubſtām. qm̄ ut dicit btūs Diony-
ſius. iiij. de diuinis noībus. Bona nālia in de-
monib⁹ manent integra: nec diminuta ſunt per
pctm̄: minuit āt quantū ad habilitatē: qm̄ vires
aīe nō ita ſunt in bonū prompte ꝛc̄. Ubi ē notā
dū ſm ipſū ibidē ꝙ cū diminuere ſit quoddam
agere: nō poſſum⁹ recte intelligere peccatū nā
lia bona ſm ſubām nō diminuere: ſed ſm habili
tatē: niſi prius declaremus quid ſit agere. Agēſ
ḡ duplex eſt. ſ. verum ꝛ abuſiuū. Agens verum
eſt illud qꝺ proprie producit actū. Agens abuſi
uum eſt quo agens ueꝝ actū producit. ꝟbi grā.
Pictor pariete albū facit. pictor eſt agēs: veꝝ:
qꝛ ipſe producit hunc effectū. ſ. pariete albū. Sʒ
qꝛ ipſe pictor albū pariete facit per albedinē: di
cemus ꝙ etiam albedo facit parietem album.
ꝛ ſic dicetur agens abuſiuum. quoniam ipſa al-
bedo non facit parietem albuʒ: ſed eſt illud quo
mediante pictor hoc facit. Secundo nota ꝙ
agens verum duplex eſt. ſ. agens per ſe: ꝛ agēs
per accidens. Agens per ſe eſt qꝺ agit propriaʒ
formam. agens per accidens eſt quod remouet
probibens. Ex̄ᵐ. Sol per ſe illuminat domuʒ:
ſed aperiens feneſtram que erat obſtaculum lu
minis eſt agens verum per accidens illius illu-
minationis. Tertio nota ꝙ agenſ per ſe agit
duobus modis. ſ. primo ꝛ principaliter ꝛ ſecun-
dario ꝛ conſequenter. Exᵐ. generans fortem ꝑ
mo ꝛ principaliter dat formam forti. ſecundario
autem ꝛ conſequenter dat motuʒ ꝛ omnia que
ſequuntur ad formam. Quarto nota ꝙ ſicut
remouens prohibens id eſt obſtaculum luminiſ
dicitur agens verum per accidens illuminatō
nis domus: ꝛ ipſa remotio obſtaculi eſt agens ꝑ
accidens abuſiuum eiuſdem illuminationis: ita
ponens obſtaculum prohibens illuminationeʒ
eſt agens verum per accidens ipſius obſcurita
tis: ꝛ ipſum obſtaculuʒ quo mediante agens ve
rum per accidens domum offuſcat ꝛ tenebro-
ſam facit eſt agens per accidens abuſiuum eiuſ
dem obſcuritatis. Quinto nō ꝙ ſic lum̄ in ae
rem a ſole diffunditur: ita gratia a deo anime i
funditur. Et licet gratia ſit ſupra naturam aīe:
tn̄ in nā aīe vel cuiuſcū q̄ʒ creature rōnalis eſt a
ptitudo quedā ad grē ſuſceptōeʒ. ꝛ ꝑ grām ſuſce
ptam aīa ipſa fortificat̄ in debitis actib⁹. Se
cūdo nota ꝙ ſicut feneſtra clauſa eſt obſtaculū ꝓ
hibens lumen ingredi domū: ſic pctm̄ eſt obſta-
culū ꝓhibenſ ne grā ingrediat̄ ad aīam. Iſa. lix.
Iniq̄tates vr̄e diuiſerūt inter vos ꝛ deū veſtrū
Et rō eſt qꝛ ſicut interior aer domus nō illumīa
tur a ſole niſi directe reſpiciat ſolē. hūc autē dire
ctū aſpectū ſolis obſtaculū interpoſituʒ īpedit.
Ita aīa nō pōt illuminari a deo ꝑ grē ſuſceptōeʒ
niſi directe ↄuertat̄ in ipſum. Hanc aūt ↄuerſio
nem īpedit pctm̄ qꝺ cōuertit aīas in oppoſitum
Inde btūs dixit Aug. ꝙ pctm̄ eſt auerſio ab incō
mutabili bono: ꝛ ↄuerſio ad ↄmutabile bonū qꝺ
ſ. eſt ↄ̄ legē dei. His ſic notat̄ apparet quomō
pctm̄ minuat aptitudinē nālem aīe. Nā obſtacu
lum alic⁹ ꝑfectionis aut forme nō ſoluʒ hoc facit
ꝙ excludit formā vel ꝑfectōeʒ: ſʒ etiā facit ſuſce
ptiuū illius perfectōis vel forme minus aptum
uel habilē ad forme ſuſceptōem. Et vlteri⁹ etiaʒ
ꝑ ↄn̄s impedit effectū forme vel ꝑfectōis in ſub
iecto: ꝛ maxime ſi obſtacl̄m fuerit aliq̄d actu uꝉ
habitu. Unde manifeſtum eſt ꝙ illud qꝺ mouet̄
vno motu nō ſilr̄ mouet ↄ̄rio. ꝛ etiā eſt min⁹ aptū
vel habile ut motu ↄ̄rio moueat̄. Exemplū. Qꝺ
eni eſt calidū non ſolū priuat̄ forma frigiditatis
ſed etiā minus eſt aptū infrigidari: qꝛ difficilius
frigidi impreſſionē ſuſcipit. Silr̄ ergo ī ꝓpoſito
pctm̄ cum ſit obſtacl̄m grē vt viſum eſt: nō ſolū
excludit grām: ſʒ etiā aīam minus habilē vel a-
ptam facit ad grē ſuſceptōeʒ. ꝛ ↄn̄r minuit ī aīa
aptitudinē vel habilitatē a bono ad grāʒ. Et cū
hmōi habilitas ſit quoddā bonū natur̄: pʒ ꝙ pec
catū diminuet bona nature. qꝛ grā nām ꝑficit
q̄ntum ad intellectū ꝛ voluntatē: ꝛ q̄tum ad īfe
riores aīe ptes obedibiles rōni dico iraſcibilem
ꝛ concupiſcibilē. Peccatū aūt grām excludēdo
ꝛ diminuendo hmōī auxilia nature dr̄ vulnera
re nām. Unde ignorātia malicia ꝛ hmōi ſūt q̄dā
vulnera ↄſequentia ex pctō. qre ꝛc̄. Quantū
ad ſcām dico ꝙ nō eſt ꝑua difficultas. Nā ſi tol-
litur ꝑ pctm̄ habilitas ꝛ aptitudo aīe ad gratiaʒ:
cū talis aptitudo ſit finita: videt̄ ꝙ ꝑ continuam
diminutionē totalr̄ illa aptitudo deficere poſſit
Itē priuatio totalr̄ tollit aptitudinē in ſubiecto.
Exemplū. Cecus nullo mō eſt apt⁹ natus ad ui-
dendū. Itē ſicut ſe hʒ bonū grē ad malū nature
ita ſe hʒ malū culpe ad bonū nature: ſed ꝑ grām
excludi pōt totū malū nature. ſ. fomes q̄ eſt incli
natio ad culpā. vt pʒ in beatis. Ergo ꝑ malū cul
pe pōt tolli totū bonū nature qꝺ eſt habilitaſ ad
grām. Et ſic alia plura media fieri poſſet ad hoc
ꝓpoſitū. Sed ↄ̄ q̄diu manet voluntas: tandiu
manet voluntas ad bonū. ſed pctm̄ nō tollit nec
anihilat voluntatē: imo in ipſa ↄſiſtit. ergo n̄ po
terit ita multiplicari ꝙ tollat totā habilitatē na
ture ad bonū. Ad cui⁹ declaratiōeʒ notādū ſm
Tho. vbi ſ. ꝙ aliquā aptitudinē ꝛ habilitatē di
minui in aliquo ſubiecto pōt intelligi duplr̄. aut
ꝑ ſubtractōeʒ alicui⁹ ptis: aut ꝑ appoſitōeʒ alic⁹
ↄ̄rij. Exemplū primi. Accipiat̄ vnū corp⁹ calidū
in hoc corpore calido eſt quedā habilitas ꝛ apti
tudo ad calefaciendū. ſubtrahat̄ aliqua ps illiuſ
caloris per quē tale corp⁹ eſt habile ad calefaci
enduʒ: pʒ q̄to magis auferet̄ aliqua pars illius
caloris tāto magis auferet̄ illa aptitudo ad cale
faciendū. Exemplū ſcūdi. Accipiam⁹ aquā ca-
lefactā. In ipſa eni eſt habilitas ꝛ aptitudo que
dam ad infrigidationē: tūc apponātur duo ḡduſ
caliditatis ſup̄ eos quos hʒ in dicta aqua: certe
minuit̄ talis aptitudo ad infrigidatiōem. ꝛ ſic ſi
apponant̄ duo. tres. q̄ttuor. ꝛ ſic de alijs ḡdibus
Patet. n. ꝙ q̄to plures ponunt̄ gradus calidita
tis: tanto illa minuit̄ habilitas. Hi duo modi q̄ʒ
uis reperiri poſſint tā in potentijſ actiuis q̄ʒ ī paſſi
uis: ꝓprie tn̄ primuſ modus reperit̄ in potentijs
actiuis. ꝛ 2⁹ in potētijs paſſiuis. His ſic notatis
dico ꝙ habilitas ꝛ aptitudo q̄ eſt ꝑ ſubtractiōeʒ
pōt totalr̄ auferri ablato eo qꝺ habilitatē cauſa
bat. Qn̄ vero habilitas minuit̄ ꝑ appoſitionē ↄ̄
rij: tunc ſi ↄ̄rium illud appoſituʒ pōt corrūpere
ſubiectū: pōit ſilr̄ habilitas illa totalr̄ tolli. qm̄
ſubiecto corrupto corrūpit̄ ꝛ accn̄s exn̄s in illo
ſubiecto. Exemplū. Pōt. n. tantū augeri calor ī
aqua ꝙ corrūpetur aqua: ꝛ ꝑ ↄn̄s corrūpetur ha
bilitas aque ad frigefaciendū: q̄ habilitas ↄſeq̄-
batur ſpēm aque. Si aūt ꝑ appoſitōem ↄ̄rij quā
tūcū q̄ʒ multiplicet̄ nō poſſit ſubiectū corrūpi: pʒ
ꝙ nō corrumpet̄ totalr̄ habilitas exiſtens in illo
ſubiecto. Nā q̄diu māet ſubiectū tādiu manet
nālis aptitudo ↄn̄s nām ꝛ ſpēm illi⁹ ſubiecti. Et
ꝑ ↄn̄s multiplicato oppoſito minuet̄: nō tn̄ tota
liter corrūpetur ꝓpter ꝑmanentiā talis ſubiecti
in quo radicat̄ talis habilitas. Mō ad ꝓpoſituʒ
habilitas nāe rōalis ad grāʒ eſt ſic potētie ſuſce
ptiue ꝛ nō actiue. Que quidē habilitas nō dimi
nuitur ꝑ remotionē ptis ſubē ſubiecti: ſʒ ꝑ appo
ſitionē ↄ̄rij: qꝺ nō corrūpit ſubm̄. Appoſitio aūt
ↄ̄rij eſt auerſio a deo ꝛ cōuerſio ad bonū: qꝺ eſt
ↄtra legē dei. Et cū nā rōnalis ſit incorruptibil̄
q̄ntūcū q̄ʒ pctm̄ multiplicet̄: nō cōrūpit̄ habilitaſ
ad bonū grē: lʒ minuat̄ ꝑ ipſum. Procedēt ergo
argᵐ primū ſi bonū nāe diminueret̄ ꝑ ſubtractō
nē ſicut dictū eſt. Silr̄ ꝛ priuatio q̄ totalr̄ tollit
potentiā: totalr̄ tollit aptitudinē exn̄tem in illa
potētia. ſed nō ſic eſt in ꝓpoſito. Cecitas. n. tota
liter corrūpit potentiā: ꝛ ꝑ ↄn̄ſ totalr̄ aptitudinē
ad viſionē. Ad aliud dicit̄ ꝙ ꝑnitas ad malū q̄
dicit̄ fomes non conſequit̄ nām ſicut habilitas
ad bonū: ſed conſequit̄ corruptionē nature que
eſt ex culpa. Et ideo fomes totalr̄ per gratiam
tolli pōt: non autē bonū nature per culpam. Sʒ
dices: pater Ambroſi vnde eſt ꝙ in damnatis
totaliter habilitas ad bonū eſt ablata: ita ꝙ im-
poſſibile eſt ꝙ diſponantur ad bonum gratie.
Dico ꝙ hoc non eſt ex totali ſubtractione habi
litatis naturalis ad bonum: ſed ex obſtinatione
voluntatis in malo: ꝛ ex imobilitate diuine ſnīe
Et per ↄn̄s pʒ ꝙ pctm̄ creaturā rōnalē ex ſtatū

natur e totaliter non ponit:ſed extra ei⁹ ꝑfectōꝝ.
Preterea paupercula magdalena licꝫ multitu
dine peccatoꝝ ꝑmereť: nunq̄ tñ habilitas ⁊ a-
ptitudo ad bonū gr̄e fuit totaľr extincta. ſimiľr
⁊ in alijs peccatorib⁹ viuentib⁹. Nec eſt de pec
catoris ſalute ꝓpter hanc habilitatē q̄diu eſt ī
p̄nti vita deſperandū. qr̄ ⁊c̄. vt ſepe oñdimus.
Quantū ad tertiā ꝟitatē dico ꝙ triplici via
oñdo magdalenā oīuꝫ peccatoꝝ labe fuiſſe pol
lutā.ſ.aucte:rōe:⁊ ex°. Auctōitas eſt ſatis clara
Grego. qui de ipſa ait. Hanc credim⁹ illaꝫ ma-
gdalenā eſſe:de qua ſeptē demonia ꝑ q̄ ſeptem
mortalia peccata deſignanť eiecta eſſe Lucas
teſtať. Et textus hodiernuſ ait. Ecce erat mľier
in ciuitate peccatrix. Ubi tria horrendiſſima d̄
ipſa paucis his in ꝟbiſ oñdit.ſ.peccatoꝝ magni
tudinē per h̄ aduerbiū ecce:qđ eſt aduerbiū de
monſtrandi:acſi digito mōſtraret eā dicens. ec
ce illa vana:illa inhoneſta:illa luxurioſa mulier
⁊ inuerecunda. 2° oñdit peccatoꝝ certitudinē
q꜠ dicit in ciuitate: q̄ſi dicat. tm̄ erat peccatorū
magnitudo eius nota ⁊ certa ut per totā eſſet ci
uitatē diffamata. Jñ phariſeus eā dānans itra
ſe ait. Si hic eſſet ꝓph̄a ſciret vtiq꜠ q̄ ⁊ qualis ē
mulier que eū tangit:⁊ īmediate ſubdit:q꜠ pec-
catrix eſt. O res miratione digna: vt mulier tā
diues:tā nobilis:tā elegans:tā facunda: ad tan
tā dementiā deueniret vt publica meretrix dī
cereť. vñ de ipſa dici pōt illud Jſa. Babilon di-
lecta mea poſita eſt mihi ī miraculū babilon cō
fuſio gentiū interpretať. 3° oñdit peccatoruꝫ
turpitudinē in ꝑdicto ꝟbo peccatrix. Niſi enim
turpiſſima ⁊ horrendiſſima illi⁹ peccata fuiſſent
nō ita eā aperto vocabulo peccatricem nōiaſſꝫ.
Jñ Aug. de ipſa ait. Quia.n. hec mulier turpitu
dinis ſue maculas aſpexit lauanda ad fontē mi
ſericordie cucurrit. qr̄ ⁊c̄. 2 h̄ idē pōt oñdi rōe
ſic. Q̄ñcūq꜠ aliquid cōpetit alicui per excellen
tiā:uidenť ⁊ minora que conſequunť illi cōpetē.
ſed magdalena per excellentiaꝫ publica pecca-
trix appellať. ğ videnť illi cōpetere minora q̄ ad
publicā peccatricē conſequunť. oīs āt inhōeſtaſ
turpitudo:inuerecundia:⁊ oīa peccata mōtalia
ꝯſequunť publicā peccatricē. ğ ⁊ in magdalena
locū habuerunt. vñ ſicut bñfacientib⁹ oīa coop
anť in bonū:ita male facientib⁹ oīa cooperanť ī
malū. 3° h̄ idē pꝫ ex°. Nā iſta ſigna exteriora
q̄ xp̄o hodie exhibuit magdalena.ſ. ſtare retro:
plorare:extergere capillis: vngere unguento:⁊
hm̄ōi:quid aliud indicant q̄꜠ magdalene pecca-
toꝝ multitudinē:turpitudinē: ⁊ horribilitateꝫ?
Nō.n. tā publicā pñiam feciſſet: niſi ⁊ publicaꝫ
peccatoꝝ multitudineꝫ habuiſſet. quare ⁊c̄. Et
iſta ſufficiant pro p̄nti conclone.

Q꜠ ī magdalēa fuerīt oēſ occaſiōeſ ruinādi ꝯ°⁊⁴.

Ccipe ꝟam ꝯclōneꝫ. vꝫ. Nihil prohibet
a oēs ruinandi occaſiones magdalenam
habuiſſe:q̄buſ dicit̄ ita horribiliter ꝯtra
deū: primū: ⁊ ſeipſā peccaſſe. vbi tres ingraꝫ⁹
ꝟi. vꝫ. P⁴ ꝟi.ē iſta. Utrū ꝑ ꝯiecturas poſſit eē

ꝑſpicua probatio:ſeu ꝑſpicue apparere. 2⁴ ꝟi.ē
vtrū ꝯtinere a carnalib⁹ actib⁹ ſit difficile. 3⁴
ꝟi.ē. vtꝝ quis excuſeť ab incōtinentia:q꜠ ē nāliſ
opatio. Quantū ad primā dico ꝙ dñi iuriſte
cōiter dicunt ꝙ ꝑ ꝯiecturas. dr̄ liquida ꝓbatio
ľ ꝑſpicue aliquid apparere. allegant.l. lucius.§.
lucius.ff. de le.ij. ⁊ dicunt ꝙ ꝯ iſtā liquidā ꝓba-
tionē admittiť probatio in ꝯriū ſm̄ Bal.in.l. cō-
uenticulā. C. de epiſ.⁊ cle. Et addunt ꝙ ēt ex ꝑ-
cipuis ꝯiecturis dr̄ liq̄da voluntas ⁊ ꝓbatio.ut
pꝫ.l. lꝫ ipator.ff. de le.i.⁊.l. fi. C. de proba. ⁊.l. ſi
quis locuplex.ff. de manumiſſiſ in teſtō. Siľr di
cunt ꝙ ꝓbatio ꝑſumpta dr̄ liquida. vt eſt glo.
notabilis in.l. ſi tutor. C. de ꝑiculo tutoꝝ. qđ ma
xime veꝝ eſt in ꝓbatione doli. vt ꝑ glo. ⁊ An-
ge. in.l. apud celſū. in prin.ff. de exceptōe doli.⁊
l. pulcinius.§. adeo.ff. ex quib⁹ cauſis in poſſeſ-
ſionē eať. Nō tñ ꝙ vbi eſſet certus modus pro-
bationis aſſignatus: vt pꝫ in.c. cū ꝯtingat. ex̄ d̄
reſcriptis. tunc probatio ex ꝯiecturis nō ſuffice
ret. ar. dicti.c. cū ꝯtingat.⁊ facit textus ꝯiuncta
glo. inſtituta de inutilib⁹ ſtipulationib⁹.§. itē ꝟ
boꝝ. Ad propoſitū ğ nō ꝙ.xiiij. ſunt ꝑcipue ꝯ
iecture quibus argui pōt oēs mulieres illas ſe-
quentes corruere eē neceſſe. Septē quidē ſunt
ex parte mulieꝝ. ⁊ ſeptē ex parte hominū. P⁴
coniectura ruine mulieꝝ dr̄ fucatio.i. q̄ñ mu-
lier in depilationib⁹ ⁊ fucationib⁹ delectať ⁊ v-
titur illiſ aſſidue: qđ eſt graue pctm̄. de conſe. di.
v.c. fricari. ubi dr̄. Fricari figmentis quo ľ rubi
cundior ľ candidior appareat: adulterina falla-
cia eſt: quali nō dubito ēt ipſos maritos ſe nolle
decipi.ſ. a mulieribus quibus ſolis ſunt permit
tende femine ornari ſm̄ veniā nō ſm̄ imperiuꝫ.
Nā verus ornatus ⁊ maxime xp̄ianoꝝ ⁊ xp̄ia-
naꝝ nō tm̄ nullus fucus mendax: veꝝ nec auri
quidē veſtiſq꜠ pompa:ſed mores boni ſunt ⁊c̄. h̄
ibi Augu. 2⁴ ruine cōiectura eſt capillos alie
nos portare ſicut hodiernis temporibus mulie
res noſtre portare ſolent in balcijs ⁊ tricijs ſca-
pillatis: vt ita dicam: vt publice oſtendant ſue
impudicitie ſignum:⁊ damnationis manifeſtuꝫ
indicium. O inſenſate: ſi daretur vobis in peni
tentia vt minimum mortui os ſuper caput por-
taretis: prorſus penitentiam illam recuſaretis.
tamen ad vanitatem ⁊ perditionem veſtrā oſtē
dendam crines ⁊ capillos mortuoruꝫ ſine timo
re defertis. Jſa. iij. Decaluabit dñs verticem fi
liarum ſyon: ⁊ crinem earum nudabit: ⁊ erit pro
ſuaui odore fetor: ⁊ pro zona funiculus: ⁊ ꝓ cri
ſpanti crine caluicium ⁊c̄. de quo ad plenuꝫ di-
ximus feria tertia hui⁹ dominice. Tertia rui
ne coniectura eſt cantilenarum cantus: qui cer
te nihil aliud eſt q̄꜠ iuuenum tranſeuntiuꝫ igniſ.
⁊ quando etiam filando mulier de ſuo amoroſo
cogitat cantare incipit. ⁊ ſic etiam ſe in igneꝫ q̄
vritur proijcit: quod multum deo diſplicet: ⁊ g-
uiter eum offendit. vt.lxij. di.c. in ſancta. vbi di
citur. Deum manibus ſtimulat qui populuꝫ vo
cibus delectat. de quo diximus in feria quinta

cineruꝫ. Quarta ruina eſt impudicus oculus
qui nihil aliud q̄꜠ inſpicientium et inſpectorum
ardens luxurioſa ſagitta. xxxij.q.v.c. nec ſolo.
Nec ſolo inq̄t tactu ⁊ affectu: ſꝫ aſpectu q̄ꝫ appe
tiť ⁊ appetit ꝯcupiſcia feminaꝝ. Nec vos dicatꝭ
hēre aīos pudicos ſi hētis oculos īpudicoſ. Im-
pudicus.n. ocul⁹ īpudici cordis nūcius eſt. h̄ ibi
Aug⁹. Et Trenoꝝ. iij. Oculus me⁹ dep̄dat⁹ eſt
aīam meā. Quinta ruina eſt ſupbia ⁊ pulchri-
tudinis reputatio. Jſa.c. iij. Eleuate ſūt filie ſyō:
⁊ ambulauerīt extēto collo. ⁊ nutib⁹ oculoꝝ ibāt
⁊ plaudebāt. ⁊ āmbulabant pedib⁹ ſuis. ⁊ ꝯpoſito
ğdu incedebāt ⁊c̄. Uide ſ̄ in dicta feria. 3. p̄ntis
dñice in p⁴ pte. Sexta ruina ē ad loca ſcā ī die
bus feſtis: nō deuotōis: ſꝫ inhōeſtatis ⁊ philoca-
ptōis cā cū grandi dei ⁊ ſcōꝝ ꝯfuſiōe libenter ⁊
ſollicite ire. ps. Ueloces pedeſ eoꝝ ad effūdēdū
ſanguinē. q꜠.ſ. aīam aſpicientiū ꝑiter ⁊ ſuā occidit
Prouer. v. Acuta q̄ſi gladi⁹ biceps ſpēs mľierꝭ
De hoc etiā in dicta feria dictū. Et idē dico de
philocaptōibus q̄ ſūt ad feneſtras ⁊c̄. Septia
ruina mulieꝝ ꝯiectura eſt cū mulierib⁹ vel alijs
ꝑſonis lenonicis ſedula ꝯuerſatio. Cū.n. mulier
gratū lenonib⁹ auditū p̄bet: certe manifeſtū ſue
ruine oñdit ꝑiculū. Et iſte ſunt ſeptē ꝯiecture ru
ine mulieꝝ ex pte ipſaꝝ. Septē alie ſūt ex pte
iuuenū. Prima ruine ꝯiectura ē falſe dilectōiſ
demōſtratio. Jncipiūt nāq꜠ iuuenes talib⁹ laſci
uijs dediti hanc ľ illā arare ꝯtam: ⁊ ſignis men-
dacib⁹ ſe hāc vel illā fingunt diligē mulierē. Sꝫ
tu mulier eſto prudēs. q꜠a ſi eriſ vna beſtia ad hā
hābēbis. Sap. xvj. Maloꝝ.ſ. iuuenū amatōes
digni ſūt morte: ⁊ q̄ ſpem hn̄t ī talib⁹ ⁊c̄. Scd̄a
ꝯiectura ē fictio honeſti ꝟbi. Q̄ñ ſe fingūt vnū
verbū honeſtū ei dicē velle. Sꝫ tu mulier fuge
nec credas ꝟbis illi⁹. q̄m vt p̄s. ait. Pacē loquiť
tecū ⁊ occulte ponit īſidias. Et Prouer. vj. Si-
mulator inq̄t ore decipit aīcum ſuū ⁊c̄. Et idem
xxix. Hō q̄ blandis fictiſq꜠ ſmonib⁹ loq̄ť amico
ſuo recte expādit greſſib⁹ ei⁹. Tertia ꝯiectura
eſt ficta taciturnitas. Fingūt.n. ſe factū nemini
dicturos. ſꝫ ne credas ſmonib⁹ ei⁹: q꜠ ſoci⁹ ſocio
facta cōicat. Q̄m ait Seneca. Oīa cū aīco deli
bera: ſꝫ de ipſo p̄us. Et ſi etiā ſecretū apđ hoīes
tenereť ore ſaluatoris de⁹ facta ⁊ dicta nudabit
Quia nihil occultū qđ nō reueleť. Quarta ꝯ
iectura ē ficta ſ hā. q̄m fingūt ſe diuiteſ: ⁊ q̄tidie
veſtib⁹ ⁊ ānulis ſe ornāt q̄s accipiūt ſub vſuris.
Sꝫ q̄ faciľr credit leuis eſt corde. vt dicit Salo
mon. Q̄te aūt indies paupcule muliēs ſic deci
pianť: tuipſe excogita. Quinta ꝯiectura eſt lar
ga ꝓmiſſio. Mittūt eis burſas: burſellos: pecti-
nes: manichaſ: trāpalos. vt eſca decipiant latētē
hamū. ⁊ hoc ꝑ mediū vetulaꝝ vel pueroꝝ opāť
Et h̄ faciūt ut quas blādis ſmōib⁹ capē nō pñt:
ſaltē munerib⁹ decipiāt. Q̄m muliēs ſēꝑ auidas
cernūt ad amādas laſciuiaſ. Munera crede mi
hi placāt deos ꝑiter ⁊ hoīes. Prouer. xix. Diui-
tie addūt aīcos plīmos: a paupe aūt ⁊ hi q̄s hūit
ſepanť ab eo. Sexta ꝯiectura ē ficta accuſatio

Jurāt.n. ⁊ ꝑiurāt illas accuſare: ⁊ dicē parētib⁹
⁊ affinib⁹: ꝑ corp⁹ ꝑ ſanguinē ſic faciā ľ ſic. diffa-
mabo te ꝑ totū. ſꝫ tu forti aīo eſto. Quos.n. bōa
vita iuſtificat alioꝝ mala dicta ne timeāt. vt di-
ximus feria q̄rta cineꝝ. Septia ⁊ vltia ruine
ꝯiectura ē ficta ſpōſatio. Fīgūt.n. ⁊ ꝓmittūt illā
accipe in vxorē: ſeq꜠ nullā aliā vnq꜠ hēre. Tunc
magis caueas. q꜠a aut nō faciūt qđ ꝓmittūt: aut
ſi faciūt nūq꜠ erit inť eos pax. q꜠a de ſilib⁹ ad ſi-
milia ſemꝑ arguūt. Sicut credidiſti inq̄t mihi
⁊ feciſti qđ volui: ſic ⁊ alteri facē potuiſti. Nūq꜠
inť eos niſi diſcordia manet. q̄re ⁊c̄. Has igr̄ cō
iecturas ſi vanitatē Magdalene attēderimus
oēs in ea ꝯcludem⁹. vt apparebit in ſeq̄nti ꝯclō
ne. Q̄tū ad ꝟam ꝟitatē dico ꝙ ꝯtinē difficile
eſt. vt ponit glo. ij. ex̄ de pur. cano.c. vj. vbi glo.
ꝑdicta dicit ſic. Sine vitio carnis pauci īueniūť
di.l.c. q꜠ tua. vbi ꝓp̄e ſic dr̄ circa finē. Quid.n. ē
ğuius carnale delictū ꝯmittē ſine q̄ pauci iueni
unť: aut dei filiū iurādo negarē? ⁊c̄. Greg. Quia
difficile ē ꝯtinere vt dicit hic glo. ſup ꝟbo. pauci.
allegat. xxviij. di.c. de his.⁊. xxxiij.q.v.c. q̄ſiuit.
Nec tñ ꝓpter hoc dicit iſta glo. minuſ eſt dlictū
ij.q.i.c. multi. ī fine. ⁊. xxxij.q. vij.c. flagitia. Et lꝫ
iſtud ſit nāle: nō tñ excuſat.ff. ad.l. aq̄l.l. ſi ſeruuſ
ſeruū.§. fornicari⁹. hec dicta glo. Et h̄ vltimū fa
cit ꝓ ſeq̄nti ꝟitate. Jnde Criſo. ſup Math. caſti
tatē dicit angelicā ꝟtutē eſſe. Oēs inq̄t ꝟtutes
ſpūales res ſunt angelice. precipue tamē caſtitas
res angelica ē. Per hāc.n. ſolū ſingulariť hoīes
angelis ſīlantur. ⁊ vinciť nā ꝟtutibuſ. Et idem.
Jlla inq̄t eſt glorioſa ꝯtinētia: non quā trāſgredi
nō pōt neceſſitas vel debilitas corpis: ſꝫ quā cō
plectiť uolūtas ſancti ꝓpoſiti ⁊c̄. hec ille. Et licet
tā in viris q̄꜠ in feminis difficile ſit caſtitatē ſua
re: difficili⁹ tñ eſt in mulierib⁹. vt pꝫ. xxxi. di.c.i.
per Joannē. ⁊ eadē di.l.c. q꜠ tua. qr̄ ⁊c̄. Q̄tuꝫ
ad tertiā breuiť dico ꝙ non excuſať hō de vitio
carnis eo ꝙ dicat ꝙ gn̄atio ſit nālis dicēte ph̄o
⁊ ph̄icoꝝ. Nāliſſimū.n. opeꝝ viuentiū queciūq꜠
nō ſunt orbata nꝫ gn̄atione ſpōtaneā hn̄tia ē ge
nerare alteꝝ q̄uale ipſum ē. vt hō hominē. plan
ta plantā. Q̄m licet gn̄are ſit op⁹ nature: nō. tamē
quēpiā violentans. Unđ ſi ars nām corrigit ſm̄
ph̄iām verā: a fortiori ⁊ ꝟtutes illam corrigent.
Unde de ph̄o illo cui⁹ ſīlitudo oſtenſa eſt phiſo
nomo dicit: ꝙ cuꝫ phiſonomus dixiſſet Plato-
nem: vel quidā aiunt etiā de Socrate eſſe luxu
rioſum ⁊ pueroꝝ vaſtatorē: ⁊ per diſcipulos pla
tonis irridereť qui nouerant continentiaꝫ eius:
Plato talia illiſ verba reſpondit. Talem me na
tura genuit: ſed prudentia fecit me caſtum: ⁊ ſtu
dium ingenioſum. Et ꝙ nullus in hoc excuſetur
oſtendit Joannes in dicto.c. quia tua. eadeꝫ di.
vt notatū eſt in precedenti veritate. quare etc̄.
Sed dices: pater Ambroſi ſi ſunt tot laquei mi
ſeris puellis parati ⁊ extenti vt ſuperius in pri-
ma huius concluſionis veritate demonſtraſti:
que erit tā prudens puella que caſtitatē ſuare
poſſit? Que nanq꜠ illa que tot iuuenū ꝑdimēta

diſcernat: heu me miſeram: quia mūdum uidi. Ne deſperes aīa mea. q̄ttuor.n.ſingulariſſima remedia tibi Aug.in li. de decē cordis adinuenit. Primū nāq̧ remediū eſt timor dei. qm̄ q̄ timens deū erit honeſtatē ſuabit. ⁊ ſuata honeſtate: ſuabit ⁊ integritatē. Nā ſicut oppoſitū in oppoſito: ita propoſitū in propoſito. Inhoneſtas n. honeſtati ꝯria eſt. ⁊ inhoneſtas eſt cā p̄cipitij. ḡ honeſtas erit cā ſalutis. Q̄ aūt inhoneſtas ſit cā p̄cipitij: audi tex. xxxij. q. iiij. c. ſalomon. Salomon quippe imoderato vſu atq̧ aſſiduitate mulieꝝ ad h̄ vſq̧ ꝑductus eſt ut tēplū idolis fabricaret. ⁊ qui prius tēplū ꝯſtruxerat: aſſiduitate libidinis ⁊ ꝑfidie ſubtractus: idolis ꝯſtruere tēpla nō timuit. h̄ ibi Grego. 2m remediū ē timor mundi. ſ. infamie. qm̄ qui negligit ꝓpriam famā crudelis eſt ⁊ vna beſtia. vt dr̄ in ꝓhemio decretoꝝ ſup v̄bo ꝓdiga. ⁊. xj. q. iij. nō ſunt audiendi. Nō ſunt inquit audiēdi ſiue viri: ſiue femine: qñ reprehendunt̄ in aliqua negligentia ꝑ quā fit vt in malā ueniant ſuſpitionē: vn̄ ſuā vitā longe abeſſe ſciunt: ⁊ dicunt corā deo ſibi ſufficere ꝯſciam. Eſtimationē hominū nō ſolū imprudenter: verūetiā crudeliter ꝯtēnentes: cū occidant aīas alioꝝ blaſphemantiū viā dei. ⁊ paꝝ infra. Proinde ſi quis a tribus flagitioꝝ atq̧ facinoꝝ vitā ſuā cuſtodit ſibi bn̄facit. quiſquis āt ēt famā. ſ. cuſtodit: in alijs eſt miſ̄icors. Nobilis eſt neceſſaria vita nr̄a: alijs āt fama nr̄a. hec ibi Aug. 3m remediū eſt timor pene. antiq̄tus. n. adultere lapidabant̄. Leuit. xx. vbi dr̄. Si mechatus quis fuerit cū vxore proximi ſui: ⁊ adulteriū ꝑpetrauerit cū ꝯiuge ꝓximi ſui: moriatur mechus ⁊ adultera. ⁊ ſm̄ canones detrudit̄ in monaſterio. vt dicit glo. in. c. tue. ex̄ de ꝓcuratoribus. vbi dicit ſic glo. Per leges veteres puniebat̄ mulier ꝯuicta de adulterio ad penā ſanguis. C. de adul. l. caſtrati. ⁊ ēt ſm legē moſaicā xxxiij. q. v. h̄ imago. Hodie v̄o detrudi t̄ in mōaſterio. vt in. c. gaudem⁹. de ꝯuer. ꝯiuga. ⁊ poteſt vir vxorē ꝯuictā de adulterio retinere ſi vult: ⁊ vxor viꝝ. vt. C. de adul. autē. ſed hodie. h̄ gl̄. vn̄ pōt vir vxorē ſuā d̄ adulterio criāliter accuſare: ⁊ ad ſeparationē thori. ſed mulier nō accuſat viꝝ criālr̄. C. de adul. l. i. Sed ad ſepationē thori ſic. vt lite nō ꝯte. c. i. Et ad lucrandū donationē ꝑꝑ nuptias. ex̄ de dona. inter viꝝ ⁊ vxorē c. plerūq̧. adultera ēt ꝑdit dotē. vt dicto. c. plerūq̧. vbi dicit tex. plerūq̧. ⁊ infra. Si mlier ob cām fornicationis iudicio eccl̄ie aut ꝓpria uolūtate a viro receſſerit: nec reconciliata poſtea ſit eidē: dotē l' dotaliciū repetē nō valebit. h̄ ibi. ⁊ exponit glo. tres intellectus quid ſit dotaliciū.

Prim⁹ intellect⁹ eſt ꝙ dotaliciuꝫ ſit donatio ꝑꝑ nuptias. ſed nō placet glo. q: donatio ꝑꝑ nuptias dꝫ redire ad viꝝ: ſicut dos ad mulierē. vt in. c. vlti. eo. ti. in fi. ⁊ ita nō poſſet petere dotaliciū: ⁊ alias poſt ſeparationē. 2⁹ intellect⁹ ſubinfert̄ imediate dicens. ſed pōt h̄ intelligi cū mulier lucrat̄ donationē l' partē ex pacto. vt in dicto. c. vlti. e. ti. ⁊ ſic illā donationē quā ex pacto habuiſſet l' partē ꝑdere dꝫ. 3⁹ intellect⁹ eſt ut ꝑ dotaliciū intelligant̄ res parafrenales ad q̄ꝝ reſtitutionē marit⁹ tenet̄. C. de pactis ꝯuen. l. ulti. h̄ illa glo. ad lr̄am. ſed iſta relinq̄m⁹. vides ḡ quantis penis ſubdat̄ adultera. Quartū r̄mediū ē vt ſe a mal' ꝯuerſationib⁹ cuſtodiat. iuxta ꝯſiliū ſapientis. Fili ſi te lactauerint pctōres ne acqeſcas eis: ⁊ nō ābules cū eis: pedes. n. eoꝝ ad malū currunt: ⁊ feſtinant ad effundendū ſanguinē. O iuuencule miſ̄e: ⁊ uos p̄ſertim q̄ ſolute eſtis: ⁊ n̄ hētis qui vos regat. h̄ añdicta q̄ttuor ſpecula q̄ttidie ꝯſideretis: ⁊ ſcē ⁊ caſte viuet]. Periculū eſt. n. mulierē eē pulchrā ⁊ vanā. maius ꝑiculū cū eſt ſola. ⁊ ſup oīa qñ cū mala ſocietate ꝯuerſat̄: ꝑꝑ quā multi ꝑierūt. qr̄ ⁊c̄. ꝑs. Cuꝫ ſcō ſcūs eris. ⁊ cū inocente inocens eris. ⁊ cū ꝑuerſo ꝑuerteris. ⁊ cū docto doct⁹eris. cū leproſo leproſus efficit̄ ꝯuerſans. cū ſcabioſo dormieris: ſcabie maculat̄ corpus eius ⁊c̄. Et iſta ſufficiant pro ſ̄a conc̄lone.

Q̄ Magdalena fuit corpore corrupta ꝯ̄ 3ᵃ.

a Ccipe tertiā conc̄lonē. vꝫ. Miſ̄a Magdalena n̄ ſolū fuit mentali ꝯtamiatiōe polluta: ſed ēt corporali corruptōe ꝯtaminata. vbi tres inquiram⁹ v̄i. vꝫ. Pᵃ v̄i. ē iſta vtꝝ ex vno ⁊ eodē delicto ⁊ vnico ꝯtextu ꝯmiſſo oriant̄ diuerſa cr̄ia. 2ᵃ ē. vtꝝ ſola mala fama faciat plenā fidē male vite ⁊ cr̄is. 3ᵃ ē. an Magdalena publica hodie in euangelio uocata peccatrix fuerit corpore corrupta. Q̄tū ad p̄mā dico breuit̄ ꝙ ſic. ⁊ h̄ tibi declaro ꝑ exᵐ. Pōat ꝙ quis carnalr̄ cognoſcat uxorē ꝯſanguinei ſui nulli dubiū ꝙ hic duplex delictū cōmittit̄. ſ. adl'teriū ⁊ inceſt⁹: vt pꝫ ex diffinitionib⁹ eorūdē: ut poſuim⁹ feria 3ᵃ p̄ntis dn̄ice. Allegant ad h̄ legiſte. l. ſi adulteriū cū inceſtu. ff. de adul. Itē poſito ꝙ vn⁹ carnalr̄ miſceat̄ cū vna monaca. pꝫ ꝙ hic ad min⁹ triplex delictū cōmittit. ſ. adulteriū q: eſt deo deſponſata. Itē inceſtū q: cog̃ſcit ſpōſā p̄ris ſui. ſ. dei. vn⁹ eſt. n. pr̄ vr̄ q eſt in celis: ait ſaluator. ⁊. xij. q. ij. q abſtulerit. vbi dr̄. Pr̄ nr̄ ſine dubio eſt d̄s q nos creauit. mr̄ v̄o nr̄a eſt eccl̄ia q̄ in baptiſmo nos regn̄auit. Itē cōmittit ſacrilegiū: q: deo dedicata eſt ⁊ ꝓfeſſa. de h̄ nō. xxvij. q. i. c. v̄gib⁹. ꝑ Ioān̄ē. Et de pena eoꝝ ſatis pōit in. c. ſi quis eṗs. ⁊. c. ſi quis rapuerit. eadē q̄one ⁊ cā. Nunc a ſimili tuipſa aīa mea ꝯſidera quanta mala ex inhoneſto mulieꝝ habitu: locutiōib⁹ uanis: ⁊ ſimilibus orian̄t: tā in mente ipſaꝝ q̄̄ in mente aſpicientiū. Audi Criſoſtomū ſup Mat. Quid eſt inquit mulier niſi amicitie inimica: ineffugabilis pena: neceſſariū malū: naturalis tētatio: deſiderabilis calamitas: domeſticum periculum mali: natura boni colore depicta. ergo ſi dimittere illam peccatum eſt: tenere autem viro tormentum eſt. neceſſe eſt vt aut dimittētes adulterium faciamus: aut tenentes quottidianas pugnas ⁊ amaritudines hēam⁹. Et idē. ſex⁹ ingt mlieris icaut⁹ ⁊ mollis ē. Incautus quidē q: nō oīa q̄ uidet aut audit cū ſapīa ⁊ rōne ꝯſiderat. moll' aūt q: facile flectit̄: l' de malo ad bonū l' de bono ad malū. h̄ ille. O miſ̄e mulieres ſi q̄ſi a nā ꝑiculoſa ē ur̄a ꝯditio: qd eē dꝫ in ill' q̄ ſup̄ ꝑiculū nāle q̄dāmō fucam̄ta capillos aliēos l' ſuos ⁊ alia vāitatis ꝓp̄e ruine euidētiſſima ſig̃ ſupaddūt. Audi de talib⁹ in q̄dā ep̄la Hiero. loq̄ntēꝫ. Ianua ingt diaboli: via iniq̄tatis: ſcorpiōis ꝑcuſſio: nociuuq̧ gen⁹ ſeīa ē. Cū ꝓximat vt ſtipula icēdit ignē. flāmigero igne ꝑcutit ꝯſciaꝫ per iter hitant]: exuritq̧ fūdam̄ta mētiū. h̄ ibi. O paupcula magdalēa q̄t aīas tuis vanis ocul' ⁊ cetis tuis vanitatib⁹ amoris ſagitta vulneraſti? q̄̄ta pctā in teipſa cumulaſti? O pr̄ Amb. Iniq̄tates mee ſupgreſſe ſt̄ caput meū: ⁊ ſic on⁹ ḡue ḡuate ſūt ſr̄ me. Ecce q: i celū peccaui nō audeo leuar̄ oculos meos ad celū. terrā ꝓſtrata ītueor: q: t̄ra ſū: ⁊ i terrā me ꝯſidero ꝯuerſurā. Sꝫ oc'los mēt] ad xp̄ꝫ Ieſū meū leuo quē amo: quē diligo: quē tota mēte ꝯcupiſco. qr̄ ⁊c̄. Q̄tū ad ſ̄aꝫ dico ꝙ fama ſola n̄ facit plenā fidē: ſꝫ bn̄ p̄ſūptōeꝫ: q̄ p̄ſūptio īducit purgatōeꝫ. Nec dcā paucoꝝ infamāt: ſꝫ maioris l' toci⁹ ꝑtis ꝯuicinie. Patet h̄ ex̄ de accuſa. c. inq̄ſitōis. §. vl. ubi dr̄ ſic. Queſiuiſti etiā qd ſtatui debeat ſi nihil ꝑ certā ſciaꝫ: ſꝫ tm̄ ꝑ famā ⁊ eoꝝ q fuer̄t inq̄ſiti credulitatē iuratā ꝯtigerit ueniri. Et vtꝝ aliq̄s ſr̄ eo crimie reputari d̄beat infamat⁹: de q̄ ipm̄ duo l' tres aut ēt pl'es dixerit infamatū: lꝫ d̄ ipſo nihil ſiniſtꝝ i publico audiat̄. Ad qd̄ ē nr̄a r̄ſſio ꝙ ꝓpt̄ famā ⁊ deponētiū credulitatē: dūtaxat hic excludit famā alioꝝ ꝑ h̄ qd̄ dic̄ dūtaxat: n̄ erit ad d̄poſitōis ſn̄iaꝫ ꝓcedēdū: ſꝫ iſamato canōica potit idici purgatio ſ̄ꝫ arbitriū iudicāti]: q ꝓpt̄ dcā paucoꝝ eū īfamatū reputare nō dꝫ: cui⁹ apud bonos ⁊ ḡues leſa opinio n̄ exiſtit. h̄ ibi Inno. 3⁹. In h̄. §. ponūt̄ due dubitatōes. Pᵃ ē an ſola fama ⁊ teſtiū credulitas plenā fidē faciat. Et huic r̄ndet papa ibi. Ad qd̄ nr̄a ⁊c̄. vbi dic̄ ꝙ n̄. nec dꝫ q̄s ꝓ̄uiri de crimie de q̄ n̄ ꝯſtat niſi de fama ⁊ teſtiū credulitate. Indicit̄ tm̄ illi purgatio ſ̄ꝫ arbitriū iudicātis. 2ᵃ dubitatio ē an dcā paucoꝝ ſint ſufficiētes cāe iſamatōis. Et huic r̄ndet papa dicēs ꝙ nō: ſꝫ req̄rit̄ tota l' maior ꝑs uicinie. ibi. q ꝓpt̄ dcā. Et hic nō. glo. vl. dicēs ꝙ dcā paucoꝝ nō īfamāt: ſiue infamiā n̄ inducūt. vn̄ p̄lat⁹ ꝓpt̄ h̄ nō mouebit̄ ad ingrēdū. Fama. n. dꝫ eē ꝑ villā l' ꝓrochiā ad h̄ ut fiat inq̄ſitio. vt in. c. q̄lr̄. eo. ti. Et q̄rit dcā glo. q dicant̄ pauci ex qb⁹ nō pōt oriri iſamia. ⁊ dicit ſic. Pauci dr̄. xl. ex̄ de cleri. excō. c. latores p̄ntiuꝫ ⁊ alias ꝯcōdātias pōit. Et ſuā opi. pōit dicēs. Credo ꝙ maior pſ vicinie req̄rat̄. q: fama loci req̄rit̄ nō fama aliq̄ꝝ. de preſū. c. illud ⁊c̄. h̄ ibi. Uult. n. i effcū p̄dcā glo. ꝙ īfamia ſufficiēs q̄ req̄rit̄ in cā inq̄ſitōis ad h̄ vt ſup crim̄ inq̄ri poſſit dꝫ eē ad minus penes maiorē ꝑtē ꝯuicinie l' loci ubi viget ifamia. Et ſic nō ſuffic̄ īfamia q̄ ē apd̄ duos l' tres de ꝯuicinia. Circa hāc vltimā ꝑtē dubitat̄ qd faciēdū ſi ꝓrochia nō hꝫ niſi duas l' tres domos ſeu familias. Dicūt due opiniōes. Ioā. de imola dic̄ ꝙ cū iuſ vniuerſitat] remāeat i duob⁹ l' trib⁹: ut nō. in. c. i. de elec. vr̄ ꝙ dici poſſit ꝙ apud duos l' tres poſſit tal' īfamari. q: ſoli ſūt in ꝓrochia. ⁊ ſic ſufficiēs īfamia ad h̄ vt poſſit īq̄ri. Alia opi. ē ꝙ qñ ſūt ita pauci i vna ꝓrochia ꝙ potit īfamāi ap̄ alias ꝓrochias: ita ꝙ alij aliaꝝ ꝓrochiaꝝ p̄nt eē teſtes illi⁹ īfamie: q̄ etiā apud eos ē. Et h̄ opi. eſt Io. an. ⁊ dn̄i Antonij. all'ant. c. ſup eo. de cēſi. et c. ſup. de cogna. ſpi. Nec opi. imolēſis vr̄ v̄a cuꝫ ſit icōpatibile ꝙ apud duos l' tres ſit īfamia ſufficiēs ad inq̄ſitōeꝫ. Nec obſtat qd̄ dic̄ ꝙ ius vniuerſitatis remāeat in duob⁹ l' trib⁹: q: illud ꝓcedit q̊ ad fauorē vniuerſitatis: ⁊ i his q̄ ꝯpete p̄nt vniuerſitati. id̄ h̄ opi. v̄iō ē tenēda. Et h̄ ſufficiāt ꝑ p̄nti v̄i. Tu aūt potis ex his dcis ꝯcludē q̄̄ta erat īfamia magdalene: q: nō ꝑ maiorē ꝑtē ꝓrochie l' ꝯuicinie: ſꝫ ꝑ totā ciuitatē erat diffamata. q̄ dr̄. Erat mlier i ciuitate peccatrix. qr̄ ⁊c̄. Q̄tū ad tertiū v̄i. pono aliq̄s regl'as. Pᵃ rl'a ē iſta ꝙ notoria crimia nō indigēt accuſatōe. Hec rl'a pꝫ in. c. euidētia. ex̄ de accu. vbi dic̄ ſic tex. Euidētia patrati ſceleris n̄ īdiget clamore accuſatoris. vbi glo. Scel⁹ ingt qd̄ notoriū ē ꝑ opis euidētiā. ⁊ eſt vn⁹ mod⁹ notorij. vt hēs de coha. cle. ⁊ mulie. c. vl. Multa. n. iura clamāt ꝙ notōia d̄licta n̄ indigēt ꝓbatiōe. Clamat cā. ij. q. v. ꝑ totū ⁊. q. i. ea. cā. c. de māifeſta. ⁊ d̄ purga. cano. cū dilectis. glo. v. ⁊ de ele. c. bone. el p̊. Clamat. c. porro. ex̄ de diuor. glo. i. Clamat exp̄ſſe. c. ad nr̄am. el 3ᵃ. de iureiur. ubi ꝓp̄e dicit ſic. Uerꝝ qm̄ ſ̄ꝫ traditiōes canonicas māifeſta. ſ. d̄licta accuſatōe n̄ indigēt. nec i eis eſt ordo iudiciari⁹ obſ̄uād⁹ q dꝫ in alijs obſ̄uari ⁊c̄. Clamat ⁊ glo. ij. in. d. c. ad noſtrā. cū ꝯcordātijs. Nō tm̄ ꝙ lꝫ notoria accuſatōe nō idigeāt nec ꝓbatōe: tm̄ in ill' req̄rit̄ citatio. ut in. d. glo. c. ad nr̄am. cl 3ᵃ. de iureiu. ⁊ eſt ualdē notabilis illa glo. ⁊ ꝑ notabili allegat̄. Silis glo. ē in. c. cū dilectis filijs. de purga. cano. in v̄bo. idicēda. ⁊ all'at ꝯcordantias. ⁊ eſt bona glo. De iſta mā ſatis plene tractāt dn̄s Antoni⁹ ⁊ Ioā. d̄ imola. in. d. c. ad nr̄am. Nos igr̄ tm̄ hic accipim⁹ q̄ ad noſtꝝ faciūt ꝓpoſitū. Et ſic pꝫ p̄ᵃ rl'a. Scd̄a regula ē iſta. Sn̄ia ꝑ n̄ ſuū iudicē lata ſic̄ nec ꝯfeſſio ſeu ali⁹ ꝓceſſus corā eo hitus nulla ē. Pꝫ h̄ ſ̄gula ex̄ de iudi. c. at ſi clerici. cū glo. ⁊ i. c. qd̄ aūt ꝯſuluiſti. de pe. ⁊ re. ⁊ ex̄ de ꝯſue. ad nr̄am. ⁊ i ml'tis alijs locis. In dn̄s Deut̄. xxiij. Nemo igt mittat falcē i meſſē alienā. Sufficient̄ etiā de h̄ pꝫ ſ̄ mōe p̄cedēti in 3ᵃ ꝯcl'one ſ̄e ꝯſideratōis i 2ᵃ v̄itate. vid̄ ibi. In qb⁹ caſib⁹ fallat rl'a iſta: vide i glo. fi. c. ad nr̄am audiētiā. Tertia rl'a ē iſta. In foro iudiciali eccl'ia quēpiā ex ſola volūtate iudicare aut ꝯdēnare n̄ pōt. Pꝫ iſta rl'a ſ̄mōe p̄cedēti in ſ̄a ꝯcl'one ſ̄e partis in 3ᵃ v̄itate in vj⁹ pūcto. ⁊ bn̄ ibi declarat̄. vide ibi. Ex q̄ relinq̄t̄ ꝙ pctm̄ qd̄ tm̄ mēte fit a ſolo deo punit̄. vt ibi dr̄. Quarta regl'a eſt ꝙ eccl'ia in foro iudiciali niſi crimīa notoria ſint: vt in p̄ᵃ rl'a dictū ē: n̄ pōt quēpiā cōdēnare ſine accuſatore ⁊ aliis ſ̄ꝫ iuris ordinē req̄ſitis. Patet hec rl'a p̄ in. c. i. ⁊. ij. extra de officio

iudicis oꝛdinarij. Caplm primū dicit ſic. pͥncipio ſā. ⁊ infra. Habeant igiť epi ſingulariū vrbiū in ſuis dioceſib⁹ liberā ptātē adulteria ⁊ ſcelera ĩgrere vlciſci ⁊ iudicare ſm ꝙ canones cenſent abſq; ipedimēto alic⁹. ⁊ cū op⁹ fuerit: publicū cõnocent auxiliū: nõ ad ꝑiudicādū: ſed poti⁹ ad ea q̄ deſūt ꝓſeq̄ndū. h ibi. Et glo. ſup ꝟbo canones circa mediū ſic dič. Itē ex eo qđ hic dicit: ingrere vlciſci ⁊ punire ſm ꝙ canones cēſent: ē argᵐ ꝙ iudex iudicare dꝫ ſm allegata ⁊ ſm canones ⁊ leges: ⁊ ñ ſm ꝯſciam. vt exp̄ſſe dř. xj. q. iij. c. ſūmope. ⁊. iij. q. vij. c. iudicet. ⁊ alias multas ꝯcordantiaſ adducit. Et arguit ꝯ̄ ꝑ plura iura. vbi ꝓbat ꝙ iudex põt iudicare ſm ꝙ putat. Et tādē rñdendo ponit duas rñſiões. ⁊ ſa ibi pꝫ. P⁴ dič ꝙ qñ iudex alr hꝫ in ꝯſcia ⁊ alr ꝑ ꝓbatões legitĩas ꝯſtat: ipſe dꝫ alij iudici cām delegare. Alia opinio dicit ⁊ hāc appꝛobat. ꝙ lꝫ iudex alr hēat in ꝯſcia ſua q̄ꝫ ꝯſtat ꝑ allegata: dꝫ tñ iudicare ſꝫ ꝙ eſt fcā ſibi fides in iudicio ꝑ iura dc̄a ſibi p̄: ⁊ ñ dꝫ ꝯſciam ſeq. q2 ñ ſcit illa tāq; iudex: ſed tāq; ds. ſupple ſi in ꝯfeſſione illud ſciret ł tanq; ꝑuata pſona: nec peccat: nec dř facē ꝯ̄ ꝯſciaꝫ. Et ita nec ꝯdēnando: nec abſoluendo ſequiť ꝯſciaꝫ ſuā. Et ꝙ ita ſit ꝓcedendū pꝫ. Nā dñs oīa ſciebat: ⁊ tñ nullū voluit ꝯdēnare: niſi ꝓbatiõib⁹ ꝯuinceret. ij. q. i. de⁹ oipotens. h in dc̄a glo. Sed ꝯ̄ h doctoꝛes faciunt pulcherrĩas inq̄ſitões. Iſta tñ eſt ꝟa ſnīa q̄ dicta ē. Et de h ēt notant dñs Anto. ⁊ Ioānes calderini in. c. paſtoꝛal. §. q2 ꝟo de officio delegati. ſed hanc mām dimittam⁹. Caplm ſm ſupius allegatū in ꝓbatõe iſti⁹ rłe dicit ſic. Sacerdos ſi ſciat ꝑ certo aliquē eē reū alic⁹ cris: ł ſi ꝯfeſſus fuerit ⁊ emēdare noluerit: niſi iudiciario oꝛdine q̄s ꝓbare poſſit: nõ dꝫ eū noīati arguē: ſed indetminate. ſicut dixit xp̄s: vn⁹ vr̄m me traditur⁹ eſt. Sed ſi ille cui dānū illatū ē petierit iuſtitiā: põt excõicare auctoꝛē dāni: lꝫ āte ei ꝯfeſſuſ ſit. ſꝫ tñ ñ noīati põt eū remouē a cõionē: lꝫ ſciat eū eſſe reū: q2 ñ ut iudex ſcit: ſꝫ ut ds. ſed dꝫ eū āmonē ne ſe ingerat. ſ. ad cõionē. quia nec xp̄s Iudā a cõione remouit. h ibi. Ex q̄ tex. pꝫ ꝙ ſi q̄s ſcit aliqđ crimen vt iudex allegata ⁊ ꝓbata ſeq dꝫ: ⁊ nõ ꝯſciam ſuā. Hoc exp̄ſſe dicit c. paſtoꝛal. §. q2 ꝟo. de officio delegati. vbi in ſūma dř ꝙ iudex oꝛdinari⁹ ad mandatū delegati exequať ſnīam: lꝫ ſcit eā iniuſtā. Faciat tñ oꝛdinarius q̄ nouerit ſnīam eē iniuſtā: vt delegat⁹ euꝫ ab illo onere abſoluat. ſi ñ poſſit: tūc dič tex. cū oꝛdinario delegati nõ cognitio cāe: ſed executõ tm̄ demādeť ꝙ oꝛdinari⁹ teneť obſeq delegato. ⁊ ſi ſciat illū ſnīam iniuſtā exeq: nihilomin⁹ teneať eandē. niſi apud eū poſſit efficē ut ab h onere ipſū abſoluat. h ibi in dc̄o. §. q2 ꝟo. Et in ꝟbo ⁊ ſi ſciat. ē vna glo. magrał ⁊ bona ⁊ longa ſ̄ quā multa ſcribunť ꝑ doctoꝛes. Accipiam⁹ nos illa q̄ ad nr̄m ꝓpoſitū ſūt. Hec eadē rła nr̄a hꝫ multa capła ꝓ ſe. ſa. q. i. ut. c. nos. c. iudex. c. nihil. c. ꝑmates. c. nos. ſic dicit. Nos in quēpiā ſnīaꝫ ferre nõ poſſum⁹: niſi ꝯiunctū aut ſponte ꝯfeſſum.

Caplm iudex dicit ſic. Iudex crīoſū diſcutieň. i. examinās: nõ añ ſnīam ꝓferat q̄ꝫ aut reū ipſe ſe ꝯfiteať: aut ꝑ inocentes teſtes. i. nõ falſos: aut ſuſpectos ꝯuincať. h ibi. Et. c. nihil. dicit ſic. Nihil ꝯ̄ quēlibet accuſatū abſq; legittio ⁊ idoneo accuſatoꝛe fiat. Nā dñs nr̄ Ieſus xp̄s Iudā furē ſciebat: ſed q2 nõ eſt accuſat⁹: iõ ñ eſt eiect⁹. Idē dicit bꝛeuiter. c. ꝑmates. Faciunt multi tex. ad ꝓpoſitū: ſed iſti ſufficiant. Et ſic pꝫ q̄rta regula.

Quinta rła eſt iſta ꝙ eccłia ſic ſcõs p⁹ eoꝝ mortē honoꝛat: ſic in vita xp̄o ſuierť. vt pꝫ ꝺ cõſe. di. iij. c. ꝓnūciandū. glo. i. Et qm̄ aliq ꝑdicādo xp̄m mundū circuierunt. vt apłi aliq ꝓ e⁹ noie martyres effecti ſūt. aliq in ꝟgītate. aliq in aſpa pnīa deo ſuierūt: ⁊ ſalui fcī ſūt. iõ eccłia offm̄ uite eoꝝ ꝓpoꝛtionatū inſtituit: vt offm̄ apłoꝝ: mātyꝝ: ꝟginū: viduaꝝ ⁊ coꝛruptaꝝ ⁊ ſcõꝝ ꝯfeſſoꝝ inſtituit. Nā q2 apłus grece latine interp̄tatur miſſus. qm̄ apłi ꝑ mundū euāgelizare a xp̄o miſſi ſūt: iõ eccłia in cõi eos ſolēnizat ⁊ canit in matutinis. ecce ego mitto uos ⁊c̄. De qb⁹ tñ eccłia facit offm̄ ꝓpꝛiū rõe alic⁹ ſpālis priuilegij. vt petro ꝑꝑ priuilegiū dignitatis. Paulo q̄ꝫuis ñ ſit de. xij. apłis ꝑꝑ priuilegiū ꝑdicatõis ⁊ ſocietatiſ petri. Ioāni ꝑꝑ ꝑuilegiū amoꝛis: ſeu ꝟgītatis. Andree ꝑꝑ priuilegiū crucis quā ita ardenť ꝑdicauit ⁊ ꝯcupiuit. Poſt hos eccłia honoꝛat euangeliſtaſ q ñ tm̄ ꝑdicauerť: ſed ēt euāgelia ſcripſerūt: ⁊ q̄ttuoꝛ tm̄ ſūt. q2 Gen̄. iij. dř. ꝙ fluui⁹ q egrediebať de loco uoluptatis ad irrigandū ꝑadiſū diuidiť in q̄ttuoꝛ capita. ſ. phiſon: gion: tygrim: ⁊ eufratē. Fluui⁹ allegoꝛice ſcā ꝑdicatõ ē q̄ ꝺ xp̄o ꝓcedit: a q̄ gñalr oīs uoluptas emanat. Mat. xj. Uēite ad me oēs q laboꝛatis ⁊ onerati eſtis: ⁊ ego reficiā uos. ꝑs. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauiſ ē dñs. ⁊ recte ſcā ꝑdicatio fluuio aſſimilať. q2 lauat: purgat ⁊ fecūdat trā. ꝑs. In oēꝫ trā exiuit ſon⁹ eoꝝ ⁊c̄. diuidiť āt in q̄ttuoꝛ capita. q2 lꝫ mlti euāgelia ſcripſerit: vt Nicodem⁹ ⁊ alij: ñ tñ niſi q̄ttuoꝛ ab eccłia recepta ſūt. ⁊ h triplici rõe. P⁹ ꝑꝑ ꝯcoꝛdātiā veťis teſti ⁊ noui tāq; duoꝝ teſtiū fidei xp̄i. Nā in veťi lege vnus fuit legiſlatoꝛ. ſ. Moyſes ⁊ q̄ttuoꝛ maioꝛes ꝓphete. ſ. Iſaiaſ: Zacharias: Ezechiel: ⁊ Daniel. ⁊. xij. minoꝛes ꝓphe: ⁊ multi alij ſapiētes: vt Dauid: Iob: Salomon: Ihs ſirach ⁊c̄. Silr ĩ nouo vn⁹ ē legiſlatoꝛ. ſ. xp̄ſ q̄ttuoꝛ euāgeliſte. xij. apłi. ⁊ alij ſapiēteſ: vt Hieronyꝫ⁹: Grego. Augu. ⁊ Ambꝛo. 2° ꝑꝑ figurā rote Aminadab. de q̄ ait aīa ĩ cātica. Aīa mea turbata eſt ꝑꝑ q̄drigas aminadab. Aminadab ſpontane⁹ intp̄retať: ⁊ xp̄m ſignificat q ſe ſponte obtulit. Iſa. liij. Oblat⁹ eſt q2 uoluit. ad Phil. ij. Huīliauit ſemetipſū ⁊c̄. Cui⁹ q̄driga. i. euāgelica doctrina vehiť ꝑ vniuerſū mundū q̄ttuoꝛ rotis. i. q̄ttuoꝛ euāgeliſtis. 3° vt q̄druplicē moꝛtē oñdat: a q̄ liberati ſum⁹ ꝑ xp̄m. ſ. ignoꝛantie: ſimplicitatiſ: negligentie: ⁊ malignitatis. His. n. modis peccamus ⁊ moꝛimur. ſed per chꝛiſti predicationem quadrupliciter liberamur. ſ. ꝑ verā xp̄i ſciam: ſapiaꝫ: ſollicitudinē: ⁊ bonitatē. q2 ⁊c̄.

Figurātur in diuerſis foꝛmis: ut figura doctrīe eoꝝ corrñdeat. Ioānes tāq; aq̄la alti⁹ ceťis intonuit dicēs. In ꝑncipio erat ꝟbū. Mathe⁹ tanq; hõ. q2 ꝺ hūanitate xp̄i hñ ſcripſit. uñ ĩ ꝑncipio ait. Liber gñatõis Ieſu xp̄i ⁊c̄. Lucas q2 xp̄i paſſionē lati⁹ declarauit ĩ foꝛma bouis ābulat. Marcus ĩ foꝛma leonis. q2 xp̄i reſurrectõeꝫ hñ oñdit ⁊ ei⁹ euāgeliū in die reſurrectiõis legiť. Multa circa h dici poſſent: ſꝫ trāſeam⁹. Poſt euāgeliſtas honorat eccłia martyreſ. Martyr grece latine dř triſtis. q2 ꝓ xp̄o multas triſticiaſ paſſi ſūt Et iõ offm̄ martyꝝ oꝛdinauit qđ eſt cõe oīb⁹. q2 oēſ cõiter ꝑ xp̄o paſſi ſūt. Aliqb⁹ aūt officia ꝓp̄a deputauit rõne alic⁹ ꝑuilegij. vt Laurētio Stephão. Ioāni bap. ⁊ alijſ qbuſdā. P⁹ hoſ honõat ꝯfeſſões. i. dei laudatoꝛes. Lꝫ. n. tā martyres q̄ꝫ ꝟgines ⁊ oēs ſci poſſint dici ⁊ ſint dei laudatõeſ tñ iſti ꝓpꝛie ꝯfeſſoꝛes dñr. q2 nullo alio mõ uitaꝫ ꝓ xp̄o exuerūt niſi in laudādo: pſallēdo: ⁊ decātādo dinas laudes. ⁊ hi ſūt epi ⁊ p̄ſbri: ad q̄s ſup oēs dicē diuinū offm̄ ſpectat. Et iõ aliq dñr ꝯfeſſoꝛes maioꝛes. vt epi. aliq minões: vt ſacerdoteſ Poſt hos ſequūť ꝟgines q̄ vigõe caſtitatis ⁊ ĩtegritatiſ carnis ſecute ſūt agnū q̄cūq; iuit. q2 ſicut xp̄s in aīa ⁊ ĩ coꝛꝑe ĩteger fuit ⁊ caſtiſſimus: ſic ꝟgines ꝑꝑ ei⁹ amoꝛē firmo ꝓpoſito nūq; experiendi delectatõeſ carnales ſecute ſť redēptoꝛē ⁊ ita eccłia eis offm̄ vite corrñdens oꝛdinauit in cõi: lꝫ aliqb⁹ ꝓpť ſpāle ꝑuilegiū ĩ ſpāli offm̄ oꝛdīauerit. Poſt has ſeq̄ť offm̄ viduaꝝ ⁊ coꝛruptaꝝ q̄ pn̄iam de coꝛruptõe coꝛꝑis faciētes: ꝑ quā cõruptõeꝫ mētis recuꝑauerť xp̄m ſecute ſť. ⁊ iõ tłe offm̄ ꝑtiꝫ cõicat cū offõ ꝟginū: vt pꝫ: ⁊ nõ ĩ totū. qm̄ ipſe ꝟginitate mētis tm̄ xp̄m in ſcā caſtitate ſecute ſūt. q̄re ⁊c̄. His ſic reguł declaratis foꝛmātur q̄nq; rões q̄re Magdalenā dicim⁹ ñ tm̄ mēte: ſꝫ coꝛꝑe fuiſſe coꝛruptā. Pria rõ eſt iſta fūdata in p⁴ regula. Crimina notoꝛia ñ indigēt aliq̄ ꝓbatõe: ſꝫ ab oīb⁹ ꝯcedūť. ſꝫ magdalēa fuit publica ⁊ notoꝛia peccatrix. q2 ait rex hodiern⁹. Erat mulier in ciuitate peccatrix. ⁊ ſi in ciuitate ꝫ in maioꝛi ꝑte. ⁊ ꝑ ꝯñs ab oīb⁹ eſt ꝯcedēdū illaꝫ fuiſſe publicā peccatricē. Ubi nõ ꝙ aliud ē dicē mulierē eē publicā peccatricē: ⁊ aliud publicaꝫ meretricē. Publica mētrix dř q̄ mltoꝝ libidini pꝫ. xxxiiij. di. c. vidua ē cui⁹ ⁊c̄. vbi dicit tex. Uidua eſt cuſ⁹ marit⁹ moꝛtu⁹ ē. Eiectrix q̄ a marito viuēte ꝓijciť. meretrix q̄ mltoꝝ libidini pꝫ. h ibi Hiero. ⁊ ibi ꝑ Io. Publica peccatrix eſt q̄ vni tm̄ publice ꝯſentit ł aliqb⁹. ⁊ ĩtelligo publice qñ ñ curať ut publice ſciať. Abſit ut magdalenā tā nobilē: tā diuitē ⁊ pꝛudētiſſimā dicā publicā mētricē: ut q̄dā aſſerť: ſꝫ eā publicā peccatricē dicimus. q2 publice vnū amatoꝛē foꝛte ⁊ ñ pl̄es habuit cui ad placitū ſuccūbebat. Uel põt ēt dici meretrix c⁹ publice venał ē turpitudo. vt xxxij. q. iiij. c. mētrices. vbi dič tex. Mētrices eē ⁊ ad mētrices accedē ꝓhibet dñs quaꝝ publice vēalis ē turpitudo. In decalogo aūt mechie noīe ñ vi h ag̃re ꝓhibuiſſe. qm̄ mechia ñ niſi adulteriū

intelligi ſolet. hec ibi Aug. in q̄õnib⁹ deutero. qđ nec de magdalena aſſerēdū eſt cū diueſ eēt: nec alioꝝ indigēt mercede. q̄re publica peccatrix et nõ publica mētrix erat. Scđa rõ eſt iſta. Nullus a ñ ſuo iudice ꝯdēnari dꝫ. Iſta pꝫ ĩ 2⁴ rła. ſed eccłia hodie ꝯdēnat magdalenā publicā peccatricē. Ergo aut ē ver⁹ iudex. ⁊ ſic ſnīa ꝟa. aut ñ ⁊ ſic eccłia peccat ſnīando quaꝫ nõ dꝫ: aut mõ q̄ nõ dꝫ. qđ eſt erroneū dicē. Tertia rõ eſt iſta. Qui tm̄ volūtate peccauit nõ hꝫ aliū iudicē niſi deū. ꝫ ſi magdalēa tm̄ volūtate cānalr peccaſſꝫ ⁊ ñ oꝑe: deū tm̄ hēret vltoꝛē. ſꝫ eccłia illā publicā peccatricē dānat. ꝫ ñ ꝺ carnali coꝛruptiõe mētali ſꝫ coꝛꝑali intelligiť. Iſta rõ fundať in 3⁴. rła.

Quarta rõ eſt iſta. Que ñ ſūt eccłie nota: ſꝫ occulta: ab eccłia dānari publice ñ pñt. ĩtellige in ſpāli ⁊ nõ ĩ gñali. In gñali. n. ⁊ ĩdeterminate ⁊ ñ in ſpāli ⁊ determinate pōt eccłia iudicare ⁊ cõdēnare. vt āmonēdo ⁊ excõicando. vt pꝫ in. d. c. ſacerdotes. de offi. iudi. oꝛdi. ſupi⁹ allꝫato in 4⁴ r̄gula. Sꝫ eccłia magdalenā publicā peccatricē ꝯdēnat in euāgelio. ꝫ de pctõ carnis noto ⁊ non ignoto. Coꝛruptio mētis eſt pctm̄ eccłie ignotū ꝫ ipſa nõ hꝫ de eo iudicare. ſꝫ iudicat eā. ꝫ de carnali coꝛruptõe. Et ꝯfirmať ꝑ tex. xxxij. di. c. erubeſcāt. ĩ fine. vbi dř ſic. Secretoꝝ aūt cognitoꝛ ⁊ iudex eſt de⁹. hec ibi. vbi glo. ſic ait. Ex h pꝫ ꝙ eccłia nõ iudicat de occultis. ſic. xxxij. q. vj. xp̄iana. ij. q. v. ꝯſuluiſti. Et eſt arᵐ ꝓ opinione illoꝝ q dicūt occultū delictū nõ irrogat irregularitatē. qđ eſt hodie exp̄ſſuꝫ in extuagāte. de tēpo. oꝛ. c. vi. hec glo. Caplm xp̄iana dicit ſic. Xp̄iana religio adulteriū in vtroq; ſexu pari rõne ꝯdēnat. Sꝫ viros ſuos muliēs ñ facile ꝺ adulterio accuſant. ⁊ nõ hñt latētia pctā vindictā. viri aūt ⁊c̄. h ibi. Et allꝫat ibi glo. c. ſuꝑdictū. erubeſcāt. dicēs. Eccłia nõ iudicat de occłtiſ. ⁊. c. ꝯſuluiſti. dič ſic ꝟſus finē. Spõtanea. n. ꝯfeſſiõe vł teſtiū approbatõe publica delicta: hiſ pre ocuł dei timoꝛe ꝯmiſſa ſūt regimini meo iudicare. Occulta ꝟo ⁊ ĩcognita illi ſūt relinq̄nda q ſolus nouit corda filioꝝ hoīuꝫ ⁊c̄. h ibi. Stephan⁹ q̄nt⁹ Maḡutio epo Huberto. Quō ꝫ eccłia magdalenā publicā peccatricē ꝯdēnabit ſi ſolū mēte coꝛrupta fuit: q̄re ⁊c̄. Quinta rõ eſt iſta. Talr eccłia ſcõs honorat qualr xp̄o ſuierť ⁊ ꝓ xp̄o vitā finierūt Sꝫ eccłia magdalenā ut coꝛruptā honoꝛat: ñ ut ꝟginē. vt pꝫ in ei⁹ offõ. ꝫ ipſa nõ fuit ꝟgo: ſꝫ cõꝛupta. Et ꝯfirmať iſta rõ. A magdalēa ſeptē dmonia eiecta ſť. vt Greg. ait. Sꝫ ꝑ ſepteꝫ demonia ꝑ eundē ſeptē moꝛtalia pctā deſignanť. ꝫ ab ip̄a ſeptē moꝛtalia pctā eiecta ſūt. Inter h ſeptē aūt pctā luxuria eſt vnū. ergo ab ea eiectū eſt pctm̄ luxurie. ſed pctm̄ luxurie nõ conſiſtit in ſola coꝛruptõe mētis: ſed etiā in coꝛruptõe carnis. ergo ipſa fuit coꝛrupta carne. Qꝫ āt luxuria nõ ſit cõꝛuptio mētis: ſꝫ cõꝛuptio carnis appet ꝑ beatuꝫ Tho. ſa ſe. q. cliiij. vbi ꝯnūerat ſpēs luxurie: q̄ ſpēs nõ dicūt coꝛruptõeꝫ mtis ſꝫ coꝛꝑis. vñ ſi q̄s mte ꝯſideraſſꝫ carnalr maſculū non diceretur

ſodomita. Jtē ſi quis mente carnalr deſideraſ-
ſet aliquā pſonā ſibi ꝯiunctā: certe nō cōmiſiſſet
ꝑpꝛie inceſtū niſi q̄ ad deū. Et ſic de alijs ſpēb⁹
ſed a Magdalena eiectū eſt pcm̄ luxurie. ḡ nō
ſola mala cogitatio: ſꝫ macula turpis act⁹ carna
lis. Et ꝯfirmat̄ ſic. Ligde ꝯiecture faciunt ligdā
ꝓbationē. vt pꝫ in ſa ꝯclōe ſe ꝯſideratiōis h⁹
ſmonis. Sed oēs ꝯiecturas ruine carnal̄ habu
it paupcula Magdalena. ḡ eā publice ruinatā
carnalr eccl̄ia iudicauit: in c⁹ ſignū hodie phari
ſeus ait. ſi hic eſſet ꝓpħa ſciret vtiq̄ꝫ q̄ ⁊ q̄lis eſt
mulier q̄ eū tangit: q2 peccatrix eſt: nō quidem
tm̄ mente: q2 phariſeo de e⁹ mente n̄ ꝯſtabat: ſed
coꝛpe qđ erat publicuꝫ in ciuitate. qr̄ ⁊c̄. Et ita
ſū h⁹ opinionis ⁊ ero donec ꝯitas in ꝯriū n̄ ꝯſta
bit magdalenā coꝛpe ⁊ nō tm̄ mente carnalr fu
iſſe coꝛruptā. Crede tn̄ ſic l' nō ſic nō eſt articul⁹
fidei: nec ſpectans ad nec̄itatē ſalutis. Et h̄ non
derogant dignitati eius. q2 in magnis pctōrib⁹
magna relucet gr̄a dei. ⁊ audientes eā ſic publi
cā fuiſſe peccatricē ⁊ dei gr̄am accepiſſe eſt no-
bis grande ar̄m ſperandi in miſericoꝛdia ei⁹. q̄re
⁊c̄. Et hec ſufficiant pꝛo ſecunda conſideratiōe.

De pn̄ia Marie magdalenē ꝯſideratio 3ª.

Ertio doctorum

t Circa pn̄iam Marie magdalene ⁊
ꝯſecutā gr̄am mirabilē conclōnē vi
deam⁹. vbi tres conclōnes ſubiūga
mus. vꝫ. P⁴ ꝯ⁹ eſt. ſicut Maria an̄ ꝯuerſionē
fuit ꝯfuſio oīum peccatoꝝ: ſic in ꝯuerſione fuit
mirabile ſpeculū diuinoꝝ donoꝝ. 2ª ꝯ⁹ ē iſta.
ſicut ꝯuerſio Pauli in numero viroꝝ: ſic ꝯuer-
ſio magdalene eſt gl̄oſiſſima in numero mlieꝝ.
3ª ꝯ⁹ eſt iſta. ſicut pp peccatoꝝ multitudinē fu-
it magdalena dei pfida inimica: ſic p pn̄iam fa-
cta eſt xp̄i vera diſcipula.

Q Magdalena per pn̄iam facta eſt diuino
rum donoꝝ ſpeculum conclō pꝛima.

a Ccipe pꝛimā cōclōnē. vꝫ. Sic̄ Maria
an̄ ꝯuerſionē ⁊c̄. vbi tres inquiram⁹ ꝯi.
vꝫ. P⁴ ꝯi. eſt. q̄uo xp̄s Jeſus magda-
lenā ad ſe vocauit. 2ª ꝯi. q̄uo magdalena ſuaꝫ
vitā emendauit. 3ª ꝯi. quas gr̄as magdalena ī
lachꝛymis ad pedes xp̄i adinuenit. Q Cuꝫ ad
pꝛimā pono vnā regulā gn̄alē ꝙ ad ꝯuerſionez
peccatoꝛis de neceſſitate requirit̄ gr̄a dei hūa-
nā ꝓueniens uoluntatē. ꝑs. Miſicoꝛdia dn̄i pꝛe
ueniet me. Et Augu. de ꝑdeſtinatione ſcōꝝ. ds
eſt qui iuſtificat ipiū nō ꝓuentus hūana uolūta-
te: ſed ipſe ꝓueniens hūanā voluntatē ſua miſi-
coꝛdia. Tres ḡ gr̄e ꝓuenerūt magdalenaꝫ ut ſe
ipſā cognoſceret. vna illuſtrans ipſā. 2ª inflā-
mans: 3ª foꝛtificans. P⁴ fuit gr̄a illuſtrans.
Audi Aug. in ꝓſolodion. c. v. Si voluntate ſua
ꝑſumat peccatoꝛ mūdari nō pōt nec ex coꝛde ꝯ
pungi. q2 niſi dn̄s Petrū aſpexiſſet nunq̄ꝫ pn̄ia
ductus amare fleuiſſet. Tria āt bona cauſauit
in aīa magdalene. hec pꝛima gr̄a. ſ. cognitionē ſui
cognitionē culpe: ⁊ cognitōꝫ diuine iuſtitie. Jn

pꝛima cognitōe cognouit ſe eſſe dei creaturā ad
imaginē ⁊ ſimilitudinē e⁹ factā: rōnalē ⁊ moꝛta
lē: ad dei fruitionē eternā oꝛdinatā. ⁊ h̄ pꝛima co
gnitio eſt pꝛim⁹ grad⁹ ſcandendi celū. Audi Hu
gonē li. de aīa. Fruſtra ingt coꝛdis erigit ocu-
lū ad videndū deū q nundū idone⁹ eſt ad vidē-
dū ſeipſū. Pꝛim⁹. n. eſt vt cognoſcas inuiſibi
lia ſpūs tui q̄ꝫ poſſis idone⁹ eſſe ad cognoſcēdū
inuiſibilia dei. ⁊ ſi nō potes teipſū cognoſcē non
ꝑſumas apphendē ea q̄ ſunt ſup te. ꝑcipuuꝫ. n. ⁊
pꝛincipale ſpeculū eſt ad videndū deū anim⁹ rō-
nalis inueniens ſeipſū. melioꝛ es ſi teipſū cogno
ſcas q̄ꝫ ſi te neglecto curſus ſideꝝ: vires herbaꝝ
cōplexiones hominū: nāas aīaliū: celeſtiū oīuꝫ ⁊
terreſtriū ſciam haberes. Multi. n. multa ſciūt
⁊ ſeipſos neſciūt: cū tn̄ ſūma ph̄ia ſit cognitō ſui
h̄ ille. Jmmediate p⁹ h̄ ſequit̄ ſm̄ bonuꝫ qđ ī aīa
magdalene ex pꝛima gr̄a gn̄atū eſt. ſ. cognitio cl
pe: in q̄ cognitōe vidit e⁹ ingratitudinē tātoꝛꝫ
donoꝝ dei. ſ. nāe. q2 foꝛmoſa: ſana ⁊c̄. ⁊ foꝛtune.
q2 nobilis: diues: ⁊ bone pentele ⁊c̄. ⁊ ſpūs. vt
bonū ⁊ ſanū intellectū ⁊c̄. Jtē cognouit ingrati
tudinē tante patiētie dei ⁊ miſicoꝛdiſſime expe
ctatōis e⁹. ⁊ in coꝛde ſuo mox cū paulo ad Ro.
ij. exclamare cepit. O miſa magdalena: an ig-
ras ꝙ patientia dei ad pn̄iam te adducit: Jteꝫ
cogūit multitudinē: turpitudinē ⁊ certitudineꝫ
ſuoꝝ peccatoꝝ. ⁊ cū ꝓpħa exclamauit in coꝛde.
Miſere mei ds ſm̄ magnā miſicoꝛdiā tuā ⁊c̄.
dic alīqt illoꝝ ꝯſuū: q2 ad ꝑpoſitū faciūt. Nec
mirū ſi ſic paupcula magdalēa exclamat. qm̄ ut
Greg. ait in moꝝ. q̄nto qs min⁹ ſe videt: tāto mi
nus ſibi diſplicet. ⁊ q̄nto maioꝛis gr̄e lum̄ pcipit
tanto āplius rephenſibilē ſe eſſe cogīcit. Jmme
diate bonū terciū ſequit̄. ſ. cognitio diue iuſtitie
in q̄ cogūit ꝙ nil inultū abire pmittit: ſed oībus
tribuit ſm̄ opa ſua. ꝑs. Retribuet mihi dn̄s ſm̄
iuſtitiā meā: ⁊ ſm̄ puritatē manuū meaꝝ ſtribu
et mihi. Et ſic paucitatē meritoꝝ ⁊ multitudinē
peccatoꝝ in aīo reuoluens: ⁊ diſtrictū iudicij te-
ramen cū ꝓpħa clamabat. Dn̄e ne in furoꝛ tuo
arguas me: neq̄ꝫ in ira tua coꝛripias me. Et ſic
pꝫ gr̄a pª. 2ª gr̄a dr̄ inflāmans. Jllūinatione nā-
q̄ꝫ intellectu in cognitōe ſuipſius ⁊ dei: ſubito i
gredit̄ diuin⁹ amoꝛ voluntatē inflāmans. ꝑſ. Jn
flāmatū ē coꝛ meū: ⁊ renes mei. i. affect⁹ cōmu-
tati ſūt. Et imediate tria bona in voluntate ma
gdalene h̄ gr̄a ipꝛeſſit. vꝫ. odiū mundanoꝝ: deſi
deriū eternoꝝ: affectū diuinoꝝ mādatoꝝ. P⁹
ipꝛeſſit odiū mundanoꝝ. q2 cogūit eoꝝ inſtabili
tatē: piculū ⁊ ꝯceptōꝫ. Et imediate cepit lachꝛy
mare dicenſ. O aīa mea: miſa magdalena gd ti
bi ⁊ huic labili mūdo: Cur tot delitijs diſſolue-
ris: Cur os ⁊ linguā in tātis offenſionib⁹ creato
ris tui coinquinas: Cur tā vano capilloꝝ oꝛnatu
decipis: Cur tot aīas a deo tuo ꝑ celeſti rgno
creatas iaculis oculoꝝ tuoꝝ iſicis ⁊ ad tartarea
regna ruere facis: Cur coꝛp⁹ tuū coꝛrodendū a
ꝯmib⁹ tāto faſtu ⁊ pōpa deo tuo infinito ꝑpōis:
Cur tu miſa ⁊ miſabilis valde ex nobili ꝓgēie

exta: coꝛpoꝛe taꝫ foꝛmoſa: nāli ſapīa illuſtrata: in
tanta turpitudine demerſa es: ⁊ tanq̄ꝫ ſus ī uo-
lutabꝛo luti in oēꝫ carnis ſpurciciā abſq̄ꝫ ruboꝛe
lapſa es: Quid fruſtra decipis: Bona q̄ diligis
trāſitoꝛia ſunt. Bona q̄ negligis eterna ſūt. Jlla
cōia beſtijs. iſta angelis. iſta terrena. illa celeſtia
Nōne diꝫ audis: Hiere. iij. Tu foꝛnicata es cū
amatoꝛib⁹ mult]. reuertē tn̄ ⁊ ego ſuſcipiā te ⁊c̄.
Et imediate poſt hoc ſupuenit deſideriū eterno
rū. ꝑs. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū: qn̄ ue
niā ⁊ appebo an̄ faciē dei. Et hic cognouit eter
nitatē eoꝝ: amenitatē: inſatiabilitatē ⁊c̄. Et cuꝫ
Paulo clamat. Cupio diſſolui ⁊ eē cū xp̄o. Qm̄
ut ait Ber. in ſmone. cui xp̄s incipit dulceſcere
neceſſe ē amareſcē mūdū ⁊c̄. Poſt hoc: q2 ad ſa
lutē ⁊ dei amicitiā p viā diuinoꝝ mādatoꝝ per
uenit̄. Math. xix. Si vis ad vitā ingredi ſua mā
data: mox in mentē ei⁹ ingredit̄ affectus ſuandi
mādata dei. ⁊ hic ꝯſiderauit ꝙ volēti nihil ē dif
ficile. Jugū. n. meū ait xp̄s Math. xj. ſuaue eſt:
⁊ onus meū leue. ſ. volēti. Cōſiderauit ꝙ ſicut p
viā iobediētie ſue pditōis cā extiterat: ita p obe
dientiā ſalutē obtinēt. Cogūit ſe libeꝝ arbitriuꝫ
habē. ⁊ cū ꝓpħa clamabat. Utinā dirigant̄ vie
mee ad cuſtodiēdas iuſtificatōes tuas. Et recte
h̄ dicebat. qm̄ ut Aug. li. đ gr̄a ⁊ libero arbitrio
ait. c. xxiiij. ⁊ ponit̄ de pe. di. i. c. tres actōeſ. Ois
q ſue volūtatis arbiter eſt ꝯſti: ut⁹ nō pōt nouaꝫ
icboare vitā niſi eū veteris vite peniteat. h̄ ille.
Et ſic pꝫ 2ª gr̄a. Tertia gr̄a magdalene ꝯuer-
tēs eā fuit gr̄a firmās. ſ. ī bono ꝑpoſito. Pꝛetea
ait tex. hodiern⁹. ſtans. ſ. firma in bono ꝑpoſito.
Et hic tria alia bōa ſubſecuta ſt̄. Pꝛio ſue ꝯo-
ne volūtatis ad dn̄m ꝯmēdatio. bone volūtatiſ
accelerata opatio. ⁊ toti⁹ ſue vite emēdatio. P⁹
.n. ſuā volūtatē bonā dn̄o ꝯmēdauit. Et ait illō
Gen. iij. Reſpice dn̄e ad me ſicut reſpexiſti ad
Abel ⁊ mūera ei⁹. Reſpexit. n. dicit tex. dn̄s ad
Abel ⁊ mūera ei⁹. ad Cain aūt nō reſpexit. Re-
ſpice dn̄e ad me ſic̄ reſpexiſti ad Gedeonē: cui di
xiſti Judic̄. vj. Uade ī hac foꝛtitudine tua libera
bis iſrl̄ de manu Madiā. Et cū ꝓpħa dicebat.
Exaudi me dn̄e qm̄ benigna ē miſericoꝛdia tua
ſecūdū mlītitudinē miſicoꝛdiaꝝ tuaꝝ reſpice in
me de⁹ me⁹. ne elōgaueris a me dn̄e: in auxiliuꝫ
meū reſpice ⁊c̄. Scđo huic bono ſubſecuta eſt
bone volūtat] accelerata opatio. Quia mox vt
xp̄s pdicatōi finē dedit: ad quā q̄ſi vi p quādam
bonā vetulā ꝯducta ē tota vanitatib⁹ plena. Jn
q̄ pdicatiōe iſtas pdcās gr̄as accepit. domū cito
pꝛexit. ⁊ fractiſ āpull' ⁊ vaſis fucationū ſuaꝝ hu
mili veſte īduta: ad domū phariſei pꝛexit ⁊ ſola:
vt videbr̄ in ſe. ꝯi. Et ſic 3m bonū ſubſecutuꝫ ē
ſ. toti⁹ vite ſue emēdatio. q2 lachꝛymiſ cepit riga
re pedes Jeſu xp̄i: vt videbr̄ nc̄. qr̄ ⁊c̄. Q Cuꝫ
ad 3am ꝯi. dico ꝙ finita pdicatōe xp̄i ⁊ domū p
gens depoſitis pōpis hūilib⁹ veſtita pānis xp̄m
īngrē cepit. ⁊ vt audiuit ꝙ ī domo phariſei diſcū
beret: iſalutato hoſpite domū ingrediēs. ⁊ xp̄m
diſcūbētē accedēs: crinib⁹ ſparſis ſtetit retro ſe

cus pedes ei⁹ ⁊ cepit rigare illos: ⁊ capill' capitis
ſui t̄gebat illos ⁊ oſcl̄abat̄ ⁊ vnguēto vngebat.
Septē. n. modis ꝯ ſeptē pctā moꝛtalia ſatiſfecit.
Pꝛim⁹ mod⁹ fuit foꝛtitudis ꝯ fragilitatē ⁊ la-
bilē luxuriā e⁹. q2 dr̄ in euāgelio. ſtans. ſ. firma ⁊
foꝛtis ꝑponēs nūq̄ꝫ ampli⁹ labi. ꝑs. Juraui ⁊ ſta
tui cuſtodire iudicia iuſtitie tue. Scđs dr̄ hūi
litatiſ. ⁊ hoc ꝯ ſuā ſupbiā. q2 dr̄. ſtans retro: ⁊ pꝛe
ꝟecūdia multitudis ſuoꝝ pctōꝝ cū manaſſe. ii.
Paral̄. vl. dicebat. Nō ſuꝫ digna vidē altitudi-
nē celi p mlītitudie pctōꝝ meoꝝ. Terti⁹ mod⁹
dr̄ ꝓſtratōiſ. ⁊ hoc ꝯ accidiā. Hodie nāq̄ꝫ ꝓſtrata
ad xp̄i pedes erat: q̄ ſuis pedib⁹ ī bn̄faciēdo acci
dioſe vixerat: ⁊ deū plurib⁹ modis offēderat. O
bn̄dci ⁊ ſci pedes. Si mariaꝫ hodie q̄ris vbi es
magdalena: ad xp̄i pedes. Et qn̄ magr̄ tu⁹ cruci
fix⁹ eſt vbi eras magdalena: ad xp̄i pedes ī cru
ce affixos. Et qn̄ depoſit⁹ đ cruce ē vbi eras: ad
xp̄i pedes. Et qn̄ tibi appuit p⁹ reſurrectiōeꝫ gd
magdalēa feciſti: ꝓſtraui me ad xp̄i pedes. Et
nūc in celo vbi nūc gloꝛificata māes. vbi māeſ:
Ad pedeſ xp̄i frat̄ Ambꝛoſi: miſicoꝛdiā đi ꝓ pec
catoꝛib⁹ quā egoipſa ꝯſecuta ſū inſtant̄ peteſ ⁊c̄.
Quart⁹ mod⁹ dr̄ lauatōiſ. q2 dr̄. et lachꝛymiſ ce
pit rigare pedes ei⁹. Et hoc ꝯ irā q̄ e⁹ coꝛ obceca
uerat: vt n̄ poſſꝫ diſcernē veꝝ. O maria gd plo
ras: q2 deū meū offēdi. Et ī paſſiōe magiſtri gd
ploꝛas: q2 eū iuuare n̄ poſſū: q ꝓ me tāta dig̃tus
eſt pati. Et ad monumētū gd ploꝛas: q2 video a
moꝛē meū q mea vita ē nūc ꝓ me vitā ſpōte de
diſſe. Et in reſurrectōe gd ploꝛas: pꝛe deſiderio
ſpōſi mei Jeſu reſuſcitati q me reſuſcitauit ad ui
tā. Et nūc magdalena ī celo an ploꝛas: ploꝛo g-
dē: ſꝫ gd ploꝛas: ingr̄titudinē xp̄ianoꝝ: q2 ꝯterūt
tergū ⁊ n̄ faciē ad dn̄m meū: ⁊ obliti ſt̄ mādatoꝝ
ei⁹ ⁊c̄. Quint⁹ mod⁹ dr̄ ſatiſfactōis. q2 dr̄. capill'
capit] ſui t̄gebat. Et h̄ ꝯ auaritiā. Que. n. ꝑpter
ſuas faciēdas pōpaſ paupib⁹ ſua bōa negauit: ⁊
mlta iniuſta luc̄ fecit: vt ſuis vaniſ aīs ſatiſfacēt
hodie ad xp̄i ꝓuoluta pedes: non tn̄ lachꝛymas
pedib⁹ xp̄i dedit: ſꝫ capill' capitis terſit mlītis int̄
poſitiſ mētalib⁹ ſpūalibuſq̄ꝫ ꝯbiſ: q̄ tu ipſa aīa ex
cogitare potes ⁊c̄. Sext⁹ mod⁹ dr̄ affectōis. qa
dr̄. oſculabat̄ pedes eiuſ. ⁊ h̄ ꝯ iuidiā. Nā q̄ đ alie
nis honoꝛib⁹ ⁊ bonis iuida fuit: hodie ad xp̄i pe-
des ꝓſtrata ex grādi amore oſculabat̄ pedeſ xp̄i
Septim⁹ mod⁹ dr̄ vnctiōis. q2 vnguēto vnge
bat. ⁊ hoc ꝯ pctm̄ gule. vt q̄ pꝛi⁹ guloſe vixerat ⁊
ſapoꝛib⁹ ⁊ odoꝛib⁹ ⁊ pinguedie carnē ipinguaue
rat: hodie ad xp̄i pedeſ ꝓuoluta vnguēto purga
ret. q̄re ⁊c̄. O ſpecl̄m pctōꝝ oīum. O ſingulare
dec⁹ ⁊ oꝛnamētū xp̄iane religiōis. O fiducia ma
xima ipetrādi veniā. O doctrīa ſcā: qs te fugiet
qs aſpnabit̄: qs nō amabit: O pctōꝛes huc acce
dite. huc feſtinate. cuꝫ magdalena ad xp̄i pedes
uoſipſos ꝓſternite. ⁊ xp̄i miſicōdes lauate pedes
⁊ mēbꝛiſ oīb⁹ qb⁹ deū offēdiſtis ſatiſfacite. Audi
te Aug. li. de pn̄ia. Ad agēdā ingt pn̄iaꝫ n̄ ſuffic̄
moꝛes ī meli⁹ cōmutare ⁊ a malis factis recedē
niſi et đ his q̄ fcā ſt̄ deo ſatiſfacias p pn̄ie doloꝛē

p hūilitatis gemitū: p ↄtriti cordis ſacrificiū co
operantib⁹ elẏmis ꝛc̃. Hec ille. Et iſta ſufficiant ꝑ pn̄
ti ꝟi. Qũtū ad t̃tiā dico ꝙ ad xp̄i pedes ma-
gdalena tria bōa recepit. Primo pctōꝝ remiſſiōꝫ
qꝛ remittunt̃ tibi pctā tua. ps. Laboraui i gemi
tu meo: lauabo p ſingulas noctes lectū meū: la
chrymis meis ſtratū meū rigabo. Exaudiuit dn̄s
vocē flet⁹ mei. O ſi nūerare poſſem⁹: q̃t tā i ue-
teri q̃ȝ in nouo teſtō lachrymis dei grām adepti
ſūt: ꝑfecto ꝛ noſipſi ſine intmiſſione lachrymas
fūderem⁹. Filij iſrl̃ pctā ſua ꝛ ingratitudinē fle
uerūt: vnanimit̃ eoꝝ voces leuātes: ꝛ grām dei i
uenerūt. Judic. ij. c. Poſſerē qdē ad lrām tex. ſed
lōgior eēm q̃ȝ vellē. Itē Ezechias rex iude cuȝ
audiſſet cōminatōes ſcriptas i li° legis dn̄i ꝓpt̃
pctā ſua: ſcidit veſtimēta ſua ꝛ fleuit: ꝛ placuit do
mio. iiij. Re. xx. ꝛ Iſa. xxxviij. Fleuit Dauid per
ſingulas noctes ꝛ de lachrymis lauacrū fec̃ ut
ipſe teſtat̃: ꝛ lachrymas cibū ꝛ potū ſuū ait. Fue
rūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. vn̄
ꝟſus. Huic lachryme lauacꝝ panis potuſq̃ȝ fue
rūt. Magdalena q̃tū fleuerit audiſti. Petrus
recognita trina negatōe fleuit amar̃. Luc. xxij.
ꝛ ſic de alijs. Vn̄ Ber. de ↄtēptu mūdi. O inq̃t
felices lachryme q̃s bn̄igna man⁹ ↄditoris ab-
ſterget. O bti oculi q in talib⁹ liq̄fieri eligerūt q̃ȝ
auaritie ꝛ petulātie famlari. Hec ille. 2ª gr̃a quā
magdalena ad xp̄i pedes ꝓuoluta recepit ē aīe
ſue clarificatio. qꝛ ſicͭ ātea p pctm̄ tota tenebro
ſa extiterat: ſic p ↄtritōꝫ ꝛ dei grām pctō expul
ſo lucidiſſima remāſit. Vn̄ Criſo. ſup Mat. Sic
p⁹ vehemētes ībres aer pur⁹ ac mūdus efficitur:
ita p⁹ lachrymaꝝ pluuias ſerenitas mētis atq̃ȝ
trāquillitas ſequit̃. Hec ille. 3ª gr̃a fuit ad glīa ꝑ
deſtinatio. qꝛ eā dn̄s ꝑdeſtiauit ad vitā. ad Ro.
xix. Quos ꝑdeſtinauit: hos ꝛ uocauit. ꝛ q̄s uo-
cauit: hos ꝛ iuſtificauit. quare ꝛc̃. Et iſta ſuffici-
ant pro preſenti concluſione.

Q̃ ↄuerſio Magdalene fuit gl̃ioſiſſima ↄ° 2ª
Ccipe ſcḋam ↄcl̃onē. vȝ. Sic ↄuerſio
a Pauli in nūero viroꝝ: ſic ↄuerſio Ma
gdalene gl̃ioſiſſima fuit in nūero mlī̃e
rū. vbi tres ingram⁹ ꝟi. vȝ. P° ꝟi. ē. q̊tuplex ē
ↄuerſio. 2ª ꝟi. ē. An oēs ↄuerſi cuȝ magdalena
ſtent ad pedes xp̄i. 3ª ꝟi. ē. qd homini i hac vi-
ta ↄ̃ſtat ne poſſit ad deū ↄuerti. Qũtū ad pri-
mā dico ꝙ triplex ē ↄuerſio ꝑncipal̃. ſ. dei iuſti ꝛ
diaboli. P° ↄuerſio ē ↄuerſio dei. vbi nō ꝙ ali-
qn̄ de⁹ ↄuertit hominē. aliqn̄ ↄuertit̃ ab hoīe. ꝛ
aliqn̄ ↄuertit̃ ad hominē. ↄuertit hominē dū illū
p grām iuſtificat. ps. Sup aquā refectiōis edu-
cauit me: aīaȝ meā ↄuertit. Et idē. Cōuerte nos
deꝰ ſalutaris nr̄: ꝛ auerte irā tuā a nobis. ꝛ h̄ mō
ſamaritanos xp̄s ↄuertit qn̄ ad ꝟbū mlīeris exi
uerūt ad ipſū: ꝛ mlīeri dicebāt. Iā n̄ ꝓp loq̄lā tuā
credim⁹ tibi. ipſi. n. audiuim⁹ de ore e⁹. Io. iiij. ꝛ
ſic de alijs. Aliqn̄ deꝰ ↄuertit̃ ab hoīe vt hō ↄuer
tat̃ ad ipſū. Zach. ꝑ. Cōuertimini ad me ꝛ ego ↄ
uertar ad uos dic̃ dn̄s. ps. Cōuertē dn̄e ꝛ eripe
aīam meā. ſaluū me fac ꝓp mi̇ſicordiā tuā. Inꝰ
Niniuite dixerūt Ione vi. Quis ſcit ſi ↄuertat̃ ꝛ
ig̃ſcat deꝰ: ꝛ reuertat̃ a furor̃ ire ſue: ꝛ n̄ ꝑibim⁹. ꝛ
ſic de alijs. Aliqn̄ deꝰ ↄuertit ſe ad hominē ipȝ. ſ.
puniēdo. Iſa. ꝑ. Cōuertā manū meā ad te ꝛ ex-
coquā ad puꝝ ſcoriā tuā. Sic ad ꝑmos parentes
ſe ↄuertit qn̄ vocauit eos. Adā vbi es. ſic ↄuer
tit q̊tidie Italiā flagellādo: ſic plurīes oñdim⁹.
Et ſic pȝ p° ↄuerſio. 2ª ↄuerſio dr̃ ↄuerſio iuſti.
Tripl̃r ↄuertit̃ iuſt⁹. P° de vitijs ad ꝟtutes.
ps. Cogitaui uias meas: ꝛ ↄuerti pedes meos i
teſtimonia tua. Ezech. xviij. Nūqd voluntatis
mee ē mors ipij dic̃ dn̄s: ꝛ n̄ ut ↄuertat̃ a vijs ſu
is ꝛ viuat. Sic ad ꝑdicatōes aplõꝝ una die cō-
uerſi ſūt tria milia: ꝛ alia die q̄nq̃ȝ milia. vt i a-
ctib⁹ aplõꝝ legiȝ⁹. ps. Lex dn̄i imaculata ↄuer
tens aīas teſtimoniū dn̄i fidele ſapiētiā ꝑſtās ꝑ
uulis. Ecōuerſo pctōres faciūt: qm̄ a ꝟtutib⁹ ad
vitia ↄuertūt̃. pſ. Cōuertāt̃ oēs pctōres i īfernū
oēs gētes q̄ obliuiſcūt̃ deū. Vn̄ ait dn̄s Iſa. xxx.
Cōuertimini ad me ꝛ ſalui eritis. ꝛ Tre. vl. Hie
rlm̄ hierlm̄ ↄuertē ad dn̄m deū tuū. O ciuitas
N. ↄuertē ad dn̄ȝ deū tuū. qꝛ niſi ↄuerſi fueritis
gladiū ſuū vibrauit: arcū ſuū tetēdit ꝛ ꝑauit il-
lū ꝛc̃. 2° ↄuertit̃ iuſt⁹ ad alios uiros bonos ꝛ iu
ſtos p exhortatōꝫ. Luce. xxij. Et tu aliqn̄ ↄuerſ⁹
ↄfirma frēs tuos. 3° ↄuertit̃ ad pctōres p ꝑdi
catōꝫ. Hiere. iij. Uade ꝛ clama ſmōes iſtos ↄ̃a
aqlonē: ꝛ dices. Reuertē auerſatrix iſrl̃ ait dn̄s.
ꝛc̃. 3ª ↄuerſio ē ↄuerſio diaboli. Cōuertit̃. n. ī
retrorſū diabol⁹ qn̄ uidet n̄ poſſe obtinē qḋ voluit
ps. In ↄuertēdo inimicū meū retrorſū infirma
bunt̃ ꝛ ꝑibūt a facie tua. qr̃ ꝛc̃. Et h̄ ſufficiant ꝑ
ꝑ° ꝟi. Qũtū ad ſcḋam ꝟi. dico ꝙ nō. ſȝ ſicͭ ſunt i
gr̃a ꝛ in bono ꝓficiūt: ita apud xp̄m morāt̃. Sūt
.n. tres gradus ↄuerſoꝝ. ſ. incipientiū: ꝓficiētiū
ꝛ ꝑfectoꝝ. Incipiētes ad xp̄i pedes cū Magda
lena ꝓ eoꝝ culpis veniā petūt: ꝛ mi̇ſicordiā cla
māt. ps. Uoce mea ad dn̄m clamaui: ꝛ exaudi-
uit me de mōte ſcō ſuo. ꝛ idē. Ego clamaui qm̄
exaudiſti me deꝰ: inclina aurē tuā mihi: ꝛ exaudi
ꝟba mea. ꝛ idē. Exaudi dn̄e vocē meā q̄ clama
ui ad te: miſere mei ꝛ exaudi me. Et idē. Dn̄e deꝰ
clamaui ad te ꝛ ſanaſti me ꝛc̃. 2° ꝓficiētes ſtāt
ad xp̄i man⁹ grām poſtulātes ut ꝑſeuerēt: dicen
tes. Cōfirma h̄ deꝰ qḋ opatus es in nobis a tēplo
ſcō tuo. Vn̄ Aplus. i. ad Theſal. iij. in fine. Uos
āt inq̃t dn̄s multiplicet ꝛ habūdare faciat chari
tatē urām in inuicē ꝛ in oēs: quēadmodū ꝛ nos
in vobis ad ↄfirmāda corda vr̄a ſine q̄rela i ſan
ctitate an̄ deū ꝛ patrē nr̄m in aduētu dn̄i Jeſu
cū oībus ſcis e⁹. amē. Hec ille. 3° ꝑfecti ſtāt ad os
xp̄i dinā p̄ntiā poſtulātes. ſ. vt cito ad eū uidēdū
valeāt ꝑuenire. ps. Deſideriū paupꝝ exaudi-
uit dn̄s: ꝑparatōes cordis eoꝝ audiuit auris tua.
Et Paul. ad Phil. i. Mihi inq̃t viuē xp̄s eſt ꝛ
mori lucrū. ꝛ ad eoſdē. iiij. c. ait. De⁹ āt me⁹ iple-
at oē deſideriū vr̄m ſm̄ diuitias ſuas in glīa in
xp̄o ieſu ꝛc̃. Qũtū ad t̃tiā ꝟi. dico ꝙ plura ſūt
īpediētia ↄuerſionē: de qb⁹ ad p̄ns tāgam⁹: vnū
tn̄ ponētes īpedimētū. ſ. lingua ↄ̃trahēs. Grego.
xviij. mor. Timore lingue ↄ̃trahētis multi deſi
ſtunt a bono ope qḋ ceperant. Quidā. n. ꝑteritas
culpas ↄmemorāt. qdā diſſuadēt dicētes. ha che
tanto ben ꝛc̃. quidā deridēt: vt ſocij. quidā iudi-
cāt dicētes eē hipocritā ꝛc̃. Ecce hodie magda-
lena plorās nō ſolū a phariſeo publica peccatrix
iudicat̃: ſȝ etiā ↄ̃ xp̄o murmurat dicēs ſic. Si hic
eēt ꝓpħa ſciret utiq̃ȝ ꝛc̃. Hic ſci oēs ꝛ uiri bōi gau
deāt ſi de ſe aliq̄ nō ꝟa dici audiūt. qꝛ ſi arido h̄
faciūt in viridi qd fiet? Qũta aūt fuerit ſingl̃aris
pn̄ia ꝛ ↄuerſio magdalene pȝ in legenda ꝛc̃. Et
iſta ſufficiant pro preſenti concluſione.

Q̃ magdalena fuit xp̄i ꝑfecta diſcipl̃a ↄ° 3ª.
Ccipe tertiā ↄcl̃onē. vȝ. Sic ꝓpt̃ pctōꝝ
a multitudineȝ fuit magdalena dei ꝑfida
inimica: ſic p pn̄iam facta ē ꝑfectiſſima
xp̄i diſcipula. vbi tres ingram⁹ ꝟitates. vȝ. Pª
eſt. Utꝝ magdalene lachryme ſemꝑ fuerint i re
mediū pctōꝝ ſuoꝝ. 2ª eſt. Quot ꝑrogatiuis ꝛ ꝑ
uilegijs xp̄s magdalenā decorauit. 3ª eſt. Quō
finita hac vita gl̃iam eternā eſt ↄſecuta. Qũtū
ad ꝑmā dico ꝙ nō ſemꝑ magdalena fleuit ꝓpt̃
ſua pctā: ſȝ aliqn̄ ꝓpter h̄ fleuit vt. ſ. ſibi pctā ſol-
uerent̃. aliqn̄ ex nāli inclinatōe. aliqn̄ ex mag̃ de
ſiderio ꝛ amore. Primo vt ſua pctā diſſoluerent̃
fleuit: ſic hodie. Ubi nō ꝙ iſta ab iuicē diſtant. ſ.
pctm̄. delictū. uitiū. crimē. facin⁹. ſcel⁹. ꝛ flagitiū
Pctm̄ ꝓprie eſt cū fiūt nō fiēda. inde pctm̄ q̄ſi
fugiēs pactū. Vn̄ dr̃ Leui. xxvj. Si timētes me
in ꝑceptis meis ābulaueritis ꝛ mādata mea cu-
ſtodieritis ꝛ feceritis ea: dabo vobis pluuiā tē-
porib⁹ ſuis. ꝛ terra gignet germē ſuū. ꝛ pomis ar-
bores replebunt̃. Comedetis panē vr̄m i ſaturi
tate. abſq̃ȝ pauore habitabitis i t̃ra vr̄a. dabitis pa
cē in finib⁹ vr̄is. dormietis ꝛ nō erit q exterreat. Q̃
ſi nō timueritis deū: ꝛ nō audieritis me: nec fece
ritis mādata mea. ſi ſpreueritis leges meas: ꝛ iu
dicia mea ↄtēpſeritis: ꝛ nō feceritis ea q̄ a me cō
ſtituta ſūt: ꝛ ad irritū ꝑuocetis pactū: ego q̊ȝ h̄ fa
ciā vobis. Uiſitabo vos velocit̃ in frigore ꝛ ar-
dore q ↄficiat oculos vr̄os ꝛ ↄſūmat aīas vr̄as.
Ponā faciē meā ↄ̃ vos. fugietis nemine ꝑſeq̄nte
Ex qb⁹ pȝ ꝙ pctm̄ nō eſt niſi fractio pacti. i. facē
nō fiēda. Delictū eſt p oppoſitū. i. qn̄ fiēda nō
fiūt. inde delictū q̄ſi delēs latū. i. ꝑceptū. ps. La
tū mādatum tuū nimis. Audi Greg. in homelia
Hoc inq̃t int̃ pctm̄ ꝛ delictū diſtat. qꝛ pctm̄ ē ma
lū facē. delictū ꝟo bōa derelinq̄re. Tertiū dr̃
vitiū: qḋ idē ſonat qḋ aīum vincēs. Uincit̃ autē
aīus ↄſuetudīe peccādi. vt glo. ait ſup illud Io.
xi. Lapis ſuppoſit⁹ erat ei. Difficulter inq̃t ſurgit
quē moles male ↄſuetudīs ꝑmit. Et Greg. v. mo
ral. Tenēt prane ↄſuetudies quē ſemel ceperūt:
atq̃ȝ q̄ttidie duriores exiſtunt. ꝛ non niſi cū pec-
catores vita finiūt. Crim̄ dr̃ q̄ſi mētē cremās
ꝛ eſt ꝓp̄e mala intētio faciēdi malū nō deducta
ad effectū. nō qdē ꝓpter bonitatē peccatoris: ſed
ꝓpter bonitatē dei peccādi potētiā aut moduȝ
ſubtrahētis: q̄ ipotētia cremat̃ mēs pctōris. qꝛ fa
cē nō potuit qḋ ꝑue affectauit. Facin⁹ dr̃ q̄ſi
cenū faciēs. qḋ ꝓp̄e ex freq̄ntātib⁹ mal̃ actib⁹ cā
tur. vn̄ aīa tota vil̃ ꝛ cenoſa efficit̃. Hiere. ij. Q̃
vil̃ fcā es nimis itcrās vias tuas. Scel⁹ idē dr̃
qḋ in luto ſedēs. ꝛ eſt ꝓp̄e qn̄ oī ꝟecūdia poſtpo
ſita nō curat̃ de hoīum īfamia. qḋ maxie fuit in
magdalena. qm̄ publice diffamata ē. vt ſ̃ oñdi-
mus. Flagitiū eſt q̄ſi flagrās vitiū. i. eſtuans
pctm̄. qḋ ꝓp̄e eſt eſſe in pctis obſtinatū. qḋ peſſi
mū eſt inter oīa. Hec aūt oīa magdalena i ſe fu-
iſſe aīo reuolucēs lachrymare ꝛ flere ad xp̄i pe-
des vt iſta lauent̃ hodie nō q̄ſcit. Aliqn̄ magda
lena fleuit ex nāli inclinatōe: vt in morte fratris
Io. xj. Aliqn̄ ex grādi ↄpaſſiōe. vt in morte xp̄i.
Aliqn̄ ex grādi gaudio ꝛ deſiderio amoris. vt i
xp̄i reſurrectōe. In ꝑ° fletu xp̄s eā ↄſolauit cū au
diuit. Mulier remittūt̃ tibi pctā tua. In 2° fletu
fratrē ſuſcitauit. In 3° ↄſolauit illā ſue mr̄i aſſoci
ando. In q̄rto eā ↄſolauit ꝑ° ſibi appēdo. Io. xx
q̄re ꝛc̃. Et ſic pȝ 3ª ꝟi. Qũtū ad ſcḋaȝ dico ꝙ iſta
ſunt magdalene ꝑcipua ꝑuilegia. Pri͂ᵐ ē ſpāl̃
ꝑrogatiua amoris. Io. xj. Diligebat Jeſus Ma
riā. Martā. ꝛ Laçaꝝ. idō i reſuſcitatiōe laçari ex
teneritate cordis xp̄s lachrymat⁹ eſt. Scḋm ē
xp̄i aduocatio. qꝛ eā ↄ̃ lamētantē ſororē ↄ̃fēdit.
ꝛ fact⁹ eſt marie aduocat⁹ q iudex fuerat interpel-
lat⁹. Silr̃ i euāgelio hodierno ↄ̃ murmurātē iu-
deū excuſauit. ibi. Symō hēo tibi aliqd dicē ꝛc̃.
Tertiū eſt ꝟginis gl̃oſe ſociatio. qꝛ poſt mortē
xp̄i ſemꝑ in domō ei⁹ ꝟgo Maria hoſpitata eſt
Quartū eſt aplãtus q̄dus. qꝛ ipſa ut apl̃i facie
bāt publice ꝑdicauit: ꝛ in Marſilia mltos ↄuer
tit. Quintū eſt xp̄i p° appitio: vt dictū ē. Se
xtū eſt ſepties i die p angeloꝝ miniſteriū i aere
eleuatio. vt pȝ in legēda. Septimū eſt p totuȝ
mūdū laudatio. qꝛ ait. Ubicūq̃ȝ ꝑdicatū fuerit e
uangeliū iſtud in toto mūdo dicet̃: ꝛ ꝙ h̄ fecit i
memoriā ei⁹. qr̃ ꝛc̃. Qũtū ad tertiā dic ut in le
gēda e⁹. Et iſta ſufficiāt ꝑ p̄nti ſmōe. Tu igr̃ glo
rioſe Jeſu xp̄e da nob grām vt nr̄a pctā defleā-
mus ꝛ a te dicē audiam⁹. Uenite bn̄dicti patris
mei: qꝛ remittunt̃ vobis peccata vr̄a. amen.

¶ Feria ſexta dominice de paſſione de cōſilio
ſermo in ordine trigeſimus octauus.

Ollegerunt pon

c tifices ꝛ phariſei ↄſiliū ꝛ dicebant:
qd faciem⁹? qꝛ hic hō multa ſig̃ fac̃.
Io. xj. Hec ſane iniquoꝝ ē ꝑuerſa ↄ
ſuetudo vt quē ꝟtuoſe viuē ↄſpiciūt illi ſēp op-
pugnēt. ꝛ q̃to opa optima ↄſpexerit tāto durio
res fiūt. Indurant̃. n. q̄ſi lapis ꝛ ſtringūt̃ ut mal
leatoris icus. Ecce hodie hi ꝑuerſi pōtifices o-
ꝑa optima xp̄i in eoꝝ ſalutē ꝛ vtilitatē fcā in pe
iorē partē accipiūt dicētes. Hic hō multa ſigna
facit. ſi dimittim⁹ eū ſic ꝛc̃. ꝛ tādē in h̄ ↄſilio xp̄m
eſſe reum mortis iudicarunt. Que vt clarius in
telligamus tres conſiderationes faciamus. vȝ.
Conſilij bonorū neceſſariam opportunitatem.
Conſilij iudeorum iniquam peruerſitatem.
Conſilij iudeoꝝ diuinam imperturbabilitateȝ.

De neceſſitate boni conſilij ɔſideratio prima.

P Rimo ɔſilij bonoꝝ neceſſariã opportu
nitatẽ videamꝰ. vbi tres ɔclõnes facia
mus. vꝫ. Prima cõclõ eſt iſta. Quia
equalr oĩa ſcire nõ poſſumꝰ: a ſapientibꝰ ɔſiliuꝫ
petere debemꝰ in his q̃ ignoramꝰ. Scḋa con
cluſio eſt iſta. Licet cõſiliũ in agẽdis ſit optimũ
remediũ: non tamen ſemꝑ obligat ad ꝑficiendũ
Tertia concluſio eſt iſta. Nihil tam vniuerſi
tati eſt vtilius ꝙ̃ conſiliũ datũ ſanius.

Qꝫ conſiliari eſt neceſſe conclõ prima.

A Ccipe primã conclõnẽ ⁊c̃. ut. s̃. vbi tres
inquiramꝰ ꝟi. vꝫ. pᵃ ꝟi. eſt iſta. quid ẽ
conſiliũ. 2ᵃ ẽ. quas ɔditiones oꝫ hr̃e ɔ
ſilians. 3ᵃ ẽ. de quibus rebus eſt ɔſiliũ petẽdũ.
Quantũ ad primã dico ſm̃ Tuliũ in rethori
ca ꝙ conſiliũ eſt examinandaꝝ gubernandarũ
ꝙ̃ cauſaꝝ ſubtilis aĩ proſpectus. Et in libro de
ſenectute ait. Nõ viribus: nõ velocitate aut ce
leritate corpoꝝ res magne gerunt̃: ſed conſilio
antiquoꝝ atꝙ̃ ſcientia: quibꝰ nõ orbari: ſed etiã
augeri ſenectus ſolet. Ubi nõ ꝙ triplex eſt con
ſiliũ. ſ. inexternale: particulare: ⁊ gn̄ale. Conſiliũ
inexternale eſt qḋ quis in ſemetipſo facit. vbi nõ
ſm̃ btm̃ Tho. pᵃ ſc. q. xiiij. ꝙ cũꝫ opationes nr̃e
ſint circa ſingularia q̃ ꝑꝑ ſui variatione incerta
atꝙ̃ dubia ſunt. ⁊ in rebus dubijs certa ſn̄ia da
ri nõ poſſit: vt ex p̄cedentibus duobus ſmõibꝰ
patuit. hinc eſt ꝙ rõ nr̃a q̃ eſt ꝟtus interior aĩe
vt patuit in primo ſmone huius libri: nõ põt ſiñ
diligenti inquiſitione iudiciũ atꝙ̃ ſn̄iam ꝓferr̃.
Hec ãt diligens inquiſitio a ſapientibus ɔſiliuꝫ
dr̃. vñ ph̄s. iij. ethi. ait. Conſiliũ eſt appetitus ꝑ
conſiliari. ⁊ do exᵐ. In mẽtẽ nr̃a occurrit aliqḋ
agendũ dubiũ. tunc rõ inueſtigat ſi illud eſt bo
nũ vel malũ. Et ſi eſt bonũ: tunc conſiliat̃ quibꝰ
medijs ſit utendũ adducendo diuerſa ex̃ ſe qbꝰ
illud poſſit iudicari bonũ uel malũ. Et de h̃ con
ſilio dr̃ Eccl'iaſtici. xxxij. vt exponit Caſſianus.
Sine conſilio nihil facias: ⁊ poſt factũ nõ peni
tebit. vñ tale conſiliũ nihil aliud eſt niſi diligens
inquiſitio aliquaꝝ reꝝ quas quis eligit ut poſſit
peruenire ad aliquẽ finẽ. vñ ph̄s. iij. ethi. dicit
ꝙ conſiliũ ⁊ electõ poſſunt dupliciter ad inuicẽ
cõparari. Uno mõ quantũ ad mãm. ⁊ ſic cõſilia
bile ⁊ eligibile idẽ ſunt. qm̃ tã conſiliũ ꝙ̃ electio
eſt de his que operamur propter finẽ. Alio mõ
quantũ ad ordinẽ vtriuſꝙ̃. ⁊ tũc dicit ipſe ꝙ qñ
aliquid per conſiliũ determinatũ eſt: tunc pᵒ eli
cit̃ quaſi ɔſilio p̄cedente electõꝫ. Et rõ qr̃ ɔſiliũ
p̄cedit electionẽ eſt ut ibi ait. qꝛ oꝫ ꝙ poſt ingſi
tionẽ ɔſilij ſequat̃ rõnis iudiciũ de illis q̃ inuẽta
ſunt ꝑ ɔſiliũ. ⁊ tunc qḋ pᵒ elicit̃ pᵒ eſt iudicatũ. ⁊
ꝙ iudiciũ rõnis ſequat̃ inquiſitionẽ ɔſilij: pꝫ dic̃
ipſe. qm̃ vnuſquiſꝙ̃ inquirens ɔſiliando qualit̃
aliquid debeat opari deſinit a ɔſiliando qñ ing
ſitionẽ ſuã reſoluendo ꝑducit ad id qḋ ipſe põt
opari. ⁊ ſi plura poſſit opari qñ reduxit in ance
dens. i. in id qḋ ei p̄ opandũ occurrit. vñ relingt̃
ꝙ electio p̄ſupponit determiationẽ ɔſilij. Et iḋ

Ar. ibi dicit ꝙ electio eſt ɔ̃ſideriũ ɔſiliabile. ꝙ
ex h̃ qḋ hõ ɔſiliat̃ ꝑuenit̃ ad iudicandũ ea q̃ ſũt
ꝑ ɔſiliũ inuenta. qḋ quidẽ deſideriũ electio eſt.
Nec iſta diffinitio electõis ẽ eꝰ ꝓpria ita ꝙ dei
ꝑ ptes eꝰ: ſed ẽ ſub tipo dicit ph̄s. i. figuralis ⁊
vniuerſalis data. ſed ɔ̃ h̃ ad p̄ns relinqmꝰ qr̃ ⁊c̃.
2ᵐ ɔſiliũ dr̃ ꝑticulare. ſ. qḋ alr̃ exhibet alteri q
ex ſe circa agenda ɔſulere nõ põt. Thob. iiij. Co
ſiliũ ſemꝑ a ſapiente ꝑquire. Sapiens dr̃ dupl̃r
ſ. ſapiens ſimpl̃r ⁊ ſapiens ſm̃ qd. Sapiẽs ſꝫ qd
eſt q bñ iudicat de fine alicꝰ artis: l' de his q̃ ad
illũ finẽ ducũt. ⁊ ſic medicꝰ dr̃ ſapiens q de ſani
tate ⁊ de medicinis ɔferentibꝰ eã bñ rectꝙ̃ iu
dicat: ⁊ ſic ɔ̃ alijs artibꝰ. Sapiens ꝟo ſimpl̃r dr̃
q de vltio fine totiꝰ vite hũane q eſt ds̃: ⁊ de per
ducentibꝰ ad eũ bñ iudicat. Et qꝛ Thobias ait
abſolute. Cõſiliũ a ſapiẽte ꝑquire: oñdit̃ ꝙ p̄mo
a pᵒ ſapiente q eſt ds̃ ɔſiliũ q̃rendũ eſt orõnibꝰ ⁊
alijs ſpũalibꝰ modis. deiñ a uiris bonis ⁊ doctis
in arte illa quã dubitas. vt ſi de rebꝰ medicina
libꝰ dubitas: a medico ɔſiliũ q̃re. ſi de bellicis ab
armigeris: ⁊ ſic de alijs. ſil'r tu luxurioſe ſi dubi
tas an luxuria ſit pctm̃: a ɔtinente ⁊ ñ luxurioſo
ɔſiliũ ꝑquire. Et tu vſurarie ſi dubitas an vẽdẽ
ad tp̄s ⁊ cariꝰ ſit pctm̃: a viro timẽte deũ ⁊ docto
in his ɔſiliuꝫ accipe: ⁊ ſic de alijs. Prouer. xvi.
Cor ſapientis erudiet os eꝰ. qꝛ. ſ. ẽ plenꝰ ſiore dĩ
⁊ labijs illiꝰ addet grãm. Stultꝰ. n. i. peccator ñ
põt diligẽ niſi qḋ ei placet. Eccl'. ij. Sapiẽtis o
culi in capite eꝰ. ſtultꝰ ãt in tenebris ãbulat. De
iſta ſapientia pctõꝝ diximꝰ in pᵃ dñica. 3ᵐ ɔſi
liũ dr̃ gn̄ale ⁊ uniuerſale: qḋ in vniuerſitatibꝰ ⁊
cõitatibꝰ fieri ſolet. ⁊ de h̃ dicet̃ i 3ᵃ ɔclõne ſeqn
ti. Et h̃ ſufficiant q̃rtũ ad primã ꝟi. Qꝛtuꝫ ad
ſam ꝟi. dico ꝙ aliqñ ſũt ɔditões ſpectantes ad
ɔſiliũ inexnale: ⁊ aliq̃ ad ɔſiliũ ꝑticular̃: ⁊ alique
ad ɔſiliũ gn̄ale. De gn̄alibꝰ infra dicet̃ ɔclõe 3ᵃ.
De duobꝰ p̄mis dico ꝙ qñ hõ a ſeipſo ingrendo
de aliq̃ re opabili ɔſiliũ facit q̃l'r debeat facẽ
⁊c̃. tres ɔditiones hr̃e oꝫ. Pᵃ ẽ ut p̄ ingrat an
illud qḋ in mentẽ venit ſit bonũ l' malũ. ſi malũ
ñ aliud ɔſiliũ faciat: ſed illud tãꝙ̃ nociuũ fugiat
Nã ouis ꝑ extimatiuã. i. ꝑ ꝟtutẽ quandã nãlẽ ui
det lupũ venientẽ ⁊ fugit. Si ãt illud ſit bonũ:
tunc inquirat media ꝑ q̃ poſſit ad illud bonũ ꝑ
uenire: ⁊ tunc habitis illis ꝑ ɔſiliũ ingrat ꝑ qḋ il
loꝝ meliꝰ poſſit ad illud bonũ ꝑuenire. Iſta ẽ pᵃ
ɔſideratio. 2ᵒ ɔſideret ⁊ ingrat an illud bonũ
qḋ intẽdit ſit bonũ l' meliꝰ bñũ. Aliqd. n. erit bo
nũ: ñ tñ meliꝰ ad eligendũ. exᵐ. Joãnes dubitat
an debeat mr̃imoniũ ɔ̃here: an ſolutꝰ i ſcl'o ſolꝰ
remanẽ: ⁊ tunc ipſe ingrit ſi mr̃imoniũ eligo tã
ta ſũt onera eꝰ ꝙ diuis ⁊ aĩe mee ſaluti uacare ñ
poſſo. ſi ero ſolutꝰ nulliꝰ niſi mei curã hẽo: ⁊ deo
aĩeꝙ̃ mee poſſo deſuire. Ex alia pte diſcurrit ⁊
ait. Sed nũqd qñ ero ſolutꝰ poſſo carnis moleſti
as ſuſtinẽ: ita ut a carnalibꝰ deſiderijs ⁊ opibus
poſſim ɔtinẽ: hic mõ ſtat electio mr̃imonij l' recu
ſatio. ſi videt ſe ɔtinẽ poſſe: ñ nubat. qꝛ melior ẽ
ſibi religionis ingreſſus ꝙ̃ vxorari. ſi ãt nõ põt:

nubat in noĩe Jeſu xp̄i. qꝛ licet religio meliꝰ ſit
bonũ ꝙ̃ mr̃imoniũ abſolute: nõ tñ ɔtinẽ ñ valẽ
ti. vñ mr̃imoniũ meliꝰ ẽ illi ⁊ potiꝰ eligendũ: ⁊ ſic
de alijs. Tertio ɔſideret ꝙ poſtꝙ̃ ꝑ conſiliuꝫ
qḋ meliꝰ ſibi eſt adinuenit: ſil'r ⁊ media ꝑ que ad
illud bonũ poſſit ꝑuenire: tũc data opportunita
te ñ tardet illud bonũ exequi. Eccl'. v. c. Ne tar
des ɔuerti ad dñm ⁊ ne differas de die in dieꝫ.
Inde Aug. li. ɔfeſ. de ſeipſo ait. Non erat qḋ rñ
derem tibi dicẽti mihi o deꝰ meꝰ: ſurge: qd dor
mis: niſi ꝟba ſomnolẽtia ⁊ lẽto mõ: cras: cras. ſi
ne modo. ſine paululũ. ſed illud modo nõ hẽbat
modũ. ⁊ illud paululũ ibat in longũ. hec ille. Et
q̃uis iſte tres ɔditiões dicant̃ eſſe ɔſilij iterioris
tñ ɔueniũt in oĩbus ɔſilijs. Ar. aũt. iij. ethicorũ
idẽ ponit q̃ ad aliq̃. et dicit ꝙ ſuppoſito aliq̃ fine
ꝓpter quẽ hõ intẽdit aliqd opari: tũc per ɔſiliuꝫ
tria q̃renda ſunt. Prĩo quo motu: q̃ue actiõe ad
illũ finẽ ꝑueniri poſſit. et poſtea ꝑ q̃ inſtr̃a oꝫ ip̄ꝫ
moueri l' agere ad fineꝫ. ꝟbi grã. Nõ meliꝰ eſt ꝑ
equũ vel tauꝝ ⁊ ſilia. Poteris. n. cõnumerar̃ di
uerſa inſtr̃a ꝑ q̃ poſſit ꝑueniri ad finẽ alicꝰ opis l'
artis. Scḋo ꝑ cõſiliũ ingrẽdũ eſt. Si videt qs
ꝙ ꝑ plura media ⁊ inſtr̃a vel ꝑ plures actões ad
aliquẽ intentũ finẽ ꝑueniri põt: tũc ingrat ꝑ qḋ
eoꝝ meliꝰ ⁊ faciliꝰ ꝑueniat̃. ⁊ h̃ ꝑtinet ad iudiciũ
in q̃ qñꝙ̃ aliq deficiũt bñ ſe hñtes i inuentõe via
rũ ad finẽ. Tertio reqrit̃ vt ſi cõtingat ꝙ per
vnũ ſolũ inſtr̃m vel ꝑ vnũ motũ uel vnã actõeꝫ
optime ꝑueniat̃ ad finẽ: tũc ꝓcuret̃ qual'r ꝑ h̃ ad
ad finẽ ꝑueniat̃. ⁊ hic reqrit̃ cõſtãtia ⁊ ſollicitudo
circa illud iux̃ dictũ apl̃i. Sollicitudine ñ pigri
ſpũ feruẽtes: dño ſuientes ⁊c̃. Sꝫ poſito ꝙ illud
ꝑ qḋ ad finẽ deueniẽdũ eſt hñ nõ poſſit ita i ꝓ̃
ptu ⁊ ſubito: tũc inquirendũ eſt ꝑ qd hñ poſſit. ⁊
ſic de illo quouſꝙ̃ ꝑueniat̃ ad cãm q̃ cõcurrit pᵃ
in opãdo q̃ eſt vltĩa i inuẽtõe cõſilij. qual'r hoc i
telligat̃ ſtatĩ dicet̃. Poſtꝙ̃ igr̃ ingſitio cõſilij ad
id qḋ primũ opari oꝫ ꝑuenit: tũc ſi illud erit ipoſ
ſibile hñ: diſcedẽ oꝫ ab illo negocio qḋ itẽdeba
mus. ꝟbi grã. Si ad ɔſeqndũ hoc vl' illud oꝫ me
hr̃e pecuniã: nec alr̃ hñ põt: certe negociũ dimit
tere oꝫ. Dicit̃ aũt qd ipoſſibile dupl̃r. aut qꝛ ſm̃
ꝓpriã potẽtiã ñ põt hñ illḋ. ut qꝛ paup ẽ illḋ hr̃e
ñ põt: qm̃ ꝑ pecuniã illud hẽtur itentũ. Aut etiã
ſm̃ potentiã aĩcoꝝ hñ nõ põt. vt qꝛ ñ ſolũ ille pe
cuniã hr̃e nõ põt qꝛ paup eſt: ſꝫ etiã qꝛ nullꝰ aĩcꝰ
illã ɔpſtari aut alio mõ dare vult. ⁊ tũc pecunia
erit ipoſſibil' paupi ſm̃ ſuã ⁊ alioꝝ potẽtiã ad cõ
ſeqndũ effectũ quẽ intẽdit. Et iḋ q talibꝰ medijs
caret ſi agat ꝑ alia media nũꝙ̃ ꝑueniet ad finẽ:
cũ nõ ſint cãe ad illũ effectũ ordinate. Illa. n. q̃ ꝑ
aĩcos nr̃os facimꝰ ꝑ noſipſos facẽ videmur: inꝙ̃
tum. ſ. p̄ncipiũ hoꝝ eſt in nobis ꝓut ipi ituitu nr̃i
h̃ faciũt. Si aũt appeat ꝙ illḋ mediũ qḋ eſt iuẽ
tũ ꝑ conſiliuꝫ ſit poſſibile: aut ꝑ nos: aut ꝑ aĩcos
nr̃os: tũc ſtatĩ ab illo icipiendũ eſt opari. ⁊ ſic il
lud qḋ fuit vltimũ i inuẽtõe eſt p̄mũ in opatõe.
Et rõ eſt iſta ut dicit ph̄s ibi. Nã qꝛ q cõſiliatur
vr̃ ingrẽ ꝑ modũ reſolutõis cuiuſdã. Unde qñ

aliqd intẽdit qs opari ꝑ ɔſiliũ ingrit cãs ꝑ q̃s illḋ
poſſit. vnde neceſſe ẽ vt reſoluẽdo illũ effectuꝫ
quẽ intẽdit in illas cãs oꝫ ꝙ ꝑducat̃ ad illud pᵐ:
qḋ nõ ẽ ampliꝰ reſolubile i aliud. ⁊ ab illo ɔſiliãs
icipiet opari. Et dat exᵐ i ſpecl'abilibꝰ dicẽs de
diagrãmata. i. de diffinitõe grãmatice. in q̃ ſi qs
ꝓbare intẽdit aliquã ɔclõnẽ: oꝫ ɔclõnẽ reſoluẽ
in p̄ncipia quſꝙ̃ ꝑueniat ad p̄ncipia p̄ma idemõ
ſtrabilia. Oẽ aũt ɔſiliũ q̃dã qõ. i. ingſitiõ q̃dã eſt
vt patuit ex dictis. Et qꝛ ɔſiliãs reſolutõe igrit:
neceſſe ẽ ꝙ eiꝰ ingſitio ꝑducat̃ ad illḋ qḋ ẽ p̄mũ
in opatõe. Hec in ſn̄ia oĩa ponit ph̄s in. iij. ethi
coꝝ. ibi. Cõſiliamur aũt nõ de finibꝰ. He. n. ɔdi
tões Ariſtotel' in oĩbus ɔſilijs ſuande ſt: ⁊ ꝑma
xime in duobꝰ p̄mis. ſ. in ɔſilio iternali ⁊ ꝑticula
ri. Alie aũt ſpãles ɔditões ponẽtur i ɔſilio gn̄ali
q̃re ⁊c̃. Qꝛtũ ad tertiã ꝟi. dico ꝙ p̄ oñdemꝰ de
qbus nõ eſt ɔſiliũ. 2ᵒ de qbus eſt. Qꝛtũ ad p̄
mũ pono pl'es ɔclõnes negatiuas: q̃s colligo de
mẽte Ar. iij. ethicoꝝ ⁊ p̄ rethoricoꝝ. Pria ꝓ
poſitio ẽ iſta. Nihil ẽ ɔſiliabile qḋ ɔſiliãdũ petit
inſipiẽs. ſ. is q hꝫ rõnis vſũ: ſꝫ pueriũ vel inſanꝰ q
caret totalr̃ ipſo. Nã hmõi nõ recte petũt nꝫ rñe
rñdẽt. Prouer. i. Stulti ea q̃ ſibi noxia ſt cupiẽt
⁊ iprudẽtes odibũt ſapiam. Et. c. xv. Labia ſapi
entũ diſſeminabũt ſciẽtiã: cor ſtultoꝝ diſſile ẽit
Preterea ph̄s vt s̃. hãc qõem inueſtigãs. ſ. vtꝝ de
oĩbus rebꝰ poſſimꝰ hr̃e ɔſiliũ: p̄ rñdens dicit. Di
cendũ aũt forſan ɔſiliabile ñ ꝑ quo ɔſiliabit̃ vti
ꝙ̃ aliqs inſipiẽs vel inſanꝰ: ſꝫ ꝑ quibꝰ intellectũ
hñs. hec ph̄s. Et ſic pꝫ pᵃ ꝓpoſitio. Scḋa ꝓpo
ſitio eſt ꝙ nõ eſt ɔſiliũ q̃rendũ de rebꝰ eternis. i.
de his q̃ ſemꝑ ſt ⁊ ſine motu. Et h̃ ſunt i duplici
drĩa. Prĩo ſunt illa q̃ꝛ l' he motui nõ ſubdunt̃
ſicut ſunt l' he ſepate ⁊ ipſa mũdi vniuerſitas. 2ᵒ
ſunt illa q̃ lꝫ ſm̃ eoꝝ eẽ ſint in mã mobili: tamẽ ſꝫ
rõem a mã abſtrahunt̃: vt ſũt mathematice. Et
ponit exempluꝫ ph̄s de diametro q̃drati ⁊ coſta
i. latere eiꝰ. Quis ɔſiliabit̃ an diamet̃ q̃drati ſit
ɔmẽſurabil' coſte. Patet. n. h̃ ad ſenſũ ꝙ ñ. ecce
lr̃a ph̄i. De eternis aũt nullus ɔſiliat̃: puta ɔ̃ mũ
do diametro vel coſta: qm̃ incõmenſurabiles. h̃
ille. Tertia ꝓpoſitio ẽ ꝙ de his q̃ ſubdunt̃ mo
tui: ⁊ tñ eoꝝ motꝰ ſemꝑ eſt vniformis: nõ eſt q̃rẽ
dũ ɔſiliũ. Et hoc itellige ſiue vniformitas motꝰ
eoꝝ ſit ex neceſſitate: ita ꝙ ex nã ſua hñt ꝙ vni
formit̃ moueant̃. ſicut ea q̃ ſunt necĩa in ſeipſa. ſi
ue hec vniformitas motꝰ ſit ꝑ nãꝫ corpoꝝ mobi
liũ: ſiue ꝑ aliꝙ̃ aliã cãm ſepatã. vt ſũt l' he imãles
mouẽtes orbes. de qbꝰ in lr̃a exẽplificat ph̄s di
cẽs ſic. Sꝫ neꝙ̃ de his q̃ in motu: ſemꝑ aũt ſꝫ ea
dẽ fcis. ſiue ex neceſſitate. ſiue nã: vel ꝓpt̃ aliꝙ̃
aliã cãm: puta ſol' ꝟſionibꝰ ⁊ ortibꝰ. i. de circulari
bus motibꝰ ſol' ⁊ ortibꝰ eiꝰ. Et ſub iſtis duabꝰ ꝓ
poſitionibꝰ cõphẽdunt̃ oĩa necĩa: ſiue illa ſint ne
ceſſaria ſimpl̃r ſiue ex ſuppoſitõe: ⁊ oĩa q̃ alr̃ fie
ri nõ pñt. ſil'r ⁊ oĩa ipoſſibilia. Nã de his q̃ necĩa
aut ipoſſibilia ſũt nõ oꝫ ɔſiliari. Hoc expſſe põit
Ar. p̄. rethoricoꝝ. c. vij. vbi dicit ſic. Prio qdeꝫ
igr̃ accipiẽdũ circa q̃lia bõa aut q̃lia mala ɔ̃ſiliãs

ↄſulit. q̄ñ nõ circa oīa: ſed q̄cūq; ↄtingit fieri et
nõ fieri. Quecūq; āt ex neceſſitate: aut fuīt: aut
erunt: ꝟ poſſibile eſſe: aut fieri: de hiſ nõ ē ↄſiliū.
hec ille. Quis. n. tã ſtultꝰ eſt qui ↄſiliū peteret:
an comedere d̄beret. q̄ñ certū h̄ eſt ⁊ ñ dubiū.
⁊ an piſces naſcant̄ in aqua. Siſr quo ad aīam.
Nõne ſtultiſſimꝰ eēt qui ↄſiliū peteret: an p̄ce d̄i
p̄cepta obſeruare d̄beret: certū. n. ⁊ neceſſariū
eſt ꝙ ſic. Mat. xix. Si uis ad uitã ingredi ſerua
mandata. Seruare mandata eſt neceſſariū ex
ſuppoſitione. vt ſuppoſito ꝙ velis ſaluari: tunc
neceſſe eſt mandata ſuare: ⁊ ſic de aliijſ. Quar
ta ꝓpoſitio ē iſta ꝙ neq; de his ↄſiliandū eſt q̄ i
motu ↄſiſtunt: nõ tñ ſunt neceſſaria: ſed ut ī plu-
ribus eodē mõ fiunt. ſicut ſunt ſiccitates que ut
freq̄ntius accidunt in eſtate. ⁊ hymbres que vt
plurimū accidunt in hyeme: lꝫ q̄ñq; aſr ↄtingat
Naꝫ q̄ñ aliq̄ ut plurimū ſic eueniunt q̄ſi ut certa
ſunt. ⁊ de certis nõ eſt ↄſiliū q̄rendū. vñ pħs ſic
ait ut. s̄. l. in. iij. ethi. q̄ñ ↄtinuant̄ iſte ꝓpõnes ad
inuicē in lr̄a ſua. neq; de his q̄ alias aſr ſupple ē
uenire ↄtingit ut in paucioribꝰ: puta ſiccitatibꝰ
⁊ hymbribꝰ. hec ille. Quinta ꝓpõ ē iſta ꝙ ne
q; ↄſiliū eſt de his q̄ a fortuna fiunt. ſicut de īn
uentione theſauri Nã ſicut illa q̄ antea diximuſ
iõ nõ ſunt ↄſiliabila: qꝛ nõ ſunt ex opatione nr̄a.
q̄ñ ut videbit̄ paulopoſt: q̄cūq; ↄſiliabilia ſunt:
debent eſſe in nos. i. hr̄e principiū ī nobis: ita ꝙ
poſſint a nobis fieri ꝟ nõ fieri. ita q̄ a fortūa fiūt:
ex nr̄a p̄meditatiõe eē nõ pñt. qꝛ ſunt p̄ter uiſa
⁊ p̄ter intentõꝫ agentis pticularis nõ āt vniuer
ſalis qui eſt ipſe d̄s. vñ pħs ibidē. Neq; de hiſ q̄
a fortuna. i. ↄſiliū nõ eſt de his q̄ a fortuna fiunt.
puta theſauri inuentione. h̄ ille. idē dicit p̄. rhe
toricoꝝ. Sexta ꝓpõ eſt ꝙ ñ ſolū ↄſiliū q̄rendū
nõ eſt de his q̄ a nã ꝟ fortuna fiunt: ſed ēt nõ eſt
q̄rendū conſiliū de oībus opibus hūanis. i. d̄ hiſ
q̄ fieri pñt a nobis: ſicut lacedemonij ñ ↄſiliant
qualr̄ ſiphe quiſſunt ab eis ualde remoti optīe
debeant ↄuerſari. Et rõnē oīum iſtoꝝ ſup̄dicto
rū Ar. aſſignat: dicens ꝙ nihil eoꝝ q̄ fiunt ne-
ceſſaria: ꝟ q̄ ſunt nãlia: ꝟ a fortuna: uꝟ q̄ per alios
hoīes fiunt: a nobis fieri pñt: ⁊ iõ ↄſiliari nõ oꝫ.
Tex. dicit ſic. Neq; de hūanis oībus. ſ. ↄſiliādū
eſt: puta qualr̄ Siphe: gens q̄dã hominū ē: opti
me ↄuerſent̄ nullus lacedemonioꝝ ↄſiliat̄. Nõ
n. ſiet vtiq; eoꝝ p nos aliquid. h̄ ibi. Septia
ꝓpõ eſt ꝙ nõ eſt ↄſiliandū de hiſ q̄ fieri pñt a no
bis: hñtibuſ tñ ab arte quandã d̄terminationē. i.
certū modū opandi ab arte datū. Exm̄. nõ eſt ↄ
ſiliandū qualr̄ lr̄e ſcribunt̄. q̄ñ ab arte hñt ſuū
determinatū modū ſcribendi. ⁊ nõ pñt aſr fieri
ut ſint lr̄e. q̄cūq; āt aſr fieri nõ pñt: pꝫ ex dictꝭ ꝙ
ↄſiliabilia ñ ſunt. i. de eis nõ eſt q̄rendū ↄſilium.
vbi tex. ſic dicit. Et quidē circa certas ⁊ ſufficiē
tes diſciplinas: nõ. n. eſt conſiliū: puta de lr̄is. nõ
n. dubitamꝰ qualr̄ ſcribendū: ſed q̄cūq; fiunt p
nos. h̄ ille. Octaua ꝓpõ eſt ꝙ nõ ē ↄſiliandū
de his q̄ p nos rariſſime fiunt. vt puta ñ ē ↄſiliã
dū ſi pone lapideus p q̄uē tranſiturus es cadat.
qꝛ aſr nūq; hõ aliquid operaret̄. Tex. dicit ſic.
Conſiliari oꝫ ēt in his q̄ ut ſepius. ſ. fiunt. qꝛ ſup-
ple de his q̄ raro eueniunt nõ eſt petēdū ↄſiliū.
hec ibi. Nona ꝓpõ eſt ꝙ nõ ē ↄſiliandū d̄ re-
bus paruis: ſed magnis. quaſi ñ credentes nob
ipſis ut ſimꝰ ſufficientes ad diſcernendū q̄d op-
porteat nos facē. Audi tex. Cõſiliatores āt aſſu
mimꝰ ī magna diſcernentes nobiſipſis ueluti nõ
ſufficientibꝰ dinoſcē. hec ille. Decia ꝓpõ ē ꝙ
nõ ē ↄſiliū q̄rendū d̄ fine. Et rõ: qꝛ in opabilibꝰ
finis ē ſicut principiū. q̄ñ ex fine dependet ne-
ceſſitas opabiliū. vt pꝫ ſo phiſi. ⁊ cū ↄſiliū ſit cir
ca ea q̄ opari pñt a nobis: pꝫ ꝙ in ↄſilijs finis p̄-
ſuppõnendꝰ ē. Et dicit pħs ꝙ de finibus ñ ↄſi-
liamur: ſed de his q̄ ſunt ad finē ſicut in ſpecula
tiuis nõ inq̄rimꝰ de principijs: ſed de ↄcl̄onibꝰ.
Oꝫ. n. añ oēm demonſtrationē p̄cognoſcē: qꝛ ē
⁊ quid ē. qꝛ ē pricipioꝝ ⁊c̄. ut pꝫ p̄ poſterioꝝ. Sic
ſimilr̄ nõ oꝫ in opabilibꝰ inquirere p̄ncipia coꝝ
neq; de eis ↄſiliari: ſed tm̄ de his q̄ ſunt ad finē.
Nõ. n. inq̄rit medicus an debeat ſanare īfirmū:
ſed qualr̄ ⁊ quibꝰ medijs. nec rethoricus an de-
beat pſuadere: qꝛ h̄ intendit tanq; finē: ſed iq̄rit
qualr̄ ⁊ q̄uo perſuadendū ſit. Itē politicꝰ. i. rctõ
ciuitatis nõ ↄſiliat̄ an debeat facē pacē: q̄ ſe hꝫ
ad ciuitatē ſicut ſanitas ad corpus hoīs. q̄ñ ſic
corporis ſanitas in debita ↄcordantia hūoꝝ ↄſi
ſtit: ſic pax in cõuenientia uoluntatū. Et ſic bre
uiter de alijs opantibꝰ quoꝝ nullꝰ ↄſiliat̄ d̄ fine:
ſed ſolū qualr̄ ⁊ q̄uo poſſint puenire ad illū finē
Tex. ē iſte. Conſiliamur āt nõ de finibꝰ: ſed d̄ hiſ
q̄ ad fines. Neq;. n. medicuſ ↄſiliat̄ ſi ſanabit: ne
q; rethor ſi pſuadebit: neq; politicꝰ ſi pacē faci-
et: neq; reliquoꝝ aliquis de fine. ſ. ↄſiliabit̄. Sꝫ
ponentes finē aliquē: ⁊ p q̄ erit intendūt. ⁊ ſi per
plura quidē uideat̄ fieri: p q̄d facilime ⁊ optiē ī
tendūt. Si āt p vnū procurat̄ qualr̄ p h̄ erit: ⁊ il
lud p q̄d quiſq; vtiq; ueniant ad prima cām q̄ in ī
tentione vltia ē. hec ibi. Iſta ultia ꝟba declarāt
ↄditiones tres ultias q̄s poſuimꝰ in p̄cedenti ꝟi
tate. His ꝓpoſitionibꝰ negatiuis ſuppoſitis ⁊ d̄
claratis ponit̄ vna ꝓpõ affirmatiua de intētiõe
Ar. vbi. s̄. vꝫ ꝙ ↄſiliabile ē ↄtingens q̄d ē aptū
natū reduci in nos: cꝰ gnationis principiū ī nob
ē. Hanc diffinitõꝫ ↄſiliabilis ponit pħs p̄ retho-
ricoꝝ. in q̄ diffinitiõe ↄtingens ponit̄ loco gn̄is:
alie āt ptes loco dr̄ie. Cõtingentiū ḡ ↄſiliū ē: ⁊ ñ
neceſſarioꝝ ꝟ ipoſſibiliū. Et q̄ñ cõtingentia mſ
ta ſunt: ⁊ nõ circa oīa ē cõſiliandū: iõ ponūt̄ dr̄ie
declarantes q̄ cõtingentia ſub ↄſilis cadūt. Cõ-
tingentia āt q̄dã ſunt a nã: vt caneſcē in ſenectu
te: ⁊ apponē barbã in tp̄e debito: ⁊ hmõi ſuaſ cāſ
hñt in nã: ita ꝙ principia taliū effectuū ſūt ī nã.
Sunt ēt cõtingentia q̄ fiunt a fortuna: q̄ ſimilr̄
hñt cāſ ſuas in fortuna. Fortuitoꝝ. n. nõ ſumus
nos cã niſi p accñs. Per h̄ ḡ q̄d dicit ꝙ cõſiliabi
le ē cõtingens q̄d ē aptū natū r̄duci in nos. i. q̄d
hꝫ cām in nobis: excludunt̄ q̄ a fortuna fiūt. q̄ñ
talia nõ reducunt̄ in nos: ſed ī fortunã tanq; ī ſuã
cām. Et p h̄ q̄d dicit cuiꝰ gnationis principiū in

nobis eſt. i. in nr̄a ptāte eſt vt faciamꝰ illud uel ñ
faciamꝰ: excluduntur ea que fiūt a nã in nob. Vñ
caneſcere lꝫ hēat cām ſuã in nobiſ. nõ tñ a nobis
ſꝫ a nã. Ex quo ſeq̄t̄ ꝙ illa ſoluꝫ ſūt cõſiliabilia q̄
cadūt ſub nr̄a volūtate: quoꝝ nos dñi ſumuſ vt
illa faciamꝰ vel nõ faciamꝰ: ita ꝙ cõſiliabilia nõ
ſunt a nã ſꝫ a nr̄a volūtate ⁊ libero arbitrio nr̄o.
Et hec ꝓp̄e dr̄ opabilia a nobiſ. ⁊ de opabilibꝰ
a nobis eſt hñdū cõſiliū. intellige q̄ dubitabilia
ſūt ⁊ nõ certa: vt dictū eſt. Et addit pħs. iij. ethi
coꝝ ibi. Neq; vtiq; ſingularia ⁊c̄. vnū bonū ꝟ-
bū: dicēs ꝙ oꝫ eē ſtatuſ in inq̄ſitõe cõſilij ex pte
ſingulariū inſtroꝝ quibꝰ vtimur in opatiõibꝰ no
ſtris: ſicut quibuſdã medijs ad pueniēdū ad finē
ꝟbi gr̄a. Nõ ē q̄rēdū ↄſiliū ſi h̄ q̄d p̄põit̄ ſit panuſ
ꝟ ſi ē coctꝰ ꝟ cõfectꝰ ſic oꝫ. q̄a h̄ diſcernit ſenſus. qꝛ
ſic eēt p̄ceſſus in infinitū. q̄d ſub rõne nõ cadit.
⁊ p ↄn̄s neq; ſub cõſilio: q̄d eſt quedã rõcinatiua
iq̄ſitio. ut dictū eſt. Textꝰ dicit ſic. Neq; utiq; ſin
gularia: puta ſi panis hic. vel digeſtꝰ eſt vt oꝫ: uꝟ
factꝰ eſt vt opꝫ. Senſus. n. hoc eſt enūciabil̄. Si
aūt ſemp cõſiliabit̄ in īfinituꝫ veniet. hec ibi. Et
notãter dicit ſenſus hoc eſt enūciabiliſ: vt oñdat
de q̄bꝰ ſingularibꝰ nõ ſit cõſiliū. qꝛ nõ de illꝭ que
aperte ⁊ clare cognoſcūtur p ſenſus: ſꝫ de illis q̄
dubia ſūt oꝫ cõſiliari. Operatõeſ. n. nr̄e circa ſin
gularia ſūt. vt dictū eſt ī p̄ma ꝟitate. ⁊ cõſiliuꝫ ē
d̄ his q̄ fiūt ꝟ fieri pñt a nobis. ḡ de illꝭ cõſiliãduꝫ
eſt. Et ſic pꝫ de q̄bꝰ ſingularibꝰ loquat̄ Ar. non
eē cõſiliū q̄rēdū. Puto ſatis hãc mãm dilluci
datã: iõ tibi hec ſufficiãt p pñti cõcl̄one. q̄re ⁊c̄.

Q cõſiliuꝫ ñ ſep obligat ad pficiēdū ↄcl̄o 2ª.

Ccipe ſam ↄcl̄onēꝫ. vꝫ: Licet cõſiliuꝫ ī
agēdis ſit optimū remediuꝫ: nõ tñ ſemp
obligat ad pficiēdum. ubi tres inq̄ramꝰ
ꝟitates. vꝫ. Pr̄a ꝟi. eſt. Utrū ſit aliq̄d cõſiliuꝫ
d̄ neceſſitate ſequēdū. 2ª eſt. Utrū a maioribuſ
tñ vel etiã a minoribꝰ ſit q̄rēdū cõſiliū. 3ª ē.
An cõſiliãs recte pctiñ hēat ſi aſr euenit q̄s ↄſu-
lerit. Q̄tū ad p̄mã dico ꝙ lꝫ cõſiliū ī noſtris
agēdis petē debeamꝰ: oñdētes ꝙ ñ debeamꝰ cõ
fidere in nobiſipis. vt dicit Ar. iij. ethicoꝝ. et p̄
cedēti ꝟitate declaratū eſt: nõ tam ſemp obliga
mur ſeq̄ illud ↄſiliū. Iſta eſt doctrina d̄cretaliuꝫ
in. c. cū in veteri. iūcta glo. ex de elec. itē in. c. cū
oli. de arbi. iuncta glo. itē in. c. vno. cū glo. ne ſe
de vacãte li. vj. Caplm̄ cū in veteri. in ſūma dic
ꝙ cū ↄſilio aliquoꝝ prelatū eligē tenētur in tra
ctatu electõis illoꝝ ↄſiliū req̄rer̄ debēt: ⁊ ↄgruo
tp̄e reſum expectare. Ex quo tex. cū glo. docto-
res eliciūt hanc ꝟitatē ꝙ vbi exigit̄ ↄſiliū ab eo
q nõ eſt pticeps officij: lꝫ in ſubſidiū poſſit eē: ꝙ
tūc ſufficit ↄſiliū petere ⁊ ↄgruo tp̄e expectare
reſum: ſꝫ tñ neceſſariū illud ſeq. vnde vnꝰ iudex
delegatꝰ ſi vult aliquē pituꝫ ↄſuler̄ ſup aliq̄ cā:
certe põt: ſꝫ nõ tenet̄ p̄nunciare ſm̄ illud ↄſiliuꝫ
ſi nõ vult. Et recte dr̄ ſi nõ eſt pticeps officij. q̄a
ſi pticeps eēt opporteret illud ↄſiliū ſequi ſcd̄m
Bar. i. l. i. §. ſi pluref. ff. d̄ exercitoria. Multa poſ
ſent notari circa hãc mãm ſm̄ iuriſtas ⁊ canoni-
ſtas: tñ qꝛ iſta ītelligūtur potiꝰ in iudicijs q̄ ī fo
ro ↄſcie: iõ dico ꝙ ſi ↄſiliū acceptū ſit de cõcer-
nentibꝰ ſalutē aīe oīo ſequēdū eſt. Si aūt ad hñ
eē ⁊ poſſit fieri ſine ſcãdalo faciēdū eſt. ⁊ ītellige
ſine ſcãdalo ſui aut p̄ximi. Quia nõ ſunt faciēda
mala vt inde eueniãt bona. ſicut dictuꝫ eſt feria
q̄rta huiꝰ dñice. Uide in. c. nup. glo. ij. ex de ſen.
excõ. Illa nõ dillato breuitatis cã. q̄r ⁊c̄. Q̄tū
ad ſam dico ꝙ ab oībus q̄rendū eſt conſiliū. q̄a
q̄ñq; reuelat̄ minori q̄d neſcit maior. ex d̄ cõſue.
c. ad noſtrã. cū glo. i. ⁊. ij. Et de hoc etiã diximuſ
ī ſermõe precedēti ↄſideratiõe p̄ma ī. iij. ↄcl̄one
⁊ poſui ibi ad lr̄am. d. c. ad noſtrã. Concordat q̄d
diximꝰ in. iij. ꝟitate ante predictã ↄcl̄onē. quare
⁊c̄. Q̄tū ad tertiã ꝟi. dico ꝙ q̄cunq; q̄ſ alijs
ↄſiliū prebet iuxta ſue mētis intentõeꝫ bonã atꝫ
rectã: ſi aliter forte fortuna q̄ ↄſultū fuerit eue
niet: etiã ſi graue ille q ↄſiliū petijt damnū icur-
riſſet: nequaq; ↄſultõi imputabit̄ ad culpã. quia
nulla eſt ibi rõ imputãdi. Inde. xxiij. q. v. c. d̄ oc-
cidēdis. ꝟſus finē dr̄ ſic. ⁊ ſunt ꝟba Aug. Abſit ī
quit vt ea q̄ ꝓpter bonū aut licitū faciꝫꝰ: aut ha
bemus: ſiquidē hoc p̄ter nr̄am voluntatē cuiq;
mali acciderit nobis iputet̄. Alioq̄n nec ferram-
ta domeſtica ⁊ agreſtia ſūt hñda ne q̄s ex ſe vel
eis vꝟ alteꝝ interimat. nec arbor eſt plãtãda ne
q̄s ſe inde ſuſpēdat. Et q̄d plura ↄmemorē: cum
ea ↄmemorãdo finire nõ poſſū. Hec ibi. ubi glo.
ſic aſt. Hic ē ar. ꝙ ſi aliq̄s dat operã rei licite ꝙ
nõ eſt ei iputandū ſi aliq̄d ei mali inde ſeq̄t̄. di. l.
ſepe. qꝛ deꝰ inſpector eſt cordis nõ opis. xv. q. vj
c. i. ⁊c̄. hec glo. Et p oppoſitū ponamꝰ ꝙ aliq̄s ex
fraude vel negligētia: aut inexpientia: iperitia
vel inaduertētia ſua ↄſiliū aliq̄d dederit cuipiã
vnde ſcãdalū vel aliud malū ſecutū ſit: p̄culdu
bio illi iputabit̄ ad culpã ⁊ ſatiſfactõeꝫ dãni. vt ī
c. ſi culpa. de iniurijs ⁊ dãno dato. q̄d ſic itellige
de ſatiſfactiõe q̄ñ illud damnuꝫ ſine tali conſilio
nõ iteruenifſet. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiãt ad pñs.

Q vniuerſitati ſit valde vtile ↄſiliū ↄcl̄o 3ª.

Ccipe tertiã ↄcl̄onē. vꝫ. Nihil tam vni
uerſitati eſt vtiliꝰ ſicut ↄſiliū datū ſaniꝰ
Certe aīa cara vtilitas ſani ↄſilij: licꝫ oī
bus ſit p̄ſpicua: ſūmope tñ in vna ciuitate vbi ē
ppl̄i multitudo eſt necia. Nõne Salomon bene
rexit qꝛ ſapiētiſſimos ↄſiliarios habuit: quoꝝ cõ
ſilia Roboã filiꝰ eiꝰ defūcto p̄re q̄a noluit ⁊ ſpre-
uit: bonã ſui regni ptē amiſit. Siſr ⁊ Nabuchö-
donoſor ſupbiſſimꝰ ↄſiliū habuit cū maioribꝰ na
tu. Judic. ij. c. Romãi q̄ꝫ infideles ⁊ idolatre ſuo
ↄſilio totū mūdū ſuo impio ſubegerunt. Siſr et
apl̄i q̄ñ p fide aliq̄d intēdebãt oēs ↄueniebãt in
vnū. Actuū. xv. Et ob hãc cãꝫ ſtatuta ſūt ↄcilia
in eccl̄ia dei. Cõcilia. n. gn̄alia inceperunt a tēpõe
Cõſtantini. ſꝫ ſp̄alia a tp̄e Clemētis. xv. di. c. i. cū
glo. i. Et q̄ ſunt q̄tuor ↄcilia p̄ma nõ. in. d. c. i. ⁊. ij
⁊ de alijs cõcilijs quo tp̄e ⁊ ſub q̄ papa quodlibꝫ
eoꝝ eſt celebratū nõ. xvi. di. p totū. Itē in reli-
gionibꝰ gn̄alia atq; p̄uincialia capl̄a inſtituta ſꝫ
vt p gn̄alia ſaluti fideliū: ⁊ p p̄uīcialia religionū

augmentatio procuret. Oĩa igit̃ bñ regunt̃ bono cū conſilio. vbi tres inquiram⁹ ṽitates. vʒ.
p^a ṽi. eſt iſta. Quas ↄditiones debent hr̃e ↄſultores circa bonū cōitatis ꝛ regiminis. 2ª eſt. De quibus maxime eſt ↄſiliandū ut cōitas ↄſeruet̃. 3ª eſt. Quō cognoſcere pñt ↄſiliantes ſi res una dubia ſit bona ł mala ꝑ ſtatu illi⁹ cōitatis. Quantū ad primā dico ꝙ tria pmarie ſunt in oībus vniuerſitatū ↄſilijs obſ̃uanda. ſ. r̃cta intentio: taciturnitas: ꝛ executio. Pria r̃cta intentio: ut. ſ. proprijs paſſionib⁹ nō loquant̃ nec perſonas hominū ↄſiderent: ſed tm̃ qđ utile cernunt cōitati. Nā talis ↄgregatio uocat̃ ↄſilium q̃ſi ↄſidiū: qꝛ. ſ. ſimul mente ſedere debēt. i. mente q̃eſcere: paſſiones aĩ oĩno uitantes. Inđ Grego. in regiſtro ait. Nullus vr̃m neglecta utilitate cōi ſuo lucro proſpiciat. ꝛ Ambro. li° đ officijs. Qui perfecte inquit ſapit neſcit ſua ſpectare cōmoda: ſed ad illud qđ eternū eſt. qđq; đcorū atq; honeſtū: toto affectu intendit: q̃rens nō qđ ſibi utile eſt: ſed qđ oībus. Itē ꝛ Leo papa ĩ ſmone. Publica inquit p̃ferenda ſunt proprijs ꝛ ibi intelligenda eſt p̃cipua rō utilitatis ubi inuigilat cura cōis. h ille. Hoc idē pʒ i. c. lʒ. añ finē. de regularib⁹. vbi dicit tex. Ne forte angel⁹ ſathane in lucis angelū ſe trāſformet: illa ſemꝑ regula inuiolabiliter obſ̃uata: ut nullus abſq; licentia romani ꝓntificis p̃ſumat occaſione q̃cūq; deſerere p̃latū. qm̃ ſicut maius bonū minori bono p̃ponit̃: ita cōis utilitas ſpeciali utilitati p̃fert̃. In hoc caſu recte preponit̃ doctrina ſcilentio: ſollicitudo ↄtēplationi: ꝛ labor quieti. Ad qđ utiq; deſignandū vnigenit⁹ dei fili⁹ Jeſus xp̃s nō de Rachel ſm̃ carnē natus eſt: ſed đ Lya. Nec legit̃ eū in domū ſuā excepiſſe mariam: ſed marthā ꝛc̃. Glo. exponit quid intelligat̃ ꝑ rachel ꝛ lyā. ꝛ dicit ꝙ ꝑ rachel intelligit̃ uita ↄtēplatiua: qꝛ ipſa formoſiſſima fuit. per lyā āt intelligit uitā actiuā q̃ fecunda in ſobole. ꝛ iō p̃fertur pulchritudini rachel. ex̃ de renunci. niſi cum pridē. hec glo. Itē hoc ipſū dicit glo. in ṽbo vtilitas. ꝛ adducit ↄcordantias. ꝛ exponit ꝙ publica vtilitas p̃fert̃ priuate qñ publica nō ĩpedit ꝓuatā. qꝛ ordinata charitas a ſe incipit. xxiij. q. v. ca. ſi nō lʒ. ꝛ de pe. di. iij. c. qui vult. ꝛ. xix. q. ij. c. due xiiij. di. qđ ait. hec glo. Q publica vtilitas ſit p̃ferenda priuate: pʒ ēt ex̃ de poſtulatiōe p̃latoꝝ c. iij. cū glo. iij. vbi dicit ſic glo. ſuper ṽbo utilitatē cōem. ꝛ ita publica utilitas prefert̃ priuate. vij. q. i. ſcias. ꝛ allegat leges ciuiles. ꝛ declarat q̃liter h ſit veꝝ dicens. Cū in cōi utilitate p̃uata includit̃ ſicut fit in p̃latura. alias quilibet dʒ ꝓpriā utilitatē p̃ferre cōi. ar. xix. q. ij. c. due ſunt inquit. ꝛ. xxiij. q. v. ſi nō lʒ. Sic ḡ pʒ ꝙ publica utilitas prefert̃ priuate. q̃r ꝛc̃. Scđo in ↄſilijs r̃quirit̃ taciturnitas: ita ꝙ illud qđ in ↄſilijs dicit̃ nec lr̃is: nec alio mō denudet̃. Prouer. xj. Qui fidelis eſt celat amici ↄſiliū. In Ualerius li°. ſo ait. Conſules nr̃e vrbis adeo magna patrie charitate tenebant̃: ut archana patrū conſcriptorū multis ſeculis nemo ſenatoꝝ enunciauerit. Sʒ taciturnitatē optimū ac tutiſſimū reꝝ adminiſtrādaꝝ uinculū in ↄſilijs arbitrantes: nunq̃ labefactari. i. maculari ł corrūpi uoluerunt. Et ideʒ quoddā ex^m ponit. ꝙ cū de more romanoꝝ eſſʒ ut poſſent patres in conſilio ſuos conducere natos dū paruuli eſſent. Accidit ꝙ quidā ei⁹ filiū paruulū in ↄſilio ↄduxit: in quo decretuʒ eſt ut qđ diffinierant ſub ſcilentio teneret̃. Redeunte āt illo una cū pr̃e domū: mr̃ eius quid fcm̃ dictū q; ſit diligenter inquirit. ille āt ait. ſic decretuʒ eſt ut qđ ibi dictū ē nulli pāderet̃. At illa adhuc muliebri more cupiens ſcire quid dictū eēt blāditijs: minis: ṽberibuſq; pueꝝ ſtimulauit. Puerulus āt uolens officioſo mendacio mr̃i celarē đcretū ait. Sic decreuerunt ut oēs romani duas poſſent tenē vxores. qđ illa credens: mox oīb⁹ alijs matronis ĩdicauit. diuulgat̃ per urbē dies ſ̃uant ut viros ſuos in ↄſilio ſimul poſſint ↄuenire. Et ſtatuto die adeunt q̃dā eaꝝ ſpetioſiſſime mulieres. ſibiq; tanq; iuſtū poſcunt: vt ꝛ ip̃e duos poſſint viros hr̃e: cū ꝛ ipſi ſic ſtatuerint ut poſſint duas hr̃e uxores. Mirant̃ oēs. ꝛ uñ ortū h ſit diligenter ĩquirunt. ꝛ facto repto illuʒ deinceps pueꝝ in conſilio intrare noluerunt niſi illū tm̃ qui ſic artificioſo mō mr̃i fcm̃ occultauerat ꝛc̃. Tertio r̃qrit̃ debita executio. vt. ſ. qđ ordinarunt exequant̃. Dicit. n. btūs Tho. ſa ſe. q. xcvj. ꝙ talia ↄſilia ſi recta ſunt ab oīb⁹ ſubditis obſ̃uanda ſunt. In regula gñalis eſt ꝙ mł̃ta mala tā corporalia q̃ ſpūalia in r̃giminib⁹ accidunt. qꝛ ſtatuta ꝛ leges municipales ſūma cū maturitate ↄfecta mĩme executioni mandant̃. In p̃ machabeoꝝ. v. dr̃. ꝙ Joſephus ꝛ Açarias qꝛ nō ſ̃uauerunt conſiliū: ut. ſ. ↄ̃ inimicos nō exirent: ad p̃liū debellati ſunt ſuo de exercitu duobus millibus occiſis. Et notant̃ dixi ſi talia ↄſilia ꝛ ſtatuta recta ſunt. qꝛ ut dicit btūs Tho. ubi. ſ̃. ſi recta nō ſunt: ſ̃uanda nō ſunt. Qñ ingeſ nō ſunt recta pr̃ Ambroſi. Dico qñ ſunt aut ↄ̃ legē dei: aut ↄ̃ bonos mores: ꝛ tunc nullo pacto ualent: nec obſ̃uanda ſūt. vt pʒ. viij. di. q̃ ↄ̃ mores. xxxij. q. vij. c. flagitia. ꝛ di. vj. §. hiſ ita r̃ndet̃ Audi bonū dictū Aug. di. ix. c. i. Quicūq; legibus ĩperatoꝝ q̃ pro dei ṽitate. ſ. p̃cepti uł̃ prohibitionis defendenda ferunt̃: obtēperare ñ vult acquirit grande ſupplicium. i. dʒ acriter puniri. Quicūq; legibus ĩperatoꝝ q̃ ↄ̃ dei uoluntateʒ ferunt̃: obtēperare ñ vult: acquirit grande premiū. hec ibi. Et in ſignū ꝙ impiales leges diuie ↄ̃dicere ñ debent ꝛ fidei xp̃i: ĩperator coronaʒ ꝛ vnctionē a romano pontifice accipit iurans nec ꝑ ſe: nec ꝑ ſuos fidei eccł̃ie ↄ̃ire. ꝛ ſe totis uirib⁹ eccł̃iam defendere pollicet̃. De h eſt tex. bonus in cle. i. de iureiurā. vbi dr̃ ſic. Romā p̃ncipes orthodoxe fidi profeſſores ſacroſanctā romanā eccł̃iam cuius caput eſt xp̃s redēptor nr̃: ac rōanū pontificē eiuſdē redēptoris vicariū feruore fidei ꝛ clare deuotionis promptitudine venerātes eidē romano pontifici a q̃ approbationē perſoe ad impialis celſitudis apicē aſſūmende: nec non vnctiōeʒ ↄſecratiōeʒ ꝛ impij coronā accipiūt: ſua ſubmittē capita nō reputauerūt indignum. ſeq; illi ꝛ eidē eccleſie q̃ a grecis impiū trāſtulit ĩ germanos. ꝛ a q̃ ad ceteros eoꝝ p̃ncipes ius ꝛ ptās eligēdi regē in ĩpatorē poſtmodū ꝓmouēduʒ ꝑuenit aſtringē uinculo iuramēti ꝓut taʒ mos obſeruatōis antique nouiſſimis r̃pibus renouate: quā formā iuramti hui⁹ ſacris infra canonib⁹ manifeſtāt ꝛc̃. Hoc iuramtū ab āriqs ĩpatorib⁹ etiā obſ̃uatū eſt. Obſ̃uauit illud rex Otto. Lodouicus ꝛ alij. Et nouiſſimis t̃pib⁹ anno dñi. 1453. ĩperator Federic⁹: quē vidi ꝓprijs ocul' vna cū ĩpatrice Rome coronatū. De h h̃r tex. xciij. di. c. tibi dño. ꝛ. c. ego lodouic⁹. Tibi dño Joāni pape ĩnqt tex. ego rex Otto ꝓmittere ꝛ iurare facio ꝑ pr̃em filiū ꝛ ſpūm ſcm̃: ꝛ ꝑ hoc lignū viuifice crucis: ꝛ ꝑ has reliqas ſanctoꝝ: ꝙ ſi dño permittēte romā venero ſanctā Ro. eccł̃iaʒ ꝛ te rectorē ipſi⁹ exaltabo ſm̃ meū poſſe. ꝛ nūq̃ vitam aut mēbra: neq; ipm honorē quē hēs mea voluntate: aut meo ↄſenſu: aut meo ↄſilio: aut mea exhortatōe ꝑdes. Et in roma nullū placitū: aut ordinatōeʒ faciā de oībus q̃ ad te: aut romanos ꝑtinēt ſine tuo ↄſilio. Et q̃cquid đ terra ſacti Petri ad nr̃am ptātem ꝑuenit reddā tibi. Cuicunq; regnū italicū ↄmiſero iurare faciā illū ut adiutōr tui ſit ad defendēdā terraʒ ſancti petri ſm̃ ſuum poſſe. hec ibi. Iſta fuit ↄſtitutio Ottōis ĩpatoris Et dicit glo. ꝙ iperiū p̃us fuit francorū. poſtea theutonicoꝝ ſuis ṽtutib⁹. Et. c. ego lodouic⁹ dic̃ ſic. Ego Lodouic⁹ roman⁹ ĩperator auguſt⁹ ſtatuo ꝛ ↄcedo ꝑ hoc pactū ↄfirmatōis nr̃e tibi btō Petro p̃ncipi ꝛ ꝑ te vicario tuo dño Paſcali ſūmo pōtifici ꝛ ſucceſſorib⁹ ei⁹ in ꝑpetuū ſicut a p̃deceſſorib⁹ ur̃is vſq; nūc in veſtra ptāte ꝛ dictione tenuiſtis ꝛ diſpoſuiſtis ciuitatē romanā cū ducatu ſuo: ꝛ ſuburbanis atq; vinculis oīb⁹ ꝛ territorijs ei⁹ mōtanis atq; maritimis: littorib⁹ ꝛ portubus: ſeu cūctis ciuitatibus: caſtellis oppidis: ac villis in tuſcie ꝑtib⁹ ꝛc̃. Et mł̃ta alia ĩ illa ſ. ictiōe decreuit. q̃re ꝛc̃. Et iſta ſufficiāt ꝑ p^a ṽi. Q̃tū ad ſ̃am ṽi. dico ꝙ lʒ ↄſiliatores ſūmope oĩa ꝓficua reipu: debeāt ingr̃e: ꝛ nociua ꝓ virib⁹ remouere: qnq; tm̃ int̃ oĩa nec̃ia ſūt. vt colł̃r de mente Ar. p̃ rethōicoꝝ. vʒ. de ꝓuentib⁹. de bello ꝛ pace. de cuſtodia regiōis. de his q̃ inferūt̃ ꝛ ducūt̃ ꝛ de legiſlatōe. vnde dicit ſic tex. Fere. n. de q̃bus ↄſiliātur oēs ꝛ circa q̃ ꝓnūciāt deliberātes marie qnq; exiſtūt nūero entia. Hec aūt ſunt đ ꝓuētib⁹. de bello ꝛ pace. de cuſtodia regionis. ꝛ de his q̃ inferūt̃ ꝛ ducūt̃. ꝛ đ legiſlatōe. hec ille. Et ſufficiētia iſtoꝝ qnq; ſʒ dñm Egidiū ordinis heremitaꝝ ibidē accipit̃ ſic. Qm̃ ↄſiliū nō eſt niſi de bono. etſi qñq; de malo hēatur ↄſiliuʒ: hoc ñ eſt niſi inq̃tū fugiēdū. Malū aūt fuget̃ hʒ aliq̃ mō rōem boni. Quare oʒ diſtīgui ↄſiliabilia ſm̃ diſtinctōeʒ bonoꝝ. Bona aūt diuidunt̃. qm̃ q̃dā ſunt ĩtrinſeca. ꝛ q̃dā extrīſeca. ſʒ bona extrīſeca accipiūt tria ↄſiliabilia. ꝛ ſm̃ bona ĩtrinſeca duo. Cōſiliabilia ſūt iſta p^a. ꝓuentus. honores. libertates. donationes ꝛ hmōi. Per bellū. n. ĩtelligunt̃ et ꝑ pacē honores. libertates. ꝛ dnatōes. ꝛ cetā h⁹modi. qꝛ bellū ꝛ pax ad hmōi bona ordinant̃. Et tertiū eſt munitio ciuitatis ꝑ quā cuſtodiunt̃ taʒ ꝓuent⁹ q̃ honores ꝛ dignitates. Nā cū ↄſeruatiuū hēat rōem boni: oʒ de cuſtodia bonoꝝ eſſe ↄſiliū. Cōſiliabilia ſm̃ bona ĩtrinſeca ſūt duo. ſ. q̃ inferunt̃ ꝛ ducūt̃: ꝛ legiſlatio. Nā cū bona hōis q̃dā ſint corpis. quedā aīe. ſm̃ bona corpalia eſt ↄſiliū hn̄dū de alimēto. qđ iō vocat̃ ĩtrinſecū. qa alimētū ↄuertit̃ in nām aliti. vt pʒ 2° de aīa. ſm̃ bona aīe eſt ↄſiliū de legiſlatiōe. Iſta qnq; ſunt cōia ↄſiliabilia: ꝛ ad ipſa oīa alia reducūtur. De oībus aliq̃ videam⁹ ſm̃ phm ibidē. Et p̊ videamus q̃ō de ꝓuentibb⁹ ſit hn̄dū ↄſiliū. Et dicit phus ꝙ eos q volūt ↄſiliari de ꝓuentib⁹: p̊ eos oppotebit ſcire ĩtroitus ciuitatis: ꝛ q ſunt q̃tū ad numeꝝ. ꝛ q̃ti ſunt q̃tū ad magnitudinē: ita ꝙ ſi qs ĩtoritus đficit apponat̃. ſi minō ē augeat̃ His. n. duob⁹ modis defraudant̃ ciuitates. qa aut nō dat tributari⁹ tributū q̃bus dʒ. aut ſi dat nō tribuit q̃tuʒ dʒ. Et docet q̃ō augētur ꝓuētus. ꝛ dicit ꝙ augent̃ ꝑ expēſaꝝ ſubtractōeʒ. Et ad hoc faciendū oʒ nos ſcire oēs expēſas ciuitatis. ꝛ ita ſi alique ſupflue ſunt auferant̃. ꝛ ſi que maiores minores fiāt. Unde duob⁹ modis aliqs plus expēdit q̃ dʒ. vt qꝛ expēdit ubi nō dʒ. ꝛ tc̃ expēſe ille ſūt ſubtrahēde. Si aūt vbi dʒ: tm̃ cuʒ minorib⁹ expēſis id facere poſſet. ꝛ tūc expenſe auferēde nō ſūt: ſʒ minorāde. His. n. modis dicit ipſe ditant̃ ciuitates. ſ. multiplicādo ĩtroit⁹ ꝛ ſubtrahēdo expēſas. Sic. n. alie ciuitates dicit locupletate ſūt. ḡ ꝛ nos ſic faciam⁹. Textus eſt iſte. Quare de ꝓuētib⁹ q̃dē debētes ↄſiliari oppōtebit vtiq; introit⁹ ciuitatis ſcire. ꝛ q ꝛ q̃ti: q̃tenus ſi qs deficit apponat̃. ꝛ ſi quis minor augeat̃. Adhuc aūt ꝛ expēſas ciuitatis oēs: q̃tenus ſi q̃ ſupflue auferātur. ꝛ ſi q̃ maiores minores fiāt. Nō eni ſolū apponētes ad extātia ditiores ſūt: ſʒ ēt ꝛ auferētes ab expēſis. Hec aūt nō ſolū ex ea q̃ circa ꝓpria expiētia ↄtigit ↄſpicē: ſʒ neceſſariū ꝛ inuētoꝝ apud alios ſcientē eē ad eā q̃ de h deliberatio. i. nō ſ̃ñoʒ nos ↄſpicere ꝙ ita nos efficiemur diuites in ꝓprijs: ſʒ etiā videam⁹ ꝙ oēs ciuitates q̃ ditate ſūt ꝛ ditant̃ hūc ſ̃uauert modū et ſeruāt. Et ſic pʒ qualr̃ ſm̃ phm ↄſiliari đbemus de ꝓuentib⁹. Et hn̄ alias ciuitates in exēplū adducit. qꝛ expientia ē reꝝ magr̃a. Scđo vidēdū eſt q̃lr̃ ſit ↄſiliādū de bello ꝛ pace. ſʒ ante oīa ĩtelligam⁹ nō eē hic ĩtelligēdū đ bello ꝛ pace ꝓut hoīes illa int̃ ſe hn̄t: ſʒ vt hn̄t cū extrīſecl. Nā ſemꝑ ciues int̃ ſe pacē hēre debēt. ꝛ hic eſt finis legiſlatoris. Qñ ſicut medic⁹ de ſanitate corporū ↄſiliū nō hʒ: ſʒ circa ea q̃ ſanitatē conferūt: ita nec ciuitatis rector de pace ciuiū ↄſiliū cōſiliari hʒ: ſʒ de hiſ q̃ ſunt ad illā. Uidēdū ḡ qualr̃ ↄſiliāi oʒ de bello ꝛ pace hn̄dis vel nō hn̄dis cū alijs q nō ſunt ſub illo dñio. Tripłr̃ ḡ de eis ↄſiliandū ē. Pa°. vtꝝ bellū ł pax dēat hr̃e cū illo dño vel

ciuitate. Utrũ ciues ſint apti ad preliũ. Tertio quanta eſt potentia aliaꝝ ciuitatũ que bellauerunt. Jſta tria ponit pħus in lr̃a ut uidebit̃.

Primo ḡ ſi volumus ſcire conſiliari de pace ꝛ bello: dico ꝙ oꝫ nos ſcire quanta eſt potentia nr̃e ciuitatis: ꝛ quanta fuit pro preterito. ꝛ quãta eſt poſſibilis fore. i. quanta pōt eſſe: qñ aliqñ ciuitas per ſe ꝛ ſine auxilio amicoꝝ poſſet tpre belli q̃ʒ alijs tpibus maiorē habere potentiam. Et vlterius videnduʒ eſt vtruʒ ſit iſta potentia militũ uel peditũ. ꝛ conſideret quanta potẽtia poſſet euenire per amicoſ. Ecce tex. de bello ãt ꝛ pace ſcire oꝫ potentiã ciuitatiſ quanta eſt: ꝛ iã quantã contingit fore: ꝛ qualis: q̃dã ꝛ q̃ exiſtit: ꝛ q̃ pōt aduenire. hec ibi. ꝛ ſic pꝫ q̃uo cognoſcer̃ poſſumus ꝛ ↄſiliari ꝑ conſiderationeʒ potentie ciuitatis an debeamus bellare: an pacē facere.

Scd̃o ſi uolumus ↄſiliari de bello ꝛ pace: tñ oꝫ rimari vtꝝ ciues ſint apti ad belliũ. vtꝝ. ſ. ſint aīoſi in bellis. ꝛ ñ dico ſolũ ꝙ ſint animoſi bellare inter ſe: ſicut Bononienſeſ: Peruſini: Januēſes: ꝛ plures alij: ſed ēt qualiter ſint animoſi ↄ alios in bellis ꝛ experti. ꝛ ulterius conſideraſ an ſit dubius euentus l' non dubius. ꝛ cũ quib' viderint habere non poſſe honorē: ſic belliũ fugiãt tanq̃ʒ eoꝝ uituperiũ. ſi ãt uident honorē conſeq poſſe bellare poſſunt ſi expediens fuerit. Audi tex. adhuc ãt bella que ꝛ qualiter preliati ſunt: non ſolũ ãt proprie ciuitatis: ſed ēt ↄ aliũ hoc neceſſariũ ſcire. Aut ꝛ ad quos dubius euent' ſit pugnare: quatenus quidē ad meliores pacē habeant: ad deteriores ãt in ipſis ſit pugnare. i. ſi illi ↄ quos belliũ intendunt ſunt melioreſ pugnatores: ꝛ dubiũ ſit an honorē conſequi poſſent. tñ pacē cũ illis habeant. ſi deteriores. i. nō ita aioſi pugnatores ꝛ ſperant honorē conſequi. nec dubitandi cãm hñt. tunc in ipſiſ. i. in ſua poteſtate ē pugnare. Tertio ſi uolumuſ ↄſiliari de bello oꝫ videre quanta eſt potentia aliaꝝ ciuitatuʒ q̃ bellauerunt: ꝛ tunc uideamus an ille potentie ſunt ſimiles: aut diſſimileſ proprie ciuitatiſ ꝛ potentie cũ qua bellare intendimus. qñ aliqñ pl' excedit ciuitas propria ciuitatē reſiſtentē q̃ʒ vincens ciuitas ciuitatē motaꝫ. aliqñ ãt minus. Et ſic ſm proportionabilitateʒ q̃ eſt inter ciuitates olim bellantes ꝛ propriã ciuitatē cũ alia de bello conſiliari oꝫ. i. dare conſiliũ. Et addit dicens ꝙ neceſſariũ eſt conſiderare non ſolũ prelia ꝓprie ciuitatis: ſed ꝛ ea que alioꝝ. qꝛ de ſimilibuſ debemus ſimilia iudicare. Tex. eſt iſte. Et potē tie vtꝝ ſimiles aut diſſimiles. Eſt. n. ꝛ his excedere ꝛ minorari. Neceſſariũ ē ad h̄ nō ſoluʒ tu ꝫ prelia conſideraſſe: ſed ꝛ ea q̃ alioꝝ qualiter cōueniunt. A ſimilib'. n. ſimilia fieri nota ſunt. hec ibi. Hoc q̃d de ſimilibus ſimilia ſequi notũ eſt: eſt vna propoſitio diuulgata ꝛ vna maxima. ex̃ de conſti. c. trãſlato in fine. q̃d de uno dr̃: neceſſe eſt ut de altero intelligat̃. Et glo. ibi ait. qꝛ de ſimilibus idē ē iudiciũ. v. di. ad ciuis. ꝛ. iiij. di. ca. deniq̃ʒ. ꝛ. xvj. q. vlti. ꝛ hoc diximus. ꝛ. j. q. iij. ſi qſ obiecerit. ꝛ de tranſla. c. inter corporalia. ꝛ ex̃ d̃ reſcriptis. c. inter ceteras. in fine. vide q̃ãte uirtutis ſbũ illud ē: ut tanti textus illud affirmēt. Et ſic pꝫ qualiter ſit conſiliandũ de bello ꝛ pace. Si uellemus ingredi ſm canones mãm de bello ꝛ ſm iura longus proceſſus eſſet. Sufficiant hec dicta ſm merã pħiam. Tertio ad ↄſiliandũ de cuſtodia ꝛ munitione ciuitatis: ꝛ ad h̄ ſcire oꝫ. Primo multitudinē cuſtodie. vtꝝ. ſ. tres quattuor uel decē ſint cuſtodie muniende.

Scd̃o ſpetiē cuſtodie. i. qualē munitionē uolunt huiuſmodi cuſtodie. vtꝝ militũ: peditũ: uel nauiũ. Tertio cōſidera loca munitionũ. ꝛ uide q̃ egent cuſtodia ꝛ que nō: ꝛ q̃ magis ꝛ q̃ minus. Et ſi minor ſit cuſtodia apponat̃: ꝛ ſi ſuperflua auferat̃: ꝛ ſic loca magis idonea conſuent̃. Audi tex. adhuc ãt de munitione regionis, nō latere qualiter cuſtodiet̃: ſed multitudinē oꝫ ſcire cuſtodie: ꝛ ſpetiē: ꝛ loca munitionũ. Hoc ãt impoſſibile nō expertũ exiñtē regionis. vñ ſi minor ſit cuſtodia apponat̃: ꝛ ſi qua ſuperflua auferat̃: ꝛ loca idonea obſeruent magis. hec ibi. Quarto uidendũ ē qualiter ſit conſiliandũ de alimẽtis ꝛ victualibus ad conſeruandũ ſtatũ ꝛ regimen ciuitatis. Et dico ſm pħm ubi. ſ. ꝙ p̊ conſiderãdũ eſt quantũ alimentũ ſit neceſſariũ ciuitati.

Scd̃o quantũ alimentũ ciuitas pōt habere i ſe. Tertio quantum eſt adducibile per alios.

Quarto quoꝝ inductione pōt tale alimentũ induci. Et hec bñ ſciant conſiliantes: ut ad hec ꝛ ſimilia fiant ſtatuta prout fuerit expediens ciuitati. Et addit pħus ꝙ bene attendant ut ſtēt in pace cũ potentioribus ꝛ cũ illis qui uictualia portare poſſunt. Hic eſt tex. Adhuc ãt de alimẽto quant' ſumptus ſit ſufficiens ciuitati: ꝛ quantũ ibidē factũ: ꝛ quantũ adducibile: ꝛ quoꝝ inductione indigent: ꝛ quoꝝ eductione: vt ad hec ꝛ ſimilia ſtatuta fiant. Ad duo. n. neceſſariũ eſt ciues ↄſiderare ſine querela. ſ. ad potentiores: ꝛ ad eos qui ad iſta ſunt utiles. ad ſecuritateʒ oĩa quidē hec neceſſariũ eſt conſiderare. h̄ ibi. Quinto videndum eſt qualiter ſit conſilianduʒ circa legiſlationē. Et dico ſm pħm ꝙ circa talia conſiliari ē valde vtile: qꝛ in legib' eſt ſalus ciuitatis. ꝛ ad hoc faciendum: primo conſiderare oportet ea que ſunt ciuilitatis proprie. 2° conſiderare ea que ſunt ciuilitatis alioꝝ. Quantum ad primũ eſt notandum ꝙ multe ſunt ſpeties ciuilitatis: vt dr̃. iiij. ethicoꝝ. ꝛ. vij. politicoꝝ. nam in aliqua ciuitate dominatur vnus: in aliq̃ pauci: in aliqua multi. exempla ſatis nota ſunt expertis. cum dominatur vnus ſi eſt bona dominatio: ꝛ propter bonum ſubditorum illa policia dr̃ regnatiua. ſi autem ſit mala: ꝛ dñans proprium intendit bonuʒ: non autem illorum quibus preeſt: tunc dicitur tyrãnides. Eſt enĩ h̄ differentia inter tyrannum ꝛ regem. quia rex intendit bonum ſubditorum: tyrãnus bonum propriuʒ. Si ſo i ciuitate dñant̃ pauci: ꝛ tales pauci ſũt bōi: tal' dñatio dr̃ ariſtocratia: ſiue p̃cipat' ſtnui. ſi vero mali: tunc illa policia dicet̃ obligarchia. Si in ciuitate dñantur multi ꝛ ſunt boni: illa policia dr̃ tymocratia. ſi mali: tunc dr̃ temocratia. Et q̃a iſte ciuitateſ differunt ſpecie: ſicut nō ſunt eadē ſana homini ꝛ leoni. ꝛ reſ nãles ſpecie differentes a diuerſis principijs ſumunt originem: et diuerſitate ſaluant̃ ꝛ conſeruant̃ in eſſe: ſic iſte ciuitateſ: cum ciuitas ſit aliquo mō quid naturale vt pbatur p̊ politicoꝝ: non eodē mō habent fieri ꝛ corrumpi. Et quia non poſſumus bene dare cōſilia de poſitione leguʒ in aliqua ciuitate: niſi ſciamus qualis ſit ciuilitas illius ciuitatis: et a q̃bus habet fieri ꝛ corrũpi talis ciuilitas. Ideo pħs ait ꝙ ſi volum' eſſe boni ↄſiliatiui ad talia: ſcire nos oꝫ quot ſunt ſpēs ciuilitatiſ: ꝛ quales leges cōferunt vnicuiq̃ʒ ciuilitati: ꝛ a q̃bus ꝓprijs ciuilitatib': ꝛ a q̃bus ↄrijs ciuilitati: hmōi ciuilitates ſunt apte nate corrumpi. Et exponit: quomodo ciuilitates corrũpantur ꝑ ꝓpria: ꝛ quomō per ↄria. Declarabim' nunc quid hoc dicere uelit. audi textũ quo ad iſtam partē. Nō minimuʒ inquit eſt de legiſlatiōe audire. Jn legibus. n. ē ſalus ciuitatiſ. quare neceſſariũ eſt ſcire quot ſũt ciuilitatũ ſpecies: ꝛ quales ↄferunt unicuiq̃ʒ: ꝛ a quib' corrũpi nate ſunt: ꝛ ꝓprijs ciuilitatibus et ↄtrarijs. Dico aũt a ꝓprijs corrumpi. q̃a excepta optima ciuilitate: alie oēs ꝛ remiſſe ꝛ intenſe cōrumpunt̃. puta temocratia non ſolũ remiſſa ſit: ꝛ terminabit̃ in obligarchia: ſed intenſa valde. ſicut ꝛ aquilitas ꝛ ſimitas: non ſolũ remiſſe in medium veniũt: ſed ꝛ valde aquila facta aut ſima: ita diſponunt naſum: vt neq̃ʒ naſus videat̃ eſſe. Hec ibi quantũ ad ea que ↄſiderare debemus q̃tum ad ciuilitatē noſtrã. Jſta materia d̃ latōe legis difficilis eſt ad predicandũ ſm iſtã litteraʒ tñ quia dubiũ eſt quō ciuilitas corrũpatur a ꝓprijs: ꝛ q̃uo a ↄtrarijs: eſt ſciendũ ꝙ q̃to magis vna ciuilitas aſſimilat̃ vniuerſo: tanto magis ē recta. q̃a vniuerſũ eſt rectũ ꝛ rectiſſime ordinatum. Tres autē ſunt ciuilitateſ vt dictũ eſt. ſ. in qua dñatur vnus. in qua dñantur pauci: ꝛ ĩ qua dñantur multi. Jſtaꝝ ergo ciuilitatũ illa rectiō erit q̃ magiſ aſſĩlabit̃ rectitudini vniuerſi. Rectitudo vniuerſi eſt q̃a regit̃ ꝑ vnũ. vt pꝫ. xij. metaphiſce. vnus ḡ p̃nceps. Ergo ciuilitaſ q̃ regit̃ per vnũ eſt magis recta. alie autē erunt obliq̃. Hec aũt eſt differētia inter rectũ ꝛ obliquũ: q̃a rectũ proprie ſumptũ non intendit̃ neq̃ʒ remittit̃. Propterea bñ dictũ eſt ꝙ recto nihil rectı'. obliquũ aũt itendit̃ ꝛ remittit̃. Ex quo ſequit̃ ꝙ qñ aliq̃d eſt in ſua ſpecie ꝑ rectitudinē: non pōt corrũpi ꝑ ꝓpria: ſed bene ꝑ ↄtraria. Unde vna linea recta ꝑ ꝓpria: i. ꝑ illã rectitudineʒ ſiue augeat̃ ſiue minuatur. ſemp erit recta. Non ſic aũt in obliquo. q̃a ſi aliquid reponit̃ in ſua ſpecie ꝑ obliquitatē: poterit illa ſpecies corrũpi per ꝓpria ꝛ per contraria. ſbi gr̃a. Accipiant̃ iſte due ſpēs naſi. aquilinus ꝛ ſimuſ. Patet ꝙ iſti ponunt̃ in ſpecie naſi ꝑ curuitatē ꝛ ſimitateq̃ ſunt obliq̃. ꝛ obliquũ eſt ↄtrariũ recto. Quomō ḡ pñt cōrũpi iſte due ſpēſ? Dico duob' modis. nam aquilitas eſt naſi curuitas. curuitas iſta naſi poterit corrũpi ꝑ propria: ꝛ per ↄria. Per propria. q̃a illa curuitas potẽt in tantũ augeri ꝙ non erit ſpecies naſi: q̃a poterit facere rē ſpericã ꝛ circularē: que nō erit forma naſi. Jtē poterit corrũpi per ↄria: vtputa per rectum. q̃a illa curuitas ſi rectificet̃: non erit ãpli' illa ſpecies naſi. Rectitudo aũt naſi non pōt tolli niſi vno mō. ſ. per ↄrium. Naʒ ſi obliquaret̃ naſus non eſſet rectus. Per ꝓpria autē corrumpi nō pōt. imo q̃to magis rectificaret̃ magis rect' eſſet. Modo ad ꝓpoſituʒ: cũ ciuilitas illa ĩ qua regnat vnus ſit magis recta dñatio. Alie auteʒ vtputa in q̃bus aut pauci aut multi dñantur ſũt ciuilitates oblique. ꝛ ꝑ ↄñs regnatiua. i. ciuilitaſ vbi regnat vnus poterit tñ corrumpi ꝑ vnum. per ↄriam: ꝛ non per ꝓpria. Oēs autē alie pñt ĩtēdi ꝛ remitti. Nã q̃to magi] regnatiua ad vnuʒ dñm ꝛ principatũ vnũ appropinquat: tanto magis ꝑficitur. Corrumpi aũt poteſt ꝑ ↄrium: vt ꝑ additionē obliquitatis. ſ. multoꝝ vel paucoruʒ. Nã ſi ciuilitati vbi regnat vn' addatur vn' ali' ſic corrũpet̃ regnatiua: ꝛ fiet obligarchia. i. dñatio vbi regnãt pauci. Et ſi augmentãtur dñi illius ciuilitatis: tũc fiet temocratia: que eſt dñatio in qua regnãt multi. Sed ꝑ ꝓpria nunq̃ʒ corrũpetur. ꝓprium eſt rectitudo vnitatis. i. vnuſ qui dñatur multis. q̃a vnus ſoluſ in ciuitate ſine ſubditis non pōt ꝓprie dici dñs. q̃a dñs relatiue dr̃ ad ſuum ꝛ ſubditũ. Alie aũt ciuilitates ꝛ ꝑ ꝓpa ꝛ per ↄria corrumpi pñt: vt ſatis pꝫ expto. Mō tu ciuitas. N. attende ſi es in ciuilitate vbi regñ vnus. attende ne corrũparis: vt a paucis vel a multis domineris. Si tua ciuilitas eſt ſub dñatione paucoꝝ: attende ne multi dñent̃: aut vnuſ dñs fiat: q̃a leuiter in tyrannidem incurres. Si tua ciuilitas eſt multoꝝ: vt eſt venetoꝝ: videaſ ne corrũparis in multitudīe vel paucitate. Poſſet. n. tantũ intēdi multitudo dñoꝝ: ut pauci aut nulli ſubditi remanerent. Jſtas ergo ciuilitates in dandis ſtatutis ꝛ legib': ad hoc vt ſtatus ciuitatiſ ↄſeruet̃: oꝫ conſiderare. Scd̃o loco ſi uolumus in dandis legib' bene ↄſiliari: oꝫ aliaſ cōſiderare ciuitates: quales. ſ. dederint leges: ut ꝑ eas ꝛ noſipſi diſcam' quales leges ꝓprie ciuitati ↄponere debeamus. Unde ſicut aliorũ geſta valēt ad geſta noſtra: ita ꝛ alioꝝ leges ad leges noſtras. Ecce textus. Utile aũt ad legiſlationeſ non ſolũ attēdere que ciuilitati expediunt ex p̃teritis ↄſideranti: ſed ꝛ eas que apud alios ſcire quales q̃bus congruãt. Quare palã ꝙ ad legiſlationem quideʒ terre deſcriptiones ſunt vtiles. Hic enim eſt accipere gentiuʒ leges. Ad ciuiliſatem conſilia hiſtorie ſcribentiũ geſta. Omĩa aũt hec politice: ſed nō rethorice opus eſt. h̄ ibi. Et hec ſufficiant pro ſecunda veritate. Quãtum ad tertiam dico ꝙ hanc difficultatem primo rethoricorum. c. ix. diligenter inquirit. et per diuerſas propoſitiones oſtendit qualiter in rebus dubijs ſit conſulendum. verbi gratia.

ponamus ꝙ dubitemus an aſſūmere bellū ſit
bonū ł malū. Certe poterimus certificari multiſ
modis. Primo mō ꝑ aſſignatōꝫ ↄrij. vt arguaꝛ
ſic. illud ē bonū cuius ↄriū ē malū. ſi ǧ bellare ē ma
lū: hr̄e pacē erit bonū. Ubi nō ꝙ iſta ꝓpō: illō ē
bonū cuius ↄriū eſt malū. vel iſta. ſi h̄ eſt bonū eius
ↄriū eſt malū: intelligitur cum reduplicatione:
id eſt inquātum talia. vt ſit ſenſus. bonū ↄriatur
malo inq̄ntum malū. Aliqō. n. malū eſt cuius etiaꝫ
ↄrium malū eſt: ſed non inq̄ntuꝫ tale. Ubi gratia.
Auaritia. n. eſt ↄria ꝓdigalitati. ⁊ auaritia ē ma
la ⁊ ꝓdigalitas mala. tamē auaritia non eſt ma
la inquantū contrariaꝛ ⁊ opponiꝛ prodigalitati:
ſed prout deficit a largitate q̄ eſt ꝟtus ⁊c. 2ᵘˢ
modus eſt per conſiderationē inimicoꝝ: vt ar
guatꝛ ſic. Illud eſt bonū cuius ↄriū expedit ini
micis: ſed ponamus ꝙ inimicis nr̄is expediat eē
timidos: manifeſtū eſt ꝙ fortitudo ē maxie bōa
⁊ proficua nobis. Et dicit Ar. ibidē ꝙ vniuer
ſaliter h̄ verꝫ eſt: vt qō nolunt inimici: aut in q̄
gaudent: ꝙ ↄriū eius nobis bonū ⁊ proficuum
erit. Inde bene dictū eſt apud grecos ꝙ gaude
ret Priamus. Fuit. n. iſtud prouerbiū apō gre
cos: ꝙ qn̄ ſapientes grecoꝝ ipſis aliquid diſſua
dere uellent: tanq̄ꝫ malū dicebant ꝙ ſi illud fa
cerent. Priamus qui erat inimicus eoꝝ gaude
ret: propter qō ↄriū bonū uidebaꝛ eſſe. Et dicit
ph̄us ꝙ iſta propoſitio eſt ꝟa. ſ. hoc eſt malū ini
micis nr̄is. ǧ contrariū eſt nobis bonū. vel econ
uerſo hꝫ ꝟitatē vt in pluribus: qꝛ multotiēs idē
erit bonū ł malū tā amicis q̄ꝫ inimicis. nā haberꝛ
iuſtitiā ⁊ faceꝛ expedit tā amicis q̄ꝫ inimicis. vn̄
hic nō valeret dicta propoſitio iuſtitiā expedit
inimicos nr̄os hr̄e. ǧ iniuſtitiā uos hr̄e oꝫ. propte
rea dici ſolet ꝙ male ↄgregant hoīes inimicos
qn̄ idē eſt proficuū ł nociuū eiſdē. Similiter ſi
dicerē deprecare ſcōs: expedit inimicis nr̄is ut
iuuenꝛ. ǧ nō deprecare nobis expedit ne iuue
mur. certe nō valet. imo primo in oībus ī mediiſ
ad deū pro auxilio recurrenduꝫ eſt: ⁊ orōnibus
clamandū. Et rō. qm̄ ut dicit Aplus ad Hebre.
iiij. Deus nouit oīa anteq̄ꝫ fiant: ⁊ nō eſt ulla cr̄a
tura inuiſibilis in conſpectu eius. oīa. n. nuda ⁊
aperta ſunt oculis eius. ⁊ per ↄn̄s in dubijs nr̄iſ
recte poterit conſiliari. Exᵐ. Judith. c. iiij. Cla
mauit oīs populus ad dn̄m inſtantia magna: ⁊
humiliauerunt aīas ſuas ipſi ⁊ mulieres eoꝝ: ⁊
induerunt ſe ſacerdotes cilicijs: ⁊ infantes pro
ſtrauerunt ↄ faciē tēpli dn̄i: ⁊ altare dn̄i operie
runt cilicio: ⁊ clamauerunt ad dn̄m iſrł vnifor
miter: ne darenꝛ in predā infantes eoꝝ: ⁊ uxorēs
in diuiſionē: ⁊ ciuitates eoꝝ in exterminiū: ⁊ ſā
cta eoꝝ in pollutionē. tunc Elyachim ſacerdos
dn̄i magnus circuiuit oēm iſrł: locutuſq̄ꝫ eſt ad
eos: dicens. Scitote qm̄ exaudiuit dn̄s ꝑces ue
ſtras: ſi manentes perſeueraueritis in ieiunijſ ⁊
orōnibus in cōſpectu dn̄i ⁊c. De hoc vide feria
iiij. precedenti in tertia ↄſideratione ⁊c. Ter
tius modus quē ponit Ar. eſt iſte. Illud eſt bo
nū vbi ſuperhabundantia nō eſt: nec eſſe pōt. ǧ
vbi eſt ł eſſe pōt eſt malū. ꝑ ſuperhabundantiaꝫ
intellige qn̄ aliquis hꝫ aliquid pluſ q̄ꝫ oportet
certe hr̄e pluſ q̄ꝫ oꝫ malū eſt. Quartus modꝰ
ē iſte. illud videꝛ eſſe bonū pro quo multa ela
borata ⁊ expenſa ſunt. nā qn̄ pro aliquo elabo
ramus ⁊ multas expenſas facimus: videꝛ hēre
rōnē finis: ⁊ finis eſt bonus: iō illud erit bonuꝫ.
Ex quo ſequunꝛ multa prouerbia: ut dedit glo
riā Priamo: in quo oſ̄diꝛ victoria Troie: pro q̄
tante expenſe facte ſunt. Itē ⁊ ſufferr̄ diuturnū
laborē: ⁊ nō hr̄e intentū turpe eſt. Itē ⁊ in ianuiſ
eſt ydria quaſi dicat pro hn̄da aqua nō eſt maxi
me laborandū: qꝛ in ianuis eſt ydria. i. eſt maxi
ma copia aque. In oībus his prouerbijs ph̄us
nil aliud intendit niſi ꝙ qn̄ maximos ſubimꝰ la
bores ⁊ expenſas: illud oſ̄dit hoc magnū eē bo
nū: qꝛ pro re parua nō multū laboraꝫꝰ ⁊c. Qui
tus modus ē iſte. illud ē bonū qō multi appetūt
⁊ apparet certū pugnabile. i. apparet ꝙ pro eo
hn̄do hoīes pugnare deberent. ⁊ rō: qꝛ bonū eſt
qō oēs appetunt: ⁊ iō illud qō multi appetūt vi
deꝛ eſſe bonū. De iſtis quinq̄ꝫ modis ꝟba ph̄i au
diamus. In dubijs autē. ex his ſillogiſmis fiūt.
cuius contrariū malū: ⁊ hoc bonū. Et cuiꝰ ↄriū
inimicis expedit. puta ſi timidos eſſe maxie ini
micis: palā ꝙ fortitudo maxie proficua ciuibus
⁊ totaliꝛ qō inimici uolunt: aut in q̄ gaudēt: ↄriū
huic proficuū videꝛ. ꝑꝑ qō hn̄ dictū eſt: ꝓfecto
ſ. certe gauderet Priaꝫꝰ. eſt āt nō ſemꝑ: ſed h̄ ut
freq̄nter. nihil. n. prohibet aliqn̄ eadē expedir̄ ↄ
rijs. vn̄ dr̄ ꝙ mala ↄgregant hoīes: qn̄ idē ē no
cumentū ambobus. Et cuius nō eſt ſuphabun
dantia hoc bonū: qōcūq̄ꝫ āt qō fuerit maius q̄ꝫ
oꝫ malū. ſ. eſt. Et cꝰ grā multa laborata ſunt: aut
multa ſunt expenſa. apparens. n. bonū iā ⁊ ut fi
nis: iā qō tale exiſtimaꝛ ⁊ finis multoꝝ: finis aūt
bonū. vn̄. ſ. ꝓuerbia dicta ſunt. dedit gliā Pria
mo: ⁊ turpe ⁊ diuturnū ſufferr̄. ⁊ prouerbiū: qa
in ianuiſ ydria. Et qō multi appetunt ⁊ circūpu
gnabile apparens. qō. n. oēſ appetunt hoc bonū
erat. multi āt uelut oēs videnꝛ. hec ibi. uideamꝰ
alios modos. Sextus modus ē iſte. illud cui
debeꝛ laus eſt bonū. ǧ cui debeꝛ vituperiuꝫ eſt
malū. Et rō: qꝛ nullus laudat niſi bonū. Cā aūt
quare ſolū bona ſunt laudabilia eſt: qꝛ bona or
dinanꝛ ad rōnē boni: mala āt nō: ſed dicunt pri
uationē ordinis. ⁊ qꝛ ordo in finē bonū claudiꝛ ī
laudē: vt pꝫ ex p̄ ethi. iō ſola bona ſunt laudabi
lia. ⁊ oſ̄dit quō intelligiꝛ iſta laus. Et dicit ꝙ p̄
mo ſic pōt argui. illud eſt bonū qō inimici lau
dant. ſimiliꝛ qō ⁊ praui laudant. nā licet inimici
ſemꝑ odiant aduerſarios ſuos: ⁊ praui diligant
praua. qꝛ qualis vnuſquiſq̄ꝫ eſt: talis finis videꝛ
ei: qō iſti laudant. eſt tn̄ bonū: qō iā uelut oēs ↄ
fitenꝛ eſſe bonū. ſimiliter ⁊ qō inſani laudant vi
deꝛ eſſe bonū. ſimiliter ⁊ q̄ laudant prudenteſ ui
denꝛ eſſe bona. ⁊ breuiter vult dicere Ar. ꝙ qn̄
aliquid eſt ita euidens ab omnibus tam ſapien
tibus q̄ꝫ inſipientibus: tam amicis q̄ꝫ inimicis:
illud apparet manifeſte eſſe bonum: qꝛ ab oībꝰ
laudaꝛ. q̄re ⁊c. Audi textū ⁊ laudabile. Nullus
enī nō bonū laudat. ⁊ qō inimici ⁊ praui laudāt
velut oēs iam ↄfitenꝛ. ⁊ ſi qō male paſſi. i. inſani
ꝓpter euidentiā. n. ↄfitebunꝛ ſicut ⁊ praui: quos
amici vituperāt: ⁊ boni quos inimici laudant. h̄
ibi ⁊c. Septimꝰ modus eſt. illud eſt bonū qō
eſt eligibile ⁊ poſſibile. ergo illud qō nō eligibi
le ⁊ īpoſſibile eſt malū. vnde malū nō habꝫ rōeꝫ
eligibilitatis. Unde ſi qn̄q̄ꝫ malū eligamus hoc
non eſt vt malū: ſed vt illi cōiunctuꝫ eſt aliquod
bonū. Bonū. n. mouet appetitū ſicut verū mo
uet intellectū. Et cū ens ⁊ bonū conuertātur ſe
quiꝛ ꝙ illud qō non hꝫ rōem entis vel ſaltē poſſi
bilis eſſe non hꝫ rationē boni. ⁊ per ↄn̄s nec rō
nem appetibilitatis. ⁊ hmōi ſunt īpoſſibilia. Ali
quas etiaꝫ alias ꝓpoſitiones ibidem Ar. ponit
quas nunc breuitatis cauſa tranſeamuſ. Et hec
ſufficiant quantū ad primam huius ſermonis cō
ſiderationem. quare ⁊c.

De cōſilio peſſimo iudeoꝝ cōſideratio ſcd̄a.

[S]Ecūdo loco iude
oꝝ iniquā ꝑuerſitatē videamus.
vbi tres ↄcl̄ones faciamꝰ. vꝫ. Pᵃ
ↄcluſio eſt iſta. Multe ſunt tēpore
inſtantis paſſiōis xp̄i voceſ: que altis clamoribꝰ
xp̄m petebant ad mortē. Scd̄a ↄcluſio ē iſta
Tanta erat veritas cōditionis humane in xp̄o:
vt de neceſſitate opporteret ꝙ aliqn̄ moriretur
Tertia concluſio eſt iſta. Cuius mors Chriſti
fuerit eterno patri multuꝫ gratiſſima: diſplicuit
tamen ei mors tam acerbiſſima.

De multiplicibus clamoribus Chriſtum ad
mortem petentibus concluſio prima.

[P]Rimo hāc ↄcl̄onē accipiamꝰ. vꝫ. Mul
te ſunt ⁊c. dic totā ↄcl̄onē. vbi tres ing
ramus ꝟitates. vꝫ. Prima ꝟitas eſt.
Quot fuerūt illi q̄ xp̄m petebant ad mortē. 2ᵃ
eſt iſta. An oēs volētes ⁊ petentes xp̄i mortē in
mō volendi ↄcordes eēnt. 3ᵃ eſt. An oēs pecca
rēt tūc tp̄is xp̄m clamāteſ ad mortē. Quātū ad
p̄mā dico ꝙ decē erāt voces tp̄e inſtātis paſſio
nis xp̄i: ipſum clamātes ad mortē. Sed iſtarum
uocum: ſola decima vox tepide ⁊ ſubmiſſe. alie
aūt ingentibꝰ clamoribꝰ xp̄m clamabāt ad mōtē
Prima uox ē eterni prīſ. Scd̄a eſt hn̄dicti eiꝰ
filij. Tertia ē dulciſſimi ſpūs ſancti. Quarta
eſt oīum angeloꝝ. Quinta ē oīum ſpūuꝫ repro
boꝝ. Sexta eſt oīum iuſtoꝝ. Septīa ē oīum
iudeoꝝ. Octaua oīum elemētoꝝ. Nona Iudē
ꝓditoris. Et decīa vox glōſe ꝟginis. Acci
pe p̄mā vocē. vꝫ. Eterni prīs. Clamabat. n. paꝛ
eternꝰ. moriaꝛ filiꝰ meus xp̄s. Eſdre. c. iij. Mo
riaꝛ qa venit hora eiꝰ. Et q̄re ſancte prī vis tuuꝫ
dilectiſſimū filiū mori? An ī aliquo tuā maieſta
tem offendit: aut tuum vſurpauit honorme: aut
inobediēs fuit? q̄re paꝛ ſancte uis filiū mori? an
nō diligis illū: aut de eo ꝑuicuras? Non frater
Ambroſi. nō me in aliquo offendit: qa pctm̄ non
fecit nec inuentus eſt dolus in ore eiꝰ. non meū
vſurpauit honorē: qꝛ non rapinā arbitratꝰ eſt ſe
eſſe equalē deo. ad Phił. ij. Semꝑ. n. me cōmē
dat ⁊ laudat. Io. Ego honorifico prēm meuꝫ
⁊ uos inhonoraſtis me. Nō mihi inobediēs: imo
ſemꝑ ait. Fiat volūtas tua. Non veni faceꝛ vo
luntatē meā: ſed voluntatē eius q̄ miſit me. Sū
me etiā ipſum amo: qa eſt filiꝰ meꝰ dilectꝰ in quo
mihi bene ↄplacui. Math. xvij. Quare ergo tā
fortiter clamas prī ſancte. moriaꝛ filiꝰ meꝰ xp̄s?
Clamo frater Ambroſi ꝓpter nimiā. i. maximaꝫ
charitatē: quā ad humanaꝫ hēo nām: ne ipſa ſuo
fine fruſtreꝛ a quo ꝑ inobediētiaꝫ cecidit. Io. iij.
Sic deus dilexit mundū vt vnigenitū ſuum da
ret. Nullus. n. eſt q̄ poſſit facere pacē inter me ⁊
humanā nām: niſi filiꝰ meꝰ quē ſub tua carne ce
laui: vt in carne qua offendit: patiaꝛ ⁊ moriatur.
Inde aplus ad Eph. ij. c. ait. Uos q̄ aliqn̄ eratiſ
lōge. ſ. ꝑ culpe inimicitiā: facti eſtis ꝓpe. ſ. ꝑ pacē
verā ⁊ vnitiuā in ſanguine xp̄i. Ipſe eſt pax nr̄a
q̄ fecit vtraq̄ꝫ vnū. ⁊ infra. Per crucē īterficiēs
inimicitias in ſemetipſo. Unde accipe hāc rł̄am
ꝙ q̄ꝫtum laborare neceſſe hērent brachia fortiſ
ſimi pugilis volētis celoꝝ ſublimitatē ad ima ī
clinare: ⁊ terre pōderoſitatē leuare ad alta: atq̄ꝫ
in medio ſpacio in pacis oſculo ↄuenirēt tantuꝫ
immo magis incōꝑabiliꝛ neceſſe fuit xp̄m Ieſuꝫ
dei filiū laborare in hac vita ut rigorē altiſſimū
paterne iuſtitie ad ima deflecteret: ⁊ pōdus nr̄e
ǧuiſſime culpe ad alta leuaret. p̄s. Iuſtitia ⁊ pax
oſculate ſūt. ſ. cū xp̄s ī cruce dixit. Paꝛ ignoſce
illis: qa neſciūt q̄d faciūt ⁊c. Scd̄a vox ē hn̄
dicti filij eterni patris. ⁊ q̄d clamat? Uolo mori.
p̄s. Clamās facte ſunt rauce fauces mee. Et q̄r
xp̄e uis mōi? an licet cuipiā ꝓpriā deſiderare ne
cē? an tu in mūdo ꝑiclitari times: aut ſuiſ ī laq̄is
īnodari. q̄re mortē clamas. an deſpatus es. q̄s
tibi nocere pōt. Nōne in ditione tua cūcta ſunt
poſita: ⁊ nō eſt qui tue poſſit reſiſtere voluntati.
Heſter. xiij. c. quid igr̄ mortē vocās. Clamo fra
ter Ambroſi: qꝛ nullo alio ↄgruentiori mō honō
patris mei recuperari: aut humana nā ſaluari pōt.
Nōne equū eſt vt q̄ꝫtum ex culpa humane nāe
prēm meū inhonoratuꝫ cerno: tm̄ omni via qua
poſſum illū recuperē. ⁊ tāto ardenti mō id faciā
q̄ꝫto amore ⁊ charitate illū diligo. Honorē autē
paternū recupare nō poſſū niſi ego in carne exi
ſtens ꝑ eius amore inhonoratōibꝰ ⁊ paſſiōibꝰ di
uerſis ſuccūbā. Infinitū vſurpauit ſibi humana
natura honorē peccando. infinitā dehonoratio
nē ⁊ penā opportet humanā nām ſubire ꝑ tanta
culpa ſatiſfaciēdo. Humana āt ipſa nā hoc facē
non pōt: ⁊ tn̄ debet. ⁊ ego inq̄ꝫtum deus poſſum
⁊ non debeo. Ergo verus deus homo in carne
hac intendo inq̄ꝫtum homo tradi: percuti: ligari
flagellari: condemnari ⁊ mori. Inde Baſilius ī
regula monacoruꝫ loquens de hominis repara
tione. ſic ait. Hominē ſerpentis arte deceptum
⁊ in pctm̄ lapſum: ⁊ ꝑ peccatum in mortem vſq̄ꝫ
deuolutū: nequaq̄ꝫ deus deſpexit. legem in ad
iutoriū dedit. ꝑfecit angelos. deſtinauit ꝓphas

conat⁹ malicie ↄminationū ſeueritate ↄpeſcuit.
bonoꝝ deſideria munificētiſſimis repromiſſiōi-
bus ꝓuocauit. ⁊ finē vtriuſq; uite multis imagi
nibus p̄figurauit. nec cū beneficijs ei⁹ eēmus in
grati: auertere potuim⁹ ⁊ a nobis excludere mi-
ſericordiā ei⁹. ſ; reuocamur a morte: ⁊ iteꝝ viui
ficamur ꝑ dn̄m Jeſū: qui pro nobis uulneratus
ē: ut eius liuore ſanaremur: ⁊ morte turpiſſima
cōdemnat⁹: ut nos ꝓuocaret ad uitā: ⁊ diuinita
tis ſue tribueret eē ꝑticipes. ⁊ mun⁹ eternitatis
nobis idulſit. ⁊ ſuꝑ oē qd̄ petere aut itelligē poſ
ſum⁹ credentib⁹ ⁊ diligentibus ſe p̄parauit. h̄ il-
le. q̄r ⁊c̄. Tertia vox eſt ſpūs ſcī cū iā vt ex di
ctis p;: pr̄ filio: nec filius ſibi ipſi ꝓ amore ḡnis
hūani pepercerit: ⁊ nō ſolū bn̄dictus Jeſus ꝓ ami
cis: verūetiā ꝓ inimicis aiam. i. vitā ponere n̄ ↄ̄
ſprevit: ſpūs ſcūs ait. ⁊ ego quidē qui amor ſū pa
tris ⁊ filij. ego vinculū dilectiōis: ego charitas:
nūquid a voluntate eoꝝ diſcors ero? tu pr̄ eter
ne ꝑꝑ nimiā charitatē clamas moriat̄ fili⁹ meuſ
xp̄s. tu fili bn̄dicte clamas. Ecce morior ꝑꝑ glo
riā vr̄am. i. Cor. xv. Quia maiorē charitatē nēo
h;: vt aiam ſuā ponat quis pro amicis ſuis. Jo.
xv. Ego charitas ⁊ amor quid dicā? qd̄ clama-
bo? certe clamabo. Moriat̄ Jeſus: vt charitas
nr̄a cognoſcat̄. O duri ⁊ idurati ⁊ obdurati filij
Adā: vt Ber. ſuꝑ cātica ait. Quos non emollit
tāta bn̄ignitas: tāta flāma: tā igenſ ardor amōiſ:
qui pro vilib⁹ ſarcinulis taꝫ p̄cioſas merces ex-
pēdit. hec ille. Quarta uox ē oīum āgeloꝝ. ⁊
uos ſcī āgeli qui i xp̄i natiuitate cātaſtis. Glīa i
excelſis deo ⁊c̄. ⁊ tā igens gaudiū paſtorib⁹ nū-
ciaſtis: ⁊ i deſerto ⁊ paſſione miniſtraſtis: qd̄ di-
citis: an ⁊ uos hūc pauperculū xp̄m ad mortem
clamatis? Clamamus ⁊ nos moriat̄ dulciſſim⁹
dn̄s nr̄ Jeſus xp̄s. ⁊ quare āgeli dei tm̄ pctm̄ cō
cupiſcitis? an ⁊ uos inimicari illi itēditis: aut q;
nobis aliqd̄ ipſe malū itulerit? nō pr̄ Ambroſi.
ſed q̄re ḡ? q; cernim⁹ decretū eē dei nō poſſe cō
gruentiori mō nr̄aꝝ ſediū reparatio fieri. ad Col.
ꝑ. Pacificans ꝑ ſanguinē crucis e⁹: ſiue q̄ i celiſ
ſiue q̄ in terris. Quantus āt debeat eſſe nume-
rus ſaluandoꝝ: patuit ſmone. iiij. ⁊c̄. Quīta
vox eſt oīum ſpirituū reproboꝝ. O demoneſ ⁊
legiones infernales: quid dicitis de morte xp̄i?
an ⁊ uos ad mortē clamatis? clamam⁹ quidē. ſ;
quare? q̄ vobis inde vtilitas. Satis vtile nobiſ
erit dn̄a vitaſſe. nā aias multas nobis tollit. ↄ-
uertit ſedentē in toloneo. ⁊ ſuꝑ oīa Magdale-
nā publicā peccatricē. q̄; citius morieſ tā citius
mala nr̄a finient̄. o male fere: ſi ſciretis quid ſub
illa carne lateat: nō ſic clamaretis ad mortem.
Job. xxxix. Jn oculis ſuis quaſi hamo capiet le
uiatā. ps. Ego āt ſū uermis ⁊ nō homo. Fuit eiꝫ
crux xp̄i quaſi piſcantis baculus l' harūdo: diuīaſ
quaſi hamus: ⁊ caro extitit quaſi eſca. nā diabo
lus p̄ſumens de aſtutia tpe paſſionis aſcēdit ſu
per baculū crucis vt attente ↄſideraret: ſi inue
niret in xp̄o culpā. ⁊ tandē q; i eo habebat qcq̄;
ſm glo. Thobie. vi. Dū eſcā hūanitatis degluti
re molitus eſt: diuinitatis hamo extitit cōprehē
ſus ⁊c̄. Sexta uox eſt oīum iuſtoꝝ. o ſcī p̄res
⁊ uos ridite q̄ſo qd̄ dicitis de morte xp̄i? Mo-
riat̄ inquiunt nr̄ dulciſſimus xp̄s. o bn̄dicti p̄res
quare nō defenditis inocentē xp̄m? at illi altiuſ
clamant. moriat̄ nr̄ Jeſus xp̄s. licet. n. per circū-
ciſionē ⁊ alia ſacr̄a a peccato origīali mūdati ſi-
mus: nō tm̄ a reatu. i. a pena ꝑuationis viſiōis
dei. ⁊ hec pena per xp̄i paſſionē tolli d;. Ego a-
it Jſa. c. lxiiij. Decies milies clamaui ad dn̄m.
vtinā dirumperes celos ⁊ deſcenderes vſq; ad
ima terre. ⁊ Zacha. ix. c. ait. Tu quoq; in ſangui
ne teſtī tui emiſiſti. i. emittes uictoſ de lacu in q̄
nō erat aqua. ⁊ ps. ait. Quotiens ego ipſe ꝓphe
taui: dicens. Quis aſcendet in montē dn̄i: aut qſ
ſtabit in loco ſcō e⁹? inocens manibus ⁊ mūdo
corde: qui tm̄ xp̄s eſt ⁊c̄. vſq; ibi dn̄s fortis ⁊ po
tens: dn̄s potens in prelio: de quo Luc̄. xj. dr̄.
Cū fortis armatus ⁊c̄. dic totā. Fortis armatuſ
xp̄s eſt: qui manu inermi ⁊ affixa cruci debella-
uit areas p̄tātes. vt Augu. ait. Moriat̄: moriat̄:
moriat̄ ḡ Jeſus xp̄s deus nr̄ ⁊c̄. Septīa uox
eſt oīum iudeoꝝ. o iudei qd̄ dicitis? vultis ⁊ uoſ
xp̄m debē mori? volum⁹. ⁊ q̄ morte? crucifige:
crucifige eū. hem qd̄. n. mali fec̄? Crucifige: cru
cifige eū. Et q̄re? q; ꝑꝑ ipſū tollēt romani locū
nr̄m ⁊ gentē. q; ſe regē nr̄m facit. O miſi n̄ au-
ditis eū dicentē. regnū meū n̄ eſt de h̄ mūdo. o
dira ipietas. xp̄s tpale n̄ q̄rit regnū q̄ p̄ſtat eſuū
nos dicim⁹ oīno q̄ moriat̄: q; expedit ut vn⁹ hō
moriat̄ ꝓ ꝑplo vt n̄ tota gēs pereat. ⁊c̄. Octa
ua uox eſt oīum elemētoꝝ. nā cū hō a ſuo fine ꝑ
culpā deordinatus eſſet: neceſſe ē ut oīa creata
quoꝝ hō ē quodāmō finis: qm̄ ꝑꝑ hominē crea-
ta ſunt. vt Augu. ait. ēt inordinata remanerent.
Et hūana nā clamat xp̄m ad mortē. q; per ipſū
ſaluari ⁊ ordinari d;. iō opus eſt ut ⁊ nos hōi de
ſuientes pariter clamem⁹ xp̄m ad mortem ⁊c̄.
Nona uox eſt Jude ſcariothis. qd̄ dicis tu o
Juda de tuo bono magr̄o a q̄ tāta ſuſcepiſti bo-
na? Crucifige: crucifige eū. ⁊ quid tibi mali fec̄.
ꝑdidi ꝑꝑ ipſū triginta argenteos. ⁊ iō q̄ro oppō
tunitatē ut eū morti tradā: ⁊ ſuꝑ ei⁹ barbā recu
perabo. xxx. argenteos. hei Juda miſer ⁊ miſa-
bilis homūcio: incōpabilē theſauꝝ. xxx. argēte-
is poſtponis. qd̄ tibi iudi magnificū ꝓ xp̄o emē
do dare poſſunt. an hieruſalē cū ſamaria tibi ſuſ
ficeret. certe ſi celū angelicāq; nām: mundū ⁊
q̄ mundi ſunt ſponderent: nō recōpenſarent va-
lori mīme ptis xp̄i. q; in ipſo ſunt oēs theſauri ſa
pientie ⁊ ſcientie dei abſconditi ⁊c̄. an ſi ad eius
matrē glorioſā v̄ginē acceſſiſſes: ⁊. xxx. argen-
teos poſtulaſſes: putas q̄ a Magdalena: Laça
ro: ⁊ Martha: q; ditiſſimi erant: mutuo aut po
tius dono nō habuiſſet. quid igit̄ clamas ad mō
tē: ad mortē: n̄ facias miſer. crucifige eū. O pau
percule xp̄e oēs tuā mortē ſitiūt: ⁊ ardenti aio
petunt: quid facies: an reſtat tibi amic⁹: an refu
giū aliqd̄ habeſ. pater Ambroſi nō hēo niſi meā
dulciſſimā matrē q̄ me genuit: lactauit: ⁊ aluit.

Decima vox eſt v̄ginis glorie. O dulciſſima
v̄go vis q̄ tu⁹ filius moriat̄? hem dixam me filij
Ambroſi arbitraris matrē. Quō filiū ſine pctō
⁊ gr̄a ſpūs ſancti genitū: quē tantis cū periculis
enutriui: ad mortē iudicabo? Nonne benedicta
v̄go es ↄtenta q̄ humanū genus ꝑ ipm̄ ſaluet̄?
ſic fili mi. o mater: an neſcis ſine ei⁹ morte id fie
ri nō poſſe? ita fili mi: ſcio oīa iſta. Luce. ij. Ma
ria aūt ↄſeruabat oīa verba hec. Et quare non
clamas ad mortē? Nō mihi aius fili ad hoc ferri
pōt: ſ; ſi oꝫ fiat voluntas dei. Jnde Origenes i
expoſitōe illi⁹ dicti Luce. ij. c. Et tuā ipſi⁹ animā
ꝑtrāſibit gladi⁹: ſic ait. Nulla docet hiſtoria bt̄āꝫ
mariā ex hac vita gladij occiſiōe migraſſe. p̄ſti
cū non aīa: ſed corp⁹ ſoleat interfici. vnde reſtat
intelligi gladiū illud de quo dr̄. Et gladi⁹ in la-
bijs ipſoꝝ: hoc eſt dolorē dn̄ice paſſiōis aiam e⁹
ꝑtranſiſſe. que etſi xp̄m: vtputa dei filiū ſponte
⁊ ꝓpria voluntate mori: ⁊ mortē ipſam nō dubi
taret eſſe deuictuꝝ: ex ſua tm̄ carne ꝓcreatū nō
ſine doloris affectu potuit videre crucifigi. hec
ille. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiant ꝓ p̄ma v̄i. Qc̄tuꝫ
ad ſcḋam dico q̄ licet oēs ſuꝑdicti xp̄m clamarēt
ad mortē: ⁊ ita ↄformarent̄ in volito: non tam̄ in
rōne volēdi. Qm̄ alia rōne voluit pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ ſpi-
ritus ſcūs ⁊c̄. ſi bene ſuꝑdicta ↄſideras: videbis
rōnibus diuerſiſ affectaſſe. Jnde Aug. in encha
ridion: ⁊ allegatur a magr̄o in ꝑ. di. xl viij. ſic ait.
Quaſdā volūtates ſuas vtiq; bonas iplet ꝑ ma
loꝝ hoīum voluntates malas. ſicut ꝑ maliuoloſ
iudeos bona uolūtate patr̄ xp̄s pro nob̄ occiſuſ
eſt. qd̄ tantū bonū fuit: ut ap̄l's Petrus: qn̄ id
fieri nolebat: ſathanas ab eo q̄ occiſus eſt: dicē-
tur. hec ille. Ex quo ſoluit̄ q̄ſtio dicit ibidē magr̄
qua queri ſolet vtꝝ viris ſanctis placere debue
rit q̄ xp̄s pateret̄ ul' occideret̄. Debuit. n. eis pla
cere intuitu nr̄e redēptionis: ſed nō intuitu eius
cruciat⁹. Uoluerunt ḡ ac vehemēter cupierunt
xp̄m mori ꝓpter liberationē hominū: ⁊ ipletōeꝫ
diuine voluntatis. ſed nō voluerunt delectatio
ne ipſius afflictōiſ ⁊c̄. De hoc etiā diximus feria
quarta p̄cedenti. quare ⁊c̄. Qc̄tum ad tertiaꝫ
p; miſſo breuiter q̄ tm̄ illi peccauerūt qui mala
intentōe ⁊ volūtate xp̄m ad mortē clamauerūt
vt p; ex dictis. Et iſta ſuffiāt ꝓ p̄ma ↄcluſione.

De neceſſitate mortis Chriſti ↄcluſio ſecūda.

Accipe ſcḋam ↄclōnē. v;. Tanta erat veri
tas conditōis humane in xp̄o: vt de ne-
ceſſitate opporteret q̄ aliqn̄ moriretur
vbi tres inquiramus v̄itates. v;. Prima v̄itaſ
eſt. Unde ſumpta eſt ⁊ ſumit̄ iſta neceſſitas mo-
riendi. 2ª An xp̄s ſi nō fuiſſet mortuus lig̃ cru-
cis: mortuus aliqn̄ fuiſſet morte naturali. 3ª eſt
iſta. Utrū fuerit neceſſe q̄ xp̄s haberet oēs no-
ſtras penalitates. Quantū ad p̄maꝫ dico q̄
neceſſitas moriēdi ſumit̄ ex trib⁹. ex cauſa. ſ ho.
v̄tute corporis. Cā de neceſſitate i nobis ē du
plex. ſ. culpa p̄moꝝ pentū. ⁊ ↄplō nālis. Nā iō ↄ̄
neceſſitate ſum⁹ morituri: q̄a pctm̄ originale ↄ̄hi
mus. ⁊ q̄a ex ↄ̄rijs inuicē agentib⁹ ⁊ patientibuſ
ↄpoſiti ſumuſ. ſ. igne. aqua. aere. ⁊ terra. Oē aūt
ex q̄ttuor elementis ↄpoſitū aliqn̄ corrūpet̄. vt
dr̄ in li. de ḡnatione. Anteq̄; pctm̄ humana nā ↄ
mitteret: mortal' quidē erat ⁊ de neceſſitate mo
ritura ſm̄ nām compoſitā ex ↄ̄rijſ. Sed illi imor
talitatē ex gratia donauerat de⁹ ſi in ſtatu ino-
centie ꝑduraſſet. ⁊ ſic tm̄ ex vna cauſa mortalis
erat. nunc v̄o ⁊ neceſſitate nature ⁊ neceſſitate
ↄtracte culpe: neceſſe eſt vt moriat̄. ad Hebr̄. ix
Statutū eſt homini ſemel mori. ps. Quis eſt hō
q̄ viuit ⁊ non videbit mortē? De hoc ad plenum
diximus feria quinta quarte dn̄ice in p̄ma cō
ſideratione. Cauſa mortis ſumpta ex ſubiecto ē
duplex. ſ. ex ꝑte nature: ⁊ ex ꝑte perſone. Nam
ſiue conſidereſ naturā humanā in Platone: ſiue
eius perſonā: Plato de neceſſitate morieſ. ps.
Mane ſicut herba tranſeat: mane floreat ⁊ trāſ
eat: veſpere decidat: induret ⁊ areſcat. Tertia
cauſa ſummit̄ ex virtute corporiſ. ⁊ hoc etiā duo
bus modiſ. aut ex parte nāe: aut ex ꝑte volunta
tis morimur. ḡ tam ex parte nāe q̄; ex ꝑte volū-
tatis q̄a velim⁹: nolimuſ: mori nos oportet. nec
aliq̄ v̄tus nāe: aut etiā ipſa volūtas morti ↄ̄dice
re pōt. vt p;. q̄re ⁊c̄. Qc̄tū ad ſcḋam v̄i. dico q̄
de hoc ſunt due famoſe opiniones. Quidā enim
dicere videnſ q̄ xp̄s ſi morte crucis: aut etiam
alia peregrina morte nō obijſſet: naturalit̄ mor-
tuuſ nequaq̄; fuiſſet. Primo q̄a cauſa mortꝭ fuit
peccatū. Gen̄. ij. c. Jn quacūq; hora comederitꝭ
morte moriemini. Et hoc idē ꝓbat hu̅iſ Tho. 4ª
ſe. q. clxiiij. S; in xp̄o nō fuit aliqd̄ pctm̄. vt p; i
iij. di. xvi. Ergo ſi ꝑegrina morte n̄ obijſſ;: mōte
nāli nō obijſſet. Jtē nō minoris ꝑfectōis fuit xp̄ſ
q̄; Adā in ſtatu inocētie. S; Adam in illo ſtatu
imortal' erat. ut p; in 2ª ſniaꝝ. di. xix. Ergo ⁊ xp̄ſ
a fortiōi imortal' erat. Et hāc opiōnē publice te
nuit frater Jacob⁹ de marchia ordinis minoruꝫ
dum ibi ꝓ quadrageſima p̄dicaſſet. Quidā aūt
oppoſitū ſentiūt. qd̄ ſic ꝓbant. Oē ↄpoſitum ex
q̄ttuor elemētis infra ſperā actiuoꝝ ⁊ paſſiuorū
aliqn̄ corrūpet̄. vt p; ex 2° de ḡnatione. Et rō vt
ibi dr̄ eſt: q̄a elementa cū ſint inuicē actiua ⁊ paſ
ſiua: ⁊ dictis elemētis in corporib⁹ mixtis quat-
tuor q̄litates corrn̄deāt. ſ. ſanguis. flegma. colēa
⁊ melācolia. q̄a colera h; qualitatē ignis. ſāguis
aeris. flegma aque. melancolia terre: p; q̄ ex a
ctōe ⁊ reactōe mutua ipſoꝝ fit deſpatio quedā.
⁊ per cōſequens egritudo: ⁊ ſubſequēter mors.
Et per cōſequens de neceſſitate tale ex ↄ̄rijs cō
poſitū opportet corrūpi ⁊ mori. De hoc eſt etiaꝫ
textus. xv. q. i. c. merito querit̄. §. vt itaq;. vbi ſic
dr̄. Jnfirmitas que ꝓprie carniſ dr̄: eſt que elem̄
toꝝ ſeu humoꝝ cōcordia ꝑturbata caro ipſa af-
fligit̄: ⁊ tandē ipſa diſſoluitur. Tunc ultra. Cum
xp̄s verus fuerit hō: ⁊ ꝑ cōſequēs ex q̄ttuor ele
mētis cōpoſitus: neceſſe erat ipſum q̄tū ex ꝑte
nature aliquādo mori: nō ſuperueniēte aliqua
gratia p̄ſeruatiua: que ipſū a corruptōe ⁊ mōte
p̄ſeruaret. Secūdo arguūt ſic. Cum calor nālis
quottidie agat in humidū radicale: ⁊ reſtauret

per humidum cibale: ex ſecundo de aïa, ſequiẗ
ꝙ ubi reperiẗ talis actio ⁊ ĩſtauratio ſublato a-
limento: corpus de neceſſitate interiret niſi eēt
aliqua grã pͦſeruatũ: ſicut fuit in xp̃o tpe ieiu
nij ſui. Mat. iiij. c. ⁊ in Helia: ⁊ multis alijs. ſed
in xp̃o fuit talis actio ⁊ reſtauratio: ⁊ p ↄ̃ns ſub-
lato cibo mortuus nãliter de neceſſitate eſſet.
Hoc videẗ ↄfirmare Aug. ſo de baptiſmo par
uuloꝝ: vbi exp̃ſſe cõcludit: ꝙ ſi xp̃s non fuiſſet
morte crucis interfect⁹: ſenio certe defeciſſet.
Et h̃ pp ↄditionẽ humane nãe quã in ꝟitate ac
ceperat. vt pꝫ in. iij. di. xv. Huius opinionis vĩ
dñs Bona. in. iij. di. xvj. Et qꝛ h̃ opinio videtur
verior: ponã aliqua dicta dñi Bõa. ibidẽ. Pri
mũ dictũ eſt ꝙ neceſſitas moriẽdi in xp̃o ñ fuit
oĩno ſimilis nr̃e neceſſitati: ſed aliquo mõ ſimiliſ
⁊ aliquo mõ diſſimilis. Similis quidẽ ex pte na
ture ↄpoſite. qꝛ eius corpus cõpoſitũ erat ex q̃t
tuoꝛ elementis ſicut ⁊ nr̃m. Diſſimilis: qꝛ non ex
pte culpe. qꝛ nulla in eo erat macula ↄ̃cta pctĩ:
vñ moꝛi neceſſitareẗ. Itẽ ſimilis ex pte nãe: ſed
diſſimiliſ ex pte perſone. qm̃ ſꝫ nãm humanã mõ
talis erat: nõ ãt ſm perſonã. qꝛ vna eſt dei ⁊ hoĩſ
in xp̃o pſona. Itẽ ſimilis quãtũ ad ꝟtutẽ corpis
nãlẽ: ſed diſſimilis q̃tũ ad uoluntatẽ. qm̃ velis⁹
nolimus moꝛimur: vt dictũ eſt in pria ꝟitate. ſꝫ
xp̃s ſi uoluiſſet nõ obijſſet. ⁊ h̃ eſt qđ dicit magr̃
in. iij. di. xvj. Xp̃s neceſſitatẽ moriẽdi ñ hũit ex
neceſſitate ſue ↄditionis: qꝛ a pctõ imunis. ſꝫ ex
ſola volũtate accepit de noſtra infirmitate po-
nens tabernaculũ ſuũ in ſole. i. ſub tẽporali mu-
tabilitate ⁊ laboꝛe. hec ille. Hoc idẽ dicit Dama
ſcenus. in. iij. libꝛo. ꝙ etſi paſſiones in xp̃o ſꝫ le-
gem nature fierent: non tamẽ coacte: ſꝫ volũta
rie. 2m dictũ eſt ꝙ neceſſitas moriendi in xp̃o
nõ fuit ↄ̃cta: ſed aſſumpta. i. ꝙ ꝟitatẽ hũane car
nis aſſumpſit moꝛti ſubiectã de neceſſitate. ⁊ h̃
p ꝓpriã uoluntatẽ. qꝛ. ſ. ſic uoluit illã carnẽ aſſũ
mere ⁊ vnire eã ſibi. Jo. x. Pono aĩam meã. i. ñ
coactus. Iſa. liij. Oblatus eſt: qꝛ ipſe voluit: ⁊ ñ
aperuit os ſuũ. 3m dictũ ẽ ꝙ licet in xp̃o ex p-
te nãe neceſſitas fuerit moriendi: nõ tñ ſequit: ğ
paſſus eſt velit nolit. qꝛ illa nã a ꝟbo aſſumpta
nõ erat ↄ̃ria uoluntati. nec ſequiẗ ſi neceſſitate
nãe xp̃s moꝛtuus ẽ. ğ nullũ ex tali moꝛte ↄſecu-
tus ẽ meritũ: ↄ̃ magrm̃ in. iij. diſ. xviij. qꝛ in tali
moꝛte concurrit ſua uoluntas: qua nõ coacte: ſꝫ
uoluntarie paſſus eſt. vbi ẽ rõ merendi. Et põit
exm hũs Anſelm⁹ đ eo qui ſe ad opa ſuperroga
tionis obligauit ⁊c̃. Quartũ dictũ eſt ꝙ pec
catũ nõ ẽ talis cã moꝛtis: niſi in genere moꝛtis.
In genere ãt nãe ẽ cõpoſitio ex ↄ̃rijs. ponamuſ
. n. ꝙ vnũ hominẽ iteꝝ deus de t̃ra crearet. cer
te licet hic eiuſdẽ ſpeciei eēt cũ Adã: nõ tñ ab eo
deſcendens p gñationẽ. ⁊ p ↄ̃ns nec pctm̃ origi-
nale ↄ̃traxiſſet. ⁊ tñ niſi p grãꝫ ↄſeruareẗ: de neceſſi
tate moꝛireẗ pp cõpoſitionẽ ex ↄ̃rijs. Quintũ
dictũ eſt ꝙ licet Adã imoꝛtalis eſſet in ſtatu in
nocentie: ⁊ xp̃s moꝛtalis eſſet: nõ tñ Adã perfe-
ctioꝛ xp̃o erat. qꝛ imoꝛtalitas eius erat p grãm

nõ per naturam: vt patet ex dictis. Et hec ſuffi-
ciant quantũ ad iſtã ꝟi. Quantũ ad tertiã di-
co qñ queriẗ: vtꝝ neceſſe fuerit ꝙ xp̃s aſſũme-
ret ⁊ haberet oẽs nr̃as penalitateſ: ꝙ neceſſitaſ
põt ſũmi quadruplr̃ ſm ꝙ quattuoꝛ ſunt gene-
ra cãꝝ. ſ. mãlis: foꝛmalis: efficiens: ⁊ finalis. Di-
co ğ ꝙ nõ fuit in xp̃o aliqua neceſſitas ex parte
foꝛme. ſicut dicimus neceſſe eſt calidum p ſuaꝫ
foꝛmam calefacere. qm̃ in xp̃o nulla foꝛma erat
ſm quam de neceſſitate oppoꝛteret ꝙ haberet
omnes penalitates noſtras. Secundo nõ fu
it in eo neceſſitas ex parte materie. ſicut dicim⁹
neceſſe eſt calidum in ſũmo conuerti in ignem.
quia in eo non fuit hũane nature coꝛruptio. 3o
nec ſm cauſam efficientem ſm quam dicim⁹ ꝙ
lapidem foꝛti impulſu pꝛoiectum neceſſe ẽ mo-
ueri. quia nullus de neceſſitate eum coegit: vt
noſtras aſſũmeret penalitates. Fuit hoc autẽ
neceſſariũ neceſſitate finis: vt. ſ. in illa natura q̃
peccauerat pateretur. qđ ſine noſtris penalitati
bus fieri nequaq̃ potuiſſet: vt declarat beatus
Anſelmus. Et hec ſufficiant pꝛo pꝛeſenti ↄcl̃õe.

Q mod⁹ paſſiõis xp̃i diſpliceat eťno pr̃i ↄ⁹ 3a

Ecipe tertiã conclõnẽ. vꝫ. Qꝛuis moꝛs
xp̃i fuerit eterno pr̃i multuꝫ gratiſſima:
diſplicuit tñ ei moꝛs tam acerbiſſima.
Et licet iſta conclo coꝛrelarie ex pꝛecedentibuſ
ſequatur: tñ ad clarioꝛem intelligentiam tres in
quiramus ꝟitates: vꝫ. Pa ꝟi. eſt. Quot modis
iudei pugnauerunt contra xp̃m. 2a eſt. An oẽs
in hodierno conſilio pugnauerint contra xp̃m.
3a eſt. vtꝝ omnes ibidem exiſtentes ⁊ conſentiẽ
tes contra xp̃m moꝛtaliter peccauerint. Quã
tum ad pꝛimam dico ꝙ iudei triplici pꝛincipali
modo pugnauerunt contra xp̃m. ſ. mendaciter
accuſando: grauiter vulnerando: ⁊ crudeliẗ oc-
cidendo. Primo mẽdaciter accuſando. Ma
th. xxvj. Sũmi ſacerdotes ⁊ omne conſilium q̃
rebant falſum teſtimonium cõtra Ieſum vt eũ
moꝛti traderent. Contra enim ſũmam veritatẽ
falſum uolebant teſtimonium: ſed mentita eſt
iniquitas ſibi. Mat. xiiij. Eoꝛum teſtimonia cõ
uenientia non erant. ps. Filij alieni mentiti ſũt
mihi. alieni quidem filij facti ſunt iudei: quia de
reliquerunt deum: blaſphemauerunt ſãctũ iſrl̃.
alienati ſunt retroꝛſuꝫ. pꝛetereuntes. n. blaſphe-
mabant eũ mouentes capita ſua. Mentiti ſũt
autem ei tripliciter. ſ. falſa crimina imponendo:
deitatem abnegando: ⁊ falſa pꝛomiſſa pollicen
do. Primo falſa crimina imponẽdo. quia no
uiſſime venerunt duo falſi teſtes: ⁊ dixerũt: hic
dixit. poſſum deſtruere templum hoc: ⁊ poſt tri-
duum reedificare illud. Mat. xxvj. Falſus enĩ
teſtis eſt: vt dicit Hiero⁹. qui in eo ſenſu verba
ꝛfert quo non dicuntur. Ieſuſ ãt locutus fuerat
de templo coꝛdis ſui. vnde dixerat. Soluite tẽ
plũ hoc. iſti autem dixerunt. hic dixit poſſum đ
ſtruere templũ dei. Itẽ xp̃s ſoluite ingt vos nõ
ego: ſꝫ ego i triduo ſuſcitabo illđ. ⁊ iſti aũt ſedi-
ficabãt illđ: ꝙ xp̃e đ tẽplo iudaico dixiſſe uideẗ.

Item dicunt mentiendo ꝙ contradicit ceſari: ⁊
ꝙ ſe regem fecit. quia ipſe fugit in montem qñ
turba eũ regẽ faceẗ voluit. Jo. vj. Criſo⁹ hic ait
Unde iudei hẽtis hoc dmõſtrare: an a purpura
diademate: curru: an a militib⁹? Nõne ſemp ſo-
lus cum duodecim ei⁹ diſcipulis incedebat ⁊c̃?
Item mẽtiti ſunt ei diuinitatẽ eius negando.
aiunt enim. Reus eſt moꝛtis: qꝛ filiũ dei ſe fecit
Audi hic Ambꝛoſiuꝫ in ſermone. Audite inquit
o iudei ⁊ diligẽter diſcutite quid de eius diuiſta
te ſit compertũ. Cecis uiſum. ſurdis auditũ. clau
dis greſſum: mutis donauit eloquiũ. Febꝛeſ ab
egit. doloꝛes reſoluit. demonia eiecit. moꝛtuos
ſuſcitauit. ventis ⁊ mari iperauit. Quid ğ iudei
de filiatõe filij dei ↄ̃ eum cauſamini? qđ celeſtia
pſequimini? Uobis. n. conſtare potuit deuꝫ eſſe
quẽ videbatis facienteꝫ quod nullius creature
ꝟtute noueratis fieri potuiſſe. Itẽ mẽtiti ſunt ei
falſa pollicendo. dicunt. n. ꝙ ſi de cruce deſcẽde
ret in eũ credere vellent. Audi Leonẽ papam.
De quo erroꝛis fonte iudei de quo inuidie lacu
caliũ blaſphemiaꝝ venena potaſtis? quis vobiſ
magr̃ tradidit? que doctrina ſuaſit: vt illũ regeꝫ
iſrl̃ filiũ dei crederetis q ſe crucifigi nõ ſinerct:
aut confixione clauoꝝ libeꝝ coꝛpuſ excuteret?
non hoc vobis legis myſteria: nec vlla concine-
runt vobis pꝛophetaꝝ oꝛa. Illud ꝟo egiſtis. Cõ
pus meũ dedi pcutientib⁹ ⁊ genas meas velãti-
bus. faciẽ meã non auerti ab increpantib⁹ ⁊ cõ-
ſpuentibus in me. ⁊ iteꝝ. foderunt manus meas
⁊ pedes meos. Nũq̃ legiſtis ꝙ de⁹ deſcenderet
de cruce: ſed legiſtis ꝙ regnauit a ligno. hec ille
Et Hiero. ait. Quid. n. plus eſt viuentẽ đ cruce
deſcẽdẽ: uel moꝛtuũ de ſepulchꝛo reſurgẽ? reſur
rexit ⁊ nõ crediditis. ⁊ ſi de cruce deſcenderet
nõ crederetis. hec ille. Et ſic pꝫ quomõ iudei ↄ̃
xp̃m pugnauerũt mentiendo. Scđo ↄ̃ eũ pu
gnauerunt grauiter vulnerando. Hiere. xiij. di
cetur ei. Que ſunt plage iſte in medio manuum
tuarũ? ⁊ dicet. His plagatus ſum in domo eoꝝ
Uulneratus eſt. n. dulciſſimus xp̃s viuus. vulne
ratus eſt moꝛtuus. viuus clauis. moꝛtuus lãcea
ps. Sup doloꝛẽ vulnerũ meoꝝ addiderunt. Et
Job. xvj. Conciderũt me vulnere ſup vuln⁹. qa
vulnerib⁹ clauoꝝ addiderũt lancee vulnus ⁊c̃.
Tertio pugnauerunt ↄ̃ eum grauiter occidẽ
do. Luce. xx. Hic eſt heres venite occidam⁹ eũ.
Et in euangelio hodierno. Si dimittim⁹ eũ ſic:
venient romani ⁊ tollent locũ noſtꝝ ⁊ gentẽ ⁊c̃.
Et hec volo ſufficiant p pꝛima ꝟi. Qꝛtum ad
ſcđam breuiter pꝫ ꝙ oẽs in hodierno ↄſilio contra
xp̃m pugnauert. ſed ſup oẽs pugnauit Caiphaſ
cũ ait. Uos neſcitis qcq̃ nec cogitatis ⁊c̃. Qꝛ
tum ad tertiã dico ꝙ quidaꝫ dicere voluerũt ꝙ
iudei ↄdemnantes xp̃m ad moꝛtẽ ⁊ crucifigen-
tes nõ moꝛtaliter peccauerũt. Et rõ pꝛima eſt.
Quicũq̃ dei voluntatẽ facit: non peccat. iudei
talia faciẽtes fecerunt dei voluntateꝫ. ergo ⁊c̃.
minoꝛ eſt nota p dicta in duab⁹ pꝛecedentib⁹ cõ
cluſionib⁹. ad Ro. viij. Qui ꝓpꝛio filio ñ pepcit:

ſed p nobis oĩbus tradidit illũ. maioꝛ clariſſima
eſt. q̃re ⁊c̃. Scđo ſic. Quicũq̃ rem deo gratam
facit nõ peccat. Judei xp̃m occidẽtes rẽ deo gra
tã fecerũt. ğ nõ peccauerũt. Itẽ ſic erat ꝓphetatũ.
ergo neceſſe erat id fieri. vbi aũt neceſſitas ibi
nec pctm̃. ğ ⁊c̃. Itẽ ꝓpter hoc venit in mũdũ vt
patereẗ. Quare ğ ſi ſic oppoꝛtuit fieri: vt ⁊ ipſe a
it. Oppoꝛtet ſcripturã ipleri i me. Et Luc. xxiiij
Oppoꝛtuit xp̃m pati ⁊ ſic intrare in glãm ſuaꝫ.
miſeri illi iudei moꝛtalr̃ peccauerũt: ⁊ dãnati ſũt.
Sed certe aĩa mea his rõnibus non obſtãtibus
hec ↄclõ ſanctiſſima eſt: ꝙ quõlibet iudei: aut a
liqui alij: vt Pilatuſ in xp̃i moꝛtẽ ↄſenſerũt: gra
uiter peccauerũt. Quoniã nec vt dei volunta-
tem: nec vt gratũ deo quicq̃ facerẽt: vl̃ aliqua
bona intẽtõe xp̃m occiderunt: vel in eius moꝛ
tem ↄſenſerunt. Sꝫ Judas auaricia: iudei odio
⁊ inuidia in xp̃m exarſerunt. Sciebat. n. Pilat⁹
qm̃ p inuidiã tradidiſſent eũ. Crede mihi ſi vt đi
voluntatẽ facerent: xp̃m occidiſſent vel aliquo
illoꝝ reſpectuũ ſupꝛadictoꝝ: pfecto ñ peccaſſet
Nam Abꝛahã vt dei uolũtatẽ faceret: filiũ vo-
luit imolare. Geñ. xxij. Sꝫ nõ ſic miſeri iudei fe
cerunt: vt dictũ eſt. Facit ad hoc ꝓpoſitũ text⁹.
de pe. di. i. c. piculoſe. vbi diciẗ ſic. Periculoſe ſe
decipiunt q exiſtimant eos tñ homicidas eſſe q
manib⁹ hominẽ occidunt: ⁊ nõ potius eos p quo
rum conſiliũ ⁊ fraudẽ ⁊ exhoꝛtationeꝫ homines
occidũẗ. Nã iudei dñm neq̃q̃ ꝓpꝛijs manib⁹ in
terfecerunt: ſicut ſcriptũ eſt. ſ. Jo. xix. Nobis nõ
licet interficere quẽq̃. ſed tamẽ illis dñi moꝛs i
putatur. quia ipſi eũ lingua interfecerunt: dicẽ-
tes. Crucifige: crucifige eũ. Unde vnus euãge
liſta. ſ. Marcus dicit dñm crucifixum eſſe hoꝛa
tertia. alius. ſ. Joãnes hoꝛa ſexta. quia iudei euꝫ
crucifixerũt lingua hoꝛa tertia. milites hoꝛa ſe-
xta manib⁹. Qui ergo hominẽ tradidit: interfeẽ
eũ. dicente dño. Maius pctm̃ hꝫ q tradidit me
tibi. Unde pſalmiſta. Filij hoĩum dẽtes eoꝝ ar
mã ⁊ ſagitte: ⁊ lingua eoꝝ gladi⁹ acut⁹. Subijci
ant ğ ſe pñie quoꝝ ↄſilio ſanguis fundiẗ ſi ueniã
pmereri voluerint. hec ibi Aug. q̃re ⁊c̃. Et hec
ſufficiant pꝛo pꝛeſenti conſideratione.

De imperturbatõe ↄſilij iudeoꝝ ↄſidera⁹ 3a.

Ertio loco cõſilij

t iudeoꝝ diuinã iperturbatõeꝫ videa
mus. vbi tres concluſiones moꝛe ſo
lito ſubiungamus. vꝫ. Pꝛima cõ-
cluſio eſt iſta. Qꝛuis humanũ genus per dei po-
tentiaꝫ miſericoꝛdiã ⁊ clementiã ſine moꝛte xp̃i
ſaluare potuiſſet: decuit tamẽ vt moꝛte ei⁹ oꝛdo
diuine iuſtitie ſaluareẗ. Secunda concluſio ẽ
iſta. Multas ⁊ graues paſſiones intus ⁊ extra
xp̃s debebat ſuſtinere: ad hoc vt verus redem-
ptoꝛ poſſet apparere. Tertia concluſio eſt iſta
Chꝛiſtus Jeſus p quẽ omnia recte gubernãẗ: no
luit ut in ↄſilio ſuo iudei hodie diſturbarentuꝛ.

Q decuit humanum genus per Chꝛiſti moꝛ
tem ſaluari concluſio pꝛima.

Recipe primā conclonē.τc̃.ut.ſ. vbi tres
inquirimus ḋi.vȝ. Pᵃ ḋi.eſt iſta. qre
noluit deus alio mō q̄ per filij ſui mor
tē humanū genus liberare. 2ᵃ eſt. quō pena τ
paſſio xp̄i humanū genus liberauit. 3ᵃ eſt iſta.
quare ſolus pater dicitur φ tradidit eum: vt di
ctum eſt ſupra. ad Ro.viij. Qui proprio filio nō
pepercit: ſed pro omnibus nobis tradidit illum.

Quantū ad primū dico φ licet alio mō id fie
ri potuiſſet: per mortē xp̄i tn̄ magis ɔ̄uenit. vt no
tat magr̄ in.iij.di.xx.c.i.τ Hugo li. p.gte.viij.c.
x.τ Augu.xij.de trini.c.xiij. Et hoc maxime ꝓꝑ
tres rōnes. Primo ut ſuā charitatē oſtenderet.
Scd̄o ut nos a terrenis eleuaret: τ ad ſe totū
amandū inuitaret. Tertio ut ſuū ingens deſi-
deriū oſtenderet. De hoc ēt infra dicemꝰ feria.vj.
futura. Primo inq̄ ut ſuā charitatē quanta
eſt nobis oſtenderet. Audi Grego.xx.mor. Cum
poſſet deus ēt nō moriendo ſuccurrere: voluit
tn̄ hoībus moriendo ſubuenire. qr nos vȝ. minꝰ
amaret: nec vim dilectionis nobis oſtenderet: niſi
hoc qd̄ a nobis tolleret: ad tp̄s ipſe ſuſtineret. h̄
ille. Jn̄ ait Jo.xv. Maiorē charitatē nemo hȝ:
ut aiam ſuā ponat quis pro amicis ſuis. Et ad
Ro.v.c. Cū adhuc eſſemus inimici xp̄s pro no
bis mortuus eſt. grandis nempe charitas eſt ꝓ
amicis mori: ſed maior pro amicis τ inimicis. Jn̄
deuotius Ber.ait. O bone Jeſu quid tibi τ mō
ri. Nos debuimus: τ tu ſoluis. nos peccauimꝰ:
τ tu his opus ſine exēplo: gr̄a ſine merito: chari
tas ſine mō. nec.n. gratius: nec altius: nec arctiꝰ
diuina gr̄a potuit cōmendari: q̄ φ dei filius ꝓ
nr̄a inſtructione aſſūmeret carnē. τ pro nr̄a rede
ptione aſcenderet crucē τc̃. hec ille. Scd̄o fu
it ɔ̄uenientius xp̄m mori: vt nos a terrenis ele-
uaret: τ ad ſe totū amādū inuitaret. Audi Ber.
Super oīa te mihi amabilē reddit o bone Jeſu
calix quē bibiſti opus redēptionis nr̄e. hic eniȝ
omnino totū nr̄m amorē tibi vendicat. hic nr̄am d̄
uotionē blandius allicit. iuſtius erigit. arctius
ſtringit. vehementiꝰ afficit. hec ille. Tertiō ut
ſuū ingens deſideriū oſtenderet. Sūmope.n. xp̄s
nr̄am ſalutē deſiderauit. propterea in cruce pē
dens aiebat. ſitio. Ber. Ergo bone Jeſu te pluſ
cruciat ſitis q̄ crux: quid de cruce ſiles: τ de ſi
ti clamas. Sitio inquit vr̄am fidē: ſitio vr̄aȝ ſa-
lutē: vr̄m gaudiū: plus aiaꝝ vr̄aꝝ ſalus q̄ cor-
poris mei cruciatus me tenet: vita xp̄i ɔ̄ſume-
bat̄: τ mors expectabat̄. hō nō ɔ̄uertebat̄: ideo
ipſe cruciabat̄: τ dicebat. ſitio τc̃. Hec ſufficiant
pro prima ḋi. Quantuȝ ad ſcḋm preſuppono
vnā regulā quaȝ p̄ſupponit Alanus de regulis
theologie libro tertio in ꝓpoſitione.iiij.ſ.φ ſatiſ
factio pro peccato ſine qua hō nō poterat libe-
rari: debuit eſſe equalis delicto ſiue maior. Itē
debuit eſſe per ɔ̄ria: qr ɔ̄ria ɔ̄riis curant̄. vt vi-
tia per ꝟtutes. ſicut oſtendit btūs Grego. in q̄daȝ
homelia martyꝝ. Hoc preſuppoſito accipiamuſ
peccata primoꝝ parentū: que ſunt ſuperbia: a-
uaritia: τ inobedientia: τ gula. Ad ſanandū iſta

oȝ vt ſuperbia per humilitatē: auaritia per lar-
gitatē: inobedientia per obedientiā: gula p ab-
ſtinentiā ſanaret̄. τ per ɔ̄ñs per regulā dataȝ oȝ
vt humilitas ſit maior aut equalis ſuperbie. lar
gitas maior aut equalis auaritie. τ ſic de alijs
duobus. Et iḋo ut ſuperbia ſanaret̄: humiliauit
ſemetipſū factus obediens vſq3 ad mortem. ad
Phil.ij. Semetipſū exinaniuit. i. ab inuiſibilita
tis ſue magnitudine ſe viſibileȝ demonſtrauit:
formā ſerui accipienſ in ſimilitudinē hominū fa
ctus: τ habitu inuentus ut hō τc̃. Sed forte di-
ceſſi añ xp̄i paſſionē per humile incarnatōis my
ſteriū dei ira placata eſt: ḡ xp̄s fruſtra mortuus
eſt. Itē ſi per xp̄i humilitatē ſuperbia primoruȝ
parentū ſanata eſt: τ ira dei placata: videtur φ
ianua celi patefieri ēt deberet. qḋ tn̄ factū ñ ē:
niſi per xp̄i mortē. vt pȝ in tertio. diſ.xx. Ad h̄
dubiū rn̄det uenerabilis Linconieñſis ſic dicēs.
Hoſtiū regni celeſtis ex peccato primi parentiſ
duobus vectibus nobis clauſum fuit. primꝰ fu
it in ira diuine offenſe. ſecundus ī reatu pene ſa
tiſfactorie que pro peccato exoluenda erat. Et
ideo licet per xp̄i maximam humilitatem ira e-
terni patris placaretur: quia tamen aliud remā
ſit impedimentum. ſ. reatus ſatiſfactorie pene
xp̄s benedictus illud in ara crucis pro nobis ꝑ-
ſoluit.ij. Petri.ij. Peccata noſtra ipſe pertulit ī
corpore ſuo ſuper lignum: ut peccatis mortui iu
ſtitie viuamus. Similiter ut auaritia primoruȝ
parentum ſanaretur xp̄s eius contrarium acce
pit. ſ. ſummā largitatem. auaritia eniȝ τ largitaſ
maxime a ſe diſtant. ex ſecundo ethicoꝝ. τ ideo
quantum illi peccando cupierunt: neceſſe fuit
ut xp̄s tantum ſatiſfaciendo donaret. Cupierūt
autem dei diuinitatem. Geñ.iij. Eritis ſicut dij
ſcientes bonum τ malum. ergo opportebat ut τ
diuinitatem nobis donaret. hoc autem fecit hu
manādo: quia verbuȝ caro factum eſt: τ habita
uit in nobis: τ in die paſſionis largiſſima dona
fecit. Anime enim ſe dedit in cibum τ potum. di
cens. Accipite τ comedite hoc eſt corpus meū:
corpus crucifixoribus: dorſum flagellatoribuſ:
faciem cedentibus τ conſpuentibus: genas per
cutientibus: veſtes luſoribus: ſanguinem reis:
ſudorem infirmis: lachrymas penitentibus: Si
meoni cyreneo crucem: diſcipulo matreȝ: para-
diſum latroni: vulnera in remedium: brachia in
refrigerium: cor in amoris indicium: ſpineaȝ co
ronam in ornamentum: vitam τ mortem in exē
plum: τ vltimo dedit animam patri. Inde Ber
nardus ait. O bone Jeſu q̄ dulciter cum homi
nibus conuerſatus es: q̄ magna τ habundāter
eis largitus es: q̄ dura τ aſpera pro eis paſſus
es: dura verba: duriora verbera: τ duriſſima
crucis tormenta. Neſciui ergo ut tantum me di
ligeret deus. amplius mihi vilis eſſe nō debeo:
qui deum pro me crucifigi τ mori conſpicio. qui
tantum ei placui ut pro me mori eligeret ne me
perderet τc̃. hec ille. Siḃr ut inobediētia prima
curaretur deus ſūmam obedientiam accepit.

Ad Phil.ij. vt ſupra. Et per conſequēs per obe
dientiam crucis inobedientia primorum paren
tum tollitur τ lauatur. Luce.xxiiij. Opportuit
Chriſtum pati: et ſic intrare in gloriam ſuam.
Inde Aug. in li. de ꝟginitate ait. Inſpice vlne-
ra pendētis. ſanguinē morientiſ. preciū redimētis
cicatrices reſurgētis. Caput hȝ īclinatū ad oſcu
landū. cor apertū ad diligendū. brachia extenſa
ad amplexandū. totū corpꝰ expoſitū ad redimē-
dū. Hec quāta ſint cogitate. hec in ſtatera cōdiſ
vr̄i appēdite: vt totꝰ vobis figat̄ in corde q totꝰ
ꝓ vobis fixꝰ eſt in cruce. hec ille. qre τc̃. Quā
tum ad tertiū dico φ iſta traditio ñ dicitur ꝓp̄e
de patre: ſȝ appropriate. Quia ſicut quedā attri
buta diuina toti trinitati cōia diſtinctis approp̄
antur pſonis: ita interdū actuſ exteriores toti tri
nitati actiue cōes attribuūtur alicui perſone: vt
ſpūi ſancto xp̄i cōceptio: verbo ipſa īcarnatio: et
patri ipſa miſſio. Eſſentialr̄ tamē iſta toti trinitati
cōia ſunt: vt ex dictis ſacre ſcripture colligimꝰ.
q̄re τc̃. Et iſta ſufficiant pro preſenti ɔ̄clone.

De paſſioībꝰ τ doloribꝰ xp̄i Jeſu ɔ̄clo ſcd̄a.

Recipe ſcḋam ɔ̄clonē. vȝ. Multas τ gra
ues paſſiōes intus τ ex xp̄s debebat ſu
ſtinere ad hoc vt veruſ redēptor poſſet
apparere. vbi tres ingramus ꝟitates. vȝ. Pria
ḋi. eſt iſta. Quare paſſiōes xp̄i quas ꝓ nobis ſu-
ſtinuit fuerūt ita graues. 2ᵃ eſt iſta. Que fuerūt
iſte tam graues paſſiōes. 3ᵃ ē iſta. Vtꝝ ſint paſ
ſiones grauiores. Quantū ad primā dico φ paſ
ſiones xp̄i fuerūt ita graues ꝓpter q̄tuor. Pᵒ
ꝓpter inferentiū ɔ̄ditōeȝ. 2ᵒ ꝓpter pene gn̄ali-
tatē. 3ᵒ ꝓpter patiētis ɔ̄plexionē. Et q̄rto ꝓꝑ
ſuffragij derelictōeȝ. Primo inq̄ xp̄i paſſio-
nes grauiſſime fuerūt ꝓpter inferentiū ɔ̄ditōeȝ.
Res certe grauis eſt ab extraneo pati. grauior
a ɔ̄ſanguineo τ ɔ̄patriota. Itē grauiſ ab inimico
grauior ab aīco. pſ. Si inimicus meꝰ maledixiſ
ſet mihi ſuſtinuiſſe vtiq3. Chriſtus aūt a ɔ̄patrio-
tis: aīcis τ affinibꝰ ſuis tradit̄ eſt. vt dicit Ori-
genes ſup Math. Unde Canti.i. Filij matris
mee pugnauerūt ɔ̄ me. Mater xp̄i ſc̄m carnem
eſt ſynagoga: ſed ſc̄m ſpūm ſancta mater eccl̄ia ē
eius ſponſa. Et qr mater τ vxor alicuiꝰ ſunt ad ī
uicem ſocrus τ nurus: ideo Math.x. dicebat
xp̄us. Ueni ſepare nurū aduerſus ſocꝝ ſuaȝ. qḋ
in die paſſiōis factū eſt qn̄ ſanguis de eius laterē
fluxit: quo formata eſt eccleſia. τ ſic ſynagoga ē
ab eccleſia ſepata. Inde pſ.xxxviij. Amici mei
τ pximi mei aduerſum me appropinquauerunt
τ ſteterūt. Et idē.lxxxviij. Elongaſti a me aīcū
meū τ proximū meum: τ notos meos a miſeria.

Scd̄o penalitates xp̄i graues τ acerbe fuerūt
ꝓpter pene generalitatē. Qm̄ a planta pedis uſ
q3 ad verticē non eſt inuenta in eo ſanitas. Ca-
put erat denſitate ſpinaꝝ perforatum. facies ad
modū latronis velata. manus τ pedeſ cruci affi
xi. aureſ plene cōuitijs τ iniurijs blaſphemijſq3.
cor eiꝰ lancea perforatū. os felle τ aceto plenuȝ
totū corpus flagellis ceſum τc̃. Audi deuotum

Ber. Caput inquit angelicis ſpiritibꝰ tremebū
dum: denſitate ſpinaꝝ pungit̄. facieſ pulchra pre
filijs hominū ſputis iudeoꝝ inquinat̄. oculi luci-
diores ſole velant̄: τ in morte caligant̄. os quod
populos doctrinabat: felle τ aceto potat̄. manuſ
que celos fabricauerunt in cruce extendunt̄. pe
des quoꝝ ſcabellū adorat̄: clauis in cruce affigū
tur. latus lancea perforat̄. totū corpus crudelit̄
uerberat̄. Quid plura: nihil remanſit in eo ſanū
niſi lingua vt pro peccatoribꝰ exoraret: τ matrē
diſcipulo ɔ̄mendaret. hec ille. Et pſ. Foderunt
manus meas τ pedes meos. dinumerauerunt
oīa oſſa mea. dederunt in eſcā meam fel: τ in ſiti
mea potauerunt me aceto. Et Iſa.lxv. Expādi
manus meas tota die. ſ. ab illa hora qua paſſus
ſum vſq3 ad veſperā ad populū incredulū. ſ. iu-
deorum: vel etiam falſoꝝ xp̄ianoꝝ. Expandit ꝑ̊
xp̄s dulciſſimus in cruce pro nobis patrē oran-
do: dicens. Pater ignoſce τc̃. Item expandit vt
dulciter nos amplexaret̄: τ pacem cū illo facerē-
mus. Itē expandit extra maūs: vt intus eius ar
dentiſſimā charitatē cerneremus. Audi Chriſtū
dulciſſimū Trenoꝝ.iij. Recordare paupertatis
mee: abſinthij τ fellis τc̃. Tertio penalitateſ
xp̄i fuerunt acerbe τ graues ꝓpter patientis ɔ̄
plexionem. Tota enim xp̄i complexio delicata
erat. τ ideo oīs pena illi grauiſſima. Unde ſequi
tur φ ſicut nunq̄ fuit ɔ̄plexio delicatior: ita nec
vlla pena ipſius grauior. Audi Aug. Jacet pro
chdolor extenſus ante hominē deus. τ ſupplici-
um patit̄ rei: in quo nullius peccati veſtigiū po
tuit inueniri. Et Bernar. ait. O vos filie hieru
ſalem videte regē Salomonē ſanguine cruēta
tum: ſpinis coronatū: percuſſionibus liuidū: pur
pura illuſum: geſtis deriſum: verbis cōtumelio
ſum: ſputis maculatū: non imperio clarū: ſed ob
probrio plenū: in omnibꝰ abiectū: τ inſup ad cru
delem mortē ɔ̄demnatū. hec ille. Quarto fue
runt grauiſſime ꝓpter ſuffragij ſubtractōeȝ. Nul
lus vnq3 fuit tam in veteri q̄ in nouo teſtō q in
ſuis penalitatibꝰ aliqḋ refrigeriū nō habuerit ꝑ
ter xp̄m. Inde in cruce clamans dicebat. In te
ſperauerūt p̄res noſtri: τ liberaſti eos. clamaue-
runt ad te τ nō ſunt ɔ̄fuſi. Tres pueros in cami
no ignis illeſos ɔ̄ſeruaſti. machabeos cōfortaſti
τ oēs innocentes in paſſionibꝰ ſuis aliquo mō r̄
frigeraſti. me aūt in tam crudeli morte oīno reli
quiſti. τ cām querit dicens. Deꝰ deus meꝰ vt qd
dereliquiſti me. Ubi Hugo li. 2ᵒ de ſacris. pte pᵃ.
c.x. ait. Quidā putāt diuinitatē in morte a xp̄o r̄
ceſſiſſe. qa dicit Ambroſiꝰ. Clamat hō ſepatiōe
diuinitatis moriturꝰ. Deitas aūt humanitatem
tūc inq̄t deſeruit: inq̄tū vȝ poteſtati inimicoruȝ
eā expoſitā ad tēpus nō defendit. non deſeruit ī
q̄tū etiā tunc ab eā ꝑ maieſtatis pn̄tiaȝ nō receſ
ſit. dereliquit illū: ſed eā non dereliquit. dereli-
quit: quia auxiliū non contulit. non dereliquit:
quia preſentiā ñ abſtulit. ſubtraxit ꝓtectōeȝ: ſȝ ñ
ſoluit vnionē. h̄ ille. Sȝ q̄re ſubtraxiſti auxiliuȝ
ꝑ ſancte. Audi Iſa.liij. Propter ſcelus populi

mei percuſſi eũ. Ambroſius de vita beata h̄ v̄-
ba pertractans: ait. Percuſſit pr̄ filiũ vt alieni-
gena adoptaret. pcuſſit ſolē: vt nobis eius luſ
cõicaret. percuſſit celũ: vt nobis aperiret. pcuſ-
ſit paſtorē: vt grex ſaluaret. percuſſit agnũ: vt
lupus caperet. percuſſit pellicanũ: vt ſanguine
eius fuſo pullus eius viuificaret. percuſſit dñũ:
vt ſuus redimeret. pcuſſit regē: vt pplus dña-
ret. pcuſſit iudicē: vt reus abſolueret. ⁊c. multaſ
ibi pcuſſiones cõnumerat. q̄r ⁊c. Et hec ſufficiãt
pro pñti v̄itate. Quantũ ad ſcḋam v̄itatē licet
in añcedentibuſ aliqua dixerimus: tñ ad pñs di
co ꝙ duplex fuit xp̄i penaꝝ diuerſitas. quedaꝫ
exterior: ⁊ quedã interior. De penis exteriorib⁹
nõ loquimur hic: ſed de interiorib⁹ tm̃. vñ dico
ꝙ quinqꝫ fuerunt acerbiſſime pene xp̄i interiores.
vꝫ. Pr̄ia dr̄ priuationis. nã cũ xp̄i aĩa oĩa i v̄-
bo cerneret. ſ. pñtia p̄tita ⁊ futura: vt dic. Sco-
tus in. iij. di. xiiij. Tantus in xp̄i corde cauſatus
eſt dolor: quanta erat viſio oĩum quos dãnari
cernebat. ſ. ſarracenoꝝ: iudeoꝝ: hereticoꝝ: pa-
ganoꝝ: ⁊ oĩum infideliũ xp̄ianoꝝ. ⁊ latitudo iſti
us doloris tanta erat q̄nta erat amenitas ⁊ dul
cedo paradiſi. vbi iuuent⁹ ſine ſenectute: ſatie-
tas ſine faſtidio: libertas ſine ſuitute: pulchritu
do ſine deformitate: ĩpaſſibilitas ſine mortalita
te: habũdantia ſine indigentia: pax ſine turba-
tione: ſecuritas ſine timore: cognitio ſine ignorã
tia: gaudiũ ſine triſtitia. ſunt. n. ibi duodeciꝫ fru-
ctus beatitudinis: vt alibi oñdimus. Ex quo ſe-
quit ꝙ tanta primo erat xp̄i interior pena: quã-
ta erat imenſitas btĩtudinis ⁊ glorie. Inde Am
bro. Triſtis inquit erat ⁊ triſtis apparebat: nõ tm̃
pp ſuã paſſionē: ſed pp nr̄am tante vite puatõꝫ.
Scḋa dr̄ acquiſitionis: tantus. n. erat in cor-
de xp̄i dolor: q̄nta erat cognitio imenſitatis penã
rũ: quas tantã dãnatoꝝ multitudinē habituraꝫ
cernebat. vbi nõ niſi fletus ⁊ ſtridor dentiũ ⁊c.
3ᵃ dr̄ deſponſationis. ponam⁹ per caſũ aĩa ca
ra ꝙ ſit mulier quedã iperatoris ſoror: prudenſ:
ſapiens: diues: elegans: facunda: ⁊ oĩ elegantia
redimita. Hec amore carnali adamauit iuuenē
quēdã iprudentē: ignarũ: pauperē: ⁊ oĩ uitio ple
nũ. aufugit h̄ cũ viro h̄: ⁊ Romã venit. gr̄a exē
pli. Accidit vt filius quidã regis inde tranſitũ fa-
ciens: vt viſã mulierē adamaret. ⁊ petijt eaꝫ an
vxor eius fieri vellet. aſſentit illa. ille ãt cautã il
lã facit: ne ãplius talia faceret. ſpondet illa oĩa
ſe facturã. Accepit illã: veſtiũtu ornat: in domũ
triũphantē collocat ſuis ⁊ ancillis comitataꝫ: ⁊
ſic cautã de honeſtate pluries faciens: ꝯſus ,p-
priã remeauit: ſpondens illi in breui ad eã ſe re-
uerſuꝝ: ⁊ cũ honore ad ptes ſuaſ ꝯducturã. Inte
rea iſta primo adheſit leccatori: ⁊ oĩa ꝯſumpſit.
Redijt iuuenis: factũ reperit: de illa conquerit
dicens hec ne fides quã dediſti: vbi tãta ꝯuiuia
⁊ pbitas: illa illũ ſpernens corã eo leccatorem
oſculat: ãplexat ⁊ ſtringit. quantũ q̄ſo putas iſti
us magni iuuenis eē dolorē: Sic ⁊ in ,ppoſito.
xp̄s vniuſcuiuſqꝫ aĩaꝫ deſponſauit in fide. Oſee

ij. c. Deſponſaui te mihi in fide: ⁊ in bapti͛ſmo ,p-
mittimus cũ diabolo nunq̄ꝫ adulterari: ⁊ renun
ciamus oĩbus pompis eius. de ꝯſe. di. iiij. c. par-
uuli. vbi dicit textus. Paruuli fideles recte cre
duntur qui fidē per v̄ba geſtantiũ quodãmõ ꝯfi-
tent. ⁊ per eoꝝ v̄ba diabolo ⁊ mundo viuendo
abrenunciant. ⁊ h̄ ſit vi ſacri ⁊ diuine gr̄e quã ḋ-
dit deus eccleſie. paruulus ãt qui baptiçat ſi ad
ãnos rõnales veniens nõ crediderit: nec ab illici
tis abſtinuerit: nihil ei prodeſt qḋ paruul⁹ acce
pit. ſ. quantũ ad vitã eternã. hec Aug. Eſſi q̄ris
q̄r oꝫ eos tenere ad qḋ per alios obligant. Dico
ꝙ ꝯueniens eſt ꝙ qui per aliũ liberat: p aliũ ob
ligetur. de conſe. di. iiij. c. queris a me. heu nobis
miſeris an facim⁹ quaſi in pte minima qḋ ,pmiſi-
mus: Confederamur ,pfecto cũ diabolo: ⁊ xp̄ꝫ
quotidie blaſphemam⁹: ⁊ ipſũ indies luxurijs ⁊
alijs malis operib⁹ ⁊ iniurijs offendim⁹: ⁊ ita ,p
denario vno deũ perdimus. an credis ꝙ hic ſit
magn⁹ dolor pdere tot aĩas tanto cũ labore re-
dēptas: Audi aĩa errans benignũ ſponſũ tuuꝫ.
Hiere. iij. Tu fornicata es cũ amatorib⁹ mltis.
reuertere tñ ⁊ ego ſuſcipiã te. Quarta pena dr̄
pacificationis. ponam⁹ exm̄. Eſt vn⁹ magn⁹ po-
tenſqꝫ dñs qui maximo cũ exercitu caſtrametã
tus eſt hanc. N. ciuitatē: vt fundit⁹ eã euertat ⁊
igne ꝯſumat: oẽſqꝫ in ea habitantes ſine miſicõ
dia pimat. Interea fili⁹ eius cõpaſſione illius ci
uitatis motus. patrē genu flexo exorat vt mi-
ſereat populo illi. Obtēta tñ cũ difficultate pa
ce: ingredit filius ciuitatē inermis. at ille pplm
tremulentũ alloquit: qd facitis miſi: clamat o-
mnes miſicordia: mia: mia. quib⁹ ille. Eritis bo
ni filij ⁊ v̄aces pr̄is mei ſuitores: aiunt vnani-
miter: ita: ita: ita. Sic inquit ille cũ bñdictiõe dĩ.
quid agendũ: dicunt. veniat liber pr̄ tuus ſine
comitiua ⁊ accipiat dñium ciuitatis: quib⁹ ille.
Cauete ne faciatiſ pdimentũ. tandē ingredit
inermis pr̄. cui obuiã oẽs venientes: clamãt. vi
ua: viua: viua. cũqꝫ ad plateã applicuiſſet: cla-
mat vnanimiter pplus. arme: arme: arme. capi-
unt utroſqꝫ. ⁊ filiũ in pñtia pr̄is mēbratim truci
darunt. quē hinc putas aĩa vtrorũqꝫ fuiſſe do-
lorē: A ſimili eternus pr̄ mundũ finire decreue
rat. filius ,p populo orat: placat deus. tunc pro
phete clamare ceperunt. veni: veni ſignore: ⁊
noli tardare. relaxa facinora plebis tue. At cuꝫ
venit plenitudo tp̄is miſit deus pr̄ filiũ ſuũ na-
tũ in mundũ: vt viuam⁹ p eũ. ⁊ tandē intrãte fi-
lio dei in carne ciuitatē hieruſalē: obuiã illi ve
nerunt cũ oliua in ſignũ pacis: ⁊ palma in ſignũ
victorie. ⁊ clamabant. oſãna: bñdict⁹ q venit in
noĩe dñi. Et ut filij eterni pr̄is degeneres: pro-
priũ ⁊ legitimũ filiũ apphēderũt. ⁊ alij palmaſ
in faciē eius cedentes: alij ſputis ingnantes ⁊c.
ipſũ in pñtia pr̄is crudeliter in medio duoꝝ la-
tronũ occiderũt: ⁊ mõtuũ reliq̄runt. Hic aĩa co
gita ſi xp̄s ⁊ pr̄ etern⁹ dolere debebant. ps. Cir
cũdederunt me dolores mortis. ſ. ꝯſiderando i-
iurias dei multiplices ⁊ iudeoꝝ tam ingentem

ingratitudinē. q̄re ⁊c. Accipe vltimã ad pñs pe-
nam xp̄i: que dr̄ mutue paſſiõis. Reuera ſupra-
dicta ingentē triſtitiã in xp̄i corde cauſarũt. ſed
qualē eũ putas habuiſſe dolorē: qñ matrē iux crũ
cē cernebat lachrymantē ⁊ ſemimortuã: Et tan
to intrinſeco cruciabat dolore vt ampli⁹ ſufferre
nõ poſſet: ſed eã diſcipulo ꝯmendauit: dicēs. Ec
ce mater tua. Sꝫ de h̄ ſmõe ſeq̄nti. q̄re ⁊c. Q̄
tum ad tertiã dico ꝙ nõ ſunt poſſibiles maiores
ſed eq̄les: ſi carnē ſupple aſſumeret paſſibilē re-
liquis aliaꝝ pſonaruꝫ. qḋ q̄uis ſit poſſibile vt in
antecedentib⁹ oñdimus: tñ nũq̄ꝫ fiet: q̄r nõ expe
dit. Satis. n. ,ppter pctã ,ppria q̄libꝫ p penitentiã
reſurgere põt. ut pꝫ Ezech. xviij. ⁊ ideo non opꝫ
aliã aſſignare aut reperire viã. qḋ non fuit in pmiſ
parētib⁹: ſed eoꝝ pctm̃ qḋ in ipſis mortale fuit: i
nobis fuit originale. ⁊ ſic eoꝝ pctm̃ nõ tñ ,ppriã
pſonã: ſed etiã totã humanã nãm reſpiciebat: vt
deo duce clariuſ oſtendem⁹ feria ſexta ſequenti
quare ⁊c. Et hec ſufficiant pro preſenti ꝯclõne.
Q̄ deus noluit diſturbare conſilium iudeo-
rum concluſio tertia.

Accipe tertiã ꝯclõnē. vꝫ. Chriſtus Ieſus
p quē oĩa recte gubernant noluit vt in
ꝯſilio ſuo iudei hodie diſturbarent. vbi
tres ingrim⁹ v̄itates. vꝫ. Pr̄ia v̄i. ē iſta. Quot
ſunt male ꝯſiliantes. 2ᵃ eſt. Quare noluit hodie
hoc ꝯſiliũ diſturbare. 3ᵃ eſt. An iudei alia ꝯſilia
ꝯ xp̄m fecerint. Q̄tũ ad p̄mã dico ꝙ multi ſũt
male ꝯſiliãtes. Pr̄io. vane ⁊ pnerſe mulieres.
2ᵒ mali ſubditi. 3ᵒ pnerſi hoĩes. 4ᵒ ſapientes
mũdo ⁊ nõ deo. 5ᵒ cupidi ⁊ auari. Et tot poſſent
multiplicari: quot ſunt hominuꝫ artes deputate
⁊ officia male data. Sed iſtoꝝ q̄nqꝫ tñ deprauã
tũ ꝯſiliũ videaꝫ⁹. Primo male ꝯſiliant vane
⁊ pnerſe ⁊ luxurioſe mulieres. Et lꝫ quottidiana
lenonicia vetulaꝝ p ãmẽ vanaꝝ mulieꝝ volitēt
qḋ pbatione non indiget: tñ vide in teſtõ veteri
q̄ta mala ,ppter malaꝝ mulieꝝ ꝯſiliũ ſecuta ſũt
propter malũ. n. Eue ꝯſiliũ totũ gen⁹ humanũ
periit. Gen. iij. Domina cui Ioſeph ſeruiebat p-
ſuadebat vt v̄ginitatē ⁊ caſtitatē pderet. Gen.
xxxviij. Cõſilio mulieꝝ peruerſũ eſt cor Salo-
monis: vt deo ſpreto idolatraret. iij. Re. ij. Mac.
Ezechie regis Iuda viã ingreſſa dom⁹ Achab
ĩpulit eũ vt male ageret. ij. Paral. xxij. Et Sã-
ſoni Dalida pſuaſit: vt capillos tõderet. Iudicũ
xvj. ⁊ ſic de alijs. In nouo teſtõ ,ppter Herodia
dis malũ ꝯſiliũ: cuꝫ filia ſaltatrix diceret. Quid
petã: Iõãnes bap. decollat⁹ eſt. Math. xiiij. ⁊c.
Scḋo male ꝯſiliant ſubditi. Inde ppl's ꝯſulēſ
Aaron: vt eis vitulũ aureuꝫ faceret vt adorent
eũ: punit⁹ eſt. Exo. xxxij. Filij Aaron male con-
ſuluerũt regi ſuo: vt dehoneſtaret nũcios David
Et ſic ortũ eſt int̃ dictos reges odiũ maximũ. ij.
Re. x. Et ſi tēpus aut licētia daret dicēdi: oñde
rem ruinã dñoꝝ a ſuoꝝ ſubditoꝝ maloꝝ ꝯſilio ſi
ue pſuaſiõe: vt plurimũ hr̄e ortũ. q̄r ⁊c. Ter-
tio male ꝯſulũt pnerſi hoĩes: ſicut Balaã cõſulu
it Balaach ꝙ filios dei faceret fornicari ⁊ iram

dei incurrere. Numeri. xxiiij. Ienadab iniquũ
ꝯſiliũ dedit Amon: vt violaret Thamar ſororē
ſuã. ij. Re. xiij. Amici Aman male ꝯſuluerũt ut pa
raret ſuſpendiũ Mardocheo in eius damnum.
Heſter. v. Itē ĩ teſtõ nouo cũ Barnabaſ ⁊ Pau
lus in multo honore eēnt: quidã pſuaſerũt ppl'is
vt eos lapidarēt. Actuũ. xiiij. Quo etiã mõ per
uerſi phariſei ⁊ ſacerdotes pſuaſerũt populis ut
Barrabã Pilat⁹ dimitteret: ⁊ Ieſum cruce tra
deret. ⁊ ſic de alijſ. Quarto male ꝯſulũt ſapiē
tes h⁹ mundi. quoꝝ deus ſtultã ſapientiã fecit.
Et ſic Architophel Abſaloni pũerſum ꝯſiliũ de
dit. ij. Re. xvj. et tñ eius ꝯſiliũ ita ſanuꝫ putabat:
ac ſi dei non hoĩs eſſet. Sapientes male ꝯſulue-
runt Pharaoni. Iſa. xix. Sapiētes ⁊ rectões po
puli ꝯſuluerũt Sedechie vt Hierēmiã occideret.
Hiere. xxxviij. Et hodie ad ꝯſilium Caiphe di-
cētiſ. Uos neſcitis q̄cq̄ꝫ ⁊c. oēs dixerũt reus eſt
mortis ⁊c. Quinto male ꝯſulunt auari ⁊ cupi
di. Et de hoc eſt plenus totus mũdus. quo et in
laqueo cecidit Iudas dicēs. Quid vultis mihi
dare ⁊c. Et hec ſufficiãt p pñti v̄itate. Q̄tuꝫ
ad ſcḋam vna tñ tibi rõ ſufficiat. Nã cũ vniuſcui⁹
q̄ artificis ſit ,ppriũ res in ſuo eē ⁊ ordine ꝯſua
re: ⁊ deus ſit ſũmuſ omniũ artifex: ꝯgruũ fuit ut
hoĩem in eſſe ⁊ ordine ſuo ꝯſeruaret in quo ipm
creauerat. Creauit eũ liberꝝ. ergo ipſuꝫ ſm̃ ſuuꝫ
liberꝝ arbitriũ opari pmittit. Ex quo poſtea de
malo deus tanta bona collegit. q̄re ⁊c. Q̄tũ
ad tertiã planũ eſt ꝙ plura ꝯſilia iudei fecerunt
ꝯ xp̄m. Et hec ſufficiant p pñ ĩ ſmone. Cõſiliuꝫ
ergo collegerũt phariſei vt xp̄m occiderēt: cui⁹
morte ſanari uita noſtra debebat: ⁊ ſic ad para-
diſum euolare. hic per gratiam. Amen.

Sabbato dñice de paſſione de virgine glo-
rioſa ſermo in ordine trigeſimus nonus.

Pater clarifica no-

men tuũ. Io. xij. Iã cuꝫ xp̄s ſue mor
tis ꝯfinia cerneret: quadã die in pre-
ſentia diſcipuloꝝ ⁊ turbe ait. Anima
mea turbata eſt qd dicã: pater clarifica me. ⁊ i
fra. Pater clarifica nomē tuũ. cui pater in uoce
rñdit. Et clarificaui ⁊ iterꝝ clarificabo. ſ. in reſur
rectõe. Caro. n. xp̄i ,ppter mortalitatē: aĩa ,ppter
paſſibilitatē: deitas ,ppter occultationē obſcura
videbant. Sed in reſurrectiõe caro clarificat p
ĩmortalitatē. aĩa p ĩpaſſibilitatē. deitas p claraꝫ
manifeſtationē ⁊ nudabilitatē. Et cũ v̄go glorioſa
ſit in hac dilecti filij ſui paſſiõe plurimũ crucian
da: ⁊ maxio cũ vitupio a iudeis deridēda et re-
ſpuēda: ipſa ēt clamare põt ad patrē etnũ. Pat
clarifica nomē tuũ. cui ⁊ ipſe rñdit. Et clarificaui
⁊ iterꝝ clarificabo. Clarificaui q̄dē ĩ tua ꝯceptõe
q̄a ãgel⁹ ad Ioachiꝫ ait. Ecce Anna vxõ tua pa
riet tibi filiã: ⁊ vocab nomē ei⁹ Mariã. Et clarifi
cabo in tua aſſũptõe. ps. Aſtitit regina a dextriſ
tuis ĩ veſtitu deaurato circũdata uarietate. De
qua virginis clarificatõe aliqua in hoc ſmõe ui
deamus. vbi tres ꝯſiderationes faciamus. vꝫ.

Qualiter glorioſus pr̄ virginē clarificauit.
Qualiter benedictus filius matrē [illegible].
Qualiter ſpūs ſanctus virginē perluſtrauit.
De clarificatōe ꝟgīs ꝑ patrē eternū ꝯſidera[…]

Qualiter glorioſus pr̄ ꝟginē clarificauit
pꝛimo videamꝰ. vbi tres conclōnes fa
ciamus. vz. Pª. Magnā eternus pr̄
ꝟgini ꝯtulit poteſtatē: ut ipſa multū poſſit apud
eternā maieſtatē. 2ª eſt iſta. ſicut nomē Jeſus
eternū patrē multū fuit clarificatū: ita nomen
Maria per eundē extitit perluſtratū. 3ª ē iſta
ſicut Jeſus ſm̄ carnē fuit a pr̄e dignificatꝰ: ita
⁊ glorioſa ꝟgo fuit ſm̄ carnem magnificata.

Quō eternꝰ pr̄ ſuā potētiā ꝟgini cōicauit ꝯ pª.
Accipe pꝛimā conclōnē. ⁊c̄. vz. ſ. vbi tres
inquiramꝰ ꝟi. vz. Pª ꝟi. eſt. vtꝝ poten
tia ſit tm̄ attributū pr̄is. 2ª ē. quō pr̄ eter
nus ſuā potentiā cōicauit ꝟgini glorioſe. 3ª eſt.
quare illi tantā potentiā cōicauit. Quantū
ad pꝛimā dico ꝙ oē qd̄ dr̄ abſolute de diuinis cōe
eſt ⁊ vnū in tribus pſonis: ⁊ ſolū illud ē ꝓpꝛium
perſone: qd̄ ad relationē originis pertinet. Po
tentia ḡ cū ſit quid abſolutū nō pertinens ad re
lationē originis: erit cōis tribus perſonis ⁊ vna
in illis. Jn̄ Athanaſius in ſimbolo. Oīpotens in
quit pr̄: oīpotens filius: oīpotens ſpūs ſctūs: ⁊ tn̄
nō tres oīpotentes: ſed vnus oīpotens. Appro
pꝛiate tn̄ ut ſepius dixīmꝰ aliquid dr̄ de vna per
ſona qd̄ nō dr̄ de altera cū eadē limitatione. ꝓ
pterea dicimꝰ ꝙ potentia attribuit̄ pr̄i ſic̄ ſapien
tia filio ⁊ elementia ſpūi ſcō. de hac in pꝛecedēti
bus ſabbatis dictum eſt. qr̄ ⁊c̄. Quantū ad
ꝟam dico ꝙ pr̄ eternus ꝟgini cōicauit potentiā
ſuā nō per eſſentiā: ſed per participationē. ſicut
diximus de diuinitate: q per participationē ſi ꝑ
eſſentiā nobis cōicat̄. ps. Nōne dixi dij eſtis ⁊ fi
lij excelſi oēs: vn̄ cōcludamus ꝙ talē ꝟgini po
tentiā ſiue hic ſiue in ſtellifero celo ꝯtulit: vt nul
lus aut ſpūs angelicus: aut hūanus tante ſit fue
rit ⁊ erit potentie: ſicut fuit ⁊ eſt glorioſa ꝟgo. nō
ne hec fuit magna potentia in terris: vt ipſa ſola
celos aperuerit: ⁊ filiū dei in terris humanādū
deſcendere fecerit: qd̄ nulli ſcōꝝ patrū ꝯceſſū
eſt. Aperuit āt celos qn̄ lingua ſua illa ſeptē ꝟ
ba potentiſſima protulit. Ecce ancilla dn̄i: fiat
mihi ſm̄ ꝟbū tuū. q fuerunt tante potentie ut i
eodē inſtanti deus deſcenderit: ⁊ carnē ⁊ aīaz ſi
mul in vētre ſuo ſumpſerit. vt pz in. iij. ſn̄iaꝝ. di.
v. qr̄ ⁊c̄. Quantū ad tertiā dico ꝙ triplici rōe
ad pr̄ns eternus pr̄ tantā poteſtatē ꝯtulit ſiue po
tentiā. Pꝛimo qꝛ elegerat eā ut eſſet regina
celi. nā ſi Salomō Berſabee mr̄i ſue dixit. Pe
te mr̄ mea. neqꝫ. n. fas eſt ut auertā faciē tuā. qn̄
to magis eternū patrē decebat: vt nullā ſue po
tentie parcitatē oſtderet ei quā elegerat eſſe re
ginā celi. ps. Aſtitit regina a dextris tuis ⁊c̄. 2º
ei tantā potentiā ꝯtulit: qꝛ per illā grā per petm̄
perdita reinueniri debebat. Luc. i. Jnueniſti. n.
grām apud dn̄m. perdiderat. n. illā antiqua mat
nr̄a: ⁊ quinqꝫ millibꝰ ⁊ vltra ānis in perditione ꝑ
durauit. ſed ꝟgo glorioſa eā adinuenit: cū āgelꝰ
dixit ei. Aue grā plena. inueniſti. n. grām apud
deū. Ber. Jnueniſti inquit grām apud deū: grā
tiā vtiqꝫ quā querebas. 3º tantā potentiā ꝯtu
lit: qꝛ magna xp̄o eius filio ipſa conferre debe
bat. ⁊ adeo magna ꝙ nō ita grandia bn̄ficia hu
mano generi a pꝛincipio ſue creationis contulit
deus. deus nāqꝫ hominē d̄ limo terre foꝛmauit:
ꝟgo deū de ſuis puriſſimis ſanguinibus: ⁊ eius
puriſſima caro pꝛeualet oībus rebus mūdi. Jtē
deus hominē de fructibus paradiſi educauit: ⁊
ꝟgo vbere de celo pleno: cuius lactis vna gut
ta pꝛeualet oībus lignis paradiſi: fructibuſqꝫ oī
bus totius mundi. Jtē deus hominē pellicea i
duit veſte: ⁊ ꝟgo glorioſa xp̄m ſuis paupꝛimis
pāniculis: ⁊ poſtea tunica in conſutili: q̄ pꝛeualꝫ
oībus tunicis mundi. ⁊ ſic ſi diſcutere volumꝰ
multo amplioꝛa bn̄ficia ꝯtulit ꝟgo xp̄o: qꝫ deus
homini in ſue creationis pꝛimoꝛdio: q̄ ut facere
⁊ ipendere ſine d̄fectu poſſet: eternus pr̄ ſue po
tentie largitus eſt pleniſſimā quā decebat pote
ſtatē. qr̄ ⁊c̄. ideo in cantico ſuo ait. qꝛ fecit mihi
dn̄s magna: quia potens eſt ⁊ ſanctum nomē eꝰ.
Et hec ſufficiant pro pꝛima concluſione.

De clarificatione noīs Marie conclō ꝟa.
Accipe ꝟam conclōnē. vz. Sicut nomen
ieſu ⁊c̄. dic totā. vbi tres inquiramꝰ ꝟi.
vz. Pª ꝟi. eſt. quanta eſt dignitas ⁊
ꝟtus huius noīs Maria. 2ª eſt. an hoc nomen
ſit dignius nomen in oībus creatis. 3ª. an de
mones audientes h̄ nomen timeant ⁊ fugiant.
Quantū ad pꝛimā dico ꝙ ſicut bn̄dictū nomē
ieſus ex quinqꝫ lr̄is componit̄ ex maximo myſte
rio: ſic ⁊ nomen dulciſſimū Marie. de noīe ie
ſu dicet̄ ſmone ſeq̄nti. Habet igit̄ Maria qnqꝫ
lr̄as: vt quinqꝫ ꝟtutes Marie precipue oſtdāt.
Pꝛima lr̄a dr̄. m. ⁊ ꝟtutē fidei in ꝟgine potiſſi
me fuiſſe oſtdit. nā hec lr̄a. m. ex tribus inuicē. i.
colligatis cōponit̄: vt oſtdat ꝟginē pfectiſſimā
trinitatis noticiā: ⁊ fidē habuiſſe. vn̄ ſicut tres. i.
inuicē colligati vnā lr̄am faciunt. ſ. m. ſic tres ꝑ
ſone diuine inuicē ꝑ proceſſionē ⁊ generationē
colligate vnū deū oſtdunt. Ecce perſonaꝝ liga
tura. pr̄ a nullo eſt factus nec creatꝰ nec genitꝰ.
filius a pr̄e ſolo eſt: nō factus nec creatꝰ: ſed ge
nitus. ſpūs ſctūs a pr̄e ⁊ filio nō factus nec crea
tus nec genitus: ſed pꝛocedens. vnus ḡ pr̄: non
tres pr̄es. vnus filiꝰ: ⁊ nō tres filij. vnꝰ ſpūs ſctūs
⁊ nō tres ſpūs ſcī. ⁊ in hac trinitate nihil pꝛiꝰ aut
poſteriꝰ. ſ. tpe. nihil maius aut minꝰ: ſed tote tres
perſone coeterne ſibi ſunt ⁊ coeq̄les. Hoc et ex
preſſe ponit̄ in decretali firmiter credimus. d̄ ſū
ma trini. ⁊ fide catholica. Firmiter inquit credi
mus ⁊ ſimpliciter ꝯfitemur ꝙ vnus eſt ſolꝰ ve
rus deus: eternus ⁊ imenſus: incōmutabilis: oī
potens: incōpꝛehenſibilis ⁊ ineffabilis: pr̄ ⁊ filꝰ
⁊ ſpūs ſctūs. tres quidē perſone ⁊ vna eſſentia:
ſubſtantia ſeu natura: ſimplex oīno. pr̄ a nullo:
filius a pr̄e ſolo: ac ſpūs ſanctus pariter ab utro
qꝫ abſqꝫ initio: ſemper ac ſine fine. pr̄ generans
filius naſcens: ⁊ ſpūs ſanctus ꝓcedens: cōſub[…]
tiales: coequales: cooīpotentes: ⁊ coeterni [illegible]
vniuerſoꝝ pꝛincipiū oīum viſibiliū ⁊ in[…]
ſpūalium ⁊ coꝛpoꝛaliū ⁊c̄. Et ſequit̄ d̄ c[…]
hoīs ⁊ lapſu ⁊ redēptione eiꝰ ꝑ xp̄m ⁊ d[…]
ctione. de iudicio ⁊c̄. Et poſtea ꝙ eccleſi[…]
rum vniuerſal' eſt vna extra quā nemo ſal[…]
de ſacro euchariſtie ⁊ pn̄ie. ⁊ tandē ꝯcludi[…]
nnes ſaluant̄ in hac fide credētes ⁊c̄. [illegible]
pꝛima lr̄a noīs ꝟginis que eſt. m. virginē p[…]
liter ⁊ ſupꝛeme fidē habuiſſe trinitatis [illegible]
ꝓpterea dr̄ ꝙ tēpoꝛe paſſionis fides [illegible]
la remanſit. Dum. n. oēs xp̄m religſe[…]
iuxta crucē ſtabat lachꝛymoſa vbi pen[…]
lius ⁊c̄. Scda lr̄a eſt. a. ⁊ ſignificat ꝟtu[…]
Nā ſicut hec lr̄a eſt a ſiniſtris apta ⁊ ca[…]
rioꝛ a dextris clauſa: ſic ſcā ſpes eſt qu[…]
a ſiniſtris. i. a tribulationū pte extr̄is le[…]
capite clino ⁊ humiliato: totū ſe apertū [illegible]
oīa ꝑ dei amoꝛe ſupplicia pferenda. ⁊ a [illegible]
clauditq̄ ga nullis graꝝ dei donis extolli[…]
Bernar. Si mihi pn̄ia pmittunt̄ ꝑ te o[…]
ſperabo. ſi inſurgant aduerſuz me plia. ſ[…]
mūdus. ſi fremat malignꝰ. ſi ipſa caro a[…]
ſpūm ꝯcupiſcit: in te ego ſperabo. Et Gre[…]
ral. Spes in eternitate aīuꝫ erigit. ⁊ i[…]
la mala q̄ exteriꝰ tollerat ſentit. Quā[illegible]
ꝟgo fuerit redimita: ut ipſa aīa ꝯſidera[…]
dis ꝙ eiꝰ aīus potuerit vnqꝫ aliq̄ aduerſi[…]
bus: an multitudīe obꝛui? Certe illiꝰ men[…]
q̄ aliqua mūdi ſeueritas ſauciauit: aut quis m[…]
ꝟtuoſiꝰ vt vere dicē poſſet. Si ꝯſiſtant ad[…]
ſum me caſtra nō timebit coꝛ meū. Tertia
lr̄a eſt. r. que ſignificat ꝟtutē charitatis. qm̄ ſicut
rotas tortōes facit: ita charitas ꝟa ad dei ⁊ ꝑ
ximi dilectōez ſe extēdit. qm̄ in his duobꝰ māda
tis tota lex pēdet ⁊ pphe. Audi Greg. in home
lia ſup Jo. Cū cūcta ſacra eloqa ⁊c̄. qre in home
lia apl'oꝝ: ⁊ dic eaꝫ. O charitas ꝟginea quātus
tuus amoꝛ ad deū cuꝫ ais. Magnificat aīa mea
dn̄m: ⁊ exultauit ⁊c̄. O feruētiſſima charitas quā
tū eras in ea ad pꝛimū. Ecce qd̄ ait. Ex h̄ beatā
me dicēt oēs gn̄atōes. Quarta lr̄a eſt. i. ⁊ ſigni
ficat rectā humilitatē ⁊ nō fictā. qa hūilitas rectū
hoīem facit: ſicut ſupbia eū reddit obliquū. Un̄
Greg. in moꝛal. Tanto ſit vnuſqſqꝫ vilioꝛ deo
q̄nto pcioſioꝛ ſibi. ⁊ tāto pcioſioꝛ deo q̄nto viliō
ſibi. Et Hugo de ſcō Uictoꝛe. Sibō ingt ꝯuenī
eſt: hoc diabolus nō timet. qa ipſe mulierē nunqꝫ
cognouit. Si ieiunat: hoc nō timet. qa ipe nunqꝫ
cibū ſumit. ſi vigilat: hoc nō timet. qa ipſe nunqꝫ
doꝛmit. ſi humilis eſt ⁊ māſuetus: hoc plimū ex
paueſcit. hec ille. Sed q̄nta fuerit ꝟginis humili
tas audi. Quia reſpexit inqt humilitatē ancille
ſue ⁊c̄. De quo in ſupioꝛibus ſabbatis diximus.
Et rō qre de hūilitate mentōez facit: cū tamē ⁊
alias plimas hēret ꝟtutes: eſt vt dicit btūs Greg.
in moꝛal. Qui ſine hūilitate ꝟtutes ꝯgregat: in
ventū puluerē poꝛtat. Quā humilitatē Ber. ex
cogitās ait. O ꝟa humilitas que deū hominibꝰ
[illegible] celos inouauit: mū
[illegible] paradiſū apuit: ⁊ hoīuꝫ aīas libauit
[…]cta eſt Marie hūilitas ſcala celeſtis ꝑ quā
[…]s deſcēdit ad t̄ras. h̄ ille. Quinta ⁊ vltīa
[…]ē. a. que ꝟtutē largitatis oſtdit. qa ſicut. a. lr̄a
[…]pta eſt manū q̄ſi poꝛrigēs a ſiniſtris. vt ſic foꝛ
[…]ē. a. ſic ⁊ ꝟgo oībꝰ volētibꝰ eā ſe pbet habūdā
[…]r. Audi Ber. De plenitudine eiꝰ oēs accipiunt
[…]ptiuꝰ redēptōez: eger curatōez: triſtis ꝯſolatio
[…]ē: pctōꝛ veniā: iuſtus grām: āgelus leticiā: tota
[…] trinitas glām. vt nō ſit q ſe abſcōdat a calore
[…] qre ⁊c̄. Jſtas ꝟtutes bꝛeuiter trāſeo: qa in ſu
[…]ibꝰ multa de ꝟgine diximꝰ qre ⁊c̄. Quātū
[…] ꝟam dico ꝙ nullū eſt nomē in creaturis purꝭ
[…]cellentiꝰ Maria. Unde ſicut in officio ⁊ digni
[…]e nulla eſt creatura maioꝛ matre dei: ſic de
[…] eſt vt nullū ſit excellētiꝰ nomē noīe Marie
[…] dices. ſi tā excellēs ē: qre in ānunciatōe illō
[…]elꝰ tacuit. Dicit Albertꝰ oꝛdinis heremitaꝝ
[…]ſtilla ſua ſup hūc paſſū: ꝙ hoc factū fuit tri
[…] rōne. vz. Pꝛio ꝓpter ꝟginis excellen
[…] excellētes. n. pſonas cū ſalutamꝰ noīe ꝓpo
[…]ꝓprio dicimꝰ. Aue rex. ſalue pat̄. Sic ⁊ in ꝑ
[…] āgelus eā a plenitudine grē noīauit. quia
[…]iam ⁊ miſericoꝛdiā ſaluos nos fecit: q̄ habun
[…]ſime fuit in ꝟgine. ideo ait. Aue grā plena.
[…]dō qa cū aliqs ad aliqd̄ offm̄ eligit̄: nomīe
[…] ⁊ nō ꝓpꝛio vocat̄. ut papa pꝛioꝛ abbas ⁊c̄.
[…]o qa virgini aduenerat offm̄ plenitudīs grē
[…]gelus ab officio eā vocat: dicens. Aue gratia
[…]ena. Tertio qa nō uenerat angelus ad eaꝫ
ſalutandā tanqꝫ Mariā: ſed tanqꝫ grā plenam.
Eccleſia ꝟo addidit Maria: dicens. Aue Ma
ria grā plena. qa multis tribulatōibꝰ: tā tēpe iu
deoꝝ: tam tyrannoꝝ: tā hereticoꝝ q̄ſſata fuit: ut
oſtdit Aug. xviij. de ci. dei. Et qa Maria inter
pretatur amaꝝ mare: iō eccleſia ab ea captādo
beniuolentiā vt oꝛet ꝑ eccleſia dei: ait. Aue ma
ria grā plena. q̄ſi dicat. Tu glorioſa ꝟgo q̄ ama
ritudine plena fuiſti tēpoꝛe paſſiōis tui dilecti fi
lij: ⁊ tn̄ eras plena grā: oꝛa ꝑ nobis fidelibꝰ tuis.
amē. Et hec ſufficiant ad pn̄tem ꝟitatē. Quātū
ad tertiā dico ꝙ duo ſunt noīa que maxīe d̄mo
nes timēt. ſ. nomē Jeſus: ⁊ nomē Maria. de Je
ſu dicet̄ ſmone ſeq̄nti. De Maria autē ſatis pz
qa Geñ. iij. in figura dictū eſt ſpenti: ipſa ꝯteret
caput tuū. qre ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝑ pn̄ti ꝯclōne.

De dignitate ꝟginis ſm̄ carnē ꝯclō tertia.
Accipe tertiā ꝯclōnes. vz. Sicut glōſus
Jeſus ⁊c̄. dic totā. Jſtā ꝯclōnē ſatis de
clarauimꝰ in ſupioꝛibꝰ: iō eā tanqꝫ notiſ
ſimā relinquamꝰ. Lege ſi nō piget totā bibliā a
pꝛincipio vſqꝫ ad finē. Et certe ut Math. c. i. inſi
nuat ab Abꝛahā ſi icepiſ pr̄iarca vſqꝫ ad Dauid
regē: virginē ex ſemine. xiiij. patriarcaꝝ iuenies
deſcēdiſſe. a Dauid vſqꝫ ad trāſmigratōez babi
lonis. xiiij. fuerūt gn̄ationes ⁊ xiiij. reges: de q̄ꝝ
gn̄atōe fuit h̄ regia ꝟgo. a trāſmigratōe aūt ba
bilonis vſqꝫ ad Mariā fuerūt. xiiij. duces: d̄ q̄ꝝ
ſtīl ſtirpe fuit h̄ bn̄dicta puella. qre ⁊c̄. Uide d̄ h̄

ſabbato precedenti in [illegible]
Et hec ſufficiant pro preſenti conſideratio[illegible]
Qualr fili⁹ matrē pluſtrauerit ꝯſiderati[illegible]

Ecūdo loco Qua[illegible]
bñdic[illegible]
liũs matrē lucidauit videamus[illegible]
tres ꝯcl'ones ſubiungam⁹. vꝫ. [illegible]
conclo eſt iſta. tanto eternus fili[illegible]
voluit ꝟginē clarificare vt eā ſibi in matrē p[illegible]
euerit approbare. 2ᵃ conclo eſt iſta. poſtq̄ fi[illegible]
dei bñdictus ꝟginē ſibi in matrē approbauit[illegible]
Et ſibi in tēplū ꝯſecrauit. 3ᵃ ꝯ eſt. poſtq̄ e[illegible]
filius ꝟginē ſic conſecrauit eam pleniſſima[illegible]
gnitione ꝛ ſapientia decorauit.

Qꝫ fili⁹ etern⁹ ꝟginē in matrē elegit ꝯ p[illegible]

Ccipe primā conclonē. ꝛc̄. vt ſ. vbi [illegible]
a breues ꝟitates videam⁹. vꝫ. [illegible]
An in teſtō veteri fuerit demon[illegible]
ꝙ filius de ꝟgine vellet hūanari. 2ᵃ eſt. [illegible]
de ſtatu ꝟginali voluit incarnari. 3ᵃ eſt. [illegible]
ginē in matrē elegit: q̄re ꝙ̄ voluit eaꝫ ma[illegible]
Quantū ad primā dico ꝙ ſic. Audi Iſ[illegible]
Ecce ꝟgo concipiet ꝛ pariet filiū: ꝛ vocab[illegible]
men eius Emanuel: qđ eſt nobiſcū deus. [illegible]
Hiero. ſuper Iſa. ſic dicit in hoc paſſu. Sc[illegible]
deos opponere ſolere in hebreo ꝟbū alma [illegible]
ꝟginē ſonare: ſed adoleſcentulā: ꝛ reuera ꝟg[illegible]
prie bethula appellat: adoleſcentula l' puella [illegible]
alma dr: ſed naara. Quid eſt ꝙ̄ qđ ſignific[illegible]
ma niſi abſconditā ꝟginē: qꝛ nō oīs ꝟgo ab[illegible]
dita eſt ꝛc̄. Et ibi oñdit btūs Hiero. prophetā [illegible]
per alma ꝟginē intellexiſſe: ꝛ hoc probat p. q[illegible]
de Rabecca in Geneſi ſcribit. vbi dicit ſeruus [illegible]
ꝛ dixi Dñe deus dñi mei Abrahā: ſi tu dirrigis
viā meā per quā ego ingredior. Ecce dū ſteto
ro ſuper fontē aque ꝟgo que egredieꝫ ut hauri
at aquā: ꝛ dixero ad eā. Da mihi paululū aque
ꝛ bibā de ydria tua: rñderit: ꝛ tu bibe ꝛ camelis
tuis hauriā. hec erit vxor quā preparauit dñs fi
lio dñi mei. In eo. n. loco in quo ait ꝟgo q̄ egre
dieꝫ ut hauriat aquā: in hebreo ſcriptū eſt alma.
i. ꝟgo ſecreta nimia diligentia parentū cuſtodi
ta. Ecce ꝙ̄ ſm Hiero. ꝙ alma ibi ponit pro ꝟgīe.
Itē ſcđo dicit ſic Hiero. Oſtēdant mihi. ſ. iudei vbi
hoc ꝟbo appellent ꝛ nupte: ꝛ iperitiā ꝯfitebor.
hec ille. quaſi dicat. in teſtō veteri nullibi legit
ꝙ alma ponat p corrupta: ꝙ̄ dꝫ intelligi pro vir
gine. Itē ſi alma nō accipit pro ꝟgine: quare fi
lius dei maritatā aut uiduā nō elegit in matrē?
Hiero⁹ ibidē. Si nō preferet nuptiis ꝟginitas. i.
ſi ibi qñ Iſaias ait: ecce alma: ipſe nō intelligat
de ꝟgine: ſpūs ſcūs cur maritatā aut uiduā non
elegit? nā illo tp̄e erat Anna filia Phanuelis ꝺ
tribu aſſer inſignis pudicitie: ꝛ ſemper uacans
orōnibus ꝛ ieiuniis in tēplo dei. ſi conuerſatio
tñ ꝛ bona opera ꝛ ieiunia abſq̄ ꝟginitate ſpūs
ſci ad ſe merent aduētū: potuit ꝛ iſta eſſe mater
dñi. hec ille. Preterea ſi alma pro ꝟgine nō in
telligatur: qđ nāq̄ magnū nouū eſſet. ut Hiere.
xxxi. c. ait. Nouū faciet dñs ſuper terrā. mulier

[illegible]rcūdabit virū. ſi mulier corrupta prolē gignat
[illegible]ū ergo magnū eſt: ſi mulier incorrupta ge
[illegible] pariat: ꝛ poſt partū virgo permaneat: ſi
[illegible]mus de ꝟgine. hanc ēt rationē facit ibi
[illegible]o. quare ergo patet ꝙ ꝟgo in teſtō ueꝫ
[illegible]rata ꝙ eſſet mater meſſie. i. xp̄i Ieſu
[illegible]ois. quare ꝛc̄. Quantū ad ſcđaꝫ dico ꝙ
[illegible] rōne voluit de virgine naſci: vt diua no
[illegible] ordinauerat. vide pphām Ezech. xliiij.
[illegible] portā clauſā. lege ibi. Mirabilē viſionē.
[illegible]eſſe prima rō. Primo rōne dignitatis.
[illegible] congruebat dignitati vt eius ma
[illegible] ꝙ ſicut eo in terris nullus reperit
[illegible]gnior: ita nulla reperit eius matre pſtā
[illegible] Ber. O ꝟgo inquit ꝟga ſublimis: p
[illegible] cunctis: factior vniuerſis. o vere ligni
[illegible] ſolū fuit dignū portare fructū ſalutis: p
[illegible]eſſum habemus ad filiū. o benedicta inuē
[illegible] genitrix vite: mr̄ ſalutis: per te nos ſu
[illegible] qui per te datus eſt nobis. Scđo hoc
[illegible] rōne ſimilitudinis: ita ꝙ eius generatio
[illegible] ex mr̄e ſine pr̄e eſſet aliquo modo ſi
[illegible] generationi eius eterne ex patre ſine ma
[illegible] ratio Damaſceni libro. iiij. Tertio ꝙ̄
[illegible] rōne incongruitatis. non. n. pbās erat ut
[illegible] integritas ab eo qui venerat ſanare cō
[illegible] dicit btūs Ambro. ſuper Lucā. Et po
[illegible] quarta rō: vt quia hoc uoluit rōne per
[illegible]us: qm̄ ſtatus virginitatis eſt nobilior et
[illegible]ntior aliis gradibus: vt patet in parabola
[illegible] ꝙ aliud fecit fructū trigeſimū: aliud ſe
xageſimū: aliud centeſimū: per trigeſimū mr̄i
moniū: per ſexageſimū uiduitas: per centeſimū
virginitas intelligit: ꝛ per ꝯñs illa verbo etno
potius ꝯuenit. qꝛ perfectiſſima illi attribuere ꝺ
bemus. Inde Ambr. ait. xxxij. q. i. c. nuptie. Nu
ptie inquit terrā replent: virginitas paradiſum.
vbi gloſa ſic ait. Non ideo hoc dicit: vt ſole vir
gines habeant paradiſū: ſed quia faciliꝰ. ar. 33.
q. v. qui ſitit. vel quia virginitas eſt ſoror ange
loꝝ. hec ibi. Et btūs Hiero. ſuper Iſa. c. vij. oñ
dit ꝟginitatē eſſe preſtantiorē aliis ſtatib⁹. qm̄
ſi nō: dēt oppoſitū. ꝛ tunc pono per caſū ꝙ vna
ꝟgo ꝛ vna corrupta baptiçent: tunc ſi virgitas
nō ſit preſtantior: poſito caſu ꝙ ambe baptiça
te moriant: ſequeret ꝙ corrupta equaret i bea
titudine ꝟgini: qđ eſt ꝯ oēs: cū aureola ꝟginib⁹
nō corruptis detur. Audi Hiero. Si. n. inter ꝟ
ginē ꝛ viduā baptiçatas nihil intereſſet: qꝛ ba
ptiſma nouū hominē facit. eadē ꝯditione ꝛ ſcor
ta ꝛ proſtituta ſi fuerint baptiçata ꝟginib⁹ coe
quabunt ꝛc̄. Et ſic pꝫ ſcđa ꝟi. Quātū ad tertiā
ꝟi. quere ſabbato precedēti in ſcđa cōſideratiōe.
Et hec ſufficiant quantū ad primā conclonem.

Qꝫ virgo facta eſt templū dei conclo ſcđa.

Ccipe ſcđam conclonē. vꝫ. Poſtq̄ filius
a dei bñdictus ꝟginē ſibi in matrem ap
probauit: eā ēt ſibi in templū conſecra
uit. vbi tres breues ꝟi. videamus. vꝫ. Prima
eſt iſta. quid eſt dicere templū. 2ᵃ eſt. quō ꝟgo
fuit dei templū. 3ᵃ eſt. Qñ fuit facta dei tēplū.
Qtū ad primā dico ꝙ tēplū idē eſt ꝙ tenēs
amplū. vel dicit templū q̄ſi tectū amplū. Et ſic
oēs ſancti pñt dici templū dei: q̄ſi tenentes deū
amplū ꝛ magnū p grām. i. Cor. iij. Templuꝫ dei
ſcīn eſt qđ eſtis vos. Et. i. Cor. vj. An neſcitis ꝙ
mēbra veſtra templū ſunt ſpūs ſancti q in vobiſ
eſt. itē ꝛ corp⁹ chriſti dr̄ templū eadē rōne. Io. ij.
Soluite templū hoc: ꝛ i trib⁹ dieb⁹ excitabo illđ
Itē templū dicebat locus vbi ſacerdotes ꝛ iu
dei intrabāt ad orandū. in quo tēplo xp̄ūſ multa
fecit. Superauit. n. diabolū: qñ euꝫ aſſūpſit ꝛ pōſu
uit ſup pinaculuꝫ templi. Math. iiij. Aſſumpſit
diabolus xp̄m in ſanctam ciuitatē: ꝛ ſtatuit eum
ſup pinaculuꝫ templi. Idem Luce. iiij. c. ꝛ Io. ij.
Itē de eo eiecit uendētes ꝛ emētes. Math. xxi.
Intrauit ieſus in tēplū: ꝛ eiecit oēs ementes et
vendētes in tēplo. Idē Marci. xi. In hoc tēplo
ſepe cū iudeis diſputauit. vt pꝫ Luce. ij. Cū fcūs
eēt ieſus annoꝝ duodeci ꝛc̄. Iteꝫ ꝛ Marci. xi.
Cū ambularet ieſus in tēplo acceſſerūt ad eum
ſūmi ſacerdotes: ꝛ ſcribe ꝛ ſeniores: ꝛ dicunt illi.
In qua ptāte hoc facis? Iteꝫ ibi predicabat. Io.
vij. Iā die feſto mediāte aſcēdit Ieſus in tēpluꝫ
ꝛ docebat. Et. xviij. c. Ego ſemp docui i ſynago
ga ꝛ in tēplo quo oēs iudei ꝯuenerāt: ꝛ in occlto
locut⁹ ſum nihil. In ꝙ̄ Iudas. xxx. argēteos pie
cit. Math. xxvij. Proiectis argenteis in tēplo
receſſit: ꝛ abiens laqueo ſe ſuſpēdit. Iteꝫ tēpore
paſſionis ei⁹ velū tēpli ſciſſuꝫ eſt. Math. ibidem
Velū tēpli ſciſſum eſt in duas ptes a ſūmo uſq̄
deorſuꝫ. Et ſic multa alia myſteria xp̄i fcā ſunt i
tēplo. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiāt p p̄ma ꝟi. Qtū
ad ſcđam ꝟi. dico ꝙ ꝟgo dr̄ dei templū: qa deum
amplū i vtero portauit: ꝛ ex vtero genuit. Ecc̄.
xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaclo mo
Sicut Iſaias. c. xi. pphetauit: dicēs. Egredietur
uirga de radice ieſſe: ꝛ flos de radice ei⁹ aſcēdet
qui eſt xp̄s. virga virgo ē. Inde Greg. Sancta
ꝛ imaculata ꝟginitas qbus te laudib⁹ referā ne
ſcio. qa quē celi cape nō poterant tuo gremio ꝯ
tuliſti. Malachie. iij. Statim veniet ad templū
ſanctū ſuū. i. ad virginē dñator quē vos querit]
ꝛ āgelus teſtamti quē vos vultis. ps. Suſcepiꝫ⁹
deus miſericordiā in medio tēpli tui. i. qñ carnē
aſſūpſiſti i medio vteri ꝟginalis. q̄re ꝛc̄. Qtū
ad tertiā dico ꝙ tunc fcā eſt templuꝫ dei qñ fuit
plena grā. Luce. i. Aue grā plena. Et qñ ſpiritus
ſcūs eā obūbrauit. Luc̄. ibidē Spūs ſanct⁹ ſup
ueniet in te ꝛc̄. Et qñ verbū dei de ea carnem
aſſumpſit. ibidē. Qđ. n. ex te naſcet ſanctū: uoca
bit fili⁹ dei. Io. i. Verbū caro factū ē. Quare āt
ꝯceperit de ſpū ſcō: dicet in tertia parte ſequēti
q̄re ꝛc̄. Et iſta ſufficiant p ſecunda ꝯcluſione.

Qꝫ virgo fuit illuminata concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯclonē. vꝫ. Poſtq̄ etern⁹
a filius virginē ſic cōſecrauit eaꝫ pleniſſi
ma cognitōe ꝛ ſapiā decorauit. Hec cō
cluſio pleniſſime probat ſabbato p̄cedenti in pri
ma cōſideratione. ꝛ etiā aliqua ponitur in ſab
bato cinerum. vide ibi. quare ꝛc̄.

Qualiter ſpiritus ſanctus virginem lucida
uit ſiue clarificauit conſideratio tertia.

Ertio loco quali
t ter ſpūs ſanctus virginē pluſtraue
rit uideam⁹. vbi tres ꝯclones ſubiū
gamus. vꝫ. Pria ꝯclo eſt iſta. Mi
rabiliter ſpūs ſcūs virginem clarificauit: qñ ei ꝯ
ꝯcupie eſtū vmbrā miniſtrauit. Scđa ꝯclo ē
Mirabilr̄ ſpūs ſcūs virginē decorauit: qñ illaꝫ
ꝯ oē pctm̄ fortificauit. Tertia conclo eſt iſta.
Mirabilr̄ ſpūs ſcūs uirginē pluſtrauit: qñ eam
oīum donoꝝ ſuoꝝ diſpenſatricē ordinauit.

De vmbra quam fecit ſpiritus ſanctus ꝟgini
ꝯtra concupiſcentie eſtum ꝯcluſio prima.

Ccipe primā ꝯclonē. vꝫ. Mirabilr̄ ꝛc̄.
a vbi tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi.
eſt iſta. Que fuit illa vmbra qua ſpirit⁹
ſcūs virginē obūbrauit. 2ᵃ eſt. Quare poti⁹ ſpūſ
ſcūs q̄ alia duaꝝ pſonaꝝ. 3ᵃ eſt. Quare non dr̄
xp̄s fili⁹ ſpūs ſci. Qtū ad primā dico ꝙ vm
bra illa nihil aliud fuit q̄ grā ſpūs ſci in ipſa ſup
ueniēs: vt in ꝯceptiōe ꝟbi virgo nō ꝯcurrēt cuꝫ
aliquo ardore libidīs in quo oēs nos ꝯcipimur:
vt dicit Inno. ꝺ vilitate ꝯditionis hūane. Hoc
pꝫ Luce. i. Nā cū peteret ꝟgo modū quo ꝯcipe
debebat filiū dei: āgelus illi rñdit. Spūs ſanct⁹
ſuperueniet i te: ꝛ ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi. i.
vmbrā faciet ꝯ libidinis eſtū. ꝛ ei⁹ ꝟtute ꝯcept⁹
eſt: vt dicit articul⁹ fidei. ꝛ declarat a magrō in
iij. di. iiij. ꝛ ponit in decretali. firmit credim⁹. de
ſūma trini. vbi dr̄ ſic. Et tādē vnigenit⁹ dei fili⁹
xp̄s Ieſus a tota trinitate cōiter incarnatus ex
Maria ſemp ꝟgine ſpūs ſci obūbratōe ꝯcept⁹:
verus hō fact⁹ ex hūana carne ꝛ aīa rōnali ꝯpo
ſitus: vna in duab⁹ naturis pſona viā uite mani
feſtius demōſtrauit ꝛc̄. hec ille. Et glo. ſup ꝟbo a
tōta trinitate. dicit ſic. Hoc iō dicit: qa inſepabi
lia ſunt opa trinitatis. de ꝯſe. di. iij. c. vlt. in fi. et
xlviij. q. i. c. ſi eniꝫ neq̄. circa p̄ncipiū p mediā co
lumnā. nec fili⁹ pōt a ſe facere quicq̄ niſi qđ vi
derit patrē facientē. de ꝯſe. di. v. c. ſaluator. in fi.
Sꝫ dices. Credo pr̄ Ambroſi ꝙ ꝯcepit de ſpū ſā
cto: ſed quō: an ſubſtātia ſpūs ſci ꝯuerſa ē in car
nē xp̄i: vt q̄ſi ſpūs ſcūs fuerit virgini p ſeīe? Di
co aīa mea ꝙ aliqđ fieri ex alio pōt itelligi duo
bus modis: ſicut dic̄ magiſter ſniaꝝ vbi ſ. Uno
mō ꝙ fiat ex ei⁹ ſubſtātia: ſicut fili⁹ fit ex ſubſtā
tia patris. Alio mō ut fiat ex ei⁹ ꝟtute: ſicut dici
mus ꝙ hō fit ex ſole. ij. phicoꝝ. Sol ꝛ hō gñant
hoīem. Cōcept⁹ eſt ꝙ̄ de ſpū ſcō: nō ꝙ ſpūs ſanct⁹
fuerit virgini p ſemīe. qa de ſuba ſpūs ſci ſemie
ptus virgo nō accepit: ſꝫ ꝯcept⁹ eſt de ſpū ſcō: qa
p grām dei ꝛ opationē ſpūs ſci ꝟbū de ꝟgīe car
nē aſſūpſit. Inde Ambroſi⁹ li. iij. de ſpū ſcō ait. c.
v. Qđ ex aliquo eſt: aut ex ſuba: aut ex ptāte ei⁹
eſt. Ex ſuba ſicut fili⁹ q a pr̄e: ꝛ ſpūs ſcūs q a pr̄e
filioq̄ pcedit. Ex potētia ſicut ex deo aīa. Quō
ꝙ̄ ꝛ in vtero Maria habuit de ſpū ſcō? ſi q̄ſi ex

ſabbato precedenti in [illegible]
Et hec ſufficiant pro preſenti [illegible]
Qualr filiꝰ matrē pluſtrauerit ɔſiderati[illegible]

Ecūdo loco

Que[illegible] bndic[illegible] [illegible] ſi
ſius matrē lucidauit videamus. [illegible]
tres ɔclones ſubiungamꝰ. vz. [illegible]
conclo eſt iſta. tanto eternus fi[illegible]
voluit ꝟginē clarificare vt eā ſibi in matrē p[illegible]
euerit approbare. 2ᵃ conclo eſt iſta. poſtq̄ fi[illegible]
dei bndictus ꝟginē ſibi in matrē approbau[illegible]
Et ſibi in tēplū ɔſecrauit. 3ᵃ ɔᵃ eſt. poſtq̄ e[illegible]
filius ꝟginē ſic conſecrauit eam pleniſſima[illegible]
gnitione ꝛ ſapientia decorauit.

Qꝫ filiꝰ eternꝰ ꝟginē in matrē elegit ɔᵃ pr[illegible]

a Ccipe primā conclonē. ꝛc̄. vt ſ. vbi [illegible]
breues ꝟitates videamꝰ. vz. [illegible]
An in teſtō veteri fuerit demon[illegible]
ꝙ filius de ꝟgine vellet hūanari. 2ᵃ eſt. [illegible]
de ſtatu ꝟginali voluit incarnari. 3ᵃ eſt [illegible]
ginē in matrē elegit: q̄re ꝫ uoluit eaꝫ ma[illegible]
Quantū ad pͥmā dico ꝙ ſic. Audi Jſ[illegible]
Ecce ꝟgo concipiet ꝛ pariet filiū: ꝛ vocab[illegible]
men eius Emanuel: qđ eſt nobiſcū deus [illegible]
Hiero. ſuper Jſa. ſic dicit in hoc paſſu. Sc[illegible]
deos opponere ſolere in hebreo ꝟbū alma[illegible]
ꝟginē ſonare: ſed adoleſcētulā: ꝛ reuera ꝟg[illegible]
ꝑie betula appellat̄ adoleſcentula l' puella[illegible]
alma dr̄: ſed naara. Quid eſt ꝫ qđ ſignific[illegible]
ma niſi abſconditā ꝟginē: qꝛ nō oīs ꝟgo ab[illegible]
dita eſt ꝛc̄. Et ibi oñdit btūs Hiero. propbet[illegible]
per alma ꝟginē intellexiſſe: ꝛ hoc probat p. q[illegible]
de Rabecca in Geneſi ſcribit. vbi dicit ſeruu[illegible]
ꝛ dixi Dñe deus dñi mei Abrahā: ſi tu dirrigi[illegible]
viā meā per quā ego ingredior. Ecce dū ſtet[illegible]
ro ſuper fontē aque ꝟgo que egrediet̄ ut hauri
at aquā: ꝛ dixero ad eā. Da mihi paululū aque
ꝛ bibā de ydria tua: rñderit. ꝛ tu bibe ꝛ camelis
tuis hauriā. hec erit vxor quā preparauit dñs fi
lio dñi mei. Jn eo. n. loco in quo ait ꝟgo q̄ egre
diet̄ ut hauriat aquā: in hebreo ſcriptū eſt alma.
i. ꝟgo ſecreta nimia diligentia parentū cuſtodi
ta. Ecce ꝫ ſm̄ Hiero. ꝙ alma ibi ponit̄ pro ꝟgīe.
Jtē ſō dicit ſic Hiero. Oſtēdant mihi. ſ. iudei ubi
hoc ꝟbo appellent̄ ꝛ nupte: ꝛ iperitiā ɔſitebor.
hec ille. quaſi dicat. in teſtō veteri nullibi legit̄
ꝙ alma ponat̄ ꝑ corrupta: ꝫ dꝫ intelligi pro vir
gine. Jtē ſi alma nō accipit̄ pro ꝟgine: quare fi
lius dei maritatā aut viduā nō elegit in matrē:
Hieroꝰ ibidē. Si nō prefert̄ nuptis ꝟginitas. i.
ſi ibi qñ Jſaias ait: ecce alma: ipſe nō intelligat
de ꝟgine: ſpūs ſctūs cur maritatā aut viduā non
elegit: nā illo tpe erat Anna filia Phanuelis đ
tribu aſſer inſignis pudicitie: ꝛ ſemper uacans
orōnibus ꝛ ieiunijs in tēplo dei. ſi conuerſatio
tñ ꝛ bona opera: ꝛ ieiunia abſq̄ ꝟginitate ſpūs
ſci ad ſe merent̄ aduētū: potuit ꝛ iſta eſſe mater
dñi. hec ille. Preterea ſi alma pro ꝟgine nō in
telligatur: qđ nāq̄ magnū nouū eſſet. ut Hiere.
xxxj. c. ait. Nouū faciet dñs ſuper terrā. mulier

[illegible] circūdabit virū: ſi mulier corrupta prolē gignat
[illegible] nū ergo magnū eſt: ſi mulier incorrupta ge-
[illegible] ꝛ pariat: ꝛ poſt partū virgo permaneat: ſi
[illegible] imus de ꝟgine. hanc ēt rationē facit ibi
[illegible] ro. quare ergo patet ꝙ ꝟgo in teſtō ueteri
[illegible] clarata ꝙ eſſet mater meſſie. i. xp̄i Jeſu
[illegible] oris. quare ꝛc̄. Quantū ad ſaꝫ dico ꝙ
[illegible] rōne voluit de virgine naſci: vt dina uo
[illegible] ordinauerat. vide ꝓpham Ezech. xliiij.
[illegible] portā clauſā. lege ibi. Mirabilē viſionē.
[illegible] eſſe prima rō. Primo rōne dignitatis.
[illegible] uine congruebat dignitati vt eius mater
[illegible] ꝙ ſicut eo in terris nullus reperit̄
[illegible] dignior: ita nulla reperit̄ eius matre pſtā.
[illegible] de Ber. O ꝟgo inquit ꝟga ſublimis: ꝑ
[illegible] cunctis: ſactior vniuerſis. o vere lignū
[illegible] qđ ſolū fuit dignū portare fructū ſalutis: ꝑ
[illegible] ceſſum habemus ad filiū. o benedicta inuē
[illegible] e: genitrix vite: mr̄ ſalutis: per te nos ſu
[illegible] qui per te datus eſt nobis. Scđo hoc
[illegible] rōne ſimilitudinis: ita ꝙ eius generatio
[illegible] lis ex mr̄e ſine pr̄e eſſet aliquo modo ſi
[illegible] generationi eius eterne ex patre ſine ma
[illegible] ratio Damaſcem libro. iiij. Tertio ꝫ
[illegible] rōne incongruitatis. non. n. pbās erat ut
[illegible] integritas ab eo qui venerat ſanare cō
[illegible] dicit btūs Ambro. ſuper Lucā. Et po
[illegible] quarta rō: vt quia hoc uoluit rōne per
[illegible] is: qm̄ ſtatus virginitatis eſt nobilior et
[illegible] antior alijs gradibus: vt patet in parabola
[illegible] is: ꝙ aliud fecit fructū trigeſimū: aliud ſe
xageſimū: aliud centeſimū: per trigeſimū mrī
monīū: per ſexageſimū viduitas: per centeſimū
virginitas intelligit̄: ꝛ per ɔñs illa verbo etno
potius ɔuenit. qꝛ perfectiſſima illi attribuere đ
bemus. Jnde Ambr. ait. xxxij. q. i. c. nuptie. Nu
ptie inquit terrā replent: virginitas paradiſum.
vbi gloſa ſic ait. Non ideo hoc dicit: vt ſole vir
gines habeant paradiſū: ſed quia facilius. ar. 33.
q. v. qui ſitit. vel quia virginitas eſt ſoror ange
lorum. hec ibi. Et btūs Hiero. ſuper Jſa. c. vij. oñ
dit ꝟginitatē eſſe preſtantiorē alijs ſtatibꝰ. qm̄
ſi nō: dat̄ oppoſitū. ꝛ tunc pono per caſū ꝙ vna
ꝟgo ꝛ vna corrupta baptiçent̄: tunc ſi virgitas
nō ſit preſtantior: poſito caſu ꝙ ambe baptiça
te moriant̄: ſequeret̄ ꝙ corrupta equaret̄ i bea
titudine ꝟgini: qđ eſt ɔ oēs: cū aureola ꝟginibꝰ
nō corruptis detur. Audi Hiero. Si. n. inter ꝟ
ginē ꝛ viduā baptiçatas nihil intereſſet: qꝛ ba
ptiſma nouū hominē facit. eadē ɔditione ꝛ ſcor
ta ꝛ proſtituta ſi fuerint baptiçata ꝟginibꝰ coe
quabunt̄ ꝛc̄. Et ſic pꝫ ſa ꝟi. Quātū ad tertiā
ꝟi. quere ſabbato precedēti in ſa cōſideratiōe.
Et hec ſufficiant quantū ad primā conclonem.

Qꝫ virgo facta eſt templū dei conclo ſa.

a Ccipe ſam conclonē. vz. Poſtq̄ filius
dei bndictus ꝟginē ſibi in matrem ap
probauit: eā ēt ſibi in templū conſecra
uit. vbi tres breues ꝟi. videamus. vz. Prima
eſt iſta. quid eſt dicere templū. 2ᵃ eſt. quō ꝟgo

fuit dei templū. 3ᵃ eſt. Qñ fuit facta dei tēplū.
Quātū ad primā dico ꝙ tēplū idē eſt ꝙ tenēs
amplū. vel dicit̄ templū q̄ſi tectū amplū. Et ſic
oēs ſancti pñt dici templū dei: q̄ſi tenentes deū
amplū ꝛ magnū ꝑ grām. i. Cor. iij. Templuꝫ dei
ſcm̄ eſt qđ eſtis vos. Et. i. Cor. vj. An neſcitis ꝙ
mēbra veſtra templū ſunt ſpūs ſancti q in vobis
eſt. itē ꝛ corpꝰ chriſti dr̄ templū eadē rōne. Jo. ij.
Soluite templū hoc: ꝛ i tribꝰ diebꝰ excitabo illđ
Jtē templū dicebat̄ locus vbi ſacerdotes ꝛ iu-
dei intrabāt ad orandū. in quo tēplo xp̄us multa
fecit. Supauit. n. diabolū: qñ euꝫ aſſūpſit ꝛ pōta
uit ſup pinaculuꝫ templi. Math. iiij. Aſſumpſit
diabolus xp̄m in ſanctam ciuitatē: ꝛ ſtatuit eum
ſup pinaculuꝫ templi. Jdem Luce. iiij. c. ꝛ Jo. ij.
Jtē de eo eiecit uendētes ꝛ emētes. Math. xxi.
Jntrauit ieſus in tēplū: ꝛ eiecit oēs ementes et
vendētes in tēplo. Jdē Marci. xj. Jn hoc tēplo
ſepe cū iudeis diſputauit. vt pꝫ Luce. ij. Cū fcūs
eēt ieſus annoꝝ duodeci ꝛc̄. Jteꝫ ꝛ Marci. xj.
Cū ambularet ieſus in tēplo acceſſerūt ad eum
ſūmi ſacerdotes: ꝛ ſcribe ꝛ ſeniores: ꝛ dicunt illi.
Jn qua ptāte hoc facis: Jteꝫ ibi predicabat. Jo.
vij. Jā die feſto mediāte aſcēdit Jeſus in tēpluꝫ
ꝛ docebat. Et. xviij. c. Ego ſemꝑ docui i ſynago
ga ꝛ in tēplo quo oēs iudei ɔuenerāt: ꝛ in occlto
locutꝰ ſum nihil. Jn ꝫ Judas. xxx. argēteos ꝓie
cit. Math. xxvij. Proiectis argenteis in tēplo
receſſit: ꝛ abiens laqueo ſe ſuſpēdit. Jteꝫ tēpore
paſſionis eiꝰ velū tēpli ſciſſuꝫ eſt. Math. ibidem
Uelū tēpli ſciſſum eſt in duas ptes a ſūmo uſq̄
deorſuꝫ. Et ſic multa alia myſteria xp̄i fcā ſunt i
tēplo. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiāt ꝑ ꝑma ꝟi. Quātū
ad ſam ꝟi. dico ꝙ ꝟgo dr̄ dei templū: qa deum
amplū i vtero portauit: ꝛ ex vtero genuit. Ecc.
xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaclo mō
Sicut Jſaias. c. xj. ꝓphetauit: dicēs. Egredietur
uirga de radice ieſſe: ꝛ flos de radice eiꝰ aſcēdet
qui eſt xp̄s. virga virgo ē. Jnde Greg. Sancta
ꝛ imaculata ꝟginitas qbus te laudibꝰ referā ne
ſcio. qa quē celi cape nō poterant tuo gremio ɔ
tuliſti. Malachie. iij. Statim veniet ad templū
ſanctū ſuū. i. ad virginē dñator quē vos querit[is]
ꝛ āgelus teſtamēti quē vos vultis. ps. Suſcepiꝫ
deus miſericordiā in medio tēpli tui. i. qñ carnē
aſſūpſiſti i medio vteri ꝟginalis. q̄re ꝛc̄. Quātū
ad tertiā dico ꝙ tunc fcā eſt templuꝫ dei qñ fuit
plena grā. Luce. i. Aue grā plena. Et qñ ſpiritus
ſctūs eā obūbrauit. Luc. ibidē Spūs ſanctꝰ ſuꝑ
ueniet in te ꝛc̄. Et qñ verbū dei de ea carnem
aſſumpſit. ibidē. Qđ. n. ex te naſcet̄ ſanctū: uoca
bit̄ filiꝰ dei. Jo. i. Uerbū caro factū ē. Quare āt
ɔceperit de ſpū ſcō: dicet̄ in tertia parte ſequēti
q̄re ꝛc̄. Et iſta ſufficiant ꝑ ſecunda ɔcluſione.

Qꝫ virgo fuit illuminata concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ɔclonē. vz. Poſtq̄ eternꝰ
filius uirginē ſic cōſecrauit eaꝫ pleniſſi-
ma cognitiōe ꝛ ſapiā decorauit. Hec cō
cluſio pleniſſime probat̄ ſabbato ꝑcedenti in pri
ma cōſideratione. ꝛ etiā aliqua ponūtur in ſab-

bato cinerum. vide ibi. quare ꝛc̄.

Qualiter ſpiritus ſanctus virginem lucida-
uit ſiue clarificauit conſideratio tertia.

Ertio loco quali

t ter ſpūs ſanctus virginē ꝑluſtraue-
rit uideamꝰ. vbi tres ɔclones ſubiū
gamus. vz. Pria ɔclo eſt iſta. Mi
rabiliter ſpūs ſcūs virginem clarificauit: qñ ei ɔ
ɔcupie eſtū vmbrā miniſtrauit. Scđa ɔclo ē
Mirabilit̄ ſpūs ſcūs virginē decorauit: qñ illaꝫ
ɔ oē pctm̄ fortificauit. Tertia conclo eſt iſta.
Mirabilit̄ ſpūs ſcūs uirginē ꝑluſtrauit: qñ eam
oīum donoꝝ ſuoꝝ diſpenſatricē ordinauit.

De vmbra quam fecit ſpiritus ſanctus ꝟgini
ɔtra concupiſcentie eſtum ɔcluſio prima.

a Ccipe primā ɔclonē. vz. Mirabilit̄ ꝛc̄.
vbi tres ingramꝰ ꝟitates. vz. Pria ꝟi.
eſt iſta. Que fuit illa vmbra qua ſpiritꝰ
ſcūs virginē obūbrauit. 2ᵃ eſt. Quare potiꝰ ſpūs
ſcūs q̄ alia duaꝝ ꝑſonaꝝ. 3ᵃ eſt. Quare non dr̄
xp̄s filiꝰ ſpūs ſci. Quātū ad primā dico ꝙ vm-
bra illa nihil aliud fuit q̄ grā ſpūs ſci in ipſa ſuꝑ
ueniēs: vt in ɔceptiōe ꝟbi virgo nō ɔcurrēt cuꝫ
aliquo ardore libidīs in quo oēs nos ɔcipimur:
vt dicit Jnno. đ vilitate ɔditionis hūane. Hoc
pꝫ Luce. i. Nā cū peteret ꝟgo modū quo ɔcipe
debebat filiū dei: āgelus illi rñdit. Spūs ſanctꝰ
ſuꝑueniet i te: ꝛ ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi. i.
vmbrā faciet ɔ libidinis eſtū. ꝛ eiꝰ ꝟtute ɔceptꝰ
eſt: vt dicit articulꝰ fidei. ꝛ declarat̄ a magro in
iij. di. iiij. ꝛ ponit̄ in decretali. firmit̄ credimꝰ. de
ſūma trini. vbi dr̄ ſic. Et tādē vnigenitꝰ dei filiꝰ
xp̄s Jeſus a tota trinitate cōiter incarnatus ex
Maria ſemꝑ ꝟgine ſpūs ſci obūbratiōe ɔceptꝰ:
verus hō factꝰ ex hūana carne ꝛ aīa rōnali ɔpo-
ſitus: vna in duabꝰ naturis ꝑſona viā uite mani
feſtus demōſtrauit ꝛc̄. hec ille. Et glo. ſuꝑ ꝟbo a
tota trinitate. dicit ſic. Hoc iđ dicit: qa inſeꝑabi
lia ſunt oꝑa trinitatis. de ɔſe. di. iij. c. vlt. in fi. et
xlviij. q. i. c. ſi eniꝫ neq̄. circa ꝑncipiū ꝑ mediā co
lumnā. nec filiꝰ pōt a ſe facere quicq̄ niſi qđ vi-
derit patrē facientē. de ɔſe. di. v. c. ſaluator. in fi.
Sꝫ dices. Credo pr̄ Ambroſi ꝙ ɔcepit de ſpū ſā
cto: ſed quō: an ſubſtātia ſpūs ſci ɔuerſa ē in car
nē xp̄i: vt q̄ſi ſpūs ſcūs fuerit virgini ꝓ ſeīe: Di-
co aīa mea ꝙ aliqd fieri ex alio pōt itelligi duo
bus modis: ſicut dic̄ magiſter ſniaꝝ vbi ſ. Uno
mō ꝙ fiat ex eiꝰ ſubſtātia: ſicut filiꝰ fit ex ſubſtā-
tia patris. Alio mō ut fiat ex eiꝰ ꝟtute: ſicut dici
mus ꝙ hō fit ex ſole. ij. phicoꝝ. Sol ꝛ hō gñant
hoīem. Cōceptꝰ eſt ꝫ de ſpū ſcō: nō ꝙ ſpūs ſanctꝰ
fuerit virgini ꝓ ſemīe. qa de ſuba ſpūs ſci ſemīe
ꝑtus virgo nō accepit: ſꝫ ɔceptꝰ eſt de ſpū ſcō: qa
ꝑ grām dei ꝛ oꝑatione ſpūs ſci ꝟbū de ꝟgīe car
nē aſſūpſit. Jnde Ambroſiꝰ li. iij. de ſpū ſcō ait. c.
v. Qđ ex aliquo eſt: aut ex ſuba: aut ex ptāte eiꝰ
eſt. Ex ſuba ſicut filiꝰ q a pr̄e: ꝛ ſpūs ſcūs q a pr̄e
filioq̄ ꝑcedit. Ex potētia ſicut ex deo aīa. Quō
ꝫ ꝛ in vtero Maria habuit de ſpū ſcō: ſi q̄ſi ex

ſubſtātia. ergo ſpūs ſcūs in carnē ⁊ oſſa ꝯuerſus eſt? nō vtiqꝫ. Si vo q̄ſi ex opatōe ⁊ ꝑtāte eiꝰ virgo ꝯcepit: qs negabit ſpm̄ ſcm̄ dn̄ice icarnatōis auctorē? hec ille. Dn̄s aūt Bona. in. iij. in hac di. hanc ꝓpōem dupl'r exponit. Uno mō vt dicat̄ vbū incarnatū mediante ſpū ſcō tanq̄ꝫ uinculo interueniente. ⁊ hic ſenſus eſt falſus: q2 nullo mediante dīna pſona carni vnita eſt. 2ᵒ mō ut mediante ſpū ſcō intelligat̄ tanq̄ꝫ pncipio diſponēte ⁊ efficiente. ⁊ hic ſenſus eſt verus. qr̄ ⁊c̄. Q̄rtū ad ſeꝫ vi. vide ſabbato tertie dn̄ice: ⁊ magr̄ꝫ in. iij. di. iiij. Q̄rtū ad tertiā eſt riſio ſꝫ magr̄ꝫ vbi ſup̄. dicit. n. ſic ad lr̄aꝫ. Nunqd dicturi ſumꝰ prem hoīs xp̄i eē ſpm̄ ſcm̄: ut deꝰ pr̄ vbū genuit: ſpūs ſcūs hominē: ex q̄ utraqꝫ ſubā xp̄s unꝰ eēt ⁊ dei pr̄is filiꝰ ſm vbū: ⁊ ſpūs ſci filiꝰ ſm hoīeꝫ? Q2 eū ſpūs ſcūs tanq̄ꝫ pr̄ eꝰ de vgine genuiſſꝫ: qs h̄ dicē audebit? cū h̄ ita abſurdū ſit: vt nulle valeant aures ſuſtinere. ⁊ tandē ꝯcludit ꝙ nō oē qd̄ de aliq̄ naſcit̄ eſt filiꝰ illiꝰ: ſicut pilus: ſudor: ⁊ hmōi naſcunt̄ de hoīe: ⁊ tn̄ nō ſunt filius hoīs. q̄re ꝯcludamꝰ ꝙ vbū ſm ꝙ hō natꝰ eſt de ſpū ſcō i. vtute ſpūſ ſci. qr̄ ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝑ pᵃ ꝯclone.

De fortificatione vginis concl'o ſa.

Ccipe ſam conclonē. vꝫ. Mirabilit̄ ſpiritus ſcūs vginē decorauit: qn̄ illā ꝯtra oē pctm̄ fortificauit. vbi tres inquiraꝫ

a

vi. vꝫ. Pᵃ vi. eſt. Quantus fuit vginis ꝫelꝰ ad deū. 2ᵃ eſt. Quanta fuit fortitudo vginis ꝯtra pctā. 3ᵃ eſt. Quanta fuit vginis ꝯſtantia in paſſione. Q̄rtū ad primā ut melius intelligamꝰ: ſciendū ꝙ duplex eſt ꝫelus. ſ. ꝫelus dei ⁊ ꝫelꝰ hominis. Zelus dei eſt duplex. vnus dulcis: ⁊ vnꝰ amarꝰ. Zelus dulcis eſt amor ⁊ teneritudo illa dilectionis qua creator diligit ⁊ ꝫelat creaturā ſuā. Iſa. xlix. Nūquid pōt obliuiſci mulier infātē ſuū: vt nō miſeat̄ filio uteri ſui? etſi illa oblita fuerit: ego tn̄ nō obliuiſcar tui. Et q2 glo'ſus deꝰ materno nos amat amore: iō vocare nos ad ſe nō ceſſat. Hiere. iij. Tu fornicata es cū amatoribus multis: reuertē tn̄ ⁊ ego ſuſcipiā te. Et Iſa. xxx. Reuertē reuertere ſunamitis: reuertē reuertē: ⁊ intueamur te. Nos tn̄ ꝯuerſi filij vba eꝰ ponimꝰ poſt tergū. Prouer. i. Uocaui ⁊ renuiſtiſ extēdi manꝰ meas: ⁊ nō fuit qui aſpiceret ⁊c̄. Et dn̄s in euangelio. Hierl'm hierl'ꝫ que occidis ꝓphas ⁊ lapidas eos qui ad te miſſi ſunt: quoties volui ꝯgregare filios tuos quēadmodū gallina ꝯgregat pullos ſuos ſub alis ⁊ noluiſti. Zelus amarus eſt indignatio ⁊ vindicta dei. Ezech. v. Cōplebo furorē meū ⁊ requieſcē faciā indignationē meā in eis: ⁊ ꝯſolabor: ⁊ ſcient: q2 ego dn̄s locutus ſū in ꝫelo meo. Et Sopho. i. Effūdet̄ ſāguis eoꝝ ſicut humꝰ: ⁊ corpa eoꝝ ſicut ſtercora: ſed ⁊ argentū eoꝝ ⁊ auꝝ eoꝝ nō poterit liberar̄ eos in die ire dn̄i. in igne ꝫeli eiꝰ deuorabit̄ oīs terra: q2 ꝯſumationē cū feſtinatione faciet. Ubi accipe iſtā regulā gn̄alē ꝙ ut plurimū oīa dī flagella vſqꝫ ad diē iudicij veniunt: vt emendemꝰ vitā ſceleratā: in q̄ tn̄ deū offendimꝰ. ps. Quēadmodū pr̄ miſeret̄ filioꝝ: miſertus eſt dn̄s timētibus ſe. Prouer. iij. Diſciplinā dn̄i fili mi ne abijcias: nec deficias cū ab eo corripieris. quē. n. diligit: deus corripit. ⁊ quaſi pr̄ in filio cōplacet ſibi. Et Ecc̄. xxx. Qui diligit filium aſſiduat illi flagella. Et Prouer. ut. ſ. Quis eſt filius quē ñ corripiat pr̄? Et ps. Niſi ꝯuerſi fueritis: gladiū ſuū vibrabit ⁊c̄. Et idē. Uirga tua ⁊ baculꝰ tuꝰ ipſa me ꝯſolata ſunt. Et h̄ de pᵒ ꝫelo. Secūdꝰ ꝫelus eſt ꝫelus hoīſ. Et hic eſt triplex. ſ. bonꝰ: malus: ⁊ peſſimus. Zelus bonꝰ eſt feruor ⁊ accēſio dilectionis ⁊ amoris diuini: q̄ accenſus hō interdū ēt proſilit in vindictā pp honoreꝫ dei. iij. R. xix. Quid hic agis Helia? At ille rn̄dit ꝫelo ꝫelatus ſū pro dn̄o deo exercituū. Et Iſa. xvj. Zelus domꝰ tue comedit me: quo ꝫelo xp̄s motus eiecit ementes ⁊ vendentes de tēplo. Itē h̄ ꝫelo Joānes baptiſta iudeos de incredulitate arguebat. Luc̄. iij. Genimina viperaꝝ quis uos docebit fugē a ventura ira: ⁊ iā ſecuris ad radicē arboris poſita eſt. Itē ⁊ hoc ipſo ꝫelo arguebat Herodē: q2 tulerat uxorē Philippi fr̄is ſui: ⁊ ñ ceſſauit vſqꝫ ad capitis truncationē. Itē ꝓpter h̄ Petrus exemit gladiū: ⁊ percuſſit auriculā Malchi. Jo. xviij. Itē pp h̄ ſceuiebat in Symonē magū: ⁊ ipſū cū ſua pecunia tradidit perditioni. Act̄. viij. Itē propter h̄ Paulus fornicatorē corithiū excōicauit. i. Cor. v. Tradidi huiꝰ modi hominē ſathane in interitū carnis: ut ſpūs ſaluus fiat in die dn̄i. Silr̄ ⁊ Act̄. xxiij. Dixit ſūmo ſacerdoti hypocrite. ꝑcutiat te deus paries dealbate. Silr̄ ⁊ ſci apl'i ardentes hmōi ꝫelo tyrānis ⁊ perſecutoribꝰ dicebant. oꝫ deo magis obedire q̄ꝫ hoībꝰ. Nō poſſumus ñ loqui que vidimus ⁊ audiuīmꝰ. Act̄. v. O paſtores eccl'ie vbi ꝫelus vr̄? vbi amor Jeſu xp̄i? vbi ꝫelus domus dei? quare obmuteſcitis: ⁊ ꝯ tanta pctā ñ latratis? Ezech. xxxiiij. Ue paſtoribus iſrl' qui paſcebant ſemetipſoſ. Nōne greges a paſtoribꝰ paſcūtur? Lac comedebatiſ: ⁊ laniſ opiebamini: ⁊ qd̄ craſſū erat occidebatis: gregē āt meū nō paſcebatis. Qd̄ infirmū fuit nō ꝯſolidaſtis: ⁊ qd̄ egrotū nō ſanaſtis: qd̄ ꝯfractū nō alligaſtis: ⁊ qd̄ abiectū eſt nō reduxiſtis: ⁊ qd̄ perierat nō queſiſtiſ. Quis ḡ exurget dn̄o aduerſus malignantes: aut quis ſtabit ſecū aduerſus operantes iniqtatē ⁊c̄? hec ille. Secundus ꝫelus eſt maluſ: ⁊ ē inuidia ⁊ emulatio hoīs. ps. Noli emulari i malignantibus: neqꝫ ꝫelaueris facientes iniquitatē. Et Sap̄. ij. Nolite ꝫelare mortē i errore vite vr̄e: neqꝫ acquiratiſ perditionē in operibꝰ manuū vr̄aꝝ. qm̄ deus nō fecit morteꝫ: nec letat̄ in perditione viuoꝝ. Et Ecc̄. xxx. Zelus ⁊ inuidia minuunt dies: ⁊ an̄ tp̄s ſenectā adducunt cogitatus. Ja̅ Paulus ad Gal̄. v. Si mordetiſ videte ne inuicē ꝯſumamini. Tertius ꝫelus ē peſſimus: ⁊ eſt ꝫelus per irā: q2 ira ipedit animū ne poſſit cernere veꝝ. Ad Ephe. iiij. c. Sol nō occidat ſuper iracundiā vr̄am. i. nō perdurabitis in ira uſqꝫ ad occaſū ſolis. Hic ꝫelus adeo peſſimꝰ

eſt: vt inde oēs blaſphemie ſcōꝝ ⁊ ſanctaꝝ dei: oīa odia: inimicitie: rixe: ꝯtētōes: hōicidia: ⁊ alia innumerabilia mala oriāt̄. ſilr̄ ⁊ oīs fideliū ꝑſecutio. Actuū. v. Exurgēs aūt pnceps ſacerdotū ⁊ q cū illo erāt: repleti ſunt ꝫelo: ⁊ iniecerūt manꝰ in aplos. Et Act̄. xiij. Sequēti ſabbō pene vniuerſa ciuitas ꝯuenit audire verbū dei. Uidēteſ aūt turbas iudei repleti ſūt ꝫelo: ⁊ ꝯdicebāt his q̄ a Paulo dicebant̄ blaſphemāteſ ⁊c̄. His ſic d̄claratis mō ſatis clare eē pōt: ꝙ nulluſ ꝫelꝰ malꝰ fuit in vgine: nec peſſimꝰ: ſꝫ tn̄ bonꝰ. qm̄ ſi vnq̄ꝫ ſcūs dei honorē ꝫelatꝰ eſt: ꝓfecto cū ſpūs ſanctꝰ plenitudinē ſuoꝝ donoꝝ in vgine infuderit: vt oſtenſū eſt in alijs ſabbatiſ: ⁊ dicet̄ ꝯclone tertia ſeq̄nti. ipſa ſup oēs ꝫelata eſt: ⁊ feruētior fuit: ita ut dicē poſſet. amōe lāgueo ⁊c̄. Q̄rtū ad ſam vi. dico ꝙ ſpūs ſcūſ vgini decē armaturas ſpūales ꝯtulit: qbꝰ ꝯ pctā virilis fuit: vt nūq̄ꝫ etiaꝫ a minimo ſupari poſſꝫ. Quaꝝ qnqꝫ ſunt intrīſece: ⁊ qnqꝫ extrinſece. Pria armatura fuit ardentiſſima charitas. Q̄to aīa. n. in dei charitate feruentior: tāto ab ea culpa lōgior. Exēplū d̄ ferro hn̄ ignito: tepido: ⁊ frigido: muſciſ uolitātibꝰ. qm̄ muſce ſup ferro frigido qeſcūt: ſup tepido modicū: ſup ignito nihil: ſed fugiūt. Aīa aūt vginis ſup oēs in dei charitate inflāmata fuit. ⁊ iō nulluꝫ in ea pctm̄ aliqn̄ qeſcere potuit. ps. Inflāmatū ē cor meū: ⁊ renes mei ꝯmutati ſunt. Et Cant̄. ij. Introduxit me rex in cellā vinariā: ⁊ ordinauit in me charitatē. In quo etiā cellario apl'i iebriati ſunt. Unde cātat eccl'ia. Muſto madere reputant quos ſpūs repleuerat. Et iō poſt illā iebriationē nūq̄ꝫ pctm̄ mortale in eos introitū habere potuit. Sed q2 nō erant totalr̄ ebrij: aliqn̄ uenialiter peccabāt. i. Jo. i. Si dixerimꝰ qm̄ pctm̄ non hēmus ⁊c̄. Uirgo aūt glorioſa tota ebria fuit: iō ſi ea nullū habuit aliqn̄ pctm̄ vigoreꝫ. vt Augꝰ ait. Cū de peccatiſ agit̄ nullā ⁊c̄. Scd̄a armatura eſt mortificata ſenſualitas. Unū. n. ad pctm̄ nos iclināś eſt ſenſualitas: ⁊ ſemp aduerſus ſpm̄ pugnat: vt Paulus ait. Caro ꝯcupiſcit ⁊c̄. Sed tāta fuit vgini collata: vt oīno ꝯſopita eſſet: et ꝑ ꝯn̄s ad pctm̄ ſtimulare nō poterat. Tertia armatura eſt ſingularis matnitas. Tāto. n. ex hoc bn̄ficio maternitatis deo ſe obligatā cernebat: vt ex pte liberi arbitrij ⁊ rōnis ſemp ne deuꝫ in aliq̄ offēdēt aſſidue iuigilaret. Luc̄. ij. Cōſiderabat oīa vba hec ꝯferens in corde ſuo. Exemplū filij imꝑatoris d̄ſpōſantis pauperculā vginē ⁊c̄.

Quarta armatura erat ſupp̄ma bōitas. Ubi accipe regulā gn̄alē. ꝙ virgo glo'ſa dormiendo vigilando: eūdo: ſtādo: ⁊ quodcūqꝫ opꝰ faciendo ſemp dei bonitatē hēbat an̄ oculos. Et ꝓpt̄ hoc ſemp vigilans orat ne illā in aliquo offenderet. ps. Statui ſup̄ petrā pedes meos: ⁊ nō ſunt infirmata ueſtigia mea. Quinta armatura eſt ſua ꝯſiderata puitaſ. Certe aīa cara ſi hō ꝯſideraret qualr̄ ꝯcipit̄ ⁊ gn̄atur: ⁊ q̄diu alitur i uētre mr̄iſ nutrimēto: ⁊ ad quot naſcat̄ labores: ⁊ eiꝰ nuditatē. aliaqꝫ ex pte dīna bn̄ficia idies illi ꝯceſſa: ꝓfecto caueret a peccatiſ. ſed ſtultꝰ non intelligit hec. i. peccator. ut Salomō ait. Certe ſuā paruitatē cū diuinitate ꝯferens cuius mat̄ vere ſcā eſt: adeo ſe deo obligatā ꝯcludēbat: vt merito cauere deberet: ne in aliquo diuinā maieſtatē offēderet. ps. Oculi mei ſemp ad dn̄m: qm̄ ipſe euellet a laqueo pedes meos. Non a laqueo certe q̄ ipſa aliqn̄ inciderat. ſed a laq̄o in q̄ incidiſſet: niſi ſpūs ſcūs tātā ei gr̄am ⁊ bonā armaturā ꝯtuliſſꝫ. Hec qnqꝫ armature ſunt intiores. Alie aūt qnqꝫ ſunt extiores. Pria armatura extior eſt āgelica ꝓtectio. Unde accipe regulā ꝙ q̄to qs eſt in maiori dignitate: tāto plures angeli ei ad cuſtodiā dant̄: lꝫ vnicuiqꝫ ꝑ pſona pticulari det̄ vnus āgelus ab ortu ꝯceptōis ſue ſiue natiuitatis. vt pꝫ in 2ᵒ di. xj. Unde pl'es angeli dant̄ pape ad cuſtodiā q̄ꝫ alijs p̄latis. plures imꝑatori q̄ꝫ alijs baronibus. In cuiꝰ ſignū: qa xp̄s maior oīum erat multitudo angeloꝝ gloriā in eiꝰ natiuitate decātauit. Luce. ij. Itē ⁊ in pugna ſcā in prima dn̄ica q̄drageſime cū demone: ⁊ habita victoria dicit textꝰ matri. Aſtiterūt āgeli ⁊ miniſtrabāt ei. Sꝫ cū nulla maior in creaturis eē poſſit dignitaſ: q̄ꝫ eē reginā celi ⁊ matrē dei: cōcludendū eſt virginē multitudine angeloꝝ fuiſſe comitatā. ps. Angelis ſuis deꝰ mādauit de te: vt cuſtodiāt te i oibus vijs tuiſ. Scd̄a armatura fuit expulſio d̄monū. ps. Cadēt a latē tuo mille: ⁊ decē millia a dextris tuis: tibi aūt nō appropinq̄bit. A ſiniſtriſ cadūt demones ex odore bōitatis ꝓprie vginis qa ſciſſima erat. A dextris ex odore bonitatiſ diuinitatis quā nouē mēſibus portauit in ventre.

Tertia armatura eſt virtutū exercitatio. qa ociū eſt pabulū tentationū. Inde Ber. Semp aliqd facito: vt diabolꝰ te occupatuꝫ videat. Et vgo glo'ſa panē ocioſa nō comedit. Habitꝰ eniꝫ gn̄atur ex frequētatiſ actibꝰ. ex 2ᵒ ethicoꝝ. Que poſtea q̄litas ē de difficili mobil'. vt dr̄ in p̄dicamēto de q̄litate. Et ꝑ ꝯn̄s qui ſemp in boniſ opibus delectat̄ de difficili in pctm̄ cadit. ⁊ ꝑ oppoſitū q in malū delectant̄ de facili ruūt. ps. Non eſt deꝰ in ꝯſpectu eiꝰ: inquinate ſunt vie illiꝰ in oī tp̄e. Quarta armatura eſt pctōꝝ abhomīatio nec imerito. qm̄ nām pctī pfecte cogſcebat: vt qd̄ aīam gr̄a dei p̄uat: mortuā facit: ſtipulā igniſ iferni ⁊ filia facit. Quis ille iſanuſ ꝯſiliū acciperet dicētis. Turri hāc ſcāde ⁊ p̄ijce te deorſū. Et tn̄ grauiꝰ pctm̄ aīam ledit. ⁊ iō ſūmope a pctis d̄clinabat. Quinta ⁊ vltia armatura eſt mūdi deſpectio. Ad Phil̄. iij. c. Oīa arbitror ut ſtercora vt xp̄m lucrifaciā. qd̄ potiſſimū fuit in vgine ꝓpter gr̄e plenitudinē. q̄re ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt q̄tuꝫ ad pn̄tem vi. Q̄rtum ad tertiā dico ꝙ ſpiritꝰ ſcūs tantā vgini fortitudinē in filij paſſione ꝯtulit: q̄ta poſſibile eſt alicui creature cōicari. qa ſicut nulla mr̄ in ꝯcipiendo: gn̄ando: alendo: ⁊ nutriēdo filiū: fuit vgine glo'ſa ꝑſtantior: ita nec in eiꝰ paſſiōe fuit aliq̄ mater amarior. Et ꝓpterea uirginē glo'ſaꝫ ſci pluſq̄ꝫ martyrē appellāt. Und̄ Ber. Dū ꝑforat̄ inqt lācea ille tuꝰ Jeſus: omniū

quidē: ſȝ ſpūaliter tuū'. ipſi' aīam nō gladi' ꝑtrāſiuit: ſȝ tuā. vñ te pluſꝗ̄ martyrē ꝑdicam'. hec ille. Et Hiero. Quia int̄ mēte paſſa eſt: pluſꝗ̄ martyr fuit. Alij. n. martyres ſȝ corꝑe paterenť: mente tñ ⁊ aīo gaudebāt. Et tātus in ea fuit hic mētalis dolor ꝙ cor ei' crepuiſſet: niſi eā ꝟtus ſpūs ſcī roboraſſet. Chriſt' aūt e' fili' mortu' eſt ex dolore mentis. idō clamans expirauit. Sed alios martyres ⁊ xp̄m relinquam'. Audi quid d̄ martyrio ꝟginis dicat bonus ille Thobias. x. c. Flebat ḡ mr̄ ei' irremediabilib' lachrymis: vbi grā de martyriū ꝟginis ex duobus oñdit eē. vȝ. ex grandi dilectione: ⁊ ex magna afflictione. Primo ꝟginis martyriū fuit magnū ex grandi dilectione. qꝛ flebat mr̄ e'. ſ. ieſu xp̄i crucifixi. Luc. xix. Stabat iuxta crucē ieſu mr̄ ei': ⁊ ſoror matris ei'. Jñ Grego. ait. Que. n. ardenter diligȝ' grauiter ſuſpira m' ablata. Quātū āt ꝟgo filiū ſuū diligeret: tuipſa aīa excogita. 2° ꝟgīs martyriū grande fuit ex magna afflictione. qꝛ ait irremediabilibus lachrymis. Trenoꝝ. p̊. Plorās plorauit in nocte: ⁊ lachryme e' in maxillis ei': ⁊ nō ē q ꝯſolet eā ex oīb' caris e' ⁊c̄. Et hec ſufficiant quantū ad p̄ntē ꝟitatē. qr̄ pȝ ſa conclō.

De apparenti grāꝝ ſpūs ſancti multitudine ī ꝟgine glorioſa conclō tertia.

Ccipe tertiā conclonē. vȝ. Mirabiliter ſpūs ſcūs ꝟginē ꝑluſtrauit: qñ oīuȝ ſuorū donoꝝ eā diſpenſatricē ordinauit. vbi tres inquiram' ꝟi. vȝ. P' ꝟi. An eſſet in ꝟgine aliqd̄ euidens ſignū ſue plenitudinis grē. 2ᵃ ē. An oēs grē ſpūs ſcī ⁊ oīa dona tranſeāt ꝑ manus Marie. 3ᵃ eſt. Quare mlt̄i ab ipſa gratiā petunt ⁊ nō hñt. Quātū ad p̄mā dico ꝙ ſic. Et inter cetera diuine grē ſigna h̄ maximuȝ fuit ꝙ nullus quantūcūqȝ luxurioſus ⁊ vanus eſſet: potuit eā carnaliter cōcupiſcē: imo ex eius aſpectu luxuriā extinguebāt. Et h̄ marie ꝓp q̄tuor q̄ ſpūs ſcūs operabať in ea. Primo qꝛ ſpāle donū ꝟgini ſpūs ſcūs ꝯtribuere uoluit: vt. ſ. nullus eā poſſet carnaliter cōcupiſcere. Et do tibi ex'ᵐ ſatis huic mãe conforme. Joānes ſcotū nutrit: ⁊ vxorē hȝ longe ꝑſtantiorē ⁊ pulchriorem ſcorto. ⁊ tñ vxorē videre nō poterit: ⁊ apparet illi mulieꝝ oīum turpiſſima. ſcortū āt libenť uidȝ: ⁊ videť illi oīum mulieꝝ ſpecioſiſſima. vñ hoc⸗ niſi qꝛ in oculis illius ſcelerati diabolus īprimit ſue maledictionis officiū: vt vxorē faciat turpiſſimā ⁊ odioſam. vñ ex oppoſito arguam'. Si diabolus tante potentie ē ut faciat hoīb' vxores turpiſſimas ⁊ odibiles apparere. A fortiori oīpotens deus potuit tantā bñdictionē ꝟgini marie infundē: vt nullus eā reſpiciens ad ꝯcupiſcētiā moueret ⁊c̄. 2ᵃ rō erat honeſta ꝯuerſatio. Si quis. n. alterā charinā ſcāȝ haberet añ oclos ⁊ videret illā honeſtiſſimā in oībus dictis ⁊ ſcūs ſuis: ⁊ ꝯtemplari ⁊ eleuari a terra eā cernēt: ꝗs ille tā furibundus ꝗ illaȝ ad concupiſcendū moueret⸗ Conſidera nunc honeſtatē ꝟginis ⁊ ꝯcludē ꝓpoſitū. 3ᵃ rō eſt ſcā occultatio. Si. n. xp̄us ꝟtute diuina videbať Magdalene hortulan': ⁊ tñ nō erat: ⁊ diſcipulis euntib' in Emaus peregrinus: qđ tñ nō erat. Quid obſtat ꝙ idē xp̄i potuit diuina ꝟtute ſic ſuā precioſiſſimā mr̄em facere apparere: vt ꝯcupiſci inordinate nō poſſȝ⸗ qr̄ ⁊c̄. Quarta rō eſt irradiatio. Ex ꝟginis naqȝ oculis: vt ſcī aiunt: claritas quedā exibat irradians: vt intuentiū oculos aīoſqȝ ꝯfunderet: adeo ut nullus eā potuit inordinate ꝯcupiſcere. Ob quā cāȝ uoluit Joſeph vir e' occulte dimittere eā: vt Ber. ait. Tanꝗ̄ ſe indignū ſuo arbitratus ꝯſortio. Jñ Origenes. Si ſuſpitionē ī ea nō habebat iuſtus: quō erat ut īmaculatā dimitteret⸗ Jō ḡ dimitteť uolebat: qꝛ magnū in ea ſacrm̄ eſſe cognoſcebat: cui appropinquare ſe idignū exiſtimabat. hec ille. Et hec ſufficiant q̄tū ad p̄mā ꝟitatē. Quantū ad ſam dico breuiter ꝙ Hiero. Ber. ⁊ oēs ſcī clamant ꝙ nlla grā deſcendit de celis ad terras niſi tranſeat ꝑ manus Marie. qr̄ ⁊c̄. Quantū ad tertiā dico ꝙ defectus ē ex parte rogantiū: ⁊ nō rogati. oppoſuimus. n. nubē ne tranſeat oꝛō nr̄a. Jñ Bernar. Soluť ille o ꝟgo tuas laudes ſileat: qui te fideliter inuocatā ſenſerit in aliquo defuiſſe. qr̄ ⁊c̄. Practica multa eſt: ⁊ poteris īpedimenta oꝛōis aliqua ponere. Ecce igiť q̄ꝫ recte ꝟgo glorioſa ⁊ bñdicta a tota ſimul fuit trinitate clarificata: quā ꝑ grām hic ⁊ in futuro per gloriā īgenti claritate fulgentem videre poſſimus. Amen.

¶ Dñica in ramis palmaꝝ de gloria ⁊ triūpho Jeſu xp̄i ſermo in ordine. xl.

Sanna filio dauid.

O Mat. xxj. c. Licet tanta eēt xp̄i ꝑfectio ⁊ clara noticia: vt ab aliqb' añ eius paſſionē ver' ſaluator mūdi cognoſceret: tñ ſm̄ Bona. in. iij. di viij. ſup lr̄aȝ. Per paſſionē ⁊ crucē meruit ſui noīs clarificationē ⁊ exaltationē. Jo. xij. Cū exaltatus fuero a terra oīa trahā ad meipſū. Jn h̄. n. clarificatio Jeſu xp̄i ꝯſiſtit: ꝙ cōiter oēs nouerunt illū qui ī hūana carne apparuit eſſe filiū dei ⁊ xp̄m ieſū. Hinc hodie aīa cara vt ſe deū glorificandū laudandūqȝ clare oñderet: appropinquāte tp̄e paſſionis: ⁊ loco uoluit paſſiōis appropinquare. Et iuſſu e' ꝑ diſcipulos aſina ⁊ pullo adductis: veteris nouiqȝ teſtm̄ ſignificantib': pānis ſuppoſitis xp̄s illos aſcendit: ⁊ ꝟſus ſic ciuitatē Hierl'ȝ multa de regno dei diſcipulis diſſerens venire cepit. Audit h̄ turba ⁊ oīs populus illi obuiā uenit: tū ꝓp Laçari reſuſcitationē: tū diuina inſpiratione: tū ut confuderenť in lege periti: tū ut adimpleret Zacharie dictū. ix. c. Filia ſyon. i. o Hieruſalē ecce rex tuus venit tibi manſuetus ſedēs ſuꝑ aſinā ⁊ pullū. Filiā ſyon Hieruſalem appellat qm̄ ſubeſt Hierlm̄ monti ſyon: vt quaſi mons ille ciuitatē ꝓtegere videať. ſicut mater filium. Plurima āt turba. i. hominū ſimpliciū humiliū pauperūqȝ ſtrauerūt veſtimēta ſua in via. ſ. ex magna deuotione. Alij ramos cedebant de arborib' ſternentes ꝑ viam: ⁊ in manib' portātes in ſūme letitie ſignū. Turba aūt p̄cedebat xp̄m ꝑtim: ⁊ ꝑtim ſequebať. Pueri aūt: qꝛ ex ore īfantium ⁊ lactentiū ꝑfeciſti laudeȝ dicit ꝓph̄a: clamāt vocib' altis. Oſanna filio dauid: bñdictus q venit in noīe dñi. Oſanna. n. nomē hebreū ē: ex ītegro ⁊ corrupto ꝯpoſitū. ſ. ex oſī ⁊ āna. Oſī enī hebraice: latīe ſalua. Et anna īteriectio obſecrātis eſt. ſicut pape admirātis. ⁊ atat expaueſcētis. ⁊ heu dolētis ⁊c̄. vt ſit ſenſus. Salua nos obſecro. Unde aīa cara tātus pueroꝝ clamor⸗ vñ illoꝝ verboꝝ formatio: niſi a ſpū ſcō⸗ qui velut inſtra quedā diuine laudis labia eoꝝ mouēs: xp̄ȝ veꝝ eē ſaluatorē ꝓfitēri faciebat. Nos ꝟo hodie aīa cara ill' ꝯiūgētes in tātis ꝑiculis ꝯſtituti pariter clamem'. Salua nos o Jeſu xp̄e fili Dauid Jn quibus ſacratiſſimis verbis tres faciam' de honore ⁊ laude ieſu xp̄i cōſiderationes. vȝ.

Quā ſit ſublime ⁊ altum nomen Chriſti.

Quā ſit glorioſum ⁊ magnū nomen ieſu.

Quātus debeatur honor nomini ieſu xp̄i.

De digitate ⁊ nobilitate h' noīs xp̄s ꝯſide' p̊ᵃ

Q Uam ſit ſublime ⁊ altū nomē xp̄i p̄mo videam'. vbi tres ꝯclones more ſolito faciam'. vȝ. Prima ꝯclō eſt iſta. Licet multis noīb' ver' ſaluator appelleť: tñ xp̄s ⁊ ieſus ꝓprie de ſaluatore dicunt. Scđa cōclō eſt iſta. Nō ſine magno reſpectu diuit' ordinať vt ſaluator mūdi xp̄s appellareť. Tertia ꝯclō eſt. Quia xp̄us eſt menſura omniū nominuȝ noſtre fidelitatis. inde oēs xp̄iani ſunt appellati.

Q iesus ⁊ Chriſtus proprie de noſtro ſaluatore dicuntur concluſio prima.

Ccipe primā ꝯclonē. ⁊c̄. ut ſ̄. ubi tres ingram' ꝟitates. vȝ. Pria ꝟi. eſt. Quid ſonat in effectu h̄ nomē xp̄s. 2ᵃ eſt. An aliq alij a ſaluatore vocenť xp̄i. 3ᵃ eſt. Que ſunt noīa q̄ ꝯueniūt ſaluatori. Q̄tū ad p̄mā dico ꝙ xp̄us nomē grecū eſt. Latine aūt ſonat idē ꝙ vnctus. Qm̄ meſſias inuiſibili vnctōe ſpūs ſcī vngi d̄bebat. Jſa. xj. Regeſcet ſuꝑ eū ſpūs dñi: ſpūs ſapie ⁊ intellect': ſpūs ſcīe ⁊ pietatis: ſpūs ꝯſilij ⁊ fortitudinis: ⁊ replebit eū dñs ſpū timoris dñi: vt videbit in 2ᵃ ꝯclone ſeq̄nti. Meſſias hebraicū eſt grece ſoꝛoꝛ: latine ſaluator dr̄. Ubi nō ꝙ xp̄us vnct' fuit q̄druplr̄. ſ. vt ſacerdos. vt rex. vt ſcūs ⁊ vt plen' oī grā. Primo inq̄ꝫ xp̄s vnctuſ fuit vt ſacerdos. ps. Tu es ſacerdos in eternū ſcđm ordinē melchiſedech. Sȝ Paulus ad Heb. vij. c. mouet hanc q̄ōem dicēs. Si ꝯſūmatio ꝑ ſacerdotiū leuiticū erat. ꝑplus. n. ſub illo legē accepit qđ adhuc neceꝭ fuit ſm̄ ordineȝ melchiſedech. aliū ſurgere ſacerdotē⸗ ⁊ nō ſm̄ ordinē Aaron⸗ Trāſlato. n. ſacerdotio: neceſſe ē vt ⁊ legis trāſlatio fiat. Jn quo h̄ dicunť de alia tribu ē: d̄ qua nullus altario p̄ſto fuit. Et rñdet dicēs. Manifeſtuȝ eſt. n. ꝙ ex Juda ortus ſit dñs nr̄: in q̄ tribu nihil de ſacerdotib' Moyſes locut' eſt. ḡ ſupple cū xp̄s ſūmus deberet eē ſacerdoſ: recte dicitť ſacerdos ſm̄ ordinē Melchiſedech. Jſta ē vna reſponſio. Alia rñſio ē iſta ſm̄ eū dicentē ſic. Amplius adhuc manifeſtū eſt: ſi ſȝ ſilitudinē melchiſedech exurrexit ali' ſacerdos. ſ. xp̄s: q nō ſm̄ legē mādati carnalis: ſed ſm̄ ꝟtutē vite inſolubil' conteſtať. qm̄ tu es ſacordos ī eternū ſm̄ ordinē melchiſech. Reprobatio quidē fit p̄oris mādati ꝓpter infirmitatē ei' ⁊ inutilitatē. Nihil ad ꝑfectum adduxit lex. Introductio ꝟo melioris per quā proximam' ad deū: ⁊ q̄tum eſt nō ſine iureiurando. Alij aūt ſine iureiurādo ſacerdotes facti ſunt. hic aūt cū iureiurādo ꝑ eū q dixit ad illuȝ. Jurauit dñs ⁊ nō penitebit eum: tu es ſacerdos in eternū. Jn tantū melioris teſtī ſpecioſior ſcūſ eſt nūc. Et alij quidē plures facti ſūt ſacerdotes ſm̄ legē. Jdcirco ꝙ morte ꝓhibenť ꝑmaneť. hic aūt eo ꝙ manet ī eternū: ſempiternū hȝ ſacerdotiū. Unde ⁊ ſalutare in ꝑpetuū pōt accedēs per ſemetipm̄ ad deū ſemꝑ viuēs ad īterpellanduȝ ꝓ nobis. Talis. n. decebat vt nobis eēt pōtifex ſcūs: inocēs: īpollut': ſegregat' a pctōrib': ⁊ excelſior celis fact': q ñ hȝ q̄tidie neceſſitatē: quēadmodū ſacerdotes p̄us ꝓ ſuis delictis hoſtias offerre: deinde ꝓ pplō. hoc. n. fecit ſemel ſe offerēdo. hec ille. Si hñ ꝟba notas: ſubtil' rñſio eſt. q̄re ⁊c̄. Scđo vnct' fuit tanꝗ̄ rex. Apoc̄. xix. Habet ī femore ſuo ſcriptū. Rex regum ⁊ dñs dñantiuȝ. Math. i. Liber gñatōis Jeſu xp̄i ⁊c̄. vbi pȝ ꝙ fuit vltimus iudeoꝝ rex. Geñ. xlviiij. Nō auferet ſceptꝝ de iuda: ⁊ dux de femore ei' donec veniat q mittēd' ē. Daniel. ix. Cū venerit ſacnt' ſanctoꝝ ceſſabit vnctio vr̄a ⁊c̄. Tertio vnct' eſt vt ſcūſ. Actꝭ. iij. c. De' Abrahā: de' Jſaac: de' Jacob: de' patꝝ nr̄oꝝ glorificauit Jeſū: quē vos tradidiſtis ⁊ negaſtiſ ante faciē Pilati iudicāte illo dimitti. Uos āt ſcm̄ ⁊ iuſtū negaſtis ⁊ petiſtis viꝝ homicidā donari vobis. Auctorē ꝟo vite interfeciſtis: quē de' ſuſcitauit a mortuis: cui' nos teſtes ſum' ⁊c̄. Et multa ibi notāť. 4° fuit vnct' vt plen' oī grā. Jo. iij. Nō. n. ad mēſurā dat de' ſpm̄: pr̄ diligit filiū: ⁊ oīa dedit ī manibus ei'. Et hec ſufficiāt q̄tum ad primā ꝟitatē.

Q̄tū ad ſam dico ꝙ multi in ſcriptura ſcā uocati ſūt xp̄i. Et p̊ ſacerdotes oēs. ps. Nolite tāgere xp̄os meoſ: ⁊ in ꝓph̄is meis nolite malignari. Jtē ⁊ reges dnr̄ xp̄i. i. R̄. xxiiij. Propiti' ſit mihi dñe de' ne faciā hāc rē dño meo xp̄o dñi: ut mittā manū meā in eū. qm̄ xp̄s dñi eſt. Et fuerť ꝟba Dauid: qñ in ſpelūca potuit īterficē Saul ꝑſeq̄ntē eū. lege hiſtoriā q̄ pulchra ē. Uocanť autē tā ſacerdotes q̄ꝫ reges xp̄i: qꝛ vngebanť. Lege Leuitici. viij. Tulit vnctōis oleū quo liniuit tabernaculū cū oī ſupellectili ſua: qđ fūdēs ſuꝑ caput Aaron vnxit eaȝ ⁊c̄. Et. i. Reg. xvj. Scificauit ⁊ Jſai filios eius: ⁊ vocauit eos ad ſacrificium. Cūqȝ ingreſſi eēnt vidit Holiab: ⁊ ait. Nū corā dño eſt xp̄s ei'⸗ dixit dñs ad Samuelē. Ne reſpicias vultū ei': neqȝ altitudinē ſtature ei'. qm̄ abieci eū. Et poſtea inferť de unctōe Dauid. Et ait dñs. Surge ⁊ vnge euȝ. ipſe eſt. n. Tulit igiť Samuel cornu olei ⁊ vnxit eū ī medio fratꝝ ei'

vide hiſtoriā. Et.ij. Re.ij. dr̄. Ueneruntq̄ viri Juda ⁊ vnxerunt ibi Dauid: vt regnaret ſuper domū Juda. Et.ij. Re.v. Uenerunt quoq̄ ſenioreſ de iſrl̄ ad regē in Ebron: ⁊ percuſſit cū eis Dauid fedus corā dn̄o: vnxeruntq̄ Dauid in regē ſuper iſrl̄. Et.iij. Re.i. Imponite Salomonē filium meū ſuper mulā meā: ⁊ ducite eū in Gyon: ⁊ vngat eū ibi Sadoch ſacerdos ⁊ Natan ꝓpħa in regē ſuper iſrl̄. Et ſequit̄. Sūpſitq̄ Sadoch ſacerdos cornu olei d̄ tabernaculo ⁊ vnxit Salomonē ⁊c̄. vide ēt.iiij. Re.ix. 3° vocant̄ xp̄i ēt ſcī. Abachuch.i. Egriſti in ſalutē populi tui: ut ſaluos facias xp̄os meos. Uncti āt ſunt ab inuiſibili ⁊ ſpūali vnctione.i. Jo.ij. Unctionē quā accepiſtis ab eo maneat in uobis: ⁊ nō neceſſe habebitis vt aliquis doceat uos: ſed ſicut vnctio eius docet uos de oībus: ⁊ verū eſt: ⁊ nō eſt mēdaciū. Et ſicut docuit uos: manete in eo: vt cuʒ apparuerit habeamus fiduciā: ⁊ non ↄfūdāur ab eo in aduentu eius. Et.i. Pe.ij. Uos eſtis genus electū: regale ſacerdotiū: gens ſcā: populuſ acquiſitionis: vt v̄tutes eius ānuncietis: qui de tenebris uos vocauit in admirabile lumen ſuū ⁊c̄. Et Jſa.lxj. de ſe dicebat. Spūs dn̄i ſup me: eo ꝙ vnxit me ⁊c̄. Quarto dr̄ xp̄s ſaluatoꝛ nr̄ de quo infra. vn̄ ſemel interrogans ſaluatoꝛ diſcipulos ſuos: quē dicunt hoīes eſſe filiū hoīs? Rn̄dens āt Petrus in perſona oīum ait. Tu eſ xp̄s filius dei viui. vbi duas in xp̄o nās ꝯfitet̄. ſ. humanā cū ait. Tu es xp̄s.i. vnctus. Nā ſʒ ꝙ hō vnctus eſt oleo leticie pre participibus ſuis. ſ. ap̄lis ⁊ ceteris ſcīs. diuinā cū ait filij dei viui. Et dicit viui ad dr̄iam deoꝝ quoſ pagani fingebant: qꝛ ſimulacra gentiū argentū ⁊ auꝝ opera manuū hominū. Os hn̄t ⁊ non loquent̄ ⁊c̄. que ſequunt̄. Iſti ſunt qui magis accōmodate dicūt̄ xp̄i. Alij āt ſi qui dicerent̄ xp̄i iꝓprie eſſet. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiant quantū ad p̄am v̄i. Qr̄tū ad tertiā licet ēt de h̄ dicemus in p̄a ↄſideratiōe ſequenti. Ad p̄ns tn̄ dico ꝙ multa ſūnt noīa ſaluatoris. Primū nomen eſt Jeſus. Luc̄.i. Uocabis nomen eius ieſū. Ipſe.n. ſaluū faciet pp̄lꝫ ſuū a pctīs eoꝝ. Iteʒ uocat̄ Emanuel. Jſa.vij. Ecce v̄go concipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ uocabit̄ nomen eius Emanuel. Cuius interpretatio ponit̄ Mat.i. qd̄ interpretat̄ nobiſcū deus. Sed q̄uo nobiſcū deus? ſenſus eſt ꝙ deus eſt nobiſcū.i. ī hoīe deus. Audi Baruch.iij. Hic eſt deus vr̄: ⁊ non eſtimabit̄ alius deus preter eū. hic inuenit oēm viā diſcipline: ⁊ tradidit illā Jacob dilecto ſuo: ⁊ iſrl̄ puero ſuo. Et poſt h̄ in terris uiſus eſt: ⁊ cū hoībus ↄuerſatus eſt. Jo.i. Uerbū caro factū eſt: ⁊ habitauit in nobis. Itē dr̄ oriens. Zacha.vj. Ecce vir oriens nomen eius. Et dr̄ oriēſ qꝛ inter denſiſſimas tenebras ortus: ſue lucis radiū ſanctis patribus ⁊ ſue eccleſie catholice expandit. p̄s. Exortū eſt in tenebris lumen rectis miſericors ⁊ miſeratoꝛ ⁊ iuſtus dn̄s. Et Jſa.vj. Surge illuminare Hierl̄m: qꝛ venit lumē tuū: ⁊ gloria dn̄i ſuper te orta eſt. Et.c.ix. ait. Pp̄luſ qui ambulabat in tenebris vidit lucē magnaʒ: habitantibus in regione vmbre mortis lux orta eſt eis. Itē Pilatus īpoſuit illi aliud nomē. ſ. rex iudeoꝝ. Jo.xix. Erat āt ⁊ ſupſcriptio ſcripta ſup eū lr̄is grecis hebraicis ⁊ latinis: hic eſt rex iudeoꝝ. Et Mat.xv. Erat titulus cauſe eius īſcriptus: rex iudeoꝝ. Ideo anteq̄ʒ ſententiaret illū ait Pilatus iudeis. Ecce rex vr̄. At illi clamabant crucifige: crucifige eū. ait illis Pilatꝰ: Regē vr̄m crucifigā. Jo.xix. Itē Jſa.ix.c. Multa noīa ſimul ponit: dicens. Paruulus natus ē nobis: ⁊ filius datus eſt nobis. cuius īperiū ſup humerū eius: ⁊ vocabit̄ nomen eius admirabil̄ conſiliarius: deus: fortis: pr̄ futuri ſeculi: ⁊ princeps pacis. Licet alibi iſta noīa expoſuerimus: tn̄ ad p̄ns ſic exponamꝰ. Fuit.n. xp̄s admirabil̄ qꝛ deus ⁊ hō creatoꝛ ⁊ creatura ſimul in vnū diueſ ⁊ pauper. Qd̄ antea fuerat inauditū. ⁊ ideo admirabilis. Itē mirabilis fuit in miraculoruʒ opatione. Luce.v. Uidimꝰ mirabilia hodie. Itē mirabilis in ſua aſcenſione. Jſa.lxiij. Qui ē iſte qui venit de edon tinctiſ veſtibus de boſra? Et p̄s. Quis eſt iſte rex glorie? Fuit p̄o ↄſiliariꝰ qꝛ alto dei p̄ris ⁊ ſuo ↄſilio operatꝰ eſt ſalutꝭ nr̄e myſteriū. Ad Ro.xj. O altitudo diuitiaꝝ ſapie ⁊ ſciē dei. Itē ↄſiliarius: qꝛ ↄſilia dedit ſalutis. Mat.xix. Si vis perfectus eſſe: vade ⁊ vende oīa q̄ habes: ⁊ da pauperibus: ⁊ tu veni ſequere me. Apoc̄.iij. Suadō tibi emere a me auꝝ ignitū probatū vt locuples fias. Fuit 3° deus: qꝛ licet xp̄s verus eſſet hō: erat tn̄ ēt verus deus. Jo.xvij. Hec eſt vita eterna vt cognoſcāt te uerū deū: ⁊ quē miſiſti ieſū xp̄m. Et Jo.ix. xp̄s ait. Tu credis in filiū dei? Et quis eſt dn̄e ut credā in eū? At illi Jeſuſ. Et vidiſti eū: ⁊ q̄ loquit̄ tecū ipſe eſt. Et ille ait. credo dn̄e. Et procidens adorauit eū. Et fuit iſte cecus natus. Fuit quarto fortis. Mat.iij. Ego baptiço uos in aqua in penitentiā. Qui āt poſt me venturus eſt: fortioꝛ me eſt. cuius non ſum dignus calciamenta portare. Luce.xj. Cum fortis armatus cuſtodit atrium ſuum ⁊c̄. Ecce magna fortitudo: qꝛ manu inermi ⁊ affixa cruce debellauit aereas poteſtates: vt ait Auguſtinus. Et Jo.xij. Nūc p̄nceps huius mundi eijcietur foras. Dicitur q̄nto pater futuri ſeculi. i. per ipſum habemus futurum ſeculum. Joā.x. Ego vitam eternam do eis. Et Luce.xxij. Ego diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater regnum: vt edatis ⁊ bibatis in regno meo: ⁊ ſedeatis ſuper tronos iudicāteſ xij. tribus iſrl̄. Et Math.xxv. Uenite benedicti patris mei percipite regnum ⁊c̄. Dicitur ſexto princeps pacis. Ad Epheſios.ij. Ipſe eſt pax noſtra: qui fecit vtraq̄ vnum: qui reconciliauit nos deo ⁊ angelis. In cuius ſignum in ſua natiuitate cantauerunt angeli: Gloria in excelſis deo ⁊c̄. Et poſt reſurrectionem ſuam anteq̄ʒ celos aſcenderet: erat iſtud melliflūum verbū in ore eius. pax vobis. ⁊ in precepto ⁊ teſtam̄to eam reliquit. Luce.x. In quamcunq̄ domum intraueritiſ: primū dicite. Pax huic domui. ⁊ Jo.xiiij. Pacem relinquo vobis. pacem meam do vobis ⁊c̄. Et iſta ſufficiant ꝓ preſenti ↄcluſione.

Qꝛ non ſine magno myſterio ſaluator vocatus eſt Chriſtus concluſio ſecunda.

Accipe p̄am ↄcl̄onem. vʒ. Non ſine magno reſpectu diuinitꝰ ordinat̄: vt ſaluatoꝛ mundi xp̄s vocaret̄. vbi tres ingramus v̄itates. vʒ. Prima v̄itas eſt iſta. Quare ſaluatoꝛ mundi appellatus ⁊ vocatus eſt xp̄us. 2ᵃ eſt. Quāta eſt virtus huius noīs xp̄s. 3ᵃ eſt An iſta duo noīa Chriſtus ⁊ Jeſus ſint nomina ſynonima.i. idem īportantia. Quantū ad primā dico ꝙ cū xp̄us dicatur vnctus: ⁊ q̄ ſaluatoꝛ eſſe debebat neceſſe erat gr̄a ſpūs ſancti vngi. Quia non ꝓpter merita nr̄a: ſed ſm̄ ſuam miſericordiā ſaluos nos fecit. merito ꝑ antonomaſiaʒ. i. ꝑ excellentiā ⁊ ſuperhabūdantiā vnctiōis ſpūs ſancti dictꝰ eſt xp̄s. qꝛ oēs ſcī ſʒ ꝑtem: ipſe v̄o ſm̄ plenitudinē a ſpū ſcō grām accepit. īmo ab ipſo ceteri grām acceperūt.i. Coꝛ.xv. Gratia dei ſuʒ id qd̄ ſum: ⁊ gr̄a eius in me vacua n̄ fuit. Jo.xv. Sine me nihil poteſtis facē. Jſa.xxvj. Oīa bōa noſtra opatus es in nobiſ dn̄e. Jacobi.i. Omne datum optimū ⁊c̄. Jo.p̄. Plenū gratie ⁊ v̄itatiſ Et rō. q̄a in omni ordine rex eſt dare vnū p̄muʒ qd̄ ſit metrū ⁊ menſura alioꝝ. Et ideo in ordine vnctoꝝ datur vnus primus. et hic eſt Chriſtus ieſus. quare ⁊c̄. Quantū ad ſecundā dico ꝙ ſicut gratia in xp̄o rōne ſuppoſiti eſt infinita: ita virtus eius eſt infinita. Unde tanta uirtus in ea eſt: vt in hoc nomine credentibus oīa fiant. Audi Petrū Actꝭ.iij.c. Argentuʒ ⁊ aurum non eſt mihi. quod auteʒ habeo hoc tibi do. In nomine Jeſu chriſti ſurge ⁊ ambula. Et de Paulo audi Actꝭ.xvj. quādo liberauit quandā puellaʒ a ſpū vbi dicitur. Dolens aūt Paulus ⁊ ↄuerſuſ dixit ſpiritui. Precipio tibi in nomine Jeſu xp̄i exire ab ea. ⁊ exijt eadē hora. Et multa alia miracula fecerunt in virtute noīs Chriſti. Mar.vltꝭ. In nomine meo demōia eijcient ⁊c̄. Et id̄ Paulus multo magis cōualeſcebat ⁊ ↄfundebat iudeoſ affirmās. q̄m hic eſt xp̄s. Actꝭ.ix. q̄re ⁊c̄. Quātum ad tertiā dico ꝙ iſta nomina oīno non ideʒ īportant. q̄m hoc nomen xp̄us dicit humanitatē q̄a ſm̄ ꝙ homo ⁊ non ſm̄ ꝙ deus vnctus eſt. vt ex dictis pʒ. Jeſus auteʒ idem eſt ꝙ ſaluatoꝛ: ut dicetur conſideratione ſequenti. Saluare autē cōpetit illi ſm̄ ꝙ deus: ⁊ non ſm̄ ꝙ homo. Ideo vocatꝰ eſt xp̄s Jeſuſ.i. hō ⁊ ſaluatoꝛ.i. deꝰ. q̄r ⁊c̄.

Qꝛ a Chriſto oēs dicti ſūt xp̄iani. ↄcl̄o tertia.

Accipe tertiā ↄcl̄onem. vʒ. Quia xp̄us eſt menſura oīuʒ nominū nr̄e fidelitatiſ inde xp̄iani om̄es fuerūt appellati. vbi tres inquiramus v̄itates. vʒ. P̄ria v̄i. eſt. Qn̄ credēteſ in xp̄o vocati ſunt xp̄iani. 2ᵃ eſt. Quot modis efficit̄ q̄s xp̄ianus. 3ᵃ eſt. Qui ſunt boni et veri xp̄iani. Quantum ad primaʒ dico ꝙ xp̄ianū nomē primū Antiochie eſt inuentū. Antea aūt credētes oēs diſcipuli uocabāt̄. Actꝭ.xj. Peruenit ſmo ad aures eccleſie que erat hieroſolimis ſup iſtis: ⁊ miſerūt Barnabā vſq̄ Antiochiā: q̄ ꝓfectus eſt Tarſū: vt quereret Saulūʒ. quē cū inueniſſet perduxit Antiochiā. ⁊ annū totum cōuerſati ſunt in eccleſia: ⁊ docuerūt turbā multā. ita vt cognominarent̄ primuʒ Antiochie diſcipuli xp̄iani. hec ibi. Et ſic poſtea deinceps oēs vocati ſunt xp̄iani. De hoc in antecedētibuſ etiā diximus: vt repire poteris in tabula noſtra q̄re ⁊c̄. Quantū ad p̄am dico ꝙ duobꝰ modiſ efficit̄ quis xp̄ianus. ſ. ꝑ baptiſmū: ⁊ ꝑ patientiaʒ ⁊ operationē. Primū ꝑ baptiſmuʒ. Actꝭ.viij. vbi ponit̄ qualiter Eunuchus cādaciſ regine factus eſt xp̄ianus ꝑ Philippū baptiçantē eū. vbi dicitur. Aperienſ aūt os ſuum. ſ. Philippus euāgeliçabat illi Jeſum: ⁊ cū irent ꝑ viam venerūt ad quādā aquā. Et ait Eunuchꝰ. Ecce aqua: q̄s ꝓhibet me baptiçari? Dixit aūt ei Philippꝰ. Si credis ex toto corde tuo: licet. Et rn̄denſ ait. Credo: ⁊ iuſſit ſtare currū: ⁊ deſcēderūt vterq̄ in aq̄ʒ ⁊ baptiçauit eū ⁊c̄. Et ibidē etiam dr̄. Philippꝰ aūt deſcendens in ciuitatē ſamarie p̄dicabat ill̄ Jeſum. Cum autē crediſſent Philippo euāgeliçanti de regno dei: ⁊ noīe Jeſu xp̄i baptiçabātur ⁊c̄. Et deniq̄ oēs nos xp̄iani ſumuſ: qꝛ baptiçati ſumꝰ in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſancti. ſm̄ formā traditā a xp̄o. Marci vltꝭ. Baptiçanteſ eos in noīe patris ⁊c̄. Sc̄do xp̄iani fiūt ꝑ patiētiā ī aduerſitatibꝰ: ⁊ operationē bonā.i. Pe.iiij. Nemo autē urm̄ patiat̄ quaſi homicida: aut fur: aut maledicꝰ: aut alienoꝝ appetitoꝛ. Si aūt vt xp̄ianus: nō erubeſcat: glorificet aūt deū in iſto noīe ⁊c̄. Inde xp̄s diſcipuliſ dicebat. Luce.xxj. Eritꝭ odio oībus hoībꝰ ꝓpter nomē meū. Et hic de ꝑſecutionibꝰ potes dicere xp̄ianoꝝ. Ad Hebr̄.xj Sancti ꝑ fidem vicerūt regna. opati ſunt iuſtitiam ⁊c̄. Actꝭ.iiij. Ibant ap̄li gaudentes a cōſpectu cōcilij ⁊c̄. Et iſta ſufficiant pro ſecūda v̄itate

Quantū ad tertiā dico breuiter ꝙ xp̄us oſtēdit Math.vij. qui ſint veri ⁊ boni chriſtiani: dicens. Non oīs qui dixerit mihi dn̄e domine intrabit in regnū celoꝝ: ſed qui fecerit voluntatē patris mei qui in celis eſt. Et ibidem ait. A fructibus eorum cognoſcetis eoſ. De hoc vide ſup̄ vt in tabula notatur. Et hec ſufficiant quantuʒ ad primam conſiderationem.

De dignitate ⁊ nobilitate huius nominis Jeſus conſideratio ſecunda.

Ecundo loco Qr̄tum ſit glorioſum ⁊ magnum nomen Jeſu videamus. vbi tres concluſiones ſubiungamus. vʒ. Prima concluſio eſt iſta. Licet Chriſto plura nomina attribuātur Jeſus tamen ſuper omnia competit ei excellenter. Secunda concluſio eſt iſta. Quāta ſit mirabilis nominis Jeſu altitudo: oſtendit ⁊ declarat mirabilis ↄpoſitio. Tertia ↄcluſio eſt iſta Non fuit hoc nomen Jeſus a peccatoribꝰ adeo depreſſum: quin magis a deo ſit ſublimatum.

De noīe Jeſus ſup oia noia ꝯuēit xp̄o ꝯ° p᷑.
Ecipe p̄mā concloñē. vȝ. Licȝ xp̄o ꝛc̄.
dic totā. vbi tres inquiraȝ ꝟi. vȝ. P᷑
ꝟi. eſt iſta. Que ſunt noia q̄ magis accō
modant̄ xp̄o. 2ᵃ eſt iſta. Quid interp̄tat̄ h̄ nom̄
ieſus. 3ᵃ eſt. Quare h̄ nom̄ ieſus magis ꝯuēiat
xp̄o. Q̄tū ad primā dico ꝙ aliq̄ noia ꝯuēiūt
xp̄o ſm ꝙ deus: ⁊ aliq̄ ſm ꝙ hō. Jnquantū d̄s
īfinita ei quodāmō noia ꝯueniūt. Et rō. qm̄ xp̄s
inquantū deus eſt infinit⁹. iō ⁊ ei infinita noia
accōmodant̄: q᷑ p finita explicari nō pōt. vbi nō
ad p̄ns ꝙ aliq̄ noia xp̄o ꝯueniunt rōne deitatiſ:
aliq̄ rōne attributōis: ⁊ aliq̄ rōne p̄ſonalitatis.
Jſta ei noia ꝯueniunt rōe deitatis: vt thethagꝰ
maton: qd̄ eſt nom̄ dei magnū. ⁊ rōne ſue magꝰ
nimitatis iudei in lamina aurea ſculptū in fron
te pontificis appendebant. qd̄ ⁊ Alexāder hie
ruſalē intrās adorauit. Qui cū ſup h̄ a ſuis mili-
tib⁹ argueret̄: r̄ndit. nō hunc: ſed deū p illū rep̄n
tatū adoraui. Sic. n. hac nocte ſupna pietas mi
hi in viſione demōſtrauit. Et tm̄ ſonat h̄ nomē
thethagramaton: qd̄ apud nos principiū vite ⁊
mortis. Jtē ꝯuenit ei h̄ nom̄ adonai: qd̄ idē ſōat
qd̄ dn̄s. Jtē h̄ nom̄ otheos: qd̄ idē eſt qd̄ deus.
Jtē hiſchiros: qd̄ idē eſt qd̄ fortis. Jteȝ athana-
tos: qd̄ idē eſt qd̄ imōtalis. Jtē agios: qd̄ ideȝ ē
qd̄ ſcūs. Jtē ſabaoth: qd̄ idē ē qd̄ d̄s exercituū.
Jtē pātagraton: qd̄ idē ē qd̄ pr̄ p̄fecte diſponēs.
Jtē homoſion. qd̄ idē ē qd̄ vnius eēntie. Jtē ky
rieleiſon. qd̄ idē ē qd̄ dn̄e miſere. Hec ſūt noia
q̄ ꝯueniūt xp̄o rōe deitatis. Rōe ꝟo attributio
nis iſta ei noia accōmodant̄. Et dicunt̄ attribu
tionis: q᷑ illi attribuunt̄ rōe quarūdā ꝟtutum ⁊
op̄ationū xp̄i. Quidditas. n. ſm ph̄m per ꝟtutē
cognoſcit̄: ꝟtus per operationē: op̄atio āt p ex
perientiā. Ex quo ſequit̄ ꝙ p experientiā opeꝝ
dei ꝯuenimus in cognitionē ꝟtutū dei: ⁊ p co-
gnitionē ꝟtutū dei deuenimus in cognitionem
diuine eſſentie. Nota ḡ ꝙ quattuor ſunt diuine
operationes maxime note. ſ. potentie: ſapie: mi-
ſericordie: ⁊ iuſtitie. Op̄atio potentie eſt nobis
maxime nota in reꝝ creatione. p̄s. Oīa q̄cunq̄
voluit fecit in celo ⁊ in terra. Ad Ro. ix. Uolū-
tati eius quis reſiſtit. Et ſm h̄ dicim⁹ ꝙ deus ē
creator: factor: principiū: ⁊ hmōi. Et ſm noia po
tentie dr̄ ſanctus ⁊ terribilis. p̄s. Sācti ⁊ terri
bile nomen e⁹. Op̄atio ſapie maxie claret ī mū
di ordinatione ⁊ gubernatione. Nō ſolū. n. deuſ
in principio creauit celū ⁊ terrā: lucē ⁊ tenebraſ
ſtellaſ ⁊ planetas: aquā: aerē: ignē: ⁊ terrā: hoieȝ
aīalia: angelos: arbores: ⁊ alia q̄ h̄re eſſe per ei⁹
potentiā cernimus: ſed ēt talia recte ordinauit:
diſtinxit ⁊ gubernauit: gubernat ⁊ gubernabit.
vt in Gen̄. i. ij. ⁊ iij. caplis. Et p Aug. ibidē ſcri-
bentē. Et ſm noia ſapie dr̄ deus ſapiens illumi
nator: ꝯſeruator: gubernatō: ductor: ⁊ hmōi. Et
ſȝ noia ſapie dr̄ admirabile nom̄ e⁹. p̄s. Dn̄e dn̄ſ
nr̄: q̄ȝ admirabile eſt nomen tuū in vniuerſa ter
ra. Op̄atio miſericordie maxie claret in pctōruȝ
ſupportatione. Et ſm h̄ deus dr̄ pr̄ miſericordie:
patiens: ſimulans: dormiens: ⁊ hmōi. Et ſm hec
noia dr̄ amabilis. p̄s. Gloriabunt̄ in te oēs q di-
ligunt ſalutare tuū. Op̄atio iuſtitie maxie cla-
ret in pctōꝝ punitione. i. Thimo. iiij. Uindex eſt
dn̄s de oībus his. Et ſm h̄ dr̄ deus vlciſcens:
puniens: exterminans. Et ſm h̄ noia eſt de⁹ for
midabilis. p̄s. Deus vltionū deus ꝛc̄. Jn̄ Pau.
ad Ro. i. clamabat. Jnuiſibilia dei per ea q̄ fcā
ſunt intellecta ꝯſpiciunt̄. Et Jſidor⁹ de ſūmo bo
no. Sic ars in laudē artificis retorquet̄: ſic crea
tor in ſua creatura laudat̄. Et ſic pȝ q̄ noia ꝯue
niant deo ex rōe attributionis. 3ᵒ aliq̄ noia ꝯ
ueniunt xp̄o ut deus rōe p̄ſonalitatis. Et h̄ ſunt
p̄maxime pr̄: fili⁹: ⁊ ſp̄us ſcūs: q̄ ſunt tria noia p-
ſonaꝝ diuinaꝝ. Un̄ pr̄ ſic eſt pr̄ ꝙ nō filius: ⁊ fili
us ſic eſt filius ꝙ nō pr̄ ꝛc̄. Et xp̄o ꝯuenit fili⁹. i.
h̄ nomen filius ⁊ nō pr̄ nec ſp̄us ſcūs. vn̄ Hilari
us. v. ſ. de trini. ſup illo ꝟbo. Jo. vj. Sicut me mi
ſit viuens pr̄: ita ego viuo propter p̄rem: ſic ait.
viuens deus ex nā viuentis eterna poteſtas ē.
⁊. ix. de trini. Aug. ait. Predicamus ex deo p̄re
eiuſdē gn̄is genitā nām: nāliter in ſe gignentem
habuiſſe nām. h̄ ille. Xp̄s ḡ eſt ita filius dei ꝙ n̄
pr̄. iō ſepiuſ ut hanc perſonalē diſtinctionē oñde
ret: rogabat p̄rem. Jo. xxij. Pr̄ ſi poſſibile ē ꝛc̄.
Et Jo. xvij. Pr̄ clarifica filiū tuū ꝛc̄. Et ſic pȝ q̄
ſunt noia q̄ ꝯueniunt xp̄o rōe deitatis. i. inq̄ntū
deus. Uideam⁹ mō q̄ noia ei ꝯueniant rōe hūa
nitatiſ. i. inquantū hō. Et dico ꝙ q̄dā ei ꝯueniūt
rōe infirmitatis: q̄dā rōe placabilitatis: q̄dā rōe
ſimilitudinis ⁊ p̄prietatis: ⁊ q̄dā rōe tā hūanita
tis q̄ȝ diuinitatis. Scdm̄ paſſibilitatē dr̄ xp̄s mor
talis: paſſibilis: pauper: mendicus: infanſ: ꝛc̄. Et
ſic pȝ tot vocari noibus: quot infirmitates nr̄as
accepit. vt pȝ in. iij. ſniaꝝ. di. xv. ca. i. Et Jſa. liij.
Uere langores nr̄os ipſe tulit ꝛc̄. Scdm̄ paceȝ
⁊ placabilitatē dr̄ recōciliator. vn̄ Bona. in. iij.
di. xix. ait. Si querat̄ ſm quaȝ nām debeat dici
xp̄s mediator: cū mediator dicat officiū reconci
liatoris: ⁊ reconciliator debeat differre ab his
quos reconciliat: ⁊ xp̄ſ ſm nām diuinā ſit cui ſit
reconciliatio. manifeſtū eſt ꝙ ſm nām diuinaȝ
reconciliator dici nō pōt. Et cū nulla alia vltra
diuinā nām ſit in xp̄o q̄ȝ nā hūana: neceſſe eſt di
cere ꝙ xp̄s ſm nām humanā eſt reconciliator.
Jn̄ Aplus. Reconciliati ſum⁹ per mortē filij e⁹.
Habebat. n. dulciſſimus Jeſus proprietates ali
quas quibuſ cū deo ⁊ hoīe cōicabat. ſm iuſtitiā
⁊ inocentiā cū deo ꝯueniebat: ⁊ ſm mortalita-
tē cū hoīe. dū ḡ morſ iungit̄ iuſtitie in ipſo xp̄o ꝯ
federat̄ hō mortalis cū deo iuſto ⁊ imortali. Et
hn̄ nota hanc regulā ꝙ licet tota trinitas princi
palis fuerit nr̄e redēptiōis actor: tn̄ ſicut execu
tori ſm humanā aſſumptā nām ꝯuenit xp̄o ꝛc̄.
Hec de intentione predicti doctoris. Scdm̄ ſi-
militudinē dr̄ petra: lapis angularis rōne eccl̄ie
q̄ ſuper humeros xp̄i fundata eſt: ſicut ſup duriſ
ſimos lapides. Jteȝ dicit̄ leo, rōne fortitudinis.
Jtē ſol rōne claritatis: ⁊ ſic de alijs. Ratiōe
vtriuſq̄ nē: nullū int̄ oia noia ſic ei accōmodat̄
ſicut iſtud nomē Jeſus. de quo in ſeq̄ntibus. Et
iſta ſufficiāt p p̄nti ꝟi. Q̄tuȝ ad ſcḋm ꝟi. dico
ꝙ Hiero. in interp̄tatōib⁹ ſuiſ dic̄ h̄ ſciſſimū nomē
Jeſus q̄drupliceȝ h̄re ſignificatiōeȝ. Dr̄. n. ſalus:
ſalutaris: ſalutare: ⁊ ſaluator. Dicit̄. n. nr̄a ſalus
q̄a in nullo alio noie ſaluati ſum⁹. Act. iiij. Nō
eſt aliud nomē datū hōīb⁹ ſub celo ī q̄ oppōteat
ſaluos fieri credētes. Et Jo. xvij. Hec ē vita eť
na vt cognoſcāt te veꝝ deū: ⁊ quē miſiſti Jeſuȝ
xp̄m. p̄s. Dicit dn̄s: ſalus tua ego ſuȝ. Jdē. Forti
tudo mea ⁊ laus mea dn̄s: ⁊ fact⁹ ē mihi ī ſalutē
p̄s. Dn̄i eſt ſalus: ⁊ ſup pplm̄ tuū benedictio tua.
Jdē. Dediſti mihi p̄tectiōeȝ ſalutis tue: ⁊ dextra
tua ſuſcepit me. Jdē. Dn̄s illuminatio mea ⁊ ſal⁹
mea: quē timebo. Jdē. Jntēde ī adiutoriū meū
dn̄e de⁹ ſalutis mee. Et idē. Deus auteȝ rex nr̄
ante ſecula op̄atus ē ſalutē ī medio terre. Et ad
heb. x. Semł oblat⁹ ad mltoꝝ exhauriēda pctā
Scḋo ſine pctō app̄ebit expectātib⁹ ſe ī ſalutē
eoꝝ p fidē. Et Apoc. vij. Sal⁹ d̄o nr̄o q ſedet ſr̄
trono ⁊ agno ꝛc̄. Jtē Jeſus dr̄ ſalutaris. q̄a p
modū ſalutatōis ꝯceptus ē. Luce. i. Aue gratia
plena. Jtē p modū ſalutatōis a pplis honōabat̄
Math. ix. Ois pplus vidēs Jeſuȝ ſtupefactus
eſt: ⁊ recurrētes ſalutauerit eū. Jtē p modū ſalu-
taris fuit a iudeis illuſus. Math. xxvj. c. Jmpo
nunt Jeſu plectētes coronā ſpineā: ⁊ ceperūt ſalu
tare eū. Tertio Jeſus dr̄ ſaluator. Math. ij.
Jp̄e. n. ſaluū faciet pplm̄ ſuū a pctiſ eoꝝ. p̄s. Dir
rige me in ꝟitate tua: q̄a tu es de⁹ ſaluator me⁹
⁊ te ſuſtinui tota die. Jſa. xlv. Rorate celi deſup
⁊ nubes pluāt iuſtū: aperiat̄ terra ⁊ germiet ſal
uatorē. Et ibidē ꝟe tu es de⁹ abſcōditus: deus
iſrł ſaluator. Et Daniel. vj. Jp̄e eſt liberatō atȝ
ſaluator: faciēſ mirabilia ⁊ ſigna in celo ⁊ ī terra
q liberauit Danielē de lacu leonū. Et Zacha. ix
Exulta ſatis filia ſyon: iubila filia Hierlm̄: ecce
rex tu⁹ veniet tibi iuſtus ⁊ ſaluator. Et Luce. ij.
Ecce euāgelizo vob̄ gaudiū magnū: q̄a natus ē
nob̄ hodie ſaluator mūdi: q eſt xp̄s dn̄s ī ciuitate
Dauid. Et Jo. iiij. Jpſi audiuim⁹ ⁊ ſcim⁹ q̄a hic ē
ſaluator mūdi. Et ad Titū p̄. Apparuit gr̄a dei
⁊ ſaluatoris nr̄i oīb⁹ hōīb⁹ erudiēs nos: vt abne
gāteſ impietatē ⁊ ſecularia deſideria: ſobrie: pie
⁊ iuſte viuam⁹ in h̄ ſeculo expectātes btām ſpeȝ
⁊ aduentū magni dei ſaluatoris nr̄i. Et. c. iij. ait.
Apparuit benignitas ⁊ hūanitas ſaluatoris nr̄i
dei: nō ex op̄ibus iuſtitie q̄ fecim⁹: ſed ſm ſuam
miſericordiā ſaluos nos fecit. Et ad Eph̄. iij. Sal
uatorem expectam⁹ qui reformabit corp⁹ humi
litatis nr̄e ꝯfiguratū corpori claritatis ſue. Ale-
xander tn̄ de ales in. iij. dicit ꝙ Jeſus tripliciter
pōt dici ſaluator. ſ. a potētia ſaluādi. ab hītu ſal-
uandi. ⁊ ab actu ſaluādi. Si conſiderat̄ vt a po-
tētia ſaluādi: tunc dicit ꝙ hoc nomē Jeſus couē
nit ei ab eterno. Si ab habitu ſaluādi: tunc ꝯue-
nit ei ex tp̄e: ⁊ īpoſitū fuit ei ab angelo. Luce. i.
Uocabis nomē ei⁹ Jeſum: qd̄ vocatū eſt ab an
gelo priuſq̄ in vtero ꝯciperet̄. Si ab actu ſaluā
di: ſic ꝯuenit etiā ei ex tp̄e: ſed īpoſitū eſt ei a Jo
ſeph. Math. ij. Uocabis nomen ei⁹ Jeſuȝ. Jp̄e
eni ſaluū faciet pplm̄ ſuū a peccatis eoꝝ. quare
ꝛc̄. Et hec tibi ſufficiāt p p̄nti ꝟi. Quantū ad
tertiā ꝟi. dico ꝙ magis hoc nomē Jeſus ꝯuenit
q̄a nulluȝ aliud tam diuine ⁊ humane nature di
gnitatē oſtendit: ſicut hoc benedictū nom̄ Jeſuſ
Sed de hoc in ꝯcluſione ſequenti. q̄re ꝛc̄.

De ꝯpoſitiōe h⁹ nominis Jeſus ꝯcluſio 2ᵃ.

Ecipe ſcḋam ꝯcłonē. vȝ. Quāta ſit mira-
bilis noīs Jeſu altitudo: oſtendit ⁊ d̄cla
rat ei⁹ mirabilis ꝯpoſitio. vbi tres inq-
ramus ꝟitates. vȝ. Prima veritas eſt iſta. Ex
quot ſyllabis cōponit̄ hoc benedictū nomē Je-
ſus. 2ᵃ eſt. Ex quibus litteris componat̄. 3ᵃ eſt
An aliqui alij rep̄iant̄ vocati hoc nomie Jeſus.
Quantū ad primā dico ꝙ hoc nomen Jeſus
habet duas ſyllabas: vt oſtendat̄ ꝙ in Chriſto
ſunt due nature. ſ. humana ⁊ diuina. Diuina ex
patre de quo natus eſt ſine matre. Humana ex
matre de qua natus eſt ſine patre. Audi naturā
humanā. Uerbum caro factū eſt: ⁊ habitauit in
nobis. Audi naturā diuinam. Jn principio erat
verbum: ⁊ verbuȝ erat apud deum. Jtem audi
naturam humanam. Pater maior me eſt. Audi
naturā diuinā. Ego ⁊ pater vnum ſumus. Jteȝ
audi naturā humanā. Triſtis eſt aīma mea uſq̄
ad mortē. Audi naturā diuinā. Poteſtatem ha-
beo ponendi animā meā: ⁊ iteruȝ ſūmendi eam.
Sicut ergo due ſyllabe ſunt in vno nomine: ita
due nature ſuppoſitant̄ in vno ſuppoſito. q̄a nō
due p̄ſone: ſed vna ſub duab⁹ naturis in chriſto
exiſtit. vt patuit ſupra ſabbato tertie dominice.
in prima conſideratiōe. Uis tu anima cara uide
re magnitudinē huius nominis Jeſus: declina
illud: O grāmatice: quomō declinat̄ Jeſus: di
cit ipſe ꝙ Doctrinale dicit. Dat Jeſus vm quar
to: v reliquis ſemp habeto. Jn noie dei declina
illud. Ecce. Noīatiuo hic Jeſus. genitiuo huius
ieſu. datiuo huic ieſu, accuſatiuo hunc ieſuȝ. vo
catiuo o ieſu. ablatiuo ab hoc ieſu. Tres ergo
inflectiones habet. ſ. Jeſuſ. ieſu. ⁊ ieſum. Prima
finitur in. s. 2ᵃ in. u. tertia in. m. Junge mō ſimul
litteras has. ſ. s. u. m. quid queſo ſonat: Sum. ie
ſum. i. ego ſum deus. Je. n. apud hebreos idem
ſonat quod deus. Je igitur ſum. i. ego ſum deus
Nulla eniȝ res dicere poteſt ſuȝ in veritate pro
pria: niſi ſolus deus. quia omne tēpus deo pre-
ſens ē. nec in eo preteritū aut futurū cadit. Suc
ceſſiua eniȝ tēpore menſurant̄. quia tempus eſt
menſura motus. iiij. phiſicoꝝ. Permanētia autē
menſurant̄ euo. Quodlibet. n. p̄manens ſiue ſit
ſub̄a ſiue accidēs: dūmodo a mutatōe quacūq̄
preſcindat̄ menſurat̄ euo. ita ꝙ ſub̄m eui eſt eui
ternū. Unde Boet⁹ 3ᵒ de ꝯſo. O q perpetua mū
dum rōne gubernaſ. Terraꝝ celiq̄ ſator: qui tē
pus ab euo Jre iubes. ſtabiliſq̄ manēs: das cū-
cta moueri. Eternitate vero menſurant̄ que nō
habēt principiū neq̄ fineȝ. Et hec ſunt tm̄modo
diuina. Jnde Boeti⁹ vbi ſ. Eternitas inqt eſt
interminabilis vite ſimul ⁊ ſemel tota poſſitio.

Succeſſiua ergo habuerunt principiū: ⁊ habe-
bunt finē. ꝑmanentia habuerunt principiū: ſed
ñ habebunt finē: vt angeli ⁊ aīe rōnales. Etnā
ſic ut ipſa dīna nō habuerunt principiū: neqꝫ ha
bebūt finē. Quare ↄcludam⁹ ꝙ ſucceſſiua dicē
nō pñt: ego ſū: cū ſint ſemꝑ in ↄtinuo motu. Et
hinc eſt ꝙ quidā phī dixerunt ꝙ nō poſſum⁹ de
eadeꝫ aq numero currenti bibere ꝑꝑ ↄtinuum
fluxū. Inde inſtans pñs eſt q̄ſi iperceptibile. Jt
nec ꝑmanentia dicē pñt: ego ſū. qꝛ añ inſtans in
ceptionis ſue iſta ꝓpoſitio: ego ſū. fuit falſa. ꝗ ſo-
lūmō diuinis perſonis ↄuenit h̄ ꝟbū ſū. qꝛ ſemꝑ
de eis veꝝ fuit dicē: ego ſū: ⁊ nunq̄ꝫ fui uł ero:
niſi ꝑ reſpectū ad nos. Jñ in Exodo legim⁹. Cū
dñs Moyſen ad Pharaonē mitteret: vt dimit
teret ppł'm iſrł' ait. Jlli dicas. Jlle qui eſt: miſit
me. Et xp̄ſ ait. ego ſū qui ſū. ꝟbū. n. ſubſtantiuū
eſt. q̄ŕ ⁊c̄. Quantū ad ꝑam dico ꝙ h̄ nomē ie
ſus hꝫ quinqꝫ lr̄as: ex quib⁹ tanq̄ꝫ ex quinqꝫ pti
bus integralib⁹ cōponit. quaꝝ tres ſunt vocaleſ
⁊ due ſunt ↄſonantes. vocales ſunt. i. e. ⁊. u. ↄſo-
nantes ſunt. s. ⁊. m. Uocalis ſm grāmaticos eſt
q̄ dat ſonū de ꝑ ſe. pōt. n. eſſe ꝑfecta ps vni⁹ di-
ctionis: vt iſta lr̄a. a. eſt ꝑfecta ps hui⁹ ꝟbi amo.
Cōſonans āt nō reddit ſonū de ꝑ ſe. qꝛ nō pōt ſi-
ne vocali eē ꝑfecta ps alic⁹ dictionis: ſed bñ iū-
cta cū uocali. Jſta oīa patent expertis in grāma
tica. Quid ꝗ ſignificant in h̄ noīe Jeſus due ↄſo
nantes ⁊ tres uocales? Certe due ↄſonantes in
vno noīe ſignificant hūanitatē xp̄i in vna pſōa.
hūanitas. n. ex aīa ⁊ corpe eſt. ⁊ xp̄ſ uerā habuit
hūanitatē. ꝗ uerā aīam ⁊ carnē. vt ex̄ de here. c.
cū xp̄s. Et rō eſt. qꝛ ſicut ↄſonans nō ſonat de ꝑ
ſe: ita aīa ñ ſonat pſonā de ſe: nec corpus pſonaꝫ
de ſe. Et ēt ſicut ñ ↄſonantes ſimul iungant̄ nō
ſonant de ꝑ ſe: ſed bñ iuncte cū uocali: ita anīa ⁊
caro ñ ↄſtituerunt vnā pſonā in xp̄o: qꝛ tūc fuiſ-
ſent due pſone. Sed bñ iuncte cū perſona dīna:
tunc ille hō dictus eſt una perſona. Nā pſona di
uina abſtulit ab illa cōpoſitione aīe ⁊ corpiſ viꝫ
pſonalitatis: qꝛ ſufficiens erat perſona ipſa dīna
ſuſtentare duas in xp̄o nāe. ſ. diuinā ⁊ hūanam.
Jn nobis āt pſonalitas ſurgit ex ipſa unione aīe
⁊ corpis: qꝛ aīa nō eſt pſona ꝑ ſe: vt dicunt theo
logi ↄ magr̄m in ꝑo ſnīaꝝ. Tres āt uocales ī v-
no noīe ſignificant treſ pſonas in una ſubā: quē
admodū Abrahā tres uidit ⁊ unū adorauit. Et
Aquilinus ille diſcipulus clamat. tres ſunt q te
ſtimoniū dant in celo: pr̄: ꝟbuꝫ: ⁊ ſpūs ſcūs. ⁊ hi
tres unū ſunt. Et ſic q̄libet uocalis dat ſonū de
ꝑ ſe. ita q̄libet pſona dat ſonū de ꝑ ſe. ſ. pr̄ filiuſ ⁊
ſpūs ſcūs: pſona. n. eſt rōnalis ſubā ꝑ ſe ſonans.
Quare concludam⁹ ꝙ Jeſus inquantū deus ꝑ
ſe ſonat: nō āt inquantū hō. qꝛ perſona diuina uī
perſonalitatis ab hūanitate retinuit: ut dictū ē.
Et nō ulterius ꝙ h̄ bn̄dictū nomen Jeſus habꝫ
illas eaſdē lr̄as quas hꝫ h̄ nomen Jehuue: qd̄ di
cunt iudei nomen ineffabile. vn̄ nec illud ꝓferr̄
audent: ſed loco illius ſcribunt ⁊ proferunt hoc
nomen adonai. Reuera illud eſt ineffabile: non

quidē quantū ad ſonū: ſed quantū ad intellectū
qꝛ tres ille uocales in uno noīe trinitatē perſoa
rū in vna ſubā deſignant. Et tante ꝟtutis eſt h̄
nomen Jehuue: vt peritiſſimi aſſerunt hebreo-
rū ꝙ ſi diſtinguat̄ in tres dictiones: q̄libet illaꝝ
ſigificat idē qd̄ totū Jehuue. vt ſi dicat̄. Je. hu.
ue. qd̄libet illoꝝ eſt nomen dei. Je. eni eſt qd̄ dr̄
ſicqꝫ de alijs. vt inuat̄ ꝙ q̄libet perſona diuina:
ſicut ⁊ ipſa nā eſt vnus deus. Media āt lr̄a. ſ. e.
geminat̄: qꝛ media tm̄ perſona geminū hꝫ in di-
uinitate reſpectū: qm̄ filius eſt a pr̄e: ⁊ ab ipſo ſi
mul cū pr̄e ſpūs ſcūs. O mira ⁊ profunda ſapia
dei q̄ꝫ ꝑpulchre ⁊ ſubtiliter redēptori nr̄o hꝫ du
as nās unū nomen adinuenit. Quis ille tā pru-
dens q ab altitudine iſtius bn̄dicti noīs ñ ↄfun-
dat̄? q̄ŕ ⁊c̄. Quantū ad tertiā ꝟi. dico ꝙ tres
alij precipue uocati ſunt in veteri teſtō h̄ nomie
Jeſuſ. Prio Joſue qui dr̄ Jeſuſ naue. Ecc̄. xlvj.
Uir fortis in bello Jeſus naue. Scd̄o dr̄ Jeſuſ
filius Jodech. vt pꝫ Aggei. ij. Tertio Jeſus fili
uſ Sirach. Ecc̄. xlvj. Et tm̄ iſti nō fuerunt tante
dignitatis ſicut xp̄s. Sed h̄ ideo factū eſt ut eſ-
ſent figura veri Jeſu. Nā Joſue vir fortiſſimuſ
fuit: qui filios iſrł' introduxit extirpatis canane
is in terra ꝓmiſſionis: qd̄ fuit figura fortiſſimi
athlete xp̄i q ſua fortitudine ⁊ potentia debel-
lauit aereas ptātes: ⁊ tandē debellato ſathana
introduxit nos in eternā gloriā: vt dictū ē. ſ̄. ꝙ
ſaluator nr̄ eſt. Itē Jeſus filius Jodech fuit ſa-
cerdos qui edificauit tēplū. Et h̄ in figurā ſūmi
ſacerdotis xp̄i: qui ſemetipſū obtulit. Jſa. liij. ob
latus eſt: qꝛ uoluit. Itē ieſus Sirach fuit doctō
eximius ī figurā veri doctoris ieſu xp̄i: q ſua do
ctria totū vniuerſū ꝑluſtrauit. Et h̄ iō: qꝛ adhuc
tenellus in medio doctoꝝ interrogante ⁊ ridē
tē inuenerūt illū pentes ei⁹. Et ſic ſiqui alij re-
periant̄ h̄ noīe uocati: illud figurā dicam⁹ ꝟi ie-
ſu xp̄i. q̄ŕ ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro ꝑa concīone.

De ſublimatione h⁹ noīs Jeſus concīo 3ª.

a
Ccipe tertiā concīonē. vꝫ. Nō fuit hoc
nomē ieſus a pctōribus adeo depreſſū:
qn magis a deo ſit ſublimatū. vbi tres
inquiram⁹ ꝟi. vꝫ. Pª ꝟi. eſt iſta. Qui ſunt illi
qui magis nomen ieſu xp̄i ſubſanauerūt. 2ª ē.
Qūo ſci illū honorauerūt. 3ª eſt. Qūo pr̄ ⁊ fili⁹
⁊ ſpūs ſcūs illū exaltauerunt. Quantū ad ꝑ-
mā dico ut ſubſanationes iudeoꝝ relinquamuſ
ꝙ nunq̄ꝫ fuit filius dei xp̄s ieſus ſic ſubſanatus:
ſicut fit hodie a miſeris xp̄ianis. Nā ſi diligēter
oēs mundi ſtatus cōſiderabimus: nō niſi xp̄i ie-
ſu irriſores reperiemus; heu prochdolor: totus
mundus in malo ligno poſitus eſt. Receſſit eni
lex a ſacerdotibus: iuſtitia a principibus: conſi-
lium a ſenioribus: fides a populo: amor a ꝑenti
bus: reuerentia a ſubditis: charitas a prelatis:
diſciplina a doctoribus: ſtudiū a ſcholarib⁹: reli
gio a monacis: deuotio a monialib⁹: honeſtas a
iuuenibus: timor a ſeruitoribus: fidelitas a mili
tibus: ↄcordia a ciuibus: ↄuicinitaſ a ruſticis: ꝟi
tas a mercatoribus: largitaſ a diuitib⁹: patiētia

a paupibus: caſtitas a ꝟginibuſ: timor a viduis:
pudicitia a ↄiugatis. ⁊ tota italia iā corrupta eſt
⁊ fetet vſqꝫ ad nares dei. de q̄bus aliq̄ diximus
ſup in ſmone de abuſiōibus mūdi. Longior eīꝫ
q̄ꝫ inſtitui ſmo eēt: ſi oīum ꝑticulariter ſtat⁹ diſ-
currere vellē. Nō. n. hodie ē vere q faciat bonū
nō eſt vſqꝫ ad vnū. Jſa. i. Dereliquerūt dn̄ꝫ bla
ſphemauerūt ſcm̄ iſrł': alienati ſunt retrorſuꝫ ⁊c̄.
Ad Phił. ij. Oēs que ſua ſunt q̄runt: nō q̄ Jeſu
xp̄i. Et Hiere. ii. Uerterūt ad me tergū ⁊ nō fa-
ciē. ⁊ ī tpe afflictōis ſue dicēt. ſurge ⁊ libera nos
Et. xxxij. ait. Uerterūt ad me terga ⁊ nō facies
cū docerē eos diluculo ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝑ ꝑma
ꝟi. Q̄tū ad ꝑam dico ꝙ ſci q̄ttuor modis ma
xime nomē Jeſu venerati ſūt. ſ. inuocatiōe. ↄfeſ
ſione. benedictōe. ⁊ iclinatōe. Prio inuocatiōe
Paul⁹. Oīa quecūqꝫ facitis in ꝟbo aut in ope:
in noīe Jeſu xp̄i facite. Scd̄o ↄfeſſiōe. Pau-
lus. Corde. n. credit̄ ad iuſtitiā: ore aūt ↄfeſſio fit
ad ſalutē. ad Phił. ij. Oīs lingua ↄfiteat̄: qꝛ dn̄s
nr̄ Jeſus xp̄s in gl'a ē dei pr̄iſ. vide ſ̄. ſmone. ix.
Tertio bn̄dictōe. ps. Sit nomē ei⁹ bn̄dictū in
ſecula. Idē. Benedicā dn̄m in oī tpe: ſemꝑ laus
ei⁹ in ore meo. Idē. Benedicā te in vita mea: ⁊ ī
noīe tuo leuabo man⁹ meas. Idē. Cantate dn̄o
⁊ bn̄dicite noī ei⁹: ānunciate de die in diē ſaluta
re ei⁹. Quarto in iclinatōe: ad Phił. ij. Jn no
mine Jeſu oē genu flectat̄: celeſtiū: terreſtriū: ⁊
infernoꝝ. Sꝫ de h̄ ↄſideratiōe ſeq̄nti. quare ⁊c̄.
Q̄tū ad tertiā dico ꝙ Paulus ſatis oſtendit
illud ad Phił. ij. c. Propter qd̄ inq̄t exaltauit il
luꝫ ⁊ dedit illi nomē qd̄ eſt ſuꝑ oē nomē. ſ. h̄ nom̄
Jeſus. Exaltauit illū aūt tripl'r. ſ. quo ad ſanctoſ
ſuos. quo ad eccleſiā. ⁊ quo ad gl'am. Sꝫ de hoc
in tota ↄſideratōe ſeq̄nti. Nō tm̄ q̄ꝫtum ad pñſ ꝙ
xp̄s exaltat⁹ eſt q̄nqꝫ modis. Prio exaltat⁹ eſt
in cruce. Jo. iij. Sicut exaltauit Moyſes ſpen-
tem in heremo: ita exaltari oꝫ filiū hoīs. Et. c. xij
Ego ſi exaltat⁹ fuēo a terra oīa trahā ad meipꝫ
Scd̄o exaltat⁹ eſt in reſurrectione. ad Phił. ij.
Exaltauit illū ⁊ dedit illi nomē ⁊c̄. Tertio in
aſcenſiōe. ps. Eleuata eſt magnificētia tua ſuꝑ
celos. Quarto in gentiū ↄuerſiōe. ps. Exalta-
bor in gētib⁹. ⁊ exaltabor ī ſra. Quito ī extrēa
retributōe. Jſa. lij. Ecce iſrł' ſu⁹ tu⁹ exaltabit̄ ⁊ e
leuabit̄: ⁊ erit ſublimis valde. Math. xvj. Am-
mō videbitis filiū hoīs veniētē ī nubib⁹ celi ⁊c̄.
Et ī hac vltia exaltatōe q̄dā erūt cū xp̄o ieſu cā
tātes: q̄dā plorātes. Plorātes q̄dē erūt damnati
oēs. Sap̄. v. Dicēt intra ſe pniam. ſ. ifructuoſā a
gētes: ⁊ ꝑ āguſtia ſpūs gemētes. hi ſunt q̄s aliq̄n
habuim⁹ ī deriſū: ⁊ in ſilitudinē iꝓperij. nos īſen
ſati vitā illoꝝ exiſtimabaꝫ⁹ inſaniē: ⁊ finē eoꝝ ſi
ne honore. Ecce qūo ↄputati ſt̄ int̄ filios dei: et
int̄ ſcōs ſors illoꝝ eſt. Cātāteſ erūt oēs iuſti. Jſa.
lj. Et nūc q redēpti ſt̄ a dn̄o. ſ. Jeſu. reuertēt̄. ſ. ad
deū: a q̄ ꝑ creatōeꝫ habuert eē: ⁊ veniēt in ſiō. ſ.
in eccl'iam triūphātē: laudāteſ: qꝛ. ſ. hec ē uita eo
rū laudare deū. ps. Beati q habitāt ī domo tua
in ſecula ſeculoꝝ laudabūt te. Et letitia ſempit-

na ſuꝑ capita eoꝝ. ad Ro. viij. Nō ſunt ↄdigne
paſſiōes hui⁹ ſeculi ad futuraꝫ gl'am. Jſa. xxxv.
Ueniēt in ſion cū laude: ⁊ letitia ſempit̄na ſuper
capita eoꝝ. gaudiū ⁊ exultationē obtinebūt. Et
ſeq̄t̄. Fugiet dolor ⁊ gemit⁹. dolor. ſ. oīs mali in
trinſeci. ⁊ gemit⁹. ſ. oīs mali extinſeci. Ego ipſe ↄ
ſolabor vos dicit dn̄s. ij. Cor. i. Pater miſericor-
diaꝝ ⁊ de⁹ toti⁹ cōſolatōis. Dupl'r ↄſolant̄ ſancti
ſ. in videndo deū ⁊ xp̄m hominē. Jo. xvij. Hec ē
vita eterna: vt cognoſcant te verū deum: ⁊ quē
miſiſti Jeſum chriſtum ⁊c̄. Jſta ſufficiant.

De honore Jeſu xp̄i ⁊ gl'a ↄſideratio prima.

d
E honore et reue
rentia Jeſu xp̄i tertio loco videam⁹.
vbi tres alias ↄcīones ſubiūgamus
vꝫ. Nūq̄ꝫ fuit Jeſus in cruce a iudis
tm̄ vituperatus. qn multo magis fuerit a diſcipu-
lis exaltat⁹. Scd̄a ↄ° eſt. Nūq̄ꝫ fuit Jeſus a iu
deis tm̄ deriſus ī ſynagoga ⁊ eoꝝ tēplo: qn mltō
magis in eccl'ia xp̄iana ſit honorat⁹. 3ª ↄ° ē iſta
Nūq̄ꝫ fuit in mundo Jeſus tantum ſpretus: qn
multo magis ſit in gloria celeſti ſublimatus.
Qual'r a diſcipulis xp̄s fuit in eoꝝ predica-
tionibus ⁊ dictis ⁊ factis exaltatus ↄcīo ꝑma.

a
Ccipe primā ↄcīonē ⁊c̄. vt ſ̄. ubi tres in
gramus ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. eſt iſta.
An crux xp̄i q̄ fuit ei⁹ grāde ſupplicium
fuerit ꝑ nomē Jeſu aliquo mō exaltata. 2ª ꝟi.
eſt iſta. Quot modis fuit Jeſuſ in cruce ſubſana
tus. 3ª eſt. Qūo a diſcipulis fuit Jeſuſ exaltat⁹
Q̄tū ad ꝑmā dico ꝙ ꝓpter Jeſu nomē crux
q̄ erat latronū ſuppliciū decē modis ꝑncipaliter
fuit exaltata. vꝫ. Jn alta ⁊ ſtupēda figuratiōe.
Jn mirabili formatōe. Jn ornata decoratōe.
Jn magni myſterij cognitōe. Jn miraculorū
operatione. Jn ꝑdicantiū laudatōe. Jn ſingula
ri ipreſſiōe. Jn hoſtiū deiectōe. Jn adoratiōe
Et in humili aſſumptōe. Primo nobilitateꝫ
ſancte crucis oſtendit alta ⁊ ſtupēda figuratio.
Prima. n. ei⁹ figura ab ipſo initio naſcētis mū
di ꝓceſſit: qn̄ formauit de⁹ hoīem de limo terre
Quid. n. ipſa ſtatura hūana expanſis manib⁹ et
brachijs oñdebat: niſi exp̄ſſe formā crucis: vt ꝑ
eā vꝫ formā intelligeret̄ reformādus: in qua hō
fuerat formatus. Scd̄o figurat̄ in arca quaꝫ
trecentoꝝ cubitorū compoſuit: in qua ſaluata ē
humana nā. Geñ. vj. Quid. n. iſte numer⁹ oñdit
niſi ſignū crucis? q̄a prima eius littera tau eſt
qd̄ fuit ſignū crucis: ⁊ ꝑ ipſam ſaluati ſum⁹. ꝑma
Pe. i. Nō corruptibilib⁹ auro uł argēto redēpti
eſtis: ſꝫ ꝓcioſo ſanguine ieſu xp̄i agni imacula-
ti. Apoc̄. i. Lauit nos a peccatis noſtris in ſāgui
ne ſuo. Tertio figurat̄ per ſcalā Jacob: ꝑ quaꝫ
angelos aſcendentes ⁊ deſcendentes ↄſpexit: et
cuius cacumē celoſ tangē videbat̄. Geñ. xxviij
Per hanc aīe a penis liberate myſterio āgeloꝝ
deſcendentiū portant̄ ad celū. Per hanc gl'oſus
Stephan⁹ aſcendit videns celos aptos: cuꝫ ait.
Dñe ieſu accipe ſpm̄ meuꝫ. Act'. vij. Quarto

ſiguraꝑ in linitōe quā faciebāt filij iſrˡ in exitu ð
egypto. Nā ſup vtrāq3 poſtē ⁊ ſup liminare do-
mū tingentes ſanguine agni paſcalis formam
crucis depingebant:per quā liberati ſunt ab ex
terminatore. Exo.xij. Quā ſi nos ſup poſtē cor
dis ⁊ oris ſup liminare cordis tinxerim⁹ ſangui
ne crucifixi liberabimur ab illo exterminatore
qui eſt malleus vniuerſe terre. Quinto figu
raꝑ in orōne Moyſi. Moyſe nāq3 orante ī mo-
te extenſis brachijs ⁊ manibus in formā crucis
vincebat pplꝰs dei. Exo.xvij. Sic ⁊ ieſus i cru
ce expanſis manibus orans:pplꝰs chriſtian⁹ vi
ctoriā ſalutis obtinuit. Sexto figuraꝑ in ar-
bore iuniperi:ſub vmbra c⁹ Helias ſedit.iij. R.
xix. Sic ⁊ in oībus tribulatiōib⁹ crucis vmbra
refrigeriū preſtat. Cant.ij. Sub vmbra illi⁹ quē
deſideraueram ſedi:⁊ fructus eius dulcis gutturi
meo. O dulcis aīa que in iſtius caduci mūdi ar
dore ardes:⁊ ſudore caloreq3 honoꝝ tꝑaliū ple
na es:⁊ pp eoꝝ amiſſionem affligeris. veni ſub
vmbra huius ſanctiſſime crucis ⁊ refrigerabe
ris. Si tribularis crucē hanc reſpice:⁊ in ea pē-
dentē ꝯſidera:an ipſe pro te magis:an tu ꝑ ipo
magis patiaris:ꝯputa dolores tuos cū ſuis. Si
onere peccatoꝝ grauaris: ſub vmbra hac quie
ſce:⁊ ne deſperes. Ecce in ea pendens nō vidi-
ctā:ſed pacē clamat:dicenſ.pr̄ ignoſce ⁊c̄. Quid
erras: nullū ſalubrius remediū ligno crucis ⁊c̄.
Quid in tantis figuris moror? Breuiter h̄ btā
crux eſt lapis ille erectus in titulū: ſuper quem
nr̄ Jacob.i. Jeſus oleū miſicordie fudit. Gen.
xxviij. Hic eſt locus ubi frēs Joſeph tinxerunt
tunicā eius in ſanguine hedi. Gen.xxxvij. Hoc
eſt lignū miſſū in aquas marath ⁊ dulcorate ſt̄.
Exo.xv. Hec eſt ꝟga q̄ percuſſa petra dedit a-
quas in habundantia. Numeri.xx. Hic ē Pau
lus in quo erecte ſerpente eneo: oēs qui in eū a
ſpiciebant:a morſibus ſerpentū liberabanꝑ. Nu
meri.xxi. Hec eſt cythara in qua nr̄ Dauid pul-
ſans malignoꝝ ſpirituū īpetuſ refrenabat.i. R.
xvi.⁊ vlti. Et ſic de alijs. Certe aīa tot ſunt hui⁹
bn̄dicti ligni figure ꝙ ſtupore ꝯfundor: q̄ profe
cto altitudinē ⁊ nobilitatē ei⁹ oñdunt. Et ſic pꝫ
ꝑma exaltatio. 2ª exaltatio crucis eſt in mira
bili e⁹ formatione. Quattuor.n.ligna Jeſu cru
cē ꝯſtruxerunt.ſ.palma:cypreſſus:cedrus:⁊ oli
ua. vñ ꝟſus. Quattuor iſta ligna cedrus:cypreſ
ſus:oliua. Cū quib⁹ eſt palma: ſi crux cōponiꝑ al
ma. Nec ſane h̄ ſine magni myſterij ſignificatio
ne. Palma.n.ſignū victorie ē: q̄ antiq victores
coronabanꝑ. Et ubi eſt tanta victoria q̄nta ē ui
ctoria crucis:in q̄ Dauid nr̄.i. Jeſus puus ⁊ iner
mis: Goliath ingenti turba munitū armis potē
tē deiecit.i. R.xvij. Et ad Col.ij.ca. Debellauit
aereas poteſtates:delens inquit ibi apoſtol⁹ qđ
aduerſus nos erat cyrographū decreti.ſ.mortiſ
qđ erat ꝯtriū nobis:⁊ ipſū tulit de medio affigēs
illud cruci expolians ꝑncipatus ⁊ ptātes ⁊c̄. Cy
preſſus arbor boni odoriſ eſt. Et certe nō ē odor
ſicut odor crucis:cuius odore multa corpa ſcōꝝ

q dormierant ſurrexerūt ⁊ venerunt in ſcām ci-
uitatē ⁊ apparuerūt multis. Math.xxvij. Oli
ua ſuo liquore q ceteris ſupenatat. ⁊ ubi melior
liquor miſicordia dei:quē ſamaritanus infudit
vulnerib⁹ ſauciati. Luc.x.c. Cedrus arbor ipu-
treſcibilis ē. Et crux ſcā ab oī nos putrefactiōe
ꝓſeruat. Act.v. Fide mūdanſ corda ipſoꝝ:⁊ ipa
incorruptibilis vſq3 ad diez iudicij pſeuerabit.
Mat.xxiiij. Apparebit ſignū filij hoīs ī celo ⁊c̄.
De iſtis quattuor lignis notat ēt glo.in cle. i. de
ſūma trini.ſup ꝟbo.cruci.qr̄ ⁊c̄. 3ª exaltatō ē
in ornata decoratione. Nūq3.n.auꝝ:argentuz:
lapides ꝓcioſi:⁊ qcqd in ornatū alic⁹ rei accōmo
dari pōt:nō ornare aliqd pn̄t:ſic ſanguis ⁊ mem
bra xp̄i crucē ſcām ornauerūt. vñ in hymno can
tat eccl̄ia. Arbor decora ⁊ fulgida:ornata regiſ
purpura:electa digno ſtipite: tā ſcā mēbra tāge
re. purpura regis fuit ſanguis xp̄i nudo xp̄i cor-
pori faciens ueſtimentū. purpura. n.in qdā aia-
lis ſanguine tingiꝑ.qr̄ ⁊c̄. Quarta exaltatio ē
in magni myſterij cognitōe. Si.n.linguis hoīuz
loquerer ⁊ angeloꝝ crucis myſteriū exprimere
ñ valerē. Mirabiꝑ certe ſcā eſt ſcīa iſta:ꝯforta-
ta ē ⁊ ñ potero ad eā. vtinā cōphendē poſſemus
cū oīb⁹ ſcīs q̄ ſit iſti⁹ ſcē crucis latitudo:lōgitu-
do:ſublimitas:⁊ pfundū. Tāta nēpe ē latitudo
ei⁹ vt extendaꝑ e⁹ charitas vſq3 ad inimicos: di-
cente dn̄o Mat.v.c. Diligite inimicoſ vr̄os:bn̄
facite his q oderūt vos. Et ipſe Jeſus expanſis
manib⁹ ꝓ inimicis exorauit. dicēs. pr̄ agnoſce il
lis. Luc.xxiij. Tātaq3 e⁹ eſt lōgitudo: vt in ei⁹ fi
de neceſſe ſit pſeuerare vſq3 ad mortē. Math.
x. Qui pſeuerauerit vſq3 in finē:hic ſaluus erit.
Sic ⁊ xp̄s cū dilexiſſet eos: in finē dilexit eos.
Jo.xiij. Sūmitas ei⁹ ē celū tāgens:vt nos ñ ter
rena:ſ3 celeſtia doceat amare. ad Col.iij. Que
ſurſū ſūt q̄rite:ñ q̄ ſup terrā. Sic ⁊ xp̄s uolūtatē
pr̄is ſue ꝓtulit volūtati: dicēſ. ver̄ tñ ñ ſicut ego
uolo:ſ3 ſic tu. Mat.xxvj. Profūditas e⁹ ē pfū-
ditas iudicioꝝ dei. vt q̄re hūc uocat:illū repro-
bat. vt cū Paulo dicam⁹ ad Ro.xj. O altitudo
diuitiaꝝ ſapīe ⁊ ſcīe dī: q̄3 incōphenſibilia ſūt iu
dicia e⁹ ⁊ iueſtigabileſ vie e⁹.qr̄ ⁊c̄. Quita e-
xaltatio ē ī miraculoꝝ opatōe. ps. Exaltabor i
gētib⁹:⁊ exaltabor ī tra. vide miraculū mortui
ſuſcitatī ī iuētōe ſcē crucis. Sexta exaltatio
ē ī pdicātiū laudatōe. Jſa.xiij. Sup mōtē caligi
noſū leuate ſignū ⁊ exaltate uocē.i. Cor.i.c. Ju
dei ſigna petūt: greci ſapīam q̄rūt. Nos āt pdi-
cam⁹ xp̄m ieſū crucifixū. Judeiſ qdē ſcādalū:gē
tib⁹ āt ſtultitiā. ipſis āt vocat] iudīs atq3 grecis
xp̄m dei ꝟtutē ⁊ dei ſapīaꝫ. qr qđ ſtultū ē dī:ſa-
pienti⁹ ē hoīb⁹. ⁊ qđ īfirmū ē dei: forti⁹ ē hoīb⁹. ⁊
paꝝ ītra. Jnfirma mūdi eligit ds: vt fortia q̄q3
ꝯfūdat:⁊ q̄ ſtulta ſūt mūdi eligit ds vt ꝯfundat
ſapiētes. Et igbilia ⁊ ꝯtēptibilia elegit:⁊ ea q̄ ñ
ſūt: vt ea q̄ ſūt deſtrueret: vt ñ gl̄ieꝑ oīs caro in
conſpectu ei⁹ ⁊c̄. Septia ē in ſingulari ipreſ-
ſione:qr ſignū qđ prius erat latronū iprimiꝑ in
frōtibus ipatoꝝ: ut nō erubeſcamus eē ſub x̄o

in carne crucifixo. Ad Gal.vi. Mihi abſit glia
niſi ī cruce dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i. Luce.xij. Qui eū
erubuerit corā hoīb⁹:erubeſcet ⁊ ipſe eū corā pa
tre ſuo. Et p̄⁹ Pe.iij. Parati ſum⁹ reddere rōez
omni poſcenti de ea q̄ in nobis eſt fide ⁊ ſpe ⁊c̄.
Octaua eſt in hoſtiū deiectōe ſiue ſpūaliū ſi
ue corporaliū. De ſpūalib⁹ inimic] Criſo⁹ ait. Dia
bolus timet crucē in q̄ letale vuln⁹ accepit. ps.
Dediſti timentib⁹ te ſignatiōez vt fugiāt a facie
arc⁹.i.crucis. De inimicis corpalib⁹ pꝫ q̄ñ dictū
eſt Conſtantino. Cōſtantine in hoc ſignū vinceſ. ps
Fac mecū ſignū in bono: vt videāt q me oderūt
⁊ ꝯfundanꝑ: qm̄ tu dn̄e adiuuiſti me ⁊ ꝯſolat⁹ es
me. Et xp̄s ð diabolo cū de ipſo triūphauit. ps.
Dn̄s regnauit a ligno. Jſa.ix. Fact⁹ eſt ꝑncipat⁹
ſup humeꝝ ei⁹. Et q in hoc ſigno paueāt dmōeſ
repiꝑ in ſcripturis:ſ3 nō auctēticis. Dormientem
quēdā iudeū q caſu ð ſigno crucis ſe ſignauerat ue
[illegible] malign⁹:ſ3 dixiſſe legitur
Uas vacuū eſt:ſ3 ſignatū. Nona exaltatio ē
[illegible] qr adoraꝑ qđ prius ſpernebaꝑ. Sꝫ q̄ñ
[illegible] ut de cōſe. di.iij.c.crucis. Et
[illegible] adorei dixim⁹ in ſupiorib⁹. Exeplū
[illegible] dic qualiter eā adorauit. Decia ex
[illegible] eſt in huiꝰ aſſūptōe. qa multitū viri q̄3 fe
[illegible] myſteriū crucis ſentierēt: ꝓ ipſa mortē ele
gerūt. Math.xvi. Qui vult venire poſt me:ab
neget ſemetipm:⁊ tollat crucē ſuā ⁊ ſequaꝑ me.
Per crucē intellige quācūq3 aduerſitatē quam
[illegible] p ei⁹ amore portam⁹. Quia: vt Greg.
[illegible] ſine ferro martyreſ eē poſſum⁹: ſi patiaz
[illegible] tolleremus.qr̄ ⁊c̄. Et h̄ ſufficiāt ꝓ p̄ꝰ ſbi. Or
[illegible] ad ſūm dico q triplici aīa mea ſi geſta paſ
ſionis ꝯſiderabis:ſiniſtrā quodāmō ſubſanetōeſ
[illegible] Subſanauerūt me ſubſanatiōe. Dice
bant:alios ſaluos fecit: ſeipm ſaluū facē ñ pt.
Sꝫ ve vobis miſeris iudeis. Qm̄ vt ait. ps. q ha-
bitat in celis irridebit eos. ⁊ dn̄s ſubſanabit eos.
Prouer.i. Ego q̄3 in interitu vr̄o ridebo ⁊c̄. Or
[illegible] ad tertiū dico vt de ceteris taceā. Paul⁹ glo
[illegible] ieſu magnificēt: vt ꝓ ipſo moriēs
[illegible] Jeſu ſemp hēret. E quot ſalt⁹ fecit e⁹ glo
[illegible] tot fontes dn̄e gr̄a ſcaturiere:vt pꝫ
Rome ad aquā ſalt⁹. vbi hētur eccl̄ia triū fon-
tiū. Et tantū nomē hoc in vita dilexit: vt ipꝫ cir
ca q̄dringentas vicēs ſuis in ep̄lis cōmemoret.
Jn ep̄la.n.ad Romanos p̄.c. qnq3 vicib⁹ cō
memorat dicēs. Paulus ſuus Jeſu xp̄i vocat⁹
ap̄lus:⁊ ſequiꝑ ex reſurrectōe mortuoꝝ ieſu xp̄i
ꝑ quē accepim⁹ grām ⁊ ap̄latū ad obediendū fi
dei in oīb⁹ gētib⁹ in q̄b⁹ eſtis ⁊ vos uocati ieſu
xp̄i ⁊c̄. Jtē. Gr̄a vobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊ do
mino ieſu xp̄o. Jtē. Primū grās ago deo meo ꝑ
ieſum xp̄m ꝓ oīb⁹ vobis:qa fides nr̄a ānunciaꝑ ī
vniuerſo mūdo. Et h̄ in.c.p̄. Jn 2⁹.c. ſemel tm̄
noīat ieſum dicēs. Jn die qua iudicabit dn̄s oc-
culta cordiū hoīum ſm̄ euangeliū meū ꝑ ieſum
xp̄m. Jn 3⁹.c. trib⁹ vicib⁹ cōmemorat: dicens.
Juſtitia aūt dei eſt ex fide ieſu xp̄i ſup oēs q cre
dūt in eū. item. Juſtificati ꝑ redēptiōez que ē in

xp̄o ieſu. item. Ut ſit ipſe iuſt⁹ ⁊ iuſtificans euꝫ q
ex fide eſt ieſu xp̄i. Jn q̄rto.c. tm̄ ſemel. Repu
tabiꝑ inquit ad iuſtitiā credentib⁹ in eū:q ſuſcita
uit ieſū xp̄m a mortuis. Jn.v.c. ſepties. Prio
Juſtificati inq̄t ex fide pacē hēamus ad deuꝫ ꝑ
dn̄m nr̄m ieſum xp̄m. Jtē. Ut quid.n. xp̄s cū ad
huc infirmi eſſem⁹ ſm̄ tēpus ꝓ ipijs mortu⁹ eſt.
Jtem. Si cū adhuc pctōres eēmus ſm̄ tempus
xp̄s ꝓ nobis mortu⁹ eſt. Jtē. Multo igiꝑ magis
iuſtificati in ſanguine ipſi⁹ ſalui erim⁹ ab ira per
ipſum. Jtem. Gloriamur in deo ꝑ dn̄m nr̄m ieſū
xp̄m:ꝑ quē nūc recōciliationē accepim⁹. itē. Gr̄a
dei ⁊ donū in gr̄a vnius hoīs ieſu xp̄i in plēs ha
bundauit. Jtem. Habūdantiā gr̄e ⁊ donationiſ
accipiētes in vita regnabūt ꝑ vnū ieſum xp̄m.
Jtem. Gr̄a regnat ꝑ iuſtitiā in vitā eternā ꝑ ieſū
xp̄m dn̄m nr̄m. Jn.vj.c. noīat q̄ter. Prio inq̄t
Quicūq3 baptiçati ſum⁹ in xp̄o ieſu in morte ipi
us baptiçati ſum⁹. Cōſepulti.n. ſum⁹ cū illo ꝑ ba-
ptiſmū in mortē: vt quō ſurrexit xp̄us a mortuiſ
ita ⁊ nos in nouitate vite ambulem⁹. Jtē. Si āt
mortui ſum⁹ cū xp̄o: credim⁹ q ſimul etiā viuem⁹
cū eo. Scientes q xp̄us reſurgens ex mortuis
iam non moriꝑ. Jtem. Eſtimate vos mortuos q
dem eſſe pctō: viuentes aūt deo in xp̄o ieſu. Jtē
Stipendia.n. pcti mors: gr̄a aūt dei vita eterna
in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. Jn.vij.c. noīat bis. Prio
dicēs. Mortificati eſtis legi ꝑ corp⁹ xp̄i. itē. Jn
felix ego hō: qs me liberabit de corpore mortis
hui⁹: gr̄a dei ꝑ ieſum xp̄m dn̄m nr̄m. Jn.viij.
ca. nouies. Et p̄. Nihil inq̄t damnatiōis eſt his q
ſunt in xp̄o ieſu qui non ſm̄ carnē ābulant. Jtez
Lex.n. ſpūs vite in xp̄o ieſu liberauit me a lege
peccati ⁊ mortis. Jtem. Si quis ſpm̄ xp̄i non hꝫ:
hic non eſt ei⁹.ſ. xp̄i. Jtem. Si xp̄us in nobis eſt
corpus quidē mortuū eſt ꝓpter pctm̄; ſpūs uero
viuit ꝓpter iuſtitiā. Jtem. Si ſpūs eius qui ſu
ſcitauit ieſum habitat in vobis q ſuſcitauit ieſuz
xp̄m a mortuis viuificabit ⁊ mortalia corpa ve
ſtra ꝓpter inhabitantē ſpūm eius in vobis. itez.
Jpſe.n. ſpūs teſtimoniū reddit ſpūi noſtro q ſu-
mus filij dei. Si aūte filij ⁊ heredes. heredes q̄-
dem dei: coheredes autē xp̄i. item. Quis accu-
ſabit aduerſus electos dei: deus q iuſtificat. qs
eſt qui cōdemnet: ieſus xp̄us qui mortuus eſt.
imo q ⁊ reſurrexit: q eſt ad dexterā dei: q etiam
interpellat ꝓ nobis. item. Quis nos ſepabit a
charitate xp̄i: tribulatio ⁊c̄. item. Cert⁹.n. ſuꝫ q
neq3 mors: nꝫ vita: nꝫ āgeli ⁊c̄. poterit nos ſepaꝑ
a charitate dei q̄ eſt ī xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. Jn.ix.
ca⁹ ter noīat. Et p̄. Ueritatē inq̄t dico ī xp̄o ⁊ nō
mētior: teſtimoniū mihi reddēte ꝯſcīa mea ī ſpū
ſcō ⁊c̄. item. Optabā egoipſe anathema eſſe a
xp̄o ꝓ fratrib⁹ meis. item. Ex q̄bus xp̄us ſꝫ car
nem q eſt ſup omnia in ſecula benedictuſ. Jn
decimo ca⁹ ter nomiat. Et p̄. Finis.n. legis chri
ſtus ad iuſtitiā omni credēti. item. Ne dixeris ī
corde tuo. quis aſcendet in celū.i. xp̄m deducē.
aut qs deſcēdet in abyſſū: hoc ē xp̄m ex mortuis
ſuocaꝑ. itē. Fides ex auditu: auditꝰ āt ꝑ ꝟbū xp̄i

In duodecimo ſemel tm̄: qm̄ in .xi. ca° nō ex-
preſſit illū: ⁊ dicit ſic. Multi vnū corpus ſumus
in xp̄o: ſinguli aūt alter alterius mēbra. In de
cimotertio ca° et ſemel tm̄ dicens. Abiiciamus ḡ
opa tenebraꝝ: ⁊ induamur arma lucis: ſicut in
die honeſte ābulemus. Nō in cōmeſſationib⁹ ⁊
ebrietatib⁹. Nō in cubilibus ⁊ ipudicitijs: nō in
contentione ⁊ emulatione: ſed induimini dn̄m nr̄z
ieſū xp̄m. In .xiiij. ca° quater tm̄. Primo oēs
ſtabimus an̄ tribunal xp̄i. Itē noli cibo tuo illū
perdere: p q̄ xp̄s mortuus eſt. Itē qui .n. in hoc
xp̄o ſuit: placet deo. Itē vnuſquiſq; primo ſuo
placeat in bonū ad edificationē: etenī xp̄s n̄ pla
cuit ſibi ⁊c̄. In .xv. ca° .xi. vicibus noīat. Et p̄
deus inquit patientie ⁊ ſolatij det uobis idipm
ſape in alterutrū ſm̄ Ieſū xp̄m: vt vnanimes v-
no ore honorificetis deū ⁊ prēm dn̄i nr̄i ieſu xp̄i
ppter qđ ſuſcipite inuicē ſicut ⁊ xp̄s ſuſcepit uos
Dico .n. xp̄m ieſū miniſtrū fuiſſe circūciſionis: p
pter ꝟitatē dei ad ꝯfirmandas promiſſiones pa
trū. Quattuor .n. vicibus in hac auctē noīat ie-
ſū xp̄m. Itē ppter grām q̄ data eſt mihi a deo
ut ſim miſter xp̄i ieſu in gentibus. Itē habeo igr̄
gloriā in xp̄o ieſu ad deū. Nō .n. audeo aliqđ lo-
qui eoꝝ: q̄ p me n̄ efficit xp̄s. In obedientiā ge-
ntiū ꝟbo ⁊ factis in ꝟtute ſignoꝝ: ⁊ prodigioꝝ
in ꝟtute ſpūs ſci: ita ut a Hierlm p circuitū vſq;
ad illiricū repleuerim euangeliū xp̄i. Sic aūt h
pdicaui euangeliū: nō vbi noīatus eſt xp̄s: ne ſu
per alienū fundamentū edificarē. In hac auctē
et quater xp̄m ieſū noīat. Itē vltio. Scio aūt qm̄
veniens ad uos in habundantia bn̄dictiōis xp̄i
veniā. Obſecro ḡ uos fr̄es per dn̄m nr̄m ieſum
xp̄m vt adiuuetis me. Hic duabus uicib⁹ eū no
minat ⁊c̄. In ca° vltio vndecies noīat. Et p̄.
Salutate priſcā ⁊ aquilā adiutores meos ī xp̄o
ieſu. Itē ſalutate epenetū dilectā mihi qui ē p̄
mitiuus aſie in xp̄o ieſu. Itē ſalutate andronicū
⁊ iuliā cognatos ⁊ cōcaptiuos meos qui ſunt no
biles in apl̄is: qui ⁊ an̄ me fuerunt in xp̄o. Item
ſalutate vrbanū adiutorē nr̄m in xp̄o ieſu. Itē
ſalutate appellen probū in xp̄o. Itē ſalutāt vos
oēs eccl̄ie xp̄i. Itē rogo uos fr̄es vt obſuetis e-
os: qui diſſenſiones ⁊ offēdicula pter doctrinā
quā uos didiciſtis faciunt: ⁊ declinate ab ill. hu
iuſmodi .n. xp̄o dn̄o non ſeruiunt: ſed ſuo uentri.
Itē grā dn̄i nr̄i ieſu xp̄i uobiſcū. Itē grā dn̄i nr̄i
ieſu xp̄i cū oīb⁹ vobis. amen. Itē ei aūt gloria ⁊
honor qui potens eſt uos ꝯfirmare ſm̄ pdicatio
nē ieſu xp̄i. Itē ſoli ſapienti deo p ieſū xp̄m cui
honor ⁊ gloria in ſcl̄a ſcl̄oꝝ. amen. Explicit alle
gatio ieſu xp̄i in epl̄a ad Romanos: nunc ad e-
piſtolā primā ad Corinthios tr̄ſeam⁹. In p̄ c°
noīat in .xvi. vicib⁹. Et p̄ ait. Paulus uocat⁹ a-
pl̄us xp̄i ieſu p uoluntatē dei: ⁊ Soſtenes frater
eccleſie dei q̄ eſt corinthij ſanctificatis in xp̄o ie
ſu cū oībus qui inuocant nomen dn̄i nr̄i ieſu xp̄i
grā uobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o.
grās ago deo meo in grā dei: q̄ data eſt uobis ī
xp̄o ieſu. q2 in oībus diuites facti eſtis in illo in

oī ſcia ⁊ ī oī ꝟbo: ſicut teſtimoniū xp̄i ꝯfirmatū
eſt in uobis ita ut nihil dſit uobis expectantib⁹
reuelationē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: qui ⁊ ꝯfirmabit uos
vſq; in finē ſine crīe: in die aduentus dn̄i nr̄i ie-
ſu xp̄i. Fidelis deus per quē uocati eſtis in ſoci
etatē filij ei⁹ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Obſecro vos fr̄es
p nomē dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: vt idipſū dicatis oēs: ⁊
nō ſint in uobis ſciſmata ⁊c̄. In hac auctē deci-
es xp̄m noīat. Itē h aūt dico qđ vnuſquiſq; vrm
dicit. Ego quidē ſū Pauli: ego aūt Apollo: ego
ꝟo Cephe: ego aūt xp̄i. Diuiſus eſt xp̄s. Nunquid
Paulus crucifixus ē p uobis: aut in noīe Pau
li baptiçati eſtis? Itē nō .n. miſit me xp̄us bapti
çare: ſed euangeliçare. Nō .n. in ſapientia ꝟbi:
vt nō euacuet crux xp̄i. Itē nos quidē predica
mus xp̄m crucifixū. Iudeis quidē ſcandalū: gē
tibus aūt ſtultitiā: ipſis aūt uocatis iudeis atq; gre
cis xp̄m dei ꝟtutē ⁊ dei ſapiam. bis hic nominat.
Itē vltio ſic ait. Ex ipſo aūt uos eſtis in xp̄o ieſu
⁊c̄. Et h quantū ad primū caplm. In ſcd̄o cap°
ter tm̄ noīat. Et p̄ ait. ānuncians vobis teſtimo
niū xp̄i. non .n. iudicaui me aliquid ſcire int̄ uos
niſi ieſū xp̄m ⁊ hunc crucifixū. Et in fine capl̄i
ait. Nos aūt ſenſū xp̄i habem⁹. In tertio cap°
ter noīat. Et p̄ tanq; paruulis in xp̄o lac dedi uo
bis potū nō eſcā. Itē fundamētū .n. aliud nēo po
teſt ponere pter id qđ poſitū eſt qđ eſt xp̄s ieſus.
Itē oīa .n. vr̄a ſunt: vos aūt xp̄i: xp̄s aūt dei. In
quarto ca° .vi. vicib⁹ noīat. Et p̄. ſic nos exiſtiet
hō: vt miſtros xp̄i: ⁊ diſpenſatores miſtroꝝ dei.
Itē nos ſtulti pp xp̄m: vos aūt prudentes ī xp̄o.
Itē nā ſi decē millia pedagogoꝝ habeatis ī xp̄o
ſed nō multos pr̄es. Nā in xp̄o ieſu p euāgeliū
ego uos genui. Rogo igit̄ uos imitatores mei
eſtote: ſic ⁊ ego xp̄i. Iō miſi ad uos Thimoteū
q uos cōmonefaciat uias meas q̄ ſūt in xp̄o ieſu
ſic ubiq; in oī eccleſia doceo. In hac auctē q̄ter
noīat. In q̄nto ca° quinquies noīat. Et p̄io.
ego quidē abſens corpe: pn̄s aūt ſpū: iaz iudicaui
ut pn̄s eū qui ſic opatus eſt in noīe dn̄i nr̄i ieſu
xp̄i. Cōgregatis uobis ⁊ meo ſpū cū ꝟtute dn̄i
nr̄i ieſu xp̄i tradere hmōi hominē ſathane interi-
tū carnis ut ſpūs ſalu⁹ ſit in die dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.
In hac auctē ter noīat. Itē expurgate vet⁹ fer
mentū: vt ſitis noua cōſperſio: ſicut eſtis açimi
etenī paſca nr̄m īmolat⁹ eſt xp̄us. In .vi. ca°
ter noīat. Et p̄ iuſtificati eſtis in noīe dn̄i noſtri
ieſu xp̄i: ⁊ in ſpū dī nr̄i. Itē neſcitis q2 corpa vr̄a
mēbra ſc̄ xp̄i. Tollens ḡ mēbra xp̄i: faciā mēbra
meretricis? abſit. In ſeptiō ca° nō noīat. In
octauo caplō ter noīat. Et p̄. Nobis vn⁹ eſt de⁹
pr̄: ex quo omīa: ⁊ nos in illo: ⁊ vnus dn̄s ieſus
xp̄us p quē oīa. ⁊ nos p illū. Item. Et pibit īfir-
mus in tua conſcīa frater: ppter quē xp̄us mor
tu⁹ eſt. ſic autē peccantes in fratres ⁊ percutien
tes conſciām eoꝝ infirmam in xp̄m peccatis.
Quapropter ſi ſcandaliçat eſca fratrem meum
non manducabo carnes in eternū: ne fr̄ez meū
ſcandaliçez. hec ille. In hac auctē bis nominat.
In nono capitulo quater nominat. Et p̄io.

Nōne ſum liber? nōne ſū apl̄s? nōne xp̄m dn̄m
vidi? item. Oīa ſuſtinemus ne qđ offendiculuz
dem⁹ euāgelio xp̄i. Itē factus ſum tanq; ſine lege
eſſem: cū ſine lege dei nō eſſem: ſ3 in lege eſſem
xp̄i: vt lucrifacerē eos q ſine lege dei erāt. ⁊ factꝰ
ſū infirm⁹ tanq; infirm⁹: vt īfirmos lucrifacerē.
omnia oībus fact⁹ ſū vt oēs facerē ſaluos. Oīa
aūt facio ppter euāgeliū xp̄i: vt pticeps ei⁹ effi-
ciar. hic bis noīat. In .x. c° ter noīat. Et p̄. Bi
bebāt aūt d ſpūali ꝯſequēti eos petra: petra autē
erat xp̄s. Itē neq; tentem⁹ xp̄m: ſicut qdā eoꝝ
tentauerūt: ⁊ a ſerpētib⁹ pierūt. Itē calix bn̄di-
ctionis cui bn̄dicim⁹: nōne cōicatio ſanguis xp̄i
eſt? In .xi. c° q̄ter noīat. Et p̄. Imitatores mei
eſtote ſicut ⁊ ego xp̄i. Itē. Uolo aūt vos fratres
ſcire q2 oīs viri caput xp̄s eſt. Caput aūt mulieris
vir. Caput aūt xp̄i de⁹. Itē. Ego aūt accepi a dn̄o
qđ ⁊ tradidi vobis. qm̄ dn̄s Ieſus in q̄ nocte tra
debat ⁊c̄. In .xij°. bis tm̄ noīat. Et p̄. Sic̄ eniz
corp⁹ vnū eſt: ⁊ mēbra h3 multa. oīa aūt mēbra
corpis cū ſint multa vnū corp⁹ ſunt: ita ⁊ xp̄us.
Itē. Uos aūt eſtis corp⁹ xp̄i: ⁊ mēbra d mēbro.
In .xiij. ⁊ .xiiij°. nō noīat. In .xv. c° .xiiij. vici-
bus noīat. Et p̄. Tradidi vobis in p̄mis qđ ⁊ ac
cepi. qm̄ xp̄s mortu⁹ eſt p pctīs nr̄is. itē. Si xp̄s
predicat qđo ſurrexit a mortuis: qđo qdā dicunt
in vobis. qm̄ reſurrectio mortuoꝝ nō eſt: n3 xp̄s
reſurrexit. Si aūt xp̄s nō reſurrexit. inanis eſt ḡ
predicatio nr̄a: inanis ē ⁊ fides nr̄a. Inuenimur
aūt ⁊ falſi teſtes dei. qm̄ teſtimoniū dixim⁹ ad
uerſus deū. qm̄ ſuſcitauit xp̄m: quē nō ſuſcitauit
Nā ſi mortui nō reſurgūt: n3 xp̄us ſurrexit. q2 ſi
xp̄s nō reſurrexit: vana ē fides nr̄a. ḡ ⁊ q dormie
runt in xp̄o pierūt. Si in hac vita tantū in xp̄o
ſperantes ſumus miſerabiliores ſum⁹ oībus hoībus
Nūc aūt ſurrexit a mortuis p̄mitie dormiētiū:
qm̄ quidē p hoīem mors ⁊ p hominē reſurrectio
mortuoꝝ. Et ſicut in Adā omēs moriunt̄ ita ⁊ ī
xp̄o oēs viuificabūt̄. vnuſqſq; aūt in ſuo ordine
p̄mitie xp̄s: deinde hi q ſunt xp̄i: q in aduētu eius
crediderūt. In hac auctē duodecies noīat. item.
Quotidie morior ppter glām vr̄am fr̄es quaz
hēo in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. item. Deo aūt grās q de
dit nobis victoriā p dn̄m nr̄um Ieſū xp̄m. In
caplō .xvi. ter noīat. Et p̄. Si qs non amat dn̄m
nr̄m ieſum xp̄m ſit anathema. item. Grā dn̄i nr̄i
ieſu xp̄i vobiſcū. Charitas mea cū oībus vob in
xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. amē. Explicit p̄ᵃ epl̄a ad Co
rinthios. icipit 2ᵃ ad eoſdē. In p̄. n. c°. octies noīat
Et p̄. Paulus apl̄us xp̄i ieſu eccl̄ie dei q̄ eſt in
Corinthia grā vobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o et dn̄o
ieſu xp̄o. bn̄dictus de⁹ ⁊ paṫ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ⁊c̄.
In hac auctē ter noīat. item. Sic̄ habūdāt paſ-
ſiões xp̄i in vobis: ita ⁊ p xp̄m habūdat ꝯſolatio
vr̄a. Et hic noīat bis. item. Glā vr̄a nos ſum⁹ ſi
cut ⁊ vos nr̄a in die dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. item. Dei .n.
fili⁹ ieſus xp̄us q in vobis p nos predicat⁹ eſt: nō
fuit ī illo eſt. ⁊ nō: ſed eſt in illo fuit. item. Qui aūt
ꝯfirmat nos nobiſcū in xp̄o: ⁊ q vnxit nos deus.
In 2° c. q̄ter noīat. Et p̄. Cū ueniſſem troadē pp

euāgeliū xp̄i ⁊c̄. item. Deo aūt grās q ſp triū-
phat nos ī xp̄o ieſu: ⁊ odorē notitie ſue māifeſtat
p nos in oī loco. q2 xp̄i bonus odor ſumus in his
q ſalui ſiunt ⁊ in his q piunt. item. Non .n. ſumus
ſicut plurimi adulterātes verbū dei: ſed ex ſince
ritate: ſed ſicut ex deo corā deo in xp̄o loqmur.
In 3° c°. ter noīat. Et p̄. Qm̄ epl̄a eſtis xp̄i mi
niſtrata a nobis: ⁊ ſcripta nō atramēto: ſ3 ſpū dei
viui. nō in tabulis lapideis: ſed in tabulis cordis
carnalib⁹. Fiduciā aūt talē habemus p xp̄m ad
deū: nō q2 ſumus ſufficiētes cogitare aliqđ a no
bis tanq; ex nobis. ſ3 ſufficiētia nr̄a ex deo ē. itē
Idipſuz velamē in lectōe ueteris teſtamēti mānet
nō reuelatū. qm̄ in xp̄o euacuat̄. In q̄rto. c. o
cto vicib⁹ noīat. Et p̄. De⁹ h⁹ ſecl̄i excecauit mē
tes infideliū vt nō fulgeat in eis illūinatio euan
gelij glorie Chriſti q ē imago dei. Nō .n. noſmet
ipſos predicam⁹: ſ3 ieſū xp̄m dn̄m nr̄m. vos autē
ſeruos veſtros p ieſum: qm̄ deus q de tenebris
dixit lucē ſplēdeſcere: ipſe illuxit in cordib⁹ nr̄is
ad illuminationē ſcie claritatis dei in facie ieſu
chriſti. item. Semp mortificatiōez ieſu chriſti in
corpe nr̄o circūferētes: ita vt ⁊ vita ieſu in cor-
poribus nr̄is manifeſtet̄. Semp .n. nos q viuī⁹
in mortē tradimur p ieſum: vt ⁊ vita ieſu mani-
feſtet̄ in carne nr̄a mortali. item. Propter qđ et
loqmur ſcientes qm̄ q ſuſcitauit ieſum: ⁊ nos cū
ieſu ſuſcitabit. In .v. c. nouies noīat. Et p̄. Oēs
nos manifeſtari oꝫ ante tribunal Chriſti: vt re[illegible]
piat vnuſquiſq; ppria corporis prout geſſit ſiue
bonū ſiue malū. item. Charitas .n. Chriſti urget
nos exiſtimantes hoc. qm̄ ſi vnus p oībus mor-
tuus eſt. ḡ oēs mortui ſunt. ⁊ p oībus mortu⁹ eſt
xp̄us: vt ⁊ qui viuūt iam ſibi non viuant: ſed ei
qui p ipſis mortuus e[illegible]rexit. Itaq; nos
ex hoc neminē noui[illegible]ē. ⁊ ſi cognoui
mus ſm̄ carnē xp̄m[illegible]non viuimus.
Si qua ḡ in xp̄o: no[illegible]vetera tranſie-
runt ecce facta ſunt[illegible]Oīa autē ex deo
q reconciliauit nos [illegible]⁊ dedit nobis mi
niſteriū reconcilia[illegible]quidez de⁹ erat in
xp̄o mundū reconciliās [illegible]item. Pro Chriſto
eoꝝ legatione fungimur deo exhortante: p nos
obſecramus p chriſto reconciliamini deo eum
qui nō nouerat pctm̄ ⁊c̄. In ſexto. c. ſemel tm̄
nominat. Et p̄ dicit. Que ꝯuentio chriſti ad Be
lial? aut que par fidelis cū infideli. In .vij. c.
non facit mentionē. In octauo. c. bis facit mē
tionē. Et p̄. Scitis .n. grām dn̄i nr̄i ieſu chriſti. q
niā ppter vos egenus factus eſt cū eſſet diues.
item. Apl̄i eccleſiaꝝ glorie chriſti ⁊c̄. In .ix. c.
bis nominat. Et p̄. Glorificantes deū in obediē
tia ꝯfeſſionis veſtre in euangelio chriſti. item.
Ego Paulus obſecro vos per manſuetudinez
⁊ modeſtiam chriſti: qui in facie quidez humilis
ſum inter vos: abſens autem confido in vobis.
In decimo capitulo ſex uicibus nominat. Et
primo. In captiuitatē redigentes omnē intelle-
ctū in obſequiū chriſti. itē. Si qs cōfidit ſibi xp̄i
ſe eſſe: hoc cogitet iterū apud ſe: quia ſicut ipſe

xpi: eſt ita ⁊ nos. Itē vſqꝫ ad uos .n. peruenimus
in euangelio xpi nō in imēſū gloriantes i alie-
nis laboribus ⁊c. In vndecimo caplo ſepti-
es noiat. Et primo deſpondi .n. vos vni viro v-
ginē caſtā exhibere xpo. Itē timeo ne ſicut ſer-
pens Euā ſeduxit aſtutia ſua: ita corrumpātur
ſenſus vrī: ⁊ excidant a ſimplicitate que ē i xpo
ieſu dn̄o nr̄o. Nā ſi is qui venit aliū xpm̄ p̄dicat
quē nos nō predicauim⁹: aut aliū ſpm̄ accipitis:
quē non accepiſtis: aut aliud euangeliū qd̄ n̄ re
cepiſtis: recte pateremini. Itē eſt ṽitas xpi i me
qm̄ hec gloriatio nō infringet in me in regioīb⁹
Achaie. Itē nā eiuſmodi pſeudo apl̄i ſunt opa-
rij ſubdoli: trāſfigurantes ſe in apl̄os xpi: ⁊ nō mi
rū. Ipſe .n. ſathanas trāſfigurauit ſe in angelū lu
cis. Nō eſt ḡ magnū ſi miniſtri eius trāſfigurent
in miniſtros iuſtitie: quoꝝ finis erit ſm̄ opa eo
rū. Itē miniſtri xpi ſunt ⁊ ego. ⁊ multa narrat pi
cula ⁊ dāna q̄ paſſus. Itē deus ⁊ pr̄ dn̄i nr̄i ieſu
xpi ſcit qui eſt bn̄dictus in ſecula q꜡ nō mentior.
In duodecimo caplo tribus vicibus noiat.
Et p̄. ſcio hominē in xpo ante ānos .xiiij. ſiue in
corpore ſiue ex̄ corpus ⁊c. Itē libenter gl̄iabor
in infirmitatibus meis: vt inhabitet in me ṽtus
xpi: propter qd̄ placeo mihi in infirmitatib⁹ me
is: in perſecutionib⁹: in anguſtiis pro xpo. In
decimotertio ter tm̄ noiat. Et p̄. an experimētū
queritis eius qui in me loquit xps? Itē q꜡ xps
[illegible]s in uobis eſt: niſi forte reprobi eſtis. Item
g̃ra dn̄i nr̄i ieſu xpi ſit cū oibus vobis. amē. Ex-
plicit ſa epl̄a ad Corīthios. Incipit epl̄a ad Ga
lathas. In p̄. n. caplo ad Galathas ſeptiēs no-
minat. Et p̄. Paulus apl̄us: nō ab hoibus: neqꝫ
per hominē: ſed per ieſū xpm ⁊ deū patrē qui ſu
ſcitauit eū a mor[illegible]i mecū ſunt oibus ec-
cleſijs galathie [illegible] pax a deo pr̄e ⁊ dn̄o
nr̄o ieſu xpo. [illegible] tā cito tranſferimi
ni ab eo qui u[illegible]ram xpi in aliud e-
uangeliū qd̄ nō [illegible] ſunt aliqui qui vos
conturbant ⁊ vol[illegible]rtere euangeliū xpi.
Itē ſi adhuc hoibus placerē: xpi ſuus nō eſſē.
Notū .n. vobis fac[illegible]angeliū qd̄ euangeliça
tū eſt a me. qm̄ nō [illegible]m hominē. neqꝫ .n. ego ab
hoie accepi illud neqꝫ didici: ſed per reuelatōez
ieſu xpi. Itē erā āt ignotus facie eccleſijs iudee
q̄ erant in xpo ⁊c. In ſo caplo octo vicibus
noiat. Et p̄ propter ſubintroductos falſos frēs
qui ſubintroierunt explorar̄ libertatē nr̄aꝫ quā
habemus in xpo ieſu. Itē ſcientes q꜡ nō iuſtifi-
cat hō ex operibus legis: niſi per fidē ieſu xpi. ⁊
nos in xpo ieſu credimus vt iuſtificemur ex fi-
de xpi: ⁊ nō ex operibus legis. ꝓpter qd̄ ex opi-
bus legis nō iuſtificabit oīs caro. Q ſi q̄rentes
iuſtificari in xpo: inuenti ſum⁹ ⁊ ipſi pctōres: nū-
quid xps pcti miniſter ē? abſit. Itē ego .n. p legē
legi mortuus ſum: vt deo viuā. xpo confix⁹ ſuꝫ
cruci. viuo āt iā nō ego. viuit āt in me xps. Iteꝫ
ſi .n. per legē iuſtitia. ḡ xps gratis mortuus eſt.
In tertio caplo nouē vicibus noiat. Et p̄. o i
ſenſati galathe qui vos faſcinauit nō obedir̄ ṽi

tati? an̄ quoꝝ oculos xps Ieſus proſcriptus eſt
⁊ in uobis crucifixus. Iteꝫ xps nos redemit de
maledictione legis: factus p nobis maledictus
ſicut ſcriptū eſt. Maledict⁹ oīs qui pendet i lig⁹
vt in gentibus bn̄dictio fieret Abrahe in xpo
ieſu. Itē nō dicit in ſeminib⁹ quaſi in multis: ſed
quaſi i vno ⁊ ſemini tuo qui eſt xps. Itē ↄcluſit
ſcriptura oīa ſub pctō ut promiſſio ex fide Ieſu
xpi daret credentib⁹. Itē itaqꝫ lex pedagog⁹ nr̄
fuit in xpo: vt ex fide iuſtificemur. At ubi venit
fides iā nō ſum⁹ ſub pedagogo. Oēs .n. filij dei
eſtis per fidē q̄ eſt in xpo ieſu. Quicūqꝫ .n. i xpo
baptiçati eſtis xpm induiſtis. Oēs .n. uos vnuꝫ
eſtis in xpo Ieſu. Si āt uos xpi. ḡ Abrahe ſemē
eſtis ſm̄ promiſſionē heredes. Et finit caplm̄ ꝫ.
In quarto caplo trib⁹ vicib⁹ noiat. Et p̄. Iā
pridē ⁊ tētationē vr̄am in carne mea nō ſpreui-
ſtis: ſed ſicut angelū dei excepiſtis me ſicut Ie
ſu xpm. Itē filioli mei: quos iteꝝ parturio: donec
formet xps in uobis. Itē itaqꝫ fratres nō ſumus
ancille filij: ſed libere: qua libertate nos libera-
uit xps. In quinto caplo quinquies nomiat.
Et p. Ecce ego Paulus dico nobis: qm̄ ſi circū
cidemini: xps nihil uobis proderit. Itē euacua
ti eſtis a xpo: qui in lege iuſtificamini: a g̃ra ex-
cidiſtis. Itē nā in xpo ieſu neqꝫ circūciſio aliqd
valet: neqꝫ p̄putiū. Itē dico āt in xpo. ſpū ābu-
late ⁊ deſideria carnis nō perficietis. Caro .n. ↄ
cupiſcit aduerſus ſpm̄: ⁊ ſpūs aduerſus carnē. h
.n. ſibi inuicē aduerſant: vt nō quecūqꝫ vultis il
la faciatis. Itē qui āt ſunt xpi carnē ſuā crucifi-
xerunt cū vitijs ⁊ cōcupiſcentijs. In ſexto ca
plo quinqes noiat. Et p. alter alteri⁹ onera por
tate: ⁊ ſic adiplebitis legē xpi. Itē quicūqꝫ vo-
lunt placere in carne: hi cogunt vos circuncidi:
tm̄ ut crucis xpi perſecutionē nō patiant. Item
mihi āt abſit gloriari niſi i cruce dn̄i nr̄i ieſu xpi
per quē mihi mundus crucifix⁹ ē ⁊ ego mundo.
In xpo .n. Ieſu neqꝫ circūciſio aliquid valet: ne-
qꝫ p̄putiū ſed noua creatura. Itē g̃ra dn̄i nr̄i ie
ſu xpi cū ſpū vr̄o frēs. am̄. Explicit epl̄a ad Ga
lathas. Incipit epl̄a ad Epheſios. In p̄ḡ ca⁰
eplē ad Epheſios nouē vicibus noiat. Et p̄ dic
ſic. Paulus apl̄us xpi Ieſu ſcis oibus qui ſunt
epheſi ⁊ fidelibus in xpo ieſu. g̃ra ⁊ pax uobis a
deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o nr̄o ieſu xpo. Bn̄dictus de⁹ ⁊
pr̄ dn̄i nr̄i ieſu xpi: q bn̄dixit nos in oī bn̄dictiōe
ſpūali in celeſtibus in xpo. Iteꝫ qui p̄deſtinauit
nos in adoptionē filioꝝ per ieſū xpm. Itē ꝓpo-
ſuit in eo in diſpenſatione plenitudinis tēpoꝝ i-
ſtaurare oīa in xpo q̄ in celis ⁊ i terra ſunt i ipo.
Itē ut ſim⁹ in laudē glorie eius: qui an̄ ſperaui
mus in xpo. Itē ꝓpterea ⁊ ego audiens fidē ue
ſtrāqꝫ eſt in xpo ieſu: ⁊ dilectionē in oēs ſcōs:
nō ceſſo g̃ras agens p uobis memoriā vr̄i faci
ens in orōnibus meis: vt deus dn̄i nr̄i Ieſu xpi
pr̄ glorie det uobis ſpm̄ ſapientie ⁊ reuelationis
in agnitionē eius illuminatos oculos cordis vr̄i:
vt ſciatis q̄ ſit ſpes vocationis ei⁹. Itē q̄ operatus eſt in xpo: ſuſcitans eū a mortuis ⁊c. In

ſecundo ca⁰ octo vicib⁹ noiat. Et p̄. Deus aūt q
diues eſt in ſua miſericordia ꝓpter nimiā chari-
tatē ſuā qua dilexit nos: ⁊ cū eēm⁹ mortui pctīs
ↄuiuificauit nos in xpo: cui⁹ g̃ra eſtis ſaluati: et
ↄreſuſcitauit ⁊ ↄſedē fecit in celeſtib⁹ in xpo ieſu
vt oſtenderet in ſecul̄ ſupueniētib⁹ habūdātes di-
uitias g̃re ſue in bonitate ſup nos in xpo ieſu. itē
Ipſi⁹ .n. ſum⁹ factura: creati in xpo Ieſu i opib⁹
bonis: q̄ p̄eparauit de⁹ vt in illis ambulem⁹. item
Qui eratis in illo tpe ſine xpo alienati a ↄuerſa
tione iſrl̄. Et ſeqtur. Nūc aūt in xpo ieſu vos q
aliqn̄ eratis longe: facti eſtis ꝓpe in ſāguine xpi
item. Ipſo ſūmo angulari lapide ieſu xpi: in quo
⁊c. In 3⁰ ca⁰ nouē vicib⁹ noiat. Et p̄. Hui⁹ rei
g̃ra ego Paulus vinct⁹ xpi ieſu p vobis gētib⁹
⁊c. item. Prout poteſtis legētes intelligē prudē
tiā meā in miniſterio xpi: qd̄ alijs g̃natiōib⁹ non
agnitū filijs hominū ſicuti nūc reuelatū eſt ſcis
apl̄is ei⁹ ⁊ ꝓphis in ſpū: eſſe gētes coheredes et
ↄcorpales ⁊ ↄpticipes ꝓmiſſiōis in xpo ieſu. itē.
Mihi oium ſcoꝝ minimo data eſt g̃ra hec: i gē-
tibus euāgeliçare ineſtigabiles diuitias g̃re xpi
Et ſeqtur. Quā fecit in xpo ieſu dn̄o nr̄o. item.
Hui⁹ rei g̃ra flecto genua mea ad pr̄em dn̄i nr̄i
ieſu xpi: ex quo oīs patnitas in cel̄ ⁊ in t̃ra noiat
vt det vobis ſm̄ diuitias gl̄e ſue ṽtutē corrobo
rari p ſpm̄ ei⁹ in interiori hoie xpm̄ hitare p fidē
in cordib⁹ vr̄is. item. Scire etiā ſupeminentem
ſcie charitatē xpi. item. Ipſi ſit gl̄ia in eccl̄ia in
xpo ieſu in oēs g̃nationes ſeculi ſeculoꝝ. amen.
In q̄rto ca⁰ ſex vicib⁹ noiat. Et p̄. Unicuiqꝫ āt
nr̄m data eſt g̃ra ſm̄ menſurā donatōis xpi. itē.
Dedit quoſdā qdē apl̄os: quoſdā aūt ꝓphas: ali-
os ṽo euāgeliſtas: alios aūt paſtores ⁊ doctōes
in edificatōez corpis xpi: donec occurram⁹ oēs
in vnitatē fidei ⁊ agnitiōez filij dei: i viꝝ pfectū
in mēſurā etatis plenitudis xpi. item. Ueritatē
aūt faciētes in charitate creſcam⁹ in illo p oīa q
eſt caput xpūs. item. Uos aūt non ita didiciſtis
xpm. itē. Sic de⁹ in xpō dōauit vob̄. In .v. c⁰.
decē vicib⁹ noiat. Et p̄. Ambulate in dilectiōe
ſic ⁊ xpūs dilexit vos. item. Hoc aūt ſcitote itel
ligētes q꜡ oīs fornicator: aut imundus: aut aua
rus: qd̄ eſt idoloꝝ ſuitus: nō hꝫ hereditateꝫ i reḡ
xpi ⁊ dei. item. Surge q dormis ⁊ exurge a mō
tuis: ⁊ illuiabit te xpūs. iteꝫ. G̃ras agētes ſemp
p oibus in noie dn̄i nr̄i Ieſu xpi deo ⁊ pr̄i. ſubie
cti inuicē in timore xpi. iteꝫ. Uir caput ē mlier
ſicut xpūs caput eſt eccl̄ie. iteꝫ. Sicut eccl̄ia ſb
iecta eſt xpō: ita ⁊ muliēs viris ſuis in oīb⁹. viri
diligite vxores vr̄as ſicut ⁊ xpūs dilexit eccl̄iā
⁊ ſeipſuꝫ tradidit p ea. item. Nemo vnqꝫ carnē
ſuā odio habuit: ſꝫ nutrit ⁊ fouet eam ſicut xpūs
eccl̄iam. item. Sacrm̄ hoc magnū ē. ego āt dico
in xpō ⁊ in eccl̄ia. In .vj. c. q̄ter noiat. Et p̄mo
Serui obedite dn̄is carnalib⁹ cuꝫ timore ⁊ tre-
more: ⁊ ſimplicitate cordis vr̄i: ſic ⁊ xpō. Nō ad
oculū ſuiētes q̄ſi hōib⁹ placētes: ſꝫ vt ſui xpi fa
ciētes volūtatē dei ex aīo cū bōa volūtate. itē
Pax frib⁹: ⁊ charitas cū fide a dō pr̄e ⁊ dn̄o nr̄o

ieſu xpo. g̃ra cū oīb⁹ q diligūt dn̄m nr̄m ieſū xpm
in incorruptōe. amē. Explicit epl̄a ad epheſios
Incipit epl̄a ad philippēſes. In p̄ḡ ca⁰. xvj. uici
bus noiat. Et p̄. Paul⁹ ⁊ Thimote⁹ ſui ieſu xpi
oīb⁹ ſcis in xpo ieſu q ſunt philippis: ⁊ cū ep̄is et
diaconib⁹. g̃ra vobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o
ieſu xpo. itē. Deprecatōeꝫ faciēs ſup cōicatiōem
vr̄am in euāgelio xpi ↄfidēs hoc ipſū: q a q cepit
in vobis op⁹ bonū pficiet vſqꝫ in diem ieſu xpi.
item. Teſtis .n. eſt mihi de⁹ quō cupiā oēs vos i
viſceribus ieſu xpi. item. Ut ſitis ſinceres ⁊ ſine
offenſa in dieꝫ xpi: repleti fructu iuſtitie p ieſum
xpm̄. item. Ut vincula mea manifeſta fierent in
xpō. item. Quidā ꝓpter bonā volūtatē xpm̄ pre
dicant. quidā aūt ex ↄtentōe xpm̄ ānunciāt n̄ ſin
cere ⁊c. Et ifra pax. Xps ānunciet. itē. Et ſbmi
niſtratōeꝫ ſpūs ieſu xpi. item. Sēp magnificabr̄
xpūs i cōpe meo: ſiue p vitā: ſiue p mōtē. Mihi
.n. uiuē xpūs ē ⁊ mori lucꝝ. itē. Deſideriū hn̄s diſ
ſolui ⁊ eē cū xpō. itē. Et gratulatio vr̄a habūdet
in xpō ieſu in me: p meū aduētū iteꝝ ad vos. tm̄
digne euāgelio xpi ↄṽuamini. itē. Uob̄ donatū
eſt p xpō ⁊c. In 2⁰ ca⁰ ſex vicib⁹ noiat. Et p̄. Si
q̄ ḡ ↄſolatio in xpō: ſi qd̄ ſolatiū charitatis ⁊c. itē
Hoc .n. ſentite in vob̄ qd̄ ⁊ in xpō ieſu ⁊c. itē. Et
oīs lingua ↄfiteat q꜡ dn̄s nr̄ ieſus xpūs i gl̄a eſt
dei pr̄is. itē. Uerbū vite ↄtinētes ad gl̄am meā
in die xpi. itē. Oēs q̄ ſua ſūt q̄rūt: nō q̄ ieſu xpi. itē
Propt̄ op⁹ xpi vſꝫ ad mortē acceſſit. In 3⁰ ca⁰
ix. vicib⁹ noiat. Et p̄. Nos .n. ſuꝫ⁹ circūciſio q ſpū
deo ſuim⁹: ⁊ gl̄amur in xpō ieſu: ⁊ n̄ i carne fidu
ciā hn̄tes. itē. Sꝫ q̄ mihi fuerūt lucra h arbitrat⁹ ſū
pp xpm̄ d̄trimēta. verūtn̄ exiſtio oīa detrimētū pp
ēminētē ſciaꝫ ieſu xpi: pp quē oīa detrimētū feci
⁊ arbitror ut ſtercora vt xpm̄ lucrifaciā. ⁊ iuēiar
in illo n̄ hn̄s iuſtitiā q̄ ex lege ē: ſꝫ illaꝫ q̄ ē ex fide
ieſu xpi. itē. Sequor aūt ſi ↄprehēdā in q̄ ⁊ ↄpre
hēſus ſū a xpō ieſu. itē. Ad deſtinatū pſeqr̄ bra
uiū ſupne vocatōis in xpō ieſu. itē. Multi .n. am
bulāt q̄s ſepe dicebā vob: nc̄ aūt ⁊ flēs dico ini-
micos crucis xpi. itē. Nr̄a ↄuerſatio in cel̄ ē. vn̄
expectam⁹ dn̄m nr̄m ieſū xpm̄: q rformabit cōp⁹
hūilitatis nr̄e ↄfiguratū corpi claritatis ſue. In
4⁰ ca⁰ q̄ter noiat. et p̄. Pax dei q̄ exupat oēꝫ ſen
ſū cuſtodiat corda vr̄a ⁊ itelligētias vr̄as i xpō
ieſu dn̄o nr̄o. itē. De⁹ me⁹ ipleat deſideriū vr̄m
ſm̄ diuitias ſuas i gl̄a in xpō ieſu. itē. Salutate
oēm ſcm̄ in xpō ieſu ⁊c. itē. G̃ra dn̄i nr̄i ieſu xpi
cū ſpū vr̄o. amē. Explic̄ epl̄a ad philippēſes. In
cipit epl̄a ad collocenſes. In p̄. n. c. viii. vicib⁹
noiat. et p̄. Paul⁹ apl̄us ieſu xpi. Et ſeqt̄. Et fide
lib⁹ frib⁹ in xpō ieſu: g̃ra vobis ⁊ pax a deo pr̄e.
g̃ras agim⁹ deo ⁊ pr̄i dn̄i nr̄i ieſu xpi: ſp p vobis
orātes: audiētes fidē ēt vr̄am in xpō ieſu. item.
Qui ē fidel̄ p vob̄ miſter xpi ieſu. iteꝫ. Adipleo
ea q̄ deſūt paſſionū xpi in carne mea. itē. Qd̄ ē
chriſt⁹ in vob̄ ſpes gl̄e quē nos ānūciam⁹ corripi
entes ⁊ docētes in oī ſapiā vt exhibeamus oēm
hoiem pfectū in xpō ieſu. In 2⁰ ca⁰ ſeptē uicib⁹
noiat. et p̄. In agnitōe myſterij dei pr̄is ⁊ chriſti

Jeſu: in quo ſunt oēs theſauri ſapie ⁊ ſcie đi abſconditi. Itē gaudens ⁊ videns ordinē vr̄m ⁊ firmamtū eꝰ q̄ eſt in xp̄o fidei vr̄e. Sicut ḡ accepiſtis xp̄m ieſū dn̄m nr̄m: in ipſo ābulate radicati. itē. Uidete ne quis uos ſeducat p phiāz ⁊ inanē fallaciā ſm traditionē hominū ſm elemēta mūdi ⁊ n̄ ſꝫ xp̄m. qꝛ in ipſo inhabitat oīs plenitudo diuinitatis corpalr̄. ⁊ eſtis in illo repleti qui ē caput oīs pncipatꝰ ⁊ ptātis. In q̄ circūciſi eſtis circūciſione n̄ manufacta in expoliatione corpis cārniſ ſed in circūciſione xp̄i. itē. Nemo uos iudicet in cibo aut in potu aut in pte diei feſti: aut neomenie: aut ſabbatoꝝ q̄ ſunt vmbra futuroꝝ: corpꝰ āt xp̄i. itē. Si ḡ mortui eſtis cū xp̄o ⁊c̄. In 3° ca° octo vicibꝰ noīat. Et p̄. Si ꝯſurrexiſtis cum xp̄o q̄ ſurſū ſunt q̄rite: vbi xp̄s eſt in dextera đi ſedens: que ſurſum ſunt ſapite: nō q̄ ſup terram. Mortui. n. eſtis ⁊ vita vr̄a abſcondita ē cū xp̄o in deo. Cū. n. xp̄s apparuerit vita vr̄a: tūc ⁊ uos apparebitis cū ipſo in glīa. itē. Sup h̄ oīa charitatē habete qđ ē vinculū pfectionis: ⁊ pax xp̄i exultet in cordibꝰ vr̄is. itē. Uerbū xp̄i habitet i vobis habundant. itē. Oē qđcūqꝫ facitis i v̄bo aut in ope in noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i facite: gr̄as agenteſ deo ⁊ pr̄i p ipſū. itē. Dn̄o ieſu xp̄o ſeruite.

In. iiij. ca° bis tm̄ noīat. Et p̄. Orantes ſimul ⁊ p nobis: vt dn̄s aperiat nobis hoſtiū ſmonis ad loq̄ndū myſteriū xp̄i. itē. Salutat vos Epaphras q ex uobis eſt ſuus ieſu xp̄i. Explic̄ ep̄la ad coloçenſes. Incipit ep̄la ad theſaloniçenſes. p̄ᵃ. In p̄ ca° tribꝰ vicibꝰ noīat. Et p̄. Paulus ⁊ Siluanꝰ ⁊ Thimoteꝰ eccl̄ie theſaloniçenſiū i deo pr̄e ⁊ dn̄o ieſu xp̄o. itē. Memores fidei nr̄e ⁊ laboris ⁊ ſuſtinentie dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Quē ſuſcitauit ex mortuis ieſū. In ſo ca° tribus ēt vicibꝰ noīat. Et p̄. Neqꝫ q̄rentes ab hoībꝰ glīaꝫ neqꝫ a vobis neqꝫ ab aliis: cū poſſemꝰ uobis oneri eē ſicut xp̄i apl̄i. itē. Uos. n. imitatoreſ ſci eſtis frēs eccl̄iaꝝ dei q̄ ſunt in iudea in xp̄o ieſu. itē. Que eſt. n. nr̄a ſpes aut corona glīe: Nōne uos an̄ dn̄m nr̄m ieſū xp̄m eſtis in aduentu eiꝰ:

In 3° ca° tribꝰ ēt vicibꝰ noīat. Et p̄. Miſimus Thimoteū frēm nr̄m ⁊ miſtrū dei in euangelio xp̄i. Itē dn̄s ieſus xp̄s dirrigat viā nr̄am ad uoſ Itē in aduentu dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. In. iiij. ca° q̄nquies noīat. Et p̄. Rogamꝰ ⁊ obſecramꝰ uos in dn̄o ieſu. itē. Si. n. credimꝰ ꝙ ieſus mortuꝰ eſt ⁊ reſurrexit: ita ⁊ đs eos q dormierūt p ieſū adducet cū eo. itē. Qm̄ ipſe dn̄s in iuſſu ⁊ in voce archangeli ⁊ in tuba dei deſçendet de celo: ⁊ mortui q in xp̄o ſunt r̄ſurgent p̄mi. itē. Simul rapiemur cū illis obuiā xp̄o in aera. In q̄nto ⁊ vl° ca° q̄ter noīat. Et p̄. Nō poſuit nos đs in irā: ſꝫ i acq̄ſitōꝫ ſalutis p dn̄m nr̄m ieſū xp̄m. itē. Hec ē n. volūtas dei in xp̄o ieſu in oībuſ uobis. itē. In aduentu dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Gr̄a dn̄i nr̄i ieſu xp̄i vobiſcū. amē. Explicit ep̄la pᵃ ad theſaloniçēſeſ Incipit 2ᵃ ep̄la ad eoſdē. In p̄ ca° ſex vicibus noīat. Et p̄. Paulꝰ ⁊ Siluanꝰ ⁊ Thimoteꝰ eccl̄e theſaloniçenſiū i đo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o: gr̄a nobis ⁊ pax a đo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o. itē. In ꝛuelatōe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i de celo. itē. Qui n̄ obediunt euāgelio dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Ut clarificet nomen dn̄i nr̄i ieſu xp̄i in vobis: ⁊ vos in illo ſꝫ gr̄am dei nr̄i ⁊ dn̄i ieſu xp̄i. In ſo cap° bis tm̄ noīat. Et p̄. Rogamꝰ āt uos frēs p aduentū dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Uocauit uos in euangeliū nr̄ꝫ i acq̄ſitōe glīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Ipſe āt dn̄s ieſus xp̄s ⁊ đs pr̄ nr̄ q dilexit nos: ⁊ dedit nobis ꝯſolatōꝫ eternā ⁊ ſpē bonā in gr̄a: exhorteſ corda vr̄a ⁊ ꝯfirmet in oī ope ⁊ ſmone bono. In 3° ca° q̄nqꝫ vicibꝰ noīat. Et p̄. Dn̄s āt dirrigat corda vr̄a in charitate dei ⁊ ſapia xp̄i. Denunciamꝰ āt uobis frēs in noīe dn̄i ieſu xp̄i ⁊c̄. Et iterꝫ circa finē eadē v̄ba dicit. itē. In fine gr̄a dn̄i nr̄i ieſu xp̄i ſit cū oībꝰ vobis. amē. Explicit ep̄la 2ᵃ ad theſaloniçenſes. Incipit ep̄la pᵃ ad Thimoteū.

In p̄ ca° ſepties noīat. Et p̄. Paulꝰ apl̄uſ ieſu xp̄i ſm ip̄eriū dei ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i ſpei nr̄e: Thimoteo dilecto filio in fide: gr̄a ⁊ miſicōdia ⁊ pax a đo pr̄e nr̄o ⁊ ieſu xp̄o dn̄o nr̄o. itē. Gr̄as ago ei q me ꝯfortauit in xp̄o ieſu. itē. Supabūdauit gr̄a dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Fideľ ſmo ⁊ oī acceptatōe dignꝰ: qꝛ xp̄s venit in hunc mūdū peccatores ſaluos facē: q̄ꝝ p̄mꝰ ego ſū. Sꝫ iđ miſericordiā ꝯſecutꝰ ſū: vt in p̄ oſ̄deret xp̄s oēm patiētiā ad informatōꝫ eoꝝ q credituri ſunt illi i vitā eternā. In ſo ca° biſ tm̄ noīat. Et p̄. Unꝰ. n. đs vnꝰ mediator dei ⁊ hominū hō xp̄s ieſus: q đdit ſemetipſū redēptōꝫ p oībꝰ. itē. Ueritatē āt dico in xp̄o ieſu. In 3° ca° ſemel tm̄ noīat. Et p̄. Qui bn̄ miſtrauerint: gradū bonū ſibi acq̄rent ⁊ multā fiduciā in fide q̄ eſt in xp̄o ieſu. In. iiij. c. ſemel tm̄ noīat. vꝫ. Hoc ꝓponens frībꝰ bonꝰ eris miſter xp̄i ieſu. In q̄nto. c. bis tm̄ noīat. Et p̄. Adoleſcētioreſ āt viduas deuita. Cū. n. luxuriate fuerint in xp̄o nubē volūt. itē. Teſtor corā đo ⁊ xp̄o ieſu. Hic bona dicit de viduiſ. In. vj. c. ter tm̄ noīat. Et p̄. Si q̄s alr̄ docet ⁊ n̄ acq̄eſcit ſanis ſmōibꝰ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i: ſupbus ē ⁊ nihil ſciens. itē. Precipio tibi corā deo q viuificat oīa i xp̄o ieſu. itē. Ut ſues mandatū ſine macula irreprehenſibile vſqꝫ in aduētū dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. Explicit pᵃ ep̄la ad Thimoteū. Incipit ſa ep̄la ad eundē. In p̄. c. octo vicibꝰ noīat. Et p̄. Paulꝰ apl̄s ieſu xp̄i p voluntatē dei ſm ꝓmiſſionē vite q̄ eſt i xp̄o ieſu: Thimoteo cariſſimo filio: gr̄a ⁊ miſicōdia ⁊ pax a deo pr̄e ⁊ ieſu xp̄o dn̄o nr̄o. itē. Noli itaqꝫ erubeſcē teſtimoniuꝫ dn̄i nr̄i ieſu xp̄i. itē. Uocauit nos uocatōe ſua ſcā: nō ſm opa nr̄a: ſꝫ ſm ꝓpoſitū ſuū ⁊ gr̄am q̄ data eſt nobis i xp̄o ieſu an̄ tp̄a ſcl̄aria. manifeſta eſt āt nūc p illūinatōꝫ ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i. itē. Formā habe ſanoꝝ v̄boꝝ q̄ a me audiſti in fide ⁊ dilectōe in xp̄o ieſu. In ſo. c. q̄nqꝫ vicibꝰ noīat. Et p̄. Tu ḡ fili mi: ꝯfortare in gr̄a q̄ eſt i xp̄o ieſu. itē. Et alios docē labora ſicut bonꝰ miles ieſu xp̄i. Memor eſto dn̄m nr̄m ieſum xp̄m ſurrexiſſe a mortuis ex ſemie dauid ſꝫ euāgeliū meū i q̄ laboro vſqꝫ ad vincula q̄ſi male opans. Sꝫ v̄bū đi n̄ ē alligatū. iđ oīa ſuſtineo pp electos. ut ⁊ ipſi ſalutē ꝯſeq̄nt q̄ eſt in xp̄o ieſu cū glīa celeſti. In 3° ca° bis noīat. Et p̄. Oēs q pie uolūt viuē in xp̄o pſecutōēꝫ patient. Mali aūt hōies ⁊ ſeductoreſ pficiēt in peiꝰ errātes ⁊ in errorē mittētes. item Ab iſantia ſacras lr̄as noſti: q̄ te pn̄t inſtrueſ ad ſalutē p fidē q̄ eſt in xp̄o ieſu. Et dicit ibi bona đ ſcriptura ſac̄. In 4° ca° bis tm̄ noīat. Et p̄. Teſtificor corā deo ⁊ xp̄o ieſu q iudicaturꝰ eſt uiuoſ ⁊ mortuos. Item. Dn̄s nr̄ ieſus xp̄us cū ſpū tuo gr̄a vobiſcū. amē. Explicit ep̄la ad Thimoteū Incipit ep̄la ad Titū. In p̄ ca° biſ tm̄ noīat. ⁊ p̄ Paulꝰ ſuꝰ dei ⁊ apl̄us Jeſu xp̄i. item. Tito dilecto filio gr̄a a deo pr̄e ⁊ xp̄o ieſu ſaluatore nr̄o.

In 2° ca° ter tm̄ noīat. Et p̄. Appuit. n. gr̄a dei ⁊ ſaluatōis nr̄i oībꝰ hoībꝰ ⁊c̄. Itē. Expectāteſ btāꝫ ſpeꝫ ⁊ aduētū glīe magni dei ⁊ ſaluatoris nr̄i ieſu xp̄i. Itē. Hec loq̄re ⁊ exhortare in xp̄o ieſu dn̄o nr̄o. In 3° ca° ſemel tm̄ noīat: dicens. Appuit benignitas ⁊ hūanitas ſaluatoris nr̄i dei: nō ex opibꝰ ⁊c̄. Et ſeq̄tur. Quē effūdit in nob habūde p ieſū xp̄m ſaluatorē nr̄m ⁊c̄. Explic̄ ep̄la ad Titū. Incipit ep̄la ad Philemonē. In p̄. c. viii. uicibꝰ noīat. Et p̄. Paulꝰ vinctꝰ ieſu xp̄i ⁊c̄. Gr̄a vobis ⁊ pax a deo pr̄e nr̄o ⁊ dn̄o ieſu xp̄o. Iteꝫ. Audiēs charitatē ⁊ fidē quā hēs in dn̄o ieſu. itē. In agnitōe oīſ opis boni in xp̄o ieſu. Itē. Multā fiduciā hn̄s in xp̄o ieſu īpandi tibi qđ ad rē ptiet Itē. Nūc aūt vinctꝰ xp̄i ieſu. Item. Refice viſcera mea in xp̄o. Itē. Salutat te Epaphras cōcaptiuꝰ meꝰ in xp̄o ieſu. Explicit ep̄la ad Philemonē. Incipit ep̄la ad Hebreos. In p̄ ⁊ 2° ca° nō noīat. Et in 3° bis tm̄ noīat. Et p̄. Moyſeſ q dē fideľ erat i tota domo eiꝰ tāq̄ꝫ famulꝰ: xp̄s v̄o tāq̄ꝫ filiꝰ in domo ſua. Item. Participes. n. xp̄i effecti ſumꝰ. In q̄rto ca° ſemel tm̄ noīat: dicēs Hn̄tes ḡ pōtificē magnū q penetrauit celoſ ieſū xp̄m filiū dei. In v° ca° ſemel tm̄ noīat: dicēs. Xp̄s nō ſemetipm̄ clarificauit vt pōtifex fieret ⁊c̄. In. c. vj. etiā tm̄ ſemel noīat: dicēs, Quapp intermittētes inchoationis xp̄i ſmonē ⁊c̄. In vij. ⁊ 8° capl̄is nō facit mentōeꝫ. In. ix. ca° ter tm̄ noīat. Et p̄. Xp̄s aſſiſtēs pōtifex futuroꝝ bonoꝝ ⁊c̄. item. Quāto magis ſanguiſ xp̄i emūdabit ꝯſciam nr̄am ab opibꝰ mortis ⁊c̄. Itē. Xp̄us ſemel paſſus eſt ad multoꝝ exhauriēda peccata

In. x. ca° bis tm̄ noīat. Et p̄. Sc̄ificati ſumus p oblatōeꝫ corpis Jeſu xp̄i ſemel. Item. Hn̄tes itaqꝫ frēs fiduciā in itroitu ſcōꝝ in ſanguie xp̄i.

In. xj. capl̄o ſemel tm̄ noīat. Maiōes diuitiaſ eſtimās theſauro egyptioꝝ iproperiū xp̄i. In xij. nō facit mentōeꝫ. In. xiij. capl̄o ter tantū noīat. Et p̄. Jeſus xp̄s heri ⁊ hodie: ipſe ⁊ i ſecl̄a Itē. Deꝰ aūt pacis q eduxit de mortuis paſtoreꝫ magnū ouiū dn̄m nr̄m ieſuꝫ xp̄m. Item. Quod placeat corā ſe p ieſuꝫ xp̄m: cui laus ⁊ glīa in ſecl̄a ſcloꝝ. am̄. Et ſic fideliꝰ ⁊ breuiꝰ q̄ꝫ potui iſtaſ auc̄tes adduxi. Et iſta ſufficiāt q̄tū ad p̄ᵃᵐ ꝯᵒᵐ.

De honore qui impenditur ab eccleſia Jeſu Chriſto concluſio ſecunda.

Cc[i]pe ſaꝫ ꝯcl̄onē. vꝫ. Nūqꝫ fuit Jeſus in ſynagoga ⁊ eoꝝ tēplo tm̄ deriſus: q̄n multo magiſ in eccl̄ia xp̄iana ſit honorātus. vbi tres ingramꝰ v̄itates. vꝫ. Pria v̄i. eſt. Quis eſt honor ab eccl̄ia ipenſus nomi magno Jeſu. 2ᵃ eſt. Quare eccl̄ia noī ieſu tm̄ honorē ipēdit ⁊ nō xp̄o. 3ᵃ ē. Quā utilitatē hꝫ eccl̄ia đ h̄ noīe ieſu. Q̄tū ad p̄mā dico ꝙ reuerētiā quā ieſu exhibendā docet ⁊ p̄cipit: docet in. c. decet domū dn̄i. de emu. eccl̄. li. vj. vbi dicit ſic textꝰ. Decet domū dn̄i ſc̄itudo: vt cuiꝰ in pace locꝰ factus eſt: eiꝰ cultꝰ ſit cū debita veneratiōe pacificus. Sit itaqꝫ ad eccl̄ias hūil ⁊ deuotꝰ igreſſus Sit in eis quieta ꝯuerſatio: deo g̃ta: iſpiciētibꝰ placita. Qui ꝯſiderātes nō ſolū iſtruat. ſ. p bonū exēplū: ſꝫ reficiat. ſ. p doctrinā. Cōuenientes ibiđ nomē iſtud qđ eſt ſup oē nomē: a q̄ aliud ſb̄ celo nō eſt datū hoībꝰ: in q̄ ſaluos fieri credēteſ oppōteat. nomē vꝫ Jeſu xp̄i q ſaluū fac̄ ppl̄m ſuum a pctīs eoꝝ. Eo tm̄ exhibitōe reuerētie ſpāľ attolāt: ⁊ qđ gn̄alr̄ ſcribiſ vt i noīe Jeſu oē genu flectaꝫ: ſinguli ſingularit̄ in ipſis iplēteſ. Precipue q̄n agūtur miſſarū ſacra myſteria: glōſum illud nomē q̄ncūqꝫ recolit: flectāt genua cordis ſui: qđ capitis inclinatōe teſtenſ. Attēdēteſ in locis eiſdē intētis p̄cordijs ſacra ſolēnia deuotis cauſis et orōibꝰ inſiſtaſ. Nullꝰ in locis eiſdē in q̄bꝰ cū pace ac q̄ete ꝯuenit uota celebrari: ſeditōeꝫ excitet ⁊ clamatōeꝫ moueat ipetūue ꝯmittat. Ceſſent in illꝰ vniuerſitatū q̄rūlibet ꝯſilia: ꝯtētiōes: ⁊ publica plamēta. Ceſſent vana ⁊ multo fortiꝰ feda ⁊ ꝓphana colloq̄a. Ceſſent ꝯfabulatōeſ q̄uolibet Poſtremo q̄cūqꝫ alia q̄ diuinū pn̄t pturbāe offim̄: aut oculos diue maieſtatis offēdē ab eccl̄ijs p̄ſus extnea: ne vbi pctōꝝ eſt venia poſtulāda: peccādi deſ occaſio: aut dep̄hēdaſ pctā ꝯmitti. Ceſſent in eccl̄ijs earūqꝫ cimiterijs exercitatōeſ nūdinaꝝ ac ferie cuiuſcūqꝫ tumultꝰ. Ois in eis ſecularių iudicioꝝ ſtrepitus ꝯq̄eſcat. Nulla ibi cā p laicos criminaľ maxie agiteſ. Sint loca eadē a laicoꝝ cognitōibꝰ aliena. Ordinarii locoꝝ h̄ faciāt obſuari: ſuadēda ſuadeāt. Inēdicta huiuſ canōis auc̄te ꝯpeſcāt. Ad h̄ etiā alios in eccl̄ijs ipſis magis aſſiduoſ: ⁊ ad p̄miſſa idoneos đputādo. Nihilominꝰ ꝓceſſus iudicū ſecl̄arium ac ſpāľr ꝓlate ſn̄ie in eiſdē locis oī robōe careāt firmitatis Qui v̄o p̄miſſas inhibitōes aīo petulāti ꝯtēpſit pter ꝓceſſum ordinarioꝝ ⁊ deputādoꝝ ab ipſis diue vltōiſ ⁊ nr̄e poterit acrimōia fōmidāe dōec ſuū ꝯfeſſi reatū a ſitibꝰ firmato ꝓpoſito đliba̅uerint abſtinē. h̄ ibi ad lr̄am. Quattor ptes hꝫ h̄ caᵐ vt dicit glo. Pria ps ē in q̄ poniſ ꝯſtitutōis cā: vſqꝫ ibi. ſit itaqꝫ. Scđa ps ē in q̄ poniſ qualr̄ hōies debeāt in eccl̄ijs: ⁊ a q̄bꝰ abſtinē: vſqꝫ ibi. ordinarij. In tertia pte poniſ ꝙ ordinarij p ſe et p alios h̄ faciāt obſuari: vſqꝫ ibi. q v̄o. In quārta pte ꝯminaſ penā in ꝯ̄riuꝫ faciētes. ibi: q v̄o. vſqꝫ in finē. Tu v̄o quot ſūt hic pagraphi: tot facias regulas: ⁊ ſm practicā bonā declara ⁊c̄. Q̄tū ad ſaꝫ dico ꝙ iđ eccl̄ia đ Jeſu exp̄ſſā ⁊ n̄ đ xp̄o

facit mẽtionẽ.q꞉ Ieſus dꝛ̃ ſaluatoꝛ qd̓ eſt ꝓpꝛiũ
dei.ps.xliij Ego ſũ dñs ⁊ nõ eſt pter me ſalua-
toꝛ. Xp̃s aũt dꝛ̃ vnct⁹:qd̓ ꝓpe ꝯuenit hoi.nec ie
ſus dꝛ̃ vnct⁹ inq̃ntũ de⁹:ſʒ inq̃ntũ hõ.Deo ẽt ꝓpe
debet̃ adoꝛatio:nõ hoi. Nec xp̃s inq̃ntũ hõ dbe
ret adoꝛari latria.q꞉ ſolũ talis cult⁹ deo ꝯuenit:
vt in ſupioꝛib⁹ ſepe oñdim⁹.igit̃ eccł'ia recte de
Ieſu facit ſpãlẽ mẽtõẽ ⁊ nõ de xp̃o. Et ſʒ vbi-
cũq; audit̃ noĩari hoc ꝓcioſũ nomẽ ieſus: debeam⁹
caput cũ maxia reuerentia inclinare: hoc tñ p̄reci
pue eſt fiendũ in eccł'ia:ꝓſerti cũ celebꝛant miſ-
ſaꝝ ſolẽnia. q꞉ dic̃ ſupdict⁹ text⁹ ꝙ in eccł'ia eſt
pctõꝝ venia poſtulanda:⁊ iõ nõ dñt ibi pctã cõ-
mitti. Tres ãt ſũt rões ſm dñm Ioãnẽ an. i ſup
dicto.c.q̃re nomẽ Ieſu ſup oĩa alia noĩa extollit̃:
⁊ dʒ ſpãli reuerentia attolli. vʒ. Et p̄ ꝓpter ipi⁹
prioꝛitatẽ:q꞉ fuit añ oĩa. Io.p̄. In ꝓncipio erat
ꝟbũ. Scd̓o ꝓp ipſius excellentiã cũ ſit oĩpo-
tens etern⁹ ⁊ ineffabilis. 3⁹ ꝓp affectõꝫ quã no
bis oñdit in creando:paſcendo:redimẽdo: ⁊ nob
grãm ꝓparando. Propt̃ q̃ remanet obligatio ñ
modica in hoĩe:⁊ iõ ſũme ẽ colend⁹:honoꝛand⁹:
vt pʒ.c.i.de reliquijs ⁊ vene.ſcõꝝ. vbi de hono
re apl'oꝝ.doctoꝝ:ꝯfeſſoꝝ:⁊ alioꝝ ſcõꝝ pulchꝛe
declarat̃ in .vj.decretaliũ.iuncto.c.firmit̃.d̓ ſũ.
tri.⁊ fi.ca. Et talis honoꝛ q debet̃ ei duplex ẽ.ſ.
interioꝛ ⁊ exterioꝛ.De iterioꝛi pʒ ibi in textu: cũ
dicit ſupdict⁹ text⁹.flectãt genua cordis ſui. De
exterioꝛi pʒ ibidẽ.qd̓ capitis inclinatõe teſtent̃.
q̃ ⁊c. Q̃ntũ ad tertiũ dico ꝙ tria ꝓcipue bõa
eccł'ia ſcã ex noĩe ꝓcioſo ieſu repoꝛtat.ſ.bñignaꝫ
interceſſionẽ:gratã exauditõꝫ:⁊ audacẽ ꝓliatõꝫ
Pꝛio repoꝛtant fideles ex inuocatõe ⁊ reueren
tia h⁹ noĩs ieſu bñignã interceſſionẽ.p̄ª Io.i. Ad-
uocatũ habem⁹ apud p̄rem ieſũ xp̃m iuſtũ: q int̃
pellat pꝛo nobis. Io.xvj. Ego rogabo p̄rem ꝓ
vobis vt ipſe nos cuſtodiat. ⁊ Ber. Quis inq̃t
pctõꝝ audeat inuocare deũ vltionũ: dñm exer
cituũ: vt in veti teſtõ: Nũc ꝓpꝛie ẽ nomẽ dñi Ie
ſu:qd̓ q̃cũq; inuocauerit ſalu⁹ erit. Act.iiij. Non
ẽ datũ aliud nomẽ ⁊c. 2⁹ fruct⁹ ẽ grate exau
ditionis. Io.xvj. Si qd petieritis p̄rem i nomĩe
meo dabit uobis. Nõ iſtoꝝ ꝟboꝝ ꝓfundũ ſen-
ſũ. Pꝛio.n.dicit.ſi qd.i.a liqd. Oĩa.n.terrena cer
te nihil dici p̄nt in cõpatione etñe btitudĩs. Er-
go cũ ait.ſi qd.inuit ꝙ tm̃ vitã eternã ⁊ ñ iſta tẽ
poꝛalia petẽ debem⁹. Etſi aliq̃n tp̃alia petẽ poſ
ſum⁹:hoc iõ ẽ:vt poſſim⁹ illis viuẽ:⁊ gl'iaꝫ ſuã grã
mediante pꝛomereri. vt dic̃ btus Tho.ſa ſe.q.
lxxxiij. In Criſo.ſup Mat.ait. Si petis a deo terre
na:aut difficile ĩpetras:aut ñ ĩpetras. q̃ñ.n.ti-
bi illa p̄ſtat nõ btitũ:q̃ ſi hẽt admonet vt ꝯtẽnat̃.
3⁹ ait.petas. vt inuat̃ bona a deo petenda eẽ:
⁊ nõ ab incantatoꝛib⁹. In.iiij. Re.i. de Ochoꝫia
rege iſrł' dꝛ̃ ꝙ dũ ſup infirmitate ſua deũ acha-
ron ꝯſulendũ miſiſſet:dñs ait:ꝓp hoc moꝛiet̃. Et p̄
Paral.x.c.dꝛ̃. Moꝛtu⁹ eſt Saul ꝓp iniq̃tates:
eo ꝙ phitoniſſam ꝯſuluerit:nec ſperauerit i dño
ꝓpter qd̓ interfecit eũ dñs:⁊ tranſtulit e⁹ regnũ ad
Dauid filiũ Iſai.⁊ ſic de alijs. 3⁹ ait.in nomĩe
meo.i.in grã.q.n.eſt in pctõ moꝛtali: tot⁹ eſt ex
nomen xp̃i. Io.ix.c. Scim⁹ qm̃ d̓s pctõꝛes nõ e-
xaudit. In Ambꝛo.ſup bti ĩmaculati. Uolare i
quit facit orõnẽ bona vita:⁊ dat alas pꝛecibus
ſpũales:quib⁹ ſcõꝝ ad deũ vehat̃ orõ. Pctõ q̃-
dẽ graueſcit orõ:⁊ longe a deo fit.hoc ille. Etſi q̃n
q; pctõꝛes exaudiat.hoc iõ eſt: q꞉ aut ille bñdictuſ
oculus cernit illũ pctõꝛẽ in futuꝝ ꝯuerti:aut ad
eius dãnatõꝫ. qm̃ ut ait Aug. Cõcedit aliq̃ de⁹
irat⁹:q̃ ñ ꝯcederet placat⁹. Et ſeq̃t̃. Dabit uobis
dũ.n.apl'i ꝓ ſeipſis oꝛant exaudiunt̃: ꝓ alijs ãt
ñ ſemꝑ. In Hiero.ſuper 2⁹ li. Hieremie ait. Pꝛe
cipit̃ Hieremie a dño. Tu noli oꝛat̃ ꝓ ppl'o iſto:
q꞉ ñ exaudiã. Ex quib⁹ dicim⁹ fruſtra aliquẽ o-
rare ꝓ alio:cũ ille ñ mereat̃ accipe ꝓ q̃ rogat̃ dꝛ̃
hoc ille. 3⁹ ex magno noĩe Ieſu fideles repoꝛtãt
audacẽ ꝓliationẽ. vt exhoꝛtat̃ Petr⁹ bon⁹ paſtõ
pugnare inq̃t cũ antiq̃ ſerpente. Et Paulus ad
Ephe.vlti. Nõ eſt uobis colluctatio aduerſ⁹ car
nẽ ⁊ ſanguinẽ: ſʒ aduerſus ꝓncipes ⁊ p̄tãtes te-
nebꝛaꝝ haꝝ ⁊c. Et ecce victoꝛia. Marci vlti.
In noĩe meo demonia eijcient ⁊c. Et hec ſuffici
ant quantũ ad pꝛeſentem concionem.

De honoꝛe Ieſu in celis concio tertia.

a Ccipe tertiã concionẽ. vʒ. Nunq̃ fuit
xp̃s Ieſus in hoc mundo tm̃ ſpꝛet⁹:q̃n mul
to magis ſit i celeſti gl'ia ſublimat⁹. vbi
tres inq̃ram⁹ ꝟi. vʒ. Pª ꝟi.ẽ. Q̃ñ xp̃s in celoſ
glioſuſ aſcendit. 2ª ẽ. Q̃ñ a ſcĩſ in cel' honoꝛat̃.
3ª ẽ. Q̃ñ apud p̄rem ẽ exaltat⁹. Q̃ntũ ad p̄
mũ vt clari⁹ iſta mã intelligat̃ oĩa iſta videam⁹.
Et p̄ q̃lis aſcendit xp̃s i celũ. 2⁹ q̃re ⁊ ad qd aſcẽ
dit. 3⁹ in q̃ aſcendit. q̃rto q̃ñ aſcẽdit. Et q̃nto q̃n
videntib⁹ apl'is. Q̃ntũ ad pꝛimũ dico breuit̃
ꝙ aſcendit in coꝛpe ⁊ aĩa ſine pctõ:⁊ glioſus.i.i-
paſſibil':imoꝛtal' ⁊c. Et breuit̃ cũ oĩb⁹ dotib⁹ coꝛ
pis glioſi xp̃s ieſus nr̃ aſcendit.ad Phil.iij. Qui
refoꝛmabit coꝛp⁹ humilitatis nr̃e ꝯfiguratũ coꝛpi
claritatis ſue.nõ tñ eodẽ mõ. vt dicit btũſ Tho.
in.iiij.di.xlix. Qm̃ coꝛp⁹ xp̃i erat glioſũ ꝑ naꝫ di
tatis q̃ illi vniebat̃. In nobis ãt ñ ſic: vt pʒ intel
ligenti. Q̃ntũ ad ſcm dubiũ dico ꝙ multiplici
rõe xp̃s aſcendẽ voluit. Pꝛio ut ſcõs p̄res q̃s d̓
limbo extraxerat in locũ etñe pacis adduceret.
ps. Aſcendens xp̃s in altũ captiuã duxit capti-
uitatẽ.i.ſcõs q captiui detinebant̃. 2⁹ vt nobis
uiã ſalutiſ oñderet:⁊ locũ paret. Micheas.ij. A-
ſcendit iter pandens añ eos.ad Hebꝛe.x.c. Hñ
tes itaq; fiduciã in introitũ ſcõꝝ in ſanguine xp̃i
qm̃ ut ait Mat.xxiiij.c. Ubicũq; fuerit coꝛp⁹:il
lic ꝯgregabunt̃ ⁊ aq̃le. 3⁹ ut ꝓ ſuis redẽptis a-
pud p̄rem aduocaret.i. Io.ij. Si q̃s peccauerit:
aduocatũ hẽm⁹ apud p̄rem ieſũ xp̃m iuſtũ.⁊ ipe
ẽ ꝓpiciatio ꝓ pctĩs nr̃is:⁊ nõ ꝓ nr̃iſ tm̃:ſʒ ẽt tot⁹
mũdi ⁊c. Ad t̃tiũ dico ꝙ aſcendit i nube. Act.
p̄. Et nubes ſuſcepit eũ ab ocul' eoꝝ. Ad q̃rtũ
dico ꝙ q̃drageſima die a ſue reſurrectiõis die
aſcendit. Ad q̃ntũ dico ꝙ vidẽtib⁹ ill' aſcẽdit.
Pꝛio ut aſcẽſionis e⁹ teſtes eẽnt. Act.p̄. Eri-
tis mihi teſtes i omni iudea ⁊ ſamaria:⁊ vſq; ad
vltimũ terre. 2⁹ ut eũ ſeq̃ deſiderarẽt. Iñ ſtu-
pefacti ſtabãt admirãtes. Act.i. Uiri galilei qd
ſtatis aſpiciẽtes i celũ ⁊c. Hec breuit̃ dixi:q꞉ ſa-
tis cõĩa ſũt. q̃re ⁊c. Q̃ntũ ad ſcʒ ꝟi. dico: lege
Ioãnẽꝫ Apoc.v.c.ait.n. Et vidi ⁊ audiui voceꝫ
ãgeloꝝ multoꝝ i circuitu troni ⁊ aĩaliũ ⁊ ſenioꝝ
⁊ erat nũer⁹ eoꝝ millia milliũ dicẽtiũ uoce mag
Dign⁹ eſt agn⁹ q occiſus ẽ accipe ꝟtutẽ:⁊ diuita
tẽ:⁊ ſapiaꝫ:⁊ foꝛtitudinẽ:⁊ honoꝛẽ: ⁊ gl'am:⁊ bñ
dictõeꝫ. Et oẽꝫ creaturã q̃ in celo ẽ:⁊ ſup terraꝫ:
⁊ ſubt̃ terraꝫ ⁊ mare:⁊ q in eo ſũt:oẽſ audiui dicẽ
tes ſedẽti in trono ⁊ agno. Bñdictio: ⁊ honoꝛ et
gl'a:⁊ p̄tãs in ſcl'a ſcl'oꝝ. Et.xxiiij. Seniõꝛes ceci
derũt in facies ſuas:⁊ adoꝛauerũt uiuẽtẽ ⁊c. hic ibi
Que ſacratiſſima ꝟba alias lõgioꝛi ſmõe decla
rabim⁹. Ad p̄ñs tam̃ nõ ꝙ triplex ẽ honoꝛ Ieſu
xp̃o in cel' a ſcĩs dat⁹ Prim⁹ dꝛ̃ ſingularis ꝯtẽ-
platõis. 2⁹ ſingularis dilectõiſ. 3⁹ dꝛ̃ ſingl'aris
honoꝛatõis. Prim⁹ inq̃ dꝛ̃ ſingularis ꝯtẽpla
tõiſ. Quattuoꝛ ꝑ maxie ſci in cel' in Ieſu nr̃o ꝯ
tẽplant̃.ſ.dõatõeꝫ:paſſionẽ:btitudinẽ:⁊ amoꝛẽ.
Pꝛio ꝯtẽplant̃ donatõeꝫ. Quilibꝫ.n.ſcũs etiã
minim⁹ i ꝯtẽplãdo illã ſciſſimã faciẽ: aperte cog
ſcit ꝙ oẽs alij hĩ ſil' iuncti ꝓ ſua ſalute nõ tm̃ po
ſuerũt nec ponẽ poſſet q̃ntũ ꝓ illo poſuit ſol⁹ xp̃s
Io.x. Aĩam meã pono ꝓ ouib⁹ meis. Scd̓o ꝯ
tẽplant̃ illi⁹ bñdicte carnis paſſiõeꝫ. Unđ q̃libet
ſcũs ut dixi etiã minim⁹ clare itelligit ꝙ oẽſ alie
creature nõ poꝛtarent nec poꝛtare potuiſſet ꝓ ſua
redẽptõe tm̃ ac talẽ doloꝛẽ ⁊ penã:q̃ntũ ꝓ illo ſo
lus pỏtauit Ieſus dulciſſim⁹. Trenoꝝ.i. O voſ
oẽs q tranſitis per viã:attẽdite ⁊ videte ſi ẽ dolõ
ſic doloꝛ me⁹. Tertio ꝯtẽplant̃ btitudinẽ. vñ
q̃libet ſcũs perfcẽ intelligit ꝙ Ieſuſ glioſus inq̃
tũ hõ plus excedit in btitudine oẽs btõs ſil' iun
ctos q̃ circũferẽtia celi minimũ centꝝ ſuũ. ps.
Eleuata ẽ magificẽtia tua ſup celos. Ad Phil.
ij. Propt̃ qd̓ ⁊ de⁹ exaltauit illũ ⁊c. Q̃rto ꝯ
tẽplant̃ ſci Ieſu ardẽtiſſimũ amoꝛẽ. vnde q̃libꝫ
eoꝝ ꝓfecte intelligit ꝙ xp̃s ieſus pluſ amauit in
vita:⁊ amat in celo illos:q̃ ipſi oẽs ſil' amauerũt
aut amẽt ipm. Et ſic pʒ p̄mus ſcõꝝ honoꝛ. 2⁹ dꝛ̃
ſingularis dilectõis. Tãta.n.eſt dilectio ſcõꝝ:tã
tuſq; amoꝛ ad dulciſſimũ Ieſũ: ꝙ ſi ab vna pte
ſtatueret̃ oĩs amoꝛ q̃ ſe iuicẽ diligũt creatur̃ oẽſ
tã hic q̃ in patria. Int̃ nos etiã ꝯputãdo ꝟginis
glõſe dilectõeꝫ actiuã ⁊ paſſiuã.i.quaꝫ ſpirat in
oẽs btõs:⁊ oẽs hĩ i eã. Ex alia pte ſtatuatur a-
moꝛ vni⁹ minimi ſci ad xp̃ꝫ. ꝓfecto ſic circũferẽ
tia ſuũ excedit centꝝ: ſic ⁊ amoꝛ illi⁹ minimi ſci
oẽs illos amoꝛes. Ex ꝯtẽplatõe aũt q̃ttuoꝛ ꝓdi-
ctoꝝ oꝛit̃ hic tant⁹ amoꝛ ⁊c. 3⁹ honoꝛ dꝛ̃ ſingl'a
ris honoꝛatõis. Scd̓m.n. Alex. de ales: gl'ia ab
honoꝛe differt:q꞉ ꝓpꝛie gl'a eſt i ſe ad alios. ho-
noꝛ ꝟo in ſe ab alijſ. Unde ſeq̃t̃ rł'a iſta:ꝙ ex gl'a
quã bñdict⁹ Ieſus alijs ſcĩs in patria cõĩcat:oꝛit̃
poſtea amoꝛ in ipſiſ:⁊ honoꝛ q xp̃o exhibetur ab
ipſiſ. Honõ aũt ſʒ eũdẽ ẽ ꝓteſtatio q̃dã alic⁹ pꝛe
eminẽtie i aliq̃ exhibitõe illi q honoꝛat̃. Quid ãt
ſci xp̃o exhibeãt nõt Io. Apoc.vij. Uidi igt̃ tur-
bã magnã quã dinumerare nemo poterat ex oĩb⁹
gẽtib⁹:⁊ tribub⁹:⁊ ppl'is:⁊ linguis: ſtantes ante
tronũ i ꝯſpectu agni:amicti ſtolis albis:⁊ palme
in manib⁹ eoꝝ.⁊ clamabãt voce magna dicẽtes
Salus deo nr̃o q ſedet ſup tronũ ⁊ agno. ⁊ oẽs
angeli ſtabãt in circuitu troni ⁊ ſenioꝝ: ⁊ q̃ttuoꝛ
aĩaliũ.⁊ ceciderũt in ꝯſpectu troni i facies ſuas
⁊ adoꝛauerũt deũ dicẽtes. Bñdictio:⁊ claritas:
⁊ ſapia:⁊ grãꝝ actio:honoꝛ:ꝟtus:⁊ foꝛtitudo d̓o
nr̃o in ſecula ſeculoꝝ.amen.⁊c. Et Iſa.vj. Uidi
dñm ſedẽtẽ ſup ſoliũ excelſũ ⁊ eleuatũ.⁊ plena
erat dom⁹ a maieſtate ei⁹. ⁊ ea q̃ ſub ipſo erãt re
plebãt templũ. Seraphin ſtabãt ſubter illud: et
ſex ale vni:⁊ ſex ale alteri duab⁹ velabãt facieꝫ
ei⁹.⁊ duab⁹ velabãt pedes ei⁹:⁊ duab⁹ uolabãt
Et clamabãt alter ad alteꝝ ⁊ dicebãt. Sanctuſ
ſanct⁹:ſanct⁹ dñs de⁹ exercituũ.plena eſt omnis
terra gl'a ei⁹ ⁊c.hec ille. Pulchꝛa certe aĩa mea
viſio Ioãnis eſt:ſʒ hec Iſaie nõ min⁹. Illa d̓cla-
rat honoꝛẽ ſcõꝝ:iſta honoꝛẽ angeloꝝ. q̃uis etiã
Ioãnes de angelis faciat mentionẽ:nõ tñ ita ꝓ
funde. Itẽ ⁊ Apoc.iiij.c.ꝓpulchꝛe hoc etiã decla
rat. vñ in fine.c.dicit ſic: Et cũ darent illa q̃ttuoꝛ
aĩalia gl'am ⁊ honoꝛẽ:⁊ bñdictõeꝫ ſedẽti ſup tro
nũ viuẽti i ſcl'a ſcl'oꝝ ꝓcedebãt.xxiiij. ſeniores
ante ſedentẽ in trono:⁊ adoꝛabant viuẽtẽ i ſcl'a
ſeculoꝝ:⁊ mittebãt coꝛonas ſuas ante tronũ: di
cẽtes. Dignus es dñe de⁹ nr̃ accipe gl'am ⁊ ho-
noꝛẽ:⁊ ꝟtutẽ.q꞉ tu creaſti oĩa.⁊ ꝓpter volũtatẽ
tuã erãt ⁊ creata ſunt.hec ibi. Et hoc ſufficiãt q̃ntũ
ad ſcam ꝟi. Q̃ntũ ad tertiã rñdet Paulus ad
Hebꝛ.i. Qui cũ ſit ſplẽdoꝛ gl'e.⁊ figura ſube ei⁹
poꝛtãſ oĩa ꝟbo ꝟtutis ſue:ſedet ad dext'aꝫ maie
ſtatiſ i excelſis. Sic ⁊ Stephan⁹ glioſuſ cũ lapida
ret̃ vidit eũ. Act.vij. Ecce video inq̃t celos ap
tos:⁊ Ieſũ ſtantẽ a dextris ꝟtutiſ dei. Sic ⁊ ipe
Ieſus dixit. Math.xxvj. Ammõ videbitiſ filiũ
hoĩs ſedentẽ a dextris ꝟtutis dei. Sic ⁊ Luce
xxij.ait. Erit filius hoĩs ſedẽs a dextris ꝟtutiſ d̓i
Sic ⁊ illũ querẽ inuitat nos Paul⁹ ad Coll'.iij.
Que ſurſum ſunt q̃rite vbi xp̃uſ eſt in dext'a dei
ſedẽs ⁊c. Ubi nota ꝙ ſedere ad dexterã poſſuꝫ⁹
ad humanã vel diuinã nãm referre. Si ad huã-
nã:tũc dicẽdũ eſt ſm Aug.li.de ſymbolo:ꝙ non
ſic intelligendũ eſt: vt deus p̄r humanitateꝫ xp̃i
ad ſuã dexterã collocauerit.qm̃ deus mẽbꝛa nõ
hʒ: vt dici poſſit eũ habere dextꝝ vel ſiniſtrum:
ſed methaphoꝛic⁹ ſermo eſt. Nã ſicut in dignita
tibus huãnis nullus apud regẽ vel dñm p̄ſtãtioꝛ
⁊ honoꝛatioꝛ dꝛ̃:q̃ qui ad ei⁹ dxterã ſedet:ſic vt
oſtendat̃ xp̃i humanitatẽ ſup oẽs creaturas eſſe
deo gratioꝛẽ ⁊ ſublimioꝛẽ:ait ꝙ eſt ad dexteraꝫ
virtutis dei p̄ris. Unde eſt ſenſus. Xp̃s ieſus ſe
det ad dexteram dei.i.illa huãnitas eſt ſic apud
deũ exaltata:q̃ntũ ſit poſſibile aliquã creaturã
exaltari:nec vnq̃ alia ſic exaltabit̃. ps. Gloꝛia ⁊
honoꝛe coꝛonaſti eũ dñe:⁊ ꝯſtituiſti eũ ſup opa
manuũ tuaꝝ. Si ad diuinã nãm referas: tunc ꝑ
dexterã intellige equalitatẽ. Ne.n.quis credet
dei filiũ ꝓpter humanitatẽ aſſumptã minoꝛẽ eẽ

pr̃e ſm diuinitatẽ: ideo dr̃ ſedere ad dexteram p̃ris.i.ad equalitatẽ p̃ris. Et hec ſufficiant quã-tũ ad p̃ntẽ mãm. Et per ↄ̃ns nõ imerito nos ho die dulciſſimo Jeſu laudes poſſumus decanta re: ⁊ eum hortari: vt nos hic ſaluet per gratiam ⁊ in futuro per gloriam. Amen.

Feria ſ̃a palmaꝝ de aĩa ſmo in ordine. xlj.

Domus impleta ẽ ex odore vnguenti. Jo. xij. Tantis vndiꝗ benedicti Jeſu vnguentis.i. precioſiſſimis grãꝝ ſuaꝝ odoribus vndiꝗ per aĩe nr̃e partes diffuſis: domus tota.i.aĩa ipſa intus ⁊ extra impleta eſt ex odore vn guenti: ita ut cũ glorioſo Bernardo dicere poſ ſit: currimus in odorẽ vnguentoꝝ tuoꝝ. Nobi-liſſima.n.forma: nobiliſſimũ requirit ſubiectũ. diuina aũt gr̃a nobiliſſima forma eſt.pª Cor.xiij. Si linguis hominũ loquar ⁊c̃. ꝫ requirit nobiliſ ſimũ ſubiectũ. Hoc aũt eſt ipſa aĩa. vt pꝫ in libro de aĩa.libro p̃. Bonoꝝ honorabiliũ ⁊c̃. Ubi dicunt ph̃i ꝙ ſcĩa de aĩa excedit oẽs ſcĩas nobilitate ſu biecti preter diuinã. Jõ ad p̃ns de aĩa ipſa ſmo nẽ faciam⁹. vbi tres ↄſiderationes videam⁹ vꝫ. Qualiter a deo aĩa ĩtellectiua ſit pfecte creata. Qualiter a deo ſit optime cuſtodita. Qualiter a deo ſit ĩmenſe honorata.

De creatione anime conſideratio prima.

Qualiter aĩa ſit a deo perfectiſſime crea ta primo videam⁹. vbi tres conclõnes more ſolito faciamus. vꝫ. Pª ↄ̃° ẽ iſta. Licet aĩa rõnalis ſit actus corporis humani: nõ tñ eſt de potentia mãe educta: ſed a deo perfcẽ creata. 2ª ↄ̃° eſt iſta. Etſi aĩa rõnalis ſit a deo p-fecte creata: eſt tñ in principio ſui eſſe tanꝗ̃ ta-bula raſa. 3ª ↄ̃° eſt iſta. Etſi anĩa rõnalis ſit cor-poris humani actus: corrupto tñ corpe ipa r̃ma net ĩmortalis.

Qꝫ aĩa rõnal' ñ educit' de potẽtia mãe ↄ̃° pª.

Accipe p̃mã conclõnẽ ⁊c̃. ut.s̃. vbi tres inquiramus d̃bi. vꝫ. Pª d̃bi. eſt iſta. vtꝝ aĩa ſit a deo de nihilo facta. 2ª d̃bi. ẽ iſta An aĩa habeat eſſe ãte corpus: vel ſimul cũ cor pore: vel poſt formationẽ corporis. 3ª d̃bi. ẽ iſta. An deus aĩas mediantib⁹ ãgelis formet. Qꝫ-tũ ad primã pono tres regulas. vꝫ. Pª regula eſt iſta ꝙ aĩa rõnalis eſt ĩmaterialis ⁊ incorpea. 2ª regula eſt ꝙ aĩa ñ eſt de ſubſtantia dei. 3ª r̃ gula eſt ꝙ aĩa eſt a deo creata de nihilo. Pª regula nõ ſolũ a theologis: ſꝫ ẽt a ph̃is expreſſe tenet'. Uñ Ar. in tertio de aĩa in p̃.c. ponit q̃ttu or conclõnes: vt pꝫ ĩtuenti textũ. Pª ↄ̃° eſt iª. Jntellectus humanus de ſe ⁊ in actu nullam hꝫ ſpeciẽ intelligibilẽ: ſed ad quãlibet talẽ eſt peni tus in potentia. 2ª ↄ̃° eſt. Jntellectus human⁹ eſt ĩmaterialis ⁊ incorporeus ⁊ ĩmixtus. 3ª ↄ̃° eſt. Jntellectus humanus non eſt aliqua vna d̃ terminata natura: ſed ſolũ hꝫ poſſibilitatẽ reci-piendi oẽs formas materiales. Quarta ↄ̃° ẽ. Jntellectus human⁹ poſſibilis ante intellectõꝫ nũllatenus eſt in actu. Et ſequit' iſta ↄ̃clõ corre larie ex tertia. Sꝫ alijs ommiſſis ad p̃ns: q̃m le-ctio potius ꝗ̃ predicatio eſſet ſolã ſ̃am conclõ-nẽ breuiter aſſumam⁹. quã Ar. probat in v̄bis illis dũ dicit. Neceſſe itaꝗ eſt: q̃m oĩa intelligit intellectus humanus: ipſũ ĩmixtũ eſſe ⁊c̃. Que v̄ba Auerrois eius cõmentator in cõmento q̃r to ſubtiliter ⁊ bñ exponit. Ergo aũt vt hic breuiſ ſime dicã: ex dictis tã ph̃i ꝗ̃ Auerrois quattuõ colligã rõnes regulã nr̃am probantes. Pª rõ eſt iſta. ⁊ ſumit' ex parte obiecti determinati: vt arguat' ſic. Quelibet potentia materialis habꝫ obiectũ determinatũ. ſed intellectus humanuſ non hꝫ obiectũ determinatũ. ꝫ non eſt potentia materialis. ↄ̃ña nõ cũ minori ad ſenſũ. Uidemuſ .n. ⁊ experimur ꝙ intellectus tã materialia ꝗ̃ i materialia intelligit. Minor aũt eſt nõ ĩductiue. Nã viſus percipit ſolũ colores: auditus ſolũ ſo-nos: olfactus odores: ⁊ ſic de alijs. q̃r ⁊c̃. 2ª rõ eſt iſta. ⁊ ſumit' ex parte actus cognoſcẽdi: vt ar guat' ſic. Nulla potentia materialis percipit dif ferentiã inter vniuerſale ⁊ particulare. Jntelle ctus humanus huiuſmodi dr̃iam percipit. ꝫ re-gula noſtra vera. ↄ̃ña nota cũ minori ad experi entiã. Experimur.n. nos intelligere dr̃iam cau-ſe vel effectus vniuerſalis: ⁊ cauſe uel effectus particularis. 2° phiſicoꝝ. Sol ⁊ hõ generant ho-minẽ. ſol ut cã vniuerſalis. hõ ut cã particulariſ. Ex quo ſequit' ꝙ ſi intellectus humanus intelli git vniuerſale ⁊ particulare: poterit per ↄ̃ns dif ferentiã ponere inter illa. Hoc aũt repugnat oĩ v̄tuti materiali: vt pꝫ per ſingulas materiales v̄tutes diſcurrendo. q̃r ⁊c̃. Et poteſt ↄfirmari rõ ſic. Nulla potentia materialis cognoſcit ſe aut ſuos actus: vt pꝫ ex ſ̃o de aĩa. ſed intellectus hu manus cognoſcit ſe ⁊ actus ſuos: vt experiẽtia indicat. q̃r ⁊c̃. 3ª rõ eſt iſta. Et ſumit' ex parte modi agendi vel patiendi: vt arguat' ſic. Nulla v̄tus materialis dũ a ſuo obiecto patit' hꝫ r̃agẽ di v̄tutẽ in illud. Sed intellectus humanus dũ a fantaſmatibus patit' hꝫ in illa v̄tutẽ reagendi ꝫ ⁊c̃. ↄ̃ña nõ cũ maiori inductiue. Mĩor ẽ Auer rois in dicto cõmento. iiij. vbi in ſñia dicit ꝙ dũ a fantaſmatibus intellectus poſſibilis mouet' ĩ-tellectus agens illa mouet. q̃r ⁊c̃. Quarta rõ eſt iſta. Et ſumit' ex parte organici inſtrĩ: vt ar-guat' ſic. Oĩs v̄tus materialis hꝫ inſtrm organi cũ. Jntellectus hũanus hꝫ ñ hꝫ. ꝫ regula nr̃a v̄a. ↄ̃ña nõ. ⁊ maior pꝫ inductiue in oĩbus ſenſibus materialibus. Minor aũt ꝓbat': q2 oĩs v̄tus hñs inſtrm organicũ: corrũpit' ad corruptionẽ illius. vt pꝫ ad experientiã. ſed intellect⁹ hũanus eſt ĩ-generabilis ⁊ incorruptibilis. vt pꝫ p ph̃m ĩ lr̃a: dicentẽ. ſepat' hꝫ ab hꝫ tanꝗ̃ ꝑpetuũ a corruptibi li. ⁊ ẽt diffuſius infra ꝓbabit' in. iij. ↄclõne ſeq̃n-ti. ꝫ regula nr̃a v̄a. Nolo phiſice aliud ponere: ne ſit tibi aĩa tediũ in ſpeculando tã excelſa. licꝫ ſi ph̃iam deguſtares dulcia eſſent hꝫ faucib⁹ tuiſ ſup mel ori tuo. Cõtentor inquit aĩa pr̃ Ambro. de regula pª. Accipe igit' aĩa mea ſ̃aꝫ regulã. ſ. ꝙ aĩa nõ eſt de ſub̃a dei. Fuerũt.n. quidã ut ait magr̃ ſñiaꝝ in 2ª di. xvij. qui heretice dixerũt aĩaꝫ eſſe de ſub̃a dei. ꝑpter id qđ dr̃ Geñ. ij. Jnſpira uit in faciẽ ei⁹ ſpiraculũ vite: ⁊ fact⁹ eſt hõ ĩ aĩaꝫ viuentẽ. Sed ſpiratio eſt p egreſſũ alicui⁹ ab ex trinſeco. ⁊ p ↄ̃ns qui ſpirat aliquid a ſe emittit. ꝫ anĩa erit de flatu dei. Flatus dei eſt ſub̃a dei. ꝫ aĩa eſt de ſub̃a dei. Dicit tñ magr̃ eos ſenſuꝫ nõ accipe ſcripturaꝝ. vnde ſenſus p̃dictoꝝ v̄borũ eſt. Jnſufflauit vel ĩſpirauit ⁊c̃.i. aĩaꝫ hoĩs fecit que ſpũs eſt. Unde Jſa. Spũs ingt a facie mea egredie⁊ ⁊ flat⁹ ego faciã. Et btũs Tho. in p̃ma pte. q. lxxxviij. ar. i. dicit ſic. Spirare nõ eſt acci piendũ corpali: ſed idẽ eſt deũ inſpirare qđ ſpm̃ facere. Licet etiã hõ corpalr̃ ſpirans nõ emittit aliqđ de ſub̃a ſua: ſed de nã extranea. hꝫ ille. Sed non facit ad ꝓpoſitũ exemplũ: q̃m nihil hꝫ deus extraneũ qđ emittat. Nõ ſunt ꝫ audiendi: dicit magr̃ in lr̃a vbi s̃. q putant aĩam eẽ ptẽ dei. q̃m oẽ qđ eſt de ſub̃a dei: nec a ſe nec ab alio decipi põt: nec ad malũ faciendũ vel patiendũ ↄpelli: nec in meliuſ uel deteri⁹ mutari. que ſupple oĩa aĩe rõnali ↄuenire p̃nt. Et ſubiũgit ĩmediate no-ſtrã tertiã regulã dicẽs. Flat⁹ ꝫ quo hoĩem aĩa-uit fact⁹ eſt a deo: nõ de deo: nec de aliqua mã: ſed de nihilo. hec ille. Et ſi dicis. Sicut corp⁹ hu manũ ꝓbatur de terra eẽ: q2 in terrã reuertit': ſic anima dicet' eſſe d̃ ſub̃a dei: qa ad deũ reuertit'. Dico ꝙ nõ eſt ſilitudo. q̃m corp⁹ redigit' in pulue rẽ. ⁊ ſic in puluerẽ reuerti dr̃. aĩa aũt nõ ſic: ſꝫ re dit ad deũ ꝗ̃tũ ad quietẽ tm̃: ⁊ nõ reſoluit' ĩ ſub ſtantiã dei. Et dicit btũs Tho. vt s̃. ⁊ cõit' dicũt oẽs. ⁊ Aug. ſatꝫ clare in li. de duab⁹ aĩab⁹. ꝙ hãc ſtultã doctrinã ſeminarũt Manichei. Et iſta ſuffi ciãt ꝑ regula nr̃a ſcđa. Accipe tertiã regulaꝫ vꝫ. ꝙ aĩa rõnalis eſt a deo creata de nihilo. Ad cui⁹ declaratõeꝫ ſic dicit btũs Tho. vt s̃. arti. ij. Aĩa rõnalis non põt fieri niſi p creationẽ. qđ nõ eſt v̄uꝫ de alijſ formiſ. Et rõ eſt. q2 cũ fieri ſit uia ad eſſe: ſequit' ꝙ hoc mõ alicui cõpetit fieri ſicut ei ↄpetit eſſe. Jllud aũt dr̃ ꝓprie eẽ: qđ hꝫ ipſum eſſe q̃ſi in eẽ ſubſiſtẽs. ⁊ iõ ſole ſub̃e ꝓprie dicũt' eſſe. accñtia aũt nõ hñt eſſe p ſe ſubſiſtẽs: ſed ſm ea aliq̃ dicunt' talia. Uñ albedo nõ eſt ens p ſe: ſed eſt aliqđ ſm qđ aliqđ dr̃ album. ⁊ ſic de alijs accñtib⁹. Propter qđ ⁊ ph̃us ait in metaphica. Accñs nõ eſt ens niſi q2 entis. Et eadẽ rõ eſt de oĩb⁹ alijs formis nõ ſubſiſtẽtib⁹: ⁊ illis ꝓprie con uenit fieri. q2 ↄpoſita ſubſiſtẽtia ſunt. Aĩa aũt rõ-nalis eſt forma ſubſiſtẽs. ⁊ p ↄ̃ns illi ꝓprie ↄpe-tit eẽ ⁊ fieri. Et q2 non põt fieri ex mã preiacẽte ſ. nec corpali: q2 ſic eſſet nãe corpõee: nec ſpũali q2 ſic ſpũales ſub̃e inuicẽ trãſmutarent'. neceſſe eſt dicere ꝙ nõ fiat niſi p creationẽ. Unde hꝫ eſt dr̃ia inter gñationẽ ⁊ creationẽ ad p̃ns. q2 agenſ p motũ reducit aliqđ de potẽtia ad actũ. ſꝫ agẽs ſine motu: vt de⁹: nõ reducit de potẽtia ad actũ ſed facit eẽ actu: qđ ſm nãm eſt in potẽtia ad eẽ ⁊ hmõi d̃ductio ad eẽ dr̃ creatio. Jſta dicta ſunt valde ſubtilia ⁊ egent grãdi locutõe. ſꝫ ſufficiant ꝓ p̃ñti regula. Jnde Damaſcen⁹ in 2° li. c. xiij. ſic ait. Cõdidit hoiem de⁹ ex inuiſibili ⁊ viſibili nã ꝓprijs manib⁹ ſm imaginẽ ⁊ ſimilitudinẽ ſuam Ex terra quidẽ corpus plaſmans: aĩam autẽ rõ nalem ⁊ intelligibilẽ p familiarẽ inſufflationeꝫ dans ei. qđ vtiꝗ diuinã imaginẽ dicim⁹ ⁊c̃. Et infra ponit pulchrã aĩe diffinitionẽ dicens. Aĩa eſt ſubſtãtia viuens ſimplex ⁊ incorporea: oculiſ corporalib⁹ ſm ꝓpriam nãm inuiſibilis: ĩmortal' rõnalis: ⁊ intellectualis: ⁊ infigurabilis: orgãico vtens corpe: ⁊ huic vite: augmentatõis ⁊ ſenſus ⁊ gñationis tributa: nõ aliũ habẽs ꝑpter ſeipãꝫ intellectũ: ſed ⁊ pteꝫ ſuiipſi⁹ puriſſimã. Sicut.n. oculus in corpe: ita etiã in aĩa eſt intellect⁹. arbi trio libera eſt: volũtate vertibilis: q̃m ⁊ creabil' Oĩa hec ex ei⁹ qui eã condidit gr̃a ſuſcipiẽs. Ex qua ⁊ eſſe ⁊ nẽ ita eẽ ſuſcepit ⁊c̃. hec ille. Et Au gu. li. d̃ ſpũ ⁊ aĩa ait. Rõnalis ſiquidẽ eſt anima nr̃a vt ſciat diſcernere inter bonũ ⁊ malũ. Eſt ẽt cõcupiſcibilis ⁊ iraſcibiliſ vt bonũ amare poſſit ⁊ malũ odire. hec ille. Et idẽ ibidẽ. Aĩa ingt nec elementũ nec ex elemẽtis eſt: ſed de nihilo fcã. ⁊ ſoli creatori ſuo cognita. Et q̃re eaꝫ creauerit de⁹: idẽ oſtendit in eodẽ. Ex corpe ingt ⁊ aĩa cõ-ſtat hõ. ⁊ quicqđ oculis corporis videt' ꝑpter cõ pus factũ eſt. aĩa autẽ ꝑpter deum. Aĩa vita cõ poris eſt: vita aĩe deus. hec ille. Sed dices. Jn-tellexi pater Ambroſi. aĩam de nihilo factã. Sꝫ dic queſo qualr̃ ſit creata? Audi r̃ñſionem. Fa-ciamus ingt deus hoĩeꝫ ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ nr̃am. Que v̄ba qualr̃ intelligant': vide beatuꝫ Tho. in p̃ma pte. q. xci. p totũ. ⁊ magr̃m ſñiaruꝫ di. xvj. ſecundi. Et expoſitiõeꝫ magr̃i vide ĩ nr̃o ſcripto ſup 2° ſñiaꝝ. di. xvj. Poſuiſſeꝫ etiã hic dif fuſe illã materiã: ſed cã breuitatis d̃miſi. Dicta tñ quedã Aug. li. de ſpũ ⁊ aĩa notemus: c. xliij. ⁊ xliiij. Magna quidẽ ait ſilitudo eſt inter aĩaꝫ ⁊ deũ. Et de ei⁹ intentõe aliquas ↄnũerem⁹. Pª enĩ ſilitudo eſt ꝙ ſicut deus vita eſt: ita aĩa ẽ vi ta. ⁊ non ſolũ in ſe: ſed etiã aliud uiuificãs: vt cor pus. 2ª ſicut deus creſcentib⁹ creaturis nõ cre ſcit: nec decreſcentib⁹ decreſcit: ita aĩa nec minu tis mẽbris diminuit': nec iſdem auctis augetur. 3ª eſt ſicut fili⁹ a patre generat': ⁊ ſpũs ſanct⁹ ab vtroꝗ: ita intellect⁹ a memoria: ⁊ voluntas ab vtroꝗ ꝓcedit. Et ſicut pater eſt de⁹: fili⁹ eſt de⁹ ſpũs ſcũs eſt de⁹. ⁊ tñ nõ tres dij: ſed vn⁹ eſt de⁹ Jta intellect⁹ eſt aĩa: volũtas eſt aĩa: memoria ẽ aĩa. ⁊ tñ non tres aĩe: ſed vna eſt aĩa. 4ª ſilitu-do eſt ꝙ ſicut de⁹ vnus ſemp vbiꝗ eſt totuſ: oĩa uiuificans: mouẽs: ⁊ gubernãs: ſic aĩa in ſuo cõ pore tota eſt: ⁊ tota in qualibet parte viuificanſ mouens: ⁊ gubernãs oĩa. Nec eſt in maioribus ſui corpis mẽbris maior: nec in minorib⁹ minor: ſed in maiorib⁹ tota: in minorib⁹ tota. vt pꝫ ex ſẽ tentia ph̃i 2° de aĩa. Et agit in corpore diuerſa officia. vt p oculos videt: per aures audit ⁊c̃. Et ſic aĩa eſt tota in ſuo corpe ſm eſſe ſuũ: ſicut de⁹ eſt in toto mũdo. Nec mirꝫ: vt Aug⁹ ait. c. xliiij. q2 anima creata eſt a deo: vita a vita: ſimplex a

ſimplici: imortalis ab imortali: magna a magno recta a recto ꝛc̄. Uñ breuiť ɔcludam⁹ ꝙ ſicut de⁹ ſimplex ē in nã: ſic ꝛ aïa. Et ſicut de⁹ videt ꝛ ñ videť: ſic ꝛ aïa ꝛc̄. Jñ Aug. ut. ſ. c. xlij. Quiſ inquit maioꝛ bonoꝛ eſſe potuit: ꝙ̄ vt ad ſimilitudinem ſui ɔditoꝛiſ ɔderet: ꝛ eiſdē ỽtutū ornamẽtis ornareť veſtireť quib⁹ ꝛ ɔditoꝛ ꝛc̄. Et h̄ ſufficiãt pro pꝛima ỽitate. Qẽtū ad ſcdam ỽi. dico ꝙ qȯ pōt dupl'r fieri. vȝ. aut de aïa Ade: aut de alijs aïabus: aut de aïa Eue. Si querit̄ de aïa Ade: dicit magr̄ in ſc̄o ſniaꝝ. di. vij. ꝙ inter doctos ſcrupuloſa qȯ eſt. Nã Aug. videť in li. vij. ſup Geñ. ad lr̄am dicere ꝛ approbare aïam cū angelis ſine coꝛpoꝛe fuiſſe creatã: poſtea ỽo ad coꝛpuſ acceſ ſiſſe. Nec cōpulſa eſt incoꝛpari: ſed nãlr̄ illȯ uoluit. i. ſic creata fuit ut vellet: ſicut nãle eſt nobis velle viuere. male ãt uelle viuē: nō nãe: ſȝ uoluntatis ē praue. hec magr̄. Et videť hec opinio ꝓbabilis rōne ꝛ auctē. Auctē quidē. Geñ. p̊. Nã pmo ait deus. faciamus hominē ad imaginē ꝛ ſimilitudinē nr̄am. qȯ intelligit̄ de aïa: vt exponit Aug. ꝛ cōiter oēs. poſtea dr̄. foꝛmauit deus hominē de limo terre. qȯ intelligit̄ de coꝛpe: ut pȝ. Rōne ēt videť pꝛobabilis. p̊ ut oñdereť eã a coꝛpe nō dpendere: ſed ꝑ ſe ſubſiſtē poſſe. 2° ut oñdereť ɔfoꝛmitas quã cū angelis hēbat: tñ in capacitate rōniſ ꝑ quã aïa eſt imago: tū in btitudinis capacitate ad quã angelus ꝛ aïa oꝛdinari hñt: ꝛ ſic de alijs. Alij ãt dicunt aïam pꝛimi hoīs in coꝛpoꝛe fuiſſe creatã. vt colligi pōt ex textu Geñ. ij. Jnſpirauit in faciē eiuſ. i. in coꝛpus ſpiraculū vite: ꝛ fcūs ē hō in aïam viuentē. accipitur n. ibi facies pro toto coꝛpe. ut pȝ ꝑ magr̄m in lr̄a vbi. ſ. Et cōiter doctoꝛes hanc ſcdam opinionem tenent. Et dicunt Auguſtinū nō aſſertiue ſȝ dubitatiue dixiſſe. Uñ btūs Tho. vt. ſ. arti. iiij. dicit ꝙ lȝ aïa ſit imoꝛtalis per nãm: ꝛ ſm h̄ ɔueniat cū angelis: ꝛ ſic debuiſſet creari cū angelis. tñ qꝛ ipſa ñ facit per ſe ſpēm: ſed eſt ps ſpēi: ꝛ eſt foꝛma coꝛpis: magis ꝑtinet ad genus aïatoꝝ. vt foꝛmale pꝛincipiū. ꝛ per ɔñs nō debuit foꝛmari añ coꝛpus: ſed in coꝛpe. Magr̄ tñ hic ſe nō determiat. Et hec ſufficiant quantū ad creatōē Ade. Qẽtū ad aïam Eue magr̄ ſniaꝝ in 2°. di. xviij. adducit opinionē quandã erroneã dicentiū ꝙ queadmodū mulieris coꝛpus de viri coꝛpoꝛe traductū fuit: ita ipſius aïa de viri aïa pꝛopagatã fuiſſe. qȯ tñ magr̄ repꝛobat ex dictis Aug. in li. d eccleſiaſticis dogmatib⁹: vt videbiť hic īfra. Qẽtū ãt ad alias aïas dico ꝙ plures fuerunt fantaſtice opiniones: quaꝝ breuiť ſniam videamus. Quidã. n. ſimpl'r dicunt nullas aïas creari: ſȝ id qȯ in coꝛpoꝛib⁹ hūanis aïas dicimus ſpūs ꝓꝛobos aiunt. Jncludunt̄. n. in coꝛpoꝛib⁹ hūanis angeli apoſtate. i. demones: vt pniãȝ agant. Et ſic ſucceſſiue pñt in diuerſis coꝛpibus ingredi: ut ſi ñ agant pniãȝ in vno coꝛpoꝛe agant in alio. Jſti tria falſa ponunt. ſ. demones ꝑ pniam ſaluandoſ eſſe: ꝛ aïas ñ eſſe: ꝛ demones incarceratos eē in coꝛpoꝛibus hūanis. Pꝛimū deſtruit xp̄s. Mat. xxv. Jte maledicti in ignē eternū: qui paratus eſt diabolo ꝛ angelis eius. Scdm Mat. xj. Et inuenietis requiē aïabus vr̄is. ꝛ. xvj. c. Quid ꝓdeſt hōi ſi vniuerſū mundū lucreť: aïe ỽo ſue detrimentū patiať: aut quã dabit hō cōmutatiōē ꝓ aïa ſua: Et multe ſunt auctēs tã phoꝝ ꝙ̄ noui ꝛ veteris teſti. 3ᵐ ēt ꝙ̄ ſit erroneū tuipſa anima mea excogita. Stultū quippe ē dicere vt in mēbꝛis vbi hitat ſpūs ſcūs: demones incarcerenť. i. Coꝛ. xiiij. An neſcitis ꝙ mēbꝛa vr̄a tēplū ſunt ſpūs ſci: Aliqui ãt aïas creataſ eſſe ɔcedūt ſed oēs q̄ fuerunt: ſunt: ꝛ erunt ſimul fuiſſe creatas cū angelis: qꝛ eiuſdē nãe ſunt. Et addunt ꝙ ille aïe ad ſuggeſtionē dñi tenebꝛaꝝ peccauerũt: ꝛ ob hanc cãm illas in coꝛpoꝛib⁹ hūanis eſſe detruſas tanꝙ̄ in carceribus quibuſdã ut pniãȝ agant. ꝛ cū purgate fuerint ad celeſtē patriã rñocent̄. q̄ opinio Manicheoꝝ fuit. Et h̄ pōit magr̄ in lr̄a vbi. ſ. ꝛ repꝛobat eã: vt diceť infra. Que foꝛte opinio fūdať in dicto illo. Ecc̄. xiij. Qui uiuit in eternū: creauit oïa ſimul. qȯ veꝝ ē q̄ntū ad dei ſciam. qm̄ ds ſimul oïa appꝛhendit: ꝛ ita uocat ea q̄ nō ſunt tanꝙ̄ ea q̄ ſunt. Uel intelligit̄ ſimul oïa creaſſe. ſ. celū empirreū: angeloſ: tp̄s: lucē: ꝛ mãm quattuoꝛ elemtoꝝ. Alij dicunt non ſimul eas creatas: ſed ɔtinuo de nouo eſſe: ſed h̄ ꝑ traductionē: vt aïa traducať ex aïa: ſicut caro ex carne. Et hanc ēt rꝓꝛobat magr̄ ut. ſ. quō. n. qȯ eſt ſimpl'r ſimplex pōt ex alio traduci: Aïa ē ſimpl'r ſimplex: lȝ ñ ſimpliciſſima. ꝑ ñ poterit ab aïa decidi: cū ēt ſit indiuiſibilis. Audi magrȝ ut ſ. in. c. queadmodū. Catholica inqt eccleſia: nec ſimul nec ex traducte factaſ eſſe aïas docet. Sȝ in coꝛpibus per coitū ſeminatis atꝙ̄ foꝛmatis infundi: ꝛ infundendo creari. vñ Aug. in eccleſiaſticis dogmatib⁹ aïas hominū nō eſſe ab initio creatas inter ceteras intellectuales naturas: nec ſimul creataſ: ſicut Oꝛigenes fingit dicȝ⁹. Necꝙ̄ cū coꝛpoꝛib⁹ ꝑ coitū ſeminari: ſicut luciferiani ꝛ Cirillus: ꝛ quidã latinoꝝ pſumptoꝛes affirmant. Sed dicim⁹ coꝛpus tm̄ per ɔiugij copulã ſemiari. creationē ỽo aïe ſolū creatoꝛē noſce eiuſꝙ̄ iudicio coꝛpus coagulari in vulua ꝛ compingi atꝙ̄ foꝛmari. Ac foꝛmato iã coꝛpoꝛe: aïã creari ꝛ infundi vt viuat in vtero hō ex aïa conſtans ꝛ coꝛpoꝛe: ꝛ egrediať viu⁹ ex vtero plenuſ hūana ſubã. hec ibi. Ex quib⁹ verbis appet ỽa opinio. ſ. ꝙ aïa ñ ſeminať: ſed foꝛmato coꝛpe aïa a deo creať: ꝛ creando infundiť: ꝛ infundendo ꝓducit̄: nō pꝛius tpe: ſed nã. Et hec ſufficiant pro pñti ỽi. Qẽtū ad tertiã dico ſm btm̄ Tho. vbi. ſ. arti. iij. ꝙ opinio quoꝛūdã fuit ꝙ angeli ſȝ ꝙ operanť in ỽtute dei cauſant aïas rōales. Et hi dixerunt ꝙ ỽba illa dei dicentis faciam⁹ hominē ꝛc̄. Dixit ds ad ipſos angelos: vt pȝ ꝑ magr̄m in 2° ſniaꝝ. di. xvj. qȯ tñ eſt īpoſſibile. Pꝛio qꝛ creatio eſt ſolius pꝛimi agētis: qꝛ nullū aliud agens pōt agere nullo alio pſuppoſito: niſi pꝛimū agens qȯ eſt ipſe ds. alia ãt agētia ſunt agētia ſecundaria. ꝛ agens ſm ſeipſū pſuppōit aliqd a pmo agente. Qȯ aūt agit aliquo pſuppoſito agit tranſmutãdo. ꝛ ꝑ ɔñs oē agēs citra deū agit tranſmutãdo. creatio aūt ñ eſt ꝑ tranſmutatiōē: cū ſit de nihilo. ꝛ aïa hēat eē ꝑ creatōē: vt viſuȝ eſt. pȝ ꝙ a nullo alio agēte ꝙ̄ a p̊ potuit ſuū accipere eē. ꝛ hoc dicit btūs Tho. ibidē. Scdo h̄ ē īpoſſibile. qꝛ dei ꝛ angeloꝝ non pōt vna eē imago. vt dicit Beda. et allegat in. ij. ꝛ. iij. c. di. xvj. magr̄ ſniaꝝ. Et idȯ ut dicit dñs Bona. eadē di. in ij. eſt hec. qꝛ imago dicit oꝛdinē imediatū ad illȯ cui⁹ eſt imago. Jmpoſſibile eſt aūt aliqd īmediate oꝛdinari ad deū ꝛ ad angelū. ꝑ īpoſſibile eſt p̄dicta ỽba dei dicta fuiſſe ad ãgelos. Quare relinquit̄ ꝙ aïe nec create ſunt: nec creabunt̄: nec creanť mediantib⁹ angelis: ſȝ tm̄ ỽtute dei īmediate. q̄re ꝛc̄. Et hec ſufficiãt ꝓ pma cōcluſione.

De intelligentia aïe concluſio ſecunda.

[A]Ccipe ſcdam ɔclonem. vȝ. Etſi aïa rationalis ſit a deo pfecte creata: eſt tamē in pncipio ſui eē tanꝙ̄ tabula raſa. vbi tres ingramus ỽitates. vȝ. Pꝛia ỽitas eſt. An aïa intellectiua ſm ſuū eſſe nature ſit a deo creata intelligens vel ignoꝛãs. 2ᵃ ỽitas ē. Utꝝ intellect⁹ hūanus impediať ꝑ ligamentū ſenſus. 3ᵃ ỽi. eſt iſta. Utrū intellect⁹ human⁹ poſſit intellgē futura. Qẽtū ad pꝛimã dico ꝙ taȝ phi ꝙ̄ theologi ponūt aïam ſm nãm nō hēre aliquã ſpēm intelligibilē in actu. ꝛ ꝑ ɔñs eē intelligibilē. i. potētia intelligentē ꝛ ñ in actu. Quã ỽitatē ponit phus in 3° de aïa in. c. i. vbi dicit ſic textus. Et hic. ſ. intellectuſ nihil eſt actu eoꝝ q̄ ſunt ante ītelligere. Et ꝓbat Auerroiſ eã ſic ɔmēto 4°. ibidē. Jta ſe hȝ intellect⁹ in gñe foꝛmaꝝ ſpeculatiuaꝝ: ſicut pma mã in gñe foꝛmaꝝ mãliuȝ. Sed pma mã añ receptionē foꝛmaꝝ mãliū totalr̄ eſt in potentia ꝛ nō in actu. ꝑ ꝛ intellect⁹ ante receptiōē ſpēruȝ intelligibiliū erit totalr̄ in potētia ꝛ non in actu. ɔña nota cū maioꝛi ex ſufficiēti ſilitudine. Qm̄ ſicut mã pma eſt pmus gradus in gñe entiū mãliū. ita intellect⁹ nr̄ in gñe intelligentiaꝝ. Minoꝛē ỽo declarat phus p̊ ethicoꝝ. dicens mãm pꝛimã nullã foꝛmã hr̄e: ſed eſſe purã potentiam. Et ad hoc ꝓpoſitum ponit idē Auerrois bonuȝ dictū in ɔmēto q̄nto ibidē: dicēſ ꝙ diffinitio mãlis intellect⁹ eſt ꝙ eſt illud qȯ in potentia eſt ad oēs intentōēs foꝛmaꝝ nãlium vliū: ꝛ nō eſt in actu aliqȯ entiū anteꝙ̄ intelligat ipȝ. Ex quib⁹ ỽbis duo bona dicta colligunť. Pꝛimū ē ꝙ intellect⁹ nr̄ poſſibilis tã a ſenſu interioꝛi ꝙ̄ exterioꝛi differt. qm̄ null⁹ ſenſus foꝛmas vl'es rcipit: nec vniuerſalr̄: nec ꝑ ɔceptum vl'em cognoſcit. Scdm dictū eſt ꝙ intellect⁹ nr̄ differt ab alijs intelligētijs abſtractis. qm̄ dato ꝙ alique intelligentie nūꝙ̄ intellexiſſent: nihilomin⁹ haberēt habitus cognitōis innatos: qꝛ intelligentie ſunt plene foꝛmis: vt dicit auctoꝛ in li° de cauſis. Aut ſi non hērent ſpēs vel habit⁹ tales: eſſentiã tm̄ hērent q̄ eſſet ſpēs intelligibil' repꝛeſentatiua omnium inferioꝝ. vt coll'r de intentōē Auerrois. xij. methaphiſice. Quare ꝑ aïa mea non creauit nos deus humiles vel ſupbos: virtuoſos vl' vitioſoſ ſed ad hec ſumus nã apti. i. nãliter in potentia ꝛ nō in actu. Et hec ſufficiãt ꝓ pꝛima ỽi. Qẽtū ad ſcdam dico ſm btm̄ Tho. pma pte. q. lxxxij. ar. viij. ꝙ cū modus intelligēdi nr̄ ſit ꝑ ſenſus exterioꝛes. vt pȝ ex 3° de aïa. Patet ꝙ ſi ſenſus ligať nō poterit eē rectū iudiciū intellect⁹. Et ꝑꝑ hãc cãm in doꝛmiēdo ea q̄ ɔ̄ licitos moꝛes ɔtingunt non imputanť ad pctm̄. vt Aug. dicit. xij. ſuper Geñ. ad lr̄am. Et rō hui⁹ eſt. qꝛ impediť rationis vſus ligamento ſenſuū in doꝛmiēdo. Ligantur enī ſenſus in doꝛmiēte ꝓpter euapoꝛatōēs q̄ſdã in fumoſitates reſolutas. vt dr̄ in li° de ſomno et vigilia. Et ideo ſm diſpōēm hmōi euapoꝛatōuȝ ɔuenit eſſe ligamentū ſenſus maius vel minus. Qñ. n. multus fuerit mot⁹: ligať non ſolū ſenſus ſed etiã imaginatio: ita vt nulla appareãt fantaſmata. ſicut pciſe accidit in pꝛima doꝛmitōē bene potantis ꝛ comedētis. Si aūt pꝛedict⁹ vapoꝛuȝ motus aliꝙ̄tulū remiſſioꝛ fiat: incipiūt appareř fantaſmata: ſȝ diſtoꝛta ꝛ inoꝛdinata. ſicut febꝛicitantibus accidē ſolet. Si ỽo adhuc talis motus magis remittať: tunc appent magis fantaſmata oꝛdinata. ſicut accidit in doꝛmientib⁹ poſt digeſtionē: ꝛ in hoībus ſobꝛijs hñtibus foꝛtē imagiatiuã. Si aūt talis vapoꝛ modic⁹ ſit: tūc nō ſolum imaginatio libera eſt: ſȝ ꝛ ipſe ſenſus cōis ex pte ſoluit̄. ita vt hō iudicet doꝛmiēdo ea q̄ uidet ſomnia eē: q̄ſi diiudicãs inter res ꝛ reꝝ ſiliudines. tñ ex alia pte ſenſus cōis ligatus remanet: ita ꝙ ſemꝑ aliquo mō decipit̄. Pꝛopter qȯ ligamētū etiã intellect⁹ a ỽo iudicio reꝝ impediť. Uñ ſepe doꝛmiētes ſillogiçant: qui tñ exꝑgefacti ſe in aliquo cernūt defeciſſe. hoc de intentiōē p̄dicti doctoꝛis. Sed inges pr̄ Ambꝛoſi tria mihi puncta declara. Pꝛim⁹ eſt. nō bene intellexi quō ligãť iſti ſenſus. ꝛ ꝑ ɔñs intellect⁹ in doꝛmiēdo. dic mihi modicū clari⁹ qualr̄ iſta ſomnia gñanť. 2⁹ eſt an ſōnia ſint pſagia ꝛ ſigna futuroꝝ. 3⁹ eſt. quō in ſōnijs peccam⁹. Libēter faciã aïa mea. Ad pmū dico ſm phm̄ in li° de ſomno ꝛ vigilia: ꝙ ſōnia fiunt ꝓpter ligamentū ſenſuū: qȯ ſit in ſōno. Sōmnus aūt ſm phm̄ ibidē cauſať ex ꝓpulſiōē caloꝛis nãlis ad interioꝛa aïaliſ. quo ſit vt mēbꝛa exterioꝛa frigida ſiãt: interioꝛa aūt calida. Et ɔmētatoꝛ ibidē dicit. Sōnus ſit ꝑ receſſū caloꝛis nãl' a mēbꝛis extioꝛib⁹: ꝛ ꝑ ɔcurſū ipſi⁹ calōīs ad cō. Qȯ nã ad ſalutē aïal' ſec̄. vñ magiſ aïalia doꝛmiēdo ꝙ̄ vigilãdo nutriūtur. vt dicit ibidē phs. Jn vigilia. n. ſenſuſ diſſoluūtur: ꝛ q̄libet ſuã opationē hñs calor nãlis diſpergit̄. ꝛ ꝑ ɔñs alimẽtum nō ita hñ in nãm aliti ɔuertit̄. Jn ſōno aūt omnes ſenſus geſcunt: ꝛ quodãmō ligãtur: ita ut ſuas operatiōēs nō exerceãt. ꝛ ꝑ ɔñs calor ad intioꝛa operať. hic igit̄ calor ꝛc̄. Calor nãlis ī doꝛmiēte ad itꝛioꝛa ſe ſtringēs: vt cibū in nãm aliti reſoluat fumoſitates aſcēdere incipiunt: ꝛ vadūt ad cerebꝝ. ꝛ illis īfrigidatis deſcendūt. ꝛ tūc ſōnia cauſanť. Pꝛopter qȯ dicit phs ibidē ꝙ pueri ꝓpter motū nimiū ꝛ vehementē calorē q in eis ē:

non ſomniant. ſi ſani ſunt intellige. Et cõmẽtator
dicit ibidẽ q melãcolici maxie ſomniãt: qm̃ ma
gni caloris nõ ſunt. Quapp̃ euaporato cibo ĩfri
gidant: ꝛ ſomnia inde cauſant. Infrigidant autez
iſte euapoꝛationes ꝑpter frigiditatẽ cerebꝛi: qꝛ
cerebꝛũ hoĩs inter cetera eſt frigidi⁹ ꝛ hũidi⁹. q̃
fit ut hõ ẽt magis doꝛmiat q̃ȝ cetera aĩalia. me-
dietatẽ. n. vite in doꝛmiendo expendit. Et ſic pȝ
pꝛim⁹ punctus. Ad ſm punctũ dico q aut nãlit
loqui volum⁹: aut ſm fidẽ. Dicit. n. Cõmentatoꝛ
nt. s. q nunq̃ȝ ſomniam⁹: qn ſomniũ aliqd̃ nobiſ
futuꝝ oñdat. Et allegat ibidẽ dictũ vulgi dicẽ-
tis. Somnia ſunt ab angelis: diuinationes a de
monibus: pphẽie ãt a deo. Et pħus ẽt eodẽ lib⁹
ſentire videt q ſomnia quedã pꝛeſagia ſunt. vñ
ait. Somnia quedã ſunt futuroꝝ ſigna: q̃dã vo
ſunt eoꝝ accidentia. hec ille. Si ãt ſm ỽitatẽ et
fidẽ loquamur: dicaȝ⁹ q cũ ſomnia ex cauſis nã
libus oꝛiant ꝛ futura nr̃a ſint in nr̃a ptãte: mani
feſtũ eſt ſomnia nõ eſſe futuroꝝ pꝛeſagia. Nõ di
co de reuelationib⁹ q̃ in ſomniiſ fiunt a deo vel
ab angelis: qꝛ talia ſunt futuroꝝ pꝛeſagia: vt pȝ
ex dictis ſacris. Si ãt pħm ꝛ cõmentatoꝛẽ ſalua
re vellem⁹ eos nõ aſſentire: ſed opinatiue dixiſ-
ſe fatendũ eſt. Si ãt aſſertiue: tunc neganda eſt
doctrina. Etſi qñq̃ȝ eueniat qd̃ ſomniam⁹: h̃ idõ
fit: qꝛ de his maxie ſomniam⁹ q̃ in memoꝛia deti
nemus. vꝑputa qꝛ de illis vltimate cogitauim⁹
aut locuti ſum⁹ ꝛc. Quantũ ad ſȝ punctũ cõi
ter dicunt doctoꝛes q ſi cãm nõ dedim⁹ nõ pec-
camus. Jñ Jſidoꝛ⁹ li. ſniaꝝ ait. Nõ eſt pctm̃ qñ
nolentes imaginib⁹ nocturnis illudimur. ſȝ tunc
eſt pctm̃: ſi añq̃ȝ illudamur cogitationuȝ affecti-
bus pꝛeuenimur. luxurie quippe imagines q̃s ĩ
ỽitate geſſim⁹: ſepe doꝛmientib⁹ in aĩo appent.
Sed inoxie ſunt ſi ñ concupiſcendo occurrunt.
hec ille. Et ut iſtoꝝ ſomnioꝝ aliquã diſtinctionẽ
habeam⁹: nota dictũ Aug. in li. de ſpũ ꝛ aĩa. ca.
xxix. Viſionũ inquit que ſibi uidere vident doꝛ
miẽtes quinq̃ȝ ſunt gña. ſ. oꝛaculũ: uiſio: ſomniũ:
inſomniũ: fantaſma ł fantaſia. Oꝛaculũ eſt cũ ĩ
ſomniis parens ł aliqua ſcã grauiſq̃ȝ pſona: ſiue
ſacerdos ł ẽt deus: euenturũ quid ł ñ euenturũ
faciendũ ł nõ faciendũ: euitandũ ł nõ euitandũ
denunciat. Viſio ãt eſt cũ quis videt qd̃ eodem
mõ apparuerat euenire. Somniũ eſt figuris te-
ctũ: ꝛ ſine interpꝛatiõe ĩtelligi nõ põt. Jnſomni-
um eſt qñ id qd̃ fatigauerat uigilantẽ ingerit ſe
doꝛmienti: ſicut eſt cibi cura: ł potus: ut aliq̃ ſtu
dia: ł artes: ł infirmitates. Scd̃m nãq̃ȝ ſtudia q̃
quiſq̃ȝ exercuit inſomniat. ꝛ ſolitoꝝ actuũ ſimu-
lacra in pñtia ĩpꝛeſſa apparent in ſomniiſ. Juxta
ẽt infirmitatũ diuerſitates diuerſa accidunt ſõ
nia. Et ſm moꝝ ꝛ hũoꝝ varietates variant ꝛ ſõ
nia. Alia. n. uidẽt ſanguinei: alia colerici: alia fle
gmatici: ꝛ alia melancolici. Et illi vident varia
ꝛ rubea: iſti alba ꝛ nigra ꝛc. Fantaſma eſt qñ qſ
vix cepit doꝛmire: ꝛ adhuc vigilare ſe exiſtimat
aſpicere videt irruentes in ſe: vel paſſim vagan
teſq̃ȝ foꝛmas diſcrepantes ꝛ varias letaſq̃ȝ ꝛ tur
bulentaſ. Qd̃ nihil aliud eſt q̃ȝ quedã fumoſitaſ
a ſtomaco ł a coꝛde ad cerebꝛũ aſcendens ꝛ ibi
vȝ aĩalẽ oppꝛimens ꝛc. Quantũ ad tertiam
ỽi. dico ſȝ btm̃ Tho. parte pᵃ. q. lxxxiiij. arti. iiij.
q futura dupl̃r cognoſci pñt. vno mõ in ſeipſis
alio mõ in ſuis cauſis. In ſeipſiſ quidẽ futura co
gnoſci nõ pñt niſi a deo: cui nota ſunt tã ea q̃ ſũt
q̃ȝ ea q̃ nõ ſunt. ſed pꝛout ſunt in ſuis cauſis a no
bis cognoſci pñt. ꝛ pmaxime ut ſunt in cauſiſ ne
ceſſariis. Vñ ſi ex cauſis neceſſariis aliquis effe
ctus de neceſſitate ſequat in oĩbus: tunc futura
cognoſcent per ſciam: vt aſtrologi. Si tales ef-
fectus pꝛoueniant ex talibus cauſis vt in pluri-
bus: ſed nõ in oĩbus: tunc futura ſcire poterim⁹
ex cõiecturis. qr̃ ꝛc. Non intelligo te pr̃ Ambꝛo.
dic clarius. Dico q futura pñt cognoſci dupl̃r.
vno mõ in ſua cã. alio mõ in ſeipſis. Si in ſua cã:
tunc dico q futura q̃ ex cauſis ſuis de neceſſita
te pꝛoueniunt p certã ſciam cognoſcunt: vt ſolẽ
oꝛiri cras. Futura ỽo q̃ ex cauſis ſuis pueniũt:
vt in pluribus: nõ p certitudinẽ: ſed p cõiecturaȝ
cognoſcunt a nobis. Sicut medic⁹ infirmi ſani-
tatẽ pcognoſcit. Que ỽo pꝛoueniunt ex cauſis
ſuis ut in paucioꝛibuſ: penitus ſunt ignota: ut ca
ſualia ꝛ foꝛtuita. vñ dat antiqua regula q futu
roꝝ cõtingentiũ nõ eſt determinata ỽitas. Alio
mõ futura cognoſci pñt in ſeipſis: ꝛ h̃ eſt ꝓpꝛiuȝ
dei: ſiue res eueniant de neceſſitate: ſiue ut in
pluribus: ſiue vt in paucioꝛib⁹: vt foꝛtuita ꝛ ca-
ſualia: qꝛ oĩa deus videt in ſua eternitate q̃ eſt
ſimplex toti tpĩ: ꝛ ipſũ cõcludit: ꝛ diua ỽtus fer-
tur in oĩa q̃ agunt per totũ tps. qr̃ ꝛc. Et h̃ ſuffi-
ciant tibi pꝛo pñti concluſione.

De ĩmoꝛtalitate aĩe conclõ tertia.

a Ccipe tertiã conclõnẽ. vȝ. Etſi aĩa rõa-
lis ſit coꝛpis hũani actus: coꝛrupto tamẽ
coꝛpoꝛe ipſa remanet ĩmoꝛtalis. vbi tres
inquiram⁹ ỽitates. vȝ. Pᵃ ỽi. ẽ iſta. vtꝝ aĩa rõ
nalis cõuenienter coꝛpi hũano vniat. 2ᵃ ẽ. vtruȝ
vniat mediante aliquo accidente. 3ᵃ ẽ. vtꝝ coꝛ
rũpat ad coꝛruptionẽ ſui coꝛpis. Quantũ ad
pmã dico ſm btm̃ Tho. in pᵃ pte. q. lxxiiij. ar. v.
ꝛ in ſuis q̃õnib⁹ de aĩa. Qꝛ cũ mã ſit pp foꝛmã ꝛ
ñ ecõuerſo. oȝ ex pte aĩe accipe q̃le debeat eſſe
coꝛp⁹ cui vniť. Et cũ ipſa ſit infima in oꝛdine ĩ-
telligibiliũ ſubãꝝ: ſic mã pma ẽ infima in oꝛdie
ſenſibiliũ reꝝ: ñ hȝ aĩa rõnalis intelligibiles ſpẽſ
ſibi nãlr̃ inditas quib⁹ in opatõȝ ꝓpꝛiã: q̃ ẽ ĩtel-
ligẽ exire poſſit: ſicut hñt ſupioꝛes ſubſtãtie in
telligibiles: ſed eſt in potentia ad eas: cũ ſit tãq̃ȝ
tabula raſa in qua nihil eſt depictũ: vt dictũ eſt:
ꝛ p cõñs oȝ q ſpẽs ĩtelligibiles a reb⁹ ſenſibilib⁹
accipiat mediãtib⁹ potentiis ſenſitiuis q̃ ſine oꝛ
ganis opationes ꝓpꝛias hr̃e nõ pñt. quãobrẽ ne
ceſſe eſt aĩam hũanã coꝛpoꝛi vniri. Tunc vltra.
ſi pp hoc aĩa hũana coꝛpi vnibiliſ ẽ: qꝛ idiget ac
cipe ſpẽs ĩtelligibileſ a reb⁹ mediãte ſenſu: neceſ
ſe eſt q coꝛp⁹ cui aĩa rõnalis vniť: tale ſit ut poſ-
ſit eſſe aptiſſimũ ad repñtãdũ ſpẽs ſenſibiles: ex
quibus ſpẽs intelligibiles intellectui reſultant.
Et p cõñs oȝ q tale coꝛp⁹ ſit perfectiſſime diſpo
ſitũ ad ſentiendũ. Cũ aũt plures ſint ſenſus: vn⁹
tñ eſt q eſt fundamẽtũ alioꝝ. ſ. tact⁹. in q̃ pncipa
liter tota nã ſenſitiua cõſiſtit. vt pȝ 2ᵒ de aĩa. Et ex
pientia h⁹ eſt. qa ĩmobilitato hoc ſenſu: ut in ſõno
accidit: oẽs alij ſenſus nõ ſolũ ſoluũtur ab excel
lentia ꝓpꝛioꝝ ſenſibiliũ. ſicut viſus a reb⁹ multũ
fulgidis. ꝛ audit⁹ a maximis ſõis: ſȝ etiã ab excel
lentia ſm tactũ. vt a foꝛti caloꝛe vel frigoꝛe. qr̃
ſi aĩa eſt vnibilis coꝛpoꝛi optime diſpoſito ad na
turã ſenſitiuã: neceſſe eſt vt ſit cõuenientiſſimum
oꝛganũ ſenſus tact⁹. Ad oꝛganũ aũt ſenſuſ tact⁹
reqritur q ſit mediũ inter cõtria q̃ ſunt caliduȝ et
humidũ: frigidũ ꝛ ſiccũ: ꝛ ſilia. quoꝝ eſt ſẽſus ta
ctus appꝛehenſiu⁹. Qd̃ alij ſenſus non hñt. quia
nullũ oꝛganũ ſenſus hȝ actu cõtria: ſed eſt in potẽ-
tia ad illa vt poſſit ea recipe. qꝛ recipiẽs dȝ eẽ d̃
nudatũ a recepto. vt pȝ 3ᵒ de aĩa. Oꝛganũ. n. vi-
ſus caret oĩ albo ꝛ nigro: ꝛ vl̃r oĩ gñe coloꝛis. et
ſil̃r eſt in auditu ꝛ ĩ olfactu. Hoc aũt in tactu nõ
eſt. qa tact⁹ eſt cognoſcitiu⁹ eoꝝ ex qbus neceſſe
eſt cõponi coꝛp⁹ aĩalis. ſ. caloꝛis ꝛ frigoꝛiſ. humidi
ꝛ ſicci. ꝛ p cõñs oꝛganũ tact⁹ ĩpoſſibile eſt eſſe de
nudatũ oĩno a gñe ſui ſenſibiliſ: ſed oȝ q ſit redu
ctũ ad mediũ. ꝛ ſic eſt in potentia ad cõtria. Unde
regula gñalis eſt q q̃to oꝛganũ tact⁹ magiſ fue
rit reductũ ad mediũ p equalitateȝ cõplexionis:
tanto pceptibilioꝛ erit ſenſus tact⁹. i. magis cõtria
pcipiet. Tũc vltra. ſi corpuſ cui aĩa intellectiua
vniri oȝ: dȝ eẽ cõuenientiſſimũ ad ſenſuſ tact⁹: ne
ceſſe ẽ q tale coꝛp⁹ ſit maxie reductũ ad mediũ
p equalitatẽ cõplexionis. Hoc aũt eſt coꝛp⁹ hũa-
nũ. Et rõ eſt. qꝛ videm⁹ nãe opationẽ gradatim
ꝓcedere a ſimplicib⁹ elementis cõmiſcendo ea q̃
uſq̃ȝ pueniat ad pfectiſſimũ cõmixtionis modũ q
eſt in coꝛpe humano. Et ꝑpter hoc hõ int̃ cetera
aĩalia eſt melioꝛis tact⁹. Et inter hoĩes qui ſunt
melioꝛis tact⁹ ſunt melioꝛis intellect⁹. Molles
quideȝ carne ait pħus 2ᵒ de aĩa. aptos natos ad
ſciam dicim⁹. Quare ſatis notũ q aĩa cõuenient
coꝛpoꝛi hũano vniť. Sȝ cõtinges pater Ambꝛoſi
Materia dȝ ꝓpoꝛtionari ſue foꝛme. aĩa intelle-
ctiua eſt foꝛma incõruptibil. g̃ nõ conuenienter
vniť materie coꝛruptibili. Jtẽ nobiliſſimo moto
ri debent nobiliſſima ĩſtrumẽta: ꝛ optime diſpo
ſita: ꝛ ad ei⁹ operatõeȝ obediẽtia. Aĩa aũt intel-
lectiua inter motoꝛes inferioꝛes eſt nobiliſſima
g̃ ei debet coꝛpus maxie obediens. hoc aũt ap-
paret ĩ nobis ſic nõ eſſe. qꝛ caro cõcupiſcit aduer
ſus ſpm̃: ꝛ ſpũs aduerſus carnẽ. quo fit vt aĩa nõ
faciat qd̃ vellet bonũ: vt aplũs ait. g̃ ꝛc. Jtẽ foꝛ
me ſimplici debet mã ſimplex. coꝛp⁹ humanum
non eſt ſimplex: ſed ex quatuoꝛ elementis com
poſitũ. ergo ꝛc. Jſtis tribus argumentis reſpon
deas ꝛ contentoꝛ pater Ambꝛoſi. Faciã anima
mea. Et licet hic multa dicenda eẽnt: breuit tñ
dico ad primũ argumentũ q opus eſt vti exem
plo artificiali. Ponamus q vnus artifex inten
dat ex aliqua mã ꝓducẽ aliquã foꝛmã: ut faber
ex ferro ꝓducere ꝛ fabꝛicare cultellũ vel ſeram
Jn hac mã ferri ſunt due diſpõnes. Pꝛia ẽ qua
iſte faber elegit ferꝝ vt ſerã faciat. ꝛ hec dr̃ du-
rities. qa ſi ferrũ molle eſſet nõ aptũ eẽt ad ſecã
dum dura. Alia diſpõ eſt in mã que cõſequit nãȝ
materie: vt rubiginari vel ſiĺe. Et hãc diſpõem
nõ cõſiderat artifex: cũ cognoſcat rubiginẽ ferri
cõſequi nãm ferri. Et lȝ cognoſcat ferꝝ poſſe ru-
biginari: non tñ illõ ſpernit: ſi cõditõeȝ ꝛ diſpõem
hȝ ad opus qd̃ intendit cõgruentẽ. Sed ſi poſſet
repiri ferꝝ qd̃ non rubiginaret: poti⁹ eligẽt illud
ſed qa hic eſt defect⁹ nãe: iõ d̃ hoc nõ curat. Sic
ad ꝓpoſituȝ glorioſus de⁹ intendẽs ꝓducẽ ſpẽm
hoĩs: ꝛ facere foꝛmã quãdã ſpũalẽ que deberet
regere mãm hoĩs: accepit materiã cõuenientiſſi
mã ad operatões ſenſitiuas. ꝛ hoc fuit coꝛp⁹ hũa
nũ. Nullũ. n. coꝛp⁹ eſt ita diſpoſitũ ad opationes
ſenſitiuas: vnde ipſa aĩa debebat ſpẽs intelligi-
biles recipe ꝛ habituari: ſicut coꝛp⁹ humanũ. et
p cõñs tanq̃ȝ cõuenientiſſimũ elegit ad ſpẽm hũa
nã deus ipſe glõſus. Qꝛ aũt hoc corpuſ ſit coꝛru
ptibile: vel fatigabile: vel hñs aliquẽ defectũ h̃
eſt ex pte materie. qa cuȝ ſit cõpoſitũ ex cõtriis ne-
ceſſe eſt ipſum aliqñ coꝛrũpi. Et ſi diciſ. Non ne
poterat de⁹ aliter facere: Rñdet btũſ Tho. ubi
s̃. ꝛ hñ: dicens q in inſtitutiõe nature nõ queriť
qd deus facere poſſit: ſȝ qd habeat nã vt fiat: vt
dicit Aug. ſup Geñ. ad lr̃am. i. qd cõueniat natuꝛ
reꝝ vt fiat. Nota tñ q in remediũ ſupdictoꝝ de
fectuũ deus cõtulit iuſtitiã oꝛiginalẽ hoĩ: p quaȝ
coꝛp⁹ oĩno aĩe ſubiectũ eẽt: q̃diu deo ſubdereť.
ita q nec moꝛs nec aliqs defect⁹ ipſi coꝛpi acci-
deret: niſi aĩa pꝛius a deo ſepareť. qd̃ factũ eſt p
pctm̃. Quia aĩa a deo p pctm̃ recedente mox cõ
pus tali bñficio pꝛiuatũ eſt: ꝛ p̃dictiſ defectibus
ſuccubuit. Et ſic patet ad pꝛimũ. Ad ſecundũ
dico q pugna q̃ ex cõtriis cõcupiſcentiis eſt ĩ hoĩe
ꝓuenit ex neceſſitate materie. Nã neceſſe fuit
ſi homo haberet ſenſuȝ q ſentiret delectabilia.
ꝛ p cõñs eum cõſequeretur cõcupiſcentia delecta-
bilium: que pleruq̃ȝ repugnat rõni. datũ eſt tamẽ
illi remediũ in ſtatu innocẽtie: vt dictũ eſt: qd̃ et
per pctm̃ perdidit. Et ſic patet q coꝛruptibilitaſ
ꝛ alij defectus conſequunt coꝛpus humanuȝ ex
neceſſitate materie: ꝛ maxime poſt pctm̃: qd̃ ab
illo gratie donũ ſubtraxit. Ad tertiũ dico q cõ
pus humanũ non potuit eſſe ſimplex vt eſt coꝛ-
pus celeſte ꝑpter impaſſibilitatẽ oꝛganoꝝ ſen-
ſus ꝛ pꝛecipue tactuſ. Nec potuit eẽ coꝛpus ſim
plex elemẽtare. quia in elementis ſunt cõtraria
in actu. Jn coꝛpoꝛe autẽ humano reductum ad
mediũ: qa ſic oꝛdo reꝝ expoſcebat. Uel dicatur
q lȝ aĩa ſit in eſſentia ſimplex: eſt tamẽ in virtute
multiplex: ꝛ tanto magiſ q̃to erit pfectioꝛ. Quã
obꝛem etiã requirit coꝛpus q ſit diſſimiliuȝ par
tium. qa multas ꝛ diſſimiles virtutes hȝ. qr̃ ꝛc.
Et hec ſufficiant p pꝛima ỽitate. Quantum ad
ſcdam veritatẽ dico ſm btm̃ Tho. vbi s̃. q ſi aĩa
vniretur coꝛpoꝛi ſolum vt motoꝛ nihil ꝓhiberet
imo magis neceſſarium eſſet aliquas diſpoſi-
tiones eſſe medias inter animam et coꝛpus.

Ex parte quidez aīe neceſſaria eſſet potentia p
quā moueret corp⁹. Et ex pte corporis aliquaz
habilitat per quā corp⁹ eſſet ab aīa mobile. Sȝ
ſi aīa vniat corpori ut forma ſubālis ſicut cōiter
tenetꝛ: ipoſſibile eſt ꝙ aliqua diſpoſitio accn̄talis
cadat inter aīam ꝛ corpus: uł inter quācūqȝ for
mā ꝛ mām ſuā. Et rō eſt hec. qꝛ cū mā ſit in potē
tia ad oēs actus ordine quodā: oȝ ꝙ illud qδ eſt
primū ſimpłr in actibus pmo in mā intelligat.
Primū āt inter oēs actus eſt eē ipoſſibile. ğ ē i-
telligē mām primā prius eſſe calidā aut quātā:
ꝙ eſſe i actu. Eſſe āt in actu hȝ mā p formā ſub-
ſtantialē q̄ facit eſſe ſimpłr. vn̄ ipoſſibile eſt ꝙ
q̄cūqȝ diſponens accn̄tales p̄exiſtant in mā āte
formā. ꝛ p ꝯn̄s neqȝ an̄ aīam. Un̄ nō ꝙ inter oīa
eſſe eſt illud qδ imediatius ꝛ intimi⁹ ꝯuenit reb⁹
ut dr̄ in libro de cauſis. vnδ oȝ ꝙ cū mā habeat
eſſe actu per formā: ꝙ forma dans eſſe māe an̄
oīa intelligat aduenire māe: ꝛ imediatius ſibi i-
eſſe. Eſt āt propriū forme ſubālis ꝙ det eſſe ſim
pliciter. qꝛ ipſa eſt p quā res ē ipſuȝ qδ eſt. p for-
mas āt accn̄tales nō hȝ eē ſimpliciter: ſed ſȝ qd:
puta eſt magnū ł colorātū: ł aliquid tale. Ex q
ſequit ꝙ ſi qua forma eſt q̄ n̄ det eſſe māe ſimpli
citer: ſed adueniat māe iā exn̄ti in actu p aliam
formā: nō erit forma ſubālis. Et per ꝯn̄s pȝ ꝙ in
ter mām ꝛ formā ſubālē n̄ cadit aliqua fora ſub
ſtantialis media ſicut quidā poſuerunt dicentes
ꝙ ſm ordinē generꝝ: quoꝝ vnū ſub alio ordina
tur eſt ordo diuerſaꝝ formaꝝ in mā. vt ſi dicaȝ⁹
ꝙ mā ſm vnā formā eſt in actu: ꝛ ſm aliā ſit cor
pus: ꝛ ſm aliā ſit aīatū corpus: qδ ſi veꝝ eſſet: ſe
queret ꝙ ſola prima forma q̄ faceret eē ſubām
in actu eſſet forma ſubālis: alie āt oēs eſſent for
me accn̄tales: qꝛ ſola forma ſubālis eſt illa q̄ fac
h aliquid ut cōiter tenet. Quare cōcludit ꝙ ea-
dē numero forma ſit p quā res hȝ eſſe ꝙ ſit ſub
ſtantia: ꝙ ſit in vltima ſpē ſpāliſſima: ꝛ in oibus
intermedijs generib⁹. Sed qꝛ iſta p̄dicanda nō
ſunt: iō iſta relinquam⁹. Opporteret. n. hic q̄re-
re an plures forme ſubāles ſint in cōpoſito q̄ eſt
grandis difficultas nōdū determinata. Si vis
iſta videre lege doctorē p̄allegatū ꝛ ſcribentes
circa librū de aīa. qr̄ ꝛc̄. Ctū ad tertiā ſpi. di
co ꝙ ſicut paucos ꝯingit hoīes ſine naſo repiri
ita pfecto paucos inuenies ſine errore. qꝛ omis
hō mendax. Et lȝ ab hoībus decipi poſſis: nō tn̄
a ṽitate. qm̄ ṽitas ē adequatio rei intellecte ad
intellectū. Et qm̄ plurimi circa aīe imortalitatē
errarunt: vt ṽitas pateat aīam imortalē eē: tri-
pliciter probare ad p̄ns intendim⁹. vȝ. auc̄te: rō
ne: ꝛ ex⁹. Auc̄te quidē p̊ diue ſcripture. Et p̊ ue
teris teſti. Audi Eccleſiaſtes. ix. c. Sunt iūgt iu
ſti atqȝ ſapientes: ꝛ opa eoꝝ in manu dei: ꝛ tam̄
neſcit hō vtrū amore ł odio dign⁹ ſit: ſȝ oīa i fu
tuꝝ ſeruant incerta: eo ꝙ vniuerſa eque eueni
ant iuſto ꝛ ipio: bono ꝛ malo: imolāti victimas
ꝛ ſacrificia ꝯtēnenti: ſicut bonus: ita ꝛ pctōr: vt
piurus: ita ꝛ qui veꝝ dicit. hoc eſt peſſimū inter
oīa q̄ ſub ſole fiunt ꝙ ea cunctis eueniunt. vnδ

ꝛ corda hominū iplent malicia: ꝛ ꝯtēptu in vita
ſua: ꝛ poſt hec ad inferos deducent. Qδ nō pōt
verificari de corpe cū ſit corruptibile: ſed δ aīa.
ğ ꝛc̄. Itē Job. xxj. Gaudēt ad ſonitū organi: du
cunt in bonis dies ſuos: ꝛ in puncto ad inferna
deſcendunt: qδ de neceſſitate non de corpe: ſed
de aīa intelligi dȝ. Et Dauid. Niſi inquit qꝛ dn̄s
adiuuit me paulomin⁹ habitaſſet in inferno aīa
mea. Itē Eccleſiaſtes ut. ſ. ait. Quantūcūqȝ po
teſt manus tua facere inſtanter opare: quia nec
opus: nec rō: nec ſcīa: nec ſapīa valet apud infe
ros quo tu properas. hec ille. pȝ de aīa intelligit
ꝛ nō de corpore. Et idē. c. x. in fine. Si ānis inqt
multis vixerit hō: ꝛ in hiſ oibus letus fuerit: me
miniſſe dȝ tenebroſi tpis ꝛ dieꝝ multoꝝ: qui cū
venerint: vanitatis arguent preterita. Et h̄ ſuf-
ficiant p veteri teſtō. Auc̄tes noui teſti clare ſūt
Audi ſaluatorē. Mat. x. c. Nolite timere eos q
occidunt corpus: aīam āt n̄ pn̄t occidere. Et Jo.
v. Procedent q bona fecerūt in reſurrectōȝ vite
q ṽo mala egerūt in reſurrectōȝ iudicij. ꝛ Ma-
th. xxv. c. Ite maledicti in ignē eternū: qui pat⁹
eſt diabolo ꝛ angelis e⁹. Et Luc. xvj. Mortu⁹
eſt diues: ꝛ ſepult⁹ ē in inferno. Itē glioſus Pau
lus. i. ad Theſa. iiij. ait. Fr̄es nolum⁹ uos igno-
rare de dormiētib⁹: vt nō ꝯtriſtemini: ſicut ꝛ ce
teri qui ſpē nō hn̄t. Si. n. credimus ꝙ Jeſus mō
tuus eſt ꝛ reſurrexit: ita ꝛ deus q dormierunt p
ieſū adducet eos cū eo ꝛc̄. Sed dimittam⁹ q̄ſo
ſcripturas fidei nr̄e: ad ſcripturas paganoꝝ q̄rū
nullus xp̄m vidit veniam⁹. Audi p̊ Ar. 2° δ aīa
in. c. ille. de intellectu agente ꝛc̄. De intellectu i
quit agente ꝛ pſpectiua potētia: q̄ eſt intellect⁹
poſſibilis nihil adhuc manifeſtū eſt: ſed uidet ge
nus alteꝝ aīe eē: ppt̄ ſui incorporeitatē: ꝛ h ſup
genus itellectiuoꝝ ꝯtingē: ſeparari videt ab a-
lijs potentijs ſic ppetuū a corruptibili. hec ille.
Ubi cōmentator cōmento. xxij. dicit ꝙ ex ṽbiſ
Ar. pȝ ꝙ aliquę ptes aīe n̄ ſunt abſtracte a ſub
iecto: imo generant cū ſubiecto ꝛ corrūpunt eo
corrupto. Intellect⁹ āt eſt abſtract⁹ a ſubiecto:
ꝛ nō generat nec corrūpit cū illo. Un̄ intelligen
tie celi ſimpłr ſunt abſtracte a corpe: qꝛ nec ifor
mant corp⁹: nec corpi inherent. Forme ṽo edu
cte de potentia māe ſunt corpori ſimpłr ꝯiūcte
ſ. p inherentiā ꝛ informatōȝ: ꝛ iō corruptibiles ſt̄.
Anima autem intellectiua medio modo ſe ha-
bet: quia aliquo modo coniungitur corpori. ſ. p
informationem: ꝛ aliquo modo abſtrahitur ab
illo. ſ. per inherentiaȝ. Hec eſt bona phīa. Quid
vult ergo dicere phūs: ſeparatur hoc ab hoc tā
q̄ȝ perpetuum a corruptibili: niſi ꝙ anima cor-
rupto corpore remanet incorruptibilis. Itē idē
phūs dicit primo de anima ꝙ intelligere ꝛ con
ſiderare corrumpuntur interiori quodam. i. fan
taſmate conſumpto. ipſum autem intellectum i
poſſibile. ſ. corrumpi. Et paulopoſt ait. Intelle-
ctus autem diuinum ꝛ impaſſibile eſt. ſ. paſſiōe
corruptiua. Et idem. xj. methaphiſice ait. ꝙ ſi
aliqua forma manet tempore poſt materiam:

illa non eſt niſi aīa rōnalis. Et exponendū eſt ſi
p qꝛ. Et cōmentator dicit ibidez ꝙ aīa rōnalis
manēt poſt mortē: ꝛ finis pſperitatis eius erit ſi
coniungat p̊mo motori. ſ. deo. Itē Algaçael in ſuo
tractatu de nālibus ait: ꝙ cum aīa ſeparata fue
rit a corpe durabit e⁹ coherentia cū intelligētia
agente: ꝛ delectabit delectatōe cuius eſſe expli
cari non pōt. Quid eſt hoc dicere niſi qδ oculus
non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis
aſcendit: quē preparauit de⁹ diligentib⁹ ſe. Itē
idem Algaçael in 2° ſue methaphiſice ꝛ tractatu
5 dicit ſic. Aīa ſepata a corpore per mortē ꝯcipit
ſe ꝯtigiſſe dolorē p ignorantia ſi fuerit ignorās
ꝛ mala. Et ꝯcipit ſe delectaſſe in ſapiētia ſi fuerit
ſapiens ꝛ bona. Quid multis moror. Bonus et
diuinus ille Plato: cui data fuit intelligētia vt
quaſi totū. In principio erat verbū. in ſuo libro
ſcriberet. ſicut Aug. de ciui. dei narrat: nōne li-
bellum de aīe imortalitate ꝯpoſuit. Quo fcūm
eſt poſtea: vt multi phōrum ad ꝯfuſionē xpiano
rum dicentiū. qδ mortuo corpore morit aīa ꝛc̄.
ſibiipſis mortē pcurarent vt alia vita citius po
tirēt. Unde ꝛ Auicēna. v. methaphiſice ſue ſecta
tor Machumeti ſic ꝯ legem eiuſdē ait. Lex no
ſtra quā dedit Machumet⁹ nr̄ non ſolū oñdit p
fectionē felicitatis ꝛ miſerie que eſt ſm corp⁹: ſȝ
etiā aliā felicitatez que apprehendit intellectu.
Et Albert⁹ magn⁹ dicit aīas hominū poſt mortē
ad celos redire ꝛ frui vita eterna: maxime illas
que iuſtitiā amauerūt. ſed anie date obſcuris. i.
vitijs ꝛ pctīs ſunt ꝯprehenſe in mūdo inferiori.
Et breuiter fere pagani oēs aīam rōnalē dicūt
imortalē. Et h ſufficiāt q̄tū ad auc̄tes. Nūc ea
dē ꝯclo pbabit rōne. Et p̊ ſic. Nullū nāle ē fru-
ſtra. vt pȝ p phm 3° de aīa. Et p Themiſtiū ſup p
emiū de aīa. Et p Auerroim ſup principiuȝ me-
thaphiſice. Sȝ aīa nālr̄ btīficari deſiderat: vt oēs
ſcripture clamāt. ğ oȝ ꝙ illud deſideriū non fru-
ſtret. Fruſtraret aūt niſi eēt ppetua. qm̄ qδ tpa-
le eſt vere btūs ꝛ felix eſſe nō pōt. ğ ꝛc̄. Item no
biliori rei nobilior datur ꝯditio. Sȝ ſpūs eſt no-
bilior corpore: ꝛ tn̄ aliqua corpa ſunt incorrupti-
bilia. ğ a fortiori ſpūs ꝛ aīa. Itē formo aliq̄s rō
nes q̄ trahunt ex dictis Auicēne li° iūa de aīa
Et p̊ arguit ſic. Nulla ṽtus organica ſiue māł
potētia ē ſui organi ꝯprehēſiua. vt pȝ in potētia
viſiua: q̄ non pōt videre ſe: nec ſuū organū ꝛ in-
ſtrumentū. ſed aīa nr̄a ſeipam ꝛ oē inſtrm̄ corpo
reū ꝯprehender pōt. Unde phūs in 3° de aīa ait
ꝙ in his q̄ ſunt ſine mā: idem eſt intelligēs ꝛ in-
tellectū. i. qδ intelligit. ğ aīa ꝛ intellect⁹ nr̄ non ē
organo affixa. ꝛ p ꝯn̄s imortalis ꝛ icorruptibilis
Itē nulla potētia organica pōt diſcernere pp-
am qualitatē ſuo inſtrō ꝯnaturalē: nec etiā aliā
ſibi oīno ſilem. ſicut appet in ſenſu tact⁹: q ſuam
caliditatē nō ſentit: nec etiā alienā ſibi oio ſilez.
Equalr̄. n. calida nō ſentim⁹: dicit phs 2° de aīa.
Sȝ intellect⁹ formas q̄s in ſe hȝ cognoſcit: ſicut
hitus ſciaꝝ ꝛ ṽtutū: ꝛ nām eoꝝ. ğ intellect⁹ nr̄ ē
imortalis ꝛ icorruptibił. Itē nulla potētia or-

ganica reflectit ſup ſeipſam. intellect⁹ aūt ſic. qꝛ
itelligit ſe reflexe: vel p lineā ſperalē. vt pȝ 3° de
aīa. ğ ꝛc̄. Et breuiter ꝯſiderētur ꝯditōes ṽtutuȝ
ꝛ potentiaꝝ māliū: ꝛ videbim⁹ aīaȝ intellectiuā
longe ab illis diſtare. Et p ꝯn̄s ꝯcludit ꝙ ſi itel-
lectus nr̄ hȝ nām ab illis valde diſtantē ꝛ ꝯriaȝ
ꝙ etiā hēbit eſſentiā valde diſtātē ꝛ ꝯriaȝ. Sed
ille potentie ꝛ ṽtutes māles ſunt ſm nām ꝛ eaꝝ
eēntiaȝ corruptibiles. ğ intellect⁹ erit icorrupti-
bilis ꝛ eternus a pte poſt. qa a pte an̄ ſolus deus
eternus ē. Itē pōt ſic argui. Ois forma cuius
opatio eſt in mā ꝛ depēdet a mā ē corruptibilis
i. corrūpitur corrupta mā. Sȝ aīa nr̄a non eſt in
mā ſubiectiue: nec dependet a mā: ſed ē quid a
mā ſeparatū. vt pȝ 3° de aīa. ğ ipſa non ē corrupti
bilis. Maior eſt manifeſta. Nā inciſa planta vł
arbore ſcindit aīa vegetatiua illi⁹. Simił̄r cōru
pto corpore aīalis bruti corrūpitur eius anima
ſenſitiua. ꝛ ſic de alijs. Et non ppter aliā cauſaȝ
niſi qa ſunt forme educte de potentia materie.
Non ſic autē aīa rōnalis. qa non eſt corpus nec
ṽtus in corpe. ſ. orgāica ꝛ educta de potētia ma
terie. iō eſt incorruptibił. Et lȝ corp⁹ humanū in
formet: non tn̄ illi inheret ſicut alie forme māles
iō eſt incorruptibił. Et hoc ſatis exēplo luminis
clareſcē pōt. Nā lumē trāſiēs p vitꝝ ł cryſtallū
opatur in illo ꝛ illuminat illud. qm̄ lumen ē act⁹
diaphani ſȝ qδ diaphanū. ex 2°. de aīa. quo tam̄
fracto lumen in illo exn̄s non frangit. Et rō. qa
nō depēdet a mā cryſtalli: nec ē ſubiectiue i illo
ſed eſt qd ſeparatū ab illo ꝛ a ſole depēdens. ſic
ꝛ aīa rōnalis a deo ſolo depēdet. Multe rōnes
ad hoc fieri poſſent: ſed iſte ad p̄ns ſufficiāt q̄tū
ad rōnes nāles. Nūc hoc etiā pbem⁹ ſm rōes
ſupnāles ꝛ theologicas. Et ſumat rō a diuina iu-
ſtitia ꝛc̄. Uide ſ. feria 2ᵃ p̊me dñice in pᵃ ꝯclone
p̊me ꝯſideratōis. q̄re ꝛc̄. Et vltra predictas ad-
dant iſte due. Una ſumit a diuina ſapīa: alia a
diuina potentia. A diua ſapīa ſic. Sūma ſapīa fal
li nec fallere pōt. iſta eſt manifeſta. Sȝ xp̄s ē ſū-
ma ſapīa. pᵃ Cor. i. Nos p̄dicamus xp̄m Jeſum
dei virtutez ꝛ dei ſapiam. Et ad Coll. ij. In ipſo
ſunt oēs theſauri ſapie ꝛ ſcie dei abſcōditi. ğ nos
fallere nec falli pōt. Ipſe autē in pleriſqȝ locis h
oñdit dicēs. Qui odit aīam ſuā in hoc mundo in
uitā eternā cuſtodit eā. Itē. Gaudete ꝛ exultate
qm̄ merces vr̄a copioſa ē in celis. Itez. Uenite
bn̄dicti patris mei. Itez. Quid pdeſt hōi ſi vni-
uerſuȝ mundū lucret: aīe ṽo ſue detrimentū pa
tiat. ꝛ ſic de alijs. q̄re ꝛc̄. Scd̄a rō ſumit a diua
potētia. Nā ſi de⁹ mūdū de nihilo creauit. i. māȝ
p̊mā: ꝛ p ṽba eiuſdē in ſacro altaris fit trāſubſtā
tiatio ſube in ſubām: quid obſtat ꝙ aīam imorta
lem facere nō potuerit: maxime cū hoc eſſet ne
ceſſarium ad perfectionē vniuerſi. Nā ſunt q̄dā
entia imobilia ꝛ incorruptibilia: ſicut p̊mū celū
Quedā mobilia ꝛ corruptibilia. vt plante ꝛ aīa
lia bruta. Et q̄dā mobilia ꝛ icorruptibilia: vt
octaua ſpera. Quedā imobilia ꝛ corruptibilia:
vt terra. Opportuit ğ dare aliqδ mediuȝ inter

ſta.ſ.qḋ partim ſit mobile: ⁊ partim immobile: ꝑtim corruptibile ⁊ ꝑtim incorruptibile. ⁊ hic ē hō: ꝙ ſm corp⁹ eſt mobilis ⁊ corruptibilis: ⁊ ꝗ ad aīam eſt īmobilis ⁊ incorruptibilis. q̄re ⁊c̄. 3⁹ h̄ ꝟitas ꝓbatur exemplo. Ueniat in mediū ꝑ aīa pueri ꝑ Heliam reſuſcitati. iiij. R̄e. xvij. Clamauit Helias ad dn̄m ⁊ dixit. Reuertat̄ obſecro aīa pueri hui⁹ ī viſcera ei⁹. et ſequit̄. Reuerſa ē iterū aīa pueri ⁊ reuixit. Ueniat adoleſcēs fili⁹ vidue a xp̄o reſuſcitatus. Luce. vij. Ueniat Laçar⁹ q̄ triduanus. Jo. xj. Et ſic de alijs mortuis ēt per ſcōs reſuſcitatis. Quō hec vera eſſent: ſi aīa rōnalis mortalis eſſet. O xp̄e q̄re tā acerbiſſimaꝫ ſuſtinuiſti mortē: ꝓpter aīam inq̄t. Jo. x. Aīam meā pono ꝓ ouib⁹ meiſ. Et poteris hic myſteria paſſionis diſcurrere. Sed certe ſi aīa mortal' eſſet: xp̄s gratis mortu⁹ eēt: qḋ eſt incōueniēs. q̄r ⁊c̄. Et hec ſufficiant pro p̄nti ꝟitate ⁊ conc̄lone.

Qualr̄ aīa ſit a dō ꝑfecte cuſtodita ꝯſide⁹ 2ᵃ.

Ecundo loco de

aīe cuſtodia videam⁹. vbi tres ꝯc̄lones ſubiungam⁹. vꝫ. Pᵃ ꝯ⁹ eſt iſta.

Licet angeli ſint nobiliſſime entitatis tn̄: tn̄ glorioſus deus aīas rōnales amat: vt ſepe eos ad ipſas mittat. 2ᵃ ꝯ⁹ eſt iſta. Sic deus aīaſ nr̄as magnifacit ⁊ caripendit: vt ſingulis ab ortu natiuitatis angeloſ in cuſtodiā dederit. 3ᵃ ꝯ⁹ ē iſta. Tantā in ipſa cuſtodia aīaꝝ angeli ſumūt ad ipaſ dilectōꝫ: ut vehemēt doleāt de eaꝝ ꝑditōe

De miſſione angeloꝝ ad nos conc̄lo prima.

a Ccipe primā conc̄lonē. vꝫ. Licet angeli ſint ⁊c̄. vbi tres inquiram⁹ ꝗ̄ſti. vꝫ. Pᵃ ꝗ̄ſti. eſt. Utrū angeli ⁊ aīa differant ſpē. 2ᵃ eſt. An angeli realiter mittant̄ ad nos: ita ꝙ de celis ad terras deſcendāt. 3ᵃ eſt iſta. An in illa miſſione diuina ꝑueniāt viſione. Quātū ad primā ꝗ̄ſti. pono tres ꝓpōnes ꝟas. vꝫ. Pᵃ ꝓpō ē iſta. Angelus ⁊ aīa differunt ſpē. 2ᵃ ē iſta: Uarius modus eſt doctoꝝ: quō aīa ⁊ angelus differant ſpē. 3ᵃ ꝯ⁹ ē. ꝙ angelus eſt nobilior ſm nāꝫ oī aīa rōnali. Accipe primā conc̄lonē. vꝫ. Angelus ⁊ aīa differunt ſpē: q̄ ſic ꝓbat̄. Quęcūq; alique forme ſic ſe hn̄t ꝙ aliquid ꝑ ſe cōpetit vni: ⁊ illud idē ꝑ ſe repugnat alteri: illa differunt ſpē ſed angelus ⁊ aīa ſunt hmōi. ergo ⁊c̄. ꝯn̄a nō cū maiori. minor āt probat̄. q̄m aīe ꝑ ſe cōpetit infōmare corpus: vt pꝫ 2° de aīa. Angelo āt ꝑ ipſū repugnat: vt ꝯcedunt oēs: ⁊ clare pꝫ in 3° ſniaꝝ. di. 8. ergo ꝓpō ꝟa. Itē illa q̄ hn̄t diuerſas diffinitiones hn̄t diuerſas ſpēs: q̄ ſola ſpēs diffinit̄ ꝑ Porphiriū. Angelus ⁊ aīa ſunt hmōi. pꝫ: q̄m angeluſ eſt ſubā intelligibilis creata corpi n̄ vnibilis. aīa ꝟo corpi eſt vnibilis. ergo ꝯn̄a ꝟa. Itē quanto forā creata ē nobilior: tanto in plures gradus perfectioniſ diſtinguit̄ ſpecifice. Sed angeli ⁊ aīe ſūt forme nobiliſſime. ergo oꝫ ꝙ ſpecifice diſtinguant̄. q̄r ⁊c̄. Et hanc expſſe conc̄lonē ēt ponit magr̄ i ꝫo. di. i. Un̄ capl'o vlti. ſic ait. Ex p̄miſſis appet rōnalē creaturā in angelicā ⁊ hūanā fuiſſe diſtinctā: quaꝝ altera tota eſt ſpūalis. i. angelica. alīa ex parte corpalis ⁊ ex pte ſpūalis. i. hūana ⁊c̄. h̄ ille. Et in ca°. ſolet ēt queri. ibidē magr̄ inquirit q̄re voluit deus aīam vniri corpi. Et dicit ſic. Solet ēt q̄ri: cū maioris dignitatis eſſe videret̄ aīa ſi abſq; corpe ꝑmanſiſſet: cur vnita ſit corpi Ad qḋ ꝑ° dicimus: q̄ deus voluit ⁊ voluntatis e⁹ cā q̄renda nō eſt. Scḋo āt pōt dici ꝙ iō deus voluit eū corpi vnire: vt in hūana ꝯditione oñderet nouū exᵐ hn̄tē unionis q̄ eſt inter deū ⁊ ſpiritū qua diligit̄ ex toto cōde: ⁊ videt̄ facie ad faciē. Putaret. n. creatura ſe n̄ poſſe vniri creatori ſuo tanta ꝓpinquitate vt eū tota mente diligeret ⁊ cognoſceret: niſi videret ſpm̄ q̄ eſt excellentiſſima creatura tā infime rei. i. carni q̄ de t̄ra eſt in tanta dilectione vniri: vt nō valeat arctari ad h̄ vt vellet eā relinquere: ſicut aplus oſtēdit: dicens. Nolum⁹ corpe expoliari ſed ſupueſtiri. ꝓpter qḋ. i. ꝓpter quā vnionē in nāli affectione oñdit ſpm̄ creatū ſpiritui increato ineffabili amore vniri. Pro ex° igit̄ future ſocietatis q̄ inter deū ⁊ ſpm̄ rōnalē in glorificatiōe eiuſdē ꝑficienda erat: eā corporeis indumentis ⁊ terrenis manſionibus copulauit: luteāq; nām ſec̄ ad vite ſenſū vegetare: vt ſciret hō: q̄ ſi potuit de tā diſparē nām. ſ. corpis ⁊ aīe in federationē vnā ⁊ in amicitiā tantā coniungere: nequaq; ei ipoſſibile fore in futuꝝ rōnabilis creatura humilitatem: licet longe inferiorem: ad ſue glorie participationē ſublimare. Quia ergo ⁊c̄. hec ibi. Et ſic patet prima noſtra conc̄lo. Accipe ſcḋam noſtraꝫ conc̄lonē. vꝫ. Uariuſ modus eſt doctoꝝ quō angelus ⁊ aīa differant ſpecie. Ubi nota ꝙ quidā dixerunt ꝙ ratio huius diſtinctionis ſpecifice ē vnitas ad materiam que competit anime: ⁊ nō vnitas ad materiam que competit angelo. vnḋ quia anima eſt vnibilis ad materiam: angelus āt non: ideo angelus ⁊ anima diſtinguūt̄ ſpetie. Hic modus vnā maximā includit difficultatē. Uidetur. n. ſentire ꝙ materia ſit cauſa diſtinctōnis forme: qḋ cōiter non tenetur. Nam forma ē finis materie: vt patet ꝫo phiſicoꝝ. ergo diſtinctio materie eſt propter diſtinctionē forme: ⁊ nō econuerſo. Itē materia ſm ꝙ materia ē vna numero in omnibus compoſitis naturalibuſ: vt dicit cōmentator primo phiſicoꝝ. Et Burleus exponens dicit ꝙ ē vna numero per priuationeꝫ diſtinctionis formalis. Ita ꝙ omnia illa dicuntur eadem numero que ſunt eiuſdem nature: et non ſunt forme nec habentes formas quib⁹ diſtinguantur. Ergo materia non erit cauſa diſtictioniſ alicuius forme ſpecifice. Sed iſtas diſputationes relinquamus. Sufficit ꝙ iſti iſtius opinionis dicunt ꝙ talis diſtinctio inter angelos ⁊ animas accipitur per unionem ad materiam q̄ competit anime: ⁊ non per vnionem ad materiam que competit angelo. Et huius opinionis fuit dominus Bonauentura in ſecundo. di. iij. Alius modus dicendi ē bti Tho. ⁊ permaxime in ſuis q̄onibus de aīa. ubi late hanc queſtiōem mouet. vbi adducit mōs diuerſos. vꝫ. ꝙ cā hui⁹ ſpecifice diſtinctōis eſt diuerſitas graduū perfectiōis. Et ponā ꝟba ei⁹ ad l'ram. Poſt illos naq; diuerſos dicēdi mōs ſic imediate ſubiūgit. Hic aūt penes qḋ differāt ꝯſiderandū reſtat. Opꝫ āt in cognitōeꝫ ſubaꝝ intellectualiū ꝑ ꝯſideratōeꝫ ſubaꝝ mālium ꝑuenire. In ſubijſ āt mālib⁹ diuerſus ḡdus ꝑfectionis nāe diuerſitatē ſpēi iſtituit. Et hoc qḋē facile pꝫ ſi qs ipſa gn̄a ſubaꝝ mālium ꝯſideret. Manifeſtū eſt. n. ꝙ corpa mixta ſupḡdiunt̄ ordine ꝑfectōis elem̄ta. Planta aūt cōpa mineralia: ⁊ aīalia plātas: ⁊ in ſingul' generibus ſm gradū ꝑfectōis nāl' diuerſitas ſpēꝝ inuenit̄. Nā ī elem̄tiſ terra infimū gradū: ignis ꝟo nobiliſſimū tenet. Silr̄ ī mineralib⁹ ſm diuerſos gradus ꝑfectōis in nā reperit̄ diuerſitas ſpēꝝ. ⁊ nobiliſſimū gradū obtinet auꝝ: In plātis aſcendit̄ uſq; ad ſpēm arboꝝ ꝑfectaꝝ. ⁊ in aīalib⁹ vſq; ad ſpēm. cū tn̄ quedā aīalia ſint plantis ꝓpingſſima vt aīalia que hn̄t tactū ſolū. Et ſilr̄ quedā aīalia ſint inaīatis ꝓpingſſima: vt pꝫ ꝑ phm̄ in li. de vegetabilib⁹ ⁊ plātis. Et ꝓpter hoc phus in. 8. methaphīce ait: ꝙ ſpēs reꝝ nāliū ſunt ſicut numeri q̄m ſicut vnitas addita l' ſubtracta ſpēm uariat ita ⁊ in ſpēb⁹ reꝝ nāliū. Ita ad ꝓpoſitū in ſubijs imālib⁹ diuerſi ḡdus ꝑfectōiſ nāe faciūt diuerſitatē in ſpē. ſed q̄ſtū ad aliqḋ differēter ſe hn̄t ſpēſ in ſubijs mālib⁹ ⁊ imālib⁹. Ubi nō ꝙ vbicūq; ē diuerſitas graduū oꝫ ꝙ grad⁹ ꝯſiderent̄ ꝑ ordinē ad aliqḋ vnū primū. Unde in ſubijſ mālib⁹ diuerſitas ſpēꝝ attēdet̄ ſm diuerſitatē graduū ꝑfectōis ꝑ reſpectū ad aliqḋ p̄ᵐ. vtpote ad mām. Inde eſt ꝙ p̄me ſpēs ſunt iꝑfectiores: ⁊ poſtiōeſ ꝑfectiores: ⁊ hoc ꝑ additionē ſe hn̄tes ad p̄mas. Sicut corpa mixta hn̄t ꝑfectiorem ſpēm q̄ ſint ſpēs elementorū. q̄m corpa mixta hn̄t in ſe q̄cq̄d hn̄t elem̄ta ⁊ adhuc āplius. Et ſilr̄ eſt ꝯpatio plātaꝝ ad mineralia: ⁊ aīalium ad plātas. In ſubijs ꝟo imālib⁹ ordo diuerſoꝝ graduū non attendit̄ ſm ꝯpationē ad materiā: q̄ materiā nō hn̄t: ſꝫ ꝑ ꝯpationē ad primū agēs qḋ oꝫ eſſe ꝑfectiſſimū. Et iō p̄ma ſpēs in eis eſt ꝑfectior: q̄ eſt ſilior p̄° agenti. ⁊ 2ᵃ diminuit̄ a ꝑfectōe. ⁊ ſic deincepſ uſꝫ ad vltimā eaꝝ. Sūma aūt ꝑfectio primi agētis in hoc ꝯſiſtit: ꝙ in vno ſimplici hꝫ oīmodā bonitatē ⁊ ꝑfectōeꝫ. Unde q̄ſto aliq̄ ſuba immāl' fuerit p̄ agenti ꝓpinquior: tāto in ſui nā ſimplici hꝫ ꝑfectiorē bonitatē: ⁊ min⁹ indiget inherentibus formis ad ſui ꝯpletionē. Et hec quidē gradatim ꝓducit̄ vſq; ad aīam humanā: q̄ in eis tꝫ ultimū gradū: ſicut mā p̄ma ī gn̄e reꝝ ſenſibiliū. Unde in ſui nā nō hꝫ ꝑfectōes intelligibiles: ſꝫ tn̄ eſt in potentia ad intelligibilia. ſicut mā p̄ᵃ ad formas ſenſibiles. Et iō ad hoc ut fiat in actu intelligēs oꝫ vt acq̄rat a reb⁹ exteriorib⁹ ꝑ potētias ſenſitiuas. Et cū opatio ſenſus exterioris ſit ꝑ organū corpale: ⁊ ipſa aīa ex ꝯditiōe ſue nāe hꝫ ꝙ vniat̄ corpi: oꝫ ꝙ ſit ſpēi hūane ps nō hn̄s in ſe ſpetiem ꝯpletā. ⁊ ſic ꝑ ꝯn̄s ab āgelo differat ſm ꝙ ipa eſt ps ſpēi hūane ab ipſa ſpē angeli q̄ nō eſt ps alic⁹ corpis. hec ille. Et in rn̄ſiōe ad primū argum̄tuꝫ dicit ꝙ cū intelligere aīe ſit a fantaſmatib⁹: ⁊ intelligere angeloꝝ ſit ꝑ ſpēs īnataſ q̄ nō ſunt eiuſdē ſpēi cū illis: manifeſtū eſt ꝙ aīe ⁊ āgeli differant ſpē. Et ex hoc ꝑuenit differētia hec: ꝙ āgeli intelligūt ſine diſcurſu: aīe aūt cū diſcurſu. Itē angelus hꝫ intellectū deiformē ſm Dionyſiū: et oīa videt ſimplici aſpectu. aīa aūt hꝫ intellectū poſſibilē inq̄ſitiuū ſiue collectiuū. iō aīa ⁊ āgel⁹ differūt ſpē. Sꝫ ſcotiſtis hoc vltimū non placet. Nā ſi intelligē cū diſcurſu ⁊ ſine diſcurſu diuerſificat ſpēm: cuꝫ ipſa aīa p̄ncipia prima intelligit ſine diſcurſu: ⁊ ꝯc̄lones cū diſcurſu ſeq̄tur ꝙ aīa differat. ſpē a ſeipſa. Sꝫ certe hoc nihil ualet: q̄ aīa ſiue intelligat principia ſiue ꝯc̄lones: ipſa intelligit ꝑ ſpēs abſtractaſ a ſenſibilib⁹: angeli aūt nō ſic. q̄ ut dr̄ in li. de cauſ. Oīs intelligētia eſt plena formis. iō nō facit ad ꝓpoſitū. Et h̄ ē vnū fundamentū optimū ꝓ opinione bti Tho. Et ſi dr̄ aīe in p̄ria vident ſine diſcurſu ſicut angeli. ergo in patria nō differūt ſpē. Dico ꝙ illud intelligē eſt ſupra nām aīe: non autē ſm ſuā nām. et ideo datur eis in patria lumē glorie dans illā ꝟtuteꝫ vt poſſint videre ⁊ intelligē deuꝫ ſine diſcurſu: non tn̄ ꝓpter hoc tollitur ſpēs eiuſ: ſicut ignis in ferro non tollit naturā ferri. ⁊ ſic pꝫ ꝙ ꝑ hoc non hētur propoſitū. Certe ſi iſta opinio bene intelligatur videbit̄ glorioſiſſima: tamē vt dixi ſcotiſt̄ non placet. Ideo ipſi ſic aiunt: ꝙ angelus et aīa differunt ſpē: non ꝓpter aliquē actuꝫ ſecunduꝫ: ſed ꝓpter actū primū: inq̄ntū. ſ. aīa eſt talis nā: ⁊ angelus talis nā. Unde angelus ⁊ aīa ſpē differunt ꝑ proprias eſſentias: ⁊ numero differunt per ſuas differentias vltimas. non tamē diſtinguūtur ſicut ſpēs ⁊ ſpeties: ſed ſicut ſpēſ ⁊ pars ſpēi. Ubi diligēter notandū eſt ꝙ mā vel forma ſpecifica nō poſſunt eſſe cā indiuiduatōis. Et rō q̄a que ſunt de q̄dditate ſpēi non cōſtituunt rem in eſſe indiuidui. ſed mā ⁊ forma ſunt de q̄dditate ſpēi. ergo non ꝯſtituunt rē in eſſe indiuidui. Maior eſt nota. minor ꝓbatur ꝑ phm̄. vij. methaphiſice vbi architectā ꝯmendat qui diffiniuit ꝑ materiā ⁊ formā. Et hoc etiā innuit cōmentator in ꝓlogo phiſicoꝝ. vbi ſpēi attribuit duplices partes. ſ. ſm fideꝫ ⁊ ſm imaginationē. per cauſas ſecundū fidē intelligēs materiā ⁊ formā: ꝑ cauſas ſm imaginationē genus ⁊ differentiā. q̄ intellectus facit genus ⁊ dr̄iam: q̄uis ipſa ſint partes reales ipſius ſpēi. Scḋo notandū ꝙ vnaq̄q; res eſt indiuidua ⁊ ſingularis per aliquē gradū entitatis poſitiuuꝫ ꝑ ſe determinantē naturam ſpecificā ad ſingularitatē. qui gradus cōi nomīe baptiçant̄ differentie indiuiduales: vel differentie vltime: vel hecceitates: vel entitates hipotetice: vel quidā gradus incōicabiles ⁊ principia īdiuiduationis: vel contractiua nature ſpecifice Et hoc modo vocat eos Alpharabius in logica ſua: vnde habuit Scoti opinio ortū. Ex quibus ſequit̄ ꝙ in angelis eſt quidā moduſ intrinſecus ſm quē hic angelus eſt hoc indiuiduū ⁊ nō illud

Sicut aīa bz ī ſe gradū ꝗndā entitatis ſm quem ipſa eſt hec ⁊ ſingularis ꝑpter quē hec aīa nō eſt illa. Ex quo appet quatr āgelus nō ſolū ſpē: ſed etiā numero differat. q̄re ɔ̄ 2ª ſat̄ clara. Utrū āt plēs angeli ſolo nūero differētes poſſint eē ī ea dez ſpē ſic̄ de aīab' pȝ: vide in nr̄o ſcripto ſup 2° ſniaꝝ. diſ. iij. Iſta ſufficiant ꝑ p̄nti ɔcl'one. Accipe tertiā. vȝ. ꝙ angel' q̄libet ē nobilioꝛ ſꝫ nāȝ oī aīa rōnali. vt. ſ. aīa eſt ps cōpoſiti nālis. Hāc ɔcl'onē expſſe ꝓbat Aug. xj. de ciui. dei. c. xvj. vbi ſic ait. Angelica nā quā ds ɔdidit nāe digni tatē p̄cellit. Itē ⁊ btūs Dionyſi'. v. de diuis noi bus hipſū ɔcludit. Itē ⁊ Grego. in moꝝ. ſupillo ṽbo Iſa. xiiij. Tu ſignaculū ſimilitudis ſic ait. Licet hō ad ſimilitudinē dei fcūs ſit: ī āgelo tn̄ maius aliqd tribuens nō eū ad ſimilitudinē ɔdi tū: ſed ipſū ſignaculū ſimilitudis dicit: ut q̄ ſub tili' ē in nā: ⁊ illa ſimilitudo dei pleni' credat ex p̄ſſa. Et ꝓbari ēt pōt rōe ut arguat̄ ſic. Qto ali qd actuali' ē: tanto pfecti' ē. ſed angel' ē actua lioꝛ aīa. g̃ ⁊c̄. maioꝛ eſt nō. minoꝛ ꝓbat̄. q2 āgelus nullo mō eſt māe vnibil' ut forma: aīa āt ſic. ⁊ ꝑ ɔn̄s aīa ē magis qd potētiale q̄ angel'. ⁊ ꝑ ɔn̄s min' eſt act' q̄ angel'. Etſi dicis aīa xp̄i ⁊ ṽgis ſūt nobilioꝛes ī p̄ria oīb' angel. Dico ꝙ h ē veꝝ ſꝫ nō per nām: ſed per grām tn̄. q̄r ⁊c̄. Et h ſuffi ciant q̄ntū ad p̄mā ṽi. Qtū ad ſaȝ ṽi. dico ꝙ cōīter de h ſūt due opiniones ut plane magr̄ in 2° ſniaꝝ. di. x. oñdit. P̄ª opinio dicit ꝙ non oēſ āgeli mittūt̄: ſꝫ aliqd tn̄. Un̄ ſic magr̄ ad lr̄aȝ ait. Quidā putant aliquos in illa multitudine eē q̄ foꝛas ꝑ officio exeūt: alios q ſēper int' aſſiſtūt. Sic̄ ſcriptū eſt in Daniele: millia milliū miſtra bant ei: ⁊ decies centena millia aſſiſtebāt ei. Itē Dionyſi' in hierarchia q̄ ſacer p̄ncipat' dr̄ d pla tione ſpirituū ait. Superioꝛa illa agmina ab iti mis nūq̄ recedūt. q̄m ea q̄ p̄eminēt uſū extioris officij nūq̄ habēt. h ille. Et ſic pȝ ſꝫ ṽba magr̄i ꝙ ꝑpt̄ p̄dictas duas auctes hi ɔcludūt nō mit ti oēs: ſꝫ q̄ſdā. 2ª opinio dic̄ ꝙ nihil incōgruit oēs mitti. Et rō. q2 Iſa. vj. dr̄. Uolauit ad me u nus de ſeraphin. oꝛdo āt hic alijs ſupioꝛ eſt. iō ſi de illo oꝛdine vn' ad Iſaiā mittit̄ nō ē āhiguū qn ēt de alijs mittant̄. Itē apl's ad Hebꝛe. p. ait Oēs ſunt admīſtratoꝛij ſpūs in miſteriū miſſi. g̃ ⁊c̄. Itē pſone diuine mittūt̄. q2 fili' ⁊ ſpūs ſcūs di cunt̄ mitti. ad Gal. iiij. Cū uenit plenitudo tpis miſit ds filiū ſuū ⁊c̄. Et Io. xv. Cū uenerit pacli tus quē ego mittā uobis a p̄re ⁊c̄. g̃ a foꝛtioꝛi et angelos oēs ñ incōuenit mitti. Itē angel' miſſus ad ṽginē cū ad maꝛia nūcianda ſecreta mitte ret: ɔſonū ſatis appet ut de maioꝛib' eēt. Certe aīa cara magr̄ ut. ſ. in hac. q. indet̄minate trāſit: lꝫ ut mihi videt̄ h magis faueat opinioni q̄ p̄i me: ⁊ plures ēt moderni ſam appꝛobāt opionē. Btūs Tho. p̄te pª. q. cx. arti. ij. p̄mā inſequit̄ o pinionē: dicens ꝙ fauendū ē Dionyſio q ait. ſu pioꝛa illa agmina ⁊c̄. Nihil. n. dic̄ ipſe ē ita ma gnū ī miſterijs diuis qd ꝑ iferioꝛes oꝛdies exer ceri ñ poſſit. Un̄ Greg. dic̄ ꝙ q ſūma ānūciāt ar changeli vocant̄. Hinc ē ꝙ ad mariā ṽginē mit tit̄ Gabꝛiel archangel'. q̄r ⁊c̄. Nec obſtat illud Iſa. vj. c. Qm̄ vn' ex ſeraphin ñ fuit: ſꝫ vn' ex mi noꝛib': officiū tn̄ exercēs ſeraphin. nā ſupioꝛ̄ an geli ſua inferioꝛib' dona cōicāt: ⁊ ꝑ illos tales ef fect' opant̄. Sic igit̄ un' de ſeraphin labia Iſaie incendio purgaſſe dr̄: ñ q2 h ipſe imediate fecerit ſꝫ q2 inferioꝛ angel' ṽtute e' hipſū fecerit. Et iō ille inferioꝛ angel' dict' ē ſeraphin. ſic̄ papa dr̄ a liquē abſoluē ēt ſi ꝑ aliū b̄nficiū abſolutōis ip̄ē dat. Si qs tn̄ vult ſaluare p̄dictas opiniones ſic diſtinguē oꝫ: ut colligit̄ ex ṽbis magr̄i ut. ſ. i. c. q āt oēs āgelos ⁊c̄. cui ēt diſtinctōi fauet beatus Tho. ut. ſ. Duplex ē miſſio. ſ. intioꝛ ⁊ extioꝛ. Ex terioꝛ ē qñ ad nos realr̄ deſcendūt ad aliqd mi ſteriū circa aliq̄ coꝛꝑalia exhibēda: ⁊ ſic iferio res āgeli mittūt̄ tn̄. Interioꝛ miſſio nihil aliud ē q̄ illūīnatio q̄dā ſupioꝛis āgeli ad īferioꝛē: q̄ ſit ꝑꝑ nos. Un̄ ſupm' oꝛdo medios illūīnat ſꝫ ꝙ di uinū cernūt īp̄iū: ⁊ medij īferioꝛes. Inferioꝛes āt ad nos deſcendūt: ⁊ nobis diuina myſteria nūciāt Et rō h' oꝛdis ē: ut dic̄ btūs Tho. ut. ſ. q2 diuia ꝓuidētia ſic totū oꝛdiauit vniuerſū ut inferioꝛa ꝑ ſupioꝛa regāt̄. nec hic oꝛdo unq̄ in āgelis p̄ter mittit̄. Hac igit̄ diſtinctōe p̄miſſa ſic dicam' oēs āgelos mitti. ſ. aut miſſiōe intioꝛi aut extioꝛi. inf ioꝛi tn̄ ſupmi ⁊ medij: extioꝛi āt inferioꝛes tantū mitti dicūt̄. Et ſic cōit̄ doctoꝛes circa hāc t̄iſeūt difficultatē. Sꝫ dices p̄r Ambꝛoſi ſi īferioꝛa per ſupioꝛa regūt̄: neceſſe ē ɔcedē oēs āgelos mitti ꝓbo. nā ſic in reb' coꝛꝑalib' ex diuīa diſpēſatiōe ab eoꝝ nā recedit̄: ita ēt in ſpūalib' fiet. nā ꝙ ce cus nat' illūīnat' fuerit: ⁊ Laçar' ſuſcitat' abſq̄ aliq̄ coꝛpoꝝ celeſtiū actōe: ſꝫ a deo īmediate a ctū ē. ita ēt in ſpūalib' uidet̄ fieri poſſe. ut. ſ. ds ſi ne aliq̄ mediāte poſſit aliq̄ nobis reuelare: ⁊ ſiīr aliq̄ ꝑ ſupioꝛes abſq̄ inferioꝛib' āgel. Dico ꝙ h deo poſſe facē ñ repugnat: tn̄ h ñ facit: q2 ñ expe dit. in coꝛꝑalib' āt ſi h fac: certe expediēs fuit: a ut ad fidei nr̄e ɔfirmatōē ad quā nihil valeret ſi p̄termitteret̄ āgelic' oꝛdo. cū h a nobis ꝑcipi nō poſſit. tū q2 nihil ē tā grāde myſteriū qd ꝑ āgelos īferioꝛes exerceri ñ poſſit: ut dictū ē. aut ēt h ſit ad maioꝛis gr̄e manifeſtatōē. gr̄a. n. ſupioꝛ ē ad nāȝ. iō q̄nq̄ ad gr̄e māifeſtatōē ꝑmittit oꝛdo nē. Oꝛdo āt gr̄e aliū ūhȝ ſupioꝛē oꝛdinē ꝑꝑ quē p̄ mitti debeat. ⁊ oꝛdo āgeloꝝ accipit̄ ſm doꝛ gra rū. iō tal' oꝛdo nūq̄ p̄mittit̄. Et h iudicio meo ē vna bōa rñſio. q̄r ⁊c̄. Et h ſufficiāt ꝑ p̄nti ṽi. Ex q̄ tres īfero ɔcl'ones. P̄ª ɔ̄ ē iſta. q̄uis pſōe di uie mittāt̄ ad ex: ñ tn̄ vniuoca: ſꝫ equoca ē ange loꝝ miſſio. i. ñ eodē mō pſōe diuīe ⁊ āgeli mittūt̄ ꝓbat̄. q̄m fili' ⁊ ſpūs ſcūs ſic mittūt̄: vt tn̄ ñ aliud ubi foꝛtiāt̄: ī q̄ p̄ri' ñ fuerīt: q2 vbiq̄ ſūt: cū ſint v nus de'. p̄s. Celū ⁊ terrā ego ipleo. Itē. Si aſcē dero in celū tu illic es. ſi deſcēdero ad īfernum ades. Eaꝝ igit̄ diuīaꝝ pſonaꝝ miſſio nihil aliud niſi nouus modus eſſendi in creaturis. Unde ſi lius dicitur miſſus in carnem: quia nouum mo duȝ eſſendi accepit in carne: in qua p̄rius ñ fuit. Et ſiīr ſpūs ſcūs mittit̄ q2 ꝑ ſcificatiōem in aliq̄ creatura īcepit eē in q̄ p̄rius ſic non fuit. Angeli aūt ſic mittunt̄ ita vt nouū foꝛtiant̄ vbi in q̄ p̄us nō fuerūt. Et rōem aſſignat btūs Tho. vbi ſup̄ dicēs ſic. Dei. n. eſt ꝓpꝛiūȝ eē ubiq̄. q2 cū ſit vlē agēs ei' ṽtus oīa entia attīgit. ⁊ iō in oīb' ē. Uir tus aūt angeli cū ſit ꝑticulare agēs nō attingit totū vniuerſū: ſꝫ ſicut attigit vnū ꝙ ñ aliud ita ē hic ꝙ nō alibi. q̄re ⁊c̄. Scd̄a ɔcl'o ē iſta. q̄uis angeli ſupioꝛes a deo mitti ad nos poſſint: tamē q2 nō expedit ꝑ inferioꝛes tn̄ circa nos ſua my ſteria iplet. Iſta ɔcl'o ſat̄ ex dcis pȝ. ⁊ eā expſſe ponit Greg. homel. xxxiij. cui' uerba etiā refert Dionyſi': q̄ ſ. adduxi. vȝ. Supiōa illa agmia ⁊c̄. Tertia ɔcl'o eſt h. q̄uis de' ꝑ ſe ⁊ īmediate poſ ſit oīa p̄ficere q̄ rōem ꝑficiēdi h̄nt: ɔgruū tamē ē ut ꝑ cās ſcd̄as operet̄: ⁊ per āgelos circa nos ſua myſteria ipleat. Et int̄ alias rōnes accipe iſtaȝ q̄ ſumit̄ ex īmēſitate charitatis. vt arguat̄ ſic. Ille modus agēdi ⁊ opandi ē ɔgruentiſſim' ex q̄ hōi tas ⁊ īmēſitas charitat̄ oñdit̄. ſꝫ ī miſſiōe āgeloꝝ hoc p̄cipue oñdit̄. g̃ ⁊c̄. ɔn̄a nota cū maioꝛi. mīoꝛ ꝓbat̄. q̄m in tali miſſiōe oñdit̄ īmēſitas charitat̄ dei: charitatis angeloꝝ: ⁊ charitatis hūane. Dei nāq̄ q̄m ſi tā nobiles ſpūs ad nos mittit q̄ꝝ mini mus lōge ſꝫ nām p̄ſtātioꝛ eſt q̄ aīe oēs. ⁊ q eidē ſūma charitate iūgūt̄ ꝑfecto grāde amōis ſignū eſt nr̄e ſalutis. Ob quā etiā cāȝ miſit p̄r eternus ſuū filiū in t̄ris. Ad Titū. iij. Appuit benignitas ⁊ hūanitas ſaluatoꝛis nr̄i dei ⁊c̄. Itē oñdit̄ chari tas angeloꝝ q tāta ſollertia nos cuſtodiūt ⁊ illu mināt: ut uidebit̄ ɔcl'one ſeq̄nti. Itē oñdit̄ quāta ſit hūana charitas. q̄m exigua ē: iō foueri nutriri ⁊ exercitari idiget. ⁊ h ɔuenīēter ſit ꝑ angeloꝝ myſtīa. q̄r ⁊c̄. Qtū ad tertiā ṽi. dico ꝙ cōīt̄ te nēt ꝙ nō p̄iuct̄ diuīa viſiōe. Et rōnem aſſignat btūs Tho. ut ſ. dicēs ꝙ in nob̄ exterioꝛ occupa tio puritatē īpedit ɔtēplatōis: q̄m actiōi ſꝫ vires inſiſtim': quaꝝ actōes cū intēdūt̄: actōes ītelle ctiue ṽtutis retardant̄. Un̄ Aug. p̄. de tri. Cōtē platio inq̄t ē illa ſpēs q̄ rapit oēm aīam d̄ſidēio ſui ɔditoꝛis: tāto ardētioꝛē q̄to mūdioꝛē: ⁊ tanto mūdioꝛē q̄to ad ſpūalia r̄ſurgētē: ⁊ tāto ad ſpūa lia reſurgētē q̄to carnalib' deſiderijs ⁊ terrenis affectibus moꝛientē. h ille. Et Greg. vj. moꝛal. Mēs inq̄t nr̄a ad ɔtēplāda intīna nō ꝑducit̄ niſi ab his q̄ exterius iplicant ſtudioſe ſubtrahat̄ ⁊c̄. Angeli aūt ꝑ ſolas ītelligibiles opatiōes ſuas re gulāt actōes exterioꝛes. ⁊ ꝑ ɔn̄s extioꝛes actōes eoꝝ ī nullo ɔtēplatōeȝ īpediūt. Inde Greg. ī li' moꝝ. ſic inq̄t. Angeli foꝛis exeūt vt interne ɔtē platōis gaudijs ñ p̄riuent̄. Nec receſſus eoꝝ ab empirreo celo indignitatē īducit: aut eoꝝ gl'am minuit. Qm̄ vt ideȝ ſcūs ait. locus empirrei celi ad eoꝝ ꝑtinet dignitatē ſm quādā ɔgruitatem. Qm̄ ɔgruū eſt vt tā nobiles creature nobilioꝛē obtineāt locū: q eſt empirreū celū. nō tn̄ aliquid dignitatis accipiūt ab empirreo celo. Et iō ꝑ re ceſſū ī nll'o eoꝝ minuit̄ dignitas. ſic nec regi q̄n ī ſolio r̄gali actu ñ reſider. q2 tal' loc' ſue ɔgruit di gnitati. q̄r ⁊c̄. Et h ſufficiāt q̄tū ad p̄ñtē ɔcl'onē.

De cuſtodia angelorum concluſio ſecunda.

Accipe ſam ɔcl'onem. vȝ. Sic de' aīas nr̄as magnificat ⁊ caripēdit vt ſingulis ab oꝛtu natiuitatis āgelos in cuſtodiaȝ dederit. vbi tres ingram' ṽitates. vȝ. P̄ria ṽi. eſt iſta. Utrū hoīes ab āgel' cuſtodiant̄. 2ª ē iſta. Qñ incipit angeloꝝ cuſtodia. 3ª eſt. An tal' cu ſtodia ad ſolū ultimū angeloꝝ oꝛdinē pertineat Qtū ad p̄mā pono aliq̄s ꝑpōes ṽas. P̄ª ē iſta: ꝙ in ſtatu p̄ntis uie ē tn̄ cuſtodia āgelorū nec̄ia. 2ª ꝑpō ē iſta. nō ſolū vn' ſpēi hūane: ſed etiā ſinguli āgeli ſingul' hoīb' in cuſtodia d̄putāt̄ 3ª ꝑpō ē iſta. angeli nō ceſſant hoīes ſibi ī cuſto dia deditos illuiare. 4ª ꝑpō ē iſta. angeli aliqd effectiue cānt ī itellectu cuſtoditi. 5ª ꝑpō ē iſta ſicut in itellectu cuſtoditi aliqd cānt: ita ⁊ volū tatē aliq̄ mō p̄nt imutare. Accipe p̄ᵃᵐ ꝑpōeȝ vȝ. ꝙ in ſtatu p̄ntis uie ⁊c̄. Hec ɔ̄ ſic ꝓbat̄. In il lo ſtatu ē apponēda cuſtodia ubi de aīe timet̄ pi clitatōe. ſꝫ in ſtatu vie h tn̄ timet̄. g̃ hic tantū eſt nec̄ia cuſtodia. ɔn̄a nota cū maiōi. q2 cuſtodia ñ ꝑꝑ aliud dat̄ niſi ꝑꝑ aīe ſalutē: q̄ tū a mūdo: tū a carne: tū a diabolo īpediri pōt: teſtāte Io. in ſua ep̄la canōica. Oē qd eſt ī mūdo: aut eſt ɔcupia carnis: aut oculoꝝ: aut ſupbia uite. Inde ſcūs ille Hie. aiebat. ſ. Trenoꝝ. iij. c. Ocul' me' dep̄dat' ē aīam meā. g̃ ſeq̄t̄ ꝙ mag̃ eſt hic cuſtodia h̄nda. Minō āt pȝ q̄m ī p̄ª ꝑꝑ eoꝝ firmā tētōeȝ nō pōt h̄ri timō de aīe ꝑiclitatōe. Iſa. lx. Nō ōcidet ult̄ ſol tu' ⁊ luna tua ñ minuet̄. q2 dn̄s erit tibi ī lucē ſ̄p̄itnā: ⁊ ɔplebūt̄ dies luct' tui ⁊c̄. p̄s. Replebi mur ī bōis dom' tue. Itē nec ī īfeꝛno ē tal' timō q̄m ī ꝑiclitate ſīt paupcule ille aīe dānatoꝝ. p̄s. Pōes eos vt clibanū ignis in tp̄e vult' tui. dn̄s ī ira ſua ɔturbabit eos ⁊ d̄uoꝛabit eos ignis. Itē nec īpurgatoꝛio. q2 tales in xp̄i gr̄a deceſſerūt. et cū ſint ex t̄minos merēdi ⁊ demerēdi ab ipa gr̄a nullaten' p̄nt reſilire. ⁊ iō null' ꝑiclitatōis timor p̄s. Bt̄i q̄ꝝ remiſſe ſūt iniq̄tates ⁊ q̄ꝝ tecta ſūt pctā Btūs vir cui ñ iputauit dn̄s pctm̄ nec ē in ſpū e' dol'. g̃ relīq̄t̄ ꝙ tal' timō ſolū ē ī p̄nti vita. p̄s. In via hac q̄ ābl'abā abſcōdiōrt ſupbi laq̄eū mihi ⁊ iō hic ſūma dīligētia ⁊ ſūma cuſtodia nec̄ia ē. Sꝫ ɔ̄ p̄r Amb'. arguo p̄ ſic. Xp̄s fuit ꝑfcūs uiatō ut oēs ɔcedūt. g̃ ꝑ te oppōtuit eū angelū h̄re cu ſtodē. ſꝫ h ē incōueniēs. tū q2 de ꝑiclitatōe aīe e' nō erat timēdū cū eēt ꝑfcē btā. tū q2 xp̄s longe nobilioꝛ erat oīb' angel. ⁊ ꝑ ɔn̄s relinq̄t̄ ꝙ ñ cuili bet in ſtatu vie eſt angeloꝝ cuſtodia nec̄ia. Itē Adā in ſtatu inocētie erat viatō. ⁊ tn̄ ñ idigebat āgeloꝝ cuſtodia: q2 ī tali ſtatu null' ſ'bdebat ſine āguſtiabat̄ picul'. g̃ ñ erat ei nec̄ia cuſtodia. Itē tota rō p̄ncipal' q̄r dat̄ āgeloꝝ cuſtodia ē ut illūī nēt ad faciēdū opa remuneratōe digna ad vitā eternā. ſꝫ p̄ſciti oīno ut ſic ſūt a tali fine excluſi. g̃ ñ oꝫ vt ab āgel' illūīnent̄ ⁊ cuſtodiāt̄. Bñ aīa ma arguit̄. tamē his nō obſtātib' ɔcl'o nr̄a vera eſt. Nō. n. rō p̄ciſa q̄re āgeli ad hominū cuſtodiā deputant̄ eſt illūīnare ne in ꝑiculis: ruant: aut

ıꝫ ad finē vltimū ꝑueniant: ſ; h rō tm̄ in his ỽi-
tatē h; ꝗ ruere pñt aut ſaluari. Sūt.n. ⁊ alij plu-
res angeloꝝ effectꝰ ꝑ reſpectū ad cuſtodiā hoīuꝫ:
l; iſta ſit principal' ut dicet infra. Et ꝓpt̄ h faci
le rñdet ad arᷓ. Dico.n.ꝙ xp̄s āgelos pl'es hūit
in obſequiū. Mat.iiij. Acceſſerunt angeli ⁊ mi
ſtrabant ei. nō ār habuit in cuſtodiā. qm̄ ſcūſ ille
hō īmediate a ỽbo regulabat̄: ⁊ eꝰ aīa erat ꝑfcē
btā. iō nō eſt eadē rō cuſtodie in xp̄o ⁊ in nobis.
Cuſtodiebant.n. xp̄m angeli ſcī ut illi miſtrarēt
⁊ obedirent. cuſtodiūt nos ut illūīnent ad vitā;
⁊ a ꝑiculis ꝯſeruent. De Adā dr̄ ꝙ ei neceſſaria
fuit in illo ſtatu angeloꝝ cuſtodia: nō ꝑp ꝑiculuꝫ
qđ hēret a ꝑte interiori: cū interiora oīa regulata
eēnt ⁊ rōi ſubiecta: ſed ꝑp ꝑiculū a ꝑte exteriori. ſ.
inſultatōes demonū ꝗ illi ſtatui ſūme inuidert.
Itē l; hō in tali ſtatu regularꝰ eēt: tn̄ q2 cadē po
terat ut poſtea fcm̄ eſt: neceſſaria illi fuit āgloꝝ
cuſtodia. De preſcitis āt dico ꝙ l; nō illūīnent ꝗn
tū ad uitā eternā: tn̄ illūīnant̄ ne in tantis mal' ⁊
ꝑctis ruant: ſic̄ ſuadet antiꝗ hoſtis malicia: ⁊ pa
tit̄ hūana fragilitas. ſed de h ēt dicet̄ in ꝺa ỽita-
te tertie ꝯclonis ſeqntis. Et ſic p; pᵃ nr̄a ꝯᵒ. Et
btūs Tho. ꝑte. i. q. cxj. arti. iiij. eā expſſe ponit: ⁊
ad illa argᵃ rñdet ut audiſti. qr̄ ⁊c̄. Accipe ꝺa;
ꝯclonē. v;. Nō ſolū ⁊c̄. Hanc ꝓpōnē pōit magr̄
in 2ᵒ ſniaꝝ. di. xj. in. c. ſōq; dici o;. Et rō ſm btm̄
Tho. ubi. s̄. c. ij. eſt. q2 tal' cuſtodia nō eſt hoībus
data ſine grandi ꝓuidentia dei: q̄ aliter ſe h; cir
ca hoīes: ⁊ alr̄ circa alias res corꝑales. Oēs.n.
res corꝑales incorruptibiles ſunt ſm ſpēm tm̄.
⁊ loq̄r de rebꝰ corꝑalibꝰ q̄ ſubdunt̄ motui altera
tionis ⁊ corruptōis. ſm āt indiuiduū corruptibi
les ſūt. hō āt nō ſolū eſt incorruptibilis ſm ſpē;: ſ;
ēt ſm indiuiduū. v;. ſ; nobilioꝝ eꝰ ꝑtē q̄ eſt aīa
rōnalis. iō dīna ꝓuidentia rebꝰ corruptibilibꝰ
angelos in cuſtodiā dedit in ſpē: ita ꝙ vnꝰ āgelꝰ
pluribꝰ indiuiduis eiuſdē ſpēi in cuſtodiā datur.
hōi āt dat̄ angelꝰ in cuſtodiā nō ſolū ſm ſpēm: ſed
ēt ſingulis hoībꝰ ſinguli angeli deputant̄: ſic̄ ſin
guli ſingulas hñt aīas rōales. Etſi dicis igt ma
gr̄ ſniaꝝ ibidē. quō h poſſibile eſt cū plures ſint
aīe q̄ ſūt fuert ⁊ erūt q̄; ſint angeli. Dicit magr̄
ꝙ l; h veꝝ ſit: nūq; tn̄ ſūt tot ſūt hoīes actualit̄
exñtes q̄t ſūt angeli boni. iō ſufficit numerꝰ an-
geloꝝ vt vnuſq̄ſq; angelū hēat ſibi deputatuꝫ.
vno.n. hoīe decedente angelꝰ ſibi in cuſtodiam
datꝰ alteri aſſignat̄ ſuccedenti. Et nō ꝙ l; cuilib;
vnꝰ angelꝰ deputet̄ inquantū. ſ. ꝗlib; eſt ꝑſona ꝑ
ticularis: tn̄ nō incōuenit eidē hoī pl'es āgelos de
putari. vt dicit btūs Tho. ut. s̄. ⁊ h ſm dignita
tē ⁊ grām dei maiorē l' minorē ab aliꝗ ꝑticipatā
ſic̄ ī ipſa aīa mea potīs ꝑſonaꝝ diſcurrere ſtatꝰ
qr̄ ⁊c̄. Accipe tciā ꝯclonē. v;. Angeli ⁊c̄. dic
totā. Hāc ꝯclonē ponit btūs Tho. ꝑte pᵃ. q. cxj.
ar. p̊. ⁊ Dionyſiꝰ. iiij. celeſtis hierarchie. Et rō ſ;
btm̄ Tho. ibidē ē h. qm̄ ordo dīne ꝓuidentie ſic
ſtatuit: vt actionibꝰ ſupioꝝ īferiora ſubdāt̄. iđo
ſic̄ inferiores angeli a ſupioribꝰ: ſic hoīes ab īfe
rioribꝰ angelis illūīnant̄: ut dcm̄ eſt in ꝺa ỽitate

ꝓcedentis ꝯclonis. ſ; differēt̄. nā angeli ſic illūī
nant̄: ut nudā poſſint accipe reuelatā ỽitatē. ho
mines āt nō: q2 nō niſi ꝑ ꝯuerſiō; ad fantaſmata. Et
rō ē: q2 ꝯnālis modꝰ intelligendi aīe ē ꝑ ꝯuerſio
nē ad fantaſmata. ⁊ iō intelligibilē ỽitatē ſub ſi
militudibꝰ reꝝ ſenſibiliū hoībꝰ angeli ꝓponūt: ⁊
intellectū hūanū iuuant ⁊ fortificant ut illa ſpi
rata intelligāt. qr̄ ⁊c̄. Accipe q̄rtā ꝯclonē. v;.
Angeli ⁊c̄. dic totā. Ad declaratō; hꝰ nōndū ꝙ
iſta q̄ſtio. v;. An āgeli poſſint cāre ſpēm itelligi-
bilē in intellectu nr̄o: ita ꝙ nc̄ itelligamꝰ aliqd ꝑ
illūīnatō; āgeloꝝ tm̄ qđ pꝰ nō intelligebamꝰ: pōt
hr̄e duplicē ſenſū. Uno mō ut q̄ramꝰ de āgel' ut
apꝑent nobis in corꝑibꝰ aſſūptis: aut de āgel' ab
ſolute ſūptis. Si p̊ mō claꝝ ē ꝙ in ill' corꝑibꝰ ap
parentibꝰ nouas ſpēs in ſenſibꝰ nr̄is cauſant: qbꝰ
ſpēbꝰ diuerſa poſtea itelligimꝰ: vt p; ꝑ totū libꝝ
Thobie de āgelo Raphaele. Si āt itelligimꝰ ſe
cūdo mō: ſic pono duas ꝯclones. ſ. Pᵃ ꝯᵒ ē iſta.
ꝙ āgli ſic abſolute ſūpti nō pñt effectiue cāre ſpe
tiē ī intellectu nr̄o. 2ᵃ ꝯᵒ ē. ꝙ angeli ſic abſolute
ſūpti pñt cāre diſpoſitiue ſpē; in intellectu nr̄o.
Primā ꝯclonē ꝓbo ſic. actꝰ actiuoꝝ ſūt in pa
tiente hñ diſpoſito. ex ꝺo de aīa. ſ; intellectꝰ nr̄
corꝑi vnitꝰ nō eſt diſpoſitꝰ imediate ſpē; intelligi
bilē ab āgelo ſuſcipe. ꝗ ⁊c̄. ꝯña nō cū maiori. mi-
nor p; ex 3ᵒ de aīa. neceſſe inqt ē pħs intelligētē
fantaſmata ſpeculari. ⁊ in libro de ſenſu ait. nihil
ē in intellectu qn pꝰ fuerit in ſenſu. ꝗ intellectꝰ nō
pōt imediate ſpē; intelligibilē ſuſcipe ſine fāta-
ſmate. iſta ꝯclo ē ſatis clara. Ex q̄ ſatis p; falſi-
tas opiniōis Auicēne. vj. nāliū ponētis ꝙ anīa
dū itelligit h; ſpēs ab itelligētia. Ipſe.n. ordinē
poſuit in itelligētijs: ⁊ dixit ꝙ vltia intelligētia
influebat ſpēm intelligibilē; dū erat actual' itel
lectio ſup intellcm̄ nr̄m. Et ita ſic̄ Plato poſuit
ꝙ ꝑ ꝯiunctō; intellectꝰ nr̄i ad ydeā alicꝰ rei noti
ciā illiꝰ rei hēbamꝰ. ſic Auicēna poſuit ꝙ ꝑ ꝯuer
ſionē itellectꝰ nr̄i ad illā ultimā intelligētiā rerū
noticiā hēbamꝰ. ſ; ꝯ h alias. Accipe ꝺe; ꝯclo
nē. v;. ꝙ āgeli ⁊c̄. Iſta ꝯclo ſatiſ p;: qm̄ āgli pñt
motꝰ ſenſitiuos q̄etare: q̄ꝝ ꝯmotōe īpedit cogni
tio nr̄a. ⁊ do tibi exᵐ. Aq.n. mota in ea imagies
nō apꝑent ad minꝰ diſtīcte: q̄ q̄etata moꝝ diſticte
apꝑent: ita ēt motꝰ ſpirituū hūanoꝝ reꝝ īpediūt
cognitō; diſtīctā: q̄ꝝ ſedatio diſtīctā facit cogni
tō;. cū igit̄ angelꝰ poſſit illū motū ſedar: p; ꝙ ad
diſtīnctā reꝝ cognitōe; iuuare poſſit. Quid ꝑ cā
ta vagamur: iſta ſit ꝯclo ꝙ āgelꝰ nō pōt ꝑ ſe mo
uere intellcm̄ nr̄m dū ē ī uita: niſi mediātibꝰ rebꝰ
ſēſibilibꝰ: q2 ſic itelligē ē hōi ꝯnāle. ſ. itelligē ꝑ fā
taſmata. qr̄ ⁊c̄. Ex q̄ p; ỽitas gnte ꝯclonis: qm̄ ī
mutare uolūtatē āgeli ſimplicit̄ nō pñt. qm̄ h ſoliꝰ
dei ē. āgeli āt excitare pñt uolūtatē ad aliqd uo
lēdū: ut ꝑſuadēdo l' ēt ꝯcitādo paſſiōes q̄ ſūt cir
ca appetitū ſenſitiuū: nō tn̄ ꝺ necītate: qm̄ volun
tas libera ē. Ex quibꝰ p; quō āgeli pñt nr̄os af-
fectus accendere ⁊ cogitatōes imittē: qm̄ ꝑ mo
dū ꝑſuadētis: l' ſenſus aliꝗ mō ſenſitiuos excitā-
tis: nō tn̄ effectiue cāntis: q2 h ꝓpriū ē ſolius dei.

Inde Aug. li. ꝺ eccl'iaſtic' dogmatibꝰ. Aciē inqt
aīe ſiue intelligētie nr̄e ꝓpriū eſt ꝑme ỽitat'. Et
h ỽitatē h; tā in ſpiritibꝰ bonis q̄; mal'. ut ponit
magr̄ ſniaꝝ i 2ᵒ di. viij. c. Illud etiā ꝯſideratōe di
gnū videt̄. de quo ſatiſ dixīmꝰ in nr̄o ſcripto ſup
2ᵒ ſniaꝝ. di. eadē. q̄re ⁊c̄. Qrtū ad ꝺa; ỽi. dico
ꝙ cōis eſt doctoꝝ ſnīa angelos tūc ad hoīuꝫ cu
ſtodiā deputari qn̄ natꝰ eſt hō īmediate. Hoc oñ
dit magr̄ ſniaꝝ di. xj. in 2ᵒ ſniaꝝ. in. c. i. qđ incipit.
Illud q̄; ſciendū. Audi Hiero. ſup Math. ſr illo
ỽbo. math. 18. Angeli eoꝝ ſe. ꝑ vidēt faciē pr̄is
Magna inqt eſt dignitas aīaꝝ: vt vnaq̄q; hēat
ab ortu natiuitat' in cuſtodiā ſui āgelū ꝺlegatū
Et hūc tex. adducit etiā magr̄ in lr̄a. Audi Ori
genē ſup libꝝ numeroꝝ. Adeſt inqt cuilib; nr̄m
etiā minimis ꝗ ſunt in eccl'ia dei āgelus bonus:
angelus dñi: ꝗ regat: ꝗ moneat: ꝗ gubernet: qui
ꝑ actibꝰ nr̄is corrigēdis ⁊ miſeratōibꝰ expoſcen
dis quottidie videat faciē pr̄is ꝗ in cel' eſt. h ille
Audi ⁊ Ber. in ſmōe de angel'. Benignꝰ igt es
dñe qui nō es ꝯtentꝰ nr̄a fragilitate muroꝝ: ſed
ipſis hoīum cuſtodibꝰ āgelicā cuſtodiā ſuppōis
hec ille. Audi eūdē in ſmōe q̄dragesime. ſup illo
ỽbo. Angel' ſuis deꝰ mādauit ꝺ te ⁊c̄. O q̄ṫum
ait tibi o; h ỽbū inferre reuerētiā: afferre deuo
tionē: ꝯferre fiduciā: ꝓ pñtia reuerentiā: ꝓ beni
uolētia deuotōe;: pro cuſtodia fiduciā. Caute ꝗ
ambula vbi ſūt angeli vt cuſtodiāt te in oībus
vijs tuis: in q̊uis diuerſorio: in q̊uis āgulo: āgelo
tuo ſemꝑ reuerētiā habe. ⁊ ne audeas illo abſen
te facere qđ me pñte facē nō auderes. h ille. S;
dices q̄re exñtibꝰ in vtero nō dat̄ āgelus ad cu
ſtodiā: preſtī; cū incipiūt aīa rōnali informari.
Dicit btūs Tho. ꝑte pᵃ. q. cxj. ar. v. ad rñſionem
vltimi argumēti. ꝙ cū tales ſint adhuc aliqd m̄rīs
cuſtodiūt̄ ab āgelo m̄ris. Exᵐ fructꝰ ſup arborē
exñtes ſūt aliqd arboris. Si ꝗs ꝗ arborē ī cuſto
diā hēret: p; ꝙ etiā fructꝰ illi dant̄ ī cuſtodiā. Itē
dubitat̄. Cū.n. āgeli ad cuſtodiā hoīuꝫ iō depu-
tēt̄ vt illos īſtruāt ⁊ illūīnēt: ⁊ pueri moꝝ ut nati
ſunt capaces hoꝝ nō ſint: videt̄ nō fore neceſſe
illis angeloꝝ cuſtodiā aſſignari. Dicit predictus
doctor ꝙ l; ille ſit vltimꝰ effectꝰ: angeloꝝ tn̄ ſūt
alij effectꝰ preuij. ut cauere eos q̄s cuſtodiūt a ꝺ
monū inſidijs ⁊ īnopinat' aliſ caſibꝰ. ⁊ ad h ca-
uēda angeli ī cuſtodiā dant̄. S; dices. Pōamꝰ
ꝙ aliqs ſit ꝯfirmatꝰ ī gr̄a: ad qđ o; āgeloꝝ cuſto
dia. Dico ꝙ nūq̄; q̄s eſt ſic in gr̄a ꝯfirmatꝰ ꝺ cōi
lege qn ad minꝰ venialr̄ peccet. Prouer. xviij.
Septies in die cadit iuſtꝰ. Ut etiā dr̄ ꝙ l; talibꝰ
nō daret̄ cuſtodia ut retraherēt̄ a malo: tn̄ daret̄
vt ardētiꝰ mouēnt̄ ad bonū. S; qđ dicēdū ꝺ ỽgi
ne. Dico ꝙ illi dati ſūt āgeli mltī in cuſtodiā obſe
quij: vt m̄ri dei ⁊ regine celi: nō tn̄ in cuſtodiā ca
uēdi ꝑicula l' illūīatōis ī bonū. qm̄ ex plenitudīe
gr̄e vigorabat̄ in bonū. Et h ſpāle fuit in ipa ꝑui
legiū: qđ in argᵐ alioꝝ trahi nō o;. qr̄ ⁊c̄. Qrtū
ad tertiā dico ſm btm̄ Tho ꝑte pᵃ. q. cxj. ar. 3ᵒ ꝙ
duplex ē cuſtodia angeloꝝ. ſ. vl'is ⁊ ꝑticularis.
Particularis eſt q̄ ſinguli āgeli ſingul' hoībꝰ de

putāt̄. ⁊ h ad īfimū ꝑtinet ordinē angeloꝝ: quoꝝ
ſm Greg. eſt mīma nūciar̄. Minimū āt ī officijſ
angeloꝝ eſt ea q̄ ad hoīs ſalutē ꝑtinēt ꝓcurare.
Quare tal' ꝑticularis cuſtodia ad infimū ꝑtinet
ordinē āgeloꝝ. Ul'iſ aūt cuſtodia eſt q̄ aliqđ cōe
⁊ vl'e cuſtodit̄. Et ſic q̄ṫo agēs eſt vl'ius tāto eſt
ſupius. Un̄ cuſtodia totiuſ hūane multitudīs ad
ordinē ꝑncipatū vel forte archāgelorū ꝑtinet: ꝗ
ꝑncipes dñr ⁊c̄. Itē cuſtodia vl'is reꝝ corꝑearū
ꝑtinet ad ỽtutes. Itē ſup oēs demones hñt cu-
ſtodiā ꝑtātes ⁊c̄. Et h ſufficiāt ꝓ pñti ꝯcluſione.

De letitia ⁊ triſtitia angeloꝝ concluſio tertia.

Accipe tertiā ꝯclonem. v;. Tantam in
ipſa animaꝝ cuſtodia āgeli ad ipſas ani
mas hñt dilectōe; vt vehemēter doleāt
de eaꝝ perditōe. vbi tres inq̄ramꝰ ỽitates. v;.
Pria ỽitas eſt. Utrū angeli aliqd mereant̄ ꝑp
cuſtodiā hōis. 2ᵃ ỽi. eſt. Utꝝ doleāt de ꝑditiōe
cuſtoditi. 3ᵃ eſt. Utrū aliquādo ſubtrahant̄ an-
geli ne homies cuſtodiāt. Quantū ad primā;
tria puncta inq̄ramꝰ. v;. Primꝰ punctꝰ eſt. an
angeli in cuſtodiēdo aliqd de nouo addiſcāt qđ
p̊us nō ſciuert̄: an ſic̄ in eoꝝ ꝯfirmatiōe accepūt
plēitudinē charitat': ita accepint plēitudinē ſcīe
2ᵘˢ pūctꝰ eſt. an cognitio āgeloꝝ ſit eoꝝ btitudo
l' ſue btitudīs cā. 3ᵘˢ punctꝰ eſt. vtꝝ angeli aliqd
mereātur ꝑp cuſtodiā hoīs. Qrtū ad p̊mū pū
ctū dico ꝙ de hoc fuerūt due opiniones ut pōit
magr̄ in 2ᵒ di. xj. Pria eſt ꝙ angeli poſt eoꝝ ī
gr̄a ꝯfirmatiōe; ita ſunt illuminati vt nullo mō
poſſint de nouo alicꝰ rei hr̄e noticiā: aut in ſcīa ꝓ
ficere. Et h moti dcīs ſcōꝝ ꝗbuſdā. Ait.n. Iſido.
ꝺ ſūmo bono. angeli in ỽbo dei oīa ſcrutant̄ an-
q̄; fiāt. Item Greg. in li. dialogoꝝ. Quid.n. eſt
qđ ibi neſciāt vbi ſciētē oīa ſciūt. Ex qbꝰ ſequit̄
ꝙ oīa angeli ſciāt: ⁊ nihil ſit qđ neſciāt. Itē ſi an
geli debuert aliqd ignōare: hoc ꝑmaxīe debuit
eē. ſ. myſteriū incarnatōis. ſed hoc nō ignorauert.
Probo q2 Aug. ait. v. ſup Gen̄. ad lr̄a;. Sic fuit
hoc myſteriū. ſ. incarnatiōis abſcōditu; a ſeculis
i. a ſeculoꝝ creaturis: vt tn̄ innoteſceret ꝑncipi-
bus ⁊ ꝑtātibꝰ in celeſtibꝰ a ꝑncipio. qr̄ ⁊c̄. Alia
opinio dicit ꝙ quottidie uſq; ad diē iudicij ī ſcīa
ꝓficiēt. Ait.n. Iſa. lxiiij. c. ex ꝑſona angeloꝝ xp̄i
aſcēdentiſ magnificentiā admirantiū. Quis eſt
iſte ꝗ vēit de edon tīctis veſtibꝰ de boſra. Edon
interpretat̄ terrenꝰ uel ſanguineꝰ. ⁊ ſignificat mū-
dū. Boſra ē ciuitas: vt dic̄ glo. q̄ nec ī edon nec
ī tr̄a ꝓmiſſiōis ſita ē: ſ; in moab. vñ ē ciuitas mo
abitaꝝ. Itē ⁊ ps. ait. Quis eſt iſte rex gl'e. Ex ꝗ
bꝰ ỽbis appet ꝙ āgeli myſteriū īcarnatōis nō ple
ne cognouert. Et h ēt expſſe pōit btūſ Hiero. li.
2ᵒ ſup ep'las Pauli in ep'la ad Eph. iij. vbi ap'lus
ſic ait. Que ſit diſpēſatio ſacrī. ſ. incarnatiōis ab
ſcōditi a ſeculiſ ideſt omniū ſeculoꝝ creaturis in
deo: vt īnoteſcat multiformis ſapīa dei ꝑ eccl'iā
principibꝰ ⁊ ꝑtātibꝰ ī celeſtibꝰ. Ubi Hieronymꝰ
in ſnīa ait āgelicas dignitates prefatū myſteriū
ad purū nō intellxiſſe donec īpleta ē paſſio xp̄i
⁊ ap'loꝝ predicatio per genteſ dillatata. q̄re ⁊c̄.

Et hanc opinionē insequit̄ magr̄ sniaꝝ ut. s̄. ponens quandā distinctōꝫ haymonis dicēs sic. attende lector qꝛ vident̄ dissentire in hac snia illustres doctores. Jdcꝫ ut oīs repugnantia de medio tollat̄: ꝑdicta v̄ba haymonē seq̄ntes ita determinam⁹: vt illis angel' q maioris dignitatis st̄: ⁊ ꝑ quoꝝ misteriū illa nūciata sūt: ex pte cognita a sc̄is fuisse: vtpote familiarib⁹ ⁊ nūcijs. Illis v̄o q minoris dignitatis sūt: incognita extitisse dicam⁹ vsꝫq̄ ipleta sunt: ⁊ ꝑ eccl'iam p̄dicata. ⁊ tunc ab oībus angelis ꝑfecte fuer̄t cognita. hec ille. Ex q̄bus pꝫ angelos in diuoꝝ mysterioruꝫ cognitōe ꝓfecisse. Illud āt Isidori ī alia opinione allegatū. Soluit in ca°. q̄bus tñ videt̄ obuiare. Et dicit ꝙ Isidor⁹ ꝑ illa v̄ba nō ondit oēs angelos oīa ꝑfecte scire. Et dictū Grego. dic̄ accipiendū esse circa ea q̄ ad mysteriū ciuitatis ⁊ vnitatis ꝑtinent s̄m ꝙ quisꝫ btūs dr̄. Et beatus Tho. ꝑte p^a. q. lvj. arti. vlti. ad r̄nsionē s̄i argumti dicit ꝙ lꝫ angeli dinā sapiam ꝯtemplent̄: n̄ tñ eā cōp̄hendunt. ⁊ iō nō oꝫ ꝙ cognoscant quicq̄d in ea latet. hec ꝓprie sunt v̄ba ei⁹ ad l'ram. Ego hanc m̄ām clare ondē uolens. dicta dn̄i Bona. sup 2° sniaꝝ. di. xj. nōre decreui. lꝫ ēt btūs Tho. ut. s̄. hanc quā scribā p̄ōat distinctōꝫ in aliq̄ pte. Dicit ḡ dn̄s Bona. sic. ꝙ cognitio in angelis duplex est: q̄dā a nā: ⁊ q̄dā a gr̄a. Cognitio a nā duplex: q̄dā nāliter inserta: ⁊ q̄dā ꝑ potētiā nālē acquisita. P^a cognitio ē eoꝝ q̄ sunt de p̄ma ꝯstitutione mundi. ⁊ s̄m hanc neꝫ ꝓficiunt: neꝫ deficiunt: qꝛ a p̄n° sue creationis oīum habuer̄t creatoꝝ spēs nāliter insertas: ut expsse declarat̄ dis. 3^a sc̄di. Sc̄da cognitio est circa ea q̄ de nouo fiunt: ⁊ s̄m hanc ꝯtinue ꝓfecer̄t ⁊ ꝓficiēt usꝫ ad finē sc̄li. q̄ cognitō nihil aliud est nisi q̄dā experimental' ꝯsideratio siue ꝯuersio sup his q̄ de nouo fiunt. ⁊ sic pꝫ p̄^m mēbrū isti⁹ diuisiōis. Cognitio a gr̄a sil'r est duplex. s. q̄dā a gr̄a fixa: q̄dam a gr̄a influente. Gr̄a fixa est gr̄a ꝯfirmatōis. Gr̄a influens est gr̄a illūinationis q̄ īferiores a sup'iorib⁹ illūinant̄. Cognitio ḡ ꝓueniens a gr̄a fixa ē visio et̄ne lucis: in q̄ nec ꝓficiunt nec deficiūt. Cognitio v̄o a gr̄a influente est ipsa cognitio reuelationis: ⁊ n̄ dr̄ influens eo ꝙ semp de⁹ īfluat ⁊ mysteria reuelet: sed qꝛ loco ⁊ tp̄e h̄ facit. ⁊ s̄ꝫ hanc ꝓficiunt indies. n̄ qꝛ aptius nunc q̄ꝫ heri v̄bū videant: sed qꝛ aliq̄ reuelatio noua fc̄ā ē eis ī v̄bo. qm̄ speculū eternū est speculū volūtariuꝫ. iō est ipsius intellect⁹ volūtarie directiuū. hanc tñ v̄itatē doctores circa dis. tertiā sc̄di sniaꝝ s̄btilit̄ inuestigant: de q̄ ad plenū dixim⁹ in nr̄o s̄o di. eadē. q̄re ibi si placet. h̄ uolo sufficiant q̄ꝫtuꝫ ad p̄^m punctū. Q̄tū ad s̄m punctū pꝫ ꝙ si loq̄mur de cognitōe v̄e lucis et̄ne: ꝙ eoꝝ cognitio est eoꝝ btitudo inictiatiue. s. sed cōpletiue est eoꝝ amor in deū. Et sic intelligit̄ dc̄m Pauli et Augu. ꝙ visio est tota merces ichoatiue: s̄ꝫ fruitio cōpletiue. Nā quātū quis cognoscit tm̄ amat ⁊ quantū amas tm̄ es ꝑfecte btūs. iō aucta cognitio amorē auget: ⁊ amor auctus btitudineꝫ ⁊ p̄ꝫ h̄ qꝛ in p̄ria est ꝑfecta visio: est ꝑfect⁹ amor ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝑfecta btitudo. Si āt loq̄mur de cognitione angeloꝝ circa secundaria obiecta: appareꝫ ꝙ talis cognitio nō ē eoꝝ btitudo nec cā. q̄r ⁊c̄.

Quantū ad tertiū punctū magr̄ sniaꝝ dis. xj. c. Alij āt dicunt. positis prius duab⁹ opinionib⁹ vt pꝫ in. c. p̄terea: cū seq̄ntib⁹ sic r̄ndet: dicens ꝙ angeli p⁹ eoꝝ ꝯfirmatōꝫ: qꝛ eoꝝ charitas augeri āplius n̄ p̄ōt: neq̄ꝫ p̄nt in meritis proficē. s. q̄ntū ad vim merendi: s̄ꝫ proficiunt vsꝫ ad iudicium quantū ad numeꝝ meritoꝝ. plura. n. fecer̄t bōa postea q̄ꝫ tunc. h̄ ille. Uis ḡ merendi. s. charitas siue ipsa dilectio ex charitate n̄ est aucta: sed opa tm̄. nec miꝝ si multiplicant̄ opa sine multiplicatōe v̄tutis a q̄ emanare dicunt̄. qm̄ ignis vnus ⁊ idē nūero plures calefacit. ⁊ h̄ ēt mō dr̄ de meritis xp̄i. vt pꝫ di. xviij. tertij sniaꝝ. ꝓut ēt notauimus. s̄. in sabbō tertie dn̄ice in ꝯc'one 3ª tertie ꝯsideratōis. Clari⁹ tñ dicē sic possum⁹ s̄m dn̄m Bona. di. xj. q. vlti sup 2° sniaꝝ. ꝙ meritū in angelis p̄ōt dupl'r ꝯsiderari: aut quātū ad p̄miū eēntiale: ⁊ sic n̄ merent̄: aut quantū ad p̄miū accidentale: ⁊ sic n̄ est incōueniens. Et h̄ ipsū sentit decretalis in. c. cū marthe. ex̄ de cele. miss. vid̄. s̄ feria q̄nta cineꝝ in p^a ꝯc'one s̄e ꝯsideratōis. q̄r ⁊c̄. Et h̄ sufficiant pro p^a v̄i. Q̄tū ad s̄am v̄i, q̄runt̄ tria puncta. Prim⁹ punct⁹ est vtꝝ āgeli gaudeant de saluatione custoditi. 2⁹ punctus ē vtꝝ tristent̄ de e⁹ dānatōe. 3⁹ punct⁹ est. vtrū ī hoīs obstinatione subtrahat̄ custodie bn̄ficium.

Quantū ad primū punctū dico s̄ꝫ Bona. di. xj. q. penl't. sup 2° sniaꝝ. ꝙ gaudiū in angelis p̄ōt dupl'r ꝯsiderari. s. intensiue ⁊ extēsiue. Intēsiue duob⁹ modis. s. aut circa bonū increatū: aut circa bonū creatū. Gaudiū circa bonū increatū ꝯsurgit ex p̄mio essentiali. Gaudiū circa bonum creatū ꝯsurgit ex p̄mio accidentali. Et s̄m h̄ p̄^m mēbrū dr̄ ad dubiū ꝙ angelis de saluatione custoditi n̄ accrescit q̄ꝫtū ad eoꝝ p̄miū essentiale: ita ꝙ ꝑ saluationē custoditi fiant beatiores q̄ꝫtū ad clarā visionē: ꝑfectā dilectionē: ⁊ firmā tentionē. Accrescit āt gaudiū intensiue q̄ꝫtū ad p̄miū accidentale q̄d merent̄ usꝫ ad diē iudicij. vt in p̄cedenti v̄itate est ondsū. 2^m gaudiū dr̄ extensiuū: q̄d nihil aliud est nisi q̄ quis de plurib⁹ gaudet. Et sic r̄ndendū est ad punctū vꝫ ꝙ āgeli n̄ gaudent de saluatōe custoditi ut ꝙ sint aliq̄d mai⁹ bonū adepti. n̄. n. mai⁹ bonū adipiscunt̄ q̄ꝫ an̄: sed gaudent. qꝛ plura bona sunt adepti: lꝫ n̄ maiora. q̄r ⁊c̄. Q̄tū ad s̄m punctū ē dupl'r opinio: vt ponit dn̄s Bona. ut. s̄. q. vlti. Aliq̄ dixerunt angelos ex dānatōe custoditi nullū icurrere dānū detrim̄tū aut gemitū circa p̄miū substantiale: qꝛ ex substantialitate gl'ie imortales ⁊ ipassibiles sūt: ꝯcipiunt tñ gemitū misericōdie: qꝛ ꝯpatiunt̄ illis. Et p̄ōt h̄ opinio sic fortificari. Audi Isa. 33. c. angeli pacis amare flebūt. vn̄ tal' somat r̄ō. Sic angeli boni gaudent de salute: sic ⁊ debent de dānatōe dolere. Itē angeli bōi ⁊ mali sūt oppositi: sed mali gaudent de damnatione custoditi. ḡ ⁊ boni tristari debent. Facit ad h̄ q̄d dicit Origen̄. homel'. lxviij. Agūt angeli diem festū letantes sup his q̄ refugientes ꝯsortia d̄moniū ꝑ exercitia virtutū angelicis festinātt sociari ꝯsortijs. hec ille. ḡ ꝑ oppositū tristari debent. Alteri dixerūt ⁊ veri⁹ ꝙ angeli boni nec d̄trim̄tuꝫ aliq̄d gl'e: nec gemitū aut tristitiā sūmunt de dānatione custoditi. Nō detrimentū. qm̄ in nullo p̄nt dānificari ꝓpter ꝯformitatē quā h̄nt cū diuina iustitia. Propter quā cām dicim⁹ sc̄ōs etiā dānatis nō ꝯpati. vt ps. ait. Letabit̄ iustus cum viderit vindictā: man⁹ suas lauabit in sanguine pctōris. Nec valet argumentū ꝙ sicut de salute gaudēt: ita ⁊ de dānatione tristari debēt: qꝛ gaudē ē angel' a nā īsertū: nō aūt tristari dn̄t: vt dic̄ dn̄s Bona. vt s̄. Sil'r nō valet arg^m de mal'. qm̄ gaudiū de ꝑditōe nō est a nā eoꝝ: s̄ꝫ ab eoꝝ dep̄uata volūtate. Et si q̄ auctres aut exēpla sc̄ōruꝫ repiant̄ tristari angelos asserētes: ille intelligant̄ sic. ꝙ tristant̄. i. signa tristitie ondunt ꝓpter nr̄aꝫ eruditōeꝫ. q̄a ꝑ talia signa ondunt ꝙ tristitie cāꝫ h̄nt si tristitia in eis posset repiri. Et rōem bonā assignat btūs Tho. ꝑte p̄ma. q. cxj. arti. vij. dicēs s̄m sniam Aug. ꝙ tristitia ⁊ dolor est de his q̄ ꝓpie volūtati ꝯriant̄. Nihil aūt in hac vita accidit q̄d sit ꝯ angeloꝝ uoluntatē. cū sint semp diuine volūtati ꝯformes. Concipiūt igit̄ diuinā esse volūtatē ꝓpter ꝑfectionē dine iustitie vt reprobi eternal'r damnent̄. iō ꝯfirmant̄ illi. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō tristātur. Sil'r dicat̄ de oībus alijs dānis q̄ eoꝝ custoditis accidūt: dina voluntate aut pmittēte aut imp̄ante. Si tñ absolute angelos q̄rerem⁹. O angeli sc̄i: est possibile ꝙ absolute dānatorū velitis interitū: nōne dānari quēpiā est maluꝫ: ⁊ malū nō hꝫ rōem volūtarij: q̄uo ḡ vultis ⁊ ꝯtēti estis d̄ eoꝝ damnatōe: Dicim⁹ p̄r Ambrosi ꝙ malū absolute nō hꝫ rōem volūtarij: s̄ꝫ malū respectiue hꝫ rōem boni. ⁊ ꝑ ꝯn̄s rōem appetibilitatis. Exemplū. Proicē merces in mare absolute est malū: tñ illas ꝓicere vt vita ꝯseruetur est bonū. Et iō s̄m hāc rōem nauta eligit illud tāq̄ꝫ bonū in ꝑticulari: lꝫ sit malū absolute ⁊ in vl'i. et ꝑ ꝯn̄s ꝓiectio talis dicet̄ volūtaria. Et h̄ colligit̄ ex snia ph'i 3° ethicoꝝ. c. de volūtario. Sil'r et in ꝓposito. dānari quēpiā absolute est malū: s̄ꝫ illos dānari vt dina iustitia ꝯseruet̄ est bonū. ⁊ ut sic hꝫ rōem appetibilitatis ⁊ voluntarij. Propt̄ q̄d angeli volūt ⁊ sc̄i sil'r oēs vt siles dānent̄. ps. Cōuertant̄ pctōres in infernū: oēs gētes q̄ obliuiscūtur deū. Q̄tū ad 3^m punctū duplex ē notabil' r̄nsio. Pria est btī Tho. ꝑte p̄ma. q. cxj. arti. v. dicēs ꝙ custodia āgeloꝝ est q̄dā execucio diuine ꝓuidentie circa hoīes fc̄ā. Nulla aūt res q̄ꝫtūcūq̄ꝫ mīma total'r a dina ꝓuidētia s̄btrabit̄. imo q̄ꝫtū magis de eē ꝑticipat tm̄ subdit̄ vl'i ꝓuidentie entiū. dicim⁹ tñ q̄nq̄ꝫ deū hoīem derelinq̄re nec illi⁹ curā h̄re: inq̄ꝫtū hoīem aliq̄ mala culpe l' pene pati sinit. sicut ⁊ Xp̄s ait in cruce pendēs: Deus de⁹ me⁹ ut q̄d dereliq̄sti me. s. in tanta labi mala: nec auxiliū p̄hes: Et sil'r dicim⁹ de āgelis. Nūq̄ꝫ. n. hoīem total'r derelinquūt. qm̄ diabol⁹ die noctueꝫ circuit querēs quē deuoret. iō grādi indigem⁹ auxilio. Sed d̄relinq̄re dicunt̄ inq̄ꝫtū non ipediunt q̄n aliq̄d pctm̄ vel aliquā tribl'atōem incurrāt s̄m ordinē diuinoꝝ iudicioꝝ: quo mō intell'r illud Hiere. lj. vbi ex ꝑsona āgeloruꝫ dr̄. Curauim⁹ babylonē: ⁊ nō est curata derelinquam⁹ eā. Itē ⁊ illud Isa. v. Auferam⁹ sepē ei⁹ ⁊ erit in ꝯculcatōe. Glo. i. angeloꝝ custodiā. Sil'r ⁊ alie auctres. h̄ s̄m btm̄ Tho. Sc̄da r̄nsio est dn̄i Bona. in 2° di. xj. ꝙ respcū hoīs duplex ē angeloꝝ custodia. Una ex ꝑte corpis: q̄ in hostis repulsione ꝯsistit: ne. s. corpa opprimat. Alia est ex ꝑte spūs: ne illū spūs malign⁹ ꝑuertat. Q̄tū ad p̄mū nūq̄ꝫ hoīem vsꝫ ad vite finē derelinquūt. qm̄ nō patiunt̄ eū a demone opprimi vel occidi nisi al'r snia diuini iudicij exposcēt. sicut d̄ viris Sare pꝫ. Q̄tuꝫ v̄o ad custodiā spūs q̄n. s. hoīs obstiatiōeꝫ cernūt. qm̄ frustra illoꝝ eēt illuiatio a tali se subtrahūt custodia. Dicit tñ p̄dict⁹ doctō ꝙ ista r̄nsio nō est sufficiēs. iō aliā adducit: dicēs ꝙ angeloꝝ custodia aut est respectu boni ꝯs̄uādi: vel acq̄rendi: uel augēdi. aut respectu mali d̄ferendi: vel euitādi: vel minuēdi. Et dicit ꝙ āgeli obstinatos deserūt quātū ad actū bonū. q̄niaꝫ frustra eēt act⁹ eoꝝ. s̄ꝫ nō q̄ꝫtū ad actū malū. qm̄ semp hoīem ne labat̄ in pei⁹ retrahūt. Q̄to. n. q̄s q̄ꝫ peior est: tāto ad malū ꝓnior. ⁊ q̄ꝫto ꝓnior tanto magis idiget retrahēre. Et hāc custodiā semp h̄nt. Qm̄ adhuc obstinat⁹ dū aura potit̄ mortali ꝯuerti p̄ōt. ⁊ ꝑ ꝯn̄s de ei⁹ salute nō est total'r diffidendū. Exēplo medici q neminē nisi de cui⁹ totalit̄ salute despat derelinq̄t. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā ꝯsideratiōeꝫ dico s̄m eūdē ꝙ q̄druplex solet assignari angeloꝝ effect⁹ circa aīas q̄s custodiūt. Prim⁹ est ut aīa ꝓficiat in bonū gr̄e: ⁊ h̄c nō h̄nt circa obstinatos. 2⁹ vt nō cadat in malū culpe. ⁊ hūc circa iustos exercēt. 3⁹ est vt si cadit postmodū resurgat. ⁊ h̄ in penitentib⁹ opant̄. 4⁹ est ne totiēs aut in tantū malū ruat q̄tiens vel quātuꝫ aduersari⁹ incitat. Et hūc in oēs taꝫ obstinatos q̄ꝫ penitētes: vel aliquo mō ruentes ī culpā exercēt q̄ꝫdiu viuūt in mūdo. q̄re ⁊c̄. Et hec sufficiāt q̄ꝫtum ad secūdā p̄ntē ꝯsideratiōeꝫ.

Qualiter se habeant anime post corporum mortem consideratio tertia.

Hunc tertio loco qual'r aīa rōnalis sit a deo imenso honorata videamus. vbi tres ꝯc'ones more solito faciam⁹. vꝫ. P^a ꝯ° est ista. Quis aīa maximā hēat cū corpe affinitatē: tñ post sui corpis corruptōeꝫ hꝫ intelligētie nobiliorē dignitatē. Sc̄a [illegible] est ista. Licet āgelos s̄ꝫ nām aīab⁹ ipsis dicim⁹ nobiliores: tñ s̄m gr̄aꝫ ⁊ gl'aꝫ possibil'e ē aīas eē excellētiōes. 3^a ꝯ° Lꝫ aīe s̄ꝫ gr̄aꝫ ⁊ gl'aꝫ possint ī celo ēpirreo exaltāi: tñ si mer̄ poter̄t ꝑ dinā iustitiā ī et̄nū cruciāi.

Qual'r aīe p⁹ corpis mortē itelligāt ꝯ° p̄^a. Accipe p̄mā ꝯc'onē ⁊c̄. vt s̄. ubi tres iq

ram⁹ ꝟitates. vȝ. Pⁱ̄a ē iſta. An aīa a corpore ſepata poſſit intelligere: cū ex ſui nā habeat ut ītelligat ꝑ fantaſmata. 2ᵃ ꝟi. eſt iſta. An hitꝰ ſcīe acquiſite in hac uita in aīa ſepata ꝑmaneat. 3ᵃ ꝟi. ē iſta. An diſtantia localis īpediat cognitiōȝ aīe ſepate. Q̄tū ad primā tria puncta videamus. Prim⁹ punctus eſt. vtꝝ aīa ſepata poſſit intelligē. 2⁹ punct⁹ ē. Poſito ꝙ intelligat querim⁹ an intelligat ſubſtantias ſeparataſ. 3⁹ punctus ē. An intelligat alia entia nālia. Q̄tū ad primū dico ꝙ fundamentū iſtius difficultatis eſt ꝑꝑ vnū dictū. phi. 3⁹. de aīa. vbi ſic ait. intelligere corrūpiẜ interi⁹ quodā corrupto. ſed oīa interiora hoīs corrūpunẜ p⁹ mortē. ḡ intelligere aīe corrūpeẜ. dependet. n. intelligē aīe a fātaſmatib⁹: vt pȝ per phm ibidē: ⁊ ſepe oñdimuſ. Cū ḡ p⁹ mortē corpis fantaſiari ñ poſſit: qꝛ ñ hȝ organa ſenſus ⁊ imaginationis: quib⁹ mediantibus ſpēs mālꝭ abſtrahunẜ a rebus. Nec valet ſi diceret ꝙ intelligit ꝑ ſpēs prius abſtractas ⁊ in aīa ꝯſeruatas: qm̄ ſic aīe puerꝝ nihil intelligerent p⁹ mortē: qđ ē incongruū. qr̄ ⁊c̄. Et iō ad clare hanc mām intelligendū videre opus eſt q̄ de cā ſenſus ſunt neceſſarij ad intelligere ipſius aīe. Quāobrē aīa nō ꝙ platonici dixerunt ꝙ ſēſus tales neceſſarij ñ ſunt ad aīe intellectionē ꝑ ſe: ita ꝙ ex ſenſib⁹ cauſeẜ intelligere: ſed ꝑ accñs inquantū. ſ. ꝑ ſenſus aīa nr̄a ad intelligere excitaẜ ad rememorandū q̄ priuſ nouit: ⁊ quꝝ ſciaȝ nāliter inditā hȝ. Poſuit. n. Plato ſpēſ reꝝ ſepatas ſubſiſtentes ⁊ actu intelligibiles: q̄s ydeas appellauit: ꝑ quaꝝ participationē ⁊ quodāmō īfluxū poſuit aīam intelligentē ⁊ ſcienteȝ eſſe. ⁊ hac ſcīa añ corporis vnionē libere poterat uti. ſed per unionē ad corpus quodāmō uinculaẜ: ut eoꝝ que prius ſciuit ꝛminiſci uideaẜ. Excitabat āt quodāmō ꝑ ſenſus ut ipſoꝝ reminiſcereẜ q̄rū prius īnatā ſciam habuit: ſicut ⁊ in nobiſ accidit interdū: ut. ſ. ex quorūdā ſenſibiliuȝ inſpectione māifeſte reminiſcamur aliquoꝝ quoꝝ obliti uidebamur. Sed ſi hec opinio ꝟitatē haberet: neſcio q̄ de cā oppoꝛtuit aīaȝ vniri corpori. nō. n. ꝑpter ſeipſā: cū ſuā ꝑfectā operationē hr̄e ñ poſſȝ: ⁊ talis vnio potius eſt aīe nociua q̄ꝫ vtilis. Iteȝ nec pōt dici ꝙ vniaẜ ꝑꝑ corpus: qm̄ aīa nō ē ꝑꝑ corpus: ſed corp⁹ ꝑꝑ aīam: ſicut forma nō eſt ꝑꝑ mām: ſed ecōuerſo: cū aīa ſit nobilior corpe. Uideẜ ēt ꝙ talis vnio nō eſſȝ nālis: qꝛ qđ alicui nāle eſt nō īpedit e⁹ opationē nālē. ſi igiẜ talꝭ vnio īpedit aīe intellectionē: videẜ ꝙ nō ſit illi nālis: ſed potius ꝯ̄ e⁹ nām. ⁊ per ꝯ̄ñs hō ꝯ̄ſtituiẜ in eē ꝑ vnionē aīe ad corpus nō erit q̄d nāle: qđ ē abſurdū. Auicēna alr̄ dixit. poſuit. n. ipſe quandā ītelligentiā ſepatā q̄ꝫ intellectū ł intelligentiaȝ agentē appellauit: a q̄ua dixit ſpēſ intelligibileſ per quas intelligim⁹ emanare in intellectu nr̄o. per ſenſus āt exteriores ⁊ per opatōeȝ ſenſitiue ptiſ. i. imaginatiuā ⁊ alia hmōi ꝑparabaẜ intellectus nr̄: ut ſe ad illā intelligentiā agentē ꝯuerteret: ⁊ ab ea ſpēꝝ intelligibiliū influentiā acciperet. ſed hec poſitio nulli ſane mentis grata ē. Et iō ommiſſis circa hanc mām errorib⁹ dicamus ſm ꝟitatē ꝙ potentie ſenſitiue ſunt aīe ad intelligendū neceſſarie: nō per accñſ tanq̄ꝫ excitāteſ ut Plato poſuit: neq̄ꝫ ut diſponentes tm̄: ut ait Auicēna: ſed ut repñtantes aīe intellectiue proprīū obiectū qđ eſt quidditas rei mālis ſm btm̄ Tho. volo ꝙ relinquam⁹ difficultates ſcotiſtaꝝ in hac pte: qꝛ h̄ in loco ſñiam ſequimur eiuſdeȝ. Et qꝛ difficile eſt videre q̄uo aīa ſepata ītelligē poſſit ſm illā poſitōȝ: iō vide btm̄ Tho. i. q. lxxxvij. ar. i. in corpe q̄ōnis ꝙ nihil opaẜ niſi inq̄ntū eſt actu. Uñ daẜ talis regula ꝙ modus opandi vniuſcuiuſq̄ꝫ rei ꝯ̄ſequiẜ modū eſſendi eiuſdē. ⁊ qꝛ aīa aliū hȝ eſſendi modū cū corpori vnita eſt ⁊ aliū qñ eſt ab eodē ſepata: neceſſe ē ut aliū habeat intelligendi modū dū corpi vnita ē: ⁊ aliū dū eſt a corpe ſepata. dū igiẜ corpi vnita ē ꝑ ſenſibiles ⁊ corpeas res intelligit: qm̄ intelligentē neceſſe ē fantaſmata ſpeculari. 3⁹. de aīa. Dū āt eſt a corpe ſepata intelligit per ꝯuerſionē ad ea q̄ ſunt ſimplr̄ ītelligibilia: ſicͥ ⁊ alie ſubē a corpe ſepate: ita ꝙ ipſa ñ intelligit ꝑ ſpēſ īnatas: nec ꝑ ſpēs q̄s tunc abſtrahit: nec ꝑ ſpēs ꝯ̄ſeruataſ: nec ꝑ eſſentiā ſuā: nec ꝑ eſſentiā reꝝ intellectaꝝ: ſed ꝑ ſpēs ex influentia diui luminis ꝑticipatas: q̄ꝝ aīa ſit ꝑticeps ſicͥ ⁊ alie ſubē ſepate q̄ꝫuis īferiori mō. Uñ ceſſante ꝯuerſione ad corp⁹ ad ſupiora ꝯuertiẜ. nec tm̄ ꝑpter h̄ cognitio h̄ nō eſt nāliſ qꝛ de⁹ auctor ñ eſt ſolū gratuiti lumis: ſed nāliſ. de h̄ ēt vide. s̄. ſabbō dñice q̄dragēſime. ꝯ̄ſideratione. i. in 3ᵃ ꝯ̄cl̄one. Et bonū dictū addit ibidē ꝑdict⁹ doctor: dicens ꝙ ſicͥ vniri corpi eſt aīe nāle: ⁊ ñ vniri eſt ꝑter rōnē ſue nāe: ita ⁊ intelligē ꝑ ꝯuerſiōȝ ad fantaſmata eſt aīe nāle: ⁊ intelligē ſine ꝯuerſione tali ē ꝑter nām e⁹. Et lȝ ſimplr̄ intelligē ſine fantaſmate ſit nobili⁹ ⁊ meliuſ q̄ꝫ mediantib⁹ illis: ñ tm̄ aīe ut aīa ē: qꝛ ꝑfectior mod⁹ intelligendi aīe ut aīa eſt intelligē ꝑ ꝯuerſionē ad fantaſma: ſicͥ ꝑfectior e⁹ eſſendi modus eſt uniri corpi. Ex q̄ pȝ q̄lr̄ ꝟba phi. s̄. intelligiẜ. ſ. corrūpiẜ intelligē interi⁹ q̄dā corrupto. i. corrupto fantaſmate: corrūpiẜ intelligē aīe. Patȝ qđ intelligit de intelligē aīe proprio qđ ē ꝑ ꝯuerſionē ad fantaſmata: ſȝ ñ de intelligē ei⁹ ꝑut ē intelligentia q̄dā ſepata: qđ eſt ītelligē ſine fantaſmate. Et h̄ ē ꝯ̄ſideratio methaphiſici ⁊ ñ nālis. Etſi q̄riẜ q̄re intelligē ꝑ fantaſmata ē aīe nālis. Dico ꝙ auctor ⁊ reꝝ oīuȝ ꝯ̄ditor ſic voluit: ⁊ ſic ordinauit: ut aīe ſicͥ nālr̄ voluit corpib⁹ ut vnirenẜ ⁊ eſſent forme ſpecifice eorūdē: ita uoluit ut ⁊ eaꝝ intelligē a cōporib⁹ dependeret ⁊ acciperent: ⁊ ꝑpter h̄ uocaẜ vltīa in ordine intelligētiaꝝ. ⁊ de⁹ q oīa intelligit ꝑ eſſentiā ſuā eſt intelligentiaꝝ prīa. qr̄ ⁊c̄. Et ſic pȝ p̄m⁹ punct⁹. Q̄tū ad ſm punctū dico quantuȝ ad ea q̄ fides tȝ ꝙ aīe ſepate cognoſcūt ſubās ſepataſ. Subē. n. ſepate dicunẜ angeli boni ⁊ demones: in q̄ꝝ ſocietate deputanẜ aīe ſepate hominū bonoꝝ uel maloꝝ. ꝑbabile āt ñ videẜ ꝙ aīe dānatoꝝ demones ignorent: quoꝝ ſocietati deputanẜ: ꝗ ipſis aſpectu terribiles eē dicunẜ. Et multo min⁹ ꝑbabile eſt qđ aīe bonoꝝ angelos ignorēt quorū ſocietate letanẜ. Dum igr̄ aīe vnite ſunt corpibus nec in ſui vel alteri⁹ cognitōeȝ deuenirēt niſi inq̄ꝫtū hn̄t reſpcm̄ ad ſpēs ītelligibiles a fantaſmatibus abſtractas: vt dictū eſt in ꝑcedēti puncto. Quādo aūt ſunt a corpibus ſepate aſpect⁹ earū nō ordinaẜ ad aliq̄ inferiora vt ab eis cognitōeȝ accipiāt. vnde vt ſic nō intelligūt ꝑ ꝯuerſionem ad fantaſmata: ſȝ ad ea q̄ ſunt ꝑ ſe ītelligibilia. ⁊ aīe ſic ſepate ꝑtinēt ad gen⁹ ſubaꝝ intelligibiliū lȝ ſint infime in ordine illo nālr̄. Eſt autē cōe oī ſubē intelligibili cogſcere eēntiam ſuā ⁊ eēntiaȝ aliaꝝ ſubaꝝ intelligibiliū ꝑ intuitōeȝ eēntie ſue ꝑprie: inq̄ꝫtū. ſ. eſt in eiſ alteri⁹ ſubē aliq̄ ſilitudo cognoſcēdo ꝑ hoc ꝙ aliq̄ꝫ influentiā ſuā ab ipſa vel ab aliq̄ altiori ſubā recipiūt. Aīa igr̄ ſepata dirrecte ſuā eſſentiā intuēdo cogſcet alias ſubas ſepatas. ſed influentiā ab eiſ accipiet vel a ſupiori cā. ſ. deo: nō tm̄ ꝑfecte eaſ cognoſcet nāli cognitione: cū ſit infima ſubā in ordine intelligibiliuȝ. ſed ſeipſas inuicē aīe nālr̄ cognoſcēt. q̄s ꝑticipāt in eodē mō eſſendi: ⁊ ſilr̄ in eodē mō ītelligēdi. ⁊ iō de aīabus hn̄t ꝑfectā cognitōeȝ. de angelꝭ aūt īperfectā: intelligēdo de cognitōe nāli. q̄s de cognitōe grē eſt alia rō. Quare ſatis pȝ ꝙ aīe ſepate ſeipſas ꝑ ſuas eēntias cognoſcūt: angelos ꝟo ꝑ ſilitudines diuinit⁹ impreſſas. ⁊ hoc īꝑfecte: qm̄ aīe nā angelis īferiores ſūt vt dictū eſt. Hec de intentōe btī Tho. pte p̄ᵃ. q. lxxxvij. arti. ij. ⁊ ī q̄ōnib⁹ de aīa. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiū pūctū dico ſm eūdē ibidē arᵒ. iij. ꝙ aīa ſepata vt dcm̄ eſt intelligit ꝑ influētiā ſpēꝝ a ſubījs ſupiorib⁹. Et per ꝯ̄ñs oȝ ꝙ nāliter vniuerſalr̄ cognoſcat ⁊ ī ꝯ̄fuſo q̄s ꝑdicte ſpēs a ſubījs ſupiorib⁹ infuſe min⁹ vlr̄ recipiunẜ ab aīa q̄ꝫ ſint in ipſis ſubījs ſupioribuſ. Et rō. qꝛ ꝟtuſ aīe ītellectiue nō eſt tāta vt poſſit illas ſpēs determinate cognoſcē. Hanc aūt cognitionē acq̄runt aīe ſubito ꝑ modū influētie et nō ſucceſſiue ꝑ modū inſtructōis. vt Origenes dixit. Hec ſunt ꝟba eiuſdē doctoris in q̄ōibuſ đ aīa in p̄ti mā. Dicam⁹ ḡ ꝙ aīe ſepate nāli cognitione oīa nālia in vniuerſali cognoſcūt: nō autē ſimplr̄ vnūquodq̄ꝫ. De cognitiōe aūt quā habēt aīe ex grā eſt alia rō. ꝑut. ſ. oīa uident in ꝟbo ſicͥ ⁊ ſcī angeli. Sȝ diceſ pr̄ Ambroſī. ſi aīa ſolū vniuerſalr̄ nālia cognoſcit appet ꝙ nālr̄ in p̄ria nō cognoſcēt aliqđ ſingulare. ſȝ h̄ eſt incōueniens. qꝛ q̄ pōt ꝟtus īferior pōt ⁊ ſupior. ſȝ ſēſtis ſinglꝭaria cognoſcit ⁊ eſt īferior ītellectu. ḡ a fortiōi aīa. Sȝ forte dices ꝙ h̄ arguit in aīa ꝯ̄iuncta corpi. Sū ꝯ̄tenta inq̄t aīa. Sȝ tex. euāgelic⁹ Luc̄. xvj. de diuite oñdit ꝙ etiā poſt corpis mortē ſinglꝭaria cognoſcit. vnde ait. Heō. n. hic q̄nq̄ꝫ frēs ⁊c̄. Dico aīa mea ſm btm̄ Tho. vt s̄. ar. iiij. ⁊ in ꝑdictis q̄ōib⁹ de aīa. ꝙ neceſſe ē diceẜ ꝙ aīa ſepata ſingulāia cognoſcat: nō tm̄ oīa. Unde accipe hāc regulā ꝙ aīa ſepata cognoſcit ſingularia q̄dam quoꝝ ꝑus cognitōeȝ accepit dū corpi vnirētur aliter non recordāreẜ eoꝝ que geſſit in vita. ⁊ ꝑ ꝯ̄ñs ab ipſa ꝑiret vermis ꝯ̄ſcīe. qđ eſt erroneum dicē: vt infra oſtendeẜ. Silr̄ ⁊ cognoſcit quedaȝ ſinglꝭaria quoꝝ cognitōeȝ poſt ſepatōeȝ accepit aliter non affligerentur ab igne ⁊ ab alījs corporalib⁹ penis q̄ in inferno eē dicūtur. Et eſt rō. qꝛ cū de⁹ ſit cā oīum reꝝ ꝑ intellectū: neceſſe eſt ꝯ̄cedere ꝙ nō ſolū ꝑ ſuū intellectū ꝑducit fōmas ex q̄bus ſumiẜ rō vlꝭis: ſed etiā ſm formā in mā q̄ eſt cā indiuiduatōis ſiue principiū. Et ꝑ ꝯ̄ñs de⁹ ꝑ ſuaȝ artem q̄ oīa fabricat tā vlīa q̄ꝫ ſingularia cognoſcit. et cū deus ſit p̄mū lumē oīum intelligibiliū eo mō ſpēs reꝝ effluēt in ſubas ſepataſ q̄ mō cauſanẜ a deo. ⁊ cū cauſenẜ ⁊ ꝑducanẜ ñ ſolū ſm formas vlꝭes ſed etiā particulares: eo mō ēt cognoſcenẜ ab ipſis: nō tam̄ cognoſcunẜ per ſpēs ꝑticulares: ſed per ſpēs vlꝭes q̄s ideas vocam⁹. que ſpēs ſunt ſilitudines reꝝ: nō ſolū ſm formaȝ vlꝭem: ſed etiā ſȝ formā particularē. Nec ē incōueniēs formā que ē factiua rei q̄ꝫuiſ ſit īmāliſ eē ſilitudinē rei q̄ꝫtū ad ambaſ illas formaſ: qꝛ ſemper in aliq̄ altiori eſt aliq̄d vniformis q̄ꝫ ſit ī inferioribuſ. Alr̄ tm̄ circa cognitōeȝ ſingulariū ſe habent āgeli ⁊ aīe ſeparate. Nā ꝟtutis ītellectiue efficacia q̄ in āgelis eſt vniuerſitati formaꝝ ītelligibiliū in eis exiſtētiū ꝑportōata eſt. ⁊ iō āgeli per hmōi formas vlꝭes cognoſcūt oīa ad q̄ ſe extendūt. Unde ſicͥ cognoſcūt oēs ſpēs reꝝ nāliuȝ ſub q̄ñb⁹ exñtes: ita cognoſcūt oīa ſingularia rerum nāliuȝ q̄ ſub illis ſpēbuſ ꝯ̄tinētur. Efficacia aūt ꝟtutis ītellectiue aīe ſeparate ñ eſt ꝑportionata vlītati formaꝝ infuſaꝝ: ſȝ magis eſt ꝑportionata formis a reb⁹ acceptis: cum nāle ſit aīe vniri corpori. Et iō aīa ſeparata ñ cognoſcit oīa nālia etiā ſm ſpēſ determinate ⁊ ꝯ̄plete: ſed in q̄dam vlītate ⁊ ꝯ̄fuſiōe. ſȝ tm̄ hmōi ſpēs infuſe determināntur in ipſa aīa ad cognitōeȝ aliquoꝝ ſingulariū ad que aīa hȝ aliquē ordinē ſpecialē: ulꝭ inclinatōeȝ ſicut ad ea que patiẜ: vel ad ea q̄ afficiẜ. vel quoꝝ alique īpreſſiōes vel ueſtigia in ea remanēt. Oē. n. receptū determinaẜ in recipiente ſm modū recipiētis: ⁊ nō ſȝ modū rei recepte ex 3ᵒ de aīa. Quare ſatis pȝ ꝙ aīa ſeparata ītelligit ſingularia per ſpēs infuſas. dū aūt eſt cōpori ꝯ̄iuncta ītelligit ſingularia reflexe ⁊ nō recto aſpectu. Et rō eſt. qm̄ principiū indiuiduatōis rerum nālium eſt mā. ſed intellect⁹ nr̄ intelligēda abſtrahit a ꝯ̄ditōibus mālibus. q̄re ⁊c̄. Hec oīa ponit btūs Tho. in q̄ōibus de aīa. que ꝟa ſūt ⁊ in eis nō eſt aliq̄ difficultas niſi forte circa illud qđ dicit ꝙ principiū indiuiduatōis eſt mā. ſed h̄ intelligiẜ in īdiuiduis reꝝ nāliuȝ ꝯ̄poſitis ex mā ⁊ forma: non autē de oībus indiuiduis. vt pȝ de angeliſ. Diximus tm̄ circa hoc ſuꝑ in p̄ma ꝯ̄cl̄one hui⁹ ſe ꝯ̄ſideratōis. q̄re ⁊c̄. Tu aīaduerte ꝗ predicare intēdis ꝙ multa in hoc ſmone notauim⁹ potius neceſſaria ad mām dilucidandā q̄ꝫ predicandā. accipe qđ placet. Et hec ſufficiant q̄ꝫtum ad primā ꝟitatē. Q̄tū ad ſam ꝟi. tria ſilr̄ puncta inquiramus. vȝ. Primus punctus eſt.

Utrū aīa reminiſcat̄ poſt mortē eoꝝ que geſſit in vita. 2ᵘˢ punct⁹ eſt. An ſcīa quā acquiſiuit ī vita hac remaneat poſt mortē in aīa: diſcurre ī diuerſis ſcientijs. 3ᵘˢ punctus. Quō pueri intelligūt qui ſtatim cū egrediūtur ex vtero moriuntur.

Quātum ad primū nihil aliud ad p̄ns: ſed dic ſic̄ notauim⁹. s. in ſabbō q̄rte dn̄ice in 3ᵃ ꝯcl'one ꝯſideratōis p̄me. Quātū ad ſm̄ dico ꝙ ſi volumus ꝯſiderare ſciam q̄ntū ad ea q̄ hʒ in potētijs ſenſitiuis ꝛ organis affixis: ſic̄ eſt forma cogitatiua quā Ar. vocat intellectū poſſibilē: hn̄s determinatū organū in corpore. ſ. mediā cellulā capitis: vt exponit Cōmentator in 3ᵒ de aīa. ſimiliter ꝛ d̄ alijs v̄tutibus ſeu virib⁹ ſenſitiuis. manifeſtū eſt ꝙ ſcīa n̄ erit in aīa ſeparata. Nō. n. habebit organa aliq̄: l' fantaſmata aliq̄ ſuper q̄ cōuertat̄ ꝛ intelligat. q2 hic modus intelligēdi ē ꝓprius aīe vt vnite corpori. Sed ſi ſcīa ꝯſiderat̄ q̄ntū ad habitū: poſtea q̄ reponit̄ in itellectu poſſibili: qui ē quedā v̄tus aīe in q̄ recipiunt̄ om̄es ſpēs intelligibiles: ſm̄ eſt ſpūale: quē intellectū Ar. 3ᵒ de aīa locū dicit eſſe ſpēꝝ abſtractarū: manifeſtū ē ꝙ talis ſcīa remanet ī aīa ſeparata Et rō pōt aſſignari ex dicto q̄dā quē pōit Ar. ī lᵒ de longitudine ꝛ breuitate vite. vbi d̄r ꝙ aliqua forma dupl'r corrūpi pōt. ſ. aut per ſui ſubiecti corruptōꝫ: aut per ſuū ꝯ̄riū. Si corrūpit̄ per ſuū ꝯ̄riū: tunc corrūpit̄ per ſe: ſicut q̄n calidū cōrūpit̄ a frigido: l' eꝯ. Si per ſui ſubiecti corruptōnē: tunc corrūpit̄ per accn̄s. Cū igit̄ ſcīa ſit q̄daʒ forma: manifeſtū eſt ꝙ per ſui ſubiecti corruptōnē n̄ tollit̄: cū ſubiectū ſit incorruptibile. ſ. aīa ſiue intellectus poſſibilis: vt oſtēſum eſt in p̄cedētibus in h̄ ſmone. Silr̄ nec per ſuū ꝯ̄riū corrūpit̄: q2 intentioni intelligibili nihil eſt ꝯ̄riū. ꝛ p̄ſertī quantū ad ſimplicē intelligentiā: qua aīa ītelligit ipſū qd̄ qd eſt. i. quidditatē ꝛ eſſentiā rei ſiue diffinitōꝫ. Sed q̄ntū ad opatōꝫ qua intellectus nr̄ cōponit et diuidit: l' ēt rōcinat̄: ſic inuenitur ꝯ̄rietas in intellectu. ſicut dicim⁹ ꝙ falſū ī ꝓpoſitione l' argumētatione eſt ꝯ̄riū v̄o. q̄ñ interdū ſcīa in aīa corrūpit̄: ut cū quis per falſā argumentatōꝫ a ſcīa abducit̄ v̄itatis. Et iō ph̄us ibidē duos ponit modos quibus ſcīa ꝑ ſe corrūpit̄. Uno mō ꝑ obliuionē ex pte memorie. Alio mō ꝑ deceptōꝫ ex pte argumētationis falſe. ſed h̄ nō hʒ locū in aīa ſepata. Et ſic apparet qualr̄ remanet ſcīa in aīa p⁹ mortē. Sed dices quō p̄t Ambroſi intelligit̄ qd̄ Ap̄ls. i. ad Cor. xiij. ait. ſ. ſcīa d̄ſtruet̄: Dico ꝙ intelligit̄ de ſcīa quantū ad actū n̄ quantū ad habitū. qd̄ ēt ipſe oñdit ibidē dicēſ nunc āt ex pte cognoſcim⁹ ꝛc̄. Uel dicat̄ ꝙ corrūpet̄ ſcīa quantū ad ea q̄ hʒ in potentijs ſenſitiuis: nō āt quantū ad ea q̄ ſunt in intellectu poſſibili. Sed dices dic mihi an min⁹ bon⁹ ſciens ſit in p̄ria p̄ſtantior q̄ʒ magis bon⁹ n̄ ſciens ſicut eſt hic in vita: Dico de ſcō ꝙ ſic: ſed tn̄ h̄ q̄ſi nihil erit ꝑ reſpectū ad alias p̄rogatiuas q̄s habebūt magis boni neſcientes. ꝛ h̄ ſufficiant quantū ad iſtū punctū. Quātū ad tertiū breuit̄ dico ꝙ cū pueri tales nullā acceperint ſpēm a ſenſatis vel ſenſibilibus: ꝛ ipſa aīa ſit tanq̄ʒ tabula raſa in q̄ nihil eſt depictū: ut ſup̄ oſtēſum ē: neceſſe ē ꝯcedē aīas taliū nullā h̄re intellectōꝫ nālē: ſed eoꝝ cognitio tn̄ erit ꝑ ſpēſ ex influentia diuini luminiſ coopante miſterio angeloꝝ. Ita dic̄ btūs Tho. in. iiij. di. v. Et h̄ ſufficiant quātū ad ſ̄am v̄itatē.

Quātū ad tertiā tria ſilr̄ puncta inquiram⁹ vʒ. Prim⁹ punct⁹ ē. An diſtantia localis ipediat aīe cognitionē. 2⁹ punct⁹ eſt. An aīe ſepate ſciant qd agat̄ hic in vita. 3⁹ punct⁹ ē. An aīe dānatoꝝ videant btōꝝ aīas. Quātū ad primū dico ꝙ diſtantia localis requirit̄ in aīa ad cognitōnē q̄n eſt vnita corpi: q2 tunc n̄ intelligit niſi mediantib⁹ ſpēb⁹ ſiue fantaſmatib⁹ a reb⁹ ſenſibilibus acceptis: ꝛ iō cū ſenſus regrant int̄ alias cōditiones debitā diſtantiā: vt vult ph̄ia tota: hic eſt ꝙ diſtantia talis īpedit aīe cognitionē. Sed tn̄ eſt a corpe ſepata nō intelligit eo mō: ſed per ſpēs infuſas: aut ꝑ ſpēs reſ̄uatas q̄ n̄ indigēt organis aut ſenſibus. Et q2 diuinū lumen q̄ mediante influunt ſpēs intelligibileſ: in eis eq̄liter ſe hʒ ad propinquū ꝛ diſtans: iō diſtantia localis n̄ īpediet aīe cognitōꝫ. Ita ēt in ſnīa rn̄det beatuſ Tho. ī pᵃ pte. lxxxvij. q. arti. viij. ꝛ in. iiij. di. l. q̄re ꝛc̄. Quātū ad ſm̄ punctū dico ꝙ aut loq̄mur d̄ cognitione nāli aut ſupnāli. Si de nāli. ſ. q̄ eſt ꝑ ſpēs abſtractas a reb⁹ ſēſibilib⁹: tunc dico ꝙ cū talis cognitio ſolū aīe vt unite corpi ꝯueniat: nl'la ꝓfecto aīa ſepata q̄ hic agunt̄ agnoſcit. Si āt de cognitione ſupnāli intelligam⁹ q̄ eſt ꝑ ſpēs infuſas a dino lumine: nl' ꝑ aliū modū qui cōpetit aīe ſepate: manifeſtū eſt ꝙ cū aīe ſepate ſinglaria cognoſcant: vt in ſupiorib⁹ dixim⁹: ipſas non ignorare quid hic agat̄. Aliter tn̄ aīe btōꝝ: ꝛ aliter aīe in purgatorio: ꝛ aliter aīe in inferno exn̄tes: hec nr̄a fcā cognoſcunt. Aīe. n. btōꝝ ꝑ ꝯtemplationē diuine eſſentie in q̄ oīa ſunt relucētia nr̄a fcā ꝯſiderant. Et h̄ eſt ſnīa Gregorij. xij. lᵒ. moꝝ. vbi dicit ꝙ cū aīe btōꝝ intus diuinā claritatē videant: nullo mō credēdū eſt ꝙ q̄ ſiunt foris ignorent. Aug⁹ tn̄ in li. de cura agenda pro mortuis: tenet oppoſitū. vbi ſic ait. Neſciūt mortui ēt ſci quid agant uiui ēt eoꝝ filij: vt habet̄ in glo. ſup illo v̄bo. Abrahā neſciuit vos. Iſa. lxiiij. Sed btūs Tho. pᵃ pte. q. lxxxvij. arti. viij. dicit Aug. nō aſſertiue: ſed dubitatiue dixiſſe. Etſi ēt aſſertiue diceret: magis tn̄ Gregorio fauendū eſt ꝑ h̄ ꝙ ait nullo mō ꝛc̄. Et ſic pʒ qualr̄ aīe btōrū nr̄a fcā ſciunt. Aīe āt purgatorij l' inferni per intuitionē dīne eſſentie: q̄m illā n̄ vident hic qd agat̄ ſcire nō pn̄t. Silr̄ nec ꝑ ſeipſas. q2 ſunt a ꝯgregatione fideliū ſepate. vn̄ Grego. ut. s. Mortui inquit vitā in carne viuentiū: poſt qualr̄ diſponat̄ neſciunt: q2 vita ſpūs longe eſt a vita carnis. Et ſic corporea ꝛ incorporea diuerſa ſūt genere: ita ſunt diſtincta cognitione. Et Aug. ut s. Aīe inquit defunctoꝝ reb⁹ viuentiū n̄ interſūt ꝛc̄. Quare apparet ꝙ ꝑ ſeipſas iſta n̄ cognoſcūt Sunt tn̄ alij diuerſi modi quibus hec ſcire pn̄t.

Prim⁹ modus eſt q̄n ex diuina ꝑmiſſiōe nobis appent: ꝛ tunc ad ꝓpria loca redeūteſ q̄ uiderūt ꝛ audierūt alijs aīab⁹ pn̄t referre. Diuerſimode nāq̄ʒ appent nobis. Aliq̄n. n. appent ſcōm ꝙ corpora aſſūmūt. Sicut legit̄ in. iiij. dialogoꝝ. d̄ aīa paſcaſij: q̄ b. d̄ Germano in balneo ꝓ loco purgatorij ſibi aſſignato appūit. Et dicit Helinād⁹ in cronicis ſuis ꝙ aīe defunctoꝝ penas luentes ſuoꝝ criminū in eo hitu quo prius vitā duxerūt nobis appent frequēter. Et exemplū adduc̄ cuiuſdā clerici: q̄ poſt mortē tunica uel clamiđ ſiue pluuiale plumbei coloris indut⁹ Henrico aurelianenſi ep̄o apparuit: illū orans vt ſibi ſuccurrere dignaret̄: eo ꝙ in magnis eēt tormētiſ. Cui ille. Quo ingt tam pulchrā cappā habes ſi in tormentis viuiſ: At ille rn̄dit. Cappa hec q̄ aſpectu pulchra eſt grauior mihi eſt q̄ʒ turriſ pigmanēſis ſi mihi ſuppoſita eſſet. Pulchritudo aūt ei⁹ ſpes eſt venie quā in vita ꝑ confeſſionē ſum ꝯſecut⁹: ſi tn̄ ſuccurrat̄ mihi. Certe ingt ep̄s ſuccurrā tibi Et ſic poſt pauca diſparuit. Silr̄ ꝛ Petr⁹ damianus de Bn̄dicto papa iuniore nepote maioris Bn̄dicti refert: ꝙ poſt eius mortē cuidā nomīe Uarſus iuxta Mediolanū in ſpecie aīalis monſtruoſi apparuit. Cui⁹ cauda ꝛ aures aſini erant: cetera h̄o viſi. Cūq̄ʒ Uarſuſ ꝑterritus fugā arriperet: clamauit monſtrū. Noli inquit vir expaueſcere. Scito me ſic̄ tu es hoīeʒ fuiſſe. Sed q̄a beſtialr̄ vixi: beſtie ſpēm poſt morteʒ p̄ferre merui. At ille. Quiſnā fuiſti: Ego iquit ſolo nomīe Bn̄dictus fui: qui nuꝑ ap̄licam ſedem indignus obtinui. Cui Uarſus. Quid habes retributōis: Cui ille. Uſq̄ʒ ad dieʒ iudicij ꝑ ſquallentia ꝛ ſulphurea loca fetentia ꝛ bulientia vehor. poſt h̄o iudicij diē ſilr̄ cum corpore in baratꝝ ſempiternū cruciādus eā. i. ibo. vbi nulla mihi vnq̄ʒ ſpes exeundi erit. ꝛ ſic diſparuit. Fuerat. n. teſte Damiano hic bn̄dictus: ſed potius maledict⁹ ab ip̄o pontificatus ſui primordio vſq̄ʒ ad vite fineʒ in luxurie ceno cōuerſatus. ꝛ ideo aures ꝛ caudaʒ aſininas deferebat ꝛc̄. Hec aūt ſimiliaq̄ʒ dīna ꝑmiſſiōe ſiūt: vl' ad fidei certitudinē: vel alioꝝ exemplū: vel aliqua alia rōnabili cā. Diligenter tn̄ hic aīaduerte ꝙ angeli boni in perſona animaꝝ corporib⁹ cōpetentib⁹ aſſumptiſ nobis frequent̄ apparēt. quo quidē mō credo apparent ī ſomniſ in figura xp̄i. Sicut ꝛ angelus in veteri teſtō loquebat̄ Moyſi in pſona dei. Silr̄ ꝛ angeli mali Sicut de Samuele q̄ Sauli apparuit. p̄. R. 28. Quē Aug⁹ diabolū dicit fuiſſe non Samueleʒ. Et ſic pʒ p̄mus modus. Aliq̄n aīe defunctoꝝ facta nr̄a ſciunt ꝑ angeloꝝ reuelatiōeʒ bonoruʒ ſiue etiā maloꝝ. Aliq̄n ꝑ aīas hic ad illas tranſeuntes. Aliq̄n per pene alleuiatōeʒ: uel etiam ꝑ pene cumulatōem. Unde Greg. in homelia diuitis ait. Seruat̄ diuiti ad penā: ꝛ cognitio pauꝑiſ quē deſpexit: ꝛ memoria fratꝝ q̄s reliq̄t. ut ꝛ de viſa gl'a deſpceti: ꝛ de pena inutilr̄ amatoꝝ amplius torqueat̄. hec ille. ꝛ ſilia. De q̄bus ī tex. ꝛ glo. xiij. q. iij. §. de mortuis. ꝛ. c. ſeq̄nti. vbi dicis ſic tex. ad l'iam. De mortuiſ etiā q̄rit̄. utrū ſciāt ea que hic a viuis gerunt̄. Iſaias ex pſona ppl'i ſ. ait. Abrahā pater noſter neſciuit. Aug⁹ quoq̄ʒ in liᵒ de cura agēda ꝓ mortuis. illud idē teſtatur dicens. Fatendū eſt neſcire quidē mortuos qd hic agatur dū hic agit̄: poſtea h̄o poſſunt audire ab eis q̄ hinc ad eos moriendo ꝑgunt. Nō q̄dem oīa: ſed que ſinunt̄ etiā iſti meminiſſe: ꝛ que illos q̄bus hec indicātur oꝫ audire. Poſſunt ꝛ ab āgelis qui reb⁹ que hic agunt̄ preſto ſunt audire aliquid mortui: qd̄ vnūquēq̄ʒ illoꝝ audire debere iudicat: cui cūcta ſubiecta ſunt. hec ibi. vbi glo. ſic ait. ſup v̄bo. vtꝝ ſciant. Mali ingt neſciūt niſi eis q̄tenus ſcire ꝑmittit̄. Silr̄ boni qui ſunt in igne purgatorij q̄ adhuc non fruunt̄ viſione dei. vt īfra eodē. c. fatendū. Boni v̄o qui iaʒ fruunt̄ viſione dei ſciunt quid hic agat̄. iuxta illud Gregorij. Quid eſt qd̄ neſciāt qui vidētē oīa vidēt:

Alij dicūt ꝙ boni dicunt̄ ſcire oīa. i. que ſūt eiſ neceſſaria. hec glo. ibi Ioānis. Ex q̄bus pʒ ꝙ cognitione nāli nulle aīe que hic agunt̄ agnoſcunt ſed cognitōe ſupnāli beati cognoſcunt in diuina eſſentia: alie autē aīe ꝑ alios modos de q̄bus dictum eſt. q̄re ꝛc̄. Quātū ad tertiū punctuʒ dico ꝙ aīe damnatoꝝ vſq̄ʒ ad diem iudicij uidebunt aīas btōꝝ ꝛ eoꝝ gl'am in vniuerſali ꝛ non in pticulari. Uidebunt. n. eos in magna gloria: ſed nō in quali. Que viſio potius eſt ꝑ modū argumentationis ꝛ cogitatōis q̄ʒ viſionis. Sicut paupes extra domū delectatōes comedentiū cogitant̄ tn̄ in pticulari quid comedāt neſciunt. De hmōi antē viſione non letātur: ſed triſtātur: tuʒ ꝓpter inuidiā aliene felicitatis: tn̄ ꝓpter carentiā ꝓpe btitudinis. Poſt iudiciū auteʒ ita ad ꝓprias penas eoꝝ cogitatio deflectet̄ ꝙ de ſcōꝝ gloria n̄ poterīt cogitare. Hec rn̄ſio eſt de intētōe magr̄i in. iiij. di. l. in fine. Et ſilr̄ btūs Tho. ad hāc difficultatem reſpondet. ꝛ eſt cōis opinio doctorum.

De gloria animarum ſeparatarū in empyreo celo concluſio ſecunda.

Eccipe ſ̄am ꝯcl'onē. vʒ. Licet angelos ſm̄ nām aīabus ipſis dicamus nobiliores: tn̄ ſʒ grām ꝛ gl'am poſſibile eſt aīaſ eſſe excellentiores. vbi tres ingramus v̄itates. vʒ. Pᵃ v̄i. ē iſta. Quid ſit vera btitudo. 2ᵃ eſt. In q̄bus ꝯſiſtat vera aīe btitudo. 3ᵃ eſt. An corporibus btīs detur aliq̄ ſpālis btitudo. Quātū ad primū querunt̄ plura puncta. Prim⁹ pūct⁹ eſt. vtrū deus ſit v̄a aīe btitudo. 2⁹ pūctus. vtꝝ btitudo ſit idē qd̄ vita eterna. 3⁹ eſt. vtꝝ in v̄a btitudine includat̄ ſūma pax. 4⁹ pūctus. vtrū btitudo ſit idem qd̄ h̄re regnū dei. 5⁹ punct⁹ eſt an btitudo vera poſſit reperiri in bonis creatis. 6⁹ punct⁹ eſt. an vera btitudo poſſit h̄ri in hac vita. 7⁹ punct⁹ eſt. an oēs appetant verā btitudinem. Quātū ad primuʒ dico duas ꝯcl'ones. vʒ. Pria ꝯcl'o eſt iſta. De⁹ eſt ipſa ſūma btitudo ꝑ eſſentiā. 2ᵃ ꝯcl'o ē. Aīe ſancte ꝛ angeli ſci: ꝛ corpa ſancta ſunt bti: non ꝑ eſſentiā: ſed ꝑ pticipationē. Ad quaꝝ declaratiōeʒ eſt notandū ſʒ

buſ Tho. in iij. di. xl viij. φ bonū qđ oīa ↄcupi
ſcunt eſt eē. vt pȝ p Boetiū liͦ de ↄſo. Ex quo ſe
quiť φ vltimū deſideriū ab oībus eſt eē pfectū
ſm φ eſt poſſibile in nā illa. Et p ↄñs ↄcludatur
φ oē qđ eſſe ab alio accipit:ſilr ⁊ perfectōeȝ ſui
eſſe ab illo hȝ. Et rō huiꝰ ↄñe eſt. qm̄ tāto pfectiꝰ
eſſe accipit vnūquodqȝ: quanto veriꝰ ↄiungitur
eſſendi pricipio. vñ iferiora corpora ꝑpter lon-
ge diſtare a pmo pricipio hñt corruptibile eē. ut
pȝ in 2ͦ de gñatione. Cū igiť deꝰ a nullo hēat eē:
ſed ſit ipſū eſſe p eſſentiā: a nullo accipiet pfecti
onē. ⁊ p ↄñs nec btitudinē q̄ ē ſtatus oīuȝ bono-
rū aggregatione pfectus: ſed ipſemet erit ipa ſū
ma pfectio ⁊ btitudo p eſſentiā. Alia aūt ab ipſo
deo q̄ btitudinis capacia ſunt: ſicut hñt eſſe non
p eſſentiā ſuā: ſed p pticipatōȝ: ita hñt pfectiōeȝ
⁊ btitudinē: ñ per eēntiā: ſed per participatiōȝ.
Sed ↄ dices pſ Ambro. Habeo igiť ex tuis cō
ceſſionibus φ aīa btā ñ eſt btā per eſſentiā: ſȝ per
participationē. Cōtra. Quicqđ ñ ē đ eſſentia ho-
minis eſt accidens eius. Sed btitudo ñ eſt de eſ-
ſentia hoīs: qꝛ ſic oīs hō ſemp btūs eſſet. ğ talis
btitudo in nobis erit accidens. Sed accidens ñ
pōt eſſe finis ſubſtātie: cū ſubā ſit nobilior acci-
dente. ğ ipoſſibile ē btitudinē eſſe aliquid i nob.
Dico hic duo dicta. pmū eſt φ btitudo ē dupľr.
vna in opatione: que. ſ. ē vltima eꝰ perfectio ad
quā poſſibile eſt nos pueīre: ⁊ hec btitudo ē cr̄a
ta. Alia eſt in obiectiuo eſſe: p cuiꝰ ↄiunctiōȝ bti
tudo creata in aīa cauſať. ⁊ hec eſt btitudo icrea
ta q̄ eſt ipſe deꝰ. pma btitudo eſt in nobis: ⁊ cau
ſať ab obiecto diuinitatis: vt dictū. ſa btitudo eſt
ex nos: q̄ eſt ipſe deus. hec eſt ſūmū bonū ſimpli
citer: illa aūt nō. 2ᵐ dictū eſt φ lȝ oē accidens i
quantū accidens ſit ſubā ignobilius: tñ aliqđ ac
cidens q̄tū ad alia pōt eē ſubā dignius. Vñ vt
formalr̄ rñdeamꝰ: dicimꝰ φ accidens pōt duplr
ↄſiderari. vno mō ſm inherētiā ad ſuū ſubiectū.
ex qua inherentia ꝑprie dr̄ accidens: ⁊ nō eſt p
ſe ens: ſed entis. vt pȝ 7ͦ methaphiſice. ⁊ vt ſic oē
accidens indignius eſt ſubā. Alio pōt ↄſiderari
quantū ad aliqua q̄ cōpetunt accidenti ab ex. ⁊
tunc aliqđ accidens pōt ſubā nobiliꝰ ⁊ digniꝰ eē.
vtputa qñ per aliqđ accidens ſubā vniret ſiue ↄ
iungeret alicui nobiliori ſe. Et h mō dicimus φ
btitudo grā ⁊ aliqua hmōi ſunt aliquid nobiliuſ
aīa cui inherent. Et ſic pȝ rñſio ad dubiū. Poſ-
ſet ēt dici φ oē accidenſ cōparatū ad ſubām cui
inheret hȝ rōnē actus: ⁊ ſubā rōnē potentie. mō
actus nobilior ē potentia. ⁊ per ↄñs ut ſic accñs
erit nobiliꝰ aīa. qr ⁊c. Quantū ad ſm punctū
dico duas ꝑpōnes. Pᵃ ꝑpō eſt φ vita pōt du
plr ↄſiderari. Uno mō pro ipſo eſſe viuentis: ſic
2ͦ de aīa phūs ait: viuere viuentibꝰ eſt eſſe. Et
ſic nō accipiť hic. qm̄ btitudo nr̄a nō ↄſiſtit in eſ-
ſendo: ſed in opando. vt ait idē phūs p ethicoꝝ:
Alio mō pro motu aliquo viuentis: ita φ illđ di
cať viuens qđ pōt ſeipſū mouere ſm aliquā acti
onē. Et ſm h plante dicunť viuere ex h: qꝛ mo-
uent ſe ſm augmētatōȝ. Et aīalia dicunť viuere

ex hoc: qꝛ mouent ſe ſm locū: ⁊ inquātū mouēt
ſe ad ſentiendū. hoīes aūt dicunť viuere inquātū
ſe mouere pñt ad intelligendū ⁊ volendū. Ex q̄
ſequiť φ nom̄ vite trāſlatū ē ad ſignificandū ope
rationē ad quā aliquis ſeipſū mouet. vñ ſic ſenti
re dr̄ vita aīalis: ita intelligere vita hoīs. Et ſȝ
hunc modū vnuſquiſqȝ illā operationē ſibi vitā
pmaxime rputat: cui ſūmope intendit: quaſi ad
h ſuū ſit ordinatū totale eſſe: ſicut cōiter dici ſo-
let iſte ducit talē vitā. Et h expreſſe dicit Ar. p
ethi. ⁊ vna ↄa ꝑpō habeť. ſ. φ illud ad qđ vnus
quiſqȝ maxime afficiť ſuā reputat vitā. ⁊ ſic phi-
loſophari vita phī eſt: ⁊ venatori venari: ⁊ ſic de
alijs: ⁊ breuiter. Illud grā cuius in oī negocio ⁊
arte oīa fiunt: eſt vita illius. Hic ortū accepit đ
felicitate opinio diuerſa: qꝛ cū illud cuiꝰ grā oīa
fiunt in aliq̄ arte ľ negocio ſit vltimꝰ finis: ⁊ hō
ad vltimū finē maxime incliněť ⁊ afficiať illi: ne
ceſſe ē φ vite diuerſificenť ſm diuerſitatē vlti-
mi finis. finis aūt hȝ rōnē boni. bonū aūt in tria di-
uidiť. ſ. in vtile: đlectabile: ⁊ honeſtū. quoꝝ duo
ſ. delectabile ⁊ honeſtū hñt rōnē finis: qꝛ utrūqȝ
appetibile eſt pp ſeipſū. honeſtū aūt dr̄ bonū ſm
rōnē: qđ quidē hȝ aliquā đlectationē anexā. vñ
delectabile qđ ↄ honeſtū diuidiť eſt delectabi-
le ſm ſenſū. Rō aūt ē ⁊ ſpeculatiua ⁊ practica. Et
ſm h dicimus φ vita voluptuoſa ē q̄ finē ↄſtitu
it in voluptate ſenſus. vita ↄo ciuilis q̄ finē i bo
no practice rōnis ↄſtituit: vtputa in exercitio ↄ
tuoſoꝝ opeꝝ. vita aūt ↄtēplatiua eſt q̄ finē ↄſtitu
it in bono rōnis ſpeculatiue. ſ. in ↄtēplatione ↄi
tatis. Et dicit idē phūs φ vitā ⁊ felicitatē ponē
tes in voluptatibus: ⁊ finē eoꝝ circa delectatio
nē ſenſus ſunt oīno beſtiales quaſi talē vitā eli-
gentes: ut optimā i qua pecudes nobiſcū cōicāt.
Si. n. in his hoīs felicitas ↄſiſteret: pari rōe ⁊ be
ſtie felices eſſe dicerenť cibi fruentes delecta-
tione ⁊ coitu. ſed iſta ad pñs relinquamꝰ. de hoc
n. ad plenū dr̄ p ethi. ⁊ p politicoꝝ. Sufficit hic
intelligere φ vita btā ñ accipiť p eſſe hoīs viuē-
tis: ſed p perfectiſſima opatione pp quā ↄiungi
tur ſūmo bono: vt videbiť infra. ⁊ ſic pȝ pma p-
poſitio. Scđa ꝑpō ē iſta φ eternitas nō ē hōi
cōicabilis: ita φ ſit eius menſura adequata vel
alicuius qđ in ipſo ē. eſt tñ hōi cōicabilis ſm q̄n-
dā participationē: ita φ ſicut hō ſit particeps di
uine opationis in vidēdo deū: ſic fiat particeps
eternitatis qua diuina operatio menſurať. nam
viſio dei q̄ poniť eſſe btitudo hoīs: vt infra dice
tur: nō pōt eſſe actio tpe mēſurata ſm ſeipſā: cū
ñ ſit opatio ſucceſſiua: nec ex pte ipſius vidētis
nec ex parte viſi: qꝛ utrūqȝ eſt ex motū. oīs enīȝ
opatio q̄ tpe menſurať: iđ tali menſura mēſurať:
qꝛ ↄiungiť motui. Quāobrē opationes ille q̄ nō
adiunguntť motui: ſed termino motꝰ ñ menſurať
tpe: ſed inſtanti. vt pȝ de illūinatione 2ͦ de aīa.
Si igiť accipiať opatio q̄ motū trāſcendat: p ſto
ñ menſurabiť tpe. ſed alia menſura q̄ eſt ſup tps.
Et per ↄñ clara viſio dei ñ menſurabiť tpe: nec
ēt inſtanti: qđ ē terminꝰ tpis. Nec ēt poſit euo

menſurari. Qm̄ etenim ꝑut ab eternitate diſtin-
guiť ptinet ad creaturas etiā mutabiles ſȝ nām
Viſio aūt dei oēm nālem creture potētiam ex
cedit: ſi ad eā ex puris nālibus puenire ñ poſſit
quo ſit vt lumine glīe indigeat. ⁊ p ↄñs oȝ ut eē
nitate menſureť. Ex qbus ꝑpoſitōibuſ pȝ qualr
viſio dei que eſt pfectiſſima opatio eſt ↄa btitu
do ⁊ felicitas ⁊ vita eterna. q̄re ⁊c. Circa ad
tertiū punctū dico φ cū dictū ſit in pcedenti pū
cto φ vita eterna eſt ↄa btitudo: ⁊ demōes ⁊ dā
nati vita eterna etiā potiantť: neceſſe eſt ut iſtud
aliud ſupaddať. In ↄa btitudine. ſ. vita eťna cū
ſūma pace. Nā tūc vere dicimꝰ hoīeȝ hr̄e pacē
qñ nihil eſt in eo qđ rectū ſue volūtatis ordinē
pturbet. Silr vnā ciuitatē dicimꝰ hr̄e pacē qñ i
ter ciues illiꝰ nihil eſt qđ iterrūpat rectū ordinē
eiꝰ qui ē ex volūtate gubernatoris illiꝰ. Quobrē
oȝ φ opatio in q̄ btitudo ↄſiſtit nō ſit aliq̄ modo
ipedita aut pturbata. Qm̄ delectatio q̄ optimaȝ
⁊ pfectā operatiōem cōſequiť ex operatōe ñ im
pedita cauſari hȝ. vt pȝ. vij. ethicoꝝ. Impedimē
tum. n. aliqđ perfectōis ab operatōe tollit. Qua
re ſic ↄcludamꝰ φ ad uerā btitudinē requiriť ſcā
pax: nō que ſit ipſa eēntia btitudinis: ſȝ ſic remo
tio quedā eoꝝ que verā btitudinē poſſent impe
dire. Et p ↄñs ſicut qſqȝ nālr uerā appetit btitu
dinē: ſic etiā nāliter btitudinis ipedimenta refu
git. qđ nihil aliud eſt niſi pacē nālr affectaſ. In-
de. pe. Poſuit fines ſuos pacē. nō φ pax ſit eēn
tialr ⁊ per ſe ipſe finiſq eſt btitudo nr̄a: ſed quia
eſt quaſi quedā ꝑpinquiſſima diſpoſitio ad finē.
Et p ↄñs oīa pacē deſiderāt: nō ſicut finē: ſȝ tāqȝ
id ſine quo finis talis hr̄i nō pōt. Et ſicut finiſ re
rū eſt diuerſus: ita pax eaꝝ eſt diuerſa. quā do-
ctores ſic diuidūt. vȝ. Aliq̄ diciť pax corpalis. ali
qua dr̄ pax aīe rōnalis. aliqua dr̄ pax aīe ⁊ cōpiſ
aliqua dr̄ pax hoīs ⁊ dei. aliqua dr̄ pax hominū
inter ſe. aliqua dr̄ pax demoniſ. aliqua diciť pax
vnius cōitatis ciuitatiſ vel oppidi. ⁊ aliq̄ dicitur
pax ſcā celeſtis. de qbus breuiter aliq̄ videamꝰ.
Pro quoꝝ fundamēto eſt ſciendū φ talꝰ diuiſio
pacis ſūmiť ex dictiſ Aug. xix. de ciuitate. c. xiij.
Nā ut ibidē dr̄ pax abſolute ſūmiť p ordine q̄dā
quē hñt aliqua ad inuicē. Et p ↄñs quot modis
aliq̄ ad finē aliqueȝ ordinanť: tot modis dr̄ pax.
Ex qbus pōt talis diffinitio gñalis pacis aſſigñri
Pax eſt trāquillitas quedā ordinis aliquorū in
finē intentū. Ordo autē eſt pariū diſpariūqȝ re-
rum ſua cuiqȝ loca tribuēs diſpoſitio. Accipe
ſ pmā pacē. ⁊ ſic dicať. Pax corpis eſt debita
partiū eius trāquillitas ſȝ ordinē quē nā inſtitu
it: ita φ oculus ſuo in debito loco ponať i corpe.
⁊ ſic de aliꝭ mēbris. Qđ ſi ſecus fieret nō pax:
ſed diſcordia ⁊ monſtꝝ in corpe eſſet. vt pȝ 2ͦ phi
ſicoꝝ. Pax aīe irrōnalis eſt debita trāqllitaſ
appetitꝰ nālis. Ex quo ſeqť φ vnaqueqȝ res nā
liter dr̄ paceȝ hr̄e qñ non ipediť ab inclinatione
nāli quā in ſuū finē hȝ quē nāliter appetit. Hoc
potes exēplificare p ſingula. Tertia pax eſt
viriū corpis ⁊ aīe debita trāqllitas ſm ordinem

dictaminis rōniſ. Et p ↄñs ſi appetitꝰ ſenſitiuꝰ
a rōne diſcordat: erit inter aīam ⁊ corpꝰ nō pua
diſcordia. Iđ Aug. vt ſup ait. Pax aīe rōnalis ē
cognitōis actōiſqȝ ordinata ↄſenſio. tunc. n. ē co
gnitōis recta ↄſenſio qñ ratio recta eſt: ⁊ qđ rectū
eſt iudicat. Cōſenſio aūt recte actōis eſt qñ actꝰ
eſt recta rōne regulatus. Ex quo ſequiť φ volū
tas inordinate appetēs: ⁊ viribꝰ inferioribꝰ ↄſen
tiens efficiť vitioſa. ut Paulus in eoꝝ pſona ad
Ro. vij. ait. Ego autē carnalis ſum venūdatus
ſub pctō. Qđ. n. operor nō intelligo. nō. n. qđ vo
lo bonū h ago: ſed qđ nolo malū ⁊c. Et ad Gal.
v. Caro inquit ↄcupiſcit aduerſus ſpm̄: ⁊ ſpūs ad
uerſus carnē. Hec. n. ſibi inuicē aduerſanť: vt ñ
quecūqȝ vultis illa faciatis. de quo in ſupioribꝰ
ſatis diximꝰ. Quarta pax eſt aīe ⁊ corporis: q̄
nihil aliud eſt q̄ qualitatū pmaꝝ debita diſpo
ſitio faciens p conſeruatōe vite corpis ⁊ iformia
tionis aīe ad id ipſum corpꝰ. Uide feria qnta ſe
dñice in ſa ↄſideratione ⁊ ↄclōne 2ᵃ. Quinta
pax eſt hoīs ⁊ dei. de qua glo. ad Ro. v. Paceȝ
inqt ille hȝ cū deo q aduerſū mādata eiꝰ ↄtraria
voluntate nō litigat: qui ſequiť iuſſa dñi ⁊ ad oē
preceptū diuinū ſuū flectit arbitriū. hec ibi. Et
dicit hec glo. φ hanc pacē hr̄e fides facit. Huic
paci ↄriatur ſemp pax huiꝰ mūdi: que ſemp aica
tur vitijs ⁊ a deo diſcedit. quā xp̄s nō uenit mit
tere: ſed tollere. vt ipſe ait. Non. n. veni pacem
mittere: ſed gladiū. pe. Zelaui ſup iniquos pacē
pctōꝝ videns. Inde Caſſiodorus ſup illud pe.
Factꝰ eſt in pace locus eiꝰ. Pax inqt vera ē hr̄
re ↄcordiā cum moribꝰ ⁊ litigare cum vitijs. Et
Leo papa in quodā ſermone. Hec inquit eſt ↄa
pax a dei volūtate nō diuidi: ⁊ in his que ſolius
dei ſunt delectari. Quando. n. ſenſualitas nulla
parte reſiſtit voluntati: ⁊ voluntas nulla parte
cōtradicit rationi: tūc eſt ſerenitas mentis: ⁊ tūc
eſt regnū dei. hec ille. Et Gregꝰ naçançenus in
apologion. Melior inquit ē talꝰ pugna que deo
proximū facit: q̄ pax illa que ſepat a deo. h ille
Sexta pax eſt hoīum int ſe. Jo. xiiij. Hoc mā
datum do vobis vt diligatis inuiceȝ. Et Mar.
x. Paceȝ habete inter uos. Et Luce. x. In quā
cunqȝ domū intraueritiſ pmū dicite. Pax huic
domuj. Et Math. iiij. Beati pacifici qm̄ filij dei
uocabūtur. Et aplus ad Ro. xij. Si fieri pōt qđ
ex vobis eſt pacē cū hoībus hñtes. Et ad Eph.
v. Solliciti ſeruare vnitatē in vinculo paciſ. Et
Aug. vt ſup. Pax hoīum inqt eſt eorū ordinata
ↄcordia. Et recte: qm̄ iordinata ciuiū cōcordia ñ
pax eſt. vt pȝ i partialitatibꝰ ⁊ peccātiū multitu-
dine. de quibꝰ alias. Inde Greg. in paſtorali. Si
dei vocanť filij qui pacē faciunt: pculdubio ſa-
thane filij ſunt qui ↄfundunt. Inde Aug. 2ͦ de ci
uitate dei ait. Tale ē bonū pacis vt in rebꝰ crea
tis nihil gratioſius ſoleat audiri: nihil delectabi
lius ↄcupiſci: nil inutiliꝰ poſſideri. Et idē đ ↄbis
dñi. Pax inquit eſt ſerenitas mentis: tranquilli
tas animi: ſimplicitas cordis: vinculuȝ amoris:
cōſortiū charitatis. hec eſt que lites tollit: bella

cõpeſcit:iras cõprimit: ſupbos calcat: humiles
amat: diſcordes ſedat: inimicos conciliat: cũctis
eſt placida: neſcit extolli: neſcit inflari. hanc qui
accepit teneat: qui pdidit repetat: qui amiſit ex
quirat. qm̃ qui in eadẽ ñ erit inuentus: a prẽ ab
dicat̃: a filio exhereditat̃: τ nihilominuſ a ipũ ſcõ
alienus efficit̃: nec ad hereditatẽ dñi poterit p-
uenire qui teſtm̃ pacis noluerit obſeruare. Au-
di τ dulciſſimũ Ambroſiũ qui pro falſitate ingt
relinquit ỽitatẽ: τ pro cupiditate dirrũpit τ odit
pacẽ: nihil aliud facere uidet̃ q̃ʒ lapidare crucifi
gere τ occidere xp̃m. Sed inquies hem prĩ Am
broſi debeo hanc pacẽ cũ inimicis meis hẽre?
quid.n. dementius q̃ʒ gratũ τ beniuolũ ſe oñdẽ
his qui nobis lingua corde τ ope die noctuq̃ʒ i-
ſidiant̃? Audi aĩa mea ſaluatorẽ tuũ. Math. v.
Diligite inimicos vr̃os: bñfacite his qui vos o-
derunt: vt ſitis filij pr̃is vr̃i τc̃. De h̃ quere feria
ſexta p̃e dñice in pa ↄſideratione conclone ſcõa.
Exm̃ de illis qui ob amorẽ paſſionis xp̃i iniuriaſ
parcunt ↄſiderantes xp̃i brachia in cruce exten
ſa: τ clamantis pace: pace: pace: pr̃ eterne igno-
ſce ill' qꝛ neſciunt quid faciunt τc̃. Hic multa di
ci poſſent: ſed iſta ad p̃ñs de hac pace ſufficiant.

Septima pax dr̃ pax dom⁹. de qua Aug. vt
s̃. l. xix. de ciui. Pax dom⁹ eſt ordinata impandi
obediendiq̃ʒ concordia cohitantiũ. de q̃ Aplus
ad Coll. 3°. Mulieres ſubdite eſtote viris ſicut
oʒ i dño. viri diligite vxores ur̃as: τ nolite ama
ri eſſe ad illas. Filij obedite parentib⁹ per oĩa:
hoc.n. placitũ eſt in dño. pr̃es nolite ad iracun-
diã prouocare filios ur̃os: ut nõ puſillanimes fi
ant. ſerui obedite per oĩa dñis carnalibuſ: nõ ad
oculũ ſeruientes quaſi hoĩbus placentes: ſed in
ſimplicitate cordis timentes dñm. Tolle igit̃ di
ſcretionẽ iperandi a ſuperiorib⁹: τ diſcretã τ or-
dinatã obedientiã ab inferiorib⁹ vni⁹ dom⁹: vni
us familie: quid aliud eſt domus illa niſi infer-
nus? Octaua pax eſt demonis. Apoc. vi. Da
tũ eſt ei ut ſumat pacẽ de terra: pacẽ. ſ. dei τ ſuã
ponat: de h̃ alias. Nona pax dr̃ celeſtiſ: de q̃
dictũ eſt in principio huius puncti. ps. In pace i
idipſũ dormiã τ requieſcã. τ hec ſufficiant q̃ntũ
ad p̃ñtẽ punctũ. Quantũ ad quartũ punctuʒ
dico ẜm btm̃ Tho. in iiij. di. xlix. vbi ẽt oĩa iſta
puncta collecta ſunt: q̃ nomen regni a r̃gendo
ſumptũ eſt: regere ãt prouidentie actus eſt. τ ẜʒ
h̃ hic regnũ hʒ qui ſub ſua ꝓuidentia aliquoſ te
net. Ad prouidentiã ãt pertinet res in debitũ fi
nẽ ordinare: vt dictũ eſt in pa dñica. In finẽ aũt
ordinant̃ duo. ſ. ea q̃ diſtant a fine ẜm q̃ ꝑducũt̃
ad finẽ: τ ea q̃ aſſecuta ſunt finẽ ẜm q̃ in finẽ ↄ
ſeruant̃. τ iõ illa ꝑfecte ꝓuidentie ſubſunt que i
ipſo fine collocant̃. τ per ↄñs illis nihil ab ordie
diuine ꝓuidentie põt eſſe alienũ. illa ãt que a fi
ne diſtant ẜm q̃ magis uel minus a fine diſtant
ſic magis uel minus diuine ꝓuidentie ſubſunt.
ꝓpinquiſſima ãt fini ſunt: q̃ ſunt in via q̃ duc̃ ad
finẽ. via ãt hec eſt fides ꝑ dilectionẽ operãs. Et
ꝑ ↄñs licet oĩbus creaturis datũ ſit: vt per diuinã

ꝓuidentiã dirrigant̃ in finẽ: tñ rõnalibus crea-
turis datũ eſt: vt nobiliſſimo quodã mõ ad finẽ
vltimũ valeant peruenire: τ cognoſcant rõnẽ il
lius ordinis τ illius finis. Unñ ſicut in ordinante
eſt quedã lex ex qua rectitudo ordinis procedit
ſic in ordinato eſt quedã lex per quã fit ut recti-
tudo ordinis ñ deſerat̃: que regula cauſat ordia
tionẽ in finẽ. quã Dionyſiuſ. xij. de diuinis noĩ
bus ornamentũ appellat: dicens. Regnũ eſt oĩſ
finis τ ornatus τ legis τ ordinis diſtributio. Ex
quo dicto apparet q̃ deus oĩbus creaturis ꝑdi
cta diſtribuit. τ ſic regnũ accipit̃ ꝓut ſignificat
multitudinẽ a ꝓuidentia gubernatã. ad c⁹ actũ
iſta tria requirunt̃. ſ. finis: ordo ad finẽ: τ regula
ordinis: q̃ duplex eſt: vna in ordinante: alia in or
dinato: vt dictũ eſt. Sed accipiendo regnũ ma-
gis ſtricte. vʒ. vt illa tria cõicant̃ mõ quodã rõ-
nalibus creaturis. Et h̃ duobus modis põt ↄſi-
derari. Uno mõ ut regnũ dicat̃ ipſa eoꝝ ↄgre-
gatio. qui per fidẽ ad finẽ vltimũ ãbulant. q̃uo
ipſa eccl'ia militans regnũ dici põt. Alio mõ ꝑ
collegio illoꝝ qui iã in fine ſtabiliti ſunt. q̃uo ec-
cl'ia triũphans regnuʒ dei dr̃. Ex quo ſequit̃ q̃
eſſe in regno dei idẽ eſt qõ eſſe i btitudine. Nec
differt h̃ mõ regnũ dei a btitudine: niſi ſicut dif
fert bonũ cõe totius multitudinis a bono ſingu
lari vniuſcuiuſq̃ʒ. Scõo ſequit̃ q̃ btitudo nõ
ſubeſt diuine ꝓuidentie quaſi ad finẽ ordinata:
ſed qꝛ ad ipſã alia ordinant̃. qm̃ ñ ſolũ que ordi-
nant̃ ad finẽ: ſed ẽt ipſe finis diuine prouidentie
ſubdunt̃. Tertio ſequit̃ q̃ regnũ dei iportat ꝑ-
fectionẽ in regente τ in recto. ſed in regente ſic
in principio perfectionis qui ſuã r̃ctitudinẽ aliiſ
iponit. in recto ãt tanq̃ʒ in accipiente ab alio ꝑ-
fectionẽ. τ h̃ ꝑꝑ ordinẽ diuine prouidẽtie. τ hoc
mõ ſci dicunt hr̃e in p̃ñia regnũ. Mat. v. Beati
qui perſecutionẽ patiunt̃ propter iuſti tiã: q̃niam
ipſoꝝ eſt regnũ celoꝝ. Et rõ eſt. qꝛ ipſi ẽt a diuĩa
prouidentia accipiunt vt ſibi l' ẽt aliis ꝓuidẽteſ
ſiant: deputa ẜm q̃ ipſis oĩa alia ſubiecta erunt
quo fit ut ñ ſolũ ad regnũ dei ꝑueniãt. vt exiſtẽ
tes ſub rege: ſed ẽt vt reges ſub vno ſũmo exñ-
tes rege. Apoc. v. Feciſti nos deo nr̃o regnũ τ
ſacerdotes: τ regnabim⁹ ſup terrã. qr̃ τc̃. Q̃-
tũ ad quintũ τ ſextũ punctũ dico q̃ vera btitu-
do nõ põt hr̃e in rebus creatis: nec in p̃ñti vita.
τ h̃ propter varias mutabilitates: quibus et hõ
τ oĩs res creata ſubiacet in hac vita. τ iõ oʒ vt
ỽa btitudo ſit poſt hanc vitã. Et rõnẽ hanc aſſi
gnat ꝑdictus doctor ſcũs vt ſupra dicens q̃ ſic
in rebus nãlibus ſe habet motus ad terminuʒ:
ita in voluntariis ſe hʒ appetitus reſpectu finis
τ eoꝝ q̃ ꝑꝑ finẽ appetũt̃ ad ↄſecutionẽ ipſi⁹ finiſ.
In rebus ãt nãlibus habito termino ceſſat mo-
tus reſpectu illius termini: vt tota phia oñdit.
Ita ſilr̃ τ voluntas cũ hʒ qõ querit quieſcit eiuſ
appetitus conuerſus in amorẽ uel delectatiõẽ.
Btitudo igit̃ ỽa cũ ſit finis ad quẽ referant̃ oĩa
deſiderabilia: oʒ q̃ ſit tale bonũ quo habito ceſ
ſet oĩs appetitus. quilibet ãt ex nã in bono quod
adeptus eſt ꝑmanere deſiderat. idõ opportet q̃

beatitudo perpetuitatẽ habeat: τ imobilitateʒ.
In rebus autẽ creatis in hac vita hoc reperiri
nequit: q̃re nec vera beatitudo. De hac tñ ꝑpe-
tuitate τ imobilitate diuerſi diuerſa dixerũt: ut
ibi ponit ſcũs Tho. Nõ negam⁹ tamẽ quin aliq̃
btitudinis ꝑticipatio in hac vita haberi poſſit: ẜʒ
q̃ homo ꝑfectior eſt in bonis rõnis ſpeculatiue
principaliter: τ in bonis rationiſ practice ſcõario
de qua phs ꝑ ethicoꝝ ad plenũ. Beatitudinem
aũt poſt hanc vitã nec negat nec affirmat: ut pʒ
intuẽti. Ex q̃bus app̃et quõ intelligit̃ beatitudo
quã ponit Math. v. c. Beati paupes ſpũ. τ ſic d̃
aliis beatitudinib⁹ ibidẽ notatis. Patet ḡ q̃ de
btitudine intelligit̃ ẜm quãdam participatiõem
Unde tales btitudines nihil aliud ſũt q̃ʒ quidaʒ
actus ꝑfectaꝝ virtutũ: ẜm quos actus ſumus in
quadã participatiõe τ ſĩl'itudine vere btitudinis
que in alia vita futura eſt. Et ſic etiaʒ oẽs phi q̃
aliã vitam ignorarũt beatitudinẽ in reb⁹ creatiſ
poſuerũt. Et maxĩe ꝑipatetici qui felicitatẽ i ſpe
culatione poſuerũt: vt infra in ſequẽti ỽitate di
cetur. τ hoc ẜm beatitudinẽ per quãdaʒ ꝑticipa
tionẽ intelligam⁹. Quare igitur ↄcludam⁹ q̃ ꝓ
pter reꝝ continuã mutationẽ in hac vita nec in
rebus creatis põt uera btitudo repiri. Unde ſi
daretur vnus perfect⁹ in oĩ ſcia τ ỽtute: que pre
ciſe hoĩem in hac vita beatũ faciũt: certe ꝓpter
incertitudinẽ ſue perfectõis perfecte beat⁹ dici
nõ poterit. Pleroſq̃ʒ.n. ꝓbiſſimos uiros vidim⁹
in inſaniã deuenire. τ per ↄñs nõ fuiſſe vere feli
ces. Propterea ille tubicen Paulus clamabat.
Nõ habemus hic manentẽ ciuitatẽ: ſed futurã i
quiram⁹. Inde Boetius ꝑ de ↄſo. ait. Quid me
felicẽ totiẽs iactaſtis amici? Qui cecidit ſtabili
nõ erat ille gradu. Et Boeti⁹ idẽ 2° de ↄſo. trib⁹
principalib⁹ rõnibus ꝓbat in hoc mũdo hoĩeʒ
felicẽ eſſe nõ poſſe. Primo ratõe defect⁹ dicẽſ
Quis eſt tam ↄpoſite felicitatis. vt nõ in aliqua
parte de ſui ſtatus q̃litate rixet̃. Nam diues ſe
felicẽ eſſe nõ putat: qꝛ filios nõ habet. Alij filioſ
τ familiã optimã habẽt: ſed diuitiis carent. Qui-
dam lamẽtant̃ de ſocru. quidã de noerca. q̃dam
de marito zelotipo. quidã d̃ infirmitate τc̃. Ind̃
Iſa. xiiij. Formido ingt fouea τ laque⁹ ſuper te
q̃ habitator es terre. Hic de pulicib⁹: muſcis: uer
mibus τc̃. Inde Iacobon⁹ ita vulgarit̃ dicebat.
O vita pẽnoſa cõtinua bataglia. con quãta tra
uaglia la vita he mẽnata. Scõo rõne ↄrieta-
tis. Unde idẽ Boetius ibidẽ ait. Humane feli-
citatis dulcedo: q̃ʒ multis amaritudinib⁹ reſpſa
eſt. Ecc̃. xliij. Qui nauigãt mare narrent ꝑicula
eius. Nota de btõ Antonio qui mundũ laqueis
plenũ vidit. Uix.n. hodie aliquid fit ſine pctõ. et
de q̃ttuor nauib⁹ vna perit. ij. Cor. xi. Periculis
fluminũ: periculis latronũ τc̃. Tertio ratiõe
timoroſitatis. Unde idẽ Boeti⁹ ibidem. Quem
inquit infelix felicitas vehit: aut ſcit: aut neſcit
illam eſſe mutabilẽ. Si neſcit. que nã btã ſors eẽ
põt ignorantie cecitate? Si ſcit: vt metuat neceẽ
eſt. quare ↄtinuus timor non ſinit eũ eſſe felicẽ.

Et Iſidorus de ſũmo bono. Qui bona mũdi di-
ligit: velit vel nolit timoris pene ſuccũbit. Exẽ-
plum cerdonis habitãtis ſub ſcala diuitis: q̃ erat
pauperimus τ ſemꝑ cantabat. τ ꝓiecta ꝑ diuiteʒ
clam pecunia mox cantũ dimiſit. τ cogitabat q̃
liter expẽdere poſſet. Cui diues. Quare ingt am
plius non cantas? Da pecuniã meã: qꝛ illa eſt cã
tui doloris. cui ille. Recte ais. qa ex quo illaʒ re
peri vnam diem felicem nõ habui. quare τc̃. Et
Gualfredus in poetria caplo. vij. ſic ait. Hoc
vnuʒ ꝑſcire poteſ q̃ nulla poteſtas Eſſe moroſa
poteſt: qꝛ res fortuna ſecũdas: Imperat eſſe bre
ues. ſi vis exempla: priores Reſpice fortunas:
emarcuit illa prioꝝ Florida proſperitas: minos
ſubuertit athenas. Ilion atrides: magne cartha
gini arces Scipio: ſed rome multi fuit alea fati
Tẽpore verſa breui. h̃ ille. Felix igit̃ qui potuit
mutare ruinã: vt ait Lucan⁹ li° ꝑ. qõ ꝓfecto hr̃i
in hac vita ñ põt. q̃re τc̃. Q̃tũ ad vltimũ pun
ctũ prime ỽitatis dico q̃ non eſt adeo ꝑua res a
dõ creata: que ſuã btitudinẽ nõ appetat ſuo mõ
Et rõ ẜʒ btm̃ Tho. vt s̃. eſt. qm̃ oĩa quecũq̃ʒ cre
ata ſũt a deo ipſo inq̃ʒtũ bon⁹ ẽ creata ſũt. ut Aug.
τ Dionyſi⁹ τ cõiter ſcĩ aiunt. Bonũ autẽ eſt oĩm
appetitus ẜm cõiter loquẽteſ. Iõ oʒ q̃ oĩa crea
ta ẜm impreſſionẽ a creatore receptã in bonum
appetendũ ẜm ſuũ modũ inclinẽtur: ita vt in re
bus ſit circulatio quedã. vt. ſ. a bono egrediẽteſ
in bonũ iteꝝ tendant. Uerũ tam̃ eſt q̃ ipſa cir-
culatio in quibuſdã creaturiſ ꝑfecta eſt: in quib⁹
dam ỽo remanet iperfecta. Creature.n. ille que
ſic a diuina ꝓuidentia ordinate ſunt vt ad illud
bonũ a quo ꝓceſſerunt nõ pertingãt: ſed ſolũ ẜʒ
quãdam ſĩl'itudineʒ qualẽcunq̃ʒ: ꝓfecto circula
tionẽ perfectã non hñt. vt ſunt oĩa creata preter
hoĩes τ ãgeloſ. Angeli ỽo τ hoĩes cũ ſic ordinẽt̃
vt ad ipſum bonũ a quo ꝓceſſerunt pertingere
poſſint perfectã hñt circulatõeʒ. Pertingũt aũt
ꝑ cognitionẽ τ amorẽ. vt infra videbit̃. Quare
ↄcludat̃ q̃ ſicut oĩs res nãlr̃ ſuũ bonuʒ appetit:
ita etiã quelibet rõnalis creatura ſuã btitudinẽ
appetit. Aliaꝝ aũt creaturaꝝ aſſecutio ſui boni
nõ ꝓprie btitudo eſt: ſed ẜm q̃ʒdam ſĩl'itudinẽ. ut
pʒ. Sed q̃uo hoc veꝝ eſt prĩ Ambroſi: qm̃ pau
ci ſaluant̃: tuʒ qꝛ verã beatitudinẽ nõ intelligũt
τ iõ illã nõ appetũt. qꝛ appetitus fert̃ in bonũ co
gnitũ. tuʒ qꝛ uerã beatitudinẽ peccãdo ſpernũt.
Unde Aug. pctm̃ diffiniẽs ait: q̃ pctm̃ nil aliud
eſt q̃ʒ ſpreto incõmutabili bono reb⁹ cõmutabi-
libus adherere. Cara aĩa mea hoc nõ eſt qꝛ deci
piant̃ τ non intelligãt verã beatitudinẽ. vnde in
vniuerſali illã ſciunt: ſed in particulari ignorant
q̃a ignorare volũt. Nolunt.n. intelligere vt bñ
agant. Audi Aug. Illis oĩno ignoſci nõ poterit:
qui a quo diſcerẽt copiam hñtes: operam nõ de
derunt. De qua ignorantia ſatis dictũ eſt dñica
ꝑma τ feria q̃rta cineꝝ. Silr̃ de pctõribus dr̃ q̃
nõ decipiũtur in appetẽdo verã btitudinẽ. ſed i
hoc q̃a res ↄmutabiles tanq̃ʒ veꝝ appetibile eli
gunt: in illis felicitatẽ ponũt. Quibus Iſa. xi. ca°

ait. Ue qui dicitis bonū malū ⁊ malū bonū. Fa-
ciunt tn̄ res cōmutabiles ad verā beatitudineꝫ
ſicut inſtrumēta quedaꝫ. vnde ⁊ appetere illas
licet: vt illis mediātibus tanq̄ inſtris ad veram
felicitatē ꝯuenire poſſimꝰ: ut dictū eſt feria q̄nta
cineꝝ. Sed ꝯ̄ pat̄ Ambroſi. Si res ꝯmutabiles
licet appetere tanq̄ quedā inſtrā ad beatitudinē
ꝯſequendā ⁊ media quedaꝫ: ſequeret̄ ꝙ ſicut bō
nāliter deſiderat beatitudinē: ita etiā nāliter de
ſideret oīa media ⁊ inſtrā que faciūt ad illū finē
Sed ꝯ̄ns eſt falſuꝫ. qm̄ cuꝫ mors ſit quoddā tale
mediū: vt pꝫ in ſcīs martyribꝰ: ſequeret̄ ꝙ mors
nāliter appetibilis eſſet. qđ eſt oīno falſū. Pre-
terea ſi oēs nāliter beatitudinē ꝯ̄ſiderāt: ut dicit̄
ſequitur ꝙ nulla in tali deſiderio erit merces:
qꝛ in his q̄ a nā ſūt neq̄ lauſ neq̄ vituperiū. Itē
oēs cōiter tenent ꝙ ex ꝓprijs viribꝰ mereri vi-
tā eternā nō poſſumꝰ ꝯ̄ Pelagiū. ſed ex ꝓprijs
viribus nālibus vt dicis btītudinē appetimus.
ḡ ex proprijs viribꝰ illā ⁊ mereri valemꝰ: qđ eſt
abſurdū. Aīa mea bene arguis. tu ꝟo h̄ ſubtilit̄
intellige. nō. n. neceſſariū eſt: vt ſicut nāliter de
ſiderat̄ finis: ita deſiderent̄ nāliter ea q̄ ſunt ad
finē. nā finē nāliter deſideramꝰ. ſed ea q̄ ſunt ad
finē n̄ nāliter: ſed per conſiliū diligenter inquiri
mus ⁊ elicimus q̄ magis ad finē illū conſeq̄ndū
faciunt. vt pꝫ 3° ethicoꝝ. Et plene notauimꝰ fe-
ria ſexta dn̄ice de paſſione in pᵃ ꝯſideratōe. Qđ
āt dicis de morte: dico ꝙ mors vt priuat eſſe a
nullo appetibilis ē: ſed inquantū ꝯiungit̄ aliquo
bono rōnē appetibilitatis hꝫ: utputa qꝛ tollit im
pedimenta ad ꝯſequendā vitā eternā. vel qꝛ ca
rere facit aliquo malo: qđ ſm̄ nāꝫ cuilibet odio
ſum eſt. Carere. n. malo bonū eſt. vt pꝫ. ix. ethi. ⁊
per gloſam Hieronymi ſuper Hiere. ca. xx. Ob
quā cām dicit Aug. li. de libero arbitrio: ꝙ nul-
lus hō pōt velle eſſe miſer: qꝛ miſeria īplicat rōꝫ
mali: ⁊ iō n̄ pōt vt bona deſiderari. Nullo. n. ma
lo miſeria carere facit: īmo malū apponit: ⁊ idō
nāliter appetibilis nō eſt: qđ nō hꝫ locū in mōte
⁊ alijs ſimilibus. Ad illud qđ dicis de merito nl̄
li dubiū q̄ nālia bona n̄ ſufficiant ad vitā etnā
merendā: vt pꝫ per Aplm̄. i. Cor. xiij. Si linguis
hominū loquar ⁊c̄. ⁊ eſt cōis ſcōꝝ ſchola. iō ex h̄
ꝙ appetimꝰ nāliter btītudinē nō meremur: ſed ī
h̄ eſt meritū in mō uolendi: qꝛ poſſū eā appetere
mō quo appetenda n̄ eſt. Modus āt q̄ appeten
da ē: eſt ipſa gr̄a dī. gr̄a āt dei n̄ eſt ex libero arbi
trio: vt pꝫ feria. vjᵃ cineꝝ: ſed ex ſolo deo venit
volentibus acceptare. Iō pp̄ h̄ adiunctū in tali
appetitu eſt rō meriti. Ex q̄ ſequit̄ ꝙ qn̄ appeti-
tus rōnalis eſt rectus: tunc meret̄: ⁊ qn̄ n̄ ē rectꝰ
demeret̄. Tunc quidē rectꝰ eſt qn̄ ibi btītudinē
appetit: vbi ꝟa btītudo eſt: ⁊ mō q̄ appetenda ē.
Tunc ꝟo appetitꝰ n̄ rectꝰ eſt ⁊ ꝑuerſus qn̄ appe-
tit btītudinē vbi ꝟe nō eſt: aut mō quo n̄ dꝫ. i. ſi
ne gr̄a dei. In p̄mo ē meritū: in 2° n̄. Secūdo
nō ſequit̄: ꝙ licet ex nāli inclinatione voluntas
habeat ut in btītudinē ferat̄ ſm̄ cōem rōnē: tamē
ꝙ ipſa in hanc ꝟl illā btītudinē ferat̄ nō eſt ex in-
clinatione nāe: ſed per rōnis diſcretionē: q̄ adin
uenit in h̄ vel illo ſūmū bonū hoīs conſtare. Et
iō qn̄ aliquis actualiter btītudinē appetit: ꝯiun-
gunt̄ ibi duo appetitus. ſ. appetitꝰ nālis: ⁊ appeti
tus rōnalis. Ex ꝑte appetitꝰ nālis ſemper eſt re
ctitudo ⁊ nunq̄ decipit̄: ⁊ nec gentiles nec aliq̄
decipit̄ in appetendo btītudinē. qm̄ quilibet ſm̄
quandā rōnē cōem btītudinē appetit. Sed ex ꝑ
te appetitus rōnalis qui rōnē ſequit̄ aliqn̄ eſt er
ror ⁊ aliqn̄ nō: tunc eſt error. ſ. qn̄ ibi btītudineꝫ
appetit vbi nō eſt: vel vbi eſt: ſed tn̄ mō quo nō
dꝫ: qui eſt gr̄a dei. Sed nō eſt error qn̄ eſt ꝑ op-
poſitū: ſicut in p̄cedenti correlario dictū ē. Ter
tio ſequit̄ ꝙ iō in appetitu rōnali ad verā btītu
dinē appetendā ponit̄ gr̄a dei: qꝛ ex puriſ viribꝰ
n̄ eſt ſufficiens: ⁊ iō ex munere dei h̄ accipit. De
h̄ q̄re ad propoſitū feria ſexta cineꝝ ī 2ᵃ ꝯclōne ī
fine ⁊ in 2ᵃ ꝯſideratione. Et hec ſufficiant quātū
ad primā ꝟitatē h̄ ꝯſiderationis. Quātū ad ſe
cundā ꝟitatē alia ſeptē puncta ꝯſideranda ſūt.
Primꝰ punctꝰ eſt. vtꝝ btītudo ꝯſiſtat in actibꝰ
voluntatis ꝟl intellectꝰ. 2ꝰ eſt. vtꝝ ꝯſiſtat ī acti-
bus intellectus practici ꝟl ſpeculatiui. 3ꝰ ē. vtꝝ
locuſ empyrei faciat ad verā btītudinē. Quar
tus ē. vtꝝ btī deū videant per eſſentiā. Quī-
tus eſt. vtꝝ ex puris nālibuſ diuina eſſentia poſ
ſit videri. Sextus eſt. vtꝝ in eſſentia ſcī ſimul
oīa videant. i. vno actu. Septimꝰ ⁊ vltimꝰ eſt.
vtrum in hac vita diuina eſſentia videri poſſit.
Quātū ad primū dico ꝙ nullus actus volūta-
tis aut intellectus concurrit ad btītudinē verā
niſi prout coniungit vltimo fini qui eſt deuſ. Et
cum ipſa voluntas non poſſit vltimo fini con-
iungi ⁊ in illo quietari: niſi ipſa moueatur a fine
ipo primo cognito: quia inuiſa diligere poſſumꝰ.
incognita nequaq̄. neceſſe eſt ut ⁊ actus intelle
ctus concurrat ad talem quietationeꝫ. Ex quo
ſequitur ꝙ ipſa beatitudo ſiue ipſa fruitio dei n̄
eſt ens per ſe vnū: ſed eſt quid includenſ dilectō
nē ⁊ cognitionē. Et hoc colligit̄ ex ſnīa Aug. x.
de trini. Fruimur inquit bonis cognitis in q̄buſ
voluntas per ſe delectata conquieſcit. Ubi ꝟa
conclō accipit̄ ꝙ fruitio p̄mo ⁊ initiatiue eſt in ī
tellectu: ſed cōpletiue eſt in voluntate. Un̄ btūſ
Tho. ad hanc queſtionē r̄ndens in fine notandi
ſūt dicit ſic. Ultimus finis hoīs eſt in actu intel-
lectus: ⁊ ita beatitudo que eſt vltimus finis ho-
minis in intellectu conſiſtit. tamē id qđ eſt ex ꝑ-
te uoluntatis: quod eſt quietatio ipſius in fineꝫ
quod poteſt dici delectatio eſt quaſi formalis ꝯ-
plens rationem beatitudinis: ſicut ſuperueniēs
viſioni in ſubſtantia beatitudiniſ conſiſtit: vt ſic
voluntati attribuatur: ⁊ prima btītudo ad fineꝫ
ſm̄ ꝙ aſſecutionem finis appetit: ⁊ vltima etiaꝫ
btītudo ſm̄ qđ in fine iam aſſecuto quietat̄. Ue-
rum eſt qđ ipſa vltima eius dicta aggrauāt dif
ficultatem quibuſdam: ſed ſinamꝰ ad p̄ns. Dn̄s
Egidius in primo ſn̄iarū. di. i. dicit ſic. Frui aūt
dicit actū quo attingit̄ finis ſeparatꝰ primus non
btīus. ⁊ ſic fruitio eſt actus intellectꝰ: qꝛ ꝑ itelle
ctum primo attingit̄ obiectū beatificū. Aut dicit
actū ꝑ quē attingit̄ finis iam habitꝰ: ⁊ ſic ē actuſ
voluntatis. hec ille. Teneat̄ ḡ tu ꝙ initiatiue frui
tio eſt ex ꝑte intellectꝰ. Cōpletiue ꝟo ex ꝑte vo
luntatis: qm̄ ea que ſunt priora cognitōe ſūt po-
ſteriora perfectōe: ex. ix° methaphiſice. Iſta etiaꝫ
ponit Petrꝰ de aquila ordiniſ minoꝝ. Cōis tamē
opinio ponit totalē rōem btītudiniſ in intellectu
cōſtare: ſed tanq̄ in aliquo ſupueniente ⁊ deco
rante cōſtare in voluntate. Hoc inſequit̄ beatꝰ
Tho. vt ſ̄. ⁊ phūs in 4° ethicoꝝ. dicens ꝙ felici
tas ī ſpeculatiōe ꝯſiſtit. Et Io. xvij. Hec eſt vita
eterna vt te cognoſcāt veꝝ deū: ⁊ quē miſiſti ie
ſum xp̄m. Sed ḡ ſequunt̄ doctrinā minoꝝ dicūt
ſicut dictū eſt in p̄ncipio. q̄re ⁊c̄. De hoc notaui
aliqua ſup̄ feria q̄rta h̄e dn̄ice in p̄ma ꝯclōne p̄i-
me ꝯſideratōis. q̄re ⁊c̄. Quātū ad ſm̄ dico ꝙ lꝫ
hic multa ꝯſiderāda eēnt: tn̄ ad p̄ns dico ꝙ btūſ
Tho. vt ſ̄. dicit ꝙ ꝯſiſtit in actu potius ſpeculati
uo q̄ practico. ⁊ niſi ḡa cerno materiā ꝓlixā eſſe
poſuiſſē opiniōes diuerſaſ: ſed nūc ita leuit̄ tranſ
eamus. Quātū ad tertiū punctū tria uidēda ſt̄.
Prīo quot ſūt celi. Scōo vnde ſūmit̄ funda-
mentū ꝙ ſunt plures celi. Tertio eſt r̄nſio ad
queſitū. Quātum ad primū r̄ndeo ꝙ generalr̄
ſm̄ diuerſuꝫ modū accipiēdi celū quadruplex ē
vꝫ. Celū māle. celū ſp̄uale. celū celeſte. ⁊ celuꝫ ī
fernale. Celū māle triplex eſt. ſ. Celū empyreū
ſydereū. ⁊ aereū. Prīo ē celū empyreū. Gen.
p̄. In p̄ncipio creauit deus celū ⁊ terrā. Et Ra
banus de celo empyreo exponit: ꝙ celū ſꝫ dn̄m
Bona. in 2° di. ij. tres hꝫ ꝯditiōes. ſ. luciditateꝫ et
vniformitatē. 2° imobilitatē. 3° quādā ſpecialē di
gnitatē. Primo hꝫ luciditatē ⁊ vniformitateꝫ:
qꝛ eſt totū lucidū ⁊ uniforme: nō hn̄s ab alio cor
pore luciditatē: cū ſit de ſe lucidiſſimū. Sol. n. lꝫ
multis corpibꝰ luciditatē reddat: vt lune ⁊ alijs
tn̄ cū ſit inferior empyreo celo nō pōt vltra ſuas
vires agere. Unde ſicut igniſ cū ꝑuenerit ad ori
zontē ſtat: nec vltra ꝓgredit̄. ⁊ ſilr̄ terra cū ꝑue-
nerit ad centrū. ita radij ſolis extra firmamentū
nō ꝓgrediunt̄: qꝛ eſt lucerna huiꝰ viſibilis orbis
Quod quidē celū dicit Damaſcenꝰ libꝰ p̄. c. xix.
ꝙ creatū fuit ſine ſtellis ⁊ ſperiforme. Hoc tamē
intellige ꝙ ſicut celū d̄corat̄ aſtris: ita empyreū
ſcīs angel̄. iuxta illud. Ubi eras cū me laudarēt
aſtra ⁊ iubilarēt oēs filij dei. 2ᵃ ꝯditio ē imobi
litas: qꝛ imobilis eſt eꝰ nā. Unde ſic īfluētia dei
mouet firmamētū: ita ꝯſeruat celū empyreū. vn̄ q̄
uis p̄ motori magꝭ appropiquet: n̄ tn̄ h̄ ut motor
ſꝫ ut ſtabiliēs ē. 3ᵃ ꝯditio eſt q̄dā ſpāl̄ dignitas.
qm̄ locꝰ eſt ſcōꝝ oīum ⁊ ſedes magni dei. ob quā
cāꝫ ualde creatori ſuo ſīlis ē in eēndo: q̄ ſūme ſta
bil̄ ⁊ imutabil̄ eſt: alia aūt corꝑa deo ī cāndo aſ-
ſiſtant̄: qꝛ ſemꝑ ex eoꝝ īfluētia aliq̄d ḡnat̄ ⁊ cōrū
pit̄. 2° phiſicoꝝ. Sol ⁊ hō ḡnant hoīem. Ex q̄ ſeq
tur qđ celū empyreū nō hꝫ iufluētiaꝫ aliq̄ ī iſtis
īferioribꝰ: lꝫ ſit ꝑfectiſſimū ⁊ nobiliſſimū cōpoꝝ
ſupceleſtiū. Et rō ē ut dicit p̄dictꝰ doctō. qꝛ celū
empyreū ſolū pp̄ ꝑfectiōeꝫ vniuerſi ut eēt btōꝝ
locus creatuꝫ eſt. Nec eſt ad obſequiū hominis
in p̄nti: ſed in futuꝝ in perpetuū. ⁊ iō recte deus
ipſum ſtabile: lucidū: ⁊ ameniſſimū creauit: quia
cōuenit ſtatui ⁊ quieti btōꝝ. Hec oīa de inten-
tione p̄fati doctoris. q̄re ⁊c̄. Secūdum celum
dicit̄ firmamentū. Gen. i. Fiant luminaria ī fir
mamento celi. De quo magr̄ ſn̄iaꝝ in 2°. diſ. xiiij.
duas opiniones ponit. Una opinio dicit ꝙ illud
firmamentū eſt celū ſtellatū in quo ſydera fixa
ſunt: cui ſuppoſite ſūt aque q̄ ſunt ī aere vel ī ter
ra: ⁊ ſuppoſite ſūt alie aque. ps. Qui tegit̄ aq̄s ſu
periora eius. Et dicit Beda ꝙ hoc firmamētuꝫ
factuꝫ eſt ex aquis: ⁊ eſt de natura aque: nō q̄dē
ſm̄ ſuā fluxibilitatē ⁊ ponderoſitatē: ſed ſm̄ ſuā
ꝯgelatōeꝫ ⁊ ſoliditatē: ſicut dicere ſolemꝰ ꝙ lon
ga congelatōe aque cryſtallus efficit̄. Aug. aūt
eſt alteriꝰ opinionis. vt pꝫ 2° ſup̄ Gen. ad litterā.
Et dicit ꝙ hoc celū eſt de natura ignis: de quo
dicit oīa luminaria ⁊ ſydera facta eſſe: vt expſſe
oſtendit magr̄ in lr̄a: quā lege. Et querens aliaꝫ
queſtionē. ſ. vtrū hoc firmamentū moueatur vl̄
ſtet. Et concludit magr̄ ꝙ non dicit̄ firmamen-
tum eo ꝙ ſtet: ſed ꝓpter firmitatē: quia firmū eſt
non labile. vel quia in ipſo prefixus eſt terminꝰ
aquaꝝ quem trāſgredi non p̄nt. Et ſi quis etiaꝫ
dicere vellet ꝙ etiā ſtaret. dicit magr̄ ꝙ nihil im
pedit celū ſtare: ⁊ ſydera in eo fixa moueri ⁊ cir-
cuire. hec in ſn̄ia magr̄. Ut autē ſcias quid te in
hac parte opportet tenere animaduerte ꝙ opio
phoꝝ: vt in libro de celo ⁊ mūdo ē ꝙ ultra quat
tuor elementa eſt quinta eſſentia ⁊ quintū cor-
pus ſimplex: quod eſt ingenerabile ⁊ incorrupti
bile: ab omni ꝯtrarietate ⁊ tranſmutabili muta-
tione remotū. ⁊ ꝑ ꝯ̄ns eſt alterius nature a quat
tuor elementꝭ. Et rō. quia elemēta ſunt ad inuicē
tranſmutabilia: ⁊ habent diuerſos ⁊ oppoſitos
motus naturales. mouet̄ autem firmamentum
orbiculariter: ⁊ ſic non mouent̄ ipſa. Sancti aūt
dicunt ꝙ eſt de natura ignis: aut ipſum elemētū
ignis. cū de natura ignis nullibi ſacra habeatur
auctoritas. Bona. di. xiiij. in 2°. q. ij. ar. i. concor-
dat oēs. Et ait ꝙ Aug. ⁊ alij dicētes firmamen
tum de natura ignis eſſe: ignē a natura lucis de
nominant. Et quia natura luciſ tam in elemēto
ignis q̄ in corpore quinto qđ dicitur firmamen
tum reperit̄: ideo aiunt illud de natura ignis eē:
non quidē ꝙ habeant vnam ⁊ eandē ſpecificaꝫ
formā. ſed qꝛ nām lucis participat ſm̄ quandam
analogiā: ſiue ſm̄ magis perfectū ⁊ minus ꝑfe-
ctum. Phī autē nām ignis a caliditate accipiūt
⁊ cū ignis contrarietatē habeat: ⁊ firmamentuꝫ
a ꝯtrarietate ſit alienū: iō nō eſt de natura ignis
ſed alterius nature. Et dicit idem doctor ꝙ ta-
le firmamentū ꝓpter ꝯuenientiā maximā quaꝫ
habet cū igne in natura lucis non erit incōueni-
ens ꝙ dicat̄ ignis. Unde ſicut noīe aque ītelligit̄
celū cryſtallinū ꝓpt̄ ꝯuenientiā aq̄ ꝯgelate: n̄ tn̄
eſt de nā aque. Ita noīe ignis pōt intelligi firma
mentū ꝓpt̄ maximā ꝯueniētiā quā hꝫ cū nā lucꝭ
que reperit̄ in igne ⁊ firmamēto. vtriuſq̄. n. illoꝝ

eſt formalr lucidū. Et ita appet ꝙ eſt ꝑprie qn-
tū corpus:qḋ non eſt aliquo mō̄ ex q̄ttuoꝛ elem̄
tis. Nec valꝫ ſi dicat̄ q̄ttuoꝛ ſunt q̄litates p̄me.
ergo quattuoꝛ corpoꝝ prima. q̄m verum eſt ꝙ
q̄ttuoꝛ ſunt q̄litates p̄me actiue ꝛ paſſiue ſm̄ cō
trarietatē:non aūt ſimplr̄. quare opinio pḧoꝛuꝫ
magis ꝟa. Collegi iſta breui⁹ q̄ꝫ potui. ꝛ ſic hēs
ſm̄ celū. Tertiū celū māle dr̄ aereū. Luce. 18.
Uolucres celi comederūt illud. ſed de hoc infra
hic videbit̄. Et ſic pꝫ primū membꝝ diuiſionis.
Accipe ſ̄ꝫ mēbꝝ. ꝛ dixim⁹ aliqḋ dici ſpūale ce
lum. Et hoc ſilr̄ triplex eſt. ſ. ſci angeli ꝛ oēs aie
btē. 2° oēs apl̄i. 3° ipſa ſcriptura ſcā. Primo āgl̄i
ꝛ aie btē. ps. Dn̄s in celo ſedes ei⁹. ꝛ Sap. Aīa
iuſti ſedes ē ſapie. 2° apl̄i. ps. Celi enarrāt gl̄iā
dei. 3° ſacra ſcriptura. Iſa. xxiiij. Celuꝫ ut liber
plicabit̄. 3ᵐ celū dr̄ celeſte. ꝛ eſt triplex. ſ. deuſ
pr̄. ps. A ſūmo celo egreſſio ei⁹. Et de⁹ fili⁹. ps.
Celū celi. Itē ꝛ hūanitas xp̄i. Iſa. lxvj. Celū mi
hi ſedes eſt. 3ᵐ celū dr̄ infernale. ꝛ eſt ſilr̄ tri-
plex. ſ. ſupbia ſiue iactantia ſuperboꝝ. Iſa. xiiij.
Aſcendā in celū ꝛ ero ſimilis altiſſimo. Itē ſcia
hereticoꝝ. ps. Poſuerunt in celū os ſuū. Iteꝫ ꝛ
malicia phariſeoꝝ. Job p̊. Ignis de celo cecidit
ſup eos ꝛc̄. Oēs iſti nunc nūerati celi dicunt̄ ſ̄ꝫ
quandā ſimilitudinē ꝛ methaphoꝛice. Et iḋo oī
bus ommiſſis de nūero celoꝝ māliū videndū ē
vt patebit in ſequenti puncto. Q̄tū ad ſ̄ꝫ pū
ctū ē notandū vt ponit btūs Tho. in p⁴ pte. q.
lxvij. arti. iiij. ꝙ circa numeꝝ celoꝝ int̄ Baſiliū
ꝛ Criſo^m fuit n̄ pua diuerſitas. Criſoſto⁹. n. unuꝫ
tm̄ celū ponit. Et ꝙ plalit̄ i ſcriptura dr̄. Celi ce
loꝝ: h̄ eſt pp lingue hebꝛee ꝓprietatē. In q̄ ꝯſue
tū eſt ut celū pluralit̄ ſignificet̄: ſicut ꝛ in lingua
latina multa habent̄ noīa q̄ carent ſingulari. vt
Uenetie: Piſe: Sene ꝛc̄. Baſiliuſ āt ꝛ Damaſce
nus ꝛ cōiter oēs plures eē celoſ affirmant. Sed
btūs Tho. eos ꝯcoꝛdat: dicens ꝙ Criſo⁹ celū no
minat totū corp⁹ qḋ eſt ſup terrā ꝛ aquā ob quā
cām aues q̄ p aerē volant volucres celi dicunt̄.
Et q2 in h̄ coꝛpē plures ſunt diſtinctōes: iō plẽs
celos alij ponunt. pp qḋ diligent̄ ꝯſidera ꝙ celū
tripl̄r accipit̄ in ſcriptura. ſ. celū ſm̄ nām: celū ſ̄ꝫ
pticipationē: ꝛ celū ſm̄ methaphoꝛā. celū ſ̄ꝫ nāꝫ
eſt aliqḋ corpus ſublime ꝛ luminoſū actu l̄ potē
tia ꝛ incoꝛruptibile p nām. Et huius tres ſūt ſpe
cies. Primū eſt totalr̄ lucidū: qḋ empyreū uete
res nr̄i vocant. Scḋm eſt totalr̄ diaphanuꝫ: qḋ
dicunt celū aqueū l̄ cryſtallinū. Tertiū pti dia
phanū: ꝛ ptim lucidū actu. ꝛ h̄ ſidereū celū dr̄. ꝛ
diuidit̄ in nouē ſperas ſtellaꝝ: ꝛ ſeptē ſperas pla
netaꝝ. de q̄bus nihil ad p̄ns. Scḋm celū dr̄ p p-
ticipatōꝫ. ſ. alic⁹ ꝓprietatis coꝛpis celeſtis. ſ. ſm̄
ſublimitatē ſiue altitudinē ꝛ luminoſitatē actu
l̄ potentia. ꝛ ſic totū illud ſpaciū qḋ eſt ab aquis
vſq̄ꝫ ad oꝛbē lune. Damaſcen⁹ ponit vnū celuꝫ
noīans illud aereū. Et ſic ſm̄ eū tres ſunt celi. ſ.
ſidereū: aereū: ꝛ empyreū. Sed q2 illud ſpaciuꝫ
duo ꝯtinet elemēta. ſ. ignē ꝛ aerē: ꝛ in vtroq̄ꝫ illo
rū eſt ſuperioꝛ ꝛ inferioꝛ regio. Rabanus hoc ſ

q̄ttuoꝛ celos diſtinxit. Supioꝛē ignis regioneꝫ
celū igneū: ꝛ inferioꝛē celū olympuꝫ noīans ab
altitudine cuiuſdā montis q uocat̄ olymp⁹: ut ēt
Seruius exponit qd ſit olympus. Supioꝛē ꝟo
aeris regionē celū ethereū pp inflāmatōꝫ noīa
uit. Inferioꝛē ꝟo regionē celū aereū dixit. Q̄ſi
iſtos q̄ttuoꝛ cū trib⁹ p̄cedentib⁹ ſil̄ iungentes ſe
ptē in vniuerſo ꝯnumerabim⁹ celos. Tertiū ce
lū dr̄ methaphoꝛicū: de q̊ dictū eſt in p̄cedēti pū
cto. ꝛ hec ſufficiant q̄tū ad ſm̄ punctū. Q̄tū
ad t̄tiū qḋ fuit tertiū p̄ncipale: dico ꝙ celū em-
pyreū n̄ facit ad eſſentiā btītudis: ſed ad ꝯgruē
tiā. vide in h̄ ſmone in p⁴ ꝯclone ſe ꝯſideratōis
in 3ᵃ ꝟitate in fine. qr̄ ꝛc̄. Q̄tū ad q̄rtū pūctū
dico ꝙ quidā ſic dixerunt ꝙ vnūqḋq̄ꝫ cognoſci
bile eſt cognoſcibile ſm̄ ꝙ eſt in actu. ꝛ cū deuſ
ſit actus purus ab oī pmixtione alien⁹ inq̄ntū i
ſe eſt maxie cognoſcibil̄. Sed qḋ eſt maxie cog̃
ſcibile in ſe ab aliq̄ cognoſci n̄ poterit infra ſe pp
exceſſum intelligibilis ad intellectū. Exᵐ de ſo
le reſpectu viſus qui pp exceſſū lucis a veſptili
one videri n̄ pōt. ꝛ per ꝯn̄s ꝯcludunt ꝙ deus pp
eius lucē inacceſſibilē ab intellectu creato p eſ-
ſentiā ſuā minime videri pōt. Sed h̄ valde abſur-
dū dicim⁹. nā cū pfecta hoīs btītudo in pfectiſſi
ma eius opatione conſiſtat: pfectiſſima āt eius
opatio eſt itelligere: ſequit̄ ꝙ ſi per eſſentiā deū
videre n̄ poſſit: ꝙ nūq̄ꝫ erit pfecte btūs. aut ſi p
aliquā ſpēꝫ videat cū illa ſit creata: ſequit̄ ꝙ btī
tudo erit ex bono creato. ꝛ p ꝯn̄s in alio q̄ꝫ i dō
ꝟa btītudo ꝯſiſtet. qḋ ē abſurdū dicē cū in ipſo
ſit vltīa creature rōnal̄ pfectio. vnūqḋq̄ꝫ. n. pfe
ctū tunc eſt q̄n ſuo iungit̄ pn̄°: ꝛ ei tāq̄ꝫ ſuo vltīo
iungit̄ fini: qḋ eē n̄ poſſet ſi dō oīno p eēntiā vidē
ri n̄ poſſet. Quare ꝯcludit btūs Tho. in. iiij. diſ.
xlix. lꝫ ēt ð hac mā in p⁴ pte. q. xij. ar. p̊. aliq̄lē fa-
ciat mentōꝫ. ꝙ neceſſe ē deū p eēntiā ab itelle-
ctu creato videri: n̄ q̄dē p q̄dditates abſtractas
a reb⁹. vt dixerūt Alpharabi⁹ ꝛ Auēpace: volē
tes ꝙ p abſtractōꝫ h⁹ l̄ illius q̄dditatis ab hac ꝛ
ab illa re: ꝛ ſic de alijs. ꝛ tandē cū n̄ ſit ꝓceſſus i
infinitū pueniet ad ſūmā abſtractōeꝫ q̄dditatis
cuiuſcūq̄ꝫ intelligibilis. ꝛ tūc intelligem⁹ q̄ddita
tē ſubſtantie ſepate. Silr̄ nec p aliquā ipꝛeſſiōꝫ
derelictā a ſubā ſepata in intellectu nr̄o: vt po-
ſuit Auicēna in ſua methaphiſica dicens ꝙ ſub
ſtantie ſepate intelligunt̄ a nobis p intentōꝫ ſua
rū quidditatū: q̄ ſunt q̄dā ipſaꝝ ſimilitudineſ nō
ab eis abſtracte: q2 imāles ſunt: ſed in nobis ab
ipſis ipꝛeſſe. nō. n. pmū ſtare pōt: q2 tunc dō p ge
nus cognitionis remotiſſimū cognoſceret̄: ꝛ n̄ p
aliquid ſibi ꝓpꝛiū: qḋ eſt cognoſcē p effectuꝫ: ꝛ
vt in ſpeculo. Nec ēt ꝟo mō: q2 tunc in aliq̄ crea
to eſſet ꝟa hoīs btītudo: vt oſſum ē. q̄re oꝫ ꝙ ſi
ne aliq̄ repn̄tante: ſed p eſſentiā ꝓpꝛiā dō btīfice
videat̄. Sed dices pr̄ Ambꝛoſi. tu tuas facis rō
neſ. Sꝫ rn̄de paululū dictis ſcōꝝ ꝛ q̄buſdā rōib⁹
faciā. dic ut placet. Audi p̊ Criſo. ſup illud Io. p̊.
Deū nēo vidit unq̄ꝫ. Deū igr̄ nēo unq̄ꝫ uidit: nec
ipē ēt celeſteſ eēntie: ipa dico cherubi ꝛ ſeraphi

deūꝫ vnq̄ꝫ videre potenīt. g̊ a foꝛtioꝛi nec hoīes
Preterea Dionyſius in p̊. c. de diuinis noīb⁹ de
deo inquit. Neq̄ꝫ ſenſus eſt: neq̄ꝫ fantaſia: neq̄ꝫ
opinio: neq̄ꝫ ratio: neq̄ꝫ ſcīa. g̊ nullo mō viſibilis
eſt a nobis. Item arguit idē ſic ibideꝫ. Cognitio
non eſt niſi exiſtentiū. omne aūt exn̄s finituꝫ eſt
cū ſit in aliquo gn̄e determinatū. Deus autē eſt
infinitus ꝛ non exn̄s: ſed ſup oīa exiſtentia. ergo
nec cognoſcibilis: ſed ſuper oīa cognoſcibilia et
ſup oēm cognitōem. Item idē in epl̄a ad Hayū
monacū ait. ꝙ ſuppoſite dei tenebꝛe quas habū
dantiā lucis appellat cooperiūtur omni lumini ꝛ
abſcondunt̄ omni cognitiōi. Et ſi q̄s intellexerit
ſe vidiſſe deum: non ipſum: ſed aliquid eoꝝ que
ſunt ei⁹ vidit. g̊ ꝛc̄. Itē ꝛ Paulus dicit ꝙ habitat
lucē inacceſſibilē quā nūq̄ꝫ quis hominū vidit.
Preterea arguit̄ rōne ſic. Ex intellectu ꝛ re itel
lecta ſit vnū: vt pꝫ 3° de aīa. Sꝫ ex diuina eēntia
ꝛ intellectu nr̄o non pōt fieri vnū: quia maxime
diſtant. g̊ ꝛc̄. Iteꝫ infinitū inq̄ntū infinitū ē igno
tum. 3° phiſicoꝝ. ſed deus eſt infinitus. g̊ inq̄ntuꝫ
infinitus eſt ignot⁹. Item. omne qḋ recipit̄ reci
pitur ſm̄ modū recipientis. 3° de aīa. Ergo deus
finite ꝛ nō infinite cognoſcet̄. Itē qḋ videtur p
aliqḋ mediū non videt̄ per eſſentiā. ſed deus in
patria uidetur per mediū: quia per lum̄ glorie. g̊
non per eſſentiā. Itē quod videtur per eſſentiā
cognoſcitur quo ad ſuū quod quid eſt. ſed hoc ē
ipoſſibile intellectui creato. Patet p Dionyſiuꝫ
Damaſcenū ꝛ alios: qui dicunt qḋ deus non co
gnoſcit̄ quid eſt: ſed quid nō eſt. g̊ ꝛc̄. Item plus
diſtat de⁹ ab intellectu nr̄o q̄ꝫ intelligibile a ſen
ſu. ſed ſenſus nullo mō poteſt videre creaturam
ſpūalem. g̊ nec intellectus nr̄ diuinā eſſentiam.
Iſta ſufficiant. rn̄de pater ſi placet. Subtilit̄ pꝛo
fecto aīa mea arguis. Ego tm̄ vt meis dictis cre
das: rectius loquar: nō meis: imo determinatiōi
bus ſanctoꝝ: habeo etiā auctoꝛitates ꝛ rōnes
Audi p̊ apl̄m p̄ma Coꝛ. xiij. Uidemus nūc per
ſpeculū in enigmate: tunc autē facie ad faciem.
ſed hoc eſt videre per eſſentiā. Item Io. iij. Cuꝫ
apparuerit inquit ſimiles ei erim⁹: ꝛ videbimus
eum ſicuti eſt. ergo per eſſentiā. Et alie plures
ſunt auctoꝛitates: ꝛ vnā ſolā facio rōnem. Non
eſt equū ſanctoꝝ deſideriū fruſtrari. ſed ipſi dei
facieꝫ videre deſiderant. Exo. xxxiij. Oſtende
mihi temetipſuꝫ ait Moyſes ad dn̄m. Et ꝓpha
Oſtende nobis faciē tuā ꝛ ſalui erim⁹ ꝛc̄. Ergo
ꝯclo noſtra vera. Pater Ambꝛoſi n̄ curo ð rōni
bus tuis: ſed ad meas queſo rn̄de. faciaꝫ anima.
Ubi nota ut colligit̄ ab Auguſtino lib° de uiden
do deū. ꝙ oēs auctoꝛitates que deū inuiſibileꝫ
dicunt per eſſentiaꝫ tripliciter intelligi poſſunt.
Uno modo vt excludat̄ viſio coꝛpoꝛalis: qua
vnq̄ꝫ deum quis videbit aut vidit. Alio mō ut
excludat̄ viſio dei per eſſentiā his qui in hac mō
tali carne viuunt. Alio mō ut excludat̄ notitia
ꝛ viſio ꝯpꝛehenſionis: que intellectui creato eſt
impoſſibilis. vt pꝫ ſabbato quarte dn̄ice. q̊ modo
ut plurimū exponūtur oēs auctoꝛitates. Ad

rōnes autē tuas dico. Ad primā ꝙ in uiſiōe qua
deus videt̄ per eſſentiā non oppoꝛtet ꝙ intelle
ctus noſter ꝛ diuina eſſentia fiant vnū ſimplicit̄
ſed ſolum q̄tum pertinet ad actuꝫ intelligendi.
Et licet diuina eſſentia ꝛ intellect⁹ maxime di-
ſtent ſecundū eſſentiā: tamen quia ipſa eſt pur⁹
actus ꝛ maxime intelligibilis: nō inconuenit ꝙ
ipſa ſit quaſi foꝛma intellect⁹ creati. Unaqueq̄ꝫ
eniꝫ res eſt intelligibilis ſecūdum illud quod eſt
in actu: ꝛ non ſecundū illud quod eſt in potētia.
vt patet. ix°. methaphiſice. Et hec eſt ratio oſten
ſiua huiuſ. q̄m omnē ſpēm intelligibilē oppoꝛtet
a materia ꝛ omnib⁹ conditōibus abſtrahere. vt
patet. 3° de aīa. Cum autē eſſentia diuina ſit pu-
riſſimus actus vt dictum eſt: poterit eſſe foꝛma
qua intellectus intelligit. et hec erit viſio beati-
ficans. quare ꝛc̄. Ad aliaꝫ dicitur vno mō ꝙ
infinitū ſecūdum quātitatem eſt ignotū. et de h̄
loquit̄ phus: nō autem de infinito virtutis. Et ſi
dicitur quomodocūq̄ꝫ accipiat̄: finiti ad infinitū
nulla eſt ꝓpoꝛtio. Dico ꝙ ſi ꝓpoꝛtio accipiatur
pꝛo habitudine vnius quātitatis ad alterā ſecū
dum ꝙ duplum triplū ꝛ equale ſunt ſpecies pꝛo
poꝛtionis: tunc ꝓpoſitio illa habet veritatē. Sꝫ
ſi pꝛopoꝛtio pꝛo q̄libet habitudine inter aliqua
exiſtente accipiat̄: ſicut ꝓpꝛie extenditur nomē
ꝓpoꝛtionis. ſicut dicimus materiā eſſe debere
pꝛopoꝛtionatā foꝛme. ideſt habere debitā habi-
tudinem ad foꝛmā: tunc nihil incōuenit finitum
eſſe pꝛopoꝛtionatū infinito: quo mō creatura ꝓ
poꝛtionatur deo. i. habitudinē habet ad deum:
ſicut effectus ad cauſam: aut potentia ad actuꝫ.
et ſic itellectus noſter eſt pꝛopoꝛtiōatus ad uidē
dum deum per eſſentiā. Ad aliam dico ꝙ nō
oppoꝛtet ꝙ aliquid recipiatur ſm̄ omnē moduꝫ
recipientis: ſed ſecūduꝫ quē recipiens eſt capax
vel diſponit̄ ad capacitatē: ſicut eſt in pꝛopoſito
Ad alterā rōnem dico ꝙ medium eſt triplex
videndi aliquid. ſ. mediū ſub quo. mediuꝫ quo. ꝛ
mediū in quo. Mediū ſub quo eſt quoddam
generale lumē non determinās viſum ad aliqḋ
ſpēale obiectū. Et ſic cū viſio ſit duplex. ſ. mate-
rialis ꝛ ſpiritualis: mediū erit duplex. ſ. materia
le ꝛ ſpirituale. Materiale eſt lumē de quo Ari-
ſtoteles 2° de anima. Lumē potentia coloꝛes fa
cit actu coloꝛes. i. actu viſibiles. Spirituale eſt
lumen intellectus agentis. de quo phus 3° de a
nima dicit ꝙ alius eſt intellectus qui dicit̄ oīa
facere. ꝛ hic eſt intellectus agens. alius omnia
fieri. ꝛ hic eſt intellectus poſſibilis. Secundū
medium dicitur quo ꝛ hoc modo ſpēs intelligi
bilis eſt mediū intelligēdi. vt patet 3° de anima.
et in lib° de ſenſu ꝛ ſenſato. Tertiū mediū eſt
in quo. ſicut ſpeculū eſt mediū videndi figuram
meā: ꝛ videndo imagineꝫ ducimur in notitiam
imaginati: quo mō effectus ducūt in cognitiōeꝫ
ſue cauſe. Ex quibuſ patet ꝙ diuina eſſentia nō
eſt viſibilis per ſpēm aliquā ſui: cum ipſa ſit ma
xime abſtracta. nec ſpēſ tal̄ poſſet repiri ſufficiēſ
cum creatum quid eſſet. Item nec tertio mō: q2

per ſpecies relucentes in diuina eēntia nō ducit
intellectus in notitiam eius perfectã: ſʒ cōfuſam
qđ nō requirit ad perfectã uiſionem. Relinquit
ğ q ſolũ hoc erit primo mō. qꝛ lum̃ glorie eleua
bit intellectũ ad diſpōem talis uiſiōis. quo mō i
telligit illud Jo. Uidebim⁹ euʒ ſicuti eſt. i. inquã
tũ erit poſſibile ꝛ debitũ viſioni beatifice. Ex q̃
pʒ q ſi res viſibilis mãlis videt mediãte medio
ſpẽi: h̃ ē qꝛ propter eius mãlitatẽ ñ pōt ſenſui cō
iungi qui ſpũaliter recipit rẽ viſibilẽ. deus autẽ
cũ ſit imãlis: poterit per eſſentiã ſuaʒ intellectui
creato ↄiungi. ꝛ hec uiſio dr̃ imediata: quã Pau
lus facie ad faciẽ vocat. Et ſi lumen glie ↄcur-
rat: h̃ proprie nō ē tanq̃ mediũ qđ requirat iter
viſũ ꝛ rẽ viſã: ſed tanq̃ ↄferens ṽtutẽ uidenti ꝛ
intelligenti. Ad aliud dico q ſic eleuat p lumen
glie: ita cognoſcit quid eſt. Aliter dr̃ q illa ꝓpō
hʒ ṽitatẽ qñ id qđ videt per eſſentiã: videt ſcđʒ
oēm modũ cogniti: ſed ñ ē: ſed ſufficit tm̃ quãtuʒ
expedit ad btitudinẽ. Ad vltimũ negat ſimilitu
do. Aliter dr̃ q duplex ē diſtantia. vna ſm ↄue
nientiã in nã. ꝛ h̃ mō magis diſtat de⁹ ab intelle
ctu creato q̃ intelligibile creatuʒ a ſenſu. Alio
mō ſm ꝓportiōʒ ꝛ btitudinẽ: ꝛ tunc ecōuerſo: qꝛ
ſenſus nō ē ꝓportionat⁹ ad cognoſcẽdũ qđcũq̃
imãle: qđ tñ ↄuenit intellectui. q̃r ꝛc̃. Amore di
iſta ſufficiant. deſatigor. n. ñ paꝝ aia cara. Cōtē
tor ingt: ſed alia ꝓſequere. Q̃tũ ad quintum
punctũ dico ſm btm̃ Tho. in. iiij. diſ. xlix. ʒ alit̃
rñdeat in p⁴ pte. q. xij. ar. iiij. q nullus intellect⁹
creat⁹ pōt videre aut intelligẽ deũ ex ſuis puriſ
nãlibus ſm eſſentiã ſuã. Et rō ē. qm̃ p nãlia dōs
perueniri ñ pōt ad id qđ in p̃miũ beatificuʒ dat
ſed viſio dei per eſſentiã datur in premiũ beati
ficũ. ğ ad ipſũ perueniri nō pōt per nãlia dona:
ↄña nota cũ maiori. minor pʒ. Jo. xvij. Hec ē ui
ta eterna ut cognoſcant te ꝛ quẽ miſiſti Jeſum
xp̃m. ꝛ Jo. xiiij. Si quis diligit me: diliget a pr̃e
meo: ꝛ ego manifeſtabo ei meipſũ. ğ ꝛc̃. Itẽ nã
cũ grã fortior eſt q̃ nã ſolũ. ſed ſci in lymbo exñ
tes q̃uis grãm hẽrent: deũ tñ ñ videbant p eēn
tiã. vt pʒ Job. v. c. Quale gaudiũ ē mihi qui in
tenebris ſedeo ꝛ lumen celi ñ video. ğ a fortiori
nec ex puris nãlibus deũ quis videre pōt ſʒ eſ
ſentiã. Sed ſi dicis iſta ipoſſibilitas eſt ne ex p-
te dei: aut ex parte intellect⁹ creati: Dicit p̃dcũſ
doctor q h̃ ipedimentũ ñ eſt ex defectu dĩne eſ
ſentie: quaſi ipſa ñ ſit de ſe intelligibilis in actu:
ſed ē ex pte intellect⁹ creati: cuius facultas det
minata eſt ad ens creatũ. Nec valet ſi dicat q
ibi eſt pñs diuina eſſentia ꝛ intellect⁹: qꝛ ʒ ipſa
ſit pñs: tñ nō eſt ſic pñs vt ſit tanq̃ forma intelli
gibilis cuilibet intellectui: ſed tm̃ intellectui ſuf
ficienter diſpoſito: qđ nō pōt fieri p vires nãles
qm̃ diuina claritas. ſ. eſſentie diuine oēʒ pfectō
nẽ ꝛ vim creatã excedit: ꝛ p ↄñs requirit q ſup-
nãlr eleuet ad deũ videndũ p eſſentiaʒ: qđ fit p
lumen glorie. Nota tñ q aliter hic defect⁹ i an-
gelo ꝛ hoĩe reperit ſm ſua nãlia dona. nã in itel
lectu angeli ñ reperit aliquis defect⁹ ſm rōnes

ſui gñis: ſed per cōparationẽ ad intellectũ qui ē
ex genus ſuũ. ſ. ad diuinũ. nã intellectus angeli
cus oēʒ perfectōʒ hʒ que requirit ad intellectũ
creatũ. intellectus āt increatus eſt ex gen⁹ ſuũ:
ſed intellect⁹ hũanus defectũ patit ēt ſm rōneʒ
ſui generis: qꝛ in eo eſt lux intelligilis obũbra-
ta. ꝛ iō ñ ſolũ per cōparationẽ ad excellentiã di
ne eſſentie: ſed ēt per d̃fectũ ſui luminis ad deũ
videndũ p eſſentiã ex puris nãlibus ſuis pueni
re nō pōt. Et ſi dicis. nunqđ eſt angelo ↄnale vt
intelligat deũ per ſimilitudinẽ eius in ipſo ange
lo refulgentẽ: Dico q ſic. Uñ Dionyſius q̃rto đ
diuinis noĩbus ſic ait. Angelus eſt ſpeculũ pur
clariſſimũ ſuſcipiens totã ſi fas eſt dicere pulchri
tudinẽ dei. hec ille. Sed tñ cognoſcere deũ p ali
quã ſimilitudinẽ creatã ñ eſt cognoſcẽ deũ p eſ-
ſentiã: cũ nulla ſimilitudo creata ſit ad h̃ ſufficiẽſ
q̃r ꝛc̃. Et iſta ſufficiant quantũ ad iſtũ punctuʒ.
Q̃tũ ad ſextũ punctũ dico plurib⁹ modis di
cendi ommiſſis q uidentes deũ per eſſentiã: ide
as ꝛ relucentia in diuina eſſentia una ſimul viſi
one cernũt. Ubi nōndũ ſm btm̃ Tho. pte p⁴. q.
xij. ar. x. q iō noſ ñ poſſum⁹ ſic multa intelligẽ. i.
ſimul ꝛ vnō actu: qꝛ multa p diuerſas ſpẽs intel
ligim⁹. diuerſis āt ſpẽb⁹ ñ pōt intellectus vn⁹ ſi
mul in actu informari ad intelligendũ p eas: ſic
nec vnũ corp⁹ pōt ſimul diuerſis figurari figuri
vñ ↄuenit q q̃ multa una ſpẽ pñt intelligi ſimt
intelligunt: ſic diuerſe ptes alic⁹ toti⁹ ſi ſingle
ꝓprijs ſpẽb⁹ intelligant: ſucceſſiue intelligũt ꝛ ñ
ſimul. Sʒ cũ illa q̃ in eēntia dĩna videt ñ ſingla
p ſingulas ſpẽs: ſʒ oĩa p vnã eēntiã vident. iō ſiſ
ꝛ ñ ſucceſſiue videt. Ex qb⁹ pʒ q̃lr itelligat illud
phi 2ᵒ topicoꝝ. Cōuenit multa ſcire: itelligẽ aũt
vnũ. Sēſus. n. tal ē. unũ intelligim⁹ inq̃ntũ una
ſpẽ itelligim⁹: ſʒ multa vna ſpẽ itellecta ſil itelli
gunt: ſic in ſpẽ hoĩs itelligim⁹ aĩal ꝛ rōale: ꝛ i ſpẽ
dom⁹ pietẽ ꝛ tectũ. Uñ correlarie ſeqt q angeli
q̃ntũ ad cognitōʒ nãlẽ q̃ res p diuerſas ſpẽs illiſ
inditas cognoſcũt: id ñ ſil: ſʒ ſucceſſiue fiet. ꝛ ſic
mouet ſm itelligẽtiã p tp̃s: ſʒ inq̃ntũ illas i ṽbo
videt: ſil ipſas cernũt: ꝛ ñ ſucceſſiue h̃ ſcđs p̃di
ctus doctor. Et ſic pʒ ſext⁹ pũct⁹: ʒ multa dicen
da ſe offerãt. Q̃tũ ad ſeptimũ pũctũ vide fe-
ria quinta p̃me dñice: ꝛ feria ſexta q̃rte dñice: i-
bi ſatis clare dictũ ē. Et breuit dico ad pñs q i
hac pñti vita null⁹ pōt deo tã grat⁹ repiri q deũ
potuerit p eſſentiã videẽ: q̃uis miraculoſe ꝛ ſup
nãm. De Moyſe ꝛ Paulo dicam⁹ deũ ſic egiſſe
vt deũ p eſſentiã viderint. Uñ btũs Tho. i. iiij.
di. xlix. ſic ait. Cōtingit aliqñ dĩna ṽtute q aliq̃
res in aliqđ miraculoſe ꝓducit: in qđ nullo mō
p aliq̃s diſpōnes ſibi iherẽtes pōt. vt q ṽgo pa
riat: q ignis in aq̃ cōburat: ꝛ ſil̃ia. Silr̃ miracu
loſe fieri ↄtingit q aliqs intellect⁹ creat⁹ ñ hñs
niſi diſpoſitōes vnitas diuinã eſſentiã ad viden
dã eleuet. ſic Aug. ſup Geñ. ad lrãm. ꝛ i li⁰ de vi-
dẽdo deũ: ſenſiſſe videt de Moyſe q fuit magr̃ iu
deoꝝ: ꝛ de Paulo q fuit magr̃ ꝛ doctor gentiũ.
Nec tñ ſimplr̃ dci ſunt btĩ: ſed tm̃ ſʒ quid inq̃ntũ

[...] beatoꝝ cōicauerũt. ꝛ poſſum⁹ exẽplificat
de corporibus. Pōt. n. aliqđ corp⁹ in ſtatu q̃ntitatiſ
exñs miraculoſe de actu leuitatis ꝛ ipaſſibilita
tis pticipare. Sicut de Abachuc legit Dañ. vlt.
Et de trib⁹ pueris in fornace ab igne miracl̃oſe
ↄſeruatis. Dañ. iij. Nec tñ eoꝝ corpa erãt glosa.
Ea. n. que miraculoſe fiũt nō dicuntur poſſibilia
ſm nãm in qua fiũt: ſed ſm virtutẽ faciẽtis tm̃.
Nō. n. ꝓprie dicim⁹ q cecus poſſit fieri videns:
ſed q de⁹ cecũ facere videnteʒ pōt. Et ſilr̃ dico
q nulla creatura in ſtatu vie exñs pōt deum p
eſſentiã videre: ſed hoc pōt facere deuſ. Et hui⁹
due ſunt bone rōnes. Prĩa rō eſt. qꝛ modus co
gnitōis ↄſequit modũ nature. Aĩa āt in vita hac
mortali hʒ eſſe vnitũ materie corpali: vt dictuʒ
eſt in p̃ma ↄſideratōe h⁹ ſermōiſ. Ergo oʒ q mo
dus cognitōis eius inſequat entia in mã exñtia.
Unde nãliter nō cognoſcit niſi ea q̃ formã hñt in
mã. vel que p alias formas exñteſ in mã cogno
ſci pñt: quo mō cognoſcit deus vt p̃mus motor.
viij. phiſicoꝝ. Deus aũt ñ ſic hʒ formã in mã ſue
eſſentie repñtatiuã. Et ſi p ſpẽs ꝛ aliaꝝ reꝝ ſili-
tudines cognoſcit: talis ꝓfecto cognitio nō eſt p
eſſentiã: vt etiã ꝓbat btũs Tho. pte p⁴. q. xij. ar
ij. q̃re ꝛc̃. Scđa rō eſt. qꝛ videre deũ p eſſentiã
ponit ṽa btitudo aĩe rōnalis ꝛ felicitas. ğ opʒ q
aĩa illi obiecto p aliquã diſpōem ſibi inherenteʒ
iungat. que diſpō lum̃ glẽ eſt: qđ nō hẽtur i vita
Nã hō in ſtatu vie exñs p om̃es diſpōnes q̃s hʒ
nō pōt in aliqđ ãpli⁹ niſi q p ſpẽs a ſenſu abſtra
ctas intelligat. Fãtaſmata. n. ſunt in itellectu: ſi
cut ſenſibile in ſenſu. 3ᵒ de aĩa. De⁹ aũt nō hʒ ſpẽʒ
ꝛc̃. iō ↄcl̃o nr̃a ṽa. Et ſi aliq̃s ſcōs legam⁹ deũ in
hac vita vidiſſe: intellige p ſilitudinẽ aliq̃ȝ crea
tã: q̃ ñ eſt viſio dei p eſſentiã. vt dictũ ē. O Jſa.
c. vi. qđ ais: Uidi ingt dñm ſedentẽ ſup ſoliũ ex-
celſuʒ ꝛ eleuatũ: ꝛ plena erat oĩſ terra maieſtate
ei⁹. vide ibi. O p̃rĩarca Jacob qđ ais: Uidi deũ
facie ad faciẽ: ꝛ ſalua fcã eſt aĩa mea. Et ſilr̃ a
lios adducere potes. quoꝝ oĩum viſio de corpa
li ſpẽ in qua appet de⁹ vel etiã angelus loco dei
vel de viſiõe ſpũali qua ſcōꝝ mẽtes etiaʒ in via
a vitiis purgate deũ ↄtemplant: vel de viſione
imaginaria intelligit: qđ non eſt videre deum p
eſſentiã. q̃re ꝛc̃. Et ſic pʒ ſa ṽitas h⁹ ſe ↄcl̃onis.
Sit benedictus deus ꝛ eius glĩoſa mr̃. Amen.
Q̃tũ ad tertiũ ṽi. ſeptẽ pũcta ingramus. vʒ.
Prim⁹ punct⁹ eſt. vtꝝ in corporib⁹ glĩoſis ſint
ponẽde dotẽſ. 2ᵒ eſt. an dos quã aĩa dat xp̃o Je
ſu ſpōſo ſuo ſit idẽ qđ btitudo. 3ᵒ punct⁹ eſt. an
xp̃s ingrediẽſ celũ ſuo eterno pr̃i aliquã dederit
dotẽ. 4ᵒ punct⁹ eſt. an angeli ſũme trinitati dẽt
aliquã dotẽ. 5ᵒ punct⁹. vtꝝ tres tm̃ ſint aĩe do
tes. 6ᵒ pũctus ē. vtꝝ ſint quattuor tm̃ corpum
btōꝝ dotes. 7ᵒ eſt. q̃ta eſt delectatio btōꝛuʒ i
celo empyreo. Q̃tũ ad p̃mũ dico q dos btōꝝ
ad ſilitudinẽ dotis mr̃imonij corpal̃ accipit. Uñ
doſ i mr̃imonio dat duplici reſpectu. ſ. i ornatũ ꝛ
i remediũ oneriſ mr̃imonij. Uñ dos ſic a dñis iu
riſtĩſ diffinit. Dos eſt q̃ dat viro a muliere ꝓ onẽ

qđ de mr̃imonio ſuſtinet: que tãdiu durat ſicut
ꝛ mr̃imoniũ: eoq̃ȝ ſoluto ſoluit: qꝛ ſine eo eẽ non
pōt. ff. de iure dotiuʒ. l. iij. Et dicit btũs Tho. in
iiij. di. xlviij. q ſolatiũ ꝛ ornamentũ mr̃imonij ē
ꝓprium dotis: ꝛ ↄuenit illi p ſe: ſed p accidenſ ei
ↄuenit remouere onus mr̃imonij. ꝛ dat exẽpluʒ
de grã dei. Grã. n. dicit ipſe p̃mor per ſe habʒ fa
cere iuſtũ: ſed p accidẽs ei ↄuenit q đ ipſo iuſtũ
faciat. Ex qbus due ↄcl̃oneſ eliguntᷓ. vʒ. Prĩa
ↄcl̃o eſt. q dos beatoꝝ cōuenit cuʒ dote matri-
monij q̃tum ad ea que conueniunt doti per ſe.
Scđa ↄcl̃o eſt. q dos beatorũ non conuenit
cum dote mr̃imonij q̃tum ad ea que doti cōue
niunt per accidẽs. Prima ↄcl̃o ſatis clara eſt
qm̃ ſicut mulier qñ ducit in domũ ſponſi datur
ſponſo dos: q̃ eſt mr̃imonij ornamentuʒ ꝛ decor
ſic in ſpũali matrimonio quãdo aĩa traducitur i
ſponſi ſui domũ. ſ. Jeſu xp̃i datur ſibi dos vt or-
namentũ ſit ꝛ decor matrimonij ſpũalis. Jn hoc
tamẽ differũt: qm̃ dos matrimonij corporaliſ eſt
de boniſ exteriorib⁹. dos autẽ matrimonij ſpũa
lis eſt de bonis interiorib⁹. ps. Oĩs glĩa ei⁹ filie
regis ab intuſ ꝛc̃. Unde dos ſpũalis ſic deſcribi
pōt. Dos ſpũalis eſt ꝑpetu⁹ aĩe ꝛ corpis ornatuſ
uite ſufficiens: i eterna btitudine iugit̃ pſeuerãs
quã ponit etiã btũs Tho. vt ſ̃. Sʒ ↄtra ingeſ pr̃
Ambroſi. Nã dos in mr̃imonio corporali datur
a muliere: vl̃ ab aliquo loco ei⁹ ſponſo ſuo. ſʒ qđ
dare nos xp̃o ſponſo nr̃o poſſum⁹. imo ꝛ ipſe ſpō
ſam accipit ꝛ dotat. Jſa. lxj. Induit me veſtimẽtĩ
ſalutis q̃ſi ſponſaʒ ornatã monilib⁹ ſuis. An ipm
dicem⁹ raptorẽ ꝛ aĩe violatorẽ vt opporteat ei
aſſignare dotẽ: Abſit hoc aĩa mea a ſponſo tuo.
Non. n. ſpōſam accipit niſi ↄſentientẽ. non qdeʒ
in inhoneſtiſſimo ꝛ turpi actu: ſed i miſ̃icordia ꝛ
glĩa. Nã ꝛ ſm canones nō dr̃ raptor qñ ei puella
ↄſentit. ex̃ de rap. c. pen. cuʒ glo. vbi ponit glo:
caſum in terminis ſic dicẽs. Quidã miles uolẽs
ↄtrahere cuʒ puella quadaʒ. parenteſ eã illi dar̃
nolebant: tandẽ de ↄſenſu puelle eã rapuit: ꝛ cũ
ea ↄtraxit ꝛ carnalr̃ eam cognouit: que poſtea
monaſteriũ intrauit. miles tanq̃ ſuã vxoreʒ pe-
tit: que ſine licẽtia ſui poſt carnalẽ copulã itrare
monaſteriũ nō potuit. dicebat virgo q nō tene
batur ei tanq̃ viro adherere: qꝛ eã rapuerat: et
raptor cum rapta ↄtrahere non pōt. Ad h̃ rñdet
papa q nō fuit rapt⁹ cũ ipſa ↄſenſerit. ꝛ poſt ma
trimoniũ ↄtractũ ꝛ ↄſũmatuʒ religioneʒ intrare
nō potuit viro inuito: licet rapta fuerit. quare ſi
hoc cōſtiterit debet ei reſtitui. hec glo. ibi ad lit-
teram. Quare ad ꝓpoſitum non te aĩa mea ſpō
ſus dulciſſim⁹ xp̃us vnq̃ rapiet ſi non conſenſe
ris. ſed ſi conſentis te libenter accipiet in vxorẽ
Oſee. ij. Deſponſaui te mihi in fide: deſponſaui
te in miſericordia ꝛ miſerationib⁹: deſponſaui te
mihi in ſempiternuʒ ꝛc̃. Propterea anima nota
q licet hoc ſit verum de cōi iure: q dos a ſpōſa:
vel ab aliquo eius nomine ſponſo det: quãdoq̃ȝ
tñ conuenit ecōuerſo. ꝛ hoc p maxime qñ grãdis
eſt amor ſponſi ad ſponſam: ꝛ ſponſa pauper ſit.

ut ſponſus illā dotat:quā dicit a ſpōſo accepiſſe
et cōtentat de dote. ſic et in propoſito ex grandi
amore ſponſi ad ſponſam fidelē dat dos a xpo:
et cōcetat cū ad ei⁹ honorē et gloriā cedat. Apoc.
xix. c. Gaudeam⁹ et exultem⁹ et dem⁹ gloriā ei:q̄-
niā venerunt nuptie agni: et uxor ei⁹ pparauit ſe
et datū eſt illi ut cooperiat ſe biſſino ſplendente et
candido. Biſſinū.n. iuſtificationes ſunt ſcōꝝ. h
ibi. qr ꝛc. Et ſic pꝫ p⁹ nr̄a ꝯclo. Scḋo breuit
pꝫ: qm̄ in felici gloria et ſpūali mr̄imonio nō ſunt
aliq̄ onera. et p ꝯn̄s dos btis n̄ dat in ſubleuamē
tū oneris mr̄imonij. Apoc. xxi. Abſterget deus
oēm lacrymā ab oculis eoꝝ: et mors n̄ erit vlt:
neq; luctus:neq; clamor: neq; dolor erit vltra q̄
p̄ma abierunt. et dixit q ſedebat in trono. ecce
noua facio oīa. qr iſta ſufficiant pro p̄mo pūcto.

Q̄tū ad ſm dico ſm btm̄ Tho. vbi. ſ. q de h
duplex eſt opinio. Quidā.n. aiunt q dos et bti-
tudo n̄ realiter:ſed rōe tm̄ differant. nā dos īſpi
cit ſpūale mr̄imoniū: qḋ eſt inter xp̄m et aīam: n̄
aūt btitudo. Sed ꝯ dicit p̄dict⁹ doctō. btitudo.n.
in optia hoīs opatione ꝯſiſtit: q̄ iungit aīam ſuo
vltio fini:nō aūt dos. qm̄ dos eſt hītus uł diſpoſi
tio ł alia queuis q̄litas q ordinat ad hmōi pfcāꝫ
opatōꝫ: ita q dos poti⁹ ad btitudinē ordinet q̄
ſit btitudo ſcḋ ꝑ̄s. Sed ꝯ inges. nā viſio dei cla
ra: eſt aīe btitudo: vt ex p̄cedenti ꝟitate appet.
ſed viſio eſt vna dos aīe: vt videbit ēt ifra. g ꝛc.
Dico q viſio duplr̄ ꝯſiderat. Uno mō p ipſo a-
ctu viſionis: et ſic n̄ eſt dos:ſed ipſa btitudo. Alio
mō pro hītu a q̄ talis opatio elicit. i. p ipſa glie q̄
litate q̄ aīa diuinit⁹ illuſtrat ad deū clare vidē-
dū: et ſic eſt dos et p̄ncipiū btitudis: nō aūt ipa bti
tudo. Silr̄ eſſet rn̄dendū de fruitione: q̄ p actu
accepta eſt ipa btitudo:ſꝫ pro hītu. i. p diuīa cha
ritate q̄ eleuat ad deū toto corde diligendū: ſic
eſt aīe dos. qr ꝛc. Q̄tū ad tertiū dico ſm eū
dē q xp̄o n̄ cōpetit hr̄e dotē: n̄ quidē pro ut de⁹
vt manifeſtū eſt: nec ēt ut hō: qm̄ int̄ ſponſum et
ſponſā regrit diſtinctio pſonaꝝ. ſed xp̄i hoīs et
xp̄i dei vna ē pſona. vt pꝫ 3° ſniaꝝ. di. v. g ibi nō
eſt dos. nō g ꝯueniunt dotes xp̄o ſub rōe dotis.
tm̄ q̄ dotes dicunt ei excellētiſſime ꝯueniūt. Ex
q̄ appet q hūana nā pp ꝯiunctōꝫ ad diuā n̄ pōt
dici ſponſa dei: cū n̄ ſit ibi pſonaꝝ diſtinctio q̄ ḋ
neceſſitate requirit int̄ ſponſū et ſponſā. et ſi quoq;
ſponſa dicat: h eſt pp aliq̄ q̄ ſponſe accidunt. vt
ſicut ſponſa ſuo ſponſo vnit: ſic et hūanitas illa inſe
pabilit̄ eſt vnita diuine pſone. Itē ſicut ſponſa ſpon
ſo inferior eſt: et a ſponſo regit: ſic illa hūanitas ꝟ
bo inferior ē: et a ꝟbo rgit. Et ſic pꝫ q viſio frui
tio et delcātio in xp̄o ſunt in eo pfectiſſime: ſed n̄
ſub rōe dotis: nec hn̄t nom̄ dotis. Q̄tū ad q̄r
tū ſilr̄ dico q angelis pprie n̄ ꝯueniūt dotes:
cū ipſi n̄ hēant rōnē ſponſe. int̄ ſponſū.n. et ſponſā
eſt nāe ꝯformitas. et iō hūana nā dr̄ ſponſa xp̄i: qr
ꝯuenit cū xp̄o in nā aſſumpta: et ſunt eiuſdē ſpēi
angeli aūt nec ſm diuinā nec ſm hūanā nām di-
ci pn̄t ꝯformes in nā. g nec ſponſe dei. et p ꝯn̄s n̄
cōpetit eis rō dotis. nō ſunt g ſponſe dei: ſed ſo-
dales ſponſi. Ita dicit Origenes ſup cantica: v-
bi q̄ttuor pſonas diſtinguit. ſ. ſponſū et ſponſā: a-
doleſcentulas ſponſe: et ſodales ſponſi. pōt tn̄ vt
dicit btūs Tho. eis ēt ꝯuenire dos largo mō et i
proprie: inquantū. ſ. angeli pfecte vniunt deo p
amorē et dilectōꝫ. qr ꝛc. Quantū ad quintū et
ſextū vide in q̄drageſimali de religione edito p
deuotiſſimū dei ſuū ſcm̄ Bernardinū in ſmoni
bus de btitudine de glīa ſubāli et cōſubāli. Co-
pioſiſſime.n. ibi hec mā ventilat: ita q̄ ut nihil
melius vide ibi. Silr̄ et de 3° puncto vide ibidē i
ſmone de glīa accitali in 2° ca° p̄me ptis. qr ꝛc.
Iſta volo ſufficiāt q̄tū ad p̄mā ꝟi. Et ſic pꝫ 2⁹ ꝯ°

De pena damnatoꝝ conclō tertia.

Ecipe tertiā conclōnē. vꝫ. Licet aīe ſꝫ
a grām et glīam poſſint in celo empyreo
exaltari: tn̄ ſi merent: poterunt p diuaꝫ
iuſtitiā in eternū cruciari. vbi tres inquiraꝫ ꝟi.
vꝫ. P⁹ ꝟi. eſt iſta. An aīe poſt corpis ſepationē
habeant determinata loca. 2⁹ ꝟi. ē. vtꝝ aīe poſ
ſint aliquo mō iuuari. 3⁹ ꝟi. eſt. vtꝝ aīe in infer
no patiant ab igne corporeo. Quantū ad pri
mā dico q ſci cōiter dicunt q ſic. Audi Paulū
ij. Cor. xv. Si terrena inquit nr̄a hitatō diſſolua
tur: domū habem⁹ n̄ manufactā ꝯſeruatā in cel'
ppter qḋ et ipſe ad Phil. p. clamat. Cupio diſſol
ui et eſſe cū xp̄o. Ex quo ꝟbo Grego. iiij. dialo-
goꝝ ſic ait. Qui g xp̄m in celo eſſe nō dubitat:
nec Pauli aīam eſſe in celo negat. Et de infer-
no dr̄. Luc. xvi. Mortu⁹ ē diues et ſepultus ē in
inferno. Ubi diligenter nota q q̄uis ſubſtātie
ſpūales ſm ſuū eſſe a corpe nō dependeant: ipa
tn̄ corpalia a deo mediantib⁹ ſpūalib⁹ gubernā
tur. vt Aug. 3° de trini. et Grego. in. iiij. dialo-
goꝝ detminant. et iō int̄ ſubſtantias corpales et
ſpūales p congruentiā quandā quedā ꝯuenien
tia eſt: q̄ talis ē: vt dignioꝝib⁹ ſubſtantijs ſpūali
bus digniora corpora deputent. vn̄ et phī ſm or
dinē corpoꝝ mobiliū ſuſtātiaꝝ ſepataꝝ ordineꝫ
poſuerunt. Quāuis g aīabus poſt mortē n̄ aſſi-
gnent aliqua corpora quoꝝ ipſi ſint forme vł d
terminati motores: determinant tn̄ eis quedaꝫ
corporalia loca ppter congruentiā quandā. vt
ſ. ſm dignitatis gradū in quo ſunt: ſic et loca eis
deputent. vn̄ ſm q magis ad primā ſubām ac-
cedunt: ita et ſuperiora loca deputent. et iō aīas q̄
ſunt in participatione diuinitatis perfecta in ce
lo empyreo eſſe aiunt. et que longe ab hac ipſa p
fectione diſtant in inferno eſſe dicunt ſm magis
et minus. Et ita ſꝫ q aīe ſe in locis deputatis ui
dent: ſic eis gaudiū et meror generat. ps. Leta-
bor et exultabo in te: pſallā nōi tuo altiſſime. qre
ꝛc. Sed dic queſo pr̄ Ambro. quot ſunt iſta lo-
ca aīaꝝ poſt mortē. Scḋo quero. an aīe poſt cō
poris mortē ſtatī euolent ad celū: ł ad infernū.
Tertio q̄ro an poſſint de predictis locis exire.

Dico ad primum q animaꝝ receptacula ſm
eaꝝ ſtatus diuerſos diſtinguuntur. Duplex er-
go eſt ſtatus animaꝝ. Unus eſt ſtatus merendi.
alius accipiendi mercedem meriti uł demeriti.
Status merendi eſt hic in via: vt cōiter tenetur
Status accipiendi meritū eſt poſt corporis vitā
Unde quēadmodū ignis ſua nā ſurſuꝫ tēdit niſi
impediat: ſic aīa exuta a corpore ſua nā īmedia
te celos petit niſi impediat. et hic hētur vn⁹ loc⁹
qui dr̄ celū empyrreū. Si aūt impediat. et h duo
bus modis. aut hoc eſt ppt̄ defectū perſōe: aut
nature. Si perſone. Et hoc duob⁹ modis. aut ta
lis defect⁹ tolli non pōt. et ſic eſt infern⁹ q ē locus
damnatoꝝ ppter culpā eoꝝ mortalē: in q̄ aīa re
perit poſt mortē. Aut tolli pōt et purgari. et tc̄ eſt
purgatoriū in quo detinent ut penā luant. Si aūt
eſt ppter defectū nāe. et hoc duob⁹ modis. aut ē
ī finali retributiōe. aut ſolū ad temp⁹. Si ī finali
et tunc dr̄ limb⁹ pueroꝝ. Si ad tēpus. aut an̄ xp̄i
aduentū: aut poſt. Si āte xp̄i aduētuꝫ. et ſic dice
batur ſm cōiter loquētes limb⁹ patꝝ: in quo ſci
patres ppter hūane nature reatū: q nōdū potrat
expiari detinebātur ne glām cōſequerētur. Si
poſt xp̄i aduētum. et tūc non ampli⁹ aſſignat aīe
talis loc⁹. Ex quo pꝫ q culpe actuali aſſignatur
duplex loc⁹. ſ. ifernus et purgatoriū. Et culpe o
riginali etiā duplex. ſ. limb⁹ ſanctoꝝ patꝝ et lim-
bus pueroꝝ. Unde correlarie ſatis ꝯcludi pōt q
ſunt quinq; loca aīaꝝ poſt hanc uitā. ſ. pdiſus.
infern⁹. purgatoriū. limb⁹ patꝝ. et limb⁹ pueroꝝ.
Nec valet ſi obijcit de pdiſo terreſtri. qm̄ talis
locus nō eſt fact⁹ p finali merito hoīs: ſꝫ poti⁹ ē
loc⁹ viatoris. Silr̄ et aer caliginoſus in q̄ dmōes
hītare dicūtur vſq; ad diē iudicij. In eo.n. n̄ col
locātur p finali merito: ſꝫ magis ad exercitiū no
ſtrū put eoꝝ ꝯpetit officio. Hec in ſnia btīs tho.
in. iiij. di. xlv. Q̄tū ad ſm dico ſm btm̄ Tho.
vt ſ. q ſicut in corpibus g̃uitas vel leuitas repi
tur: q ipſa corpa ſurſū vel deorſuꝫ ferunt: tanq̄
ad eoꝝ ppria loca: q ſunt fines ipſoꝝ. et hoc īme
diate: niſi fuerint īpedita: ut dictū eſt: ita meritū
vel demeritū in ipſis aīab⁹ ſunt due ſpūales cō
ditiones q̄b⁹ aīe ad p̄miū ł penā mediate ferunt
tanq̄ ad fines pprios ſuaꝝ actionū: niſi aliq̄ mō
impediātur. Ex quo ſeqtur q cū locus aīab⁹ de
putet ſm ꝯgruentiā premij vel pene: ſtatim aīe
cū a corporib⁹ abſoluūt: vel ad infernū tendūt: ł
ad celū euolāt: niſi aliquo mō impediantur. q̄ fit
vt opporteat reatū prius purgari anteq̄ euolēt
vt auctes ſcripture canonice manifeſte teſtant:
ſilr̄ et ſanctoꝝ patꝝ documēta. Et ꝯriū tenere
eſt hereticū: vt pꝫ. iiij. dialogoꝝ. et in lib° de eccle
ſiaſticis dogmatib⁹. q̄re ꝛc. Q̄tū ad tertiū di
co ſꝫ eūdē q aīas exire de pdiſo vel de ifierno
pōt intelligi duob⁹ modis. Uno mō ſimplr̄ vt pa
radiſus vel infern⁹ eaꝝ āplius non ſit locus. et ſic
nulla aīa in pdiſo vel in iferno deputata inde
exibit. vt expſſe collr̄ ex ſnia q̄rti ſniaꝝ. di. xlvi.
Alio mō ſꝫ qd. i. ad temp⁹. et tūc aut loq̄ intendi-
mus ſm ordinē nāe: aut ſꝫ ordinē diuine puiden-
tie. Nam ſm Aug. in li. de cura agēda p mortuis
alij ſunt limites humanaꝝ reꝝ: et alia diuinarum
ſigna. Alia ſunt q̄ nālr̄: alia que mirabilr̄ fiunt.
Si loqmur ſm nāe ordinē: ſic a locis eis deputatis
non recedunt. Si ſcḋo mō: nihil phibet aīas a ſu
is receptaculis egreſſas aſpectib⁹ hoīum p̄ſenta
ri. Sicut Aug. vt ſ. de felice martyre narrat. ut
etiā in. iiij. dialogoꝝ Greg. ſcūs oſ̄dit. Hoc tam̄
inter ſcōs et dānatos intereſt: qm̄ ſci cū volūt vi
uentibus pn̄t apparere. Sicut.n. ſci in carne vi-
uentes p donū gratie gratis date accipiunt: vt
ſanitates et ſigna pficiant: que nō niſi diuina vir
tute fiunt: nec a carētibus hoc dono pfici poſſt:
ſic nec incōueniēs eſt vt ex glorie ꝟtute aliqua
ſanctoꝝ aīabus poteſtas detur: p quā viuētib⁹
mirabiliter pn̄t apparere cū uolunt. qḋ damnati
non pn̄t niſi quādo interdū diuina puidentia p-
mittunt. Hanc expreſſe ſniam ꝯ Uigilantiū con
cludit barbatus Hiero⁹ in eplā quā Uigilantio
miſit. in qua multos eiuſdē ꝯfutat errores. et iter
cetera ſic ad lrām ait. De⁹ Abrahā: deus Iſaac:
deus Iacob: non eſt deus mortuoꝝ ſed viuoꝝ.
Si ergo viuunt honeſte iuxta te carcere non in
cludant. Ais enī. vel in ſinu Abrahe: vel in loco
refrigerij et ſubter arā dei aīas apłoꝝ et martyꝝ
ꝯfodiſſe: nec poſſe ſuis tumulis et vbi voluerint
adeſſe p̄ſentes. tu deo leges ponis: tu apłis vin-
cła iniicis: vt vſꝫ ad diē iudicij teneāt i cuſtodia
nec ſint cū dn̄o de q̄b⁹ ſcriptū ē. Sequūt agnū q̄
cūq; ierit. ſi agn⁹ vbiq; eſt. g et hi q cū agno ſūt ubi
q; pn̄tes ſūt: cū diabol⁹ et demōes toto vagēt or
bi et celeitate nimia vbiq; ſint pn̄tes. Martyres
p⁹ effuſionē ſanguis ſub ara exponēt incluſi: et in
de exire nō poterūt ꝛc. Ergo ſupple ridiculū eſt
dicē q aīe defunctoꝝ a ſuis receptacuł nō rece
dāt. Hāc etiā auctēm Hiero. adduc btūs Tho.
in. iiij. di. xlv. Et de h Greg. in. iiij. dialogoꝝ: vt
diximus plura ptractat. q̄re ꝛc. Et ſic pꝫ p⁹ ꝟitas

Q̄tū ad ſam ꝟi. dico q opinio Uigilātij fuit
vt Hiero⁹ ꝯ eū in eplā illi miſſaꝫ oſ̄dit: q nos dū
viuim⁹ poſſum⁹ nobis inuicē ſuffragari. dūꝫ aūt
mortui ſum⁹: nec ſci p nobis q̄cq̄ pn̄t: nec nos p
ipſis. Quā opinionē idē ſcūs doctor elimiat di-
cēs. Dicis in libello tuo q dū viuim⁹ orare mu-
tuo p nobis poſſum⁹: poſtq̄ aūt mortui fuerīꝫ
nulli⁹ ſit p alio exaudiēda orō: p̄ſertiꝫ cū marty-
res vltionē ſui ſanguis obſecrātes impetrar ne-
quiuerūt. Si apłi et martyres in corpibus ꝯſtitu
ti poſſunt orare p ceteris: qn̄ pro ſe adhuc dbēt
eē ſolliciti: q̄tomagis poſt coronas et triūphos.
Unus hō Moyſes ſexcentis millib⁹ armatoꝝ i
petrat a deo veniā. Et Stephan⁹ imitator dn̄i et
p̄mus martyr in xp̄o veniā pſecutorib⁹ depcat.
et poſtq̄ cū xp̄o eſſe ceperūt minus valebūt ꝛc.
Uera igr̄ ſnia eſt aīa mea q nos dū viuimus et
dū corpore morimur nos inuicē iuuare poſſuꝫ
niſi defectus ſit ex parte noſtra. Audi apłm. ij.
Mach. xxij. Sancta g et ſalubris eſt cogitatio p
defunctis exorare vt a peccatis ſoluātur. Audi
et Auguſtinū in libro de cura agenda pro mor-
tuis. Non pua inqt eſt vniuerſe eccleſie que in
hac conſuetudine claret auctoritas: vt p̄cibus ſa
cerdotis q̄ dn̄o deo ad ei⁹ altare fundunt: locuꝫ
ſuū habeat etiā ꝯmendatio mortuoꝝ hic. Que

quidē ɔſuetudo ab apl'is īchoauit: vt dicit Da-
maſcen⁹ in quodā ſmōe de ſuffragijs mortuoꝝ.
Audi ꝟba e⁹. Myſterioꝝ inqt ɔſcij diſcipuli ſal
uatoris ⁊ ſacri apl'i in tremēdiſ ⁊ uiuificiſ myſtijſ
memoriā fieri eoꝝ q fidelr̄ dōmierīt ſācxerīt. h̄ ille
Idē dic̄ Dionyſi⁹ de eccl'iaſtica hierarchia. c. vi.
Et rō q̄re mortui p viuos iuuari pn̄t ē charitas.
Vn̄ bt̄s Tho. vt ſ. ſic ait. Charitas. n. uiui corpiſ
nō finit. i. Cor. xiij. c. Charitas nūq̄ excidit. Silr
⁊ mortui in memorijs hominū viuunt: ⁊ iō īten-
tio viuentiū ad eos dirrigi pōt. q̄re duplici rōe
ſuffragia viuoꝝ mortuis ſic̄ viuis ꝓſunt. primo
ꝓpt̄ charitatis vnionē. 2⁹ ꝓpt̄ viuoꝝ ad eos dir
rectā intentōz. nō tn̄ ſic eis ſuffragia viuoꝝ va-
lere credenda ſunt: vt ſtat⁹ eoꝝ mutet̄ de miſia
in felicitatē ⁊ ecōuerſo: ſed valent ad diminutō
nē pene l' aliqd̄ hmōi qd̄ mōtui ſtatū n̄ tr̄ſmutat
hec ille. Ex quib⁹ ſequit̄ q̄ aīe defunctoꝝ n̄ ſūt
ſimplr̄ in ſtatu vie: ſed quantū ad aliqd tn̄: inq̄n
tū. ſ. eoꝝ ꝓgreſſus ab vltīa retributione retar-
dat̄. ⁊ iō per nulla opa nr̄a iuuari poſſunt: vt tr̄ſ
mutent̄ ad ſtatū felicitatis l' miſerie: q̄uis q̄ntū
ad h̄ q̄ ab vltima retributione detinēt: poſſint
p viuoꝝ orōnes iuuari: q2 quantū ad h̄ ī via ſūt.

Scd̄o ſequit̄ q̄ q̄uis cōicatio ciuiliū operuz
eſſe n̄ poſſit inter viuos ⁊ mortuos: vt ēt dic̄ phſ
p̄ ethi. tn̄ opeꝝ ſpūaliū cōicatio q̄ eſt p charitatē
ad deū cui mortuoꝝ ſpūs viuunt: pōt eſſe inter
eos. q̄ ⁊c̄. Sed ɔ̄ pr̄. Ambroſi: audi Dionyſiū in
ca⁹ ſupius allegato. Si. n. inquit retributiones
recipiat vnuſqſq3 a diuina iuſtitia eoꝝ q̄ in p̄nti
vita bonoꝝ ⁊ maloꝝ pegit: finiunt āt ſm hāc vi
tā ꝓprias opationes q dormiunt: quō per q̄ndā
ſūmus ſacerdos orōnē in alterā requiē tr̄ſfueheret
vltra dignitatē eius: hec ille. Ex q̄ aucte argu-
it̄ ſic. diuina iuſtitia vnicuiq3 tribuit ſm merita
ps. Tu reddes vnicuiq3 ſm opa ſua. Apoc. xiij.
Opa illoꝝ ſequunt̄ illos. g̃ ipoſſibile eſt illos no
ſtris iuuari ſuffragijs. p3 ɔn̄a: q2 tunc diuina iu-
ſtitia deficeret. Itē Apl'us ad Gal. vj. ait. Que
ſeminauerit hō hec ⁊ metet. quō g̃ mortui colli-
gent alioꝝ ſemina: Itē meritoriū induit rōnem
voluntarij. ps. Voluntarie ſacrificabo tibi. quō
g̃ eis ꝓderunt q̄ n̄ ſua: ſed alioꝝ volūtate opāt̄:
His tuis argumentis aīa hanc tene concl'onē:
q̄ nullius opatio alteri valere pōt ad ſtatū gl'ie
ɔſeq̄ndū p modū meriti. Sors. n. glorie ſm mē-
ſurā accipientis reddit̄. ⁊ per ɔn̄s nulli dat̄ vita
eterna ꝓ meritis alteri⁹. Vn̄ hi qui in purgato-
rio ſunt iā ad vitā eternā diſpoſiti ſunt: ⁊ illā per
merita ꝓpria meruerūt: l3 aliq̄ mō ꝓpter ſuorū
pctōꝝ ſatiſfactōz ad illā aſcendē differant. vt di
cit btūs Tho. in. iiij. di. xlv. ⁊ iō quantū ad hanc
retardatōz per viā interceſſionis ⁊ orōnis nulli
dubiū q̄ iuuari mortui a viuiſ pn̄t. Et rō. q2 orō
niſ īpetratio ad dei ſūmā libertatē pertinet. ⁊ iō
orōnis īpetratio ad oīa illa ſe extendē pōt: q̄ ſ h̄-
dunt̄ diuine ordinate ptāti. Sed de h̄ vide ī Pi
ſanella ca⁹ ſuffragiū. ⁊ iō ad tuū argumentū rn̄-
dens dico q̄ intelligit̄ auctas illa de p̄mio vite
eterne: qd̄ per modū meriti p aliū haberi n̄ pōt:
ita q̄ ut ex his q̄ operor pr̄ me⁹ iā defunct⁹ me-
reri vitā eternā poſſit: l3 pr̄ meus adhuc viuat:
⁊ viuat p̄cor in eternū felix: tn̄ per ea q̄ opor poſ
ſū diuinā poſcere bonitatē ut ei pena ſubleuet̄:
aut minuat̄: q̄ n̄ exn̄te tandē euolabit ad vitam.
Btūs ēt Dionyſius illa ꝟba argutiue ponit: vt
p3 ibi. vl' ēt pōt dici q̄ cū mortui in charitate e-
xiſtētes ſint mēbra eccl'ie: ꝓpria opera nr̄a ſua
fiant ꝓpter charitatis unionē ⁊ facientis intētō
nē. Et ſic oſtendū de uoluntario: ⁊ de alijs que
huic nr̄e ɔcl'oni oppugnare vident̄. q̄ ⁊c̄. Sed
qm̄ h̄ mā vtilis eſt aliq̄ p̄ncta videam⁹. Priz⁹
punct⁹ eſt q̄t ſunt ſuffragia qb⁹ aīe defunctoꝝ iu
uari pn̄t. 2⁹ punct⁹ ē. vtꝝ proſint exn̄tib⁹ in īfer
no. 3⁹ ē. vtꝝ exn̄tib⁹ ī p̄ria. Quart⁹ ē. vtꝝ exn̄
tibus in lymbo. Quit⁹ ē. vtꝝ proſint faciētib⁹.

Sext⁹ eſt. vtꝝ magis ꝓſint illi l' illis ꝓ quibuſ
fiunt: l' an oēs equaliter de illis bonis pticipēt.
q2. ps. ait. Particeps ego ſū oīuz timētiū te. Se
ptim⁹ eſt. an ſuffragia q̄ fiunt pro plurib⁹ tantū-
dē ſingulis proſint. Octau⁹ eſt. a quib⁹ fcā ſuf
fragia proſunt. Non⁹ punct⁹ ē. vtꝝ ſolēnitateſ
⁊ funeralia defunctis ꝓſint. Decim⁹ punct⁹ ē.
an indulgentie defūctis ꝓſint. Q̄tū ad p̄mū
dico q̄ oīa opa q̄ ad charitatē pertinent: ⁊ q̄ꝝ i-
tentio faciētis ſe extendē pōt ad illos: illis ꝓſūt
⁊ ualēt. p̄cipue tn̄ int̄ opa oīa tria h̄ ſūt. ſ. orō: miſ
ſa: ⁊ elyna. Ieiuniū āt l3 ſit maxie afflictiuū faci
enti: n̄ tā trāſit l' trāſire ꝓprie pōt ſm inte ntōz faci
entiſ ad alteꝝ: niſi forte extrinſece. ſ. inquātū eſt
ex charitate fcm̄. Dicam⁹ g̃ q̄ q̄ttuor ſūt p̄cipue
opera ſuffragioꝝ. ſ. orō: miſſa: elyna: ⁊ ieiuniū. h̄
ponit̄ in decretis. xiij. q. ij. c. aīe. vbi dr̄. aīe dfun
ctoꝝ ſoluūt̄ q̄ttuor modis: aut oblatiōib⁹ ſacer-
dotū: aut p̄cib⁹ ſcōꝝ q. ſ. ſūt in eccl'ia: aut carorū
elynis: aut ieiunio cognatoꝝ. ⁊ de h̄ ſūt plura ca
p'la ibidē: q̄ cā breuitatis ommitto. Q̄tuz ad
ſ3 videt̄ opinio q̄rūdā fuiſſe q̄ ſic: moti qbuſdā
ſcōꝝ dictis ⁊ exēplis. Audi Aug. in enchiridion
allegatū a magr̄o in. iiij. diſ. xlv. c. i. Quib⁹ inqt
ꝓſunt: l' ad h̄ ꝓſūt vt ſit plena remiſſio: vl' certe
ut tollerabilior ſit ipſa dānatio. h̄ ille. S3 ſolū q
ſunt in inferno ſunt dānati. g̃ exn̄tib⁹ in inferno
ſuffragia ꝓſunt. Itē 2⁹ Machabe. xij. dr̄. Iudaſ
duodeci millia dragmas argenti miſit hieroſo-
limā offerri ibi ꝓ pctis mortuoꝝ. Conſtat āt illoſ
mortalr̄ peccaſſe ɔ̄ legē agentes: ⁊ ſic in morta
li deceſſiſſe. q̄ ⁊c̄. Quid aliud q̄rim⁹. nōne ſc̄us
Machari⁹ caput gentiliſ in heremo adinuenit:
qui ei dixit per ſuas ⁊ alioꝝ orōnes iuuari: ut ēt
refert Damaſcen⁹ in ſmone ſuo. Itē habem⁹ de
Traiano ex^m per Gregorij orōnes a peniſ infer
ni liberato. ſed nunqd ⁊ nunc h̄ fieri pn̄t: aut nō
ſunt āplius ſerui dei: aut eſt abbreuiata manus
dn̄i ut ſaluat̄ neq̄at. q̄ ⁊c̄. O ſtultoꝝ opinio. ni
quid ⁊ diuiti in tormentis gutta denegat̄ aque:
Et in inferno dicimus q̄ nulla eſt redemptio. q̄
modo queſo tolletur pena: niſi prius lauata ſit
culpa: quare cū culpa ɔtinue māeat ī dānatis:
ɔ̄tinue erit eoꝝ pena taxata. ⁊ iō recte ꝓ eis n̄
orat eccleſia. xiij. q. ij. ꝓ obeūtibus. vide textuz
ſup̄ feria quinta cinerū. Ad illud quod dicis de
Auguſtino: dico qd̄ accipit damnationez large.
ſ. pro quacūq3 punitiōe. De machabeis dico qd̄
machabei illi in pugna uidentes ſibi p̄iculuz im-
minere de pctō doluerīt. ⁊ p ɔn̄s nō fuerīt dānati
De capite Macharii dico q̄ nō intelligit̄ q̄ orā
te Machario eoꝝ pena tolleret̄: ſed q2 illi⁹ orōiſ
merito ɔcedebat̄ illiſ vt ſe mutuo ɔſpicerēt. ⁊ ſic
dū eoꝝ affectus implebat̄ quoddā nō dicā veꝝ
ſed fantaſticū gaudiū oriebat̄. ſicut ⁊ demones
cū hoīes peccare faciunt gaudere dicunt̄: q̄uis
in nullo eoꝝ pena minuat̄. Silr ⁊ angeloꝝ gl'a
in nullo minuit̄: q̄uis noſtris maliſ ɔpatiant̄. De
Traiano l3 ſint plures rn̄ſiones: dico tam̄ q̄ alia
ſunt q̄ lege cōi accidūt: ⁊ alia q̄ ex priuilegio ali-
qbus ɔcedunt̄. non ei3 hec trahēda ſunt ꝓ regl'a
gn̄ali. De hac mā vide ſup̄ feria q̄rta cineꝝ ī vl
tima ɔcl'one ſmonis. Quantū ad tertiū dico
q̄ cū ſuffragia ſint iuuamēta quedā: ⁊ iuuamētū
defectū p̄ſupponat: p3 q̄ vbi nullus eſt dfectus
nullū debeat poni iuuamentū. ſcī autē ſūt hmōi
g̃ ⁊c̄. Iniuriā. n. facit martyri q pro martyre orat
ex̄ de cele. miſ. c. cu3 marthe. vide ſup̄ feria q̄nta
cineꝝ. Ad quartū dubiuz dico q̄ aīe pueroꝝ ī
limbo iuuari non pn̄t ꝓpter defectū gr̄e a qua p̄
nati ſunt pctō primi pentiſ. ⁊ iō cum ſint in ſtatu
ampli⁹ acq̄rendi grām nō poſſe: merito iuuari n̄
poſſunt. Quare oīa p̄dicta dubia in ꝟbis paucſ
ɔcludamus: vt coll'r de mente Aug. in enchiri-
dion: ⁊ ponit̄ a magr̄o in. iiij. di. xlv. ar. i. ⁊. iiij. Di
camus g̃ ſic. Mortuoꝝ qdā ſunt baptiçati: qdaz
ꝟo nō. Non baptiçatis eccl'ie ſuffragia nō ꝓſūt:
cū illi nūq̄ fuerint vniti. Baptiçati aūt qdā ſunt
valde boni: vt glorificati. ⁊ iſtiſ non ꝓſunt ſuffra
gia. q2 non hn̄t vnde debeam⁹ illis ɔpati ⁊ miſe
reri. Quidā ſūt valde mali: vt dānati. ⁊ iſtis ſilr̄
nō ꝓſunt: q2 ſic in vita mortali egerunt vt n̄ me
reant̄ adiuuari. Aliqui ſunt mediocriter bōi: vt
purgātes eoꝝ pctā. ⁊ iſti iuuari pn̄t cu3 in gratia
viuant. De pueris aūt in limbo nullā faciūt mē-
tionē q̄tū ad hoc: ſed dicas vt dictū eſt. q̄re ⁊c̄.
vide feria q̄rta cineruz. Iſta eſt cōis ſnīa theolo
goꝝ. Sed dices. ponam⁹ q̄ ſuffragia fiant ꝓ ali
qbus quib⁹ ꝓdeſſe non poſſunt. Dico q̄ ſi certe
ſcimus aliquos tales eē: tunc male facim⁹: cum
ɔ̄ diuinā ordinatōez facim⁹ ⁊ ɔ̄ ſtatutū eccl'ie ſcē
Si aūt ignoram⁹ ⁊ illi ſaluati ſint: tunc qdez illis
ſuffragia nō ꝓſunt: ſed quodāmō obligant̄ orār̄
pro ſuffragāte. Si aūt dānati ſūt orō tua in ſinu
tuo ɔuertet̄. vt ꝓpha ait. q̄re ⁊c̄. Ad q̄ntuz dr̄
ſ3 btūm Tho. vt ſ. q̄ ſuffragia inq̄tū importanr
rōem cuiuſdā recōpenſatōis pene q̄ fit in ſatiſfa-
ctione: ſic faciēti non ꝓſunt: ita q̄ eoꝝ pena non
minuit̄ ſi morirent̄ ⁊ in purgatorio eēnt. Inq̄tū
ꝟo ſunt quedā opa ſcā ex charitate ꝓcedētia: ſic
p modū meriti faciētib⁹ ꝓſunt. Inde Damaſce
nus in quodā ſmōe ait. Queādmodū vnguēto
vel alio oleo ſcō circūlinire volēs infirmū: p̄ ipſe
liniēs pticipat vnctōez: deinde ſic pungit labo-
rantē. Sic ⁊ quicūq3 ꝓ proximi ſalute agoniçat
primū ſibi ꝓdeſt: deinde proximo. Franciſcus de
maronis in lectura ſup caplo firmit̄. ⁊. c. cū mar
the. d̄ cele. miſ. ſic ait. Suffragia ex chāitate fcā
cū opa ſint magne miſericordie facientib⁹ etna-
liter ꝓſunt: ſed recipientib⁹ temporalr̄ tn̄. h̄ ille

Q̄tū ad ſextū btūs Tho. vt ſ. duas opiniōes
ponit. Prima opinio eſt p̄poſitiui q̄ ſuffragia
nō magis ꝓſunt his ꝓ quib⁹ fiunt: ſ3 his q magiſ
diſpoſiti ſunt. Exemplū de cādela que ꝓ diuite
accendit̄: que nō min⁹ alijs ibidez exn̄tib⁹ ꝓdeſt
q̄ꝫ diuiti. ⁊ forte etiā alijs magis ſi hēant oculos
clariores. Et ſi obijceret̄ q̄ in hoc eccl'ie ordina
tio vana eēt: que ſpālr̄ pro aliqbuſ orat. dicebat
q̄ hoc ad fideliū mētes excitādas ad ſuffragia ī
ſtituit: qm̄ ꝓmptiores ſum⁹ ad ſpālia q̄ꝫ cōia: ⁊ fer
uenti⁹ pro ꝓpinquis q̄ꝫ ꝓ extraneis oram⁹. Alij
autē dicunt q̄ magis ualēt his ꝓ quib⁹ fiūt. S3
p̄dictus ſcūs doctor dicit q̄ utraq3 opinio aliqd
ꝟitatis h3. Nā valor ſuffragioꝝ ex duob⁹ pēſari
pōt. Vno mō ex pte charitatiſ que facit omnia
bōa cōia. ⁊ ſm hoc veꝝ eſt q̄ illis magis ꝓficua
ſunt q ſunt magis charitate pleni: q̄uis ꝓ eiſ mi
nime ſpālr̄ fiāt. Alio mō ex pte intētiōis ſuffra
gantis: ⁊ ſic nulli dubiū q̄ magis ꝓſunt his ꝓ q
bus fiūt. ⁊ ꝓprie ipſis valēt ad pene remiſſionē;
⁊ ſm hoc 2ᵃ opinio ꝟior eſt. Ex quo ſequit̄ q̄ ſuf
fragia ex pte charitatis valēt q̄tum ad interio
rem letitiā: inq̄tū. ſ. vnus in charitate exn̄s ɔſo
latur de bonis alteri⁹ q̄tum ad diminutōez pe-
ne. Et ita tanto maiorē letitiā h3 q̄to magis eſt
in charitate. ⁊ q̄tum ad h̄ ſuffragia ſūt ſil'ia lumi
ni mali: vt dictū eſt. ſed inq̄tū ſūt quedā ſatiſfa-
ctiones p intentōez facientis applicate ad hunc
vel ad illū: non ſunt ſil'ia lumini: ſed magis ſolu
tioni cuiuſdā debiti. Et ſm hoc nō eſt neceſſe ut
ſi debitū ꝓ vno ſoluit̄ q̄ ex hoc alioꝝ ſoluat̄ de
bitū. Franciſcus aūt maronis vt ſ. in. iiij. ar⁹ in
mā ſuffragioꝝ dicit ſic: qd̄ aut ſuffragiū fit indif
ferent̄ ꝓ oībus: ſicut orō gn̄aliſ. ⁊ tūc plus ꝓdeſt
meliorib⁹. qm̄ hec ē regula diſtributiue iuſtitie.
vt plus meliori det̄. qd̄ videt̄ ſentire Aug. de cu
ra agēda pro mortuis. Suffragia inqt proſūt ſ3
q̄ vnuſqſq3 meruit in hac vita vt ei ꝓdeſſet. Et
ſic itelligit p̄ma opinio q̄ fuit p̄poſitiui ⁊ ſeq̄ntiū
Aut fit determinate ꝓ aliquo vel aliqb⁹: ⁊ tc̄ in
dubitāter illis magis ꝓdeſt: cū oē meritū alienū
dirrigat̄ ſm intētōez merētis: vt dcm̄ eſt. ſic itel
ligit opinio ſa. Intētio. n. eſt ꝟa circūſtātia in oī
actu meritorio. vt p3 in 2⁹ ſnīaꝝ di. xlv. Ad ſe
ptimū breuit̄ dico qd̄ bōa q̄ fiūt ꝓ cōi pn̄t duplr̄
ɔſiderari. Vno mō vt bonū eccl'ie: vt miſſa: l' ut
bonū ex charitate ꝓueniēſ. ⁊ ſic tn̄ ꝓdeſt ſingul'
acſi ꝓ vnoq̄3 ſingularit̄ fieret. ſupple ſi equalit̄
eēnt diſpoſiti. ſed hoc n̄ ad pene deletōez: ſ3 quo
ad gaudiū interius: vt dictū eſt. quo mō intelli-
gitur tex. de conſe. di. v. non mediocriter orar.
⁊ de hoc in glo. in. c. fraternitatem tuā. ex̄ de ſe-
pulturis. ⁊ in. c. non eſtimemus. xiij. q. ij. cū glo.

Scḋo ↄſiderari pñt vt ſunt bona fcã ꝑ pticularē perſonã: ⁊ ut ſatiſfactiones quedã ꝑ intẽtionē ſatiſfacientis trãſlate in mortuos: cũ intentio ei⁹ ad quē illi placet dirrigi poſſit: manifeſtũ eſt ꝙ valet tñ quantũ eſt intentio ſuffragãtis: ⁊ ſic miſſa tñ valebit illi pro ꝗ fit orõ. ſ. ad pene liberationē tꝑalē: qꝛ forte ñ intendit illã pro oīb⁹: ſꝫ pro vno tñ. Sed dices ponam⁹ ꝙ nunc ego pro plurib⁹ defunctis celebrē: ⁊ intentio mea ſit pro oībus: nũquid tñ valebit illa orõ cõis: acſi pro vnoquoqꝫ diceret̃. Dico ꝗuis ex pte dei h̄ ñ ſit difficile: cũ ita poſſit abſoluere multos ſicut ⁊ unũ tñ ex parte ſuffragantis: cũ ipſa ſuffragia hẽant rõnē ſatiſfactionis: ⁊ ſint finite ꝟtutis: ñ poterũt ita multis ſuffragari: ſicut paucis vł vno tñ. Nã ſi tñ duobus vł tribus vł quattuor prodeſſent ſicut vni: eadē rõne poſſet ⁊ infinitis. ⁊ ſic vno die poſſet purgatoriũ ſpoliari. pꝫ: qꝛ ñ eſt maior rõ ď vno ꝗ̃ de alio. ⁊ per ↄñs ſuffragiũ finitũ valorem haberet infinitũ: qđ eſt incõueniens. Vñ lꝫ miſſa ſit in ſe infinite ꝟtutis: eſt tñ determinati effectus ad quē illud ſacrificiũ ordinat̃. ⁊ per ↄñs ñ oꝫ ꝙ per vnũ ſacrificiũ altaris tota pena eoꝝ ꝗ ſunt in purgatorio expiet̃. ſicut nec vnũ ſacramtũ qđ quis pro ſatiſfactione in ſua vita offert: liberat a tota ſatiſfactione debita ꝓ pctĩs. Unde crebro pro ſatiſfactione vni⁹ pcti plures miſſe a ↄfeſſore iniungunt̃. hec dicit btũs Tho. i. iiij. di. xlv. Et eſt ſnĩa Aug. i li° de cura agenda ꝓ mõtuis. ⁊ bti Gregorij ad Bonifaciũ. ⁊ cõiter ſic tenet̃. ⁊ confirmat̃. nã ſi per vnũ ſacrm ⁊ vnũ ſuffragiũ cõe pro oībus ipenſũ liberarent̃ equalit̃ oēs a penis: vana eſſet eccleſie inſtitutio: ꝗ ſuffragia ſpãlia ordinauit. hic diligent̃ aĩaduertãt qui plures elẏnas pticulariter ſuſcipiunt ꝓ miſſis pticulariter dicendis. apparet. n. ex dictis ꝙ per vnã miſſam cõem ꝓ oībus dictã ñ ſatiſfaciunt pro oībus in purgatorio expectantib⁹. Sed nunqđ poſſum dicē in vna miſſa plures orões ſpãles ⁊ valere? Dicit btũs Tho. ibidē in ꝗdam rñſione ꝙ cũ pro vno miſſa dr̃ nõ eſt incõueniẽs vt orones ꝓ alijs ẽt fiant. Nã alie orões ꝗ ſuperaddunt̃ ñ iõ dicunt̃ vt ſatiſfactio vni⁹ ſacrificij ad alios principalr̃ determinet̃: ſed ut orões fuſe pro ipſis illis ẽt proſint. hec iſte doctor. ꝗre ⁊c. Ad octauũ dubiũ dr̃ ꝙ quattuor ſunt genera viatoꝝ. Quidã ſunt in grã baptiſmali ꝗ nũꝗ̃ mortaliter peccauerunt. Quidã in grã penitentiali: qꝛ poſt lapſũ ſurrexerunt. Quidã ĩ culpa mortali: deleto tñ pctõ originali: cuiuſmõi ſt̃ fideles ſine grã dei. Quidã ſunt in culpa mortali actuali ⁊ originali: ſicut infideles oēs qui ñ ſũt baptiçati. De primis ãt ⁊ ſecundis ſatis ↄſtat ꝙ eoꝝ ſuffragia proſunt: cũ ſint in grã ↄſtituti: ⁊ ꝑ ↄñs eoꝝ opa deo grata. De quartis ẽt pꝫ ꝙ non valent: qꝛ infidelib⁹ nihil eſt mundũ: vt dicit̃ ad Titũ ꝑ° ca. De tertijs. ſ. fidelib⁹ baptiçatis exñtibus in pctõ mortali eſt difficultas: an. ſ. eoꝝ ſuffragia proſint. Et quantũ ad h̄ btũs Tho. in. iiij. di. xlv. ſic diſtinguit: dicens ꝙ ſuffragia ꝗ ꝑ malos fiunt poſſunt duplr̃ ↄſiderari. ſ. ut op⁹ opatũ ⁊ ut opus operans. Si vt opus operatũ: vt nr̃a ſacrã: ⁊ preſertim eucharistia: ſic ipſa ñ ex opere operantis: ſed ex ſeipſis ſiue ex grã dei efficaciã hñt. ⁊ per ↄñs per quoſcũqꝫ miniſtrent̃ valent. Si ãt ↄſiderent̃ ut opus operans: diſtingue iterũ qꝛ ↄſiderant̃ aut ut eſt opus e⁹. ſ. ipſius opantis: ⁊ vt ſic nec ſibi nec alteri eius operatio meritõia eſſe põt: aut ut eſt opus ut pſone cõis: ſicut ē ſacerdos dũ exequias mortuoꝝ facit in eccleſia: ⁊ qꝛ talis actus intelligit̃ fieri noīe vł uice cui⁹ fit vt dicit Dionyſius in. xiij. c. celeſtis hierarchie. inde eſt ꝙ ſuffragia talis ſacerdotis ꝗuis ſit ĩ peccato mortali defunctis proſint. Itē põt ↄſiderari talis operatio vt perſone pticularis inſtrĩalis: ⁊ tunc cũ inſtrm agat in ꝟtute principalis agentis: poſito ꝙ principale agens ſit in ſtatu grẽ: ⁊ perſona inſtrĩalis ſit in pctõ mortali: nihil obſtat ꝙ ſuffragia proderunt ďfunctis. Vñ ſi aliquis ĩ charitate decedens precipiat ſibi ſuffragia fieri vł alius ẽt precipiens illa fieri: proculdubio ďfũcto proderunt: ꝗuis illi per quos fiunt ſint ĩ peccato mortali. exᵐ ut ſi ſuus in pctõ exñs ex precepto ſui dñi charitatē hñtis aliqđ miſericordie opus faciat: pꝫ ꝙ nõ obeſt in h̄ pctm̃ ſerui vt elẏna deo ſit grata. qm̃ ipſe ñ tanqꝫ propria perſoa: ſed vt dñi inſtrm operat̃. Nõ tñ ꝙ magis ꝓdeſſent ſi in charitate fierent: qꝛ tũc opa illa ex duabus partibus meritoria eſſent. Et ſic pꝫ ꝙ peccatoris opus ꝗuis nõ ſit viuũ vt eſt ei⁹: eſt tñ uiuum ut eſt alterius. Iſta eſt ſnĩa ꝑdicti doctoris. require de hoc. ſ. feria quinta cineꝝ in 2ᵃ ↄſideratione prime concionis in 3ᵃ ꝟitate. Sꝫ dices quõ eſt poſſibile pr̃ Ambroſi ꝙ ſacerdos celebrans in pctõ mortali proſit illis pro qꝫbus celebrat. Jo. ix. Scim⁹ qm̃ ďus peccatores ñ exaudit. Dico ꝙ nõ prodeſt ut bonũ perſone: qꝛ ſic e⁹ actus eſt malus: vt dictũ eſt: ſed prodeſt ut bonũ ecclie ⁊c. Quantũ ad punctũ de exequijs mortuoꝝ dico de intentione Aug. de cura agēda pro mortuis ꝙ pompa exequiaꝝ: curatio funeris: ⁊ ↄditio ſepulture magis ſunt viuoꝝ ſolatia ꝗ̃ mortuoꝝ ſubſidia. eadē ꝟba ponit Greg. in. iiij. dialogoꝝ. Notãdũ tñ ꝙ inter errores paganoꝝ hic erat vnus. ſ. ꝙ ſepultura ad h̄ inuēta eſt: vt aīe defunctoꝝ quietē acciperent. Nõ. n. credebant aīam quietē poſſe accipere anqꝫ corpus ſepeliret̃: qđ oīno eſt ridiculũ quoddã. Inđ theologi aiunt ꝙ ſepultura inuenta eſt ⁊ ꝓꝑ viuos ⁊ ꝓꝑ mortuos. ꝓpter viuos quidē ne. ſ. fetore cadauerũ inficeremur: ⁊ tanta turpitudie cõpoꝝ ↄfunderemur. turpiſſimuꝫ. n. eſt hominem mortuũ cernē. Propter mortuos ꝟo: ut. ſ. eorũ memoria in mentib⁹ haberet̃ fideliũ: ⁊ ſic ꝓ illis orarēt ⁊c. Scḋo notandũ ꝙ ſepultura ſecũdũ Goffredũ qñqꝫ accipit̃ pro ipſo officio qđ ꝓ corporib⁹ ſepeliēdis ipendit̃: qđ vendi non põt. ex. de ſymonia. c. nõ ſatis. ⁊. xiij. q. ij. c. ꝑcipienduꝫ. ⁊ i. q. i. dictũ. Non pono textũ ad lr̃aꝫ ꝓpter breuitatē. Qñqꝫ ſepultura dr̃ ipſa terra: que ſic eſt de cimiterio vel fuit ibi aliquis ſepultus ſilr̃ vendi non põt. ff. de rei vendi. que religioſis. Tertio accipit̃ pro ipſa tumba marmorea vel lapidea. ⁊ iſta vendi poteſt ſi in ea nullus ſepultus eſt. alioquin locus factus ē religioſus ⁊ uendi nõ poteſt xiij. q. ij. c. queſta. ⁊. c. poſtqꝫ. Quarto dicit̃ qñqꝫ ipſa terra pura que deputata ē ad uſum ſepulture. ⁊ hec vendi põt. xiij. q. ij. c. aurum. Sꝫ vtrũ aliquid poſſit exigi pro ſepultura: vide in. c. ſua. ⁊. c. ad apoſtolicã. ex. de ſimonia. hec ad preſens dimittamus. Ad propoſitũ ergo nr̃m dico ſic: ꝙ aliud ē loqui de ſepultura: ⁊ aliud de his que ad ornatum ſepulture exhibent̃. Sepultura enim loci ſacri mortuo quidē prodeſt: non ex ipſo opere operato: ſed magis ex ipſo opere operante. Dum. ſ. vel ipſe defunctus vel alius diſponēs in vita in loco ſacro tumulari patrocinio alicuius ſancti eum cõmittit: precibus cuius credendũ ē illum iuuari. Vel etiam patrocinio eoꝝ qui in loco ſacro deſeruiũt: qui pro tumulatis apud eos frequentius ⁊ ſpecialius orant. Illa autē que ad ornatũ fiunt: defunctis quidē proſunt. nõ quidē per ſe: ſed per accidens. dum. ſ. homines inſpicientes ad compaſſiones excitãtur: ⁊ ſic pro illis orant. Vel etiam inquãtum ex ſumptibus ſepulture pauperes fructum accipiũt: uel eccleſia decoratur. Et ſecũdum hoc Sap. iij. ca° ſepultura inter ceteras elemoſynas computat̃. Et ita ſoluuntur omnia argumēta in oppoſitum. Dicit tamen Auguſtin⁹ ꝑmo de ciuitate dei: ꝙ propter fidem reſurrectõis aſtruendam ſepulture inuente ſunt. In hoc enim teſtamur curam corporum defunctorũ habere tanqꝫ ſperantes eoꝝ meliorem vitam. Ex quibus plures concluſiones ſiue potius correlaria colligamus. Primũ correlarium eſt. ꝙ ſumptus funerũ qui a parentibus fiunt: ſi nõ propter iactantiã: ſed vt inde eccleſia ⁊ pauperes ſubleuētur: proſunt defunctis: ſicut ⁊ cetera pietatis opera. Secũdum correlariũ eſt. ꝙ locus ſepulture ſacre defunctis prodeſt: nõ per ſe: ſed meritis ſanctoꝝ ibidem ſepultorũ: aut ſuffragioꝝ que ibi fiunt. Hec eſt ſnĩa Aug. de ciuitate dei libro ꝑmo. Tertiũ correlariũ eſt. ꝙ parentũ pompa defunctis nõ obeſt. ꝗnĩã pater nõ portat iniquitatem filij. Ezech. xviij. Poſſet tam̃ obeſſe: vt ſi quis hoc in vita ordinaret. vtputa ꝙ iuxta corpus vnius martyris poneretur: poſito etiã ꝙ non fieret. Quartũ correlarium ē. ꝙ cerimonie eccleſie rõnabiliter ſũt ab eccleſia inuente. vt ſunt pulſatio campanaꝝ: officioꝝ decantatio: cereoꝝ illumiãtio: aque benedicte aſperſio: ⁊ thurificatio. Silr̃ ⁊ alia que eccleſia facere in talibus diebus cõſueuit. Hec enĩ ſpiritualia deſignat: vt oſtendit Dionyſ⁹ de eccleſiaſtica hierarchia. c. vij. Hec oĩa ſatis clara ſunt inſpiciētibus ⁊ intelligētibus que in precedētibus notata ſunt. ꝗre ⁊c. Quantũ ad vltimũ punctũ ſatis dictuꝫ eſt ſupra feria 2ᵃ dñice de paſſiõe ↄſideratione tertia cõcluſiõeqꝫ vltima. vide ibi. Cuius ſnĩe eſt etiã btũs Tho. in 4° diſ. xlv. Et iſta ſufficiãt pro pñti ꝟitate. Quãtum ad tertiã veritatē nihil aliud ad preſēs dico. Satis eiꝫ in hoc opere dixim⁹. vide in tabula. c. de damnatis. A quoꝝ conſortio liberet nos Jeſus glorioſus qui repleat domũ ↄſcientie noſtre hic odore vnguentorum gratie ſue: vt ipſo ĩ eterna gloria potiamur. Amen.

¶ Feria tertia dominice in ramis palmarum ſermo in ordine quadrageſimus ſecundus.

m

Emoriam fecit

mirabiliũ ſuorũ miſericors ⁊ miſerator dominus. ꝑs. Mira altaque beneficia ſũmã gratitudinē exigũt atqꝫ tanto altiorē ꝗ̃to deus ipſe (qui nobis magna cõtulit) modũ gratitudinis oſtēdit in ſui veri corporis ⁊ ſanguinis cõmunione. Verũ qꝛ taꝫ mirabile ſacramētum nõ creatarũ reꝝ more cogitandũ eſt: vno ſermone enucleari non põt. In his nãqꝫ rebus quas in hoc corpore ↄſtituti quodãmodo cogitamus: non nihil fortaſſe noſtrum valet ingeniũ. Facile eniꝫ corporei corporalia ſentim⁹. qa nihil inter aīantia atqꝫ viuētia inueniri põt: qđ nõ alicui noſtroꝝ ſenſuũ ſubiectũ ſit. Sed cum de cognitiõe diuinitatis que tanto in hoc ſacramēto latet inquirim⁹: prorſus oīs ſpes peritura uidet̃. Quãobrem cautiſſime incedēdũ eſt dum tãte rei pſequimur veſtigia. Eya igitur aīa mea animũ tuũ aureſqꝫ tuas vt ſoles erige: mecũqꝫ ora amantiſſimũ xp̃m glorioſamqꝫ eius genitricē: vt de tanto ac mirabili ſacramēto vtilia quedã in mediũ proferamus. Animaduerte ſaluatoris clementiã: qui vt nos ad ſe traheret ⁊ atqꝫ ex hoībus deos faceret: factus ē homo. Excogita ei⁹ ad nos ardentiſſimã charitatē: qui cũ ĩmortalis eſſet. ⁊ in nullo pati poſſet: ĩ crucis ara pro nr̃a ſalute ſeſe obtulit deo patri. qđ vt ſempiterna memoria tenerem⁹ corpus ſuũ in cibuꝫ et ſanguinē ſuuꝫ in potũ nobis fideliter reliqt. O clementiã admirabilē atqꝫ omni laude decorandam. Primus nãqꝫ homo eſu ligni vetiti de⁹ fieri voluit. deus autē vt hoīem deũ faceret eſt factus homo. Ille paradiſum voluptatis peccato amiſit: iſte autēꝫ ſui regni nos voluit fieri coheredes. Ille nãqꝫ inobediētia mortē incurrit: iſte autē ut nos faceret ĩmortales turpi morte damnari voluit. Quid multis moror? Memoriam fecit mirabiliũ ſuoꝝ. Mirabile certe ē ꝙ corp⁹ dederit: mirabili⁹ ꝙ velatũ accidētibus. Aliud enĩ eſt qđ cernit̃ ⁊ aliud qđ credit̃. Cernit̃ tñmõ panis ⁊ vini ſpēs: ſub qua totus verus xp̃us creditur. Valde mirabile eſt ꝙ corp⁹ dederit ĩ cibũ qui plene reficit: vere nutrit: ſũmeqꝫ impinguat non corpus ſed cor: non ventrē ſed menteꝫ: non carnē ſed aīam. vt Urbanus quart⁹ ait. Non. n. carnes thauroꝝ aut vituloꝝ: vt olim in lege nobis ꝓpoſuit: ſed ſe verũ deũ ſub ſpēbus panis ⁊ ⁊ vini mirabilit̃ occultatuꝫ. Que vt magis eluceſcant tres in hoc ꝑ ſermone ↄſiderationes more ſolito faciam⁹. vꝫ. Primo corporis ⁊ ſanguis

xp̄i in ſacr̄o panis ꝛ vini ſingularē nobilitatem. Secundo corporis ꝛ ſanguinis Chriſti in ſacramento dati ſingularem figurabilitatem. Tertio corporis ꝛ ſanguinis Chriſti mirabilem oſtenſibilitatem.

De nobilitate eucariſtie cōſideratio p̄ma.

Primo corpōis ꝛ ſanguinis xp̄i in ſacramento paniſ ꝛ vini nobiſ dati ſingularē nobilitatē videamus. vbi tres ꝯclōneſ more ſolito faciamus. vꝫ. P ͣ ꝯcl̄o eſt iſta. Inter oia ſacr̄a corporis ꝛ ſanguinis xp̄i ſacr̄m ſup excellit vniuerſa. 2ͣ ꝯcl̄o ē iſta. In ſacr̄o altaris procul dubio verꝫ corpus xp̄i ꝛ ſanguis ꝯtineť. 3ͣ ꝯcl̄o ē iſta. Quis corpus xp̄i ꝛ ſanguis ſit in ſacr̄o velata: nihil tamē icōuenieñs aliquando i forma pueri vel alterius ſpeciei videatur.

Quō ſit nobile ſacr̄m eucariſtie ꝯcl̄o p̄ma.

Accipe p̄mā ꝯclōnē ꝛc̄. ut. ſ. vbi tres inquiram' ṽi. vꝫ. P ͣ ṽi. ē. Quid eſt ſacr̄m. 2ͣ ṽi. eſt. An eucariſtia ſit vnum ſacr̄m vel plura. 3ͣ ṽi. eſt. An eucariſtia ſit nobilius ſacr̄m. Quū ad primā ṽitatē dico ꝙ q̄tuor ſunt ſacr̄i p̄cipales deſcriptiones. Prima eſt Aug. x. de ciui. dei. Sacr̄m iquit eſt inuiſibiľ gr̄e viſibilis forma. quibus ṽbis magr̄ ſn̄iaꝝ in iiij. di. viij. c. nūc quid ſacr̄m ſit. duo addit: dicēs vt eius ſimilitudinē gerat ꝛ cā exiſtat. Forma .n. illa. i. ſp̄es panis ꝛ vini viſibilis ſimilitudineꝫ gerit inuiſibilis gr̄e. i. latentis gr̄e ſub accidentibus illis. Uñ ſicut oculis corporis ñ niſi accidētia panis ꝛ vini m̄alis cernimus: ꝛ ñ ſubām. cuꝫ ēt vniuſcuiuſqꝫ minimi entis ſubā ſit inſenſibiliſ ſed tm̄ intelligibilis. vt tota clamat p̄hia. ſic in h̄ ſacr̄o ſola accidentia cernimus: ꝛ ñ carnis ſubāꝫ ꝛ ſanguinis nec diuinitatē. Scd̄a diffinitio ē ei' dē magr̄i in quarto. diſ. p ͣ. dicentis: ſacr̄m eſt ſacre rei ſignū. Aug. li° de doctrina xp̄iana. ꝛ pōiť de conſe. di. ij. c. ſignū. declarat quid ſit ſignū: dicens. Signū eſt res q̄ preter ſpēm q̄ ingerit ſenſibus aliquid aliud ex ſe in cognitionē faciēs venire. Sicut .n. circulus ante tabernā eſt ſp̄es q̄dā viſibilis vltra ſui cognitionē in notitiā vini d̄uenire faciens: qd̄ tñ vinū tranſeuntibus oio iuiſibile eſt. ſic ſub ſp̄ebus viſibilis panis ꝛ vini ſacr̄alis inuiſibilē xp̄i carnē ꝛ ſanguinē honoramus. Audi cap'ᵐ panis. de cōſe. di. ij. Panis ingt in altari viſitatus. i. cōiſ ante ṽba ſacr̄oꝝ: vbi acceſſit cōſecratō de pane fit caro xp̄i. hec ibi. Audi caᵐ añ benedictionē. ante inquit benedictiōꝫ alia ſp̄es noiať: poſt ꝯſecratōꝫ corpus xp̄i ſignificať. Audi caᵐ nos eni. nos .n. inquit in ſp̄ē paniſ ꝛ vini quā videmus res inuiſibiles. i. carnē ꝛ ſāguinē honoramus ꝛc̄. Tertia diffinitio eſt eiuſdē Aug. dicentis. Sacr̄m eſt illud in quo ſub tegmento reꝝ viſibiliū diuina ṽtus ſecretius ſalutē operať. Et ſm̄ hoc tm̄ ſonat ſacr̄m: ac ſi dicamus ſacr̄m eſt ſacrū ſecretū. Et adeo certe ſecretū vt niſi ſola fide intelligať: vt ſit mediū q̄ddaꝫ magni meriti: cū in eo nullū cadat experimētū: ſicut cantat eccleſia. preſtat fides ſupplementū ſenſuū defectui. Quarta diffinitio eſt Hugonis de ſc̄o victore li° ſuo de ſacr̄is. li°. p̄. p̄te. ix. ca. ij. dicentis. Sacr̄m eſt m̄ale elementū extrinſecuſ oculis ſuppoſitū ex inſtitutione ſignificans: ꝛ ex ſimilitudine rep̄ntans: ꝛ ex ſcificatione aliquā iuiſibilē gr̄am conferens. Et iſta ē cōpleta diffinitio ſacr̄i: vt dicit btūs Tho. Primo dicit ꝙ ē m̄ale elementū foris ſenſibiliter propoſitū. vbi dicit btūs Tho. in. iiij. di. i. ꝙ elementū poniť p̄ quacūqꝫ re ſenſibili: ſiue ſit elementū ſiue elementatū. Uniť āt hoc ṽbo propter dictū Aug. i. q. i. dicentis. accedit ṽbū ad elementū: ꝛ fit ſacr̄m. d̄trahe ṽbū: quid eſt aqua niſi aqua: Ubi nota ꝙ in aliquibus ſacr̄is m̄ale ipſoꝝ eſt ſimplex elementū: vt in baptiſmo aqua. In aliquibus ē elementatū: vt in eucariſtia panis ꝛ vnctione extrema oleū: ꝛ ſic de alijs. Scd̄o dicit. ex inſtitutione ſignificans: qm̄ hoc ſacr̄m in memoriā ſue future paſſionis xp̄s in cena iſtituit. Mat. xxvi. Marci. xiiij. Luc. xxij. de quo in ſeq̄ntib'. Tertio dr̄ aliquid ex ſimilitudine rep̄ntans. Ecce ſimilitudinis rep̄ntatio: qm̄ ſicut xp̄s in myſterio ſue incarnationis accepit carnē n̄ram ad diuiꝫ ſuppoſitū: ſic in myſterio huius ꝯſecratōis eius carnē in ſp̄ualē cibū accipim'. Audi Dionyſiū d̄ angelica hierarchia circa p̄ncipiū. Sumptio inquit diuiniſſime eucariſtie imago ē illius beatifice fruitionis qua quietabimur cū illud p̄pheticū perficieť in nobis. Satiabor cuꝫ apparuerit gloria tua: ſicut dicit gloſa ibidē. Quarto dicit ex ſanctificatōe aliquā inuiſibilē gr̄am ꝯferens ſm̄ quā partē ſacr̄m nihil aliud eſt q̄ꝫ ſacrās mētē. Et ſi bene hec Hugonis diffinitio perſcruteť idē ſonat cū diffinitione magr̄i ꝛ Aug. hic p̄mo loco poſita duobus exceptis. Nā magr̄ ait. Sacramentū eſt inuiſibilis gr̄e viſibilis forma. Et Hugo ait. Sacr̄m eſt m̄ale elementū ocul' ſuppoſitū. i. viſibilis ꝛ ſenſibilis rei forma. i. ſilitudo ex inſtitutōe ſignificans. i. inuiſibilē gr̄am. Magiſter dicit ut imaginē gerať. Et Hugo dicit ex ſimilitudine rep̄ntans: qd̄ idē eſt ꝙ imaginē gerere. ꝛ magr̄ dicit. ꝛ cauſa exiſtat. ꝛ Hugo dicit. ex ſanctificatione inuiſibilē gr̄am cōferens: qd̄ idē eſt. In hoc ḡ differūt dicta eoꝝ: quia Hugo expreſſit cām ſignificationis: ꝛ dicit ꝙ h̄ eſt ex iſtitutione. ꝛ cām efficientie. i. effectus ſacr̄i: ꝛ dicit ꝙ hoc erat ex ſanctificatione. q̄r ꝛc̄. Et ſic pꝫ prima ṽitas. Quū ad ſc̄am ṽi. dico ꝙ xp̄i corpus ꝛ ſanguis ſunt vnū ſacr̄m ꝛ ñ plura. Ubi nō ꝙ eſſe vnū pōt intelligi tribus modis. ſ. vnitate indiuiſibilitatis ſicut punctus ꝛ vnitaſ: que nec actu nec potentia p̄nt eſſe multa. Scd̄o vnitate ꝯtinuabilitatis: ſicut linea pedalis: que ē vna actu: ꝛ m̄lta in potētia. Tertio vnitate integrabilitatis: ſicut domus ē vna per integratōꝫ ſuarū partiū: que actu ꝛ potētia ſūt plures. Similr̄ ſortes vnus ē hō per integratōꝫ ſuaꝝ partiū: ſic q̄ꝫ de alijs. Mō corpus xp̄i ꝛ ſanguis ſunt vnū integritate ꝛ vnitate integratōis. probatur: qm̄ hoc ſacr̄m ex diuīa iſtitutōe ad cibatiōeꝫ ſp̄ualē deputatū eſt: que ſignatur p̄ corporalē cibatōeꝫ Et quia cibatio corporalis duo requirit. ſ. cibuꝫ ꝛ potū: ideo ex diuina inſtitutōe ad cibationem ſp̄ualeꝫ aliquid per modū cibi: ꝛ aliquid p̄ modū potus ordinať. per modū cibi corpus. per modū potus ſanguis xp̄i eſt. Ex q̄bus pꝫ ꝙ qḋ dr̄ in collecta. Purificēt nos queſumuſ dñe ſacramenta que ſumpſim' ꝛc̄. ꝙ illa pluralitas m̄aliter ē itelligenda. qm̄ in quolibet ſacr̄o plura m̄aliter concurrunt. Corpus ḡ ꝛ ſanguis xp̄i ſunt plura m̄aliter: ſed vnū vnitate integratōis. Secundo ſeq̄tur ꝙ totalis cibatio ſp̄ualis: nec eſt p̄ corpuſ tm̄: nec per ſanguinē tm̄: ſed per vtrūqꝫ. Tertio ſeq̄tur ꝙ licet ſint i hoc ſacr̄o due forme. ſ. panis ꝛ vini v: p̄ ſe cōſiderātur: tñ vnaqueqꝫ illaꝝ nō correſpondet toti ſacr̄o: ſed vna vni parti ꝛ alia alteri: q̄ ſimul vnū ſacr̄m faciunt. Quarto ſeq̄tur ꝙ licet iſta duo nō ſint vnū vnitate gn̄is vel ſp̄ei: ſunt tñ vnū p̄ relationē ad vnā op̄atōeꝫ ex qua vnitate ſumiť vnitas ſacr̄i. Quīto ſeq̄tur ꝙ licet xp̄s ſub vtraqꝫ ſp̄ē ſit: tñ non eſt q̄ ad diuerſos vſus. Unde totus xp̄s eſt ſub ſp̄ē pāis: ſed quo ad vſuꝫ cibi. ꝛ totus xp̄s eſt ſub ſp̄ē vini: ſed quo ad vſum pot'. qui duo vſus vnū cibum ſp̄ualem: ꝛ vnum ſacr̄m efficiunt. Et cōfirmatur hec ſn̄ia. Quecūqꝫ ordināťur ad idem ſignificādum ꝛ perficiendū pertinent ad vnum ſacr̄m. ſꝫ omnia que in eucariſtia ſunt pertinēt ad idem ſignificandū ſeu repreſentandū. ſ. mortem xp̄i: ꝛ idem efficiendū. ſ. gr̄am per quaꝫ homo corpori myſtico incorporať. ergo ſunt vnū tm̄ ſacr̄m. Itē ſi plura eſſent ſequereť ꝙ ſacramenta noue legi plura eſſent q̄ꝫ ſeptē contra determinationē eccleſie. de tranſactiōibus. in. c. veniens. glo. i. In qua glo. ponūtur que ſunt ſacramēta neceſſitatis: ꝛ que voluntatis. Et ponit ꝙ quinqꝫ ſunt neceſſitatiſ ꝛ duo voluntatis. ſ. matrimoniū ꝛ ordo q: ſine his duobus ſaluari poſſumus. Et glo. ij. in. c. p̊. qd̄ incipit. dignū eſt ꝛc̄. ex de cōiugio ſeruoꝝ. omnia ſeptē ſacramenta enumerat. q̄r ꝛc̄. Idem quātum ad oia que dicta ſunt dicūt btūs Tho. ꝛ Petrus de taratañio in. iiij. di. viij. q̄r ꝛc̄.

Quātum ad tertiā veritatē dico ꝙ Alexander papa q̄ntus a Petro ap̄lo (vt notať de ꝯſe. di. ij. c. nihil.) doceť ꝙ nullū ſit hoc ſacramēto nobilius. vbi ſic dicit text'. Nihil in ſacrificijs maius eſſe pōt q̄ꝫ corpus ꝛ ſanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac potior eſt. ſed hec oēs precellit: que pura conſcientia dño offerenda eſt: ꝛ pura mēte ſumenda: atqꝫ oibus veneranda. Et ſicut potior ē ceteris: ita potius extolli ꝛ venerari dꝫ. hec ibi. Et glo. ibi ſuper ṽbo. q̄ꝫ corpus xp̄i. dicit. Ideſt nullum ſacramentū dignius eſt iſto q̄ntum in ſe eſt. Quattuor .n. modis vnum ſacramentū alio digniuſ eſt. ſ. Rōne efficacie: vt baptiſmuſ. rōne ſanctitatis: vt eucariſtia. rōne ſignificatōis: vt coniugiū. quidā tamen remouerunt iſtud modū ꝛ rōne conferētis: vt cōfirmatio. hec ibi glo. ad l̄ram. Et btūs Tho. ꝛ Petrus vt ſ. dicunt ꝙ lꝫ alia ſacramenta cauſent in aīa ſanctitatē modo quodā cōi: tamē hoc ſacramentū continet totiuſ ſanctitatis auctorē. ꝛ ideo ceteris preſtātius eſt ꝛ excellētius. vnde de hoc pōt dari iſte verſus.

Maior in effectu eſt baptiſmus: corpus in eſſe.
Coniugiū ſigno: maiori criſma miniſtro.

De hoc ſup̄ feria ſexta p̄me dñice ꝯclōne ſcd̄a tr̄ie conſiderationis. Et hec ſufficiant pro prima ꝯclōne.

Quō verum Chriſti corpus eſt in ſacramento altaris concluſio ſecunda.

Accipe ſc̄am ꝯclōnem. vꝫ. In ſacramēto altaris licet multi heretici latrauerint: verum xp̄i corpus ꝛ ſanguis dr̄ ꝯtineri vbi tres inq̄ramus ṽitates. vꝫ. Prima ṽitas ē Utrū verum xp̄i corpus contineatur in altari. 2ͣ veritas eſt. vtruꝫ contineať ſecundū totam ſuam quantitatē. 3ͣ eſt. Utrū contineať tantuꝫ caro xp̄i ꝛ non aīa. Quantū ad primā dico ꝙ magiſter in q̄rto di. x. recitata opinione quorundam hereticoꝝ dicentiū ibi eē corpus xp̄i tantū in ſigno: ꝛ tm̄ in ſigno mādùcari a nobis: occaſionem ſui erroris a verbis xp̄i ſumentes: cū dixit. Niſi quis manducauerit carnē meā ꝛ biberit ſāguinē meū non habebit vitam eternā: non intelligentes dixerunt. Durus eſt hic ſermo: quis poteſt eum audire: ꝛ abierunt retrorſuꝫ. quibus diſcedentibus duodecim diſcipulos inſtruxit qui remanſerant dicens. Spiritus eſt qui viuificat: caro autē nihil prodeſt. verba que locutus ſum vobis ſpiritus ꝛ vita ſunt. ſpiritualiter intelligite que locutus ſum ꝛc̄. vide in textu vbi plures auctoritates adducūtur. Et declaratis intelligētie earū ſententijs: mox in cap̄lo hec ꝛ his ſimilia noſtram quā ſcripſimus cōcluſionē ponit: et cōfirmat ſermōibus chriſti qui ait. Accipite hoc eſt corpus meū. Et ſimilr̄ alijs auctoritatibus ꝛ ratōibus: que legere tuipſe poteſ: que cauſa breuitatis ōmitto. Ad quoꝝ declaratōem audi verba beati Thome in q̄rto. di. x. ar°. p̊. Sub ſacramento inquit altaris contineť veruꝫ corpus xp̄i quod de virgine traxit. Et contrariū dixere eſt hereſis: quia derogať veritati ſcripture: qua dominus dicit. Hoc eſt corpus meū. Idem dicitur in cap̄lo. omnia quecūqꝫ voluit fecit domin' in celo ꝛ in terra. de conſe. di. ij. Et ratio quare opportet ꝙ in hoc ſacramento chriſtus cōtineatur eſt: quia. ſ. non ita perfecte nobis xp̄uſ coniungeretur ſi ſola illa ſacramenta haberem' in quibuſ coniungiť nobis Chriſtus per virtutē ſuam in ſacramentis illis participatā. Et ideo opportet eē aliquod ſacramētum quo xp̄s nō participatiue: ſed per ſuā eſſentiā contineať: vt ſit perfecta coniunctio capitiſ ad membra. Et conſequūtur etiā alie vtilitates: ſicut oſtenſio maxime charitatis in hoc ꝙ ſeipſum dat nobis in cibum: ꝛ ſubleuatio ſpei ex tam familiari coniunctōe ad ipſum: ꝛ maximū meritū fidei in hoc ꝙ crediť multa in hoc ſacramēto: que nō ſolum preter rōem ſunt: ſed etiaꝫ ꝯ̄ ſenſuꝫ: vt apparet. Et multe alie vtilitates que ſufficiēter explicari non poſſent. h̄ ille ad l̄ram. Sꝫ diceſ o pater Ambroſi: certe durus

eſt hic ſermo. Nõne maxima irreuerentia eſt: ut
more pecudū herbā manducantiū xp̄m mandu
cemus? Quid.n.imanius ꝙ̄ carnē hoīs mādu-
care ⁊ ſanguinē eius bibere? Nonne ⁊ xp̄s ait.
Jo.vi. Caro nō prodeſt quicꝙ̄? ǧ ñ debet eſſe ī
hoc ſacr̄o vera caro: ſed ſolū ſpūalis v̄tus. De-
mū panis ille prius nō erat xp̄s: ⁊ poſt conſecra
tionē factus eſt xp̄s. ǧ nunc incepit xp̄s eſſe ī ali
quo loco vbi prius ñ fuit: qđ derogat dignitati
eius: uel erit in ipſo mutatio. O pr̄ Ambroſi q̄-
mō eſt in celo ⁊ idē numero ī altari? Oīa.n.cor
pora humana hn̄t determinata loca. ſed termini
cuiuſlibet corporis locati ſunt ſimul cū terminis
corporis locantis. ǧ nullū corpus in vno loco po
teſt eſſe ex̄ terminos illius loci. Et cōfirmat̄. q̄a
corpus xp̄i inquantū corpus ñ hʒ eſſe in plurib⁹
locis: q̄r ſic cuilibet corpori ꝯueniret. nec ēt in-
quantū vnitū diuinitati: q̄r vnio taliſ ñ ponit eū
ex̄ terminos ſuos.i. ex̄ limites corporis. ǧ nullo
mō ſibi ꝯuenit. qr̄ ⁊c̄. Aīa mea nihil obſtat ꝙ ſpi
ritus malignus varias hereſes in mentibus ho
minū fouet: ⁊ totis conat̄ viribus verā fidē ob-
tenebrare: ⁊ crebro prorſus eradicar̄. Recte ar
guis: ⁊ euidentes tue apparent rōnes. Conſide-
ra imenſam dei largitatē: qui cū corpori nr̄o oē
ſemen afferens fructū nobis in cibū dedit. ⁊ ne
aīa fame periret: ſeipſū in cibū ⁊ potū dedit. nō
carnē: vt in principio diximus: ſed ſpm̄ ipinguāt
nec hoc irreuerētie aut horribilitati aſſcribi pōt
ſed vere charitati. verū id eſſet qđ arguis ſi xp̄i
glorioſiſſimū corpus ſeu corporalis cibus man-
ducaret̄: dilaniaret̄ ⁊ dentibus ꝑmeret̄. ſed ñ ſic
manducat̄: ſed integer ſub qualibet diuiſionis
particula perſeuerat: vt infra dicet̄. Qr̄ ait aīs
caro ñ prodeſt quicꝙ̄: verū dicis ſi caro corpalit̄
manducaret̄. ſed valde prodeſt ſacr̄aliter mādu
cata. Hi.n.qui retrorſū abierunt qñ xp̄s ait: ca-
ro mea vere eſt cibus ⁊c̄. intellexerunt ut Aug.
ait: ſic eſſe de xp̄i carne: ſicut de ipſa que ī cada
uer vertit̄: ⁊ in macello dilaniat̄. nec aīa mea ti-
bi ſe in cibū contulit: quis aliter prouidere tue
ſaluti ñ poſſet: ſed quia hic eſt modus congruen
tiſſimus: ſicut de mō incarnationis dicim⁹. Ad
aliud dico ꝙ ñ ſemper oʒ id qđ nunc eſt vbi pri
us ñ fuit: localiter eſſe mutatū: q̄r poteſt aliqd ī
ipſū conuerti. cū.n.aer in ignē conuertit̄: non ex
pedit ignē localiter eſſe mutatū: ſed tū mutatur
mutatione generationis. ⁊ hoc accidit: q̄r ignis
in illa conuerſione ñ eſt terminus generationis
ſed cōpoſitū ex ſubā generationis.ſ. ex mā ⁊ ter
mino qui eſt forma introducta: ex quibus ſit to
tū cōpoſitū. forma.n. que eſt terminuſ gñationiſ
per ſe nō generat̄. vij. methaphiſice. generat̄ āt
per accidens: quia ñ eſt per ſe ſubſiſtens: ſed ē in
alio: quo mutato dicitur ⁊ ipſa mutari. Corpus
ǧ xp̄i eſt in altari vbi priuſ ñ fuit: ⁊ tū ñ localiter
mutat̄ nec aliquo mō: q̄r panis conuerſuſ ē ī ipʒ
ita ꝙ totū corpus eſt terminus per ſe conuerſio
nis: ſicut ibi erat forma. non tñ eſt ens in alio ſic̄
forma: ſed per ſe ſubſiſtens. ⁊ per ꝯn̄s nō oʒ ꝙ ſit

localit̄ mutatū: nec per ſe generatū: nec per acci
dens. Ad vltimū dico ꝙ nullū corpus cōpa-
rat̄ ad locū niſi mediantibus quantitatiuis di-
menſionibus. Et ideo tunc corpus eſt proprie ī
loco qñ dimenſiones eius cōmenſurant̄ dimen
ſionibus loci. ideo phūs ait ꝙ locus eſt equalis
locato. Corpus ergo xp̄i ñ eſt niſi in vno loco.ſ.
in celo. Sed qñ ſit panis conuerſio ī corpus xp̄i
qui panis prius ſm̄ ſuas dimenſiões in hoc erat
determinato loco. ⁊ iā panis ſubā non exn̄te re-
manent diuina v̄tute dimenſiones ille: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
locus ambiens ipſas. ⁊ cū ibi ſit verū corpus xp̄i
ſub illis.ſ. dimenſionibus quantitatis talis loc⁹
ambiens illas dimenſiones ad corpus xp̄i ordi-
nē imediate non hʒ. q̄r non ſubiectiue fundant̄ ī
corpore xp̄i. Et ideo corpus xp̄i nō eſt proprie ī
loco per ſe loquendo: ſed eſt ut in ſacr̄o non ſolū
ſignificante: ſed ꝯtinente verū xp̄i corpus ex vi
v̄borū. Et ſic pʒ ꝙ corpus xp̄i erit in altari.i. in il
lo loco: q̄r dimenſiones panis in ipſū ꝯuerſi ma
nent in loco: ſub quibus ipſum corpus latet. Eſt
ergo ſm̄ proprias dimenſioneſ in celo empyreo
ſed in pluribus altaribus ⁊ locis ſm̄ dimenſiões
remanentes panis ⁊ vini tr̄nſubſtantiati in xp̄i
corpus ⁊ ſanguinē. Ad confirmatiōʒ dico ꝙ eē
in pluribus locis vt eſt expoſitū nō ꝯuenit cor-
pori xp̄i vt corpus: necꝫ ut glorificatū: necꝫ ut di
uinitati vnitū: ſed inquantū eſt terminus ꝯuerſi
onis. vñ ſimiliter accideret de corpore lapidis:
ſi deus ſimi'i mō ſubām panis in lapidē ꝯuerte
ret. qr̄ ⁊c̄. Etſi alique rōnes naturales adduce-
rent̄ de ſitu partiū in loco ⁊ depoſitione ⁊ ſimili
bus: dicas hoc nō eſſe ſm̄ nām: ſed ſupra nām.
Et bene nota iſtas rñſiones ⁊ tene menti: qūo
xp̄s eſt in vno loco tm̄ ſm̄ proprias dimenſiões
⁊ in pluribus ſm̄ ꝙ dictū eſt. qr̄ ⁊c̄. Quantū
ad ſam v̄i. dico tria dicta. Primū eſt ꝙ ſubſtā
tia panis que conuertit̄ in xp̄i corpus nō habet
aliquā proportionē ſimilitudinis ad quantitatē
xp̄i vel ad alia eius accidentia: ſed tm̄ ad ſubām
corporis xp̄i. Et ideo cū nihil de pane in corpus
xp̄i conuertat̄ niſi ſubā panis. quia nō accidētia
eius cū maneāt vt prius: patet ꝙ conuerſio illa
terminat̄ ad ſubām ⁊ nō ad quantitatē vel alia
accidentia corporis xp̄i. ⁊ per ꝯn̄s ex vi ſacr̄i nō
eſt in ſacr̄o niſi ſubā corporis xp̄i. quantitas aūt
eius eſt ibi ex cōcomitantia ſicut aīa eius. quia
in v̄bis ſacr̄i ñ ſit mentio de aīa. ⁊ ideo ēt ipſa ex
vi ſacr̄i nō eſt ibi: ſed per cōcomitantia tm̄. ſimi-
liter in propoſito. Et ut clarius intelligas nota
hoc diligenter ꝙ in ſacr̄o altaris aliqua continē
tur ex vi ſacr̄i: ⁊ aliqua ex naturali concomitan
tia. Ex vi ſacr̄i continet̄ illud ad qđ conuerſio t̄-
minat̄. ⁊ hoc eſt in hoſtia ſubā corporis xp̄i: ⁊ ī ca
lice ſanguis. Jſta.n. in forma v̄borū oñdit̄: q̄r in
vna ſit mentio de ſanguine: in alia de corpore.
Ex naturali āt concomitantia ⁊ quaſi per acci-
dens continet̄ illud qđ per ſe nō eſt terminus cō
uerſionis: ſed ſine quo terminus ꝯuerſionis eē
nō pōt. Ex quibus ſequit̄ ꝙ cū aīa xp̄i ñ ꝯuertat̄

vſui huius ſacramenti: qui eſt māducare ⁊ biber̄
⁊ verba ꝯſecrationis de ea mentionē nō faciāt:
ad ipſam nō terminabit̄ conuerſio panis ⁊ vini:
ſed ad corpus ⁊ ſanguinē. cuʒ tñ corpus ſine aīa
viuere non poſſit: erit ibi aīa ex ꝯcomitantia nā
li. Et ꝑ ꝯn̄s ſi in triduo illo mortis xp̄i facta fuiſ
ſet ꝯuerſio panis ⁊ vini: clarū eſt ꝙ ibi fuiſſet cor
pus ſine aīa. Simr̄ dicitur de quātitate: qm̄ cum
corpus humanū ⁊ organiçatū ſine quātitate eē
non poſſit: manifeſtum eſt ꝙ in ſacr̄o altaris erit
quātitas corporis xp̄i. non ex vi ſacr̄i: ſed ex con
comitantia nāli. Non vtitur tamē xp̄s ipſa quā
titate occupando locū: ſicut etiā ſua non vtitur
claritate illuminando aerē: vt dicit btūs Tho. ī
q̄rto. di.x. ⁊ Petrus de tarātaſio ibidem. Et ſic
patet primū dictū. Secūdum dictū eſt ꝙ cuʒ
q̄ntitas xp̄i nullā habeat habitudinē ad q̄ntitateʒ
panis: non opportet partes corporis xp̄i ī hoſtia
ſituari ſm̄ q̄ntitatē panis. Vñ lʒ corpus xp̄i diſti
ctas habeat partes ⁊ d̄bite ſituatas ſitu nāli: nō
tamē eſt aſſignare in dimenſionibus panis: vbi
ſingule corporis partes ſituent̄ ſiue ponāt̄. Nec
tñ ſequit̄ ꝙ corpus xp̄i confuſuʒ ſit: q̄a partes or
dinē habent in ſe nālem. ſed ſm̄ hunc ordinē cō-
parat̄ non ad dimēſiones exteriores. Ex quo
ſequit̄ ꝙ quātitas paniſ non applicat̄ quantitati
corporis xp̄i. q̄r nec eſt aliqua ꝯmenſuratio q̄nti
tatis ad quantitatem. q̄r vt dictū eſt quātitas in
ſacramēto non īmediate ordinat̄ ad corpus: ſed
ſm̄ cōcomitantiā nālem. Tertiū dictū eſt ꝙ ſi
cut illa que nō habent quātitatē poſſunt indiffe
renter ſub magna ⁊ ꝑua q̄ntitate repiri. ſicut de
aīa patet: que indifferenter reperitur in magno
paruoqꝫ corpore. ita illud qđ in aliquo continet̄
non rōne ſue quātitatis poterit indifferēter ſub
ꝑua magnaqꝫ quātitate ꝯtineri: ſicut eſt in ꝓpo
ſito. q̄re ⁊c̄. Hec in ſnīa btūs Tho. vt ſupra. Ex
quibus patet reſpōſio ad tertiā veritatem.

De formis diuerſis apparentibus in ſacramē
to concluſio tercia.

Ccipe tertiā ꝯclōneʒ. vʒ. Totus corpus
xp̄i ⁊c̄. dic totā. vbi tres ingram⁹ v̄itateſ
vʒ. Pria v̄i. ē iſta. Vtrū in ſacr̄o xp̄us
qñqꝫ apparens in ſpecie carnis cruētate vel in
ſpecie pueri appareat in ꝓpria ſpē. 2ᵃ v̄itas eſt
Pono ꝙ ſacerdoti uolēti cōicare appareat ibi ī
ſacr̄o ſpēs illa carnis: nunqđ debet illam ſumē?
3ᵃ v̄i. eſt. Vtrū oculus glorificatus ipſum verū
xp̄i corpus videre poſſit. Quantū ad primaʒ
dico ſm̄ btūm Tho. in.iiij. di.x. ꝙ qñcunqꝫ ī ſacr̄o
apparet caro vel ſpecies pueri ꝓculdubio verū
xp̄i corpus eſt qđ ibi apparet. ſed an illa ſpēs ſit
ꝓpria corporis xp̄i difficile eſt iudicare. Quidā
enī aiunt ꝙ ſpēs illa apparens eſt in oculo vidē
tis ex diuina virtute cauſata ad ꝯſolatiōeʒ uidē
tis: vel alia legittima cauſa: vtputa ad corrobo-
rationē fidei ⁊c̄. Quo quidē modo nō ab oībus
ſed ab aliquib⁹ tantum videbitur: prout diuine
placuerit voluntati. Quidaʒ dicunt nihil eſſe in
conueniens ꝙ talis ſpēs ſit extra viſum illum ī

mutans: q̄r in ꝑtāte corporis glorioſi eſt: vt ſe o-
ſtendat modo quo placet. Beatus Tho. dicit ꝙ
illa non eſt ſpēs ꝓpria corporis xp̄i: ſed acciden-
tibus ꝓprij circūfundunt̄ alia accidentia diuina
virtute: ꝓut placet formare ſpēm: vtputa carniſ
vel pueri. Unde q̄uis expreſſiori ſigno videat̄
non tamē in ꝓpria ſpecie. Ex quib⁹ patet ꝙ qñ
ſit talis apparitio non corrūpunt̄ ſpecies panis:
ſed alia circūfundunt̄ diuina virtute. quibus po
ſtea ablatis remanebit ſpēs panis. Scđo ſeqtur
ꝙ licet ille ſpecies carnis prius in ſacr̄o nō eēnt
tamen ad fidei corroborationē ⁊ fideliuʒ deuo-
tionē vt dictū eſt ſunt ſupinducte. Tertio ſequi
tur ꝙ illa ſpēs nō debet adorari adoratōe latrie.
cum ſit quid nouiter productū: ⁊ per ꝯn̄s creatu
ra. q̄re ⁊c̄. Tu materiā amplia vt placet. q̄re ⁊c̄.
Quantū ad ſam veritatē dico ꝙ vſus ſacra-
menti debet ꝯuenire cū materia ſacr̄i. vſus aūt
huius ſacramēti eſt ut comedat̄ ⁊ bibatur. ⁊ cuʒ
caro cruentata vel ſpēſ illa pueri comeſſioni nō
congruat: non videt̄ rationabile vt ſummatur.
Sed quid tunc faciēdum? Dico ꝙ aut ab oībuſ
ſic videtur: aut ab aliquib⁹. Si ab aliquibuſ tūc
ſūmatur ab aliquo illorū qui eum in ſpecie paniſ
videt. Si autē ab omnib⁹: tunc non ſummat̄ ab
aliquo: ſed in loco ſolenni pro maxima reliquia
ponatur. Huius ſnīe eſt btūs Tho. vt ſupra. Et
ratio huius eſt. q̄r quando ſic apparet: certe hoc
proponit̄ non ad manducādum: ſed ad veneran-
dum. Sed dices iſta vera ſunt pater Ambroſi
quando alijs apparent huiuſmodi ſpēs. Sed ſi
ſacerdoti celebranti ⁊ cōicanti iſta apparerent:
non habet locū iſta reſpōſio. Dico ad hoc ꝙ qui-
dam dixerunt ꝙ ſufficit ſpūalis manducatio. q̄a
hec in paucioribꝰ accidunt: propter qđ non eſt le
gis eccleſie trāſgreſſor: que cōſideret ea que vt
in pluribus accidūt. Quidā autem dicunt ꝙ de
bet iterū celebrare. ⁊ ſi iterū ſic apparet iteruʒ re
incipiat. ſed hoc mihi nō placet, quia potius eēt
confuſio ꝙ̄ deuotio: vt patet. Quantū ad ter
tiam dico ꝙ nihil videt̄ corporali viſu: niſi quia
oculus videntis mouet̄ ab obiecto ſm̄ ſilitudi-
nem coloriſ in ipſo exiſtentē: q̄ quidē ſilitudo pri
us ſit in medio: deinde in ſenſu viſus. Corp⁹ aūt
xp̄i non habet ordinē ad ſpecies ſub q̄bus eſt rō
ne quātitatis ſue. et ideo nō poteſt ſilitudo colo
ris ſui in aere generare cōtingentes ſpecies. Et
hoc duplici ratōe. Prio quia actio corporalis
contactū requirit. cōtactus autē corporalis con
ſequitur quantitatē: quia nihil aliud eſt ꝙ̄ con-
iunctio terminorū duarum quantitatuʒ. et quia
corpus xp̄i non cōtingit aerem circunſtantem
ideo non poteſt in ipſo ſui coloris ſimilitudinem
generare. Secūda ratio eſt. quia color conſe
quitur quantitatē: cuʒ īmediatū eius ſubiectuʒ
ſit ſuperficies. ⁊ quia corpus xp̄i ad hunc locum
ordinē non habet ratione ſue quātitatis: iō nec
ratione ſui coloris. Et ideo ſicut non cōiungitur
aeri circunſtanti ſm̄ quantitatē: ſic nō aſſimilat
ſibi ipſum ſui coloris ſimilitudinē aggenerando

in eo. Ex quib⁹ ſequitur ꝙ poſito caſu ꝙ oculus xp̄i eſſet extra ſpecies ſacramēti ipſe non videre ſubſtantiā ſuam infra ſpecies contentas ex nā glorie niſi forte miraculoſe. Propter qđ concluditur ꝙ oculus glorioſus non videt xp̄i corpus in ſacr̄o ſub proprijs ſpeciebus niſi forte miraculoſe. Secundo ſequit̄ ꝙ q̄uis beati non videāt illud viſiōe corporali: vidēt tn̄ plenaria viſiōe itellectuali. propter qđ n̄ ſequitur ꝙ ð eo n̄ habeāt fidem. ſed plenam cognitiōẓ. ſicut etiā i ſabbato quarte dn̄ice dictuẓ eſt: ꝙ oculus corporis n̄ videt eſſentiam dei: ſed oculus mētis: ut et dicit Augu. libro de uidēdo deum. Tertō ſequitur ꝙ q̄uis itellectus nr̄ poſſit in uia decipi i vidēdo corpus xp̄i niſi fides preſtet ſupplemētum: tn̄ i gloria nullo modo deceptio cadit: cuẓ ibi plena ſit cognitio. ⁊ q̄uis oculo corporis bt̄i corpus xp̄i n̄ uideāt: tn̄ ipſum plene cōſpiciūt oculo mētis: vt dictum eſt. Et ita patet ꝙ q̄uis corpus xp̄i i ſacr̄o ipſis beatis n̄ ſit viſibile oculo corporali: eſt tn̄ uiſibile oculo itellectuali. Et ſi dicis nūquid corpus xp̄i ab āgelis videt̄: Dico ꝙ ſic oculo mētali: n̄ quidē accipiēdo ſpecies a ſēſibilibus: ſed p ſpecies inatas q̄tum ad ea q̄ naturali cognitiōe itelligūt. vel p verbuẓ qđ uident quantū ad ea que ſupra naturaleẓ eoꝝ cognitionē ſunt: ſicut ſunt oēs articuli fidei. Unde dicit beatus Tho. vt ſupra. ſicut articuli fidei ſſ ſupra naturalē cognitionē hominis: ita ⁊ angelorū. ⁊ per conſequens angeli naturali cognitiōe corpus xp̄i in ſacr̄o nō vident: ſed ſolū cognitōe beata. Sed quid de demonibus: Dicit idē doctor ꝙ nullo modo vident: ſed credunt ⁊ cōtremiſcunt. Et hec ſufficiant pro preſenti conclōe.

De figuris corporis xp̄i in ſacr̄o ꝯſideratō 2ª.

Secundo loco corporis ⁊ ſāguinis xp̄i i ſacr̄o nobis dati ſingularem figurationē uideam⁹.

vbi tres conclōnes ſubiungam⁹. vẓ. Pª conclō ē iſta. Quanto hoc ſacr̄m alijs eſt p̄ſtantius: tanto figure illud ſignificarunt excellentius. 2ª conclō eſt iſta. Licet tp̄s gratie tp̄s dicatur veritatis: tn̄ hoc ſacr̄m datū eſt ratiōe magne neceſſitatis. 3ª conclō ē iſta. Licet deo ſit poſſibile vt ſubſtantia panis ⁊ vini poſſet remanere: n̄ tn̄ fuiſſet equū nec laudabile ſuſtinē.

Q ſic hoc ſacr̄m eſt alijs excellentius: ita ⁊ figure illud ſignificarunt excellentius. ꝯclō pª.

Accipe p̄mā conclōnē. vẓ. Quanto h̄ ſacr̄m ⁊c̄. vbi tres inquiram⁹ ð̄ui. vẓ. Pª ð̄ui. eſt iſta. Cū tēpore v̄itatiſ debeat ceſſare figura: queritur quare hoc ſacr̄m datur ſub figura. 2ª ð̄ui. eſt. Utrū hoc ſacr̄m in veteri lege fuit figuratū. 3ª ð̄ui. ē. Utrum expreſſius fuerit hoc ſacrẓ in lege Moyſi figuratū q̄ꝫ in lege nature. Quantū ad primā dico ꝙ hoc ſacr̄m eſt veritas figuraꝝ antiquaꝝ: ⁊ eſt figura veritatꝭ vite beate. vide de hoc feria ſexta prime dn̄ice conſideratione prima in ſᵃ cōclōne in p̄ dubio. Nota tn̄ hic ſm̄ magr̄m in quarto. di. viij. c. nūc quid ⁊c̄. ⁊ in. c. cū marthe. de cele. miſ. ꝙ in hoc ſacr̄o aliquid dicitur ſacr̄m: ⁊ aliquid res ⁊ ſacramentū: ⁊ aliquid res tm̄. Id qđ eſt ſacr̄m eſt panis ⁊ vini ſpecies. Sacr̄m ⁊ res eſt ipſa caro xp̄i ⁊ ſanguis. Res ⁊ nō ſacr̄m eſt myſtica eius caro. Accipe primū. ſ. id qđ eſt ſacr̄m tm̄. Paniſ enim ⁊ vini ſpecies ſacrẓ eſt id eſt ſacre rei ſignū quia preter ſpeciem quā ſenſibus igerit aliquid aliud facit in cognitionē venire. Sacr̄m ⁊ res ē ipſa xp̄i caro ⁊ ſanguis. Sacr̄m quidē eſt. qꝛ ut corpus xp̄i ex multis membris puriſſimis ⁊ immaculatis cōſtat: ſic ſocietas eccleſiaſtica ex multis perſonis a criminali macula liberis cōſiſtit. In cuius ſignū facta eſt arca dn̄i de lignis Sethin: que ſunt imputribilia ⁊ albe ſpine ſimilia. Res āt ⁊ non ſacr̄m eſt xp̄i myſtica caro id ē vnitas eccleſiaſtica. i. cetus oium fideliū: quia ſic ex multis granis cōficitur vnus panis: ⁊ ex pluribus racemis vinū confluit: ſic ex multis fidelium perſonis vnitas eccleſiaſtica ꝯſtat. ad Ro. xij. ⁊ ad Cor. x. c. Un⁹ panis ⁊ vnū corpus ſum⁹ oēs qui de vno pane ⁊ de vno calice participamus. Ex quibus ſequitur ꝙ in hoc ſacr̄o duplx eſt res. ſ. res contenta ⁊ ſignificata: altera ſignificata ⁊ non contenta. Reſ contenta ⁊ ſignificata eſt ipſa xp̄i caro quā de virgine traxit ⁊ ſanguis quē pro nobiſ effudit. Res āt ſignificata ⁊ non contenta eſt vnitas eccleſiaſtica in predeſtinatis: vocatis: iuſtificatis: ⁊ glorificatis. vt apoſtolus ad Ro. viij. ait. Hec eſt illa duplex caro xp̄i: de qua Hieronymus ſuper ep̄laẓ ad Ephe. libro primo. ſuper illo verbo. in quo habemus redemptionẓ. Dupliciter inquit intelligitur caro xp̄i ⁊ ſanguis. Uel illa que crucifixa eſt ⁊ ſepulta: ⁊ ſanguis qui militis lancea effuſus eſt. Uel ipſa ſpiritualis ac diuina: de qua ipſe ait. ſ. Joā. vj. Caro mea uere eſt cibus. ⁊ niſi mandacaueritis carnem filij hominis non habebitis vitam in vobis. hec ille. Quantū ad ſᵃm ð̄ui. dico ꝙ tres pulchre figure inter ceteras hoc mirabile ſacramentum precesserunt. vẓ. Una figura fuit tēpore Melchiſedech. ſ. ante legē Moyſi. Due āt alie fuerunt tempore legis Moyſi. De primo ſic loquitur magiſter ſententiaꝝ in quarto. diſ. viij. dicens. Huius enim ſacramenti ritū Melchiſedech oſtendit id eſt figurauit. ſ. Geñ. xiiij. c. vbi panem ⁊ vinum Abrahe obtulit. Unū Ambroſius ait. Intelligi datur anteriora eſſe ſacr̄a xp̄ianoꝝ q̄ꝫ iudeoꝝ. hec ille. Ubi nota ꝙ quādo Abraham fratrem ſuum Loth de manibus eripuit inimicoꝝ: qui contra regem Sodomorū venerant ⁊c̄. cum victoria rediens capta hoſtiū preda i valle mambre: Melchiſedech ſacerdos magnus illi obuiam veniens panem ⁊ vinū obtulit. Quod certe ſignuẓ ⁊ figura fuit huius benedicti ſacramenti in memoriam victorie Jeſu xp̄i in ara crucis obtente contra aereas poteſtates. Jo. xij. Nunc princeps huius mundi eijciet foras ⁊c̄. Secunda figura eſt manna q̄ pluit patribus in deſerto. Exodi. xvj. De qua etiā magiſter ponit differentiā vbi ſupra. Et notat̄ etiaẓ de conſe. di. ij. c. reuera. vbi dicit ſic textus. Reuera mirabile eſt ꝙ manna plueret deus patribus in deſerto: ⁊ quottidiano celi. i. aeris paſcebantur alimento. Unde dictū eſt. Panem angelorum manducauit homo. ſed tamen panē illuẓ qui manducauerūt in deſerto mortui ſunt. quia ſcilicet idigne ſumpſerūt oēs: duobus exceptis ſcilicet Caleph ⁊ Joſue: vt dicit gloſa. Iſta autē eſca quā accipitis eſt panis viuus qui de celo ð̄ſcendit: vite eterne ſubſtantiā adminiſtrās. ⁊ qui cunq̄ꝫ hunc panē mādacauerit non morietur in eternuẓ. Conſidera nunc vtrū preſtantior ſit panis angeloꝝ. i. manna: an caro chriſti. vtrūq̄ꝫ corpus eſt vite manna illud de celo: hoc ſuper celū. illud celi. i. aeris: hoc domini celoꝝ. illud corruptioni obnoxiū: ſi in diem alterū ſeruabat̄ inueniebatur plenū vermibus: hoc alienuẓ ab omni corruptiōe ſemper inuenitur. Et paꝝ infra. Forte adhuc diceres. Aliud video quomō tu mihi dicis ꝙ Chriſti corpus accipiā. Et hoc nobis ad huc ſupereſt vt probemuſ. Quantis igit̄ vtimur exemplis ut probemus: hoc nō eſt qđ natura formauit: ſed benedictio cōſecrauit. Maior nanq̄ꝫ vis eſt benedictōis q̄ꝫ nature: quia benedictiōe etiā ipſa natura mutatur. Uirgā proiecit Moyſes ⁊ facta eſt ſerpens: ⁊ in virge naturā reuertitur. Uides ergo pp̄hetica gratia bis naturā eſſe mutatā. ſ. ſerpentis ⁊ virge. Et multa alia ibi exempla ponit: ut fluuij cōuerſi in ſanguinē ⁊ ecōuerſo. Exo. vij. ⁊. viij. Et de ſeparatiōe aquaruẓ in modū muri dum fugerent iudei Pharaonē. Exo. xv. vide ſi placet. Sed de his dicem⁹ inferius in tertia conſideratōe ſequētꝭ in 2ª ꝯclōne. Ubi anima nota ꝙ hoc benedictū manna de celo inuiſibiliter deſcendebat: cuius forma erat alba in modū pruine vel roris: habens grana i modum coriandri. ſigna queſo aīa verba hec. Per noctem primo preſens ſtatus ſignat̄. Non enim ſtatuſ noſtre fidei eſt ſicut lux clara deifice viſionis ſicut in celo: neq̄ꝫ obſcura tenebroſitas eterne damnatōis ſicut in inferno: ſed eſt nocturna lux lunari illumiāta ſplendore. Scis. n. aīa mea vt ex ⁊ de aīa didiciſti lunaẓ parue aut q̄ſi nulle de ſe luciditatis eſſe. Sic ⁊ in fidei ſtatus non pfecte eſt illuminās: ſed ſub enigmate hoc preſenſ ſacramentū oſtendēs ſub ſpēbus. ſ. panis ⁊ vini. De celo manna deſcendebat in terrā: ⁊ verbum eterni patris nō eſt dedignatuẓ in vterum deſcēdere matris. Jo. p̄. c. Uerbum caro factum eſt. Manna in modū coriandri qđ eſt ſtomaci confortatiuū deſcendit in caſtris filiorū iſrahel venientium in terrā promiſſionis. Et hoc bn̄dictuẓ mā̄na in deſerto preſentis vite tendētib⁹ nobis ad terrā promiſſionis eterne aīe confortatiuum datur. Propterea viaticū dicitur: quia viatoriſ tantū cibus eſt. Exempluẓ de Helia fugiente a facie impijſſimi Jeẓabeliſ quieſcente ſub iunipi vmbra ⁊ dormiēte. Cui āgelus ait: ſurge ⁊c̄. ⁊ inuenit ſubcinericiū panē. ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius. xl. diebus ⁊. xl. noctibus ⁊c̄. 3ª. Re. xix. Juniperus pungentia habens folia xp̄i crucem ſignificat: ſub cuius umbra viator quieſcit a tribulationibus mundi fatigatus. Quia ſi paſſio Chriſti ad memoriā reducitur: nihil eſt qđ equo animo non tolleret̄. Panis ſubcinericius confortans ⁊ fortificans corpus chriſti eſt ſub cinere amare paſſionis decoctus ⁊c̄. moraliẓa tu vt melius ſcis. Et ſic patet ſecūda figura. quare ⁊c̄. Tertia figura eſt agni paſcalis. de qua vide ſupra feria ſexta prime dominice in 3ª concluſione prime conſiderationis. quare ⁊c̄. Quāuis pater Ambroſi recte dixeris: tamen dubia aliqua in mentē veniūt. Primo de figura Melchiſedech. Nam in hoc ſacramento deo aliquid offertur. Melchiſedech nihil deo: ſed Abrahe tantū obtulit. ergo figura non conuenit. Secundo de manna arguo ſic. Manna omniū ſaporum habebat ſuauitatem. hoc ſacramētuẓ nō habet omniū ſaporū ſuauitateẓ. Probo quia nō habet alioꝝ ſacramentoꝝ ſuauitatē. qa ſi ſic tūc alia ſacramenta ſuperfluerent. ergo hec figura huic ſacramento non conuenit. Tertio arguo de agno paſcali. hoc ſacramentum corporis xp̄i poſt baptiſmū datur. ſed agnus paſcalis tranſitum maris rubris rubri quod baptiſmū figurabat preceſſit. ergo agnus paſcalis non eſt congrua figura. Quarto arguo de omnib⁹ ſimul ſic. Nobilioris rei in lege gratie debet correſpondere nobiliſſima figura in lege ſcripta. Sed nobiliſſima res ⁊ nobiliſſimū ſacramētum in lege gratie eſt ſacramentum corporis ⁊ ſanguinis chriſti. ergo debet habere nobiliſſimaẓ figuram in lege veteri. ſed ꝯſequens eſt falſum. Probo: quia circunciſio eſt figura baptiſmi: vt patet in q̄rto ſniaꝝ diſ. i. c. queritur autē. in fine. ⁊ habet̄ de conſe. diſ. q̄rta. c. apud. vbi dicitur. Apud noſ valet aqua baptiſmi: quod apud veteres ualuit circūciſio. ſed circunciſio eſt nobiliſſima figura. Probo: quia circūciſione lauabatur peccatum originale: vt eſt ſn̄ia communis. In alijs autem figuris non. ergo iſta potius huic ſacramēto debuit aſſignari q̄ꝫ aliqua aliarū. q̄re ⁊c̄. His nō obſtantibus anima veritas noſtra manet. Et oſtendam fundamētum quare ille tres figure potiſſime ſunt. Nam aliquid poteſt eſſe figura alterius quattuor modis. Aut eni illud figura eſt alicuius: vt ſignū ⁊ cauſa eius. ⁊ ſm̄ hoc dicim⁹ ꝙ ſanguinis ⁊ aque effuſio fuerunt huius ſacramenti figura. Aut inquantū eſt figura tantum ⁊ ſic fuit oblatio Melchiſedech. Aut inquantum eſt res ⁊ ſacramentum. ⁊ ſic fuit agnus paſcalis. Aut inquātuẓ eſt res tantū. ⁊ hoc modo manna fuit figura huius ſacramti. Quoniā ſicut manna habebat omnē ſuauitatis ſaporeẓ: ſic et gratia que eſt res tantū huius ſacramēti habet omnē ſpūalem ſaporem. Hanc diſtinctōem ſane intelliges ſi precedētem veritatem perlegeris.

Ad rationes tuas ergo ſic reſpondemus ꝙ

figure hui⁹ ſacramēti figurabant hoc ſacramētū
q̄tum ad vſum fideliū. ⁊ quia uſus huius ſacra-
menti eſt ut offerat̄ populo ad ipſius aſſumptio
nem: ideo Melchiſedech Abrahe panē ⁊ vinū
obtulit: ⁊ nihil obtulit deo. Ad illud de māna
ſunt plures reſpōſiōes. Alii dicunt ꝙ hoc ſacra
mentū continet oēm alioꝝ ſacramentoꝝ ſuaui-
tatē: inquantū continet oīs gratie fontem. ſ. Je
ſum xp̄m: q̄uis non ordinetur eius vſus ad oēs
effectus ſacramentalis gratie. Alij dicunt ꝙ cō
tinet oēm ſuauitatē in reficiendo: quia hoc ſolū
per modū refectionis operatur. Alij dicunt ꝙ ꝯ
tinet oīum alioꝝ ſacroꝝ effectū: inquātū hoc ſa
cramentū eſt perfectio oīum alioꝝ habens. ſ. in
ſūma oīa que alia ſacra habent ſigillatī. Tene
que placet. De agno dicitur ꝙ ſi baptiſmi ⁊
huius ſacri eſſet tm̄ vna figura argumentū pro
cederet. ſed quia habent figuras plures: ideo n̄
eſt inconueniens aliquam figurā baptiſmi prece
di ab aliqua figura eucbariſtie: ut ab aliqua pre
cedatur: ſicut preceſſit agnus paſcalis tranſitū
maris rubri: ⁊ ſequitur circūciſionē. Ad vlti-
mū dico ꝙ baptiſmus cū ſit neceſſitatis quantū
ad effectum ⁊ eucbariſtia eſt neceſſitatis quātū
ad fidem eius qđ repreſentat. ſ. opus nr̄e redem
ptionis: ideo opportuit ꝙ baptiſmo correſpōde
ret figura quantū ad effectum ⁊ nō eucbariſtie.
Nō te intelligo pater Ambroſi. Errige aures.
Scis quid eſt dicere hoc eſt neceſſitatis quantū
ad effectū. hoc eſt quia baptiſmus delet peccatū
originale: quo in aīa remanente nō eſt ſalus. Et
oportebat in ueteri lege ꝙ eſſet aliqua figura
huic effectui correſpondens: qđ fuit circūciſio.
ſacrm̄ at̄ hoc nō eſt talis neceſſitatis in oībus: ut
patet. ⁊ ideo nō opportuit ꝙ haberet figuras re
mediū prebentes: ſed ſignificantes tm̄. q̄r ⁊c̄. Hi
ſnia beatus Tho. in quarto. di. viij. Iſta tibi ſuf
ficiant pro preſenti veritate. Quantū ad ſcdā
ꝟi. dico ꝙ huius benedicti ſacramenti expreſſi-
or figura fuit oblatio Melchiſedech q̄ꝫ figure
legis Moyſi. ⁊ hoc quantū ad id qđ in hoc ſacra
mento eſt ſignū tm̄. Non. n. potuit clarior figu-
ra dari. Species. n. panis ⁊ vini in hoc ſacro vt
dictū eſt ſacrm̄ tm̄ eſt: ⁊ huius figura optima eſt
oblatio illa. ſed quantū ad id qđ eſt res ⁊ ſacrm̄
expreſſior fuit figura legis Moyſi. quia expreſ
ſius xp̄m paſſum ſignificabant: vt patet. Ex q̄-
bus ſequitur ꝙ ſacerdotiū xp̄i magis conuenit
cū ſacerdotio Melchiſedech q̄ꝫ cū ſacerdotio le
uitico. quia magis ad ritū ⁊ ſigna exteriora con
ueniunt: ⁊ etiā quantū ad conditiones Melchi
ſedech. de quibus Apoſtolus ad Hebre. vij. loq
tur. Inde propheta ait. Tu es ſacerdos in eter-
num ſm̄ ordinem Melchiſedech.

De neceſſitate huius ſacramenti conclo ſa.

a Ccipe ſam conclōnē. vꝫ. Licet tp̄s grē
tp̄s dicatur veritatis: tn̄ hoc ſacrm̄ da-
tū eſt ratione magne neceſſitatis. Ubi
tres inquiramus veritates. vꝫ. Prima ꝟitas ē
iſta. Que fuit neceſſitas inſtituendi hoc ſacrm̄.
Secunda eſt iſta. Quo tēpore fuit inſtitutū.
Tertia ꝟitas eſt. Ex quo hoc ſacrm̄ eſt memo
ria paſſionis xp̄i: quare poſt paſſionē n̄ fuit inſti-
tutū. Quantū ad primā dico ad preſens ꝙ tri
plici de cauſa opportuit hoc ſacrm̄ inſtitui. vꝫ. ꝓ
pter diuine prouidentie mirabilē executionem
propter beneficioꝝ dei debitā recordationeꝫ: ⁊
propter peccatoꝝ neceſſariā purgationē. Pri
mo propter diuine prouidentie mirabilē execu
tionē. Ad diuinā. n. prouidentiā que eſt illa ipſa
ratio in ſūmo oīum opifice conſtituta qua cun-
cta diſponit: vt dicit Boetius in quarto de con
ſolatione. omnes creaturas in tribus gradibus
diſtinxit: q̄m aliqua eſt corporalis tm̄: vt bruta
⁊ oīa ſenſibilia ⁊ vegetabilia ⁊ tm̄ habentia eē.
Aliqua ſpiritualis tm̄: vt angelici ſp̄us oēs.
Aliqua mixta. ſ. partim corporalis ⁊ ptim ſpūal
vt hō. ſm̄ quos gradus eadē diuina prouidētia
oībus illis ⁊ preſertim viuentibus de coꝝ vita
prouidit. Angelis. n. ⁊ cuilibet creature ſpūali ci
bū ſpūalē oī ſuauitate plenū tribuit: qđ eſt dinā
videre claritatē: ⁊ ea frui: ⁊ in ea quietari in eē-
nū. Ps. Saciabor cū apparuerit gloria tua. Iu-
mentis vero aliiſqꝫ irrōnalibus aīalibus prepa
rauit deus virētes herbas ⁊ terre fruct⁹. Gen.
p̊. Dedi uobis oēm herbā afferentē ſemen ſuū ſu-
per terrā ⁊ vniuerſa ligna que habent in ſemet
ipſis ſementē generis ſui: vt ſint vobis in eſcaꝫ
⁊ cunctis aīantibus terre: oīqꝫ volucri celi ⁊ v-
niuerſis que mouent̄ in terra: ⁊ in quibus ē aīa
viuens: vt habeant ad veſcendū. Ex quibus ꝟ-
bis ſatis apparet ꝙ diuina prouidentia vnuꝫ et
eundeꝫ brutis ⁊ irrōnalibus cibū ſimul ⁊ hoī ad
veſcendū tribuit. ſed brutis ſm̄ ſe tota cibū mā
lē tribuit: quia coꝝ eſſe ⁊ quantū ad formā ⁊ q̄n
tū ad māꝫ eſt māle. Eſt. n. taliū ſinguloꝝ forma
extenſa ad extenſionē materie: ⁊ corrumpit̄ cor
rupta mā. Homini at̄ cū ſit mixtus ex ſubā ſpūa
li ⁊ corporali: vt patet intuenti: nō niſi ex pte cō
poris ⁊ materie prouidentia diuina cibū tribuit
Nō. n. paſcit̄ ſpūs terreno cibo. quare igit̄ neceſ
ſe fuit vt de cibo ſpūali quo aīa rōnalis refice-
ret̄ diuina prouidētia homini prouideret. qđ cer
te fecit q̄n hoc ſacrm̄ inſtituit. Io. vj. Ego ſuꝫ pa
nis viuus qui de celo deſcendi. ſi quis mandu-
cauerit ex hoc pane viuet in eternū. qđ niſi d̄ ui
ta ſpūali veritatē habet. Licet. n. baptiſmus vi
tā aīe ſpūalē preſtet: nullū tn̄ ſuo principio oīs ꝑ
fectionis ita coniungit ſicut hoc ſacrm̄. Cib⁹ eīꝫ
corporalis in nām aliti conuertit̄. 2° de aīa. ⁊. 2° d̄
generatione. Ex quibus ſumus nutrimur. ſꝫ iſte
cibus ſpūalis nos in ſemetipſū conuertit. Unde
ait Iob. vj. Qui manducat carnem meā ⁊ bibit
ſanguinē meū ⁊c̄. Secūdo hoc ſacrm̄ īſtituit
propter beneficioꝝ dei debitā recordationē. p⁴
Cor. xj. Ego. n. accepi a dn̄o qđ ⁊ tradidi vobis
q̄m dn̄s nr̄ Ieſus xp̄s in qua nocte ⁊c̄. vſqꝫ ibi. i
meā cōmemorationē. Audi Euſebiū d̄ cōſe. di.
ij. c. quia corpus. quia inquit aſſumptū dn̄s ab-
laturus erat ab oculis ⁊ illaturus ſideribus:
neceſſariū erat vt in die cene ſacrm̄ nob̄ ſui cor-
poris ⁊ ſanguinis ꝯſecraret vt offerret̄ iugiter
per myſteriū qđ offerebat̄ ſemel in precium. et ꝑ
ennis victima viueret in memoria ⁊ ſemꝑ p̄ſens
eſſet in grā. hec ille. Confirmat̄ Eccl. xxix. Graꝫ
fideiuſſoris tui ne obliuiſcaris. dedit. n. aīam ſuā
pro te. Fideiuſſit. n. pro nobis xp̄s q̄n debitum
ſoluit ⁊c̄. Cōcordat. c. q̄a morte. de ꝯſe. di. ij. vbi
dicitur. Quia morte dn̄i liberati ſumus hui⁹ me
mores in edendo ⁊ potādo carnē ⁊ ſanguinē que
pro nobis oblata ſunt ſignificam⁹. hec Aug. Cō
cordat etiā ca^m. q̄a ſemel. ⁊. c. qui manducat. ubi
dicitur. Qui māducat me viuet ꝓpter me. Nō
ergo timeam⁹ fratres hunc māducare paneꝫ: ne
forte finiamus illū ⁊ poſtea quid māducemus n̄
inueniamus. Māducatur xp̄s viuit māducat⁹
q̄a ſurrexit ⁊c̄. Tertio ꝓpter pctōꝝ neceſſariā
purgatiōem. Audi Ambroſiū. li. de ſacramētis.
Iſte panis quottidian⁹ ſūmitur in remediū quot
tidiane infirmitatis. ſ. peccatoꝝ venialiū. De ue
nialibus. n. non eſt dubiū hoc ſacramētum eoꝝ
eſſe medicinā: cuꝫ etiā oratōe ⁊ aqua benedicta
venialia deleātur. De mortalib⁹ autē dicit glo.
ſuꝑ verbo illo ambroſij. Qui māducauerit hoc
corp⁹ fiet ei remiſſio oīum peccatoꝝ. dicit ſiue ue
nialiū vel etiā mortaliū. Ad cuius declaratōem
eſt notādum ſm̄ Ricardū in q̄rto: ꝙ tripliciter hō
in pctō mortali poteſt hoc ſacramētuꝫ ſuſcipere.
Quia aut ſcit ſe eſſe in culpa mortali: ⁊ tunc la-
queū ſue damnatōis accipit. i. Cor. xj. Qui man
ducat ⁊ bibit indigne ⁊c̄. Concordant. c. iudas.
c. qui ſcelerat. ⁊. c. ſancta. de quo in ſequentibus
dicet̄. Secūdo aut non eſt in peccato mortali:
ſed timet eſſe. aut credit. ⁊ tunc iſte cum contra
conſcientiam facit que edificat ad gehennā: ma
nifeſtū eſt ꝙ diſcrimini ſe cōmittit. ideo iudiciuꝫ
ſibi manducat ⁊ bibit. Et de his duobus modis
non intelligit predicta glo. Tertio aut eſt i pec
cato mortali: ⁊ tamen hoc ignorat. ⁊ tunc ſi talis
ignorantia ex ſua negligentia venit: vt quia nō
premeditauit ⁊ recogitauit: aut cōfeſſorē idone
um non queſiuit: uel ſilēa: ⁊ ſic ipreparate eucha
riſtiam ſūmit: ꝓculdubio talis iudiciū ſibi man-
ducat ⁊ bibit. xxxvij. di. §. vltimo. Illis omnino
ignoſci nō poterit: qui a quo diſcerent copiā ha
bentes operā non dederūt: ait Aug. Si autē ta
lis ignorantia venit ex ꝓpria non recordatione
tamen quātum in ſe eſt operā dedit: ut memorie
mandaret. ꝓculdubio in ſumptōe huius ſacram̄
ti benedicti omnia lauant̄. Et ſic intelligit̄ pn̄s
gloſa: Sed pono caſuꝫ ꝙ talis ad cōmunionem
accedens interea duꝫ parat̄ ſacramentū recolit
vnius peccati mortalis. Conſcientia vna ex pte
timet ſi ſurgit ne circunſtantes ſcandaliçet. Alia
ex parte timet in tali peccato ſūmere tantuꝫ ſa-
cramentū. Hic dicit Scotus ꝙ talis conteratur
⁊ cordialiter peniteat cū propoſito q̄tocitius po
terit confitendi. Et hac prudēti cautela euadet
homo animi perplexitatē. q̄re ⁊c̄. Et hec ſuffici-
ant quātum ad pn̄tem veritatē. Quantuꝫ ad
ſam dico ꝙ hoc ſacramentum die iouis hora cō
pletorij fuiſſe inſtitutū. Et recte die iouis: quia
hoc ipſo die creauit deus volucres celi ⁊ piſces
maris. Gen. p̊. Item uirgo glorioſa filiuꝫ in tem
plo obtulit. ut ex 5° de trinitate colligit̄. ⁊ hoc die
xp̄s celos aſcendit. que omnia ad ꝓpoſitum fa-
ciunt. Q̄m ſoli homines cōtemplatiui deſignati
ꝑ aues ſm̄ Greg. ⁊ penitētes deſignati ꝑ piſces
in maris amaritudine viuentes: huius ſacramēti
participatōe ſunt capaces. Uirgo xp̄m mortalē
in templo obtulit: ſacerdos īmortalē ī ſacrificio
offert. Xp̄s celos aſcendit: ⁊ ipſe ſe cōicantes ce
leſtes facit. Et hora completorij recte quidē: q̄r
hac hora videtur mūdum fuiſſe creatū. quia pri
ma dies dominica p̊ facta eſt ex ueſpere: ſecūdo
ex mane. Gen. primo. ⁊ iō a veſpere incepiſſe pu
tatur ſm̄ Aug. libro de trini. Item hac hora fu-
it Chriſtus annunciatus: ut ſancti patres tradūt
In cuius ſignū eadem hora virgo cum ſalue re-
gina ſalutat̄. Et ordinis noſtri ſancti patres con
ſtituerunt: vt eadē hora oēs fratres in eccleſia ꝯ
ueniant. ⁊ ſalue regina deuote decantent. Iteꝫ
hac hora xp̄s tradit⁹ eſt ſepulture: nec hoc uacat
a myſterio: q̄m ſicut vetus teſtamentū a mundi
creatōe incepit: ita nouū a xp̄i annunciatōe. Et
ſicut in ſua incarnatōe fuit ſenſibilr̄ demōſtrat⁹
ita in hac conſecratōe eſt ſenſibilibus ſpēbus de
guſtatus. ⁊ ſicut in hac hora fuit ſepultus: ita ⁊ ī
hac hora fuit hoc ſacramētum inſtitutū. p⁴ Cor.
xj. Mortē domini ānunciabitis donec veniat.
Ex quibus ſequit̄ primo ꝙ hoc ſacramentū āte
xp̄i aduentū inſtitui non erat equū: quia cū h̄ ſa
cramentū uerbum incarnatū realiter contineat
nō decuit: imo nec potuit ante incarnatōeꝫ inſti
tui. Secundo etiā non decuit ꝙ inſtitueret̄ tēpe
chriſti alia hora q̄ꝫ die ⁊ hora ſupradictis. Et rō
quia quādo chriſtus preſentia corporali cum di-
ſcipulis quottidie conuerſabat̄: nō opportuit ſui
ipſius dare memoriā. Sed quādo in vltima ho
ra cum apoſtolis cōuerſaturus erat: ⁊ quia datu
rus erat hoc ſacramētum in ſpecie panis ⁊ vini:
ideo in vltima cena illud inſtituit. Iteꝫ quia hoc
ſacramentū eſt memoriale paſſionis chriſti: con
gruit in vltima hora dari tempore opportuno.
quia que vltima ſunt magis memorie mādam⁹.
Et hec ſufficiant pro pn̄ti veritate. Qantum
ad tertiā breuiter dico ꝙ cum hoc ſacramentuꝫ
ſit ſumme charitatis ſignū: oppōtuit tunc īſtitui
quādo maior imprimit̄ affectio in amicoꝝ mēte
Sed grandis affectio imprimit̄ quādo amicus
ab amico recedere intendit. Quos eīꝫ ardenter
diligimus grauiter dolemus quando recedūt.
ſic ⁊ in propoſito applica. quare ⁊c̄. T. vt ſupra.
Et hec ſufficiant pro preſenti concluſione.

De incompoſſibilitate ſubſtantie panis ⁊ car
nis vini ⁊ ſanguinis concluſio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯclōnē. vꝫ. Licet d̄o ſit poſ
ſibile ⁊c̄. dic totā. vbi tres inq̄ram⁹ ꝟita
tes. vꝫ. Pria ꝟi. eſt. Utrū poſt ꝯſecra-
tionis verba ſubā panis remaneat. 2ᵃ eſt iſta.

Utrum hec propoſitio ſit vera panis ſit corpus
chriſti. 3ª eſt iſta. Utrũ iſta ſit vera de pane ſit
corpus xp̄i. Silr̃ de vino ⁊ ſanguine. Quãtũ
ad primã Innocentius de officio miſſe. p̃te 3ª. c.
xxvj. tres opiniones ponit. Prima opinio di
cit ꝙ ſubã panis ⁊ uini remanet: ⁊ ꝙ corpus xp̄i
⁊ ſanguis ſimul cũ ſubã panis ⁊ vini ſub eiſdem
accñtibus manet. Quã quidẽ opinionẽ repro-
bat magr̃ in quarto. di. xi. ⁊ doctores nr̃i hereti
cã eaꝫ dicunt. eſſet. n. idolatrie occaſio ſi hoſtie
veneratio latrie exhiberet̃ ſubã panis ibi rema
nente. nec vlterius de hac opinione intẽdo: qm̃
eã oẽs theologi dãnant. ſufficiat nobis illoꝝ bre
ſniam. Scd̃a opinio dicit ꝙ ſubã panis vl̃ re
ſoluit̃ in preiacentẽ mãm: vel totaliter anihilat̃
ſolis accidentibus remanentib⁹ vt prius: ſub q̄-
bus poſtea latet uerꝫ xp̄i corpus ⁊ ſanguis. ⁊ hãc
opinionẽ quidã ſuſtentabilẽ dicunt. Sed beat⁹
Tho. in quarto. di. xj. eã fallaꝫ eẽ oñdit. Et p̄ ar
guit ꝙ nõ poſſit reſolui in preiacentẽ mãm. qm̃
ſi hoc poſſibile eſſet: hoc altero iſtoꝝ modoꝝ fie
ret. Uno mõ ꝙ reſolueret̃ in preiacẽtẽ mãm: ita
ꝙ eſſet in mã ſine oĩ forma. ⁊ hoc eſt ĩpoſſibile
et per miraculũ fieri. mã. n. eſt ens potentia: ⁊ fõ
ma eſt actus eius. Si ğ poneret̃ mã eſſe actu ſi-
ne forma: poneret̃ actio mãe eſſe ⁊ ñ eſſe. qd̃ im
plicat contradictionẽ. Alio mõ põt intelligi ꝙ r̃
ſoluat̃ in mãlia elementa. ⁊ hoc nõ: qꝛ illa mãlia
elementa aut remanent in eodeꝫ loco. ⁊ ſic erit
aliud corpus q̃ꝫ corpus xp̄i: ⁊ ſequit̃ error prim⁹
⁊ per ꝯñs illud mãle corpus erit ſub dimenſiõi
bus panis. vel nõ eſſent in eodẽ loco. qd̃ eſſe nõ
põt: qꝛ tunc illud mãle corpus moueret̃ localr̃:
⁊ tñ illud nõ ſentiremus. qꝛ eſt ĩpoſſibile ꝙ eſſet
talis localis mutatio: ⁊ nõ ſentiret̃ p̃ſertim cum
motus localis ſit ſucceſſiuus. ⁊ per ꝯñs acq̃ſitio
partis poſt partẽ. quare neceſſe eſſet vt illd̃ mã
le elementũ relinqueret prius vnã partẽ hoſtie
q̃ꝫ aliã: qd̃ fieri ñ põt ſine ſenſu. quare ⁊c̃. ſed nõ
arguamus nunc. Accipe tertiã opinionẽ ca-
tholicã quidẽ ⁊ approbatã. ⁊ hec dic̃ ꝙ ſubã pañ
⁊ vini que antea ñ fuerunt corpus ⁊ ſanguis ṽ
bo celeſti ſit corpus ⁊ ſanguis. ſed de hoc in ſeq̃n
ti ſmone. qr̃ ⁊c̃. Quantũ ad ſcam ṽitatẽ dico
ꝙ iſta ꝓpõ panis ſit corpus xp̄i de ṽtute ſmõis
eſt falſa. Et rõ vt dicit btũs Tho. in quarto. di.
xj. eſt. qꝛ oẽ fieri terminat̃ ad factũ eſſe. ſed h̃ nũ
q̃ꝫ erit vera. panis ẽ factus corpus xp̄i: qꝛ qd̃ fa
ctũ ẽ eſt panis. panis ãt nunq̃ꝫ eſt corp⁹ xp̄i. ğ ⁊c̃.
Itẽ qñ dr̃ panis ſit corpus xp̄i: ĩportat̃ vnitas ſu
biecti. ſicut cũ dicimus hoc albũ ſit nigrũ. ĩ hac
ãt ꝯuerſione non eſt vnitas ſubiecti. ⁊ propter h̃
differt ab alijs mutationibus: qꝛ in oĩbus nãlib⁹
mutationibus ſubiectũ eſt cõe: vt pꝫ p̄ phiſicoꝝ
in hac ãt nõ: qꝛ tota ſubã panis: ⁊ partes eius q̃
ſunt mã ⁊ forma conuertũt̃ in corpus xp̄i. h̃ bea
tus Tho. Sed ꝫ Ambroſius libro de ſacris ſic
ait. Qd̃ erat ante cõſecrationẽ panis ſcm̃ eſt p⁹
conſecrationẽ corpus xp̄i. Et Damaſcen⁹ ſic ait
xp̄s fecit ea. ſ. panẽ ⁊ vinũ cõpus ſuũ. p̃terea qd̃
conuertit̃ in aliud ſit illud. ſed ſubã panis cõuer
titur in corpus xp̄i. ğ ſit illud. Ad hec tibi anima
mea rñdeo ꝙ ṽbũ Ambroſij ſic exponendũ eſt
qd̃ erat panis eſt corpus xp̄i. i. qd̃ eſt ſub ſpẽbus
panis: primo fuit panis ⁊ poſtea corpus xp̄i: ita
ꝙ ſenſus ſit de ſubã panis ⁊ nõ de ſubiecto pãis.
nomine. n. panis intelligit̃ nõ ſolũ eius ſubã: ſed
ipſum totũ ſubiectũ. ⁊ ideo ſenſus eſt falſus. Si-
militer exponat̃ Damaſcenus: ⁊ oĩs ꝯſimilis au
ctoritas. Ad rõnẽ dico ꝙ longe diſtant he ꝓpo
ſitiones a ſe inuicẽ. ſ. panis ſit corpus xp̄i: ⁊ pãis
conuertitur in corpus xp̄i. qñ dicimus panis cõ
uertitur in corpus: nihil aliud importat̃ niſi ordo
vnius termini ad aliũ terminũ illius ꝯuerſionis
ſ. ſubſtantie panis in corpus. in hac ãt ꝓpõne pa
nis ſit corp⁹ xp̄i: eſt ſenſus ꝙ illud ſubiectũ qd̃ dr̃
panis ſit corpus xp̄i. ⁊ hoc eſt falſũ: ut patet ĩtuẽ
ti. Non. n. eſt vnitas ſubiecti in hac ꝯuerſione:
vt dictũ eſt ſupra. qr̃ ⁊c̃. Quantũ ad tertiã ṽi
tatẽ dico ꝙ hec dictio de proprie ĩportat cõſub
ſtantialitatẽ rei. vñ ſic dicẽdo de pane ſit corp⁹
xp̄i eſt ſenſus ꝙ de ſubã panis ſit corpus xp̄i. ⁊
hic ſenſus eſt falſus. qꝛ de nulla ſubã ſit corpus
xp̄i. tñ q̃nq̃ꝫ de ponit̃ pro ex. ⁊ per ꝯñs ſicut aliq̃ñ
hec põt concedi ex pane ſit corpus xp̄i: ita h̃ de
pane ſit corpus xp̄i. Ubi nota ꝙ iſta prepoſitio
ex q̃nq̃ꝫ ĩportat ordinẽ terminoꝝ tm̃: abſq̃ꝫ h̃ ꝙ
ĩportet ſubiectũ. vt cũ dicimus ex mane ſit me
ridies: ſenſus eſt ꝙ poſt mane ſit meridies. ⁊ ſꝫ
hoc iſta propoſitio ẽ incongrua: panis ſit corpus
xp̄i: vt pꝫ. ſed iſta ex pane ſit corpus xp̄i erit ṽa:
dũ li ex dicat ordinẽ terminoꝝ ꝯuerſionis ad ĩ-
uicẽ: ⁊ nõ ordinẽ ſubiecti. qꝛ tunc eſſet falſa ſic il
la de pane ſit corpus xp̄i. qr̃ ⁊c̃. Et iſta ſufficiãt
ꝓ p̃nti ṽitate ⁊ ꝯcl̃one 3ª hui⁹ ſe ꝯſiderationis.

De mirabili ꝯñſiõe corpis xp̄i ꝯſideratio 3ª.

t **Ertio loco corpo**ris mirabilẽ mutabilitatẽ videam⁹.
vbi tres more ſolito concl̃ones ſub-
iungamus. vꝫ. Hec panis in xp̄i cor-
pus ⁊ vini in ſanguinẽ benedicta ꝯuerſio ñ ẽ ali
cuius ſpeciei motus naturalis aliqua mutatio.
2ª concl̃o ẽ iſta. Omis dei opa ſint mirabiliſſi-
ma: hec tñ benedicta ꝯuerſio ẽ ſuper oĩa excel-
lentiſſima. 3ª concl̃o ẽ iſta. Sicut hec benedcã
conuerſio eſt mirabiliſſima: ita digne guſtanti-
bus eſt fructuoſiſſima.

De ꝯuerſione panis in corpus xp̄i ⁊ vini in ſan-
guinem concluſio prima.

a Ccipe primã concl̃onẽ. vꝫ. Hec panis ĩ
xp̄i corpus ⁊ vini in ſanguinẽ ⁊c̃. dic to
tã. vbi tres inquiram⁹ ṽitates. vꝫ. pª
ṽi. ẽ iſta. Utrꝫ iſta benedicta ꝯuerſio ſit aliq̃ mu
tatio de ſpẽ motus. 2ª ẽ iſta. Utrꝫ ſit ſubita mu
tatio. 3ª ẽ iſta. Quot ſunt credenda in hac bñ-
dicta conuerſione. Quantũ ad primãꝫ pono
hanc concl̃oneꝫ. vꝫ: ꝙ hec benedicta conuerſio
ſub nulla mutationũ naturaliũ continet̃: ſed ab
oĩbus longe diſtat. Ad cuius declarationeꝫ eſt
notandũ ſꝫ btm̃ Tho. in quarto. di. xj. ⁊ Petrũ
de Candia in quarto. ⁊ cõiter oẽs ꝙ multiplex
ẽ ſpẽs motus ſiue mutationis nãlis. Aliqua eiꝫ
mutatio ẽ ſm quã nihil variat̃ eius qd̃ rei ẽ intri
ſecũ: ſed ſolũ id qd̃ eſt extrinſecũ. ⁊ hec dr̃ mot⁹
ſiue mutatio localis. Aliqua eſt mutatio in qua
ſolũ id uariat̃ qd̃ ineſt rei accidentaliter: vtputa
quantitas vel qualitas. ⁊ hec dr̃ augmentatõ ꝑ
reſpectũ ad quantitatẽ: ⁊ alteratio ꝑ reſpectum
ad qualitatẽ: que ſunt due ſpẽs mutationis: vt
ponit Ar. in poſtp̄dicamentis. Aliqua ẽ muta-
tio que pertingit vſq̃ꝫ ad formã ſubſtantialẽ: ſic
generatio ⁊ corruptio. generatio eſt alicuius nõ
entis ad eſſe productio. corruptio eſt alicui⁹ en-
tis ĩ nõ ens mutatio. ⁊ ſunt due alie ſpecies mo
tus. Et recte dixi ꝙ he ſpẽs motus pertingunt
vſq̃ꝫ ad formã ſubſtantialẽ. qm̃ nãlis mutatio ñ
põt ꝑtingere vſq̃ꝫ ad variationeꝫ mãe. qm̃ talis
mutatio ex p̄ſuppoſitõe materie operat̃. i. ĩ opa
tione ſua mãm preſupponit. Sicut qd̃libꝫ agẽs
ſm operat̃ ſuppoſitis hĩs q̃ ſibi a primo agẽte da
ta ſunt. vt patet p̄ phiſicoꝝ. Ex quo ſequit̃ ꝙ ſi
eſt aliqd̃ agens qd̃ pertingat vſq̃ꝫ ad variatiõꝫ
materie: ita ꝙ hec materia ĩmediate fiat alia: il
lud ñ erit agens naturale. oꝫ. n. principia mãere
⁊ nõ variari: dicit phus vt. s. cũ ergo mãia pa-
nis fiat corpus xp̄i: ⁊ mã vini fiat ſanguis: appa
ret ꝙ ibi mã nõ manet ſub vtroq̃ꝫ termino trãſ-
mutationis. ⁊ per ꝯñs talis operatio ñ erit ſoli⁹
dei. Et confirmat̃. naꝫ hec benedicta conuerſio
primo nõ eſt generatio. qm̃ in generatione gña
tũ ſimpliciter accipit eſſe poſt nõ eſſe. ſed hoc ñ
conuenit huic conuerſioni. ꝓbat̃. nõ quidẽ cor-
pus xp̄i nec aliquid aliud abſolutũ: vt patet. ğ
nõ eſt generatio. Similiter nec corruptio. qꝛ nõ
eſt ibi aliquid abſolutũ qd̃ ſimpliciter corrũpat̃
Silr̃ nec augmentatio nec diminutio. qꝛ corp⁹
xp̄i nec maius nec minus efficit̃ q̃ꝫ p̄ eſt. Itẽ nec
alteratio. qꝛ corpus xp̄i ẽ corpus ĩpaſſibile: ⁊ al-
terari ẽ quoddã pati. Itẽ nec ẽ mutatio ſꝫ locũ
quia corpus xp̄i ñ localiter mutat̃. vñ q̃uis ſit ĩ
hoſtia: nõ tñ deſerit celũ: vt patebit inferius. qr̃
ſequit̃ cũ nõ ſint alie ſpẽs mutationis: ꝙ nõ erit
hec aliqua predictaꝝ. Scd̃o notandũ ꝙ hec
benedicta conuerſio in quattuor ꝯditionib⁹ dif
fert ab oĩbus nãlibus ꝯuerſionibus. Et p̊. quia
hec conuerſio pertingit vſq̃ꝫ ad materie varia-
tionẽ: vt dictũ ẽ. Scd̃o quia in naturalib⁹ mu
tationibus materia eſt ſubiectũ primũ: ⁊ ipſius
nihil aliud ẽ ſubiectũ: vt pꝫ p̄ phiſicoꝝ. ſed h̃ cõ
uerſio ſubiectũ nõ habet: imo ipſa mã panis mu
tat̃ ⁊ variat̃: ⁊ ſit corpus xp̄i. Tertio qꝛ in nã-
libus mutationibus totũ conuertit̃ in totũ: non
ãt partes eſſentiales in partes totius. naꝫ totus
aer conuertit̃ in aquã: tñ materia aeris ñ ꝯuerti
tur ĩ aliquid. quia eadẽ materia ẽ ſubiectũ vtri
uſq̃ꝫ. nec ẽt forma ꝯuertit̃: quia alia adueniente
forma ⁊ introducta in mã alia cõrũpit̃. ſꝫ in hac
benedicta conuerſione totũ conuertit̃ in totuꝫ.
qꝛ panis totus ſit corpus xp̄i. ſilr̃ ⁊ partes ꝯuer
tuntur: quia materia panis ſit materia corporis
xp̄i: ⁊ forma ſubſtantialis panis ſit forma que ẽ
corpus xp̄i. Quarto quia in naturalibus cõ-
uerſionibus tam illud qd̃ conuertitur q̃ꝫ illud ĩ
quod conuertitur tranſmutatur. Illud quidem
quod in alterum conuertitur ſemper tranſmu-
tatur corruptione. ſed illud in quod aliquid nã-
liter conuertitur: ſiquidem erit ſimplex: tunc tñ
mutabitur per generationeꝫ. ſicut cuꝫ aqua ge
neratur ex aere. Si autem ſit conuerſio ex ad-
ditione ad aliquid preexiſtens: illud cui additur
tñ tranſmutatur ſm augmentum vel ſaltem ꝑ
reſtaurationem deperditi. ſicut accidit in nutri
mento. ſed in hac benedicta conuerſione illud ĩ
quod ſit conuerſio erat preexiſtens ⁊ ei non ad
ditur. quia illud quod conuertitur conuertitur
in ipſum ⁊ ſm totum ⁊ ſm oẽs eius partes eſſen
tiales. vnde hic illud ad quod conuerſio termĩa
tur. ſ. corpus chriſti nullo modo tranſmutatur:
ſed ſolum panis qui conuertitur. His ſic notatis
ſatis clara eſt hec noſtra poſita concluſio huius
prime veritatis. Quantum ad ſecundã veri
tatem dico ꝙ ſm ſniam phi in multis locis du-
plex eſt principaliter tranſmutatõ. ſ. inſtantanea
⁊ ſucceſſiua. Inſtantanea eſt que ſit in inſtanti.
Et huius ſm eum quinto phiſicoꝝ. due ſunt ſpe
cies. ſ. generatio ⁊ corruptio: qm̃ vtraq̃ꝫ ipſaruꝫ
ſit in inſtanti. Succeſſiua autem eſt que ſit par
tibiliter ⁊ ſucceſſiue ⁊ in tempore. Et cauſatur
vt dicit Cõmentator quarto phiſicoꝝ ex reſiſtẽ
tia medij: vel ex reſiſtẽtia mobilis vel vtriuſq̃ꝫ.
Sed quia hec benedicta conuerſio non eſt ge-
neratio vel corruptio: vt dictum eſt in precedẽ
ti veritate: ideo non poteſt eſſe inſtantanea mu
tatio que ſit phiſice conſiderationis. Et cum nõ
poſſit etiam dici mutatio ſucceſſiua: quia nihil ẽ
quod diuine voluntati cõtradicat aut r̃pugnet
relinquitur ꝙ erit inſtantanea mutatio theolo-
gice conſiderationis. Qꝛ autem hec conuerſio
dicatur mutatio: patet. quia illud quod ĩmedia
te poſt hoc ẽ tale: ⁊ ĩmediate ante hoc nõ fuit ta
le: patet qd̃ dicitur mutatum. Sed ſubſtãtia pa
nis ĩmediate poſt prolationis verba vim conſe
cratiuam habentia ẽ corpus xp̄i: ⁊ ĩmediate an
te predicta verba non erat corpus xp̄i. ergo ibi
ẽ aliqua mutatio. ꝙ autem ſit inſtantanea pro-
batur. maioris virtutis ẽ potentia increata q̃ꝫ
creata. ſed ſol producit formam luminis in me-
dio ſcilicet in aere in inſtanti. ut patet ſecundo d̃
anima per philoſophum contra Empedoclem:
⁊ ſupra oſtenſum ẽ in prima dominica. Et ratio
ẽ: quia nihil ẽ repugnans tali forme preſente ſo
le. ergo a fortiori potentior erit deus in hac be-
nedicta conuerſione: cuius nutui omnis ſubdi-
tur creatura: ut ſtatiꝫ fiat ſubſtantia panis chri-
ſti corpus. Ubi accipe hanc regulam generaleꝫ
ꝙ quecũq̃ꝫ deus ſine creatura operatur: preſer
tim cum modum naturalem non ſeruat opera-
tur in inſtanti. Cum autem hic modum nature
non ſeruet: quia principia nature tranſmutat. ſ.

materiam panis: quã oppoꝛtet manere: vt dr̃ p̊ phiſicoꝝ: ſequitur ꝙ hec conuerſio ſubita erit mutatio ⁊ nõ inſtantanea. Sed ↄtra pater Ambroſi. impoſſile eſt eſſe in eodẽ inſtãti aliquid qđ ſit panis ⁊ coꝛpus xp̃i. ergo nõ eſt idem inſtans ĩ quo ſit coꝛpus xp̃i ⁊ panis. ſed inter quecunque inſtãtia eſt tp̃s mediũ. vt pȝ. vi. phiſicoꝝ. g̃ ↄuerſio hec panis in coꝛpus xp̃i erit ſucceſſiua: ⁊ nõ ſubita. Itẽ tu ipſe dicis ꝙ in hac ↄuerſiõe aliqđ eſt nũc tale qđ prius ñ fuit: ſed vbicũq; eſt prius ⁊ poſteri⁹ hoc mõ ibi erat tp̃s: ⁊ p̱ ↄñs ſucceſſio. Itẽ ex vi v̄boꝝ fit talis ↄuerſio: ut dicis: ⁊ ẽ rei v̄itas. ſed v̄ba ſucceſſiue pꝛoferunt̃. g̃ ⁊c̃. Ania mea tãgis nõ p̱uã difficultatẽ. oppoꝛteret certe multa ð́clarare: qm̃ de hoc inſtãti diuerſi diuerſa dixerunt. Quidã dicũt ꝙ eſt vnũ inſtãs ſ₃ rẽ differẽs tñ rõe. Quidã ꝙ hec cõuerſio ñ ſubdit̃ motui celi: ⁊ p̱ ↄñs nec tp̃i. ⁊ ſic multi multa ↄfirmãt. ⁊ inter ceteros doctoꝛes xp̃i btũs Tho. in q̃rto. di. xi. poptime hanc mãȝ tangit: ⁊ p̃dictoꝝ dicta ↄfutat. Ideo e⁹ dicta colligam⁹. Ait. n. ſic. ꝙ in hac bñdicta ↄuerſione ñ eſt dare vltimũ inſtans: ſed hñ vltimũ tp̃s in quo eſt panis. Et ponit hanc regulã: ꝙ inter tp̃ſ ⁊ inſtãs ñ neceſſario cadit tp̃s mediũ: ſicut cadit inter duo inſtantia. Et rõ eſt. qm̃ p̱hs in. viij. phiſicoꝝ dicit ꝙ qñ ex albo fit nigrũ: in toto menſurante motũ alterationis erat albũ: ſed in vltio inſtanti illius tp̃is eſt nigrũ. ex quo ſequit̃ ꝙ ñ eſt dicẽdũ neq; dãdũ ꝙ in vltio toto illo t̃pe ſit albũ: ſed in toto tẽpoꝛe p̃ter vltimũ nunc illi⁹ tp̃iſ. Et q꞉ añ vltimũ nunc alic⁹ tp̃is ñ eſt accipe penultimuȝ: ſicẽ neq; añ vltimũ linee punctũ penultimũ. iõ ñ eſt accipere vltimũ inſtãs in quo erat albũ: ſed vltimũ tp̃s. Et ſilr̃ eſt de alijs mutationibus q̃ ſunt termini motus. ſicut gñatio eſt terminus alterationis. Nã cũ ex aere fit ignis: in toto t̃pe p̃cedenti alterationis erat aer p̃ter vltimũ inſtans ĩ quo eſt ignis. Et ſilr̃ eſt in illũinatione reſpectu motus localis. Mõ ad p̱poſitũ cũ hec bñdicta ↄuerſio ſit terminus cuiuſdã motus. ſ. p̱latiõis v̄boꝝ: in toto t̃pe p̃cedente erat panis p̃ter vlti^m inſtans in quo erat coꝛpus xp̃i. q̃re pȝ rñſio ad p̱mũ. Ad aliud dico ꝙ ad hanc ↄuerſionẽ nõ p̱tinet niſi illud nunc in q̃ deſinit eſſe panis ⁊ incipit eẽ coꝛpus xp̃i. ſed illđ primũ p̱tinet ad totuȝ tp̃s p̃cedens qđ menſurabat totã v̄boꝝ p̱latõȝ q̃ q̃dãmõ hanc efficit ↄuerſionẽ. Nã ſicut dictuȝ eſt int̃ ſubãm panis ⁊ ſubãm coꝛp̃is xp̃i ñ eſt accipe aliqđ mediũ qđ magis p̱pinquũ ſit coꝛp̃i xp̃i q̃ȝ ſubſtantie panis. Ad aliud dico ꝙ mutatio h̄ eſt in inſtanti: ſed motus p̃cedens eſt ĩ tẽpoꝛe. ⁊ deo v̄ba p̃dicta efficaciã ñ hñt niſi in vltimo inſtanti. Iſta aĩa mea ſunt valde ſubtilia. accipe tñ neceſſe eſt hanc doctrinã p̱p p̱fectiõeȝ mãe p̃ñtis. q̃r ⁊c̃. Quantũ ad tertiã dico ꝙ q̃tuoꝛ ſunt in h̄ ſacr̃o credenda. Pꝛio credendũ ẽ ꝙ ex vi v̄boꝝ ibi ſit veꝝ coꝛpus xp̃i. q꞉ v̄ba ↄſecrationis de coꝛp̃e faciunt mentionẽ. Scđo ꝙ ibi eſt ſanguis xp̃i ex concomitantia ĩmediata: q꞉ ſanguis ĩmediate diſponit coꝛp⁹ ad vitã. 3ᵒ ꝙ ibi eſt aĩa ex cõcomitantia p̱pinqua. q꞉ lȝ aĩa nõ viuificet niſi ſanguine mediante: tñ q꞉ eſt foꝛma p̱ficiens coꝛpus ⁊ ad eandẽ nãm p̱tinens: iõ ipſa ↄcomitat̃ coꝛpus ex cõcomitantia p̱piqua.

Quarto ꝙ ibi eſt deitas ex cõcomitantia remota. q꞉ licet deitas cũ tribus p̃cedentib⁹ vnũ faciat ſuppoſitũ: tñ q꞉ ñ p̱tinet ad eandẽ nãȝ: iõ concomitat̃ p̃dicta tria ex ↄcomitantia remota. Silr̃ ⁊ de calice dicat̃ ſuo mõ. vt ꝙ p̱rio ibi ſit ſanguis. q꞉ v̄ba ↄſecrationis ſolũ de ſanguie faciunt mentionẽ. Scđo ꝙ ibi ſit coꝛp⁹ ex ↄcomitantia ĩmediata. q꞉ coꝛp⁹ eſt ĩmediatũ ſãguiſ receptaculũ. 3ᵒ ꝙ ibi ſit aĩa ex cõcomitantia p̱pinqua. q꞉ ad eandẽ nãm p̱tinet. Quarto ꝙ ibi ſit diuinitas ex ↄcomitantia remota. q꞉ p̱tiet ad idẽ ſuppoſitũ. Ex his aliqua coꝛrelaria ↄcludamus. Pꝛio. n. ex his dictis ſequit̃ ꝙ populus cõicans in die ſcõ paſce: ˡ alio t̃pe: lȝ vinũ ñ ↄſecratũ poſt coꝛp̃is xp̃i ſumptionẽ ſũmat: nõ tñ ſequit̃ ꝙ coꝛp⁹ ſine ſanguine ſũmat: qm̃ concomitat̃ coꝛpus: vt dictũ eſt. Sed q̃re p̱r Ambroſi ſacerdotes coꝛpus ⁊ ſanguinẽ diſtinctis modis ſũmunt? Certe aĩa cara h̄ iõ faciunt. q꞉ cũ xp̃i locũ in terris teneant: ritũ xp̃i in cena datũ cũ ſacerdotes inſtituti ſunt ſuant: qui p̱mo paneȝ in ſui veꝝ coꝛp⁹. deinde vinũ in ſui ſanguis v̄itatẽ ↄſecrauit. vñ poſito ꝙ ſacerdos cõicaret ſe vt p̱ſonã priuatã. vt puta in infirmitate: tunc ei dat̃ ſacr̃m ſicut ⁊ laicis. q̃r ⁊c̃. Scđo ex ſup̱ dictis ſequit̃ ꝙ ſi btũs Petr⁹ in triduo moꝛtis xp̃i miſſã celebꝛaſſet: cũ in cena ſimul cũ alijs fuerit ſacerdos oꝛdinatus: ĩ hoſtia p̱ eũ ↄſecrata duo tñ credita fuiſſent. ſ. coꝛp⁹ ⁊ diuitas ⁊ nõ aĩa. q꞉ ĩ triduo ille vere fuit moꝛtu⁹: ⁊ p̱ ↄñs illi ñ concomitabat̃. Silr̃ nec ſãguis qui effuſus erat ſup̱ t̃raȝ coꝛp̱e in ſepulchꝛo ⁊ aĩa in inferno exñtibus. Et iõ cũ ſanguis ⁊ aĩa ñ ſint in coꝛp̱e niſi p̱ concomitantiã: vt dictũ eſt: neceſſe eſt concedẽ ꝙ tunc ĩ hoſtia ↄſecrata p̱ Petrũ aĩa ⁊ ſanguis ñ fuiſſet. Quare ãt diuitas ibi tñ cũ coꝛp̱e credita eẽt: ẽ q꞉ ipſa nũq; fuit a coꝛp̱e xp̃i ſep̱ata: vt ẽ cõmũiſ theologia. ⁊ iõ ipſa ex ↄcomitantia ibi fuiſſȝ. 3ᵒ ſequit̃ ꝙ ſi btũs Iacob⁹ qui pꝛimo miſſã oꝛdinauit in illo triduo celebꝛaſſet: in calice ñ fuiſſȝ niſi ſanguis. q꞉ ñ coꝛpus cũ eſſet ab illo ĩ illo triduo ſeparatum. ſimiliter nec anima eadem ratione. ſimiliter nec diuinitas. quia non fuit deitas ita vnita ſanguini ſicut ⁊ carni: quia non remanſit cõmunicatio ideomatum que pꝛouenit ex tali vnione: vt habetur pꝛimo de trini. Non eniȝ erat verum dicere ſanguine xp̃i fuſo. hic vel iſte ſanguis eſt deus: ſicut dicimus de coꝛpoꝛe eius deum eſſe ſepultum: ⁊ non in cruce remanſiſſe: ſicut remanſit ſanguis. Et ratio eſt: quia coꝛpuſ eſt pars pꝛincipalis hominis ⁊ non ſanguis. q̃re ⁊c̃. Iſta etiam duo correlarie ponit Franciſcuſ maronis in ſermone coꝛpoꝛis xp̃i. ſ. memoꝛiã fecit ⁊c̃. Et ſic patet iſta concluſio.

Quanta mira res ſit ↄuerſio ſacri ↄclõ fa.

Accipe ſecundam ↄclõnem. vȝ. Quãuis dei opera ⁊c̃. dic totã. vbi tres ingram⁹ v̄itates. vȝ. Pꝛia veritas ẽ iſta. Utrũ hec bñdicta cõuerſio ſit miraculoſioꝛ oĩbus mirabilibus dei. 2ᵃ veritas ẽ. Quot ſũt mirabilia huius benedicte conuerſionis. 3ᵃ veritas eſt. Quantũ ſit meritũ huius benedicte ↄuerſioniſ.

Quantũ ad pꝛimũ dico ꝙ tres ſunt res permaxime miraculoſe. ſ. creatio mũdi. incarnatio verbi dei. ⁊ hec benedicta cõuerſio. Duo pꝛima ideo ſunt miraculoſiſſima ⁊ mirabiliſſima: q꞉ dei omnipotẽtia vſq; ad variatõem materie pertingit: que in oĩbus nãlibus mutatõibus debet eẽ ſubiectũ: ⁊ ſemp̱ manere ⁊ nõ coꝛrumpi. cum ſit ingenerabilis ⁊ incoꝛruptibilis p̊ phiſicoꝛuȝ. Et magiſ miraculoſioꝛ eſt creatio q̃ȝ hec benedicta conuerſio quãtum ad hoc. qm̃ per creatiõeȝ ſubſtantia ⁊ eſſentia materie accipit eſſe ſimplr̃: ſed per hanc conuerſionẽ ſubſtãtia materie in alterius materie ſubſtãtiam conuertit̃. ſed incarnatio miraculoſioꝛ eſt ſi mutatio illa conſideretur ex parte eius ad qđ eſt mutatio. Quid. n. mirabilius q̃ȝ ꝙ deus homo fieret: ⁊ hõ deus: non ꝙ natura dei in naturã hominis conuerteret̃: ſicut fit in hac benedicta mutatõe panis in coꝛp⁹ xp̃i: ⁊ vini in ſanguinẽ. ſed ꝙ p̱ſona uerbi dei que ab eterno fuit hipoſtaſis diuine nature facta ſit hipoſtaſis humane nature in tẽpoꝛe. Si autẽ hec benedicta conuerſio cõſideret̃ q̃tum ad ei⁹ cognitiõem nãlem: tunc ipſa eſt miraculoſioꝛ omni alia mutatiõe. qm̃ intellectus noſter cõſiderans in hac benedicta mutatõe ex aliquo aliquid fieri p̱ter modũ aliarum mutatõum naturalium difficilius illi aſſentit. q̃re ⁊c̃. Quantũ ad ſaȝ veritatẽ dico ꝙ nouẽ ſunt inter cetera hui⁹ benedicti ſacramenti mirabilia. vȝ. celeritatis: ſtabilitatis: ſodalitatis: ſubiectiuitatis: conſeruabilitatis: vnibilitatis: incoꝛruptibilitatiſ: cõuertibilitatis: ⁊ diuine permiſcibilitatis. Accipe pꝛimum mirabile qđ dicitur celeritatis. Ubi hanc accipe regulã ꝙ pꝛolatis a ſacerdote ſacramẽtalibus v̄bis: tanta ibi diuina habet̃ potẽtia: ut mox panis ille eadẽ ipſa caro xp̃i Ieſu: que ĩ ara crucis extitit ĩmolata efficiat̃. Et licet aĩa cara de hoc ſupꝛa dictũ ſit in p̱te: tñ pꝛo huius regule nr̃e fundamẽto diligenter nota ꝙ ſacerdos in h̄ cõficiendo ſacr̃o: non ſuis ſed ſermõibus vtitur xp̃i. Hoc fundamentũ habet̃ de conſe. di. ij. ca° panis. vbi dicit text⁹. Ubi ſacr̃m conficit̃ iã non ſuis ſermõibus ſacerdos: ſed vtit̃ ſermõibuſ xp̃i ergo ſermo xp̃i hoc efficit ſacramẽtum; ut ſic qđ erat ante conſecratõeȝ panis. poſt cõſecratiõem xp̃s vere matre fili⁹ fiat. Hoc pꝛeſuppoſito noſtraȝ regulã tibi p̱bo auctẽte: rõne: ⁊ exẽplo. Auctoꝛitate quideȝ p̊ decretaliũ. ex̃ de ſum. trini. c. firmiter credim⁹. vbi q̃ſi circa fineȝ capl̃i ſic ad lr̃am dr̃ in. §. una. Una inq̱t eſt vlis fideliũ eccleſia: extra quã nullus oĩno ſaluat̃: in qua ipſe idẽ ſacerdos eſt ſacrificiũ Ieſus xp̃s. Cuius coꝛp⁹ et ſanguis in ſacr̃o altaris ſub ſp̃ebus panis ⁊ vini veraciter continet̃: trãſubſtãtiatis pane in coꝛp⁹ ⁊ vino in ſanguinẽ poteſtate diuina. h̄ ibi. Itẽ h̄ pꝛobat̃ auctoꝛitate decretoꝝ. Audi Aug. i. q. i. c. detrahe. Detrahe inq̱t verbũ ab elemẽto qđ eſt niſi aqua? accedit verbũ ad elemẽtũ ⁊ fit ſacramẽtũ. hoc eſt verbũ dei. Et de cõſe. di. ij. idẽ ait. Hoc eſt inq̱t qđ omnib⁹ modis p̱bare contẽdimus ſacrificiũ eccleſie ex duob⁹ cõſtare. ſ. viſibili elementoꝝ ſp̃ẽ: ⁊ inuiſibili carne xp̃i ⁊ ſãguine: ſicut p̱ſona xp̃i conſtat ex deo ⁊ homine. hec ille. Item Ambꝛo. de conſe. di. ij. Panẽ inquit iſtũ quẽ ſũmimuſ in miniſterio: vtiq; illũ ĩtelligo qui manu ſp̃uſ ſancti foꝛmat⁹ eſt ĩ vtero virginiſ ⁊ in igne paſſiõis decoct⁹ in ara crucis. Panis enĩ angeloꝝ factus eſt cib⁹ hoĩs. Igit̃ magnũ atq; pauendũ eſt myſteriũ: q꞉ aliud videt ⁊ aliđ intelligit̃. figura panis ⁊ vini videt̃. ⁊ faciẽte domino coꝛpus ⁊ ſanguis chꝛiſti intelligit̃. hec ille.

Item tertio p̱batur auctoꝛitate magiſtri in q̃rto di. xi. c. p̊. quod incipit. ſi autẽ querit̃. ubi ad lr̃am ſic dr̃. Si autẽ querit̃ qualis ſit illa ↄuerſio an foꝛmalis: an ſubſtãtialis: vel alteri⁹ generis. diffinire nõ ſufficio. foꝛmalẽ tam̃ non eſſe cognoſco: quia ſp̃ẽs que ante fuerũt remanent ⁊ ſapoꝛ ⁊ pondus. Quibuſdã videt̃ ſubſtãtialis: dicentib⁹ ſic ſubſtãtiam conuerti in ſubſtãtiam: vt hec eſſentialiter fiat illa. hec ibi. Et declarando ſubſequẽter dicit ſic. Non eadẽ ratione dicitur cõfici coꝛpus xp̃i uerbo celeſti ꝙ ipſum coꝛp⁹ in conceptu virginis foꝛmatũ: deinceps foꝛmet̃: ſed quia ſubã panis ⁊ vini que antea nõ fuerunt coꝛpus vel ſanguis v̄bo celeſti fiat coꝛp⁹ ⁊ ſanguis. hec ibi. Itẽ quid plures auctes q̃rimus? Audi xp̃m Io. vi. Caro mea vere eſt cibus ⁊ ſanguis meuſ uere ẽ pot⁹. qui mãducat meã carnẽ ⁊ bibit meũ ſanguinẽ ⁊c̃. Inde Euſebi⁹: ⁊ ponit̃ de ↄſe. di. ij. c. q̱a coꝛpus. paꝝ poſt pꝛincipiũ ſic ait. Recedat ergo omne ĩfidelitatis ambiguũ. q̱a quideȝ qui auctoꝛ ẽ muneris ipſe ẽ teſtis v̄itatiſ. q꞉ ait. caro mea ⁊c̃. hec ibi. Scđo hec nr̃a regula pꝛobat̃ ratiõe. et p̊ ſic. Sũma ueritas falli nõ põt. ſ₃ xp̃s eſt ſũma veritas. ergo falli nõ põt. ↄñtia nota cũ maioꝛi. qm̃ ſi fallere vel falli poſſet iaȝ ſũma nõ eſſet. minoꝛ p̱bat̃ Io. vj. Ego ſum via veritas ⁊ vita: ergo nec fallere nec falli põt. Sed ipſe oꝛe p̱pꝛio ait. Caro mea vere ẽ cibus ⁊c̃. Item ſecundo ſic. Omnis xp̃ianus quod ſacroſancta eccleſia catholica ſentit ſentir̃ obligat̃: ſed eccleſia hoc ſentit: vt patuit in auctoꝛitatibus allegatis. ergo ⁊c̃. Et confirmat̃ hec minoꝛ. extra de hereticis. c. ad abolendã. vbi dicit̃ ſic. Ad abolendã. et infra. Uniuerſos qui de ſacramento coꝛpoꝛis ⁊ ſanguinis dñi noſtri Ieſu xp̃i: vel de baptiſmate: ſeu peccatoꝝ confeſſione: matrimonio: vl̃ reliquis eccleſiaſticis ſacramẽtis aliter ſentire uel docere non metuerint q̃ȝ ſacroſancta romana eccleſia pꝛedicat ⁊ obſeruat. Et generalit̃ quoſcunq; eadem romana eccleſia: uel ſinguli epiſcopi per dioceſes ſuas cum cõſilio clericoꝝ: vel clerici ipſi ſede vacante cum cõſilio ſi oppoꝛtuerit

vicinoꝝ epoꝝ hereticoſ iudicauerint vinculo ꝑ
petuo anathematis inodamus. hec ibi vſqꝫ ad ꝑ
mū ſequentē. §. ꝰ ex hoc ſequit̄ ꝙ aliter de h̄ ſa-
cr̄o ſentiens q̄ ſentiendū ſit eſt hereticus. 3ᵒ
arguit̄ ſic. ⁊ eſt rō magr̄i in quarto. di. x. Si tan
ta inquit vis eſt in ſmonibuſ dei vt inciperent ē q̄
n̄ erant: quanto fortius mutare poteſt qđ erat?
In principio. n. mundū ex nulla preiacente mā
creauit: ſed ſolo ꝟbo. cur ergo non poterit aliqd
in aliud ꝯuertere? maiuſ. n. eſt de nihilo aliquid
facere q̄ de aliquo aliquid. ſed in prima creatio
ne de nihilo aliquid fecit. ꝰ a fortiori panē ī car
nē ⁊ vinū in ſanguinē poterit cōmutare. Audi ꝟ
ba magr̄i. De tribus inquit operibus mundi le-
gitur. quia ipſe dixit ⁊ facta ſunt ⁊c̄. Sermo igr̄
qui potuit ex nihilo facere qđ nō erat: n̄ pōt ea
que ſunt in id mutare qđ n̄ erat. Nō. n. eſt minuſ
dare q̄ mutare nouas creaturas rebus. hec ille
⁊ eandē ſn̄iam per alia verba in eodē caplō cō-
firmat. Et he rōnes ſufficiant quantū ad p̄ſens:
Uis tn̄ aliā bonā rōnē eiuſdē magr̄i? audi quid
dicat. Si tm̄ inquit valuit ſermo Helie ut ignē
de celo depoſceret: n̄ valebit ſermo xp̄i ut ſub
ſtantias mutet? hec ille. Tertio hec nr̄a regu
la probat̄ exemplo. Et ꝑ exemplis nālibus. 2ᵒ
ſupernālibus. 3ᵒ artificialibus. Tria ad p̄ñs
accipe exempla nālia. Primū eſt de calor̄ nā
li. Nā ſi nā naturata vt loquar more Scoti pōt
vnā ſubām in aliā conuertere q̄to magis nā na
turans? Dic queſo. Nōne deus aīalibus cunctiſ
ꝟtutē caloris nālis dedit que ꝯtinue in humidū
agit naturale. qđ niſi per humidū cibale reſtau-
raret̄ corpus penitus interiret? vt pꝫ 2ᵒ de aīa. c.
de alimento. Indiget. n. qđlibet aīale alimento
extrinſeco. Accipe igit̄ tu panē ⁊ comede: nōne
calor naturalis illū in carnē ⁊ oſſa conuertet?
Accipe vinū ⁊ bibe: nōne ⁊ ſimili mō in tuū ſan
guinē mutabit? quis de hoc dubitat? experien-
tia docet id indiēs fieri. quaꝛ ergo id facere poſ
ſe diuinā nām negabimus? Itē nonne mirabili
naturali artificio natura ſubām vnius oui vel
pluriū in diuerſam auiū ſubām cōmutat? Item
apes nōne occulto nature myſterio flores in ce
re ⁊ mellis nām conuertunt? Itē adde ꝙ nā ex
puluere pulices ⁊ ex ſudore aīalis diuerſa gn̄at
aīalia. Iſta ſufficiāt ex parte nature. Accipe
ſupernālia exempla. nōne deus ex viri coſta E-
uā ſubito formauit? nōne Loth vxor propter ī
obedientiā deus in ſtatuā ſalis conuertit? ⁊ vir
gā Moyſes in ſerpentē ⁊ econuerſo eadē virtu
te conuertit? Et alia plura poſſunt adduci exē-
pla que ponit glorioſus Ambroſius libro de ſa-
cramentis. ⁊ notant̄ de conſe. di. ij. c. reuera. 3ᵒ
hoc patet exemplo artificiali. nā vitrifex cinerē
alumenqꝫ ſuū in lucidū notabileqꝫ uitrū mutat.
Quāobrē multomagis ſermo xp̄i panē in ſuū
corpus ⁊ uinū in ſanguinē ſuū cōmutabit. Audi
Eccleſiaſtes. viij. c. Sermo illius poteſtate ple
nus. nec dicere ei quiſqꝫ poteſt: quare ita facis.
Inde Euſebius ⁊ notat̄ de conſe. di. ij. Inuiſibi

lis ſacerdos. ſ. xp̄s viſibiles creaturas in ſubām
corporis ⁊ ſanguinis in verbo ſuo ſecreta ptāte
cōmutat. hec ille. Et hec tibi aīa ſufficiant q̄tū
ad mirabile primū. Accipe ſm̄ mirabile. ſ. ſta
bilitatiſ. Ubi hanc regulā accipe. ꝙ q̄uis totū
xp̄i corpus finita a ſacerdote debita ꝟboꝝ forā
ſit in qualibet hoſtia vbicūqꝫ conſecrat̄ ⁊ quoti
enſcūqꝫ: tn̄ nō eſt ſic ibi vt celū deſerat. Ad cuiꝰ
declarationē tria aīa mea nota. Primo eniꝫ
nota ꝙ de rōne dei eſt ꝙ ſit vbiqꝫ. hoc ſatis ī ſu-
perioribus declarauimꝰ. Scđo nota ꝙ lꝫ d̄s
ſit vbiqꝫ: ſingulari tn̄ modo eſt in tribus locis. ſ.
in celo empyreo per glorificationē: in aīa iuſti ꝑ
gr̄e ſanctificationē: ⁊ in eccleſia catholica ꝑ ſin-
gularē repreſentationē. De iſtis tribus vide ſu
pra feria 2ᵃ quarte dn̄ice in prima concōne. vbi
bene de hoc. Tertio nota ꝙ xp̄o nō cōpetit
ubiqꝫ eſſe primo ⁊ principaliter per humanitatē
ſed per diuinitatē ⁊ concomitanter per humani
tatē: quia ex quo verbū factū eſt nō fuit inſtanſ
in quo eſſet xp̄s hō ⁊ nō deus. ut eſt ſn̄ia magr̄i l
3ᵒ. di. ij. in fine. ⁊ oīum theologoꝝ. Audi magr̄m
⁊ adducit Aug. li. de trini. Non ēt in vtero inq̄t
ꝟgis prius caro concepta eſt. ⁊ poſtmodū diui-
nitas venit in carnē: ſed mox vt ꝟbū venit i v-
teꝝ ſeruata ꝟitate ꝑprie nature factū eſt ca-
ro ⁊ perfectus hō. i. in ꝟitate carnis ⁊ aīe natus
eſt. hec ille. Ex quo ſequit̄ ꝙ cū illa diuinitas il
li humanitati ſit inſeparabiliter vnita: ⁊ diuini-
tati cōpetat eſſe vbiqꝫ: vt oñſū eſt ꝙ ⁊ hūanitaſ
erit vbiqꝫ. Qđ ut verius credas his ſic preſup-
poſitis probo auctoritate rōne ⁊ exemplo. Au-
ctoritate ſic. Audi Origenē ſuper Mat. Dei in
quit filius veniens in ꝟginē totus remāſit apđ
patrē: vt nō dimidius eſſet apud eū ⁊ dimidius
apud ꝟginē. ſicut ꝟitas quā mente cōcipimus
cū eā dicimus tota remanet apud nos: ⁊ tota tn̄
ſit in diſcentē. hec ille. Sed totus xp̄s eſt in h̄ ſa
cr̄o vt ꝟitas in aīa: vt dicit Franciſcus maro-
nis in ſmone corporis xp̄i. ꝰ ⁊c̄. Scđo h̄ ꝑba
tur rōe: quanto aliquid diuiniuſ eſt tanto cōius
ſed natura diuina vnita humane eſt quid diui-
niſſimū. ꝰ cōiſſimū. qr̄ ⁊c̄. 3ᵒ probat̄ exemplo.
Nā btūs Ambroſius in obitu bt̄i Martini in-
fuit ⁊ ſepeliuit eū: nec tn̄ a Mediolano diſceſ-
ſit. Nec hoc tibi īpoſſibile uideat̄: qm̄ vnū corpꝰ
eſſe in pluribus locis nō eſt aliud niſi habere plu
ra vbi ſimul. qđ nō videtur r̄pugnare ꝟitati: cū
diuerſi reſpectus eiuſdē rōnis poſſint ſimul eſſe
in eodē fundamento. ut patet de ſimilitudinibꝰ
Itē dari poteſt exemplū de Heliſeo qui p̄ſens
fuit qn̄ Giezi accepit munera a Naam ſiro: nec
tn̄ a ſua habitatione diſceſſit. iiij. R. v. Hoc etiā
clarius patet in ſequentibus mirabilibꝰ. qr̄ ⁊c̄.
Accipe tertiū mirabile. ſ. ſodalitatis. Ubi ac-
cipe regulā hanc. Q glorioſus xp̄s licet in h̄ ſa-
cramēto oculis corporis nō videat̄: tn̄ nō ita ſibi
eſt vt ſolus habeatur. Ad cuius declaratōꝫ aīa
nota ꝙ cōiter quattuō pulcherrimas ſocietates
ad xp̄i ſociandum aſſerunt in hoc ſacramento.

Prima eſt ſancta trinitas: qm̄ ſicut opera trini
tatis ab extra ſunt indiuiſa ꝑ Aug. de trinitate.
⁊ de conſe. di. iij. c. oēſ quos legere potui ⁊c̄. Ita
etiā localis preſentialitas. ꝑ Ambroſiū de circū
ciſione perſonarū loquētem. Secūda ſocie-
tas eſt omniū angeloꝝ ⁊ oīum ſpirituū beatoꝝ.
Audi Greg. in homelia paſcali allegatū a magi
ſtro in. iiij. ſn̄iaꝝ. Quis inquit fideliū habere du
bium poſſit in ipſa īmolatōis hora ad ſacerdotis
vocem celos aperiri: ⁊ in ipſo diuino miniſterio
angeloꝝ choros adeſſe: ſūma ⁊ ima ſociari? qua
ſi dicat nullus. Tertia ſocietas eſt omnium
animaꝝ ſanctaꝝ. An tibi aīa ambiguū eſt ꝙ ſcē
ille aīe que xp̄m tempore paſſionis ad crucē tā
to cum dolore ſociarūt: ⁊ in penaꝝ tanta amari
tudine in tanto honore ⁊ letitia ſui corporis glo
rificati in hoc benedicto ſacramēto n̄ aſſocient?
Quarta ſocietas eſt uirginis glorioſe cū gran
di virginū cetu. Apoc. xiiij. Hi ſūt qui cū mulie-
ribus non ſunt coinquinati. virgines enim ſunt
⁊ ſequūtur agnum quocūqꝫ ierit. Et tu anima
mea quintā facies die veneris proximi ſocieta-
tem: ⁊ die ſcō paſce hilariter in domo tua ſuſcipe
O inquies pater Ambroſi totiēs eleuari vidi h̄
digniſſimū corpꝰ: ⁊ nūq̄ hāc quā dicis vidi ſocie
tatem. Audi ſiſtem queſtiōeꝫ a Petro diſcipulo
Greg. eidē ꝑpoſitaꝫ. Nunquid inquit Greg. in
dialogo. quia aīam meā nō vides me exanimeꝫ
eſſe credis? quaſi dicat aīam in corpore exiſtere
ex actibꝰ corporiſ quos cernimꝰ. qm̄ ipſa eſt quo
viuimus mouemur ⁊ intelligimꝰ. vt ph̄s ait 2ᵒ d̄
aīa. ⁊ tamē oculiſ recedentē conſpicere nō poſſu
mus. Ergo plures īmo oīes ibi celeſtes adeſſe
ſpūs: licet oculis corporis nō cernamus: negare
non debemus. Nec etiā de corporibꝰ beatis ex
citādū eſt. an neſcis corpora beatifica oēs quas
habuerūt in uita imperfectōes ex elemētis non
habere? Nam dn̄s Bona. in q̄rto. di. xlviiij. ait.
Corpora noſtra quattuor ſuſcipiūt ab elementiſ
q̄litates. vꝫ. Ab aqua paſſibilitatē: q̄ eſt elem̄
tum valde paſſibile. A terra obſcuritatē: quia
eſt elementū opaciſſimū. Ab igne aīalitatem:
quia eſt elementū actiuiſſimū. i. magne actiuita
tis: ⁊ calor naturalis ꝯtinue humidū radicale re
ſoluit. Et ab aere infirmitatē: q̄ eſt elementuꝫ
valde corruptibile. Et ideo cū corꝑibus beatis
ois conueniēs ꝑfectio attribuat̄. neceſſe ē omnē
ab eis imperfectōeꝫ amouere. Quoniā carē ma
lo bonū eſt: vt ph̄us ait in ethicis. ⁊ ꝑ ꝯñs oppor
tet vt cōtra corruptōeꝫ detur eis īpaſſibilitas ꝯ
tra obſcuritatē. claritas ꝯtra aīalitateꝫ. agilitaſ
cōtra infirmitatē penetrabilitas. Et he ſūt quat
tuor corpoꝝ beatoꝝ doteſ. Audi Paulū. i. Cor.
xv. Seminat̄ corpus in corruptōe: ſurget in cor
ruptōe: ecce īpaſſibilitas cōtra corruptōeꝫ. Se-
minat̄ in ignobilitate: ſurget in gloria. ecce clari
tas cōtra obſcuritateꝫ. Seminat̄ in infirmitate:
ſurget in ꝟtute. ecce penetrabilitas cōtra infir-
mitatē. Seminat̄ corpꝰ aīale: ſurget cōpꝰ ſpūale
ecce agilitas ꝯ aīalitateꝫ. Concordat his. Aug.

xxij. de ciuitate dei dicēs. Aberit a corꝑibꝰ nr̄is
ois deformitas: ⁊ ois tarditas: ⁊ ois corruptio ꝑ
pter impaſſibilitatē. Has quidē quattuor cōꝑū
btōꝝ dotes Chriſtus ieſus in mōte thabor diſci-
pulis in forma claritatis oſtēdit ſm Alexandrū
de ales. Habet. n. lux oēs illas q̄ttuor cōditiōes
vt pꝫ intuenti. Sed dices nūqd talia corꝑa ſole
ſunt lucidiōa? Dico ꝙ ſic. Iſa. xxx. Erit lux lune
ſicut lux ſolis: ⁊ lux ſolis erit ſeptuplicit̄. Sed qr̄
non uidetur talis claritas? Dico q̄ claritate ſua
vtunt̄ ad libitū: quā tunc nobis indigniſ nō oſtē
dunt. vt eſt cōis theolgoꝝ doctrina. qr̄ ⁊c̄. Ac
cipe q̄rtū mirabile quod dicit̄ ſubiectiuitatꝭ vbi
ponat̄ talis regula. Licet accidētis eſſe ſit ī eſſe
2ᵒ methaphiſice: tamē in hoc ſacr̄o ꝟtute diuina
efficit̄ ut accidens ſit ſine ſub̄o. Prima pars hꝰ
noſtre regule eſt clara ex ſn̄ia Ariſtotelis ubi di
ctū eſt. Propter qđ cōcludit̄ ꝙ ſola ſub̄a eſt ens
ſimplr̄ ⁊ ꝑ ſe ſtans. accidens autē eſt ens ſm qd
⁊ alteri inherēs. ob quā cām diffinitōes acciden
tium dant̄ per addimēta. q̄ principia ſub̄e ſunt
etiam principia accidētis. q̄re ⁊c̄. Scđa autem
pars declarat̄ auctoritate: rōne: ⁊ exēplo. Au
ctoritate quidē audi Aug. in ſermōe corpōiſ xp̄i
Accidentia inq̄t in eodē ſine ſubiecto exiſtūt: ut
fides locuꝫ habeat dū inuiſibile ꝑ uiſibile ſūmit̄
aliena ſpecie occultatū: ⁊ ſenſuſ a deceptōe imu
nes reddant̄: qui de accn̄tibus iudicāt ſibi notiſ.
hec ille. Cōcordat textꝰ in caᵒ cū marthe. d̄ cele.
miſ. poſt medietatē capl̄i. vbi dr̄. Dicitur tamē h̄
ſacr̄m myſteriū fidei. qm̄ aliud ibi credit̄ q̄ cer-
natur: ⁊ aliud ibi cernit̄ q̄ credatur. Cernit̄ ibi
ſpēs panis ⁊ vini: ⁊ credit̄ ueritas. ſ. carnis ⁊ ſan-
guinis xp̄i: ac ꝟtus vnitatis ⁊ charitatis. hec ibi
Scđo rōne ꝑbatur ſic. plura hꝫ deꝰ facer̄ q̄
nr̄ intellectꝰ intelligere. ſꝫ intellectꝰ nr̄ hoc intel
ligit. ergo hoc ⁊ deus facere pōt. Maior ē Hil
larij libro de trini. Item potētia quāto eſt ſpūa-
lior tanto eſt potētior. qm̄ intellectꝰ plura facere
pōt q̄ ſenſus: vt nr̄a ph̄ia dicit. Quia intellectꝰ
ſpūalior eſt q̄ ſenſus. Sed potētia diuina eſt ab
ſtractior ⁊ īmālior q̄ ſenſuſ. ꝰ pl̄a pōt q̄ itellectꝰ
ſꝫ itellectꝰ hoc itelligit. ꝰ ⁊ deus hoc facere pōt.
Itē ſi accn̄tia illa eſſent in aliquo ſub̄o magiſ du
cerent in cognitōem ſui ſubiecti q̄ corporis xp̄i:
⁊ ꝑ ꝯſeq̄ns ad idolatriā. Nec pōt dici ꝙ ſint ſub
iectiue in corꝑe xp̄i: q̄ tunc determinarēt corpꝰ
xp̄i: vt oñſum eſt in 3ᵃ ꝯclōne p̄me ꝯſideratiōis.
⁊ hoc eſt falſum. q̄re ⁊c̄. Et ſi queris q̄re hoc deꝰ
facit. Dico vt fides locū habeat. q̄ ſi hoc ꝑbari
ꝑ principia naturalia poſſet: iam illud ſcia eſſꝫ ⁊
nō fides. Salus autē nr̄a non ſub ſcia: ſed ſub fi
de eſt. vt patet ꝑ btm̄ Tho. ꝑa ſe. q. ij. vbi ꝑbat
per tres rōneſ. q̄re notitiā diuinoꝝ voluit eē ſub
fide. q̄re ⁊c̄. Preterea quis queſo eſt ille ſenſus
corꝑis q̄ ſubām ſenſare poſſit? certe ph̄i tradunt
ſubām īſenſibilē eē. an ꝰ q̄ ſubāꝫ n̄ cernis negab̄
ſubāꝫ ibi nō eē? A ſiti ſi via nāli intelligere n̄ po
tes accn̄ſ eſſe in hoc ſacr̄o ſine ſubiecto: negabiſ
diuinam potentiam que ordinē cuilibet nature

conceſſit hoc facer̄ nō poſſe. Tertio hec nr̄a regula pȝ exemplo. Nā in generatione pulli ex ouo: remanet extrinſecū oui. i. ſpēs oui. ⁊ tn̄ adhuc ñ nato pullo diceres te nō niſi ouū uidere ⁊ nō pullū. A ſimili remanet in h̄ ſacr̄o ſpēs illa panis: ſed ſubā conuertit̄ in aliā ſubām. qr̄e ⁊c̄. Ex his inferunt̄ aliqua correlaria. Primū eſt ꝙ diuina diſpoſitio q̄ aliqua ordinat ſm legē cōez ēt ſibi aliqua reſeruat p̄ter legē cōem faciēda. ⁊ hoc ut priuilegiū particulariſ gr̄e alicui cōicȝ. Unde ꝗuis accidentia ñ poſſint de lege cōi ſtare ſine ſubiecto: poſſunt tn̄ de lege ſpālis gr̄e: qđ fit in hoc ſacr̄o. Scđo ſequit̄ ꝙ de ſubā rei ad ſēſū iudicare ñ pertinet: ſed ad intellectū: cuiuſ obiectū eſt ipſū qđ quid eſt ſm cōem opinionem. ⁊ eſt ſnīa phi. 3°. de aīa. Tertio ſequit̄ ꝙ licet intellectus iudicet accn̄s eſſe ī hoc ſacr̄o ſine ſubiecto preter oēm nāe curſū: nō tn̄ ſequit̄ ꝙ erret: qȝ iuuat̄ fide ſicut iuuat̄ ⁊ in alijs q̄ eius v̄tutē nālē excedunt. Multa alia colligi pn̄t ſȝ iſta ſufficiant ad pn̄s. vide btm̄ Tho. in. iiij. diſ. xij^a.

Accipe qntū mirabile. ſ. ɔſeruabilitatis. Ubi accipe hanc regulā. vȝ. ꝙ licet nāliter ſit valde difficile duo corpora eſſe in eodē loco: in hoc tn̄ ſacr̄o nihil incōuenit id fieri v̄tute diuina. Ubi aīa nota ꝙ phia ñ ɔcedit duo corp̄a ſimul in eodē loco eſſe poſſe ꝑꝑ īpoſſibilitatē penetratiōis corpoꝝ. ad aures tn̄ eiuſdē nō pertingit: ſi aliqđ corpus ſit tante v̄tutis vt ad libitū ſua vtat̄ q̄ntitate: ꝙ illud cū alio corp̄e ſimul poterit ī eodē loco locari: ſicut de ſcō hoc eſt in ſacr̄o: vt. ſ. corpus veꝝ xp̄i ⁊ corpus de gn̄e quantitatis. ſ. ipa trina dimenſio ſint in eodē loco. Quidā tn̄ exēplo h̄ perſuadent de ciato cineribus pleno ⁊ ſuperfuſa aqua erunt cineres: ⁊ aqua in eodē ciato: qđ tn̄ tm̄ valet ad propoſitū quantū pōt. q̄re ⁊c̄. Accipe 6^m mirabile. vȝ. vnibilitatis. Ubi accipe regulā talē. ſ. ꝙ licet in pluribus mūdi ꝑtibus ⁊ eccleſijs ſimul plures hoſtie ⁊ calices ɔſecrent̄: vnū tn̄ ſimul eſt corpus xp̄i in oībus ilꝭ ⁊ ponas ex^m vt placet. Hec r̄gula probat̄ auct̄e rōe ⁊ exēplo. Auct̄e p̄ ſic. Audi Malachiā. c. p̄. ad iudeos dicentē. Nō eſt mihi uoluntas ī uobis dicit dn̄s: ⁊ munus ñ ſuſcipiā de manu vr̄a. Ab ortu. n. ſolis vſqȝ ad occaſū magnū eſt nom̄ meū in gentibus: ⁊ in oī loco ſacrificat̄ ⁊ offert̄ noī meo oblatio mūda ⁊c̄. Ecce plura loca ⁊ unā mundā oblationē exprimit. Item audi dn̄m Exodi. xx. c. In oī loco ī quo fuerit memoria nominis mei veniā ad te ⁊ benedicā tibi. Memoria noīs dei eſt hoc glorioſū ſacrificiuȝ: qđ in ſui memoriā in oī loco conficit̄ xp̄ianoꝝ. De hoc eſt bonus textus de ɔſe. di. ij. c. quid ſit circa mediētatē capl̄i. vbi ſic dr̄. Tanta videt̄ eē vnitas eccl̄ie in xp̄o: vt vnus vbiqȝ ſit panis corp̄is xp̄i: ⁊ vnus ſit calix ſanguinis eius. Calix nāqȝ quez ſacerdoſ catholicus ſacrificat nō eſt niſi ille quē dn̄s apl̄is tradidit. qȝ ſicut diuinitas v̄bi vita ē q̄ totū mundū īplet: ita licet multis locis ⁊ innūerabilibus diebus illud corpus ɔſecret̄: nō tn̄ ſūt multa corpora xp̄i: nec multi calices: ſed vnum corpus xp̄i ⁊ vnus ſangnis cū illo qđ ſumpſit in vtero v̄ginis ⁊ qđ dedit apoſtolis. Diuinitas. n. v̄bi replet illud qđ vbiqȝ eſt ⁊ iungit ⁊ facit: vt ſicut ipſa una eſt ita corpori xp̄i ⁊ unū corpus eꝰ ſit in v̄itate ⁊c̄. hec ibi. Et ſunt v̄ba Gregorij in homelia paſcali. Hoc idē ɔfirmat magr̄ ī. iiij. diſ. x. dicens. Ueritas eius. i. diuinitas vbiqȝ ē: v̄itas ēt eius. i. veꝝ corpus in oī altari eſt vbicūqȝ celebrat̄. Idē pȝ de ɔſe. di. ij. ca. inuitat. ⁊. c. vbi pars. Et idē magr̄ in. iiij. di. xj. ſic ait. Sicut diuinitas v̄bi totū īplet mundū: ita in multis locis illud corpus conſecrat̄. nec ſunt tn̄ multa corp̄a: ſed vnū corpus ⁊ vnus ſanguis. hec ille. Et iſte auctoritates ſufficiant ad pn̄s. Scđo h̄ ꝓbat̄ rōe. Nā det̄ oppoſitū: ſequit̄ ꝙ plures eſſent pſone v̄bi. ɔn̄s eſt falſū. g̃ ⁊c̄. ſequela ꝓbat̄: qm̄ iā oēs concludunt unā perſonā eſſe in xp̄o. q̄re ſequtur ꝙ ſi multiplicat̄ ſuppoſitū: multiplicatur et perſona. qđ eſt falſum. Secundo arguitur ſic. potentior eſt virtus increata ꝗȝ virtus creata. ſed vna virtus creata iam eſt tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. vt oñdit phus 2° de aīa dicens ꝙ eſt tota in toto ⁊ tota in qualibet parte. ergo a fortiori virtute dei erit vnum ⁊ ideȝ corpus in pluribus locis. Tertio hoc paret exēplo. Et primo de uoce vna predicatoris que eſt in pluribus auribus. ſecundo de vna ſpē in pluribus exiſtens oculis diſtantibus. Tertio de q̊dam iudeo nouiter ad fidem conuerſo. qui cum ſemel hac intentione ad eccleſiaȝ acceſſit ut tot lapillos in bireto poneret: quot hoſtias illo die eleuari cerneret. cum ſic feciſſet: tandē dum eoſ numerare vellet: vnum ſolum lapidem ex illis omnibus integratum reperit. q̄r ⁊c̄. Accipe ſeptimum mirabile. ſ. incorruptibilitatis. vbi accipe hanc regulam. vȝ. ꝙ etſi dentibus corpus xp̄i premat̄: illeſuȝ tn̄ ſemper reſeruatur: quam tibi probo auctōitate rōe ⁊ exemplo. Audi Augu. Quid inquit hoc ſacramento mirabiliꝰ. In ipſo nāqȝ panis ⁊ vinum in corpus xp̄i ⁊ ſanguinem ſubſtantialiter conuertuntur. Ideoqȝ xp̄s ⁊ homo. manducatur itaqȝ a fidelibus: ſed minime laceratur: quinimo diuiſo ſacramēto īteger ſub qualibet diuiſioniſ particula perſeuerat ⁊c̄. Et hec perpulchre tangit magr̄ ī quarto. diſ. xij. vbi poſitis pluribus opinionibus de fractione hoſtie veram ponit opinionem dicens. Sed qȝ corpus xp̄i īcorruptibile eſt: ſane poteſt dici fractionem illam ⁊ partitioneȝ non in ſubſtātia corporis: ſed in ipſa forma panis ſacramētaliter fieri: vt vera fractio ⁊ partitio fit ibi: que fit non in ſubſtantia: ſed in ſacramēto id eſt in ſpecie ⁊ cetera. longus textus eſt. Et allegat apoſtolū prima ad Cor. x. Panis inquit quem frangimꝰ. qȝ forma panis ibi frangitur: ⁊ in partes diuiditur xp̄s vero integer manet: ⁊ totus eſt in ſingulꝭ ꝑtibus. Itē allegat Aug. ſ. in ſermone quodaȝ đ verbis euangelij. ⁊ ponitur de conſe. di. ij. c. inuitat. ⁊ in glo. ſuper illud Corin. x. Panis quem frangimꝰ. Secundo probatur hoc ratione ſic. Omne frangibile eſt paſſibile. ſȝ corpus xp̄i eſt impaſſibile cū ſit glorioſum. ergo ⁊c̄. Et vt intelligat̄ iſta ſpecieꝝ fractio ⁊ nō corp̄is xp̄i. Notandum eſt ꝙ ſicut dictū eſt in p̄cedentibꝰ corpꝰ xp̄i non comparat̄ ad ſpēs ſub q̄bus continet̄ mediātibus ſuis dimēſionibꝰ: īmo eiꝰ dimēſiones ſunt ibi q̄ſi ex ɔn̄ti. vt etiā dicit btūs Tho. in q̄rto di. xij. Et iđ quicquid ɔuenit corpori xp̄i mediātibꝰ dimēſionibus ſuis nō cōuenit ei ſȝ ꝙ eſt ſub ſacramēto. Cū ergo diuiſio q̄ntitatiua ei cōuenire nō poſſit niſi mediāte dimenſiōe ꝓpria: cōſtat ꝙ fractis illis ſpēbus nō frangit̄ corpus xp̄i: ſȝ eſt impaſſibile ⁊ infrāgibile. q̄re ⁊c̄. Tertio h̄ probatur exēplo. Nā aīa eſt tota in toto ⁊ tota in q̄libet parte vt dictū eſt: ⁊ tn̄ ſi incidit̄ digitus non incidit̄ aīa. q̄re ⁊c̄. Accipe octauū mirabile. ſ. cōuertibilitatiſ. vbi accipe hanc regulā. ꝙ tanta eſt huiꝰ ſacr̄i v̄boꝝ v̄tus: vt ꝗuis xp̄us vere comedat̄ non tn̄ in ſubam comedētis ɔuertit̄ ſicut de alijs cibis dicimꝰ. vt pȝ 2° de aīa: ſed potiuſ comedens in comeſtū conuertit̄ per gr̄am. Hec uidetur ſnīa Aug. in libro ɔfeſſionū. Satis hec regula clara eſt. ex qua infert̄ que differentia ſit inter digne ſūmentē ⁊ indigne. De digne ſūmentibus veritatē hȝ regula nr̄a. de cōſe. di. ij. c. quid eſt. Quid eſt inq̄t illā mādhucare eſcā ⁊ illū biber̄ potū: niſi in xp̄o manere: ⁊ illū manentē in ſe hēre. De indigne ſūmentibꝰ dicet̄ infra feria q̄nta. q̄re ⁊c̄. Accipe nonū mirabile. ſ. diuine ꝑmiſſibilitatis. vbi accipe hāc regulā. Licet veꝝ xp̄i corpus ſit in hoſtia ɔſecrata: tn̄ ſi a mure vel cane ꝉ alio aīali comederet̄: nō xp̄s: ſed ſpēs tm̄ ſūmerētur. Hanc regulā expreſſe magr̄ ſniaꝝ ponit ī q̄rto di. xiij. c. ſolet queri. in fine. ubi ſic ait. Illud ēt ſane pōt dici ꝙ a brutis aīalibus corpuſ xp̄i non ſūmit̄: etiaȝ ſi videat̄. qđ ergo ſūmit mus vel mādhucat deꝰ nouit. hec ille. Et rō q̄re nō ſūmitur a brutis corpus xp̄i eſt talis ſm btm̄ Tho. in. q̄rto di. ix. qm̄ nulla eſt ordinatio bruti ad corpuſ xp̄i: vt. ſ. poſſint xp̄o incorp̄ari. ⁊ iđ non ſūmunt irrationalia corpus xp̄i niſi per accn̄s: inq̄ntuȝ. ſ. ſummunt illud in quo eſt corpꝰ xp̄i. i. ſpēs illas. Iſta eſt cōis opinio. Et hec uolo ſufficiant pro ſecūda veritate. Quātum ad tertiā veritatē ſatis pȝ ꝙ eſt magni meriti tam conficientibus ꝗȝ ſummentibus. ſed de hoc in ſequentibus.

De vtilitate corp̄is xp̄i ⁊ ſanguinis ɔcl̄o 3^a.

[A]ccipe tertiā ɔcl̄onem. vȝ. Sicut hec benedicta ɔuerſio ⁊c̄. vbi tres ingramus v̄itates. vȝ. Prima v̄itas ē. Utrū hoc benedictū ſacr̄m ꝓſit btīs ad augmentū glorie. 2^a v̄itas eſt. Que eſt vtilitas ſūmentibꝰ digne in hac vita hoc benedictū ſacr̄m. 3^a v̄itas eſt. Si pro ꝑuulis celebrari debeat hoc benedictuȝ ſacr̄m. Q̄tū ad primā dico ꝙ ſacr̄a eccl̄ie nō ꝓſunt alicui q nō ſit ī ſtatu ꝓficiendi. Quare cū ſancti in p̄ria exn̄teſ nō ſint in hoc ſtatu: qa ſunt ī ꝑfectōis termino: non videt̄ ꝙ eis talia ſacr̄a ꝓſint. Ubi nota ſm btm̄ Tho. in q̄rto. di. xij. ⁊ ſm cōiter loquētes ꝙ gloria ſcōꝝ ɔprehēdit p̄miuȝ eorūdem. Premiū autē eſt duplex. ſ. eſſentiale ⁊ accidentale. Eſſentiale eſt qđ hn̄t de diuinitate Accidentale qđ habent de quocūqȝ bono creato. Quantū ergo ad premiū eſſentiale ſm cōem opinionē eoꝝ gloria minime augēi pōt. ſed q̄tū ad premiū accidentale vſqȝ ad diē iudicij augēi pōt. alioq̄n tunc nō augeret̄ de gloria corporis xp̄i. Unde de oībus opibus bonis fc̄is eis gl̄ia accreſcit. Luce. xv. Gaudiū eſt angelis dei ⁊c̄. Et ita de oībus que in dei honorē fiunt gaudēt et maxime de his ī quibꝰ de eoꝝ gloria deo gratias agimꝰ. Unde ſimpl̄r loquēdo hoc q̄tuȝ eſt ad eſſentiā glorie hoc ſacr̄m gl̄am nō auget. ſed q̄tum ad accn̄tale auget. Iſta ē cōis opinio. Concordat textus capl̄i. cū marthe. ex̄ đ cele. miſ. vide feria q̄nta cineꝝ ɔſideratiōe 2^a ɔcl̄one p̄ma: vbi eſt textꝰ ad l̄ram. Et ſi allegat̄ Innocētius ī collecta vbi dicit̄. Proſit hec oblatio aīe famuli tui leonis ⁊c̄. dicit̄ ꝙ intelligitur ſic: vt proſit. ſ. ut magis ac magis glorificetur in terriſ. q̄re ⁊c̄.

Quantū ad ſcam v̄itatē dico ꝙ tria ſunt per maxime bona que digne hoc ſacr̄m ſummentes colligunt in hac vita. Primū dicitur virtutū augmētatio. Scđm pctōꝝ venialiuȝ remiſſio. Tertiū eſt peccatoruȝ mortaliuȝ cancellatio.

Primū inq̄ȝ bonū eſt virtutū augmentatio. Probat̄ dupl̄r. Primo ſic. nihil perficit̄ ſpūaliter niſi per augmentū virtutū. Sed h̄ bn̄dictū ſacr̄m v̄tutē hȝ ꝑfectiuā ſm Dionyſiū. g̃ effectus eiꝰ eſt v̄tutū augm̄tū. 2° ꝓbat̄ ſic. Effcūs hꝰ bn̄dicti ſacr̄i ē plenitudo gr̄e. ſȝ ad plēitudinē gr̄e ꝑ augm̄tū v̄tutū ꝑuenit. g̃ ⁊c̄. maior eſt nō in orōe canonis. vbi dr̄. Quotq̄t ex hac altariſ ꝑticipatione ſumpſerimꝰ oī bn̄dictōe ⁊ gr̄a repleamur. Inde eſt honꝰ tex. đ ɔſe. di. ij. c. nō iſte. vbi dr̄ ſic Nō iſte eſt panis q vadit in corpꝰ: ſed panis uite eterne q aīe nr̄e ſubam fulcit. Iſte panis quotidianꝰ eſt: accipe quottidie vt quottidie tibi ꝓſit. ſic viue ut quottidie mereariſ accipe. Et ca° xp̄s dr̄. Xp̄s panis eſt de quo q mādhucat viuit in eternū. Et. c. credere dr̄ ſic. Credere in Ieſum xp̄m hoc eſt manducare panē ⁊ vinū: qui credit ⁊ mādhucat īuiſibil̄r ſaginat̄. Gloſa. ſaginat̄. ſ. ſpūalibꝰ ⁊ diuinis virtutibꝰ ⁊ donis ⁊c̄. Unde ꝓprius hꝰ ſacramēti effectus eſt ɔuerſio homis in xp̄m: teſte apl̄o ad Gal. ij. Uiuo autē: iam nō ego: viuit autē in me xp̄s. Ad quē alij duo effectꝰ ſubſecūtur: ſpūalis q̄ntitatis in augmentū virtutū: ⁊ reſtauratio deperditoꝝ in remiſſionē uenialiū: uꝉ reparatōeȝ cuiuſlibet p̄cedentis defectus: ut dicit btūs Tho. in q̄rto. di. xij. Ex quibꝰ ſequitur p̄mo ꝙ iſte benedictꝰ cibꝰ eſt aīe noſtre vita. qm̄ ſicut per cibū mortiferū mors intrauit in orbem terrarum. Gen̄. iij. c. ſic per hunc cibum ſalutiferum vita reſtauratur: vt vnde mors oriebatur inde vita reſurgeret. ⁊ qui in ligno vincebat in ligno quoque vinceretur per Chriſtuȝ dominū noſtrū. Io. x. Ego ſum via v̄itas ⁊ vita. Et. c. vj. Caro mea vere eſt cibꝰ ⁊c̄. vbi Criſoſtomus ait.

pſtat ſe nob̄ ↄ̄ſiderātib⁹ ꝛ palpaꝛ̄ ꝛ comedē ꝛ
amplecti: vt verificeꝛ̄ ſniā ſaluatoriſ. Caro mea
vere eſt cib⁹ ꝛ ſanguis me⁹ vere eſt potus. Se
cūdo ſequiꝛ̄ ꝙ hoc ſacr̄m eſt nr̄a cū xp̄o incorpa
tio. Jo. vi. Qui manducat carnē meā ꝛ bibit ſan
guinē meū: in me manet ꝛ ego in illo. Quadru
pliciter. n. hoc ſacr̄m manducari pōt. ſ. ſacr̄aliter
tm̄. ſpūaliter tm̄. vtroqꝫ mō. ꝛ neutralr̄. Pr̄o
quidā illud ſūmunt ſacramētalr̄ tm̄: ꝛ iſti ſunt de
Jude comitiua. vt ſunt cū peccato mortali hoc
ſacr̄m ſūmentes. Audi textū de ↄſe. di. ij. c. ſicut
iudaſ. vbi dr̄. Sicut iudas qui buccellā tradidit
xp̄s ñ malū accipiendo: ſed bonū male accipien
do locū prebuit diabolo. ſic indigne quiſqꝫ ſum
mens corpus xp̄i efficit: aut qꝛ malus ē malum
fit: aut qꝛ ñ ad ſalutē accipit nihil accipit. Corp⁹
tñ ꝛ ſanguis dñi nihilominus erat in eis quibuſ
dicebat aplūs: qui manducat ꝛ bibit indigne iu
diciū ſibi manducat ꝛ bibit. Idē in caº. qui ſcele
rate. ꝛ oēs pph̄a hmōi maledicit: dicens. Fiat
menſa eoꝝ corā ipſis in laqueū in retributiōꝫ et
in ſcandalū. Obſcurenꝛ̄ oculi eoꝝ ne videant:
ꝛ dorſū eoꝝ ſemꝑ incurua. Effunde ſuꝑ eos iraꝫ
tuā: ꝛ furor ire tue apprehendat eos. Fiat hita
tio eoꝝ deſerta: ꝛ in tabernaculis ſuis ñ ſit qui i
habitet. qm̄ quē tu ꝑcuſſiſti ꝑſecuti ſunt: ꝛ ſuper
dolorē vulneꝝ meoꝝ addiderunt. Appone iniq
tatē ſuꝑ iniquitatē eoꝝ: ꝛ ñ intrent in iuſtitiā tuā.
Deleanꝛ̄ de libro viuentiū: ꝛ cū iuſtis ñ ſcribanꝛ̄
hec ille. In quib⁹ ſacratiſſimis v̄bis. xij. maledi
ctiones enumerat ſuꝑuenientes oībus indigne
cōicantib⁹. de quib⁹ aliaſ. Scd̄o quidā ſūmūt
ſpūalir̄ tm̄. ſicut deuote ꝛ ſine mortali culpa miſ
ſas audientes: in h̄ ſacr̄o firmiter credentes. de
quibus magr̄ in q̄rto di. ix. c. ꝛ ſic. ait. Et ſic ingt
due ſunt res illius ſacr̄i: ita ēt duo modi mandu
candi. vnus ſacr̄alis quo boni ꝛ mali edunt. Alr̄
ſpūalis quo ſoli boni mādūcant. vñ Aug. Quid
eſt xp̄m manducare? nō h̄ eſt ſolū in ſacr̄o corp⁹
eius accipere. Multi. n. indigne accipiunt. ſed i
ipſo maneꝛ̄ ꝛ hr̄e ipſū in ſe manentē. Spūaliter
. n. manducat qui in vnitate xp̄i ꝛ eccl̄ie quā ſa
cr̄m ſignificat manet. Nā qui diſcordat: nec car
nē xp̄i manducat: nec ſanguinē bibit: ꝛ ſi tāte rei
ſacr̄m ad iudiciū ſui quottidie accipiat. Spūalē
manducationē Augu. diſtinguens a ſacr̄ali ait:
vt q̄d paras dentē ꝛ ventrē. crede ꝛ manduca
ſti. Credē in eū h̄ eſt manducare panē ꝛ vinuꝫ.
Qui credit in eū: manducat eū. hec magr̄ in lr̄a.
Hec ēt ſniā ponit̄ de ↄſe. di. ij. c. vt q̄d paras. 3º
quidā ſūmunt vtroqꝫ mō. vt vere actualir̄ ſine
peccato mortali cōicātes. ps. Panē angeloꝝ
manducauit hō oē delectamentū ꝛc̄. Quar
to neutralr̄. vt infideles ꝛ falſi xp̄iani: qui oīno
ſpreto diuino ꝛ eccleſiaſtico mandato: nec miſ
ſas deuote audiunt: nec vnq̄ ↄfitenꝛ̄. ꝛ xp̄m ſū
munt. de quib⁹ ps. ait. Deleanꝛ̄ de libro viuētiū
ꝛ cū iuſtis ñ ſcribanꝛ̄. 3º ſequiꝛ̄ ꝙ hoc ſacr̄m ē
nr̄a defenſio. Defendit āt ꝑmaxīe a tribus: car
ne: diabolo: ꝛ mundo. Inquantū. n. hoc ſacr̄m ē
ſignū paſſionis xp̄i per quā demones deuicti ſūt
eſt oīum ſpirituū maloꝝ fugatiuū. ps. Paraſti i
ↄſpectu tuo menſam aduerſus eos qui tribulāt
me. Et idē. Dñs illuminatio mea ꝛc̄. dic aliquot
v̄ſus. Scd̄o inquantū in h̄ ſacr̄o miſceꝛ̄ aqua
que eſt elementuꝫ frigidū refrigerans corporis
eſtū oñdiꝛ̄ efficaciſſimū remediū ↄ̄ carnis incen
dia. ps. Suꝑ aquā refectioniſ educauit me: aīaꝫ
meā ↄuertit. ſ. ad ſpūalia bona. Tertō inq̄ntū
h̄ ſacr̄m habitū gr̄e hꝫ: ex quo tanq̄ ex ſinglari
medicina mors interior ꝛ exterior ſuꝑaꝛ̄. appet
ꝙ h̄ ſacr̄m a miſero noſ mundo cuſtodiat. ps. Si
ābulauero in medio vmbre mortiſ. ſ. huius tene
broſi mundi: ñ timebo mala: qm̄ tu mecū es. Si
igiꝛ̄ aīa mea hec ꝛ ſimilia ꝑicula tīes: accede ad
xp̄i menſam. comede ꝛ bibe. ſecurus accede ait
Aug. qꝛ panis eſt ñ venenū. ps. Illic trepidaue
runt timore: vbi nō erat timor. qr̄ ꝛc̄. 2ᵘˢ bonū
dr̄ venialiū remiſſio. Audi Ambro. li. de ſacr̄is.
ꝛ poniꝛ̄ de conſe. di. ij. c. ſi quotiens. Si quotiēs
inquit xp̄i ſanguis in remiſſionē peccatoꝝ effū
ditur: debeo ſemper accipere qui ſemper pecco
debeo ſemper habere medicinā. Itē audi Aug.
ꝛ poniꝛ̄ de conſe. di. ij. c. vtꝝ ſub figura. Iteratū i
quit quottidie hec oblatio: licꝫ xp̄s ſemel ſit paſ
ſus. quia quottidie peccamuſ peccatis. ſine qui
bus mortalis īfirmitas viuere ñ pōt. hec ille. Et
iſtas ēt auct̄eſ allegat magr̄ in quarto di. xij. Di
cit tñ btūſ Tho. ibidē ꝙ ñ oꝫ ſemper oīa pc̄tā ue
nialia deleri: ſed tm̄ ſꝫ menſurā deuotionis. poſ
ſet tñ tantus eſſe feruor: vt ēt oīa delerenꝛ̄. Idē
dicit Petrus de tarantaſio. Nō. n. eſt incōueni
ens dicit btūs Tho. ꝙ aliqua hora hō ſit abſqꝫ
oī peccato veniali: licet propter noſtram fragi
litatem diu durare nō poſſumus. Tertiū bo
nū dicitur peccatoꝝ mortaliū cancellatio. Du
pliciter. n. peccata mortalia delet. ſ. aut que fue
runt oblita: aut que in animā intrarent: niſi hoc
ſacr̄o muniretꝛ̄. Nō. n. dlet ſcienter reſeruata: qꝛ
cū uita ſit anime: ꝛ ipſa in mortali pc̄tō exn̄s mō
tua ſit: nō poterit illud viuificare. hoc dicit btūſ
Tho. vt. s. qr̄ ꝛc̄. Et iſta ſufficiāt pro preſenti ↄ̄i
tate. Sed dic pater Ambroſi ſi per hoc ſacramē
tum venialia dimittūtur: ꝛ hec quottidiana ſint
videtur omni die cōmunicanduꝫ eſſe. Dicit bea
tus Tho. vbi ſupra ꝙ in recipiente hoc ſacramē
tum duo principaliter requiruntur. ſ. deſideriū
coniunctionis ad xp̄ꝫ. ꝛ hoc facit amor. Secū
do requiritur reuerentia ſacramēti. ꝛ hec ad do
num timoris pertinet. Si primum conſideretur
certe incitabitur homo ad quottidianā cōmuni
onem. Si conſideratur ſm̄: tunc retrahitur. Et
ideo ſi aliquis experimentaliter cognoſceret ex
quottidiana frequentatione ſumptionis amoriſ
augeri feruorem ꝛ reuerentiam nō minui: ꝑfe
cto talis quottidie cōicare deberet. Si āt reue
rentiam minui ꝛ feruorem non multum augeri
ſentiret: interdum abſtinere deberet: vt poſtea
cū maiori deuotione accederet. Sed quātū ad
hoc vnuſquiſqꝫ ſuo iudicio relinquendus eſt.
Frequenter tñ q̄nꝫ peccata mortalia ñ grauāt
cōicet. qm̄ ſicut cibo corporali reſtauraꝛ̄ corpus
ita hoc ſacramēto reſtauraꝛ̄ aīa. Unde opportet
ꝙ pluries deperdita reſtaureꝛ̄: ne homo a deo to
taliter alieneꝛ̄. ꝛ hoc eſt conſiliū non preceptuꝫ:
De cōione ſemel in anno preceptuꝫ eſt. ſed d̄ hoc
in ſermonib⁹ ſequētibus. Et accipe regulā Au
guſtini dicētis. Si mens in affectu peccādi eſt:
grauari magiſ dico eucharīſtie perceptōe q̄ꝫ pu
rificari. hec ille. Unde clamat Paulus. i. Cor. xj.
Probet autē ſeipſum hō: ꝛ ſic de pane illo edat
ꝛ de calice bibat. Qui. n. manducat ꝛ bibit indi
gne ꝛc̄. Et hec ſufficiant q̄ntum ad ſcām ↄ̄itatē.
Quantū ad tertiā dico ſm̄ btūm Tho. in q̄rto
di. xiij. ꝙ pro pueris bapticatis miſſaꝝ ſolennia
celebranꝛ̄: non qꝛ eiſ proſint ad alicuius culpe re
miſſionē: vel glorie augmentationeꝫ: ſed ꝑpter
viuoꝝ ſuoꝝ ſolatiuꝫ. ꝛ vt oſtendaꝛ̄ tales pueros
ad vnitatē corporis myſtici pertinere. ꝛ vt etiaꝫ
cōmendetur redemptōis noſtre myſterium: qd̄
in hoc ſacramento cōmemoratur. propter quod
hi paruuli ſine proprio merito ſunt eternaꝫ glo
riā ↄſecuti. Bene igr̄ xp̄s memoriā fecit mirabi
liuꝫ ſuoꝝ: hic per gratiam ꝛ in futuro per glām.

Feria quarta maioris hebdomade de eadē
materia ſermo in ordine quadrageſim⁹ tertius.

Ecepit Jeſuſ pa

nem ꝛ gratias agens fregit ꝛ dixit.
Accipite ꝛ comedite: hoc eſt corpus
meum. Luce. xij. ꝛ Math. xxv. Iā
mirabilia huius benedicti ſacramenti percurri
mus. Nunc circa ea (que ad hoc conficiendum
ſacramentum requiruntur) accedamus: quoniā
diximus ꝙ Jeſus panem accepit ꝛc̄. Ubi tres
conſiderationes faciamus. videlicet.
De miniſtrante hoc ſacr̄m debitā requiſitiōem.
De mā reqſita huius ſacr̄i rectam aſſignatōem.
De forma neccīa hui⁹ ſacr̄i optimā regulatiōem.
De miniſterio debite requiſito ad cōficiēduꝫ
corpus dominicum conſideratio prima.

Rimo de miniſtrāte hoc ſacr̄m debitaꝫ
requiſitōem videamus. vbi tres cōclu
ſiones more ſolito faciamus. vꝫ. Pª
eſt iſta. Nō omnis perſona poteſt dominicū cor
pus cōſecrare. Scd̄a cōcluſio ē iſta. Quāuis
a perſona idonea ſit conſecratū: non tamen ab
omnibus pōt rite eſſe diſpenſatū. Tertia cō
cluſio ē iſta. Inter oēs falſos miniſtros (qui pn̄t
corp⁹ dn̄icū cōſecrare) hereticos debem⁹ euitaꝛ̄.
Que ſit ꝑſona idonea ad dominicuꝫ corpus
conſecrandum concluſio prima.

Ccipe primā ↄclōnem. vꝫ. Nō omnis ꝑ
ſona ꝛc̄. dic totā. vbi tres ingramus ↄ̄i
tates. vꝫ. Prima ē iſta. Quot requi
runꛈ̄ quantū ad eſſentiā ꝛ bene eſſe perſone: que
debet hoc ↄficere ſacr̄m. 2ª eſt iſta. Utrū ſimul
plures poſſint eandē hoſtiā cōſecrare. 3ª eſt iſta
Utrū ſit licitum ab hac cōſecratione abſtinere.
Quantū ad primā dico ꝙ ad neceſſitatē aliq̄
ↄcurrūt ad hoc ↄficiendū ſacramentū: ꝛ aliqua
ad bene eſſe. Que ſimul ſepteꝫ ſunt principales
conditōes. vꝫ. Prima ↄditio eſt. ꝙ perſona ad
hoc ſacramentū conficiēdum requiſita ſit homo
Scd̄a ꝙ ſit homo maſculus. Tertia ꝙ ſit hō
maſculus ꝛ catholic⁹. Quarta ꝙ catholicus et
rite ordinat⁹. Quinta ꝙ ſit ꝑſona nō prohibita
Sexta ꝙ ſit ieiunus. Et ſeptima ꝙ nō ſit cuꝫ
peccatoꝝ mortaliū ↄſcientia grauatus. Acci
pe primā et dico ꝙ ad conficiendū hoc ſacr̄m re
quiritur ꝙ perſona ↄficiens ſit homo. ex quo ſe
quitur ꝙ ſi belua verba diceret ſuꝑ debitā ma
teriā non cōficeret. Itē ꝛ nullus angelus vel ſpi
ritus beat⁹. Inde exclamat beat⁹ Bernardus.
O preclara ptās veſtra o ſacerdotes vos pote
ſtis ↄſecrare corpus ꝛ ſanguineꝫ dñi ſuper omni
priuilegio ꝛ poteſtate. Stupet cor. miraꝛ̄ terra.
cōtremiſcit hō. reuereꝛ̄ plurimū angelica celſitu
do. Et de hoc pn̄t aſſignari tres rōnes: Pr̄a
ratio eſt diuina inſtitutio: que ſolos hoīes huius
ſacramenti voluit eſſe miniſtros. Unde cantat
eccleſia. Solis p̄ſbyteris dereliquit: q̄bus ſic cō
gruit vt ſūmāt ꝛ dent ceteris. Scd̄a eſt ſacr̄i i
terpretatio. Appellaꝛ̄. n. hoc ſacr̄m viaticū. quia
oībus viatorib⁹ cib⁹ eſt leuiſſim⁹: q̄ i comedētē ñ
ↄuertiꝛ̄: ſed ecōuerſo: vt dictū eſt in p̄cedenti ſer
mone. ꝛ ideo a ſolis viatorib⁹ cōfici ꝛ miniſtrari
debuit: qd̄ nec angeliſ nec alijs ſpiritib⁹ cōuenit
Tertia debita ſacratio. Miniſtꝝ. n. huius ſacr̄i
oꝫ eſſe gradatū. ſ. in ordinib⁹ ſacris. de ↄſe. diſ. ij.
tribus gradib⁹. Angelis aūt hoc ↄuenire nō pōt
ḡ nec hoc ꝑ ↄ̄ñs ↄficere ſacr̄m ꝛc̄. Scd̄o reqriꛈ̄
ꝙ iſte hō ſit maſculus. ꝛ ꝑ hoc mulieres oēs ab
hac excludunꛈ̄ ptāte. Tum qꝛ nobiliſſimū ſacr̄m
nobiliſſimū oꝫ habere miniſtrū. nobilior aūt eſt
maſculus q̄ꝫ femina. Tum qꝛ mulier multis eſt
nālib⁹ d̄fectib⁹ ſubiecta: vt mēſtruo ꝛ hmōi. tuꝫ
qꝛ ſub viri ptāte eam ↄſtituit deus. Geñ. iij. Tū
qꝛ characterē ordinis nō ſuſcipiunt. vt patuit s̄.
feria 3ª ſc̄e dñice in prima ↄſideratiōe ↄcluſione
3ª. vide ibi. quare ꝛc̄. Tertio requiriꛈ̄ ꝙ hic hō
maſculus ſit catholicus. ꝛ ꝑpter hoc heretici et
ſciſmatici excludunꛈ̄. hec tñ conditio nō eſt neceſ
ſitatis: ſed cōgruitatis. Nā huiuſmodi ſi ſacerdo
tes ſunt: ꝛ in forma eccleſie conficiūt: certe veꝝ
ē ſacr̄m. qm̄ character idelebiꛈ̄ eſt: cui⁹ rei ſignū
eſt ꝙ redeūtes ad fideꝫ nō iteꝝ ordinanꛈ̄. grauiꛈ̄
tñ peccant ſi ↄficiunt aut miniſtrāt. ſunt. n. ab or
dinū executiōe ſuſpenſi. Unde btūs Tho. ſc̄a ſc̄e
q. xxxix. dicit ꝙ duplex ē ſpūalis ptās. ſ. ſacr̄alis
ꝛ iuriſdictialis. Sacr̄alis eſt que ꝑ aliquā ↄſecra
tionē conferꛈ̄. ꝛ hec ſꝫ eſſentiā in homine manet
q̄ꝫdiu viuit: ſiue in ſciſma ſiue in hereſim labaꛈ̄.
vſum tñ ptātis amittūt: ita ꝙ eis ſua vti ptāte ñ
licet. ſi tñ vſi fuerint effectū hn̄t in ſacr̄alib⁹. qm̄
i his hō ñ opaꛈ̄ niſi vt dei inſtr̄m. Ptās āt iuriſdi
ctial̄ ē q̄ ex ſimplici ↄiūctōe ↄferꛈ̄. ꝛ iō ñ imobilr̄
adheret. ꝛ ꝑ ↄ̄ñs i hereticis ꝛ ſciſmaticis ñ māet.
vñ nec abſoluē: nec excōicaꛈ̄: nec idulgētiaſ ↄce
dē: nec aliq̄d hmōi facē pn̄t. ꝛ ſi fecerit ñ hēbiꛈ̄ ꝑ

facto nec ꝑ rato. vt patet. vij.q.i.c.nouatianus. Sed qđ iſtoꝝ grauius eſt peccatū: an.ſ. hereſis an ſciſma. Dicit btūs Tho. vt.ſ. ꝙ ſimpliciter loquendo hereſis grauius ē: qm̄ ē peccatum contra deum ipſum ſm̄ ꝙ ē ſūma ⁊ prima veritas: cui fides innititur. Sciſma autem ē contra eccleſiaſticam vnitatem que minus ē ꝙ̄ ipſe deus. Ex aliqua tñ circūſtantia contingere poteſt ꝙ ſciſmaticus grauius peccaret ꝙ̄ hereticus. ⁊ h̄ propter maiorem cōtemptum. vel maius periculum qđ inducit ⁊ hmōi ⁊c̄. Quarto requiritur ꝙ ſit rite ordinatus. ⁊ ex hoc excluduntur nō debite ordīati. Indebite ordinari pōt dupliciter: aut ex parte ordinantis: aut ex parte ordinandi vel ordinati. Ex parte ordinātis contigit fieri quinqꝫ modis. Primo ſi ordinatur a ſimoniaco ſcienter. Secundo a ſciſmatico ēt ſcient̄ vel excōicato. Tertio ab heretico. Quarto ab epiſcopo nō ſuo. Et quinto ab eo qui renūciauit. Ex parte ordinandi vel ordinati contingit ſex modis.ſ. furtiue: per ſaltuꝫ: extra tēpora debita: in excōicatione: in apoſtaſia: ⁊ bis eūdē ordinem ſuſcipiendo. Pauliſper anima patiētiā habe: volo.n. omnes predictos diſcurrere modos. Ex parte igitur ordinantis cōtingit īdebite ordinari quādo ordinanſ ē ſimoniacus. Dupliciter āt quis ſimoniacus effici pōt.ſ. aut circa ordinē ⁊ dignitatē: aut circa collationē beneficiorū ⁊ ſacroꝝ. Exm̄ primi. vt ſi epūs ſuā emat dignitatē. Exm̄ ſecundi. vt ſi pro collatione beneficiorū vel ordinū tm̄ vult vel tm̄. Si epūs emit ſuaꝫ dignitatē: tunc tu qui ordinatus es ab ipſo: aut hoc ſcienter feciſti ⁊ voluntarie: aut ſcienter: ſꝫ timore qui cadere pōt in conſtantē viꝝ: aut ignoranter. Si primū: tunc ordinē recipis: ſed exequi nō potes ſine peccato mortali. Vñ btūs Tho. ſa ſe.q.100. dicit ꝙ ſi ſcis epm̄ ſimoniacū eſſe in ordine ſuſcepto: ſiue ſit occultus: ſiue notorius: nullo pacto debes ab eo ordines ſuſcipere: imo potius excōicari te permitte. argu.ad h̄.c. ingſitioni.ex̄ de ſen.excō. vbi dicitur ꝙ potius debemus ſnīam excōicationis humiliter ſuſtinere: ꝙ̄ per carnale cōmerciū peccatū operari mortale. Et gloſa ibi allegat concordantias.ſ.ca. lr̄as. ex̄ de reſti.ſpo. verſus finē. vbi eadeꝫ verba ponūtur. Et ponit hāc regulam dicta gloſa ꝙ potius debemus oīa mala pati ꝙ̄ cōtra cōſcientiā peccatum operari mortale. probat hoc per cam̄ ita ne.xxxij.q.v. ⁊ per cam̄ ſacris. ex̄ de his que vi ꝉ metus cauſa fiunt. vbi dicitur ꝙ pro nullo metu debeat quiſ mortale peccatuꝫ incurrere. Si vero ſcienter ⁊ coacte per metū qui pōt cadere in cōſtantē virū: tunc ordinē recipit ⁊ executiōꝫ ſine aliqua diſpenſatione.i.q.i.c. cōſtat multos vim paſſos. Si vero ignoranter: tūc ordinē ſuſcipit: ſed ñ executionē ſine epī diſpenſatione: ⁊ hoc in deteſtationē criminiſ.i.q.i.c. ſi qui. vbi dr̄ Si qui a ſimoniacis nō ſimoniace ordinati ſunt ſi quidē hoc probare potuerūt ſe cū ordinantur neſciſſe eos ſimoniacoſ: tūc pro catholicis habeantur in eccleſia ab ipſis.ſ. epīs: taliū ordīatōes miſericorditer ſuſtinemus: ſi tñ eos laudabiliter vita cōmendat. Qui vero ſcienter a ſimoniacis cōſecrari imo exceccari permiſerint: eoꝝ cōſecrationē oīo irritam eſſe decernimus. hec Urbanꝰ papa. Sed ponamus ꝙ epiſcopus ſit ſimoniacꝰ in beneficiorum collatione: tunc diſtinguēdum ē: vel ē occultus: vel pene occultus: vel notorius. Si occultus: tunc ordinem executionemqꝫ ab eo accipis: cum talis epiſcopus nō ſit ſuſpenſus niſi quo ad ſe ex quo ē occultuſ. Si quaſi occultus vel notorius: tunc ſi ſcienter ⁊ voluntarie id facis nō recipis executionem ſine diſpenſatione pape. Sed ſi coacte vel ignoranter executionem ſuſcipis. debet tñ ordinandus ab ipſo epō licentiam petere adeundi alium epm̄: quaꝫ ſi noluerit concedere: ⁊ te ab ipſo ordīari cogat ſecure ordineris. Hec dñs Hoſtienſis. Et ſic pꝫ primus modus ordinandi quo ad ordinantē nō recte. Accipe ſm̄.ſ. cū quiſ ordinatur a ſciſmatico vel excōicato: ⁊ tunc ſi ſcienter ordinaris ordinē ſuſcipis: ſed nō executiōꝫ ſine diſpenſatiōe pape. licet.n. tales perſone male faciant ⁊ mōraliter peccent in oferendo ꝉ miniſtrando ſacr̄a tñ ſi ꝯfecerint ꝉ ꝯtulerint erunt vera ſacr̄a ut dcm̄ eſt ſupra. ⁊ facit cam̄ dñs declarauit.i.q.i. ⁊ cam̄ ñ nocet. Ubi dicit textus. Nō nocet malicia epī ad baptiſmū infantis neqꝫ ad ꝯſecrationē eccleſie. qꝛ baptiſmus daꝛ a deo: nō ab hoīe venit. ſic ⁊ euchariſtia ⁊ oīa quecūqꝫ in altari apponūtur nō ab hoīe: ſed a deo ſanctificationē accipiūt. h̄ ibi. Et ſunt v̄ba Gregorij. Et de h̄ plura notauimus.ſ. feria tertia ſe dñice. Si v̄o ignoranter hoc feceris: oꝫ in executione habere diſpenſatōnē epī ⁊c̄. Accipe tertiū modū.ſ. cū quis ordinaꝛ ab heretico. ⁊ ſi ſcienter ⁊ voluntarie: tūc ordinē ſuſcipit: ſed executōꝫ ñ ſine diſpenſatōe pape. ſi ignoranter: tunc indiget diſpenſatiōe epī. Tho. ſa ſe.q.xxxix. Petrꝰ de tarantaſio ⁊ Goffredus. Quartus modus eſt cū ordinatur ab epō ñ ſuo.ſ. ſine licentia proprij epī. Et tunc ſi ſcienter vel ignorantia affectata h̄ epūs fecerit: tūc per ānū a collatione ordinū ſuſpenſus eſt. ⁊ interim clerici eius a vicinis epīs poterūt ſine eius licentia ordinari. de tempo. ordi.c. eoſ. li. vj. Ordinati uero executione priuantur: in qua epūs poterit diſpenſare. ix.q.ij.c. lugdunēſis ꝑrochie clericoſ ⁊c̄. Si āt ignoranter hoc ſit factū ex parte vtriuſqꝫ: tunc epiſcopus excuſatur: ⁊ ordīati qñtū ad executionē epiſcopi indigent diſpenſatione. Quintus modus cum quis ordinatur ab epiſcopo renunciante. Et tunc diſtingue: aut renunciauit loco ⁊ dignitati: aut loco ⁊ non dignitati. Si primum: tunc diſtingue: aut ab hoc epiſcopo ſuſcepiſti ordines maiores vel minores. Si minores: aut hoc feciſti cum licentia tui epiſcopi: aut non. ſi cum licentia: non īdiges diſpēſatione. ſi ſine: tunc epiſcopus poteſt diſpenſare. deberet tamē de iure cōmuni deponi. vt patet vij.q.i.c. epiſcopus in dioceſi. ⁊ nona qōe ſcd'a. c. epiſcopū. ſi maiores: tūc ſi ſciēter factuꝫ eſt ī diges diſpenſatiōe pape. ſi ignorāter: tūc poterit epiſcopus diſpenſare niſi fuerit ignorantia craſſa ⁊ ſupina ex̄. de ordinatis ab epiſcopo q r̄nunciauit caº. vnico. Si vero epiſcopus renūciauit loco ſꝫ nō dignitati: tūc ſi rogeꝛ aꝰ ꝓprio epiſcopo poteſt omnes cōferre ordines. Sꝫ ordinandi debēt ab ipſo ꝓprio epiſcopo licētiaꝫ obtinere. qđ ſi nō fecerit de iure cōmuni deberent deponi: ſꝫ epiſcopꝰ pōt diſpēſare. Et ſic pꝫ qualiter qs nō rite ordinaꝛ ꝙ̄tum eſt ex parte ordinātis. Nunc videamꝰ ex parte ōdināḋi vel ordinati. Sex.n. modis pōt qs nō debite ordinari.ſ. furtiue: ꝑ ſaltum: ex̄. tēpora debita: in excōicatōe: in apoſtaſia: ⁊ bis eundē ordinē ſuſcipiēdo: Hos ſimiliꝛ caſus anima mea patiēt̄ audi. Accipe ꝑmuꝫ modū.ſ. cuꝫ qs furtiue ordinatur. Tripliciter autē ſm̄ dominū Hoſti. qſ dicit furtiue ordīari. Uno mō cū qs ſine ſui ꝓprij epī cōſcia ⁊ ſine examinatōe ꝓmoueꝛ. 24. diſ.c. q̄ñdo epiſcopꝰ. Ubi dicit quādo epiſcopꝰ ordinatōnes facē diſponit: omnes qui ad ſacr̄i miſteriū accedere volūt: feria quarta ante ipſā ordinatōeꝫ euocādi ſunt ad ciuitatē vna cū ꝑſbiteris qui eos rep̄ſentare debēt. ⁊ tūc epiſcopus ex latere ſuo eligere debet ſacerdotes alios prudētes viros gnaros id eſt ſciētes diuine legis: ⁊ exercitatoſ in eccleſiaſticis ſactionibꝰ qui ordinādoꝝ vitā: genus id eſt an ſerui vel liberi: patriaꝫ: etatem: inſtitutioneꝫ id eſt tituluꝫ beneficij: locuꝫ vbi educati ſunt: ſi ſint bene literati: ſi in lege dei īſtructi ante omīa diligēter inueſtigent ⁊c̄. h̄ ibi. Et ī hoc caſu non proſunt lr̄e archidiaconi. ex̄ de officio archid.c. ſignificaſti. Secundo ordīatur furtiue ſi preter cōſciētiam epiſcopi eodē die recipit minores oēs vel aliquos ſimul ⁊ ſubdiaconatū: vel etiaꝫ duos ſacros ſimul. ex̄. de eo qui furtiue ordinem ſuſcepit capitulo cum hoc. ⁊ capitulo innotuit. Tertio qñ gradu ōmiſſo facit ſaltum ⁊ de h̄ ſtatim dicetur. Dico ergo ꝙ talis furtiue ordīatus: aut ſuſcipit vnū ordinē vel plures. Si vnū tunc epūs poteſt diſpenſare in ſuſceptis ⁊ ſuſcipiendis. ex̄ eo. capº. pº. Si plures tunc diſtingue aut ſuſcepit plures ſacros ſimul: aut vnū ſacrū cū minoribus. Si pº mō tunc epūs nō pōt diſpenſare in receptione ſacroꝝ ordinū: ſꝫ poſt ſuſceptos poteſt diſpenſare. hec de mēte Inn. ⁊ Hoſti. ⁊ Goſ. extra de tēpo. ordi.c. dilecto. Si vero ſuſcepit ſimul vnū ſacram̄tuꝫ cū minoribus: ſic epiſcopus diſpenſat vt miniſtrēt ī minoribꝰ: et ſi intrat religionē diſpenſat epūs vel abbas etiā in alijs. vt pꝫ. ex̄ eo.c. vltimo. Secundꝰ modus ⁊ indebite ordinari per ſaltuꝫ: vt.ſ. qñ vno ordine pretermiſſo altiorē aſcēdit. et tunc dico ꝙ talis recipit characterē ordinis: tam̄ de rigore iuris debet deponi. Sꝫ diſtingue: aut talꝰ hº ex īgr̄atia fecit: ⁊ē ex diſpenſatōe epī poterit ad ordinē ꝑtermiſſū ꝓmoueri: ⁊ interim ab executione ſuperioris ordinis erit ſuſpenſus. diſ. 52. caº. ſollicitudo ⁊ extra de clerico ꝓmoto ꝑ ſaltum .c. vnico. Eodē mō poterit epiſcopꝰ diſpenſare ſi interī miſtrauit ī illo ordie pretmiſſo: credēs ꝙ gradatī vt debebat ꝓmotus eēt vt i.d. caº. 5. Si vero ex ꝓpria malicia ⁊ ſciēter fecit: ſic ī ordine ſuſcepto pōt per epm̄ diſpēſari: ſꝫ nō pōt ꝑ epm̄ diſpenſari ꝙ vlterius aſcendat: ſed indiget diſpenſatōe pape. Et ī h̄ cōueniūt Hoſti. Inno. ⁊ Ullh. de hac materia vide ex̄ de clerico ꝓmoto per ſaltū ꝑ totū. Tertō indebite qs ordinatur: qñ extra tēpora debita ordinaꝛ. Iſta enim ſūt tēpora debita ad ſuſceptōeꝫ ordinum deputata. A ſeptēnio enī vſqꝫ ad duodecimum ānuꝫ poteſt qs tonſurā ⁊ minores ordies accipere ꝑterqꝫ accolitatuꝫ: quē tātū poſt duodecimū ānuꝫ accipiet. vt pꝫ. 77. diſ. in ſingulis. vid̄ ſupra feria tertia ſecunde dominice in tertia ꝯcluſione prime conſideratōis ī ſecūda veritate Si igiꝛ qs extra tempa ordinatus eſt. quidam dicunt ꝙ epiſcopus pōt diſpenſare in ſuſceptis nō ſuſcipiendis. qdaꝫ in vtroqꝫ. ſꝫ nūc diſputare nō licet. Quarto ī excōicatione.ſ. exiſtēdo ⁊ tūc ſi ſciebat ſe excōicatuꝫ in ꝑpetuo deponēdus eſt. Si v̄o de facto non recordabaꝛ ꝓ quo excōicatus eſſet vel ſi factū ſciebat: tamē iuris ignarus neſciebat ſe excōicatuꝫ: tūc ſi ſūt ſeculares archiepī vel epī diſpēſare nō poſſunt abſqꝫ mandato ſedis apl'ce. Si v̄o ſunt regulares tūc abbates coꝝ poſt iniunctaꝫ pniam ꝑactam poterūt cuꝫ eis diſpenſare niſi graue fuerit vel notabile factū. hec oīa patēt. ex̄ de ſen. ex.c. cuꝫ illoꝝ. longus textus ē: ideo non pono ad lr̄am.

Quinto ī apoſtaſia. Ubi nota ꝙ apoſtaſia ē multiplex. Pria dr̄ apoſtaſia a fide Ieſu xp̄i ⁊ ſancte matris eccleſie: qñ.ſ. qs a xp̄i fide recedit: ⁊ hic ipſo iure ē hereticus ⁊ excōicatus. ex̄ de hereti.c. ad abolendaꝫ. Textū notaui in p̄cedēti ſermone in t̄tia ꝯſideratiōe. Et hi oēs a dignitatibus repellunꝛ ⁊ multis alijs: vt paꝫ de iureiurādo.c. querela. ⁊ 6.q.i. īfames. ⁊ de cōſe. di.5.c. celebritatē. Nota tamē bonū v̄buꝫ ſcd'm btūꝫ Tho. ſa ſe.q.24. ⁊ 23.q.4.c. ſicut ſanctius ꝙ ſi q interius ſūt fideles: exꝛius tñ ꝓpē metuꝫ qdaꝫ ſigna infidelitatis oñdunt: vt reuerentiā idolis ⁊ ſilia. hi apoſtate nō ſūt nec heretici: mōtaliter tñ peccāt ꝙ̄tuſcūqꝫ fuerit metus: qꝛ ſanctius eſt fame mori ꝙ̄ idolaticis veſci: vt Aug'. ait ī illo.c. ſicut ſanctius. Ubi dr̄. Sicut ſanctiꝰ ē fame mori ꝙ̄ idolaticis veſci: ita ſanctius eſt defungi.i. mori ſine liberis ꝙ̄ ex illicito cōcubitu ſtirpē querē. Undecūqꝫ autē naſcunꝛ hoīes ſi parentū vicia nō ſecteꝛ ⁊ deū recte colāt honeſti ⁊ ſalui erūt. Semē.n. hoīs ex q̄licūqꝫ hoīe dei creatura ē. Et ea male vtentibus male erit: nō ip̄ꝫ aliqñ malū erit. hec Aug. de bono ꝯiugali. q̄re ⁊c̄. Secūda apoſtaſia ē ab ordīe: vt qñ dimittiꝛ corona tōſura vel habitus clericalis. 2.q.3.c.i. ⁊ 3. ⁊ ex̄ de apoſtatis capitulo ꝑmo ⁊ 3 Iteꝫ accipiēdo vxoreꝫ. ex̄. de clericis cōiugatiſ.c. ex ꝑte. Itē cōuertēdo ſe ad negocia ſecula

ria.ex̃.de vita ⁊ honeſta.cleri.c.ex literis.ex̃.ð ſen.exco.c.i audiẽtia.⁊.c.ꝑpẽdimus. Et hic ſi ẽ in ſacris debet ab accuſatõe ⁊ teſtionio tanq̃ĩ famis repelli.3.q.4.c.beatus.⁊ caret iterim pri uilegio clericali:ita ꝙ eũ verberãs nõ icidit in canonẽ.hoc tamen intellige ſi trina ãmonitõe facta ꝑ epiſcopũ ñ ſe correxerit vel ſeditionibꝰ vel enormitatibꝰ ſe imiſceat.ex̃.eo.c.ꝑ.° ⁊ ex̃.ð ſen.ex c.cuꝫ nõ ab hoĩe. Tertia apoſtaſia ẽ a religiõe.ut qñ qs hitũ ſuuꝫ temerarie dimittẽs ad ſeculareꝫ vitã tranſit.Qui ſi redierit recipi tur in monaſterio ꝓut in regula cõtinet̃ ſupple ſi illud monaſteriũ regularit̃ viuit.aliter in di ſtrictius monaſteriũ ingrediat̃ cũ oĩbus rebus ſuis quas obtulerat priori monaſterio.quo mõ tuo ad priũs monaſteriũ redibit.27.q.l.c. ſi qua monacaꝝ.⁊.c.ſi quis rapuerit.⁊.16.q.6.c. de la pſis anteꝫ ſacerdotibus.⁊.18.q.prima.c. primo. Quidam tamẽ dicũt ꝙ res ſimpliciter erunt ſe cũdi monaſterij. Quarta apoſtaſia dicit̃ in obedientie:vtputa quãdo quis dei ſiue canonũ ſiue eccleſie ꝓceptis obedire ꝯtẽnit.qui velut ĩ famis a teſtimonio repellit̃:⁊ excõicari debꝫ.3. q.4.c.ſi quis vero a ſuo.⁊.xi.q.3.c.ſi auteꝫ vobĩ epiſcopis ⁊ creſcente cõtumacia debet creſcere ⁊ pena.ex̃.vt lite conteſtata.c.quoniã frequent̃ Iſti ergo ſunt quattuor modi apoſtãdi.⁊ dimiſ ſis primo ⁊ quarto:de t̃tio ⁊ ſecũdo accipe hãc regulam ꝙ ſi quis in talibus apoſtaſiis ordinẽ ſuſcipit:ſi ordo ſacer eſt:nõ poteſt diſpẽſari ni ſi ꝑ papaꝫ.ex̃.de appella.c.vltimo. In executio ne tamẽ ordinũ ante rite ſuſceptoꝝ poterit epi ſcopus diſpenſare. Si vero ordo ſuſceptus ſa cer nõ ſit:tũc epiſcopus diſpenſabit:qꝛ conditõ canonis hoc ſibi nõ reſeruat. Et ſic patet ꝯditõ quarta requiſita ad hoc vt quis ſit ꝑſona ido nea ad hoc ſacramẽtuꝫ cõficiendum. Accipe quintaꝫ ꝯditioneꝫ ſcilicet ꝙ ꝑſona nõ ſit ꝓhibi ta:ex quo omnes excludunt̃ excõicati:ſuſpenſi: interdicti:degradati:⁊ irregulares:qui oẽs ab executione ſunt ſuſpenſi.tamen cum in talibus character ſit indelibilis ſi conficiunt vere con ficiunt:licet mortaliter peccent:vt dicit beatus Tho.in.4.di.13. Sexta ꝯditio ẽ ꝙ ſit ieiunuſ ita ꝙ nullũ cibũ vel liquorẽ antea ſumpſerit.7. q.prima.c.nihil.⁊ de cõſecra.di.prima .c. ſacra menta.⁊ de ꝯſe.di.2.c.liquido. Septima ⁊ vl tima ꝯditio eſt ꝙ ſit peccati mortalis ꝯſcientia non grauatus. Unde accipe regulaꝫ gñalem ꝙ quicũqꝫ in peccato mortali ſcienter ordineꝫ ſu ſcipit:vel quelibet alia ſacrcamẽta miniſtrat:ſi ue ſit occultuꝫ ſiue manifeſtum:ſemꝑ mortalit̃ peccat.hanc ponit beatus Tho.in quarto diſt. 24.facit caplm̃ multi ſacerdotes diſ.40.⁊ diſ. 95.c.illud ſuperfluuꝫ videmus adiectum.⁊.xi.q.3 c.Audi deniqꝫ apoſtolũ diceteꝫ:nõ pono ter. ad lr̃aꝫ cauſa breuitatis. Et nota ſꝫ btm̃ Tho. vt ſnp̃ ꝙ ſic ordinati vel ordine iaꝫ ſuſcepto nõ poſſunt:quoniam indigne ſacrum ptractãt.ne qꝫ in hoc aliquis poteſt diſpenſare:quia de iur̃

naturali eſt vt hõ ſancta ſãcte ꝑtractet. Et hoc intellige neceſſitate nõ obſtante:qꝛ cum etiam laico cõcedatur licentia baptizandi in neceſſi tatis articulo:a fortiori huiuſmodi perſonis q̃ charactereꝫ ſuſceperunt licet ſint in pc̃o mor tali:⁊ hec volo ſufficiãt q̃tuꝫ ad ꝑmaꝫ ṽitatẽ.

Quãtum ad ſecũdam ṽitatem dico ſecũduꝫ beatum Tho.in quarto di.13.ꝙ ſm̃ moreꝫ qua rundam ecccleſiaꝝ ſacerdotes quãdo ordinan tur concelebrant epiſcopo:⁊ hoc ad repreſentã dum ꝙ quãdo dominus hoc ſacramẽtum inſti tuit:⁊ poteſtatem diſcipulis dedit ſimul cũ eis cenauit.Similiter epiſcopus cũ ordinatis pre ſbyteris celebrat. Unde licet ſint plures ãgen tes matialit̃:tñ qꝛ oĩuꝫ ẽ vna ⁊ eadẽ ĩtẽtio erit vna et eadẽ ꝯſecratio ⁊ ñ plures. Uñ Inno.ait. ꝙ omnes celebrãtes debẽt vnaꝫ habere intẽti onẽ cõſecrãdi.⁊ ſic erit vna ꝯſecratõ Alanus h̃ dicit ꝙ nõ pñt plures eadẽ hoſtiã cõſecrare.ꝓ babilius ẽ dictũ beati Tho.Sed qꝛ de intẽtio ne fit mentio:querit̃ an ĩ cõficiẽdo hoc ſcr̃ꝫ ſit neceſſaria ſacerdotis intentio. Magr̃ ſniaꝝ in quarto di.13.in.c.ſolet queri.circa finẽ dicit qð etſi ſacerdos ꝓpriã intẽtioneꝫ nõ haberet: duꝫ tñ intẽdat ea dicere ⁊ agere que ab alijs gerũt: implet̃ myſteriuꝫ. Circa que ṽba nota quatuõ documẽta. Primũ ꝙ hoc ſcr̃m ꝯficiẽduꝫ nõ regrit̃ intẽtio actualis.qm̃ deuſ vt Hieroniꝫꝰ ait nullũ obligat ad impoſſibile.cuꝫ ãt in nr̃a ñ ſit ptãte cũ ṽba ꝯſecratõis ꝓferimꝰ ſubito ab alia diſtrahi cogitatõe ⁊ illã ĩtendet̃:ꝑmaxime in his qui circa plura diſtrahũtur ⁊ cogitãt:cõ ſequẽs eſt vt nec ſubito poſſint ad illã intẽdere ꝯſecratõis intẽtionẽ. Secũduꝫ documentuꝫ ẽ ꝙ nõ regrit̃ itentio habitualis. qꝛ cũ illa etiã ĩ dormiẽte repiat̃ ſic̃ ⁊ habitus:ſeqtur ꝙ dõmi ens ſi debitaꝫ hr̃et materiã ⁊ ṽba cõſecratonis diceret de facto cõficeret.qð coĩter nõ cõcedit̃

Tertiũ documẽtũ eſt ꝙ nõ regrit̃ intentio ſpũalis:ita ꝙ cõficiẽs intẽdat bonũ ſpũale:ꝓpt̃ quod ſm̃ Dioniſiũ de eccleſiaſtica hierachia ca pitulo.3.° hoc ſacramẽtũ eſt inſtitutum. Unde ſi ſacerdos ꝯficiens aliquod malũ vel bonum tp̃ale intenderet:nichilominus cõficeret. Intẽ tio eniꝫ mala nihil nocet ſcr̃iſ.facit caplm̃ int̃.c cuꝫ ſcriptura.c.ſignificaſtis ⁊.c.nõ quales. Ca plm̃ intra.dicit ſic. Intra catholicaꝫ eccleſiam in miſterio corꝑis ⁊ ſanguis dñi:nihil a bono maiꝰ:nihil a malo minꝰ ꝑficit̃ ſacerdote.qꝛ nõ ĩ merito ꝯſecrãtis:ſꝫ ĩ ṽbo ꝯficit̃ creatoꝛ ⁊ ṽtu te ſpũs ſci. Hec Augꝰ.de corꝑe xp̃i. Caplm cum ſcriptura dicit ſic. Cuꝫ ſcriptura teſtatur ꝙ ad preces hieroboã ignis decelo deſcẽderit:⁊ rur ſus predicante Helya ignis miſſus ẽ qui ſacri ficia cõſumeret:datur intelligi ꝙ deus merita perſonaꝝ nõ conſiderat:ſed officia ſacerdotis non tñ intelligas dicit hic gloſa ꝙ exempluꝫ de Hieroboã ⁊ Helya oñdat ꝙ ipi vl alter ipſoꝝ fuerit malus ſacerdos:ſed ſufficit ꝙ deus me rita perſonaꝝ non conſiderat.hec glo. Caplm̃

ſignificaſtis dicit ſic. Significaſtis inſuper ple roſqꝫ attendere multos in iſtis honoribus ec cleſiaſticis nõ congreuenter viuere ſermoni bus ⁊ ſacramentis que per eos populis mini ſtrantur. O miſeros homines qui eos intuen do xp̃m obliuiſcuntur.qui etiam mlto ante pre dixit vt legi dei potius obtemperetur:q̃ꝫ imitan di videantur illi qui ea que dicunt non faciunt ⁊ traditorem ſuum tolleras vſqꝫ in finẽ etiam euangelizaturuꝫ cum ceteris miſſit Fabianus papa epiſcopis orientalibus. Capituluꝫ nõ qua les dicit ſic. Non qualeſ ſacerdotes domini ſũt ſed quid de domino loquũtur:nobiſ magnoꝑe preuidẽdũ eſt.nec de vicarijs beati Petri apo ſtoli vobis attendendũ eſt quid ſint:ſed quid ꝑ correctioneꝫ eccleſiaruꝫ ⁊ quid ꝓ ſalute veſtra ſatangant.hec ibi. Nicolaus papa. De hac ma teria diximus ſupra feria tertia ſe: dominice. O pater Ambroſi tu tuas ſemper facis ratiões bonas:ſed audi Ioanneꝫ Criſoſtomũ in decre tis.40.diſ.c.multi. Multi inquit ſacerdotes ⁊ pauci ſacerdoteſ multi nomine ⁊ pauci ĩ oꝑe videte ergo quomõ ſedatis ſuper cathedram. quia non cathedra facit ſacerdotẽ:ſed ſacẽdos cathedram nõ locus ſanctificat hoĩeꝫ:ſed ho molocũm:non omnis eſt ſacerdos ſanctus:ſed omnis ſanctus ſacerdos:qui bene ſedit ſuꝑ ca thedrã honorẽ accipit cathedre q male ſedit in iuriã faciet cathedre.hec ille. Credis pater Am broſi tuo Hieronymo: Credo. Audi pauliſper qd in ſua cõmunione in trãſitu fatur. Heu igt domine mi quid dicam: Quot hodie ſacerdo tes te comedunt in altari vt carnes pecuduꝫ ⁊ volucrum:imo peius nocte mulierum fruũtur actu turpiſſimo:⁊ te mane maſticãdo comedũt vbi dñe latitas:dormis ne an vigilias:eſt h̃ ob latio quã elegiſti:exaudis ꝓces eorũ de celo ⁊ ð ſede maieſtatiſ tue: Uere ſi hoc velles ſacrifici uꝫ ⁊ libam̃ ⁊ mendax fieres ⁊ peccatũ ſociꝰ ⁊c̃. Uet̃ aĩa mea hi male faciũt:⁊ certe ad ſui penã ⁊ reatũ iterũ xp̃s Ieſuꝫ crucifigũt. vt dicit pau lo ante Ieronymus ibideꝫ.Sed nõ tñ qſqꝫ ſan ctorũ populos doctrinauit:eorũ ſcr̃ꝫ ſi ĩ forma eccleſie fuerit ꝯfectũ nõ eẽ ſacr̃ꝫ. Uñ Hierony muſ poſt verba que nũc ꝓ te adducis oppoſitũ oſtendit dicẽs.hoc tale ẽ ĩpedimẽtũ ſacrificiuꝫ ne fiat:q̃ꝫq̃ꝫ ĩ ſe ⁊ natura ſui ſacrificiũ bonuꝫ ſit nec pſſoit violari malis ſacerdotibus . qꝛ mali cia nõ diiudicat ſacrificiũ. Unde huiuſmodi ſa crificiũ fit ad ſacẽdotis ꝑiudiciũ a dãnationeꝫ. nec pro qbus fit prodeſt.imo vt veriſſime dicã q vitaꝫ ſacerdotis cognoſcit ⁊ eum pro ſe cele brare facit fit in eiuſdẽ pctõ cõſcius:nenõ ⁊ pe ne participeſ.hec Hieronymus ad litterã ibidẽ Qr̃ ꝯcludauſ ꝙ ſiue ĩtẽtõ ſacerdotꝭ ſit bõa ſiue mala nõ preiudicat ſacrificio. Quartuꝫ do cuſſituꝫ ꝙ ad hoc confitendũ ſacramẽtũ regrit̃ virtualis itentio: vt ſcilicet celebrare intẽdat: ⁊ ea intẽtione moueatur vt ſecũduꝫ rituꝫ ⁊ ec cleſie ſancte ordinationeꝫ celebret atqꝫ cõfici

at:cuꝫ nõ in ſui: ſed in chriſti perſona celebret ⁊ miniſtret.⁊ hoc etiam dicit magiſter vt ſupra ſcotus in quarto diſ.xiij. ponit etiam iſta quat tuor documenta:ſed textus illa que interpoſu imus. Et ſufficiant quãtum ad ſecundã verita teꝫ. Quantum ad tertiam veritateꝫ dico ſꝫ beatuꝫ Thomã in quarto diſ.xiij.quod quidaꝫ dixerunt ꝙ qui populuꝫ habẽt cõmiſſuꝫ vel ex obediẽtia tenẽtur peccant a celebratione ceſſã do. Qui auteꝫ huic vinculo nõ aſtringũtur nõ peccãt ſi nõ celebrãt. Sed hec nõ placet predic to doctori:⁊ ait ꝙ cuꝫ augẽtur dona:rationes etiaꝫ creſcãt donoꝝ:vt gregꝰ.ait. Et ſacerdoti bus nobiliſſima ſit data poteſtas:niſi illa ad dĩ honoreꝫ ſuãqꝫ ⁊ populoꝝ ſaluteꝫ vtãtur:negli gentie iudicabũtur rei. Iuxta illud prima Pe tri.4.° Unuſquiſqꝫ gratiaꝫ quam accepit ĩ alt̃ utrum illam admiſtrãtes ſicut boni admĩſtra tores multiformis gratie dei.hoc tamẽ intelli ge.niſi quiſ ex ſpeciali ſpiritus ſãncti inſtincto ſe a celebratione cõtineret:ſicut in vitis patrũ legitur de quodã ſancto patre:qui poſtq̃ꝫ fuit ordinatus nunq̃ꝫ celebrauit. Inde dominus ſa cerdotibus ĩ mandatis dedit.hoc facite in me am commemorationeꝫ.hoc idem ſentit ꝑdictꝰ doctor in tertia parte.q.80. Et addit hoc ꝙ ſal tem tn̄ precipuis feſtiuitatibus celebrare tenẽ tur.⁊ maxime in illis diebus in quibus populꝰ cõmunicare cõſueuit.hec ille. Sed queritur an debeat quottidie miſſa celebrari. vide ĩ Barto lameo de piſis.c.miſſa.vbi dicta ſancti Thome adducit.⁊ hec ſufficiant pro prima concluſiõe.

De diſpenſatione eucharistie cõcluſio ſa.

Accipe ſecundam concluſionem. vꝫ. Om nis hoc ſacramentuꝫ a perſona idonea ſit conſecratum.nõ tamen ab omnibuſ poteſt rite eſſe diſpenſatũ. Ubi treſ inquiramꝰ veritates.videlicet Prima veritaſ eſt iſta.vtꝝ laicus poſſit diſpenſare corpus chriſti. Se cunda.vtrum diconus. Tertia vtrum men dicantes ⁊ alij religioſi ⁊c̃. Quantum ad pri mã dico ſecundum beatuꝫ Thomã in quarto diſ.13.ꝙ non. Et ratio:quoniaꝫ ſicut in corpore naturali ſunt quedam principalia mẽbra per q̃ virtutes ⁊ vite operatiões ad vite principio ad cetera mẽbra decurrunt:ita:⁊ in corpore eccle ſie ſacerdotes alijqꝫ miſtri ſuntquaſi membra principalia:quibus mediantibus ſacramẽta vi te ſpũalis populo diſpenſari debent. Laicus ꝗ q̃tuncunqꝫ ſanctus ſicut nec ordinationeꝫ:ita nec diſpenſationem huius poterit habere ſac̃ mẽti. Non enim requiritur ſolum ſanctitas ṽ tutũ ⁊ morum:ſed etiam ſanctitatis ſacramen talis:⁊ ideo in cõferente hoc ſacramẽtuꝫ debꝫ vtraqꝫ ſanctitas reperiri. Unde poteſt ſic for maliter argui.ad illos ſpectat eucharistia diſ penſare ad quos ſpectat chriſti eſſe miſtros.ſꝫ huiuſmodi non ſunt laici.prima Coꝝ.4.c. ſic nos exiſtimet homo vt miniſtroſ chriſti ⁊c̃.ergo ad laicos non pertinet. Concedo inquies pa

ter Ambroſi. ꝛ dignum ꝛ iuſtum eſt: vt tam et tantuꝫ nobile ſacramentū nobilē ꝛ ſacratū habeat miniſtruꝫ. Sed dic precor: pono ꝙ ꝑ caſuꝫ corpus xp̄i repiat̃ in terra vel ī loco īmundo: ꝛ nō appareat aliquis miniſtroꝝ: poterit ne laic⁹ illud tāgere ꝛ ponere in loco honeſto? Dico aīa mea ꝙ ſicut ex officio baptiſmū ꝯferre cōpetit ſacerdoti: tamē in caſu neceſſitatis ſi laicus baptizat nō peccat: ita ꝛ tangere corpus xp̄i ex officio cōpetit ſacerdoti ſed in caſu neceſſitatꝭ laicus pōt ꝛ debet corpus xp̄i tangere: etiam ſi ſit peccator. Hoc etiā intēdit btūs Tho. vbi ſupra.

Quātuꝫ ad ſcdam ꝟitateꝫ vide in Barto. de pīſis. c. diaconus. Et de tertia ꝟitate vide in eodē. c. abſolutio primo. in ſecūdo caſu in clementinis: vt ibi notatur. hoc ſic noto ꝑpter breuitateꝫ. quare ꝛc̄.

De hereticis cōcluſio tertia.

a Ccipe tertiā ꝯcłonez. vꝫ. Inter oēs falſos ꝛc̄. Dic totā. Ubi tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi. eſt. quid ē hereſis. Secunda ꝟi. eſt. quō debet inquiri hereſis. Tertia ꝟi eſt. quō debꝫ puniri. De pma vide ſupra feria ſexta tertie dnīce. De ſecūda ꝛ tertia vide Bar. c. heretic⁹ pmo. vbi de h̄. q̄re ꝛc̄.

De materia huius ſacramenti ꝯſideratio ſcda.

ſ Ecundo loco de materia huius ſacramēti videam⁹. Ubi tres ꝯcłones more ſolito ſubiūgam⁹. vꝫ. Prima ꝯcło eſt iſta. Panis triticeus eſt ꝟa corpis xp̄i in hoc ſacramento materia atqꝫ debita diſpoſitio. Secunda ꝯcło ē. vinū de vite aqua mixtuꝫ ꝑ miniſtrum ē ſanguinis xp̄i materia recta ꝛ debitum ſacr̄m. Tertia ꝯcło eſt. quātuꝫ ad vſuꝫ ꝑtinet hui⁹ ſacr̄i nulle alie ſpēs congruentiores erāt ꝛ magis apte omni digne ſumenti.

Que ſit materia corporis chriſti in ſacramēto concluſio prima.

a Ccipe pmaꝫ ꝯcłonez. vꝫ. Panis tritice⁹ ꝛc̄. dic totaꝫ. Ubi tres ingram⁹ ꝟitates. vꝫ. Pria ꝟi eſt iſta. que materia reqrit̃ ad cōficienduꝫ in ſacr̄o veruꝫ corporis xp̄i. Secūda ꝟitas ē. quā qualitateꝫ habere debꝫ iſte benedictus panis ad cōficiendū corp⁹ xp̄i. Tertia ꝟi. eſt. quāta quātitas mat̃ie reqrit̃ ad cōficiendū corpus xp̄i. Q̄tuꝫ ad pmā ꝟi. dico ꝙ materia corpis xp̄i in hoc ſacramēto ē panis triticeus nullo alio admixtus ſemini immutāti ei⁹ ſpēm. hāc ꝟitateꝫ cōiter ponunt oēs doctores exponētes magr̄m in. 4. di. xi. Et hoc ꝑpter quattuor rōnes. Prima ꝑpē diuinaꝫ inſtitutionē. Ipſe. n. vt cōiter tenet̃ ꝛ declarat btūs Tho. vt ſup̄ in hoc pane ꝯfecit. q̄re ꝛ nos in illo debem⁹ pane ꝯficere. Secūda ꝑpter ꝓportionatū effectū. Naꝫ cū iſtud ſacr̄m ſit panis impiguās mentē ꝛ nō ventrē: ꝛ aīaꝫ nutriens vt ait Hieronymus: ꝯſequēs eſt vt in pane maioris nutrimēti materialis ꝯficit̃. Hic auteꝫ eſt panis triticeus: vt patet. Naꝫ ſi aliū panē aliqñ comedimus: hoc nō eſt quia ſit maioris nutrimēti: ſed alia inferiori cauſa. Tertia ē ꝑpter cōeꝫ vtilitatē. Cōis. n. panis tritici in vſum cibi eſt q̄z alius panis: cū alius panis ꝑpter neceſſitateꝫ fiat. ſ. ꝑpter defectū tritici. Unde quādo nominamus panē ſimplr̄ ꝛ abſolute: itelligimus de triticeo: ſicut quādo ſimplicit̃ oleuꝫ nominamus. itelligimus de oliuis: q̄uis oleuꝫ ex multis alijs rebus fiat. Quarta ratio ē ꝑpē ꝓportionatā ſimilitudinē. Nam cū xp̄s veraciter ī hoc ꝯtineat̃ ſacramēto ꝯgruū eſt vt alicui ſpeciei panis recte aſſimilet̃. Cōpauit autem ſe deus xp̄s Ieſus grano frumenti. Ioānis. 12. Niſi granuꝫ frumēti cadens in terram mortuum fuerit: ipſū ſolū manet. Ubi Aug. ait. Ipſe dn̄s Ieſus erat granū mortificandū ꝛ multiplicandū. mortificanduꝫ ī infidelitate iudeoꝝ. multiplicandū in fide populoꝝ. ergo cōgruū fuit vt in frumenti pane hoc ſacramētū ꝯficeret̃. Et hac veritate plura ſequūt̃ cōrelaria. Primū ē ꝙ lꝫ panis ordeaceus vel alius aſper panis magis ōn̄dat ꝛ repſentet aſpitatē xp̄i ī paſſiōe: tn̄ qa dulciſſimi effectus fuit: recti⁹ ī pane dulciſſimo tritici conficiet̃ h̄ ſacr̄ꝫ: qd̄ ē mēoriale ſue ſanctiſſime paſſiōis. Secūdū correlariū ē: ꝙ lꝫ ḡnū ſpelet̃ ꝛ farri ḡno tritici ſit valde ī accidētib⁹ ſimile tam̄ qa eſt diuerſū ſpē ſꝫ ſcdaꝫ: nō erit materia huius ſacramti. ꝙ āt ſit diuerſū ſpecie: patꝫ qm̄ vbi vnū vel alteruꝫ eoꝝ ſeminatur nunq̄z alterū pro altero naſcetur. Non ergo accipitur ſiītudo accidētiū ſed ſubſtantie. Et hoc dicit btūs Tho. in. 4. diſ. xi. ꝛ Petrus de tarātaſio: ꝛ cōiter oēs. Tertiū correlarium eſt. ꝙ licet aliqua grana alterius ſpeciei huic materie miſceatur duꝫ tamen nō mutetur ſpecies: quod ſit quādo eſt aliud ſemen predominanſ: ſꝫ ēt qñ eſſet ſpēs media: vt qñ eſt ꝟtus in vtroqꝫ miſcibiliū equalis: nihil refert q̄tuꝫ ad ꝯficiēdū hoc ſacr̄m. quādocūqꝫ. n. nō mutat̃ ſpēs panis poterit in illo ꝯfici. Ideꝫ btūs Tho. Petrus ꝛ alij.

Quartū correlariuꝫ eſt. ꝙ ſi hoſtia īciperꝫ corrūpi: q̄uis eſſet tritici panis: ꝛ in illa corruptiōe ſpēs panis nō remaneat: ita ꝙ liquefieret ꝛ in farimulā cōuerteret̃: certe non eſſet mat̃ia debita huius ſacramti. Unde dicit btūs Tho. vt ſupra ꝙ hoc modo cognoſcit̃ quando ſpēs manet: quādo. ſ. ꝯtinuitas nō eſt ſoluta nec alia accidentia oīa ablata. Idē dicit Alanus. Sꝫ cōtra inquies pater Ambroſi. Sicut. n. in omni aqua naturali pōt baptizari: ne. ſ. ꝑpter mat̃ie defectuꝫ quiſq̄ꝫ a ꝑceptiōe baptiſmi defraudetur: ſic ꝛ oīs panis debet eſſe materia huius ſacramenti: ne inopia queq̄ꝫ excuſet. Dico ꝙ non ē ſimile: quia oīs aqua omni aque eſt eadeꝫ ſpecie ſcd̄ꝫ phoꝫ: ꝛ ideo nō differt in quacunqꝫ aq̄ baptiſmus fiat: ſꝫ nō oīa grana ex quibus hoc ſacr̄ꝫ confici ſolet eiuſdē ſpēi ſunt. Et etiā hoc ſacr̄ꝫ non eſt tante neceſſitatis ſimplicit̃ q̄tuꝫ eſt ſacr̄ꝫ baptiſmi: vt patet in quarto ꝑ doctores. Sed dic pater Ambroſi: nūquid ſi ex farina tritici ꝛ aqua roſea vel huiuſmodi fiat panis: erit huius ſacr̄i mat̃ia? Hic ſunt due opiōneſ. Prima dicit ꝙ aqua reſoluit̃ ꝛ nō manet ī ſb̄a panis: ꝛ ideo poterit cū ea cōfici. Alij dicūt oppoſitū: qm̄ ꝑtes principales panis qui eſt materia huius ſcr̄i ſūt aqua naturalis ꝛ farina. Et ideo ſi fiat panis cū aqua artificiata nō erit materia huius ſacr̄i. Et hāc opiōneꝫ magis approbat ſcūs Tho. q̄re ꝛc̄. Quātū ad ſcdm dico ꝙ dum qualitas ſpēꝫ mutet nihil facit impedimēti. Et ꝑpter hoc pono vnā regulam ḡnalem ꝙ pōt cōfici tam in fermētato q̄z in azimiſ: qꝛ omne fermentatū vel nō fermentatū ſpēm nō mutat. Iteꝫ ꝛ tpe Leonis pape in fermētato legim⁹ eſſe celebratū: ꝛ ad huc a grecis reſeruatur. nec propter hoc eccleſia ritū eoꝝ tollit. Poſtq̄z tamen in azimis eccleſia cōfici ſtatuit: cōficiēs in fermētato grauiter errat tanq̄z tranſgreſſō ꝯſuetudis eccl̄e. Et addit huic dcō btūs Tho. in tertia pte. q. 84. ꝙ q̄uis apud nos ꝯſuetudo conficiēdi ī azimis rōabil̄ ſit: peccaret tn̄ grec⁹ ſi in azimis ꝯficeret tanq̄z trāſgreſſor ſue ꝯſuetudinis ab eccleſia non derogate. Et ſi q̄ris q̄re nos ī azimis cōficim⁹? Dico qꝛ credimus xp̄m ī azimis celebraſſe. Math. 26. Prima āt die azimorū parauerūt paſca: ꝛ tali die erat ꝓhibitū fermētū ī lege. ꝛ Exo. 12. Dn̄s Moyſi p̄cepit in azimis comedi paſca: vt eēt figura paſce ī qua ōbebat xp̄s hoc ꝯficē ſacrm̄. Itē ꝛ xp̄s fermentū ſemꝑ ī malā partē accepit. Unde ait. Attendite a fermento phariſeoꝝ quod ē hypocriſis. quare ꝛc̄.

Q̄tū ad tertiā dico ſcdm btūm Tho. vbi ſup̄. ꝙ quantitas magna vel parua nihil ad hoc fac̄ tamen neceſſe ē vt mā̄ conſecranda ſit coraꝫ ſacerdote. Unde ſacerdos in domo exiſtens non poſſet panē conſecrare ꝗ ē in altari neqꝫ in foro ſed quantacunqꝫ ſit quantitas panis corā ſacerdote propoſita dū illuꝫ conficē intendat de ſcō ꝯficit. Hoc idē btūs Tho. vt ſ̄. Et recte dixius ſi itendit ꝯficere. qm̄ ſcdm Alanū ī libro de miſſa ſi alique hoſtie remāſerunt in altari vel aliq̄ ꝑs ex obliuiōe: ex q̄ illas ꝯſecrare nō intēdit ñ erūt cōſecrate. Et rō ē. qꝛ ſꝫ Aug. ſine itentione nihil operatur ī ſacm̄ēto. Et h̄ ſufficiāt ꝑ pn̄ti ꝯcłe.

De mā̄ ſanguinis ī calice ꝯcło ſcda.

a Ccipe ſcdam ꝯcłonez. vꝫ. vinū de vite aq̄ mixtū ꝛc̄. Ubi tres īquirāus ꝟitateſ. vꝫ Pria ē iſta. que ē mā̄ ſanguis ī h⁹ ſacramento. Secūda eſt. vtrū ſine aq̄ poſſet cōfici ſanguis. Tertia ꝟitas ē. ponam⁹ ꝙ ſacerdos āte ꝯſecratōeꝫ ſanguinis ꝑpendat vinuꝫ in calice nō eē quid agendū. Quantū ad pmam dico ſcdm magiſtrū in. 4. di. xi. ꝛ oēs ſcribētes ꝙ vinū vitis ē ꝓprie mā̄ ſanguiſ. qꝛ ī eo xp̄s ꝯfecit vt pꝫ in euāgelio. Nō bibā de hoc genimie vitiꝭ ꝛc̄. Et qꝛ hoc ſolū ꝓpe vinū ē ꝛ cōmunius in potum ſūmit̃. ex h̄ ſequūt̃ plura correlaria. Primū ē ꝙ nō pōt ꝯfici in aceto. quia vinū ꝛ acetuꝫ ſpē differūt. ſic̄ viuū a mortuo ſcdm philoſophuꝫ 8. methaphiſice. Secūdo ſeqtur ꝙ ſi vinū ē ī via fiendi acetū: tn̄ adhuc nō ē: licꝫ ꝯficiat ſacerdoſ: tn̄ mortaliter peccat ſꝫ Alanū ꝛ btūꝫ Tho.

Tertio ſeqt̃ ꝙ ſi vinū ē putridū ꝛ tēdens ad corruptionē: dū tn̄ vini nāꝫ ñ ꝑdiderit: ꝯficit̃ tn̄ ñ dꝫ ſūmi ꝑpter irreuerētiā ſacm̄ēti. Et idē dicēdū de vino pontico ſiue multū acri ſcdm eūdem.

Quarto ſeqtur ꝙ nō pōt ꝯfici de agreſto: qꝛ licet ſit ī via ḡnatōis vini: nō tn̄ hꝫ ſpēm vini.

Quinto ſeqt̃ ꝙ ī muſto pōt ꝯfici: qꝛ cōpletam habet vini ſpēꝫ. hec oīa de itētione doctoꝝ q̄re ꝛc̄. Quātū ad ſecundā dico ſcdm Petruꝫ de tarantaſio in. 4. di. xi. ꝛ btūm Tho. ibidē. ꝙ q̄tū ad materiā h⁹ ſanguinis aliqua ſūt de neceſſitate: aliq̄ ad bene eē. De neceſſitate ē vinū vitiꝭ: vt dcm̄ ē. ad bene eē eſt aq̄ nālis illi ꝯmixta. Et ſic itelligit̃. c. ī ſacm̄entoꝝ. de ꝯſe. di. 2. vbi dicit̃ ſic In ſacramtoꝝ oblationibus q̄ intra miſſarum ſolēnia dn̄o offerunt̃: panis tm̄ ꝛ vinū aq̄ mixtū ī ſacrificiū offerant̃. Nō. n. dꝫ ī calice dn̄i aut vinū ſolū aut aq̄ ſola offerri: ſꝫ vtrūqꝫ ꝑmixtuꝫ qꝛ vtrūqꝫ ex latere ī paſſione e⁹ ꝓfluxiſſe legit̃. hec ibi Alexāder papa. Ex q̄ prio ſeqt̃ ꝙ aq̄ miſcet̃ vino ad ſignificādū vniōnē ppl̄i xp̄iani cū xp̄o. qm̄ aq̄ multe populi multi. Apoc̄. 17. Et de hoc clare in. c. cū marthe. de cele. miſ. vbi ēt ponitur iſta auctoritas. Secūdo ſequit̃ ꝙ licet mixto aque ſit ad bn̄ eē: tn̄ ꝗ ſcienter illā ōmitteret mortaliter peccaret tanq̄z tranſgreſſor conſuetudinis eccl̄e. vt btūs Tho. dicit. Tertio ſequitur ꝙ opportet vt tanta apponatur aqua vt in ſpecieꝫ vini tranſeat: ꝛ in vinum totaliter cōuertatur. Quarto ſeqtur ꝙ nō debeat apponi aqua roſea vel artificialis. ſi tamen apponeret̃ cōficeretur: quia ita cōuerteret̃ in vinuꝫ ſicut aqua naturalis. Quinto ſequit̃ ꝙ ſi eſſet regio aliqua chriſtianoꝝ vbi nō poſſet aliq̄ mō haberi vinuꝫ: tunc ꝯſulendus ē papa vt diſpenſaret vt corpus abſqꝫ vino cōficeret̃: quia corpus nō ſine ſanguine: vt dictuꝫ eſt in precedenti ſermone. Et hoc ſcdm Alanū. Poſſent plura alia correlaria adduci: ſed iſta ſufficiant ad preſens. Quātum ad tertiaꝫ dico ſcdm beatuꝫ Tho. pte tertia. q. 83. ꝙ ſi ſacerdos ante ꝯſecrationem de hoc perpēderit debet ſtatiꝫ apponē ꝛ ꝯſecrare. Si vero poſt: tūc diſtinguendū eſt. aut hoc perpendit ante ſumptionem corporis domini aut poſt. Si ante: tūc ponat ꝛ reicipiat a ꝟbis cōſecrationis ſanguinis: ꝛ ſic ſanguineꝫ ſūmat. Si vero poſt: tūc dicit ꝙ debet apponē aliam hoſtiam ſimul cum ſanguine conſecrandam: ꝛ in fine iteꝝ ſūmere hoſtiam cōſecratam cum ſanguine. hec ille. Alij tamen doctores in hac vltima parte variāt: ſꝫ trāſeamus ad pn̄s. Et hec ſufficiant q̄tum ad ſecundā cōcluſionē.

De cōgruitate ſpecieꝝ huius ſacramenti cōcluſio tertia.

a Ccipe tertiā cōcłonem. vꝫ. q̄tū ad vſuꝫ pertinet ꝛc̄. Ubi tres īquirāus ꝟitates. Prima ꝟi. eſt iſta. quare in hoc ſacr̄o

de neceſſitate reqrũtur due ſpẽs.ſ.panis ⁊ vini. Secũda ẽ iſta.qre potius ſub ſpẽbus panis ⁊ vini ⁊ nõ ſub alijs ſpẽb⁹. Tertia ẽ.qre voluit mãducari ⁊ bibi carnẽ ⁊ ſanguinẽ. Q̃tũ ad ꝑmã colligo ex ſnĩa magr̃i in quarto diſ.xi. ⁊ coĩter ſcribẽtiũ ꝙ recte iſte due ſpẽs reqrũt: ⁊ hoc ꝑmaxime ſi cõſiderẽtur tria. Primo ſi ↄſideret̃ vſus hui⁹ ſacr̃i:qui ẽ mãducatio ⁊ bibitio.⁊ per ↄñs debet cõfici ĩ ea materia q̃ magis huic vſui ↄgruat.⁊ hic ẽ pãis ⁊ vinũ. Secũdo ſi ↄſideret̃ ſignificatio.nã cum ſignificet mortẽ.xp̄i ĩ qua ſepatus fuit ſãguis a corpe.merito loco corpis offert̃ panis:loco ſãguinis offert̃ vinũ.de cõſec.diſ.2.qa morte:vbi dr̃.quia morte dñi liberati ſum⁹:hui⁹ memores ĩ edendo ⁊ potando carnẽ ⁊ ſãguinẽ q̃ ꝓnobis oblata ſũt ſignificam⁹.hec ibi Aug⁹. Tertio ſi cõſideret̃ effectus ſacramẽti.Nã cuz ad ſalutem aĩe ⁊ corpis ſũmat̃ ideo ſub ſpecie panis ad corporis ſalutez oñdẽdã: ⁊ ſub ſpẽ vini ad ſalutẽ aĩe illud ſũmimus.Et hoc tãgit magr̃ in littera dicens.Panis.n.ad carnẽ refert̃:vinũ ad aĩam qr vinũ opatur ſanguinẽ in quo ſedes aĩe a phiſicis eſſe dicit̃.Jdeo in duabus ſpeciebus celebratur.ut anime ⁊ carnis ſuſceptio in chriſto:⁊ vtriuſqz liberatio in nobis eſſe ſignificet̃.hec ille.Et adducit Ambroſiuz.que tamẽ ſunt uerba gloſe ſumpta forte de originali Ambroſij.q̃re ⁊c̃. Q̃tuz ad ꝯam dico ꝙ ſub his ſpecieb⁹ datur potius q̃ʒ alijs triplici rõne. Primo ꝓpter ↄgruentiorẽ habilitatẽ.Sub nulla.n.ſpecie taz ex pte miniſtrantiũ q̃ʒ ſũmentiũ q̃ʒ panis ⁊ vini poterat hoc cõfici ſacr̃z.tũ qr omni tpe ⁊ omni vt plurimuz habitabili chriſtianoꝝ loco tales ſpẽs repiunt̃.tum qr meli⁹ honeſtiuſqz tractari põt in altari.tum qr cõgruentius ab infirmis ſũmit̃.tum qr cõmodius conſeruat̃ cuſtoditur ⁊ portat̃:⁊ ſic de alijs cõmoditatib⁹. Secundo ꝓpter cõgruentiorẽ ſignificationẽ.Nam cũ ſacramẽtuz ſit ſacre rei ſignũ:vt dictũ eſt ĩ precedẽti ſermone:neceſſe ẽ vt in cõgruentiori ſpecie ad ſignificandũ fieret.Signoꝝ aũt tria ſũt genera.qͦdam naturale vt fumus:qui naturaliter ſignificat ignẽ.Artificiale:⁊ hoc ita ſignificat ſicut placet artifici.Et eſt in duplici differẽtia.quoddaz nõ ↄtinet qͦd ſignificat vt circulus vini ante tabernã.qͦdam qͦd ↄtinet quod ſignificat:vt paſtillus q carnes ſignificat ⁊ cõtinet. Signũ ſacramẽtale ſm dei impoſitionez ſignificat.Et hoc ſimilit̃ eſt in duplici differẽtia.qͦdam nõ ↄtinet quod ſignificat: vt ſacramenta legalia:ſicut ſerpens eneus erect⁹ in palo.ſignificat.n.chriſtum:⁊ non ↄtinet eum.Numeri.21. Q̃dam ↄtinet qͦd ſignificat:vt ſacramẽta xp̄i: vt baptiſmus:⁊ ſic de alijs ſeptem ſacramẽtis: que enũmerat animus ſermone pcedenti. nam baptiſmus ſignificat anime purgationẽ:⁊ cõtinet eam: qr efficit qͦd figurat.Similit̃ eucharistia ſignificat xp̄i carnẽ ⁊ cõtinet eaz.Math. 26.Accepit Jeſus panẽ ⁊ benedixit ac fregit dicens.accipite ⁊ comedite hoc eſt corpus meuz. panis.n.quem comedimus in carnẽ noſtram:⁊ vinũ quod bibimus in ſanguinem noſtruz conuertimus ꝟtute naturali. ſic ⁊ hic in xp̄i carnẽ ⁊ ſanguinem virtute dei. Tertio ꝓpter ſingularez ꝓportionẽ vnde ſicut ex multis granis vnus panis cõficit̃:⁊ ex multis racemis vinuz ↄfluit:ſic ex multis fidelibus in hoc ſacramẽto fit vnum corpus eccleſie.i.Coꝛ.x.Unus panis ⁊ vnuz corpus multi ſumus omnes qui de vno pane ⁊ vno calice pticipamus.q̃re ⁊c̃. Q̃tuz ad tertiaz dico breuiter voluit manducari ⁊ bibi:vt vitam ſpũalem in ipſo cõferre oſtendat. Unde ſicut panis ⁊ vinuz corpus ſuſtentat et fortificat:ſic hoc ſacramentum aĩam roborat ⁊ firmat:ſed de hoc dictum eſt ſatis.q̃re ⁊c̃.

De forma verborum huius ſacramenti conſideratio tertia.

Unc tertio loco

n de forma huius ſacramẽti videndũ eſt.Ubi tres ↄcluſiones ſubiũgam⁹ vz. Prima ↄcluſio eſt iſta.Sicut ceteris ſac̃mentis dat̃ ꝓpria forma:ita ⁊ huic ſacr̃o ceteris preſtantiori debet aliq̃ ꝓpria aſſignari forma. Secũda cõcluſio ẽ iſta.Etſi panis triticeus habeat̃:tñ ſi abẽ ꝓpria fõma ñ ↄſecrat̃. Tertia ↄcluſio ẽ iſta.licet panis ⁊ vinũ faciãt vnuz ītegraliter ſacr̃m:tñ forma ↄficiẽdi ſãguinẽ differt a forma conficiẽdi carnem.

Quod huic ſacramẽto d̃bet aſſignari ꝓpria forma concluſio prima.

Ccipe ꝑmã ↄcluſionẽ vz. Sicut ceteri. a ⁊c̃.dic totã.Ubi tres ingram⁹ ꝟitates. vz. Prima ꝟitas ẽ iſta.Utꝝ huic ſac̃mẽto debeat aſſignari ꝓpria forma: Secũda ẽ iſta.An poſſit ſua forma mutari.Tertia ẽ iſta Jn qua lingua fuit ꝑmo tradita forma hui⁹ ſac̃mẽti. Q̃tũ ad ꝑmã dico ꝙ de neceſſitate huic ſacramẽto aſſignat̃ debita forma Et fac̃ hãc rõnẽ dñs Petrus de cãdia ĩ q̃rto dicẽs:nõ minoris pfectõis ẽ eucharistie ſacr̃m q̃ʒ cetera ſac̃mẽta:ſʒ cetera certaz formam quibus conficiuntur habent:ſicut forma baptiſimi ẽ. Ego te baptizo ĩ noĩe pr̃is ⁊ filij ⁊ ſpũs ſãcti:⁊ ſic de alijs.ergo a fortiori hoc ſacr̃z.hec ſatis clara ſunt iõ nõ vlteri⁹ dicã. Q̃tũ ad ſecũdã dico ꝙ ſm magiſtrũ ĩ octaua diſ.q̃rti:⁊ p coiter ibi ſcribẽtes:⁊ ꝑſerti p Alanũ ĩ libro de miſſa:ꝙ nllo mõ debet forma mutari.imo ſi mutaret̃:q̃uis etiã eũdẽ ſenſũ habere videat̃ nõ cõficit̃.⁊ ſimilit̃ ñ debet aliqd minui.vt dicẽdo hoc ẽ meũ ⁊c̃.qr ſ̃ manet ĩdeterminatũ.tñ ſi aliqd adderetur qͦd ſignificatõez nõ mutet:nec ĩerrorẽ ĩducat: erit cõſecratio.vt ſi dicatur:hoc enim ẽ corp⁹ meũ dilectum vel ſactum.errat.n.talis ⁊ increpandus eſt.hec Alanus. Quãtum ad tertiam dico ꝙ forma huius ſacramenti primo tradita ẽ in lingua hebrea.tali enim modo ⁊ chriſtus et apoſtoli locuti ſunt. Secundo tradita eſt in lingua greca.qr primo poſt hebreos greci ad fidẽ conuerſi ſunt.vt pʒ Actuũ.6.c.d̃ viduis grecorũ. Tertio in lingua latina.qr ſic eã beatus Petrus apoſtolorum pinceps romãis tradidit. Jn cuius rei ſignum xp̄i titulus ſcriptus in his tribus linguis erat:vt oñderet̃ tres has liguas ad xp̄i fidez primo eẽ ↄuertendas. Jnde legim⁹ formã hanc de q̃ nunc dicet̃ in lingua hebrea a Matheo apl̃o.a Luca in lingua greca.a Marco in lingua latina eẽ traditã. Joãnes ãt de hac forma nihil dixit.vt pʒ e⁹ dcã ↄſideranti.qr̃ ⁊c̃.

Que ſit forma corporis in hoc ſacramento concluſio ſecunda.

Ccipe ſecũdã ↄcluſionẽ.vz. Etſi panis triticeus ⁊c̃.dic totã. Ubi tres inquiramus veritates.vz. Pria ẽ iſta.qb⁹ ꝟbis panis conſecratur ĩ corpus xp̄i. Scd̃a ẽ: vtrũ ptes illius forme ↄueniẽter ponãt̃. Tertia eſt vtrũ verba alia q̃ forme tradite a xp̄o ſuper addunt̃ ſint de neceſſitate ſacramẽti. Q̃tum ad primã dico ſm magiſtꝝ ⁊ ſcribẽtes:⁊ ſʒ cõez conſuetudinẽ eccl̃e ꝙ forma ↄficiẽdi cõp⁹ xp̄i poteſt duobus modis ↄſiderari.aut vt tradita a xp̄o diſcipul̃.aut vt tradita nobis p diſcipulos. Si primo mõ.dico ꝙ hec erat forma: hoc ẽ corpus meũ.Si ſecũdo mõ ſic ẽ hec:h̃ enĩ ẽ corpus meũ.quod addidit Petrus ĩ maiorem teſtificatõez.Et nõ ẽ prop̃e li.n.de ſub̃a forme: ſed tñ oʒ apponi ꝓpter vſũ eccl̃e ſumptũ a btõ Petro. Jta dicũt doctores noſtri.Dñs Petrus de candia dicit hic duo dicta. Primũ ẽ ꝙ cõuerſio panis in xp̄i corpus nõ cõſiſtit ĩ bñdictione:vt dicẽ videt̃ Jnnocẽtius. Jmaginat̃.n.ipſe ꝙ xp̄s cũ accepiſſet panẽ ⁊ bñdixiſſet mox ĩ ſig̃ benedictõis ↄuerſio panis ĩ xp̄i corpus facta ẽ: ⁊ diſcipulis conſeq̃nt̃ tradidit dicẽs.accipite ⁊ comedite ⁊c̃.Quõ inquit prefatus dñs Petrus hoc ſtare põt:nõne ⁊ alia ſacramẽta cũ benedictione fiunt:⁊ cũ vnicuiqz dat̃ propria forma: a fortiori ⁊ huic. Scd̃o dicit ꝙ ſi tm̃ illa ꝟba dicerẽtur ſine precedẽtibus nihilominus ↄficeretur. Et hoc dicit ↄ̃ opionẽ Landulfi.q volu it ꝙ ſi qs diceret.hoc ẽ corpus meũ ſine pcedẽtibus verbis nihil fieret.Si.n.bene aĩaduertimus ad verba illa:accepit Jeſus panẽ ⁊c̃. certe dicit ipſe nulla videtur forma clarior aptiorqz ad conficiẽduz q̃ʒ illa.hoc ẽ corpus meuz. Etſi diceres tota illa oratio ĩ ↄfuſo ẽ forma ſacram̃ti.Dicit dñs Petrus hoc ſtare non põt.qa alijs ſacramentis datur forma certa ⁊ nõ confuſa.⁊ ⁊ hoc ſacramentum non eſt ignobilius illis. ergo huic dabitur certa ⁊ nõ confuſa forma.⁊ nõ ẽ alia clarior q̃ʒ aſſig̃ta.quare ⁊c̃.Doctor ſb̃tilis dicit ꝙ p hec ſola verba.hoc ẽ corp⁹ meuz conſecratio fieri nõ põt.qa illa ꝟba ſic ſola abſolute prolata oſtendũt ꝙ cõficiẽs ſuũ vellz cõpus cõſecrare:ſicut ⁊ xp̄s fecit.⁊ iõ dicit ipſe p̃ambula verba ſũt de neceſſitate:vt inuat̃ ꝙ ſacerdos nõ ĩ prop̃a loquat̃ pſona:ſed xp̄i. Si.n. ĩ ꝓpria perſona loqueret̃:ſermo ille falſus eẽt. Jncipiũt ãt p̃ambula ꝟba ibi.vt nobis corp⁹ ⁊ ſanguis fiat filii tui dñi nr̃i Jeſu xp̄i.qui pridie anteq̃ʒ pateret̃ accepit panẽ ⁊c̃.vbi clare ſacerdos oñdit̃ in perſona xp̄i loqui.hec ille. Beatus Tho.vt ſup̃ dicit ꝙ ĩ hͦ ſacr̃o ſicut ⁊ ĩ alijs duo ſunt.ſ.conſecratio mãe.⁊ vſus materie cõſecrate.Conſecrãus.n.primo materiã:demum vtimur ea.Et hec duo p verba dñi exp̄mũtur: Jn hoc.n.ꝙ dicit:accipite ⁊ manducate ex h̃ õs p̃cipitur vſus ſacramenti. Jn hoc ãt ꝙ dicit̃.hͦ ẽ corpus meũ tradit̃ materie cõſecratio. Et qa vſus ſacramẽti nõ ẽ d̃ eẽntia ſacr̃i ſicut ⁊ ĩ alijs iõ verba que ad vſũ ptinẽt nõ ſũt de forma:ſed tm̃ illa que ad cõſecratõem materie ptinẽt.ſ.h̃ ẽ corpus meũ.Et ſubdit ꝙ licet vſus ſacr̃i nõ ẽ d̃ eſſentia ſacr̃i.tñ ẽ ad cõpletũ eẽ ipſius: inq̃ʒtũ pertingit ad hoc qͦd ẽ inſtitutũ.Et iõ qñqz dicũtur eẽ de forma:nõ ſolũ illa que ptinẽt ad cõſecrationẽ:ſed ẽt illa que percipiũt vſum.⁊ ſic loquũtur Euſebius Ambroſius ⁊ magiſter in lr̃a hec ille ad litterã. Cõmunis tñ opio ẽ ꝙ forma ſacramẽti ſit.hoc ẽ corpus meũ:vt pʒ de celeb. miſ.c.cuz marthe de cõſe.diſ.ꝯa.qa corpus ⁊.c. accipite. Ex quibus pʒ reſpõſio ad ẽriã ꝟitatẽ.De ꝯa vide btũm.Tho.in.4.diſ.8.arti.prio ĩ vltima queſtione.vbi ſubtiliter de hoc ait.vide ibi ſi placet.

De continuatione forme huius ſacramenti concluſio tertia.

Ccipe tertiam concluſionẽ.vz.lʒ panis ⁊ vinũ ⁊c̃.dic totã. Ubi tres igrãus ꝟitates.vz. Prima ẽ iſta.que eſt forma conſecratõis ſanguis. Scd̃a ẽ iſta.vtrũ vna forma expectet aliã in conficiẽdo. Tertia ẽ iſta.vtꝝ alia ꝟba que dicunt̃ ĩ canone miſſe habeant viʒ cõficiendi. Q̃tũ ad primaz dico ꝙ de hoc ſunt due opiniones:q̃s ẽt breuiter tãgit beatus Tho.in.4.diſ.8.arti.2. Prima opio dic̃.ꝙ hec tm̃ eſt forma ſanguis:hic ẽ calix ſanguis mei:⁊ hoc vt forma vtriuſqz ↄſecrationis ſit cõſimilis.vt.ſ.ſint hic iſta qnqz ꝟba.vz. hoc ꝓnomẽ hic.ſecũdo hoc ꝟbuz ſubſtãtiuũ ẽ.ẽtio nomẽ ſubſtantiuuz in recto.ſ.calix.quarto nomen ſubſtantiuũ in obliquo ut ſanguinis.qnto nomen poſſeſſiuũ in obliquo.ſ.mei. Et dicit ꝙ illa ꝟba que ſequuntur.ſ.noui ⁊ eterni teſtamẽti qui ꝓ multis effundet̃ in remiſſionem peccatorum ſunt potius additionis ad tãti ſacramẽti ꝟtutem oſtendendam q̃ʒ ad conficiendum. Et quid iſta ꝟba ſignificent ſic dicunt. nam noui teſtamenti expone id eſt noui pacti ⁊ eterni: qr ꝓmiſſio p ipſuz nobis facta manet in eternũ dicitur myſteriuz fidei:vt.ſ.p hoc credamus ⁊ ſequit̃ in remiſſionem peccatorum: quia lauit nos a peccatis noſtris in ſanguine ſuo. Hec opinio cõiter non tenet̃. Sed cõmunis opinio eſt ꝙ hec ſit forma ſanguinis.hic ẽ calix ſanguinis mei noui ⁊ eterni teſtamenti qui ꝓ vobis ⁊ ꝓ multis effundet̃ in remiſſionem peccatoruz. hoc ponit beatus Tho.in quarto. Et expreſſe

eſt declaratum in.c.cū marthe de cele.miſ. In
quo.c.tres queſtiones archiepiſcopus lugdu-
nenſis pape ꝓpoſuit. Prima ē de verbis conſe
crationis calicis. Secūda eſt de mixtione aque
ꝛ vini. Tertia ē de orationibus que fiunt in ce-
lebratione miſſe. De pma dicit ſic. Q̄re beatiſſi-
me pater forme quā xp̄s dedit in ɔſecrādo ſuū
ſanguinē addita ſunt alia ꝟba: pſertim cū a nul
lo euāgeliſtaꝝ tradita repiant̄? Non.n.reperit̄
iſtud ſequēs.ſ.noui ꝛ et̄ni teſtamēti ꝛc̄: ergo vi
detur ꝙ non debent ī canone alia ꝟba apponi.
Reſpōdet papa ꝙ canon nō ſolum illa ꝟba
appoſuit: ſed etiā iſta eleuatis oculis in celum.
ꝛ eterni teſtamenti: que tamē nullus euāgeliſta
ꝝ poſuit. Et ideo dicit ipſe dupliciter pōt reſpō
deri. Prima reſponſio ē ꝙ multa ab euange-
liſtis ſunt ōmiſſa: que apoſtoli ꝟbo vl' facto ſup
pleuiſſe legunt̄: ꝛ exēplificat de Paulo Actuū
20. vbi dicit̄ ſic. Meminiſſe nos opportet dn̄i
Jeſu q̄ dixit beatius eſt magis dare q̄ꝫ accipere
hoc nullus quattuor euāgeliſtaꝝ dſcripſit. hec
ibi. Et ponit ꝛ aliud exemplū etiam Pauli.ſ.i.
Cor.15.c. Et ſequit̄ poſt pdicta ꝟba: ꝛ dicit ſic.
Nullus eoꝝ expſſit ꝙ Paulus de xp̄o ad Coꝝ.
ſcribēs ait. Uiſus eſt pluſq̄ꝫ q̄ngētis fratribus
ſimul. deinde viſus eſt Jacobo. nouiſſime vero
tanq̄ꝫ abortiuo viſus ē ꝛ mihi. hec ibi. Et imedi
ate de tribus euāgeliſtis exēplificat oſtendens
qualiter vnus circa dicta huius ſacramenti qd̄
alter ōmiſit ſuppleuit: ꝛ tria ponit exēpla. Pri-
mū eſt ꝙ cū iſti euāgeliſte.ſ. Matheus: Marc⁹
ꝛ Lucas: q̄ Joannes de hoc ſiluit dixerūt: hoc
ē corpus meū: vt Math.25. ꝛ Marci.14. ſolus
Lucas.22.c. adiecit: qd̄ ꝓ vobis tradet̄. Secū
dū exemplū eſt ꝙ cū Matheus ꝛ Marcus di
xerint: q̄ ꝓ multis: Lucas dicit: qui pro vobis.
Tertiū exēplū eſt. ꝙ ſolus Matheus adiū-
xit in remiſſionem peccatoꝝ. Unde textus dic̄
ſic ad lr̄am. Ipſi etiam euāgeliſte iter ſe mutuo
ſuppleuiſſe legunt̄ que ab eoꝝ aliquo uel aliqui
bus ſunt ōmiſſa. Unde cū tres euangeliſte po-
ſuerint: hoc ē corpus meū: ſolus Lucas adiecit:
qd̄ ꝓ vobis tradet̄. Et cū Matheus ꝛ Marc⁹
dicāt: ꝓ multis: Lucas dicit: ꝓ vobis Mathe⁹
aūt: remiſſionē peccatoꝝ adiūxit. hec ibi. Et ſic
patet pma reſponſio. Secūdo reſpondet ad
alia duo appoſita.ſ. eleuatis oculis in celum: ꝛ
eterni teſtamēti: dicens ꝙ ex alijs euangelij lo-
cis colligi poſſunt. Primo q̄ xp̄i ɔſuetudo
erat quādo ꝓ miraculis faciendis orabat leua-
re oculos in celū: vt pꝫ de ſuſcitatione Lazari.
Jo.xi. Ergo a fortiori in hoc maiori miraculo.
Unde dicit ſic textus. Ceteꝝ ea que adduntur
ī canone miſſe poſſunt ex alijs locis euāgelij cō
probari. Joannes aūt Lazari ſuſcitationem de
ſcribens chriſtū Jeſū ſurſum oculos leuaſſe
aſſerit ꝛ dixiſſe. Pr̄ grās ago tibi q̄ audiſti me.
Si tūc igr̄ oclos ī celū leuauit ad pr̄ē: cū ad cō
pus exanime animā Lazari reuocabat: ꝓbabi-
lius eſſe videt̄ ꝙ tunc oculos ad patrē leuaue
rit in celum cū panē ꝛ vinū in corpus ꝛ ſangui
nē ꝓpriū cōmutauit. hec ibi. Secūdo rn̄det
quare appoſitū ſit illud eterni: ꝛ dicit ꝙ ideo fa
ctū eſt: vt ſicut teſtamentū vetus ꝓmittebat
tēporalia: vt pꝫ Deutro. ꝑ totū. Ita nouū ꝓmit
tit eterna: vt pꝫ in euāgelio Marci. Item q̄
nouiſſimū hominis teſtamentum morte iterue
niente ſit eternū. ad Heb.9.c. Ideo hoc teſtamē
tū nouū dr̄ id eſt vltimū ꝛ eternū id eſt ꝑpe-
tuū. Et circa hanc materiā ꝓcedit textus. reli-
quo ſcribere ad lr̄am ꝓpt̄ ꝓlixitatē. Ex his
igit̄ pꝫ ꝙ hec ē forma ſanguinis: hic ē calix ſan-
guinis mei ꝛc̄. vt diximus in ſc̄a opinione. Btūs
aūt Tho. ī quarto ponit qualit̄ hm̄oi forma ex
ꝟbis euāgelicis colligat̄. Et dicit ꝙ hec ps: hic
eſt calix: habet̄ Luc̄.22. ꝛ.i. Coꝝ.xi. Et hec pars
noui teſtamēti: habetur Mat.26. Marci.14. ꝛ
Luc̄.22. Hec ps: eterni ꝛ iſta: myſterium fidei: ex
traditiōe quā xp̄s dedit hēt̄ur: que ꝑ apoſtolos
ad ecclām peruenit.i. Coꝝ.xi. Ego enī accepi a
dn̄o qd̄ ꝛ tradidi vobis. Nā euāgeliſte dicit ipe
formas ꝛ ritus ſanctoꝝ tradē nō intendebant:
ſꝫ ſolū dn̄i dcā ꝛ fcā narrare. iō nō valet argu-
mentū apoſtoli hanc formā nō tradiderūt quā
tradit eccleſia. ḡ nō ē bona. pꝫ.n. ꝙ lꝫ illā nō tra
diderint: tn̄ ex eoꝝ dictis ꝛ facti ab eccleſia col
ligit̄. Et hec ſufficiāt ꝓ pria veritate. Q̄tum
ad ſc̄am veritatē declaro p⁹ qd dicē intendā dū
dico. Quero vtrū vna forma aliam in ɔficiēdo
expectet. Videt̄.n. ꝙ ſicut ſe hꝫ res ad rē: ita ſe
habeat forma ad formā: ſꝫ res corpis nō ē ſine
re ſanguinis. q̄a nō cōſecrat̄ corpus ſine ſāguie
ḡ nec forma corpis opabit̄ ſine forma ſanguis
ꝛ ꝑ conſequens videt̄ ꝙ cū dicit̄ ſup hoſtia. h⁹
ē corpus meū ꝛ hic nō fiat mentio de ſanguie.
ꝛ corpus viuum ſine ſanguine eſſe non poſ-
ſit: apparet ꝙ non erit facta conſecratio: ſed
opportebit ꝙ fiat conſecratio ſanguinis.
Nec opportet ꝙ ſup hoſtia fiat corporis ꝛ ſan-
guinis cōſecratio: q̄ cum hoc ſacr̄m ſit memo-
ria paſſionis xp̄i: ꝛ in paſſione ſanguis a corpe
fuerit ſepatus: opportet ɔſecrationes eſſe ſepa
tas. Ad hanc igit̄ ꝟitatē dico ſm̄ btū Tho:
in quarto. di.8. ꝙ opinio quorundā fuit: ꝙ pri-
ma forma ſuū non habet effectū: niſi ꝓlata for
ma. ſc̄a ꝛ ecōuerſo. nec tn̄ piculoſe hoſtia adora
tur ante ɔſecrationem ſanguinis: quia non ado
rat̄ qd̄ eſt: ſed quod erit. Sꝫ hec opinio ſtare nō
pōt: q̄ forma debet ꝓportionari materie. Un̄
ſicut materie ſūt diſtincte ad inuicē: ita forme
diuiſim opant̄: qd̄ pꝫ: q̄ vtrāq̄ꝫ ꝑ ſe cōpletā ſi
gnificationē habet: ꝛ ideo dicendū ꝙ predicte
forme mutuo in opando nō ſe expectāt. Et ſub
dit ꝙ cā quare diuiſi fuit: eſt vſus ſacr̄i qui eſt
manducatio ꝛ bibitio: ꝛ q̄ tam manducatio q̄ꝫ
bibitio in cibo ꝛ potu ɔſiſtat: ideo diuiſim fuit:
q̄ nō ſimul manducamus ꝛ bibim⁹: ꝛ etiā ꝓpt̄
ſignū paſſionis in qua illa duo ſepata fuerunt.

Unde licet ex vi forme corporis nō ſit ſanguis
in hoſtia: ſimilit̄ nec ex vi forme ſanguinis non
ſit in ſanguine corpus: tamē ſunt ibi ex natura
li cōcomitantia: vt oſ̄ſum ē in precedēti ſm̄oē.
q̄re ꝛc̄. Quātū ad t̄ciā ꝟitatē dico ſm̄ eūdē
vbi ſup̄ ꝙ aliquoꝝ fuit opinio ꝙ ſi ōmittāt̄ que
ſupadduntur forme in canone: nō erit ɔſecratio
ſed hoc nō eſt a doctoribus approbatū. que.n.
forme ſupaddita ſunt nō ſunt de neceſſitate ſa
cramēti: ſed de ſolēnitate: ideo ſine illis confici
pōt. grauiter tamē peccat ſciēter ōmittens. Et
ɔfirmat̄: q̄a nō eſt idem canon miſſe apud oēs
ꝛ ſm̄ diuerſa t̄pa diuerſa ſunt in canone ſupad
dita: vt oñdit Archidiaconus in rationali diui
norum officioꝝ. q̄re ꝛc̄. Rogemus ergo ꝛc̄.

Feria quinta maioris hebdomade de eadē
materia ſermo in ordine. 44.

Ecipite et come-

dite hoc eſt corpus meum. Math.
26. Luc̄.22. ꝛ Marci.14. Jam ad be
nedictā cenā in qua hoc bn̄dictum
memoriale chriſtus inſtituit appropīquauim⁹
vbi diſcipuloꝝ pedes tanta cū humilitate lauit
nobis p̄bens exemplū. vt ſicut ipſe fecit ꝛ nos
faciamus. Nō.n. carnes hircoꝝ aut thaurorū:
vt olim in lege ſꝫ nobis in hoc ſacro ꝓponitur
ver⁹ deus. Ecce qd ait dn̄s. accipe ꝛc̄. In q̄bus
ſacratiſſimis ꝟbis tres more ſolito cōſiderati
ones faciamus. videlicet.

Qualit̄ debeat ſacerdos hoc ſacr̄m miniſtrare
Qualit̄ ſe debeat ſuſcipiēs hoc ſacr̄m ꝑparare
Qualit̄ poſt ſuſceptionē ſe debeat aīa ɔſeruar̄.

Qualiter ſe debet habere ſacerdos in mini
ſtrando corpus chriſti cōſideratio prima.

P Rimo qualiter debeat ſacerdos hoc ſa
cramētū miniſtrare videamus. Ubi
tres ɔcl'ones faciamus. vꝫ. Pria con
cluſio ē iſta. Nō cuilibet petēti debet ſacerdos
hoc ſacr̄m dare: ſꝫ diligēter ingrat ſi recte poſ
ſit ille māducare. Secūda ɔcl'o ē. Licet hoc
ſacr̄m ſit chriſti fidelibus dandum: nō tamē ni
ſi a ꝓprio ſacerdote miniſtrandū. Tertia cō
cluſio eſt. Sicut ad ſui iudicium ꝛ aīe reatū h̄
ſacramētū idigne ſūmens manducat: ſic ꝛ ad ꝑ
petuā dānatōē q̄ illud indigne miniſtrant pro
culdubio tractant.

Cui ſit dandū hoc ſacramentū cōcluſio pma
Ccipe pmā ɔcluſionē. vꝫ. Nō cuilibꝫ ꝛc̄
dic totā. Ubi tres iquiramus ꝟitates.
Pria eſt iſta. vtrū ſacerdos dare de
beat hoc ſacr̄m illi quē ſcit eē ī mortali peccato
Scd̄a ē vtrū debeat dari ſtatī petēti. Ter
tia ē vtrū ī aliquo caſu debeat dari hoſtia nō ɔ
ſecrata ꝓ conſecrata. Q̄tū ad pmā dico ſc̄ōs
Ricardū ꝛ btūm Tho. in.4. di.9. ꝙ ſi pctm̄ eſt
oībus manifeſtū: ꝛ illi nō cōſtat ꝙ ſit confeſſus:
nō dꝫ ei ſacerdos dare aliquo mō h̄ ſacr̄m. Q̄ ſi
ſecus facēt ḡuiter peccaret. Audi dn̄m Math.
7°. Nolite ſanctū dare canibus. hꝫ.n. cōtra eū
legittimā exceptionē quā ſibi publice obijcē p̄t
Et itellige manifeſtū: nō quod ꝑ duas aut tres
ꝓbari pōt. q̄ hoc potius dicit̄ manifeſtabile q̄ꝫ
manifeſtū. ſꝫ accipit̄ manifeſtū pro notorio iur̄
vel facti id ē ꝑ ſniam vel cōfeſſionē factā in iur̄
aut pro rei euidētia que nulla tergiuerſatōe ce-
lari pōt. ex̄ de cohabitatōe clericoꝝ ꝛ mulierū
.c. vltimo. Unde accipe documentū ꝙ ſi ſacer-
dos ꝓrochianū ſuū ſcit eē in culpa q̄ꝫ legittime
cōtra eū ꝓbare poſſet ꝑ duos uł tres teſtes: nec
aliter notoriū fieri pōt vel fieret: ſi talis eucha-
riſtiā publice petat: nullo mō illi eā denegare d̄
bet. q̄m hoc nihil aliud eēt q̄ꝫ añ probatōē cri-
minis penā iferre qd̄ fieri non debet. vt.2. q.i.c.
nos. ꝛ.c. iudex. ꝛ.c. nihil. ꝛ.c. primates. Facit ad
hoc.c. nō ꝓhibeat. de ɔſe. di. ſc̄a. vbi dicit ſic tex.
Nō probibeat diſpenſator pigues terre menſā
dn̄i manducare. exactorē.i. petētē moneat time
re. hec ibi. Aug. piguēſ terre gl. exponit id eſt di
uites in peccatis.i. pctōes. ꝛ h⁹ ſi occulti ſūt. hec
gloſa. Optime facit ad hoc.c. ſacerdos. ex̄ d̄ of-
fi. iudi. or. Si ꝟo pctm̄ ſit occultū: tunc diſtigue
aut petit in publico: aut ī ſecreto. Si in ſecreto
tūc nō debet illi miniſtrare: ſꝫ cōtra eum legiti
mā exceptionē hꝫ: ꝛ illū moneat ne publice pe-
tat. Si vero petit ī publico: cū nō habeat legit-
timā exceptionē cōtra eū quā illi ī publico poſ-
ſit obijcere. nō dꝫ ei ſacr̄m denegare. ex̄ de offi.
iudi. ordi.c. ſi ſacerdos. vbi dicit. ſi ſciat ſacer-
dos pro certo aliquē eē reū alicuius crimīs: vl̄
ſi confeſſus fuerit ꝛ emēdare noluerit: niſi quiſ
iudiciario ordine hoc ꝓbare poſſit: nō dꝫ eū no
minatim arguere.i. monere: ſꝫ ideterminate: ſi-
cut dixit xp̄s vnus veſtrū me traditur⁹ ē. Sꝫ ſi
ille cui dānū illatū ē petiuerit iuſticiā: pōt excōi-
care auctorē dāni: licet ēt ei cōfeſſus ſit.ſ. ī foro
pn̄iali. ſꝫ tn̄ nō noiatiꝫ pōt eū remouē a cōmuni
one licet ſciat eū eē reū. q̄ nō vt iudex hoc ſcit:
ſꝫ ꝟt d̄s: ſꝫ dꝫ eū admonē ne ſe igerat: q̄ nec xp̄ſ
iudā a cōione remouit. hec ibi. Auguſtin⁹ dicit
tn̄ Henrichus de gandauo hec ꝟa eē qn̄ q̄s ē p̄-
ſbytero ſubditus. ſecus ē ſi eſt extraneus. q̄a ɔ̄
talē hꝫ legittimā exceptionem. Inde de conſe
di. ſc̄a.c. tribus. precipit̄ ne ex̄neis de quoꝝ con-
ſcientia nihil ɔſtat eucharīſtia detur. vbi circa
finē dr̄ ad lr̄am ſic. Precipimus et ne vnq̄ꝫ ex̄
neo clerico eccleſie ſiue laico de fragmentis ob
lationū dn̄i ad menſam ponat̄. vnde ſcis tu qui
paſſim ſanctuarij panes indignis impēdis? vn̄
noſti ſi a mulieribus mundi ſunt? Sꝫ ponam⁹
ꝙ talis publice petens dicat ſe cōfeſſum ꝛ abſo
lutum tenet̄ ne ei ſacerdos ꝓrochianus credē?
Dicit beatus Tho. in quodā quodlibeto ꝙ ī fo
ro iudiciali credit̄ hōi ɔtra ſe ꝛ non ꝓ ſe. Et per
ɔñs dicamus ꝙ ſi ſit tale impedimentum quod
ad forū iudiciale ptineat: vt eſt excōicatio: nō
tenet̄ ſacerdos ſuo ſubdito credere quē excōi-
catū nouit: niſi ei de abſolutione cōſtet. Si aūt
ſit impedimentū quod ad forum pn̄ie ptinet
.ſ. peccatum mortale: tenet̄ ei credere ꝛ iniūge

agit ſi ei eucbariſtiā ꝯnegat. Cōcordāt ·pet⁹ ꝺ ta
rātaſio ꝛ hoſt. Et h ſufficiāt ꝓ p̄ma ꝺi. Quātū
ad ſcḋam dico ꝙ aut ille q petit ē peccatoꝛ: aut ſu/
ſpectus de crimie. ſi peccatoꝛ: aut ē occultus: aut
māifeſtus. Si occult⁹ aut petit i occulto. aut i pu
blico. Si i occulto ñ det illi: ſꝫ debeꝫ monere ne i
publico petat. vt dictū ē in p̄cedēti ꝺitate. ſi i pu/
blico: det illi. qꝛ oīs xp̄ian⁹ ius hꝫ in corp⁹ xp̄i. ꝛ
ſi etiā illi ñ daret videret̄ ſacerdos eē ꝓditoꝛ cri
mis: nō correctoꝛ. Si ꝟo ſit manifeſt⁹ mō q̄ dcūꝫ
ē: debet ei totalr̄ denegare. Si aūt nō ſit peccatō
ſꝫ ꝺ crimie ſuſpect⁹: diſtigue ꝙ triplex ē ſuſpitō. ſ
violēta q̄ ꝓ facto reputat̄. vt ſi iueniat̄ ſuſpect⁹
cū ſuſpecta: nud⁹ cū nuda: ſolus cū ſola i eodē le/
cto. ꝛ ꝓp̄t hāc ſic ꝓp̄t pctm̄ negāda ē cōio. quedā
ē ſuſpitio ꝓbabilis: vt ſi iueniat̄ ſolus cū ſola lo/
q tpe ꝛ loco ſuſpecto ꝛ frequēt̄: ꝛ ꝓp̄t hāc nō dꝫ
denegari: qꝛ pena nō infligit̄ vbi cl̄pa ignorat̄. Et h
itellige ſi petit i publico: qdā ē p̄ſūptuoſa: q̄ ex le/
ui cōiectura ē: ꝛ ſilr̄ nō deneget̄ i publico: ſꝫ i oc/
cl̄to. Ideꝫ btūs Tho. vt ſ. q̄re ꝛc̄. Quātuꝫ ad ter
tiā dico ſcḋm btūꝫ Tho. vt ſ. ſ. i. 4. di. 9. ꝙ nō. Pri
mo qꝛ i ſacr̄o ꝺitatis nō dꝫ eſſe aliq̄ fictio. Scḋo
qꝛ cū manducās adoret qḋ māducat: vt dic̄ Aug.
daret̄ ei occaſio idolatrādi. Vñ pulchra regula
pōit̄. ex̄ de cele. miſ. c. de hoīe. q̄ ē tal' in caſu cōſi/
mili. Falſa ſūt abiicīēda remedia q̄ veri ſūt picul'
ḡuioꝛa. Vñ ponit̄ ibi vn⁹ caſus de vno ſacerdo/
te q ſciebat ſe eſſe i pcc̄o mōtali: ꝛ hēbat ꝺ nccita
te celebrare. tñ ſtimlat⁹ a ꝯſcia cogitauit ꝓpl'o ſa
tiſfacē: ꝛ celebrauit: nec tm̄ hoſtiā nec vinū conſe/
crauit. Dic̄ ibi tex. i ſūma ꝙ ḡuius peccat q ſimu/
lat ſe offerre ꝛ nō ꝯficit: q̄ꝫ q celebrat vl' ꝯficit in
mortali. Et pōit illā regl'aꝫ quā poſuim⁹ ꝓ funda
mēto iſti⁹ reſpōſiōis. Et ſūt ꝟba Inno. tit̄. q̄re ꝛc̄.
Sꝫ dic pat̄ Ambroſi: qs ḡui⁹ peccat. an hō chri/
ſtianus cōicans: an ifidelis ſilr̄ cōicās? Dico ꝙ q̄ꝫ
uis infidelitas ſit ḡuiſſimū pctoꝝ: tñ qꝛ infidelis
cōicans nō ꝯtēnit ſimplr̄ xp̄m: ſed iterp̄tatiue: in
q̄ꝫtuꝫ. ſ. nō credit xp̄ꝫ eſſe in ſacr̄o ex ignorātia q̄
daꝫ q̄ licet nō excuſet a toto: excuſat tñ a tāto: iō
nō tm̄ peccat ſicut xp̄ianus male cōicās. Vñ pec
cator infidel' indignioꝛ ē ad māducandū ſꝫ fidel'
peccatoꝛ magis indigne cōicat. nō. n. tm̄ peccat i
abuſu ifidel' ſic̄ fidelis i pcc̄o ſūmēs: qꝛ ignorātia
infidelitatis q̄uis nō excuſet pctm̄ ſequēſ a toto
tñ a tanto. exēplū pꝫ de crucifigētib⁹ xp̄m: q ſi co
gnouiſſent regē glorie nō crucifixiſſent. i. Cor. 2.
hec btūs Tho. vt ſ. q̄re ꝛc̄. Itē dic pr̄ Ambroſi
qs magis peccat: an indigne cōicās: an xp̄m realr̄
crucifigēs? Dico ꝙ utꝗꝫ i xp̄i ꝑſonaꝫ peccat ꝛ nē
qꝫ eū crucifigit: vt dicit Hieronymus: ꝛ ꝓbatuꝫ
ē in precedēti ſermone: tñ qꝛ realit̄ crucifigentes
in xp̄i ꝑſona abſolute: ꝛ iſti nō abſolute: ſꝫ vt i ſa
cr̄o: iō magis crucifigētes q̄ꝫ idigne ſumētes mō
talit̄ peccāt. Itē dic qs plus peccat ſiue magis:
an indigne cōicans: an xp̄m i lutū ꝓiiciens? Dico
ꝙ vterꝗꝫ xp̄m in lutū ꝓiicit. h in māle lutuꝫ: iſte
i ſpūale: tñ qꝛ ꝓiiciens i lutuꝫ māle magis abutit̄
ſacr̄o: ſcḋm ꝙ a debito vſu ſacr̄i recedit q̄ ab hoīe
iuſto ſumēdus ē magis peccat q̄ꝫ māducās pecca
tor. qſ ꝛc̄. Et h ſufficiāt ꝓ p̄nti ꝺi. ꝛ ꝯcl'one p̄ma.

A quibus ſit hoc ſacr̄m ſumendū ꝯcl'o ſcḋa.

Ecipe ſcḋam ꝯcl'onem. vꝫ. Licꝫ hoc ſacr̄m
a ꝛc̄. Ubi tres ingram⁹ ꝺitates. vꝫ. Pria
ꝺi. eſt. a quo debem⁹ recipe h ſacr̄ꝫ. Scḋa
ꝺi. ē. qs eſt ꝓprius ſacerdos. Tertia ꝺi. eſt. an a ſa
cerdote malo ſit h ſacr̄m recipiendū. Quātū ad
p̄maꝫ dico ꝙ accipiēduꝫ ē a ꝓprio ſacerdote vel
ei⁹ ſupioꝛe ſiue alio de licētia ſua. Vñ accipe iſtā
regulā ꝙ religioſi q abſꝗꝫ licētia ſpēali ꝓprii ſa/
cerdotis ſolēnizant mr̄imonia: aut miniſtrant ſa
cr̄a eucbariſtie ꝛ extreme vnctionis: ſunt oēs ex
cōicati: ꝛ nō p̄nt abſolui niſi ꝑ papaꝫ. ſufficit tñ li
cētia ꝓrochialis etiā ſi nōduꝫ ē ſacerdos: et licen
tia illius vicarii q curaꝫ ordinariā eccleſie regit.
Itē ſufficit licentia dioceſani vt nōt Ioānes ex̄
de p̄uilegiis. religioſi q i clemē. vide i Barth. ab
ſolutio. i. q̄re ꝛc̄. Quātuꝫ ad ſcḋaꝫ ꝺi. vide ſup dñi
ca tertia q̄drageſime in p̄ma ꝯſideratōe cōcl'one
ſcḋa. Quātū ad tertiā vide ſ feria tertia ſcḋe dñice in ſcḋa
cōſideratōe cōcluſione tertia i ſcḋa ꝺtate. quar̄ ꝛc̄.

De indigne miſtrātibus ſacr̄a cōcl'o tertia.

Ecipe tertiā ꝯcluſiōeꝫ. vꝫ. Sic̄ ad ſui iudi
ciū ꝛc̄. dic totā. Ubi tres ingram⁹ ꝺi. vꝫ.
Pria ꝺi. ē. an malicia ſacerdotis noce
at ſubditis. Scḋa ē iſta. an ſacerdos mal⁹ poſſit ce
lebrādo aliquē ꝑdere. Tertia ꝺi. eſt. q̄ꝫta ſit cl̄pa
ſacerdotis male celebrātis. Quātū ad p̄mā dico
ſcḋm Io. i glo. 2. 49. di. c. hinc. ꝙ vicioſi ſacerdotes
ſubditis ſuis nocēt. vñ nō p̄nt offerre paneꝫ dño
nec alioꝝ peccata diluere. q̄a i veteri teſtō corpe
viciati repellebāt̄. Et hoc ꝓbat Greg. ꝑ duodeci
exēpla ibidem in ca°. hic eteniꝫ ſcriptura. vbi Io
ānes iſta notauit. q̄ vicia ſūt: vt eē cecuꝫ: claudū:
remiſſas habēs manus: ꝑuo naſo: ꝛ his ſimilia: q̄
vide i illo ca° ꝛ lōgū ē. q̄re ꝛc̄. Fac̄ optime auctas
Hieronymi i ſcḋmōe p̄cedēti ꝯſideratōe p̄ma i ter
tia ꝯcl'one ꝛ ſcḋa ꝺitate i fine. vide ibi. Quātuꝫ ad
ſcḋaꝫ ꝺi. dico ꝙ iā antiq̄tus reptū eſt quoſdā ſacer
dotes adeo a uia dei auerſos: ſicꝗꝫ zelo inuidie ꝛ
odii rācore a rōe diſcordes: vt qñ aliquē viuoꝝ
ꝑdere volebāt: miſſā ꝓ ei⁹ aīa celebrabāt quoꝝ
maledictā ſectā cū aliis nōnullis maleficiis vtē/
tib⁹ ſacrū cōciliū tolletanuꝫ cōdēnauit. vt pꝫ in
ca°. q̄cūqꝫ. 26. q. 5. Ubi cōnumerat̄ mītis malefi
ciis ſic tādē dr̄. Pleriꝗꝫ etiā ſacerdotuꝫ ſauciati
inimicitie dolo miſſaꝫ ꝓ requie defūctoꝝ ꝓmulga
tā: fallaci voto ꝓ viuis ſtudēt celebrare hoībus:
vt his ꝓ quo offert̄ ſacrificiūꝫ mortis incurrat
piculū. Proinde nr̄e elegit vnitatis cōuētus: vt
ſi qs deiceps talia ꝑpetraſſe fuerit detectus: a ꝓ
prii deponat̄ ordīs ḡdu. ꝛ tā ipſe ſacerdos q̄ꝫ ei
ille q eū ad talia pagēda icitaſſe ꝓpendit̄ exilii ꝑ
petui ergaſtulo relegent̄. h ibi. q̄re ꝛc̄. Quātū ad
tertiā ꝺi. dico ꝙ eoꝝ cl̄pa grauiſſima ē. ꝛ q̄ꝫto al
tioꝛi fūgunt̄ ḡdu: tāto idigne miniſtrātes ḡuius
errāt. Nā certe ſi indigne ſumētes ad iudicium
ſibi māducāt ꝛ bibūt ꝑfecto hi ſeptēupliciter
ērūt ꝛ ſui dānationeꝫ tractant. Iñ Ioannes Cri
ſoſtomus ait. Sic̄ corꝑalis cibus cū ventreꝫ iue
nerit a diuerſis humoꝛib⁹ occupatū: āplius ledit
magis nocet: nulliſ p̄ſtat auxiliū ita ꝛ ſpiritualis
cib⁹ ſi aliquē repit malignitate pollutū: magis ꝑ
dit: nō ſua nā: ſꝫ accipiētis vicio. Facit ad h caſū
ſic Iudas. de ꝯſe. di. 2. qḋ notaui ſup feria tertia
i tertia ꝯcluſiōe. vide ibi. Fac̄ capl'm q diſcordat.
vbi dr̄. Qui diſcordat a xp̄o nec manducꝫ carnē
ei⁹ nec ſanguinē bibat ꝛ ſciant ſe tāte rei ſacr̄m
ad iudiciū ſue ꝑditiōis quottidie accipe. hec ibi.
Fac̄ etiā capl'm ꝛ ſancta. vbi dicit̄. Et ſancta ma
lis p̄nt obeſſe. bonis ſunt ad ſalutē: malis ad iudi
ciū. Vñ apl's. Qui māducat ꝛ bibit idigne iudi/
ciū ſibi māducat ꝛ bibit. ñ q̄a illa res mala ſit: ſꝫ
qꝛ malus male accipit qḋ bonuꝫ eſt. Non. n. mala
erat buccella que Iude data ē a dño: ſalutē medi
cus ꝺdit: ſꝫ ille qꝛ idign⁹ erat accepit ad ꝑniciē. Et
mala ꝓſūt bōis: ſic āgel⁹ ſathane paulo ꝑ maluꝫ
n. ſit bonū cuꝫ bñ accipit̄ malū. hec ibi Aug. Fa
cit ēt capl'm q ſcelerate. vbi dr̄ Qui ſcelerate vi/
uunt i eccleſia dei ꝛ communicare ñ ꝺſiuūt putā
tes communiōe mūdari: diſcāt nil ad emūdati/
onē ꝓficē ſibi: dicēte ꝓpheta. Quid ē ꝙ dilect⁹
me⁹ fec̄ i domo mea ſcelēa mlt'a. Nūqd cānes ſā
cte auferent a te malicias tuas? Et apoſtol⁹ ait.
Probet āt ſeipſū hō: ꝛ ſic ꝺ pane illo edat ꝛ de ca
lice bibat. hec ibi Iſidoꝛus.

De p̄paratōe ſumētiū corp⁹ xp̄i ꝯſideratō ſcḋa.

Ecundo loco qua

lit̄ debeat ſe vnuſꝗſꝗꝫ ad digne ſuſci/
piēdū h ſacr̄ꝫ p̄parare videam⁹. Ubi
tres ꝯcl'ones ſubiūgam⁹. vꝫ Pria ꝯcl'o ē. Ex ꝑ
te diui mādati ꝑ ꝓrochianos ꝛ p̄dicatōes dꝫ ꝓ/
clamari ꝛ bānirī: vt oēs xp̄icole doli capaces de
beāt coicari. Secūda ꝯcl'o ē. ſūma cū diligētia
ſe dꝫ p̄parar̄ q̄cūꝗꝫ vult dignē coicare. Tertia ꝯ
cl'o ē. q̄uis ſit diuinū mādatū vt oēs ꝺbeāt cōicari
ſi fuerit tñ aliqḋ obſtaculū licitū pōtit abſtineri.

De mandato cōmunionis concluſio pria.

Ecipe primā ꝯcl'onē ꝛc̄. Ubi tres igrāus
a ꝺi. vꝫ. Pria ꝺi. ē. vtꝝ cōio iſta ſcri ſit ꝺ
nccitate ſalutis ſimplr̄. Scḋa ē. q̄ tpe ē ſu/
mendū h hūdcm̄ ſacr̄ꝫ Tertia ē. q̄ die: an iouis ſcā
an i die paſce. Quātū ad p̄mā dico ꝙ cōio h⁹ ſacr̄i
nō ē de nccitate ſalutis ſimplr̄ niſi ſpūalit̄: nō aūt
corꝑalit̄. Eſt āt ꝺ nccitate ex ſuppoſitōe. vtputa
ſuppoſito de certo eccl'e ꝙ qſꝗꝫ ſcient̄ tranſgre
diens mortalit̄ peccat. Et ꝙ nō ſit ꝺ nccitate ſim
plicit̄ ꝓbo. oē illud ſine q̄ pōt hr̄i gr̄a nō ē ꝺ nccī
tate ſalutis: ſꝫ ſine h ſacr̄o pōt hēri. g ꝛc̄. ꝯn̄tia nō
cū maioꝛi. qꝛ ḡtia ē ſufficiēs cā glie. minoꝛ pꝫ. qꝛ h
ſacr̄m p̄ſuppōit baptiſmū i q̄ ḡtia dat̄. g ꝛc̄. Et ꝯ
firmat̄. pueri baptizati gl'iā ꝯſequūt̄ cū ḡtia: quā
i baptiſmo acciplūt: ꝛ tñ nō manducant corꝑalit̄
corp⁹ xp̄i. g ꝛc̄. ad h fac̄ capl'm. vt qd pas. de ꝯſe.
di. 2. vt qd paras igr̄ dentē ꝛ ventrē. crede ꝛ mā/
ducaſti. Credē. n. i eū h ē panē ꝛ vinū māducare.
q credit i eū māducat eū: h ibi. Aug. i lib. ꝺ reme/
dio pnie. Sꝫ ꝯ pr̄ Ambroſi. nā de baptiſmo dr̄
Io. 3. Niſi qs renatus fuerit ex aq̄ ꝛ ſpū ſcō: ñ pōt
itrare i regnū celoꝝ. Et ſilr̄ ꝺ cōpe xp̄i dicit̄. Io.
6. Niſi māducaueritis carnē filii hoīs ꝛ biberitis
ei⁹ ſāguinē: nō hēbitis vitā i vob̄. ſꝫ p̄mit̄ē de ne
ceſſitate ſalutis. g ꝛ ſcḋa. Itē ꝑ h ſcr̄m xp̄o icorpa/
mur. ſꝫ ꝺ nccitate ſalutis oēs tenēur xp̄o icorpa
ri. de ꝯſe. di. 2. c. q diſcordat ſupius allegatū. g ꝛc̄
Aīa mea nō mireris ꝙ ſi dixeriꝫ: Eſt ēt ſnīa beati
Tho. i. 4. di. 9. Et ad tuas rōes ita rn̄dꝫ ꝙ illud
Io. 6. itellr̄ de māducatōe ſpūali ꝛ nō corporali.
Nec ē ſilr̄ de baptiſmo. qꝛ ꝑ baptiſmū ꝺlet̄ pct̄ꝫ
origiale ꝛ infūditur i aīa ḡtia ꝑ quā p̄t eē ſal⁹. ut
exēplificatū ē de pueris. Per h āt ſacr̄ꝫ nō delet̄
pctm̄ origiale. qꝛ nō ē ad h a deo iſtitutū. Suffic̄
g māducatio ſpūalis. vt i. d. c. vt qd paras. Silr̄
ad ſcḋm dico ꝙ ſufficit ſpūalis icorpatio ſine man
ducatōe ſcc̄mētali. Quātū ad ſcḋaꝫ dico ꝙ q̄ttuoꝛ
fuerūt tp̄a i qbꝫ q̄ttuoꝛ ſunt i eccl'a orta ſtatuta.
Primū tp̄s fuit i p̄mitia eccl'ia qñ fidei feruoꝛ
i mētibꝫ hoīum bulliebat: ꝛ deuotio ſanguis xp̄i
recent̄ effuſi feruеſcebat. q̄ tpe ſtatutū atꝗꝫ ꝺcre
tū i eccl'a fuit vt oēs fideles i tāte dilectōis dīne
mēoꝛiā dñicū oī die ſūmerēt ſacr̄ꝫ. de cōſe. di. 2. c.
pacta. vbi papa Anaclet⁹ ſic ait. pacta cōſecr̄tōne
oēs cōicēt q noluerit eccl'aſticis carē lumibꝫ. Sic
ꝛ apl'i ſtatuerunt: ꝛ ſcā rōana mat̄ tꝫ eccl'a h ille.
Dūꝗꝫ ſic viuerēt feruor p̄ſtin⁹ tepeſcebat indies
ꝛ ſic p̄ma dimiſſa cōſuetudie ñ q̄ttidie cōicabāt
ꝛ ſcḋm ē ſcḋꝫ ſtatutū. vt pꝫ de cōſ. di. 2. c. q̄ttidie. ubi
dicit̄ quottidie eucbaiſtie cōionē accipe: nec lau
do: nec vitupo. oībꝫ tñ diebꝫ dñicis cōicādū hō
tor. ꝛc̄. h Aug. de eccl'aſticis dogmatibus. Ter/
tiū tp̄s fuit adhuc deterius. quia non omnibus
dieb⁹ dominicis: ſꝫ ter tm̄ i āno ſtatutū ē coicari. ꝺ
ꝯſe. diſ. 2. c. etſi ñ freq̄nti⁹. vbi papa Fabian⁹ ait.
ꝛ ſiñ freq̄nti⁹: ſaltē ter i āno oēs coicēt: niſi qs fō
te maioꝛib⁹ crimib⁹ ipediat̄. In paſca vꝫ pēthe/
coſte ꝛ natale dñi. Et ex cōcilio agatēſi eadē diſ.
ca°. ſeculares. dr̄ ſic. Seculares q natale paſca ꝛ
pēthecoſte ñ coicauerit: catholici ñ credāt̄: nec i
ter catholicos habeāt̄: hec ille. Et idē i. c. oīs hō.
dr̄ ſic q̄ſi i fiñ. Nec it̄ catholicos ꝯnumerabit̄ q i
iſtis vꝫ tēpib⁹ paſca pēthecoſte natale dñi ñ ꝯmu
nicauerit. hec ibi. ex cōcilio heliberino. Quartū tp̄s
adhuc frigidi⁹ ſbſecutū ē. i quo ad p̄ns militam⁹
i q̄ Innocēti⁹ tertius ſic ſtatuit. ex̄. de pe. ꝛ remiſ. c.
omis vtriuſꝗꝫ ſexus. Ubi dr̄ ſic. Omis vtriuſꝗꝫ
ſexus poſtq̄ꝫ ad ānos diſcretōis ꝑuenēit: ſaltē ſe/
mel i āno cōfiteat̄ pecc̄a ſua ꝓp̄o ſacēdoti: ꝛ ꝺ in
iūcta ſibi penitētia ꝓ ꝟib⁹ ſtudeat adiplē: ſuſcipi
ēs ad min⁹ i paſcate eucbariſtie ſacm̄tū. Et alia
q̄ ſequūt̄ i ſeq̄ntib⁹ dicēt̄. Et idē dicit̄ i. c. p̄ſbyt̄i
diſ. 88. Qui igr̄ ſemel i āno ñ coicat obdurat̄ i cō
de. O ifeliciſſima tēpa noſtra. o cōda hūana ꝯge
lata: qd min⁹ ſtatui potuit q̄ꝫ vt ſemel i āno i me
moꝛiā tāte paſſiōis xp̄i fideles coicarēt? Ecce nē
ꝓpl'us xp̄ian⁹ ſiñ fiḋ: ſine dilectōe: ſenes ſine pru
dētia diuites ſiñ miſ̄icōdia: paupes ſine humili/
tate: iuuenis ſiñ reuerētia: mlr̄ier ſine verecūdia:
matrimoniū ſiñ ꝯtinētia: clerici ſine hōeſtate: re
ligioſi ſiñ regularitate p̄lati ſiñ diligētia ꝛ ſacti
tate: mūdū regētes ſiñ iuſtitia: vt ꝟe dici poſſit
dñs ꝓſpexit ſup filios hoīnū: vt videat ſi ē itelli
gēs aut rgrēs. oēs declinauerūt ꝛc̄. Unū ſo/

lu remediũ hʒ dñs: vt modica hec fides ĩ cõdibꝰ hoĩuʒ ↄſeruet̃. ſ. ſcõs p̃dicatores qm̃ certe niſi ta le ſemẽ nob̃ dñs reliq̃ſſet: q̃ſi ſodoma fuiſſemus: Et ait dñs ad illos. Clama: ne ceſſes: ꝛ q̃ſi tuba exalta uocẽ tuã: ꝛ ãnũcia pp̃lo meo ſcelẽa eoꝝ: ꝛ domui Jacob pcc̃a eoꝝ. Jſa. 58. Et qñ finiet p̃dicatoꝝ clamor ꝛc̃ finis erit ſcl̃i. Malach. i. Dñs egredieẽ de celo ſuo ꝛ deſcẽdet ꝛ calcabit ſup excelſa t̃re: ↄſumet̃ mõtes ſubt̃ eũ ꝛ valles ſcindent̃ ſicut cera a facie ignis ſic̃ aque q̃ decurrũt ĩ p̃cepſ. Et c. 3. ait. Dies veniet dic̃ dñs exercituũ ꝛ nõ relinquet ĩ eis radicẽ neq̃ʒ germẽ. Sʒ hec dimittamꝰ ↄcedat gr̃aʒ mihi dñs: vt verꝰ ſim eiꝰ ꝛ ſue genitricis ſuus atq̃ʒ p̃dicator maximꝰ. amen. q̃re ꝛc̃.

Q̃tũ ad t̃tiã ſ̃ri. dico q̄ aliq̄ dies ſũt ad p̃ns de ↄſilio ꝛ aliq̄ de nccitate. de ↄſilio ſũt oẽs dies ſup̃dicti ĩ dictis capl̃is. Qui aũt ſint dies de nccitate ẽ h̃ grãdis difficl̃tas. Quidã dicũt q̄ ẽ iouis ſcã. q̄dã q̄ ẽ dies paſce in q̃ reſurrexit: ꝛ volũt q̄ cõicati die iouis abſoluerint mãdatũ capit̃li oĩs. de pe. ꝛ re. Et h̃ p̃bãt ſic. Cõſuetudo hodie ẽ p eccleſiã q̄ vt plurimũ tali die hoĩes cõicẽt: q̄ ſi nõ liceret ſacerdotes ꝛ ſumẽtes ꝛ p̃lati nõ corrigẽteſ peccarẽt mortalr̃ cũ nõ ſuarẽt p̃ceptũ eccl̃ie: q̄ obligat ad pctm̃ mortale. Jtẽ ad eccleſiaʒ ptinet errores cõrigẽ: ꝛ h̃ nõ cõrigit: imo Rome vt plurimũ hodie oẽſ cõicant. ĝ ꝛc̃. Q̄ aũt eccl̃a cõrigẽ hẽat errores pʒ. ex̃ de iudicijs. c. nouit. vbi ĩ determinatiõe caſus arguit q̄ ſi dñs dixit. Si peccauerit ĩ te frat̃ tuꝰ ꝛc̃. Quõ dic̃ ibi papa. Nos q̄ ſuʒꝰ ad regimẽ vniuerſal̃ eccl̃ie ſupna hñdictione vocati: mãdatũ diuinũ poſſumꝰ nõ exaudire: vt nõ p̃cedamꝰ ſ̃m formã ipſiꝰ. Jteʒ xp̃s ĩ h̃ die h̃ ſacr̃m inſtituit. ĝ ꝛ nos ĩ eodẽ die debemꝰ in memoriaʒ illõ ſumẽ. Ad h̃ fac̃ tex. de ↄſe. di. 2. c. Jn cena. vbi dr̃. Jn cena dñi a q̄buſdã p̃ceptio euchariſtie negligit̃ q̃ qm̃ in eadẽ die ab oĩbꝰ fidelibꝰ: exceptiſ his q̄bus p̃pt̃ g̃uia crimĩa inhibitũ ẽ recipe corporiſ ꝛ ſanguis dñi ſacr̃a niſi recõcilieẽ. h̃ ibi Soter papa. Alij dicũt q̄ nõ cadit ſub precepto niſi dies paſce reſurrectiõis. Primo q̄ ſic dic̃ capl̃m oĩs. de pe. ꝛ remiſ. 2° q̄ glo. ſup. d. c. in cena. oſtẽdit q̄ nõ ſit p̃ceptũ: ſʒ ↄſiliũ. Vñ dic̃ ſic ad l̃ram. Sic oliʒ: mõ nõ ſic: ſʒ monaci faciũt. Et dicunt q̄ illõ aduerbiũ ad minꝰ ĩ paſcate: poſitũ in. d. c. oĩs de pe. ꝛ remi. nõ eſt ãpliatiuũ a pte añ: ſʒ determiat tp̃s a pte poſt: ita q̄ ſit ſẽſuſ. Si hoĩes tribꝰ nolũt cõicari diebꝰ in ãno: ſicut iſtituit papa Fabianꝰ: ad minꝰ ſemel in ãno cõicent. ſ. ĩ paſca. paſca aũt nõ põt niſi die dñico celebrari. d̃ ↄſe. di. 3. c. noſcẽ ꝛ. c. celebritatẽ. ꝛ. c. de obſuatiõe. ĝ nõ dʒ niſi die dñico cõicari. Capl̃m noſcẽ dicit ſic. Noſcẽ vos volumꝰ paſca dñi die dñico ãnis tẽporibus celebrandũ ꝛc̃. Capl̃m celebritatẽ dic̃ ſic. Celebritatẽ ſci paſce die dñico agi debẽ: vt p̃deceſſores nr̃i ſtatuer̃t: ꝛ nos illõ eadẽ die ſolẽnit̃ celebrari mãdamꝰ: q̄ nõ deceʒ vt a capite mẽbra diſcrepẽt aut alit̃ gerãt ꝛc̃. Vñ p totũ mũdũ vbi xp̃iana fideſ ẽ vno die eodẽq̃ʒ tp̃e celebrãdũ ẽ paſca: vt. c. paſce ꝛ. c. de obſuatiõe. Paſce igt ſolẽnitas vno die et tp̃e celebrãda ẽ. Et capl̃m de obſuatõe ſic ait. de obſuatione paſce dñici ſtatuimus: vt vno die et tp̃e p oẽʒ orbẽ obſuet̃. Si ĝ dies paſce nõ põt niſi die dñico celebrari p totũ orbẽ: ꝛ p̃dictũ capl̃ʒ Oĩs vtriuſq̃ʒ ſexus die paſce cõicanduʒ p̃cipit: quõ ĝ ſoluit mandatũ q̄ die iouis ſancta cõicat. Nec valẽt rõnes alteriꝰ opionis. qm̃ ↄſuetudo q̃ tollit eccleſie p̃ceptũ nõ vr̃ bona. Et ↄcedo q̄ eccleſie p̃lati errores corrigẽ hñt. tñ q̄ tp̃s cõicãdi dare ad papã ptinet: ꝛ iõ quos non corrigit circa illos tacite diſpenſat. xi. q. 3. q̄ tacet. Et p ↄñs non ſeq̃t q̄ dies iouis ſit in quo cõicandũ ſit. Nec oportet xp̃i oĩbus opibus ↄformari. Nã ſic̃ ipe circũciſus ẽ: vt finẽ circũciſioni daret. ita die iouis paſca celebrauit: vt illi finẽ imponeret. Ego aũt ſaluo iudicio meliori dico q̄ ſi q̄s cõmoditatem cõicandi hʒ in paſca ꝛ nõ cõicat: credo eũ nõ adimpleuiſſe mandatũ. nec illa p̃miſſio tacita locuʒ hʒ niſi ĩ ſuis famulis ꝛ alijs legittime nõ valẽtibus tali die cõicare: imo fortius dico q̄ ſi q̄ h̃ die cõicarent: vt die dñico laſciuijs ꝛ voluptatibus liberius vacarent: nõ ſolũ mandatũ non implẽt: ſʒ g̃uiter peccãt ꝛ potiꝰ g̃uant̃ q̃ʒ iuuẽt: vt pʒ. d̃ ↄſe. di. 2. c. q̃tidie. vbi ↄcludit ille tex. ꝛ dic̃ ſic. Q̃uis q̄s pcc̃o mordeat̃: peccãdi tñ de cet̃o nõ hẽat voluntateʒ: ꝛ cõicaturus ſatiſfaciat lachrymis ꝛ orõnibus: ꝛ ↄfidens de dñi miſeratione accedat ad euchariſtiã intrepidus ꝛ ſecurus ꝛc̃. Si tñ q̄s h̃ bono aĩo faceret: vt. ſ. deuotiꝰ acciperet p̃pt̃ tacitam eccleſie diſpẽſationẽ: credo q̄ nõ peccaret. hec dixerim cum ſupportatione. Et hec ſufficiant q̃tũ ad primam ↄcluſionem.

De diligẽtia cõicandi ꝛ diſpoſitõe ↄcl̃o ſ̃a.

Accipe ſ̃aʒ ↄcl̃oneʒ. vʒ. Sũma cũ diligẽtia ꝛc̃. dic totã. Ubi tres igramꝰ ſ̃itates. vʒ Pria ſ̃i. ẽ. q̃ ſunt illa q̃ ipediũt cõioneʒ. S̃a ſ̃i. ẽ. q̃ preparatio fieri dʒ ãte cõionẽ. T̃tia ſ̃i. eſt. quõ cognoſci poteſt: an q̄s fecerit bonam preparationem. Quantum ad primam pono iſtã r̃lam g̃nalẽ q̄ aliqui a cõione ſacri excludunt̃ ex cl̃pa ꝛ aliqui ſine cl̃pa: ſʒ ñ ſine cã. Sine culpa ꝛ ñ ſine cã excludũt̃ p.° pueri nõ doli capaces. S̃o furioſi. t̃tio amẽtes ꝛ oẽs g̃nalr̃ vſu rões carẽtes. Prio excludũt̃ pueri nõ doli capaces. Et qui ſint doli capaces vide s̃ feria q̃rta dñice de paſſione in ſ̃a ↄſideratiõe ↄcl̃one p̃ma. Et rõ dicit btũs Tho. in. 4. di. 9. q̃re excludunt̃ eſt: q̄ diſtinguere nõ pñt iter cibuʒ ſpũalez ꝛ corp̃alez ꝛ p ↄñs deuotionẽ habere nõ pñt: que ſummope ad h̃ req̄rit̃ ſacr̃m. Sed diſcretionẽ hr̃e incipiẽtibus: etiam ante p̃fectaʒ etatẽ: vt deceʒ vel vndecim annoꝝ: ꝛ ſigna diſcretionis ꝛ deuotionis appareant: poterit dari hoc benedictuʒ ſacramẽtum. Ante enim etatem p̃fectam etiam peccare pñt. ex̃ de deli. puero. c. pueris vide ĩ p̃dcã feria ꝛ p ↄñs eis ẽt ẽ adhibẽdũ remediũ pctoꝝ q̄ eſt ſũptio hꝰ ſacri. de conſe. di. ſ̃a. ante benedictõeʒ vbi dicitur in textu. Jtem quicunq̃ʒ manducauerit hoc corpus fiet ei remiſſio pctorum. Augu. idem in capitulo cuʒ omne: ꝛ allegatur ĩ glo. ibi Et dicit glo. pctoꝝ. ſ. venialiũ ꝛ mortaliuʒ. ſ. obliroꝝ. Q̄dã tñ grecoꝝ aliũt pueris oĩbʒ dãda eſſe cõioneʒ: dicẽtes Dioniſiũ. xi. eccl̃aſtice hierarchie dixiſſe: baptizati ſacr̃a dãda eẽ cõionẽ: nõ intelligẽtes q̄ Dionyſiꝰ de baptiſmo loq̄t̃ adultorum. Jtẽ dñs xp̃s Jo. 6. dixit. Niſi manducaueritis ꝛc̃ ad h̃ rñſuʒ ẽ s̃ ĩ p̃ma ſ̃itate p̃cedẽtis ↄcluſionis. Jñ Aug. Bonifacio ſcribẽſ ait. Tũc ĩ q̄d fideliſſime corp̃is ꝛ ſanguis p̃ticeps ſit ſpũalr̃ qñ ĩ baptiſmo mẽbꝝ corp̃is xp̃i efficit̃: h̃ ille. Jux̃ q̃ iudiciũ boni viri tria ĩ pueris penſent̃. P.° etas. ſ. decẽ l̃ xi. ãnoꝝ. 2.° diſcretio: ꝛ p̃maxie vt ſciant diſcernẽ iter panẽ mãlẽ ꝛ corpꝰ xp̃i. 3.° deuotio q̃ ſigñis aliq̄bʒ appareat. q̃ ſi repiũt̃ cõione ñ p̃uent̃ nec cogãt̃: ſʒ iducãt̃. Cõcor. Alex. de Ales beatus Tho. Petrꝰ de tarãtaſio ꝛ cõit̃ oẽs. 2° excludunt̃ ſine cl̃pa furioſi durãte. ſ. illa paſſiõe. ſi tñ hñt lucida iteruallã poſſunt cõicare. 3.° amẽteſ de q̄bʒ ſilr̃ dõ ẽ. 2° aliq̄ excludũt̃ ab hac ſacra cõione ex cl̃pa. Ubi nõ q̄ p̃uari cõione ex culpa põt itelligi duobꝰ mõis. aut p culpã q̃ iã ifuit aut q̃ nũc ieſt. Tũc p̃uat̃ p culpã q̃ ieſt qñ q̄s ẽ ĩ pctõ mortali: de q̄bʒ apl̃s. i. ad Coꝝ. xi. ait. Qui mãducat ꝛ bibit idigne ꝛc̃. Et rõ ẽ q̄ h̃ oblatõ cũ ↄſcia pura dño offerẽda ẽ. de ↄſe. di. 2. c. nihil. Jñ Leuitici. 2. ĩ figura dr̃. Aĩa polluta q̃ ederit de carnibʒ hoſtie pacificoꝝ: q̃ oblata eſt dño: p̃ibit de pp̃l̃is ſuis. ꝛ q̃ tetigerit ĩmũdiciã hoĩs l̃ iumẽti ſiue oĩs rei q̃ polluẽ põt: ꝛ comederit de hꝰi carnibʒ iteribit de pp̃l̃is ſuis. Vñ ab eſu agni paſcalis oẽs ĩmũdi lep̃oſi l̃ mẽſtruoſi: ꝛ ſil̃eſ repellebãt̃. ergo a fortiori ab eſu tanti ſacr̃i repellẽt̃ oẽs immũdi ꝛ fetidi ĩ pctõ mortali exñteſ. Et ſi dicis q̃re in hac ſũptõe nõ req̄rit̃ ẽt mũdicia corp̃al̃ cũ h̃ ſacr̃ʒ ſit digniꝰ q̃ʒ eſus agni paſcal̃. Dico q̄ cũ iſte cibʒ nõ ſit corp̃is: ſʒ m̃tl̃ vt oñdimꝰ ĩ p̃cedẽtibʒ: magis eiꝰ ſũptõe ↄſiderãda ẽ diſpoſitio mẽtis q̃ʒ corp̃is. ꝛ iõ diſtiguẽdũ ẽ de imũdicia corp̃ali. q̄ ſi ſit ppetua ſiue diuturna ob hõ abſtinẽ nõ dʒ a cõione tãti ſacri: ne p̃pt̃ corp̃is imũdiciã aĩe ſructꝰ p̃dat: ſicut accidit ĩ lep̃oſis ꝛ ſil̃ibʒ. Si ãt ſit tp̃al̃ ꝛ facile purgabil̃: tũc p̃t ad tp̃s ob reuerẽtiã tãti ſacr̃i a cõione laudabil̃r abſtinẽ: tñ ſi fuerit mentl̃ puritas ꝛ deuotio q̃uis corp̃e vitiatꝰ: poſſit cõionẽ ſalubrit̃ accipe ſic̃ pʒ de mulieribʒ mẽſtruoſ. fac̃ ad hõ. c. ad eꝰ. di. 5. Sʒ q̄reſ dic p̃r Ambroſi an poſſit lep̃oſus ſacerdos celebrare. dico q̄ nõ pp̃ populi ſcãdalũ. p̃uati tñ poſſit ſi nimis deformis nõ ſit: tñ celebrãtibʒ ſ̃ãis miſtrar̃ nõ dʒ. ita dic̃ Huil̃. Pʒ ĝ ex his q̄ excludũt̃ a cõione ex eoꝝ culpa: q̃ ieſt ad p̃ns il̃. Aliq̄ ãt excludũt̃ nõ ex cl̃pa q̃ ad p̃ns iſit: ſʒ q̃ iã ifuit. Et hi diſtiguunt̃. qm̃ aliq̄ excludũt̃ p breue tp̃s. aliq̄ p triẽniũ: aliq̄ p q̃driẽniuʒ: aliq̄ vſʒ ad mortẽ: aliq̄ vſʒ ad ſepitẽnũ. Dico q̄ aliq̄ excludũt̃ p breue tp̃s: vt oẽs cõfeſſi ꝛ contriti de eoꝝ culpis: q̄ pñt ſumẽ ſacr̃ʒ de ↄſilio ſui ſacerdotis. vt dr̃ ĩ. d. c. oĩs. Et hi ſũt oẽs publici pctõres vt meretrices lenones ꝛ hꝰi. q̄bʒ ñ mox vt ↄuerſi ſũt dʒ euchariſtia dari. Et hõ p̃pt̃ tria P.° vt eoꝝ cõuerſio an ſit ſ̃a vel ficta p̃het̃. Multi. n. taliũ ĩ p̃n.° feruentiſſimi ſũt: ꝛ nõ p̃durantes ad vomitũ redeũt. 2.° ne p̃ximi q̄ illos noſcũt ſcãdalizẽt̃. qm̃ itima cordis eoꝝ vidẽ nõ pñt. 3.° p̃pt̃ reuerẽtiã tanti ſacr̃i: q̄ iugeʒ ꝛ p̃fectã ad ſui ſũptionẽ req̄rit diſpoſitionẽ. Et nõ n̄ter dixi ad tp̃s l̃ p modicũ tp̃ſ. q̄ lʒ poſſint de ſui ſacerdotis licẽtia p̃pt̃ dcãs rõnes abſtinẽ duobus vel tribꝰ mẽſibus: nõ tñ vl̃t ãnũ licitũ ẽ p̃lõgare: q̄ facẽt ↄ capl̃m oĩſ. Et dicit Ricardꝰ ĩ. 4. diſ. 9. q̄ ĩ quibuſdã caſibus poſſet ẽt ſubito illis dari hõ ſacr̃m. vt ſi iſtaret mortis p̃iculũ: aut ſi r̃ligionẽ itraret: aut aliq̃ pietas ſuadẽt ꝛc̃. 2.° alii qui excludũt̃ p triẽniũ. vt oẽs m̃ricide ꝛ p̃ricide maxie ſi ſĩt notorij ꝛ mãifeſti. 33. q. 2. c. latorẽ p̃ñtium. vbi ponit̃ pena m̃ricide. vʒ. vt per ãnũ eccl̃iam nõ igrediat̃: ſʒ ſtet añ fores eccl̃ie orãs ꝛ dep̃cans deũ. vt a tãto p̃iculo eripiat̃. ꝛ cõpleto ãno licẽtiã hʒ itrandi eccl̃iaʒ: ſʒ nõ cõicet donec tres fuerint trãſacti ãni. Septẽ alijs ãnis ſtare debeat ne offerrat. ꝛ in his decẽ ãnis carnes nõ comedat nec vinũ bibat. exceptis diebꝰ dñicis ꝛ feſtiſ ꝛ a paſca vſʒ ad penthecoſtẽ q̃cũq̃ʒ ire volluerit nullo vehiculo ducat̃: ſʒ pedibuſ p̃ficiſcat̃ arma ñ ferat niſi pugñturꝰ eẽt ↄ paganos. ieiũnet tribʒ diebꝰ p hebdomadã vſʒ ad veſpã. ñ dʒ tamẽ a p̃p̃a cõiuge ſeparari ne fornicatõeʒ icurrat. hec in ſñia ponũt̃ ĩ dcõ. c. latorẽ. Nõ tñ q̄ ſi tãta eiꝰ feruida pñia eẽt: vt ſ̃iſimil̃r credat̃ q̄ ſit ĩ p̃fecto ſtatu diuie gr̃e: poterit epiſcopꝰ ĩ tẽpe diſpẽſare. vt pʒ ĩ fine dicti capl̃i latorẽ. q̃re ꝛc̃. 3.° aliq̄ excludũt̃ p q̃driennũ. vt ſũt hi q̄ p horridũ ſacrilegiũ eccl̃iã ſcãdalizãt. vt ſi eccl̃as d̃robaſſet: ꝛ manꝰ pollutas ĩ ſacriſ vaſis iieciſſẽt: ꝛ tabnacul̃ corp̃iſ xp̃i ꝛc̃. hi ad pñiaʒ r̃dire volẽtes p q̃tuor ãnos ↄmuniõe p̃uãt̃. vt põit̃ caſuſ. 12. q. 2. c. d̃ uiro nephãdo. ꝛ. c. ſi q̄s clericꝰ. 4.° q̄dã vſq̃ʒ ad mortẽ cõmuniõe p̃uat̃. vt oẽs q̄ gladio vl̃ veneno vl̃ quolibʒ alio deliberato mõ p̃p̃as vxoreſ iẽficiũt. vt pʒ. 33. q. 2. ãdmonere. vbi d̃ pñia aſtulphi agit̃ q̄ p̃p̃aʒ vxorẽ iẽfecit. ñ pono textũ breuitati cã ꝛ ẽt d̃ pñia vxoricide agit̃ ĩ ca.° q̄cũq̃ʒ. q̄ imediate p̃cedit dictũ ca. admonẽ. Si tñ tales religionẽ itrarẽt: q̄ ẽt dat̃ eis p ↄſiliũ ĩ dicto ca.° admonẽ poterũt vt ceteri d̃ religiõe cõicare. ita dic̃ dictũ ca. admonẽ. Hoc idẽ dicẽdũ ẽ d̃ monialibꝰ q̃ manifeſtũ ↄtrexerũt matr̃oiũ. q̃ nũq̃ʒ cõicare debẽt niſi ĩ fiñ vite: vl̃ niſi defũctus fuerit cui nupſerũt. ꝛ h̃ plane oñdit̃ ĩ glo. 27. q. i. c. d̃ filia. Et rõ ẽ. q̄ ſẽp p̃ſumit̃ ẽe ĩ pecc̃o mortali. credo tñ q̄ ſi ab adulterio ſepẽtur: cũ debita pñia cõicare poſſũt. Ad h̃ capitulũ q̃ xp̃o. eadẽ. q. ꝛ cã. vbi dr̃. Que xp̃o ſpũalit̃ nubũt: ſi poſtea publice nupſerit: ñ eas admittendas eẽ ad pñiaʒ: niſi hi q̄bꝰ ſe iũxerãt d̃ medio receſſerit. Si. n. d̃ hoĩbꝰ hec rõ cuſtodit̃: vt q̃cũq̃ʒ viuẽte viro alt̃i nupſerit: adult̃a hẽat̃. nec ei agẽde pñie licẽtia ↄcedit̃: niſi vnuꝰ d̃ his fuerit d̃fũctus: q̃tomagis d̃ illa tenẽda ẽ q̃ ãte ſe immortali ſponſo cõiunxerat: ꝛ poſtea ad nuptias trãſmigr̃.

nit. h ibi. Sz q̃re pr maior a iur yxoricidis q̃ ma
tricidis aſſignat pnia? Dico q h facit q2 magis i
clinat hō ad vxoricidiū: ⁊ iō maior aſſignat pēa:
vt magis caueat. Et lʒ q̃ ad eccleſiaʒ leui⁹ puniat
matricida. grauius tñ punieť q̃ ad deuʒ. Jñ Aug. li
bro de libero arbitrio ait. Lex iſta humana q̄ in
regēdis ciuitatibus ferť mĺta ꝯcedit ⁊ impunita
relinqt: que p diuinā ꝓuidentiā vindicāť. h ille.
Ex his duas ꝓpoſitiones iferam⁹. Prima eſt q
oibus exiſtentibus in pcc̃o mortali notorio hoc
ſacrm negandū eſt. etiā i fine vite cū tales ſint fi
naliť ipenitētes. qbus nō miſeť de⁹ in h ſeculo
neqʒ in futuro. Sa ē iſta. oibus ꝟe pcnitētib⁹ ⁊
ꝯfeſſis i fine vite h ſacrm negandū nō ē. 26. q. 6. c
ſi pſbr. ⁊ di. 50. c. penitēteſ. ex. de rapto. c. ſup eo.
h. n. expſſe dr i his capitul. Et h ſufficiant p pnti
ꝟitate. Q̃tū aūt ad ſaʒ ꝟi. dico q pma prepara
tio dr diligētis inqſitionis. Tāta nēpe aīa cara
dʒ eſſe añ ſūptionē hui⁹ ſacri diligēs inqſitio: vt
nullus relinqť angl'us idiſcuſſus. i. Cor. xi. Pro
bet aūt ⁊c. dic totū. Negligētibus. n. ſuaʒ ꝯſciam
diſcuťe: nūq̃ȝ dignať ds ſua ſpūalia dona largi
ri. Tria aūt diligēter ingrenda ſunt ⁊ penſanda.
Prio vita tota ꝓpria. vt regimē: ſtatū: gradū:
fortunā: artē: ſocietatē: tpa: loca ⁊ ſitia: ⁊ i his pē
ſet q̃liť poſtergatis diuis p̄ceptis ⁊ eccl'iaſticis i
ſtitutis ⁊ votis deū ſeipm ⁊ ꝓximū offēdit. 2°
hec oīa mala ⁊ ſcelera mola cōterat ꝯtritiōis: ita
q etiā de q̃libet minuto doleat veniali. Hiere. 2°
c. Uide vias tuas i cōualle. ſ. mtis ⁊ humilitatis
⁊ ſcito qd feceris curſor leuis. ſ. q tā imp̄medita
te ad cōioeʒ curris. Nam ſepe de pctis recordari
maximuʒ eſt ꝯtra peccata remedium. de pe. diſt.
ťtia. c. Judas penituit. Tertio poſtq̃ȝ ſit ꝯtrita
proprio ſacerdoti confiteantur. de pe. ⁊ remiſ.
c. oīs. Et h ex pte ſācte mřis eccl'e diſtricte oīb⁹
chriſticolis q ſunt doli capaces p̄cipim⁹. Et ſi qs
hui⁹ decreti trāſgreſſor fuerit: infraſcripte pene
ſubdať. Prio ꝓnūciam⁹ illū excōicatuʒ: ⁊ oēs
curā hñtes aīaruʒ: illuʒ de eoꝝ eccleſiꝫs expellāt:
ſʒ p̄mo illū opportune moneāt. 2°. iportune. ſ. iter
dicēdo: ſuſpēdēdo: ⁊ creſcēte ꝯtumacia excōicēt
Audi tex. c. oīs. Ois inqt vtriuſqʒ ſex⁹ poſtq̃ȝ ad
annos diſcretiōis ꝑuenerit: oīa ſua peccata ſaltē
ſemel i āno fideliť cōfiteať ꝓprio ſacerdoti: ⁊ in
iunctaʒ ſibi pniaʒ proprijs viribus adiplere ſtu
deat: ſuſcipiēs reuerenť ad minus i paſca eucha
riſtie ſacrm niſi forte de ꝓprij ſacerdotis cōſilio
ob aliquaʒ rationabilem cāʒ ad tēpus ab huiuſ
modi p̄ceptiōe duxerit abſtinenduʒ. alioquin ab
ingreſſu eccleſie arceať viuens: ⁊ moriens eccle
ſiaſtica careat ſepultura. Unñ hoc ſalutare ſtatu
tū frequēter in eccleſia publiceť: ne q̃ſq̃ȝ ex igno
rātie cecitate velamen excuſationis aſſūmat ⁊c.
Audi caplm ſi quis. de cōſe. di. ſa. Si quis intrat
eccl'iaʒ dei ⁊ ſacras ſcripturas adit: ⁊ p luxuria
ſua auertit ſe a cōione ſacri: ⁊ in obſuādis myſte
rijs declinat ꝯſtitutā regulaʒ diſcipline: iſtū talē
ꝓpiciendū de eccl'ia catholica eſſe decreuim⁹: do
nec pniam agat ⁊ oñdat fructū pnie ſue: vt poſſit
cōione p̄cepta idulgentiā ꝓmereri. h ibi. Ex his

accipe vnā regl'aʒ gñaleʒ. q qñ qs idigne i eccl'ia
ſtica ſepultura quolibʒ pōiť: illud erit potius ad
maiorē dānationis penā q̃ȝ refrigeriū. pʒ. 3. q. 2. c.
cū gula. ⁊ c. qb⁹. Et ſi ſepulti ſūt exhumenť ſi eo
rū oſſa diſcerni pñt. ex. de ſepulturis. c. ſacris ē
canonibus inſtitutū. Et eccl'ia illa reconcilianda
eſt. ex. de ꝯſe. eccle. c. ꝯſuluiſti. Et rō eſt: q2 deuo
te ſepulture officiū bone fidei teſtimoniuʒ eſt. 13.
q. i. c. nō eſtimem⁹ ante finē. ꝓpťea ne clerici ſint
falſi teſtes aīe ipenitenti ſancitū eſt ne taliuʒ iter
ſint ſepulture. ex. de rapto. c. 2°. Et q2 iſta capit'la
ſūt optima. audi p̄mo caplm. cū gula. Cuʒ grauia
inqt pcc̃a dimiſſa ſūt ⁊ nō deprimūt: tunc ꝓdeſt
mortuis ſi in eccl'ia ſepeliant. q2 eoꝝ ꝓximi quo
tiens ad eadē ſacra loca venerint: ſuoꝝ q̃ȝ ſepul
turā aſpiciūt: recordanť: ⁊ ꝓ eis dño p̄ces fūdūt.
Nā q̃s pcc̃a gula dep̄mūt ad maiorē cumulū dā
nationis potiuſq̃ȝ ad ſaluationē eoꝝ corpora in
eccleſijs ponunť. h ibi Greg. Audi caplm qbus.
Quibus igt pcc̃a dimiſſa nō ſunt: ſacris locis p⁹
modū adiuuari nō pñt: q2 quos pcc̃a grauiora dep̄
munt. ſi i ſacris locis ſepeliri ſe faciunt: reſtat vt
de ſua preſūptione iudiceť: q̃tenus eos ſacra lo
ca nō liberāt: ſed culpa temeritatis accuſat. hec
ibi Aug. Audi caplm ſacris. Sacris inqt eſt cano
nibus inſtitutū: vt qbus nō cōicauim⁹ viuis: nō
cōicem⁹ defūctis: ⁊ ut careāt eccl'iaſtica ſepl'tura
q p̄us ab eccl'iaſtica vnitate p̄ciſi nec in articulo
mortis recōciliati fuerūt. Unñ ſi ꝯtigat iterdū q l'
excōicatoꝝ corpa p violētiā aliq̃ꝝ vl' alio caſu i
cimiťio eccl'iaſtico tumlenť. ſi ab alioꝝ cōpibus
diſcerni poterūt: exhumari debēt: ⁊ ꝓcul ab ec
cl'iaſtica ſepl'tura iactari. q ſi diſcerni ñ poterūt:
expedire nō credim⁹: vt cū excōicatoꝝ oſſib⁹ cō
pora extumuleť fideliū. cū lʒ nō obſit iuſtis ſepl'
tura nulla vl' vilis: ita ipſis tñ celebris vl' ſpecio
ſa nō ꝓſit. hec ibi Innocenti⁹ ťtius. caplm ꝯſul
uiſti. vide ſupra feria ſecūda quarte dominice in
ſa ꝯſiōratōe ꝯcl'oe p̄ma. Caplʒ ſup eo. de rapto.
nō noto ꝓpť ꝓlixitatē. ꝯcludit tñ illud qd dixiuſ
q̃re ⁊c. Et ſic pʒ p̄ma p̄paratio. Sa p̄patio dicit
charitatiue obliuiōiſ. vbi accipe r'lam q ſiqs vl't
digne cōicare ⁊ i aliquo leſus ſit: oīo iurie obli
uiſcať. ⁊ attēdat qd ipſe fecerit deo. nō qd illi fe
cerit hō. oculos claudat. aures ſepat. memor ſit
ꝟbi xp̄i. dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos
⁊c. xp̄m ſibi exēpluʒ ſtatuat q in cruce pendens:
p̄ce p̄ce clamauit pr ſancte ⁊c. Claudat h bonus
xp̄i miles p̄mo q̃ȝtuʒ ad illatas iniurias ꝓprium
cor qm q odit freʒ ſuū homicida ē. Jo. 3. ⁊ de pe.
di. i. c. oīs iniqtas ⁊ iniuſticia iudiciū ſanguinis ē
q2 lʒ ope nō interficias: volūtate tamē interficis.
2°. os ⁊ linguā aptat erga inimicum. qm vt ait
btūs Tho. ſa ſe. q. 25. non loq alťi nihil aliud q̃ȝ
qdā rancor ē. Unñ ſi tuus inimic⁹ tibi veniā petit:
teneris ei p̄cere: vt ex ꝟbis tuis bonitatē tue mē
tis agnoſcat: q2 voces ſunt eaꝝ q̄ ſunt in aīa paſ
ſionū note. p̄mo periarmenias. 3°. te illi hilari
vultu oñdas. q2 ſm Hieronymū. Simulacrū mē
tis facies eſt. ſequē vt notať ſupra feria ſexta ſe
dñice ꝯſideratōe ſa concl'one ſa. Et pone exem

plum de illo cuius vxor adulterata eſt: et filij in
terfecti omnes: et ipſe membratim ſit inciſus:
et veniat qui hec fecit cum gladio cruentato
vt veniā petit ꝑ ꝯore paſſiōis ieſu xp̄i q̃riť an d ncc̃i
tate ſaluti teneať illi p̄cē: dico q ſi illi iiuriā ñ p
cit: moriť dānat⁹. Unñ dic Augu. q ſi ſci inimicis
ſuis iiurias ñ pepciſſent neq̃ȝ ad eťnas coronas
ſʒ ad ꝑpetuas pēas euolaſſeť. Jñ idē ait i ſmone
ſci ſtephāi. Nemo inqt ſe ſeducat q vnū hoieʒ in
h mūdo odio hʒ qcqd deo i opibus bōis obtulit
totū ꝑdit. h ille. Tertia p̄paratio dr ꝯdigne p̄p
natōis. Unñ de ꝯſe. diſt. 2. c. oīs hō. vbi dr. Ois hō
añ ſacrā cōionē a ꝓpa vxoř abſtinē dʒ trib⁹ aut
q̃ttuor aut ſeptē dieb⁹. h ibi. Et lʒ glo. h dicat h
eē ꝯſiliū: nō p̄ceptū: alij tamē ſec⁹ dñt. vt Guil. d
cremōa ep̄s papiēſis i. 4. ⁊ i. c. de eucbariſtia cir
ca finē arti. p̄mi. vbi ait q i craſtinū cōicatur⁹ ab
actu mřimōij abſtiere dʒ maxie ꝓpť tria. P°.
q2 mēs p talē actū multū ab orōe diſtrahiť. 33. q.
4. c. ſciati. vbi dr. Sciati frēs chariſſimi q qcū
q̃ȝ vxori debitū reddit nō p̄t vacare orōi. 2°. q2
multū diſtrahit a debita reuerētia. 3°. q2 tal' act⁹
lumē itellect⁹ offuſcat. h oīa ſecularib⁹ nō ſunt.
Unñ pōt fieri argumťū q ſi oʒ a ꝓp̄ijs vxorib⁹ ab
ſtinē a fortiōri ab oī alia ſpē luxurie. De pollutōe
nocturna loqť Jſido. li. ſniarū dicēs. Nō ē pctm
qñ nolētes imagib⁹ nocturnis illudiur: ſʒ tūc ē
pctm ſi āteq̃ȝ illudāur cogitatōis affectib⁹ p̄ueni
mur. Luxurie qppe imagies q̃s i ꝟitate geſſim⁹
ſepe dōmiētibʒ i aīo appēt: ſʒ inoxie ſūt ſi ñ cōcu
piſcēdo occurřt. h ille. Et h fūdať tota diſtictio
quā fac btūs Tho. i. 4. di. 9. vid i Bartholomeo
c. cōicare. Quarta p̄patio dr ſcē credulitatis.
Firmiť. n. te credē opʒ te ſuſcipe verū xp̄i corp⁹
natū de maria virgie ſub accedētib⁹ ill' q̄ vides
occultatū. Nā qd vidॽ ſacrʒ ē: ⁊ nō corp⁹ xp̄i qd
credis ē ꝟa res. i. verū xp̄i corp⁹. Jñ Augu. Nihil
rōabili⁹ q̃ȝ vt ſanguinē ſūmaʒ⁹ vt ita ꝟitas nō d
ſit: ⁊ ridiculū nullū fiat a paganiſ q cruorē occi
ſi hoīs ſūmaʒ⁹. Ex his iferas aliq̃s ꝟi. vʒ. Pri
ma ꝟitas ē. q ñ ē ſacrʒ adorādū ſub ꝯditōe: vt di
cēdo adoro ſi ibi ē corp⁹ xp̄i ⁊ ſāguiſ. Sufficit. n.
te ſel' i aīo ꝓponē nūq̃ȝ hoſtiā l' calicē adorare: ni
ſi vt ꝯſecta. Adorādo nāqʒ hac itentōe accidē nū
q̃ȝ idolatria pōt: vt pʒ de p̄ſbřo nō baptizato. c.
ad aplicā. vbi dic glo. q ſacerdos ille nō baptiza
t⁹ ſaluat⁹ eſt i fide q̄ credebat ſe baptizatuʒ. Ex
q̄ ꝯcludiť argumťū q adorādo xp̄ʒ i fide nō pōt
eē idolatria. Crede igt Aug. ⁊ māducaſti. Sic ēt
eccl'a deťmiat q vn⁹ q̃ſqʒ i fide ſaluať: nec dʒ de
lictū ſacerdoti ꝓpl'o igrāti nocē: ſec⁹ ſi ꝓpl'us id
ſciret: vt d claratū ē in p̄ria ꝯſideratōe h⁹ ſmōis
ꝯcluſione ťtia. Scda ꝟi. ē. q lʒ nihil aliud ſēti
hʒ corpi q̃ȝ ſpēs panis ⁊ vini ſētiať: nō mētiūtur
tñ q dnt ſe vidiſſe corp⁹ xp̄i i manib⁹ ſacerdotiſ
qm i ſid vidit ſic Moyſes dixit ſe deū i rubo vi
diſſe: lʒ nō viderit. Tertia ꝟi. ē q nūq̃ȝ ſacerdoſ
dʒ ad hoſtiā icliari niſi ꝯſecratōe ſcā. ⁊ h ēt valō
moderate ne videať calicē nōdū ꝯſecratū adora
re. Silr ꝓpl's ñ adoret añ adoratōeʒ ſacerdotis.
Quarta ꝟitas ē q qñ ſacerdos cōicat aliquē i

firmū: ⁊ dic credis h eē xp̄ʒ Jeſū ſaluatorē ⁊c: q
nūq̃ȝ hēat reſpectū ad illd qd ocul' vidʒ. ſilr nec
ifirʒ⁹ qm idolatraret. Silr pōt dici qñ dr i cōicā
do: dñe nō ſū dign⁹ ⁊c. Quinta p̄paratio ē ſcē
charitatis. vñ ſic fides itellectū ad cognitionē tā
ti ſacri illuminat: ſic ⁊ charitas affm inflāmat: iō
accedēs ad cōionē fides eū genuflectat: ⁊ ſancta
charitas os adapiat ⁊ ſūmē faciat. q2 cibʒ iſte nō
vadit i ventrē ſʒ i mentē. vt dic Augu. Sexta
p̄paratio dr deuote orōis. Nā cū ſūma mētis ele
uatōe accedē ⁊ ſūmē dʒ q̄libʒ h ſacramťū. Et orō
ſm Dmaſ. ē qdā plus mētis affect⁹ tēdēs in deū
iō ꝯuenientiſſima huic ſacro. Septia p̄paratō
dr mētis firmatōis: vt. ſ. menſ ꝓ tunc nihil aliō
cogitet niſi h bñdictū ſacrm. Et his p̄paratōibuſ
obſuati ꝟe xp̄s i noh erit et nos in illo. vtinā pr
Ambroſi. amen amē. Et ſic pʒ iſta ꝟitas. Q̃tū
ad ťtiā. dico q lʒ qs p certitudinē ſcire nō poſſit
an ſit oīo imūnis a pctō. pria Cor. 3. Nihil mihi
ꝯſcius ſū: ſʒ in h iuſtificat⁹ ñ ſū. pōt tñ aliquā hře
ꝯiecturā q̄ ꝓmaxie ſūt q̃ttuor. Prio cuʒ qs deuo
te ꝟba di audit. Jo. 8. Qui ex deo ē ꝟba di audit
2°. cū ſe ꝓmptū ad bñ opādū ſētit: q2 vt dic Greg.
Probatō dilectōs exhibitio ē opis. 3°. cū hʒ ꝓpoſi
tuʒ i futuꝝ abſtinēdi a pctis. 4°. cū de p̄teriti do
let. Jn his. n. ꝟa pnia cōſiſtit ſm Greg. Quiſquiſ
igitur ſic p̄parat⁹ ⁊ bñ diſpoſit⁹ ē: audacter acce
dat ad meſā dñi. q2 ſi ēt mille miliū mōtaliū pctō
rum hēret oblitorū oīa deluerenť i h bñdicto aſ
ſūpto ſacro. Sʒ dic pr Ambroſi ſi eſſem i neceſſi
tate vt ꝯfeſſionē facē nō poſſē: vt q2 ſū ante ſacer
dotē vt cōicē ⁊ pctm mortale mihi i mētē venit
⁊c. Dico q ſufficit ꝯtritio cū ꝓpoſito ꝯfitendi: q
⁊ facias q̃ȝcitī⁹ potes. Unñ p regl'a accipe genera
li q nō ſufficit ſola ꝯtritio ad cōionem qñ copia
ſacerdotis hři pōt q̄ ſi hři ñ pōt ſufficit ꝯtritio cū
illo ꝓpoſito. ita ſentiūt cōiter oēs. Et h ſufficiāt
ꝓ pnti ꝯcluſiōe.

Q̃do licitum ē a cōmunione abſtinere.

Accipe tertiam ꝯcl'oem. vʒ. Q̃uis ſit diui
nū mādatuʒ ⁊c. dic totā. Ubi treſ igra
mus ꝟi. vʒ. Pria ꝟi. ē. vtꝝ exñs i pctō
mortali ſciēter grauſ⁹ peccet eucbariſtiā ſūmen
do i paſca vt obediat p̄cepto eccl'e q̃ȝ ſi abſtieat
vt alťi p̄cepto obediat. ſ. Pauli. i. cor. xi. Probʒ
aūt ſeipʒ hō. Ambo. n. ſunt duo eccl'e p̄cepta. ſi ñ
cōicat efficiť iobediēs cap°. oīs vtriuſqʒ ſex⁹. Si
cōicat fac ꝯ aliud p̄ceptū: pbet āt ⁊c. qd h facien
dū? Secūda ꝟi. ē. Joā. ē i pctō mortali ⁊ nō hʒ
ꝯſciaʒ formatā q ſit i pctō mortali: an iſte peccet
cōicādo. Tertia ꝟi. ē. an ille q ē in pctō mōtali
peccet ñ dico cōicādo: ſʒ videndo corp⁹ xp̄i ab a
lijſ ſūmi ⁊ a ſacerdote eleuari. Q̃tū ad p̄mā di
co. q q ē i pcc̃o mortali ⁊ ſcit ſe eē: caueat et itꝝ
caueat ne h ſacrʒ ſūmat: qa ad ſui iudiciū ⁊ dāna
tōeʒ ſūmit. nec facit ꝓpe ꝯ p̄ceptū: q2 illd p̄cipiť
penitentib⁹ ⁊ cōfeſſiſ: vt dr i. d. c. oiſ. qd ñ faciēs
ñ trāſgrediť. Unñ ſi ēt ꝯfeſſus eēt ⁊ cōicare ñ vel
let ſine alic⁹ ꝯſilio: pʒ q efficiť trāſgreſſor māda
ti. p̄ceptū g Pauli ē modificatiū ⁊ declaratiuuʒ
p̄mi mādati. ſ. capituli oīs. Unñ accipe regulam ſi

cōicaret ſic ex̄ñs in pcc̄o mortali magis peccarꝫ nec iuuat̄ ſed grauat. Et hoc ꝑmaxime ꝓpter tria. Primo ꝓpter deuotione huius ſacri in q̄tuꝫ ſacrm̄ ē. Naꝫ cū ꝓponat̄ in modū cibi: ⁊ cibus nō cōpetat niſi viuenti. ex̄ñs aūt i pcc̄o mortali vita caret ſpūali. ergo ſi vtit̄ hoc ſacr̄o abutit̄ illo: q2 nō ɔcedit̄ niſi viuenti: vt dictum eſt.

Secūdo ꝓpter reꝫ verā ɔtentā in hoc ſacr̄o que ē ſanctiſſima oīuꝫ. ſ. corpus xp̄i: que debet a ſanctiſſimis tractari: ⁊ p ɔñs imundus accipiēſ abutit̄ hoc ſacr̄o. Tertio ꝓpter reꝫ miſticaꝫ. Significat. n. hoc ſacrm̄ vnitatē fideliuꝫ p charitateꝫ. Uñ ſeq̄t̄ ꝙ qui nō eſt in charitate non ē i xp̄o: ⁊ p ɔñs ſuſcipienſ illud abutit̄ eo. Et ꝓpt̄ hunc abuſuꝫ diximus ſupius ꝙ grauius peccat q ſcienter illud ſūmit in pcc̄o mortali q̄ʒ infidelis. Etſi dr̄ medicina debet dari ifirmis. Luc̄. 9. Non egēt qui ſani ſunt medico: ſed q male hñt. hoc ſacrm̄ eſt ſūma medicina. ergo nō debet tolli ab infirmis exn̄tibus. ſ. in pcc̄o mortali: quod ſūma infirmitas ē. Dico ꝙ duplex ē medicia. quedā curans infirmuꝫ ⁊ diſponēs ad ſanitatē: ⁊ hec tolli non dꝫ a quocūqꝫ infirmo. 26. q. 6. c. ſi preſ byter. di. 50. c. penitentes in fine: vt i precedenti ɔclōne eſt oſtenſuꝫ. hec aūt medicina ē ɔtritio: cōfeſſio: ⁊ huiuſmōi. quedaꝫ eſt medicia preſeruans ab infirmitate: ⁊ hec non datur niſi ſanis: ⁊ hec eſt eucharīſtia ſancta. q̄re ⁊c̄. Unde dicit btūs Tho. in quarto. di. 9. ꝙ potius quis ſuſtineat excōicationeꝫ ⁊ omne malum q̄ʒ velit eucharīſtiaꝫ ſūmere in peccato mortali. q̄re ⁊c̄.

Q̄tum ad t̄aꝫ dico breuit̄ ꝙ ſi talis debitam diligentiam fecit ⁊ non āpliu̇s recordat̄. q fecit quod potuit legem adimpleuit: ⁊ nemo ad impoſſibile o[illegible]gatur: tunc aſſūmat cōioneꝫ: quia fiet ei rem[illegible] oīuꝫ peccatoꝝ. quo mō intelligitur gloſa in. c. ante bñdictioneꝫ. ſup v̄bo peccatoꝝ. de ɔſe. di. 2. de quo diximus ſupra feria tertia huius hebdomade ɔclōne vltima circa finē.

Q̄nt ad tertiā dico ꝙ licet ſciēter in mortali coicās mortaliter peccet: nō tñ corp⁹ xp̄i vidēdo. tamē ſi iterdū ꝓpter humilitatē abſtineat dic̄ btūs Tho. i q̄rto diſ. 9. ꝙ laudādus eſt. Et Alanus dic̄ ꝙ talis modicū videat: ⁊ mox pectus q̄uiter ꝑcutiat: q̄ſi ſe oſtēdēs tali nō eſſe dignū viſione. heretici tamē arcendi ſūt a viſiōe: vt dic̄ btūs Tho. ibidē. q̄re ⁊c̄. Et hec ſufficiāt q̄tum ad ſecūdam conſiderationem.

De conſeruatōe conſcie poſt eucharīſtie ſūptionē conſideratio tertia.

Ultimo loco de cōſeruatōe cōſciētie poſt hui⁹ ſacr̄i ſūptōeꝫ vidēduꝫ ē. Ubi tres cōcluſiones faciam⁹. vꝫ. Prima ɔcluſio eſt iſta. Non ſufficit ad saluteꝫ ſtudioſo cū ingenio ⁊ arte gr̄atiā dei acq̄rere: niſi etiā ſtudeat̄ illaꝫ cōſeruare Secūda ɔcluſio ē iſta. Si q̄s ſe imuneꝫ ſeruarit a peccato nullū pōt ꝓ aiab⁹ d̄functoꝝ offerre ſalubrius ſacr̄ꝫ. Tertia cōcluſio ē. vt xp̄s ſuos diſcipulos in paſſione adiuuaret: corpus ſuuꝫ voluit in hac cena illis dare.

De modo ɔſeruādi ſe i gratia poſt cōmunionem concluſio p̄ma.

Ccipe p̄mā ɔcluſionē. vꝫ. Nō ſufficit ⁊c̄ Ubi tres iquiram⁹ v̄itates vꝫ. Prima ē iſta. quot mala icurrit q p⁹ ſuſceptū ſacrm̄ ſe a peccatis nō cuſtodit. Secunda v̄itas ē iſta. q̄d facere debēt qui dubitāt ſe non poſſe abſtinere. Tertia v̄itas. q̄liter facē debem⁹ vt ſciamus nos i gratia cōſeruare. Q̄tū ad p̄mā dico ꝙ tria p̄ncipaliter incurrit mala qui poſt ſuſceptū ſacrm̄ ad vomituꝫ redit. ſ. ꝑuerſionis: ꝑditionis: ⁊ ɔfuſionis. Primuꝫ dr̄ ꝑuerſiōis q2 ordinē debite honeſtatis ꝑuertit. venturo. n. reuerētiā p̄bet. ⁊ dū p̄ñs ē iniuriam facit. exēplo iudeoꝝ qui in ramis palmaꝝ xp̄m cū magno ſuſceperūt honore: ⁊ poſtea eiecerūt cū maxio dedecore. Audi Iſidorū de ſummo bono. Irriſor igt ⁊c̄. vide ſup̄ feria q̄rta. p̄me dominice cōſideratione ſecūda ⁊ ɔcluſiōe ſecūda v̄itate. 3. Secūduꝫ eſt ꝑditioniſ. taleſ eni Iude ſūt ſimiles. dic vt placet. Tertiū dicit̄ ɔfuſionis. audi Greg̃. ſup ezechielē. Sicut igt q a fide recedit apoſtata ē: ita qui ad ꝑuēſū opuſ qd̄ deſeruerat redit ab omnipotēti dō abſqꝫ vlla dubitatōe iudicat̄: etiā ſi fidē tenē videat̄. hec ille. Et ideꝫ i regiſtro. Minoris iquit exceſſus ē v̄itatē nō cognoſcē q̄ʒ poſt agnitā retrorſuꝫ verti: ſiue i agnita v̄itate nō manē. hec ille. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad ſecūdā dico ꝙ hoc ꝑtinet ad vitiū puſillanimitatis. p̄ſ. Illic trepidauerūt timore vbi nō erat timor. Eſt aūt puſillanimitas: vt dic̄ btūs Tho. ſa. ſe q. 133. defectus a ꝓportione ſue potētie: dū recuſat in id tēdere qd̄ ē ſue potētie cōmenſuratū: ⁊ ē peccatū mortale q2 eſt ɔtra nālē ordinē quo vnaqueqꝫ res nāliter iclinat̄ ad exequēdaꝫ actionē ſue potētie ɔmēſuratā. Inde ſeru⁹ qui ꝓpter timoreꝫ puſillanimitat] pecuniā abſcondit i terra: nec ex ea operatus ē: ore dñi dānat̄ i euangelio. Luc̄. 19. Et lꝫ ſine gr̄a multa facē nō poſſum⁹. q2 nō ſumus ſufficiētes aliq̄d cogitar̄ ex nobis ⁊c̄. vt dicit apl̄s. Tñ ſi volum⁹ poſſumuſ dei gr̄a adiuti nos a pc̄tis mortalibꝫ p̄ſeruar̄. firmū igr̄ ſp hēam⁹ ꝓpoſitū ñ peccādi: ſcē viuāus ⁊ v̄tute hui⁹ ſacri pſeuerabius. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad t̄ciā breuit̄ dico ꝙ h̄ fit tripl̄r. Prio p vitiorum cōtrariā pugnationē. cū oibus inquit Seneca pacē hēas cū uitijs bellū. Ur̄ ɔtra luxuriaꝫ accipe ieiuniū diſciplinaꝫ ⁊c̄. ad Coꝝ. 9. c. Caſtigo inq̄t corpus meū ⁊ in ſeruituteꝫ redigo. Cōtra ſupbiā humilitatē: honeſtatē in veſtimētis ⁊c̄. ⁊ ſic de alijs.

2° p maximi dāni incurſionē: vt. ſ. ɔſideres q̄ʒ malū ⁊ q̄ʒ amaruꝫ ſit incidē inmanū dei viuentis ⁊ et̄naliter dānari. exēpluꝫ Hieronymi dicētis. Siue comedā. ſiue bibaꝫ ⁊c̄. 3° p ſeruoruꝫ dei aſſiduā ɔuerſatiōeꝫ: q2 cū ſancto ſanct⁹ eris.

4° p mali ſtat⁹ ɔſiderationē. vt. ſ. ɔſideres q̄ʒ i malo ſtatu rēpiat̄ ꝑdēs gr̄aꝫ dei. Exēplū de filio ꝓdigo. Sūt ⁊ alij modi: ſed iſti ad p̄ñs ſufficiant. quare ⁊ cetera.

Q2 hoc ſacrm̄ eſt ſingulare ꝓ aiabus defūctoꝝ remediū ɔcluſio ſecunda.

Ccipe ſecūdā concluſioneꝫ: vꝫ. Si q̄s ſe imunē ⁊c̄. Ubi tres inq̄rāus v̄itateſ. vꝫ prima ē iſta. vtrū aie d̄functoꝝ poſſint a viuis iuuari. Secūda ē. quot modis iuuari pñt. Tertia ē. quod ē inter oia ſingl̄are remediū. Q̄tū ad p̄mā eſt opio q̄rūdā ꝙ poſt q̄ʒ hinc quis exit: ita accipit i alia vita ſicut meruit i hac vita. Adducūt tex. 13. q. 2. c. i p̄ñti. vbi dr̄ i p̄ñti ſecl̄o ſcimus ſiue orōnibus ſiue ɔſilijs inicē nos poſſe adiuuare. Cū autē ante tribunal venerius nec Iob nec Daniel nec Noe rogare poſſe q̄cq̄ʒ. ſ. ſcimus: ſꝫ vnūquēqꝫ portare onus ſuū. hec ibi Hierony. Itē ɔfirmāt p capl̄m q̄lis. diſ. 25. vbi dicit̄. Qualis hinc q̄ſqꝫ exit talis in iudicio preſētat̄ ⁊c̄. Certe iſta opio ē falſa ſi ſimpliciter itelligit de oibus aiabus defunctoruꝫ: Et certe capl̄ꝫ i p̄ñti. tā Gratiāus q̄ʒ gloſa exponūt ꝙ itelligit̄ de morīētibus i pc̄tō mortali: q̄bus nulla ſuffragia proſūt. Capitulū qualis. exponit gloſa ſua dicens ꝙ itelligit̄ de ſūme bōis ⁊ ſūme malis. q2 neuter iuuari pot: ſt: ſūme boni: q2 nō idigent: ſūme mali. quia iuuari nō merentur. Illi ergo ſolū q ſunt in purgatorio iuuari pñt. vt pꝫ. 13. q. 2. c. pro obeuntibus. quod nōuiſ ꝫ feria q̄nta cinerū cōſideratōe ſecūda ⁊ ɔcl̄oe prima i t̄a v̄itate. facit capl̄ꝫ tēpus. eadē cauſa ⁊ queſtione. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad tertiā dico ꝙ ſūt quattuor. vt pꝫ. 13. q. 2. c. aie defunctoꝝ. quod nō uimus feria t̄a huius hebdomade in cōcluſiōe vltimā. vide ibi. ſatis ibi de hac mā̄ diximus. Diffuſius tñ hic aliq̄ tangamus. Et dico ꝙ d̄cem ſunt modi q̄bus anime iuuari pñt in purgatorio. Primus ē ſanctoꝝ interceſſione. Ciues. n. ſupni q̄tidie orāt ꝓ illis quos de proximo cernūt cōciues fieri. imo ⁊ āgeli eos ſepe viſitāt ⁊ cōfortāt Iudith. prio. Deſcēdit angelus domiī ad locū flentiū. Secundus eſt pfectoꝝ vnio. Unde oia bona q̄ in hac vita a pfectis fiūt cōicantur illis. p̄s. Particeps ego ſū oium timētiuꝫ te. Tertius ē meritoꝝ pfectō. Unð Aug. in enchiridion. Qui i hoc ſeculo meruit adiuuari i alio amplius adiuuat̄ vt ſi morit̄ pauper ⁊ hēat aliq̄d in alia vita purgandū. ſi orōeſ oblatōeſ ⁊ alia ſuffragia ꝓ diuite fiāt ꝓdeſt: ēt paupi. Quartus ē miſſarū celebratio. 13. q. 2. tēpus. § non ē negandū. ſꝫ de hoc infra. Quintus ē fiꝫ lium oblatio. 2. Mach. 12. Iudas duodeciꝫ milia dragmas argenti ⁊c̄. Tria. n. requirunt̄ vt oblatio ſit grata dō. Primo ut offerens ſit ſine mortali culpa. talis iquit Greg. inquirendus eſt ad orādū q ſit idoneus ad placandū. Secundo vt offerrat bonū ⁊ ſuū. diſ. 49. c. Sacerdotes. parū poſt pricipiū. Si offeratis cecū aial ad immolādū: nōne malum eſt: de hoc vide i tabula capl̄o elemoſyna. Tertio vt bona intentione fiat. q2 cordis ē inſpector deus. vide i tabula. ca° deus: ⁊. c. itētio. facit capl̄ꝫ Odi. 24. q. 1. vbi circa finē dicit̄. Nā nō ſacrificiorū magnitudineꝫ: ſed offerentiū merita cauſaſqꝫ diiudicat. Uñ ⁊ vidua que in corbonā duo minuta miſerat: oibus a ſalute prefert̄. q2 dñs nō ea que offerunt̄ ſed volūtatē reſpicit offerentiū. Hieroy. ſuper Amos ꝓhetā. h̄ ibi. Sextus modus ē deuotorū orō. ⁊ ꝑmarie ſacerdotis. Unde Hiero. ad Damaſū papā. Sacerdotes igt ꝓ oibus orare d̄bent q̄rū elẏnas ⁊ oblatōes accipiūt. Septiꝫ⁹ ē elẏnarū largitio. Eccl̄. 7° Paupi porrige manū tuā ⁊ mortuo nō ꝓhibeas grāꝫ. 8° ē afflictio ieiunioꝝ. Uñ ſi mortui ieiunare i vita vouerāt tu ꝓ eis ieiūa. Ad Gal̄. 4. c. Alt̄ alt̄i⁹ ōera pōtate ⁊c̄. 9° mōs ē legatoꝝ executō. audi tex. 13. q. 2. c. clerici. vbi dicit̄ ſic. Clerici vel ſecl̄ares qui oblationes parētuꝫ: aut donatas: aut i teſtamēto relictas retinere pſtiterint: aut ꝙ ipſi donauerint eccleſiis vel monaſterijs crediderint auferēdū: ſic̄ ſinodus ſancta cōſtituit: velut necatores paupū quouſqꝫ reddāt ab eccleſijs expellant̄ ibi ex concilio agatēſi. vide ſup̄ feria: 2. q̄rte dominice ɔſideratiōe tertia cōcluſione p̄ma Decim⁹ ē debitoꝝ reſtituō vide ſup̄ feria quarta tertie dominice i tertia cōſideratōe Et hec ſufficiāt q̄tū ad ſecūdaꝫ v̄itatē. Q̄tū ad tertiā dico ꝙ inter oiā iuuamēta ſacrificiuꝫ miſſe p̄cellit. de cōſe. diſ. 2. Nihil. vbi dr̄. Nihil in ſacrificijs maius eſſe pōt q̄ʒ corp⁹ ⁊ ſanguis xp̄i. nec vlla oblatio hac potior ē: ſꝫ hec omnes p̄cellit: que pura cōſciētia dño offerēda ē: ⁊ pura mēte ſūmēda: atqꝫ ab oib⁹ venerāda. Et ſic̄ potior ē ceteris: ita poti⁹ extolli ⁊ venerari dꝫ: hec ibi Alexander papa q̄ntus. Et ꝙ i p̄o poſſit aie defunctoꝝ iuuari: audi Aug̃. i enchiridion. 13. q. 2. c. tempuſ. §. Nō ē negāduꝫ d[illegible] aiaſ pietate ſuoꝝ viuētiū releuari: cū [illegible]ſificiū mediatoris offert̄: vl̄ elemoſyne [illegible] eccleſia ⁊c̄. hec ibi. Inde eccleſia ſtatuit de cōſec̄. diſ. p̄ma ca° Uiſuꝫ. vt in oibus miſſarū ſolemnijs oratōes fiāt ꝓ defūctis. vt ſi ꝓximi ⁊ amici deficiāt in hoc eccleſia ſuppleat vbi dic̄ ſic tex?. Uiſū p̄terea nobis ē vt in oib⁹ miſſaꝝ ſolemniis ꝓ defunctoꝝ ſpiritib⁹ loco cōpetēti. ſ. in ſacta eccleſia dominū dep̄cetur. Sic̄. n. nulla dies excipit̄ qua nō ꝓ viuētib⁹ ⁊ ꝓ q̄buſlibet neceſſitatib⁹ dep̄cet̄: ita nimirū nulla dies excipi debet q̄n ꝓ aiaꝝ fideliū defūctoꝝ p̄ces dño i miſſaꝝ ſolemnijs fūdant̄. Antiquitus eni hūc morem ſcā tenet eccl̄ia: vt ⁊ miſſaꝝ ſolemnijſ ⁊ alijs p̄cibus dño ſpūs quieſcētiū ɔmedēt̄. dicēte btō Aug̃. Nō ſunt p̄termittēde ſupplicatōeſ ꝓ ſpiritib⁹ mortuoꝝ: q̄s faciēdas ꝓ oib⁹ in xp̄iana ⁊ i catholica ſocietate laudam⁹ ⁊c̄. hec ibi ex ɔcilio gabilonēſi. Ex q̄b⁹ v̄bis ſequunt̄ aliq̄ veritates. Pria ē ꝙ duplici rōe hoc ſacr̄ꝫ ꝓdē defūctis. ſ. i q̄tū ē ſacrificiū ⁊ i q̄tū eſt ſacr̄ꝫ. In q̄tū. n. hꝫ rōeꝫ ſacrificij ſignificat paſſionē xp̄i de cōſe. diſ. 2. ſemel. Et ad Eph̄. 5. Semetipſum obtulit hoſtiā ꝓ nob̄ deo pr̄i. ⁊ ſic hꝫ vi ſatiſſactiuam ꝓ peccatis. In q̄tum habet rōem ſacr̄i ſic eſt ſignificatiuuꝫ ſacre rei. ⁊ per ɔñs habet

rationem ſatiſfactiōis. vt ad hoc inſtitutum ē
vt ſit nutrimentū ꝛ auxiliuꝫ egenis. Inde dn̄s
ait. Hic ē calix ſanguis mei noui ꝛ eterni teſta/
mēti q ꝓ vobis ꝛ ꝓ multis effundet̄ in remiſſi
onē peccatoꝝ. Secūda ꝟi.ē.ꝙ inq̄tuꝫ eſt ſa/
cramentū:nō ſoluꝫ ꝓ q̄bus fit:ſed etiā ipſis fa/
cientibus ꝓdeſt in remiſſionē peccatoꝝ.pꝫ.q̄a
dicit dn̄s q ꝓ uobis effundet̄. Tertia ꝟi.eſt.
ꝙ in hoc ſacr̄o magis attendit̄ affectus offerē
tis q̄ꝫ ꝟtus ſacri.qm̄ cuꝫ eius ꝟtus infinita ſit:
ſufficit ſemel ꝓ omni pena mūdi.tamē nō ita ē:
ſed opat̄ q̄ta eſt deuotio ꝛ charitas offerentiū
ꝛ ꝓ q̄bus offert̄. Inde Greg.in paſtorali. Taliſ
ingt ingrendus ē ad orandu ꝫ q ſit idoneus ad
placandū.qꝛ cum is q diſplicet ad intercedēdū
mittitur:irati anim⁹ ad deteriora ꝓuocat̄. Et
Aug. Plus valet latratus canū.mugitus bouꝫ:
gronicus porcoꝝ:q̄ꝫ cantus clericoꝝ luxurian
tiuꝫ.hec ille. Adiuua nos Ieſu xp̄e in tantis pec
catis ꝯſtitutos: vt te digne ſūmere ꝛ miniſtrar̄
poſſimus. Amen. Et ſic patet ſa ꝯcl̄o.

De cena chriſti concluſio tertia.

Ccipe tertiā ꝯl̄onēꝫ.vꝫ. Ut xp̄s ſuos di
ſcipulos ꝛc̄.dic totā. Ubi tres ingram⁹
ꝟitates.vꝫ. Prima ꝟi.eſt. An chriſtuſ
cōicando diſcipulis corpus impaſſibile dedēit
Secūda ꝟi.ē. An xp̄s Iude vere ſuuꝫ corp⁹
dederit. Tertia ꝟi.ē. An xp̄s ſeipm̄ cōicaue/
rit. Q̄tum ad p̄maꝫ dico ꝙ duplex eſt opio.
Prima ē Hugonis de ſancto victore ꝙ xp̄s
exiſtens adhuc in carne mortali quādoqꝫ vnā
dotē quādoqꝫ aliam legitur accepiſſe. Sīc cla/
ritatem in transfiguratione:ſubtilitatē in nati
uit[illegible]atem ambulādo ſup mare. Et ſimi
li[illegible]bilitatē quādo ſuuꝫ corpus dedit
in c[illegible] nō ꝙ ſimplicit̄ eſſet impaſſibile: ſed tm̄
ſm ꝙ dabatur in ſacr̄o qꝛ manducatione nō le
debat̄:ſicut ſm ſe etiā erat viſibile:ſꝫ ſꝫ ꝙ erat
in ſacr̄o erat inuiſibile ꝛ impalpabile. Alia opio
[illegible] hoc nō eſt verū. Et ratio:qꝛ corpus xp̄i
[illegible] ſube in ſacr̄o ꝛ in ſpecie ꝓpria: licet
[illegible] q̄titatem ꝛ alia exteriora.nam in ſpē
ꝓpria eſt ſm ꝓpriā q̄titateꝫ ꝛ qualitatem.in ſa
[illegible]amēto aūt nō:qꝛ nō habet reſpectū ſm q̄tita
tem ꝓpriā ad ſituꝫ priuꝫ q̄titatis i ſacr̄o. vt di/
ctuꝫ eſt feria tertia hui⁹ hebdomade. paſſibili/
tas autē eſt ꝓprietas abſoluta ipſius corporis:
ꝛ ꝑ ꝯn̄s cum in ꝓpria ſpē eſſet paſſibile ſic erat
ꝛ in ſacr̄o. Ita tenet btūs Tho.in.4.di.xi. Etſi
dicit̄ gloſa ſup illud Math.17. Trāſfigurat⁹
ē ante eos dicit.illud corpus q̄d habuit ꝑ nām
xp̄s dedit diſcipulis in cena:non mortale ꝛ cor
ruptibile.hec glo. Dico ꝙ intelligit nō mortale
ꝛ corruptibile:qꝛ.ſ.ꝑ ſacramentalē ſumptōem
nō patiebat̄ nec corrūpebat̄. Iſta opinio cōiter
tenetur.cum.n. veruꝫ corpus ſuū tradiderit: et
illō erat paſſibile: videt̄ intētio ꝓpoſiti.q̄re ꝛc̄.
Q̄tum ad ſam dico ꝙ eſt cōis opio ꝙ xp̄us
corpus ſuū ꝛ ſanguinē Iude etꝫ dederit. Nam
cum chriſtus ait.accipite ex h⁰ omnes ꝛ come/
dite. Math.26.pꝫ ꝙ neminem excludit. Et ita
cōcludunt Aug. Dionyſius ꝛ ceti.facit capl̄m.
Sicut iudas.de ꝯſe.di.ſa in precedenti ſermōe
Inde Dionyſius.3⁰.eccleſiaſtice hierarchie ait.
Simboloꝝ ꝯditor primꝫ ſanctiſſima nō omni/
mode ei ſacre cōcenanti.ſ.iude.ſanctiſſima ap/
pellat corpus ꝛ ſanguinē ſuū: vt ibidē pꝫ. Ex q̄/
bus ſeqtur ꝙ xp̄s nō cōicauit Iudam qm̄ ei bu/
cellam panis dedit:ſed prius cum cum ceteris
cōicauit:ſed poſtea vt ꝓditorē oſtenderet que
rētib⁹ iter ſe diſcipulis:nūqd ego ſuꝫ dn̄e:ei bu
cellaꝫ tradidit:ita ꝙ bucella pur⁹ panis fuit. H
dic̄ glo.ſuper illud Io.13. Cui intinctum paneꝫ
ꝛc̄. Sꝫ dicis Aug. dicit ſic:ꝛ ponit̄ de cōſe. diſ.
2.c.ꝛ ſancta. Nō mala erat buccella que data ē
Iude a domino. Saluteꝫ medicus dedit:ſꝫ ille
qui idignus erat accepit ad ꝑditioneꝫ. q̄ verba
nō poſſūt intelligi de ſimplici pane.dic̄ beatus
Tho. vt ſup̄ ꝙ nomine bucelle corp⁹ xp̄i itelli/
git̄. Uel dicit̄ ꝙ ſi de bucella itelligit: ſenſus ē
ꝙ xp̄s illi bucellā dedit in remediū: vt ipſe a ꝓ
poſito malo deſiſteret.ſꝫ ille magis iduratus ē
ꝛ iō accepit ad ſui perniciē ꝛ hoc mō itelligitur
dictū Ioannis.13.ꝙ poſt ſūptā buccellaꝫ ſatha/
nas itrauit in cor ei⁹.q̄re ꝛc̄. Secūdo ſeqt̄ ꝙ
Iudas ſimul cū alijs ſacramētalit̄ bibit ꝛ n̄ ſpi
ritualiter. Un̄ nec remiſſioneꝫ peccatoꝝ ꝯſecu
tus ē nec i regno patriſ ſecū bibit. Et hoc eſt
cōtra opinionē Cirilli qui voluit ꝙ Iudaſ n̄ ſit
ſacramētaliter vſus corpe xp̄i Tertio ſeqt̄
ꝙ licet xp̄s p̄cipiat Math.7⁰. capit̄lo. Sanctū
nō debē dari canib⁹: ꝙ ipſe fuerit tranſgreſſor
ſui mādati.qm̄ Iudas licet in occl̄to caniſ eſſꝫ:
nō tm̄ i manifeſto vbi ſumit̄ argumētum eoꝝ q̄
diximꝰ in hoc ſermone i p̄ma ꝯſideratōe ꝛ con
cluſione p̄ma i veritate p̄ma q̄re ꝛc̄. Q̄tū ad
t̄riaꝫ dico ꝙ cōmuniter omnes tenēt ꝙ xp̄s eti
am ſe cōmunicauit.nā ſicut legitur baptizatuſ
q̄ꝫdo baptiſmū iſtituit:ita ꝛ ſe cōmunicauit cuꝫ
hoc ſacr̄m ordinauit. Et hoc exp̄ſſe ponit gloſa
ſup Ruth.3.c. Cumqꝫ comediſſet ꝛ bibiſſet ꝛc̄.
Nō autē māducauit vt aliquē effectū ꝯſequere
tur:ſꝫ vt alijs māducādi exemplū daret: vt dic̄
btūs Tho. vt ſup̄. Et ꝓp̄t hoc diuerſa fuit doc
torū opinio.q̄dā dixerūt ꝙ neqꝫ ſacramētalit̄
neqꝫ ſpiritualiter.ꝛ q̄dā ꝙ ſacramētalit̄ tantū.
Potius.n.hec manducatio eruditō noſtra fuit
q̄ꝫ aliud itenderet. Bene ergo ait.accipite ꝛ co/
medite ꝛc̄.hic in preſenti per gratiam ꝛ in futu
ro per gloriam. Amen:

Feria.6.maioris hebdōade ſmo in ordine.
45.de paſſione dn̄i rubrica.ī qua nō fient alie
partitiones ꝛ ꝯcluſiones:ſꝫ tm̄ q̄daꝫ notabilia
ponem⁹.q̄bus ordinatis poteris predicator ſti
luꝫ ad tui libitū paſſionis dn̄i ordinare.

Maior propter

gr̄aꝫ vr̄aꝫ.j. Cori.15.c. Clamāltis Ie
ſu i cruce ꝟba ſūt iſta. Qui totuꝫ ꝓ
tui amore aīa mea hodie ſe flagellatū ſentiens

Smo. 46
i fr. 6. i. paraſceues
maioris
hebdomade

nihil in ſua habēs ptāte p̄ter parū vocis. qm̄
caput ſpinis cōfodiebat̄ manus pedeſqꝫ confi/
xi: totū corpus flagellatuꝫ in cruce erat exten
ſū ſolū illa q̄ p̄t voce ad te aīa mea clamat. Heꝫ
aīa mea ꝓ cuius amore carnē aſſūpſi:ꝛ ſemꝑ te
triginta tribus ānis cū dimidio querēs maximiſ
cū laboribus iueni? Hem ꝓ te hodie morior:cū
nihil hoꝝ fecerim que hodie falſa iudei perfidi
calūnioſe cōpoſuerūt aduerſuꝫ me. Ecce hodie
aīa mea habeo caput meū multiplici ſpinarum
denſitate vſqꝫ ad cerebrū ꝑforatuꝫ: ne tuū do/
leret caput: ne tua vulneraret̄ intētio.caligaue
runt oculi mei: vt tui auerterēt̄ ne viderēt va
nitatē. Aures mee que in celis audiunt ſanctuſ
ſanctus: hodie ꝓ te audiūt demonū inſult⁹ cla
mātes: crucifige: crucifige: ꝛ hoc ne aures tue
obtonderent̄ ad clamoreꝫ paupis. Facies mea
hodie ē pro te velata: ꝛ ſputis iquinata: alaphiſ
qꝫ ꝑcuſſa: vt tua facies illumīaret̄ ꝛ ꝯſeruaret̄.
Os meū pro te hodie ē aceto ꝛ amaro felle po/
tatū: vt os tuū iuſticiā ꝛ ꝟitatē loq̄ret̄. Manuſ
extenſe i cruce: vt tue ad paupeſ gratioſe exten
dant̄. Pedes cruci habeo affixos: ut tui ad vi/
tā eternā veloces efficerent̄. Latus lancea ꝑfo
ratū: vt tuū adaperias cor oībus te iluriantib⁹.
Hem aīa mea ꝓ te hodie morior: vt ꝑ mortē me
am ad vitā exurgas a q̄ ꝑ pctm̄ excidiſti. O dul
ciſſime Ieſu: quid hic miſer peccator agam? q̄d
ꝓp̄lo tuo dicā? q̄bus potero aī veſtri ardorē ac
cendere uerbis? vbi ſolitā gr̄am poſtulabimus
an xp̄s illā dabit q oī videt̄ hodie gr̄a ꝛ auxilio
deſtitut⁹? derelictus a patre: derelictus a diſci
pulis: ꝓditus a iuda: deriſus a latrone: blaſphe
matus a iudeis: ꝛ duriſſime extēſus i cruce. O
maria iocūda ſtella: an a te ſolitā gratiā ipetra/
bimus? quo te hodie noīe dicaꝫ? Hem te video
merore cōſūptaꝫ.audio te ſanctiſſime voci mu/
giui.ſentio te oī gratia ꝺſtitutā. Quid igit̄ agā?
tecum o maria lachrymas fundā.tecū pect⁹ tō/
dā: tecū ieſū crucifixū aſpiciā.tibi cōpatiar. me/
cū maria veni.accede doloroſa mater deſolata
viduella.proni oēs cū ꝟgie gl̄oſa āte crucē vna
voce clamem⁹. Dio te ſalue croce tutta bag̃
ta del ſancto ſangue del dolce ſignore: de niem
bri ſuoi ſei tutta dornata: ſoſtieni i te xp̄o redē/
ptore. O dolce croce de oio icorōata: per lo pec
cato del antiquo errore: ſei per noi ſemꝑ aduo/
cata: denanꝫi idio cuꝫ ꝑfecto amore: che gratia
ce p̄ſti cū ſaluatione: poſſa cōtare la ſua ſacta
paſſione. Amen. Nec mireris qꝛ ita vulgariter
ſcripſeriꝫ. Clari⁹ ꝑtica ſic oñdit̄.quare ꝛc̄.

Irca igit̄ dn̄i paſſionē aliq̄ ſolū puncta
c declarāda decreuimus. q̄bus declarat̄
poſſis ꝑdicator māꝫ iux̄ euāgelioꝝ ſētē
tiā intrare. Sic.n. ſemꝑ predicauimus. Pri/
mus punctus ē.an cōgruū fuerit ꝙ hūana natu
ra repararetur. Secundus punctus ē. Quis
fuiſſet ꝯgruentior reparandi modus.an per iu/
ſticiā querē ſatiſfactōeꝫ: an per miſericordiam
facē plenā remiſſionē. Tertius pūctus. Qua
re nō potuit per purā creaturā reparari. 4⁹
punctus eſt. Quare voluit tā crudeli morte hu
manā nām reparare. 5⁹ punctus ē. Quare ho
die cāpane nō pulſant̄. 6⁹ ē.quare hodie alta
ria denudant̄. 7⁹ ē.quare matutinū cū clāori
bꝫ ꝛ pulſatōe ꝛ candelabrū extinctōe p̄ter vnꝫ
celebrat̄. 8⁹ ē quare hodie diſcalciati cruceꝫ
adorāus. 9⁹ ē.que fuit occaſio mortis xp̄i.
x⁹ ē.qualr̄ xp̄us preparauit ſe vt veniret ad
paſſionē. Et ſic deiceps ſm ꝙ ſequūt̄ euāgelia
poteris i hac materia pūcta cōſiderare. Q̄/
tū ad p̄mū punctū lꝫ hanc cōgruētiā plures oñ/
dant: tm̄ qꝛ p̄ns dies expoſcit vt clara maſia pre
dicet̄.iter cet̄os doctores dn̄m Bonauenturā
i.4.diſ.20.ſcribentē: i mediū adducē ꝺcreuiꝫ⁹
vbi ipſe hāc cōgruentiā ꝑ ſeptē rōes oſtendit.q̄
rū quattuor ſūt ex parte dei: ꝛ q̄ttuor ex parte
humane nature. Quattuor prias facit Anſel/
mus i li⁰. cur deus homo. Accipe igit̄ p̄mā rōeꝫ
ex ꝑte dei ꝛ arguat̄ ſic. Nullatenus decet ſūmā
ſtabilitatē a ſuo ꝓpoſito mutari.ſꝫ deus ab et/
no decreuerat hoieꝫ debē ſaluari.ḡ idecēs erat
ꝙ illū in tali ſtatu relinq̄ret i q̄ nō poſſet ſaluari
ꝛ ꝑ cōſequēs ꝑ locū a ꝯrijs decens fuit illū rele
uari ꝛ repari. 2⁰. arguitur ſic. Nullatenus de
cet ſūmā bonitatē ꝓ vnius hoīs culpa tantam
pulcherrimā priſcorū parentū poſteritatē per
mitere eternaliter dānari: ſꝫ niſi adiuuata ꝛ re/
parata eēt: i et̄nū dānata eēt.ḡ cōgruū fuit ipaꝫ
repari ꝛ adiuuari. Tertia rō ē iſta. Nullaten⁹
decet ſūmā ſapiaꝫ tā nobilē creaturā ꝑmittere
ſuo fine fruſtrari.ſed niſi repata eſſet ſuo fine
fruſtrata eſſet.ergo congruū fuit ipſaꝫ repari.
Et cōfirmat̄ hec ratio ſic. Homo.n.creatus eſt
vt deū diligeret ꝛ illo frueret̄: vt dicit Aug. tūc
ſic: aut hoīem deus ad hunc finem adduxiſſet:
aut nō. ſi non: igit̄ fruſtra creatus eſt: ſi ſic. cuꝫ
iam lapſus eſſet ꝑ peccatuꝫ neceſſe erat repari
ꝛ adiuuari. 4⁰. arguit̄ ſic. Nullatenus decet
ſūmām poteſtateꝫ ſuū ſeruum ꝑmittere ab ali/
quo alio iniuſto in ſeruitutē detineri: ſed niſi re
pata eſſet ſūmi dei q̄ꝫplures ſerui fuiſſent i lim
bo a diabolo vinculati atqꝫ in eternuꝫ detenti
ergo cōgruum fuit humanā nām repari ꝛ adiu
uari. iſte ſūt rōnes ex ꝑte dei. Accipe mō ra/
tiones ex parte humane nature: ꝛ arguat̄ ſic p̄/
mo. Dignitas hominis tanta erat vt ꝓpter ipꝫ
facta eſſent vniuerſa: ſed homine ſuo fine fru/
ſtrato omnia ſimilit̄ ſuo fine fruſtrarent̄: patꝫ:
qm̄ quod ſuū finem nō attingit fruſtra eſt. dic̄
ph̄us 2⁰. phiſicoꝝ. ergo decēs fuit vt humana
natura reparet̄ ne totus mūdus fruſtra eſſet.
2⁰. arguit̄ ſic. Sicut humana natura pecca/
uit diabolo ſuggerente: ſic cōgruum fuit vt re
pararetur deo releuante: ꝛ iſta eſt ratio magiſtri
i littera. 3⁰. arguit̄ ſic. Calamitas hūana tāta
erat vt merito miſicōdiā poſtularet.ḡ ſi decēs
ē n̄ obtundere aures ad clamorem pauperis:
decens erat ſumme pauperrimam humanam
naturam adiuuari ꝛ repari. quare et cetera.
Sed paulu ꝫ ſiſte pater Ambroſi. vna grādis
dubitatio mihi in mentē venit. Natura.n.ange

lica multo nobilior eſt ꝙ̃ hūana.ergo ſi decuit
p te humanā nām̄ reparī:magis erat decēs an/
gelicā naturā adiuuari.Quid dicis hic pater?
Dico aīa mea ꝙ nō eſt ſimile. Nā natura hūa/
na tota pierat:ideo magis fuit decēs illaꝫ adiu
uari:natura aūt angelica nō tota : ſed tertia ps
tm̄ perierat. Itē angelica natura decepta ē:ꝛ nl̃
lo ſuggerente peccauit.natura autem humana
nō ſic.ergo magis decuit ipām reparī. Inde in
Enchiridion Aug.ait. Placuit vniuerſitati cō
ditoris:vt qm̄ nō tota multitudo angeloꝝ deū
deſerēdo perierat:in eťna dānatiōe remaneret
ꝛ hoc tāgit magr̄ in lr̄a di.21.2°.ſniaꝝ.c.2. Iteꝫ de
cēs eſt vt deus naturā in eo eſſe ꝯſeruet quo il/
laꝫ creauit.aliogn non eſſet bonus creator niſi
eſſet bonus ꝯſeruator:ſꝫ deuſ ſic nām angelicā
creauit vt ſtatus merēdi ꝛ tēpus meriti āgelis
eſſet prefixus vſqꝫ ad p̄maꝫ bonaꝫ opationem
vel malā:ideo q: tempus merēdi ptrāſiit, ideo
amplius bonā volūtateꝫ habere nō poſſunt.hu
manā nām aūt nō ſic creauit vt pꝫ. qm̄ ſi ſemel
peccat non firmiter malo adheret. Et rō eſt.q:
natura ſpiritualis ſemp ē in actu ſuo. ꝛ ideo cū
prim⁹ angeloꝝ maloꝝ act⁹ fuerit malus:ſemp
hn̄t voluntatē obſtinatā in malo. Inde Augu.
in li.de fide ad Petrū ſic in ingt. Creauit deus
angelos:vt q vellēt ppetuo boni eſſent: ꝛ q nol
lēt nunꝙ̃ diuino munere reparenť: ꝛ hoc ſatis
apte oſtendit Bonauē.in.2.di.7. Habes igitur
aīa mea q̃liter congruū fuit humanā naturaꝫ
reparī debere.q̃re ꝛc̄. Quātū ad ſm̄ punctū
dico ſm̄ Bonauē. vt ſup̄ in p̄ncipio allegatum:
qd̄ etiā ſūmiť ex doctrina beati Anſelmi li°.cur
deus homo:ꝙ magis ꝯgruū fuit vt p viā iuſti/
cie ꝛ p ſatiſfactionē humana natura īnuaretur
ꝙ̃ p viaꝫ totalis miſicordie ꝛ plenā donatiōeꝫ.
Et hec cōgruitas oſtendiť tam ex pte dei ꝙ̃ ex
pte humane nature. Ex pte dei arguať primo
ſic. Illud magis repationi humane cōgruit vbi
magis ſeruať ordo diuine iuſticie: ſed cū culpa
puniť magis ſeruať ordo diuie iuſticie ꝙ̃ ꝙ re/
linquať totaliť impunita.ergo ꝛc̄. 2°. arguiť
ſic. Illud magis cōgruit repationi humane per
qd̄ magis ſeruať ordo diuine ſapie.ſed p ſatiſ/
factionē magis ſeruať ꝛc̄.ergo ꝛc̄. Minoꝛ pba
tur.qm̄ culpa ſm̄ diuinaꝫ ſapiaꝫ ordinať ad pe
naꝫ.ergo diuine ſapiētie congruit vt humanaꝫ
culpā ordinaret ad penaꝫ:ſed ſi libere totaꝫ pe
nam relaxaſſet:talis ordo non fuiſſet.ergo ꝛc̄.
3°. arguať ſic. Illud magis congruit repatiōi
humane quo magis ſeruať honorificentia diui
ne maieſtatis:ſed ſine ſatiſfactione non reddiť
honor illi qui offendiť:q: inhonoramus deum
cuꝫ peccamus.ergo magis congruit diuine ho
norificentie vt humana natura p ſatiſfactionē
ꝙ̃ per liberā laxationeꝫ repareť. 4°. arguať
ſic. Uniuerſe vie domini miſicordia ꝛ ꝟitas.i.
i iuſticia.ſed libere culpam relaxando ꝟitas.i.iu
ſticia:nullam pteꝫ in repatione hominis hūiſſꝫ
ergo ꝛc̄. Ex pte humane nature arguo p̄mo
ſic. Sicut glorioſius eſt vita acquirere eternaꝫ
per merita ꝙ̃ ſine meritis:ita glorioſius eſt re
conciliari per ſatiſfactioneꝫ ꝙ̃ ſine ſatiſfactiōe
quod ſi libere donaſſet factū nō fuiſſet. q̃re ꝛc̄.
2°. arguať ſic. Sic homo recedens a deo de
uꝫ inhonorauit per culpaꝫ:ſic cōgruum fuit vt
ad deuꝫ rediret ꝛ deū honoraret p penam. q̃re
ꝛc̄. Et iſta ſufficiant ꝓ preſenti puncto. Quātū
ad tertium dico ꝙ nullo modo decuit vt hu/
mana natura per purā creaturā iuuareť. Et h̄
ꝓbo quadruplici rōne. Primo ratione imp/
fectionis. vbi arguiť ſic. In pfecta ſatiſfactōe
reqriť ꝙ fiat ꝙ̃tū ad iniuriā ꝛ quātū ad dānuꝫ
qui.n. ꝓ vno ſatiſfaccit ꝛ nō pro altero nō erit
vera ſatiſfactio.ergo ſi aliqua creatura potuiſ
ſet ſatiſfacere:oppoꝛtuiſſet vt quo ad iniuriaꝫ
dei ꝛ damnuꝫ totius vniuerſi ſatiſfeciſſet.cum
aſit culpa infinita eſſet:creatura aūt finita:patꝫ
ꝙ nō recte ſatiſfacere potuiſſet. Sed diceſ ꝛ
quomō hec ratio valet? Nūquid ꝛ quādo nos
mortaliter peccam⁹ deū in iſinitū offendimus
ꝛ tm̄ ſatiſfacim⁹:nec eternaliť dānamur. Dico
ꝙ ñ tenet ſimilitudo.qm̄ peccatū tuuꝫ actuale
mortale rſpicit volūtatis tue deprauationē tm̄
ꝛ non iſtius uel illius. quia filius non portabit
iniquitatem patris:nec pater iniquitatem filij.
Ezech.18. Peccatū aūt primi homis reſpicit or
dinē totius humane nature.q: ergo peccatū ac
tuale reſpicit pſonā ſingularē: vt eſt quoddā i/
diuiduū:recompenſari pōt p vſuꝫ gratie grati
facientis:que reſpicit perſonaꝫ ſingularem. Dep̄
uatio aūt humane nature reſpicit ꝓpagationē
ꝛ naturā cōmunē:ideo ꝓ illo peccato nulla cre
atura poterat ſatiſfacere. Preterea dic que/
ſo.qd poterat creatura ꝓ peccato p̄mo deo da
re in ſatiſfactionē? cū qcqd ſit pōt ꝛ habet non
ſufficiat deo ſatiſfacere ꝓ beneficio creationiſ.
Quid.n.aīa deo dabis qui te ad ſuā imaginem
ꝛ ſimilitudinē fecit? Certe qcqd es totū deo ꝓ
hocipſo ſolo debes. Inde Bernardus ī quodā
ſermone. Conſidera ingt ſeptē ī beneficio crea
tionis. vꝫ. ꝙ creauit te ſine cōmodo ſuo:cū. ps.
ait. Bonoꝝ meoꝝ nō eges ſine merito tuo.q:
nihil ante ꝓmeruit qui penituſ nihil fuit. Cogi
ta qualē te fecit ſꝫ corpus egregiā creaturā: ſꝫ
aīaꝫ magis egregiā:utpote imaginē creatoris i
ſignē.rationis participeꝫ beatitudinis ſēpiter
ne capacē.conſidera ꝛ dominatōnis poteſtatē.
Terroꝛ.n.hominis ſup cūcta animātia iminē
decerniť. Cōſidera ergo largitatiſ adminiſtra/
tionē ꝙ̃ta tibi largitus ē ad ſuſtētatiōeꝫ:quāta
ad eruditōeꝫ:ꝙ̃ta ad ꝯſolatōeꝫ:ꝙ̃ta ad correc/
tōeꝫ: ꝙ̃ta ad d̄lectatōeꝫ.qd ide g̃tias ages? hec
ille. Alias tres rōnes vide feria.6.cinerū cōſid̄
ratōe.2.ꝯclone p̄ma. Ad q̃rtā rōꝫ add̄ h̄. Inō
Hugo.2.li°. d̄ ſacmētis. ꝛ Anſelmus vt ſup̄.qui
creauit te redemit te:ne amorē tuū diuideres p
tem creatori:pteꝫ tribuens redēptori. Nota tn̄
ꝙ ibi ille tres rōes breues ſūt.tu vero ad min⁹
tertiā ꝯpoſite dicas,ꝛ pone caſū ī t̄minis. vtpu
ta ponāus ꝙ pura creatura ſatiſfacē potuiſſet
ꝛ ponāus ꝙ xp̄s fuerit pura creatura. tūc ſeqť
hoc icouueniēs.ſ.ꝙ creatura hūana magis erit
obligata creature ꝙ̃ creatori? pbať qm̄ ſecūdū
Greg.cum augenť dona rōes et creſcunt dono
rū.ſꝫ accipiāus iſta duo dona.ſ.creatōeꝫ ꝛ redē
ptionē.ꝛ q̃ro qd̄ iſtoꝝ ē maius. ꝛ pꝫ ꝙ redēptō
qm̄ in creatione cū alijs rebus conuēimus. Re
dēptio āt ſoli hūane nāe donata ē.g̃ mai⁹ donū
ꝛ p ꝯñs creatura remanet magiſ obligata ꝓ bn̄
ficio r̄dēptōis ꝙ̃ creatōis.ſꝫ p te r̄dēpta ē p pu
rā creaturā:ꝛ creata ē a deo . g̃ magis remanet
obligata pure creature ꝙ̃ deo.nō hn̄ iſtā rōem
quare ꝛc̄. Humana igiť nā debuit ſatiſfacē:ſed
nō potuit:d̄s potuit:ſꝫ nō debuit.g̃ d̄s factus ē
hō vt.iꝙ̃tū deus poſſit:ꝛ iꝙ̃tū hō debeat.q̃r ꝛc̄.
Quātū ad quartū punctū dico ſcd̄m magr̄ꝫ in
tertio diſ.20.ꝛ ſm̄ cōiter ſcribentes ꝙ lꝫ ꝙ̃tum
ad deū abſolute loq̄ndo reparandi humanam
nāꝫ poſſibilis alius modus fuerit.q: ſicut ſolo
nutu mentis ꝛ īperio voluntatis pōt et potuit
de nihilo aliqd facē:ſic ꝛ p aliū modū ꝛ aliquid
aliud potuit reparare. tn̄ moꝛs xp̄i fuit ꝯgruen
tiſſima ꝛ ꝙ̃tū ad humanā nāꝫ neceſſaria. Luce
24.oppoꝛtuit xp̄m pati:ꝛ ſic intrare in gloꝛiam
ſuā. Et nō ſolū anima oppoꝛtuit vt xp̄s moꝛire
tur vt vitā ſua tibi moꝛte donaret : ſꝫ ēt oppoꝛ
tuit vt acerbiſſima moꝛte : ita ꝙ a planta pedis
vſqꝫ ad verticē ī eo nō reperireť ſanitas vitam
finiret. Et quare pater Ambroſi? Anima ꝓpter
tres rōes. Prio rōe maioꝛis pfectōis. 2°. rō
ne maioꝛis attractōis 3°. rōne ꝯdigne ſcpatio
nis. Prio rōe maioꝛis pfectōis. Cū.n. xp̄s ple
nus eēt gratia ꝛ charitate. Jo.1.ꝛ pꝫ ī .3.ſniaruꝫ
diſ.13.ſeqtur ꝙ optimū opus charitatis ꝛ ſignū
hr̄e debebat.q: ꝓbatio dilectōis exhibitio ē ope
ris.optimū āt charitatis ſignū ꝛ op⁹ ē ꝓ amico
ꝛ dilecto aīam ponē ideſt vitā. Joā.15. maioꝛem
charitatē nemo hꝫ vt aīam.i. vitā ponat qs pro
amicis ſuis:ſꝫ ſi ponēt vitā ꝓ inimicis ꝛ oībus
parceret:nōne maius ſignū dilectōis? Math.5
ſi diligitis eos q vos dil:gūt quā mercedem ha
bebitiſ? O Jeſu qd̄ ſignū oſtendis tue dilectōiſ
aīa ī cruce moꝛioꝛ. Et pro c⁹ amore Jeſu dul
ciſſime? pro inimicis meis. Et quantus ē doloꝛ
tuus ꝛ paſſio tua amor meus : aīa nō ē ſiľis do/
loꝛ ſicut doloꝛ meus. Et q̃re ſpōſe meus? q̃a te
ſūme amo ꝓ te vitā pono. ꝛ ſūme patioꝛ in cru
ce. Magis.n.cerniť xp̄i amor ad nos acerbita/
te paſſionis ꝙ̃ leuitate. Inde Bernardus ſup il
lo ꝟbo. copioſa apud eū redēptio ait. Copioſa
qdem quia nō gutta ſanguinis: ſꝫ vnda flumis
p q^{u}inqꝫ partes coꝛporis emanauit. Secun
da rō dicitur maioris attractōis. Cuꝫ eniꝫ ſecū
dū Aug.3.de.tri. verbū eternū inter ceteras. ra
tiones voluerit incarnari: vt humanaꝫ naturā
ad ſuū amorē traheret:ſequiť ꝙ quanto maio
ra ſigna dilectionis oſtenderet tanto magis at
traheret. ſꝫ qd̄ queſo ardētius ſignū oñdere po
tuit ꝙ̃ capi:ligari. ſpui:flagellar:nudāi:ī medio
duorū latronuꝫ crucifigi:irrideri:blaſpemari :
felle ꝛ aceto potari? ꝛc̄. Inde Bernadus. Sup
omnia inquit te amabilē mihi r̄ddit o bone Je
ſu calix paſſiōis tue:op⁹ redemptionis noſtre.
Tertia ratio dicitur condigne ſuperationiſ
decuit eniꝫ chriſtū pro nobis tali morte mori
quali nullus alius potuiſſet pro illo mori.
Si enī leui moꝛte xp̄s obiiſſet : cuꝫ plures ſanc
tos legamus pro ipſius amoꝛe acerbiſſimis ſuc
cubuiſſe penis:ſequeretur quodāmō maioꝛ ob
ligatio xp̄i ad ſanctos ꝙ̃ econtra. Jō aīa decuit
xpꝫ taꝫ acerba moꝛte moꝛi: vt nullus ad eā atti
gere poſſit:ꝛ per ꝯñſ ſancti xp̄o obligarenť : ꝛ ñ
econuerſo. Inde aquilinus ille Joannes aīaruꝫ
martyruꝫ in viſione vidēs ait. Apoc̄.6. vidi ſb/
ter altare dei aīas iterfectoꝝ ꝛc̄. Altare ē alta
reſ coꝛpoꝛis xp̄i ieſu crucifixi.alta quidē:q: nul
lus illi equalis:aut maioꝛ impaſſione.fuit.iō ſb
altare ſtaŕ deſcribūtur. Inde clamat xp̄ſ hodie
in cruce. O voſ qui tranſitis per viam attendi
te ꝛ videte ſi eſt doloꝛ ſimilis ſicut doloꝛ meuſ
q̃re ꝛc̄. De hoc etiaꝫ dixim⁹ feria.6. dominice
de paſſione in.3.ꝯſideratione.q̃re ꝛc̄. Quātum
ad 5.pūctuꝫ dico ꝙ nō ſine grādi myſterio cam
pane hodie nō pulſanť. quoniā quattuoꝛ hodie
ſpūales campane ſiluerūt. Prima cāpana fuit
oiſ cōgregatio.12.diſcipuloꝝ:quoꝝ vox ꝛ ſon⁹
debebat itonare per oꝛbē:ꝛ hodie ſimul oēs ta
cuerūt. Nā ꝛ Petrus qui ſemel alte itonuit di/
cens:tu es xp̄s filius dei viui:hodie ſonuꝫ per/
didit:ꝛ ſe xp̄m neſcire dixit. ꝛ anathematizādo
negauit. Similiter ꝛ ceteri xp̄o relicto oēs fu/
gierūt. ꝛ vna inter eoſ cāpana crepuit ꝛ diffuſa
ſūt viſcera eius. Secūda cāpana fuit vniuer
ſitas omniuꝫ creaturaꝝ que deuꝫ tripliciť lau
dant. dei nāqꝫ potentiaꝫ ex ſua magnificētia p̄/
dicāt. dei ſapiētiā ex eaꝝ oꝛdine. dei bonitateꝫ
ex eaꝝ vtilitate.q̃ſi tribus his vocib⁹ deuꝫ ma
gnificant.ſ.ſua magnificētia:ſuo oꝛdine : ꝛ ſua
bonitate.ſed hodie quaſi oēs ſiluerūt. vn̄ Ber
nardus ad hoc peccatū tota mundi machia ex
pauit:ꝛ fere ī antiquum chaos redacta ſūt vni/
uerſa. vnde viſa generali eccliipſi. Dioniſiū ar
opagitā dixiſſe legimus.aut deus nature pati/
tur.aut tota mūdi machīa d̄ſtruetur. Tētia
cāpana fuit xp̄s qui quottidie erat in tēplo do/
cens ꝛ clamās:ſi quiſ ſitit veniat ad me ꝛ bibat
ſed hodie ſepteꝫ vt ita dicā botos dedit:ꝛ ī ſep
timo fracta eſt. Primū inſonuit verſus pa/
trem ꝛ dixit d̄uſ meus vt quid d̄reliquiſti.me?
Secūdū inſonuit matre ꝛ dixit. mulier ecce
fili⁹ tuus. Tertiū itonuit ꝟſus peccatoreſ ꝛ
dixit.paŕ ignoſce illis q̃a neſciūt quid faciunt.
Quartū verſus latroneꝫ ꝛ dixit. hodie me/
cuꝫ eris in paradiſo. Quintum verſus aīam
dicens ſitio.ſ.tuaꝫ ſalutē. Sextuꝫ verſus ꝓ/
phās ꝛ totum mūduꝫ dicēs.ꝯſumatū eſt. Et
ſeptimū iteꝝ verſus p̄rem dicens. pater in ma/
nus tuas ꝛc̄. ꝛ inclinato capite fracta ē hec ca/
pana bn̄dicta. Quarta cāpana eſt ꝟgo glori/
oſa:que ſemel taꝫ dulciter inſonuit vt verbum
eternum in eius vterū deſcēderet. Luc̄.1. Ecce

ancilla ⁊c̄. ſed hodie vocem ꝑdidit ⁊ raucauit: Luc̄. 2. Tuā ipſius aīaʒ ptrāſibit gladi⁹. q̄re ⁊c̄.

Quātum ad ſextuʒ breuiter dico ꝙ altaria denudant̄: q2 alta res que xp̄i corpus eſt in cruce nudus extēditur. p̄s. Diuiſerūt ſibi veſtimēta mea: ⁊ ſup veſtem meam miſerūt ſortem ⁊c̄.

Quātum ad ſeptimū dico ꝙ ꝑcuſſio tabularuʒ ꝑcuſſiōes quas dulciſſimus xp̄s ꝓ te aīa mea hac ī nocte paſſus eſt ſignificāt. que ſcd̄m ſpūaliter loquētes fuerūt numero. 6666. Tribus aūt diebus pulſamus hoc modo: q2 ꝑ tres horas ſol obſcurauit ⁊ xp̄i mortē fleuit. vel al'r dicit̄ ꝙ hoc fit tribus diebus vt oñdat̄ ꝙ triplex creature genus xp̄i mortē plāxit. ſ. creatura pure corporalis vt terra ſol ⁊ celi. Secūdo creatura pure ſpūalis: vt angeli. Tertio creatura partiʒ corporalis ⁊ partim ſpūalis: vt ꝟgo glorioſa: magdalena ⁊ alie mulieres. Oēs cādele extinguūt vna excepta: q2 fides in oīb⁹ extincta eſt preterꝗ̄ in virgine ſola. Quātuʒ ad octauū punctū dico ꝙ cruceʒ adoramus in memoriā deriſionis ⁊ ſubſanationis quā xp̄us hodie ī ipſa pro nobis ꝑtulit. vnde ſicut ter anteꝗ̄ crucē aſcenderet chriſtus īhonoratus eſt. Prio ab herode illū veſte alba remittēte ad pilatuʒ. Secūdo a militibus illū ſpinea corona coronātibus. Tertio a iudeis illius ſup humeros crucē imponētibus: ita anima ⁊ nos in eius honoreʒ crucē adoramus. Itē ſicut hodie chriſtus ſe humiliauit ꝓ nobis vſqʒ ad morteʒ mortem autē crucis. ad Phil. 2. ſic ⁊ nos hodie in terra ꝓſtrati crucē honoramus. Et ſicut benedicta chriſti anima hodie ſanctos patres viſitauit: ita ⁊ nos altaria cū maxima deuotiōe viſitamus ⁊c̄. Q̄tum ad nonum dico ꝙ tres fuerunt occaſiones mortis xp̄i. ſ. amor humāe nature: inuidia iudeoꝝ: ⁊ auaritia Jude. Pria fuit amor humane nature: ⁊ de hoc dictum eſt. Jnde Aug. Admiremur igr: gratulemur: amemus: laudemus: adoremus: qm̄ per redēptoris noſtri mortē de tenebris ad luceʒ: de morte ad vitā: de corruptione ad icorruptioneʒ: de exilio ad patriaʒ: de luctu ad gaudiuʒ vocati ſumus.

Secūda cauſa fuit iudeoꝝ inuidia ⁊ timor. Jnuidia q2 eoꝝ ſcelera arguebat. Nāqʒ hoc tēpore Terentius ait. Obſequiū amicos: veritas odiuʒ parit. Timor. q2 xp̄i gratitudinē cernentes ī populo timebāt ne eos populus vt ſacrilegos lapidaret: ⁊ tāto magis inualeſcebat quāto magis ꝓpter Lazari ſuſcitationē xp̄m vndiqʒ ſequebat̄. Jnde mox in dñica de paſſione conſiliū fecerunt in vnuʒ dicentes: qd facimus? ⁊c̄. Jaʒ. n. regnū amiſerāt ⁊ a Romanis hieruſalē regebat̄. ⁊ pontius Pilatus a Romanis ibi ad regendū nō vt dñs: ſed vt ꝓcurator poſitus ē. Luc̄. 3. Procurāte pontio Pilato iudeaʒ. leges tñ iudeorū ⁊ ſacrificia nō ꝑturbabāt. Et iō aiūt Venient romani putantes nos xp̄ʒ velle facē regē: ⁊ tollent locū noſtꝝ. i. ſinagogaʒ ⁊ gentem ⁊ obedientiam gentiū. Et tūc vnus eorū Cayphas nomine reſpondit dicens: neſcitis qcq̄ ⁊c̄. Iſte Cayphas ⁊ Anna ābitione ſūmuʒ ſacerdotiuʒ emerāt a romanis: vt dicit Criſoſtoʒ⁹. nec āplius ſacerdotes per vnctionē: ſʒ ꝑ terrenam poteſtatē inſtituebant̄: vt verificaret̄ qđ dicit̄ Dan̄. 9. Cū venerit ſcūs ſanctoꝝ ceſſabit vnctō veſtra. Et ſic ꝑ oēs ſnīa Cayphe approbata decreuerūt ſub anathemate ne qs auderet xp̄ʒ acceptare qđ ſi qs faceret ex̄ ſinagogaʒ eiiceret̄: Inde p̄s. Aſtiterūt reges terre ⁊ pricipes conuenerūt ī vnū aduerſus dñʒ ⁊ aduerſus xp̄ʒ eius.

Tertia cā mortis xp̄i fuit auaricia Jude. ſʒ de hoc iferius dū ſeriē paſſionis enarrabis. q̄re ⁊c̄. Q̄tū ad decimū. dico ꝙ dimiſſis ſic pronunc iudeis ad xp̄ʒ veniamus: qui ſciens oīa q̄ ordinata erant ſup eū: quia nūdum venerat hora eius ſeceſſit ī deſertū locū per miliare ab hieruſalē: qđ dicit̄ effren. ⁊ ita cū diſcipulis ibi occulte ꝑmanſit. ī c⁹ ſignū cruces dominica đ paſſione velant̄. ⁊ hoc vſqʒ ad ſabbatū palmaruʒ. Die vero ſabbati. ſ. añ ſex dies paſce vēit Jeſus Bethaniaʒ q̄ diſtabat ab hieruſalem per miliaria duo. ⁊ intrauit in domum Symonis leproſi. id eſt qui leproſus fuerat: ſed a chriſto ſanatus: ⁊ erat cōſobrinus Lazari reſuſcitati: ⁊ īuitauit Symon xp̄m cū diſcipulis ad cenaʒ: ſimiliter ⁊ Lazarū alioſqʒ ꝗ̄plures iudeoꝝ. Cūqʒ ſic diſcūberent ſuꝑuenit magdalena deferēs alabaſtruʒ vnguenti precioſi: ⁊ effudit ſuper caput recūbentꝭ xp̄i. Sequere mō paſſionem ſm̄ euāgelicos textus. hec cōis materia eſt. Ego auteʒ hoc in loco ſoluʒ quoſdaʒ ſubiungaʒ verſus totaʒ materiam continētes. videlicet.

Precedēte die: ſ. ſabbato ramos: q tūc fuit āte:
Paſca dies ſext⁹ ſi nos numerem⁹ vtrunqʒ:
Bethaniā venit: ⁊ Symonis ede comedit.
Lazar⁹ hic reſidet. ſubuenit Martha. Maria
Vngit. ſed iudas vt qd perditio dicit.

Hoc totuʒ factuʒ eſt die ſabbati ante ramos palmaruʒ.

Die dñica facta ſunt hec. vʒ.

Bethfage mane venit: mittitqʒ duos ad aſellā
Inſidet. ⁊ plorat ſuper vrbē. poſtea tēplum.
Ingrediens: menſas vertit nūmulariorum.
Reſpondit ſcribis dicens: hoc ſoluite tēplum.
Aruit ⁊ ficus prima feria de 2a.
Sic bis eſt dñs ſicut vult gloſa receptus.
Et bis eiecit vendētes. ſtabit vtrunqʒ
Dona videns dicit ꝙ plus paupercula miſit
Dicit̄ ad quoſdam parabola de phariſeo.
Quos nūq̄ iuſtos in ſe conficere vidit.
Veſpere bethaniā rediens ibi nocte manebat.
Et cunctus populus ad eū de mane fluebat.
Multi credebant: q2 multos ſanctificabat.
Querūt gentiles ſi chriſtuʒ cernere poſſunt.
Tunc Jeſu hora venit vt ipſe clarificetur.
Sed prius exigit̄ vt granum mortificetur.
Princeps eijcitur mundi: trahit oīa chriſtus:
Veſpere bethaniam rediens. in fine ſequenti
Hieruſalem veniens: q̄rit baptiſma Joannis.
Vnde fuit. votūqʒ pr̄is q filius implet.

Senſus ē ꝙ querentibus ſcribis ⁊ phariſeis in qua poteſtate eiiceret de tēplo ⁊ predicaret xp̄s reſpondit: ab eis petens et dicens. in qua poteſtate Joanne baptizat. quaſi dicat. ſi ipſe ī ꝑtāte dei hoc facit: ⁊ ego q ſuʒ filius dei nonne complebo vota patris mei?

Sequere modo verſus tuos.

Hic heres. dicuntqʒ malos ꝙ male perdet.
Aut abſit: quibus opponit lapidē reprobatū.
Mittitur in tenebras nudus.
Hic eſt parabola de nuptijs tunc herodiani
De cenſu querunt. Saducei de muliere.
Sed de mandato phariſei verba loquuntur
Scriba Jeſu dicit. ieſus hic viues faciens hec.
Hic ſpoliatur homo: popul⁹ ſuſpēſus obaudit
Cuius filius ē querunt: dicunt phariſei
Dauid. que dicunt facietis. ⁊ eſt pater vnus.
Octo ve ponit. totiens velut ante beauit
Impleuit menſurā patrū Jo lade zacharias:
Filius hic moritur q dicitur hic barachie
Congregat ⁊ volunt ī iudicioqʒ videbunt.
Poſt abſcondit ſe. cōmunia ſigna dat vrbis
Poſt euertende: que ſunt ſeditio bella
Eſt proprium ſignum cum deſolatio fiet
Iudei gentes captiuabuntur in omnes.
Poſcite ne ſit hiems l' ſabbata cū fugietis
Signa dat aduentus que ſol ⁊ luna notabunt:
Tunc attendite vos ne cucis corda grauent̄.
Nemo diem nouit. de binis tollitur vnus.
Conueniūt vbi corpus erit peregreqʒ ꝓfectus
Janitor vt vigilet dicit: talentaqʒ tradit.
Rex quoqʒ mias tradit cū regnū q̄rere vadit.
Filius aduenit cū quando malos manifeſte.
Diuidet a iuſtis: opus iꝓperans charitatis

Hec omnia facta ſunt a die dominico in ramis palmarū vſqʒ ad diem mercurii ⁊ martis. Tu vero noli omnes hiſtorias dicere: ſed tātū ſequere ſicut reperies ſigtum per vnam deſcriptam manuʒ.

Hec facta ſūt die mercurij ⁊ martis

Tandem poſt biduū predicit paſcha futurum
Vendit eū iudas. querit vbi paſca parabunt.
Paſca die martis pronunciat eſſe futurum:
Venditur a Juda luce ſequente ieſus.

Iſti quattuō verſus idē ſonant ī die iouis

Poſt cum diſcipulis diſcūbens ait illis.
In deſiderio fuit hoc mihi paſca priuſq̄.
Pro vobis patiar. ſurgenſqʒ pedes ibi lauit
Ex vobis vnus me tradet. ve tamen illi.
Querunt nunqd ego? ſupra pectus recūbenti
Diſcipulo dñs ſubmiſſa voce quis eſſet.
Dixit. nam petrus vt q̄reret inuit illi
Egreſſo iuda ſe dicit clarificatū.
Poſtea diſciplis corpus cū ſanguine tradit
Quo ſimul eſt iudas non ſpiritualiter vſus
Scandala predicit. ter petr⁹ nocte negabit
Sermonē facit hinc. hic conſolādo quid illis
Defuit ingrit. ī gethſemani venit. orat
Ter petr⁹ dormit. ſanguis ſudat̄. adeſtqʒ
Judas cui domin⁹ ait. ad qd amice venis?
Auriculaʒ ſanat. trahit̄ qʒ ligat⁹ ad Annam
Caypham. iuuenis fugit. petruſqʒ negauit.
Petrū reſpexit domin⁹: q poſtea fleuit

Hec omnia in die iouis

Hec facta ſunt die veneris.

Mane duo ſurgūt teſtes. veſtēqʒ ſacerdos
Scindit. ⁊ eū reū clamant: in eūqʒ ſpuentes
Pilato tradunt: ⁊ iudas illaqueat ſe.
Accuſant: mortiſqʒ reū non inuenit illū
Pilatus. regnū de mundo nō habet iſto
Mittitur herodi. ſed in alba veſte remiſſus
Deſuper iqd habes qcqd potes: uxor ad illū
Mittit. ⁊ inuitus pilatus tradidit illū
Induitur rubeis. illuditur: angarizatur.
Symon flet ſuper hūc. ⁊ dū crucifigit̄ orat:
Veſtis diuidit̄. titulus fit. latro meret̄.
Commendat matrem. poſt aer obtenebratur:
Clamat eli. poſt hec ſitio: cui fert̄ acetum
Se quoqʒ cōmendat patri. ſic ſpiritus exit.
Petre ſciſſe ſunt ⁊ velum. corpora ſurgunt:
Preſentes metuunt. tamē a longe mulieres:
Aſpiciunt factum. domin⁹ ſepelitur
Cuſtodes ponuntur.

Hec oīa facta ſunt die veneris.

Hos ſi bene noueris ꝟſus: ſeriem omnē huius ſciſſime colliges paſſionis. chriſt⁹ Jeſus noſtra ꝟa ſalus det nobis ſua infinita clementia dona vt eum feliciter in celo aſpiciamuſ. Et eius glorioſa mater itere a oret ante crucis ſignum ſuū de carne verum filium dilectum: vt recte viuamus ⁊ vitam eternam reperiamus. Amen.

De ſabbato hoc nihil aliud ad p̄ñs. quoniaʒ factum in eo nihil aliud credim⁹ ꝗ̄ planctum. Sed de doloribus ⁊ paſſione virginis ſatis in precedentibus ſabbatis conſcripſimus.

Pro die reſurrectionis: ⁊ duobus diebus ſequentibus ꝑdicare poteris de beatitudine aīe Require feria 2a palmaꝝ. Et vide ētiaʒ cōcluſionem. vbi agit̄. Qualiter anima ſit a deo honorata ⁊ exaltata. Eſt. n. materia digna illis diebus. Et ſi uis. vide etiam ꝑmam ⁊ 2am ɔclonē. vbi dr̄ de aīe imortalitate ⁊c̄.

Hoc opus diligentiſſime emendatum ꝑ Reuerendum doctorem ſacre theologie Magiſtrum Marcum Venetum ordinis ſeruoruʒ Beate Marie. Impreſſūqʒ Venetijs ſūma cura ⁊ diligentia Antoni de Valentia: ⁊ Jacobi Britannici: ⁊ ſocioruʒ eius. Anno dñice Incarnationis. 1481. Die. 24. Martij.

Si quis ages doctus Ambroſij nomē adoras
Et libros properas velle videre nouos
Hos eme quis manibus noctuqʒ dieqʒ retētis
Edilces: valeant quid documenta dei.
Et quo predicanda modo ſint noīa xp̄i.
Et quo te pariter virgo beata docet.
Cunctaqʒ preterea: que ad ſūmi culmina celi
Deducunt: facileʒ dantqʒ: prebentqʒ viam.

Deo gr̄as. amē d. x